τικής συντοζίμου ὑπηρεσίας ἀπὸ τοῦ τριακοστοῦ πρώτου μέχρι τοῦ τριακοστοῦ πέμπτου ἔτους.

Ἡ κατὰ τ' ἀνωτέρω κανονιζομένη μηνιαία σύνταξις προσαυξάνεται κατὰ τόσα πεντηκοστὰ αὐτῆς ὅσα εἶναι τὰ ἔτη τῆς συντοζίμου πλοιαρχικῆς ὑπηρεσίας του.

Ὡς συντοζίμου μισθὸς ἠφαλισμένου διὰ τὸν ὡς ἄνω ὑπολογισμὸν τῆς συντάξεως θεωρεῖται τὸ ποσοστὸν 80 % τοῦ μέσου ὅρου τῶν κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος τῆς ὑπηρεσίας του ναυλίων ἀποδοχῶν του (βασικὸς μισθός, ἐπίδομα λόγῳ πολυετοῦς παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ κλπ.).

Κατὰ τὸν αὐτὸν ὡς ἀνωτέρω τρόπον ὑπολογίζεται καὶ ἡ σύνταξις ἀνωθενόντος ἠφαλισμένου πρακτικοῦ περὶ ἀπονομῆς συντάξεως εἰς τὰ μέλη οἰκογενείας αὐτοῦ τοῦ χρόνου τῆς πραγματικῆς συντοζίμου ὑπηρεσίας του μὴ δυναμένου νὰ θεωρηθῇ κατωτέρου τῶν εἴκοσι (20) ἐτῶν.

Κατὰ τὴν συγκεφαλαίωσιν τῆς συντοζίμου ὑπηρεσίας κλάσμα ὑπερβαῖνον τοὺς ἓξ (6) μῆνας λογίζεται πλῆρες ἔτος, μικρότερον δὲ τῶν ἓξ (6) μηνῶν παραλείπεται.

ΣΤ'. Ἡ παράγραφος 5 τοῦ ἄρθρου 35 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

«5. Ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ἡ εἰς τὸν ὁρισθέντα ἠφαλισμένον ἢ τοὺς δικαιοδόχους του χορηγουμένη συνολικὴ σύνταξις δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸν μηνιαῖον συντοζίμου μισθὸν βάσει τοῦ ὁποίου κανονίζεται ἡ σύνταξις οὐδὲ νὰ εἶναι κατωτέρα τοῦ ἑνὸς τρίτου (1/3) τοῦ ἑκατοστοῦ βασικοῦ μισθοῦ γραφέως α' τάξεως».

Σ'. Ἡ παράγραφος 6 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου τροποποιουμένη διαμορφοῦται ὡς ἀκολούθως:

«6. Κατὰ τὰ αὐτὰ, ὡς ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ ὁρίζεται τρόπον καὶ ἐφ' ὅσον ἐπέρχεται βελτίωσις, ὑπολογίζεται ἀναπροσαρμοζομένη δι' ἀποφάσεων τοῦ Δ. Σ. καὶ ἡ σύνταξις τῶν κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος συνταξιούχων τοῦ Ταμείου.

Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης διατάξεως ὡς συντοζίμου μισθοῦ τοῦ συνταξιούχου ἢ τοῦ θνόντος ἠφαλισμένου διὰ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν συντοζιοδοτοῦνται τῶν οἱ διαδοχοὶ αὐτοῦ λαμβάνεται ποσοστὸν 80 % τοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κειμένων διατάξεων περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῶν Ν.Π.Δ.Δ. μισθοῦ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς τὸν μισθόν, ὃστις ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ἐν χορηγουμένης συντάξεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Μαρτίου 1951

52097)Γ. 260)48)1951 (Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας)

Περὶ αὐξήσεως τῶν συντάξεων Ταμείου Γεωργικῶν Συνεταιριστικῶν Ὀργανώσεων κατὰ 25 ο/ο διὰ τὰς μέχρι 200.000 καὶ 30 ο/ο διὰ τὰς ἄνω τῶν 300.000.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 68 τῆς 14 Ἀπριλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19)1944 Νόμου. 2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 3465)9881)48 ἀνοφορὰν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Γεωργικῶν Συνεταιριστικῶν Ὀργανώσεων. 3) Τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν

1. Αὐξάνομεν ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1951 κατὰ ποσὰ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Γεωργικῶν Συνεταιριστικῶν Ὀργανώσεων παρεχομένας συντάξεις κατὰ 20 % διὰ τὰς μέχρι 200.000 δραχμὰς καὶ κατὰ 25 % διὰ τὰς ἄνω τῶν 200.000 δραχμῶν ταυτάς.

II. Ἐπὶ πλέον τῶν ἀνωτέρω συντάξεων δύνανται νὰ κοπιβάλλωνται εἰς τοὺς συνταξιούχους τοῦ Ταμείου καὶ τὰ ὑπὸ τῶν παραγρ. 2, 3 καὶ 4 τῆς ὑπ' ἀριθ. 50855)47 κοινῆς ἀρθρ. ἀποφάσεως προβλεπόμενα εἰδικὰ ἐπιδόματα ὑπὸ τοὺς ἐν αὐτῇ ὁριζομένους ὅρους, προϋποθέσεις καὶ περιορισμούς.

III. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἐξακολουθοῦν ἰσχύουσαι αἱ διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 50855)47 κοινῆς ἀποφάσεως ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν μεταγενεστέρως ἐφ' ὅσον δὲν ἀντικεῖνται πρὸς τὰς διατάξεις τῆς παρούσης.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Ἀπριλίου 1951

63889)Υ. 254)1951 (Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας)

Περὶ αὐξήσεως εἰς ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἐργατοτεχνιτῶν Ὑπαλλήλων καταβαλλομένων συντάξεων κατὰ 40 ο/ο.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 68 τῆς 14 Ἀπριλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: α) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19)1944 Νόμου, β) τὴν ὑπ' ἀριθ. 175) 18.10.50 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἐργατοτεχνιτῶν Ὑπαλλήλων, γ) τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Αὐξάνομεν ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1951 κατὰ ποσὰ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἐργατοτεχνιτῶν Ὑπαλλήλων καταβαλλομένας συντάξεις κατὰ 40 %.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Ἀπριλίου 1951

2108)155)1951 (Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας)

Περὶ προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς Κανονισμὸν Κ.Α.Φ. Λιμένος Καβάλας.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 68 τῆς 14 Ἀπριλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Κωδ. Νόμου 5167)1932 «περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένας φορτικῶν ἐργασιῶν» ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ἀν. Νόμου 381)1936 καὶ 3) τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5)6.1.51 ἀναφορὰν τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτ)σεων Λιμένος Καβάλας ὑποβληθὲν ἡμῖν πρακτικὸν της ὑπ' ἀριθ. 17)1951 (πράξις 29) συνεδριάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης, περὶ προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς τὸν ἰσχύοντα Κανονισμὸν λειτουργίας, διοικήσεως καὶ παροχῶν τοῦ Κεφαλαίου Ἀποζημιώσεως Φορ)τωτῶν τοῦ Λιμένος ταύτου, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν ὅπως εἰς τὸν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 48215)4733)19.10.1950 (Φ.Ε.Κ 193 Β)30.10.1950) ἡμετέραν ἀπόφασιν ἐγκριθέντα Κανονισμὸν λειτουργίας, διοικήσεως καὶ παροχῶν τοῦ Κεφαλαίου Ἀποζημιώσεως Φορ)τωτῶν Λιμένος Καβάλας προστεθῇ ἡ ἀκόλουθος μεταβατικὴ διάταξις ὑπὸ ἄρθρον 41.

"Ἄρθρον 41

Μεταβατικαὶ διατάξεις:

Τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ὁριζομένων παροχῶν δικαιοῦνται καὶ οἱ ἐργάται τῆς Κομμωτικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Τελωνείου Καβάλας, οἱ ὑποβληθέντες εἰς τὸ Κ.Α.Φ. ἀπὸ τοῦ ἔτους 1948 καὶ ὧν οὗτοι δὲν πληροῦσι τὴν προϋπόθεσιν τῆς πενταετοῦς συμμετοχῆς των εἰς τὸ Κ.Α.Φ. ἀλλὰ τῆς τριετοῦς τοιαύτης. Αἱ λοιπαὶ προϋποθέσεις ἐφαρμόζονται ἀπαρεγκλίτως διὰ τὴν ἀπόληψιν παροχῆς ἐκ τοῦ ἀνωτέρω Κανονισμοῦ ἀπαιτούμεναι.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης διατάξεως ὁρίζεται μέχρι τῆς 31.5.53 ἡμερομηνίας κοθ' ἣν συμπληρωθῇ ἐκκαιδεκαετία ἀπὸ τῆς ὑποταγῆς τῆς κατηγορίας ταύτης τῶν ἐργατῶν εἰς τὸ Κ.Α.Φ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Μαρτίου 1951

18000)1391)1951 (Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας)

Περὶ προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς κανονισμὸν τοῦ Κ.Α.Φ. Λιμένος Καβάλας.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 68 τῆς 14 Ἀπριλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Κωδ. Νόμου 5167)1932 «περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένας φορτ)κῶν ἐργασιῶν», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ἀν. Νόμου 381)1936 καὶ 3) τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 116)17.3.1951 ἀναφορὰν τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτ)σεων Λιμένος Καβάλας ὑποβληθὲν ἡμῖν πρακτικὸν τῆς ὑπ' ἀριθ. 4)1951 πράξεως τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης, περὶ προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς τὸν ἰσχύοντα Κανονισμὸν τοῦ Κ.Α.Φ. τοῦ Λιμένος τούτου, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν ἐν τῷ ὡς ἄνω πρακτικῷ προτεινομένην προσθήκην μεταβατικῆς διατάξεως εἰς τὸν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 48215)4733)1950 ἡμετέρας ἀποφάσεως ἐγκριθέντα Κανονισμὸν Λειτουργίας Διοικήσεως καὶ Παροχῶν τοῦ Κεφαλαίου Ἀποζημιώσεως φορτ)τῶν Λιμένος Καβάλας, ὡς ἀκολούθως:

"Ἄρθρον 41

Μεταβατικαὶ διατάξεις.

Εἰς τοὺς δικαιοδόχους τῶν ἤδη θνόντων φορ)τῶν ὑπαγομένων εἰς τὸ Κ.Α.Φ. καὶ μὴ τυχόντων ἐξόδιμίδος παροχῆς ἐξ αὐτοῦ, δύνανται δι' ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς νὰ χορηγηθῇ ἐφ' ἅπαξ ἀποζημίωσις, ἐφ' ὅσον οἱ δανειστες συνεπλήρωσαν τέσσαρα καὶ ἥμισυ ἔτη συμμετοχῆς εἰς τὸ Κ.Α.Φ., πληροῦσι δὲ καὶ τὰς λοιπὰς τας ὑπὸ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ὁριζομένας προϋποθέσεις διὰ τὴν ὁπόληψιν παροχῆς.

Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τὸ ποσὸν τῆς ἐφ' ἅπαξ ἀπο-

ζημιώσεως ισούται προς δώδεκα (12) μηνιαία βοηθήματα, άτινα θα έλαμβανεν ο θανών εάν εδικαιούτο κατά τ' άνωτέρω μηνιαίου βοηθήματος, άνευ ουδεμιάς προσαυξήσεως δι' έτη υπηρεσίας ει μη μόνον λόγω οικογενειακών βαρών.

Η ισχύς του παρόντος άρθρου ορίζεται δίμηνος από της δημοσιεύσεως της παρούσης εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Εν Αθήναις τη 12 Απριλίου 1951

24841)Σ. 429)1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως του καταστατικού του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Ηλεκτρικής Εταιρίας Μεταφορών.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 73 της 20 Απριλίου 1951)

Αποφασίζομεν:

Όπως το άρθρον 15 του καταστατικού του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Ηλεκτρικής Εταιρίας Μεταφορών τροποποιούμενον διαμορφωθή ως ακολούθως:

"Άρθρον 15.

1. Η διαπίστωσις της πημονής ή διανοητικής ανικανότητος των αιτουμένων την απονομήν συντάξεως λόγω αναπηρίας εφαλισμένων του Ταμείου ενεργείται υπό της περί ης η επομένη παραγράφος Πρωτοβαθμίου Υγειονομικής Επιτροπής.

2. α) Παρά τω Ταμείω συνιστάται τριμελής Πρωτοβάθμιος Υγειονομική Επιτροπή απαρτιζομένη εκ δύο ιατρών γενικής ιατρικής ή παθολόγων και ενός ιατρού της ειδικότητος της παθήσεως του κρινομένου, οριζομένων απάντων υπό του Δ. Σ. του Ταμείου. Ο ιατρός της ειδικής ειδικότητος εκτελεί και χρέη εισηγητού.

β) Περί των αποφάσεων της Πρωτοβαθμίου Υγειονομικής Επιτροπής τηρούνται πρακτικά υπογραφόμενα παρά των μελών και του γραμματέως της Επιτροπής.

Χρέη γραμματέως αύτης εκτελεί εις των υπαλλήλων του Ταμείου οριζόμενος δι' αποφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου.

Η Επιτροπή συνέρχεται εις συνεδρίασιν όσάκις παρίσταται ανάγκη κατόπιν συνεννοήσεως μετά του Διευθυντού του Ταμείου.

3. αι Εν της Πρωτοβαθμίου Υγειονομικής Επιτροπής προσδιορίζεται ο κατά πρόβλεψιν πιθανός χρόνος διαρκείας της ανικανότητος, όστις εν ουδεμιά περιπτώσει δύναται να ορισθή κατώτερος των εξ (6) μηνών, ως και το ποσοστόν ανικανότητος του κρινομένου.

β) Εάν περιπτώσεων καθ' ας διαπιστούται κατοφανώς ή διαρκής ανικανότης του κρινομένου ή ούτος συμπλήρωσε το 60όν έτος της ηλικίας του, η Επιτροπή δύναται να αποφαίνηται υπέρ της οριστικής αυτού συνταξιοδοτήσεως.

4. α) Εφ' όσον η απόφασις της Πρωτοβαθμίου Επιτροπής δεν είναι οριστική, ο συνταξιούχος παραπέμπεται εν νέω εις ταύτην προς επανεξέτασιν μετά την παρέλευσιν του δια της γνωματεύσεως της καθοριζθέντος πιθανού χρόνου διαρκείας της ανικανότητος.

β) Η διάταξις του εδαφίου β' της παρ. 3 εφαρμόζεται και εν προκειμένω.

5. Μεθ' έκάστην επανεξέτασιν κατά τας διατάξεις των παρ. 3 εδ. α' και 4 εδ. α' του παρόντος άρθρου, εφ' όσον μεν ο συνταξιούχος κριθή ανίκανος, εξακολουθεί συνταξιοδοτούμενος, λόγω ανικανότητος, άλλως η διακόπτεται η συνταξιοδότησίς του, η εφ' όσον πληροί τας προϋποθέσεις τας απαιτουμένας δια την εξ άλλης αιτίας απόληψιν συντάξεως συνταξιοδοτείται δια την τελευταίαν ταύτην αιτίαν.

6. Οι κατά την δημοσίευσιν της παρούσης συνταξιούχοι λόγω ανικανότητος εφ' όσον εύρισκοντο κατά τας μέχρι τούδε γενομένας διατάξεις επανεξεταζόμενοι υπό της Πρωτοβαθμίου Υγειονομικής Επιτροπής του παρόντος άρθρου, δεν υπόκεινται εις νέαν επανεξέτασιν, εξαιρουμένων εκείνων εξ αυτών επανεξεταζθέντων, υποκειμένων και ταύτην εις εφ' άπαξ επανεξέτασιν εντός τετραμήνου το βραδύτερον υπό των ενόψει της ισχύος της παρούσης "Ομοίως και οι εν τω εξωτερικώ διαμένοντες, υποκείνονται όπως επανεξετασθούν εντός τετραμήνου το βραδύτερον από της εν τη χώρα επανόδου των, άλλως ούτοι εξακολουθούν λαμβάνοντες την σύνταξιν λόγω ανικανότητος.

7. Οι κατά την προηγουμένην παραγραφον συνταξιούχοι, εφ' όσον κατά την επανεξέτασιν των κριθώσι ικανοί, συνταξιοδοτούνται εφεξής λόγω απολύτως ανεξαρτήτως χρόνου υπηρεσίας συμφώνως προς το άρθρον 14 ή λόγω γήρατος εφ' όσον έπληρουν κατά τον χρόνον της εκ της υπηρεσίας εξόδου τας υπό του ως άνω άρθρου προβλεπομένας προϋποθέσεις.

8. α) Κατά των αποφάσεων παραπονητικών και οριστικών της υπό του παρόντος άρθρου προβλεπομένης Πρωτοβαθμίου Υγειονομικής Επιτροπής, επιτρέπεται προσφυγή του ασφαλισμένου ή του συνταξιούχου ή του Ταμείου εγκρινομένη υπό του κρινομένου μεν εντός 15 ημερών από της κοινοποιήσεως της αποφάσεως, υπό του Ταμείου δε εντός 15 ημερών από της εκδόσεως ταύτης ενώπιον Δευτεροβαθμίου Επιτροπής συνισταμένης δια της παρούσης εκ) αποτελουμένης: 1) εξ ενός Καθηγητού ή Υφηγητού του Γιατρικού Τμήματος και 2) εκ δύο ιατρών ανεγνωρισμένης πείρας εξ ων ο εις της ειδικότητος της παθήσεως του κριναμένου και ο έτερος παθολόγος, διοριζομένων απάντων υπό του Διοικητικού Συμβουλίου.

Η απόφασις της Δευτεροβαθμίου Επιτροπής είναι υποχρεωτική δια τον κρινόμενον και το Ταμείον.

β) Αι διατάξεις του εδαφ. β' της παρ. 2 του παρόντος άρθρου ισχύουν και δια την Δευτεροβάθμιον Επιτροπήν.

γ) Αι δαπάναι δια την λειτουργίαν της Δευτεροβαθμίου Επιτροπής, βαρύνουν τον κρινόμενον μόνον εφ' όσον απορριφθή η προσφυγή του.

Εν Αθήναις τη 20 Απριλίου 1951.

22928)Σ. 405)1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως του Κανονισμού παροχών Ταμείου Συντάξεων Εκτελωνιστών.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 72 της 19 Απριλίου 1951)

Αποφασίζομεν:

Όπως εις τον Κανονισμόν παροχών του Ταμείου Συντάξεων Εκτελωνιστών επέλθωσιν αι κάτωθι τροποποιήσεις:

1) Η παράγραφος 1 του άρθρου 6 του ως άνω Κανονισμού τροποποιείται ως εξής:

1) Τα απονεμητέα εις έκαστον των δικαιουμένων κατά τας διατάξεις του παρόντος ποσόν συντάξεως καθορίζεται ως εξής:

Οι δικαιούμενοι συντάξεως παρά του Ταμείου λαμβάνουσι ως ελάχιστον ποσόν μηνιαίας συντάξεως δραχμάς 300.000. Το ποσόν τούτο αυξάνεται κατά δραχμάς 35.000 δι' έκαστον, πέραν των 10 ετών, έτος πραγματικής συνταξίμου υπηρεσίας και δραχ. 17.500 δι' έκαστον εξ αναγνωρίσεως έτος συνταξίμου υπηρεσίας.

Προκειμένου περί ασφαλισμένων ασκούντων το επάγγελμα ούτων εις Β' τάξεως Τελωνείον ή Υποτελωνείον ή σύντάξις μειούται κατά είκοσι επί τοις εκατόν 20 ο)ο, των δε ασκούντων το επάγγελμα ούτων εις Γ' τάξεως Τελωνείων μειούται κατά είκοσι πέντε τοις εκατόν (25 %) και των ασκούντων το επάγγελμα ούτων εις Τελω)χείων ή Τελω)κείον κατά τριάκοντα τοις εκατόν 30 ο)ο.

ΙΙ) Τα διύπερα εδάφια της υπό στοιχείον ε' περιπτώσεως του άρθρου 7 του αύτου ως άνω Κανονισμού τροποποιείται ως εξής:

ε'Η σύνταξις δι' έκάστην ομάδα δικαιοδόχων δεν δύναται να είναι κατωτέρα του ελαχίστου ποσού μηνιαίας συντάξεως δραχ. 300.000 ή ανωτέρας ής ελάμβανεν ο θανών συνταξιούχος ή ειδικαιούτο λαμβάνειν ο θανών ηφαλισμένος. Αι διατάξεις της παραγρ. α' του προηγουμένου άρθρου περί μειώσεως της συντάξεως κατα εαθμόν Τελωνείου εφαρμόζονται εν προκειμένω αναλόγως.

Εν Αθήναις τη 17 Απριλίου 1951.

69916)6994)1951 Απόφ. Υπουργών Εργασίας και Εμπορικής Ναυτιλίας

Περί επεκτάσεως της ισχύος των διατάξεων του Κ.Ν. 5167)1932 και εις τον Λιμένα Βαθέος Ιθάκης περιφερείας Υπολιμεναρχείου Ιθάκης

(Ε. Κ. τ. Β' φ 71 της 18 Απριλίου 1951).

Έχοντες υπ' όψιν:

α) Την υπ' αρ.θ. 2039)1.12.50 απόφασιν του Υ)Χ Ιθάκης δι' ης προτείνεται η επέκτασις των διατάξεων του Κ. Ν. 5167)1932 «περί φορτ)κών κ.λ.π.» εις τον Λιμένα Βαθέος Ιθάκης και β) τας διατάξεις του Κ. Ν. 5167)1932 ως ετροποποιήθησαν υπό του άρθρου 1 του Ν. 1573)1950, αποφασίζομεν:

1. Επεκτείνομεν την ισχύν των διατάξεων του Κ. Ν.

5107)1932 ὡς ἐκάστοτε ἰσχύει καὶ εἰς τὸν Λιμένα Βαθέος Ἰθάκης περιφερείας Ὑπαλληλογράφου Ἰθάκης.

2. Συγκροτοῦμεν Ἐπιτροπὴν ρυθμίσεως Φορτ)ῶν Λιμένος Βαθέος Ἰθάκης μὲ ἕδραν τὸν λιμένα τούτον, ἀποτελουμένην α) ἐκ τοῦ Προϊσταμένου τῆς λιμενικῆς Ἀρχῆς Ἰθάκης ὡς Προέδρου, β) τοῦ Ἐκάστου Ἐργασίας τῆς περιφερείας ἢ τούτου κωλυομένου ἢ μὴ ὑπάρχοντος τοῦ Προϊσταμένου τῆς ἐπιτοπίου ὑπηρεσίας Βασ. Χωρ)κῆς, γ) ἑνὸς ναυτικοῦ πράκτορος, δ) ἑνὸς ἐκπροσώπου τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου καὶ τ)ιούτου μὴ ὑπαρχόντος τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου, ἄλλως ἐμπόρου ἐκ τῶν ἐν τῇ ἕδρᾳ τῆς Ε.Ρ.Φ.Α. ἐργαζομένων καὶ ε) ἑνὸς ἐκπροσώπου τῶν ἐργατῶν.

3. Ὁ Νομάρχης Λευκάδος πρὸς ὃν καιρὸν ποιεῖται ἡ παροῦσα παραπάλεται ὅπως δι' ἀποφάσεώς του καθορίσῃ τοὺς ἐν τῇ ὡς ἄνω παρ. 2 γ' δ' καὶ ε' ἐκπροσώπους μετὰ τῶν ἀναπληρωτῶν των.

4. Ἡ παροῦσα δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, σφ' ἧς καὶ ἄρχεται ἰσχύουσα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Μαρτίου 1951.

24318)1855)1951 Ἀποφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως τοῦ Κανονισμοῦ λειτουργίας Διοικήσεως καὶ Παροχῆς τοῦ Κεφαλαίου ἀποζημιώσεως φορ)τῶν Λιμένος Ἐλευσῖνος.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 74 τῆς 21 Ἀπριλίου 1951)

24349)Σ 425)1951 Ἀποφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ Συντάξεων τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 76 τῆς 23 Ἀπριλίου 1951)

Ἀποφασίζομεν :

Ὅπως εἰς τὸν Κανονισμὸν Συντάξεων τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν, ἐπέλθωσιν αἱ κάτωθι τροποποιήσεις :

1. Αἱ παρ. 1 καὶ 2 τοῦ ἄρθρου 2 τροποποιοῦνται ὡς ἑξῆς :

1. Συντάξεως ἀναπηρίας δικαιοῦται ὁ ἠσφαλισμένος (ἠσφαλισμένη) ὁστις ἐπραγματοποίησεν 1.250 τοὐλάχιστον ἡμέρας ἐργασίας ἐν τῇ ἀσφαλίσει του ταμείου (ἐ ἂν 250 τοὐλάχιστον ἐντὸς τῆς τελευταίας πρὸ τῆς ἐκδηλώσεως τῆς ἀναπηρίας τριετίας καὶ συνεχορητήσας χρονικῶν περιοδοθετῶν ἂν ἡ ἀναπηρία ὀφείλεται :

α) Εἰς βίαιον συμβὰν ἐπελθὸν ἐ- τὲ ἐκτελέσει ἢ ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐργασίας (ἐργατικὸν ἀτύχημα).

β) Ἐ ς τὴν ἐπαγγελματικὴν νόσον τῆς μολυβδιάσεως.

γ) Εἰς ἀκτινικὰ ὀτύγηρα κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς ἐπ' ἀριθ 67724)1940 ἀπεργικῆς ἀποφάσεως ἢ εἰς κακουχίας καὶ ἀτυχήματα ἐπελθόντα διαρκεύντος τοῦ στασιαστικοῦ κινήματος τοῦ Δεκεμβρίου 1944 ἢ τῆς ἐπακολουθησάσης αὐτὸ ἀνταρσίας ἐκ γεγονότων συνδεομένων ὁπωσδήποτε πρὸς τὸ κίνημα καὶ τὴν ἀνταρσίαν μὴ ὀφειλομένων ὅμως εἰς ἄμεσον ἢ ἔμμεσον συμμετοχὴ» τοῦ παθόντος εἰς αὐτὰ ἐκφύλων τοῦ Κράτους.

2. Συντάξεως λόγῳ γήρατος δικαιοῦνται οἱ ἠσφαλισμένοι οἱ διακοψάντες τὴν ἄσκησιν τῆς ἐπαγγελματικῆς "ων ἀπασχολήσεως ἐφ' ὅσον προηγουμένως μὲν πρὸ ἔρχ-ον συμπληρώσωσι τὸ 55ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ κρὸς μὲν καὶ βηλέων τὸ 50ὸν καὶ ἐπραγματοποίησαν 3.250 τοὐλάχιστον ἡμέρας ἐργασίας ἐν τῇ ἀσφαλίσει τοῦ Ταμείου (ἐ ὧν 250 τοὐλάχιστον ἡμέρας ἐν ἀσφαλίσει, ἐντ' ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ἐντὸς τῆς τελευταίας τριετίας πρὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς α'τήσεως περὶ ἀπονομῆς συντάξεως.

ii. Τὸ ἄρθρον 3 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

1. Τὸ ποσὸν τῆς μηνιαίας συντάξεως λόγῳ γήρατος ἀποτελεῖται ἐκ βασικοῦ π'σοῦ ἴσου πρὸς τὸ 45 τ)ο τῶν συντάξιμων ἀποδοχῶν τοῦ ἠσφαλισκεου (ἠσφαλισμένης) ὡς οὗτοι καθορίζονται ἐν παρ. 3 τοῦ παρόντος ἄρθρου προσαυξανομένου κατὰ 2 ο)ο ἐπὶ τῶν αὐτῶν ὡς ἄ ω συντ)ξίμων ἀποδ)χῶν ἀνὰ 250 ἡμέρας ἀσφαλίσεως πέραν τῶν βασικῶν 3.250 τοιούτων καὶ μέχρι συμπληρώσεως πλήρων συντ)ξίμων ἀποδοχῶν.

2. Τὸ ποσὸν τῆς μηνιαίας συντάξεως λόγῳ ἀναπηρίας (διαρκοῦς ἢ προσωρινῆς) ἀποτελεῖται ἐκ βασικοῦ ποσοῦ ἴσου πρὸς τὸ 45 ο)ο τῶν συντ)ξίμων ἀποδοχῶν ἠσφαλισ-ακεου (ἠσφαλισμένης) ὡς οὗτοι καθορίζονται ἐν παρ. 3 τοῦ παρόντος, προσαυξανομένου κατὰ 1 % τῶν αὐτῶν ὡς ἀνὼ συντ)ξίμων ἀποδοχῶν διὰ χιλίας ἡμέρας ἀσφαλίσεως πέραν τῶν βασικῶν 1.250 καὶ μέχρι συμπληρώσεως 3.250 καὶ κατὰ 2 % ἀνὰ 250 ἡμέρας ἀσφαλίσεως διὰ τὰς πέραν τῶν 3.250 ἡμέρας ἀσφαλίσεως μέχρι συμπληρώσεως πλήρων συντ)ξίμων ἀποδοχῶν.

3. Ὡς συντ)ξίμοι ἀποδοχαὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος καὶ ὑπολογισμὸν τῶν ποσοστῶν τῶν ἀποκεφαλαίων συντ)ξ ων γήρατος ἢ ἀναπηρίας τοιούτων προκειμένου μὲν περὶ ἠσφαλισμένων ἀμειβομένων διὰ μηνιαίου μισθ)ὸ ἢ μέσης ὥρας τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν οὗτος κατὰ τοὺς τελευταίους δώδεκα (12) μῆνας ἐργασίας του, προκειμένου δὲ περὶ ἠσφαλισμένων ἀμειβομένων δι' ἡμερομισθίου τὸ 25πλάσιον τοῦ μέσου ὅρου τοῦ ἡμερομισθ)ου τῶν τελευταίων δώδεκα μηνῶν ἀπασχολήσεως του ἐν τῇ ἠσφαλισμέ)ῃ ἐργασίᾳ.

Ὡς μισθὸς ἢ ἡμερομίσθιον κεῖται τὸ ποσὸν ὃπ ρ καταβάλλεται ε'ς ἕκαστον διεκ)ὸν διὰ κανονικὴν ἐργασίαν μὴ ὑπολογιζομένων τῶν ὑπερωριῶν ἢ ἄλλων ἐκτάκτων προσαυξήσεων.

2. Αἱ μέχρι τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης ὑποκεμηθείσαι ὑπὸ τοῦ Ταμείου συντάξεις ἀναπροσαρμόζονται κατὰ ποσὸν τῇ πίτῃσει τῶν ἐνδιαφερομένων βάσει τῶν διατάξεων τῆς παρούσης. Διὰ τὴν τοιαύτην ἀναπροσαρμογὴν ὡς βάσις λαμβάνονται οἱ ἀποδοχαὶ αἱ προβλεπόμεναι ὑπὸ τῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἰσχ)ος τῆς παρούσης ἰσχυουσῶν συλλογικῶν συμβάσεων περὶ ἀντιστοιχ)ίσεως εἰς τὰς ἐ προσλαμβανομένας ἀποδοχὰς τὰς ὁποίας θὰ ἐλαμβάνετο ὁ συντ)ξιοῦχος βάσει τῶν ὁποίων συλλογικῶν συμβάσεων ἂν ἐ πιστολ-ο τὴν 30.6.41 λαμβανομένης ὑπ' ὄ)η τῆς εἰδικότητ)ς αὐτ)ῦ κατὰ τὴν χρονολογίαν τῆς ἐπληθυσμένης του κινδ)ύνου.

Εἰς βάσιν περιπτώσεις δὲν πληροῦνται οἱ ὑπὸ τῶν ἄ)ρων 2 καὶ 3 τοῦ παρόντος καθοριζόμενοι χρονικοὶ περιθ)ώριοι τὰ ποσοστὰ τῆς ἀναπροσαρμογῆς συντ)ξίμων μειοῦται ὡς ἑξῆς :

α) Διὰ μὲν τὰς συντ)ξεις ἀναπηρίας κατὸ 2 % ἀνὰ 250 ἐλλειπ-ουσας ἡμέρας ἐργασ)ας

β) Διὰ δὲ τὰς συντ)ξεις γήρατος κατὰ 1 % ἀνὰ 250 ἐλλειπεύσας ἡμέρας ἐργασίας

Τὸ Δ. Συμβούλιον δύναται νὰ προβαίνῃ ἑκάστοτε δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ (γκαινομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας εἰς μείωσιν τοῦ ποσοῦ τῶν ἀπονεμηθεισῶν συντ)ξ)ων ὅλων τῶν κατηγοριῶν κατὰ ποσοστὸν μέχρις 2 % κατόπιν ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐπ' ὄφει ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ Ταμείου ἠθελεν ἐπιβάλη ταῦτο. Ἡ ἐν λόγῳ μείωσ ς δὲν ἐπιτρ)εται νὰ ὑπερβ)ῇ τὸ ὕψος συντ)ξίμ κάτω τῶν ὁριστμένων ὑπὸ ἐπιπέδου.

III. Ἡ παρ. 1 τοῦ ἄ-θρ-υ 4 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

1. Ἐν περιπτώσει θανάτου ἠσφαλισμένου πραγματοποιήσαντος 1.250 τοὐλάχιστον ἡμέρας ἐργασίας ἐν τῇ ἀσφαλίσει τ ὑ Ταμ-ίου ἐξ ὧν 250 ἐντὸς τῆς τελευτ)ίας = ἢ τοῦ θανάτου τριετίου, ὡς καὶ ἐν περιπτώσει θανάτου συντ)ξιοῦχου ἠσφαλισμένου ἀποβιώσαντος συνεπεία τῶν ἐ ρπ- 1 ἐδφ. α" ν' τοῦ ἄ-θρου 2 ἀναφερομένων νόσων ὀδιαφόρων προηγηθείσων δικαιοῦνται συντ)ξεως τὰ κάτωθι ἀναφερόμενα μέλη ο'κογ-ενείας τοῦ ἀποβιώσαντος :

α) Ἡ γῆμ ἢ ὁ ἄνορος καὶ ἀνάπηρος χήρος, οὐ ἡ ἀναπηρία ἐδόρυει κυρίως τὸν θανόντα.

β) Τὰ νόμιμα τέκνα τὰ νομιμοποιηθέντα καὶ υἱοθετηθέντα ὧν ἡ ὑιοθεσία ἐλαβε χώραν ἐν τοὐλάχιστον ἔτος πρὸ τοῦ θανάτου ἢ τῆς χορηγήσεως συντ)ξ)ως ε'ς τὸν θανόν πατέρα καὶ ἐπὶ τοῦ θανόντου ἠσφαλισμένης ἢ συντ)ξιοῦχου καὶ τὰ νόθα οὗτῆς τέκνα.

γ) Οἱ κατὰ τὸν χρόνον τοῦ θανάτου τοῦ ἠσφαλισμ ου ἢ σ-ῦ -ντοξιοῦχου (τῆς ἠσφαλισμένης ἢ τῆς συντ)ξιοῦχου) ὀφειλομ πατὸς καὶ μητὸς ἔγγονοι καὶ πρόγονοί ἐφ' ὅσον οὗτοι συνετηροῦντο κυρίως ὑπ' αὐτοῦ (αὐτ)ῆς).

δ) Οἱ γονεῖς (ἀν ἡ ἀναπηρία των ἐδόρυνε κυρίως τὸν θανόντα ἢ (τὴν θανοῦσαν).

ΙΥ. Τὸ δεύτερ-ν καὶ τρίτον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου 4 τροποποιοῦνται ὡς ἑξῆς :

Προκειμένου ὅμως περὶ τέκνων ἀφικτοῦ ἐξ ὁμοπατρίων τῶν γονέων ἢ κατὰ τὸ πεπληρωμένον ἐδόμηκ-ον συντ)ξις ἀ ρίζεται εἰς 60 % τῆς συντ)ξεως τὴν ὁποβιώσαντος δικαιοπαρόχου.

Τὸ σύνολον τῶν συντ)ξεων τῆς χήρας (χήρου) καὶ τῶν τέκνων δὲν δύναται πάντως νὰ ὑπερβαίνῃ τὸ ποσὸν τῆς συντ)ξεως τοῦ θανόντος (θανόντος).

Υ. Ἡ παρ. 7 τοῦ ἄ-θρου 4 τροπ ποιεῖται ὡς ἑξῆς :

7. Ἐὰν πρόσωπον ἐκ τῶν κατὰ τὰς προηγουμ-ας διατ)ξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου δικαιουμένων συντ)ξεις τελ ῖς κατάστασιν ἀπολύτου ἀναπηρίας τὸ κατὰ τοῦτο ἀνατέρω ὁριπορὸς ἐξ-υσικότητος ποσὸν συντ)ξ)ως ἐπαυξάνεται κατὰ τὸ ἥμισυ χωρὶς ἡ τοιαύτη ἐπαύξησις νὰ

θίγη ἀπαραβίαστα τὰ δικαιώματα τῶν λοιπῶν δικαιουμένων συντάξεως προσώπων.

VI. Τὸ στοιχ. ιε' τοῦ ἄρθρου 4 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

«ιε) Εἰς περίπτωσιν θανάτου συνταξιούχου λόγω ἀναπηρίας ἢ γήρατος τὸ ἰσόποσον κατωφλίου μετὰ δεδομένου τοῦ θανάτου διὰ λῆξ. προθεσμίας ὡς ἐξόδου κηδείας τοῦ ἀποβιώσαντος τρεῖς μηνιαίους συντάξεις ἐφ' ὅσον δὲν προβλέπεται ὅτι οὗτον καταβολὴ τοιούτων ἐξόδων ὑπὸ τοῦ Ι. Κ. Α. Τὸ ποσὸν τοῦτο δὲν εἶναι τὸ ὑπερβῆ τὰς δραχμὰς 800.000 κατ' ἀνώτατον ὅριον οὐδὲ τὰς δραχμὰς 600.000 κατὰ κατώτατον ὅριον, καταβάλλεται δὲ εἰς τὸν ἢ τὴν σύζυγον ἢ ἐλλείψει τοιούτου εἰς τὸ τέκνα ἢ ἐλλείψει τοιούτων εἰς τοὺς γονεῖς τοῦ θανόντος ἢ τῶν ἀδελφῶν ἢ τοὺς ἐγγόνους αὐτοῦ ἐφ' ὅσον κατὰ τὸν χρόνον τοῦ θανάτου συνεβίουν μετ' αὐτοῦ ἢ ἐν ἐλλείψει τοιούτων εἰς τὸν ἐπιμεληθέντα τῆς κηδείας τοῦ συνταξιούχου.

VII. Τὸ ἄρθρον 11 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

1. Ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος οἱ πορὸ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων κλπ. ἐπιδοτούμενοι ἀστέργοι ὑποχρεοῦνται ὑπὲρ τῆς συντάξεως τῶν εἰς καταβολὴν εἰσφορᾶς 6% ἐπὶ τοῦ λαμβανομένου ὑπ' αὐτῶν ἐπιδόματος ἀνεργίας.

2. Αἱ κρατήσεις αὗται γενόμεναι δι' ἑκαστον μῆνα πλήρους ἀνεργίας ἐπὶ συνόλου 20 ἀποζημιωτέων ἡμερῶν ἀνεργίας συμφώνως τῇ παρ. 6 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Κανονισμοῦ Ἀνεργίας τοῦ Ταμείου ὑπολογίζονται ὡς συντάξιμοι καταβαλοῦσι πρὸς τὸ Ταμεῖον 20 πραγματοποιηθέντων ἡμερῶν ἀθίκτων καὶ πιστοῦται ἡ ἀτομικὴ μερὶς τοῦ ἠσφαλισμένου ἀνέργου δι' ἰσαρίθμων καταβολῶν δι' ἑκάστου μηνὸς ἀνεργίας κατὰ τὴν αὐτὴν δ' ἀναλογίαν καὶ διὰ βραχύτερα τοῦ μηνὸς χρονικὰ διαστήματα τηρουμένης τῆς διατάξεως τῆς παρ. 4 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἐν λόγῳ Κανονισμοῦ.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἀπαρτίζει ἀπὸ τῆς 31)7)1938 ἀνακοινώσεως ἀφ' ἧς ἴσχυσεν τῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 34523)Σ 634)21)6)40 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας γενομένης προσθήκης.

VIII. Ἐν τέλει τοῦ Κανονισμοῦ προστίθενται αἱ ἀκόλουθαι μεταβατικαὶ διατάξεις :

1. Οἱ κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος τελοῦντες ἐν ἀσφαλίσει εἰσελθόντες δὲ εἰς τὰ ἀσφαλιζόμενα ἐπάγγελμα ἀποδεδειγμένως εἰς ἡλικίαν μείζονα τῶν 40 ἐτῶν καὶ μὴ συγκεντρώντες τὰ κατώτατον ὅριον τῶν 3.250 ἡμερῶν ἐργασίας δικαιοῦνται συντάξεως γήρατος κατὰ τὴν κάτωθι «λίμακα καὶ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ἀπωσδήποτε ἔχουσι 200 τοὐλάχιστον ἡμέρας ἀσφαλίσεως ἐντὸς τῆς τελευταίας τετραετίας πρὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς περὶ ἀπονομῆς συντάξεως αἰτήσεώς των.

α) Ἠσφαλισμένος συμπληρώσας τὸ 56ον ἔτος τῆς ἡλικίας του ἢ ἠσφαλισμένη συμπληρώσασα τὸ 51ον καὶ ἔχοντες πραγματοποιήσει τοὐλάχιστον 3000 ἡμέρας ἐργασίας ἐν τῇ ἀσφαλίσει λαμβάνουν σύνταξιν ἴσην πρὸς τὸ 63% τῶν συνταξίμων ἀποδοχῶν των ὡς αὗται καθορίζονται ἐν ἄρθρῳ 3 παρ. 6.

β) Ἠσφαλισμένος συμπληρώσας τὸ 57ον ἔτος τῆς ἡλικίας του ἢ ἠσφαλισμένη συμπληρώσασα τὸ 52ον καὶ ἔχοντες πραγματοποιήσει τοὐλάχιστον 2750 ἡμέρας ἐργασίας λαμβάνουν σύνταξιν ἴσην πρὸς τὰ 41% τῶν συνταξίμων ἀποδοχῶν των.

γ) Ἠσφαλισμένος συμπληρώσας τὸ 58ον ἔτος τῆς ἡλικίας του ἢ ἠσφαλισμένη συμπληρώσασα τὸ 53ον καὶ ἔχοντες πραγματοποιήσει τοὐλάχιστον 2.500 ἡμέρας ἐργασίας λαμβάνουν σύνταξιν ἴσην πρὸς τὰ 39% τῶν συνταξίμων ἀποδοχῶν των.

δ) Ἠσφαλισμένος συμπληρώσας τὸ 59ον ἔτος τῆς ἡλικίας του ἢ ἠσφαλισμένη συμπληρώσασα τὸ 54ον καὶ ἔχοντες πραγματοποιήσει τοὐλάχιστον 2.250 ἡμέρας ἐργασίας λαμβάνουν σύνταξιν ἴσην πρὸς τὸ 37% τῶν συνταξίμων ἀποδοχῶν των.

ε) Ἠσφαλισμένος συμπληρώσας τὸ 60ον ἔτος τῆς ἡλικίας του ἢ ἠσφαλισμένη συμπληρώσασα τὸ 55ον καὶ ἔχοντες πραγματοποιήσει τοὐλάχιστον 2.000 ἡμέρας ἐργασίας λαμβάνουν σύνταξιν ἴσην πρὸς τὸ 35% τῶν συνταξίμων ἀποδοχῶν των.

2. Ἐξαιρετικῶς καὶ ἐντὸς χρονικοῦ διαστήματος δύο καὶ ἡμίσεος ἐτῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως οἱ δικαιοδόχοι ἠσφαλισμένου ἀποβιώσαντος μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ 60-οῦ ἔτους τῆς ἡλικίας του καὶ εἰς γονεῖς μετονομάστους τῆς 6)2)1951 μὴ συγκεντρώσαντες δὲ τὰς ἀπαιτουμένας ἡμέρας ἐργασίας ἐν τῇ ἀσφαλίσει πρὸς ἀπόληψιν συντάξεως γήρατος δύνανται ἐὰν' ὅσον ὁ ἀποβιώσας εἶχε τοὐλάχιστον 1.750 ἡμέρας ἐργασίας ἐξ ὧν τὰς 500 κατὰ τὴν τελευταίαν τριετίαν πρὸ τοῦ θανάτου του χρόνου, νὰ ἐξαγοράσωσι εἴτε δι' ἀρέσου καταβολῆς εἴτε διὰ παρακρατήσεως ἐπὶ τῆς χορηγητέας συντάξεως μέχρι 500 ἡμερῶν ἐργασίας πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ταπεινοτάτου ὁρίου τῶν 2.000 ταπεινοτάτου ὁρίου ὅπερ δικαιοῦνται τοῦ ἀναλόγου ποσοστοῦ τῆς συντάξεως, ἣν θὰ ἐλάμβανεν ὁ ἀποβιώσας δικαιοπάροχος των κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον ἑβδομὸν ε' (ἤτοι 35 %).

Τὸ ποσὸν τῆς τμηματικῆς καταβολῆς πρὸς ἐξαγορὰν κανονισθήσεται ἐφ' ἅπαξ δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Συμβουλίου.

3. Αἰτήσεις πρὸς συνταξιοδότησιν ὑποβληθεῖσαι πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ὑπὸ ἠσφαλισμένων, μὴ συγκεντρούντων κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑποβολῆς των τὰς κατ' αὐτὴν ἰσχυούσας προϋποθέσεις συνταξιοδοτήσεως, λογίζονται ὡς ἐμπροθέσμως ὑποβληθεῖσαι καὶ κρίνονται κατὰ τὰς διατυπώσεις τοῦ παρόντος.

Ἡ παρούσα ἦς ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ ἑπομένου τῆς δημοσιεύσεώς της μηνὸς δημοσιευθήσεται διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Ἀπριλίου 1951

7164:581)1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας.

Περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ἰσχύος τῶν διατάξεων τοῦ Α. Ν. 5167)1932 «αἱ εἰς τὸν λιμένα Πόρτο-Λάγος περιφερείας Ὑπολιμεναρχείου Πόρτο-Λάγος.

(Ε.Κ τ. Β' φ. 77 τῆς 24 Ἀπριλίου 1951)

211087)Σ.355)1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ τροποποιήσεως τῆς Νομοθεσίας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν.

(Ε.Κ τ. Β' φ. 77 τῆς 24 Ἀπριλίου 1951)

Ἀποφαίζομεν :

.....

ΙΙΙ. Εἰς τὸ τέλος τοῦ Κανονισμοῦ Ἀσθενείας τοῦ Τ. Α. Κ. προστίθεται ἡ ἀκόλουθος μεταβατικὴ διάταξις.

«Ἐξαιρετικῶς, πρὸς ἀπόκτησιν ἀσφαλιστικῆς ἰκανότητος διὰ τὸ ἔτος 1951 ὑπὸ τῶν ἠσφαλισμένων Κοζάνης προσμετρουμένου ἡμερομισθίου, δὲν θὰ προσυπολογισθοῦσι πραγματοποιηθέντων ἡμερομισθίων καὶ τὰ κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1951 πραγματοποιηθέντα τοιοῦτα. Τὰ οὕτω προσμετρούμενα ἡμερομίσθια, δὲν θὰ προσυπολογισθοῦσι διὰ τὴν ἀπόκτησιν ἀσφαλιστικῆς ἰκανότητος κατὰ τὸ ἔτος 1952.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Ἀπριλίου 1951

24348)Σ.424)1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Λιμενεργατῶν Πειραιῶς.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 82 τῆς 4 Μαΐου 1951)

Ἀποφαίζομεν :

Εἰς τὸν Κανονισμὸν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Λιμενεργατῶν Πειραιῶς, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, ἐπέρχονται αἱ κάτωθι τροποποιήσεις :

1) Τὸ ἄρθρον 13 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

«Ἄρθρον 13.

1. Εἰς σύνταξιν δικαιοῦνται οἱ ἀπολυόμενοι τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ΟΛΠ ἠσφαλισμένοι τοῦ Ταμείου

α) Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ἑξηκοστοῦ ἔτους τῆς ἡλικίας καὶ

β) λόγῳ ἀνικανότητος πρὸς ἄσκησιν τῆς ἐργασίας των.

2. Διὰ τὴν ἀπόκτησιν συντάξεως εἰς τὰς ἀνωτέρω περὶ ὧν ἡ προηγουμένη παράγραφος περιπτώσεις, δέον ὅπως ὁ ἠσφαλισμένος συναπλήρωσε δεκαετῆ τοὐλάχιστον συντάξιμον ὑπηρεσίαν κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἐκτὸς ἂν ἡ ἀνικανότης ὀφείλεται:

αἱ εἰς βίαιον συμβὰν ἐκτὸς ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας ἢ εἰς ἀφορμὴν αὐτῆς (ἐργατικὸν ἀτύχημα) ἢ εἰς ἐπαγγελματικὴν νόσον ἢ

β) εἰς πολεμικὸν ἀτύχημα, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς ὑπ' ἀριθ. 67724)1940 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἢ εἰς κακουχίας καὶ ἀτυχήματα ἐπελθόντος διαρκοῦντος τοῦ

στασιαστικοῦ κινήματος τοῦ Δεκεμβρίου 1944 ἢ κατὰ τὴν ἐπαναλειτουργοῦσαν περίοδον ἀνταρσίας ἐκ γεγονότων συνδεομένων ἀποδεδειγμένως πρὸς τὸ κίνημα καὶ τὴν ἀνταρσίαν μὴ ὀφειλομένων ὅρως εἰς ὅρισιν ἢ ἔμμεσον συμμετοχὴν τοῦ ἠσφαλισμένου εἰς τοῦτο, ἐναντίον τοῦ Κράτους ἢ

γ) εἰς πνευμονικὴν φυματίωσιν,

ὁπότε ἡ συντοξὶς ἀποκλείεται εἰς μὲν τὰς ὑπὸ στοιχεῖα α' καὶ β' περιπτώσεις ἀνεξαρτήτως χρόνου συντοξιμοδοτήσεως, εἰς δὲ τὴν περίπτωσιν τοῦ ἐδαφίου γ' μετὰ συμπλήρωσιν πενταετοῦς συντοξίμου ὑπηρεσίας, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

3. Συντάξεις δικαιοῦνται ὡσαύτως τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 14 τοῦ παρόντος μέλη οἰκογενείας θανόντος συνταξιούχου ἢ ἠσφαλισμένου τοῦ Ταμείου καὶ ὑπὸ τοὺς ἐν αὐτῷ προβλεπομένους ὅρους, προϋποθέσεις καὶ περιορισμούς, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἠσφαλισμένου ὁ ὁποῖος συνεπλήρωσε 10ετῆ τοιαύτην συντοξίμου ὑπηρεσίαν, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 23, ἐντὸς ἂν ὁ θάνατος προῆλθεν ἐκ μιᾶς τῶν ἐν ἐδαφίῳ α' καὶ β' τῆς παραγράφου 2 ἀναφερομένων αἰτιῶν, ὁπότε ἡ συντοξὶς δικαιοῦται ἀνεξαρτήτως χρόνου συντοξιμοδοτήσεως ὑπηρεσίας.

II. Τὸ ἄρθρον 16 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

"Ἄρθρον 16.

1. Αἱ κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἀπονεμόμεναι συντάξεις ἀποτελοῦνται ἐκ βασικοῦ ποσοῦ ἴσου πρὸς ὀκτὼ (8) ἡμερομίσθια, ὑπολογιζόμενα κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 17 ὁριζόμενα καὶ ἐκ προσαυξήσεων ἴσων πρὸς τὰ 1)2 τοῦ αὐτοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 17 ἡμερομισθίου δι' ἕκαστον ἔτος συντοξίμου ὑπηρεσίας μετὰ τὴν συμπλήρωσιν 10ετοῦς τοιαύτης.

2. Κατ' ἐξαίρεσιν προκειμένου περὶ συνταξιούχων λόγῳ ἀνικανότητος, ὧν ἡ ἀνικανότης ὀφείλεται εἰς τὰς ἐν τῇ παραγράφῳ 2 τοῦ ἄρθρου 13 ἐδαφίου α' καὶ β' ἀναφερομένας αἰτίας, αἱ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον προσαυξήσεις τοῦ βασικοῦ ποσοῦ τῆς συντοξίμου δὲν δύνανται νὰ εἶναι μικρότεραι τῶν ἀντιστοιχουσῶν εἰς 2ετῆ συντοξίμον ὑπηρεσίαν.

3. Οἱ λόγῳ ἀνικανότητος ἐκ πνευμονικῆς φυματιώσεως συνταξιοῦχοι τοῦ Ταμείου δικαιοῦνται ἐπὶ πλέον τῆς συντάξεως (βασικοῦ ποσοῦ καὶ προσαυξήσεων) εἰδικοῦ ἐπιδόματος ἀναπηρίας, ἴσου πρὸς τὸ ἥμισυ τοῦ βασικοῦ μόνου ποσοῦ τῆς συντάξεως.

4. Τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως τῶν διαιωνιζομένων τοιαύτης μελῶν οἰκογενείας θανόντος ἠσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου ἰσοῦται πρὸς τὸ ἐν ἄρθρῳ 18 τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ προβλεπόμενον ποσοστόν, ὑπολογιζόμενα ἐπὶ τῆς συντάξεως τὴν ὁποίαν ἐλάμβανεν ὁ ἐξ οὗ ἔλκουσι τὰ δικαιώματα ἠσφαλισμένος ἢν κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου του καθίστατο ἀνάπηρος.

III. Τὸ ἄρθρον 17 ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολούθως :

"Ἄρθρον 17.

1. Ὡς ἡμερομίσθιον βάσει τοῦ ὁποίου ὑπολογίζεται ἡ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον βασικὴ σύνταξις ὡς καὶ αἱ προσαυξήσεις αὐτῆς, νοεῖται τὸ ἑκάστοτε ἰσχύον ἡμερομίσθιον τῆς κατηγορίας εἰδικότητος λιμενεργάτου. Τὸ ποσὸν ὅμως τοῦ ἡμερομισθίου τούτου δύναται νὰ μειοῦται ἀναλόγως καὶ μέχρι 20% δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Συμβουλίου ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, εἰς περίπτωσιν αἰσθητῆς μεταβολῆς τῶν οἰκονομικῶν δεδομένων ἐφ' ὧν βασίζεται τὸ ἀσφαλιστικὸν ἰσοζύγιον τοῦ Ταμείου.

IV. Εἰς τὰ τέλος τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Κανονισμοῦ προστίθεται μεταβατικὴ διάταξις ὑπὸ ἄρθρον 32 ἔχουσα ὡδε :

"Ἄρθρον 32

Αἱ μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1950 ἀπονεμηθεῖσαι συντάξεις εἰς τοὺς κατὰ τὴν κατοχικὴν περίοδον καὶ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ Ν. Δ. 390)1941 περὶ ρυθμίσεως τῆς ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐπιστολῶν τοῦ Ο.Λ.Π. ἀπομακρυνθέντας ἠσφαλισμένους μονίμους ἐργάτας Ο.Λ.Π., ἀναπροσαρμόζονται βάσει τῶν διὰ τῆς παρούσης ἀποφάσεως καθιερουμένων νέων συντάξεων.

Ἡ ἀνπποσαρμογὴ αὕτη θὰ γίνῃ μόνον διὰ τοὺς ζῶντας ἐκ τῶν προσωπικῶς συνταξιοδοτουμένους. Ἐν περιπτώσει δὲ θανάτου τούτων οἱ δικαιοῦχοι δικαιοῦνται συντάξεως βάσει τῆς ποσῷ τῆς ἀναπροσαρμογῆς λαμβανομένης παρὰ τῶν διαληφθεισῶν συντάξεων.

V. Ἡ ἰσχὺς τῶν ἀνωτέρω διατάξεων ἄρχεται ἀπὸ τῆς 1ης Μαρτίου 1951.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Ἀπριλίου 1951

22923)Σ. 400)1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 85 τῆς 5 Μαΐου 1951)

Ἀποφασίζομεν :

Ὅπως ἡ παράγραφος 2 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρείας Διοχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων τροποποιηθῇ ὡς ἑξῆς:

2) Εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦτο ἀσφαλίζονται ὑποχρεωτικῶς κατὰ τῶν κινδύνων ἀναπηρίας, γήρατος καὶ θανάτου, ὅπαντες ἐν γένει οἱ ἀποτελοῦντες ἐκάστοτε τὸ τακτικὸν προσωπικὸν τῆς Ἑταιρίας Διοχειρίσεως τῶν εἰς τὴν "Ὑπηρεσίαν" τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου Χρέους Ὑπεγγύων Προσόδων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Ἀπριλίου 1951

22918)Σ.410)1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Πετρελαιοειδῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 83 τῆς 5 Μαΐου 1951)

Ἀποφασίζομεν :

Ὅπως εἰς τὸ Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Πετρελαιοειδῶν ἐπέλθωσιν αἱ κάτωθι τροποποιήσεις καὶ προσθῆκαι.

I. Ἡ ἐν τέλει τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ ὡς ἄνω Καταστατικοῦ διάταξις καταργεῖται.

II. Εἰς τὴν παράγραφον 3 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου τοῦ ὡς ἄνω Καταστατικοῦ προστίθεται παράγραφος ὑπ' ἀριθ. 3α, ἔχουσα ὡς ἑξῆς :

«3α. Εἰς ποσὸς τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις ἀναγνωρίσεως καὶ ἐξαγορᾶς προϋπηρεσίας ἰσχύει ὁ περιορισμὸς τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἄρθρου 15 περὶ ἐξαγορᾶς προϋπηρεσίας μέχρι μέχρι 15 ἐτῶν, πλὴν τῶν περιπτώσεων α' καὶ β' τῆς παραγράφου 2, καθ' ἃς ἐπιτρέπεται ἡ ἐξαγορὰ προϋπηρεσίας μείζονος χρόνου, ἐφ' ὅσον μόνον εἶναι ἀπαραίτητος πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἐν αὐταῖς ὁρίων».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Ἀπριλίου 1951

24773)Σ.446)1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ Κανονισμοῦ Κλάδου Προνοίας τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σ.Π.Α.Π.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 86 τῆς 9 Μαΐου 1951)

Ἀποφασίζομεν :

Αἱ παράγραφοι 2 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ Κανονισμοῦ Κλάδου Προνοίας τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ ΣΠΑΠ τροποποιοῦνται ὡς ἑξῆς :

"Ὡς ἑβδομὶς μισθοῦ διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ δοθησομένου λογίζεται ὁ μέσος ὅρος τῶν βασικῶν μισθῶν τοὺς ὁποίους ἐλαβεν ὁ ἠσφαλισμένος κατὰ τὰ τελευταῖα πρὸ τῆς ἐξόδου του ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἢ τοῦ θανάτου του ἔτος ἐργασίας.

Διὰ τὰ προσωπικὰ τῶν ἁμαξοστοιχιῶν, ἤτοι Μηχανοδηγούς, Θερμαστάς, Ἐλεγκτὰς, Προϊσταμένους, Ὁδηγοὺς, καὶ Τροχοπέδητας, προστίθεται ἐπὶ τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀποδοχῶν ποσοστὸν 40% διὰ δαπανευούσας ὁπωσδήποτε εἴτε πραγματοποιουμένων τοιούτας εἴτε ὄχι. Διὰ δὲ τοὺς Ἐργοδηγοὺς Γραμμῆς καὶ Τηλεγραφητὰς ποσοστὸν 15%. Ὡσαύτως διὰ τοὺς διαιωνιζομένους ἐνοικίου συνυπολογίζεται καὶ τὸ τυχὸν καταβαλλόμενον διὰ τὸν λόγον τοῦτον ποσόν.

3. Ὡς ἀνωτάτον ὅριον συνολικῶν ἀποδοχῶν διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ δοθησομένου καθορίζεται τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 1.200.000.

Ἡ παροῦσα ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1950 δημοσιευθήσα διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Ἀπριλίου 1951

22920)Σ.403)1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἐδαφ. 4 τῆς περιόδου

Α' της ὑπ' ἀριθ. 10546)16.3.1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

(Φ. Κ. τ. Β' φ. 86 της 9 Μαΐου 1951)

Ἀποφασίζομεν :

Τὸ ἄρθρον 4 της περιόδου Α' της ὑπ' ἀριθ. 10546) 16.3.1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δημοσιευθείσης εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 41)16.3.48 Φ. Ε. Κ (τεύχος Β') τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

«Ἀρ. 4. Ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῶν συνταξιουχικῶν ὀργανισμῶν τοῦ Ταμείου».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Ἀπριλίου 1951

22926)Σ.407)1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ ἐγκρίσεως τοῦ ἀναθεωρηθέντος Καταστατικοῦ Ἀσφαλιστικῆς, Διοικητικῆς καὶ Οἰκονομικῆς Ὀργανώσεως τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐκπροσώπων καὶ Ὑπαλλήλων τῶν Ἐργατικῶν Ἐπαγγελματικῶν Ὀργανώσεων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 87 της 10 Μαΐου 1951)

22929)Σ.404)1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Περὶ ἐγκρίσεως Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Κεραμοποιῶν, Πλινθοποιῶν καὶ Ἀγγειοπλαστῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 90 της 15 Μαΐου 1951).

27746)Σ. 488)1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ προσθήκης διατάξεως εἰς Κανονισμὸν Ἀσθενείας Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτιεργατῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 91 της 17 Μαΐου 1951)

Ἀποφασίζομεν :

Ὅπως εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ Κανονισμοῦ Ἀσθενείας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτιεργατῶν προστεθῇ νέα μεταβατικὴ διάταξις ἔχουσα οὕτω :

«Τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ τῆς παρ. 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος ἐγκαταστάσεως εἰς βραχεῖς τοκους τεσσάρων ἑκατομμυρίων (4.000.000) δικαιοῦνται οἱ κρίνοντες συντελεστικοὶ φορεῖναι ὑπὸ 1-1-40 καὶ ἐφεξῆς».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Μαΐου 1951

29858)Σ.514)1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης διατάξεως εἰς τὸ τέλος τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐργατίδων Προσωπικοῦ Σ. Ε. Κ. (Δικτύων Λαρισαϊκοῦ).

(Φ. Κ. τ. Β' φ. 91 της 17 Μαΐου 1951)

Ἀποφασίζομεν :

Ὅπως εἰς τὸ τέλος τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ ΣΕΚ (Δικτύων Λαρισαϊκοῦ) προστεθῇ διάταξις ἔχουσα ὡς ἀκολούθως :

«Οἱ ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ΣΕΚ ἀνήκοντες εἰς τὴν κατηγορίαν ἐκείνων διὰ τοὺς ὁποίους προβλέπεται ὡς ὑποχρεωτικὸν ὅριον ἐξόδου των ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τὸ 65ον ἔτος τῆς ἡλικίας των δύνανται νὰ ἀσφαλισθοῦν εἰς τὸ Ταμεῖον, τῇ αἰτήσει των ὑπὸ τὰς αὐτὰς προϋποθέσεις τῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν καὶ ἂν κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν των ἔχουν ἡλικίαν ὑπερβαίνουσαν τὸ ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ ὁριζόμενον ἀνώτατον ὅριον διὰ τὴν ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν αὐτῶν ἀμως καὶ μεγαλυτέρων τῶν 50 ἐτῶν».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Μαΐου 1951

29722)Σ.509)1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 92 της 21 Μαΐου 1951)

Ἀποφασίζομεν :

Ὅπως εἰς τὸ Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν ἐπέλθωσιν αἱ κατωθι τροποποιήσεις καὶ συμπληρώσεις.

"Ἄρθρον 12.

Ι. Ἠσφαλισμένα πρόσωπα εἰς τὸ Ταμεῖον εἶναι :

α') Τὰ περὶ ὧν τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1607)1939 Α. Ν. περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν Νόμων καὶ Διαταγμάτων τοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν πρόσωπα, τὰ ἐργαζόμενα εἰς ἐπιχειρήσεις μεταλλείων, λατομείων καὶ εἰς πόσας τὰς συναφεῖς πρὸς ταύτας ἐργασίας.

Ὡς ἐργαζόμενοι εἰς συναφεῖς ἐργασίας θεωροῦνται καὶ οἱ ἐργάται οἱ ἀπασχολούμενοι εἰς ἐπιχειρήσεις μὴ κατὰ κύριον λόγον λατομικάς, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι οὗτοι εἶναι κατὰ κύριον ἐπάγγελμα λατόμοι καὶ ἀσχολοῦνται παρὰ τοῖς ἐν λόγῳ ἐπιχειρήσεσιν εἰς κυρίους λατομικὰς ἐργασίας (ἐκβραχισμοί, ἔργα ὁδοποιΐας, λατομεῖα, διὰ τὴν συντήρησιν σιδηροδρομικῶν ὁδῶν, λιμενικῶν ἔργων, ἰσοπεδώσεις, ὀχυρωματικὰ ἔργα, μεταλλευτικαὶ ἐρευναι κλπ.

β') Τὰ πρόσωπα τὰ μετέχοντα εἰς τὴν Διοίκησιν τῶν Ἐπαγγελματικῶν Σωματείων τῶν κατὰ τὰ ἄνω ἠσφαλισμένων.

ΙΙ.α') Ἡ παράστασις τῶν ἐργατικῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, κατὰ τὰς συνεδριάσεις αὐτοῦ, ὡς καὶ αἱ ἡμέραι καθ' ἃς τὰ αὐτὰ μέλη ἀπασχολοῦνται εἰς διαφόρους ἀνατεθείσας αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ Ταμείου ἀποστολάς, θεωροῦνται διὰ τὴν παρὰ τῷ Ταμείῳ ἀσφάλισιν, ὡς ἡμέραι ἠσφαλισμένης ἐργασίας, ἐφ' ὅσον κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς κατὰ τὰ ἄνω παραστάσεως ἢ ἀπασχολήσεως δὲν παρέσχον ἠσφαλισμένην ἐργασίαν εἰς ἐργοδότην τινά.

β') Αἱ σχετικαὶ πρὸς τὴν τοιαύτην κατὰ τὴν προηγουμένην παράγρ. ἀσφάλισιν εἰσφοραί, ὡς καὶ αἱ τοῦ ἐργοδότου βαρύνουσαι συνεισφοραί, ὑπολογιζόμεναι ἐπὶ ἡμερομισθίου ἰσαμίνου πρὸς τὰς ἀποδοχὰς τῆς ἀμέσως προηγουμένης τῆς τοιούτης πλωματικῆς ἡμέρας ἀσφαλισθείσης, πραγματικῆς ἠσφαλισμένης ἀπασχολήσεως, καταβάλλονται ὑπὸ τῶν ὡς ἄνω ἐργατικῶν μελῶν.

γ') Ἡ ὡς ἄνω διάταξις ἰσχύει ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1945.

ΙΙΙ. Πρόσωπα ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν, καταβάλλοντα ὅμως τὰς εἰσφορὰς καὶ συνεισφορὰς αὐτῶν εἰς τὸ Ι.Κ.Α. καὶ τυχόντα, μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος, συντάξεως ἐκ τοῦ Ι.Κ.Α., συνεχίζουν συνταξιοδοτούμενοι ὑπ' αὐτοῦ, καταργουμένου πάντως δικαιώματος αὐτῶν ἐναντι τοῦ Ταμείου Μετάλλευτῶν.

Πρόσωπα ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν, τὰ ὁποῖα δὲν κατεβαλον τας εἰσφορὰς καὶ συνεισφορὰς ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τούτων ποὺ τὸ Ταμεῖον Μεταλλευτῶν, ἀλλὰ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α., ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος συνεπληρώθησαν ἐν τῷ προσώπῳ αὐτῶν αἱ κατὰ τὸν περὶ τοῦ Ι.Κ.Α. διατάξεις προϋποθέσεις πρὸς συνταξιοδότησιν ἢ ἀπολήψεως οἱασδήποτε ἄλλης παροχῆς, δικαιοῦνται νὰ τύχουν τούτων παρὰ τοῦ ΙΚΑ καταργουμένου πάντως ἐναντι τοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν δικαιώματός των, ἄλλως ὁ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος σχηματισθεὶς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α ἀτομικὸς λογαριασμὸς αὐτῶν μεταφέρεται παρὰ τῷ Ταμείῳ Μεταλλευτῶν, κατὰ τὸ ἄρθρον παρ. 1 τοῦ Α. Ν 694)1937 περὶ ουδενότητος ἐρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας».

Ἐπίσης παρέχεται ἡ εὐχέρεια ὅπως, ἐφ' ὅσον ἡ σύνταξις Παραρτήματος κρίνεται ἀσύμφορος ὑ' ἀνατίθεται ἡ ἐκπροσώπησις τοῦ Ταμείου εἰς ἕτερον Ἀσφαλιστικὸν Ὀργανισμὸν ἢ εἰς τὸ Ι.Κ.Α.

ΙΙ. Εἰς τὸ ἄρθρον 41 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Καταστατικοῦ προστίθεται παράγραφος 14 ἔχουσα οὕτω :

14. Διὰ τὴν παρακολουθησιν τῶν συμφερόντων τοῦ Ταμείου καὶ τὴν ταχυτέραν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἠσφαλισμένων καὶ συνταξιούχων αὐτοῦ δύναται κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας νὰ συνιστῶνται καὶ ἐπαρχιακὰ κέντρα Μεταλλευτικῶν καὶ Λατομικῶν ἐργασιῶν εἰς ἃ δὲν λειτουργεῖ τὸ Ι.Κ.Α. ἢ ἕτερος Ἀσφαλιστικὸς Ὀργανισμός, ὅπου ἡ ἐκπροσώπησις τοῦ Ταμείου ἀνατίθεται εἰς τούτο, γραφεῖα, ὁνομαζόμενα Παραρτήματα τοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν.

Τὰ Παραρτήματα τοῦτα ἐξαρτῶνται διοικητικῶς καὶ οἰκονομικῶς ἐκ τοῦ Κέντρου, ἡ δὲ διαχείρισις καὶ ἡ κατὰ τόπον ἁρμοδιότης αὐτῶν, ὡς καὶ ὁ τρόπος τῆς διεξαγωγῆς τῆς ὑπηρεσίας των θὰ θέλουν καθορισθῆ δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Ταμείου ἐντὸς τῶν ὡς ἀνωτέρω κειμένων διατάξεων.

Τὰ συνιστώμενα ὡς ἄνω Παραρτήματα ἔχουν κατ' ἀρχὴν ὡς κύριον ἔργον τὴν βεβαίωσιν τῶν ὑπὲρ τοῦ Ταμείου εἰσφορῶν τῶν Μεταλλευτικῶν καὶ Λατομικῶν Ἐπιχειρήσεων τῆς περιφερείας των καὶ ἄσκοῦν ἐπίβλεψιν ἐπὶ τῆς εἰσπράξεως τῶν ὡς ἄνω εἰσφορῶν, ἀναγγέλλοντα ἐγκαίρως πᾶσαν ἀνωμαλίαν καὶ παρέχοντα εἰς τὴν Κεντρικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ταμείου.

Διά την λειτουργίαν των ως άνω Παραρτημάτων μετατίθενται εκ του Κέντρου, αι αναγκαιούσαι υπάλληλοι δι' αποφάσεως του Δ. Σ. κατόπιν προτάσεως του Διευθυντού.

Διά της αυτής αποφάσεως ορίζονται και αι προϊστάμεναι των αντιστοιχούντων Παραρτημάτων. Κατόπιν αποφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου δύνανται να συμπεριλαμβάνονται τα έξοδα εγκαταστάσεως και τα επιτρέπονται εις τους μετατιθεμένους υπαλλήλους ή στέγασις αυτών εν τοις οικήμασι των Παραρτημάτων του Ταμείου.

III. Εις το τέλος του άρθρου 52 του αυτού Κανονισμού προστίθεται παράγραφος 2 έχουσα ούτω:

2. α') Η αληθής έννοια της προαγορευμένης παραγράφου του παρόντος άρθρου είναι ότι, προκειμένου περί συνταξιοδοτικού δικαιώματος της χήρας εργάτου μεταλλείου είναι, πλην των λοιπών εν τω άρθρω τούτω αναφερομένων και το ότι ο σύζυγος αυτής είχε καταστή κατά τον χρόνον της επιχειρήσεως εκ της εργασίας του ανίκανος τελείως προς πάσαν εργασίαν συνεπεία ατυχήματος άπερ υπέστη εν τη εκτελέσει της εργασίας του.

β') Απαραίτητος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου Μεταλλείων, δι' ον μέχρι της ισχύος της παρούσης απενεμήθησαν συντάξεις εκ κύριας ηφαλισμένων εκ των εξ εφαρμόσεως αίτινες μετά την συμπλήρωσιν 15ετούς υπηρεσίας ως εργατών μεταλλείων και υπό τον όρον της απορίας της χήρας δεν υπεκτίνται εις ανάκλησιν έστω και αν ο θανών δεν είχε καταστή ανίκανος τελείως προς πάσαν εργασίαν, συνεπεία εργατικού ατυχήματος.

γ') Πάσα εκ τούτου λόγου γενομένη ανάκλησις των τοιούτων αποφάσεων υπό του Δ. Σ. του Ταμείου θεωρείται εξ υπαρχής άκυρος, συνεχιζομένης άνευ διακοπής κατά της καταβολής των συντάξεων ταύτων των οποίων η χορήγησις αύτινες από τούδε χαρακτηρίζονται ως βαρύσημοι.

δ') Το Δ. Συμβούλιον κατά λόγον της οικονομικής αυτού καταστάσεως δύναται να αρίση εις μηνιαίας δόσεις, κύρι ολλ'όσας των εξ καταβολής του ποσού των υπό της τυχόν διαταγής μέχρι της ισχύος του παρόντος λόγω της κατά τα άνω ανακλήσεως των σχετικών αποφάσεων, μη καταβληθεισών συντάξεων.

Εν Αθήναις τη 16 Μαΐου 1951

29971)Σ.550)1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας.

Περί προσθήκης παραγράφου εις άρθρον 33 του Καταστατικού του Ταμείου Ασφαλίσεως Προσωπικού Ηλεκτρικής Εταιρίας Αθηνών—Πειραιώς και Ελληνικής Ηλεκτρικής Εταιρίας.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 92 της 21 Μαΐου 1951)

Αποφασίζομεν:

Όπως εις το τέλος του άρθρου 33 του Καταστατικού του Ταμείου Ασφαλίσεως Προσωπικού Ηλεκτρικής Εταιρίας Αθηνών—Πειραιώς και Ελληνικής Ηλεκτρικής Εταιρίας προστεθή η κάτωθι παράγραφος.

κ'Η υπό του άρθρου 33 του Καταστατικού του Ταμείου προβλεπομένη προθεσμία προς υποβολήν αιτήσεων περί αποτιμήσεως και εξαγοράς προϋπηρεσίας παρατείνεται όφ' ής έληξε και επί δύο έτη μήνας από της δημοσιεύσεως της παρούσης.

Κατ' εξαίρεσιν προκειμένου περί αναπήρων πολέμου είναι ασφαλισμένων του Ταμείου αναγνωρίζεται άπασα η διανυθείσα παρ' έτερα εργοδότη υπηρεσία των, ούχι πλέον των δυνάμει των πέντε (5) ετών, ανεξαρτήτως των εν τοις προηγουμένοις εδαφίοις οριζομένων περιορισμών και εξαγοράζεται κατά τα εν τω παρόντι άρθρω οριζόμενα.

Εν Αθήναις τη 18 Μαΐου 1951

8633)Σ.147)1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας.

Περί τροποποιήσεως του άρθρου 2 του Καταστατικού του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Η.Ε.Μ.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 92 της 21 Μαΐου 1951)

Αποφασίζομεν:

Όπως η τρίτη περίοδος του άρθρου 2 του Καταστατικού του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Ηλεκτρικής Εταιρίας Μεταφορών, τροποποιηθείσα, διαμορφωθή ως ακολούθως:

«Εις το Ταμείον ασφαλίζονται υποχρεωτικώς, από της προσλήψεώς των οι παρά τη Εταιρία υπηρετούντες προσώπατα αντισυμβαλλόμενα. Διά τούτους όμως δεν έχουσιν εφαρμογήν αι διατάξεις του άρθρου 3 του παρόντος, ως και αι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 11. Εκτος δε πρόκειται περί αναπήρων, αφειλομένης εις νόσον διαφόρου εκείνης δι' ην ενδεχομένως συνταξιοδοτείται ο ησφαλισμένος προ του Απριλίου, ότε συντρέχουσιν των λοιπών νομίμων προϋποθέσεων, εφαρμόζεται και η διάταξις της παρ. 2 του άρθρου 11».

Εν Αθήναις τη 18 Μαΐου 1951

25238)1967)1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας.

Περί εγκρίσεως προσθήκης άρθρου εις Κανονισμόν Κ.Α.Φ.Α. Βόλου.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 92 της 21 Μαΐου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν: 1) τας διατάξεις του άρθρου 11 του Κωδ. Νόμου 5167)1932 περί ρυθμίσεως των εις ταις λιμέσι φορτοεκφορτωτικών εργασιών ως εκτροποποιηθείσης και συμπληρωθείσης δια του άρθρου 6 του Ν. Δ)τος 1254)1949 και 2) τα δια της υπ' αριθ. 86)19.4.51 φ.γοφοράς του Προέδρου της Δ. Ε. του Κεφαλαίου Ανταλλαγμιστικού φορτοεκφορτωτών Λιμένος Βόλου υποβληθείσαν ημίν πρακτικόν της υπ' αριθ. 97)16.4.1951 συνεδριάσεως της Επιτροπής ταύτης περί προσθήκης διατάξεως εις τον ισχύοντα Κανονισμόν του Κ.Α.Φ. του λιμένος τούτου, αποφασίζομεν:

Εγκρίνομεν όπως εις τον δια της υπ' αριθ. 2809)1Σ. 359)5.6.1939 ημέτερος αποφάσεως εγκριθέντα Κανονισμόν περί τρόπου λειτουργίας και διαχειρίσεως των πόρων του Κ.Α.Φ. Βόλου προστεθή και νέον άρθρον ως ακολούθως:

"Αρθρον 14

Δι' απαλλαγήν της Δ.Ε. του Κ.Α.Φ.Α. Βόλου, εγκριθείσης υπό του Υπουργείου Εργασίας δύνανται να χορηγώνται εκ των αποθεματικών κεφαλαίων του Κ.Α.Φ. βαρυγκρόσημα δάνεια εις τους υπαγομένους εις αυτό (εν ενεργεία ή παύσαντας φορτοεκφορτωτάς, υπαλλήλους παραδόσεως και παραλαβής, βοηθητικούς υπαλλήλους εκ του Κ.Α.Φ. προσωπικόν Κ.Α.Φ., και Γ.Ε.Λ.) επί τω γραμμ τόκω, εξοφλουμένα εις μηνιαίας δόσεις, καθορ ζομένας εν τη σχετική αποφάσει και εφ' όσον συντρέχουσιν εξαιρετικοί λόγοι χορηγήσεως τοιούτων δανείων, διαπιστούμενοι προσηκόντως.

Η παρούσα, ως ή ισχύς άρχεται από 16.4.1951, δημοσιευθήτω δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Εν Αθήναις τη 7 Μαΐου 1951

27909)Σ.496)1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας.

Περί τροποποιήσεως του Καταστατικού του Ταμείου Ασφαλίσεως Ν. Πρωτόρων και Υπαλλήλων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 92 της 21 Μαΐου 1951)

Αποφασίζομεν:

Όπως εις το Β' Μέρος του Κανονισμού Οικονομικής και Ασφαλιστικής Οργανώσεως του Ταμείου Ασφαλίσεως Ν. Πρωτόρων και Υπαλλήλων επέλθωσιν αι κάτωθι προσθήκαι και τροποποιήσεις.

Εις το τέλος του Κανονισμού Β' του Ταμείου προστίθεται άρθρον 24, έχον ως ακολούθως:

"Αρθρον 24

1. Καθυστερούμενοι όσον και εισφοραί των κυρίως παρά τω Ταμείω ηφαλισμένων Ν. Πρωτόρων και των προς ταύτους εξομοιουμένων εξοφλούνται παρά τούτων βάσει του κατά τον χρόνον της εξοφλήσεως ισχύοντος ασφαλιστρου και της κλάσεως εις ην είσηντο κατατεταγμένοι κατά τα οφειλόμενα χρονικά διαστήματα, υπολογιζομένων και των προσθέτων τελών και τόκων υπερημερίας.

2. Καθυστερούνται εαν δι-παλλήλικαι εισφοραί των άτλικών και πρακτικών υπαλλήλων και των προς ταύτους κυρίως και επικουρικώς παρά τω Ταμείω ηφαλισμένων εξομοιουμένων υπαλλήλων εξοφλούνται παρά των υποχρέων προς τούτο εργοδοτών βάσει των μεταβολών τα δποία ισχύουν δια τους μισθωτούς των κατά τον χρόνον της εξοφλήσεως, υπολογιζομένων και των προσθέτων τελών και τόκων υπερημερίας.

3. Εάν ο υπέρ ού η καταβολή των καθυστερουμένων ηφαλισμένος ήλλαξεν επαγγελματικήν ιδιότητα κατά το

ὀφειλόμενον διάστημα (μετατρέπει ἀπό Ν. Πράκτωρ εἰς ὑπαλλήλου ἢ ἀντιστρόφως) ἢ ἐάν μετέτρεπε ἡ πρός τό Ταμεῖον ἀσφαλιστική σχέσις αὐτοῦ (ὅπως κυρίας εἰς ἐπικουρικήν καί ἀντιστρόφως), ὁ ὑπολογισμός τῆς ὀφειλῆς του θά λαβῆ χώραν βάσει τῆς ἑκάστοτε ἐπαγγελματικῆς ἰδιότητος αὐτοῦ καί τῆς πρός τό Ταμεῖον ἀσφαλιστικῆς του σχέσεως ἐφαρμοζομένων ἀναλόγων τῶν παραγράφων 1 καί 2 τοῦ παρόντος ἄρθρου.

4. Κατ' ἐξαίρεσιν καθυστεροῦνται εἰσφοραί κυρίως ἀσφαλίσεως διά τό ἀπό 24.10.36—31.12.50 χρονικόν διάστημα τῶν ὑποχρέων εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου ἐκδοθείσης μέχρι 10.11.44 ἐξοφλοῦνται παρά τῶν πρός τοῦτο ὑποχρέων ὡς ἀκολούθως:

α) Αἱ διά τό ἀπό τῆς συστάσεως τοῦ Ταμείου μέχρι 10.11.44 χρονικόν διάστημα καθυστεροῦμεναι ἀτομικαί εἰσφοραί κυρίως ἀσφαλίσεως ἐξοφλοῦνται βάσει τοῦ ἡμίσεως (½) τοῦ κατά τόν χρόνον τῆς καταβολῆς ἰσχύοντος ἀσφαλίστρου καί τῆς κλάσεως εἰς ἣν ἐφέροντο κατατεταγμένοι ἢ πρός ἃ ἀντεστοίχουν αἱ ἀποδοχαί των κατά Μάϊον 1941 ἢ ἐν περιπτώσει ἀνεργίας των κατά τόν μῆνα τοῦτον, βάσει τῆς κλάσεως ἢ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ τελευταίου πρό τοῦ Μαΐου 1941 ἐτους ἀπασχολήσεως των.

β) Αἱ διά τό ἀπό 11.11.44—31.12.47 χρονικόν διάστημα καθυστεροῦμεναι ἀτομικαί εἰσφοραί κυρίως ἀσφαλίσεως ἐξοφλοῦνται βάσει τῶν (2/3) δύο τρίτων τοῦ κατά τόν χρόνον τῆς καταβολῆς ἰσχύοντος ἀσφαλίστρου καί τῆς κλάσεως εἰς ἣν ἐφέροντο κατατεταγμένοι ὀνομαστικῶς κατά τό ὡς ἄνω χρονικόν διάστημα, ἄλλως βάσει τῆς κλάσεως εἰς ἣν ἐφέροντο κατατεταγμένοι ἢ τῆς κλάσεως πρός ἣν ἀντεστοίχουν αἱ ἀποδοχαί των κατά Μάϊον 1941 ἢ ἐν περιπτώσει ἀνεργίας των κατά τόν μῆνα τοῦτον, βάσει τῆς κλάσεως εἰς ἣν ἐφέροντο κατατεταγμένοι ἢ πρός ἃ ἀντεστοίχουν αἱ ἀποδοχαί των τοῦ τελευταίου μηνός ἐργασίας των.

γ) Αἱ διά τό ἀπό 1.1.48—31.12.50 χρονικόν διάστημα καθυστεροῦμεναι εἰσφοραί κυρίως ἀσφαλίσεως ἐξοφλοῦνται βάσει τῆς κλάσεως εἰς ἣν ἐφέροντο κατατεταγμένοι ἢ βάσει τῶν ἀποδοχῶν κατά τά ὀφειλόμενα χρονικά διαστήματα καί τῆς κατά τά διαστήματα ταῦτα ἰσχυούσης εἰσφορᾶς.

5. Ἀνεστάλλησαν ἡ ἐπιβολή προσθέτων τελῶν καί τόκων ὑπερημερίας ἐπί τῶν καθυστερουμένων μέχρι 31.12.50 ἀτομικῶν καί ἐργοδοτοσυμπληρωτικῶν εἰσφορῶν ἐφ' ὅσον ἡ ἐξόφλησις ἤθελε λάβη χώραν: α) ἐντός δωδεκαμήνου καί ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης διά μηνιαίων τοκοχρεολυτικῶν δόσεων ἐπί τόκῳ 6%, καθοριζομένων παρά τοῦ Δ. Σ. ἀναλόγως τῆς ἀπολῆς διά τάς ἀπό τῆς συστάσεως τοῦ Ταμείου μέχρι 31.12.47 καθυστερουμένας εἰσφοράς, ἐπί β) ἐντός τριμήνου ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης διά τάς ἀπό 1.1.48—31.12.50 καθυστερουμένας τοιαύτας. Ἡ μή ἐμπροθέσμως καταβολή μιᾶς τῶν ἀριθμηθησομένων δόσεων καθιστᾶ ἀπαιτητόν ὁλόκληρον τό ἐφειλόμενον ποσόν ὅπερ ἐξαπατεῖται μετά τῶν νομίμων προσθέτων τελῶν καί τόκων ὑπερημερίας.

6. Ἐν περιπτώσει ἀναπροσαρμογῆς τῶν ἀτομικῶν εἰσφορῶν ἐπί τῶν τεκμαρτῶν ἀπολαυῶν, τό ὑπόλοιπον τῆς ὀφειλῆς τῶν ἀπό 11.11.44 καί ἐντεῦθεν ἐξελθόντων καί ἐξερχομένων εἰς συντοξίαν ἀσφαλισμένων, ὡς καί τῶν καταστάντων καί καθισταμένων ἀνέργων μετά τήν ἀφαίρεσιν τῶν καταβεβλημένων μέχρι τῆς ἀναπροσαρμογῆς εἰσφορῶν, ἀναπροσαρμόζεται: α) προκειμένου μέν περί ὀφειλῆς εἰσφορῶν Ν. Πρακτόρων καί τῶν πρός τούτους ἐξομοιουμένων βάσει τῆς κλάσεως εἰς ἣν ἐφέροντο κατατεταγμένοι κατά τόν τελευταῖον πρό τῆς ὑποχρεώσεως ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος μῆνα ἢ τόν τελευταῖον πρό τῆς ἀνεργίας των μῆνα, ὑπό τήν προϋπόθεσιν ὅτι ἡ κατάταξις των εἰς κλάσιν ἐλάσσω χώραν ὀνομαστικῶς ἄλλως βάσει τῆς κλάσεως εἰς ἣν ἐφέροντο κατατεταγμένοι κατά Μάϊον 1941 καί ἀσφαλίστρου τοῦ ἰσχύοντος κατά τόν χρόνον τῆς καταβολῆς, β) προκειμένου δέ περί ὀφειλῆς προκυπτούσης ἐκ καθυστερήσεως ἀτομικῶν εἰσφορῶν προσώπων ἀπαλλήλων καί τῶν πρός τούτους ἐξομοιουμένων βάσει τοῦ κατά τόν χρόνον τῆς καταβολῆς ἰσχύοντος ἀσφαλίστρου τῆς ἰδιότητος ὑφ' ἣν ἐφέροντο ἀσφαλισμένοι κατά τό ὀφειλόμενον διάστημα καί βάσει τῶν τεκμαρτῶν ἀπολαυῶν τῆς κλάσεως πρός ἣν ἀντεστοίχουν αἱ ἀποδοχαί των κατά τόν τελευταῖον πρό τῆς ἀνεχωρήσεως ἐκ τοῦ ἀσφαλιζομένου ἐπαγγέλματος μῆνα ἢ τόν τελευταῖον πρό τῆς ἀνεργίας των μῆνα.

Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἀσφαλισμένοι ὑπάλληλοι ἀπεχώρησαν ὁριστικῶς τοῦ ἀσφαλιζομένου ἐπαγγέλματος πρό τῆς 1.1.48 ἢ κατέστησαν ἄνεργοι ἀπό 1.1.48, μή ἐξοφλήσαντες ὁλοσχερῶς τάς καθυστερουμένας εἰσφοράς των, τό ὑπόλοιπον τῆς ὀφειλῆς ἀναπροσαρμόζεται βάσει τοῦ κατά τόν χρόνον τῆς καταβολῆς ἰσχύοντος ἀσφαλίστρου τῆς ἰδιότητος ὑφ' ἣν ἐφέροντο ἀσφαλισμένοι κατά τά ὀφειλόμενον διάστημα καί βάσει τῶν τεκμαρτῶν ἀπολαυῶν τῆς κλάσεως πρός ἣν ἀντεστοίχουν αἱ ἀποδοχαί των κατά Μάϊον 1941.

Ὁ ὑπολογισμός τῆς ὀφειλῆς ἐν περιπτώσει καθ' ἣν αἱ ἀποδοχαί τῶν ἀπαλλήλων ἐμπίπτουν μεταξύ δύο κλάσεων θά λαμβάνῃ χώραν βάσει μέν τῆς μικροτέρας κλάσεως ἐφ' ὅσον ἡ διαφορά τῶν ἀποδοχῶν εἶναι κατωτέρα τῶν ἡμίσεως τῆς κλίμακος, βάσει δέ τῆς μεγαλυτέρας ἐφ' ὅσον ἡ διαφορά τῶν ἀποδοχῶν εἶναι τό ἥμισυ ἢ ὑπερτέρα τοῦ ἡμίσεως τῆς κλίμακος τῶν τεκμαρτῶν ἀπολαυῶν.

II. Τό ἐδάφιον β' τῆς παραγράφου 5α τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Κατ)κοῦ Β' τροποποιεῖται ἀπό τῆς ἰσχύος των ὡς ἀκολούθως:

«Αἱ ἀναλογοῦσαι ἀτομικαί εἰσφοραί διά τήν ἐξαγορᾶν τοῦ χρόνου ἀναγκαστικῆς ἀνεργίας ἐπί ἀναγνωριζομένου ὡς συνταξίμου δυνάμει τῶν παραγράφων 5 καί 5α τοῦ παρόντος ἄρθρου, ὑπολογίζονται ὡς ἑξῆς: 1) Διά τούς ἀναγνωρισαντας ἢ ἀναγνωριζομένους χρόνον ἀνεργίας των μέχρι 31.1.48, βάσει τοῦ κατά τόν χρόνον τῆς καταβολῆς ἰσχύοντος ἀσφαλίστρου τῆς κλάσεως εἰς ἣν ἐφέροντο κατατεταγμένοι ἢ τῆς κλάσεως πρός ἣν ἀντεστοίχουν αἱ ἀποδοχαί των κατά Μάϊον 1941 ἢ ἐν περιπτώσει ἀνεργίας των κατά τόν χρόνον τοῦτον βάσει τῶν ἀπολαυῶν τοῦ τελευταίου πρό τοῦ Μαΐου 1941 μηνός ἐργασίας των καί 2) διά τούς ἀναγνωρισαντας ἢ ἀναγνωριζομένους χρόνον ἀνεργίας των ἀπό 1.2.48 καί ἐντεῦθεν, βάσει τοῦ κατά τόν χρόνον τῆς καταβολῆς ἰσχύοντος ἀσφαλίστρου τῆς κλάσεως εἰς ἣν ἐφέροντο κατατεταγμένοι ἢ τῆς κλάσεως πρός ἣν ἀντεστοίχουν αἱ ἀποδοχαί των κατά τόν τελευταῖον πρό τῆς ἀνεργίας των μῆνα».

III. Τό ἐδάφιον στ' τῆς παραγράφου 5α τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Κατ)κοῦ Β' τροποποιεῖται ἀπό τῆς ἰσχύος του ὡς ἀκολούθως:

«Ἡ μή ἐγκαίρως καταβολή πορά τῶν ὑποχρέων τῶν ἀναλόγων δόσεων ἐπιφέρει τήν ἐπί τοῦ ποσοῦ τῶν καθυστερουμένων δόσεων ἐπιβολήν τῶν νομίμων προσθέτων τελῶν καί τόκων ὑπερημερίας».

IV. Εἰς τό τέλος τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ Κατ)κοῦ Β' προστίθεται παράγραφος 2α ἔχουσα ὡς ἀκολούθως:

«Ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐπιτρέπεται: α) ἡ συνέχισις τῆς περαιτέρω ἐξαγορᾶς τῆς ἀναγνωριζομένης δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου προϋπηρεσίας τῶν ἀσφαλισμένων, ὑπολογιζομένης βάσει τοῦ κατά τόν χρόνον τῆς καταβολῆς ἰσχύοντος ἀσφαλίστρου διά τήν ἐξαγορᾶν τῆς προϋπηρεσίας καί τῆς κλάσεως εἰς ἣν ἀναγνωρισθῆ αὕτη, β) ἡ ἀναγνώρισις τῆς προϋπηρεσίας τῶν ἐμπροθέσμως αἰτησάντων καί αἰτούντων τοῦτο ἀσφαλιστῶν καί ἡ ἐξαγορά ταύτης βάσει τοῦ κατά τόν χρόνον τῆς καταβολῆς ἰσχύοντος ἀσφαλίστρου ἐξαγορᾶς προϋπηρεσίας καί τῆς κλάσεως εἰς ἣν ἐφέροντο κατατεταγμένοι ἢ πρός ἣν ἀντεστοίχουν αἱ ἀποδοχαί των κατά τόν τελευταῖον πρό τῆς ἀναγνωρίσεως μῆνα ἢ τόν τελευταῖον πρό τῆς ἀνεργίας των μῆνα τούτου, βάσει τῶν ἀπολαυῶν τοῦ τελευταίου πρό τῆς ἀνεργίας των μηνός, γ) ἡ ἐξόφλησις τοῦ ὑπολοίπου τῆς ὀφειλῆς τῆς προκυπτούσης ἐξ ἀναγνωρίσεως προϋπηρεσίας τῶν ἐξελθόντων εἰς σύνταξιν μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος μετά τήν ἀφαίρεσιν τῶν κατατεθεισῶν μέχρι 31.12.50 εἰσφορῶν, λαμβάνει χώραν ὡς ἐν τῇ περιπτώσει α' τῆς παρούσης παραγράφου ἐν συνδυασμῷ πρός τήν παράγραφον 6 τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ Καταστατικοῦ Β'».

V) Εἰς τό τέλος τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ Κατ)κοῦ Β' προστίθεται ἐδάφιον ἔχον ὡς ἀκολούθως:

«Ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἡ παράγραφος 3 τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ Κατ)κοῦ Β' τοῦ Ταμείου τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως:

'Επί τμηματικῆς ἐξοφλήσεως τοῦ χρόνου προϋπηρεσίας τῶν ἀσφαλισμένων τοῦ ἀναγνωριζομένου κατά τό Ταμεῖον ὡς συνταξίμου, ἡ μή ἐγκαίρως καταβολή τῶν κεκανονισμένων δόσεων ἐπιφέρει τήν ἐπί τοῦ ποσοῦ τῶν δόσεων τούτων ἐπιβολήν τῶν νομίμων προσθέτων τελῶν καί τόκων ὑπερημερίας».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Μαΐου 1951

26343)1.374)1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας.

Περί καθορισμοῦ ἀποδοχῶν κατηγοριῶν τινων

Ιατρῶν τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 93 τῆς 21 Μαΐου 1951)

"Εχοντες ὑπ' ὄψει : α) Τὰς διατάξεις τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 15 καὶ τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1538)1950 Α. Ν. «περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου», β) τὰς διατάξεις τῆς παραγράφου 6 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπὸ 30.3.1951 Β. Δ/τος «περὶ μισθολογίου τοῦ Προσωπικοῦ τοῦ Ι.Κ.Α.», γ) τὰς ὑπ' ἀριθ. 13007)3994)25.4.51, 13029)3996)25.4.51 καὶ 13359)4078)28.4.51 ἀποφάσεις τῆς Γεν. Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α., ἀποφασίζομεν :

Ἐγκρίνομεν τὰς κατὰ τὰς συνεδριάσεις αὐτοῦ τῆς 13.4.51 καὶ 26.4.1951 ληφθείσας ἀποφάσεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοιν. Ἀσφαλίσεων, δι' ὧν ἀπεφασίσθη : Α) Ὅπως καθορισθοῦν ἀπὸ 1.7.50 αἱ ἀποδοχαὶ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 2 παραγράφας 6 τοῦ ὡς ἄνω Β. Δ/τος ἰατρῶν ὡς κάτωθι :

1) Τῶν ἰατρῶν θεραπευτῶν τοῦ Ἱδρύματος, τῶν ἀμειβομένων διὰ πάγιας ἀποζημιώσεως καὶ διὰ τιτραώρου ὑπηρεσίαν καὶ ὑπηρετούντων εἰς τὸ Ὑπ)μα τοῦ ΙΚΑ Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Θεσ)νίκης, Πατρῶν, Βόλου, Καλαμῶν, Καβάλας, Ἡρακλείου, Χανίων, Ἰωαννίνων, Ἐδέσσης, Κερκύρας, Μυτιλήνης, Ἐρμουπόλεως, Ναυπάκτου, Λαυρίου, Δράμας, Βερροίας καὶ Σερρῶν καὶ 2) τῶν παρὰ τοῖς ἰδίοις ὡς ὅτε ἀποκατεστημένοι ὑπηρετούντων ἐπὶ συμβάσει συμφώνως τὸ ἄρθρον 13 παράγρ. 7 τοῦ Κ.Υ.Υ ἰατρῶν ὧν αἱ ὑπηρεσίαι ἔχουν καθ)οισθῆ πάγιος ὡς ἴσαι πρὸς τὰς ἐν γένει ἀποδοχὰς τακτικοῦ ἰατροῦ τῆς ἀντιστοίχου εἰδικότητος εἰς δρ)νας 1.400.000 μηνιαίως σὺν τῷ ἐπιδόματι ὑδρευσεως ὑπηρεσίας (ἄρθρον 1 παρ. 5 τοῦ ὡς ἄνω Β. Δ/τος καὶ ἄνθρ. 7 τοῦ Α.Ν. 1538)1950), 3) τῶν παρὰ τοῖς ΙΒ' οἰκ. Ὑπ)κατ)ματι ἰατρῶν θεραπευτῶν κατ' οἶκον καὶ κατὰ περίπτωσιν τοῦ Ἱδρύματος, ἐφ' ὅσον ἐνιοντος τούτου πραγματοποιεῖ 110 ἐπισκέψεις κατ' ἐλαχιστον ὅριον μηνιαίως εἰς τὸ αὐτὸ ὡς ἄνω ποσὸν μηνιαίως, μειουμένων τῶν ἀποδοχῶν τούτων ἀναλόγως εἰς περίπτωσιν πραγματοποιήσεως ὀλιγωτέρων τῶν 110 ἐπισκέψεων, ὡς βάσεως διὰ τὴν μείωσιν ταύτην λαμβανομένης τοῦ διὰ τῆς παρούσης ἀποφάσεως ὁριζομένου ἀριθμοῦ ἐπισκέψεων καὶ μισθοῦ, 4) τῶν ὡς ἐπικουρικῶν παρὰ τοῖς ἰδίοις ὡς ἄνω Ὑποκ)ασι προσληφθησομένων ὑπευθυνων ἰατρῶν τῶν πρὸς τὸν μηνιαῖον μισθὸν ἄνευ ἐπιδόματος εἰδικότητος ὑπηρεσίας τῶν τακτικῶν ἰατρῶν θεραπευτῶν τοῦ Ὑποκ)τος ἢ τῶν μετ' αὐτοῦ συμβεβλημένων τῆς ἀντιστοίχου εἰδικότητος κατὰ τὰ ἐν κεφ. 1, 2 καὶ 3 τῆς παρούσης ἀποφάσεως ὁριζόμενα, 5) τῶν :

α) Ἐπιστημονικῶν Διευθυντῶν Κλινικῶν δρ)χ. 2.000.000 μηνιαίως.

β) Ἐπιμελητῶν Κλινικῶν δρ)χ. 1.400.000 ὁμοίως.

γ) Ἐπιστημονικῶν Βοηθῶν Ἰατρῶν δρ)χ. 620.000 μηνιαίως.

Β) 1) Ὅπως ὡς συμφωνηθέντα ἀποβαίνῃ κατὰ τὸ ἔτος τοῦ ὡς ἄνω Β. Δ/τος ἀπὸ 30 τοῦ Μαρτίου 1951 καταβληθησόμενον, ὡς τοιοῦτον δὲ λογίζεται ὁ βασικὸς μισθὸς ἢ ἀποζημίωσις λόγῳ ὑπερωριακῆς ἐργασίας καὶ τὸ ἐπίδομα ὀπτογενετικῶν δοκῶν, 30 %, Βενιζελείου Ἑλλάδος καὶ ἐιδικοῦ ὑπερωρίας.

2) Ὅπως οἱ ἰσχύουσαι διὰ τὸ Διοικητικὸν προσωπικὸν τοῦ Ι.Κ.Α. διατάξεις 1) περὶ νοσηλείας βάρους ἐπὶ τοῖς λοιποῖς Κοινωνικοῖς καὶ Πόνου 2) περὶ ἐπιδόματος ἐφεδρείας ἐν τῷ οἰκείῳ βαθμῷ παραμονῆς, 3) περὶ ἀπαγορευόντων προσθέτων ἀμοιβῶν, 4) περὶ δαπανῶν δι' ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας, 5) περὶ χρόνου κατοπλόου ὑπηρεσίας 6) περὶ κρατήσεων ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν 7) περὶ ὀδευόντων μετ' ἀποδοχῶν ἰσχύουσαι ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως ἰσχύος τῆς παρούσης καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ τ' ἀνωτέρω ἰατρῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Μαΐου 1951.

2604511.379)1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Περὶ καθορισμοῦ ὑπερωριῶν καὶ ἐξόδων κηδείας κατηγοριῶν τινων τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ι.Κ.Α.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 93 τῆς 21 Μαΐου 1951)

"Εχοντες ὑπ' ὄψει 1) τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 4, 5 καὶ 6 τοῦ ὑπὸ 30.3.1951 Β. Δ/τος «περὶ μισθολογίου τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ι.Κ.Α.» ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς τοιαύτας τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1538)1950 Α. Ν. «περὶ ρυθμίσεως τῶν ὑπευθύνων τῶν ὑπαλλήλων τῶν Νομ. Προσώπων Δημοσίου Δικαίου», 2) ἀπόφασιν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ληφθεῖσαν κατὰ τὴν 24ην συνεδρίασιν τοῦ τῆς 13ης Ἀπριλίου 1951 καὶ ὑποβληθεῖσαν ἅμα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 12972)3948)25.4.51 ἀναφορᾶς τῆς Γενικῆς Διοικήσεως αὐτοῦ, ἀποφασίζομεν :

1) Ὅπως τὸ ποσὸν τῆς ἀμοιβῆς ὑπερεργασίας, τῆς καθοριζομένης ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ὑπὸ 30.3.1951 Β. Δ/τος περὶ μισθολογίου τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ι.Κ.Α., διὰ τὰ δικαιούμενα εἰς πραγματοποίησιν ὑπερωριακῆς ἐργασίας πάσης φύσεως προσωπικὰ τοῦ Ἱδρύματος ὁρισθῇ ἀπὸ 1 Ἀπριλίου διὰ τοὺς ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τούτου ὑπηρετοῦντας κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἐρχομένου Β. Δ/τος ἠλῆρτιμον ὡς διαλούθως :

α) Κατὰ ποσοστὸν 40 % διὰ τοὺς Γεν. Δ/ντὴν, Ν. Σύμβουλον, Διευθυντὰς Α' Ἐλεγκτὴν, Ἰατρὸν, Ὑγειονομικὸν Διευθυντὰς Α', Διευθυντὰς Β' καὶ Ὑγειονομικοὺς Διευθυντὰς Β'

β) Κατὰ ποσοστὸν 70 % διὰ τοὺς Προϊσταμένους Ὑπηρεσίας καὶ Τμηματάρχας Α' καὶ Β' τοῦ Ἱδρύματος.

γ) Κατὰ ποσοστὸν 100 ἐπὶ τὰ λοιπὰ κατὰ τ' ἀνωτέρω προσωπικὸν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Μαΐου 1951.

3(:34)0.762)1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Περὶ προσθήκης ἑδαφίων εἰς ἄρθρον 12 τοῦ Κανονισμοῦ Ἀυθενείας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 96 τῆς 28 Μαΐου 1951)

"Εχοντες ὑπ' ὄψιν :

1. Τὰ ἄρθρον 59 παράγραφος 1 τοῦ Α. Νόμου τῆς 11ης Νοεμβρίου 1935 «περὶ Ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας» ὡς τοῦτο ἰσχυόντως ἰρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Νόμου 694)1927 «περὶ αὐθεντικῆς ἰρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας».

2. Τὰς διατάξεις τοῦ ὑπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Ν. Διατάγματος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς».

3. Τὸ ἄρθρον 16 τοῦ Α. Ν. 1538)1950.

4. Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, ὑποβληθεῖσαν ἤδη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 13508)19.7.1950 ἀναφορᾶς τοῦ ὡς ἄνω Ταμείου.

5. Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. Σ.Κ.Α. 249)1950) Συνεδρίασις 100ὴ τῆς Η' Περιόδου τῆς 19ης Μαΐου 1951, ἀποφασίζομεν :

I Εἰς τὴν παράγραφον 2 τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ Κανονισμοῦ Λαβρείου τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν προστίθεται ἑδάφιον τρίτον, ἔχον ὡς ἀκολούθως :

«Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν εἰς τὰ συμβεβλημένα μετὰ τοῦ Ταμείου θερμοκοιτήρια δὲν ὑπάρχουσι κενὰ κλῖναι Γ' θέσεως, δύνανται, ἐφ' ὅσον ὑφίστανται ἐπείγουσα ἀνάγκη ὁμέσου εἰσαγωγῆς τοῦ πάσχοντος, ἐγκρινομένη ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ταμείου νὰ εἰσαγωνται προσωρινῶς οἱ πάσχοντες εἰς τὴν ὁμοίως ἀνωτέρων θέσιν, ἐφ' ὅσον δὲ δὲν ὑπάρχουν καὶ εἰς τὴν θέσιν ταύτην κεναὶ κλῖναι καὶ εἰς κλίνας τῆς ἀνωτέρας καὶ ταύτης θέσεως, ἀλλὰ μόνον μέχρι τῶν κενώσεως κλινῶν τῆς Γ' θέσεως.

II Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Κανονισμοῦ προστίθεται παράγραφος 8, ἔχουσα ὡς ἀκολούθως :

«Εἰς ἐκτελῶς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ προβλεπομένων ἀνωτάτων χρονικῶν ὁρίων Νοσοκομειακῆς περιθάλψεως, δύναται δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, λαμβανομένης μετὰ σύμφωνου γνώμης τῆς Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ταμείου καὶ ἰσοκλιθέντας εἰς τὸ Ἄσυλον Ἀνιάτων ἀσφαλιστικὸς τοῦ ὁποίου τὸ κόμμα χορηγεῖται ὡς ἀνίατον καὶ ἔχουσι ἐξαντληθῆ ὅλα τὰ ὑπάρχοντα ἐπιστημονικὰ μέσα».

III Ἐν ἀρχῇ τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἄρθρου 3 τῆς ὑπ' ἀριθ. 46584)24.6.50 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας «περὶ ἐγκρίσεως Κανονισμοῦ Θεραπευτηρί-

ου Ταμείου Ασφαλίσεως Αρτιεργατών» προστίθεται εδάφιον, έχον ως ακολούθως:

«Συνεπώς, όταν ο συνδυασμός αδελφής, ην καταλαμβάνει αδελφή διαζευχθείσα ως προϊσταμένη παρά Ναυτελεπτείω Ιδρύματι και έχουσα αποδεδειγμένην κατοχύρωσιν και πείραν περί την εκτέλεσιν των καθηκόντων της ξενωνούσης αδελφής κατά την κρίσιν του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου».

Εν Αθήναις τη 28 Μαΐου 1951.

1225)413)1951 Απόφ. Υπουργών Εργασίας και Εμπορικής Ναυτιλίας.

Περί εγκρίσεως πρακτικού δι' ού επεκτείνεται η αρμοδιότης Ε.Ρ.Φ.Δ. Κ. Δ. Ρόδου.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 96 της 28 Μαΐου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν: α) τας διατάξεις του άρθρου 1 του Νόμου 1473)1950 επερί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των περί φορτώσεων έργασιών των λιμένων ισχυουσών διατάξεων» και β) τας υπ' αριθ. 1036) 1951 και 1079)1951 αναφοράς του Κ. Δ. Ρόδου δι' ων υπεβλήθη ημίν προς έγκρισιν το υπ' αριθ. 28) 14.2.51 πρακτικον (θέμα 4ον) της Ε.Ρ.Φ. Λιμένος Ρόδου περί επεκτάσεως της αρμοδιότητος της ΕΡΦΔ Ρόδου εις άπαντας τους λιμένας της περιφερείας του Κ. Δ. Ρόδου, αποφασίζομεν:

1. Εγκρίνομεν την επέκτασιν της αρμοδιότητος της Ε.Ρ.Φ. Λιμένος Ρόδου μόνον εις τους λιμένας Σύμης, Καμπάδου και Γενναδίου.

Εν Αθήναις τη 23 Μαΐου 1951

29/59)1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας.

Περί εγκρίσεως σχηματισμού Κ.Δ.Φ. ξηράς Ρόδου και Κανονισμού Λειτουργίας Διοικήσεως και Παροχών αυτού.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 99 της 31 Μαΐου 1951)

293(2)Σ.553)1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας.

Περί προσθήκης διατάξεως εις το Καταστατικόν του Ταμείου Ασφαλίσεως Μυλεργατών και Τεχνιτών Μακαρονοποιών.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 99 της 31 Μαΐου 1951)

Αποφασίζομεν:

Εις το τέλος του άρθρου 39 του Καταστατικού προστίθεται η ακόλουθος διάταξις:

«Εφ' όσον κατά την επέλευσιν της ασφαλιστικής περιπτώσεως (συμπληρώσεως ορίου ηλικίας, αναπηρίας, θανάτου κ.λ.π.) δεν συμπληρούται διά της πραγματικής εν ασφαλίσει υπηρεσίας ή εργασίας του εν ασφαλισμένου το εν άρθρω 28 παραγρ. 3 και 4 του παρόντος Καταστατικού οριζόμενα κατωτέρα όρια ημερών εν ασφαλίσει εργασίας ή υπηρεσίας διά την απόκτησιν δικαιώματος συντάξεως, επιτρέπεται η εξαγορά και ο υπολογισμός ως ημερών εν ασφαλίσει εργασίας ή υπηρεσίας τόσων ημερών εκ των υπό του ασφαλισμένου διανυθεισών εκτός εργασίας ή υπηρεσίας λόγω ασθενείας, νοσηλείας ή συνατηρίας περιθάλψεως καθ' ας επιδοτηθή δόσει υπολείπονται διά την συμπλήρωσιν του κατωτάτου ορίου ημερών, εν ασφαλίσει εργασίας ή υπηρεσίας του απαιτουμένου εις τας καθ' εκαστον περιπτώσεις διά την απόκτησιν δικαιώματος εις σύνταξιν.

Η εξαγορά των κατά τ' ανωτέρω υπολογιζομένων ημερών εν ασφαλίσει εργασίας ή υπηρεσίας ενεργείται διά καταβολής υπό του ασφαλισμένου της κατηγορίας τόσης ή % επί των εν ισχύι συλλογικών συμβάσεων καθοριζομένου μισθού ή ημερομισθίου της κατηγορίας εις ην υπήγετο ούτος κατά την επέλευσιν της ασφαλιστικής περιπτώσεως και εις δόσεις οριζομένας υπό του Διοικητικού Συμβουλίου.

Εν Αθήναις τη 21 Μαΐου 1951.

20793)Σ.573)1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας.

Περί τροποποιήσεως του Καταστατικού του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Προσωπικού Εταιρειών Πετρελαιοειδών.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 99 της 31 Μαΐου 1951)

Αποφασίζομεν:

Όπως εις το Καταστατικόν του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Προσωπικού Εταιριών Πετρελαιοειδών επενεχθώσιν α) ακόλουθοι προσθήκαι και τροποποιήσεις:

1. Μετά το εδάφιον α' της παραγρ. 2 του άρθρου 15 προστίθεται νέον εδάφιον υπό στοιχ. β', του ήδη υπάρχοντος τοιούτου, λαμβάνοντος στοιχ. γ', έχον ούτω:

«β') Ο προ της υπαγωγής εις την ασφάλισιν του Ταμείου χρόνος υπηρεσίας παρά τη λειτουργούση εν Ελλάδι κατά την περίοδον της εχθρικής κατοχής γερμανικής Εταιρίας πετρελαίων «KONTINENTALE OEL» της τοιαύτης υπηρεσίας πιστοποιουμένης δι' εγγράφου δεδομένως εκδιδομένης υπό του Προέδρου και του Γενικού Γραμματέως της Εποπτούσης Διαχειρίσεως Κεφαλαίου Αποζημιώσεως προσωπικού της Εταιρίας Πετρελαίων «KONTINENTALE OEL».

ΙΙ. Εις το τέλος του άρθρου 21 προστίθεται μεταβατική διάταξις υπ' αριθ. 6 έχουσα ούτω:

«6 Η εν παραγρ. 4 του άρθρου 15 του Καταστατικού προβλεπομένη προθεσμία δι' ανεγνώρισιν και εξαγοράν προϋπηρεσίας παρατείνεται μέχρι της 31.12.1952».

Εν Αθήναις τη 22 Μαΐου 1951

54064)6465)1951 Αγορανομ. Διάταξις υπ' αριθ. 76.

Περί καθορισμού κατηγοριών και τύπων ενδυμάτων και περί των υποχρεώσεων των ενδυματοποιών.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 99 της 31 Μαΐου 1951)

Έχοντες υπ' όψει τας διατάξεις:

1. Του Α. Ν. 1671)51 επερί Υπουργικού Συμβουλίου και Υπουργείων».
2. Του Ν. Δ. 666)48 επερί συστάσεως Υπουργείων Εφοδιασμού και Διανομών».
3. Του Ν. Δ. 136)46 επερί κυρώσεως τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του από 19)11.5.46 Ν. Δ. περί Αγορανομικού Κώδικος».
4. Του Α. Ν. 782)48.
5. Τα υπ' αριθ. 239)19.3.51 έγγραφον της Επιτροπής Επιλύσεως Διαφορών Υποδηματοποιιών — Υποδηματεμπόρων Αθηνών — Πειραιώς παρά τω Υπουργείω Εργασίας.
6. Το υπ' αριθ. 30 της 14.4.51 πρακτικόν του Συμβουλίου Γενικών Διευθυντών, αποφασίζομεν και διατάσσομεν:

Άρθρον 1.

Συμπληρούντες την υπ' αριθ. 89)46 Αγορανομικήν Διάταξιν καθορίζομεν τας κατηγορίας και τύπους υποδημάτων, άτινα δέον να κυκλοφορώσιν, αναλόγως των νομίμως κατοσβαλλομένων εργατικών, τής αξίας των υλικών τούτων και λοιπών στοιχείων ως κάτωθι:

1. Πολυτελείας.
2. Α' κατηγορίας.
3. Β' κατηγορίας.
4. Μηχανοποιητά.
5. Σίντι—Μαϊντι προδιές.
6. Παιδικά Πολυτελείας.
7. Παιδικά Α' κατηγορίας.
8. Παιδικά Β' κατηγορίας.
9. Παιδικά Σίντι—Μαϊντι ή παιδικά Σίντι—Μαϊντι προδιές (Μηχανοποίητα).
10. Μονα.
11. Παιδικά προδιές.
12. Ανδρικό δακέτες.
13. Παιδικό δακέτες.
14. Παντόφλαι.
15. Νέου τύπου 1 και
16. Νέου τύπου 2.

Άρθρον 2.

Υποδήματα πολυτελείας ανδρικά, γυναικεία και παιδικά θεωρούνται τα τοιαύτα τα κατασκευαζόμενα με εργατικα πολυτελείας, με δέρματα Ευρωπαϊκά ή εγχώρια άριστης ποιότητος, με υλικά άριστα, εξ ολοκλήρου εκ δέρματος και εξ ολοκλήρου χειροποίητα.

'Υποδήματα Α' κατηγορίας θεωρούνται τα κατασκευαζόμενα με δέρματα και υλικά Α' ποιότητος, και ἐργατικό Α' κατηγορίας.

'Υποδήματα Β' κατηγορίας θεωρούνται τα κατασκευαζόμενα με δέρματα και υλικά Β' ποιότητος, και ἐργατικό Β' κατηγορίας και πάντα ανάλογα.

"Αρθρον 3.

'Υποχρεούνται οι κατασκευάζοντες υποδήματα εν γένει, όπως επί των πελμάτων των υποδημάτων αναγράφουν (μφανώς και ευαναγνώστους την κατηγορίαν τούτων, διά της ειδικής νέας σφραγίδος της χορηγουμένης υπό της παρά τω 'Υπουργείω 'Εργασίας 'Επιτροπής 'Επιλύσεως Διαφορών 'Υποδηματοποιΐας — 'Υποδηματεργατών 'Αθηνών — Πειραιώς.

Της διατάξεως του παρόντος άρθρου εξαιρούνται οι κατασκευάζοντες υποδήματα οι διατηρούντες εργαστήριον ὄχι μεγαλύτερον των τεσσάρων ατόμων συμπεριλαμβανομένου και του ιδιοκτήτου.

"Αρθρον 4.

'Από 30 'Ιουνίου 1951 και εφεξής απαγορεύομεν την κυκλοφορίαν και πώλησιν υποδημάτων εν γένει, ἐφ' ὧν δεν ἔχει αναγραφῆ ἡ κατηγορία εἰς ἣν ἀνήκουσι ταῦτα, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 2 της παρούσης.

Τα μέχρι της 30ῆς 'Ιουνίου 1951 αποθέματα υποδημάτων εν γένει, ἃτινα συμφώνως μὲ τὰς κατηγορίας ὡς ἀνωτέρω αναγράφησαν και κατόπιν παραγγελιῶν των διὰ νέας ειδικῆς σφραγῖδος καθοριζομένης ὑπὸ τῆς παρὰ τῷ 'Υπουργείω 'Εργασίας ἱδρυούσης 'Επιτροπῆς, ἡ δὲ σφράγισις τούτων θὰ γίνῃ ὑπὸ τῶν οἰκείων ἐργοδοτῶν συμφώνως πρὸς τὰ ἀνωτέρω προβλεπόμενα, ἔως τῆς 30.6.1951.

Τὰ ὑποδήματα ἐν γένει, ἅτινα μεταφέρονται ἐξ ἑτέρων περιοχῶν τῆς νέας Διοικήσεως Πρωτευούσης, ἵνα πωληθῶσιν ἐπὶ τοῦ πελματός των ἐν τῇ περιφερείᾳ ἐξ ἧς προέρχονται ἰσχύουσαι σφραγῖδα, ὡς πρὸς τὴν κατηγορίαν καὶ ἐπὶ πλέον νὰ ἀναγράφωνται τὰ ὀνοματεπώνυμα, προέλευσιν καὶ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κατασκευαστοῦ.

"Αρθρον 5.

'Υποχρεούνται οι κατασκευαστοί υποδημάτων εν γένει, οι πωλούντες ταῦτα εἰς ἕτερα καταστήματα πρὸς μεταπώλησιν νὰ ὦσιν ἐφωδιασμένοι διὰ βεβαιώσεως της παρὰ τῷ 'Υπουργείω 'Εργασίας ἱδρυούσης 'Επιτροπῆς, ἐμφαινούσης τὴν κατηγορίαν τῶν ἀπολύτως πρὸς τὴν κατηγορίαν τῶν κατασκευαζομένων ὑποδημάτων σφραγῖδος ἣν βεβαιοῦται ὅτι χορηγοῦνται τὰ ἐνιδιαιτέρως εἰς τοὺς ἀγοραστάς, πρὸς κατὰ ὑφαίνειν τῆς παραγματικῆς κατηγορίας τῶν πωλουμένων ὑπ' αὐτῶν ὑποδημάτων.

"Αρθρον 6.

'Απαγορεύομεν εἰς τοὺς ἐργοδότας ὑποδηματοποιοὺς ἐν γένει νὰ χορηγῶσιν εἰς τοὺς ἐργάτας ἐργασίαν πρὸς κατασκευὴν ὑποδημάτων ἐκτὸς τοῦ καταστήματος των καὶ νὰ φορτίζωσιν ἐπ' αὐτῶν μὴ προερχόμενα ἐκ τοῦ ἰδίου αὐτῶν ἐργαστηρίου ἢ ἐργαστηρίου.

Διὰ τὴν παραβάσιν ταύτην εὐθύνονται κύριοι οἱ ἐργοδότοι, ὡσαύτως καὶ οἱ ἀναλαμβάνοντες τοιαύτην ἐργασίαν ἐργάται.

"Αρθρον 7.

Οἱ παραβάται τῆς παρούσης ἰσχυούσης διὰ τὴν περιφέρειαν τῆς νέας Διοικήσεως Πρωτευούσης ἀπὸ τῆς ἀκοπιωτέρας τῆς διὰ ταῦ ἡμερησίου τύπου διώκονται καὶ τιμωροῦνται συμφώνως πρὸς τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ ἰσχύοντος 'Αναγκαστικοῦ Κώδικος. 'Ανακοινωθήτω διὰ τοῦ ἡμερησίου τύπου καὶ δημοσιευθήτω διὰ τῆς 'Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

'Εν 'Αθήναις τῇ 24 Μαΐου 1951

172923)1951 Απόφ. 'Υπουργῶν 'Εθν. 'Αμύνης καὶ Οἰκονομικῶν.

Περὶ καθορισμοῦ ἀποζημιώσεως ὑπερωριακῶν συνεργείων Κ.Ε.Α.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 100 τῆς 1 'Ιουνίου 1951)

"Εχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὸ ἄρθρον 14 τοῦ Α. Ν. 1502)50 καὶ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Α. Ν. 1792)51. 2) Τὰς εἰδικὰς ὑπηρεσιακὰς ἀνάγκας τοῦ Κρατικοῦ 'Εργοστασίου 'Αεροπλάνων αἵτινες ἀπαιτοῦσι διὰ τὴν ἀπρόσκοπτον συνέχισιν τῆς λειτουργίας τοῦ πολεμικῆς φύσεως ἐργοστασίου τούτου ἐργασίαν τοῦ μονίμου καὶ ἐπὶ συμβάσει ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ αὐτοῦ καὶ πέραν τῆς 42ώρου ὑποχρεωτικῆς ἑβδομαδιαίας τοιαύτης καὶ 3) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 1098)50 πρόταξιν τοῦ 'Υπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀποφασίζομεν

1. 'Αναγνωρίζομεν ὅτι αἱ εἰδικαὶ ὑπηρεσιακαὶ ἀνάγκαι τοῦ Κρατικοῦ 'Εργοστασίου 'Αεροπλάνων ἀπαιτοῦσιν ἐργασίαν τοῦ μονίμου καὶ ἐπὶ συμβάσει ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ αὐτοῦ καὶ πέραν τῆς 42ώρου ὑποχρεωτικῆς ἑβδομαδιαίας ἐργασίας.

2. Καθορίζομεν τὴν ἀπὸ ὥρας ὑπερωριακῆς ἐργασίας ἀποζημίωσιν τῶν ὡς ἄνω ὑπαλλήλων εἰς δραχ. 8.000 διὰ τοὺς ἐπὶ βαθμοῦ Δ)ντοῦ, 7.000 διὰ τοὺς ἐπὶ βαθμοῦ Τμηματάρχου, 6.000 διὰ τοὺς ἐπὶ βαθμοῦ εἰσηγητοῦ, 5.000 διὰ τοὺς λοιποὺς καὶ 4.000 διὰ τὸ ὑπηρετικὸν προσωπικόν.

3. Ἡ κατὰ τ' ἀνωτέρω ἀποζημίωσις καταβάλλεται δι' ἀπογευματινὴν ἐπ' ὑπερωρίαν ἐργασίαν.

Οὐδεμία ἀποζημίωσις καταβάλλεται δι' ἐργασίαν ἀνωτέραν τῶν 40 ὡρῶν μηνιαίως.

4. Ὁ κατ' ἀνώτατον ὅριον ἀριθμὸς τῶν ὑπαλλήλων τῶν συμμετεχόντων εἰς τὸ ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπόμενον συνεργεῖον ὑπερωριακῆς ἐργασίας δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ τὸ 75 % (ἑβδομήκοντα πέντε ἑκατοστὰ) τῶν ἐκάστοτε ὑπαρχόντων.

5. Διὰ διαταγῶν τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Κ.Ε.Α. θέλουσι καθορισθῆ αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης ὡς καὶ ὁ τρόπος τῆς παρακολουθήσεως καὶ ἐλέγχου τῆς παρεχομένης ὑπερωριακῆς ἐργασίας.

6. Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἀρχεται ἀπὸ τῆς 1ης 'Ιανουαρίου 1951 καὶ λήγει τὴν 30 'Ιουνίου 1951.

'Εν 'Αθήναις τῇ 23 Μαΐου 1951.

29763)Σ.524)1951 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας.

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρ. 32 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου 'Ασφαλίσεως Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μακαρονοποιΐας.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 100 τῆς 1 'Ιουνίου 1951)

"Εχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Α. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 περὶ 'Οργανισμοῦ τοῦ 'Υπουργείου 'Εργασίας ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ 'Αν. Νόμου 694)37 περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς 'Ασφαλιστικῆς Νομοθεσίας. 2) Τὰς διατάξεις τοῦ από 30 'Απριλίου 1946 Νομ. Δ)τος περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν 'Οργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς. 3) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου 'Ασφαλίσεως Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μακαρονοποιΐας τὴν ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 13473)11.12.50 διαφορᾶς των. 4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς 'Ασφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 6)51 Συνεδρίασις 98η τῆς Η' Περιόδου τῆς 19.4.51), ἀποφασίζομεν:

Ὁ ὡς ἡ παράγραφος 1 τοῦ ἄρθ. 32 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου 'Ασφαλίσεως Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μακαρονοποιΐας τροποποιηθῇ ὡς ἑξῆς:

«1. Ὁ ἡφαλισμένος ἢ ἡ ἀσφαλισμένη, ἐὰν ὁ μὲν μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ 60ου ἔτους, ἡ δὲ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ 55ου ἔτους τῆς ἡλικίας ἢ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν 30ετοῦς ὑπηρεσίας εἰς τὰ ἐν ἄρθρῳ 3 τοῦ Καταστατικοῦ καθοριζόμενα ἐναγγέλματα ἀνεξαρτήτως ἡλικίας, ὑποχρεοῦνται ὁπωσδήποτε τῆς ἐργασίας διακόπτουσι συντάξεως, ἐφ' ὅσον συγκεντροῦν τὰς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 28 παράγραφος 4 τοῦ παρόντος».

'Εν 'Αθήναις τῇ 21 Μαΐου 1951

24212)1354)1951 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας.

Περὶ ἐγκρίσεως Κανονισμοῦ Λειτουργίας Διοικήσεως καὶ Παροχῆς Κ.Α.Φ. ζηρᾶς Θεσσαλίας.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 108 τῆς 4 'Ιουνίου 1951)

33947)Σ.641)1951 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας

Περὶ τροποποιήσεως Καταστατικοῦ Κλάδου Προνοίας Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 105 τῆς 1 'Ιουνίου 1951).

"Εχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Α. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 περὶ 'Οργανισμοῦ τοῦ 'Υπουργείου 'Εργασίας ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ 'Αν. Νόμου 694)37 περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς 'Ασφαλιστικῆς Νομοθεσίας.

2) Τὰς διατάξεις τοῦ από 30 'Απριλίου 1946 Νομ. Δ)τος περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολου-

θήσεως και τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Προνοίας.

3) Πράξεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας ὑποβληθεισῶν διὰ τῆς ὑπ' ὁριθ. 355)7.5.51 ἀπαφάσεως των.

4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως. (Ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 129)51 Συνεδρίασις 100 τῆς Η' Περιόδου της 19 Μαΐου 1951), ἀποφασίζομεν :

Ὅπως ἡ παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ Καταστατικοῦ Κλάδου Προνοίας τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας, τροποποιηθῇ, ὡς ἀκολούθως :

«1. Τὸ παρὰ τοῦ Ταμείου Προνοίας παρεχόμενον ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1952 βοήθημα εἰς τοὺς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 14 δικαιουμένους τοιούτου ἠφαλισμένους, ὁρίζεται εἰς ἕνα μισθόν, μὴ δυνάμενον ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν ἑνὸς ἑκατομμυρίου ἑξακοσίων χιλιάδων (1.600.000) διὰ πᾶν πλήρες ἔτος κρατήσεων ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Προνοίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ἰουνίου 1951

47704)1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν, Ἐργασίας.

Περὶ χορηγήσεως εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῆς χώρας ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων ἐ.ἔ.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 154 τῆς 25 Αὐγούστου 1951)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν :

1. Τὰς διατάξεις τοῦ Ἀν. Νόμου 28)44, ὡς οὗτος ἀσθεντικῶς ἑρμηνεύθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως καὶ

2. Τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 85)1943, ἀποφασίζομεν :

Ἄρθρον 1.

Οἱ πάσης φύσεως ἐργοδόται, φυσικὰ ἢ νομικὰ πρόσωπα, ὑποχρεοῦνται, ὅπως καταβάλουν εἰς τὸ πάσης φύσεως προσωπικὸν αὐτῶν, μὲθ' ὃ ἀνήκουσι διὰ σχέσεως ἐργασίας τοῦ βιωτικοῦ δικαίου, ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων ἐ.ἔ., ἐκτάκτου οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν ἴσην πρὸς 25 ἡμερομισθίαν δι' ἑκάστην ἐπὶ ἡμερομισθίου ἀμειβομένους ἢ ἕνα μηνιαῖον μισθὸν διὰ τοὺς ἐπὶ μισθῷ ὁμειδομένους.

Ἄρθρον 2.

Ἡ ὑπὸ τοῦ προηγουμένου ἄρθρου προβλεπομένη ἔκτακτος οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις καταβληθήσεται ὡς ἑπομένως :

α) Εἰς τοὺς ἐκ τῶν ἀνωτέρω μισθωτοὺς ἀπασχοληθέντας καθ' ὅλον τὸ διάστημα ἀπὸ 16.4.1951 μέχρι καὶ 15.8.1951 χρονικὸν διάστημα καταβληθήσεται ποσὸν ἴσον πρὸς 12 ἡμερομισθίαν ἢ ἐν ἑκατοστημόριον ἑκάστης τῶν τριῶν μηνιαίας τοῦ μισθωτοῦ.

Τὸ ποσὸν τοῦτο καταβληθήσεται εἰς δύο ἰσοπόσους δόσεις, ἤτοι :

Τὸ ἥμισυ τοῦ ποσοῦ τούτου καταβληθήσεται μέχρι τῆς 5 Σ)βρίου ἑ. ἔ. τὸ δ' ἕτερον ἥμισυ μέχρι 30 Σ)βρίου ἑ. ἔ.

Οἱ ἐκ τῶν ἐπαγγελματιῶν καὶ βιοτεχνῶν ἐργοδόται, οἱ ἐγγεγραμμένοι εἰς τὸ οἰκεῖον ἐπιμελητήριον, δύνανται νὰ καταβάλουν τὸ ποσὸν τοῦτο εἰς δύο ἰσοπόσους δόσεις, ἐξ ὧν ἡ μὲν πρώτη εἶναι καταβλητέα μέχρι τῆς 15 Σ)βρίου, ἡ δὲ δευτέρα μέχρι τῆς 15ης Ὀκτωβρίου ἑ. ἔ.

Μισθωτοί, μὴ παρασχόντες τὰς ὑπηρεσίας των καθ' ὅλον τὸ ὡς ἄνω χρονικὸν διάστημα δικαιοῦνται ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου ἑνὸς ἡμερομισθίου ἢ ἑνὸς ἑκατοστοῦ πέμπτου τοῦ μηνιαίου μισθοῦ δι' ἑκάστην 10ήμερον διαρκείας τῆς μισθωτικῆς αὐτῶν σχέσεως ἀπὸ 16.4.1951 μέχρι 15.8.1951.

Κλάσμα ὑπερβαῖνον τὸ πενθήμερον θεωρεῖται συμπεπληρωμένον δεκαήμερον.

β) Εἰς τοὺς ἐκ τῶν αὐτῶν μισθωτῶν ἀπασχοληθέντες ἀπὸ τῆς 16.8.51 καὶ ἐν συνεχείᾳ ἀπασχοληθησομένους μέχρι τῆς 22.12.1951 καταβληθήσεται τὴν 22.12.1951 ποσὸν ἴσον πρὸς 13 ἡμερομίσθια ἢ ἓν 15ήμερον, ἀναλόγως τοῦ τρόπου ἀμοιβῆς τοῦ μισθωτοῦ.

Μισθωτοί, οἵτινες δὲν ἤθελον ἀπασχοληθῆ συνεχῶς κατὰ τὸ ἀπὸ 16.8.1951 μέχρις 22.12.1951 χρονικὸν διάστημα, δικαιοῦνται ἐκ τοῦ ὑπὸ τῆς προηγουμένης παραγράφου ὁριζομένου ποσοῦ ἑνὸς ἡμερομισθίου ἢ ἑνὸς ἑκατοστοῦ πέμπτου τοῦ μηνιαίου μισθοῦ δι' ἑκάστην 10ήμερον διαρκείας τῆς μισθωτικῆς αὐτῶν σχέσεως ἀπὸ 16.8.1951 μέχρις 22.12.1951.

Κλάσμα ὑπερβαῖνον τὸ πενθήμερον θεωρεῖται συμπεπληρωμένον 10ήμερον.

Μισθωτοί, ὧν ἡ σχέσις ἐργασίας ἤθελεν ἐν τῷ μεταξὺ καθ' οἱονδήποτε τρόπον λυθῇ, δικαιοῦνται ἐκ τοῦ ὑπὸ τῆς παρούσης παραγράφου ὁριζομένου ποσοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς λύσεως τῆς μισθωτικῆς αὐτῶν σχέσεως τοῦ ἀναλογοῦντος αὐτοῖς μέρους.

Ἄρθρον 3.

Ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 προβλεπομένη ἔκτακτος οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις θέλει ὑπολογισθῆ βάσει τῶν ὑποχρεωτικῶς τεθεσπισμένων ἐλαχίστων ὁρίων μισθοῦ.

Εἰς τοὺς κατὰ μονάδα ἐργασίας (κατ' ἀποκοπὴν) ἀμειδομένους ὁ ὑπολογισμὸς θέλει γίνει βάσει ἡμερομισθίου δυναμένου νὰ ὑπερβῇ τὰς 28.000 διὰ τοὺς ἄρτιναν τεχνίτας, 26.000 διὰ τοὺς εἰδικευμένους ἐργάτας, 22.000 διὰ τοὺς θήλεις τεχνίτρας, εἰδικευμένας ἐργατρίας καὶ τοὺς ἄρρενας ἀνειδικεύτους ἐργάτας καὶ λοιπὰς βοηθοὺς τεχνιτῶν καὶ 18.000 διὰ τὰς θήλεις ἀνειδικεύτους καὶ βοηθοὺς τεχνιτρίων καὶ τέλος 5.000 διὰ τοὺς μ.δηγουμένους γενικῶς, ἐὰν δὲν προβλέπονται εὐνοϊκώτερα βασικὰ ἡμερομίσθια ὑπὸ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ ἀποφάσεως Ἐπιτροπῶν Ὑποχρεωτικῆς Διαιτησίας ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.

Ἄρθρον 4.

Ὡς ὑποχρεωτικῶς τεθεσπισμένα ἐλάχιστα ὅρια μισθοῦ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης θεωροῦνται οἱ μισθοὶ καὶ τὰ ἡμερομίσθια, τὰ προβλεπόμενα ὑπὸ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Ὑποχρεωτικῆς Διαιτησίας ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων μετὰ τῶν διὰ τῶν ὑπ' ὁριθ. 2509)1949 (*) 2968)1949 (**), 33700)1950 (***), 2250)1951 (****), καὶ 2750)1951 (*****) ἀποφάσεων ἡμῶν ἢ ἑτέρων ὑποουργικῶν ἀποφάσεων χορηγηθεισῶν παρατάσεων καὶ τῶν ἐπιδομάτων καὶ παροχῶν ἐν γένει τῶν προβλεπομένων ὑπὸ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ διαιτησάντων ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων (ἐπιδόματος οἰκογενειακῶν βαρῶν, πολυετίας, παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βοθρῷ, θέσεως, νυκτερινῆς—Κυριακῆς, ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας κλπ.), ἐξαιρουμένων τῶν παρεχομένων α) λόγῳ ὑπερωριακῆς ἀπασχολήσεως, β) λόγῳ δδοιπορικῶν ἐξόδων καὶ γ) ποντὸς ἐν γένει οἰκειοθελοῦς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου παρεχομένου.

Ἄρθρον 5.

Ἡ τυροχὴ τοῦ ἄρθρου 1 συμφηφίζεται πρὸς πᾶσαν ἐπὶ σκοπῷ ὅρου διὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους χορηγουμένην, πλὴν τῆς περιπτώσεως κρατήσεων ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ σκοπῷ καταβολῆς τοιούτου δώρου, καθ' ἣν αἱ κρατήσεις αὗται δὲν καταβληθῶν ἐπὶ πλέον ταύτης.

Δὲν συμφηφίζεται ὅμως πρὸς τυχὸν οἰκειοθελῶς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου καταβαλλόμενος ὑποδηχὰν πέραν τῶν ὑποχρεωτικῶς τεθεσπισμένων ἐλαχίστων ὁρίων μισθοῦ.

Ἄρθρον 6.

Τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 1 δικαιοῦνται καὶ οἱ ἐν καταστάσει στρατεύσεως, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ λαμβανομένου ἐπιδόματος στρατεύσεως, ὡς ἐπίσης καὶ οἱ ἐν καταστάσει ἀσθενείας τελοῦντες, μισθωταί. Οἱ ἐν καταστάσει διαθεσιμότητος τελοῦντες μισθωταὶ διὰ τὸν χρόνον τῆς διαθεσιμότητος των δικαιοῦνται ἡμίσεος τούτου.

Ἄρθρον 7.

Τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 1 δὲν δικαιοῦνται : α) οἱ διὰ σχέσεως ἐργασίας ὁρισμένου χρόνου ἢ ἔργου προσληφθέντες μισθωταὶ καὶ γενικῶς οἱ ἐποχικῶς ἐργαζόμενοι, β) ἐκεῖνοι, ὧν τὰ ὑπογραφεῖσαν κατὰ τὸ 1951 συλλογικὰ συμβάσεων ἐργασίας ρυθμίζονται ὑπὸ τούτων εἰδικῶς τὰ τῆς παροχῆς δώρων ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς Χριστουγέννων—Νέου Ἔτους καὶ Πάσχα καὶ γ) οἱ ἀμειδόμενοι διὰ ποσοστῶν ἢ φιλοδωρημάτων μόνον.

Οἱ ἀμειδόμενοι ἐπὶ πάσῃ τῶν ποσοστῶν ἢ φιλοδωρημάτων καὶ διὰ μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου ὁριωμένου εἰς χρήμα, δικαιοῦνται ταύτης, ὑπολογιζομένης ἐπὶ τοῦ εἰς χρήμα ὁρισμένου ὑποχρεωτικοῦ ἐλαχίστου ὁρίου μισθοῦ.

Ἄρθρον 8.

Ἡ παροχὴ τοῦ ἄρθρου 1 ὑπόκειται εἰς πάσας τὰς νομίμους κρατήσεις ὑπὲρ τῶν οἰκείων ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν.

Ἡ παροῦσα, ἰσχύουσα καθ' ἅπασαν τὴν ἐπικράτειαν, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Αὐγούστου 1951

(*) Ε.Ε.Δ. 8, σελ. 566.
(**) Ε.Ε.Δ. 8, σελ. 610, 651.
(***) Ε.Ε.Δ. 9, σελ. 623.
(****) Ε.Ε.Δ. 10, σελ. 142.
(*****) Ε.Ε.Δ. 10, σελ. 141.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Ἡ νεότης... δυστύχημα!

Τὰ οἰκονομικὰ σημερόνυτα δὲν ἔχουν, ὡς γνωστόν, καὶ στενὴν πρὸς τὸν συναισθηματισμὸν σχέσιν. Καλὴ καὶ ἁγία ἡ θεωρία ὅτι, ὅταν μία κοινωνικὴ τάξις ἢ ἄτομα πάσχουν, ὁ ἀντίκτυπος βαρύνει τὸ κοινωνικὸν σύνολον, ὑπὸ ἕνα ὅμως ὅριον. Τὸ συμφέρον τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου νὰ ἐξυπηρετῆται ἀπὸ... τῶν πλησίον.

Αἱ πρόχειροι αὐταὶ σκέψεις μᾶς ἦλθον εἰς τὸν νοῦν, ἐξ ἀφορμῆς ἐπιστολῆς ἀναγνώστου μας μισθωτοῦ.

Ματαίως —γράφει— ἐπιχείρησα νὰ εὕρω ποτὲ ἐργασίαν. Ἐν τούτοις τὸ βάρος τῆς ἡλικίας του δὲν ἔχει κάμψει τὰς ἐργατικὰς δυνάμεις του. Ἀντιθέτως θέλει νὰ ἐργασθῇ μὲ πάθος, μὲ αὐτὸ τὸ... ἄθλιον πάθος τῆς ἡλικίας, ἀπὸ ἐνθυμοῦνται μὲ παρρίαν αἱ ρομαντικαὶ παρηλικίες ὅτι εἶχαν καὶ αὐτοί, ὅταν ἦσαν ἀκόμη 20 ἐτῶν...

—Εἶναι λοιπόν, Θεέ καὶ Κύριε, ἐρωτᾷ, δυστύχημα νὰ εἶναι κανεὶς.. νέος;

Τί ν' ἀπαντήσῃ κανεὶς εἰς τὸ ἀπροσδόκητον αὐτὸ ἐρώτημα; Καὶ ὅμως ὁ συμπαθὴς μας νέος φθάνει μόνος εἰς τὸ συμπέρασμά του: Ἡ νεότης καὶ δι' ἕνα ἄνεργον ἀκόμη μισθωτὸν εἶναι τῆς Φύσεως θεῖον δῶρον, ἀρκεῖ νὰ μὴ... στρατεύεται.

Τί γίνεται, ἀληθῶς, εἰς τὴν ἀγορὰν ἐργασίας εἶναι γνωστόν. Ὁ κίνδυνος τῆς στρατεύσεως τοῦ ἀνέργου νέου, ὅταν εἶναι τοὐλάχιστον ἐκ τῶν ὑποκειμένων εἰς ταχεῖαν στράτευσιν, εἶναι, ἀτυχῶς, ἡ φυγόκεντρος δύναμις, ποὺ ἀποδιώκει δι' αὐτὸν τὴν ἐργασίαν. Καὶ σπάνιον εἶναι τὸ φαινόμενον ἐργοδότου, ποὺ ἀφοῦ ἤμπορεῖ νὰ τὸ ἀποφύγῃ, θὰ θελήσῃ νὰ καθυποβληθῇ ἐκουσίως εἰς τὴν κοινωνικὴν θυσίαν νὰ βαστάσῃ τὸ βάρος τῶν ἐκ τῆς νομοθετικῆς προστασίας ὑποχρεώσεων. Τὰ ἀτομικὰ τοῦ ἐπιχειρηματίου συμφέροντα εἶναι συνήθως ἐγωϊστικά. Καὶ ὁ ἄνεργος νέος παραμένει χωρὶς ἐργασίαν, εὐχόμενος νὰ σημάνῃ ἐνωρίτερον ἡ ὥρα τῆς στρατεύσεώς του, διὰ νὰ ἀποφύγῃ οὕτω τὰ ἐκ τῆς ἀνεργίας δεινά.

Αὐτὰ σχεδὸν μᾶς γράφει ὁ ἐπιστολογράφος μας μισθωτός, ζητῶν νὰ τοῦ ὑποδείξωμεν μίαν, ἂν ὑπάρχῃ, νομικὴν διέξοδον.

Τὸ φαινόμενον τοῦ πτωχοῦ ἀνέργου νέου φαίνεται νὰ μὴ εἶναι σπάνιον. Τὰ νομοθετικὰ κείμενα ὅμως δὲν δύνανται ν' ἀντιδράσουν. Ἡ νομοθετικὴ προστασία τῶν στρατευομένων μισθωτῶν παρέχει βέβαια ἐνδικον βοήθημα νὰ παταχθῇ ἡ πρόθεσις καταστρατηγήσεως, προϋποθέτει ὅμως νὰ ὑπάρχῃ, εἰς τὸν χρόνον τῆς ἐπενεμένης στρατεύσεως τοῦ μισθωτοῦ, σύμβασις ἐργασίας μὲ τὸν ἐργοδότην.

Ἀλλ' ἀφοῦ, κατὰ τὸ δίκαιον, ἐκτὸς ἐξαιρετικῶν περιπτώσεων, οὐδεὶς ὑποχρεοῦται ἄκων εἰς κατάρτισιν συμβάσεων, δὲν ἰσχύει καὶ τρόπος νὰ ἠκβιασθῇ ὁ ἐργοδότης νὰ βαστάσῃ νομίμους ὑποχρεώσεις, ὅταν ἤμπορῇ ἁπλούστατα νὰ τὰς ἀποφύγῃ, μὴ προσλαμβάνων τὸν ἄνεργον μισθωτόν. Καὶ εἴπομεν ἁπλούστατα, ἀφοῦ ἡ λέξις προσήκει εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν οἰκονομικῶν συμφερόντων, τὴν ἔννοιαν τῆς οἰκονομικῆς τοῦ ἄλλου ἐλευθερίας, καὶ ἂς εἶναι ἀδιαλλάκτως ἀσυμβίβαστος πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου. Ἀλλὰ τοῦτο εἶναι μία ἄλλη ἱστορία...

Ἐν τούτοις, ἀπὸ νομοθετικῆς ἀπόψεως, ὑπῆρχε τρόπος νὰ ἀποφευχθοῦν τὰ ἀντικοινωνικὰ αὐτὰ δυσάρεστα. Ἀφοῦ δὲν ζῶμεν εἰς κοινωνίαν ἀγγέλων, ἐλέχθησαν αὐταὶ αἱ κατ' ἄτομον ἐπιβαρύνσεις, αἱ ὁποῖαι ὑπάρχουν ἀπὸ τὰ ἰσχύοντα νομοθετικὰ κείμενα. Καὶ ὅσον καὶ ἂν ἡ βλάβη τοῦ συγκεκριμένου ἐργοδότου, εἰς τὸ ἐν λόγῳ θέμα, ἀγγίζῃ τὸ σύνολον, σκέπτεται στενῶς, ὑπὸ τὸ πρίσμα τοῦ ἀτομικοῦ του ἐγωϊσμοῦ, ὅτι καλὸν θὰ ἦτο νὰ τὴν ἀποφύγῃ.

Τὴν ἀποφεύγει. Δὲν προσλαμβάνει τὸν ἄνεργον νέον, ποὺ μέλλει, κατὰ τὴν παθαρὰν λορείαν τῶν πραγμάτων, νὰ στρατευθῇ.

Ἂν ὅμως τὰ ἐκ τῆς στρατεύσεως βάρη ἐρρίπτοντο εἰς τὸ σύνολον τῶν ἐργοδοτῶν, αὐτῶν ὑποχρέων νὰ συνεισφέρουν εἰς εἰδικὸν Ταμεῖον ὑπὲρ τοῦ κοινωνικοῦ σκοποῦ τῆς προστασίας τῶν στρατευομένων, ἀδιαφόρως ἂν ἔχουν προσωπικὸν ὑπὸ στράτευσιν ἢ ὄχι, κανένα οἰκονομικὸν λόγον δὲν θὰ εἶχε ὁ ἐργοδότης νὰ εἶναι ἀκίνητος εἰς τὰς ἱκεσίας τοῦ ἀνέργου νέου νὰ ἐργασθῇ, διὰ νὰ ζήσῃ, καὶ δὲν θὰ ἔβλεπεν αὐτὸς εἰς τὸν μελαγχολικὸν στοχασμὸν ὅτι ἡ νεότης του, τὴν ὁποίαν τόσον ζηλεύομεν ἡμεῖς... αἱ παρηλικίες, εἶναι δι' αὐτὸν.... δυστύχημα!

Ἔγιναν πολλαὶ συζητήσεις καὶ σχέδια νόμου νὰ ἐπιρριφθῇ τὸ ἐκ τῆς στρατεύσεως τῶν μισθωτῶν βάρος εἰς τὸ σύνολον τῶν ἐργοδοτῶν. Ἀπὸ τὸ μέτρον θὰ προκύψῃ καὶ ἡ ὠφέλεια τοῦ ἀνέργου νέου, ὁ ὁποῖος θὰ παύσῃ οὕτω νὰ κρούῃ ματαίως τὴν θύραν τοῦ ἐργοστασίου, διὰ νὰ εὕρῃ ἐργασίαν.

Ἂς γίνῃ λοιπὸν τὸ ταχύτερον νόμος τοῦ Κράτους τὸ σχέδιον. Ἔχει εἰς πολλὰ νὰ ὠφελήσῃ.

Τιμητικοὶ τόμοι

Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος κατελήφθη ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας καὶ ἀπεχώρησε τῆς ἐνεργοῦ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ὑπηρεσίας ὁ ἐν αὐτῷ ἀπὸ τοῦ 1924 τακτικὸς καθηγητὴς τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου κ. ***Γεώργιος Μπαλῆς***. Ἐπίσης ἀπὸ τῆς 1ης Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ. καταλαμβάνεται ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας καὶ ἀποχωρεῖ ἀπὸ τοῦ 1918 τακτικὸς καθηγητὴς τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου ἐν τῷ αὐτῷ Πανεπιστημίῳ κ. ***Κωνσταντῖνος Τριανταφυλλόπουλος***.

Αἱ μεγάλαι ὑπηρεσίαι, τὰς ὁποίας προσέφερον εἰς τὴν νομικὴν ζωὴν τοῦ τόπου οἱ δύο οὗτοι διακεκριμένοι νομομαθεῖς, εἴτε ὡς πανεπιστημιακοὶ διδάσκαλοι εἴτε ὡς συγγραφεῖς, εἴτε ὡς συντάκται τοῦ Ἀστικοῦ μας Κώδικος, ὡς καὶ ἡ γενικώτερα κοινωφελὴς δρᾶσις των, εἶναι εἰς πάντας γνωσταί.

Πληροφορούμεθα ὅτι εἰς ἀναγνώρισιν τῶν ὑπηρεσιῶν τούτων καὶ ὡς ἐλάχιστος φόρος τιμῆς πρὸς τοὺς δύο ἄνδρας, οἱ ὁποῖοι ἠγάλλοσαν ὁλόκληρον τὴν ζωὴν των ἐν τῇ διακονίᾳ τοῦ ἑλληνικοῦ δικαίου, ἀπεφασίσθη ἡ ἔκδοσις δι' ἑκάτερον εἰδικοῦ τόμου περιέχοντος νομικὰς μελέτας, τῇ ἐπιμελείᾳ Ἐπιτροπῆς ἀποτελεσθείσης ἐκ Καθηγητῶν τῶν Νομικῶν Σχολῶν Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 10ος — Τεῦχος 18 (240)

Ἀθῆναι, 15 Σεπτεμβρίου 1951

Η ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΜΑΣ

Σεπτέμβριος 1941. Ἔθνος καὶ ἄτομα ἐσφάδαζον ὑπὸ παντοειδεῖς στερήσεις, ὑπὸ τὸ βάναυσον τῶν κατακτητῶν πέλμα, αἱ ψυχικαί, πνευματικαὶ καὶ σωματικαὶ δυνάμεις ἐπιέζοντο μὲ τὴν βίαν των.

Τότε ἀκριβῶς ἐκάμε τὴν πρώτην ἐμφάνισίν της ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου». Πολλοὶ διηροτῶντο τί ἤρχετο, ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτάς, νὰ κάμῃ. Καὶ ἐφαίνοντο λογικοὶ οἱ διαταγμοὶ ἑνὸς μέρους τῶν πρώτων ἀναγνωστῶν της εἰς τὴν δυνατότητα τῆς παραιτήσεως τῆς ζωῆς ἑνὸς νομικοῦ περιοδικοῦ, τὸ ὁποῖον, ἐμφανιζόμενον, ὑπὸ τόσας ἀντιξοότητας, ἔθετεν ὡς προγραμματικὸν τὸν σκοπὸν νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὸ Ἐργατικόν μας Δίκαιον.

Ἐν τούτοις ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» ἐστάθη τυχερά, διαψεύσασα τοὺς πρώτους φόβους. Παρῆλθε τὸ πρῶτον ἔτος, τὸ δεύτερον, τὸ τρίτον, εἰσήλθομεν εἰς τὰ ἀπὸ τῆς ἐθνικῆς μας ἀπελευθερώσεως ἔτη, ὁ νομικὸς βίος καθίστατο ὁμαλώτερος καὶ ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» ἐσημείωνεν ὁλονὲν ἐντονωτέραν θρᾶσιν.

Ποῖον ὑπῆρξε τὸ μυστικὸν τοῦ σινεῦ της συνδέσμου πρὸς τὸ εὐρύτατον ἤδη ἀναγνωστικόν της Κοινόν, συνδέσμου, τὸν ὁποῖον μετὰ συγκινήσεως ἀναφέρομεν ὡς τὸ καλύτερον ἠθικόν της κεφάλαιον, προοιωνίζον καὶ ἐν τῷ μέλλοντι μακρὰν—ἂν εὐτυχήσῃ!—διάρκειαν τῆς ζωῆς της;

Κατὰ πρῶτον λόγον τὸ τεράστιον ἐνδιαφέρον τοῦ κλάδου αὐτοῦ τοῦ Δικαίου, τὸν ὁποῖον ὑπηρετοῦμεν. Μὲ ἰδίαν δύναμιν καὶ ἀρχάς, ἀποχωριομένας ἐν πολλοῖς ἀπὸ τὰς τοῦ κοινοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου, καλύπτει ἤδη —φυσικὴ ἐξέλιξις—ἀπείρους σχέσεις τοῦ βίου. Ἑπομένως ἡ προσπάθεια τοῦ περιοδικοῦ μας ἐνέχει ἐν ἑαυτῇ τὴν ζωηρὰν ἀπήχησιν τοῦ γενικοῦ ἐνδιαφέροντος, τὸ ὁποῖον κινεῖ τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον.

Ἔπειτα ἡ πολύτιμος βοήθεια, τὴν ὁποίαν ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» εἶχε τὴν τύχην νὰ ἔχῃ ἀπὸ τῆς πρώτης ἐμφανίσεώς της ἐκ μέρους ἐκλεκτῶν συνεργατῶν της, κινουμένων ἀπὸ τὸν θερμὸν ζῆλον τῆς θεωρητικῆς ἐπεξεργασίας τοῦ νέου αὐτοῦ Δικαίου, δεομένου τῶν ἐπιστημονικῶν καὶ κοινωνιολογικῶν ἐρευνῶν των, ἵνα μὴ ἐκφύγῃ καὶ τοῦ κοινωνικοῦ του προορισμοῦ, ταῦ λόγου δηλαδὴ τῆς ὑπάρξεώς του.

Εὐτυχὴς ἤδη μᾶς δίδεται εὐκαιρία, ἐνῷ ἐπισκοποῦμεν ἐν ἐπιμόχθον δεκαετὲς ἔργον —τὸ ἔργον των καὶ τελευταῖον τὸ ἰδικόν μας—νὰ ἐκφράσωμεν πρὸς αὐτοὺς τὰς θερμοτέρας τῶν εὐχαριστιῶν μας. Ἡ τιμὴ ὅτι ἐξυπηρέτησαν ἕνα τόσον κοινωνικὸν σκοπὸν —τὸν σκοπὸν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου—δὲν εἶναι ὀλίγη...

Πλούσιον, ἐξ ἄλλου, ὑλικὸν ἐκ τῆς δικαστηριακῆς πράξεως, ἡ ὁποία, κατὰ τὸ σύνολον θεωρουμένη, εἰργάσθη μὲ ἐπαινετὴν ψυχικὴν διάθεσιν καὶ ἐπιστημονικότητα νὰ ἐμφυσήσῃ ζωὴν εἰς τὸ πλέγμα τῶν διατάξεων, αἱ ὁποῖαι συνθέτουν ἓν κοινωνικὸν Δίκαιον, κατεστρώθη μεταξὺ τῶν κυρίων περιεχομένων τῶν τόμων μας καὶ τοῦτο ἐκίνησε τὸ θερμὸν ἐνδιαφέρον τῆς θεωρίας, ἡ ὁποία ἀπὸ τῶν στηλῶν μας ἐνέκυψε καὶ ἐγκύπτει μὲ ζῆλον ἐπὶ τῶν δυσκόλων καὶ δυσχερῶν προβλημάτων, τὰ ὁποῖα, ἀνὰ πᾶν βῆμα, σημειοῦνται εἰς τὸ Ἐργατικόν μας Δίκαιον.

Ἀπομένει ὁ ἡμέτερος μόχθος. Ἂς μὴ γίνῃ ὅμως λόγος περὶ αὐτοῦ. Διότι ἡ εὐθύνη ἔναντι τοῦ ἀναγνωστικοῦ μας Κοινοῦ ὑπῆρξε καὶ εἶναι μεγάλη. Μᾶς περιβάλλει ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς μὲ συμπάθειαν. Μᾶς ἐβοήθησε, μὲ ἐλλιπεῖς εὐχάς, νὰ ἐπιτύχῃ τὸ ἔργον μας.

Ἂν ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» ἐπέτυχε ἤδη καὶ ἐπιτύχῃ διὰ τοῦ μόχθου της νὰ δημιουργῇ κάτι τὸ χρήσιμον, καμμίαν ἀξίαν δὲν ἔχει τὸ μέγεθος τοῦ μόχθου της.

ΑΡΘΡΑ - ΜΕΛΕΤΑΙ - ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ

Η ΣΙΩΠΗΡΑ ΑΝΑΝΕΩΣΙΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΠΑΝ. Ι. ΖΕΠΟΥ, Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Κατ' ΑΚ. 671, σύμβασις ἐργασίας συνομολογηθεῖσα δι' ὡρισμένον χρόνον, ἐὰν λήξαντος τοῦ χρόνου αὐτῆς ὁ ἐκμισθωτὴς ἐξακολουθῇ τὴν ἐργασίαν ἄνευ ἐναντιώσεως τοῦ μισθωτοῦ, λογίζεται ἀνανεωθεῖσα ἐπ' ἀόριστον.

Συμφώνως πρὸς τὸ σαφὲς γράμμα τῆς διατάξεως ταύτης, συνέπεια τῆς ἄνευ ἐναντιώσεως τοῦ ἐργοδότου ἐξακολουθήσεως τῆς ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργαζομένου μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ὡρισμένου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας εἶναι, ὅτι ἡ τοιαύτη σύμβασις ἀ ν α ν ε ο ῦ τ α ι σιωπηρῶς. Τὴν ἔννοιαν δὲ τῆς «ἀνανεώσεως» ταύτης παρέχει ὁ ΑΚ. 436 ἐπ., ἔνθα ὡς ἀνανέωσις χαρακτηρίζεται ἡ κατάργησις τῆς παλαιᾶς ἐνοχῆς διὰ συστάσεως νέας ἐνοχικῆς σχέσεως, οἷα ὅμως ἐπέρχεται μ ό ν ο ν ἐὰν ὁ τοιοῦτος σκοπὸς τῆς ἀνανεώσεως συνάγεται σαφῶς (arg. ἐξ ΑΚ. 438).

Κατ' ἀκολουθίαν τούτων, ἡ σιωπηρὰ ἀνανέωσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας, κατ' ΑΚ. 671, εἶναι ὄντως «ἀνανέωσις», ἤτοι σύστασις νέας ἐνοχῆς διὰ καταργήσεως τῆς παλαιᾶς, μ ό ν ο ν ἐὰν ἐν τῇ συγκεκριμένῃ σχέσει ὁ ἀνανεωτικὸς οὗτος σκοπὸς συνάγεται σαφῶς. Ἄλλως λέξεσι, κατὰ κανόνα μὲν ἡ σύμβασις ἐργασίας δὲν «ἀνανεοῦται», ἀλλὰ «παρατείνεται», ὁσάκις συντρέχουν οἱ ὅροι τοῦ ΑΚ. 671, ἐὰν ὅμως εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν συνάγεται σ α φ ῶ ς «ἀνανεωτικὸς» μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων σκοπός, τότε, καὶ μόνον τότε, ἐπέρχεται κατάργησις τῆς παλαιᾶς ἐνοχῆς διὰ συστάσεως νέας, ἤτοι «ἀνανέωσις» ἐν τῇ ἐννοίᾳ ΑΚ. 436 ἐπ., 438. Ταῦτα δὲ προκύπτουν, ὡς φρονοῦμεν, σαφῶς ἐκ τῆς διατυπώσεως τοῦ ΑΚ. 671, ὅστις ἀντὶ «παρατάσεως» ὁμιλεῖ περὶ «ἀνανεώσεως» τῆς ληξάσης συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, τὴν ἔννοιαν δὲ τῆς «ἀνανεώσεως» δὲν δυνάμεθα ν' ἀναζητήσωμεν ἢ εἰς αὐτὸ τοῦτο τὸ κείμενον τοῦ ΑΚ. 436 ἐπ., ἔνθα περιέχεται καὶ ὁ ἐκτεθεὶς περιορισμὸς τοῦ ΑΚ. 438 ὡς πρὸς τὰς συνεπείας τοῦ σαφῶς συναγομένου «σκοποῦ τῆς ἀνανεώσεως».

Πράγματι, ὁ ΑΚ. 671 ἐπαναλαμβάνει μὲν κατ' οὐσίαν προϊσχύσαν νομολογιακὸν δίκαιον, καθ' ὃ ἡ ὑπὸ τὸ βυζαντινορρωμαϊκὸν δίκαιον προβλεπομένη σιωπηρὰ ἀναμίσθωσις πράγματος εἶχε τελικῶς ἐπεκταθῇ ἀναλογικῶς καὶ ἐπὶ τῆς μισθώσεως ὑπηρεσιῶν (βλ. ἀποφ. Α.Π. 139 καὶ 387|1933, Θέμ. ΜΔ' 310, 756, Α Π. 395|1946, ΕΕΝ. ΙΔ' 71, Α.Π. 98|1947, ΕΕΝ. ΙΕ' 263, ὡς καὶ *Καποδίστρια*, Ἑρμην. Ἐργατ. Δικ. 193/, σελ. 91 ἑπ. καὶ σχόλ. ἐν Θέμ. ΜΔ' 189 ἑπ.). Ὁ ΑΚ. 671 ὅμως διετυπώθη κατὰ τὸ πρότυπον τοῦ Γερμ. ΑΚ. 625 ἄλλα καὶ μὲ τὴν αὐσιωδῆ ἀπὸ τοῦ τελευταίου τούτου παρέκκλισιν, ὅτι ἀντὶ «παρατάσεως» ὡμίλησεν, ὡς ὁ Ἑλβετ. Κῶδ. Ἐνοχ., ἄρθρ. 346, περὶ «ἀνανεώσεως» τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐπὶ συνεχίσεως τῆς ἐργασίας ὑπὸ τοῦ ἐργαζομένου ἄνευ ἐναντιώσεως τοῦ ἐργοδότου. Οὕτως, ὁ ΑΚ. 671, παραπέμψας αὐτομάτως εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ Κώδικος ἐν ΑΚ. 436 ἑπ., 438 διατυπουμένην θεωρίαν τῆς ἀνανεώσεως ὑπὸ τὴν ὡς ἀνωτέρω ἐκτεθεῖσαν ἔννοιαν (ὅτι δηλαδὴ κατάργησις τῆς παλαιᾶς ἐνοχῆς ἐπέρχεται μ ό ν ο ν ἐὰν σαφῶς συνάγεται ὁ ἀνανεωτικὸς σκοπός), αὐτομάτως ἐπίσης ἠνοιξεν, ὡς φρονοῦμεν, τὴν δυνατότητα ὅπως «σιωπηρὰ ἀνανέωσις» σημαίνῃ κατ' ἀρχὴν μὲν σιωπηρὰν «παράτασιν», κατ' ἐξαίρεσιν δὲ καὶ σιωπηρὰν «ἀνανέωσιν», ὁσάκις σαφῶς συνάγεται εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν ὁ «ἀνανεωτικὸς» σκοπός, ὡς ὁρίζει ὁ ΑΚ. 438. Ὑπὸ τοῦ ΑΚ. 671, δηλαδή, εἶναι δυνατὴ τόσον σιωπηρὰ «παράτασις» ὅσον καὶ σιωπηρὰ «ἀνανέωσις» ἐπ' ἀόριστον τῆς ὡρισμένου χρόνου συμβάσεως. Τὴν διπλῆν δὲ ταύτην δυνατότητα ἀντιμετώπιζε καὶ ὁ εἰσηγητὴς τοῦ Σχεδ. Ἐνοχ. ΑΚ. (ἄρθρ. 330), ὅστις ἐν τῇ Αἰτιολογικῇ του Ἐκθέσει σαφῶς ἀπε λ ά λ η σ ε τόσον περὶ ἀνανεώσεως ὅσον καὶ περὶ παρατάσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας («... ἀ ν α ν ε ο ῦ τ α ι ἢ π α ρ α τ ε ί ν ε τ α ι...», *Τριανταφυλλοπούλου* Αἰτιολογ. Ἐκθ. Ἐνοχ. ΑΚ., ἀριθ. 88 ὑπὸ β. σελ. 229).

Τὴν τοιαύτην στενὴν σχέσιν τοῦ ΑΚ. 671 πρὸς τὴν κατ' ΑΚ. 436 ἑπ., 438 θεωρίαν τῆς ἀνανεώσεως ἀντελήφθησαν κατὰ τὸν ὡς ἀνωτέρω ἐκτεθέντα τρόπον πάντες οἱ μέχρι τοῦδε παρ' ἡμῖν ἑρμηνεύσαντες τὴν περὶ σιωπηρᾶς ἀνανεώσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας διάταξιν τοῦ ΑΚ. 671. Βλ. οὕτω *Καυκᾶ*, Ἐνοχ. 671, *Ἀποστολίδου*, Ἐνοχ. 671, ὑπὸ § 2, *Βάλληνδα*, Ἀστ. Κῶδ. 671, οἵτινες μάλιστα ὁμιλοῦν ἀδιακρίτως περὶ «νέας» συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου μετὰ τὴν ἐπελθοῦσαν ἀνανέωσιν, βλ. δὲ καὶ *Φουρκιώτη*, Ἐνοχ § 98 ὑπὸ VII σελ. 268 ἑπ. Πρβλ. καὶ ἀνάλυσιν τοῦ ΑΚ. 671, ὡς καὶ τῶν συναφῶν λύσεων τῶν διατάξεων τοῦ ΑΚ. 611 (μίσθωσις πράγματος) καὶ τοῦ ΑΚ. 769 (ἑτοιρεία) ἐν ἡ μ ε τ έ ρ ῳ Ἐνοχ. Δικ. τόμ. Β' § 7. VII 1, σελ. 248 ἑπ., § 11. V, σελ. 384 ἑπ., § 17. VI 2, σελ. 530 ἑπ., σελ. 531 σημ. 2.

Ἐν τούτοις, ἄλλως ἀντιλαμβάνεται τὴν διάταξιν ΑΚ. 671 ὁ *Β. Π. Βασιλείου*, «Ἐπιθ.

Η ΠΡΟΣΘΕΤΟΣ ΑΜΟΙΒΗ ΝΥΚΤΕΡΙΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΙΩΑΝ. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ, Ὑφηγητοῦ τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν, Δικηγόρου

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας (ΕΕΔ 5, 382) ἐπεβλήθη ὅπως εἰς τοὺς πάσης φύσεως μισθωτοὺς (ὑπαλλήλους, ὑπηρέτας καὶ ἐργατοτεχνίτας) τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει συνεχοῦς ἢ μὴ λειτουργίας, ὁσάκις ἀπασχολοῦνται κατὰ τὰς ὥρας μεταξὺ τῆς 10ης νυκτερινῆς καὶ τῆς 6ης πρωϊνῆς τῆς ἑπομένης, καταβάλλωνται «αἱ ἑκάστοτε κεκανονισμέναι νόμιμοι ἀποδοχαί, ηὐξημέναι κατὰ 25 ο|ο».

Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἡρμηνεύθη αὐθεντικῶς διὰ τῆς προσφάτου ὑπ' ἀριθ. 25825|254|1951 ἀποφάσεως τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν (ΕΕΔ 10, 538), ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι τῆς αὐξήσεως 25ο|ο δικαιοῦνται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι, ἀνεξαρτήτως ἰδιότητος ὑφ' ἣν ὑπηρετοῦν καὶ τῆς κατὰ μόνιμον ἢ μὴ τρόπον ἀπασχολήσεώς των κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας. Διὰ τῆς αὐτῆς ἑρμηνευτικῆς ἀποφάσεως ὡρίσθη, ὅτι ἡ κατὰ 25 ο|ο προσαύξησις ὑπολογίζεται πάντοτε ἐπὶ τῶν ὑποχρεωτικῶς θεσπισμένων ἐλαχίστων ὁρίων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, δὲν «συμψηφίζεται» (ὀρθότερον: δὲν καταλογίζεται) πρὸς τυχὸν καταβαλλομένας ἀνωτέρας τούτων ἀποδοχάς, μειοῦται δὲ ἀναλόγως διὰ τὴν ἐπὶ ἔλαττον τοῦ κεκανονισμένου ὡραρίου ἀπασχόλησιν.

Ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω ἀποφάσεων παρατηρητέα τὰ ἑξῆς:

I. Αὗται ἀφοροῦν νυκτερινὴν ἐργασίαν ἐπιτρεπομένην ὑπὸ τοῦ νόμου. Κατ' ἀκολουθίαν δὲν ἐφαρμόζονται ὅταν ἡ νυκτερινὴ ἐργασία ἀπαγορεύεται, ὡς εἰς τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς τὴν ἐργασίαν παρέχουν γυναῖκες ἢ ἀνήλικοι κάτω τοῦ 18ου ἔτους εἰς βιομηχανικὰ καὶ βιοτεχνικὰ ἐργοστάσια καὶ ἐργαστήρια, λατομεῖα, μεταλλεῖα παντὸς εἴδους, οἰκοδομικὰς ἢ ἄλλας παρεμφερεῖς ὀπαιθρίους ἐργασίας, ἐμπορικὰ καταστήματα καὶ πρατήρια, ἢ εἰς τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς τὴν ἐργασίαν παρέχουν ἀνήλικοι κάτω τοῦ 14ου ἔτους τῆς ἡλικίας των εἰς ἑστιατόρια, καφενεῖα, οἰνοπωλεῖα, ζαχαροπλαστεῖα καὶ τὰ τούτοις ὅμοια καταστήματα, ὡς καὶ τὰ ξενοδοχεῖα (ἄρθρον 6 τοῦ ν. ΔΚΘ|1912 «περὶ ἐργασίας γυναικῶν καὶ ἀνηλίκων»· βλ. ὅμως καὶ τὰς ἐν ἄρθροις 7, 9

Ἐργ. Δικ.», τόμ. 9 (1950) σελ. 780 (ὑπὸ VII), ὅστις ὑποστηρίζει ὅτι καὶ ὑπὸ τὴν διατύπωσιν τοῦ ΑΚ. 671 οὐδέποτε χωρεῖ «ἀνανέωσις», ἀλλ' ὅτι παρὰ τὴν ρητῶς ὑπὸ τοῦ νόμου χρησιμοποίησιν τοῦ ὅρου τούτου σιωπηρὰ «ἀνανέωσις» σημαίνει πάντοτε σιωπηρὰν «παράτασιν» τῆς ληξάσης ὡρισμένου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας. Ἡ τοιαύτη ἑρμηνεία ἀκολουθεῖ προφανῶς τὰ ἐν Γερμανίᾳ διδασκόμενα, ἔνθα ὅμως ἐν Γερμ. ΑΚ. 625, ὡς ἐλέχθη, ρητῶς γίνεται λόγος περὶ «παρατάσεως» (...verlängert...) ἀντιθέτως πρὸς ΑΚ. 671, ἔνθα γίνεται λόγος περὶ «ἀνανεώσεως», ὡς ἄλλως τε καὶ ἐν Ἑλβ. Κώδ. Ἐνοχ. 346 (...erneuert...). Εἶναι δ', ὡς φρονοῦμεν, προφανές, ὅτι ἑρμηνεύοντες τὴν ἡμετέραν διάταξιν ΑΚ. 671 δὲν δυνάμεθα ν' ἀγνοήσωμεν τὴν σαφῆ καὶ ρητὴν διατύπωσιν τῆς διατάξεως αὐτῆς καὶ ν' ἀναχθῶμεν εἰς πρότυπα, ἀπὸ τῶν ὁποίων ὁ συντάκτης τοῦ ἡμετέρου ΑΚ. 671 σαφῶς παρεξεκλίνε.

Δεδικαιολογημένη εἶναι ἡ προσπάθεια τοῦ *Β. Π. Βασιλείου*, ἔ.ἀ., ὅπως δεχθῇ «παράτασιν» ἀντὶ «ἀνανεώσεως», ἕνεκα τῆς μεγάλης πρακτικῆς σημασίας τοῦ ζητήματος ὑπολογισμοῦ τοῦ προδιαγραμμένου χρόνου διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου 2112, νόμ. 3514, νόμ. 539 κ.ἀ. ἐπὶ τῆς σιωπηρῶς ἀνανεωθείσης ἢ παραταθείσης συμβάσεως ἐργασίας. Τοῦτο δὲ ἔχει ἤδη σημειωθῇ, ὅτι δηλαδὴ τὸ ὅλον ζήτημα ἔχει σημασίαν λ.χ. διὰ τὸν χρόνον τῆς ἐμπροθέσμου καταγγελίας κ.ἀ. (βλ. *ἡμέτερον* Ἐνοχ. Δικ. Β' § 11 V, σελ. 385 σημ. 1).

Ἐν τούτοις καὶ διὰ τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος τούτου δὲν εἶναι ἀνάγκη, ὡς φρονοῦμεν, νὰ προσφύγωμεν εἰς contra legem κατασκευήν, δεδομένου ὅτι, κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, ἐν πάσῃ περιπτώσει καὶ ὑπὸ τὴν διατύπωσιν τοῦ ΑΚ. 671, κατ' ἀρχὴν μὲν πρόκειται «παράτασις», μόνον δ' ἐὰν σαφῶς συνάγεται ἀνανεωτικὸς σκοπὸς (ΑΚ. 438) πρόκειται «ἀνανέωσις», ἤτοι νέα ἐνοχὴ διὰ καταργήσεως τῆς παλαιᾶς. Δὲν δυσχεραίνει δ' ἐπίσης τὴν λύσιν ταύτην ὁ ἐν ΑΚ. 671 περιεχόμενος ἑρμηνευτικὸς κανών, καθ' ὃν ὑπὸ τοὺς ἐν τῇ διατάξει ταύτῃ ὅρους ἡ σύμβασις ἐργασίας λογίζεται ἀνανεωθεῖσα ἐπ' ἀόριστον. Τὸ «πλάσμα» τῆς συναινέσεως τῶν ἐνδιαφερομένων, καθ' οὗ δὲν χωρεῖ ἀνταπόδειξις, ἀφορᾷ εἰς τὴν συναίνεσιν ταύτην καθ' ἑαυτήν, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὸ εἶδος τῶν κατὰ νόμον συνεπειῶν τῆς τοιαύτης «πλασματικῆς» συναινέσεως (βλ. *Manigk*, Das rechtswirksame Verhalten, 1939, σελ. 110, ὡς καὶ *ἡμέτερον*, Ἐνοχ. Δικ., τόμ. Β' § 7, VII, 1, σελ. 250 σημ. 2, § 11, V, σελ. 386, ἔνθα δὲν γίνεται ἡ τοιαύτη διάκρισις, ἥτις ἐν τούτοις προϋποτίθεται). Ὁ ΑΚ. 671 δηλαδὴ καθιερώνει τὴν πλασματικὴν συναίνεσιν, καθ' ἣν, ὡς τοιαύτης, δὲν χωρεῖ ἀνταπόδειξις· τὴν συνέπειαν ὅμως τῆς συναινέσεως ταύτης ἐπάγεται αὐτὸς ὁ νόμος, ὅστις, ὁμιλῶν περὶ «ἀνανεώσεως», νοεῖ τοιαύτην, ὡς ἐλέχθη, μόνον ἐὰν σαφῶς συνάγεται ὁ ἀνανεωτικὸς σκοπὸς (ΑΚ. 438).

έξαιρέσεις). Κατά τάς περιπτώσεις ταύτας ὁ παρανόμως ἐργασθείς μετά τήν 10ην νυκτερινήν ὥραν δικαιοῦται νά ζητήσῃ τόσον τόν κύριον μισθόν, ὅσον καί τήν κατά 25 ο/ο προσαύξησιν, μόνον κατά τάς περί ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διατάξεις τῶν ἄρθρων 904 ἐπ. ΑΚ, οὐχί δέ ἐκ τῆς συμβάσεως (βλ. ἐν ΕΕΔ 6, 515 καί Πρωτ. Θεσσαλ. 1853|1948 ΕΕΔ 8, 108). Ἡ ἀπαγόρευσις τῆς νυκτερινῆς ἐργασίας τῶν ἀνωτέρω προσώπων ἐπεβλήθη διά λόγους κοινωνικοῦ συμφέροντος, τῶν μέν ἀνηλίκων πρός προστασίαν τῆς ὑγείας καί τῆς σωματικῆς ἀναπτύξεως αὐτῶν, τῶν δέ γυναικῶν, ἵνα αὗται, ἀπασχολούμεναι ἐν ἐργασίᾳ μόνον κάθ' ὡρισμένας ὥρας τῆς ἡμέρας, ἔχουν τήν εὐχέρειαν νά μεριμνοῦν κατά τάς ὑπολοίπους διά τόν οἶκον των καί τά μέλη τῆς οἰκογενείας των (*Denecke*, Arbeitszeitordnung, 1950, § 19 ἀριθ. 2. Περί τοῦ δημοσίου πρός τό ἡμέτερον γαλλικοῦ δικαίου, βλ. *Durand - Vitu*, Traité de droit du travail, 1950, ἀριθ. 270).

ΙΙ. Δύναται πολλάκις νά ἐπέρχεται σώρευσις νυκτερινῆς ἐργασίας καί ἐργασίας καθ' ὑπερωρίαν, ὡς ὅταν λ.χ. ἐχῃ συμφωνηθῇ ἡ παροχή ἐργασίας ἀπό 2ας μεταμεσημβρινῆς ὥρας μέχρι 10ης νυκτερινῆς, ἡ ἐργασία ὅμως παρατείνεται πέραν τῆς ὥρας ταύτης. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἐάν ἡ καθ' ὑπερωρίαν ἐργασία παρέχεται τηρουμένων καί τῶν νομίμων διατυπώσεων, ὁ καθ' ὑπερωρίαν μετά τήν 10ην νυκτερινήν ὥραν ἐργαζόμενος δικαιοῦται νά λάβῃ τόσον τό κατ' ἄρθρ. 6 τῆς διά τοῦ ν. 2269|1920 κυρωθείσης διεθνοῦς συμβάσεως ποσοστόν 25 ο/ο ἐπί τοῦ εἰς τήν ὑπερωρίαν του ἀναλογοῦντος μισθοῦ, ὅσον καί τό κατά τήν ἀνωτέρω 18310|1946 ὑπουργικήν ἀπόφασιν πρόσθετον ποσοστόν 25 ο/ο, διά τόν λόγον ὅτι ἡ ἐργασία αὕτη παρέχεται κατά τήν νύκτα. Ἐάν δέ συμβαίνῃ νά παρέχεται ἡ ἐργασία καθ' ὑπερωρίαν καί κατά τήν νύκτα κυριακῆς, ὁ ἐργαζόμενος θά λάβῃ καί τό 25 ο/ο τῆς καθ' ὑπερωρίαν ἐργασίας καί τό 25 ο/ο τῆς νυκτερινῆς ἐργασίας καί τό 75 ο/ο τῆς ἐργασίας κατά νύκτα κυριακῆς (ρητῶς ἤδη περί τούτων ἡ ὡς ἄνω ἑρμηνευτική 25825|254|1951 ὑπουργική ἀπόφασις· πρβλ. Πρ|κου Ἀθ. 1950|1950 ΕΕΔ 9, 755).

ΙΙΙ. Ὅσον ἀφορᾷ τόν τρόπον ὑπολογισμοῦ τοῦ προσθέτου ποσοστοῦ 25 ο/ο, προκύπτουν τά ἑξῆς ζητήματα:

1. Τό ποσοστόν διά νυκτερινήν ἐργασίαν ὑπολογίζεται μόνον ἐπί τῶν «ἑκάστοτε κεκανονισμένων ἀποδοχῶν» (κατά τήν διατύπωσιν τῆς 18310|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως), τοιαῦται δέ (κατά τήν ὑπό τῆς 25825|254|1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως δοθεῖσαν αὐθεντικήν ἑρμηνείαν) εἶναι αἱ ὑποχρεωτικῶς τεθεσπισμέναι ἐλάχιστα ὁρια μισθῶν καί ἡμερομισθίων.

2. Ὅταν ὁ μισθός ὁρίζεται καθ' ἡμέραν (ἡμερομίσθιον) καί ὁ ἐργαζόμενος ἀπασχολῆται καθ' ὅλας τάς ἐργασίμους ὥρας ἀλλά κατά τήν νύκτα, ὁ ὑπολογισμός τοῦ κατά 25 ο/ο ποσοστοῦ τῆς αὐξήσεως εἶναι εὐχερής. Ὅταν ὅμως ἡ νυκτερινή ἐργασία ἀποτελῇ μέρος τῆς ὅλης ἡμερησίας ἐργασίας αὐτοῦ, θά πρέπῃ τό ποσόν τοῦ ἡμερομισθίου νά διαιρεθῇ διά τοῦ 8 (ὅσαι κατά κανόνα εἶναι αἱ ὧραι ἡμερησίας ἐργασίας) καί νά ὑπολογισθῇ ἡ κατά 25 ο/ο αὔξησις μόνον ἐπί τοῦ μέρους τοῦ μισθοῦ, τοῦ ἀναλογοῦντος εἰς τάς ὥρας τῆς νυκτερινῆς ἐργασίας (λ. χ. ἡ ἐργασία ἀρχίζει τήν 4ην πρωϊνήν καί λήγει τήν 12ην μεσημβρινήν· διά τόν χρόνον ἀπό 4ης μέχρις 6ης πρωϊνῆς, θεωρουμένων ὡς χρόνων νυκτερινῆς ἐργασίας, θά καταβληθῇ ὁ ἀνάλογος μισθός ηὐξημένος κατά 25ο/ο).

Ἐπί μισθοῦ ὁριζομένου κατά μῆνα, τό ποσόν τοῦ μηνιαίου μισθοῦ διαιρεῖται διά 25, ἀφαιρουμένων δηλ. 5 ἡμερῶν ἀργίας, ὅσαι κατά μέσον ὅρον ἀντιστοιχοῦν εἰς ἕκαστον μῆνα (ρητῶς περί τούτου ἡ 25825|254|1951 ὑπουργική ἀπόφασις· οὕτω καί *Rohmer*, Arbeitszeitordnung, 1939, § 15 ἀριθ 2b, *Denecke*, ἔνθ' ἀν., § 15 ἀριθ. 8) καί τό πηλίκον διαιρεῖται διά τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὡρῶν ἡμερησίας ἐργασίας, ὥστε νά εὑρωμεν τόν εἰς μίαν ὥραν ἐργασίας ἀντιστοιχοῦντα μισθόν (πρακτικώτερον διαιρεῖται τό ποσόν τοῦ μηνιαίου μισθοῦ διά 1/200 καί εὑρίσκεται ὁ εἰς μίαν ὥραν ὀκταώρου ἡμερησίας ἐργασίας ἀντιστοιχῶν μισθός).

3. Ἐάν - λέγει ἡ ἑρμηνευτική 25825|254|1951 ὑπουργική ἀπόφασις - ὁ ἐργαζόμενος λαμβάνῃ μεγαλείτερον τῶν ὑποχρεωτικῶς ἰσχυόντων ἐλαχίστων ὁρίων μισθῶν καί ἡμερομισθίων καί ἀπασχολῆται κατά τήν νύκτα, τό ἐπί πλέον καταβαλλόμενον ποσόν δέν καταλογίζεται εἰς τήν κατά 25 ο/ο αὔξησιν τοῦ ἀναλογοῦντος μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου, ἀλλά ὁ ἐργαζόμενος θά λάβῃ ὁπωσδήποτε καί τήν αὔξησιν ταύτην. Πρός κατανόησιν τῆς διατάξεως ταύτης θά πρέπῃ νά ἀνατρέξωμεν εἰς τήν πρό τῆς ἐκδόσεως τῆς ὑπουργικῆς ταύτης ἀποφάσεως νομολογίαν:

Ἕνα πλῆθος δικαστικῶν ἀποφάσεων εἶχε δεχθῇ ὅτι, ἐφ' ὅσον ἡ πρόσθετος αὔξησις καταβάλλεται μόνον ἐπί τοῦ ἐλαχίστου μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου, ἐάν ὁ καταβαλλόμενος μισθός εἶναι τόσον μεγαλείτερος, ὥστε νά καλύπτῃ καί τήν πρόσθετον ἀπαίτησιν διά νυκτερινήν ἐργασίαν, ὁ ἐργαζόμενος δέν δικαιοῦται εἰς τήν πρόσθετον αὔξησιν 25 ο/ο διά νυκτερινήν ἐργασίαν (Πρωτ. Ἀθ. 8952|1948 ΕΕΔ 8, 66, Πρωτ. Πειρ. 547|1951 ΕΕΔ 10, 505. Πρ|κου Ἀθ. 1953|1948 ΕΕΔ 7, 523, 2616|1948 ΕΕΔ 7, 444, 6322|1948 ΕΕΔ 8, 74, 69|1949 ΕΕΔ 8, 157, 239|1949 ΕΕΔ 8, 156, 957|1950 ΕΕΔ 9, 104, 998|1950 ΕΕΔ 9, 399, 1950)|1950 ΕΕΔ 9, 755, Πρ|κου Πειρ. 445|1948 ΕΕΔ 7, 524). Ἡ νομολογία ὅμως αὕτη ἦτο κατά τοῦτο λανθασμένη, ὅτι ἀρνεῖτο τήν παροχήν τοῦ ηὐξημένου μισθοῦ κατά πᾶσαν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ καταβαλλόμενος μισθός ἐκάλυπτε τήν ἀπαίτησιν τοῦ ηὐξημένου μισθοῦ, ἀδιαφόρως τῆς αἰτίας, δι' ἣν ἐδίδετο ηὐξημένος ὁ μισθός. Οὕτω, ἐάν λ. χ. τό μέν διά τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ὁριζόμενον ἐλάχιστον ἡμερομίσθιον ἀνήρχετο εἰς 40.000 δραχμάς, ὁ δέ ἐργοδότης κατέβαλλεν ὡς ἡμερομίσθιον 70.000 δραχμάς, ἀπασχολῶν τόν ἐργαζόμενον κατά

την νύκτα δέν ὑπεχρεοῦτο νά τῷ καταβάλῃ πρόσθετον αὔξησιν 25 ο|ο ἐπί τῶν 40.000 δραχμῶν, δηλαδή νά τῷ καταβάλῃ 40.000 + 10.000 = 50.000, ἐκ μόνου ταῦ λόγου ὅτι τό πράγματι καταβαλλόμενον ἡμερομίσθιον 70.000 ὑπερεκάλυπτε τήν ἀπαίτησιν τῶν 50.000.

Ἡ λύσις αὕτη κατέληγεν εἰς τοῦτο τό ἄτοπον: ὅτι, ἐάν ὁ ἴδιος ἐργοδότης ἐνήγετο βραδύτερον παρά τοῦ αὐτοῦ ἐργαζομένου, ζητοῦντος τήν καταβολήν προσθέτου ηὐξημένου ἡμερομισθίου, διότι ἀπησχολήθη καθ' ἡμέραν κυριακήν ἢ ἑορτάσιμον, ἠδύνατο καί πάλιν ν' ἀντιτάξῃ, ὅτι τό πράγματι καταβαλλόμενον ἡμερομίσθιον τῶν 70.000 δραχμῶν ἰσοφαρίζει τήν ἀπαίτησιν διά τήν κατά κυριακήν παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν καί κατ' ἀκολουθίαν ὁ ἐργαζόμενος δέν ἐδικαιοῦτο εἰς τήν λῆψιν ηὐξημένου ἡμερομισθίου. Ὁ ἐργοδότης, καταβάλλων ηὐξημένον τό νόμιμον ἡμερομίσθιον, ἠδύνατο ν' ἀντιπροτείνῃ τοῦτο, ὅτε μέν κατά τῆς ἀπαιτήσεως περί καταβολῆς τῆς αὐξήσεως διά νυκτερινήν ἐργασίαν, ὅτε δέ κατά τῆς ἀπαιτήσεως περί καταβολῆς τῆς αὐξήσεως δι' ἐργασίαν κυριακῆς. Ἐάν δ' ἐνήγετο καί διά τήν καταβολήν προσθέτου μισθοῦ διά παρασχεθεῖσαν καθ' ὑπερωρίαν ἐργασίαν, ἠδύνατο, καί πάλιν, ν' ἀντιπροτείνῃ, ὅτι ὁ ὑπ' αὐτοῦ καταβαλλόμενος μισθός καλύπτει καί τήν ἀμοιβήν τῆς καθ' ὑπερωρίαν ἐργασίας. Οὕτω ἡ καταβολή ηὐξημένου μισθοῦ θά ἐχρησιμοποιεῖτο ὡς ἐλιξήριον πρός ἀντιμετώπισιν πάσης νομίμου ἀξιώσεως τοῦ ἐπί πλέον τοῦ κανονικοῦ χρόνου ἐργασίας ἀπασχοληθέντος.

Διά νά ἦτο ὀρθή ἡ νομολογία αὕτη, θά ἔπρεπε κυρίως ν' ἀποβλέπῃ εἰς τήν βούλησιν τῶν συμβληθέντων. Συνεφωνήθη ποσόν μισθοῦ μεγαλείτερον τοῦ νομίμου, διά νά παρέχῃ ὁ ἐργαζόμενος νυκτερινήν ἐργασίαν; Βεβαίως δέν δικαιοῦται εἰς τήν κατά 25 ο|ο αὔξησιν διά νυκτερινήν ἐργασίαν, ἐφ' ὅσον κατά συμφωνίαν ὁ καταβαλλόμενος μισθός καλύπτει καί τήν αὔξησιν ταύτην. Ἐάν ὅμως ὁ ἴδιος ἐργασθῇ καθ' ἡμέραν κυριακήν, θά λάβῃ τήν κατά 75 ο|ο αὔξησιν, ἔστω καί ἂν ὁ καταβαλλόμενος μισθός εἶναι κατά 75ο|ο μείζων τοῦ νομίμου, διότι ἡ αὔξησις δέν συνεφωνήθη νά δίδεται δι' ἐργασίαν κυριακῆς, ἀλλά μόνον δι' ἐργασίαν κατά τήν νύκτα. Τἀνάπαλιν: Συνεφωνήθη νά καταβάλλεται μισθός ηὐξημένος κατά 75 ο|ο, ἵνα ὁ ἐργαζόμενος ἀπασχολῆται καί κατά κυριακήν! Βεβαίως οὗτος δέν θά δικαιοῦται εἰς τήν αὔξησιν 75 ο|ο, ἐάν ἐργασθῇ τήν κυριακήν. Θά δικαιοῦτο ὅμως εἰς τήν κατά 25 ο|ο αὔξησιν, ἐάν ἐργασθῇ κατά τήν νύκτα, διότι ἡ πρόσθετος αὔξησις 75 ο|ο συνεφωνήθη νά δίδεται μόνον διά τήν παροχήν ἐργασίας καθ' ἡμέραν κυριακήν καί οὐχί διά νυκτερινήν ἐργασίαν.

Αὕτη, νομίζομεν, εἶναι ἡ ὀρθή τοποθέτησις τοῦ ζητήματος, ὡς τήν ἀντελήφθησαν δικαστικαί τινες ἀποφάσεις, αἵτινες ἐρευνοῦν ἂν βούλησις τῶν συμβαλλομένων ἦτο νά καταβάλλεται μείζων μισθός πρός κάλυψιν τῆς ἀμοιβῆς διά νυκτερινήν ἐργασίαν ἢ δι' ἐργασίαν κυριακῆς (Πρ|κου Ἀθ. 375|1948 ΕΕΔ 7, 166, 2974|1949 ΕΕΔ 8, 809, Πρ|κου Βόλου 15|1948 ΕΕΔ 7, 445, Πρ|κου Βεροίας 18|1951 ΕΕΔ 10, 687). Ὑπό τό πνεῦμα τοῦτο ἐγένετο δεκτόν, ὅτι νυκτοφύλακες, προσληφθέντες προφανῶς ἵνα ἐργάζωνται μόνον κατά τήν νύκτα καί λαμβάνοντες τόν ὁν λαμβάνουν μισθόν, ἀκριβῶς διότι παρέχουν νυκτερινήν ἐργασίαν, δέν δικαιοῦνται προσθέτου αὐξήσεως 25 ο|ο (Α.Π. 414|1950 ΕΕΔ 9, 690, 160|1951 ΕΕΔ 10, 504, Πρωτ. Πειρ. 647|1949 ΕΕΔ 8, 409, Πρωτ. Πατρ. 883|1949 ΕΕΔ 10, 509).

IV. Δέν νομίζω ὅτι εἶναι ἀντίθετος πρός τήν νομολογίαν ταύτην ἡ ὑπ' ἀριθ. 25825|254|1951 ἐομηνευτική ἀπόφασις τῶν δύο Ὑπουργῶν, ἡ ὁποία ὥρισεν ὅτι ἡ κατά 25 ο|ο προσαύξησις τῶν μισθῶν καί ἡμερομισθίων «ὑπολογίζεται πάντοτε ἐπί τῶν ὑποχρεωτικῶς τεθεσπισμένων ἐλαχίστων ὁρίων μισθῶν καί ἡμερομισθίων» καί «δέν συμψηφίζεται πρός τυχόν καταβαλλομένας ἀνωτέρας τοιούτων ἀποδοχάς».

Διά νά ἑρμηνεύσωμεν τήν ἀπόφασιν ταύτην θά πρέπῃ νά λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τήν προτέραν ἐπί τοῦ ζητήματος θέσιν τῆς νομολογίας, ἥτις ἦτο, ὡς ἀνωτέρω ἐκτίθεται. Διά τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐπεδιώχθη, ὀρθῶς, νά παύσῃ ἔχουσα ἀποτέλεσμα ἡ ἔνστασις τοῦ ἐργοδότου ὅτι, ἐφ' ὅσον καταβάλλει ὁπωσδήποτε μισθόν μείζονα τοῦ νομίμου, δέν ὑποχρεοῦται εἰς ἰδιαιτέραν ἀμοιβήν τῆς νυκτερινῆς ἐργασίας. Ἐάν ὅμως ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας προκύπτῃ σαφῶς, ὅτι ὁ ἐργοδότης καταβάλλει καί ὁ ἐργαζόμενος λαμβάνει μισθόν μείζονα τοῦ νομίμου ἀκριβῶς διότι ἡ ἐργασία παρέχεται κατά τήν νύκτα, θά εἶναι παράλογον νά ἐπιβληθῇ ἐκ δευτέρου ὑποχρέωσις πληρωμῆς προσθέτου αὐξήσεως διά τήν αὐτήν αἰτίαν, ἀφοῦ τά μέρη συνεφώνησαν ἤδη ἐκεῖνο τό ὁποῖον ἡ ὑπουργική ἀπόφασις ὁρίζει. Ὑπό τήν ἔννοιαν ταύτην καί μόνην θά πρέπῃ νά ἑρμηνεύεται ἡ διάταξις τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, καθ' ἣν «δέν συμψηφίζεται» πρός τήν ἀπαίτησιν διά νυκτερινήν ἐργασίαν ὁ τυχόν καταβαλλόμενος ἀνώτερος μισθός. Καί οὐχί βεβαίως ὅτι ὁ κατά τήν νύκτα ἐργαζόμενος θά λάβῃ καί τήν πρόσθετον ἀμοιβήν, τήν ὁποίαν συνεφώνησε νά λαμβάνῃ εἰδικῶς διά τήν νυκτερινήν ἐργασίαν καί τήν πρόσθετον ἀμοιβήν, τήν ὁποίαν τοῦ παρέχει διά τήν αὐτήν αἰτίαν ἡ ὑπουργική ἀπόφασις.

Η ΣΥΝΤΑΞΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΟΣ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΑΛΕΞ Α. ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΥ, Δικηγόρου

I. Τὸ πρόβλημα τῆς θεσπίσεως Ἐργατικοῦ Κώδικος ἔχει τεθῆ πρὸ πολλοῦ καὶ εἰς τὴν χώραν μας. Ἤδη εἰς μίαν δημιουργικὴν περίοδον τῆς νεοελληνικῆς ζωῆς εἶχεν ἀναγνωρισθῆ ὡς ἐπιτακτικὴ ἡ ἀνάγκη τοῦ συγχρονισμοῦ τῶν ρυθμιζόντων τὴν σύμβασιν ἐργασίας κανόνων δικαίου, δεδομένου ὅτι τὸ βυζαντινορρωμαϊκὸν δικαιον καὶ εἰδικώτερον αἱ περὶ τῆς locatio conductio operarum διατάξεις παρουσίαζον πλήρη ἀνεπάρκειαν διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ἀνακυψάντων σοβαρῶν κοινωνικοοικονομικῶν προβλημάτων. Εἰσηγουμένου τοῦ Κωνστ. Τριανταφυλλοπούλου ἐξεπονήθη ὑπὸ τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Ἐργασίας, τὸ ἔτος 1913, προσχέδιον περὶ συμβάσεως ἐργασίας, διὰ τὴν σύνταξιν τοῦ ὁποίου πρότυπον ἀπετέλεσαν τὰ σχετικὰ ἄρθρα τοῦ δεδικαιολογημένως θεωρουμένου, κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ὡς ὑποδειγματικοῦ Ἑλβετικοῦ Κώδικος τῶν Ἐνοχῶν. Τὸ προσχέδιον τοῦτο, ὡς γνωστόν, δὲν προσέλαβε τότε νομοθετικὴν μορφήν, ἐχρησίμευσεν, ἐν τούτοις, μετὰ δεκαετηρίδας ὁλοκλήρους ἀπὸ τῆς συντάξεώς του, ὡς ἡ κυρία πηγὴ κατὰ τὴν κατάστρωσιν καὶ διατύπωσιν τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν μίσθωσιν ὑπηρεσιῶν ἄρθρων τοῦ σχεδίου νέου Ἀστικοῦ Κώδικος. Τὸ γεγονός, ὅτι, κατὰ τὸ μεσολαβῆσαν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1913 χρονικὸν διάστημα, ἐπῆλθον ἀνυπολογίστου σημασίας μεταβολαὶ εἰς τὴν ὄψιν τοῦ Κόσμου, ὅτι, κατὰ τὸν ἐπιτυχῆ ἀφορισμόν, «τὰ πράγματα ὑπερέβησαν τὴν σοφίαν τῶν Κωδίκων», δὲν φαίνεται νὰ ἠσκησε τελικῶς ἐπίδρασίν τινα (ἢ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐπίδρασιν σοβαρὰν) εἰς τὴν σκέψιν τῶν συντακτῶν τοῦ Κώδικος. Ὀρθῇ, συνεπῶς, εἶναι ἡ ἀσκηθεῖσα κριτικὴ εἰς βάρος τοῦ εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας ἀφορῶντος κεφαλαίου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ὡς μὴ ἀνταποκρινομένου εἰς τὰς συγχρόνους ἀνάγκας. Εἰς τὴν κρίσιν ταύτην, ἄλλως τε, ἦχθη καὶ αὐτὸς ὁ συντάκτης τοῦ Εἰσαγωγικοῦ νόμου, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ρητῶς προεβλέφθη ἡ διατήρησις ἐν ἰσχύϊ τοῦ συνόλου σχεδὸν τῶν ἐργατικῶν νόμων καὶ οὐσιαστικῶς παρεμερίσθη ὡς πρὸς θεμελιώδη σημεῖα ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ἄρθρων τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος. Οὕτω ἡ διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἀπὸ τοῦ ἔτους 1946 ἐπελθοῦσα νομοθετικὴ μεταβολὴ μόλις ἐγένετο αἰσθητὴ εἰς τὸν τομέα τῶν ἐργασιακῶν σχέσεων. (Ἐξαιρεῖται ἀποτελεῖ ἡ ἀναγκαιοτικὴ διάταξις τοῦ ἄρθρου 657, καθ' ἣ ὁ μισθωτὸς διατηρεῖ τὴν ἀξίωσιν ἐπὶ τῶν μισθῶν εἰς τὴν περίπτωσιν ἀνυπαιτίου κωλύματος πρὸς ἐργασίαν, βλ. σχετικῶς *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, ΕΕΔ 9, 725 ἑπ.). Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω τὸ νομοθετικὸν πρόβλημα διὰ τὴν σύνταξιν Ἐργατικοῦ Κώδικος ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχῃ καὶ ζητεῖ τὴν λύσιν του.

II. Βεβαίως αἱ ὀφειλόμεναι δυσκολίαι διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ νομοθετικοῦ τούτου προβλήματος εἶναι σοβαραί. Εἰς οὐδένα ἄλλον τομέα τῆς κοινωνικῆς ζωῆς ἡ ἀντίθεσις τῶν συμφερόντων παρουσιάζεται τόσον ἔντονος καὶ ὀξεῖα, ὅσον εἰς τὰς σχέσεις ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν. Ἡ ἐπιτυγχανομένη ἑκάστοτε ἰσορροπησις ἔχει παροδικὸν χαρακτῆρα. Ἡ γινομένη ἀποκρυστάλλωσις εἰς κανόνα δικαίου δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἐξησφαλισμένην διάρκειαν. Ὁ νομοθέτης ὀφείλει νὰ ἔχῃ σαφῆ ἐπίγνωσιν τῆς ἀποστολῆς καὶ τοῦ ρόλου τῆς κοινωνικῆς νομοθεσίας καὶ νὰ ἔχῃ πρὸ ὀφθαλμῶν, ὅτι λαμβάνων θέσιν ὑπὲρ τῶν ἐργαζομένων δὲν ὁδηγεῖ εἰς τὴν δημιουργίαν προνομίων ὑπὲρ αὐτῶν εἰς βάρος τῶν ἐργοδοτῶν, διότι διὰ τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας ἐπιτυγχάνεται ἁπλῶς καὶ μόνον ὁ περιορισμὸς τῆς ἤδη διὰ τοῦ ἐμπραγμάτου δικαίου (καὶ τοῦ ποινικοῦ) παρεχομένης προστασίας εἰς τὸν ἐργοδότην ὡς κύριον τῶν μέσων παραγωγῆς (πρβλ. *H. Potthoff*, die Mittel des sozialen Rechtes ἐν Zeitschrift für soziales Recht I, 7). Εἰς κάθε κατάκτησιν τῆς ἐργατικῆς τάξεως ὑπάρχει ἀντίστοιχος μείωσις τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐργοδότου, ἤτοι περιορισμὸς τοῦ δικαιώματος ἰδιοκτησίας, ἔναντι τοῦ δικαιώματος ἐπὶ τῆς ζωῆς (Βλ. *R. Garaudy*, Grammaire de la liberté, 1950 σ. 69), δεδομένου ὅτι ἡ ἐκ τοῦ δικαιώματος κυριότητος ἀπορρέουσα ἐξουσία ἐπὶ τοῦ πράγματος (τῆς μηχανῆς καὶ τῶν παραγωγικῶν μέσων ἐν γένει) ἐξειλίχθη πλέον εἰς ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν προσώπων, ἤτοι ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, ὑποχρεουμένων, ὅπως ἀπαλλοτριώσουν εἰς τὸν ἐργοδότην τὴν ἐργατικήν των δύναμιν (πρβλ. *H. Sinzheimer*, Der Wandel im Weltbild des Juristen, ἐν Zeitschrift für soziales Recht I, 2 ἑπ.) καὶ Zur Kritik des bürgerlichen Rechts, αὐτόθι σ. 93 ἑπ).

Ἔχων ὑπ' ὄψιν τ' ἀναμφιοβήτητα ταῦτα κοινωνικοοικονομικὰ δεδομένα ὁ νομοθέτης ὀφείλει νὰ λάβῃ κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ Ἐργατικοῦ Κώδικος σαφῆ καὶ καθαρὰν θέσιν ὑπὲρ τῶν ἐργαζομένων διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ δικαιώματος των ἐπὶ τῆς ζωῆς. Τὰ ψιμύθια τῆς νομικῆς τεχνικῆς δὲν εἶναι ἱκανὰ νὰ καλύψουν τὰς πραγματικὰς προθέσεις αὐτοῦ.

Ἀλλ' ἡ ἐνσάρκωσις τῶν ἀνωτέρω βασικῶν ἀρχῶν εἰς συγκεκριμένους προστατευτικοὺς τῆς ἐργασίας θεσμοὺς δὲν εἶναι βεβαίως ἔργον ἁπλοῦν, διότι συμπλέκονται διάφορα συμφέροντα ἑκάστοτε, διὰ τὴν στάθμισιν τῶν ὁποίων ἀναγκαία εἶναι ἡ ἐπέκτασις τῆς οἰκονομικῆς ἐρεύνης πρὸς ὅλας τὰς πλευράς. Εἶναι πρόδηλον, ὅτι τὰ προβλήματα τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, διαρκῶς ἀνανεούμενα ἀλλοιοῦνται, κινοῦνται ἐντὸς ὡρισμένων κοινωνικοοικονομικῶν πλαισίων. Ἐντεῦθεν ἡ ἀνάγκη ὅπως αἱ ἐπιτροπαὶ διὰ τὴν σύνταξιν Ἐργατικοῦ Κώδικος, διὰ νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐμβαθύνουν εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν προβαλλομένων οἰκο-

νομικῆς φύσεως ἐπιχειρημάτων, συγκροτοῦνται ἀπό ἐπιστήμονας, διαθέτοντας ὀρθίαν οἰκονομολογικήν ρᾶρφωσιν. Ἂν γενικῶς διά τήν τέχνην τῆς κατασκευῆς καλῶν νόμων δέον νά συντρέχουν πολλαί προϋποθέσεις (πρβλ. *J. W. Hedemann*, Über die Kunst gute Gesetze zu machen), προκειμένου περί Ἐργατικοῦ Κώδικος αἱ προϋποθέσεις διά τήν λύσιν τοῦ νομοθετικοῦ προβλήματος εἶναι ἀκόμη περισσότεραι.

III. Ἡ παρατήρησις, καθ' ἣν ἡ σύνταξις Ἐργατικοῦ Κώδικος, καθ' ἑαυτήν, ἀποτελεῖ πρόοδον (βλ. ΕΕΔ 10, 490) δέν εἶναι ἀνεπίδεκτος ἀντιρρήσεων. Μόνον ἐκ τοῦ περιεχομένου τοῦ Κώδικος καί ἐκ τοῦ τρόπου ἀντιμετωπίσεως τῶν προβλημάτων, ἅτινα ἀπορρέουν ἐκ τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως, δύναται νά συναχθῇ ἀσφαλής κρίσις, ἂν ὄντως διά τῆς συντάξεως Κώδικος ἐπετεύχθη πρόοδος, ἤτοι ἐβελτιώθη ἡ θέσις τῶν ἐργαζομένων. Πρός τάς συγκεκριμένας διατάξεις συναρτᾶται ἡ εὐμενής κρίσις περί τοῦ Κώδικος.

IV. Αἱ ἀνωτέρω σύντομοι παρατηρήσεις συνδέονται πρός τό πρόσφατον γεγονός τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 1834|51 «περί κωδικοποιήσεως τῆς ἰσχυούσης ἐργατικῆς νομοθεσίας». Οὕτως ἀνεκινήθη κατά τρόπον ἐπίσημον τό σχετιζόμενον πρός τήν ἐργασιακήν σχέσιν νομοθετικόν πρόβλημα. Ἡ ἔρευνα αὐτοῦ δέν ἔχει πλέον ἁπλῶς θεωρητικόν χαρακτῆρα. Ἂν θά ἐπιτευχθῇ ὁ τεθείς διά τοῦ ὡς ἄνω νόμου ἀντικειμενικός σκοπός, ἀπό τοῦδε δέν εἶναι βέβαιον. Τοῦτο ἐξαρτᾶται ἀπό πολλούς παράγοντας. Ἀνεξαρτήτως ὅμως τούτου, ἡ θέσπισις τοῦ νόμου 1834|51 καί ἡ ἐν συνεχείᾳ συγκρότησις τῶν προβλεπομένων ἐπιτροπῶν δικαιολογεῖ τήν διατύπωσιν ὡρισμένων σκέψεων, προκληθεισῶν ἐκ τῆς μελέτης τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως τοῦ νόμου τούτου.

V. Ὁ νόμος 1834|51, καθορίζων ἐν ἄρθρῳ 1 τήν ἀποστολήν τῆς συνισταμένης συντακτικῆς ἐπιτροπῆς, ὁμιλεῖ περί ἐνοποιήσεως καί κωδικοποιήσεως τῆς ἰσχυούσης ἐργατικῆς νομοθεσίας. Ἡ γενικωτάτη αὕτη διατύπωσις ἀποκαλύπτει τήν εὐρύτητα τῶν ἐπιδιώξεων τοῦ νομοθέτου. Διά μακρῶν ἄλλωστε ἐκτίθενται αὗται ἐν τῇ εἰσηγητικῇ ἐκθέσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας (ΕΕΔ 10, 491 ἐπ.). Πράγματι ἡ βασική σκέψις, ἥτις ὡδήγησεν εἰς τήν ἀπόφασιν περί κωδικοποιήσεως τῆς ἰσχυούσης ἐργατικῆς νομοθεσίας, εἶναι ἡ ἀντιμετώπισις τῆς ἐκ τῆς ὑφισταμένης σήμερον πολυνομίας κρατούσης ἀβεβαιότητος. Διά τήν ἄρσιν αὐτῆς ἡ ἀνατιθεμένη εἰς τήν συντακτικήν ἐπιτροπήν ἐντολή ἐκτείνεται εἰς τό σύνολον τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας.

Ἡ διατύπωσις τοῦ συντάκτου τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως περί τῆς κρατούσης νομοθετικῆς ἀσυναρτησίας εἶναι ὀρθή. Τά παρατιθέμενα παραδείγματα ἴσως δέν εἶναι τά εὐστοχώτερα καί χαρακτηριστικώτερα. Τό γεγονός ὅτι πολλάκις κατά τά τελευταῖα ἔτη αὐτό τοῦτο τό ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ἔδωσε δείγματα ἐλλείψεως πλήρους ἐποπτείας ἐπί τοῦ ὑφισταμένου νομοθετικοῦ ὑλικοῦ ἀποτελεῖ τήν πειστικωτέραν ἀπόδειξιν περί τῆς νομοθετικῆς ἀναρχίας. Ἀλλά καί αὐτή ἡ καταγγέλλουσα τό σημερινόν νομοθετικόν χάος εἰσηγητική ἔκθεσις, ἐμπλακεῖσα εἰς κριτικήν συγκεκριμένων νομοθετικῶν διατάξεων, περιέχει σοβαρωτάτας ἀνακριβείας, τινάς μόνον τῶν ὁποίων ὑπεσημείωσεν ἡ παροῦσα Ἐπιθεώρησις.

Εἶναι βεβαία ἀληθές, ὅτι τό φαινόμενον τῆς νομοθετικῆς ὑπερπαραγωγῆς καί τῆς νομοτεχνικῆς ἀτελείας τῶν προχείρων νομοθετικῶν κατασκευασμάτων εἶναι καθολικόν καί δέν περιορίζεται μόνον εἰς τόν τομέα τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως. Ἐξ ἄλλου καί εἰς ὅλας σχεδόν τάς χώρας τοῦ κόσμου ἡ αὐτή διαπίστωσις γίνεται. (Χαρακτηριστικαί εἶναι αἱ παρατηρήσεις τοῦ G. Ripert εἰς τό βιβλίον του Le déclin du droit, 1950). Εἰδικώτερον μάλιστα, προκειμένου περί τοῦ τομέως, τοῦ καταλαμβανομένου ὑπό τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ἡ ἐξήγησις τῆς νομοθετικῆς ὑπερπαραγωγῆς δέν εἶναι δύσκολος. Τά προβλήματα πολλαπλασιάζονται ὁσημέραι καί ἡ ἀνάγκη τῆς ταχείας καί πολλάκις ἀμέσου ἀντιμετωπίσεως παρίσταται τόσον ἔντονος, ὥστε εἰς τόν νομοθέτην οὐδεμία παρέχεται ἄνεσις διά τήν ἐξασφάλισιν τῆς νομοτεχνικῆς ἀρτιότητος.

Ὑπάρχουν, ἐν τούτοις, καί περιπτώσεις, εἰς ἃς ἡ νομοθετική προχειρότης ὑπερβαίνει πᾶν συγχωρητόν ὅριον. Τά ἐξ αὐτῆς γεννώμενα ἑρμηνευτικά προβλήματα ἐμφανίζουν τήν νομολογίαν τῶν δικαστηρίων κυριολεκτικῶς ἀλλοπρόσαλλον. Εἰς τάς περιπτώσεις αὐτάς ἡ ἐπέμβασις τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου ἔπρεπε νά εἶναι ἄμεσος. Τοιαῦτα παραδείγματα ἀξιοθρηνήτου ἀβεβαιότητος θά ἠδύναντο νά μνημονευθοῦν πολλά. Καί εἶναι ἀσυγκρίτως σοβαρώτερα τῶν ἀναφερομένων ἐν τῇ εἰσηγητικῇ ἐκθέσει. Εἶναι γνωστή ἡ μετά τόν νόμον 519|1948 γεννηθεῖσα ἀμφισβήτησις ὡς πρός τήν διάρκειαν τῆς πρό τῆς στρατεύσεως ὑπηρεσίας, ὡς προϋποθέσεως διά τήν καταβολήν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων. Ἡ ἀβεβαιότης συνεχίζεται μέχρι σήμερον, ἐξ ἴσου σχεδόν ὑποστηριζομένων τῶν δύο ἀντιθέτων ἀπόψεων. Ἡ νομοθετική ἐπέμβασις ἐν προκειμένῳ ἦτο ἀπολύτως ἐπιβεβλημένη διά τήν ἄρσιν τῆς ἀνωμαλίας καί τήν ἐμπέδωσιν στοιχειώδους σεβασμοῦ πρός τάς ἀποφάσεις τῶν δικαστηρίων.

Εἰς τόν σοβαρώτατον ἐξ ἄλλου τομέα τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου — τῆς ἁμοιβῆς τῆς ἐργασίας — συνεχίζεται ἡ πράγματι ἀφόρητος κατάστασις τῆς τρομακτικῆς ἀντιθέσεως μεταξύ τῶν πραγματικῶν δεδομένων τῆς ζωῆς καί τῆς νομολογίας τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐπί τοῦ ζητήματος τῆς συνομολογήσεως μισθοῦ πέραν τῶν καθοριζομένων ὑπό τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καί τῶν συλλογικῶν συμβάσεων. Αἱ ἀλλεπάλληλοι παρατάσεις δυνάμει ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας τῆς ἰσχύος τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐπιτείνουν τήν κρατοῦσαν σύγχυσιν.

VI. Ἡ σκοπουμένη κωδικοποίησις τοῦ συνόλου τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, χωρίς νά εἶναι ἔργον μεγαλεπήβολον, δέν φαίνεται πρακτικῶς δυνατή. Ἡ συγκέντρωσις τῶν ἀπεράντου ποικιλίας διατάξεων ἐργατικοῦ δικαίου εἰς ἕνα εἰδικόν κείμενον, καί ἂν ἀκόμη θά ἐπε-

ταγχάνετο, θά εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τήν δημιουργίαν ὀγκώδους καί δυσχρήστου κατασκευάσματος. Καί μόνον ἄν λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἑκατοντάδες ὁλόκληροι ἄρθρων ἀναφέρονται εἰς τούς ὅρους ὑγιεινῆς καί ἀσφαλείας, ἡ σύμπτυξις τῶν ὁποίων δέν εἶναι ἐπιτετραμμένη, λόγῳ τῆς φύσεως αὐτῶν καί τῆς εἰδικῆς τεχνικῆς σημασίας, θ' ἀντιληφθῇ, ὅτι θ' ἀπετέλει παραλογισμόν ἡ ἐνοποίησις ὁλοκλήρου τῆς ὕλης τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου εἰς ἕνα νόμον-μεγαθήριον.

Ἡ ἐργατική νομοθεσία ἔχει βεβαίως ἀνάγκην ἐκκαθαρίσεως καί ἀναχωνεύσεως, ἀλλά καί συγκεντρώσεως τῶν ἀναγομένων εἰς τόν αὐτόν θεσμόν διατάξεων εἰς ἑνιαῖα κείμενα. Πλείονες κωδικοποιήσεις εἶναι ἐπιβεβλημέναι. Ἀλλά διά τήν ἐπίτευξιν αὐτῶν δέν εἶναι ἀπαραίτητος ἡ σύστασις συντακτικῶν καί ἀναθεωρητικῶν ἐπιτροπῶν. Θ' ἀπετέλει προδήλως ἀσυγχώρητον πολυτέλειαν.

VII. Ἡ ἐντολή πρός τήν συντακτικήν ἐπιτροκήν δέον νά περιορισθῇ εἰς τήν σύνταξιν Κώδικος ἐργασιακῆς σχέσεως. Οὕτω προσλαμβάνει νόημα καί ἀξίαν ἡ σύστασις συντακτικῆς ἐπιτροπῆς. Ἡ ἀποστολή της καθίσταται συγκεκριμένη, ἀλλά καί ἀποκτᾷ τήν δέουσαν σοβαρότητα.

Διά τό ἔργον της αὐτό εἰς τήν συντακτικήν ἐπιτροπήν οὐδεμίαν καθοδήγησιν παρέχει ὁ νομοθέτης. Ἡ εἰσηγητική ἔκθεσις στερεῖται ἀπό τῆς πλευρᾶς αὐτῆς οἱασδήποτε ἀξίας. Τό πρόβλημα τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως καί τῶν ἰδιορρύθμων ἐκδηλώσεων αὐτῆς δέν φαίνεται ν' ἀπησχόλησε σοβαρῶς τόν συντάκτην τῆς ἐκθέσεως. Ἐντεῦθεν ἐξηγεῖται ἡ ἀνυπαρξία οἱασδήποτε κατευθυντηρίου γραμμῆς, ἥτις θ' ἀπετέλει πολύτιμον ὁδηγόν διά τήν συντακτικήν ἐπιτροπήν.

Μέ ἀπόλυτον σαφήνειαν ἐκδηλοῦται ἡ εἰσηγ. ἔκθεσις μόνον εἰς ἓν σημεῖον. Μία πλευρά τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως ὑπογραμμίζεται ἰδιαιτέρως, ἡ ἀναφερομένη εἰς τό δικαίωμα τοῦ ἐργοδότου ὅπως καταγγέλλῃ τήν σύμβασιν ἐργασίας. Αἱ ἀπόψεις τοῦ συντάκτου τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως δέν εἶναι ἄξιαι ἐπιδοκιμασίας. Προδίδουν ἄκρατον ἀντεργατικόν πνεῦμα καί ὡς τοιαῦται δέον ἀπό τοῦδε νά ἀποκρουσθοῦν. Τό ζήτημα παρουσιάζει σοβαρότητα καί συνεπῶς χρήσιμος θά ἦτο ἡ σύντομος ἔκθεσις αὐτοῦ.

VIII. Ἐκτός τοῦ ζητήματος τοῦ μισθοῦ, ἤτοι τῆς ἐξασφαλίσεως μισθοῦ ἐπαρκοῦς διά τήν ἀντιμετώπισιν τῶν ἀναγκῶν τῆς ζωῆς, τό σημαντικώτερον πρόβλημα συνδέεται μέ ἐξασφάλισιν τῆς θέσεως τοῦ μισθωτοῦ (περί τούτου βλ. Χρ. Ἀγαλλόπουλον ἐν Ἐπιθ. Κοινων. καί Δημοσίας Οἰκονομικῆς 1938 σ. 3 ἐπ.). Τό ζήτημα τοῦ περιορισμοῦ τοῦ δικαιώματος καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου ἐτέθη ἤδη ἀπό τῶν τελευταίων δεκαετηρίδων τοῦ ΙΘ' αἰῶνος. Ὁ φόβος τῆς ἀπωλείας τῆς θέσεως, λόγῳ ἀπολύσεως, ἀπετέλει πάντοτε τόν μᾶλλον καταθλιπτικόν ἐφιάλτην εἰς βάρος τῶν ἐργαζομένων. Ἡ ἐπίδρασις τῆς τοιαύτης μονίμου ἀπειλῆς, ἐντεινομένης μάλιστα εἰς τάς περιόδους διαγκώσεως τῆς στρατιᾶς τῶν ἀνέργων, εἶναι συντριπτική κατά τῶν μή διαθετόντων ἄλλο μέσον συντηρήσεως, ἐκτός τοῦ μισθοῦ, ὡς ἀνταλλάγματος τῆς ἀπαλλοτριουμένης ἐργατικῆς δυνάμεως. Ἐντεῦθεν ἡ ἀνάγκη λήψεως μέτρων διά τήν αὐστολήν τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου πρός λύσιν—διά καταγγελίας—τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Πρός τήν κατεύθυνσιν ταύτην ἐκινήθησαν μέ ὁλοέν ἠὐξημένην δύναμιν αἱ ἐργατικαί ὀργανώσεις. Ἀλλ' ἡ διεκδίκησις αὐτή τῶν ἐργαζομένων συνήντησε πάντοτε ἀποφασιστικήν ἀντίστασιν ἐκ μέρους τῶν ἐργοδοτῶν. Πάντως ἀπό μακροῦ ἡ δεδικαιολογημένη ἀξίωσις τῶν ἐργαζομένων διά τήν ἐξασφάλισιν τῆς θέσεως ἔτυχεν ἀναγνωρίσεως καί εἰς ὅλας σχεδόν τάς χώρας ἐπεβλήθησαν περιορισμοί εἰς τήν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος τῆς καταγγελίας.

Ἡ τάσις τῆς περαιτέρω κάμψεως τοῦ δικαιώματος τῆς καταγγελίας εἶναι γενική. Ἐξαίρεσιν δέν ἀπετέλεσεν ἡ ἑλληνική νομοθεσία. Ὁ νόμος 2112/1920 ἐσημείωσε τήν ἀφετηρίαν. Ἔκτοτε συνετελέσθη ἀξιόλογος πρόοδος διά τῆς παροχῆς οὐσιαστικωτέρας — τῆς τοῦ ν. 2112/1920— προστασίας εἰς ὡρισμένας τοὐλάχιστον κατηγορίας μισθωτῶν. Ἡ γινομένη ἐν τῇ εἰσηγητικῇ ἐκθέσει ἀπαρίθμησις τῶν περιπτώσεων καί τῆς μορφῆς τῶν περιορισμῶν οὔτε πλήρης εἶναι, οὔτε ἐπιστημονικῶς ὀρθή.

Εἰς τό σημεῖον τοῦτο ἐπιβάλλεται πάντως νά ὑπομνησθῇ, ὅτι ἡ σημαντικωτέρα πρόοδος ἐπετεύχθη διά τοῦ νόμου 424/1941.

Ἡ παρασχεθεῖσα δι' αὐτοῦ εἰς τούς μισθωτούς προστασία ἦτο πράγματι οὐσιαστική. Ἡ κατάργησις τοῦ νόμου τούτου, τήν ὁποίαν περιέργως ἐζήτησαν καί τινες ἀσχολούμενοι συστηματικῶς μέ τό ἐργατικόν δίκαιον, ἐδικαιολογήθη μέ τό ἀμφιβόλου ἀξίας ἐπιχείρημα, ὅτι ἡ ἰσχύς αὐτοῦ παρεκώλυε τήν ἀνασυγκρότησιν.

Τούς ὑφισταμένους σήμερον περιορισμούς διά τήν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος τῆς καταγγελίας εὑρίσκει ὑπερβολικούς ὁ συντάκτης τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως καί ἐξαίρει ὡς ὀρθήν καί συνεπῶς γενικῶς ἐφαρμοστέαν τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 672 τοῦ Ἀστ. Κώδικος, ἐπιτρέπουσαν εἰς τόν ἐργοδότην νά καταγγείλῃ τήν σύμβασιν διά σπουδαῖον λόγον ὁποτεδήποτε, ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας. Ἐπικρίνουσα τόν διά τοῦ εἰσαγωγικοῦ νόμου προβλεφθέντα ἀποκλεισμόν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως ταύτης ἐπί τῶν συμβάσεων ἐργασίας ἀορίστου χρόνου προτείνει τήν ἐπάνοδον εἰς νομοθετικόν καθεστώς, ἀπηχοῦν τάς ἀντιλήψεις τοῦ ΙΘ' αἰῶνος. Ἐάν υἱοθετεῖτο ἡ πρότασις αὐτή ὑπό τῆς συντακτικῆς ἐπιτροπῆς, ὁ φερόμενος ὑπό κατασκευήν Ἐργατικός Κώδιξ οὐ μόνον πρόδηλον δέν θά ἐσήμαινε διά τούς ἐργαζομένους, ἀλλά καί ἀδιστάκτως θά ἠδύνατο νά χαρακτηρισθῇ ὡς ἀντεργατικός.

VIII. Ἡ κριτική ἐπί τῆς ἐξαγγελθείσης κωδικοποιήσεως δέν ἔχει μόνον τήν ἀρνητικήν της πλευράν. Ὀρθόν εἶναι ἡ ἔρευνα νά ἐπεκταθῇ εἰς τόν καθορισμόν διαγράμματος καί εἰς τήν ἀξιολόγησιν τῶν συγκεκριμένων ζητημάτων, διά τήν πρόσφορον λύσιν τῶν ὁποίων πάντες ἔχουν ὑποχρέωσιν νά εἰσφέρουν τόν ὀβολόν των.

Η ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΚΡΙΣΙΣ "ΑΝΔΡΟΣ ΑΓΑΘΟΥ,,

Ὑπὸ τοῦ κ. ΦΙΛΙΠΠΟΥ Δ. ΑΓΓΕΛΗ, Δικηγόρου παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ

I. Τὸ ὑπὸ τῶν Δικαστηρίων ἐφαρμοζόμενον δίκαιον στηρίζεται ἐπὶ θετῶν κανόνων δικαίου, καθ' ὡρισμένον τρόπον τιθεμένων, ἵνα ἰσχύσωσιν ὑποχρεωτικῶς ἢ ἀναγνωριζομένων αὐτῶς, ὡς τοιούτων, δι' ἐφαρμογήν. Ἀτομικαὶ ἀντιλήψεις τοῦ Δικαστοῦ περὶ τοῦ θετέου δικαίου δὲν εὑρίσκουσιν ἔρεισμα ἐφαρμογῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐν τῇ πρακτικῇ (1), ἀλλ' ὅμως αὗτος πλαισιοῦται ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τῶν νόμων, διὰ τὴν ὀρθὴν ἐφαρμογήν των, ὑπὸ ἐλευθερίας τινός, στηριζομένης εἰς ἔννοιας, ἐχούσας πλειοτέραν σχέσιν μὲ τοὺς κανόνας τῆς ἠθικῆς ἢ πρὸς τὰς παγερὰς καὶ ἀτέγκτους διατάξεις δικαίου.

Εἶναι αἱ ἔννοιαι αὗται αἱ τῆς λογικῆς ἐ-

1) Παρὰ τὴν γνωστὴν ρῆσιν τοῦ *Celsus* (Πανδ. 1.3.17, ἀντίστ. Βασ. 2.1.27), «εἰδέναι νόμους ἐστὶν οὐ τὰ γινώσκειν τὰ ῥήματα, ἀλλὰ τὴν δύναμιν αὐτῶν», καὶ τὴν κατ' ἄλλας διατάξεις τῶν πηγῶν τοῦ ρωμ. δικαίου (Πανδ. 27.2.13 § 2, Πανδ. 33.10.7 § 2, Πανδ. 10.4.19, Πανδ. 48.10.15 § 3, Πανδ. 23.3.41 § 1) προκύπτουσαν ὑποχρέωσιν τῶν Δικαστηρίων, ὅπως, ἐν συγκρούσει τῆς λογικῆς μετὰ τῆς γραμματικῆς ἑρμηνείας τοῦ νόμου, προτιμῶσι τὴν λογικὴν ταύτην, ὡς καὶ ἐγένετο ἤδη παρ' ἡμῖν δεκτὸν (Α.Π. 49|1941, Θέμ. ΝΒ' 285, Α.Π. 62|1939, Θέμ. Ν' 450, Α.Π. 442|1937, Θεμ. ΜΘ' 181, Α.Π. 290|1937, Θέμ. ΜΗ' 1005, Πρ. Κυπ. 294|1939, Δ|κὴ 11|714, Ἐφ. Θεσσ. 22|1933, Θέμ. ΜΔ' 339, Ἐφ. Π. 42|1923, Θέμ. ΛΔ' 267), ἐν τούτοις ὁ δικαστὴς περιορίζεται εἰς τὸ γράμμα τοῦ νόμου καὶ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς νομικῆς διατάξεως, ὅπου τοῦτο εἶναι σαφές, ἀναγκαζόμενος ἔνεκα τούτου νὰ δίδῃ, πολλάκις, καὶ λύσεις ἀντισυνταγματικὰς πρὸς τὸ συναίσθημα λογικῆς ἐμφανίσεως τοῦ δικαίου. Οὕτω, καὶ ἐνδεικτικῶς, ἐνῷ διὰ τοῦ ἄρθρου 1 § 2 τοῦ ἀ.ν. 1323|1949 «περὶ τῶν ἐπὶ κατοχῆς συναφθεισῶν ἀγοραπωλησιῶν ἀκινήτων» ὁρίζεται, ὅτι ἀκυροῦνται τοιαῦται πωλήσεις καὶ ὑπὲρ τῆς χήρας ἀποβιώσαντος ἐν τῷ μεταξὺ ἐπωλητοῦ, κατὰ τὴν κατοχήν, ἀκινήτου, δὲν ἐφαρμόζεται ἡ διάταξις αὕτη (Α.Π. 301|1951, Θέμ. ΞΒ' 494), ὡς ἀνίσχυρος, διότι ἡ χήρα τοῦ ἀποβιώσαντος δὲν περιλαμβάνεται εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τῆς Συντακτικῆς Πράξεως 114|1946 κατονομαζόμενα πρόσωπα κληρονόμων τοῦ κατοχικοῦ πωλητοῦ, ὑπὲρ ὧν μόνον, δι' αὐτῆς, ἀναγνωρίζεται δικαίωμα ἀκυρώσεως. Ἐπίσης, προκειμένης ἐπιτάξεως αὐτοκινήτου παρὰ τῶν Ἀρχῶν κατοχῆς, ἦτοι βιαίας ἀφαιρέσεως αὐτοῦ, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 53 § 2 τοῦ προσηρτημένου εἰς τὴν Διεθνῆ Σύμβασιν τῆς Χάγης τοῦ ἔτους 1907 κανονισμοῦ τῶν ὅρων πολέμου κ.λ.π., γίνεται δεκτὸν (Α.Π. 171|1949, ΕΕΝ ιζ' 21), ὅτι ἐξακολουθεῖ νὰ εὐθύνεται διὰ τὰς πρὸς τρίτους ζημίας τοῦ αὐτοκινήτου τούτου, κατὰ τὸν εἰδικὸν ν. Γ'ΦΝ' καὶ συμπληρωτικὸν τοιοῦτον ν. 3879|1929, ὁ παρ' οὗ τὸ αὐτοκίνητον ἀφῃρέθη καὶ μόνον κατ' ὄνομα παραμένων κύριος αὐτοῦ, καὶ δὴ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς τοιαύτης ὑπὸ τῶν στρατιωτικῶν Ἀρχῶν ἐπιτάξεως καὶ ἀφαιρέσεως αὐτοῦ ἀπ' ἐκείνου.

Ὁμοίως, ἀποκλειομένης τῆς δυνατότητος ἐρεύνης παρὰ τοῦ δικαστηρίου ὑπάρξεως λόγων ἀνωτέρας βίας - ἄρθρ. 18α τοῦ Β.Δ. τῆς 4|5 Ὀκτωβρίου 1947 περὶ ἐνοικιοστασίου - καὶ ἕνεκεν «ἐν πάσῃ περιπτώσει» μὴ χρησιμοποιήσεως πέραν τοῦ ἑνὸς ἔτους τοῦ ὑπὸ ἐνοικιοστασιακὴν προστασίαν μισθίου ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἀναγνωρίζεται, ὅτι συνιστᾷ τοῦτο λόγον ἐξώσεως αὐτοῦ ἐκ τοῦ μισθίου, λόγῳ μὴ χρησιμοποιήσεως τοῦ (Α.Π. 140|1948, ΕΕΝ ιε' 177, Α.Π. 106|1948, ΕΕΝ ιε' 392, Ἐφ. Πατρ. 181|1949 ΕΕΝ ιζ' 654, Ἐφ. Ναυπλ. 41|1950, ΕΕΝ ιη' 372). Ἐπίσης, λόγῳ τῆς ὑπάρξεως τῶν ἄρθρων 45 § 2 καὶ 69 § 4 τοῦ μέχρι πρό τινος ἰσχύοντος ν. 6298|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ἀντικατασταθέντος ἤδη διὰ τοῦ ἀ.ν. 1846 τῆς 14|21 Ἰουνίου 1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» (ΦΕΚ α' 179) (οὗτινος ὅμως πρὸς τὰς ἀνωτέρω εἶναι ἤδη αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 60 § 3 καὶ 84 § 2 αὐτοῦ), ἐγένετο δεκτὸν (Α.Π. 435|1948 (ὁλομ.), Ν. Δίκ. 5|82, Α.Π. 61|1951, Ν. Δίκ. 7|310), ὅτι ἀποκλείεται διὰ τὸν παθόντα μισθωτὸν ἢ τοὺς κληρονόμους του ἡ ἀξίωσις πλήρους ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ ἀμελήσαντος ἐργοδότου του διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὅρων καὶ κανονισμῶν ἀσφαλείας νόμων, διαταγμάτων καὶ λόγῳ τῆς μὴ τηρήσεως τῶν ὁποίων ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἐπῆλθε τὸ ζημιογόνον ἀποτέλεσμα, ἐνῷ, κατὰ τὸ πρὸ τοῦ νόμου τούτου ἰσχὺν δίκαιον ἡ ὅπου ἡ ἰσχὺς τοῦ νόμου τούτου δὲν εἶχεν ἐπεκταθῇ, ἀναγνωρίζετο τοιαύτη ἀξίωσις. Ἐπίσης, ἐνῷ κατ' ἄρθρον 1860 § 1 Α.Κ., μεταξὺ ἄλλων περιπτώσεων, κηρύσσεται ἀνάξιος εἰς τὸ κληρονομεῖν ὁ ἐκ προθέσεως θανατώσας ἢ ἀποπειραθεὶς νὰ θανατώσῃ τὸν κληρονομούμενον, τὰ τέκνα, τοὺς γονεῖς ἢ τὸν σύζυγον αὐτοῦ, ἐν τούτοις, ἐὰν ἐπῆλθε θάνατος τοῦ κληρονομουμένου ἐξ ἀπρομελετήτων κατ' αὐτοῦ τραυμάτων τοῦ κληρονομουμένου, ὁ οὕτωσι τραυματίσας κληρονόμος δὲν θεωρεῖται ἀνάξιος νὰ κληρονομήσῃ τὸν θανόντα (Α.Π. 163|1949, Θέμ. Ξ' 421, Ἐφ. Λίγ. 25|1948, Θέμ. ΝΘ' 590). Ὁμοίως, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ν. 18|1944, ἐκρίθη, ὅτι ἀπαίτησις ἐπιστροφῆς προικὸς εἰς τιμαριθμικὰς δραχμάς, πρὸ τοῦ νόμου τούτου συσταθεῖσα, ἀπεσβέσθη καὶ δὲν χωρεῖ ἐπ' αὐτῆς ὁ κατ' ἄρθρον 4 τοῦ ἀ.ν. 382|1945 κατὰ «κρίσιν ἀνδρὸς ἀγαθοῦ» ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου προσδιορισμὸς αὐτῆς, δι' ἀναγωγῆς

πεξηγήσεως τῶν κανόνων τοῦ δικαίου (1), αἱ γενικαὶ τοιαῦται ἰσότητος αὐτοῦ καὶ ἐπιεικείας (2), ἐν τῇ ἐφαρμογῇ του, ἀλλ' ἀκόμη καὶ τῶν «χρηστῶν ἠθῶν» καὶ τῆς «καλῆς πίστεως» (3).

της εἰς ἀρουραίων μέτρον (Α.Π. 123|1949 (ὁλομ.), Θέμ. Ξ' 293, Α.Π. 393|1949 (β'), Θέμ. Ξ' 458, Α.Π. 164|1948 (β'), Θέμ. ΝΘ' 592. Πρβλ. καὶ Α.Π. 436|1948 (ὁλομ.), Θέμ. Ξ' 11, Α.Π. 217|1948 (β'), Θέμ. ΝΘ' 613), ὡς ἐπίσης ἐκρίθη ὅτι, ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας, εἰς τὴν αὐτὴν ἀπόσβεσιν ὑπῆχθη καὶ πᾶσα ἀπαίτησις δαπανῶν βελτιώσεως ἐπὶ ἀκινήτου διεκδικουμένου ἢ ὁπωσδήποτε ἐπιδικαζομένου, γενομένη πρὸ τοῦ ν. 18|1944 (Α.Π. 20|1951, ΕΕΝ ιθ' 270, Α.Π. 567|1949, ΕΕΝ ις' 160, Α.Π. 472|1949, ΕΕΝ ις' 25), ἐξαιρέσεως ὑφισταμένης ἐκ τῆς εἰδικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀ.ν. 1338 τῆς 25|25 Νοεμβρίου 1949 «περὶ τῶν ἐπὶ κατοχῆς συναφθεισῶν ἀγοραπωλησιῶν» (ΦΕΚ α' 323).

Αἱ λύσεις αὗται ἀντίκεινται, προφανῶς, εἰς τὸ αἴσθημα τοῦ δικαίου καὶ ἴσου, ἀλλὰ τὰ Δικαστήρια, ἀνεξαρτήτως τούτου καὶ τῶν ἀτομικῶν ἀντιλήψεων τῶν δικαστῶν, ἦσαν ὑποχρεωμένα νὰ ἐφαρμόσωσι τὰς νομικὰς διατάξεις. Προσπάθεια κάμψεως τοῦ ἀτέγκτου νομικοῦ κανόνος περιέρχεται εἰς τὰ τελευταῖα ὡς ἄνω παραδείγματα, ὅταν παρὰ τῶν Δικαστηρίων γίνεται, παραλλήλως πρὸς τὰς αὐστηρὰς ἐφαρμογάς, δεκτόν, ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. 362|1945, ὅτι, κατ' αὐτόν, ἀπαγορευομένης τῆς συνομολογήσεως ὑποχρεώσεως εἰς τιμαριθμικὰς δραχμάς, ἀναγνωρίζεται ἐν τούτοις ὡς ἔγκυρος ἡ συμφωνία εἰς ἀξίαν ἑνὸς εἴδους (Α.Π. 634|1950, Θέμ. ΞΒ' 54, Α.Π. 558|1950, Θέμ. ΞΒ' 15) ἢ ὅτι ἔγκυρος εἶναι ἡ συνομολόγησις μισθοῦ εἰς εἶδος, ἐὰν διὰ τῆς τοιαύτης συμφωνίας δὲν ἀποσκοπῆται ἡ καταστρατήγησις τῆς διὰ τοῦ ἀ.ν. 362|1945 ἀπαγορεύσεως (Α.Π. 529|1950, Θέμ. ΞΑ' 1019, Α.Π. 129|1950, ΕΕΝ ις' 139, Α.Π. 439|1949, ΕΕΝ ιστ' 747), ἢ ὅταν, κατὰ ὑφισταμένης ἀπαιτήσεως ἐξ ὑπηρετικῶν μισθῶν πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ν. 18|1944 παρασχεθέντων τούτων, ἐξευρίσκεται τρόπος, διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν περὶ ἀνωνύμου συναλλάγματος ἀρχῶν καὶ κατὰ κρίσιν ἀνδρὸς ἀγαθοῦ προσδιορισμοῦ τῶν ὀφειλομένων ποσῶν, μετὰ τὴν λῆξιν τῆς σχέσεως καὶ οὕτω διασώσεως τῆς ἀποσβέσεως τῆς τοιαύτης ἀπαιτήσεως ἀπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ν. 18|1944 (Πρωτ. Ἀθην. 7184|1950, ΕΕΔ. 9, 898, Πρωτ. Ἀθην. 4009|1950, Θέμ. ΞΑ' 848, Πρωτ. Ναυπλ. 115|1949, Θέμ. ΞΑ' 203). Περὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἀτέγκτου ἐφαρμογῆς τῶν νόμων πρβλ. Ἀρμ. Α. α', 21. «Ὅτι νόμος ἀντίκειται τινι πράγματι, κἂν πάνυ δικαιότατόν ἐστι τὸ γινόμενον, ἀπροσδεκτόν ἐστι τοῖς δικαστηρίοις» καὶ «ἔνθα νόμος ὡρισμένος ἐστίν, ἐκεῖνον δεῖ φυλάττειν· καὶ οὐ κρατεῖ τὸ παρὰ τοῦτον γινόμενον, κἂν πάνυ δικαιότατόν ἐστιν». Βλ. καὶ Βασ. 2.1.11 (ἀντίστ. Πανδ. 1.1.11) *(Παῦλος)*: «...λέγεται δίκαιον καὶ ἡ τοῦ ἄρχοντος ψῆφος, κἂν παράνομος εἴη...», ἔτι δὲ Πανδ. 50.17.183, ἀντίστ. Βασ. 2.8.177: «ἀδυσχερῶς μέν, ὅμως τοῦ δικαίου ἀπαιτοῦντος, ἐναλλάσσομεν τὴν συνήθειαν», διὰ τὸ μέγεθος τῆς καταργητικῆς δυνάμεως τοῦ νόμου ἐναντι καὶ αὐτῶν τῶν μακροχρονίως ἐφαρμοζομένων, ὡς κανόνων δικαίου, ἐθίμων.

2) Πανδ. 50.17.90, ἀντίστ. Βασ. 2.3.9: «Ἐν πᾶσι μέν, μάλιστα δὲ τῷ νόμῳ, τὸ δίκαιον σκοπεῖται». Κατὰ δὲ τὸν *Ulpianus*, ἐν Πανδ. 1.1.1, ἀντίστ. Βασ. 2.1.1: «Ὁ νόμος ἀπὸ τῆς δικαιοσύνης ὠνόμασται· ἔστι γὰρ νόμος τέχνη τοῦ καλοῦ καὶ ἴσου». Καὶ «δικαιοσύνη ἔστι σταθερὰ βούλησις καὶ διηνεκὴς, ἑκάστῳ τὸ ἴδιον ἀπονέμουσα δίκαιον» (Βασ. 2.1.10, Πανδ. 1.1.10). Βλ. καὶ Κωδ. 3.1.8, ἀντίστ. Βασ. 7.6.8: «Ἐπὶ παντὸς πράγματος πρωτιμάσθω τῆς ἀκριβείας τὸ δίκαιον» καὶ Πανδ. 1.3.17, ἀντίστ. Βασ. 2.1.27 ἐν ἀρχῇ προηγουμένης σημειώσεως.

3) Πανδ. 50.17.9, Πανδ. 50.17.85 § 2, Πανδ. 50.17.168: «Ὅσάκις τὴν ἰσότητα τῆς αἰτήσεως φυσικὸς λόγος ἢ ἀμφιβολία δικαίου παρακωλύει διὰ δικαίων ἀποφάσεων δέον ἢ ὑπόθεσις νὰ διαρρυθμίζηται». Πανδ. 50.17.90: «ἐπὶ πάντων μέν, μάλιστα δὲ ἐπὶ τοῦ δικαίου, δέον νὰ παρατηρῆται ἡ ἰσότης». Πρβλ. καὶ Πανδ. 1.14.3, Πανδ. 13.5.24, Πανδ. 28.5.85 (84), Πανδ. 46.1.51 § 1, Πανδ. 20.4.6, Πανδ. 1.1.1, Πανδ. 39.3.2 § 5, καθ' ἣν ταύτην διάταξιν ὁρίζεται ὅτι: «Ταῦτα δ' ἰσότης ὑπαγορεύει, καίτοι νόμος ἐλλείπει», ἐπὶ θέματος διακαλύσεως ὁμβρίου ὕδατος. Ἔτι Πανδ. 16.3.31: «Ἡ καλὴ πίστις, ἥτις ἐν τοῖς συμβολαίοις ἀπαιτεῖται, ὑψίστης ἰσότητος ἔχει χρείαν». Ὁ *Ulpianus* ἀποφαίνεται εἰς τὴν διάταξιν Πανδ. 12.4.3 § 7 καὶ ἐπὶ τοῦ ἐν αὐτῇ θέματος τῆς condictio causa data causa non secuta «...sed ipse Celsus naturali aequitate motus putat repeti posse» (...ἀλλ' αὐτὸς ὁ *Celsus*, ἐκ φυσικῆς ἐπιεικείας κινούμενος, φρονεῖ ὅτι δύναται νὰ ἀναζητῆσῃ). Ἐν τῇ διατάξει Πανδ. 45.5.91 § 5 τὸ ἐν αὐτῇ ζήτημα λύεται, ὡς ἐξαρτώμενον «ἐκ τοῦ καλοῦ καὶ ἴσου» ex bono et aequo. Θέματα δ' ἐπιεικοῦς λύσεως ἐκ τῶν ρωμαϊκῶν πηγῶν δύνανται νὰ μνημονευθῶσιν, ἐνδεικτικῶς, τὰ τῶν Πανδ. 1.14.3 (περὶ λειτουργίας πραιτώρων), Πανδ. 13.5.24 (περὶ ἀντιφωνηθέντος χρέους), Πανδ. 28.5.85 (84) (περὶ ἐγκαταστάσεως κληρονόμων), Πανδ. 46.1.51 § 1 (περὶ ἐγγυητῶν καὶ ἐντολέων), Πανδ. 45.1.91 § 3 (περὶ ῥήμασι ἐνοχῶν), Πανδ. 16.3.31 § 1 (περὶ παρακαταθήκης ἢ ἀντιθέτου), Πανδ. 13.7.25 ἐν τέλει (περὶ τῆς εὐθείας ἀγωγῆς τοῦ ἐνεχύρου ἢ τῆς ἀντιθέτου), Πανδ. 13.1.1 (περὶ ἐκείνου, ὅπερ ἐν ὡρισμένῳ τόπῳ πρέπει νὰ δοθῇ), Πανδ. 30.1.71 § 3 (περὶ κληροδοσιῶν καὶ καταπιστευμάτων), Εἰσαγ. 4, 6.31, ἐν τέλει, προκειμένου περὶ διακρίσεως μεταξὺ τῶν ἀγωγῶν, μεταξὺ τῶν ἀγωγῶν καὶ ἐνστάσεων, δι' ἃς ἐπιτρέπεται εἰς τὸν δικαστὴν ex bono et aequo secundum cuisque rei de qua actum est naturam aestimare, quemadmodum actori satisfieri oporteat» (ἐκ τοῦ καλοῦ καὶ ἴσου κατὰ τὴν φύσιν ἑκάστου πράγματος, περὶ οὗ ἡ ἀγωγὴ νὰ ἐκτιμήσῃ τινὶ τρόπῳ πρέπει νὰ ἱκανοποιηθῇ ὁ ἐναγων). Ὁπόσην δ' ἐλαστικότητα δέον νὰ ἀσκῇ ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου καὶ ἡ ἐπιείκεια ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τῶν διατάξεων του καταδείκνυται ἐκ τῆς χαρακτηριστικῆς διατάξεως τοῦ *Modestinus* ἐν Πανδ. 1.3.25, καθ' ἣν: «Nulla juris ratio aut aequitatis benignitas patitur, ut quae salubriter pro utilitate hominum introducantur, ea nos duriore interpretatione co-

στεως», οἵτινες, καίτοι πηγάζουσι ἐκ τῶν ἑκάστοτε, κατὰ καιροὺς καὶ κατὰ κοινωνίας, ἐναλλασσομένων περὶ ἠθικῆς ἀρχῶν καὶ ἀπευθύνονται πρὸς τοὺς ἐφαρμοστὰς τοῦ δικαίου, δικαστάς, οὐχὶ ἐν σχέσει πρὸς ὡρισμένον ἐκ τῶν προτέρων κείμενον νόμου καὶ θετὴν περὶ δικαίου διάταξιν, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὴν συνείδησιν αὐτῶν ὡς χρηστῶν, κοινωνικῶν, ἀνθρώπων, ἐν τούτοις, λίαν ὀρθῶς καὶ δικαίως, ἀνήχθησαν εἰς νομικὰς ἔννοίας (1).

Ὀρθῶς μέν, διότι ἀποτελοῦσι κύριον καὶ ἀπαιραίτητον συμπλήρωμα τοῦ ὅλου θετοῦ καὶ ἐγγράφου δικαίου, συνιστῶσαι ἓν ὅλον μετ' αὐτοῦ καὶ καθιστῶσαι τοῦτο ζῶσαν φωνὴν τῆς κεκρυμμένης συνειδήσεως τῶν ἀνθρώπων—τοῦ μεγάλου καὶ σπουδαίου τούτου κριτηρίου περὶ τῆς ὀρθῆς ἢ μὴ ἐφαρμογῆς τῶν νόμων—δικαίως δέ, διότι ἄνευ τῶν εἰρημένων ἐννοιῶν τοῦτο, τὸ δίκαιον, ἤθελε στερηθῇ μεγαλείου καὶ λάμψεως, ἅτινα δι' αὐτὸ ὠνειρεύθησαν οἱ νομοθέται του διὰ τὴν ἐφαρμογήν του.

Οἱ κανόνες τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς τῶν ἐν πεπολιτισμένῃ κοινωνίᾳ βιούντων ἀνθρώπων, ἐν ἀνυπαρξίᾳ θετοῦ δικαίου ἐπί τινος σχέσεως, δὲν δύνανται νὰ τύχωσιν οὐδεμιᾶς ἐφαρμογῆς ὑπὸ τοῦ Δικαστοῦ. Διότι τὸ θετὸν δίκαιον, κατὰ τεκμήριον, στηρίζεται μὲν εἰς τὴν ἠθικήν, συμπληροῦται ἀπὸ τὸ περιεχόμενον τῶν ἐννοιῶν της, ἀλλ' ἐν ἀνυπαρξίᾳ ἐκείνου δὲν ἀποτελεῖ αὐτὴ τὸ ἀντικείμενον ἐφαρμογῆς της. Μάλιστα δὲ παρ' ἡμῖν καὶ αὐτὸς ὁ νεώτερος νομοθέτης τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος δὲν ἐνεπιστεύθη εἰς τὸν ἐφαρμοστὴν Δικαστὴν τὴν ὑπ' αὐτοῦ πλήρωσιν ὑφισταμένων ἐν τῷ θετῷ δικαίῳ κενῶν (2), ἐν ἀνυπαρξίᾳ ρητοῦ κανόνος δικαίου προβλέποντος διὰ τὴν ἔννομον σχέσιν δι' ἐπεκτάσεως εἰς ἐφαρμογὴν ἀναλόγων ὑφισταμένων ἤδη ἀλλαχοῦ θετῶν διατάξεων.

Ἡ. Ἐν τούτοις καὶ παρὰ ταῦτα τὸ ὅλον θετὸν δίκαιον ἐν τῇ νεωτέρᾳ αὐτοῦ ἐξελίξει παρίσταται, γενικῶς, προβαῖνον εἰς κοινωνικοποίησιν τῶν διατάξεών του, ὅπερ συνεπάγεται, ὡς ἀποτέλεσμα, τὴν παροχὴν εὐρείας ἐξουσίας εἰς τὸν δικαστήν, παρὰ τὸ περιωρισμένον τῆς δικαιοδοσίας του, ἐντὸς τῶν ὁρίων γραπτοῦ νόμου, ὅπως ἐξέρχηται τοῦ γράμματος αὐτοῦ, καί, κατ' «ἐλευθέραν ἐκτίμησιν»

---

tra ipsorum producamus ad severitatem». (Οὐδεὶς λόγος δικαίου ἢ ἐπιεικείας ἀνέχεται τὰ λυσιτελῶς πρὸς ὠφέλειαν τῶν ἀνθρώπων εἰσαγόμενα ἡμεῖς δι' ἀκάμπτου ἑρμηνείας ἐπὶ βλάβῃ αὐτῶν νὰ ἐπεκτείνωμεν εἰς αὐστηρότητα). Βλ. καὶ ἄρθρ. 1456 Ἀστ. Κώδ. Ἡ δ' ἔννοια τοῦ νόμου καὶ τῆς ἰσότητος, δι' ὧν ἠδύνατο νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ κανὼν δικαίου, ἐν ἐπιεικείᾳ, διεμορφώθη παλαιόθεν ὑπὸ τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος. Βλ. προχείρως καὶ ἐνδεικτικῶς: «Δοκεῖ δὲ πᾶσιν ἴσον τι τὸ δίκαιον εἶναι». (Ἀριστοτ. Πολιτ. Γ 12, 1282β 18, Ἠθικ. Νικομ. Ε 2, 1130α 31 ἑπ.). «Οἱ δὲ νόμοι τὸ δίκαιον καὶ τὸ καλὸν καὶ τὸ συμφέρον βούλονται καὶ ζητοῦσι καὶ ἐπειδὰν εὑρεθῇ κοινὸν τοῦτο πρόσταγμα ἀπεδείχθη πᾶσιν ἴσον καὶ ὁμοίως καὶ τοῦτ' ἔστι νόμος» (Δημοσθ. XXV κατὰ Ἀριστογ. Α 15—16). Καί: «Νόμος γάρ ἐστιν εὕρημα μὲν καὶ δῶρον Θεοῦ, δόγμα δὲ ἀνθρώπων φρονίμων» (Δημοσθ. πρὸς Ἀριστογ. Ζ' 2). Πρβλ. ἀντὶ παντὸς ἄλλου, εἰδικῶς: *Const. Périphanakis*, La théorie générale du droit et le classicisme actuel, Athènes, 1946, §§ 6, 11, 16, 20, σελ. 21—28, 41—48, 100 ἑπ. καὶ αὐτόθι παραπ.

1) Προκειμένου περὶ τῆς ἐννοίας τῶν «χρηστῶν ἠθῶν»: Α.Π. 64|1939, Θέμ. Ν' 453, Α.Π. 11|1925, Θέμ. ΛΣΤ' 577, Α.Π. 297|1904, Θέμ. ΙΣΤ' 51, Α.Π. 307|1904, Θέμ. ΙΣΤ' 84, Α.Π. 891|1906, Θέμ. ΙΗ' 242, Α.Π. 312|1900, Θέμ. ΙΒ' 98, τῆς ἐννοίας τῆς «καλῆς πίστεως»: Α.Π. 357|1950, Ν. Δίκ. 6|543—ἐν ἀντιθέσει πρὸς παλαιοτέραν Α.Π. 92|1948, Ν. Δίκ. 4|200— Α.Π. 110|1948, Θέμ. ΝΘ' 490, Α.Π. 57|1939, Θέμ. Ν' 414. Καὶ ἐπὶ τῶν στοιχείων ἀπαριθμοῦ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 281 Α. Κ., ὡς νομικῶν ἐννοιῶν βλ. Α.Π. 201|1951, Θέμ. ΞΒ' 483, Α.Π. 529|1949, ΕΕΝ ιζ' 34, Α.Π. 200|1949, Θέμ. Ξ' 46 κ. ἄ.

δ) Περὶ τῆς προτιμήσεως ἐν τῷ Ἀστικῷ ἡμῶν Κώδικι τῆς δι' ἀναλογικῶν συλλογισμῶν ἑρμηνείας καὶ πληρώσεως τῶν ἐν αὐτῷ κενῶν βλ. *Μπαλῆν*. Ὁ δικαστὴς καὶ τὰ κενὰ τοῦ Ἀστ. Κώδικος, ἐν Θέμ. ΝΑ' 273—276, καὶ ἐν γερμανικῇ γλώσσῃ, ἐξ ἀναπτυκτώσεως ἐκ τοῦ τόμου τῆς Ἑκατονταετηρίδος τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, 1939, *G. Balis*, Der Richter und die Lücken des bürg. Gesetzbuches. Βλ., σχετικῶς καὶ Αἰτιολ. Ἐκθ. Εἰσηγ. Γεν. Ἀρχ. Ἀστ. Κώδ. σελ. 116. ἀριθ. 2. σελ. 77. ἀριθ. 1. Σχέδ. Συντ. Ἐπιτρ. Γεν. Ἀρχ., σελ. 269, ἀριθ. 1, Πρακτ. Συντ. Ἐπιτρ. Γεν. Ἀρχ., σελ. 305, ἀριθ. 1. Ἡ διάταξις 1 § 2 τοῦ Ἐλβετικοῦ Κώδικος, καθ' ἣν: «Ἐὰν ὁ νόμος δὲν περιέχῃ διάταξιν, ὁ δικαστὴς ἀποφαίνεται κατὰ τὸ δίκαιον τῶν ἐθίμων, ἐλλείποντος δὲ καὶ ἐθίμου, ὁ δικαστὴς ἀποφαίνεται κατὰ τὸν κανόνα, τὸν ὁποῖον θὰ ἔθετεν, ἐὰν ἐκαλεῖτο νὰ ἐκτελέσῃ ἔργα νομοθέτου. Ὁ δικαστὴς ἐμπνέεται ἀπὸ τῶν λύσεων, τὰς ὁποίας καθιεροῖ δόκιμος θεωρία καὶ νομολογία», δὲν ἐγένετο παρ' ἡμῖν δεκτὴ εἰς τὸν Ἀστικὸν Κώδικα, καίτοι δὲν ἦτο καὶ πρότερον ἄγνωστος παρ' ἡμῖν, περιλαμβανομένη ὑπὸ παρομοίαν περίπου διατύπωσιν εἰς τὰ ἄρθρα 8, 9 τοῦ Ἰονίου Κώδικος εἶχε δὲ ἀναγραφῇ καὶ εἰς ἑτέρους κώδικας (Αὐστρ. Κώδ. ἄρθρ. 7, Ἰταλ. Κώδ. ἄρθρ. 3, Μικτὸς Αἰγυπτ. Ἀστ. Κώδ. ἄρθρ 11) καὶ ἡ πηγὴ της ἀνάγεται εἰς τὸ ἑλληνικὸν περὶ δικαίου καὶ τρόπου ἐφαρμογῆς τοῦ ἀρχαῖον πνεῦμα. Βλ. *Δημοσθ.* πρὸς Βοιωτὸν 1, 40: «καὶ περὶ ὧν ἂν νόμοι μὴ ὦσι, γνώμῃ τῇ δικαιοτάτῃ κρίνειν», *Ἀριστοτ.* Ἠθικ. Νικομ. V, ι', 1137α: «Ὅταν οὖν λέγῃ ὁ νόμος καθόλου, συμβῇ δ' ἐπὶ τούτου παρὰ τὸ καθόλου, τότε ὀρθῶς ἔχει, ἃ παραλείπει ὁ νομοθέτης καὶ ἥμαρτεν ἁπλῶς εἰπών, ἐπανορθοῦν τὸ ἐλλιπὲς, ὃ ἂν ὁ νομοθέτης αὐτὸς (ἂν) εἶλεν ἐκεῖ παρὼν καὶ εἰ ἤδη ἐνομοθέτησεν (ἄν) — «καίτοι ἡ διάταξις αὕτη θεωρεῖται παραπέμπουσα εἰς ἀναλογικὴν ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογήν. Πρβλ. καὶ

(*), προβαίνη, είτε εἰς καταλογισμόν παροχῶν καὶ ἀποζημιώσεων, ἐλευθέρως, εἴτε εἰς ἄρνησιν ἀναγνωρίσεως συμβατικῶν δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων, ἀλλ' εἴτε καὶ εἰς ἄρνησιν ἐφαρμογῆς ὅπ' αὐτοῦ καὶ κανόνων ἐκ δημιουργικῶν δικαιωμάτων ἢ ὑποχρεώσεων ἀπ' αὐτοῦ τοῦ νόμου ἀπ' εὐθείας πηγαζόντων (*).

Πάν. Νόμ. XIV, Θ' 876.— Κατὰ τὰς ρωμαϊκὰς πηγάς (Παγδ. 1.3.32, ἀντίστ. Βασ. 2.1.41) : «Περὶ ὧν ἔγγραφος οὐ κεῖται νόμος, παραφυλάττειν δεῖ τὸ ἔθος καὶ τὴν συνήθειαν· εἰ δὲ καὶ τοῦτο ἐκλείποι, ἀκολουθεῖν δεῖ τοῖς πλησιάζουσι πράγμασι καὶ ἐοικόσι τῷ ζητουμένῳ· εἰ δὲ μήτε ταῦτα εὑρίσκεται, τότε τὸ νόμιμον ὅτινι ἡ Ρώμη κέχρηται φυλάττειν δεῖ». Ἐπὶ *Γ. Παπαχατζῆ*: Ἡ «ἐλευθέρα ἐκτίμησις» τοῦ δικαστοῦ κατὰ τὸν Ἀστικὸν Κώδικα, Ἀθῆναι, 1946, σελ. 36 σημ. 13, σελ. 38 σημ. 1 καὶ αὐτόθι παραπομπάς.

6) Παράδειγμα καθαρᾶς τοιαύτης «ἐλευθέρας ἐκτιμήσεως» ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ παρέχει τὸ ἄρθρον 932 § 1 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, καθ' ὃ : «Ἕνεκεν ἀδικοπραξίας, ἀνεξαρτήτως τῆς ἀποζημιώσεως διὰ τὴν περιουσιακὴν ζημίαν, τὸ δικαστήριον δύναται νὰ ἐπιδικάσῃ εὔλογον κατὰ τὴν κρίσιν του χρηματικὴν ἱκανοποίησιν λόγῳ ἠθικῆς βλάβης». Ἡ τοιαύτη μάλιστα ἐπιδίκασις χρηματικῆς ἱκανοποιήσεως γίνεται παρὰ τοῦ Δικαστηρίου, ἄνευ προηγουμένης ἀποδείξεως περὶ τοῦ ἐπιδικαστέου ποσοῦ, αὐτεπαγγέλτως ὁ προσδιορισμὸς ἔχει ἀφεθῇ ἐλευθέρως εἰς τὸ δικαστήριον (Ἐφ. Κρ. 121|1950, ΕΕΝ ιζ' 517, Ἐφ. Θεσσ. 200|1951, ΕΕΝ ιη' 367, Ἐφ. Ἀθην. 183|1949, Θέμ. Σ' 363, Πρωτ. Θεσβ. 294|1950, ΕΕΝ ιη' 380, Πρωτ. Καλ. 132|1949, ΕΕΝ ιη' 456, Πλημμ. Ἰωαννιν. 831|1946, Θέμ. ΝΗ' 82). Περὶ τῶν διαφόρων μορφῶν καὶ τρόπων «ἐλευθέρας ἐκτιμήσεως» παρὰ τοῦ δικαστοῦ, παρ' ἡμῖν, κατὰ τὸν Ἀστικὸν Κώδικα, βλ. τὴν ἐνθ. ἀνωτέρω εἰδικὴν μελέτην *Γ. Παπαχατζῆ*, ἰδίᾳ σελ. 13, 17—18 καὶ αὐτόθι ὑποσημ., σελ. 25—29, 39—63, 70—75, 78—86, 88—93 καὶ αὐτ. παραπ.

7) Προκειμένου περὶ ἑρμηνευτικῆς ἐνεργείας τοῦ δικαστοῦ, ἐπὶ συμβατικῆς σχέσεως, ἐφαρμογὴν κέκτηνται εἰδικώτερον αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 173, 200, 288 Α.Κ., ἀλλὰ καὶ γενικώτερον ἔτι καὶ ἡ τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. διάταξις, ἀπαγορεύουσα τὴν ἄσκησιν, ὑπερβαίνοντος, προφανῶς, τὰ ὅρια τὰ ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῆς καλῆς πίστεως ἢ τῶν χρηστῶν ἠθῶν ἢ ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ ἢ οἰκονομικοῦ σκοποῦ, δι' ὃν τοῦτο ἐχορηγήθη, δικαιώματος, εἴτε ἐκ συμβάσεως πηγάζοντος, εἴτε ἐκ νόμου τινός, ἀμέσως (Α.Π. 199|1951, Θέμ. ΞΒ' 151, Α.Π. 405|1950, Θέμ. ΞΑ' 913, Α.Π. 216|1950, ΕΕΝ, ιζ' 432, Α.Π. 200|1949, Θέμ. Σ' 346, Α.Π. 529|1949, ΕΕΝ ιζ' 34, πρβλ. καὶ Α.Π. 229|1950, Ν Δίκ. 6|120, Α.Π. 345|1950, Ν. Δίκ. 6|515. Ἀντίθετος ἡ Α.Π. 231|1949, Ν. Δίκ. 5|302, περιορίζουσα τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. μόνον εἰς τὴν ἄσκησιν ἐπὶ τῶν ἐκ τοῦ νόμου ἀμέσως καὶ εὐθέως πηγαζόντων δικαιωμάτων, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν δυνάμει συμβάσεως ἀσκουμένων τοιούτων). Ἀλλὰ καὶ εἰδικώτεραι διατάξεις ἐν τῷ Ἀστικῷ Κώδικι ὑφίστανται, παρέχουσαι ἐλευθερίαν ἐκτιμήσεως εἰς τὸν οὐσιαστικὸν δικαστήν : α) Ὅπως προβαίνῃ εἰς τὸν καταλογισμὸν παροχῶν καὶ ἀποζημιώσεων ἐλευθέρως. Τοῦτο πηγάζει ἐκ τῶν ἄρθρων 371 Α.Κ. (προσδιορισμὸς παροχῆς ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου ἐπὶ ἀορίστου τοιαύτης), ἄρθρ. 387 Α.Κ. (προσδιορισμὸς ἀποζημιώσεως ἐν ὑπαναχωρήσει ἐκ τῆς συμβάσεως), ἄρθρ. 712 Α.Κ. (ἐπιμερισμὸς ἀμοιβῆς μεταξὺ πλειόνων, ἐπὶ προκηρύξεως), ἄρθρ. 1010 Α.Κ. (προσδιορισμὸς ἀποζημιώσεως ἐπὶ καταληφθέντος δι' ἀνοικοδομήσεως, καλῇ τῇ πίστει, οἰκοπέδου), ἄρθρ. 1062 Α.Κ. (ἐπιδίκασις εἰς κύριον ὕλης, ἐπὶ εἰδοποιΐας κατασκευασθέντος ἀντικειμένου, ἐν καλῇ πίστει κατασκευαστοῦ), ἄρθρ. 1038 Α.Κ. (καθορισμὸς ποσοῦ ἐξόδων, ἐὰν τὸ εὑρεθὲν πράγμα ἔχῃ ἀξίαν μόνον διὰ τὸν δικαιοῦχον αὐτοῦ), ἄρθρ. 1974 Α.Κ. (προσδιορισμὸς κληροδοτουμένου, ἐπὶ ὁρισθέντος σκοποῦ κληροδοσίας). β) Ὅπως προβαίνῃ εἰς ἄρνησιν ἀναγνωρίσεως συμβατικῶν δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων. Τοῦτο προκύπτει ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 388 Α.Κ. (ἀναπροσαρμογὴ ὅρων ἀμφοτεροβαρούς συμβάσεως, ἕνεκα ἀπροβλέπτου μεταβολῆς συνθηκῶν) ἄρθρ. 612 Α.Κ (ἀναγνώρισις ἀντὶ ἀναστροφῆς ἐν ἀγοραπωλησίᾳ, μειώσεως τοῦ τιμήματος) ἄρθρ. 674, 675 Α.Κ. (καθορισμὸς ἀποζημιώσεως, ἐν συμβάσει ἐργασίας, διὰ λύσιν αὐτῆς ἕνεκα σπουδαίου λόγου ἢ θανάτου τοῦ μισθωτοῦ), γ) Ὅπως προβαίνῃ εἰς ἄρνησιν ἐφαρμογῆς ὑπὸ νομικῶν διατάξεων τεθειμένων κανόνων. Εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ὑπάγεται ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. χορηγουμένη εἰς τὸν δικαστὴν ἁρμοδιότης (ἀπαγόρευσις ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος κατὰ προφανῆ κατάχρησιν). Ἐπίσης ἡ τοῦ ἄρθρου 1721 Α.Κ. δικαιοδοσία τοῦ δικαστοῦ, ὅπως κατὰ τὰ ἐξωτερικὰ ἐλαττώματα ἰδιογράφου διαθήκης, κηρύξῃ οὕτος αὐτὴν, ἐν ὅλῃ ἢ ἐν μέρει, ἄκυρον. δ) Ὅπως προβαίνῃ εἰς ἐλευθέραν ἀποδοχὴν λύσεως, μεταξὺ πλειόνων νομικῶν καταστάσεων. Εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην δύνανται νὰ ὑπαχθῶσιν αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 61 τοῦ Εἰσαγ. Νόμου Ἀστ. Κώδ. (ἐπὶ ἐξαγορᾶς κυρίου τοῦ ἐδάφους ἢ δικαιοῦχου φυτείας), ἄρθρ. 2024 Α.Κ. (ἐπὶ ἰσοψηφίας μεταξὺ ἐκτελεστῶν διαθήκης), ἄρθρ 2028 Α.Κ. (ἐπὶ παύσεως τοῦ ἐκτελεστοῦ διαθήκης, ἐφ' ὅσον ὁ κληρονόμος παρέχει ἐπαρκῆ ἐγγύησιν ἐκτελέσεως τῶν τῆς διαθήκης). Ἀλλὰ καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 1961 Α.Κ., ἡ προβλέπουσα τὴν παρὰ τοῦ δικαστηρίου παροχὴν κληρονομητηρίου ἐγγράφου, «μόνον ἐὰν τὸ δικαστήριον κρίνῃ ἀποδεδειγμένα τὰ ἐν τῇ αἰτήσει ἀναφερόμενα», συμπολιτευομένη μὲ τὴν ἐκ τῶν ἄρθρων 256, 215 § 4, 276, 332 τῆς Πολ. Δικονομίας, ἐλευθερίαν κρίσεως τοῦ δικαστοῦ ἐπὶ τῶν οὐσιαστικῶν ζητημάτων, συνέχεται ἐν τούτοις καὶ μὲ ἐλευθερίαν ἐκτιμήσεως τοῦ οὐσιαστικοῦ δικαστοῦ περὶ τὴν ἀποδοχὴν ἢ μὴ καὶ νομικῶν ζητημάτων, ἤτοι πρὸς τὴν ὕπαρξιν ὡρισμένων κληρονόμων καὶ βαθμοῦ συγγενείας αὐτῶν μετὰ τοῦ ἀποβιώσαντος κληρονομουμένου, καὶ, κατὰ συνέπειαν, παντὸς ἐκ τοῦ νόμου κληρονομικοῦ δικαιώμα-

Καὶ παρὰ τὴν εὐρεῖαν ταύτην δικαιοδοσίαν καὶ ἁρμοδιότητα, τὴν χορηγουμένην ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἀστικοῦ δικαίου εἰς τὸν

εφαρμοστήν δικαστήν (1). αύτη, θεωρουμένη ως ανεπαρκής, αναπληρούται ενίοτε όπό πα-

τος,—μεριδίου—αύτών. Άλλά καί ή αναγνώρισις έκ τού νόμου ύφισταμένης υποχρεώσεως, ύπό αίρεσίν τινα τελούσα, υποκειται είς την έλευθέραν κρίσιν τού ουσιαστικού δικαστού, κατά τό άρθρον 1402 Α.Κ., προκειμένης κρίσεως ύπάρξεως ή μή υποχρεώσεως πρός διατροφην μεταξύ άδελφών. Έτι πρβλ. προσφάτους νομολογιακάς εφαρμογάς τού παρ' ήμιν Άκυρωτικού έν τή εφαρμογή τού άρθρου 281 Α.Κ. αναγνωρίσεως υπ' αύτού ύπάρξεως καταχρήσεως έν τή άσκήσει τών δικαιωμάτων, ώς αί τών Α.Π. 598|1950, Ν. Δίκ. 7|154, Α.Π. 186|1950, ΕΕΑ 9, 345, Α.Π. 51|1950, ΕΕΝ ις' 34, Α.Π. 34|1947, Θέμ. ΝΗ' 148, ή άρνήσεως αναγνωρίσεως ύπάρξεως τοιαύτης καταχρήσεως δικαιωμάτων, ώς αί εφαρμοσαι τών Α.Π. 150|1951 Άρχ. Νομολ. Β|343, Α.Π. 112|1951, 28|1951, 4|1951, 583|1950, 574|1950, Ν. Δικ. 7|836, 260, 243, 23, 190, Α.Π. 345|1950, 222|1950, 216|1950, Θέμ. ΞΑ' 689, 477, 474, Α.Π. 582|1949, 548|1949, 529|1949, 489|1949, 472|1949, Ν. Δικ. 6|252, 181, 170, 102, 92, Α.Π. 349—350|1949, ΕΕΝ ιστ' 663, Α.Π. 259|1949, 239|1949, 221|1949, 49|1949, Ν. Δικ. 6|536, 526, 519, 289, Α.Π. 408|1948, Ν. Δίκ. 5|19, Α.Π. 505|1948, Θεμ. ΝΘ' 796, Α.Π. 284|1948, Θέμ. ΝΘ' 892 καί αύτ. παραπ.

8) Καί είς τόν ποινικόν δικαστήν χορηγείται εύρεία δικαιοδοσία «έλευθερίας εκτιμήσεως». Έν τώ Ποινικώ Κώδικι - νόμω 1492 της 17|17 Αύγούστου 1950 (ΦΕΚ α' 182) περί κυρώσεως τού ποινικού κώδικος, καί δή έν άρθρω 79 αύτού - δίδονται όδηγίαι είς τόν ποινικόν δικαστήν, πρός μόρφωσιν της κρίσεώς του, διά την επιβολήν καί επιμέτρησιν της υπό τού νόμου προβλεπομένης ποινής, αναλόγως είτε της βαρύτητος τού διαπραχθέντος αδικήματος καί τρόπου καί συνθηκών εκτελέσεως αύτού, είτε της προσωπικότητος τού εγκληματίου, απαιτουμένου παρ' αύτού, όπως ό ποινικός δικαστής πείται έν τή άπαιτήσει του ρητήν μνείαν τών λόγων, οίτινες δικαιολογούσι την περί της καταγνωσθείσης ποινής κρίσιν τού Δικαστηρίου. Τοιαύται δ' όδηγίαι δίδονται αύτώ καί διά την επιβολήν χρηματικής ποινής (άρθρ. 80 Ποιν. Κώδ.). Παρά ταύτα όμως, διά τών καθέκαστα διατάξεων τού Ποινικού Κώδικος τούτου, άφίεται «έλευθερία εκτιμήσεως» είς τόν ποινικόν δικαστήν, ούχι μόνον διά την κρίσιν αύτού περί ενοχής ή μη τού κατηγορουμένου διά παράβασιν τών διατάξεων τού Ποιν. Κώδ. ή έτέρων ισχυόντων ποινικών νόμων, άλλά καί περί της έν ενοχή τού κατηγορουμένου επιβλητέας ποινής, άφού, είς αύτόν, τόν δικαστήν, άφίεται ό καθορισμός τού μεγέθους καί είδους τών επιβλητέων δι' αξιόποινον παράβασιν ποινών, καθοριζομένων, κατ' είδος, είς στερητικών της ελευθερίας καί είς χρήμα τοιούτων, έν τώ νόμω (άρθρ. 51-55, 57 Π.Κ.). Άλλ' έτι πλέον καταφανής καθίσταται ή έλευθερία αύτη εκτιμήσεως τού ποινικού δικαστού, όταν ληφθή υπ' όψιν, ότι είς κατ' ίδιαν διατύξεις τού Ποιν. Κώδ. είς την ποινικόν δικαστήν άφίεται υπ' αύτού ή εύχέρεια: α) της καταγνώσεως υπό τού δικαστού ποινής μεταξύ ωρισμένων χρονικών έν τώ νόμω ορίων, άνωτάτου καί κατωτάτου (άρθρ. 58 § 3, έν συνδ. πρός άρθρ. 40 Ποιν. Κώδ., άρθρ. 127, 134, 139, 141, 143, 144 § 1, 146 § 2, 167 § 1, 220 § 1, 233, 241, 246 γ, 268 γ, 270 γ, 277 γ, 279, 291 § 1, 349 § 1, 350, 351, 357 § 2, 380 § 3-3 Ποιν. Κώδ.), ή β) μέχρις άνωτάτου χρονικού ορίου (άρθρ. 94, 66, 110, 142, 145 § 1, 146 § 1, 147, 149, 154, 155, 157, 158, 159 § 1, 2, 4, 160, 162-166, 171, 172 § 2, 173 § 1, 175-179, 181-185, 188, 189 § 1-194, 196 197 § 1, 198-205, 208 § 2, 210 § 2, 211, 215-216 § 3, 217, 218, 221 222, 225 § 1, 226 § 3, 228, 230-232, 234, 235 § 1, 239 β, 240 § 2, 243, 245 § 2 247 § 1 2, 248-251, 255, 256 β, 257, 258 β-261, 272 § 3-4, 274, 281 § 2, 282 § 1, 283 § 1, 284 § 1, 285 § 1-288 § 2, 297, 303, 304 § 1, 305, 306 § 2, 307, 308 § 1, 310 § 3, 311, 313, 314, 316, 317 § 2, 318, 320-321, 324, 327-328, 330-335, 337, 338 § 1, 339, 345 § 1, 346, 353, 357 § 1, 358-360 § 1-3, 361 § 1, 362, 364 § 1, 365, 369 § 2, 370, 371 § 1, 372 § 1, 374—375, 377 § 1, 381, 385 § 1, 386 § 3, 389 § 1, 391 § 1, 392 § 1, 397—401, 403—404 § 1—2, 406—409, 413, 420—427, 429—433, 435, 438, 441, 443, 446, 451, 454, 456--458 Ποιν. Κώδ.), ή γ) αυχί ολιγώτερον κατωτάτου χρονικού ορίου (άρθρ. 38 § 2 Ποιν. Κώδ.—καθορισμός διαρκείας περιορισμού είς ψυχιατρικόν καταστημα ή παράρτημα φυλακής—άρθρ. 89, 90, 92, 95 Ποιν. Κώδ. —δι' υποτρόπους καί καθ' έξιν εγκληματίας—άρθρ. 94 Ποιν. Κώδ.—δι' επιμέτρησιν ποινής έν συρροή εγκλημάτων—άρθρ. 135 § 3, 140—141, 148 § 1, 167 § 2, 168 § 2, 170, 172 § 1, 174, 186 § 1, 187 § 1, 189 § 2, 195, 197 § 2, 207, 208 § 1, 209, 210 § 1, 216 § 1, 220 § 2, 224, 225 § 2, 226 § 1, 236 § 1, 237, 239α, 240 § 1, 242 § 1—3, 244, 247 § 3, 252, 254, 256α, 258α, 264α, 265, 268α, 270α, 272 § 2, 273, 275, 277α, 281 § 1, 282 § 1, 283 § 1, 292 § 1, 293 § 1, 294, 296, 302, 304 § 2, 306 §§ 1—2, 308 § 1, 309, 310 § 1, 312, 317 §§ 1—2, 323 § 3, 325, 328 § 2, 340—343, 345 § 1, 347—349 §§ 2—3, 363, 375, 382, 386 § 1, 388, 391, 401 § 3, 405 Ποιν. Κώδ.), ή δ) νά μειώνη καί πέραν τών ορίων τούτων την προβλεπομένην έν τώ νόμω ως επιβλητέαν ποινήν (άρθρ. 83 δ, ε Ποιν. Κώδ., άρθρ. 84, 130 § 1, 133, 467 Ποιν. Κώδ.), ή ε) καί νά μή επιβάλη ούδεμίαν ποινήν (άρθρ. 42 § 3 Ποιν. Κώδ.—έπί άποπείρας πλημμελήματος τιμωρουμένου έν τώ νόμω διά ποινής ούχι πλέον τών τριών μηνών—άρθρ. 44 § 2 Ποιν. Κώδ.—έπί εκουσίας υπαναχωρήσεως καί άποτερματισθείσης άποπείρας.—άρθρ. 47 § 2 Ποιν Κώδ.—διά συνεργόν.—άρθρ. 187, 186 § 3, 227 § 3, 289, 298, 308 § 3, 340 § 2, 360 § 4, 361 § 3, 376, 377 § 1, 387 Ποιν. Κώδ.). ή στ) νά επιβάλη «παρακολούθους ποινάς» ή «μέτρα άσφαλείας» (άρθρ. 11 Ποιν. Κώδ.—δι' έλληνα καταδικασθέντα έν τή άλλοδαπή διά πράξεις, δι' άς, παρ' ήμιν, προβλέπονται παρακόλουθοι ποιναί ή μέτρα άσφαλείας—άρθρ. 69 Ποιν. Κώδ. διά πνευματικώς ανώμαλον καί απαλλαγέντα ποινής ή διώξεως.—άρθρ. 71 § 1 Ποιν. Κώδ. —διά καταδικασθέντα καθ' έξιν μίσθωσιν καί τοξικομανή έγκληματίαν — άρθρ. 72 § 2 Ποιν. Κώδ.—είσαγωγή είς κατάστημα εργασίας φυγοπόνου εγκληματίου - άρθρ. 73 § 1 Ποιν. Κώδ.-

λαιάς μὲν τὴν διατύπωσιν ἐννοίας (*), τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἀποφάνσεως ἐπὶ ἐνδίκου ζητήματος

ἀπαγόρευσις διαμονῆς εἰς ὡρισμένους τόπους, μετὰ τὴν ἀποφυλάκισιν, ἄρθρ. 74 § 1-2 Ποιν. Κώδ. ἀπέλασις ἀλλοδαποῦ, —πρβλ. καὶ ἄρθρ. 75 Ποιν. Κώδ.—ἄρθρ. 76 Ποιν. Κώδ. διὰ παραχθέντα ἀντικείμενα δι' ἀξιοποίνου πράξεως, διατάσσεται δήμευσις, ἄρθρ. 136, 152, 157 § 4, 158 § 3, 159 § 5, 161, 164 § 2, 165 § 1 Ποιν. Κώδ.), ἢ ξ) νὰ μετατρέψῃ ἐπιβληθεῖσαν ποινὴν (ἄρθρ. 41 § 2 Ποιν. Κώδ. μετατροπὴ περιορισμοῦ εἰς ψυχιατρικὸν κατάστημα, εἰς ὁριστὸν κάθειρξιν, ἄρθρ. 82 Ποιν. Κώδ. μετατροπὴ φυλακίσεως μέχρις ἓξ μηνῶν, εἰς χρηματικὴν ποινήν, ἄρθρ. 151 § 1 Ποιν. Κώδ.), ἢ ηἰ νὰ αὐξήσῃ τὴν ὡς ἐλάχιστον ὅριον, ἐν τῷ νόμῳ, προβλεπομένην ποινὴν (ἄρθρ. 42 § 2 Ποιν. Κώδ. - ἐπὶ ἀποπείρας ἀδικήματος, δύναται νὰ ἐπιβληθῇ ποινὴ προβλεπομένη διὰ τὴν τετελεσμένην ἀξιόποινον πρᾶξιν. - ἄρθρ. 81 Ποιν. Κώδ. - ἐπὶ ἐγκλήματος ἐκ φιλοκερδείας - ἄρθρ. 132, 262 Ποιν. Κώδ.), ἢ θ) νὰ αἴρῃ τὰς συνεπείας καταδίκης (ἄρθρ. 39 § 1 Ποιν. Κώδ. - ἀπόλυσις κρατουμένου εἰς ψυχιατρικὸν κατάστημα. - ἄρθρ. 66 § 1 Ποιν. Κώδ. - ἀποκατάστασις πολιτικῶν δικαιωμάτων, - ἄρθρ. 70 § 3 Ποιν. Κώδ. - φυλάξεως πνευματικῶς ἀνωμάλου, ἀπαλλαγέντος ποινῆς ἢ διώξεως, - ἄρθρ. 91 Ποιν. Κώδ. - ἀπόλυσις ὑπὸ ὅρον, ὑποτρόπου ἐγκληματίου, - ἄρθρ. 124 Ποιν. Κώδ. - ἀντικατάστασις διαταχθέντων ἀναμορφωτικῶν μέτρων ἀνηλίκου ἐγκληματίου), ἢ ι) νὰ ὁρίζῃ μερικὴν ἀποστέρησιν πολιτικῶν δικαιωμάτων (ἄρθρ. 64, 263, 363 Ποιν. Κώδ.), ἢ ια) καὶ ὁλικὴν τοιαύτην ἀποστέρησιν (ἄρθρ. 203 § 1, 204 Ποιν. Κώδ.), ἢ ιβ) νὰ διατάσσῃ ἀναγόρευσιν ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος, ὑπαιτοῦντος εἰδικὴν ἄδειαν τῆς Ἀρχῆς (ἄρθρ. 67 § 1, 226 § 2, Ποιν. Κώδ.), ἢ ιγ) νὰ διατάσσῃ δημοσίευσιν τῆς ποινικῆς ἀποφάσεως (ἄρθρ. 68, 229 § 3, 369 § 1 Ποιν. Κώδ.), ἢ ιδ) νὰ ἀναστέλλῃ τὴν ἐκτισιν ἐπιβληθείσης ποινῆς (ἄρθρ. 99, 100, 102, 103, 129 Ποιν. Κώδ.), ἢ ιε) νὰ ἀνακαλῇ τὴν χορηγηθεῖσαν ἀναστολὴν (ἄρθρ. 101, 129 § 4 Ποιν. Κώδ.), ἢ ιστ) νὰ διατάσσῃ τὴν ὑπὸ ὅρον ἀπόλυσιν καταδίκου (ἄρθρ. 105 - 110 Ποιν. Κώδ.).

9. Παγδ. 46.6.12 (*Pomponius*): «...nam aequitas arbitri atque officium v i r i b o n i videtur eam formam juris desiderasse» («...διότι ἡ ἰσότης διαιτητοῦ καὶ τὸ καθῆκον ἀ ν δ ρ ὸ ς ἀ γ α θ ο ῦ φαίνονται τοῦτον τὸν κανόνα τοῦ δικαίου ἀπαιτοῦντα) - ἧς διαταξις αὕτη δὲν ἀποδίδεται εἰς ἀντίστιχον τῶν Βασιλικῶν. - Ἐπι. Παγδ. 50.17.22 § 1, ἀντίστ. Βασ. 2.3.22 § 2: «Ὅσάκις ἐν τοῖς καλῇ πίστει δικαστηρίοις εἰς πρόσωπον τοῦ δεσπότου ἢ τοῦ προϊσταμένου αὐτοῦ ἀναφέρεται αἵρεσις, οὕτως ἐστὶν ὡσανεὶ ἀ ν δ ρ ὸ ς ἀ γ α θ ο ῦ δ ο κ ι μ α σ ί ᾳ ἐλέχθη». Βασ. 44.3.1: «δοκεῖ δ ο κ ι μ α σ ί α ἀ ν δ ρ ὸ ς ἀ γ α θ ο ῦ». Πρβλ. Παγδ. 37.7.5 § 1, ἀντίστ. Βασ. 41.7.15: «Ἡ συγάτηρ μετὰ τὴν λύσιν τοῦ γάμου ὑπέρθεσιν περὶ τὴν συνεισφορὰν τῆς προικὸς αὐτῆς ποιοῦσα, τόκους ἀπαιτεῖται δ ο κ ι μ α σ ί ᾳ ἀ ν δ ρ ὸ ς ἀ γ α θ ο ῦ», Παγδ. 37.6.5 § 1: «...ἀφοῦ ἐν τῷ διατάγματι τοῦ πραίτορος περιελήφθη ὅτι κ α τ ὰ τ ὴ ν

κατὰ «κρίσιν ἀνδρὸς ἀγαθοῦ» (10), ἐχούσης δὲ τῆς φράσεως ταύτης εὐρυτέραν ἔννοιαν καὶ

κ ρ ί σ ι ν ἀ ν δ ρ ὸ ς ἀ γ α θ ο ῦ γίνεται ἡ συνεισφορά» (bonι viri arbitratu collationem fieri), ἄνευ ἀντιστοίχου διατάξεως εἰς τὰ Βασιλικά.

10) «Τὸ μετὰ νοῦ καὶ τέχνης δικαιότατον» (*Πλατ. Πολιτ.* 297, πρβλ. Ἀριστοτ. Πολιτ. Δ (Η) 13, 1131 β. 37 ἑπ.). Ρητὴ παραπομπὴ εἰς τὴν «κ ρ ί σ ι ν ἀ ν δ ρ ὸ ς ἀ γ α θ ο ῦ» γίνεται εἰς νεωτέρους νόμους: Οὕτω, καὶ ἐνδεικτικῶς, κατ' ἄρθρ. 29 § 6 τῆς διὰ τοῦ ν.δ. 1275 τῆς 29|31 Ὀκτωβρίου 1949 (Φ.Ε.Κ. α' 297) κυρωθείσης ἀπὸ 29 Ἀπριλίου 1949 συμβάσεως «περὶ ἀναθέσεως εἰς ἐντολοδόχους τῆς διαχειρίσεως τοῦ μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ τοῦ Κράτους καὶ περὶ ὀργανώσεως κρατικοῦ ἐλέγχου», προκειμένου περὶ τῆς προβλεπομένης λύσεως πάσης διαφορᾶς ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς της, διὰ διαιτητῶν, ὁρίζεται ὅτι «Οἱ διαιτηταί, δικάζοντες ἄνευ τῆς δεσμεύσεως ὑπὸ οὐδενὸς τύπου, ἀποφαίνονται ἐπὶ τῆς τεθείσης ὑπὸ τὴν κρίσιν των διαφορᾶς κ α τ ὰ κ ρ ί σ ι ν ἀ γ α θ ο ῦ ἀ ν δ ρ ὸ ς». Ἐπίσης εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρ 6 §§ 3-6 τοῦ νόμου 5367 τῆς 2|18 Ἀπριλίου 1932 «περὶ ἐκτελέσεως τῶν δημοσίων ἔργων», ὡς ταῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ νόμου 6036 καὶ ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀ. ν. 1966 τῆς 7|13 Σεπτεμβρίου 1939 (Φ.Ε.Κ. α' 385), καθ' ὃ πᾶσα ἐκ τοῦ νόμου τούτου διαφορὰ λύεται ὑπὸ τοῦ Ἐφετείου τῆς περιφερείας, καθ' ἁπλῆν διαδικασίαν, ὁριζομένην ἐν § 4 αὐτοῦ, ὅτι τὸ Ἐφετεῖον δικάζει ἐκ τῶν ἐνόντων καὶ «κατὰ τὴν κ ρ ί σ ι ν δ ι κ α ί ο υ ἀ ν δ ρ ὸ ς», ὑπάγεται κατ' ἄρθρ. 2 § 4 τοῦ ἀ.ν. 354 τῆς 30|31 Μαΐου 1945 «περὶ ἐπιτάξεως μηχανημάτων κλπ. διὰ τὴν ἐπισκευὴν τῶν λιμένων» (Φ.Ε.Κ. α' 138) καὶ λύεται καὶ πᾶσα διαφορὰ διὰ τὴν καταβλητέαν ἀποζημίωσιν, ἕνεκα τῆς ἐπιτάξεως ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Δημοσίων Ἔργων, χρήσεως μηχανημάτων ξηρᾶς ἢ θαλάσσης, ἐγκαταστάσεων, ἐργαλείων κλπ. χρησίμων διὰ τὴν ἐκτέλεσιν λιμενικῶν ἔργων θαλάσσης Ὁμοίως, κατὰ τ' ἄρθρα 38 § 1 καὶ 41 § 2 τοῦ ἀπὸ 4|5 Ὀκτωβρίου 1947 ἰσχύοντος Βασ. Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ κωδικοποιήσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 200|1946 Ν.Δ.» (Φ.Ε.Κ. α' 210), ὁρίζεται, διὰ τοῦ πρώτου αὐτῶν, ὅτι ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν ἐν ἀποκλεισμῷ ὁλικῆς ἰδιοκατοικήσεως διατάσσει μερικὴν τοιαύτην «κ α τ ὰ κ ρ ί σ ι ν ἀ ν δ ρ ὸ ς ἀ γ α θ ο ῦ», διὰ δὲ τοῦ δευτέρου αὐτῶν, ὅτι ὁ αὐτὸς Πρόεδρος διατάσσει σύμπτυξιν, διὰ μερικὴν ἰδιόχρηστον κατασκήματος, «κ α τ ὰ τ ὴ ν κ ρ ί σ ι ν ἀ ν δ ρ ὸ ς ἀ γ α θ ο ῦ», ἐὰν πείθηται οὗτος «περὶ τῆς σοβαρᾶς προθέσεως τοῦ ἐκμισθωτοῦ καὶ περὶ τῆς οἰκονομικῆς ἐπαρκείας αὐτοῦ πρὸς ἐνάσκησιν τῆς ἐπιδιωκομένης ἐπιχειρήσεως» (πρβλ. καὶ ἄρθρ. 20 § 1 καὶ 39 § 7 τοῦ ν. 255 τῆς 31 Μαρτίου 1945 «περὶ ρυθμίσεως μισθώσεως ἀκινήτων» (Φ.Ε.Κ. α' 80)). Ἐπίσης, διὰ τοῦ ἄρθρ. 58 τοῦ ν.δ. 136 τῆς 30|30 Σεπτεμβρίου 1946 Ν.Δ. «περὶ ἀγορανομικοῦ κώδικος», ὁρίζεται ὅτι: «Τὰ φύλακτρα τῶν καταχομένων πιθῶν ὁρίζονται ὑπὸ τοῦ ἐνεργοῦντος τὴν ἐκποίησιν ἢ διάθεσιν αὐτῶν (ἤτοι ὑπὸ τοῦ διευθύνοντος τὸ Α·

γενικώτερον περιεχόμενον κατ' «ελευθέραν εκτίμησιν» ὑπ' αὐτοῦ κρίσεως.

Διότι εἰς μὲν τὴν «ἐλευθέραν ἐκτίμησιν» ἐνεργεῖ ὡς δικαστὴς καὶ ἐφαρμοστὴς ὑφισταμένων νόμων ἢ κατ' ἀναλογίαν δι' ἑρμηνείας τοιούτων, αἰτιολογῶν ὡς ταιοῦτος, ἐν τῇ τοιαύτῃ ἐλευθερίᾳ, τὴν γνώμην του, εἰς τὴν ἐφαρμογὴν ὅμως ὑπ' αὐτοῦ τοῦ κατὰ κρίσιν ἀνδρὸς ἀγαθοῦ» κανόνος ἀφίεται ἐλεύθερος νὰ σκεφθῇ καὶ ἀποφασίσῃ, ὡς πᾶς οἱοσδήποτε καλῆς πίστεως καὶ χρηστῶν ἠθῶν ἐν τῇ κοινωνίᾳ βιῶν ἄνθρωπος καὶ κατὰ κρίσιν ταιγορανομικὸν Τμῆμα τῆς Εἰσαγγελίας Πρωτοδικῶν Εἰσαγγελέως, ὅπου δὲ δὲν ὑπάρχει τοιοῦτος, ὑπὸ τοῦ Εἰσαγγελέως τῶν Πρωτοδικῶν), διὰ πράξεως καταχωρουμένης ἐν τῇ περὶ ταύτῃ ἐκθέσει αὐτῶν, κ α τ ὰ τ ὴ ν κ ρ ί σ ι ν α ν δ ρ ὸ ς ἀ γ α θ ο ῦ, λαμβανομένων ὑπ' ὄψει τῆς διαρκείας φυλάξεως, τοῦ καταληφθέντος ὑπὸ τῶν κατεσχημένων χώρου, τῆς ποσότητος καὶ τοῦ εἴδους αὐτῶν καὶ τῆς ὁριαθείσης διὰ τὴν ἐκποίησιν τιμῆς». Ἐξ ἑτέρου, κατ' ἄρθρ. 4 § § 1 - 2 τοῦ ἀ.ν. 362 τῆς 4]5 Ἰουνίου 1935 «περὶ νομισματικῆς διαρρυθμίσεως» (Φ.Ε.Κ. α' 188), ὁρίζεται ὅτι: «Πᾶσα δικαιοπραξία, ἔγγραφος ἢ προφορική, ἐξ ἧς πηγάζουν ἀξιώσεις ἢ ὑποχρεώσεις πρὸς καταβολὴν τιμήματος ἢ μισθώματος πράγματος ἢ ἀμοιβῆς πάσης φύσεως ὑπηρεσιῶν ἢ ἔργου, ὑπερ προσώπου διαμένοντος ἐν Ἑλλάδι, δύναται νὰ συνομολογῆται μόνον εἰς δραχμάς. Ἡ ρήτρα ἐν δικαιοπραξίᾳ, δι' ἧς, παρὰ τὴν διάταξιν τῆς προηγουμένης παραγράφου, συνομολογοῦνται ἀξιώσεις καὶ ὑποχρεώσεις ἐν Ἑλλάδι εἰς χρυσόν, χρυσᾶ νομίσματα ἢ συνάλλαγμα ἢ εἰς δραχμὰς μέν, ὧν ὅμως τὸ ποσὸν ἀφίεται νὰ προσδιορισθῇ ἐκ τῆς τιμῆς τοῦ χρυσοῦ ἢ τῶν χρυσῶν νομισμάτων ἢ τοῦ συναλλάγματος ἢ τοῦ τιμαρίθμιου, εἶναι ἄκυρος. (Ἐνταῦθα δέον νὰ μνημονευθῇ, ὅτι διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ μεταγενεστέρου ἀ.ν. 944 τῆς 14]15 Φεβρουαρίου 1946 «περὶ ἀνορατολήσιας χρυσοῦ καὶ χρυσῶν νομισμάτων» (Φ.Ε.Κ. α' 48), ὡρισθη καὶ πάλιν ὅτι: «Ρήτρα χρυσοῦ ἢ ἀξίας χρυσοῦ ἐν δικαιοπραξίᾳ, συνομολογουμένη ἐν Ἑλλάδι, ἀπαγορεύεται, αἱ δὲ ἀστικαὶ καὶ ποιναὶ κυρώσεις κατὰ τῶν παραβατῶν διέπονται ὑπὸ τῶν κειμένων περὶ προστασίας τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος καὶ περὶ νομισματικῆς διαρρυθμίσεως καὶ σταθεροποιήσεως τῆς δραχμῆς διατάξεων» καὶ συνεχίζει ἡ προμνησθεῖσα διάταξις τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ἀ. ν. 362] 1945: Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τὸ ἁρμόδιον Δικαστήριον προσδιορίζει κ α τ ὰ τ ὴ ν κ ρ ί σ ι ν ἀ ν δ ρ ὸ ς ἀ γ α θ ο ῦ ἀ ν δ ρ ὸ ς τὴν δικαίαν ἀντιπαροχήν, ἥτις ὅμως δ ὲ ν δύναται νὰ εἶναι ἀνωτέρα τοῦ εἰς δραχμὰς ἰσαξίου τοῦ ἐν τῇ ρήτρᾳ ἀναφερομένου ποσοῦ χρυσῶν νομισμάτων ἢ συναλλάγματος ἐπὶ τῇ βάσει τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ παρόντος νομίμου τιμῆς αὐτῶν, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς συνομολογήσεως τῆς δικαιοπραξίας, ἐφ' ὅσον καὶ τὸ οὕτω προκύπτον ποσὸν εἰς δραχμὰς δὲν ἤθελε θεωρηθῇ ὡς ὑπέρογκον». Καθαρὰ παραπομπὴ εἰς τὴν «κ ρ ί σ ι ν ἀ ν δ ρ ὸ ς ἀ γ α θ ο ῦ» γίνεται ἐπίσης ἐν τῇ ἄρθρῳ 3 § 1 τοῦ νόμου 1470 τῆς 26 Μαΐου]5 Ἰουνίου 1944 (Φ.Ε.Κ. α' 120) «περὶ ἐκτυπώσεως τραπεζογραμματίων», καθ' ὃ, ἡ δι' αὐτοῦ προβλεπομένη Ἐπιτροπὴ ἐπιλαμβάνεται τῆς λύσεως τῶν κατὰ τὰ ἄνω διαφορῶν, αἰτήσει εἴτε τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, εἴτε τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπιχειρήσεων, κρίνουσα ἐλευθέρως καὶ κ α τ ὰ τ ὴ ν κ ρ ί σ ι ν ἀ γ α θ ο ῦ ἀ ν δ ρ ὸ ς καὶ μὴ δεσμευομένη ὑπὸ δικονομικῶν ἢ ἄλλων οἱωνδήποτε διατάξεων». Εὐρυτάτη διακριτικὴ ἐξουσία συλλογῆς τῶν ἀποδείξεων καὶ κρίσεως ἐπ' αὐτῶν, ὡς καὶ περὶ τῆς οὐσίας ἐνδίκου διαφορᾶς, παρέχεται εἰς τὰς διαιτησίας, εἰς τοὺς κρίνοντας διαιτητάς. Καὶ ναὶ μὲν εἰς τὰς κυριωτέρας ἐξ αὐτῶν δὲν γίνεται ρητὴ παραπομπὴ εἰς τὴν κρίσιν των, ὡς εἰς «κρίσιν ἀνδρὸς ἀγαθοῦ», ἀλλ' ἡ διατύπωσις τῶν σχετικῶν διατάξεων δὲν ἀφίνει ἀμφιβολίαν, λόγῳ τῆς ἐκτάσεως τῶν χορηγουμένων ἁρμοδιοτήτων, ὅτι ἀπολύτως ἐλευθερία χορηγεῖται εἰς τοὺς διαιτητάς, ἵνα κρίνωσι καὶ ἀποφανθῶσιν, ἀδεσμεύτως ἐκ δικονομικῶν καὶ γενικῶς νομικῶν τύπων, ἐλευθέρως κατὰ συνείδησιν καὶ πεῖραν καὶ βάσει τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως καὶ τῆς ἰσότητος. Οὕτω, κατ' ἄρθρ. 11 τοῦ Πρ. Διατάγματος τῆς 15]15 Ἀπριλίου 1929 «περὶ ἐκδικάσεως τῶν χρηματιστηριακῶν διαφορῶν», ἐκδοθέντος εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρου 28 τοῦ νόμου 3632 τῆς 17]26 Ἰουλίου 1928 «περὶ Χρηματιστηρίου Ἀξιῶν», ὁρίζεται ὅτι τὰ χρηματιστηριακὰ δικαστήρια Α' καὶ Β' βαθμοῦ «ἐφαρμόζουσι τὰς διατάξεις τοῦ εἰδικοῦ νόμου 3632 τοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδοθέντος, ὡς ἄνω, Πρ. Διατάγματος, «ἐλλειπούσης δὲ σχετικῆς διατάξεως» ἐφαρμόζουσι ταῦτα «τὰ χρηματιστηριακὰ ἔθιμα καὶ συνηθείας καὶ ἐπικουρικῶς τὸν ἰσχύοντα ἐμπορικὸν νόμον, τὰ ἐμπορικὰ ἔθιμα καὶ συνηθείας καὶ τὸ ἰσχὺν ἀστικὸν δίκαιον, τ η ρ ο υ μ έ ν ω ν ὅ μ ω ς ε ἰ ς π ᾶ σ α ν π ε ρ ί π τ ω σ ι ν τῶν ἀρχῶν τῆς ἰσότητος καὶ τῆς καλῆς πίστεως» Διὰ τοῦ ἄρθρου 38 τοῦ κωδικοπ. Πρ. Διατάγματος τῆς 27 Νοεμβρίου]14 Δεκεμβρίου 1926 «περὶ συστάσεως Τεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου», ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. 5052 τῆς 20]27 Ἰουνίου 1931 καὶ τοῦ συμπληρώσαντος αὐτὸν νόμου 5718 τῆς 21]24 Σεπτεμβρίου 1932 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας καὶ συμπληρώσεως τοῦ ν. 5052» καὶ τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν ἐκδοθέντος Πρ. Διατάγματος τῆς 11]19 Σεπτεμβρίου 1932 «περὶ κανονισμοῦ διαιτησίας τοῦ Τεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου τῆς Ἑλλάδος», ὁρίζεται, προκειμένου περὶ τῶν εἰς τὰς διατάξεις ταύτας ὑπαγομένων διαφορῶν καὶ τῆς διαιτητικῆς λύσεως αὐτῶν, ὅτι: «Οἱ διαιτηταὶ κρίνουσι κ υ ρ ί ω ς ἐπὶ τῇ βάσει τῆς π ε π ο ι θ ή σ ε ω ς α ὐ τ ῶ ν, ἐπικουρικῶς δὲ τῶν ἀστικῶν καὶ ἐμπορικῶν διατάξεων, χωρὶς νὰ εἶναι ὑποχρεωμένοι ν' ἀκολουθήσωσι τοὺς νομικοὺς περὶ ἀποδείξεως κανόνας... Οἱ διαιτηταὶ δύνανται ν' ἀποφαίνωνται καὶ ἐπὶ τῇ βάσει ἄλλων τεκμηρίων ἢ τῶν ἰδίων αὐτῶν γνώσεων ἐπὶ οἱουδήποτε πραγματικοῦ γεγονότος...», Καὶ' ἄρθρον 50 τοῦ ν. 184 τῆς 26]29 Μαρτίου 1914 «περὶ συστάσεως Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου», προβλέποντος περὶ τοῦ τρόπου κρίσεως τῶν διαιτητῶν ἐπὶ τῆς δι' αὐτοῦ καθιερουμένης διαιτησίας, ὁρίζεται ὅτι: «Οἱ διαιτηταὶ κρίνουσι κυρίως ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐμπο-

οὐτου. Ἐνίοτε εἰς τὴν τοιαύτην οὕτω ἐνέργειαν τοῦ δικαστοῦ τίθενται ὑπὸ τοῦ θετοῦ δικαίου ἀκρότατα ὅρια, ἅτινα δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ (11).

Ἀλλά, καίτοι τοσοῦτον ἐλεύθερος ὁ ἐφαρμοστὴς οὐσιαστικὸς δικαστὴς εἰς τὴν κατὰ «κρίσιν ἀνδρὸς ἀγαθοῦ» δρᾶσίν του, ἐν τούτοις, ἡ βάσει τῶν ὑπ' αὐτοῦ γενομένων δεκτῶν πραγματικῶν περιστατικῶν κρίσις του, ἐλέγχεται διὰ τὴν ὀρθὴν ὑπαγωγὴν αὐτῶν εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου, ὡς συνιστώντων τὴν «κρίσιν ἀνδρὸς ἀγαθοῦ». Τοῦτο δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὅτι ἀποτελεῖ ἀναγκαίων δεσμῶν καὶ περιφρούρησιν τῆς τόσον πολυτίμου ταύτης «κατὰ κρίσιν ἀνδρὸς ἀγαθοῦ» (12) διατάξεως ἀπὸ ἐνδεχομένου κινδύνου καταχρήσεως καὶ ἀντιστρατευομένης πρὸς αὐτὴν ταύτην τὴν φύσιν τοῦ δικαιώματος ὑπέρβασιν.

III. Εἰδικώτερον, προκειμένου περὶ τῶν ἐκ συμβάσεως ἐργασίας σχέσεων καὶ τῆς ἐπὶ τούτων ἑρμηνείας ὑπὸ τῶν ἐφαρμοστῶν δικαστῶν, δέον νὰ παρατηρηθῶσιν ἐν ἀπολύτῳ συνόψει ταῦτα:

Διὰ τοῦ νόμου Γ΄ΨΟΔ΄, ὡς οὗτος ἰσχύει νῦν (ΕΕΔ. 4, 87), καὶ δὴ διὰ τῶν ἄρθρων 12, 15 καὶ 20 αὐτοῦ προβλέπεται ἁπλούστευσις τῆς διαδικασίας ἐπὶ τῶν ἐξ ἐργασιακῶν σχέσεων ἐνδίκων διαφορῶν καὶ ἀφίεται εἰς τὸν τοιαύτας ὑποθέσεις δικάζοντα δικαστὴν ἢ δικαστήριον ἐλευθερία τρόπου ἀσφαλεστέρας, ταχυτέρας καὶ ὀλιγοδαπανωτέρας ἀνευρέσεως «τῆς ἀληθείας». Δι' αὐτὸ δὲ καὶ δὲν ἰσχύουσιν ἐν τῇ διαδικασίᾳ ταύτῃ αἱ τυπικολογικαὶ δεσμεύσεις τοῦ οὐσιαστικοῦ δικαστοῦ τῆς τακτικῆς διαδικασίας καὶ, παρὰ τὴν ἐρημοδικίαν διαδίκου τινὸς εἰς πάντα οὐσιαστικὸν βαθμόν, ἡ ἐνδικος διαφορὰ ἐξετάζεται κατ' οὐσίαν καὶ αὐτεπαγγέλτως παρὰ τοῦ δικαστοῦ ἢ τοῦ δικαστηρίου, προκειμένης δίκης ἐκ συμβάσεως ἐργασίας (13).

Ἀλλ' ὡς δείκνυται ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ-

ριακῶν συνηθειῶν, ἐπικουρικῶς δὲ τῶν ἐμπορικῶν καὶ ἀστικῶν διατάξεων. Δὲν ὑποχρεοῦνται νὰ ἀκολουθῶσι νομικούς περὶ ἀποδείξεως κανόνας, ἀλλὰ κρίνουσι κατὰ τὴν πεποίθησιν αὐτῶν κλπ.». Διὰ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Β.Δ. τῆς 1|10 Δεκεμβρίου 1948 «περὶ ἐγκρίσεως κανονισμοῦ διαιτησίας τοῦ Ναυτικοῦ Ἐπιμελητηρίου τῆς Ἑλλάδος (ΝΕΕ)» (ΦΕΚ α' 314), ἐκδοθέντος κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν (ἄρθρ. 17 τοῦ ν.δ. 614 τῆς 27|29 Ἀπριλίου 1948 (ΦΕΚ α' 110), πρβλ. καὶ ἄρθρ. 16 αὐτοῦ, δι' οὗ ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ ΝΕΚ πᾶσαι αἱ ἁρμοδιότητες τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου τῆς Ἑλλάδος «ἐπὶ ζητημάτων τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας» ὑπήχθησαν εἰς τὴν δι' αὐτοῦ θεσπιζομένην διαιτησίαν, ὁρίζεται ὅτι: «Οἱ διαιτηταὶ κρίνουν κυρίως βάσει τῆς κρατούσης ναυτιλιακῆς πρακτικῆς, ἐπικουρικῶς δὲ καὶ τῶν ναυτιλιακῶν καὶ ἀστικῶν διατάξεων καὶ κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτῶν πεποίθησιν, δυνάμενοι νὰ ἀποφαίνωνται καὶ ἐπὶ τῇ βάσει ἁπλῶν τεκμηρίων ἢ τῶν ἰδίων αὐτῶν γνώσεων, ἐπὶ οἱουδήποτε πραγματικοῦ γεγονότος κλπ.». Ἐπὶ δὲ τοῦ πεδίου τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ὑφίσταται ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ἰσχύοντος ἀ.ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», καθ' ἣν, καὶ δὴ κατὰ τὴν § 4 αὐτοῦ, ἀποτυχόντος τοῦ συμβιβασμοῦ, ὁρίζεται, ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ διαιτησίας ἐπὶ τῶν διὰ τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. τούτου ὑποβαλλομένων αὐτῇ πρὸς λύσιν θεμάτων «κρίνει ἐπὶ τῆς οὐσίας ἐκ τῶν ἐνόντων, μὴ δεσμευομένη ὑπὸ οὐδενὸς δικονομικοῦ τύπου καὶ ἐκτιμῶσα κατ' ἀπόλυτον κρίσιν τὰ πρὸ αὐτῆς στοιχεῖα». Πρβλ. καὶ ἄρθρ. 20 τοῦ Β.Δ. τῆς 18 Ἰουνίου|1 Αὐγούστου 1936 «περὶ τῶν Ἐπιτροπῶν διαιτησίας καὶ ἐκτελέσεως τοῦ ἀ.ν. 16 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», καθ' ὃ, ἀρκουμένου περὶ τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, ὁρίζεται ὅτι: «Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐκτιμᾷ ἐλευθέρως, ἐκ παραδείξεις, τὴν παράλειψιν αὐτεπαγγέλτου ἐμφανίσεως τινος τῶν διαφερομένων, καίτοι εἰδικῶς προσκληθέντος, τὴν παράλειψιν προσκομίσεως ἐγγράφων καὶ ἀντικειμένων αὐτοψίας, χωρισμῶν διὰ τὴν ἄνεσιν τῆς ἀληθείας ἡλικῶν, ὡς καὶ ἄλλα ἐνδεικτικὰ περιστατικά, μὴ δεσμευομένη ὑπὸ νομικῶν κανόνων ἀποδείξεως καὶ σχηματίζουσα γνώμην ἐκ τῶν ἐνόντων καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δεδομένων τῆς πείρας». Ἴδε δὲ βλ. καὶ κατωτέρω, σημ. 13, ἄρθρ. 12 τοῦ ν.δ. τῆς 21 Ἀπριλίου|1 Μαΐου 1926 «περὶ διαιτησίας ἰδιωτικῶν διαλλήλων κλπ.».

11) Α.Π. 7|1950, ΕΕΝ ιζ' 257. Πρβλ. καὶ Α.Π. 402|1949, Θέμ. Ξ' 653, Α.Π. 456|1948, Ν. Δίκ. 4|469, Α.Π. 217|1948, Θέμ. ΝΘ' 613, Α.Π. 164|1948, Θέμ. ΝΘ' 592. Α.Π. 6|1948, Θέμ. ΝΘ' 186, Α.Π. 601|1948, ΕΕΝ ισ' 309, Α.Π. 398|1947, Θέμ. ΝΘ' 101. Ἴδε δὲ Ἐφ. Ἀθην. 1467|1947, Θέμ. ΝΗ' 551. Ἐφ. Πειρ. 18|1947, ΕΕΝ ιδ' 282. Ἐφ. Ἀθην. 396|1947, Ν. Δίκ. 3|42, ἐν ἐφαρμογῇ τῆς § 5 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ἀ.ν. 562 τῆς 4|4 Ἰουνίου 1935 «περὶ νομισματικῆς διαρρυθμίσεως» (ΦΕΚ α' 138), καθ' ἣν, ἐν ᾗ περιστάσει εἰς δικαιοπραξίαν τινὰ ἔχει, παρὰ τὴν ὑφισταμένην ἀπαγόρευσιν, συνομολογηθῇ ἡ καταβολὴ παροχῆς εἰς χρυσόν, χρυσᾶ νομίσματα, ἢ συναλλάγματα ἢ εἰς δραχμάς μεν, ὧν ὅμως τὸ ποσὸν ὀφείλει νὰ προσδιορισθῇ ἐκ τῆς τιμῆς τοῦ χρυσοῦ ἢ τῶν χρυσῶν νομισμάτων ἢ τοῦ συναλλάγματος ἢ τοῦ τιμαρίθμου», «τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον προσδιορίζει κατὰ τὴν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρὸς τὴν δικαίαν ἀντιπαροχήν, ἥτις ὅμως δὲν δύναται νὰ εἶναι ἀνωτέρα τοῦ εἰς δραχμὰς ἰσαξίου τοῦ ἐν τῇ ρήτρᾳ ἀναφερομένου ποσοῦ χρυσῶν νομισμάτων ἢ συναλλάγματος» ἐπὶ τῇ βάσει τῆς νομίμου ἀξίας αὐτῶν ἐναντι τῆς δραχμῆς «κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς συνομολογήσεως τῆς δικαιοπραξίας καὶ ἐφ' ὅσον τὸ οὕτω προκύπτον ποσὸν εἰς δραχμὰς δὲν ἤθελε θεωρηθῇ ὡς ὑπέρογκον».

12) Α.Π. 447|1950 Ν. Δίκ. 7|9, Α. Π. 106|1946, Ν. Δίκ. 3|18, Α. Π. 135|1945, Ν. Δίκ. 2|188, ἐν ἀντιθέσει πρὸς Α. Π. 189|1948. Ν. Δίκ. 4|295, ἐφ' ἧς ὅμως, βλ. *Π. Γ. Ζέπος*. «Ἡ ἀγαθοῦ ἀνδρὸς κρίσις ὡς νομικὴ ἔννοια, ἐν Ν. Δίκ. 4|395–396.

13) Α.Π. 94|1951, ΕΕΔ. 10, 421. Α. Π. 411|1947, ΕΕΔ. 7, 134, Α.Π. 227|1947, ΕΕΔ. 6, 475.

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΠΗΓΩΝ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ Γ. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΥ, Δικηγόρου

1. Ἡ κλασικὴ διδασκαλία τῶν πηγῶν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου διακρίνει ταύτας εἰς τρεῖς μεγάλας -ἀλλὰ καὶ λίαν διαφόρους μεταξὺ των—κατηγορίας (1).

Τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον πηγάζει, ἐν πρώτοις, ἐκ τῶν κανόνων τοῦ ἐσωτερικοῦ κρατικοῦ δικαίου, οἱ ὁποῖοι τίθενται εἰς ἐφαρμογὴν ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου νομοθετικοῦ ὀργάνου. Αἱ τεχνικαὶ μορφαὶ τῆς ἐμφανίσεώς του εἶναι οἱ νόμοι, τὰ διατάγματα, αἱ ὑπουργικαὶ ἐγκύκλιοι καὶ—ἐν ὡρισμένῳ μέτρῳ – αἱ ἀποφάσεις τῶν δικαστηρίων, εἴτε ταῦτα ἀπονέμουν δίκαιον ἐπὶ συγκεκριμένης περιπτώσεως, εἴτε ἀσκοῦν κανονιστικὴν ἐξουσίαν, ὡς τοῦτο συμβαίνει ἐνίοτε προκειμένου περὶ διαιτητικῶν δικαστηρίων (2).

Τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον πηγάζει, κατὰ δεύτερον λόγον, ἐκ τῆς συλλογικῆς καὶ ὀργανικῆς δράσεως ἐκείνων τῶν ἐργατικῶν ὁμίλων, οἱ ὁποῖοι, διεκδικοῦντες ὑπὲρ ἑαυτῶν εἶδός τι κανονιστικῆς ἐξουσίας, στηρίζουν ἐν τοῦτοις τὴν νομιμότητα τῆς δραστηριότητός των ἐπὶ τῶν ἤδη σκιαγραφουμένων ἐν τῇ νομικῇ ἐπιστήμῃ ἀρχῶν τῆς ἐργατικῆς ἐκπροσωπήσεως. Ἡ πηγὴ αὕτη τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου δικαιολογεῖται, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀπὸ τὰς ἀτελείας, τὴν γενικότητα καὶ τὴν αὐστηρότητα τοῦ ἰσχύοντος ἀστικοῦ δικαίου, ἐξ οὗ ἄλλως τε λόγου δὲν δύναται τοῦτο νὰ προσαρμοσθῇ εἰς τὰς διαφοροποιουμένας καὶ ἐναλλασσομένας μορφὰς τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀπὸ τὴν τάσιν τῶν ὡς ἄνω ἀντιπροσωπευτικῶν ἐργατικῶν ὀργανώσεων πρὸς ἐνάσκησιν ἰδίας κανονιστικῆς ἐξουσίας. Αἱ τεχνικαὶ μορφαὶ τῶν νομικῶν τούτων διατάξεων εἶναι αἱ συλλογικαὶ συμ-

1) *Durand-Jaussaud*, Traité du droit de travail. Paris, 1947, I, n. 96.

2) *Scelle*, Limites du réglement arbitral, Droit social, 1938, 403.

των, αὗται καθοδηγοῦσι τὸν δικαστὴν εἰς πλέον ἀδέσμευτον ἐκ δικονομικῶν τόπων ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας ἐπὶ τῶν πρὸ αὐτοῦ ἢ τοῦ δικαστηρίου ἀγομένων ἐργασιακῶν διαφορῶν, ἀλλ' οὐδαμῶς δι' αὐτῶν θεσμοθετεῖται (διαίτερος τις τρόπος μεταχειρίσεως τῶν ὑποθέσεων τούτων οὐσιαστικῆς κρίσεως, δικαιολογούμενος ἕνεκα τοῦ προσώπου ἑκατέρου των ἐν αὐταῖς ἐμφανιζομένων κατ' ἀνάγκην διαδικῶν ἢ τῆς φύσεως τῶν εἰς αὐτὰς παρουσιαζομένων νομικῶν καὶ οὐσιαστικῶν ζητημάτων ἢ ἀφίεται ἐλευθερία τις εἰς τὸν ἐφαρμοστὴν τῶν διατάξεων τῶν ἐργασιακῶν νόμων δικαστὴν ἢ δικαστήριον ἀποφάνσεως ἐπ' αὐτῶν κατ' ἐλευθέραν ἐκτίμησιν ἢ κατὰ κρίσιν ἀνδρὸς ἀγαθοῦ».

Τοῦτο ἀποτελεῖ πλημμέλειαν τῆς ἐφαρμογῆς ἐν τῇ πρακτικῇ τῶν κανόνων τοῦ ἐργασιακοῦ δικαίου, ὅπερ ἔχει, ὡς ἐκ τῆς φύσεώς του, ἀνάγκην κοινωνικωτέρας πάντοτε καὶ ἐπιεικεστέρας διαμορφώσεως, δι' ἣν ἡ νομολογία τῶν παρ' ἡμῖν οὐσιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ Δικαστῶν ἔχει ἐπιδείξει, κατὰ τὸ μέγιστον μέρος αὐτῆς, τὴν ἀπαιτουμένην ἐμφρονα κατανόησιν, ἀλλὰ καὶ δύναται νὰ δικαιολογηθῇ ἡ πλημμέλεια αὐτὴ πλήρως ἐκ τῆς μὴ εἰσέτι δημιουργίας παρ' ἡμῖν εἰδικῶν ἐπὶ τῶν ἐργασιακῶν διαφορῶν μικτῶν Δικαστηρίων, κατὰ κανόνα καὶ γενικῶς δυναμένων νὰ ἀποφαίνωνται ἐπὶ τῶν διαφορῶν τούτων, μετὰ δικαιοδοτικῆς ἐξουσίας, κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τῶν διαιτητικῶν τοιούτων (14), εἰς ἃ θὰ ἠδύνατο νὰ χορηγηθῇ, πλὴν τῆς ἔτι μᾶλλον ἁπλουστεύσεως τῆς διαδικασίας, καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ὑπ' αὐτῶν ἐπὶ τῶν ὑποθέσεων τούτων ἀποφάσεως κατὰ «κρίσιν ἀνδρὸς ἀγαθοῦ», μετὰ μείζονος ἢ νῦν ἐλευθερίας κρίσεως ἐπί τε τῶν οὐσιαστικῶν ζητημάτων, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὴν ἑρμηνείαν τῶν εἰς τὰς συμβάσεις ἐργασίας ἀφορωσῶν νομικῶν διατάξεων.

---

14) Ὡς ἐνδιαφέρουσα ἐν προκειμένῳ διάταξις δύναται νὰ ἀναφερθῇ ἡ τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. τῆς 21 Ἀπριλίου]1 Μαΐου 1926 «περὶ διαιτησίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων κλπ.» —μὴ ἐφαρμοσθέντος τοῦ ν.δ. τούτου ἐν τῇ πρακτικῇ, οὐδὲ καὶ κυρωθέντος—καθ' ἣν ἡ ὑπ' αὐτοῦ προβλεπομένη «Ἐπιτροπὴ Ἐργατικῆς Διαιτησίας», ἐπιλαμβανομένη τῆς, μετ' ἀποτυχόντα πρότερον συμβιβασμόν, διαιτητικῆς λύσεως τῆς διαφορᾶς μεταξὺ τῶν ὑπὸ τοῦ ν. δ. προβλεπομένων προσώπων διαφερομένων καὶ φύσεως διαφορῶν, ἡ Ἐπιτροπὴ Διαιτησίας αὕτη: «ἐξετάζει οὐσιαστικῶς τὰ αἴτια τῆς διαφορᾶς, ἐπιζητοῦσα νὰ ἀνεύρῃ τὴν κατὰ τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας καὶ τὴν κρίσιν ἀνδρὸς ἀγαθοῦ δυτέαν εἰς αὐτὴν λύσιν». Ἴδε βλ. *Ἰω. Καποδίστρια*, Ἑρμην. τοῦ Ἐργατ. Δικαίου, Ἀθῆναι, 1937, § 7, σελ. 9 σημ. 8, δημοσιευθεῖσαν μελέτην τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας: «Les Tribunaux du Travail—Genève, 1938, διὰ τὰ διεθνῶς ἰσχύοντα. *Χρ. Ἀγαλλόπουλον*, Ἡ ἐπίλυσις τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν καὶ τὰ ἐργατικὰ δικαστήρια, ἐν Ἐφημ. Ἑλλ. καὶ Ἀλλοδ. Νομολ. (61) 1, 1942, σελ. 87—118, ἰδίᾳ σελ. 92, 93, 94 σημ. 22, *A. Rouast — P. Durand*, Précis de législation (droit de travail), Paris, 1948, ἀριθ. 237—238, 223—227 σελ. 289—291, 273—279.

βάσεις, τὰ ἐργατικὰ ἔθιμα καὶ οἱ ἐσωτερικοὶ κανονισμοί (1).

Τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον πηγάζει, τέλος, ἐκ τῆς διεθνοῦς ἐργατικῆς νομοθεσίας, τὴν ὁποίαν συνηθίζεται νὰ ἀποκαλοῦμεν σήμερον διὰ τοῦ ὅρου Διεθνὲς Ἐργατικὸν Δίκαιον. Ἡ πηγὴ αὕτη εἶχε μέχρι πρό τινος ἠθικὴν κυρίως ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν κανόνων τοῦ ἐσωτερικοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου. Ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας καὶ ἰδίᾳ ἀπὸ τῆς συγκροτήσεως τούτου εἰς Διεθνῆ Ὀργάνωσιν Ἐργασίας ἡ δικαιοπλαστικὴ αὕτη πηγὴ κατέστη ἡ πλέον σημαντικὴ διὰ τὴν δημιουργίαν τοῦ ἐσωτερικοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου. Αἱ τεχνικαὶ μορφαὶ τῆς ἐμφανίσεως τούτου εἶναι αἱ διεθνεῖς συμβάσεις καὶ αἱ συστάσεις (2).

II. Ἡ τοιαύτη τριμερὴς διάκρισις τῶν πηγῶν τοῦ συγχρόνου Ἐργατικοῦ Δικαίου ἔχει ἀνάγκην λογικῆς ἐξηγήσεως. Ἐν πρώτοις, αἱ προαναφερθεῖσαι καθ' ἑκάστην πηγαὶ δὲν ὑπόκεινται αὐστηρῶς εἰς τὰς παλαιὰς διακρίσεις. Εἰς τοὺς νόμους καὶ τὰ διατάγματα προστίθενται, μετὰ μείζονος ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἀξιολογήσεως, αἱ ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις καὶ αἱ ἐγκύκλιοι. Τὰ ἐργατικὰ ἔθιμα ὑπερτεροῦν, ἀπὸ δικαιοπλαστικῆς ἀπόψεως, τῶν ἐθίμων τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου. Αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις, οἱ ἐσωτερικοὶ κανονισμοὶ καὶ αἱ διαιτητικαὶ ἀποφάσεις ἀπετέλεσθν πηγὰς δικαιοπαραγωγικὰς ἀγνώστους εἰς τὴν κλασικὴν διδασκαλίαν. Τέλος αἱ διεθνεῖς συμβάσεις καὶ αἱ συστάσεις τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως Ἐργασίας ἀσκοῦν, λόγῳ τῆς ἐπιβλητικῆς δράσεως τοῦ Ὀργανισμοῦ τούτου, ἀνυπολόγιστον ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς διαμορφώσεως τοῦ ἐσωτερικοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου. Ἐξ ἄλλου καὶ μεταξὺ τῶν πηγῶν τούτων ὑπάρχει ἰδία ἀξιολόγησις καὶ ἱεραρχία. Ἀλλὰ δὲν πρόκειται μόνον περὶ τῶν διαπιστώσεων τούτων. Πρόκειται ἀπὸ τοὺς τύπους νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν οὐσίαν. Πρόκειται ὀπίσω ἀπὸ τοὺς τύπους αὐτοὺς νὰ ἀνεύρωμεν τὸ φαινομενικῶς ἀθέατον ἐργαστήριον τῶν κανόνων τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἀναγκαίως ὁ ἐργατολόγος ἐγκαταλείπει τὴν νομικὴν ἐπιστήμην καὶ γίνεται κοινωνικὸς ἀστοχαστής. Ὀφείλει νὰ χρησιμοποιήσῃ τὴν κοινωνικὴν ἐξήγησιν τοῦ Δικαίου, διὰ νὰ εὕρῃ ποῖαι ἀκριβῶς εἶναι ἐκεῖναι, οἱ ὁποῖοι χειρίζονται, κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, τὰς πηγὰς τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου.

III. Κατὰ τὴν συντηρητικὴν ἄποψιν τοῦ *Georges Ripert* ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία διέφυγεν, ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ, ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἔθνους. Ὑπάρχουν ἐξωκοινοβουλευτικαὶ δυνάμεις ἰσχυρόταται, αἵτινες ἐπιβάλλονται ἐπὶ τῆς Βουλῆς, ἥτις ὑπακούει εἰς αὐτάς, παρ' ὅλον ὅτι πιστεύει ὅτι διευθύνει τὴν πορείαν των. Εἰς τὰς ἐξωκοινοβουλευτικὰς ταύτας δυνάμεις πρέπει νὰ ἀναζητήσωμεν τοὺς φορεῖς τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου. Λύται δὲ πάλιν οὐδὲν ἕτερον εἶναι, εἰμὴ αἱ ἐργατικαὶ ἑνώσεις, ἐν τῇ εὐρείᾳ τῆς λέξεως σημασίᾳ. Αἱ ἑνώσεις αὗται ἔχουν τοὺς ἀρχηγούς των καὶ τὰς συνελεύσεις των. Ἐνασκοῦν ἐπὶ τῶν μελῶν των πειθαρχικὴν ἐξουσίαν. Ἀπαιτοῦν ἀπὸ ταῦτα αὐστηρὰν ὑπακοήν. Εἶναι, ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των, ἑνώσεις διεκδικητικαί, δεδομένου ὅτι ὑπερασπίζουν τὰ συμφέροντα τῶν μελῶν των καὶ ἐπιδιώκουν τὴν βελτίωσιν τοῦ βιοτικοῦ των ἐπιπέδου. Ἀλλ' αἱ διεκδικήσεις των αὗται συνδέονται πρὸς τὸν τρόπον διευθύνεως τοῦ Κράτους, ἐφ' ὅσον τοῦτο ἀξιοῖ νὰ διευθύνῃ τὴν οἰκονομίαν. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης αἱ ἐργατικαὶ ἑνώσεις συμμαχοῦν μετὰ τῶν πολιτικῶν κομμάτων, τὰ ὁποῖα ἀποδέχονται τὰς διεκδικήσεις των, οἱ δὲ ἀρχηγοί των γίνονται πολιτικοὶ ἄρχοντες (3). Διὰ τοῦ δυναμικοῦ τούτου τρόπου οἱ ἐκπρόσωποι τῶν ἐργατικῶν ἑνώσεων γίνονται ὄργανα τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας καὶ διὰ τῆς διεισδύσεως ταύτης ἐπιτυγχάνουν νὰ ἐπιβάλλουν τὰς ἀπόψεις των ἐπὶ τῆς δημιουργίας τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου. Ἀλλὰ δὲν ἀρκοῦνται εἰς τοῦτο καὶ μόνον αἱ ἐργατικαὶ ἑνώσεις. Ὡς διαθέτουσαι μέσα δράσεως, ὧν στερεῖται καὶ ἡ κυβέρνησις καὶ τὸ κοινοβούλιον, ἐπιδροῦν ἀκαταπαύστως ἐπὶ τῆς κοινῆς γνώμης, διὰ τῶν συναθροίσεων, τῶν παρελάσεων, τοῦ τύπου, τῶν ταιχοκολλήσεων καὶ τῶν προκηρύξεων. Ἔχουν ἐπὶ πλέον εἰς χεῖρας των τὸ συνταγματικῶς προστατευόμενον ὅπλον τῆς ἀπεργίας, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ κάμψῃ οἱανδήποτε ἀντίστασιν καὶ νὰ καταστρέψῃ πᾶσαν τάξιν στηριζομένην ἐπὶ τῆς δραστηριότητος. Συνεπῶς καὶ ὅταν ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία δὲν εἶναι εἰς χεῖρας τῶν ἐργατικῶν ἑνώσεων, αὗται ἔχουν τεράστια μέσα ἐπιρροῆς ἐπὶ τῆς θελήσεως τῶν ἐκπροσώπων τοῦ ἔθνους. Πράγματι, ἵνα μὴ προσκόψουν εἰς τὰς ἐξωκοινοβουλευτικὰς ταύτας δυνάμεις, οὔτε ἡ κυβέρνησις τολμᾷ νὰ προτείνῃ νόμον τινά, οὔτε τὸ κοινοβούλιον νὰ ψηφίσῃ τοῦτον, ἂν προηγουμένως δὲν ἐπιτευχθῇ ἡ συναίνεσις τῶν μεγάλων ἐργατικῶν ὁμοσπονδιῶν. Οἱ διευθύνοντες ταύτας καὶ αἱ συνελεύσεις των ἀλέγχουν τὰς δημοσίας ἐξουσίας, ἀπαιτοῦν μεταρρυθμίσεις καὶ ἀντιτίθενται εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν νόμων. Οὕτω ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία ἀποδιοργανοῦται. Αἱ διαπιστώσεις αὗται εἶναι πράγματι ἀληθεῖς. Συγγραφεῖς τινες, τρομαγμένοι ἀπὸ τὴν συνεχῆ ταύτην ἐπέμβασιν τῶν ἐξωκοινοβουλευτικῶν ἐργατικῶν δυνάμεων ἐπὶ τῆς δημοσίας ζωῆς, ὡμίλουν ἤδη περὶ διαλύσεως τοῦ Κράτους (4). Ἢ φοβοῦνται τὸν θάνατον τοῦ δημοκρατικοῦ Κράτους (5). Καὶ ὁ *Ripert* ἀποδέχεται τὰς ἀπαισιοδόξους ταύτας σκέ-

1) *Légal-Bréthe de la Gressaye*, Le pouvoir disciplinaire dans les institutions privées, Paris, 1938, 68.

2) Θ. *Βλαχοπούλου*, Θεωρία τοῦ διεθνοῦς ἐργατικοῦ δικαίου. ΕΕΔ 8, 837-842.

3) *Georges Ripert*, Le déclin du droit, Paris, 1949, 28.

4) *Durand*, La dissolution de l' Etat. *Droit social*, 1947, 301 καὶ 1948, 1.

5) *Débré*, La mort de l' Etat républicain, Paris, 1947.

ψεις, ἰσχυριζόμενος ὅτι ἐὰν ὁ νόμος δὲν εἶναι ἄλλο α, εἰμὴ ὁ νόμος τοῦ ἰσχυροτέρου, κατὰ παίρον τρόπον τὸ Κράτος θὰ ἠδύνατο νὰ ἀπαιτήσῃ νὰ εἶναι σεβαστὴ ἡ κυριαρχία του(8); Ἐν τούτοις, ἡ ἐνασκουμένη ὑπὸ τῶν δυνάμεων τούτων ἐπέμβασις ἐν τῇ κατεργασίᾳ τοῦ Δικαίου θὰ ἦτο ὁμαλὴ καὶ εὐεργετική, ἐὰν αὗται εἶχον τὸ αἴσθημα τοῦ γενικοῦ συμφέροντος καὶ τὸν πρὸς τὴν δικαιοσύνην σεβασμόν. Ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν ἔχουν οὔτε τὸ ἕν, οὔτε τὸ ἄλλο, καθ' ὅσον δημιουργοῦνται πρὸς ὑπεράσπισιν συμφερόντων καὶ πρὸς διεκδίκησιν πλεονεκτημάτων. Οὕτω, ἐφ' ὅσον τὸ Κράτος δὲν κατορθώνει οὔτε νὰ δαμάσῃ τὰς δυνάμεις ταύτας, οὔτε νὰ ἀντιταχθῇ πρὸς αὐτάς, οὔτε καὶ νὰ ἐπανεύρῃ τὸ νόημα τῆς ἐξουσίας του(9), ἀναγκαίως ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία του ἀνασκεῖται, ἀμέσως ἢ ἐμμέσως, κατὰ τὰς ἐμπνεύσεις τῶν μεγάλων ἐργατικῶν ἑνώσεων, αἱ ὁποῖαι οὐδὲν ἄλλο πράττουν, εἰμὴ νὰ ἐπιβάλλουν ἐπὶ τῶν πολιτῶν τὸν νόμον τοῦ ἰσχυροτέρου.

IV. Εἰς στιγμὴν καθ' ἣν ὁ *Ripert* ἀνάγεται εἰς τὰ βαθύτερα αἴτια τῆς δημιουργίας τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, ὁ *Savatier*, παρ' ὅλον ὅτι ἐμπνέεται ἀπὸ τὰς αὐτὸς προθέσεις, ἀρκεῖται μόνον εἰς τὰς διαπιστώσεις. Ἀλλὰ γενικεύει ταύτας, ἐπιχειρῶν νὰ καταδείξῃ, ὅτι αἱ κοινωνικαὶ δυνάμεις δέν ἐπιδροῦν μόνον ἐπὶ τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, ἀλλὰ δι' αὐτοῦ καὶ μετ' αὐτοῦ καταλήγουν νὰ ἐπιτύχουν πλήρη κοινωνικὴν καὶ οἰκονομικὴν μεταμόρφωσιν ὁλοκλήρου τοῦ συγχρόνου ἀστικοῦ δικαίου. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι αἱ διαπιστώσεις αὗται ἠνάγκασαν τὸν *Savatier* νὰ ὁμιλήσῃ ἀρχικῶς περὶ κοινωνικοποιήσεως τοῦ ἀστικοῦ δικαίου(10), εἶτα περὶ δημοσιοποιήσεως τούτου(11) καὶ τέλος περὶ προλεταριοποιήσεως αὐτοῦ(12). Κατὰ τὸν *Savatier*, ἡ προλεταριοποίησις τοῦ συγχρόνου ἀστικοῦ δικαίου δύναται νὰ γίνῃ νοητὴ κατὰ δύο τρόπους.

Ὁ πρῶτος ἀνήκει εἰς τὸν *Ripert*, ὅστις ἐδίδαξεν, ὅτι ἡ σύγχρονος ἀστικὴ νομοθεσία κυριαρχεῖται ἤδη ἀπὸ τὴν εἰσοδὸν τοῦ ταξικοῦ δικαίου(13). Ἡ ὁραθεῖσα γραμμὴ τούτου συνίσταται εἰς τὴν ἰδέαν, καθ' ἣν ἡ ἀστικὴ νομοθεσία ὀφείλει νὰ δοκιμάσῃ νὰ διορθώσῃ διά τινος ἀνισότητος χειρισμοῦ τὴν ὑπάρχουσαν κοινωνικὴν ἀνισότητα. Ἡ ἰδέα αὕτη διαπερνᾷ προοδευτικῶς εἰς τὸ ἀστικὸν δίκαιον διὰ τῶν ὡθήσεων τῶν πλέον ἀποκλήρων κοινωνικῶν τάξεων, αἵτινες εἶναι πολυαριθμότεραι καὶ κυριαρχημέναι ὑπό τινος μυστικοῦ, τὸ ὁποῖον ἀγανακτεῖ ἐνώπιον ὡρισμένων ἀδικιῶν, ἀλλὰ τὸ ὁποῖον στηρίζεται ἐπίσης ἐπὶ τῶν ἐνίοτε τυφλῶν συμφερόντων τῆς ἐκλογικῆς μάζης.

Ὁ *Savatier* δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ ἐρευνήσῃ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὴν προλεταριοποίησιν τοῦ ἀστικοῦ δικαίου. Ἐπιζητεῖ ἀντιθέτως νὰ ἀντιπαραθέσῃ τὰς ἀστικὰς καὶ προλεταριακὰς ἀντιλήψεις, διὰ νὰ καταδείξῃ, διὰ μέσου τῆς ἀρχιτεκτονικῆς τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν παρακμὴν τῶν θεσμῶν, οἱ ὁποῖοι ἐνεπνέοντο ἀπὸ τὰς ἀστικὰς ἀντιλήψεις καὶ τὰς μεθόδους τῆς ἀστικῆς ζωῆς, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν ἔλευσιν ἑνὸς νέου δικαίου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶναι ἐντυπωμέναι αἱ προλεταριακαὶ ἀντιλήψεις καὶ αἱ μέθοδοι τῆς προλεταριακῆς ζωῆς.

V. Ἐὰν συνθέσωμεν πρὸς ἀλλήλας τὰς ἀπόψεις τοῦ *Ripert* καὶ τοῦ *Savatier*, θὰ καταλήξωμεν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ κοινωνικὴ σημασία τῶν πηγῶν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου ἔχει ἀναγκαίως δύο ὄψεις :

Α'. Ἡ πρώτη ὄψις ἀνάγεται εἰς τὴν δημιουργίαν τῶν κανόνων τοῦ δικαίου τούτου. Ἐν πρώτοις οἱ κανόνες αὗται δὲν ἀνευρίσκονται μόνον εἰς τὰ ἐκ παραδόσεως γνωστὰ νομοθετικὰ κείμενα, ἀλλὰ καὶ εἰς ἕτερα ξένα πρὸς τὴν δρᾶσιν τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας τοῦ Κράτους. Ἀλλὰ καὶ ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία ὑφίσταται ἀμέσως ἢ ἐμμέσως τὴν ἐπιρροὴν τῶν ὠργανωμένων ἐργατικῶν μαζῶν. Ἀμέσως μέν, ἀφ' ἧς στιγμῆς τὰ μαχητικὰ στελέχη τῆς ἐργατικῆς τάξεως εἰσέρχονται εἰς τὸ κοινοβούλιον ὡς μέλη ἀστικῶν ἢ προλεταριακῶν κομμάτων. Ἐμμέσως δέ, ἀφ' ἧς στιγμῆς αἱ ἐργατικαὶ μᾶζαι, ἀσκοῦσαι τὰ δραστικὰ μέσα τῆς δράσεώς των, ἀναγκάζουν τὴν κυβέρνησιν καὶ τὸ κοινοβούλιον νὰ λάβουν νομοθετικὰ μέτρα τελείως ἀντίθετα πρὸς τὰ συμφέροντα τῆς ἀστικῆς τάξεως.

Β'. Ἡ δευτέρα ὄψις ἀνάγεται εἰς τὴν ἐπιρροὴν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου ἐπὶ τοῦ φαινομένου τῆς προλεταριοποιήσεως τοῦ ἀστικοῦ δικαίου. Ὡς κοινωνικὴ ἐκδήλωσις ἡ τελευταία αὕτη τάσις εἶναι ὀξύλογος, ἀλλὰ καὶ ἀναπόφευκτος. Δὲν εἶναι ἀρκετὸν τὸ γεγονός, ὅτι τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον καταλαμβάνει ἤδη τὸ μεγαλύτερον τμῆμα τῆς ἀστικῆς νομοθεσίας. Μεγαλυτέραν σημασίαν ἔχει τὸ γεγονός, ὅτι τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον—ὡς ἰδέα καὶ ὡς πραγματοποίησις—ἐπηρεάζει τὸν ἀστὸν νομοθέτην καὶ ἐπὶ θεμάτων, τὰ ὁποῖα οὐδεμίαν ἔχουν ἄμεσον σχέσιν πρὸς τὴν παροχὴν τῆς ἐξηρτημένης ἢ τῆς ἀνεξαρτήτου ἐργασίας. Συνεπῶς ἡ κοινωνικὴ σημασία τῶν πηγῶν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου δὲν ἐγκειται ἁπλῶς εἰς τὸ ὅτι δημιουργεῖται δι' αὐτῶν ἓν νέον δίκαιον, ἀλλ' εἰς τὸ ὅτι διὰ τοῦ δυναμισμοῦ τῶν πηγῶν τούτων καὶ τῆς ταξικῆς προελεύσεως τῶν φορέων των ὁδηγούμεθα ἀναγκαίως εἰς τὸν πλήρη προλεταριακὸν μετασχηματισμὸν αὐτοῦ τούτου τοῦ συγχρόνου ἀστικοῦ δικαίου.

---

8) *Ripert*, op. cit., σελ. 30.

9) *Durand*, L' Etat devant les puissances professionnelles. *Droit social*, 1948, 2.

10) *Savatier*, Vers la socialisation du contrat de louage d'industrie. D. H. 1934, 37.

11) *Savatier*, Du droit civil au droit public, Paris, 1945.

12) *Savatier*, Les métamorphoses économiques et sociales du droit civil d' aujourd' hui, Paris, 1948, No 285.

13) *Ripert*, Le régime démocratique et le droit civil moderne, Paris, 1946.

ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΚΑΙ Η ΦΥΣΙΣ ΤΗΣ ΑΞΙΩΣΕΩΣ ΑΔΕΙΑΣ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΒΑΣ. ΠΑΝΤ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, Δικηγόρου

I. Ὡς ἄδεια νοεῖται ἡ ἐπὶ ὡρισμένον χρόνον ἀπαλλαγὴ τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ὑποχρεώσεώς του πρὸς παροχὴν ἐργασίας ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ἀναπαύσεώς του, μὲ συνέχισιν τῆς καταβολῆς τοῦ μισθοῦ. Οὕτω (Staudinger)-*Nipperdey*, Kommentar zum B.G.B. ἔκδ. 11η, 1939 § 611, 273, *Mous*, Das Deutsche Arbeits- und Sozialrecht, 1948 σελ. 260. *Molitor*, DAR 1934 σελ. 171. *Hueck-Nipperdey*, Lehrbuch des Arbeitsrechts, τόμ. I, 1931, σελ. 267.

Τὰ τῆς χορηγήσεως τῆς ἀδείας τῶν μισθωτῶν διέπονται ὑπὸ τοῦ Ν. 539|1945, αἱ διατάξεις τοῦ ὁποίου ἀποτελοῦν τὸ ἐλάχιστον ὅριον προστασίας, ρητῶς ἐπιτρεπομένης πάσης εὐμενεστέρας μεταχειρίσεως τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ συλλογικῶν συμβάσεων, κανονισμῶν ἢ ἄλλων διατάξεων (ἄρθρ. 2 § 7), πολλῷ δὲ μᾶλλον ὑπὸ ἀτομικῶν συμβάσεων ἐργασίας κατὰ τὴν κρατοῦσαν ἐν τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ ἀρχὴν τῆς εὐνοίας.

Συνεπῶς ἡ ἀξιώσις παροχῆς ἀδείας ἀναψυχῆς ἀπορρέει κατ' ἀρχὴν ἐκ τοῦ νόμου, δυναμένη νὰ πηγάσῃ καὶ ἐκ συμβάσεως, καθ' ὃ μέρος διὰ ταύτης συμφωνοῦνται εὐμενέστεροι ὅροι τῶν θεσπιζομένων ὑπὸ τοῦ νόμου.

Αἱ διατάξεις κατὰ ταῦτα τοῦ νόμου εἶναι δημοσίας τάξεως, περιέχουσαι τοὺς ἐλαχίστους ἡγγυημένους φιλεργατικοὺς ὅρους, οἵτινες κρίνονται ἀπαραίτητοι διὰ τὴν διατήρησιν καὶ ἀνανέωσιν τῶν σωματικῶν καὶ πνευματικῶν δυνάμεων τοῦ ἐργαζομένου ἐπ' ὠφελείᾳ ὄχι μόνον αὐτοῦ τοῦ ἰδίου καὶ τῆς ἐπιχειρήσεως, εἰς ἣν οὗτος ἐργάζεται, ἀλλὰ καὶ τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου (*Durand - Vitu*, Traité de droit du travail, τόμ. II, 1950 σελ. 513 καὶ (Staudinger)-*Nipperdey*, ἔνθ' ἀνωτ. §§ 611, 276). Ὁ ἀναγκαστικοῦ δικαίου χαρακτὴρ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου δὲν προκύπτει μόνον ἐκ τοῦ σκοποῦ καὶ τοῦ πνεύματος τοῦ νομοθέτου, ἀλλὰ καὶ ἐκ ρητῶν διατάξεων τοῦ νόμου, οἷον τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 5, τῆς κηρυσσούσης ἀνύπαρκτον πᾶσαν συμφωνίαν μεταξὺ ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ, περιλαμβάνουσαν ἐγκατάλειψιν τοῦ εἰς ἄδειαν δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ ἢ τὴν παραίτησιν τούτου ἀπὸ τοῦ ἐν λόγῳ δικαιώματος, ὡς καὶ τῆς § 7 τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου, τῆς ἐπαπειλούσης ποινικὰς κυρώσεις διὰ πᾶσαν παράβασιν τῶν ὁρισμῶν τοῦ νόμου, ἀνεξαρτήτως τοῦ διαπράττοντος τὴν παράβασιν προσώπου (ἐργοδότου ἢ μισθωτοῦ). Πρβλ. σχετικῶς καὶ Καποδίστρια, Ἡ ἄδεια ἀναψυχῆς ἐν ΕΕΔ 4, 515 καὶ Ἀγγελίδη ἐν ΕΕΔ 4, 649.

II. Τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ Ν. 539|1945 ἀναγνωρίζει τὸ δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ, ὅπως μετὰ συνεχῆ ἀπασχόλησιν ἐπὶ χρονικὸν διάστημα τοὐλάχιστον 12 μηνῶν λάβῃ καθ' ἕκαστον ἡμερολογιακὸν ἔτος ἄδειαν μετ' ἀποδοχῶν, ποικίλλουσαν ἀπὸ 6 μέχρις 26 ἡμερῶν ἀναλόγως τῆς ἰδιότητος τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ τῆς τοιαύτης τοῦ μισθωτοῦ. Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 4 § 1 τοῦ νόμου, ἡ χρονικὴ περίοδος χορηγήσεως τῆς ἀδείας κανονίζεται μεταξὺ ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ, τοῦ πρώτου ὑποχρεουμένου νὰ χορηγήσῃ τὴν αἰτηθεῖσαν ἄδειαν τὸ πολὺ ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς ὑπὸ τοῦ δευτέρου διατυπώσεως τῆς σχετικῆς αἰτήσεως, ὑπὸ τὸν περιορισμὸν ὅμως, ὅπως τὸ ἥμισυ τοὐλάχιστον τῶν κατ' ἔτος δικαιουμένων ἀδείας ἱκανοποιῆται ἐντὸς τοῦ ἀπὸ 1 Μαΐου μέχρι 30 Σεπτεμβρίου χρονικοῦ διαστήματος.

Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων προκύπτει, ὅτι ὁ νόμος ἐπιβάλλει τὴν αὐτουσίαν χορήγησιν ἐλευθέρου χρόνου πρὸς ἀνάπαυσιν τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ τῷ τέλει διατηρήσεως καὶ ἀναζωογονήσεως τῶν πνευματικῶν καὶ σωματικῶν του δυνάμεων. Ἐκ τῆς ἀρχῆς ταύτης ὁρμώμενος ὁ νομοθέτης ὅλως ἐξαιρετικῶς ἐπιτρέπει τὴν καταβολὴν χρηματικῆς ἀποζημιώσεως ἀντὶ τῆς ἀδείας, ἐὰν λόγῳ ἐκτάκτων ἀναγκῶν τοῦ Κράτους ἢ τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας ἀπηγορεύθη διὰ Β.Δ. ἡ χορήγησις ἀδειῶν (ἄρθρ. 5 § 3), ὡς καὶ ἐν περιπτώσει καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τῶν § § 4 καὶ 5 τοῦ ἄρθρ. 5, ἐνῷ παραλλήλως ἀπαγορεύει τὴν ἀπασχόλησιν τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀδείας του παρ' ἑτέρῳ ἐργοδότῃ, ὅστις δικαιοῦται νὰ μὴ καταβάλῃ ἀμοιβὴν διὰ τὸ ἀντίστοιχον χρονικὸν διάστημα (ἄρθρ. 5 § 2).

Ἀλλ' ἐὰν ὁ ἀπασχοληθεὶς κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀδείας του μισθωτὸς παρ' ἑτέρῳ ἐργοδότῃ δὲν δικαιοῦται ἀμοιβῆς, πολλῷ μᾶλλον δὲν ἐπιτρέπεται ὁ ὑπόχρεως νὰ χορηγήσῃ τὴν ἄδειαν ἐργοδότης, καταβάλλων διπλῆν ἀντιμισθίαν διὰ τὸν χρόνον τῆς ἀδείας, νὰ στερήσῃ τὸν μισθωτὸν τοῦ ἐλευθέρου χρόνου τῆς σχολῆς του. Ἡ ἄδεια δὲν ἀποτελεῖ μέσον πλουτισμοῦ τοῦ μισθωτοῦ ἢ ἐπαυξήσεως τῶν ἀποδοχῶν του, ἤτις ἐπαύξησις ὑπὸ καθεστῶς μάλιστα διευθυνομένης οἰκονομίας εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ εἶναι ἐπιτρεπτή.

Ἐν τούτοις ὁ κανὼν οὗτος δὲν τυγχάνει ἀπαρεγκλίτου ἐφαρμογῆς, καμπτόμενος εἰς ὅσας περιπτώσεις ἡ αὐτουσία παροχὴ τῆς ἀδείας δὲν εἶναι δυνατὴ ἐκ λόγων, δι' οὓς φέρει εὐθύνην ὁ ἐργοδότης. Ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς ἐξεπλήρωσε πᾶν τὸ καθ' ἑαυτὸν διὰ τὴν λῆψιν τῆς ἀδείας αὐτουσίας, ἡ δὲ μὴ παροχὴ ταύτης ὀφείλεται εἰς πταῖσμα τοῦ ἐργοδότου, οὐδόλως ἐξυπηρετεῖται ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου, ἐὰν, μὴ οὔσης δυνατῆς τῆς αὐτουσίας λήψεως τῆς ἀδείας δι' οἱανδήποτε αἰτίαν, οἷον λόγῳ λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὁ μισθωτὸς στερηθῇ τῆς ὁποιασδήποτε ἀποκαθιστώσης τὴν ἀ-

δειαν χρηματικής αποζημιώσεως. Αντίθετος έκδοχή θα ήγεν εις επιβράβευσιν της κακοπιστίας του εργοδότου.

III. Αναγκαία όθεν καθίσταται η διάκρισις των περιπτώσεων, καθ' ας κατά την λειτουργίαν της συμβάσεως εργασίας, δεν είναι δυνατή η πραγματοποίησις της άξιώσεως του μισθωτού επί την άδειαν αναψυχής.

1. Η μη εκπλήρωσις της παροχής άδειας εκ μέρους του εργοδότου δύναται να οφείληται εις γεγονός, δι' ο αύτος δ ε ν ύ π ε χ ε ι ε ύ θ ύ ν η ν (επιγενομένη αδυναμία), οίον εάν συνεπεία πολεμικών γεγονότων (λ.χ. καταλήψεως του εργοστασίου παρά εχθρικών στρατευμάτων), δεν είναι δυνατή η χορήγησις αδειών.

Εις την περίπτωσιν ταύτην απαλλάσσεται ο εργοδότης άζημίως της υποχρεώσεως του παροχής αυτουσίας άδειας, ως και της καταβολής της διά ταύτην αντιμισθίας, λόγω του ενιαίου χαρακτήρος της παροχής. Οφείλει όμως ο εργοδότης εύθύς ως λάβη γνώσιν της προς εκπλήρωσιν αδυναμίας να ειδοποιήση περί τούτου τον μισθωτόν (άρθρ. 335—336 Α.Κ.).

Διά την απαλλαγήν του εργοδότου εκ της υποχρεώσεώς του ταύτης δεν είναι απαραίτητον η αδυναμία παροχής άδειας να οφείληται εις ανωτέραν βίαν, άλλ' αρκεί να καθίσταται αδύνατος η παροχή άδειας και εκ τ υ χ η ρ ο ύ γεγονότος, των διατάξεων του άρθρ. 656 Α.Κ. καθ' ας, εάν είναι αδύνατος η αποδοχή της εργασίας εκ λόγων αφορώντων τον εργοδότην και μη οφειλομένων εις ανωτέραν βίαν, ο μισθωτός δικαιούται ν' απαιτήση τον μισθόν του, μη εφαρμοζομένων εδάφος εφαρμογής, καθ' όσον αύται ρυθμίζουν τα της υποχρεώσεως του εργοδότου διά την καταβολήν του μισθού εν περιπτώσει αδυναμίας αποδοχής παρά ταύτου των υπηρεσιών του μισθωτού, ενώ εν προκειμένω υφίσταται αδυναμία του εργοδότου να εκπληρώση ειδικήν υπό του νόμου επιβαλλομένην παροχήν.

Επί της αδυναμίας ταύτης προς παροχήν άδειας και της υπερημερίας του εργοδότου εφαρμογήν έχουν αι γενικαί διατάξεις των άρθρ. 335—348 Α.Κ., ουχί δε αι τα αυτά αντικείμενον ρυθμίζουσαι ειδικαί διατάξεις των άρθρ. 374-388 Α.Κ. του κεφαλαίου περί αμφοτεροβαρών συμβάσεων, αίτινες διατάξεις προϋποθέτουν ανταλλαγήν παροχών, τελουσών εν αλληλεξαρτήσει κατά την βούλησιν των μερών (*Μιχαηλίδης—Νουάρος* εν ΕρμΑΚ Εισαγ. 374—388 αριθ. 8) ή του νομοθέτου, ενώ η παροχή άδειας, ούσα δευτερευούσης φύσεως υποχρέωσις του εργοδότου, γεννωμένη διαρκούσης της λειτουργίας της συμβάσεως, δεν ίσταται ως ανάλογον αντιστάθμισμα εις την κυρίαν υποχρέωσιν του μισθωτού προς παροχήν της εργασίας του.

2. Εάν δεν υφίσταται αδυναμία εκπληρώσεως της παροχής άδειας, άλλ' απλώς διαρκούσης της συμβάσεως εργασίας κ α θ υ σ τ έ ρ η σ ι ς της παροχής άδειας εκ μέρους του εργοδότου, οφειλομένη εις γεγονός, δι' ο ύ π έ χ ε ι έ ύ θ ύ ν η ν, ούτος καθίσταται υπερήμερος, υποχρεούμενος προς τη παροχή και εις αποζημίωσιν διά την εκ της καθυστερήσεως ζημίαν (άρθρ. 342 - 343 Α.Κ.). Ίνα χωρήση όμως η υ π ε ρ η μ ε ρ ί α αύτη του εργοδότου πρέπει η παροχή να είναι ληξιπρόθεσμος και να έγένετο όχλησις (άρθρ. 340 Α.Κ.), εφ' όσον αύτη απαιτείται.

Ως προϋποθέσεις της άξιώσεως άδείας από των προμνησθέντων άρθρων 2 και 4 του Ν. 539|45 ορίζονται: η πάροδος ωρισμένου χρόνου αναμονής, το ημερολογιακόν έτος, εντός του οποίου όφειλον να παρέχηται εκάστοτε η άδεια και η χρονική περίοδος χορηγήσεως της άδείας, προσδιοριζομένη είτε κοινή συμφωνία μεταξύ εργοδότου και μισθωτού είτε εν περιπτώσει μη συμφωνίας εντός διμήνου από της παρά του μισθωτού διατυπώσεως της σχετικής αιτήσεως.

Προϋπόθεσις της άξιώσεως άδείας δέν είναι και η α ί τ η σ ι ς εκ μέρους του μισθωτού, ήτις απαιτείται μόνον, ίνα καταστή υπερήμερος ο εργοδότης μετά την εκπνοήν του διμήνου από ταύτης. Η αίτησις κατά ταύτα δέν είναι άλλο τι ή όχλησις του δανειστού προς τον οφειλέτην, καθιστώσα τον εργοδότην υπερήμερον μετά την πάροδον της τασσομένης υπό του νόμου προθεσμίας κατά τας διατάξεις του άρθρ. 341 Α.Κ., καθ' ας, εάν προς εκπλήρωσιν της παροχής έτάχθη ωρισμένη προθεσμία από της καταγγελίας, (=ειδοποιήσεως, όχλήσεως), ο οφειλέτης καθίσταται υπερήμερος, όταν, γενομένης της καταγγελίας, παρέλθη η προθεσμία.

Αλλά και άν έτι δέν γίνη αίτησις εκ μέρους του μισθωτού προς παροχήν της άδειας, ούχ ήττον η άξίωσις επί την άδειαν, πηγάζουσα εκ κανόνος αναγκαστικού δικαίου, είναι γεγεννημένη κατά την τελευταίαν ημέραν εκάστου ημερολογιακού έτους, ήτοι κατά την 31 Δεκεμβρίου, ήτις ημέρα αποτελεί το άκρότατον χρονικόν σημείον εκπληρώσεως της παροχής άδειας εκ μέρους του εργοδότου. Η ημέρα αύτη, ως δ ή λ η η μ έ ρ α αντικαθιστά την όχλησιν κατά τον κανόνα dies interpellat pro homine, όστις περιελήφθη και εν τω Α.Κ. (άρθρ. 341), επερχομένης της υπερημερίας του εργοδότου, άμα τη παρελεύσει της ημέρας ταύτης άνευ όχλήσεως παρά του μισθωτού.

Περί του ότι η άξίωσις του μισθωτού επί την άδειαν αναψυχής τίκτεται α ν ε ξ α ρ τ ή τ ω ς τ ή ς β ο υ λ ή σ ε ω ς των συμβαλλομένων μερών, πηγάζουσα εκ κανόνος αναγκαστικού δικαίου, υφίστανται ρηταί διατάξεις εν τω νόμω. Ούτω κατά την διάτοξιν του άρθρ. 5 § 1, πάσα συμφωνία μεταξύ εργοδότου και μισθωτού, περιλαμβάνουσα την εγκατάλειψιν του εις άδειαν δικαιώματος του μισθωτού ή την παραίτησιν ταύτου από του εν λόγω δικαιώματος και άν προβλέπη την καταβολήν εις αύτον επηυξημένης αποζημιώσεως θεωρείται ανύπαρκτος. Ως παραίτησις από του δικαιώματος άδείας νοητέα και η σιωπηρά τοιαύτη, δυναμένη να συναχθή εκ της μη άσκήσεως της άξιώσεως άδείας παρά του μισθωτού τη ανοχή του εργοδότου. Επίσης και εκ της διατάξεως του άρθρ. 4 § 3, δι' ής επιβάλλεται υποχρέωσις εις έκαστον εργο-

δότην, ὅπως τηρῇ εἰδικόν βιβλίον, ἐν ᾧ ἀναγράφονται ὑποχρεωτικῶς ἡ ἡμερομηνία εἰσόδου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἑκάστου μισθωτοῦ καὶ ἡ χρονικὴ διάρκεια τῆς ἀδείας, τῆς ὁποίας δικαιοῦται, ἡ χρονολογία κατὰ τὴν ὁποίαν ἐχορηγήθη εἰς ἕκαστον ἡ ἄδεια καὶ αἱ ἀποδοχαί, αἱ ὁποῖαι κατεβλήθησαν εἰς ἕκαστον διὰ τὸν χρόνον τῆς χορηγηθείσης ἀδείας, προκύπτει ὅτι ἡ παροχὴ τῆς ἀδείας ἐπιβάλλεται ἐκ τοῦ νόμου ὡς ὑποχρεωτική.

Ἡ ἐκδοχὴ αὕτη εἶναι σύμφωνος καὶ μὲ τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου, ὅστις θεσπίζει τὴν καθ' ἕκαστον ἔτος ἀνάπαυσιν τοῦ μισθωτοῦ πρὸς διατήρησιν τῆς ἐργατικῆς δυνάμεως αὐτοῦ πρωτίστως χάριν τοῦ κοινωνικοῦ συμφέροντος.

Δὲν θεωροῦμεν συνεπῶς ὀρθὴν τὴν κρατήσασαν ἐν τῇ νομολογίᾳ τῶν κατωτέρων δικαστηρίων ἀντίθετον ἄποψιν, καθ' ἣν προϋπόθεσις τῆς χορηγήσεως ἀδείας τυγχάνει ἡ προηγουμένη αἴτησις τῆς ἀδείας παρὰ τοῦ μισθωτοῦ (πρβλ. Πρ|κου Ἀθ. 7594|1946 ΕΕΔ 6, 51, Πρ|κείου Πειρ. 1162|1947 ΕΕΔ 6, 621, Πρ|κου Ἀθ. 54|0|1948 ΕΕΔ 7, 830 καὶ *Καποδίστριας* ἐνθ' ἀν. σελ. 518).

Συνέπειαι τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου περὶ τὴν παροχὴν τῆς ἀδείας εἰς τὸν μισθωτὸν εἶναι αἱ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 34 Α.Κ., ἤτοι ὁ μισθωτὸς ἔχει α') ἀξίωσιν ἐπὶ τῇ ἐκπληρώσει τῆς παροχῆς καὶ β') ἀξίωσιν ἀποζημιώσεως διὰ τὴν ἐκ τῆς καθυστερήσεως ζημίαν, ἃς ἀμφοτέρας ἀξιώσεις ἐξετάζομεν κατωτέρω :

α') Κατὰ μίαν παλαιοτέραν ἄποψιν ἡ ἀξίωσις παροχῆς ἀδείας ἦτο διαιρετὸν στοιχεῖον εἰς τὴν παρὰ τοῦ μισθωτοῦ γινομένην ἀποδεκτὴν παραίτησιν τοῦ ἐργοδότου ἀπὸ τῆς ἀξιώσεώς του ἐπὶ τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας παρὰ τοῦ μισθωτοῦ (*Nikisch* ἐν ΝΖΠΔ, 1928, Sp. 136). Κατὰ τὴν ἀντίληψιν ταύτην ὁ μισθωτὸς ἅμα τῇ συνδρομῇ τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ἢ τῆς βουλήσεως τῶν μερῶν τεθειμένων προϋποθέσεων εἶχεν ἀξίωσιν ἐναντι τοῦ ἐργοδότου πρὸς κατάρτισιν συμβάσεως ἀφέσεως χρέους (ἄρθρ. 454 Α.Κ.).

Κατὰ τὴν κρατήσασαν ὅμως καὶ ὀρθοτέραν ἄποψιν, ἡ ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ τὴν ἄδειάν του εἶναι ἐνιαία, συνισταμένη εἰς τὴν παροχὴν ἐλευθέρου πληρωνομένου χρόνου ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, ἣν ἄποψιν ἠκολούθησε καὶ τὸ Γερμ. Ἐργ. Ἀκυρωτικὸν εἰς τὰς νεωτέρας ἀποφάσεις του (λ.χ. RAG, ARS 32, 316. 20. 99).

Καίτοι ὅμως ἡ ἀξίωσις ἀδείας τυγχάνει ἐνιαία, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι δὲν δύναται ν' ἀποχωρισθῇ καὶ νὰ ἐνασκηθῇ κεχωρισμένως, κατευθύνεται ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὴν ἐπίτευξιν δηλώσεως βουλήσεως τοῦ ἐργοδότου περὶ παροχῆς ἐλευθέρου χρόνου πρὸς ἀνάπαυσιν τοῦ μισθωτοῦ (*Kreller*, Zum Entwurf eines Allgem. Arbeits vertragsgesetzes, ἐν Arch. Ziv. Pr, τόμ. 125 σελ. 92, 96), ἀφ' ἑτέρου δὲ πρὸς χορήγησιν ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀδείας τῆς προβλεπομένης ὑπὸ τοῦ νόμου ἀντιμισθίας (ἄρθρ. 3 Π. Δ. 539|1945).

Ἡ διάκρισις αὕτη ἔχει σημασίαν ὡς πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς καταδικαζούσης εἰς τὴν παροχὴν ἀδείας δικαστικῆς ἀποφάσεως, καθ' ὅσον ὡς πρὸς μὲν τὴν καταδίκην τοῦ ἐργοδότου πρὸς δήλωσιν τῆς βουλήσεώς του περὶ παροχῆς ἀδείας, ἐφαρμογὴν θὰ ἔχουν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 882 § 2 Πολ. Δικ., μὲ συνέπειαν ἀπὸ τῆς τελεσιδικίας τῆς καταδικαζούσης τὸν ἐργοδότην καταδικαστικῆς ἀποφάσεως νὰ θεωρῆται κατὰ πλάσμα δικαίου ὡς γενομένη ἡ δήλωσις τοῦ ἐργοδότου περὶ χορηγήσεως ἀδείας, μὴ ὑπάρχοντος σταδίου ἀναγκαστικῆς ἐκτελέσεως τῆς ἀποφάσεως (*Ράμμος* ἐν Gazeton κλπ. Σύστημα Πολ. Δικ. τόμ. 5ος 1935 σελ. 30 καὶ 32) τοῦ μισθωτοῦ δυναμένου ν' ἀποχωρήσῃ ἀμέσως τῆς ἐργασίας του πρὸς χρῆσιν τῆς ἀδείας (οὕτω καὶ *Καποδίστριας* ἐνθ' ἀνωτ. σελ. 520), ὡς πρὸς δὲ τὴν καταδίκην τοῦ ἐργοδότου εἰς χρηματικὴν παροχήν, ἐφαρμογὴν θὰ ἔχουν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 887 Πολ. Δικ., αἱ καθορίζουσαι τὰ μέσα ἀναγκαστικῆς ἐκτελέσεως πρὸς εἰσπραξὶν χρηματικῶν ὀφειλῶν.

Ἐφ' ὅσον, ὡς ἐλέχθη, ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου πραγματοῦται μόνον διὰ τῆς in natura παροχῆς τῆς ἀδείας, αὐθις δυνατῆς τῆς αὐτουσίας παροχῆς τῆς ἀδείας κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἀναπλήρωσις ταύτης διὰ χρηματικῆς ἀποζημιώσεως, μὴ δυναμένης τὸ τύχῃ ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 343 Α.Κ., καθ' ἣν, ἐὰν ὁ δανειστὴς συνεπείᾳ τῆς ὑπερημερίας δὲν ἔχῃ πλέον συμφέρον εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς παροχῆς, δικαιοῦται ἐντὸς εὐλόγου προθεσμίας ἀπὸ τῆς προσφορᾶς ἢ ἀπὸ τῆς προσκλήσεως ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου, ν' ἀποκρούσῃ τὴν παροχὴν καὶ ν' ἀπαιτήσῃ ἀποζημίωσιν διὰ τὴν μὴ ἐκπλήρωσιν, διότι τοῦτο ἀντιβαίνει πρὸς τὸς ἀνωτέρω (II) μνημονευθείσας διατάξεις τοῦ νόμου περὶ ἀδειῶν, αἵτινες ἐπιβάλλουν τὴν in natura παροχὴν τῆς ἀδείας.

Ἐὰν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὁ ἐργοδότης περιέλθῃ εἰς ὑπερημερίαν περὶ τὴν παροχὴν πλειόνων ἀδείων παρελθόντων ἡμερολογιακῶν ἐτῶν, ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται νὰ ἐνασκήσῃ τὰς ἀξιώσεις του ἐπὶ τὴν αὐτουσίαν παροχὴν τῶν καθυστερουμένων ἀδείων καὶ σωρευτικῶς, μὲ συνέπειαν ἐντὸς τοῦ ἡμερολογιακοῦ ἔτους, καθ' ὃ ἀσκεῖ τὰς ἀξιώσεις του, νὰ τύχῃ πλειόνων ἀδείων, χωρὶς τοῦτο ν' ἀντιβαίνῃ εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν, ὅτι ὁ στερηθεὶς τῆς ἀδείας του ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἔχει ἀνάγκην μεγαλυτέρας ἀναπαύσεως. (Οὕτω καὶ *Καποδίστριας* ἐνθ. ἀν. σελ. 521, πρβλ. ὅμως (Staudinger) *Nipperdey*, ἐνθ. ἀν. § 611 ἀριθ. 283, ὑποστηρίζοντα, ὅτι ἐὰν ὁ μισθωτὸς ἐκ λόγων, δι' οὓς φέρει εὐθύνην δὲν

έτυχε τῆς ἀδείας του, δέν δύναται νά ἐναγκήση τήν ἀξίωσίν του ὡφειλετικῶς τό ἐπόμενον ἔτος.

β') Ὁ μισθωτός παραλλήλως πρός τήν ἀξίωσίν του ἐπί αὐτουσίᾳ ἐκπληρώσει τῆς παροχῆς ἀδείας ἔχει κατά τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 343 Α.Κ. καί ἀξίωσιν ἀποζημιώσεως διά πᾶσαν ζημίαν, ἥν ὑπέστη συνεπείᾳ τῆς καθυστερήσεως τῆς παροχῆς τῆς ἀδείας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, οἷον ἐάν συνεπείᾳ τῆς ὑστερήσεως τῆς ἀδείας του ἠσθένησε, δικαιοῦται τάς δαπάνας ἀσθενείας κ.ἄ.

3. Ἐάν ὅμως δέν ὀφείλεται καθυστέρησις τῆς παροχῆς τῆς ἀδείας διαρκούσης τῆς συμβάσεως ἐργασίας, συνεπιφέρουσα τήν ὑπερημερίαν τοῦ ἐργοδότου, ἀλλά κατέστη ἀδύνατος πλέον ἡ ἐκπλήρωσις τῆς παροχῆς ἀδείας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου ἐκ λόγων, δι' οὓς ὑπέχει εὐθύνην, ὡς ἐάν λόγῳ λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας δέν εἶναι πλέον δυνατή ἡ χορήγησις, ἔστω καί ὡφειλετικῶς μή ληφθεισῶν ἀδειῶν παρελθόντων ἡμερολογιακῶν ἐτῶν ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐργοδότου, ὁ μισθωτός ὡς μόνον βοήθημα ἔχει τήν ἀξίωσιν ἀποζημιώσεως, ἥτις κατ' ἀνάγκην πλέον δέν δύναται νά εἶναι αὐτουσία, ἀλλά χρηματική κατά τάς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 335, 336 Α.Κ. ἐν συνδυασμῷ πρός τάς τοιαύτας τοῦ ἄρθρ. 297 Α.Κ. (Οὕτω καί *Hueck* - Nipperdey, ἔνθ. ἀν. σελ. 271, (Staudinger)—*Nipperdey* ἔνθ. ἀνωτ. § 61) ἀριθ. 281, καί *Maus*, ἔνθ. ἀνωτ. σελ. 267).

Ἡ τοιαύτη παροχή χρηματικῆς ἀποζημιώσεως δέν ἀντιβαίνει εἰς τόν σκοπόν τοῦ νόμου, ἐφ' ὅσον ἡ μή λῆψις τῆς ἀδείας *in natura* δέν ὀφείλεται εἰς ὑπαιτιότητα τοῦ μισθωτοῦ, ἀλλ' εἰς τοιαύτην τοῦ ἐργοδότου, ὅστις δέν εἶναι ἐπιτρεπτόν κατά τάς ἀρχάς τῆς καλῆς πιστεως νά ποιήσῃ κρείττονα τήν ἑαυτοῦ θέσιν ἐκ τοῦ ἰδίου του δόλου. Ἡ χρηματική αὕτη ἀποζημίωσις συνίσταται πρωτίστως εἰς τήν ἀντιμισθίαν, ἥν θά ἐλάμβανεν ὁ μισθωτός διαρκούσης τῆς ἀδείας, χωρίς ὅμως ν' ἀποκλείηται καί περαιτέρω ἀποζημίωσις διά πᾶσαν ζημίαν, ἥν ὑπέστη οὗτος ἐκ τῆς ὑστερήσεως τῆς ἀδείας του (ἀνωτ. β').

Ταῦτα ὅσον ἀφορᾷ εἰς τήν ἀποζημίωσιν διά μή ληφθείσας ἀδείας κατά τά προηγούμενα τοῦ τελευταίου ἡμερολογιακοῦ ἔτους ἔτη, δι' ἃς ἀδείας ὀφείλεται ληξιπρόθεσμος ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ. Ὡς πρός τήν ἄδειαν τοῦ τελευταίου ἡμερολογιακοῦ ἔτους, καθ' ὃ ἐλύθη ἡ σύμβασις, ὁ μισθωτός δέν ἔχει ληξιπρόθεσμον ἀξίωσιν, ἐφ' ὅσον ὁ ἐργοδότης εἶχε δικαίωμα νά χορηγήσῃ τήν ἄδειαν, ὑπό τούς περιορισμούς τοῦ ἄρθρ. 4 § 1, μέχρι τοῦ πέρατος τοῦ ἡμερολογιακοῦ ἔτους, ἤτοι εἰς χρόνον μεταγενέστερον τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως. Παρά ταῦτα εἶναι δυνατόν νά ὀφείλεται ληξιπρόθεσμος ἀξίωσις καί διά τό τελευταῖον ἡμερολογιακόν ἔτος, ἐάν ὁ μισθωτός εἶχε ζητήσει τήν ἄδειαν καί δέν ἔλαβε ταύτην ἐντός διμήνου ἀπό τῆς αἰτήσεως (ἄρθρ. 4 § 1), κατά τήν λῆξιν τοῦ ὁποίου δέν εἶχεν ἔτι λυθῇ ἡ σύμβασις ἐργασίας.

Ζήτημα γεννᾶται ἐάν ἡ σύμβασις ἐλύθη διά λόγους, δι' οὓς δέν ὑπέχει εὐθύνην ὁ μισθωτός, κατά πόσον θά πρέπει νά στερηθῇ οὗτος τῆς ἀποζημιώσεως διά μή ληφθείσαν ἄδειαν κατά τό μή συμπληρωθέν ἄνευ ὑπαιτιότητος του τελευταῖον ἡμερολογιακόν ἔτος. Πάσαν δυναμένην ν' ἀνακύψῃ ἐν προκειμένῳ ἀμφισβήτησιν (πρβλ. σχετικῶς *Hueck* - Nipperdey, ἔνθ' ἀν. σελ. 274-276) λύει ὁ νόμος, ὅστις ἐν ἄρθρ. 5 §§ 4 καί 5 διακρίνει, ἀφ' ἑνός μέν τήν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου ἐγένετο ἄνευ πταίσματος τοῦ μισθωτοῦ καί πρίν ἡ οὗτος συμπληρώσῃ τόν καθοριζόμενον χρόνον ἀναμονῆς (βασικόν χρόνον), ὁπότε οὗτος δικαιοῦται νά λάβῃ, ἐάν μέν ἔχῃ τήν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου τόσους ἡμερησίους μισθούς, ὅσοι καί οἱ μῆνες ἀπασχολήσεως, ἐάν δ' ἔχῃ ἄλλην τινά ἰδιότητα ἡμερησίους μισθούς, ὧν ὁ ἀριθμός ἰσοῦται πρός τό ἥμισυ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μηνῶν ἀπασχολήσεως, ἀφ' ἑτέρου δέ τήν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου ἐγένετο δι' ἀφορμήν βαρύνουσαν αὐτόν μετά τήν συμπλήρωσιν τοῦ χρόνου ἀναμονῆς καί πρίν ἤ λάβῃ ὁ μισθωτός τήν ὀφειλομένην αὐτῷ ἄδειαν, ὁπότε οὗτος δικαιοῦται ἀποζημιώσεως, ἴσης πρός τάς ἀποδοχάς, ἃς θά ἐλάμβανεν, ἐάν ἦθελε τύχῃ τῆς ἀδείας.

Αἱ διατάξεις αὗται, ρυθμίζουσαι εἰδικῶς τά τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐν περιπτώσει λύσεως τῆς συμβάσεως διά καταγγελίας της ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου καί διά λόγους, δι' οὓς οὐδεμίαν ὑπέχει εὐθύνην ὁ μισθωτός, οὐδόλως ἀποκλείουν τήν ἐφαρμογήν τῶν γενικῶν περί ἀδυναμίας τῆς παροχῆς καί ὑπερημερίας διατάξεων τοῦ Α.Κ., εἰς ἃς περιπτώσεις ὁ μισθωτός δέν ἔλαβε τάς κεκανονισμένας ἀδείας κατά τά προηγούμενα τοῦ τελευταίου ἡμερολογιακοῦ ἔτους ἔτη, ἤ ἐάν ἡ σύμβασις κατηγγέλθη ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ.

Δέν εἶναι δυνατόν συνεπῶς μετά τά ἀνωτέρω ἐκτεθέντα νά συμφωνήσωμεν μέ τήν ἐν τῇ νομολογίᾳ κρατήσασαν ἄποψιν, καθ' ἣν ὁ μισθωτός ἄνευ διακρίσεως τινος δέν δικαιοῦται ν' ἀξιώσῃ τήν μή ληφθεῖσαν ἄδειαν εἰς χρῆμα (πρβλ. σχετικάς ἀποφάσεις ἐν ἀνασκοπήσει νομολογίας παρά Συκιάδου ΕΕΔ 9, σελ. 860 § 7, εἰς ἃς πρόσθες καί Πρωτ/κου Πειρ. 1578/50 ΕΕΔ 10, 323, Πρ/κου Θεσ/νίκης 75/1951 ΕΕΔ 10, 467).

IV. Ὁ μισθωτός παραλλήλως πρός τά ἀνωτέρω ἐξετασθέντα μέσα ἱκανοποιήσεως τῆς ἀξιώσεώς του ἐπί τήν ἄδειαν ἀναφυχῆς, πρός ἐξαναγκασμόν τοῦ ἐργοδότου, ἵνα τῷ παράσχῃ τήν ἄδειαν διαρκούσης τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἔχει καί δικαίωμα ἐπισχέσεως τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας του κατά τάς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 325-329 Α.Κ., συνισταμένου εἰς τήν ἄρνησιν ἐκπληρώσεως τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας του μέχρις ὅτου ὁ ἐργοδότης ἐκπληρώσῃ τήν ληξιπρόθεσμον ὑποχρέωσιν του παροχῆς ἀδείας. (Οὕτω *Hueck* - Nipperdey, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 271, *Titze*, Das Recht des kaufm. Personals, 1918 σελ. 769 καί *Schlüter* - *Wallichs*, Deutsches und ausländisches Urlaubsrecht, 1930 σελ. 34. Ἀντίθετος *Καποδίστριας*, ἔνθ' ἀν. σ. 520).

Καίτοι τό ἐπικουρικόν τοῦτο μέσον ἀπό θεωρητικῆς ἀπόψεως εὑρίσκει εὐρύ ἔδαφος

ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΤΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΚΛΕΩΝΟΣ Δ. ΝΑΣΛΑ, Δικηγόρου

Ἀνηγγέλθη τελευταίως, ὅτι κατὰ τὴν 34ην διεθνῆ διάσκεψιν ἐργασίας τοῦ παρελθόντος Ἰουνίου ἀπεφασίσθη νὰ ἀχθῇ πρὸς συζήτησιν εἰς τὴν προσεχῆ διάσκεψιν τὸ θέμα τῆς συνεργασίας ἐργοδοτῶν καὶ ἐργαζομένων ἐντὸς τῆς ἐπιχειρήσεως.

Ἡ εἴδησις θὰ φανῇ εἰς τοὺς περισσοτέρους τοὐλάχιστον παράδοξος καὶ θὰ ἐκχειλίσῃ διάχυτος ἡ ἀπορία πῶς κατέστη δυνατὸν νὰ ὡριμάσῃ τόσον ἡ ἰδέα μιᾶς τοιαύτης συνεργασίας. Ὥστε νὰ συζητηθῇ ἢ εἰς τὸ ἄμεσον μέλλον γενίκευσις τῆς ἐφαρμογῆς της ἐπὶ διεθνοῦς πεδίου. Διότι εἰς τὴν χώραν αὐτήν, εἰς τὴν ὁποίαν οὐδὲ ἐθίγη κἂν ποτὲ ζήτημα συνεργασίας μεταξὺ ἐπιχειρηματίου καὶ τοῦ προσωπικοῦ του, οἱ ἀκουόμεναι ἐνίοτε ἀοριστολόγοι ἐπαγγελίαι περὶ συνεργασίας κεφαλαίου καὶ ἐργασίας παρέμειναν πάντοτε ἁπλοῦν σχῆμα λόγου τῶν προγραμματικῶν δηλώσεων τῶν πολιτικῶν ἄνευ οὐσιαστικοῦ περιεχομένου. Εἰς τὸν τόπον μας, εἰς πεῖσμα τῶν διεθνῶν ἐξελίξεων, διαφυλάσσεται ἀκμαῖος ἡ παλαιὰ ἀντίληψις, ὅτι ὁ ἐπιχειρηματίας, ἀνεξέλεγκτος αὐθέντης τῆς ἐπιχειρήσεως, δὲν δύναται νὰ κατέλθῃ εἰς συζητήσεις μὲ τὸ προσωπικόν του, τὸ ὁποῖον εἶναι ἁπλῶς ὑποχρεωμένον νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὰς διαταγὰς καὶ ἐντολάς του. Ἀκόμη καὶ αὐτὴ ἡ δυνατότης τῆς διαπραγματεύσεως τῶν ὅρων ἐργασίας, ἤτις διὰ τοῦ συστήματος τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἔχει ἐδραιωθῇ ἀπὸ μακροῦ εἰς τὰς ἄλλας χώρας, ὁπότυπωδῶς μόνον ἀνεπτύχθη παρ' ἡμῖν, ἀφοῦ κατὰ τὰ τελευταῖα μὲν προπολεμικὰ ἔτη, ὁπότε καθιερώθη νομοθετικῶς, οἱ ὅροι τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ὑπηγορεύοντο οὐσιαστικῶς ἀπὸ τὸ Κράτος, μεταπολεμικῶς δὲ ἐλάχισται νέαι τοιαῦται συμβάσεις κατηρτίσθησαν, δοθέντος ὅτι τὸ βασικὸν θέμα τοῦ προσδιορισμοῦ τῶν μισθῶν ἀπετέλεσε καὶ πάλιν προνόμιον τῶν κυβερνήσεων.

Οὕτω οἱ ἐργαζόμενοι, δέσμιοι χάριν εἰς τὴν κρατικὴν παρέμβασιν, ἡ ὁποία ἀναλόγητος ἐπιμένει νὰ ἐπιρρίπτῃ ἐπὶ τοὺς ὤμους των τὰς συνεπείας τοῦ συγχρόνου πληθωρισμοῦ διὰ τῆς ἐπιβολῆς μισθῶν πείνης, τοὺς ὁποίους ἡ νομολογία τῶν δικαστηρίων πλειοδοτοῦσα ἐχαρακτήρισεν ὡς τὰ ἀνώτατα ὅρια τῶν ἐλπίδων των, καταδικάζονται νὰ πιστεύσουν, ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ διασπάσουν τὰ πλαίσια τῆς ἀθλιότητος, εἰς τὰ ὁποῖα ἐνεκλείσθησαν καὶ εἶναι μάταιον νὰ ὁραματίζωνται βελτίωσιν τῆς θέσεώς των. Οἱ ἐργοδόται πάλιν, οἱ ὁποῖοι, χάριν εἰς τὴν ἰδίαν παρέμβασιν, δὲν ἀντιμετώπισαν τὴν δύναμιν τῶν ἐργατικῶν ὀργανώσεων εἰς ὅλην της τὴν ἔκτασιν, ὥστε νὰ εἶναι πάντοτε εἰς θέσιν νὰ ἀντιλαμβάνωνται πλήρως τὴν ἀνάγκην τῶν ἑκάστοτε παραχωρήσεων τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, τὰς ὁποίας ἐπιμένουν νὰ θεωροῦν ὡς ὑπέρμετρον περιορισμὸν τῆς πατροπαραδότου ἀσυδοσίας των εἰς τὴν μεταχείρισιν τοῦ προσωπικοῦ των (ἰδίᾳ ὅταν βλέπουν ἀποκλειομένην τὴν δυνατότητα παραβιάσεως τῶν σχετικῶν διατάξεων), εἶναι ἀπολύτως φυσικὸν νὰ μὴ αἰσθάνωνται ὡς ἐπιβαλλομένην τὴν συνεργασίαν μὲ τὰ ἄβουλα ὄργανα, τὰ ὁποῖα κινοῦν τὰς μηχανάς των.

Ἐν τοιούτοις, εἰς τὸν ἔξω τῆς Ἑλλάδος κόσμον ἡ ἐξέλιξις τῶν πραγμάτων ἔχει ὑποκαταστήσει τὴν παλαιὰν ἐκείνην ἀντίληψιν μὲ τὴν πίστιν, ὅτι ἡ συνεργασία ἐργοδότου καὶ ἐργαζομένου εἰς τὴν διοίκησιν τῆς ἐπιχειρήσεως εἶναι ἀπαραίτητος διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς λειτουργίας της καὶ τῆς ἀποδοτικότητός ἐφαρμογῆς κατὰ τὴν λειτουργίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐν τούτοις ἐν τῇ πράξει δυσκόλως δύναται νὰ γίνῃ χρῆσις αὐτοῦ ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ λόγῳ τῆς μειονεκτικῆς θέσεώς του ὡς ἐκ τοῦ ἐπαπειλουμένου κινδύνου ἀπολύσεως.

V. Αἱ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀξιώσεις τοῦ μισθωτοῦ τόσον πρὸς παροχὴν αὐτουσίας ἀδείας, ὅσον καὶ χρηματικῆς ἀποζημιώσεως διὰ μὴ ληφθείσας ἀδείας, πηγάζουν ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς τὸ περιεχόμενον ταύτης διαπλάσσεται ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ ὡς τοιαῦται ἐκδικάζονται κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ΄ΔΟΔ΄, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως.

Συμπεράσματα.

VI. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀναπτυχθέντων συνάγονται τὰ ἑξῆς κύρια συμπεράσματα:

α΄) Ἡ αἴτησις τοῦ μισθωτοῦ πρὸς παροχὴν ἀδείας δὲν εἶναι προϋπόθεσις τῆς ἀξιώσεώς του, ἀλλὰ τοιαύτη τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου, ἔχουσα ὡς συνέπειαν τὴν περιέλευσιν τοῦ ἐργοδότου εἰς ὑπερημερίαν μετὰ δίμηνον ἀπὸ ταύτης (ἄρθρ. 4 § 1 Ν. 539/1945).

β΄) Ὁ ἐργοδότης καθίσταται ὑπερήμερος περὶ τὴν παροχὴν τῆς ἀδείας καὶ ἄνευ ὀχλήσεως ἅμα τῷ πέρατι ἑκάστου ἡμερολογιακοῦ ἔτους.

γ΄) Ἡ ἄδεια παρέχεται αὐτουσία, πλὴν ἐὰν τοῦτο καθίσταται ἀδύνατον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐργοδότου, ὁπότε ὁ μισθωτὸς ἔχει ἀξίωσιν χρηματικῆς ἀποζημιώσεως.

δ΄) Λυθείσης τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται ν' ἀξιώσῃ χρηματικὴν ἀποζημίωσιν διὰ μὴ ληφθείσας ἀδείας ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐργοδότου παρελθόντων ἡμερολογιακῶν ἐτῶν, συνισταμένην πρωτίστως εἰς ὅ,τι θὰ ἐλάμβανεν ἐὰν παρείχετο εἰς αὐτὸν ἡ ἄδεια.

της (1). Βεβαίως τό κεφάλαιον δέχονται, άποτελεί τό κυριώτερον στοιχείον διά τήν δημιουργίαν μιάς έπιχειρήσεως. Άλλά καί ή έργασία συνιστᾷ έπίσης τό άπαραίτητον συμπλήρωμα έκείνου. Άναμφισβητήτως δέ οί έργαζόμενοι συνεισφέρουν καί αύτοί θυσίας καί παροχάς, αί όποῖαι τούς δίδουν τό δικαίωμα όχι μόνον νά λαμβάνουν μισθόν ίκανόν νά τούς έξασφαλίσῃ τά πρός τό ζῆν, άλλά καί νά ένδιαφέρωνται διά τήν καλλιτέραν δυνατήν όργάνωσιν τῆς όλης έργασίας. Δοθέντος δέ ότι τό θέμα τῆς μεταχειρίσεως τῶν έργαζομένων εἶναι κατ' έξοχήν άνθρώπινον πρόβλημα, ή έπίλυσις του πρέπει νά άναζητηθῇ κατά βάσιν έντός τῶν κόλπων τῆς έπιχειρήσεως, εἰς τήν όποίαν άφιερώνουν τόν ἴδιον τόν έαυτόν των οί έργαζόμενοι (2).

Ή όδός, ή όποία ήγαγεν εἰς τήν πίστιν αὐτήν, ὑπῆρξε μακρά καί ή άφετηρία της, όσον καί άν φανῇ περιεργον, άπέχει ἤδη όλόκληρον αἰῶνα. Άπό τοῦ 1848 χρονολογεῖται ή πρώτη έν Γερμανίᾳ έκδήλωσις συμμετοχῆς τῶν έργαζομένων εἰς τήν διοίκησιν τῶν έπιχειρήσεων, γενομένη εἰς τήν τότε Έθνοσυνέλευσιν τῆς Φραγκφούρτης. Έκτοτε ή τοιαύτη ἰδέα έκτοδιζεν όλονέν περισσότερον έδαφος καί εἰς τάς άλλας χώρας, ἦρχισε δέ τελικῶς νά έφαρμόζεται άλλοτε δυνάμει νομοθετικῆς έπιταγῆς, άλλά ένίοτε καί χωρίς νομοθετικήν έπέμβασιν.

Ἴδού έν όλίγοις πρόχειρος ἱστορική άνασκόπησις τῶν έπί τοῦ θέματος δεδομένων εἰς τινα κράτη (3).

Γερμανία

Παρῆλθον πολλά ἔτη, χωρίς ὁ νόμος, τόν όποῖον προέβλεφεν ή Έθνοσυνέλευσις τοῦ 1848 διά τήν σύστασιν έργοστασιακῶν έπιτροπῶν (Fabrikausschüsse) άπό άντιπροσώπους τοῦ έπιχειρήματίου καί τῶν ἐργαζομένων πρός έπίλυσιν παντός ζητήματος άναγομένου εἰς τήν όργάνωσιν τῆς έργασίας, τήν ὑγιεινήν τῶν έγκαταστάσεων καί τόν διακανονισμόν τῶν διαφορῶν έργασίας, νά ψηφισθῇ. Έν τούτοις ὡρισμένοι γερμανοί μεγαλοβιομήχανοι ἐσχημάτισαν ἐκουσίως τοιαύτας έπιτροπάς, ἰδίᾳ μετά τήν κατά τό 1891 ἔκδοσιν τοῦ περί ἐσωτερικῶν κανονισμῶν τῶν ἐργοστασίων διατάγματος, τό όποῖον προέβλεψε (χωρίς καί νά έπιβάλῃ) τήν ἵδρυσιν ἐργοστασιακῶν έπιτροπῶν διά τήν έπίβλεψιν τῆς έφαρμογῆς τῶν κανονισμῶν τούτων. Τό πρῶτον εἰς τάς μεταλλουργικάς έπιχειρήσεις διά τοῦ νόμου τῆς 14 Ἰουλίου 1905 έπεβλήθη ὁ σχηματισμός ἐργατικῶν ἐπιτροπῶν μέ οὐσιαστικώτερον περιεχόμενον (διαπραγμάτευσις ὅρων ἐργασίας, ἐπίβλεψις ἐφαρμογῆς κανονισμοῦ, λειτουργία ἱδρυμάτων ἐργατικῆς προνοίας). Βραδύτερον διαρκοῦντος τοῦ πολέμου καί διά τόν προσεταιρισμόν τῶν ἐργατικῶν μαζῶν ὁ Hilfdienstgesetz τῆς 5 Δεκεμβρίου 1916 κατέστησεν ὑποχρεωτικήν δι' ὅλας τάς βιομηχανικάς έπιχειρήσεις, αἱ ὁποῖαι ἠρίθμουν ἄνω τῶν 50 ἐργατῶν, τήν ἵδρυσιν ἐργατικῶν ἐπιτροπῶν, αἱ ὁποῖαι ἀνέπτυξαν ζωηράν δρᾶσιν καί ὑπεβοήθησαν μεγάλως εἰς τήν καθιέρωσιν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων.

Ἡ πολεμική ἧττα καί ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1918 ἐδημιούργησε πολλάς συζητήσεις, ὅσον ἀφορᾷ τήν ἐπέκτασιν τῆς δραστηριότητος τῆς ἀντιπροσωπείας τῶν ἐργαζομένων ἐν τῇ ἐπιχειρήσει, μέχρις ὅτου τό ἄρθρον 165 τοῦ Συντάγματος τῆς Βαϊμάρης, ἀναφερόμενον εἰς τήν συνεργασίαν ἐργοδοτῶν καί ἐργαζομένων, καθιέρωσε τά συμβούλια ἐπιχειρήσεων (Betriebsarbeiträte) ὡς ὄργανα τοῦ προσωπικοῦ των. Ὁ ἐπακολουθήσας νόμος τῆς 4 Φεβρουαρίου 1920, ὁ ὁποῖος τά κατέστησεν ὑποχρεωτικά δι' ὅλας τάς ἐπιχειρήσεις μέ προσωπικόν ἀνώτερον τῶν εἴκοσι μισθωτῶν, ὄχι μόνον ἐπεξέτεινε τήν δικαιοδοσίαν των εἰς ὅλα τά ζητήματα τά ἐνδιαφέροντα ἀμέσως τά μέλη των (ἀκόμη καί εἰς τήν ἐπίλυσιν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν διά διαιτησίας), ἀλλ' ἐπί πλέον τά κατέστησε καί συμβουλευτικά σώματα διά τήν βελτίωσιν τῆς ἀποδόσεως τῆς ἐπιχειρήσεως. Ὡς ἦτο φυσικόν, κατά τήν ἐφαρμογήν τοῦ νόμου ἐδημιουργήθησαν πλεῖστα ζητήματα ἑρμηνείας. Πάντως τά ἐργατικά αὐτά συμβούλια συνέχισαν τήν δρᾶσιν των μέχρι τοῦ 1933, ὁπότε τά κατήργησεν ὁ ἐθνικοσοσιαλισμός, χωρίς ὅμως καί νά ἐγκαταλείψῃ τήν ἰδέαν τῆς συνεργασίας ἐντός τῆς ἐπιχειρήσεως, τήν ὁποίαν ὅμως ὑποκατέστησε μέ τόν μῦθον τῆς κοινότητος.

Αὐστρία

Μετά τήν ἧτταν τῆς Αὐστροουγγαρίας ἱδρύθησαν διά νόμου τῆς 15 Μαΐου 1919 ἐπιτροπαί τῶν ἐργαζομένων εἰς κάθε ἐπιχείρησιν ἀπασχολοῦσαν ἄνω τῶν 20 ἐργατῶν. Καίτοι ἡ ἁρμοδιότης τῶν ἐπιτροπῶν τούτων ἦτο ἐντελῶς συμβουλευτική καί κατέτεινε περισσότερον εἰς προάσπισιν τῶν συμφερόντων τῶν ἐργαζομένων, παρά εἰς ἐνεργόν συμμετοχήν εἰς τήν διεύθυνσιν τῶν ἐπιχειρήσεων, ἀναγνωρίσθη, ὅτι συνέβαλον εἰς τήν διατήρησιν εἰρηνικῆς ἀτμοσφαίρας, παρά τάς ἀρχικάς

---

1) Πρβλ. *G. Watkins P. Dodd*, The management of labor relations, New York 1938 σ. 665 ἑπ., 687 ἑπ., *Fr. Tannenbaum*, A philosophy of labor, New York, 1951, σ. 160 ἑπ., *L. Maire*, Au delà du salariat. Paris, 1945 σ. 347 ἑπ., *A. Marchal*, L'action ouvrière et la trasformation du regime capitaliste, Paris, 1943, σελ. 94 ἑπ.

2) Βλ. *R. Mossé*, Economie et législation industrielles, Paris, 1940, σ. 223 ἑπ., *Cl. Golden - H. Ruttenberg*, The dynamics of industrial democracy, New York, 1943, σ. 277.

3) Τά δεδομένα ταῦτα ἐλήφθησαν ἐκ τῶν: *E. James*, Les comités d'entreprises, Paris, 1945, *J. Moltin*, Comités d'entreprise, Paris, 1947, *Ph. Bayart*, Comités d'entreprises, 2ème éd. Paris, 1947, *F. Perroux*, Comités sociaux d'entreprise, Paris, 1942, *M. Laloire*, Le relations sociales au sein des entreprises, Paris, 1947, *Durand - Jaussaud*, Traité de droit du travail, t. I, Paris, 1947, σ. 451 ἑπ. Ἐπί τῆς ἐμπειρικῆς πλευρᾶς τοῦ θεσμοῦ βλ. καί collection *Prayma* (dir. F.Perroux), La participation des salariés aux responsabilités de l'entrepreneur, Paris, 1947.

διαμαρτυρίας τῶν ἐπιχειρηματιῶν, αἱ ὁποῖαι βαθμηδὸν ἐπαυσαν.

Ἀγγλία

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν συνεστήθησαν τὸ πρῶτον μικταὶ ἐπιτροπαὶ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν δυνάμει τοῦ Trade Boards Act τοῦ 1909 διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν μισθῶν τῶν ἐργαζομένων κατ' οἶκον. Ὁ πρῶτος παγκόσμιος πόλεμος, ἀφοῦ ἐδημιούργησε τὸν θεσμὸν τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἐργαζομένων (Shop stewards) τοῦ Lloyd George, ἔδωσε τὴν εὐκαιρίαν τῆς πλατυτέρας ἀντιμετωπίσεως τοῦ θέματος ὑπὸ τῆς συσταθείσης κατὰ τὸ 1918 Reconstruction Committee. Εἰδικὴ ὑποεπιτροπὴ ταύτης ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ βιομηχάνου Whitley ἐμελέτησε τὸ θέμα τῆς βελτιώσεως τῶν σχέσεων ἐργοδοτῶν καὶ ἐργαζομένων καὶ κατέληξε νὰ προτείνῃ τὴν ἵδρυσιν μικτῶν ἐργοστασιακῶν ἐπιτροπῶν διὰ τὴν ρύθμισιν τῶν μισθῶν, τῶν προσλήψεων καὶ ἀπολύσεων καὶ τῶν ὅρων ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας. Ἀπὸ τοῦ 1917 μέχρι τοῦ 1922 συνεστήθη ἓν ἑκατομμύριον τοιούτων μικτῶν ἐπιτροπῶν, ἀλλὰ ἡ μετέπειτα οἰκονομικὴ κρίσις τὰς ἐξηφάνισε σχεδόν. Ὁ δεύτερος ὅμως παγκόσμιος πόλεμος καὶ ἡ προσπάθεια ἐντάσεως τῆς παραγωγῆς τὰς ἐπανέφερε, χωρὶς κἂν νὰ ληφθῇ σχετικὴ νομοθετικὴ πρόνοια, ὑπὸ τύπον ὀργάνων συνδιαλλαγῆς καὶ μὲ τὸ ὄνομα «joint production committees». Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν λῆξιν τῶν ἐχθροπραξιῶν αἱ ἐπιτροπαὶ αὗται, αἱ ὁποῖαι ὑπελογίζετο ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1944 ἀντεπροσώπευον 3.500.000 ἐργατῶν, διετηρήθησαν ἐν δράσει.

Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι

Τὴν ἀντιπροσώπευσιν τοῦ προσωπικοῦ μιᾶς ἑκάστης ἐπιχειρήσεως οἱ Ἀμερικανοὶ τὴν θεωροῦν παλαιάν, ὅσον καὶ τὴν βιομηχανίαν των. Ἡ ἀπὸ τοῦ 1886 ἐμφάνισις τῆς American Federation of Labor καὶ ὁ κίνδυνος τῆς συσσωματώσεως τῶν ἐργαζομένων ὡδήγησε τοὺς βιομηχάνους εἰς τὴν σκέψιν νὰ ὑποστηρίζουν ἐνδοεπιχειρηματικὰς σχέσεις μὲ τοὺς ἐργάτας των καὶ νὰ ἀποκλείσουν πᾶσαν ἐπαφὴν μὲ τὴν δημιουργουμένην συνδικαλιστικὴν ὀργάνωσιν, τῆς ὁποίας ἐφοβοῦντο τὴν ἐνδεχομένην δύναμιν (1).

Οὕτω ἐδημιουργήθησαν ἐντὸς τῶν ἐπιχειρήσεων διάφοροι τύποι ἐπιτροπῶν μὲ ποικίλας ὀνομασίας (shop committees, works councils, industrial government, worker's representation, factory committees), ἀποκαλούμεναι γενικώτερον «company unions».

Μὲ τὴν εἴσοδον τῆς Ἀμερικῆς εἰς τὸν πρῶτον παγκόσμιον πόλεμον ἐθεσπίσθη δι' ἀποφάσεως τοῦ National War Labor Board τῆς 17ης Ἰουλίου 1918 ἡ ὑποχρεωτικὴ ἵδρυσις ἐπιτροπῶν ἐπιχειρήσεων εἰς ὅλας τὰς πολεμικὰς βιομηχανίας, ἀλλ' ἡ σύντομος λῆξις τοῦ πολέμου δὲν ἔδωσε τὴν δυνατότητα ἀναπτύξεως τοῦ θεσμοῦ ταύτου. Ὀλίγον βραδύτερον ὅμως ἡ οἰκονομικὴ κρίσις, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς ὅ,τι συνέβη ἀλλαχοῦ, ὤθησε τοὺς ἐργοδότας νὰ σχηματίσουν τοιαύτας «company unions» εἰς μεγάλην κλίμακα, μὲ τὴν κρυφὴν ἐλπίδα, ὅτι θὰ ἦσαν ὄργανα ἰδικά των. Ἡ ἐπέμβασις τοῦ κράτους ὑπὲρ τῆς διασφαλίσεως ἀληθοῦς ἀντιπροσωπεύσεως τῶν ἐργαζομένων, ἰδίᾳ διὰ τοῦ Wagner Act τοῦ 1935 συνέτεινεν εἰς τὸ νὰ ἀτονήσουν καὶ πάλιν. Ἀλλ' ὁ νέος παγκόσμιος πόλεμος ὑπεβοήθησε τὴν ἀνασύστασιν των, ἀκριβῶς ὅπως καὶ εἰς τὰ ἀγγλικὰ ἐργοστάσια, διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς παραγωγῆς μὲ ἁρμοδιότητας συμβουλευτικὰς ἐπὶ τῆς τεχνικῆς ὀργανώσεως τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ τῶν ὅρων ἐργασίας. Ἡ βοήθεια, τὴν ὁποίαν προσέφεραν αἱ ἐπιτροπαὶ αὗται, ὑπῆρξε, κατὰ γενικὴν ἀναγνώρισιν, σημαντική, δοθείσης μάλιστα τῆς ἐπεκτάσεως τῆς ἐφαρμογῆς της εἰς μεγάλον ἀριθμὸν ἐπιχειρήσεων.

Μετὰ ταῦτα ὅμως μὲ τὴν κρατικὴν πλέον ἐπιχείρησιν ἡ ἀποστολὴ τῶν ἐπιτροπῶν τούτων, αἱ ὁποῖαι διετηρήθησαν δυνάμει τῶν ἄρθρων 156 καὶ 167 τοῦ Κώδικος Ἐργασίας τοῦ 1922, περιωρίσθη εἰς τὴν ἐπιβίωσιν τῆς βελτιώσεως τῶν ὅρων ἐργασίας, τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας καὶ τῆς λειτουργίας τοῦ συστήματος κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως.

Σοβιετικὴ Ἕνωσις

Κατὰ τὴν πρώτην ἐπαναστατικὴν περίοδον μέχρι τῆς Ν.Ε.Π. (Νέα Οἰκονομικὴ Πολιτική) τοῦ Λένιν μὲ τὴν κομμουνιστικὴν ὀργάνωσιν τῶν συνδικάτων αἱ ἐργοστασιακαὶ ἐπιτροπαί, αἱ ὁποῖαι ἱδρύθησαν εἰς ἑκατὸν ἐργοστάσιον ἐξ ἀντιπροσώπων τοῦ προσωπικοῦ, ἐλειτούργησαν ὡς ὄργανα διευθύνσεως τῶν ἐργοστασίων.

Μετὰ ταῦτα ὅμως μὲ τὴν κρατικὴν πλέον ἐπιχείρησιν, ἡ ἀποστολὴ τῶν ἐπιτροπῶν τούτων, αἱ ὁποῖαι διετηρήθησαν δυνάμει τῶν ἄρθρων 156 καὶ 167 τοῦ Κώδικος Ἐργασίας τοῦ 1922, περιωρίσθη εἰς τὴν ἐπιβίωσιν τῆς βελτιώσεως τῶν ὅρων ἐργασίας, τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας καὶ τῆς λειτουργίας τοῦ συστήματος κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως.

Γαλλία

Αἱ πρῶται γνωσταὶ περιπτώσεις ἐπιτροπῶν ἐπιχειρήσεων ἀνάγονται εἰς τὸ ἔτος 1857 (2), ἤτοι πολὺ πρὶν ἢ ὁ νομοθέτης τοῦ 1890 θεσπίσῃ τὴν ἀντιπροσώπευσιν τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰς μεταλλουργικὰς ἐπιχειρήσεις διὰ τὰ ζητήματα τῆς ἀσφαλείας των κατὰ τὴν διαρκειαν τῆς ἐργασίας των. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν μόνον μετὰ τὸν πρῶτον παγκόσμιον πόλεμον ἐτέθη ἐπὶ τάπητος τὸ ζήτημα τῆς συμμετοχῆς τῶν ἐργαζομένων εἰς

1) Βλ. *G. Watkins - P. Dodd*, ἔ.ἀ. σελ. 676. *K. Fossati*, New Deal, Padova 1937, σελ. 126. Οἱ Ἀμερικανοὶ ἐργοδόται κατεπολέμησαν τὰ συνδικάτα διὰ τοῦ λεγομένου «iron shoe», δηλαδὴ διὰ προσλήψεως ἐργατῶν μὴ ἐγγεγραμμένων εἰς τὸ σωματεῖον, ἀκόμη δὲ διὰ τοῦ ὀνομασθέντος «yellow dog contract» τὸ ὁποῖον ἀπηγόρευεν εἰς τὸν ἐργαζόμενον νὰ ἐγγραφῇ εἰς οἱονδήποτε σωματεῖον (ἀνιθέσεις, ἡ ὁποία ἐχαρακτηρίσθη παρόνομος τὸ 1932).

2) *H. Dubreuil*, Employeurs et salariés en France, Paris, 1934, σελ. 120.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΩΝ

Έκτασις έξουσιοδοτήσεως Υπουργών κατά Ν. 28|1944

Εύρύτης έξουσιοδοτήσεως Ν. 28|1944.— Καθορισμός κατά χρήσιν αύτής, έπί τή βάσει γενικών καί άντικειμενικών κριτηρίων, έκτάκτων άποδοχών δι' έορτάς.— Κύρος διατάξεως ύπουργικής άποφάσεως σχετικής πρός παροχήν έκτάκτων άποδοχών είς συντάκτας ήμερησίων έφημερίδων.

Άντικειμένου έρεύνης τής κατωτέρω άποφάσεως τής Όλομελείας τού Συμβουλίου τής Έπικρατείας είναι, άν νομίμως, κατά χρήσιν τής έκ τού Ν. 28|1944 πρός καθορισμόν μισθών καί ήμερομισθίων τών έν συμβάσει ίδιωτικού δικαίου τελούντων έξουσιοδοτήσεως τών Υπουργών Οίκονομικών καί Έργασίας έξεδόθη ή ύπ' άριθ. 68500|1950 άπόφασις «περί χορηγήσεως είς τούς μισθωτούς τής χώρας έκτάκτου χρηματικής παροχής, έπ' εύκαιρία τών έορτών τών Χριστουγέννων 1950 καί Νέου Έτους 1951» (ΕΕΔ 10, 44) καί είς καταφατικήν περίπτωσιν, άν είδικώς ή διάταξις τού άρθρου 7 αύτής, κατά τήν όποίαν, κατά παρέκκλισιν τής γενικής ρυθμίσεως περί ύπολογισμού τής παροχής αύτής βάσει τών κατωτάτων όρίων τών συλλογικών συμβάσεων έργασίας, αύτη θέλει καταβληθή είς τούς συντάκτας τών ήμερησίων έφημερίδων, ύπολογιζομένη έπί τή βάσει τών κατοβαλ-

τήν διεύθυνσιν τών έπιχειρήσεων, χωρίς δμως ή σχετική συζήτησις καί διαμάχη νά συγκινήση τόν νομοθέτην. Μόλις διά τού νόμου τής 24 Ίουνίου 1936 έθεσπίσθη ή έκπροσώπησις τών έργαζομένων (délégués ouvriers) είς κάθε έπιχείρησιν άριθμούσαν άνω τών δέκα μισθωτών μέ άρμοδιότητα νά συζητή μέ τήν διεύθυνσιν διαμαρτυρίας έργαζομένων άναγομένας είς τήν έφαρμογήν τών έργατικών διατάξεων (μισθός, ύγιεινή, άσφάλεια).

Ό κατοχικός «Χάρτης Έργασίας» τού 1941 έπέβαλε τήν σύστασιν «μικτών κοινωνικών έπιτροπών» (comités sociaux) κατά έπιχείρησιν, έπιδιώκων νά άποκαταστήση δι' αύτών τάς καταργηθείσας τότε συνδικαλιστικάς όργανώσεις. Καί είναι μέν βέβαιον, ότι τοιαύται έπιτροπαί ίδρύθησαν είς μεγάλον άριθμόν, άλλ' είναι έξ ίσου βεβαία ή άποτυχία των έν τή πράξει, τής θράσεως των περιορισθείσης είς τήν δημιουργίαν προμηθευτικών συνεταιρισμών διά τούς έργαζομένους.

Ήδη άπό τού Σεπτεμβρίου 1944 ή κυβέρνησις τού στρατηγού de Gaulle άπεφάσιζε τήν ίδρυσιν μικτών έπιτροπών είς τάς μεγάλας έπιχειρήσεις προοριζομένων νά συνεργάζωνται συμβουλευτικώς μέ άντιπροσώπους τής έπιχειρήσεως είς τήν διεύθυνσιν αύτής. Μετά τήν άπελευθέρωσιν ή νομοθετική ρύθμισις τού προβλήματος έπραγματοποιήθη διά τού νόμου τής 22 Φεβρουαρίου 1945, τροποποιηθέντος είτα διά τού νόμου τής 16 Μαΐου 1946, ένώ έκ παραλλήλου διά τού νόμου τής 16 Άπριλίου 1946 άναδιωργανώθη καί ό θεσμός τών έργατικών έκπροσώπων τού 1936. Ούτω λειτουργούν έκτοτε είς τήν Γαλλίαν άπειροι έπιτροπαί έπιχειρήσεων, αί όποίαι κατά νόμον έπί μέν τού λεγομένου κοινωνικού πεδίου (όροι έργασίας, έφαρμογή έργατικής νομοθεσίας καί συλλογικών συμβάσεων) συνεργάζονται πλήρως μέ τήν διοίκησιν τής έπιχειρήσεως έπί δέ τού οίκονομικού πεδίου (διεύθυνσις τής έπιχειρήσεως) έχουν συμβουλευτικήν άρμοδιότητα.

Τό άνωτέρω οκιαγράφημα τής διεθνούς έξελίξεως δίδει, νομίζω, μίαν μικράν είκόνα τής άναπτύξεως τού νέου θεσμού καί τής γενικής σχεδόν έδραιώσεώς του είς τά μεγάλα κράτη τής Δύσεως. Θέλω δέ άκόμη νά έλπίζω, ότι ή άναγγελθείσα προσεχής διεθνής συζήτησις θά όφυπνίση τέλος τούς άρμοδίους, ώστε νά άντιληφθούν τήν νέαν κοινωνικήν πραγματικότητα. Θά τούς είναι δέ χρήσιμον νά πληροφορηθούν, ότι βιομηχανική διάσκεψις, συγκληθείσα είς Ήνωμένας Πολιτείας τής Άμερικής όλίγον μετά τόν πρώτον παγκόσμιον πόλεμον, κατέληξεν είς τά έξής συμπεράσματα:

«Ό καλλίτερος τρόπος νά ένισχυθή ή έπιχείρησις μέ άγαθάς σχέσεις μεταξύ έργοδοτών καί έργαζομένων είναι ή μεθοδική όργάνωσις τών σχέσεων τούτων. Ή όργάνωσις αύτη θά πρέπει νά άρχίση έντός αύτής ταύτης τής έπιχειρήσεως. Θά πρέπει νά άποβλέπη είς τό νά δημιουργήση ένότητα συμφερόντων, καθώς έπίσης καί νά περιορίση τά αίτια τών προστριβών καί νά έξασφαλίση είς τά δύο μέρη, χάριν είς τήν μεθοδικήν συνεργασίαν τών έργοδοτών καί τών μισθωτών τό πλεονεκτήματα τά άπορρέοντα έκ τών σχέσεων άνθρώπου πρός άνθρωπον, αί όποίαι ύφίστανται μεταξύ των, όταν ή βιομηχανία ήτο μικροτέρα..... Τό άνθρώπινον στοιχείον είναι ό κύριος παράγων τής βιομηχανίας.....» (*).

(*) *Pg. Bayart*, Comités d'entreprises 2e ed. σελ. 33.

λομένων εἰς τούτους παρ' ἑκάστου ἐργοδότου ἀποδοχῶν.

Ταῦτα τίθενται ὑπὸ τὴν ἔννοιαν, ὅτι ἡ παροχὴ αὕτη θὰ ὑπολογισθῇ ἐπὶ τῶν πραγματι καταβαλλομένων εἰς τοὺς συντάκτας τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων ἀποδοχῶν, ἀδιαφόρως ἂν αὗται εἶναι ἀνώτεραι τῶν κατωτάτων ὁρίων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Καὶ' ἀρχήν, ἂν ἤθελε θεωρηθῇ ὀρθὴ ἡ νομολογιακὴ ἄποψις ὅτι δὲν συγχωρεῖται ἡ δι' ἀτομικῆς συμβάσεως ὑπέρβασις τῶν νομίμων ὁρίων ἀποδοχῶν, τῶν τεθειμένων ὑπὸ τῶν κατὰ Ν. 28|1944 ἐκδιδομένων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων (περὶ οὗ ζητήματος βλέπε κατωτέρω σελ. 919), θὰ ἔπρεπε κατὰ τὸ σημεῖον τοῦτο, νὰ θεωρηθῇ ἡ ὑπουργικὴ αὕτη ἀπόφασις ἄκυρος, ὡς ἐκφεύγουσα τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ν. 28|1944.

Ἀλλὰ δὲν ἐτέθη ἐν προκειμένῳ - καὶ ὀρθῶς - τοιοῦτο ζήτημα ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας καὶ διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεώς του υἱοθετεῖ, ὡς καὶ ἡ μεταγενεστέρα αὐτῆς ὑπ' ἀριθ. 1107|1951 ἀπόφασις τοῦ εἰσηγητοῦ **Δ. Σταυρόπουλος**, ΕΕΔ 10, 812), τὴν ἄποψιν, ὅτι εἰς τὴν εὐρεῖαν, κατὰ Ν. 28|1944, ἐξουσιοδότησιν τῶν Ὑπουργῶν κεῖται καὶ τὸ δικαίωμα αὐτῶν νὰ καθορίζουν ἑκάστοτε, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν, παροχὰς πρὸς τοὺς μισθωτούς.

Πράγματι, ἐφ' ὅσον ὁ Ν. 28|1944 παρέχει ἐξουσιοδότησιν νὰ καθορίζουν οἱ Ὑπουργοὶ τοὺς μισθοὺς καὶ τὰ ἡμερομίσθια, ὡς καὶ τὰς προσαυξήσεις κλπ., τοιαύτη δὲ εἶναι ἡ διὰ τὰς ἑορτὰς παροχή, δὲν δύναται νὰ γεννηθῇ ζήτημα ἐλλείψεως ἐξουσιοδοτήσεως αὐτῶν ὡς πρὸς τὸ ἐκτελεστὸν τούτου.

Περαιτέρω ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις, ἐρευνῶσα τὸ κῦρος τῆς προσβαλλομένης διατάξεως ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ἂν ἡ Διοίκησις ὑπερέβη τὰ ὅρια τῆς διακριτικῆς ἐξουσίας αὐτῆς (βλέπε σχετικῶς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 783 ἐπ. ἐνθα νομολογία) ἐν τῷ καθορισμῷ τῆς παροχῆς πρὸς τοὺς συντάκτας τῶν ἐφημερίδων, ἀποφαίνεται ἀρνητικῶς (πρβλ. καὶ Σ.Ε. 1107|1951 ἐνθ' ἀνωτ.).

Εὐκαιρίας ὁμως δοθείσης νομίζομεν, ὅτι πρέπει ὡς σχετικὸς ἐν προκειμένῳ, νὰ ὑπομνησθῇ καὶ ὁ Α.Ν. 896|1948 περὶ οἰκονομικῆς κατοχυρώσεως τῆς ἐλευθεροτυπίας καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων (ΕΕΔ 8, 261), κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ὁποίου πᾶσα αὔξησις ἐπὶ τῶν ὑφισταμένων ἡμερομισθίων τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰς ἡμερησίους ἀθηναϊκὰς τύπου παρέχεται μόνον κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἡ ἄνευ δὲ τοιαύτης ἀποφάσεως αὔξησις τῶν ἡμερομισθίων παρὰ τῶν δημοσιογραφικῶν ἐπιχειρήσεων θεωρεῖται παράνομος, συνεπαγομένη τὰς ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ προβλεπομένας κυρώσεις.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 815|51 Ὁλομ.

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Η. Γλυκοφρύδης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Φ. Βεγλερῆς, Ι. Γκίκας, Δ. Παντερμαλῆς, Α. Βαμβέτσος, Ν. Κοντογιάννης, Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου.

Ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Νόμου 28|1944 παρεχομένη εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ἐξουσιοδότησις, ὅπως, διὰ καινῶν ἀποφάσεων αὐτῶν, προβαίνωσιν εἰς τὸν καθορισμὸν τῶν ἐν εὐρείᾳ ἐννοίᾳ ἀποδοχῶν τῶν ἰδιωτικῶν ἐν γένει ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν, οὐσα λιαν εὐρεῖα, δὲν ἀποκλείει τὴν εὐχέρειαν, ὅπως διὰ καινῶν κανονιστικῶν ἀποφάσεων τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω Ὑπουργῶν καθορίζωνται, ἐπὶ τῇ βάσει γενικῶν καὶ ἀντικειμενικῶν κριτηρίων, δι' ἑκάστην κατηγορίαν ἐργαζομένων, καὶ αἱ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν εἰθισμέναι ἐκτακτοι ἀποδοχαὶ πρὸς τοὺς μισθωτοὺς τῆς Χώρας.

Ἐν προκειμένῳ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, καθορισσασα τὴν καταβλητέαν ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν εἰς τοὺς μισθωτοὺς αὐτῶν, τοὺς παρέχοντας ἐξηρτημένην ἐργασίαν καὶ συνδεομένους μετ' αὐτῶν διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀορίστου χρόνου, ἐκτακτον χρηματικὴν παροχήν, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων τοῦ ἔτους 1950 καὶ τοῦ νέου Ἔτους 1951, ἔθεσεν ἐν ἄρθρῳ 1 τὸν κανόνα, ὅτι οἱ περὶ ὧν πρόκειται μισθωτοὶ δικαιοῦνται ἐκτάκτου χρηματικῆς παροχῆς ἐξ ἑνὸς μηνιαίου μισθοῦ. Ἐν ἄρθρῳ 2ῳ ὡρίσθη, ὅτι ἡ παροχὴ αὕτη θέλει ὑπολογισθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ διοικητικῶν ἀποφάσεων ἢ ἀποφάσεων ἐκδοθεισῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 28|1944 καθωρισμένων μισθῶν ἢ ἡμερομισθίων, κατὰ τὸ εἰδικώτερον ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ διαλαμβανόμενα, εἰς ἃς δὲ περιπτώσεις κατὰ τὴν § 4, ἡ ἀμοιβὴ τῶν μισθωτῶν καθορίζεται δι' ἐλευθέρας συμφωνίας, ἐλλείψει εἰδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας κ.λ.π., διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 1 θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν διὰ τοὺς ἐκ τούτων ὑπαλλήλους ἡ ἀπὸ 12.8.1950 ἐθνικὴ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ὑπαλλήλων, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς ἀπὸ 4.11.1947 καὶ 1.12.1947 ἐθνικὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας ὑπαλλήλων καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 29488|1949 ἀπόφασιν τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν. Περαιτέρω ἡ αὐτὴ προσβαλλομένη ὑπουργικὴ ἀπόφασις ὡρισεν, ἐν ἄρθρῳ 7ῳ ὅτι ἡ περὶ ἧς πρόκειται ἔκτακτος χρηματικὴ παροχὴ θέλει καταβληθῇ καὶ εἰς τοὺς συντάκτας τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων, ἂν αἱ ἀποδοχαὶ καθορίζονται δι' ἐλευθέρας συμφωνίας, ὑπολογιζομένη ἐπὶ τῇ βάσει τῶν καταβαλλομένων εἰς τούτους παρ' ἑκάστου ἐργοδότου ἀποδοχῶν.

Ὁ τοιοῦτος, κατὰ παρέκκλισιν ἀπὸ τοῦ κανόνος τῆς παρ. 4 τοῦ ἄρθρου 2 τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως, καθορισμὸς διὰ τοῦ ἄρθρου 7 τῆς προσβαλλομένης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως τῆς εἰς τοὺς συντάκτας τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων καταβλητέας ἐκτάκτου χρηματικῆς παροχῆς δὲν ἐξέρχεται τῶν ὁρίων τῆς διοικητικῆς ἐξουσίας, ἥτις ἐχορηγήθη εἰς τὴν Διοίκησιν διὰ τῆς περὶ ἧς πρόκειται εὐρείας διατυπώσεως διατάξεως τοῦ νόμου 28|1944, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν α) τῆς ἰδιομορφίας τῆς ἐργασίας τῆς παρεχομένης ὑπὸ τῶν συντακτῶν τῶν ἐφημερίδων πρὸς τοὺς ἐργοδότας αὐτῶν καὶ β) τοῦ ἐξαιρετικοῦ τρόπου καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν περὶ ὧν πρόκει-

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΔΙΑΚΡΙΣΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΠΟ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΣ

Καθορισμὸς ὡρισμένου χρόνου συμβάσεως πρὸς καταστρατήγησιν τοῦ Νόμου

Θεώρησις ὡς συμβάσεως ἀορίστου διαρκείας καὶ ἐκείνης ὡρισμένου χρόνου, καθορισθέντος πρὸς καταστρατήγησιν τῶν περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας Νόμων.— Ὑπόχρεως πρὸς ἀπόδειξιν ὁ μισθωτός.— Κριτήρια διακρίσεως ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ἀπὸ ἐμπορικοῦ ἀντιπροσώπου.— Ἀποζημίωσις Ν. 2112.— Πότε μόνον ὀφείλεται τὸ 1)4 αὐτῆς.— Μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου.— Δικαίωμα ἐργοδότου εἰς συμψηφισμὸν ἀντεπαιτήσεως αὐτοῦ πρὸς ἀποζημίωσιν Ν. 2112.

Ἡ διάκρισις τῆς συμβάσεως ὡς τοιαύτης συμβάσεως ἐργασίας ἢ ἐμπορικῆς ἀντιπροσωπείας, εἰς τὴν ὁποίαν χωρεῖ ἐν προκειμένῳ τὸ Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀποφάσεώς του, εἶναι ἀναγκαία διὰ τὴν ἐφαρμογὴν ἢ μὴ τῶν ἐργατικῶν νόμων εἰς τοὺς ὑπαίους καὶ ὁ Ν. 2112|1920, ἐφαρμοζόμενος ἐν προκειμένῳ.

Τὸ Πρωτοδικεῖον, ἐκτιμῶν τὸ σύνολον τῶν πραγματικῶν στοιχείων τῆς συγκεκριμένης συμβάσεως, ἀσχέτως τοῦ χαρακτηρισμοῦ, τὸν ὁποῖον προσέδωσαν οἱ συμβαλλόμενοι, ἀποφαίνεται ἐν προκειμένῳ, ὅτι μεταξὺ τῶν διαδίκων ὑπῆρξε σύμβασις ἐργασίας (περὶ τῆς διακρίσεως τοῦ ἐμπορικοῦ ἀντιπροσώπου ἀπὸ τοῦ μισθωτοῦ βλέπε μελέτην *Α. Χατζηδάκη*, ΕΕΔ 5, 489).

Χρησιμοποιεῖ τὸ παραδεδεγμένον ὑπὸ τῆς νομοθεσίας, τῆς ἐπιστήμης καὶ πράξεως καὶ ἀποφασιστικὸν διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν μιᾶς συμβάσεως ὡς τοιαύτης ἐργασίας κριτήριον τῆς νομικῆς ἢ προσωπικῆς ἐξαρτήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τοῦ ἐργοδότου του (βλέπε ἄρθρ. 6 Ν. 765|1943 περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ὅρου «μισθωτός», διατηρηθέντος ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὴν διὰ τοῦ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 καταργήσιν λοιπῶν διατάξεων αὐτοῦ. *Κ. Κευκάν*, Ἐνοχ. Δίκαιον, Εἰδικὸν Μέρος, τόμος Α', σελ. 211, *Π. Ζέπον*, Ἐνοχ. Δίκαιον, Β' Μέρος Εἰδικόν, Τεῦχος δον σελ. 823, *Γ. Σιμωνέτον*, Δώδεκα Μελέται Ἀστικοῦ καὶ Ἐργατικοῦ Δικαίου, σελ. 176, *Ι. Καποδίστριον*, Ἡ σχέσις ἐργασίας, ΕΕΔ 3, 67, Α.Π. 395|1946, εἰσηγητὴς *Α. Θεοφίλου*, ΕΕΔ 6, 39, Α.Π. 149|1948, εἰσηγητὴς *Α. Θεοφίλου* 7, 391, Α.Π. 478|1948, εἰσηγητὴς *Α. Θεοφίλου*, ΕΕΔ 7, 892, Α.Π. 565|1949, εἰσηγητὴς *Α. Κωτούλας*, ΕΕΔ 9, 105, Α.Π. 578|1949, εἰσηγητὴς *Δ. Χομάτος*, ΕΕΔ 9, 160, Α.Π. 550|1949, εἰσηγητὴς *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 9, 220, τῆς τελευταίας ταύτης προσθετούσης καὶ τὸ στοιχεῖον τῆς οἰκονομικῆς ἐξαρτήσεως).

Σχετικαὶ εἰδικῶς πρὸς τὴν διακρισιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπὸ τῆς ἐμπορικῆς ἀντιπροσωπείας εἶναι καὶ αἱ Πρωτοδικείων Ἀθηνῶν 8836|1944 (εἰσηγητὴς *Ε. Καζαμπάκας*, ΕΕΔ 3, 534), 6714|1949 (εἰσηγητὴς *Α. Ποσοχήρου*, ΕΕΔ 9, 14, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Ἡ Α.Π. 149|1948 (ἔνθ' ἀνωτ.), ἐπιλαμβανομένη τῆς ἐρεύνης ἂν εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν ὑπῆρξε σύμβασις ἐργασίας ἢ ἐμπορικὴ ἀντιπροσωπεία, ἀπεφάνθη ὅτι δὲν εἶναι σύμβασις ἐργασίας ἐκείνη, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁ ἀντισυμβαλλόμενος ἀναλαμβάνει, ὅπως δι' ἴδιον λογαριασμὸν καὶ ἐπὶ ἰδίᾳ εὐθύνῃ πωλῇ τὰ προϊόντα ἐπιχειρήσεως τοῦ ἀντισυμβαλλομένου, ἅτινα παρ' αὐτοῦ ἀγοράζει, διαθέτων πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἰδίους ὑπαλλήλους, μεταφορικὰ μέσα καὶ ἐγκαταστάσεις ἀποθηκεύσεως, αὐτὸς αὐτὸς ὁρίζων τὸν τρόπον ἐργασίας του, κατ' ἀπόλυτον κρίσιν, ἀσκῶν οὕτω ἰδίαν ἐπιχείρησιν (πρβλ. σύμφωνον καὶ Ἰταλικοῦ Ἀκυρωτικοῦ 12 Ἀπριλίου 1938, Δικαστικὴ Ἐφ. σελ. 47, *Vivante*, Ἰδιωτικὸν Ἀσφαλιστικὸν Δίκαιον, μετάφρ. *Χ. Ἀγαλλοπούλου*, Τεῦχος Α' σελ. 155), *Lyon - Caen et Renault*, Σύστημα Ἐμπορ. Δικ. Τόμος 3 § 520).

Περαιτέρω, ἀφοῦ τὸ Πρωτοδικεῖον ἐν προκειμένῳ ἐκτιμῷ τὴν σύμβασιν ὡς τοιαύτην ἐργασίας, ἐρευνᾷ, ἂν αἱ ἐπανειλημμένως ἐν προκειμένῳ καὶ διαδοχικαὶ συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου ἐγένοντο πρὸς καταστρατήγησιν τοῦ Ν. 2112 (ἄρθρ. 8), ὁπότε ἔχει πλήρη ἐφαρμογὴν ὁ Νόμος οὗτος.

Ἡ ρήτρα ὅτι ὁ ἐργοδότης δύναται νὰ λύῃ ὁποτεδήποτε καὶ ἄνευ καταγγελίας τὴν σύμβασιν ὡρισμένου χρόνου, ὡς ἐν προκειμένῳ, καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ἀποδίδει ἰδιαιτέραν σημασίαν ἡ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, δέχεται, ὅτι καθιστᾷ τὴν σύμβασιν ἀορίστου χρόνου (οὕτω καὶ ἡ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3985|1951, εἰσηγητὴς *Β. Φαρμακίδης*, ΕΕΔ 10, 786, ἐφ' ἧς βλέπε *Κ. Δημάκη*, Συμβάσεις ἀ-

---

ται μισθωτῶν. Οὐδ' ὑφίσταται ἐν τῷ φακέλλῳ στοιχεῖον τι, ἐφ' οὗ θὰ ἠδύνατο νὰ στηριχθῇ ἡ ἄποψις τῆς παραβιάσεως ἐκ μέρους τῆς Διοικήσεως τῶν ὁρίων τῆς διακριτικῆς ἐξουσίας, τῆς χορηγηθείσης αὐτῇ διὰ τῆς μνηθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 28|1944. Εἶναι δὲ χαρακτηριστικόν, ὅτι ἡ περὶ ἧς πρόκειται ὑπουργικὴ ἀπόφασις, λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν στοιχεῖα ἀντικειμενικά, ἀναγόμενα εἰς ὡρισμένας ἄλλας κατηγορίας μισθωτῶν, προέβλεψε καὶ διὰ τὰς κατηγορίας ταύτας εἰδικὸν καθορισμὸν τῆς περὶ ἧς πρόκειται ἐκτάκτου χρηματικῆς παροχῆς (ἄρθρον 4 παρ. 3, 6 παρ. 1, 2, 3, ἄρθρ. 8, 9 παρ. 1, 2, 3, ἄρθρ. 11), οὕτως ὥστε ἡ ὡς πρὸς τοὺς συντάκτας τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων εἰδικὴ ἐν αὐτῇ πρόβλεψις δὲν ἐμφανίζεται ὡς μεμονωμένη ἀπὸ τοῦ κανόνος ἐξαιρεσις.

ορίστου καὶ ὡρισμένου χρόνου. ΕΕΔ 10, 777 ἐπ.).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6503|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Β. Φαρμακίδης**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Κεσκινᾶς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Τζάνης, Π. Παπαπαύλος

Ἡ σύμβασις ἐργασίας εἶναι ἀορίστου χρόνου καὶ ὅταν συνεφωνήθη μὲν ἐν τῇ συμβάσει ὡρισμένος χρόνος, ἀλλ' ὁ καθορισμὸς δὲν δικαιολογεῖται ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς καὶ ἐτέθη σκοπίμως πρὸς καταστρατήγησιν τῶν περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας νόμων (ἄρθρον 7 νόμου 2112|1920, ὅτε ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ συμφωνία τοῦ ὡρισμένου χρόνου εἶναι ἄκυρος, ὡς εἰκονική, γενομένη πρὸς καταστρατήγησιν τοῦ νόμου καὶ ὀφείλει ὁ ἐπικαλούμενος τοῦτο νὰ προβῇ εἰς ἀπόδειξιν τοῦ ἐν λόγῳ ἰσχυρισμοῦ του (*Ι. Καποδίστρια*, Ἑρμηνεία Ἐργατικοῦ Δικαίου § 74, ἀριθ. 5).

Τὸ ζήτημα τῆς κρίσεως περὶ ὑπάρξεως ἢ μὴ σκοποῦ τῶν συμβαλλομένων πρὸς καταστρατήγησιν τοῦ νόμου καὶ περὶ δεδικαιολογημένου ἢ μὴ τοῦ καθορισμοῦ τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς δὲν εἶναι νομικόν, ἀλλὰ πραγματικόν (*Ι. Καποδίστρια*, αὐτόθι, σελὶς 89).

Κατὰ τὴν κρατήσασαν ἐν τῇ ἐπιστήμῃ καὶ τῇ νομολογίᾳ γνώμην (*Ἀνστασιάδου*, Ἐμπορικὸν Δίκαιον, τόμος Α' § 194, *Κρομιδᾶ*, Ἐμπορικὸν Δίκαιον § 962, Α.Π. 171|1939 ΕΕΝ ΣΤ' σ. 421, Α.Π. 55|1945. ΕΕΝ ΙΒ' σελ. 314) τὸ κριτήριον τῆς διαφορᾶς μεταξὺ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου καὶ ἐμπορικοῦ ἀντιπροσώπου δέον ν' ἀναζητῆται οὐχὶ εἰς τὸν παρὰ τῶν συμβαλλομένων διδόμενον ἑκάστοτε καὶ τὴν σύμβασίν των χαρακτηρισμὸν καὶ τὰς ἐν αὐτῇ ἐκφράσεις των (*Regelsberger* - Πράτσικα, Γενικαὶ Ἀρχαὶ § 177), ἀλλ' εἰς τὰς ἐκ τοῦ συνόλου τῆς συμβάσεως προκυπτούσας νομικὰς σχέσεις, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ ἐμπορικὸς ἀντιπρόσωπος ἐνεργεῖ μὲν ἐν ὀνόματι ὡρισμένου ἐμπορικοῦ οἴκου, παρὰ τοῦ ὁποίου εἶναι ἐπιφορτισμένος καὶ μάλιστα εἰς ἐκτέλεσιν σειρᾶς πράξεων ἄνευ ἀνάγκης ἀποστολῆς ἐκ μέρους τοῦ οἴκου εἰδικῶν ἑκάστοτε διαταγῶν, ἐνῷ ὁ ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος τελεῖ ἐν σχέσει συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας ἐναντι τοῦ ἐργοδότου του.

Ἐβεβαιώθησαν, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου, τὰ κάτωθι: Τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1937, κατόπιν συμβάσεως ἐργασίας, συναφθείσης ἐν Ἀγρινίῳ μεταξὺ τοῦ ἐκκαλοῦντος καὶ τῆς τέως Α.Ε.Τ.Ε., ἣν δυνάμει τοῦ Νομ. Διατάγματος 1049|1949 περὶ ὀργανώσεως τῶν τηλεπικοινωνιῶν τῆς Ἑλλάδος διεδέχθη ἡ ἐφεσίβλητος, προσελήφθη ὁ ἐκκαλῶν, τόποις μὲν ὡς ἐμπορικὸς ἀντιπρόσωπος αὐτῆς τοῦ αὐτόθι πρακτορείου της, πράγματι ὅμως ὡς ὑπάλληλος ταύτης, τοῦτέστι ὡς διευθυντὴς τοῦ ἐν Ἀγρινίῳ πρακτορείου της, τελῶν μεταξὺ ταύτης ἐν συμβάσει ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἀντὶ τῆς καθορισθείσης μισθοδοσίας του, ὅτι ἡ ρηθεῖσα σύμβασις φέρεται μὲν ὡς ὡρισμένου χρόνου (τριμήνου διαρκείας), ἥτις ἔκτοτε συνεχῶς καὶ μέχρι καὶ τῇ 27 Ἀπριλίου 1950 διαρκῶς ἀνενεοῦτο, πανομοιότυπος τῆς ὁποίας εἶναι ἡ προσαγομένη ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1947 σύμβασις, καταρτισθεῖσα μεταξὺ τοῦ ἐκκαλοῦντος καὶ τῆς τέως Α.Ε.Τ.Ε., πλὴν ὁ καθορισμὸς ταύτης, ὡς τοιαύτης δὲν δικαιολογεῖται ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς, ἀλλ' ἐγένετο ἐπὶ σκοπῷ καταστρατηγήσεως τῶν νόμων περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὅπερ συνάγεται, πλὴν τῶν ἄλλων, τὸ μὲν ἐκ τῆς τεθείσης ῥήτρας, καθ' ἣν ὁ ἐργοδότης δύναται νὰ λύῃ ὁποτεδήποτε καὶ ἄνευ ἐμπροθέσμου καταγγελίας τὴν σύμβασιν, τὸ δὲ ἐκ τοῦ ὅτι ἡ ὡς ἄνω τοῦτος ὡρισμένου, βραχέος χρόνου, σύμβασις, ἀνενεοῦτο ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν καὶ ἄνευ ἀποχρώντος λόγου ἐφ' ὡρισμένον χρόνον. Τὸ ὅτι ἐπίσης ὁ ἐκκαλῶν δὲν ἦτο πράγματι ἐμπορικὸς ἀντιπρόσωπος αὐτῆς, ὡς ἐν τῇ ἀνωτέρω συμβάσει τιτλοφορεῖται, ἀλλ' ὑπάλληλος ταύτης, τελῶν ἐν συμβάσει ἐξηρτημένης ἐργασίας μετ' αὐτῆς, προκύπτει ὄχι μόνον ἐκ τῶν σαφῶν καὶ μετὰ λόγου γνώσεως καταθέσεων τῶν μαρτύρων, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν προσαγομένων ἐγγράφων, ἰδίᾳ δὲ ἐκ τοῦ ἐν Πάτραις ἐκδοθέντος ὑπ' ἀριθ. 107|9.11.1949 τοιούτου, δι' οὗ ἡ τέως Α.Ε.Τ.Ε. γνωρίζει εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα, ὅτι τῷ ἀποστέλλει κατάστασιν ὑπερωριῶν καὶ ἐξαιρεσίμων ἡμερῶν ἀπὸ 1-23 Ὀκτωβρίου 1949, ἂς, ἐὰν ὁ ρηθεὶς ἔφερε τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐμπορικοῦ ἀντιπροσώπου, δὲν θὰ ἐδικαιολογεῖτο νὰ λάβῃ διότι ὁ ἐμπορικὸς ἀντιπρόσωπος, μὴ ὢν ὑπάλληλος καὶ ἀσκῶν ἰδίαν πρωτοβουλίαν, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει ἐκτεθέντα, δὲν ἀμείβεται, καὶ δὴ ἰδιαιτέρως δι' ὑπερωριακὴν ἐργασίαν του καὶ τοιαύτην τῶν Κυριακῶν καὶ ἐξαιρετέων ἑορτῶν. Τούτων δοθέντων, ἐσφαλμένως ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐκτιμήσασα τὰ πραγματικὰ περιστατικά, ἐδέχθη, ὅτι ἐν προκειμένῳ δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὁ ἐκκαλῶν ὡς ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, ἀλλ' ὡς ἐμπορικὸς ἀντιπρόσωπος καὶ ὅτι ὡς ἐκ τούτου δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπ' αὐτοῦ ὁ νόμος 2112|1920, ἀπορρίψασα κατὰ τὴν ταύτου ὡς μὴ βάσιμον τὴν κρινομένην ἀγωγὴν καὶ δέον ὅπως ἐξαφανισθῇ αὕτη καθ' ὅλας αὐτῆς τὰς διατάξεις, δεκτοῦ γινομένου ὡς βασίμου τοῦ μοναδικοῦ τῆς κρινομένης ἐφέσεως λόγου.

Ἐν τῇ κρινομένῃ ἀγωγῇ ἐκτίθεται, ὅτι ὁ ἐκκαλῶν τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1937 προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Α.Ε.Τ.Ε. ὡς διευθυντὴς τοῦ ἐν Ἀγρινίῳ πρακτορείου της, μέχρι καὶ τῆς 27 Ἀπριλίου 1950, ὅτε ἡ ἐφεσίβλητος, ἥτις διεδέχθη τὴν ρηθεῖσαν ἑταιρίαν (Ν.Δ. 1049|1949) κατήγγειλε τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ὅτι ἡ καθ' ὡρισμένον χρόνον σύμβασις ἐργασίας ἐγένετο πρὸς καταστρατήγησιν τοῦ νόμου, ὅτι, ἀτάκτου οὔσης τῆς καταγγελίας, ἅτε μὴ γενομένης ἐντὸς τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζομένου χρόνου, δικαιοῦται οὗτος τῆς κατὰ νόμον ἀποζημιώσεως, δι' ὃ καὶ αἰτεῖται, ὅπως τῷ καταβληθῇ αὕτη, συνισταμένη τὸ μὲν εἰς τοὺς μισθοὺς τῶν ἐννέα μηνῶν, τὸ δὲ καὶ εἰς τὸ 1|4 τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 4558 ἀποζημιώσεώς του. Οὕτως ὅθεν ἐχούσα αὕτη βάσιμος νόμῳ τυγ-

ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Κύρος ατομικών συμβάσεων περί καθορισμού μισθού ύπερ τα νόμιμα όρια

Υποχρέωσις αναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως εργασίας με τα νόμιμα της υπ' αριθ. 51560|1948 υπουργικής αποφάσεως στοιχεία.— Συνέπειαι παραλείψεως στοιχείου ή άκυρότης καταγγελίας.— Παράλειψις στοιχείου οικογενειακών βαρών μισθωτού. Υποχρεως εις απόδειξιν κύρους καταγγελίας συμβάσεως εργασίας ο καταγγείλας εργοδότης.— Άκυρότης ατομικής συμβάσεως περί μισθού ύπερ τα νόμιμα όρια.— Μη επιβολή όρκου περί μη νομίμου ισχυρισμού.

Ὁ πρόσφατος Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικών Ἀσφαλίσεων» (ΕΕΔ 10, 687 επ.), διά τού ὁποίου ἡ ἀσφάλισις κατά τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας ὑπῆχθη εἰς τὸ Ἵδρυμα τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, δέν ἐπέφερε μεταβολήν εἰς τὸν τρόπον καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Διά τοῦ ἄρθρου 60 αὐτοῦ ἀπό τῆς ἰσχύος του κατηργήθη ὁ Α.Ν. 118|1945 «περί ἀσφαλίσεως κατά τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, πλὴν τοῦ ἄρθρου 9 καὶ τῶν μὴ ἀσφαλιστικοῦ περιεχομένου διατάξεων τούτου, καταργουμένης συγχρόνως καὶ πάσης διατάξεως τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας, ἀντιτιθεμένης εἰς τὸν νόμον τοῦτον.

Ὡς γνωστόν, τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945 ρυθμίζει τὰ τοῦ τρόπου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τῶν μισθωτῶν, ἐπὶ ποινῇ, ἄλλως, ἀκυρότητος αὐτῆς.

Διατηρεῖται, ἑπομένως, ἐν ἰσχύϊ καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 51500|1948 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 8, 122), ἡ ὁποία, ἐκδοθεῖσα κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἄρθρ. 9 § 3 Ν. 118|1945, ἐπέχει ἰσχὺν νόμου.

Κατὰ τὴν ἐν λόγῳ ὑπουργικὴν ἀπόφασιν εἰς τὴν πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας (ἤδη Ἵδρυ-

---

χάνει, ὡς πρὸς τὸ πρῶτον αἴτημα αὐτῆς, ἐρειδομένη εἰς τὰ ἄρθρα 1 καὶ 3 τοῦ ν. 2112|1920, ὡς οὗτος τροποποιηθεὶς ἰσχύει νῦν, καὶ μὴ νόμιμος καὶ ἀπορριπτέα ὡς πρὸς τὸ δεύτερον τοιοῦτον. Πράγματι ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν τοῦ 1|4 τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἀπολυομένου ὑπαλλήλου ἐπιβάλλεται κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νόμου 4558 μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἐμπροθέσμου καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ἐνῷ ἡ ὑποχρέωσις πρὸς καταβολὴν τοῦ συνόλου τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ θεσπίζεται διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 2112|1920 μόνον ἐν τῇ περιπτώσει τῆς ἀτάκτου ἢ ἐλλείψεως καταγγελίας. Αἱ δύο ἀθεν αὗται ὑποχρεώσεις τοῦ ἐργοδότου οὐδέποτε δύνανται νὰ συνυπάρξωσι, ἀλλὰ συντρέχει πάντοτε ἡ ἑτέρα τούτων, ἀναλόγως τῆς στάσεως τοῦ ἐργοδότου. Ἐν προκειμένῳ ἀθεν, προκειμένης ἀτάκτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐφ' ὅσον αὕτη ἔλαβε χώραν πρὸ 34 ἡμερῶν καὶ οὐχὶ τῶν ἐννέα μηνῶν, ὡς ὤφειλε ἡ ἐφεσιβλητος νὰ πράξῃ, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἀφοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ νόμου 2112|1920 ἡ μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, ὁπωσδήποτε ἐπερχομένη, οὐδαμῶς ἐπηρεάζει τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὑπὲρ τοῦ ὑπαλλήλου διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου, ὀφείλεται καὶ ἀπορριπτέα τὰ ἐναντία (*Ι. Καποδίστρια*, Ἑρμηνεία Ἐργατικοῦ Δικαίου § 427, σελ. 424, Ἐφετ. Ἀθηνῶν 657|1934, ΕΕΝ α' σελ. 481, Ἐφετ. Ναυπλίου 251|1936, ΕΕΝ δ' σ. 30).

Βεβαιωθέντος ὅτι ὁ ἐκκαλῶν προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Α.Ε.Τ.Ε. τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1937 καὶ καταγγέλθη ἡ σύμβασις ἐργασίας τὴν 27 Ἀπριλίου 1950 συνάγεται, ὅτι κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταγγελίας ταύτης ἐκέκτητο ὑπηρεσίαν 13 ἐτῶν καὶ ἓξ μηνῶν καὶ ἔδει, ὅπως κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ νόμου 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ νόμου 4558|1930 καὶ ἄρθρον 7 τοῦ Α.Ν. τῆς 19|19 Νοεμβρίου 1935 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐργατικῶν τινῶν νόμων» ἡ σύμβασις ἐργασίας καταγγελθῇ πρὸ ἐννέα μηνῶν. Μὴ καταγγελθείσης ὅθεν ἐμπροθέσμως τῆς συμβάσεως ἐργασίας θεωρεῖται ὅτι ἀτάκτως κατηγγέλθη αὕτη καὶ δικαιοῦται ὡς ἀποζημίωσιν τοῦ τοὺς μισθοὺς τῶν ἐννέα μηνῶν, ἤτοι δραχμὰς 8.100.000, ἀφοῦ, καθ' ἃ ἐβεβαιώθη, ἡ μισθοδοσία του ἀνήρχετο εἰς δραχμὰς 900.000 μηνιαίως. Ἔδει ὅθεν νὰ γίνῃ ἐν μέρει δεκτὴ ἡ κρινομένη ἀγωγὴ διὰ τὸ ἀνωτέρω ποσὸν καὶ ὡς κατ' οὐσίαν βάσιμος. Ἐφ' ὅσον ὅμως ὁ ἐκκαλῶν ρητῶς συνομολογεῖ διὰ τῶν προτάσεών του, ὅτι ἔλαβε παρὰ τῆς ἐφεσιβλήτου, κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταγγελίας τῆς προκειμένης συμβάσεως ἐργασίας, δραχ. 8.751.835 ἐναντι τῆς ἀποζημιώσεώς του, ὅπερ ποσὸν ἡ ἐφεσιβλητος πρωτοδίκως καὶ κατ' ἔφεσιν ἤδη νομίμως προτείνει πρὸς συμψηφισμόν, δοθέντος ὅτι ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἀτάκτως καταγγείλαντος τὴν σύμβασιν ἐργασίας δὲν εἶναι μισθὸς τοῦ ὑπολοίπου χρόνου μέχρι λύσεως τῆς συμβάσεως, οὔτε διαφέρον περιωρισμένον κατὰ ποσὸν ἐκ τοῦ νόμου, ἀλλὰ ποινὴ ἐπιβαλλομένη εἰς τὸν παραβαίνοντα τὴν νόμιμον αὐτοῦ ὑποχρέωσιν ἐργοδότην καὶ κατ' ἀκολουθίαν εἶναι ἐπιδεκτικὴ συμψηφισμοῦ αὕτη (*Ι. Καποδίστρια*, Ἑρμηνεία Ἐργατικοῦ Δικαίου § 136, ἀριθ. 9, Ἐφετ. Ἀθηνῶν 266|1935, Θέμις ΜΣΤ' σ. 889, Ἐφετ. Ἀθηνῶν 120|1936, Θέμις ΜΗ' σ. 31), δέον ὅπως συμψηφισθῇ τὸ ποσὸν τοῦτο πρὸς τὸ τοιοῦτον τῆς αἰτουμένης καὶ δικαιουμένης παρὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἀποζημιώσεως καὶ μὴ προκύπτοντος ὑπολοίπου, ἀφοῦ τὸ συμψηφιστέον ποσὸν εἶναι μεῖζον τῆς δικαιουμένης ἀποζημιώσεως, ἀπορριφθῇ κατόπιν τούτου ἡ κρινομένη ἀγωγή.

μα Κοινων. Ἀσφαλίσεων, Ὑποκατάστημα..., Διευθύνσει Παροχῶν Ἀνεργίας) καὶ τὴν πρὸς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας (Ὑπηρεσίαν τοῦ Ι.Κ.Α.) ἀναγγελίαν τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας πρέπει νὰ περιέχωνται τὰ ἑξῆς στοιχεῖα: α) Στοιχεῖα ἐπιχειρήσεως: 1) Ἐπωνυμία τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀντικείμενον καὶ διεύθυνσις αὐτῆς, 2) ὀνοματεπώνυμον, ὄνομα πατρὸς καὶ διεύθυνσις τῶν ἐκπροσωπούντων κατὰ νόμον τὴν ἐπιχείρησιν. β) Στοιχεῖα ἀπολυομένου: 1) Ὄνομα, ἐπώνυμον, ὄνομα πατρὸς καὶ διεύθυνσις κατοικίας, 2) εἰδικότης καὶ ἀποδοχαὶ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεως, 3) χρονολογία ἀρχικῆς προσλήψεως καὶ μεταβολαὶ (ἀπόλυσις - ἐπαναπρόσληψις), 4) χρονολογία ἀπολύσεως δ) χρονολογία, ποσὸν καὶ τρόπος καταβολῆς ἀποζημιώσεως νόμου 2112 (καταβολὴ ἢ κατάθεσις παρὰ τῷ Ταμείῳ Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων), 6) ἀριθμὸς ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου Ι.Κ.Α. ἢ ἄλλου Ὀργανισμοῦ κυρίας ἀσφαλίσεως, 7) οἰκογενειακὰ βάρη.

Παραλείποντος τοῦ ἐργοδότου στοιχείων τι ἐκ τῶν ὡς ἄνω ἀναφερομένων ἐπέρχεται ὡς συνέπεια ἡ ἀκυρότης τῆς ἀναγγελίας καὶ ἑπομένως τῆς καταγγελίας (Α.Π. 161|1947, εἰσηγητὴς *Α. Θεοφίλου*, ΕΕΔ 6, 361, Α.Π. 357|1949, εἰσηγητὴς *Κ. Γκολφινόπουλος*, ΕΕΔ 8, 626, Α.Π. 173|1951, εἰσηγητὴς *Γ. Ἠλιόπουλος*, ΕΕΔ 10, 568, Α.Π. 193|1951, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 10, 623).

Ἐξ ἄλλου, καὶ ὡς προσφάτως ἐγένετο δεκτὸν ὑπὸ τῆς Α.Π. 17|1951 (εἰσηγητὴς *Γ. Ἠλιόπουλος*, ΕΕΔ 10, 668), τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἀποδεικτέον, κατ' ἔνστασιν, ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, κατ' ἀντένστασιν δὲ ὁ μισθωτὸς δύναται νὰ ἰσχυρισθῇ, ὅτι δὲν περιελήφθη ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ στοιχεῖον τι (πρβλ. καὶ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 7943|1951, εἰσηγητὴς *Γ. Καραμάνος*, ΕΕΔ 10, 847).

Οὕτω ἐπαφαίνεται καὶ ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ κατ' ἔφεσιν νεωτέρα ἀπόφασις, ἡ ὁποία ἀπαγγέλλει ἀκυρότητα τῆς ἀναγγελίας καὶ ἑπομένως καὶ τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, διότι παρελείφθη νὰ σημειωθῇ εἰς τὴν συγκεκριμένην ἀναγγελίαν τὸ στοιχεῖον τῶν οἰκογενειακῶν βαρῶν τοῦ ἀπολυθέντος μισθωτοῦ (πρβλ. καὶ τὰς ἐν ΕΕΔ 9, 742 σημειώσεις μας ἐπὶ τῆς σχετικῆς Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 11083|1949).

Ἡ ἐν λόγῳ ὅμως ἀπόφασις τοῦ κατ' ἔφεσιν δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν κινεῖ ζωηρὸν τὸ ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ὑπ' αὐτῆς δεκτὴν γενομένην ἄποψιν ὅτι, ἐνῷ ὁ μισθωτὸς ἠμείβετο ἐργαζόμενος δι' ἡμερομισθίου ἀνωτέρω τοῦ νομίμου, ἡ ἐπιδίκασις ἡμερομισθίου περιορίζεται, λόγῳ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεώς του, εἰς τὸ νόμιμον.

Ἠκολούθησεν, ὡς πρὸς τοῦτο, τὴν γνωστὴν ἄποψιν τῆς Α.Π. 60|1951 (εἰσηγητὴς *Ν. Πλατύκας*, ΕΕΔ 9, 290), κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν συγχωρεῖται ὑπέρβασις τῶν νομίμων ἀποδοχῶν (βλέπε ὅμως Πρωτοδίκων Ἀθηνῶν 8255|1951, Πρωτοδίκης *Μ. Κυριλλόπουλος*, ΕΕΔ 10, 845, ἔνθα σημειώσεις μας καὶ ἀναφορὰ εἰς λοιπὴν νομολογίαν καὶ θεωρίαν).

Ὅ,τι ἔχει νὰ ἀναπτυχθῇ ἐπὶ τοῦ πολυπαθοῦς καὶ ἐπανειλημμένως ἀπασχολήσαντος τὴν θεωρίαν καὶ πρᾶξιν ζητήματος ἀνεπτύχθη ἤδη

Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον δὲν θὰ δυνηθῇ, νομίζομεν, νὰ ἐξηγηθῇ ὑπὸ τῶν ὑποστηρικτῶν τῆς ἀπόψεως, τὴν ὁποίαν ἀπολουθεῖ καὶ ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις, εἶναι διατί ἡ ὑπ' ἀριθ. 2750|1951 ὑποθετικὴ ἀπόφασις (ΕΕΔ 10, 141), αὐξήσασα ἀπὸ 15 Ἰανουαρίου 1951 τὰς ἀποδοχὰς τῶν μισθωτῶν λαμβάνει ὡς βάσιν τὸ μὴ ὑπὸ τοῦ νόμου (κατὰ τὴν αὐτὴν ἄποψιν πάντοτε) συγχωρούμενον ἡμερομίσθιον ἢ μισθόν, πέραν τῶν κατωτάτων, ὡς λέγει, νομίμων ὁρίων αὐτῶν, καὶ προσαυξάνει καὶ ταύτας κατὰ τὸ αὐτὸ ποσόν;

Παρερμηνεύει τὸν νόμον ἡ διοικητικὴ αὐτὴ πρᾶξις καὶ οὕτω πρέπει νὰ φθάσωμεν γενναίως εἰς τὸ ἀνεφάρμοστον αὐτῆς ἢ ἀντιθέτως εἶναι ἐντὸς τῆς ἐννοίας τοῦ νόμου, καθορίζοντος μόνον κατώτατα ὅρια ἀποδοχῶν;

Τὸ ἄκυρον θεωρεῖται κατὰ τὸν νόμον (ἄρθρ. 180 Α.Κ.) ὡς μὴ γενόμενον. Κατὰ ποίαν συνεπῶς ἀρχὴν τοῦ δικαίου τοῦτο ἐπαναφέρεται διὰ τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως εἰς τὴν νομικὴν ζωὴν καὶ χρησιμεύει ὡς βάσις διὰ τὴν κατὰ Ν. 2811|1944 προσαύξησίν του;

Φαίνεται ὅμως ὅτι τὸ πολυπαθὲς αὐτὸ καὶ ζωτικώτατον ἐνδιαφέροντος ζήτημα δὲν θὰ παύσῃ νὰ διαταράσσῃ τὴν ὁμαλὴν τοῦ δικαίου ἐφαρμογήν.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 8351|1951

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Ψιλόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Β. Φαρμακίδης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Καλλίας, Γ. Ρωμανός

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ὁ ἐνάγων καὶ ἤδη ἐκκαλῶν, ἐπὶ τοῖς ἰσχυρισμοῖς ὅτι προσελήφθη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης καὶ ἤδη ἐφεσιβλήτου ἀνωνύμου ἑταιρίας ἐν ἔτει 1934, ὡς βαφεὺς τῶν κατασκευαζομένων ὑπ' αὐτῆς ὑφασμάτων καὶ ὅτι ἡ ἐφεσιβλητος ἀπέλυσεν αὐτὸν τὴν 15ην Σεπτεμβρίου 1950, ἄνευ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ Νόμου 118 τοῦ 1945, ἄλλως δὲ κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος, ἠτήσατο, ὅπως ὑποχρεωθῇ ἡ ἐφεσίβλητος νὰ τῷ καταβάλῃ τὸν μισθὸν τοῦ χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ 15ης Σεπτεμβρίου 1950 μέχρι 15ης Δεκεμβρίου ἰδίου ἔτους. Ἡ ἐφεσίβλητος, ὑποχρεωθεῖσα ὅπως ἀποδείξῃ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας τῆς ἐνδίκου συμβάσεως (*Ἐκκλείδου—Παπαδοπ.* § 176, σημ. 2), προσήγαγε κατὰ τὴν πρωτόδικον δίκην, προσάγει δὲ καὶ νῦν καὶ ἐπικαλεῖται ἀντίγραφον τοῦ εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας ἐπιδοθέντος παρ' αὐτῆς ἐγγράφου, τοῦ περιέχοντος τὰ στοιχεῖα αὐτῆς καὶ τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἐν τῷ ὁποίῳ ὅμως δὲν καθορίζεται, ἂν ἔχῃ ὁ ἐκκαλῶν οἰκογενειακὰ βάρη, καίτοι πατὴρ τριῶν τέκνων, ὡς βεβαιοῦται ἐκ τῶν καὶ ἤδη προσαγομένων καὶ ἐπικαλουμένων παρ' αὐτοῦ πιστοποιητικοῦ τοῦ Δημάρχου Ἀθηναίων καὶ βεβαιώσεως τοῦ ἐφημερίου Ριζουπόλεως. Ἡ ἐκκαλουμένη ἐδέχατο, ὅτι ἡ παράλειψις αὕτη δὲν ἐπηρεάζει τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας τῆς ἐπιδίκου συμβάσεως ἐργασίας, διότι «ὁ ἐκκαλῶν δὲν ἐ-

ΣΥΜΨΗΦΙΣΜΟΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΣ Ν. 2112

Άγωγή άκύρως άπολυθέντος μισθωτοῦ περί μισθῶν καί συγχρόνως άποζημιώσεως

Ένωσις εἰς ἓν δικόγραφον ἀγωγῶν μὴ ἀντιφασκουσῶν πρὸς ἀλλήλας.—Ἀντίφασις πρὸς ἀλλήλας ἀγωγῶν περὶ μισθοῦ, λόγῳ ἀκύρου ἀπολύσεως, καὶ ἀποζημιώσεως Ν 2112.—Συνέπεια ὅμως οὐχὶ ἡ ἀκυρότης τοῦ δικογράφου ἀγωγῆς.—Μονομερὴς μεταβολὴ ὅρων συμβάσεως ἐργασίας καὶ συνέπειαι κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.—Δικαίωμα ἐργοδότου εἰς συμψηφισμὸν ἀνταπαιτήσεως αὐτοῦ πρὸς ἀποζημίωσιν Ν. 2112 καὶ ὑπὸ τὸ καθεστὼς ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.

Τὸ κύριον ἐνδιαφέρον τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν εἶναι εἰς τὴν δεκτὴν ὑπ' αὐτῆς γενομένην ἄποψιν, ὅτι ἐπιτρέπεται συμψηφισμὸς τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945 καταβλητέας ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου εἰς τὸν ἀπολυόμενον μισθωτὸν ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112|1920 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 4558|1930, ἢ τοῦ β.δ 16|18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 ἐπὶ ἐργατῶν κλπ. πρὸς ἀνταπαίτησιν τοῦ ἐργοδότου κατ' αὐτοῦ.

Ὑπὸ τὴν ἰσχύν τοῦ Ν. 2112, πρὸ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945, δὲν ἐγεννήθη ζήτημα ἀνεπιτρέπτου τοῦ συμψηφισμοῦ τῆς ἐκ τοῦ Ν. 2112 ἀπαιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ πρὸς ἀνταπαίτησιν τοῦ ἐργοδότου κατὰ τοῦ μισθωτοῦ.

Θεωρία καὶ πρᾶξις ὁμοφώνως ἐδέχοντο, ὅτι, ἀφοῦ ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 2112 δὲν ἔχει χαρακτῆρα μισθοῦ, κατάσχεται καὶ συμψηφίζεται (*Καποδίστρια*, Ἐμμην. Ἐργ. Δικ. § 286, Ἐφετ. Ἀθηνῶν 1201|1936, Θέμ. ΜΗ' 81, Ἐφετ. Ἀθηνῶν 657|1934 ΕΕΝ α' 481).

Διχογνωμίαι ὅμως ὑπῆρξαν ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει ὡς πρὸς τὸ ἐπιτρεπτὸν τοῦ τοιούτου συμψηφισμοῦ μετὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945 (διατηρουμένην ἐν ἰσχύϊ καὶ ἤδη, ἄρθρ. 60 Α.Ν. 1846|1951 «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων»), ὑπὸ τῆς ὁποίας ἐπιβάλλεται, ὡς στοιχεῖον τοῦ κύρους τῆς ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ, ἡ «ἐξ ὁλοκλήρου» κατα-

---

λάμβανε τὸ σχετικὸν ἐπίδομα, οὔτε καὶ ἐδικαιοῦτο νὰ λάβῃ τοῦτο». Ἡ ἄποψις ὅμως αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη, καθ' ὅσον, ἀνεξαρτήτως ἂν ὁ ἐκκαλῶν ἐλάμβανε ἢ μὴ παρὰ τῆς ἐφεσιβλήτου ἐπίδομα λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν καὶ ἂν οὗτος ἐδικαιοῦτο τοιούτου ἐπιδόματος, ἡ ἐφεσίβλητος ὤφειλε νὰ καθορίσῃ ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος τὰ οἰκογενειακὰ βάρη τοῦ ἐκκαλοῦντος, διότι καὶ ὁ καθορισμὸς τῶν ἐν λόγῳ βαρῶν τοῦ ἀπολυομένου ἀπαιτεῖται, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς ἀναγγελίας, καὶ συνεπῶς καὶ τῆς ἀπολύσεως ὑπὸ τῆς βάσει τοῦ ἄρθρου 9 § 3 τοῦ Νόμου 118 τοῦ 1945, ὡς ἐτροποποιήθη, ἐκδοθείσης καὶ ἰσχύν νόμου ἐχούσης ὑπ' ἀριθ. 51560 τοῦ 1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας (πρβλ. Α.Π. 650|1950, 15|1951, 193|1951, ΕΕΔ 10, 109, 205, 623), ἀσχέτως ἂν ὁ ἀπολυθεὶς δικαιοῦται ἢ μὴ παρὰ τοῦ ἐργοδότου ἐπιδόματος, λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν κλπ. Ἀνεξαρτήτως ὅμως τούτου ἡ ἐφεσίβλητος δὲν προσήγαγεν ἀντίγραφον τῆς εἰς τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας γενομένης παρ' αὐτῆς ἀναγγελίας τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος καὶ συνεπῶς δὲν ἐβεβαιώθη, ὅτι ἡ ἀναγγελία αὕτη περιέχει τὰ ὑπὸ τῆς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἀπαιτούμενα στοιχεῖα. Κατ' ἀκολουθίαν καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐκκαλοῦντος εἶναι ἄκυρος.

Ὁ νόμιμος μισθὸς τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὅστις καὶ μόνον εἶναι ἐπιδικαστέος αὐτῷ (ὅρα Α.Π. 60|1951 ΕΕΝ 10|292), ἀνέρχεται, συμφώνως τῇ ἐχούσῃ ἐφαρμογὴν ἐν προκειμένῳ συλλογικῇ συμβάσει τῆς 20.2.1940 τῶν κλωστοϋφαντουργῶν, τῇ ὁρισθείσῃ τῆς 4 Νοεμβρίου 1947 τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, τῇ ὑπ' ἀριθ. 29488|2592 τοῦ 1949 ἀποφάσει τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας «περὶ προσαυξήσεως τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων κατὰ 30 ο|ο» καὶ τῇ ὑπ' ἀριθ. 59626|5617|1950 ὁμοίᾳ τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐργασίας, Συντονισμοῦ καὶ Ἐφοδιασμοῦ—Διανομῶν καὶ βοθέντος δ.τι, κατὰ τὰ βεβαιωθέντα, ὁ ἐκκαλῶν εἰργάσθη παρὰ τῇ ἐφεσιβλήτῳ ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου τοῦ 1934 εἰς δραχμὰς 24.648 ἡμερησίως. Κατ' ἀκολουθίαν δέον, ὅπως, γενομένης δεκτῆς κατ' οὐσίαν τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, ἐπιδικασθῇ τῷ ἐκκαλοῦντι λόγῳ μισθοῦ του τοῦ περὶ οὗ αὕτη τριμήνου χρονικοῦ διαστήματος τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 1.858.600 (24648×25×3), τοῦ ἐπαχθέντος πρωτοδίκως ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος εἰς τὸν ἐφεσιβλητον ὅρκου, ὅτι τὸ ἡμερομίσθιόν του ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς 32.000, μὴ ὄντος ἐπιβλητέου, καθόσον περὶ μὴ νομίμου ἰσχυρισμοῦ δὲν ἐπάγεται ὅρκος (ὅρα *Ράμμου*, Ὁ ὅρκος κλπ. Β' Ἐκδ. σελ. 50).

Ἐφ' ὅσον ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐκκαλοῦντος εἶναι ἄκυρος καὶ διότι δὲν βεβαιοῦται, ὅτι ἡ γενομένη ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου εἰς τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἀναγγελία αὐτῆς περιέχει τὰ ὑπὸ τῆς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 51560 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἀπαιτούμενα στοιχεῖα, ὁ ἐπαγόμενος ἤδη ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος εἰς τὸν ἐφεσίβλητον ὅρκον, ὅτι αὕτη ἐγνώριζε τὰ ἄνω οἰκογενειακὰ βάρη αὐτοῦ, εἶναι, ἀνεξαρτήτως ἄλλων λόγων, ἀλυσιτελὴς καὶ συνεπῶς μὴ ἐπιβλητέος (ὅρα *Ράμμου*, ἔνθ' ἀνωτ.).

βολή της άποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112|1920.

Οὕτω κατὰ τὴν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, 468|1946 (εἰσηγητής Δ. **Κονράνος**, ΕΕΔ 6, 139) διὰ τῆς διατυπώσεως τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945 «ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας θεωρεῖται ἔγκυρος ἀφ' ἧς καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 2112, ἐσκοπεῖτο ὁ προσδιορισμὸς τοῦ χρονικοῦ σημείου, ἀφ' οὗ ἡ γενομένη καταγγελία ἤρχει τὰς συνεπείας τῆς ἐγκύρου τοιαύτης, οὐχὶ δὲ καὶ ὁ καθορισμὸς τοῦ τρόπου τῆς ἐξοφλήσεως τῆς ὁριζομένης ἀποζημιώσεως, διότι ναὶ μὲν ἐκ τῆς ὅλης διατυπώσεως τῆς διατάξεως ταύτης σαφῶς συνάγεται ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου, ὅπως μὴ μείνῃ ὁ ἀπολυόμενος ἐργάτης ἐστερημένος τῶν πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν στοιχειωδῶν μέσων τῆς συντηρήσεώς του ἐκ τῆς ἐλλείψεως ἐργασίας μέχρις ἐπιδοτήσεώς του ἐκ τοῦ εἰδικοῦ Ταμείου Ἀνεργίας τοῦ Ν. 118|1945, δὲν προκύπτει ὅμως, ὅτι ὁ Νομοθέτης ἠθέλησε νὰ προσδιορίσῃ καὶ ἀποκλειστικὸν τρόπον ἱκανοποιήσεως τοῦ σκοποῦ τούτου, περιοριζόμενος εἰς τὴν καταβολὴν μόνον, ἀποκλείων καὶ πάντα ἕτερον τρόπον, ὡς εἶναι ὁ συμψηφισμός.

Κατὰ τὴν Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 4|1950 (Πρωτοδίκης **Μ. Καλεύρας**, ΕΕΔ 9, 640) ναὶ μὲν ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 2112|1920 καὶ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, μὴ οὖσα μισθός, κατάσχεται, ἄρα χωρεῖ κατ' αὐτῆς συμψηφισμός, ὁ συμψηφισμὸς ὅμως εἶναι μὲν εἰς ἐκ τῶν λόγων, διὰ τῶν ὁποίων ἐπέρχεται ἀπόσβεσις τῆς ἐνοχῆς, πλὴν δὲν ἀποτελεῖ αὐτόχρημα καταβολήν, ἀλλὰ παροχὴν ἀντὶ καταβολῆς, ἡ δ' ἐν τῷ ἄρθρῳ 9 Ν. 118|1945 ἀποζημίωσις δὲν εἶναι αὐτὴ αὕτη ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 2112, ἀλλ' ἑτέρα τοιαύτη, ἰσουμένη, καθ' ὃ μέτρον ὁρίζει ἡ ἄνω διάταξις, πρὸς ἐκείνην. Παραλλήλως δέον νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι ὁ Ν. 118|1945 ἀπέβλεψεν εἰς τὸ νὰ χορηγηθῇ τῷ ἀπολυομένῳ μισθωτῷ ποσόν τι πρὸς ἀντιμετώπισιν, ὅσον οἷον τε εὐχερέστερον, τῶν ἀπαραιτήτων ἀναγκῶν του, τῶν παρουσιαζομένων ἀμέσως μετὰ τὴν ἀπόλυσιν καὶ μέχρι προσλήψεώς του παρ' ἑτέρου ἐργοδότου. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων, ὀρθοτέρα εἶναι ἡ ἄποψις, ὅτι δὲν εἶναι ἐπιτρεπτὸν ὑπὸ τοῦ νόμου, ἵνα ἡ ἄνω καταβολὴ γίνῃ διὰ συμψηφισμοῦ πρὸς αὐτὴν ἀπαιτήσεως τοῦ ἐργοδότου κατὰ τοῦ ἀπολυομένου μισθωτοῦ.

Πρὸς τὴν ἄποψιν ταύτην συνεφώνησε καὶ ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3363|1950 (Πρωτοδίκης **Δ. Κερμίσης**, ΕΕΔ 9, 1037), ἡ Πρωτοδίκου Πειραιῶς 1479|1949 (Πρωτοδίκης **Κ. Παπαμιχαλόπουλος**, ΕΕΔ 9, 68, πρβλ. καὶ **Σ. Βεκρῆ**, Ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας κλπ. § 54), ἐνῷ ἀντίθετος ὑπῆρξεν ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 8255|1950 (Πρωτοδίκης **Β. Φαρμακίδης**, ΕΕΔ 9, 1006).

Ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 9, 68), τοῦτο δέχεται δὲ καὶ ἡ κατωτέρω νεωτάτη ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ναὶ μὲν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945 ἐσκόπησε τὴν ἱκανοποίησιν ὁποιουδήποτε τοῦ δικαιώματος ἀποζημιώσεως τῶν μισθωτῶν ἐκ τοῦ Ν. 2112 (εἰς τὸ ὁποῖον ἀνεφέρθη καὶ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945) καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον συνεδέθη τὸ κῦρος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας πρὸς τὴν καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως, ἀλλὰ δὲν ἐξετάθη ὁ σκοπὸς οὗτος καὶ μέχρι τοῦ ἀνεπιτρέπτου τοῦ συμψηφισμοῦ αὐτῆς πρὸς ἀνταπαίτησιν τοῦ ἐργοδότου κατὰ τοῦ μισθωτοῦ.

Τοῦτο εἶναι νομίζομεν ξένον πρὸς τὴν πρόθεσιν τοῦ Νομοθέτου.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ ὑπὸ τῆς αὐτῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως ἐρευνώμενον ζήτημα τῆς ἀκυρότητος τοῦ δικογράφου ἀγωγῆς, εἰς τὸ ὁποῖον ἐνοῦνται ἀντιφατικαὶ ἀγωγαί, περὶ καταβολῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 καὶ περὶ μισθῶν ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως (ἄρθρ. 535 Πολ. Δικον., ἀνεξαρτήτως, ἂν τὸ δικόγραφον εἶναι ἄκυρον (καταφατικῶς **Διβ.** § 71 σημ. 4. **Βέκλ.** § 102 σημ. δ. ἀρνητικῶς ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις), ἐκτὸς ἂν ἡ μία ἀγωγὴ ἀσκῆται ἐπιβοηθητικῶς, δὲν ἐννοεῖται συνύπαρξις δικαιωμάτων ἀποζημιώσεως Ν. 2112 καὶ μισθῶν ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου (ad hoc Πρωτοδίκου Πειραιῶς 569|1949, Πρωτοδίκης **Κ. Παπαμιχαλόπουλος**, ΕΕΔ 8,583).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6505|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΗΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Ψιλόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Κοσκινᾶς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Κακούρος, Κ. Χατζηκωνσταντῆς

Ναὶ μέν, κατὰ τὸ ἄρθρον 535, ἐδάφιον 1, Πολ. Δικονομίας, πλείονες ἀγωγαὶ τοῦ αὐτοῦ ἐνάγοντος κατὰ τοῦ αὐτοῦ ἐναγομένου, προερχόμεναι εἴτε ἐκ τῶν αὐτῶν, εἴτε ἐκ διαφόρων ὑποθέσεων ἢ περιστατικῶν καὶ νομίμων σχέσεων καὶ ἀπαιτοῦσαι τὰ αὐτὰ ἢ διάφορα πράγματα ἐκ διαφόρων ἀγωγῆς λόγων, δύνανται νὰ ἑνωθῶσιν εἰς ἓν ἔγγραφον ἀγωγῆς τότε μόνον, ἐὰν κατὰ τὴν οὐσίαν των δὲν ἀντιφάσκωσι πρὸς ἀλλήλας, πλήν, κατὰ τὴν κρατήσασαν ἐν τῇ ἐπιστήμῃ καὶ τῇ νομολογίᾳ γνώμην, ἡ παράβασις τῆς διατάξεως ταύτης δὲν ἐπάγεται ἀκυρότητα τοῦ δικογράφου τῆς ἀγωγῆς, ἄνευ βλάβης τοῦ προτείνοντος αὐτὴν διαδίκου, μὴ δυναμένης νὰ ἐπανορθωθῇ ἄλλως ἡ κηρυσσομένης τῆς ἀκυρότητος, διότι δὲν ὑπάγεται εἰς τινα τῶν περιπτώσεων τῶν §§ 1 καὶ 2 τοῦ ἄρθρου 201 Πολιτικῆς Δικονομίας, δηλαδὴ οὔτε τὴν τήρησιν αὐτῆς διαγράφει ρητῶς αὐτὴ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, οὔτε τὴν τήρησιν αὐτῆς ὀφείλει νὰ ἐξετάσῃ καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος ὁ δικαστής, οὔτε ἀπαγορευτικὴ εἶναι, οὔτε διὰ τὴν παράβασιν ταύτης χωρεῖ ἀναίρεσις (**Ράμπος** ἐν Glasson § 190 α σελ. 590, **Γεδεκούλου**, Δικονομικὴ ἀκυρότης § 35 σελ. 104, Ἐφ. Ἀθηνῶν 34|1934, Δικαστικὴ ΣΤ' σ. 299, Ἐφετ. Ἀθηνῶν 214|1935, Ε.Ε.Ν. Β' σ. 957, Α.Π. 296|1930, Θέμις ΜΒ' σελ. 43, καὶ λοιπὴν νομολογίαν βλέπε ἐν **Κετσικοπούλου**, Πολιτ. Δικονομία, τόμος Ε' 132, ὑπ' ἄρθρ. 537 Π.Δ., σελ. 4853 καὶ ἑπ.). Ἐν προκειμένῳ ναὶ μὲν ἐκ τοῦ δικογράφου τῆς κρινομένης ἀγωγῆς προκύπτει, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος αἰτεῖται, ὅπως ὑποχρεωθῇ

ό ἐκκαλῶν καὶ τῷ καταβάλῃ πρῶτον τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ νόμου 2112|1920, διὰ τὴν ἄτακτον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἔτι δὲ καὶ τὰς ἀποδοχὰς του ἀπὸ 8 Ἰουνίου 1950 μέχρι τῆς ἀγωγῆς, ἐκ δρχ. 2.025.000, λόγῳ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεώς του, αἱ ἐν λόγῳ δὲ ἀγωγαὶ ἀντιφάσκουσι πρὸς ἀλλήλας, διότι ἡ καταβολὴ τῆς πρώτης ἀποκλείει τὴν δευτέραν καὶ ἀντιστρόφως, πλήν, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, οὐδεμία βλάβη ἐξ αὐτοῦ ἐπῆλθεν εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα συνεταιρισμόν, μὴ δυναμένη νὰ ἐπανορθωθῇ ἄλλως ἢ κηρυσσομένης τῆς ἀκυρότητος. Ἄλλως τε καὶ διότι, κατὰ τὴν τοῦ Δικαστηρίου κρίσιν, ἡ ἑτέρα τῶν ἐν τῷ αὐτῷ δικογράφῳ ἐνουμένων ἀντιφατικῶν ἀγωγῶν ἀσκεῖται ἐπιβοηθητικῶς, δηλαδὴ διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἀπορρίψεως τῆς πρώτης (***Οἰκονομίδου - Λιβοδᾶ***, Πολιτ. Δικονομία § 71 σημ. 1, ***Εὐκλείδου - Παπαδοπούλου***, Πολιτ. Δικονομία § 152 σημ. 5, ***Ράμμος*** ἐν § 190 σελ. 589 καὶ λοιπὴ σύμφωνος νομολογία, βλέπε ἐν ***Κιτσικοπούλου***, Πολιτ. Δικονομία, τόμος Ε' ὑπ' ἄρθρ. 587 Πολ. Δικ. § 37). Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω ὁ πρῶτος λόγος ἐφέσεως ὅτι ἐσφαλμένως ὁ δικάσας Πρωτοδίκης ἐνῷ δέχεται, ὅτι ἐν τῷ κρινομένῳ δικογράφῳ τῆς ἀγωγῆς ἑνοῦνται ἀντιφατικαὶ ἀγωγαὶ τοῦ ἐφεσιβλήτου δὲν ἀπέρριψε ταύτην ὡς ἄκυρον, κατὰ τὸ ἄρθρον 535 § 1 Πολιτ. Δικονομίας κρίνεται ἀπορριπτέος καὶ ἀπορριπτέα τὰ ἐναντία.

Ὡς συνάγεται ἐκ τῶν προσαγομένων παρὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου βιβλιαρίων, ἤτοι τοῦ ὑπ' ἀριθ. 25481 τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. μητρώου 25481|ΒΑ 60671 ἀτομικοῦ βιβλιαρίου ἀσθενείας, προκύπτει, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος μισθωτὸς τυγχάνει ἐγγεγραμμένος εἰς τὰ μητρῶα τοῦ Ι.Κ.Α., ἔτι δὲ καὶ ὅτι εἶναι ἠσφαλισμένος κατὰ νόμον κατὰ τῆς ἀσθενείας. Συνεπῶς ἀπολαύει οὗτος τῆς προστασίας τοῦ Α.Ν. 118|1945, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 καὶ ἀπορριπτέα τὰ ἐναντία, ὡς καὶ ὁ δεύτερος τῆς κρινομένης ἐφέσεως λόγος, ὡς μὴ νόμιμος.

Ἐβεβαιώθησαν, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου, τὰ κάτωθι: Τὴν 22 Ἰανουαρίου 1950, κατόπιν συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, συναφθείσης μεταξὺ τοῦ ἐκκαλοῦντος καὶ τοῦ ἐφεσιβλήτου, προσελήφθη ὁ πρῶτος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ δευτέρου ὡς ὑπάλληλος αὐτοῦ (πωλητής), ὅτι ναὶ μὲν ἀρχικῶς ὁ μισθός του ὡρίσθη εἰς δρχ. 600.000 μηνιαίως, πλὴν ἀπὸ τῆς 11 Μαΐου 1950, ὡς πιστοῦται ἐκ τοῦ προσαγομένου ἀντιγράφου τοῦ σχετικοῦ ἀποσπάσματος τῶν πρακτικῶν τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὡρίσθη οὗτος εἰς δραχμὰς 500.500. Καὶ ναὶ μὲν ἡ μονομερὴς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου καὶ βλαπτικὴ διὰ τὸν μισθωτὸν μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐξομοιοῦται πρὸς ἄτακτον καταγγελίαν, δι' ἣν καὶ δέον νὰ τηρηθῶσιν αἱ διατυπώσεις τοῦ Α.Ν. 118|45, διότι ἄλλως θεωρεῖται ὅτι ἔλαβε χώραν ἄκυρος ἀπόλυσις (Α.Π. 309|1950, ΕΕΔ 9, σελ. 516 καὶ Α.Π. 22|1950, αὐτόθι σ. 156), πλὴν οὐδὲν δικαίωμα παράγεται ὑπὲρ τοῦ μισθωτοῦ, ἐὰν δὲν ἀπόσχῃ μετὰ τὴν μονομερῆ μεταβολὴν τῆς σχέσεως (Α.Π. 149|1948, ΕΕΔ 7, σελ. 390, Πρωτοδ. Ἀθηνῶν 2947|1950, ΕΕΔ 9, σελ. 891). Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω, ἐφ' ὅσον, καθ' ἃ ἐβεβαιώθη, μετὰ τὴν τοιαύτην μονομερῆ μεταβολὴν τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως δὲν ἀπέσχε ταύτης ὁ μισθωτὸς (ἐφεσίβλητος), ἀλλ' ἐξηκολούθησεν ἐργαζόμενος μέχρι τῆς λαβούσης χώραν καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας (14 Ἰουλίου 1950), οὐδὲν δικαίωμα παράγεται, κατὰ τὰ προλεχθέντα, ὑπὲρ τοῦ μισθωτοῦ.

Κατὰ τὴν κρατήσασαν ἐν τῇ νομολογίᾳ γνώμην ἡ ἐκ τοῦ νόμου 2112|1920 ἀποζημίωσις δὲν εἶναι μισθὸς τοῦ ὑπολοίπου χρόνου μέχρι λύσεως τῆς συμβάσεως, οὐτε διαφέρον περιωρισμένον κατὰ ποσὸν ἐκ τοῦ νόμου, ἀλλὰ ποινὴ ἐπιβαλλομένη εἰς τὸν παραβαίνοντα τὴν νόμιμον αὐτοῦ ὑποχρέωσιν ἐργοδότην, ἐξ οὗ ἕπεται, ὅτι αὕτη δὲν ἀπολαύει τῆς νομίμου προστασίας τοῦ μισθοῦ καὶ κατὰ συνέπειαν ἐπιτρέπεται συμψηφισμὸς ταύτης (***Ι. Καποδίστριας***, Ἑρμηνεία Ἐργατικοῦ Δικαίου § 436, ἀριθ. 9, Ἐφετ. Ἀθηνῶν 409|1934, ΕΕΝ Α' σ. 399, Ἐφ. Ἀθηνῶν 266|1935, Θέμις ΜΣΤ' σ. 880, Ἐφ. Ἀθηνῶν 120|1936, Θέμις ΜΗ' σ. 31, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3255|1950, ΕΕΔ 9, σελ. 1006). Εἰς ταῦτα πάντα οὐδεμίαν εἰσήγαγε τροποποίησιν ὁ Α.Ν. 118|45, διότι ἡ καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112|1920 δὲν εἶναι τι τὸ νέον διὰ τὸν νομοθέτην τοῦ Α.Ν. 118|45 καὶ ἁπλῶς, ἵνα ἐξασφαλίσῃ τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ μισθωτοῦ, συνέδεσε τὸ κῦρος τῆς ἀπολύσεως πρὸς τὴν καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως. Δὲν εἶχεν ὅμως ὁ νομοθέτης τὴν πρόθεσιν νὰ ἐμποδίσῃ καὶ τὸν κατὰ τὸ ἄρθρον 440 Α.Κ. συμψηφισμόν, πολὺ περισσότερον ἀφοῦ ἡ ἀποζημίωσις τοῦ νόμου 2112 δὲν εἶναι μισθός, ἀλλ' ἀποζημίωσις, κατὰ τὰ προλεχθέντα, καὶ ἀφ' οὗ, προκειμένου ἀκόμη περὶ μισθοῦ, ἐπιτρέπεται κατ' ἀρχὴν ὁ συμψηφισμὸς κατ' ἄρθρον 664 Α.Κ., ἐφ' ὅσον οὗτος δὲν εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖος πρὸς διατροφὴν τοῦ μισθωτοῦ (***Κ. Κανκᾶς***, Ἔνοχικὸν Δίκαιον ὑπ' ἄρθρον 664 Α.Κ., ***Δ. Σακελλαρόπουλος***, ΕΕΔ 7, σ. 803). Κατὰ ταῦτα, ἀφοῦ ὁ ἐφεσίβλητος εἶχεν ὑπηρεσίαν ἐλάσσονα τοῦ ἔτους, ἡ νόμιμος ἀποζημίωσίς του ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς 500.500, τοῦτέστιν εἰς τὸν μισθὸν τοῦ ἑνὸς μηνός (ἄρθρον Ι.Ν. 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ νόμου 4558|1930), εἰς ὃν δὲν περιλαμβάνεται καὶ ὁ 13ος μισθός, καθ' ὅσον οὗτος θεωρεῖται βοήθημα καὶ οὐχὶ τακτικὸν ἀντάλλαγμα (Α.Π. 564|50 ΕΕΔ 9, σελ. 1121). Ἡ δικαιουμένη ὅθεν παρὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἀποζημίωσις, κατόπιν τοῦ συμψηφισμοῦ τῶν δραχμῶν 78.850, διὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς 421.650 (500.500-78.850) καὶ οὐχὶ εἰς δραχμὰς 115.760, ὡς ὑπελόγισε ταύτην ἡ ἐκκαλουσα, δοθέντος δ' ὅτι, καθ' ἃ ἐβεβαιώθη, ἐγνώριζεν ὁ ἐκκαλῶν συνεταιρισμός, ὅτι ἀπὸ τῆς 11 Μαΐου 1950 ἡ μισθοδοσία τοῦ ἐφεσιβλήτου ἀνήρχετο εἰς δραχμὰς 500.500, ἐν τούτοις δὲν τῷ κατέβαλε πλήρη τὴν δικαιουμένην ἀποζημίωσίν του, κατ' ἀκολουθίαν δὲν ἐτήρει ἐν πλάνῃ περὶ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ ἀπο-

ΑΞΙΟΠΟΙΝΟΣ ΠΡΑΞΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ Ν. 2112

Ἀθώωσις ὑπὸ ποινικοῦ δικαστηρίου ἕνεκα πλήρους συγχύσεως κατηγορουμένου

Ἔννοια ἄρθρ. 5 Ν. 2112.— Δικαίωμα μισθωτοῦ δι' ἀποζημίωσιν Ν. 2112 εἰς περίπτωσιν ἀπολλαγῆς αὐτοῦ ἀπὸ κατηγορίας διὰ βουλεύματος ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως — Εἰς τὴν ἔννοιαν ἀπολλαγῆς καὶ ἡ περίπτωσις μὴ ἐπιβολῆς ποινῆς ἐκ λόγου αἴροντος τὸν καταλογισμὸν ποινῆς, ὡς ἡ ἀπαλλαγὴ ἕνεκα πλήρους συγχύσεως — Τακτικαὶ ἀποδοχαὶ κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 3 Ν. 2112.— Ἀξία εἰσιτηρίων καὶ στολῆς τροχιοδρομικῶν.

Ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετεῖον, ἦλθε περίπτωσις ἀπολλαγῆς μισθωτοῦ ἀπὸ ποινῆς δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, κατὰ τὴν ἔξασκησιν τῆς ὑπηρεσίας του, διαπραχθεῖσαν ἐν πλήρει συγχύσει, λόγῳ βλακείας, καὶ τοῦτο ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. 2112|1920 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ὡς τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. 2112 ὁρίζει, δύναται ὁ ἐργοδότης νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας τινός, ἐὰν ἐναντίον τοῦ μισθωτοῦ ὑπεβλήθη μήνυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς ὑπηρεσίας του ἢ ἀπηγγέλθη καὶ' αὐτοῦ κατηγορία δι' ἀδίκημα ἐν γένει, φέρον χαρακτῆρα τοὐλάχιστον πλημμελήματος, ὁ μισθωτὸς ὅμως, ἀπαλλαγεὶς διὰ βουλεύματος ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως τῶν ὡς ἄνω κατηγοριῶν, δικαιοῦται τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112|1920 ἢ τοῦ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920.

Ἐσημειώθη (ΕΕΔ 10, 517 ἑπ.), ὅτι τὸ ζήτημα τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 2112|1920 ἀπετέλεσεν ἀντικείμενον διχογνωμιῶν ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει ὑπὸ τὴν μορφὴν ἂν βεβαιουμένης μὲν τῆς ἐνοχῆς τοῦ κατηγορηθέντος, ἀλλ' ἀπαλλαγέντος ποινῆς, δικαιοῦται οὗτος τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 10, 518).

Κατὰ τὴν Α. Π. 449|1940 (Θέμ. ΝΒ' 43) ὅμως ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. 2112|1920 εἶναι νὰ ἐγένετο ἡ ἀπαλλαγὴ δι' ἐλλείψιν τῶν στοιχείων, τὰ ὁποῖα συνιστοῦν τὴν κατηγορίαν (ἐπρόκειτο περὶ ἐμπράκτου μετανοίας τοῦ κατηγορηθέντος) (πρβλ. καὶ σύμφωνον Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2183|1951, Πρωτοδίκης ***Α. Κολλέργης***, ΕΕΔ 10, 521, ἡ ὁποία εἶχεν ἀναστείλει τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, τῆς ἐπικρουμένης ὅμως ἤδη ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου).

Τὸ Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς δημοσιευομένης κατωτέρω ἀποφάσεώς του, ἑρμηνεύον τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. 2112|1920, ἀποδίδει βαρύτητα εἰς τὴν κατὰ τὸ ποινικὸν δίκαιον ἄρσιν τῶν ποινικῶν συνεπειῶν ἐκ τῆς καθ' οἱονδήποτε τρόπον ἀθωώσεως τοῦ κατηγορηθέντος μισθωτοῦ, ἐνῷ τὸ κύριον βάρος, νομίζομεν, εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 2112|1920 τοποθετεῖται εἰς τὴν διαπίστωσιν τῆς ἀναιτιότητος τοῦ μισθωτοῦ, ἡ ὁποία καὶ κατὰ λογικὴν τάξιν δικαιολογεῖ τὴν ἀζήμιον διὰ τὸν ἐργοδότην καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἰς μόνην τὴν περίπτωσιν ταύτην (πρβλ. ὅμως καὶ ***Θ. Βλαχόπουλον***, ΕΕΔ 10, 721 ἑπ., καθ' ὃν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 5 Ν. 2112 δὲν ἐτέθη περιοριστικῶς, ὥστε ν' ἀποκλείεται πᾶσα ἄλλη ὑπαιτιότης τοῦ μισθωτοῦ).

Εἰς τὴν ὑπαιτιότητα τοῦ μισθωτοῦ, περιοριζομένην εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρου 5 Ν. 2112, ἀναφέρεται καὶ ἡ θεωρητικὴ ἄποψις, γενομένη δεκτὴ καὶ ὑπὸ τῆς νομολογίας, ὅτι πρέπει ἡ ἀξιόποινος πρᾶξις νὰ ἔχῃ σχέσιν πρὸς τὴν ἐργασίαν, οὐσιωδῶς καὶ δυσμενῶς ἐπηρεάζουσα τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τῆς ἐπιχειρήσεως παρ' ᾗ ἐργάζεται, σκοπήσαντος τοῦ Νομοθέτου νὰ ἀποτρέψῃ ζημίαν τοῦ ἐργοδότου ἐκ τῆς διατηρήσεως τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὴν ἐργασίαν του, μέχρις οὗ προβῇ εἰς τὴν τήρησιν τῶν διατυπώσεων τοῦ νόμου διὰ τὴν ἔγκυρον καὶ ἀζήμιον ἀπόλυσίν του, ἡ πρᾶξις τοῦ ὁποίου, δι' ἣν ὑπάρχουσι σοβαραὶ ἐνδείξεις, συνεπάγεται κινδύνους διὰ τὴν ἐπιχείρησιν (βλέπε ***Ἀλεξ. Λιτζερόπουλον***, Θέμ. ΝΒ' σελ. 461, ***Ι. Καποδίστριαν***, Ἑρμ. Ἐργ. Δικ. § 417, Πρωτοδ. Ἀθηνῶν 6931|1946, Πρωτοδίκης ***Ν. Σταυρόγιαννης***, ΕΕΔ 5, 591).

Ἂν λησθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι τὸ ἀρχικὸν σχέδιον τοῦ ἄρθρ. 5 Ν. 2112|1920 εἶχε διατυπωθῇ ὡς ἑξῆς : "Ὁ τε ὑπάλληλος καὶ ὁ ἐργοδότης δύνανται νὰ καταγγείλουν ὁποτεδήποτε τὴν σύμβασιν ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας τινός, λόγῳ εὐλόγου καὶ δεδικαιολογημένης αἰτίας, καθιστώσης ἀδύνατον τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως, οἷον ἀξιοποίνου πράξεως, σκοπίμου παραμελήσεως τῶν καθηκόντων (βλέπε ***Ι. Καποδίστριον***, Ἑρμην. Ἐργ. Δικ. σελ. 405) καὶ τελικῶς διεσκευάσθη, ὡς διεσκευάσθη, συνάγεται, ὅτι τὸν Νομοθέτην ἐνδιέφερεν ἡ ὑπαιτιότης τοῦ μισθωτοῦ καὶ ὄχι κυρίως οἱ λόγοι, οἱ ὁποῖοι αἴρουν τὸν καταλογισμὸν τῆς ποινῆς, κατὰ τὸ Ποινικὸν Δίκαιον, ἂν δὲ ἀνεφέρθη εἰς τὴν ἀπαλλαγήν του, τοῦτο ἔχει τὴν ἔννοιαν νὰ μὴ ὑπῆρξεν ὑπαιτιότης τοῦ μισθωτοῦ.

Κατὰ τί ἄλλως θὰ προήγετο ἡ ὁμαλὴ λειτουργία τῆς ἐπιχειρήσεως, τὴν ὁποίαν, ὡς ἐσκέφθη ὁ Νομοθέτης καὶ εἶναι λογικόν, διαταράσσει ἡ διάπραξις ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἀξιο-

---

λυθέντος μισθωτοῦ ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ἢ μή, ὡς καὶ πρὸς τὸ ποσὸν τοῦ μισθοῦ του, ὡς ἀβασίμως οὗτος ἐπικαλεῖται. Μὴ καταβληθείσης ὁλοκλήρου τῆς δικαιουμένης ἀποζημιώσεως ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἄκυρος. Ὡς ὀρθῶς ἐδέχθη ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, εἰς τὴν σχετικὴν σκέψιν τῆς ὁποίας καὶ τὸ Δικαστήριον τοῦτο ἀναφέρεται.

κοινού κράξεως, κατά την έξάσκησιν της ύπηρεσίας του, διά της, κατά το Ποινικόν Δίκαιον, άρσεως της ποινής, όταν αύτη αύτη ή πράξις παρέμενεν έκτελεσθείσα;

Πρωτοδικείου Άθηνών 7302|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'

Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Ψιλόπουλος**

Εἰσηγητής ὁ Πρωτοδίκης κ. **Δ. Καλαμβοκίδης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Τρίμης, Α. Γκότσης, Μ. Κύρκος

Κατά τά ἐν τῇ ἀγωγῇ, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις καί τά ὑπό τῶν διαδίκων ἑκατέρωθεν συνομολογούμενα, ὁ ἐνάγων, ὑπηρετῶν παρά τῇ ἐναγομένῃ ὡς ὑπάλληλος δι' ἀόριστον χρόνον ἀπό τῆς 18 Δεκεμβρίου 1933, ἀπελύθη ὑπ' αὐτῆς τήν 11 Μαΐου 1950, ἄνευ προειδοποιήσεως, μεθ' ὁποβολήν κατ' αὐτοῦ μηνύσεως ἐπί ὑπεξαιρέσει τοῦ ἀντιτίμου πέντε εἰσιτηρίων, ἤτοι ἀδικήματι πραχθέντι ὑπό τοῦ ἐνάγοντος τήν 10 Μαΐου 1950, ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς παρά τῇ ἐναγομένῃ ὑπηρεσίας του. Βραδύτερον διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 10353|50 ἀποφάσεως τοῦ Πλημμελειοδικείου Ἀθηνῶν ὁ ἐνάγων ἐκηρύχθη μέν ἔνοχος τῆς πράξεως ταύτης, ἀπηλλάγη ὅμως πάσης ποινῆς, ἐπί τῷ λόγῳ ὅτι ταύτην ἐξετέλεσεν ἐν πλήρει συγχύσει λόγῳ βλακείας. Διά τῆς ἀγωγῆς διώκεται ἡ καταβολή εἰς τόν ἐνάγοντα τῆς ὑπό τοῦ Νόμου 2112|920 προβλεπομένης ἀποζημιώσεως.

Κατά τό ἄρθρον 5 § 1 τοῦ Νόμου 2112 ὁ ἐργοδότης δύναται νά καταγγείλῃ τήν σύμβασιν ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας τινός, ἐάν ἐναντίον τοῦ ὑπαλλήλου ὑπεβλήθη μήνυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς ὑπηρεσίας του, κατά δέ τήν § 2 τοῦ ἰδίου ἄρθρου ὑπάλληλος, ἀπαλλαγείς διά βουλεύματος ἤ δικαστικῆς ἀποφάσεως τῆς ὡς ἄνω κατηγορίας, δικαιοῦται νά ζητήσῃ τήν κατά τό ἄρθρον 3 ἀποζημίωσιν.

Κατά τούς ὁρισμούς τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, καθ' ἃς περιπτώσεις ἀποκλείεται τό καταλογιστόν διά τόν ἐκτελέσαντα πρᾶξιν τινά, ὡς ἀξιόποινον χαρακτηριζομένην (ἄρθρα 83, 86), δέν δύναται νά ἐπιβληθῇ ποινή εἰς τόν κατηγορούμενον, κατά κανόνα δέ οὔτε καί ν' ἀπαγγελθῇ ἀπόφασις περί τῆς ἐνοχῆς αὐτοῦ. Καθ' ὅσον δέ τέλος τῆς καταδιώξεως ἀδικήματός τινος καί σκοπός τοῦ Νόμου εἶναι ἡ ἐπιβολή ποινῆς, ἂν διά τῆς ποινικῆς ἀποφάσεως δέν ἐπιβληθῇ τοιαύτη εἰς τόν κατηγορηθέντα διά τόν ὡς ἀνωτέρω λόγον, εἴτε δικαιολογικόν, εἴτε ἀπολλακτικόν, μή διακρίνοντος τοῦ Νόμου, ὁ κατηγορηθείς, κηρυσσόμενος ἀθῷος, θεωρεῖται ὡς μή διαπράξας τό δι' ὃ κατηγορήθη ἀδίκημα (Α.Π. Ὁλομ. 107|1917, Θέμ. ΚΗ' 338). Κατά τήν σαφῆ ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 5 § 2 τοῦ Νόμου 2112 ἐν τῷ ὅρῳ «ἀπαλλαγείς» περιλαμβάνεται οὐ μόνον ὁ ἀθωωθείς, ὡς μή ἐκτελέσας τήν πρᾶξιν, ἀλλά καί ἐκεῖνος, εἰς τόν ὁποῖον δέν ἐπεβλήθη ποινή ἐκ λόγου αἴροντος τόν καταλογισμόν, διότι καί οὗτος, κηρυσσόμενος ἐντεῦθεν ἀθῷος, θεωρεῖται ὡς μή διαπράξας τό δι' ὃ κατηγορήθη ἀδίκημα. Κατά ταῦτα ὀρθῶς διά τῆς ἐκκαλουμένης ἠρμηνεύθησαν καί ἐφηρμόσθησαν αἱ προαναφερθεῖσαι διατάξεις καί ἀπορριπτέοι, ὡς ἀβάσιμοι, οἱ ἐν τῷ δικογράφῳ λόγοι ἐφέσεως.

Κατά τό ἄρθρον 3 § 2 τοῦ Νόμου 2112 ὡς τακτικαί ἀποδοχαί ὑπαλλήλων θεωροῦνται ὁ μισθός, ὡς καί πᾶσα ἄλλη παροχή, ἐφ' ὅσον δίδεται ἀντί μισθοῦ, οἷον παροχαί εἰς εἶδος, προμήθεια κλπ. Κατά τήν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου ἡ ὑπό τῆς ἐκκαλούσης παροχή εἰς τόν ἐνάγοντα, ὡς τοῦτο συνομολογεῖται, ἑνός εἰσιτηρίου ἐλευθέρας κυκλοφορίας δι' ἑαυτόν καί ἑτέρου διά τήν σύζυγόν του καί στολῆς ἀνά διετίαν καί χλαίνης ἀνά τριετίαν, ἐδίδετο ἀντί μισθοῦ, ἡ ἀξία δέ τούτων κατά τόν χρόνον, πρό τοῦ ὁποίου ἔδει νά γίνῃ ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἤτο, ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τῶν ὑπό τῶν διαδίκων ἀναπτυσσομένων καί τῶν ὑπό τούτων ἐπικαλουμένων καί προσαγομένων ἐγγράφων, διά μέν τά εἰσιτήρια 60.000 δραχ. μηνιαίως, διά τήν στολήν 360.000 ἀνά διετίαν καί μηνιαίως δραχ. 15.000, διά δέ τήν χλαίνην 360.000 ἀνά τριετίαν καί μηνιαίως δραχ. 10.000. Ἤτοι ἐν τῷ προσδιορισμῷ τῆς ἀποζημιώσεως, συνισταμένης εἰς δώδεκα μισθούς, δέον νά προστεθῶσι, κατά τ' ἀνωτέρω, 720.000 διά τα εἰσιτήρια καί δραχ. 300.000 διά τήν στολήν καί τήν χλαίνην καί οὐχί ἀντιστοίχως 1.200.000 καί 400.000, ὡς μετ' ἐσφαλμένην ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων ἐγένετο δεκτόν διά τῆς ἐκκαλουμένης, ἥτις ἔνεκα τούτου δέον νά μεταρρυθμισθῇ, κατά τόν μερικῶς βάσιμον πρόσθετον λόγον ἐφέσεως, τόν περιεχόμενον εἰς τάς προτάσεις τῆς ἐκκαλούσης, ἐπί τῷ τέλει ὁρισμοῦ τοῦ ὑπό ταύτης καταβλητέου εἰς τόν ἐφεσίβλητον ἐν συνόλῳ ποσοῦ εἰς δραχμάς 11.674.000.

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΤΟΥ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ

Έννοια σχετικής διατάξεως άρθρ. 6 Ν. 2112|1920

Άδιάφορον, κατά την έννοιαν του άρθρ. 6 Ν. 2112|1920, το πρόσωπον του εργοδότου.— Σύνδεσμος του μισθωτού μετά της επιχειρήσεως.— Επίρριψις των εκ της συμβάσεως εργασίας, δι' εφαρμογήν Ν. 2112|1920, βαρών εις τον νέον εργοδότην, άσχετος άν δέν υπάρξη ειδική διαδοχή.— Συνέπειαι εκ της άκύρου καταγγελίας συμβάσεως εργασίας.— [redacted] Μεταβίβασις υποχρεώσεων εκ του άρθρ. 479 Αστικού Κώδικος.

Τό άρθρ. 6 του Ν. 2112|1920 «περί υποχρεωτικής καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας ιδιωτικών υπαλλήλων» (και άρθρ. 9 β. δ. 16|18 Ιουλίου 1920 «περί επεκτάσεως του Ν. 2112|1920 και επί των εργατών κλπ.») ορίζει ότι ή μεταβολή του προσώπου του εργοδότου, οπωσδήποτε επερχομένη, ούδαμώς επηρεάζει την εφαρμογήν των υπέρ του υπαλλήλου (και εργάτου κλπ.) διατάξεων του παρόντος νόμου.

Περί «οιασδήποτε μεταβολής εις το πρόσωπον του εργοδότου κάμνει λόγον και το άρθρ. 14 του Νόμου 1752|1951 «περί ναυτικής εργασίας» (ΕΕΔ 10 478), κατά το οποίον ή σύμβασις ναυτικής εργασίας λύεται εκ του θανάτου του ναυτικού, ού χι όμως και εξ οιασδήποτε μεταβολής εις το πρόσωπον του πλοιοκτήτου ή του πλοιάρχου.

Ως είναι γνωστόν, αί γνώμαι της θεωρίας και δικαστηριακής πράξεως, ως προς την έννοιαν της διατάξεως, εμφανίζονται διχασμέναι.

Ούτω, κατα την μίαν άποψιν, ισχυρώς βασιζομένην εις το γράμμα και πνεύμα του Νόμου, δέν απαιτείται να υπάρξη μεταξύ του παλαιού και του νέου φορέως της επιχειρήσεως νομική συνέχεια, ήτοι νομικός δεσμός, άλλ' αρκεί μόναν το πραγματικόν γεγονός ότι ό νέος επιχειρηματίας συνεχίζει την αυτήν επιχείρησιν (βλέπε νομολογίαν εν ΕΕΔ 8, 159, ΕΕΔ 10, 457. *Α. Σακελλαρόπουλον*, εις την εξαίρετον μελέτην του, Μεταβολή του προσώπου του εργοδότου, σελ. 22 επ. *Ν. Δεκελίδην*. Ή μεταβολή του προσώπου του εργοδότου εις το εργατικόν και ασφαλιστικόν δίκαιον ΕΕΔ 2.132).

Κατά την άλλην άποψιν, αντιθέτως, απαιτείται, κατά την έννοιαν της διατάξεως, να υπάρξη τοιούτος νομικός δεσμός, διά μεταφορικής διαδοχής και υπεισελεύσεως άλλου εις την θέσιν του φορέως της επιχειρήσεως, είτε κατά νομικόν τινα τύπον μετατροπής και μετασχηματισμού του υπέρ ού θεωρείται παρεχομένη υπό του υπαλλήλου ή εργασία (βλέπε Α.Π. 116|1947, εισηγητής *Ν. Πλατώνας*, ΕΕΔ 7, 70 και λοιπήν νομολογίαν εν ΕΕΔ 8, 159).

Ή πρόσφατος υπ' αριθ. 200|1951 απόφασις του Αρείου Πάγου (εισηγητής *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 10, 576) έδέχθη, ότι ή ευεργετική αύτη υπέρ του υπαλλήλου διάταξις εφαρμογήν έχει, όσάκις πρόκειται περί της αυτής επιχειρήσεως, εις ην εξακολουθεί ούτος παρέχων τάς υπηρεσίας του και ήτις κατά την διαδρομήν του χρόνου μετέβαλε φορέα, καθ' οιονδήποτε τρόπον, εν τω προσώπω του εργοδότου.

Την πρώτην εκ των άνω σημειουμένων άποψιν αποδέχεται και ή κατωτέρω δημοσιευομένη απόφασις του Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης, υπό την έννοιαν νά εξακολουθή ή επιχείρησις νά ζη ως οικονομικός οργανισμός.

Ή τελευταία αύτη σκέψις της αποφάσεως έχει τον λόγον της, διότι εις την προκειμένην περίπτωσιν έπαυσε νά υπάρχη ζών ό οικονομικός οργανισμός της πρότερον λειτουργούσης επιχειρήσεως, εις την οποίαν είργάζετο ό μισθωτός, και ό εναγόμενος μόνον τά μηχανήματα και τό κτίριον, εις ά αί μηχανικαί εγκαταστάσεις, ήγόρασε παρά του εργοδότου του μισθωτού.

Καθ' όσον άφορά εις την ερμηνείαν του άρθρ. 479 Α.Κ., περί του οποίου ασχολείται ή απόφασις, βλέπε και σημειώσεις μας εν ΕΕΔ 10, 457, ένθα παραπομπαί εις νομολογίαν και συγγραφείς. Πρωτοδίκου Πειραιώς 424|1951, Πρωτοδίκης *Κ. Κουτσορίνης*. ΕΕΔ 10, 757].

Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 551|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'
Πρωτοδίκης ό κ. **Ι. Δέσπης**
Δικηγόροι οί κ. κ. Δ. Παπαοικονόμου, Κ. Λέκκας

Ό νόμος ορίζει, ότι ή μεταβολή του προσώπου του εργοδότου, οπωσδήποτε επερχομένη, ούδαμώς επηρεάζει την υφιστομένην σύμβασιν εργασίας (άρθρ. 6 Ν. 2112 και 8 β.δ. 16 Ιουλίου 1920). Σαφώς εκ της διατάξεως ταύτης συνάγεται, ότι ό μισθωτός συνεδέετο μετά της επιχειρήσεως και ότι ή προσωπικότης του επιχειρηματίου μένει άδιάφορος διά την επιχείρησιν. Ή διάταξις αύτη δέν προσδίδει βεβαίως την έννοιαν της νομικής προσωπικότητος εις την επιχείρησιν. Αποτελεί άπλώς είδικήν ρύθμισιν ενός ζητήματος, έχοντος κοινωνικήν σημασίαν. Κατά τάς αρχάς του κοινού δικαίου ή είδική διαδοχή θά έδει νά θραύη την ενότητα της επιχειρήσεως και νά διαρρηγνύη τούς δεσμούς μεταξύ του επιχειρηματίου και του προσωπικού της επιχειρήσεώς του. Άλλ' ή αρχή αύτη δέν συμφωνεί μέ την κοινωνικήν λειτουργίαν της επιχειρήσεως εις την σύγχρονον εποχήν. Όταν ό νέος επιχειρηματίας συνεχίζη την εκμετάλλευσιν υπό τούς ίδιους όρους, ώς ό προκάτοχός του, ή οικονομική και κοινωνική ενότης της επιχειρήσεως φαίνεται μάλλον νά μένη ή ίδια. Δι' ό και ό νέος εργοδότης, δστις διεδέχθη τον παλαιόν και απεδέχθη την συνέχισιν της επιχειρήσεως, θεωρείται, ότι συναπεδέχθη και τά παρακολουθούντα αύτην βάρη,

ὡς καὶ τὰ ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας κεκτημένα δικαιώματα τοῦ ὑπαλλήλου. Τὸ προέχον συνεπῶς διὰ τὴν διατήρησιν τῶν ἐκ τοῦ νόμου 2112 καὶ 118|45 ὑποχρεώσεων εἶναι, ὅπως ὁ νέος διάδοχος ἢ φορεὺς τῆς ἐπιχειρήσεως, ταύτισιν ἐργοδότης τῆς ἐν λειτουργίᾳ ἐπιχειρήσεως. Ἀπαιτεῖται συνεπῶς ὑπεισέλευσις εἰς θέσιν ἐργοδότου τοῦ νέου φορέως, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι μόνον εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐργοδότου ἐπέρχεται μεταβολή, ἐνῷ ἡ ἐπιχείρησις ἐξακολουθεῖ νὰ ζῇ ὡς οἰκονομικὸς ὀργανισμός. Δὲν κρίνομεν δόκιμον τὴν ἀντίληψιν, ὅτι δυνάμεθα πάντοτε νὰ ὁμιλῶμεν περὶ διαρκείας τῆς ἐπιχειρήσεως, ἐφ' ὅσον αἱ ἐγκαταστάσεις λειτουργίας αὐτῆς δὲν διελύθησαν. Ἡ ἀντίληψις αὕτη διετυπώθη, διὰ νὰ δηλωθῇ, ὡς φρονοῦμεν, ἡ τύχη μιᾶς ἑκάστης ἐπιχειρήσεως εἰς περίπτωσιν συγχωνεύσεως πολλῶν ἐπιχειρήσεων (ὅρα ταύτην εἰς *Hueck - Nipperdey*, Lehrbuch des Arbeitsrechts τόμ. II § 55 σημ. 7.6.563 καὶ Ε.Α. 550|39 Θέμ. Ν' 554). Ἐν προκειμένῳ ἐπιθανολογήθη ἐκ τοῦ συνόλου τῆς διαδικασίας, ὅτι ὁ πρῶτος τῶν ἐναγομένων εἰς ἐξόφλησιν χρεῶν του πρὸς τὴν δευτέραν ἐναγομένην ὁμόρρυθμον ἐμπορικὴν ἑταιρίαν μετεβίβασε τὴν κυριότητα τῶν ἐν τῷ ἐργοστασίῳ ὑφαντουργίας μηχανημάτων του εἰς αὐτὴν κατὰ Μάρτιον 1950, ἐξηκολούθησε δὲ τὴν ἐπιχείρησιν γενόμενος μισθωτὴς τῶν πωληθέντων μηχανημάτων δι' ἓν ἔτος. Τὴν 19 Μαρτίου ἐ.ἔ. ὁ συνεταῖρος ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ὑφαντουργίας καὶ ἀδελφὸς τοῦ πρώτου ἐναγομένου μετεβίβασε τὴν κυριότητα τῆς οἰκοδομῆς, ἐν ᾗ εὑρίσκονται τὰ ἄνω εἰρημένα μηχανήματα εἰς τὴν αὐτὴν ἑταιρίαν συνεναγομένην, εἰς ἐξόφλησιν ἀπαιτήσεών της ἐκ χορηγηθεισῶν πρώτων ὑλῶν διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ ἐργοστασίου. Τὴν δὲ 4 Ἀπριλίου ἐ.ἔ. ἡ ἀγοράστρια αὕτη πρὸ τοῦ κινδύνου καταισχέσεων παρὰ διαφόρων πιστωτῶν τοῦ πρώτου τῶν ἐναγομένων ἀπέβαλε τοῦτον λήξαντος τοῦ χρόνου τῆς μισθώσεως. Διεπιστώθη ὅτι μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ πρώτου τῶν ἐναγομένων τὸ ἐργοστάσιον ὡς ἐπιχείρησις ἔμεινε κλειστόν, τεθείσης νέας πινακίδος, φερούσης τὸ ὄνομα τοῦ νέου ἰδιοκτήτου τοῦ ἐργοστασίου, πρὸς ἀποφυγὴν ματαίων κατασχέσεων. Ἡ ἐναγομένη ἑταιρία, πρὸς ἣν ἀπετάθη ἡ ἐνάγουσα, ἐδήλωσεν, ὅτι αὕτη ἠγόρασε τὰ μηχανήματα καὶ τὸ κτίριον μόνον καὶ οὐδεμίαν ὑποχρέωσιν ἔχει ν' ἀποζημιώσῃ τὸ προσωπικὸν τοῦ ἐργοστασίου, ὅπερ δὲν θὰ λειτουργήσῃ ἐφεξῆς (ausser Betrieb). Ἐφ' ὅσον διεπιστώθη, ὅτι ἡ ἐναγομένη ἑταιρία δὲν ὑπεισῆλθεν εἰς θέσιν ἐργοδότου τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀφοῦ αὕτη δὲν ἠγόρασε τὴν ἐπιχείρησιν, ὀφ' ἣν ἔννοιαν περιλαμβάνονται καὶ αἱ ἐργασιακαὶ σχέσεις (*Ἀλ. Σακελλαροπούλου*, Μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου σ. 46), οὐδὲ ἀπεδέχθη τὴν συνέχισιν τῆς λειτουργίας ὡς φορεὺς αὐτῆς, ἀλλ' ἠγόρασε μόνον τὸ κτίριον καὶ τὰ ἐν αὐτῷ μηχανήματα, διὰ νὰ καλύψῃ ἀπαιτήσεις της κατὰ τοῦ πωλητοῦ του, τέως ἐργοδότου τῆς ἐπιχειρήσεως, κρίνομεν, ὅτι δὲν νομιμοποιεῖται παθητικῶς ἡ ἐνάγουσα, κατευθύνουσα τὴν ἀγωγήν της, δι' ἧς διώκεται, ὅπως κηρυχθῇ ἄκυρος ἡ γενομένη καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἥτις συνέβη ταύτην μετὰ τοῦ τέως ἐργοδότου της, κατὰ τῆς δευτέρας ἐναγομένης ὁμορρύθμου ἐμπορικῆς ἑταιρίας, ἥτις ἠρνήθη τὴν ἐνάγουσαν ὡς ἐργάτριάν της καὶ δέον ν' ἀπορριφθῇ τὸ αἴτημα κηρύξεως ἀκύρου τῆς γενομένης καταγγελίας ὑπὸ ταύτης. Διότι αἱ ἐφεργετικαὶ ὑπὲρ τῶν μισθωτῶν διατάξεις ἐξαρτῶνται ἁπλῶς καὶ μόνον ἐκ τοῦ πραγματικοῦ γεγονότος τῆς ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ συνεχίσεως τῆς παροχῆς ἐργασίας πρὸς τὸν «ἐξακολουθοῦντα τὴν συνέχισιν τῆς λειτουργίας τῆς ἐπιχειρήσεως» νέον ἐργοδότην (Α.Π. 563|39 Θέμ. Α' 172. 21|33 Θέμ. ΜΔ' 161, *Καποδίστριας*, Ἑρμηνεία Ἐργ. Δικ. § 440, *Durand*, Traité de droit du travail No 430 σελ. 527). Νομιμοποιεῖται ὅμως ἡ ἐνάγουσα, αἰτοῦσα παρὰ τῆς δευτέρας ἐναγομένης τὴν καταβολὴν τῶν ὀφισταμένων μόνον κατὰ τὴν 19 Μαρτίου ἐ. ἔ. ἀπαιτήσεών της κατὰ τοῦ πρώτου τῶν ἐναγομένων καὶ δέον νὰ γίνῃ ἐν μέρει δεκτὸν τὸ αἴτημα αὐτῆς, διότι ἐπιθανολογήθη ὅτι ἔλαβε χώραν μεταβίβασις ὁμάδος περιουσίας ὑπὸ τοῦ πρώτου ἐναγομένου πρὸς αὐτήν, ἀφοῦ μετεβιβάσθησαν τὰ πλέον ἀντιπροσωπευτικὰ στοιχεῖα τῆς ὅλης περιουσίας αὐτοῦ, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 479 Α.Κ. ὁ ἀποκτῶν εὑρίσκεται ἔναντι τοῦ δανειστοῦ μέχρι τῆς ἀξίας τῶν μεταβιβαζομένων στοιχείων διὰ τὰ εἰς τὴν περιουσίαν ἀνήκοντα χρέη, ἅτινα ἦσαν γεγεννημένα κατὰ τὸν χρόνον τῆς συνάψεως τῆς συμβάσεως (*Μιχαηλίδης*, ἐν Ἑρμην. Α.Κ. ὑπ' ἄρθρ. 479|13α). Τοιαῦτα ὀφιστάμενα χρέη ἐπιθανολογήθη ὅτι εἶναι 1) δραχμαὶ . . . διὰ καθυστερούμενα ἡμερομίσθια, 2) δραχμαὶ . . . διὰ διαφορὰν ἡμερομισθίου ἀπὸ 15.1.51 μέχρι 13 Μαρτίου 1951, 3) ὑπόλοιπον δώρου Χριστουγέννων ἐκ δραχμῶν . . . . ἤτοι σύνολον δραχμῶν . . . Ἡ ἀπαίτησις αὕτη εἶναι (διωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ ἐκ σχέσεως ἐργασίας, κατευθυνομένης κατὰ τοῦ εἰδικοῦ «διαδόχου» τοῦ ἐργοδότου καὶ συνεπῶς νομίμως ἐκδικάζεται κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην (ὅρθρ. Ι Ν. ΓΞΟΔ, ὡς νῦν ἰσχύει).

ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΔΙΑ ΒΙΒΛΙΑΡΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

Κῦρος συμβάσεως καὶ καταγγελία εἰς περίπτωσιν παραβάσεως σχετικῶν διατάξεων

Σύμβασις ἐργασίας τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν πυρηνελαιουργῶν καὶ σαπωνοποιῶν.—Ἀπαγόρευσις ἐργασίας εἰς τοὺς στερουμένους βιβλιαρίου ὑγείας—Ἐφαρμογὴ Β. Δ. 8.10)4.11. 1940.—Συνέπεια παραβάσεως ἡ ποινικὴ δίωξις ἐργοδοτῶν καὶ ὄχι ἡ ἀκυρότης συμβάσεως.—Ὑποχρέωσις ἐφαρμογῆς ἄρθρ. 9 Ν. 118)1945 δι ἔγκυρον καταγγελίαν συμβάσεως.

Πλείσται νομοθετικαὶ διατάξεις ἐπιβάλλουν τὸν ἐφοδιασμὸν κατηγοριῶν ἐργαζομένων διὰ βιβλιαρίων ὑγείας.

Ἀναφέρονται ἐνδεικτικῶς: Τὸ π. δ. τῆς 18|30 Ἰανουαρίου 1930 «περὶ ἰατρικῆς ἐπιθεωρήσεως καὶ ἐφοδιασμοῦ δι' ἀτομικοῦ βιβλιαρίου ὑγείας τῶν ἀσκούντων ὡρισμένα τινὰ ἐπαγγέλματα ἀτόμων» (ἄρθρ. 2), κατὰ τὸ ὁποῖον πάντες οἱ ἀσκοῦντες ἢ ἐπιθυμοῦντες νὰ ἀσκήσωσι τὸ κρῶτον ἐν ταῖς πρωτευούσαις τῶν νομῶν τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ὑπαλλήλου ξενοδοχείων ὕπνου ἢ φαγητοῦ, καφενείου, οἰνοπωλείου, ζυθοπωλείου, μαγειρείου, παντοπωλείου, γαλακτοπωλείου, τυροκομείου, ἐργαστηρίου ὀξυγάλακτος, ὑπαλλήλου λουτρῶν, ὡς ἐργάται ἢ ὑπάλληλοι ἢ βοηθοὶ ἀπάντων, ὑποχρεοῦνται νὰ ἐφοδιασθῶσι διὰ βιβλιαρίου ὑγείας, βεβαιοῦντες ὅτι δὲν πάσχουν ἀπὸ μεταδοτικήν τινα νόσον (φθίσιν, σύφιλιν, λέπραν, τραχώματα, ἐκδήλους δερματοπαθείας).

Τὸ β.δ. τῆς 27 Μαρτίου|12 Ἀπριλίου 1930 «περὶ ἐφοδιασμοῦ διὰ βιβλιαρίων ὑγείας τῶν ἐλεγκτῶν εἰσιτηρίων κινηματογράφων».

Τὸ β.δ. τῆς 17|31 Δεκεμβρίου 1938 «περὶ ἐφοδιασμοῦ διὰ βιβλιαρίων ὑγείας τῶν ταξιθετῶν θεάτρων καὶ κινηματογράφων».

Τὸ β.δ. τῆς 17|31 Δεκεμβρίου 1938 «περὶ ἐφοδιασμοῦ διὰ βιβλιαρίων ὑγείας τῶν τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν βαυστασίων».

Τὸ β.δ. 17|31 Δεκεμβρίου 1938 «περὶ ἐφοδιασμοῦ βιβλιαρίων ὑγείας τῶν τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν τῶν ἐργοστασίων καὶ ἐργαστηρίων ζυθοζύμης καὶ ἀμυλοσιροπίου».

Τὸ β.δ. 24 Δεκεμβρίου 1938|3 Ἰανουαρίου 1939 «περὶ ἐφοδιασμοῦ διὰ βιβλιαρίων ὑγείας τῶν τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν τυροκομείων».

Τὸ β.δ. 16|19 Ἰανουαρίου 1939 «περὶ ἐφοδιασμοῦ διὰ βιβλιαρίων ὑγείας τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰς ἀποθήκας βενζίνης, πετρελαίου κλπ».

Τὸ β.δ. 27 Μαρτίου|12 Ἀπριλίου 1939 «περὶ ἐφοδιασμοῦ διὰ βιβλιαρίων ὑγείας τῶν ὑπαλλήλων κουρείων καὶ κομμωτῶν».

Τὸ β.δ. 28 Ὀκτωβρίου|2 Νοεμβρίου 1939 «περὶ ἐφοδιασμοῦ διὰ βιβλιαρίων ὑγείας τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν λουτρῶν».

Τὸ β.δ. 18 Ὀκτωβρίου|4 Νοεμβρίου 1940 «περὶ ἐφοδιασμοῦ διὰ βιβλιαρίων ὑγείας τῶν ὑπαλλήλων ἰχθυοτροφείων».

Τὸ β.δ. 18 Ὀκτωβρίου|4 Νοεμβρίου 1940 «περὶ ἐφοδιασμοῦ διὰ βιβλιαρίων ὑγείας τῶν ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν πυρηνελαιουργῶν καὶ σαπωνοποιῶν».

Τὸ β.δ. 18.10|4.11.1940 «περὶ ἐφοδιασμοῦ διὰ βιβλιαρίων ὑγείας τῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἀεροπορείας».

Τὸ β.δ. 18|19|4|11|1940 «περὶ ἐφοδιασμοῦ διὰ βιβλιαρίων ὑγείας τῶν τεχνιτῶν ζαχαροπλαστείων κλπ.».

Τὸ β.δ. 14|16 Ἰουνίου 1945 «περὶ χορηγήσεως βιβλιαρίων ὑγείας εἰς ὑπαλλήλους κρεοπωλείων καὶ ἐκδορεῖς».

Τὸ β.δ. 14|16 Ἰουνίου 1945 «περὶ χορηγήσεως βιβλιαρίων ὑγείας εἰς ἐργατοϋπαλλήλους λαχαναγορῶν, ὀπωραγορῶν καὶ λαχανοπωροπωλείων».

Τὸ β.δ. 26|28 Ἰουνίου 1945 «περὶ ἐφοδιασμοῦ διὰ βιβλιαρίων ὑγείας τῶν ἐργατῶν καὶ ἐργατριῶν λαχανοκηπουρῶν τῆς περιφερείας τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης».

Τὸ β.δ. 11 Φεβρουαρίου 1914 «περὶ κανονισμοῦ ὑγιεινῆς τῶν τυπογραφείων».

Τὸ β.δ. 18|27 Μαρτίου 1949 «περὶ ἐφοδιασμοῦ διὰ βιβλιαρίων ὑγείας τῶν τεχνιτῶν μακαρονοποιῶν».

Τὸ β.δ. 11 Ὀκτωβρίου|30 Νοεμβρίου 1950 «περὶ ἐφοδιασμοῦ διὰ βιβλιαρίων ὑγείας τῶν ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν βαλονεργίας, κλωστοϋφαντουργίας, ἐπεξεργασίας καὶ διαθέσεως γάλακτος καὶ γαλακτομικῶν προϊόντων, χημικῆς βιομηχανίας κλπ».

Ὁ Α.Ν. 759|1937 «περὶ προστασίας ἐπαγγελμάτων τινῶν» (ἄρθρ. 2), κατὰ τὸν ὁποῖον ἀπαγορεύεται ἡ χρησιμοποίησις κατ' οἶκον ὡς ὑπηρετῶν προσώπων μὴ συμπληρωσάντων τὸ 21ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ μὴ ἐφοδιασμένων διὰ βιβλιαρίου ὑγείας.

Ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τινῶν ἐκ τῶν ἄνω διατάξεων, μὲ βάσιν τὴν ἀντίληψιν ὅτι αἱ διατάξεις αὗται εἶναι δημοσίας τάξεως καὶ ἔρεισμα ἔχουν τὸ ἄρθρ. 174 Α.Κ. καταλήγει, παγίως σχεδόν, εἰς τὴν ἄποψιν ὅτι ἡ ἔλλειψις βιβλιαρίου ὑγείας συνεπάγεται τὴν ἀκυρότητα τῆς συμβάσεως καὶ ὑπὸ τὸ νομολογιακὸν δεδομένον ὅτι οἱ νόμοι περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας (Α. Π. 63|1948, εἰσηγητὴς *Κ. Κανκᾶς*, ΕΕΔ 7, 119, βλέπε καὶ *Κ. Κανκᾶ*, Ἔνοχ. Δίκ. ὑπὸ ἄρθρ. 618, σελ. 292), ἀρνεῖται τὴν ἐφαρμογὴν τῶν νόμων τούτων ἐπὶ τῶν τοιούτων συμβάσεων (βλέπε Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3355|1948, ΕΕΔ 7, 478 δι' ὑπάλληλον κρεοπωλείου, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5787|1948, ΕΕΔ 8, 147 δι' ἐλεγκτὴν εἰσιτηρίων λεωφορείων αὐτοκινήτων, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1885|1950, ΕΕΔ 9, 715 δι' ὑπάλληλον ξενοδοχείου, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1138|1950, ΕΕΔ 9, 932 διὰ μάγειρον ἑστιατορίου, Πρω-

τοδίκου Ἀθηνῶν 3038|1950, ΕΕΔ 9, 1042 διὰ μάγειρον κλινικῆς. Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2186|1951, ΕΕΔ 10, 685, διὰ μισθωτὸν ἑστιατορίου, καὶ καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τοὺς ἀρτεργάτας βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 10, 851 ἐπ.).

Ζήτημα βεβαίως ἐρεύνης εἶναι, ἂν ὁ Νομοθέτης διὰ τῆς συγκεκριμένης νομικῆς διατάξεως ἠθέλησε νὰ ἀρκεσθῇ μόνον εἰς τὰς ποινικὰς κυρώσεις—κατὰ κανόνα αἱ ἀπαγορευτικαὶ αὗται διατάξεις ἐπιβάλλουν τοιαύτας—ἢ νὰ θεωρηθῇ ἡ κατὰ παράβασιν αὐτῶν συναπτομένη σύμβασις ὡς ἄκυρος.

Τὸ ἄρθρ. 174 Α.Κ. ὁρίζει ὡς συνέπειαν τὴν ἀκυρότητα, ἐφ' ὅσον δὲν συνάγεται ἄλλο τι. Κατὰ μὴν δήλωσιν τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς (ἐπίσημος ἔκδ. Ὑπουργείου Δικαιοσύνης, σελ. 306, σημ. 14) ἡ φράσις «ἐφ' ὅσον δὲν συνάγεται ἄλλο τι», δὲν ἀναφέρεται μόνον εἰς τὸν περὶ οὗ ἑκάστοτε πρόκειται ἀπαγορευτικὸν νόμον, ἀλλ' εἰς τὸ σύνολον τῆς νομοθεσίας.

Ἀπὸ τῆς ἀνωτέρω ἀρχῆς ἐκκινεῖ ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις καταλήγουσα εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν, εἰς τὴν ἄποψιν ὅτι δὲν εἶναι ἄκυρος ἡ σύμβασις ἐργασίας καὶ ἑπομένως ἐφαρμόζει τοὺς νόμους περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 37|1950

Διαδικασία Ν. ΓΦΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μ. Καλεύρας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Κομίλλης, Γ. Καρπάτας

Συνῳδὰ τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρου 1 β.δ. τῆς 8.10|4.11.1940 «περὶ ἐφοδιασμοῦ διὰ βιβλιαρίων ὑγείας τῶν τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν πυρηνελαιουργῶν καὶ σαπωνοποιῶν», ἀπαγορεύεται ἡ ἐργασία εἰς τοὺς τεχνίτας καὶ πυρηνελαιουργοὺς καὶ σαπωνοποιοὺς—καὶ εἰς τούτους, βεβαίως, συγκαταλέγονται καὶ οἱ ἐργάται βάρδιας τῶν πυρηνελαιουργείων—ἐφ' ὅσον οὗτοι δὲν εἶναι ἐφωδιασμένοι διὰ βιβλιαρίων ὑγείας, χορηγουμένων παρὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2 τοῦ ἄνω β. δ. προβλεπομένης ἐπιτροπῆς, συμφώνως δὲ τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρου 8 ἰδίου β.δ., ἐργοδόται χρησιμοποιοῦντες, κατὰ παράβασιν τοῦ ἄνω β. δ., εἰς τὰς ἐργασίας τῶν μὴ ἐφωδιασμένους διὰ βιβλιαρίων ὑγείας, τιμωροῦνται ποινικῶς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ βασικοῦ β. δ. τῆς 25 8|5.9.1920 (ἄρθρ. 3). Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος διατάξεων καὶ ἰδίᾳ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι, ἐν παραβάσει τῆς πρώτης, ἐπιβάλλεται ὑπὸ τῆς δευτέρας ποινὴ (lex minus quam perfecta) καὶ μάλιστα μόνον κατὰ τοῦ ἐργοδότου, συνάγεται ἀναντιλέκτως, ὅτι ὁ λογισμὸς τοῦ νομοθέτου δὲν ἦτο νὰ ἐπιβάλῃ ἀκυρότητα τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως τοῦ ἄνευ βιβλιαρίου ὑγείας προσλαμβανομένου ἐν πυρηνελαιουργείῳ (πρβλ. Π|κου Πειρ. 518|1945 ΕΕΔ 5, 645, K. Kleinschmidt: Der Arbeitsvertrag mit personen unter 25 Jahren, J. W. 1935 σελ. 3140 ἐπ., J. Carbonnier: ἐν Revue trimestrielle 1946 σελ. 125 136, Ennecceruς-Kipp-Wolff: Lehrbuch des Bürgelichen Rechts A' § 177 σημ. 4, Zuhr: Der Allgemeine Teil des Deutschen Bürgelichen Rechts § 69 σημ. 37). Τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἄνω διάταξις εἶναι δημοσίας τάξεως, ὡς περιφρουροῦσα τὴν δημοσίαν ὑγείαν, δὲν πρέπει, αὐτὸ καὶ μόνον, νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς ἀπόψεως, ὅτι ὁ νομοθέτης ἠθέλησεν ἀκυρότητα τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως. Ἡ ἀκυρότης εἶναι αὐστηροτάτη κύρωσις καὶ δέον ὁ ἑρμηνευτὴς νὰ εἶναι ἐπιφυλακτικὸς εἰς τὸν χαρακτηρισμὸν συμβάσεων ὡς ἀκύρων (πρβλ. *Α. Σακελλαροπούλου*, Ἐπαγγελματικὰ βιβλιάρια ἐργασίας ἐν ΕΕΔ 7, 33 ἐπ. καὶ δὴ VIIIα). Ἄλλως, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 174 Α.Κ., δικαιοπραξία, ἀντικειμένη εἰς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν τοῦ νόμου, εἶναι ἄκυρος, μόνον ἐφ' ὅσον δὲν συνάγεται ἄλλο τι. Ἐνταῦθα ὅμως ρητῶς ἐπιβάλλεται ποινικὴ κύρωσις κατὰ τοῦ ἐργοδότου (πρβλ. *Κανκᾶ*: Ἐνοχ. ἄρθρ. 669 § 5, *Μπαλῆ*: Γεν. Ἀρχ. § 59, *Γιαννοπούλου*: Γεν. Ἀρχ. ἄρθρ. 174 ἀριθ. 4 καὶ δὴ δ'). Ἡ ἄποψις τῆς μὴ ἀκυρότητος ἐνισχύεται ἐν προκειμένῳ καὶ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 3 § 1 ἐδ. γ τοῦ ἄνω β.δ., ἐξ ἧς προκύπτει, ὅτι ἡ ἁρμοδία ἐπιτροπὴ καλεῖ διὰ τῶν οἰκείων ὀργανώσεων τοὺς ἐνδιαφερομένους, ὅπως προσέλθωσιν ἐνώπιόν της πρὸς ἐξέτασιν τῆς ὑγείας των, γενικῶς δ' ἐκ τοῦ ὅλου νομοθετήματος σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἡ ἰσχὺς του προϋποθέτει σύστασιν ὑπὸ τοῦ νομάρχου τῆς ἁρμοδίας ἐπιτροπῆς, ἥτις ὅμως, ἐκ τῶν ὑπ' ὄψιν ἡμῶν τεθέντων στοιχείων, οὐδαμῶς συνεστήθη ἐν Λέσβῳ. Κατὰ ταῦτα, ἡ ἐργασία ἐν πυρηνελαιουργείοις ἄνευ βιβλιαρίου, καὶ εἰδικώτερον ἐν Λέσβῳ, δὲν συνεπάγεται, πρὸ παντὸς ἐν τῷ παρόντι (ἄνευ συστάσεως προγενεστέρως τῆς Ἐπιτροπῆς), ἀκυρότητα τῆς μεταξὺ πυρηνελαιουργοῦ καὶ ἐργοδότου συμβάσεως ἐργασίας (ἡ Α.Π. 63|1948 ἐν ΕΕΔ 7, 199, δεχθεῖσα ἀκυρότητα τῆς συμβάσεως, εἶχεν ὑπ' ὄψιν της περίπτωσιν, καθ' ἣν ἐπεβάλλετο ποινὴ καὶ εἰς τὸν μισθωτόν, ἡ δ' ὑπ' ἀριθ. 5787|1948 Π|κου Ἀθ. ἐν ΕΕΔ 8, 147, δεχθεῖσα ὁμοίως, εἶχεν ὑπ' ὄψιν της περίπτωσιν ἐπιβάλλουσαν ποινὴν μόνον τῷ μισθωτῷ). (Ἐπὶ πάσι τούτοις ὅρα καὶ *Α. Σακελλαροπούλου*, ἔνθ' ἀνωτ. καὶ τὰς αὐτόθι παραπομπὰς καὶ ἰδίᾳ τὰς ἐν § VIII καὶ *Χρ. Ἀγγελόπουλου*, ἐν τε Ἐργ. Δικ. α' σελ. 278 καὶ ἐν Ἐφ. Ἑλλ. καὶ Ἀλλ. Νομ. 1943 σελ. 229). Κατ' ἀκολουθίαν πάντων τούτων ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἐναγομένης, ὅτι ἡ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ ἐνάγοντος σύμβασις ἐργασίας εἶναι ἄκυρος, διότι ὁ τελευταῖος δὲν προσεκόμισεν αὐτῇ βιβλιάριον ὑγείας καὶ ἑπομένως νομίμως καὶ ἀζημίως ἄνευ προειδοποιήσεως καὶ ἄνευ τηρήσεως οἱασδήποτε διατυπώσεως τὸν ἀπέλυσε, δὲν εἶναι νόμιμος καὶ ὡς τοιοῦτος ἀπορριπτέος τυγχάνει.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΑΠΟΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Ἀκυρότης ἀπολύσεως ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 καὶ ἐπιδίωξις ἀποζημιώσεως Ν. 3514

Ἀδικαιολόγητος πρὸ τῆς παρελεύσεως ἐτους ἀπὸ τῆς ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας του ἀπόλυσις ἀποστρατευθέντος. — Συνέπεια ἡ καταβολὴ ἀποζημιώσεως ἄρθρ. 4 Ν. 3514 καὶ ὄχι ἡ ἀκυρότης ἀπολύσεως. — Ἐπιδίωξις ἀποζημιώσεως Ν. 3514 στερεῖ μισθωτὸν δικαιώματος προσβολῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945. — Ἔκτακτοι παροχαὶ πρὸς μισθωτοὺς δι' ἑορτὰς καὶ δικαίωμα ἐπ' αὐτῶν καὶ τῶν ἐν στρατεύσει.

Ἡ περίπτωσις, ἐκ τῶν συνήθως ἀπαντωμένων, εἶναι ἡ ἀκόλουθος: Μισθωτός, ἀποστρατευθείς, ἐζήτησε παρὰ τοῦ ἐργοδότου του, καθ' ὃ εἶχε ἐκ τοῦ Ν. 3514|1928 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως», ὡς ἐπεξετάθη (βλέπε κωδικοποίησιν ἐν ΕΕΔ 7, 581 ἐπ.), δικαίωμα νὰ συνεχίσῃ τὴν ἐκ τῆς στρατεύσεως διακοπεῖσαν ἐργασίαν του.

Ὁ ἐργοδότης ἠρνήθη νὰ ἀποδεχθῇ τοῦτο. Ὁ μισθωτὸς δι' ἀγωγῆς του ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδικείου ἠτήσατο νὰ τῷ ἐπιδικασθῇ ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ Ν. 3514|1928 ἀποζημίωσις, ἡ ὁποία καὶ τῷ ἐπεδικάσθη.

Μετὰ ταῦτα ὅμως, βασιζόμενος εἰς τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945, ἐζήτησε δι' ἀγωγῆς του νὰ κηρυχθῇ ἄκυρος ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας καὶ νὰ ἐπιδικασθῶσιν οἱ ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου μισθοί.

Ἡ ἀπόφασις ἀπορρίπτει τὴν τοιαύτην ἀγωγὴν διὰ τοὺς ἐν αὐτῇ ὀρθοὺς λόγους.

Πράγματι, ἐφ' ὅσον τὸ ἄρθρον 4 Ν. 3514, ἀπαγορεῦον τὴν ἀδικαιολογήτων πρὸ τῆς παρελεύσεως ἑνὸς ἔτους ἀπόλυσιν τῶν ἐπαναλαβόντων τὴν ἐργασίαν των (ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ὅρου «ἐπαναλαβών» εἶναι καὶ ὁ μὴ προσλαμβανόμενος, Α.Π. 68|1949, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 8, 241), ἐπιβάλλει ὡς κύρωσιν τὴν καταβολὴν ἐξαμήνου ἀποζημιώσεως, ἡ ὁποία εἶναι ἀνεξαρτήτως τῆς ἐκ τοῦ Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ ἐπεξετάθη (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 10, 636 εἰς εἰσαγωγικὰς σημειώσεις μας ἐπὶ τῆς Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 328|1951), ἕπεται, ὅτι ἡ κατὰ παράβασιν τοῦ Ν. 3514|1928 ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ δὲν εἶναι ἄκυρος, ὡς δὲν εἶναι ἄκυρος καὶ ἡ κατὰ παράβασιν τοῦ Ν. 2112 ἀπόλυσις (βλέπε διὰ τὸ τελευταῖον αὐτὸ Α.Π. 251|1931, Θέμ. ΜΕ' 636, Α.Π. 76|1941, ΕΕΔ 1, 14).

Δὲν ἀποκλείεται ὅμως νὰ ὑπάρξῃ ἀκυρότης ἐξ ἄλλου νόμου, ὡς ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945, εἰς περίπτωσιν μὴ τηρήσεως τῶν τυπικῶν καὶ οὐσιαστικῶν προϋποθέσεων αὐτοῦ.

Εἰς τὸν μισθωτὸν περαιτέρω ἐναπόκειται ποίας προστασίας θὰ ποιήσηται χρῆσιν. Καὶ ὑπὸ τὴν ἀρχήν, ὑπὸ τῆς θεωρίας διδαχθεῖσαν καὶ ὑπὸ τῆς πράξεως ἐφαρμοζομένην (βλέπε παραπομπὰς εἰς νομολογίαν καὶ συγγραφεῖς ἐν ΕΕΔ 9, 492, ἔνθα καὶ ἡ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2700|1950, εἰσηγητὴς *Κ. Δαλιάνης*, ταχθεῖσα ὑπὲρ τῆς ἀκολούθου ἀκυρότητος, ἀλλὰ μὴ ἀκολουθουμένης τῆς ἀπόψεως αὐτῆς ἐν τῇ πράξει), ὅτι ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945 ἀκυρότης εἶναι σχετική, τεταγμένη πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ δικαιούχου, ἐκ τῆς θελήσεως αὐτοῦ ἐξαρτωμένης τῆς προσβολῆς τῆς ἀπολύσεως ἐντὸς τῆς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946, δικαιοῦται ἢ νὰ ζητήσῃ τὴν ἐκ τῆς παραβάσεως τοῦ ἄρθρ. 4 Ν. 3511 ἀποζημίωσιν (καὶ τοῦ Ν. 2112) ἢ προσβάλλων τὴν ἀπόλυσιν ὡς ἄκυρον ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 νὰ ζητήσῃ τοὺς ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου (ἄρθρ. 656 Α.Κ.) μισθούς του.

Ἐκ τοῦ ὅτι ὅμως ἐζήτησε τὴν ἐκ τοῦ Ν. 3514 ἀποζημίωσιν ἢ καὶ ἐκείνην τοῦ Ν. 2112 δὲν δύναται νὰ ἑρμηνευθῇ ἡ τοιαύτη ἐνέργειά του ἄλλως ἢ ὡς παραίτησις τοῦ δικαιώματός του νὰ προσβάλῃ τὴν ἀπόλυσίν του ὡς ἄκυρον (πρβλ. καὶ ἄρθρ. 156 Α.Κ.).

Ἀποτελεῖ δηλαδὴ ἡ πρᾶξίς του αὐτὴ ἐνσάρκωσιν τῆς βουλήσεως τοῦ μισθωτοῦ νὰ παραιτηθῇ τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945 προστασίας, ἐφ' ὅσον δὲ εἰσπράττει τὴν ἀποζημίωσιν ταύτην, μετὰ τὴν ἔγερσιν τῆς σχετικῆς περὶ αὐτῆς ἀγωγῆς, δὲν εἶναι δυνατὴ καὶ ἀντίθετος πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς πράξεως ἐπιφύλαξις (reservatio acta contraria) (*Οἰκονομ. Στοιχ. Ἀστ. Δικ.* § 33, σημ. 16).

Ἡ ἀπόφις τῆς δημοσιευομένης κατωτέρω ἀποφάσεως τείνει εἰς ἁρμονίαν καὶ πρὸς τὰ ἐν τῇ λοιπῇ δικαστηριακῇ πράξει κρατοῦντα (βλέπε Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 821|1949, Πρωτοδίκης *Ν. Φλῶρος*, ΕΕΔ 8, 191, Πρωτοδίκου Πειραιῶς 10|1949, Πρωτοδίκης *Γ. Κροκίδας*, ΕΕΔ 8, 191, Πρωτοδίκου Πειραιῶς 251|1949, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 8, 461 καὶ λοιπαὶ παραπομπαὶ ἐν ΕΕΔ 8, 895).

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἄποψιν τῆς αὐτῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως περὶ τοῦ ὅτι, ἐφ' ὅσον ὁ ἐν στρατεύσει μισθωτὸς δὲν δικαιοῦται ἐπιδομάτων μισθοῦ κατὰ τὸν Ν. 3514|1928, ὡς ἰσχύει ἤδη (βλέπε κωδικοποίησιν ἐν ΕΕΔ 7,581), δὲν δικαιοῦται καὶ τῶν διὰ τὰς ἑορτὰς Χριστουγέννων καὶ Πάσχα συνήθων παροχῶν κατὰ τὰς ἐκ τοῦ Ν. 28|1944 ἐκδοθείσας ὑπουργικὰς ἀποφάσεις, ἡ ἀπόφασις ἀκολουθεῖ τὴν κρατοῦσαν ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ ἄποψιν (βλέπε Πρωτοδίκου Πειραιῶς 408|1951, Πρωτοδίκης *Κ. Παπα-*

μιχαλόπουλος, ΕΕΔ 10, 568 καὶ αὐτόθι σημ. μειώσεως μας).

Ἀπὸ τοιαύτης ἐννοίας εἶναι διατεινόμενον καὶ τὸ ἄρθρ. 6 τῆς προσφάτου ὑπ. ἀριθ. 17704|1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 10, 887), ἡ ὁποία—παραδόξως—διετυπώθη νομίμως καὶ εἶναι ἡ πρώτη ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ἡ ὁποία, ὡς πρὸς τὸ σημεῖον αὐτό, δὲν πάσχει ἀναπηρίαν.

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 607|1951

Διαδικασία Ν. ΓΞΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Κ. Κουτουρίσης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Μιχαλακάκος, Δ. Σούλας.

Καθ' ἃ ἱστορεῖται ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ, ὁ ἐνάγων προσελήφθη παρὰ τῆς ἐναγομένης ὡς ἐργάτης δι' ἀόριστον χρόνον τὴν 1ην Φεβρουαρίου 1948 καὶ εἰργάσθη ὡς τοιοῦτος μέχρι τῆς 17ης Αὐγούστου 1948, ὅτε ἐστρατεύθη ὡς κληρωτὸς κλάσεως 1944 καὶ μέχρι τῆς 24ης Δεκεμβρίου 1950, ὅτε ἀπελύθη τοῦ στρατεύματος, καθ' ὃ χρονικὸν διάστημα τῆς ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίας του ἡ ἐναγομένη τῷ κατέβαλεν ἐφεδρικὸν ἐπίδομα. Ὁ ἐνάγων, ἅμα τῇ ἐκ τοῦ στρατεύματος ἀπολύσει του, ἐζήτησε παρὰ τῆς ἐναγομένης νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν του, πλὴν ὅμως αὕτη ἠρνήθη νὰ δεχθῇ τοῦτον καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐπῆλθεν ἄκυρος ἀπόλυσις τούτου, ὡς μὴ τηρηθεισῶν τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118|1945 καὶ κατ' ἀκολουθίαν ὁ ἐνάγων δικαιοῦται λαμβάνειν 1) δραχμὰς 1.320.000, ἤτοι 60 ἡμερομισθια πρὸς δραχμὰς 22.000 ἕκαστον ἀπὸ 1|1|1951 μέχρι τῆς 23|3|1951, λόγῳ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεώς του καὶ 2) τὰ δῶρα τῶν Χριστουγέννων καὶ Πάσχα τῶν ἐτῶν 1948 ἕως καὶ 1950 ἐκ δραχμῶν 949.000, ἤτοι ἐν συνόλῳ δραχμὰς 2.269.000, ἃς ἀρνεῖται ἡ ἐναγομένη νὰ τῷ καταβάλῃ.

Ἐκ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. 3514, ὡς ἐτροποποιήθη δι' ἄρθρου 5 Ν. 765|1943, διατηρηθέντος ρητῶς ἐν ἰσχύϊ διὰ τοῦ ἄρθρου 6 ν. δ|τος 8|11 Μαΐου 1945, αὗτινος αἱ διατάξεις ἐπεξετάθησαν διὰ τοῦ β' ἐδαφίου τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ἀν. νόμου 547|1937 καὶ ἐπὶ τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ πάσης ἐπιχειρήσεως, μισθωτός, ἐπαναλαβὼν κατὰ τὸν νόμον τοῦτον τὴν ἐργασίαν του, δὲν δύναται πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους ν' ἀπολυθῇ τῆς θέσεως του, εἰμὴ διὰ κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένην αἰτίαν, ἄλλως δικαιοῦται εἰς ἀποζημίωσιν ἴσην πρὸς τοὺς μισθοὺς ἓξ μηνῶν, βάσει τοῦ μισθοῦ τῆς ἡμέρας τῆς ἀπολύσεως ὑπὸ καθεστὼς πλήρους ἀπασχολήσεως, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ κατὰ παράβασιν αὐτοῦ γενομένη ἀπόλυσις τοῦ ἀποστρατευθέντος δὲν εἶναι ἄκυρος, συνεπαγομένη μόνον τὰς ἐν αὐτῇ ἐπιζημίους συνεπείας εἰς βάρος τοῦ παραβάτου ἐργοδότου (*Ἀποστολόπουλον*, Ὁ Πρόεδρος ἐκδ. Β' σελ. 211). Ἄλλο βεβαίως εἶναι τὸ ζήτημα, ἂν ἡ ἀπόλυσις δύναται νὰ εἶναι ἄκυρος, λόγῳ συντρεχούσης παραβάσεως διατάξεων ἄλλων νόμων, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι καὶ ὁ Ν. 118|1945. Ἔχει δ' ἐπικρατήσει σχεδὸν παγίως ἐν τῇ νομολογίᾳ, ὅτι ἡ ἐκ τῆς μὴ τηρήσεως τῶν οὐσιαστικῶν καὶ τυπικῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Νόμου 118|1945 ἀκυρότης τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι σχετικὴ ὑπὲρ τοῦ μισθωτοῦ, ὅστις ἐγκύρως δύναται νὰ παραιτηθῇ ταύτης καὶ νὰ θεωρήσῃ ὡς ἔγκυρον τὴν τοιαύτην καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας (ἴδε νομολογίαν ἐν εἰσαγωγικῷ σημειώματι ΕΕΔ Θ', σελ. 492, Πρωτ. Πειραιῶς 549|1950, ΕΕΔ Θ' σελ. 714) καὶ ἀξιώσαι μόναν τὴν ἐκ τοῦ νόμου 2112 ἢ τοῦ Δ|τος τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 ἀποζημίωσιν καὶ τὴν τοιαύτην ἐκ τοῦ ἄρθρου 4 ν. 3514, αἵτινες συντρέχουν. Ἡ ἐπιλογή, ἥτις ἀνήκει εἰς τὸν ἀπολυθέντα μισθωτόν καὶ ἥτις δύναται νὰ γίνῃ καὶ δι' ἐγέρσεως ἀγωγῆς, ἀποστερεῖ τοῦτον πλέον τοῦ δικαιώματος τῆς ὑπαναχωρήσεως, διότι κατὰ τὸν νόμον (ἄρθρον 306 Α.Κ.) ἡ ἐπιλογὴ εἶναι ἀμετάβλητος καὶ ἀνεπίδεκτος αἱρέσεως ἢ προθεσμίας (*Ζέπου*, Ἔνοχ. Α' σελ. 218, Πρωτ|κου Ἀθηνῶν 321|1949, ΕΕΔ Η' σελ. 191). Κατὰ ταῦτα ἡ ἔγερσις ἀγωγῆς ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945 προϋποθέτει ὀφειλομένην τὴν ἐργασιακὴν σύμβασιν, ἐνῷ διὰ τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς, δι' ἧς αἰτεῖται ἀποζημίωσις ἐκ τοῦ Ν. 2112 ἢ Β. Δ|τος 16|18 Ἰουλίου 1920 ἢ τοῦ ἄρθρ. 4 ν. 3514 ἢ καὶ ἐξ ἀμφοτέρων, διότι ὡς προείρηται αἱ δύο αὗται ἀποζημιώσεις συντρέχουν (Εἰρην. Ἀθην. 414|1949, ἔνθα καὶ νομολογία, ΕΕΔ Η' σελ. 507), ὁ μισθωτὸς ἀπεδέχθη ὡς ἐπελθοῦσαν τὴν λύσιν τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως καὶ δὲν δύναται πλέον ἐκ λυθείσης ἐργασιακῆς συμβάσεως ν' ἀξιώσῃ δικαιώματα μὴ ὀφειλόμενα μετὰ τὴν λύσιν αὐτῆς (Πρωτ|κου Πειραιῶς 10 καὶ 253 τοῦ 1949 ΕΕΔ Η' σελ. 191 καὶ 461). Ἐν προκειμένῳ ἐκ τῶν προσαχθέντων καὶ ἐπικληθέντων ἐγγράφων ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ ἐνάγων ἤγειρεν ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου Πειραιῶς τὴν ἀπὸ 31 Ἰανουαρίου 1951 ἀγωγήν του, δι' ἧς ἠτήσατο τὴν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 4 Ν. 3514 ἀποζημίωσιν ἴσην πρὸς 6 μηνῶν μισθούς, λόγῳ τῆς ἀρνήσεως τῆς ἐναγομένης ν' ἀποδεχθῇ μετὰ τὴν ἀποστρατείαν του τὰς ὑπηρεσίας του καὶ τῆς συνεπείᾳ τῆς τοιαύτης ἀρνήσεως της ἐπελθούσης ἀπολύσεώς του (*Σε. Ἀμερικάνου*, Κῶδιξ Ἐργατικοῦ Δικαίου, Ἔκδοσις Α' σελ. 71 σημ. 17), ἥτις καὶ τῷ ἐπεδικάσθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ 23|1951 ἀποφάσεως τοῦ Εἰρηνοδίκου Πειραιῶς, ἐπικυρωθείσης ὡς πρὸς τὸ κεφάλαιον τοῦτο ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 784|1951 ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν Πειραιῶς, δικάσαντος κατ' ἔφεσιν καὶ ἥτις (ἀποζημίωσις) εἰσεπράχθη παρὰ τοῦ ἐνάγοντος, ὡς βεβαιοῦται ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 904|1951 ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν Πειραιῶς. Κατὰ συνέπειαν, ἐφ' ὅσον ὁ ἐνάγων διὰ τῆς ὡς εἴρηται ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου προγενεστέρας ἀγωγῆς του κατὰ τῆς αὐτῆς ἐναγομένης, λόγῳ τῆς ἐνδίκου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐπεδίωξε μόνον τὴν ἐκ τοῦ ἄρθρου 4 Ν. 3514 ἀποζημίωσιν, ἥτις οὐ μόνον ἐπεδικάσθη αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ εἰσεπράχθη παρ' αὐτοῦ, δὲν δύναται ἤδη, συνῳδὰ τοῖς ἄνω, ὑπαναχωρῶν, νὰ ζητήσῃ τὰς ἀποδοχάς του, προβάλλων ἀκυρότητα τῆς ἀπολύσεώς του, ἀφ' οὗ δικαιώματος διὰ τῶν ὡς ἄνω ἐνεργειῶν του ἐγκύρως παρητήθη-

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

I

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΜΕ ΟΡΙΟΝ ΗΛΙΚΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ

Συμπλήρωσις ὁρίου ἡλικίας διὰ κανονισμοῦ δὲν ἀποτελεῖ ἀπόλυσιν, ἀλλὰ λόγον λήξεως χρόνου συμβάσεως ἐργασίας καὶ αὐτοδικαίαν λύσιν μισθώσεως ὑπηρεσιῶν. — Δὲν ἀπαιτεῖται ἑπομένως ἀπόφασις τῆς Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Προστασίας Ἐφέδρων Παλαιῶν Πολεμιστῶν.

Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας καὶ διὰ τῆς νεωτέρας αὐτῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀποφάσεως του ἐπανέρχεται εἰς τὴν καὶ ὑπὸ προηγουμένων ἀποφάσεων αὐτοῦ δεκτὴν ὑπ' αὐτοῦ γενομένην ἄποψιν ὅτι, ἐφ' ὅσον ὑπὸ κανονισμοῦ νομικοῦ προσώπου ἢ ἐπιχειρήσεως καθορίζεται ὅριον ἡλικίας τοῦ μισθωτοῦ δι' ἀποχώρησιν ἐκ τῆς ἐργασίας του, δὲν ἐπιβάλλεται διὰ τὴν ἔγκυρον λύσιν τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 244|1936 προστατευομένων ἡ προηγουμένη ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου προσφυγὴ εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ Α.Ν. 244|1936 Πρωτοδικειακὴν Ἐπιτροπὴν πρὸς χορήγησιν ἀδείας ἀπολύσεως (οὕτω καὶ ἡ Σ.Ε. 456|1949 Ὁλομελ., εἰσηγητὴς *Γ. Παπαχατζῆς*, ΕΕΔ 8, 972, ἔνθα σημειώσεις μας καὶ παραπομπαὶ εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν ἐπὶ τοῦ διεξαχθέντος τὴν θεωρίαν καὶ πρᾶξιν ζητήματος τῆς μορφῆς τῆς συμβάσεως ἐργασίας διὰ τοῦ καθορισμοῦ ὁρίου ἡλικίας τοῦ μισθωτοῦ).

Κατὰ τὴν νεωτέραν δικαστηριακὴν ἄποψιν ἡ σύμβασις ἐργασίας, ἐν τῇ ὁποίᾳ τίθεται ὑποχρεωτικὸν ὅριον ἡλικίας τοῦ μισθωτοῦ, εἶναι σύμβασις ὡρισμένου χρόνου (βλέπε παραπομπὰς εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 10, 408).

Ὅ,τι περαιτέρω εἶναι τὸ ἐρευνητέον εἶναι, ἂν ἡ τοιαύτη σύμβασις ἐργασίας λήγῃ αὐτοδικαίως ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ ὁρίου ἡλικίας ἢ ἀπαιτῇ ἁπλῶς λόγον ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ, ὁπότε ἀπαιτεῖται ἡ κοινοποίησις τοῦ ἀπολυτηρίου ἐγγράφου.

Ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας δέχεται τὸ πρῶτον (πρβλ. ὅμως *Κ. Κουκάν*, Ἐνοχ. Κῶδ. Μέρος Α' σελ. 205, ἔνθα γίνεται ἡ ὀρθὴ διάκρισις τοῦ «ὑποχρεωτικῶς» ἀπὸ τοῦ «αὐτοδικαίως», βλέπε πλειότερα ἐν ΕΕΔ 10, 408).

Σημειωτέον ὅτι ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἔχει ὑπ' ὄψιν της ὀργανισμὸν τῆς Ἀνωνύμου Ἑταιρίας Γενικῶν Ἀποθηκῶν τῆς Ἑλλάδος, ἐφ' οὗ καὶ ἡ Α.Π. 21|1951 (εἰσηγητὴς ***Β. Κυριακόπουλος***, ΕΕΔ 10, 621), κρίναμεν εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσίν της, ὅτι αἱ διατάξεις του ἀντέκειντο εἰς τὸν Ν. 2112.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 794|1951 Ὁλομέλειας

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. ***Δ. Δήμιτσας***
Δικηγόρος ὁ κ. Π. Γκότσης

Ὡς ἐκρίθη παρὰ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας (Ὁλομ. 456 καὶ 1015|1949), ἡ συμπλήρωσις ὁρίου ἡλικίας τοῦ ἐργαζομένου, καθοριζομένου κατὰ τρόπον ἔγκυρον διὰ παγίων κανονιστικῶν διατάξεων τοῦ νομικοῦ προσώπου, εἴτε δημοσίου δικαίου, εἴτε καὶ ἰδιωτικοῦ τοιούτου, οἷον ἐν προκειμένῳ ἡ αἰτοῦσα Ἀνώνυμος Ἑταιρία, καὶ κατ' ἀκολουθίαν τῆς συμπληρώσεως τοῦ ὁρίου τούτου ἀφυπηρέτησις τοῦ μισθωτοῦ τῆς ἐργασίας δὲν ἀποτελεῖ ἀπόλυσιν δι' ὃ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ προβλέπωνται ὑπὸ τῶν διατάξεων τῶν ἀναγκ. νόμων 244|1936 «περὶ τροποποιήσεως κλπ. τοῦ ἀπὸ 28|31 Ὀκτωβρίου 1935 ἀναγκ. νόμου περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν» καὶ τοῦ ἀναγκ. νόμου 771|1937, αἵτινες ὡς ἀντικείμενον ἔχουσι τὸν καθορισμὸν τῶν λόγων ἀπολύσεως κατὰ τὴν χρονικὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ συνιστᾷ λόγον λήξεως τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ αὐτοδικαίαν λύσιν ἐννόμου σχέσεως μισθώσεως ὑπηρεσιῶν, κατ' ἀκολουθίαν δὲ συνεπιφέρει καὶ τὸν τερματισμὸν τῆς ἐκ τῆς νομοθεσίας περὶ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν προστασίας τοῦ μισθωτοῦ, μὴ ἀπαιτουμένης κἂν ἀπὸ ἀπόψεως διαδικασίας διὰ τὴν λύσιν τῆς σχέσεως ἐργασίας ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Προστασίας Ἐφέδρων Παλαιῶν Πολεμιστῶν.

Ἐν προκειμένῳ, καθ' ἃ ἐκ τοῦ φακέλλου προκύπτει, ὁ ὀργανισμὸς τοῦ προσωπικοῦ τῆς

Δι' ὃ, μὴ ὑφισταμένης πλέον τῆς ἐνδίκου ἀξιώσεως, δέον ὅπως τὸ πρῶτον κεφάλαιον τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ἀπορριφθῇ.

Ἐκ τῆς προσαχθείσης καὶ ἐπικληθείσης ὑπ' ἀριθ. 784|51 ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν Πειραιῶς βεβαιοῦται, ὅτι ὁ ἐνάγων δὲν ἐδικαιοῦτο ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίας του, διότι δὲν συνεκέντρου τὰς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 519|1948 καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν δικαιοῦται οὔτε τῶν ἐκτάκτων παροχῶν ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Πάσχα 1948 ἕως καὶ 1950, καθ' ὅσον ἡ ἐν ταῖς σχετικαῖς ὑπουργικαῖς ἀποφάσεσι διάταξις ὅτι ἡ ἔκτακτος παροχὴ καταβάλλεται καὶ εἰς τοὺς ἐν καταστάσει στρατεύσεως τελοῦντας μισθωτούς (ἐφέδρους, κληρωτούς, ἐθελοντὰς) τελεῖ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι οἱ ἐν στρατεύσει τελοῦντες μισθωτοὶ δικαιοῦνται κατὰ τοὺς κειμένους νόμους ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, δεδομένου ὅτι ἐν ἀντιθέτῳ περιπτώσει ἡ ὡς εἴρηται διάταξις τῶν ὑπουργικῶν ταύτων ἀποφάσεων ἀντίκειται εἰς τὴν διὰ τοῦ Ν. 28|1944, ὡς ἰσχυούσης ὑπὸ τοῦ Ν. 866|1946, δοθεῖσαν ἐξουσιοδότησιν καὶ ὡς ἐκ τούτου αὐτὴ εἶναι ἄκυρος καὶ ἀνίσχυρος καὶ δὲν ὑποχρεοῖ τοὺς ἐργοδότας (Πρωτ|κου Ἀθηνῶν 5608|1948, ΕΕΔ Η' σελ. 163, Πρωτ|κου Ἀθηνῶν 613|1950, ΕΕΔ Θ' σελ. 317). Κατὰ ταῦτα τὸ δεύτερον κεφάλαιον τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ἐστὶν ἀπορριπτέον, ὡς νόμῳ ἀβάσιμον.

υπούσης Ἀνων. Ἑταιρίας εἶναι καθ' ὅλα νόμιμος, ἐγκριθεὶς ὑπὸ τοῦ Διοικ. Συμβουλίου αὐτῆς, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 28 τοῦ Καταστατικοῦ, μὴ ἀπαιτουμένης ἑτέρας ἐγκρίσεως τοῦ ὀργανισμοῦ τούτου ὑπὸ τῆς Διοικήσεως, βάσει τῆς κειμένης νομοθεσίας, ὡς ἄλλως βεβαιοῦται καὶ ἐν τῷ ὑπ' ὁριθ. 33601) 1947 ἐγγράφῳ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας πρὸς τὴν αἰτοῦσαν Α.Ε. Δὲν προκύπτει δέ, ὅτι ὁ ρηθεὶς ὀργανισμὸς ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τῶν ἐκ τῶν κειμένων ἐργατικῶν νόμων δικαιωμάτων τοῦ προσωπικοῦ, ὡς ὅλως ἀναιτιολογήτως δέχεται ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, διότι αὐτὸς εἶναι κατὰ πολὺ εὐνοϊκώτερος τοῦ μέχρι τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ ἰσχύοντος ὀργανισμοῦ τοῦ ἔτους 1922, ὅστις καθώριζε τὸ ὅριον ἡλικίας τῶν ἀποθηκαρίων εἰς τὸ 60ὸν ἔτος καὶ ἐξεδόθη εἰς χρόνον ὅλως ἀνύποπτον. Τέλος δὲ καὶ ἡ σκέψις τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὅτι ὁ διαληφθεὶς ὀργανισμὸς δὲν εἶναι ἔγκυρος, διότι δὲν λαμβάνει πρόνοιαν ἴσην ἢ μεγαλυτέραν πρὸς τὴν τοῦ ἄρθρ. 34 τοῦ Νόμου 6298)1934 «περὶ Κοινων. Ἀσφαλίσεων» δὲν εἶναι νόμιμος, διότι ἡ ἐπικαλουμένη διάταξις τοῦ ἄρθρ. 34 τοῦ Νόμου 6298)1934, καθορίζουσα τὰς προϋποθέσεις συνταξιοδοτήσεως τῶν παρὰ τῷ Ἱδρύματι ἠσφαλισμένων, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν εἰς τὴν ὑπὸ κρίσιν περίπτωσιν, ἀφ' ἧς μὴ καθιεροῦσα ὑποχρέωσιν τῶν ἐπιχειρήσεων πρὸς καθορισμὸν τοῦ ὁρίου ἡλικίας τοῦ παρ' αὐταῖς ἐργαζομένου προσωπικοῦ εἰς τὸ 65ον ἔτος.

II

ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΑΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ.

Περιορισμὸς μόνον εἰς κρίσιν περὶ ὑπάρξεως νομίμου λόγου ἀπολύσεως.—Ἔλλειψις δικαιοδοσίας εἰς καθορισμὸν καταβλητέων εἰς τὸν μισθωτὸν ἀποδοχῶν ἢ συμψηφισμοῦ αὐτῶν.

Αἱ κατὰ τὸν Α.Ν. 244)1936 περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν Πρωτοδικειακαὶ Ἐπιτροπαὶ (τῶν ὁποίων ἡ ἁρμοδιότης ἐπεξετάθη διὰ τοῦ Ν. 751)1948 καὶ Α.Ν. 1836)1951 καὶ ἐπὶ τῶν ὑπ' αὐτῶν προστατευομένων προσώπων) δὲν περιβάλλονται μὲ δικαστικὴν ἐξουσίαν, ἀλλ' εἶναι ἁπλᾶ συλλογικὰ ὄργανα διοικήσεως (Σ.Ε. 221)1937 καὶ λοιπαί).

Ἀποφαίνονται κατὰ νόμον, μετὰ προηγουμένην ἔρευναν καὶ ἐκτίμησιν τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν, μόνον ἂν συντρέχουν λόγοι ἀπολύσεως τῶν ὑπὸ τῶν σχετικῶν νόμων προστατευομένων προσώπων, χωρὶς μάλιστα νὰ παρέχεται εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς καὶ διακριτικὴ ἐξουσία περὶ ἐπιβολῆς ἠπιωτέρας τινὸς ποινῆς ἢ ἄλλου τινὸς μέτρου, διότι τοιαῦται ποιναὶ ἢ ἄλλα μέτρα δὲν προβλέπονται ὑπὸ τοῦ νόμου, εἰμὴ μόνον ἡ ἀπόλυσις (Σ.Ε. 468)1940).

Παρὰ ταῦτα, ἐν προκειμένῳ, φαίνεται, ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ Προστασίας Ἐφέδρων Παλαιῶν Πολεμιστῶν, τῆς ὁποίας ἀπόφασις προσεβλήθη ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ὑπεισῆλθεν εἰς ἐκδίκασιν καθαρῶς ἰδιωτικῆς διαφορᾶς, ἐντελαμένης τὸν συμψηφισμὸν ἀποζημιώσεως Ν. 2112 πρὸς τοὺς μισθοὺς τοῦ συγκεκριμένου μισθωτοῦ.

Ἐπόμενον ἦτο φυσικὸν τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀκύρωσιν τῆς ταύτα δεχθείσης ἀποφάσεως της.

Ἀλλὰ καὶ ἂν δὲν προσεβάλετο ἡ ἀπόφασις ὡς ἄκυρος ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας (ὡς ἐκτελεστὴ διοικητικὴ πρᾶξις), τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, ἁρμόδια νὰ ἐλέγχωσι τὴν νομιμότητα τῶν διοικητικῶν πράξεων (Α.Π. 49)1945 Ὁλομελ. ΕΕΔ 4, 376, Α.Π. 282)1939 Ὁλομελ. Θέμ. Ν' 749, ἔλεπε καὶ λοιπὰς παραπομπὰς ἐν ΕΕΔ 10, 377) δὲν θὰ ἠδύναντο νὰ ἀναγνωρίσωσιν ἔννομον ἰσχὺν εἰς τοιαύτα δεχθεῖσαν διοικητικὴν πρᾶξιν.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 814)1951 Ὁλομελείας

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. *Σ. Σολιώτης*
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. *Δ. Μονρίκης*
Δικηγόρος ὁ κ. Κ. Μπουρῆς

Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α.Ν. 244)1936 «περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν», ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 771)1937 «περὶ τροποποιήσεως τῆς περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν νομοθεσίας κλπ.», ἀπόλυσις ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ, ὑπηρετοῦντος εἰς τὰς ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ νόμου τούτου ἀναφερομένας ἐπιχειρήσεις καὶ Ὀργανισμούς, δὲν δύναται νὰ γίνῃ, εἰμὴ δι' ὡρισμένους λόγους καὶ κατόπιν ἀποφάσεως τῆς διὰ τῶν αὐτῶν διατάξεων συνιστωμένης Ἐπιτροπῆς.

Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 2 καὶ 4 τοῦ αὐτοῦ νόμου, αἵτινες ἀφείλουσιν, ὅτι μόνον διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἀπολύσεως ἐφαρμόζονται αἱ εἰδικαὶ διατάξεις τοῦ Α.Ν. 244)1936, προκύπτει, ὅτι ἡ δικαιοδοσία τῶν ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων συσταθεισῶν ἐν ἑκάστῃ Πρωτοδικειακῇ περιφερείᾳ Ἐπιτροπῶν περιορίζεται εἰς τὸ νὰ ἀποφαίνεται μόνον, ἂν συντρέχῃ λόγος ἀπολύσεως τῶν ὑπαγομένων εἰς τὰς προστατευτικὰς διατάξεις τῶν νόμων περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν ὑπαλλήλων, οὐχὶ δὲ νὰ καθορίζωσι τὰς καταβλητέας τυχὸν ἀποδοχὰς ἢ νὰ διατάσσωσι συμψηφισμὸν αὐτῶν πρὸς καταβληθείσας ἐξ ἑτέρας αἰτίας ἀποζημιώσεις, ἐφ' ὧν θεμάτων, ἐν περιπτώσει διαφορᾶς, ἀφίσταται ἁρμοδιότης τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας.

Κατ' ἀκολουθίαν, ἀναρμοδίως ἐν προκειμένῳ ἡ Πρωτοδικειακὴ Ἐπιτροπή, ἐπιληφθεῖσα διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τοιαύτης διαφορᾶς, ἐντελίλατο τὸν συμψηφισμὸν τῶν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως μέχρι τῆς ἡμέρας ἐπαναπροσλήψεως τοῦ αἰτοῦντος ἀναλογούντων μισθῶν πρὸς τὴν καταβληθεῖσαν αὐτῷ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου 2112 ἀποζημίωσιν, ὡς ἐκ τούτου δὲ ἡ ἀπόφασις αὕτη δι' ἀναρμοδιότητα τοῦ ἐκδόντος αὐτὴν ὀργάνου τυγχάνει ἀκυρωτέα, κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου λόγον τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΝΑΥΤΙΚΩΝ

I

Περιπτώσεις συνυπολογισμού πολεμικού επιδόματος διά καθορισμόν των κατά τας διατάξεις του από 24 Ἰουλίου]25 Αὐγούστου 1920 β.δ περί κωδικοποιήσεως των νόμων περί εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν των ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων, του Ἐμπορικοῦ Νόμου και του Ν. 4004 ὀφειλομένων μισθῶν και ἀποζημιώσεων. — Χαρακτηρισμός διατάξεων περί προσασίας ναυτικῶν ὡς δημοσίας τάξεως. — Ἀκυρότης παραιτήσεως δικαιωμάτων. — Συνυπολογισμός πολεμικοῦ ἐπιδόματος εἰς μισθὸν ἄρθρ. 354 Ἐμπ. Νόμου.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6501]1951

Διαδικασία Ν. ΓΧΟΔ' και' ἕφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. *Κ. Ψιλόπουλος*

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Ε. Ποταμίτης*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Φ. Τόλιας, Ι. Γκάνιος

Ἐκ του ἄρθρου 7 του Ἀναγκαστ. Νόμου 2355]1940, δι' οὗ ἠρμηνεύθη ἡ διάταξις του ἄρθρου 2 του Α.Ν. 2171]1940, σαφῶς προκύπτει, ὅτι διά τὸν καθορισμόν των κατά τάς διατάξεις 1) του ἀπὸ 24 Ἰουλίου]25 Αὐγούστου 1920 Β.Δ «περί κωδικοποιήσεως των νόμων περὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν των ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων» 2) του Ἐμπορικοῦ Νόμου καὶ 3) του νόμου 4004 ὀφειλομένων μισθῶν καὶ ἀποζημιώσεων δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν τὸ ὑφ' οἱανδήποτε μορφὴν καταβαλλόμενον πολεμικὸν ἐπίδομα μόνον, ἐφ' ὅσον προκειται περὶ ἀτυχημάτων ἐκ μὴ πολεμικῶν κινδύνων, καὶ ὅτι λαμβάνεται τοῦτο ὑπ' ὄψιν προκειμένου περὶ ἀτυχημάτων, ἐπισυμβάντων κατὰ τὸ ἀπὸ 1.9 1939 μέχρι τῆς ἰσχύος του Α.Ν. 2171]1940 διάστημα, ἤτοι μέχρι τῆς 1ης Μαρτίου 1940, καθ' ἣν ἐτέθη ἐν ἰσχύϊ ὁ Ὀργανισμὸς ἀσφαλίσεως κατὰ κινδύνων πολέμου. Ἐκ τῆς ἀνωτέρω διατάξεως συνάγεται, ὅτι διαχωρίζεται σαφῶς ἡ ἀπαίτησις ἡ ἀπορρέουσα ἐκ του Α.Ν. 2116]1939 ἀπὸ τῶν τοιούτων τῶν ἀπορρεουσῶν ἐκ του Β.Δ. τῆς 24 Ἰουλίου]25 Αὐγούστου 1920, του Ἐμπορικοῦ Νόμου καὶ του νόμου 4004 καὶ συνεπῶς ὀρθῶς καὶ νομίμως ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ἐπεδικάσθη εἰς τὴν ἐφεσίβλητον (ἐνάγουσαν) δι' ἑαυτὴν καὶ ὑπὸ τὴν ὑφ' ἣν αὐτὴ παρίσταται ἰδιότητα, ὡς ἐξ ἀδιαθέτου κληρονόμων του ἀποβιώσαντος συζύγου καὶ πατρὸς πλοιάρχου του ἐκ πολεμικῆς ἐνεργείας βυθισθέντος κατὰ τὴν 31.1.1940 ἀλπ «Φλῶρα Νομικοῦ», καὶ ὁ ὑπὸ του ἄρθρου 354 § 3 του Ἐμπ. Νόμου καθοριζόμενος μισθὸς ἑνὸς μηνὸς καὶ ὁ ἐναντίαν προϋπόθεσιν ἔχων πρῶτος λόγος της ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως μὴ βάσιμος ἐστὶ καὶ ἀπορριπτέος.

Ἐκ τῶν συνδεδυασμένων διατάξεων τῶν ἄρθρων 366 καὶ 367 του Ἐμπορικοῦ Νόμου σαφῶς προκύπτει, ὅτι πᾶσαι αἱ διατάξεις, αἱ ἀφορῶσαι τὴν μισθοδοσίαν, τὴν παλιννόστησιν καὶ νοσηλείαν των ναυτῶν, εἶναι δημοσίας τάξεως καὶ ὅτι πᾶσαι αἱ διατάξεις αἱ ἀφορῶσαι τὴν μισθοδοσίαν, νοσηλείαν καὶ παλιννόστησιν τῶν ναυτῶν ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν ἀξ]κῶν καὶ ἄλλων προσώπων του πληρώματος. Διὰ τῶν διατάξεων τούτων ἐπιδιώκεται ἀφ' ἑνὸς μὲν, ὅπως καταισθῇ πᾶσα ἐκμετάλλευσις τοῦ ναυτικοῦ κεφαλαίου ἐπὶ τῶν εἰς τόσους περιπετείας ὑποβαλλομένων ἐργατῶν θαλάσσης καὶ ἀφ' ἑτέρου, ὅπως ἐξασφαλισθῇ ἡ ὑπηρεσία αὐτῶν ἐπὶ σκοπῷ κανονικῆς λειτουργίας τῆς ναυτικῆς ἐπιχειρήσεως, κυρίως ὅμως σκοπὸς εἶναι ὁ πρῶτος λόγος, ἐξ οὗ ἕπεται, ὅτι αἱ ἀρχαὶ αἱ διέπουσαι τὴν σύμβασιν μισθώσεως ναυτικῆς ἐργασίας δὲν ἀνήκουσι μόνον εἰς τὴν σφαῖραν του ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν του δημοσίου, του Κράτους ἀναπτύξαντος ἐντεταμένην ἐπέμβασιν ἐν τῇ ρυθμίσει τῆς μισθώσεως ταύτης καὶ συνεπῶς πᾶσα συμφωνία, δι' ἧς παραβιάζεται ἡ προμνησθεῖσα διάταξις του ἄρθρου 366 του Ἐμπ. Νόμου καὶ καθίσταται χείρων ἡ θέσις του ναυτικοῦ, εἶναι ἄκυρος, ἐκτὸς ἐὰν αὐτὸς ὁ νόμος ἐπιτρέπῃ ἐναντίαν συμφωνίαν, ὡς τοῦτο ὁρίζει εἰς τὰ ἄρθρα 340 καὶ 363 του Ἐμπορικοῦ Νόμου (πρβλ. *Η. Ἀναστασιάδου*, Ἐμπορ. Δίκαιον τόμ. 2ος § 309 σελ. 94—96 σημ. 17). Ἡ ἐκδοχὴ αὕτη εἶναι σύμφωνος καὶ πρὸς τὸ ἄρθρον 3 του Ἀστικοῦ Κώδικος, δι' οὗ ὁρίζεται, ὅτι δι' ἰδιωτικῆς βουλήσεως δὲν δύνανται ν' ἀποκλεισθῇ ἡ ἐφαρμογὴ κανόνων δημοσίας τάξεως. Ἀκολούθως τούτοις ὀρθῶς καὶ νομίμως ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ἐγένετο δεκτόν, ὅτι ἡ διά του ὑπ' ἀριθ. 12168]1948 συμβολαίου Σ]φου Ἀθηνῶν γενομένη παραίτησις τῆς ἐφεσιβλήτου εἶναι ἀνίσχυρος, ὡς ἀντικειμένη εἰς τὴν ἀνωτέρω δημοσίας τάξεως διάταξιν του ἄρθρου 354 § 3 του Ἐμπορικοῦ Νόμου καὶ ὁ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζων δεύτερος λόγος της κρινομένης ἐφέσεως μὴ βάσιμος ἐστὶ καὶ ἀπορριπτέος.

Ἐκ του ἄρθρου 7 του Α.Ν. 2355]1940 σαφῶς συνάγεται, ὅτι διά τὸν καθορισμόν του ὑπὸ του ἄρθρου 354 § 3 του Ἐμπορικοῦ νόμου προβλεπομένου μισθοῦ ἑνὸς μηνὸς, λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ ὑφ' οἱανδήποτε μορφὴν καταβαλλόμενον πολεμικὸν ἐπίδομα, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἀτυχήματος ἐκ πολεμικῶν κινδύνων. Κατὰ ταῦτα ὀρθῶς καὶ νομίμως ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, προκειμένου ἀτυχήματος ἐκ πολεμικῶν κινδύνων, διὰ τὸν καθορισμὸν του ἀνωτέρω μισθοῦ, ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ καταβαλλόμενον εἰς τὸν ὑπὸ της ἐφεσιβλήτου καὶ του ὑπ' αὐτῆς ἐπιτροπευομένου ἀνηλίκου τέκνου της κληρονομηθέντα εἰδικὸν πολεμικὸν ἐπίδομα καὶ ὁ ἐπὶ του ἐναντίου ἐρειδόμενος καὶ διὰ τῶν προτάσεων του ἐκκα-

λούντος παραδεκτῶ, εἰσαγόμενος αὐτοτελὴς λόγος ἐφέσεως μὴ βάσιμός ἐστι καὶ ἀπορριπτέος.

II

Ἐκπροσώπησις συμπλοιοκτησίας ὑπὸ διαχειριστοῦ πλοίου κατ' ἄρθρ. 293 Ἐμπ. Νόμου.—Ἐξακολούθησις τῆς δράσεως διαχειριστοῦ καὶ μετὰ τὴν λύσιν τῆς συμπλοιοκτησίας μέχρι πέρατος τῆς ἐκκαθαρίσεως τῶν περιουσιακῶν στοιχείων συμπλοιοκτησίας. —Δικαίωμα ἀποζημιώσεως λόγῳ ἀνεργίας εἰς περίπτωσιν ναυαγίου τοῦ πλοίου, κατὰ τὴν ὑπὸ Ν. 4004/1929 κυρωθεῖσαν διεθνῆ σύμβασιν.—Συνυπολογισμὸς εἰς ἀποζημίωσιν καὶ ἀξίας τροφῆς.—Μὴ ὑπαγωγὴ εἰς τὴν διὰ Ν. 18/1944 ρύθμισιν ἀπαιτήσεως ναυτικοῦ δι' ἀξίαν τροφῆς.—Περιπτώσεις συνυπολογισμοῦ πολεμικοῦ ἐπιδόματος εἰς ἀποζημιώσεις Νόμου περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων. Ἐμπορ. Νόμου, Ν. 4004.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 7922/1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΒΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. *Κ. Ψιλόπουλος*
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Γ. Κορκάρης*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Λαμπίρης, Δ. Καφαλόπουλος

Κατὰ τὰ ἐν τῇ ἐφ' ἧς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐξεδόθη ἀγωγῇ ἐκτιθέμενα ὁ ἐφεσίβλητος ἐνάγων, ὑπηρετῶν ὡς ἐργάτης θαλάσσης ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου «Ἑλλήνη», οὗτινος πλοιοκτήτης, ἄλλως ἐφοπλιστής, ἄλλως διαχειριστής, ἄλλως πράκτωρ, ἦτο ἡ ἐκκαλοῦσα ἐναγομένη, ἠτήσατο παρ' αὐτῆς τὴν καταβολὴν αὐτῷ τῶν κατὰ τὸν νόμον 4004/1929 ἀποδοχῶν δύο μηνῶν λόγῳ ἀνεργίας, συνεπείᾳ καταβυθίσεως τοῦ πλοίου τὴν 17 Φεβρουαρίου 1940. Τὴν ἀγωγὴν ταύτην ἐδέχθη ἡ ἐκκαλουμένη, καθ' ἃς παραπονεῖται ἤδη ἡ ἐκκαλοῦσα ἐναγομένη διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως κατὰ τὰ ἐν αὐτῇ.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 293 τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου ὁ διαχειριστὴς ἐκπροσωπεῖ τὴν συμπλοιοκτησίαν ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων, ἡ δρᾶσις δὲ τοῦ διαχειριστοῦ ὡς ἐκπροσώπου τῆς συμπλοιοκτησίας ἐξακολουθεῖ καὶ μετὰ τὴν λύσιν τῆς συμπλοιοκτησίας καὶ μέχρι πέρατος τῆς ἐκκαθαρίσεως τῶν περιουσιακῶν στοιχείων τῆς συμπλοιοκτησίας (*Ἀναστασ.* Ἐμπορ. Δίκ. § 301 σημ. 37, 302). Ἐν προκειμένῳ ἡ ἐκκαλοῦσα διὰ τῶν ἐνώπιον τοῦ δικάσαντος Πρωτοδίκου ὑποβληθεισῶν ἐγγράφων προτάσεών της, ὡς ἐξ αὐτῶν, προσαγομένων ἐν ἀντιγράφῳ, δείκνυται, ὁμολογεῖ, ὅτι διαλυθεῖσα τελεῖ εἰσέτι ὑπὸ ἐκκαθάρισιν καὶ κατ' ἀκολουθίαν ὑφίσταται εἰσέτι αὕτη μέχρι πέρατος τῆς ἐκκαθαρίσεως τῶν περιουσιακῶν στοιχείων αὐτῆς. Ἀλλ' οὕτω ὑφίσταται αὕτη καὶ ὡς διαχειρίσεια τῆς συμπλοιοκτησίας, ἐφ' ὅσον ἐν τῇ ἐκκαθαρίσει τῶν ὑποθέσεων αὐτῆς περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἐκκαθάρισις τῶν ἐκ τῆς διαχειρίσεως τῆς συμπλοιοκτησίας ὑποθέσεων. Κατ' ἀκολουθίαν νομίμως ἠγέρθη κατ' αὐτῆς ὡς διαχειριστρίας τῆς συμπλοιοκτησίας ἡ ἀγωγὴ καὶ ὀρθῶς ἔκρινεν οὕτω καὶ ἡ ἐκκαλουμένη καὶ ἀπορριπτέος οὕτω ὁ σχετικὸς λόγος τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως ὡς ἀβάσιμος.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου 4004/1929 κυρωθέντος ἐν Γενούῃ ὑπογραφέντος σχεδίου διεθνοῦς συμβάσεως περὶ ἀποζημιώσεως λόγῳ ἀνεργίας εἰς περίπτωσιν ἀπωλείας πλοίου ἐκ ναυαγίου, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου δευτέρου τοῦ νόμου τούτου, ἐν περιπτώσει ἀπωλείας ἐκ ναυαγίου οἱουδήποτε πλοίου ὁ ἐφοπλιστὴς ἢ πᾶς μεθ' οὗ ὁ ναυτικὸς συνῆψε συμβασιν ἐργασίας ἐπὶ πλοίου ὀφείλει νὰ πληρώσῃ εἰς ἕκαστον ἐκ τῶν ὑπηρετούντων ἐπὶ τοῦ πλοίου τούτου ναυτικῶν ἀποζημίωσιν, ὅπως ἀντιμετωπίσῃ τὴν ἀνεργίαν τὴν προελθοῦσαν ἐκ τῆς ἀπωλείας τοῦ πλοίου λόγῳ ναυαγίου. Ἡ ἀποζημίωσις αὕτη θὰ πληρώνεται διὰ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς πραγματικῆς ὀργίας τοῦ ναυτικοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ συμπεφωνημένου μισθοῦ. Ἡ ἀποζημίωσις αὕτη δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τοὺς μισθοὺς δύο μηνῶν. Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ νόμου 4005/1929 περὶ τροφοδοσίας τῶν πληρωμάτων τῶν ἐμπορικῶν πλοίων, τὸ πλήρωμα τοῦ πλοίου δικαιοῦται καὶ τροφῆς καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἐν τῷ πλοίῳ ὑπηρεσίας αὐτοῦ καὶ τῆς ἐν αὐτῷ κατὰ τὸ ἄρθρον 362 Ε.Ν. παραμονῆς. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἐν τῷ μισθῷ τῶν δύο μηνῶν, ὡς ἀνωτέρω, περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἀξία τῆς τροφῆς, ἥτις ἀποτελεῖ καὶ αὕτη μισθὸν καὶ παρέχεται πρὸς τῇ εἰς χρῆμα παροχῇ διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ πληρώματος ἀντιπαροχὴν τῆς ἐργασίας (πρβλ. 6859, 3599, 3600/1948 κλπ. Δικαστηρίου τούτου). Οὕτω ὅθεν κρίνασα καὶ ἡ ἐκκαλουμένη καὶ συνυπολογίσασα εἰς τοὺς καταβλητέους τῷ ἐφεσιβλήτῳ ἐνάγοντι δύο μηνῶν μισθοὺς καὶ τὴν ἀξίαν τῆς τροφῆς ὀρθῶς ἔκρινε καὶ ἀπορριπτέος οὕτω ὁ διὰ τῶν προτάσεων προβαλλόμενος σχετικὸς λόγος ἐφέσεως, ὡς ἀβάσιμος.

Ὀρθῶς ὡσαύτως ἡ ἐκκαλουμένη ἔκρινεν, ὅτι ἡ ἐκ τῆς ἀξίας τῆς τροφῆς ἀπαίτησις εἶναι ἀπαίτησις εἰς συνάλλαγμα καὶ οὐχὶ εἰς δραχμάς καὶ δὲν ἐμπίπτει οὕτω αὕτη εἰς τὴν ἐκ τοῦ νόμου 18/1944 ρύθμισιν καὶ ἀπορριπτέος οὕτω ὁ διὰ τῶν προτάσεων ὡσαύτως προβαλλόμενος σχετικὸς λόγος ἐφέσεως ὡς ἀβάσιμος.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ἀναγκαστικοῦ νόμου 2171 τῆς 2/4 Ἰανουαρίου 1940 περὶ τῶν πολεμικῶν ἐπιδομάτων τῶν ἐργατῶν θαλάσσης τὸ δυνάμει ἀτομικῆς ἢ συλλογικῶν συμβάσεων ἢ δι' ἀποφάσεων τῶν διαιτητικῶν ἐπιτροπῶν, ἐκδιδομένων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀναγκαστικοῦ νόμου 229/1936 ἢ καθ' οἱονδήποτε ἄλλον τρόπον, καθοριζόμενον πολεμικὸν ἐπίδομα ἢ ὑπὸ οἱανδήποτε ἄλλην μορφὴν καταβαλλόμενη λόγῳ τῆς πολεμικῆς καταστάσεως πρόσθετος ἀμοιβή, ἀποζημίωσις ἢ προσαύξησις ἐπὶ τοῦ μισθοῦ τῶν ἐργατῶν θαλάσσης δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν κατὰ τὰς διατάξεις α) τοῦ ἀπὸ 21 Ἰουλίου/25 Αὐγούστου 1920 β.δ. περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ ρύθμης πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ πασχόντων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων β) τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου καὶ γ) τοῦ νόμου 4001 ὀφειλομένων μισθῶν ἢ ἀποζημιώσεων, τῶν δι' ἀτυχήματα ἐκ πολεμικοῦ κινδύνου ἀποζημιώσεων καθοριζομένων ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἀναγκαστικοῦ νόμου 2116. Διὰ τοῦ ἄρθρου ἄρθρου 7 § 1 τοῦ ἀναγκαστικοῦ νόμου 2355 τῆς

23|25 Μαΐου 1940 ώρισθη, ότι ή αληθής έννοια της διατάξεως του άρθρου 2 του αναγκαστικού νόμου 2171|1940 είναι ότι Α') διά τον καθορισμόν των κατά τας διατάξεις α) του από 24 Ἰουλίου|25 Αὐγούστου 1920 β.δ. περί κωδικοποιήσεως των νόμων περί ευθύνης προς αποζημίωσιν των εξ ατυχήματος εν τη εργασία παθόντων εργατών ή υπαλλήλων, β) του εμπορικού νόμου και γ) του νόμου 4004 οφειλομένων μισθών και αποζημιώσεως δεν λαμβάνεται υπ' όψιν το υφ' οιανδήποτε μορφήν καταβαλλόμενον πολεμικόν επίδομα μόνον εφ' όσον πρόκειται περί ατυχημάτων εκ μη πολεμικών κινδύνων, λαμβάνεται όμως τούτο υπ' όψιν, προκειμένου περί ατυχημάτων εκ πολεμικών κινδύνων επισυμβάντων κατά το από της Σεπτεμβρίου 1939 μέχρι της ισχύος του ως άνω αναγκαστικού νόμου 2171|1940 διάστημα, και Β) ότι, προκειμένου περί ατυχημάτων εκ πολεμικών κινδύνων, επισυμβάντων μετά την έναρξιν της ισχύος του ως άνω αναγκαστικού νόμου 2171|1940 και μέχρι της έναρξεως της ισχύος του αναγκαστικού νόμου 2116|1939 (Μαρτίου 1940) αι οφειλόμεναι αποζημιώσεις καθορίζονται συμφώνως προς τας διατάξεις του άρθρου 14 του τελευταίου τούτου νόμου. Ούτω κατά την διάταξιν ταύτην διακρίνονται δυο χρονικαί περίοδοι, ή μία από της 1 Σεπτεμβρίου 1939 (ημέρα έναρξεως του πολέμου) μέχρι της έναρξεως της ισχύος του νόμου 2171|1940, ήτοι μέχρι της 15 Ἰανουαρίου 1940 και η δευτέρα από της έναρξεως της ισχύος του νόμου 2171|1940, ήτοι από της 15 Ἰανουαρίου 1940, μέχρι της έναρξεως της ισχύος του νόμου 2116|1939, ήτοι μέχρι της 1 Μαρτίου 1940, ότε ο νόμος ούτος έπεσε εις ισχύν δυνάμει του από 9 Φεβρουαρίου 1940 διατάγματος κατά την διάταξιν του άρθρου 26 αὐτοῦ (του νόμου) και ορίζεται ότι διά μεν την πρώτην περίοδον λαμβάνεται υπ' όψιν και το πολεμικόν επίδομα, διά δε την δευτέραν ούχι των οφειλομένων αποζημιώσεων δι' ατυχήματα εκ πολεμικών κινδύνων, επισυμβάντων κατά την περίοδον ταύτην, καθοριζομένων κατά τας διατάξεις του άρθρου 14 του νόμου 2116|1939. Ὁ εν τούτῳ ισχυρισμός του εφεσιβλήτου ενάγοντος, καθ' ὃν ως χρόνος ισχύος του άρθρου 2 του νόμου 2171|1940 δέον να νοηθῇ ο χρόνος, καθ' ὃν έπεσε εν ισχύϊ διά διατάγματος ο νόμος 2116|1939 κατά το άρθρον 26 αὐτοῦ, απορρυόμενος και εκ της ως άνω σαφούς διατάξεως του άρθρου 7 § 1 Β του νόμου 2355|1940, ήτις σαφώς και ρητώς διακρίνει την έναρξιν της ισχύος του νόμου 2171|1940 από της έναρξεως της ισχύος του νόμου 2116|1939, είναι απορριπτέος ως άβάσιμος. Ὡσαύτως απορριπτέος ως άβάσιμος κρίνεται και ο ισχυρισμός της εκκαλούσης εναγομένης, καθ' ὃν η διάταξις του άρθρου 2 του νόμου 2171|1940, ως αὕτη αὐθεντικῶς ηρμηνεύθη διά του άρθρου 7 § 1 του νόμου 2355|1940, δεν έχει εφαρμογήν κατά την περίπτωσιν ανεργίας του ναυτικού λόγῳ ναυαγίου, άλλά μόνον κατά την περίπτωσιν σωματικών ατυχημάτων των ναυτικών άνευ ατυχήματος και του πλοίου, εφ' όσον ρητώς αναφέρεται εν αὐτῇ και η εκ του νόμου 4004|1929 αποζημίωσις, εν τῷ νόμῳ δε τούτῳ ουδεμία άλλη προβλέπεται αποζημίωσις, ειμή μόνον η εκ της ανεργίας του ναυτικού ένεκα απωλείας του πλοίου εκ ναυαγίου τοιαύτη. Μετά ταύτα εφ' όσον εν προκειμένῳ το πλοίον απωλέσθη εκ πολεμικού κινδύνου την 17 Φεβρουαρίου 1940, ήτοι εντός της δευτέρας των ως άνω χρονικών περιόδων από 15 Ἰανουαρίου 1940 μέχρι 1 Μαρτίου 1940, δεν λαμβάνεται υπ' όψιν διά την κατά τον νόμον 4004|1929 αποζημίωσιν εκ της ανεργίας του εφεσιβλήτου το πολεμικόν επίδομα. Ἀντιθέτως ὀρθῶς πρὸς ταῦτα κρίνας ο δικάσας Πρωτοδίκης και συνυπολογίσας εἰς την κατά τον νόμον 4004|1929 αποζημίωσιν του εφεσιβλήτου ενάγοντος και το πολεμικόν επίδομα εκ λιρῶν Ἀγγλίας 68.4.6 εν συνόλῳ εσφαλμένως έκρινε και δέον, κατ' ακολουθίαν, δεκτῆς καθιστα μένης της έφέσεως, να μεταρρυθμισθῇ η εκκαλουμένη απόφασις, επί τῷ τέλει όπως μειωθῇ το δι' αὐτῆς επιδικασθέν τῷ εφεσιβλήτῳ ενάγοντι ποσόν κατά το ως άνω ποσόν των λιρῶν Ἀγγλίας 68.4.6, δεκτῆς ούτω καθισταμένης της αγωγῆς διά λίρας Ἀγγλίας 6.0.0 (πρβλ. Α.Π. 13|1942 ΝΓ' 283) και μεριαζομένης εν μέρει της δικαστικῆς δαπάνης αμφοτέρων των βαθμῶν.

III

Ἀνίσχυρον παραιτήσεως ναυτικού από απαιτήσεως αὐτοῦ κατά του εργοδότου.— Χαρακτηρισμός διατάξεων περί προστασίας ναυτικῶν ως δημοσίας τάξεως.— Ἐφαρμογή άρθρ. 366 Ἐμπ. Νόμου.— Κατοχύρωσις υπό διατάξεως όχι μόνον του ναύτου, άλλά και του κληρονόμου αὐτοῦ.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 8349|1951

Πρόεδρος ο κ. *Κ. Ψιλόπουλος*
Εἰσηγητής ο Πρωτοδίκης κ. *Β. Φαρμακίδης*
Δικηγόροι οι κ. κ. Φ. Τόλιας, Δ. Δρακωτός

Ἀβάσιμος έστι ο δεύτερος λόγος της ενδίκου έφέσεως, καθ' ὃν αι εφεσίβλητοι δεν δικαιοῦνται του περί οὗ πρόκειται μισθοῦ, λόγῳ παραιτήσεως πάσης απαιτήσεως των κατά του εκκαλουντος διά του υπ' αριθ... συμβολαίου, διότι είναι μεν αληθές, ότι προκύπτει εκ του συμβολαίου τούτου, όπερ προσάγεται, ότι η εκ των εφεσιβλήτων, εισπράξασα παρά του εκκαλουντος την κατά το άρθρ. 14 του Ἀναγκ. Νόμου 2116|1939 αποζημίωσιν, παρητήθη πάσης οιασδήποτε αξιώσεως κατά του εκκαλουντος δι' αποζημίωσιν ή άλλο τι διά τον εν τῇ υπηρεσίᾳ του θάνατον του Ε.Μ., πλην ή παραίτησις αὕτη είναι ανίσχυρος, ως αντικειμένη εἰς την διάταξιν του άρθρου 366 Ἐμπ. Νόμου, δι' ἧς δεν κατοχυρούται μόνον ο ναυτης, άλλά και ο κληρονόμος αὐτοῦ, εν συνδυασμῷ προς τα άρθρα 3 και 174 Ἀστικοῦ Κώδικος.

ΚΡΙΣΕΙΣ ΔΙΑ ΤΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΜΑΣ

Ἐπὶ τῇ συμπληρώσει δεκαετίας τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου»

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου», μὲ τὴν εὐκαιρίαν τῆς συμπληρώσεως δεκαετίας ἀπὸ τῆς ἐν ἔτει 1941 ἱδρύσεώς της, ἔθεσεν ἐν γενικῷ ἐρωτήματι εἰς τοὺς παρακολουθοῦντας τὴν δρᾶσιν της: Ποίον, κατὰ τὴν γνώμην των, ὑπῆρξε τὸ ἔργον της.

Ἐνδιεφέρετο κυρίως νὰ μάθῃ πόσαι καὶ ποῖαι ἀτέλειαι ἀνεφανίσθησαν εἰς αὐτό, ἵνα ἐντείνῃ ἀκόμη περισσότερον τὰς δυνάμεις της καὶ ἀποδώσῃ οὕτω ἡ προσπάθειά της περισσότερα.

Ἔτυχε τῆς τιμῆς νὰ ἔχῃ πολλὰς σχετικὰς ἀπαντήσεις. Οἱ κριταὶ τοῦ ἔργου της, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν κατωτέρω δημοσιευομένων κρίσεών των, ἐπέδειξαν πολλὴν πρᾶγματι ἐπιείκειαν καὶ συμπάθειαν δι' αὐτό.

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» ὀφείλει δημοσίᾳ νὰ ἐκφράσῃ τὰς θερμοτάτας εὐχαριστίας της.

Συνάγεται ὅμως ἐκ τῶν κατωτέρω δημοσιευομένων καὶ τοῦτο τὸ ἰδιαιτέρως σημαντικόν: Τὸ θερμὸν ἐνδιαφέρον τῆς Νομικῆς Ἐπιστήμης καὶ Πράξεως διὰ τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον. Καὶ εἶναι τοῦτο εὐοίωνον διὰ τὴν ἀνάπτυξιν καὶ πρόοδόν του σημείου.

Ἂν ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» συνετέλεσε κατά τι νὰ ἐξαρθῇ τὸ ἐνδιαφέρον αὐτό, πρέπει νὰ εἶναι—ἂς τῆς ἐπιτραπῇ νὰ τὸ εἴπῃ—ἱκανοποιημένη.

Ὁ κ. *Ἄγγελος Μπουρόπουλος*, Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης, Ἐπίτιμος Εἰσαγγελεὺς τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Ἡ διαρρεύσασα δεκαετία ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου» ἀπέδειξεν, ὅτι αὕτη ἀποτελεῖ χρησιμώτατον ὁδηγὸν τῆς δικαστηριακῆς καὶ δικηγορικῆς πράξεως καὶ συνάμα συλλογὴν πολυτίμου ὑλικοῦ διὰ τὴν θεωρητικὴν ἐπεξεργασίαν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου. Ὁ κλάδος οὗτος, κατέχων κεντρικὴν καὶ ἰδιάζουσαν θέσιν εἰς τὰς συγχρόνους ἐξελίξεις τοῦ Δικαίου, ἀπέκτησε διὰ τοῦ περιοδικοῦ σας μέσον πλήρους καὶ ταχείας ἐνημερώσεως τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπὶ παντὸς ἀνακύπτοντος ἐν τῇ πράξει ζητήματος.

Ὁ κ. *Ἰωάννης Σακκέτας*, Ἐπίτιμος Πρόεδρος τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Ἐπὶ τῇ συμπληρώσει 10ετίας ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου» σᾶς ἀπευθύνω τὰς καλυτέρας μου εὐχάς.

Τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον, ἀναπτυχθὲν καὶ διαμορφωθὲν εἰς πάντα τὰ πεπολιτισμένα Κράτη καὶ συνδεόμενον πρὸς τὰς νεωτέρας ἀντιλήψεις περὶ προστασίας τῶν ἐργαζομένων τάξεων, αἵτινες ἀποτελοῦν τὰ θεμέλια τοῦ καινουργίου οἰκοδομήματος, ἀπαιτεῖ ὄντως ἰδιαιτέραν προσοχήν.

Νομίζω πρέπον νὰ ἀναγνωρισθῇ, ὅτι ἡ μέχρι τοῦδε συμβολὴ τῆς Ἐπιθεωρήσεώς σας εἰς τὴν ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ὑπῆρξε λίαν ἀποδοτικὴ καὶ ἐν πολλοῖς δημιουργική. Διὰ τῶν ἄρθρων καὶ γνωμῶν τῆς Ἐπιθεωρήσεως καὶ διὰ τῶν συνοδευόντων τὴν Νομολογίαν προσεκτικῶν καὶ ἐμπεριστατωμένων σχολίων ἐδόθη καὶ εὑρίσκεται ἡ ἀληθὴς καὶ δρθὴ κατεύθυνσις εἰς τὴν λύσιν τῶν ἐκ τῆς πολυπλόκου ἐργατικῆς νομοθεσίας γεννωμένων ζητημάτων.

Εὔχομαι ἐπιτυχῆ πάντοτε ἐξακολούθησιν τοῦ ἔργου σας.

Ὁ κ. *Ἰω. Ἀποστολόπουλος*, Ἀρεοπαγίτης.

Ἡ διὰ τοῦ παρόντος τεύχους δεκαετίαν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς της συμπληρώνουσα ΕΕΔ δὲν ἀποτελεῖ ἁπλῆν προσθήκην ἑνὸς νομικοῦ περιοδικοῦ εἰς τὰ τόσα ἄλλα ἐκδιδόμενα ἐν Ἀθήναις, ἅτινα ἀσχολοῦνται κυρίως εἰς τὴν δημοσίευσιν τῶν ἀποφάσεων τῶν δικαστηρίων, καθόσον καθ' ἅπαν τὸ διάστημα τῆς δεκαετίας, καθ' ἣν ἀνελλιπῶς ἐκδίδεται, ἐξυπηρέτησεν ἕνα νέον κλάδον τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, τὸν τοῦ ἐργατικοῦ, ὅστις ἀπὸ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ τοῦ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργαζομένων μισθωτῶν δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἔλαβε τεραστίαν ἔκτασιν καὶ πλεῖστα νέα οὐσιαστικὰ καὶ δικονομικὰ ζητήματα ἐδημιουργήθησαν. Ἡ ἔξεισις καὶ ἡ ἐπίλυσις τῶν ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῶν ἐργατικῶν νόμων ἀνακυπτόντων ζητημάτων κατέστη ἔργον δυσχερές, λόγῳ τῆς προχειρότητος, μεθ' ἧς συντάσσονται αἱ διέπουσαι ταῦτα συλλογικαὶ συμβάσεις καὶ ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης ἡ ΕΕΔ ἐξυπηρέτησεν πλησιέστατα τοὺς περὶ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῶν ἀσχολουμένους νομικοὺς διὰ τῆς δημοσιεύσεως τῶν ἐπιλυόντων ἐργατικὰ ζητήματα δικαστικῶν ἀποφάσεων μετὰ σχολίων καὶ κατὰ μεθοδικὴν κατάταξίν των, ὡς καὶ εἰδικῶν περὶ τῶν θεμάτων τούτων διατριβῶν. Ἡ πρὸ πάσης δημοσιευομένης ἀποφάσεως καταχωρίσεις εἰσαγωγικῶν σημειώσεων, ἐν αἷς παρατίθεται ἡ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ζητήματος νομολογία καὶ γίνεται παραπομπὴ εἰς τοὺς διαφόρους συγγραφεῖς τοὺς ἀσχοληθέντας περὶ αὐτοῦ, ἀποτελεῖ πολύτιμον βοήθημα εἰς πάντα, ὅστις θέλει νὰ μελετήσῃ τὸ θέμα τῆς ἀποφάσεως. Διὰ τοὺς λόγους τούτους οἱ τόμοι τῆς λησούσης δεκαετίας τῆς ΕΕΔ ἀποτελοῦσι κατ' ἀνάγκην τὸ ἀπαραίτητον τμῆμα τῆς βιβλιοθήκης καὶ βοήθημα παντὸς νομικοῦ, ἀσχολουμένου περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου. Ὡς ἐπὶ μίαν δεκαετίαν ἐπιτυχῶς ἐξεπλήρωσε τὸν προορισμόν της, ἀναμφιβόλως καὶ εἰς τὸ μέλλον θὰ ἐπιτελέσῃ αὐτὸν μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιτυχίας καὶ θὰ εἶναι πολύτιμον βοήθημα εἰς τοὺς ἀσχολουμένους περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου.

Ὁ κ. *Κωνστ. Δ. Κυκκᾶς*, Ἀρεοπαγίτης.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς συμπληρώσεως 10ετίας

ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατ. Δικαίου» δὲν δύναται τις, παρὰ νὰ ἐξάρῃ τὴν σοβαρὰν συμβολήν, ἣν προσέφερε τὸ περιοδικὸν τοῦτο εἰς τὴν ὀρθὴν ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ τμήματος τούτου τοῦ Δικαίου.

Διὰ τῆς συστηματικῆς καταταξέως τῆς Νομολογίας, διὰ τῶν εἰσαγωγικῶν πρὸ ἑκάστης ἀποφάσεως σχολίων (δι' ὧν ἀντικειμενικῶς ἐξετάζονται τὰ σχετικὰ ζητήματα καὶ κατατοπίζεται ὁ ἀναγνώστης ἐπὶ τῆς σχετικῆς ὕλης πρὸς τὸ ἀπασχολοῦν τὴν ἀπόφασιν θέμα), ὡς καὶ διὰ τῆς δημοσιεύσεως πολλῶν διατριβῶν, ὀφειλομένων εἰς τὸν κάλαμον δοκίμων μελετητῶν, ἡ «Ἐπιθ. Ἐργ. Δικαίου» κατέστη ὁ ἀπαραίτητος καὶ πολύτιμος σύντροφος παντὸς Νομικοῦ ἀσχολουμένου περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ περὶ οὗ πρόκειται τμήματος τοῦ Δικαίου, ἡ ἑρμηνεία τοῦ ὁποίου, βοηθούσης τῆς πολυνομίας καὶ τῆς ἀσαφείας τῶν σχετικῶν διατάξεων, καθίσταται ἐνίοτε λίαν δυσχερής.

Ὁ κ. *Ἀλεξ. Δ. Λιεζερόπουλος*, Καθηγητὴς τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν.

Ὅταν πρὸ δέκα ἐτῶν, εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς σκοτεινῆς καὶ γεμάτης σκληρὰν ἀβεβαιότητα περιόδου τῆς ἐχθρικῆς κατοχῆς, ἐνεφανίζετο τὸ πρῶτον ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου», δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀποτολμήσῃ τις προβλέψεις ὡς πρὸς τὴν τύχην τοῦ νέου αὐτοῦ μέλους, ποὺ ἀπέκτα ἡ οἰκογένεια τοῦ ἑλληνικοῦ νομικοῦ τύπου. Ἀλλ' ἡ κατοχὴ ἐπέρασε, ἐπέρασαν καὶ τὰ τόσον δύσκολα κρῶτα μεταπολεμικὰ ἔτη, καὶ τὸ περιοδικὸν ὄχι μόνον ἐπέζησε, ἀλλὰ, συνεχῶς βελτιούμενον καὶ ἐξελισσόμενον, ἠνδρώθη καὶ σήμερον ἑορτάζει τὴν συμπλήρωσιν τῆς πρώτης του δεκαετίας ἐν μέσῳ τῆς γενικῆς ἀναγνωρίσεως τῶν ὑπηρεσιῶν, τὰς ὁποίας προσέφερε.

Ἠμπορεῖ, πράγματι, νὰ εἶναι ὑπερήφανον διὰ τὸ ἐπιτελεσθὲν κατὰ τὴν δεκαετίαν αὐτὴν ἔργον.

Τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον, μὲ τὴν ἐκχειλίζουσαν ζωτικότητα τῆς νεότητός του, μὲ τὴν πληθωρικότητα τῶν ἐκδηλώσεων ποὺ πηγάζουν ἀπὸ αὐτήν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸν δυναμισμὸν τῶν ὀργανωμένων τάξεων, τῶν ὁποίων ρυθμίζει τὰς σχέσεις, ἀποτελεῖ ἓν συγκρότημα κανόνων ἀπέραντον, ἀνεπαρκῶς συστηματοποιημένον, ὑποκείμενον εἰς συχνὰς μεταβολὰς καὶ κατὰ συνέπειαν ἐξόχως περίπλοκον. Ἕως ὅτου κάποτε καταστηλάβῃ ἢ ἔστω καὶ προσωρινῶς κωδικοποιηθῇ, θὰ θέτῃ τοὺς ἐνδιαφερομένους ἐνώπιον σωρείας δυσχερῶν προβλημάτων, καὶ κάθε εἰλικρινὴς βοήθεια πρὸς ἀντιμετώπισίν των πρέπει νὰ γίνεται εὐγνωμόνως δεκτή.

Τὴν βοήθειαν αὐτήν, ἀδιάλειπτον, θετικήν, εὐσυνείδητον, τὴν προσέφερε ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» κατὰ τὴν διαρρεύσασαν δεκαετίαν. Συνέλεξεν ἐπιμελῶς τὸ παντοῖον νομικὸν ὑλικὸν τὸ ἀναγόμενον εἰς τὰς σχέσεις ἐργοδοτῶν καὶ ἐργαζομένων, νομοθετικὸν ἢ νομολογιακόν· κατέγραψε συστηματικῶς τὰ ἐμφανισθέντα συναφῆ νομικὰ φαινόμενα· συνεκέντρωσε τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν σχετικῶν ἄρθρων καὶ μελετῶν καὶ κατέστη ἔτσι ἐν ἀληθείᾳ «ἀρχεῖον» τοῦ ἑλληνικοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου. Ἀλλ' ἔκαμε κάτι περισσότερον: συνώδευσε σχεδὸν κάθε δημοσιευομένην δικαστικὴν ἀπόφασιν, συχνὰ δὲ καὶ τοὺς νέους νόμους ἢ τὰς νέας συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας, τῶν ὁποίων κατεχώρισε τὸ κείμενον — εἰς βαθμὸν πολὺ μεγαλύτερον ἢ τὰ ἄλλα περιοδικὰ — μὲ χρησιμωτάτας πληροφοριακὰς καὶ κριτικὰς παρατηρήσεις. Προσφεύγων εἰς αὐτὰς ὁ ἀναγνώστης ἠμπορεῖ ἐντὸς ἐλαχίστου χρόνου νὰ κατατοπίζεται εἰς τὴν προϊστορίαν τοῦ ἑκάστοτε θέματος, εἰς τὴν προϋπαρχούσαν θεωρίαν καὶ νομολογίαν καὶ νὰ ἀντιληφθῇ τὴν σημασίαν τῆς νέας ἀποφάσεως ἢ τῶν νέων κανόνων δικαίου. Ἡ γνῶσις τοῦ συχνὰ λαβυρινθώδους Ἐργατικοῦ Δικαίου καθίσταται μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν εἰς ὅλους πολὺ εὐχερεστέρα. Ἀλλ' ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἴσως δὲν σκέπτονται ὅλοι, εἶναι τὸ ὅτι τὰ προεισαγωγικὰ αὐτὰ σημειώματα ἐστοίχισαν, χωρὶς ὑπερβολήν, εἰς τὴν Σύνταξιν τοῦ περιοδικοῦ πολλοὺς κόπους, πολλὴν διανοητικὴν προσπάθειαν. Καὶ θὰ ἦτο ἄδικον νὰ λησμονηθῇ αὐτὸ κατὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς πρώτης ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς του δεκαετίας.

Ἐκεῖνο ὅμως, ποὺ πρέπει νὰ τονισθῇ ὅλως ἰδιαιτέρως, εἶναι ἡ σεμνότης καὶ ἡ μετριοπάθεια τῆς ἐκφράσεως, ποὺ χαρακτηρίζουν ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τὴν ὑποστήριξιν τῶν ἀντιλήψεων τοῦ περιοδικοῦ· αἱ ἀντιλήψεις αὐταὶ — ὑπὸ τὰς ὁποίας διακρίνει τις συνήθως ἓν ἀνθρωπιστικὸν αἴσθημα συμπαθείας πρὸς τὸν μοχθοῦντα μισθωτὸν — κατορθώνουν ἔτσι νὰ τύχουν προσοχῆς καὶ ἀπὸ τὸν ἀντίθετος προκατειλημμένον ἀναγνώστην. Τὴν ὡραίαν αὐτὴν γραμμήν, ἡ ὁποία δὲν ἀκολουθεῖται πάντοτε εἰς τὴν Ἑλλάδα τῆς ἐπαρκοῦς, χωρὶς ὀξύτητας καὶ προσωπικὰς ἀντεγκλήσεις, συζητήσεως τῶν ἀντιθέτων γνωμῶν, ἐπέτυχεν, ἐπὶ πλέον, ἡ Σύνταξις τῆς «Ἐπιθεωρήσεως» νὰ τηρήσῃ καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὰ φιλοξενούμενα εἰς τὰς στήλας της δημοσιεύματα συνεργατῶν.

Εἶναι καὶ τοῦτο ἀκόμη ἕνας ἀπὸ τοὺς λόγους, ἐκ τῶν ὁποίων παρακινεῖται τις νὰ εὐχηθῇ εἰλικρινῶς, ὅπως τὸ περιοδικὸν ἑορτάσῃ ὑπὸ παρομοίας συνθήκας καὶ πολλὰς ἄλλας δεκαετίας. Διότι αἱ δεκαετίαι αὐταὶ θὰ εἶναι χρόνος τιμίως διανυθεὶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου.

Ὁ κ. *Παν. Ι. Ζέπος*. Καθηγητὴς τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Θεσσαλονίκης.

Οἱ παρακολουθοῦντες ἀπὸ τῆς ἱδρύσεώς του τὸ περιοδικὸν «Ἐπιθεωρήσεις Ἐργατικοῦ Δικαίου» αἰσθάνονται πολλὴν χαρὰν διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς πρώτης του δεκαετίας.

Δέκα ἔτη προσπαθειῶν καὶ ἀγώνων, τοὺς ὁποίους ἡ Διεύθυνσις τοῦ περιοδικοῦ κατέβαλεν ἐν μέσῳ τῆς πολεμικῆς καὶ τῆς μεταπολεμικῆς θυέλλης, εἶναι ἀληθινὸς σταθμὸς διὰ περιοδικόν, τὸ ὁποῖον μὲ σεμνότητα ἤρχισε τὸ 1941 τὴν δράσιν του, διὰ νὰ ἐξελιχθῇ καὶ ταχέως ν' ἀνδρωθῇ καὶ ἀποβῇ ὅλως ἀξιοσημείωτος παράγων προαγωγῆς καὶ κριτικῆς τῆς τόσον ραγδαίως ἀναπτυσσομένης ἐπιστήμης τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου.

Ὡσαύτως καὶ ἐγὼ συνεργάτης σας παρακαλῶ νὰ δεχθῆτε τὰ θερμότατα συγχαρητήριά μου διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς πρώτης δεκαετίας.

τὰς εἰλικρινεστέρας μου δ' εὐχὰς διὰ τὴν εὐτυχεστέραν περαιτέρω σταδιοδρομίαν τοῦ λαμπροῦ περιοδικοῦ σας.

Ὁ κ. *Γ. Σ. Σιμωνέτος*, Καθηγητὴς τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Θεσσαλονίκης.

Συμπληροῦται δεκαετία ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου» καὶ δικαίως ἑορτάζεται τὸ γεγονὸς τοῦτο ἀπὸ τοὺς ἀσχολουμένους μὲ τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον. Ὑπὸ περιστάσεις δραματικὰς διὰ τὸ Ἔθνος ἤρχισεν ἐκδιδομένη ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου». Ἡ μεγάλη κοινωνικὴ δυσχέρεια, τὴν ὁποίαν προεκάλεσεν ἡ ἐχθρικὴ κατοχὴ τῆς Πατρίδος, συνεπήγαγε τὴν ὄξυνσιν τοῦ κοινωνικοῦ προβλήματος, δι' ὃ καὶ ὁ σπουδαῖος κλάδος τοῦ δικαίου, ὅστις κατ' ἐξοχὴν τείνει εἰς τὴν ἀπάλυνσιν τῶν κοινωνικῶν ἀντιθέσεων, δηλαδὴ τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον, εἶχε προσλάβει τότε ὅλως ἰδιαιτέραν σημασίαν, δι' αὐτὴν ταύτην τὴν ἐπιβίωσιν τῆς φυλῆς. Τοιουτοτρόπως ἡ ἀνάγκη τῆς ἐκδόσεως εἰδικοῦ περιοδικοῦ, ἥτις εἶχε γίνει ἀπὸ ἱκανοῦ χρόνου αἰσθητή, κατέστη πλέον αὐτόχρημα ἐπιτακτική. Τὴν ἀνάγκην ταύτην ἐκάλυψεν ἡ ἐν μέσῳ ὅλως ἀντιξόων συνθηκῶν ἔκδοσις τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου». Διὰ τοῦτο, παρὰ τὸν σημαντικὸν ἀριθμὸν τῶν ἐν Ἑλλάδι νομικῶν περιοδικῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ἀρκετὰ εἶχον νὰ ἐπιδείξουν μακρὰν ἱστορίαν, ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου», ἥτις ἐνεφανίσθη ἀρχικῶς δειλά - δειλά, σὺν τῷ χρόνῳ ἐρρίζωσε καὶ ἀνεπτύχθη, κατέστη δὲ σήμερον πολύτιμον ἀρχεῖον τῶν λύσεων τῆς ἐργατικῆς νομολογίας, ἀπαραίτητος ὁδηγὸς εἰς τὴν πολυδαίδαλον καὶ λαβυρινθώδη ἐργατικὴν μας νομοθεσίαν καὶ ἀξιόλογον μέσον θεωρητικῆς ἐρεύνης καὶ κριτικῆς.

Ἐὰν ἡ νομολογιακὴ ἐφαρμογὴ τοῦ δικαίου ἐμφανίζῃ ἀναντίρρητον σπουδαιότητα διὰ πάντα κλάδον τοῦ δικαίου, ἡ σπουδαιότης αὕτη ἐπιτείνεται, ὅσάκις πρόκειται ἡ νομολογία νὰ ἐμφυσήσῃ τὸ πρῶτον τὴν ζωὴν εἰς νέους κανόνας τοῦ δικαίου, ὡς εἶναι κατὰ τὸ μέγιστον αὐτῶν μέρος οἱ κανόνες τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου. Ἀνεξαρτήτως τῆς θεωρητικῆς συζητήσεως, ἂν ἡ νομολογία ἀποτελῇ πηγὴν τοῦ δικαίου, οὐδεὶς δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ σήμερον τὴν ἀνυπολόγιστον δύναμιν τοῦ δικαστοῦ κατὰ τὴν πραγμάτωσιν τοῦ κανόνος τοῦ δικαίου. Διότι οἱ κανόνες τοῦ δικαίου ἐφαρμόζονται καὶ ἀποκτοῦν πρακτικὴν ἀξίαν κυρίως διὰ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῶν ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ, ὅστις διὰ τῆς ἐπιλύσεως τῶν διαφορῶν, αἵτινες ἀναφύονται μεταξὺ τῶν κοινωνῶν τοῦ δικαίου, καθιστᾷ τὸν κανόνα ἐνεργὸν καὶ δίδει ζωὴν εἰς αὐτόν. Τὸ ἔργον τοῦ δικαστοῦ καρουσιάζει μεγάλην ἀναλογίαν πρὸς τὸ ἔργον τοῦ νομοθέτου. Κατὰ συνέπειαν ἡ συνεχὴς παρακολούθησις καὶ ἡ μετὰ συστήματος δημοσίευσις καὶ κριτικὴ τῆς οὐχὶ σπανίως—ὡς μὴ ὤφειλεν—ἀλληλοσυγκρουομένης νομολογίας τῶν δικαστηρίων μας ἐπὶ τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, ὡς ἐπιτελεῖται αὕτη ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου», δὲν εἶναι ὑπερβολὴ νὰ λεχθῇ, ὅτι ἀποτελεῖ τὸν ἀπαραίτητον σύμβουλον παντὸς ἐνδιαφερομένου διὰ τὴν θεωρητικὴν ἐπεξεργασίαν καὶ τὴν πρακτικὴν ἐφαρμογὴν τῶν κανόνων τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου.

Ἀλλὰ καὶ ἡ συγκέντρωσις καὶ κατάταξις τῆς πολυπληθοῦς, μὴ διακρινομένης πάντοτε δι' ἐπιστημονικὴν ἀρτιότητα, νομοθεσίας τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου δὲν παρουσιάζει ἧσσονα ἀξίαν. Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» ὄχι μόνον διὰ τῆς ταχίστης δημοσιεύσεως τῶν παντοειδῶν νομοθετικῶν πηγῶν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, ἀλλὰ καὶ διὰ πλήρων κωδικοποιήσεων, αἵτινες καλὸν θὰ ἦτο νὰ ἦσαν συχνότεραι, προσέφερεν ἀνεκτιμήτους ὑπηρεσίας εἰς τοὺς ἀσχολουμένους μὲ τὸ ἐργατικὸν δίκαιον.

Ἐξ ἄλλου καὶ ἡ θεωρητικὴ ἔρευνα τῶν προβλημάτων τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ἐπανειλημμένως ἀπησχόλησε τὰς στήλας τοῦ περιοδικοῦ τούτου. Ἀξιόλογοι μελέται, ἀκόμη καὶ ἱστορικαί, ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὸ περιοδικόν, ὅπερ καὶ εἰς τὸν θεωρητικὸν τομέα προσέφερε σημαντικὰς ὑπηρεσίας. Ἐὰν ἡ νομολογιακὴ ἐφαρμογὴ τοῦ δικαίου παρουσιάζῃ ἀναμφισβήτητον σπουδαιότητα, δὲν εἶναι βεβαίως ὀρθὸν νὰ ὑποτιμᾶται καὶ ἡ ἀξία τῆς θεωρητικῆς ἐπεξεργασίας τῶν κανόνων τοῦ δικαίου διὰ τὴν διασαφήνισιν καὶ τὴν συμφώνως πρὸς τὸ ὀρθὸν δίκαιον διάπλασιν καὶ ἑρμηνείαν αὐτῶν, ἐπομένως δὲ καὶ διὰ τὴν καθοδήγησιν τῆς πράξεως πρὸς τὴν ὀρθὴν κατεύθυνσιν. Ρωμαϊκὴ θεωρία δύναται καὶ ὀφείλει νὰ ὁδηγῇ τὴν νομολογίαν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθοῦς κοινωνικῆς δικαιοσύνης.

Καὶ εἰς τοὺς τρεῖς τούτους τομεῖς προσέφερεν ἀξιολόγους ὑπηρεσίας ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου». Βεβαίως πάντοτε θὰ ὑφίστανται στάδιον περαιτέρω βελτιώσεων. Ἡ δημιουργία εἰδικῆς στήλης διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν κριτικὴν τῶν ἐκδιδομένων ἔργασιῶν, ἥτις τόσον ὑστερεῖ ἐν Ἑλλάδι, ἡ αὐστηροτέρα ἐπιλογὴ τῶν θεωρητικῶν μελετῶν, ἡ πλέον στενὴ ἐπαφὴ πρὸς τὴν ἀλλοδαπὴν ἐπιστημονικὴν κίνησιν θὰ εἶναι πάντοτε λίαν εὐπρόσδεκτοι βελτιώσεις. Ἐν τούτοις ὅμως ἀναμφισβήτητον εἶναι, ὅτι νομοθεσία, νομολογία καὶ θεωρία συγκεντροῦνται εἰς ἕκαστον τόμον τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου» μὲ ἀξιοζήλευτον κατάταξιν καὶ πληρότητα. Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» κατέλαβεν ἤδη τὴν θέσιν της μεταξὺ τῶν σοβαρῶν ἑλληνικῶν περιοδικῶν καὶ προσφέρει πολύτιμον ὁρμητήριον εἰς πάντα ἀσχολούμενον μὲ τὸ ἐργατικὸν δίκαιον. Οἱ διευθύνοντες τὸ περιοδικὸν τοῦτο δύνανται νὰ εἶναι ὑπερήφανοι διὰ τὸ ἐπιτελεσθὲν ἔργον καὶ μετὰ πεποιθήσεως νὰ ἀτενίζουν εἰς τὸ μέλλον.

Ὁ κ. *Πέτρος Γ. Βάλληνδας*, Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Διευθυντὴς τῆς «Ἐφημερίδος Ἑλληνικῆς καὶ Ἀλλοδαπῆς Νομολογίας».

Ἡ «Ἐφημερὶς Ἑλληνικῆς καὶ Ἀλλοδαπῆς Νομολογίας», ὡς τὸ παλαιότερον συνεχῶς ἀπὸ τοῦ 1881 ἐκδιδόμενον ἑλληνικὸν νομικὸν περιοδικόν, αἰσθάνεται ἰδιαιτέραν εὐχαριστησιν, διότι τῆς δίδεται ἡ εὐκαιρία νὰ συγχαρῇ τὴν συνάδελφόν της «Ἐπιθεώρησιν Ἐργατικοῦ Δικαίου», ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τῆς πρώτης δεκαετίας ἀπὸ τῆς ἱδρύσεώς της καὶ νὰ εὐχηθῇ εἰς αὐτήν, ὅ-

πως καὶ αὐτὴ ἐπὶ μακρὰς δεκαετίας ἐξακολουθήσῃ τὸ λαμπρὸν πράγματι ἔργον της.

Τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον ἀποτελεῖ τὸν κοινωνικώτερον κλάδον τοῦ δικαίου, τὸ ὁποῖον, ἐν γένει, ἄλλως τε, ὡς σκοποῦν τὴν ρύθμισιν τῆς ἐν κοινωνίᾳ ζωῆς τῶν ἀνθρώπων, δὲν νοεῖται ἄνευ τοῦ κοινωνικοῦ σκοποῦ αὐτοῦ. Ἡ διαμόρφωσις ὀρθοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου ἀποτελεῖ συνεπῶς πρωταρχικὸν παράγοντα διὰ τὴν ἐπιτευξιν κοινωνικῆς δικαιοσύνης καὶ εἰρήνης.

Εἰς τὴν διαμόρφωσιν ταύτην τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου παρ' ἡμῖν σπουδαίως συνέβαλεν ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου», ἥτις ἀνταπεκρίθη πλήρως εἰς τὴν ἀποστολήν της. Ἡ Διεύθυνσις καὶ ἡ Σύνταξις αὐτῆς εἶναι ἄξιαι θερμῶν συγχαρητηρίων διὰ τὸ ἔργον των.

Ὁ κ. *Ἰω. Καποδίστριας*, Ὑφηγητὴς τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν, Δικηγόρος.

Ὁ ἑορτασμὸς τῶν δέκα σου χρόνων μὲ συγκινεῖ ἰδιαιτέρως, ὅταν ἀναπολῶ τὰς δραματικὰς δυσχερείας ποὺ ἀντιμετώπισες κατὰ τὰ τρία πρῶτα ἔτη τῆς ἐκδόσεώς σου, παλαίουσα κατὰ παντοειδῶν στερήσεων, πείνης, διώξεων, διὰ νὰ εἶσαι πάντοτε ἔγκυρος καὶ ἀκριβὴς εἰς τὰς ὑποχρεώσεις σου ἔναντι τῶν ἀναγνωστῶν σου.

Ἠγωνίσθης, ἐνίκησες καὶ ἐπεβλήθης.

Ἡ γενικὴ ἀναγνώρισις τῆς ἀγνότητος τῶν ἐπιδιώξεών σου, τῆς ἐντιμότητος τῶν ἀγώνων σου, τῆς ἰδεολογικῆς ἀφοσιώσεώς σου εἰς τὴν μελέτην καὶ τὴν προαγωγὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, ὡς θεωρίας καὶ ὡς πράξεως, εἶναι ἡ δικαία ἀνταμοιβή σου.

Σοῦ εὔχομαι ὁλοψύχως, μὲ τὴν ἴδια πάντοτε ζωηρότητα καὶ τὴν ἴδια φρεσκάδα, νὰ ἑορτάσῃς καὶ τὰ 20 σου χρόνια. Καὶ βλέπουμε...

Ὁ κ. *Ἀνδρέας Δ. Γαζῆς*, Ὑφηγητὴς τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν, Δικηγόρος.

Ἡ σημασία ἑνὸς ἐπιστημονικοῦ περιοδικοῦ εἶναι μεγάλη καὶ διὰ τὸν ἐφαρμοστὴν τοῦ δικαίου, ὁ ὁποῖος ἔχει ἀνάγκην καταλλήλου ὀργάνου πρὸς κατατοπισμόν αὐτοῦ καὶ διὰ τὸν ἐπιστήμονα, ὁ ὁποῖος χρειάζεται πρόχειρον τὸ πρὸς ἐπεξεργασίαν ὑλικόν. Εἰς τὸν κλάδον τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, ὅστις τόσον μεγάλην ἀπέκτησε σπουδαιότητα, ἐρωτῶ ὅτι ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» ἐπέτυχε τὸν ὡς ἄνω σκοπόν, διότι συνεκέντρωσε κατὰ τρόπον ὄρτιον τὸ σχετικὸν ὑλικόν, πλαισιούμενον ἑκάστοτε ἀπὸ ἐπικαίρους μελέτας. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον εὔχομαι, ὅπως ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» συνεχίσῃ ἐπαξίως τὸ ἔργον της καὶ διὰ πολλὰς ἀκόμη δεκαετηρίδας πρὸς ὄφελος τῆς θεωρίας καὶ τῆς πράξεως.

Ὁ κ. *Κ. Ν. Ρόκας*, Ὑφηγητὴς τοῦ Ἐμπορικοῦ Δικαίου ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν, διευθυντὴς τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐμπορικοῦ Δικαίου».

Ἡ σταδιοδρομία τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου», συμπληρουμένης τὴν πρώτην δεκαετηρίδα τοῦ βίου της, συνδέεται ἀναποσπάστως μετὰ τοῦ ἑλληνικοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου.

Τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον, μολονότι δίκαιον νέον, δὲν εὑρίσκεται κατ' ἀνάγκην ἐναποκαμιευμένων ὁλοκλήρων εἰς τοὺς νόμους. Ἀλλὰ καὶ ὁσάκις ὑπάρχουσι θετικαὶ διατάξεις ἐπὶ τῶν ἑκάστοτε ἀνακυπτόντων ζητημάτων, ἡ ἔννοια καὶ ἡ ἑρμηνεία αὐτῶν οὐχὶ ἁπανίως παρίστανται ἀσαφὴς καὶ ἀμφίβολος. Ἐντεῦθεν τὰ δικαστήρια, κρίνοντα τὰς ἐνώπιον αὐτῶν ἐμφανιζομένας διαφοράς, ἐδημιούργησαν καὶ δημιουργοῦσι νομολογιακὸν δίκαιον. Ἀκριβῶς διὰ τοὺς λόγους τούτους παρίσταται ἀναγκαία ἡ ἔρευνα περὶ τῆς ἐπιδράσεως, ἣν ἤσκησε καὶ ἀσκεῖ ἡ νομολογία ἐπὶ τῆς συμπληρώσεως καὶ διαπλάσεως τοῦ γραπτοῦ δικαίου.

Ὡς πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην πρωτοκόρος ἐστάθη ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου». Εἶναι ἀληθές, ὅτι τὰ γενικοῦ χαρακτῆρος νομικὰ περιοδικὰ περιελάμβανον καὶ δικαστικὰς ἀποφάσεις ἐνδιαφερούσας τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον. Κατ' ἀνάγκην ὅμως οὔτε πλήρης ἠδύνατο νὰ εἶναι ἡ δημοσιευομένη ὕλη, οὔτε ἐξαντλητικὴ ἠδύνατο νὰ εἶναι ἡ ἐκτίμησις τῆς ἐπιδράσεως τῆς νομολογίας, ὡς πρὸς τὴν διαμόρφωσιν καὶ συμπλήρωσιν τοῦ γραπτοῦ δικαίου.

Αἱ προτασσόμεναι εἰς τὰς δημοσιευομένας ἀποφάσεις παρατηρήσεις, ἐνθυμίζουσαι τὰς παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων τῶν γαλλικῶν δικαστηρίων, παρουσιάζουσιν ἀνυπερβλήτου χρησιμότητα καὶ διὰ τὰς δύο κατηγορίας ἀναγνωστῶν, πρὸς ἃς ἀπευθύνεται τὸ περιοδικόν, τόσον διὰ τοὺς θεωρητικῶς ἐνδιαφερομένους, ὅσον καὶ διὰ τοὺς περισσότερον εἰς τὴν πρᾶξιν ἀποβλέποντας.

Ὁ νομικός, ἀλλὰ καὶ πᾶς ἐργαζόμενος καὶ πᾶς πολίτης γενικώτερον, χαιρετίζει τὴν προσπάθειαν τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου» διὰ τοὺς ἀγῶνάς της κατὰ πάσης κατα-δυναστεύσεως.

Ὁ κ. *Ν. Κοντογιάννης*, Νομικὸς Σύμβουλος τοῦ Κράτους.

Ἐπληροφορήθην ὅτι ἑορτάζετε κατ' αὐτὰς τὴν δεκαετηρίδα σας, τὴν συμπλήρωσιν δεκαετίας ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ πολυτίμου, διὰ πολὺν κόσμον πολυτίμου, περιοδικοῦ σας «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου».

Διὰ τοῦ περισπουδάστου τούτου φύλλου μὲ τὴν αὐτόθι ἀσκουμένην βαθεῖαν κριτικήν σας, τὴν ἐπαντωμένην λογικὴν ἑρμηνείαν σας, τὰς ἐπιτυχημένας σημειώσεις σας, τὰ σύντομα καὶ χρηστὰ σχόλια καὶ τὰς ὀξυδερκεῖς παρατηρήσεις σας, τὰς εὐσυνειδήτους παραπομπάς, τὴν μὲ τόσην πάντοτε ὑπομονὴν καὶ προσοχὴν συγκέντρωσιν καὶ κωδικοποίησιν, τὴν ὅλην ἐξουσιαστικήν σας ἐπεξεργασίαν καὶ τὴν χειροπιαστὴν ἐκλαΐκευσιν τῶν θεμελιωδεστέρων διὰ τοὺς ἀπαλλήλους καὶ ἐργάτας νομικῶν γνώσεων, ἀνεζωογονήσατε τὸν κλάδον τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, τὸν κατεστήσατε κτῆμα σας καὶ μᾶς προσφέρετε ἑκάστοτε τὸ κάθε θέμα του ἀναγλύφον καὶ ἐξηλεγμένον καθ' ὅλας τὰς πλευράς του. Ὁ κυκεὼν τῆς ἐργατικῆς μας νομοθεσίας καὶ τῆς κατ' ἀνάγκην ἀπεράντου νομολογίας τῶν δικαστηρίων μας ἔγινε καὶ γίνεται τυφλοσούρτης ἀπὸ τὴν πεῖραν σας, φάρος δι' ἡμᾶς τοὺς πελαγοδρομοῦντας ἑρμηνευτάς, καὶ τὰ ἄρθρα σας, μὲ τόσον στοχασμὸν καὶ τόσην πειστικὴν ἐπι-

χειρηματολογίαν αντιταγμένα, δδηγός καί σύμβουλος εἰς τὸν νομοθέτην.

Σᾶς ὀφείλονται ἀπό ὅλον τὸν νομικόν κόσμον, φρονῶ, ἓν μέγα εὖγε καί θερμαί εὐχαριστίαι. Ἐγώ δέ προσωπικῶς σᾶς ἐκφράζω καί τά εἰλικρινῆ μου συγχαρητήρια ἐπί τῇ συμπληρώσει τῆς δεκαετίας τοῦ λαμπροῦ ἔργου σας καί τάς ἐγκαρδίους εὐχάς, ὅπως μακροημερεύσητε καί εὐτυχήσητε.

Ὁ κ. *Παν. Δ. Μυτσόπουλος*, Γενικός Διευθυντής τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

Θερμά συγχαρητήρια γιά τή συμπλήρωσι τῆς πρώτης δεκαετίας ἀπό τῆς ἐκδόσεως τῆς ΕΕΔ. Δικαιολογημένα πρέπει νά εἶσθε εὐχαριστημένος καί ὑπερήφανος γιά τούς τόμους, πού μᾶς ἐδώσατε ἕως σήμερα.

Εἶδα στό τελευταῖο τεῦχος, τήν στιγμή πού περνᾶτε ἀπό ἕνα τόσο ἀξιοσημείωτο ὀρόσημο τοῦ δρόμου σας, ὅσο εἶναι ὁ δείκτης ἀποστάσεως δέκα ἐτῶν ἀπό τήν ἀφετηρία, νά συνοψίζετε μετριοφρονέστατα, σάν κάτι εὔκολο, τήν προσφορά σας πρός τόν ἑλληνικό νομικό κόσμο: ἀδιάκοπος, ἐπίμοχθος δράσις, χιλιάδες σελίδων, ἄρθρα, μελέται, διατριβαί, γνωμοδοτήσεις, σημειώσεις, παρατηρήσεις, σχόλια, νομοθετική κίνησις, νομοδικοποιήσεις κ.λ.π. Ὅλα αὐτά τά δεδομένα πού παρουσιάζετε κάπως ποσοτικά μόνον, εἶναι βέβαια καί ἀληθινά. Συγχωρῆστε μου ὅμως, ἀγαπητέ Κύριε Διευθυντά, ἐν ὀνόματι στοιχειωδους αἰσθήματος δικαιοσύνης καί ὀφειλομένης ἀναγνωρίσεως νά σᾶς ὑποδείξω μερικάς ἀπαραιτήτους συμπληρώσεις τοῦ ἀπολογισμοῦ σας.

Δέν εἶναι μόνον ἡ ποσότης τῆς ὕλης. Δέν εἶναι μόνον ἡ ἐκδηλη εὐσυνείδητη, ὑπομονητική καί συστηματική ἐργασία, πού ἐπιβάλλεται ἀμέσως μέ τόν πλοῦτο τῶν ἀποτελεσμάτων της. Ὅ,τι κυρίως ξεχωρίζει τό περιοδικό σας εἶναι ὁ ψυχικός παλμός, πού τό συνέταξε καί τό διατρέχει, καί τό ἐνδιαφέρον, πού μεταδίδουν οἱ τόμοι του εἰς ὅλους ὅσοι ἀσχολοῦνται μέ τό ἐργατικό δίκαιο, τόν πιό ζωντανό καί συγχρονισμένο κλάδο τοῦ Δικαίου, πού «καί ἂν ὅλοι δέν τόν ξέρουν, ἐν τούτοις ὅλοι σήμερα πλέον τόν ζοῦν». Εἶναι ἡ ἱκανοποίησις καί ἀκόμη ἡ ἀπόλαυσις, πού τό πνεῦμα τῆς συνθέσεως, ἡ ἐπιλογή τῆς ὕλης καί ἡ ποικιλία τῶν ἀπόψεων προσφέρουν εἰς ὅσους παρακολουθοῦν τό περιοδικό σας καί τό συμβουλεύονται.

Εἴχαμε ὅλοι μαζύ σας τήν καλή τύχη νά ζοῦμε σέ μιά περίοδο τῆς ἐξελίξεως τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου ἐξαιρετικά κρίσιμο — θά ἔλεγα μεταβατική — τήν ὁποία χαρακτηρίζει μεγάλη ποικιλία ἀπόψεων καί ἐξαιρετική κίνησις ἰδεῶν. Πιστεύω, ὅτι ἡ εὐσυνείδητη ἀπεικόνισίς των εἶναι ἀκριβῶς ἕνα ἀπό τά μυστικά τῆς ἐπιτυχίας τῆς ΕΕΔ. Ἐκτός τοῦ ὅτι προσφέρει εἰς τόν καθένα ὅ,τι προτιμᾶ, δίνει στό σύνολο μιά πραγματικήν εἰκόνα τῆς νεωτάτης νομικῆς ζωῆς, τήν ὁποία ἡ μακρά εὐσυνείδητη ἐργασία σας ἐβοήθησε, ὅσον, ἴσως, οὔτε σεῖς ὁ ἴδιος δέν ὑποπτεύεσθε.

Οἱ τόμοι σας ἔδωσαν τήν εὐκαιρία καί ἔκαμαν εὔκολη στόν καθένα τήν ἱκανότητα νά παρακολουθῇ ἀπό διαφόρους σκοπιάς τήν τόσο ἐνδιαφέρουσαν ραγδαία ἐξέλιξι τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου στήν ἐποχή μας. Μή λησμονᾶμε ὅτι ἀκριβῶς κατά τήν διαρκειαν τοῦ δρόμου σας τό Ἐργατικόν Δίκαιον, ἀπό τήν βεβαιότητα πού εἶχε ἀκόμη πρό ὀλίγων ἐτῶν ὅτι προστατεύει καί αὐτό συναλλακτικά συμφέροντα καί ἀνταλλάξιμα ἀγαθά τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, ἔφθασε νά κηρύξῃ μέ τόν νόμο 809/47 ὅτι ἡ «ἐργασία δέν εἶναι ἐμπόρευμα». Ποία ὅμως ἀκριβῶς εἶναι ἡ νέα νομική θέσις της εἰς τάς συναλλαγάς, ποία, δηλαδή, πρέπει νά εἶναι ἡ νομότυπος κατά τό νέον κήρυγμα μεταχειρίσεις της καί ποῖα εἶναι ἀκριβῶς τά νομικά ἐπακόλουθα εἶναι ἀκόμη προβλήματα διά τήν λύσιν τῶν ὁποίων τά γερά θεμέλια, πού ἔχετε θέσει, παρέχουν τή βάσιμη ἐλπίδα, ὅτι θά βοηθήσουν καί πάλιν πολύ.

Αὐτά ὅμως δέν σημαίνουν καθόλου, ὅτι ἔχω τήν ἐντύπωσι ὅτι τό περιοδικό σας τό χαρακτηρίζει ριζοσπαστική τάσις. Ἀπ' ἐναντίας — καί ὀρθότατα — κατά τό μέγιστον μέρος του εἶναι γεμᾶτο ἐνδείξεις σεβασμοῦ πρός τήν συντηρητικήν δικαστηριακήν ἐργασία. Καί, ἐπαναλαμβάνω, ὀρθότατα, διότι ἡ θέσις τῶν δικαστῶν μέσα εἰς τόν σχηματισμόν τῆς κοινωνικῆς πορείας δέν εἶναι εἰς τάς ἐπικινδύνους προφυλακάς μέ τούς προσκόπους, τούς ἀνιχνευτάς καί τούς πρωτοπόρους, οἱ ὁποῖοι, ὅπως μᾶς ὑπενθυμίζει ἡ Ἐφημερίς τῆς Κυβερνήσεως (φ. 383/1941), ἀντιμετωπίζουν «δυσκολίας, ἀμφισβητήσεις, ἀντιδράσεις καί ἡθελημένας ἢ καλοπίστους παρεξηγήσεις» μέ «ἀναζητήσεις, δισταγμούς, δοκιμάς, ἀποτυχίας ἀκόμη καί ὁπισθοδρομήσεις». Ἡ θέσις τῶν δικαστῶν πρέπει νά εἶναι εἰς τό — ἀνθρωπίνως — ἀσφαλές καί καταστολαγμένο κέντρο τοῦ κυρίου κοινωνικοῦ σώματος. Φθάνει νά μή εὑρίσκωνται μεταξύ τῶν βραδυπορούντων.

Ἐν τούτοις εἰς τάς σελίδας τῆς ΕΕΔ δέν ὑπάρχει μόνον ὁ τυπολογικός ἀναλυτικός τρόπος τοῦ σκέπτεσθαι, πού ἐξετάζει τήν ὑφή τό ἀντικείμενο καί τάς διατάξεις κάθε νομικοῦ θεσμοῦ, μέ σκοπό νά φθάσῃ μέ τήν γραμματικήν καί τήν λογικήν ἀνάλυσιν εἰς τάς ἀρχάς, τάς θεωρίας, καί τάς ἀντιλήψεις, πού ἀποτελοῦν τάς λογικάς προϋποθέσεις τοῦ θεσμοῦ καί τά λογικά αὐτοῦ στηρίγματα ἐπάνω εἰς κρατικόν ἐξαναγκασμόν, *vis valo vis jubeo*, βάσιν τῆς ἐπιβολῆς τῶν δικαστικῶν καί διοικητικῶν ἀποφάσεων. Πολύ συχνά ἀπαντᾶ ἡ ἔρευνα τῆς ἱστορικῆς καταγωγῆς καί ἐξελίξεως τῶν διατάξεων διά τήν εὕρεσιν ἱστορικῶς, βασιζομένων ἐπί παραδεδομένων ἰδεωδῶν γενικῶν ἀρχῶν, ὡς λόγων ἐπιβολῆς τῶν κανόνων. Ἐπίσης ἀπαντᾶ ὁ τρόπος μελέτης τοῦ δικαίου ὡς λειτουργικοῦ μέρους ἢ ἰδιαιτέρας ἐκδηλώσεως, ἐπιβλητικῆς συλλογικῆς κοινωνικῆς συνειδήσεως, ἢ ἑνός ἐκ τῶν τρόπων ἀσκήσεως τοῦ «κοινωνικοῦ ἐλέγχου», μέσου κοινωνικῆς τακτοποιήσεως συστηματικῶς ἐνταῦθα ὀργανουμένου, μέ λόγον ἐπιβολῆς τόν σεβασμόν τῆς «ἐντελεχειακῆς» κοινωνικῆς ἐξελίξεως.

Εἶναι βέβαιον ὅτι ἡ μελέτη ἑνός νομικοῦ θέματος ἀπό διαφόρους ἀπόψεις — τυπολογικήν, ἱστορικήν, κοινωνιολογικήν κλπ. — εἶναι ἀκριβῶς ὅτι μᾶς πλησιάζει διαρκῶς περισσότερον πρός τήν σύλληψιν τῆς οὐσίας του, ὅπως ἐπίσης βέβαια ὅτι «ἡ πιό εὐγενική ἡδονή τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ χαρά πού δίνει ἡ κατανόησις τῆς οὐσίας». Καί διά τήν κατανόησι αὐτήν ἡ

ΕΕΔ έχει ήδη προσφέρει περισσότερα άπό κάθε άλλον, ίδίως μέ τήν συχνήν άπασχόλησίν της μέ τά βασικώτερα προβλήματα τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, ὅπως τά δύο θεμελιώδη θέματα: Ἐξάρτησις καί συμβατική σύμβασις ἤ πραγματική σχέσις, μέ τάς αἰτιώδεις συναρτήσεις, τάς ἐκδηλώσεις καί τάς μεγάλας κοινωνικάς καί νομικάς συνεπείας των.

Ἐλέχθη, προσφυέστατα, ὅτι «διά τήν κατανόησιν καί τήν ἐφαρμογήν τοῦ συγχρόνου Δικαίου εἶναι ἀνάγκη ὄχι τόσον ἀπό περισσότερον φῶς, ὅσον ἀπό περισσοτέραν θερμότητα». Καί χαίρω εἰλικρινῶς, ἀγαπητέ κύριε διευθυντά, διότι τήν ἡμέραν, πού συμπληρώνονται δέκα ἔτη εὐσυνειδήτων μόχθων, εἶναι φανερόν ὅτι οἱ ὀγκώδεις τόμοι τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου» εἶναι ὄχι μόνον γεμάτοι φῶς, ἀλλά καί περισσήν «θερμότητα».

Ὅλα αὐτά τά στοιχεῖα κάνουν τήν ἐπίμοχθη ἐργασία σας λειτούργημα τιμίας κοινωνικῆς ἀποστολῆς ὑπέρ τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης, καί ἀποτελοῦν γερά θεμέλια μακρᾶς συνεχείας της. Σᾶς εὔχομαι νά βρίσκετε πάντα τή δύναμη νά τήν αὐνεχίσετε.

Ὁ κ. *Ἰω. Γεωργακόπουλος*, Πρόεδρος Πρωτοδικῶν.

Ἐπί τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς συμπληρώσεως δεκαετίας ἀπό τῆς ἐκδόσεως τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου» σπεύδω νά σᾶς ἐκφράσω τά ὁλόθερμα συγχαρητήριά μου καί νά σᾶς εὐχηθῶ μακροημέρευσιν ἐν τῇ ἐκδόσει της ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ἐπιστήμης τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, τήν ὁποίαν τόσον φαεινῶς καί τηλεσφόρως ἐποδηγέτησε καί κατηύθυνε τό ἐξαίρετον περιοδικόν σας.

Ἡ ἔκδοσις τοῦ περιοδικοῦ σας, ὅμοιον τοῦ ὁποίου θά ἐζήλευον νά εἶχον πολλαί εὐρωπαϊκαί χῶραι, γενομένη εἰς ἐποχήν, καθ' ἣν ἡ πατρίς μας ἔζη ὑπό τό πέλμα τοῦ κατακτητοῦ, συνετέλεσεν, ὥστε νά διατηρηθῇ, ὡς ἐν θερμοκηπίῳ, ἡ ἐθνική ἐργατική συνείδησις καί ἡ νομοθεσία τῆς ἐποχῆς ἐκείνης νά παραμείνῃ κατά τό πλεῖστον ἀνεπηρέαστος ἀπό τά συμφέροντα τοῦ κατακτητοῦ, ὁ ὁποῖος, ἐξ ἐκείνης ἐμποδιζόμενος, ἐλαχίστους μόνον Ἕλληνας κατώρθωσε νά δελεάσῃ καί νά ὁδηγήσῃ εἰς τό ἔδαφός του πρός ἐργασίαν.

Σᾶς ὀφείλεται διά τοῦτο ἐθνική εὐγνωμοσύνη, ὅπως ἐπίσης καί διότι διά τῆς δημιουργικῆς σας πνοῆς καί τῆς πειθαρχημένης σκέψεώς σας ἐθεμελιώσατε, ἐν Ἑλλάδι τήν Ἐπιστήμην τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου καί παρέσχετε εἰς τήν Νομολογίαν ἰσχυρά βάθρα πρός στήριξίν της.

Πάντα ταῦτα ἐπετελέσατε, χωρίς τήν παραμικράν ἄμεσον ἤ ἔμμεσον βοήθειαν ἀπό μέρους τῆς Πολιτείας, ἡ ὁποία εἰς τό ἐξωτερικόν παρακολουθεῖ τήν ἔκδοσιν εἰδικῶν περιοδικῶν, καί μέ μόνα ἐφόδια τόν ζῆλον καί τήν ἐπιμονήν σας.

Σεῖς εἶσθε ὁ δημιουργός τοῦ περιοδικοῦ, τό ὁποῖον κατά τό πλεῖστον εἶναι ἰδικόν σας ἔργον. Εἰς τήν πρωτοβουλίαν σας καί τήν ἀκάματον προσπάθειάν σας, τήν πλήρη προσήλωσίν σας εἰς τό μεγάλο σας καθῆκον, εἰς τήν διαρκῆ ἐπαγρύπνησιν ἐπί τῶν ἀπασχολούντων τήν Ἐπιστήμην καί τήν Νομολογίαν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου ζητημάτων, εἰς τήν διαρκῆ προσπάθειάν σας πρός ἀπόκτησιν διακεκριμένων συνεργατῶν ὀφείλει τήν ζωήν καί τήν αἴγλην του τό περιοδικόν σας, τό ὁποῖον κατέστη καί εἶναι τό μόνον ἔγκυρον καί ἐπιστημονικόν βῆμα τῶν ἀσχολουμένων ἐν Ἑλλάδι μέ τήν ἐπιστήμην τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου.

Τελευτῶν σᾶς ἐκφράζω καί πάλιν τά ὁλόθερμα συγχαρητήριά μου, εὐχόμενος ὅπως τό λαμπρόν περιοδικόν σας ἐξακολουθήσῃ ἀκμαῖον τόν τόσον εὐγενῆ ἀγῶνα του.

Ὁ κ. *Θεόδωρος Κωνίσης*, Πρόεδρος Πρωτοδικῶν.

Αἰσθάνομαι ἰδιαιτέραν εὐχαρίστησιν, διότι ἐπί τῇ συμπληρώσει ἴδεας ἀπό τῆς ἐκδόσεως τοῦ ὑπό τήν διεύθυνσίν σας νομικοῦ περιοδικοῦ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» μοί δίδεται ἡ εὐκαιρία νά ἐξάρω τό συντελεσθέν ἔργον. Ἡ πλήρης ἐνημερότης ἐπί τῶν σχετιζομένων μέ τό Ἐργατικόν Δίκαιον ζητημάτων, ἡ θεωρητική ἀνάπτυξις τούτων καί ἡ πρόταξις ἐπί τῶν δημοσιευομένων ἀποφάσεων τῆς Νομολογίας τῶν Δικαστηρίων τῶν λεπτῶν παρατηρήσεων ἐπί τῶν ἀνακυπτόντων ἑκάστοτε ζητημάτων, πολύ συνέβαλον εἰς τήν ὀρθήν ἀπονομήν τῆς δικαιοσύνης καί κατέστησαν τό περιοδικόν λίαν χρήσιμον εἰς πάντα περί τό Ἐργατικόν Δίκαιον ἀσχολούμενον.

Εὔχομαι, ὅπως ἡ αὐτή γόνιμος ἐργασία ἐξακολουθήσῃ καί εἰς τό μέλλον.

Ὁ κ. *Χρ. Λ. Κοντογεώργος*, Πρόεδρος Πρωτοδικῶν.

Ἡ συστηματική ἐνημέρωσις ἐπί τῆς θεωρητικῆς ἀναπτύξεως τοῦ καί ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Δικαίῳ δημιουργηθέντος κλέους, κλάδου τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, κυρίως ὅμως ἡ κατά βῆμα παρακολούθησις τῆς δικαστηριακῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Δικαίου ἐκείνου, μᾶλιστα δέ πάντοτε μετ' εἰσαγωγικῶν ἐπί τῶν ἀναδημοσιευομένων ἀποφάσεων σχολίων, περί τῶν ὁποίων θά ἦτο κοινοτοπία νά λεχθῇ, ὅτι ὑπῆρξαν πάντοτε ὑποδειγματικά, τόσον διά τήν ἐπιστημονικήν ἐπιμέλειαν, μεθ' ἧς εἶναι κατηρτισμένα, ὅσον καί διά τήν βαθεῖαν παρατηρητικότητα, μεθ' ἧς ἀντιμετωπίζονται δι' αὐτῶν τά ἐξ ἑκάστου νομικοῦ θέματος δημιουργούμενα διά τήν πρᾶξιν προβλήματα—διότι τοιαῦται εἶναι αἱ ἀναμφισβήτητοι ἐπιτεύξεις τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου»—ἀποκλείουσι μετά τῆς ἐπιμελεστέρας συγκεντρώσεως παντός συναφοῦς νομοθετικοῦ κειμένου διά πάντα μέν μελετητήν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου ἀσφαλῆ ὁδηγόν ἐν τῷ κύκλῳ τοῦ Δικαίου ἐκείνου, διά πάντα δέ καλούμενον εἰς ἐφαρμογήν τοῦ αὐτοῦ Δικαίου οὐχί, ἁπλῶς, πιστόν σύντροφον, ἀλλά καί ἄξιον πάσης ἐμπιστοσύνης καθοδηγητήν ἐν τῇ προσπαθείᾳ κατατοπισμοῦ καί προσαρμογῆς πρός τάς ὀρθάς ἐπί τῶν ἐκ τοῦ δικαίου τούτου ἑκάστοτε ζητημάτων ἀπόψεις.

Ὑπό τά δεδομένα ταῦτα, τά αὐταπόδεικτα, ἄλλωστε, διά πάντα ρίψαντα καί ἓν μόνον βλέμμα εἰς οἱονδήποτε τεῦχος τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου», ἡ συμπλήρωσις δεκαετίας ἀπό τῆς ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ τούτου ἀποτελεῖ εὐτυχές διά τήν ἱστορίαν τῆς

Ἐπιστήμης τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου γεγονός, ἀλλὰ καὶ εὐκαιρίαν ἀποτίσεως τιμῆς πρὸς ὅσους ἐμοχθήσαν—καὶ τὸ μέγεθος τοῦ μόχθου των εἶναι προφανὲς—διὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ γεγονότος ἐκείνου.

Ὁ κ. Σπ. Μοτσενίγος, Πρόεδρος Πρωτοδικῶν.

Μὲ τὴν συμπλήρωσιν δεκαετίας ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου» πρέπει νὰ σᾶς συγχαρῶ εἰλικρινῶς διὰ τὸ μέχρι τοῦδε ἔργον τοῦ λαμπροῦ αὐτοῦ ἐπιστημονικοῦ περιοδικοῦ, τὸ ὁποῖον, μὲ τὰς μελέτας του, τὴν ἀκριβῆ παρακολούθησιν τῆς νομολογίας ἐπὶ τῶν θεμάτων τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου καὶ τὴν ἐπιστημονικὴν κριτικὴν τῶν δημοσιευομένων ἀποφάσεων, προσέφερε πραγματικὰς ὑπηρεσίας εἰς τὸν νομικὸν κόσμον, ὑπηρεσίας ἀξιολόγους.

Εὔχομαι ἡ ὡραία αὐτὴ ἐργασία νὰ συνεχισθῇ καὶ τὸ περιοδικόν σας νὰ σημειώνῃ πάντοτε προόδους.

Νομίζω ὅτι εἰς τὰς ὀλίγας αὐτὰς γραμμὰς περιέλαβα τὴν γνώμην μου διὰ τὴν «Ἐπιθεώρησιν Ἐργατικοῦ Δικαίου».

Ὁ κ. Ἀρ. Παρτσαλίδης—Κομνηνός, Πρωτοδίκης, προεδρεύων Πρωτοδικείου Πρεβέζης.

Ὡς καὶ ὑμεῖς ἐδιδάξατε, αὐθεντία «ὀρθότης» ἑρμηνείας εἶναι ἀνεπίδεκτος ἀμφισβητήσεως, καθόσον ἡ ἑρμηνεία δὲν εἶναι τι τὸ στατικόν, ἀλλ' ὑπόκειται εἰς ἐπιδράσεις ἐκ τῶν συνεχῶν μεταβολῶν, αἵτινες ἀντανακλῶσι τὴν διαρκῆ ροὴν τῆς κοινωνικῆς ζωῆς.

Τὸ περιοδικόν ὑμῶν, τὸ ὁποῖον τόσην προτίμησιν δείχνει πρὸς τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν, διεκήρυξε τὴν ἀρχήν, ὅτι, σήμερον, περισσότερον πάσης ἄλλης ἐποχῆς, τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον πρέπει νὰ εἶναι διαποτισμένον μὲ κοινωνικὸν πνεῦμα, κάτω ἀπὸ τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ γίνεται καὶ ἡ ἑρμηνεία του. Λύτος νομίζω ὅτι εἶναι ὁ καλύτερος τίτλος τοῦ νομικοῦ περιοδικοῦ σας, τὸ ὁποῖον οἱ δικασταὶ τῆς Πρεβέζης συχνότατα συμβουλεύονται καὶ διὰ τῶν ἀποφάσεων των ἐπὶ συγκεκριμένων περιπτώσεων διεκήρυξαν τὴν ὑμετέραν ἄποψιν.

Ὡσαύτως τὸ περιοδικόν ὑμῶν συνέβαλε, ὥστε ἡ ἀπονομὴ τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου νὰ μὴ εἶναι μόνον νομότυπος καὶ ἐν ταὐτῷ καινοτομικῶς ὀρθή, ἀλλὰ καὶ εὐρέως πειστική ὡς τοιαύτη. Διότι πράγματι εἰς ἀληθῶς εὐνομουμένην Πολιτείαν δὲν ἀρκεῖ μόνον ὁ νομικὸς ἐξαναγκασμὸς καὶ ὑποταγὴ εἰς τὸν νόμον ἐκ τῶν ἄνω, ἀλλὰ δέον νὰ ὑπάρχῃ καὶ ἡ συζήτησις καὶ πειθὼ μὲ χρησιμοποίησιν περισσοτέρων εἰδικευμένων γνώσεων καὶ ἀπόψεων, τιθεμένων εἰς τὴν διάθεσιν τῆς δικαστικῆς κρίσεως, πρὸς ἐπίτευξιν τῆς κοινῆς συγκαταθέσεως. Τοῦτο ἀποτελεῖ ἀπαραίτητον ὅρον σταθερᾶς προόδου.

Ἐπίσης ἐξετιμήθη δεόντως ἡ ἔμμεσος σύστασις τοῦ περιοδικοῦ πρὸς τοὺς ἀσχολουμένους μὲ τὴν ἀπονομὴν τῆς δικαιοσύνης, ὅτι αἱ ἀνωτέρω ἀρχαὶ πρέπει νὰ γίνουν συνείδησις καὶ βίωμα αὐτῶν, διότι ἄλλως δὲν καρποφοροῦν.

Ὡσαύτως ἐκάμψε ἐντύπωσιν ἡ σαφήνεια καὶ ἡ ἀρτιότης, μεθ' ἧς θίγονται καὶ κρίνονται αἱ διάφοροι ἀπόψεις. Ἡ ἀντίκρουσις τῶν ἐναντίων γίνεται μετὰ περισσῆς λεπτότητος καὶ τότε ὠφελεῖ περισσότερον καὶ εἶναι ἀποδοτικὴ ἡ διδασκαλία.

Δεχθῆτε τὰς εὐχάς μου διὰ τὴν περαιτέρω ἐπιτυχῆ σταδιοδρομίαν του.

Ὁ κ. Βασ. Φαρμακίδης, Πρόεδρος Πρωτοδικῶν.

Ἡ ἀπάντησις εἰς τὸ ἐρώτημά σας, ὁποῖον κατὰ τὴν γνώμην μου τὸ ἔργον τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου» κατὰ τὴν διαρρεύσασαν δεκαετίαν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς της, εἶναι πολὺ εὔκολος.

Δὲν εἶναι ὑπερβολὴ νὰ εἴπω, ὅτι ἄνευ αὐτῆς οὐδεὶς τῶν ἐφαρμοστῶν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτελέσῃ ὀρθῶς τὸ ἔργον του. Ἡ ἄνεως καὶ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη λίαν ταχεῖα ἐξέλιξις τῶν θεσμῶν τοῦ κλάδου τούτου τοῦ δικαίου, ἡ πληθὺς τῶν ποικιλωνύμων πηγῶν του, ἡ σπουδή, μὲ τὴν ὁποίαν συντάσσονται αἱ διατάξεις του καὶ ἡ ἐντεῦθεν ἀσαφὴς διατύπωσις πολλῶν ἐξ αὐτῶν, ἵνα μὴ εἴπω ὅλων, μετέβαλον ἀπὸ ἀρχετοῦ ἤδη χρόνου τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον εἰς ἀληθῆ λαβύρινθον, εἰς τὸν ὁποῖον εὐκόλως χάνουσι τὸν δρόμον των δικαζόμενοι καὶ δικάζοντες, ἐνῷ θὰ ἦτο λογικόν, ὅπως τὸ Δίκαιον τοῦτο ἔχῃ τὴν ἁπλουστέραν δυνατὴν μορφήν, διότι μόνον οὕτω ἡ ἐκδίκασις τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ γίνεται εἰς ρυθμὸν ἀνταποκρινόμενον πρὸς τὴν ταχύτητα, τὴν ὁποίαν ἐπιβάλλει ἡ φύσις αὐτῶν. Εἰς τὸν λαβύρινθον τοῦτον, τῶν διατάξεων τοῦ συγχρόνου Ἑλληνικοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου ἀληθῆ μίτον τῆς Ἀριάδνης ἀποτελεῖ ἡ Ἐπιθεώρησίς σας. Ἡ καταχώρισις εἰς τὰς σελίδας της τοῦ συνόλου, δύναμαι νὰ εἴπω, τῆς γενικοῦ ἢ εἰδικοῦ ἐνδιαφέροντος ἐργατικῆς νομολογίας, ἡ ἐν αὐτῇ εὑρεῖα καὶ ἐπιτυχὴς ἀνάλυσις τῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων καὶ γόνιμος κριτικὴ τούτων, ἡ ἀναδρομὴ εἰς προηγουμένας ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος δοθείσας λύσεις καὶ ἡ συγκριτικὴ ἀξιολόγησις αὐτῶν, ἡ λογικὴ ἀντιμετώπισις τῶν προκυπτόντων ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῶν διατάξεων τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου ζητημάτων, ἡ ἐνημερότης εἰς τὴν δημοσίευσιν τῶν νέων διατάξεων καὶ ἡ συσχέτισίς των πρὸς τὰς προηγουμένως ἰσχυσάσας τοιαύτας καὶ ἡ δημοσίευσις πολυτίμων μελετῶν συνεργατῶν της, ἀκουρίστων ἐρευνητῶν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, ἔχουσι καταστήσει τὸ περιοδικόν σας διὰ πάντα ὑφ' οἱανδήποτε ἰδιότητα ἀσχολούμενον μὲ τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον πολύτιμον ὁδηγόν, διὰ τὸν ὁποῖον ὁ χαλκέντερος, βαθὺς γνώστης καὶ ἄοκνος μελετητὴς τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου συντάκτης του δύναται νὰ εἶναι ὑπερήφανος.

Τὸ λαμπρὸν τοῦτο ἔργον τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου» εὔχομαι, ὅπως συνεχισθῇ ἐπὶ μακρὰ ἔτη.

Ὁ κ. Γεώργ. Καρομάτος, Πρωτοδίκης Ἀθηνῶν.

Ἡ συμβολὴ τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου» εἰς τὴν διαμόρφωσιν καὶ ἐξέλιξιν τοῦ Ἐργατικοῦ μας Δικαίου ὑπῆρξε μεγίστη. Ὡς νέον Δίκαιον τὸ Ἐργατικόν μας εἶχεν ἀνάγκην ἑνὸς εἰδικοῦ περιοδικοῦ, ἐν τῷ ὁποίῳ ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ ἐνεργῆται συστηματικὴ ἔρευνα τῶν ποικίλων καὶ δυσχερῶν του θεμάτων, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ ἐνεργῆται μία συγκεντρωτικὴ ἐρ-

γυσία τῆς τε νομοθεσίας καὶ νομολογίας, ἵνα δύναται ὁ νομικὸς κόσμος νὰ κατατοπίζεται ἐπὶ τῶν ζητημάτων αὐτοῦ καὶ τῆς ἐξελίξεώς των. Ἐν τούτῳ τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον ὑπῆρξεν εὐτυχὲς ἀπὸ τὰ πρῶτα του βήματα, διότι ἐξόχως ἐξυπηρετήθη ἀπὸ τὴν «Ἐπιθεώρησιν Ἐργατ. Δικαίου», ἀνταποκριθεῖσαν πλήρως εἰς τὴν ἀποστολήν της.

Ὁ κ. *Κωνστ. Κοντουρίσης*, Πρωτοδίκης Πειραιῶς.

Τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον κατέστη ἐν τῇ ἐξελίξει τοῦ Δικαίου ἓν ἐντελῶς ἰδιαίτερον Δίκαιον, ὅπερ χρήζει ἰδιαιτέρας μελέτης καὶ παρακολουθήσεως καὶ πρὸς τοῦτο ἀπαραίτητος ἦτο ἡ ἔκδοσις εἰδικοῦ πρὸς τοῦτο νομικοῦ περιοδικοῦ, καθ' ὅσον, ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, θὰ ὑφίστατο μέγα κενόν. Τὸ κενὸν τοῦτο συνεπλήρωσε ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου», ἥτις διὰ τῆς συνεχοῦς παρακολουθήσεως τοῦ διαρκῶς ἐξελισσομένου καὶ καθημερινῶς νέα νομικὰ ζητήματα δημιουργοῦντος Ἐργατικοῦ Δικαίου κατέστησεν εὐχερῆ τὴν μελέτην τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου καὶ εὔκολον τὸ ἔργον τοῦ δικαστοῦ καὶ τοῦ δικηγόρου, ἀλλὰ καὶ ὁ ἐργοδότης καὶ ὁ ἐργατοϋπάλληλος ἐν αὐτῇ εὑρίσκει ἀμέσως τὴν λύσιν τοῦ ἀπασχολοῦντος αὐτὸν ἐργατικοῦ ζητήματος.

Εὔχομαι εἰς τὴν «Ἐπιθεώρησιν Ἐργατικοῦ Δικαίου», ἣν παρακολουθῶ ἀπὸ τοῦ πρώτου φύλλου της, νὰ μακροημερεύσῃ ἐπὶ μεγίστῃ ὠφελείᾳ τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, ὅπερ κατέστησε κοινὸν κτῆμα οὐ μόνον τοῦ νομικοῦ κόσμου, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐργοδοτικοῦ καὶ ἐργατοϋπαλληλικοῦ κόσμου, εἰς ὃν τοῦτο κυρίως ἀφορᾷ.

Ὁ κ. *Γ. Κρεκίδας*, Πρωτοδίκης Πειραιῶς

Μεγίστη ὑπῆρξε κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἡ ἐξέλιξις τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου. Σπουδαῖα ζητήματα ἀνεφύησαν ἐν τῇ ἐφαρμογῇ του καὶ τῇ ἐπιλύσει διαφορῶν ἀπορρεουσῶν ἐκ τῶν ὑπ' αὐτοῦ διεπομένων ἐννόμων σχέσεων. Πλὴν πολυνομία διεῖπε τὰς σχέσεις ταύτας καὶ ὡς ἐκ τῆς μὴ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τούτου δυσχερὴς ἦτο ἡ ὁμοιόμορφος ἐφαρμογή των, διὸ καὶ ἀνάγκη ὑπῆρχε παρακολουθήσεως ἐν τῇ ἐφαρμογῇ του ὑπὸ εἰδικοῦ περιοδικοῦ, ἐν ᾧ θὰ ἠδύνατο ν' ἀνευρίσκῃ τις τὰς διδομένας λύσεις εἰς ἐπιλυομένας διαφορὰς καὶ ἀναφυόμενα ζητήματα.

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» ἐθεράπευσε τὴν ἀνάγκην ταύτην καὶ διὰ τῆς τακτικῆς παρακολουθήσεως τῆς νομολογίας τῶν Δικαστηρίων καὶ τῆς δημοσιεύσεως τῶν ἀποφάσεων τούτων μετὰ τῶν ἐπ' αὐτῶν σημειώσεων καὶ ἐμπεριστατωμένων παρατηρήσεων ἐπὶ τῶν διδομένων λύσεων σπουδαίως συνέβαλεν εἰς τὴν ἐξέλιξιν τοῦ κλάδου τούτου τοῦ Δικαίου καὶ χρήσιμον βοήθημα ἀπέβη διά τε τοὺς δικάζοντας καὶ δικαζομένους.

Ὁ κ. *Εὐάγγελος Μαλλιάρας*, Πρωτοδίκης Ἀθηνῶν.

Ἐπὶ τῇ συμπληρώσει δεκαετίας ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου» μία ἐπιθεώρησις τοῦ συντελεσθέντος εἰς τὰς ὑπερεννεακισχιλίας σελίδας της ἔργου της καὶ ἀπὸ τῶν πλέον ἀπαιτητικῶν, τῶν ἀσχολουμένων εἰς τὸν κλάδον τοῦτον τοῦ Δικαίου, δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ εἶχεν ὡς πόρισμα, ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς ἐκδόσεώς της, ὁ ἐν γενικαῖς γραμμαῖς χαραχθεὶς ἐν τῷ πρώτῳ τεύχει τῆς 10ης Σεπτεμβρίου 1941, ἐπέτυχε πλήρως. Ἡ παρατιθεμένη Νομολογία τῶν Δικαστηρίων τῆς Πρωτευούσης ἀπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, μέχρι τῶν κατωτέρων ἐπὶ τῆς οὐσίας, ὡς καὶ ἡ τῶν Ἐπαρχιακῶν τοιούτων, ἐπὶ τῶν πολυσχιδῶν ζητημάτων τῶν προκυπτόντων ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ὁλονέν ἐξελισσομένου κλάδου τούτου τοῦ Δικαίου, συνοδευομένη, κατὰ κανόνα, ὑπὸ εὐστόχου καὶ ἀντικειμενικῆς κριτικῆς, εἰς ἣν πολλάκις παρατίθενται καὶ ἀναλύονται λίαν ἐπιτυχῶς αἱ οἰκεῖαι διατάξεις νόμων, διαταγμάτων, ὑπουργικῶν ἀποφάσεων κ.λ.π., ἀναφέρονται δὲ πρὸς σύγκρισιν συγγενεῖς πρὸς τὸ θέμα διατάξεις, ὡς καὶ αἱ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ζητήματος ἀσχοληθεῖσαι ἄλλαι ἀποφάσεις Δικαστηρίων, παραπομπαὶ εἰς συγγραφεῖς κλπ., δίδουν τὴν εὐχέρειαν εἰς μὲν τὸν μελετητὴν ν' ἀνεύρῃ τὴν ὀρθὴν λύσιν εἰς ἕκαστον ζήτημα, εἰς δὲ τὸν τὸ πρῶτον ἀνακύπτοντα εἰς τὰ τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου τὸ νῆμα, δι' οὗ θὰ δυνηθῇ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν λαβύρινθον τῶν διατάξεών του, αἵτινες ἐν πολλοῖς δὲν διακρίνονται διὰ τὴν σαφήνειάν των.

Σκέψεις τινές, περιεχόμεναι εἰς τὰ «Σημειώματα» τῆς τελευταίας σελίδος ἑκάστου τεύχους —ὡραίου καὶ τούτου, εἰρήσθω ἐν παρόδῳ, εἰς ἐμφάνισιν — ἢ εἰς διάφορα σχόλια, καταδεικνύουσαι, εἰς γλαφυρόν, κατὰ τὸ πλεῖστον, ὕφος, τρωτά τινα τῆς Ἐργατικῆς Νομοθεσίας, εἶναι ἀναντίρρητον ὅτι συνετέλεσαν πολλάκις εἰς τὴν διὰ τῆς νομοθετικῆς ὁδοῦ ἐξάλειψίν των καὶ ἐν γένει τυγχάνουν τῆς ὁμοθύμου ἐπιδοκιμασίας.

Τὰ παρατιθέμενα, τέλος, εἰς ἕκαστον τεῦχος, ὡς καὶ εἰς τὸ τέλος ἑκάστου τόμου, λεπτομερῆ ἀλφαβητικὰ καὶ ἀριθμητικὰ εὑρετήρια τῆς τε Νομολογίας καὶ τῆς δημοσιευομένης σχετικῆς Νομοθεσίας τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, κατέστησαν τὸ περιοδικὸν τοῦτο ἀνεκτίμητον βοήθημα τῶν εἰς τὸ Δίκαιον αὐτὸ ἀσχολουμένων, ἀλλὰ καὶ ἐργοδοτῶν καὶ ἐργαζομένων μισθωτῶν, διὰ τῶν ἐκλαϊκευτικῶν σελίδων του, εἰς ἃς, εἰς ἁπλᾶς γραμμάς, παρατίθενται συχνάκις στοιχεῖα τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου.

Τοιοῦτο παρελθὸν ἐγγυᾶται περὶ τοῦ μέλλοντος τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου», ὅπερ, ὡς ἐκ τῆς προόδου, ἣν σημειοῖ ἑκάστοτε αὐτη, ἔσται ἀνώτερον, ὅπερ καὶ εὔχονται οἱ πολυκληθεῖς ἀναγνῶσαι της καὶ συνδρομηταί της.

Ὁ κ. *Εὐστάθιος Ποταμίτης*, Πρωτοδίκης Ἀθηνῶν.

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» διὰ τῆς ἐν ἔτει 1941 ἐκδόσεώς της συνεπλήρωσε τὸ ὑπάρχον κενὸν εἰς τὸν νομικὸν περιοδικὸν τύπον. Διὰ τῶν ἄρθρων της, τῆς μεθοδικῆς καὶ πρωτοτύπου ὑπ' αὐτῆς κατατάξεως τῆς δημοσιευομένης ὕλης, τῶν μελετῶν καὶ κριτικῶν τῶν ἐκλεκτῶν συνεργατῶν της, τῶν λεπτῶν σχολίων της ἐπὶ τῶν δημοσιευομένων ἀποφάσεων τῶν

Δικαστηρίων μετά παραθέσεως τῶν ἄχρι τοῦδε κρατούντων ἐπί τῶν δι' αὐτῶν λυομένων νομικῶν ζητημάτων, τῆς δημοσιεύσεως καί πολλάκις ἀναδημοσιεύσεως τῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων τῶν ἐργατικῶν νόμων καί τέλος τῆς ἀνακινήσεως τῶν ἑκάστοτε ἐμφανιζομένων κατά τήν ἐφαρμογήν τῶν ἐργατικῶν νόμων νομικῶν ζητημάτων, οὐ μόναν συνετέλεσεν ἐν πολλοῖς εἰς τήν ὀρθήν κατεύθυνσιν τῆς νομολογίας, ἀλλά καί αὐτήν τήν νομοθετικήν ἐξουσίαν ἐνίοτε κατηύθυνεν εἰς τήν λύσιν διά τῆς νομοθετικῆς ὁδοῦ, τῶν διαπορουμένων διατάξεων τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, ὅπερ, ὡς γνωστόν, ἀποτελεῖ τόν ζωντανόν καί τά μέγιστα ἐξελισσόμενον κλάδον τοῦ δικαίου. Αὐτό ἐν συνόψει ὑπῆρξε τό κατά τήν διαρρεύσασαν δεκαετίαν ἐπιτελεσθέν ἔργον τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου», ἥτις δικαίως ἐπεβλήθη, θεωρουμένη πλέον οὐ μόνον πολύτιμον βοήθημα εἰς τούς περί τό Ἐργατικόν Δίκαιον ἀσχολουμένους νομικούς, ἀλλά καί εἰς πάντα νομικόν, ἐργοδότην ἤ ἐργαζόμενον.

Εὔχομαι, ὅπως τό συνταχτικόν αὐτῆς προσωπικόν μετά τοῦ αὐτοῦ ἀξιεπαίνου ζήλου ἐξακολουθήσῃ ἐργαζόμενον καί κατά τήν προσεχῆ δευτέραν δεκαετίαν.

Ὁ κ. **Ἀντ. Κανακάρης**, Προϊστάμενος τοῦ Πταισματοδικείου Ἀθηνῶν.

Εἰς ἐποχήν ποῦ ἡ ἐθνική καί κοινωνική δυστυχία ἦτο ἐπόμενον νά ἐπηρεάζῃ τήν γονιμότητα τῆς ἐπιστήμης ἀνεφάνη εἰς τόν ὁρίζοντα ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» — δημιούργημα ἀνάγκης — ὡς ἓν μέσον ἐξελίξεώς του. Χωρίς νά ἔχῃ εἰποτε τό κοινόν μέ ἐπιχειρηματικάς ἐπιδιώξεις ἡ ΕΕΔ ἤρχισε ἕνα ἀγῶνα ἐμπνεόμενον ἀπό ἰδεολογικά κίνητρα διά τήν προαγωγήν τῆς Ἐπιστήμης τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου καί ἀφιερώθη μέ τόν ἔνθερμον ζῆλον τῶν ἀγωνιστῶν εἰς ἕνα καί μόνον σκοπόν: τήν ἐξυπηρέτησιν τοῦ νέου αὐτοῦ κλάδου τοῦ δικαίου. Ἡ θεωρητική ἐπεξεργασία καί ἡ συστηματική παρακολούθησις τῆς πρακτικῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου ὑπῆρξε ἡ ἀδιάκοπος προσπάθεια τῆς ΕΕΔ μέχρι σήμερον. Ἐργασία πολλή καί πολύμορφος, ἐξαιρετικοῦ ἐνδιαφέροντος, τῆς θεωρίας καί πράξεως εἰς τήν ἑρμηνείαν καί ἐφαρμογήν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου περιέχεται εἰς τούς δέκα τόμους της. Μόχθος ἀδιάκοπος μέ ἓν ἰδανικόν: νά γίνῃ τό Ἐργατικόν μας Δίκαιον ἡ ἔκφρασις τῆς ἀληθινῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης. Μέ τήν πίστιν, ποῦ ἐμπνέουν οἱ ἰδεολογικοί ἀγῶνες τῆς ἐπιστήμης, ἡ ΕΕΔ ἠγωνίσθη σκληρά κατά τῶν πολλῶν δυσχερειῶν καί ἀντιδράσεων τῆς βιοτικῆς πραγματικότητος, χωρίς νά ἀναζητήσῃ τήν μεσολαβητικήν καί ἐνεργόν παρέμβασιν ἄλλων παραγόντων νά προστρέξουν ἐνισχυτικοί τοῦ ἀγῶνος της. Ἐζήτησε μόνον τήν ἐσωτερικήν δύναμιν τοῦ ψυχικοῦ της κόσμου, ποῦ ὀνομάζεται πίστις καί ποῦ ἀποτελεῖ τήν ζωηροτέραν ἐκδήλωσιν τῆς ἐσωτερικῆς καθοδηγητικῆς παρορμήσεως τῶν ἀτόμων. Συνεκέντρωσε μόνον τάς ἐσωτερικάς της δυνάμεις ἡ ΕΕΔ καί τάς κατηύθυνε μέ σταθερότητα, μέ ὁρμήν πρός τούς σκοπούς της. Ἡ πίστις ὑπῆρξε τό ἀποτελεσματικώτερον ἀντίδοτον, μέσα εἰς τάς οἰκονομικάς ἀνεξοτήτας, ποῦ ἀντιμετώπισε. Ἡ πίστις καί μόναν τῶν ἱδρυτῶν τῆς ΕΕΔ εἰς τάς δυσκόλους στιγμάς τῆς ζωῆς της ὑπῆρξε τό ἀκατάλυτον βάθρον, ἐπί τοῦ ὁποίου ἔβασισε τήν ἐπιτυχίαν της. Ἡ ΕΕΔ μέ τήν πνοήν τῆς δράσεως, μέ τήν ἐμπνευσιν τῆς δημιουργίας συνετέλεσεν εἰς τήν ἀνάπλασιν καί μορφολογησιν τῶν ὡραιοτέρων δραματισμῶν καί τῶν εὐγενεστέρων ἐπιδιώξεων εἰς τήν ἐξέλιξιν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, ὥστε ὁ κόσμος τῶν ἐργαζομένων νά τῆς εἶναι εὐγνώμων.

Ὁ *Δικηγορικός Σύλλογος Θεσσαλονίκης*, διά τοῦ προεδρεύοντος ἀντιπροέδρου του κ. *Γ. Βιδάλη*.

Εὐχαρίστως ἀπαντῶ εἰς τό ἐτθέν μοι ἐρώτημα: «ποῖον τό ἔργον τῆς ὑμετέρας Ἐπιθεωρήσεως κατά τήν διαρρεύσασαν δεκαετίαν ἀπό τῆς ἐν ἔτει 1941 ἱδρύσεώς της». ἀπηχῶν ἐν τούτῳ τήν κοινήν γνώμην καί ἀντίληψιν τοῦ δικηγορικοῦ κόσμου τῆς πόλεώς μας.

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» μέ τήν θαρραλέαν ἐμφάνισίν της, εἰς ἐποχήν σκληρῶν ἐθνικῶν δοκιμασιῶν καί ἀπογοητεύσεων, ἐπλήρωσεν ἀναμφισβητήτως μέγα κενόν, ἀφοσιωθεῖσα ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τήν ἐξυπηρέτησιν ἑνός τομέως τοῦ Δικαίου, ὁ ὁποῖος τείνει νά καταλάβῃ σπουδαίαν θέσιν καί ἰδιαιτέραν σοβαρότητα ἐν τῇ καθόλου σφαίρᾳ τοῦ Δικαίου, ὡς ρυθμίζων σχέσεις ἐν πλήρει ἐξελίξει καί διαπλάσει εὑρισκομένας, ὑπό τήν ἐπίδρασιν τοῦ συγχρόνου πνεύματος τῆς κοινωνικῆς προόδου καί συνεπῶς δεομένας προσεκτικῆς καί λεπτῆς μεταχειρίσεως, ὡς καί ἐπιμόνου ἐπεξεργασίας.

Ἐνῷ ὁ λοιπός νομικός περιοδικός τύπος, ὡς ἐκ τῆς γενικότητος τῆς ὕλης τοῦ Δικαίου, μέ τήν ὁποίαν ἀσχολεῖται, ἐλαχίστην θέσιν παραχωρεῖ εἰς τό Ἐργατικόν Δίκαιον, τό ὑμέτερον περιοδικόν ἔθεσε ὡς σκοπόν τῆς ἐκδόσεώς του τήν συστηματικήν ἀνάλυσιν τῶν νομολογιακῶν τάσεων, τήν κριτικήν αὐτῶν καί τήν ἐπιστημονικήν ἀνάπτυξιν παντός θέματος, ἀναγομένου εἰς τόν κλάδον τοῦτον τοῦ Δικαίου, ὡς καί τήν δημοσίευσιν πλουσίας νομολογίας ἐπί ἐργατικῶν ἀποκλειστικῶς διαφορῶν.

Ἡ ἀπομόνωσις καί ἔξαρσις τῶν ἐν πυκνότητι ἐμφανιζομένων ζητημάτων κατά τήν ἐφαρμογήν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, ἡ ἐπιμελής καί μετά πλήρους ἐνημερότητος προτασσομένη εἰσαγωγή, ἡ παράθεσις ἀκολούθως τῶν σχετικῶν πρός τό ζήτημα τοῦτο ἀποφάσεων, εἴτε συμφώνων, εἴτε διδουσῶν διάφορον ἑκάστη λύσιν καί ἡ συχνάκις παρατιθεμένη ἐπιστημονική κριτική ἀποτελοῦν ἐπιτυχῆ πρωτοτυπίαν τῆς Ἐπιθεωρήσεως.

Αἱ ἀξιόλογοι ἐπιστημονικαί ἐργασίαι ἐπί διαφόρων ἐπικαίρων καί ἐνδιαφερόντων θεμάτων, αἱ δημοσιευόμεναι εἰς τό περιοδικόν, καθοδηγοῦν τόν ἐφαρμοστήν τοῦ δικαίου εἰς ἀσφαλῆ καί ὀρθήν λύσιν, βοηθοῦν δέ μεγάλως τόν δικηγόρον εἰς τό ἔργον του. Ἐξ ἄλλου, αἱ σύντομοι καί πρακτικαί σημειώσεις νομολογιακῶν λύσεων ἐπί πληθώρας περιπτώσεων, ἡ ἀνασκόπησις καί συστηματοποίησις αὐτῶν καί ἡ παράθεσις νέας καί ἐνδιαφερούσης νομοθετικῆς ὕλης μετά σχετικῶν ἑρμηνευτικῶν παρατηρήσεων συμπληροῦν τό περιεχόμενον τοῦ περιο-

δικοῦ, τὸ ὁποῖον οὕτω σπουδαίως συμβάλλει εἰς τὴν ὀρθὴν καὶ ὁμοιόμορφον ἐφαρμογὴν τῶν ἐργατικῶν Νόμων, εἰς τὴν ἐξεύρεσιν μεταξὺ τῶν διαφόρων ἐπιστημονικῶν γνωμῶν τῆς μᾶλλον ἐνδεδειγμένης, ἔτι δὲ καὶ εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας διὰ τῆς ἀσκουμένης νομοθετικῆς κριτικῆς καὶ τῶν ἐπιστημονικῶν ὑποδείξεων.

Ἡ φιλότιμος προσπάθεια διὰ τὴν ἀρτιωτέραν κατὰ τὸ δυνατὸν ἐμφάνισιν τοῦ περιοδικοῦ καὶ τὴν ἐπιτυχῆ ἐκπλήρωσιν τοῦ προορισμοῦ του εἶναι αἰσθητὴ εἰς τὸν ἀναφυλλίζοντα τὰ τεύχη αὐτοῦ.

Πράγματι δὲ ἡ Ἐπιθεώρησις μὲ τὴν πλουσίαν καὶ ποικίλην ὕλην, μὲ τὴν σοβαρὰν ἐπιστημονικὴν ἔρευναν καὶ κριτικήν, ἀπηλλαγμένην προσωπικῶν ἐπιθέσεων καὶ ἀκροτήτων, συντελεῖ μεγάλως εἰς τὸν κατοπισμὸν καὶ τὴν πλήρη ἐνημέρωσιν τοῦ νομικοῦ ἐν τῷ κλάδῳ τούτῳ τοῦ Δικαίου.

Εἰς τὰς ἐν τῇ Ἐπιθεωρήσει, ἐν γενικαῖς γραμμαῖς, ὑποστηριζομένας λύσεις καὶ ἐκτιθεμένας ἀπόψεις διακρίνει εἰς πλήρη κατανόησιν τοῦ πνεύματος τῶν ἐργατικῶν νόμων, ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ ὁποίου αὗται συνδυάζουν τὴν νομικὴν ὀρθότητα καὶ τὴν κοινωνικὴν εὐπρέπειαν.

Δεδικαιολογημένως, συνεπῶς, ἐμορφώθη ἡ κοινὴ ἀντίληψις ὅτι τὸ περιοδικὸν «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» ἐπετέλεσε κατὰ τὴν διαρρεύσασαν δεκαετίαν γόνιμον καὶ ὠφέλιμον ἔργον, διὰ τὸ ὁποῖον εἶναι σήμερον ἄξια θερμῶν συγχαρητηρίων.

Ἤδη, μὲ τὴν διαρκῶς αὐξανομένην σημασίαν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, μὲ τὴν ἵδρυσιν τῶν ἀσφαλιστικῶν δικαστηρίων καὶ μὲ τὴν ἀρξαμένην ἐργασίαν συντάξεως Κώδικος Ἐργατικῆς Νομοθεσίας, τὸ ἔργον καὶ ἡ δρᾶσις τῆς Ἐπιθεωρήσεως διαγράφεται εἰς τὸν ὁρίζοντα εὐρύτερα καὶ ἰδιαιτέρως χρήσιμος.

Ὁ ἡμέτερος Σύλλογος, ἐκδότης καὶ οὗτος νομικοῦ περιοδικοῦ «Ὁ Ἀρμενόπουλος», χαίρει ἰδιαιτέρως διὰ τὴν ἐπιτυχῆ καὶ ἀποδοτικὴν σταδιοδρομίαν τῆς Ἐπιθεωρήσεως, περιβάλλει αὐτὴν μὲ τὴν στοργὴν καὶ ἐκτίμησιν τῶν μελῶν του καὶ κύπτει πρὸς αὐτήν, συναδελφικῶς, περαιτέρω πρόοδον καὶ προκοπήν.

Δὲν θὰ ἦτο περιττὴ ἴσως ἡ παρατήρησις, ὅτι, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς συμπληρώσεως δεκαετίας, θὰ ἠδύνατο νὰ συνταχθῇ πλήρες καὶ λεπτομερειακὸν Γενικὸν Εὑρετήριον τῶν τόμων τῆς Ἐπιθεωρήσεως, ὅπερ μεγάλως θὰ διηυκόλυνε τὴν ἀνεύρεσιν τῶν εἰς αὐτὰς ἐγκατεσπαρμένων θεμάτων.

Ὁ *Δικηγορικὸς Σύλλογος Λαρίσης*, διὰ τοῦ Προεδρεύοντος αὐτοῦ κ. *Ἰω. Μαιμπίκου* καὶ τοῦ Γραμματέως αὐτοῦ κ. *Δημ. Γκουγκούλη*.

Ἐπὶ τῇ συμπληρώσει δεκαετίας ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» ἐκφράζομεν ὑμῖν τὰ συγχαρητήρια καὶ τὰς εὐχὰς ἡμῶν περὶ συνεχίσεως τῆς ἐκδόσεως τοῦ ὑπὸ τὴν ὑμετέραν διεύθυνσιν περιοδικοῦ, καθόσον τοῦτο διὰ τῆς πλουσίας Νομολογίας, τῶν πολυτίμων σχολίων του καὶ τῆς ἀρθρογραφίας ἐπὶ θεμάτων τοῦ κατασιάντος εἰδικοῦ κλάδου τῆς Νομικῆς Ἐπιστήμης Ἐργατικοῦ Δικαίου κατέστη ἀπαραίτητον καὶ πολύτιμον βοήθημα διὰ τοὺς ἀσχολουμένους μὲ τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον κ. κ. δικηγόρους καὶ δικαστὰς καὶ διὰ πάντα ἐργοδότην, πρὸς ἐπίλυσιν τῶν ἑκάστοτε ἀναφυομένων ζητημάτων Ἐργατικοῦ Δικαίου.

Ὁ κ. *Κυρ. Ἀπεργιανός*, Δικηγόρος ἐν Ἀθήναις

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» συνεπλήρωσε ἤδη τὸ δέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας της καὶ προχωρεῖ εἰς τὸ ἑνδέκατον.

Ἔκαμε τὴν ἐμφάνισίν της τὴν 10ην Σβρίου 1941, εἰς μίαν ἐποχὴν σιγηρᾶς ἐχθρικῆς κατοχῆς τῆς χώρας, παντοειδῶν στερήσεων καὶ δοκιμασιῶν, ὅταν τέλος ἡ Ἑλλὰς εἶχε γίνει πάλιν Ἔθνος συνεχόμενον ἀπὸ τὴν ἀγωνίαν τῆς δουλείας καὶ τὴν προσδοκίαν τῆς ἀπελευθερώσεως.

Αἱ ἐλπίδες νὰ ζήσῃ ἕνα ἐπιστημονικὸν περιοδικὸν εἰς τοιαύτας χαλεπὰς ἡμέρας ἦσαν ἐλάχισται.

Ἐὰν ἔζησε, ἐὰν κατώρθωσε νὰ εἶναι ἑκτοτε τακτικὸν εἰς τὴν ἔκδοσίν του καὶ συνεπὲς εἰς τοὺς σκοπούς του, οἵτινες ἐκτίθενται εἰς τὸ πρῶτον τεῦχος του, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν ἀκατάλυτον αἰσιοδοξίαν, εἰς τὸ θάρρος καὶ τοὺς ἐξαντλητικοὺς μόχθους ἐκείνων, ποὺ ἐπωμίσθησαν τὸ βαρὺ ἔργον τῆς πραγματώσεως τῶν ἐν λόγῳ σκοπῶν. Καὶ ἄλλο ἐπιστημονικὸν περιοδικὸν ἐξεδόθη μετὰ ἓν ἔτος, μὲ τὰς αὐτὰς φιλοδοξίας, δὲν κατώρθωσεν ὅμως, παρὰ τὴν θερμὴν ὑποδοχὴν τῆς ὁποίας ἔτυχε ἐκ μέρους τοῦ νομικοῦ κόσμου, νὰ συνεχίσῃ τὴν ἔκδοσίν του καὶ τὴν διέκοψε μετ' ὀλίγους μῆνας, διότι ἀνυπέρβλητοι ὑπῆρξαν δι' αὐτὸ τὰ ἐμπόδια, ποὺ συνήντησε εἰς τὸν δρόμον του.

Ἡ ἀλματώδης αὔξησις τῆς κυκλοφορίας τῆς ΕΕΔ καὶ πρὸ παντὸς ἡ σταθερὰ διατήρησίς της ἀποτελοῦν τὴν καλλιτέραν ἀπόδειξιν τῆς συμπαθείας, τὴν ὁποίαν τρέφει πρὸς τὸ περιοδικὸν τοῦτο ὁ νομικὸς κόσμος καὶ αἱ τάξεις τῶν ἐργοδοτῶν καὶ ἐργατοϋπαλλήλων τῆς χώρας. Ἡ συμπάθεια αὕτη δὲν εἶναι ἀνεξήγητος. Ἡ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη παρ' ἡμῖν ἀνάπτυξις τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, τοῦ σύμπαντος αὐτοῦ κλάδου τῆς νομικῆς ἐπιστήμης, ὀφείλεται ἀνρίως εἰς τὴν ὕπαρξιν τοῦ ἐπιστημονικοῦ τούτου περιοδικοῦ, τὸ ὁποῖον ὁλοψύχως ἐτάχθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του.

Πλῆθος νομικῶν προβλημάτων, ζωηρότατα ἐνδιαφερόντων τὰς ἀνατέρω τάξεις, ἔτυχον συστηματικῆς ἐρεύνης ἐκ μέρους της. Δὲν ἔχει παρὰ νὰ ρίψῃ κανεὶς τὸ βλέμμα εἰς τοὺς δέκα τόμους της, διὰ νὰ πεισθῇ ἀπολύτως περὶ τούτου. Τὴν τακτικὴν αὐτὴν τῆς συστηματικῆς ἐρεύνης τῶν ἐμφανιζομένων προβλημάτων ἀπ' ἀρχῆς ἀπαρασαλεύτως καὶ ἀπαρεγκλίτως ἠκολούθησε, ἐκπληροῦσα τὴν διὰ τοῦ πρώτου τεύχους δοθεῖσαν ὑπόσχεσιν.

Τὰ σχόλια καὶ αἱ κριτικαὶ παρατηρήσεις, ποὺ κατὰ κανόνα προτάσσονται τῶν δημοσιευομένων ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ τῶν Δικαστηρίων τῆς οὐσίας, πολλάκις δὲν ἔμειναν χωρὶς ἀπήχησιν. Κρατήσασαι τελικῶς ἐπὶ θεμάτων τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου ἀπόψεις, εἶναι ἀπόψεις ἀναπτυχθεῖσαι τὸ πρῶτον ὑπ' αὐτῆς, ἐν-

διαφερομένης διά μόνην τήν ὀρθήν ἑρμηνείαν τοῦ νόμου.

Ὑπῆρξε πρωτοπόρος ἐν τῇ ὑποστηρίξει τῶν δικαίων αἰτημάτων τῆς ἐργατοϋπαλληλικῆς τάξεως, τά πλεῖστα τῶν ὁποίων ἱκανοποιήθησαν, χάρις εἰς τούς σθεναρούς ἀγῶνας της. Μέ τήν αὐτήν ἐπιμονήν ἀγωνίζεται ἤδη νά δοθοῦν ἱκανοποιητικαί λύσεις εἰς ὡρισμένα χρονίζοντα αἰτήματα τοῦ κόσμου τῶν ἐργαζομένων, ὅπως εἶναι ἡ κατοχύρωσις τοῦ ἀσθενοῦντος ὑπέρ τά νόμιμα ὅρια ἡ ἀπεχόντος ἐκ τῆς ἐργασίας του ἐξ ἀνωτέρας βίας μισθωτοῦ, ἡ εἰσαγωγή πρός ἐκδίκασιν κατά τήν ἐργατικήν διαδικασίαν ἁπασῶν τῶν ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας πηγαζουσῶν ἀξιώσεων τῶν μισθωτῶν κ.τ.λ.

Ἄξια ἰδιαιτέρας ἐξάρσεως εἶναι ἡ ἀπόλυτος ἐνημερότης αὐτῆς ἐπί παντός ἐργατικοῦ ζητήματος. Εἰς αὐτήν κατ' ἀνάγκην θά προσιρέξῃ ὁ θέλων νά λάβῃ μίαν πληροφορίαν ἐπί ἐργατικοῦ ζητήματος. Νόμοι, διατάγματα, ὑπουργικαί ἀποφάσεις, ἐγκύκλιοι, ὑπουργικά ἔγγραφα, συλλογικαί συμβάσεις, κανονισμοί κ.λ.π. ἀπό αὐτήν θά γίνουν γνωστοί εἰς τόν κόσμον τῶν ἐνδιαφερομένων, συνοδευόμενοι κατά κανόνα ἀπό κατατοπιστικάς παρατηρήσεις.

Δέν πρέπει τέλος νά παρέλθῃ ἀπαρατήρητος μία ἄλλη ὑπηρεσία, κοπιαστική ὡς ἐπί τό πλεῖστον, τήν ὁποίαν προσέφερε εἰς τούς ἀναγνώστας της. Ἡ ἐργασία τῆς ἰδιωτικῆς κωδικοποιήσεως τῶν Ἐργατικῶν Νόμων. Τά κυριώτερα νομοθετήματα (ὕλης τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου) ἔχουν παρ' αὐτῆς κωδικοποιηθῇ καί οὕτω δέν ἀπαιτεῖται πολύτιμος χρόνος ἐκ μέρους τῶν ἀναγνωστῶν της, ἐνῶ ἀνευρισκόντων, τί ἰσχύει ἐπί ἑνός ἑκάστου θέματος.

Μολονότι ἔργον ἀνθρώπινον καί τό ἔργον τῆς ΕΕΔ δέν παρουσιάζει ἐν τούτοις ἀτελείας καί δύναται αὐτη νά εἶναι ὑπερήφανος δι' αὐτό. Δέν ὑπάρχει δέ ἀμφιβολία, ὅτι τό ἄξιον συγχαρητηρίων διά τό ἐπιτελεσθέν ἔργον ἐκλεκτόν ἐπιτελεῖον τῶν συνεργατῶν της θά ἐπιδείξῃ τόν αὐτόν ζῆλον καί εἰς τό μέλλον.

Ὁ κ. *Βασ. Παντ. Βασιλείου*, Δικηγόρος ἐν Ἀθήναις.

Ἐπί τῇ συμπληρώσει δεκαετίας ἀπό τῆς ἐκδόσεως τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου» δεχθῆτε τά θερμά μου συγχαρητήρια διά τήν ἐπιτυχῆ ἔκβασιν τῶν προσπαθειῶν σας.

Ἐξετάζων τις τό ἐπιτελεσθέν ἐπί μίαν δεκαετίαν ἔργον ἐν μέσῳ τόσων, ἐν ἀρχῇ ἰδίᾳ, ἀντιξόων περιστάσεων, ὀφείλει ν' ἀναγνωρίσῃ, ὅτι δέν ἀπέβησαν μάταιοι οἱ κόποι σας.

Τό Ἐργατικόν Δίκαιον εἰς τήν χώραν μας κατά τήν ἐποχήν τῆς ἐμφανίσεως τῆς Ἐπιθεωρήσεως ἦτο εἰς τά σπάργανα, ἡ δέ νομολογία ὑποτυπώδης.

Κατά τήν τελευταίαν δεκαετίαν, ἥτις συνέπεσε μέ τήν περίοδον τῆς ἐκδόσεως τῆς Ἐπιθεωρήσεως, τό Ἐργατικόν Δίκαιον ἐπέστη ἁλματώδη ἐξέλιξιν.

Εἰς τοῦτο συνετέλεσε βεβαίως πρωτίστως ἡ ἀποδοθεῖσα εἰς τήν Ἐργασίαν ἰδιαιτέρα σημασία ὡς παράγοντος τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, ἡ ἀνάθεσις τῆς ἐκδικάσεως τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν εἰς τούς κ.κ. Πρωτοδίκας καί ἡ προσέλευσις εἰς τήν μελέτην καί τήν ἔρευναν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου πολλῶν, ἰδίᾳ νέων, ἐπιστημόνων, ἐπιδειξάντων ἐξαιρετικόν ζῆλον καί ἔφεσιν ἐργασίας.

Θά ἦτο ὅμως ἄδικον, ἐάν δέν ἀνεγνωρίζετο, ὅτι εἰς τήν προαγωγήν ταύτην τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου παρ' ἡμῖν οὐχί ἀσημάντου ὑπηρεσίαν προσέφερε καί ἡ Ἐπιθεώρησίς σας.

Ἐργάται τῆς πράξεως καί τῆς θεωρίας, Δικασταί, Δικηγόροι καί λοιποί τῆς Ἐπιστήμης ἐρευνηταί, οἱ μέν διά τῶν ἄκρως ἐπιμελῶν ἀποφάσεων, οἱ δέ διά τῶν ἀξιολόγων ἄρθρων των, τά ὁποῖα τόσον φιλόξενον χῶρον εὗρον εἰς τάς στήλας τῆς Ἐπιθεωρήσεως, συνεπικουρούσης καί τῆς Συντάξεως τῆς ΕΕΔ διά τῶν λίαν κατατοπιστικῶν σχολίων της, ἐδημιούργησαν ἓν ἐργαστήριον σφυρηλατήσεως τῶν παλαιωμένων κανόνων τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου εἰς τά νέα νομικά σχήματα τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, τά ὁποῖα ἐπέβαλον αἱ σύγχρονοι οἰκονομικαί ἐξελίξεις τῆς κοινωνικῆς ζωῆς.

Τό ἔργον ὁμολογουμένως δέν ὑπῆρξεν εὐχερές καί πρός συλλῆψιν καί ἔκφρασιν τῆς νέας ραγδαίως ἀνελισσομένης ὕλης ἀπῃτήθη ἡ ἀνάπτυξις ἰδιαιτέρας πρωτοβουλίας ἐν τῇ ἐφαρμογῇ καί τῇ ἑρμηνείᾳ τῶν κανόνων τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, εἰς βαθμόν πολύ μεγαλύτερον ἀπό τήν ἀπαιτουμένην εἰς τούς ἄλλους κλάδους τοῦ Δικαίου.

Ἐν τούτῳ ὅμως τό ὡραῖον καί τό ἐλκυστικόν τῆς Ἐπιστήμης τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου καί τό μήνυμα της κινήσεως, τήν ὁποίαν ἐδημιούργησεν ἡ Ἐπιθεώρησις.

Εὔχομαι, ὅπως ἐπί μακρόν ἔτι ἡ Ἐπιθεώρησίς σας διατηρήσῃ ἄσβεστον τήν φλόγα τῆς προόδου.

Ὁ κ. *Θεόδωρος Γ. Βλαχόπουλος*, Διδάκτωρ τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Παρισίων, Δικηγόρος.

Δέν γνωρίζω τί αἰσθάνονται οἱ ἄλλοι, ὅταν ἐπιχειροῦν νά διαβάσουν ἢ νά ξαναδιαβάσουν τούς δέκα τόμους τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου». Ἀλλ' ἐγώ, ὁσάκις ἔχω ἀνάγκην ἀπό ψυχικήν τόνωσιν, εἰς αὐτήν καταφεύγω. Καί κάθε φοράν ἀπολίζουν τήν ψυχήν μου καί μέ ἕνα νέον ὅπλον, τό ὁποῖον κάπου μοῦ εἶχε προηγουμένως ἀποκρυβῇ. Αὐτός ὁ ψυχικός ἐξοπλισμός τοῦ ἐπιστήμονος εἶναι ἡ πρώτη ἐπιτυχία τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου».

Ἀλλά δέν εἶναι καί ἡ μόνη. Τό γεγονός ὅτι ὁλόκληρος ἡ ἐργατική νομοθεσία καί νομολογία τῆς τελευταίας δεκαετίας ἐγκλείεται, κατά τρόπον φιλόστοργον καί ἐπιμελῆ, εἰς τάς σελίδας της, ἀποτελεῖ τήν—ἄς τήν χαρακτηρίσωμεν οὕτω — τεχνικήν της ἐπιτυχίαν. Διά τοῦ τρόπου τούτου ἡ ἀγαπημένη μας Ἐπιθεώρησις ἀπετέλεσε τήν κυψέλην τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου.

Πέραν ὅμως καί τοῦ ἀποτελέσματος τούτου, εἰς τήν «Ἐπιθεώρησιν Ἐργατικοῦ Δικαίου» ὀφείλεται ἡ δημιουργία τῶν σημερινῶν Ἑλλήνων ἐργατολόγων. Εἶναι οἱ νομικοί ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἀφιέρωσαν σχεδόν ὁλόκληρον τήν ἐπιστημονικήν των ἔφεσιν εἰς τήν δημιουργίαν ἑλληνικῆς θεωρίας τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου. Τοιαύτη ἦτο ἡ συνέπεια τῶν ἄρθρων των, τῶν διατριβῶν των καί τῶν σχολίων των. Ὀγκώδης καί οὐσιαστική ἡ ἐργασία. Ἀλλ' ἀναγκαία καί ἀ-

παραίτητος. Διότι τὸ Ἑλληνικὸν Ἐργατικὸν Δίκαιον—παρὰ τὴν εὐρυτάτην νομοθετικήν του ἐξάπλωσιν καὶ παρὰ τὴν ἐργώδη νομολογιακήν του ἐφαρμογήν— εἶχεν ἀνάγκην ἀπὸ τὴν δημιουργίαν ἰδίας θεωρίας —δηλαδὴ γενικῆς ἐξηγήσεως τῶν ἐργατικῶν φαινομένων— διὰ νὰ ἀποκτήσῃ σταθερὰς ἐπιστημονικὰς βάσεις. Πρὶν ἀπὸ δέκα χρόνια ἐψηλαφούσαμεν ἁπλῶς. Ὑποπτευόμεθα τὰς ἐξηγήσεις. Καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ ἀλλοδαπὴ θεωρία ἦτο σχεδὸν ἄγνωστος εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἀλλ' ἂν φυλλομετρήσῃ κανεὶς σήμερον τοὺς τόμους τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου», θὰ διαπιστώσῃ—μὲ ἀγαλλίασιν—ὅτι, χάρις εἰς τὴν Ἐπιθεώρησιν καὶ εἰς τοὺς συνεργάτας της, ὑπάρχει σήμερον, ὡς γεγονὸς τετελεσμένον, ἡ ἑλληνικὴ θεωρία τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου.

Πλεῖστοι θεωροῦν, εἰς τὴν Ἑλλάδα, τοὺς ἐργατολόγους ὡς νεοφωτίστους. Δὲν ἠμπορῶ νὰ καταλάβω τί ἐννοοῦν. Ἴσως δὲν ἐννοοῦν τίποτε. Ἴσως θέλουν νὰ προσάψουν εἰς αὐτοὺς μίαν κατηγορίαν ἀγνώστων περιεχομένου. Ἂν εἰς τὸ σημείωμα τοῦτο ἀναφέρομαι καὶ εἰς τοὺς κατηγόρους, εἶναι διὰ νὰ καταδείξω εἰς αὐτούς, ὅτι ἔχουν μείζονα ἀνάγκην νὰ καταφεύγουν εἰς τὰς σελίδας τῆς «Ἐπιθεωρήσεως τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου». Ἂν δὲν τὸ πράττουν, εἶναι διότι φοβοῦνται, ὅτι θὰ γίνουν καὶ αὐτοὶ νεοφώτιστοι. Διότι τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον—ὡς ἐπιστήμη—ἔχει τὴν ἕλξιν τοῦ νέου. Ἀλλ' ἡ καταφυγὴ εἰς τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον δὲν εἶναι μόνον συνέπεια ἐπιστημονικῆς ἐφέσεως. Διὰ νὰ γίνῃς ἐργατολόγος πρέπει—ἐπάνω ἀπ' ὅλα—νὰ ἀγαπᾷς τὸν ἐργαζόμενον λαόν. Πρέπει νὰ θέσῃς τὴν ἐπιστημονικήν σου κατάρτισιν, διὰ νὰ ἐλαφρύνῃς τὴν ὑλικὴν καὶ τὴν ψυχικὴν του καταδυνάστευσιν. Πρέπει νὰ διαθέσῃς τὸ πνεῦμα σου, διὰ νὰ σώσῃς τὸν φορέα τῆς ἐργασίας ἀπὸ τὴν ἐξαθλίωσιν, τὴν πεῖναν, τὴν διαφθοράν, τὴν ἀμορφωσιάν, τὸν θάνατον. Μὲ λίγα λόγια, διὰ νὰ γίνῃς ἐργατολόγος, δὲν πρέπει μόνον νὰ εἶσαι ἐπιστήμων, ἀλλὰ καὶ ἄνθρωπος. Ἂν εἶσαι αὐτὸς ποὺ λέγω, μπορεῖς νὰ ἔλθῃς μαζύ μας. Καὶ ὅς σὲ εἴπουν νεοφώτιστον. Αἱ στῆλαι τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου» εἰς τοιούτους ἀνθρώπους ὑπῆρξαν διαθέσιμοι ἐπὶ δέκα ἔτη. Εἰς αὐτοὺς θὰ εἶναι καὶ εἰς τὸ μέλλον. Δὲν τὸ εὐχομαι μόνον ἐγώ. Τὸ εὔχεται μαζύ μου καὶ ὁ ἐργαζόμενος ἑλληνικὸς λαός, τὸν ὁποῖον τόσον ἠγάπησε καὶ ἐξυπηρέτησεν ἐπὶ δέκα ἔτη.

Ὁ κ. *Δημήτριος Δ. Γέροντας*, Δικηγόρος ἐν Ἀθήναις.

Νομίζω πὼς τὰ δέκα χρόνια ποὺ πέρασαν, ἀπὸ τὴν ἡμέρα τῆς ἐκδόσεως τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου» μπορεῖς νὰ τὰ ἀτενίζῃς μὲ ἀπόλυτη ἱκανοποίηση. Θυμᾶμαι τὸ πρωϊνὸ ἐκεῖνο τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 41, ὅταν ἀνάμεσα στὶς τόσες ἀτερήσεις, ποὺ μᾶς εἶχεν ἐπιβάλει ἡ ἐχθρικὴ κατοχή καὶ στὴν ἀμηχανία τοῦ καθενός μας γιὰ τὸ μέλλον, ξεπετάχθηκε ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου». Τὴ στιγμὴ ἐκείνη, ποὺ ἡ σκέψις ὅλων μας ἦταν ἀπορροφημένη ἀπὸ τὴν ἀγωνία τῆς ζωῆς, ἡ ἔκδοσις περιοδικοῦ, καὶ μάλιστα ἐπιστημονικοῦ ἐνδιαφέροντος, ἀποτελοῦσε ἀληθινὸ ἄθλο. Φαίνεται ὅμως πὼς ἡ δύναμις ποὺ ἀνέλοῦσε ἡ «Ἐπιθεώρησις» ἀπὸ τὴν ἱερότητα τοῦ σκοποῦ, κατενίκησε κάθε δυσκολία καὶ κάθε ἐμπόδιο, κι' ἔτσι εἴμαστε σήμερα στὴν εὐχάριστη θέσι νὰ τιμήσουμε τὴν δεκαετηρίδα της.

Κι' ἀλήθεια, στὰ χρόνια αὐτά, ποὺ πέρασαν, φανερώθηκε ἡ ἀπέραντη συμβολή της στὴ μελέτη, στὴν ἀνάπτυξι καὶ στὴν διάδοσι τοῦ ζωντανοῦ κλάδου τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, ἔγινε τὸ μοναδικὸν ὄργανο τῆς θεωρητικῆς ἐκφράσεως καὶ τῆς νομολογιακῆς συγκεντρώσεως τῶν θεμάτων τοῦ δικαίου τούτου, τὸ βῆμα τῆς συζητήσεως καὶ, πολλὲς φορές, τῆς ἐπιλύσεως ἀμφισβητουμένων ζητημάτων, ἀντικρουομένων ἀπόψεων καὶ ἀντιθέτων γνωμῶν. Ἀκόμα ὅμως περισσότερο ἔγινε ὁ τιμητής, ποὺ μὲ θάρρος, ἀλλὰ καὶ κατανόησι, διετύπωνε τὶς ἀπόψεις του πάνω στὰ νομοθετικὰ κενά, στὶς νομοθετικὲς ἐλλείψεις καὶ—στὶς τόσο συχνὲς—νομοθετικὲς ἀντιφάσεις, ποὺ ἀσκοῦσαν δυσμενῆ ἐπίδρασι στὶς σχέσεις ἐργαζομένου μισθωτοῦ. Καὶ οἱ λύσεις, ποὺ ὑπεδείκνυε σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο, πρακτικὲς καὶ ἄμεσες, νομίζω πὼς ἀποτελοῦν, ἴσως, ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ λαμπρὰ σημάδια τῆς ἐπιτυχίας της.

Μὲ τέτοιο λοιπὸν πλατὺ περιεχόμενο, μὲ τέτοιες ἐκτεταμένες ἐπιδιώξεις, ἡ «Ἐπιθεώρησις» ἔκλεισε μέσα της καὶ τὸ στατικό, ἀλλὰ καὶ τὸ δυναμικὸ στοιχεῖο.

Εὔχομαι στὴ νέα περίοδο, ποὺ ἀπὸ σήμερα ἀνοίγεται μπροστά της, νὰ συνεχίσῃ ἡ «Ἐπιθεώρησις» μὲ τὴν ἴδια θερμὴ διάθεσι τὸ γόνιμο αὐτὸ ἔργο της, ἐξετάζοντας ἀπὸ τὴν αὐτὴ σκοπιὰ τῆς θεωρητικῆς καὶ πρακτικῆς σκοπιμότητας, τὰ θέματα, ποὺ μὲ τόση μεγάλη ποικιλία παρουσιάζει συνεχῶς ὁ κλάδος τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου.

Ὁ κ. *Κ. Ι. Δημάκης*, Δικηγόρος ἐν Ἀθήναις.

Ὅλως ἐννοεῖς, εἶναι πολὺ δύσκολο νὰ εἰπῶ τὴν γνώμη μου γιὰ τὴν ΕΕΔ. Ὅλοι ὅσοι τὴν παρακολουθήσαμε ἀπὸ κοντὰ στὴ δεκάχρονη πορεία της, δὲν ἔχουμε τὴν ἀναγκαία ἀπόσταση γιὰ μιὰ κρίση ἀνεκηρέαστη. Ὅλοι ἐμεῖς μποροῦμε νὰ χαιρόμαστε, ἀλλ' ὄχι καὶ νὰ κρίνουμε.

Ὅμως, τὸ ἑορτάσιμο γεγονὸς μοῦ δίνει ἀφορμὴ γιὰ ὡρισμένες σκέψεις.

Ἡ ΕΕΔ εἶδε τὸ φῶς στὶς πρῶτες ἡμέρες τῆς φοβερῆς κατοχῆς. Ἀπὸ τότε δίνει τὸ παρὸν κάθε δεκαπέντε ἡμέρες. Δὲν εἶνε ἡ κανονικὴ ἔκδοση, ποὺ μοῦ κάνει ἰδιαίτερη ἐντύπωση, ἂν καὶ αὐτὸ καὶ μόνο εἶνε ἕνας ἄθλος, ὅταν ἀναλογισθῇ κανεὶς τὶς τερατώδεις δυσκολίες, ποὺ ἔπρεπε νὰ ὑπερνικηθοῦν. Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ μοῦ κάνει ξεχωριστὴ ἐντύπωση, εἶνε κάτι ἄλλο: Ὅλες οἱ ἡμέρες τῆς ΕΕΔ ἦσαν ἡμέρες φοβερῆς ἀγωνίας γιὰ ὅλο τὸ Ἔθνος καὶ κάθε ἄτομο. Μέσα σὲ ἀτμόσφαιρα ὑψηλῶν θυσιῶν καὶ ἀβυσσαλέων πτώσεων εἶνε σχεδὸν ἀδύνατο (ἐκτὸς ἂν πρόκειται περὶ φυγῆς) νὰ ἀσχολεῖσαι μὲ ἔργα εἰρήνης. Εἶνε λοιπὸν νὰ θαυμάζῃ κανεὶς πὼς μπόρεσε ἡ ΕΕΔ, ποὺ, ἂς σημειωθῇ, δὲν ὑπῆρξε ἀρχειακὴ ἔκδοση, νὰ σκορπίσῃ καὶ νὰ κρατήσῃ ζωηρὸν ἕναν τόσο γόνιμο ἐνθουσιασμὸ (θάλεγα φανατισμό), ποὺ τὴν ἐπέτρεπε μιὰ σταθερὴ ἀνοδικὴ πορεία.

Εἶνε καὶ κάτι ἀκόμη: Ἡ ἔκδοση ἑνὸς περιοδικοῦ, ποὺ θὰ εἶχε ἀποκλειστικὸ σκοπὸ νὰ

ἐπεξεργασθῆ προβλήματα τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου. Ἔπρεπε νὰ ἀντιμετωπίσει τὴν ἀσφάλεια τοῦ ἐπιστημονικοῦ χώρου καὶ ἦταν εὔκολο νὰ ἐξοκείλει σὲ κοινωνιολογικὲς (στὴν καλύτερη περίπτωση) ἔρευνες. Ὅλοι οἱ τομεῖς τοῦ λοιποῦ δικαίου, ἰδιαίτερα τοῦ ἰδιωτικοῦ, ἔχουν ὑποστῆ μιὰ μακραίωνη θεωρητικὴ ἐπεξεργασία, ποὺ ἔχει καθορίσει, ἀκόμη καὶ σὲ λεπτομέρειες, τὸν ἐπιστημονικό του χῶρο. Τὸ Ἐργατικὸ Δίκαιο ὅμως, παρ' ὅλη τὴν ἀπεραντοσύνη τῶν σχετικῶν νόμων, δὲν εἶχε ἀκόμη καμμιὰν ὀρυθέτηση. Δὲν ξέρουμε σίγουρα ἀκόμη οὔτε τὶς βασικὲς γενικὲς ἀρχές του. Τὸ Ἐργατ. Δίκαιο, ἀπὸ ἄποψη καθαρὰ ἐπιστημονική, εὑρίσκεται ἀκὸ στάδιο τῶν πρώτων ἀναζητήσεων. Εἶνε ἀκόμη ἕνα αἴτημα.

Χωρὶς λοιπὸν ἀρχές, χωρὶς καθορισμένα σχήματα, χωρὶς ὁρόσημα καὶ ξεκαθαρισμένες ἔννοιες, χωρὶς τέλος ξένα πρότυπα, ἡ ἔκδοση ἑνὸς περιοδικοῦ ἐκινδύνευε ἢ νὰ καταντήσει ἕνα δελτίο νομολογίας ἢ νὰ πελαγοδρομήσει σ' ἀνοιχτὲς κι' ἄγνωστες θάλασσες. Ἡ ἰδιαίτερη ἀξία τῆς ΕΕΔ νομίζω πὼς βρίσκεται ἀκριβῶς ἐδῶ· κατόρθωσε σιγὰ-σιγά, πότε ἐμπειρικά, συχνὰ μὲ τολμηρὲς γενικεύσεις, πάντοτε χωρὶς θόρυβο καὶ μεγαληγορίες, μὲ μετριοφροσύνη καὶ κατανόηση, νὰ ἀνοίξει, ἀνάμεσα στὰ καθωρισμένα πλαίσια τῶν ἄλλων τομέων τοῦ δικαίου, ἕνα χῶρο, τὸν ἐπιστημονικὸ χῶρο τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου.

Πρέπει ἐδῶ νὰ τονίσουμε, ὅτι τὸ ἔργο πέτυχε, γιατὶ δὲν ἦταν ἔργο ἑνός. Ἡ ἔλλειψη τοῦ ἑνός, ποὺ θὰ χαράκωνε κατὰ τὶς ἀντιλήψεις του τὰ πλαίσια τοῦ ἔργου, ἄφησε ἐλεύθερους τοὺς ὁριζοντες σὲ ἀναζητήσεις. Ἔτσι τὸ ἔργο ἀνήκει σὲ ὅλους τοὺς νομικοὺς καὶ πρὸ παντὸς στοὺς δικαστές. (Ἐδῶ δὲν πρόκειται νὰ μιλήσουμε γιὰ τὴν ἐπιστημονικὴ ἀξία τῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων. Θὰ ἦταν μεγάλη παράλειψη, ἂν δὲν λέγαμε ὅτι ὑπάρχουν ἀποφάσεις, πειὸ πλούσιες ἀπὸ ὁποιαδήποτε διατριβή, ὅπως ὑπάρχουν καὶ ἀποφάσεις, ποὺ προκαλοῦν ἀπογοήτευση, γιατὶ προδίδουν ἄγνοια τοῦ πνεύματος τοῦ ἐργατικοῦ Δικαίου).

Σήμερα, ἀγαπητὴ φίλη, μπορεῖς νὰ εἶσαι ὑπερήφανη. Χωρὶς νὰ εἴμαστε ὑπερβολικοὶ ἡ ἄδικοι, οἱ δέκα τόμοι τῆς ΕΕΔ εἶνε πλέον τὸ καλλίτερο καὶ πειὸ ἀντιπροσωπευτικὸ ἔργο τῆς ἑλληνικῆς Ἐπιστήμης τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου. Ἀπὸ ἐκεῖ θὰ ἀντλήσει ὁ αὐριανὸς θεωρητικὸς τὴν πλούσια ὕλη γιὰ μιὰ συστηματικὴ μελέτη τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου. Ἐμεῖς οἱ ἄλλοι, ὅσοι πιστεύαμε ἢ δὲν πιστεύαμε στὴν προσπάθεια σου, κερδίσαμε ἕνα δίδαγμα: Τί μπορεῖ νὰ κάμει κανεὶς, ὅταν ἔχει τὸ ἱερὸ πάθος τῆς δημιουργίας.

Ὁ κ. *Παντ. Δ. Δημάκος*, Δικηγόρος ἐν Ἀθήναις.

Μὲ πολλὴν εὐχαρίστησιν καὶ ἐκπληρῶν καθῆκον ἀπέναντι τοῦ τόσον χρησίμου ἔργου, ποὺ ἐπιτέλεσε κατὰ τὴν λήγουσαν δεκαετίαν ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου», ἀπαντῶ εἰς τὸ ἐρώτημά σας.

Ἐν πρώτοις σᾶς συγχαίρω θερμότατα διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς πρώτης δεκαετίας, θεωρῶν ὅτι ἤδη ἡ ἀδιάκοπος, διαρκούσης αὐτῆς, ἔκδοσις ἐν μέσῳ τόσων ἀντιξοοτήτων—ἂς θυμηθῶμεν μόνον ὅτι εἶδε τὸ φῶς ἡ «ΕΕΔ» καὶ διήνυσε τὰ πρῶτα τρία ἔτη της ὑπὸ τὰς ζοφερὰς συνθήκας τῆς κατοχῆς—ἀποτελεῖ κατόρθωμα. Καὶ τὸ κατόρθωμα αὐτὸ ἀποδεικνύει ἀκριβῶς τὴν πραγματικὴν χρησιμότητα τοῦ περιοδικοῦ, χάρις εἰς τὴν ὁποίαν τοῦτο, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, περιεβλήθη καὶ πάντοτε περιβάλλεται ἀπὸ τὴν ἀγάπην, τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν ὑποστήριξιν τῶν ἀναγνωστῶν του.

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» μὲ τὴν πάντοτε ζωντανήν—χάρις εἰς τὰ προεισαγωγικὰ ἐξυπηρετικώτατα σχόλια—νομολογιακὴν ἐνημέρωσιν καὶ μὲ τὴν πρόθυμον διάθεσιν τῶν στηλῶν της εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν συζήτησιν καὶ ἐπεξεργασίαν θεμάτων τοῦ νεαροῦ, ἰδίως ὅμως ἀτυχοῦς εἰς τὴν μορφήν καὶ τὸ περιεχόμενον, Ἐργατικοῦ Δικαίου ἐκ μέρους τῶν ἀπὸ πάσης σκοπιᾶς καὶ πλευρᾶς ἀσχολουμένων μὲ αὐτὸ—ἐβοήθησε καὶ βοηθεῖ δικηγόρους καὶ δικαστὰς νὰ γνωρίζουν ταχέως καὶ μετὰ τῆς δυνατῆς ἀκριβείας τὸ ἰσχὺον δίκαιον, ὡς ἐφαρμόζεται, καὶ τὰ προβλήματά του.

Δὲν πρέπει, νομίζω, νὰ παραλείψω νὰ σημειώσω, ὅτι εἰς τὸ ἐκ παραλλήλου ἀσκούμενον κριτικὸν ἔργον τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου» ὀφείλεται ἡ διὰ τῆς ἀρμοδίας ὁδοῦ διόρθωσις, συμπλήρωσις ἢ ἀποσαφήνισις, κατὰ τὰς περιστάσεις, διαφόρων κειμένων τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας.

Μαζὺ μὲ τὴν εὐχὴ νὰ πανηγυρίσῃ τὸ περιοδικὸν ἀναριθμήτους δεκαετηρίδας δέχθητε, σᾶς παρακαλῶ, φίλε Κύριε Διευθυντά, τὴν ἐκφρασιν τῶν καλυτέρων αἰσθημάτων μου.

Ὁ κ. *Δ. Κ. Δημητρακάκης*, Δικηγόρος ἐν Ἀθήναις, Καθηγητὴς Ἀνωτάτης Σχολῆς Βιομηχανικῶν Σπουδῶν.

Εὔχομαι εἰς τὴν συμπληρουσαν ἤδη μίαν δεκετίαν ἀπὸ τῆς ἱδρύσεώς της «Ἐπιθεώρησιν Ἐργατικοῦ Δικαίου» νὰ συνεχίσῃ ἐπὶ ἐπὶ μακρὰ τὴν σταδιοδρομίαν της. Νομίζω ὅτι εἶναι τόσον λάλος ἡ πραγματικότης, τὴν ὁποίαν ἐδημιούργησε τὸ περιοδικόν σας, ὥστε θὰ ἐπεριττευεν, ἴσως, νὰ ἐξαρθῇ ἡ συνδρομή, τὴν ὁποίαν κατέσχεν εἰς τὴν παρ' ἡμῖν ἀνάπτυξιν ταῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου. Ἡ συστηματικὴ παρακολούθησις τῆς πρακτικῆς τῶν Δικαστηρίων, ἡ δημοσίευσις μελετῶν ἐπὶ τῶν εἰδικῶν ζητημάτων τοῦ ἄνω κλάδου καὶ αἱ συχναὶ παρατηρήσεις ἐπ' αὐτῶν σπουδαίως συνέβαλον εἰς τὴν μελέτην τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου καὶ ἐξέκαυσαν τὸν ζῆλον πρὸς καλλιέργειαν αὐτοῦ. Ἤδη θεωρεῖται ἀπαραίτητος διὰ κάθε μελέτην πρακτικὴν ἢ θεωρητικὴν ἐπὶ ζητημάτων τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου ἡ προσφυγὴ εἰς τοὺς τόμους τῆς Ἐπιθεωρήσεώς σας, τοῦτο δὲ ἀσφαλῶς ἀποτελεῖ καὶ τὴν μεγαλυτέραν ἱκανοποίησιν τῶν κόπων σας. Ἡ μελέτη τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, ὡς ἰδίου κλάδου, εὑρίσκεται παρ' ἡμῖν εἰς τὴν ἀρχήν, ὥστε καὶ εἰς τὸ μέλλον ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου», βοηθουμένη πλέον καὶ ἀπὸ τὴν πεῖραν τῆς παρελθούσης δεκαετίας, πολλαπλῶς θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν αὐτοῦ, θέτουσα καὶ ἐπιλύουσα κατὰ τρόπον ἀντικειμενικὸν τὰ ἑκάστοτε ἐμφανιζόμενα ζητήματα. Ὅσοι τὴν παρηκολούθησαν μεχρι σήμερον εἶναι βέβαιοι

καὶ διὰ τὴν μελλουσαν ταύτης συμβολὴν εἰς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον.

Ὁ κ. *Π. Ε. Καλδῆς*. Δικηγόρος ἐν Ἀθήναις.

Συχνὰ λέμε ἢ ἀκοῦμε πὼς ἕνα περιοδικὸ «ἐπλήρωσε κενόν» μὲ τὴν ἔκδοσή του. Σπάνια ὅμως—καὶ στὶς μέρες μας, ἀλλοίμονο, πολὺ σπάνια—ἡ τυπικὴ αὐτὴ φράση ἐκφράζει τόση ἀλήθεια, ὅση στὴ περίπτωση τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου».

Τί ἦταν, πραγματικά, στὸν τόπο μας τὸ Ἐργατικὸ Δίκαιο στὴ θλιβερὴ ἐκείνη ἐποχὴ τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 41, ὅταν κυκλοφόρησε τὸ πρῶτο τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ σας; Ἕνα τμῆμα τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου, ποὺ στέναζε κάτω ἀπὸ τὴ γνωστὴ «νοοτροπία» τοῦ Δικαίου αὐτοῦ, μιὰ terra incognita γιὰ τοὺς πολλούς, παρὰ τὶς πολὺ ἀξιόλογες ἐπιστημονικὲς ἐργασίες, ποὺ εἶχαν ὡς τὰ τότε γίνει πάνω σ' αὐτό, κι ἀκόμα —γιατὶ νὰ μὴν τὸ ποῦμε;—ἕνα τμῆμα τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου ταπεινὸ καὶ καταφρονεμένο ἀπὸ τοὺς περισσότερους νομικούς. Κλάδος ὅμως τοῦ Δικαίου, αὐτοτελὴς καὶ ἀνεξάρτητος, μὲ δικιά του μεθοδολογία—ποὺ εἶναι τὸ Α καὶ τὸ Ω κάθε ἐπιστημονικῆς ἔρευνας, ἄξιος τοῦ ὀνόματός της—τὸ ἑλληνικὸ Ἐργατικὸ Δίκαιο ἔγινε μόνο στὰ μαῦρα χρόνια τῆς σκλαβιᾶς. Κι' ἂν σ' αὐτὴ τὴ «διαφοροποίηση» συντελέσανε πολλοὶ παράγοντες, ἂν ἡ ἐξέλιξη, ποὺ σημειώθηκε, ἔγινε γιὰ «ν' ἀμβλύνῃ πως τὴν τραχύτητα τῶν καιρῶν», κατὰ τὴν ὡραία φράση τοῦ Καθηγητοῦ κ. Κ. Τριανταφυλλοπούλου, ὅμως ἡ συμβολὴ καὶ τοῦ περιοδικοῦ σας, ἀλλὰ καὶ ἡ προσωπική σας, στάθηκαν ἀποφασιστικοὶ παράγοντες στὸ ἔργο αὐτὸ τῆς πραγματικῆς δημιουργίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου.

Ἐβάλατε στὴν ὑπηρεσία τοῦ νέου καὶ τοῦ πιὸ ζωντανοῦ αὐτοῦ κλάδου τοῦ Δικαίου μας, ποὺ εἶναι τὸ Δίκαιο τοῦ σήμερα καὶ πρὸ παντὸς τὸ Δίκαιο τοῦ αὔριο, ἂν αὐτὸ τὸ αὔριο θάναι καλύτερο ἀπὸ τὸ σήμερα, τὴν πεῖρα σας μιᾶς ζωῆς ὁλόκληρης «ἀναλωθείσης» στὴν ἐξυπηρέτηση αὐτοῦ κι' ἀκόμη τὴν ἀγάπη σας γιὰ τοὺς «κοπιῶντας καὶ πεφορτισμένους» τῆς ζωῆς καὶ κατορθώσατε νὰ ἀναδείξετε τὴν «Ἐπιθεώρησιν Ἐργατικοῦ Δικαίου» —ἔργο ζωῆς πραγματικό— σὲ πρότυπο νομικοῦ περιοδικοῦ, ποὺ δημιούργησε «κλίμα» γιὰ τὴν ἀνάπτυξη καὶ ἐξέλιξη τοῦ Ἐργατικοῦ μας Δικαίου στὴν ἱστορικὴ αὐτὴ στιγμὴ ποὺ ζοῦμε. Νὰ γιατὶ κι' ἐγώ, ποὺ ἀπὸ τὴν πρώτη της ἐμφάνιση περιβάλλω τὴν «Ἐπιθεώρησιν Ἐργατικοῦ Δικαίου» μὲ ὅλη μου τὴν ἀγάπη, δημοσίᾳ ἐκδηλώνω τὴν ὁλόψυχη συμμετοχή μου στὸν ἑορτασμὸ τῶν δέκα χρόνων της καὶ εὔχομαι τὰ εἰκοσάχρονά της νὰ μπορέσουμε νὰ τὰ γιορτάσουμε ὑπὸ πολὺ καλύτερους οἰωνούς.

Ὁ κ. *Γεώργιος Κασίμης*. Δικηγόρος ἐν Ἀθήναις, ἔπειτα Ἐφέτης.

Ἐπὶ τῇ συμπληρώσει δεκαετίας ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ περιοδικοῦ σας ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς ἐκφράσω τὰ ὁλόψυχα συγχαρητήριά μου διὰ τὴν μέχρι τοῦδε λαμπρὰν ἐξέλιξιν καὶ ἀπόδοσιν αὐτοῦ καὶ τὰς εὐχάς μου, ὅπως ἡ σταδιοδρομία του εἰς τὸ μέλλον ἀναχθῇ εἰς ὑψηλοτέραν ἔτι περιωπὴν καὶ ἀποβῇ ἀποδοτικώτερα διὰ τὴν νομικὴν ἐπιστήμην, ἧς ὄχι ἁπλῶς χειρίζεται, ἀλλ' αὐτοχρήμα χειραγωγεῖ ἕνα ἐκ τῶν λεπτοτέρων, σοβαροτέρων καὶ εὐρυτέρων κλάδων, εἰς ὃν ἐν διηνεκεῖ διαμορφώσει καὶ ἀναπτύξει τελῶν κλάδος τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου.

Παρακολουθῶν τὴν μέχρι τοῦδε ἐπίδοσιν τοῦ περιοδικοῦ σας παρετήρησα ὅτι τοῦτο, κατευθυνόμενον ἀπὸ τὴν ὀξύνοιαν, ἐργατικότητα καὶ σιδηρᾶν θέλησιν τῆς Διευθύνσεώς του, καθίσταται ὁσημέραι ὁ φάρος καὶ ὁ γνώμων, ὁ καταυγάζων καὶ ὁ συστηματοποιῶν τὴν σκέψιν καὶ τὴν κρίσιν τῶν εἰς τὰ ἀχανῆ πελάγη τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας πλαγοδρομούντων ἑρμηνευτῶν καὶ ἐφαρμοστῶν αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τούτων τῶν νομοθετῶν της.

Ἰδιάζων χαρακτὴρ τοῦ περιοδικοῦ εἶναι, ὅτι δὲν περιέχει ἁπλῆν συλλογὴν τῆς νομολογίας τοῦ κλάδου τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, ἤτοι συλλογὴν τῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων, τῶν γνωμοδοτήσεων καὶ τῶν διατριβῶν ἐπιλέκτων συνεργατῶν του, ἀλλὰ παρέχει εἰς τοὺς ἐνεύσεις ἐκ τῆς νομοθετικῆς ἀσυναρτησίας καὶ ἀκαταστασίας ἑρμηνευτὰς τὸν τὴν ἀδυσώπητον, ἀλλὰ τετραγωνικὴν καὶ πολύτιμον κριτικὴν ἐργασίαν τοῦ τε ἐπιτελείου τῶν συνεργατῶν καὶ τῆς Διευθύνσεώς του, ἥτις ἐργασία ἐκτείνεται οὐ μόνον εἰς τὰ συνοθυλεύματα καὶ ἀποφάλια πνευματικὰ τέρατα τῶν προχειρολόγων νομοθετῶν τῆς ἐποχῆς μας, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὰς τὰς ἀποφάσεις τῶν δικαστηρίων.

Ἰδιαιτέρας ἐξάρσεως ἄξιον ἀποβαίνει τὸ ἔργον τῆς Διευθύνσεώς του ὡς πρὸς τὴν παρακολούθησιν τῆς ἐξελίξεως τοῦ κλάδου τούτου καὶ τὴν μετ' ἐπιμελείας καὶ ἐπιτυχίας ἀφύγου ἐπιλογὴν τῆς καταχωρητέας εἰς τὰς σελίδας του ὕλης, ἣν παραδίδει ἐν ἐπαινετῇ μεθοδεύσει καὶ συστηματοποιήσει εἰς τοὺς ἀναζητοῦντας τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τῶν νόμων καὶ τῶν φαινομένων τῆς ζωῆς καὶ τὴν ὀρθὴν ὑπαγωγὴν τῶν γεγονότων εἰς τοὺς κανόνας τοῦ δικαίου καὶ γενικῶς εἰς τοὺς ἀναζητοῦντας τὰς ὀρθὰς λύσεις.

Ἐκεῖ ὅπου ἡ ἐν τῷ περιοδικῷ ἐργασία, ἰδίᾳ τῆς Διευθύνσεως αὐτοῦ, ἀποβαίνει πολύτιμος, εἶναι ἡ μετὰ τόσης ἀφοσιώσεως, ἐπιμονῆς, ἀλλὰ καὶ ἀντικειμενικότητος, κριτικὴ τῆς νομοθεσίας. Ἡ κριτικὴ τοῦ περιοδικοῦ σας εἶναι ἔξοχος εἰς πληρότητα καὶ μεθοδικότητα. Παραλαμβάνουσα τὸ παραπαίον νομοκατασκεύασμα, τὸ ὁποῖον ἀποκαλεῖται «Ἐργατικὴ Νομοθεσία» καὶ ἀποσυνθέτουσα, θρυμματίζουσα, ἀνατέμνουσα καὶ ἀνασκάπτουσα αὐτὸ δι' ἐξιδιασμένης ἐπιστημονικῆς σκαπάνης, προσπαθεῖ διὰ μέσου τῶν φοβερῶν σκοπέλων, τοὺς ὁποίους στήνουν ἀνὰ πᾶν βῆμα τὰ γλωσσικά, γραμματικά, συντακτικὰ τερατουργήματα τοῦ κατασκευαστοῦ του, νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὰ βαθὰ καὶ ἀκατάληπτα μυστήρια τῶν ἀσυναρτήτων καὶ συγχεχυμένων σκέψεων τοῦ νομοθέτου καὶ νὰ ἀποκαλύψῃ μίαν νομικὴν ἔννοιαν λογικήν, ἠθικήν, ἀνεκτήν.

Λι' ἐπιμόχθου καὶ ἐπαινετῆς ἐργασίας ἡ Διεύθυνσις τοῦ περιοδικοῦ πολλάκις ἐγεφύρωσε διὰ τῆς χαλυβδίνου κριτικῆς της χαίνοντα, δυσγεφύρωτα καὶ βαραθρώδη χάσματα τῆς νομοθεσίας ταύτης διὰ μέσου ἀσαφοτήτων, σκοτεινοδιφορουμένων καὶ ἀλληλοσυγχρουομένων ὁρισμῶν καὶ διατάξεων της, αἱ ὁποῖαι τὴν καθιστῶσιν ἀσυγάρτητον, ἐξ ἄλλου, παραπαίουσαν. Ἀλλὰ καὶ ὡς τὰ τῆς λεγομένης «δικαστικῆς νομολο-

γίας» πεδία ἐξ ἴσου τολμηρῶς καὶ ἐπιτυχῶς ἐκτείνεται τοῦ περιοδικοῦ σας ἡ εὐεργετικὴ κριτική. Τὰς ἐν ταῖς δικαστικαῖς ἀποφάσεσι σκέψεις καὶ ἀπόψεις μετὰ τῆς αὐτῆς πίστεως καὶ ἀντικειμενικότητος σχολιάζει καὶ ἐλέγχει μίαν πρὸς μίαν. Μετὰ τῆς αὐτῆς δεξιότητος καὶ παρατηρητικότητος ἀνευρίσκει τὰ σημεῖα, τὰ ὁποῖα ἀμέσως καὶ ζωτικῶς τῶν δικαζομένων τὰ ἔννομα συμφέροντα καὶ ἐν γένει τὰ θίγοντα τὴν ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας ἀτομικὴν καὶ κοινωνικὴν ζωήν. Καὶ ὅτε μὲν τὴν ὀρθότητα, διὰ δὲ τὴν ἀναπηρίαν τῶν δικαστικῶν κρίσεων ἀντικειμενικῶς καὶ εἰλικρινῶς ἀποκαλύπτουσα ὑποδεικνύουσα καὶ ἐξαίρουσα, συμβάλλει σπουδαίως εἰς τὴν τῶν πλανῶν ἐπανόρθωσιν καὶ τὴν εἰς τὸν ὀρθὸν λόγον χαλιναγώγησιν.

Καὶ ὅμως φίλη «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» φοβοῦμαι, ὅτι δὲν θὰ ἀφανίσῃς ποτὲ τὸν νομοθέτην, ὅτι δὲν θὰ μάθῃς ποτὲ μερικὰ ἁπλᾶ πράγματα, οἷα : Ποῖον εἶναι τέλος πάντων τὸ κριτήριον τῆς διακρίσεως τοῦ ὑπαλλήλου ἀπὸ τοῦ ἐργάτου; Τὸ εἶδος τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν ἢ ὁ τρόπος τῆς καταβολῆς τῶν ἀποδοχῶν του; Πόσον ἐπίδομα πρέπει νὰ λάβῃ ἕνας ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, ἅμα ἐργασθῇ δύο ὥρας παραπάνω, 25 ο/ο ἢ 30 ο/ο : κλπ.

Ὑπὸ τὸ κράτος τῶν ἐντυπώσεων αὐτῶν διὰ τὰ μέχρι τοῦδε ἔργον τοῦ περιοδικοῦ σας τοῦ εὔχομαι σταδιοδρομίαν μακρὰν καὶ ἀποδοτικήν.

Ὁ κ. *Μιχαὴλ Γ. Κυπραῖος*, Δικηγόρος ἐν Πειραιεῖ.

Τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον ἐπετέλεσαν ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» κατὰ τὴν διαρρεύσασαν δεκαετίαν (15 Σεπτεμβρίου 1941—15 Σεπτεμβρίου 1951), εἶναι διττόν : Θεωρητικὴ ἐπεξεργασία τῆς ὕλης τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου καὶ τῆς Κοινωνικῆς Πολιτικῆς ἀφ' ἑνὸς καὶ παρακολούθησις, ἀντικειμενικὴ ἀνάλυσις καὶ κριτικὴ τῆς νομολογίας τῶν δικαστηρίων ἀφ' ἑτέρου. Τὸ ἔργον τοῦτο, ὅσον καὶ ἂν ἐμφανίζεται διάφορον, εἶναι προφανές, ὅτι εἰς τὴν ρίζαν του εἶναι ἕνιαῖον καὶ ἀδιαίρετον. Ἡ παραβλεψις τυχὸν τῆς ἑνότητος ταύτης θὰ εἶχε δυσμενεῖς συνεπείας εἰς ἑκάστην τῶν ἀνωτέρω πλευρῶν τοῦ ἔργου. Ὀρθῶς συνεπῶς ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» ἀφιέρωσεν εἰς τὴν διακονίαν τῶν ἔργων τούτων ἰσορρόπου προσπάθειαν.

Τὸ μέτρον τῆς ἀξίας τῆς προσπαθείας ταύτης τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου» μᾶς τὸ δίδουν δύο γεγονότα : Πρῶτον ὅτι ἡ προσπάθεια αὐτὴ ἔγινεν ἐν τῷ μέσῳ πρωτοφανοῦς εἰς τὴν ἱστορίαν μας συγκλονιστικῶν δι' αὐτὴν τὴν ὑπόστασιν τοῦ Ἔθνους περιπετειῶν, καὶ δεύτερον ὅτι εἶναι προφανεῖς αἱ δυσχέρειαι, αἱ ὁποῖαι εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρχουν εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν τῆς ὕλης νεαροῦ κλάδου τῆς νομικῆς ἐπιστήμης, ὡς εἶναι τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον.

Παρὰ ταῦτα ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» μὲ ἀκαμπτον ἐπιμονὴν ὑπερενίκησε τὰς δυσχερείας καὶ κατώρθωσε νὰ χαράξῃ τὴν πορείαν διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν ἐπεξεργασίαν τῆς ὕλης τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου καὶ τῆς κριτικῆς ἀντικειμενικῆς ἀναλύσεως τῆς νομολογίας τῶν δικαστηρίων. Μὲ τὸ ἔργον της τοῦτο ἔδωσε βοήθημα ἀξιόλογον εἰς τὸν ἐπιστήμονα τοῦ σπουδαστηρίου, τὸν νομοθέτην καὶ τὸν ὁπωσδήποτε ἀσχολούμενον μὲ τὴν πρακτικὴν ἐφαρμογὴν τῶν θεσμῶν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου.

Λύονται λοιπὸν νὰ εἶναι δικαίως ὑπερήφανος ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου», διότι κατὰ τὴν δεκαετίαν αὐτήν, τὴν πλήρη ζοφερῶν ἡμερῶν, κατώρθωσε νὰ χαράξῃ τὴν πορείαν καὶ νὰ εὕρῃ τὸν σωστὸν προσανατολισμὸν διὰ τὴν προσφορωτέραν ἐπιτέλεσιν τῆς ἐπεξεργασίας τῆς ὕλης τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου καὶ τῆς παρακολουθήσεως καὶ κριτικῆς ἀναλύσεως τῆς νομολογίας.

Ἕπεται ὅμως ὅτι ἐχαράχθη ἡ πορεία καὶ εὑρέθη ὁ προσανατολισμός. Ὁ δρόμος, ποὺ ὑπολείπεται, εἶναι τραχὺς καὶ ἀτελεύτητος : εἶναι ὁ δρόμος διὰ μίαν δικαιοτέραν κοινωνικὴν ζωήν... Ἀλλ' ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» μὲ τὴν πλουσίαν πεῖραν, ποὺ ἀπέκτησε κατὰ τὴν διαρρεύσασαν δεκαετίαν, θὰ δυνηθῇ ἀσφαλῶς νὰ συνεχίσῃ τὸν τραχὺν καὶ ἀτέρμονα δρόμον της μὲ περισσοτέραν μαχητικότητα καὶ μεγαλυτέραν ἐπιτυχίαν.

Ἡμεῖς, οἱ ὁποῖοι μὲ ἀγάπην τὴν παρακολουθοῦμεν εἰς τὸν δρόμον της αὐτόν, τῆς ἀπευθύνομεν τὰ θερμοτέρας εὐχάς μας διὰ τὸ μέλλον της.

Ὁ κ. *Γεώργ. Δ. Μήλας*, Δικηγόρος ἐν Ἀθήναις.

Πιστεύω ἀδιστάκτως, ὅτι ἡ ἡμερομηνία τῆς 15ης Σεπτεμβρίου 1941, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἤρχισεν ἐκδιδομένη ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου», πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ἡ διαχωριστικὴ γραμμὴ μεταξὺ τῆς μέχρι τότε ἀποτελματώσεως καὶ τῆς ἐκτοτε σημειωθείσης ραγδαίας ἐξελίξεως εἰς τὴν θεωρητικὴν ἐπεξεργασίαν καὶ τὴν πρακτικὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου εἰς τὴν χώραν μας.

Ἐχρειάσθη ἡ ἔκδοσις τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου», διὰ νὰ καταστῇ δυνατὸν τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον εἰς τὴν Ἑλλάδα νὰ διασπάσῃ ὁριστικῶς τὸν κλοιὸν τοῦ Ἐνοχικοῦ Δικαίου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἀσφυκτιοῦσεν ἐπὶ μακρὸν καὶ νὰ προαχθῇ εἰς ἰδίον κλάδον τοῦ Δικαίου μὲ ἰδίαν ἑρμηνευτικὴν μέθοδον ἀπηλλαγμένην τῶν ἀτομιστικῶν ἀντιλήψεων, τὰς ὁποίας μᾶς ἐκληροδότησαν οἱ Ρωμαῖοι νομικοί.

Ἡ συμβολὴ τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου» εἰς τὴν σημειωθεῖσαν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς της ἀνάπτυξιν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου εἰς τὴν Ἑλλάδα ὑπῆρξε πρωταρχικὴ καὶ κεφαλαιώδης. Ἡ ἐνθάρρυνσις, τὴν ὁποίαν παρέσχε διὰ τὴν θεωρητικὴν ἔρευναν τῶν θεσμῶν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, δημοσιεύουσα προθύμως ὅτι ἀξιόλογον ἐγράφετο σχετικῶς ἀπὸ τοὺς θεωρητικοὺς τοῦ δικαίου καὶ ἡ δημιουργική, ἀληθῶς, κριτική, τὴν ὁποίαν ἤσκησεν ἐπὶ τῆς δικαστηριακῆς πράξεως, διὰ τῶν προτασσομένων τῶν δημοσιευομένων ἑκάστοτε δικαστικῶν ἀποφάσεων εἰσαγωγικῶν σχολίων, συνετέλεσαν καὶ ὡδήγησαν εἰς τὴν ἀληθῆ ἐξέλιξιν, τὴν ὁποίαν ἐμφανίζει σήμερον ἡ ἐπιστήμη τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου εἰς τὴν χώραν μας.

Δὲν ὑπῆρξεν, ἐξ ἄλλου, μικροτέρα ἡ ἐπίδρασις τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου», διὰ τὴν διόρθωσιν καὶ συμπλήρωσιν τῆς ἰσχυούσης ἐργατικῆς νομοθεσίας, καὶ ἡ διὰ τῆς ὑπ' αὐτῆς ἀσκηθείσης κριτικῆς ὀρθὴ ἑρμηνευτικὴ λύσις πολυπλόκων καὶ δεινῶς ἀμφισβητου-

μένων θεμάτων της ύλης του Ἐργατικοῦ Δικαίου.

Δικαίως, ἑπομένως, ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» κατέστη τὸ κύριον ἐν Ἑλλάδι ὄργανον τῆς θεωρίας καὶ τῆς πράξεως τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου καὶ πολύτιμον βοήθημα παντὸς νομικοῦ.

Εἰς τὴν Διεύθυνσίν της ἀνήκει πᾶσα ἡ τιμὴ τῆς ἐπιτυχοῦς αὐτῆς προσπαθείας. Καὶ θερμὴ εὐχὴ ὅλων εἶναι νὰ συνεχίσῃ ἐπὶ μακρὸν τὸν δρόμον της διὰ τὴν περαιτέρω προαγωγὴν τῆς σπουδῆς καὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου εἰς τὴν χώραν μας.

Ὁ κ. ***Ἀπόστολος Ι. Μπουρνιᾶς***, Δικηγόρος ἐν Ἀθήναις.

Ἀνατρέχων εἰς τὴν σκοτεινὴν ἐποχήν, καθ' ἣν τὸ περιοδικὸν σας ἔκαμε τὴν πρώτην του ἐμφάνισιν, νομίζω ὅτι οὐδεὶς ἐφαντάζετο τότε πὼς θὰ ἐσημείωνε τοῦτο πραγματικὸν σταθμὸν εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἐπιστήμην. Ἡ ἐπιτυχία του δὲν ὀφείλεται μόνον εἰς τὴν εὐσυνειδησίαν τῆς ἐργασίας, τὴν ἀπόλυτον ἐνημερότητα καὶ τὴν πληρότητα εἰς τὴν συγκέντρωσιν τοῦ ἐπιστημονικοῦ, νομοθετικοῦ καὶ νομολογιακοῦ ὑλικοῦ. Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» ὀφείλει τὴν λαμπράν της σταδιοδρομίαν εἰς τὸ ὅτι ἐπλήρωσε πραγματικὸν κενὸν καὶ ἐδημιούργησεν ἐν Ἑλλάδι ἐπιτυχὲς παράδειγμα νομικοῦ περιοδικοῦ ἀσχολουμένου ἀποκλειστικῶς, ἀλλὰ καὶ ἐξαντλητικῶς περὶ ἕνα μόνον κλάδον τοῦ δικαίου· αὐτὸ, κατέστη ὁ πραγματικὸς καθρέπτης τῆς νομικῆς κινήσεως περὶ τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον καὶ ὁ πολύτιμος σύμβουλος δικαστῶν, δικηγόρων, βιομηχάνων, ἐμπόρων, μισθωτῶν καὶ τοῦ μεγάλου ἐν γένει μέρους τοῦ πληθυσμοῦ, τὸ ὁποῖον θίγουν καθ' οἱονδήποτε τρόπον οἱ κανόνες τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου. Ἀλλ' ὑπῆρξε συγχρόνως ἡ Ἐπιθεώρησις πρωτοπόρος καὶ ἀγωνιστὴς εἰς τὴν κοινωνικὴν διάπλασιν τοῦ δικαίου τούτου, τὴν προβολὴν τῶν λύσεων, τὴν χάραξιν τῶν γενικῶν κατευθύνσεων. Ἡ συμβολή της εἶναι ἐτι μεγαλυτέρα, ἐὰν λησθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον εὑρίσκετο προπολεμικῶς καὶ εὑρίσκεται εἰσέτι εἰς τὸ στάδιον τῆς διαμορφώσεως, ἡ δὲ κατοχὴ καὶ τὰ μετέπειτα ἔτη ἐτροχοδρόμησαν τὴν ἐπιστήμην καὶ πρᾶξιν αὐτοῦ μὲ ἀπείρους προβλήματα. Ἀποτέλεσμα, τέλος, ἐπιτυχίαν τῆς Ἐπιθεωρήσεως, ὅτι ἀπηυθύνθη εἰς εὐρύτατον κύκλον καὶ ἐκίνησε τὸ ἐνδιαφέρον πολλῶν διὰ τὴν μελέτην τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου.

Μὲ τὴν συμπλήρωσιν τῆς πρώτης δεκαετίας, εὔχομαι, ὅπως συνεχισθῇ πάντοτε ἡ πολύτιμος προσπάθειά σας μὲ τὸν αὐτὸν ζῆλον καὶ ἐργατικότητα, μὲ τὰς ὑγιεῖς κατευθύνσεις, τὰς ὁποίας ἀρχῆθεν ἠκολούθησε καὶ μὲ τὴν αὐτὴν πάντοτε ἐπιτυχίαν καὶ πρόοδον.

Ὁ κ. ***Ἀλέξ. Δ. Σακελλαρόπουλος***, Δικηγόρος ἐν Ἀθήναις.

Ἡ ἵδρυσις τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου» ἀποτελεῖ σταθμὸν εἰς τὴν σπουδὴν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου παρ' ἡμῖν.

Συνεχῶς ἐξελισσομένη καὶ βελτιουμένη, μὲ ἀπολύτως συνεπῆ γραμμὴν — ἐμπνεομένη ἀπὸ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν ἐργαζόμενον—καθ' ὅλην τὴν κολυτάραχον δεκαετίαν, ἡ ΕΕΔ συνέβαλεν ἀποφασιστικῶς εἰς τὴν καλλιέργειαν καὶ τὴν πρόοδον τῆς ἐπιστήμης· προώθησε μὲ δύναμιν τὴν διαμόρφωσιν τῆς ἐργατικῆς νομολογίας, ὡς παράγοντος διαπλάσεως τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου. Κατέστησε προσιτὴν τὴν νομικὴν σκέψιν εἰς τὸν κόσμον τῶν ἐργαζομένων· ἀλλὰ καὶ ὕψωσε τὸ φραγγέλιον τῆς κριτικῆς κατὰ τῆς ἐνδημούσης νομοθετικῆς ἀσυναρτησίας...

Δὲν παρέσχε κατεφυγμένην νομικὴν ὕλην ἡ Ἐπιθεώρησις — τὴν σπαρταριστὴν ζωὴν μετέφερεν εἰς τὰς σελίδας της, μὲ τὸν παλμὸν της καὶ τὴν ἀτέρμονα ἀγωνίαν τῶν μισθωτῶν...

Ἡ καθολικὴ ἀναγνώρισις τῆς ὠφελιμότητός της ἐπιβάλλει τὴν ἔκφρασιν ἐγκαρδίων εὐχῶν μακροημερεύσεως καὶ θερμῶν συγχαρητηρίων πρὸς τὸν ἱδρυτὴν καὶ ἀφοσιωμένον πρωτεργάτην της Τάσον Τσιμπούκην.

Ὁ κ. ***Ἰω. Δ. Φαρμάκης***, Δικηγόρος ἐν Ἀθήναις.

Παρακολουθήσας, ἀνελλιπῶς ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς του, τὸ ἐγκριτον νομικὸν περιοδικὸν «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου», χαίρω, διότι δύναμαι νὰ βεβαιώσω μὲ ἀπόλυτον εἰλικρίνειαν, ὅτι τὰ πάντα ἐν αὐτῷ εὗρον πρὸς ἔπαινόν του καὶ οὐδὲν πρὸς ἐπίκρισιν.

Δὲν γνωρίζω μόνον, ἐὰν τὰ εἶχον δικαίων, προτείνων, ὅπως τὰ προτασσόμενα ἑκάστης ἀποφάσεως ἀξιόλογα καὶ ἄκρως φιλότιμα σχόλια, ὑποστῶσιν ἐλαφρόν τινα περιορισμόν, ἐντὸς τῆς σφαίρας τοῦ ὑπὸ τῆς σχολιαζομένης ἀποφάσεως κρινομένου θέματος, ἄνευ δηλαδὴ πλατείας ἀναμέξεως θεμάτων παρεμπιπτόντων ἢ διατάξεων Νόμων οὐχὶ τελείως συγγενῶν, πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον, ἐνίοτε, προκαλεῖ κοπὰν τινα σύγχυσιν εἰς τὸν ἀναγνώστην.

Δεχθῆτε ὅθεν τὰ ἐγκάρδια συγχαρητήριά μου ἐπὶ τῇ δεκάτῃ ἐπετείῳ τοῦ περιοδικοῦ καὶ τὴν ἀνυπόκριτον εὐχήν μου, ὅπως τὰ ἑκατοστεύσῃ».

Ὁ κ. ***Θεόδωρος Στ. Χοϊδᾶς***, Δικηγόρος

Τὸ περιοδικόν σας ἐξυπηρέτησεν, ἀφ' ἧς ἐξεδόθη, οὐσιωδῶς τοὺς ἀσχολουμένους μὲ ζητήματα τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου.

Τοῦτο συνέβη τόσον ἀναφορικῶς πρὸς τοὺς δικηγόρους καὶ τοὺς δικαστάς, οἵτινες εὗρον πάντοτε μεγάλην βοήθειαν ἐν σχέσει πρὸς τὰ ζητήματα, τὰ ὁποῖα τοὺς ἀπησχόλουν, ὅσον καὶ ἀναφορικῶς πρὸς τοὺς καθαρῶς ἀπὸ ἐπιστημονικῆς ἀπόψεως ἀσχολουμένους μὲ τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον.

Πράγματι, ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον σημεῖον ἡ Ἐπιθεώρησις σας διὰ πλείστων ἄρθρων, παρατηρήσεων, σημειωμάτων κλπ. προήγαγε σημαντικῶς τὴν ἐπιστημονικὴν ἔρευναν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, ἐξελισσομένου κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη γοργῶς καὶ προσανατολιζομένου ἀδιαλείκτως πρὸς νέας κατευθύνσεις.

Σᾶς ἀπευθύνω συγχαρητήρια διὰ τὴν μέχρι τοῦδε δρᾶσιν σας καὶ σᾶς εὔχομαι νὰ ἐπιτύχετε εἰς τὸ μέλλον ἀκόμη καλύτερα ἀποτελέσματα.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΙ—ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί καταργήσεως τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 21) 11-14)12)1949 «περί καθιερώσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ Ζαχαροπλαστεῖα τῆς πόλεως Ἡρακλείου—Κρήτης».

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 232 τῆς 20 Αὐγούστου 1951).

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Π. Διατάγματος τῆς 8)14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν Νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, τὰ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτικῶν καὶ ὑπαλληλικῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων Ἡρακλείου μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 440)1951 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον.

Καταργοῦμεν τὸ Β. Διάταγμα τῆς 21 Νοεμβρίου)14 Δεκεμβρίου 1949 «περὶ καθιερώσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ Ζαχαροπλαστεῖα τῆς πόλεως Ἡρακλείου—Κρήτης».

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ἰουλίου 1951.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ καθιερώσεως ὁλοκληρωτικῆς ἀργίας εἰς τὰ φωτογραφεῖα Τριπόλεως κατὰ τὴν 21ην Νοεμβρίου, ἑορτὴν τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 232 τῆς 20 Αὐγούστου 1951).

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 2 καὶ ἄρθρ. 3 παρ. 2 τοῦ Π. Διατάγματος τῆς 8)14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν Νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, τὰ ὑπ' ἀριθ. 38)18.11.1950 αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτικῶν ὀργανώσεων καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 6413017)13.12.50 σύμφωνον γνώμην τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς Ἀρκαδίας μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 436)1951 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν

Ἄρθρον μόνον.

Καθιεροῦμεν ὁλοκληρωτικὴν ἀργίαν εἰς ἅπαντα τὰ φωτογραφεῖα καὶ πλανοδίους φωτογράφους τῆς πόλεως Τριπόλεως κατὰ τὴν 21ην Νοεμβρίου, ἑορτὴν τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ἰουλίου 1951.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ ἐπεκτάσεως τῶν διατάξεων τοῦ Ν. Δ. 1286)1949 περὶ φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν καὶ ἄλλων διευκολύνσεων τοῦ Ἀμερικανικοῦ Συμβουλίου Ἐθελοντικῶν Ὀργανώσεων καὶ ἐπὶ τῶν Συνηδικῶν Ἐθελοντικῶν Ὀργανώσεων (*).

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 234 τῆς 22 Αὐγούστου 1951)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Ν. Δ. 1286)49 «περὶ φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν καὶ ἄλλων διευκολύνσεων τοῦ Ἀμερικανικοῦ Συμβουλίου Ἐθελοντικῶν Ὀργανώσεων» προτάσει τῶν Ἡμετέρων Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ Κοινωνικῆς Προνοίας, κατόπιν καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 549)1951 συμφώνου γνωμοδοτήσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν

Ἄρθρον μόνον

Ἐπεκτείνομεν τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 1286)49 «περὶ φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν καὶ ἄλλων διευκολύνσεων τοῦ Ἀμερικανικοῦ Συμβουλίου Ἐθελοντικῶν Ὀργανώσεων» καὶ ἐπὶ τῶν εἰδικῶν τῶν ἀποστελλομένων ὑπαλλήλων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ πρὸς τὰς κατωθὶ Συνηδικὰς Ἐθελοντικὰς Ὀργανώσεις:

1. Συνηδικὸν Ἐρυθρὸν Σταυρόν.
2. Συνηδικὴν Ὀργάνωσιν «Σώσατε τὰ παιδιά».

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Αὐγούστου 1951.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ καθιερώσεως ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ καταστήματα τῆς πόλεως Μεσσήνης.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 234 τῆς 22 Αὐγούστου 1951)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Π. Διατάγματος τῆς 8)14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, τὰ συμφώνως αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτικῶν καὶ ὑπαλληλικῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων καὶ σύμφωνον γνώμην τοῦ Δήμου καὶ τῆς Ὑγειονομικῆς Χειρ)κῆς Μεσσήνης μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 503)51 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον.

Καθιεροῦμεν ὁλοκληρωτικὴν Κυριακὴν ἀργίαν εἰς ὅλα τὰ καταστήματα τῆς πόλεως Μεσσήνης, πλὴν τῶν κομμωτείων, ζαχαροπλαστείων, ἐστιατορίων καὶ μαγειρείων.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Αὐγούστου 1951.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ ἐπεκτάσεως τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 2 § 5 τοῦ Α.Ν. 539)1945 «περὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδείων μετ' ἀποδοχῶν» εἰς τοὺς εἰς τὰ λεβητοστάσια ἐργαζομένους μισθωτούς.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 234 τῆς 22 Αὐγούστου 1951)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 5 τοῦ Α. Ν. 539)1945 «περὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδείων μετ' ἀποδοχῶν», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ μετὰ σύμφωνον γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 483)1951 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον.

Οἱ εἰς τὰ λεβητοστάσια ἐργαζόμενοι τεκνίται καὶ ἐργάται κάτοχοι εἰδικότητος δικαιοῦνται κατ' ἔτος ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν, περιλαμβανομένων οὐχὶ ὀλιγωτέρων τῶν δώδεκα (12) ἀλλεπαλλήλων ἐργασίμων ἡμερῶν.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Αὐγούστου 1951.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Β. Δ. τῆς 1)2)8)3) 1947 «περὶ ὡραίου ἐκ περιτροπῆς τῶν μαγειρείων, οἰνομαγειρείων καὶ ἐστιατορίων Α' καὶ Β' κατηγορίας τῆς πόλεως Ναυπλίου».

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 234 τῆς 22 Αὐγούστου 1951).

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 παρ. 2 τοῦ Π. Δ)τος τῆς 8)14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικο-

---

(*) Ε.Ε.Δ. 8. σελ. 1050.

ποιήσεως των κόμεων κατά Κυριακής ανασταλείσας, προτάσει του Ήμετέρου επί της Εργασίας Υπουργού, τη αίτήσει των ενδιαφερομένων επαγγελματικών οργανώσεων, μετά σύμφωνον γνωμοδότησιν του Συμβουλίου Εργασίας και την υπ' αριθ. 482/1951 τοιαύτην του Συμβουλίου Επικρατείας, αποφασίσαμεν και διατάσσομεν :

Άρθρον μόνον.

Τροποποιούντες τα άπο 11/7—8/8/1947 Β. Δ/γματα περί ελευθερίας εν πωλητηρίοις των μαγειρείων, οινοπωλείων και ζαχαροπλαστείων Α' και Β' κατηγορίας καθορίζομεν, όπως δύνανται τα ζαχαροπλαστεία Α' κατηγορίας της πόλεως Ναυπλίου παραμένωσι ανοικτά καθ' άπασας τας Κυριακάς.

Εις τον τόπον επί της Εργασίας Υφυπουργόν αναπληρούντα ανετέθη την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος.

Εν Αθήναις τη 6 Αυγούστου 1951

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί του προσωπικού των Πρεβεντορίων.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 237 της 25 Αυγούστου 1951).

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

25352/Α,221/1951 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας.

Περί αυξήσεως των υπό του Ταμείου Ασφαλίσεως Αρτεργατών παρεχομένων συντάξεων από 1.8.1951.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 100 της 14 Ιουνίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν :

1) Τας διατάξεις του άρθρου 2 του υπ' αριθ. 191 1944 Νόμου.

2) Την υπ' αριθ. 8530/20.4.51 αναφοράν του Ταμείου Ασφαλίσεως Αρτεργατών.

3) Τας κρατούσας οικονομικάς συνθήκας, αποφασίζομεν :

1. Καθορίζομεν από της Ιουνίου 1951 τας υπό του Ταμείου Ασφαλίσεως Αρτεργατών καταβαλλομένας συντάξεις εις τους από της ισχύος του νέου Κανονισμού συνταξιούχους των ως ακολούθως :

Βασική σύνταξις		Νέα εις σημείο δρχ.	
δρχ.	1.500	δρχ.	340.000
»	2.500	»	420.000
»	3.600	»	470.000

II. Ορίζομεν όπως τας αυτάς δι' όλου ημερομισθίας τα υπηρετούμενα σίδηροδρομικά δικαιώματα εις δραχ. 90.000 (εβδομήκοντα χιλιάδας) διά τα σύζυγα πρωτοστατούντων μέλη και δίκα χιλιάδας (10.000) διά το δεύτερον και τρίτον παρεστατευόμενον μέλος οικογενείας συνταξιούχου.

Εν Αθήναις τη 12 Ιουνίου 1951

15943/1235 Απόφ. Υπουργού Εργασίας.

Περί εγκρίσεως τροποποιητικών διατάξεων Κανονισμού Κ.Α.Φ. Λιμένος Μυτιλήνης.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 105 της 7 Ιουνίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν : 1) τας διατάξεις του άρθρου 11 του Κοδ. Νόμου 5167/1932 περί ρυθμίσεως των εις τους λιμένας απασχολουμένων εργατών, ως τροποποιηθείσης και συνεπληρώθη διά του άρθρου 6 του Ν. Δ. 1254/1949 και 2) τα διά των υπ' αριθ. 726/1950 και 131/1951 αναφορών του Γραφείου Εργασίας Λιμένος Μυτιλήνης υποβληθέντα ημίν πρακτικά των υπ' αριθ. 500 και 600 σ. Ε. συνεδριάσεων της Διοικούσης το Κ.Α.Φ. του Λιμένος τούτου Επιτροπής περί τροποποιήσεως ενίων διατάξεων του ισχύοντος Κανονισμού του Κ.Α.Φ., αποφασίζομεν :

Εγκρίνομεν την τροποποίησιν της παραγρ. β του άρθρου 2 ως και την αντικατάστασιν του άρθρου 11 του διά της υπ' αριθ. 2906/12807/1950 ημετέρας αποφάσεως εγκριθέντος Κανονισμού Λειτουργίας Διοικήσεως και Παροχών του Κεφαλαίου Ανακουφίσεως Φορτ/τών Λιμένος Μυτιλήνης ως ακολούθως :

Άρθρον 2.

. . . . . .

β. Εις τους δικαιούχους των εν γένει εισφορείων και εξαιρέσει επί τας βεβαιώσεις και εισπράξεις των πόρων του Κ.Α.Φ. Πράξεων Αναγνωρίσεως επί τοιούτοις δικαιωμάτων, απο δικαιούχων του άρθρου 9 του Διατάγματος της 15/18/1950 (Περί κινήσεως διατασσόντος διά την χρησιμοποίησιν συγκεκριμένων μέσων, ως και εξόδου πορισμάτων της κινήσεως τούτης, επί ποινή όπως διά τας αίτιας ταύτας κίνησιν τα λοιπά έκαστης των διατάξεων καθορίζονται υπό του Προέδρου ή του Αντιπροέδρου Β' βάσει της απαγορεύουσα αυτά εκάστου τούτων δικαιώματος και αι διατάξεις του άρθρου 215 του ρηθέντος βασικού μισθού εφάπτονται, της διά της Διοικούσης Επιτροπής συναλλαγής δικαίους εις βάρος του Κ.Α.Φ. τη βεβαιώσεως τα υπερβή το 4% των πραγματοποιουμένων εισπράξεων

Άρθρον 11.

. . . . . .

1. Άπασαι αι εν γένει εισφορείαι του Κ.Α.Φ. διεξάγονται κατά τον ίδιον αυτού προϋπολογισμόν δριζομένου επί τούτου κανόνιος ως ακολούθως :

α) Εξ ίσης Γραμματέως του Κ.Α.Φ. επί βαθμώ και μισθώ Υφυπουργικού Διευθύνοντι ή Γραμματέως β' ή α' τάξεως ή Επιτηρητού ή Ταμιευτήρου β' τάξεως.

β) Εξ ενός Ενώτου εισπράξεων επί βαθμώ και μισθώ Υφυπουργικού Γραμμέως β' ή α' τάξεως ή Ακολούθου ή Γραμματέως β' τάξεως.

γ) Εξ ενός Δοκιμιλογράφου επί βαθμώ και μισθώ Υφυπουργικού Γραμμέως α' τάξεως ή Ακολούθου ή Γραμματέως β' τάξεως.

2. Ο Γραμματεύς του Κ.Α.Φ. επί βαθμώ και μισθώ Ακολούθου διορίζεται ο έχων τα υπό του Διατάγματος της 27.9.1940 κατ' επί κατονομάζοντος των εις τα Γραφεία Εργασίας Λιμένων επιτρεπόντων υπαλλήλων διοριζομένου πλέον και Κλασικής Γραμματέως Γραμματέως Εργασίας Λιμένων. Ο Ενώτης εισπράξεως επί βαθμώ και μισθώ Υφυπουργικού Γραμμέως β' τάξεως, διορίζεται ο έχων τα υπό του αυτού Διατάγματος δικαιώματα — πλην της διά της διατριβής Ενώτου Εργατών ή Εισπράκτορος.

Ο δοκιμιλογράφος επί βαθμώ και μισθώ Υφυπουργικού Γραμμέως α' τάξεως διορίζεται ο έχων τα υπό του αυτού Διατάγματος δικαιώματα πλην διά τον διορισμόν γραφέως, οσάκις δε και έκαστε γενόμενος τοιούτος.

Άπαν το λοιπόν προσωπικόν διορίζεται δι' αποφάσεως της Δ. Ε. μετά έγκρισιν του Υφυπουργού Εργασίας, δημοσιευομένης εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Οι εκ πλέον διορίζόμενοι υπάλληλοι του Κ.Α.Φ. θεωρούνται επί εν έτος ως δόκιμοι. Μετά την πάροδον του έτους ούτος εάν κριθώσι ικανοί προαχθησόμενοι δι' αποφάσεως της Επιτροπής, υποκειμένης εις την έγκρισιν του Υφυπουργού Εργασίας.

Εν πρακτικόν ή τοιούτου δημοσίας απολύεται εκ των δε δύο περί μειοψηφησάντων διαδικασίαν. Τα καθήκοντα η μη τες υπηρεσίας των υπαλλήλων χαρακτηρίζονται δι' ενδείξεως του Δ/τού του Γ.Ε.Λ.

Η προαγωγή των υπαλλήλων από βαθμού εις βαθμόν, δύναται παρέλκεται ανωτέρα θέσις ενεργείται κατά τελευτήν εν υπάρχουσα υπηρεσίαν μέχρι και του βαθμού του Εισαγγελού, μετά πενταετή δε παραμονήν επί του βαθμού τούτου, φαινόμενος της Δ/τού του Γ.Ε.Λ. δι' αποφάσεως της Επιτροπής ενεργείται από του Υφυπουργού Εργασίας.

Εις τους υπαλλήλους του Κ.Α.Φ. χορηγείται κατ' έτος επί τη αιτήσει των, κανονική άδεια διαρκούσα μέχρι 30 ημερών μετά πλήρων αποδοχών, αναφορικώς δε άδεια μέχρι τριών μηνών, δμοίως μετά πλήρων αποδοχών, κατόπιν γνωμοδοτήσεως δύο ιατρών οριζομένων παρά της Δ. Ε.

Τας κανονικάς και εκτάκτους άδειας χορηγεί η Δ.Ε.

3) Κατά την έναρξιν της ισχύος του παρόντος τα ήδη απασχολήσαντα υπηρετούν, πρό της εφαρμογής του Ν. Δ. 1196/1949 περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του

Νόμου 751)48 περί προστασίας των εκ των τάξεων του ανηρτημένου απολωλότος προσωπικού του Κ.Α.Φ. ενιαύσεως εις τινα των ανωτέρω θέσεων και βαθμών αναλόγως των προσόντων και του ειδικού της υπηρεσίας έκάστου, δι' αποφάσεως της Επιτροπής εκδιδομένης κατόπιν εκθέσεως του Δ/ντου του Γ.Ε.Λ. και υποκειμένης εις την εγκρισιν του Υπουργού Εργασίας.

Εκ τη περιπτώσει ταύτη η προγενεστέρα παρά τῷ Κ.Α.Φ. υπηρεσία των θεωρείται διανυθείσα εις τον εις ον ενεχωρήσατο βαθμόν.

Εν Αθήναις τῇ 23 Μαΐου 1951

33946)Σ.643)1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας.

Περί προσθήκης παραγρ. εις Κανονισμόν Παροχών του Ταμείου Προνοίας Λιμενεργατών Πειραιώς.

(Φ. Κ. τ. Β' φ. 108 της 11 Ιουνίου 1951)

Αποφασίζομεν :

Όπως εις το άρθρον 11 του Κανονισμού Παροχών του Ταμείου Προνοίας Λιμενεργατών Πειραιώς προστεθώσι παράγραφοι 5α' αριθ. 4, 5 και 6, έχουσαι ούτω :

4. Οι εξελθόντες και μέλλοντες να εξέλθωσι της εργασίας λόγω δικαιοπάτους, υπερηλικότητος και ασθενείας μόνιμοι εργάται του Ο.Α.Π. από 20 Μαρτίου 1951 έως 30 Ιουνίου 1951, διαγραφόμενοι της δυνάμεως του Ο.Α.Π. δικαιούνται επί πλέον της υπό του άρθρου 2 του παρόντος Κανονισμού προβλεπομένης βασικής παροχής και ποσοστού τοιούτης εκ δραχμών έπτά εκατομμυρίων (7.000.000). Η πρόσθετος αύτη παροχή χορηγείται εκ της υπό του Ο.Α.Π. δυνάμει του Ν. 1697)51 χορηγηθείσης εκτάκτου εισφοράς.

5. Των αυτών παροχών δικαιούνται εις το ακέραιον και οι διαγραφόμενοι της δυνάμεως του Ο.Α.Π. κατά τα ανωτέρω εργάται, έστω και άν, κατά την περίοδον της Κατοχής διεγράφησαν προσκαίρως, λοβόντες παροχάς προνοίας και επαναπροσελήφθησαν μεταγενεστέρως.

6. Των αυτών παροχών δικαιούνται και οι δικαιούχοι των αναλαμβανομένων εις τας υπ' αριθ. 6781)5551)1328)1951, 6782)5552)1329)1951 και 6783)5553)1330)1951 αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου του Ο.Α.Π. και βανόντων κατά τα από 1 Μαρτίου 1951 μέχρι 1 Μαΐου 1951 νομοτακτών διάπτυκα.

Εν Αθήναις τῇ 9 Ιουνίου 1951

30002)474)1951 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας.

Περί αυξήσεως των υπό του Ταμείου Συντάξεων Η. Ε. Μ. καταβαλλομένων συντάξεων κατά 15 οία από 1-6-1951.

(Φ. Κ. τ. Β' φ. 109 της 14 Ιουνίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν :

1) Τας διατάξεις του άρθρου 2 του υπ' αριθ. 10)44 Νόμου.

2) Την υπ' αριθ. 576)260)17.5.51 έκθεσιν του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Η. Ε. Μ.

3) Τας κρατούσας οικονομικάς συνθήκας, αποφασίζουν :

Κλίνομεν από 1ης Ιουνίου 1951 τας υπό του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Ηλεκτρικής Εταιρίας Μεταφοράς καταβαλλομένας συντάξεις κατά 15 %.

Εν Αθήναις τῇ 14 Ιουνίου 1951.

27751)Σ.493)1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας.

Περί προσθήκης έδαφίου εις άρθρον 18 του Κανονισμού Κλάδου Προνοίας του Ταμείου Συντάξεων και Προνοίας Προσωπικού Τραχυδρόμων και Ηλεκτρισμού Θεσσαλονίκης.

(Φ. Κ. τ. Β' φ. 109 της 14 Ιουνίου 1951)

Αποφασίζομεν :

Εν τέλει του εδαφίου αα' της παραγράφου 2 του άρθρου 18 του Κανονισμού Κλάδου Προνοίας του Ταμείου Συντάξεων και Προνοίας Προσωπικού Τραχυδρόμων και Ηλεκτρισμού Θεσσαλονίκης προστίθεται εδάφιον αδ', έχον ούτω :

«Του πρώτου διαβήματος και υπό τας αυτάς προϋποθέσεις δικαιούται και το υποχρέων μεταγενεστέρως εις την αποφάσεων υπό της προαλήψεως του τακτικού ιατρικών και φαρμακευτικών προσωπικών του Ταμείου Αλληλοβοηθείας Προσωπικού Τροχιοδρόμων και Ηλεκτρισμού Θεσσαλονίκης το υπόλοιπον υπερετούν συνεχώς από ποκρού εύρεθη εν υπηρεσία κατά την έναρξιν της εφαρμογής του παρόντος Κανονισμού, ως και οι εξελθόντες εν τω μεταξύ διαστήματι της υπηρεσίας και τα μέλη οικογενειών των αποβιωσάντων.

Οι ανωτέρω υποχρεούνται εις την εξαγοράν του από της συστάσεως του Κλάδου Προνοίας μέχρι της απαγωγής εις την αποφάλισιν χρόνον υπηρεσίας επί τω ισχύοντι κατά την δημοσίευσιν της παρούσης δασολίστρω.

Η εξόφλησις του ποσού εξαναρώς του κατά τα ανωτέρω αναγκαιοπλιπέκου χρόνου ενεργείται η άτόκως δι' έφ' ένας καταβολής τούτου ή εντόκως πρός εντόκιον 5 α)ο διά δόσεων, ών ο αριθμός θέλει καθορισθή δι' αποφάσεως του Δ.Σ. του Ταμείου, δέν δύνανται δε να υπερβή τας εξήκοντα (60).

Εν Αθήναις τῇ 4 Ιουνίου 1951.

69526)Σ.1593)50)1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας.

Περί τροποποιήσεως της Νομοθεσίας του Ταμείου Συντάξεων και Προνοίας Προσωπικού Σ.Π.Α.Π.

(Φ. Κ. τ. Β' φ. 109 της 14 Ιουνίου 1951)

Αποφασίζομεν :

Όπως εις την Νομοθεσίαν του Ταμείου Συντάξεων και Προνοίας Προσωπικού Σ. Π. Α. Π. επέλθωσιν αι κάτωθι τροποποιήσεις και προσθήκαι :

1. Το άρθρον 3 του Καταστατικού Κλάδου Συντάξεων τροποποιείται ως ακολούθως :

"Άρθρον 3.

1. Εις το Ταμείον ασφαλίζονται υποχρεωτικώς από της 1ης του επομένου μηνός της προσλήψεως άπασαι οι υπάλληλοι, τεχνίται και εργάται των Σ. Π. Α. Π. μόνιμοι, προσωρινοί ή έκτακτοι, ως και οι δι' ωρισμένον χρόνον προσλαμβανόμενοι τοιούτοι ανεξαρτήτως φύλου, οί έχοντες συμπληρώσει τό 18ον έτος της ηλικίας των και έάν κατά τον χρόνον της προσλήψεως δέν υπερβαίνωσι τό 45ον έτος, εφ' όσον εξεναθέντες ιατρικώς κατά τους εν ισχύι Κανονισμούς της επιχειρήσεως εκρίθησαν ανεπιφυλάκτως ικανοί, δι' ην εργασίαν προσληφθησαν.

2. Επίσης εις το Ταμείον ασφαλίζεται το μόνιμον και εντεταγμένον εις οργανικάς θέσεις υγειονομικών προσωπικόν των Σ. Π. Α. Π. υπό τους περιορισμούς της προηγουμένης παραγράφου ως προς την ηλικίαν.

3. Εις το Ταμείον ασφαλίζεται υποχρεωτικώς και το υπαλληλικόν και υπηρετικόν προσωπικόν αύτου, ως και τό τοιούτον του Ταμείου Αλληλοβοηθείας Προσωπικού Σ. Π. Α. Π. υπό τους όρους και περιορισμούς της παρ. 1 του παρόντος.

4. Εξαιρετικώς τό κατά την έναρξιν της ισχύος του παρόντος εν υπηρεσία μόνιμον και εντεταγμένον εις οργανικάς θέσεις υγειονομικών προσωπικών των Σ. Π. Α. Π. και το προσωπικόν του Ταμείου Αλληλοβοηθείας Προσωπικού Σ. Π. Α. Π. ασφαλίζονται ανεξαρτήτως ηλικίας, εφ' όσον κατά την έκτοξιν αύτων εις δογανικάς θέσεις δέν είχον υπερβή τό 45ον έτος της ηλικίας των.

5. Αί υπέρ του Ταμείου Προνοίας εισφοραί του προσωπικού του πρώην Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Σ. Π. Α. Π. υπολογίζονται από της Ιανουαρίου 1932 διά τους μονιμοποιηθέντας πρό της ημερομηνίας ταύτης, από της ημέρας δέ της μονιμοποιήσεως των δια τους προσληφθέντας μετά την 1ην Ιανουαρίου 1932.

Αί υφ' έκάστου των ανωτέρω ασφαλισμένων οφειλόμεναι εισφοραί εξοφλούνται εις μηνιαίας δόσεις, ίσας πρός τον αριθμόν των μηνών εις ούς αντιστοιχούν, έκάστης δόσεως υπολογιζομένης επί τη βάσει των αποδεκτών της ημέρας της καταβολής και του κατ' αύτην ισχύοντος ασφαλίστρου.

Εν περιπτώσει απολύσεως ή θανάτου τινός των ή-

ασφαλισμένων τούτων πρό της εξοφλήσεως των οφειλομένων εισφορών ο απολυόμενος ή οι δικαιοδόχοι του δικαιούνται να εξοφλήσωσι ταύτας δι' εφ' άπαξ τοσούτου όσαι πράξ τα γινόμενα επί αριθμού των οφειλομένων μηνιαίων δόσεων επί τω ποσώ της τακτικής μηνιαίας εισφοράς κατά τον μήνα της απολύσεως ή του θανάτου.

11. Εις το Καταστατικόν Κλάδου Συντάξεων προστίθεται άρθρον υπ' αριθ. 3Α, έχον ως εξής:

"Αρθρον 3Α.

Υποχρεώσεις εργοδότου

1. Η εγγραφή εις το Ταμείον των κατά τας άνωτέρω διατάξεις υπαγομένων εις την ασφάλισιν ενεργείται δι' αιτήσεως των μηνιαίων καταστάσεων εισφορών των ασφαλισμένων, αίτινες συντάσσονται ατελώς υπό της Εταιρείας ή του Ταμείου Αλληλοβοηθείας Σ. Π. Α. Π. δια τα προσωπικά αυτών και περιλαμβάνουσι τα ονοματεπώνυμα, την ημερομηνίαν προσλήψεως, τους συντελεστάς απολαβής και τας εισφοράς τούτων. Εις περιπτώσεις μη εγγραφής τινος εις τας οικείας καταστάσεις αύτη θεωρείται παραδεκτώς υπερχομένη από του τέλους μηνός, καθ' ον έγεννήθη η υποχρέωσις της ασφαλίσεως υπαβαλλομένων υπό τε του ασφαλισμένου και του εργοδότου των εισφορών των αναλογουσών εις τον χρόνον της τοιαύτης καθυστερήσεως κατά τας διατάξεις του περί τόκων εγγράφ. άρθρου 42 Καταστατικού Κλάδου Συντάξεων.

2. Η Εταιρεία και το Ταμείον Αλληλοβοηθείας Σ. Π. Α. Π. υποχρεούνται:

α') Να διαπιστώνωσι κατά μήνα και εντός διμήνου από εκάστης προσλήψεως εις το Ταμείον ατομικά δελτία του ασφαλισμένου προσωπικού των, περιλαμβάνοντα τα ονοματεπώνυμα την ημερομηνίαν της προσλήψεως, την ιδιότητα επί τω μισθώ ή το ημερομίσθιον ενώ έτυχον, ως και να κοινοποιώσιν εις αυτά τας επιγενομένας μεταβολάς εις βαθμούς αυξήσεως μισθού ή ημερομισθίου και διακοπάς υπηρεσίας.

β') Να αποστέλλωσιν εντός τετραμήνου από της προσλήψεως εκάστου αντίγραφον δελτίου ιατρικής εξετάσεως του προσληφθέντος δόντος προσωπικού μερέος.

γ') Εις περίπτωσιν μη αποστολής εις το Ταμείον εντός της άνωτέρω προθεσμίας του δελτίου ιατρικής εξετάσεως ή διαπιστώσεως εν τούτου ότι ούτο εδεν ιατρικήν εξέτασιν ο προσληφθείς δεν έκαθη ανεπιφύλακτος έγκλεις επί ποινής, ο ούτω προσωπικόν έγγραφείς ως ανεπαλληλικός διαγράφεται άνευ υποχρεώσεως του Ταμείου εις επιστροφήν των καταβληθεισών εισφορών ασφαλισμένων και εργοδότου.

δ') Η διατάξεις του προηγουμένου εδαφίου ισχύει και διά τους ήδη ασφαλισμένους των προσληφθέντας μετά την 1ην Ιανουαρίου 1948, δι' ους η Εταιρεία Σ. Π. Α. Π. εντός τριμήνου από της ισχύος του παρόντος υποχρεούται, όπως αποστείλη αντίγραφα δελτίων ιατρικής εξετάσεως.

111. Το άρθρον 42 του Κατ/κού Κλάδου Συντάξεων τροποποιείται ως ακολούθως:

"Αρθρον 42.

Τρόπος εισαγωγής.

1. Η εξαγορά διαφόρων καταγομένων χρόνων υπηρεσίας επιτρέπεται είτε εφ' άπαξ επί τη βάσει των συντελεστών απολαβών του μετόχου και του ισχύοντος ασφαλίστρου κατά την ημέραν της εγγραφείσης παρά του Διοικητικού Συμβουλίου της ανετικής αιτήσεως, είτε εις μηνιαίας δόσεις ίσας προς τον αριθμόν των μηνών, εις ούς αντιστοιχεί ο εξαγοραζόμενος χρόνος, εκάστης μηνιαίας δόσεως υπολογιζομένης επί τω βάσει των αντοδοχών και του ισχύοντος ασφαλίστρου κατά τον μήνα της καταβολής, όπου ίσης προς την κανονικήν μηνιαίαν εισφοράν ασφαλισμένου και εργοδότου.

2. Εν περιπτώσει θανάτου ασφαλισμένου, εκτελούντος εξαγοράν προϋπηρεσίας ή απογραφήσης, συνεπεία οιασδήποτε ηλικίας, ανικανότητος έκτακτου σωματικής ή πνευματικής, ή ανωτέρας βίας κριθείσης υπό του Διοικ. Συμβουλίου του Ταμείου, απολύσεως άνευ της υπηρεσίας, πλην ή αύτου προλάβη να εξαγοράση ολοκλήρον τον χρόνον της προϋπηρεσίας του, ο απολυόμενος ή οι δικαιοδόχοι του αποβιώσαντος δύνανται να εξαγοράσωσι τον υπολειπόμενον χρόνον παυσιπηρεσίας δια καταβολής εφ' απαξ ποσού ίσου προς το γινόμενον των οφειλομένων μηνιαίων δόσεων επί τα ποσά της τακτικής μηνιαίας εισφοράς κατά τον μήνα του θανάτου ή απολύσεως.

IV. Το άρθρον 43 του Κατ/κού Κλάδου Συντάξεων τροποποιείται ως εξής:

"Αρθρον 43.

Προθεσμία υποβολής αιτήσεως

1. Αι αιτήσεις προς εξαγοράν χρόνου προϋπηρεσίας του υγειονομικού προσωπικού των Σ. Π. Α. Π. και του προσωπικού του Ταμείου Αλληλοβοηθείας υποβάλλονται εντός εξ μηνών από της ισχύος του παρόντος, προκειμένου δε περί προσωπικού εγκαινοπροσληφθησομένου εντός εξαμήνου από της ημέρας της εγγραφής των εις το Ταμείον. Εις περιπτώσεις στρατεύσεως εν υπηρεσία προσωπικού, η συνέχισις της ασφαλίσεως του δικαίου προστατεύεται υπό του νόμου και μη υποβολής ταύτων εις κρατήσεις υπέρ του Ταμείου, λόγω διακοπής μισθοδοσίας παρά τω εργοδότου, αι αιτήσεις υποβάλλονται εντός εξαμήνου από της αφυπηρετήσεως. Παρερχομένων των ανωτέρω προθεσμιών, αι κατά τας οικείας διατάξεις του παρόντος καταβολαί υπολογίζονται επί τον νόμιμον τόκον, αμγόμενον από της λήξεως των ανωτέρω προθεσμιών.

2. Αίτησις περί εξαγοράς μετά την έξοδον του ασφαλισμένου ή την γένεσιν δικαιώματος συνταξιοδοτήσεως δεν επιτρέπεται.

V. Αι παράγρ. 1 και 4 του άρθρου 15 του Κανονισμού Κλάδου Προνοίας τροποποιούνται ως κάτωθι:

Παρ. 1 και 4 άρθρου 15.

Δικαίωμα εφ' άπαξ βοηθήματος.

Δικαίωμα εφ' άπαξ βοηθήματος έχουσιν οι ασφαλισμένοι ή οι δικαιοδόχοι αυτών ως ούτοι καθορίζονται διά τα παρόντος κατά τας κατωτέρω διατάξεις:

1. Πάς ασφαλισμένος αναλύσεως της υπηρεσίας κατά τας διατάξεις του Ν. Δ. 672/48 αφεξαρτήτως χρόνου υπηρεσίας επί κρατήσεων και μετά συμπλήρωσιν των κάτωθι δρίων ηλικίας:

α') Διευθυνταί, Προϊστάμενοι υπηρεσιών, Τμηματάρχαι, Επιθεωρηταί Εμπειτεχνίας, τα 65ον έτος της ηλικίας των.

β') Τα προσωπικά των μηχανών και των αμυξοστασίων, έτοι μηχανοδηγοί, διωρισμένοι θερμασταί, ηλεκτρολόγοι, προϊστάμενοι, οδηγοί και τροχαοεβηταί, τα 55ον έτος της ηλικίας των.

γ') Άπαν το λοιπόν προσωπικόν, τον 60όν έτος της ηλικίας των.

δ') Οι διπλωματούχοι μηχανικοί εν τίνι έχουσιν δρίου ηλικίας τα εκάστοτε ισχύοντα τοιαύτα εις τους αντιστοίχους βαθμούς του επιστημονικού τεχνικού προσωπικού του Υπουργείου Μεταφορών.

ε') Όριον ηλικίας του υγειονομικού προσωπικού ασφαλισμένου ορίζεται το 65ον.

4. Πάς ασφαλισμένος:

α') Απολυόμενος της υπηρεσίας μετά 15 έτων κρατήσεις υπέρ του Κλάδου Προνοίας.

β') Απολυόμενος και δικαιούμενος συντάξεως κατά τας διατάξεις του Καταστατικού Κλάδου Συντάξεων και

γ') Παραιτούμενος της υπηρεσίας μετά 25 έτων κρατήσεις υπέρ του Κλάδου Προνοίας.

VI. Εις το άρθρον 17 του Κανονισμού Κλάδου Πρωνοίας προστίθεται παράγραφος υπ' αριθ. 6, έχουσα ως ακολούθως:

Εις τους λόγω δρίου ηλικίας απολυομένους της υπηρεσίας δυνάμει του Ν. Δ. 672/48 πρό της συμπληρώσεως 15 έτων κρατήσεων καταβάλλεται βοήθημα ίσον προς τον κρατήσεις των τελευταίων δώδεκα (12) πρό της εξόδου των εκ της υπηρεσίας μηνών επί τον άρθρων των έτων και' έτος.

Εν Αθήναις τη 4 Ιουνίου 1951.

94802|10792|51 Απόφ. Υπουργού Εμπορίου

Αγορανομική διάταξις υπ' αριθ. 86. Περί ανω θορισμού αλωνιστικών δικαιωμάτων.

(Φ. Κ. τ. Β' φ. 109 της 14 Ιουνίου 1951).

Έχοντες υπ' όψιν: 1) τας διατάξεις του Α.Ν. 1671/1951 περί Υπουργικού Συμβουλίου και Υπουργείων, εν συνδυασμώ προς τας διατάξεις του Ν.Δ. 136/46 περί Αγορανομικού Κώδικος και 2) το υπ' αριθ. 1078/6/807/5/6.51 έγγραφον του Υπουργείου Γεωργίας, αποφασίζομεν:

"Αρθρον 1.

Καθορίζομεν δια την αλωνιστικήν περίοδον 1951 δι κάτωθι κατά διαμερίσματα της Χώρας τα υπό των αλω-

νιστικών μηχανών εισπραττόμενα ανώτατα ποσοστά ανωνύμων βιομηχανικών και εμπορικών εταιρειών διαφόρων κατ' είδος στηρίων.

Α' Μακεδονία, Θράκη και Πελοπόννησος :

1) Διά τον σίτον και σικάλιν ποσοστόν 6 %.

2) Διά την κριθήν, βρώμην, σμιγάν ποσοστόν 9 %.

Β' Δι' απάσαν την λοιπην Ελλάδα :

1) Διά τον σίτον και σικάλιν ποσοστόν 7,5 %.

2) Διά την κριθήν, βρώμην και σμιγάν ποσοστόν 8,5 %.

Γ' Διά τας δημοσιευτικάς μηχανάς καθορίζομεν το υπό τούτων εισπραττόμενον δικαίωμα θεαρισμού και ολοκληρωμένου τυπογραφικού εις ποσοστόν 9% διά τον σίτον και σικάλιν και ποσοστόν 10% την κριθήν, βρώμην και σμιγάν κατ' άπασαν την Χώραν.

Τ' ανωτέρω θεσμοθετικά δικαιώματα επί πλατισμένων στηρίων αυξάνονται κατά 30 %. Ως έργασία θεσμοθετικού θεωρείται ο θερισμός και ολοκλήρωσις των στηρίων μέχρι της τοποθετήσεως των καρπών εις σωρούς του παραγωγού και η εισπόθεσις των σώρων εις το έδαφος, περαιτέρω έργασία αποτελεί άρα ιδιαιτέρας συμφωνίας.

Άρθρον 2.

Οι παραβάται της παρούσης, ισχυούσης καθ' άπασαν την Επικράτειαν από της κοινοποιήσεώς της διά του ημερησίου τύπου, διώκονται και τιμωρούνται κατά τας διατάξεις του ισχύοντος Αγροτονομικού Κώδικος.

Εν Αθήναις τη 8 Ιουνίου 1951.

26.07)2118)1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας.

Περί εγκρίσεως Κανονισμού Λειτουργίας, Διοικήσεως και Παροχών του Κ.Α.Φ. Δημένος Βόλου.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 110 της 14 Ιουνίου 1951)

18699)Φ.27)1951 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας.

Περί αυξήσεως κατά 50 ο)ο των βοηθημάτων του Ταμείου Φαρμακοϋπαλλήλων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 112 της 16 Ιουνίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν : 1) Τας διατάξεις του Ν. 19)1944, 2) την υπ' αριθ. 1195)20.3.51 αναφοράν του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Υπαλλήλων Φαρμακευτικών Εργασιών, 3) τας κρατούσας οικονομικάς συνθήκας, αποφασίζομεν :

Αίρομεν από της Ιουνίου 1951 τα παρά τού Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Υπαλλήλων Φαρμακευτικών Εργασιών παρεχόμενα εις τους δικαιούχους αυτού βοηθήματα κατά 50 %, μη συμπεριλαμβανομένων εις την αύξησιν ταύτην των τυχόν μετά των βοηθημάτων χορηγουμένων προσθέτων επιδομάτων.

Εν Αθήναις τη 16 Ιουνίου 1951.

21588)1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας.

Περί εγκρίσεως τροποποιήσεως § 3 άρθρ. 11 του Κανονισμού Κ.Α.Φ. Σηράς Αθηνών.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 112 της 16 Ιουνίου 1951).

Έχοντες υπ' όψιν 1) Τας διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. Διατάγματος 1284)1949 περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως ενίων διατάξεων των περί φορέων νόμων και 2) το διά της υπ' αριθ. 46)4.4.1951 αναφοράς του προέδρου της Επιτροπής της Διοικούσης το Κ.Α.Φ. Σηράς Αθηνών υποβληθέν ήδη πρακτικόν της υπ' αριθ. 71)22.3.1951 συνεδριάσεως της Επιτροπής ταύτης περί τροποποιήσεως της διατάξεως της παραγρ. 3 του άρθρου 11 του ισχύοντος Κανονισμού του Κ.Α.Φ., αποφασίζομεν :

Εγκρίνομεν, όπως εις την παράγρ. 3 του άρθρου 11 ως αύτη ετροποποιήθη διά της υπ' αριθ. 48650)3217)1950 ημετέρας αποφάσεως, επέλθη η ακόλουθος τροποποίησις:

Η από της λήξεως εξαμήνου αποζημιώσεται ακολουθούσα φράσις διαγράφεται μέχρι τέλους και αντικαθίσταται : κάτι απαραίτητος ορισμένης υπ' αύτης και εγκριθησομένης υπό του Υπουργού Εργασίας.

Η παρούσα δημοσιευθήτω διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Εν Αθήναις τη 2 Ιουνίου 1951.

4594)1951 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας.

Περί αποτιμήσεως της παρεχομένης εις εργατοτεχνίτας τροφής.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 152 της 24 Αυγούστου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν 1) τας διατάξεις του Α. Ν. 28)44, ως αύται ετροποποιήθη και συνεπληρώθη μεταγενεστέρως και 2) τας διατάξεις της υπ' αριθ. 2250)51 αποφάσεως ημών(*) και του Υπουργού Συντονισμού αποφασίζομεν.

Την εξ ίσου της υπό των Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας η αποφάσεων Επιτροπών Υποχρεωτικής Διαιτησίας προσδιοριζομένης πληρωμής κατ' ημέραν τροφής ειδικώς διά μόνην την περίπτωσιν της εξυπηρετήσεως του υπό της § 3 του άρθρου 1 της υπ' αριθ. 2250)51 αποφάσεως ημών και του Υπουργού Συντονισμού καθοριζομένου ημερομισθίου καθορίζομεν εις δραχμάς 3.500.

Η κατά τα ανωτέρω αποτίμησις ούδεμίαν έχει την υποχρέωσιν χορηγήσεως αύτουσίως της τροφής, εις τας περιπτώσεις κατ' ας υπό Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας η αποφάσεων Υποχρεωτικής Διαιτησίας γενόμενοι τυχόντα υποχρέωσις.

Η παρούσα ισχύει από της δημοσιεύσεώς της διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Εν Αθήναις τη 16 Αυγούστου 1951.

47178)422)1951 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας.

Περί καθορισμού αποδοχών καθαριστριών.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 155 της 27 Αυγούστου 1951)

Έχοντες υπ' όψει τας διατάξεις του Α. Ν. 28)1944, ως αύται ετροποποιήθη και συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, αποφασίζομεν:

Άρθρον 1.

Αναπροσαρμόζομεν, εφ' ης ισχύουν, τας διατάξεις του άρθρου 2 της υπ' αριθ. 35860)3654)14-6-51 ημετέρας αποφάσεως δημοσιευθείσης εις το υπ' αριθ. 111 της 15-6-1951 τεύχος Β' Φ.Ε.Κ.(**).

Άρθρον 2.

1. Τροποποιούντες τας διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 2 της υπ' αριθ. 33700)1950 ημετέρας αποφάσεως(***) καθορίζομεν τον μηνιαίον μισθόν των καθαριστριών των υπηρετουσών παρ' οιφδήποτε εργοδότη επί συμβάσει ή σχέσει εργασίας του ιδιωτικού δικαίου και δι' απασχόλησιν μέχρι 3)ώ ωρών ημερησίως διά μεν το χρονικόν διάστημα από 16.1.1951 μέχρι 31.7.1951 εις δραχμάς 350.000 εις ο ποσόν συμπεριλαμβάνεται και η διά της υπ' αριθ. 2750)1951 ημετέρας αποφάσεως(****) χορηγηθείσα εξ 100.000 δρχ. αύξησις, από δε της 1.8.1951 και εφ' εξής εις δραχμάς 450.000.

2. Τα τυχόν υπό ειδικωτέρων κανονισμών κλπ. ισχυουσών διατάξεων προβλεπόμενα πάσης φύσεως επιδόματα διά τας ως άνω καθαριστρίας προστίθενται εις τα ως άνω καθοριζόμενον ελάχιστον όριον μηνιαίου μισθού αυτών.

3. Διά τας επί ημερομισθίω μέχρι τούδε απασχολουμένας καθαριστρίας καθορίζομεν ως ημερομίσθιον το 1/25 των ως άνω μηνιαίων μισθών.

4. Τυχόν καταβληθείσαι μέχρι σήμερον αποδοχαί ανώτεραι των ως άνω καθοριζομένων καλώς κατεβλήθησαν και δεν δύνανται να μειωθούν, ούδε να αναζητηθή η επί πλέον καταβληθείσα διαφορά.

Εν Αθήναις τη 24 Αυγούστου 1951.

---

132)32)1951 Απόφ. Υπουργού Οικονομικών.

Περί παροχής επί ταις εορταίς του Πάσχα 1951 ως δώρου του 1)2 μιάς μηνιαίας συντάξεως εις τους συνταξιούχους του Δημοσίου τους λαμβάνοντας πολεμικήν σύνταξιν και προκαταβολήν μιάς μηνιαίας συντάξεως εις

(*) ΕΕΔ 10, σελ. 142.
(**) ΕΕΔ 10, σελ. 717.
(***) ΕΕΔ 9, σελ. 623.
(****) ΕΕΔ 10, σελ. 144.

τούς ἐκ τούτων ὑπαχθησομένους εἰς τάς διατάξεις τῶν Α. Ν. 1557)50 καὶ 1655)51.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 150 τῆς 28 Αὐγούστου 1951)

Ι. Ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα 1951, ἀποφασίσθη ἡ χορήγησις τῶν ἡμίσεων (½) μιᾶς μηνιαίας συντάξεως μετὰ τῶν ἐπὶ ταύτης ἐπιθεμάτων εἰς τοὺς λαμβάνοντας πολεμικὴν σύνταξιν, προκαταβολὴν ἐναντι τῆς κανονισθησομένης κατὰ τὸν Α. Ν 835)1948 συντάξεως καὶ βοηθήματος Ν.Δ. 2208)43.

Καὶ' ἐξαίρεσιν εἰς τοὺς ὑποβαλόντας δικαιολογητικὰ διὰ τὴν ὑπαγωγὴν των εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 1557)1950, ὡς αὐτὸς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ Α. Ν. 1655)1951, πολεμικοὺς συνταξιούχους, αἵτινες λαμβάνουσι δόσει εἰδικῶν ἡμῶν διατάξεων προκαταβολὴν 20% ἐναντι τῆς κανονισθησομένης εἰς αὐτοὺς συντάξεως κατὰ τὰς προμνησθείσας διατάξεις θὰ χορηγηθῇ ὑπὸ τύπον προκαταβολῆς καὶ ἐπὶ συμψηφισμῷ τῆς νομίμου συντάξεως μία ἐπὶ πλέον μηνιαία σύνταξις μετὰ τῶν ἐπὶ ταύτης ἐπιθεμάτων ἐξισουμένης τῆς προκαταβολῆς 20%.

Τῆς ὡς ἄνω προκαταβολῆς μιᾶς ἐπὶ πλέον συντάξεως ἡ τῆς καταβολῆς τοῦ ½ ταύτης δικαιοῦνται ἐπίσης καὶ αἱ οἰκογένειαι τῶν ἀποβιωσάντων ἀναπήρων συνταξιούχων, αἵτινες λαμβάνουσι δόσει εἰδικῶν ἡμῶν διαταγῶν ὁμοίων σύνταξιν, ὡς καὶ αἱ οἰκογένειαι τῶν παρὰ τῶν συμμοιτῶν ἀποχθέντων πολεμικῶν συνταξιούχων. Εἰς περίπτωσιν ἐνάρξεως τοῦ εἰς σύνταξιν δικαιώματος ἀπὸ 2—30 Ἀπριλίου ε.ἐ. θὰ καταβληθοῦν τόσα 30ὰτά, ὅσαι αἱ ἀπὸ τοιαύτης ἡμέρας ἐγγραφῆς κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα.

ΙΙ. Οἱ λαμβάνοντες δύο συντάξεις ἢ σύνταξιν καὶ ὑποδοχὰς ἐκ τοῦ Δημοσίου Ταμείου ὑπὸ οἱανδήποτε μορφὴν μηνιαίων μισθῶν ἢ ἡμερομισθίων δικαιοῦνται τῆς ὡς ἄνω προκαταβολῆς μιᾶς ἐπὶ πλέον συντάξεως ἢ τῆς καταβολῆς τοῦ ½ ταύτης ἐκ μιᾶς μόνον πηγῆς κατ' ἐπιλογήν.

ΙΙΙ. Οἱ κατὰ συνήθειαν συνταξιούχοι τοῦ Δημοσίου, ὡς καὶ οἱ λαμβάνοντες τὴν σύνταξίν των κεχωρισμένως, θὰ δικαιωθοῦν τῆς διὰ τῆς παρούσης χορηγουμένης προκαταβολῆς μιᾶς ἐπὶ πλέον συντάξεως ἢ τῆς καταβολῆς τοῦ ½ ταύτης ἀναλόγως τοῦ μεριδίου τῆς καταβαλλομένης αὐτοῖς συντάξεως.

Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν συνδικαιοῦχοι τῆς συντάξεως προσώπων λαμβάνει ἐξ ἄλλης πηγῆς μισθὸν ἢ σύνταξιν ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα 1951, τὰ λοιπὰ συνδικαιοῦχα πρόσωπα δικαιοῦνται τῆς διὰ τῆς παρούσης χορηγουμένης μιᾶς ἐπὶ πλέον συντάξεως ἢ τοῦ ½ ταύτης κατὰ τὴν ἀναλογίαν καθ' ἣν μετέχουσι καὶ εἰς τὴν σύνταξιν.

ΙΥ. Συνταξιοῦχοι τοῦ Δημοσίου, ὑπηρετοῦντες ὑπὸ οἱανδήποτε μορφὴν εἰς Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ Δικαίου, Δήμους ἢ Κοινότητας, Ἀνωνύμους Ἑταιρείας, Τραπέζας ἐν γένει, ἐπιχειρήσεις κοινῆς ὠφελείας πάσης φύσεως, Ἱδρύματα, Εἰδικὰ Ταμεῖα ἐν γένει ἢ λαμβάνοντες σύνταξιν παρὰ τῶν Ὀργανισμῶν τούτων, θὰ δικαιωθοῦσιν ἀπαραιτήτως μισθοῦ ἢ συντάξεως ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα 1951 παρ' ὧν παρ' οἷς ὑπηρετοῦσιν ἢ συνταξιοδοτοῦνται Ὀργανισμῶν.

Ἐὰν τὸ ὑπὸ τοῦ Ὀργανισμοῦ χορηγούμενον ποσὸν εἶναι μικρότερον ἐκείνου, ὅπερ θὰ ἐδικαιοῦτο ἐπὶ τῆς ἐκ τοῦ Δημοσίου καταβαλλομένης συντάξεως, προκαταβολὴν ἢ βοηθήματος, θὰ συμπληρωθῇ ταῦτο διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ Δημοσίου καταβολῆς τῆς διαφορᾶς. Ἡ διαφορὰ αὕτη θὰ καταβληθῇ παρὰ τοῦ Δημοσίου καὶ εἰς τοὺς πολιτικοὺς καὶ στρατιωτικοὺς συνταξιούχους, τοὺς δικαιουμένους προκαταβολῆς μιᾶς συντάξεως ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα 1951, συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 125939)Ρόνεο 123 τῆς 14 Ἀπριλίου ε.ἐ. ἐγκυκλίων ἡμῶν διαταγῶν. Ἡ συμπλήρωσις θὰ ἐνεργηθῇ ἐπὶ τῇ προσαγωγῇ δικαιώσεως τοῦ Ὀργανισμοῦ, ἐμφαινούσης τὸ καταβληθὲν εἰς τοὺς δικαιώσαντας ποσόν. Ἐὰν οἱ κατὰ τ' ἀνωτέρω συνταξιοῦχοι οὐδὲν ποσὸν δικαιοῦνται λαμβάνειν παρὰ τῶν Ὀργανισμῶν, θὰ καταβληθῇ εἰς τούτους ἡ διὰ τῆς παρούσης χορηγουμένη μία ἐπὶ πλέον σύνταξις ἢ τὸ ½ ταύτης παρὰ τῶν Δημοσίων Ταμείων, ἐπὶ τῇ βάσει δεδομένων τῶν οἰκείων Ὀργανισμῶν, ἐμφαινόντων ὅτι οὐδὲν ποσὸν κατεβλήθη εἰς αὐτοὺς ὡς μὴ χαρτὶ θέντος ὑπὸ τοῦ Ὀργανισμοῦ μισθοῦ ἢ συντάξεως ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα 1951.

Υ. Ἡ διὰ τῆς παρούσης χορηγουμένη μία ἐπὶ πλέον σύνταξις ἢ τὸ ½ ταύτης καταβληθήσεται εἰς τοὺς δικαιοῦχους τὴν 23ὴν Ἀπριλίου ε.ἐ. ἐπὶ τῇ ὑποβολῇ δηλώσεως συντάσσομένης ἐπὶ τῶν ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων καὶ ἐμφαινούσης ὅτι δὲν ἔλαβον μισθὸν ἢ σύνταξιν ἐξ ἄλλης πηγῆς ὡς ὧρον ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα 1951. Τὸ ½ τῆς ὡς ἄνω καταβαλλομένης συντάξεως, ὡς καὶ ἡ διαταχθεῖσα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 125939 Ρ. 123 ε.ἐ. ἡμετέρας διαταγῆς καὶ τῆς παρούσης προκαταβολῆς μιᾶς συντάξεως εἰς τοὺς πολιτικοὺς καὶ στρατιωτικοὺς συνταξιούχους καὶ πολεμικοὺς τοιούτους, ἐξ οὐδεμίας φορολογίαν, κρατήσιν ἢ εἰσφορὰν ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ἢ τρίτων ὑπόκειται, ἀφοῦ δὲ τὰς πιστώσεις τῶν συντάξεων τοῦ τρέχοντος οἰκονομικοῦ ἔτους.

ΥΙ. Ἡ ὡς ἄνω καταβληθησομένη μία ἐπὶ πλέον σύνταξις ἢ τὸ ½ ταύτης εἰς τοὺς λαμβάνοντας δόσει εἰδικῶν ἡμῶν διατάξεων προκαταβολὴν ἐναντι τῆς κανονισθησομένης κατὰ τὸν Ν. 835)48 συντάξεως δὲν θὰ σχηῇ, ὡς καὶ αἱ προκατα βολαὶ τούτων, εἰς πίστωσιν τῆς διοικήσεως τῶν Ταμείων, ἀλλὰ αἱ σχετικαὶ ἀποδείξεις πληρωμῆς θὰ τηρηθῶσι μεταξὺ τῶν ἀντιτίμων μέχρι κυτίρους ἡμῶν διαταγῆς.

ΥΙΙ. Ἐπὶ μεταφορᾶς συντάξεως ἢ προκαταβολῆς μιᾶς ἐπὶ πλέον συντάξεως ἢ ἡ καταβολὴ τοῦ ½ ταύτης θὰ ἐνεργῆται παρὰ τοῦ Ταμείου, εἰς ὃ μετέφερθη ἡ σύνταξις, ἐφ' ὅσον ἐκ τοῦ συνταξιοδοτικοῦ βιβλιαρίου ἢ τοῦ σχετικοῦ φύλλου διακοσμῆς προκύπτει, ὅτι δὲν εἰσέπραξαν τὸ ποσὸν τοῦτο οἱ δικαιοῦχοι παρὰ τοῦ ἐξ οὗ μετέφερον τὴν σύνταξιν των Ταμείου.

ΥΙΙΙ. Τῆς ὡς ἄνω ἐκ παραστρόφου ἡ χορηγουμένης προκαταβολῆς μιᾶς μηνιαίας συντάξεως δὲν θὰ δικαιωθῶσιν οἱ πολεμικοὶ συνταξιοῦχοι, αἵτινες ὑπηχθησαν εἰς τὰς διατάξεις τῶν Α.Ν. 1557)50 καὶ 1655)51 καὶ συνταξιοδοτοῦνται κατὰ τὰς διατάξεις τῶν Νόμων τούτων.

Ὡσαύτως οἱ βοηθηματοῦχοι Α.Ν. 1512)50 (ἀμάχου πληθυσμοῦ) δὲν θὰ δικαιωθῶσι τοῦ διὰ τῆς παρούσης χορηγουμένου ὄφρου ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα 1951.

ΙΧ. Ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 125939)Ρόνεο 123)14.4.1951 ἡμετέρας ἐγκυκλίου διαταγῆς χορηγηθεῖσα προκαταβολὴ μιᾶς μηνιαίας συντάξεως θὰ καταβληθῇ ὑπὸ τὰς ἐν αὐτῇ ἀναφερομένας προϋποθέσεις καὶ εἰς τοὺς οἰκογενείας τῶν ἀποβιωσάντων πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν συνταξιούχων, αἵτινες λαμβάνουσι δόσει εἰδικῶν διαταγῶν τοιαύτην σύνταξιν ἀποβιώσαντος συζύγου καὶ πατρὸς των, ὡς καὶ εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν παρὰ τῶν συμμοιτῶν ἀποχθέντων στρατιωτικῶν καὶ πολιτικῶν συνταξιούχων, αἵτινες λαμβάνουσι τὸ ἥμισυ τῆς συντάξεως τοῦ ἀποχθέντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Ἀπριλίου 1951

48905)5035)1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας (*).

Περὶ τροποποιήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 2υ680)51 ἀποφάσεως.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 160 τῆς 30 Αὐγούστου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει : 1) Τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 28) 1944, ὡς αὐτὸς ἀθετικῶς ἰρμηνεύθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως καὶ 2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 29680)51 ἀπόφασιν ἡμῶν ἀποφασίζομεν :

Ἐπιστεύομεν τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 29680)51 ἀποφάσεως ἡμῶν, δημοσιευθείσης εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 92 (τεῦχος Β') τῆς 21.5.1951 Φ.Ε.Κ. καὶ ἐπὶ τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ τῶν μελουργείων καὶ τῆς Βιομηχανίας Τεχνητῆς Μεταξης.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως της εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Αὐγούστου 1951.

---

799)1951 Πράξις Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου Περὶ μειώσεως τῶν ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. εἰσφορῶν ὡς πρὸς τὰ πρόσωπα, τὰ ἀπασχολούμενα εἰς ἑτέρας, πλὴν τῆς περιοχῆς τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, περιφερείας.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 250 τῆς 7 Σεπτεμβρίου 1951)

Λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπ' ἀριθ. 39369)Ε.1049 ἀπὸ 3ης Ἰουλίου 1951 πρότασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ σχετικὴν εἰσήγησιν αὐτοῦ περὶ μειώσεως τῶν διὰ τοῦ Α. Νόμου 1846)51 προβλεπομένων ποσοστῶν εἰσφορῶν, τῶν καθοριζομένων διὰ τοῦ ἄρθρου 25 παρ. 1 τούτου,

(*) ΕΕΔ 10, σελ. 597.

ως προς τα ωρισμένα τα απασχολούμενα εις έτερας πλην της περιοχής της τους Διαιτητούς Πρωτοδικούς περιφερείας, επί τω τέλει διευκολύνσεως των επαρχιακών επιχειρήσεων και ιατρεκλλεκτόρων, συμφώνως προς την επί του ζητήματος ακολουθουμένην γενικωτέραν Κυβερνητικήν πολιτικήν, αποφαινόμεθα :

Επιτρέπει την μείωσιν των εισφορών από 1ης Αυγούστου 1951, ήτοι αρ' ής θέλουσι τεθή εν ισχύι αι περί τούτων διατάξεις του νέου νόμου και επί μίαν διετίαν, ήτοι μέχρι της 31ης Ιουλίου 1953 κατά δεκαεπτά εκατοστιαία (10%), ήτοι από 19% εις 17,1% και ειδικώτερον ως ακολούθως :

Κλάδος ασφαλίσεως εις χρήμα	Κλάδος παροχών ασθενείας εις είδος	Κλάδος συντάξεων γήρατος	Κλάδος αναπηρίας	Σύνολον
Εις βάρος ασφαλισμένου	0,675	2,25	1,575	0	4,5
Εις βάρος εργοδότου	1,125	4,50	5,175	1,8	12,60
Σύνολον	1,8	6,75	6,750	1,8	17,1

Το βαρος των ανωτέρω ποσοστών εισφορών καταβλητέο ποσά εισφορών κατ' ασφαλιστικήν κλάσιν θέλουν στρογγυλούσθαι εις ολοκλήρους εκατοντάδας ή πεντάδας εκατοντάδων ή χιλιάδας έρχεται κατά την εν άρθρω 25 παρ. 2 του Α. Ν. 1846/1951 οριζομένην διαδικασίαν.

Εκδόσαν προς τούτο την υπ' αριθ. 799 παρούσαν πράξιν του.

Εν Αθήναις τη 4 Ιουλίου 1951

(35474)Σ 657)1951 Από. Υπουργού Εργασίας.

Περί τροποποιήσεως του Καταστατικού του Ταμείου Συντάξεων και Αυτασφαλείας προσωπικού Ασφαλιστικής Εταιρίας «Η Εθνική».

(Εφ. Δ. τ. Β' φ. 110 της 25 Ιουνίου 1951).

Αποφασίζομεν :

Όπως αι τα Καταστατικόν του Ταμείου Συντάξεων και Αυτασφαλείας Προσωπικού Ασφαλιστικής Εταιρίας «Η Εθνική» επέλθουσιν αι κάτωθι τροποποιήσεις:

1. Το άρθρον 33 του ως άνω Κατ/κού τροποποιείται, ως εξής :

Άρθρον 33.

Νοσοκομειακή περίθαλψις

1) Οπόταν παρίσταται ανάγκη εισαγωγής ασφαλισμένου εις κλινικήν ή Νοσοκομείον, οι ενδιαφερόμενοι θέσιν τα συνεννοούνται μετά της υπηρεσίας του Ταμείου. Το Δ.Σ. καθορίζει δι' αποφάσεως αυτού τας λεπτομερείας της διαδικασίας.

2) Εκτός των άμεσως ασφαλισμένων και των συνταξιούχων δικαιούνται νοσοκομειακής περιθάλψεως μόνον η σύζυγος και τα ανήλικα τέκνα αυτών.

3) Εις τους ασφαλισμένους και συνταξιούχους αυτοβαλλονται υπό του Ταμείου τα έξοδα νοσοκομειακής περιθάλψεως αυτών και των εν τη προηγουμένη παραγράφω αναφερομένων μελών των οικογενειών των, επί τη βάσει των τιμών Β' ή ΒΒ' θέσεως του Νοσοκομείου «Ευαγγελισμός» διά το πύριον και βοηθητικόν προσωπικόν της Εταιρίας, αναλόγως του βαθμού, κατά την κρίσιν του Δ.Σ. και τριτης θέσεως διά το υπηρετικόν προσωπικόν.

4) Η συμμετοχή του Ταμείου εις την αμοιβήν του χειρουργού ιατρού και τα έκτακτα έξοδα της κλινικής καταυίζονται έκαστοτε υπό του Δ. Σ. Προκειμένου περί βοηθητικού ή υπηρετικού προσωπικού το σύνολον των εν λόγω δαπανών βαρύνει το Ταμείον. Πάντως το Ταμείον δεν βαρύνεται δι' έξοδα παραμονής ασθενούς εις κλινικήν ή Νοσοκομείον πέραν των 45 ημερών, εκτός αν το Δ. Σ. του Ταμείου εγκρίνει παράτασιν της παραμονής.

5) Εις εξαιρετικάς περιπτώσεις καθ' ας ασφαλισμένος πρόκειται να υποστή σοβαράν χειρουργικήν επέμβασιν και αριθμός απαραίτητον να μεταφερθή προς τούτο εις κλινικήν του εξωτερικού, το Δ.Σ. του Ταμείου συνεννοείται μετά της καλυτέρας τα σύνολον των δαπανών του Κλάδου Ασθενείας εργοδοτικός εταιρείας και, εφ' όσον δεν υπαρξη εν μέρους αντίρρησις, εγκρίνει την μεταφοράν του ασθενούς εις το εξωτερικόν, κοινοποιεί την ληφθείσαν απόφασιν και το Δ. Σ. ορίζει τα ποσά αναλήψεως του Ταμείου εις τα σχετικά έξοδα.

II. Η υπ' αριθ. 6 παρεγγράφου του άρθρου 35 του αυτού ως άνω Κατ/κού τροποποιείται ως εξής :

6 Το Δ.Σ. δύναται να εγκρίνη την μεταβασιν ασφαλισμένων ή συνταξιούχων, ούτι οι και μελών των οικογενειών των εις λουτρόπολιν προς λουτροθεραπείαν, εφ' όσον τούτο κριθή απαραίτητον υπό του θεραπεύοντος και τού χορηγηθησομένου υπό του Ταμείου επιλέξαντος ιατρού. Εν τη περιπτώσει ταύτη το Δ.Σ. κανονίζει και το ποσόν συμμετοχής του Ταμείου εις τα σχετικά έξοδα, όπερ εν καμή περιπτώσει δεν δύναται να υπερβή τας τακτικάς μηνιαίας απαιτούμενας αποδοχάς τού ασφαλισμένου ή προκειμένου περί συνταξιούχου την χορηγουμένην αυτώ υπό του Ταμείου μηνιαίαν σύνταξιν.

Εν Αθήναις τη 13 Ιουνίου 1951

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Συλλογική Σύμβασις έργασίας προσωπικού Τραπεζών.

Εν Αθήναις σήμερον την εικοστήν εκτην (26ην) Αυγούστου 1951, ενωπίον του κ. Υφυπουργού Εργασίας Γεωργίου Μπακατσέλου, οι υπογεγραμμένοι υφ' ενός Δ. Κανδηλάκης, Γεωργ. Σημίτης, Αλεξ. Ροβάκης, Τηλέμ. Αποστολόπουλος, Σταυρ. Κωστόπουλος, Μενελ. Κυριακόπουλος και Αλέξ. Δούκας, εκπρόσωποι κατά την αυτήν σειράν των Διοικήσεων των Τραπεζών Αθηνών, Εμπορικής, Ιονικής, Λαϊκής, Εμπορικής Πίστεως, Κυριακούλη και Πειραιώς και υφ' έτερου οι Φώτιος Μακρής, Γενικός Γραμματεύς της Γ. Σ. Ε. Ε., Πέτρος Σηηλιώτης και Κωνστ)νος Νικολαΐδης της Ομοσπονδίας υπαλλήλων Ελληνικών Τραπεζών, Θωμας Ευσταθιάδης και Κωνσταντίνος Νικολαΐδης του Συλλόγου Υπαλλήλων Τραπέζης Αθηνών, Ιωαννης Φραγκούλης του Συλλόγου Υπαλλήλων Εμπορικής Τραπέζης, Πέτρος Σηηλιώτης και Χρήστος Μπουρίτσας του Συλλόγου Υπαλλήλων Ιονικής Τραπέζης, Φραγκίσκος Φωτεπουλος και Ανδρέας Λιγοσόπουλος του Συλλόγου Υπαλλήλων Λαϊκής Τραπέζης και Ιωαννικιος Μαστόρας και Κωνστ)νος Φαλλίδας του Εθνικού Ποντοτραπεζικού Συλλόγου, απαντες δούντος εξουσιοδοτήσεις, ως είδη λοιπόν, υπο των οικείων οργάνων διοικήσεως των ανωτέρω Τραπεζών και των Οργανώσεων, ας και εκπροσωπούν, διά την υπογραφήν της παρούσης Συλλογικής Συμβάσεως Εργασίας συνεφώνησαν και συνωμολόγησαν, υπο την προσιτυθείσαν ιδιότητά των, όπως τροποποιηθώσι και συμπληρωθώσι οι οικείοι εκαστης των συμβαλλομένων Τραπεζών οργανισμοί επί τη βάσει των ως κατωτέρω συμφωνουμένων.

ΓΕΝΙΚΟΝ ΜΕΡΟΣ

Α'

I. Το προσωπικόν εκαστης των Τραπεζών κατανέμεται αναλόγως των ασκουμένων καθηκόντων εις τέσσαρας (4) διακεκριμένους κλάδους : α) Λογιστικόν και Διοικητικόν, β) Ταμειακόν, γ) Βοηθητικόν προσωπικόν και δ) Υπηρετικόν Προσωπικόν.

II. Η αναλογία μεταξύ ανωτέρου προσωπικού και κατωτέρου τοιούτου συμφωνείται όπως εξ οργανικής θέσεως τακτικού προσωπικού, πλην των δοκίμων και κλητήρων, ή μία θα είναι θέσις ανωτέρου. Ανωτεροι θέσεις νοούνται αι άπο τού βαθμού του υποτηγηματάρχου ή βαθμού τμηματάρχου συμπεριλαμβανομένου και όνω τοιαύτου.

III. Η προσληψις εις την υπηρεσίαν εκαστης των Τραπεζών γίνεται τοιαύτοτρόπως μέ τον κατώτερον βαθμόν εκάστου κλάδου, επί τη βάσει των δι' αποφάσεως του Συμβουλίου εκαστης Τραπέζης εκδιδομένων κανονισμών, δι' ών καθορίζονται τα προσόντα και η ηλικία.

IV. Η δια πράξεως της Διοικησεως και αιτήσει του ενδιαφερομένου μετάταξις προς συμπλήρωσιν υπαρχουσών κενών θέσεων επιτρέπεται ως ακολούθως :

1) Εκ τού Λογιστικού Κλάδου εις τον Ταμειακόν επί αντιστοίχω μισθώ και βαθμώ.

2) Εκ του Ταμειακού κλάδου εις τον Λογιστικόν επί αντιστοίχω μισθώ και βαθμώ.

3) Εκ τού Βοηθητικού προσωπικού εις τον Ταμεια-

κών κλάδων, εισπρακτόρων Α' και Β' τάξεως ανεκτιμήτων υπαλλήλων διοχετεύσεως και εκτηρητών ανωτέρων υπηρεσιών πιστοποιουμένης εξ υπηρεσιακών εκθέσεων, ως εξής:

α) Εισπρακτόρων Α' τάξεως μετά δεκαετή εν τω βαθμώ υπηρεσίαν ή τετραετή τοιαύτην, εφ' όσον κέκτηνται τα απαιτούμενα διά το κύριον προσωπικόν προσόντα σπουδών.

β) Εισπρακτόρων Β' τάξεως μετά διετή τοιούτον υπηρεσίαν και εφ' όσον κέκτηνται τα απαιτούμενα διά το κύριον προσωπικόν προσόντα σπουδών.

Υ. Αι προαγωγαί του προσωπικού της Τραπέζης επιτυγχάνονται δι' απαντας τους υπηρετούντας, ανεξαρτήτως φύλου, μέχρι καί του βαθμού του λογιστού Α' τάξεως κατ' αρχαιότητα δις του έτους, έστω των μηνών Ιουνίου και Δεκεμβρίου, υποφαινει της Διοικησεως, στηριζομένης επι πτυλογημένης γνωμοδοτησεως του Συμβουλιου προαγωγων της Τραπεζης.

Αι θεσεις υποτμηματαρχων ή βοηθων τμηματαρχων πληρουνται δια προαγωγης των υπηρετουντων κατα μεν το 25% κατ' αρχαιοτητα, κατα δε τα υπολοιπον, κατα την κριση της Διοικησεως της Τραπεζης, κατ' αρχαιοτητα ή κατ' εκλογην. Προκειμενου περι κατ' εκλογην προαγωγης δεν δεεμβαται η Διοικησις να της αναφερεται το Συμβουλιον Προαγωγων.

VI. Δεν δυναται να ζητησωσι κατ' αρχαιοτητα προαγωγην οι απο της τελευταιας των προαγωγης α) επενδιασασαντες εκ της υπηρεσιας πλειον του ετους, εαν η απουσια οφειλεται εις λογους υγειας, πλειον δε του τριμηνου συνεχως, εαν οφειλεται εις ετερους λογους, αυτοι δικαιουνται να αιτησωνται προαγωγην εις την συνεδριαν του Συμβουλιου Προαγωγων του επομενου εξαμηνου και β) οι τιμηρηθεντες παρα τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου της Τραπεζης με ποινην τουλαχιστον ενος μηνος. Δεν δυνανται επισης να προαχθωσι οι επιδεικνυοντες κατα την εκτελεσιν της υπηρεσιας ανικανοτητα, αμεριμνιαν ή ακαταλληλοτητα. Προς τουτο το Συμβουλιον Προαγωγων αποφαινεται περι στασιμοτητος, ορίζων ορια και τον χρονον, δι' ον ισχυει αυτη. Ο χρονος στασιμοτητος δεν προσμετρατα εις τον προς προαγωγην χρονον.

Οσεσεις ομως το Συμβουλιον Προαγωγων ηθελε τροποποιησει την αποφασιν του Συμβουλιου Προαγωγων, κατα ή κατ αρχαιοτητα προαγωγή γίνεται ανυποχρεωτικώς από της παρωλείφεως τοῦ ὑπαλλήλου καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπαρξεως ή μη κενης οργανικης θεσεως, δια της μεχρι και τοῦ ὑποτμηματάρχου ή βοηθοῦ τμηματάρχου θεσεις.

Οι δις κατα σειραν χρηματιζομενοι στελεχοι δυνανται να παραπεμπωνται δι' αποφασεως της Διοικησεως εις το Πειθαρχικον Συμβουλιον της Τραπεζης, το οποιον και γνωμοδοτει περι της διατηρησεως των εν τη υπηρεσια ή της απολυσεως των.

Β

Ι. Αι πασης φυσεως τακτικαι μηνιαιαι αποδοχαι του παντος ειδους προσωπικου αι καταβαλλομεναι την 1ην Ιουνιου 1951 προσαυξανονται απο της 16ης Ιουνιου 1951 κατα 15%.

ΙΙ. Εις το προσωπικον των Τραπεζων παρεχονται τα ως κατωτερω επιδοματα:

α) Οικογενειακα επιδοματα, συνιστορενα εις 1) επιδομα συζυγου ἐν 10%, εφ' ὅσον αὐτη δεν εργαζεται παρα τη αυτη Τραπεζη και 2) επιδομα τεκνων ἐν 5% δι' εκαστον τουτων και μεχρι τριων τεκνων δια το μερος της ανηλικιοτητος των διαστημα και εφ' ὅσον τουτα δεν εργαζονται. Τα επιδοματα τεκνων χορηγουνται και εις τα θηλυ προσωπικον, εφ' ὅσον διατελει εν χηρεια ή διαζυξει και ανετεθη εις την δευτεραν ταυτην περιπτωσιν δια δικαστικης αποφασεως ή συντηρησις των τεκνων εις την μητερα.

β) Επιδομα πολυετους υπηρεσιας, συνιστωμενον εις 5% απο της συμπληρουσης δεκαετους υπηρεσιας, 10% απο της συμπληρουσης δεκαπενταετους υπηρεσιας, 15% απο της συμπληρουσης εικοσαετους υπηρεσιας και 25% απο της συμπληρουσης εικοσιπενταετους υπηρεσιας και ανω, και

γ) Επιδοματος παρομονης εις τον αυτον βαθμον, κατα τα ειδικωτερα δι' εκαστην των Τραπεζων συμφωνουμενα ως κατωτερω.

Τα ως ανωτερω επιδοματα υπολογιζονται κατα τα εφαρμοζομενα μεχρι τουδε υφ' εκαστης των ανωτερω Τραπεζων.

ΙΙΙ. Παρ' εκαστη Τραπεζη λειτουργουν Συμβουλια Προαγωγων, Πειθαρχικον και Παραστατων. Εις ταυτα, κατα τα συμφωνουμενα ειδικωτερον κατωτερω, αντιπροσωπευουν τα προσωπικα εκαστης των Τραπεζων.

Ειδικωτερον συμφωνειται, ὅτι εκαστην των ανω φερομενων ως κατωτερω Τραπεζων ισχυουσι τα ἐν τω δευτερω τουτω κεφαλαιω συμφωνουμενα ειδικως δι' εκαστην τοιαυτην και ἀτινα θεωρουνται επικυρωτεα και τα ἐν τω γενικω τῆς παρουσης μερει συμφωνηθεντων.

ΕΙΔΙΚΟΝ ΜΕΡΟΣ

Ι. ΙΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑΙ

ΟΡΓΑΝΙΚΑΙ ΘΕΣΕΙΣ ΔΟΚΙΜΩΝ ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ ΤΟΥ ΛΟΓΙΣΤΟΥ Α'.

Αι παρα τη Τραπεζη σημεροι υφισταμεναι οργανικαι θεσεις δοκιμων, βοηθων, υπολογιστου Β', υπολογιστου Α', λογιστου Β' και λογιστου Α' τάξεως ἐκαποτε τυγχανουσι των υπαλληλων εξελισσομενων καθ' ομαλοτητα κατα τα ἐν τω ἀρθρω 13 του οργανισμου της Τραπεζης καθορίζομενα, τροποποιουμενων των σχετικων ἀρθρων αναλογως.

ΠΡΟΑΓΩΓΑΙ

Εξαιρετικως δια τους ηδη υπηρετουντας υπαλληλους ανηκοντας εις 1 των ανωτερω βαθμων τους εισαγομενους και κλητηρας θα ισχυουν τα επομενα:

α) Υπολογισται Β' ἐχοντες συμπληρωμενα 8 ἐτη υπηρεσιας ως υπαλληλοι και 18 μηνας εις τον αυτον βαθμον προαγονται απο 1ης Ιουλιου 1951 εις τον 6ο ημων του υπολογιστου Α'.

β) Υπολογισται Α' ἐχοντες συμπληρωμενα 12 ἐτη υπηρεσιας ως υπαλληλοι και 18 μηνας εις τον αυτον βαθμον προαγονται απο 1/7/51 εις τον βαθμον του λογιστου Β'.

γ) Λογισται Β' ἐχοντες συμπληρωμενα 16 ἐτη υπηρεσιας ως υπαλληλοι και 18 μηνας εις τον αυτον βαθμον προαγονται απο 1/7/51 εις τον βαθμον του λογιστου Α'.

δ) Υπαλληλοι συμπληρουντες τον χρονον υπηρεσιας και τας προυποθεσεις των ανωτερω περιπτωσεων θα προαγωνται εις τον ἀμεσως επομενον βαθμον κατα τας γενησομενας προαγωγας 1/1/1952, 1/7/1952, 1/1/1953 και 1/7/1953.

ε) Εισπρακτορες Β' και Γ' ἐχοντες υπερδωδεκαετη υπηρεσιαν εισπρακτορος προαγονται απο 1/7/1951 εις τον ὑρίσιον ανωτερον βαθμον, εφ' ὅσον ἐχουν εις τον αυτον βαθμον 18 μηνας.

ζ) Κλητηρες Β' ἐχοντες υπερδωδεκαετη υπηρεσιαν και 18 μηνας εις τον αυτον βαθμον προαγονται εις κλητηρας Α'.

Αι ὡς ανω προαγωγαι θα γινωνται, εφ' ὅσον δεν τα κριθωσι ατασιμοι απο τα Συμβουλια Προαγωγων.

ΕΠΙΔΟΜΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΥΤΟΝ ΒΑΘΜΟΝ

Το επιδομα παρομονης εις τον αυτον βαθμον ανξανεται απο 3 τριετιας εις 4.

Η πρωτη τριετια χορηγειται δια τους λογιστας Α' και ανω μετα 4 ἐτη απο τῆς προαγωγης των, ἡ δευτερα μετα 7 ἐτη, ἡ τριτη μετα 10 ἐτη και ἡ 4 μετα 14 ἐτη.

Εις τους προαχθεντας κατα τα ἐτη 1950 - 1951 και προσεχομενους δυνηματι της παρουσης συμφωνιας: 1) Εις λογιστας Α' και ἐχοντας 20 ἐτων υπηρεσιαν, 2) εις λογιστας Β' και ἐχοντας 16 ἐτων υπηρεσιαν, 3) εις υπολογιστας Α' και ἐχοντας 12 ἐτων υπηρεσιαν και 4) εις υπολογιστας Β' και ἐχοντας 8 ἐτων υπηρεσιαν υπαλληλου χορηγειται μια (1) τριετια απο 1/7/1951.

Κατ' εξαιρεσιν λογισται Α' ἐχοντες συμπληρωσει 24 ἐτη υπηρεσιας υπαλληλου λαμβανουν 2 τριετιας. Η τριτη τριετια θα υπολογισθη μετα 4 ἐτη απο τῆς χρονολογιας της προαγωγης των εις τον βαθμον του λογιστου Α' και ἡ τεταρτη μετα 4 ἐτη απο τῆς χορηγησεως τῆς τριτης τριετιας. Εις τους προαχθεντας την 1/7/1951 και λοιπους δυο τριετιας, ἡ τριτη τριετια θα δοθη τῆ 1/1/1955.

Εισπρακτορες Α' και Β' σημερον υπηρετουντες και ἐχοντες την 1/7/1951 15 ἐτων υπηρεσιαν θα λαμβανουν μιαν τριετιαν, οι δε ἐχοντες 18 ἐτων υπηρεσιαν θα λαβουν δυο τριετιας. Ὁμοιως τὸ αὐτὸ θα ισχυη και δια τους κλητηρας Α' και Β'.

Αι ὡς ανω τριετιαι χορηγουνται, εφ' ὅσον δεν χορηγουνται ηδη ἡ χορηγουνται ελαττωτικα ἀπαξ συμπληρουνται.

ΜΕΤΑΤΑΞΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Εισπρακτορες ἐχοντες απολυτηριον Γυμνασιου ἡ Εμπο-

ρικής Σχολής ή Ιατρίνων τούτων μετατάσσονται, εφ' όσον κρίνονται κατάλληλοι και υπάρχουν υπηρεσιακαί ανάγκαι, εις τους κλάδους Β ή Γ του εκτελεστικού προσωπικού με τον βαθμόν του υποτομέως, γραφέως ή δακτυλογράφου Β'.

Η μετάταξις γίνεται κατόπιν ευδοκίμου δοκιμασίας ενός έτους. Θα ισχύη δε αναδρομικώς αφ' ής ανελήφθη τα καθήκοντα της νέας θέσεως.

Οσοντώς μετατάσσονται εις ταμειακόν κλάδον και εις τον βαθμόν του υποταμίου Β' και έχουν εκ των υπηρετούντων, οίτινες εκτελούν ήδη καθήκοντα υποταμίου Β', εφ' όσον θα συμπληρώσουν εν έτος ευδοκίμου υπηρεσίας της μετατάξεως των ισχυούσης, αφ' ής ανελήφθη καθήκοντα υποταμίου Β' υπό δοκιμασίαν. Οι ούτω μετατασσόμενοι δεν δύνανται να λαμβάνουν αποδοχάς μικροτέρας των όσων ελάμβανον πρό της μετατάξεως των.

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΟΫΠΗΡΕΣΙΑΣ

Η προϋπηρεσία πορ' άλλοις μόνον Τραπέζαις λαμβάνεται υπ' όψιν δια τον υπολογισμόν τεύ επιδόματος πολυετούς υπηρεσίας και μόνον.

ΤΑΚΤΟΠΟΙΗΣΙΣ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

Πολαιοί πολεμισταί, τοποθετηθέντες πορά τη Τραπέζη πορά της Επιτροπής Παλαιών Πολεμιστών κατά τας διατάξεις του Α. Ν. 28)31 Οκτωβρίου 1935, έχοντες συμπληρωμένην 18ετή υπηρεσίαν πραγματικήν πορά τη Τραπέζη και άνηκοντες εις τον κλάδον Α' του εκτελεστικού προσωπικού προάγονται, ανεξαρτήτως του βαθμού, όν σήμερον κατέχουν, εις λογιστάς Α' από 1)7)1951, εκτός εάν κατά το διάστημα της υπηρεσίας των έχουν απουσιάσει πλέον των τεσσάρων ετών λόγω ασθενείας ή λόγω αδείων άνευ ή μετά ηλαττωμένων αποδοχών, άπαξ προάγονται κατά την αυτήν ημερομηνίαν εις τον βαθμόν του λογιστού Β'.

ΤΑΚΤΟΠΟΙΗΣΙΣ ΜΙΣΘΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΒΑΣΕΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Η προσαρμογή των αποδοχών των συμφώνως προς τας συλλογικάς συμβάσεις μισθοδοτουμένων γίνεται βάσει της σχετικής κλίμακος των συλλογικών συμβάσεων, αυξημένης κατά 50 % αντί 40 %, ως μέχρι τούδε, πλην των προσωπικών δυναμεί της παρούσης συμφωνίας και λαμβανόντων αποδοχάς ανωτέρας βάσει του Οργανισμού. Εις τον εύτω διαμορφούμενον μισθόν προστίθεται ή αύξησις των δραχμών 100.000 και επ' αύτου ή γενησομένη γενική αύξησις.

ΚΛΙΜΑΞ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Η προσαρμογή των αποδοχών του προσωπικού γίνεται συμφώνως προς τα κατωτέρω καθοριζόμενα, βάσει κλίμακος προσαρμογής, καταρτιζομένης εκάστοτε υπό της Τραπέζης. Αι κατά την προηγουμένην παράγραφον προσηρμοσμέναι αποδοχαί δεν δύνανται να υπολείπωνται ουσιωδώς των αποδοχών των προσηντημένων εκ του υπολογισμού των πάσης φύσεως επιδομάτων επί των προσαρμοσμένων βασικών μισθών.

ΤΑΜΙΑΚΟΝ ΕΠΙΔΟΜΑ

Το χορηγούμενον επίδομα δραχμών 30.000 εις τους διαπράκτορας και 100.000 εις τους ταμίας θα εξακολουθήση καταβαλλόμενον και μετά την 1.1.1952, εφ' όσον ισχύσουν αι σημερινοί νομισματικοί συντελεστοί κατά την κρίσιν της Διοικήσεως.

ΣΤΡΟΓΓΥΛΟΠΟΙΗΣΙΣ ΒΑΣΙΚΩΝ ΜΙΣΘΩΝ

Στρογγυλοποιούνται από 1.7.1951 οι βασικοί μισθοί του λογιστού Β' από δραχμάς 3.900 εις δραχμάς 4.000, του λογιστού Α' από δραχμάς 4.900 εις δραχμάς 5.000 και του υποτομέων από δραχμάς 6.400 εις δραχμάς 6.500.

ΕΠΕΤΗΡΙΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

Θα συντάσσεται επετηρις εις το τέλος εκάστου έτους, αντίγραφον της οποίας θα παραδίδεται εις τους δύο Συλλόγους.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΙΣ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ

Η εκπροσώπησις του προσωπικού θα γίνεται μόνον εις το Συμβούλιο Παραπόνων του Πειραϊκού διά των εκπροσώπων πορ' εκάστη τούτων εκ των υπηρετούντων εις τα καταστήματα Αθηνών και Πειραιώς και εκλεγομένων δια μυστικής ψηφοφορίας υπό των προσωπικών των εν λόγω Καταστημάτων άπαξ κατ' έτος δια εκ της τάξεως των υποτηρητοφόρων και άνω και δια εκ των δαβόμων λογιστού Α' και κάτω εκ του κυρίου προσωπικού.

Ούτοι θα παρίστανται μόνον κατά την εξέτασιν περιπτώσεων παραβάσεων των ή καταγγελιών των, εν αδέκμω δε περιπτώσει ανωτέρων των κατά βαθμόν.

Δηλούται παρά της Τραπέζης, ότι αι οργανικαί θέσεις των υποτηρητοφόρων της Ιονικής Τραπέζης ηυξάνονται άπο 44 εις 50 και της Λαϊκής από 40 εις 44.

Κατόπιν των ως άνω συμφωνηθέντων η Τράπεζα θέλει προβή εις την ανατύπωσιν των προσηκόντων άρθρων του οργανισμού εσωτερικής υπηρεσίας και εις την προσθήκην των αναλόγων άρθρων, άτινα προοτίθενται υπ' αυτού.

ΛΥΣΙΣ ΥΠΑΛΛΗΛΙΚΗΣ ΣΧΕΣΕΩΣ

Εις το άρθρον 21 του οργανισμού της Τραπέζης έχει εξής: «Η καταγγελία της συμβάσεως εργασίας εκτελείται διέπεται υπό των διατάξεων του Νόμου 2112, ως και των επί τούτου ισχυόντων εκάστοτε Νόμων ή διατάξεων, αίτινες πάντως είναι επικρατέστεραι τούτου παρόντος οργανισμού, προστίθενται τα ακόλουθα:

Οπωσδήποτε η σύμβασις εργασίας λύεται αυτοδικαίως επί τη συμπληρώσει των κατωτέρω οριζομένων ορίων ηλικίας:

α) Διά τους προσληφθέντας πρό της εφαρμογής του οργανισμού, ήτοι πρό της 1.8.1949 επί τη συμπληρώσει τού 65ου έτους της ηλικίας των.

β) Διά τους προσληφθέντας μετά την 1-8-1949 και προσληφθησομένους:

1) Διά τους τμηματάρχας Β' και άνω τού 65ου Έτους.

2) Διά τα λοιπόν άρρεν προσωπικόν, πλήν τού υπερπροσωπικόν τού 65ου έτους.

3) Διά το θήλυ προσωπικόν και διά τα υπηρετικόν προσωπικόν τού 60ού έτους.

γ) Οι κατά την διάρκειαν του έτους συμπληρούντες τό ώς ανωτέρω όριον ηλικίας υποχρεωτικώς υποχρεωτικώς της ενεργού υπηρεσίας απο της Ιανουαρίου τού επομένου έτους, λυομένης αυτοδικαίως εκατέρωθεν κατά την ημερομηνίαν ταύτην της συμβάσεως εργασίας άνευ άλλης διατυπώσεως.

δ) Κατόπιν αποφάσεως τεύ Διοικητικού Συμβουλίου της Τραπέζης δύναται να παρατοθή, διά λόγους υπηρεσιακής ανάγκης, επί χρόνον καθοριζόμενον διά της εν λόγω αποφάσεως ή εν τη ενεργού υπηρεσία παραμονή υπαλλήλου έχοντος βαθμόν τμηματάρχου Β' και άνω καταλαμβανομένου υπό των όριων ηλικίας.

ε) Οι υποχρεωτικώς αποχωρούντες λόγω συμπληρώσεως όριου ηλικίας κατά τα ανωτέρω λαμβάνουν την αποζημίωσιν των εν τού Ταμείου Προνοίας και την αύτοξείν των παρά τού Ταμείου Συντάξεων των Υπαλλήλων της Τραπέζης, μη δικαιούμενοι άλλης αποζημιώσεως.

στ) Εις ας περιπτώσεις, είτε λόγω απολύσεως, είτε δι' οιανδήποτε άλλον λόγον, ήθελε τυχόν υποχρεωθή η Τράπεζα εις καταβολήν της υπό τού Νόμου 2112 οριζομένης αποζημιώσεως, θά εφαρμόζεται η σχετική διάταξις τεύ Ταμείου Προνοίας περί επιστροφής μέρους τού δοθησομένου του Ταμείου τούτου εις την Τράπεζαν.

ζ) Επί μίαν πενταετίαν και μόνον άπό 1.4.56 εφ' ής τό Ταμείον Προνοίας θά άρχιση τα καταβολή δοθησόμενα, η Τράπεζα αναλαμβάνει την υποχρέωσιν, εφ' όσον τό υπό τού Ταμείου Προνοίας παρεχόμενον ποσόν είναι μικρότερον της αποζημιώσεως τού Νόμου 2112, να καταβάλη εις τους απολυομένους ή τους καταλειμβανομένους υπό τού όριου ηλικίας τό υπόλοιπον πρός συμπλήρωσιν.

η) Εις ας περιπτώσεις ήθελε τυχόν υποχρεωθή η Τράπεζα εις καταβολήν αποζημιώσεως πρός εξερχομένους δι' οιονδήποτε λόγον εκ της υπηρεσίας αύτης, τό Ταμείον Προνοίας θά καταβάλη εις τους δικαιούχους τα κατά τας ανωτέρω διατάξεις οριζόμενα δοθησόμενα μειούμενα κατά το ήμισυ τού ποσού της παρά της Τραπέζης καταβληθείσης αποζημιώσεως τού Νόμου 2112. Τό ούτως εκπιπτόμενον ποσόν επιστρέφεται υποχρεωτικώς παρά τού Ταμείου Προνοίας εις την Τράπεζαν.

θ) Αι διατάξεις ούτοι περί όριου ηλικίας θέλουσιν εφαρμοσθή από 1.1.1956. Εξαιρετικώς την 1.4.1956, εφ' ής τό Ταμείον Προνοίας θέλει άρχιση τας προβλεπομένας υπό τού Καταστατικού του παροχάς, θά εξέλθωσιν άπαξ συμπληρώσαν τα ανωτέρω όρια ηλικίας μέχρι της 31 Δεκεμβρίου 1955.

ι) Συμφωνείται, ότι, εάν εξ οιουδήποτε λόγου δεν θέλει ισχύση ή ρήτρα περί λύσεως της υπαλληλικής σχέσεως, λόγω όριου ηλικίας, άνευ καταβολής αποζημιώσεως, εκάτερος των συμβαλλομένων διατηρεί τό δικαίω-

μα της ανοθωρησεως των περί δρίου ηλικίας σχετικών διατάξεων τού οργανισμού.

ια) Συμφωνείται επίσης, ότι εἰς ἣν περίπτωσιν δέν ἤθελε γίνη διετὴς παρὰ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Προνοίας, μὲς ἐχει διατυπωθῆ τὸ σχετικὸν ὄρ-θρον τοῦ κανονισμοῦ τοῦ Ταμείου Προνοίας, ἀναγκαιόμενον ὑρέσει ἀνωτέρω ἐν ἰδιαιτέρᾳ η' καὶ δεν ἐγκριθῆ τελικῶς διὰ Νόμου ἢ δι' ἀποφάσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐνεργούντος συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 39 τοῦ Α. Νόμου τῆς 11.11.1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο μεταγενεστέρως ἀτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη, ὡς καὶ εἰς ἣν περίπτωσιν ἤθελε τυχὸν προταθῆ τὸ ὡς ἄνω ὄρθρον τοῦ κανονισμοῦ τοῦ Ταμείου Προνοίας μεταγενεστέρως καὶ ἀνευ τῆς συγκαταθέσεως τῆς Τραπέζης ἢ δι' αἰωνθήσεως λόγων ἤθελε ἀτονητῆ ἡ ὁποιαδήποτε διατάξις περὶ ἐπιστροφῆς τοῦ ἡρίστος τῆς ἀπολυθησόσης τοῦ Νόμου 2112, τότε ἡ Τραπεζα ἐπιφυλάσσεται ἐαυτῆ τὸ δικαίωμα τῆς τροποποιήσεως κατὰ τὴν κρίσιν της ἢ καὶ καταργήσεως τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ ὀργανισμοῦ περὶ ὄρων ἡλικίας ὡς καὶ τῆς ἀνοθωρήσεως τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς περὶ συμμετοχῆς τῆς εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τῶν πολλῶν ὑπαλλήλων πρὸς τὸ Ταμεῖον Προνοίας διὰ τὴν προσμέτρησιν τῆς ὑπηρεσίας των.

Ἡ συμμετοχὴ αὕτη καθορίζεται διὰ τοῦ ποσοστοῦ εἰς τὰ 25 % τῆς ὅλης σχετικῆς ὑποχρεώσεως, καταβαλλομένης ὁμοῦ μὲ τὰς καταβολὰς τοῦ 75 % ἐκ μέρους τῶν ὑποχρέων πρὸς τοῦτο ὑπαλλήλων.

Εἰδικῶς διὰ τὴν Λαϊκὴν Τράπεζαν συμφωνεῖται, ὅτι, ἐκτὸς τῆς ὑπὸ τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων προβλεπομένης κρατήσεως ἐκ 4½% καὶ τῆς ἰσοποσοῦ συνεισφορᾶς τῆς Τραπέζης, θὰ γίνεται ἐπὶ μίαν πενταετίαν πρόσθετος κράτησις 1½% καὶ ἰσόποσος πρόσθετος συνεισφορὰ τῆς Τραπέζης πρὸς τὸν ἀποκλειστικὸν σκοπὸν τῆς δημιουργίας εἰδικῶν ἀποθεμάτων τοῦ Ταμείου Συντάξεων, ἵνα δυνηθῆ τὸ Ταμεῖον νὰ βελτιώσῃ τὰς χορηγηθησομένας συντάξεις εἰς τοὺς ἀπομακρυνθησομένους μετὰ τὴν λῆξιν τῆς πενταετίας. Ἐξ μῆνας πρὸ τῆς λήξεως τῆς πενταετίας ταύτης θὰ γίνῃ ἀναλογιστικὴ μελέτη, ἵνα ἐξακριβωθῆ ἡ δυνομικότης τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ καθορισθῆ τὸ ὕψος τῶν συντάξεων.

Ἐξαιρετικῶς ἡ πρόσθετος αὕτη εἰσφορὰ τῆς τε Τραπέζης καὶ τῶν ὑπαλλήλων μεταβάλλεται εἰς 2 % ἐκ μέρους τῆς Τραπέζης καὶ 1 % ἐκ μέρους τῶν ὑπαλλήλων, καθ' ὃ χρονικὸν διάστημα, ἐκτὸς τῆς ὡς ἄνω πενταετίας, τὸ ὅρος τῶν εἰσφορῶν τῶν ρυθμισθεισῶν ὑπὸ τοῦ Νόμου 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» δὲν ἤθελε μεταβληθῆ δι' αὐξήσεως τῆς εἰσφορᾶς τῆς Τραπέζης, ὅτε ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἐφαρμόζεται αὐτοδικαίως ἡ ἀμέσως προηγουμένη ἀναλογία τῆς κατ' ἰσοφορίαν εἰσφορᾶς.

Ἐπίσης συμφωνεῖται, ὅτι ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἤθελεν ἐπιτευχθῆ ἐκτὸς τῆς πενταετίας ἡ ὁλοκλήρωσις τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ προσωπικοῦ τῆς Λαϊκῆς Τραπέζης διὰ τῆς ἱδρύσεως ἰδίου Ταμείου Ὑγείας, εἴτε αὐτοτελοῦς, εἴτε ὡς κλάδου τοῦ Ταμείου Συντάξεων αὐτοῦ, τότε τοσον αἱ τακτικαὶ εἰσφοραὶ τῆς Τραπέζης καὶ τῶν ὑπαλλήλων, ὅσον καὶ ἡ ἀνωτέρω ἐκτακτος εἰσφορά, θὰ καθορισθοῦν ἐκ νέου, μὴ δεσμευομένης τῆς Τραπέζης διὰ τὴν παροχὴν τῆς ἀνωτέρω ἐκτάκτου εἰσφορᾶς.

II ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

1. Εἰς τοὺς λογιστὰς Α' παρέχεται ἐπίδομα παραμονῆς εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν ἀπὸ 1.8.1951 μετὰ συμπλήρωσιν τετραετίας ἀπὸ τῆς ἐντάξεως των πρὸς 10 % καὶ μέχρι τεσσάρων δεκάδων ἐπὶ τοῦ βασικοῦ μισθοῦ. Διὰ τοὺς ὑπαλλήλους τῆς κατηγορίας ταύτης τοὺς λαμβάνοντας 1.000 δραχ. οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν, ἥτις θὰ ὑπολογίζεται μετὰ τὸ ἐπίδομα παραμονῆς εἰς τὸν αὐτὸν βαθμόν, ὁ βασικὸς μισθὸς προσαυξανόμενος διὰ τῶν δεκάδων δὲν δύναται νὰ ὑπερβῆ τὰς δραχμὰς 7.200. Τὰ ἐπίδόματα παραμονῆς εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ τοῦ διοικητοῦ τμήματάρχου μέχρι καὶ τοῦ βαθμοῦ τοῦ ὑπολογιστοῦ Α' ὁρίζεται εἰς 3 τετραετίας ἐπὶ τοῦ βασικοῦ μισθοῦ. Ὁ βασικὸς μισθὸς ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ τοῦ διοικητοῦ τμήματάρχου καὶ ἄνω, προσαυξανομένης διὰ τοῦ ἐπιδόματος παραμονῆς εἰς τὸν αὐτὸν βαθμόν, δὲν δύναται νὰ ὑπερβῆ τὸν μισθὸν τοῦ ἀνωτέρω βαθμοῦ.

2. Διὰ τοὺς θήλεις ὑπαλλήλους, ὅσαι ἔφεραν τὸν δεύτερον τῆς ὀρκιτρομματείας καὶ ἐντεταγμένων εἰς τὸν ὀργανισμὸν μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ λογιστοῦ Α' μὲ βαλσὶρ 1948, διορθοῦται ἡ βαλσὶρ εἰς 1947, ὥστε νὰ κερδίσουν ἓν ἔτος.

3. Δι' ὅσους λογιστὰς Α' ζώσης πρόσφατος ἀναφερομένους ἤδη εἰς τὴν ἐπετηρίδα ὡς λαμβάνοντας τὸν ἀνώτερον μισθὸν, ἥτοι τὸν ὀμοβοῦ τμηματάρχου μετὰ τοῦ ἐπιδόματος τριῶν ἐτῶν, ἡ Διοίκησις δέχεται, ὅπως προσχωροῦσι χρηματικῶς εἰς τὸν βαθμὸν τοῦτον ἐντὸς τριῶν ἀπὸ ἡμέρων συνοδικῶν τοῦ Συμβουλίου Προαγωγῶν, ὅπερ θέλει ἐκδηγῆσῃ τὴν σειρὰν ἐκάστου.

Εἰς περίπτωσιν κατ' ἣν ἤθελεν κριθῆ τις μὴ προκειτος λόγω ὑπηρεσιακῆς ἀνεπαρκείας νὰ λαμβάνῃ τὰς τετραετίας τοῦ βαθμοῦ ἐσηδοῦ τμηματάρχου ἀπὸ τῆς χρονολογίας τῆς κρίσεως του ὡς μὴ προκειτου. Εἰς τὴν περίπτωσιν προσέχη σύνοδον δὲ πρέπῃ νὰ προτεθῆ περισσότερον οἱ ἑνὸς.

Διὰ τοὺς ὑπολοίπους λογιστὰς Α' ζώσης τῶν πρόσφατος ἀναφερομένους ἤδη εἰς τὴν ἐπετηρίδα καὶ λαμβάνοντας μισθὸν τοῦ ἀνωτέρου βαθμοῦ ἀνευ ἐπιδόματος ἐνδυνης, θὰ ἰσχύσῃ ἀπὸ 1.8.1951 ἡ χορήγησις ἐπιδόματος παραμονῆς εἰς τὸν αὐτὸν βαθμόν, ὡς καὶ διὰ τοὺς λοιποὺς λογιστὰς Α', δύνανται δὲ τὸ Συμβούλιον Προαγωγῶν νὰ συμπεριλάβῃ καὶ αὐτοὺς εἰς τὴν κρίσιν τῶν ὑπολοίπων δημιουργουμένων ὀργανικῶν θέσεων.

4. Κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἀνωτέρω ὁ ἀριθμὸς τοῦ συνόλου τῶν ὀργανικῶν θέσεων αὐξάνεται κατὰ 40 περίπου, τὰς ὁποίας αὐξησιν θέλει πραγματοποιήσῃ ἡ Διοίκησις βαθμιαίως μέχρι τῆς 8ης ἐξαμήνου 1952 συμπεριλαμβανομένης.

5. Πολυετίαι. Τὰ ἐπίδόματα πολυετοῦς ὑπηρεσίας αὐξάνεται ἀπὸ 15-7-1951 ὡς κατωθι

5 % ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως 10ετοῦς ὑπηρεσίας
10 % ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως 15ετοῦς ὑπηρεσίας
15 % ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως 20ετοῦς ὑπηρεσίας
25 % ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως 25ετοῦς καὶ ἄνω

6. Συμβούλια Προαγωγῶν, Παραπόνων, Πειθαρχικόν. Οὐσιαστικὴ μεταβολὴ ἐπέρχεται εἰς τὰ ἰσχύοντα ἤδη διὰ τὰ Συμβούλια Προαγωγῶν καὶ Παραπόνων. Εἰς τὸ Πειθαρχικὸν ἀναγνωρίζεται τὸ δικαίωμα τῶν ὑπαλλήλων, ὅπως ἐκπροσωπῶνται διὰ δύο ἐκπροσώπων των, ἐκλεγομένων μετοξὺ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ Καταστημάτων τῆς Τραπέζης ὑπὸ τοῦ βαθμοῦ τοῦ βοηθοῦ τμηματάρχου καὶ ἄνω ὑπὸ τοῦ συνόλου τοῦ μονίμου προσωπικοῦ τῆς Τραπέζης.

7. Ἐπανορθώσεις παραπόνων κατηγοριῶν. Διὰ τοὺς βαθμοὺς μέχρι τοῦ λογιστοῦ Β' συμπεριλαμβανομένου ἡ Διοίκησις ἀποδέχεται, ὅπως ἐντὸς τριῶν συνόδων τοῦ Συμβουλίου Προαγωγῶν ὁπὸ ἡμέρων τακτοποιηθῆ τὰ τυχὸν ὑπαρχόντα παράπονα κατηγοριῶν ὑπαλλήλων εἰς τὴν ἐπετηρίδα, ἐπιφέρουσα τὰς δεούσας μεταβολὰς, συμφώνως πρὸς τὰς ἰδίας ὑφισταμένας διατάξεις τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ τὰ ἀνάλογα χρονικὰ ὅρια. α) διὰ τοὺς ἄρτι ἐνταξίας εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ λογιστοῦ Α' ἅμα τῇ συμπληρώσει διακεκριτικοῦ ὑπηρεσίας ὡς ὑπαλλήλων καὶ ἀναλόγως καὶ εἰς τοὺς ἐνδιαμέσους βαθμούς, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι δὲν ἐχων κριθῆ ἀτοσίου εἰς τὸ παρελθὸν ἢ δὲν ἤθελον κριθῆ τοιοῦτοι εἰς τὸ μέλλον. β) διὰ τοὺς θήλεις ἐνταξίας εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ λογιστοῦ Α' ἅμα τῇ συμπληρώσει 15ετοῦς ὑπηρεσίας, ἀπεξαρτήτως χρόνου τελευταίας προαγωγῆς καὶ ἀναλόγως καὶ εἰς τοὺς ἐνδιαμέσους βαθμούς, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι δὲν ἐχουν κριθῆ ὑστέροι εἰς τὸ παρελθὸν ἢ δὲν ἤθελον κριθῆ τοιοῦτοι εἰς τὸ μέλλον.

Ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῶν προηγουμένων περιπτώσεων δὲν δύναται ὁ ὑπάλληλος δύο βαθμοὺς, πέραν τοῦ σήμερον κατεχομένου, ἀπὸ ἀντιθέτου κρίσεως τοῦ Συμβουλίου Προαγωγῶν.

8. Αἱ διατάξεις τοῦ ὀργανισμοῦ περὶ κατ' ἐκλογὴν προαγωγῆς δὲν θίγονται διὰ τῶν ὡς ἄνω, ἐφ' ὅσον καθίστανται τὰ χρονικὰ ὅρια τὰ προβλεπόμενα ὑπὸ τοῦ ὀργανισμοῦ διὰ τὴν κατ' ἐκλογὴν προαγωγήν.

9. Οἱ προσληφθέντες θ' ἀποκτήσωσι δικαίῳ τὴν ἡμέραν προαγωγῆς τῶν ἀφ' ἧς ἡμέρας καὶ μόνον ἀποκτῶσιν δικαίωμα.

10. Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν προηγουμένων καθορισθέντων δὲν ἰσχύει ἡ διάταξις τοῦ ὀργανισμοῦ, κατὰ τὰς 3 αὐτὰς συνόδους, περὶ περιορισμοῦ τῶν κατ' ἐκλογὴν προαγωγῆς εἰς δύο, ἐπιτρεπομένης καὶ μιᾶς ἐτέρᾳ προαγωγῆς κατ' ἐκλογήν.

11. Συμφωνεῖται, ὅπως ἐφ' ἅπαξ χορηγηθῆ 10% ἐπὶ τῶν τακτικῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν εἰς τοὺς ἔχοντας κάτω τῶν 10 ἐτῶν ὑπηρεσίαν ὑπαλλήλους.

III. ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

1. Συμφωνεῖται, ὅπως οἱ ἔχοντες ἀπολύσει κατὰ τὰς

ὑπολογισμόν τοῦ ἐπιδόματος. Ἐτοῦς παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ τῶν γενόμενον κατὰ τὴν ἔνταξιν τοῦ Σεπτεμβρίου 1949 ἄνω τῶν 3 ἐτῶν λάβουν: α) οἱ ἀπολέσαντες τρία ἔτη καὶ μίαν ἡμέραν μέχρις 6 ἐτῶν θὰ λάβουν τὴν προσαυξήσιν τριετίαν ἐν ἔτος ἐνωρίτερον τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν τὰ ἐλάμβανον τοιαύτην κανονικῶς· β) Οἱ ἀπολέσαντες 6 ἔτη καὶ μίαν ἡμέραν μέχρις 9 ἐτῶν θὰ λάβουν τὴν προσαυξήσιν τριετίαν τῶν δύο ἔτη ἐνωρίτερον καὶ γ) οἱ ἀπολέσαντες ἄνω τῶν 9 ἐτῶν θὰ λάβουν τὴν προσαυξήσιν τριετίαν τῶν τρία ἔτη ἐνωρίτερον.

Κατὰ τὰ λοιπὰ ἐφαρμοσθήσονται τὰ ἤδη ἰσχύοντα καὶ ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν τριετιῶν, αἵτινες παραμένουν 6.

II. Συμφωνεῖται, ὅπως ἡ ἐκπροσώπησις τοῦ προσωπικοῦ εἰς τὰ Συμβούλια Παραπόνων καὶ Πειθαρχικὸν γίνεται παρ' ἑκάστῳ τούτων ὑπὸ δύο ὑπαλλήλων τῆς Τραπέζης τοῦ ἑνὸς μὲ βαθμὸν τμηματάρχου Β' ἢ Α' τάξεως καὶ τοῦ ἑτέρου μὲ βαθμὸν ὑποτμηματάρχου Ἢ λογιστοῦ Α' ἐκλεγομένων κατ' ἔτος διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας μεταξὺ τοῦ προσωπικοῦ τῶν Κατ/των Ἀθηνῶν—Πειραιῶς, μιᾶ ἑνὸς ἀναπληρωτοῦ τῶν διὰ ψηφοφορίας προκυλουρίνης μερίμνη τοῦ Συλλόγου.

III. Συμφωνεῖται, ὅπως παρασχεθῇ ἐφ' ἅπαξ οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις εἰς τὰ μέγιστα προσωπικὸν τὰ ἔχον ὑπηρεσίαν μικροτέραν τῶν 10 ἐτῶν ἐκ 10%.

IV. Ἡ διαφορὰ ἐκ τῆς ἀναπροσαρμογῆς ἐπιδόματος παλαιοτέρας ὑπηρεσίας, ὡς καὶ αἱ τυχὸν διαφοραὶ ἐκ τῶν ἐπιδομάτων παραμονῆς εἰς τὸν αὐτὸν βαθμόν, ὑπολογίζονται ἀπὸ τῆς 1ης Ἰουλίου ἐ.ἔ.

IV. ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑΙ ΤΡΑΠΕΖΑΙ

Τὸ ἐπίδομα παραμονῆς εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν διὰ τὸ πάσης φύσεως προσωπικὸν τῶν Τραπεζῶν τούτων συμφωνεῖται εἰς 10 α)α δι' ἑκάστην πενταετίαν παραμονῆς εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν καὶ εἰς δύο πενταετίας δι' ἑκαστον τοῦ προσωπικοῦ τοῦ παραμένοντος εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν καὶ ἑξαετὲς ἐβδομὸν ὑπηρεσίαν ἐν αὐτῷ.

Παρ' αἷς ἐκ τῶν λοιπῶν Τραπεζῶν δὲν ὡρίσθησαν ἤδη ὀργανισμοί: 1) Θέλει ἰσχύσει ὁ ἤδη ὡρισθησόμενος ὀργανισμὸς τῆς Τραπέζης Ἐμπορικῆς Πίστεως, εἰς ὃν θέλει ἐνταχθῇ τὸ προσωπικὸν τῶν βαθμολογικῶν βάσει τῆς κατὰ τὴν 15 Ἰουνίου 1951 μισθολογικῆς ἀντιστοιχίας βασικοῦ μισθοῦ.

2) Ὁ χρόνος παραμονῆς εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν θὰ προσμετρηθῇ ἀπὸ τῆς τελευταίας λαβούσης χώραν αὐξήσεως τοῦ βασικοῦ μισθοῦ.

3) Αἱ ἀνώτεραι θέσεις, περὶ ὧν προβλέπει τὸ Α' γενικὸν μέρος τῆς παρούσης συμβάσεως, κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ ὀργανισμοῦ θέλουσιν πληρωθῇ δι' ἀποφάσεως τῶν Διοικητικῶν των μεταξὺ τῶν σήμερον κατεχόντων ὑπευθύνως ἀνωτέρας θέσεις.

4) Μόνον ἡ προϋπηρεσία παρὰ Τραπέζαις θὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν διὰ τῶν ὑπολογισμῶν τοῦ ἐπιδόματος πολυετοῦς ὑπηρεσίας.

ΤΕΛΙΚΑΙ ΓΕΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Γ'

1. Συμφωνεῖται, ὅτι ἡ ὑπάρχουσα παρὰ τινι Τραπέζῃ εὐνοϊκωτέρα τῆς διὰ τῆς παρούσης καθιερουμένης μεταχειρίσεως τοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς θέλει διατηρηθῇ καὶ μετὰ τὴν ἰσχὺν τῆς συλλογικῆς ταύτης συμβάσεως ἐργασίας.

II. Διαρκεία τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως συμφωνεῖται δωδεκαμηνος. Ὡς πρὸς τὰ ὑφ' ὧν μισθῶν δὲν ἰσχύει ἡ δωδεκαμηνος προθεσμία. Οἱ ἐκπρόσωποι τῶν ὡς ἀνωτέρω Τραπεζῶν ἀναλαμβάνουσιν διὰ τῆς παρούσης τὴν ὑποχρέωσιν, ὅπως οἱ ὡς ἐκπρόσωποι Τραπεζαι ἐκπληρώσουν τὰς ἀναλαμβανομένας παρ' αὐτῶν σήμερον ὑποχρεώσεις καὶ ὧν ἡ ἐκπλήρωσις ἤθελε ἀπαιτήσῃ χρόνον μεγαλύτερον τοῦ δωδεκαμήνου καὶ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς δωδεκαμήνου προθεσμίας ἰσχύος τῆς παρούσης.

Ἡ παρούσα, ἀναγνωσθεῖσα παρουσίᾳ τῶν συμβαλλομένων, ὑπεγράφη εἰς 7 πρωτότυπα, ἐξ ὧν τὰ ἓν κατετέθησαν παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν, συμφώνως τῷ Νόμῳ, τὸ ἕτερον εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ ἀνὰ ἓν ἐκ τῶν ὑπολοίπων ἑλλάδων ἀντιστοίχως ἡ Ἰονικὴ Τράπεζα μετὰ τῆς Λαϊκῆς Τραπέζης, ἡ Ἐμπορικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος, ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν, ἡ Τράπεζα Ἐμπορικῆς Πίστεως μετὰ τῶν λοιπῶν Τραπεζῶν καὶ ἡ Ὁμοσπονδία Ὑπαλλήλων Ἑλληνικῶν Τραπεζῶν. (*)

Ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας *Οἱ Συμβαλλόμενοι,*

ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΠΝΕΡΓΑΤΩΝ

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν 28ην Ἰουλίου τοῦ ἔτους 1951, ἐνώπιον τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας κ. Γεωργ. Μπακατσέλλου, οἱ ὑπογεγραμμένοι «φ' ἑνὸς Κουτσικος Γεώργιος, Σαπόρτας Ζώης καὶ Σκλιάς Νικόλαος, ὡς ἐκπρόσωποι τῆς Καπνεργατικῆς Ὁμοσπονδίας τῆς Ἑλλάδος καὶ αφ' ἑτέρου οἱ Φ. Μακρῆς Γεν. Γραμματεὺς Γ.Σ.Ε.Ε., Στέφανος Λώλος, Γεν. Γραμματεὺς τῆς Παγελλαδικῆς Καπνεργατικῆς Ὁμοσπονδίας, Σταῦρος Ἀλμπάνης, Α' Γραμματεύς, Γρηγόριος Καρατζᾶς καὶ Θεόδωρος Σισμανίδης, Ἐκτελεστικοὶ τῆς αὐτῆς Ὀργανώσεως, ἅπαντες δεόντως ἐξουσιοδοτημένοι, ὡς ἐβεβαιώσαν, ὑπὸ τῶν οἰκείων ὀργάνων τῶν Ὀργανώσεων, τὰς ὁποίας ἐκπροσωπῶν, διὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἐργασίας, συνεφώνησαν καὶ συνεπεδέχθησαν τὰ ἀκόλουθα ὑπὸ τὴν προκειμένην ἰδιότητά των:

Α'. ΒΑΣΙΚΑ ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΑ

1. Τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἀπασχολουμένων εἰς τὴν ἐμπορικὴν ἐπεξεργασίαν τῶν φύλλων καπνοῦ ἠσφαλισμένων παρὰ τῷ Τ.Α.Κ. καπνεργατῶν καθορίζονται ὡς ἀκολούθως:

α)	Ἀρχιεργάται ..... ἡμερομίσθιον	δρχ.	50.976
β)	Βοηθοὶ ἀρχιεργατῶν .. »	»	45.936
γ)	Ἀχταρματζῆδες ..... »	»	39.960
δ)	Ἄνδρες ξεφυλλισταί »	»	29.600
ε)	Γυναῖκες ξεφυλλίστριαι »	»	23.600

2. Τὰ ἀνωτέρω ἡμερομίσθια, ἀποκαλούμενα ἐφεξῆς ἐν τῇ παρούσῃ βασικὰ ἡμερομίσθια, καταβάλλονται, ἐφ' ὅσον διαπιστοῦται ἡ κανονικὴ ἀπόδοσις τοῦ Ἔτους 1947 προσηυξημένη ἀπὸ 1% μέχρι 15%, ὑπὸ τὸν ἀπαράβατον ὅρον ὅτι ἡ αὔξησις αὐτὴ δὲν θὰ εἶναι εἰς βάρος τῆς ποιοτικῆς ἀποδόσεως.

3. Ὡς ποσοστικὴ ἀπόδοσις τοῦ 1947 θεωρεῖται ἡ ἀναγραφομένη εἰς παραρτήμα ὑπογραφὲν σήμερον ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων μερῶν, ὅπερ συνιστᾶται τῇ παρούσῃ καὶ ἀποτελεῖ μέρος ταύτης.

4. Εἰς τὰς νήσους Μυτιλήνην καὶ Σάμον τὰ ὡς ἄνω ἡμερομίσθια καταβάλλονται μειωμένα κατὰ 5%, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ καπνῶν ἠπειρωτικῆς Ἑλλάδος.

Εἰς τοὺς μὴ πραγματοποιοῦντας τὰς ποσοστικὰς ἀποδόσεις τοῦ ἔτους 1947 καταβάλλονται τὰ ἐν τῷ ἐδαφίῳ 1 τῆς παρούσης παραγράφου καθοριζόμενα βασικὰ ἡμερομίσθια.

Β' ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΙΣ ΒΑΣΙΚΩΝ ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΩΝ

1. Τὰ ἐν ἐδαφίῳ 1 παραγράφου Α' τῆς παρούσης Συμβάσεως καθοριζόμενα βασικὰ ἡμερομίσθια, ἐφ' ὅσον διαπιστοῦται κατὰ τὸ τέλος τῆς πρώτης μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐπεξεργασίας ἑβδομάδος, ὅτι ἡ ἀπόδοσις τῶν ἐργαζομένων ἐν τῇ Καπνεμπορικῇ Ἐπιχειρήσει καπνεργατῶν καὶ καπνεργατριῶν καλύπτει πλήρες ποσοστὸν ἐκ 15% πέραν τῆς ἀποδόσεως τοῦ ἔτους 1947, προσαυξάνονται κατὰ 8%. Ἡ τοιαύτη προσαύξησις λογίζεται ὡς προκαταβολή.

2. Ἐὰν εἰς ἑκάστην Καπνεμπορικὴν Ἐπιχείρησιν εἰς τὸ τέλος ἑκάστης περιόδου τεσσάρων ἑβδομάδων διαπιστωθῇ συνολικὴ μέση ἀπόδοσις τῶν ἐν αὐτῇ ἐργαζομένων ἀνωτέρω τῆς τοῦ 1947 κατὰ ποσοστὸν ἀπὸ 15% μέχρι καὶ 23%, ἡ χορηγηθεῖσα ἐξ 8% προκαταβολὴ θεωρεῖται ὡς ἡμερομίσθιον καὶ συμψηφίζεται.

3. Ἐὰν κατὰ τὴν αὐτὴν ὡς ἄνω χρονικὴν περίοδον διαπιστωθῇ ἀπόδοσις τῶν ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ἐργαζομένων καπνεργατῶν καὶ καπνεργατριῶν κατὰ ποσοστὸν 24%, τὰ ἐν ἐδαφίῳ 1 παραγράφου Α' καθοριζόμενα ἡμερομίσθια προσαυξάνονται κατὰ 1% ἐπὶ πλέον.

4. Ἐὰν τέλος ἡ ἀπόδοσις τούτων διαπιστωθῇ ὅτι ἀνῆλθεν ἀπὸ 25% ἕως καὶ 30%, τὰ ἐν ἐδαφίῳ 1 παραγράφου Α' καθοριζόμενα βασικὰ ἡμερομίσθια προσαυξάνονται κατὰ 16% ἐπὶ πλέον.

(*) Κατετέθη παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν τὴν 31 Αὐγούστου 1951, συνταχθείσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 174/1951 ἐκθέσεως του.

5. Εἰς τὸ τέλος ἑκάστης περιόδου τεσσάρων ἑβδομάδων γίνεται ἀποροϊτητος ἡ πληρωμὴ εἰς τοὺς καπνεργάτας καὶ καπνεργατρίας τῶν διαφόρων, αἵτινες ἠθέλησαν προκύψῃ ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τῶν ἐδαφίων 2, 3 καὶ 4 τῆς παρούσης παραγράφου. Πρὸς τοῦτο λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν αἱ ἀποδοχαὶ τῶν προηγουμένων ρηθεισῶν περιόδων. Διευκρινίζεται ὅτι κατὰ τὴν διαρκειαν ἑκάστης περιόδου τεσσάρων ἑβδομάδων θὰ καταβάλλωνται τὰ ἡμερομίσθια, ὡς ὁρίζονται ἐν ἐδαφίῳ 1 τῆς παραγράφου Α' καὶ ἐν ἐδαφίῳ 1 τῆς παρούσης παραγράφου.

6. Εἰς τὸ τέλος τῆς ἐπεξεργασίας τῶν καπνῶν ἑκάστης ἐπιχειρήσεως διανέμεται ἡ γενικὴ μέση ἀπόδοσις τῶν ἐν χρῇ ἐργασθέντων, βάσει τῆς τοιαύτης γίνεται ἡ ἐκκαθάρισις καὶ ἐξόφλησις τῶν τυχὸν ὀφειλομένων διαφορῶν καὶ ἡμερομισθίων.

7. Εἰς τοὺς ἀρχιεργάτας θὰ καταβάλλεται ἀνὰ ἑβδομάδα καὶ ἑβδομὸν ἡμερομίσθιον διαρκούσης τῆς ἐπεξεργασίας παρ' ἑκάστῃ ἐπιχειρήσει.

Γ' ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΙΣ ΑΠΟΔΟΣΕΩΣ

1. Ἡ διαπίστωσις τῆς ἀποδόσεως εἰς ἑκάστην Καπνεμπορικὴν Ἐπιχείρησιν γίνεται διὰ ζυγίσεως τῶν καπνῶν, ὅτινα δεματοποιοῦνται ἀπὸ τῆς κατηγορίας 1 (πρώτα) μέχρι τῆς κατηγορίας Κ καὶ ΚΚ, ἀμφοτέρων λογιζομένων ὡς μιᾶς ποιότητος ὡς πρὸς τὴν ἀπόδοσιν. Τὸ οὕτω ἐξευρισκόμενον ποσὸν προσαυξανόμενον κατὰ ποσοστὸν 1 τοῖς % ἀποτελεῖ τὴν ἀπόδοσιν τῶν ξεφυλλιστῶν καὶ ξεφυλλιστριῶν τῆς Καπνεμπορικῆς Ἐπιχειρήσεως ταύτης βάσει τῆς ὁποίας ἀποδόσεως διαμορφοῦνται καὶ καταβάλλονται τὰ ἡμερομίσθια.

2. Κατὰ τὴν ζυγίσιν τῶν καπνῶν παρίστανται ὁ ἐκπρόσωπος τῶν καπνεργατῶν, συντάσσεται δὲ καὶ ὑπογράφεται παρ' ἀμφοτέρων σχετικὸν δελτίον εἰς τριπλοῦν. Ἓν ἐν τούτων παραμένει εἰς τὴν ἐπιχείρησιν, τὸ ἕτερον ἐπιστέλλεται ὑπὸ ταύτης εἰς τὸν Καπνεργατικὸν Σύλλογον καὶ τὸ τρίτον εἰς τὰ ὀκεῖα Σωματεῖα Καπνεργατῶν. Ἐν ἀπουσίᾳ τινὸς τῶν ἀνωτέρω ἢ ἀρνήσει ὑπογραφῆς τοῦ δελτίου, τοῦτο ὑπογράφεται ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τῶν ἐνδιαφερομένων καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ ἢ Ἐπόπτου Ἐργασίας καὶ ἐν ἐλλείψει τούτων ὑπὸ ὑπαλλήλου τοῦ Τ. Α. Κ.

3. Τὰ δελτία ταῦτα ἀποτελοῦσι τὰ ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα πρὸς καθορισμὸν τῆς ἀποδόσεως τῶν Καπνεργατῶν.

Δ' ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ

1. Εἰδικῶς διὰ τὰς κάτωθι περιοριστικῶς ἀναγραφομένας κατηγορίας ἀφαλισμένων εἰς Τ. Α. Κ. Καπνεργατῶν καθορίζονται τὰ ἡμερομίσθια, ἀνεξαρτήτως τῆς ἰσχυούσης ἢ μὴ τῆς ἀποδόσεως τῶν ξεφυλλιστῶν καὶ ξεφυλλιστριῶν, ὡς ἀκολούθως:

α) Ἀρχιστιβαδόροι	ἡμερομίσθιον	δρχ.	61.170
β) Βοηθοὶ ἀρχιστιβαδόρων	»	»	55.125
γ) Στιβαδόροι	»	»	49.000
δ) Πατητὰι καὶ ἄνδρες συλλέκται	»	»	49.000

Οἱ πατηταὶ Μακεδονίας—Θράκης ὑποχρεοῦνται νὰ δεματοποιοῦν ἡμερησίως τέσσαρας τσιγκας, ἀνεξαρτήτως βάρους ἑκάστης. Διὰ τὰ λοιπὰ Κέντρα ἐπεξεργασίας ἰσχύει τὸ ἤδη ὡρισμένον καθ' ὁτιοῦν δεματοποιήσεως τσίγκας.

εἰ) Ἐργάτριαι συλλογῆς φύλλων, κασκίνων, ὑγραντηρίων καὶ ἁρμοθεδέματος (πήχεις) ἡμερομίσθιον δρχ. 33.925.

στ) Ἐργάτριαι Καπνεμπορικῶν Ἐπιχειρήσεων, εἰς ἃς διενεργεῖται ἀποκλειστικῶς ἐργασία ἁρμοθεδέματος, ἀπασχολούμεναι εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην, ἡμερομίσθιον δρχ. 31.860.

2. Εἰς τὰς νήσους Σάμον καὶ Μυτιλήνην τὰ ἡμερομίσθια τῶν ὡς ἄνω εἰδικῶν κατηγοριῶν καταβαλλόμενα μειοῦνται κατὰ 5 %, ἐφ' ὅσον δὲν πρόκειται περὶ ἐπεξεργασίας καπνῶν ἠπειρωτικῆς Ἑλλάδος.

3. Οἱ Καπνεργάται ὅλων τῶν ἄνωτέρω εἰδικῶν κατηγοριῶν δὲν δικαιοῦνται ἄλλης τινὸς προσαυξήσεως, προβλεπομένης ὑπὸ τῆς παρούσης Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἐργασίας.

4. Εἰς τοὺς πατητὰς καὶ στιβαδόρους χορηγεῖται μία φόρμα ἐργασίας (μπλούζα) πρὸς πρόληψιν φθορᾶς τῶν ἐνδυμάτων των. Ἡ φόρμα αὕτη δίδεται ὅπως χορηγηθῇ ἐντὸς εἰκοσαημέρου ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς παρούσης. Παρεκχωρητὴς ἀρκετοῦ τῆς εἰκοσαημέρου ταύτης προθεσμίας ἡ ὑπάρχουσα Καπνεμπορικὴ Ἐπιχείρησις ὀφείλει νὰ καταβάλῃ ἐφ' ἅπαξ εἰς ἑκάστου δικαιούχου ποσὸν δρχ. 100.000. Καταβολὴ τοῦ ποσοῦ τούτου εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν παρ' ἄλλης Ἐπιχειρήσεως ἀπαγορεύεται.

Ε' ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΑ ΚΑΠΝΕΡΓΑΤΩΝ ΒΟΛΟΥ — ΛΑΜΙΑΣ

1. Τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἀφαλισμένων παρὰ τῷ Τ.Α.Κ. Καπνεργατῶν τοῦ Κέντρου Βόλου, τὰ ἀναγραφόμενα εἰς τὸ ἀπὸ 16.7.1949 συμφωνητικὸν μεταξὺ Καπνεμπόρων καὶ Καπνεργατῶν, προσαυξανόμενα, καθορίζονται ὡς ἀκολούθως:

1. Ἐπεξεργασία Τόγκας:			
α) Βοηθοὶ ἀρχιεργατῶν	ἡμερομίσθιον	δρχ.	49.000
β) Πατηταὶ καὶ στιβαδόροι	»	»	44.300
γ) Ἄνδρες ξεφυλλισταὶ	»	»	33.300
δ) Γυναῖκες ξεφυλλίστριαι	»	»	26.400

Τὰ ὡς ἄνω ἡμερομίσθια τοῦ Κέντρου Βόλου ἰσχύουσι καὶ διὰ τοὺς ἠσφαλισμένους παρὰ τῷ Τ.Α.Κ. Καπνεργάτας τοῦ Κέντρου Λαμίας.

2. Τὰ ὡς ἄνω ἡμερομίσθια εἰς τὰ Κέντρα Βόλου καὶ Λαμίας ὁρίζονται πάγια, ἀνεξαρτήτως ὑποθέσεως, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως τῆς τηρήσεως τῶν περὶ ἀποδόσεως διατάξεων τοῦ ἀπὸ 16.7.1949 Συμφωνητικοῦ μεταξὺ Καπνεμπόρων καὶ Καπνεργατῶν Βόλου, ὅστις συμφωνεῖται ὅτι ἐξακολουθεῖ νὰ ἰσχύῃ.

ΣΤ' ΕΠΙΛΥΣΙΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

α) Πρωτοβάθμιοι Ἐπιτροπαί

1. Διὰ τὴν ἐπίλυσιν τῶν διαφορῶν, αἵτινες δυνατὸν νὰ προκύψουν ὡς πρὸς τὴν ἀπόδοσιν τῶν Καπνεργατῶν καὶ Καπνεργατριῶν ἑκάστης Καπνεμπορικῆς Ἐπιχειρήσεως, συνιστῶνται Ἐπιτροπαὶ εἰς τὰς πόλεις Κομοτηνῆς, Ξάνθης, Καβάλας μὲ ἁρμοδιότητα ἐκδικάσεως τῶν ὑποθέσεων καὶ τῆς πόλεως Ἐλευθερουπόλεως, Δράμας, Σερρῶν, Θεσσαλονίκης μὲ ἁρμοδιότητα ἐκδικάσεως τῶν ὑποθέσεων καὶ τῶν πόλεων Κιλκὶς, Κατερίνης καὶ Κοζάνης, Βόλου μὲ ἁρμοδιότητα ἐκδικάσεως τῶν ὑποθέσεων τῶν πόλεων Λαρίσης, Λαμίας, Ἀλμυροῦ καὶ Καρδίτσης, Πειραιῶς μὲ ἁρμοδιότητα ἐκδικάσεως τῶν ὑποθέσεων καὶ τῶν πόλεων Ναυπλίου καὶ Ἄργους, Ἀγρινίου μὲ ἁρμοδιότητα ἐκδικάσεως καὶ τῶν ὑποθέσεων τῶν πόλεων Πατρῶν, Βοθρὸς Σάμου καὶ Μυτιλήνης. Αἱ ἀπαρτελοῦμεναι α) ἐξ ἑνὸς Πρωτοδίκου, ὡς Προέδρου, ὑποδεικνυομένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν, β) ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῶν Καπνεμπόρων, ὑποδεικνυομένου ὑπὸ τῆς Καπνεμπορικῆς Ὁμοσπονδίας, γ) ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῶν Καπνεργατῶν, ὑποδεικνυομένου ὑπὸ τῆς Καπνεργατικῆς Ὁμοσπονδίας δ) ἐκ τοῦ Ἐφόρου Καπνοῦ, ε) ἐξ ἑνὸς πραγματογνώμονος Καπνοῦ, ὑποδεικνυομένου ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ὑποκαταστήματος τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἢ ἐλλείψει τοιούτου τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, στ) ἐξ ἑνὸς ὑπαλλήλου τοῦ Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Καπνοῦ, ὁριζομένου ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἐν ἐλλείψει τοιούτου ἐξ ἑνὸς ἄλλου ἀντιπροσώπου τοῦ Ὀργανισμοῦ καὶ ζ) ἐξ ἑνὸς ὑπαλλήλου τοῦ Τ.Α.Κ., ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Διοικ. Συμβουλίου αὐτοῦ.

2. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ὁρίζονται ἀναπληρωταὶ ὑπὸ τῶν ἰδίων ὑπηρεσιῶν ἢ Ὀργανισμῶν ἢ Ὀργανώσεων, προκειμένου δὲ περὶ τοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ Ἐφόρου Καπνοῦ, οὗτος ὁρίζεται ὑπ' αὐτοῦ.

3. Χρὴ Γραμματέων τῶν Ἐπιτροπῶν ἐκτελεῖ εἷς ὑπάλληλος τοῦ Τ.Α.Κ. ἢ εἷς δημόσιος ὑπάλληλος, διοριζόμενος ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς.

4. Αἱ Ἐπιτροπαὶ αὗται ἀποφαίνονται ἠτιολογημένως τῇ ἐγγράφῳ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων περὶ τῆς ἀποδόσεως τῶν Καπνεργατῶν εἰς ἃς περιπτώσεις προέκυψεν ἀμφισβήτησις ὡς πρὸς αὐτήν.

5. Ἡ αἴτησις προσφυγῆς τῶν ἐνδιαφερομένων πρὸς Ἐπιτροπὴν δύναται νὰ ἀσκηθῇ ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐπεξεργασίας ἑκάστης Καπνεμπορικῆς Ἐπιχειρήσεως ἐντὸς τοῦ μηνὸς τὸ ὁριζόμενον μετὰ τὴν λῆξιν αὐτοῦ.

6. Ἡ Ἐπιτροπὴ συνεδριάζει τῇ ἐγγράφῳ προσκλήσει τοῦ Προέδρου αὐτῆς, κοινοποιουμένης εἰς τὰ μέλη δύο ἡμέρας τοὐλάχιστον πρὸ τῆς ἡμέρας τῆς Συνεδριάσεως. Ἡ Ἐπιτροπὴ εὑρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ παρισταμένων πέντε (5) τοὐλάχιστον μελῶν, ἐν οἷς ὁ Πρόεδρος ἢ ὁ ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ.

7. Ἡ συνεδριακὴ λαμβάνει χώραν εἰς τόπον καὶ χρόνον, ὁριζόμενον ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς.

8. Αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς λαμβάνονται κατ' ἀπόλυτον πλειοψηφίαν τῶν παριστομένων μελῶν, ὑπερισχυούσης ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας τῆς γνώμης, ὑπὲρ ἧς ἐτάχθη ὁ Πρόεδρος αὐτῆς.

9. Αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς κοινοποιοῦνται μερίμνῃ τοῦ Προέδρου εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους ἐντὸς προθεσμίας τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως των.

10. Αἱ Ἐπιτροπαὶ ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἀποφασίζουν

ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς σχετικῆς αἰτήσεως.

β) Δευτεροβάθμιοι Ἐπιτροποί.

1. Κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῶν Πρωτοβαθμίων Ἐπιτροπῶν δύναται ἐντὸς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς πρὸς τοὺς ἐνδιαφερομένους νὰ ἀσκηθῇ ἔφεσις ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων ἐνώπιον Ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ : α) τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν, ὡς Προέδρου, β) ἐνὸς ἐκπροσώπου τῶν Καπνεμπόρων καὶ ἑνὸς τῶν Καπνεργατῶν, ὑποδεικνυομένων ὑπὸ τῶν οἰκείων Ὁμοσπονδιῶν, γ) ἑνὸς ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, δ) τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Ἐφορίων Καπνοῦ καὶ ἑλλείψει τούτου τοῦ Ἐφόρου Καπνοῦ, ε) τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος τοῦ οἰκείου Ὑποκαταστήματος, ἐν ἐλλείψει δὲ τούτου τοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, στ) ἑνὸς πραγματογνώμονος καπνῶν, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ὑποκαταστήματος τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ζ) ἑνὸς ἀντιστρόφου ὑπαλλήλου τοῦ Τ.Α.Κ., ὑποδεικνυομένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Διοικ. Συμβουλίου αὐτοῦ, η) ἑνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Ἑλληνικοῦ Καπνοῦ ὁριζομένου ὑπ' αὐτοῦ. Οἱ ὑπὸ στοιχεῖα β—η δὲν δύνανται νὰ εἶναι ἐκ τῶν συμμετασχόντων εἰς τὴν Πρωτοβάθμιον Ἐπιτροπήν, πρὸ ἧς ἐξεδόθη ἡ ἐφεσιβαλλομένη ἀπόφασις. Ἐξαίρεσις δύνανται νὰ γίνῃ μόνον διὰ τὸν Ἔφορον Καπνοῦ, εἰς ὃν περιπτώσεις δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν ἕδραν τῆς Δευτεροβαθμίου Ἐπιτροπῆς Ἐπιθεωρητὴς Ἐφορίων Καπνοῦ.

2. Τῶν ἀντιστίχων μελῶν ὁρίζονται ἀναπληρωταὶ ὑπὸ τῶν αὐτῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ὁργάνων, προκειμένου ἐξ περὶ τοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Ἐφορίων Καπνοῦ ἢ τοῦ Ἐφόρου Καπνοῦ οὗτος ὁρίζεται ὑπ' αὐτοῦ.

3. Αἱ Ἐπιτροπαὶ περὶ ὧν ἡ παρούσα παράγραφος συνιστῶνται εἰς τὰς πόλεις : α) Θεσσαλονίκην, μὲ ὁρμοδιότητα τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἐφέσεων κατ' ἀποφάσεων τῶν Πρωτοβαθμίων Ἐπιτροπῶν τῶν πόλεων Θεσσαλονίκης καὶ Σερρῶν, β) Καβάλαν, μὲ ὁρμοδιότητα τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἐφέσεων κατ' ἀποφάσεων τῶν Πρωτοβαθμίων Ἐπιτροπῶν τῶν πόλεων Καβάλας, Κομοτηνῆς, Ξάνθης, Δράμας, γ) Βόλον, μὲ ὁρμοδιότητα τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἐφέσεων τῶν Πρωτοβαθμίων Ἐπιτροπῶν τῶν πόλεων τῶν περιοχῶν Θεσσαλίας καὶ Φθιωτιδοφωκίδος καὶ δ) Πειραιᾶ, μὲ ὁρμοδιότητα τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἐφέσεων τῶν Πρωτοβαθμίων Ἐπιτροπῶν Πειραιῶς, Σάμου, Μυτιλήνης καὶ Ἀναγνίου.

4. Χρὴ Γραμματέως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκτελεῖ εἷς ὑπάλληλος τοῦ Τ.Α.Κ. ἢ εἷς δημόσιος ὑπάλληλος, ὁριζόμενος ὑπὸ τοῦ Προέδρου αὐτῆς.

5. Αἱ Δευτεροβάθμιοι Ἐπιτροπαὶ ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐντὸς προθεσμίας 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς χρονολογίας τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως προσφυγῆς ἀποφαίνωνται ἠτιολογημένως ἐπ' αὐτῆς, δυνάμενοι νὰ ἐξετάζουν ἐξ ὑπαρχῆς τὴν ὑπόθεσιν διαφόρων.

6. Ἡ ἀπαγγελία ἐφέσεως κατ' ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς συνεπάγεται ἀναστολὴν ἐκτελέσεως τῆς ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς. Ἡ μὴ δοκησις ἐφέσεως κατ' ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς ἐντὸς τῆς ὡς ἄνω προθεσμίας καθιστᾷ τὴν ἀπόφασιν ὁριστικὴν καὶ τελεσίδικον.

7. Ἡ Δευτεροβάθμιος Ἐπιτροπὴ συνεδριάζει κατόπιν ἐγγράφου παραγγέλματος τοῦ Προέδρου αὐτῆς κοινοποιουμένης εἰς τὰ μέλη δύο ἡμέρας τοὐλάχιστον πρὸ τῆς ἡμέρας τῆς συνεδριάσεως.

8. Ἡ συνεδρίασις λαμβάνει χώραν εἰς τόπον καὶ χρόνον ὁριζομένων ὑπὸ τοῦ Προέδρου αὐτῆς.

9. Ἡ Δευτεροβάθμιος Ἐπιτροπὴ εὑρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ παντὸς ἑπτὰ (7) μελῶν, ἐν οἷς καὶ ὁ Πρόεδρος αὐτῆς ἢ ὁ ἀναπληρωτὴς τοῦ.

10. Αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς λαμβάνονται κατ' ἀπόλυτον πλειοψηφίαν τῶν παρισταμένων μελῶν, ὑπερισχυούσης ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας τῆς γνώμης ὑπὲρ ἧς ἐτάχθη ὁ Πρόεδρος αὐτῆς.

11. Αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς κοινοποιοῦνται εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους μέρημνῃ τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῶν.

12. Αἱ ἀποφάσεις τῆς Δευτεροβαθμίου Ἐπιτροπῆς τροποποιοῦσαι ἢ ἐξαφανίζουσαι τὰς ἀποφάσεις τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς, εἶναι ἀμετάκλητοι καὶ τελεσίδικοι καὶ ὑποχρεοῦσαι τοὺς ἐνδιαφερομένους.

γ) Διορισμὸς Πρωτοβαθμίων καὶ Δευτεροβαθμίων Ἐπιτροπῶν καὶ ὁμοιδὴ μελῶν αὐτῶν.

1. Ὁ Πρόεδρος καὶ τὰ μέλη τῶν Πρωτοβαθμίων καὶ Δευτεροβαθμίων Ἐπιτροπῶν μετὰ τῶν ἀναπληρωτῶν των διορίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

2. Αἱ Πρωτοβάθμιοι καὶ Δευτεροβάθμιοι Ἐπιτροπαὶ κατὰ τὴν ἐπιλογὴν τῶν προκειμένων διαφόρων δὲν θεμελιοῦνται ὑπὸ δικονομικῶν τύπων.

3. Διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν δαπανῶν τῶν Πρωτοβαθμίων καὶ Δευτεροβαθμίων Ἐπιτροπῶν, ὡς καὶ διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τῶν μελῶν αὐτῶν, ἐπιβάλλεται 15δραχμος εἰσφορὰ ἐφ' ἑκάστου ἡμερομισθίου, ἥτις εἰσπράττομένη ὑπὸ τῆς Καπνεμπορικῆς Ἐπιχειρήσεως καταβάλλεται εἰς τὸ Τ.Α.Κ. εἰς ἴδιον λογαριασμόν. Ἡ 15δραχμος αὕτη εἰσφορὰ κατανέμεται ἐξ ἡμισείας μεταξὺ Καπνεμπόρου καὶ Καπνεργάτου.

5. Τὸ ποσὸν τῆς ἀποζημιώσεως τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς, ὡς καὶ ὁ τρόπος ἀναλήψεως ποσῶν ἐκ τοῦ ὡς ἄνω Λογαριασμοῦ παρὰ τῷ Τ.Α.Κ., ὁρισθήσεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας. Τὸ τυχὸν ἐναπομένον ὑπόλοιπον μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ ἔργου τῶν Ἐπιτροπῶν διανέμεται ἐξ ἴσου μεταξὺ τῆς Καπνεμπορικῆς Ὁμοσπονδίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Καπνεργατικῆς τοιαύτης δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ζ'. ΔΩΡΟΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΧΑ

1. Ἑκάστη Καπνεμπορικὴ Ἐπιχείρησις ὑποχρεοῦται, ὅπως καταβάλλῃ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων, Νέου Ἔτους καὶ Πάσχα, ὡς δῶρον εἰς τοὺς παρ' αὐτῇ ἀπασχοληθέντας ἡφαλισμένους καπνεργάτας καὶ καπνεργάτριας δύο ἡμερομίσθια ἀπὸ 15 πραγματοποιηθέντα τοιαῦτα ἢ κλάσμα τούτων διὰ τὰ κάτω τῶν 15.

2. Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀνωτέρω ἑβαφίου ὡς ἡμερομίσθια λογίζονται :

α) Διὰ τοὺς ἀρχιεργάτας, βοηθοὺς αὐτῶν, ὀχτωματζήδες, ἄνδρας ξεφυλλιστὰς καὶ γυναῖκας ξεφυλλιστρίας τὰ ἐν παραγράφῳ Α' καθοριζόμενα βασικὰ ἡμερομίσθια προσηυξημένα κατὰ 15 % μόνον.

Β) Διὰ τοὺς τῶν λοιπῶν εἰδικῶν κατηγοριῶν τὰ ἀκόλουθα ὡσαύτως ἑτέρας προσαυξήσεως ἡμερομισθια : 1) Ἀρχιστιβαδόροι δραχμαὶ 58.622. 2) Βοηθοὶ ἀρχιστιβαδόρων δρχ. 52.826. 3) Στιβαδόροι, τοποτηρηταὶ γενικῶς καὶ ἄνδρες συλλέκται δρχ. 46.958. 4) Ἐργάτοι συλλογῆς κοσκίνων, ὑγασυντηρίων, πήκτων δρ. 31.211. 5) Ἐργάτοι ἐργασιῶν ἀπομελισσοτικῶς ὁρμοβοδέμτος δρχ. 27.140. 6) Ἄνδρες κλασσικῆς ἐπιξεργασίας δρχ. 47.012. Ταῦτα προεκτείνονται διὰ τὰς νήσους Σάμον καὶ Μυτιλήνην, ἐν' ὅσον δὲ πρόκειται περὶ κατωτέρω ἠπειρωτικῆς Ἑλλάδος μειοῦται κατὰ ποσοστὸν 5%.

γ) Διὰ τοὺς τῶν Κέντρων Βόλου καὶ Λαυρίου τὸ ἐν παραγράφῳ Ε' καθοριζόμενα ἡμερομίσθια Τόγκας.

Η'. ΕΠΙΤΡΟΠΑΙ ΣΑΛΟΝΙΩΝ

1. Αἱ εἰδικαὶ διατάξεις αἱ περιεχόμεναι εἰς τὴν συμφωνίαν τῆς 25.5.46 ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐπιτροπαὶ Σαλονιῶν» συμφωνεῖται, ὅπως ἐξακολουθήσουν ἰσχύουσαι καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης.

2. Οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Καπνεργατικῆς Ὁμοσπονδίας δηλοῦν καὶ ἀναλαμβάνουν τὴν ὑποχρέωσιν νὰ συστήσουν καὶ ἐπιβάλωσιν εἰς τὰ μέλη τῶν ὀργανώσεών των, ὅπως τηροῦται κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἐργασίας ὑπὸ τῶν ἐργατῶν ἡ ὀφειλομένη τάξις καὶ ἡ καλῶς ἐννοουμένη πειθαρχία καὶ συμμόρφωσις πρὸς τὰς ὁδηγίας τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῶν ἐξουσιοδοτημένων ἀντιπροσώπων των, εἰς τὰς αὐθεύσους ἐπιξεργασίας.

Θ'. ΕΙΣΦΟΡΑ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΗΣ ΚΑΠΝΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ.

1. Οἱ συμβαλλόμενοι ἐν τῇ προοιμιακῇ τῶν ὅπως ἱκανοποιήσαν τὸ διατυπωθὲν εἰς τὸ Γ' Καπνεργατικὸν Συνέδριον τῆς 17ης Ἀπριλίου 1949 αἴτημα τῆς καπνεργατικῆς τάξεως συναφῶνουν, ὅπως παρακρατῆται ἐξ ἑκάστου ἡμερομισθίου τῶν καπνεργατῶν καὶ καπνεργατριῶν τὸ κοινὸν ὑπὲρ δραχμὰς 150.

Ἡ παρακράτησις γίνεται ὑπὸ τῆς Καπνεμπορικῆς Ἐπιχειρήσεως καὶ καταθέτεται εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ἑκάστην 1ην καὶ 15ην μηνός, ἐν' ἀνοίγεται καὶ διὰ λογαριασμὸν τῆς Π.Κ.Ο.

2. Αἱ Καπνεμπορικαὶ Ἐπιχειρήσεις ὑποχρεοῦνται, ὅπως, κατὰ τὰ αὐτὰ χρονικὰ διαστήματα συντάσσουσιν εἰς διπλοῦν ὑπεύθυνον σημείωμα ἐμφαῖνον τὸν ἀριθμὸν τῶν πραγματοποιηθέντων ὑπὸ τοῦ συνόλου τῶν καπνεργατῶν ἡμερομισθίων, μὲ τὸ ἀντίστοιχον εἰς τὴν εἰσφορὰν ταύτην ποσόν. Τὸ ἓν τῶν σημειωμάτων ἀποστέλλεται ἐπὶ συστάσει εἰς τὴν Π.Κ.Ο.

3. Ὁ ἔλεγχος τῆς διαθέσεως ὑπὸ τῆς Π.Κ.Ο. τῶν ἐκ τῆς εἰσφορᾶς ταύτης ποσῶν διενεργεῖται ἀνὰ ἑξάμηνον ὑπὸ Ἐπιτροπῆς, ἀποτελουμένης ἐξ ἑνὸς ἀντιπρόσωπου

λήλου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἑνὸς ἀντιπροσώπου ὑπαλλήλου τοῦ Τ.Α.Κ., ὁριζομένων ἀμφοτέρων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ τοῦ Γραμματέως τῆς Ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Π.Κ.Ο. Ἡ ἔκθεσις τῆς ὡς ἄνω Ἐπιτροπῆς ὑποβάλλεται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας (Διεύθυνσιν Συλλογικῶν Σχέσεων καὶ Διαφορῶν).

Ι'. ΙΣΧΥΣ

1. Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἐργασίας ἄρχεται ἀπὸ τῆς 4ης Ἰουλίου 1951, ἀφοῦ δὲ ἐπεξεργασίαι κανόνων ἐσοδείων 1950 καὶ 1949.

2. Ἡ παροῦσα Συλλογικὴ Σύμβασις Ἐργασίας ἰσχύει ἐφαρμογὴν κοθ' ὅπασαν τὴν ἐπικράτειαν, ἡ ἰσχὺς δὲ ταύτης λήγει τὴν 29 Φεβρουαρίου 1952.

ΙΑ'. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Ἡ ἐκπλήρωσις τῶν ταχθεισῶν ὑφ' ἑκάστου τῶν παρουσῶν ὑφειλομένων παροχῶν ἐργασίας ἡμερομισθίων εἰς τοὺς ἐργαζομένους καπνεργάτας καὶ καπνεργάτριας ἀπὸ τῆς 4ης Ἰουλίου ἐ.ἔ. μέχρι σήμερον δέλει γίνει ἐντὸς δύο ἑβδομάδων.

ΙΒ'. ΚΥΡΩΣΕΙΣ

1. Πᾶς μὴ συμμορφούμενος ἢ παραβαίνων τὰς διατάξεις τῆς παρούσης πλὴν τῆς κατ' αὐτοῦ δημιουργουμένης ἀστικῆς εὐθύνης διώκεται καὶ ποινικῶς κατὰ τὰς διατάξεις τῶν Α. Ν. 5471/1937 καὶ 690/1945, ἐτι δὲ ὑποχρεοῦται οὗτος ἐκαστοτὲ τοῦ ζημιουμένου εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ πενταπλασίου τῆς ὑπὸ τοῦ Νόμου 2112 προβλεπομένης ἀποζημιώσεως.

Ἡ παροῦσα, ἀκολουθήσασα παρουσίᾳ τῶν συμβαλλομένων ὑπογραφὴν εἰς τέσσαρα πρωτότυπα, ἐξ ὧν τὰ ἓν κατατεθήσεται παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν, συμφώνως τῷ Νόμῳ, ἕτερον εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ ἀνὰ ἓν ἐκ τῶν ὑπολοίπων Ἑλλάδων ἀντιστοίχως ἡ Καπνεμπορικὴ Ὁμοσπονδία τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ Πανελλαδικὴ Καπνεργατικὴ Ὁμοσπονδία. (*)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΤΗΣ ΑΠΟ 28ης ΙΟΥΛΙΟΥ 1951 ΣΥΛΛ. ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΠΝΕΡΓΑΤΩΝ

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν 28ην Ἰουλίου τοῦ Ἔτους 1951, ἐνώπιον τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κ. Γεωργίου Μπακατσέλλου, οἱ ὑπογεγραμμένοι ἀφ' ἑνὸς Κούτσικος Γεώργιος, Σαπάρτας Σάκ καὶ Σκλιάς Νικόλαος, ὡς ἐκπρόσωποι τῆς Καπνεμπορικῆς Ὁμοσπονδίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀφ' ἑτέρου οἱ Φώτιος Μακρῆς, Γενικὸς Γραμματεὺς Γ.Σ.Ε.Ε., Στέφανος Λώλος, Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Πανελλαδικῆς Καπνεργατικῆς Ὁμοσπονδίας Στούπης Ἀλμπάνης Α' Γραμματεύς, Γαρυφάλιος Καραπζῶς καὶ Θεόδωρος Σισκαγιάννης, Ἐκτελεστικοὶ τῆς αὐτῆς Ὀργανώσεως, ἀπαντες διόντως ἐξουσιοδοτημένοι, ὡς ἐβλήμησαν, ὑπὸ τῶν ὡσείων ὀργάνων τῶν Ὀργανώσεων, τὰς ὁποίας ἐκπροσωποῦν, διὰ τῆς ὑπογραφῆς τῆς παρούσης Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἐργασίας, συνεφώνησαν καὶ συνωμολόγησαν τὰ ἀκόλουθα ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ἰδιότητά των :

Ι. ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟΔΟΣΕΩΝ

Α'. Καπνῶν Μακεδονίας—Θράκης

1. Ἡ ἀπόδοσις τοῦ ἔτους 1947 καθορίζεται ἐξάπαντος ὑπὸ τῶν πρακτικῶν κοθορισμοῦ ἡμερησίας ἀποδόσεως καπνεργατῶν τοῦ 1947, τῶν ὑπογραφέντων μεταξὺ τῶν Καπνεμπορικῶν καὶ Καπνεργατικῶν Συλλόγων Καβάλας καὶ Θεσσαλονίκης καὶ τῶν οἰκείων Καπνεργατικῶν Ὀργανώσεων κατὰ τὸ ἔτος 1948 καὶ ἀπὸ τοῦ ἰσχύει οὕτω :

α) Καβάλας : Ἐν Καβάλᾳ καὶ ἐν τῇ αἰθούσῃ Συνεδριάσεων τοῦ Συλλόγου Καπνεμπόρων Μακεδονίας—Θράκης, σήμερον 11ην Αὐγούστου 1948 ἡμέραν Τετάρτην, οἱ κ.κ. Στέφανος Λώλος, Γεν. Γραμματεὺς τῆς Π.Κ.Ο., Δημήτριος Μεϊμάρης, Πρόεδρος, Βασίλ. Μακρῆς, Ἀντιπρόεδρος, καὶ Δημήτριος Πανίσης, Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Συμματείου Καπνεργατῶν ('Ανανέωσις), ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου Ἰωάννης Δερμεντζόγλου, Ἀνέστης Γραμματικόπουλος καὶ Νικόλαος Σκλιάς, ἀντιπρόσωποι τοῦ Συλλόγου Καπνεμπόρων Μακεδονίας — Θράκης, Λαβόντες εἰς τὴν χεῖρα καὶ ἀκριβῆ ἐφαρμογὴν τῶν ὁρων τῆς Συλλογικῆς Συμβάσεως Καπνεργατῶν τῆς 17.7.1948 καὶ πρὸς ὅρσιν πάσης ἀμφιβολίας καὶ ἀμφισβητήσεως δυναμένων νὰ διαταράξουν τὴν ὁμαλὴν συνέχισιν τῆς ἐπεξεργασίας τῶν καπνῶν, ἀφοῦ ἐξητάσαμεν ἐπὶ κοινοῦ λεπτομερῶς καὶ ἐπισταμένως ὅλα τὰ στοιχεῖα τὰ σχετιζόμενα μὲ τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἐργασίας τῶν καπνεργατῶν καὶ καπνεργατριῶν κατὰ τὸ ἔτος 1947, συμφωνοῦμεν, ἀναγνωρίζομεν καὶ ἀποδεχόμεθα τὰ ἀκόλουθα :

1) Μὲ βάσιν τὰ ἐπικρατοῦν σύστημα διαλογῆς τῶν φύλλων καπνοῦ εἰς τέσσαρας ποιότητας, ἤτοι : I 'Αμερικανικόν, II 'Αμερικανικόν, III Εὐρωπαϊκὸν καὶ Κόπα, ἡ ἀπόδοσις τῶν ξεφυλλιστῶν καὶ ξεφυλλιστριῶν κατὰ τὸ ἔτος 1947 ἀνῆλθεν εἰς ὀκάδας 6 καὶ 73 ἑκατοστὰ (6.73) διὰ τὸ σύνολον τῶν καπνῶν καὶ ὡς ἀκολούθως κατὰ ὁμάδας ὁμοειδῶν καπνῶν.

Α) Ὁμάς —Καπνὰ περιφερειῶν Τζερπίλια Ξάνθης, Ντερέ - Καλοῦ, Τζερπίλια Χρυσουπόλεως καὶ Γιακὰς Χρυσουπόλεως ὀκάδες πέντε (5).

Β) Ὁμάς —Καπνὰ περιφερειῶν Μαχαλᾶ, Μαχαλαδάκια, Γιακὰς Ξάνθης, Σοῦ Γιολεπῆ, Κύργια καὶ Μπούκια Μπασμᾶ ὀκάδες πέντε καὶ ἑβδομήκοντα πέντε ἑκατοστὰ τῆς ὀκᾶς (5.75).

Γ) Ὁμάς —Καπνὰ περιφερειῶν Κομοτινῆς Ι καὶ ΙΙ Σίχνα, ΙΙ Γιακὰς Ξάνθης καὶ ΙΙ Γιακὰς Χρυσουπόλεως ὀκάδες ἓξ (6).

Δ) Ὁμάς —Καπνὰ περιφερειῶν Καβάλας Μπασμᾶ, Σιδηροκάστρου Μπασμᾶ, Νιγρίτης Μπασμᾶ, Ὀρτα - Καλοῦ Ξάνθης, Ἐβίρνετζικ, Νευροκόπι Μπασμᾶ ὀκάδες ἓξ καὶ ἑβδομήκοντα πέντε ἑκατ. τῆς ὀκᾶς (6.75).

Ε) Ὁμάς —Καπνὰ περιφερειῶν Σέρρας Μπασμᾶ, Πράβι Μπασμᾶ, Δράμας Μπασμᾶ, Ξάνθης Ὀδᾶ Μπασμᾶ ὀκάδες ἑπτὰ (7).

ΣΤ) Ὁμάς —Καπνὰ περιφερειῶν Μπαρὶ - Μπαγλῆ γενικὰς καὶ Καμπὰ-Καλὰκ γενικὰς ὀκάδες ὀκτὼ (8).

2) Ἡ ἀπόδοσις ἐργασίας γενικῶς τῶν πατητῶν κατὰ τὸ ἴδιον Ἔτος 1947 ἀνῆλθεν εἰς τέσσαρας (4) Τόγκας μέτρου βάρους εἴκοσι μιᾶς (21) ὀκ. ἑκάστης.

3) Κατ' ἀκολουθίαν ἡ ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθμὸν 1 ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ἀναγνωριζομένη ἡμερησία ἀπόδοσις ξεφυλλιστῶν καὶ ξεφυλλιστριῶν κατὰ τὸ ἔτος 1947 δέλει χρησιμεύσει ὡς βάσις διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς Συλλογικῆς Συμβάσεως ὡσαν ἀφορᾷ τὴν ἐν αὐτῇ προβλεπομένην αὔξησιν τῶν ἡμερομισθίων τῆς τρεχούσης ἐπεξεργασίας.

Εἰς πίστωσιν συντεταγμένο τὸ παρὸν παρουσίᾳ καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Ἐργασίας Καβάλας εἰς πενταπλᾶν καὶ ὑπογράφεται ὡς ἔπεται παρὰ πάντων τῶν ἀνωτέρω νομίμως ἐξουσιοδοτημένων.

Ὁ Ἐπιθεωρητὴς Ἐργασίας — Οἱ Ἀντιπρόσωποι Καπνεργατῶν—Καπνεμπόρων

β) Θεσσαλονίκης : Ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ εἰς τὰ Γραφεῖα τοῦ Συλλόγου Καπνεμπόρων Θεσσαλονίκης σήμερον τὴν 20ὴ Σεπτεμβρίου 1948 ἡμέραν Δευτέραν οἱ κ.κ. Στέφανος Λώλος, Γεν. Γραμματεὺς τῆς Π.Κ.Ο., Βασίλ. Μυρώνης, Πρόεδρος, Θωμᾶς Σκάσης, Πανογ. Σιδηρόπουλος καὶ Ἀλέκος Τσιβλίκος τοῦ Πανκαπνεργατικοῦ Συμματείου Θεσσαλονίκης ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου οἱ κ.κ. Μιχαὴλ Βογιατζόγλου, Πρόεδρος, Νικόλαος Γλεζάκης, Ἀντιπρόεδρος, Ἡρακλῆς Μοσκώφ καὶ Γ. Παπαδόπουλος Σύμβουλοι ἀντιπρόσωποι τοῦ Συλλόγου Καπνεμπόρων Θεσσαλονίκης, ἀποβλέποντες εἰς πιστὴν καὶ ἀκριβῆ ἐφαρμογὴν τῶν ὁρων τῆς Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἐργασίας Καπνεργατῶν τῆς 17.7.1948 καὶ πρὸς ὅρσιν πάσης ἀμφιβολίας καὶ ἀμφισβητήσεως δυναμένων νὰ διαταράξουν τὴν ὁμαλὴν συνέχισιν τῆς ἐπεξεργασίας τῶν καπνῶν, ἀφοῦ ἐξητάσαμεν ἐπὶ κοινοῦ λεπτομερῶς καὶ ἐπισταμένως ὅλα τὰ στοιχεῖα τὰ σχετιζόμενα μὲ τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἐργασίας τῶν καπνεργατῶν καὶ καπνεργατριῶν κατὰ τὸ ἔτος 1947, συμφωνοῦμεν, ἀναγνωρίζομεν καὶ ἀποδεχόμεθα τὰ ἀκόλουθα :

1) Μὲ βάσιν τὸ ἐπικρατοῦν σύστημα διαλογῆς τῶν φύλλων καπνοῦ εἰς τέσσαρας ποιότητας, ἤτοι : I 'Αμερικανικόν, II 'Αμερικανικόν, III Εὐρωπαϊκὸν καὶ Κόπα, ἡ ἀπόδοσις τῶν ξεφυλλιστῶν καὶ ξεφυλλιστριῶν κατὰ τὸ ἔτος 1947 ἦτο ἡ ἀκόλουθος κατὰ ὁμάδας ὁμοειδῶν καπνῶν :

Α) Ὁμάς —Καπνὰ περιφερειῶν Τσεμπίλια Ξάνθης, Ντερέ - Καλοῦ, Τσεμπίλια Χρυσουπόλεως καὶ Γιακὰς Χρυσουπόλεως ὀκάδες πέντε (5).

Β) Ὁμάς —Καπνὰ περιφερειῶν Μαχαλᾶ, Μαχαλαδάκια, Γιακὰς Ξάνθης, Σοῦ Γιολεπῆ, Κύργια καὶ Μπούκια Μπασμᾶ ὀκάδες πέντε καὶ ἑβδομήκοντα πέντε ἑκατοστὰ τῆς ὀκᾶς (5.75).

Γ) Ὁμάς —Καπνὰ περιφερειῶν Κομοτινῆς, Ι καὶ ΙΙ Σίχνα, ΙΙ Γιακὰς Ξάνθης, ΙΙ Γιακὰς Χρυσουπόλεως, Σελίτσας καὶ Χρούστιτσας, ὀκάδες ἓξ (6).

Δ) Ὁμάς —Καπνὰ περιφερειῶν Καβάλας Μπασμᾶ, Σιδηροκάστρου Μπασμᾶ, Νιγρίτης Μπασμᾶ, Ὀρτα - Καλοῦ Ξάνθης, Ἐβίρνετζικ, Νευροκόπι Μπασμᾶ, Κιλκίς,

(*) Κατετέθη παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν τὴν 31ην Ἰουλίου 1951, συνταχθείσης τῆς ὑπ' ὄψιν. 144)1951 πράξεως κατατέθεσως.

Σαγκλιβερίου καὶ Καστοριᾶς, ὁκάδες ΙΣ καὶ ἑβδομήκοντα πέντε ἑκατοστὰ τῆς ὁκᾶς (6.75).

Ε) Ὁμάδ.—Κοινὰ περιφερειῶν Σέρρων Μπασμᾶ. Πράβ. Μπασμᾶ. Δράμας Μπασμᾶ. Σύνθης Ὀθὸ Μπασμᾶ. ὁκάδες ἑπτὰ (7)

ΣΤ) Ὁμάδ.—Κοινὰ περιφερειῶν Κατερίνης καὶ Καλλιρόης ὁκάδες ἑπτὰ καὶ ἑβδομήκοντα πέντε ἑκατοστὰ τῆς ὁκᾶς (7.75).

Ζ) Ὁμάδ.—Κοινὰ περιφερειῶν Μπασὶ - Μπαγλὶ γενικῶς. Κεντρικῆς Μακεδονίας καὶ Καρατζόβας ὁκάδες ὀκτὼ (8).

2) Ἡ ἀπόδοσις ἐργασίας τῶν πατητῶν κατὰ τὸ ἴδιον ἔτος 1947 ἀνῆλθεν εἰς τόσαρας τάγκας μέσου βάρους ἑξήκοντα μιᾶς ὁκάδων ἑκάστης (21).

3) Κατ' ἀκολουθίαν ἡ ὡς ἄνω ὑπὸ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ἀναγνωρισθεῖσα ἡμερησία ἀπόδοσις ξεφυλλιστῶν καὶ ξεφυλλιστριῶν κατὰ τὸ ἔτος 1947 θέλει χρησιμεύει ἐξ ἴσου διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς Συλλογικῆς Συμβάσεως ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐν τῇ προσδιορισμένῃ αὐξησιν τῶν ἡμερομισθίων τῆς τρεχούσης ἐπιχειρήσεως.

Εἰς πίστωσιν συνετάγη τὸ παρὸν εἰς τετραπλοῦν καὶ ὑπογράφεται ἐξ ἴσου παρὰ πάντων τῶν ἀνωτέρω, νομίμως ἐξουσιοδοτηθέντων.

Οἱ Ἀντιπρόσωποι

Καπνεργατῶν Καπνεμπόρων

2. Αἱ ἀνωτέρω ἀποδόσεις αὐξάνονται εἰς τὰς ἀκολούθους περιπτώσεις :

α) Προκειμένου περὶ ἐπεξεργασίας καπνῶν Τόγκας εἰς ἑνιαίαν ποιότητα καὶ Κάπνα (δύο ποιότητας) αἱ ἐν παραγράφῳ 1 τοῦ παρόντος Παραρτήματος ἀναφερόμεναι ἀποδόσεις αὐξάνονται ἀπὸ 30% μέχρι 45%.

β) Προκειμένου περὶ ἐπεξεργασίας καπνῶν Τόγκας εἰς τρεῖς ποιότητας —Ι καὶ ΙΙ ἑνιαίως, ΙΙΙ καὶ Κάπνα— αἱ ἀποδόσεις τῆς παραγράφου 1 τοῦ παρόντος αὐξάνονται κατὰ ποσοστὸν 1 ½ % (ἓν καὶ ἥμισυ ἐπὶ τοῖς ἑκατόν).

γ) Αἱ ἐν παραγράφῳ 1 τοῦ παρόντος ἀναγραφόμεναι ἀποδόσεις μειοῦνται εἰς τὰς ἀκολούθους περιπτώσεις :

αα) Προκειμένου περὶ ἐπεξεργασίας καπνοῦ Τόγκας τεσσάρων ποιοτήτων ἤτοι : Ι, ΙΙ, ΙΙΙ καὶ Κάπνα ἐκτιμελεστέρας τῆς συνήθους Ἀμερικανικῆς ἐπεξεργασίας τεσσάρων ποιοτήτων εἰς Ι, ΙΙ, ΙΙΙ καὶ Κάπνα (μανιπουλιάση) αἱ ἐν παραγράφῳ 1 τοῦ παρόντος ἀποδόσεις τοῦ ἔτους 1947 μειοῦνται κατὰ 13 %.

ββ) Προκειμένου περὶ ἐπεξεργασίας καπνοῦ Τόγκας εἰς πέντε ποιότητας ἤτοι : Ι, ΙΙ, ΙΙΙ, ΙΥ καὶ Κάπνα αἱ ἐν παρ. 1 τοῦ παρόντος ἀποδόσεις μειοῦνται ὡς κάτωθι :

Ι) Προκειμένου περὶ καπνῶν πρώτης ὁμάδος κατὰ 20%.

ΙΙ) Προκειμένου περὶ καπνῶν τῶν λοιπῶν ὁμάδων κατὰ 15%.

3) Αἱ ἐν παραγράφῳ 2 καθοριζόμεναι ἀποδόσεις λογίζονται ὡς βασικαὶ ἀποδόσεις τοῦ Ἔτους 1947.

Α') Ἀρμοδιότητα Θεσσαλονίκης

Αἱ ἀποδόσεις καπνῶν μὲ σύστημα ὁρμοδιέματος διὰ τὰς περιφερείας Θεσσαλονίκης καθορίζονται ὡς ἀκολούθως :

α) Μετὰ σπάγγου ..... ὁκάδες 120

β) Ἄνευ σπάγγου ..... » 96

Οἱ πραγματοποιοῦντες τὰς ἀνωτέρω ἀποδόσεις ἐργάται, ἐπονομαζόμενοι πατηταὶ καλεσταῖοι, δικαιοῦνται ἡμερομισθίου δραχμῶν 51.100 Τὸ ἡμερομίσθιον τοῦτο καταβάλλεται ἀνεξαρτήτως τῆς ἀποδόσεως τῶν λοιπῶν ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ἐργαζομένων ἐργατῶν.

Β') Καπνῶν λοιπῆς Ἑλλάδος

Ι) Καπνὸ ἐπεξεργαζόμενο ἐν Βόλῳ.

αι) Διὰ καπνὸ ἐπεξεργασίας Τόγκας τριῶν μέχρι τεσσάρων ποιοτήτων ὡς ἀποδόσεις τοῦ 1947 καθορίζονται :

α') Ἀλμυροῦ	ὁκάδες	8
β') Καναλίων Παλαιοκάστρου ...	»	8.25
γ') Μούρων Θεσσαλίας	»	10.25
δ') Ὀρθῶν	»	7
ε') Κατερίνης	»	8.50

ββ) Διὰ καπνὸ ἐπεξεργαζόμενα μὲ σύστημα ὁρμοδιέματος μετὰ σπάγγου ἢ ἄνευ, ὡς κριτήριον θὰ ληφθῶν αἱ ἐν Βόλῳ διενεργηθεῖσαι ἐπεξεργασίαι κατὰ τὸ ἴδιον σύστημα τῶν ἐτῶν 1947 καὶ 1948.

Οἱ πραγματοποιοῦντες τὰς ἀποδόσεις τούτους πατηταὶ καλουμένων λαμβάνουσι τὸ ἡμερομίσθιον τῶν πατητῶν καλουμένων Θεσσαλονίκης.

2) Καπνὸ ἐπεξεργαζόμενο ἐν Πειραιεῖ, Σάμῳ καὶ Μυτιλήνῃ :

α) Διὰ καπνοὺς Μακεδονίας καὶ Θράκης ἐπεξεργαζόμενα εἰς Τάγκας ἰσχύουν αἱ βασικαὶ ἀποδόσεις 1947, ὡς αὗται καθορίζονται ἐν παρ. 1 τοῦ παρόντος Παραρτήματος.

β) Διὰ καπνὸ Νήσων καὶ Θηλέων ἐπεξεργαζόμενα εἰς Τάγκας εἰς 3—4 ποιότητας, ἡ ἀπόδοσις τοῦ 1947 καθορίζεται διὰ μὲν τὸν Πειραιᾶ καὶ Σάμον εἰς ὁκάδας 6,25, διὰ δὲ τὴν Μυτιλήνην 6,50.

γ) Διὰ καπνὸ ἐπεξεργαζόμενα κατὰ τὸ σύστημα ὁρμοδιέρνη, πλὴν καπνῶν Ἄργους καὶ Ἀγριτίου μυρωδάτα, ἡ ἀπόδοσις καθορίζεται εἰς ὁκάδας 105—107. Διὰ καπνὰ Ἄργους εἰς ὁκάδας 150—152 καὶ διὰ καπνὰ Ἀγριτίου Μυρωδάτα εἰς ὁκάδας 93—96.

Οἱ πραγματοποιοῦντες τὰς ἀποδόσεις ταύτας πατηταὶ δικαιοῦνται τοῦ ἡμερομισθίου πατητῶν καλουμένων Θεσσαλονίκης.

3) Καπνὸ ἐπεξεργαζόμενο ἐν Λαμίᾳ, Ἄργει καὶ Πάτραις :

Διὰ καπνὸ ἐπεξεργαζόμενα εἰς ὁρμοδιέρνα εἰς Λαμίαν, Πάτρας καὶ Ἄργος, θέλουσι ληφθῆ ὑπ' ὄψιν αἱ βασικαὶ ἀποδόσεις τοῦ ἔτους 1948, ἐλλείψει δὲ τοιούτων αἱ τοῦ 1947.

Οἱ εἰς τὰ πάλαι ταύτας ἐργαζόμενοι εἰς τὸ ἁρμαδιέρνα καπνεργάται καὶ καπνεργάτριαι δικαιοῦνται ὅλων τῶν παραπεμπτέων τῶν ἡμερομισθίων.

4) Καπνὸ ἐπεξεργαζόμενα ἐν Ἀγριτίῳ :

α) Προκειμένου περὶ ἐπεξεργασίας εἰς ἁρμαδιέρνα ἱστοῦσι κατ' εἶδος καπνοῦ αἱ ἀποδόσεις τοῦ ἔτους 1948. Οἱ πραγματοποιοῦντες τὰς ἀποδόσεις ταύτας δικαιοῦνται ὅλων τῶν προσαυξήσεων τῶν ἡμερομισθίων.

β) Προκειμένου περὶ ἐπεξεργασίας εἰς Τάγκας θέλουσι ληφθῆ ὑπ' ὄψιν αἱ βασικαὶ ἀποδόσεις τοῦ ἔτους 1947 ἐπὶ ἡμερησίων ποσῶν τῆς αὐτῆς ἐπεξεργασίας, βάσει δὲ τῆς αὐξήσεως ταύτων θέλουσι διαμορφωθῆ συμφώνως τῇ ὑπὸ σημερινὴν ἡμερομηνίαν Συλλογικὴ Σύμβασιν Ἐργασίας Καπνεργατῶν, τὰ ἡμερομίσθια. Εἰς ἃς περιπτώσεις δὲν ἐγένετο ἐπεξεργασία κατὰ τὸ ἔτος 1947 θέλουσι ληφθῆ ὑπ' ὄψιν αἱ ἀποδόσεις τοῦ 1948.

5) Κλασσικὴ ἐπεξεργασία :

Οἱ ἀπασχολούμενοι εἰς τὴν κλασσικὴν ἐπεξεργασίαν μπατρὰ - μπαγλὶ καὶ κεφαλοδεμένα λαμβάνουσιν ἡμερομίσθιον δοχ. 51.100.

Ἡ ἀπόδοσις τοῦ ἔτους 1947 τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰς Καπνεμπορικὰς Ἐπιχειρήσεις Σύνθης θέλει διαπιστωθῆ ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς παρούσης ὑπὸ ταυτολόγου Ἐπιτροπῆς ὑποφαινούσης κατὰ πλειοψηφίαν καὶ ἀποτελουμένης ἐκ νεῦ Διευθυντοῦ τῆς Διευθύνσεως Ἐπιθεωρητῶν Ἐργασίας Βορείου Ἑλλάδος, ὡς Προέδρου, ἑνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ Καπνεμπορικοῦ Συλλόγου Σύνθης ὁριζομένου ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῆς Πανελλαδικῆς Καπνεργατικῆς Ὁμοσπονδίας ὁριζομένου ὑπ' αὐτῆς, ὡς μελῶν.

Εἰς περίπτωσιν ἀρνήσεως συμμετοχῆς εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τινὸς τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Ὀργανώσεων ἢ καὶ ἀμφοτέρων, ἡ ἀνάδειξις ἐκδίδεται ὑπὸ τῶν ἐτέρων ἢ ὑπὸ μόνου τοῦ πρώτου ἐκπροσώπου, καταστίθεται δὲ ἐντὸς πέντε (5) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς της εἰς τὸ Εἰρηνοδικεῖον καὶ ἀποτελεῖ παράρτημα τῆς παρούσης Συμβάσεως, ὑπογραφὲν ἀμφότερα τὰ συμβαλλόμενα μέρη.

Τὸ παρὸν παράρτημα ἀναγνωσθὲν παρουσίᾳ πάντων τῶν συμπραττόντων ὑπεγράφη εἰς τέσσαρα πρωτότυπα, ἐξ ὧν ἓν κατατεθήσεται εἰς τὸ Εἰρηνοδικεῖον Ἀθηνῶν, συμφώνως τῷ Νόμῳ. Ἕτερον εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ ἐκ τῶν ὑπολοίπων ἀνὰ ἓν ἔλαβεν ἑκατέρωθεν ἡ Καπνεμπορικὴ Ὁμοσπονδία τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ Πανελλαδικὴ Καπνεργατικὴ Ὁμοσπονδία (*).

Ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας *Οἱ Συμβαλλόμενοι*

(*) Κατετέθη παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν τὴν 31 Ἰουλίου 1951, συνταγείσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 144)1951 ἐκθέσεώς του.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Η σημαιά της ελληνικής κατοχής έχει επίθετα. Εμείς τις τον Σεπτέμβριον 1941. Διώξεις, αγωνία, στερήσεις. Κανείς δεν γνωρίζει, αν αύριον θα φέρη επί των ώμων την κεφαλήν του. Ανά πάν βήμα πλανάται το φάσμα του θανάτου. Εν τούτοις οι θεσμοί του Δικαίου λειτουργούν. Τα Δικαστήρια εργάζονται. Η νομοθετική μηχανή παράγει. Διοικητικώς καθορισμός μισθών, περιορισμοί απολύσεων, έργασία εκ περιτροπής, μερικά από όσα εμφανίζονται εις το φως αναμέσα εις μίαν βαρυτάτην ατμόσφαιραν. Ο γράφων τας γραμμάς αύτας ενθυμείται με πόσον λογικόν ενδιαφέρον δικαστές, δικηγόροι, μισθωτοί, εργοδόται δημοσιεύοντο πώς να παρηκολούθουν την νομοθετικήν παραγωγήν. Ενδιεφέροντο άμεσως διά την σειράν των επουργικών αποφάσεων, που άρχισε τότε εις την αρχήν, συκοφάντρα βστερα, σελίδ καθημερινώς κατόπιν, έπεσεν εις την δημοσίαν ζωήν, ως κανόνες δικαίου διά τα φωτ ίσχημα λόγου!) των δυστυχών μισθωτών.

Η Εφημερίς της Κυβερνήσεως δεν ήτο το ταχύτερον διά την γνωστοποίησιν των μέσων. Ενώ τα φύλλα της εκυκλοφόρουν, η νομοθετική ύλη των ημερών πλέον το παρελθόν. Νέα εν τω μεταξύ αποφάσεις εστέλλοντο να δημοσιευθούν. Και κανείς δεν εγνώριζε ποίαι ακριβώς. Ετόλμησε τότε να εμφανισθή η «Επιθεώρησις Εργατικού Δικαίου».

Κάτω από την επιβαντίαν αγωνίαν της εποχής εκείνης, όπου το καθημερινόν δρώμα ανακοινούτο με τα πτώματα των συμπολιτών μας εις τα στέθρα των πεζοδρομίων, ούτε κανονικής πτήσεως κλπ., θα έπρεπε να ήτο κανείς τολμηρότατον άνεδαφικός να ανειρευθή ύφηλας πτήσεις. Και μόνον αν κατωρθώναμεν να συγκεντρωθώμεν εις την ζωήν, απλώς δι' ένα πληροφοριακόν των νομίμων της εποχής εκείνης δικαιωμάτων των μισθωτών δημοσιογραφικόν όργανον, θα είχομεν επιτύχει ένα έργον εντίμου συνειδήσεως. Αυτά τα μικρά ή μεγάλα δικαιώματα των μισθωτών της εποχής εκείνης έπρεπε να απαλύνουν την δυστυχίαν των... Και ήτο τόση η δυστυχία!

Καλά όμως και άγια αι προθέσεις μας. Αλλά — είναι γνωστόν — ένα περιοδικόν χρειάζεται δαπάνας. Χαρτιά, τυπογραφεία, είναι αι γνωστότεραι. Πώς να εμπορέση να ανταπεξέλθη εις αυτά;

Θά το ίδωμεν, είπομεν, εκ της πορείας μας. Δι' έπρεπε έπρεπε η σκέψις ότι δεν εκάμναμεν επιτυχίαν. Θά είνε βέβαιος από την πρώτην πορείαν της, ναι η Επιθεώρησις, αν ελειτούργει ως μία κανή επιχείρησις. Και πράγματι έμελλε να θεωρώμεν πάντοτε ως ευτυχές γεγονός, ότι και το τεύχος αυτό έβλεπε τας πραγματικάς δαπάνας του. Δεν εκάμαμεν ποτέ την σκέψιν, ότι έπρεπε, τέλος πάντων, και ημείς, σκληρώς εργαζόμενοι, να προσφέρωμεν εις τας αναγκαίας δαπάνας και μίαν λογικήν αντιπαθείαν του μόχθου μας.

Το πρώτον τεύχος—δίστευτον—έβλεπε τα έξοδά του. Αναγνώσται μας, που επίστευον εις την χρησιμότητα των προσπαθειών μας, προστρέχοντο, άρχισαν κατ' αρχάς, συχνότερα βέβαια να προκαταβάλουν τας συνδρομάς των. Αλλ' αύται εξηνεμίζοντο ταχύτερον παρ' όσον αισιόδοξοι, επιστεύομεν. Αι νέαι πάλιν συνδρομαί εστήριζον αύται τώρα, τας δαπάνας. Συνεχίσαμεν εργαζόμενοι. Και πάλιν τόσον εξηντλήμεν εις τους αναγνώστας μας, ότι... δεν επαιρνομεν ημείς, αν ηλάσσομεν από τεύχος εις τεύχος την τιμήν του. Έπρεπε να... μας συγχωρήσουν και πάλιν οι αναγνώσται μας. Εμένταν ανοικτά τον υπεύθυνον. Αλλά ποίος ημπορούσε τότε ανοικτά να το είπη;

∴

Τα τεύχος—δεν ενθυμούμεθα τώρα ποίαν ακριβώς ημερομηνίαν—είναι έτοιμον δι' εκτύπωσιν. Τα πιεστήρια όμως άδρανεί. Λεν υπάρχει ηλεκτρική κίνησις—τα κάρβουνα έχρειάζοντο εις τον καταναλωτήν—και δεν γνωρίζομεν διά πόσον καιρόν.

Αγωνία!

—Τι θά γίνη; λέγομεν, εις τον τυπογράφον

Εκείνος, τι να είπη φυσικά, κινεί τους ώμους του. Και ήσαν τοσ καμμένον τόσον πλατείς.

Κυττάζομεν το πιεστήριον. Είναι μεγαθήριον. Αν ημπορούσαμεν να το κινήσωμεν διά των χειρών μας! Με ποίας ώμως δυνάμεις;

Εν τούτοις έπρεπε το τεύχος να εκδοθή. Και να εκδοθή εις την ώραν του. Παθολογική ψύχωσις!

Δύο καλόβολοι εργάται του τυπογραφείου έκαμαν μίαν θεοπάσιον προσπάθειαν. Αργά-αργά, με τας εν τραγική εξασθενήσει δυνάμεις των, έκίνησαν το πιεστήριον. Και εδώσαμεν και ημείς, μαζί με αυτούς, ως βοηθειαν τας ελαχίστας τότε σωματικάς δυνάμεις μας. Αν τας είχομεν και αυτάς... Και τέλος δεν απεδάνομεν.

Το τεύχος εξεδόθη. Οι αναγνώσται τον ήσαν φυσικά ανύπαρκτοι διά την αγωνιώδη προσπάθειαν, που κατεβάλομεν να είμεθα συνεπείς, γοερός, άλλως, και να πταίσωμεν, εις την τακτικήν έκδοσιν του τεύχους.

∴

Λοιπόν Οκτωβρίου 1944. Πλανάται εις τον ελληνικόν ορίζοντα η βεβαιότης της απελευθερώσεως. Το τεύχος της 1ης Οκτωβρίου 1944 εκδίδεται κανονικώς. Ετοιμαζόμεθα διά το επόμενον. Η οικονομική όμως ζωή είναι αφαντάστως τώρα φευστή. Η προκαταβολή των... δύο διακατομμυρίων, που είχε ζητήσει εις το προηγούμενον τεύχος της η Επιθεώρησις, δεν επαρκεί ούτε δι' εν τεύχος.

Υπεκύπτομεν εις την μοίραν, και μας επεφύλαξεν η οικονομική αναρχία τότε. Η Επιθεώρησις καθυστέρησεν αναγκαστικώς διά πολύν καιρόν, να εκδοθή εις την ώραν της. Ήτο το πολύτιμον—και δι' ελπίσωμεν τα μόνον—πλήγμα, που ανέστειλε διά δύο μήνας την πορείαν της.

∴

Θά μας συγχωρήσουν οι κ. κ. αναγνώσται μας την απασχόλησίν των με εκατοντάδες αι δόξαι συνδέονται προς την ζωήν της Επιθεωρήσεως. Μας έκίνησε μία φυσική παιδαρισκος. Δεν την θέλαν δεν είμεθα οι μόνοι ενδιαφερόμενοι. Χάρις εις τον κόπο των Επιθεωρησιανών αγάπην εκείνων ημπόρεσε να ζήση και να διηγήται σήμερον. Παρακαλούνται να την υποστούν...

Η Σύνταξις της ΕΕΔ
(Τάσος Τσιμπούκης)

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 10ος — Τεύχος 19 (241)

Ἀθῆναι, 1 Ὀκτωβρίου 1951

ΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΜΑΣ

Κοινωνική εἰρήνη!

Μὲ τὰ δεκάχρονα τοῦ περιοδικοῦ μας ἐδόθη ἡ εὐκαιρία εἰς διαπρεπεῖς ἐπιστήμονας καὶ ἐφαρμοστὰς τοῦ Δικαίου νὰ ἐκδηλώσουν θερμὸν διὰ τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον ἐνδιαφέρον.

Κλάδος Δικαίου, μὲ προορισμὸν νὰ ὑπηρετῇ πρώτιστον τὸν ἄνθρωπον καὶ κατόπιν τὸν οἰκονομικὸν σκοπόν, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀφήνῃ ἀσυγκίνητον τὴν ἐπιστημονικὴν διανόησιν.

Δὲν πρόκειται περὶ τοῦ ἐξ ἐπαγγέλματος ἐνδιαφέροντος τοῦ Νομικοῦ πρὸς τὰς ἐπιταγὰς τοῦ θετικοῦ Δικαίου. Τοῦτο δὲν εἶναι ἡ μία ἀνάγκη διὰ τὴν καθημερινὴν πρᾶξιν. Ὅ,τι ἀξίζει ἰδιαιτέρως νὰ σημειωθῇ, εἶναι ἡ ἀγάπη τοῦ Νομικοῦ πρὸς τὸ νέον αὐτὸ καὶ κοινωνικὸν λεγόμενον Δίκαιον.

Αὐτὴ ὑποκινεῖ τὸν θεωρητικὸν νὰ κύπτῃ μὲ στοχασμὸν ἐπάνω εἰς τὰς ξηρὰς διατάξεις του, νὰ ἐρευνᾷ τὸν κοινωνικὸν σκοπόν των καὶ νὰ προσπαθῇ νὰ ἴδῃ, ἂν ἡ νομοθετικὴ Πρᾶξις ἐπιτυγχάνῃ νὰ συνδέῃ πράγματι τὸ Δίκαιον πρὸς τὴν ζωήν.

Μὲ αὐτὴν ὡπλισμένος καὶ ὁ ἐφαρμοστὴς τοῦ Δικαίου θὰ ἐφαρμόσῃ βέβαια πιστῶς—καὶ πρέπει—ὡς δικαστὴς τὸν Νόμον, ἀλλὰ θὰ προσέξῃ καὶ τὰς ἀτελείας του, ποὺ δημιουργοῦν κενὰ καὶ ἀδικίας εἰς τὸ γραπτὸν Δίκαιον.

Εἶναι ἀτυχῶς πολλὰ τὰ κενὰ καὶ αἱ ἀδικίαι εἰς τὸ γραπτὸν Δίκαιον. Καὶ εἶναι πράγματι ἀλήθεια: Εἰς κανένα κλάδον τοῦ Δικαίου δὲν ἀναπτύσσεται τόσος χῶρος, ὅπου ἐδῶ νὰ ἰκανοποιῆται τὸ κοινὸν περὶ δικαίου συναίσθημα καὶ ἐκεῖ νὰ συγκρούωνται αἱ διατάξεις του πρὸς αὐτό, ἀνίκανοι νὰ χειραγωγήσουν τὴν ἐργασιακὴν σχέσιν πρὸς μίαν κοινωνικῶς ἀνεκτὴν διέξοδον.

Τὰ βλέπει αὐτὰ ὁ θεωρητικὸς εἰς τὴν καθ' ἡμέραν μελέτην του. Ψηλαφητὰ εἶναι, ἀνὰ πᾶν βῆμα, εἰς τὸν ἐφαρμοστὴν τοῦ Δικαίου.

Ἂν τώρα ὁ θεωρητικὸς ἐξεγείρεται καὶ—συνειδήσεως χρέος—διαλαλεῖ ὅσα ὑπάρχουν εἰς τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον ἀντικοινωνικὰ λάθη, εἶναι, διότι ἠμπορεῖ καὶ δικαιοῦται νὰ κρίνῃ περὶ τῶν νόμων, ἐνῷ ὁ ἐφαρμοστὴς κρίνει—καὶ πρέπει φυσικὰ—κατὰ τοὺς νόμους.

Ἀλλὰ πόσοι εἶναι αὐτοὶ οἱ νόμοι, διὰ τοὺς ὁποίους νὰ εἶναι βέβαιος ὁ ἐφαρμοστὴς των, ὅτι ἐπέτυχε νὰ συλλάβῃ τὴν ἀληθῆ ἔννοιάν των; Τὸ μαρτυροῦν αἱ καθημεριναὶ εἰς τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν ἀντιφατικαὶ γνῶμαι. Ποτὲ ἴσως Δίκαιον δὲν ἐσημείωσε τόσην ἀστάθειαν.

Τὸ ἔργον τοῦ Δικαστοῦ καὶ τοῦ Δικηγόρου κατέστη εἷς τὸν τομέα τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου ἀπὸ τὰ δυσκολώτερα.

Τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον ἔχει κατὰ τὴν παροῦσαν ὥραν πολλὰ προβλήματα. Ἀλλὰ τὸ πρόβλημα, ποὺ ἐπείγει περισσότερον νὰ ἀχθῇ εἰς τὴν λύσιν του, εἶναι ἡ ἀποκατάστασις τῆς ἐφθαρμένης, ἐπὶ κινδύνῳ τῆς κοινωνικῆς εἰρήνης, ἀξίας ὡρισμένων τοῦ Δικαίου ἐπιταγῶν ὡς κανόνων δικαίου.

Λέγεται, καὶ εἶναι ἀληθές, ὅτι τὸ Δίκαιον, διὰ νὰ ἔχῃ τὴν ἀξίαν του, προέχει νὰ εἶναι σταθερόν. Ἀλλ' εἰς τὸ Ἐργατικὸν παρελαύνει μία ἀτελείωτος σειρὰ ζητημάτων, ποὺ μὲ τὰς, κατ' ἐναλλαγήν, διαφόρους λύσεις των ἐθρυμμάτισαν ἤδη τὴν στερεότητα τοῦ Δικαίου. Οἱ ἐφαρμοσταί του διαποροῦν, οἱ Δικηγόροι τελοῦν ἐν ἀμηχανίᾳ καὶ οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἀμέσως δι' αὐτό, ἐργοδόται καὶ μισθωτοί, συνέχονται ἀπὸ δέος. Δὲν γνωρίζουν ἀκριβῶς, ἂν δικαιοῦνται ἢ ὑποχρεοῦνται ἀπ' αὐτό.

Συνέπεια ὅλων αὐτῶν εἶναι νὰ ἔχῃ χάσει τὴν ἀξίαν του ὁ σχετικὸς τοῦ Δικαίου κανών. Αἱ μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν διενέξεις πολλαπλασιάζονται, ἡ κοινωνικὴ εἰρήνη ζημιοῦται.

Ὁ λόγος ἀνήκει εἰς τὸν Νομοθέτην. Ἐκείνου εἶναι τὸ λάθος. Καὶ λάθος διπλοῦν: Τὸ ἕνα εἶναι εἰς τὸ ὅτι δὲν ἠθύτυχησε νὰ ἐκφρασθῇ σαφέστερον, εἰς βασικῆς σημασίας τοὐλάχιστον νομοθετήματά του, τί ἀκριβῶς ἐπεδίωξε. Καὶ τὸ ἄλλο εἰς τὸ ὅτι δὲν ἐπεμβαίνει νὰ διαλύσῃ δι' ἐπισήμων νομοθετικῶν πράξεών του τὰς ὑφισταμένας περὶ τῆς ἐννοίας ὡρισμένων, βασικῆς σημασίας, νομοθετημάτων του πλάνας.

Καὶ ὅμως πρόκειται περὶ αὐτῆς τῆς κοινωνικῆς εἰρήνης. Καὶ δικαίως στενοχωρεῖται κάθε κοινωνικῶς σκεπτόμενος ἄνθρωπος.

Εἶναι λοιπὸν ἀνάγκη—καὶ ἐπείγουσα—νὰ ἀποκατασταθῇ ἡ διασαλευθεῖσα ἑνότης τοῦ Δικαίου.

Πρέπει—ἐν ἀπὸ τὰ πολλὰ—νὰ γνωρίζῃ σαφῶς ὁ ἐργοδότης, τοῦ ὁποίου ὁ μισθωτὸς εἶναι ἐν στρατεύσει, εἰς ποίαν σαφῆ περίπτωσιν ὑποχρεοῦται νὰ τὸν μισθοδοτῇ καὶ ἀντιστοίχως—καὶ σπουδαιότερον—νὰ γνωρίζῃ ὁ τελευταῖος, ἂν ἠμπορῇ νὰ βασίζεται, εἰς τὴν προστασίαν τῆς Πολιτείας, διὰ νὰ ζήσῃ τὴν οἰκογένειαν του.

Τὸν ἀρρωστον, ἐξ ἄλλου, μισθωτὸν συνέχει ἡ ἀγωνία τῆς ἀπωλείας τῆς ἐργασίας του, ἐνῶπιον τοῦ ἀτεγκτως σκληροῦ αὐτοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν. 2112. Καὶ τὰ «ζητήματα» συνεχίζονται...

ΑΡΘΡΑ - ΜΕΛΕΤΑΙ - ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ

Η ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΝ ΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ Η ΝΟΜΙΚΗ ΡΥΘΜΙΣΙΣ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΔΑΜΩΝΟΣ ΔΡ. ΡΟΥΤΣΑΚΟΥ, Δικηγόρου

Α' Γενικαὶ παρατηρήσεις

Ἡ ἐλευθερία ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἀποτελεῖ οἰκονομικοπολιτικὸν καὶ νομικὸν θεσμόν. Αἱ περὶ αὐτοῦ ἀντιλήψεις ποικίλλουν κατὰ τὰς διαφόρους ἐποχὰς καὶ ἐπηρεάζονται οὐσιωδῶς ἀπὸ τὰς γενικωτέρας θεωρητικὰς ἀντιλήψεις καὶ τὰς ἑκάστοτε κρατούσας βασικὰς κοινωνικοπολιτικὰς καὶ οἰκονομικὰς ἀρχάς. Οὕτω κατὰ τὴν μεσαιωνικὴν ἐποχὴν αἱ ἐπαγγελματικαὶ συντεχνίαι καὶ οἱ ἐργατικοὶ συνεταιρισμοὶ ὑπῆρξαν ἀληθῶς πανίσχυροι, διεπόμενοι δὲ ὑπὸ αὐστηρῶν καὶ ἀπαρεγκλίτων ἐπαγγελματικῶν κανονισμῶν κατώρθωσαν, παρὰ τὴν πανταχόθεν ἐκδηλουμένην ἀντίδρασιν, ἐν πολλοῖς νὰ μονοπωλήσουν ὑπὲρ αὐτῶν τὴν ἐργασίαν, τὴν παραγωγὴν καὶ αὐτὸ τὸ ἐμπόριον.

Πολὺ ἀργότερον, ὑπὸ τὸ κράτος τῶν οἰκονομικῶν ἀντιλήψεων τῆς κλασσικῆς ὀρθοδόξου σχολῆς καὶ τῆς σιδηρᾶς λογικῆς, δύναται τις εἰπεῖν μαθηματικῆς, θεμελιώσεως τῶν οἰκονομικῶν Νόμων (*Ricardo*), ἡ ἐλευθερία καὶ ὁ σκόπιμος τῆς ἐργασίας κατατμερισμὸς ἐθεωρήθησαν αὐτονόητοι καὶ ἀνεφέρθησαν ὡς θεμελιώδεις προϋποθέσεις τῆς μεγίστης δυνατῆς ἀποδόσεως. Κατὰ τὰς ἀντιλήψεις ταύτας τῆς προμνησθείσης οἰκονομικῆς Σχολῆς κάθε ἐπέμβασις τῆς κρατικῆς ἐξουσίας (αὐθαιρεσία) εἰς τὴν λειτουργίαν τοῦ φυσικοῦ μηχανισμοῦ τῆς ἐλευθέρας ἀγορᾶς θὰ ἦτο βλαβερὰ καὶ διὰ τοῦτο δέον νὰ ἀποκλεισθῇ. Εἶναι ἐκδήλως χαρακτηριστικὸν τῆς νοοτροπίας καὶ τῶν περὶ ἐλευθερίας τῆς ἐργασίας ἀντιλήψεων τῆς προμνησθείσης Σχολῆς τὸ λεχθὲν ὑπὸ τοῦ *Adam Smith* εἰς τὸ περίφημον σύγγραμμά του περὶ τοῦ πλούτου τῶν Ἐθνῶν, καθ' ὃ «εἶναι ἄκρως δυσχερές, ὅταν συναντῶνται πρόσωπα τοῦ αὐτοῦ ἐπαγγέλματος, ἔστω καὶ πρὸς ψυχαγωγίαν μόνον, νὰ μὴ προετοιμάσουν τι τὸ ἐπιζήμιον διὰ τὴν ὁλότητα».

Ἐν συνεχείᾳ, ὑπὸ τὸ κράτος καὶ τὴν αἰγλην τῶν πολιτικῶν ἀρχῶν τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως περὶ ἰσότητος καὶ ἐλευθερίας καὶ τῆς ἐπισήμου διακηρύξεως τῶν ἀπαραγράπτων δικαιωμάτων τοῦ ἀτόμου, ἡ ἐλευθερία τῆς ἐργασίας ἀπετέλεσε μίαν τῶν σημαντικωτέρων κατακτήσεων τοῦ 19ου αἰῶνος. Αἱ περὶ ἀτομικῶν ἐλευθεριῶν ἀντιλήψεις διήκουν δι' ὅλου τοῦ παρελθόντος αἰῶνος καὶ μέχρι τῶν ἡμερῶν μας, καταλαμβάνουσαι σημαντικὸν μέρος ἐκ τῶν θεμελιωδῶν διατάξεων τῶν συνταγματικῶν χαρτῶν τῶν περισσοτέρων χωρῶν. Δέον ὅμως ἐνταῦθα νὰ τονισθῇ, ὅτι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, ἰδίᾳ δὲ ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ Α' παγκοσμίου πολέμου, κατὰ τὸ διάστημα τοῦ μεσοπολέμου καὶ μετὰ τὸ πέρας τοῦ Β' παγκοσμίου πολέμου, παρατηρεῖται ἐκδηλος τάσις μεταστροφῆς τῶν ἀντιλήψεων, τὸ δὲ δόγμα τῶν ἀτομικῶν ἐλευθεριῶν καὶ τῆς πολιτικῆς ἰσότητος τείνει νὰ παραμερισθῇ ἀπὸ τὸ πάνδημον αἴτημα τῆς παραλλήλου πρὸς τὴν πολιτικὴν ἐλευθερίαν ἢ καὶ κατ' ἀποκλεισμὸν ταύτης (ἀντιλήψεις ὁλοκληρωτικῶν πολιτευμάτων) κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἰσότητος.

Αἱ νέαι αὐταὶ ἀντιλήψεις, ἐκτεινόμεναι καὶ εἰς τὴν σφαῖραν τῆς ἀσκήσεως καὶ τοῦ τρόπου ὀργανώσεως τῆς ἐργασίας, εὗρον ἀπήχησιν καὶ καθιερώθησαν ἐπισήμως, συμφώνως ἄλλως τε καὶ πρὸς τὰς ὀργανωτικὰς τῶν βάσεις καὶ τὴν πνευματικὴν καὶ θεωρητικὴν αὐτῶν θεμελίωσιν, κατὰ πρῶτον εἰς τὰ ὁλοκληρωτικὰ καθεστῶτα, κατὰ τὰ τελευταῖα πρὸ τοῦ Β' παγκοσμίου πολέμου ἔτη.

Οὕτω εἰς τὴν ἐθνικοσοσιαλιστικὴν Γερμανίαν πανηγυρικῶς διεκηρύχθη ἐν ἀρχῇ καὶ διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ περιφήμου κανονισμοῦ ἐθνικῆς ἐργασίας (ordnung der nationalen arbeit) ἡ κοινότης τοῦ διὰ τῆς ἐργασίας ἐπιδιωκομένου σκοποῦ, συνισταμένου εἰς τὴν πραγμάτωσιν κοινῆς ὠφελείας διὰ τὸν λαὸν καὶ τὸ Κράτος καὶ εἰς τὴν ἐν ὄψει τοῦ προεκτεθέντος σκοποῦ παραμέρισιν τῶν ἀντιθέσεων, διὰ τῆς εἰς τοὺς χώρους ἐργασίας ἀνωτέρας ἐπιτελέσεως παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν καὶ ἐργαζομένων ὑπερτάτου κοινωνικοῦ καθήκοντος.

Εἰς τὴν φασιστικὴν Ἰταλίαν διὰ τοῦ χάρτου ἐργασίας (carta del lavoro), διεκηρύσσοντο αἱ βασικαὶ τοῦ καθεστῶτος ἠθικοπολιτικαὶ ἀρχαί, ἐν αἷς ἐξέχουσαν θέσιν κατελάμβανε τὸ πρὸς ἐργασίαν δικαίωμα τῶν ἐν πλήρει ἰσότητι διατελούντων, ὠργανωμένων ὅμως κοινωνικῶν τάξεων (ἐκτενεστέραν ἀνάλυσιν τοῦ Ἰταλικοῦ φασιστικοῦ χάρτου ἐργασίας βλ. ἐν *Carlalberto Grillenzoni*: Τὸ συντεχνιακὸν Κράτος, Ἀθῆναι 1935).

Κλείοντες εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ τὰς ἐπὶ τοῦ θέματος γενικότητας παρατηροῦμεν ἀπὸ τοῦδε, ὅτι ἡ σημασία τῆς ἀρχῆς τῆς ἐλευθερίας ἐν τῇ ἐργασίᾳ, θεωρουμένης ἀπὸ αὐστηρῶς οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικοπολιτικῆς σκοπιᾶς κατὰ τὰς διαφόρους χρονικὰς περιόδους καὶ εἰς τὰς διαφόρους χώρας, δύναται νὰ περικλεισθῇ εἰς ἕνα εὐρύτερον περιγραφικὸν κύκλον, μὴ ἀφισταμένη οὐσιωδῶς τῆς ἐννοίας, ἣν ἀποδίδουν αἱ λέξεις γραμματικῶς ἑρμηνευόμεναι. Δὲν δυνάμεθα ὅμως,

ὡς θὰ ἐκτεθῇ κατωτέρω, νὰ εἴπωμεν τὰ αὐτό, προκειμένου περὶ τῆς σημασίας, ἣν δίδει τὸ εἰδικὸν δίκαιον τῆς ἐργασίας κατὰ τὴν νομικὴν ρύθμισιν τοῦ εἰρημένου θεσμοῦ.

Β' Νομική ρύθμισις τοῦ θεσμοῦ

Ἡ ἐργασία, ὑπὸ τὴν γενικὴν αὐτῆς ἔννοιαν, ἀποτελεῖ ἠθελημένην καὶ ἐνσυνείδητον ἀνθρωπίνην ἐνέργειαν, τείνουσαν εἰς τὴν πραγμάτωσιν ὡρισμένου ἀποτελέσματος. Εἰδικῶς ὅμως ὡς θέμα νομικῆς ρυθμίσεως καὶ προστασίας λαμβάνεται ὑπὸ τὴν παραγωγικὴν καὶ οἰκονομικὴν αὐτῆς ἔποψιν καὶ ἐντοπίζεται καθισταμένη «ἀντικείμενον παροχῆς».

Περαιτέρω, ἡ ὑπὸ τοῦ δικαίου εἰς εὐρείαν κλίμακα καὶ ἐν ταῖς λεπτομερείαις παρακολούθησις καὶ ρύθμισις τῆς ἐργασίας ἐν τῇ ὀργανώσει καὶ ἐκτελέσει αὐτῆς ἀποτελεῖ φαινόμενον τῶν τελευταίων πεντήκοντα ἐτῶν. Εἰς τοῦτο συνετέλεσεν ἡ κατὰ τὰ ἴδια ταῦτα ἐπὶ ἀσφαλῶς ἐπιστημονικῶν βάσεων ὀργάνωσις καὶ ἀνάπτυξις τῆς παραγωγῆς καὶ ὁ ἐν αὐτῇ ἀναπτυχθεὶς ἐξιδιασμένος καταμερισμός, ὅστις ἠνόησε τὴν δημιουργίαν τῶν νέων κοινωνικῶν καὶ ἐπαγγελματικῶν τάξεων. Τὰς ὁμάδας ταύτας συνέχει κυρίως κοινότης οἰκονομικῆς καταστάσεως καὶ τοιαύτη μελλοντικῶν δυνατοτήτων καὶ προοπτικῆς ἀναπτύξεως (ὅρα *Π. Κανελλοπούλου*: Ὁ ἄνθρωπος καὶ αἱ κοινωνικαὶ ἀντιθέσεις 1934, σελ. 18 ἑξ.).

Ἡ συμπαγὴς καὶ ἄρρηκτος ἐπαγγελματικὴ καὶ συνδικαλιστικὴ ὀργάνωσις ἑκάστης τῶν τάξεων τούτων ἀποτελεῖ τὸ ἀσφαλέστερον ἐχέγγυον ἐπιβιώσεως καὶ ἀναπτύξεως ταύτης, παρέχει δὲ εἰς τὸ Κράτος τὴν εὐχέρειαν τῆς συνεχοῦς ἐπεμβάσεως πρὸς διακαθορισμὸν τῆς δραστηριότητος καὶ ἐξομάλυνσιν τῶν ἀναφυομένων μεταξὺ τῶν οὕτωσι δημιουργηθεισῶν ὁμάδων ἀντιθέσεων.

Εἶναι ἔκδηλον, ὅτι ἡ συνεχὴς αὕτη κρατικὴ ἐπέμβασις ὑποβαθεῖ καὶ τείνει εἰς τὴν ἐπίτευξιν ἑνὸς τῶν βασικῶν ἐμπειρικῶν πολιτειακῶν σκοπῶν διὰ τῆς προσηκούσης ἐπιλύσεως τοῦ ἑκάστοτε ὑφισταμένου κοινωνικοῦ προβλήματος. Ἐπειδὴ δὲ αἱ περὶ τοῦ προβλήματος τούτου ἀντιλήψεις εὑρίσκονται ἐν διαρκεῖ ἐξελίξει, παραλλάσσουσαι κατὰ τὰς ἐποχὰς καὶ τὰ πολιτεύματα, διὰ τοῦτο καὶ ἡ νομικὴ ρύθμισις, ἡ μόνη ὁλοποιοῦσα τὰς ἀντιλήψεις ταύτας, τῶν θεμελιωδῶν ὅρων, τῶν ἀναγομένων εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ ἐκτέλεσιν ἐργασίας (ὡς λ.χ. ἡ ἐλευθερία ἢ ἡ ἐπέμβασις), διαφέρει οὐσιωδῶς εἰς τὰ διάφορα δίκαια, κατ' ἀντίθεσιν, ὡς προεξετέθη, πρὸς τὰς γενικὰς καὶ ἀπὸ ἄλλων σκοπιῶν ἐρευνωμένας περὶ τοῦ θεσμοῦ ἀντιλήψεις.

Οὕτω καὶ βάσει τῶν δοθεισῶν προεξετέθησαν τὰ δίκαιον τῆς ἐργασίας, χειραφετηθὲν τοῦ ἰδιωτικοῦ (ἀνοχικοῦ) δικαίου, ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ὁποίου ἡ ἐργασία ἐδημιούργει δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις ἀποκλειστικῶς μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων προσώπων κατὰ τὴν ρωμαϊκὴν ἀντίληψιν (μίσθωσις ὑπηρεσιῶν), καθίσταται κατ' ἐξοχὴν κοινωνικὸν δίκαιον. Συνάρτησιν τῆς κοινωνικότητος τοῦ δικαίου τούτου ἀποτελεῖ ἡ συνεχῶς διαπιστουμένη τάσις δημοσιοποιήσεως τῶν κανόνων αὐτοῦ. Κατὰ ταῦτα τὸ ἐργατικὸν δίκαιον, ἐκφεύγον ἀσημέρι τῆς αφαίρας τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, μεθίσταται εἰς τὸ δημόσιον δίκαιον ὑπερισχύον καὶ ἐν πολλοῖς ὑποκαθιστῶν τοῦτο (ὅρα *Ι. Καποδίστρια*, Ἑρμηνεία Ἐργατικοῦ Δικαίου 1937, σελ. 7).

Παρεπομένην συνέπειαν τῶν ἀντιλήψεων τούτων περὶ τῆς φύσεως καὶ θέσεως τοῦ εἰδικοῦ δικαίου τῆς ἐργασίας ἀποτελεῖ ἡ θεωντολογικὴ κρίσις, καθ' ἣν ἡ θέσις ταύτου, κατὰ τὰς ἀδρὰς αὐτοῦ γραμμάς, θὰ ἔδει νὰ ἀναζητηθῇ μεταξὺ τῶν διατάξεων θεμελιωδῶν νόμων ἡδεημένου τυπικοῦ κύρους.

Παρὰ ταῦτα καὶ ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἱερᾶς παρακαταθήκης τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων καὶ ἐλευθεριῶν, ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπήρειαν τῶν ὁποίων διεμορφώθησαν οἱ πολιτειακοὶ θεσμοί, οἱ ἀποτελοῦντες τὰς ὀργανωτικὰς βάσεις καὶ τὴν μορφὴν τῆς συγχρόνου φιλελευθέρας δημοκρατίας, τὰ εὐρωπαϊκὰ ἠπειρωτικὰ συντάγματα, κατ' ἀνεξαίρετον σχεδὸν κανόνα, ἰδίᾳ κατὰ τὰ πρὸ τοῦ Α' παγκοσμίου πολέμου ἔτη, ἠγνόησαν παντελῶς τὴν ἐργασίαν ὡς κοινωνικὴν λειτουργίαν. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ἀμυδρῶς διαφαινομένη ποὺ τάσις συνταγματικῆς ρυθμίσεως τοῦ θέματος ἐχαρακτηρίζετο ὡς ἐξαιρετικῶς τολμηρὰ καὶ πρόωρος νομοθετικὴ πρωτοβουλία (περὶ τῶν ἀνωτέρω Βλ. *Scelle*: Le travail dans les constitutions contemporaines 1939 σελ. 14 ἑξ. καὶ 28).

Ἐν συνεχείᾳ καὶ ἀπὸ τὰ πρῶτα μεταπολεμικὰ τοῦ Α' παγκοσμίου πολέμου ἔτη τὸ ζήτημα ἔχει σοβαρῶς προωθηθῇ. Τὰ νέα Συντάγματα, ἐν οἷς καὶ τὸ Ἑλληνικὸν τοῦ 1927, ἄρθρον 22, μετ' ἐπιφυλάξεως καὶ εἰς περιωρισμένην κλίμακα περιλαμβάνουν διατάξεις ρυθμιστικὰς τῆς ἐργασίας ἐν τῷ πλαισίῳ τῶν ὁμαδικῶν καὶ ὠργανωμένων κοινωνικῶν συμφερόντων. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν τὴν ἐπὶ τοῦ θέματος πρωτοπορίαν ἀποφασιστικῶς κατέχουν αἱ ἐπὶ ἐμπειρικῶν βάσεων θεμελιούμεναι νοτιαμερικανικαὶ δημοκρατίαι.

Ἡ ἀναγνώρισις ὅμως τῆς πλήρους καὶ ἐπιτακτικῆς ἀνάγκης τῆς λεπτομεροῦς ρυθμίσεως τῆς ἐργασίας καὶ τῶν συναφῶν καὶ παρεπομένων πρὸς αὐτὴν θεσμῶν ἀποτελεῖ ἔργον τοῦ τελευταίου παγκοσμίου πολέμου, οὗτινος αἱ κύριαι ἀφορμαὶ καὶ τὰ αἰτήματα ὑπῆρξαν κοινωνικά, ἐν τῷ συνόλῳ του δὲ ἀποτελεῖ τὸν κατ' ἐξοχὴν «κοινωνικὸν πόλεμον».

Ἄμεσον ἀποτέλεσμα τῶν ἀντιλήψεων τούτων ὑπῆρξε ἡ διὰ τοῦ καταστατικοῦ χάρτου τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν ἀναγνώρισις τῆς προϋφισταμένης Διεθνοῦς Ὀργανώσεως Ἐργασίας, ὡς παραρτήματος τοῦ Διεθνοῦς Ὀργανισμοῦ καὶ ἡ ταυτόχρονος καὶ ἐν ὄψει τῶν νέων ἀντιλήψεων διακήρυξις τῆς ἐπιτακτικῆς ἀνάγκης ριζικῆς ταύτης ἀναθεωρήσεως καὶ ἀναπροσαρμογῆς.

Ἐξ ἄλλου, τὰ νέα Συντάγματα προβαίνουν εἰς συνοπτικήν, ἀλλ' ἀδρομερῆ, ρύθμισιν τῶν ὑπ' αὐτῶν κρινομένων ὡς βασικῶν καὶ θεμελιακῶν θεσμῶν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου. Οὕτω τὰ ἀφορῶντα τὴν συνδικαλιστικὴν ὀργάνωσιν καὶ διοίκησιν τῶν ἐργαζομένων, τὸ

δικαίωμα τῆς ἀπεργίας ὡς μέσον ἀμύνης τοῦ διαγανωμένου ἐπαγγέλματος, ἡ ἐλευθερία ἐν τῇ ἐργασίᾳ ὑπὸ τὴν νέαν διάφορον τῆς λιμπεραλιστικῆς ἀντιλήψιν, τῆς ἐξασφαλίσεως καὶ ἀποκλειστικῆς ἐναντι πάντων προστασίας τῆς ὠργανωμένης καὶ ἐπαγγελματικῶς κατωχυρωμένης ὁμάδος, καθίστανται ἀντικείμενα συνταγματικῆς ρυθμίσεως.

Γ' Διατάξεις Ἐργατικοῦ Δικαίου εἰς τὰ νέα Συντάγματα

Συναφῶς πρὸς τὰ ἀνωτέρω τὸ νέον Ἰταλικὸν Σύνταγμα τῆς 22)27 Δεκεμβρίου 1947, καίπερ μὴ ἀφιστάμενον οὐσιωδῶς τοῦ τύπου τῶν παλαιοτέρων Συνταγμάτων, διατηροῦν δὲ τὰς βασικὰς ἀρχὰς τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος καὶ τῆς ἰσορροπίας τῶν πολιτειακῶν λειτουργιῶν καὶ δυνάμεων, θεμελιοῦν ἐν ἐνὶ λόγῳ τὴν νέαν φιλελευθέραν κοινοβουλευτικὴν δημοκρατίαν, περιλαμβάνει καὶ εἰδικὰς ἐκτὸς τῶν λοιπῶν διατάξεις, ἀναγομένας εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου. Πράγματι τὰ ἄρθρα 3 (γενικῶς) 39, 40 καὶ 46 εἰδικώτερον διαλαμβάνουν περὶ τῆς οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς ἐλευθερίας καὶ ἰσότητος τῶν πολιτῶν, περὶ τῆς προστασίας καὶ ἐλευθερίας τοῦ συνδικαλισμοῦ, περὶ τοῦ κύρους συλλογικῶν συμβάσεων καὶ τῶν ἁρμοδίων πρὸς σύναψιν τούτων ὀργάνων, περὶ τοῦ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς γενικῆς νομιμότητος δικαιώματος ἀπεργίας καὶ περὶ τῆς ἐνδεδειγμένης συνεργασίας ἐν τῇ διοικήσει τῶν ἐπιχειρήσεων.

Τὸ Γαλλικὸν Σύνταγμα τῆς 27ης Ὀκτωβρίου 1946, ἀκολουθοῦν, κατὰ βάσιν, τὰς αὐτὰς πρὸς τὸ Ἰταλικὸν Σύνταγμα θεμελιώδεις ἀρχάς, προφανῶς ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν ἐν τῇ χώρᾳ πολιτικῶν ἀντιθέσεων, ἀντικατοπτριαθεισῶν καὶ ἐν τῇ συντακτικῇ συνελεύσει, ἀφίστανται εἰς τινα σημεῖα οὐσιωδῶς τοῦ παλαιοτέρου καθεστῶτος τοῦ θεμελιωθέντος ὑπὸ τῶν συνταγματικῶν νόμων τοῦ 1875 καὶ δὴ τοῦ συνταγματικοῦ Νόμου τῆς 16ης Ἰουλίου 1875 Sur les rapports des pouvoirs publics. Πράγματι διὰ τῶν διατάξεων τοῦ νέου Συντάγματος ἐπέρχεται σοβαρὰ παρέκκλισις ἀπὸ τοῦ παραδεδομένου ἀμιγοῦς τύπου τοῦ κοινοβουλευτικοῦ καθεστῶτος, διὰ τῆς διαταράξεως τῆς ἰσορροπίας τῶν πολιτειακῶν λειτουργιῶν. Οὕτω ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία ἀπόλυσει μέγα μέρος τῆς παλαιᾶς ἁρμοδιότητος καὶ ἰσχύος ὑπὲρ τῆς μιᾶς μόνον ἐκ τῶν δύο Βουλῶν, τῆς «ἐθνικῆς συνελεύσεως», ὡς ἀπεκλήθη ἡ παλαιὰ Γαλλικὴ Βουλή, τῆς ἑτέρας Βουλῆς, conseil de la republique, κατολαβούσης τὴν θέσιν τῆς παλαιᾶς Γαλλικῆς Γερουσίας, ἐχούσης τύποις γνωμοδοτικὴν ἁρμοδιότητα, οὐσιαστικῶς ὅμως μηδεμίαν τοιαύτην, ἀλλ' ὑπόστασιν κατὰ τὸ μᾶλλον διακοσμητικὴν (περὶ τοῦ μέχρι σήμερον ἔργου, τῆς προοπτικῆς ἐξελίξεως καὶ τῶν δυνατοτήτων τοῦ Συμβουλίου τῆς Δημοκρατίας ὅρα Revue de droit public et de la science politique, Ἔτος 1949, σελ. 541 ἑξ.).

Τὸ νέον Γαλλικὸν Σύνταγμα περιέλαβε καὶ ἐρρύθμισε τὰ αὐτά, ὡς καὶ τὸ Ἰταλικόν, περὶ ὧν ἀνωτέρω, βασικὰ θέματα ἀναγόμενα εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, διὰ διατάξεων τεθεισῶν ἐν τῷ προοιμίῳ τοῦ Συντάγματος. Ἡ τοιαύτη τοποθέτησις θὰ ἠδύνατο εὐλόγως νὰ δημιουργήσῃ σύγχυσιν καὶ ἀμφιβολίας περὶ τῆς φύσεως τῶν συναφῶν διατάξεων ὡς συνταγματικῶν, ἠξημένης τυπικῆς ἰσχύος, καὶ περὶ τῆς προσηκούσης οὐσιαστικῆς ἐκτιμήσεως αὐτῶν. Ὁ φόβος ὅμως οὗτος μειοῦται εἰς τὸ ἐλάχιστον, ἐν ὄψει τῆς παραδεδομένης καὶ διεθνῶς γνωστῆς διαπλαστικῆς ἱκανότητος καὶ εὐστροφίας τῆς γαλλικῆς νομολογίας καὶ τῆς ἐν Γαλλίᾳ πλήρους ὡριμότητος τῶν συναφῶν κοινωνικῶν θεσμῶν.

Τέλος καὶ συμπληρωματικῶς διὰ τὰ ἐν Γαλλίᾳ κρατοῦντα δέον νὰ τονισθῇ, ὅτι, εὐθὺς ἅμα τῇ ἀπελευθερώσει τῆς χώρας καὶ ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ ἔτους 1945, συνεστήθη εἰδικὴ ἐπιτροπεία πρὸς ἀναθεώρησιν τοῦ περιφήμου Ναπολεοντείου Κώδικος ἐπὶ βάσεων κοινωνικωτέρων.

Ἐν Ἑλβετίᾳ ἐπεζητήθη ἀποφασιστικώτερον ἡ προώθησις τοῦ κοινωνικοῦ προβλήματος διὰ τῆς ἐν ἔτει 1947 γενομένης ἀναθεωρήσεως τοῦ Συντάγματος διὰ προσθήκης νέων ἄρθρων κοινωνικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ περιεχομένου (περὶ τῆς ἀναθεωρήσεως τοῦ Ἑλβετικοῦ Συντάγματος, τῶν λόγων, οἵτινες προεκάλεσαν ταύτην, τοῦ περιεχομένου καὶ τῆς ἑρμηνείας τῶν νέων διατάξεων ὅρα *Δ. Κ. Ψαρρού*: Ἡ ἀναθεώρησις τοῦ Συντάγματος τῆς Δημοκρατίας τῆς Ἑλβετίας, Ἀθῆναι 1950).

Διὰ τῆς γενομένης ἀναθεωρήσεως ἐπετεύχθη μία κατάστασις ἰσορροπίας, ἤτοι συνταγματικὸς χάρτης κατοχυρώνων τὰς ἀτομικὰς ἐλευθερίας, νομοθεσία περιορίζουσα, μεταρρυθμίζουσα, ἀλλοιοῦσα, καταργοῦσα τὰς ἐλευθερίας ταύτας καὶ ταυτοχρόνως παρέχουσα ὁμαδικὰ μέσα ἱκανοποιήσεως τῶν ἐλευθεριῶν, νέα δικαιώματα (ὅρα *Δ. Ψαρρόν*, ἔνθ' ἀνωτέρω σελ. 31).

Ἐκ τῶν κοινωνικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ περιεχομένου ἄρθρων εἰδικῶς ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐργασίαν, τὴν ἐλευθερίαν καὶ προστασίαν αὐτῆς, ὑπὸ τὴν προεκτεθεῖσαν νεωτέραν ἀντίληψιν, διὰ τοῦ διακαθορισμοῦ σχέσεως ἐργοδοτῶν καὶ ἐργαζομένων, τὰς συλλογικὰς συμβάσεις, τὰς ἀποδοχάς, τὴν καταπολέμησιν τῆς ἀνεργίας καὶ τὴν κατ' αὐτῆς ἀσφάλισιν, τὴν ἐπαγγελματικὴν ἐκπαίδευσιν κλπ. τὸ ἄρθρον 34 γ τοῦ ἀναθεωρηθέντος Συντάγματος.

Τέλος κλείοντες τὸν κύκλον τῶν μεταπολεμικῶν Συνταγμάτων καὶ τῶν δι' αὐτῶν πραγματοποιουμένων ἐπὶ τοῦ ὑπὸ μελέτην θέματος πράξεων, ἀναφερόμεθα εἰς τὸ ἐκπονηθὲν ὑπὸ τῆς ἐπὶ τῆς ἀναθεωρήσεως ἐπιτροπῆς, τελικῶς δὲ διατυπωθὲν ὑπὸ τῆς Δ' Ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς, σχέδιον τοῦ ἀναθεωρητέου Ἑλληνικοῦ Συντάγματος. Τὸ σχέδιον τοῦτο συνετάχθη καὶ τελικῶς διετυπώθη ὑπὸ τὴν καταθλιπτικὴν ψυχολογικὴν ἐπίδρασιν τοῦ κρατοῦντος τηλεβόλου καὶ τοῦ ἐκ τῆς ἐσωτερικῆς αἱματηρᾶς ἀνταρσίας ἐπαπειληθέντος θανασίμου κινδύνου τῶν καθιερωμένων ἀξιῶν καὶ τοῦ κρατοῦντος κοινωνικοῦ καθεστῶτος. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἀνταρσία ἐθεωρήθη, ὅτι προῆλθεν ἐκ τῶν κάτω, τὸ σχέδιον τοῦ ἀναθεωρητέου Συντάγματος ἔτεινε μετ' ἀπεχθείας πρὸς τὰς νέας κοινωνικὰς ἀντιλήψεις καὶ ἐνεφάνισεν

άληθῆ κοινωνικὸν ἀγνωστικισμόν. Τοῦτο σημαντικῶς μειονεκτεῖ εἰς προοδευτικότητα τοῦ Ἑλληνικοῦ δημοκρατικοῦ Συντάγματος τοῦ 1927, ἱστάμενον ἐπὶ τῶν ἀπηρχαιωμένων βάσεων τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος, ὑπερακοντίζον, ἐν πολλοῖς, εἰς ἀντιδραστικότητα ἑνίας ἐκ τῶν διατάξεων αὐτοῦ.

Δ' Ἡ ἐν Ἑλλάδι προστασία τῆς ἐλευθερίας τῆς ἐργασίας

Ἡ ἐν Ἑλλάδι χειραφεσία τῆς ἐργασίας ὡς ἀντικειμένου νομικῆς ρυθμίσεως ἀπὸ τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου ἤρξατο ἀνεπαισθήτως συντελουμένη ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ τρέχοντος αἰῶνος. Καθ' ὅλον τὸν διαρρεύσαντα 19ον αἰῶνα δὲν δύναται νὰ γίνῃ σοβαρὸς λόγος περὶ κοινωνικῆς νομοθεσίας καὶ γενικώτερον περὶ κοινωνικῆς πολιτικῆς ὑπὸ τὴν ἐνταῦθα τιθεμένην τοῦ ὅρου σημασίαν. Εἰς τοῦτο, πλὴν ἄλλων ἀσταθμήτων παραγόντων, συνετέλεσαν καὶ οἱ ἑξῆς εἰδικοὶ λόγοι: 1) Ἡ κατ' ἐξοχὴν γεωργικὴ καὶ κτηνοτροφικὴ σύστασις καὶ ἔλλειψις πάσης καὶ ὁποιουδήποτε ἔστω (τοὐλάχιστον μέχρι τοῦ 1870) βιομηχανίας ἐν τῇ χώρᾳ. 2) Ἡ ἐν Ἑλλάδι μεσουράνησις καὶ παντοκρατορία τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου (ὡς συνέβαινεν ἄλλως τε κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ ἀλλαχοῦ, λ.χ. ἐν Γερμανίᾳ) καὶ ἡ συνεπείᾳ τοῦ λόγου τούτου ἐπικράτησις τῶν ἀτομιστικῶν ἀρχῶν καὶ τῆς ξηρᾶς καὶ ἀτέγκτου λογικοκρατίας, κυρίων χαρακτηριστικῶν τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου. 3) Τέλος ἡ ἐν Ἑλλάδι διάδοσις καὶ ἐπικράτησις τῶν φιλελευθέρων καὶ ἀτομιστικῶν ἀρχῶν τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως καὶ τῆς συναφοῦς κοινωνικῆς διδασκαλίας περὶ ἀτομικῶν ἐλευθεριῶν.

Εἶναι ἐν τούτοις ἀληθές, ὅτι κατὰ τὸ τελευταῖον τέταρτον τοῦ παρελθόντος αἰῶνος παρετηρήθη κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἔκδηλος ἡ τάσις κοινωνικῆς προστασίας τῶν ἐργαζομένων, εἰς λίαν ὅμως περιωρισμένην κλίμακα καὶ ἐπὶ ὡρισμένων θεμάτων. Μεταξὺ τῶν ἐλαχίστων τούτων θεμάτων προέχουσαν θέσιν κατέχει ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλισις. Οὕτω καὶ ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν ἀμυθρῶς διαφαινομένων νέων τάσεων καὶ ἀρχῶν κατὰ τὸ 1861 ἱδρύεται διὰ τοῦ Ν. ΧΛΘ' τὸ Ναυτικὸν Ἀπομαχικὸν Ταμεῖον, πολὺ ἀργότερον δέ, ἐνάρξεως γενομένης ἀπὸ τοῦ 1907, ἱδρύονται τὰ πρῶτα ἀσφαλιστικὰ κλαδικὰ Ταμεῖα τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων.

Ἡ κοινωνικὴ νομοθεσία καὶ πολιτικὴ ἐν Ἑλλάδι ἤρξατο συστηματοποιουμένη καὶ ἀποκτῶσα συνείδησιν τῆς αὐτοτελείας της ἀπὸ τῆς κατὰ τὸ ἔτος 1909 ἐπισυμβάσης, ἀποκληθείσης δὲ ἐπαναστάσεως τοῦ Γουδί, καὶ ὡς συνέπεια τῶν ὑπ' αὐτῆς διακηρυχθεισῶν ἀρχῶν. Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1920 καὶ μέχρι σήμερον ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν δύο μεγάλων πολέμων καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν ἀπορρεουσῶν ἰδεῶν καὶ πνευματικῶν ρευμάτων, τὸ ἐργατικὸν δίκαιον ἐπετέλεσεν ἀποφασιστικὰ βήματα, ἐμφανιζόμενον σήμερον ὡς αὐτοτελὴς καὶ ρωμαλέος κλάδος κατ' ἐξοχὴν κοινωνικοῦ δικαίου.

Ἡ ἐλευθερία ἐν τῇ ἐργασίᾳ, ὡς θεσμὸς δικαίου, δύναται σήμερον νὰ νοηθῇ ὑπὸ περισσοτέρας τῆς μιᾶς σημασίας καὶ νὰ ἐκληφθῇ ὑπὸ ἰσαρίθμους ἐννοίας. Συγκεκριμένως λέγοντες ἐλευθερίαν τῆς ἐργασίας δυνάμεθα διὰ τοῦ ὅρου νὰ ἐννοήσωμεν, ὡς ἐν ἀρχῇ τῆς παρούσης μελέτης ἐξετέθη, τι τὸ μὴ οὐσιωδῶς ἀφιστάμενον τοῦ ὅπερ αἱ λέξεις ἀποδίδουσι νοήματος, τοὐτέστι τὴν «ἐλευθερίαν» ὑπὸ τὴν παραδεδομένην νομικὴν σημασίαν, μεθ' ἧς ἐκλαμβάνεται καὶ εἰς τὰς περὶ ἀτομικῶν δικαιωμάτων συνταγματικὰς διατάξεις. Ἐξ ἑτέρου καὶ ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἐνεστώσης πραγματικότητος, τοῦ ἐν πάσῃ παρεμβαίνοντος Κράτους καὶ τῆς économie dirigée, νὰ διχάσωμεν τὸν ὅρον καὶ νὰ θεωρήσωμεν κοσμιώτερον στοιχεῖον τὴν ἐργασίαν. Οὕτω εἰς τὸ ὑπὸ μελέτην θέμα ἡ ἐλευθερία θὰ συσχετισθῇ καὶ θὰ προσαρμοσθῇ πρὸς τὸ νῦν κρατοῦν σύστημα τῆς ὁμαδικῆς καὶ ἐκαγγελμακῶς ὠργανωμένης ἐργασίας καὶ τῆς ἐπιτακτικῆς ἀνάγκης τῆς ἀποκλειστικῆς ἐναντι τρίτων προστασίας αὐτῆς. Κατὰ τὰς ἀντιλήψεις ταύτας αἱ ἔννοιαι ἐλευθερία καὶ προστασία καθίστανται ταυτόσημοι.

Ἡ ἐλευθερία ἐν τῇ ἐργασίᾳ ὑπὸ τὴν πρώτην παρατιθεμένην ἔννοιαν εἶναι, ὑπὸ τὸ νῦν ἐν Ἑλλάδι κρατοῦν νομοθετικὸν καθεστῶς, νόμῳ καὶ πράγματι, κατὰ τὸ μᾶλλον, ἀνύπαρκτος.

Πράγματι οὐδεμία διάταξις ἠξιωμένου τυπικοῦ κύρους (συνταγματικὴ) ὀφίσταται, ἐπιτάσσουσα ἀπόλυτον λιμπεραλισμὸν ἐν τῇ ἐργασίᾳ καὶ κωλύουσα τὸν κοινὸν νομοθέτην εἰς τὸ διακαθοριστικὸν καὶ προστατευτικὸν τῆς ἐργασίας, ὑπὸ τὴν νέαν αὐτῆς φυσιογνωμίαν, ἔργον.

Συγκεκριμένως τὸ ἐν ἰσχύϊ Ἑλληνικὸν Σύνταγμα τοῦ 1911 οὐδεμίαν ρυθμιστικὴν διάταξιν περιέχει, ἄμεσον σχέσιν ἔχουσαν πρὸς τὸ ὑπὸ μελέτην θέμα. Τὰ ἄρθρα 3, 4 καὶ 11 τοῦ Συντάγματος ἐμμέσως καὶ διὰ τῆς ἀναγωγῆς εἰς εὐρυτέρας νομικὰς ἐννοίας ἀναφέρονται εἰς αὐτό. Οὕτω τὸ ἄρθρον 3, ὁμιλοῦν περὶ ἰσότητος τῶν Ἑλλήνων ἐνώπιον τοῦ Νόμου, καθιερώνει αὐτονόητον σήμερον γενικὴν ἀρχὴν διήκουσαν δι' ὅλου τοῦ εὔρους τοῦ ἑλληνικοῦ δικαίου. Ἡ σημασία τῆς εἰρημένης συνταγματικῆς διατάξεως δὲν ἔγκειται εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ συνταγματικοῦ νομοθέτου νὰ ἐπιβάλῃ ἐφ' ἅπαξ παγίως καὶ a priori ἀπεριόριστον ἰσότητα εἰς πᾶσαν δημιουργουμένην κοινωνικὴν σχέσιν, καταλαμβανομένην καὶ ρυθμιζομένην ὑπὸ τοῦ δικαίου, ἐναντι καὶ ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς ἐκτὸς τῆς σχέσεως ταύτης ἱσταμένους. Τοιαύτη ἄποψις τὸ μὲν θὰ ἐνεφάνιζε τὸν Ἕλληνα νομοθέτην ἑστερημένον προοπτικῆς καὶ ἐκτὸς τῆς πραγματικότητος κείμενον, τὸ δὲ θὰ ἐδυσχέραινε τὸ διακαθοριστικὸν καὶ ρυθμιστικὸν ἔργον τοῦ κοινοῦ νομοθέτου, θρυμματίζων, σὺν τοῖς ἄλλοις, καὶ τὴν ἐσωτερικὴν λογικὴν διάρθρωσιν καὶ λογικὴν προσαρμογὴν πάσης νομικῆς ἑρμηνείας, ἐπὶ ξημίᾳ τῆς ἐπιστημονικότητος καὶ ἐποικοδομητικότητος ταύτης. Τὸ ὅπερ διὰ τῆς εἰρημένης διατάξεως ἐπεδιώχθη, πλὴν τῆς διὰ τοῦ Συντάγματος διακηρύξεως γενικῆς κατευθυντηρίου ἀρχῆς δικαίου, εἶναι ἡ ἐν ἑκάστῃ σφαίρᾳ ρυθμίσεως ὁμοειδῶν σχέσεων πρα-

λμάτωσις ἐσωτερικῆς καὶ ἐναντι τοῦ ρυθμίζοντος νόμου ἰσότητος.

Ἐξ ἄλλου, δέον ἐνταῦθα νὰ τονισθῇ, ὅτι ἡ διὰ τῶν συνταγματικῶν χορτῶν ἐπανάληψις γενικῶν θεμελιωδῶν ἀρχῶν καὶ ἀξιωμάτων δὲν εἶναι τι τὸ ἀσύνηθες. Οὕτω κατὰ τὰς ἀνωμάλους ἐπαναστατικὰς ἐποχάς, καθ' ἃς μετὰ αἱματηροὺς ἀγῶνας κατακτῶνται τὰ δικαιώματα, καθίσταται μᾶλλον αἰσθητὴ ἡ ἀνάγκη τῆς ἐγγράφου κατοχυρώσεως τῶν κτηθέντων καὶ τῆς διὰ τῆς ἀναγωγῆς εἰς γενικωτέρας ἀρχὰς πανηγυρικῆς διακηρύξεως τούτων. Παράδειγμα: Τὰ γαλλικὰ ἐπαναστατικὰ Συντάγματα, τῶν ὁποίων προηγοῦντο ὡς αὐτοτελὲς τμῆμα αἱ διακηρύξεις (declarations), ἱστορικὸν κατάλοιπον τῶν ὁποίων ἀποτελοῦν προοίμια τῶν νεωτέρων Γαλλικῶν Συνταγμάτων.

Ἐν συνεχείᾳ τὰ αὐτὰ κατ' ἀναλογίαν ρητέα καὶ περὶ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ἡμετέρου Συντάγματος.

Ἀληθῶς ἡ προσωπικὴ ἐλευθερία εἶναι ἀπαραβίαστος, ἀλλὰ καὶ σύμπασα ἡ δρᾶσις τοῦ δικαίου δὲν ἀποτελεῖ ἄλλα τι, εἰμὴ περιορισμὸν τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας ὑπὸ τὴν ἀφελῆ περὶ αὐτῆς ἀντίληψιν καὶ ὑπὲρ τῆς λογικῶς πειθαρχημένης κοινωνικῆς ἐλευθερίας. Τέλος τὸ ἄρθρον 11, παρέχον τὸ δικαίωμα τοῦ συνεταιρίζεσθαι, λογικῶς δέον νὰ ἀποδέχεται καὶ τὴν προστασίαν τῶν ἐκ τοῦ συνεταιρισμοῦ καὶ τῆς ἐξελίξεως αὐτοῦ ὀφισταμένων καὶ δημιουργηθησομένων σχέσεων ἐντὸς τοῦ συνεταιρικοῦ ὁμαδικοῦ πλαισίου, χωρὶς τοῦτο (ἡ ἐσωτερικότης τῆς προστασίας) νὰ ἀντίκειται εἰς τὸ δόγμα τῆς ἐναντι τοῦ Νόμου ἰσότητος τῶν πάντων.

Ἐξ ὅλων τῶν προεκτεθέντων δῆλον καθίσταται, ὅτι ἡ «ἐλευθερία», ὑπὸ τὴν λεκτικὴν τοῦ ὅρου σημασίαν, δὲν δύναται εὐχερῶς νὰ εὑρῇ θέσιν εἰς τὸ σύγχρονον ὠργανωμένον καθεστὼς ἐργασίας. Ἀποδοχὴ ἀντιθέτου ἀπόψεως θὰ ἐδημιούργει καὶ ζήτημα νομιμότητος ἢ καὶ συνταγματικότητος διὰ πλείστους γενικῆς φύσεως θεσμοὺς τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, τῶν ὁποίων τὸ καλῶς ἔχειν καὶ ἡ νομιμότης δὲν ἠμφεσβητήθησαν μέχρι τοῦδε. Κατὰ τὰς ἀντιλήψεις αὐτὰς περὶ ἀπεριορίστου καὶ ἀκωλύτου ἐλευθερίας καὶ ἰσότητος δυσκόλως θὰ ἠδύνατο νὰ ὑποστηριχθῇ ἡ ὑπὸ εὐρεῖαν ἔννοιαν νομιμότης, λ.χ. τοῦ ἐν Ἑλλάδι θεσμοῦ τοῦ διοικητικοῦ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν. Τὸ ὑπὸ τῆς ἀντιθέτου πρὸς τὰς ὡδε ἐκτιθεμένας ἀντιλήψεις καὶ κρατούσης νομολογίας (ὅρα, πλὴν ἄλλων, καὶ Σ.τ.Ε. 1145|48, ΕΕΔ 7, σελ. 572, Πρωτ|κου Βόλου 11|1950, ΕΕΔ 9, σελ. 506, βούλευμα 296|50 Συμβ. Πλημμ. Καλαμῶν, ΕΕΔ 9, σελ. 752) τιθέμενον πρὸς κάμψιν τῆς ὑπ' αὐτῆς παραδεδεγμένης ἀρχῆς κριτήριον τῶν ἀποχρώντων λόγων καὶ τοῦ γενικωτέρου κοινωνικοῦ συμφέροντος (*Σαρίπολος*), ἂν καὶ δυνάμει ὀρθὸν εἶναι ἀόριστον, ἐπισφαλὲς καὶ λογικῶς ἀνερμάτιστον. Τοὐναντίον ἀσφαλεστέραν μέθοδον διὰ τὴν προσήκουσαν ἐφαρμογὴν τῶν ἀρχῶν τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἰσότητος ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἀποτελεῖ ἡ προσαρμογὴ τούτων πρὸς τὸ ἑκάστοτε ἔννομον καθεστὼς τὸ ἀπορρέον ἐκ ρυθμίσεως δι' εἰδικωτέρων συνταγματικῶν διατάξεων καὶ τῶν πρὸς αὐτὰς συναδόντων νόμων.

Τέλος δέον νὰ τονισθῇ, ὅτι, παρὰ τὰς ἀνωτέρω παρατιθεμένας ἀποφάσεις, ποιὰ τις σύγχυσις κρατεῖ παρὰ τῇ νομολογίᾳ ἐπὶ τοῦ ὅλου θέματος, ἐκδηλουμένη κυρίως ὁσάκις πρόκειται τὸ ζήτημα παρεμπιπτόντως καὶ ἐξ ἀφορμῆς ἀσχέτου ἢ καὶ συναφοῦς θέματος νὰ ἐξετασθῇ. Οὕτω ἐσχάτως ἐδημιουργήθη διένεξις μεταξὺ δύο ὁμοειδῶν σωματείων ἐκδορέων βοοειδῶν, ἐργαζομένων εἰς τὰ δημοτικὰ σφαγεῖα Ἀθηνῶν, ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐπιβαλλομένης ὑπὸ τοῦ ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ ἐργασίας ἐπικεκυρωμένου καὶ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (κανονιστικὴ διάταξις ἀντικειμενικοῦ κύρους) κατανομῆς τῆς ἐργασίας ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν νομίμως εἰς ἕκαστον συνεργεῖον ἐκδορᾶς ἐργαζομένων. Ἐπὶ τῆς διενέξεως ταύτης, ἀχθείσης εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν ποινικῶν δικαστηρίων, τὸ μὲν ἓν ἐκ τῶν σωματείων ἐπεκαλεῖτο τὴν προμνησθεῖσαν διάταξιν, τὸ δὲ ἀντιτιθέμενον προέτασσε καταλυτικῶς τὴν περὶ «ἐλευθερίας τῆς ἐργασίας» συνταγματικὴν ἐπιταγήν. Συναφῶς τὸ Μονομελὲς Πλημμελειοδικεῖον Ἀθηνῶν διὰ δύο ἀποφάσεών του, τῆς ὑπ' ἀριθ. 27696|1950 (Πρωτοδίκης κ. Καραμάνος) καὶ 1254|1951 (Πρωτοδίκης κ. Παγώνης), ἀπέρριψε τὴν ἐπὶ τῆς ἐλευθερίας ἐδραζομένην ἔνστασιν, κατεδίκασε τοὺς ἐπικαλουμένους ταύτην παραβάτας, ἀπολύτως ὀρθῶς, κατὰ τὴν γνώμην μας, ἀποβλέψαν εἰς τὸ πνεῦμα καὶ τὰς ἐκδήλους τάσεις τῆς ἑλληνικῆς νομοθεσίας ἐν τῷ συνόλῳ λαμβανομένης καὶ τοποθετήσαν τὸ ἀπασχολοῦν ἡμᾶς ζήτημα ἐντὸς τοῦ προσήκοντος πολιτικοκοινωνικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ κλίματος.

Η ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΡΓΑΤΩΝ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ Π. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ, Δικηγόρου

§ 1. Ἡ σύμβασις ἐργασίας τῶν ἐργαζομένων εἰς οἰκοδομικὰς ἐργασίας καλύπτει μέγα τμῆμα τῶν ἐν Ἑλλάδι ὑφισταμένων ἐργασιακῶν σχέσεων, ἰδίᾳ δὲ σήμερον, ὅτε λόγῳ τῶν ἀλλεπαλλήλων καταστροφῶν τοῦ οἰκοδομικοῦ συγκρατήματος τῆς χώρας παρατηρεῖται οἰκοδομικὸς ὀργασμός. Ἐξ ἄλλου, τὸ ὑφιστάμενον νομοθετικὸν καθεστὼς εἶναι ἀτελὲς καὶ ἡ ἐπικρατοῦσα περὶ τὰ ἰσχύοντα ἀβεβαιότης, γενικὸν φαινόμενον εἰς τὸ ἑλληνικὸν ἐργατικὸν δίκαιον, ὁδηγεῖ πολλάκις τοὺς δικαστάς μας εἰς ἀντιφατικὰς λύσεις πρὸς ζημίαν τόσον τῶν ἐργοδοτῶν, ἀλλ' ἰδίᾳ τῶν ἐργαζομένων, εἰς βάρος τῶν ὁποίων ἐκπηγάζει ἡ ὑπερβολικὴ προνοητικότης τῶν ἐργοδοτῶν. Ἐκδηλος ὅθεν καθίσταται ἡ ἀνάγκη τῆς τοποθετήσεως τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως εἰς τὸ ἁρμόζον νομικὸν πλαίσιον πρὸς συναγωγὴν τῶν ἀναγκαίων συμπερασμάτων.

§ 2. Κατ' ἀρχὴν οὐδεὶς συντρέχει λόγος, ὅπως ἡ σύμβασις ἐργασίας οἰκοδόμων ἀντιμετωπισθῇ ἀπὸ εἰδικῆς σκοπιᾶς. Ἰσχύουν καὶ δι' αὐτήν, ὡς εἶναι φυσικόν, οἱ γενικοὶ κανόνες τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου. Τὸ θέμα ἐντοπίζεται κατὰ κύριον λόγον εἰς τὴν φύσιν ταύτης ἀπὸ ἀπόψεως διαρκείας. Οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τὰ οἰκοδομικὰ ἔργα συνάπτουν σύμβασιν ἐργασίας ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου; Ἰδοὺ τὸ θέμα, τὸ ὁποῖον θὰ ἀπασχολήσῃ ἡμᾶς κατωτέρω. Προφανὲς εἶναι ὅτι ἐκ τῆς τοιαύτης ἢ τοιαύτης λύσεως ἐξαρτῶνται πλεῖσται ὅσαι συνέπειαι, ὡς λ. χ. ἡ ἀνάγκη ἢ μὴ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐν περιπτώσει λύσεως (λήξεως) μὲ τὰς συμπαρομαρτούσας ἀναγγελίας τοῦ ν. 118|1945, ἀκυρότητας καὶ δαιδαλώδεις διατυπώσεις τῆς ἰσχυούσης ἐργατικῆς νομοθεσίας.

§ 3. Ἡ σύμβασις ἐργασίας οἰκοδόμων ἐργατοτεχνιτῶν εἶναι **κατ' ἀρχὴν ὡρισμένου χρόνου** διαρκείας. Εἰς τὸ συμπέρασμα τοῦτο καταλήγομεν ἐκτιμῶντες τὸ εἶδος τοῦ σκοποῦ αὐτῶν καὶ τὴν φύσιν τῶν πραγματοποιουμένων ἔργασιῶν. Οἱ διὰ τῶν ἐν λόγῳ συμβάσεων συνδεόμενοι ἀναφέρονται εἰς συγκεκριμένον οἰκοδομικὸν ἔργον, ἅμα τῇ ἀποπερατώσει τοῦ ὁποίου θεωροῦν ἑαυτοὺς ἐλευθέρους τῶν νομικῶν δεσμῶν τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως. Ἀλλὰ πρὶν ἢ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἀπόψεως ἡμῶν ταύτης, θεωροῦμεν σκόπιμον, ὅπως πρὸς πληρεστέραν κατανόησιν τοῦ θέματος, τὸ ὁποῖον ἀπασχολεῖ ἡμᾶς, διεξέλθωμεν δι' ὀλίγων τὰ ἰσχύοντα ἐπὶ τῶν συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου ἐν γένει.

Ἡ ἐν γενικαῖς γραμμαῖς ὑπόμνησις ταύτην θέλει ἀσφαλῶς ὑποβοηθήσει ἡμᾶς εἰς τὴν κατανόησιν τοῦ ἐξεταζομένου θέματος.

§ 4. Σύμβασις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου εἶναι ἐκείνη, ἡ λῆξις τῆς ὁποίας ἀναφέρεται εἰς γεγονὸς μέλλον καὶ βέβαιον καὶ τῆς ὁποίας ἡ πραγματοποίησις δὲν ἐξαρτᾶται ἀποκλειστικῶς ἐκ τῆς θελήσεως τοῦ ἑτέρου τῶν μερῶν (1). Ἡ ἅμα τῇ ἐπελεύσει τοῦ μέλλοντος καὶ βεβαίου γεγονότος λῆξις τῆς συμβάσεως δυνατὸν νὰ συμφωνῆται **ρητῶς**, ἀλλὰ δύναται καὶ **σιωπηρῶς** νὰ ἐξυπακούεται (2). Περαιτέρω τὸ μέλλον τοῦτο γεγονὸς τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως δύναται νὰ ἀνάγεται εἰς ὡρισμένην ἡμερομηνίαν (λ. χ. λῆξις τὴν 15ην Νοεμβρίου ἐ.ἔ.), εἰς ὡρισμένον χρονικὸν διάστημα (λ.χ. διαρκείας μιᾶς ἡμέρας, μιᾶς ἑβδομάδος, ἑνὸς μηνὸς κλπ.), ἢ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ὡρισμένου ἔργου (λ. χ. ὁδροχρωματισμοὶ τῆς α οἰκοδομῆς) (3). Ἐξ ἄλλου συνάγεται, ὅτι σιωπηρῶς συνεφωνήθη σύμβασις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ὁσάκις τοῦτο προκύπτει ἐκ τοῦ εἴδους τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν ἢ ὁσάκις τεκμαίρεται ἐκ τοῦ σκοποῦ αὐτῆς καὶ τοῦ ἐκτελεστέου ὡρισμένου ἔργου (4). Τέλος πρόκειται σύμβασις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ὁσάκις ταύτην ἐπιβάλλουν ἐπιτόπια ἔθιμα (5).

Ἡ σύμβασις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου περατοῦται: α) διὰ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου, δι' ὃν συνέστη, β) ἕνεκα ἀνωτέρας βίας, γ) διὰ τοῦ θανάτου τοῦ ἐκμισθωτοῦ, δ) διὰ τοῦ θανάτου τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ προσωποπαγῶν συμβάσεων καὶ ε) διὰ καταγγελίας πρὸ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου λήξεως ταύτης ex justa ac probabili causa, κειμένης εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐκμισθωτοῦ (6).

Διαδοχικὴ ἀνανέωσις τῆς ὡρισμένου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας δυνατὸν νὰ ἀποβλέπῃ εἰς καταστρατήγησιν τῆς προστασίας τοῦ ν. 2112. Πάντως ἔχει γίνει δεκτὸν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ νομολογίᾳ, ὅτι μόνον τὸ γεγονὸς τῆς κατ' ἴσα χρονικὰ διαστήματα ἀνανεώσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας δὲν ἀρκεῖ, ἵνα μεταμορφώσῃ τὴν ὡρισμένου χρόνου σύμβασιν εἰς ἀορίστου χρόνου τοιαύτην (7). Ἀλλὰ περαιτέρω γίνεται ἐπίσης δεκτόν, ὅτι ὁσάκις ἐκ τῆς φύσεως τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν δὲν

---

1. *Durand - Vitu*, Traité de droit du travail, 2. 11 § 178.

2. **Καποδίστρια**, Ἑρμ. Ἐργ. Δικ. § 72.—**Τοῦ αὐτοῦ**, Περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου καὶ ἀορίστου χρόνου, § 1.—*Windscheid - Kipp*, Ἐνοχ. § 102, 1ο.

3. *Durand - Vitu*, op. cit.

4. Α.Κ. ἄρθρον 669.—**Καποδίστρια**, Ἑρμ. Ἐργ. Δικ., § 72.—**Ζίπον**, Ἐνοχ. Ἐπ. 1949, σελ. 325.—**Κουκά**, Ἐνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 648.—Α.Π. 400|1947, ΕΕΔ 7, 68. Πρ|κου Ἀθηνῶν 2175|1950, ΕΕΔ 9, 805. Α.Π. 183|1951, ΕΕΔ 10, 620.

5. **Καποδίστρια**, Περὶ καταγγελίας κλπ. § 1.—**Παπαρρηγοπούλου**, Ἐνοχ. 11 § 78 σημ. 1.

6. **Καποδίστρια**, op. cit. § 3 ἐπ.

7. Α.Π. 253|1935, Θέμ. ΜΖ 130, Ἐφ. Ἀθηνῶν 339|1941, ΕΕΔ 1, 76, contra: Πρ|κείου Ἀθηνῶν 997|1944, ΕΕΔ 3, 212.

δικαιολογοῦνται αἱ ἀλλεπαλλήλοι αὐταὶ συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου, πρόκειται σύμβασις ἐργασίας ἀορίστου χρόνου (8).

Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἄξιον ἐξάρσεως τυγχάνει, ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου ἀποτελεῖ τὴν ἐξαίρεσιν ἐν τῷ ἡμετέρῳ ἐργατικῷ δικαίῳ, ἐξ οὗ καὶ ἡ κατὰ κύριον λόγον ἀναφορὰ τῶν ἐργατικῶν νόμων εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας ἀορίστου χρόνου. Διὰ τοῦτο δέον ὅπως ἐρευνῶμεν μετὰ μεγίστης προσοχῆς τὸ ἀληθὲς νόημα ἑκάστης ἐργασιακῆς σχέσεως, ἐν ἀμφιβολίᾳ δὲ νὰ ἀποφαινώμεθα ὑπὲρ τῆς ἀορίστου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας. Καὶ ὁ νομοθέτης ἐξ ἄλλου, διὰ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ν. 2112, ἠθέλησε νὰ προστατεύσῃ τὸν ἐργαζόμενον ἀπὸ τὴν τάσιν τοῦ ἐργοδότου, ὅπως, πρὸς ἀποφυγὴν τῆς δυσμενοῦς δι' αὐτὸν προστασίας τῆς συμβάσεως ἀορίστου χρόνου, συνάπτῃ συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου, ὁρίσας ὅτι ἡ προστασία τοῦ ἐν λόγῳ νόμου ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου, ἐὰν ὁ καθορισμὸς τοῦ χρόνου διαρκείας δὲν δικαιολογῆται ἐκ τῆς φύσεως τῆς συμβάσεως, ἀλλ' ἐτέθη σκοπίμως πρὸς καταστρατήγησιν τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2112 (9).

Οἱ κανόνες τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀφορῶσι μόνον εἰς συμβάσεις ἐργασίας ἀορίστου χρόνου (10). Αἱ συμβάσεις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου διέπονται, ὡς πρὸς τὴν λῆξιν των, ὑπὸ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου (11). Νῦν, μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ νόμου 118|1945 καὶ ἰδίᾳ τοῦ ν.δ. 1255|1949, ἄρθρ. 6 § 2, ἀπαιτεῖται καὶ ἐπὶ συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου ἡ τήρησις τῶν διατυπώσεων τῆς ἀναγγελίας τῆς λήξεως των εἰς τὸ "Ἱδρυμα Κοινων. Ἀσφαλίσεων, Διεύθυνσιν Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ Διεύθυνσιν Ἀνεργίας, ἀλλ' ἡ συνέπεια τῆς μὴ τηρήσεως τῶν ἐν λόγῳ διατυπώσεων δὲν συνεπάγεται τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἀπολύσεως, ὡς συμβαίνει ἐπὶ τῶν ἀορίστου χρόνου συμβάσεων ἐργασίας (διότι ἐν προκειμένῳ δὲν ὀφείλεται ζήτημα ἐγκύρου ἢ μὴ καταγγελίας, ἀλλ' αὐτοδικαίας λύσεως τῆς συμβάσεως, λόγῳ ἐπελεύσεως τῆς ἡμέρας λήξεως ταύτης), ἀλλὰ συνεπάγεται ἁπλῶς ποινικὰς κυρώσεις διὰ τὸν παραλείψαντα ταύτας ἐργοδότην (12).

§ 5. Μετὰ τὰ γενικὰ ταῦτα περὶ τῶν συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ἐρχόμεθα εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς φύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας οἰκοδόμων. Ὡς καὶ ἐν § 3 ἐλέχθη, ἡ ἐν λόγῳ σύμβασις εἶναι κατ' ἀρχὴν ὡρισμένου χρόνου διαρκείας. Εἰς τὸ συμπέρασμα τοῦτο καταλήγομεν ἐκ τῶν ἑξῆς σκέψεων :

α) Τὸ εἶδος τοῦ σκοποῦ τῶν ἐν λόγῳ συμβάσεων καὶ ἡ φύσις τῶν ἐκτελουμένων ἐργασιῶν ἀνταποκρίνονται πλήρως εἰς τὴν μορφὴν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου (13).

β) Ἡ συναλλακτικὴ συνήθεια ἐν Ἑλλάδι, καθ' ἣν ὁ ἐργαζόμενος εἰς οἰκοδομικὰς ἐργασίας συνδέεται μετὰ τοῦ ἐργοδότου διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ὁδηγεῖ ὁμοίως ἡμᾶς εἰς τὸ αὐτὸ συμπέρασμα.

γ) Ἡ ἔρευνα τῶν διατάξεων ἐνίων συλλογικῶν συμβάσεων, ρυθμιζουσῶν συμβάσεις ἐργασίας οἰκοδόμων, ἄγει τέλος ἡμᾶς εἰς τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας οἰκοδόμων, ὁσάκις ἄλλο τι δὲν προκύπτει ἐν ἑκάστῃ συγκεκριμένῃ περιπτώσει, συνάπτεται δι' ὡρισμένον, μικρόν, κατ' ἀρχήν, χρονικὸν διάστημα. Πράγματι ἐν §§ 2 καὶ 3 τῆς ἰσχυούσης συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 1|17 Νοεμβρίου 1938 «περὶ καθορισμοῦ κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων καὶ ὅρων ἐργασίας οἰκοδόμων Ἀθηνῶν» (*Τσιμπούκη*, Κώδιξ Συλλογικῶν Συμβάσεων, σελ. 109), ὁρίζεται ἐπὶ λέξει ὅτι : «Οἱ ἐργοδόται ὑποχρεοῦνται, ὅπως εἰδοποιήσουν τοὺς ἐργάτας ἀπὸ τῆς προηγουμένης ἡμέρας, ὅτι θὰ παύσουν ἐργαζόμενοι τὴν ἑπομένην, ἄλλως ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ ἡμερομισθίου τῆς ἡμέρας ταύτης». Παρομοίαν διάταξιν περιέχει ἐν § 3 καὶ 4 προσθέτων ὅρων καὶ διευκρινίσεων ἡ συλλογικὴ σύμβασις τῆς 16|22 Δεκεμβρίου 1938 «περὶ καθορισμοῦ ὅρων ἐργασίας κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνιτῶν μπετὸν - ἀρμέ» (*Τσιμπούκη*, ἔνθ' ἀνωτέρω, σελ. 46)(14). Ὡς εἶναι προφανές, αἱ ἐν λόγῳ συμβάσεις ἐκκινοῦν ἐκ τῆς ἰδέας, ὅτι πρόκει-

---

8. Α.Π. 38|1947, ΕΕΔ 6, 337. Πρ|κεῖον Ἀθηνῶν 2383|1951, ΕΕΔ 10, 446. Τὸ γαλλικὸν ἀκυρωτικὸν ἐδέχθη, ὅτι ἐν περιπτώσει διαδοχικῶν συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου πρόκειται σύμβασις ἀορίστου χρόνου ὅταν lorsque la durée de la prorogation n'a pas été prévue, puis, lorsque le parties ont expressément admis le renouvellement du contrat par périodes successives d'égale durée, mais sans fixer le nombre de celles-ci (ἐν *Durand - Vitu*, op. cit. § 174, σελ. 813, ὑποσημ. 3).

9. *Κ. Δημάκη*, ἐν ΕΕΔ 10, 777 ἑπ.

10. Ν. 2112|1920 ἄρθρ. 4, ν. 3514|1928, Α.Π. 45|1935, ΕΕΝ 6, 479, Ἐφ. Ἀθηνῶν 214|1935, ΕΕΝ 6, 457, Α.Π. 244|1936, Ε.Ε. 61|1940.

11. Α.Κ. ἄρθρον 669. Ὅρα καὶ Ν. 38 Πανδ. 19, 2, *Dernburg*, § 112, *Windscheid*, § 401, *Κακουλίδου*, Ἐρμ. Ἐργ. Διχ. § 401.

12. Παγία ἡ νομολογία τῶν κατωτέρων δικαστηρίων ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου. Βλ. ἐνδεικτικῶς Πρ|κὸν Μυτιλήνης 16|1950, ΕΕΔ 9, 744. Πρ|κεῖον Ἀθηνῶν 2175|1950, ΕΕΔ 9, 805, Πρ|κεῖον Ἀθηνῶν 1767|1950, ΕΕΔ 9, 662, Πρ|κεῖον Καβάλας 99|1950, ΕΕΔ 9, 1091, Πρ|κεῖον Πειραιῶς 128|1951, ΕΕΔ 10, 454 καὶ ἄρθρον 6 § 2 ν.δ. 1255|1949, ἐν ἀντιπαραβολῇ πρὸς ἄρθρ. 9 § 3 Α.Ν. 118|1945.

13. Βλέπε ὑποσημείωσιν 4. Ἐπίσης τὰς ἐπὶ ἐργατοτεχνιτῶν οἰκοδόμων ἐκδοθείσας ἀδημοσιεύτους ἀποφάσεις Πρ|κείου Ἀθηνῶν 4978|1951 καὶ 6056|1951, ὁμοίως τὰς Πρ|κου Ἀθηνῶν 4756|1949 (κ. Μαλλιάρας), 3351|1951 (κ. Χριστούλας), 3397 - 3398|1951 (κ. Μαλλιάρας), 1688|1950 (κ. Κοντογεώργος), 3902 — 3904|1951 (κ. Γιοτσαλίτης), 1458|1951 (κ. Μαρινάκος), 1801|1951 (κ. Παγώνης).

14. Ἐπίσης, προκειμένου περὶ ἐργατοτεχνιτῶν ξηροσίων ἔργων, ὡς ἐπιχείρημα δύναται νὰ ληφθῇ τὸ ἄρθρ. 5 § 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 68500|18.12.50 ἀπο-

τοι σύμβασις ὡρισμένου χρόνου (διαρκείας μιᾶς ἡμέρας) καὶ προσπαθοῦν νὰ χαράξουν μίαν ὑποτυπώδη προστασίαν τοῦ ἐργαζομένου, ὑποχρεοῦσαι τὸν ἐργοδότην, ὅπως τηρήσῃ 24ωρον προθεσμίαν προειδοποιήσεως ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως ἐργατοτεχνίτου.

§ 6. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν μέχρι τοῦδε λεχθέντων προκύπτει, ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας οἰκοδόμων εἶναι **κατ' ἀρχὴν** ὡρισμένου χρόνου. Δυνατὸν ὅμως οἱ ἐν ταῖς οἰκοδομικαῖς ἐργασίαις ἐργαζόμενοι νὰ συνδεθοῦν διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου. Τοῦτο δύναται νὰ συμβῇ ἐν ταῖς ἑπομέναις δύο περιπτώσεσι:

α) Ἐν περιπτώσει ρητῆς συμφωνίας τῶν συμβαλλομένων περὶ συνάψεως συμβάσεως ἀορίστου χρόνου.

β) Ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας οἰκοδόμων ἐργατοτεχνιτῶν ἐργαζομένων εἰς οἰκοδομικὰς καὶ τεχνικὰς ἑταιρίας, συνδεομένων μονίμως μετ' αὐτῶν διὰ σχέσεως ἐργασίας, ἀνεξαρτήτως ὑπάρξεως συγκεκριμένου ἔργου ἐν ἐκτελέσει. Οἱ ἐν λόγῳ ἐργατοτεχνῖται ἀποτελοῦν τρόπον τινὰ μόνιμον ἀνθρώπινον ἐξοπλισμὸν τῶν ἐν λόγῳ ἑταιριῶν καὶ ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐργάζωνται εἰς πᾶσαν ἑκάστοτε ἐμφανιζομένην οἰκοδομικὴν ἐργασίαν τῶν ἐργοδοτῶν των, κατ' οὐδὲν διαφέροντες τῶν ἐργαζομένων λ.χ. εἰς ἓν ἐργοστάσιον. Ἡ κατηγορία αὕτη τῶν οἰκοδόμων, συνδεομένη διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, δὲν πρόκειται νὰ ἀπασχολήσῃ νῦν ἡμᾶς, καθ' ὅσον ἐπ' αὐτῆς θέλουν ἰσχύσει ἀναντιρρήτως οἱ γενικοὶ κανόνες περὶ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου (15).

§ 7. Διὰ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς συμβάσεως ἐργασίας οἰκοδόμων ὡς ὡρισμένου χρόνου διαρκείας, ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω προϋποθέσεις, δὲν ἐλύθη εἰς ἀκέραιον τὸ ἀπασχολοῦν ἡμᾶς ζήτημα. Ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου καὶ πέραν γεννῶνται νέα ἐρωτήματα. Ἐρωτᾶται, δηλαδή, ποῖος ὁ χρόνος λήξεως τῶν ἐν λόγῳ συμβάσεων; Ἄλλως, διὰ πόσον χρόνον θεωροῦνται συναπτόμεναι αἱ μὴ περιέχουσαι ρητὴν εἰδικὴν ρήτραν συμβάσεις ἐργασίας οἰκοδόμων ἐργατοτεχνιτῶν;

Θὰ ἠδυνάμεθα νὰ δώσωμεν τὰς ἑπομένας διαφορετικὰς λύσεις:

α) σύμβασις ἐργασίας μιᾶς ἡμέρας,

β) σύμβασις ἐργασίας μιᾶς ἑβδομάδος,

γ) σύμβασις ἐργασίας μέχρις ἀποπερατώσεως ὡρισμένης ἐργασίας,

δ) σύμβασις ἐργασίας μέχρις ἀποπερατώσεως τοῦ συνόλου τῶν ἐργασιῶν τῶν σχετικῶν πρὸς τὴν εἰδικότητα τοῦ ἐργατοτεχνίτου, καὶ

ε) σύμβασις ἐργασίας μέχρις ἀποπερατώσεως τοῦ ὅλου ἔργου (οἰκοδομῆς).

Εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἀπορριπτομεν ὡς ἀπαράδεκτον τὴν ὑπὸ στοιχεῖον ε' λύσιν. Διότι δὲν δύναται βεβαίως νὰ ταυτισθῇ ὁ χρόνος λήξεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἐργάτου λ.χ. μπετόν-αρμέ πρὸς τὸν χρόνον ἀποπερατώσεως τῆς ὅλης οἰκοδομῆς (16). Ἀπομένουν δθεν αἱ ὑπόλοιποι τέσσαρες λύσεις. Καὶ αἱ τέσσαρες δύνανται νὰ ληφθῶσι σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν, ἀλλ' ἡ μεταξὺ τούτων ἐκλογὴ δὲν δύναται νὰ εἶναι ἀπόλυτος, διότι ἐξαρτᾶται ἐν πολλοῖς καὶ ἐκ τοῦ συνόλου τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν εἰς ἑκάστην συγκεκριμένην περίπτωσιν, εἰς τρόπον ὥστε διάφορος νὰ δίδεται ἑκάστοτε λύσις. Ἡ νομολογία τῶν κατωτέρων δικαστηρίων, δεχομένη νῦν παγίως τὴν γενικὴν φύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας οἰκοδόμων ὡς ὡρισμένου χρόνου τοιαύτης, κυμαίνεται εἰς τὸν εἰδικώτερον χαρακτηρισμὸν ταύτης, δεχομένη ἐναλλὰξ ἁπάσας τὰς ἀνωτέρω προταθείσας λύσεις.

Α'. ***Σύμβασις ἐργασίας μιᾶς ἡμέρας.*** Σοβαρὸν ἐπιχείρημα πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἀπόψεως ταύτης ἀποτελοῦν αἱ ἀνωτέρω μνημονευθεῖσαι διατάξεις τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας οἰκοδόμων καὶ ἐργατοτεχνιτῶν μπετόν-αρμέ. Ἐφ' ὅσον, κατ' αὐτάς, ὁ ἐργοδότης δύναται νὰ προβαίνῃ ἀποτεθήποτε εἰς ἀπόλυσιν τῶν ἐργατῶν, τηρῶν μόνον εἰδικὴν 24ωρον προθεσμίαν εἰδοποιήσεως, πρόκειται σύμβασις ὡρισμένου χρόνου διαρκείας μιᾶς ἡμέρας, ἀνανεουμένη καθημερινῶς δι' ἰσόχρονον διάστημα. Ὅτι τοιαύτη συμφωνία κατ' ἀρχὴν εἶναι νόμιμος δὲν ἀμφιβάλλομεν (ὅρα ἀνωτέρω ἐν § 4). Πάντως ζήτημα πραγματικὸν εἶναι, ἂν ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει συνεφωνήθη σιωπηρῶς τοιοῦτόν τι. Νομίζομεν ὅτι θὰ ἠδύνατό τις ἐν πάσῃ περιπτώσει νὰ χαράξῃ τὸν ἑξῆς διαχωρισμὸν ἐν προκειμένῳ: Ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἔργου μικροῦ (λ.χ. κατασκευὴ οἰκίσκου), δέον ὅπως ἐννοεῖται ἡ σύμβασις μιᾶς ἡμέρας. Εἰς μεγαλύτερα ἔργα (λ.χ. κατασκευὴ ὁδῶν, δημοσίων κτιρίων, νοσοκομείων κ.λ.π.) δέον ὅπως ἀποκλίνωμεν ὑπὲρ τῆς ἐχούσης μεγαλυτέραν διάρκειαν συμβάσεως.

Β'. ***Σύμβασις ἐργασίας διαρκείας μιᾶς ἑβδομάδος.*** Ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως ταύτης («Σάββατο μὲ Σάββατο») ἔχουν ἀποφανθῆ ἐπανειλημμένως τὰ κατώτερα δικαστήρια (17). Πράγματι, ἡ ἔχουσα διάρκειαν μιᾶς ἑβδομάδος σύμβασις ἐργασίας εἶναι ἡ μᾶλλον διαδεδομένη ἐν τῇ πρακτικῇ τῶν οἰκοδομικῶν ἐργασιῶν, δό-

---

φασεως Υπ. Ἐργασίας «περὶ χορηγήσεως δώρου Χριστουγέννων κλπ.» (ΕΕΔ 10, 11), ἔνθα, ἀφοῦ ἐν § 1 ὁρίζεται τὸ ποσὸν τοῦ δώρου τῶν συνδεομένων διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ἐν § 2, προκειμένου περὶ ἐργατοτεχνιτῶν δημοσίων ἔργων, γίνεται ἀναφορὰ εἰς τὴν § 1, ὁριζομένου ὅτι «εἰς τὰς διατάξεις τῆς ἀνωτέρω παραγράφου ὑπάγονται οἱ ἐργατοτεχνῖται δημοσίων ἔργων».

15. Βλέπε ἀπόφ. Υπ. Ἐργασίας 20515|1948 «περὶ ἐπεκτάσεως διατάξεων ν. 118 εἰς μισθωτοὺς τεχνικῶν οἰκοδομικῶν ἔργων» ἐν ΕΕΔ 8, 580.

16. Δὲν ἀποκλείεται βεβαίως ὁ χρόνος τῆς ἀποπερατώσεως τῆς ὅλης οἰκοδομῆς νὰ συμπίπτῃ μὲ τὸν χρόνον τοῦ πέρατος τῶν ἐργασιῶν τῆς εἰδικότητος τοῦ προσληφθέντος τεχνίτου. Ἐπίσης μέχρι πέρατος τοῦ συνόλου τῶν ἐργασιῶν θεωρεῖται προσληφθεὶς ὁ ἐπιστάτης οἰκοδομῆς.

17. Πρ|κου Ἀθηνῶν 4756|1949, 8351|1951, 8397 - 8398|1951. ὅλαι ἀδημοσίευτοι. Χαρακτηριστικὴ εἶναι ἡ σκέψις τῆς πρώτης ἐξ αὐτῶν (κ. Μαλλιάρας), καθ' ἣν: «... ἐβεβαιώθημεν ὅτι εἴθισται εἰς τὰς τοιαύτας οἰκοδομικὰς ἐργασίας νὰ προσλαμβάνωνται κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον (ὡρισμέ-

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΣΚΗΣΙΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΑΠΕΡΓΙΑΣ

Συνέπειαι ἐπὶ τῆς ἰσχύος τῆς συμβάσεως ἐργασίας

Ἀναγνώρισις ἀπεργίας ὡς δικαιώματος.— Συνέπεια τῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος αὐτῆς ἡ ἀποτυχία τοῦ ἐπιδιωκομένου δι' αὐτῆς σκοποῦ καὶ οὐχὶ ἡ ἐκ μέρους τῶν ἀπεργῶν διάσπασις τῆς σχέσεως ἐργασίας.—Ὑποχρέωσις ἐργοδότου εἰς ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν μισθωτῶν μετὰ τὴν λύσιν τῆς ἀπεργίας, μὴ ἀσκουμένης κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος.—Ἄλλως θεώρησις τῆς μὴ ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν ὡς ἀπολύσεως καὶ ταύτης ἀκύρου, μὴ τηρηθεισῶν τῶν προϋποθέσεων τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 1181/1945.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεώς του ἐπικυροῖ τὴν ὑπ' ἀριθ. 1598/1951 ἀπόφασιν τοῦ πρώτου βαθμοῦ τῆς ἐργατικῆς διαδικασίας (Πρωτοδίκης *Ε. Μαλλιάρας*, ΕΕΔ 10, 410). Συμφωνεῖ πρὸς τὸ δεκτὸν γενόμενον ὑπὸ τῆς ἐπικυρουμένης ἀποφάσεως (καὶ πλείστων ἄλλων βλέπε ΕΕΔ 5, 176, ΕΕΔ 5, 615, ΕΕΔ 9, 1071, ΕΕΔ 10, 72, ΕΕΔ 10, 411, ΕΕΔ 10, 629) καὶ ὑπὸ τῆς θεωρίας ὑποστηριζόμενον (βλέπε *Κ. Κουκιάν*, Ἐνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 672, σελ. 364, *Ι. Καποδίστριαν*, ΕΕΔ 8, 227, *Θ. Παπαχρόνουλον*, ΕΕΔ 10, 49 ἑπ.), ὅτι ἡ ἀπεργία τῶν μισθωτῶν, ἐφ' ὅσον κατατείνει εἰς βαλ-

---

νοντα δὲ νὰ ὑποστηριχθῇ νῦν, ὅτι αὐτὴ ἔχει διαμορφωθῇ ὡς συναλλακτικὴ συνήθεια. Ἡ διαρκείας μιᾶς ἑβδομάδος σύμβασις ἀποτελεῖ κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν τὸ maximum τῆς προστασίας τῶν οἰκοδόμων (ὁσάκις βεβαίως ἕτερόν τι δὲν προκύπτει ἐκ τῆς συμβάσεως, ἀγὸν εἰς εὐμενεστέρας διὰ τὸν ἐργαζόμενον λύσεις), καθ' ὅσον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀξιώσωμεν ἀπὸ τὸν ἐργοδότην, ὅπως διατηρήσῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του ἅπαν τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν μέχρι πέρατος τοῦ ὅλου ἔργου, δεδομένου ὅτι ἑκάστοτε, ἀναλόγως τῶν ἐκτελουμένων ἐργασιῶν, ἀπαιτεῖται αὐξομείωσις τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ προσωπικοῦ τούτου. Ἡ λύσις αὕτη οὐδόλως καθίσταται καταθλιπτικὴ διὰ τοὺς οἰκοδόμους, διότι οὗτοι τὸ μὲν προστατεύονται ὑπὸ τῶν σωματείων αὐτῶν εἰς τὰ γενικὰ ζητήματα προσφορᾶς καὶ ζητήσεως ἐργασίας, τὸ δὲ εἰς ἀντίκρυσμα τοῦ ἀμέσου κινδύνου ἀπολύσεώς των λαμβάνουν ὑπερδιπλάσια ἡμερομίσθια τῶν ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καθοριζομένων.

Γ'. Σύμβασις ἐργασίας μέχρις ἀποπερατώσεως ὡριομένης ἐργασίας. Οὐχὶ ἀσυνήθως περίπτωσις ἐν τῇ πράξει, ἀλλὰ ἡ ὑπὲρ αὐτῆς ἀπόκλισις τοῦ ἑρμηνεύοντος συγκεκριμένην περίπτωσιν δικαιοτοῦ δέον ὅπως βασίζεται ἐπὶ σαφῶν δεδομένων.

Δ'. Σύμβασις ἐργασίας μέχρις ἀποπερατώσεως τοῦ συνόλου τῶν ἐργασιῶν τῶν σχετικῶν πρὸς τὴν εἰδικότητα τοῦ ἐργατοτεχνίτου. Ἡ λύσις αὕτη δέον ὅπως ἀντιμετωπισθῇ μετὰ μεγάλης ἐπιφυλακτικότητος καθ' ὅσον δεσμεύει ὑπὲρ τὸ δέον τὸν ἐργοδότην. Διότι δὲν δυνάμεθα νὰ ἀξιώσωμεν ἀπὸ αὐτόν, ὅπως διατηρήσῃ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ του καὶ τοὺς εἴκοσι λ.χ. ἐλαιοχρωματιστάς, οὓς ἐν ἀρχῇ τῶν σχετικῶν ἐργασιῶν προσέλαβε, μέχρι πέρατος τῶν ἐλαιοχρωματισμῶν τῆς οἰκοδομῆς, ἐνῷ ἐν τῇ προόδῳ τοῦ ἔργου φυσικὸν εἶναι, ὅπως ἀπαιτηθῇ μείωσις τοῦ ἀριθμοῦ τούτων, ἀπολειπομένου λ.χ. διὰ τὴν τελευταίαν ἑβδομάδα τοῦ ἐλαιοχρωματισμοῦ δύο ἐν συνόλῳ δωματίων, εἰς τὰ ὁποῖα εἴκοσι τεχνῖται δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐργασθοῦν. Πάντως καὶ ἐνταῦθα ἀνακύπτει ζήτημα σταθμίσεως ἑκάστης συγκεκριμένης συμβάσεως, δυνατὸν δὲ ἐξ αὐτῆς νὰ προκύπτῃ, ὅτι συνεφωνήθη τοιαύτη διάρκεια (18).

§ 8. Ἐν τέλει συνοψίζομεν πάντα τὰ ἀνωτέρω ὡς ἀκολούθως:

α) Ἡ σύμβασις ἐργασίας οἰκοδόμων εἶναι κατ' ἀρχὴν σύμβασις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ἀλλὰ δύναται εἰς ὡρισμένας περιπτώσεις (§ 6) νὰ ἐμφανίζεται ὡς τοιαύτη ἀορίστου χρόνου.

β) Ὁσάκις δὲν ὁρίζεται ρητῶς τὸ χρονικὸν σημεῖον λήξεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας οἰκοδόμων, ὡς τοιοῦτον λαμβάνεται ἓν ἐκ τῶν ἐν § 7 ἀναφερομένων. Ἡ ἐκλογὴ εἰς ἑκάστην συγκεκριμένην περίπτωσιν εἶναι ζήτημα ἑρμηνείας τοῦ συνόλου τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν, κατὰ τὰ ἐν τῇ παραγράφῳ ταύτῃ ἀναπτυχθέντα.

νου χρόνου) ἢ διὰ διάρκειαν τῆς ἑπομένης ἑβδομάδος οἱ τοιοῦτοι ἐργάται καὶ τεχνῖται, μετὰ τὸ τέλος τῆς ὁποίας ἕκαστος εἰδοποιεῖται, ἂν θὰ ἐργασθῇ κατὰ τὴν ἑπομένην ἑβδομάδα. Ἂν δὲ δὲν εἰδοποιηθῇ, ἐξακολουθεῖ ὅτι ἀνανεοῦται ἡ σύμβασις διὰ τὴν ἑπομένην ἑβδομάδα».

18. Λ.χ. προκειμένου περὶ ἀρχιτεχνίτου, ἔχοντος τὴν ἐπίβλεψιν τῶν λοιπῶν τεχνιτῶν («κουμανταδόρου») ἐν μιᾷ οἰκοδομῇ, δέον νὰ δεχθῶμεν, ὅτι οὗτος προσελήφθη μᾶλλον μέχρι πέρατος τῶν σχετικῶν πρὸς τὴν εἰδικότητα αὐτοῦ ἐργασιῶν.

τίσιν τῶν ὅρων ἐργασίας, ἀποτελεῖ ἐνάσκησιν νομίμως ἀναγνωριζομένου δικαιώματος αὐτῶν, πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον συνεπικουρεῖται ὡς ὀρθὸν καὶ ὑπὸ πλειστων νομοθετικῶν διατάξεων, τινές τῶν ὁποίων μνημονεύονται ἐν τῇ κατωτέρω πρωτοδικειακῇ ἀποφάσει. Ἡ παλαιὰ ἄποψις τῆς Α.Π. 160|1930, ἐπηρεαομένη ἀπὸ τὰ ἐν Γαλλίᾳ τότε κρατοῦντα (διὰ τὰ ἐν ἰσχύι σήμερον βλέπε *Θ. Γ. Βλαχόπουλον*, ἔνθ' ἀνωτ.), καθ' ἣν ἐκ τῆς ἀπεργίας συνάγεται βούλησις τοῦ μισθωτοῦ πρὸς διάρρηξιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀποκρούεται ἤδη παρ' ἡμῖν ὑπὸ θετικῶν καὶ σαφῶν διατάξεων, νεωτέραι δὲ ἀρεοπαγιτικαὶ ἀποφάσεις, αἱ 287—289|1948 (εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 7, 552), ἀναγνωρίζουν ἐμμέσως, ὅτι ἡ ἀπεργία ἀποτελεῖ δικαίωμα, σκεφθεῖσαι, εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσίν των, ὅτι ἡ ἀπόλυσις τῶν μισθωτῶν ἐγένετο ἐκ πραγματικῆς ἀνάγκης τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ δὲν ὠφείλετο εἰς δυσμενῆ κατὰ τῶν ἀπολυθέντων ἐπιβολὴν κυρώσεων διὰ συμμετοχὴν των εἰς ἀπεργίαν, ἀναγνωριζομένου οὕτω ὅτι ἡ εἰς ἀπεργίαν συμμετοχὴ τῶν μισθωτῶν ἀπετέλει δικαίωμα αὐτῶν καὶ ἐρευνωμένου περαιτέρω μὴ ἡ διὰ τὴν ἀπεργίαν ἀπόλυσις ἔθιγε τὰ ὅρια τοῦ ἄρθρου 281 Ἀστικοῦ Κώδικος.

Ἐπὶ τῆς αὐτῆς βάσεως, ὅτι δηλαδὴ ἡ ἀπεργία ἀποτελεῖ ἐνάσκησιν νομίμου δικαιώματος τῶν μισθωτῶν τοποθετεῖται καὶ ἡ δικαστηριακὴ ἄποψις ὅτι ἀπόλυσις μισθωτοῦ διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι συμμετέσχεν εἰς ἀπεργίαν συνιστᾷ καταχρηστικήν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 281 Α.Κ., ἄσκησιν τοῦ δι' ἀπόλυσιν δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου (βλέπε προχείρως τὴν Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4488|1950, Πρωτοδίκης *Ν. Χριστούλας*, ΕΕΔ 10, 563 καὶ διὰ τὴν ἐν γένει συνδικαλιστικὴν δρᾶσιν τοῦ μισθωτοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς 3395|1950, εἰσηγητὴς *Πλ. Μυκρυγιάννης*, ΕΕΔ 10, 551 καὶ αὐτόθι σημειώσεις μας).

Ἐν προκειμένῳ ὁ ἐργοδότης ἰσχυρίσθη, ὅτι ὁ μισθωτός, συμμετασχὼν εἰς ἀπεργίαν, διαρκέσασαν ἀπὸ 4 Σεπτεμβρίου 1950 μέχρις 21 Ὀκτωβρίου 1950, διέρρηξεν αὐτὸς οὗτος, ἕνεκα τῆς ἀποχῆς του ἐκ τῆς ἐργασίας, τὴν σύμβασιν ἐργασίας.

Ἀφοῦ ὅμως τὸ Πρωτοδικεῖον, ὡς καὶ ὁ εἷς ἐκ τῶν βαθμῶν δικάσας Πρωτοδίκης, ἔκρινεν, ὅτι ἐκ τῆς τοιαύτης ἀποχῆς δὲν δύναται νὰ συναχθῇ παραίτησις τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς θέσεώς του, ἀλλ' ὑπῆρξεν (ἡ ἀποχὴ) συνέπεια τῆς ἀσκήσεως ὑπ' αὐτοῦ τοῦ νομίμως ἀναγνωριζομένου δικαιώματος τῆς ἀπεργίας, ὀφειλεν ὁ ἐργοδότης νὰ ἀποδεχθῇ τὰς νομίμως, μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἀπεργίας, προσφερθείσας ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ, ὑπόχρεως ἄλλως ἐκ τοῦ ἄρθρ. 656 Α.Κ. εἰς καταβολὴν τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ.

Ἡ ἐπιμονὴ τοῦ ἐργοδότου νὰ μὴ ἀποδεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ συνιστᾷ ἐκ μέρους αὐτοῦ πλέον διάρρηξιν τοῦ ἐργασιακοῦ δεσμοῦ καὶ ἀφοῦ αὕτη δὲν περιβάλλεται μὲ τὰς τυπικὰς καὶ οὐσιαστικὰς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945, ὡς ἐν προκειμένῳ, εἶναι ἄκυρος.

Ἡ πρωτόδικος, ἐπικυρουμένη ἀπόφασις εἶχε σκεφθῇ καὶ ἐπὶ τοῦ ζητήματος, ἂν ἡ ἀπεργία περιορίζεται ἐντὸς τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς συνεπληρώθη δι' ἄρθρ. 3 τοῦ Ν. 4558|1930, χρονικῶν ὁρίων ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ (δι' ἀσθένειαν), ἀποφανθεῖσα ὀρθῶς (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 409 ἑπ.), ὅτι δὲν ἔχουν ἐν προκειμένῳ ἀνάλογον ἐφαρμογὴν τὰ ἄλλον σκοπὸν καὶ ἔννοιαν ἔχοντα χρονικὰ ὅρια τοῦ ἄρθρ. 5 Ν. 2112 (οὕτω καὶ *Κ. Κανιάς*, Ἔνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 669 Α.Κ., σελ. 348, καθ' ὃν ἡ ἄσκησις τοῦ νομίμου δικαιώματος τῆς ἀπεργίας δὲν δύναται νὰ ὑπαχθῇ εἰς τοὺς χρονικοὺς περιορισμοὺς τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 2112, διότι, ἐφ' ὅσον ἡ ἀπεργία ἀποτελεῖ ἄσκησιν νομίμου δικαιώματος, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τεθῇ οἱοσδήποτε περιορισμὸς εἰς τὴν ἄσκησιν αὐτοῦ, ὃν δὲν καθορίζει ρητῶς ὁ νόμος καὶ μόνον τελεῖ ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. ἐν περιπτώσει παρατάσεως αὐτῆς πέραν τῶν ἀπαραιτήτων χρονικῶν ὁρίων) (πρβλ. καὶ *Κ. Περιφανάκην*, Γνωμοδ. Νομ. Συμβ., ΕΕΔ 10, 527, ἐρευνῶντα τὴν ἀπεργίαν ὡς δικαίωμα, τὸν τρόπον ἐνασκήσεως αὐτοῦ καὶ τὴν συνταγματικὴν προστασίαν του, βλέπε ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον τοῦτο καὶ Α.Π. 593|1950, εἰσηγητὴς *Γ. Ἡλιόπουλος*, ΕΕΔ 10, 130, παρατηρήσεις *Θ. Γ. Βλαχοπούλου*, ΕΕΔ 10, 130, Γνωμ. Νομ. Συμβ. 27|286|1950, εἰσηγητὴς *Γ. Γεωργακόπουλος*, ΕΕΔ 9, 963).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6958|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'
Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Ψιλόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Κοσκινᾶς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Κλεισιούνης, Θ. Τζαναβάρας

Τὸ ἄλλοτε ὑποστηριζόμενον ὅτι ὁ μισθωτός, μετέχων μετ' ἄλλου συναδέλφου του εἰς ἀπεργίαν, διαρρηγνύει τὸν συμβατικὸν δεσμὸν καὶ ὁ ἐργοδότης δικαιοῦται ἀζημίως, μετὰ τὴν λύσιν τῆς ἀπεργίας, νὰ μὴ τὸν ἐπαναπροσλάβῃ (Α.Π. 163|1930, καὶ διὰ τὰ ἐν Γαλλίᾳ *Traité élémentaire de droit civil, Planiol - Ripert - Boulanger*, ἔκδ. 1947, τόμος II, σ. 399, ἀριθ. 1974) σήμερον δὲν κρατεῖ, καθόσον ἀναγνωρίζεται ἤδη γενικῶς, ὅτι ἡ ἀπεργία εἶναι δικαίωμα (ἐν Γαλλίᾳ τὸ Ἀνώτατον Διαιτητικὸν Δικαστήριον διὰ τῆς ἀπὸ 19 Μαΐου 1939 ἀποφάσεώς του δὲν ἀνεγνώρισε μὲν τὴν ἀπεργίαν ὡς δικαίωμα, ἐπέτρεψεν ὅμως τὴν ἔρευναν τῶν προθέσεων τῶν ἀπεργῶν, πρὸς διάσπασιν ἢ μὴ τοῦ συμβατικοῦ δεσμοῦ, ἔκρινεν ὅτι ἡ σύμβασις τελεῖ ἐν ἀναστολῇ (*Dalloz - Rouast - Durand*, Législation industrielle, ἔκδοσις 1947, § 345). Παρ' ἡμῖν ἐκ πλειόνων διατάξεων καὶ συγκεκριμένων ἐκ τοῦ νόμου 2111|1920 (ἄρθρον 1), νόμου 2151|1920 (ἄρθρον 8), Ἀν. Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» (ἄρθρον 10), τοῦ Ἀν. Νόμου 539|1945 (ἄρθρον 2), τοῦ ψηφίσματος ΛΘ' τοῦ 1947 «περὶ προσωρινῆς ἀπαγορεύσεως τῆς διακοπῆς τῆς παραγωγῆς καὶ

ἀναστολῆς τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπεργίας», καὶ τοῦ ψηφίσματος ΝΕ' τοῦ 1948 «περὶ καταργήσεως τοῦ ΛΘ'|1947 ψηφίσματος» καὶ ἐμμέσως ἐκ τοῦ νόμου 5458|1932 «περὶ ἀπεργίας δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν» συνάγεται ὅτι ἡ ἀπεργία, τοὐτέστιν ἡ συλλογικὴ ἀναστολὴ τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας, δι' ἧς ἐπιζητεῖται ἡ βελτίωσις τῶν ὅρων αὐτῆς, εἶναι δικαίωμα τῶν μισθωτῶν καὶ ἀποτελεῖ οὕτω νόμιμον μέσον ἐπιδιώξεως τῆς βελτιώσεως ταύτης, τὴν ὁποίαν, οὖσαν ἀναγκαίαν διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς κοινωνικῆς ἰσορροπίας καὶ τῆς ὁμαλῆς πολιτικῆς ζωῆς τῆς χώρας, οἱ μισθωτοὶ μεμονωμένως ἐνεργοῦντες εἶναι ἀδύνατον νὰ πραγματοποιήσωσι, λόγῳ κυρίως τῆς ἔναντι αὐτῶν οἰκονομικῆς ὑπεροχῆς τῶν ἐργοδοτῶν. Ἐφ' ὅσον ὅμως ἡ ἀπεργία εἶναι δικαίωμα τῶν μισθωτῶν καὶ ἀποτελεῖ μέσον τῆς ὡς ἄνω σημασίας, δέον κατ' ἀνάγκην νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι τοὐλάχιστον, ὅσακις δὲν ἀσκεῖται ἐκ κακοβουλίας, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἄλλην τινὰ συνέπειαν εἰς βάρος τῶν ἀπεργῶν ἀπὸ τὴν ἀποτυχίαν τοῦ ἐπιδιωκομένου δι' αὐτῆς συγκεκριμένου σκοποῦ, πρὸ παντὸς δὲ δὲν δύναται ν' ἀποδοθῇ εἰς αὐτὴν ἡ ἔννοια τῆς διαπάσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας, δοθέντος ὅτι οὐδόλως καὶ οὐδέποτε περιλαμβάνεται εἰς τοὺς σκοποὺς τῆς ἀπεργίας ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἡ ἀντίθετος ἔκδοχή, καθ' ἣν ἡ ἀπεργία ἀποτελεῖ παραίτησιν τῶν μισθωτῶν, ἀποδίδει εἰς τὴν ἀπεργίαν ἔννοιαν, τὴν ὁποίαν δὲν ἔχει, καί, παραγνωρίζουσα τὴν οὐσίαν αὐτῆς, μεταβάλλει ταύτην ἀπὸ δικαιώματος τοῦ ἀπεργοῦ, ὡς εἶναι, κατὰ τὰ εἰρημένα, εἰς ὅπλον ἐναντίον αὐτοῦ (*Γ. Καποδίστρια*, Τὸ δίκαιον τῆς ἀπεργίας, ΕΕΔ 8, 222 καὶ ἑπόμενα, *Θ. Βλαχοπούλου*, Νομικαὶ συνέπειαι τῆς ἀπεργίας ΕΕΔ 10, 49-54, καὶ 97-101, 105).

Ἐβεβαιώθησαν, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, τὰ κάτωθι: ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος προσελήφθη, ὡς στοιχειοθέτης τυπογράφος, τὸν Ἰούνιον τοῦ 1950, εἰς τὸ τυπογραφεῖον τοῦ ἐκκαλοῦντος, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἀντὶ ἡμερομισθίου δραχμῶν 27.000, ὅτι ὡς τοιοῦτος εἰργάσθη παρ' αὐτῷ μέχρι τῆς 4|9|1950, ὅτι τὴν ἐν λόγῳ ἡμερομηνίαν ὑπὸ τῆς διοικήσεως τοῦ σωματείου τυπογράφων Ἀθηνῶν ἐκηρύχθη γενικὴ ἀπεργία τῶν μελῶν τούτου, διεκδικούντων ἀναπροσαρμογὴν τῶν ἡμερομισθίων των, πρὸς τὰς τότε συνθήκας τῆς ζωῆς, ὡς ἐκ τῆς ἀνόδου τοῦ τιμαρίθμου ταύτης ἀπὸ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν εἶχε θεσπισθῇ τὸ μισθολόγιόν των, ὅτι ἔκτοτε ἐσημειοῦτο μερικὴ ἐπιτυχία της, διήρκεσε δ' αὕτη μέχρι τῆς 21 Ὀκτωβρίου 1950, ὅτε ἐκηρύχθη ἡ λῆξις της, ἱκανοποιηθέντων ἐν μέρει τῶν αἰτημάτων τῶν ἀπεργῶν, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος, πειθαρχῶν ἀπὸ τῆς κηρύξεως τῆς ἀπεργίας μέχρι τῆς λήξεως της εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ σωματείου του καὶ τῆς ἀπεργιακῆς ἐπιτροπῆς, ἀπέσχεν ἐκ τῆς παρὰ τῷ ἐκκαλοῦντι ἐργασίας του καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦτο, καθ' ὅσον ὁ ἐκκαλῶν δὲν ἐνέδωσεν εἰς ἀποδοχήν, ἔστω καὶ μερικῶς, τῶν αἰτημάτων τῶν παρ' αὐτῷ ἐργαζομένων τυπογράφων, ὅτι δ' ὁ ἐφεσίβλητος, κατὰ τὴν λῆξιν τῆς ἀπεργίας (21 Ὀκτωβρίου 1950) προσῆλθε παρὰ τῷ ἐκκαλοῦντι, ὅπως ἐπαναλάβῃ τὴν ἐκ τῆς ἀπεργίας ἀνασταλεῖσαν ἐργασίαν του, ἠρνήθη ὁ ἐκκαλῶν ν' ἀποδεχθῇ ταύτην, δηλώσας αὐτῷ ὅτι λόγῳ τῆς συμμετοχῆς του εἰς τὴν ἀπεργίαν, καὶ τῆς ἐξ αἰτίας ταύτης ἀποχῆς τῆς ἐργασίας του, θεωρεῖ ὡς καταγγελθεῖσαν ἐκ μέρους τοῦ ἐφεσιβλήτου τὴν σύμβασιν ἐργασίας. Ὑπὸ τοιαύτην ὅθεν διαμόρφωσιν τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν καὶ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ συμμετοχὴ τοῦ ἐφεσιβλήτου εἰς τὴν ἀπεργίαν δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ κατὰ νόμον, ὅτι ἀποτελεῖ καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους του, ὅτι ὁ ἐκκαλῶν δὲν ἰσχυρίζεται ὅτι ἐκ τῆς τοιαύτης συμπεριφορᾶς τοῦ ἐφεσιβλήτου καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἀπεργίας, ἢ ἐξ ἄλλης τινὸς ἐκδηλώσεως του ἐξεδήλωσεν οὗτος τὴν βούλησίν του νὰ μὴ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν του παρ' αὐτῷ, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν ἐγένοντο δεκτὰ ἢ μὴ τὰ αἰτήματα τῶν ἀπεργῶν, οὔτε τέλος, ἐβεβαιώθη, ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἄσκησις τοῦ δικαιώματός του, διὰ τῆς ρηθείσης συμμετοχῆς του εἰς τὴν ἀπεργίαν τῶν τυπογράφων, μετὰ τῶν συναδέλφων του, ὑπῆρξε κακόβουλος ἢ ὅτι ὑπερέβη τὰ ὅρια τὰ ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῆς καλῆς πίστεως ἢ τῶν χρηστῶν ἠθῶν ἢ ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ ἢ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος (ἄρθρον 281 Α.Κ.) δὲν πρόκειται περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἀλλὰ περὶ τοιαύτης ἐκ μέρους τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἥτις, μὴ γενομένη κατὰ τὰς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ἀν. Νόμου 118|1945, ὅτε μὴ καταβληθείσης αὐτῷ τῆς κατὰ νόμον ἀποζημιώσεως καὶ μὴ λαβούσης χώραν τῆς πρὸς τοῦτο ἀναγγελίας πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, τυγχάνει ἄκυρος, ὁπόχρεοῦσα τὸν ἐκκαλοῦντα εἰς τὴν καταβολὴν τῶν αἰτουμένων ἡμερομισθίων τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἀπὸ 21 Ὀκτωβρίου 1950 μέχρι τῆς 30 Νοεμβρίου ἰδίου ἔτους ἐκ δραχμῶν 945.000 (ἡμέραι 35Χ 27.000). Ὡς ὀρθῶς ἐδέχθη ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις καὶ ὁ ἀντίθετος περὶ τούτου λόγος ἐφέσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος κρίνεται ἀπορριπτέος ὡς μὴ νόμιμος καὶ ἀπορριπτέα τὰ ἐναντία.

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΟΥ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Προϋποθέσεις κύρους καταγγελίας συμβάσεως έργασίας κατ' άρθρ. 9 Ν. 118|1945

Δώρα εορτών δέν συνιστώσι τακτικάς αποδοχάς.—Ανυπόχρεον συνυπολογισμού και αναλογίας αύτών εις αποζημίωσιν απολυομένου μισθωτού κατά Ν. 2112.— Πρός έγκυρον καταγγελίαν συμβάσεως υπαγομένου εις την κατά της ανεργίας ασφάλισιν απαιτείται ή καταβολή της αποζημιώσεως εις αύτόν τούτον τόν δικαιούχον ή ή κατάθεσίς της παρά τώ Ταμείω Παρακαταθηκών και Δανείων.—Δέν προσαπαιτείται αναγγελία της παρακαταθέσεως εις τόν μισθωτόν, ούτε, πολλώ μάλλον, ανάληψις αύτης παρά τούτου.

Τά Δικαστήρια της ουσίας, ενισχυόμενα και υπό της νομολογίας του Αρείου Πάγου (βλέπε Α.Π. 80|1949, εισηγητής *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 8, 326, Α.Π. 176|1949, εισηγητής *ό αύτός*, ΕΕΔ 8, 406), εδέχοντο παγίως, ότι και ή διά των κατά τόν Ν. 28|1944 εκδιδομένων υπουργικών αποφάσεων χορηγουμένη προς τούς μισθωτούς έκτακτος χρηματική παροχή διά τάς εορτάς Χριστουγέννων και Πάσχα, ή οποία, ώς σημειωθή, προβλέπεται και υπό των εν ισχύι γενικών συλλογικών συμβάσεων εργασίας της 4 Νοεμβρίου 1947 και 1 Δεκεμβρίου 1947, διά τούς έχοντας συμπληρώσει έτος υπηρεσίας παρά τώ εργοδότη των, συγκαταλέγεται μεταξύ των τακτικών αποδοχών αύτών, κατά την έννοιαν του άρθρου 3 του Ν. 2112|1920 και συνυπολογίζεται, επομένως, εις την αποζημίωσιν του Ν. 2112, κατά τό αναλογον αύτης ποσοστόν.

Και όχι μόνον τούτο, αλλά στηριζόμενα και εις την σαφή διάταξιν του άρθρου 9 Ν. 118|1945, καθ' ήν επιβάλλεται διά τό κύρος της καταγγελίας συμβάσεως εργασίας ή «εξ ολοκλήρου» καταβολή της αποζημιώσεως του Ν. 2112, απηγγελλον ακυρότητα της καταγγελίας εκ της τοιαύτης έλλειψης κατά την αναλογίαν των «δώρων» καταβολής της αποζημιώσεως (βλέπε άντι πάσης άλλης Πρωτοδικείου Αθηνών 5232|1949, εισηγητής *Δ. Καλλέργης*, ΕΕΔ 8, 885, ένθα και λοιπαί παραπομπαί).

Απότομον όμως ήδη στροφήν σημειώνει ή δικαστηριακή πράξις μετά την υπ' άριθ. 564|1950 Α.Π. (εισηγητής *Σ. Βλαχογιάννης*, ΕΕΔ 9, 1121).

Η ώς άνω αρεοπαγιτική απόφασις, ή άποψις της οποίας θά είχεν ιδιαιτέραν αξίαν, άν ανεφέρετο εις τάς ισχυούσας συλλογικάς συμβάσεις εργασίας, αί οποίαι ρητώς καθορίζουν τοιαύτην προς τούς μισθωτούς παροχήν, εδέχθη, ότι αί τοιαύται εκ δώρων ειωνδήποτε δοθέντων κατά τάς εορτάς των Χριστουγέννων και του Πάσχα παροχαί δέν συνιστώσι τακτικάς αποδοχάς, αλλ' έκτακτον παροχήν, διδομένην ώς «βοήθημα» και ούχι ώς αντάλλαγμα μισθού και επομένως δέν συνυπολογίζονται εις την αποζημίωσιν του Ν. 2112.

Την άποψιν ταύτην αναγκάζεται ν' ακολουθήση ήδη ή κατωτέρα πρωτοδικειακή απόφασις, αποφαινομένη της αντιπάλου και ορθής, ώς επημειώσαμεν (ΕΕΔ 9, 1120 έπ.), την οποίαν εδέχθη προηγουμένως και ή Πρωτοδικείου Μυτιλήνης 6|1950 (Πρωτοδίκης ό αύτός *Μ. Καλεύρας*, ΕΕΔ 9, 805).

Εις τό αύτό συμπέρασμα καταλήγουσι και αί νεώτεραι Πρωτοδίκου Αθηνών 1058|1951 (Πρωτοδίκης *Μ. Κυριλλόπουλος*, ΕΕΔ 10, 515), Πρωτοδίκου Αθηνών 1761|1951 (Πρωτοδίκης *ό αύτός*, ΕΕΔ 10, 628), Πρωτοδικείου Αθηνών, ώς εφετείου, 6505|1951 (εισηγητής *Σ. Κοσκινάς*, ΕΕΔ 10, 923, β' στήλη).

Είναι στενόχωρον, ότι τείνει νά επικρατήση ή ερμηνεία, ή οποία δέν έχει εις τόν νόμον λογικόν στήριγμα (βλέπε σχετικώς και *Γ. Σ. Σιμωνέτου*, Δώδεκα Μελέται Αστικού και Εργατικού Δικαίου, Τεύχος 3ον, σ. 385 έπ., και περί του 13ου μισθού *Α. Σακελλαρόπουλον*, ΕΕΔ 9, 51 έπ. και λοιπάς παραπομπάς εις *Γ. Σ. Σιμωνέτου*, ένθ' άνωτ.).

Αί άδοκίμως λεγόμεναι εδώρα» τοιαύται παροχαί έχουν προβλεφθή ρητώς υπό των εν ισχύι συλλογικών συμβάσεων εργασίας της 4 Νοεμβρίου και 1 Δεκεμβρίου 1947, επομένως και υπό την αρχήν ότι κατά την έννοιαν του άρθρ. 3 του Ν. 2112 και άρθρ. 9 Ν. 118|1945 ώς τακτικαί αποδοχαί του μισθωτού νοούνται έκείναι, αί οποίαι δίδονται προς αύτόν άντι μισθού, ήτοι όταν προϋπάρχη ειδική συμφωνία, ώς εκ της οποίας και ή τοιαύτη παροχή αποτελεί αντάλλαγμα, διδόμενον υπό του εργοδότου άντι της υπηρεσίας του μισθωτού, ώς άμέσου διά την τοιαύτην δόσιν αιτίου (ούτω ή Α.Π. 397|1947, εισηγητής *Δ. Ζήλος*, ΕΕΔ 7, 77, και αύτη ή Α.Π. 564|1950, ένθ' άνωτ.), υπάρχει ρητή και σαφής περί αύτού συμφωνία εις τάς από 4 Νοεμβρίου 1947 και 1 Δεκεμβρίου 1947 γενικάς συλλογικάς συμβάσεις εργασίας, των οποίων οί όροι καθίστανται, κατά το άρθρ. 3 Α.Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1936 «περί συλλογικών συμβάσεων εργασίας», υποχρεωτικοί όροι των ατομικών συμβάσεων εργασίας.

Αλλά και ό Α.Ν. 1777|1951 «περί συμπληρώσεως του Ν. 28|1944» (ΕΕΔ 10, 432) αύτήν την έννοιαν, ότι δηλαδή και αί παροχαί αύται συγκαταλέγονται μεταξύ των αποδοχών εών μισθωτών και δέν είναι «απλά βοηθήματα», έχει, άφού και εις την εισηγητικήν αύτού έκθεσιν (ΕΕΔ 10, 432) τονίζεται, ότι οί εργαζόμενοι «θετικώς προσμένουν την καταβολήν της επί ταίς εορταίς καθιερωθείσης *συμβατικής* οικονομικής παροχής, ώς αποτελούσης *προβλεφθείσαν προσαύξησιν* εών

τακτικῶν των ἀποδοχῶν... (βλέπε καὶ *Γ. Σ. Σιμωντέτον*, ἔνθ' ἀνωτ.).

Ὁ Α.Ν. 28|1944 προβλέπει περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τῶν Ὑπουργῶν νὰ καθορίζουν ἀποδοχὰς τῶν ἐν συμβάσει μισθωτῶν καὶ βεβαίως οὐχὶ «ἁπλὰ βοηθήματα», ὁπότε θὰ παρεβιάζετο καὶ ἡ ἐξουσιοδότησις.

Ἐλαίζομεν ὅτι θὰ δοθῇ εὐκαιρία εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον νὰ ἐπιληφθῇ ἐκ νέου τοῦ θέματος καὶ νὰ χειραγωγήσῃ καὶ τὴν νομολογίαν τῶν Δικαστηρίων τῆς οὐσίας εἰς τὴν ὀρθὴν ἐφαρμογήν.

***

Ὡς γνωστόν, ἡ «ἐξ ὁλοκλήρου» καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112|1920 εἰς τὸν ἀπολυόμενον μισθωτὸν συνδέεται πρὸς τὸ κῦρος τῆς ἀπολύσεως.

Ἐὰν ὁ δανειστὴς μισθωτὸς ἀρνηθῇ μετὰ προηγουμένην πραγματικὴν καὶ πρόσκαιρον προσφορὰν τῆς ἀποζημιώσεως νὰ παραλάβῃ αὐτήν, δικαιοῦται ὁ ὀφειλέτης ἐργοδότης, κατὰ τὸ ἄρθρ. 427 Α.Κ., νὰ προβῇ εἰς δημοσίαν κατάθεσιν τῆς ἀποζημιώσεως καὶ μόνον διὰ τῆς δημοσίας καταθέσεως ἀποσβέννυται ἡ ἐνοχή, ὡς ἐὰν ἐν τῷ χρόνῳ τῆς καταθέσεως ἐχώρησε καταβολὴ ἐκ μέρους τοῦ ὀφειλέτου ἐργοδότου (ἄρθρ. 431 Α.Κ., βλέπε ἑρμηνείαν αὐτοῦ ὑπὸ *Ι. Κυπρίστρια*, Ἑρμ.Α.Κ. ὑπ' ἄρθρ. 427—431, καὶ διὰ τὸ προγενέστερον δίκαιον *Καλλιγᾶ*, Ἐνοχ. § 512, *Windscheid*, Ἐνοχ. § 237).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 430 Α.Κ. ὁ ὀφειλέτης ὑποχρεοῦται νὰ γνωστοποιήσῃ ἀμελλητὶ εἰς τὸν δανειστὴν τὴν κατάθεσιν, εὐθυνόμενος εἰς ἀποζημίωσιν ἐν παραλείψει.

Ἐπομένως ἡ παράλειψις γνωστοποιήσεως δὲν ἐπηρεάζει τὸ κῦρος τῆς δημοσίας καταθέσεως, ἀλλὰ δημιουργεῖ μόνον εὐθύνην ἀποζημιώσεως (βλέπε καὶ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2409|1949, Πρωτοδίκης *Κ. Τρουπάκης*, ΕΕΔ 8, 688).

Αὐτὴ εἶναι ἡ ἄποψις καὶ τῆς παρατιθεμένης δικαστικῆς ἀποφάσεως (πρβλ. διὰ τὴν δημοσίαν κατάθεσιν τῆς ἀποζημιώσεως καὶ Πρωτοδικεῖον Πατρῶν 1061|1950, εἰσηγητὴς *Ε. Κοφάλης*, ΕΕΔ 10, 59).

Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 78|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μιχ. Καλεύρας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Κανάραχος, Α. Καμπαρόπουλος.

Κατὰ τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 1 ν. 8. 1259|1949 καὶ τῆς § 1 ἄρθρ. 9 ν. 118|1944 (ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 2 § 3 ν.δ. τῆς 8.11.5.1946) ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ὑπαγομένων εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας ἐργατοϋπαλλήλων εἶναι ἔγκυρος, ἐφ' ὅσον γίνεται ἐγγράφως καὶ ἀφ' ἧς καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ ἀποζημίωσις τῆς ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, ἥτις ὑπολογίζεται — εἰδικῶς ἐνταῦθα — βάσει τῶν ἀποδοχῶν τοῦ τελευταίου μηνὸς ὑπὸ καθεστὼς πλήρους ἀπασχολήσεως. Κατὰ τὴν διάταξιν ὅμως τοῦ ἄρθρ. 5 § 1 β. δ. τῆς 16.18.7.1920, ἀντιστοίχου πρὸς τὴν τοιαύτην τοῦ ἄρθρ. 3 § 1 ν. 2112|1920, ἡ ἀνωτέρω ἀποζημίωσις περιλαμβάνει μόνον τὸ σύνολον τῶν τακτικῶν τοῦ μισθωτοῦ ἀποδοχῶν, εἰς ἃς δὲν περιλαμβάνονται τὰ δῶρα Χριστουγέννων καὶ Πάσχα, ἅτινα δὲν συνιστῶσι τακτικὰς ἀποδοχάς, ἀλλ' ἐκτάκτου παροχήν, διδομένην ὡς βοήθημα καὶ οὐχὶ ὡς ἀντάλλαγμα τῶν ὑπηρεσιῶν των, ὡς εἶναι αἱ τακτικαὶ ἀποδοχαὶ (πρβλ. τελευταίαν σχέψιν Α.Π. 564|1950 ΕΕΔ 9, 1121). Ἑτέρωθεν, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐπεβλήθησαν, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας, ὡς μόνοι νόμιμοι τρόποι καταβολῆς τῆς περὶ ἧς πρόκειται ἀποζημιώσεως, τοῦτο μὲν αὐτὴ αὕτη ἡ καταβολὴ τῷ δικαιούχῳ, τοῦτο δὲ ἡ κατάθεσις παρὰ τῷ Ταμείῳ Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων, προφανῶς διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς προσφορᾶς αὐτῷ ταύτης καὶ μὴ ἀποδοχῆς αὐτῆς παρὰ τούτου. Συναφῶς καὶ ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 349, 430 καὶ 431 Α.Κ. σαφῶς προκύπτει, ὅτι, ἐφ' ὅσον ἐγένετο τῷ μισθωτῷ προσφορὰ τῆς ἄνω ἀποζημιώσεως καὶ οὗτος δὲν ἀπεδέχθη ταύτην, καταστὰς τοιουτοτρόπως ὑπερήμερος, ἐπηκολούθησε δὲ κατάθεσις παρὰ τῷ περὶ οὗ ὁ λόγος Ταμείῳ, ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου ν' ἀποζημιώσῃ τὸν μισθωτὸν λογίζεται ἀποσβεσθεῖσα, ἀφ' ἧς ἐγένετο ἡ κατάθεσις—καὶ μόνον αὕτη—χωρὶς νὰ προσαπαιτῆται, διὰ τὴν ἀπόσβεσιν τῆς ἐνοχῆς, καὶ γνωστοποίησις τῷ μισθωτῷ τῆς ἄνω καταθέσεως, δεδομένου ὅτι ἡ ὑπὸ τῆς διατάξεως τοῦ ἐδ. 2 ἄρθρ. 430 Α.Κ. ἐπιβαλλομένη γνωστοποίησις οὐδεμίαν σημασίαν ἔχει ὡς πρὸς τὴν ἀπόσβεσιν τῆς ἐνοχῆς, ἀφοῦ, διὰ ταύτης, ὡς κύρωσις τῆς παραλείψεως γνωστοποιήσεως ἐπιβάλλεται μόνον περαιτέρω ἀποζημίωσις (διαφέρον). Πολλῷ μᾶλλον δὲν ἀπαιτεῖται παράδοσις τῷ μισθωτῷ τοῦ γραμματίου παρακαταθήκης, οὔτε—ἔτι περισσότερον—εἴσπραξις ταύτης ὑπ' ἐκείνου. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὁ μισθωτὸς δέον νὰ αἰτιᾶται ἑαυτόν, ἐφ' ὅσον ὁ ἴδιος, διὰ τῆς ἀποκρούσεως τῆς προσφερθείσης ἀποζημιώσεως, ἠθέλησε νὰ περιέλθῃ εἰς ὑπερημερίαν (πρβλ. Πρ. Ἀθ. 1814|1950 ΕΕΝ ις' 288 καὶ τὰς αὐτόθι 289 συμφώνους παρατηρήσεις τῆς Συντάξεως, Πρωτ|κου Ἀθ. 5736|1948, 368|1948 καὶ 2409|1949 ΕΕΔ 7, 894, 8, 688, 688, *Ι. Κυπρίστρια* ἐν Ἑρμ.Α.Κ. 430 ἀριθ. 14, *Π. Ζέπος*: Ἐνοχ. § 25 ια' 2, *contra*, *Κ. Ἀποστολίδου*: Ἐνοχ. ἄρθρ. 430 ἀριθ. 7 καὶ 431 ἀριθ. 3. Ἴδε καὶ διὰ τὸ προϊσχύον β.ρ.δ. Α. Π. 332|1940 Θ. ΝΑ' 676, Ἐφ. Ἀθ. 151|1944 Θ. ΝΣΤ' 149).

ΑΠΟΧΗ ΕΚ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΠΙ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΩΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Σπουδαῖος λόγος λύσεως συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 672 Ἀστικοῦ Κώδικος

Ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 5 Ν. 2112|1920 ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου εἰς περίπτωσιν ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας.— Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 672 Α.Κ., ὑφισταμένου σπουδαίου λόγου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.— Ἀποχὴ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας, λόγῳ προφυλακίσεως, συνιστᾷ σπουδαῖον λόγον καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.— Ὑποχρέωσις ἀναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου.— Συνέπεια παραλείψεως ποινικὴ διωξις ἐργοδότου καὶ ὄχι ἀκυρότης καταγγελίας.— Δικαίωμα μισθοῦ ἐκ τῶν ἄρθρ. 657, 658 Α.Κ. ἐπὶ κωλύματος πρὸς παροχὴν ἐργασίας, μὴ ὀφειλομένου ὅμως εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ.— Παροχαὶ πρὸς μισθωτοὺς δι' ἑορτάς.— Ἔλλειψις δικαιώματος τῶν μὴ ἐν ἐνεργῷ συμβάσει τελούντων.

Ὁ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΨΟΔ' δικάσας Πρωτοδίκης Ἀθηνῶν εἶχεν ἐν προκειμένῳ ὑπ' ὄψιν του σύμβασιν ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου.

Ἀφοῦ, ὡς γνωστόν, εἰς τὸν Νόμον 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς ἐτροποποιήθη, ὑπάγονται μόνον αἱ ἀορίστου διαρκείας συμβάσεις ἐργασίας, ἐπὶ ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας, προκειμένης συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου, ὡς εἶναι ἡ περίπτωσις τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως, ὀρθῶς βεβαίως ὑπ' αὐτῆς ἐκρίθη, ὅτι δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρ. 5 Ν. 2112|1920, τὸ ὁποῖον, προβλέπον περὶ ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας του (βλέπε ὡς πρὸς τὴν ἔννοιάν του ἐκ τῶν τελευταίων ἀρεοπαγιτικῶν ἀποφάσεων τὰς Α.Π. 615|1950, Α' Τμήματος (εἰσηγητὴς *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 10, 106), Α.Π. 305|1951, Β' Τμήματος (εἰσηγητὴς *Σ. Βλαχογιάννης*, ΕΕΔ 10, 746), ἀφορᾷ, ὡς καὶ ὅλον τὸ κείμενον τοῦ νόμου, εἰς συμβάσεις ἀορίστου διαρκείας (πρβλ. Α.Π. 85|1949, Α' Τμήματος, εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 8, 273, Α.Π. 486|1949, Β' Τμήματος, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 9, 56 καὶ διὰ τὰς μὴ ὑπαγομένας εἰς τὸ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112|1920 συμβάσεις ἀορίστου διαρκείας, ὁπότε ἡ ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ, κατὰ τὸ προϊσχῦον τοῦ Α.Κ. δίκαιον, εἶχεν ὡς συνέπειαν τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἰς περίπτωσιν μὴ παροχῆς ὑπηρεσιῶν ἐπὶ μακρὸν χρονικὸν διάστημα ἢ ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἐκ τῆς μὴ παροχῆς τούτων δὲν ἔχει οὗτος (ὁ ἐργοδότης) συμφέρον νὰ δεχθῇ ταύτας, τῶν τοιούτων ζητημάτων ἐξαιρουμένων ἐκ τῆς τῶν πραγμάτων ἐκτιμήσεως, ἀποκειμένης εἰς τὸν Δικαστήν).

Ὁμοίως κατὰ τὸ προϊσχῦον τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος δίκαιον ἀπεφάνθη καὶ ἡ Ἐφετ. Ἀθηνῶν 146|1934 (εἰσηγητὴς *Χ. Δινάρδος*, ΕΕΝ α' 212), καθ' ἣν ἐπὶ συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου δὲν θέλει ἀναγκαίως καὶ ὑποχρεωτικῶς ληφθῇ ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρ. 5 Ν. 2112|1920, ὡς συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 3 Ν. 4558|1930, ἵνα ἐκτιμηθῇ ἡ πρὸς ἐργασίαν ἀνικανότης τοῦ μισθωτοῦ ἕνεκα ἀσθενείας καὶ ἡ διάρκεια αὐτῆς, δυναμένων τῶν διατάξεων τούτων νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν ὡς ἑρμηνευτικῶν τεκμηρίων.

Ἡ σύμβασις ἐργασίας, τὴν ὁποίαν εἶχεν ὑπ' ὄψιν της ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη δικαστικὴ ἀπόφασις, συνέστη ὑπὸ τὴν ἰσχὺν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἑπομένως θέλει κριθῇ κατὰ τὸ ἐχον ἐφαρμογὴν ἐν προκειμένῳ ἄρθρ. 672 Ἀστικοῦ Κώδικος.

Κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο ἑκάτερον τῶν μερῶν δικαιοῦται κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν διὰ σπουδαῖον λόγον ὁποτεδήποτε ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας.

Μεταξὺ τῶν γεγονότων, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ χαρακτηρισθῶσιν ὡς σπουδαῖος λόγος καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, εἶναι καὶ ἐὰν ὁ μισθωτὸς δὲν παρέχῃ τὴν ἐργασίαν του ἢ διακόπτῃ τὴν παροχὴν αὐτῆς ἐπὶ μακρόν, ἡ δὲ τοιαύτη ἀποχὴ ἐκ τῆς ἐργασίας δύναται νὰ ὀφείληται καὶ εἰς φυλάκισιν αὐτοῦ, ὡς ἐν προκειμένῳ (*Κ. Καυκᾶς*, Ἐνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 672 Α.Κ., σελ. 364).

Ὡς τὸ ἄρθρ. 672 Α.Κ. διατυποῦται, καθίσταται ἀναγκαῖον νὰ ὑπάρξῃ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν δηλαδὴ μονομεροῦς δικαιοπραξίας, γνωστοποιητέας εἰς τὸν πρὸς ὃν ἀπευθύνεται καὶ ἀποκτώσης νομικὴν ἐνέργειαν, ἀφ' ἧς περιέλθῃ εἰς γνῶσιν τοῦ μισθωτοῦ (ἄρθρ. 167 Α.Κ.) (βλέπε ὡς πρὸς τὴν καταγγελίαν *Κ. Καυκᾶς*, ἔνθ' ἀνωτ. ὑπ' ἄρθρ. 669 Α.Κ., σελ. 347, *Π. Ζέπος*, Ἐνοχ. Δίκ. Β' Μέρος Εἰδικόν, Τεῦχος 3ον, σελ. 373).

Ἑπομένως ἐν προκειμένῳ ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐπῆλθε τὰ μέσα Δεκεμβρίου 1950, ὁπότε ὁ μισθωτὸς ἐνεφανίσθη, μετ' ἀπουσίαν αὐτοῦ λόγῳ φυλακίσεως, ἀπὸ 31 Αὐγούστου 1950, νὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του καὶ ἡ ἐναγομένη νομίμως, κατὰ τὴν σχετικὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, δὲν ἀπεδέχθη ταύτας, καταγγείλασα οὕτω ἀτύπως (ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας δύναται νὰ γίνῃ ἀτύπως καὶ σιωπηρῶς, ἐπιφυλασσομένης μόνον τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν ἐκ τοῦ νόμου ἐπιβάλλεται τὸ ἔγγραφον, *Ζέπος*, Ἐνοχ. ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 373) διὰ σπουδαῖον λόγον τὴν σύμβασιν ἐργασίας, καὶ τοῦτο διὰ τὸ μέλλον, ἀφοῦ διὰ τὸ μέλλον δρᾷ ὡς δικαιοπλαστικὸν δικαίωμα, τὸ δικαίωμα τῆς καταγγελίας (πρβλ. *Κ. Καυκᾶ*, Ἐνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 669 Α.Κ., σελ. 347, *Π. Ζέπου*, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 372).

Μέχρι της υπό της εργοδότιδος γενομένης καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας, άφ' ής διεκόπη ο εργασιακός δεσμός, η σύμβασις εργασίας ετέλει εν ισχύι, άλλο δε το ζήτημα, αν ο μισθωτός δεν έδικαιούτο μισθού τού ενδιαμέσου χρονικού διαστήματος, ως μη παρασχών υπηρεσίας, ούτε και τού εκ των άρθρ. 657 και 658 Α.Κ. μισθού, τα οποία προυποθέτουν νά μη είναι υπαίτιος, ως εν προκειμένω, η άσκησις τού μισθωτού εκ της εργασίας.

Ως προς την αναγγελίαν της καταγγελίας συμβάσεως εργασίας ωρισμένου χρόνου η απόφασις ακολουθεί την μάλλον κρατούσαν δικαστηριακήν άποψιν (βλέπε ΕΕΔ 10, σελ. 441 έπ.).

Καθ' όσον αφορά εις τάς παροχάς διά τάς εορτάς, σκόπιμον είναι νά σημειωθή, ότι η υπό της πρωτοδικειακής αποφάσεως ορθή βεβαίως άποψις εφαρμόζεται διά τάς πρό τού Α.Ν. 1777|1951 (ΕΕΔ 10, 432) εκδοθείσας υπουργικάς αποφάσεις.

Πρωτοδικου Αθηνών 3925|1951

Διαδικασία Ν. ΓΡΟΔ'

Πρωτοδίκης ο κ. **Ν. Χριστούλας**

Δικηγόροι οι κ.κ. Δ. Παπαμιχαήλ, Ν. Παπαγιλίππου

Εν τη υπό κρίσιν αγωγή εκθέτει ο ενάγων, ότι εις την υπηρεσίαν της εναγομένης προσελήφθη την 27.3.1948 ως συγκυβερνήτης αεροσκάφους δι' ωρισμένον χρόνον και ότι την 1ην Σεπτεμβρίου 1950 η εναγομένη κατήγγειλεν άκυρως την σύμβασιν, δι' ο ζητείται, όπως υποχρεωθή αύτη εις την πληρωμήν τού μισθού του από 1ης Σεπτεμβρίου μέχρι 30 Μαρτίου 1951, συμπεριλαμβανομένου τού δώρου τών Χριστουγέννων.

Εκ τού συνόλου της διαδικασίας προκύπτει, ότι ο ενάγων από 31.8.50 απουσίαζε της υπηρεσίας, καθ' όσον είχε προφυλακισθή δυνάμει τού υπ' αριθ. 517|50 εντάλματος τού Ανακριτού ΙΙ τμήματος, κατηγορηθείς επί ασελγεία κατά προσώπου μη συμπληρώσαντος τό 15ον έτος της ηλικίας. Τελικώς δε δυνάμει τού υπ' αριθ. 423|1950 βουλεύματος τού Συμβουλίου Πλημμελειοδικών παρεπέμφθη, ίνα δικασθή επί παραβάσει τού άρθρου 279Α τού Ποινικού Νόμου. Συνεπεία της τοιαύτης απουσίας του, διαρκεσάσης μέχρι τών μέσων Δεκεμβρίου, ότε, αποφυλακισθείς δυνάμει τού άνω βουλεύματος, ενεφανίσθη προς ανάληψιν υπηρεσίας, η εναγομένη διά τού από 15 Νοεμβρίου 1950 εγγράφου της έθεσε τούτον ως λύσαντα την σύμβασιν και τον διέγραψε της δυνάμεως τού προσωπικού αναδρομικώς από 1 Σεπτεμβρίου 1950, άφ' ής ήρξατο απουσιάζων. Υφιστομένης εν προκειμένω συμβάσεως ωρισμένου χρόνου δεν έχει εφαρμογήν η διάταξις τού άρθρου 5 § 3 τού νόμου 2112 περί τού εκ της απουσίας τού μισθωτού δημιουργουμένου τεκμηρίου παραιτήσεως, καθ' ά αφορώσα αποκλειστικώς εις τάς συμβάσεις αορίστου χρόνου (*Καποδίστρια*, Έργ. Δίκαιον § 397 έδ. 4), άλλά τό κύρος της καταγγελίας εκ μέρους της εναγομένης θέλει κριθή βάσει τού άρθρου 672 Αστικού Κώδικος, ερευνωμένου τούτέστι αν όφίστατο σπουδαίος λόγος. Εν προκειμένω, κατά την κρίσιν ημών, η επί τοσούτον χρόνον απουσία τού ενάγοντος, οφειλομένη, ανεξαρτήτως της τελικής εκβάσεως της ποινικής κατηγορίας, εις υπαιτιότητα αύτού, συνιστά σπουδαίον λόγον, χορηγούντα εις την εναγομένην δικαίωμα προς καταγγελίαν, ήτις είναι έγκυρος, και αν άκόμη δεν ετηρήθησαν αι διατυπώσεις τού Α.Ν. 118|45, διότι ορίζεται μέν εν άρθρω 9 αύτού, ως ετροποποιήθη διά τού άρθρ. 6 τού Ν. Δ|τος 1255|1949, ότι αι επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις κλπ. υποχρεούνται ν' αναγγέλλωσιν εγγράφως εις τό Ταμείον Ανεργίας και τό Γραφείον Εύρέσεως Εργασίας την καταγγελίαν ή την λήξιν της συμβάσεως ωρισμένου χρόνου, χωρίς όμως νά άπειλήται άκυρότης εν παραλείψει, ως γίνεται διά τάς συμβάσεις αορίστου χρόνου, περί ών διαλαμβάνει η § 3 τού αύτού άρθρ. 9. Συνεπώς μόνον εις τάς εν άρθρω 19 ποινικάς κυρώσεις υπόκειται ο εργοδότης, ο παραμελών την τοιαύτην υποχρέωσιν της συμβάσεως. Λυθείσης κατά ταύτα της συμβάσεως έγκύρως διά της καταγγελίας δεν οφείλεται περαιτέρω μισθός εις τον ενάγοντα, ζήτημα δέ θά γεννηθή μόνον διά τον μέχρι τού χρόνου της καταγγελίας (15.11.50) μισθόν, κατ' εφαρμογήν τών άρθρων 657-658 Αστικού Κώδικος, δεδομένου όμως ότι κατ' αύτά άπαιτείται τό κώλυμα τού εκμισθωτού νά μη οφείληται εις υπαιτιότητά του, τοῦθ' όπερ δεν συμβαίνει εν προκειμένω, κατά τά άνωτέρω γενόμενα δεκτά περιστατικά. Η όξίωσις δεν δύναται νά στηριχθή ούδ' εις προπαρατεθείσας διατάξεις. Της έκτάκτου παροχής διά τάς εορτάς τών Χριστουγέννων 1950 δεν δικαιούται ο ενάγων, εφ' όσον κατά τον χρόνον της δημοσιεύσεως της εν λόγω αποφάσεως (18 Δεκεμβρίου 1950) δεν όφίστατο ενεργός σύμβασις εργασίας, λυθείσα προηγουμένως, κατά τά εν τη προλαβούση σκέψει, η δέ αντίθετος διάταξις εν άρθρ. 3 της αποφάσεως είναι άνίσχυρος, ως εξερχομένη τών ορίων της δοθείσης εις τούς Υπουργούς εξουσιοδοτήσεως προς καθορισμόν τών μισθών υπό τού Νόμου 28|44. Κατ' ακολουθίαν τούτων η αγωγή είναι απορριπτέα εν τώ συνόλω.

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΤΟΥ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ

Έννοια σχετικῆς διατάξεως ἄρθρ. 6 Ν. 2112]1920

Ἔνστασις παθητικῆς νομιμοποιήσεως.— Μεταβολὴ προσώπου τοῦ ἐργοδότου.—Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 6 Ν. 2112)1920 ἐπὶ ἀορίστου χρόνου συμβάσεως μεταξὺ μισθωτοῦ καὶ ἀρχικοῦ ἐργοδότου.—Ἀνάληψις ὑπὸ τοῦ νέου τοιούτου, ὡς φορέως τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ ἀρχικοῦ, οχι μόνον τῶν ἐκ τοῦ Ν. 2112 ὑποχρεώσεων τούτου, ἀλλὰ πασῶν τῶν ἀπορρεουσῶν ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας μεταξὺ ἐπιχειρήσεως καὶ μισθωτοῦ.— Μεταβολὴ προσώπου τοῦ ἐργοδότου καὶ ἐπὶ μὴ ὑπάρξεως νομικοῦ δεσμοῦ μεταξὺ ἀρχικοῦ καὶ νέου φορέως ἐπιχειρήσεως.—Ἀρκεῖ συνέχισις ὑπὸ νέου ταύτης ὡς οἰκονομικῆς μονάδος, διατηρουμένης τῆς ἑνότητός της.— Νομικὸς μετασχηματισμὸς τῆς ἐπιχειρήσεως.

Ἡ κατωτέρω δικαστικὴ ἀπόφασις ἀσχολεῖται περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ Ν. 2112] 1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων».

Κατὰ τὴν διάταξιν ταύτην ἡ μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, ὁπωσδήποτε ἐπερχομένη, οὐδαμῶς ἐπηρεάζει τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὑπὲρ τοῦ ὑπαλλήλου διατάξεων τοῦ Νόμου τούτου (πορεμφερὲς καὶ τὸ ἄρθρ. 9 β.δ. 16]18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν κλπ.» καὶ τὸ ἄρθρ. 8 τοῦ Ν. 3514]1928 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως»).

Ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις ἀκολουθεῖ, ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 6 Ν. 2112]1920, τὴν μίαν ἐκ τῶν ἰσοδυνάμως ὑποστηριζομένων ἀντιπάλων ἀπόψεων (βλέπε πλειότερα εἰς εἰσαγωγικὰς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 926, ἔνθα δημοσιεύεται ἡ σύμφωνος πρὸς τὴν ἐν λόγῳ δικαστικὴν ἀπόφασιν Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 551]1951 (Πρωτοδίκης *Ι. Δέσπης*).

Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 24]1950

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μιχ. Καλεύρας**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ἑλπ. Σάββας, Κ. Μακρῆς. Ἀπ. Ζάκας

Κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 67,68 καὶ 533 § 3 Πολ.Δικ., ἵνα γίνῃ δεκτὴ ἡ ἀγωγή, δέον ὁ ἐνάγων νὰ νομιμοποιῆται ἐνεργητικῶς καὶ παθητικῶς, ἤτοι τὸ δι' αὐτῆς διωκόμενον δικαίωμα ν' ἀνήκῃ εἰς τὸν ἐνάγοντα καὶ ν' ἀρμόζῃ κατὰ τοῦ ἐναγομένου. Ἐτέρωθεν, συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἐδ. 1 ἄρθρ. 6 ν. 2112]1920, ἡ μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, ὁπωσδήποτε ἐπερχομένη, οὐδαμῶς ἐπηρεάζει τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὑπὲρ τοῦ ὑπαλλήλου διατάξεων τοῦ νόμου τούτου. Κατὰ τὴν ὀρθὴν ἑρμηνείαν τῆς διατάξεως ταύτης ἵνα αὕτη ἔχῃ ἐφαρμογὴν δέον : 1) ἡ μεταξὺ μισθωτοῦ καὶ ἀρχικοῦ ἐργοδότου σύμβασις νὰ εἶναι ἀορίστου διαρκείας καὶ 2) ὁ νέος ἐργοδότης νὰ εἶναι φορεὺς τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ ἀρχικοῦ τοιούτου (πρβλ. *Α. Σακελλαροπούλου*, Ἡ μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, σελ. 28 ἐπ.). Περαιτέρω, κατὰ τὴν ἔννοιαν ταύτης, ὁ νέος ἐργοδότης δὲν ἀναλαμβάνει μόνον τὰς ἐκ τοῦ ν. 2112]1920 ἀπορρεούσας ὑποχρεώσεις τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀλλ' ὑπεισέρχεται εἰς ἁπάσας τὰς ὑποχρεώσεις ταύτης, τὰς προερχομένας ἐκ τῶν ὑφισταμένων σχέσεων ἐργασίας μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῶν μισθωτῶν της (πρβλ. *Σακελλαρ.* ἔνθ' ἀνωτ. σ. 38 ἐπ.). Ἐξ ἄλλου, διὰ νὰ δεχθῶμεν «μεταβολήν», δὲν εἶναι ἀπαραίτητος ἡ ὕπαρξις νομικοῦ δεσμοῦ μεταξὺ τοῦ πρώην φορέως τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ τοῦ νέου τοιούτου, ἀλλ' ἀρκεῖ μόνον ἡ ὑπὸ τοῦ νέου φορέως συνέχισις ταύτης ὡς οἰκονομικῆς μονάδος, διατηρουμένης τῆς ἑνότητός της (πρβλ. Ἐφ. Ἀθ. 349]1941 ΕΕΔ 1,17 Πρωτ. Λεβαδείας 281]1946 ΕΕΔ 6, 45, Πρ. Πρ. Πειρ. 111]1949 ΕΕΔ 8, 159, *Σακελλαρ.* ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 32 ἐπ., *Βικελίδην* ἐν ΕΕΔ 2,132, *Σύνταξιν* ΕΕΔ 8, 159). Τέλος «μεταβολὴ» ὑπάρχει καὶ ἐπὶ νομικοῦ μετασχηματισμοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως (πρβλ. Α. Π. 416] 1947 ΕΕΔ 7,70). Ὡς ὅταν ἡ ἀτομικὴ ἐπιχείρησις μετατρέπηται εἰς ἑταιρίαν, ἀνώνυμον ἢ οἱασδήποτε ἄλλης μορφῆς, καὶ αὕτη πάλιν εἰς ἀτομικὴν ἐπιχείρησιν κλπ. Ὁ ἰσχυρισμὸς ὅθεν τοῦ ἐναγομένου καὶ ὁ συναφὴς τοιοῦτος τῆς παρεμβαινούσης, ὡς οὗτοι λεπτομερῶς ἐκτίθενται τὸ μὲν εἰς τὰς ὑποβληθείσας προτάσεις ἐκείνου, τὸ δὲ εἰς τὰς τοιαύτας αὐτῆς, ὅτι ἡ παρεμβαίνουσα διατελεῖ ὑπὸ ἐκκαθάρισιν, μὴ εἰσέτι ἀπαπερατωθεῖσαν, ὁ δ' ἐναγόμενος οὐδεμίαν οὐδέποτε σχέσιν εἶχε πρὸς αὐτήν, οὔτε διάδοχός της ἐν τῇ ἐπιχειρήσει τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος πυρηνελαιουργείου ποτὲ διετέλεσεν, ἀλλὰ τὸ ἐκμεταλλεύεται νῦν, λαβὼν τὴν χρῆσιν του παρὰ τῆς Ε. Β., δημιουργήσας νέαν ἐπιχείρησιν, ἀσχετον πρὸς τὴν τῆς παρεμβαινούσης, διὰ τὴν λειτουργίαν τῆς ὁποίας μετέφερεν εἰς Πάμφυλλα τὸ προσωπικὸν τοῦ ἐν Σκάλᾳ — Πολυχνίτου πυρηνελαιουργείου του, νόμιμος κατ' ἀρχὴν παρίσταται, ὡς ἔνστασις ἐλλείψεως παθητικῆς νομιμοποιήσεως παρὰ τῷ ἐνάγοντι καὶ ἐξεταστέα οὐσίᾳ τυγχάνει. Ἐκ τῆς ἐν γένει διαδικασίας ἀρκούντως ἐβεβαιώθημεν, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν ἡμῶν, ὅτι ὁ Γ. Β ἦτο κύριος παλαιόθεν καὶ ἐξεμεταλλεύετο τὸ περὶ οὗ πρόκειται ἐργοστάσιον, ἐν τῇ ἐπιχειρήσει τοῦ ὁποίου εἶχε προσλάβει ἀπὸ τοῦ ἔτους 1928 τὸν ἐνάγοντα ἐπ' ἀορίστου. Ὁ ἀνωτέρω Γ. Β, εἰς οἷδε διὰ ποίους οἰκονομικοὺς λόγους, συμφέροντας βεβαίως αὐτῷ, ἵδρυσε τὸ ἔτος 1934 ἑταιρίαν ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἀνώνυμος ἐμποροβιομηχανικὴ ἑταιρία Γ.Β.», ὡς σκοπὸν τῆς ὁποίας ἔταξε τὴν βιομηχανίαν πυρηνελαίου. Ἐκ τῶν 200 μετοχῶν ταύτης ἐκράτησεν ὁ ἴδιος τὰς 196 καὶ τὰς ὑπολοίπους 4 παρεχώρησεν εἰς τὴν σύζυγόν του Ε., περαιτέρω δ' ὁ ἴδιος, δυνάμει σχετι-

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΙ' ΕΚΤΕΛΕΣΙΝ ΩΡΙΣΜΕΝΟΥ ΕΡΓΟΥ

Διαδοχικαί συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου πρὸς καταστρατήγησιν τοῦ Νόμου

Ἐφαρμογὴ Ν. 2112)1920 καὶ ἐπὶ συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου, καθοριαθέντος πρὸς καταστρατήγησιν αὐτοῦ. — Τίνες νοοῦνται συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου. — Καὶ ἐκείνη ὅταν ἡ διαρκεια αὐτῆς συνάγεται ἐκ τοῦ σκοποῦ τῆς συμβάσεως καὶ τοῦ ἐκτελεστέου ἔργου. — Ἀνάλογος καὶ ἐπὶ τῶν συμβάσεων τούτων (δι' ἐκτέλεσιν ὡρισμένου ἔργου) ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 8 Ν. 2112)1920.

Τὸ ἄρθρ. 8 τοῦ Ν. 2112)1920 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ὁρίζει, ὅτι ὁ νόμος οὗτος ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας μὲ ὡρισμένην χρονικὴν διάρκειαν, ἐὰν ὁ καθορισμὸς τῆς διαρκείας αὐτῶν δὲν δικαιολογῆται ἐκ τῆς φύσεως τῆς συμβάσεως, ἀλλ' ἐτέθη σκοπίμως πρὸς καταστρατήγησιν τῶν περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας διατάξεων τοῦ νόμου.

Σαφέστερον καὶ πλέον ἐπιτυχῆ ὁρισμὸν περιεῖχεν ἡ καταργηθεῖσα ἤδη διὰ τοῦ ἀπὸ 8)11 Μαΐου 1946 Ν.Δ. διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 3 § 1 τοῦ Ν. 765)1943.

Κατὰ τὴν διάταξιν ταύτην συμβάσεις ὡρισμένης διαρκείας ἦσαν: α) ἐκεῖναι, αἱ ὁποῖαι, λόγῳ τῆς φύσεως των, εὑρίσκοντο ἀναποσπάστως συνδεδεμέναι πρὸς ὡρισμένον χρόνον καὶ β) ἐκεῖναι, τῶν ὁποίων ἡ συνομολόγησις τοῦ ὡρισμένου χρόνου ἐδικαιολογεῖτο ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας.

Ὡς ὅμως ἔχει διατυπωθῆ ἡ διάταξις τοῦ ἰσχύοντος ἀστικοῦ κώδικος, ἡ ἀνωτέρω διάκρισις δὲν ἔχει πλέον θέσιν εἰς τὸ δίκαιον τῆς ἐργασίας. Ἐκ τῆς διατυπώσεως τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ Ν. 2112)1920 συνάγεται, ὅτι ὁ νόμος οὗτος ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας μὲ ὡρισμένην χρονικὴν διάρκειαν, ἐὰν ὁ καθορισμὸς τῆς διαρκείας αὐτῶν δὲν δικαιολογῆται ἐκ τῆς φύσεως τῆς συμβάσεως, ἀλλ' ἐτέθη σκοπίμως πρὸς καταστρατήγησιν τῶν περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας διατάξεων τοῦ νόμου. Ἐκ τῆς διατυπώσεως ταύτης συνάγεται, ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ Ν. 2112)1920 ἐπὶ συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἐὰν ὁ καθορισμὸς τῆς διαρκείας αὐτῶν δὲν δικαιολογῆται ἐκ τῆς φύσεως τῆς συμβάσεως, ἀλλ' ἐτέθη σκοπίμως πρὸς καταστρατήγησιν τῶν περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας διατάξεων τοῦ νόμου. Ἐκ τῆς διατυπώσεως ταύτης συνάγεται, ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ Ν. 2112)1920 ἐπὶ συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἐὰν ὁ καθορισμὸς τῆς διαρκείας αὐτῶν δὲν δικαιολογῆται ἐκ τῆς φύσεως τῆς συμβάσεως, ἀλλ' ἐτέθη σκοπίμως πρὸς καταστρατήγησιν τῶν περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας διατάξεων τοῦ νόμου. Ἐκ τῆς διατυπώσεως ταύτης συνάγεται, ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ Ν. 2112)1920 ἐπὶ συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἐὰν ὁ καθορισμὸς τῆς διαρκείας αὐτῶν δὲν δικαιολογῆται ἐκ τῆς φύσεως τῆς συμβάσεως, ἀλλ' ἐτέθη σκοπίμως πρὸς καταστρατήγησιν τῶν περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας διατάξεων τοῦ νόμου.

τικῆς διατάξεως τοῦ καταστατικοῦ τῆς ἀνω ἑταιρίας, συνεισέφερεν αὐτῇ τὸ περὶ οὗ πρόκειται ἐργοστάσιον. Κατὰ ταῦτα, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, ἡ τοιαύτη ἑταιρία δὲν ἦτο ἄλλο τι, παρὰ οἰκογενειακὴ ὑπόθεσις τοῦ Γ. Β. Μάλιστα, κατὰ τὸν θάνατόν του, εὑρέθησαν ἀπασαι αἱ μετοχαὶ τῆς ἑταιρίας εἰς χεῖρας τούτου, φαίνεται δ' ὅτι θὰ εἶχεν ἐξαγοράσει ἐν τῷ μεταξὺ καὶ τυπικῶς τὰς τοιαύτας τῆς συζύγου του. Κατόπιν τούτου οἱ ἐκτελεσταὶ τῆς διαθήκης του «κρατοῦντες ἁπάσας τὰς μετοχὰς τῆς ἑταιρίας καὶ ἀποτελοῦντες τὴν παμψηφίαν τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως», βάσει καὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. Κ. 4167 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, ἀπεφάσισαν τὴν διάλυσιν καὶ ἐκκαθάρισιν ταύτης, διορίσαντες ἐκκαθαριστὰς τῆς ἑταιρίας αὐτοὺς τούτους τοὺς ἑαυτούς των (πρβλ. πρακτικὸν γενικῆς συνελεύσεως τῆς 25.2.1942)—καὶ εὐλόγως ἀφοῦ ἡ ἄνω ἑταιρία δὲν ἦτο κατ' οὐσίαν τι διάφορον τοῦ ἀτόμου τοῦ Γ. Β. Δυνάμει ὅμως τῆς διαθήκης ταύτου, ἡ περιουσία του ἁπασα—πλὴν ἐλαχίστων στοιχείων αὐτῆς—περιῆρχετο εἰς τὰ Φιλανθρωπικὰ Καταστήματα Μυτιλήνης, ἅτινα εὐρέθησαν ἀμέσως εἰς δικαστικὸν ἀγῶνα πρὸς τὴν χήραν τοῦ εὐεργέτου των Ε. Β., παρουσιαζομένην ὡς ἄπορον καὶ ἄπροικον. Ἐπηκολούθησε συμβιβασμὸς μεταξὺ ἐκείνων καὶ ταύτης, βάσει τοῦ ὁποίου ἡ τελευταία τὸ ἔτος 1943 ἔλαβε τὴν κυριότητα τοῦ παρ' ᾧ εἰργάζετο ὁ ἑνάγων πυρηνελαιουργείου, ὡς οἰκοδομῆς τε μετὰ τοῦ ἐξοπλισμοῦ της καὶ ὡς ἐπιχειρήσεως, καὶ, συνεταιρισθεῖσα μετὰ τοῦ ἐναγομένου, ὑπὸ τὴν μορφὴν ὁμορρύθμου ἑταιρίας, διευθυνομένης ὑπὸ τούτου, ἐξεμεταλλεύθη μετ' αὐτοῦ ἀπὸ κοινοῦ τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ἐπιχείρησιν τοῦ ἐργοστασίου μέχρι τοῦ ἔτους 1949, ὁπότε ὁ ἐναγόμενος ἀνέλαβεν, αὐτὸς μόνος ἀτομικῶς, τὴν ὅλην ἐπιχείρησιν. Ἅπασαι αἱ ἀνωτέρω διαδοχαὶ ἐγένοντο εἴτε διὰ μεταφορικῆς διαδοχῆς καὶ ὑπεισελεύσεως ἄλλου εἰς θέσιν ἄλλου, εἴτε διά, κατὰ νομικὸν τύπον, μετατροπῆς καὶ μετασχηματισμοῦ τῆς κρισίμου ἐπιχειρήσεως. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀναμφισβήτητον τυγχάνει, ὅτι ἡ περὶ ἧς πρόκειται ἐπιχείρησις συνεχίσθη, ὡς οἰκονομικὴ μονάς, διατηροῦσα τὴν ἑνότητά της, ὑπὸ πάντων τῶν ἀνωτέρω καὶ τελευταίως τοῦ ἐναγομένου. Τὸ συμπέρασμα τοῦτο συνεπικουρεῖται καὶ ὑπὸ τῶν ἑξῆς: α) τὸ προσωπικὸν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ἐργοστασίου παρέμεινε μέχρι τῆς ἀγωγῆς τὸ αὐτὸ κατὰ πλειονότητα, β) πάντες οἱ μνημονευθέντες εἶναι συγγενεῖς μεταξύ των καὶ τί φυσικώτερον μία ἀκμαία ἐπιχείρησις νὰ παραμένῃ μεταξὺ συγγενῶν γ) δὲν προσάγεται, οὔτε ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, οὔτε ὑπὸ τῆς παρεμβαινούσης, μήτε τὸ συμβιβαστικὸν συμβόλαιον μεταξὺ Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων καὶ Ε., μήτε τὸ συμβόλαιον, δι' οὗ παρεχωρήθη ἡ χρῆσις τοῦ ἐργοστασίου ὑπὸ ταύτης εἰς τὸν ἐναγόμενον καὶ εὐλόγως δύναται τις νὰ ὑποθέσῃ, ὅτι δὲν προσκομίζονται ταῦτα, διότι δὲν συμφέρει εἰς τοὺς ἀνωτέρω νὰ τὰ προσκομίσωσι καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ συνετάχθησαν τοιαῦτα, προκειμένου περὶ τόσων σοβαρῶν πράξεων καὶ δ) ὁ ἐναγόμενος, ὡς ὁμολογεῖ, ἐγκατέλειψε τὸ ἐν Σκάλᾳ—Πολυχνίτου πυρηνελαιουργεῖον του, ἵνα ἐκμεταλλευθῇ τὸ ἐν Παμφύλλοις τοιοῦτον καὶ ἐρωτᾶται: εἶναι δυνατὸν νὰ ἐγκαταλείψῃ τις μίαν ἐπικερδῆ ἐπιχείρησιν, διὰ νὰ ἀρχίσῃ μίαν νέαν ἐξ ἀρχῆς, ἢ εἶναι συμφερώτερον νὰ τὴν ἐγκαταλείψῃ, ὅταν πρόκειται ν' ἀρχίσῃ ἑτέραν ἐπιχείρησιν; Κατ' ἀκολουθίαν πάντων τῶν ἀνωτέρω μία μόνη ἐπιχείρησις τοῦ πυρηνελαιουργείου Παμφύλλων ὑπῆρξε, μεταβάλλουσα, διὰ νομικῶν μετασχηματισμῶν καὶ οἰκονομικῶν ἐλιγμῶν, μορφήν· τὰ δὲ δικαιώματα τῶν μισθωτῶν, τ' ἀπορρέοντα ἐκ τῆς μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ ἀρχικοῦ φορέως τῆς ἐπιχειρήσεως ἐργοδότου, μετεβιβάσθησαν εἰς τὸν τελευταῖον φορέα ταύτης, τὸν ἐναγόμενον. Βεβαιουμένης, ὅθεν, τῆς μὴ ἐλλείψεως παθητικῆς νομιμοποιήσεως παρὰ τῷ ἐνάγοντι, δέον ὅπως ἀπορριφθῇ ἡ σχετικὴ ἔνστασις τοῦ ἐναγομένου καὶ τῆς παρεμβαινούσης.

τος ήδη άρθρ. 8 Ν. 2112|1920. Δέν άρκει νά μή δικαιολογήται ὁ καθορισμός τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς, ἀλλά καί νά ἀποδεικνύεται, ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ πάντοτε, ὅτι ἐτέθη σκοπίμως πρός καταστρατήγησιν τοῦ νόμου (βλέπε καί *Κ. Δημάκην*, ΕΕΔ 10, 78). Ἐφετ. Ἀθηνῶν 1997|1931, Θέμ. ΜΓ' 830).

Κατά τήν Α.Π. 166|1935 (ΕΕΝ β' 922) ὅμως, ἐφ' ὅσον ἡ ἀγωγή στηρίζεται εἰς συμβασιν μή ὡρισμένης διαρκείας, χωρίς νά ἀναφέρηται, ὅτι ἡ ὡρισμένου χρόνου σύμβασις συνέστη οὕτω πρός καταστρατήγησιν τοῦ Ν. 2112, ἀποτελεῖ μεταβολήν τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς ὁ κατά τήν συζήτησιν ἰσχυρισμός περί καταστρατηγήσεως τοῦ Ν. 2112.

Πρέπει ἄρα ὁ ἐνάγων μισθωτός νά ἐκθέσῃ ἐν τῇ ἀγωγῇ του τά πραγματικά ἐκεῖνα στοιχεῖα, ἐξ ὧν ὁ δικαστής θά κρίνῃ, ἂν ὁ καθορισμός τοῦ ὡρισμένου χρόνου τῆς συμβάσεως δέν δικαιολογῆται ἐκ τῆς φύσεως τῆς συμβάσεως, ἀλλ' ἐτέθη σκοπίμως πρός καταστρατήγησιν τοῦ νόμου (βλέπε παρατηρήσεις *Συντάξεως*: ΕΕΝ β' 923).

Ἡ περίπτωσις τῆς δημοσιευομένης κατωτέρω δικαστικῆς ἀποφάσεως εἶναι ἡ ἀκόλουθος: Προέκυψεν ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας συνέστη ἐν προκειμένῳ δι' ὡρισμένου χρόνου, ὅσον θά διήρκει τό ἐκτελεστέον ἔργον.

Ἑπομένως ὑπόκειται σύμβασις ὡρισμένου χρόνου, (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 619 ἐπ. ἔνθα παραπομπαί εἰς νομολογίαν καί συγγραφεῖς).

Ἐνῷ ὅμως ταῦτα συνέβαινεν, ὁ ἐργοδότης ὑπεχρέωνε τόν μισθωτόν, ὅπως ὑπογράφῃ διαδοχικάς συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου, μικρᾶς ἢ μικροτέρας διαρκείας, ὡς ἀναγράφεται ἐν τῇ ἀποφάσει (πρό τοῦ πέρατος τοῦ ἐκτελεστέου ἔργου), ἵνα ἔχῃ τήν εὐχέρειαν νά ἀπολύῃ τόν μισθωτόν πρό τῆς περατώσεως τοῦ ἔργου.

Κατά τήν Ἐφετ. Θράκης 18|1924 (Θέμ. ΑΗ' 696) ὁ νόμος (ἄρθρ. 8 ν. 2112) συνεδύασε τήν δικαιολόγησιν τοῦ ὡρισμένου χρόνου καί πρός τήν ἀνυπαρξίαν τῆς καταστρατηγήσεως τοῦ νόμου.

Ἑπομένως καί ἄν, ἐν προκειμένῳ, ἤθελε θεωρηθῇ δικαιολογούμενος ὁ καθορισμός τοῦ χρόνου, πρᾶγμα ἀπίθανον, διότι, δέν συνάπτεται πρός τόν χρόνον τῆς περατώσεως τοῦ ἔργου, ἀλλά καθορίσθη, ἀνεξαρτήτως τοῦ κατά πόσον θά ἀπεπερατοῦτο τό ἔργον, ἐτέθη προδήλως πρός καταστρατήγησιν τοῦ Ν. 2112.

Δέν εἶναι περιττή ἡ ἀπόδειξις καί περί τῆς προθέσεως πρός καταδολίευσιν τοῦ νόμου (ἄρθρ. 8 Ν. 2112), ἀφοῦ διάφορος θά ἦτο ἡ διατύπωσις τοῦ ἄρθρου 8 αὐτοῦ, ἂν ἤρκει τό στοιχεῖον ὅτι ὁ καθορισμός τῆς χρονικῆς διαρκείας δικαιολογεῖται ἐκ τῶν πραγμάτων (πρβλ. καί Α.Π. 258|1935, ΕΕΝ γ' 172, ἡ ὁποία συνδυάζει τήν ἐκτίμησιν τοῦ σκοποῦ τοῦ καθορισμοῦ ὡρισμένου χρόνου πρός τήν πρόθεσιν καταστρατηγήσεως τοῦ νόμου).

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ Ν. 2112 εἶναι ἐπανάληψις τῶν γενικῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου, κατά τάς ὁποίας ὡς καταδολίευσις τοῦ νόμου, ἀπαγορευομένη, νοεῖται πᾶσα πρᾶξις, ἡ ὁποία γίνεται πρός ἀποφυγήν τῆς ἐφαρμογῆς νόμου δημοσίας τάξεως (πρβλ. *Α. Τούσην*. Πράξεις ἐν ἰσχύϊ ἐν ἀναφορᾷ πρός τό ἐργατικόν δίκαιον, ΕΕΔ 1, 420).

Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 23|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΦΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μιχ. Καλεύρας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ἐλπ. Σπέρας, Γ. Καραπέτας

Κατά τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 8 § 2 ν. 2112|1920 αἱ διατάξεις τοῦ νόμου τούτου ἐφαρμόζονται ὡσαύτως καί ἐπί συμβάσεως ἐργασίας μέ ὡρισμένην χρονικήν διάρκειαν, ἐάν ὁ καθορισμός τῆς διαρκείας ταύτης δέν δικαιολογῆται ἐκ τῆς φύσεως τῆς συμβάσεως, ἀλλ' ἐτέθη σκοπίμως πρός καταστρατήγησιν τῶν περί ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς ὁπαλληλικῆς συμβάσεως διατάξεων. Ὁ ἰσχυρισμός θέν τοῦ ἐνάγοντος, ὅτι, καί ἂν εἰσέτι ἤθελε βεβαιωθῇ ὁ ἰσχυρισμός τῆς ἐναγομένης ὅτι συνωμολογήθησαν μεταξύ αὐτοῦ καί ταύτης ὡρισμένου χρόνου συμβάσεις, αὗται ἐγένοντο πρός καταστρατήγησιν τῆς ἀνωτέρω διατάξεως περί καταγγελίας τῶν ἀορίστου χρόνου συμβάσεων, προβαλλόμενος, ἐν ὄψει τοῦ ἀνωτέρω ἰσχυρισμοῦ τῆς ἐναγομένης, παραδεκτῶς ὑπεβλήθη τό πρῶτον κατα τήν συζήτησιν καί διά τῶν προτάσεων τούτου, μή περιληφθείς ἐν τῇ ἀγωγῇ, ἀφοῦ ἄλλωστε—τῆς ἀνωτέρω διατάξεως οὔσης δημοσίας τάξεως—καί ἐξ ἐπαγγέλματος ἠδυνάμεθα νά ἐρευνήσωμεν, ἐάν αἱ ἀνωτέρω ὡρισμένου χρόνου συμβάσεις σκοποῦσιν εἰς τήν καταστρατήγησιν τῆς ἄνω διατάξεως. Συνεπῶς ἀπορριπτέα κρίνονται πάντα τ' ἀντίθετα ὑπό τῆς ἐναγομένης λεγόμενα.

Σύμβασις ὡρισμένου χρόνου ὑπάρχει ὄχι μόνον ὅταν καθορίζηται διά τῆς συμβάσεως ἡ χρονική διάρκεια αὐτῆς, ἀλλά καί ὅταν ἡ διάρκεια ταύτης συνάγεται ἐκ τοῦ εἴδους καί τοῦ σκοποῦ τῆς συμβάσεως καί τοῦ ἐκτελεστέου ἔργου (ἄρθρ. 669 § 2 Α.Κ., Α.Π. 400|1949 ΕΕΔ 7, 66, Π)κου Πειρ. 204|1949 ΕΕΔ 8, 451, Π)κου Ἀθ. 323|1949 ΕΕΔ 8, 323, Π)κου Μυτ. 39|1950 ΕΕΔ 9, 1124, *Κανκά*: Ἐνοχ. ἄρθρ. 648 - 649 § 10, *Ἀποστολίδου*: Ἐνοχ. ἄρθρ. 648 ἀριθ. 3 ΙΙ α-γ, *Καποδίστρια*: Ἐρμ. Ἐργ. Δικ. § 72 καί Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας § 1 σημ. 7). Ἑτέρωθεν ἡ περί καταστρατηγήσεως τῶν περί καταγγελίας τῆς ἀορίστου χρόνου συμβάσεως ὁρισμόν ἀνωτέρω διάταξις τοῦ ἄρθρ. 8 § 2 ν. 2112|1920 ἐφαρμογήν ἔχει, ἀναλόγως, καί ἐπί τῶν ὡρισμένου χρόνου συμβάσεων, ὧν ἡ λῆξις ὁρίζεται ἐμμέσως ἐκ τοῦ ἐκτελεστέου ἔργου, εἰς τάς περιπτώσεις, καθ' ἃς, ἵνα ἔχῃ εὐχέρειαν ὁ ἐργοδότης ν' ἀπολύσῃ τόν μισθωτόν πρό τοῦ πέρατος τοῦ ἔργου, ὑποχρεοῖ αὐτόν, ὅπως ὑπογράφῃ διαδοχικῶς συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου μικρᾶς καί μερικωτέρας διαρκείας καί οὕτω ἀποφεύγῃ τήν μισθοδότησίν του μέχρι τοῦ πέρατος τοῦ ἐκτελεστέου ἔργου.

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Ἀπόλυσις προσωπικοῦ τῶν συνεργείων τοῦ κατὰ θάλασσαν στρατοῦ

Ἐφαρμογὴ Ν. 6321|1934.— Τρόπος ἀπολύσεως ἐκτάκτου προσωπικοῦ τῶν Συνεργείων τοῦ κατὰ θάλασσαν στρατοῦ.— Δικαίωμα πάντως θοηθήματος τῆς ὑπ' ἀριθ. 976|1947 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.— Ἐφαρμογὴ Πράξεως γενικῶς ἐπὶ τοῦ πάσης φύσεως ἀπολυομένου ἐκτάκτου καὶ ἡμερομισθίου προσωπικοῦ τοῦ Δημοσίου.— Πρόσληψις προσωπικοῦ Συνεργείων κατὰ Ν. 6321|1934 παρὰ τοῦ ἁρμοδίου κατ' αὐτὸν ὀργάνου.— Δὲν ἀπαιτεῖται ἡ ἔγγραφος κατάρτισις τῆς συμβάσεως ἢ ἡ τήρησις τῆς διαδικασίας περὶ νομιμοφροσύνης.

Ἡ σχέσις τοῦ προσωπικοῦ τῶν συνεργείων τοῦ κατὰ θάλασσαν στρατοῦ ρυθμίζεται ὑπὸ τοῦ Ν. 6321|1934 «περὶ συνεργείων τοῦ κατὰ θάλασσαν στρατοῦ».

Κατὰ τὸν νόμον τοῦτον ὁρίζονται συνεργεῖα διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων, ἀφορώντων τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπισκευὴν τῶν ἀνηκόντων εἰς τὸν κατὰ θάλασσαν στρατὸν πλοίων, πλωτῶν μέσων, ὁπλισμοῦ καὶ συναφῶν μηχανημάτων, προωστήρων κλπ. (ἄρθρ. 1).

Τὸ τεχνικὸν προσωπικὸν τῶν συνεργείων τούτων ἀποτελεῖται: α) ἀπὸ τὸ μόνιμον τεχνικὸν προσωπικὸν β) τὸ ἐθελοντικὸν γ) τὸ ἔκτακτον τεχνικὸν προσωπικὸν καὶ δ) τὸ ἐκ ναυτῶν τεχνιτῶν στρατευσίμων (ἄρθρ. 5).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 31 τὸ ἔκτακτον ἐπὶ ἡμερομισθίῳ τεχνικὸν προσωπικὸν τῶν συνεργείων ἀποτελεῖται ἀπὸ ἡμερομισθίους τεχνίτας καὶ ἐργάτας, προσλαμβανομένους διὰ διαταγῆς τοῦ προϊσταμένου τοῦ συνεργείου. Οὗτοι ἐγγράφονται εἰς τὸ ὑποχρεωτικῶς τηρούμενον μητρῶον ἑκάστου συνεργείου (ἄρθρ. 36), ἀπαγορεύεται δὲ ἡ χρησιμοποίησις τῶν ἄνω τεχνιτῶν εἰς ἔργα, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ συνεργείου, οὔτε ἀποσπῶνται οὗτοι, οὔτε τοποθετοῦνται εἰς ἑτέρας ἐργασίας, ἀπολύονται δὲ οἱ ἡμερομίσθιοι τεχνῖται καὶ ἐργάται δι' ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου προϊσταμένου, ἀποτελέσματος τούτου ἤθελε θεωρηθῇ ἀναγκαῖον ἐκ τῆς προόδου τῶν ἐργασιῶν (ἤτοι ἔλλειψει ἐργασίας). Ἡ ἀπόλυσις γνωστοποιεῖται αὐτοῖς πρὸ τεσσάρων τοὐλάχιστον ἡμερῶν. Ἐπίσης οὗτοι ἀπολύονται ἄνευ ἀποζημιώσεως ὑπὸ τῶν οἰκείων προϊσταμένων καὶ ἄνευ προειδοποιήσεως, ἕνεκεν ἀνικανότητος, ἀμελείας ἢ κακῆς συμπεριφορᾶς. Οἱ ἡμερομίσθιοι ἀπολύονται ἐπίσης τῇ αἰτήσει των μετὰ 4 ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἐγγραφῆς αὐτῶν πρὸς ἀπόλυσιν εἰς τὴν οἰκείαν ἀναφοράν.

Εἶναι προφανές, ὅτι ἡ σύμβασις τῶν ἀνωτέρω προσώπων μετὰ τοῦ Δημοσίου εἶναι σύμβασις ἐργασίας, διεπομένη ὡς τοιαύτη ὑπὸ τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου (πρβλ. *Μ. Δ. Στασινόπουλον*, Δημόσιοι Ὑπάλληλοι καὶ Μισθωτοί, ἐν Ἐργ. Δικ., ἔτος 1ον, Τεῦχος Γ—Δ, σελ. 345, ἔνθα ἀναφέρονται οἱ ἐργάται καὶ τεχνῖται τῶν συνεργείων τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ καὶ γίνεται παραπομπὴ εἰς τὰς Σ.Ε. 447|1932, 807|1937).

Ὡς ἐργάται ὅμως καὶ τεχνῖται τοῦ Δημοσίου καὶ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας ἦτο ἀορίστου διαρκείας, ὅτε εἰσήχθη ὁ περὶ αὐτῶν Ν. 6321|1934, δὲν ἐλογίζοντο εἰς τὸ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112|1920 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν κλπ. (Α.Π. 490|1936, 512|1936, Θέμ. ΜΗ' 109, ΜΗ' 423, *Κ. Καυκᾶς*, Ἐνοχ. Εἰδ. Μέρος, σελ. 351, *Ι. Καποδίστριας*, Ἐρμ. Ἐργ. Δικ. σελ. 449).

Ἑπομένως ἡ μόνη, πρώτη καὶ εἰδικὴ ρύθμισις τοῦ θέματος τῆς ἀπολύσεως αὐτῶν ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Ν. 6321|1934.

Τὸ Πρωτοδικεῖον, ἑρμηνεῦον τὸν νόμον τοῦτον, σκέπτεται, ὅτι οὗτος δὲν προβλέπει τὰς συνεπείας τῆς κατὰ ἢ παρὰ τὰς διατάξεις αὐτοῦ γενομένης ἀπολύσεως.

Θὰ μᾶς ἐπιτραπῇ ὅμως νὰ ἀμφιβάλλωμεν περὶ τῆς ὀρθότητος τῆς συλλογιστικῆς.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 55 § 1 τοῦ νόμου αὐτοῦ ἐπιβάλλεται εἰς τὴν δι' αὐτοῦ καθοριζομένην περίπτωσιν ἡ πρὸ 4 ἡμερῶν τοὐλάχιστον γνωστοποίησις τῆς ἀπολύσεως.

Συνέπεια τῆς ἄνευ γνωστοποιήσεως ἀπολύσεως θὰ εἶναι ἡ ἀκυρότης τῆς ἀπολύσεως, τῆς συμβάσεως διαρκούσης ὑποχρεωτικῶς μέχρι τῆς παρόδου τῆς τεταρτης ἡμέρας (οὕτω τὸ ἄρθρ. 669 Α.Κ. ἀλλὰ μὲ σαφῆ διατύπωσιν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐπιφέρει τὴν λύσιν αὐτῆς μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς προθεσμίας τῶν 15 ἡμερῶν) ἢ, ὅπερ καὶ τὸ ὀρθότερον, ἀφοῦ ὁ αὐτὸς νόμος (ἄρθρ. 35 § 2) ὁμιλεῖ περὶ ἀπολύσεως ἄνευ ἀποζημιώσεως καὶ ἄνευ προειδοποιήσεως (εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν), ἡ καταγγελία, ἐλλειποῦσης τῆς πρὸ 4 ἡμερῶν γνωστοποιήσεως, δὲν εἶναι ἄκυρος, ἀλλ' ὀφείλεται μόνον ἡ τῶν 4 ἡμερῶν ἀποζημίωσις (οὕτω καὶ διὰ τὴν παράλειψιν τῆς προθεσμίας τοῦ Ν. 2112|1920, συνέπεια δηλαδὴ ἡ ἀποζημίωσις Α.Π. 251|1934, Θέμ. ΜΕ' 656, Α.Π. 45|1935, Θέμ. ΜΣΤ' 608, Α.Π. 76|1941, ΕΕΔ 1, 14).

Περαιτέρω ἐπῆλθον αἱ ὑπ' ἀριθ. 956 τῆς 17 Νοεμβρίου 1947 καὶ 976 τῆς 27 Νοεμβρίου 1947 Πράξεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρωθεῖσαι διὰ τοῦ Α.Ν. 913|1949 (ΕΕΔ 8, 137).

Αὗται (ἡ δευτέρα ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφέρει) καθορίζουν ἀναλόγως «βοήθημα» εἰς τὸ πάσης φύσεως ἀπολυόμενον ἔκτακτον καὶ ἡμερομίσθιον προσωπικὸν τοῦ Δημοσίου, εἴτε τοῦτο κέκτηται τὴν ἰδιότητα τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου, εἴτε οὔ.

Κατὰ τὴν § 5 τῆς ὑπ' ἀριθ. 976|1947 Πράξεως ἐτέθη κατὰ τὰ ἀνωτέρω προσωπικὸν οὐδεμιᾶς ἑτέρας ἀποζημιώσεως ἢ βοηθήματος δικαιοῦται εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου διὰ τὴν ἀπόλυσιν τον ταύτην».

Ἀποκλείεται ἤδη νὰ ἐρευνηθῇ, ἂν ἡ γενικοῦ περιεχομένου διάταξις τῆς ἀνωτέρω Πράξεως.

κυρωθείσης διά νόμου, ἐτροποποίησε τὴν σχετικὴν διάταξιν τοῦ εἰδικοῦ Ν. 6321|1934. Κατ' ἀρχὴν λεκτέον ὅτι ὁ κανὼν ὅτι μεταγενέστερος γενικὸς νόμος δὲν καταργεῖ ἀρχαιότερον εἰδικόν, δὲν εἶναι ἀδιάσπαστος. Ὁ κανὼν αὐτὸς ἔχει ἐφαρμογήν, ὅταν δὲν συνάγεται ἐναντία βούλησις τοῦ Νομοθέτου (Α.Π. 120|1910, Ὀλομελ. ΕΕΝ ζ' 260, Α.Π. 221|1948, ΕΕΔ 7, 110, Γ. *Μιχαλῆ*, Γεν. Ἀρχ. § 3).

Ἐκ τοῦ ὅτι ἐν § 5 τῆς ὑπ' ἀριθ. 976|1947 Πράξεως ὁρίζεται, ὅτι τὸ ἀπολυόμενον προσωπικὸν τοῦ Δημοσίου οὐδεμιᾶς ἑτέρας ἀποζημιώσεως ἢ βοηθήματος δικαιοῦται εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου, δύναται, νομίζομεν, νὰ συναχθῇ, ὅτι ὁ Νομοθέτης ἐπεδίωξε νὰ ἰσορροπήσῃ εἰς τὸ δι' αὐτοῦ προκριθὲν μέτρον τὴν ἀποζημίωσιν, καὶ ὅταν ἐδικαιοῦτο ἐξ ἄλλων νόμων μεγαλυτέρας ἢ καὶ οὐδεμιᾶς, καὶ' ἴσον μέτρον ρυθμίσας τὰς περιπτώσεις. Εἰς τὴν λύσιν ταύτην καταλήγει ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ Ν. 6321|1934 ἀρα πρὸ ἡμερῶν γνωστοποίησις τῆς ἀπολύσεως ἀντικατεστάθη διὰ τῆς παροχῆς τοῦ βοηθήματος τῆς Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀφοῦ καὶ ἡ γνωστοποίησις τῆς ἀπολύσεως ὑπηρετεῖ τὸν αὐτὸν σκοπόν: Νὰ μὴ μείνῃ ἀποτόμως ὁ μισθωτὸς ἄνεργος, ἄνευ ἐργατικοῦ εἰσοδήματος, τὸ ὁποῖον ἀποφεύγεται διὰ τῆς καταβολῆς τοῦ βοηθήματος.

Ἐνδιαφέρουσα εἶναι ἡ ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου γενομένη ἤδη δεκτὴ ἄποψις, ὅτι ἡ ὑπ' ἀριθ. 976|1947 Πρᾶξις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἔχει γενικὴν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ ἀπολυομένου πάσης φύσεως προσωπικοῦ τοῦ Δημοσίου (contra Πρωτοδικῶν Ἀθηνῶν 3747|1950, Πρωτοδίκης *Α. Καλλέργης*, ΕΕΔ 9, 1127), ἂν δὲ ἡ ἄποψις αὕτη εἶναι ἡ ὀρθοτέρα, τότε δὲν προκύπτει διὰ τοὺς ἐργάτας τοῦ Δημοσίου (μὴ ὑπαγομένους, ὡς ἐσημειώθη, εἰς τὸ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920) ζήτημα ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 669 Α.Κ., ἀφοῦ περὶ τῆς ἀπολύσεως κεῖται ἰδία διάταξις (ἡ τῆς 976|1947 Πράξεως).

Ἡ τελικὴ σκέψις τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως, ὅτι δὲν ἀπῃτεῖτο ἐν προκειμένῳ ἡ ἔγγραφος μετὰ τοῦ Δημοσίου κατάρτισις τῆς συμβάσεως καὶ ὅτι δὲν ἀπῃτεῖτο ἐπίσης ἡ κατὰ τὸν Ν. 516|1948 περὶ νομιμοφροσύνης τήρησις τῆς ἐν αὐτῷ διαδικασίας, ἐρχομένη ἀντιμέτωπος τῆς κρατησάσης ἀντιθέτου ἀπόψεως (βλέπε νομολογ. ἐν ΕΕΔ 10, 423, 425) δὲν δικαιολογεῖται πλήρως, ἴνα κατασταθῇ πειστικὴ διὰ τὴν ἐκ τῆς κρατησάσης ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει ἄποψιν ἐκτροπήν.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5890|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Ψιλόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Δ. Καλαμβοκίδης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Σταῖρος, Ε. Ἀγκαδάτος, δικαστικὸς ἀντιπρόσωπος Δημοσίου.

Βεβαιοῦνται, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου, τ' ἀκόλουθα: Δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ὁ ἐνάγων προσελήφθη ὡς ἔκτακτος ἡμερομίσθιος ἠλεκτροτεχνίτης καὶ παρέσχε συνεχῶς τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὰ Συνεργεῖα Β. Ναυστάθμου ἀπὸ 16.3.49 μέχρι 5.4.50, ὅτε ἀπελύθη, οὐχὶ διὰ ποινικὸν ἢ πειθαρχικὸν ἀδίκημα, τηρηθείσης τῆς προθεσμίας τοῦ ἄρθρ. 25 § 1 τοῦ ν. 6321|34 «περὶ συνεργείων τοῦ κατὰ θάλασσαν Στρατοῦ». Ὁμοίως ἐβεβαιώθη ὅτι τὸ ἡμερομίσθιόν του ἀνήρχετο εἰς δραχ....

Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἡ πρόσληψις καὶ ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς ὑπηρεσίας, παρ' ἧ εἰργάζετο, διέπονται ἀντιστοίχως ὑπὸ τῶν ἄρθρ. 31 καὶ 5 τοῦ ρηθέντος ν. 6321|34. Ὁ Νόμος οὗτος καθορίζει μὲν τὸν τρόπον ἀπολύσεως τοῦ προσλαμβανομένου διὰ τὰ Συνεργεῖα τοῦ κατὰ θάλασσαν Στρατοῦ ἐκτάκτου προσωπικοῦ, πλὴν δὲν προβλέπει συνεπείας τῆς κατὰ ἢ παρὰ τὰς διατάξεις τούτου γενομένης τοιαύτης. Δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 956 τῆς 17 Νοεμβρίου 1947 Πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρωθείσης διὰ τοῦ ἀ.ν. 913|49, εἰς τὸ βάσει τῶν ὑπ' ἀριθ. 817 καὶ 818 ὁμοίων Πράξεων τοῦ ἀπολυόμενον ἔκτακτον καὶ ἡμερομίσθιον προσωπικόν, τὸ μὴ κεκτημένον δημοσιοϋπαλληλικὴν ἰδιότητα, ἀπεφασίσθη, ὅπως καταβληθῇ ἐφ' ἅπαξ βοήθημα, κατὰ τὰς ἐν αὐτῇ διακρίσεις. Τὴν διάταξιν ταύτην ἠκολούθησε μετὰ 10 ἡμέρας ἡ ὑπ' ἀριθ. 976 ὁμοία, κυρωθεῖσα ἐπίσης διὰ τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω νόμου, δι' ἧς κατὰ σκόπιμον παράλειψιν τῆς ἐν τῇ προηγουμένῃ περιεχομένης φράσεως «εἰς τὸ ἀπολυόμενον βάσει τῶν ἀνωτέρω Πράξεων (δηλ. τῆς 817 καὶ 818) κλπ.», ὡρίσθη, § 1, ὅπως εἰς τὸ ἀπὸ 1.10.47 ἀπολυόμενον πάσης φύσεως κλπ. προσωπικόν, εἴτε τοῦτο κέκτηται τὴν ἰδιότητα τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου, εἴτε οὔ, § 2, τὸ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 956 προβλεπόμενον βοήθημα, ὡς καὶ τὸ διὰ τῆς παρούσης παρεχόμενον, καταβληθῇ εἰς τοὺς δι' οἱανδήποτε αἰτίαν ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. ἀπολυθέντας καὶ ἐφεξῆς ἀπολυομένους ἐκτάκτους καὶ ἡμερομισθίους τοῦ Δημοσίου, ἐξαιρέσει τῶν ἀπολυομένων διὰ ποινικὸν ἢ πειθαρχικὸν ἀδίκημα. Δι' ἀμφοτέρων τῶν Πράξεων ὡρίσθη, ὅτι, πλὴν τοῦ διὰ τούτων παρεχομένου βοηθήματος, οἱ ἀπολυόμενοι οὐδεμιᾶς ἑτέρας ἀποζημιώσεως δικαιοῦνται. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων συνάγονται τὰ ἑξῆς: 1) ὅτι δὲν προβλέπονται ὑπὸ τοῦ ν. 6321 συνέπειαι ἐγκύρου ἢ μὴ ἀπολύσεως τοῦ δυνάμει τούτου προσλαμβανομένου προσωπικοῦ, 2) ὅτι τὸ βοήθημα τῆς 956 Πράξεως παρέχεται εἰς τοὺς ἀπολυομένους δυνάμει τῶν 817 καὶ 818 ὁμοίων καὶ μὴ ἐχόντων δημοσιοϋπαλληλικὴν ἰδιότητα καὶ 3): α) ὅτι τὸ βοήθημα τῆς 976 Πράξεως παρέχεται ἀδιακρίτως εἰς τὸ ἀπολυόμενον πάσης φύσεως ἔκτακτον καὶ ἡμερομίσθιον προσωπικὸν τοῦ Δημοσίου, εἴτε εἶχε δημοσιοϋπαλληλικὴν ἰδιότητα, εἴτε οὔ, ἐφ' ὅσον τοῦτο κατὰ τὴν ἀπόλυσίν του κέκτηται συνεχῆ ὑπηρεσίαν μείζονα τῶν δύο μηνῶν καὶ β) ὅτι δυνάμει τῆς αὐτῆς Πράξεως εἰς τὸ ἀπολυόμενον ἀδιακρίτως προσωπικόν, τὸ ἔχον συνεχῆ ὑπὲρ τὸ ἔτος ὑπηρεσίαν, παρέχεται τὸ ὑπὸ τῆς 956 Πράξεως βοήθημα. Δηλαδὴ τὸ βοήθημα τῆς τελευταίας ταύτης Πράξεως διὰ τὸ ἔχον συνεχῆ ὑπηρεσίαν 2 μη-

ΣΧΕΣΙΣ ΟΔΗΓΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΤΑΞΙ ΠΡΟΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΑΣ

Διάκρισις συμβάσεως έργασίας άπὸ μισθώσεως πράγματος (αὐτοκινήτου)

Σχέσις ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ταξί ἡ τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ὄχι μισθώσεως πράγματος.—Ὕπαρξις παρὰ τοῖς ὁδηγοῖς προσωπικῆς ἐξαρτήσεως ὡς στοιχείου τῆς συμβάσεως ἐργασίας.— Λόγοι καλῶς ἐννοουμένης κοινωνικῆς πολιτικῆς καὶ ὁμαλῆς διευθετήσεως διαφορῶν.

Ἡ Ἀνωτέρα Μόνιμος Ἐπιτροπὴ Διαιτησίας διὰ τῆς καταπτέρου ἀποφάσεώς της ἀπορριπτει προσφυγὴν κατὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 8|1950 (ΕΕΔ 10, 218) καὶ 1|1951 ἀποφάσεων τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, αἱ ὁποῖαι ἐδέχθησαν, ὅτι ἡ συνδέουσα τοὺς ἰδιοκτήτας αὐτοκινήτων ταξὶ μετὰ τῶν ὁδηγῶν αὐτῶν σχέσις εἶναι ἡ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τὴν αὐτὴν ἄποψιν δεχομένης ἤδη καὶ τῆς Ἀνωτέρας Μονίμου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας.

Τὸ ζήτημα, ὡς γνωστόν, ἔχει προκαλέσει πολλὰς εἰς τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν ἀμφισβητήσεις περὶ τῆς φύσεως τῆς σχέσεως, μιᾶς ὁμάδος δικαστικῶν ἀποφάσεων (μεταξὺ τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ὡς ἐφετείου) δεχομένης ὅτι ἡ σχέσις εἶναι ἡ τῆς μισθώσεως πράγματος (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 10, 365, ΕΕΔ 10, 678) καὶ τῆς ἑτέρας ἀντιθέτως ὅτι πρόκειται περὶ συμβάσεως ἐργασίας (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 10, 365, ΕΕΔ 10, 681, εἰς τὰς ὁποίας πρόσθες καὶ τὰς νεωτέρας καὶ ἀδημοσιεύτους εἰσέτι ὑπ' ἀριθ. 4309|1951 (Πρωτοδίκης *Ι. Μαρινάκος*), ὑπ' ἀριθ. 4288|1951 (Πρωτοδίκης *Μ. Κυριλλόπουλος*), δεχομένας καὶ αὐτὰς ὅτι πρόκειται περὶ συμβάσεως ἐργασίας.

Αἱ ἀντιθέσεις αὗται γνωμῶν δημιουργοῦν προβλήματα προσληψεως τοῦ ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου (ὑφισταμένης, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ μισθωτοῦ, ὑποχρεώσεως τοῦ ἰδιοκτήτου αὐτοκινήτου εἰς πρόσληψιν αὐτοῦ μέσῳ τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας, κατ' ἄρθρ. 6 Ν.Δ. 1255|1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945, διατηρουμένου ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951 περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἄρθρ. 60) καὶ προβλήματα συνεχόμενα μὲ τὴν διάλυσιν τῆς σχέσεως, ἡ ὁποία, ἐφ' ὅσον εἶναι ἡ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, πρέπει, ἵνα διαλυθῇ ἐγκύρως, νὰ τηρηθοῦν αἱ τυπικαὶ καὶ οὐσιαστικαὶ προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.

Ἡ ἄποψις ὅτι οἱ ὁδηγοὶ αὐτοκινήτων ταξὶ συνδέονται μετὰ τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν αὐτοκινήτων διὰ σχέσεως μισθώσεως πράγματος ἔχει τοῦτο, νομίζομεν, τὸ ἀσθενὲς σημεῖον : δὲν ἀποδίδει τὴν δέουσαν βαρύτητα εἰς τὴν καθ-

---

νῶν καὶ ἐπέκεινα προσωπικόν, εἴτε ἔχον, εἴτε μή, τὴν δημοσιοϋπαλληλικὴν ἰδιότητα καὶ ἀπολυόμενον παρέχεται, ἀδιαφόρως τῆς νομικῆς διατάξεως, βάσει τῆς ὁποίας ἀπολύεται, ἤτοι καὶ εἰς τοὺς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν. 6321 ἀπολυομένους, ὡς ἐν προκειμένῳ, τοῦτο δὲ ἐθεσπίσθη δι' οὐσιώδους τροποποιήσεως τῆς προηγουμένης Πράξεως.

Ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι ὁ ν. 6321, ὡς εἰδικός, εἶναι ἐπικρατέστερος τῶν ἐχουσῶν ἰσχὺν νόμου ἀνωτέρω Πράξεων, δὲν εἶναι βάσιμος, διότι, ὡς ἐλέχθη, δὲν προβλέπει τὰς συνεπείας τῆς ἀπολύσεως. Καὶ ἐπὶ τῇ ἐναντίᾳ δμως ἐκδοχῇ, προκειμένου περὶ ἐκτάκτου προσωπικοῦ, διὰ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τῆς 976 Πράξεως κατηργήθη πᾶσα ἑτέρα προηγουμένη γενικῆς ἢ εἰδικῆς φύσεως, ἐν σχέσει πρὸς τὸ ρυθμιζόμενον διὰ ταύτης θέμα. Καὶ τοῦτο διότι αἱ μεταπολεμικαὶ οἰκονομικαὶ συνθῆκαι τῶν ἐργαζομένων καὶ τὸ δυσχερὲς ἐξευρέσεως ἐργασίας ἐπέβαλε τὸν κατὰ διαφορον τοῦ προπολεμικοῦ τρόπου διακανονισμὸν τῶν σχέσεων ἐργάτου καὶ ἐργοδότου, ἰδίᾳ διὰ τὰς συνεπείας τῆς ἀπολύσεως, τρόπον τοιοῦτον ἐξασφαλίζοντα εἰς τὸν ἄνευ ὑπαιτιότητός του ἀπολυόμενον τὰ μέσα συντηρήσεως μέχρις ἐξευρέσεως ἄλλης ἐργασίας. Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω, κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν τοῦ Νόμου, ἐγένετο διὰ τῆς ἐκκαλουμένης δεκτόν, ὅτι ἡ 976 Πράξις δὲν ἐφαρμόζεται ἐν τῇ κρινομένῃ περιπτώσει καὶ ἀπερρίφθη ἡ ἀγωγὴ ὡς πρὸς τὸ κεφάλαιον τῆς ἐπιδικάσεως τοῦ βοηθήματος τῆς Πράξεως ταύτης, ἐξ οὗ εἶναι ἐξαφανιστέα κατὰ τοῦτο μόνον, κατὰ τὸν βάσιμον μοναδικὸν λόγον ἐφέσεως. Μετὰ ταῦτα, καὶ τὰ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει γενόμενα δεκτὰ πραγματικὰ περιστατικά, κατ' ἐφαρμογὴν δὲ τῶν §§ 1 καὶ 2 τῆς 976 Πράξεως, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν α' § τῆς 956, δέον νὰ γίνῃ ἐν μέρει δεκτὴ ἡ ἀγωγή, ὡς πρὸς τὸ πρῶτον ταύτης κεφάλαιον καὶ δὴ διὰ δρχ. 500.000 (25 ἡμερομίσθια πρὸς δρχ. 20.000 ἕκαστον).

Ἡ πρόσληψις τοῦ ἐνάγοντος ἐγένετο ὑπὸ τοῦ ἀριθμοδείκτου βάσει τοῦ ν. 6321 ὀργάνου τοῦ ἐναγομένου ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἐξουσίας, ἀπορριπτέος ὅθεν ὡς ἀβάσιμος ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐφεσιβλήτου ὅτι αὕτη ἐγένετο κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρ. 70 τοῦ Α.Κ. Ἐξ ἄλλου ἡ κρινομένη σύμβασις, ὡς ἐκ τῆς φύσεώς της, οὔτε εἰς τὰς διατυπώσεις τοῦ ν. ΣΙΒ' καὶ τοῦ ἐκτελεστικοῦ τούτου διατάγματος ὑπέκειτο, τοῦτέστι δὲν ἀπῃτεῖτο νὰ καταρτισθῇ ἐγγράφως, τοῦθ' ὅπερ ἄλλως τε οὐδ' ὑπὸ τεῦ ν. 6321 προβλέπεται, οὔτε διὰ τὴν ἐγκυρότητα ταύτης ἦτο ἀπαραίτητον τὸ κατὰ τὸ ψήφισμα ΜΘ'|48 καὶ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ν. 516|48 ἀξιούμενον πιστοποιητικὸν νομιμοφροσύνης καὶ τὰ περὶ τοῦ ἐναντίου ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ὑποστηριζόμενα εἶναι ἀπορριπτέα, ὡς ἀβάσιμα. Ρητέον ὅτι, παρὰ τὴν ἐναντίωσιν τοῦ ἐκκαλοῦντος, οἱ ἐν τῇ παρούσῃ σκέψει τρεῖς ἰσχυρισμοὶ παραδεκτῶς κατὰ τὸ ἄρθρ. 747 § 2 τῆς Πολ. Δικ. τὸ πρῶτον ἤδη προτείνονται πρὸς ἀπολογίαν κατὰ τῆς ἐφέσεως καὶ ὑποστήριξιν τῆς ἐκκαλουμένης.

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΜΙΣΘΟΣ ΘΥΡΩΡΩΝ ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΡΩΝ

Συμμετοχή ένοικιαστών εις υποχρεώσεις ιδιοκτήτου έναντι τοῦ θυρωροῦ

Ρύθμισις δι' Α.Ν. 1001|1946 συμμετοχῆς καὶ τῶν ἐνοικιαστῶν πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων εἰς ὑποχρεώσεις μισθοῦ θυρωροῦ.— Καθορισμὸς συγχρόνως καὶ διαδικασίας (Προτόρου, κατ' ἄρθρ. 654 ἐπ.) πρὸς ἐπιδίωξιν ἐξοφλήσεως τῶν ἐκ τῆς κατανομῆς τοῦ ἐναντι τοῦ θυρωροῦ βάρους γεννωμένων ἀπαιτήσεων.—Ἀπαράδεκτον ὅμως κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην αἰτήσεως θυρωροῦ πρὸς ἐπιδίκασιν μισθοῦ.—Ἁρμόδιον πρὸς τοῦτο τὸ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Δικαστήριον.

Καθίσταται καὶ πάλιν ἀντικείμενον δικαστικῆς κρίσεως ποία ἡ ἔννοια τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Α.Ν. 1001|1946 «περὶ τῶν ὑποχρεώσεων νὰ καταβάλλουν τὰς ἀποδοχὰς τῶν θυρωρῶν μεγάρων καὶ πολυκατοικιῶν» (ΕΕΔ 5, 152) καὶ τῆς σχετικῆς, εἰς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ, ὑπ' ἀριθ. 10096|334|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 5, 223).

Τὸ ζήτημα ἔχει ὡς ἑξῆς: Κατὰ τὸ ἄρθρον μόνον τοῦ Α.Ν. 1001|1946 ἐξουσιοδοτοῦνται οἱ Ὑπουργοὶ τῶν Οἰκονομικῶν, Δικαιοσύνης καὶ Ἐργασίας, ὅπως, δι' ἀποφάσεών των, δημοσιευομένων εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως:

α) Κατανέμουν μεταξὺ τοῦ ἰδιοκτήτου καὶ τῶν μισθωτῶν (ἐνοικιαστῶν) τὰς δυνάμει τοῦ ὁρ-

---

ριστικὴν τῆς συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας ἐξάρτησιν τοῦ ὁδηγοῦ καὶ ὁποιαγήν του εἰς τὰς γενικὰς περὶ ἐργασίας ὁδηγίας τοῦ ἐργοδότου (περὶ τούτου βλέπε παραπομπὰς εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 10, 917) καὶ προσέχει περισσοτέρων τὸν τρόπον ἀμοιβῆς τοῦ ὁδηγοῦ, ἐνῷ εἶναι πάλιν γνωστόν, ὅτι ὁ μισθὸς δύναται νὰ συνίσταται ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει εἰς συμμετοχὴν τοῦ ἐργαζομένου εἰς τὰ κέρδη (βλέπε *Γ. Σ. Σιμωνέτου*, Δώδεκα Μελέται Ἀστικοῦ καὶ Ἐργατικοῦ Δικαίου, Τεῦχος 3ον, ἔκδοσις 1951, σ. 380 ἐπ.).

Θὰ εἶναι τέλος πολὺ τολμηρὸν νὰ εἴπωμεν, ὅτι καὶ ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία παρεγνώρισε τὴν ὑφισταμένην μεταξὺ τοῦ προσωπικοῦ ἀγοραίων (ταξὶ) αὐτοκινήτων καὶ τῶν ἰδιοκτητῶν αὐτῶν σχέσιν, καί, ἐνῷ αὕτη, κατὰ τὴν ὡς πρὸς αὐτὸ σχετικὴν ἄποψιν ἐνίων δικαστικῶν ἀποφάσεων, εἶναι τοιαύτη μισθώσεως πράγματος, ἐξέδιδε τὸ ἀπὸ 8ῃ Σεπτεμβρίου 1949 Διάταγμα «περὶ κανονισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ ἀγοραίων (ταξὶ) καὶ ἰδιωτικῆς χρήσεως αὐτοκινήτων» (ΕΕΔ 9, 911), διὰ τοῦ ὁποίου κανονίζονται ὧραι ἐργασίας τῶν ὁδηγῶν καὶ ἀκόμη ὁ Νομοθέτης τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ Α.Ν. 199|1936 «περὶ τροποποιήσεως ἐργατικῶν τινων νόμων», καθορίζων ὅτι εἰς τοὺς ὁδηγοὺς ταξί, τοὺς ἐργαζομένους ἐπὶ μισθῷ ἢ ποσοστοῖς, χορηγεῖται ὑποχρεωτικῶς μία ἡμέρα ἀναπαύσεως καθ' ἑβδομάδα, ἐρρύθμιζε σχέσιν μισθώσεως πράγματος, ἢ ὅτι τὸ ποινικὸν δικαστήριον, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ἤθελεν ἀχθῇ παράβασις τῶν νομικῶν αὐτῶν διατάξεων, θὰ ἔπρεπε νὰ ἀπαλλάξῃ τὸν παραβάτην μὲ τὴν ἀμφιβολον, νομίζομεν, στερεότητος ἄποψιν ὅτι ἡ σχέσις εἶναι ἡ τῆς μισθώσεως πράγματος.

Ἂς ἴδωμεν, ὁπωσδήποτε, τοῦ τελικῶς θὰ κατασταλάξουν αἱ συνεχιζόμεναι ἀμφισβητήσεις.

Ἀνωτέρας Μονίμου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας 2|1951

Πρόεδρος ὁ Ἐφέτης κ. **Α. Σαραβαλιώτης**

Μέλη: οἱ κ.κ. Α. Χριστοφιλόπουλος, ὑφηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Κ. Τσακωνιάτης, ἀντιπρόσωπος Ὑπουργείου Ἐργασίας, Μ. Γυφτόπουλος, ἀντιπρόσωπος Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου, Β. Ράπτης καὶ Ἀργ. Παπαδάτος, ἀντιπρόσωποι Ἐργατικοῦ Κέντρου Ἀθηνῶν

Κατὰ τὴν κρατήσασαν γνώμην τῆς Ἐπιτροπῆς ἡ συνδέουσα τοὺς ἰδιοκτήτας τῶν μετὰ ταξιμέτρου αὐτοκινήτων καὶ τῶν ὁδηγῶν τούτων σχέσις δὲν εἶναι ἡ σχέσις τῆς μισθώσεως πράγματος, ἀλλ' ἡ σχέσις ἐξηρτημένης ἐργασίας, εἰς ἣν καὶ κυρίως ἀποβλέπει ἡ βούλησις τῶν συμβαλλομένων μερῶν. Κατὰ τὴν κρίσιν τῆς Ἐπιτροπῆς ἀρκεῖ καὶ μόνον τὸ γεγονὸς τοῦ παρὰ τῶν ἰδιοκτητῶν ἀσκουμένου ἐλέγχου ἐπὶ τῆς σταθμεύσεως, πορείας τοῦ αὐτοκινήτου καὶ ὡρῶν ἐργασίας, διὰ νὰ χαρακτηρίσῃ τὴν διέπουσαν τοὺς διαδίκους σύμβασιν ὡς σχέσιν ἐξηρτημένης ἐργασίας. Εἰς τὴν κρίσιν ταύτην ἄγεται ἡ Ἐπιτροπὴ καὶ ἐκ λόγων τῆς καλῶς ἐννοουμένης κοινωνικῆς πολιτικῆς, ἣν κυρίως ἐκ τοῦ σκοποῦ της δὲν δύναται νὰ παρίδῃ καὶ τῆς ὁμαλῆς διευθετήσεως τῶν ἐν τῷ κοινωνικῷ καὶ οἰκονομικῷ πεδίῳ ἀναφυομένων διαφορῶν, δεδομένου ὅτι αὐτὰ ταῦτα τὰ διάδικα μέρη ἤδη ἀπὸ τῆς 27 Φεβρουαρίου 1939 εἶχον συμφωνήσει συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας, γενομένου δεκτοῦ ἔκτοτε καὶ παρ' αὐτῶν τῶν ἰδιοκτητῶν ὅτι ἡ διέπουσα αὐτοὺς καὶ τοὺς ὁδηγοὺς αὐτοκινήτων σχέσις εἶναι ἡ τῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας, προφανῶς δὲ θὰ ἀντίκειται εἰς τοὺς ὑπὸ τοῦ Νόμου καὶ τοῦ Κράτους ἐπιδιωκομένους σκοποὺς ἡ ἀνατροπὴ ἐκείνων, ἅτινα οἰκειοθελῶς τὰ διάδικα μέρη ἐπὶ 12ετίαν ἀπεδέχθησαν καὶ ἐφήρμοσαν καὶ συνεπῶς ἀπορριπτέα ἐπὶ τοῖς λόγοις τούτοις κρίνεται ἡ ὑπὸ κρίσιν προσφυγή.

άρου 1 του Ν. 28|1944 υπό των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας καθοριζομένας αποδοχάς των θυρωρών πολυκατοικιών και μεγάρων και τας διαφόρους υπέρ τούτων, πάσης φύσεως, ασφαλιστικάς εισφοράς.

β) Ορίζουν τους μισθωτάς (ενοικιαστάς), οι οποίοι, λόγω ιδιαιτέρας επαγγελματικής ή προσωπικής καταστάσεως, θα επιβαρύνωνται ολιγώτερον διά της περί ης το προηγούμενον εδάφιον α' κατανομής.

γ) Καθορίζουν την διαδικασίαν, καθ' ην δέον να ενεργήται η επιδίωξις της εξοφλήσεως των εκ της ανωτέρω κατανομής γεννωμένων απαιτήσεων.

Μισθωταί και ιδιοκτήται, μη συμμορφούμενοι προς τας υποχρεώσεις, τας επιβαλλομένας αυτοίς διά των περί ων ή προηγουμένη παράγραφος αποφάσεων, υπόκεινται εις τας ποινικάς κυρώσεις, τας προβλεπομένας υπό του Νόμου 690|1945.

Εις εκτέλεσιν του Νόμου τούτου εξεδόθησαν αι υπ' αριθ. 100963331|1946 (ΕΕΔ 5, 223) και 204313|1948 (ΕΕΔ 7, 503) υπουργικαί αποφάσεις.

Διά της πρώτης (άρθρ. 5) καθωρίσθησαν τα εξής: Οι παραβάται του παρόντος νόμου υπόκεινται εις τας υπό του Νόμου 690|1945 καθοριζομένας ποινάς διά την παρά των εργοδοτών μη εμπρόθεσμον καταβολήν των απυθοχών εις τους μισθωτούς αυτών, διά δε τον καθορισμόν και εξόφλησιν των εκ του παρόντος νόμου απαιτήσεων καθίσταται αρμόδιος ο Πρόεδρος Πρωτοδικών κατά την διαδικασίαν του άρθρου 634 και επόμενα της Πολιτικής Δικονομίας, μη δυνάμενος να παραπέμψη την αίτησιν, λόγω διαταγμού, εις το δικαστήριον.

Ως προκύπτει εκ του όλου περιεχομένου του Α.Ν. 1001|1946, ούτος εσκόπησε να διανείμη το βάρος του μισθού του θυρωρού, λόγω των περιορισμένων κατά ποσόν μισθωμάτων, μεταξύ του ιδιοκτήτου της πολυκατοικίας και του μεγάρου και ενοικιαστών και αυτών τας σχέσεις καθώρισε, χωρίς να θελήση, μη υπαρχούσης άλλως τε ανάγκης να ασχοληθή με την σχέσιν του θυρωρού έναντι του ιδιοκτήτου ως εργοδότου.

Επομένως και εν τη τοιαύτη εννοία του νόμου ή διάταξις της § 8 του άρθρου μόνου αυτού, διά της οποίας εξουσιοδοτούνται οι Υπουργοί να καθορίζουν την διαδικασίαν, καθ' ην δέον να ενεργήται ή επιδίωξις της εξοφλήσεως των εκ της ανωτέρω κατανομής γεννωμένων απαιτήσεων, πρέπει, κατά λογικήν σειράν, να αφορά εις τας μεταξύ του ιδιοκτήτου και των ενοικιαστών διαφοράς «εκ της ανωτέρω κατανομής», την επίλυσιν των οποίων λογικώς ήθελησε να ρυθμίση ο Νομοθέτης.

Ως τοιαύτη διαδικασία καθωρίσθη ή του Προέδρου Πρωτοδικών, κατ' άρθρ. 681 επ. Πολ. Δικονομίας, περιοριζομένη, ως εσημειώθη, εις μόνας τας ανωτέρω διαφοράς και μη εκτεινομένη και επί των διαφορών του θυρωρού πολυκατοικίας και του εργοδότου του ιδιοκτήτου της πολυκατοικίας.

Ούτω αποφαίνεται ή κατωτέρω προεδρική απόφασις (βλέπε και λοιπήν σύμφωνον νομολογίαν εν ΕΕΔ 10, 733, ένθα καταχωρίζεται και ή αντίθετος αποφανθείσα Προέδρου Πρωτ. Θεσσαλονίκης 587|1951).

Ξενίζει βεβαίως εκ πρώτης όψεως (επιχείρημα της ανωτέρω αποφάσεως του Προέδρου Πρωτοδικών Θεσσαλονίκης) το εν τη διατάξει της γ' παραγράφου του άρθρου μόνου του Α.Ν. 1001|1946 οριζόμενον, ότι μισθωταί και ιδιοκτήται, μη συμμορφούμενοι προς τας υποχρεώσεις τας επιβαλλομένας αυτοίς διά των υπουργικών αποφάσεων, υπόκεινται εις τας ποινικάς κυρώσεις, τας προβλεπομένας υπό του νόμου 690|1945 και τούτο ως προς τους μισθωτάς, δεδομένου ότι ως προς τον ιδιοκτήτην της πολυκατοικίας εργοδότην δεν είναι είμη περίπτη επανάληψις του Νόμου 690|1945, επιβάλλοντος ποινικάς κυρώσεις κατά παντός εργοδότου, διευθυντού ή επιτετραμμένου ή επί οιαδήποτε τίτλω εκπροσώπου οιασδήποτε επιχειρήσεως, εκμεταλλεύσεως ή εργασίας, μη καταβάλλοντος εμπροθέσμως εις τους παρ' αυτού άντι μισθού απασχολουμένους τας εκ της σχέσεως εργασίας οφειλομένας αποδοχάς κλπ.

Η λογική όμως έννοια του νόμου πρέπει να είναι, ότι ήθελησε να κατοχυρώση και ποινικώς τας εκ της κατανομής του βάρους της μισθοδοσίας του θυρωρού γεννωμένας απαιτήσεις του ιδιοκτήτου κατά των μισθωτών της πολυκατοικίας, ως κατοχυρούται και ή απαίτησις του θυρωρού κατά του ιδιοκτήτου και εργοδότου.

Αύτη, νομίζομεν, είναι ή έννοια του νόμου, ή και δικαιωτέρα, διότι ή αντίθετος θα εδημιούργει περιπλοκάς της συμβάσεως εργασίας του θυρωρού, υπό την βασικήν έννοιαν της εξαρτήσεως, περιπλοκάς, αί οποίαι αναφέρονται και εις την πρόσληψιν του θυρωρού και την απόλυσιν αυτού, άν ήτο ορθότερα ή αντίπαλος άποψις, ότι ο νόμος εδημιούργησεν ιδιόρρυθμον ενοχικόν δεσμόν του θυρωρού και μετά των ενοικιαστών.

Προέδρου Πρωτ. Αθηνών 12244|1951

Προεδρεύων ο Πρωτοδίκης κ. **Γ. Κορκάρης**
Διηγόροι οι κ.κ. Ν. Παύλου, Α. Κρουστάλλης

Κατά το άρθρον μόνον του Αναγκ. Νόμου 1001|1946 «περί των υποχρέων να καταβάλλουν τας αποδοχάς των θυρωρών μεγάρων και πολυκατοικιών» εξουσιοδοτούνται οι Υπουργοί Οικονομικών, Δικαιοσύνης και Εργασίας, όπως δι' αποφάσεών των, δημοσιευομένων εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως: α) Κατανέμουν μεταξύ του ιδιοκτήτου και των μισθωτών τας δυνάμει του άρθρου 1 του Νόμου 28|1944 υπό των Υπουργών των Οικονομικών και Εργασίας καθοριζομένας αποδοχάς των θυρωρών και πολυκατοικιών και τας διαφόρους υπέρ τούτων πάσης φύσεως ασφαλιστικάς εισφοράς. β) ορίζουν τους μισθωτούς, οι οποίοι λόγω ιδιαιτέρας κ.λ.π. γ) καθορίζουν την διαδικασίαν, καθ' ην δέον να ενεργήται ή επιδίωξις της εξοφλήσεως των εκ της ανωτέρω κατανομής γεννωμένων απαιτήσεων. Εκ της διατάξεως ταύτης σαφώς προκύπτει, ότι ο καθορισμός

ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΠΕΡΙ ΜΙΣΘΟΥ ΕΙΣ ΕΙΔΟΣ

Ἀποβολὴ φύλακος ἐξ οἰκήματος ἐργοδότου μετὰ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως

Εἰδικὴ καὶ ἀποκλειστικὴ διαδικασία Προέδρου Πρωτοδικῶν, κατ' ἄρθρ. 634 ἐπ. Πολιτ. Δικονομίας, δι' ἀποβολὴν μισθωτοῦ ἐξ ἀστικοῦ ἀκινήτου, παρεχωρημένου κατὰ τὴν σύμβασιν ἐργασίας, μετὰ τὴν λύσιν αὐτῆς. — Ἀδικασμένον ἐκ προεδρικῆς ἀποφάσεως. — Συμφωνία περὶ μισθοῦ εἰς εἶδος νόμιμος.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ ἐνοικιοστασίου (Διάτ. 4|10|1947), ὅταν ὁ μισθωτὸς ἀρνῆται νὰ ἀποχωρήσῃ ἐκ τοῦ παραχωρηθέντος πρὸς ἐνοίκησιν του χώρου, δυνάμει τῆς μετὰ τοῦ ἐργοδότου του συμβάσεως ἐργασίας καὶ μόνον προκειμένου περὶ ἀστικοῦ ἀκινήτου (κατοικία, γραφεῖον, κατάστημα), ἀποβάλλεται διὰ τῆς ἀποκλειστικῆς διαδικασίας τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν κατ' ἄρθρ. 634 ἐπ. Πολιτ. Δικονομίας (βλέπε *Μ. Ζαφειρόπουλον*, Τὸ ἐνοικιοστάσιον, Τεῦχος Α' [1, ἐκδ. 1951, σελ. 49), τοῦ Προέδρου ὑποχρεουμένου νὰ κρίνῃ, ἂν ἐπῆλθε νόμιμος λύσις τῆς σχέσεως (*Μ. Ζαφειροπούλου*, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 45).

Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἡ διαδικασία τοῦ Προέδρου εἶναι ἀποκλειστική.

Ἀλλὰ καὶ γενικώτερον (βλέπε *Ι. Ἀποστολοπούλου*, Ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, ἐκδ. τρίτη, σελ. 574), ἐὰν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας ὑπαλλήλου, ἐργάτου, θυρωροῦ ἢ φύλακος παρεχωρήθη εἰς αὐτὸν ἡ χρῆσις χώρου καὶ ἀρνῆται τὴν παράδοσιν αὐτοῦ μετὰ τὴν ἀπόλυσίν του, δύναται τὴν διαφοράν αὐτήν, ἀπορρέουσαν ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, νὰ ἐπιλύσῃ ὁ Πρόεδρος, ἐν περιπτώσει ἐπείγοντος, κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρ. 634 καὶ ἐπ. Πολ. Δικ., λαμβάνων προσωρινὰ μέτρα (πρβλ. καὶ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1713|1946, ΕΕΔ 5, 180, Προέδρου Πρωτ. Θεσ|νίκης 381|1947, ΕΕΔ 6, 534), ἅτινα συνίστανται εἰς ἐκτέλεσιν τῆς τοιαύτης συμβάσεως ὑπὸ τοῦ ἀπολυθέντος, ἤτοι εἰς ἀπόδοσιν τοῦ παραχωρηθέντος χώρου, καὶ δὲν πρόκειται περὶ ρυθμίσεως τῆς νομῆς ἀκινήτου διὰ τῶν ἐπιτρεπομένων κατὰ τὸ ἀστικὸν δίκαιον ἀγωγῶν, περὶ ἧς δύναται νὰ ληφθῶσι προσωρινὰ μέτρα ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδικείου κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΨΗΖ', ἀλλὰ περὶ ἀσκήσεως ἐνοχικοῦ δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἐπιστροφὴν πράγματος, οὗτινος ἡ χρῆσις παρεχωρήθη δι' ἐνοχικῆς συμβάσεως (σύμφωνος ἡ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 8796|1943, ΕΕΔ 2, 592, ἔνθα παρατηρήσεις *Ι. Χαιρετάκη*, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 9051|1948, ΕΕΔ 2, 657, πρβλ. ὅμως *Μ. Ζαφειρόπουλον*, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 39, καθ' ὃν, ἐξαιρουμένων τῶν περιπτώσεων τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 17 τοῦ ἐνοικιοστασίου, ὁ ἐργοδότης δύναται νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἀποβολὴν τοῦ αὐθαιρέτως μετὰ τὴν λύσιν τῆς σύμβασεως ἐργασίας παραμένοντος εἰς τὸν παραχωρηθέντα χῶρον πρὸς ἐνοίκησιν του ὑπαλλήλου ἢ ὑπηρέτου, εἴτε διὰ τῆς ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀγωγῆς κατὰ τὴν τακτικὴν διαδικασίαν καὶ ἐν κατεπειγούσῃ περιπτώσει διὰ προσωρινῶν μέτρων τοῦ Προέδρου κατὰ τὴν διαδικασίαν τῆς διαδικασίας, καθ' ἣν δέον νὰ ἐνεργῆται ἡ ἐπιδίωξις τῆς ἐξοφλήσεως, ἀναφέρεται εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ ἰδιοκτήτου κατὰ τῶν μισθωτῶν, τὰς γεννωμένας ἐκ τῆς μεταξὺ αὐτῶν κατανομῆς τῶν ἀποδοχῶν τῶν θυρωρῶν, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῶν θυρωρῶν κατὰ τῶν ἐργοδοτῶν αὐτῶν, ἐφ' ὅσον διὰ τὴν ἐπιδίωξιν τούτων ὑπῆρχεν ἤδη ἡ ἁπλῆ καὶ ταχεῖα διαδικασία τοῦ Νόμου ΓΨΟΔ', τὴν ὁποίαν δὲν ἠννόησε νὰ καταργήσῃ ἡ ὡς ἄνω διάταξις, οὐδενὸς ἄλλως τε πρὸς τοῦτο συντρέχοντος λόγου. Εὐκοπήθη δὲ διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ὁ καθορισμὸς ἁπλῆς καὶ ταχείας διαδικασίας πρὸς ἐπιδίωξιν τῆς ἐξοφλήσεως τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ ἰδιοκτήτου κατὰ τῶν μισθωτῶν, τῶν ἐκ τῆς μεταξὺ αὐτῶν κατανομῆς τῶν ἀποδοχῶν τῶν θυρωρῶν γεννωμένων, ἐφ' ὅσον διὰ τὴν ἐπιδίωξιν τῆς ἐξοφλήσεως αὐτῶν δὲν εἶχεν ἐφαρμογὴν ἡ τοῦ Νόμου ΓΨΟΔ' τοιαύτη, ἀφορῶσα εἰς ἀξιώσεις μισθωτῶν κατὰ τῶν ἐργοδοτῶν, ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας πηγαζούσας, οἷα, ὡς εἰκός, δὲν εἶναι ἡ μεταξὺ ἰδιοκτήτου καὶ μισθωτῶν ἐκ τῆς μεταξὺ αὐτῶν κατανομῆς τῶν ἀποδοχῶν τῶν θυρωρῶν τοιαύτη. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων καὶ ὁ διὰ τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν ἐκ τοῦ Νόμου τούτου ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 10096|1334|1946 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Δικαιοσύνης καὶ Ἐργασίας γενόμενος καθορισμὸς τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 634 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας ἐνώπιον τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν διαδικασίας πρὸς ἐξόφλησιν τῶν ἐκ τοῦ ὡς ἄνω νόμου ἀπαιτήσεων ἀφορᾷ εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ ἰδιοκτήτου κατὰ τῶν μισθωτῶν, τὰς ἐκ τῆς μεταξὺ αὐτῶν κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Νόμου κατανομῆς τῶν ἀποδοχῶν τῶν θυρωρῶν γεννωμένας καὶ οὐχὶ τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου ἰδιοκτήτου, δι' ἃς ἁρμόδιος εἶναι ὁ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' δικαστής.

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ὅθεν ἀγωγή, δι' ἧς διώκεται ἡ καταβολὴ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐναγόντος θυρωροῦ κατὰ τῶν ἰδιοκτητῶν, ἀναρμοδίως εἰσήχθη ἐνώπιον ἡμῶν καὶ δέον, κατ' ἀκολουθίαν, κηρυσσόμενοι ἀναρμόδιοι πρὸς ἐκδίκασιν αὐτῆς, νὰ παραπέμψωμεν τὴν ἐκδίκασιν ταύτης εἰς τὸν κατὰ νόμιον ΓΨΟΔ' ἁρμόδιον δικαστήν, κατὰ καὶ τὴν περὶ τούτου ἔνστασιν τῶν ἐναγομένων, δεκτὴν ὡς νόμιμον καὶ βάσιμον καθισταμένην.

τοῦ ἄρθρ. 634 ἐπ. Πολ. Δικ., εἴτε καὶ δι' ἀγωγῆς περὶ νομῆς ἢ διὰ προσωρινῶν μέτρων τοῦ Εἰρηνοδίκου κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ'Ψ/Χ', ἀφοῦ ὁ ἄνευ δικαιώματος παραμένων αὐθαιρέτως τέως ὑπάλληλος ἢ ὑπηρέτης παρανόμως προσβάλλει τὴν νομὴν ἢ κατοχὴν τοῦ τέως ἐργοδότου του ἐπὶ τοῦ ἀκινήτου (ὅρα καὶ *Κτωακόπουλον*, «Νομή» § 1031, ὑποσημ. 3, σελ. 364 - 367, *Κ. Ι. Παπαδημητρίου*, Θέμ. ΝΔ' 831 - 832).

Ταῦτα, καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀποβολὴν τοῦ ἀπολυθέντος μισθωτοῦ ἐκ τοῦ οἰκήματος ἐργοδότου, ὁπόταν ἐν προκειμένῳ διετάχθη.

Ἡ περίπτωσις τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως εἶναι πρόσληψις φύλακος κτήματος καὶ οἰκίας τοῦ ἐργοδότου του, ἐπὶ συμπεφωνημένῳ ἀνταλλάγματι παροχῆς ἐργασίας, συνισταμένῳ α) εἰς οἴκησιν β) εἰς ἦμισυ τῶν παραγομένων προϊόντων ἐκ τοῦ κήπου τοῦ κτήματος τοῦ ἐργοδότου.

Πρόκειται δηλαδὴ περὶ μισθοῦ εἰς εἶδος καί, ἐφ' ὅσον ἡ σύμβασις συνωμολογήθη πρὸ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ὀρθῶς παρατηρεῖται ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως ὅτι κατὰ τὸ βυζαντινορωμαϊκὸν δίκαιον ἔπρεπε ὁ μισθὸς νὰ ἦτο χρηματικός (ἀντιθέτως ὁ Ἀστικὸς Κῶδιξ, βλέπε περὶ αὐτοῦ *Γ. Σ. Σιμωνέτου*, Δώδεκα Μελέται Ἀστικοῦ καὶ Ἐργατικοῦ Δικαίου, σελ. 125, 127, 362).

Ἐν τούτοις καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην θὰ ἐφηρμοσθοῦν οἱ κανόνες τῆς μισθώσεως ὑπηρεσιῶν (βλέπε *Γ. Σ. Σιμωνέτου*, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 127, ἔνθα καὶ λοιπαὶ εἰς συγγραφεῖς παραπομπαί), ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἡ εἰς εἶδος πληρωμὴ τοῦ μισθοῦ προβλέπεται καὶ ὑπὸ τοῦ Ν. 28|1944 (βλέπε σχετικῶς καὶ Α.Π. 199|1950, εἰσηγητὴς *Ι. Τρεχανῆς*, ΕΕΔ 9, 397).

Τὸ ἐρευνητέον πραιτέρω εἶναι, ἂν διὰ τῆς εἰς εἶδος παροχῆς τοῦ μισθοῦ καλύπτωνται τὰ ἐλάχιστα ὑποχρεωτικὰ νόμιμα ὅρια (ἐπιφυλάσσεται εἰδικὴ ρύθμισις δι' εἰδικὰς παροχὰς τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 1 Δεκεμβρίου 1947).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4143|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μ. Κυριλλόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Κ. Μανιατάκος, Σ. Φωκᾶς

Ὁ ἐνάγων παρέστη κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἀγωγῆς, δὲν κατέθεσεν ὅμως ἐγγράφους προτάσεις. Παρὰ ταῦτα οὗτος θεωρεῖται ὡς κατ' ἀντιμωλίαν δικαζόμενος, διότι ἡ κατάθεσις ἐγγράφων προτάσεων κατὰ τὴν παροῦσαν διαδικασίαν δὲν τυγχάνει ὑποχρεωτική.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 17 τοῦ Δ. 4|5 Ὀκτωβρίου 1947 περὶ ἐνοικιοστασίου δὲν προστατεύεται ὑπὸ τῶν περὶ ἐνοικιοστασίου διατάξεων, ἅτε μὴ ὢν μισθωτής, ὁ ἄνευ καταβολῆς μισθώματος καθ' οἱονδήποτε τύπον ἐνοικῶν ἐν ἀστικῷ ἀκινήτῳ, ὑπάλληλος, ὑπηρέτης, θυρωρός, φύλαξ κλπ. Λυθείσης τῆς ἑτέρας σχέσεως πάντες οὗτοι ἀποβάλλονται ἐκ τοῦ ἐν ᾧ παραμένουσι χώρου, κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρ. 634 καὶ ἐπ. Π.Δ. Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης καθιερώθη εἰδικὴ καὶ ἀποκλειστικὴ διαδικασία ἀποβολῆς ἐνώπιον τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν, δικαζόντος κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 634 Π.Δ. (*Ζαφειρόπουλος*, Τὸ Ἐνοικιοστάσιον, Ἐκδ. 1947, σελ. 75). Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 4419|1951 ὁριστικῆς καὶ τελεσιδίκου ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῶν ἐνταῦθα Πρωτοδικῶν ἐκρίθη, ὅτι ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων ἀορίστου χρόνου σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας, δυνάμει τῆς ὁποίας ὁ ἐναγόμενος προσέλαβε τὸν ἐνάγοντα, ὡς φύλακα καὶ κηπουρὸν τοῦ ἐν Κηφισσίᾳ μικροῦ κτήματός του, ἐπ' ἀνταλλάγματι συνιστομένῳ εἰς τὸ δικαίωμα οἰκήσεώς του μετὰ τῆς συζύγου του εἰς τὸν ἐντὸς τοῦ κτήματος οἰκίσκον, ἐλύθη ἐγκύρως διὰ τῆς ἀπὸ 16 Φεβρουαρίου 1951 καταγγελίας τῆς συμβάσεως, τῆς γενομένης παρὰ τοῦ ἐναγομένου, ἥτις καταγγελία ἀνηγγέλθη νομοτύπως καὶ ἐμπροθέσμως εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ κατεβλήθη τῷ ἐνάγοντι ἡ νόμιμος ἀποζημίωσις. Κατόπιν τούτου διετάχθη ἡ ἀποβολὴ τοῦ ἐνάγοντος ἐκ τοῦ οἰκίσκου, εἰς ὃν οὗτος, δυνάμει τῆς σχέσεως μισθώσεως ἐργασίας, παρέμενε.

Ἐκ τῆς ὁριστικῆς καὶ τελεσιδίκου ταύτης ἀποφάσεως παρήχθη δεδικασμένον, ὡς πρὸς τὸ ὅτι ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων ἐργασιακὴ σχέσις ἐλύθη νομίμως, διότι τὸ ζήτημα τοῦτο ἔχον οὐσιώδη ἐπιρροὴν διὰ τὴν διάγνωσιν τοῦ κυρίου ἀντικειμένου τῆς προγενεστέρας δίκης, καθ' ὃ συνιστᾶν ἀναγκαίαν προϋπόθεσιν διὰ τὴν διάγνωσιν τούτου, ἀπεφασίσθη καὶ τοῦτο παρὰ τοῦ δικάσαντος δικαστηρίου καὶ ἐπὶ τῆς λύσεως τούτου ἐστηρίχθη ἡ ἐκδοθεῖσα ὁριστικὴ καὶ τελεσίδικος ἀπόφασις (ἄρθρ. 273 § 3, 274, 225, 234 § 3 Π.Δ., Α.Π. 403|1949, 364|1949, Θέμ. ΞΑ' σ. 100). Νόμῳ βάσιμος θεωρεῖται ἡ περὶ δεδικασμένου ἔνστασις τοῦ ἐναγομένου(*) καὶ ἀπορριπτέα ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, καθ' ὃ κεφάλαιον καὶ αἴτημα αὐτῆς ὁ ἐνάγων αἰτεῖται τὴν κήρυξιν ὡς ἀκύρου τῆς γενομένης καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀκολούθως αἰτεῖται, ὅπως ἀποχρεωθῇ ὁ ἐναγόμενος καὶ τῷ καταβάλῃ ἀποδοχὰς ἀπὸ τῆς 19 Φεβρουαρίου 1951 καὶ ἐντεῦθεν. Τὸ ἕτερον κεφάλαιον τῆς ἀγωγῆς, δι' οὗ ὁ ἐνάγων αἰτεῖται ἀποδοχάς, κατὰ τὸ ἀπὸ 12 Νοεμβρίου 1944 μέχρι 19 Φεβρουαρίου 1951 χρονικὸν διάστημα, νόμῳ βάσιμον καὶ ἐξεταστέον τυγχάνει.

Ἐβεβαιώθησαν τὰ ἀκόλουθα: Ὁ ἐνάγων προσελήφθη τὴν 25 Σεπτεμβρίου 1943 παρὰ τοῦ ἐναγομένου, δυνάμει συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ληγούσης τὴν 30 Σεπτεμβρίου 1944, ὡς φύλαξ καὶ κηπουρὸς τοῦ ἐν Κηφισσίᾳ κτήματος καὶ οἰκίας τοῦ ἐναγομένου, ὑπὸ τοὺς κάτωθι ὅρους, ἐγγράφως συμφωνηθέντας: Ὁ ἐνάγων ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ φυλάττῃ ὁλόκληρον τὸ κτῆμα τοῦ ἐναγομένου, ὡς καὶ νὰ καλλιεργῇ τὸν κῆπον τοῦ κτήματος. Ἐναντὶ τῶν προσφερομένων ὑπηρεσιῶν ὁ ἐνάγων ἐποιεῖτο χρῆσιν τοῦ ἐντὸς τοῦ κτήματος εὑρισκομένου οἰκίσκου καὶ ἀπελάμβανε τοῦ ἡμίσεος τῶν ἐκ τοῦ κήπου του παραγομένων προϊόντων. Λῆξάσης τῆς ἀρχικῆς συμβάσεως ἀνενεώθη αὐ-

(*) Πρβλ. ὅμως Πρόεδρον Πρωτ. Θεσσαλονίκης 371|1947, ΕΕΔ 6, 594.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΜΕΤΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΝ ΕΙΣ ΣΤΡΑΤΟΝ

Νόμιμοι συνέπειαι κατά προστατευτικάς των μισθωτών διατάξεις Ν. 3514

I

Απαγόρευσις απολύσεως μισθωτών μετά πρόσκλησιν αύτοῦ ὑπό τά ὅπλα.—Έναρξις προστασίας ἄρθρ. 1 Ν. 3514 ἀπό τῆς προσκλήσεως ὑπό τά ὅπλα καί ὄχι τῆς πραγματικῆς ἐν τῷ στρατῷ κατατάξεως.— Ματαία περαιτέρω ἀποβαίνει ἡ ἔρευνα ἂν ἡ ἀπόλυσις ἐγένετο πρός καταστρατήγησιν τοῦ Νόμου.—Ἀδιάφορον εἶναι, ἂν ὁ ἐργοδότης ἠγνόει τήν πρόσκλησιν τοῦ μισθωτοῦ ὑπό τά ὅπλα ἢ ἂν ὁ μισθωτός ἀπεσιώπησε τήν γνωστήν εἰς αὐτόν πρόσκλησιν.

Ἀντικείμενον καί τῶν δύο παρατιθεμένων κατωτέρω πρωτοδικειακῶν ἀποφάσεων εἶναι ἀπόλυσις μισθωτοῦ μετά τήν ὑπό τά ὅπλα πρόσκλησιν αὐτοῦ.

Λύται καταλήγουν εἰς τήν ὀρθήν ἀναμφισβητήτως λύσιν, ὅτι ἡ ἀπόλυσις εἶναι ex ipso ἄκυρος.

Τό ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. 3514|1928 «περί τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως», ὡς ἐπεξετάθη καί ἰσχύει (βλέπε κωδικοποίησιν ἐν ΕΕΔ 7, 581), εἶναι σαφές: «Ἡ ὑπό τά ὅπλα ὑπαωδήποτε πρόσκλησις παντός ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου (καί ἐργάτου, τεχνίτου, ὑπηρέτου, Α.Ν. 547|1937), ὑπηρετούντος ....δέν ἀποτελεῖ λόγον διαλύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας αὐτοῦ, ὁπωδήποτε καί ἂν συνήφθη αὕτη.

Κατ' ἐφαρμογήν τῆς ἀναπδέκτου ἄλλοίας ἑρμηνείας διατάξεως ταύτης παγίως ἡ δικαστηριακή πρᾶξις δέχεται—οὕτω καί αἱ κατωτέρω δικασικαί ἀποφάσεις—ὅτι ἡ προστασία τοῦ μισθωτοῦ ἄρχεται ἀπό τῆς προσκλήσεως αὐτοῦ ὑπό τά ὅπλα καί ὄχι ἀπό τῆς κατατάξεως αὐτοῦ (βλέπε νμλγ. ἐν ΕΕΔ 9, 941 ἐπ. *Ι. Ἀποστολοπούλου*, Ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, ἐκδ. τρίτη, 1951, σελ. 207). Μόνη ἡ ὑπ' ἀριθ. 156|1949 Πρόεδρου Πρωτ. Πειραιῶς 156|1949 (Πρόεδρος *Π. Κριθαρᾶς*, ΕΕΔ 8, 242) ἐσκέφθη, ὅτι ἡ κατά τό ἐνδιάμεσον χρονικόν διάστημα ἀπό τῆς προσκλήσεως τοῦ μισθωτοῦ ὑπό τά ὅπλα μέχρι τῆς ἐν τῷ στρατῷ κατατάξεώς του ἀπόλυσις δέν εἶναι αὐτοδικαίως ἄκυρος, ἀλλά κατ' ἀρχήν ὑποπτος καί ἐρευνητέον ἂν αὕτη ἐγένετο πρός καταστρατήγησιν τοῦ νόμου.

Ὡς ὅμως ἐσημειώθη (ΕΕΔ 8, 242) ἡ πρός καταστρατήγησιν τοῦ νόμου πρόθεσις τοῦ ἐργοδότου δύναται νά ἀναπτυχθῇ μόνον, ἐπικειμένης τῆς προσκλήσεως τοῦ μισθωτοῦ ὑπό τά ὅπλα (βλέπε σχετικῶς Πρ[κου Πειραιῶς 346] 1951, Πρ[δίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 10, 798, ἔνθα καί λοιπή νομολογία) καί ὑπό τήν ἔννοιαν ταύτην κεῖται καί τό ἄρθρ. 7 Ν. 519|1918, ἀπηχοῦν ἄλλως καί τήν γενικωτέραν ἀρχήν τοῦ δικαίου (*Regelsberger - Μαριδάκη - Πράτσικα*, Γεν. Διδ. § 141), κατά τήν ὁποίαν, ὅταν δικαιοπραξία τις χρησιμεύῃ πρός ἐπίτευξιν σκοποῦ, ἀντιτιθεμένου εἰς τό δίκαιον, ἡ καταστρατηγική δικαιοπραξία τῇ ὑπό τούς αὐτούς ὅρους, μετατραπεῖσα εἰς σύμβασιν ἀορίστου χρόνου καί ὡς τοιαύτη διήρκεσε μέχρι τῆς 19 Φεβρουαρίου 1951, ὅτε καί διελύθη συνεπείᾳ τῆς παρά τοῦ ἐναγομένου γενομένης καταγγελίας αὐτῆς.

Ἡ ὑπό κρίσιν σύμβασις συνήφθη πρό τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, θά κριθῇ ἐπομένως αὕτη κατά τό προισχύον τοῦ Κώδικος Δικαίων (ἄρθρ. 24 τοῦ Εἰσ. Νόμου). Κατά τό δίκαιον τοῦτο ἀπαραίτητον στοιχεῖον, χαρακτηρίζον τήν σύμβασιν μισθώσεως ἐργασίας, ἦτο ἡ συμφωνία, ὅπως ὁ μισθός καταβάλλεται εἰς χρῆμα. Ἐάν ἀντί χρημάτων ἐδίδετο ἄλλη ἀντιπαροχή, δέν ὑφίστατο γνησία σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας, πλήν ὅμως καί ἡ σύμβασις αὕτη ὑπό τῶν αὐτῶν ἀρχῶν καί κανόνων, ὑφ' ὧν καί ἡ σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας διέπεται (*Windscheid*. Ἐνοχ. Β' §§ 399, 404). Ἐξ ἑτέρου ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄρθρ. 1 καί 2 τοῦ Α.Ν. 382|1945, σαφῶς συνάγεται, ὅτι δέν ἀπαγορεύεται καί ὡς ἐκ τούτου δέν τυγχάνει ἄκυρος ἡ συμφωνία περί καταβολῆς τῆς ἀντιπαροχῆς τῆς ἐργασίας εἰς εἶδος, ἐφ' ὅσον ἡ τοιαύτη συμφωνία δέν ἀποσκοπεῖ εἰς τήν καταστρατήγησιν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου (Α.Π. 199|1950, ΕΕΔ 9, 397).

Ἐν προκειμένῳ ὁ ἐνάγων ἔλαμβανεν ἔναντι τῆς παρ' αὐτοῦ προσφερομένης ἐργασίας τά ἑξῆς ἀνταλλάγματα: α) οἴκησιν ἐν τῷ οἰκίσκῳ τοῦ κτήματος δωρεάν, β) τό ἥμισυ τῶν παραγομένων προϊόντων ἐκ τοῦ κήπου τοῦ κτήματος. Ἀποτιμῶντες τά παρασχεθέντα ἀνταλλάγματα εἰς χρῆμα κρίνομεν, ὅτι ὁ ἐνάγων ἔλαβε καθ' ὅλην τήν διάρκειαν τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως τό νόμιμον αὐτοῦ ἡμερομίσθιον, ὡς τοῦτο καθωρίσθη διαδοχικῶς ὑπό τῶν ἑκάστοτε ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἢ Σ.Σ. καί ἐκ τούτου οὐδέν πλέον δικαιοῦται λαμβάνειν παρά τοῦ ἐνάγοντος. Εἰς ταῦτα προσθετέον ὅτι, ὡς ἐκ τῆς ἀποδεικτικῆς διαδικασίας ἐβεβαιώθη, ὁ ἐνάγων ἐλάχιστον χρόνον τῆς ἡμέρας ἠσχολεῖτο εἰς τήν ἐν τῷ κτήματι τοῦ ἐναγοντος ἐργασίαν, ἐνῶ τόν ὑπόλοιπον τῆς ἡμέρας χρόνον εἰργάζετο καθ' ὅλην τήν διάρκειαν τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως καί ἀλλαχοῦ.

Ἀπορριπτέα ὅθεν κρίνεται ἡ ἀγωγή καί ὡς πρός τό κεφάλαιον αὐτῆς τοῦτο.

ξία συνεπάγεται τὰ αὐτὰ ἔννομα ἀποτελέσματα, οἷα καὶ ἡ καταστρατηγουμένη καὶ δὴ ἀκυρότητα, ἀκυρωσίαν κλπ. (βλέπε *Γ. Ράμμου*, Συμβολαὶ εἰς τὴν ἑρμηνείαν τῆς Πολιτ. Δικ. Τόμος πρῶτος, ἔκδ. 1948, σελ. 90, *Α. Τούσην*, Πράξεις in fraudem legis καὶ ἐργατικὸν δίκαιον, ΕΕΔ 1, 420).

Συνέπεια τῆς ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως, μετὰ τὴν ὑπὸ τὰ ὅπλα πρόσκλησιν τοῦ μισθωτοῦ, εἶναι, ὅτι ὁ ἐργοδότης, μὴ ἀποδεχόμενος τὰς ἃς ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ ἀποδεχθῇ ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ, περιέρχεται εἰς ὑπερημερίαν καὶ ὀφείλει, κατ' ἄρθρ. 656 Α.Κ., τὸν μισθὸν αὐτοῦ, παραιτέρω δὲ ἀπὸ τῆς καταταξεως τοῦ μισθωτοῦ ἐν τῷ στρατῷ, ἐφ' ὅσον συντρέχουν αἱ προϋποθέσεις τοῦ νόμου, καὶ ἐφεδρικὸν ἐπίδομα (*Ι. Ἀποστολοπούλου*, Ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, ἔκδ. τρίτη, 1951, σελ. 206).

Ἰδιαίτερον ἤδη ἐνδιαφέρον κινεῖ ἡ περίπτωσις τῆς κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. 78|1951 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδίκου Πατρῶν

Κατὰ ταύτην ἡ πρόσκλησις τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα ἐξεδόθη τὴν 12 Δεκεμβρίου 1950, ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας συνετάγη τὴν 11 Δεκεμβρίου 1950, ἐκοινοποιήθη τὴν 12 Δεκεμβρίου 1950 καὶ ἡ κατάθεσις τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112 ἐγένετο τὴν 13 Δεκεμβρίου 1950.

Ναὶ μὲν ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι μονομερὴς δήλωσις βουλήσεως, διὰ τῆς ὁποίας σκοπεῖται ὁ τερματισμὸς τῆς διαρκοῦς ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐνοχῆς καὶ κατ' ἄρθρ. 167 Α.Κ. ἡ δήλωσις τῆς βουλήσεως ἔχει νομικὴν ἐνέργειαν, ἀφ' ἧς περιέλθῃ εἰς τὸ πρόσωπον, πρὸς ὃ ἀπευθύνεται νὰ ἀπευθυνθῇ (βλέπε *Σ. Μαυρομιχάλην*, καὶ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ ἀναφερομένους, ΕΕΝ ιε' 588), ἀλλὰ τοῦτο, ὑπὸ τὸ νομικὸν καθεστὼς τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 (τὸ ὁποῖον ἔχει ὑπ' ὄψιν της ἡ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις), δὲν εἶναι ὁρκετὸν νὰ διασπάσῃ ἐγκύρως τὴν ἐργασιακὴν σύμβασιν.

Ἀπαιτεῖται καὶ ἡ τήρησις προσθέτων διατυπώσεων, μία ἐκ τῶν ὁποίων εἶναι ἡ καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 καὶ ἐν ἀργήσει παραλαβῆς αὐτῆς ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἡ δημοσία κατάθεσις, διὰ τῆς ὁποίας μόνον ἀποσβέννυται ἡ ἐνοχὴ ἐν προκειμένῳ (ἄρθρ. 431 Α.Κ., βλέπε ἑρμηνείαν αὐτοῦ ὑπὸ *Ι. Καποδίστρια*, Ἑρμ. Α.Κ., ὑπ' ἄρθρ. 431, Πρωτοδικείου Πατρῶν 1061|1950, εἰσηγητὴς *Κ. Καψάλης*, ΕΕΔ 10, 58, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Ἑπομένως, ἀφοῦ ὁ ἐργασιακὸς δεσμὸς ἐν προκειμένῳ διεπράσθη ἐγκύρως τὴν 13 Δεκεμβρίου 1950, κατὰ τὴν 12 Δεκεμβρίου 1950 ἡμέραν προσκλήσεως τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα, ὑπῆρχεν ἐνεργὸς σύμβασις ἐργασίας καὶ ἐλειτούργει ἡ προστασία τοῦ ἄρθρ. 1 Ν. 3514, χωρὶς νὰ παρίσταται ἀνάγκη νὰ ἀποδείξῃ ὁ μισθωτός, κατὰ τὰ ἄνω σημειούμενα, ἂν τυχὸν ἡ οὕτω γενομένη καταγγελία ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3674|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΞΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ε. Μαλλιάρας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Σαράφης, Γ. Γιομπρὲς

Ἰσχυριζόμενος ὁ ἐνάγων ἐν τῇ ἀγωγῇ του ὅτι εἰργάσθη ὡς τεχνίτης χύτης τῶν σωληνουργείων χυτηρίων τῆς ἐναγομένης ἀπὸ 23.3.1949 μέχρι τῆς 15.3.1951, ἀντὶ ἡμερομισθίου δραχ. 27.000 καὶ ὅτι ἀπελύθη κατὰ τὴν τελευταίαν ταύτην χρονολογίαν, ἐπὶ μόνῳ τῷ λόγῳ ὅτι ἐκλήθη, ὅπως παρουσιασθῇ εἰς τὸ στράτευμα τὴν 6.4.1951, ἄνευ τῶν διατυπώσεων τοῦ νόμου 118|45 καὶ κατὰ παράβασιν τοῦ νόμου 519|48 καὶ τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ., αἰτεῖται νὰ τῷ ἐπιδικασθῶσι αἱ ἀπὸ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεώς του (15.3.1951) μέχρι τῆς 6.4.1951 ἀποδοχαί του.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 3514|28, ὡς οὗτος τροποποιηθεὶς ἰσχύει, «ἡ ὑπὸ τὰ ὅπλα ὁπωσδήποτε πρόσκλησις παντὸς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ὑπηρετοῦντος πλέον τῶν ἓξ μηνῶν εἰς οἱονδήποτε γραφεῖον, κατάστημα ἢ ἐπιχείρησιν, δὲν ἀποτελεῖ λόγον διαλύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας αὐτοῦ, ὁπωσδήποτε καὶ ἂν συνήφθη αὕτη», κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 11 § 2 ἐδάφ. 2 τοῦ Α.Ν. 547|37 «αἱ διατάξεις τοῦ κωδικοποιουμένου νόμου 3514 ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ ἐπὶ τοῦ στρατευομένου ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων (βιομηχανικῶν, βιοτεχνικῶν, ἐπαγγελματικῶν, μεταφορᾶς κλπ.)». Ἐκ τοῦ σαφοῦς δὲ γράμματος τοῦ νόμου «ἡ ὑπὸ τὰ ὅπλα πρόσκλησις» συνάγεται, ὅτι ἡ προστασία τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρου 1 (διατήρησις τῆς θέσεως του) ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας ἐκδόσεως τῆς οἰκείας στρατιωτικῆς διαταγῆς, δι' ἧς προσκαλεῖται ὁ μισθωτὸς ὑπὸ τὰ ὅπλα καὶ οὐχὶ ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας καταταξέως του, εἶναι δὲ ἀδιάφορον, ἂν ὁ ἐργοδότης του ἠγνόει τὴν πρόσκλησιν ἢ ἔστω καὶ ἂν ὁ ἀπολυθεὶς ἀπεσιώπησε τυχὸν τὴν γνωστήν εἰς αὐτὸν πρόσκλησιν ἢ ἂν ὁ ἐργοδότης ἀπέλυσε τοῦτον, διὰ ν' ἀποφύγῃ τὰς ἐκ τοῦ νόμου 3514 ὑποχρεώσεις του. Ἐν προκειμένῳ ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν ἐνόρκως ἐνωπίον μας ἐξετασθέντων μαρτύρων καὶ τῶν προσαγομένων καὶ ἐπικαλουμένων ἐγγράφων, ἰδίᾳ δὲ τοῦ ἀντιγράφου φύλλου μητρώου τοῦ ἐνάγοντος, ἀκολουθοῦντος τὴν στρατολογικὴν κλάσιν τοῦ 1949 καὶ τοῦ φύλλου τῆς ἐνταῦθα ἐκδιδομένης ἀπογευματινῆς ἐφημερίδος «Βραδυνή», χρονολογίας 13.3.1951, εἰς ἣν ἀναφέρεται, ὅτι ἐκοινοποιήθη ἐγκύκλιος διαταγὴ τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Ἀμύνης, διὰ τῆς ὁποίας καλοῦνται πρὸς κατάταξιν οἱ στρατεύσιμοι τῆς κλάσεως 1949, μεταξὺ ἄλλων καὶ τῆς περιφερείας Ἀττικῆς, διὰ τὴν 6.4.1951, ἐβεβαιώθημεν πλήρως, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν μας, ὅτι ὁ ἐνάγων, πρὸ τῆς ἀπολύσεώς του, γενομένης, καθ' ἃ συνομολογεῖται, τὴν 15.3.1951, εἶχε κληθῇ ὑπὸ τὰ ὅπλα καὶ ἐκομένως ἡ ὑπὸ τῆς ἐναγομένης γενομένη καταγγελία τῆς συμβάσεως, προσκρούουσα εἰς τὰς ὡς ἄνω διατάξεις τοῦ νόμου, εἶναι ἄκυρος καὶ ἐκ τούτου ὀφείλονται αὐτῷ τὰ ἔκτοτε καὶ μέχρι τῆς κα-

τατάξεώς του εἰς τὸ στράτευμα ἡμερομίσθιά του, δι' ἃ δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ καθ' ὁλοκληρίαν ἡ ἀγωγή, περιττῆς ἀποβαινούσης τῆς ἐξετάσεως τῶν λοιπῶν λόγων ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῶν προβαλλομένων ἐν τῇ ἀγωγῇ καὶ ἀπορριπτομένων τῶν ἐναντίων καὶ δὴ ὅτι ἐν προκειμένῳ ἰσχύει δῆθεν μόνον τὸ ἄρθρον 7 τοῦ Ν. 519|48, καθ' ὃ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἡ ἀπόλυσις γενομένη παρὰ τοῦ ἐργοδότου πρὸς περιγραφὴν τῶν ἐκ τοῦ νόμου 3514 καὶ 519 ὑποχρεώσεων αὐτοῦ εἶναι ἄκυρος, καθ' ὅσον διὰ τῆς διατάξεως ταύτης δὲν κατηργήθη ἡ προπαρατεθεῖσα τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 3514, ἀλλ' αὕτη, ἐπαναλαμβάνουσα τὴν γενικὴν ἀρχὴν τοῦ δικαίου, καθ' ἣν εἶναι ἄκυρος πᾶσα δικαιοπραξία, σύμβασις ἢ μονομερὴς δήλωσις ὄχι μόνον ὅταν εὐθέως πρὸς τὸν νόμον ἀντιτίθεται, ἀλλὰ καὶ ὁσάκις ἄγει εἰς καταστρατήγησιν αὐτοῦ, ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ ὅταν ἡ καταγγελία ἔλαβε χώραν πρὸ τῆς προσκλήσεως τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα, ἐὰν πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου 3514 ἐγένετο.

II

Πρωτοδίκου Πατρῶν 78|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ε. Καφάλης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Γιαννακόπουλος, Κ. Ραβαζούλας

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ὡς παραδεκτῶς ἐβελτιώθη διὰ τῶν προτάσεων, διώκουσα τὴν καταβολὴν τῷ ἐνάγοντι ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου τῶν νομίμων ἡμερομισθίων αὐτοῦ ἀπὸ τῆς 13.12.50 μέχρις 6.1.51, λόγῳ ἀκύρου καταγγελίας τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων ὑφισταμένης συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀορίστου χρόνου, τῆς ἀκυρότητος ἐγκειμένης εἰς τὸ ὅτι ἡ καταγγελία ἔλαβε χώραν πρὸς περιγραφὴν τῶν ἐκ τοῦ Νόμου 3514|1928 ἀπορρεουσῶν ὑποχρεώσεων τοῦ ἐναγομένου, ἅτε ταύτης γενομένης μετὰ τὴν ἔκδοσιν διαταγῆς, δι' ἧς ὁ ἐνάγων, κληρωτὸς ὢν τῆς κλάσεως 1949, ἐκαλεῖτο εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ, νόμῳ βάσιμος παρίσταται, ἔρεισμα εὑρίσκουσα εἰς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 648, 653 καὶ 656 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου 3514|1928 καὶ τοῦ ἄρθρου 11 § 2 ἐδ. 2 Α. Ν. 547|1937. Ὅθεν δέον ὅπως ἐξετασθῇ καὶ κατ' οὐσίαν, ἁρμοδίως φερομένη πρὸς συζήτησιν ἐνώπιον ἡμῶν κατὰ τὴν εἰδικὴν διαδικασίαν τοῦ Νόμου ΓΨΟΔ'|1912, ὡς αὕτη ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τῶν Νόμων 765|1943 καὶ 1968|1944, ἐφ' ὅσον ἀφορᾷ αἴτησιν προσερχομένην ἐκ σχέσεως ἐργασίας καὶ μὴ ἀπορρεούσαν ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 3154, ὁπότε ἁρμόδιος θὰ ἦτο ὁ Εἰρηνοδίκης εἰς α' βαθμὸν καὶ ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν εἰς β'.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου 3514|28 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως», οὗτινος αἱ διατάξεις ἐπεξετάθησαν καὶ ἐπὶ τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Α.Ν. 547|1937, «ἡ ὑπὸ τὰ ὅπλα ὁπωσδήποτε πρόσκλησις παντὸς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ὑπηρετοῦντος πλέον τῶν ἓξ μηνῶν εἰς οἱανδήποτε γραφεῖον, κατάστημα ἢ ἐπιχείρησιν, δὲν ἀποτελεῖ λόγον διαλύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας αὐτοῦ, ὁπωσδήποτε καὶ ἂν συνήφθη αὕτη». Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης τοῦ νόμου, ὅστις δὲν ἀφορᾷ μόνον καὶ μόνον τὴν προστασίαν τῶν ἐργαζομένων, ἀλλὰ σκοπεῖ καὶ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ὑπὲρ βωμῶν καὶ ἑστιῶν μαχομένων καὶ ἐκπληρούντων τὸ ἱερώτερον τῶν καθηκόντων των, ὑπὲρ καὶ τῆς ζωῆς αὐτῶν τὴν θυσίαν ἀπαιτεῖ, ἵνα οὗτος ἀπερισπάστοτοι ἐκ τῶν ὁμέσων βιοτικῶν ἀναγκῶν προσφέρωσι τὰς ὑπηρεσίας των εἰς τὴν Πατρίδα, σαφῶς συνάγεται, ὅτι χρονικὸν σημεῖον, ἀφ' οὗ ἄρχεται παρεχομένη ἡ προστασία, εἶναι ἡ στιγμὴ τῆς ἐκδόσεως τῆς οἰκείας στρατιωτικῆς διαταγῆς, μεθ' ἣν, ἀπόλυσις, δι' οἱανδήποτε αἰτίαν γενομένη, τυγχάνει ἄκυρος, ἔστω καὶ ἂν ἐπιτρέπεται ὑπὸ ἄλλου νόμου. Ἡ ἐκδοχὴ αὕτη ἐνισχύεται καὶ ἐκ τῆς μεταβατικῆς ἰσχύος, διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 τούτου, ἥτις προέβλεφε τὴν κατὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ νόμου περίπτωσιν ἀπολύσεως ὑπαλλήλου, γενομένης μετὰ τὴν ὑποβολὴν τοῦ νομοσχεδίου καὶ πρὸ τῆς ὑπὸ τὰ ὅπλα κλήσεως τῆς ἡλικίας του, ὅτε ἐκρίνετο ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας ἐπιτροπῆς, ἂν ἡ τοιαύτη ἀπόλυσις ἐγένετο πρὸς καταστρατήγησιν τοῦ νόμου, πεισθομένη δὲ περὶ τούτου ἐκήρυσσε ταύτην ἄκυρον. Προκειμένου ὅμως περὶ ἀπολύσεως, γενομένης μετὰ τὴν ὑπὸ τὰ ὅπλα πρόσκλησιν, ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ ἀποκλείσῃ οἱανδήποτε ἀμφιβολίαν περὶ τῆς ἀκυρότητός της, δι' ὃ καὶ δὲν τάσσει ὅρους. Ἀντίθετος ἐκδοχὴ ἀντίκειται καὶ πρὸς τὸ πνεῦμα καὶ τὸ γράμμα τοῦ νόμου, διότι θὰ καθίστατο προβληματικὴ ἡ προστασία τῶν στρατευομένων μισθωτῶν, ἐφ' ὅσον οἱ ἐργοδόται, διὰ ν' ἀπαλλαγῶσι ἀπὸ τῶν ἐναντίων αὐτῶν ὑποχρεώσεων των, θὰ εἶχον τὴν εὐχέρειαν κατὰ τὸ μεσόχρονον ἀπὸ τῆς προσκλήσεως μέχρι τῆς κατατάξεως διάστημα, ὑπὸ διαφόρους προφάσεις, νὰ ἀπαλλάσσωνται τοῦ προσωπικοῦ των. Ἐν προκειμένῳ, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν προσαγομένων ἐγγράφων, ἡ περὶ προσκλήσεως ὑπὸ τὰ ὅπλα ὑπ' ἀριθ. 738271|Φ 38102 διαταγὴ τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Ἀμύνης, δι' ἧς ἐκλήθησαν οἱ στρατεύσιμοι τῆς κλάσεως 1949, ἐξεδόθη τὴν 12 Δεκεμβρίου 1950, βάσει δὲ ταύτης ὁ ἐνάγων κατετάγη εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ τὴν 8 Ἰανουαρίου 1951, εἰς ἃς ἐξακολουθεῖ ἔκτοτε νὰ ὑπηρετῇ.

Ὁ ἐναγόμενος συνέταξε τὴν περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας δήλωσίν του τὴν 11 Δεκεμβρίου 1950, ἐκοινοποίησε δὲ ταύτην τῷ ἐνάγοντι τὴν 12 Δεκεμβρίου καὶ κατέθεσε τὴν ὀφειλομένην αὐτῷ ἐκ τοῦ νόμου ἀποζημίωσιν εἰς τὸ Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων τὴν 13 Δεκεμβρίου. Συμφώνως ὅμως πρὸς τὸ ἄρθρον 9 § 1 τοῦ Ν. 118|1945 ἡ ἀπόλυσις ἔλαβε χώραν, ἀφ' ἧς κατὰ νόμον θεωρεῖται καταβληθεῖσα ἡ ἀποζημίωσις, ἤτοι τὴν 13 Δεκεμβρίου 1950, ὅτε κατετέθη αὕτη εἰς τὸ Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων (ἄρθρ. 431 Α.Κ.). Ἑπομένως ἡ ἀπόλυσις, ὡς γενομένη μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ὡς ἄνω στρατιωτικῆς διαταγῆς, εἶναι ἄκυρος.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

Ι. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ.—ΙΙ. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.— ΙΙΙ. ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ.

Εἰσαγωγικαὶ σημειώσεις Συντάξεως.

1.—Ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3602|1951, κατωτέρω σελ. 999, εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν αὐτῆς, ἀδικαιολογήτου ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἐξαιρέσεως μισθωτοῦ παροχῆς ἀδείας μισθοῦ εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς ἐπιχειρήσεώς του ἐν γένει, ἐφαρμόζει τὴν λεγομένην ἀρχὴν τῆς ἴσης μεταχειρίσεως τῶν μισθωτῶν καὶ ἀπιδικάζει τὴν αὔξησιν ταύτην τοῦ μισθοῦ εἰς τὸν ἐξαιρεθέντα αὐτῆς ἀνάγοντα μισθωτόν.

Ἡ ἀρχὴ τῆς ἴσης μεταχειρίσεως τῶν μισθωτῶν, ἡ ὁποία, ὡς δέχεται ἡ πρωτοδικιακὴ ἀπόφασις, θασίζεται εἰς τὸ ἄρθρ. 288 Α.Κ. (οὕτω καὶ **Κ. Καυκᾶς**, Ἐνοχ. Δίκαιον, σελ. 309, **Π. Ζέπος**, Ἐνοχ. Δίκαιον, Εἰδικὸν Μέρος, τεῦχος 3ον, σελ. 351, **Α. Σακελλαρόπουλος**, ΕΕΔ 6, 548, ΕΕΔ 9, 52, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 10776|1948, εἰσηγητὴς **Α. Καλλέργης**, ΕΕΔ 8, 151), ἀσημείωτον ἐν τῇ ἀρεοπαγιτικῇ νομολογίᾳ διαφορὰς γνωμῶν ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν αὐτῆς.

Ὅτε τὸ πρῶτον ἐτέθη τὸ ζήτημα ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου ἡ ὑπ' ἀριθ. 16|1948 (εἰσηγητὴς **Α. Θεοφίλου**, ΕΕΔ 7, 31) καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 136|1948 (εἰσηγητὴς *ὁ αὐτός*, ΕΕΔ 7, 329) ἐκάθησαν, ὅτι ἡ ἀρχὴ τῆς ἴσης μεταχειρίσεως, τῆς ὁποίας γίνεται εἰς τὰς ἐκ συμβάσεως ἐργασίας σχέσεις ἐπίκλησις, δὲν καθιερούται ὑπό νόμου τινὸς ὡς κανὼν δικαίου, ὥστε ἡ παραβίασις αὐτῆς νὰ συνεπάγεται ἀκυρότητα, ἀλλ' αὐτὴ ἀποτελεῖ πρακτικὴν ὁδηγίαν τοῦ τί εἶναι ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας καλὸν ἤθος καὶ ἠθικὴ χρῆσις τῶν ἐκ ταύτης δικαιωμάτων τοῦ ἐργοδότου. Κατὰ συνέπειαν ἔχει πρὸς αὐτὰς προϋποθέσεις ἐφαρμογῆς, τὰς ὁποίας καὶ τὸ ἄρθρ. 281 Α.Κ., τοιοῦτόν τὴν ὕπαρξιν δικαιώματος ἐκ τοῦ νόμου (βλέπε ὅμως παρατηρήσεις **Α. Σακελλαροπούλου**, ΕΕΔ 7, 425 ἑπ., **Σχολιαστοῦ**, ΕΕΔ 8, 687).

Ἀναξαρτήτως ὅμως τοῦ ὅτι καὶ διὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ., ὡς ἐδέχθησαν αὐτὴν αἱ ἄνω πρῶται ἀρεοπαγιτικαὶ ἀποφάσεις, ὅτι δηλαδὴ ἡ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ περιορίζεται ἐπὶ μόνων τῶν ἐκ τοῦ ἀντικειμενικοῦ δικαίου δικαιωμάτων, αἱ νεώτεραι ἀρεοπαγιτικαὶ ἀποφάσεις (βλέπε Α Π. 435|1950, εἰσηγητὴς **Δ. Ἀργυράκης**, ΕΕΔ 9, 1087, Α.Π. 190|1951, εἰσηγητὴς **Γ. Βουμβουλάκης**, ΕΕΔ 10, 618) ἀπεμακρύνθησαν ἀποτόμως τῆς ἀπόψεως αὐτῆς, δεχθεῖσαι ὅτι ἀντιθέτως τὸ ἄρθρ. 281 Α.Κ. ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ συμβάσεως δικαιωμάτων, εἰδικῶς τὴν ἀρχὴν τῆς ἴσης μεταχειρίσεως δέχονται αἱ νεώτεραι ἀρεοπαγιτικαὶ ἀποφάσεις (βλέπε Α.Π. 259|1949, εἰσηγητὴς **Β. Κυριακόπουλος**, ΕΕΔ 8, 533, Α.Π. 349|1949, εἰσηγητὴς **Κ. Γκολφινόπουλος**, ΕΕΔ 8, 665, Α.Π. 187|1951, εἰσηγητὴς **Β. Κυριακόπουλος**, ΕΕΔ 10, 611).

2.—Ἡ Πρωτοδίκου Πειραιῶς 497|1951, κατωτέρω σελ. 1000, ἑρμηνεύσασα τὰ ἄρθρα 657, 658 Ἀστικοῦ Κώδικος, εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ μισθωτοῦ, τοῦ ὁποίου κατηγγέλθη ἡ συμβασις ἐργασίας καὶ περὶ τῆς ἀξιώσεως τοῦ ὁποίου προβλέπει τὸ ἄρθρ. 658 Α.Κ., καθ' ὃ ἡ κατὰ τὰ ἄρθρα 657, 658 ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ ὁρίζεται καὶ ἂν ἔτι, τοῦ κωλύματος παρέχοντος τοιοῦτο δικαίωμα, ὁ ἐργοδότης κατήγγειλε τὴν μίσθωσιν,

Ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις ἀκολουθεῖ τὰ ὑπὸ τῆς θεωρίας διδασκόμενα, ὅτι δηλαδή, ἵνα ἔχῃ ἀξίωσιν ὁ μισθωτὸς ἐκ τῶν ἄρθρων 657, 658 Α.Κ. πρέπει ἡ σύμβασις ἐργασίας νὰ κατηγγέλθη ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου λόγῳ τοῦ κωλύματος παροχῆς ἐργασίας καὶ ὄχι ἕνεκα ἄλλου ἀπουσίου λόγου (οὕτω **Κ. Καυκᾶς**, Ἐνοχ. Εἰδικ. Μέρος, Τόμος Α', σελ. 329, **Π. Ζέπος**, Ἐνοχ. Β' Μέρος Εἰδικόν, Τεῦχος 3ον, σελ. 356, σημ. 4, πρβλ. **Κ. Ἀποστολίδην**, Ἐνοχ. Τόμος 3ος. Εἰδικὸν Μέρος, Τεῦχος 6ον, σελ. 603).

3.—Ἡ Πρωτοδίκου Πατρῶν 121|1951, κατωτέρω σελ. 1000, ὡς πρὸς τὸ δικαίωμα καὶ τῶν ἐργατῶν, τῶν ἐργαζομένων εἰς ἐργολάβους δημοσίων ἔργων, ἐπὶ τῶν ἐκτάκτων οἰκονομικῶν ἀνιχύσεων διὰ τὰς ἑορτάς, ἀντιτίθεται πρὸς τὴν γνώμην ἄλλων δικαστικῶν ἀποφάσεων (βλέπε Πρωτοδικείου Καρδίτσης 975|1950, εἰσηγητὴς **Ν. Μελᾶς**, ΕΕΔ 10, 134, Πρωτοδικείου Βόλου 13|1951, εἰσηγητὴς **Κ. Δάρας**, ΕΕΔ 10, 687, πρβλ. καὶ **Π. Ἀντωάν**, ΕΕΔ 10, 125), ἀποφαινομένην περὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ δικαιώματος καὶ διὰ τοὺς ἀνωτέρω μισθωτούς (σαφῆς περὶ αὐτοῦ καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 25100|2466|1951 ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ΕΕΔ 10, 434).

Ἀμφιβάλλει ὅμως τὰ ἤδύναντο νὰ γεννηθοῦν ἐπὶ τοῦ τρόπου ὑπολογισμοῦ τῶν παροχῶν τούτων, τὸν ὁποῖον υἱοθετεῖ ἡ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις.

Ἀνεξαρτήτως ἂν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐπικαλουμένων ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως διατάξεων τὸ ὑπὸ τῆς περιφερειακῆς Ἐπιτροπῆς Συμβάσεων καθοριζόμενον ἡμερομίσθιον εἶναι τὸ νόμιμον, αἱ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Ν. 28|1944 ἐκδιδόμεναι ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις περὶ παροχῆς δώρου διὰ τὰς ἑορτὰς περιορίζονται εἰς τὸν ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, διαιτητικῶν ἀποφάσεων ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων κατὰ Ν. 28|1944 καθορισμόν τῶν ἀποδοχῶν καὶ ἐπ' αὐτῶν χορηγεῖται τὸ αὔξημα (πρβλ. καὶ Α.Π. 312|1949 Α' Τμῆμ., εἰσηγητὴς **Ι. Ἀποστολόπουλος**, ΕΕΔ 8, 623, πρὸς ἣν συνεφώνησε καὶ ἡ 446|1950 Β' Τμήματος, εἰσηγητὴς **Ι. Πίκουλας**, ΕΕΔ 9, 691).

4.—Ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3542|1951, κατωτέρω σελ. 1001, ἑρμηνεύουσα τὸ Ν. Δ. 1049|1949 περὶ ὀργανώσεως τῶν Τηλεπικοινωνιῶν τῆς Ἑλλάδος, ἀποφαίνεται, ὅτι δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945 διὰ τὴν καταγγελίαν συμβάσεως τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ο.Τ.Ε. καὶ μετὰ τὸ Ν.Δ. 1355|1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945, ἐφ' ὅσον, κατὰ τὴν συλλογιστικήν της, διετηρήθησαν καὶ μετὰ τὸ Ν.Δ. 1255|1949 ἐν ἰσχύϊ αἱ προβλεπόμεναι εἰδικαὶ διατάξεις (βλέπε ὅμως περὶ τοῦ τελευταίου αὐτοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6598|1951, εἰσηγητὴς **Γ. Καραμάνος**, ΕΕΔ 10, 738,

ἄνθρ. σημειώσεις μας καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Τὸ ζήτημα ἂν διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ αἱ εἰδικαὶ νομοθετικαὶ διατάξεις περὶ ἐξαιρέσεως τῆς ὑπαγωγῆς μισθωτῶν ὡρισμένων κατηγοριῶν (κατὰ τὴν ὀρθὴν ἄποψιν πρέπει νὰ εἶναι κατηργημέναι μετὰ τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949) εἰς τὸν Ν. 118|1945 ἀνακύπτει καὶ μετὰ τὸ ἄρθρ. 60 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» (ΕΕΔ 10, 661), κατὰ τὸ ὁποῖον καταργεῖται καὶ πᾶσα διάταξις τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας ἀντιτιθεμένη εἰς τὸν Νόμον τοῦτον (βλέπε περὶ τοῦ ὅτι πρέπει νὰ θεωροῦνται κατηργημέναι αἱ εἰδικαὶ προβλεπόμεναι διατάξεις περὶ ἐξαιρέσεως κατηγοριῶν τινων μισθωτῶν τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὸν Ν. 118|1945, ἤτοι Α.Ν. 1846|1951, καὶ παρατηρήσεις Θέμιδος ΞΗ' σελ. 511).

Πράγματι, δεδομένου ὅτι ὁ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» καθώρισεν ἐκ νέου ποῖα τὰ ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἀσφάλισιν τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων πρόσωπα, πρέπει νὰ καταλήξῃ τις ἐν συνεχείᾳ καὶ πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 60 αὐτοῦ, ὅτι πᾶσα ἄλλη καὶ εἰδικὴ ἔστω διάταξις ἐπιβάλλεται καταργημένη καὶ μετὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951.

5.- Ἡ Πρωτοδίκου Πατρῶν 123|1951, κατωτέρω σελ. 1002, ἐρευνᾷ τὸ ζήτημα, ἂν ἡ ἀποκλειστικὴ προθεσμία ἐπιδόσεως ἀγωγῆς περὶ προσβολῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου, τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946, ἀναστέλλεται ἐκ λόγων ἀνωτέρας βίας καὶ περὶ τούτου ἀποφαίνεται καταφατικῶς ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις.

Πράγματι τὸ ἄρθρ. 279 Α.Κ. ὁρίζει, ὅτι ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ ἀποσβεστικῶν προθεσμιῶν ἀναλόγως αἱ περὶ παραγραφῆς διατάξεις, τὸ δὲ ἄρθρ. 255 Α.Κ. ὅτι ἡ παραγραφὴ ἀναστέλλεται, ἐφ' ὅσον χρόνον ὁ δικαιοῦχος ἕνεκα λόγου ἀνωτέρας βίας ἐκωλύθη νὰ ἀσκήσῃ τὴν ἀξίωσίν του ἐντὸς τοῦ τελευταίου ἑξαμήνου τοῦ χρόνου τῆς παραγραφῆς.

Κατὰ τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ εἰσηγητοῦ Προσχεδίου Γενικῶν Ἀρχῶν Α.Κ. (*Γ. Μαριδάκη*, ἐπίσημος ἔκδ. Ὑπουργείου Δικαιοσύνης, 1936, σ. 204) ἡ ἀποσβεστικὴ ἢ ἀποκλειστικὴ προθεσμία συνίσταται εἰς τὸν καθορισμὸν ὑπὸ τοῦ νόμου ἢ τῶν δικαιοπρακτούντων χρονικῶν ὁρίων, ἐντὸς τῶν ὁποίων δέον νὰ ἐνασκηθῇ τὸ δικαίωμα. Ἡ πάροδος τῆς προθεσμίας ἀπράκτου ἐπιφέρει τὸν θάνατον τοῦ δικαιώματος. Ἡ ἀποσβεστικὴ προθεσμία οὐδὲν ἕτερον εἶναι, εἰμὴ ὁ χρόνος τῆς ζωῆς τοῦ δικαιώματος. Ἐν τούτῳ δὲ κεῖται ἡ διαφορὰ τῆς ἀποσβεστικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς παραγραφῆς. Παρελθόντος ἀπράκτου τοῦ χρόνου τῆς παραγραφῆς παραλύει τὸ ἐναγώγιμον τῆς ἐκ τοῦ δικαιώματος ἀξιώσεως. Ἐπὶ ἀποσβεστικῆς προθεσμίας τοὐναντίον, παρελθούσης ταύτης ἀπράκτου, ἀπονεκρώται αὐτὸ τοῦτο τὸ δικαίωμα. Ἐφ' ὅσον προσέτι τὸ δικαίωμα ζῇ ἐπὶ ὡρισμένον χρόνον, παρέκεται, ὅτι ἡ προθεσμία τρέχει ἐν πάσῃ περιπτώσει καὶ ὅτι δὲν δύνανται νὰ ὑφίστανται λόγοι ἀναστολῆς καὶ διακοπῆς τῆς προθεσμίας. Ἡ ἐκάστοτε ὅμως ἐφαρμογὴ τοιαύτης ἀρχῆς ἄγει εἰς ἀδικίας. Ἐὰν ὁ δικαιοῦχος παρεκωλύθη περὶ τὴν ἐνάσκησιν τοῦ δικαιώματος ἐκ λόγων ἀνωτέρας βίας, ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι ἐπῆλθεν ἀπώλεια τοῦ δικαιώματος ἐκ μόνου τοῦ λόγου ὅτι τὸ δικαίωμα ἐξέπνευσεν, ἅμα ὡς ἐξέπνευσεν καὶ ἡ προθεσμία, δὲν ἱκανοποιεῖ. Ἀπώλεια τοῦ δικαιώματος, διότι δὲν ἐνησκήθη ἐντὸς ὡρισμένου χρόνου, συνδέεται ἀναποσπάστως μὲ τὸ δυνατὸν ἐνασκήσεως τοῦ δικαιώματος ἐντὸς τοῦ χρόνου τούτου. Κἂν ὅμως ὁ δικαιοῦχος ἀδυνατῇ, ἐκ λόγων μὴ ἐγκειμένων εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, νὰ ἐνασκήσῃ τὸ δικαίωμα ἐμπροθέσμως, οὐδαμῶς δικαιολογεῖται ἀπώλεια τοῦ δικαιώματος, ὡς ἐλλειποῦσης τῆς προϋποθέσεως, ὑφ' ἣν ἔδει νὰ διαρρυῇ ἡ προθεσμία.

6.—Ἡ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 7304|1951, κατωτέρω σελ. 1002, ἔχει ὑπ' ὄψιν της περίπτωσιν στρατιωτικοῦ συνταξιούχου, παρασχόντος ὑπηρεσίας, συνάψει συμβάσεως ἐργασίας, εἰς ἰδιώτην.

Ἐκ τούτου δέχεται, ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐφαρμοσθῇ διὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 μὲ τὰς τυπικὰς καὶ οὐσιαστικὰς προϋποθέσεις τοῦ κώρους τῆς καταγγελίας.

Πράγματι, ἐφ' ὅσον κατὰ τὸ προϊσχύσαν τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» Ν.Δ. 1255|1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945, ὑπὸ τὴν ἰσχὺν τοῦ ὁποίου ἐγένετο εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, προϋπόθεσις τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἦτο ἡ ἀσφάλιστις τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. καὶ εἰς αὐτὴν ὑπήγοντο καὶ οἱ συνταξιοῦχοι τοῦ Δημοσίου (βλέπε ἄρθρ. 3 Ν. 6238|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ὡς συνεπληρώθη δι' ἄρθρ. 2 τοῦ Α.Ν. 694|1937, Α.Π. 650|1950, εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 10, 108, Α.Π. 173|1951, εἰσηγητὴς *Γ. Ἡλιόπουλος*, ΕΕΔ 10, 568), ἔπεται, ὅτι ἔπρεπε ἐν προκειμένῳ νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.

Τὸ αὐτὸ προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἰσχύοντος ἤδη Α. Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» (ΕΕΔ 10, 638), εἰς τὰς ὁποίας περιλήφθη ἡ ἀσφάλιστις τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας.

7.—Ἡ Πρωτοδίκου Πατρῶν 58|1951, κατωτέρω σελ. 1003, ὡς πρὸς τὸ παραδεκτὸν ἀγωγῆς ἐργοδότου κατὰ μισθωτοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΘΟΔ', ἀκολουθεῖ τὴν κρατοῦσαν ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ ἄποψιν (βλέπε παραπομπὰς εἰς νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9, 886, ΕΕΔ 10, 811).

8.—Ἡ Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 66|1951, κατωτέρω σελ. 1004, ἀσχολεῖται μὲ τὸ δικαίωμα παραστάσεως ἐπὶ δικαστηρίου τοῦ ἀνηλίκου διὰ τὰς ἐκ τῆς παροχῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐργασίας ἀξιώσεις του (βλέπε σχετικῶς καὶ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9773|1949, εἰσηγητὴς *Κ. Δαλιάνης*, ΕΕΔ 9, 113, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6315|1949, εἰσηγητὴς *Π. Πεφάνης*, ΕΕΔ 8, 914, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Ι. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

1. Ἀρχὴ ἴσης μεταχειρίσεως μισθωτῶν ἐν τῷ καθορισμῷ τοῦ μισθοῦ.

Παροχὴ ὑπὸ ἐργοδότου αὐξήσεως μισθοῦ εἰς τὸ προσωπικόν του ἐν γένει.— Ἐξαίρεσις μισθωτοῦ ἄνευ λόγου σχέσιν ἔχοντος πρὸς τὴν ἐργατικὴν ἐν γένει ἱκανότητα καὶ ἀπόδοσιν αὐτοῦ.— Ἀντίθεσις πρὸς τὴν ἀρχὴν ἴσης μεταχειρίσεως.—Πηγὴ ἀρχῆς ἴσης μεταχειρίσεως τὸ ἄρθρ. 288 Ἀστικοῦ Κώδικος.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3602|1951

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Μ. Κυριλλόπουλος*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Σαράφης, Κ. Κουτάκης

Ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ ἐναγόμενος ἐφήρμοσεν εἰς τὸ ἐργατοτεχνικὸν τοῦ προσωπικὸν ἀπόφασιν τοῦ

Συνδέσμου Ἐργοστασιαρχῶν Κεραμοποιίας, Πλινθοποιίας καὶ Ἀγγειοπλαστικῆς Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ Περιχώρων καὶ ηὔξησε τὰς ἀποδοχὰς αὐτοῦ κατὰ 20 ο/ο. Τὸ ἡμερομίσθιον ὅμως τοῦ ἐναγοντος ηὔξησε μόνον κατὰ 2.000 (ἤτοι κατὰ 8 ο/ο περίπου) καὶ κατεβάλλε εἰς αὐτὸν 28.500, οὐδὲν δὲ λόγον, σχέσιν ἔχοντα πρὸς τὴν ἐργατικὴν ἐν γένει ἱκανότητα καὶ τὴν εἰς τὴν ἐργασίαν ἀπόδοσιν τοῦ ἐναγοντος, προβάλλει ὁ ἐναγόμενος, ἵνα δικαιολογήσῃ τὴν τοιαύτην ἔναντι τοῦ ἐνάγοντος συμπεριφοράν. Ὁ ἐνάγων ἐπανειλημμένως διεμαρτυρήθη εἰς τὸν ἐναγόμενον, ἄξιων τὴν εἰς αὐτὸν καταβολὴν ὁλοκλήρου τῆς προσαυξήσεως τοῦ 20 ο/ο, προσέφυγε δὲ εἰς τὴν ἁρμοδίαν ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας. Βεβαίως ἡ ὡς ἄνω ἀπόφασις τοῦ Συνδέσμου δὲν ἐτύγχανε ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν ἐναγόμενον καὶ ἠδύνατο οὗτος νὰ ἀγνοήσῃ κατ' ἐπιλογὴν ταύτην. Ἀφοῦ ὅμως ὁ ἐναγόμενος, ὑποκινούμενος πρὸς τοῦτο καὶ ἐκ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ συμφέροντος, διότι ἡ μὴ ἐφαρμογὴ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Συνδέσμου ἐκ μέρους του ἤθελεν ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν συνέχισιν τῆς ἀπεργίας τοῦ προσωπικοῦ του, ἀπεφάσισε νὰ συμμορφωθῇ πρὸς αὐτήν, ὡς ἐφήρμοσε ταύτην δι' ὅλον τὸ προσωπικόν του, ἡ μὴ ἐφαρμογὴ ταύτης μόνον ὡς πρὸς τὸν ἐναγοντα καὶ δι' αἰτίαν μὴ ἐχουσαν σχέσιν πρὸς τὴν ἐργατικὴν ἱκανότητα καὶ ἀπόδοσιν αὐτοῦ ἀποτελεῖ ἐνέργειαν ἀντικειμένην πρὸς τὴν ἀρχὴν τῆς ἴσης μεταχειρίσεως τῶν μισθωτῶν, ἧτις ἀρχὴ ἐκ τοῦ ἄρθρου 288 τοῦ Α.Κ., καθ' ὃ ὁ ὀφειλέτης (ἐν προκειμένῳ ὁ μισθωτὴς τῆς ἐργασίας) ὑποχρεοῦται νὰ ἐκτελέσῃ τὴν παροχὴν (τὴν καταβολὴν τοῦ μισθοῦ), ὡς ἀπαιτεῖ ἡ καλὴ πίστις καὶ τὰ συναλλακτικὰ ἤθη, πηγάζει καὶ ἐπ' αὐτοῦ θεμελιοῦται (*Κανκῆς*, Ἐνοχικόν, σελ. 309, διατριβὴ εἰς ΕΕΔ 8, 657). Νομίμως ὄθεν ὁ ἐνάγων αἰτεῖται, ὅπως ὑποχρεωθῇ ὁ ἐναγόμενος καὶ καταβάλῃ αὐτῷ τὴν διαφορὰν τῶν καταβληθεισῶν ἀποδοχῶν του καὶ ἐκείνων, ἃς θὰ ἐλάμβανεν ἐὰν ὁ ἐναγόμενος εἶχε προβῇ εἰς τὴν αὔξησιν τῶν ἀποδοχῶν του κατὰ 20 ο/ο, ὡς ἔπραξε καὶ διὰ τὸ λοιπὸν ἐργατοτεχνικὸν προσωπικόν.

---

2. Κώλυμα μισθωτοῦ πρὸς παροχὴν ἐργασίας καὶ δικαίωμα μισθοῦ.

Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ ἐργοδότου διὰ μείωσιν ἐργασιῶν.— Ἔλλειψις δικαιώματος μισθωτοῦ πρὸς καταβολὴν εἰς αὐτὸν μισθοῦ κατὰ τὰ ἄρθρα 657, 658 Ἀστικοῦ Κώδικος διὰ τὸν μετὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας χρόνον.

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 497|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Θ. Ἀποστόλου, Δ. Δασκαλόπουλος

Ὁ ἐνάγων προσελήφθη πράγματι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐναγομένης τὴν 17.5.48 καὶ εἰργάσθη παρ' αὐτῇ μέχρι τῆς 26.7.1950, ἐπὶ ἡμερομισθίῳ καταβαλλομένῳ τελευταίως 22.000 δραχμῶν. Τὴν 10.7.50 ἡ ἐναγομένη, λόγῳ μειώσεως τῶν ἐργασιῶν της, βάσει τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 1181|45, ἔθεσεν εἰς διαθεσιμότητα 215 ἐργάτας της, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸν ἐνάγοντα. Τοῦτον καὶ ἄλλους τὴν 26.7.1950 ἀπέλυσε, τηρήσασα ὅλας τὰς προϋποθέσεις τοῦ νόμου 1181|45. Ἀλλ' ὁ ἐνάγων ὅμως εἶχεν ἀσθενήσει καὶ ἀπὸ τῆς 21.7.1950 εἶχεν εἰσαχθῇ εἰς κλινικήν, νοσηλευόμενος, ἐξῆλθε δὲ ἐξ αὐτῆς τὴν 11.8.50 ὄχι ἀπολύτως ὑγιὴς καὶ συνέχισε τὴν νοσηλείαν του οἴκοι μέχρι τῆς 23.8.1951, ὅτε κατέστη πλέον ἐντελῶς ἱκανὸς πρὸς ἐργασίαν. Τὴν 30.10.50 ἤγειρε ἀγωγὴν ἐνώπιόν μας, ἰσχυριζόμενος ὅτι ἡ ἀπόλυσίς του ἐγένετο κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος, ἤτοι διὰ ν' ἀποφύγῃ ἡ ἐναγομένη τὰς ἐκ τῶν ἄρθρων 657 καὶ 658 Α.Κ. ὑποχρεώσεις της, ἀλλ' ἡ ἀγωγὴ του αὕτη ἀπερρίφθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1648|50 ἀποφάσεώς μας, κυρίως ὡς ἀπαράδεκτος, ἀφ' ἑνὸς μὲν διότι μετὰ πάροδον τριμήνου ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως, ἐπικουρικῶς δὲ καὶ ὡς ἀβάσιμος, δεκτοῦ γενομένου ὅτι ἡ ἀπόλυσις του ὀφείλεται εἰς μείωσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐναγομένης. Ἤδη ζητεῖ τὰς ἀποδοχὰς τοῦ χρόνου τῆς ἀσθενείας του. Καὶ διὰ μὲν τὸ διήμερον 24 - 26 Ἰουλίου 1951 δὲν ἀπομένει ἀμφιβολία, ὅτι δικαιοῦται τῶν ἀποδοχῶν, διότι κατ' αὐτὸ ὑπῆρχε σύμβασις. Διὰ τὸν μετέπειτα ὅμως χρόνον γεννᾶται ζήτημα, ἐὰν ὁ ἐνάγων διατηρῇ τὴν ἐκ τῶν ἄνω ἄρθρων ἀξίωσίν του, ἀφοῦ γίνεται δεκτὸν καὶ ἐβεβαιώθη πράγματι ἐκ τῆς διαδικασίας, ὅτι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως του ἐγένετο δι' ἄλλον σπουδαῖον λόγον, ἤτοι λόγῳ μειώσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐναγομένης. Τὸ ἄρθρον 658 ἐδάφ. 2 Α.Κ. ὁρίζει, ὅτι «ἡ διὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἀξίωσις ὑφίσταται καὶ ἂν ἔτι τοῦ κωλύματος παρέχοντος τοιοῦτο δικαίωμα ὁ μισθωτὴς κατήγγειλε τὴν μίσθωσιν». Ὡς σαφῶς προκύπτει ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης, μόνον ἐὰν ὁ μισθωτὴς ἐργοδότης κατήγγειλε τὴν μίσθωσιν βάσει τοῦ σπουδαίου λόγου, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐκωλύθη ὁ ἐκμισθωτὴς (μισθωτός), τότε μόνον διατηρεῖται ἡ ἀξίωσις τοῦ τελευταίου. Ἐὰν ἡ σύμβασις κατηγγέλθη δυνάμει ἄλλου σπουδαίου λόγου, δὲν σώζεται ἡ ἄνω ἀξίωσις, ἤτοι ὁ ἐργοδότης δὲν ὑποχρεοῦται εἰς παροχὴν οὐδενὸς πλέον εἰς τὸν μισθωτόν (*Κ. Καυκᾶ*, Ἐνοχικὸν ὑπ' ἄρθρα 657 καὶ 658 § ... σελὶς 322-323, *Βαλληνδα*, Ἐνοχικὸν ὑπ' ἄρθρον 658 Α.Κ., *Ζέπου*, Ἐνοχικόν, σελὶς 356, σημ. 4). Ἑπομένως ὁ ἐνάγων δικαιοῦται τῶν ἀποδοχῶν του μόνον τῶν τριῶν ἡμερῶν, ἤτοι τῆς 24, 25, καὶ 26 Ἰουλίου 1951 ἐκ δραχμῶν 66.000 καὶ συνεπῶς μόνον τὸ ποσὸν τοῦτο δέον νὰ ἐπιδικασθῇ εἰς τοῦτον.

---

3. Δικαίωμα ἐκτάκτου χρηματικῆς παροχῆς δι' ἑορτὰς μισθωτῶν ἐργαζομένων εἰς ἐργολάβους δημοσίων ἔργων.

Γενικότης διατυπώσεως ὑπ' ἀριθ. 68500|1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ ἐκτάκτου χρηματικῆς παροχῆς εἰς μισθωτοὺς δι' ἑορτὰς Χριστουγέννων καὶ Ν. Ἔτους 1951.— Δικαίωμα ἐπ' αὐτῆς καὶ μισθωτῶν ἐργολάβων δημοσίων ἔργων.— Ὑπολογισμὸς ἐπὶ νομίμου ἡμερομισθίου.— Ποῖον τὸ νόμιμον ἡμερομίσθιον.

Πρωτοδίκου Πατρῶν 121|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. *Ε. Καγάλης*
Δικηγόρος ὁ κ. Γ. Γκιόνης

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 68500|1950 ὑπουργικὴν

ἀπόφασιν τῆς ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους 1951 χορηγηθείσης ἐκτάκτου χρηματικῆς παροχῆς δικαιοῦται ὁ μισθωτός, ὁ τελῶν εἰς σύμβασιν ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀορίστου χρόνου, τὴν 15 Νοεμβρίου 1950, ὁπότε, ἐὰν μὲν ἡ σύμβασις ἐργασίας συνήφθη πρὸ τῆς 15.3.1950, δικαιοῦται 30 ἡμερομισθίων, ἐὰν δὲ μεταγενεστέρως, τὸ αὐτὸ ποσὸν μειωμένον κατὰ 1|25 δι' ἕκαστον δεκαήμερον ἐλλείποντος ἐργασίας. Τῆς ἐκτάκτου ταύτης χρηματικῆς παροχῆς δικαιοῦται ὁ μισθωτός, ὁ παρέχων τὴν ἐργασίαν του οὐχὶ μόνον παρ' ἐργοδότῃ ἀσκοῦντι βιομηχανικὴν ἢ συναφῆ πρὸς ταύτην ἐπιχείρησιν, ἀλλὰ καὶ παρ' ἐργοδότῃ, ὅστις ἔχει ἀναλάβει ἐργολαβικῶς τὴν ἐκτέλεσιν δημοσίων ἔργων, ἅτε τῆς ὑπουργικῆς ταύτης ἀποφάσεως μὴ ποιουμένης οὐδεμίαν διάκρισιν. Ἡ γενικότης τῆς διατυπώσεως ταύτης δὲν καταλείπει ἀμφιβολίαν τινὰ περὶ τούτου, δι' ὃ καὶ δὲν ἐπανελήφθη ἡ ἐν ἄρθρῳ 11 τῆς ὑπ' ἀριθ. 18444|1947 ἑτέρας ὁμοίας ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ρητὴ αὐτῶν μνεία ὡς δικαιούχων (contra Πρωτ|κείου Καρδίτσης, ΕΕΔ 10, 124). Ἡ ἔκτακτος ὅμως αὕτη χρηματικὴ παροχὴ ὑπολογίζεται βάσει τοῦ διὰ τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἢ συλλογικῆς συμβάσεως καθοριζομένου κατωτάτου ὁρίου ἡμερομισθίων καὶ οὐχὶ τοῦ τυχὸν μείζονος συμβατικοῦ τοιούτου (Α.Π. 446|1950 ΕΕΔ 9, 680). Ἐν προκειμένῳ τὸ ἡμερομίσθιον τοῦ ἐνάγοντος, ὄντος χειριστοῦ προωθητῆρος (μπουλντόζερ), ἔχει καθορισθῇ ὑπὸ τῆς ἐνταῦθα περιφερειακῆς ἐπιτροπῆς συμβάσεων (Π.Ε.Σ.) εἰς 64.000 δραχμάς, ὅπερ εἶναι καὶ τὸ νόμιμον τοιοῦτον, διότι ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη ἀντλεῖ τὴν πρὸς τοῦτο δικαιοδοσίαν της ἐκ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Α. Ν. 877|1946 καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1655 τῆς 8.7.46 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Δημοσίων Ἔργων, Ἐργασίας καὶ Ἀνοικοδομήσεως. Ἑπομένως, ἐφ' ὅσον ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐνάγων εἰργάζετο παρὰ τῷ ἐναγομένῳ τὴν 15 Νοεμβρίου 1950, ἡ δὲ μεταξὺ τούτων σύμβασις ἐργασίας ἀορίστου χρόνου κατηρτίσθη τὴν 19 Μαΐου 1950, δικαιοῦται οὗτος νὰ λάβῃ ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης 1.216.000 (19 ἡμερ. πρὸς 64.000= 1.216.000) δραχμάς, αἰτινες δέον ὅπως ἐπιδικασθῶσιν αὐτῷ.

II. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Προσωπικὸν Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος καὶ ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας.

Ἀνεφάρμοστον Ν. 118|1945 ἐπὶ προσωπικοῦ Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος.— Ἔννοια ἄρθρ. 13 Ν.Δ. 1049|1949.— Διατήρησις εἰδικῆς διατάξεως καὶ μετὰ τὸ Ν.Δ. 1255|1949.

Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 3542|1951

Διαδικασία Ν. Γ³ΘΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Ε. Μαλλιώρας*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Τέγκας, Π. Παππαπάσλου

Κατὰ τὸ ἄρθρον 13 τοῦ Ν.Δ. 1049|1949 «περὶ ὀργανώσεως τῶν Τηλεπικοινωνιῶν τῆς Ἑλλάδος» αἱ πάσης φύσεως διατάξεις περὶ ἀναγκαστικῆς προσλήψεως προσωπικοῦ, ὡς καὶ αἱ διατάξεις περὶ παρεμβάσεως τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἢ οἱουδήποτε κρατικοῦ ὀργάνου, ὡς καὶ αἱ διατάξεις αἱ ἐπιβάλλουσαι εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις συνδρομὴν ἢ ἐνίσχυσιν ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἢ παντὸς τρίτου καθ' οἱονδήποτε τρόπον καὶ εἰδικώτερον διὰ καταβολῆς ποσοστοῦ ἐπὶ τῶν μισθολογίων, δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν διὰ τὸ προσωπικὸν τοῦ Ο.Τ.Ε. Ἡ εἰδικὴ αὕτη διάταξις, οὕτω γενικῶς ἀποκλείουσα τὴν ἐφαρμογὴν διὰ τὸ προσωπικὸν τοῦ Ο.Τ.Ε. πάσης φύσεως διατάξεως ἀναφερομένης εἰς παρέμβασιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας εἰς ἐπιχειρήσεις, ἐκμεταλλεύσεις κλπ., συνεπάγεται, ὅτι ἀποκλείει καὶ τὴν ἐκ τοῦ νόμου 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη, παρέμβασιν τοῦ Ταμείου τούτου, καθ' ἣν ἀπαιτεῖται διὰ τὴν ἀπόλυσιν τῶν μισθωτῶν, ὅπως ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἀναγγέλλεται εἰς αὐτό, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ταύτης, κατὰ τὰ λεπτομερέστερον δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁριζόμενα (ἄρθρον 9 § 3 ν. 118|45), δεδομένου ὅτι διὰ τὴν τοποθέτησιν τῶν ἀνέργων εἰς τὰς διαφόρους ἐπιχειρήσεις ἁρμόδιον εἶναι τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ οὐχὶ τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, διότι ἡ παρέμβασις αὕτη τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας εἶναι ἡ κυριωτέρα, ἂν ὄχι ἡ μόνη, θεσπίζουσα οἰκονομικὰς ἐπιβαρύνσεις εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις, ἃς ἐπιβαρύνσεις, προφανῶς, ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ Ν.Δ. 1049|1949 θέλει νὰ ἄρῃ ἐκ τοῦ νεοσυστάτου τούτου κρατικοῦ Ὀργανισμοῦ, ἵνα τοῦτο ἀδέσμευτον ὑποχρεώσεων διὰ τὴν πρόσληψιν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἀντικατάστασιν, ὅπου ἀπαιτεῖται, τοῦ προσωπικοῦ του, ἐκπληρώσῃ τὴν ἀποστολήν του τῆς καλυτέρας ὀργανώσεως καὶ ἀνασυγκροτήσεως τῆς τηλεπικοινωνιακῆς συγκοινωνίας. Ἑπομένως ἡ διάταξις αὕτη προφανῶς ἀναφέρεται εἰς τὴν διαδικασίαν τῆς ἀπολύσεως, ἣν καθορίζει τὸ ὡς ἄνω ἄρθρον 9 τοῦ Ν. 118|1945, ἥτις δὲν ἰσχύει διὰ τὴν ἐναγομένην, δὲν κατηργήθη δὲ οὔτε ρητῶς, οὔτε σιωπηρῶς, ὑπὸ τοῦ ἐπακολουθήσαντος Ν.Δ. 1255|1949, δι' οὗ ἐτροποποιήθησαν καὶ ἐπεξετάθησαν αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 118|1945 ἐπὶ πάντων γενικῶς τῶν προσώπων, ἅτινα παρέχουν ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ἐναντι ἀμοιβῆς καὶ ὑπὸ ὡρισμένας ἄλλας προϋποθέσεις (Α.Π. 571|1950, ΕΕΔ 10, σελ. 16, Α.Π. 137|1951, ΕΕΔ 10, σ. 579). Ἡ κρινομένη ἀγωγή, ἑπομένως, βάσιν ἔχουσα ἀκυρότητα γενομένης καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας διὰ μὴ τήρησιν τῶν διατυπώσεων τοῦ ν. 118|1945 ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, μὲ αἴτημα τὴν ἐπιδίκασιν ἀποδοχῶν ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως, εἶναι ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέα, συμψηφιστέα ὅμως ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων δικαστικὴ δαπάνη, καθ' ὅσον, κατὰ τὴν κρίσιν μας, ἡ ἔννοια τῶν ὡς ἄνω διατάξεων καὶ δὴ ἡ τῶν τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, τῶν ἀναφερομένων εἰς τὰς ἐξαιρέσεις τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. 118|1945, ἐφ' ὧν διατάξεων ἐστηρίζετο ἡ ἀγωγή, ἦτο ἐκ τῶν διαπορουμένων τοιούτων (Α.Π. 372|1946, ΕΕΔ 5, σ. 659).

---

2. Ἀποκλειστικὴ προθεσμία ἐπιδόσεως ἀγωγῆς περὶ ἀκυρότητος ἀπολύσεως καὶ ἐπιρροὴ ἀνωτέρας βίας.

Ἐφαρμογὴ ἐπὶ ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς, κατ' ἄρθρ. 3 Ν.Δ. 8|11

Μαΐου 1945, αναλόγως τών περί παραγραφής διατάξεων Α.Κ.—Αναστολή προθεσμίας εκ λόγου ανωτέρας βίας.— Βαρεία ασθένεια.— Πότε θεωρείται ως ανωτέρα βία.— Δήψις υπ' όψιν αποκλειστικής προθεσμίας και αυτεπαγγέλτως υπό δικαστηρίου.

Πρωτοδίκου Πατρών 123|1951

Διαδικασία Ν. ΓΤΟΔ'
Πρωτοδίκης ο κ. *Κ. Καψάλης*
Δικηγόροι οι κ.κ. Γ. Γιαννακόπουλος, Β. Παπαδημητρίου

Κατά μεν το άρθρ. 8 του Ν.Δ. της 8|11 Μαΐου 1945 πάσα αξίωσις μισθωτού, πηγάζουσα εξ άκυρου καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας, τυγχάνει απαραδέκτως, εφ' όσον η σχετική αγωγή δεν εκοινοποιήθη εντός τριμήνου ανατρεπτικής προθεσμίας από της καταγγελίας της συμβάσεως. Κατά δε το άρθρ. 279 του Α.Κ. εφαρμόζονται και επί αποσβεστικών (ανατρεπτικών) προθεσμιών αναλόγως αι περί παραγραφής διατάξεις, μεταξύ των οποίων και αι περί αναστολής τοιαύται του άρθρ. 255 Α.Κ., καθ' ό ή παραγραφή, άρα και η αποσβεστική προθεσμία, αναστέλλεται, εφ' όσον ο δικαιούχος εκ λόγων ανωτέρας βίας εκωλύθη ν' άσκηση την όξίωσίν του. Εν προκειμένω, καθ' ά προκύπτει εκ των προσαγομένων και επικαλουμένων εγγράφων, η καταγγελία της συμβάσεως εργασίας εκ μέρους της εναγομένης εταιρίας εγένετο την 20 Νοεμβρίου 1950, η δε αγωγή εκοινοποιήθη την 29 Μαρτίου 1951, ήτοι δεν εκοινοποιήθη εντός της τριμήνου ανατρεπτικής προθεσμίας, γεγονός, όπερ και ο ενάγων ομολογεί. Ισχυρίζεται όμως ούτος, ότι η μη ενάσκησις της αξιώσεως του εμπροθέσμως οφείλεται εις ανωτέραν βίαν, διότι από της 10 Ιανουαρίου μέχρι της 7ης Μαρτίου 1951 ήτο κατάκοιτος, συνεπεία προσβολής υπό οξέων ρευματισμών, και δεν ήδυνατο να προβή εις οιανδήποτε ενέργειαν. Αλλ' ο ισχυρισμός του ούτος, και άλλως υποτιθέμενος, δεν δύναται ν' άσκηση ουσιώδη επιρροήν εις την έκβασιν της δίκης, ως προς το παραδεκτόν της εμπροθέσμως ασκηθείσης αγωγής, διότι, ίνα η ασθένεια του ενάγοντος δημιουργήση τω όντι περίπτωσιν ανωτέρας βίας, εδει το μεν νά υφίσταται κατά την ημέραν της προς κοινοποίησιν άγωγής τασσομένης προθεσμίας και από ταύτης συνεχώς και αδιαλείπτως μέχρι της κοινοποιήσεως της αγωγής, το δε ή βαρύτης ή το είδος αυτής ν' αποτελή δι' αυτόν ανυπερβλητον κώλυμα προς κοινοποίησιν της αγωγής εντός της υπό του νόμου τασσομένης προθεσμίας (Α. Π. 124|46 ΕΕΝ δ' 82, Γνωμ. Εισ. Άρ. Πάγου 15|1950, Θέμ. ΞΑ' 390). Εν προκειμένω όμως ο ενάγων δεν ισχυρίζεται, ότι ήτο ασθενής την 21 Νοεμβρίου 1950, δηλαδή την επομένην της καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας, ότε ήρξατο η προς κοινοποίησιν της αγωγής προθεσμία, ούτε το είδος της ασθενείας, έστω και βαρυτάτης μορφής άν είναι, δημιουργεί εφ' άπαξ, κατά την κρίσιν ημών, περίπτωσιν ανωτέρας βίας διακωλύουσαν την όφειλομένην ενέργειαν και δικαιολογούσαν το εκπρόθεσμον. Κατ' ακολουθίαν τούτων δέον όπως γίνη δεκτή ή περί απαραδέκτου της κρινομένης αγωγής ένστασις της εναγομένης, ή και αυτεπαγγέλτως ερευνωμένη (Α.Π. 263|50, ΕΕΔ 9, 451) ως νόμιμος και βάσιμος και απορριφθή ή αγωγή.

---

5. Παροχή εργασίας εις ιδιώτην υπό συνταξιούχου του Δημοσίου και καταγγελία συμβάσεως εργασίας κατ' άρθρ. 9 Ν. 118|1945.

Ασφάλισις εις το Ι.Κ.Α. και στρατιωτικού συνταξιούχου, παρέχοντος εξηρτημένην εργασίαν παρ' εργοδότη.—Υποχρεώσεις επομένως καταγγελίας συμβάσεως εργασίας κατ' άρθρ. 9 Ν. 118|1945.—Ανώρωσις καταγγελίας εκ παραλείψεως αναγραφής εις αναγγελίαν αριθμού ασφαλιστικού βιβλιαρίου Ι.Κ.Α.

Πρωτοδικείου Αθηνών 7204|1951

Διαδικασία Ν. ΓΤΟΔ' κατ' έφεσιν
Πρόεδρος ο κ. *Κ. Ψιλόπουλος*
Εισηγητής ο Πρωτοδίκης κ. *Ν. Οικονόμου*
Δικηγόροι οι κ.κ. Ι. Καποδίστριας, Β. Βασιλείου

Εκ της αποδεικτικής διαδικασίας προέκυψε, άλλως τε συνομολογείται, ότι ο εφεσιβλήτος—ενάγων έτυγχανε κατά τον χρόνον της προσλήψεως του υπάλληλος παρά τω αντιδίκω του, ων στρατιωτικός συνταξιούχος, ως τοιούτος δε δεν εξηρείτο κατά τον Ν. 6298 της ασφαλίσεως εις το Ι.Κ.Α., άλλ' ήτο ασφαλιστέος παρ' αυτώ (Α.Π. 178|1951, ΕΕΔ 10, 569). Η τοιαύτη ασφάλισις, εγγραφή εις το Ι.Κ.Α., γίνεται τη δηλώσει και ενεργεία του εργοδότου (άρθρ. 22, 23 και 68 Ν. 6298), υποχρεουμένου προς τούτο και ουδαμώς εξαρτωμένη εκ της συμφώνου ή αντιθέτου γνώμης του απασχολουμένου παρ' αυτώ μισθωτού (πρβλ. και άρθρ. 22 § 1 εδάφ. τελευταίον του εν λόγω νόμου). Ούτω κρίνασα και η προσβαλλομένη απόφασις, επί ταις εν αυτή σκέψεσιν, εις ας επίσης, ως ορθάς, το Δικαστήριον αναφέρεται, ουδόλως εσφαλεν, είναι δε απορριπτέος, ως μη νόμιμος, ο περί του αντιθέτου δεύτερος της εφέσεως λόγος, καθ' ον ο εφεσιβλήτος εθεώρει εαυτόν μη υπαγόμενον εις την ασφάλισιν του Ι.Κ.Α. και επομένως κατά κατάχρησιν δικαιώματος (κατά τον εκκαλούντα) προβάλλει ούτος την ένσταση της μη ασφαλίσεως του ακύρωσιν της καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας, άλλως εξημιώθη εκ συντρέχοντος ιδίου του πταίσματος.

Περαιτέρω, εφ' όσον, ως εβεβαιώθη εκ της διαδικασίας, ούτε δε και αμφισβητείται, εν τη προς το Ταμείον Ανεργίας και Γραφείον Εύρέσεως Εργασίας αναγγελία της εκ μέρους του εκκαλουντος εναγομένου, εργοδότου, καταγγελίας της μετά του αντιδίκου του συμβάσεως εργασίας δεν κατεχωρήθη ο αριθμός ασφαλιστικού βιβλιαρίου Ι.Κ.Α. ή άλλου Οργανισμού κυρίας ασφαλίσεως, άλλ' ανεγράφη ότι είναι κάνασφάλιστος εις Ι.Κ.Α. ως συνταξιούχος συνταγματάρχης εν αποστρατείᾳ», ή καταγγελία αύτη, μη περιλαμβάνουσα στοιχείον απαιτούμενον, επί ποινή ακυρότητος της, υπό της υπ' αριθ. 51660|48 αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας, είναι, ως και η προσβαλλομένη απόφασις έκρινεν, άκυρος (Α.Π. 178|51, ένθ' ανωτ. και 15|51 ΕΕΔ 10, 205), μη εξεταζομένου ποσώς άν

έκ της παραλείψεως ταύτης δέν τίθεται έν άμφιβολίᾳ ἡ ἀτομικότης τῆς καταγγελθείσης συμβάσεως (Α.Π. 650|1950 ΕΕΔ 10. 109). Κατ' ἀκολουθίαν εἶναι ἀβάσιμοι καὶ ἀπορριπτέοι οἱ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζοντες πρῶτος καὶ τρίτος λόγοι τῆς ἐφέσεως.

III. ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

1. Ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ ἐργοδότου κατὰ μισθωτοῦ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΟΔ'

Ἀξιώσεις πρὸς ἐνδίκασιν κατὰ τὴν διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΟΔ'.— Ἀπαράδεκτον ἀγωγῆς ἐργοδότου κατὰ μισθωτοῦ, ἐκτὸς ἀρνητικῆς ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς.— Ἀπόρριψις καὶ ὄχι παραπομπὴ ἀγωγῆς εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον.

Πρωτοδικεῖου Πατρῶν 58|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. *Ι. Ρετσούλης*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Σοφῆς, Λ. Ἀγγελόπουλος, Γ. Γεωργόπουλος

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ἐκτίθεται, ὅτι διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2599 τῆς 22 Ἰουλίου 1938 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡρίσθη, ὅτι οἱ ἐργοδόται κατασκευαταὶ κιβωτίων σταφίδος εἶσιν ὑπόχρεοι νὰ προσλαμβάνωσιν ἐργάτας ἐφωδιασμένους μὲ ἐπαγγελματικὸν βιβλιάριον σταφιδοκιβωτοποιῶν καὶ ὅτι ἡ ἐνάγουσα Ἀνώνυμος Βιομηχανικὴ Ἑταιρία Ξυλείας, ἡ ὁποία ἐνίοτε κατασκευάζει σταφιδοκιβώτια, οὐδόλως δεσμευομένη ἢ ὑποχρεουμένη ἐκ τῆς συλλογικῆς ταύτης συμβάσεως, δικαιοῦται νὰ προσλαμβάνῃ ἐλευθέρους ἐργάτας εἰς τὰς ἐργασίας της καὶ οὐχὶ τοιούτους ἐφωδιασμένους μὲ τὰ ἄνω βιβλιάριον καὶ ζητεῖται ν' ἀναγνωρισθῇ, ὅτι ἡ συλλογικὴ αὕτη σύμβασις εἶναι ἄκυρος καὶ ἀνισυνταγματική, διότι περιέχει ὅρους περὶ ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως ὡρισμένης μόνον κατηγορίας μισθωτῶν, κατ' ἀποκλεισμὸν παντὸς ἑτέρου δυναμένου καὶ ἐπιθυμοῦντος νὰ ἐργασθῇ, εἰσάγουσα οὕτω προνόμια ὑπὲρ περιωρισμένου ἀριθμοῦ ἐργατῶν, ἤτοι τῶν ἀνηκόντων μόνον εἰς τὸν Σύλλογον Σταφιδοκιβωτοποιῶν Πατρῶν καὶ περιορίζουσα τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἐργασίας καὶ τὴν ἰσότητα τῶν πολιτῶν, αἵτινες συνταγματικῶς κατοχυροῦνται καὶ δι' οὓς λόγους εἰδικώτερον ἀναπτύσσει εἰς τὰς ἐγγράφους προτάσεις. Ἐπὶ πλέον ζητεῖται ν' ἀναγνωρισθῇ, ὅτι ὁ ἐναγόμενος, ὁ ὁποῖος εἶναι ἐργάτης σταφιδοκιβωτοποιός, ἐφωδιασμένος μὲ ἐπαγγελματικὸν βιβλιάριον, καὶ ἀνήκει εἰς τὸ εἰρημένον σωματεῖον, οὐδεμίαν ὑπέσχη ζημίαν, διότι δὲν προσελήφθη ὑπὸ τῆς ἐναγούσης εἰς τὰς ἐργασίας της, μηδὲ ὑφίσταται νόμιμος τις ὑποχρέωσις τῆς ἐναγούσης πρὸς ἀποζημίωσιν τοῦ ἰδίου ἐναγομένου ἐκ τῆς ἰδίας αἰτίας, τῆς αἰτήσεως ταύτης ἀκοβαλλομένης δεδομένου, ὅτι ὁ ἐναγόμενος παρέστη ὡς πολιτικῶς ἐνάγων ἐν δίκῃ (ἐγκλήσεως εἰσέτι) ἐπὶ παραβάσει τῆς συλλογικῆς ταύτης συμβάσεως ἐνώπιον τοῦ Μονομελοῦς Πλημμελειοδικείου, καθ' ἣν ὁ ἐκπρόσωπος τῆς ἐναγούσης ἑταιρίας διευθυντὴς αὐτῆς εἶναι κατηγορούμενος. Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγὴ αὕτη ἀναρμοδίως εἰσάγεται ἐνώπιον ἡμῶν κατὰ τὴν παροῦσαν διαδικασίαν, ὡς μὴ ἐγειρομένη ὑπὸ μισθωτοῦ πρὸς δικαστικὴν ἐπιδίωξιν ἀξιώσεως αὐτοῦ κατὰ ἐργοδότου, πηγαζούσης ἐκ σχέσεως ἐργασίας, ἀλλ' ὑπὸ ἐργοδότου κατὰ ἐργάτου, μηδόλως, ἄλλως τε, συνδεομένου μετ' αὐτῆς διὰ σχέσεως συμβάσεως ἐργασίας, καθ' ἃ ὁμολογεῖται ὑπὸ τῆς ἐναγούσης. Διότι, κατὰ τὴν σαφῆ ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. Γ'ΘΟΔ'|1912, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ νόμου 1968|44, ἐδόθη ἡμῖν ἁρμοδιότης πρὸς ἐκδίκασιν ἀγωγῶν εἴτε καταψηφιστικῶν, εἴτε ἁπλῶς ἀναγνωριστικῶν, ὁσάκις αὗται ἐρείδονται ἐπὶ ἀξιώσεως τῶν μισθωτῶν καὶ οὐχὶ τῶν ἐργοδοτῶν, ἀπορρεούσης δὲ ἐκ σχέσεως συμβάσεως ἐργασίας, ὑφισταμένης ἢ συναφθείσης καὶ καταγγελθείσης, καθιέρωσε δὲ ἡ διάταξις αὕτη τὴν εἰδικὴν ἁρμοδιότητα ἡμῶν προφανῶς πρὸς τὸ συμφέρον τῶν μισθωτῶν, ἵνα διὰ ταχείας, ἁπλουστέρας καὶ ὀλιγοδαπάνου διαδικασίας ἐπιδιώκωσιν οὗτοι τὰς ἀξιώσεις των ἐκ σχέσεως ἐργασίας, εἴτε πρόκειται περὶ καταψηφίσεως, εἴτε περὶ ἁπλῆς ἀναγνωρίσεως ταύτας, ἐνῷ ἀντιθέτως διὰ τοὺς ἐργοδότας οὐδὲν δικαίωμα ἐδόθη ἐκ τῆς αὐτῆς διατάξεως, ὅπως οὗτοι προσφεύγωσιν ἐνώπιον ἡμῶν κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην, ἐκτὸς ἐὰν πρόκειται ἀρνητικὴ ἀναγνωριστικὴ ἀγωγή, ἀπορρέουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, ἧτις ὅμως ἐν προκειμένῳ δὲν ὑφίσταται, ὡς εἴρηται (Πρωτ. Ἀθηνῶν 5057|1947, ΕΕΔ 6, σελ. 726, Πρωτοδίκου Πειραιῶς 168|1959, ΕΕΔ 8, σελ. 556, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3192|1949, ΕΕΔ 8, σελ. 996, Πρωτοδικείου Πειραιῶς 1493|49, ΕΕΔ 8, σελ. 777) Δέον συνεπῶς ν' ἀπορριφθῇ ἡ κρινομένη ἀγωγή, ὡς ἀπαράδεκτος, κατὰ τὴν βάσιμον ἔνστασιν τοῦ ἐναγομένου, μὴ ἐχούσης ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως ἄρθρ. 25 Πολ. Δικ., ὡς συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ κυρωθέντος διὰ ν. 3887 Ν.Δ. 4. 9.1925, περὶ παραπομπῆς εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον, ἐφ' ὅσον ἡ ἔκθεσις ἀγωγῆς δὲν φέρει πλήρη τὰ στοιχεῖα τῆς ἀγωγῆς.

---

2. Νομικὴ προσωπικότης Περιφερειακῶν Ὑποκαταστημάτων Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

Περιφερειακὰ Ὑποκαταστήματα Ι. Κ. Α δὲν ἀποτελοῦσιν αὐθύπαρκτα τοπικὰ πρόσωπα διάφορα τοῦ Ἱδρύματος Κοινων. Ἀσφαλίσεων, ἀλλ' ὑπηρεσίαι αὐτοῦ.— Ἀνομμαποίητον παραστάσιως ἐπὶ δικαστηρίου ὡς ἐναγόντων ἢ ἐναγομένων.— Ἐκπροσώπησις μόνον τοῦ Ἱδρύματος Κοινων. Ἀσφαλίσεων.

Πρωτοδικείου Βόλου 1063|1950

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. *Π. Βουγᾶς*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Γραμματικόπουλος, Π. Ἀντωνᾶς

Ὁ ἐνάγων ἐκθέτει, ὅτι, τυγχάνων ἡσφαλισμένος ἐν τῷ ἐναγομένῳ Περιφερειακῷ Ὑποκαταστήματι τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ὑπ' ἀριθ. μητρώου 804.550 συνεχῶς μέχρι τῆς 30 Ἀπριλίου 1945, ἔτυχεν ἀπὸ 1 Μαΐου 1945, ὡς καταληφθεὶς ὑπὸ τοῦ νομίμου ὁρίου ἡλικίας, παροχῆς συντάξεως, ἧτις τῷ ἐχορηγεῖτο ἐπὶ ἓν ἔτος, ἤτοι μέχρι τῆς 30 Ἀπριλίου 1946 συνεχῶς καὶ ἀδιαλείπτως. Τὴν 1 Μαΐου 1946 τὸ Ἵδρυμα, κατόπιν αὐθαιρέτου καὶ

ἀδικαιολογήτου διαταγῆς τοῦ Δ|ντοῦ τοῦ ἐναγομένου Ὑποκαταστήματος, διέκοψε τὴν συνταξιοδότησίν του, καθυστεροῦν οὕτω τὴν καταβολὴν τῶν ἀπὸ ἀπὸ τῆς ἄνω χρονολογίας διαδικευμένων καὶ ἀπαιτητῶν παροχῶν συντάξεως, ἀνερχομένων ἐν συνόλῳ εἰς τὸ ποσὸν τῶν 5.998.000 δραχμῶν, οὗτινος ποσοῦ ἀρνεῖται τὴν καταβολὴν καὶ αἰτεῖται, ὅπως ὑποχρεωθῇ τὸ ἐναγόμενον πρὸς τοῦτο.

Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 6298|1944 «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων», ὡς καὶ τῆς βάσει τούτου ἐκδοθείσης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὑπ' ἀριθ. 9616|22.2.1937 ἀποφάσεως του περὶ κανονισμοῦ συστάσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ τῆς ἀρμοδιότητος αὐτῶν, δημοσιευθείσης ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 34 τῆς 4.2.1937 β' τεύχει τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἐπέχοντος τοῦ κανονισμοῦ τούτου ἰσχὺν νόμου, τὰ περιφερειακὰ ὑποκαταστήματα τοῦ Ἱδρύματος, τὰ ἱδρυθέντα δυνάμει τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ ἄνω νόμου, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸ ἐναγόμενον, δὲν ἀπατελοῦσιν ἰδίαν αὐθύπαρκτα νομικὰ πρόσωπα, διάφορα τοῦ τοιούτου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἀλλὰ ταῦτα εἶναι Ὑπηρεσίαι τούτου. Τοῦτο ρητῶς ὁρίζει τὸ ἄρθρον 1 τῆς 9616 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, διαλαμβάνον ὅτι αἱ Ὑπηρεσίαι τοῦ Ἱδρύματος ἀποτελοῦνται ἐκ τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως, τῶν περιφερειακῶν Ὑποκαταστημάτων καὶ τῶν τοπικῶν Ὑποκαταστημάτων, ἐν συνεχείᾳ δὲ διὰ τῶν ἄρθρων 2,4 καὶ 8 καθορίζονται αἱ ἁρμοδιότητες μιᾶς ἑκάστης τῶν Ὑπηρεσιῶν τούτων. Κατ' ἀκολουθίαν τὸ ἐναγόμενον, μὴ ὂν κατὰ τὰ ἀνωτέρω αὐτοτελὲς πρόσωπον, δὲν νομιμοποιεῖται παριστάμενον ἐπὶ δικαστηρίου ὡς ἐνάγον ἢ ἐναγόμενον πρὸς ὑποστήριξιν ἢ ἀπόκρουσιν ἀγωγῆς, ἀλλὰ δύναται νὰ ἐκπροσωπῇ μόνον τὸ νομικὸν πρόσωπον τοῦ Ἱδρύματος, βάσει τῆς § 1 ἐδαφ. ιε' τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ κανονισμοῦ, ρητῶς ὁριζούσης «ταῦτα ἔχουν τὴν δικαστικὴν καὶ ἐξωδίκων ἐκπροσώπησιν τοῦ Ἱδρύματος διὰ τὰς ἐντὸς τῆς περιφερείας ἐμφανιζομένας διαφορὰς καὶ ἐκπροσωποῦν τὸ Ἵδρυμα ἐνώπιον τῶν ἀσφαλιστικῶν δικαστηρίων». Κατὰ τὸν νόμον 6298 τὸ Ἵδρυμα εἶναι νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, ἑδρεύει ἐν Ἀθήναις καὶ διοικεῖται ὑπὸ συμβουλίου, διαχειριζομένου τὴν περιουσίαν του καὶ ἐκπροσωπουμένου ἐξωδίκως καὶ δικαστικῶς ὑπὸ τοῦ Προέδρου αὐτοῦ, δύναται δὲ δι' ἀποφάσεως νὰ ἀνατεθῇ ἡ ἐκπροσώπησις καὶ εἰς ἕτερον μέλος αὐτοῦ ἢ διὰ τὴν ἐκτὸς τῆς ἕδρας ἐκπροσώπησιν αὐτοῦ εἰς τοὺς προέδρους ἢ ἀντιπροέδρους τῶν τοπικῶν Ἐπιτροπῶν ἢ τοὺς διευθύνοντας τὰ Ὑποκαταστήματα (ἄρθρ. 15 Ν. 6298, πρβλ. Ἀγγελόπουλον, Αἱ Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις, 10,12 καὶ 11 σημ. 2). Κατὰ ταῦτα, μὴ ὄντα ταῦτα ἰδιαίτερα νομικαὶ προσωπικότητες, δὲν ἔχουσιν ἀπέναντι τῶν τρίτων ἰδίας ὑποχρεώσεις καὶ συνεπῶς δὲν ὑπάρχει περίπτωσις καὶ τὰ ἐναχθῶσιν ἐνώπιον δικαστηρίου. Ἀκύρως ὅθεν ἐγείρεται ἡ κρινομένη ἀγωγὴ κατὰ τοῦ ἐναγομένου Ὑποκαταστήματος καὶ ἑπομένως ἀπορριπτέα αὕτη τυγχάνει, κατὰ τὴν νόμιμον περὶ τούτου ἔνστασιν τοῦ ἐναγομένου.

3. Ἀγωγὴ ἀνηλίκου πρὸς διεκδίκησιν τῶν ἐκ τῆς παροχῆς ἐργασίας ἀξιώσεών του.

Δικαίωμα ἀνηλίκου πρὸς παράστασιν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου διὰ τὰς ἐκ τῆς παροχῆς ἐργασίας ἀξιώσεις του.—Ἄλλως καὶ προκειμένης ἀποτροπῆς ἐπικειμένου κινδύνου.

Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 66|1951

Διαδικασία Ν. ΓΦΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. *Μ. Καλεύρος*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Λ. Ζάκας, Κ. Μακρῆς

Ναὶ μὲν κατὰ τὴν § 1 ἄρθρ. 74 Πολ. Δικ. μόνον πῶς ἔχων τὴν ἀπεριόριστον διαχείρισιν τῆς περιουσίας του ἔχει καὶ τὴν ἱκανότητα νὰ ἐμφανίζεται ἐπὶ δικαστηρίου καὶ νὰ ἐπιδιώκῃ ἢ νὰ ὑπερασπίζῃ ἐν τῷ ἰδίῳ ὀνόματι, τὰ δίκαιά του. Οὐχ ἧττον, κατὰ τὴν § 2 ἰδίου ἄρθρου, εἰσαγομένην μάλιστα διὰ τοῦ συμπερασματικοῦ «ὅθεν», ὅσοι διατελοῦσιν ὑφ' οἱανδήποτε ἐπιμέλειαν, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ «παῖδες οἰκογενείας, ὡς πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος τῆς περιουσίας των, τοῦ ὁποίου ἡ διαχείρισις ἐναπόκειται εἰς τὸν πατέρα», δὲν δύνανται ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ ἐπιμελητοῦ—καὶ διὰ τοὺς ἄνω παῖδας τοῦ πατρός—νὰ παρασταθῶσιν εἰς τὸ δικαστήριον, εἰμὴ καθόσον πρόκειται περὶ ταχίστης ἀποτροπῆς [στιγμαίου τινὸς] κινδύνου πρὸς διατήρησιν τῶν δικαιωμάτων των. Ἐκ τῆς τελευταίας ταύτης παραγράφου σαφῶς προκύπτει, κατ' argumentum a contrario, ὅτι ἀνήλικοι ὡς πρὸς τὸ «ἄλλο» μέρος τῆς περιουσίας των, τοῦ ὁποίου ἔχουσι αὐτοὶ μόνοι των τὴν διαχείρισιν, δύνανται νὰ παρίστανται ἰδίῳ ὀνόματι ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων. Ἑτέρωθεν ὅμως, συνῳδὰ τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρ. 135 Α Κ. (ἀντιστοίχου πρὸς τὴν ταύ ἄρθρ. 5 ν. ΧΠΘ (1861), ὁ συμπληρώσας τὸ δέκατον τέταρτον ἔτος ἀνήλικος δύναται νὰ διαθέτῃ «ἐλευθέρως» πᾶν ὅ,τι κερδαίνει ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἐργασίας. Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὁ ἄνω ἀνήλικος διὰ πᾶν ὅ,τι κερδαίνει διὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἐργασίας νομίμως παρίσταται ἐνώπιον δικαστηρίου ἰδίῳ ὀνόματι (πρβλ. *Κτενικοπούλου* Πολ. Δικ. ἄρθρ. 74 §§ 23 καὶ 24, ἔνθα παραπομπαὶ εἰς ἐπιστήμην καὶ παλαιοτέραν νομολογίαν. Ἴδε καὶ Πρ. Αθ. 6977|1948, ΕΕΔ 7,749, Π|κου Πειρ. 632|1948, ΕΕΔ 8,60 καὶ Σύνταξιν ΕΕΔ αὐτόθι). Πλὴν τούτου δέον, καλοπίστως, νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι κατὰ τὴν ταχεῖαν διαδικασίαν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν νομίμως παρίσταται ἰδίῳ ὀνόματι ὁ ἀνήλικος, συμφώνως πρὸς τὴν in fine τῆς § 2 ἄρθρ. 74 Πολ. Δικ. διατυπωθεῖσαν ἐξαίρεσιν, πρὸς ἀποτροπὴν ἐπικειμένου ἐκ τῆς ἀναβολῆς κινδύνου, ἐνυπάρχοντος καὶ ὑφισθέν νοουμένου ἐπὶ οἱωνδήποτε ἐκ μισθῶν καὶ ἐκ δώρων ἀπαιτήσεων—ὡς αἱ κρινόμεναι—ὡς ἐχουσῶν προδήλως τὸν χαρακτῆρα διατροφῆς καὶ δὴ ὑπὸ τὰς νῦν κρατούσας διὰ τοὺς δραχμοδιαίτους δυσχερεστάτας βιοτικὰς συνθήκας, διδομένης, διασταλτικῶς, εὐρυτέρας πως ἐννοίας εἰς τὴν ἀνωτέρω ἐξαίρεσιν καὶ μὴ λαμβανομένων τῶν λέξεων «στιγμαίου κινδύνου» ἐν τῇ κυριολεξίᾳ των προκειμένου προφανῶς περὶ—ἀνεπιτυχοῦς—τρόπου ἐκφράσεως (facon de parler), συστέλλοντος ὑπερμέτρως τὸν λογισμὸν τοῦ νομοθέτου (πρβλ. Ἐφ. Ἀθ. 209|1931 Θέμ. ΜΒ' 496 καὶ Πρ. Ἀθ. 5131|1943

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

I. ΚΗΡΥΞΙΣ ΔΙ' ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΗΣ ΤΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟΝ ΑΡΧΗΣ ΕΚΠΤΩΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ ΔΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΑΣ ΑΝΩΜΑΛΙΑΣ.

II. ΔΙΑΛΥΣΙΣ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ ΔΙΑ ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΙΝ ΣΚΟΠΟΥ ΤΟΥ.

Περίληψις ἐρωτημάτων: α) "Αν δύναται ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας, ὡς ἐποπτεύουσα Ἀρχή, νὰ ποιήσηται καὶ ἐκ δευτέρου χρῆσιν τοῦ ἄρθρ. 33 τοῦ Ν. 281|1914 περὶ σωματείων καὶ κηρύξῃ καὶ πάλιν δι' ἀποφάσεώς του ἔκπτωτον τὸ Διοικητ. Συμβούλιον τοῦ Συνδέσμου,".. ἐφ' ὅσον ἐπανεξέλεξε μὲν ἡ Γεν. Συνέλευσις τοὺς ἰδίους ὡς μέλη τοῦ Διοικητ. Συμβουλίου κατὰ τὰς ἐπακολουθησάσας μετὰ τὴν ἔκπτωσίν των ἀρχαιρεσίας, ἐξακολουθεῖ ὅμως νὰ ἐκκρεμῇ εἰσέτι κατ' αὐτῶν ἡ ποινικὴ δίωξις, ἕνεκα τῆς ὁποίας ἐθεωρήθησαν οἱ ὡς ἄνω ἔκπτωτοι τῆς διοικήσεως τοῦ σωματείου. β) "Αν δικαιοῦται ἡ αὐτὴ ἐποπτεύουσα Ἀρχὴ νὰ ζητήσῃ τὴν νόμιμον διάλυσιν τοῦ σωματείου διὰ παρέκκλισιν ἐκ τοῦ σκοποῦ του

Νομικοῦ Συμβούλου, ἀριθ. γνωμ. 28|136|1951

Νομικὸς Σύμβουλος Ὑπουργείου Ἐργασίας κ. *Τρ. Κοντογιαννόπουλος*

Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον ἐρώτημα: Κατὰ τὸ ἄρθρ. 32 § 2 τοῦ Ν. 281|1914 «περὶ Σωματείων» «ὅταν βεβαιοῦται παράβασις, δυναμένη νὰ ἐπισύρῃ ποινικὴν καταδίωξιν, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου τούτου ἢ σπουδαία διαχειριστικὴ ἀνωμαλία ἢ χρηματικὴ κατάχρησις, δυναμένη νὰ ἐπισύρῃ καταδίωξιν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ κοινοῦ Ποινικοῦ Νόμου, ἡ ὑπόθεσις παραπέμπεται εἰς τὴν ἁρμοδίαν δικαστικὴν Ἀρχήν». Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 33 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Νόμου «εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς 5ης παραγράφου τοῦ προηγουμένου ἄρθρου ἡ ἀνωτέρα ἐποπτικὴ Ἀρχὴ δύναται νὰ κηρύσσῃ ἔκπτωτον τὸ Συμβούλιον καὶ νὰ ὁρίζῃ καὶ ἐγκαθιστᾷ προσωρινὴν διοικητικὴν ἢ διαχειριστικὴν ἐπιτροπήν. Ὑποχρεοῦται ὅμως ταυτοχρόνως νὰ συγκαλῇ ἔκτακτον Συνέλευσιν πρὸς ἐκλογὴν Διοικητικοῦ Συμβουλίου».

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὡς ἄνω διατάξεων τοῦ Νόμου ἡ ἀποπτεύουσα Ἀρχή, διαπιστωθεισῶν σπουδαίων διαχειριστικῶν ἀνωμαλιῶν τῶν μελῶν Διοικητικοῦ Συμβουλίου, συναπαγομένων καὶ ποινικὴν δίωξιν αὐτῶν, παρέπεμψεν ἀφ' ἑνὸς τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὴν ποινικὴν δικαιοσύνην, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐκήρυξε δι' ἀποφάσεώς της ἔκπτωτον τὸ ἐν λόγῳ Δ. Συμβούλιον καὶ ταυτοχρόνως συνέστησε προσωρινὴν διοικητικὴν καὶ διαχειριστικὴν Ἐπιτροπήν, ἐπὶ τῷ τέλει ἵνα προβῇ αὕτη εἰς τὴν σύγκλησιν Γεν. Συνελεύσεως τῶν μελῶν τοῦ Σωματείου πρὸς ἀνάδειξιν νέου Δ. Συμβουλίου. Ἡ Γεν. Συνέλευσις, συνελθοῦσα, ἐπανεξέλεξε τοὺς αὐτούς, πλὴν ἑνός, ὡς μέλη τῆς νέας Διοικήσεως τοῦ Σωματείου. Ἐπειδὴ ὅμως ἐκκρεμεῖ εἰσέτι ἡ κατ' αὐτῶν ποινικὴ δίωξις διὰ τὰς πράξεις, ἕνεκα τῶν ὁποίων ἐκηρύχθησαν ἔκπτωτοι, ἐρωτᾶται ἤδη, ἂν δικαιοῦται ἡ ἀποπτεύουσα Ἀρχὴ νὰ ποιήσηται καὶ ἐκ δευτέρου χρῆσιν τοῦ ὡς ἄνω ἐκ τοῦ ἄρθρ. 33 τοῦ Ν. 281|1914 παρεχομένου δικαιώματος καὶ κηρύξῃ διὰ νεωτέρας ἀποφάσεώς της καὶ πάλιν ἔκπτωτον τὸ νέον τοῦτο Διοικητικὸν Συμβούλιον, ἐφ' ὅσον ἀπαρτίζεται ἐκ τῶν αὐτῶν, ὡς καὶ πρότερον, μελῶν καὶ δὲν ἐξέλιπεν ὁ λόγος, δι' ὃν ἐκηρύχθησαν ταῦτα ἔκπτωτα τῆς διοικήσεως. Ὁ σκοπός, δι' ὃν ὁ Νομοθέτης ἐπιτρέπει νὰ κηρύξῃ ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς εἰς τὰς προκειμένας περιπτώσεις ἔκπτωτον τὸ Δ. Συμβούλιον ἑνὸς Σωματείου, εἶναι προφανῶς ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ μὴ διασχεράνῃ τὰς διοικητικὰς ἢ ποινικὰς ἀνακρίσεις, αἵτινες θὰ ἐπιχολοῦσθαι, ἅμα τῇ διαπιστώσει τῶν ὡς ἄνω ἀνωμαλιῶν, καὶ αἱ ὁποῖαι ἀσφαλῶς θὰ ἐδυσχεραίνοντο, ἐφ' ὅσον τὰ εὐθυνόμενα δι' αὐτὰς πρόσωπα θὰ ἐξηκολοῦθουν νὰ εὑρίσκωνται ἐν τῇ διοικήσει, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ προλάβῃ καὶ ματαιώσῃ τὴν ὑπὸ τῶν αὐτῶν προσώπων περαιτέρω ἐξακολούθησιν τῶν αὐτῶν ἢ παρομοίων ἀνωμαλιῶν. Τοιούτου ὄντος τοῦ σκοποῦ τῆς εἰρημένης διατάξεως εἶναι προφανές, ὅτι ἐφ' ὅσον ἐξακολουθεῖ ἡ αὐτὴ κατάστασις, ἤτοι ἡ ποινικὴ δίωξις αὐτῶν, ἥτις ἐπέβαλε τὴν ἔκπτωσιν αὐτῶν ἐκ τῆς διοικήσεως, ὑπάρχει προσωρινὴ ἀναξιότης ἢ ἀνικανότης αὐτῶν, ὅπως διοικῶσι τὸ Σωματεῖον καὶ διαχειρίζωνται τὴν περιουσίαν αὐτοῦ. Περιττὸν νὰ προσθέσωμεν, ὅτι ἡ ἀναξιότης ἢ ἀνικανότης αὕτη ἐκλείπει, εὐθὺς ὡς ἡ Ποινικὴ Δικαιοσύνη θὰ ἐκδώσῃ τὴν ἀπόφασιν αὐτῆς, ἀπαλλακτικὴν ἢ καταδικαστικήν, διὰ τὰς καταγγελθείσας πράξεις, ὁπότε καὶ ἀνακτῶσιν αὐτοὶ τὸ δικαίωμα νὰ ἐκλεγῶσι ὡς μέλη τῆς διοικήσεως τοῦ Σωματείου. Συνέπεια δὲ τῆς ὡς ἄνω ἀρχῆς εἶναι ὅτι ἡ Γενικὴ Συνέλευσις τῶν μελῶν δὲν ἐδικαιοῦτο νὰ ἀπανεκλέξῃ τὰ ὑπὸ κατηγορίαν μέλη τῆς Διοικήσεως τοῦ Σωματείου, ἐκκρεμοῦσης τῆς ἐναντίον αὐτῶν ποινικῆς διώξεως, τὸ ἐναντίον δὲ πράξασα, προσέκρουσε προφανῶς εἰς τὴν ρηθεῖσαν διάταξιν τοῦ Νόμου καὶ τὴν ἐπ' αὐτῆς στηριχθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ ἐκπτώσεως αὐτῶν καὶ οὕτω κατέστησε τὴν ἀπόφασιν αὐτῆς περὶ ἐκλογῆς τούτου ἀκυρωτέαν. Παραλλήλως ὅμως, μὴ ἐκλιπόντος τοῦ λόγου, δι' ὃν ἐλήφθη ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ, ὑπάρχει ἔδαφος ἀναλήψεως αὐτῆς καὶ δὲν πρέπει νὰ νοηθῇ, ὅτι ὁ νομοθέτης ἠθέλησεν, ὅπως τὸ δικαίωμα τοῦτο

ΕΕΔ 3,401). Κατ' ἀκολουθίαν ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου, ὅτι ἡ παροῦσα συζήτησις εἶναι ἀπαράδεκτος, ἅτε τοῦ ἐνάγοντος στερουμένου ἱκανότητος τοῦ παρίστασθαι ἐπὶ δικαστηρίῳ, ὡς ἀνηλίκου (20 ἐτῶν), δὲν εἶναι νόμιμος καὶ ὡς τοιοῦτος ἀπορριπτέος καθίσταται, ἀφοῦ ἐν προκειμένῳ διώκεται ἀξίωσις, γεννηθεῖσα ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἐργασίας, ἄλλως καὶ διότι πρόκειται καταφανῶς περὶ ἀποτροπῆς ἐπικειμένου κινδύνου, αὐτόχρημα αὐτοῦ τούτου τοῦ φάσματος τῆς πείνης, ἐφ' ὅσον αἱ διωκόμεναι ἀξιώσεις δὲν εἶναι ἄλλο τι, εἰμὴ ἀποδοχαὶ ἐλαχίστου ὁρίου συντηρήσεως.

τοῦ Ὑπουργοῦ, τὸ ὁποῖον δρολογουμένως εἰς ἄλλας περιπτώσεις πρέπει ἁπαξ νὰ ἀσκῆται μέχρι τῆς ἐτυμηγορίας τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως δι' ἀρχαιρεσιῶν, μὴ δύναται νὰ χρησιμοποιηθῇ καὶ ἐκ δευτέρου καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν, διὰ ἡ προκειμένη, καθ' ἣν προσβάλλεται ἡ δημοσία τάξις. Ἐν τούτοις, ἐπειδὴ τὸ μέτρον τοῦτο, καίπερ θεμιτικῶς δρθόν, δὲν κρίνεται ἀσφαλὲς καὶ τελεσφόρον, διότι εἶναι ἐνδεχόμενον καὶ μετὰ τὴν λῆψιν αὐτοῦ καὶ τὴν διεξαγωγὴν νέων ἐκλογῶν, ἡ Γενικὴ Συνέλευσις τῶν μελῶν νὰ ἐπαναεκλέξῃ τοὺς ἰδίους, προκρίνομεν τὴν ἄλλην ὁδόν, τῆς προσβολῆς τοὐτέστι τῆς ἀποφάσεως τῆς Γεν. Συνελεύσεως ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου Πρωτοδικείου, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 101 Α. Κ. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ ἐπιτυχία τοῦ μέτρου τούτου θὰ ἐξαρτηθῇ ἐκ τοῦ κατὰ πόσον τὸ δικαστήριον θέλει ἀποδεχθῇ τὰς θ' ἡμῶν ὑποστηριζομένας ὡς ἀνω ἀπόψεις, καθ' ἃς ἡ ἀπόφασις αὐτη τῆς Γεν. Συνελεύσεως εἶναι ἄκυρος, ὡς ἀντικειμένη εἰς τὸν Νόμον (ἄρθρ. 39 καὶ 30 τοῦ Ν. 281|1914). Ἐφ' ὅσον δὲ ἤθελε κατατεθῇ τοιαύτη ἀγωγὴ ἐντὸς τῆς νομίμου ἐξαμηνιαίας προθεσμίας ἀπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τῆς Συνελεύσεως, ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν δύναται, συμφώνως τῷ ἄρθρ. 102 Α.Κ., τῇ αἰτήσει οἱουδήποτε μέλους τοῦ Σωματείου ἢ τοῦ Εἰσαγγελέως νὰ ἀναστείλῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως ὡς ἀκύρου.

Ὡς πρὸς τὸ δεύτερον ἐρώτημα: Κατὰ ρητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 20 τοῦ Ν. 281|1914 «περὶ ἐπαγγελματικῶν Σωματείων» δὲν δύνανται νὰ ἐξασκῶν ἐπάγγελμα ἢ ἐπιτήδευμα. Καὶ ἐξαίρεσιν μόνον ἡ ὡς ἄνω διάταξις ἐπέτρεπε νὰ ἐνεργῶσι ταῦτα ἀγραῖς πρωτων ὑλῶν, σπόρων, λιπασμάτων, ζώων, μηχανῶν ἢ ἄλλων ἐργαλείων καὶ εἰδῶν χρησίμων πρὸς ἐξάσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος τῶν μελῶν, ἐπίσης νὰ ἀγοράζωσι τὰ προϊόντα τοῦ ἐπαγγέλματος τῶν μελῶν αὐτῶν καὶ νὰ μεταπωλῶσι αὐτά.

Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐξαίρεσις αὐτη, περὶ ἧς ἄλλωστε δὲν πρόκειται ἐνταῦθα, κατηργήθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 15 τοῦ Ν. 2151|1920 «περὶ ἐπαγγελματικῶν Σωματείων», δι' ἧς ἐπετράπη, ὅπως αἱ ἀνωτέρω πράξεις ἐνεργῶνται διὰ συστάσεως ἰδίων συνεταιρισμῶν κατὰ τὸν Ν. 602.

Ἐν τῷ ἄρθρ. 1 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ ἐν τῷ ἐρωτήματι Σωματείου ἀναγράφεται μὲν μεταξὺ τῶν μερικωτέρων σκοπῶν τοῦ Σωματείου καὶ ἡ οἰκονομικὴ ἐξυπηρέτησις τῶν μελῶν διὰ τῆς συμμετοχῆς εἰς συνεργατικὰς ἑνώσεις καὶ ἐπιχειρήσεις μεταφορῶν καὶ φορτοεκφορτώσεως ζώων, ἀλλ' εἶναι προφανές, ὅτι ἡ διάταξις αὐτη εἶναι ἀνίσχυρος, ἀτε ἀντικειμένη εἰς τὸν Νόμον, ἀνῳ οἱ λοιποὶ μερικώτεροι σκοποὶ τοῦ Σωματείου, ὡς ἡ ὑποβοήθησις τῶν συμφερόντων τῶν μελῶν αὐτοῦ καὶ ἡ προαγωγὴ αὐτῶν ἠθικῶς, πνευματικῶς καὶ οἰκονομικῶς, ἡ ἵδρυσις Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας πρὸς παροχὴν εἰς τὰ μέλη ἰατρικῆς περιθάλψεως, φαρμάκων, χρηματικοῦ ἐπιδόματος, ἐξόδων κηδείας κλπ. παραμένουσιν ἐν ἰσχύϊ, ἅτε μὴ ἀντικείμενοι εἰς τὸν Νόμον. Συμφώνως πρὸς τὰ ἀνωτέρω ἐκτιθέμενα τὸ εἰρημένον Σωματεῖον δὲν δικαιοῦται νὰ ἀσκῇ ἐπιχειρήσεις μεταφορῶν καὶ φορτοεκφορτώσεων ζώων. Ἐν τούτοις, καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τοῦ φακέλλου καὶ ἰδίᾳ ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 840|1945 δουλεύματος τῶν ἐν Πειραιεῖ Πλημμελειοδικῶν, ὡς καὶ τῆς ἀπὸ 19 Ἰανουαρίου 1951 ἀναφορᾶς τοῦ κατόπιν ἐντολῆς τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας διενεργήσαντος διοικητικὸν καὶ διαχειριστικὸν ἔλεγχον ἐπὶ τοῦ Σωματείου τούτου ὑπαλλήλου, τὸ Σωματεῖον τοῦτο ἐνέργει συστηματικῶς καὶ κατ' ἐπάγγελμα τὰς πράξεις ταύτας μεταφορᾶς φορτοεκφορτώσεως ζώων κατὰ τρόπον μάλιστα ἀποκλειστικόν, εἰσπράξαν κατὰ τὸ γενικὸν διάστημα ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου 1947 μέχρι 30 Ἰουνίου 1949 δι' ἐκφορτωτικὰ τὸ ποσὸν δρχ. 1.337.129.500. Οὕτω κατ' αὐτὴν ἐκθεσιν προκύπτει ἐκ τῶν προεκτεθέντων ὅτι ἐν τῇ οὐσίᾳ δὲν πρόκειται περὶ ἐργατικοῦ Σωματείου, ἀλλὰ περὶ μονοπωλιακῆς μᾶλλον ἐπιχειρήσεως ἐπιχειρήσεως». Ἄλλα τοῦτο ὄντος δεδομένου, εἶναι προφανὲς ὅτι τὸ Σωματεῖον τοῦτο «ἐπιδιώκει πλέον σκοπὸν διάφορον τοῦ ἐν τῷ καταστατικῷ καθοριζομένου» καὶ ὅτι ὁ τοιοῦτος ἐν τῇ πραγματικότητι ἐπιδιωκόμενος «σκοπὸς αὐτοῦ καὶ ἡ λειτουργία του ἀπέβησαν παράνομοι, ὁπότε ὑφίστανται περιπτώσεις ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρ. 105 Α. Κ. περὶ διαλύσεως αὐτοῦ δι' ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῆς ἐποπτευούσης Ἀρχῆς.

Καὶ εἰς τὴν λύσιν τοιούτου μέλλον δὲν νὰ κατατείνῃ ἡ τελευταία αὐτη, κατόπιν τῆς δημιουργηθείσης καταστάσεως.

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΦΕΔΡΙΚΟΥ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΚΑΤΑ ΧΡΟΝΟΝ ΠΡΟΦΥΛΑΚΙΣΕΩΣ ΜΕΤ' ΑΘΩΩΣΙΝ ΤΟΥ.

Περίληψις ἐρωτήματος: *Ἂν μισθωτός, στρατευθεὶς καὶ αὐτομολήσας εἰς τοὺς συμμορίτας, εἶτα δὲ ἐπιστρέψας ἐκ τῆς αὐτομολίας, προφυλακισθεὶς μετὰ τὴν ἐπιστροφήν του καὶ ἀπαλλαγεὶς δι' ἀποφάσεως τοῦ Στρατοδικείου, δικαιοῦται νὰ λάβῃ τὸ ἐφεδρικὸν ἐπίδομα διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς προφυλακίσεώς του.*

Νομικοῦ Συμβουλίου, ἀριθ. γνωμ. 19|483|1951

Νομικὸς Σύμβουλος Ὑπουργείου Ἐργασίας κ. *Τρ. Κοντογιαννόπουλος.*

Ἀπαντῶντες εἰς τὸ ταθὲν ἡμῖν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 65084|6524|50 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἐρώτημα, ἂν ἐργατης, στρατευθεὶς καὶ αὐτομολήσας εἰς τοὺς συμμορίτας, εἶτα δὲ ἐπιστρέψας ἐκ τῆς αὐτομολίας κατὰ Ὀκτώβριον τοῦ 1950, ὁπότε καὶ προεφυλακίσθη καὶ τελικῶς ἀπαλλαγεὶς δι' ἀποφάσεως τοῦ Στρατοδικείου δικαιοῦται νὰ λάβῃ τὸ ἐφεδρικὸν ἐπίδομα διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς προφυλακίσεώς του, ἢ ἐν προκειμένῳ γνώμη ἡμῶν ἔχει ὡς ἀκολούθως: Κατ' ἀρχὴν θὰ ἐδικαιοῦτο βεβαίως νὰ εἴπῃ τις, ὅτι διὰ τὸ ἐν λόγῳ χρονικὸν διάστημα δὲν πρέπει νὰ λάβῃ τὸ ἀξιούμενον ἐφεδρικὸν ἐπίδομα ὁ ἐν λόγῳ ἐργατης, ἐφ' ὅσον κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ὑπέβαλλεν εἰς τὸν στρατὸν προσηνέχθη ὑπηρεσίαν, λόγῳ τῆς εἰρημένης προφυλακίσεώς του. Ἐφ' ὅσον ὅμως ἐπηκολούθησαν ἡ ἀκύρωσις ἀποφάσεως τοῦ Στρατοδικείου, εἶναι δὲ αὐτη ἀπαλλακτικὴ ὑπὲρ αὐτοῦ, ταυτηρροῦται ἐκ ταύτης, ὅτι ἡ μὴ παροχὴ τῶν ὀφειλομένων εἰς τὸν στρατὸν καὶ ἡ προφυλάκισίς του δὲν ἐφείλεται εἰς ὑπαιτιότητά του. Ὅθεν, ἐλλείποντος τῆς προϋποθέσεως, ἐφ' ᾗς θὰ ἐδικαίζετο ἡ ἀποστέρησις τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, δέον νὰ καταβληθῇ αὐτῷ τοῦτο καὶ διὰ τὸν ἐν λόγῳ χρόνον τῆς προφυλακίσεως. Καθ' ὁμοιον τρόπον ἐπὶ συναφοῦς θέματος ἀπεφάνθη κατ' ἐπανάληψιν καὶ τὸ Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους.

ΚΡΙΣΕΙΣ ΔΙΑ ΤΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΜΑΣ

Ἐπὶ τῇ συμπληρώσει δεκαετίας τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου»

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου», ἐν συνεχείᾳ τῶν ἐν σελ. 937 ἐπ., δημοσιεύει καὶ τὰς κατωτέρω διὰ τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον καὶ τὸ ἔργον της κρίσεις, αἱ ὁποῖαι, περιελθοῦσαι εἰς αὐτήν, μετὰ τὴν στοιχειοθέτησιν ἀτυχῶς τοῦ προηγουμένου τεύχους της, δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ δημοσιευθοῦν, ὡς θὰ ἤθελεν, εἰς αὐτό.

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» εὐχαριστεῖ θερμότατα τοὺς ἀξιοτίμους κ.κ. ἐπιστέλλοντας διὰ τὰς εὐχενεῖς διὰ τὸ ἔργον της κρίσεις των.

Ὁ κ. *Λύκ. Κανελλόπ.*, Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, Προϊστάμενος τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς.

Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ Α. Ν. 1968|1944, δι' οὗ ἐθεσπίσθη ἡ ὑπὸ Πρωτοδικῶν ἐκδίκασις τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν ἐν α' βαθμῷ, ἡ νομολογία ἐπὶ ζητημάτων τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ἐσημείωσε σημαντικὴν καμπήν. Οἱ δικασταὶ τοῦ πρώτου βαθμοῦ ἐπεδόθησαν μετὰ ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως, δύναμαι δὲ νὰ εἶπω καὶ αὐταρχῆς, εἰς τὴν ἄσκησιν τῆς νέας δικαιοδοσίας των καὶ ἡ μελέτη καὶ ἐπεξεργασία τῶν σχετικῶν ὑποθέσεων ἐγίνετο ἐμβριθέστερον καὶ ἐπιστημονικώτερον. Οὐχ ἧττον ὅμως ποικὶ τις ἔλλειψις ἑνότητος καὶ ὁμοιομορφίας τῶν διδομένων λύσεων ἐπὶ ὕλης, διαρκῶς ἀνακινουμένης καὶ ἀναπλασσομένης καὶ μὴ ἐχούσης ὑποστῆ ἐν πολλοῖς τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν ἀνωτέρων δικαστηρίων, ἦτο ἀναπόφευκτος καὶ ἦτο ἐντονωτέρα ἢ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὑποθέσεων ἡ ἀρεβαιότης παρὰ τοῖς δικαζομένοις περὶ τῆς τύχης τῆς ὑποθέσεως ἑκάστου. Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας ἐκτοτε, πρὸ παντός, καὶ' ἐμέ, ἡ ἔκδοσις τῆς «Ἐπιθ. Ἐργ. Δικαίου» ἐπλήρωσε μέγα κενὸν καὶ ἀνταπεκρίθη πρὸς σημαίνουσαν ἀποστολήν, ἣν ἔσχεν ἀναλάβει. Διότι ἡ ἐν αὐτῇ δημοσίευσις ἰδίᾳ τῶν ἀποφάσεων τῶν Πρωτοδικῶν καὶ τῶν ὡς ἐφετείων δικαζόντων Πρωτοδικείων, μετὰ σχολίων ἐμπεριστατωμένων καὶ ὁμολογουμένης ἀντικειμενικότητος, ὡς ἐπίσης καὶ ἀξιολόγων μελετῶν ἐπὶ φλεγόντων ζητημάτων τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, συνετέλεσαν εἰς τὴν ἐπικοινωνίαν καὶ ἐνημέρωσιν δικαστῶν καὶ δικηγόρων, διὰ τῆς ἀντιπαραθέσεως δὲ τῶν διδομένων λύσεων ὤθησεν εἰς τὴν, διὰ τῆς μελέτης καὶ συγκρίσεως τούτων, ἐπιβολὴν τῶν ἐπιστημονικῶς ὀρθοτέρων καὶ τῶν μᾶλλα προσιδιαζουσῶν εἰς τὴν σχέσιν ἐκ τῆς ἐργασίας, προαγομένης οὕτω τῆς ἑνότητος τῆς νομολογίας ἐπὶ πολλῶν σχετικῶν θεμάτων.

Πέραν τούτου ὅμως, τὸ ὑπέρτερον περιοδικόν, διὰ τῶν δημοσιευομένων ἐν αὐτῷ κρίσεων καὶ διατριβῶν, ἀπέβη τὸ κέντρον πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς μελέτης τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, ἀποτελοῦντος ἤδη ἰδιαίτερον κλάδον τῆς Νομικῆς Ἐπιστήμης, οὗτινος ἡ σημασία ὁσημέραι αὐξάνει, ὡς ἐκ τῆς βαρύτητος, ἥτις ἀποδίδεται ἐν τῇ συγχρόνῳ κοινωνίᾳ εἰς τὴν ἐργασιακὴν σχέσιν, ὑπὸ τὴν ὤθησιν κοσμογονικῶν ρευμάτων καὶ δονήσεων. Ἡ καλὴ δὲ πίστις ἐπιβάλλει νὰ ἀναγνωρισθῇ, ὅτι ἡ ὑπὸ ἀπόψεις νέας, προσιδιαζούσας εἰς τὴν ἰδιομορφίαν τῆς σχέσεως ταύτης, ἀντιμετώπισις τῶν σχετικῶν ζητημάτων ὀφείλεται κατὰ μέρος σημαντικὸν εἰς τὰς σελίδας αὐτοῦ.

Τέλος ἡ δημοσίευσις συγκεντρωμένης καὶ ταξινομημένης τῆς ἀσυναρτήτου νομοθετικῆς ὕλης, ἥτις, διὰ τὴν εὐκολίαν τῆς νομοθετήσεως δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἀποτελεῖ ἀληθῆ παγίδα διὰ τὸν ἐφαρμοστὴν τοῦ νόμου, παρέσχε καὶ παρέχει πραγματικὴν ἐξυπηρέτησιν εἰς πάντας τοὺς χειριζομένους ὑφ' οἱανδήποτε ἰδιότητα ἐργατικὰς ὑποθέσεις.

Ὑπὸ τὰ δεδομένα ταῦτα ἡ ἀπάντησις εἰς τὰ τεθέντα ἐρωτήματα διὰ τῆς ἐπιστολῆς σας, ἣν μοῦ ἐκάματε τὴν τιμὴν νὰ μοῦ ἀπευθύνετε, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι ἄλλη ἢ ὅτι ἡ ἐγκριτος Ἐπιθεώρησίς σας ἐπετέλεσεν ἔργον ἀξιόλογον καὶ ἀξιέπαινον, συμβαλοῦσα ἐποφελῶς εἰς τὴν ἀπονομὴν τῆς δικαιοσύνης παρ' ἡμῖν ἐπὶ σημαντικοῦ πεδίου κατὰ τὴν δεκαετίαν τῆς ἐκδόσεώς της, ἥτις εὔχομαι νὰ συνεχισθῇ ὑπὸ τοὺς καλυτέρους οἰωνούς.

Ὁ κ. *Ἀντ. Καλλέργης*, Πρωτοδίκης Ἀθηνῶν.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς συμπληρώσεως 10ετίας ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἐγκρίτου «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου» σᾶς ἀπευθύνω τὰς καλυτέρας μου εὐχάς.

Ὁ δρόμος, ποὺ διήνυσε τὸ ἔγκριτον περιοδικόν σας, ὑπῆρξε δύσβατος καὶ τραχύς.

Αἱ κριτικαὶ παρατηρήσεις ἐφ' ἑκάστης τῶν δημοσιευομένων ἀποφάσεων, αἱ φέρουσαι τὴν σφραγῖδα τοῦ πνευματικοῦ σας διαμετρήματος, ἐν ὄψει τῆς πολυδαιδάλου καὶ ἀσυστηματοποιήτου ἐργατικῆς μας νομοθεσίας, δὲν ἀποτελοῦν βεβαίως εὔκολον ἔργον.

Λύται μόνον καὶ παραλειπομένων ὅλων ἐκείνων τῶν ἄλλων στοιχείων του, δίδουν εἰς τὸ περιοδικόν σας ἐξέχουσαν θέσιν.

Σαφήνεια ἐκφράσεως, ἀντικειμενικότης, εὐστάθεια ἀπόψεων καὶ διαυγὴς προβολὴ τῶν ὑποστηριζομένων θέσεων, αἵτινες ἵστανται πάντοτε παρὰ τὰ ὁρόσημα τῆς ἀληθείας, ἀποτελοῦν τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ τῶν κριτικῶν σας παρατηρήσεων, αἵτινες οὕτω καθίστανται θετικὸς παράγων προαγωγῆς τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου.

Ἔλεξε που ὁ πολὺς Windscheid : «Οἱ θεοὶ πρὸ πάσης ἐπιτυχίας ἔθηκαν τὸν ἱδρῶτα. Οὐδεὶς θὰ δυνηθῇ νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὸν καρπὸν τῆς γνώσεως, ἂν μὴ πρότερον μοχθήσῃ ἐν τῷ ἀγῶνι τῆς ἐργασίας καὶ οὐδεὶς θὰ δυνηθῇ νὰ ὑψωθῇ πετῶν, ἂν μὴ ἐκμάθῃ νὰ βαδίζῃ».

Ἂς μοὶ ἐπιτραπῇ νὰ μεταφέρω ταῦτα εἰς ὑμᾶς καὶ νὰ σᾶς εἶπω : Πρέπει νὰ εἶσθε ὑπερήφανος, διότι διὰ τοῦ συνεχοῦς μόχθου σας τὸ ἔγκριτον περιοδικόν σας εἰσέρχεται ἤδη εἰς τὴν δευτέραν του δεκαετίαν, ἣν εὔχομαι νὰ ἀκολουθήσουν καὶ πολλαὶ ἄλλαι, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἑλληνικῆς Νομικῆς Ἐπιστήμης.

Ὁ κ. *Θεόφιλος Α. Βιτωράτος*, Προεδρεύων Πρωτοδικῶν Λεβαδείας.

Ἐπὶ τῇ συμπληρώσει δεκαετίας ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργ. Δικαίου» παρακαλῶ, ὅπως δεχθῆτε τὰς καλλιτέρας μου εὐχὰς διὰ τὴν συνέχισιν τοῦ ἔργου σας, ὅπερ ἐκάλυψε κενὸν ὑπάρχον εἰς τὰ ἐκδιδόμενα νομικὰ περιοδικά. Ἡ συμπλήρωσις τοῦ κενοῦ τούτου κατὰ πολὺ συντελέσειν εἰς τὴν καλλιτέραν καὶ ταχυτέραν ἀπονομὴν τῆς ἐπὶ τῶν ἐργατοϋπαλληλικῶν ὑποθέσεων δικαιοσύνης, διότι, λόγῳ τῆς συστηματικῆς καὶ μεθοδικῆς κατατάξεως τῆς ἐπὶ τῶν ὑποθέσεων τούτων ἐπιστημονικῆς καὶ νομολογιακῆς ὕλης, τὸ μὲν οἱ ἀσχολούμενοι πρὸς ταύτας ταχέως ἐνημεροῦνται πρὸς τὰ ἰσχύοντα, τὸ δὲ ἀποφεύγουν τυχὸν πεπλανημένας λύσεις, αἵτινες ἴσως νὰ ἐνεφιλοχώρουν ἄνευ τῆς βοηθείας τοῦ ὑμετέρου περιοδικοῦ.

Ὁ κ. *Νικόλαος Ροντήρης*, Πρόεδρος τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν.

Ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν ἡ ἐργατικὴ νομοθεσία καὶ νομολογία, λόγῳ τῆς ποικίλης μορφῆς θεμάτων, ἅτινα ἐκαλεῖτο νὰ ρυθμίσῃ καὶ ἐπιλύσῃ, ἀπετέλεσε πράγματι ἰδιαίτερον καὶ αὐτοτελὲς τῆς Ἐπιστήμης τοῦ Δικαίου τομέα, ὅπερ ἀπαιτοῦντα τὴν συνεχῆ παρακολούθησιν, μελέτην καὶ ἐνημέρωσιν ὄχι μόνον ὑπὸ τῶν Δικηγόρων καὶ Δικαστῶν, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ παντός, γενικώτερον, ἐνδιαφερομένου.

Προφανῶς, ἑπομένως, πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ τούτου κατέστη ἡ ἀνάγκη τῆς ἐκδόσεως εἰδικοῦ νομικοῦ περιοδικοῦ, εἰς τὰς στήλας τοῦ ὁποίου θὰ συγκεντρωθῇ ἐν πάσῃ δυνατῇ λεπτομερείᾳ ἡ ἐργατικὴ νομοθεσία, ἡ πανοπλία τῶν Δικαστηρίων Νομολογία, τὰ ἄρθρα καὶ αἱ παντὸς εἴδους ἐπιστημονικαὶ ἐργασίαι ἐπὶ τῶν διαφόρων ζητημάτων τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου πρὸς εὐχερῆ ἀνεύρεσιν, μελέτην καὶ ἐπιστημονικὴν ὑποβοήθησιν.

Τὴν ἀνάγκην ταύτην ἐπλήρωσε καὶ ὑπηρέτησεν ἐπὶ μίαν ἤδη δεκαετίαν, κατὰ τρόπον ἀληθῶς μοναδικὸν εἰς φιλοπονίαν, ἀπόδοσιν καὶ ἐξυπηρέτησιν τῆς Ἐπιστήμης, ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου».

Ἡ ποικίλη καὶ ἐπὶ παντὸς ὑφισταμένου θέματος νομολογία τῶν Δικαστηρίων ὁλοκλήρου τῆς Ἐπικρατείας, πᾶσα ἡ ἑκάστοτε ἰσχύουσα ἐργατικὴ νομοθεσία, αἱ ἐπιστημονικαὶ ἐργασίαι εἰδικῶς ἀσχολουμένων μὲ τὰ ἐργατικὰ ζητήματα, τὰ ἄρθρα, αἱ διατριβαί, τὰ σχόλια καὶ ἐν γένει πᾶσα γνώμη, δυναμένη νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἐξέλιξιν τοῦ κλάδου τούτου καὶ τὴν εὐστοχωτέραν ἐπίλυσιν τῶν ἀναφυομένων ζητημάτων, εὗρε φιλοξενίαν καὶ εἶδε τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς Ἐπιθεωρήσεως. Ἡ τοιαύτη ἐμφάνισις τοῦ περιοδικοῦ, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν φιλότιμον καὶ ἐπιτυχῆ προσπάθειαν τῆς διατηρήσεως αὐτοῦ εἰς ἐπίπεδον ἐπιστημονικῆς καθαρῶς περιωπῆς, προσέδωκεν εἰς αὐτὸ κῦρος καὶ ἀξίαν πολυτίμου ὁδηγοῦ καὶ συμβούλου διὰ πάντα ἀσχολούμενον μὲ τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον.

Ἰδιαιτέρως, ὅλως, ἡ ἐπίκαιρος δημοσίευσις τῆς νομολογίας ἐπὶ φλεγόντων καὶ δυσχερῶν θεμάτων ἢ διαφορῶν ἐργατικοῦ περιεχομένου, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς Συντάξεως τοῦ περιοδικοῦ ὑπόμνησιν τῆς εἰδικώτερον δι' ἕκαστον ζήτημα ὑφισταμένης καὶ δὴ ἀντιθέτου κρίσεως, κατέστησε τὸ περιοδικὸν τοῦτο ὁμολογουμένως μοναδικὸν εἰς τὸ εἶδος του διὰ τὴν ἐνημέρωσιν ἰδίᾳ τῶν Δικηγόρων καὶ Δικαστῶν ἐπὶ τῶν ὑπὸ τὴν διαχείρισιν ἢ κρίσιν των ὑποθέσεων καὶ εὐστοχωτέραν ἐπίλυσιν αὐτῶν.

Μεθ' ἱκανοποιήσεως ἑπομένως προβαίνω εἰς τὰς διαπιστώσεις ταύτας, συγχαίρων τὴν Διεύθυνσιν τῆς Ἐπιθεωρήσεως διὰ τὴν μέχρι τοῦδε ἰδιαιτέραν συμβολήν της εἰς τὸν κλάδον τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου καὶ εὐχόμενος ὁμοίαν ἐπιτυχῆ ἀπόδοσιν τοῦ ἔργου καὶ ἐν τῷ μέλλοντι.

Ὁ κ. *Παντ. Χ. Σαμαρᾶς*, Δικηγόρος ἐν Ἀθήναις.

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» ἔταξεν ἀπὸ τοῦ πρώτου τεύχους της ὡς σκοπὸν τὴν δημοσίαν ἐμφάνισιν καὶ τὴν ἐπιστημονικὴν ἔρευναν τῶν ποικίλων νομικῶν προβλημάτων, τῶν ἀνακυπτόντων κατὰ τὴν ὀρθὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, ὅπερ ἐν τῇ ἁλματώδει καθημερινῇ ἐξελίξει του καθίσταται ὁσημέραι ὁ πλέον ἐνδιαφέρων τομεὺς τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου.

Οἱ ἀκάματοι ἱδρυταί της καὶ τὸ ἐπιτελεῖον τῶν ἐκλεκτῶν συνεργατῶν των εἶναι ὁμολογουμένως ἄξιοι παντὸς ἐπαίνου καὶ πρέπει νὰ εἶναι ὑπερήφανοι, καθ' ὅσον, παρ' ὅλας τὰς κατὰ τὴν διαρρεύσασαν ἐν τῷ μεταξὺ δεκαετηρίδα γνωστὰς καὶ πολλαπλᾶς ἀντιξοότητας, κατώρθωσαν πλήρως νὰ ἐπιτύχωσι τοῦ ἐκτεθέντος σκοποῦ της καὶ νὰ καταστήσωσι τὴν «Ἐπιθεώρησιν Ἐργατικοῦ Δικαίου» ζωντανὴν καὶ σοβαρὰν νομικὴν ἐπιθεώρησιν, πάντοτε αὐθεντικῶς ἐνήμερον εἰς ὅλα τὰ σχετικὰ θέματα καὶ μοναδικόν, ἀσφαλῆ καὶ πολύτιμον σύμβουλον τοῦ νομικοῦ καὶ τοῦ εὐρυτέρου κοινοῦ, τοῦ ἐνδιαφερομένου πρακτικῶς καὶ θεωρητικῶς διὰ τὰ θέματα ταῦτα.

Ὁ κ. *Γεώργιος Τσαρμπόπουλος*, Δικηγόρος ἐν Ἀθήναις.

Ἐπὶ τῇ συμπληρώσει δεκαετίας ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» σᾶς συγχαίρω, θεωρῶν ὑμᾶς ἀξίους παντὸς ἐπαίνου διὰ τὴν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως πληρότητα τοῦ περιοδικοῦ σας τούτου, ἡ πλουσιωτάτη ὕλη τοῦ ὁποίου καὶ ἐνημερότης του εἰς πᾶν ὅ,τι ἀνάγεται εἰς τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον τὸ κατέστησε ἀπαραίτητον ἐφόδιον καὶ σύμβουλον εἰς τοὺς διακονοῦντας τῇ δικαιοσύνῃ.

Ὁ κ. *Νίκος Γ. Τσιπηνιᾶς*, Δικηγόρος ἐν Θεσσαλονίκῃ.

Νοιώθω ἀνάγκην καὶ ὑποχρέωσιν νὰ σᾶς συγχαρῶ διὰ τὴν γόνιμον προσπάθειαν καὶ λαμπρὰν ἐπιστημονικὴν συμβολήν σας εἰς τὴν ὀρθὴν ἑρμηνείαν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου εἰς τὴν χώραν μας. Δέκα χρόνια σκληρᾶς καὶ ἐπιμόνου ἐργασίας εἰς τὸν τομέα αὐτὸν σᾶς δίδουν τὸ δικαίωμα νὰ εἶσθε ὑπερήφανοι διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου σας, εἰς τὴν ὁποίαν σημαντικὰ συμβάλλει τὸ σύστημα εἰσαγωγικῶν σχολίων, ποὺ πάντοτε πρὶν ἀπὸ κάθε ἀπόφασιν προτάσσετε, πρᾶγμα ποὺ κάμνει τὴν Ἐπιθεώρησιν καὶ ἕνα χρήσιμον καὶ σημαντικὰ διδακτικὸν ἐπιστημονικὸν βοήθημα εἰς τὸ εἶδος του.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ - ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ - ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΘΕΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

ΑΣΦΑΛΙΖΟΜΕΝΑ ΕΙΣ ΤΟ Ι.Κ.Α. ΠΡΟΣΩΠΑ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΑ ΟΡΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΣ ΜΕΤΑ ΤΟΝ Α.Ν. 1846)1951

Δημοσιεύομεν κατωτέρω τας υπ' αριθ. 98|1951 και 111|1951 έγκυκλίους της Γενικής Διευθύνσεως του Ι.Κ.Α.

Αύται ενδιαφέρουν όχι μόνον από ασφαλιστικής άπόψεως, αλλά και από τοιαύτης καταγγελίας συμβάσεως εργασίας, αναφερόμεναι εις τα κατά τον Α. Ν. 1846|1951 περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων» (ΕΕΔ 10, 687 επ.) ασφαλιζόμενα και κατά της ανεργίας εις το Ι.Κ.Α. πρόσωπα και επομένως και εις την κατά το άρθρ. 9 του Ν. 118|1945 νομότυπον καταγγελίαν της συμβάσεως εργασίας.

Γενικής Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. Έγκύκλιος 98|1951

«Περί του κύκλου των ησφαλισμένων προσώπων και των τοπικών ορίων της ασφαλιστικής υποχρεώσεως μετά τον Α.Ν. 1846|1951».

Διά του υπ' αριθ. 1846|51 νέου Νόμου «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων» ή παρά τω Ι.Κ.Α. ασφάλισις οργανούται επί νέων βάσεων.

Ούτως από μεν της απόψεως των καλυπτομένων κινδύνων ή προστασία της ασφαλίσεως εύρύνεται, περιλαμβάνουσα, εκτός των κινδύνων της ασθενείας και της αναπηρίας—γήρατος—θανάτου, περί ων προέβλεπον και αι διατάξεις του ν. 6298, και τον κίνδυνον της ανεργίας, ον μέχρι της ισχύος των διατάξεων του νόμου εκάλυπτε το διά της § 3 του άρθρου 5 αυτού συγχωνευθέν εις το Ι.Κ.Α. Ταμείον Ανεργίας.

Από της απόψεως, εξ άλλου, του κύκλου των ησφαλισμένων προσώπων ο νέος νόμος διατηρεί κατά βάσιν την αρχήν της προστασίας κατά κύριον λόγον των παρεχόντων εξηρτημένην εργασίαν, διευρυνομένου όμως του κύκλου των προσώπων τούτων, ώστε να υπαχθούν εις την ασφάλισιν και κατηγορίαι προσώπων, άτινα υπό το κράτος των διατάξεων του ν. 6298 εξηρούντο της ασφαλίσεως. Παρέχει όμως περαιτέρω ο νόμος την δυνατότητα υπαγωγής εις την προστασίαν της ασφαλίσεως και οικονομικώς ασθενών κατηγοριών αυτοτελώς εργαζομένων προσώπων, μη προστατευομένων υπό της ασφαλίσεως έτερου Οργανισμού.

Ιδιαιτέρως σημειούμεν την διά της § 4 του άρθρου 5 του Νόμου γενομένην συγχώνευσιν εις το Ι.Κ.Α. της Οργανώσεως Αντιφυματικής Ασφαλίσεως, ην επέβαλεν η διά του νόμου τούτου θεσπιζομένη επέκτασις της προστασίας κατά του κινδύνου της ασθενείας διά της καλύψεως της φυματιώσεως εις όλην αυτής την έκτασιν.

Ως όμως προβλέπουν αι διατάξεις των άρθρων 2 § 1, 3 και 7 του νόμου, η επέκτασις της ασφαλίσεως εις μεν τα κατά τα άρθρα 2 §§ 1-2, 3 και 4 αυτού υποχρεωτικώς και αυτοδικαίως υπαγόμενα εις την ασφάλισιν αυτού πρόσωπα θέλει γίνει αφ' ού χρόνου, δι' ούς κλάδους ασφαλίσεως ή κατηγορίας παροχών και καθ' ην διαδικασίαν θέλουν ορίσει εκδοθησόμενοι Κανονισμοί, εις δε τας οικονομικώς ασθενείς κατηγορίας αυτοτελώς εργαζομένων προσώπων, καθ' ά θέλουν ορίσει αι σχετικαί πράξεις του Υπουργού Εργασίας.

Παρέχομεν ούν κατωτέρω γενικάς οδηγίας επί της ασφαλιστικής υποχρεώσεως εν γένει, αίτινες θέλουσιν ισχύσει μέχρι της εκδόσεως των ως άνω πράξεων. Ειδικώς περί των προαιρετικώς υπαγομένων εις την ασφάλισιν προσώπων θέλομεν παράσχη υμίν σχετικάς οδηγίας δι' ιδιαιτέρας εγκυκλίου μας.

I. Γενικώς επί της ασφαλίσεως δι' άπαντας τους κλάδους ταύτης.

Επί της ασφαλίσεως γενικώς, τόσον κατά των κινδύνων ασθενείας και αναπηρίας—γήρατος—θανάτου, όσον και κατά του κινδύνου της ανεργίας, θά ισχύσουν αι παρασχεθείσαι υμίν οδηγίαι, ως και αι διατάξεις των σχετικών Κανονισμών του Ιδρύματος, αι αφορώσαι:

α) τον τρόπον και την διαδικασίαν της υπαγωγής εις την ασφάλισιν γενικώς,

β) την έναρξιν και λήξιν της ασφαλιστικής υποχρεώσεως,

γ) την υποχρεωτικότητα της ασφαλίσεως και το αυτόματον της υπαγωγής εις ταύτην,

δ) τον τρόπον της υπαγωγής εις την ασφάλισιν των παρεχόντων εργασίαν εις πλείονας εργοδότας (πολλαπλώς απασχολούμενοι),

ε) τα αρμόδια όργανα του Ιδρύματος να αποφασίζουν κατά πρώτον βαθμόν επί υποθέσεων αναφερομένων εις την ασφαλιστικήν σχέσιν γενικώς,

στ) τα επιτρεπόμενα ένδικα μέσα κατ' αποφάσεων των οργάνων της ασφαλίσεως επί θεμάτων αναφερομένων εις την ασφαλιστικήν σχέσιν γενικώς.

Περί των αρμοδίων οργάνων του Ιδρύματος, ενώπιον των οποίων ασκούνται τα κατά τον Νόμον και τους Κανονισμούς ένδικα μέσα κατ' αποφάσεων των πρωτοβαθμίων οργάνων της ασφαλίσεως, θέλει επακολουθήσει νεωτέρα διαταγή ημών.

II. Ειδικώς:

1) Επί της ασφαλίσεως διά τους κλάδους ασθενείας και αναπηρίας—γήρατος—θανάτου:

Επί της ασφαλίσεως κατά των κινδύνων της ασθενείας αφ' ενός και αναπηρίας, γήρατος και θανάτου αφ' ετέρου, πλέον των ανωτέρω εκτε-

θέντων, θέλουν ἐξακολουθήσει ἰσχύουσαι αἱ παρασχεθεῖσαι ὑμῖν ὑπηγίαι, ὡς καὶ αἱ σχετικαὶ διατάξεις τῶν Κανονισμῶν τοῦ Ἱδρύματος αἱ ἀφορῶσαι :

α) τὸν κύκλον τῶν ὑποχρεωτικῶς ὑπαγομένων εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ἱδρύματος προσώπων, ὡς καὶ τῶν ἐξαιρουμένων καὶ ἀπαλλασσομένων ταύτης,

β) τοὺς κλάδους τῆς ἀσφαλίσεως, δι' οὓς ὑπάγονται, ὡς καὶ ἀντιστοίχως τοὺς κλάδους τῆς ἀσφαλίσεως, δι' οὓς ἀπαλλάσσονται τὰ ὡς ἄνω πρόσωπα,

γ) τὰς προϋποθέσεις ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν, ὡς καὶ τὰς τοιαύτας ἐξαιρέσεως ἢ ἀπαλλαγῆς ἀπὸ ταύτης τῶν ὡς ἄνω προσώπων,

δ) τὰ τοιχὰ ὅρια τῆς ἀσφαλιστικῆς ὑποχρεώσεως (κέντρα ἀσφαλίσεως—πρόσωπα ἐκτὸς κέντρου ἀπασχόλησις κ.λ.π.).

Συναφῶς σημειοῦμεν, ὅτι τὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα ὑπήγοντο εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 6298 κλάδου ἀσθενείας ἢ ἀπηλλάσσοντο ἀπὸ τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ κλάδου τούτου, τοῦ λοιποῦ καὶ μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Νόμου προβλεπομένων κανονισμῶν θὰ ὑπάγωνται ἢ ἀπαλλάσσωνται ἀντιστοίχως ἀμφοτέρων τῶν κλάδων ἀσφαλίσεως ἀσθενείας καὶ μητρότητος τοῦ νέου νόμου, ἤτοι τόσον α) τοῦ κλάδου παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς χρῆμα, ὅσον καὶ β) τοῦ κλάδου παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς εἶδος, πλὴν τῶν ἤδη συμπληρωματικῶς ἠσφαλισμένων παρὰ τῷ Ἱδρύματι, ἐφ' ὧν θὰ ἰσχύουν αἱ κατωτέρω διατάξεις.

Παρατηροῦμεν ἀσαύτως, ὅτι ἡ γενομένη κατὰ τὰ προλεχθέντα συγχώνευσις τῆς Ὀργανώσεως Ἀντιφυματικῆς Ἀσφαλίσεως εἰς τὸ Ι.Κ.Α. οὐδεμίαν ἐπιφέρει μεταβολὴν εἰς τὸν κύκλον τῶν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ κλάδου ἀσθενείας τοῦ Ἱδρύματος ὑπαγομένων προσώπων, καθ' ὅσον ἡ προστασία τῆς φυματιώσεως δὲν θεσπίζεται ὡς ἰδιαίτερος κλάδος τῆς ἀσφαλίσεως, ἀλλ' ἐντάσσεται εἰς τοὺς δύο γενικοὺς κλάδους τῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας (εἰς χρῆμα καὶ εἰς εἶδος).

Τέλος παρατηροῦμεν, ὅτι ἀπὸ τῆς 1.8.51 καταργεῖται, ὡς μὴ προβλεπομένη ὑπὸ τῶν ἀντιστοίχων πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ Ν. 6298 διατάξεων τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Α.Ν. 1846/51, ἡ ὑπὸ τῆς διατάξεως τῆς § 7 τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ Ν. 6298 προβλεπομένη ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τῆς ἀσφαλίσεως ἀσθενείας τοῦ Ἱδρύματος τῶν μισθωτῶν, εἰς οὓς οἱ ἐργοδόται αὐτῶν δυνάμει εἰδικῶν διατάξεων ἢ συμβάσεων ὑφισταμένων κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου τούτου πραγματοποιοῦν παροχὰς περιεχομένας ἐν τῇ ἀσφαλίσει κατὰ τῆς ἀσθενείας καὶ ἡ συμπληρωματικὴ τῶν προσώπων τούτων ἀσφάλισις παρὰ τῷ Ἱδρύματι διὰ τὸ μὴ ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν καλυπτόμενον ἐμπίπτα τῶν παροχῶν, τῶν προσώπων τούτων ὑπαγομένων τοῦ λοιποῦ καὶ ἀπὸ τῆς ὡς ἄνω χρονολογίας πλήρως εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ κλάδου παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς χρῆμα καὶ εἰς εἶδος τοῦ Ἱδρύματος. Συνεπῶς τὸ συμπληρωματικῶς ἀσφαλιζόμενον μέχρι τοῦδε εἰς τὴν παρ' ἡμῖν ἀσφάλισιν κλάδου ἀσθενείας προσωπικὸν τῆς Ἑταιρίας Ὑδάτων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς, τῆς Ἑταιρίας Ὑδάτων Θεσσ/νίκης, ὡς καὶ τὸ μόνιμον προσωπικὸν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Αὐτοκινητιστῶν, θὰ ὑπάγεται ἀπὸ τῆς 1.8.51 εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἀμφοτέρων τῶν κλάδων παροχῶν ἀσθενείας, εἰς εἶδος καὶ εἰς χρῆμα, πλήρως.

Ἐξ ἄλλου, κατόπιν τῶν διατάξεων τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου, καθ' ἃς «πάντα τὰ εἰς εἰδικὰ Ταμεῖα κυρίας ἀσφαλίσεως καὶ Ταμεῖα Ἀλληλοβοηθείας ἀσφαλιζόμενα πρόσωπα ἀπαλλάσσονται, καθ' οὓς κλάδους εἶναι ἠσφαλισμένα παρ' αὐτοῖς, τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. διὰ τὸν ἀντίστοιχον κλάδον ἀσφαλίσεως, ἀδιαφόρως ἂν τὸ εἰκεῖον Ταμεῖον χορηγῇ ἅπασαν ἢ μέρος μόνον τῶν ὑπὸ τοῦ ἀντιστοίχου κλάδου τοῦ Ι.Κ.Α. πραγματοποιουμένων κατηγοριῶν παροχῶν καὶ τοῦ ὕψους τούτων», θεωρεῖται καταργηθεῖσα ἀπὸ τῆς 1.8.51 ἡ διάταξις τῆς § 2 τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου 13 τοῦ Ν. 6298 περὶ συμπληρωματικῆς ἀσφαλίσεως παρ' ἡμῖν διὰ τὸν κλάδον τῆς ἀσθενείας τῶν ἠσφαλισμένων εἰς Ταμεῖα Ἀλληλοβοηθείας, ὧν ἡ ἔκτασις τῶν παροχῶν δὲν καλύπτει τὴν ἔκτασιν τῶν ὑπὸ τοῦ Ἱδρύματος πραγματοποιουμένων παροχῶν ἀσθενείας, τῶν προσώπων τούτων ἐξαιρουμένων πλήρως ἀπὸ τῆς ὡς ἄνω χρονολογίας τῆς παρ' ἡμῖν ἀσφαλίσεως διὰ τὸν ἀντίστοιχον κλάδον τῶν παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα. Συνεπῶς ἀπὸ τῆς 1.8.51 α) τὰ συμπληρωματικῶς ἀσφαλιζόμενα μέχρι τοῦδε εἰς τὴν παρ' ἡμῖν ἀσφάλισιν δι' ὡρισμένας κατηγορίας παροχῶν τοῦ κλάδου ἀσθενείας, ἤτοι διὰ τὰς παροχάς: 1) Νοσοκομειακὴν περίθαλψιν, 2) Ἐπιδόματα μητρότητος, ἀσθενείας καὶ ἀτυχήματος καὶ 3) Πρόσθετον περίθαλψιν, μέλη τοῦ Συνδέσμου Ἑλλήνων Ἐπαγγελματιῶν Μουσικῶν θὰ ἐξαιροῦνται τῆς παρ' ἡμῖν ἀσφαλίσεως δι' ἀμφοτέρους τοὺς κλάδους παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς εἶδος καὶ εἰς χρῆμα, β) τὸ συμπληρωματικῶς ἀσφαλιζόμενον μέχρι τοῦδε εἰς τὴν παρ' ἡμῖν ἀσφάλισιν δι' ὡρισμένας κατηγορίας παροχῶν τοῦ κλάδου ἀσθενείας, ἤτοι διὰ τὰς παροχάς: 1) Ἐπιδόματα μητρότητος, ἀσθενείας καὶ ἀτυχήματος καὶ 2) πρόσθετον περίθαλψιν, ἐκτάκτων καὶ προσωρινῶν προσωπικῶν τῶν Σ.Π.Α.Π. θὰ ἐξαιρῆται τῆς παρ' ἡμῖν ἀσφαλίσεως δι' ἀμφοτέρους τοὺς κλάδους παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς εἶδος καὶ εἰς χρῆμα καὶ γ) τὸ συμπληρωματικῶς ἀσφαλιζόμενον μέχρι τοῦδε εἰς τὴν παρ' ἡμῖν ἀσφάλισιν δι' ὡρισμένας κατηγορίας παροχῶν τοῦ κλάδου ἀσθενείας, ἤτοι διὰ τὰς παροχάς: 1) μαιευτικὴν περίθαλψιν, 2) νοσοκομειακὴν περίθαλψιν, 3) πρόσθετον περίθαλψιν, 4) ἐπιδόματα ἀσθενείας, μητρότητος καὶ ἀτυχήματος καὶ 5) ἔξοδα κηδείας ἐκτάκτων καὶ προσωρινῶν προσωπικῶν τῶν Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας θὰ ἐξαιρῆται μὲν τῆς παρ' ἡμῖν ἀσφαλίσεως διὰ τὸν κλάδον παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς εἶδος, ἀλλὰ θὰ ὑπάγηται εἰς τὴν ἀσφάλισιν διὰ τὸν κλάδον παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς χρῆμα.

2) Ἐπὶ τῆς ἀσφαλίσεως διὰ τὸν κλάδον ἀνεργίας :

Τὴν ἀσφάλισιν κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας διενήργει μέχρι τῆς 31.6.51 τὸ δυνάμει τῆς διατάξεως τῆς § 3 τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ὑπ' ἀ-

αριθ. 1846|51 Α.Ν. συγχωνευθὲν εἰς τὸ Ι.Κ.Α. Ταμεῖον Ἀνεργίας.

Εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου τούτου ὑ π ή γ ο ν τ ε ς ὑποχρεωτικῶς, συμφώνως πρὸς τὰς περὶ τοῦ Α.Ν. 1846|51 κειμένας διατάξεις, αἱ κάτωθι κατηγορίαι προσώπων :

Α. Πάντα τὰ πρόσωπα τὰ παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ἐναντι ἀμοιβῆς, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον α) ἀπασχολοῦνται εἰς περιοχήν, εἰς ἣν ἔχει ἐπεκταθῆ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας καὶ β) ἀσφαλίζονται παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἢ παρ' ἑτέρῳ Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας.

Εἰς περιοχάς, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῆ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, χωρὶς νὰ ἔχῃ ἐπεκταθῆ εἰσέτι ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α., εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν ὑπήγοντο τὰ πρόσωπα, ἅτινα θὰ ἠσφαλίζοντο κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. καὶ τὰ λοιπὰ Ταμεῖα, ἐὰν ταῦτα ἐλειτούργουν εἰς τὰς ἀνωτέρω περιοχάς (ἄρθρον 1 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949).

Ἡ ἰδιότης τοῦ ἀπασχολοῦντος τὸν μισθωτὸν ἐργοδότου οὐδεμίαν ἀσκεῖ ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς ὑπαρχεώσεως πρὸς ἀσφάλισιν. Οὕτως εἶναι ἀδιάφορον ἂν ὁ ἀπασχολῶν ἐργοδότης εἶναι φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον, ἰδιωτικοῦ ἢ δημοσίου δικαίου ἢ καὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ Δημόσιον. Ἀρκεῖ ὅπως ὁ ἀπασχολούμενος α) παρέχῃ τὰς ὑπηρεσίας του δυνάμει συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, β) ὑπάγηται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ ἑτέρου Ὀργανισμοῦ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως διὰ τὸν κλάδον τῆς ἀσθενείας καὶ γ) ἀπασχολῆται εἰς περιοχήν, ἔνθα ἔχει ἐπεκταθῆ ἡ ἀσφάλισις ἀνεργίας.

Β. Οἱ παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως Σμυριδωρυκτῶν Νάξου κατὰ τῶν κινδύνων ἀναπηρίας, γήρατος καὶ θανάτου ἀσφαλιζόμενοι καὶ ὡς σμυριδωρύκται ὑπὸ τῶν ἐν ἰσχύϊ διατάξεων τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῆς Ναξίας σμύριδος καθοριζόμενοι (ὑπ' ἀριθ. 20.661|48 Υ.Α.).

Ἀπὸ τῆς ἀσφαλίσεως παρὰ τῷ ὡς ἄνω Ταμείῳ ἐ ξ υ ρ ο θ ν τ ο :

Α. Τὰ πληρώματα τῶν ἐμπορικῶν πλοίων.

Β. Οἱ μισθωτοὶ οἱ ἠσφαλισμένοι κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας εἰς ἑτέρους ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμούς.

Οἱ κυριώτεροι τοιοῦτοι Ὀργανισμοὶ εἶναι σήμερον : 1) Ὁ Λογ|μὸς Ἀνεργίας παρὰ τῷ Ταμείῳ Συντάξεως Προσωπικοῦ Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων, 2) ὁ Λογ|σμὸς Ἀνεργίας παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν καὶ 3) ὁ Λογ|σμὸς Ἀνεργίας παρὰ τῷ Ταμείῳ Συντάξεων Ὑπαλλήλικοῦ καὶ Συνταχτικοῦ Προσωπικοῦ Ἐφημερίδων Θεσ|νίκης.

Σημειοῦμεν σχετικῶς, ὅτι οἱ παρὰ τοῖς ἀκολούθοις Ταμείοις ὑφιστάμενοι Κλάδοι ἀσφαλίσεως ἢ Λογ|σμοὶ Ἀνεργίας κατηγγήθησαν :

αα) ὁ παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μακαρονοποιῶν Κλάδος ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας (ὑπ' ἀριθ. 31507|3.9.45 ὑπ. ἀπόφασις),

ββ) ὁ παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν (Τ.Α.Κ.) Κλάδος ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας (ὑπ' ἀριθ. 2589|22.1.48 ὑπ. ἀπόφασις, κυρωθεῖσα διὰ τοῦ ἄρθρ. 11 § β' ἀριθ. 13 τοῦ Ν.Δ. 1255|49),

γγ) ὁ παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν Κλάδος ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας (ὑπ' ἀριθ. 20720|28.8.48 ὑπ. ἀπόφασις),

καὶ δδ) ὁ παρὰ τῷ Ταμείῳ Μεταλλευτῶν συσταθεὶς διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 817|46 Α.Ν. Κλάδος ἀνεργίας διὰ τοὺς μισθωτοὺς ὡρισμένων περιοχῶν (ὑπ' ἀριθ. 38428|9.10.47 ὑπουργ. ἀπόφασις, κυρωθεῖσα διὰ τοῦ ἄρθρου 11 § β' ἀριθ. 16 τοῦ Ν.Δ. 1255|49).

Γ'. Οἱ εἰς τὰς φορτοεκφορτωτικὰς ἐργασίας τῶν λιμένων τοῦ Κράτους προσλαμβανόμενοι δι' ὡρισμένον χρόνον σημειώσει ἐμπορευμάτων καὶ ἐργάται πάσης κατηγορίας (ἄρθρον 1 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949).

Διευκρινίζομεν, ὅτι τὰ πρόσωπα τῆς κατηγορίας ταύτης ἐξαιροῦνται τῆς ἀσφαλίσεως, μόνον ἐφ' ὅσον προσλαμβάνονται ἐπὶ συμβάσει ὡρισμένου χρόνου (ἡμερολογιακῶς προσδιωρισμένου ἢ ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ὑπὸ ἐκτέλεσιν ἔργου).

Δ. Τὸ προσωπικὸν τοῦ Δημοσίου τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 7 § 3 τῆς διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1275|49 Ν. Δ. κυρωθείσης συμβάσεως προσωρινῶς προσλαμβανόμενον παρὰ τῶν ἐντολοδόχων [α) Ἀνων. Βιομ. Ἑταιρία «*Γκλοβάνης*» ἐν Βόλῳ, β) Ἀνων. Βιομ. καὶ Τεχν. Ἑταιρία «*Βιό*» ἐν Ἀθήναις] πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ προβλεπομένων ὑπὸ τῆς ἄνω συμβάσεως. Παρερχομένων ὅμως δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω προσωρινῆς ἀναλήψεως, οἱ ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τούτου μὴ ἀπολυθέντες θεωροῦνται ὡς ὁριστικῶς προσληφθέντες, ὑπάγονται δὲ ἀναδρομικῶς εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἀνεργίας, τῶν ἐντολοδόχων ὑποχρεουμένων νὰ προβοῦν εἰς τὰς νομίμους πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καταβολάς, ἄνευ προσθέτων τελῶν, ἢ ἄλλης τινὸς ἐπιβαρύνσεως, ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ διμήνου (ἄρθρ. 14 § 1 Ν.Δ. 1275|49).

Σκόπιμον κρίνομεν νὰ σημειώσωμεν ὡσαύτως, ὅτι :

1. Ὡς ἐκ τῆς ἀνωτέρω ἀναφερθείσης προϋποθέσεως τῆς παροχῆς ὑπὸ τῶν παρεχόντων ἐξηρτημένην ἐπ' ἀμοιβῇ ἐργασίαν τῶν ὑπηρεσιῶν των δυνάμει συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου (ὡρισμένης ἢ ἀορίστου διαρκείας) διὰ τὴν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ὑπαγωγὴν των, ἐξαιρεῖτο ἀπὸ τῆς τοιαύτης ἀσφαλίσεως: α) τὸ προσωπικὸν τῶν Ν.Π.Δ.Δ. τὸ συνδεόμενον μετὰ τούτων διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου (προσωπικὸν Ἀσφαλιστικῶν Ταμείων, Ι.Κ.Α. καὶ λοιπῶν Ν.Π.Δ.Δ.), μολονότι τοῦτο ἠσφαλίζετο κατὰ κανόνα κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἢ ἄλλους Ὀργανισμοὺς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, β) τὸ παρὰ τῷ Δημοσίῳ ὑπηρετοῦν προσωπικὸν τὸ συνδεόμενον μετὰ τοῦ Δημοσίου διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου.

Ἀντιθέτως τὸ ἐπὶ συμβάσει ἰδιωτικοῦ δικαίου (ἀορίστου ἢ ὡρισμένου χρόνου) ὑπηρετοῦν εἰς τὸ Δημόσιον καὶ τὰ Ν.Π.Δ.Δ. προσωπικόν, ὑπήγετο εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας. Ἡ τοιαύτη ὅμως σύμβασις δέον νὰ ἔχῃ ἐγκύρως συναφθῇ (βλ. ὑπ' ἀριθ. 8121|2.5.1950 Γνωμ. Νομικοῦ Συμβουλίου Ι.Κ.Α. — Ἔγκ. 106|26.5.50). Τοιαύτην δὲ σύμβασιν δύνανται νὰ συνάπτουν οἱ ἐκπροσωποῦντες νομικὰ πρόσωπα

δημοσίου δικαίου μόνον ἐφ' ὅσον ἡ τοιαύτη ἐνεργειά των προβλέπεται ρητῶς ὑπὸ τοῦ νόμου ἢ ὑπὸ τοῦ ὑπηρεσιακοῦ ὀργανισμοῦ τῶν Ν.Π.Δ.Δ. καὶ ὁρίζεται σαφῶς ὅτι ἡ οὕτω συναπτομένη σύμβασις εἶναι σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας (ἰδιωτικοῦ δικαίου)». Ἄλλως, οἱ οὕτω προσλαμβανόμενοι συνδέονται αὐχὶ διὰ συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀλλὰ δι' ὑπηρεσιακῆς σχέσεως δημοσίου χαρακτῆρος.

2. Ὡς ἐκ τῆς προϋποθέσεως τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ ἄλλου Ὀργανισμοῦ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως συνάγεται, ὅτι δὲν ὑπήγοντο εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας τὰ συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. 6293|54 ἐξαιρούμενα τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφαλίσεως πρόσωπα, πλὴν ὡς εἰκὸς τῶν ἐξαιρουμένων τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α. λόγῳ ἐκτὸς Κέντρου ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α. ἀπασχολήσεώς των.

Καὶ τέλος 3. Ὡς ἐκ τῆς προϋποθέσεως τῆς παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας ἢ ὑπηρεσίας ἐναντι ἀμοιβῆς συνάγεται, ὅτι δὲν ὑπηγοντο εἰς τὴν παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀνεργίας ἀσφάλιστιν τὰ κατωθι πρόσωπα, καίτοι ὑπήγοντο εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλιστιν·

α) Οἱ ἀμισθοι μαθητευόμενοι καὶ

β) Τὰ πρόσωπα τὰ μετέχοντα εἰς τὴν διοίκησιν ἐργατικῶν σωματείων ἢ ἑνώσεων τοιούτων σωματείων.

Ἡ ἀσφάλισις τῶν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας ἀσφαλιζομένων ὡς ἄνω κατηγοριῶν προσώπων συνεχίζεται, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 69 καὶ 0 § 3 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1846|51 Ἀναγκ. Νόμου, ἀπὸ τῆς 21.6.51, χρονολογίας ἰσχύος τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου, εἰς τὸ Ι.Κ.Α., τοῦ ὁποίου ἡ ἀσφάλισις ἐπεκτείνεται αὐτομάτως καὶ εἰς τὰς πέραν τῶν κέντρων ἀσφαλίσεώς του τοπικὰς περιοχάς, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας. Ἡ εἰς τὰς τελευταίας ταύτας τοπικὰς περιοχὰς ἐπέκτασις τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α. περιορίζεται, μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῶν ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου ὁριζομένων κανονισμῶν, μόνον εἰς τὴν ἀσφάλισιν κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας καὶ εἰδικῶς διὰ τὰς εἰς τὴν ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν τοῦ τέως Ταμείου Ἀνεργίας ὑπαγομένας κατηγορίας προσώπων.

Μέχρι τῆς ἐκδόσεως, κατὰ ταῦτα, τῶν ὑπὸ τῆς προμνησθείσης διατάξεως ὁριζομένων κανονισμῶν, ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ἱδρύματος ὡς πρὸς τὸν κλάδον τῆς ἀνεργίας α) θὰ περιορίζηται ὡς πρὸς μόνας τὰς ὡς ἄνω κατηγορίας τῶν εἰς τὴν ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν τοῦ τέως Ταμείου Ἀνεργίας ὑπαγομένων προσώπων καὶ β) θὰ ἐκτείνηται εἰς τὰς τοπικὰς περιοχάς, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας. Αὕτη εἰς ἐκείνας ἐκ τῶν περιοχῶν τούτων, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, χωρὶς νὰ ἔχῃ ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α., θὰ ἐξακολουθῇ νὰ ἐνεργεῖται ὑπὸ τῶν πλησιεστέρων Ὑποκ|των τοῦ Ἱδρύματος. Εἰδικῶς ἡ ἀσφάλισις εἰς τὰς ἀκολούθους περιοχὰς θὰ ἐξακολουθῇ νὰ ἐνεργεῖται ὑπὸ τῶν ἀντιστοίχως ἀναφερομένων Ὑποκ|των τοῦ Ἱδρύματος:

1. Περιοχὴ νήσων Μήλου, Νάξου καὶ Κύθνου: Ὑπὸ τοῦ Ὑποκ|τος Σύρου.

2. Περιοχαὶ ὑπαγόμεναι εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Παραρτήματος Χαλκίδος τοῦ τέως Ταμείου Ἀνεργίας: Ὑπὸ τοῦ Ὑποκ|τος Χαλκίδος.

3. Περιοχὴ Κοινότητος Τυρνάβου: Ὑπὸ τοῦ Ὑποκ|τος Λαρίσης.

4. Περιοχὴ Δήμου Καλαμπάκας: Ὑπὸ τοῦ Ὑποκ|τος Τρικάλων.

Ὅθεν ἀπὸ τῆς 1ης Αὐγούστου 1951, χρονολογίας, ἀφ' ἧς θέλουσιν ἰσχύσει αἱ περὶ πόρων διατάξεις τοῦ νόμου, διὰ τὴν περὶ τὴν ὑπαγωγὴν ἢ μὴ εἰς τὰς συγκεκριμένας περιπτώσεις προσώπων ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀναφερθέντων εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ἱδρύματος κρίσιν των, ὡς καὶ διὰ τοὺς κλάδους τῆς ἀσφαλίσεως, δι' οὓς θὰ ὑπάγωνται ἢ θὰ ἐξαιροῦνται ἢ θὰ ἀπαλλάσσωνται τὰ ὡς ἄνω πρόσωπα, τὰ ὁρμώμενα ὄργανα τοῦ Ἱδρύματος δέον νὰ ἀκολουθοῦν τὰς κατωθι γενικὰς γραμμάς:

Α'. Πρόσωπα ἀπασχολούμενα εἰς περιοχάς, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας:

1) Τὰ μέχρι τοῦδε εἰς τὴν μικτὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ἱδρύματος ὑπαγόμενα πρόσωπα θὰ ὑπάγωνται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ἱδρύματος διὰ τοὺς κλάδους: α) παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς χρῆμα, β) παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς εἶδος καὶ γ) ἀναπηρίας, γήρατος καὶ θανάτου, διὰ τὸν κλάδον δὲ ἀνεργίας, μόνον ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ προσώπων, ἅτινα ὑπήγοντο, κατὰ τ' ἀνωτέρω, εἰς τὴν ἀσφάλιστιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας.

2) Τὰ μέχρι τοῦδε εἰς τὴν ἀσφάλιστιν τοῦ κλάδου ἀναπηρίας, γήρατος καὶ θανάτου τοῦ Ἱδρύματος ὑπαγόμενα πρόσωπα θὰ ὑπάγωνται εἰς τὴν ἀσφάλιστιν τοῦ Ἱδρύματος διὰ τὸν αὐτὸν κλάδον, διὰ τὸν κλάδον δὲ ἀνεργίας, μόνον ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ προσώπων, ἅτινα ὑπήγοντο, κατὰ τ' ἀνωτέρω, εἰς τὴν ἀσφάλιστιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας.

3) Τὰ μέχρι τοῦδε εἰς τὴν ἀσφάλιστιν τοῦ κλάδου ἀσθενείας τοῦ Ἱδρύματος ὑπαγόμενα πρόσωπα θὰ ὑπάγωνται εἰς τὴν ἀσφάλιστιν τοῦ Ἱδρύματος διὰ τοὺς κλάδους: α) παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς χρῆμα καὶ β) παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς εἶδος, διὰ τὸν κλάδον δὲ ἀνεργίας, μόνον ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ προσώπων, ἅτινα ὑπήγοντο, κατὰ τ' ἀνωτέρω, εἰς τὴν ἀσφάλιστιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, καὶ

4) Εἰς τὴν ἀσφάλιστιν τοῦ Ἱδρύματος μόνον διὰ τὸν κλάδον ἀνεργίας θὰ ὑπάγωνται τὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα ὑπήγοντο, κατὰ τ' ἀνωτέρω, εἰς τὴν ἀσφάλιστιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, πλὴν ὅμως ἀπηλλάσσοντο τῆς παρὰ τῷ Ἱδρύματι ἀσφαλίσεως, διότι ἠσφαλίζοντο δι' ἀμφοτέρους τοὺς κλάδους τῆς ἀσφαλίσεως (ἀσθενείας καὶ συνταξεως) εἰς Κλαδικὰ Ταμεῖα (π.χ. Μυλεργάται κλπ.).

Οὕτω εἰς τὰς ὡς ἄνω περιοχὰς θὰ ἐμφανισθοῦν αἱ ἀκόλουθοι περιπτώσεις ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλιστιν τοῦ Ἱδρύματος:

α) Δι' ἅπαντας τοὺς κλάδους τῆς ἀσφαλίσεως (π.χ. ἐμπορομπαλλήλοι, ἐργάται ὑφαντουργείων κλπ.).

β) Διὰ τὸν κλάδον ἀσθενείας (π.χ. ἰατροί, μηχανικοὶ τοῦ Ι.Κ.Α.).

γ) Διά τόν κλάδον συντάξεως (π.χ. ξενοδοχοϋπάλληλοι κρατικών ξενοδοχείων συνδεόμενοι διά σχέσεως Δ.Δ.).

δ) Διά τόν κλάδον ἀνεργίας (π.χ. μυλεργάται).

ε) Διά τούς κλάδους ἀσθενείας καί συντάξεως (π.χ. ὑπάλληλοι τοῦ Ι.Κ.Α.).

στ) Διά τούς κλάδους ἀσθενείας καί ἀνεργίας (π.χ. τυπογράφοι).

ζ) Διά τούς κλάδους συντάξεως καί ἀνεργίας (π.χ. ξενοδοχοϋπάλληλοι).

Σημειοῦμεν σχετικῶς, ὅτι εἰς τάς περιπτώσεις προσώπων ὑπαγομένων εἰς τήν ἀσφάλισιν διά τόν κλάδον ἀσθενείας δέον νά λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν καί τά ἀνωτέρω ἐν Κεφ. ΙΙ, Ι ἐν τέλει ἀναφερόμενα ἐπί τοῦ θέματος τῆς καταργήσεως τῆς συμπληρωματικῆς ἀσφαλίσεως διά τόν κλάδον τῆς ἀσθενείας.

Β'. Πρόσωπα ἀπασχολούμενα εἰς περιοχάς, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῆ μόνον ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α., οὐχί δέ καί ἡ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας :

Τά μέχρι τοῦδε εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Ἱδρύματος ὑπαγόμενα πρόσωπα θά ἐξακολουθήσουν νά ἀσφαλίζωνται διά τούς αὐτούς κλάδους, δι' οὓς ἠσφαλίζοντο καί πρότερον (οἱ διά τόν κλάδον ἀσθενείας θά ἀσφαλίζωνται καί διά τούς δύο νέους κλάδους παροχῶν ἀσθενείας καί μητρότητος εἰς χρῆμα καί εἰς εἶδος, πλήν τῆς περιπτώσεως τῶν τέως συμπληρωματικῶς δι' ὡρισμένας μόνον κατηγορίας παροχῶν τοῦ κλάδου ἀσθενείας ἀσφαλιζομένων παρ' ἡμῖν προσώπων, περί οὗ ἀνωτέρω ἐν κεφαλ. ΙΙ, Ι ἐν τέλει ἐγένετο λόγος), μή ὑπαγόμενα εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ κλάδου ἀνεργίας.

Γ'. Πρόσωπα ἀπασχολούμενα εἰς περιοχάς, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῆ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, οὐχί δέ καί ἡ τοῦ Ι.Κ.Α. :

Θά ἐξακολουθήσουν νά ἀσφαλίζωνται εἰδικῶς καί μόνον διά τόν κλάδον τῆς ἀνεργίας τά πρόσωπα, τά ὁποῖα ἠσφαλίζοντο, κατά τ' ἀνωτέρω, εἰς τό Ταμεῖον Ἀνεργίας.

Γενικῆς Διευθύνσεως Ι. Κ. Α. Ἐγκύκλιος ὑπ' ἀριθ. 111|1951

«Περί συμπληρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 98|1951 ἐγκυκλίου διαταγῆς».

Κατάργησις προϋφισταμένων τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ἐξαιρέσεων ὑπαγωγῆς κατηγοριῶν μισθωτῶν εἰς ἀσφάλισιν κατά τῆς ἀνεργίας κλπ.

Ἐν συνεχείᾳ τῆς ὑπ' ἀριθ. 98|26.7.51 ἐγκυκλίου διαταγῆς ἡμῶν καί εἰς συμπλήρωσιν ταύτης γνωρίζομεν εἰς ὑμᾶς τά ἀκόλουθα :

1. Ἀπό 21ης Ἰουνίου 1951, χρονολογίας δημοσιεύσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1846|51 Α.Ν., θεωρεῖται καταργηθεῖσα, συμφώνως καί πρός τά ἐν τῇ παρατιθεμένῃ κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. 22175|6737|1.8.51 γνωματεύσει τῆς Νομικῆς ἡμῶν Ὑπηρεσίας ἐκτιθέμενα (*) πᾶσα προγενεστέρα διάταξις εἰδικοῦ νόμου, ἐξαιροῦσα ἀπό τῆς παρούσης τήν Γενικήν Διεύθυνσιν τοῦ Ι.Κ.Α. ἐπί τοῦ ζητήματος τῆς παρά τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφαλίσεως τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἑταιρίας Henry Boot :

Ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν καί τῆς ἐπ' αὐτοῦ εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως, διά τοῦ Νόμου τούτου ἐρρυθμίσθη ἐξ ὑπαρχῆς ὁλόκληρος ἡ θεσμός τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, τόσον ὡς πρός τά εἰς τό Ι.Κ.Α. ὑπαγόμενα πρόσωπα, ὅσον καί ὡς πρός τά εἰς ἄλλους Ἀσφαλιστικούς Ὀργανισμούς ὑπαγόμενα καί τά κατ' ἐξαίρεσιν παραμένοντα ἐκτός πάσης ἀσφαλίσεως.

Ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ Α.Ν. ὁρίζεται γενικῶς, ὅτι εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ νόμου τούτου ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς καί αὐτοδικαίως τά πρόσωπα, τά ἐντός τῶν ὁρίων τῆς χώρας παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἔναντι ἀμοιβῆς... ἀδιαφόρως νομικῆς φύσεως (δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου) τῆς σχέσεως. Ἐν δέ τοῖς ἄρθροις 3 καί 4 ὁρίζονται αἱ ἐξαιρετικαί περιπτώσεις, καθ' ἃς πρόσωπα, ἐργαζόμενα ἐπί μισθῷ δέν ὑπάγονται εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. Τέλος ἐν ἄρθρῳ 60 § 1 τοῦ Α.Ν. ὁρίζεται, ρητῶς, ὅτι ἀπό τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου καταργεῖται πᾶσα διάταξις τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας, ἀντιτιθεμένη εἰς αὐτόν.

Αἱ διατάξεις αὗται τοῦ Α.Ν. εἶναι τόσον κατηγορηματικαί καί σαφεῖς, ὥστε νά μή ὑπάρχῃ ἀμφιβολία ὅτι διά τούτων κατηργήθη καί πᾶσα προγενεστέρα διάταξις εἰδικοῦ νόμου, ἐξαιροῦσα ἀπό τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α. ὡρισμένας κατηγορίας ἐργαζομένων, μή ὑπαγομένων εἰς τήν ἀσφάλισιν οἱουδήποτε ἄλλου ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ διά τούς παρά τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφαλιζομένους κινδύνους. Αἱ διατάξεις τῶν εἰδικῶν τούτων νόμων δέν δύνανται νά θεωρηθοῦν ὡς ἐξακολουθοῦσαι νά ἰσχύουν, διότι :

α) Αἱ εἰδικαί αὗται διατάξεις ἀπεσιβήσαν ὡς ἐξαιρετικαί, ἔναντι τοῦ προϊσχύσαντος Ν. 6208|1951, ἐφ' ὅσον ὅμως ὁ νόμος ἐκεῖνος κατηργήθη, ρυθμισθέντος ἐξ ὑπαρχῆς ὁλοκλήρου τοῦ θεσμοῦ τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων καί καταργηθείσης πάσης ἀντιθέτου διατάξεως τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας, ἕπεται ὅτι κατηργήθησαν πᾶσαι καί συνεπῶς καί αἱ εἰδικαί προγενέστεραι διατάξεις, αἱ ἀντιτιθέμεναι πρός τόν Α.Ν. 1846|1951.

β) Εἶναι ἀληθές, ὅτι αἱ προγενέστεραι αὗται ἐξαιρετικαί διατάξεις εἶναι εἰδικαί, διότι ρυθμίζουν τήν ἀπό τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. ἐξαίρεσιν ὡρισμένων κατηγοριῶν ἐργαζομένων. Ἐκ τούτου ὅμως δέν ἕπεται, ὅτι ὁ Α.Ν. 1846|1951, ὡς μεταγενέστερος καί γενικώτερος, δέν καταργεῖ τάς προγενεστέρας εἰδικάς τοιαύτας διατάξεις. Ὁ ρωμαϊκός κανών lex posterior generalis non derogat priori speciali ἰσχύει ὡς βασικός ἑρμηνευτικός κανών καί τοῦ συγχρόνου δικαίου, μόνον ἐφ' ὅσον ἐκ τοῦ νεωτέρου γενικοῦ νόμου δέν προκύπτει, ὅτι πρόθεσις τοῦ νομοθέτου ἦτο νά καταργήσῃ καί τούς προγενεστέρους εἰδικούς νόμους. Ἐάν ὅμως, ὡς ἐν προκειμένῳ, ἐκ τοῦ νεωτέρου γενικοῦ νόμου καθίσταται πρόδηλος ὁ σκοπός τοῦ νομοθέτου νά καταργήσῃ καί τούς προγενεστέρους εἰδικούς νόμους, βεβαίως ὁ ἀνωτέρω ἑρμηνευτικός κανών δέν ἐφαρμόζεται (ὁλομέλεια Α.Π. 120|1940, ΕΕΝ ζ' 250, Α.Π. 221|1948, ΕΕΝ ιε' 596).

(*) Ἡ σχετική γνωμάτευσις τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α., ὑπ' ἀριθ. 22175|6737|1951 (γνωματεύσαντες οἱ κ.κ. *Ι. Καποδίστριας, Φ. Καντουφᾶς*), ἔχει ὡς ἑξῆς :

Ἐπί τοῦ ὑπ' ἀριθ. 22175|3866|1951 ἐγγράφου

ρά τῷ Ι. Κ. Α. ἢ τῷ Ταμείῳ Ἀνεργίας ἀσφαλίσεως ὁριζομένης κατηγορίας προσώπων, ὑπαγομένων ὑποχρεωτικῶς, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 6298|54 καὶ τοῦ Ν.Δ. 1255|49 ἀντιστοίχως εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. καὶ τῷ Ταμείῳ Ἀνεργίας ἀσφάλισιν, χωρὶς παραλλήλως νὰ θεσπίσῃ τὴν ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν τῶν προσώπων τούτων διὰ τοὺς παρὰ τῶν ρηθέντων Ὀργανισμῶν (Ι.Κ.Α., Ταμείων Ἀνεργίας) ἀσφαλιζομένους κινδύνους εἰς ἕτερον Ὀργανισμὸν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως.

Ὅθεν ἀπὸ τῆς ὡς ἄνω χρονολογίας κατηργήθησαν αἱ ἀκόλουθοι διατάξεις:

α) Ἡ προσιεθεῖσα διάταξις εἰς τὸ ἄρθρον 28 τῆς μεταξὺ τῆς Ἑταιρίας BOOT καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου συμβάσεως, κυρωθεῖσα διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1207|1949 Ν.Δ., δι' ἧς τὸ διὰ τὴν μελέτην καὶ κατασκευὴν τῶν διὰ τῆς ὡς ἄνω συμβάσεως ἀνατεθέντων εἰς τὴν ὡς εἴρηται Ἑταιρίαν Ὑδραυλικῶν Ἔργων εἰς Θεσσαλίαν καὶ Ἠπειρον προσληφθησόμενον καὶ ἀπασχοληθησόμενον προσωπικὸν ἐξηρέθη τῆς παρὰ τῷ Ι. Κ. Α. καὶ τῷ Ταμείῳ Ἀνεργίας ἀσφαλίσεως.

β) Ἡ § 4 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ κωδικοποιήσαντος τὰς περὶ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μηχανικῶν καὶ Ἐργοληπτῶν Δημοσίων Ἔργων διατάξεις, ὑπ' ἀριθ. 2326|1940 Α.Ν., δι' ἧς τὸ ὑπαλληλικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν τοῦ Ταμείου τούτου ἐξηρέθη τῆς παρὰ τῷ Ι. Κ. Α. ἀσφαλίσεως. Ὡς γνωστὸν ἡ ἐξαίρεσις τῶν προσώπων τούτων ἐκ τῆς παρ' ἡμῖν ἀσφαλίσεως, βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ὡς ἄνω νόμου, ἀφεώρα τὸν κλάδον ἀσθενείας, καθ' ὅσον διὰ τὸν κλάδον ἀναπηρίας, γήρατος καὶ θανάτου ἐξηρούντο ὁπωσδήποτε τῆς παρ' ἡμῖν ἀσφαλίσεως, ὡς ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ εἰδικοῦ τούτου Ταμείου.

γ) Ἡ § 3 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 804|49 Α.Ν., δι' ἧς ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἐδαφ. γ' τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν.Δ. 694|48 ἐξηρέθησαν τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. καὶ τῷ Ταμείῳ Ἀνεργίας ἀσφαλίσεως οἱ πάσης φύσεως μισθωτοὶ οἱ ἀπασχολούμενοι εἰς ἔργα τοῦ προγράμματος «Πρόνοια διὰ τῆς Ἐργασίας» (ἐγκ. 96|1949).

δ) Αἱ διατάξεις τῶν παραγρ. 1 καὶ 4 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1506|29.10.50 Α.Ν. καὶ τῶν εἰς ἐκτέλεσιν τούτων ἐκδοθεισῶν ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ, δι' ὧν ἐξηρέθη τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. καὶ τῷ Ταμείῳ Ἀνεργίας ἀσφαλίσεως τὸ μὴ μονίμως κατοικοῦν ἐν Ἑλλάδι ἀλλοδαπὸν προσωπικὸν τῆς Ebasco Services Ink καὶ τὸ τοιοῦτον τῶν ἀλλοδαπῶν ἐργολάβων καὶ ὑπεργολάβων, εἰς οὓς ἀνετέθη ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἔργων τοῦ ἐνεργειακοῦ προγράμματος (Burns And Roe Inc. The Foundation Company, κλπ.—ἐγκ. 9|51, 19|51).

ε) Ἡ διάταξις τῆς § 1 περίπτ. στ' τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 691|48 Ν.Δ., δι' ἧς τὰ προσωπικὰ τῶν Ἀμερικανικῶν Ἑταιριῶν τῶν ἐχουσῶν ἐργολαβίας μετὰ τῆς Ἀμερικανικῆς Κυβερνήσεως, ἢ τῶν ἄλλων ξένων Ἑταιριῶν, αἵτινες συμβάλλονται μετ' αὐτῆς πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων ἐν Ἑλλάδι, ὡς καὶ τῶν Ἀμερικανικῶν ἢ ξένων Ἑταιριῶν τῶν μετ' αὐτῆς συνεργαζομένων τῇ ἐγκρίσει τῆς Ἀμερικανικῆς Κυβερνήσεως καὶ ὑποβοηθουσῶν ταύτην, διὰ τὴν τοιαύτην ἐκτέλεσιν, ἐξηρέθη τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. καὶ τῷ Ταμείῳ Ἀνεργίας ἀσφαλίσεως.

στ) Τὸ ἐδάφ. β' τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1042|49 Ν.Δ., δι' οὗ τὸ προσωπικὸν τοῦ Ο.Τ.Ε. ἐξηρέθη τῆς παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀνεργίας ἀσφαλίσεως.

ζ) Τὸ ἄρθρον 8 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1286|49 Ν.Δ., δι' οὗ οἱ μισθωτοὶ τῶν Ὀργανώσεων—Μελῶν τοῦ Ἀμερικανικοῦ Συμβουλίου Ἐθελοντικῶν Ὀργανώσεων ἐξηρέθησαν τῆς παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀνεργίας ἀσφαλίσεως. Ὀργανώσεις—Μέλη δὲ τοῦ Δ.Σ.Ε.Ο. εἶναι: 1) Ἀμερικανικὴ Γεωργικὴ Σχολὴ Θεσ)νίκης 2) Ἀμερικανικὴ Κοινή, ἢ Μικτὴ Ἐπιτροπὴ Διανομῶν, 3) Ἀμερικανικὸν Ἵδρυμα Ἐγγὺς Ἀνατολῆς, 4) Ἀμερικανικὴ Σχολή, Σχολὴ Κλασσικῶν καὶ Γεννάδειος Βιβλιοθήκη, 5) Κολλέγιον Ἀνατολῆς, Θεσ|νίκης, 6) Κολλέγιον Ἀθηνῶν, Ψυχικο, 7) Ἐπιτροπὴ Χριστιανικῆς Διακονίας, 8) Συνεταιρισμὸς Ἀμερικανικῶν Ἀποστολῶν εἰς Εὐρώπην (C.A.R.E.), 9) Ἐθνικὸν Συμβούλιον Ἰουδαίων Γυναικῶν, 10) Ἑλληνικὴ Πολεμικὴ Περίθαλψις, 11) Κολλέγιον PYRS Θηλέων (Ἑλληνικό), 12) Ἵδρυμα Ρόκφελλερ, 13) Ὁμοσπονδία «Σώσατε τὰ Παιδιά», 14) Χριστιανικὴ Ἀδελφότης Νέων (Χ.Α.Ν.), 15) Χριστιανικὴ Ἕνωσις Νεανίδων (Χ.Ε.Ν.), 16) Παγκόσμιον Ἵδρυμα Ἐξυπηρετήσεως Φοιτητῶν, 17) Foster Parents Plan.

η) Ἡ § 2 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1545|1950 Α.Ν., δι' οὗ τὸ προσωπικὸν τοῦ ἀτμηλάτου Σιδηροδρομικοῦ Δικτύου τῆς Χώρας ἐξηρέθη τῆς παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀνεργίας ἀσφαλίσεως.

θ) Τὸ ἄρθρον 10 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1786|51 Α.Ν., δι' οὗ τὸ προσωπικὸν τοῦ Κρατικοῦ Ὀργανισμοῦ Διαχειρίσεως Πλεονοζόντος Συμμαχικοῦ Ὑλικοῦ (Ο.ΔΙ.Σ.Υ.) ἐξηρέθη τῆς παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀνεργίας ἀσφαλίσεως.

ι) Ἡ § 1 τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1275|49 Ν.Δ., δι' ἧς τὰ προσωπικὰ τοῦ Δημοσίου τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 7 § 3 τῆς διὰ τοῦ ὡς ἄνω Ν.Δ. κυρωθείσης συμβάσεως προσωρινῶς προσλαμβανόμενα παρὰ τῶν ἀντιπροσώπων [α) Ἀνων. Βιομ. Ἑταιρία «ΓΚΑΛΒΑΝΗΣ» ἐν Βόλῳ, β) Ἀνων. Βιομ. καὶ Τεχνικὴ Ἑταιρία «ΒΙΟ» ἐν Ἀθήναις], πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ προβλεπομένων ὑπὸ τῆς ὡς ἄνω συμβάσεως (βλ. ὑπ' ἀριθ. 98|51 ἐγκ. Κεφάλ. ΙΙ).

ια) Πᾶσα ἑτέρα εἰδικὴ διάταξις, δι' ἧς, κατὰ τ' ἀνωτέρω, ἐξηρέθησαν τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἢ τῷ Ταμείῳ Ἀνεργίας ἀσφαλίσεως πρόσωπα ἐκ τῶν εἰς τὴν ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν τῶν Ὀργανισμῶν τούτων ὑπαγομένων, χωρὶς ἀντιστοίχως νὰ ὑπαχθοῦν εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἑτέρου Ὀργανισμοῦ Κοιν. Ἀσφαλίσεως.

Συναφῶς σημειοῦμεν, ὅτι κατόπιν τῶν ἀνωτέρω αἴρεται ἡ γεννηθεῖσα ἀμφισβήτησις σχετικῶς μὲ τὴν ὑπαγωγὴν ἢ μὴ εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν διὰ τὸν κλάδον τῆς ἀσθενείας τῶν ὑπαλλήλων τῶν Γεωργικῶν Συνεταιριστικῶν Ὀργανώσεων, ὡς προβλέπουν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1151|1938 Α.Ν.

Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω πάντα τὰ δυνάμει τῶν ὡς ἄνω διατάξεων ἐξαιρεθέντα τῆς παρὰ τῷ Ι. Κ. Α. καὶ τῷ Ταμείῳ Ἀνεργίας ἀσφαλίσεως πρόσωπα θὰ ὑπαχθοῦν ἀπὸ τῆς ὡς ἄνω

χρονολογίας εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ἱδρύματος, ἐφ' ὅσον πληροῦνται καὶ αἱ λοιπαὶ προϋποθέσεις τοῦ Νόμου καὶ τῶν κανονισμῶν τοῦ Ἱδρύματος, διὰ τοὺς κλάδους ἀσθενείας καὶ ἀναπηρίας, γήρατος καὶ θανάτου, διὰ δὲ τὸν κλάδον ἀνεργίας, ἐφ' ὅσον πληροῦνται αἱ προϋποθέσεις περὶ ὧν τὸ Κεφαλαιον ΙΙ. 2ον τῆς ὑπ' ἀριθ. 98|51 Ἐγκυκλίου διαταγῆς ἡμῶν.

Τὰ ἀρμόδια Ὑποκ)ματα τοῦ Ἱδρύματος δέον, ὅπως περιμενήσωσι διὰ τὴν ὑπαγωγὴν εἰς τὴν παρ' ἡμῖν ἀσφάλισιν τῶν περὶ ὧν ἀνωτέρω προσώπων, παρισχωσι δὲ ἐγκαίρως τὰς δεούσας ὁδηγίας πρὸς τοὺς ἀπασχολοῦντας τὰ πράσωπα ταῦτα ἐργοδότας.

2. Εἰς τὴν παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀνεργίας ἀσφάλισιν δὲν εἶχον ὑπαχθῆ αἱ ἀκόλουθοι κατηγορίαι προσώπων, μὴ παρεχόντων ἐργασίαν πρὸς ὡρισμένον ἐργοδότην. Ταῦτα εἰς τὴν παρὰ τῷ Ἱδρύματι ἀσφάλισιν ὑπήγοντο βάσει εἰδικῶν διατάξεων.

α) Οἱ φορτοεκφορτωταί, οἱ ἀσφαλιζόμενοι παρὰ τῷ Ι. Κ Α. βάσει τῶν διατάξεων τοῦ Εἰδικοῦ Κανονισμοῦ τοῦ ἐγκριθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1?531|38 ὑπ. ὑπ.

β) Οἱ ἐργάται σφαγῆς καὶ ἐκδορᾶς ζώων καὶ πτηνῶν, ἀσφαλιζόμενοι παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. βάσει τῶν διατάξεων τοῦ Εἰδικοῦ Κανονισμοῦ τοῦ ἐγκριθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8315|1939 ὑπ. ἀπ.

γ) Οἱ κωλῆται Λαϊκοῦ Λαχείου, οἱ ἀσφαλιζόμενοι παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. βάσει τῶν διατάξεων τοῦ Εἰδικοῦ Κανονισμοῦ τοῦ ἐγκριθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 46338|5751|48 ὑ.ά.

καὶ δ) Τὰ μέλη τῶν Σωματείων ἐργατῶν νεκροπομπῶν, ἅτινα ἀσφαλίζονται παρὰ τῷ Ι. Κ.Α., βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 7671|1945 ὑ.ά καὶ τῆς ἀπὸ 28.8.46 ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἱδρύματος, ληφθείσης κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 22|46 συνεδρίασιν αὐτοῦ.

Αἱ ἀνωτέρω κατηγορίαι προσώπων, μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1816|51 Α.Ν. προβλεπομένων κανονισμῶν, θὰ ἐξακολουθήσωσιν ὑπαγόμενοι εἰς τὴν παρ' ἡμῖν ἀσφάλισιν μόνον διὰ τοὺς κλάδους παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς χρῆμα καὶ εἰς εἶδος, καὶ τὸν κλάδον ἀναπηρίας, γήρατος καὶ θανάτου.

3. Περὶ τοῦ τρόπου τῆς πραγματοποιήσεως τῆς ἀσφαλίσεως παρὰ τῷ Ἱδρύματι κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας ἐκείνων ἐκ τῶν ἠσφαλισμένων εἰς τὰ Ταμεῖα Ἀσφαλίσεως: α) Καπνεργατῶν, β) Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μακαροποιῶν καὶ γ) Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν, οἵτινες ἀπασχολοῦνται ἐκτὸς τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς Ὑποκαταστημάτων τοῦ Ἱδρύματος καὶ ἐκτὸς περιοχῶν εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῆ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας θέλομεν γνωρίσει ὑμῖν διὰ νεωτέρας μας διαταγῆς.

Τέλος σημειοῦμεν, ὅτι ἐν τῷ Κεφαλαίῳ ΙΙ, 1ον τῆς ὑπ' ἀριθ. 98|51 ἐγκυκλίου διαταγῆς ἡμῶν δέον, ὅπως διορθώσητε τὴν ἀκόλουθον ἀβλεψίαν: ἀντὶ τῆς φράσεως «τὸ ἕκτακτον καὶ προσωρινὸν προσωπικὸν τῶν Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας θὰ ἐξαιρῆται μὲν τῆς παρ' ἡμῖν ἀσφαλίσεως διὰ τὸν κλάδον παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς χρῆμα, ἀλλὰ θὰ ὑπάγηται εἰς τὴν ἀσφάλισιν διὰ τὸν κλάδον παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς εἶδος» νὰ γραφῇ: «τὸ ἐξαιρῆται μὲν τῆς παρ' ἡμῖν ἀσφαλίσεως διὰ τὸν κλάδον παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς εἶδος, ἀλλὰ θὰ ὑπάγηται εἰς τὴν ἀσφάλισιν διὰ τὸν κλάδον παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς χρῆμα».

ΠΑΡΟΧΑΙ ΚΛΑΔΟΥ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ Ι.Κ.Α. ΚΑΤΑ ΤΟΝ Α.Ν. 1846|1951

Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. Ἐγκύκλ. 97|1951

«Περὶ τῶν παροχῶν τοῦ Κλάδου Συντάξεων κατὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951».

Διὰ τὴν ὀρθὴν ἐφαρμογὴν τῶν περὶ παροχῶν τοῦ κλάδου συντάξεων διατάξεων τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1846|51 νέου περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων Ἀν. Νόμου παρέχομεν τὰς κατωτέρω γενικὰς ὁδηγίας:

Α'. Ἡμερομηνία ἐφαρμογῆς τοῦ νέου Νόμου: Συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 65 τοῦ ὡς ἄνω Νόμου, ἡ ἰσχὺς τῶν περὶ παροχῶν διατάξεων του ἄρχεται ἀπὸ τῆς 1 Αὐγούστου 1951. Ἀπὸ τῆς χρονολογίας ἐκφενγούσης ταύτης θὰ κριθοῦν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου τὰ δικαιοῦχα πρόσωπα, αἱ ἀπαιτούμεναι δι' ἑκάστην παροχὴν χρονικαὶ προϋποθέσεις, τὸ ποσὸν ταύτης, ἡ ἔναρξις καὶ λῆξις τοῦ δικαιώματος, οἱ λόγοι ἀναστολῆς, στερήσεως, παραγραφῆς κ.λ.π.

Ἐν τῷ νόμῳ δὲν ἀναγράφεται διάταξις ρυθμίζουσα τὰς μέχρι τῆς ὡς ἄνω ἡμερομηνίας ἐκκρεμεῖς ὑποθέσεις (ὑποβληθείσας καὶ ὑποβληθησομένας αἰτήσεις μέχρι καὶ τῆς 31|7|51). Κρίνεται ὅθεν σκόπιμον, τοῦ ὅλου ζητήματος ἐξετασθέντος ἀπὸ τῆς ὀρθολογιστικῆς εἰδικώτερον ἀπόψεως ἀντιμετωπίσεως τῶν ἐμφανισθησομένων ἐν τῇ πράξει δυσχερειῶν, ὅπως ἡ ἡμερομηνία ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως ληφθῇ ὡς κριτήριον διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ νέου Νόμου. Ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως ταύτης συνηγορεῖ καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 29 § 8 αὐτοῦ περὶ ἀναπροσαρμογῆς τῶν ποσῶν τῆς συντάξεως, ἥτις ἀναφέρεται εἰς τὰ πράσωπα ἅτινα λαμβάνοντα σύνταξιν κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύ-ος...». Προφανῶς ὅμως εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην συγκαταλέγονται καὶ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἠρκησαν τὸ πρὸς σύνταξιν δικαίωμα μέχρι τῆς 31|7|51, διότι καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας, ἐπελθόντος τοῦ ἀσφαλιστικοῦ κινδύνου πρὸ τῆς 1|8|51, ἡ ἀναγνώρισις τῆς συντάξεως ἀναιρίχει ἐκείνης, ἀφοῦ καὶ τὰ θεμελιοῦντα τὸ δικαίωμα γεγονότα ἔχουν ἐπέλθει καὶ εἰς τὰς τοιαύτας περιπτώσεις κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἰσχύος τοῦ παλαιοῦ Νόμου 6298.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τιθεμένης ταύτης ἀρχῆς θέλουν ἐφαρμοσθῇ καὶ αἱ περὶ παραγραφῆς διατάξεις. Αἱ μέχρι δηλονότι τῆς 31ης Ἰουλίου ὑποβληθησόμεναι αἰτήσεις πρὸς χορήγησιν παροχῶν κλάδου συντάξεων θὰ κριθοῦν βάσει τῶν σχετικῶν περὶ παραγραφῆς διατάξεων τοῦ Ν. 6298, ἐνῷ αἱ ἐφεξῆς ὑποβαλλόμεναι τοιαῦται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 40 § 6 τοῦ νέου νόμου.

Σημειοῦμεν ἐν προκειμένῳ τὴν διὰ τῆς § 6 τοῦ ἄρθρ. 40 οὐσιώδη τροποποίησιν τοῦ ἄρθρ. 46 § 2 τοῦ Ν. 6298, καθ' ἣν ὑπόκειται εἰς δι-

τὴ παραγραφὴν τὸ εἰς σύνταξιν δικαίωμα «λόγῳ θανάτου» ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ τοιοῦτον «λόγῳ ἀναπηρίας ἢ γήρατος», τὸ ὁποῖον κατ' ἀκολουθίαν θὰ δύνατο ν' ἀναγνωρισθῇ ἐφ' ὅσον χρόνον ἐξακολουθοῦν πληροῦνται αἱ προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου τοῦ νέου νόμου.

Περαιτέρω παρατηροῦμεν, ὅτι καίτοι ὡς μὴ ἐπαναλαμβανόμεναι ἐν τῷ νέῳ νόμῳ παύουν ἰσχύουσαι αἱ διατάξεις π.χ. τοῦ ἄρθρ. 36 τοῦ Ν. 6298 περὶ ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως, ὡς καὶ τοῦ ἄρθρ. 37 § 3 ἐδαφ. β' περὶ ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος ἢ ἡ § 6 τοῦ ἄρθρ. 37 § 4 ἐδάφ. α' περὶ παραιτάσεως τοῦ πρὸς σύνταξιν δικαιώματος τέκνων μέχρι τοῦ 21ου ἔτους τῆς ἡλικίας του λόγῳ σπουδῶν, ἐπὶ τῇ βάσει ἐν τούτοις τῆς τεθείσης ἀνωτέρω ἀρχῆς τὰ ἐνασκηθέντα ἤδη περὶ τούτων δικαιώματα ἢ τὰ ἐνασκηθησόμενα τοιαῦτα μέχρι καὶ τῆς 31 Ἰουλίου ἐ.ἔ. θέλουν κριθῇ βάσει τῶν ὑφ' ὧν διείποντο διατάξεων τοῦ Ν. 6298.

Περίπτωσις ἐξ ἄλλου ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 44 § β' τοῦ Ν. 6298, μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τῶν περὶ παροχῶν διατάξεων τοῦ νέου νόμου, δὲν ὑφίσταται, δεδομένου ὅτι ἡ σχετικὴ μὲ τοὺς ἐν ἀλλοδαπῇ παραμένοντας συνταξιούχους διάταξις δὲν ἐπαναλαμβάνεται.

Ἀφ' ἑτέρου αἱ κατὰ τὴν μεταβατικὴν ταύτην περίοδον αἰτήσεις περὶ προεξοφλήσεως ποσῶν συντάξεων δέον νὰ κριθῶσι μετὰ μεγάλης αὐστηρότητος, δεδομένου ὅτι δὲν παρέχεται πλέον ταυτὴ δυνατότης διὰ τοῦ νέου νόμου.

Β'. Χρονικαὶ προϋποθέσεις: Ἐν ἄρθρ. 28 § 1 ἐδ. α' καὶ β' καθορίζονται αἱ διὰ τὴν συνταξιοδότησιν λόγῳ ἀναπηρίας ἢ γήρατος ἀπαιτούμεναι χρονικαὶ προϋποθέσεις. Αἱ αὐταὶ προϋποθέσεις ἀπαιτοῦνται συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τῆς § 6 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρ. 28 καὶ διὰ τὴν περίπτωσιν ἀπονομῆς συντάξεως εἰς μέλη οἰκογενείας ἠσφαλισμένου, λόγῳ θανάτου του.

Εἰδικώτερον, συντάξεως δικαιοῦται ὁ ἠσφαλισμένος, ὅστις ἐπραγματοποίησεν ἐν τῇ ἀσφαλίσει 2.500 τουλάχιστον ἡμέρας ἐργασίας καὶ ἀφ' ἑτέρου ὁ ἠσφαλισμένος, ὅστις ἐπραγματοποίησεν ἀνὰ 100 τουλάχιστον ἡμέρας ἐργασίας καθ' ἑκαστον τῶν 5 ἡμερολογιακῶν ἐτῶν τῶν ἀμέσως προηγουμένων τοῦ ἔτους, καθ' ὃ οὗτος συνεπλήρωσε τὸ 60ον προκειμένου περὶ ἀρρένων καὶ τὸ 60ὸν προκειμένου περὶ θηλέων ἔτος τῆς ἡλικίας, ἢ καθ' ὃ ὑπέβαλε τὴν περὶ ἀπονομῆς αὐτῷ συντάξεως λόγῳ γήρατος αἴτησίν του μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ἀνωτέρω ὁρίου ἡλικίας ἢ καθ' ὃ κατέστη ἀνάπηρος, ἢ, προκειμένου περὶ μελῶν οἰκογενείας, τοῦ ἔτους, καθ' ὃ ἐπῆλθεν ὁ θάνατος τοῦ ἠσφαλισμένου. Διευκρινίζομεν ὅτι ἡμερολογιακὸν ἔτος νοεῖται τὸ ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου προηγούμενον τοιοῦτον.

Ἐκ τῆς ρητῆς διατυπώσεως τοῦ ἐδαφ. β' τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου συνάγεται σαφῶς, ὅτι καὶ ἐὰν μία μόνον ἡμέρα ἐργασίας ἐλλείπῃ ἐκ τῶν ἀπαιτουμένων 100 ἀνὰ ἕκαστον τῶν 5 τούτων ἐτῶν, ἡ αἴτησις περὶ συνταξιοδοτήσεως θ' ἀπορριφθῇ, ἀδιαφόρως ἂν εἰς ἕτερον ἔτος ὁ ἠσφαλισμένος ἔχῃ πραγματοποιήσει πλέον τοῦ ἀπαιτουμένου ἐλαχίστου ὁρίου τῶν 100 ἡμερῶν ἐργασίας.

Ἐφιστῶμεν τὴν ὑμετέραν προσοχὴν ἐπὶ τοῦ ὅτι διὰ τὴν πλήρωσιν τῶν προϋποθέσεων τόσον τοῦ ἐδαφ. α', ὅσον καὶ β' τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 48 δὲν θὰ προσμετρῶνται πλέον ἡμέραι ἐπιδοτήσεως ἀσθενείας ἢ ἀνεργίας, οὔτε θὰ ἐνεργῆται μείωσις τῆς λόγῳ συνταξιοδοτήσεως ἢ στρατεύσεως τοῦ ἠσφαλισμένου, τῶν σχετικῶν διατάξεων σιωπηρῶς καταργουμένων.

Γ'. Γῆρας: Ὡς ὅριον ἡλικίας διὰ τὴν λόγῳ γήρατος συνταξιοδότησιν καθορίζεται καὶ διὰ τοῦ νέου νόμου τὸ 65ον ἔτος διὰ τοὺς ἄνδρας καὶ τὸ 60ὸν διὰ τὰς γυναῖκας. Ἐξ ἄλλου ὅμως θεσπίζεται ἡ προαιρετικὴ ἀποχώρησις μὲ δικαίωμα συντάξεως ἀπὸ τοῦ 60οῦ ἔτους τῆς ἡλικίας διὰ τοὺς ἄρρενας καὶ τοῦ 55ου διὰ τὰς θήλεις, τοῦ νέου νόμου εἰσαγοντος ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ἀξιοσημείωτον καινοτομίαν (ἄρθρ. 28 § 5).

Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην, ἐὰν ὁ ἠσφαλισμένος ἐπραγματοποίησε 2.500 τουλάχιστον ἡμέρας ἐργασίας, ἐξ ὧν ἀνὰ 100 τουλάχιστον καθ' ἑκαστον τῶν 5 ἡμερολογιακῶν ἐτῶν τῶν ἀμέσως προηγουμένων τοῦ ἔτους, καθ' ὃ ὑποβάλλεται ἡ αἴτησις περὶ ἀπονομῆς συντάξεως, θὰ δικαιωθῇ συντάξεως γήρατος ἠλαττωμένης κατὰ τὸ 1|200 τῆς πλήρους μηνιαίας ταυτὴς δι' ἑκαστον μῆνα ἐλλείποντα ἐκ τοῦ ὁριζομένου νομίμου ὁρίου ἡλικίας.

Παράδειγμα: Ἠσφαλισμένος ἡλικίας π.χ. 63 ἐτῶν ὑποβάλλει αἴτησιν συνταξιοδοτήσεως τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1951. Εἶναι δυνατὸν οὗτος νὰ δικαιωθῇ συντάξεως γήρατος, ἐφ' ὅσον ἔχει συμπληρώσει τουλάχιστον 2.500 ἡμέρας ἐργασίας, ἐξ αὐτῶν δὲ ἀνὰ 100 τουλάχιστον καθ' ἑκαστον τῶν 5 ἡμερολογιακῶν ἐτῶν τῶν πρὸ τοῦ 1951, ἤτοι ἀπὸ τοῦ 1946—1950.

Τὸ ποσὸν τῆς βασικῆς του συντάξεως, ἐὰν ὁ ἠσφαλισμένος κατατάσσηται εἰς τὴν V κλάσιν, ἀνέρχεται εἰς δρχ. 250.000, αἵτινες δέον νὰ προσαυξηθοῦν κατὰ 80.000 (ἤτοι κατὰ 12ο|ο ἀναλόγως πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν πραγματοποιηθεισῶν ἡμερῶν ἐργασίας). Ἡ πλήρης ἑπομένως μηνιαία τοῦ σύνταξις θὰ ἀνέλθῃ εἰς δρ. 280.000. Τὸ ποσὸν τοῦτο δέον νὰ μειωθῇ κατὰ 1|200 ἐπὶ τῶν ἀριθμῶν τῶν ἐλλειπόντων μηνῶν μέχρι συμπληρώσεως τοῦ 65 ἔτους τῆς ἡλικίας του.

Δεδομένου δέ, ὅτι ἐν προκειμένῳ μὴ προσκομιζομένης ἐνδεχομένως λήξ. πράξεως, λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς μειώσεως ἡ 1 Ἰουλίου τοῦ ἔτους γεννήσεως, συμφώνως πρὸς τὴν § 3 τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ νέου Νόμου, οἱ ἐλλείποντες μῆνες ἀνέρχονται εἰς 21. Ἡ ἐνεργηθησομένη ἑπομένως μείωσις δέον νὰ ὑπολογισθῇ ὡς ἀκολούθως:

$$280.000 : 200 = \frac{280.000}{200} = 1.400$$

Κατὰ τὸ ποσὸν τοῦτο δέον νὰ μειωθῇ ἡ σύνταξις δι' ἑκαστον ἐλλείποντα μῆνα, καὶ διὰ τοὺς 21 τοιούτους (1.400×21=29.400). Ἡ ἀπομειωθησομένη ἑπομένως σύνταξις θ' ἀνέλθῃ εἰς 250.600 δρχ. μηνιαίως.

Τὰ ὑπὸ τῆς § 1 ἐδαφ. β' τοῦ ἄρθρ. 28 θεσπιζόμενα ὅρια ἡλικίας διὰ τὴν ἀναγνώρισιν δικαιώματος συντάξεως λόγῳ γήρατος μειοῦνται κατὰ 5 ἔτη προκειμένου περὶ μισθωτῶν ἀπασχολουμένων εἰς ἰδιαζόντως ἐπίπονα καὶ ἀνθυγιεινὰ ἐπαγγέλματα, ἅτινα θέλουν καθορισθῇ διὰ κανονισμοῦ, ἐκ τῆς ἐκδόσεως τοῦ ὁ-

ποίου έπομένως ήρτηται καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τῆς εἰδικῆς ταύτης περιπτώσεως.

Κατὰ τὴν διάταξιν ἐξ ἄλλου τῆς § 4 τοῦ ἄρθρ. 28 ἡμέραι ἐργασίας πραγματοποιηθεῖσαι κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν κατὰ τὴν § 1 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ὁρίων ἡλικίας συνυπολογίζονται ἅπασαι πρὸς τὰς ὑπὸ τῆς αὐτῆς § 1 ἀπαιτουμένας τοιαύτας. Αἱ κατὰ τὰ ἑπόμενα ὅμως ἔτη πραγματοποιούμεναι συνυπολογίζονται μετ' ἀφαίρεσιν 50 ἡμερῶν ἐκ τῶν πραγματοποιηθεισῶν καθ' ἕκαστον ἡμερολογιακὸν ἔτος.

Οὕτω: ἠσφαλισμένος π. χ. ἡλικίας 68 ἐτῶν δύναται νὰ δικαιωθῇ συντάξεως γήρατος ἐὰν ἔχῃ πραγματοποιήσει ἀνὰ 100 τοὐλάχιστον ἡμέρας ἐργασίας καθ' ἕκαστον τῶν τεσσάρων καὶ ἀνὰ 150 τοὐλάχιστον κατὰ τὸ τελευταῖον πρὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως τὸν ἡμερολογιακὸν ἔτος, καθ' ὃ διῆγε τὸ 67ον ἔτος τῆς ἡλικίας του. Τοῦτο δέ, διότι ἀπὸ τοῦ δευτέρου ἔτους μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ νομίμου ὁρίου ἡλικίας (65ον ἐπὶ ἀρρένων), αἱ ἀπαιτούμεναι κατ' ἐλάχιστον ὅριον ἀνὰ ἕκαστον ἔτος ἡμέραι ἐργασίας αὐξάνονται ὡς ἐξετέθη ἀπὸ 100 εἰς 150.

Ἐφιστῶμεν τὴν ὑμετέραν προσοχὴν ἐπὶ τοῦ ὅτι εἰς περίπτωσιν συνεχίσεως τῆς ἐργασίας ὑπὸ τοῦ λόγῳ γήρατος συνταξιοδοτουμένου ἐνδέχεται νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 29 § 7 ἐδαφ. γ' τοῦ Νόμου, καθ' ἣν ἀναστέλλεται ἡ καταβολὴ τῆς συντάξεως, ἐάν καὶ ἐφ' ὅσον χρονικὸν διάστημα ὁ συνταξιοῦχος ἀσκῇ αὐτοτελὲς ἐπάγγελμα ἢ κατέχει ἐξηρτημένην ἐργασίαν, ἐξ ἧς ἀποκερδαίνει ποσὸν ἀνώτερον τοῦ 25πλασίου τοῦ ἡμίσεος ἡμερομισθίου τῆς ἀσφαλιστικῆς κλάσεως, βάσει τῆς ὁποίας ἀπενεμήθη ἡ σύνταξις, ἤτοι τοῦ ἡμίσεος τῶν τεκμαρτῶν ἀποδοχῶν του. Ἐὰν δηλονότι ἐχορηγήθη εἰς ἠσφαλισμένον σύνταξις γήρατος ὑπολογισθεῖσα βάσει τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς VI μισθολ. κλάσεως, ἡ καταβολὴ της θ' ἀναστα-λῇ ἀπὸ τῆς ἡμέρας, ἀφ' ἧς οὗτος θὰ κερδί-ζῃ πλέον τοῦ $\frac{85.000}{2} \times 25 = 437.500$ μηνιαίως.

Δ'. Ἀναπηρία: Ἡ ἔννοια τῆς ἀναπηρίας καὶ τῆς διαδικασίας τῆς διαπιστώσεως της δὲν μεταβάλλονται διὰ τοῦ νέου νόμου. Διὰ τῆς διατάξεως ὅμως τοῦ ἐδαφ. β' τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 28 καθιερούται νέα παροχὴ τοῦ Κλάδου συντάξεων, τὸ «ἐπίδομα ἀναπροσαρμογῆς», τὸ ὁποῖον θὰ παρέχηται ἐπὶ δύο ἔτη κατ' ἀνώτατον ὅριον εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἀπολέσει πλέον τοῦ 1/3 τῆς ἐργατικῆς των ἱκανότητος, οὐχὶ ὅμως καὶ πέραν τῶν 2/3 ταύτης καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν θὰ ἐδικαιοῦντο συντάξεως ἀναπηρίας.

Ἡ παροχὴ τοῦ ἐπιδόματος τούτου, ὡς ἐν τῇ εἰσηγητικῇ τοῦ Νόμου ἐκθέσει ἀναπτύσσε-ται, θὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τοὺς καθισταμένους περι-κῶς ἀναπήρους ν' ἀντιμετωπίσουν τὴν πρώτην μεταβατικὴν περίοδον τῆς ἀναπηρίας των καὶ νὰ προσαρμοσθοῦν πρὸς τὸ ἐπάγγελμά των ἢ νὰ προσανατολισθοῦν πρὸς νέον τοιοῦτον.

Διὰ τὴν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον διευκόλυν-σιν τῶν προσπαθειῶν των, τὸ ἐπίδομα θὰ κα-ταβάλλεται ἀδιαφόρως ἀσκήσεως οἱασδήποτε ἐργασίας καὶ τῶν ἐκ ταύτης προσόδων.

Οἱ ἐπιδοματοῦχοι τῆς κατηγορίας ταύτης ὑ-ποχρεοῦνται ἐπὶ ποινῇ στερήσεως τοῦ ἐπιδό-ματος, ὅπως ἀποδέχωνται τὴν προτεινομένην αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. ἐπαγγελματικὴν ἀναπροσ-αρμογήν. Ἐπὶ τοῦ θέματος ὅμως τούτου θέλο-μεν ἐπανέλθει ἐν καιρῷ.

Προφανὲς καθίσταται, ὅτι ἐν τῇ πράξει, κατ' ἐφαρμογὴν τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως τοῦ ἐ-δαφ. β' § 2 τοῦ ἄρθρου 28, τὰ ἁρμόδια ὑγειονο-μικὰ ὄργανα ἐν ἑκάστῃ περιπτώσει, δι' ἣν θὰ αἰτῆται κατὰ τὴν μέχρι τοῦδε διαδικασίαν γνω-ματεύσεις των, θὰ πιθανολογοῦν, ὁσάκις τὸ ποσοστὸν τῆς ἀναπηρίας εἶναι κατώτερον τοῦ διὰ τὴν ἀναγνώρισιν συντάξεως ἀπαιτουμένου (§ 2 ἐδαφ. α' τοῦ ἄρθρ. 28), καὶ τὸ ποσοστὸν τῆς μερικῆς ἀναπηρίας διὰ τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ ἐ-πιδόματος ἀναπροσαρμογῆς. Οὕτω δι' ἠιολο-γημένης γνωματεύσεως των θ' ἀποφαίνωνται, ἐὰν ἡ ἀναπηρία ὑπερβαίνῃ τὰ 2/3 ἢ ἐὰν αὕτη δὲν ἐξικνεῖται μὲν μέχρι τοῦ ποσοστοῦ τούτου, εἶναι ὅμως ἀνωτέρα τοῦ 1/3. Διὰ τὴν τοιαύτην κρίσιν των κατ' ἀναλογίαν θέλουν ἰσχύσει αἱ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἐκδοθεῖσαι κατὰ τὸ παρελθὸν σχετικαὶ ἡμῶν ὁδηγίαι.

Ε'. Θάνατος: Διὰ τοῦ νέου Νόμου δὲν εἰσ-άγονται καινοτομίαι διὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ θα-νάτου ὡς ἀσφαλ. περιπτώσεως, παρεχούσης δι-καίωμα εἰς σύνταξιν εἰς τὰ μέλη τῆς οἰκογε-νείας τοῦ ἀποβιώσαντος ἠσφαλισμένου συντα-ξιούχου.

Ἐπὶ ἀφανείας ἐξ ἄλλου, ὡς καὶ καταδίκης εἰς ποινὴν στερητικὴν τῆς ἐλευθερίας, θέλουν ἐφαρμοσθῇ αἱ κατὰ τὸ παρελθὸν δυθεῖσαι σχε-τικαὶ ὁδηγίαι.

ΣΤ'. Διαδοχικὴ συνταξιοδότησις: Αἱ κατα-βολιεύσεις τῆς ἀσφαλίσεως ἐπὶ τῷ σκοπῷ ἀπο-λήψεως καὶ δευτέρας συντάξεως παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. θέλουσιν ἐκλείψει μελλοντικῶς διὰ τῆς εἰδικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 28 § 1 ἐδαφ. β', δι' ἧς θε-σπίζονται ἠὐξημέναι προϋποθέσεις διὰ τὴν ἀ-πονομὴν συντάξεως εἰς ἠσφαλισμένους συντα-ξιοδοτουμένους κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως των παρὰ τοῦ Δημοσίου ἢ παρ' ἑτέρου ὀργανισμοῦ κυρίας ἀσφαλίσεως.

Κατὰ τὴν διάταξιν ἐξ ἄλλου τοῦ ἄρθρ. 29 § 4 τοῦ νέου Νόμου οὐδεὶς δικαιοῦται παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. περισσοτέρας τῆς μιᾶς συντάξεων ἀδιαφόρως αἰτίας. Ἐὰν ἑπομένως πρόσωπόν τι ἔχει δικαιωθῇ πλειόνων (εἰς συνταξιοῦχον π.χ. λόγῳ γήρατος ἔχει ἀπονεμηθῇ σύνταξις καὶ λόγῳ θανάτου τοῦ συζύγου της), ἀπὸ 1 Αὐγούστου ἐ.ἔ. θέλει καταβάλλεται αὐτῷ ἡ μεγαλυ-τέρα τοιαύτη.

Ζ'. Ὑπολογισμὸς τοῦ ποσοῦ τῆς συντάξε-ως: Κατὰ τὸ καθιερούμενον ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 29 τοῦ νέου Νόμου σύστημα καθορισμοῦ τῶν πο-σῶν τῶν συντάξεων ἀφ' ἑνὸς ἐπιτυγχάνεται ἡ ἐξασφάλισις ἑνὸς κατωτάτου ὁρίου συντηρήσεως διὰ τοῦ καθορισμοῦ παγίου ποσοῦ συντάξεως ἐκ ποσοστοῦ τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς πρώτης κλάσεως, ἀνεξαρτήτως ἀποδοχῶν καὶ καταβληθεισῶν εἰς τὴν ἀσφάλισιν εἰσφορῶν, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου διὰ νὰ τονώνεται πυρὰ τῷ ἠ-σφαλισμένῳ τὸ ἐνδιαφέρον διατηρήσεώς του εἰς τὴν ἀσφάλισιν κλιμακοῦται περαιτέρω τὸ πο-σὸν τῆς συντάξεως ἀναλόγως πρὸς τὴν διάρ-κειαν τῆς ἀσφαλίσεως καὶ τὸ ὕψος τοῦ μισθοῦ του. Οὕτω, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἀνωτέρω

άρθρου ή βασική σύνταξις συνίσταται έκ παγίου δι' άπαντας ποσού ίσου πρός τά 80 ο/ο τοῦ τεκμαρτοῦ ημερομισθίου τῆς κατωτάτης ἀσφαλιστικῆς κλάσεως καί έκ τῶν κάτωθι προσαυξήσεων: 1) έκ 10 ο/ο τῆς διαφορᾶς μεταξύ τοῦ τεκμαρτοῦ ημερομισθίου τῆς Ι κλάσεως καί τῆς κλάσεως εἰς ἣν ἀνήκει ὁ ἠσφαλισμένος, ὡς αὕτη προσδιορίζεται ἐν ἄρθρ. 37 § β' τοῦ νέου Νόμου, τῆς κλάσεως δηλονότι, εἰς ἣν ἀνήκει ὁ ἠσφαλισμένος κατά τάς περισσοτέρας ἡμέρας ἐργασίας τῶν τελευταίων δύο ημερολογιακῶν ἐτῶν τῶν ἀμέσως προηγουμένων τοῦ ἔτους, καθ' ὃ ὑπεβλήθη ἡ αἴτησις περί συνταξιοδοτήσεως, 2) α) ἐκ 1 ο/ο ἀνά πεντακοσίας ημέρας ἐργασίας μετά τάς πρώτας 999 τοιαύτας, δι' ἃς δέν χορηγεῖται προσαύξησις, καί μέχρι συμπληρώσεως 3.000 ημερῶν ἐργασίας, β) ἐκ 2 ο/ο ἀνά πεντακοσίας ημέρας ἐργασίας μετά τήν συμπλήρωσιν τῶν 3.000 τοιούτων μέχρις 6.000 ημερῶν ἐργασίας καί γ) ἐκ 3 ο/ο ἀνά πεντακοσίας ημέρας ἐργασίας μετά τήν συμπλήρωσιν 6.000 τοιούτων καί ἄνω.

Διά τήν ἀντιμετώπισιν τῶν περιπτώσεων, καθ' ἃς ὁ ἠσφαλισμένος δέν ἔχει ἐργασθῆ κατά τά δύο ἀμέσως προηγούμενα ἔτη ἐκείνου, καθ' ὃ ὑπέβαλε τήν περί ἀπονομῆς συντάξεως αἴτησιν, ὡς καί ὅσακις τά θεμελιοῦντα τό δικαίωμα εἰς σύνταξιν γεγονότα ἐπῆλθον εἰς χρόνον ἀναιρέχοντα εἰς δύο καί πλέον ἔτη πρό τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως πρός συνταξιοδότησιν, διά τῶν ὑπολογισμῶν τοῦ τεκμαρτοῦ ημερομισθίου δέον ἑρμηνευτικῶς νά ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ἡ μισθολογική κλάσις εἰς ἣν ἐπραγματοποιήθησαν τά περισσότερα ημερομίσθια κατά τά δύο τελευταία ἔτη παροχῆς ἐργασίας.

Σημειοῦμεν ἐπί τούτοις, ὅτι ἐφ' ὅσον κατά τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 29 § β' αἱ προσαυξήσεις ὑπολογίζονται ἅπαξ τῇ συμπληρώσει 500 ημερῶν ἐργασίας, ἐξαιρουμένων καί τῶν πρώτων 999 τοιούτων, δι' ἃς δέν χορηγεῖται προσαύξησις, ἔπεται ὅτι ἡ πρώτη ἐκ 1 ο/ο προσαύξησις θέλει χορηγηθῆ μετά τήν συμπλήρωσιν 1499 πραγματοποιηθεισῶν ημερῶν ἐργασίας.

Συμφώνως πρός τά ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, ἡ σύνταξις ἠσφαλισμένου καταταγέντος εἰς τήν VII μισθ. κλάσιν θά ἀνέλθῃ εἰς $(8.000 + \left(\frac{(10.000-10.000)}{100}\right) = 8.000+3.000=11.000\times25=$ 275.000 δραχ. μηνιαίως. Εἰς περίπτωσιν δέ, καθ' ἣν οὗτος ἔχει πραγματοποιήσει 3.510 ημέρας ἐργασίας, τό ἀνωτέρω ποσόν θά προσαυξηθῇ κατά 19 ο/ο, ἤτοι κατά 52.250 καί ἑπομένως ἡ βασική του μηνιαία σύνταξις θά ἀνέλθῃ εἰς 275.000+52.250=327.250.

Η'. Προσαυξήσεις λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν: Κατά τήν διάταξιν τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρθρ. 29 αἱ βασικαί συντάξεις προσαυξάνονται συνεχόντων μελῶν οἰκογενείας ἐκ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ ἀναφερομένων.

Ἐκ τῶν συνδυασμένων διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 28 § 9, 28 § 12 καί 29 § 1 τοῦ Νόμου προκύπτει, ὅτι αἱ εἰδικαί αὗται λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν προσαυξήσεις συντάξεων ἀφορῶν τάς λόγῳ ἀναπηρίας καί γήρατος περιπτώσεις, μή ἐπεκτεινόμεναι καί εἰς τάς λόγῳ θανάτου τοιαύτας.

Διευκρινίζομεν τέλος, ὅτι ἐάν μέλος τῆς οἰκογενείας, δι' ὃ αἰτεῖται ἡ προσαύξησις, κέκτηται τήν ἰδιότητα συνταξιούχου ἀσφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ ἢ τοῦ Δημοσίου, τοῦτο ἀποτελεῖ κώλυμα χορηγήσεως προσαυξήσεως διά τό μέλος τοῦτο, ἀνάφορον ὅμως τυγχάνει—ἀντιθέτως πρός τά μέχρι τοῦδε ἰσχύοντα—ἂν αὐτός οὗτος ὁ συνταξιοῦχος κέκτηται τυχόν τοιαύτην παράλληλον ἰδιότητα.

Συμφώνως ἄθεν πρός τά ἀνωτέρω, ἡ βασική σύνταξις λόγῳ γήρατος ἢ ἀναπηρίας, μή ὀφειλομένης εἰς ἐργατικόν ἀτύχημα, ἠσφαλισμένου μέ τεκμαρτόν π.χ. ημερομίσθιον V μισθολογικῆς κλάσεως καί πραγματοποιήσαντος ἐν τῇ ἀσφαλίσει 5.000 ημέρας ἐργασίας, θά ἀνέλθῃ εἰς 261.000 δρχ., μέ προσαύξησιν λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν μόνον συζύγου ἐκ 50 ο/ο, εἰς δρχ. 391.500 (261.000+130.500), μετά προσαυξήσεως δέ λόγῳ συζύγου καί τριῶν τέκνων (261.000+217.950) εἰς 508.950 δρχ.

Θ'. Περιορισμός τοῦ ποσοῦ συντάξεως: Κατά τήν διάταξιν τῆς παραγρ. ΙΙ τοῦ ἄρθρ. 29 τό συνολικόν ποσόν τῆς ἀπονεμητέας βασικῆς συντάξεως λόγῳ ἀναπηρίας ἢ γήρατος μετά τῶν προσαυξήσεων λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύναται νά εἶναι ἀνώτερον τοῦ 25πλασίου τοῦ τεκμαρτοῦ ημερομισθίου τῆς ἀσφαλιστικῆς κλάσεως, βάσει τοῦ ὁποίου ὑπελογίσθη ἡ σύνταξις. Εἰς ἃς ἑπομένως περιπτώσεις ὑπερβαίνει τοῦτο, δέον νά ἐνεργῆται ἡ σχετική μείωσις.

Ι'. Ἕτεραι προσαυξήσεις ποσοῦ συντάξεως: Εἰς τήν περίπτωσιν τῆς ἀπολύτου ἀναπηρίας τά ποσόν τῆς βασικῆς συντάξεως προσαυξάνεται κατά 50 ο/ο. Ἐάν δέ πρόκειται περί ἀπολύτως ἀναπήρου μέλους οἰκογενείας ἀποβιώσαντος ἠσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου ἢ ἐπιδοματούχου λόγῳ ἀναπροσαρμογῆς, ἡ τοιαύτη προσαύξησις δέν ἐπηρεάζει τό ποσοστόν τῆς συντάξεως ἑτέρου δικαιούχου μέλους οἰκογενείας, διά τήν ἐξεύρεσιν τοῦ ὁποίου καί μόνον ἐφαρμόζεται ὁ περιορισμός τῆς διατάξεως τῆς παραγρ. ΙΙ τοῦ ἄρθρ. 29.

ΙΑ'. Ἔναρξις καί λῆξις τοῦ εἰς σύνταξιν δικαιώματος: Εἰδική ἐπί τοῦ θέματος τούτου διάταξις δέν ἀναγράφεται ἐν τῷ νέῳ νόμῳ. Ἐν ᾧ ὅ τοῦ ἄρθρ. 29 αὐτοῦ ἐπαναλαμβάνεται ὁ περιορισμός τοῦ παλαιοῦ νόμου περί τῆς μή καταβολῆς συντάξεως ἀναδρομικῶς διά χρόνον πέραν τοῦ 12μήνου ἀπό τῆς ημερομηνίας τῆς ὑποβολῆς τῆς σχετικῆς αἰτήσεως.

Προφανῶς καθίσταται ἄθεν ἡ ἰδιαιτέρα ἐν τῷ νέῳ νόμῳ σημασία τῆς διατάξεως ταύτης, δι' ἧς καθιεροῦται πλέον ἡ ἀναδρομική ἔναρξις τῆς συνταξιοδοτήσεως, ἐφ' ὅσον τό ἐφ' οὗ αὕτη ἐρείδεται δικαίωμα ἐθεμελιώθη εἰς χρόνον προγενέστερον τοῦ τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως. Τό χρονικόν τοῦτο σημεῖον προσδιορίζεται, ὡς γνωστόν, ἀναλόγως τῆς ἐκάστοτε ἀσφαλιστικῆς περιπτώσεως. Οὕτως ἐπί γήρατος ἡ γένεσις τῆς ἀξιώσεως ἀνατοίχει εἰς τό χρονικόν σημεῖον καθ' ὃ συμπληροῦται τό ὅριον ἡλικίας, συντρέχουν δέ αἱ χρονικαί προϋποθέσεις καί ἡ ἐκ τῆς ἐργασίας ἀποχή τοῦ ἠσφαλισμένου. Ἐπί ἀναπηρίας τό χρονικόν σημεῖον γενέσεως τῆς πρός παροχήν ἀξιώσεως προσδιορίζεται ἐκ τοῦ χρόνου ἐπελεύσεως τῆς ἀναπηρίας, ἐφ' ὅσον συνυπάρχουν ἅμα κατά τοῦτο αἱ χρονικαί προϋπο-

θέσεις καὶ ἡ ἐκ τῆς ἐργασίας ἀποχή τοῦ ἡσφαλισμένου.

Ἐπὶ θανάτου τέλος, προσδιορίζεται διὰ τοῦ χρόνου ἐπελεύσεώς του, ἐφ' ὅσον ἅμα συντρέχουν αἱ χρονικαὶ προϋποθέσεις καὶ αἱ εἰδικαὶ δι' ἕκαστον δικαιοδόχον ἀπαιτούμεναι προσέτι τοιαῦται.

Διὰ τῆς διατάξεως τῆς § 6 τοῦ ἄρθρ. 29 ρυθμίζεται ἡ λῆξις τοῦ δικαιώματος εἰς σύνταξιν ἡ τοῦ ἐπιδόματος ἀναπροσαρμογῆς, ἥτις προσδιορίζεται ἐν γένει εἰς τὸ τέλος τοῦ μηνός, καθ' ὃν ἐπῆλθον τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ ἀναφερόμενα γεγονότα.

ΙΒ'. Ἀτύχημα καὶ ἐπαγγελματικὴ ἀσθένεια: Τὰ ἀτύχημα καὶ ἡ πρὸς τοῦτο ἐξομοιουμένη ἐπαγγελματικὴ ἀσθένεια δὲν ἀποτελοῦν, ὡς καὶ κατὰ τὸν νόμον 6298, αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ ἰδίας ἀσφαλιστικὰς περιπτώσεις. Τὰς ὀφειλομένας ὅμως εἰς τοιαύτην αἰτίαν συνεπείας (ἀσθένεια ἢ ἀναπηρία καὶ θάνατος) περιέβαλεν ὁ Νομοθέτης δι' ἰδιαιτέρας εὐνοίας τόσον ἀπὸ ἀπόψεως προϋποθέσεων, ὅσον καὶ μεγέθους παροχῶν. Οὕτω κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 34, διὰ τὴν χορήγησιν συντάξεως λόγῳ ἀναπηρίας ἢ θανάτου ἡσφαλισμένου δὲν ἀπαιτεῖται ἡ συμπλήρωσις τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 28 καθοριζομένων χρονικῶν προϋποθέσεων, ἐὰν τὸ γεγονὸς (βίαιον συμβάν) τὸ θεμελιοῦν τὸ εἰς σύνταξιν δικαίωμα εἶναι ἐργατικὸν ἀτύχημα. Πρὸς τοῦτο ἐξομοιοῦται καὶ ἡ ἐπαγγελματικὴ ἀσθένεια. Ἐὰν ἀφ' ἑτέρου τὸ γεγονὸς (βίαιον συμβάν) εἶναι ἐκτὸς ἐργασίας ἀτύχημα, ἀρκεῖ τὸ ἥμισυ τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου τούτου ἀπαιτουμένου ἀριθμοῦ ἡμερῶν ἐργασίας. Σημειωτέον, ὅτι διὰ τοῦ καθοριζομένου βάσει τῆς σχετικῆς κυβοικῆς διατάξεως κατωτάτου ὁρίου ποσοῦ συντάξεως ἰδιαιτέρως εὐνοεῖται ἡ κατηγορία ἐκείνων ἐκ τῶν ἀναπήρων ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, οἵτινες δὲν θέλουσι δικαιωθῆ προσαυξήσεως λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν. Διότι ἐνῷ ὁ συνταξιοῦχος τῆς κατηγορίας ταύτης, ἐὰν π.χ. καταταγῇ εἰς τὴν V μισθολογικὴν κλάσιν, κατ' ἐφαρμογὴν τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 29 θὰ δικαιωθῇ βασικῆς συντάξεως ἐκ δραχ. 250.000, ἥτις μὲ τὰς προσαυξήσεις οἰκογενειακῶν βαρῶν συζύγου καὶ τέκνων ἐξ 70 ο/ο θὰ ἀνέλθῃ εἰς δρχ. 425.000, ἡ κατ' ἐφαρμογὴν τῆς § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ἀναγνωρισθησομένη σύνταξις, μετὰ ἢ ἄνευ προσαυξήσεων λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν, θὰ ἀνέλθῃ εἰς 450.000 δρχ.

ΙΓ'. Ποσοστὰ δικαιοδόχων λόγῳ θανάτου ἡσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου: Ἐν παραγρ. 6 τοῦ ἄρθρ. 28 καθορίζονται αἱ προϋποθέσεις καὶ τὰ δικαιούμενα συντάξεως πρόσωπα ἐν περιπτώσει θανάτου ἡσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου ἢ ἡσφαλισμένου τυγχάνοντος ἐπιδόματος ἀναπροσαρμογῆς.

Διὰ τοῦ νέου νόμου τὸ ποσὸν συντάξεως, ὃ δικαιοῦται ἡ χήρα (χήρος) καθορίζεται εἰς 80 ο/ο τοῦ ποσοῦ τῆς συντάξεως τοῦ θανόντος, τοῦ ἀμφοτεροπαλεύρως ὀρφανοῦ τέκνου εἰς 60 ο/ο, τῆς δὲ χήρας μητρὸς εἰς 40 ο/ο, ὑπὸ τοὺς ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ ἀναφερομένους περιορισμούς. Ἐὰν πρόκειται περὶ τέκνων ἀμφοτεροπλεύρως ὀρφανοῦ, τὸ ποσοστὸν συντάξεως τριπλασιάζεται, ἐὰν δὲ τοῦτο εἶναι ἀπολύτως ἀνάπηρον, ἡ σύνταξις τον, ὡς ἐξετέθη, προσαυξάνεται καὶ κατὰ 50 ο/ο.

ΙΔ'. Ἀναστολὴ τῆς συνταξιοδοτήσεως: Διὰ τῆς διὰ τοῦ ἄρθρ. 29 παραγρ. 7 θεσπιζομένης ἀναστολῆς καταβολῆς τῆς συντάξεως ἀντιμετωπίζονται πλεῖστα ἐν τῇ πράξει ἀνακύπτοντα ζητήματα καὶ ρυθμίζονται αἱ περιπτώσεις, καθ' ἃς ὁ συνταξιοῦχος λόγῳ ἀναπηρίας δὲν προσέρχεται πρὸς ἐξέτασιν τῆς καταστάσεώς του, ὡς καὶ αἱ περιπτώσεις, καθ' ἃς ὁ συνταξιοῦχος ἀσκεῖ αὐτοτελὲς ἐπάγγελμα ἢ παρέχει ἐξηρτημένην ἐργασίαν. Ἀρομένων τῶν ὑπαγορευόντων τὴν ἀναστολὴν λόγων, ἡ συνταξιοδότησις θὰ συνεχίζεται, ἀφ' ἧς καὶ οἱ λόγοι οὗτοι ἠρθησαν.

ΙΕ'. Ἀναπροσαρμογὴ τῶν καταβαλλομένων ποσῶν συντάξεων: Διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 29 παραγρ. 8 τοῦ νέου Νόμου καθορίζεται ὁ τρόπος τῆς ἀναπροσαρμογῆς τῶν ποσῶν τῶν ἤδη καταβαλλομένων κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος του συντάξεων.

Πρὸς τοῦτο οἱ συνταξιοῦχοι κατατάσσονται εἰς τρεῖς κλάσεις πρὸς ἐξεύρεσιν τεκμηρίου ἡμερομισθίου μισθολογικῆς κλάσεως, εἰς ἣν λογίζονται, ὅτι ἐπραγματοποιήθησαν ἅπασαι αἱ ὑπὸ ἑκάστου τούτων πραγματοποιηθεῖσαι ἡμέραι ἐργασίας, ἐπὶ τῇ βάσει δὲ ταύτης θέλει ἐνεργηθῇ ἡ ἀναπροσαρμογή.

Οὕτως εἰς τὴν Ιην κλάσιν κατατάσσονται οἱ ἀμφοτέρων τῶν φύλων συνταξιοῦχοι οἱ μὴ συμπληρώσαντες τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας των, εἰς τὴν ΙΙΙ μισθολογικὴν κλάσιν αἱ ἄνω τῶν 18 ἐτῶν γυναῖκες καὶ εἰς τὴν V κλάσιν οἱ ἄνω τῶν 18 ἐτῶν ἄνδρες. Διὰ τὴν τοιαύτην περὶ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἡλικίας κρίσιν θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὁ χρόνος, καθ' ὃν θεμελιοῦται τὸ δικαίωμα τῆς ἀναπροσαρμογῆς, ἤτοι ἡ 1 Αὐγούστου 1951.

Τὰ πρόσωπα τῆς κατηγορίας ταύτης θέλουν ἐξακολουθήσει συνταξιοδοτούμενα μέχρι λήξεως τοῦ δικαιώματος των, ἔστω καὶ ἂν δὲν πληρῶσι τὰς ὑπὸ τοῦ νέου ἀ.ν. θεσπιζομένας προϋποθέσεις. Τὰ οὕτω δὲ συνεχιζόμενα δικαιώματα, καταλαμβανόμενα ὑπὸ τοῦ νέου Νόμου, διέπονται ἐφ' ἑξῆς καὶ ὑπὸ τῶν οἰκείων διατάξεών του. Οὕτως, ἡ συνταξιοδότησις τοῦ ἀνηλίκου τέκνου, τυγχάνοντος συντάξεως κατὰ τὸν χρόνον ἰσχύος τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 6298, συμπληρουμένου δὲ τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας του μετὰ τὴν 1ην Αὐγούστου, δύναται νὰ παραταθῇ μέχρι συμπληρώσεως τοῦ 18 ἔτους τῆς ἡλικίας του.

Ἐὰν ἀφ' ἑτέρου ἔχῃ παραταθῇ ἡ συνταξιοδότησις τέκνου πέραν τοῦ 16ου ἔτους τῆς ἡλικίας του λόγῳ σπουδῶν, ἡ καταβολὴ τῆς συντάξεώς του θέλει συνεχισθῇ μέχρι τῆς λήξεως τοῦ σχολικοῦ ἔτους, δι' ὃ παρετάθη ἡ συνταξιοδότησίς του, καίτοι ἐν τῷ νέῳ Νόμῳ δὲν ἐπαναλαμβάνεται ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 37 § 4 ἐδάφ. β' τοῦ Ν. 6298. Ἀναλόγως δέον νὰ ἐφαρμοσθοῦν καὶ αἱ περὶ λήξεως τῆς συνταξιοδοτήσεως διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 29 § 8 τοῦ νέου Νόμου.

Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης περὶ ἀναπροσαρμογῆς δὲν καλύπτεται τὸ πρὸς σύνταξιν δικαίωμα τέκνου συμπληροῦντος τὸ 16ον ἔτος τῆς ἡλικίας του πρὸ τῆς 1ης Αὐγούστου ἐ.ἔ. (χρονολογίας ἐνάρξεως τοῦ νέου νόμου) καὶ τοῦτο,

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΙ

1933|1951 ΑΝΑΓΚ. ΝΟΜΟΣ

Περί τρόπου έκτελέσεως έπειγόντων δημοσίων έργων άφορώντων εις την άμυναν της Χώρας.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 344 της 31 Αύγούστου 1951)

Λαβόντες ύπ' όψιν την κατά την συνεδρίασιν της 25 Αύγούστου 1951 του Ήμετέρου Υπουργικού Συμβουλίου ληφθείσαν απόφασιν περί εκδόσεως λόγω κατεπειγούσης και αναποφεύκτου ανάγκης, Αναγκαστικού Νόμου «περί τρόπου έκτελέσεως δημοσίων έργων άφορώντων την άμυναν της Χώρας», αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

"Αρθρον 1

Σκοπός

1. Διά την ταχυτέραν έκτέλεσιν έπειγόντων Δημοσίων Έργων, άφορώντων την άμυναν της Χώρας και έκτελουμένων είς βάρος των πιστώσεων του προγράμματος Ανασυγκροτήσεως ή άλλων καθ' οιονδήποτε τρόπον πρός τον σκοπόν τούτων διατεθειμένων πιστώσεων, έπιτρέπεται, όπως έπί έν έτος άπό της ισχύος του παρόντος ή έκτέλεσις των έργων τούτων ένεργήται κατά παρέκκλισιν των περί έκτελέσεως Δημοσίων Έργων, των περί προμηθειών του Δημοσίου και των περί Δημοσίου Λογιστικού διατάξεων.

2. Άρμόδιον όργανον διά τον προσδιορισμόν των κατά την προηγουμένην παράγραφον έργων και τον χαρακτηρισμόν αύτων ως έπειγούσης φύσεως ορίζεται ο Αρχηγός του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Αμύνης ή ο νόμιμος αύτου αναπληρωτής.

3. Η κατά την § 1 του παρόντος άρθρου χρονική διάρκεια δύναται να παρατείνηται μέχρις ενός έτους διά Β. Διατάγματος, εκδιδομένου προτάσει του Υπουργικού Συμβουλίου.

. . . . . .

"Αρθρον 5

Προσωπικόν

1. Το τεχνικόν και διοικητικόν προσωπικόν της Υπηρεσίας Επειγόντων Έργων Εθνικής Αμύνης προσλαμβάνεται έπί συμβάσει ορισμένου ή αορίστου χρόνου, έπί μισθώ ή έπί ημερησίω αποζημιώσει ή έπί ωρομισθίω έξ ιδιωτών. Δύναται επίσης να αποσπώνται, τη προτάσει του Προϊσταμένου της Υπηρεσίας Επειγόντων Έργων Εθνικής Αμύνης, διά κοινής αποφάσεως του αρμοδίου Υπουργού και του Υπουργού των Δημοσίων Έργων, δημόσιοι υπάλληλοι ή υπάλληλοι Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου. Ο αριθμός των έκ του Υπουργείου Δημοσίων Έργων αποσπωμένων υπαλλήλων δέν δύναται να υπερβή το 1|8 του συνόλου των έν τω Υπουργείω τούτω υπηρετούντων υπαλλήλων. Η απόσπασις παύει κατά τον αύτον τρόπον.

2. Το ως άνω προσωπικόν τελεί υπό την αποκλειστικήν πειθαρχικήν εξουσίαν του Προϊσταμένου Επειγόντων Έργων Εθνικής Αμύνης, το δέ έξ ιδιωτών προσωπικόν δύναται να απολυθή υπ' αύτου, μετά γνώμην της κατά το άρθρον 4 του παρόντος Επιτροπής, άνευ προειδοποιήσεως ή και πρό της λήξεως του χρόνου της συμβάσεως και έπί καταβολή μόνον της αποζημιώσεως του Α.Ν. 918|1949 όταν κατά την κρίσιν του δέν είναι απαραίτητον εις την υπηρεσίαν ή είναι ακατάλληλον ή οικονομικώς ασύμφορον.

3. Δι' αποφάσεως του Υπουργού των Δημοσίων Έργων μετά γνώμην της Επιτροπής Δημοσίων Επειγόντων Έργων καθορίζεται το μισθολόγιον του πάσης φύσεως προσωπικού της Υπηρεσίας Επειγόντων Έργων Εθνικής Αμύνης.

Αι έν τω μισθολογίω τούτω καθοριζόμεναι

διότι ή θεσπίζουσα το προς σύνταξιν δικαίωμα των τέκνων μέχρι του 18ου έτους διάταξις της παραγρ. 6 του άρθρ. 19 δέν επεκτείνεται και εις την ανωτέρω περίπτωσιν, δεδομένου ότι κατά τον χρόνον έναρξεως των διατάξεων του νέου Νόμου δέν υφίσταται πλέον δικαίωμα.

Άφ' ετέρου εις τας περιπτώσεις, καθ' ας ο συνταξιοδοχος λαμβάνει ποσόν συντάξεως προαγηυξημένον διά του προσθέτου επιδόματος λόγω εργατικού ατυχήματος ή φυματιώσεως ή λόγω οικογενειακών βαρών, το αντιστοίχως αναπροσαρμοζόμενον ποσόν συντάξεως βάσει του νέου Νόμου θέλει συγκριθή προς το προαγηυξημένον τούτο ποσόν, συμφώνως προς την διάταξιν της παραγρ. 8 έδαφ. 2 του άρθρ. 29, όπερ και θέλει συνεχισθή καταβαλλόμενον τω δικαιούχω αμείωτον.

Προφανώς έξ άλλου τυγχάνει, ότι ή διάταξις του άνωτέρω άρθρου αναφέρεται εις το πράγματι καταβαλλόμενον πρό της ισχύος του νέου νόμου εις τον συνταξιοδοχον ποσόν, άσχετος άν τούτο έν ενδεχομένη περιπτώσει έπί τη βάσει ειδικής διατάξεως (π.χ. παραλλήλου συνταξιοδοτήσεως) έτύγχανε μειωμένον.

Όσον αφορά τας συντάξεις τας καταβαλλομένας βάσει του Α.Ν. 85|40, λόγω πολεμικού ατυχήματος, θέλομεν παράσχει προσεχώς ειδικάς οδηγίας.

Προς διευκόλυνσιν της υπηρεσίας εν τη διενεργεία της αναπροσαρμογής, επισυνάπτομεν λεπτομερή πίνακα υπολογισμού κατά περίπτωσιν των καταβλητέων ποσών συντάξεων.

ΙΣΤ'. Διαδικασία αναγνωρίσεως των παροχών κλάδου συντάξεων. Μέχρι της εκδόσεως του προβλεπομένου ειδικού Κανονισμού θέλουσιν ισχύσει, εντός των πλαισίων και των γενικών κανόνων των διαγραφομένων υπό του νέου Νόμου, αί κατά το παρελθόν ισχύσασαι διατάξεις περί του τρόπου κηρύξεως εις αφάνειαν, της ενασκήσεως των δικαιωμάτων, της διαπιστώσεως των απαιτουμένων προϋποθέσεων διά την χορήγησιν των, τα του χρόνου πραγματοποιήσεως αύτων, ως και τα κατά των αποφάσεων ασφαλιστικών οργάνων ένδικα μέσα.

άποδοχαί, άμοιβαί καί άποζημιώσεις άπαντος τοῦ ὑπαλλήλικοῦ ἐργατοτεχνικοῦ καί λοιποῦ προσωπικοῦ ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύνανται νά ὁρίζωνται ἀνώτεραι τῶν προβλεπομένων δι' ἀντιστοίχους θέσεις τῆς Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ. Εἰδικώτερον, ἐν τῇ ἀποφάσει ταύτῃ καθορίζεται ἡ ἐκτὸς ἕδρας ἀποζημίωσις καί ἡ ἀμοιβὴ τῆς καθ' ὑπερωρίαν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ.

4. Ὁμοίως δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Δημοσίων Ἔργων, μετά γνώμην τῆς Ἐπιτροπῆς Δημοσίων Ἐπειγόντων Ἔργων, καθορίζονται αἱ ἀποζημιώσεις δι' ὑπερωριακὴν ἐργασίαν καί διά τάς ἐκ μετακινήσεως παρεπομένας δαπάνας τῶν ὑπερωριακῶς εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν Ἐπειγόντων Ἔργων Ἐθνικῆς Ἀμύνης ἀπασχολουμένων ἐκτάκτως Δημοσίων Ὑπαλλήλων.

5. Εἰς τούς εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν Ἐπειγόντων Ἔργων Ἐθνικῆς Ἀμύνης ἀπασχολουμένους κατ' ἀπόσπασιν δημοσίους ὑπαλλήλους, ὡς καί εἰς τούς ὑπαλλήλους Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου καταβάλλονται εἰς βάρος τῶν πιστώσεων τῶν ἐπειγόντων ἔργων αἱ ἀποδοχαί, αἱ ὁριζόμεναι διά τό προσωπικόν τῆς Υ.Ε.Ε.Ε.Α.

. . . . . .

Ἄρθρον 10

Τελικαί διατάξεις

1. Πᾶσα λεπτομέρεια ἀναγομένη εἰς τὴν ὀργάνωσιν καί λειτουργίαν τῆς Ὑπηρεσίας Ἐπειγόντων Ἔργων Ἐθνικῆς Ἀμύνης ρυθμίζεται δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Δημοσίων Ἔργων.

2. Πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα Νόμον καταργεῖται.

Ἄρθρον 11

1. Ὁ Α.Ν. 1849|1951 καταργεῖται, ἀφ' ὅτου ἰσχυσεν.

2. Αἱ ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τοῦ καταργουμένου Α.Ν. 1849|1951 ἐκδοθεῖσαι κοιναί ἀποφάσεις τῶν Ὑπουργῶν Δημοσίων Ἔργων καί Συντονισμοῦ, αἱ ἀποφάσεις καί πράξεις τοῦ Ὑπουργοῦ Δημοσίων Ἔργων, αἱ ἀφορῶσαι τὴν ὀργάνωσιν καί λειτουργίαν τῆς Ὑπηρεσίας Ἐπειγόντων Ἔργων Ἐθνικῆς Ἀμύνης καί τά ὑπ' αὐτῆς ἐκτελούμενα ἔργα, ὡς καί αἱ ὑπό τοῦ Ὑπουργοῦ τοῦ Συντονισμοῦ συναφθεῖσαι μισθώσεις πρός στέγασιν τῆς Ὑπηρεσίας ταύτης, κυροῦνται, ἀφ' ἧς ἐξεδόθησαν ἢ κατηρτίσθησαν.

3. Ὡσαύτως κυροῦται, ἀφ' ἧς ἐξεδόθη, ἡ ὑπ' ἀριθ. 743|22.6.51 πρᾶξις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου περί ὁρισμοῦ τοῦ Προϊσταμένου Ἐπειγόντων Ἔργων Ἐθνικῆς Ἀμύνης, ὡς καί ὁ βάσει ταύτης γενόμενος διορισμός αὐτοῦ.

4. Αἱ κατ' ἐφαρμογήν τοῦ καταργουμένου Α.Ν. 1849|1951 γενόμεναι πάσης φύσεως πράξεις τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου Ἐθνικῆς Ἀμύνης καί τοῦ Προϊσταμένου Ἐπειγόντων Ἔργων Ἐθνικῆς Ἀμύνης διατηροῦσι τὴν ἰσχύν των.

5. Ἡ ἰσχύς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπό τῆς 22ας Ἰουνίου 1951.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Αὐγούστου 1951

1939|1951 ΑΝΑΓΚ. ΝΟΜΟΣ

Περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως τῆς κειμένης περί πολεμικῶν συντάξεων νομοθεσίας.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 251 τῆς 7 Σεπτεμβρίου 1951)

Λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὴν κατά τὴν συνεδρίασιν τῆς 25 Αὐγούστου 1951 τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ληφθεῖσαν ἀπόφασιν περί ἐκδόσεως, λόγῳ κατεπειγούσης καί ἀναποφεύκτου ἀνάγκης, Ἀναγκ. Νόμου «περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως τῆς κειμένης περί πολεμικῶν συντάξεων νομοθεσίας», ἀπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν:

. . . . . .

Ἄρθρον 15

1. Πολιτικοί καί στρατιωτικοί συνταξιοῦχοι, ὑπηρετοῦντες ὑπό τὴν ἰδιότητα ἐκτάκτων δημοσίων ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν ἢ ἡμερομισθίων ἢ ἐπί συμβάσει (δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου) ἢ ὑπηρετοῦντες ὁπωσδήποτε εἰς Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου ἢ Τραπέζας ἐν γένει, δικαιοῦνται ἀπό 1 Νοεμβρίου 1950 καί μέχρι τέλους Νοεμβρίου 1951 τῆς τε συντάξεως καί τῶν ἐκ τῆς θέσεως ἀποδοχῶν αὐτῶν.

2. Τό Ν.Δ. 146 τοῦ 1946 καταργεῖται.

. . . . . .

Ἄρθρον 17

Ἡ ἰσχύς τοῦ παρόντος, ὑποβληθησομένου πρός κύρωσιν εἰς τὴν μέλλουσαν νά συνέλθῃ Βουλήν, ἄρχεται ἀπό τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ἐξαιρέσει τῶν περιπτώσεων, δι' ἃς ἄλλως ὁρίζεται ἀνωτέρω.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Αὐγούστου 1951

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως τῶν ἄρθρων 5 καί 6 τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας τοῦ κυρωθέντος διά τοῦ ἀπό 17 Δεκεμβρίου 1930 Διατάγματος.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 244 τῆς 31 Αὐγούστου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τά ἄρθρα 1, 2 καί 3 τοῦ Νόμου 3752|1929 «περί κυρώσεως διά διαταγμάτων κανονισμῶν κλπ.», τό ἀπό 8 Φεβρουαρίου 1929 Διάταγμα «περί ἐκπροσωπήσεως τοῦ προσωπικοῦ κατά τήν διαδικασίαν κυρώσεως κανονισμῶν», τήν ὑπ' ἀριθ. 12977 ἀπό 26 Ἰουνίου 1951 πρότασιν τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ Η.Ε.Μ., τό ὑπ' ἀριθ. 2145|4290 τῆς 27 Ἰουνίου 1951 ἔγγραφον τῆς Η.Ε.Μ. καί τήν ὑπ' ἀριθ. 2 ἀπό 3 Ἰουλίου 1951 ἀναφοράν τῆς Ἑνώσεως Προσωπικοῦ Η.Ε.Μ., ἐν αἷς διαλαμβάνεται ἡ σύμφωνος γνώμη αὐτῶν καί τήν ἐπί τοῦ παρόντος Διατάγματος γνώμην τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, διατυπωθεῖσαν εἰς τό ὑπ' ἀριθ. 546|1951 τῆς 2 Αὐγούστου 1951 πρακτικόν συνεδριάσεως αὐτοῦ, ἀπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

Συμπληροῦται ἡ πέμπτη παράγραφος τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας, τοῦ κυρωθέντος διά τοῦ ἀπό 17.12.30

Διατάγματος, διατυπουμένη ἐν τῷ συνόλῳ της ὡς ἀκολούθως:

Ἐξαιρετικῶς τὸ Ταμεῖον δύναται νὰ καταβάλλῃ τὴν ἀξίαν κηλεπιδέσμων καὶ ζωνῶν σπλαγχνοπτώσεως εἰς τὸ μόνιμον καὶ τὸ τοῦτῳ ἐξομοιούμενον προσωπικόν, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου αὐτοῦ.

Ἄρθρον 2

Ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ αὐτοῦ Κανονισμοῦ προβλεπομένη τριμηνος νοσηλεία ἐν νοσοκομείῳ ἐπιτρέπεται, εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις, νὰ παραταθῇ διὰ τὸ μόνιμον καὶ τὸ τοῦτῳ ἐξομοιούμενον προσωπικόν, ἐπὶ τετράμηνον εἰσέτι, δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου, λαμβανομένης κατόπιν ὑπευθύνου γνώμης τοῦ Ἀρχιάτρου τοῦ Δικτύου.

Ἄρθρον 3

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος, οὗτινος αἱ διατάξεις ἔχουν ἐφαρμογὴν μόνον διὰ τὴν Ἠλεκτρικὴν Ἑταιρίαν Μεταφορῶν καὶ τὸ Ταμεῖον Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ αὐτῆς, ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῶν Συγκοινωνιῶν Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Δ/τος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Λυγούστου 1951

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ καθορισμοῦ εἰδικῆς εἰσφορᾶς ὑπὲρ τοῦ Σιβιτανιδείου Ἱδρύματος.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 216 τῆς 3 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Νόμου 761|1937 καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 603 γνωμάτευσιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τῶν Ἡμετέρων ἐπὶ τοῦ Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Βιομηχανίας Ὑπουργῶν, ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

Αἱ ἐπιβληθεῖσαι διὰ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 761|1937 εἰδικαὶ εἰσφοραὶ διὰ τὴν συντήρησιν τῆς Σιβιτανιδείου Σχολῆς Τεχνῶν καὶ Ἐπαγγελμάτων πρὸς φοίτησιν μαθητῶν τῶν ἀπορωτέρων τάξεων καθορίζονται εἰς ποσοστὰ ἐπὶ τῶν κάθε φύσεως ἐσόδων τῶν κατωτέρω ὑποχρέων Ὀργανώσεων καὶ Ὀργανισμῶν, ὡς ἀκολούθως:

1) Τῶν Ἐπιμελητηρίων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς, τῶν Ἐμπορομεσιτικῶν καὶ Ἐπαγγελματικῶν, τῶν Βιοτεχνικῶν καὶ τοῦ Τεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου εἰς ποσοστὸν 2ο|ο.

2) Τοῦ Συνδέσμου Ἑλλήνων Βιομηχάνων εἰς ποσοστὸν 2ο|ο.

3) Τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν τῆς Ἑλλάδος εἰς ποσοστὸν 1ο|ο.

4) Τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, τῶν παρεχόντων κυρίαν ἢ ἐπικουρικὴν ἀσφάλισιν εἰς ἐργοδότας ἐπαγγελματίας καὶ βιοτέχνας καὶ εἰς ἐργατοτεχνίτας τῆς Βιομηχανίας, τῆς Βιοτεχνίας, τῶν Δομικῶν καὶ Διακοσμητικῶν Ἐπαγγελμάτων εἰς ποσοστὸν 1ο|ο. Τὸ ποσοστὸν τοῦτο μειοῦται εἰς τὸ ἥμισυ, προκειμένου περὶ Ὀργανισμῶν παρεχόντων ἐπικουρικὴν ἀσφάλισιν ἢ ἀσφαλιζόντων κατὰ κύριον λόγον, ἐκτὸς τῶν ὡς ἄνω προσώπων καὶ μισθωτοὺς ἀλλῶν κατηγοριῶν, ἐξαιρέσει τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, τοῦ ὁποίου ἡ εἰδικὴ εἰσφορὰ καθορίζεται εἰς ποσοστὸν 0,25ο|ο.

Ἄρθρον 2

Οἱ Ὀργανισμοὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, παρ' οἷς ἀσφαλίζονται κυρίως πρόσωπα ἀσχολούμενα εἰς ἐξορυκτικὰς ἐργασίας τῆς Μεταλλευτικῆς Βιομηχανίας, ὡς καὶ ἀσχολούμενα εἰς τὰς σιδηροδρομικὰς μεταφοράς, δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ προηγουμένου ἄρθρου.

Ἄρθρον 3

Οἱ ἀνωτέρω Ὀργανισμοὶ καὶ Ὀργανώσεις ὑποχρεοῦνται, ὅπως τὰς διὰ τοῦ παρόντος καθοριζομένας εἰδικὰς εἰσφορὰς καταθέτωσι κατὰ τρίμηνον καὶ ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκαπενθημέρου τοῦ ἑπομένου τοῦ τριμήνου μηνός.

Ὡς πρῶτον τρίμηνον λογίζεται τὸ ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1951 χρονικὸν διάστημα. Ἡ κατάθεσις γίνεται εἰς ἰδίαν παρὰ τῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος λογαριασμὸν ὑπὸ τὸν τίτλον «Εἰδικαὶ Εἰσφοραὶ ὑπὲρ τοῦ Σιβιτανιδείου Ἱδρύματος. Ν. 761|1937».

Εἰς τοὺς Ἡμετέρους Ὑπουργοὺς ἐπὶ τοῦ Συντονισμοῦ, τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τῆς Βιομηχανίας ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Λυγούστου 1951

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ διοικήσεως τῶν Ταμείων Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἀτμηλάτων Σιδηροδρόμων διατάξεων.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 216 τῆς 3 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 τοῦ Ν. 3752|1929, 2) τὴν σύμφωνον γνώμην τῶν Διοικήσεων τῶν Σιδηροδρομικῶν Δικτύων Σ.Ε.Κ., Σ.Π.Α.Π., Σ.Θ., Σ.Β. Δ.Ε. καὶ Σ.Γ.Ε., διατυπωθεῖσαν ἐν τοῖς ὑπ' ἀριθ. 25564|12.6.1951, 8287|13.6.51, 38625|9.6.51 καὶ 14263|12.6.1951 ἀντιστοίχως αὐτῶν ἐγγράφοις, 3) τὴν σύμφωνον γνώμην τῆς Πανελληνίου Ὁμοσπονδίας Σιδηροδρομικῶν, διατυπωθεῖσαν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 164|12.6.51 ἐγγράφῳ αὐτῆς, ὡς καὶ 4) τὴν γνώμην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, διατυπωθεῖσαν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 490 πρακτικῷ αὐτοῦ τῆς 1 Ἰουλίου ἐ.ἔ., προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Συγκοινωνιῶν Ὑπουργοῦ, ἀποφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

Προκειμένου μόνον περὶ τῶν Ταμείων Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ ἑκάστης τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἀτμηλάτων Σιδηροδρομικῶν Ἐπιχειρήσεων δὲν ἔχουσι ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 11 καὶ 12 τοῦ δυνάμει τοῦ ἀπὸ 18 Δεκεμβρίου 1930 Διατάγματος κυρωθέντος Κανονισμοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας τῶν ἐν Ἑλλάδι Σιδηροδρομικῶν καὶ Τροχιοδρομικῶν Ἐπιχειρήσεων, ὡς οὗτος μέχρι σήμερον συνεπληρώθη ἀντικαθισταμένων, ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος Διατάγματος, τῶν δύο τούτων ἄρθρων διὰ τῶν δύο ἑπομένων ὑπ' αὐξοντα ἀριθμὸν 11Α καὶ 12Α ὡς πρὸς τὰ εἰρημένα Ταμεῖα.

Ἄρθρον 11Α

1) Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ταμείου

Αλληλοβοηθείας Προσωπικού έκάστης των έν Ελλάδι άνωνύμων σιδηροδρομικών έπιχειρήσεων άποτελείται:

α) Έκ τού Γενικού Διευθυντού τού Δικτύου ώς Προέδρου, άναπληρουμένου ύπό τού αύτού όριζομένου άντικαταστάτου.

β) Έκ τού προϊσταμένου τής Υγειονομικής Υπηρεσίας τού Δικτύου, άναπληρουμένου ύπό τού άντικαταστάτου του, όριζομένου ύπό τής Διοικήσεως τού Δικτύου.

γ) Έκ τών τριών άνωτέρων ύπαλλήλων τού Δικτύου, όριζομένων μετά τριών άναπληρωτών άνά διετίαν ύπό τής διοικήσεως αύτού.

δ) Έκ 4 μελών, προερχομένων έκ τών έχόντων έπί δέκα τουλάχιστον έτη τήν ιδιότητα τού «Μετόχου», όριζομένων έπί τριετεί θητεία μετ' ισαρίθμων άναπληρωτών ύπό τού Υπουργού τών Συγκοινωνιών έκ πινακίου άριθμού «Μετόχων», ύποδεικνυομένων ύπό τής Πανελληνίου Όμοσπονδίας Σιδηροδρομικών. Οί άνωτέρω δέον νά διαμένουν έν τή πόλει, έν ή έδρεύει τό Διοικητικόν Συμβούλιον τού Ταμείου. Τά άναπληρωματικά μέλη άντικαθιστούν τά τακτικά τοιαύτα άπόντα ή κωλυόμενα κατά σειράν διορισμού.

ε) Υπ' ένός ύπαλλήλου τής Γενικής Διευθύνσεως Σιδηροδρόμων τού Υπουργείου Συγκοινωνιών, όριζομένου μεθ' ένός άναπληρωτού ύπό τού Υπουργού.

Προκειμένου περί Ταμείων, ών τό Διοικητικόν Συμβούλιον έδρεύει έν Αθήναις, τά έκ τού προσωπικού προερχόμενα μέλη δύνανται νά όρίζωνται καί έκ τών διαμενόντων είς Πειραιά.

Διά τούς Σ.Ε.Κ. τά δύο έκ τών τακτικών μελών δέον νά προέρχωνται έκ τού προσωπικού τού έδρεύοντος έν Θεσσαλονίκη.

Η άπώλεια τής ιδιότητος, ώς έκ τής οποίας ώρίσθη τις μέλος τού Διοικητικού Συμβουλίου τού Ταμείου, έπιφέρει αύτοδικαίως καί άπώλειαν τής ιδιότητος τού μέλους τού Δ. Συμβουλίου τού Ταμείου.

Άρθρον 12 Α

1. Τό ύπό τού προηγουμένου άρθρου τού παρόντος προβλεπόμενον Διοικητικόν Συμβούλιον συνέρχεται τακτικώς μέν τουλάχιστον δίς τού μηνός, έκτάκτως δέ όσάκις κατά τήν γνώμην τού Προέδρου ή ύπαρξις θεμάτων προς συζήτησιν έπιβάλλει τούτο ή τή αίτήσει τριών τουλάχιστον τών τακτικών αύτού μελών.

2. Αί προσκλήσεις άποστέλλονται ύπό τού Προέδρου.

3. Τό Δ. Συμβούλιον εύρίσκεται έν άπαρτία παρόντων τουλάχιστον πέντε μελών αύτού, έν οίς άπαραίτητος είναι ή παρουσία τού Προέδρου ή τού άναπληρωτού αύτού.

4. Αί άποφάσεις λαμβάνονται κατ' άπόλυτον πλειοψηφίαν τών παρόντων μελών, νικώσης έν ισοψηφίᾳ τής ψήφου τού Προέδρου.

5. Τά πρακτικά τών συνεδριάσεων καταχωρούνται έν είδικῷ βιβλίῳ καί ύπογράφονται ύπό τού Προέδρου καί τών παρόντων μελών.

Τό Διοικητικόν Συμβούλιον άσκει τήν διοίκησιν τών ύποθέσεων τού Ταμείου Αλληλοβοηθείας καί τήν διαχείρισιν τής περιουσίας αύτού.

Ιδίᾳ δέ:

α) Έποπτεύει τήν όλην διοίκησιν.

β) Καταρτίζει τόν προϋπολογισμόν, συντάσσει τόν ισολογισμόν καί τήν συνοδεύουσαν αύτόν έκθεσιν, άπινα καί ύποβάλλει είς τό Υπουργείον Συγκοινωνιών.

γ) Άποφασίζει τήν ένέργειαν πάσης φύσεως προμηθειών, τήν έκτέλεσιν έργων καί έγκαταστάσεων Ταμείου έκ τών τακτικών έσόδων, έκ τών περισσευμάτων καί έκ τών άποθεματικών.

δ) Άποφασίζει τήν πρόσληψιν τού άναγκαίου προσωπικού.

ε) Άποφασίζει περί άπολύσεως ή έπιβολής πειθαρχικών ποινών είς τό προσωπικόν.

στ) Συντάσσει τόν Κανονισμόν των έργασιών τών συνεδριών του.

Άρθρον 3

Η ισχύς τού παρόντος Διατάγματος άρχεται άπό τής δημοσιεύσεως αύτού είς τήν Εφημερίδα τής Κυβερνήσεως.

Είς τόν αύτόν έπί τών Συγκοινωνιών Υπουργόν άνατίθεμεν τήν δημοσίευσιν καί έκτέλεσιν τού παρόντος Διατάγματος.

Έν Αθήναις τῇ 25 Αύγούστου 1951

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί άναστολής χορηγήσεως άδειών Α.Ν. 539/1945 είς τούς άρτεργατοϋπαλλήλους διά τό έτος 1951.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 253 τής 8 Σεπτεμβρίου 1951)

Έχοντες ύπ' όψιν τάς διατάξεις τής § 3 τού άρθρου 5 τού Α.Ν. 539/1945 προτάσει τού Ημετέρου Υπουργικού Συμβουλίου, μετά γνωμοδότησιν τού Συμβουλίου Εργασίας καί τήν ύπ' άριθ. 571/51 τοιαύτην τού Συμβουλίου Επικρατείας, άπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν:

Αναστέλλομεν καθ' όλην τήν Επικράτειαν τήν χορήγησιν τών δυνάμει τού Α.Ν. 539/45 παρεχομένων άδειών μετ' άποδοχών διά τό έτος 1951 είς τούς άρτεργατοϋπαλλήλους.

Είς τόν Ημέτερον έπί τής Εργασίας Υπουργόν άνατίθεμεν τήν δημοσίευσιν καί έκτέλεσιν τού παρόντος.

Έν Αθήναις τῇ 4 Σεπτεμβρίου 1951.

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

15/1951 Αστυνομική Διάταξις

Περί είδικών τινων ύποχρεώσεων διευθυντών έταιρειών, έμπόρων, βιομηχάνων, βιοτεχνών καί πάσης φύσεως έργοδοτών.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 163 τής 4 Σεπτεμβρίου 1951)

Έν Αθήναις σήμερον τήν 27ην τού μηνός Ιουλίου τού έτους 1951 ήμεις ό Δ/ντής τής Αστυνομίας Αθηνών Δημήτριος Βρανόπουλος, Αστυνομικός Δ/ντής Α', άποβλέποντες είς τήν έξασφάλισιν τής δημοσίας τάξεως, έχοντες δέ ύπ' όψιν τά άρθρα 2, 122 καί 123 τού Νόμου 4971 «περί οργανισμού τού Σώματος τής Αστυνομίας Πόλεων» καί τό άρθρον 57 τού Δ/τος τής 9ης Οκτωβρίου 1926 «περί Κανονισμού τού Σώματος τής Αστυνομίας Πόλεων», ώς έκσυγχρονισθή καί έκυρώθη διά τού άρθρου 8 τού Νόμου 1001/48, διατάσσομεν:

Άρθρον 1

Υποχρεώσεις έργοδοτών καί έργατών

1. Υποχρεούνται άπαντες οί έν τῇ περιφε-

ρεία ήμῶν ἀσκοῦντες οἱανδήποτε ἐμπορικήν, βιομηχανικήν καὶ βιοτεχνικήν ἐπιχείρησιν καὶ γενικῶς οἱ πάσης φύσεως ἐργοδόται, ὅπως ἀπὸ τῆς 1ης μέχρι 3ης ἑκάστου μηνὸς ὑποβάλλωσιν εἰς τὴν Ὑποδ/νσιν Γεν. Ἀσφαλείας κατάστασιν τῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ μηνὸς ἐπελθουσῶν μεταβολῶν εἰς τὸ ἐργατικὸν καὶ ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν αὐτῶν, καθ' ὑπόδειγμα δοθησόμενον ὑπὸ ταύτης καὶ συμμορφοῦνται ἐπακριβῶς πρὸς τὰς σχετικὰς μὲ τὴν συμπλήρωσιν τῆς καταστάσεως ἐγγράφους ἢ προφορικὰς ὁδηγίας της.

2. Ἡ κατάστασις δέον νὰ συντάσσηται εὐαναγνώστως εἰς τὴν ἑλληνικὴν καὶ νὰ μὴ περιέχῃ διαγραφάς, προσθήκας ἢ ἐλλείψεις.

3. Ἡ ὑποβολὴ τῆς καταστάσεως εἶναι ὑποχρεωτικὴ καὶ ἂν ἐπὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ μηνὸς οὐδεμία μεταβολὴ ἐπῆλθεν εἰς τὸ ἐργατικὸν ἢ ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν τῆς ἐπιχειρήσεως.

Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἡ κατάστασις ὑποβάλλεται ἐν λευκῷ μετὰ σχετικῆς ὑπευθύνου δηλώσεως τοῦ ἐργοδότου.

4 Οἱ ἐργάται καὶ ὑπάλληλοι τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων ὑποχρεοῦνται νὰ παρέχωσιν εἰς τὸν διευθυντὴν τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐργοδότην τὰ διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς καταστάσεως ἀπαιτούμενα ἀκριβῆ στοιχεῖα, διωκόμενοι, ὡς παραβάται τῆς παρούσης, ἐν περιπτώσει παροχῆς ψευδῶν στοιχείων ταυτότητος, ἡλικίας, τόπου καταγωγῆς κλπ

Ἄρθρον 2

Ἀνάρτησις καταστάσεως προσωπικοῦ.—Τήρησις φακέλλου.

Οἱ ἐν ἄρθρῳ 1 ἀναφερόμενοι ἐργοδόται ὑποχρεοῦνται, ὅπως :

1. Ἔχωσιν ἀνηρτημένην ἐν τῷ γραφείῳ των ὀνομαστικὴν κατάστασιν τοῦ μονίμου ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ των, ὡς καὶ τοῦ ἐργατικοῦ τοιούτου καὶ

2. Τηρῶσιν ἐν ἰδιαιτέρῳ φακέλλῳ ὀνομαστικὴν κατάστασιν τοῦ μονίμου ἄρρενος ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ των, σύμφωνον πρὸς τὸ τηρούμενον μισθολόγιον.

Ἐν τῷ φακέλλῳ τούτῳ ὑποχρεοῦνται νὰ φυλάττωσι τὰ πιστοποιητικὰ στρατολογικῆς καταστάσεως τῶν ἀρρένων ὑπαλλήλων των ὡς ἑξῆς :

α) Διὰ τοὺς μὴ συμπληρώσαντας τὸ 21ον ἔτος τῆς ἡλικίας των πιστοποιητικὸν τοῦ Δημάρχου ἢ Προέδρου Κοινότητος.

β) Διὰ τοὺς συμπληρώσαντας τὸ 21ον ἔτος τῆς ἡλικίας των πιστοποιητικὸν τοῦ οἰκείου Στρατολογικοῦ Γραφείου, ὅτι ἐξεπλήρωσαν τὰς στρατιωτικάς των ὑποχρεώσεις ἢ νομίμως ἀπηλλάγησαν.

γ) Διὰ τοὺς ὑπερβάντας τὸ 60ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των δύνανται νὰ ἔχωσι πιστοποιητικὸν τοῦ οἰκείου Δημάρχου ἢ Προέδρου Κοινότητος.

δ) Διὰ τοὺς ξένους ὑπηκόους πιστοποιητικὸν τῆς οἰκείας Προξενικῆς ἢ Διπλωματικῆς Ἀρχῆς τοῦ Κράτους, οὗτινος τυγχάνουσιν ὑπήκοοι, κεκυρωμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν ἢ κατ' ἐντολὴν αὐτοῦ ὑπὸ Διοικητικῆς Ἀρχῆς.

Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς διευθυντὰς τῶν ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεων νὰ προσλαμβάνωσιν ἢ διατηροῦν ὑπαλλήλους μὴ κεκτημένους τὰ κατὰ τὸ παρὸν ἄρθρον πιστοποιητικά.

Ἄρθρον 3

Ἀνάρτησις ἀντιγράφων τῆς παρούσης

Οἱ Διευθυνταὶ τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 ἀναφερομένων ἐπιχειρήσεων ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἀντίγραφον τῆς παρούσης ἀναρτήσωσιν ἐντὸς πλαισίου εἰς τὸ γραφεῖον αὐτῶν, παραπλεύρως τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 2 καταστάσεως.

Ἄρθρον 4

Οἱ παραβάται τῆς παρούσης, ἧς ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως της ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως, ἡ δὲ ἐκτέλεσις ἀνατίθεται εἰς τοὺς ἀστυν. ὑπαλλήλους, διώκονται καὶ τιμωροῦνται συμφώνως τῷ ἄρθρῳ ἢ 113 τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος.

Ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἀστυνομίας
Ἐγκρίνεται
Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Αὐγούστου 1951
Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργὸς

19|1951 Ἀστυνομικὴ Διάταξις

Περὶ ὑποχρεώσεων ὑπηρετῶν καὶ ὑπηρετουμένων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 163 τῆς 4 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν 27ην τοῦ μηνὸς Μαρτίου τοῦ ἔτους 1951, ἡμεῖς ὁ Δ/ντὴς τῆς Ἀστυνομίας Ἀθηνῶν Δημήτριος Βρανόπουλος, Ἀστυνομικὸς Δ/ντὴς Α', ἀποσκοποῦντες εἰς τὴν πρόληψιν πάσης φύσεως ἀδικημάτων ὑπὸ προσώπων εἰσχωρούντων παρὰ ταῖς οἰκογενείαις ὑπὸ τὸ πρόσχημα τοῦ ὑπηρέτου, ἔχοντες δὲ ὑπ' ὄψιν τὰ ἄρθρα 2, 122 καὶ 123 τοῦ Νόμου 4071 «περὶ Ὀργανισμοῦ τοῦ Σώματος τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων» καὶ τὸ ἄρθρον 37 τοῦ Δ/τος τῆς 9ης Ὀκτωβρίου 1926 «περὶ Κανονισμοῦ τοῦ Σώματος τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων», ὡς ἐκωδικοποιήθη καὶ ἐκυρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Νόμου 1001|48, διατάσσομεν :

Ἄρθρον 1

Εἰδικὴ ἄδεια ἐργασίας

1. Ἀπαγορεύεται ἡ ἐξάσκησις τοῦ ἐπαγγέλματος ὑπηρέτου ἢ ὑπηρετρίας εἰς οἰκίας ἄνευ εἰδικῆς ἐγγράφου ἀδείας τῆς Ὑποδ/νσεως Γεν. Ἀσφαλείας, χορηγουμένης κατόπιν ἐπιδείξεως τῆς ἐπισήμου ἀστυνομικῆς ταυτότητος.

2. Ἐν τῇ ἀδείᾳ ταύτῃ ἐπικολλᾶται πρόσφατος φωτογραφία τοῦ ἐνδιαφερομένου, ἀναγράφονται δὲ ἐν αὐτῇ πλήρη τὰ στοιχεῖα ταυτότητος, λαμβανόμενα ἐκ τῆς ἐπισήμου Ἀστυνομικῆς ἀδείας.

3. Εἰς πρόσωπα μὴ συμπληρώσαντα τὸ 14ον ἔτος τῆς ἡλικίας των δὲν χορηγεῖται τοιαύτη ἄνευ προηγουμένης προσκομιδῆς σχετικοῦ ἐγγράφου συναινέσεως τοῦ πατρός, ἐπιτρόπου ἢ κηδεμόνος, δεόντως πεθεωρημένης ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Ἀστ. Ἀρχῆς.

Ἄρθρον 2

Ἐφοδιασμὸς δι' ἀδείας τῶν ἤδη ὑπηρετούντων

1. Οἱ ἤδη ἐξασκοῦντες τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ὑπηρέτου ἢ τῆς ὑπηρετρίας ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐφοδιασθῶσι διὰ τῆς κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἀδείας ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης.

2. Μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς κατὰ τὴν προ-

ηγουμένην παράγραφον προθεσμίας απαγορεύεται ή έξάσκησις τοῦ επαγγέλματος ὑπηρέτου ἢ ὑπηρετρίας εἰς πρόσωπα στερούμενα τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 1 ἀδείας, οἱ δὲ προσλαμβάνοντες ἢ διατηροῦντες τοιαῦτα πρόσωπα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν των θεωροῦνται παραβάται τῆς παρούσης.

Ἄρθρον 3

Τήρησις βιβλίου

Παρὰ τῇ Ὑποδ]νσει Γεν. Ἀσφαλείας τηρεῖται βιβλίον ὑπηρετῶν καὶ ὑπηρετριῶν, ὁ αὔξων δὲ ἀριθμὸς τοῦ βιβλίου τούτου ἀναγράφεται ἐν τῇ ἐκδιδομένῃ ἀδείᾳ.

Ὡσαύτως παρὰ τῇ ἰδίᾳ Ὑποδ]νσει τηρεῖται ἀτομικὸς φάκελλος ἑκάστου ὑπηρέτου ἢ ὑπηρετρίας.

Ἄρθρον 4

Ὑποχρεώσεις οἰκοδεσποτῶν

Πᾶς οἰκοδεσπότης, προσλαμβάνων ὑπηρέτην ἢ ὑπηρετρίαν, ὑποχρεοῦται νὰ παραλαμβάνῃ τὴν ἄδειαν αὐτῶν, τὴν ὁποίαν φυλάσσει ἐπιμελῶς καὶ ἀποδίδει κατὰ τὴν ἀποχώρησιν, ἀναγράφων ἐν αὐτῇ τὸν χρόνον, καθ' ὃν διετέλεσεν ὁ ὑπηρέτης ἢ ἡ ὑπηρέτρια εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του.

Εἰς περίπτωσιν ἐξαφανίσεως τοῦ ὑπηρέτου ἢ τῆς ὑπηρετρίας οἱ οἰκοδεσπόται ὑποχρεοῦνται νὰ παραδώσουν τὴν ἄδειαν εἰς τὴν Ὑποδ]νσιν Γεν. Ἀσφαλείας ἐντὸς 48 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐξαφανίσεως.

Ἄρθρον 5

Οἱ παραβάται τῆς παρούσης, ἧς ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς της ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως, ἡ δὲ ἐκτέλεσις ἀνατίθεται εἰς τοὺς ἀστυν. ὑπαλλήλους, διώκονται καὶ τιμωροῦνται τοῦ μὲν ἄρθρου 1 συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 114 τοῦ Ποιν. Κώδικος, τῶν δὲ ἄρθρων 2 καὶ 4 συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 159 τοῦ αὐτοῦ Κώδικος.

Ὁ Δ]ντὴς τῆς Ἀστυνομίας

Ἐγκρίνεται

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Αὐγούστου 1951

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργὸς

21]1951 Ἀστυνομικὴ Διάταξις

Περὶ μέτρων ἀσφαλείας καταστημάτων, οἰκιῶν καὶ πολυκατοικιῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 164 τῆς 4 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν 31 τοῦ μηνὸς Ἰουλίου τοῦ ἔτους 1951 ἡμεῖς ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἀστυνομίας Ἀθηνῶν Δημήτριος Βρανόπουλος, Ἀστυνομικὸς Διευθυντὴς Α', σκοποῦντες τὴν πρόληψιν κλοπῶν, ἐμπρησμῶν καὶ ἄλλων ἀδικημάτων, ἔχοντες δὲ ὑπ' ὄψιν τὰ ἄρθρα 2, 122 καὶ 123 τοῦ Νόμου 1971 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Σώματος τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων» καὶ τοῦ ἄρθρου 37 τοῦ Διατάγματος τῆς 9ης Ὀκτωβρίου 1926 «περὶ Κανονισμοῦ τοῦ Σώματος τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων», ὡς ἐκωδικοποιήθη καὶ ἐκυρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Νόμου 1001]49, διατάσσομεν :

. . . . . .

Ἄρθρον 7

Ἄδειαι θυρωρῶν καὶ νυκτοφυλάκων

1. Οὐδεὶς δύναται νὰ ἀσκήσῃ τὸ ἐπάγγελμα θυρωροῦ πολυκατοικίας ἢ νὰ ἐκτελέσῃ ἔργον νυκτοφύλακος οἱουδήποτε καταστήματος ἄνευ εἰδικῆς ἐγγράφου ἀδείας τῆς Ὑποδιευθύνσεως Γενικῆς Ἀσφαλείας, ἐκδιδομένης τῇ αἰτήσει τοῦ ἐνδιαφερομένου, εἰς ἣν δέον νὰ ἐπισυνάπτωνται τὰ ἑξῆς δικαιολογητικά :

α) Πιστοποιητικὸν τῆς Διευθύνσεως Ἐγκληματολογικῶν Ὑπηρεσιῶν ἢ τῆς Εἰσαγγελίας τοῦ τόπου καταγωγῆς του.

β) Βεβαίωσις τοῦ οἰκείου Ἀστυνομικοῦ Τμήματος περὶ τῆς ἐν γένει διαγωγῆς τοῦ αἰτοῦντος.

γ) Ἔγγραφος δήλωσις τοῦ ἐπιθυμοῦντος νὰ προσλάβῃ αὐτὸν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του.

δ) Τρεῖς (3) φωτογραφίαι καὶ

ε) Ὑπεύθυνος δήλωσις περὶ τῶν στοιχείων ταυτότητός του.

ΙΙ. Ἡ Ὑποδιεύθυνσις Γενικῆς Ἀσφαλείας, μετὰ τὴν συλλογὴν πληροφοριῶν περὶ τῆς ἐν γένει διαγωγῆς, καταστάσεως κλπ. τοῦ αἰτοῦντος, ἐκδίδει τὴν ἄδειαν, ἥτις χορηγεῖται εἰς τὸν ἐνδιαφερόμενον ὑπὸ τοῦ οἰκείου Παραρτήματος μετὰ προηγουμένην θεώρησίν της.

ΙΙΙ. Ἐν τῇ ἀδείᾳ δέον νὰ ἐπικολλᾶται καὶ σφραγίζεται ἡ φωτογραφία τοῦ αἰτοῦντος καὶ νὰ καταχωρῶνται πλήρη τὰ στοιχεῖα αὐτοῦ τόσον ἐπὶ τῆς ἀδείας, ὅσον καὶ εἰς τὸ ἐπὶ τούτῳ παρὰ τῇ Ὑποδιευθύνσει Γενικῆς Ἀσφαλείας τηρούμενον βιβλίον, εἰς ὃ ἐπικολλᾶται ἡ ἑτέρα τῶν φωτογραφιῶν, τῆς τρίτης τοιαύτης ἐπικολλωμένης εἰς τὸ παρὰ τῷ Παραρτήματι τηρούμενον σχετικὸν βιβλίον.

ΙV. Οἱ ἤδη ἀσκοῦντες τὸ ἐπάγγελμα τοῦ θυρωροῦ πολυκατοικίας ἢ νυκτοφύλακος, ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης, προσκομίσουν τὰς ἀδείας των εἰς τὴν Ὑποδιεύθυναιν Γεν. Ἀσφαλείας πρὸς ἀναθεώρησιν. Μετὰ τὴν ἐκπνοὴν τῆς ὡς ἄνω προθεσμίας αἱ μὴ δεόντως ἀνατεωρηθεῖσαι ἄδειαι καθίστανται ἄκυροι, ἀσκουμένης ποινικῆς διώξεως κατὰ τῶν παραβατῶν.

V. Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας ἢ διευθυντὰς πολυκατοικιῶν καὶ καταστημάτων νὰ προσλαμβάνουν ὡς θυρωροὺς ἢ νυκτοφύλακας πρόσωπα στερούμενα τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀδείας.

Ἄρθρον 8

Ὑποχρεώσεις θυρωρῶν καὶ νυκτοφυλάκων

Οἱ θυρωροὶ καὶ οἱ νυκτοφύλακες ὑποχρεοῦνται :

Ι. Νὰ παραδίδωσι τὴν ἄδειάν των πρὸς ἔλεγχον, ἐφ' ὅσον ἤθελεν αὐτὴ ζητηθῇ, εἰς βαθμοφόρους τοῦ οἰκείου Ἀστυνομικοῦ Τμήματος καὶ γενικῶς εἰς ὑπαλλήλους τῆς Ὑποδιευθύνσεως Γενικῆς Ἀσφαλείας.

ΙΙ. Ἐρωτώμενοι ὑπὸ τῶν ἐν ὑπηρεσίᾳ ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων νὰ παρέχωσι προθύμως πᾶσαν πληροφορίαν.

ΙΙΙ. Νὰ εἰδοποιῶσιν ἀμέσως διὰ τοῦ ταχυτέρου μέσου τὴν Ἀστυνομίαν περὶ παντὸς ἐγκλήματος ἢ δυστυχήματος λαβόντος χώραν ἐν τῇ πολυκατοικίᾳ ἢ εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ φρουρουμένου καταστήματος, ὡς καὶ περὶ παντὸς γεγονότος ἢ συμβάντος, δυναμένου εὐλόγως νὰ γεννήσῃ τὴν ὑπόνοιαν ὅτι ἔλαβεν ἢ πρόκειται νὰ λάβῃ χώραν ἔγκλημα. Νυκτοφύλαξ, ὅστις ἤθελε παρατηρήσει ἐσβεσμένον τὸ ἐντὸς τοῦ καταστήματος σκοπίμως ἀφιέμενον φῶς ἢ οἱανδήποτε ἄλλην ὕποπτον κίνησιν, ὑποχρεοῦται νὰ

εἰδοποιήσῃ ἀμελλητὶ τὸν πλησιέστερον ἀστυνομικὸν ὑπάλληλον.

IV. Νὰ μεριμνοῦν διὰ τὴν ἐν γένει ἀσφάλειαν τῆς πολυκατοικίας καὶ διὰ τὴν πρόληψιν κλοπῶν κλπ. εἰς ταύτας, καθιστάμενοι ὑπεύθυνοι.

V. Νὰ ἐξακριβώνουν πάντοτε, ἐὰν ὅλαι αἱ ἔξοδοι τῆς πολυκατοικίας εἶναι ἀσφαλεῖς.

VI. Νὰ ἐλέγχουν πᾶν ὕποπτον ἢ ξένον πρόσωπον εἰσερχόμενον εἰς τὴν πολυκατοικίαν ἢ ἐξερχόμενον ταύτης.

VII. Νὰ μὴ ἀπορρακτοῦνται οἱ θυρωροὶ τῆς θέσεώς των, ἄνευ ἀντικαταστάτου, τοῦ ὁποίου ἡ ταυτότης δέον νὰ καθίσταται γνωστὴ εἰς τὴν Ὑποδιεύθυνσιν Γενικῆς Ἀσφαλείας, ἅμα τῇ ὑποβολῇ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 7 αἰτήσεως.

VIII. Νὰ ἐξακριβώνουν ἐὰν πᾶν ἐκ τῆς πολυκατοικίας ἐξερχόμενον ἀντικείμενον ἐξέρχεται τῇ συγκαταθέσει τοῦ κυρίου ἢ κατόχου αὐτοῦ.

IX. Νὰ φέρωνται εὐγενικῶς πρὸς τοὺς ἐνοίκους τῆς πολυκατοικίας καὶ νὰ ἐκτελοῦν προθύμως τὰς ἐκ τῶν καθηκόντων των ἀπορρεούσας ὑποχρεώσεις.

Εἰς περίπτωσιν ὑποβολῆς ὑπὸ ἐνοίκου τινὸς παραπόνων ἡ Ὑποδιεύθυνσις Γενικῆς Ἀσφαλείας ἀπευθύνει εἰς τὸν θυρωρὸν ἔγγραφον αὐστηρὸν ἐὰν ἐλεγχθοῦν ταῦτα βάσιμα, ἐν ὑποτροπῇ δὲ ὁδηγεῖ τὸν θυρωρὸν εἰς τὸ Πταισματοδικεῖον.

Μετὰ σχετικὴν καταδίκην ἀφαιρεῖται ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 7 ἄδεια ἐπὶ χρονικὸν διάστημα μέχρις (6) ἓξ μηνῶν δι' ἀποφάσεως ἡμῶν.

Ἄρθρον 9

Οἱ παραβάται τῆς παρούσης, ἧς ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς της ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως, ἡ δὲ ἐκτέλεσις ἀνατίθεται εἰς τοὺς ἀστυνομικοὺς ὑπαλλήλους, διώκονται καὶ τιμωροῦνται συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 459 τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος.

Ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἀστυνομίας

Ἐγκρίνεται.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Αὐγούστου 1951.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργὸς

28|1951 Ἀστυνομικὴ Διάταξις

Περὶ ὑποχρεώσεών τινων τῶν διευθυντῶν, ὑπαλλήλων καὶ πελατῶν τῶν ξενοδοχείων ὅπου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 166 τῆς 5 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν 20ὴν τοῦ μηνὸς Ἰουλίου τοῦ ἔτους 1951, ἡμεῖς ὁ Δ|ντὴς τῆς Ἀστυνομίας Ἀθηνῶν Δημήτριος Βρανόπουλος, Ἀστυν. Δ|ντὴς Α', ἀποσκοποῦντες εἰς τὴν προστασίαν τῆς ὑγείας, ἀνέσεως καὶ ἡσυχίας τῶν ἐν τοῖς ξενοδοχείοις διαμενόντων, ἔχοντες δὲ ὑπ' ὄψιν τὰ ἄρθρα 2, 122 καὶ 123 τοῦ Ν. 4971 περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Σώματος τῆς Ἀστ. Πόλεως καὶ τὸ ἄρθρον 37 τοῦ Δ|τος τῆς 9ης Ὀκτωβρίου 1926 περὶ Κανονισμοῦ τοῦ Σώματος τῆς Ἀστυν. Πόλεως, ὡς ἐκδικοποιήθη καὶ ἐκυρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Ν. 1001|48, διατάσσομεν :

Ἄρθρον 10

Πιστοποιητικὰ ὑπαλλήλων

Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς διευθυντὰς τῶν ξενοδοχείων, οἰκοτροφείων κλπ. νὰ προσλαμβάνουν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν των ὑπαλλήλους μὴ ἔντα ἐφωδιασμένον διὰ δελτίου ταυτότητος, ἐκδιδομένου παρὰ τῆς Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς τοῦ τόπου τῆς μονίμου διαμονῆς του.

Κατ' ἐξαίρεσιν δύνανται αὐτοὶ νὰ προσλαμβάνουν ὡς ὑπαλλήλων των πρόσωπα γνωστὰ αὐτοῖς καὶ στερούμενον τοῦ ἀνωτέρω δελτίου, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως ὅπως ἐντὸς εἰκοσαημέρου ἀπὸ τῆς προσλήψεώς του ἐφοδιασθῇ τοῦτο διὰ τοιούτου.

Ἄρθρον 11

Βιβλίον προσωπικοῦ

Οἱ διευθυνταὶ ξενοδοχείων, οἰκοτροφείων κλπ. ὑποχρεοῦνται, ὅπως καταρτίσωσι καὶ τηρῶσι βιβλίον, ἐμφαῖνον τὸ ὀνοματεπώνυμον, πατρώνυμον, ἡλικίαν τῶν ὑπαλλήλων αὐτῶν, τὴν ἡμερομηνίαν τῆς ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ προσλήψεως των καὶ ἀποχωρήσεώς των, ὡς καὶ τὴν φωτογραφίαν των, ὑποβάλωσι δὲ κατάστασιν ἐμφαίνουσαν τὰ ἀνωτέρω στοιχεῖα εἰς τὴν Ὑποδιεύθυνσιν Γενικῆς Ἀσφαλείας.

Ὡσαύτως ὑποχρεοῦνται, ὅπως, ὁσάκις προσλαμβάνουν νέον ὑπάλληλον, ἀποστέλλουν αὐθημερὸν εἰς τὴν Ὑποδ|νσιν Γεν. Ἀσφαλείας τὰ ἀνωτέρω στοιχεῖα μετὰ δύο φωτογραφιῶν αὐτοῦ καὶ γνωστοποιοῦσιν αὐτῇ πᾶσαν δι' οἱανδήποτε αἰτίαν ἀποχώρησιν παντὸς ὑπαλλήλου των.

Ἄρθρον 12

Βιβλιάριον ὑγείας

Οὐδεὶς δύναται νὰ μετέλθῃ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ὑπαλλήλου ξενοδοχείου ὅπου, οἰκοτροφείου κλπ. ἐὰν δὲν εἶναι ἐφωδιασμένος διὰ τοῦ ὑπὸ τοῦ Διατάγματος τῆς 18.1.1930 ὁριζομένου βιβλιαρίου ὑγείας.

Ἄρθρον 13

Ἀνάρτησις ἀντιτύπου

Ὑποχρεοῦνται οἱ διευθυνταὶ τῶν ξενοδοχείων καὶ οἰκοτροφείων, ὅπως ἀναρτήσωσιν ἀντίτυπον τῆς παρούσης ἐντὸς πλαισίου μεθ' ὑελοπίνακος εἰς καταφανὲς μέρος τῆς εἰσόδου τοῦ ξενοδοχείου ἢ οἰκοτροφείου.

Ἄρθρον 14

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς της ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως, ἡ δὲ ἐκτέλεσις της ἀνατίθεται εἰς τοὺς ἀστυν. ὑπαλλήλους.

Οἱ παραβάται τῆς παρούσης διώκονται καὶ τιμωροῦνται ὡς ἑξῆς : τοῦ ἄρθρου 1 συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 483 τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος τὸν ἄρθρον 2 συμφώνως τοῖς ἄρθροις 417 καὶ 459 τοῦ αὐτοῦ Κώδικος, κατὰ τὰς περιπτώσεις τοῦ ἄρθρου 7 συμφώνως τοῖς ἄρθροις 414 καὶ 459 τοῦ αὐτοῦ Κώδικος, κατὰ τὰς περιπτώσεις δὲ τῶν λοιπῶν ἄρθρων 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12 καὶ 13 συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 459 τοῦ αὐτοῦ Κώδικος.

Ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἀστυνομίας

Ἐγκρίνεται.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Αὐγούστου 1951

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργὸς

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

139829|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου

Ἀγορανομική Διάταξις 148

Περὶ ἀναστολῆς ἰσχύος τῶν ἄρθρων 3, 4 καὶ 5 τῆς ὑπ' ἀριθ. 76|51 Ἀγορανομικῆς Διατάξεως (*).

(Ε.Κ. τ. Β'. φ. 166 τῆς 5 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 1671|51 «περὶ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ Ὑπουργείων», 2) τὰς διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 686|48 «περὶ συστάσεως Ὑπουργείου Ἐφοδίων καὶ Διανομῶν» καὶ 3) τὰς διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 136|46 καὶ Α.Ν. 782|48, ἀποφαίζομεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

Ἀναστέλλομεν τὴν ἰσχὺν τῶν ἄρθρων 3, 4 καὶ 5 μόνον τῆς ὑπ' ἀριθ. 76|24.5.51 Ἀγορανομικῆς διατάξεως περὶ κατηγοριῶν καὶ τύπου ὑποδημάτων καὶ περὶ τῶν ὑποχρεώσεων τῶν ὑποδηματοποιῶν μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ.

Ἄρθρον 2

Ἡ παροῦσα, ἰσχύουσα ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ., ἀνακοινωθήτω διὰ τοῦ ἡμερησίου τύπου καὶ δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Αὐγούστου 1951

23845|1835|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐργασίας καὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας.

Περὶ δώρου λόγῳ ἑορτῶν τῶν εἰς τὰς φορτ|κὰς ἐργασίας ἀσχολουμένων ἐργατῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 161 τῆς 4 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 28|1944, ὡς συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὰς τοῦ Κωδ. Νόμου 5167|32 «περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς Λιμένας φορτ|κῶν ἐργασιῶν», ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν καὶ συνεπληρώθησαν ὑπὸ τῶν Α.Ν. 381|36, 2212|40, Ν. Δ|τος 1254|49 καὶ Ν. 1475|50, 2) προγενεστέρας ἡμῶν ἀποφάσεις, δι' ὧν ἐχει καθιερωθῇ ἡ λόγῳ δώρου ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Πάσχα ἐκτακτος παροχὴ εἰς τοὺς μισθωτούς ἐν γένει, 3) τὸ γεγονὸς ὅτι, διὰ τοῦ καθιερωθέντος μέχρι τοῦδε συστήματος πρὸς ἀπόληψιν τῆς παροχῆς ταύτης ἐκ μέρους τῶν εἰς τὰς φορτοεκφορτωτικὰς ἐργασίας ἐργαζομένων (τῆς ἐκτάκτου δηλονότι καὶ εἰς ὡρισμένον χρονικὸν διάστημα αὐξήσεως τῶν τιμολογίων ἀμοιβῆς των κατὰ 40 ο|ο διὰ τὰ Χριστούγεννα καὶ 25 ο|ο διὰ τὸ Πάσχα καὶ ἐπὶ ἕνα (1) μῆνα), ἀφ' ἑνὸς μὲν προκαλεῖται ἀνισότης κόστους κατὰ τὴν μεταφορὰν τῶν ἐμπορευμάτων, ἀφ' ὅσον καθ' ὡρισμένην χρονικὴν περίοδον ἐπιβαρύνονται ὑπερμέτρως τὰ φορτοεκφορτωτικὰ τιμολόγια, ἀφ' ἑτέρου δὲ δὲν ἐπιτυγχάνεται ἐνίοτε εἰς ὡρισμένας κατηγορίας ἐργατῶν ἀνάλογος οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις λόγῳ δώρου, ἀποφαίζομεν:

Πρὸς ἀπόληψιν ἀπαρὰ τῶν εἰς τὰς φορτοεκφορτωτικὰς ἐργασίας ἀσχολουμένων ἐργατῶν πάσης κατηγορίας (φορτ|ταί, ἐργάται κομιστικῆς ὑπηρεσίας Τελωνείων, σημαιταί, φύλακες κλπ.), οἵτινες ἀμείβονται κατ' ἀποκοπὴν καὶ στεροῦνται μονίμου ἐργοδότου, τῆς λόγῳ δώρου ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Πάσχα παρεχομένης εἰς τοὺς λοιποὺς μισθωτοὺς ἐκτάκτου παροχῆς ὁρίζομεν τὰ ἀκόλουθα:

1) Ἐπιβάλλομεν προσαύξησιν ἐπὶ τῶν ἰσχυόντων ἑκάστοτε τιμολογίων ἀμοιβῆς τῶν ἀνωτέρω ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων κατὰ πέντε τοῖς ἑκατὸν (5ο|ο).

2) Ἡ προσαύξησις αὕτη καταβάλλεται καὶ βαρύνει τὸν οἱονδήποτε ὑποχρέων εἰς τὴν καταβολὴν τῶν τιμολογίων τούτων, συνεισπράττεται δὲ μετὰ τῆς ἐργατικῆς ἀμοιβῆς, παρὰ τοῦ ἐντεταλμένου τὴν εἰσπραξιν ταύτης ὀργάνου (εἰσπράκτορες Σωματείου κλπ.), ὅπως ὑποχρεοῦται νὰ καταθέτῃ τὸ ἐκ τῆς ἀνωτέρω προσαυξήσεως προϊὸν εἰς ἕνα τῶν Τραπεζῶν ἢ τὸ Ταχυδρ. Ταμιευτήριον κατὰ τὰς ἐντολὰς τῆς οἰκείας Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτ|σεων ἢ τῶν ἁρμοδίων Ἀρχῶν.

3) Τὸ ἐκ τῆς ἀνωτέρω αὐξήσεως προϊὸν διατίθεται, κατὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Πάσχα, λόγῳ δώρου, ὑπὲρ τῶν, περὶ ὧν ἡ παροῦσα, ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων κατ' ἀναλογίαν καὶ ὑφ' ἃς προϋποθέσεις ἢ διακρίσεις ὁρίζουν ἑκάστοτε τὰ περὶ παροχῆς δώρου εἰς τοὺς λοιποὺς μισθωτούς, τοῦ δώρου τούτου μὴ δυναμένου νὰ ὑπερβῇ τὸ 1|2 τῶν ἀποδοχῶν τούτων, προκειμένου περὶ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα, καὶ τὸ ποσὸν τῶν ἀποδοχῶν του, προκειμένου περὶ τοῦ δώρου τῶν Χριστουγέννων.

4) Εἰς τὰ κατὰ τόπους ὄργανα (συλλογικὰ ἢ ἀτομικὰ) Ε.Γ.Φ.Α. ἢ Γ.Ε.Α. ἢ Λιμεν. Ἀρχὰς κλπ. ἀνατίθενται τὰ τῆς ἐφαρμογῆς ἐν γένει τῆς παρούσης, καθ' ἃ διὰ λεπτομερεστέρας κοινῆς ἐγκυκλίου τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας καὶ Οἰκονομικῶν καθορισθήσεται.

5) Ἡ παροῦσα ἔχει ἐφαρμογὴν καθ' ὅλην τὴν Χώραν, πλὴν τοῦ Ο.Α.Π., ἰσχύει δὲ ἀπὸ τῆς 1ης Σεπτεμβρίου 1951

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Αὐγούστου 1951

49004|5037|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ συμπληρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 3323|51 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (*).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 168 τῆς 7 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 28|44, ὡς οὗτος αὐθεντικῶς ἠρμηνεύθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, καὶ 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 3323|51 ἀπόφασιν ἡμῶν περὶ χορηγήσεως ἐπιδόματος εἰς ὑπαλλήλους Ἀν. Ἑταιριῶν κλπ., ἀποφαίζομεν:

Συμπληροῦντες τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 3323|1951 ἀποφάσεως ἡμῶν ὁρίζομεν, ὅτι τοῦ δι' αὐτῆς καθορισθέντος ἐπιδόματος λόγῳ ὁδοιπορικῶν ἐξόδων δικαιοῦνται ἐκ τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῶν Γραφείων τῶν Ἀνων. Ἑταιριῶν καὶ τῶν Βιομηχανιῶν τῶν λειτουργουσῶν ὑπὸ μορφὴν Ἀνωνύμου Ἑταιρίας μόνοι ἐκεῖνοι, οἵτινες ἐπὶ πλέον τῆς κυρίας αὐτῶν ἐν τοῖς Γραφείοις ἀπασχολήσεως των ἀσχολοῦνται καὶ εἰς τὴν διεκπεραίωσιν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων τούτων.

Τὸ ἀνωτέρω ἐπίδομα, χορηγούμενον ἐπὶ πλέον

(*) ΕΕΔ 10, σελ. 885

(*) ΕΕΔ 10, σ. 190

τοῦ καταβαλλομένου αὐτοῖς ἐκτοτε μισθοῦ, συμψηφίζεται πρὸς τυχὸν χορηγούμενα διὰ τὸν ἴδιον σκοπὸν ὑφ' οἱανδήποτε μορφὴν ὁδοιπορικὰ ἔξοδα.

Ἡ παροῦσα καὶ ἡ δι' αὐτῆς συμπληρουμένη ὑπ' ἀριθ. 3333|51 δμοία ἰσχύουσι διὰ τὰς περιφερείας Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Θεσ)κης μόνον.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Σεπτεμβρίου 1951

49005|5038|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ καταργήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 40949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

(Ε.Κ. τ. Β'. φ. 168 τῆς 7 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : Τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 28|44, ὡς οὗτος αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, ἀποφασίζομεν :

Καταργοῦμεν τὴν ὑπ' ἀριθ. 40949|1946 ἀπόφασιν ἡμῶν περὶ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ κυλινδρομύλων Κερκύρας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Σεπτεμβρίου 1951

113320|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Δημοσίων Ἔργων

Περὶ παροχῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ἔναντι τοῦ δώρου τῶν Χριστουγέννων ἐ. ἔ. εἰς ἐργάτας τοῦ Ο.Α.Π.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 171 τῆς 10 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 1630 «περὶ κυρώσεως, τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1553|1950 Α.Ν. «περὶ Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς», ἐγκρίνομεν τὴν ὑπ' ἀριθ. 236 ἐ.ἔ. πρᾶξιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ο.Α.Π., τροποποιοῦντες ταύτην ὡς ἑξῆς :

Εἰς τοὺς ἐργάτας τοῦ Ο.Α.Π. θέλει καταβληθῇ ἑκτακτος οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις ἔναντι τοῦ δώρου τῶν Χριστουγέννων ἐ.ἔ. ὡς κάτωθι :

α) Εἰς τοὺς μονίμους 12 ἡμερομίσθια εἰς ἕκαστον πρὸς 50.000 δραχμάς.

β) Εἰς τοὺς ἐλευθέρους μαχίμους ἐργάτας 12 ἡμερομίσθια εἰς ἕκαστον πρὸς 40.000 δραχ., ἐφ' ὅσον συνεπλήρωσαν 75 ἡμέρας ἐργασίας (τσουρμαρίσματος) κατὰ τὸ ἀπὸ 1.5.51 μέχρι 31.7.51 χρονικὸν διάστημα, ἐν ἡ περιπτώσει δὲν συνεπλήρωσαν 75 ἡμέρας ἐργασίας (τσουρμαρίσματος) θὰ καταβληθῇ εἰς αὐτοὺς 1|2 ἡμερομίσθιον ἀνὰ 3 ἡμέρας ἐργασίας.

γ) Εἰς τοὺς ἀπασχολουμένους ἐλευθέρους ἁρμοδιότητος Δ)σεως Διοικητικοῦ τὸ 1|6 τοῦ συνόλου τῶν ἀποδοχῶν των κατὰ τὸ ἀπὸ 1.5.51 μέχρι 31.7.51 χρονικὸν διάστημα.

δ) Εἰς τοὺς ἀρχιεργάτας αἱ ἀποδοχαὶ δύο ἑβδομάδων.

ε) Ἀποχωρήσαντες ἢ ἀπολυθέντες ἐργάται δικαιοῦνται τῆς παροχῆς τῶν παρ. β' καὶ γ' ἐν ἀναλογίᾳ πρὸς τὰ πραγματοποιηθέντα ὑπ' αὐτῶν ἡμερομίσθια κατὰ τ' ἀνωτέρω.

στ) Τῆς παροχῆς τῶν παρ. β' καὶ γ' δικαιοῦνται καὶ οἱ ἐν καταστάσει στρατεύσεως ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ λαμβανομένου ἐπιδόματος στρατεύσεως, ὡς ἐπίσης καὶ οἱ ἐν καταστάσει ἀσθενείας τελοῦντες.

ζ) Τὸ ποσὸν τοῦτο καταβληθήσεται εἰς δύο ἰσοπόσους δόσεις, ἤτοι : Τὸ ἥμισυ τοῦ ποσοῦ τούτου καταβληθήσεται τὴν 8ην Σεπ|βρίου ἐ. ἔ. τὸ δὲ ἕτερον ἥμισυ τὴν 25ην Σεπ|βρίου ἐ.ἔ. Ἐφ' ὅσον ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ Ο.Α.Π. ἐπιτρέπει, δύναται οὗτος νὰ καταβάλῃ ὁλόκληρον τὸ ποσὸν εἰς μίαν δόσιν τὴν 8ην Σεπ|βρίου.

η) Αἱ ἀνωτέρω παροχαὶ ὑπόκεινται εἰς ἁπάσας τὰς ὑπὲρ Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν κρατήσεις ὡς καὶ Φ.Κ.Π.

θ) Αἱ παροχαὶ τῶν ὡς ἄνω παρ. συμψηφίζονται πρὸς πᾶσαν ἐπὶ σκοπῷ δώρου διὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους χορηγουμένην.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Αὐγούστου 1951

51634|5433|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Συντονισμοῦ καὶ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ δώρου Χριστουγέννων ἐ. ἔ. τῶν ἐργατῶν μακαρονοποιΐας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 177 τῆς 17 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : 1) τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 28|44, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 47704|27.8.51 ἀπόφασιν ἡμῶν, 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 26032|51 ἀπόφασιν ἡμῶν περὶ παροχῆς χρηματικῆς ἐνισχύσεως ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα εἰς τοὺς μακαρονοτεχνίτας καὶ 4) τὴν ὑπ' ἀριθ. 156|28.8.51 αἴτησιν τῆς Πανελληνίου Ἑνώσεως Τεχνιτῶν Μακαρονοποιῶν, ἀποφασίζομεν :

Ἡ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 47704|27.8.51 ἀποφάσεως ἡμῶν (*) προβλεπομένη ἐφ' ἅπαξ χρηματικὴ παροχὴ ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων 1951 θέλει ὑπολογισθῇ, προκειμένου περὶ τῶν μακαρονοτεχνιτῶν, ὑπὸ τὰς λοιπὰς προϋποθέσεις καὶ διακρίσεις αὐτῆς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἡμερομισθίου τοῦ ἀναγνωριζομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου ἐν τῷ καθορισμῷ τῆς τιμῆς πωλήσεως τῶν ζυμαρικῶν, προσηυξημένου διὰ τῆς ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750|51 ἡμετέρας ἀποφάσεως (**) χορηγηθείσης προσαυξήσεως διὰ τοὺς δικαιουμένους ταύτης.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Σεπτεμβρίου 1951

19029|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συγκοινωνιῶν, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ συμπληρώσεως καὶ ἑρμηνείας τῆς ὑπ' ἀριθ. 68907|50 κοινῆς ἀποφάσεως.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 180 τῆς 18 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : α) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1545|50 Α.Ν. «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ διὰ τοῦ ἀπὸ 17.12.1930 Διατάγματος κλπ. β) τὸ ἄρθρον 8 τῆς ὑπ' ἀριθ. 68907|50 κοινῆς ἡμῶν ἀποφάσεως περὶ καθορισμοῦ μισθολογίων τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀτμηλάτων Σιδηροδρόμων. Συμπληροῦντες καὶ ἑρμηνεύοντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 68907|50 κοινὴν ἡμῶν ἀπόφασιν, ἀποφασίζομεν :

1. Προσωπικὸν τῶν ἀτμηλάτων Σιδηροδρόμων, τοῦ ὁποίου αἱ ἀποδοχαὶ τῆς 30ῆς Ἰανίου 1950 ἦσαν μεγαλύτεραι τοῦ διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 68907|50 καὶ 68908|50 ἡμετέρων ἀποφάσεων(***) ὁριζομένου μισθοῦ δικαιοῦται καὶ ὁλοκλήρου

(*) ΕΕΔ 10, σελ. 887.
(**) ΕΕΔ 10, σελ. 142.
(***) ΕΕΔ 9, σελ. 1156

της έπι πλέον διαφοράς τοῦ διά των έν λόγω αποφάσεων καθορισθέντος μισθοῦ.

Περαιτέρω έχουσιν ανάλογον εφαρμογήν αί διατάξεις των έδαφίων 2 και 3 τοῦ άρθρου 20 τοῦ ὑπ' άριθ. 1502|50 Αν. Νόμου.

2. Προσωπικόν, τοῦ όποίου ὁ βασικός μισθός, προσαυξανόμενος διά τοῦ κατά τὸ άρθρον 3ον τῆς ὑπ' άριθ. 68907|50 ήμετέρας αποφάσεως έπιδόματος παραμονῆς έν τῷ αὐτῷ βαθμῷ, ὑπερβαίνει τὸν βασικόν μισθόν τοῦ αμέσως ανωτέρου βαθμοῦ, προαγόμενον εἰς τὸν ανώτερον βαθμόν μετά τὴν έναρξιν εφαρμογῆς τῆς ὑπ' άριθ. 68907|50 ήμετέρας αποφάσεως, λαμβάνει τὸν βασικόν μισθόν τοῦ νέου βαθμοῦ και τὴν έπι πλέον τούτου, λαμβανομένην πρὸ τῆς προαγωγῆς, διαφοράν, μέχρι συμψηφίσεως αὐτῆς διά προαγωγῆς ἢ απολήψεως έπιδόματος παραμονῆς έν τῷ αὐτῷ βαθμῷ κλπ.

3. Προσωπικόν μετατασσόμενον εἰς θέσιν, τῆς όποίας ὁ βασικός μισθός εἶναι ὁ αὐτός μὲ τὴν πρότερον παρ' αὐτοῦ κατεχομένην, δικαιοῦται και τοῦ παρ' αὐτοῦ τυχόν λαμβανομένου έπιδόματος παραμονῆς έν τῷ αὐτῷ βαθμῷ έν τῇ θέσει, ἣν πρὸ τῆς μετατάξεως έκέκτητο.

4. Ἡ έν άρθρῳ 1 παραγρ. VI έδαφ. β και γ τῆς ἰδίας κοινῆς ἡμῶν αποφάσεως καθοριζομένη απασχόλησις τοῦ ἰατρικοῦ προσωπικοῦ νοεῖται ἡ «ἡμερησία» τοιαύτη.

5. Διά τὴν καταβολὴν τοῦ δώρου έπι ταῖς έορταῖς τῶν Χριστουγέννων και τοῦ Πάσχα έχουσιν έφαρμογὴν διά τὸ προσωπικόν τῶν ατμηλάτων σιδηροδρόμων αἱ διά τοὺς δημοσίους υπαλλήλους έκδιδόμεναι έκάστοτε αποφάσεις.

6. Διευκρινίζεται ὅτι ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ δευτερευουσῶν απολαυῶν προβλεπομένη αριθμὴ ασκήσεως καθηκόντων ανωτέρου βαθμοῦ νοεῖται ἡ διαφορὰ τῆς βασικῆς μισθοδοσίας τοῦ κατεχομένου βαθμοῦ απὸ τὴν τοιαύτην τοῦ αμέσως ανωτέρου, ὡς αὕται καθορίζονται διά τῶν ὑπ' άριθ. 68907|50 και 68908|50 ήμετέρων αποφάσεων.

7. Ἡ τελευταία παράγρ. τοῦ άρθρου 4 τῆς ἰδίας αποφάσεως διατυποῦται ὡς ακολούθως: «Τὸ κατώτατον ὅριον έκάστης κατηγορίας απαζημιώσεως μετακινήσεων (γεθμα, δεῖπνον, διανυκτέρευσις) ὁρίζεται εἰς 1.30 μεταλλικὰς δραχμάς».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Σεπτεμβρίου 1951

75005|9—2|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Ἀμύνης και Οἰκονομικῶν

Περὶ καθορισμοῦ ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ Ἐπικουρικοῦ Ὀργανισμοῦ Μεταφορῶν δι' Αὐτοκινήτων (Ε.Ο.Μ.Α.).

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 175 τῆς 13 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ Αν. Νόμου 19|1944, άρθρ. 2, και τὰς απὸ 4.11.1947 συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας, 2) τὰς διατάξεις τοῦ Αν. Νόμου 1768|1951 «περὶ ἱδρύσεως Ἐπικουρικοῦ Ὀργανισμοῦ Μεταφορῶν δι' Αὐτοκινήτων», αποφασίζομεν:

Ἄρθρον 1

Καθορίζομεν τὰ ἡμερομίσθια ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ε.Ο.Μ.Α. ὡς ακολούθως:

Α'.) Διά τὸ προβλεπόμενον ὑπὸ τῆς συνθέσεως Ε.Ο.Μ.Α. προσωπικόν.

Ἐργοδηγός	Δραχ.	60.000
Ἀρχιτεχνίτης	»	50.000
Τεχνίτης α'	»	44.000
Τεχνίτης β'	»	38.000
Τεχνίτης γ'	»	32.000
Βοηθὸς τεχνίτου α'	»	30.000
Βοηθὸς τεχνίτου β'	»	26.000
Βοηθὸς τεχνίτου γ'	»	22.000
Εἰδικευμένος ἐργάτης	»	30.000
Ἀνειδίκευτος ἐργάτης	»	27.000

Β'.) *Διά τὸ προσλαμβανόμενον ἔκτακτον προσωπικόν.*

Τα ἡμερομίσθια τούτου καθορίζονται απὸ 30.000—60.000 δραχμῶν ανάλογως τῆς ειδικότητος έκάστου και ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως ὁ αριθμὸς τοῦ προσωπικοῦ τούτου μετά τοῦ τῶν τακτικῶν υπαλλήλων και ἐργατοτεχνικοῦ δέν ὑπερβαίνῃ τὸ σύνολον τοῦ ὑπὸ τῆς συνθέσεως τοῦ Ε.Ο.Μ.Α. προβλεπομένου προσωπικοῦ έν γένει.

Ἄρθρον 2

Διά πᾶσαν ὥραν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ αμφοτέρων τῶν κατηγοριῶν τοῦ άρθρου 1 πέραν τῶν κεκανονισμένων ὡρῶν ἡμερησίας ἐργασίας καταβάλλεται τὸ βασικὸν ὡρομίσθιον τούτων ηὐξημένον κατὰ (10 ο|ο) δέκα τοῖς ἑκατόν.

Ἄρθρον 3

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται απὸ τῆς 1ης Σεπτεμβρίου ἐ. ἔτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Σεπτεμβρίου 1951

49528|5227|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν και Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ἐλευθέρων (μὴ ἠσφαλισμένων εἰς τὸ Τ.Α.Κ.) καπνεργατῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 175 τῆς 13 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 28|44, ὡς οὗτος αὐθεντικῶς ἠρμηνεύθη και συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, και

2) τὰς διατάξεις τῆς απὸ 28.7.51 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καπνεργατῶν, αποφασίζομεν:

Ι. Καθορίζομεν τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἐλευθέρων (μὴ ἠσφαλισμένων εἰς τὸ Τ.Α.Κ.) καπνεργατῶν διά τὴν τρέχουσαν περίοδον ἐπεξεργασίας καπνῶν ἐσοδείας 1950 και παλαιοτέρων ὡς ακολούθως:

α') Ἄνδρες ξεφυλλισταί δρχ. 29.600.

β') Γυναῖκες ξεφυλλίστριαι δρχ. 23.600.

ΙΙ. Τὰ ανώτερω ἡμερομίσθια διά τὰς νήσους Σάμον και Μυτιλήνην ἰσχύουν μειωμένα κατὰ 5 ο|ο.

ΙΙΙ. Οἱ ἐκ τούτων απασχολούμενοι εἰς τὰς λοιπὰς βοηθητικὰς ἐργασίας δικαιοῦνται τοῦ ἰσχύοντος νῦν κατωτάτου ὁρίου ἡμερομισθίου τοῦ ἀνειδικεύτου ἐργάτου ἢ ἐργατρίας.

Ἡ παροῦσα, ἧς ἡ ἰσχὺς ἄρχεται απὸ 4.7.1951, δημοσιευθήτω διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Σεπτεμβρίου 1951

50746|5301|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ κηρύξεως ἐκτελεστῶν τῶν ὑπ' ἀριθ. 14|1949 και 4|17.8.1951 αποφάσεων τῆς

Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, δι' ὧν καθωρίσθησαν αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ἐργατῶν βιβλιοδετῶν Ἀθηνῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 175 τῆς 13 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : 1) τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1801|51, 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 18 Ἰουνίου 1936 Β. Δ|τος «περὶ Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ ἐκτελέσεως τοῦ Α.Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 14|1949 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, δι' ἧς καθωρίσθησαν αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ἐργατῶν βιβλιοδετῶν Ἀθηνῶν, 4) τὴν ὑπ' ἀριθ. 17964|1402|1950 ἀπόφασιν ἡμῶν, 5) τὴν ὑπ' ἀριθ. 4|1951 ἀπόφασιν τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω Ἐπιτροπῆς, ἐκδοθεῖσαν κατὰ τὴν βάσει τοῦ Α. Ν. 1801|51 ἐπανεξέτασιν τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 14|1949 ἀποφάσεως αὐτῆς, ἀποφασίζομεν :

Κηρύσσομεν ἐκτελεστὰς τὰς ὑπ' ἀριθ. 14|1949 καὶ 4|17.8.51 ἀποφάσεις τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, δι' ὧν καθωρίσθησαν αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ἐργατῶν βιβλιοδετῶν Ἀθηνῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Σεπτεμβρίου 1951

4.578|1948)1951 Ἀποφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ κηρύξεως ἐκτελεστῶν τῶν ὑπ' ἀριθ. 2|1949 καὶ 3|17.8.51 ἀποφάσεων τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, δι' ὧν καθωρίσθησαν τὰ ἡμερομίσθια καὶ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐν Ἐλευσῖνι ἐργοστασίου παραγωγῆς διθειούχου ἄνθρακος.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 175 τῆς 13 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 16|20 Νοεμβρίου 1935 Α. Ν. «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ Α. Ν. 1801|51,

2) τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 18 Ἰουνίου 1936 Β. Διατάγματος «περὶ Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ ἐκτελέσεως τοῦ Α. Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας»,

3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 2|1949 ἀπόφασιν τῆς πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, δι' ἧς καθωρίσθησαν τὰ ἡμερομίσθια καὶ οἱ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐν Ἐλευσῖνι ἐργοστασίου παραγωγῆς διθειούχου ἄνθρακος,

4) τὴν ὑπ' ἀριθ. 24869|20.5.49 ἡμετέραν ἀπόφασιν καὶ

5) τὴν ὑπ' ἀριθ. 3|17.8.51 ἀπόφασιν τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω Ἐπιτροπῆς ἐκδοθεῖσαν κατὰ τὴν βάσει τοῦ Α.Ν. 1801|51, ἐπανεξέτασιν τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 2|1949 ἀποφάσεως αὐτῆς, ἀποφασίζομεν :

Κηρύσσομεν ἐκτελεστὰς τὰς ὑπ' ἀριθ. 2|1949 καὶ 3|17.8.51 ἀποφάσεις τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, δι' ὧν καθωρίσθησαν τὰ ἡμερομίσθια καὶ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐν Ἐλευσῖνι ἐργοστασίου παραγωγῆς διθειούχου ἄνθρακος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Σεπτεμβρίου 1951

15545|1212|1951 Ἀποφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως προσθήκης διατάξεων εἰς Κανονισμὸν Κ.Α.Φ. Δημένος Ἡρακλείου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 113 τῆς 19 Ἰουνίου 1951)

40093|2172|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας

Περὶ καθορισμοῦ ἐπιδόματος ἀεροθεραπείας φυματικῶν Ε.Θ. διὰ τὸ ἔτος 1951.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 120 τῆς 30 Ἰουνίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 § 4 τοῦ Νόμου 161|1943 «περὶ αὐξήσεως τῶν συντάξεων κατηγοριῶν τινῶν φυματικῶν Ε.Θ. καὶ προσθήκης συναφῶν διατάξεων κλπ.» (Φ.Ε.Κ. 146 Α|25.5.1943), ἐγκριθέντος διὰ 310|30.5.46 πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, 2) τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ Νόμου 19|1944 «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνῃ εἰς τροποποιήσεις τῶν φορολογικῶν συντελεστῶν» (Φ.Ε.Κ. 14 Α|10.11.44), 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 39761|1924|19.6.1950 προγενεστέραν κοινὴν ἀπόφασιν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ ἡμῶν, ἀποφασίζομεν :

Ὁρίζομεν διὰ τὸ 1951 τὸ ἐπίδομα ἀεροθεραπείας εἰς τοὺς δικαιουμένους κατὰ Νόμον ἐργάτας θαλάσσης, ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ Α.Ν. 306|1936, ὡς ἰσχύει σήμερον, εἰς δραχ. ἑκατὸν ὀγδοήκοντα χιλιάδας (180.000) εἰς βάρος τοῦ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Οἴκου Ναύτου ἀναγραφομένου σχετικοῦ κονδυλίου πιστώσεως χρήσεως 1950—1951 καὶ ἄνευ προσφυγῆς εἰς τὸ Δημόσιον.

Ἡ παροῦσα κοινοποιηθήτω καὶ ἐκτελεσθήτω δεόντως, δημοσιευομένη εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Ἰουνίου 1951

31608|2452|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας

Περὶ ἐπεκτάσεως διατάξεων κωδ. Νόμου 5167) 32 καὶ Ν. Δ|τος 1254)49 εἰς λιμένα Πάχης καὶ πόλιν Μεγάρων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 120 τῆς 30 Ἰουνίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου 1473|50 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ φορτ)κῶν ἐργασιῶν τῶν λιμένων ἰσχυουσῶν διατάξεων», 2) τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 9 καὶ 2 τοῦ Ν. Δ. 1251|49 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἑνίων διατάξεων τῶν περὶ φορτ)σεων Νόμων», 3) τὴν ἀπὸ 30.1.51 ἔκθεσιν τοῦ ἐξετάσαντος ἐπιτοπίως τὸ φορτ)κὸν ζήτημα Μεγάρων ἁρμοδίου ὑπαλλήλου, 4) σχετικὴν γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας, ληφθεῖσαν κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 3|25.5.1951 συνεδρίασιν αὐτοῦ, ἀποφασίζομεν :

1. Ἐπεκτείνομεν τὰς διατάξεις τοῦ κωδ. νόμου 5167|1932 καὶ τοῦ Ν.Δ. 1251|1949 εἰς τὸν λιμένα Πάχης καὶ τὴν πόλιν Μεγάρων.

2. Συγκροτοῦμεν Ἐπιτροπὴν Ρυθμίσεως Φορτοεκφορτώσεων Λιμένος Πάχης καὶ πόλεως (Ξηρᾶς) Μεγάρων, μὲ ἕδραν τὴν πόλιν Μεγάρων, ἀπαρτιζομένην : α) ἐκ τοῦ Διοικητοῦ Χωροφυλακῆς Μεγάρων, ὡς προέδρου, β) τοῦ προϊσταμένου τῆς Λιμενικῆς Ἀρχῆς Μεγάρων, γ)

ένός άντιπροσώπου τών έμπόρων πτηνοτροφικών είδών, δ) ένός άντιπροσώπου τών έν Μεγάροις Βιομηχανιών καί ε) δύο άντιπροσώπων τών έργατών φορτοεκφορτωτών Λιμένος καί Ξηράς.

Τά αίρετά μέλη τής άνωτέρω Έπιτροπής μετά τών άντιστοίχων αναπληρωματικών διορίζονται κατ' Ίανουάριον έκάστου έτους δι' άποφάσεως τού Υπουργού Έργασίας, κατόπιν ύποδείξεως ταύτων παρά τών οίκείων Όργανώσεων, είς διπλάσιον άριθμόν ύποψηφίων.

Έν Άθήναις τή 21 Ίουνίου 1951

35081|Σ. 677|1951 Άπόφ. Υπουργού Έργασίας

Περί τροποποιήσεως τού Κανονισμού Παροχών τού Ταμείου Άσφαλίσεως Έργατών Κεραμοποιών, Πλινθοποιών καί Άγγειοπλαστών.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 120 τής 30 Ίουνίου 1951)

Άποφασίζομεν:

Όπως ή πρώτη περίοδος τής § 1 τού άρθρου 3 τού Κανονισμού Παροχών τού Ταμείου Άσφαλίσεως Έργατών Κεραμοποιών, Πλινθοποιών καί Άγγειοπλαστών τροποποιηθή ώς άκολούθως:

Είς περίπτωσιν θανάτου ήσφαλισμένου έχοντος συμπληρώσει κατά τόν χρόνον τού θανάτου έπτακοσίας πεντήκοντα (750) ήμέρας έργασίας έν άσφαλίσει, έκ τών οποίων 500 τουλάχιστον κατά τήν τελευταίαν πρό τού θανάτου πενταετίαν καί ύπό τόν όρον ότι ό θάνατος δέν προήλθεν έξ έργατικού ατυχήματος, ώς καί είς περίπτωσιν θανάτου συνταξιούχου, δικαιούνται συντάξεως κατά τάς έπομένας παραγράφους:

Ή παρούσα, ής ή ισχύς άνατρέχει είς τόν χρόνον ισχύος τής ύπ' άριθ. 12010|Σ. 229|9.8.50 ήμετ. ας άποφάσεως, δημοσιευθήτω διά τής Έφημερίδος τής Κυβερνήσεως.

Έν Άθήναις τή 22 Ίουνίου 1951

37396|3831|1951 Άπόφ. Υπουργών Οικονομικών καί Έργασίας

Περί καθορισμού άμοιβής τών σταφιδοκαρφωτών Καλαμών είς 370 δραχμάς κατά τεμάχιον.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 121 τής 2 Ίουλίου 1951)

Έχοντες ύπ' όψιν τάς διατάξεις τού Α.Ν. 28|44, ώς αύται τροποποιήθησαν καί συνεπληρώθησαν μεταγενεστέρως, άποφασίζομεν:

Καθορίζομεν τήν άμοιβήν τών καρφωτών σταφιδοκιβωτίων Καλαμών είς δραχμ. 370 κατά τεμάχιον διά τό σκάρωμα, καπάκωμα καί συρματόδεμα.

Ή παρούσα, ής ή ισχύς άρχεται άπό τής 1 Άπριλίου 1951, δημοσιευθήτω διά τής Έφημερίδος τής Κυβερνήσεως.

Έν Άθήναις τή 22 Ίουνίου 1951

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Συλλογική σύμβασις βοηθών φορτηγών αύτοκινήτων (συμπληρωματική τής άπό 28.7.45).

Έν Άθήναις τή 28 Αύγούστου 1951 έν τώ Υπουργείω Έργασίας, παρουσία τού Υπουργού Έργασίας κ. Γ. Μπακατσέλου καί τού διευθυντού Συλλογικών Σχέσεων καί Διαφορών κ. Κ. Χρυσανθοπούλου, οί κατωθι υπογεγραμμένοι κ.κ. Χαρ. Διαμαντόπουλος, Πρόεδρος τής Όμοσπονδίας Έπαγγελματιών-Ιδιοκτητών Φορτηγών Αύτοκινήτων Έλλάδος καί τού Συνδικάτου Χερσαίων Έμπορευματικών Μεταφορών άφ' ένός καί άφ' ετέρου Έλ. Σιούτης, έκπρόσωπος τής Γεν. Συνομοσπονδίας Έργατών Έλλάδος, δεόντως έξουσιοδοτημένοι, Χρισ. Τυροπώλης, Γεν. Γραμματεύς τής Όμοσπονδίας Υπαλλήλων Προσωπικού Αύτοκινήτων Έλλάδος, Άντ. Κορομβέας, Πρόεδρος τού Συνδέσμου Βοηθών Φορτηγών Αύτοκινήτων Άθηνών καί Περιχώρων, Δημήτριος Μόσχος, Πρόεδρος τού Συνδέσμου Βοηθών Φορτηγών Αύτοκινήτων Πειραιώς, δεόντως έξουσιοδοτημένοι άπεφάσισαν τήν ύπογραφήν τής παρούσης Συλλογικής Συμβάσεως Έργασίας Βοηθών Φορτηγών Αύτοκινήτων πρός συμπλήρωσιν τής άπό 28.7.1945 τοιαύτης.

Οί συμβαλλόμενοι άπεδέχθησαν τά κατωθι:

1) Τά ύπό τής Έπιτροπής τής προβλεπομένης ύπό τού άρθρ. 3 τής άπό 28.7.45 Συλλογικής Συμβάσεως Βοηθών Φορτηγών Αύτοκινήτων χορηγούμενα έπαγγελματικά βιβλιάρια, δέον όπως άναθεωρούνται ύπό ταύτης κατ' έτος διά τήν πληρεστέραν παρακολούθησιν τών έν τώ έπαγγέλματι άπασχολουμένων προσώπων (βοηθών).

2) Ή άναθεώρησις τών έπαγγελματικών βιβλιαρίων δέον όπως πραγματοποιήται έντός τού πρώτου τριμήνου έκάστου έτους.

3) Έπαγγελματικά βιβλιάρια μη άναθεωρημένα, κατά τά ώς άνω, θεωρούνται άκυρα.

4) Ρητώς καθορίζεται ότι δικαιούνται άναθεωρήσεως τού έπαγγελματικού βιβλιαρίου των οί δηλούντες ύπευθύνως καί έγγράφως ότι έξακολουθούσι νά έργάζωνται είς τό έπάγγελμα τού βοηθού φορτηγών αύτοκινήτων.

5) Άμα τή έναρξει τής ισχύος τής παρούσης άπαντες οί έφωδιασμένοι διά έπαγγελματικού βιβλιαρίου βοηθοί φορτηγών αύτοκινήτων υποχρεούνται έντός τριμήνου νά ύποβάλωσι ταύτο πρός άναθεώρησιν.

6) Έν προκειμένω ή Έπιτροπή θέλει προβή είς την άναθεώρησιν ταύτοχρόνως διά τό τρέχον έτος 1951 καί διά τό προσεχές τοιούτον.

7) Ή παρούσα συμπληρωματική Συλλογική Σύμβασις Έργασίας ισχύει καθ' άπασαν τήν Έπικράτειαν.

8) Πάς μή συμμορφούμενος ή παραβαίνων τάς διατάξεις τής παρούσης δύναται κατά τάς διατάξεις τού άρθρου 16 τού Α.Ν. 547|1937.

9) Ή παρούσα, άναγνωσθείσα παρουσία τών συμβαλλομένων, υπεγράφη είς δύο πρωτότυπα, έξ ών τό μέν έν κατατεθήσεται είς τό Άρχείον τού Υπουργείου Έργασίας, τό δέ έτερον είς τό Είρηνοδικείον Άθηνών πρός σύνταξιν τής οίκείας έκθέσεως κατά τάς διατάξεις τού άπό 16|21 Νοεμβρίου 1935 Α.Ν. περί Συλλογικών Συμβάσεων Έργασίας (*).

(*) Κατετέθη παρά τώ Γραμματεί τού Είρηνοδικείου Άθηνών τήν 31 Αύγούστου 1951, συντάξαντος τής ύπ' άριθ. 173|1951 πράξεως καταθέσεως.

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ

ΜΙΣΘΩΣΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΤΑ ΛΑΪΚΑΣ ΠΑΡΟΙΜΙΑΣ

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου», παραλαμβάνουσα τοῦτο ἐκ τῶν Νομικῶν Ἐνασχολήσεων, τόμου 2ου, ἐκδ. 2ας, ἔτους 1925, τοῦ ἀειμνήστου μεγάλου νομομαθοῦς *Νικ. Δημητρακοπούλου*, ἀναδημοσιεύει τὸ κατωτέρω κεφάλαιον, ὑπὸ τὸν τίτλον «Μίσθωσις.— Παροχὴ ἐργασίας ἐπὶ μισθῷ.— Ποσοστὸν ἀντιμισθίας.—Ἐργάσιμοι ὧραι», ἔνθα ἀναφέρονται ὡραιότατα διὰ τὴν ἐργασίαν παροιμίαι τοῦ λαοῦ μας καὶ καθιστοῦν τὸ δημοσίευμα ἐκτάκτως εὐχάριστον.

Διά πολλῶν παροιμιῶν καθιεροῦται ἡ ἀρχή, ὅτι ἡ χορηγουμένη ἐργασία γεννᾷ δικαίωμα ἀποζημιώσεως εἴτε εἰς χρήματα, εἴτε εἰς εἶδος (1). Ἡ τοιαύτη δὲ ἀντιμισθία θεωρεῖται ὡς τὸ φυσικώτατον ἀντάλλαγμα τῆς ἐργασίας (2) καὶ ἡ πρὸς πληρωμὴν αὐτῆς ὑποχρέωσις τοῦ μισθωτοῦ ἱερά. «Τὸ δουλευτή σου πλήρωνε καὶ ψυχικὸ μὴ κάνῃς».

Ἐξ ἄλλου, καὶ ὁ ἐκμισθώσας τὴν ὑπηρεσίαν του ὀφείλει νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτῷ ἐργασίαν, καὶ ἂν αὕτη παρίσταται δυσχερὴς ἢ ἐπίπονος. Ἐκ τοιαύτης ἐννοίας ἐμορφώθη ἡ παροιμία «τὸ ἄλογο 'πὸ κάτω σε' ἀγώγι του ψυφάει» (3).

Σπουδαιοτέραν ὅμως νομικὴν ἔννοιαν ἐν τῷ θεσμῷ τῆς μισθώσεως διδασκόμεθα ἐκ τῆς παροιμίας «ὅποιος μπαίνει ἀσυμφώνητος, φεύγει ἀπλήρωτος» (4).

Ἠδύνατό τις νὰ ὑπολάβῃ ἐκ πρώτης ὄψεως, ὅτι ἡ παροχὴ ἐργασίας ἄνευ προηγουμένης συμφωνίας περὶ τοῦ ποσοῦ τῆς χορηγητέας ἀντιμισθίας δὲν παρέχει δικαίωμα ἀποζημιώσεως. Ἀλλ' ἡ ἔννοια τῆς παροιμίας στηρίζεται ἀκριβῶς ἐπὶ τῆς ἀντιθέτου ἀρχῆς, τῆς τοσοῦτον στασιαζομένης ἐν τῷ παρόντι ὑπὸ τῶν διαφόρων ἑρμηνευτῶν τοῦ ἰσχύοντος παρ' ἡμῖν δικαίου. Ὁ λαὸς ἀφορμᾶται ἐκ τῆς ἀρχῆς, ὅτι καὶ ἡ ἄνευ προηγουμένης συμφωνίας περὶ μισθοῦ παροχὴ ἐργασίας γεννᾷ δικαίωμα εἰς ἀποζημίωσιν. Ἐπειδὴ ὅμως ἀμφισβητήσεις καὶ ἔριδες γεννῶνται συνήθως κατὰ τὸν ἐκ τῶν ὑστέρων γινόμενον καθορισμὸν τῆς ἀποζημιώσεως, ἀναβάλλουσαι ἀορίστως τὴν πληρωμήν, συμβουλεύει διὰ τῆς ἀνωτέρω παροιμίας τὴν ἐκ τῶν προτέρων συμφωνίαν περὶ τοῦ μισθοῦ (5).

Τὸ δὲ ποσὸν τῆς ἀντιμισθίας, ἀποτελούσης τὸ ἀντάλλαγμα τῆς παρεχομένης ἐργασίας, δέον νὰ ᾖ πρὸς ταύτην ἀνάλογον ἢ, ὅπερ ταὐτόν, ἡ ὑπηρεσία ἀνάλογος πρὸς τὸ ποσὸν τοῦ μισθοῦ. Τὴν ἀρχὴν ταύτην, ἥτις καὶ ὑπὸ τοῦ θετικοῦ δικαίου ἀναγνωρίζεται, ἐκφράζει σαφῶς ἡ ἀφελὴς τὴν διατύπωσιν παροιμία «δούλευε, ἐργάτη μου, κατὰ τὴν πληρωμή σου» (6).

Τέλος εἰδικώτερον προσδιορισμὸν τῶν ἐργασίμων ὡρῶν καὶ δὴ τοῦ χρόνου τῆς παύσεως τῆς ἡμερησίας ἐργασίας ἀνευρίσκομεν ἐκφραστικώτατα ἐν τῇ παροιμιακῇ φράσει «κάτσε ἥλιο, κάτσ' ἐργάτη».

Τοιουτοτρόπως τὸ δίκαιον τῶν λαϊκῶν παροιμιῶν τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου τίθησιν ὡς ἔσχατον ὅριον διαρκείας τῆς ἐργασίμου ἡμέρας, πληρέστερον ἀποφαινόμενον ἐν τούτῳ τοῦ ρωμ. δικαίου, στερουμένου τοιαύτης εἰδικῆς διατάξεως (7).

---

1) Οὕτω διὰ τῆς παροιμίας «δούλευε με, κακομοίρη, νὰ μὴ γίνω σὰν καὶ σένα» κατακρίνεται ὁ ἀπαιτῶν ὑπηρεσίαν ἀμισθί. Ἀντιθέτως δὲ αἱ παροιμίαι «ψωμὶ ἀπὸ τὸ σπίτι σου, δουλειὰ σὲ ξένο ἀρπάλιε» καὶ «σύρμα καὶ δίχως ρόγα καὶ κατούρτι ἀπὸ τὴ ράχη του» ἐνέχουσαν εἰρωνείαν πρὸς τοὺς ὀφείλοντας ἢ ἀντὶ ἀλλοτρίου παρέχοντας τὴν ὑπηρεσίαν αὐτῶν.

2) «Ἐδούλεφα σε κ' ἔφαγα, εὐχαριστῶ τὰ χέρια μου». «Τ' ἀγάθγι ξυπνᾶ τὸν ἀγωγιάτη».

3) Ἡ τοιαύτη τῆς παροιμίας σημασία ἐπεξετάθη καὶ ἐν τῇ γενικωτέρᾳ ἐννοίᾳ, ὅτι πᾶς τις ἔχει τὴν ὑποχρέωσιν τὰ ἐμπένη εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ἰδίου καθήκοντος.

4) Ἐκ τῆς συλλογῆς Ἰωαννίδου, σελ. 215.

5) Ὑπάρχουσι καὶ ἄλλαι, ἀναλόγου ἐννοίας, παροιμίαι, ἐνισχύουσαι τὴν ἐν τῷ κειμένῳ λύσιν: «Κάλλιο λόγια στὸ χωράφι, παρὰ μάγκανα σ' ἀλῶνι». «Κάλλιο σιασμὸς στὸν αὐλακα καὶ μὴ μαλλιά σ' ἀλῶνι». Καὶ ἀλλαχοῦ (ἐν Σύμῃ) «ὅπου σαυθῇ στὸ σκάμμα, στὸ θέρος δὲ μαλώνει». Ἡ ὕλη τῶν παροιμιῶν τούτων εἶναι εἰλημμένη ἐκ τῆς σχέσεως τῆς ἀγροληψίας, καθ' ἣν συμβαίνουσιν ἐνίοτε ἔριδες κατὰ τὴν διανομὴν τοῦ συλλεγέντος καρποῦ μεταξὺ τοῦ κυρίου καὶ τοῦ ἀγροληπτου, διότι ἐκ τῶν προτέρων δὲν καθωρίσθησαν διὰ σαφοῦς συμφωνίας τὰ ἑκατέρωθεν δικαιώματα. Ἐκ τῆς ἀρχικῆς καὶ εἰδικῆς ταύτης ἐννοίας ἐπεξετάθησαν αἱ παροιμίαι εἰς πᾶσαν περίπτωσιν, συμβουλεύουσαι νὰ προβλέπῃ τις τὰς περιστάσεις διὰ σαφοῦς συμφωνίας πρὸς ἀποφυγὴν διενέξεων.

6) Ἀπαντᾷ καὶ ἀλλως: «δούλευε τσαπάκι μου, κατὰ τὴν πληρωμή σου».

7) Ἐκ τοῦ νόμου 2. Πανδ. 38.1 (Βασιλ. Μδ' Δ' θεμ. 6') πληροφορούμεθα μόνον τὸ χρονικὸν σημεῖον τῆς ἀνάρξεως τῆς ἐργασίμου ἡμέρας. Πληρεστέρα εἶναι ἡ τῆς Νεαρᾶς 82, κεφ. γ' διάταξις ὡς πρὸς τὰς δικαστικὰς συνεδριάσεις, αἵτινες διήρκουν ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἑσπέρας. Σύμφωνος πᾶσι τούτοις καὶ τοῦ προφητάνακτος ὁ ψαλμός: «Ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος καὶ... ἐξελεύσεται ἄνθρωπος ἐπὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ ἕως ἑσπέρας» ργ' 23.

Παρατηρήσεις

Εἰς τὸ ἐν σελ. 781 ἐπ. τοῦ παρόντος τόμου δημοσιευθὲν ἄρθρον τοῦ κ. Νικηφόρου Βαβλίδη, ὑπὸ τὸν τίτλον «Τινὰ περὶ τῆς συμβάσεως ἐργασίας οἰκοσίτου ὑπηρέτου μετὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951» παρακαλεῖται ὁ ἀναγνώστης νὰ ἐπιφέρῃ τὰς ἀκολούθους διορθώσεις:

Εἰς τὴν σελ. 782, κεφ. IV, β' στήλη, στίχος 9ος, τὸ «ἄρθρ. 3, ἐδ. α'» νὰ διορθωθῇ εἰς «ἄρθρ. 3, ἐδ. β'» καὶ εἰς τὴν σελ. 783, κεφ. V, α' στήλη, στίχος 5ος ἐκ τῶν κάτω τὸ «δὲν δικαιοῦται...» νὰ διορθωθῇ εἰς «θὰ δικαιοῦται...».

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 10ος — Τεύχος 20 (242)

Ἀθῆναι, 15 Ὀκτωβρίου 1951

Αι Απόψεις Μας

Νόμοι καὶ πραγματικότης

Τὸ ἄρθρον 281 Ἀστικοῦ Κώδικος περὶ τοῦ τρόπου ἀσκήσεως τῶν δικαιωμάτων ἀπέρρευσεν ἐκ τῆς κυριαρχίας ἐν τῇ συγχρόνῳ ζωῇ τῶν νεωτέρων περὶ δικαίου ἀντιλήψεων. Δὲν ἦτο δυνατὸν βεβαίως τὸ ἐναγόμενον δικαίωμα νὰ ἔρχεται ἀντιμέτωπον τοῦ γενικωτέρου συμφέροντος τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου. Καί, ὡς προσφυῶς ἐν τῇ θεωρίᾳ λέγεται, διὰ τῆς ἀνωμάλου ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος καταστρέφεται ἡ φυσικὴ ἰσορροπία, ἡ ὁποία διαμορφοῦται ἐκ τοῦ συναγωνισμοῦ τῶν ἀνθρωπίνων ἐνεργειῶν.

Εἰς τὴν σχέσιν ἐργασίας ἰδιαιτέρως ἀναφαίνεται ἡ μεγίστη κοινωνικὴ ἀξία του.

Ἴδετε τὴν περίπτωσιν τῆς ἐν σ. 792 τοῦ παρόντος τόμου ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης. Πτωχὴ ἐργάτρια, ἀποζῶσα ἐκ τῆς ἐργασίας της, ἔχουσα νὰ διαθρέψῃ τίς οἶδε πόσα μέλη τῆς οἰκογενείας της καὶ ἀσκοῦσα, ἐπὶ τέλους, μίαν κοινωνικὴν λειτουργίαν, ὡς εἶναι ἡ ἐργασία, εὑρέθη πρὸ τραγικοῦ δι' αὐτὴν διλήμματος. Ἐπροτίμησε —καὶ ἰδοὺ ποῦ τὰ λέγομεν εἶχε μεγάλην πράγματι ψυχικὴν ἀντίστασιν— νὰ χάσῃ τὴν θέσιν της. Διότι λοφαλῶς ἠγνόει, ὅταν «ἀπέκρουε πάντοτε μὲ συγκρατημένην ἀγανάκτησιν», ὡς μᾶς βεβαιοῖ ἡ περὶ αὐτοῦ δικαστικὴ ἀπόφασις, ἀνηθίκους προτάσεις ἀδιστάκτου διευθυντοῦ ἐπιχειρήσεως, ὅτι εἰς τὸ τεθειμένον δίκαιον γέγραπται, ὅτι τὸ δικαίωμα τῆς ἐλευθέρας ἀπολύσεώς της, ὡς εἶχε τὴν κακὴν τύχην νὰ τὴν ὑποστῇ, δὲν εἶχε... καμμίαν σχέσιν πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἀνασυγκροτήσεως τῶν ἐπιχειρήσεων, διὰ τὸν ὁποῖον καὶ ἀπενεμήθη.

Φυσικὰ καὶ τὸ τελευταῖον αὐτὸ ἐδέχθη καὶ ἡ ἀκυρώσασα τὴν ἀπὸ τοιαῦτα ἐλατήρια κινηθεῖσαν ἀπόλυσίν της δικαστικὴ ἀπόφασις.

Ἀλλ' ἂς μὴ πλανώμεθα! Ἡ ἀκυρότης, ἡ ὁποία, κατὰ τὸ ἄρθρον 281 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἀποτελεῖ τὴν συνέπειαν τῆς καταχρηστικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, δὲν εἶναι πάντοτε τὸ πλέον πρόσφορον μέσον ἱκανοποιήσεως τοῦ ὀρθοῦ δικαίου. Τὸ φυσικὸν ἰδίως πρόσωπον, τὸ ὁποῖον εἶναι ὁ φορεὺς τῆς ἐπιχειρήσεως, ἠμπορεῖ νὰ μάθῃ διὰ τῆς τοιαύτης κυρώσεως, ὅτι ὀφείλει νὰ ἀσκῇ πάντοτε τὸ δικαίωμά του μὲ ἀντικειμενικὰ κριτήρια τὴν καλὴν πίστιν, τὰ χρηστὰ ἤθη καὶ τὸν κοινωνικὸν καὶ οἰκονομικὸν σκοπὸν τοῦ δικαιώματος, ἀλλ' ἔχει ἤδη θρυμματισθῇ ἡ ψυχικὴ στερεότης διὰ τὴν λειτουργίαν τῆς σχέσεως ἐργασίας. Δυσκόλως —τέλειοι δὲν εἴμεθα— ὁ ἠττηθεὶς εἰς τὸν δικαστικὸν ἀγῶνα ἐργοδότης, ἰδίᾳ φυσικὸν πρόσωπον, θὰ ἀφομοιώσῃ ἐν ἑαυτῷ τὴν διδαχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ἀληθῆ οὐσίαν τοῦ δικαιώματός του. Οὕτως ἡ κατάληξις θὰ εἶναι ἡ σχέσις νὰ διαταραχθῇ ἀνωμάλως καὶ εἰς πολλὰς περιπτώσεις— ἡ ἀνωτέρω δὲν εἶναι ἡ μόνη—νὰ ἀποβαίνῃ ἀδύνατος σχεδὸν διὰ τὸν μισθωτὸν ἡ λειτουργία της.

Ἂν ἔλεγέ τις, ὅτι, ἀπὸ νομοθετικῆς ἀπόψεως, ἡ ἰδιοτυπία τῆς προσωπικῆς σχέσεως ἐργασίας ἐπιβάλλει μίαν ἰδιοτυπίαν κυρώσεων ἐκ τῆς καταχρηστικῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος καταγγελίας, ἀφοῦ, ὡς ἔχει τὸ ἄρθρον 281 Α.Κ., δὲν συνάγεται ἄλλη ἢ ἡ τῆς ἀκυρότητος συνέπεια (διαφόρως τὸ μὲ ἄλλην διατύπωσιν ἄρθρ. 6 σχεδίου τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἄρθρ. 7 σχεδίου Εἰσηγητοῦ), θὰ ἐκινεῖτο ἐντὸς τῆς σκληρᾶς πραγματικότητος σκεπτόμενος.

Καθ' ἡμᾶς, θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ νομοθετηθῇ, προκειμένου ἰδίᾳ περὶ ἐργοδοτῶν φυσικῶν προσώπων, εὐχέρεια εἰς τὸν δικαστὴν νὰ ἐπιδικάζῃ ἀνάλογον καὶ βαρεῖαν, κατὰ τὰς περιστάσεις, ἀποζημίωσιν, ὅταν ἡ ἀναστολὴ τῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος εἶναι ἀδύνατος ἢ ἄσκοπος ἢ μὴ ἐνδεδειγμένη. Ἡ ἀποζημίωσις ἀπομένει τότε, ὡς γράφεται καὶ εἰς τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ σχεδίου, τὸ μόνον μέσον ἀποκαταστάσεως τῆς ἰσορροπίας.

ΑΡΘΡΑ - ΜΕΛΕΤΑΙ - ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ

Η ΑΠΟΧΗ ΤΟΥ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΕΚ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΩΣ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟΝ ΠΑΡΑΠΤΩΜΑ

('Εξ αφορμής τής ὑπ' ἀριθ. 1672)51 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου 'Αθηνῶν, ΕΕΔ 10, σελ. 1047)

Ὑπὸ τοῦ κ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ Γ. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΥ, Δικηγόρου

Ι. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. 2112|1920 πᾶσα δι' ἄλλον λόγον (πλὴν ἀπουσίας καὶ λοχείας) καὶ πέραν τῶν ὁρίων τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Ν. 4558|1930 ἀποχὴ τοῦ ὑπαλλήλου ἐκ τῆς ἐργασίας ἐφ'ὅσον διήρκεσεν ἀδικαιολογήτως ἐπὶ μακρὸν χρόνον, ἐπάγεται λύσιν τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῇ βουλήσει τοῦ ὑπαλλήλου (Α.Π. 615|1950, ΕΕΔ 10, 106). 'Εν ἄλλοις λόγοις, τὰ πραγματικὰ περιστατικὰ τῆς τοιαύτης ἀποχῆς ἑρμηνεύονται ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ὡς σιωπηρὰ δήλωσις τῆς βουλήσεως τοῦ ὑπαλλήλου περὶ οἰκειοθελοῦς ἐκ μέρους του παραιτήσεως ἀπὸ τῶν δεσμῶν τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἥτις οὐδὲν ἄλλο εἶναι, εἰμὴ περίπτωσις σιωπηρᾶς καταγγελίας κατὰ νόμιμον τεκμήριον συναγομένης.

ΙΙ. Εἰς τὴν ὁμαλὴν ταύτην ἑρμηνείαν εἰσάγει ὡρισμένας δυσκολίας ὁ Α.Ν. 2584|1940, δι' οὗ ἐκυρώθη ὁ 'Οργανισμὸς τῆς 'Αγροτικῆς Τραπέζης τῆς 'Ελλάδος, διότι τόσον ἐκ τοῦ ἄρθρ. 47 τούτου, δι' οὗ ὁρίζονται οἱ λόγοι λύσεως τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἥτις συνήφθη μεταξὺ τῆς ὡς ἄνω Τραπέζης καὶ τινος ἐκ τῶν ὑπαλλήλων της, ὅσον καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 63 τούτου, δι' οὗ διευκρινίζεται, ὅτι ἡ σπουδαιοτέρα καὶ πλέον ὑπαίτιος ἀποχὴ ὑπαλλήλου της ἐκ τῆς ὑπηρεσίας—τοιαύτην ἐκείνη, καθ' ἣν ὁ ὑπάλληλος ἀρνεῖται νὰ μεταβῇ εἰς ἣν θέσιν νομίμως μετετέθη—ἀποτελεῖ πειθαρχικὸν παράπτωμα, ὡς καὶ ἐκ τῆς διατάξεως τῶν ἄρθρ. 67 καὶ 68, δι' ὧν προσδιορίζεται σαφῶς ἡ τε πειθαρχικὴ διαδικασία καὶ αἱ πειθαρχικαὶ ποιναί, συνάγεται σαφῶς, ὅτι πᾶσα ἀποχὴ ὑπαλλήλου τῆς 'Αγροτικῆς Τραπέζης ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, ἐφ' ὅσον εἶναι ἀναιτιολόγητος, ἀποτελεῖ πειθαρχικὸν παράπτωμα, τοῦ ὁποίου κύρωσις δύναται νὰ εἶναι ἡ ἐκ μέρους τοῦ πειθαρχικοῦ συμβουλίου τῆς ὡς ἄνω Τραπέζης ἀπόλυσις τοῦ οὕτω ἀπέχοντος νὰ ἐργασθῇ.

ΙΙΙ. Αἱ ῥηθεῖσαι τεχνικαὶ δυσκολίαι ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τοῦ Α. Ν. 2584|1940 παρεκάμφθησαν—χωρὶς καὶ νὰ λυθοῦν—ὑπὸ τῆς νομολογίας διὰ τῶν ἑξῆς σκέψεων: 'Ο Α. Ν. 2584|1940, παρὰ τὰς σαφεῖς, ἐν προκειμένῳ, διατάξεις του, δὲν ἀποκλείει τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. 2112|1920, ὡς ἡ νομολογιακὴ ἑρμηνεία τούτου ἐξετέθη ἀνωτέρω. 'Επομένως, ἐὰν εἷς ὑπάλληλος τῆς 'Αγροτικῆς Τραπέζης μετατεθῇ ***νομίμως*** εἰς ἄλλην θέσιν καὶ ἀρνηθῇ νὰ μεταβῇ, εἰς ὃν τόπον μετετέθη, πρὸς ἀνάληψιν τῆς νέας ὑπηρεσίας του, ἡ στάσις του αὕτη πρέπει νὰ ἑρμηνευθῇ ὡς ***ἀποχὴ*** ἐκ τῆς ἐργασίας του, ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. 2112|1920, ἐφ' ὅσον δὲ ἡ τοιαύτη ἀποχὴ διαρκεῖ ὑπὲρ τὰ χρονικὰ ὅρια τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Ν. 4558|1930, πρέπει νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι ὁ ὡς ἄνω ὑπάλληλος ἔλυσεν οἰκειοθελῶς καὶ ἰδίᾳ αὐτοῦ βουλήσει τὴν ἀτομικὴν σύμβασιν ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἤτοι ὅτι ἐγένετο ἐκ μέρους του—καὶ οὐχὶ ἐκ μέρους τῆς Τραπέζης—ἡ σχετικὴ καταγγελία. Ἄμεσος συνέπεια τῆς ὡς ἄνω ἑρμηνείας εἶναι ὅτι ὁ εἰς τοιαύτην νομικὴν κατάστασιν τοποθετούμενος ὑπάλληλος δὲν δικαιοῦται νὰ λάβῃ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112|1920. (Οὕτω ἡ καταχωριζομένη κατωτέρω, σελ. 1047) Πρωτ|κείου 'Αθηνῶν 1672|1951). 'Αντιθέτως δέ, ἐὰν ἡ τοιαύτη ἀποχὴ τοῦ ὑπαλλήλου δικαιολογῆται ὡς ἐκ τοῦ ***παρανόμου*** τῆς μεταθέσεως, πρόκειται περὶ καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως ἐκ μέρους τῆς Τραπέζης, ἥτις, λόγῳ τῆς τοιαύτης στάσεώς της, ὑποχρεοῦται νὰ πληρώσῃ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112|1920 (Πρωτ. 'Αθηνῶν 2782|1951, ΕΕΔ 10, 626).

ΙV. 'Αλλ' ὡς ἐλέχθη, αἱ ἄνω σκέψεις παρακάμπτουν—καὶ δὲν λύουν—τὰ ἀνακύπτοντα ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν νόμων τούτων πολλαπλᾶ ζητήματα. 'Εν πρώτοις, πρέπει νὰ διευκρινισθῇ ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ Α.Ν. 2584|1940 καὶ νὰ καθορισθῇ ἡ σχέσις τούτου πρὸς τὸν Ν. 2112|1920.

Α'. 'Ο Α.Ν. 2584|1940 περιέχει διατάξεις, τῶν ὁποίων ἡ σημασία δὲν ἔχει τὴν αὐτὴν ἀξιολόγησιν. Αἱ σπουδαιότεραι ἐκ τούτων εἶναι αἱ ἀναγόμεναι εἰς τὴν ὀργανικὴν διάρθρωσιν τῆς ἐν λόγῳ Τραπέζης. Εἶναι διατάξεις καταστατικαί, ῥυθμίζουσαι τὸν τρόπον, καθ' ὃν ὁ θεσμὸς οὗτος θὰ ἀναπτύξῃ τὴν δρᾶσιν του ἐντὸς τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομικῆς κοινωνίας. 'Εφ' ὅσον δὲ τὸ Κράτος ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν δρᾶσιν ταύτην, λογικὸν εἶναι νὰ προσδώσῃ εἰς τὰς διατάξεις ταύτας ἰσχὺν νόμου. Περαιτέρω ὅμως, ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ 'Οργανισμοῦ ὑπάρχουν καὶ διατάξεις ἥσσονος σπουδαιότητος, ἀναγόμεναι εἰς τὸν τρόπον δράσεως τοῦ προσωπικοῦ ἐντὸς τῆς Τραπέζης. Αἱ διατάξεις αὗται—ὁμαλῶς ἐχόντων

των πραγμάτων — θά ἠδύναντο νά κεῖνται καὶ ἐκτὸς τοῦ ὡς ἄνω νόμου, διότι ἀποτελοῦν, ἐν τῇ οὐσίᾳ των, διατάξεις *ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ*, αἵτινες οὐδένα λόγον ἔχουν νά ἀποτελοῦν περιεχόμενον νόμου, ὡς οὖσαι ὑποχρεωτικαὶ διά πάντα ὑπάλληλον τῆς Τραπέζης, ἀφ' ἧς στιγμῆς συνήψε τήν ἀτομικήν σύμβασιν ἐργασίας διά τῆς προσαρτήσεως των εἰς ταύτην, δεδομένου ἄλλως τε ὅτι αὗται ὑπαγορεύονται ἐκ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας τοῦ ἐργοδότου (ἢ καὶ τοῦ προσωπικοῦ του) καὶ οὐχὶ ἐκ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας τῆς Πολιτείας (1). Ἐφ' ὅσον ὅμως καὶ αἱ διατάξεις αὗται ἀποτελοῦν — καλῶς ἢ κακῶς — περιεχόμενον νόμου, ἔργον τοῦ δικαστηρίου εἶναι νά ἐφαρμόσῃ ταύτας ὡς νόμον, εἰς ἃς περιπτώσεις προκύπτει σχετική διένεξις μεταξύ τῆς Τραπέζης καὶ μελῶν τοῦ προσωπικοῦ της.

Β'. Ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει, τά δικαστήρια θά εὑρεθοῦν μοιραίως εἰς τήν ἀνάγκην νά καθορίσουν τήν σχέσιν τοῦ νόμου τούτου πρός τόν Ν. 2112|1920, εἰς ἃς περιπτώσεις πρόκειται περί διενέξεων ἀναγομένων, ἐμμέσως ἢ ἀμέσως, εἰς τήν καταγγελίαν τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου. Καὶ ἐδέχθησαν μέν αἱ προαναφερθεῖσαι ἀποφάσεις τήν παράλληλον ἐφαρμογήν ἀμφοτέρων τῶν ὡς ἄνω νόμων, πλήν ὅμως οὐδαμῶς καθορίζουν πέραν ποίου σημείου ἡ συρροὴ ἀμφοτέρων τῶν νόμων τούτων ἀντιφάσκει πρός ἑαυτήν. Δέν ἀρκεῖ νά λέγωμεν, ὅτι ἀμφότεροι οἱ νόμοι συμβαδίζουν ἢ ὅτι ὁ εἷς δέν ἀποκλείει τόν ἄλλον. Πρέπει καὶ νά θέσωμεν τάς γενικάς ἀρχάς τῆς τοιαύτης παραλλήλου κινήσεως, καθ' ὅσον, δεδομένου ὅτι οἱ νόμοι δέν εἶναι αὐστηρά γεωμετρικά παράλληλόγραμμα, εἶναι λογικόν νά σκεφθῇ τις, ὅτι, ἐν ὡρισμένῃ στιγμῇ καὶ ἐν τινι συγκεκριμένῃ περιπτώσει, οὐδέν δύναται νά ἐμποδίσῃ τήν σύγκρουσιν καὶ αὐτῶν ἔτι τῶν παραλλήλου ἐφαρμογῆς νόμων.

Γ'. Μία γενική ἀρχή συναγομένη ἐκ τῆς παραλλήλου κινήσεως τῶν ὡς ἄνω νόμων εἶναι ἡ ἑξῆς: Ὁ Α.Ν. 2584|40 καθορίζει ἐπακριβῶς καὶ λεπτομερῶς τό παρά τῇ Ἀγροτικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος κρατοῦν σύστημα προλήψεως καὶ ἀπολύσεως τοῦ προσωπικοῦ. Ἐξαντλεῖ δέ μέχρι τοιούτου σημείου τάς περιπτώσεις τῆς λύσεως τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου τῶν ἐν τῇ Τραπέζῃ ἐργαζομένων ὁ νόμος οὗτος, ὥστε νά δύναται νά εἴπῃ τις, ὅτι δέν ὑπάρχει περίπτωσίς τις λησμονηθεῖσα καὶ ἄρα ὑπακτέα εἰς τόν Ν. 2112|1920. Πράγματι, εἰς τό ἄρθρ. 4/ τοῦ Α.Ν. 2584|1920 ἀναγράφεται, ὅτι ἡ μετά τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης ὑπαλληλική σχέσις λύεται: α) Διά καταγγελίας τῆς συμβάσεως ὑπό τῆς Τραπέζης. β) Διά παραιτήσεως τοῦ ὑπαλλήλου (ἥτις δέον ἀπαραιτήτως νά γίνεται ἐγγράφως) γ) Δι' ἀπολύσεως. δ) Διά θανάτου τοῦ ὑπαλλήλου. Ἐκ τῆς ἀπαριθμήσεως ταύτης διαπιστοῦται, ὅτι αἱ τρεῖς πρῶται περιπτώσεις θά ἠδύναντο νά ὑπαχθοῦν (μέ ἐλαφράς τινας διορθώσεις) καὶ εἰς τόν Ν. 2112|1920. Ἀλλά, διά νά φθάσωμεν εἰς τό συμπέρασμα τοῦτο, πρέπει νά ἐμβαθύνωμεν εἰς τήν ἀνάλυσιν. Εἰδικώτερον:

α) Ἡ πρώτη περίπτωσις τῆς *καταγγελίας* ἐκ μέρους τῆς Τραπέζης ἀνταποκρίνεται πρός τήν ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου καταγγελίαν τοῦ Ν. 2112|1920. Οὐδείς δύναται νά ἀμφισβητήσῃ ἐν προκειμένῳ, ὅτι ἡ τοιαύτη ἐκ μέρους τῆς Τραπέζης καταγγελία δημιουργεῖ καὶ ὑποχρέωσιν ταύτης πρός καταβολήν τῆς ἐκ τοῦ αὐτοῦ νόμου προβλεπομένης ἀποζημιώσεως, εἰς ἃς περιπτώσεις πρέπει αὕτη νά καταβληθῇ.

β) Ἡ δευτέρα περίπτωσις τῆς λύσεως τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως διά τῆς *παραιτήσεως* τοῦ ὑπαλλήλου ἐνέχει προδήλως τήν ἔννοιαν τῆς παρ' αὐτοῦ, οἰκειοθελῶς καὶ ἰδίᾳ βουλήσει, ἐνακοήσεως τοῦ δικαιώματος τῆς καταγγελίας. Ὁ ὅρος παραίτησις πρέπει νά θεωρηθῇ ἐνταῦθα ὡς συνώνυμος τοῦ ὅρου καταγγελία. Διότι δέν δύναται νά ἔχῃ ἄλλην ἔννοιαν. Τό Ἐργατικόν Δίκαιον ἀγνοεῖ τόν ὅρον παραίτησις ἐπί οἰκειοθελοῦς λύσεως τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργαζομένου. Προφανῶς ὁ νομοθέτης εἶναι ἐπηρεασμένος ἀπό τήν ἀντίστοιχον ὁρολογίαν τῆς λύσεως τῆς δημοσιοϋπαλληλικῆς σχέσεως. Ἀλλά πέραν τοῦ λεκτικοῦ τούτου ἐπηρεασμοῦ οὐδέν νέον στοιχεῖον δύναται νά δώσῃ ὁ ὅρος παραίτησις εἰς τόν ὅρον καταγγελία. Ὡς πρός τόν τόπον ὅμως τῆς τοιαύτης παραιτήσεως ὁ Α.Ν. 2584|1940 εἰσάγει μίαν καινοτομίαν ἄγνωστον διά τό δίκαιον τῆς καταγγελίας τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργαζομένου. Τό ἄρθρ. 47 ἐδ. 3 τούτου ὁρίζει ρητῶς ὅτι: «ἡ παραίτησις ὑποβάλλεται *ἐγγράφως*, ἡ δέ ὑπαλληλική σχέσις λύεται μόνον διά τῆς *ἀποδοχῆς* ταύτης». Ἡ καινοτομία εἶναι σημαντική. Ἐάν ἡ παραίτησις τοῦ ἄνω ἄρθρου ὁμοιάζῃ πρός τήν ἐκ μέρους τοῦ ἐργαζομένου καταγγελίαν τοῦ Ν. 2112|1920, παρατηροῦμεν ἀμέσως, ὅτι ἐκ τοῦ δικαίου τῆς τελευταίας ταύτης ὑπάρχουν αἱ ἑξῆς ἐκτροπαί:

αα) Ὅτι ἡ παραίτησις καταγγελίας δέον νά γίνῃ ἐγγράφως.

ββ) Ὅτι διά νά λυθῇ ἡ ἐργασιακή σχέσις ἀπαιτεῖται καὶ ἀποδοχή τῆς παραιτήσεως ἐκ μέρους τῆς Τραπέζης.

Τά δύο ταῦτα στοιχεῖα εἶναι ἀλληλένδετα καὶ ἀλλοιώνουν τήν μορφήν τῆς κατά τόν Ν. 2112|1920 καταγγελίας τοῦ ἐργαζομένου κατά τά ἑξῆς:

αα) Διότι, ἐφ' ὅσον ἡ παραίτησις εἶναι ἔγγραφος, ἕπεται ὅτι εἰς τήν περίπτωσιν ταύτην, ἡ ἐξομοίωσις της πρός τήν ἐκ μέρους τοῦ ἐργαζομένου καταγγελίαν τοῦ Ν. 2112|1920 ὁδηγεῖ εἰς τό συμπέρασμα, ὅτι ἡ τοιαύτη καταγγελία, προκειμένου περί ὑπαλλήλου τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, πρέπει νά γίνῃ *ἐγγράφως* παρ' αὐτοῦ. Εἶναι ἀδιάφορον, ἐάν τό ἔγγραφον τοῦτο θά εἶναι δημόσιον ἢ ἰδιωτι-

1. *Ripert*, Aspects juridiques du capitalisme moderne, Paris 1946, No 141. *Hujuaney*, Le pouvoir disciplinaire du chef de l'entreprise. Thèse, Paris 1948, 2. *A. Légal - Brèthe de la Gressaye*, Le pouvoir disciplinaire dans les institutions privées, Paris 1938, 4.

κόν, ἐφ' ὅσον οὐδὲν περὶ τούτου ὁρίζει ὁ νόμος. Ἀλλὰ τὸ ἔγγραφον πρέπει νὰ ὑπάρχῃ καὶ χάριν τῶν συμφερόντων τῆς Τραπέζης, ἥτις διὰ τὴν καλὴν ὀργάνωσιν τῆς ὑπηρεσίας της πρέπει νὰ γνωρίζῃ, ἂν ὁ ὑπάλληλός της παρητήθη καὶ διὰ τὸ συμφέρον τοῦ ὑπαλλήλου, ὅστις πρέπει νὰ κάμῃ ἐπίσης χρῆσιν σταθερᾶς νομικῆς διατυπώσεως διὰ πρᾶξιν τοσοῦτον σημαντικὴν διὰ τὴν καρριέραν του. Ἐφ' ὅσον πάντα ταῦτα βαίνουν ὁμαλῶς, πρέπει, ἀντιθέτως, νὰ δεχθῶμεν, ὅτι εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν ὑπαλληλικῶν συμβάσεων τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης ***ἀποκλείεται*** ἡ σιωπηρὰ παραίτησις, δηλονότι ἡ ἐκ μέρους τοῦ ἐργαζομένου σιωπηρὰ καταγγελία. Ἐπομένως ἀποκλείεται καὶ τὸ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. 2112|1920 συναγόμενον τεκμήριον σιωπηρᾶς παραιτήσεως, ἄλλως οἰκειοθελοῦς ἀποχωρήσεως καὶ ἀτύπου καταγγελίας τοῦ ἐργαζομένου. Δὲν ὑπάρχει, ἐν προκειμένῳ, παράλληλος ἐφαρμογὴ τῶν ὡς ἄνω νόμων, διότι ὁ εἷς συγκρούεται πρὸς τὸν ἄλλον. Ἐξ ἄλλου, ὁ Α.Ν. 2584|1940 εἶναι νεώτερος καὶ δύναται νὰ γίνῃ βασίμως δεκτόν, ὅτι κατήργησεν ἐν τῷ θέματι τούτῳ τὸν Ν. 2112|1920. Καὶ ναὶ μὲν ὁ καταργηθεὶς νόμος εἶναι γενικὸς καὶ ὁ καταργήσας τοῦτον μεταγενέστερος νόμος εἶναι εἰδικός, πλὴν ὅμως ὁ εἰδικὸς οὗτος νόμος ρυθμίζει λεπτομερῶς καὶ ἐξαντλητικῶς τὸ περὶ οὗ πρόκειται θέμα καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποκλεισθῇ ἡ ἐφαρμογή του. Ἐξ ἄλλου, τὸ συμπέρασμα τοῦτο στηρίζεται καὶ εἰς τὸ βαθύτερον νόημα τοῦ Α.Ν. 2584|1940, κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ ἔγγραφος παραίτησις προασπίζει τὰ συμφέροντα ἀμφοτέρων τῶν μερῶν. Δύναται τις, βεβαίως, νὰ διερωτηθῇ τί θὰ συμβῇ, ἂν εὑρεθῶμεν πρὸ μακρᾶς ἀποχῆς τοῦ ὑπαλλήλου ἐκ τῆς ἐργασίας του. Ἀλλὰ καὶ τὸ ζήτημα τοῦτο δὲν παραμένει ἄλυτον ἐν τῷ Α.Ν. 2584|1940. Ἐὰν ὑπάρχῃ τοιαύτη ἀδικαιολόγητος ἀποχή, πρέπει νὰ κινηθῇ τὸ σύστημα τῆς ***πειθαρχικῆς διαδικασίας*** τοῦ νόμου τούτου, περὶ τοῦ ὁποίου καὶ θὰ ὁμιλήσωμεν κατωτέρω.

ββ) Διότι, ἐφ' ὅσον ἡ παραίτησις πρέπει νὰ γίνῃ ἀποδεκτὴ παρὰ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, ἔπεται ὅτι πρὸ τῆς τοιαύτης ἀποδοχῆς δὲν ὑπάρχει λύσις τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τοῦ λόγου τούτου. Ἐὰν τοιαύτη ἀποδοχὴ ἐπακολουθήσῃ, ἡ ἀτομικὴ σύμβασις ἐργασίας θὰ θεωρηθῇ ὡς λυθεῖσα ***συμβατικῶς***, ἐν δὲ τῇ περιπτώσει ταύτῃ δὲν συντρέχει λόγος νὰ ὑποχρεωθῇ ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα εἰς πληρωμὴν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112|1920. Διότι ὁ νόμος οὗτος δὲν προβλέπει ἀποζημίωσιν καὶ διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην. Ἐὰν ὅμως ἡ ὡς ἄνω ἔγγραφος παραίτησις δὲν γίνῃ ἀποδεκτὴ παρὰ τῆς Τραπέζης, οὐδαμῶς ἔχομεν λύσιν τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἐπομένως, ἐν μιᾷ τοιαύτῃ περιπτώσει, ἡ περαιτέρω νομικὴ κατάστασις τῶν ἐνδιαφερομένων θὰ κριθῇ ἐκ τοῦ ἐὰν ἡ ἀτομικὴ σύμβασις ἐργασίας ἐκτελῆται πιστῶς ἢ ἐκ τοῦ ἐὰν ἡ περαιτέρω ἀντισυμβατικὴ συμπεριφορὰ τοῦ ἐργαζομένου εἶναι ὑπακτέα εἰς τὴν πειθαρχικὴν ἐξουσίαν τοῦ ἐργοδότου.

γ) Ἡ τρίτη περίπτωσις τῆς λύσεως τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ὑπηρετούντων ἐν τῇ Ἀγροτικῇ Τραπέζῃ διὰ τῆς ***ἀπολύσεως*** ἔχει μεγαλυτέραν σημασίαν. Ὁ ὅρος ἀπόλυσις εἶναι βεβαίως συνώνυμος τοῦ ὅρου καταγγελία ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου. Ἐν τῇ ἀπολύσει δὲν ὑπάρχει τίποτε τὸ διάφορον τῆς καταγγελίας. Δύναται τις, βεβαίως, νὰ διερωτηθῇ διὰ ποῖον λόγον ὁ Α. Ν. 2584|1940 ποιεῖται διάκρισιν μεταξὺ καταγγελίας καὶ ἀπολύσεως. Ἀλλ' ἡ προσεκτικὴ μελέτη τοῦ νόμου τούτου, ὁ συνδυασμὸς τοῦ συστήματός του πρὸς τὸ σύστημα τοῦ Ν. 2112|1920 καὶ ἰδίᾳ ἡ τεχνολογικὴ ἑρμηνεία τῶν ἐννοιῶν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου δύνανται νὰ δώσουν ἐπαρκῆ ἐξήγησιν τοῦ ἀνωτέρω φαινομένου. Ὁ ὅρος καταγγελία πρέπει νὰ νοηθῇ ὡς ***ἀναιτιώδης καταγγελία***. Ὁ ὅρος ἀπόλυσις πρέπει νὰ νοηθῇ ὡς ***αἰτιώδης καταγγελία***. Πράκειται ἀκριβῶς περὶ τῆς καὶ ἐν Γαλλίᾳ ὑπαρχούσης διακρίσεως μεταξὺ *licenciemen* καὶ *congidiement* (1). Ὡς ἀναιτιώδης καταγγελία νοεῖται ἡ περίπτωσις, καθ' ἣν ὁ ἐργοδότης ἀπολύει τὸν ἐργαζόμενον, χωρὶς νὰ ὑποχρεοῦται νὰ ἀναφέρῃ καὶ νὰ ἀποδείξῃ τὸν λόγον τῆς ἀπολύσεως. Ὡς αἰτιώδης καταγγελία νοεῖται ἡ περίπτωσις, καθ' ἣν ὁ ἐργοδότης ἀπολύει τὸν ἐργαζόμενον δι' ὡρισμένον λόγον καὶ ἰδίᾳ διὰ λόγον ἀναγόμενον εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ὑπαιτιότητα καὶ ὅστις, κατὰ συνέπειαν, ἀποτελεῖ πειθαρχικὸν παράπτωμα τούτου, συνεπαγόμενον τὴν ποινὴν τῆς ἀπολύσεως. Ὁ Α.Ν. 2584|1940 εἶναι ἀπολύτως σαφὴς ἐν προκειμένῳ. Τὸ ἄρθρ. 47 ἐδ. 4 περ. δ' τούτου ὁρίζει ρητῶς (παρ' ὅλον ὅτι εἰς τὰ προηγούμενα ἐδάφια ἀναφέρονται καὶ περιπτώσεις λόγων ἀπολύσεως μὴ ἀναγομένων εἰς ὑπαιτιότητα τοῦ ἐργαζομένου, ἀλλὰ τῶν ὁποίων ἡ ὕπαρξις ἀπαιτεῖται ὡς αἰτιολογία τῆς ἀπολύσεως), ὅτι ***ἀπόλυσις ἐπέρχεται καὶ συνεπείᾳ πειθαρχικῆς ἀποφάσεως συνεπαγομένης ὁριστικὴν ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας ἀπόλυσιν***.

V. Πρὸς καθαρισμόν, συνεπῶς, τῆς ἐννοίας τῆς ἀπολύσεως καὶ τῶν συνεπειῶν ταύτης εἶναι ἀνάγκη νὰ μελετηθῇ ἡ πειθαρχικὴ διαδικασία τοῦ Α.Ν. 2584|1940. Τὸ ἄρθρ. 47 ἐδ. 4 περ. δ' τούτου δὲν δύναται νὰ ἑρμηνευθῇ αὐτοτελῶς, ἀλλὰ πρέπει νὰ συνδυασθῇ πρὸς τὰ ἄρθρ. 63, 67 καὶ 68 τοῦ αὐτοῦ νόμου, δι' ὧν ρυθμίζεται ἡ πειθαρχικὴ ἐξουσία τῆς ἐργοδότιδος Ἀγροτικῆς Τραπέζης. Τὸ θέμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ στηριχθῇ ἡ ἀνάλυσίς μας, εἶναι τὰ ἀπασχολοῦν καὶ τὰς ἄνω προαναφερθείσας ἀποφάσεις τῆς νομολογίας μας. Πρόκειται περὶ τοῦ ὑπαλλήλου ἐκείνου τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, ὁ ὁποῖος, καίτοι μετετέθη νομίμως, ἀρνεῖται νὰ μεταβῇ εἰς τὴν νέαν του θέσιν καὶ ἀπέχει τῶν ὑπηρεσιῶν του. Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε ἐκτεθέντων δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ ἀβιάστως, ὅτι ὁ οὕτω ἀντισυμβατικῶς καὶ ἀντιπειθαρχικῶς φερόμενος ὑπάλληλος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὅτι ἀπέχει ἐκ τῆς ἐργασίας του ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. 2112|1920, ὥστε νὰ συναχθῇ ἐκ τούτου

1) *Α. Rouast*, εἰς *Planiol - Ripert*, Traité pratique de droit civil, τ. XI, No 858, *Durand*, Σημείωσις ἐν τῷ περιοδικῷ *Droit Social*, 1939, 340.

τεκμήριον σιωπηρᾶς παραιτήσεως. Αἱ ὡς ἄνω ἀποφάσεις κατέληξαν εἰς τὸ συμπέρασμα τοῦτο, ὁδηγηθεῖσαι ἐκ τοῦ ἐσφαλμένου συλλογισμοῦ τῆς παραλλήλου πρὸς τὸν Α.Ν. 2584|1940 ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. 2112|1920. Ἐξηγήθη ὅμως ἀνωτέρω διὰ ποίους λόγους τοιαύτη παράλληλος ἐφαρμογὴ δὲν εἶναι ἀνεκτή, ὡς ἀντιφάσκουσα σαφῶς πρὸς τὸ ἄρθρ. 47 ἐδ. 3 τοῦ Α.Ν. 2584|1940. Ἀλλ' ὑπάρχει καὶ ἕτερον ἐπιχείρημα ὑπὲρ τῆς παρ' ἡμῶν ὑποστηριζομένης γνώμης. Ἐὰν ἀκολουθήσωμεν κατὰ γράμμα τὴν ὡς ἄνω κρίσιν τῆς νομολογίας ***θὰ φθάσωμεν εἰς τὸ νὰ καταργήσωμεν ἐξ ὁλοκλήρου τὴν πειθαρχικὴν διαδικασίαν τοῦ Α.Ν. 2584|1940***. Ἂν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν ἀπασχολήσασαν τὰς ὡς ἄνω δικαστικὰς ἀποφάσεις ὑπόθεσιν, θὰ παρατηρήσωμεν τὰ ἑξῆς: Ὑποθετέον ὅτι εἷς ὑπάλληλος τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης μετετέθη νομίμως καὶ ἀρνεῖται νὰ μεταβῇ εἰς τὴν νέαν του θέσιν. Τί πρέπει νὰ συμβῇ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ Α. Ν. 2584|1940; Κατὰ τὸ ἄρθρ. 63 ἐδ. 8 τούτου ὑπάλληλος μετατιθέμενος εἰς ἄλλην θέσιν καὶ μὴ μεταβαίνων εἰς ταύτην ἐντὸς μηνὸς (πλὴν τῶν ἄλλων συνεπειῶν) παραπέμπεται εἰς τὸ πειθαρχικὸν συμβούλιον. Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὸ ἄρθρ. 67 ἐδ. γ' τούτου, μεταξὺ τῶν πειθαρχικῶν παραβάσεων τοῦ ὑπαλλήλου ἀναφέρεται καὶ ἡ ἀπείθεια τούτου πρὸς τὰς ἐπιταγὰς τῶν ἀνωτέρων του, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπάγεται ἀναμφιβόλως καὶ ἡ ἐπιταγὴ τῆς μεταθέσεώς του. Τέλος, κατὰ τὸ ἄρθρ. 68 τοῦ αὐτοῦ νόμου, μεταξὺ τῶν πειθαρχικῶν ποινῶν ἀναφέρεται καὶ ἡ ὁριστικὴ ἀπόλυσις. Ἀλλὰ περὶ ταύτης διαλαμβάνει λεπτομερῶς τὸ ἄρθρ. 47 ἐδ. 4 τοῦ αὐτοῦ νόμου καὶ ὁρίζει, ὅτι ἡ ὁριστικὴ ἀπόλυσις ἐπάγεται τὴν λύσιν τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἑπομένως, ἂν ὁ ὑπάλληλος τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης ἀρνηθῇ νὰ μεταβῇ εἰς τὴν νέαν του θέσιν καὶ ἀπέχῃ ἐκ τῆς ἐργασίας του συνεπείᾳ τοῦ λόγου τούτου, ἡ ὡς ἄνω Τράπεζα δύναται νὰ κινήσῃ τὸν ἐκτεθέντα ἀνωτέρω τρομακτικὸν ἑνιότε μηχανισμὸν τῆς πειθαρχικῆς της ἐξουσίας, νὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὸ πειθαρχικὸν της συμβούλιον τὸν οὕτω ἀντιπειθαρχικῶς φερθέντα ὑπάλληλόν της καὶ νὰ ἀπολύσῃ τοῦτον ἀμέσως. Ἐάν, ἀντιθέτως, ἀκολουθήσωμεν τὴν ὡς ἄνω γνώμην τῆς νομολογίας, ἡ Τράπεζα δύναται νὰ παραμερίσῃ τὴν ὀγκώδη πράγματι πειθαρχικήν της ἐξουσίαν καὶ νὰ θεωρήσῃ ἁπλῶς, ὅτι ἡ τοιαύτη ἀποχὴ τοῦ ὑπαλλήλου της ἀποτελεῖ τεκμήριον σιωπηρᾶς του παραιτήσεως ἐκ τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας, συναγόμενον ἐκ τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. 2112|1920. Ἡ μία δὲ ἐκ τῶν ὡς ἄνω δικαστικῶν ἀποφάσεων φθάνει καὶ μέχρι ταύτου σημείου νὰ δεχθῇ, ὅτι τὸ τεκμήριον τοῦτο δύναται νὰ συναχθῇ καὶ ὅταν ὁκόμη ὑπάρχῃ ἀπόφασις τοῦ πειθαρχικοῦ συμβουλίου τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης ἐπιβάλλουσα εἰς τὸν οὕτω φερθέντα ὑπάλληλον τὴν πειθαρχικὴν ποινὴν τῆς ὁριστικῆς ἀπολύσεως.

VI. Εὑρισκόμεθα ἀναμφιβόλως πρὸ συγχύσεως τῆς ἐννοίας τῆς ἐργατικῆς ἀποχῆς. Εἰς τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. 2112|1920 ἡ πέραν τῶν ὁρίων τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Ν. 4558|1930 ἀποχὴ τοῦ ἐργαζομένου ἐκ τῆς ἐργασίας ἀποτελεῖ λόγον σιωπηρᾶς καταγγελίας ἐκ μέρους αὐτοῦ τούτου τοῦ ἐργαζομένου, ***χωρὶς νὰ ἐρευνᾶται ποσῶς ἡ αἰτία τῆς τοιαύτης ἀποχῆς***. Εἰς τὸ ἄρθρ. 47 ἐδ. 4 περ. δ' τοῦ Α. Ν. 2584|1940 ἡ ἀποχὴ τοῦ ὑπαλλήλου τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, ἐφ' ὅσον ἐμπίπτει εἰς τὰ ὅρια τοῦ ἄρθρ. 67 τοῦ αὐτοῦ νόμου, ἀποτελεῖ πειθαρχικὸν παράπτωμα, διὰ τὸ ὁποῖον ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα ***δύναται*** νὰ ἐπιβάλῃ καὶ τὴν ποινὴν τῆς ὁριστικῆς ἀπολύσεως. Ἡ διαφορὰ εἶναι οὐσιώδης. Εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ Ν. 2112|1920, ἡ ὡς ἄνω ἀποχὴ ἐξισοῦται ἀφ' ἑαυτῆς πρὸς σιωπηρὰν καταγγελίαν καὶ ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ἐπέρχεται ἀμέσως. Εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ Α.Ν. 2584|1940 ἡ αὐτὴ ἀποχὴ ἀποτελεῖ πειθαρχικὸν παράπτωμα καὶ ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα ***δύναται*** καὶ δὲν ὑποχρεοῦται νὰ φθάσῃ μέχρι τῆς ὁριστικῆς ἀπολύσεως τοῦ οὕτω ἀπέχοντος. Ἐὰν δεχθῶμεν, ἐν προκειμένῳ, τὴν παράλληλον ἐφαρμογὴν ἀμφοτέρων τῶν ὡς ἄνω νόμων, θὰ φθάσωμεν εἰς τὰ ἑξῆς ἀπίθανα ἀποτελέσματα, εἰς ἣν περίπτωσιν ὁ μετατεθεὶς νομίμως ὑπάλληλος τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης ἀρνεῖται νὰ μεταβῇ εἰς τὴν θέσιν του καὶ ἀπέχει ἐκ τῆς ἐργασίας του: Ἡ μὲν Τράπεζα θὰ δικαιοῦται νὰ θεωρήσῃ ταύτην ἢ ὡς σιωπηρὰν καταγγελίαν ἐκ μέρους τοῦ ἐργαζομένου ἢ ὡς πειθαρχικὸν παράπτωμα τούτου συνεπαγόμενον τὴν ἀπόλυσίν του. Ὁ δὲ ὑπάλληλός της θὰ ὀφείλῃ νὰ ἀναμένῃ τὴν κρίσιν της, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ, ἐὰν συνδέεται ἢ μὴ μετ' αὐτῆς δι' ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἐπίσης, κατὰ μὲν τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. 2112|1920, τὰ δικαστήρια θὰ ὀφείλουν νὰ δέχωνται, ὅτι ὁ οὕτω ἀπέχων ὑπάλληλος παρητήθη οἰκειοθελῶς καὶ κατήγγειλε σιωπηρῶς τὴν σύμβασιν ἐργασίας, χωρὶς νὰ ἐρευνοῦν, ἂν ὑπάρχῃ ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 47 ἐδ. 3 τοῦ Ν. 2584|1940 ἀποδοχὴ ἐκ μέρους τῆς Τραπέζης τῆς τοιαύτης παραιτήσεως (παραγνωρίζοντα τὸ γεγονὸς ὅτι διὰ τῆς τοιαύτης ἀποδοχῆς καταρτίζεται σύμβασις περὶ τῆς λύσεως τοῦ συμβατικοῦ δεσμοῦ), ἐνῷ, ἐξ ἄλλου, ἡ τοιαύτη λύσις, ἀποκλειουσα τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἄρθρ. 67 καὶ 68 τοῦ Α.Ν. 2584|1940, δι' ὧν ρυθμίζεται ἡ πειθαρχικὴ ἐξουσία τῆς Τραπέζης, θὰ ἐμποδίζῃ τὰ δικαστήρια νὰ ἐρευνήσουν, ἐὰν ἡ ὡς ἄνω ἀποχὴ τοῦ ὑπαλλήλου ἐκ τῆς ἐργασίας ἀποτελῇ πειθαρχικὸν παράπτωμα, ἀναγόμενον εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ὑπαιτιότητα καὶ δικαιολογοῦν τὴν ἐκ μέρους τῆς Τραπέζης λῆψιν τῆς ἀποφάσεως περὶ ἀπολύσεως (1).

VII. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω συνάγεται, ὅτι αἱ μέχρι τοῦδε λύσεις τῆς νομολογίας δὲν ἀποδίδουν τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῶν μνημονευθεισῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 2584|1940 καὶ ἔχουν ἀνάγκην ἀνασκευῆς. Ἐφ' ὅσον τίθεται ὑπ' ὄψιν τοῦ δικαστηρίου ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου τούτου, ἡ νομολογία ὀφείλει νὰ εἴπῃ ποίαν νομικὴν σημασίαν ἔχει ἡ ἀποχὴ τοῦ ἐργαζομένου ὡς πειθαρχικὸν παράπτωμα. Νομίζο-

1) *Durand - Jaussand*, Traité de droit du travail, Paris, 1947, t. I'. No 364.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Ἰσχὺς εἰδικῶν διατάξεων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας

Ἀσφαλιζόμενα εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας πρόσωπα κατὰ Ν. Δ. 1255)1949.— Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας αὐτῶν καὶ προϋποθέσεις κύρους αὐτῆς.— Κατάργησις διὰ Ν.Δ. 1255) 1949 προϋφισταμένων εἰδικῶν διατάξεων ρυθμιστικῶν ἄλλως τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.— Προσωπικὸν Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ διατάξεις Α.Ν. 552)1945 περὶ μὴ ἐφαρμογῆς νόμων περὶ ἀπολύσεως ἐργατῶν, ὑπαλλήλων κλπ.— Κατάργησις διὰ Ν.Δ. 1255)1949

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. 552|1945 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ» οὗτος «ἀποτελεῖ σωματεῖον αὐτοδιοικούμενον» καὶ λόγῳ τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ του καὶ τῶν περὶ αὐτοῦ ἐκ τῶν διεθνῶν συμβάσεων δημιουργουμένων ὑποχρεώσεων καὶ σχέσεων ἀναγνωρίζεται αὐτῷ ἀπεριόριστος αὐτοτιμία, εἰδικώτερον δὲν δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν ἐπ' αὐτοῦ αἱ διατάξεις περὶ προσλήψεως, ἀπολύσεως, προβιβασμοῦ, ἀμοιβῆς, ὅρων ἐργασίας κλπ. ὑπαλλήλων, ἐργατῶν καὶ ὑπηρετῶν καὶ πᾶσα ἄλλη, ἥτις ἀμέσως ἢ ἐμμέσως θὰ παρεκώλυε τούτων εἰς τὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ εἰς τὴν ἀδέσμευτον ἀπὸ οἱασδήποτε παρεμβάσεως ἢ περιορισμοῦ καὶ μόνον κατὰ τὴν ἀνεξέλεγκτον κρίσιν τῶν ὀργάνων αὐτοῦ ἐνέργειαν ἢ λειτουργίαν αὐτοῦ.

Ἑρμηνεύων τὴν διάταξιν ταύτην ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 254|1947 ἀποφάσεώς του (εἰσηγητὴς *Ν. Πλατύκας*, ΕΕΔ 6, 183) ἀπεφάνθη, ὅτι ἐκ τῆς γενικῆς καὶ ἀδιαστίκτου ταύτης διατάξεως σαφῶς προκύπτει ἡ ἔννοια τοῦ Νόμου, ὅτι ἠθελήθη ν' ἀπαλλαγῇ ὁ Ἐρυθρὸς Σταυρὸς ἀπολύτως ἀπὸ πάσης ὑποχρεώσεως ἢ περιορισμοῦ ἐκ τῆς κρατούσης κατὰ τὴν δημοσιευσίν του ἐργασιακῆς νομοθεσίας καὶ συνεπῶς καὶ τῶν ἐκ τοῦ Ν. 2112|1930 ὑποχρεώσεων, ἵνα δύναται οὗτος ἀκωλύτως καὶ ἀδεσμεύτως νὰ ἐκπληροῖ τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπόν του.

Τὸ πρόβλημα εἶναι ἤδη—καὶ περὶ αὐτοῦ ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις—ποία ἡ τύχη τῆς διατάξεως αὐτῆς, καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀπόλυσιν, μετὰ τὸ Ν.Δ. 1255|1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|

μεν ὅτι τὸ σημεῖον τοῦτο ἀκριβῶς παραβλέπουν οἱ ὡς ἄνω ἀποφάσεις τῶν δικαστηρίων μας. Ἀλλ' ἴσως ἡ παρόβλεψις αὐτὴ νὰ μὴ εἶναι ἄσχετος πρὸς τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ κρατοῦν παρ' ἡμῖν γενικὸν σύστημα τῆς καταγγελίας τοῦ Ν. 2112|1920 θεωρεῖ ταύτην ὡς ἀναιτιώδη—ὡς τοὐλάχιστον δέχεται ἀπὸ τριακονταετίας τόσον ἡ νομολογία, ὅσον καὶ ἡ θεωρία—, εἰς τρόπον ὥστε, εἰς πᾶσαν περίπτωσιν καταγγελίας τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, νὰ ἐπιδικάζεται ἀμέσως ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 2112|1920, χωρὶς νὰ ἐρευνᾶται ἡ αἰτία τῆς καταγγελίας. Ὑπεσημειώσαμεν εἰς προγενεστέραν ἐργασίαν μας, ὅτι ἡ ἀπὸ μακροῦ κρατήσασα τοιαύτη λύσις δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν θεωρητικὴν κατασκευὴν τῆς ἐννοίας τῆς καταγγελίας καὶ οὔτε ἐξυπηρετεῖ τοὺς οἰκονομικοὺς καὶ κοινωνικοὺς σκοποὺς τοῦ Ν. 2112|1920 [1]. Δυνάμεθα νὰ συναγάγωμεν ἓν πρόσθετον ἐπιχείρημα ὑπὲρ τῆς ἀπόψεώς μας ταύτης καὶ ἐκ τοῦ ἤδη ἐρευνωμένου θέματος. Εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι εἰς τὰς ὡς ἄνω ἀποφάσεις τὰ δικαστήρια εὑρέθησαν πρὸ τοῦ ἑξῆς διλήμματος: Ἐὰν ἐβέχοντο τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Α.Ν. 2584|1940, ὤφειλον νὰ εἴπουν, ὅτι τὸ πειθαρχικὸν παράπτωμα τοῦ ὑπαλλήλου τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης ἐπισύρει, κατὰ τὴν δυνητικὴν κρίσιν ταύτης, τὴν πειθαρχικὴν ποινὴν τῆς ἀπολύσεως, ἐφ' ὅσον δὲ ἡ Τράπεζα ἐπέβαλε τὴν ἀπόλυσιν, προέβη οὐσιαστικῶς εἰς μονομερῆ καταγγελίαν καὶ ὀφείλει εἰς τὸν παρ' αὐτῆς ἀπολυθέντα ὑπάλληλόν της τὴν ἐκ τοῦ Ν. 2112|1920 ἀποζημίωσιν. Ἀλλ' οὕτω ὁ ἀπολυθεὶς ὑπάλληλος ἔχανε μὲν τὴν θέσιν του, ἐκέρδιζεν ὅμως τὴν ἀποζημίωσιν, ἥτις δυνατὸν νὰ εἶχε δι' αὐτὸν μείζονα ἀξίαν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, οὕτω τοποθετουμένη ἡ πειθαρχικὴ ποινὴ τῆς ἀπολύσεως ἦτο μᾶλλον εὐνοϊκὴ παρὰ δυσμενὴς διὰ τὸν ὑπάλληλον. Τὰ δικαστήρια ἐσκέφθησαν, ὅτι ἠδύναντο νὰ ἀποκλείσουν τὴν ἔννοιαν ταύτην τοῦ Ν. 2112, διὰ τῆς ἐφαρμογῆς ἀκριβῶς τοῦ νόμου τούτου καὶ αὐχὶ τοῦ Α.Ν. 2584. Ἀλλ' οὕτω πράξαντα—ἴσως δικαίως διὰ τὴν ἀπονομὴν οὐσιαστικῆς δικαιοσύνης—ἐνήσκησαν αὐτὰ τὴν πειθαρχικὴν ἐξουσίαν τῆς Τραπέζης. Θὰ ἠδύναντο, ὅμως, νὰ φθάσουν μετὰ μείζονος θάρρους εἰς τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα, ἐὰν ἐβέχοντο, ὅτι δύνανται νὰ ἐρευνήσουν τὴν αἰτίαν τῆς καταγγελίας.

1) Θ. *Βλαχοπούλου*, Ἡ ἔννοια τῆς ἀναιτιωδους καταγγελίας ἐν τῷ Ν. 2112, ΕΕΔ 10, 731.

1945 (ΕΕΔ 8, 964) καὶ πολὺ περισσότερον μετὰ τὸν ἐπὶ εὐρυτέρας ἤδη βάσεως Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» (ΕΕΔ 10, 637 ἑπ.).

Βασιζομένη εἰς τοὺς ἐν αὐτῇ νόμους (καὶ τὴν δικαστηριακὴν ἄποψιν περὶ τῆς τύχης τῶν ἀντικειμένων εἰς τὸ Ν.Δ. 1255|1949 πρὸ αὐτοῦ ἐξαιρέσεων, βλέπε τὰς ἐν τῇ ἀποφάσει παραπομπὰς εἰς νμλγ.), ἡ ἐν λόγῳ δικαστικὴ ἀπόφασις καταλήγει εἰς τὴν ἄποψιν, ὅτι ἡ διὰ τοῦ Ν. 552|1945 ρύθμισις τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καταργήθη διὰ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949. (Οὕτω καὶ ἡ Πρωτ|κείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου 7205|51, ἀδημοσίευτος).

Διὰ τὴν ὀρθὴν λύσιν τοῦ προβλήματος νομίζομεν, ὅτι ἐπιβάλλεται ὁ ἀκόλουθος τρόπος τοῦ σκέπτεσθαι: Κύριος σκοπὸς τῶν περὶ ἀνεργίας νομοθετικῶν διατάξεων δὲν εἶναι ἡ ρύθμισις τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας. Σκοπὸς αὐτῶν εἶναι ἡ κατὰ τῆς ἀνεργίας **ἀσφάλισις τῶν μισθωτῶν**, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον, ἀσφαλῶς, εἶναι θέμα οὐσιωδεστάτης κοινωνικῆς προνοίας καὶ μόνον ὡς μέσον ὑποβοηθοῦν τὸ ὅλον σύστημα τῆς ἀσφαλίσεως τῶν μισθωτῶν ρυθμίζεται ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945 καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας.

Βεβαίως τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945 περιέχει καὶ οὐσιαστικὴν προστασίαν ἐξασφαλίσεως τῶν ἐκ τοῦ Ν. 2112|1920 δικαιωμάτων τοῦ μισθωτοῦ, συνδεθείσης πρὸς τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας, ἀλλὰ τὸ κύριον ὑπ' αὐτοῦ ρυθμιζόμενον θέμα εἶναι ὁ τρόπος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, διότι δι' αὐτοῦ ἐξυπηρετεῖται ἡ πραγμάτωσις τοῦ σκοποῦ τῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας.

Τὸ κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945 ἔγγραφον τῆς καταγγελίας, ἡ ἀναγγελία αὐτῆς καὶ τὰ ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ὑπουργικῇ ἀποφάσει ὁριζόμενα στοιχεῖα τῆς ἀναγγελίας (ἀριθμὸς ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου κλπ.), χωρὶς νὰ ἔχουν στενὴν σημασίαν διὰ τὴν διάσπασιν τοῦ ἐργασιακοῦ δεσμοῦ, αὐτῆς καθ' ἑαυτήν, ἐξασφαλίζουσιν ἐν τούτοις, ὡς διαδικαστικὸν σύστημα, τὴν ἐν ἀνεργίᾳ ἐπιδότησιν τοῦ μισθωτοῦ.

Τὸ κύριον λοιπὸν θέμα δι' ἔρευναν δὲν εἶναι, ἂν δι' ἑνὸς νόμου, προϋφισταμένου τοῦ Ν. 118|1945, παρεῖχετο ἐλευθερία ἀπὸ τῶν περιορισμῶν τῆς ἀπολύσεως ἢ ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἐρρυθμίζετο ἄλλως ἢ ὡς ὁ Ν. 2112|1920 ὥριζε (τοιαύτη ἡ περίπτωσις τοῦ Ν. 552|1945), ἀλλ' ἂν ἤδη ὑπάγεται ὁ μισθωτὸς εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν τοῦ Ν. 118|1945, ἡ ὁποία εἶναι καὶ ὁ κύριος σκοπὸς αὐτοῦ.

Ποῖα τὰ ὑπαγόμενα εἰς τὸν Ν. 118|1945 πρόσωπα ὥριζε πρότερον τὸ Ν.Δ. 1255|1949 καὶ ἤδη ὁ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων».

Περαιτέρω, ἂν ὀφείλεται ἢ ὄχι εἰς τὸν εἰς ἀνεργίαν περιπίπτοντα μισθωτὸν ἡ κατὰ τὸν Ν. 2112|1920 ἢ τὸ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 ἀποζημίωσις, εἶναι ζήτημα τῆς συγκεκριμένης περιπτώσεως καὶ οὕτω ἀντιλαμβάνεται τὸ ζήτημα καὶ ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις, ἀποφαινομένη ὅτι, ἐφ' ὅσον κατὰ τοὺς νόμους περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας δὲν ὀφείλεται ἀποζημίωσις εἰς τὸν μισθωτόν, δὲν ὑποχρεοῦται ὁ ἐργοδότης εἰς καταβολὴν αὐτῆς (βλέπε προχείρως Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 10637|1950, εἰσηγητὴς **Β. Φορμακίδης**, ΕΕΔ 10, 272).

Ζωηρὸν εἶναι τὸ παράδειγμα τοῦ μισθωτοῦ, ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει συμπληρώσει χρόνον διμήνου ὑπηρεσίας παρὰ τῷ ἐργοδότῃ του, ὁπότε κατὰ τοὺς Νόμους περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (Ν. 2112 καὶ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920) ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας του δὲν διέπεται ὑπὸ τούτων καὶ ὑπὸ οὐδενὸς σχετικοῦ νόμου καὶ ὅμως ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις, ὀρθῶς ἐρευνῶσα τὸν νόμον, κατὰ τὴν τελεολογικὴν μέθοδον ἑρμηνείας, παγίως δέχεται, ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 εἶναι ἀναγκαία ἡ τήρησις τῶν τυπικῶν προϋποθέσεων αὐτοῦ (ἔγγραφος καταγγελία, ἀναγγελία), ἐνῷ, ἂν ἔπρεπε νὰ ἐρευνᾶται ποία ἡ ἐκ τῶν προϋφισταμένων τοῦ Ν. 118|1945 ὑποχρέωσις καταγγελίας, ἀναγκαίως θὰ ἔπρεπε νὰ γίνεται δεκτὸν καὶ ὅτι, ἂν ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας δὲν προβλέπεται ὑπὸ τῶν νόμων περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, δὲν ὑφίσταται καὶ ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ὑποχρέωσις καταγγελίας.

Ἀντίθετος ἔννοια τοῦ νόμου καθιστᾷ ἀνεφάρμοστον τὴν πρωταρχικὴν σημασίαν ὑπὸ τοῦ Ν. 118|1945 ἀσφάλισιν τῶν μισθωτῶν κατὰ τῆς ἀνεργίας, ἐνῷ ἐξ ἄλλου αἱ τυπικαὶ ἔστω προϋποθέσεις τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας δὲν ἀποτελοῦν καὶ περιορισμούς, παραβλάπτοντας τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ Ἱδρύματος, τὸ ὁποῖον τυχὸν ἀπαλλάσσεται τῆς τηρήσεως τῶν κοινῶν νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Δὲν πρέπει, ἄλλως, νὰ παροραθῇ, ὅτι εἰς τὴν ἀσφάλισιν κατὰ τῆς ἀνεργίας ὑπάγονται ἤδη καὶ αἱ συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου, δι' ἃς, ὡς γνωστόν, δὲν ἐφαρμόζονται οἱ νόμοι περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως καὶ ἐν τούτοις εἶναι ρητὴ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 6 Ν.Δ. 1255|1949 περὶ ἀναγγελίας λήξεως τοῦ χρόνου αὐτῶν.

Τέλος ἡ θεωρία τῆς σταθμίσεως τῶν συμφερόντων (**Τσάτσου**, Τὸ πρόβλημα ἑρμηνείας τοῦ δικαίου, σελ. 247 ἑπ.) εἶναι ἰδιαιτέρως χρήσιμος ἐνταῦθα.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4274|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μ. Κυριλλόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Σαράφης, Γ. Νερουτσόπουλος

Τὸ ν. δ. 1255|1949 «περὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ ν. 118|1945 κλπ.», ἄρθρον 1, εἰσήγαγε νέον κριτήριον τῶν ἀσφαλιζομένων κατὰ τῆς ἀνεργίας μισθωτῶν, ὁρίσαν ὅτι εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ὑπάγονται πάντα τὰ πρόσωπα, τὰ παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν, ἔναντι ἀμοιβῆς, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦνται εἰς περιφερείας, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ

ή ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ ἀσφαλίζονται παρ' αὐτῷ ἢ παρ' ἑτέρῳ Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας. Ἐν περιπτώσει δὲ καταγγελίας συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας μισθωτοῦ, ὑπαγομένου εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν, ὁ καταγγέλλων τὴν σύμβασιν ἐργοδότης ὑποχρεοῦται, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας, νὰ προβῇ εἰς ἐμπρόθεσμον καὶ νομότυπον ἀναγγελίαν τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως, κατὰ τὰ εἰδικώτερον ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118|1945 καὶ τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν τούτου ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 51560|48 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁριζόμενα.

Τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Α.Ν. 552|1945 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ν. 3711|1928 περὶ καταστατικοῦ χάρτου τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ», ὁρίζον ὅτι ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ δὲν ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τῶν νόμων περὶ ἀπολύσεως ἐργατῶν, ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν, πρέπει νὰ θεωρηθῇ καταργηθὲν ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω ἀντιθέτων διατάξεων τοῦ ν. δ. 1255|1949, διότι ναὶ μὲν τὸ νομοθετικὸν τοῦτο διάταγμα εἶναι γενικόν, πλὴν ὅμως σαφῶς ἐκ τούτου προκύπτει ἡ πρόθεσις τοῦ νομοθέτου, ὅπως καταργήσῃ πᾶσαν ἀντίθετον διάταξιν προγενεστέρου εἰδικοῦ νόμου. Ἡ τοιαύτη δὲ πρόθεσις τοῦ νομοθέτου συνάγεται ἐκ τῶν ἀκολούθων: α) Διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. δ. ὡρίσθησαν ρητῶς καὶ περιοριστικῶς αἱ κατηγορίαι μισθωτῶν, αἵτινες δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν (πληρώματα ἐμπορικῶν πλοίων, ἠσφαλισμένοι κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς ἑτέρους ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμούς, οἱ εἰς φορτοεκφορτωτικὰς ἐργασίας προσλαμβανόμενοι δι' ὡρισμένον χρόνον σημειωταὶ ἐμπορευμάτων καὶ ἐργάται πάσης κατηγορίας). Εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην δὲν ὑπάγονται οἱ μισθωτοὶ τῶν νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων ἢ τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ εἰδικώτερον, β) διὰ τοῦ ἄρθρου 11 § 7 τοῦ ν. δ. 1255 ὡρίσθη, ὅτι «πᾶσα διάταξις τῆς κειμένης νομοθεσίας, ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου, καταργεῖται», γ) πρὸ τοῦ ν. δ. 1255 ἰσχυον εἰδικαὶ διατάξεις, διὰ τῶν ὁποίων ὡρίζετο ρητῶς, ὅτι ἐπὶ ὡρισμένων νομικῶν προσώπων δὲν ἐφηρμόζοντο αἱ διατάξεις τοῦ ν. 118|1945. Οὕτω, κατὰ τὸ ν. δ. 183|1946 «περὶ συστάσεως Κρατικοῦ Ὀργανισμοῦ διὰ τὴν διαχείρισιν πλεονάζοντος Συμμαχικοῦ Ὑλικοῦ», ἄρθρ. 2 § 9, καὶ διατάξεις τοῦ ν. 118|1949 δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω προσωπικοῦ». Κατὰ τὸ ἄρθρ. μόνον τοῦ Ν. Δ. 648|1948 καὶ διατάξεις τοῦ ν. 118|1945 δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν γενικῶς ἐπὶ τῶν Σ.Ε.Κ. καὶ Σ.Π.Α.Π.». Μετὰ ὅμως τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ ν. δ. 1255|1949 ἐδημοσιεύθη ὁ Α.Ν. 1986|1951 «περὶ ρυθμίσεως ζητημάτων ἀφορώντων τὸν Ὀργανισμὸν Διαχειρίσεως Συμμαχικοῦ Ὑλικοῦ, δστις εἰς τὸ ἄρθρ. 10 αὐτοῦ ὡρισεν, ὅτι «ὁ νόμος 118|1945 δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ο.Δ.Ι.Σ.Υ.» καὶ ὁ Α.Ν. 1545|1950, δστις εἰς ἄρθρ. 4 αὐτοῦ ὡρισεν, ὅτι ὁ ν. 118|1945 δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἀπὸ τῆς ἰσχύος του ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀτμηλάτων σιδηροδρομικῶν δικτύων τῆς χώρας. Ἐκ τούτων παρέπεται, ὅτι ἡ πρόθεσις τοῦ νομοθέτου ἦτο, ὅπως διὰ τοῦ ν. δ. 1255|1949 καταργήσῃ πᾶσαν προϋφισταμένην διάταξιν, δι' ἧς ὡρισμέναι κατηγορίαι μισθωτῶν δὲν ὑπήγοντο εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ν. 118|1945, ὅσας δὲ ἐξαιρέσεις ἰσχυούσας καὶ πρότερον ἠθέλησεν ὁ νομοθέτης νὰ διατηρήσῃ, ὡρισε ταύτας ρητῶς διὰ μεταγενεστέρων τοῦ ν. δ. 1255 νομοθετημάτων, εἰς τὰς ἐξαιρέσεις δὲ ταύτας δὲν περιλαμβάνεται, τό γε νῦν ἔχον, ὁ Ἑλληνικὸς Ἐρυθρὸς Σταυρός.

Βάσει τούτων καὶ κατὰ τὴν παγίως κρατήσασαν ἑρμηνευτικὴν ἀρχὴν ὅτι ὁ νεώτερος γενικὸς νόμος καταργεῖ τὸν προγενέστερον εἰδικὸν νόμον, ἐὰν ἐκ τοῦ νεωτέρου γενικοῦ νόμου συνάγεται πρόθεσις τοῦ νομοθέτου, ὅπως καταργηθῇ ὁ προγενέστερος εἰδικὸς νόμος (Α. Π. 120|1940, ΕΕΝ Ζ' 250, Α.Π. 221|1948, ΕΕΔ 7, 440, Μπαλῆς, Γεν. Ἀρχ. § 6 σελ. 16), τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ Α.Ν. 552|1945, καθ' ὃ σημεῖον ὁρίζει, ὅτι δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ αἱ διατάξεις τῶν κειμένων νόμων περὶ ἀπολύσεως ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν καὶ ἐργατῶν, πρέπει νὰ θεωρηθῇ κατηργημένον καὶ κατὰ συνέπειαν ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τούτου ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ ν. 118|1945 (ὅρα καὶ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 448|1951, ΕΕΔ 10, 367, 6598|1051, ΕΕΔ 10, 738, Πρωτοδικείου Πατρῶν 1197|1950, ΕΕΔ 10, 175, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 803|1951, ΕΕΔ 10, 311, 1348|1951, ΕΕΔ 10, 316). Ἀβάσιμα δὲ θὰ τὰ ἐναντία ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ὑποστηριζόμενα.

ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Παράλειψις γνωστοποιήσεως ὑπάρξεως ἢ μὴ οἰκογενειακῶν βαρῶν καὶ συνέπειαι

Στοιχεῖον οἰκογενειακῶν βαρῶν τοῦ ἀπολυομένου μισθωτοῦ κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 51560) 1948 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν.— Παράλειψις αὐτῶν, ἐφ' ὅσον θεβαιοῦται ὅτι ὁ ἀπολυόμενος δὲν ἔχει οἰκογενειακὰ βάρη, δὲν ἄγει εἰς ἀκυρότητα καταγγελίας.—Ἔρευνα ἐπικουρικῆς βάσεως ἀγωγῆς περὶ καταχρηστικῆς καταγγελίας.— Αἰτίασις μισθωτοῦ περὶ καταγγελίας συμβάσεως διὰ τὴν συνδικαλιστικὴν δρᾶσιν αὐτοῦ καὶ ἐκτίμησις τῶν ἀποδειχθέντων πραγματικῶν περιστατικῶν.

Μεταξὺ τῶν στοιχείων, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ περιέχωνται εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἀναγγελίαν τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, κατὰ τὴν ἰσχύουσαν ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν (ΕΕΔ 8, 122), εἶναι καὶ τὰ οἰκογενειακὰ βάρη τοῦ ἀπολυομένου μισθωτοῦ.

Ἡ διάταξις ὑπηρετεῖ τὸν σκοπὸν τοῦ καθορισμοῦ ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἐπιδόματος ἀνεργίας, προσαυξανομένου, κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, κατὰ τὸ ἐν αὐτῷ ποσοστὸν δι' ἕκαστον προστατευόμενον μέλος τῆς οἰκογενείας τοῦ ἀνέργου (περὶ τούτων ἴδε ὑπ' ἀριθ. 58191) 1949 ἀπόφασιν Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ΕΕΔ 9, 93) καὶ ἤδη κατὰ τὸ ἄρθρ. 38 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» (ΕΕΔ 10, 652), ὡς μελῶν οἰκογενείας θεωρουμένων τῶν ἐν ἄρθρ. 33 τοῦ αὐτοῦ Α.Ν. προσώπων.

Ἐν προκειμένῳ, τῆς ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ γενομένης ὑπὸ τὸ κράτος τῆς εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, πρὸ τοῦ Α.Ν. 1846|1951, ἀσφαλίσεως, παρελείφθη νὰ ἀναγραφῇ εἰς τὴν ἀναγγελίαν τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἂν ὁ μισθωτὸς ἔχῃ ἢ οὐ οἰκογενειακὰ βάρη.

Ἐντεῦθεν ἐγεννήθη τὸ ζήτημα, ἂν ἡ ἀναγγελία καὶ συνεπῶς ἡ καταγγελία συμβάσεως θεωρῆται ἔγκυρος.

Ὡς φαίνεται ἐκ τῆς παρατιθεμένης δικαστικῆς ἀποφάσεως, αἱ γνῶμαι τῆς μειοψηφίας καὶ πλειοψηφίας αὐτῆς ἐμφανίζονται διχασμέναι, ὑπερισχυούσης ἐκείνης, τῆς πλειοψηφίας, καθ' ἣν, ἐφ' ὅσον ἀποδεικνύεται, ὅτι ὁ μισθωτὸς δὲν εἶχεν οἰκογενειακὰ βάρη (ὡς τοιούτων, κατὰ τὴν ἀπόφασιν, νοουμένων τῆς συζύγου καὶ τῶν τέκνων), δὲν προκύπτει ζήτημα ἀκυρότητος τῆς ἀναγγελίας.

Ἡ γνώμη αὕτη τῆς πλειοψηφίας νομίζομεν, ὅτι δὲν εἶναι ἀνεπίδεκτος ἀντιρρήσεων διὰ τὴν ὀρθότητα αὐτῆς.

Ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945 ἀναγγελία τῆς καταγγελίας ἐπιβάλλεται ὡς τύπος συνδεόμενος πρὸς τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας (βλέπε νμλγ. ἐν ΕΕΔ 10, 623).

Διὰ τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945 ἐξουσιοδοτήθη ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας νὰ καθορίσῃ λεπτομερέστερον τὰ τῆς τηρήσεως τοῦ συστατικοῦ τῆς δικαιοπραξίας τύπου.

Ἑπομένως τὰ στοιχεῖα τῆς ἀναγγελίας, τὰ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καθορισθέντα, συνεσωματώθησαν εἰς τὴν ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ἐπιβληθέντα τύπον, ἡ ἀκριβὴς τήρησις τοῦ ὁποίου καθιστᾷ τὴν καταγγελίαν ἔγκυρον.

Δὲν ἀπομένει εἰς τὸ Δικαστήριον ἔδαφος ἀποδείξεως, ἂν ὑπάρχουν πράγματι ἢ οὐ οἰκογενειακὰ βάρη, ὥστε ἐν μὴ ἀνυπαρξίᾳ αὐτῶν νὰ καθίσταται περιττὴ ἡ συμπλήρωσις τοῦ στοιχείου τούτου καὶ ἑπομένως ἡ παράλειψις του νὰ μὴ ἐπάγεται ἀκυρότητα, ἀφοῦ ἡ συμπλήρωσις τοῦ στοιχείου αὐτοῦ διὰ θετικῆς ἢ ἀρνητικῆς ἀπαντήσεως ἀναγκαίως εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας περὶ ἀσφαλιστικῶν παροχῶν.

Κατὰ τὴν ἰδίαν συλλογιστικὴν θὰ ἔπρεπε καὶ ἡ παράλειψις τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου, ἡ ὁποία ὁρθῶς ἄγει εἰς ἀκυρότητα (βλέπε Α.Π. 650|1950, εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 10, 108, Α.Π. 178|1951 εἰσηγητὴς *Γ. Ἠλιόπουλος*, ΕΕΔ 10 568), νὰ μὴ ἔχῃ ὡς συνέπειαν τὴν ἀκυρότητα, ἐὰν ἀπεδεικνύετο ὅτι ὁ μισθωτὸς δὲν εἶναι ἐγγεγραμμένος εἰς τὰ μητρῶα τῶν Κοιν. Ἀσφαλίσεων καὶ ἑπομένως στερεῖται ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου.

Τὴν ὀρθὴν ἐπὶ τοῦ ἐρευνωμένου ζητήματος λύσιν ἔδωσεν ἡ Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 8351|1951 ὡς ἑξετείου (εἰσηγητὴς *Β. Φαρμακίδης*, ΕΕΔ 10, 920), καθ' ἣν ἀπαιτεῖται, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, ἡ ἀναγραφὴ ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ τῶν οἰκογενειακῶν βαρῶν τοῦ ἀπολυομένου (καίτοι ἐκεῖ ἐπρόκειτο περὶ παραλείψεως αὐτῶν, ἐνῷ ὑπῆρχον).

Τὸ πρᾶγμα, ἀπὸ ἀπόψεως ἀσφαλιστικῆς, ἔχει μεγαλυτέραν ἤδη ἀξίαν μετὰ τὸ ἄρθρ. 33 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» (ΕΕΔ 10, 650), ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρ. 38 αὐτοῦ, κατὰ τὰ ὁποῖα τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας ὑπολογίζεται καὶ βάσει οἰκογενειακῆς καταστάσεως τοῦ ἀπολυομένου, μὲ μέλη οἰκογενείας ὄχι μόνον τὴν σύζυγον καὶ τὰ τέκνα, ὡς προηγουμένως κατὰ τὸ Ν. Δ. 1255|1949, ἀλλὰ καὶ μητέρα, πατέρα κλπ.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 7841|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Κερκάρης**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ν. Οἰκονόμου**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Παπαθανασίου, Γ. Δαμασκηνός

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 51560|48 ἀπόφασιν Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἡ εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἀναγ-

γελία της καταγγελίας συμβάσεως έργασίας μισθωτού δέον, έπι ποινή άκυρότητος, νά περιλαμβάνη, μεταξύ των άλλων στοιχείων, καί τά οίκογενειακά βάρη τού άπολυομένου μισθωτού. Της άποφάσεως μή ποιουμένης διάκρισίν τινα, δέον έν τή άναγγελία νά γίνη όπωσδήποτε μνεία περί των οίκογενειακών βαρών, είτε ύπάρχουσι τοιαύτα, ότε καί καθορίζονται, είτε μή, ότε ρητώς δηλούται ή άνυπαρξία μή έπιτρεπομένης συνεπώς καί της έντεύθεν άσαφείας ώς πρός τό σημείον τούτο, καθ' όσον έν έκατέρα των περιπτώσεων διάφοροι, ώς εικός, έπακολουθούν συνέπειαι. Έν τή κρινομένη όθεν περιπτώσει, καθ' ήν έν τή πρός τό Ταμείον Άνεργίας καί Γραφείον Εύρέσεως Έργασίας άναγγελία ύπό τού έργοδότου, έκκαλούντος έναγομένου, της έκ μέρους του καταγγελίας της μετά τού άντιδίκου του συμβάσεως έργασίας ούδεμία έγένετο, ώς συνομολογείται, μνεία περί της ύπάρξεως ή μή οίκογενειακών βαρών τού άπολυθέντος, ή καταγγελία είναι άκυρος (Α.Π. 15|51, ΕΕΔ 10, 204) καί δή άδιαφόρως άν έντεύθεν δέν τίθεται έν άμφιβολία ή άτομικότης της καταγγελθείσης συμβάσεως (Α.Π. 650|1950 ΕΕΔ 10, 109) ή άν ό άπολυθείς έπιδοτήται ύπό τού Ταμείου Άνεργίας. Έπομένως, *κατά τήν μειοψηφούσαν γνώμην* τού Δικαστηρίου όρθώς ή έν λόγω καταγγελία έκρίθη άκυρος άπό της προσβαλλομένης άποφάσεως καί κατ' άκολουθίαν ό περί τού άντιθέτου λόγος της έφέσεως είναι άβάσιμος καί άπορριπτέος. Έν τούτοις *κατά τήν γνώμην της πλειοψηφίας* ύποχρέωσις μνείας έν τή άναγγελία περί των οίκογενειακών βαρών τού άπολυομένου ύφίσταται μόνον, έάν ούτος έχη πράγματι τοιαύτα, έφ' όσον δέ έν προκειμένω έκ της έν γένει διαδικασίας έβεβαιώθη, ότι ό έφεσίβλητος ένάγων δέν είχεν οίκογενειακά βάρη, ώς τοιούτων νοουμένων της συζύγου καί τέκνων, παρέπεται ότι καλώς δέν έγένετο μνεία έν τή άναγγελία περί οίκογενειακών βαρών καί συνεπώς ή καταγγελία είναι έγκυρος, έσφαλε δέ, κατά τόν σχετικόν βάσιμον της έφέσεως λόγον, ή άντιθέτως κρίνασα προσβαλλομένη άπόφασις δεξαμένη έπι τή αίτιολογία ταύτη (της άκυρότητος της καταγγελίας) τήν άγωγήν πρός καταβολήν τώ ένάγοντι των άποδοχών του άπό της άκύρου καταγγελίας καί έφεξής.

Μεταρρυθμιζομένης, κατά τά προεκτεθέντα, της προσβαλλομένης άποφάσεως καί άπορριπτομένης της άγωγης, ώς πρός τήν προδιαληφθείσαν βάσιν της άκυρότητος της καταγγελίας, ένεκα μή άναγραφής έν τή άναγγελία των οίκογενειακών βαρών, δέον τό Δικαστήριον, κρατούν παρ' έαυτώ τήν ύπόθεσιν (άρθρ. 780 Π.Δ.) νά προβή είς τήν έξέτασιν της μή έρευνηθείσης ύπό τού Πρωτοδίκου έπικουρικής βάσεως της άγωγης περί άκυρότητος της καταγγελίας, ώς γενομένης έναντίον των διατάξεων τού άρθρ. 281 Α.Κ., δι' ήν έξέτασιν της έπικουρικής βάσεως δέν άπαιτείται ίδια έφεσις ή άντέφεσις τού ένάγοντος (Α.Π. 97|1948, Θέμ. ΝΘ' 470, Έφ. Θρ. 16|1931, Δ-κή Δ' 72, Έφ. Θεσ. 21|1931 Δ-κή Γ' 183).

Άναπτύσσων ό ένάγων διά των πρωτοδίκων προτάσεών του τήν έπικουρικήν ταύτην βάσιν της άγωγης του ισχυρίζεται άορίστως, ότι, ύπηρετών παρά τώ άντιδίκω του άπό τού Ίουνίου 1947, άπελύθη ύπ' αύτού τήν 10.9.1950 άποκλειστικώς καί μόνον, διότι κατ' Άπρίλιον 1950 έξελέγη μέλος τού Διοικητικού Συμβουλίου τού Συνδέσμου Όδηγών Λεωφορείων καί άντιπρόσωπος αύτού είς τό Έργατικόν Κέντρον Άθηνών, ώς τοιούτος δέ ένήργει διά την είς τό Σωματείον έγγραφήν όλων των όδηγών, είς ούς καθίστα γνωστά τά δικαιώματά των, συγχρόνως δέ προέβαινεν είς διαβήματα, σκοπούντα τήν συμμόρφωσιν των ίδιοκτητών των λεωφορείων πρός τάς έκ τού νόμου ύποχρεώσεις των καί παρεκίνει τούς όδηγούς είς διεκδίκησιν των δικαιωμάτων των δικαστικώς, έντεύθεν δέ οί ίδιοκτήται άντελήφθησαν, ότι δέν είναι πλέον εύκολον νά έκμεταλλεύωνται τούς όδηγούς καί ούτω ό έργοδότης του, άφού έπεχείρησεν είς μάτην προηγουμένως ν' άμβλύνη τόν ύπέρ των συναδέλφων του ζήλον του, διά διαφόρων προσωπικών παροχών, ήρχισε τάς άπειλάς καί τελικώς, ίνα τόν έκδικηθή καί αύτόν άτομικώς καί ώς μέλος τού Συνδέσμου Λεωφορειούχων, διότι διά της συνδικαλιστικής δράσεώς του έθιγε τά κακώς έννοούμενα συμφέροντά των, τόν άπέλυσε της ύπηρεσίας του. Τό Δικαστήριον άγεται είς τό συμπέρασμα, ότι δέν έβεβαιώθη, ότι ή άπόλυσις τού ένάγοντος έγένετο κατά κατάχρησιν, καί δή προφανή, ώς άπαιτεί τό άρθρ. 281 Α.Κ., δικαιώματος έκ μέρους τού έναγομένου άποκλειστικώς καί μόνον ένεκα της συνδικαλιστικής δράσεως τού ένάγοντος. Ούδείς των έξετασθέντων μαρτύρων του κατέθεσε σαφώς καί ώρισμένως περί συγκεκριμένης τινός συνδικαλιστικής ένεργείας τού ένάγοντος κατά τού άντιδίκου του προσωπικώς ή έστω κατά των ίδιοκτητών λεωφορείων γενικώς, ώστε νά βάναται νά ύποστηριχθή άπόλυσις του διά λόγους έκδικήσεως καί μόνον, άλλά πάντες άοριστολογούν, ώς καί ό ίδιος ένάγων έν τή ύποστηρίξει των άπόψεών του. Έκ της όλης διαδικασίας φαίνεται μάλλον πιθανόν, ότι ό ένάγων, παρανοών την έννοιαν καί τόν σκοπόν της συνδικαλιστικής δράσεως, ύπέλαβεν ότι έντεύθεν άπαλλάσσεται της ύποχρεώσεως πρός έπακριβή καί άμαλην έκπλήρωσιν των έκ της συμβάσεως έργασίας καθηκόντων του,

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΗΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΔΙ' ΑΠΟΛΥΣΙΝ

Ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ ἐργοδότου κατὰ μισθωτοῦ κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ΄ΟΔ΄

Παραδεκτὴ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. Γ΄ΟΔ΄ ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ ἐργοδότου κατὰ μισθωτοῦ περὶ νομιμότητος γενομένης ὑπ' αὐτοῦ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας. — Προϋπόθεσις κύρους καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118)1945, ἡ καταβολὴ τῆς ὑπὸ τοῦ Ν. 2112)1920 ἢ τοῦ Β.Δ. 16)18 Ἰουλίου 1920 ὁριζομένης ἀποζημιώσεως διὰ τὴν περίπτωσιν ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας. — Μὴ ἰσχὺς τῆς εὐχερείας ἐργοδότου κατὰ Ν. 2112)1920 καταβολῆς τοῦ 1|4 ἀποζημιώσεως ὑπαλλήλων, εἰς περίπτωσιν τακτικῆς (μετὰ προειδοποίησιν) καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τυπικῶν, προϋποθέσεων, θεωρεῖται ἔγκυρος, ἀφ' ἧς καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 2112|1920 ἢ τοῦ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, ἀναλόγως τῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ ὡς ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου.

Ἐξ ἄλλου ὅμως ἡ ἐκ τοῦ Ν. 2112|1920 ἀποζημίωσις ἀποτελεῖ συνέπειαν τῆς παραμελήσεως τῆς κατὰ τὸν Νόμον τοῦτον ἐπιβαλλομένης προειδοποιήσεως.

Ἐντεῦθεν ἐγεννήθη τὸ ζήτημα, ἂν τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945 ἐπέφερε ἀλλοίωσιν εἰς τὰ κατὰ τὸν Ν. 2112|1920 ἰσχύοντα, ἂν δηλαδή, ἐφ' ὅσον προηγηθῇ τῆς ἀπολύσεως ἡ τακτικὴ (μετὰ προειδοποίησιν) καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, δὲν ὀφείλεται ἡ κατὰ τὸν Ν. 2112|1920 ἀποζημίωσις, εἰμὴ μόνον (καὶ προκειμένου μόνον περὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων) τὸ 1|4 αὐτῆς (ἄρθρ. 2 Ν. 4558|1930).

Τοῦτο εἶναι τὸ θέμα τῆς κατωτέρω πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως, ἡ ὁποία συντάσσεται πρὸς τὴν κρατοῦσαν δικαστηριακὴν ἄποψιν (βλέπε Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5883|1946, Πρωτοδίκης *Γ. Σακελλαρίου*, ΕΕΔ 5, 162, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1166|1947, Πρωτοδίκης *Ε. Ποταμίης*, ΕΕΔ 6, 270, Πρωτοδίκου Βεροίας 30|1948, Πρωτοδίκης *Κ. Σφακιανάκης*, ΕΕΔ 7, 855, Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 219|1950, Πρωτοδίκης *Σ. Σταματιάδης*, ΕΕΔ 9, 501, Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 6|1950, Πρωτοδίκης *Μ. Καλεύρας*, ΕΕΔ 9, 605, contra Πρωτοδικείου Πειραιῶς 1001|1949 εἰσηγητὴς *Κ. Κουτουρίσης*, ΕΕΔ 8, 758, *Κ. Καυκᾶς*, Ἐνοχ. Δίκ. Εἰδικὸν Μέρος, Τόμος Α΄ σελ. 357, *Ι. Καποδίστριας*, Θεμ. ΝΘ΄ 196).

Ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 8, 758), ἡ δεκτὴ γενομένη καὶ ὑπὸ τῆς νεωτέρας αὐτῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως ἄποψις ἀπηχεῖ πράγματι τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.

Συνδυάζων ὁ Νομοθέτης τὴν ἐξ ὁλοκλήρου καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112|1920 πρὸς τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐγνώριζε βεβαίως, ὅτι ὑπὸ τὸ καθεστὼς τοῦ Ν. 2112|1920 ἡ ἀποζημίωσις αὐτὴ ἦτο συνέπεια τῆς παραμελήσεως τῆς τακτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ ταύτης (τῆς τακτικῆς καταγγελίας) σκοπὸς νὰ μὴ ρίπτεται εἰς τὰς ὁδοὺς ἄνευ ἐργασίας καὶ ἀποτόμως ὁ μισθωτὸς (βλέπε εἰσηγητ. ἔκθεσιν Ν. 2112).

Παρὰ ταῦτα καὶ ρυθμίζων τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας τοῦ «πλεονάζοντος», ὑπὸ τὴν ἀρχικὴν διατύπωσιν τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, προσωπικοῦ καὶ συνιστῶν τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας διὰ τὴν παρ' αὐτοῦ ἐπιδότησιν τῶν καθισταμένων ἀνέργων καὶ δι' αὐτοῦ καὶ τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας ἐπιδιώξας τὴν ἀπορρόφησιν τῶν ἀνέργων εἰς ἐργασίας, ἐσκόπησε νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς τὸν μισθωτόν, ἔναντι τῆς διὰ τοῦ Ν. 118|1945 παροχῆς εἰς τοὺς ἐργοδότας ἐλευθερίας ἀπολύσεων, δι' ἀνασυγκρότησιν τῶν ἐπιχειρήσεων, μετὰ τοὺς καταργουμένους διὰ τοῦ Ν. 118|1945 καὶ ἀργότερον διὰ τοῦ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 περιορισμοὺς τοῦ προϊσχύοντος Ν. Δ. 424|1941, τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112|1920 (βλέπε καὶ εἰσηγητ. ἔκθεσιν Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 ἐν ΕΕΔ 5, 284) ὡς οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τοῦ μισθωτοῦ μέχρι τῆς ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἐπιδοτήσεώς του.

Ἡ τακτικὴ ἐξ ἄλλου καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἡ μετὰ προειδοποίησιν δηλαδὴ τοῦ μισθωτοῦ λύσις αὐτῆς, ἀπέβαινε πλέον ἀνωφελής, διότι καὶ αὐτὴ ἡ μέριμνα τῆς ἐξευρέσεως νέας ἐργασίας, διὰ τὴν ὁποίαν ἔχει προβλεφθῇ ὑπὸ τοῦ Ν. 2112 ἡ προειδοποίησις, ἀνετίθετο ὑπὸ τοῦ Ν. 118|1945 (ἄρθρ. 9 § 4 καὶ ἤδη ἄρθρ. 6 Ν.Δ. 1235|1949, ΕΕΔ 8, 964) εἰς τὰ Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας.

Εἰς τὴν ὑπ' ὄψιν τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως περίπτωσιν ἡ ἐργοδότις εἶχε προειδοποιήσει τὸν μισθωτὸν κατὰ τὴν προθεσμίαν τοῦ Ν. 2112 περὶ τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ κατὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς προθεσμίας, ἐφ' ὅσον ἐπρόκειτο περὶ ὑπαλλήλου (διότι μόνον περὶ αὐτοῦ ἔχει ὁρισθῇ τὸ 1|4 τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112, ὡς ἐτροποποιήθη, ἄρθρ. 2 Ν. 4558|1930) κατέβαλε τὸ 1|4 τοῦτο, τὸ ὁποῖον εἶχε τὴν γνώμην, ὅτι ἀποτελεῖ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 9 Ν. 118|1945 ἀποζημίωσιν.

Ἀλλ' ἀνεξαρτήτως τῶν ὡς ἄνω σημειωθέντων τὸ 1|4 τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112|1920, τὸ ὁποῖον, κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 Ν. 4558|1930, παρέχεται μόνον εἰς τοὺς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους καὶ εἰς περίπτωσιν μόνον τακτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6503|1951, εἰσηγητὴς *Σ. Κοσκινᾶς*, ΕΕΔ 10, 318), δὲν εἶναι ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945 «ὁριζομένη ἀποζημίωσις διὰ τὴν περίπτωσιν ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας», ἀλλ' ἔχει θεσπισθῇ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 2 Ν. 4558|1930, διότι δι' αὐτῆς «ἱκανοποιεῖται μερικῶς τὸ γνωστὸν αἴτημα τοῦ ὑπαλληλικοῦ κόσμου, ζητοῦντος νὰ

καταργηθῇ ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου νὰ προειδοποιῇ τοὺς ὑπαλλήλους ἀπολυομένους καὶ νὰ ὁρισθῇ, ὅτι οὗτος ὑποχρεοῦται ἐν πάσῃ περιπτώσει εἰς τὴν πληρωμὴν ἀποζημιώσεως, ὡς ἐπιβάλλει ὁ νόμος εἰς περίπτωσιν μὴ προειδοποιήσεως καὶ εἶναι γενικὴ σχεδὸν ἡ τάσις, ὅπως ὑποχρεωθῇ ὁ ἐργοδότης ἐν πάσῃ περιπτώσει εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ ἀπολυομένου ὑπαλλήλου, ἀνάλογον πρὸς τὴν προηγουμένην ὑπηρεσίαν... » (εἰσηγητ. ἔκθεσις Ν. 4558|1930).

Δὲν πληροῦται λοιπὸν μετὰ ταῦτα οὔτε τὸ γράμμα τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945, ἀνεξαρτήτως καὶ τοῦ ὅτι διὰ τοὺς ἐργάτας, τεχνίτας καὶ ὑπηρέτας δὲν προκύπτει περίπτωσις τοιαύτη, ἐφ' ὅσον δὲν δικαιοῦνται τοῦ 1|4 τῆς ἀποζημιώσεως καὶ οὕτω ἡ διάταξις θὰ ἀπέβαινε καὶ κενὴ περιεχομένου δι' αὐτούς.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4376|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ε. Μαλιάρας**

Δικηγόροι κ. κ. Κ. Ἀναστασίου, Χ. Ἀργυρόπουλος

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ἡ ἐνάγουσα ἑταιρία αἰτεῖται, ὅπως ἀναγνωρισθῇ ἡ νομιμότης τῆς γενομένης ὑπ' αὐτῆς καταγγελίας τῆς ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ὑφισταμένης μετὰ τοῦ ἐναγομένου μισθωτοῦ συμβάσεως ἐργασίας. Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγὴ εἶναι ἀναγνωριστικὴ (ἄρθρον 127 Εἰσαγ. Νόμου Α.Κ.), προφανοῦς ὄντος τοῦ ἐννόμου συμφέροντος τῆς ἐναγούσης περὶ τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ τῆς ἐννόμου σχέσεως ταύτης, ἁρμοδίως δὲ εἰσάγεται ἐνώπιόν μας, συνῳδὰ τῷ ἄρθρῳ 1 τοῦ νόμου ΓΨΟΔ', ὡς ἐτροποποιήθη τοῦτο διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ν. 765|1943 καὶ ν. 1968|1944, ὅπερ διαλαμβάνει μέν, ὅτι κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου δικάζεται πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου αὐτοῦ τῶν κατὰ νόμον δικαιουμένων προσώπων κατὰ τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, πλήν, ὡς ἐκ τοῦ ὅτι φέρεται πρὸς διάγνωσιν ἡ ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ, ὑπὸ τὴν ἀνεστραμμένην ὄψιν της, ἁρμοδίως εἰσάγεται καὶ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου τοιαύτη ἀναγνωριστικὴ ἀγωγή, ἀφοῦ οἱ λόγοι οἱ ἐπιβάλλοντες ἢ δικαιολογοῦντες τὴν καθιέρωσιν τῆς εἰδικῆς διαδικασίας τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν συντρέχουν καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ καὶ δὲν δικαιολογεῖται ἡ διάσπασις τῆς ἑνότητος τῆς ἁρμοδιότητος καὶ τῆς διαδικασίας πρὸς ἐκδίκασιν τῆς αὐτῆς διαφορᾶς (Πρ)κείου Ἀθ. 11224|1949, ΕΕΔ 9,418. Πρωτ. Πειρ. 540|1948, ΕΕΔ 7,48. Πρωτ. Ἀθ. 4452|1948, ΕΕΔ 7,780 Πρωτ. Πειρ. 1493|1949, ΕΕΔ 8, 777). Τὰ ἐναντία ὅθεν εἶναι ἀπορριπτέα, ὡς ἀβάσιμα.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 9 § 1 τοῦ ν. 118|45, ὡς αὕτη ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 § 3 τοῦ Ν.Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946, «ἐπιχειρήσεις, ὑπαγόμεναι εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος, δύνανται νὰ καταγγέλλουν τὴν σύμβασιν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ, ὑποχρεούμεναι νὰ καταβάλουν εἰς αὐτὸ τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου 2112, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων, ἢ τοῦ Β.Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920, προκειμένου περὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν, ὁριζομένην ἀποζημίωσιν διὰ τὴν περίπτωσιν ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ὁ ὑπολογισμὸς τῆς ἀποζημιώσεως γίνεται βάσει τῶν ἀποδοχῶν τοῦ τελευταίου μηνὸς ὑπὸ καθεστὼς πλήρους ἀπασχολήσεως. Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας θεωρεῖται ἔγκυρος, ἐφ' ὅσον γίνεται ἐγγράφως καὶ ἀφ' ἧς καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ ἀνωτέρω ὁριζομένη ἀποζημίωσις». Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης συνάγεται, ὅτι, προκειμένης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας μισθωτοῦ ὑπαγομένου εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, δι' ὃν ἔχει ἐφαρμογὴν ὁ νόμος 118|1945 (καὶ τοιοῦτος ἀναμφισβητήτως εἶναι ὁ ἐνάγων νυκτοθυρωρὸς ξενοδοχείου ὄπου, ὡς ἀπασχολούμενος κατ' ἄρθρον 1 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 εἰς τὴν περιφέρειαν Ἀθηνῶν, εἰς ἣν ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α., πρᾶγμα, ὅπερ δὲν ἀμφισβητεῖ βεβαίως καὶ ἡ ἐναγομένη, ἀφοῦ ἀνήγγειλε τὴν ἀπόλυσιν του εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας), μεταξὺ ἄλλων προϋποθέσεων, δέον ἀπαραιτήτως νὰ καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ ἀποζημίωσις τοῦ νόμου 2112, προκειμένου περὶ ὑπαλλήλου ἢ τοῦ Β.Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920, προκειμένου περὶ ἐργάτου, τεχνίτου ἢ ὑπηρέτου, μὴ ἰσχυούσης οὕτω ἐν τῇ περιπτώσει, καθ' ἣν ἔχει ἐφαρμογὴν ὁ νόμος 118|1945, τῆς κόχερείας, ἣν παρέχει, προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων, ὁ νόμος 2112 (ἄρθρον 3 § 1, ὡς συνεπληρώθη) εἰς τὸν ἐργοδότην, ὅπως καταβάλῃ τὸ 1|4 τῆς ὡς ἄνω ἀποζημιώσεως, εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν προειδοποιήσῃ τὸν ὑπάλληλον ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 2112 καθοριζομένης προθεσμίας (βλ. καὶ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1166|1947, ΕΕΔ 6 σ. 270, 5883|1946, ΕΕΔ 5, σ. 468). Ἐφ' ὅσον ἑπομένως, ἡ ἐνάγουσα ὁμολογεῖ, ὅτι κατέβαλε μόνον τὸ 1|4 τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ἐνάγοντος, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι προειδοποίησε τοῦτον ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. 2112 ὁριζομένης προθεσμίας προμηνύσεως, ἡ τοιαύτη καταγγελία δὲν εἶναι νόμιμος καὶ οὕτω μετὰ τὴν λῆξιν τῆς προθεσμίας ταύτης ἡ σύμβασις θὰ εἶναι ἐνεργός. Κατ' ἀκολουθίαν ἀπορριπτέα ἀποβαίνει ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΜΕΤΑΘΕΣΙΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Δικαίωμα αποζημιώσεως Ν. 2112|1920 των μη συμμορφουμένων προς διαταγήν μεταθέσεως

I

Λόγοι λύσεως της σχέσεως υπαλλήλων Αγροτικής Τραπέζης κατά το άρθρ. 47 του δι' Α.Ν. 2584|1940 κυρωθέντος Οργανισμού της Τραπέζης.— Εφαρμογή παραλλήλως και διατάξεως άρθρ. 5 § 3 Ν. 2112|1920.— Έννοια άρθρ. 5 § 3 Ν. 2112|1920.— Μη συναγωγή όμως σιωπηράς παραιτήσεως εκ της αρνήσεως του μετετιθεμένου υπαλλήλου προς μεταβασιν εις την θέσιν, εις ην μετετέθη.— Συνέπεια, κατ' άρθρ. 65 Οργανισμού, η στέρησις αποδοχών και η παραπομπή εις το αρμόδιον πειθαρχικόν συμβούλιον.— Δικαίωμα αποζημιώσεως Ν. 2112|1920 εκ της υπό της Τραπέζης απολύσεως.— Μέριμνα διά Κανονισμών ως προς την απόλυσιν και μέριμνα Ν. 2112.— Έννοια άρθρ. 9 Ν. 2112.— Χαρακτηρισμός συμβάσεως ως αορίστου χρόνου και εν καθορισμώ ορίου ηλικίας μισθωτών.— Συμψηφισμός αντεπαιτήσεως εργοδότου προς αποζημίωσιν Ν. 2112.

Μεταξύ των κατωτέρω δύο δημοσιευομένων αποφάσεων του ως εφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Αθηνών παρατηρείται αντίθεσις γνωμών εις την λύσιν του υπ' όψιν αυτών νομικού ζητήματος.

Η πρώτη, υπ' αριθ. 8436|1951 (όμοια και η 8437|1951), επικυρούσα την πρωτόδικον υπ' αριθ. 4482|1950 (Πρωτοδίκης *Δ. Σκούμπης*, ΕΕΔ 10, 309), δέχεται, ότι, κατά την έννοιαν του διά του Α.Ν. 2584|1940 κυρωθέντος Οργανισμού της Αγροτικής Τραπέζης Ελλάδος και επομένως επέχοντος ισχύν νόμου, ο αρνούμενος να μεταβή εις την ην μετετέθετο θέσιν δεν θεωρείται, άνευ άλλων στοιχείων, ως εκδηλών την βουλησίν του περί παραιτήσεως από της θέσεως αυτού, λυομένης της συμβάσεως εργασίας κατ' άρθρ. 5 Ν. 2112|1920, αλλά λειτουργεί δι' αυτόν η εν τω Οργανισμώ πειθαρχική διαδικασία απολύσεως και ταύτης συνέπεια είναι, εφ' όσον διά του Οργανισμού δεν προβλέπεται μείζων ή η αυτή προστασία του Ν. 2112|1920 (άρθρ. 9 Ν. 2112|1920, άρθρ. 6 Ν. 4558|1930), η καταβολή της αποζημιώσεως του Ν. 2112.

Αντιθέτως η υπ' αριθ. 1672|1951, βασιζομένη εις το άρθρ. 5 Ν. 2112|1920, αποφαίνεται, ότι η σύμβασις εργασίας λύεται τη βουλήσει του υπαλλήλου και επομένως δεν δικαιούται ούτος της αποζημιώσεως του Ν. 2112.

Εκ της μελέτης των κατωτέρω δικαστικών αποφάσεων νομίζομεν, ότι το βάρος της ορθότητος πίπτει εις την πρώτην εξ αυτών (βλέπε και *Θ. Βλαχόπουλον*, άνωτέρω, σελ. 1034, ερευνώντα το θέμα εξ αφορμής της δευτέρας δικαστικής αποφάσεως) διά τους εξής λόγους:

Και άν ήθελε θεωρηθή ορθόν, ότι η διάταξις του άρθρου 5 του Ν. 2112|1920, ως γενική διάταξις, εφαρμόζεται και επί του διεπομένου υπό του διά του Α.Ν. 2584|1940 Οργανισμού της Αγροτικής Τραπέζης προσωπικού, δεν ευρίσκει έδαφος εφαρμογής, προκειμένου περί μη μεταβάσεως υπαλλήλου αυτής εις την θέσιν, εις ην μετετέθη.

Το θέμα τούτο ρυθμίζεται ειδικώς υπό του Οργανισμού και προβλέπονται αι νόμιμοι συνέπειαι, θεωρουμένης ως πειθαρχικού παραπτώματος της άρνήσεως του υπαλλήλου να μεταβή εις την θέσιν του και επερχομένης ως πειθαρχικής ποινής της απολύσεως αυτού (πρβλ. και την Α.Π. 413|1950, εισηγητής *Κ. Καυκάς*, ΕΕΔ 9, 703, η οποία είχεν υφ' όψιν της διά νόμου ρυθμίσεων των εκ της προφυλακίσεως μισθωτού της Ομοσπονδίας Γεωργικών Συνεταιρισμών συνεπειών και αποφανθείσαν ότι δεν έχει πλέον εφαρμογήν η διάταξις του άρθρου 5 Ν. 2112|1920, εξ ής να συναχθή διά τας λόγω της προφυλακίσεως του μισθωτού αποχής εκ της εργασίας του τεκμήριον παραιτήσεως εκ της θέσεώς του).

Και είναι μεν αληθές, ότι ο Άρειος Πάγος διά των υπ' αριθ. 615|50 Α' Τμήμ. (εισηγητής *Β. Μακρής*, ΕΕΔ 10, 106), 305|51 Β' Τμήμ. (εισηγητής *Σ. Βλαχογιάννης*, ΕΕΔ 10, 746) αποφάσεών του, εις τας οποίας βασίζεται η υπ' αριθ. 1672|1951 απόφασις του Πρωτοδικείου, ίνα καταλήξη εις την εις ην κατέληξε λύσιν, απεφάνθη, ότι δεν αποκλείεται εκ του Οργανισμού της Αγροτικής Τραπέζης η εφαρμογή της γενικής διατάξεως του άρθρου 5 Ν. 2112|1920, εξ ής συνάγεται το νόμιμον τεκμήριον παραιτήσεως του μισθωτού εκ της θέσεως του, αλλά το πραγματικόν, εφ' ού εξεδόθη η αρεοπαγιτική λύσις, ήτο διάφορον.

Επρόκειτο περί υπαλλήλου, ο οποίος εγκατέλειπε την θέσιν του, απουσιάσας επί τέσσαρα έτη, και εκεί εγεννήθη το ζήτημα, άν ήδύνατο να θεωρηθή ο υπάλληλος ως λύσας την σύμβασιν εργασίας, κατ' εφαρμογήν του άρθρ. 5 Ν. 2112, διότι το άρθρον 47 του Οργανισμού της Αγροτικής Τραπέζης ορίζει, ότι η παραίτησις υποβάλλεται εγγράφως.

Προκειμένου όμως περί μεταθέσεως υπαλλήλου δεν προσήκει η διά διάφορον θέμα δοθείσα αρεοπαγιτική λύσις, αφού αύτη προβλέπεται, κατά τας συνεπείας της, διά του άρθρου 63 του Οργανισμού.

Άλλως θα έπρεπε να θεωρηθή κενή περιεχομένου η περί πειθαρχικής διαδικασίας διάταξις.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 8436|1951

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Κορκάρης**
Εἰσηγητής ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ε. Γιοτσαλίτης**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Λ. Καλαμπαλίκης, Ν. Γαρέζος

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἔφεσις κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 4482|50 ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΘΟΔ' δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, νομοτύπως καὶ ἐμπροθέσμως ἀσκηθεῖσα, εἶναι τύποις δεκτὴ καὶ ἐξεταστέα, μὴ ἀπαιτουμένης ἐν προκειμένῳ τῆς καταβολῆς παραβόλου, ἄτε τῆς ἐκκαλούσης Ἀγροτ. Τραπέζης ἀπαλλασσομένης ταύτης κατὰ τὸ ἄρθρον 34 παρ. 1 τοῦ Ν. 4332|1929, ὡς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Ν. 5277|31 καὶ τοῦ Α.Ν. τῆς 18|19 Νοεμβρίου 1935.

Διὰ τῆς ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ἐγκαλουμένη ἀπόφασις ἀγωγῆς του ὁ ἐφεσίβλητος ἐνάγων, ἐκθέτων ὅτι, ὑπηρετῶν ἀπὸ ἐτῶν δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ὡς μόνιμος ὑπάλληλος τῆς ἐγκαλούσης ἐναγομένης, ἀπελύθη ὑπ' αὐτῆς δι' ἀτάκτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως καὶ κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ πειθαρχικοῦ συμβουλίου, λόγῳ μὴ συμμορφώσεως αὐτοῦ πρὸς διαταγήν της περὶ μεταθέσεώς του ἐξ Ἀθηνῶν εἰς ἐπαρχιακὸν Ὑποκατάστημά της, ἠτήσατο δὲ ὅπως ὑποχρεωθῇ αὐτὴ ἐπὶ τῇ ὡς ἄνω ἀπολύσει του εἰς τὴν πληρωμὴν τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 2112 ἀναλόγως τῶν ἐτῶν τῆς ὑπηρεσίας του προβλεπομένης ἀποζημιώσεως.

Ἀληθῶς ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 47 τοῦ διὰ τοῦ Α.Ν. 2584|1940 κυρωθέντος Ὀργανισμοῦ τῆς ἐγκαλούσης Τραπέζης, ἔχοντος ἰσχὺν νόμου κατὰ τὸ ἄρθρον 2 αὐτοῦ, δι' ἧς ὡρίσθησαν οἱ λόγοι, ἕνεκα τῶν ὁποίων λύεται ἡ ὑπαλληλικὴ σχέσις τῶν ὑπαλλήλων ταύτης, ἐν οἷς καὶ ἡ ἀποδοχὴ τῆς ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου ἐγγράφως ὑποβαλλομένης παραιτήσεως κλπ., οὐδαμῶς ἀποκλείεται ἡ παράλληλος ἐφαρμογὴ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 5 παρ. 3 τοῦ νόμου 2112|1920, ὡς αὕτη συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 4558|1930, διὰ τῆς ὁποίας ὁρίζεται, ὅτι ἀποχὴ τοῦ ὑπαλλήλου ἀπὸ τῆς ἐργασίας, ὀφειλομένη εἰς βραχείας σχετικῶς διαρκείας ἀσθένειαν, κατὰ τὰ ἐν αὐτῇ καθοριζόμενα χρονικὰ ὅρια, ἢ, προκειμένου περὶ γυναικὸς εἰς λοχείαν, δὲν θεωρεῖται ὡς λύσις τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους αὐτοῦ καὶ ἐξ ἧς διατάξεως συνάγεται, ὅτι ἡ δι' ἄλλον λόγον καὶ πέραν τῶν δι' αὐτῆς ὁριζομένων χρονικῶν ὁρίων ἀποχὴ τοῦ ὑπαλλήλου ἀπὸ τῆς ἐργασίας ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐξακολουθοῦσα ἀδικαιολογήτως, ἐπιφέρει λύσιν τῆς συμβάσεως τῇ βουλήσει τοῦ ὑπαλλήλου, θεωρουμένης τῆς τοιαύτης ἀποχῆς του ὡς σιωπηρᾶς ἐκ μέρους αὐτοῦ καταγγελίας τῆς συμβάσεως. Ἡ τελευταία αὕτη διάταξις, οὐδαμῶς ἀντιτιθεμένη εἰς τὴν ὡς ἄνω τοιαύτην τοῦ ἄρθρου 47 τοῦ Ὀργανισμοῦ τῆς ἐγκαλούσης, σκοποῦσα προφανῶς τὴν προστασίαν τοῦ ἐργοδότου διὰ τῆς ἀποτροπῆς τῶν ἐκ τῆς ἀποχῆς τῶν ὑπαλλήλων του δυναμένων νὰ προκύψωσιν ἐν τῇ κανονικῇ λειτουργίᾳ τῆς ἐπιχειρήσεώς του δυσχερειῶν καὶ ἀφ' ἧς προστασίας οὐδεὶς συντρέχει λόγος, ὅπως ἀποκλεισθῇ ἡ ἐγκαλοῦσα, ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ πάντων γενικῶς τῶν ὑπαλλήλων (Α. Π. 615|1950, ΕΕΔ 10,107). Συνεπῶς ἡ μετὰ τῆς ἐγκαλούσης σύμβασις ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων ταύτης δύναται νὰ λυθῇ οὐ μόνον ἕνεκα τῶν ἐν ἄρθρῳ 47 τοῦ Ὀργανισμοῦ της ἀναγραφομένων λόγων, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς σιωπηρῶς ἐκδηλουμένης διὰ τῆς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀδικαιολογήτου ἀπουσίας των βουλήσεως αὐτῶν περὶ λύσεως ἐκ μέρους των τῆς συμβάσεως. Τὸ ἀποτέλεσμα ὅμως τοῦτο δὲν ἐπῆλθεν ἐν προκειμένῳ ἐκ τῆς ἀρνήσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὅπως μεταβῇ εἰς τὴν θέσιν, εἰς ἣν μετετέθη, δεδομένου ὅτι ρητῶς ἐν ἄρθρῳ 53 ἐδ. β τοῦ Ὀργανισμοῦ τῆς ἐγκαλούσης προβλέπονται αἱ συνέπειαι τῆς τοιαύτης ἀρνήσεως, μεταξὺ τῶν ὁποίων δὲν περιλαμβάνεται καὶ ἡ λύσις τῇ βουλήσει τοῦ ἀρνουμένου ὑπαλλήλου τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου περιέχοντος εἰδικὴν διάταξιν καὶ ὡς ἐκ τούτου ὄντος ἐπικρατεστέρου τοῦ ἄρθρου 5 § 3 τοῦ νόμου 2112|1920, ὁριζόντος μόνον ὅτι ὁ μετατιθέμενος καὶ μὴ μεταβαίνων εἰς τὴν νέαν του θέσιν ὑπάλληλος στερεῖται αὐτοδικαίως ἀπὸ τῆς παρελεύσεως τῆς ταχθείσης πρὸς πραγματοποίησιν τῆς μεταθέσεως προθεσμίας τῶν ἀποδοχῶν του καὶ παραπέμπεται εἰς τὸ ἁρμόδιον πειθαρχικὸν συμβούλιον, ὅπερ, συμφώνως τοῖς ἄρθροις 67 καὶ 68 τοῦ ὡς ἄνω Ὀργανισμοῦ, δύναται νὰ ἐπιβάλῃ αὐτῷ διαφόρους ποινάς, ἐν αἷς καὶ τὴν τῆς προσωρινῆς ἢ καὶ τῆς ὁριστικῆς ἀπολύσεως. Ἐν προκειμένῳ, ἐκ τῶν ἐκατέρωθεν ὑπὸ τῶν διαδίκων ἐκτιθεμένων, τῶν παρ' αὐτῶν ἐπικαλουμένων καὶ προσκομιζομένων ἐγγράφων καὶ τῆς ἐν γένει διαδικασίας ἀρκούντως ἐβεβαιώθη, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος ἐνάγων προσελήφθη ἀπὸ τῆς 6 Λόγούστου 1935, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ὡς μόνιμος ὑπάλληλος τῆς ἐγκαλούσης ἐναγομένης καὶ ὑπηρέτησε παρ' αὐτῇ συνεχῶς μέχρι τῆς 5 Ὀκτωβρίου 1946, ὅτε καὶ ἀπελύθη ὑπ' αὐτῆς ἄνευ προηγουμένης, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 2112|1920, καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ πειθαρχικοῦ συμβουλίου της, ὡς μὴ συμμορφωθεὶς πρὸς διαταγὴν τῆς Διοικήσεώς της περὶ μεταθέσεώς του εἰς τὸ ἐν Ἀγρινίῳ Ὑποκατάστημά της, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ προσκομιζομένου ὑπ' ἀριθ. 4355 τῆς 16.1.1947 ἐγγράφου της πρὸς αὐτόν, ἤτοι ἐπὶ παραβάσει τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 67 ἐδ. α' καὶ γ' καὶ 68 παρ. 8 τοῦ Ὀργανισμοῦ της. Οὕτω ἡ ὑπαλληλικὴ σχέσις δὲν ἐλύθη διὰ τῆς ἀποχῆς τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του, ἀλλὰ διὰ τῆς μονομεροῦς δηλώσεως τῆς ἐγκαλούσης καὶ μετὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ πειθαρχικοῦ της συμβουλίου, Ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος πρὸ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐξεδήλωσε σιωπηρῶς τὴν βούλησίν του περὶ παραιτήσεως ἐκ τῆς θέσεώς του, ὡς ἰσχυρίζεται ἡ ἐγκαλοῦσα, οὐδαμῶς ἐβεβαιώθη. Ἀντιθέτως ἐκ τοῦ ὅτι οὗτος προσέβαλε τὴν περὶ ἀπολύσεώς του ἀπόφασιν τοῦ πρωτοβαθμίου πειθαρχικοῦ συμβουλίου τῆς ἐγκαλούσης δι' ἐφέσεώς του εἰς τὸ δευτερο-

βάθμιον τοιοῦτον ἀνενδοιάστως προκύπτει, ὅτι δὲν ἐπεθύμει τὴν λύσιν τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως. Ὅθεν τὰ αὐτὰ δεχθεῖσα καὶ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, οὐδόλως ἐσφαλεν, ὁ δὲ περὶ τοῦ ἐναντίου πρῶτος λόγος τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

Ὡς σαφῶς συνάγεται ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 2112|1920, ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν. 4558|1930, διὰ ν' ἀποκλεισθῇ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 2112, δὲν ἀρκεῖ νὰ ἐχῃ ληφθῇ περὶ τῶν ὑπαλλήλων ἐπιχειρήσεως τινος οἱαδήποτε εἰδικὴ μέριμνα διὰ νόμων ἢ ἐγκεκριμένων ὑπὸ τοῦ Κράτους Κανονισμῶν τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης, ἀλλ' ἀνάγκη ἡ μέριμνα αὕτη νὰ εἶναι ἴση τοὐλάχιστον πρὸς τὴν τοῦ Νόμου 2112 καὶ νὰ ἔχῃ ληφθῇ διὰ τὰς ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ προνοουμένας περιπτώσεις, ἤτοι διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ἄνευ τῆς νομίμου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἀπολυομένου ὑπαλλήλου, ἧς προφανῶς διάφορος τυγχάνει ἡ περὶ συνταξιοδοτήσεως τῶν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐξερχομένων μερίμνα, μὴ ἀποσκοποῦσα τὴν διὰ τὸ ἀντικανονικὸν τῆς ἐξόδου ἀποζημίωσιν (Α.Π. 306|1935, 1 καὶ 2|1937, 194|1937, Θέμ. ΜΗ' σελ. 11, 439 καὶ 802). Ὅθεν, προκύπτοντος ἐν προκειμένῳ ἐκ τοῦ Ὀργανισμοῦ τῆς ἐκκαλούσης ὅτι οὐδεμία δι' αὐτοῦ λαμβάνεται εἰδικὴ μέριμνα διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἀπροειδοποιήτου παρ' αὐτῆς ἀπολύσεως τοῦ ὑπαλληλικοῦ της προσωπικοῦ, τοῦ δὲ ἐν ἄρθρῳ 47 τοῦ Ὀργανισμοῦ τῆς ἀναφερομένου ὁρίου ἡλικίας μὴ καθιστῶντος τὴν σύμβασιν ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ἀλλ' ἁπλῶς ἀποτελοῦντος λόγον λύσεως τῆς συμβάσεως (Α.Π. 249|1949, 200|1948, ΕΕΔ 8.378, 7.338, *Κανκᾶς*, Ἐνοχ. Εἰδ. Α' σελ. 295) ὀρθῶς διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ὑπεχρεώθη ἡ ἐκκαλοῦσα, ὅπως καταβάλῃ εἰς τὸν ἐφεσίβλητον, λόγῳ τῆς ὑπ' αὐτῆς ὡς ἀνω ἀτάκτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου 2112|1920, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ νόμου 4558|1930, προβλεπομένην ἀποζημίωσιν, ὁ δὲ τ' ἀντίθετα ὑποστηρίζων δεύτερος λόγος τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

Νομίμως ἡ ἐκκαλοῦσα ἐναγομένη προβάλλει ἔνστασιν μερικοῦ συμψηφισμοῦ τῆς ὡς ἄνω ἀπαιτήσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνάγοντος πρὸς ἀνταπαίτησίν της κατ' αὐτοῦ ἐκ δρχ. 1.339.800, προερχομένην ἐκ δανείων (Ἐφ. Ἀθ. 266|1945, Θέμ. ΜΣΤ, σελ. 880, Ἐφ. Ἀθ. 409|1934, ΕΕΝ Τόμ. Α' σελ. 399), ἀρκούντως βεβαιουμένων ἐκ τοῦ προσκομιζομένου ὑπ' αὐτῆς ἀπὸ 18.10.1950 ἐγγράφου τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας της. Τὴν ἔνστασιν της ταύτην, προβληθεῖσαν καὶ κατὰ τὴν ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδίκου συζήτησιν τῆς ἀγωγῆς, ἐσφαλμένως οὗτος ἀπέρριψε διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεώς του ὡς μὴ βεβαιωθεῖσαν, κατὰ τὸν περὶ τούτου βάσιμον τρίτον λόγον τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως, ἤτις καὶ δέον νὰ γίνῃ ἐν τούτῳ δεκτή καὶ μεταρρυθμιζομένης τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως γίνῃ ἐν μέρει μόνον δεκτὴ ἡ ἀγωγή, ἐπιδικαζομένου τῷ ἐφεσιβλήτῳ ἐνάγοντι τοῦ μετὰ τὸν ὡς ἄνω συμψηφισμὸν ἀπομένοντος ὑπολοίπου τῆς ἀποζημιώσεώς του.

II

Ὑποχρεώσεις μετατιθεμένου ὑπαλλήλου Ἀγροτικῆς Τραπέζης εἰς μετάβασιν αὐτοῦ εἰς τὴν νέαν θέσιν του ἐντὸς ὡρισμένης προθεσμίας.—Στέρησις ἀποδοχῶν καὶ παραπομπὴ εἰς πειθαρχικὸν συμβούλιον μετ' ἄπρακτον πάροδον προθεσμίας.—Μὴ ἀποκλεισμὸς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρ. 5 Ν. 2112|1920.—Ἔννοια αὐτοῦ.—Θεώρησις ὡς σιωπηρῶς παραιτουμένου τοῦ μὴ μεταβαίνοντος εἰς τὴν θέσιν, εἰς ἣν μετετέθη, ὑπαλλήλου.—Ἰσχυρισμὸς περὶ καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.—Ἀπαράδεκτον αὐτοῦ μὴ περιεχομένου ἐν τῇ ἀγωγῇ καὶ τὸ πρῶτον προβαλλομένου καὶ' ἔφεσιν.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1672|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΦΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Ψιλόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ε. Ποταμίτης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Καρακώστας, Λ. Καλαμπαλίκης

Ἐκ μὲν τοῦ ἄρθρ. 63 §§ 1 καὶ 8 τοῦ διὰ τοῦ Α.Ν. 2584|1940 κυρωθέντος Ὀργ. τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ἀνωτέρω νόμου, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὁ ὑπάλληλος δὲν ἔχει δικαίωμα ν' ἀξιώσῃ, ὅπως ἐξακολουθήσῃ ὑπηρετῶν ἐν ᾧ τόπῳ ἡ θέσει διωρίσθη καὶ ὅτι ὑπάλληλος, μετατιθέμενος κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ περὶ οὗ πρόκειται Ὀργ. ὀφείλει νὰ μεταβῇ καὶ ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν εἰς τὴν διὰ τῆς οἰκείας ἀποφάσεως τοῦ Διοικητοῦ νέαν του θέσιν ἐντὸς τῆς διὰ ταύτης τασσομένης προθεσμίας, ἥτις δὲν δύναται νὰ εἶναι ἀνωτέρα τοῦ μηνὸς καὶ ὅτι μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς προθεσμίας ταύτης ὁ ὑπάλληλος στερεῖται αὐτοδικαίως τῶν ἀποδοχῶν του, ἐφαρμοζομένης ἀναλόγως τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 3 § 5 τοῦ Ὀργανισμοῦ καὶ παραπέμπεται εἰς τὸ ἁρμόδιον πειθαρχικὸν Συμβούλιον. Ἐκ δὲ τοῦ ἄρθρ. 5 § 3 τοῦ Ν. 2112, ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ Ν. 4558|30, σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἡ ἀποχὴ τοῦ ὑπαλλήλου ἐκ τῆς ἐργασίας, ὀφειλομένη εἰς βραχείας σχετικῶς διαρκείας ἀσθένειαν, προσηκόντως ἀποδεδειγμένην ἢ προκειμένου περὶ γυναικὸς εἰς λοχείαν, δὲν θεωρεῖται ὡς λύσις συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους αὐτοῦ καὶ ὅτι ὡς βραχείας διαρκείας ἀσθένεια ἑρμηνεύεται ἡ διαρκοῦσα ἕνα μῆνα δι' ὑπαλλήλους ὑπηρετοῦντας μέχρι 4 ἐτῶν, τρεῖς μῆνας δι' ὑπαλλήλους ὑπηρετοῦντας πλέον τῶν 4 ἐτῶν, ἓξ μῆνας καὶ πλέον τῶν δέκα ἐτῶν, 4 μῆνας δι' ὑπαλλήλους, ὑπηρετοῦντας πλέον τῶν 10 ἐτῶν καὶ 6 μῆνας δι' ὑπαλλήλους, ὑπηρετοῦντας πλέον τῶν 15 ἐτῶν, ἐξ οὗ ἕπεται, ὅτι ἡ δι' ἄλλον λόγον ἀποχὴ τοῦ ὑπαλλήλου ἐκ τῆς ἐργασίας του, ἐξακολουθοῦσα ἐπὶ μακρὸν χρόνον καὶ οὖσα ἀδικαιολόγητος, ἐπιφέρει τὴν λύσιν τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως, τῇ βουλήσει τοῦ ὑπαλλήλου, τῆς τοιαύτης ἀποχῆς θεωρουμένης ὡς σιωπηρᾶς ἐκ μέρους αὐτοῦ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἡ διάταξις αὕτη, γενικὴν ἔχουσα ἐφαρμογὴν ἐπὶ πάντων τῶν ὑπαλλήλων καὶ σκοποῦσα προ-

ΑΠΟΔΥΝΑΜΩΣΙΣ ΑΞΙΩΣΕΩΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΜΕΤ' ΑΚΥΡΟΝ ΑΠΟΛΥΣΙΝ

Δεδικασμένον περί άκύρου απολύσεως και αποκλειστική προθεσμία επιδόσεως αγωγής

Ανεφάρμοστον αποκλειστικής προθεσμίας επιδόσεως αγωγής εξ άκύρου απολύσεως, κατ' άρθρ 5 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946, ύφισταμένου δεδικασμένου. Σκοπός προθεσμίας.—Υπαγωγή περαιτέρω αξιώσεων μισθωτού εις συνήθη παραγραφήν μισθού — Παροχή υπηρεσιών εις άλλον εργοδότην επί μακρόν χρόνον.—Εκτίμησις ως σιωπηράς παραιτήσεως από θέσεως.—Εφαρμογή άλλως θεσμού αποδυναμώσεως—ατονίας του δικαιώματος.

Ως είναι γνωστόν, τό άρθρ. 5 του Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 καθορίζει τριμηνον αποκλειστικήν προθεσμίαν επιδόσεως αγωγής εξ άκύρου απολύσεως μισθωτού.

Εν προκειμένω έτέθη υπ' όψιν της κατωτέρω πρωτοδικειακής αποφάσεως υφιστάμενον δεδικασμένον εξ αριστικής και τελεσιδίκου αποφάσεως. Επομένως και ανεξαρτήτως του ότι υπέκειτο νέα αγωγή εκ του υφισταμένου δεδικασμένου και εκ του λόγου τούτου δέν εύρισκεν έδαφος εφαρμογής ή ως άνω αποκλειστική προθεσμία (ούτω Α.Π. 13|1951, εισηγητής *Ι. Αποστολόπουλος*, ΕΕΔ 10, 205, Πρωτοδίκου Αθηνών 7215|1945, Πρωτοδίκης *Σ. Γαγγας*, ΕΕΔ 5, 692, Πρωτοδίκου Πειραιώς 473|1949, Πρωτοδίκης *Γ. Κρόκίδας*, ΕΕΔ 8, 851) ή έγερσις και ή επίδωσις εντός της τριμήνου αποκλειστικής προθεσμίας της πρώτης ταύτης, εξ ής το δεδικασμένον, αγωγής ήρκεσε, ίνα πληρωθή ο σκοπός της προθεσμίας (βλέπε Α.Π. 137|1950, εισηγητής *Κ. Βοϊατζής*, ΕΕΔ 9, 174, Α.Π. 450|1950, εισηγητής *Ε. Κοραστάθης*, ΕΕΔ 9, 701, Α.Π. 638|1950, εισηγητής *Ι. Πίκουλας*, ΕΕΔ 10, 216, Α.Π. 228|1951, εισηγητής *Ι. Τραχανής*, ΕΕΔ 10, 738).

Αύτη είναι και ή άποψις της καταχωριζομένης κατωτέρω πρωτοδικειακής αποφάσεως.

Η περίπτωσις αύτης είναι απλούς ιδιότυπος: Από του έτους 1943, ως εξ αύτης προκύπτει, ανεγνωρίσθη ή άκυρότης απολύσεως μισθωτού.

Εκτοτε ούτος έφησύχασε, τραπείς εις προσφοράν υπηρεσίας εις άλλους εργοδότας και μόλις ήδη—μετά παρέλευσιν 8 έτών—επεδίωξε την ικανοποίησιν των εκ της άκύρου απολύσεως δικαιωμάτων του έναντι της εργοδότιδος.

Είναι βεβαίως αληθές, ότι αύτη καθ' εαυτήν ή μετ' άκυρον απόλυσιν αύτου παροχή υπηρεσιών εις άλλον εργοδότην, άνευ άλλων στοιχείων, δέν πρέπει να εκλαμβάνηται ως παραίτησι αύτου από της εν κατεχει θέσεως του παρά τω απολύσαντι εργοδότη.

Και ανεξαρτήτως του ότι ή παροχή των υπηρεσιών γίνεται εξ ανάγκης προς βιοπορισμόν αύτου, δύναται εκ του άρθρου 281 Α.Κ. να αποκρουσθή ή αξίωσις αύτου επί τον μισθόν κατά του απολύσαντος εργοδότου, αποδεικνύοντος ότι ο μισθωτός κατεχράσθη του εκ του άρθρου 656 Α.Κ. δικαιώματος αύτου φανώς την προστασίαν του εργοδότου διά της αποτροπής των δυναμένων να προκύψωσιν εκ της αποχής των υπαλλήλων δυσχερειών εν τη κανονική λειτουργία της επιχειρήσεώς του, δέν δύναται ν' αποκλεισθή επί των υπαλλήλων της εφεσιβλήτου Τραπέζης εκ του άρθρ. 47 του Οργανισμού αύτης, δι' ού ορίζεται, εκτός των άλλων λόγων λύσεως της υπαλληλικής σχέσεως, και ή εγγράφως υποβαλλομένη παραίτησις των υπαλλήλων ή ή παρέλευσις μηνός από της υποβολής ταύτης, καθ' όσον ή διάταξις αύτη αύδόλως αποκλείει και εκ παραλλήλου εφαρμογήν της διατάξεως του άρθρου 5 § 3 του Ν. 2112, ως συνεπληρώθη διά του άρθρ. 3 Ν. 4558 (Πρβλ. Α.Π. 615|1950, ΕΕΔ τόμ. 10, σελ. 107).

Η ενάγουσα, προφασισθείσα πάθησιν των οφθαλμών, ήρνήθη να μεταβή εις την θέσιν της και αποσχούσα αδικαιολογήτως επί δίμηνον έλυσε την σύμβασιν. Η διά της υπ' αριθ... πράξεως του Διοικητικού Συμβουλίου επιβληθείσα μετά την κατά τ' ανωτέρω λύσιν της συμβάσεως εργασίας πειθαρχική ποινή οριστικής απολύσεως δέον να θεωρηθή ως διαπίστωσις της υπό της εκκαλούσης λύσεως της συμβάσεως και αποφανθείσα η εκκαλουμένη ότι αύτη δέν δικαιούται της αποζημιώσεως του Ν. 2112, ορθώς ήρμήνευσε τον νόμον, καθ' όσον η καταβολή της αποζημιώσεως προϋποθέτει λύσιν της συμβάσεως εργασίας εκ μέρους του εργοδότου και ούχι υπό του εργαζομένου.

Εκ του άρθρ. 281 του Α.Κ. σαφώς προκύπτει, ότι ή άσκησις του δικαιώματος απαγορεύεται, εάν υπερβαίνη προφανώς τα όρια, τα επιβαλλόμενα εκ της καλής πίστεως ή των χρηστών ήθων ή εκ του κοινωνικού ή οικονομικού σκοπού του δικαιώματος. Εν προκειμένω όμως ο ισχυρισμός της εκκαλούσης περί καταχρηστικής άσκήσεως εκ μέρους της εφεσιβλήτου του εκ του Οργανισμού παρεχομένου εις αύτην δικαιώματος προς μετάθεσιν της εκκαλούσης απαράδεκτος έστι και απορριπτέος, κατά τα άρθρ. 158, 160 και 747 της Πολ. Δικ. το μέν διότι δέν περιέχεται εν τη αγωγή της, έστω και σιωπηρώς ή εκ πλαγίου, ώστε κατά θεμιτήν βελτίωσιν αύτης να ηδύνατο να προταθή κατά την πρωτόδικον δίκην, καθ' ην ούτε και προεβλήθη, το δέ διότι ήδη το πρώτον κατ' έφεσιν προβαλλόμενος απορρέεται ως απαράδεκτος υπό της εφεσιβλήτου και συνεπώς και ο δεύτερος λόγος της κρινομένης έφέσεως, ερειδόμενος επί του εις την καταχρηστικήν άσκησιν υπό της εφεσιβλήτου προς μετάθεσιν της εκκαλούσης υπαλλήλου της δικαιώματός της, απαράδεκτος έστι και απορριπτέος.

πρὸς λῆψιν μισθοῦ, ἐὰν δὲν ἀπεδείχθη προσφερθεῖσαν εἰς αὐτὸν ὑπὸ ἑτέρου ἐργοδότου ἐργασίαν τοῦ αὐτοῦ εἴδους καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχὰς καὶ διὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, διότι ἀντίκειται εἰς τὴν ἐν ταῖς συναλλαγαῖς ἀπαιτουμένην ἐπίδειξιν καλῆς πίστεως ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων, ὅταν ὁ μισθωτὸς ἀντὶ νὰ σπεύσῃ νὰ ἀποδεχθῇ τὴν προσφερομένην εἰς αὐτὸν ἐργασίαν, προτιμᾷ νὰ ἀποκρούσῃ αὐτὴν καὶ παραμένων ἄνεργος νὰ ἐπιζητῇ παρὰ τοῦ ἐργοδότου τοὺς μισθούς του (*Κ. Κουκιάς*, Ἐνοχ. Δίκαιον, Εἰδικὸν Μέρος, τόμος Α' σελ. 317).

Ἐν τούτοις ὁ μακρὸς χρόνος, ὁ μεσολαβήσας ἀπὸ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως μέχρι τῆς ἐνασκήσεως τοῦ δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ, ὡς ἐν προκειμένῳ δύναται νὰ ὑποδηλώσῃ ὅτι ὁ μισθωτὸς παρῃτήθη πλέον τῆς θέσεως του.

Ἄλλως, ναὶ μὲν ἡ βραδεῖα ἄσκησις τοῦ δικαιώματος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς κατάχρησις δικαιώματος (Α.Π. 408|1948, Νέον Δίκ. Ὄν., σελ. 19, Προέδρου Πρωτ. Καρδίτσης 167|1951, Πρόεδρος *Μ. Ἀρσένης*, ΕΕΔ 10, 796), ἄλλα—σκέπτεται ἡ πρωτοδικιακὴ ἀπόφασις—ἐφαρμόζεται ἐν προκειμένῳ ἡ λεγομένη ἀποδυνάμωσις τῆς ἀξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ (περὶ αὐτῆς βλέπε *Β. Λῶλον*, Venire contra factum proprium, ἐν Ν. Δικ. 6, σελ. 260, 278, ἔνθα διακρίνεται ἡ σιωπηρὰ παραίτησις ἀπὸ τῆς ἀποδυναμώσεως, βλέπε προσέτι *Τσιριντάνην*, ἐν Ἐφ. Α.Κ. ἀρθρ. 284, ἀριθ. 4, *Π. Θεράπον*, Ἡ ἀπαγόρευσις τῆς καταχρήσεως δικαιώματος, σελ. 84 ἑπ., σελ. 58, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί, Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 2432|1948, Πρόεδρος *Α. Φλῶρος*, ΕΕΔ 7, 874, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 2563|1949, προεδρεύων *Κ. Τρουπάκης*, ΕΕΔ 8, 690, πρβλ., καὶ τὴν Πρωτοδικείου Τριπόλεως 1115|1950, εἰσηγητὴς *Α. Παπαμητρόπουλος*, ΕΕΔ 10, 327, καθ' ἣν ὅμως δὲν ἀρκεῖ μόνη ἡ πάροδος τοῦ χρόνου, ἀλλ' ἀπαιτεῖται καὶ συνδρομὴ εἰδικῶν συνθηκῶν, δικαιολογουσῶν τὴν προσφυγὴν εἰς τὴν ἐν λόγῳ ἀρχήν (πρβλ. καὶ *Ε. Βασιλείου*, ΕΕΔ 10, 200), ἐφ' ὅσον διὰ τῆς συμπεριφορᾶς του ὁ μισθωτὸς ἄφηκεν εἰς τὴν ἐργοδότριαν τὴν βεβαιότητα ὅτι δὲν θὰ ἐνασκήσῃ, μετὰ τόσον χρόνον (ἐν προκειμένῳ μετὰ ὀκταετίαν) τὴν ἐκ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεώς του ἀξίωσίν του.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3757|1951

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Σ. Παγώνης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Θ. Γιούλης, Π. Παρασκευόπουλος

Ἐβεβαιώθησαν τὰ ἑξῆς: Ὁ ἐνάγων, ἐπιγραφοποιὸς καὶ ζωγράφος τὸ ἐπάγγελμα, προσελήφθη ὡς τοιοῦτος παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ἑταιρίᾳ κατὰ τὸ ἔτος 1939 καὶ εἰργάσθη ἔκτοτε παρ' αὐτῇ μέχρι τέλους τοῦ 1942 ἔτους, ὅτε καὶ ἀπελύθη. Τὸ ἄκυρον τῆς ἀπολύσεως ταύτης ἀνεγνωρίσθη τελεσιδίκως διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 54|43 ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῶν ἐνταῦθα Πρωτοδικῶν κατ' ἔφεσιν κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29|43 τοιαύτης τοῦ ἐνταῦθα Εἰρηνοδίκου. Συνεπῶς ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, διώκουσα ἔκτοτε ἀποδοχὰς καὶ βάσιν ἔχουσαν ἐνοχὴν ἐκ τοῦ ὡς ἄνω δεδικασμένου, δὲν ἀποκρούεται ἐκ τῆς παρόδου τῆς τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας, ὡς ὡρίζετο αὕτη καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐπὶ κατοχῆς ἐργατικῶν Νόμων, καθ' ὅσον αὕτη ἐτάχθη, διὰ νὰ μὴ μένῃ ἐκκρεμὲς τὸ ζήτημα τοῦ κύρους τῆς γενομένης ἀπολύσεως, ἅπαξ δὲ ἀσκηθῇ ἡ ἀγωγὴ ἐντὸς τῆς ταχθείσης προθεσμίας ἢ ἀναγνωρισθῇ ἡ ἀκυρότης αὐτῆς δικαστικῶς, ὡς ἐν προκειμένῳ, ἐκλείπει πλέον ὁ σκοπὸς τῆς διατάξεως ταύτης καὶ ὑπόκειται περαιτέρω ἡ ἀπαίτησις τῶν μεταγενεστέρων ἀποδοχῶν εἰς τὴν κεκανονισμένην δι' αὐτὴν παραγραφήν, μὴ συμπληρωθεῖσαν ἐν προκειμένῳ, ὡς ἐκ τοῦ συνεχοῦς ἔκτοτε δικαιοστασίου. Ἀπορριπτέα συνεπῶς τὰ ἀντιθέτως ὑπὸ τῆς ἐναγομένης προτεινόμενα, ὡς καὶ ἡ ἔνστασις περὶ ἀορίστιας τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, ἐλλείποντος τοῦ στοιχείου τῆς προσφορᾶς τῶν ὑπηρεσιῶν, διότι, ἀπολυθέντος τοῦ ἐνάγοντος, ἐξεδηλώθη ἀπὸ μέρους τῆς ἐναγομένης ἄρνησις ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του καὶ συνεπῶς ματαία ἡ προσφορὰ αὐτῶν.

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ ἐβεβαιώθημεν, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν ἡμῶν, ὅτι ὁ ἐνάγων μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν ὡς ἄνω ἀποφάσεων καὶ λῆψιν τῶν ἐπιδικασθέντων, συντελούσης τῆς κατοχῆς καὶ τῆς ἐπιτάξεως τῶν ἐργοστασίων τῆς ἐναγομένης ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, ἀπεχώρησε μετὰ ταῦτα οἰκειοθελῶς (1943 ἔτος) καὶ ἔκτοτε ἐλύθη ἡ ἐνδικος ἐργασιακὴ σύμβασις, ἄλλωστε καὶ διότι μετὰ ταῦτα ὁ ἐνάγων εἰργάζετο καὶ προσέφερεν ἄλλαχοῦ ὑπηρεσίαν, ὡς ἐκ τούτου δὲ κρίνεται σιωπηρῶς καταγγελθεῖσα ἡ σύμβασις αὕτη ἀπὸ μέρους τοῦ ἐνάγοντος. Συνεπῶς ἀπορριπτέα ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, κατὰ τὴν βάσιμον περὶ τούτου ἔνστασιν τῆς ἐναγομένης, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἀπορριπτέα τυγχάνει αὕτη καὶ λόγῳ σιωπηρᾶς παραιτήσεως αὐτοῦ, ἀφοῦ, μὴ τελῶν εἰς ἐξάρτησιν τῆς ἐναγομένης, ἀφῆκε καὶ παρῆλθε ἔκτοτε ὀκταετία ὁλόκληρος, ἐφησυχάζων καὶ σιωπῶν, ἡ καλὴ δὲ πίστις ἐπέβαλε νὰ ἐναντιωθῇ εἰς τὸ νὰ ἐκληφθῇ ἡ σιωπή του ὡς δήλωσις παραιτήσεως ἀπὸ τῶν ἀξιώσεών του, διὰ νὰ μὴ προκληθῇ παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ἡ βεβαιότης ὅτι παρῃτήθη οὗτος, ἄλλως ἐν προκειμένῳ ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ ὁ θεσμὸς τῆς ἀποδυναμώσεως—ἀτονίας τοῦ δικαιώματος, ὡς ἐκ τῆς συνδρομῆς εἰδικῶν συνθηκῶν λόγῳ τῆς παρόδου ἔκτοτε τόσου χρόνου, κατὰ τὴν διαδρομὴν τοῦ ὁποίου οὐδέποτε ἠξίωσεν ὁ ἐνάγων ἐπιδικασίαν μισθῶν, εἰς ἀξίαν δὲ ἀντίθεσιν εὑρηται πρὸς τὰ χρηστὰ ἤθη καὶ ὑπερβαίνει τὸ ὅρια τῆς καλῆς πίστεως (ἄρθρον 281 Α.Κ.) ἡ ἄσκησις ἐν προκειμένῳ τοιούτου δικαιώματος, οὐδὲ κὰν θάλπεται ὑπὸ τῶν γενικῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου ἡ ἄποψις τοῦ ἐνάγοντος νὰ ἐργάζεται ἀλλαχοῦ καθ' ὅλον τὸ διαρρεῦσαν ἔκτοτε χρονικὸν διάστημα, ὠφελούμενος πλείονα τοῦ συνήθους ἡμερομισθίου, καθὸ ἐπιγραφοποιὸς καὶ ζωγράφος, ἐξακολουθῶν νὰ εἶναι προσκεκολλημένος εἰς τὴν παλαιὰν ἐργασιακὴν σύμβασιν, διὰ νὰ χρησιμοποιήσῃ ταύτην ὡς παραγωγὸν παρανόμων ὠφελειῶν καὶ πλουτισμοῦ. Ἀπορριπτέα ὅθεν ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ὡς οὐσίᾳ ἀβάσιμος.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΒΑΣΙΚΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΔΙ' ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ ΜΙΣΘΟΥ

Έννοια νομοθετικής προστασίας στρατευομένων μετά τόν Ν. 519|1948

I

Προϋπόθεσις ύποχρεώσεως έργοδότου πρός καταβολήν έπιδομάτων μισθού είς στρατευθέντα μισθωτόν, μετά Ν. 519|1948, ή έπί έξάμηνον τούλάχιστον παροχή ύπηρεσίας παρά τῷ αύτῷ έργοδότῃ. — Σκοπός προστασίας άρθρ. 6 Ν. 519|1948 τό άδιάλυτον μόνον τῆς συμβάσεως έργασίας τῶν έχόντων δίμηνον ύπηρεσίαν παρά τῷ αύτῷ έργοδότῃ. — Έλλειψις δικαιώματος προσαυξήσεως προηγουμένης ύπηρεσίας πρός συμπλήρωσιν έξαμήνου, βασικού χρόνου διά δικαίωμα έπιδομάτων μισθού.

Ἡ διαμάχη περί τοῦ κατά τόν Ν. 519|1948 περί τροποποιήσεως τοῦ Ν. 3514|1928 περί τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων κλπ. ἐν περιπτώσει στρατεύσεως βασικοῦ χρόνου ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ παρά τῷ ἐργοδότῃ του διά τό δικαίωμα ἐπιδομάτων μισθοῦ, διαρκούσης τῆς στρατεύσεώς του καί ἐφ' ὅσον πληροῦνται αἱ λοιπαί τοῦ νόμου προϋποθέσεις (βλέπε κωδικοποίησιν σχετικῶν νόμων ἐν ΕΕΔ 7, 581 ἐπ.), συνεχίζεται.

Τοῦτο προκύπτει ἐκ τῶν παρατιθεμένων δύο νεωτέρων προεδρικῶν ἀποφάσεων, αἱ ὁποῖαι καταλήγουν ἑκάστη εἰς ἰδίαν λύσιν (βλέπε σχετικῶς καί λοιπήν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 10, 797, ἔνθα καί λοιπαί παραπομπαί).

Πλησιάζει ἡ συμπλήρωσις τετραετίας ἤδη ἀπό τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ σχετικοῦ Ν. 519|1948 καί οὐδείς ἀληθῶς γνωρίζει τι περισσότερον περί τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τοῦ βασικῆς ἐν τούτοις σημασίας νόμου αὐτοῦ, ἐγγίζοντα ἀληθῶς τά ὅρια τοῦ ἀπιστεύτου ἡ πεισμόνως διατηρουμένη ἐκ τῆς μή ἐπεμβάσεως τοῦ Νομοθέτου διά τήν ἀποσαφήνισιν τῶν διαπορουμένων διατάξεών του ἀκαταστασία αὐτή τοῦ θετικοῦ δικαίου.

Ὡς λέγεται (Regelsberger § 12), ματαίως ὅμως, ὅτι μόνον τεθειμένον δίκαιον δύναται νά ἔχῃ τήν ἰσχυράν σπονδυλικήν στήλην, τῆς ὁποίας ἔχει ἀνάγκην ἡ συναλλαγή καί ἡ ἐκ ταύτης κίνησις, εἴτε τοῦτο ἐπεκυρώθη ἐν τῷ καθαρτηρίῳ πυρί μακρᾶς καί ὁμοιομόρφου ἐφαρμογῆς, εἴτε ἐδημιουργήθη διά τοῦ κυριαρχοῦντος ρήματος τοῦ νομοθέτου.

Οὐδέν ἀτυχῶς ἐκ τῶν δύο αὐτῶν συμβαίνει ἐν προκειμένῳ.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 3715|1951

Διαδικασία Ν. 3511 καὶ' ἕφεσιν

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Μ. Κυριλλόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Σ. Σπετσάκης, Σ. Σκαφτές

Διά τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 3514, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διά τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. 519|1948, σαφῶς ὁρίζεται, ὅτι προϋπόθεσις τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου πρός καταβολήν ἐπιδόματος εἰς τόν στρατευθέντα μισθωτόν εἶναι ἡ ἐπί ἑξάμηνον τούλάχιστον παροχή ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ παρά τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ. Τήν προϋπόθεσιν ταύτην δέν μετέβαλε τό ἄρθρ. 6 τοῦ Ν. 519|1948, ὅπερ ὥρισεν, ὅτι διαρκούσης τῆς παρούσης κατά τοῦ Ἔθνους συμμοριακῆς δράσεως, ἡ προστασία τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. 3514|1928 ἐπεκτείνεται εἰς πάντας τούς στρατευθέντας ἰδιωτικούς ὑπαλλήλους καί ἐργατοτεχνίτας, ἐφ' ὅσον ἔχουν αὐτοί συμπεπληρωμένην τούλάχιστον δύο μηνῶν ὑπηρεσίαν παρά τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ, διότι διά τῆς διατάξεως ταύτης ἐπεξετάθη δι' ἅπαντας τούς στρατευθέντας μισθωτούς, τούς ἔχοντας συμπληρώσει δίμηνον παρά τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ, ἀποκλειστικῶς καί μόνον ἡ προστασία τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 3514, ἤτοι τό ἀδιάλυτον τῆς συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας. Ἐάν ὁ νομοθέτης ἤθελε διά τῆς μεταβατικῆς ταύτης διατάξεως νά ἐπεκτείνῃ τήν προστασίαν τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 3514 εἰς τούς ἐκ τῶν στρατευθέντων ἔχοντας δίμηνον ὑπηρεσίαν παρά τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ καί νά δώσῃ εἰς αὐτούς δικαίωμα, ὅπως προσαυξήσουν τήν ὑπηρεσίαν των ταύτην διά τῆς παρά τῷ αὐτῷ ἢ ἄλλῳ ἐργοδότῃ προϋπηρεσίας των διά τήν συμπλήρωσιν τοῦ βασικοῦ χρόνου τῆς ἐπιδοτήσεως (ἑξάμηνον), κατ' ἐφαρμογήν τοῦ ἄρθρ. 5 § 2 τοῦ ν. 3514, ὡς τοῦτο ἀντικατεστάθη ὑπό τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 1843|1939, θά ὥριζε τοῦτο ρητῶς ἢ τουλάχιστον θά ὥριζε, ὅτι ἡ καθόλου προστασία τοῦ ν. 3514 ἐπεκτείνεται καί εἰς τούτους καί δέν θά ἀνέφερε εἰδικῶς καί περιοριστικῶς τήν προστασίαν τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 3514, ἡ ἔκτασις καί ὁ χαρακτήρ τῆς ὁποίας εἶναι σαφῶς καθωρισμένος ὑπό τῆς διατάξεως ταύτης, περιοριζόμενος μόνον εἰς τό ἀδιάλυτον τῆς συμβάσεως.

Ἐκ τοῦ εἰδικοῦ καί περιωρισμένου προσδιορισμοῦ τῆς προστασίας, ἣν ἠθέλησεν ὁ νόμος νά χορηγήσῃ εἰς τούς ἔχοντας συμπληρώσει μόναν δίμηνον παρά τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ ὑπηρεσίαν, σαφῶς προκύπτει, ὅτι οὗτοι δέν ἀπολαμβάνουν ἄλλης τινός προστασίας ἐκ τοῦ ν. 3514, ἑπομένως δέν δικαιοῦνται νά ἀξιώσουν τήν χορήγησιν αὐτοῖς ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος.

Τό ἀνωτέρω συμπέρασμα ἐνισχύεται καί ἐκ τῆς ἀντιπαραβολῆς τῶν διατάξεων τοῦ ν. 519|1948 πρός τάς διατάξεις τοῦ νεωτέρου ὑπ' ἀριθ. 986|1949 νόμου «περί προστασίας τοῦ στρατευομένου προσωπικοῦ Δημοσίου, Δήμων ἢ Κοινοτήτων καί Ν.Π.Δ.Δ». Εἰς τάς περιπτώσεις τοῦ νόμου τούτου ὁ νομοθέτης ἠθέλησεν, ὅπως οἱ ὑπάλληλοι τῶν ἀνωτέρω νομικῶν προσώπων, καίτοι μή ἔχοντες συμπληρώσει τόν βασικόν τῆς ἐπιδοτήσεως χρόνον (ἑξάμηνον), δικαιοῦνται ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος καί ὥρισε τοῦτο ρητῶς καί κατά τρό-

πον ἀνεπίδεκτον οἱασδήποτε ἀμφιβολίας. Οὕτω διὰ τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ὡς ἄνω νόμου ὡρίσθη, ὅτι τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 3514, ὡς ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ νόμου 519, καθοριζομένου εἰδικοῦ ἐπιδόματος δικαιοῦνται οἱ ὑπάλληλοι, οἱ ἔχοντες συμπεπληρωμένην κατὰ τὸν χρόνον τῆς στρατεύσεως των τετράμηνον τοὐλάχιστον πολιτικὴν ὑπηρεσίαν. Διὰ δὲ τοῦ ἄρθρ. 5 ὡρίσθη, ὅτι ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. 519|1948 (ἤτοι δικαιοῦνται ἐπιδόματος) ὑπάλληλοι, συμπληρώσαντες ἢ συμπληροῦντες 18μηνον πραγματικὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, ἐξ ἧς ἓξ μηνῶν εἰς τὴν ζώνην τῶν ἐπιχειρήσεων, ἐὰν κέκτηνται κατὰ τὴν χρονολογίαν τῆς κατατάξεώς των εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ δίμηνον τοὐλάχιστον πολιτικὴν ὑπηρεσίαν (ὅρα καὶ γνωμοδότησιν ὁλομελείας Νομικοῦ Συμβουλίου 864|278|1948, ΕΕΔ 8, 35, συγκεντρωμένην νομολογίαν ἐπὶ τοῦ θέματος ΕΕΔ 7, 867, ΕΕΔ 8, 843, Πρ. Πρωτ. Ἀθ. 1036|1950, ΕΕΔ 9, 413, 626|1950, ΕΕΔ 9, 414, 2716|1950, ΕΕΔ 9, 905, Προέδρ. Πρωτ. Ἡρακλ. 262|1950, ΕΕΔ 9, 810, 3464|1948, Ἐγκύκλιον Ὑπουργ. Ἐργασίας, ΕΕΔ 7, 92.).

Ὡς ὁ ἐνάγων ἐν τῇ ἀπὸ 23 Ἀπριλίου 1951 ἀγωγῇ του, ἐφ' ἧς ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἐκθέτει, προσελήφθη παρὰ τῷ ἐναγομένῳ τὴν 29ην Λεωφόστου 1947 καὶ ἐστρατεύθη τὴν 12 Νοεμβρίου 1947 καὶ ἠτήσατο, ὅπως διὰ τὴν θεμελίωσιν τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ πρὸς λῆψιν ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος προσμετρηθῇ διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ βασικοῦ χρόνου τῆς ἐπιδοτήσεως (ἓξάμηνον) καὶ ἡ παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ παλαιοτέρα ὑπερενιαυσία προϋπηρεσία αὐτοῦ. Τὴν ἀποψιν ταύτην ἐδέχθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καὶ ἔκρινε, ὅτι ὁ ἐνάγων ἐδικαιοῦτο ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, διότι εἶχε συμπληρώσει δίμηνον κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς στρατεύσεώς του, προσεμέτρησε δὲ διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ βασικοῦ χρόνου ἐπιδοτήσεως (ἓξάμηνον) καὶ παλαιοτέραν προϋπηρεσίαν τοῦ ἐνάγοντος παρὰ τῷ ἐναγομένῳ, ἤτοι ἀπὸ 1|10|1939—15|8|1940 καὶ ἀπὸ 16|10|1940—12|3|1941.

Οὕτως ὅμως κρίνασα ἐσφαλμένως τὸν νόμον ἠρμήνευσε, διότι ἐν προκειμένῳ δὲν ὑπῆρχε παρὰ τῷ ἐνάγοντι ἡ βασικὴ προϋπόθεσις διὰ τὴν ἐπιδότησίν του, ἡ ἀπαιτουμένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 3514, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 519|1948, ἤτοι ἡ παρὰ τῷ ἐναγομένῳ ἓξάμηνος συνεχὴς ὑπηρεσία αὐτοῦ, τὸ δὲ ἄρθρ. 6 τοῦ Ν. 519|1948 ὁδόλως συνάπτεται, καθ' ἃ ἐν τῇ προηγουμένῃ σκέψει ἐξετέθησαν, πρὸς τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 3514 καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν δύναται νὰ βασισθῇ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τούτου δικαίωμα τοῦ στρατευθέντος μισθωτοῦ, ὅπως προσμετρήσῃ τὴν παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ ἄλλῳ ἐργοδότῃ προϋπηρεσίαν του διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ βασικοῦ πρὸς ἐπιδότησιν χρόνου.

Κατόπιν τούτου καὶ κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου λόγον ἐφέσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος (ἐναγομένου) δέον νὰ ἐξαφανισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις καὶ ἀπορριφθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ ἀπὸ 23 Ἀπριλίου 1951 ἀγωγὴ τοῦ ἐφεσιβλήτου (ἐνάγοντος).

II

Δικαίωμα στρατευθέντος μισθωτοῦ διατηρήσεως εἰς τὴν παρὰ τῷ ἐργοδότῃ θέσιν του μετὰ συμπλήρωσιν διμήνου ὑπηρεσίας. — Δικαίωμα προσέτι καὶ προσαυξήσεως προηγουμένης ὑπηρεσίας αὐτοῦ, πρὸς συμπλήρωσιν βασικοῦ χρόνου ὑπηρεσίας ἓξ μηνῶν διὰ τὴν λῆψιν ἐπιδόματος μισθοῦ κατὰ διάρκειαν στρατεύσεως.

Πρόεδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 4387|1951

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν
Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ι. Μαρινάκος**
Δικηγόρος ὁ κ. Θ. Κομιανός

Μὴ παραστὰς ὁ ἐφεσίβλητος κατὰ τὴν νόμιμον ταύτην τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως συζήτησιν δέον ὅπως δικασθῇ ἐρήμην. Ἡ ἔρευνα ὅμως αὐτῆς θέλει χωρήσει κατ' οὐσίαν, ὀργοῦντος τοῦ ἐκ τῆς ἐρημοδικίας τοῦ ἐφεσιβλήτου συναγομένου τεκμηρίου ὁμολογίας τῶν ἰσχυρισμῶν τοῦ ἐκκαλοῦντος.

Διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του ὁ δικάσας Εἰρηνοδίκης ἀπέρριψε τὴν ἀπὸ 26 Μαρτίου 1951 ἀγωγὴν τοῦ ἐκκαλοῦντος, δι' ἧς ἠτεῖτο τὴν καταβολὴν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων, δεχθεὶς ὅτι οὗτος κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑπὸ τὰ ὅπλα προσκλήσεώς του δὲν εἶχε συμπληρώσει ἓξάμηνον ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ ἐφεσιβλήτῳ, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς προσμετρηθείσης εἰς ταύτην προϋπηρεσίας του παρ' ἄλλαις ἐπιχειρήσεσι. Κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης παραπονεῖται ὁ ἐκκαλῶν, ἰσχυριζόμενος ὅτι ὁ δικάσας Εἰρηνοδίκης ἐδέξατο τὰ ἀνωτέρω, πλημμελῶς ἐκτιμήσας τὰς προσαχθείσας ἀποδείξεις. Ἐκ τούτων καὶ τῶν ἤδη προσαγομένων ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐκκαλῶν, προσληφθεὶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐπὶ χρόνῳ μὴ ὡρισμένῳ εἰργάσθη εἰς τὸ πρακτορεῖον μεταφορῶν αὐτοῦ, ὡς ὑπάλληλος, ἀπὸ 15 Δεκεμβρίου 1946 μέχρι τῆς 30 Μαρτίου 1948, ὅτε κατετάγη ὡς ἔφεδρος εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ ξηρᾶς. Ἐπομένως κατὰ τὸν τελευταῖον τοῦτον χρόνον ὁ ἐκκαλῶν εἶχε συμπληρώσει δίμηνον παρὰ τῷ ἐφεσιβλήτῳ ὑπηρεσίαν. Τοῦτο παρεῖχεν εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα τὸ δικαίωμα, ὅπως διατηρηθῇ εἰς τὴν θέσιν του, διαρκούσης τῆς στρατεύσεώς του. Ἤντλει ὅμως οὗτος παραλλήλως καὶ τὸ πλεονέκτημα τῆς λήψεως ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος παρὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἐὰν πέραν τῆς παρ' αὐτῷ ὑπηρεσίας του ἐκέκτητο καὶ προϋπηρεσίαν εἰς ἑτέραν ἐπιχείρησιν τοσαύτην ὥστε διὰ τῆς προσαυξήσεως ταύτης εἰς ἐκείνην νὰ συνεπληροῦτο τὸ κατὰ νόμον ἀπαιτούμενον ἓξάμηνον πρὸς ἐπιδότησιν αὐτοῦ. Εἰδικώτερον ὁ διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 6 § 1 τοῦ νόμου 519|1948 γενόμενος καὶ διερκούσης τῆς συμμοριακῆς δράσεως ἰσχὺων περιορισμὸς τῆς προθεσμίας τοῦ ἄρθρου 1 § 1 τοῦ νόμου 3154|1928 ἀπὸ ἓξ εἰς δύο μῆνας δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς αὐτοτελὴς καὶ ἀσχέτως πρὸς τὴν ἑτέραν συναφῆ διάταξιν τοῦ ἄρθρου 5 § 1 καὶ 3 αὐτοῦ καθιερωθείς. Τοῦτο σημαίνει, ὅτι ὁ στρατευθεὶς μισθωτός, διὰ νὰ τύχῃ ἐπιδοτήσεως, δὲν ἀπαιτεῖται, ὅπως ἔχῃ πλήρη πρὸ τῆς ὑπὸ τὰ ὅπλα προσκλήσεώς του ἓξάμηνον ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ. Ἀρκεῖ

ΑΝΑΒΟΛΗ ΚΑΤΑΤΑΞΕΩΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΕΝ ΤΩ ΣΤΡΑΤΩ

Έκτασις προστασίας κατά τὴν κειμένην περὶ προστασίας στρατευομένων νομοθεσίαν

Ἀδιάλυτον, κατ' ἄρθρ. 1 Ν. 3514)1928, συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τῆς προσκλήσεως τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα, ἀδιαφόρως ἂν κατετάγη πράγματι ἐν τῷ στρατῷ ἢ ἀπηλλάγη νομίμως. — Δικαίωμα ἐπανόδου εἰς τὴν θέσιν του καὶ τοῦ τυχόντος ἀναβολῆς κατατάξεως ἢ ἀπαλλαγέντος τῆς ἐκπληρώσεως στρατιωτικῶν ὑποχρεώσεων. — Προϋπόθεσις ὅμως τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐπὶ ἓν ἔτος, μετὰ τὴν ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας, διατηρήσεως εἰς τὴν θέσιν του τοῦ στρατευθέντος ἡ κατάταξις καὶ ὑπηρεσία αὐτοῦ ἐν τῷ στρατῷ, ἀδιαφόρου ὄντος τοῦ χρόνου πραγματικῆς στρατεύσεως.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. 3514)1928 (βλέπε κωδικοποίησιν τῶν σχετικῶν διατάξεων ἐν ΕΕΔ 7, 581) ἡ ὑπὸ τὰ ὅπλα ὁπωσδήποτε πρόσκλησις τοῦ μισθωτοῦ (ἐφ' ὅσον ἤδη, διαρκούσης τῆς παρούσης κατὰ τοῦ Ἔθνους συμμοριακῆς δράσεως, ἔχει παρὰ τῷ ἐργοδότῃ του ὑπηρεσίαν συμπεπληρωμένην τοὐλάχιστον δύο μηνῶν) δὲν ἀποτελεῖ λόγον διαλύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὁπωσδήποτε καὶ ἂν συνήφθη αὕτη.

Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ αὐτοῦ νόμου, μισθωτός, ἐπαναλαβὼν τὴν ἐργασίαν του, δὲν δύναται πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους νὰ ἀπολυθῇ τῆς θέσεώς του, εἰμὴ διὰ κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένην αἰτίαν, ἄλλως δικαιοῦται εἰς ἀποζημίωσιν ἴσην πρὸς τοὺς μισθοὺς ἓξ μηνῶν.

Ὑπὸ τὰ νομοθετικὰ ταῦτα κείμενα ἐρευνᾶται ὑπὸ τῆς κατωτέρω προεδρικῆς, κατ' ἔφεσιν, ἀποφάσεως, ἂν τῆς προστασίας τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. 3514 δικαιοῦται καὶ ὁ τυχὼν ἀναβολῆς κατατάξεως μισθωτός, καταλήγουσα εἰς ἀρνητικὴν λύσιν (οὕτω καὶ ἡ Προέδρου Πρωτ. Πατρῶν 886)1949. Πρόεδρος *Κ. Μαρμαρᾶς*, ΕΕΔ 9, 132).

Πράγματι, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 9, 132), ὁ κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ Ν. 3514 περιορισμὸς τῆς ἀδικαιολογήτου ἐπὶ ἓν ἔτος ἀπὸ τῆς ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας ἀπολύσεως ἀποτελεῖ ἐξαιρετικὸν προνόμιον διὰ τὰς παρασχεθείσας ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ στρατιωτικὰς ὑπηρεσίας καὶ διὰ νὰ ἔχῃ τὴν βεβαιότητα ὅτι ἀποστρατευόμενος θὰ ἐπανεύρῃ τὴν θέσιν του ὑπὸ τοὺς ἐν τῷ νόμῳ ἐξασφαλιστικοὺς ὅρους (βλέπε τὴν ἀπὸ 6 Μαρτίου 1918 εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ ἀρχικοῦ νόμου 1234)1918).

Ἐφ' ὅσον ὅμως οὗτος, προσκληθεὶς ἐν τῷ στρατῷ, ἔτυχε μετὰ ταῦτα ἀναβολῆς κατατάξεως, ὡς εἶναι ἡ περίπτωσις τῆς καταχωριζομένης κατωτέρω προεδρικῆς ἀποφάσεως, εἶναι δύσκολον νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι ἦτο ἐν τῇ διανοίᾳ τοῦ Νομοθέτου νὰ ἐπιβάλῃ καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν τὴν ὑποχρεωτικὴν ἐπὶ ἓν ἔτος διατήρησιν τοῦ μὴ παρασχόντος στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν μισθωτοῦ, ἀφοῦ οὐδεὶς δικαιολογικὸς λόγος συνηγορεῖ ὑπὲρ αὐτοῦ.

Ἀρκεῖ, κατὰ τὴν συναγομένην ἐκ τοῦ νόμου ἔννοιαν, τὸ δικαίωμα τῆς ἐπανόδου τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὴν θέσιν του μετὰ τὴν ἐκ τῆς προσκλήσεως ὑπὸ τὰ ὅπλα ἀποχήν αὐτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας, ἡ ὁποία, ἄλλως, θὰ διέλυε τὴν σύμβασιν.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ ἐγένοντο δεκταὶ καὶ διάφοροι λύσεις.

Οὕτω κατὰ τὴν Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 364)1941 (προεδρεύων *Χ. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 1, 210) ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου, ὅπως ἐπαναπροσλάβῃ τὸν ἀπομακρυνθέντα τῆς ὑπηρεσίας του ὑπάλληλον, ἕνεκα τῆς προσκλήσεώς του ὑπὸ τὰ ὅπλα καὶ ἡ εὐθύνη του, ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, ἡ ἀναφερομένη ἐν τῷ νόμῳ (ἀποζημιώσεως ἓξ μηνῶν) ὁρίζεται, ἀδιαφόρως ἂν ὁ ἐκ τοῦ λόγου τούτου διακόψας τὴν ἐργασίαν του ὑπάλληλος κατετάγη τῷ ὄντι ἐν τῷ στρατῷ ἢ ἕνεκα νομίμων λόγων ἀπηλλάγη τῆς πρὸς κατάταξιν ὑποχρεώσεως, διότι ὑπὸ τοῦ νόμου δὲν ἀπαιτεῖται πραγματικὴ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία ἢ τοιαύτη ὡρισμένης χρονικῆς διαρκείας τοῦ προσκληθέντος ὑπαλλήλου ὡς προϋπόθεσις τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὴν Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 1485)1949 (προεδρεύων *Ε. Στρατηγάκης*, ΕΕΔ 8, 905) ἡ προστασία τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ Ν. 3514 ὁρίσταται, ἀνεξαρτήτως τοῦ λόγου, δι' ὃν ἀπελύθη ἐκ τοῦ στρατοῦ, διότι δὲν διατέλλεται ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι ἡ τοιαύτη προστασία παρέχεται μόνον εἰς ὡρισμένην τάξιν ἐκ τῶν ἀπολυθέντων ἐκ τοῦ στρατοῦ καὶ ἑπομένως δὲν εἶναι ἐπιτρεπτὴ ἡ διαστολὴ τοῦ ἄρθρου τούτου, ἐνῷ κατὰ τὴν Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 3607)1949 (προεδρεύων *Κ. Τρουπάκης*, ΕΕΔ 8,991) ἀπαιτεῖται κατάταξις τοὐλάχιστον ἐν τῷ στρατῷ.

Βεβαίως ἐν τῷ νόμῳ δὲν διακρίνεται ἡ περίπτωσις τοῦ ἐπαναλαβόντος τὴν ἐργασίαν του μετὰ τὴν ἧς ἔτυχεν ἀναβολὴν κατατάξεως ἐν τῷ στρατῷ ἢ ἀπαλλαγήν του.

Ἀλλ' ἡ ἀσφαλὴς ἑρμηνεία τῆς νομοθετικῆς θελήσεως θὰ ἀναζητηθῇ εἰς τὸν σκοπὸν καὶ τὸ πνεῦμα τῆς προστασίας, ἡ ὁποία προσαπαιτεῖ, ὡς ἐσημειώθη, νὰ ὑπηρετήσεν ἐν τῷ

νὰ ἔχῃ συμπεπληρωμένην διμηνον εἰς τοῦτον ὑπηρεσίαν, ἥτις περαιτέρω δύναται νὰ προσαυξηθῇ διὰ τῆς εἰς ἄλλην ἐπιχείρησιν προϋπηρεσίας του. Ἐφ' ὅσον δὲ διὰ τῆς προσμετρήσεως καὶ ταύτης συμπληροῦται τὸ ἀπαιτούμενον ἑξάμηνον, ὁ στρατευθεὶς ἀπάλληλος ἀπολαύει πλήρους τῆς προστασίας τοῦ νόμου 3514)1928, δικαιούμενος οὕτω καὶ εἰς τὴν θέσιν του νὰ διατηρηθῇ καὶ ἐφεδρικὸν ἐπίδομα νὰ λάβῃ.

στρατῷ ὁ προσκληθείς ὑπὸ τὰ ὅπλα καὶ νὰ ἀπεμακρύνθη οὕτω ἐκ τῆς θέσεώς του, συλλογισμός, ὁ ὁποῖος ἔβάσισε καὶ τὴν δοθεῖσαν εἰς τὸ παρεμφερὲς ζήτημα τῆς προστασίας τῶν πολιτικῶς ἐπιστρατευομένων λύσιν, κατὰ τὴν ὁποίαν οὗτοι, μὴ ἀπομακρυνόμενοι τῶν θέσεών των, δὲν δικαιοῦνται τῆς προστασίας τοῦ ἄρθρ. 4 Ν. 3514 (οὕτω ἡ Ἐφετ. Ἀθηνῶν 1025|1942, εἰσηγητὴς **Β. Διάρης**, ΕΕΔ 1, 944, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1183|1941, προεδρεύων **Ν. Καούρης**, ΕΕΔ 1, 108, Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 889|1941, προεδρεύων **Φ. Τόλιας**, ΕΕΔ 1, 109, πρβλ. ἐπὶ παρεμφεροῦς θέματος καὶ Α.Π. 388|1950, εἰσηγητὴς **Σ. Μανρομιχάλης**, ΕΕΔ 9, 611).

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 4126|1951

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν
Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ε. Μαλλιάρας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Γκιόκας, Α. Κουρῆς

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 3514|28, καθ' ἣν ἡ ὑπὸ τὰ ὅπλα ὁπωσδήποτε πρόσκλησις παντὸς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου δὲν ἀποτελεῖ λόγον διαλύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἐδαφ. 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 1, διαλαμβάνοντος περὶ τῆς δηλώσεως τοῦ ὑπαλλήλου ἂν θὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν του, μετὰ τὴν ἀπόλυσιν ἐκ τοῦ στρατοῦ, τοῦ ἄρθρου 2, προβλέποντος τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ στρατευθέντος ὑπαλλήλου δι' ἄλλου, τοῦ ἄρθρ. 5, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 519|48, παρέχοντος εἰς τὸν ὑπάλληλον, διαρκούσης τῆς ὑπὸ τὰ ὅπλα ὑπηρεσίας, ὡρισμένον ποσοστὸν τῆς μισθοδοσίας αὐτοῦ, ὑπὸ τύπον ἐπιδόματος, συνάγεται, ὅτι ἡ ὑπὸ τὰ ὅπλα ὁπωσδήποτε πρόσκλησις τοῦ μισθωτοῦ δὲν ἐπιφέρει βεβαίως τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως μισθώσεως, ὄντος ἀδιαφόρου ἂν ὁ μισθωτὸς κατετάγη ὄντως ἐν τῷ στρατῷ ἢ ἀπηλλάγη κατά νόμιμόν τινα τρόπον καὶ ἑπομένως ἔχει δικαίωμα οὗτος, ὅπως ἀναλάβῃ κατὰ τὰς ἐν τῷ νόμῳ καθοριζομένας προθεσμίας τὴν ἐργασίαν του, ἀλλά, κατὰ τὴν ὀρθοτέραν γνώμην (οὕτως ἐμμέσως καὶ ἡ Α.Π. 388|50, ΕΕΔ 9, σ. 611), διὰ νὰ τύχῃ ὁ ὑπάλληλος τῆς προστασίας τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου 3514, καθ' ἣν «οὗτος, ἐπαναλαβὼν κατὰ τὸν νόμον τοῦτον τὴν ἐργασίαν του, δὲν δύναται πρὸ τῆς παρελεύσεως ἐτους νὰ ἀπολυθῇ τῆς θέσεώς του, εἰμὴ διὰ κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένην αἰτίαν, ἄλλως δικαιοῦται εἰς ἀποζημίωσιν ἴσην πρὸς τοὺς μισθοὺς ἓξ μηνῶν», ἀπαιτεῖται οὗτος νὰ κατετάγη καὶ νὰ ὑπηρέτησεν, ἀδιαφόρου ὄντος τοῦ χρόνου τῆς τοιαύτης πραγματικῆς στρατεύσεως, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν διὰ τοῦ ἄρθρου 1 παρεχομένην προστασίαν, δι' ἣν ἀρκοῦσα εἶναι ἡ ὁπωσδήποτε πρόσκλησις, ἀφοῦ δικαιολογητικὸς λόγος τῆς ἐπὶ ἓν ἔτος προστασίας τοῦ στρατευθέντος ὑπαλλήλου εἶναι ἡ καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς στρατεύσεώς του καὶ τῆς πρὸς τὸ ἔθνος ἐκπληρώσεως τοῦ καθήκοντός του ἐπίγνωσις του ὅτι, ἐπιστρέφων ἐκ τοῦ Στρατοῦ, θὰ ἐπανεύρῃ τὴν θέσιν, ἐν ᾗ εἰργάζετο καὶ δὲν θὰ διατρέξῃ τὸν κίνδυνον νὰ εὑρεθῇ αὐτὸς καὶ ἡ οἰκογένειά του πρὸ τῆς ἀνεχείας ἢ τῆς πείνης, τὴν ὁποίαν ἀπειλεῖ ἡ ἔλλειψις ἐργασίας (βλέπε εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ ἀρχικοῦ νόμου 1234|1918). Ἡ παραδοχὴ τῆς ἀντιθέτου ἐκδοχῆς, ἤτοι ὅτι προστατεύεται ὑπὸ τῆς ἐξεταζομένης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ν. 3514 καὶ ὁ προσκληθεὶς ὑπὸ τὰ ὅπλα καὶ μὴ ὑπηρετήσας, διότι ἔτυχεν ἀναστολῆς, ἀναβολῆς κλπ. ἢ ἐξ οὗ ληφθῇ τοιαύτη ἀπόφασις παρέμεινεν εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ ἡμέρας τινάς, θὰ ἦγε καὶ εἰς τὸ ἄτοπον νὰ προστατευθῇ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν τοιοῦτος ὑπάλληλος, εἰς ὃν χορηγεῖται τοιαύτη ἀναβολὴ ἢ ἀναστολή, ἐπὶ σειρὰν δύο ἢ καὶ τριῶν ἐτῶν, ἐνῷ ὁ πραγματικῶς ὑπηρετήσας ὑπὸ τὰ ὅπλα θὰ ἐπροστατεύετο μόνον ἐπὶ ἓν ἔτος μετὰ τὴν ἀποστράτευσίν του (βλ. καὶ Προέδρ. Πρωτ. Πατρῶν 886|49, ΕΕΔ 8, 132, ἔνθα καὶ σύμφωνα σχόλια). Ἑπομένως, ἐφ' ὅσον ὁ ἐκκαλῶν, ὡς ἐξάγεται πλήρως ἐκ τῶν προσαγομένων ἐγγράφων καὶ τῶν ἐκατέρωθεν διαμειβομένων (ἰδίᾳ δὲ ἐκ τοῦ ἀπὸ 17.4.1951 προσωρινοῦ ἀπολυτηρίου του), προσκληθεὶς ὑπὸ τὰ ὅπλα ἐνεφανίσθη τὴν 6.4.1951, πλὴν μετὰ 9 ἡμέρας, ἤτοι τὴν 15.4.1951 ἀπελύθη, χωρὶς νὰ ὑπηρετήσῃ στρατιώτης, κριθεὶς ὑπεράριθμος, δὲν ἐπροστατεύετο ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. 3514 καὶ εἶχε δικαίωμα ἡ ἐναγομένη, μετὰ τὴν ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας του, νὰ τὸν ἀπολύσῃ, τηροῦσα τὰς νομίμους διατυπώσεις, χωρὶς νὰ ὑποχρεοῦται καὶ εἰς τὴν καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως, ἴσης πρὸς τοὺς μισθοὺς ἓξ μηνῶν τοῦ εἰρημένου ἄρθρου. Τοῦτο δεχθεῖσα καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις δὲν ἔσφαλε καὶ ὁ μοναδικὸς λόγος τοῦ ἐφετηρίου καὶ τῶν προτάσεων περὶ τοῦ ἐναντίου εἶναι ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος, ὡς καὶ ἡ ἔφεσις, συμψηφιστέα ὅμως εἶναι ἡ δικαστικὴ δαπάνη καὶ τοῦ βαθμοῦ τούτου, καθ' ὅσον ἦτο ἀσαφές, κατά τε τὸν νόμον καὶ τὰ γεγονότα, τίς ἐκ τῶν διαδίκων ἦτο ἐν τῷ δικαίῳ (*Εὐκλ.—Παπαδ.* Πολ. Δικ. § 116 σημ. 1).

ΑΚΥΡΟΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

Σχέσις προσληφθέντων διά την διαχείρισιν των έκ του έξωτερικού έφοδίων

I

Χαρακτήρ σχέσεως προσληφθέντων διά την διαχείρισιν των έκ του έξωτερικού έφοδίων ως ιδιωτικού δικαίου.— Παροχή προσκαίρων υπηρεσιών παρά τω Δημοσίω και μη πλήρωσις νενομοθετημένων δέσεων συνιστά σχέσιν του ιδιωτικού δικαίου.— Προστασία διά του Ν. 3514 και των άκύρως προσληφθέντων.—Επιζήμιος διά τον εργοδότην απόλυσις, άνευ προσφυγής εις άρμοδίαν περί των λόγων απολύσεως Πρωτοδικειακήν Επιτροπήν του άρθρ. 7 Α.Ν. 244)1936.

Το άρθρ. 1 του Ν. 3514|1928 ορίζει, ότι ή υπό τα όπλα οπωσδήποτε πρόσκλησις του μισθωτού δεν απoτελεί λόγον διαλύσεως της συμβάσεως εργασίας, *οπωσδήποτε και άν συνήφθη αύτη*.

Επί τη βάσει της ούτω διατυπουμένης διατάξεως έγένετο και' επανάληψιν αντικείμενον δικαστικής ερεύνης, άν της προστασίας του άρθρ. 1 του Ν. 3514 και της μετά ταύτα παρεπομένης προστασίας του άρθρ. 5 του Ν. 3514, ως αντικατεστάθη υπό του Ν. 519|1948, και εκείνης του άρθρ. 4 του Ν. 3514 δικαιούνται και οι έν άκύρω συμβάσει μετά εργοδότου των τελούντες κατά την στιγμήν της υπό τα όπλα κλήσεως των μισθωτοί.

Αί Προέδρου Πρωτ. Αθηνών 557|1949 (προέδρευεν *Β. Φαρμακίδης*. ΕΕΔ 8, 241), Προέδρου Πρωτ. Πειραιώς 1145|1950 (προέδρευεν *Ι. Παπαργυρίου*. ΕΕΔ 9, 761), Προέδρου Πρωτ. Θεσσαλονίκης 8|1951 (προέδρευεν *Σ. Σταματιάδης*. ΕΕΔ 10, 809) απεφάνθησαν καταφατικώς.

Αί γνώμαι ήδη των κατωτέρω παρατιθεμένων νεωτέρων δικαστικών αποφάσεων διίστανται.

Η μία (Προέδρου Πρωτ. Αθηνών 4308|1951) δέχεται, ότι διά την προστασίαν του Ν. 3514 δεν απαιτείται να είναι έγγυρος ή σύμβασις εργασίας, ενώ ή άλλη (Προέδρου Πρωτ. Αθηνών 8982|1951) δέχεται το αντίθετον.

Η μάλλον κρατούσα εν τη δικαστηριακή πρακτική άποψις περί της προστασίας και των εν άκύρω συμβάσει τελούντων έχει υπέρ εαυτής το ότι εξηγεί, ως είναι υποχρεωτικώς ή ερμηνεία νά εξηγήση, το ρητόν γράμμα του άρθρου 1 του Ν. 3514 «... οπωσδήποτε και άν συνήφθη αύτη».

Πράγματι, άν αποκλεισθή ως εσφαλμένη ή τοιαύτη έννοια του νόμου, δυσχερώς δύναται να ευρεθή άλλη εξήγησις του όρου.

Συλλογιστώς ότι ή φράσις «οπωσδήποτε και άν συνήφθη αύτη» αναφέρεται εις τον καθωρισμένον ή μη χρόνον της συμβάσεως, αδιαφόρως δηλαδή άν συνήφθη δι' ωρισμένον ή αορίστου χρόνου, ίνα εννοηθή ότι διά του άρθρου 1 του Ν. 3514 προστατεύονται και οι εν συμβάσει ωρισμένου χρόνου τελούντες μισθωτοί, διότι άλλως ο χρόνος της στρατεύσεως δεν θά εματαίου την λήξιν της συμβάσεως, αποκλείεται, δοθέντος ότι κατά την άληθή εννοιάν του διά του άρθρ. 1 του Ν. 3514 επροστατεύοντο οι εν συμβάσει ορίσεου χρόνου τελούντες μισθωτοί (ούτω Εφετ. Αθηνών 214|1935, ΕΕΝ β' 957, Προέδρου Πρωτ. Αθηνών 1533|1941, ΕΕΔ 1, 749) και ότι αύτη είναι ή άληθής έννοια του νόμου συνάγεται και έκ των ειδικώς διά τας συμβάσεις ωρισμένου χρόνου εισαχθέντων μεταγενεστέρως Ν.Δ. 417|1941 και 1336|1941.

Συνάδει, άλλως τε, προς τον σκοπόν του νόμου νά λειτουργήση ή προστασία αύτου, αδιαφόρως άν ή εν ενεργεία κατά την πρόσκλησιν του μισθωτού υπό τα όπλα σύμβασις εργασίας έπασχεν ακυρότητά τινα και εσύτο, διότι προείχε νά έχη ήρεμον την ψυχήν ο εις τον στρατόν υπηρετών και μαχόμενος (ή αρχική προστασία του Ν. 1234|1918 εξετείνετο μόνον εις τους εφέδρους εν περιπτώσει επιστρατεύσεως) ότι θά επανεύρη την θέσιν του παρά τω εργοδότη και θά την διατηρήση υποχρεωτικώς επί εν έτος έναντι των προς την πατρίδα υπηρεσιών του (πρβλ. την επί του σχεδίου νόμου 1234|1918 εισηγητικήν έκθεσιν).

Δυσχερείας όμως εμφανίζει το ζήτημα, εν αναφορά προς τους νόμους περί υποχρεωτικής καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας, διά τον μετά την επανάληψιν της εργασίας χρόνον, οι οποίοι, ως γνωστόν, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά, δεν εφαρμόζονται επί άκύρων συμβάσεων εργασίας (βλέπε νμλγ. εν ΕΕΔ 9, 57 επ.).

Προέδρου Πρωτ. Αθηνών 4308|1951

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' έφεσιν
Προεδρεύων ο Πρωτοδίκης κ. **Ε. Μαλλιάρας**
Δικηγόροι οι κ.κ. Σ. Δερλερές, δικαστικός αντιπρόσωπος Δημοσίου, Δ. Μακρονικόλας

Κατά την διάταξιν του άρθρου 4 του Α.Ν. 515|1945 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των διατάξεων του Α.Ν. 312|1945 και 452|1945 «περί διοικήσεως και διαχειρίσεως των έκ του εξωτερικού εφοδίων» ο Πρόεδρος της κατά το άρθρον 7 του Α.Ν. 452|1945 τριμελούς επιτροπής δύναται νά προβαίνη εις την πρόσληψιν του εκάστοτε αναγκαιούντος ημερομισθίου προσωπικού διά την παραλαβήν, αποθήκευσιν, προφύλαξιν, μεταφοράν και κίνησιν εν γένει των εφοδίων (εργατών τεχνιτών, οδηγών, συνοδών και νυκτοφυλάκων), της αποζημιώσεως των άνω καθοριζομένης διά μέν τας δύο τελευταίας κατηγορίας υπό της τριμελούς ταύτης επιτροπής, των δε λοιπών επί τη βάσει των εκάστοτε υπό του Υπουργείου Εργασίας εκδιδομένων γενικών ή ειδικών αποφάσεων και βαρυνούσης τας οικείας πιστώσεις αποθηκεύσεως και κινήσεως

τῶν ἐφοδίων ἐξωτερικοῦ. Ἀφ' ἑτέρου διὰ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ἰδίου Α.Νόμου 515|45 ἐπιτρέπεται ἡ πρόσληψις ἐκτάκτου ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ, εἰς ἀντικατάστασιν τῶν ἐξερχομένων τῆς ὑπηρεσίας τῆς τέως ΕΔΒΕ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 9 § 4 ἐδ. 2 τοῦ Α.Ν. 312|45. Ἐκ τῶν ὡς ἄνω διατάξεων, καθ' ἃς δίδεται τὸ δικαίωμα εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς ὡς ἄνω ἐπιτροπῆς νὰ προβαίνῃ εἰς προσλήψεις ἐργατῶν, τεχνιτῶν, καὶ ὑπαλλήλων πρὸς παραλαβήν, ἀποθήκευσιν, φύλαξιν, μεταφορὰν καὶ κίνησιν ἐν γένει τῶν ἐφοδίων, τῶν ἀποζημιώσεων καθοριζομένων ὑπὸ τῆς εἰρημένης ἐπιτροπῆς, εἴτε ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἑκάστοτε ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἐκδιδομένων, γενικῶν ἢ εἰδικῶν ἀποφάσεων, συνάγεται, κατὰ τὴν κρίσιν μας, ἐν ὄψει καὶ τῶν προσαγομένων καὶ ἐπικαλουμένων ἐγγράφων καὶ τῶν ἐκατέρωθεν διὰ τῶν προτάσεων πρωτοδίκως καὶ ἐφεσίμως ἐπικαλουμένων, ὅτι δὲν πρόκειται περὶ προσλήψεως ὑπὸ τοῦ Δημοσίου πρὸς πλήρωσιν ὡρισμένων νενομοθετημένων θέσεων, ἀλλὰ περὶ τοιαύτης παροχῆς προσκαίρων, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον, ὑπηρεσιῶν, ἐχούσης δὲ ὡς ἐκ τούτου χαρακτῆρα ἰδιωτικοῦ δικαίου, καθόσον ὡς ἐκ τούτου ἀμφότερα τὰ μέρη προῆλθον πρὸς κατάρτισιν συμβάσεως μετὰ θελήσεως ἐχούσης κατὰ νόμον ἴσην δικαιοπρακτικὴν δύναμιν καὶ ἀξίαν (πρβλ. Σ.Ε. 164|1945), προκειμένης δὲ διαφορᾶς ἐκ τοῦ ν. 3514, καθ' ἣν ὁ ἀπολυθεὶς τῆς θέσεώς του ἐργατοτεχνίτης, συνδεόμενος μετὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, πρὶν ἢ συμπληρωθῇ ἔτος ἀπὸ τῆς ἀποστρατεύσεώς του, ἠτήσατο τὴν ἐκ τοῦ νόμου τούτου ἀποζημίωσιν, νομίμως ὁ Εἰρηνοδίκης ἐκηρύχθη ἁρμόδιος καὶ ἐξεδίκασε ταύτην καὶ ὁ α' λόγος τοῦ ἐφετηρίου καὶ τῶν προτάσεων, καθ' ὃν ἀναρμοδίως ἐπελήφθη οὗτος, ὡς ἐκ τοῦ ὅτι τοὺς διαδίκους συνέδεε ὄφθεν σχέσις ἐργασίας δημοσίου δικαίου, εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

Ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 1 καὶ 4 τοῦ νόμου 3514|1928, ὡς οὗτος τροποποιηθεὶς καὶ συμπληρωθεὶς ἰσχύει ἤδη, καθ' ἃς «ἡ ὑπὸ τὰ ὅπλα πρόσληψις παντὸς (ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου (ἐργάτου, τεχνίτου, κλπ.), ὑπηρετοῦντος πλέον τῶν ἓξ μηνῶν εἰς οἱονδήποτε γραφεῖον, κατάστημα ἢ ἐπιχείρησιν, δὲν ἀποτελεῖ λόγον διαλύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας αὐτοῦ, ὁπωσδήποτε καὶ ἂν συνήφθη αὕτη», καὶ «ὑπάλληλος (ἐργάτης, τεχνίτης κλπ.), ἀπαναλαβὼν κατὰ τὸν νόμον τοῦτον τὴν ἐργασίαν του, δὲν δύναται πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους νὰ ἀπολυθῇ τῆς θέσεώς του, εἰμὴ διὰ κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένην αἰτίαν, ἄλλως δικαιοῦται εἰς ἀποζημίωσιν ἴσην πρὸς τοὺς μισθοὺς ἓξ μηνῶν» καὶ δὴ ἐκ τῆς ἀνωτέρω φράσεως «ὁπωσδήποτε καὶ ἂν συνήφθη ἡ σύμβασις ἐργασίας» ἐξάγεται ἀριδήλως, ὅτι ὁ Νομοθέτης ὑπήγαγεν ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ νόμου τούτου καὶ τοὺς ἀκύρως προσληφθέντας καὶ τοὺς μὴ ἔχοντας τυχὸν τὰ ἀπαιτούμενα ὑπὸ τοῦ νόμου προσόντα. Ἑπομένως ἡ γενικὴ διάταξις τοῦ β' ἐδαφίου τῆς 3ης παραγράφου τοῦ ἄρθρου 59 τοῦ νόμου 786|1948, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 28 § 1 καὶ 2 τοῦ ν. 788|1948, ἡ καθορίζουσα τὰ προσόντα τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐφοδιασμοῦ καὶ Διανομῶν, δὲν δύναται νὰ κατισχύσῃ τῆς ὡς ἄνω εἰδικῆς προστατευτικῆς διατάξεως τῶν στρατευομένων ὑπαλλήλων, ἐργατῶν, τεχνιτῶν κλπ. καὶ κατ' ἀκολουθίαν καὶ ἐὰν ὁ ἐφεσίβλητος ἐστερεῖτο τῶν προσόντων τοῦ νόμου, ὅπερ ἐξ οὐδενὸς στοιχείου βεβαιοῦται, δὲν ἠδύνατο ν' ἀπολυθῇ ἐκ τοῦ λόγου τούτου, ἄνευ ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α.Ν. 244|1936 (ἄρθρον 4 § 2 ν. 3514). Ἄλλως τε ἡ εἰρημένη διάταξις (τοῦ β' ἐδαφ. τῆς 3ης § τοῦ ἄρθρου 59) ἀναφέρεται εἰς τὸ πάσης φύσεως ἔκτακτον προσωπικὸν τοῦ Ὑπουργείου Ἐφοδιασμοῦ καὶ οὐχὶ εἰς τὸ ἐπὶ συμβάσει τοιοῦτον, εἰς ὃ ἀνήκει καὶ ὁ ἤδη ἐφεσίβλητος, ὡς ἐλέχθη, καὶ ἑπομένως δὲν ἦτο ἐπιτρεπτὴ ἐκ τοῦ νόμου ἡ ἀπόλυσις του. Τοῦτο δεχθεῖσα καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, εἰ καὶ ἐπὶ ἄλλῃ αἰτιολογίᾳ, δὲν ἐσφάλη καὶ ὁ δεύτερος λόγος τοῦ ἐφετηρίου καὶ τῶν προτάσεων, ὡς ἀβάσιμος, εἶναι ἀπορριπτέος.

II

Κατάρτισις συμβάσεως μετὰ τοῦ Δημοσίου.— Οὐσιώδες στοιχεῖον σχετικὸν πρὸς αὐτὴν ἔγγραφον.— Διατάξεις Νόμου περὶ Δημοσίου Λογιστικοῦ.— Ἀκυρότης ἄλλως συμβάσεως.— Ἀνεφάρμοστον ἐξ αὐτοῦ Ν. 3514, προϋποθέτοντος ἔγκυρον σύμβασιν ἐργασίας.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 3922|1951

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ι. Μαρινάκος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Ἀθανασόλας, δικαστικὸς ἀντιπρόσωπος Δημοσίου, Α. Σίμωσης

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως τὸ ἐκκαλοῦν Δημόσιον παραπονεῖται κατὰ τῆς προσβαλλομένης ὑπ' ἀριθ. 2ν|51 ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ κωδικοποιημένου νόμου 3514|28 δικάσαντος Εἰρηνοδίκου Ἀθηνῶν, ὑποστηρίζον εἰδικώτερον ὅτι τοῦ δι' αὐτῆς, κατ' ἄρθρον 5 τοῦ ὡς ἄνω νόμου, ἐπιδικασθέντος εἰς τὸν ἐφεσίβλητον ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος δικαιοῦνται μόνον οἱ διὰ νομίμου συμβάσεως ἐργασίας συνδεόμενοι ὑπάλληλοι, κατὰ τὸ παράπονον ὅμως τοῦ ἐκκαλοῦντος μεταξὺ τούτου καὶ τοῦ ἐφεσιβλήτου οὐδέποτε συνήφθη ἔγκυρος σύμβασις ἐργασίας, καθ' ὅσον ἡ κατάρτισις αὐτῆς δὲν ἐγένετο ἐγγράφως καὶ διότι οὗτος προσελήφθη παρ' ὀργάνου, ὅπερ δὲν ἦτο κατὰ νόμον ἐξουσιοδοτημένον διὰ τὴν πρόσληψιν αὐτοῦ.

Ὡς σαφῶς συνάγεται ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 34, 39 καὶ 40 τοῦ νόμου ΣΙΒ' «περὶ δημοσίου λογιστικοῦ» καὶ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδοθέντος ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου 1852 Β. Δ|τος, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἀπὸ 3 Ἀπριλίου 1933 Β. Δ|γμα, πᾶσα σύμβασις διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου συναπτομένη παρ' ἀντιπροσώπου του καὶ συνεπαγομένη ὑποχρεώσεις αὐτοῦ δέον νὰ εἶναι ἔγγραφος, τοῦ πρὸς ταύτην ἐγγράφου ἀπαιτουμένου ὡς στοιχείου οὐσιώδους διὰ τὴν σύναψιν τῆς συμβάσεως, θεωρουμένης ἐν ἐλλείψει τούτου ὡς ἀνυπάρκτου (Α.Π. 296|31, Θέμ. ΜΘ' σελ. 753, 216|1936, Θέμ. ΜΖ' σελ.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΦΟΡΤΟΕΚΦΟΡΤΩΤΩΝ

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Κῦρος περιορισμῶν Ν.Δ. 1254|1949 περὶ προστασίας φορτοεκφορτωτῶν

Κανόνες περὶ προσωπικῆς ἐλευθερίας καὶ ἐπομένως καὶ ἐλευθερίας ἐργασίας καὶ ἰσότητος ἄρθρ. 5 καὶ 4 τοῦ Συντάγματος.—Ἐπιτρεπόμενοι εἰς τὸν Νομοθέτην περιορισμοί.—Ἀντισυνταγματικότης διατάξεων Ν.Δ. 1254|1949, περιοριζουσῶν τὴν ὑπὸ τῶν ἐπιχειρήσεων διεξαγωγὴν τῶν ἰδίων αὐτῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν δι' ἰδίων ἐργατῶν.

Ἀνεξαρτήτως τοῦ ζητήματος ἂν τὸ ἐπαγγελματικὸν σωματεῖον δύναται νὰ ἐγείρῃ ἀγωγὴν ἐπ' ὀνόματί του διὰ συμφέροντα τῶν μελῶν του, ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως τῶν εἰδικῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 3 καὶ 4 τοῦ Α.Ν. τῆς 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» (βλέπε περὶ τοῦ ζητήματος *Γ. Ράμου*, ΕΕΔ 7, 843, *Γ. Μητσόπουλου*, ΕΕΔ 7, 875 καὶ νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 10, 874, 875), ὁ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ'|ΟΔ' δικάσας Πρωτοδίκης Χαλκίδος, ἐπὶ περιπτώσεως χρησιμοποιήσεως ἰδίων τοῦ ἐναγομένου ἐργατῶν διὰ τὴν φόρτωσιν τῶν προϊόντων τῆς ἐπιχειρήσεως του ἐκ τοῦ ἐργοστασίου του ἐπ' αὐτοκινήτων—ἐν τούτῳ κατὰ τὸ ἐνάγον σωματεῖον ἐγκειται ἡ παράβασις τοῦ Ν.Δ. 1254|1949 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινων τῶν περὶ φορτοεκφορτώσεων νόμων» (ΕΚΔ 8, 1006)—ἀποφαίνεται, ὅτι δὲν ὑπῆρξε παράβασις, ἀφοῦ, ὁ Νόμος εἶναι κατὰ τοῦτο ἀντισυνταγματικός (βλέπε Σ.Ε. 353|1951, Ὁλομελ., εἰσηγητὴς *Χ. Μητρέλιας*, ΕΕΔ 10, 874, ἔνθα καὶ λοιπὴ νομολογία καὶ ἐν ΕΕΔ 10, 859, πρβλ. καὶ *Φ. Ἀγγελῆν*, ΕΕΔ 10, 345, *Γ. Α. Γιαννακόπουλον*, ΕΕΔ 10, 861).

Πρωτοδίκου Χαλκίδος 28|1951

Διαδικασία Ν. Γ'|ΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Σ. Δρομάζος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Καθενιώτης, Θ. Ταμβάκης, Θ. Κακαρᾶς, Α. Ἀναγνωστόπουλος

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ τὸ ἐνάγον Σωματεῖον ἐκθέτει, ὅτι βάσει τῶν διατάξεων τοῦ Ν.Δ. 1254|1949 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐνίων διατάξεων τῶν περὶ ἐκφορτώσεων Νόμων», καθ' ἃς ἡ φορτοεκφορτωτικὴ ἐργασία ἐνεργεῖται ἀποκλειστικῶς παρ' ἐργατῶν ἐφωδιασμένων διὰ βιβλιαρίων ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος φορτοεκφορτωτῶν ξηρᾶς, ἔθεσε τὰς ὑπηρεσίας τῶν παρεμβαινόντων μελῶν αὐτοῦ, ὄντων ἐφωδιασμένων διὰ τοιούτων βιβλιαρίων, εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἐναγομένου ἐμπόρου διὰ τὴν φόρτωσιν τῶν ρητινικῶν προϊόντων τούτου ἐκ τοῦ ἐργοστασίου του ἐπὶ αὐτοκινήτων, ἃς ὅμως οὗτος ἀπέκρουσε καὶ ἐνήργησε τὴν φόρτωσιν δι' ἐργατῶν τοῦ ἐργοστασίου του καὶ αἰτεῖται τὴν καταδίκην τοῦ ἐναγομένου εἰς τὴν καταβολὴν τῶν νομίμως καθοριζομένων φορτοεκφορτωτικῶν δικαιωμάτων, τὴν πληρωμὴν τῶν ὁποίων ὁ ἐναγόμενος ἀρνεῖται, ἰσχυριζόμενος ὅτι τὸ ἀνωτέρω διάταγμα ἀντίκειται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος.

Τὸ μὲν ἄρθρον 4 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος θεσπίζει τὸ ἀπαραβίαστον τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας, εἰς ἣν τὴν ἔννοιαν περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἐλευθερία τῆς ἐργασίας, τὸ δὲ ἄρθρον 3 τοῦ αὐτοῦ Συντάγματος καθιερεῖ τὴν ἀρχὴν τῆς ἰσότητος τῶν Ἑλλήνων ἐνώπιον τοῦ Νόμου καὶ ἐπομένως τῆς ὁμοιομόρφου μεταχειρίσεως αὐτῶν ὑπὸ τὰς αὐτὰς ἢ ὁμοίας περιστάσεις. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων συνάγεται, ὅτι ἐπιβάλλεται καὶ εἰς τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν σεβασμὸς καὶ ἴση μεταχείρισις τοῦ δικαιώματος ἐργασίας ἔναντι ἁπάντων

---

850 καὶ 85|1940, Θέμ. ΝΑ' σελ. 353). Ἐξ ἑτέρου, τὸ ἐκκαλοῦν, ὡς νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, δὲν ὑπέχει πάντοτε εὐθύνην ἐκ τῶν πράξεων τῶν νομίμως ἐκπροσωπούντων ὀργάνων, δεσμευόμενον μόνον ὅταν ταῦτα ἐνεργῶσι δρῶντα ἐντὸς τοῦ κύκλου τῶν ἀνατεθειμένων εἰς αὐτὰ καθηκόντων (ἄρθρ. 68, 70 καὶ 71 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος), ἡ ἀνάθεσις τῶν ὁποίων γίνεται πάντοτε διὰ νόμου ὁρίζοντος καὶ τὴν ἔκτασιν τούτων. Ἐν προκειμένῳ, καθ' ἃ προέκυψεν ἐκ τῶν προσαχθεισῶν ἀποδείξεων, ὁ ἐφεσίβλητος προσελήφθη ἐν τῷ Νοσοκομείῳ τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων, ὅπερ ἐξομοιοῦται πρὸς ἀστυνομικὴν διεύθυνσιν, ἀποτελοῦν οὕτω Κοατικὴν Ὑπηρεσίαν (ἄρθρ. 1 τοῦ Νόμου 545|1943), ὡς βοηθὸς τοῦ χειρουργικοῦ τμήματος, παρὰ τοῦ Διευθυντοῦ αὐτοῦ, χωρὶς περὶ τῆς συμβάσεως ταύτης νὰ συνταχθῇ ἔγγραφον. Ἐξ ἑτέρου οὗτος προέβη εἰς τὴν πρόσληψιν τοῦ ἐφεσιβλήτου ἄνευ οὐδεμιᾶς πρὸς τοῦτο νομίμου ἐξουσιοδοτήσεως, ἥτις διὰ τοῦ ἡγηθέντος νόμου κατοχυρώθη μόνον εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν. Ἐπομένως, ἐφ' ὅσον ἡ πρόσληψις τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐγένετο δίχως ἐγγράφου καὶ πέραν τούτου παρ' ὀργάνου μὴ ἐξουσιοδοτημένου πρὸς τοῦτο εἶναι ἄκυρος. Ἐκ τοιαύτης ὅμως ἀκύρου συμβάσεως ἐργασίας τὸ ἐκκαλοῦν, μὴ δεσμευόμενον, δὲν ὑπέχει ὑποχρέωσιν καταβολῆς ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος εἰς τὸν στρατευθέντα ἐφεσίβλητον, καθ' ὅσον ἡ παροχὴ αὐτοῦ προϋποθέτει ἔγκυρον σύμβασιν ἐργασίας. Κατὰ ταῦτα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, δεχθεῖσα τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐφεσιβλήτου καὶ ἐπιδικάσασα εἰς τοῦτον μέρος τῶν αἰτηθέντων ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων, ὡς στρατευθέντα, καθ' ὃν χρόνον οὗτος ὑπηρέτει παρὰ τῷ ἐναγομένῳ, καίτοι δὲν συνεδέετο δι' ἐγκύρου συμβάσεως ἐργασίας, ἐσφαλε καὶ δέον ὅπως μεταρρυθμισθῇ, ἐπὶ τῷ τέλει ν' ἀπορριφθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, δεκτῶν οὕτω καθιστα μένων τῶν διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως διατυπουμένων ὡς ἄνω λόγων ὡς βασίμων καὶ κατ' οὐσίαν.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΤΡΟΧΙΟΔΡΟΜΩΝ

Έκτασις έφαρμογής έπί τοῦ προσωπικοῦ ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας

Διατήρησις ἐν ἰσχύϊ διατάξεων τοῦ κατὰ Ν. ΔΚΗ' ἐκδοθέντος Κανονισμοῦ προσωπικοῦ ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας καὶ διὰ πάντας τοὺς ὑπαλλήλους ἐξωτερικῶν καὶ ἐσωτερικῶν ὑπηρεσιῶν.—Ἐφαρμογὴ ὅμως διὰ προσωπικὸν ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας μόνον τῶν δυναμένων νὰ τύχωσιν ἐφαρμογῆς διατάξεων Κανονισμοῦ.

Διὰ σειρᾶς ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐκρίθη, ὅτι ὁ κατὰ Νόμον ΔΚΗ' ἐκδοθεὶς Κανονισμὸς τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας τροχιοδρόμων ἰσχύει καὶ διὰ τὸ προσωπικὸν τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τῶν τροχιοδρόμων.

Πλεῖσται ὅμως διατάξεις τοῦ ἐν λόγῳ Κανονισμοῦ τυγχάνουν ἐκ κατασκευῆς ἀπροσάρμοστοι εἰς τὴν φύσιν τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας. Οὕτω, ἐπὶ παραδείγματι, αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7, διὰ τοῦ ὁποίου διαβαθμίζεται τὸ προσωπικὸν τῆς ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας (δηλαδὴ ὁδηγοί, εἰσπράκτορες κλπ.), δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐφαρμοσθῶσιν ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας.

Ἐπίσης, κατὰ τὰ ἄρθρα 108, ΠΙ, ἡ διαδικασία ἀπολύσεως λόγῳ καταργήσεως θέσεως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας.

Διὰ τῆς προηγηθείσης ὑπ' ἀριθ. 848|1950 ἀποφάσεως τοῦ Α' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἀναιρεσάσης τὴν ὑπ' ἀριθ. 841|1950 ἀπόφασιν τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἐκρίθη, ὅτι αἱ ἐν λόγῳ διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας τροχιοδρόμων δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τῶν τροχιοδρόμων, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐκτιμήσεως τῶν ἀποδείξεων, ὅτι τὸ προσωπικὸν τοῦτο δὲν δύναται νὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ, ἐπειδὴ δὲν δύναται νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ὑπηρεσιακὰς ὑποχρεώσεις του, ὡς ὁρίζονται ἐν τῷ Κανονισμῷ, ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ἡ ἐκπλήρωσις τῶν ὑποχρεώσεων τούτων ἐμποδίζεται ὑπὸ τῶν ἐκτελουμένων ἐν τῷ χώρῳ τῶν ἐσωτερικῶν ἐγκαταστάσεων ἐργασιῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ἀναφύονται ἐργατικαὶ διαφοραί, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ ἐκδίκασις ἀνήκει εἰς τὰ ἐργατικὰ δικαστήρια.

Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐκρίθη ὀρθὴ ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἑξῆς σκέψεων:

Ἡ ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας τροχιοδρόμων ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τῶν τροχιοδρόμων ἀπαιτεῖ, ὅπως τὸ προσωπικὸν τοῦτο δύναται νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ὑπηρεσιακὰς ὑποχρεώσεις του, ὡς ὁρίζονται ἐν τῷ Κανονισμῷ, ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ἡ ἐκπλήρωσις τῶν ὑποχρεώσεων τούτων ἐμποδίζεται ὑπὸ τῶν ἐκτελουμένων ἐν τῷ χώρῳ τῶν ἐσωτερικῶν ἐγκαταστάσεων ἐργασιῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ἀναφύονται ἐργατικαὶ διαφοραί, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ ἐκδίκασις ἀνήκει εἰς τὰ ἐργατικὰ δικαστήρια.

Ἐπίσης, κατὰ τὰ ἄρθρα 108, ΠΙ, ἡ διαδικασία ἀπολύσεως λόγῳ καταργήσεως θέσεως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας.

Διὰ τῆς προηγηθείσης ὑπ' ἀριθ. 848|1950 ἀποφάσεως τοῦ Α' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἀναιρεσάσης τὴν ὑπ' ἀριθ. 841|1950 ἀπόφασιν τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἐκρίθη, ὅτι αἱ ἐν λόγῳ

τῶν Ἑλλήνων. Ὅθεν περιορισμὸς τοῦ δικαιώματος τούτου διὰ τῆς νομοθετικῆς ὁδοῦ, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς εἰσαγωγῆς διακρίσεων ὑπὲρ ὡρισμένων ἐξ ὑποκειμένου ὁριζομένων προσώπων, εἴτε ἐν ἐπαγγελματικῇ ὀργανώσει τελούντων, ἐν ἀναφορᾷ πρὸς ὡρισμένον εἶδος ἐργασίας, εἶναι κατ' ἀρχὴν συνταγματικῶς ἀνεπίτρεπτος. Δύναται βεβαίως ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία ἐν τῇ ρυθμίσει τῶν ὅρων, ὑφ' οὓς κατοχυρώνεται ἑκάστοτε τὸ δικαίωμα τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας, ἣν ρύθμισιν ρητῶς ἐπιφυλάσσει αὐτῇ τὸ ρηθὲν ἄρθρον 4 τοῦ Συντάγματος, νὰ θέτῃ καὶ περιορισμοὺς εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἐργασίας, οὗτοι ὅμως δέον νὰ ὁρίζωνται ἐξ ἀντικειμένου, καὶ κατὰ τὸν μέτρον δι' ἅπαντας τοὺς Ἕλληνας, ἐπιτρεπόμενοι, ἐφ' ὅσον δικαιολογοῦνται ἐξ ἀπορρήτων λόγων δημοσίου ἢ κοινωνικοῦ συμφέροντος. Εἰς τὴν ἔννοιαν δὲ τοῦ γενικοῦ συμφέροντος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ περιλαμβανόμενον καὶ τὸ οἰκονομικὸν ἀποκλειστικῶς συμφέρον ἐπαγγελματικῆς τινος τάξεως. Ἀνεπιθέτως ἐκδοχὴ θὰ ἦγεν εἰς τὴν καθιέρωσιν προνομίων ὑπὲρ ὡρισμένων προσώπων ἐν τῇ φαίρᾳ τῆς ἐπαγγελματικῆς τῶν πολιτῶν δράσεως, μὴ συμβιβαζομένης πρὸς τὰς διαληφθείσας συνταγματικὰς διατάξεις (Σ.Ε. 1148|49, 2002|50, 353|51 ἐν ὁλομ. Α.Π. 235|49).

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἐνωτέρω ὅσαι μέν ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ Ν.Δ. 1254|49 θεσπίζουν ἐξ ἀντικειμένου ὅρους καὶ περιορισμοὺς διὰ τὴν ἄσκησιν αὐτοῦ τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ φορτοεκφορτωτοῦ, δέον νὰ θεωρηθῶσιν ἐγκύρως τεθεῖσαι ὡς συμπορευόμεναι πρὸς τὰς διαληφθείσας θεμελιώδεις νομικὰς ἀρχάς. Ἀντιθέτως αἱ ἐξ αὐτῶν ἀποκλείουσαι τὴν ὑπὸ τῶν ἐπὶ μέρους ἑκάστοτε ἐπιχειρήσεων διεξαγωγὴν τῶν ἐπὶ τῶν αὐτῶν φορτοεκφορτωτῶν ἐργασιῶν τῶν ἐκτελουμένων εἰς χώρους τῶν ἐπαγγελματικῶν αὐτῶν ἐγκαταστάσεων, δι' ἐργατικῶν δυνάμεων ἀνηκουσῶν εἰς τὸ προσωπικὸν αὐτῶν, ἐκφεύγουσι κύρους, ὡς οὐσιωδῶς παρεκκλίνουσαι τῶν ὡς εἴρηται συνταγματικῶν ἀρχῶν, ἄνευ ἐμφανῶν πρὸς τοῦτο δικαιολογητικῶν λόγων, περὶ τῆς συνδρομῆς τῶν ὁποίων δικαιοῦται καὶ ὑποχρεοῦται νὰ κρίνῃ ἑκάστοτε καὶ ὁ Δικαστὴς ἐν τῇ ἐρεύνῃ αὐτοῦ περὶ τῆς ἀπὸ πάσης πλευρᾶς συνταγματικότητος τῶν Νόμων. Ἐν τῇ προκειμένῃ ὅθεν περιπτώσει, κατὰ τὰ προκύψαντα ἐκ τῆς ἀποδεικτικῆς διαδικασίας, δὲν συντρέχουσι τοιοῦτοι δικαιολογητικοὶ λόγοι, διότι αἱ ἐργάται τοῦ ἐργοστασίου τοῦ ἐναγομένου, δι' ὃν ἐνηργήθη ἡ φορτώσις τῶν ρητινικῶν προϊόντων τοῦ ἐν τῷ περιβόλῳ αὐτοῦ, εἶναι εἰδικοὶ καὶ κατάλληλοι διὰ τοιαύτας φορτώσεις, ὥστε ὁ μὴ ἀποκλεισμὸς τούτων συντελεῖ εἰς ἔτι μείζονα εὐρυθμίαν τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν καὶ εἰς περιορισμὸν εἰς τὸ ἐλάχιστον τῆς φθορᾶς τοῦ ἐμπορεύματος καὶ κατὰ συνέπειαν αἱ διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 1254, καθ' ὅσον ἐπιβάλλουν τὴν φορτοεκφόρτωσιν ἐν τοῖς ἐργοστασίοις μονοπωλιακῶς ὑπὸ τῶν διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος ἐφωδιασμένων ἐργατῶν, κατ' ἀποκλεισμὸν τῶν ἰδίων τοῦ ἐπιχειρηματίου ἐργατῶν, ἀντίκεινται, ὡς ἐλέχθη, εἰς τὰς προεκτεθείσας θεμελιώδεις διατάξεις τοῦ Συντάγματος καὶ ὡς ἐκ τούτου οὐκ εἰσὶν ἐφαρμοστέαι. Ἄλλως ἡ ἀνωτέρω ἄποψις εἶναι σύμφωνος καὶ πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ Ν.Δ. 1254, ὅπερ ἐπιτρέψαν διὰ τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἄρθρου 1 αὐτοῦ, ὅπως αἱ φορτοεκφορτώσεις ἐντὸς τοῦ περιβόλου τῶν ἐργοστασίων γίνωνται καὶ παρ' ἐργατῶν τῆς ἐπιχειρήσεως, ἠννόησε προδήλως, ὅπως ἡ μονοπωλιακὴ ἐκτέλεσις αὐτῶν ὑπὸ ἐπαγγελματιῶν φορτοεκφορτωτῶν ἐνεργῆται μόνον ὅπου ἕτερος μισθωτὸς ἐντεταγμένος ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ὡρισμένου ἐργοδότου καὶ δυνάμενος εἴτε κατὰ κυρίαν ἀπασχόλησιν, εἴτε παραλλήλως πρὸς ἄλλην αὐτοῦ ἐργασίαν, νὰ ἀσχολῆται καὶ μὲ τὰς φορτοεκφορτώσεις πραγμάτων τοῦ ἐργοδότου αὐτοῦ (Σ.Ε. 816|49, 353|51). Κατ' ἀκολουθίαν τούτων ἀπορριπτέα τυγχάνει ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ ὡς ἀβάσιμος.

διατάξεις δέον νά τυγχάνουν αναλογικής εφαρμογής, συμπληρουμένων τών κενών διά τής αναλογίας τών ισχυόντων καί εἰς ἄλλους συγγενεῖς Ὀργανισμούς.

Ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀπόφασις τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου διαφωνεῖ πρός τήν ἀπόφιν ταύτην τοῦ Α' Τμήματος.

Ἀρείου Πάγου 149|1951 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Δινάρδος**
Εἰσηγητής ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**

Κατά τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 7 παρ. 1 ἐδάφ. α' τοῦ νόμου 3752 (τῆς 12|12 Ἰανουαρίου 1929) «περί κυρώσεως τῶν Διαταγμάτων, κανονισμῶν τοῦ προσωπικοῦ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ἤ φυσικῶν ἤ νομικῶν προσώπων συνδεομένων διά συμβάσεων μετά τοῦ Κράτους πρός ἄσκησιν λειτουργίας κοινῆς χρήσεως καί ὠφελείας τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας» «καταργεῖται ὁ νόμος ΔΚΗ' (ὅπ ἀριθ. 4028), παραμένει δ' ἐν ἰσχύι δι' ἑκάστην ἐπιχείρησιν ὁ ἐπί τῇ βάσει τούτου ἐν ἐφαρμογῇ Γενικός Κανονισμός τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας, μέχρις ἀντικαταστάσεως αὐτοῦ, δυνάμει ταῦ παράντος νόμου».

Ἡ σαφής τῆς διατάξεως ταύτης ἔννοια, εἶναι, ὅτι ὁ κατά τάς διατάξεις τοῦ νόμου ΔΚΗ' (4028) (τῆς 24|28 Ἰανουαρίου 1912) «περί κανονισμοῦ τῆς ὑπηρεσίας τῶν σιδηροδρομικῶν καί τροχιοδρομικῶν ὑπαλλήλων» ἐκδοθείς καί διά πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐγκριθείς ἀπό 17|11|1917 «Γενικός Κανονισμός τῆς ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας παοῶν τῶν σιδηροδρομικῶν καί τροχιοδρομικῶν γραμμῶν» διετηρήθη μέν ἐν ἰσχύι διά πάντας τούς ὑπαλλήλους τῶν μνησθεισῶν συγκοινωνιακῶν ἐπιχειρήσεων, ἤτοι τούς τε ἀνήκοντας εἰς τάς ἐξωτερικάς ὑπηρεσίας αὐτῶν καί τούς εἰς τάς ἐσωτερικάς τοιαύτας ὑπαγομένους, ἀλλ' ἐκ τῶν διατάξεων ὅμως αὐτοῦ ἰσχύουσι, διά τούς εἰς τάς ἐσωτερικάς ὑπηρεσίας ὑπαγομένους, μόναι ἐκεῖναι, αἵτινες δύνανται νά εὑρωσιν ἔδαφος ἐφαρμογῆς καί ἐπί τῶν τελευταίων τούτων. Οὕτως αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 3 καί 7 τοῦ προμνηοθέντος Γενικοῦ Κανονισμοῦ, αἱ ὁρίζουσαι τούς κλάδους καί βαθμούς τῆς ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας, δέν εἶναι δεκτικαί ἐφαρμογῆς καί ὡς ἐκ τούτου δέν ἔχουσιν ἰσχύν διά τό προσωπικόν τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας, ὡς ἐπίσης καί ἡ τοῦ ἄρθρου 11, δι' οὗ παρέχεται εἰς τήν ἑταιρίαν τό δικαίωμα, ὅπως διά πίνακος ὁρίζῃ, κατ' Ἰανουάριον ἑκάστου ἔτους, τόν ἀριθμόν τῶν θέσεων τοῦ μονίμου προσωπικοῦ κατά βαθμούς καί τάξεις, διότι προϋπόθεσις τῆς ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως ταύτης εἶναι ὁ προηγούμενος καθορισμός τῶν κλάδων, τῶν βαθμῶν καί τάξεων ἑκάστου βαθμοῦ τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας, ἐξ ὧν μόνον τάς τάξεις ἑκάστου βαθμοῦ δύναται ἡ ἑταιρία νά καθορίζῃ δι' ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ κατά τό ἄρθρον 41 τοῦ Γεν. Κανονισμοῦ, οὐχί δέ καί τούς κλάδους καί τούς βαθμούς ἑκάστου κλάδου, οὓς μόνον κατά τήν διαδικασίαν τήν διαγραφομένην ὑπό τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Νόμου 3752|1929 δύναται νά καθορίσῃ, ὡς σαφῶς συνάγεται ἐκ τοῦ ἄρθρου 173 τοῦ διατηρηθέντος ἐν ἰσχύι Γενικοῦ Κανονισμοῦ, ρητῶς ὁρίζοντος ὅτι πᾶσα τροποποίησις αὐτοῦ δύναται νά γίνῃ μόνον κατά τάς διατάξεις τοῦ νόμου ΔΚΗ' (ἤδη τοῦ νόμου, 3752) καί οὐχί μονομερῶς παρά τῆς ἑταιρίας, μή παρεχομένου τοιαύτου δικαιώματος εἰς τήν ἑταιρίαν οὐδέ διά τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Γεν. Κανονισμοῦ, ὡς τοῦτο ἄλλως τε συνάγεται ἐκ τοῦ ἐν ἄρθροις 3 καί 7 τοῦ Γεν. Κανονισμοῦ λεπτομερῶς καθορισμοῦ τῶν κλάδων καί βαθμῶν τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας, δοτις θά ἦτο περιττός, ἐάν ἡ ἑταιρία εἶχε δικαίωμα μονομεροῦς καθορισμοῦ τούτων (ἐκ μόνου τοῦ ἄρθρου 11), τοῦ ἐναντίου δέ συναγομένου ἐκ τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου, δστις συνίστατο εἰς τήν διά Γενικοῦ Κανονισμοῦ κατοχύρωσιν τῆς μονιμότητος καί προστασίαν τοῦ προσωπικοῦ τῆς τε ἐσωτερικῆς καί ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας, ἥτις θά καθίστατο σκιώδης, ἐάν ἡ ἑταιρία ἠδύνατο νά καθορίζῃ μονομερῶς, κατά τό δοκοῦν αὐτῇ, τούς κλάδους καί βαθμούς, καταργοῦσα ἢ ἀναγνωριστοῦσα τινάς τούτων. Τῆς ἑταιρίας δέ μή δυναμένης νά καθορίζῃ μονομερῶς τούς κλάδους καί βαθμούς, δέν δύναται νά εὕρῃ ἔδαφος ἐφαρμογῆς καί ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 108 παράγρ. τελευταία) τοῦ Γενικοῦ Κανονισμοῦ, καθ' ἣν, ἐπί μειώσεως τοῦ ὀργανικοῦ ἀριθμοῦ θέσεων βαθμοῦ τινος ἡ τάξεως, ἀπαλλάσσονται τῆς ὑπηρεσίας οἱ κεκτημένοι τούς τελευταίους ἀριθμούς ἀρχαιότητας ἐν τῷ βαθμῷ ἢ τῇ τάξει, ἐν ἧ εὑρίσκονται, διότι προϋπόθεσις τῆς ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως ταύτης εἶναι ὁ κατά τήν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 3752 καθορισμός τῶν κλάδων καί βαθμῶν, οὐχί δέ ὁ μονομερής ὑπό τῆς ἑταιρίας καθορισμός τῆς βαθμολογικῆς ἱεραρχίας καί ἂν οὗτος ἔχῃ ὡς πρότυπον τά κοινῶς κρατοῦντα εἰς ἄλλας ἀναλόγους ἰδιωτικάς ἢ δημοσίας ὑπηρεσίας.

Μετά τά προεκτεθέντα, τό Τμῆμα τοῦτο διαφέρουσαν ἔχει γνώμην ὡς πρός τήν λύσιν τοῦ νομικοῦ ζητήματος, δι' ὃ ἐγένετο ἡ ἀναίρεσις τῆς ἐν τῇ ἀναιρετικῇ ἀποφάσει ἐξενεχθείσης κρίσεως, καθ' ἣν τυγχάνουσιν ἐφαρμογῆς καί ἐπί τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τά ἄρθρα 7, 11, 41 καί 108 (παράγραφος τελευταία) τοῦ Γενικοῦ Κανονισμοῦ τῆς ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας παοῶν τῶν σιδηροδρομικῶν καί τροχιοδρομικῶν ἐπιχειρήσεων καί ἐπομένως νομίμως ἀπολύεται καί ὁ ἀνήκων εἰς τό προσωπικόν τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας, μετά γενομένην μονομερῆ ὑπό τῆς ἑταιρίας μείωσιν τῶν θέσεων βαθμοῦ τινος μή ὑπό τοῦ Γενικοῦ Κανονισμοῦ προβλεπομένου, ἀλλ' ὑπό ταύτης καθοριοθέντος, ἐφ' ὅσον κέκτηται τόν τελευταῖον ἀριθμόν ἐν τῇ τάξει, ἐν ἧ ὁ προμνηθείς εὑρίσκεται ὑπηρετῶν. Συμφώνως ὅθεν τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου ΧΜΖ' (τῆς 28 Ἰουλίου 1877) συντρέχει περίπτωσις, ὅπως παραπεμφθῇ ἡ ὑπόθεσις εἰς τήν Ὁλομέλειαν πρός ἀπόφασιν.

ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΚΑΤΑΤΑΞΙΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΩΝ

Προϋποθέσεις Κανονισμού Σ.Ε.Κ. διά τήν θέσιν μονίμου σταθμάρχου

Κατάληψις θέσεως μονίμου σταθμάρχου ή βοηθού σταθμού μετά προηγουμένην μαθητείαν καί έπιτυχή δοκιμασίαν.— Έννοια Ν.Δ. περί άνακατατάξεως προσφύγων σιδηροδρομικών παρά τοίς Σιδηροδρόμοις Έλληνικού Κράτους.— Δυνατότης μισθολογικής άνακατατάξεως μόνον καί όχι βαθμολογικής.

Έπικυρούται ή ύπ' άριθ 459|1941 άποφασις τού Έφετείου Άθηνών.

Λόγοι άναιρέσεως ύπήρξαν οί έξής :

1) Δεχθείσα ή έφετειακή άπόφασις ότι έξ ούδεμιάς διατάξεως τού Γενικού Κανονισμού τής έξωτερικής ύπηρεσίας τών Σ.Ε.Κ. προκύπτει οιαδήποτε ύποχρέωσις αύτών νά προσλάβωσι τόν άναιρεσείοντα, δυνάμει τού πιστοποιητικού προϋπηρεσίας του είς τούς Σιδηροδρόμους τής Μ. Άσίας, μέ τόν βαθμόν, είς όν ύπηρέτει έκεί (σταθμάρχης β' τάξεως) καί ότι τό ύπ' αύτού έπικαλούμενον άρθρον 15 τού είρημένου κανονισμού άφορά μόνον τούς κεκτημένους πιστοποιητικόν προϋπηρεσίας Σιδηροδρομικής τινος Έταιρίας έν τώ Κράτει, τοιούτοι δέ ήσαν οί Σιδηρόδρομοι Μ. Άσίας, ένώ έκ τού συνδυασμού τού άρθρου τούτου πρός τό ύπό τού Ν. 3529 κυρωθέν άπό 30.8.1925 Ν.Δ., ώς τούτο έκυρώθη τροποποιηθέν ύπό τού άπό 7.10.1925 έτέρου Ν.Δ., σαφώς προκύπτει, ότι οί προϋπηρετήσαντες είς Μ. Άσίαν έν τοίς Άνατολικοίς Σιδηροδρόμοις θεωρούνται ύπαγόμενοι είς τήν ύπό τού άρθρου 15 γενομένην διάκρισιν τών προϋπηρετησάντων είς ξένον σιδηροδρομικόν δίκτυον, δεχθείσα δέ ή προσβαλλομένη άπόφασις ότι ό νόμος 3529, ώς έτροποποιήθη ύπό του άπό 7.10.1925 Ν.Δ., ούδαμώς προνοεί περί τού βαθμού, είς όν έδει νά καταταγή βάσει τής έπικαλουμένης προϋπηρεσίας, άλλ' ότι άπλώς καθορίζει τόν τρόπον τής μισθολογικής άνακατατάξεως τών προσφύγων σιδηροδρομικών ύπαλλήλων, έσφαλμένως ήρμήνευσε τόν ρηθέντα νόμον, ώς καί τόν ίσχύν νόμου έχοντα, ώς δέχεται καί ή προσβαλλομένη άπόφασις, προμνησθέντα Γενικόν Κανονισμόν τής Έξωτερικής Ύπηρεσίας τών Σ.Ε.Κ.

2) Διότι ή προσβαλλομένη άπόφασις τού Έφετείου τήν τρίτην έπικουρικήν βάσιν τής άγωγής του, καθ' ήν οί έναγόμενοι ώφειλον κατά τόν Γενικόν Κανονισμόν Προσωπικού νά τόν φέρωσι μονιμοποιηθέντα είς τόν βαθμόν τού βοηθού σταθμού άπό τού έτους 1922, ότε προσελήφθη είς τήν ύπηρεσίαν αύτών, ότε θά προήγετο είς σταθμάρχην γ' τάξεως άπό τού Νοεμβρίου 1925, άπέρριψεν, ώς μή νόμω βάσιμον, έπί τή σκέψει ότι κατά τόν άνωτέρω Γεν. Κανονισμόν μόνον ώς προσωρινός καί ύπό δοκιμασίαν ήδύνατο νά προσληφθή διά τήν θέσιν τού βοηθού σταθμάρχου κατά τά άρθρα 13 καί 14 τού αύτού Κανονισμού, ή δέ μονιμοποίησις του ήτο ύποχρεωτική μόνον έντός έξαμήνου άπό τής έπιτυχίας του είς δοκιμασίαν, ήτις δέν έλαβε χώραν. Οθεν κρίνασα ή άναιρεσιβαλλομένη άπόφασις ψευδώς ήρμήνευσε καί έσφαλμένως έφήρμοσε τάς διατάξεις τών άρθρων 13, 14, 23, 25 καί 30 τού μνησθέντος Γενικού Κανονισμού έξωτερικής ύπηρεσίας τών έν Έλλάδι άτμηλάτων σιδηροδρόμων, έχοντος ίσχύν νόμου, καθ' όσον, άφ' ένός μέν έκ τών άνω άρθρων δέν άπαγορεύεται ή άπ' εύθείας προσληψις μονίμων βοηθών σταθμού, ούτανείων κατά τό άρθρον 15 ιδίου Κανονισμού δέν άπαιτείται νά μαθητεύση ό μέλλων νά διορισθή είς τήν κατωκάτην θέσιν σταθμάρχου ή βοηθού σταθμού, όταν πιστοποιήται δεόντως, ότι προϋπηρέτησεν ώς τοιούτος είς άλλην σιδηροδρομικήν έπιχείρησιν, ό δέ έν τώ αύτώ άρθρω όρος, ότι πρός ή τοιαύτη προϋπηρεσία δέον νά είναι παρ' άλλη σιδηροδρομική Έταιρία έν τω Κράτει, δέν είναι περιοριστικός καί άποκλειστικός, ώς έσφαλμένως έδέχθη ή προσβαλλομένη άπόφασις, άλλ' ένδεικτικός τοιούτος, δεδομένου ότι ό σκοπός τής διατάξεως προφανώς είναι νά έπιτραπή ή άπ' εύθείας ώς μονίμων προσληψις προσώπων δεδιαγνωσμένων καί πεπειραμένων λόγω τής παρ' άλλη σιδηροδρομική έπιχειρήσει προϋπηρεσίας αύτών. Τούτο, άλλως τε, καί παρά τών έναγομένων έγένετο δεκτόν, άφού μετά τριετίαν έν έτει 1925 τόν έμονιμοποίησαν, χωρίς νά τόν ύποβάλωσιν είς δοκιμασίαν ή μαθητείαν, άπό τής πρώτης δέ ήμέρας τής προσλήψεώς του τόν έχρησιμοποίουν δι' έκτέλεσιν ύπευθύνου ύπηρεσίας πεπειραμένου σταθμάρχου καί άφ' έτέρου διότι έκ τών αύτών άρθρων τού ιδίου γενικού κανονισμού σαφώς προκύπτει, ότι καί διά τόν ώς μαθητευόμενον προσληφθέντα είναι ύποχρεωτική ή μονιμοποίησις μετά ώρισμένον χρόνον άπό τής δοκιμασίας, ήτις πάλιν διά τούς μαθητευομένους βοηθούς σταθμού δέον νά ένεργηθή έντός 15 ήμερών άπό τής λήξεως τού χρόνου μαθητείας, καθοριζομένου είς έξάμηνον, ούτως ώστε μετά 6 μήνας καί 18 ήμέρας άπό τής προσλήψεως δέον νά ένεργηθή ή δοκιμασία, καί άν μέν ύπάρχη κενή θέσις ή μονιμοποίησις είναι άμέσως ύποχρεωτική, άλλως έντός τό πολύ έτους άπό τής δοκιμασίας. Παράλειψις τής σιδηροδρομικής έπιχειρήσεως νά καλέση είς δοκιμασίαν τόν μαθητευόμενον δέν δύναται κατά νόμον νά άτονήση τό δικαίωμα αύτού πρός μονιμοποίησιν, άλλά, κατ' έφαρμογήν τών περί ύπαιτίου παρακωλύσεως τής έξόδου τής αίρέσεως κανόνων τού Άστικού Νόμου, δέον νά θεωρηθή ώς πληρωθείσα ή αίρεσις αύτη τής έπιτυχίας είς δοκιμασίαν καί ή πρός μονιμοποίησιν άξίωσις γεγεννημένη καί άνευ τής δοκιμασίας. Κατά ταύτα, καί άν ή άναιρεσιβαλλομένη έθεώρει τήν

ἀρχικὴν πρόσληψίν του ὡς τοιαύτην μαθητευομένου ἢ δοκίμου βοηθοῦ σταθμάρχου, ἔδει νὰ δεχθῇ ὅτι ἡ μονιμοποίησίς του ἦτο διὰ τοὺς ἐναγομένους ὑποχρεωτική, ἂν ὄχι ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς προσλήψεώς του, ὡς ὄντος ἀπειραμένου σταθμάρχου β' τάξεως, τοὐλάχιστον μετὰ ἓν ἔτος καὶ 15 ἡμέρας ἀπὸ τῆς προσλήψεώς του.

Ἀρείου Πάγου 222|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυροπουλες**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Β. Κυριακόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Μανδρος, Σ. Δένδιας

Ἐκ τῶν ἐν συνδυασμῷ διατάξεων τῶν ἄρθρων 22, 13, 14, 25, 30 καὶ 23 τοῦ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 7 τῆς 3ης Μαρτίου 1917 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐγκριθέντος καὶ ἰσχύον νόμου, κατ' ἄρθρ. 7 καὶ 3 τοῦ νόμου 3752|1929, ἐπέχοντος ἀπὸ 17ης Ὀκτωβρίου 1916 Γενικοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Προσωπικοῦ τῆς ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων σαφῶς προκύπτει, ὅτι μόνιμος θέσις σταθμάρχου ἢ βοηθοῦ σταθμοῦ δὲν καταλαμβάνεται ἄνευ προηγουμένης μαθητείας καὶ ἐπιτυχοῦς δοκιμασίας, ἐκτὸς τῆς ἐξαιρετικῆς ἐν ἄρθρῳ 170, ὡς ἐτροποποιήθη τοῦτο διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 7 τῆς 8ης Δεκεμβρίου 1925 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, περιπτώσεως, τῆς ἀφορώσης δηλονότι κενωσακως θέσεων, ἕνεκεν τῶν ἐν αὐτῇ εἰδικῶς μνημονευομένων αἰτίων καὶ τῆς ἐν ἄρθρῳ 15 τοιαύτης διὰ τοὺς κεκτημένους πιστοποιητικὸν προϋπηρεσίας ἐν σιδηροδρομικῇ τινι ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ἑταιρίᾳ, ἐκδεδομένου συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 154 τοῦ ὡς εἴρηται Κανονισμοῦ. Ἐξ ἑτέρου, ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου 3529|1928 κυρωθέντος ἀπὸ 7ης Ὀκτωβρίου 1927 νομοθετικοῦ διατάγματος, δι' οὗ ἐκυρώθη καὶ ἐτροποποιήθη τὸ ἀπὸ 30 Αὐγούστου 1925 προγενέστερον τοιοῦτο «περὶ ἀνακατατάξεως προσφύγων σιδηροδρομικῶν παρὰ τοῖς Σιδηροδρόμοις Ἑλληνικοῦ Κράτους» σαφῶς ὡσαύτως προκύπτει, ὅτι ἐπιτρέπη ἡ μισθολογικὴ ἀνακατάταξις τῶν εἰς τοὺς Σιδηροδρόμους τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ὑπηρετούντων προσφύγων σιδηροδρομικῶν, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν καὶ προσμετρουμένης ὡς χρόνου παρ' αὐτοῖς ὑπηρεσίας τῆς εἰς ξένα σιδηροδρομικὰ δίκτυα προϋπηρεσίας αὐτῶν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ βαθμολογικὴ αὐτῶν τοιαύτη.

Τὸ δικάσαν Ἐφετεῖον, δεξάμενον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, κατὰ τὴν ἀνέλεγκτον περὶ πραγμάτων κρίσιν του, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων, προϋπηρετήσας ὡς σταθμάρχης β' τάξεως παρὰ τοῖς Σιδηροδρόμοις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, τοιοῦτον ἐκέκτητο πιστοποιητικόν, κρίναν δὲ ὅτι δυνάμει τοῦ πιστοποιητικοῦ τούτου οὐδεμίαν, κατὰ νόμον, ὑπεῖχον οἱ ἀναιρεσίβλητοι σιδηρόδρομοι ὑποχρέωσιν, ἵνα προσλάβωσι τοῦτον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν των ὡς μόνιμον, καὶ δὴ μὲ τὸν βαθμόν, μὲ τὸν ὁποῖον εἰς τοὺς ὡς εἴρηται σιδηροδρόμους τῆς Μικρᾶς Ἀσίας προϋπηρέτησεν, ἢ καὶ μὲ κατώτερον τοιοῦτον καὶ ἐντάξωσι τοῦτον ὡς μόνιμον ἀπὸ τῆς προσλήψεώς του εἰς τὰ κατ' ἄρθρον 12 τοῦ Γεν. Κανονισμοῦ μητρῷον τῶν ὑπαλλήλων αὐτῶν, καθ' ὅσον τὸ ἄρθρον 15 αὐτοῦ, δι' οὗ προβλέπεται πρόσληψις ἀπ' εὐθείας μονίμων ὑπαλλήλων, ἀφορᾷ μόνον τοὺς κεκτημένους πιστοποιητικὸν προϋπηρεσίας ἐν σιδηροδρομικῇ ἐντὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ἑταιρίᾳ, τὰ δὲ ὑπὸ τοῦ νόμου 3529|1928 κυρωθέντα ἀπὸ 7ης Ὀκτωβρίου 1927 καὶ 30 Λύγούστου 1925 νομοθετικὰ διατάγματα δὲν προνοοῦσι περὶ τοῦ βαθμοῦ, εἰς ὃν ἔδει νὰ κατατοχῇ οὗτος, ἀλλ' ἁπλῶς καθορίζουσι τὸν τρόπον τῆς μισθολογικῆς ἀνακατατάξεως τῶν προσφύγων σιδηροδρομικῶν ὑπαλλήλων διὰ τῆς προσμετρήσεως καὶ τῆς παρὰ τοῖς σιδηροδρομικοῖς δικτύοις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας προϋπηρεσίας των καὶ ὅτι μόνον ὡς προσωρινὸς καὶ ὑπὸ δοκιμασίαν ἠδύνατο, κατὰ νόμον, νὰ προσληφθῇ διὰ τὴν θέσιν βοηθοῦ Σταθμοῦ οὗτος καὶ ἀπορρίψαν, ἐπὶ τούτοις, τὴν κατὰ τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως ἀσκηθεῖσαν ἔφεσιν αὐτοῦ, δι' ἧς εἶχε κριθῇ ὡς μὴ νόμῳ βάσιμος ἡ ὑπὸ κρίσιν σχετικὴ ἀγωγὴ του, δι' ἧς ἐζητεῖτο ἡ καταβολὴ διαφορᾶς μισθοῦ, λόγῳ τῆς μὴ ἐντάξεώς του, κατὰ μὲν τὴν κυρίαν αὐτῆς βάσιν, ὡς μονίμου σταθμάρχου β' τάξεως, κατ' ἐπικουρικὰς δὲ τοιαύτας, ὡς μονίμου σταθμάρχου γ' τάξεως ἢ καὶ μονίμου βοηθοῦ Σταθμοῦ, κόθως ἀπὸ τῆς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτῶν κατὰ τὴν 23ην Ὀκτωβρίου 1922 προσλήψεώς του, ὀρθῶς ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς διαληφθείσας, οὐσιαστικοῦ περιεχομένου, διατάξεις καὶ οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου πρῶτος καὶ δεύτερος κατὰ τὸ μέρος τοῦτο ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγοι ἀναιρέσεως εἶναι ἀβάσιμοι καὶ ἀπορριπτέοι.

Ὡς δείκνυται ἐκ τοῦ δικογράφου τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, τὴν τρίτην ἐπικουρικὴν ἐν αὐτῇ βάσιν ἐστήριξεν ὁ ἀναιρεσείων οὐχὶ εἰς τὴν κατὰ τὴν 23ην Ὀκτωβρίου 1922 ὡς μαθητευομένου βοηθοῦ Σταθμοῦ, κατ' ἄρθρον 22 τοῦ Γεν. Κανονισμοῦ πρόσληψιν αὐτοῦ, οὐδ' εἰς παράλειψιν τῶν ἀναιρεσιβλήτων Σιδηροδρόμων, ὅπως ὑποβάλωσι τοῦτον εἰς τὴν κατ' ἄρθρα 30 καὶ 31 δοκιμασίαν μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ χρόνου τῆς κατ' ἄρθρον 25 μαθητείας, ὡς καὶ εἰς τὴν μὴ μονιμοποίησιν αὐτοῦ ὡς βοηθοῦ Σταθμοῦ ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 23 τασσομένης προθεσμίας, ἀλλ' εἰς τὴν μὴ, κατ' ἄρθρα 12 καὶ 15, κατάταξιν αὐτοῦ ὡς μονίμου βοηθοῦ Σταθμοῦ, εὐθὺς ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν 23ην Ὀκτωβρίου 1922 γενομένης προσλήψεώς του, ὁπότε ἤθελε προαχθῇ εἰς σταθμάρχην γ' τάξεως ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου 1935 μετὰ τὸν Κ.Κ., τελευταῖον βοηθὸν Σταθμοῦ τοῦ πίνακος ὑπαλλήλων ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας τοῦ 1922 ἔτους. Ὅθεν, ὀρθῶς τὰ δικάσαν Ἐφετεῖον δὲν ἐπελήφθη τῆς ἐρεύνης τῶν μὴ προβληθέντων καὶ μὴ ἀποτελούντων, κατ' ἄρθρον 170 τῆς Πολ. Δικονομίας, ἀντικείμενον δίκης περὶ μονιμοποιήσεως μετὰ μαθητείαν καὶ δοκιμασίαν πραγματικῶν ἰσχυρισμῶν, τῶν ἐν τῷ σχετικῷ μέρει τοῦ δευτέρου λόγου ἀναιρέσεως ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἤδη προβαλλομένων καὶ ἀνεπίτρεπτον, κατ' ἄρθρον 158 τῆς Πολ. Δικονομίας μεταβολὴν τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς ἀποτελούντων καὶ ὁ λόγος οὗτος ἀναιρέσεως, ὡς ἀπαράδεκτος κατὰ τὸ μέρος τοῦτο, εἶναι ἀπορριπτέος.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

Ι. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ. — ΙΙ. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ.

Ι. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Παράλειψις στοιχείων αναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως εργασίας και συνέπειαι επί τοῦ κύρους της καταγγελίας

Νομότυπος κατά τό ἄρθρον 9 Ν. 118|1945 καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας.—Ὑποχρέωσις ἀναγγελίας αὐτῆς καί ἀναγραφῆς ἐν ἀναγγελίᾳ τοιμίων στοιχείων. — Ἄκυρότης ἄλλως καταγγελίας.—Ἄκυρότης καί ἐκ μή καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112.

Τό ὡς ἀφετέλον δίκασαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν διά τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως αὐτοῦ ἀπαγγέλλει ἀκυρότητα γενομένης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας διά τόν λόγον ὅτι εἰς τήν κατά τό ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945 ἀναγγελίαν τῆς καταγγελίας δέν περιελέγοντο πλήρη τά στοιχεῖα τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 8, 132).

Κατά ταῦτα τό γράμμα τοῦ νόμου (ἄρθρ. 9 Ν. 118|1948) εἶναι σαφές (βλέπε σχετικῶς νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 10, 919 ἐπ.).

Ἀλλ' ἐκτός τῆς διά τάς ἐλλείψεις αὐτάς τῆς ἀναγγελίας ἀκυρότητος αὐτῆς καί ἐπομένως καί τῆς καταγγελίας ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις ἀναιρίσκει, εἰς τήν συγκεκριμένην περίπτωσίν της, καί ἑπάλληλον ἀκυρότητα, λόγῳ μή καταβολῆς εἰς τόν ἀπολυθέντα μισθωτόν της ἐκ τοῦ Ν. 2112|1920 ἀποζημιώσεως.

Καί ὡς πρός τοῦτο εἶναι σαφές τό γράμμα τοῦ νόμου (ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945), ὁρίζοντος ὅτι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας θεωρεῖται ἄκυρος, ἀφ' ἧς καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 2112 (βλέπε καί Α.Π. 15|1948, εἰσηγητής *Ν. Πλατύκας* ΕΕΔ 7, 111, ἀφ' ἧς παρατηρήσεις *Ἀλεξ. Σακελλοπούλου*, ΕΕΔ 7, 105 καί σημείωσις μας ἐν ΕΕΔ 7, 110 ἐπ.), χωρίς νά ὁρίζεται καί χρόνος καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως, ἥτις πάντως πρέπει νά γίνεται ἐντός εὐλόγου χρόνου (βλέπε καί τάς ἐν ΕΕΔ 7, 79 σημειώσεις μας, ἔνθα νομολογία).

Ἐπομένως τό ὡς δέον στοιχεῖον ἀναγγελίας φερόμενον ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ὑπουργικῇ ἀποφάσει «χρονολογία, ποσόν καί τρόπος καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112», προϋποθέτον ὅτι ἡ καταβολή τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 πρέπει νά γίνεται ἐντός ὀκτώ ἡμερῶν ἀπό τῆς καταγγελίας (ὅση ἡ προθεσμία τῆς ἀναγγελίας) δέν εἶναι σύμφωνον πρός τήν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 καί δέν πρέπει ἡ παράλειψις αὐτοῦ νά ἐπέχῃ ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας (βλέπε ὁμοίως Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 9329|1949, εἰσηγητής *Χ. Καθάρειος*, ΕΕΔ 9, 255).

Εἶναι ἀληθές, ὅτι διά τῆς ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ ἀναγραφῆς καί τοῦ στοιχείου τούτου (καταβολή ἀποζημιώσεως κλπ.) διασαλίζονται καί τά συμφέροντα τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, τά ὁποῖον οὗτοι εἶναι εἰς θέσιν νά γνωρίζῃ, ἂν ἐξεπληρώθη καί ἡ προϋπόθεσις αὕτη τοῦ νόμου, διά τό κῦρος τῆς καταγγελίας καί χορήγῃ εἰς τήν ἐπιδότησιν τοῦ μισθωτοῦ.

Ἀλλά τοῦτο ὤφειλε νά προβλεφθῇ ρητῶς ὑπό τοῦ νόμου, ὁ ὁποῖος, ὡς ἔχει τῦν (ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945), ὁρίζει ἁπλῶς, ὅτι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας *θεωρεῖται ἔγκυρος, ἀφ' ἧς καταβληθῇ* ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 2112.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9034|1951

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. *Κ. Παυλίδης*
Εἰσηγητής ὁ Πρωτοδίκης *Δ. Θευτικός*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Παπαχρήστου, Ν. Μαρινόπουλος

Κατά τάς διατάξεις τῆς συμφώνως πρός τό ἄρθρον 9 τοῦ νόμου 118|45 ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθμόν 51560|48 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἡ ἀναγγελία τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας πρός τό Ταμεῖον Ἀνεργίας καί Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, ἐπί ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, δέον, ἐκτός τῶν ἄλλων, νά περιέχῃ α) τήν ἐπωνυμίαν τῆς ἐπιχειρήσεως καί τό ἀντικείμενον αὐτῆς, β) ὄνομα πατρός καί διεύθυνσιν τοῦ ἐκπροσωποῦντος τήν ἐπιχείρησιν, γ) εἰδικότητα καί ἀποδοχάς τοῦ ἀπολυομένου κατά τήν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεως, δ) χρονολογίαν, ποσόν καί τρόπον καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 (βλ. καί ἀποφάσεις Ἀρ. Πάγου 650|50, ΕΕΔ 10, 109, 15|51, ΕΕΔ 10, 105 καί 175|51, ΕΕΔ 10, 503). Τά στοιχεῖα ταῦτα ἡ ἐκκαλοῦσα ἐναγομένη παρέλιπε ν' ἀναφέρῃ ἐν τῇ γενομένῃ πρός τό Ταμεῖον Ἀνεργίας καί Γραφεῖον Εὑρέσεως ἐργασίας ἀναγγελίᾳ τῆς ἀπολύσεως της ἐφειλκύστου (ἐναγούσης), διό καί ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἄκυρος τυγχάνει ἡ ἀπόλυσις, διατηρηθείσης τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἄκυρος τυγχάνει αὕτη καί ἐκ τοῦ προσθέτου λόγου τῆς μή καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοιαύτης μέχρι τῆς συζητήσεως τῆς ἀγωγῆς (5.4.51), καίτοι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶχε λάβει χώραν τήν 21.3.51, καταβληθείσης ταύτης μετά πάροδον 7 ἡμερῶν καί ἀπό τῆς συζητήσεως τῆς ἀγωγῆς (ἤτοι τήν 12.4.51). Ὅθεν ὀρθῶς κρίνας ὁ δικάσας Πρωτοδίκης ἐθεώρησε ἄκυρον τήν γενομένην καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐπιδικάσας τάς ἐκ ταύτης ἀποδοχάς τῆς ἐφεσιβλήτου μετ' ἐκπτώσεων τοῦ κοσοῦ τῶν δραχμῶν 90.000 (καίτοι ἐλήφθη αὕτη ὡς ἀποζημίωσις) καί ἀπορριπτέοι οἱ περί τοῦ ἐναντίου λόγοι τῆς ἐφέσεως.

---

2. Ἀποχή μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας λόγῳ ἀσθενείας καί συνέπειαι ἐπί τῆς ἰσχύος τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἰς περίπτωσιν ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας ὑπέρ τά νόμιμα χρονικά ὅρια. — Δέν ἀποκλείεται

δίως τὸ δικαίωμα τοῦ ἐργοδότου νὰ μὴ θεωρήσῃ λυθεῖσαν τὴν σύμβασιν ἐργασίας.

Κατὰ τὴν κρατήσασαν πλέον ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ ἄποψιν ἡ ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια (ἄρθρ. 3 Ν. 4558|1930) ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας ἕνεκεν ἀσθενείας αὐτοῦ, ἔχει ὡς συνέπειαν τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐπερχομένης τῇ βουλήσει τοῦ ἀπέχοντος ἐκ τῆς ἐργασίας μισθωτοῦ (ἴδε ἐκ τῶν νεωτέρων ἀρειοπαγιτικῶν ἀποφάσεων 615|1950, εἰσηγητὴς ***Β. Μαυρῆς***, ΕΕΔ 10, 106, Α.Π. 305|1951, εἰσηγητὴς ***Σ. Βλαχογιάννης***, ΕΕΔ 10, 746).

Ἀλλ' ὡς δέχεται καὶ ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, δὲν ἀποκλείεται εἰς τὸν ἐργοδότην νὰ παραιτηθῇ τοῦ δικαιώματος, τὸ ὁποῖον παρέχει ὁ νόμος εἰς αὐτὸν νὰ θεωρήσῃ λυομένην τὴν σύμβασιν ἐργασίας καὶ νὰ ἀποδεχθῇ τὰς μετὰ τὰ χρονικὰ ὅρια τοῦ νόμου συνεχιζομένας ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ὑπηρεσίας, εἰς ἐκτέλεσιν τῆς μὴ διασπασθείσης, κατὰ τὴν βούλησίν του, συμβάσεως ἐργασίας (πρβλ. καὶ Α.Π. 432|1948, εἰσηγητὴς ***Β. Κυριακόπουλος***, ΕΕΔ 7, 514, καθ' ἣν δύναται ὁ ἐργοδότης νὰ καταπείσῃ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 3 τοῦ Ν. 4558|1930 τιθέμενα χρονικὰ ὅρια, παρέχων ἀναρρωτικὴν ἄδειαν εἰς τὸν μισθωτὸν ἀσθενοῦντα, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1458|1948, Πρωτοδίκης ***Κ. Τρουπάκης***, ΕΕΔ 7, 281).

Τὸ ζήτημα, ὡς εἶναι εὐνόητον, συνδέεται πρὸς πολλαπλᾶς συνεπείας: ὑπολογισμοῦ συνεχοῦς τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ, ἀποζημιώσεως λόγῳ ἀπολύσεως, κύρους αὐτῆς κλπ.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4129|1951

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ

Πρωτοδίκης ὁ κ. ***Ε. Μαλλιάρας***

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Σαράντης, Β. Σουμανάκος

Ἐβεβαιώθημεν ὅτι ὁ ἐνάγων, προσληφθεὶς ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ 1948 καὶ ἐργαζόμενος ἔκτοτε εἰς τὸ σαπωνοποιεῖον τῶν ἐναγομένων, ἀπεδεδειγμένος ἡσθένησε τὴν 31 Ἰανουαρίου 1951 καὶ ἐκτοτε ἀπεῖχεν ἐκ τῆς ἐργασίας του μέχρι τῆς 23.3.1951, ὅτε καὶ ἀνέλαβεν ἐκ νέου ὑπηρεσίαν, ἐξ οὗ παρίσταται, καθ' ἡμᾶς, ὅτι οἱ ἐναγόμενοι ἀδιαμαρτυρήτως τὸν ἐδέχθησαν ἐκ νέου καὶ σιωπηρῶς ἐξεδήλωσαν σαφῶς καὶ ἀνενδοιάστως τὴν θέλησίν των νὰ μὴ θεωρήσωσιν ὡς καταγγελθεῖσαν τὴν σύμβασιν, ὡς ἐκ τῆς ἀποχῆς αὐτοῦ ὑπὲρ τὸν μῆνα, μὴ ποιούμενοι χρῆσιν τοῦ ἐξ ἀντιδιαστολῆς τεκμηρίου τῶν συνδεδυασμένων διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ ἀπὸ 16|18 Ἰουλίου 1920 Β.Δ. περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν καὶ ἄρθρ. 5 § 3 τοῦ Ν. 2112, καθ' ὃ εἶχον δικαίωμα, διότι ἡ λύσις τῆς συμβάσεως συνεπείᾳ ἀσθενείας ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια, ἐθεσπίσθη ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ὑπὲρ τοῦ ἐργοδότου, ἵνα μὴ παρατείνηται ἐπὶ μακρὸν εἰς βάρος τῆς ἐπιχειρήσεως ἡ ἐκ τῆς ἀπουσίας ἐκκρεμότης καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ δὲν συνεπάγεται αὐτοδικαίως καὶ ὑποχρεωτικῶς δι' ἀμφοτέρα τὰ μέρη τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως, ἀλλὰ δικαίωμα ἁπλῶς παρέχει εἰς τὸν ἐργοδότην, ὅπως θεωρήσῃ ταύτην ὡς καταγγελίαν ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ, χωρὶς βεβαίως, ἐξ ἀντιθέτου, νὰ ἀποκλείηται τὸ δικαίωμα, ὅπως μὴ θεωρήσῃ λυθεῖσαν τὴν σχέσιν ἐργασίας, ὡς ἂν προκειμένου οἱ ἐναγόμενοι ἔπραξαν.

---

5. Μήνυσις κατὰ μισθωτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν καὶ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας.

Ἀπόλλησις διατυπώσεων ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 εἰς περίπτωσιν μηνύσεως κατὰ μισθωτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, ἅμεσον σχέσιν ἔχουσαν καὶ ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως. Ἰσχυρισμὸς περὶ καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος ἐργοδότου.

Ἡ ἀπόφις τῆς καταχωριζομένης κατωτέρω νεωτέρας δικαστικῆς ἀποφάσεως ὅτι διὰ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 § 9 τοῦ Ν. 118|1945 (ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946) ἀπαλλαγὴν τοῦ ἐργοδότου τῆς τηρήσεως τῶν ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας ὡρισμένων διατυπώσεων, εἰς περίπτωσιν μηνύσεως κατὰ τοῦ μισθωτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας του, εἶναι ἀδιάφορος ὁ χρόνος ὑποβολῆς τῆς μηνύσεως, ἀπαιτεῖ τὴν κρατοῦσαν μᾶλλον ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ ἄποψιν (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 10, 517).

Ἐρευνᾷ ὅμως ἡ αὐτὴ δικαστικὴ ἀπόφασις, ὡς εἶναι βεβαίως τὸ ὀρθόν (πρβλ. καὶ ***Ἀλεξ. Δεληζερόπουλον***, Θέμ. ΝΒ' σελ. 461, ***Ι. Καποδίστριαν***, Ἐργ. Ἐργ. Δικ. § 417, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 6931|1946, Πρωτοδίκης ***Ν. Σταμπόγιαννης***, ΕΕΔ 5, 591), ἂν ἡ δι' ἣν ἡ μήνυσις ἀξιόποινος πρᾶξις συναπτεται κινδύνους διὰ τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ἐπηρεάζῃ αὐτήν.

Καὶ ναὶ μὲν ἐν ἐσχάτῃ ἀναλύσει δὲν ζημιοῦται, ὁ μισθωτός, διότι κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 118|1945 κλπ.» οἱ οὕτω ἀπολυόμενοι μισθωτοί, ἀπαλλασσόμενοι διὰ δουλεύματος ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως, δικαιοῦνται ἐπιδόματος ἀνεργίας, οὗ ἡ ἀναρξις ἀνατρέχει ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀπολύσεώς των, ἐφ' ὅσον ἀναγγείλουν ἐγγράφως εἰς τὸ Ταμεῖον τὴν ἐν λόγῳ ἀπαλλαγὴν των ἐντὸς ἑπτὰ ἡμερῶν ἀπὸ ταύτης καὶ ἀκόμη δικαιοῦνται κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 Ν. 3112|1920 τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Νόμου 2112 παρὰ τοῦ ἐργοδότου των, ἀλλ' ἡ ὑποβολὴ τῆς μηνύσεως ἐπιφέρει ἐπιβράδυνσιν (μέχρις ἀποπερατώσεως τῆς ποινικῆς δίκης) καταβολῆς τοῦ ὑπὲρ ἄλλως δικαιοῦνται ἐντὸς ἑλαχίστου ἐπιδόματος ἀνεργίας ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας καὶ τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 3112.

Πρὸς ἀποφυγήν, ἐξ ἄλλου, τῶν συνεπειῶν αὐτῶν ἐκ τῆς ὑποβολῆς ἀνυποστάτου μηνύσεως δύναται νὰ ἰσχυρισθῇ καὶ ἀποδείξῃ ὁ μισθωτὸς ἀνυπάρκτους ἐξ ὅλου τοῦ ἐργοδότου, πρὸς ἀπομάκρυνσιν ἀπὸ τούτου τῶν ἀμέσων ἐπιβλαβῶν συνεπειῶν ἐκ τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3933|1951

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ

Πρωτοδίκης ὁ κ. ***Ν. Χριστούλας***

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Σαρλᾶς, Π. Μαυραγκᾶς

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς διώκεται ἡ κα-

ταβολή τοῦ μισθοῦ, μετ' ἄκυρον, λόγῳ μὴ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ Α.Ν. 118|45, ἄλλως λόγῳ καταχρήσεως δικαιώματος, καταγγελίαν τῆς ἀορίστου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐναγομένου.

Ἐκ τῶν ὑπ' ὄψιν ἡμῶν τεθέντων ἀποδεικτικῶν στοιχείων προκύπτει, ὅτι κατὰ τοῦ ἐναγομένου ὑπέβαλεν ὁ ἐνάγων μήνυσιν ἐπὶ κλοπῇ καὶ φθορᾷ πρώτων ὑλῶν τοῦ ἐργαστηρίου. Ἡ ὑποβολὴ τῆς μηνύσεως ταύτης, ἔστω καὶ μετὰ τὴν καταγγελίαν γενομένη, ἀπαλλάσσει τὸν ἐργοδότην τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς τήρησιν τῆς διὰ τὴν καταγγελίαν προθεσμίας (Α.Π. 531|48 ΕΕΝ β' σελ. 1779), ἀλλὰ καὶ τῶν διατυπώσεων τοῦ Α.Ν. 118|45 συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 9 § 9 τούτου (Πρωτ. Ἀθηνῶν 7558|50 ΕΕΔ 9, 1081). Ἀνεξαρτήτως ὅθεν τοῦ ὅτι ἐν προκειμένῳ ἐτηρήθησαν καὶ αἱ διατυπώσεις αὗται, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν προσαχθέντων ἐγγράφων, δὲν γεννᾶται ζήτημα ἀκυρότητος ἐκ τοῦ λόγου τούτου, ἐφ' ὅσον ἡ ἀξιόποινος πρᾶξις ἔχει ἄμεσον σχέσιν καὶ ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἀφ' ἑτέρου, ἵνα ἡ τοιαύτη καταγγελία κριθῇ ὡς συνιστῶσα κατάχρησιν δικαιώματος, θὰ ἔπρεπε ὁ ἐνάγων νὰ προσκομίσῃ ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα, πείθοντα περὶ τοῦ ὅτι ὁ ἐναγόμενος ὑπέβαλε μήνυσιν ἐν γνώσει τοῦ ἀνυποστάτου τῆς κατηγορίας, τοιαῦτόν τι ὅμως δὲν ἀπεδείχθη ἐκ τῆς διαδικασίας, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνάντων κρίσιν ἡμῶν, καθ' ὅσον ἡ μὲν ποινικὴ δίκη ἐκκρεμεῖ εἰσέτι, ἐκ δὲ τῶν κατατεθέντων ἀμφοτέρων τῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων, βεβαιούντων ὅτι εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἐνάγοντος εὑρέθησαν ὑλικά τινα, προερχόμενα ἐκ τοῦ ἐργοστασίου, προκύπτουν, ἐκ πρώτης ὄψεως, ἐνδείξεις εἰς βάρος τούτου. Κατ' ἀκολουθίαν δέον ν' ἀπορριφθῇ ἡ ἀγωγὴ κατ' ἀμφοτέρας τὰς βάσεις.

---

4. Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἐργατῶν, ὑπηρετῶν ἐστιατορίων καὶ ἐφαρμογὴ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 καὶ ἄρθρ. 669 Ἀστικοῦ Κώδικος.

Περιωρισμένη ἔκτασις ἐφαρμογῆς τοῦ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112.— Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἐργατῶν καὶ ὑπηρετῶν ἐστιατορίων.— Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 669 Α. Κ.

Περίπτωσις τῆς καταχωριζομένης κατωτέρω πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως εἶναι καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἐργάτου ἐστιατορίου.

Ἡ ἀπόφασις, ἀκολουθοῦσα τὴν παγίως ὑπὸ τῆς θεωρίας καὶ πράξεως ὑποστηριζομένην καὶ δεκτὴν γενομένην ἄποψιν περὶ περιωρισμένης ἐφαρμογῆς τοῦ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 τοῦ ἐπεκτείνοντος τὸν Ν. 2112 μόνον ἐπὶ τῶν ἐν ἄρθρῳ 12 τοῦ Ν. 2112 ἐπιχειρήσεων (βλέπε θεωρίαν καὶ νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 10, 272, ΕΕΔ 10, 367, ΕΕΔ 10, 168), ἀποφαίνεται, ὅτι δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν τοῦτο ἐπὶ τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπηρετῶν ἐστιατορίων, ἐπιχειρήσεων δηλαδὴ μὴ ἀναφερομένων εἰς τὸ ἄρθρ. 12 τοῦ Ν. 2112 (πρβλ. καὶ σύμφωνον Ἔφετ. Ἀθηνῶν 600|1938, Θεμ. ΜΘ' 691, ἐπὶ ἀναιρετέων).

Ἐφαρμόζεται ὅμως διὰ τὰς μετὰ τὸν Α.Κ. σχέσεις τὸ ἄρθρ. 669 Α.Κ. (βλέπε καὶ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 1708|1950, εἰσηγητὴς *Π. Περφάνης*, ΕΕΔ 9, 832, πρβλ. ὅμως Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 5873|1951, εἰσηγητὴς *Δ. Μητρόπουλος*, ΕΕΔ 10, 675), ἀφοῦ τὸ ἄρθρ. 669 Α.Κ., νόμος γενικός, ἔχει ἐφαρμογὴν εἰς ὅσας περιπτώσεις δὲν καλύπτονται ὑπὸ τοῦ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 (περὶ τῆς σχέσεως τοῦ Α.Κ. πρὸς τὴν ἐργατικὴν νομοθεσίαν βλέπε *Γ. Σ. Σιμωνέτου*, Δώδεκα Μελέται Ἀστικοῦ καὶ Ἐργατικοῦ Δικαίου, Τεῦχος τρίτον, σελ. 393 ἐπ.).

Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 4130|1951

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Σ. Παγώνης*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Θ. Σούλης, Δ. Σταυρόπουλος

Ὡμολογεῖται, ὅτι ὁ ἐνάγων πρὸ τῆς στρατεύσεώς του εἰργάζετο εἰς τὸ ἐστιατόριον τοῦ ἐναγομένου ὡς λαντζέρης, εἰς τὰ ἐστιατόρια δέ, ὡς λαγίως γίνεται δεκτόν, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ Β.Δ. ἀπὸ 16|18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, ἅτε περιοριζομένων μόνον εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ὡς εἴρηται Ν. 2112, ἐν αἷς δὲν περιλαμβάνονται τὰ ἐστιατόρια, ἐπεκτεινόμενον δὲ τὸ ἐν λόγῳ Β.Δ. καὶ ἐπὶ ἄλλων ἐργασιῶν καθίσταται ἄκυρον, ὡς ἐκδοθὲν πέραν τῆς ἐξουσιοδοτήσεως, οὐδὲ καὶ μεταβάλλεται ἡ κατάστασις μετὰ τὴν ἐπέκτασιν τοῦ Ν. 118|45 καὶ ἐπὶ ἄλλων ἐπιχειρήσεων, μὴ ὑπαγομένων ὅμως εἰς τὸ Β.Δ., διότι ὁ ἐν λόγῳ Ν. 118|45, ἀναφερόμενος εἰς τὸ Β.Δ., ἐννοεῖ τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἰσχύει τοῦτο, χωρὶς μὲ τοῦτο νὰ σημαίνῃ, ὅτι τὸ Β.Δ. ἐπεκτείνεται καὶ ἐφ' ὧν ἐπιχειρήσεων ἔχει ἐφαρμογὴν ὁ Ν. 118|45.

Κατὰ συνέπειαν δὲν δικαιοῦται τοιαύτης ἀποζημιώσεως ὁ ἐνάγων, κατὰ τὰς βασίμους περὶ τούτου ἀντιρρήσεις τοῦ ἐναγομένου, πλὴν ὅμως, ὡς ἐκ τοῦ ὅτι ἡ ἀορίστου χρόνου ἔνδικος ἐργασιακὴ σύμβασις ἐξακολουθεῖ νὰ ἰσχύῃ, μὴ λυθεῖσα ἐκ τῆς στρατεύσεως τοῦ ἐνάγοντος (ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. 3514|28), δὲν ἠδύνατο νὰ καταγγελθῇ αὕτη ἀπροειδοποιήτως, ὡς συνέβη ἐν προκειμένῳ, μετὰ τὴν παρέλευσιν τῶν ἀποίων θὰ ἐπήρχετο καὶ ἡ λύσις τῆς συμβάσεως, κατὰ τὴν συμπολιτευομένην διάταξιν τοῦ ἄρθρου 669 τοῦ Α.Κ., ἥτις ἐν προκειμένῳ εἰς οὐδεμίαν διάταξιν τῶν ἐργατικῶν νόμων ἀντιτίθεται, ἀφοῦ ἐφαρμογὴν ἔχει μόνον εἰς περιπτώσεις, αἵτινες δὲν καλύπτονται ὑπὸ τούτων. Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ περιέχει στοιχεῖα θεμελιοῦντα τοιαύτην ἔνδικον ἀπαίτησιν, δεκτὴ ὀφθεῖσα αὕτη, καθ' ὅσον διώκει καταβολὴν ἀποζημιώσεως δεκαπέντε ἡμερομισθίων, τὸ ἀντίτιμον τῶν ὁποίων ἀνέρχεται εἰς ὅσα καὶ ἐν τῇ ἀγωγῇ.

---

5. Χρησιμοποίησις ἐργατῶν θυρωροδεψείων μὴ ἐφωδιασμένων διὰ βιβλιαρίων ὑγείας καὶ κῦρος συμβάσεως ἐργασίας.

Ἐφαρμογὴ β.δ. 19 Ἰουλίου 1937 περὶ χορηγήσεως βιβλιαρίων ὑγείας εἰς ἐργάτας βυρσοδεψείων.— Σκοπὸς διατάξεως ἡ προστασία τῆς ὑγείας ὡρισμένης κατηγορίας ἐργαζομένων.— Κῦρος ἐπομένως τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ μὴ ἐφωδιασμένου διὰ βιβλιαρίου ὑγείας.— Πότε ἀκυρότης δικαιοπραξίας ἐκ τοῦ ἄρθρ. 174 Ἀστικοῦ Κώδικος.

Τὸ ζήτημα τοῦ κύρους τῶν συμβάσεων ἐργα-

γασίας, διά τάς οποίας απαιτείται εκ νομικών διατάξεων ή εφοδιασμός κατηγοριών εργαζομένων διά βιβλιαρίων υγείας, έχει απασχολήσει πλειστάκις την δικαστηριακήν πράξιν (βλέπε σχετικώς ΕΕΔ 10, 928).

Λύσις, μετ' έρευναν εις την συγκεκριμένην περίπτωσιν, άν ή σχετική διάταξις ενδιαφέρη τό γενικώτερον κοινωνικόν συμφέρον καί δέν συνάγεται άλλο τι, εκτός της άκυρότητος τού άρθρ. 174 Α.Κ., αποφαίνεται, ότι ή παρά τήν απαγόρευσιν της ειδικής διατάξεως σύμβασις έργασίας είναι άκυρος.

Αντιθέτως είναι αύτη έγκυρος, άν συνάγεται, ότι ό Νομοθέτης περιωρίσθη μόνον νά επιβάλη ποινικάς κυρώσεις (βλέπε Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 87|1950, Πρωτοδίκης **Μ. Καλεύρας**, ΕΕΔ 10, 929).

Η καταχωριζομένη κατωτέρω πρωτοδικειακή απόφασις, έχουσα υπ' όψιν της περίπτωσιν έργάτου βυρσοδεψείου, μη εφοδιασμένου, ως έπρεπε, κατά τό άνωτέρω ά.ν. διά βιβλιαρίου υγείας, θεωρεί τήν σύμβασιν έγκυρον, διότι ή διάταξις σκοπεί την προστασίαν της υγείας ωρισμένης κατηγορίας έργαζομένων καί όχι γενικώτερόν τινα κοινωνικόν σκοπόν.

Εν αρχή όμως αναλόσει ή υγεία καί της ωρισμένης αύτης κατηγορίας έργαζομένων ενδιαφέρει τό κοινωνικόν συμφέρον, τό οποίον άξιοι νά διατηρήται ή υγεία των έργαζομένων (πρβλ. **Κ. Καυκά**, Ένοχ. Δίκαιον, Τόμος Β', Τεύχος Γ' σελ. 423) καί επομένως δέν θά είναι, νομίζομεν, λάθος νά σημειωθή, ότι ή έρευνα της αποφάσεως θά έδει νά στραφή, άν ή προστασία τοῦ γενικωτέρου κοινωνικοῦ συμφέροντος εσκοπήθη διά της επιβολής ποινών κατά των παραβατών, όπότε, άν τούτο συνέβαινε, ή σύμβασις έργασίας θά ήτο έγκυρος.

Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 679|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ό κ. *Ι. Δέσπης*

Δικηγόροι οί κ.κ. Ν. Τσιαηνιάς, Α. Φιλιππίδης

Εκ τοῦ άρθρ. 174 Α.Κ. συνάγεται, ότι δικαιοπραξία, απαγορευομένη υπό διατάξεως νόμου, είναι άκυρος, εφ' όσον δέν συνάγεται άλλο τι. Θσάκις περί της άκυρότητος αύτης ρητώς αναγράφει ό νόμος, ούδέν γεννάται ζήτημα περί της τύχης της δικαιοπραξίας. Αν όμως ό νόμος δέν κάμνη ειδικήν μνείαν, έκ τοῦ άν διά της απαγορεύσεως επιδιώκεται γενικώτερον κοινωνικόν συμφέρον ή οὐ θά κριθῆ, άν ή επί ποινή απαγόρευσις συνεπάγεται άκυρότητα της δικαιοπραξίας ή άλλο τι. Διά τοῦ άρθρ. 1 Β.Δ. της 19 Ιουλίου 1937 περί χορηγήσεως βιβλιαρίων υγείας εις έργάτας βυρσοδεψείου ωρίσθη, ότι απαγορεύεται ή χρησιμοποίησις έργατών, μη εφοδιασμένων διά βιβλιαρίων υγείας. Αλλ' ή διάταξις αύτη σκοπεί την προστασίαν της υγείας ωρισμένης κατηγορίας έργαζομένων καί οὐχί γενικώτερόν τινα κοινωνικόν σκοπόν. Εχει συνεπώς ταχθῆ ή απαγόρευσις αύτη υπέρ τοῦ έργαζομένου. Ως έκ τούτου ή άνευ βιβλιαρίου καταρτισθεῖσα σύμβασις έργασίας μεταξύ των διαδίκων είναι έγκυρος, καίτοι αντίκειται εἰς νόμον (παράνομος), άφοῦ έκ τοῦ σκοποῦ καί τοῦ περιεχομένου της απαγορεύσεως προκύπτει, ότι ή δικαιοπραξία είναι καθόλου ισχυρά, καίτοι ό νόμος απαγορεύει ταύτην επί ποινῆ (σχετική ά-

κυρότης, **Μπαλῆ** Γεν. Αρχαί § 59 § 68). Είναι δέον άβάσιμος νόμῳ ή ένστασις τοῦ ενάγομένου περί άκυρότητος της συμβάσεως έκ της στερήσεως τοῦ ενάγοντος βιβλιαρίου υγείας καί όθεν άπορριφθῆ.

II. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

1. Αποζημίωσις παρασχεθεισών υπηρεσιών μετά μή εκπλήρωσιν υποσχέσεως υιοθεσίας καί προικίσεως.

Ανώνυμον συνάλλαγμα παροχής υπηρεσιών.— Αρχαί διέπουσαι τοῦτο κατά τό βυζαντινορρωμαϊκόν δίκαιον.— Εκδίκασις αξιώσεων κατά την εργατικήν διοδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ'.— Παροχή υπηρεσιών επί προσδοκία υιοθεσίας καί προικίσεως.— Ματαίωσις αύτών καί δικαίωμα αποζημιώσεως παρασχεθεισών υπηρεσιών.— Καθορισμός αιτιζημιώσεως.— Κήρυξις αποφάσεως προσωρινώς εκτελεστής.

Κατά τό πρό τοῦ Α.Κ. ισχύσαν βυζαντινορρωμαϊκόν δίκαιον, εφαρμοζόμενον έν προκειμένῳ υπό της καταχωριζομένης κατωτέρω δικαστικής αποφάσεως (άρθρ. 24 Εἰσαγωγ. Νόμου Α.Κ.), ίνα υπήρχε σύμβασις μισθώσεως υπηρεσιών, έπρεπε νά συμφωνήσουν οί συμβαλλόμενοι τόσον περί των παρασχεθεισῶν υπηρεσιών, όσον καί περί τοῦ ποσοῦ καί τοῦ είδους τοῦ μισθοῦ (βλέπε Α.Π. 359|1938, ΕΕΝ ε' 778, Α.Π. 270|1948, εἰσηγητής **Κ. Καυκᾶς**, ΕΕΔ 7, 512. **Γ. Σ. Σιμωνέτου**, Τό τεκμήριον άμοιβῆς τοῦ έργαζομένου, ΕΕΔ 6, 97 επ.).

Εφ' όσον παρείχοντο υπηρεσίαι άντί εὐλόγου άντιμοιβίας, ώριστέας κατά κρίσιν άγαθοῦ άνδρός, υπέκειτο ανώνυμον συνάλλαγμα παροχῆς υπηρεσιῶν (βλέπε **Γ. Σ. Σιμωνέτου**, Δώδεκα Μελέται Αστικοῦ καί Εργατικοῦ δικαίου, Τεῦχος πρῶτον, σελ. 68 επ.) καί αί έξ αὐτοῦ αξιώσεις εκδικάζονται καί αύται κατά την εργατικήν διαδικασίαν (βλέπε **Γ. Ράμιον**, ΕΕΔ 3, 389. Α.Π. 33|1932, Θέμ. ΜΓ' 226).

Περίπτωσις της καταχωριζομένης κατωτέρω δικαστικής αποφάσεως, οὕτω σκεπτομένης, είναι επιδίωξις αποζημιώσεως διά παροχήν υπηρεσιῶν, μετά ματαίωσιν υιοθεσίας καί προικίσεως κόρης.

Πρόκειται δηλαδή περί ανωνύμου συναλλάγματος καί έφ' όσον ή υπόσχεσις της υιοθεσίας καί προικίσεως δέν επραγματώθη, δίκαιον τό άσφαλῶς νά ζητήση ή ενάγουσα την αποζημίωσιν τῶν υπηρεσιῶν της, ώς τό εἰδικὸν ἰσάξιον της υποσχεθείσης προικός (Ε.Α. 1102|1900, Θέμ. ΙΒ' 183) ή κατά την Εφετ. Αθηνῶν 1480|1804 (Θεμ. Ε' 424) την ανάληψιν τοῦ διαρρεύσαντος, ήτοι την άξίαν τῶν παρασχεθεισῶν υπηρεσιῶν καί άν θεωρηθῆ, ότι ό έργασθείς, λόγῳ προσδοκίας της υιοθεσίας, παρέσχε τάς υπηρεσίας του έπί πρόθεσμον ὥραν, ή οποία θεωρείται υπό όρον μή εκπληρωθέντα.

Εἰς τόν καθορισμόν της αποζημιώσεως αὐτῆς προβαίνει ή έν λόγῳ απόφασις, ενδιαφέρουσα καί διά τόν τρόπον καθορισμοῦ αὐτῆς.

Πρωτοδίκου Αθηνῶν 3803|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ

Πρωτοδίκης ό κ. **Μ. Κυριλλόπουλος**

Δικηγόροι οί κ.κ. Σ. Σαράφης, Ι. Μογγογιάννης

Εκ της έν γένει αποδεικτικής διαδικασίας

ἐβεβαιώθησαν, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, τὰ ἀκόλουθα : Ἡ ἐνάγουσα τυγχάνει νόμιμος θυγατηρ τῶν..., ἐγεννήθη δ' ἐνταῦθα (Δῆμος Ν. Ἰωνίας) τὴν 2 Ἀπριλίου 1931, χρόνον τινὰ μετὰ τὴν γέννησιν της ἀπεβίωσεν ἡ μήτηρ αὐτῆς· καὶ ὁ πατήρ της, μὴ δυναμένος ν' ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς δαπάνας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν μέριμναν τῆς ἀνατροφῆς ταύτης, παρέδωσε ταύτην κατὰ τὸ αὐτὸ τῆς γεννήσεώς της ἔτος (1931) καὶ ὅτε αὕτη δὲν εἶχεν ὑπερβῇ τὸν ἕκτον μῆνα τῆς γεννήσεως της εἰς τοὺς ἐναγομένους, οἵτινες, στερούμενοι τέκνων, ἔδωσαν εἰς τὸν πατέρα τῆς ἐναγούσης τὴν ὑπόσχεσιν, ὅτι θὰ υἱοθετήσουν ταύτην καὶ θὰ ἐμερίμνων διὰ τὴν ἐν καιρῷ ἀποκατάστασιν ταύτης διὰ γάμου, χορηγοῦντες αὐτῇ ἀνάλογον προῖκα. Οἱ ἐναγόμενοι ἐξεδήλωσαν πράγματι ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἀνατροφὴν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς ἐναγούσης, τόσον κατὰ τὴν νηπιακὴν αὐτῆς ἡλικίαν, ὅσον καὶ μετὰ ταῦτα, ἀπέστειλαν δὲ ταύτην ἐπί τινα ἔτη εἰς σχολεῖον στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως, πλὴν ὅμως τὴν ἣν εἶχον δώσει ἀρχικῶς ὑπόσχεσιν περὶ υἱοθεσίας δὲν ἐπραγματοποίησαν. Ὁ ἰσχυρισμὸς τῶν ἐναγομένων ὅτι δὲν προέβαινον εἰς τὴν υἱοθεσίαν ταύτην, ἵνα μὴ πληροφορηθῇ ἡ ἐνάγουσα, ὅτι δὲν τυγχάνει φυσικὸν αὐτῶν τέκνον, γεγονὸς ὅπερ ἤθελε τραυματίσει ταύτην ψυχικῶς, διότι αὕτη οὐδεμίαν, οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ὑπόνοιαν εἶχε, δὲν ἐβεβαιώθη ἐκ τῆς ἀποδεικτικῆς διαδικασίας. Ἄλλως, καὶ τοῦτο ἂν θεωρηθῇ ἀληθές, ἠδύναντο οἱ ἐναγόμενοι, ἂν ἡ καλὴ πίστις καὶ ἡ ἀγαθὴ προαίρεσις διέπων αὐτοὺς ἐξ ὁλοκλήρου, νὰ ἐπιδιώξουν καὶ ἐπιτύχουν τὴν υἱοθεσίαν ταύτην εἰς ἐποχήν, καθ' ἣν ἡ ἐνάγουσα ἦτο νεαρὰ εἰσέτι τὴν ἡλικίαν καὶ δὲν εἶχεν εἰσέτι διαμορφωμένας παραστάσεις ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου, δεδομένου μάλιστα ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, βάσει τοῦ τότε ἰσχύοντος Βυζαντινορωμαϊκοῦ Δικαίου, ἠδύνατο νὰ υἱοθετήσῃ καὶ ὁ μὴ συμπληρώσας τὸ 60ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του ἐὰν κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου ἐπέβαλε τοῦτο τὸ συμφέρον τοῦ υἱοθετουμένου (*Δεμερτζῆ*, Οἰκογ., τόμ. Β σελ. 367) καὶ δὲν ἰσχυεν ὁ βραδύτερον διὰ τοῦ Ἀστικ. Κώδικος εἰσαχθεὶς ἀπόλυτος περιορισμός, καθ' ὃν ἡ υἱοθεσία ἀπαγορεύεται, ἐὰν ὁ υἱοθετῶν δὲν ἔχει συμπληρώσει τὸ 50ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του. Ὅτε ἡ ἐνάγουσα ἐφθασεν εἰς ἡλικίαν, καθ' ἣν ἠδύνατο νὰ ἐργασθῇ, ἤτοι ἀπὸ τοῦ δωδεκάτου περίπου ἔτους τῆς ἡλικίας της, ἐξετέλει εἰς τὴν οἰκίαν τῶν ἐναγομένων διαφόρους οἰκιακὰς ἐργασίας. Ἀπὸ τοῦ ἔτους Δεκεμβρίου 1947, ὅτε ὁ ἐκ τῶν ἐναγομένων... ἠσθένησε καὶ εἰσήχθη εἰς τὸ σανατόριον, ἡ ἐνάγουσα εἰργάσθη εἰς τὸ οἰκοκομοπωλεῖον αὐτοῦ, ὅπερ αὕτη μετὰ τῆς ἑτέρας τῶν ἐναγομένων... κατώρθωσαν νὰ διατηρήσουν ἐν λειτουργίᾳ, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἀσθενείας τοῦ ἐναγομένου, ἤτοι μέχρι τοῦ ἔτους 1950. Ἡ ἐνάγουσα κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἐξετέλει τὰς ἐργασίας τοῦ οἰκοκομοπωλείου, τόσον τὰς ἐσωτερικὰς (ψώνισις, καθαριότης κλπ.), ὅσον καὶ τὰς ἐξωτερικὰς (προμήθεια ἐμπορεύματος ἐκ λαχαναγορᾶς κλπ.).

Τὰ παραγωγικὰ ἐν γένει γεγονότα τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐνοχικῆς σχέσεως συνετελέσθησαν, καθ' ἃ ἐκ τῶν ἀνωτέρω συνάγεται, πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος. Θὰ κριθῇ ἑπομένως αὐτὴ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ πρὸ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἰσχύοντος Βυζαντινορωμαϊκοῦ Δικαίου. Κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ν. 59, 65, 80 § 3 Π(18.1), ν. 22 (19.5) περὶ μισθώσεως πράγματος, αἵτινες ἀναλογικῶς ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ μισθώσεως ἐργασίας, ἀπαραίτητον στοιχεῖον τῆς συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας εἶναι ἡ συμφωνία περὶ τοῦ ποσοῦ καὶ τοῦ εἴδους τοῦ ὀφειλομένου μισθοῦ. Ἄνευ τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ στοιχείου τούτου σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας δὲν ὑφίσταται (Α.Π. 358|38, ΕΕΝ Ε' 776, Α.Π 313|48, ΕΕΔ 7, 537). Εἰς ἣν περίπτωσιν αἱ ὑπηρεσίαι παρέχονται κατόπιν ρητῆς ἢ σιωπηρᾶς συμφωνίας, ἐπὶ σκοπῷ εὐλόγου ἀμοιβῆς, ὁρισθείσης ἐκ τῶν ὑστέρων κατὰ κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός ἢ κατὰ συνήθειαν, ὑφίσταται ἀνώνυμον συναλλαγμα παροχῆς ὑπηρεσιῶν, παρέχεται δὲ τῷ ἐργασθέντι ἀγωγὴ πρὸς ἐκδίωξιν τῶν ὀφειλομένων. Τοιοῦτον ἀνώνυμον συναλλαγμα ὑφίσταται καὶ ὅταν ἐδόθη ὑπόσχεσις πρὸς τὴν προσφέρουσαν τὴν ἐργασίαν ἢ τὸν νόμιμον ἀντιπρόσωπόν της, ὅτι ἐναντὶ τῶν ἐργασιῶν θέλει συσταθῇ ὑπὲρ αὐτῆς προῖξ καὶ θέλει μεριμνήσῃ ὁ πρὸς ὃν ἡ προσφορὰ τῆς ἐργασίας διὰ τὴν ἀποκατάστασιν ταύτης διὰ γάμου ἢ ὅτι θὰ υἱοθετήσῃ ταύτην. Εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας, ἐὰν ἡ δοθεῖσα ὑπόσχεσις δὲν πραγματοποιηθῇ ἐντὸς εὐλόγου χρόνου ἢ ἐὰν ἄλλως ἡ πραγματοποίησις αὐτῆς καθίσταται ἐκ λόγων ὑποκειμενικῶν ἢ ἀντικειμενικῶν ἀνέφικτος, δικαιοῦται ἡ ἐργασθεῖσα νὰ ζητήσῃ τὰς ἀποδοχὰς αὐτῆς διὰ τὴν ἣν προσέφερε ἐργασίαν, ὁριστέας ἐκ τῶν ὑστέρων, κατὰ κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός. Ἡ ἐκ τοῦ ἀνωνύμου συναλλάγματος πηγάζουσα ἀγωγὴ ἀρμοδίως εἰσάγεται κατὰ τὴν παροῦσαν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ'ΞΟΔ', διότι εἰς ταύτην ὑπάγονται αἱ ἀξιώσεις τοῦ μισθωτοῦ, αἱ πηγάζουσαι ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας, δι' οὗ ὅρου προσδιορίζονται ἀξιώσεις πηγάζουσαι οὐ μόνον ἐκ τῆς γενομένης συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας, ἀλλὰ καὶ τοῦ παρεμφεροῦς πρὸς αὐτὴν συναλλάγματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν, ὅπερ περιλαμβάνεται εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς σχέσεως ἐργασίας διότι καὶ ἐν αὐτῷ ὑφίσταται τὸ στοιχεῖον τῆς παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας (Α.Π. 313|48, ΕΕΔ 7, 537, Α.Π 101|50, ΕΕΔ 9, 296).

Βάσει τούτων καὶ ἐν ὄψει τῶν βεβαιωθέντων πραγματικῶν περιστατικῶν, κρίνομεν, ὅτι τοιοῦτον ἀνώνυμον συναλλαγμα κατηρτίσθη, κατὰ τὸ ἔτος 1931, μεταξὺ τοῦ πατρὸς τῆς ἐναγούσης καὶ τῶν ἐναγομένων, οἵτινες παρέλαβον τὴν ἐνάγουσαν καὶ ὑπεχρεώθησαν, ὅτι ἐναντὶ τῶν παραχωρηθησομένων ὑπηρεσιῶν της θέλουσι ἀποκαταστήσῃ αὐτὴν ἐν καιρῷ διὰ γάμου, συνιστῶντες ὑπὲρ αὐτῆς ἀνάλογον προῖκα ἢ ὅτι ἤθελον υἱοθετήσει αὐτήν. Οἱ ἐναγόμενοι δὲν ἐξεπλήρωσαν τὰς ὑποχρεώσεις των ταύτας.

Κατόπιν τούτου ἡ ἐνάγουσα δικαιοῦται ν' ἀξιώσῃ ἀμοιβὴν αὐτῆς διὰ τὴν παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν της, καθοριζομένην ἐκ τῶν ὑστέρων καὶ κατὰ κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός.

Ὡς πρὸς τὸν καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν τῆς ἐναγούσης θὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν τὰ ἀκόλουθα :

Ἡ ἐνάγουσα καθορίζει τὸ χρονικὸν διάστημα, δι' ὃ ζητεῖ ἀποδοχὰς διὰ τὴν προσφερθεῖσαν ἐργασίαν ἀπὸ 1.2.46 μέχρι 16 Ἰανουαρίου

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΕΝΑΡΞΙΣ ΜΙΣΘΟΥ ΔΙΟΡΙΖΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΑΓΟΜΕΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ.

Περίληψις ἐρωτήματος 1) Ἂν ὑπάλληλοι τοῦ Ναυτικοῦ Ἐπιμελητηρίου τῆς Ἑλλάδος, διορισθέντες ὡς δόκιμοι ἐπὶ ἐξάμηνον δοκιμασίᾳ καὶ εἰσπράξαντες τὰς ἀποδοχὰς των πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ διορισμοῦ των εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως ὑποχρεοῦνται νὰ ἐπιστρέψωσι τὰς πρὸ τῆς δημοσιεύσεως ἀποδοχάς των. 2) Ἂν ὑπάλληλοι τοῦ αὐτοῦ Ἐπιμελητηρίου προαχθέντες καὶ εἰσπράξαντες ἀποδοχὰς τοῦ ἀνωτέρου βαθμοῦ ὑχὶ ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς προαγωγῆς των εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς λήψεως ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς περὶ προαγωγῆς ἀποφάσεως, ὑποχρεοῦνται καὶ οὗτοι εἰς ἐπιστροφὴν τῆς πρὸ τῆς δημοσιεύσεως ληφθείσης διαφορᾶς ἀποδοχῶν.

Νομικοῦ Συμβουλίου Τμ. Α' Διακοπῶν

Γνωμοδότησις 481|1951

Προσδρεύων ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. *Χ. Βασιλακόπουλος*

Εἰσηγητὴς ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. *Ν. Κονταγιάννης*

Αἱ ἐν ταῖς ὑπὸ κρίσιν περιπτώσεσιν ἐχούσαι ἐφαρμογὴν διατάξεις ἔχουσιν ἐπὶ λέξει ὡς ἑξῆς:

1) Α.Ν. 1016|1937 «περὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων, ἀφορωσῶν τὰ τοῦ χρόνου ἐνάρξεως καὶ παύσεως τοῦ μισθοῦ τῶν διοριζομένων ἢ ἀπολυομένων δημοσίων ὑπαλλήλων κλπ.».

«Ἄρθρον 1.— 1. Ὁ μισθὸς τῶν διοριζομένων δημοσίων ὑπαλλήλων ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἐγκαταστάσεως. 2. Δὲν ἐπιτρέπεται ἐγκατάστασις τοῦ ὑπαλλήλου πρὸ τῆς δόσεως τοῦ ὅρκου. 3. Ἡ ὁρκισις τοῦ ὑπαλλήλου γίνεται πάντοτε μετὰ προηγουμένην δημοσίευσιν τῆς περὶ διορισμοῦ πράξεως, πλὴν ἂν διὰ ρητῆς διατάξεως νόμου ὁρίζηται ἄλλως. 4. Ὁ μισθὸς τῶν προαγομένων ὑπαλλήλων ἄρχεται ἀπὸ τῆς χρονολογίας δημοσιεύσεως τῆς πράξεως προαγωγῆς κ.λ.π.».

2) Α.Ν. 177|1945 περὶ δημοσιεύσεως διορισμῶν, προαγωγῶν καὶ ἐν γένει προσωπικῶν μεταβολῶν.

«Ἄρθρ. 1.— 1) Διορισμὸς δημοσίου πολιτικοῦ ὑπαλλήλου ἢ ὑπηρέτου εἰς τακτικὰς ἢ ἐκτάκτους ἢ ἐπὶ συμβάσει θέσεις εἴτε ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ, εἴτε ἐπὶ ἡμερησίᾳ ἀποζημιώσει, εἶναι ἄκυρος, ἂν τὸ περὶ τούτου Β.Δ. ἢ πρᾶξις τῆς Διοικήσεως δὲν δημοσιευθῇ προηγουμένως ἐν περιλήψει εἰς τὴν Ἐφ. τῆς Κυβερνήσεως. Ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ διορισμοῦ περιλαμβάνεται καὶ ἡ μονιμοποίησις.

2) Οἱ προϊστάμενοι τῶν οἰκείων ὑπηρεσιῶν δὲν ἐγκαθιστῶσι τοὺς ἀνωτέρω ἂν ἐν τῷ ἐγγράφῳ κοινοποιήσεως τοῦ διορισμοῦ δὲν μνημονεύεται ὁ ἀριθμὸς τοῦ φύλλου τῆς Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως.

«Ἄρθρ. 3.— 1) Β. Διάταγμα ἢ πράξεις τῆς Διοικήσεως, ἀφορῶσαι τὰς προαγωγὰς ἢ διαβαθμίσεις, ἀπονομὴν ἀνωτέρου βαθμοῦ ἢ μισθοῦ ἢ μόνου βαθμοῦ ἢ μισθοῦ, μεταθέσεις, ἀποσπάσεις . . . . δὲν ἐκτελοῦνται, οὐδὲ ἔννομον ἐκ τούτων γεννᾶται ἀποτέλεσμα, ἂν προηγουμένως δὲν δημοσιευθῶσιν ἐν περιλήψει εἰς τὴν Ἐφ. τῆς Κυβερνήσεως.

«Ἄρθρ. 5.— Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 1, 3 καὶ 4 τοῦ παρόντος ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν ὁποίων περιλαμβάνονται καὶ οἱ Δῆμοι».

Κατ' ἀκολουθίαν, τὰ ἀνωτέρω ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ναυτικοῦ Ἐπιμελητηρίου τῆς Ἑλλάδος, ἀποτελοῦντος, κατὰ τὸν ἱδρυτικὸν αὐτοῦ Νόμον, νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου (ἄρθρ. 1 § 1 τῆς σχετικῆς κωδικοποιήσεως ν.δ. 614|1948). Εἶναι δ' ἐκτὸς πάσης ἀμφισβητήσεως, ὅτι ἡ γενομένη πλημμὴ ἀποδοχῶν τῶν τὸ πρῶτον διορισθέντων ἢ ἀδίκως ἀποδοχῶν εἰς τοὺς προαχθέντας, παρὰ τὰς ὡς ἄνω ρητὰς καὶ σαφεῖς τῶν νόμων διατάξεις, πρὸ τῆς ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως καταχωρίσεως τῶν διορισμῶν ἢ τῶν πράξεων προαγωγῶν, ὑπῆρξε παράνομος καὶ

1951. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο οἱ ἐναγόμενοι παρεῖχον τῇ ἐναγούσῃ οἴκησιν, διατροφήν, ἐνδυμασίαν, αὕτη δὲ παρεῖχε αὐτοῖς τὰς ὑπηρεσίας της μεχρι μὲν τῆς 1.12.1947 εἰς τὴν οἰκίαν των, ἐκτελοῦσα τὰς συνήθεις οἰκιακὰς ἐργασίας, εἶτα δὲ καὶ εἰς τὸ ἀπωροπωλεῖον τῶν ἐναγομένων. Βάσει τούτων καὶ λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τὴν ἡλικίαν τῆς ἐναγούσης, τὴν κοινωνικὴν καὶ οἰκονομικὴν κατάστασιν τῶν ἐναγομένων, ὡς καὶ ὅτι οἱ ἐναγόμενοι παρέλαβον τὴν ἐνάγουσαν εἰς ἡλικίαν ἓξ μηνῶν καὶ ἀνέθρεψαν ταύτην, κρίναμεν, ὅτι ἡ δικαία καὶ εὔλογος ἀμοιβή, ἣν δικαιοῦται ἡ ἐναγομένη, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς σημερινῆς ἀγοραστικῆς ἀξίας τῆς δραχμῆς, εἶναι· α) διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 1 Φεβρουαρίου 1916 μέχρι 1 Δεκεμβρίου 1947 δραχ. 100.000 μηνιαίως καὶ διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τῶν 22 μηνῶν 22Χ100.000=2.200.000, β) διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 1 Δεκεμβρίου 1947 μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1949 δρχ. 150.000 καὶ διὰ τοὺς 13 μῆνας 13Χ150.000=1.950.000, γ) διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1950 μέχρι 13 Ἰανουαρίου 1951 δρχ. 200.000 μηνιαίως καὶ διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τῶν 12 μηνῶν καὶ 13 ἡμερῶν δρχ. 2.420.000. Ἦτοι ἐν ὅλῳ δικαιοῦται ἡ ἐνάγουσα 2.200.000+1.950.000 +2.420.000=6.570.000 καὶ κατὰ τὸ ποσὸν τοῦτο δέον νὰ γίνῃ ἐν μέρει δεκτὴ ἡ κρινομένη ἀγωγή. Τὸ αἴτημα περὶ προσωρινῆς ἐκτελέσεως τῆς παρούσης δέον νὰ γίνῃ ἐν μέρει δεκτὸν διὰ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 2.000.000, δεδομένου δ' ὅτι ὁλόκληρον σχεδὸν τὸ ἐπιδικαζόμενον τῇ ἐναγούσῃ ποσὸν ἀνάγεται εἰς ἀποδοχὰς αὐτῆς ἀναγομένας εἰς χρόνον προγενέστερον τοῦ τελευταίου πρὸ τῆς ἀγωγῆς τριμήνου, ἡ προσωρινὴ ἐκτέλεσις τῆς ἀποφάσεως κατὰ τὸ ὡς ἄνω ποσὸν δέον νὰ διαταχθῇ βάσει τοῦ ἄρθρ. 186 τῆς Πολ. Δικ.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ - ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ - ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΘΕΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

ΠΑΡΟΧΑΙ ΚΛΑΔΩΝ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΜΗΤΡΟΤΗΤΟΣ Ι.Κ.Α. ΚΑΤΑ ΤΟΝ Α.Ν. 1846|1951

Δημοσιεύομεν κατωτέρω, έν συνεχεία τών έν σελ. 1009 έπ. τοῦ παρόντος τόμου, καί τάς άκολουθούς σχετικάς πρός τήν έφαρμογήν τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικών Ἀσφαλίσεων» (ΕΕΔ 10, 627 έπ.) ένδιαφερούσας έγκυκλίους τής Γενικής Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α., ώς πρός τάς παροχάς τοῦ κλάδου άσθενείας καί μητρότητος.

Ἡ άκριβής γνῶσις τών παροχών άσθενείας καί μητρότητος ένδιαφέρει καί διά τήν έφαρμογήν τών άρθρων 657 καί 658 Ἀστικοῦ Κώδικος, διά τών όποίων καθορίζεται ύποχρέωσις τοῦ έργοδότου είς καταβολήν μισθοῦ έν περιπτώσει σπουδαίου κωλύματος τοῦ μισθωτοῦ πρός παροχήν τών ύπηρεσιών του (καί τοιοῦτον καί ἡ άσθένεια), δικαιουμένου ὅμως τοῦ έργοδότου νά έκπέσῃ έκ τοῦ μισθοῦ ποσά καταβληθέντα είς τόν μισθωτόν έξ αἰτίας τοῦ κωλύματος δυνάμει ύποχρεωτικής έκ τοῦ νόμου άσφαλίσεως.

Γενικής Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. Ἐγκύκλιοι 100 καί 103|1951

«Περί τών παροχών τών κλάδων άσθενείας καί μητρότητος τοῦ Ι.Κ.Α. κατά τόν Α.Ν. 1846|1951».

Ὑπό τοῦ Α.Ν. 1846|1951 έπιφέρονται ούσιώδεις τροποποιήσεις είς τάς διατάξεις τάς σχετικάς μέ τάς παροχάς τής άσφαλίσεως διά τόν κλάδον άσθενείας. Οὕτω βασικῶς μεταβάλλονται αἱ προϋποθέσεις άσφαλιστικής ίκανότητος, εὐρύνεται ὁ κύκλος τών παροχών, ἃς δικαιοῦνται οἱ έμμέσως ἠσφαλισμένοι, τίθενται νέοι κανόνες έν σχέσει μέ τήν θεμελίωσιν καί τήν έκτασιν τής άσφαλιστικής ἀξιώσεως έπί τάς παροχάς, καταργοῦνται εἰδικαί κατηγορίαι έπιδομάτων ἤ εἰδικαί ὡρισμένων παθήσεων μεταχειρίσεις κλπ.

Ἐκ τών μεταβολών τούτων τινές—ἐφ' ὅσον έν τῇ οἰκείᾳ διατάξει δέν ὁρίζεται ἄλλως—θέλουν ἰσχύσει δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 6ὸ τοῦ νόμου άπό 1ης Λύγούστου ἐ.ἔ., ἐνῷ διά τάς λοιπάς—ὅπου τοῦτο ρητῶς έν τῷ νόμῳ προβλέπεται—ἀπαραίτητος τυγχάνει ἡ προηγουμένη ψήφισις εἰδικοῦ Κανονισμοῦ. Γενικῶς καί πρός ἄρσιν πάσης ἀμφιβολίας διευκρινίζομεν, ὅτι θέλει ἐξακο-

---

ὀρθῶς οἱ διενεργήσαντες τόν ἔλεγχον τῶν δαπανῶν τό ἐσημείωσαν.

Ὅτι κατά τό ἄρθρ. 12 § 5 τοῦ Κανονισμοῦ Ὑπηρεσιών καί Προσωπικοῦ τοῦ Ναυτ. Ἐπιμελητηρίου (Διατ. 30 Ἰουλ. 1949) οἱ τό πρῶτον διοριζόμενοι θεωροῦνται δόκιμοι καί μονιμοποιοῦνται μετά ἑξάμηνον δοκιμασίαν αὐδαμῶς μεταβάλλει τά ὡς ἄνω κριθέντα, τοῦ νόμου μηδεμίαν διάταξιν ποιουμένου διά τήν προκειμένην περίπτωσιν. Ἐκ τῆς ὡς ἄνω μάλιστα παρατεθειμένης παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 177|1945 ἐνενδοιάστως συνάγεται, ὅτι καί οἱ ὑπό δοκιμασίαν τελοῦντες δέν ἐξαιροῦνται τοῦ θεσπισθέντος μέτρου τῆς εἰς τήν Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως καταχωρίσεως τοῦ διορισμοῦ των, τῆς μελλούσης μονιποποιήσεως των ἐκ νέου καταχωρισθησομένης ἐν τῇ Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως.

Ὅθεν κατ' ἀρχήν χωρεῖ ἡ ἀναζήτησις τών οὕτω ἀχρεωστήτως καταβληθέντων καί ὀρθῶς ὑπό τῶν ἐλεγκτῶν σημειωθέντων ὡς ἐπιστρεπτέων ποσῶν, πλήν εἰδικῶς διά τήν κατηγορίαν τῶν τό πρῶτον διορισθέντων, ἐάν εἶναι ἀληθές τό ὑπό τῶν ἐνδιαφερομένων διά τῶν αἰτήσεών των προβαλλόμενον, ὅτι οὕτως ἢ ἄλλως οὗτοι παρέσχον ἀναλλιπῶς τάς ὑπηρεσίας των εἰς τό ὡς ἄνω Νομικόν Πρόσωπον εὐθύς ἀμα τῇ παρανόμῳ. οὕτως εἰπεῖν, ἐγκαταστάσει των καί μέχρι τῆς πληρώσεως τοῦ ἀπαιτήτου τύπου τῆς δημοσιεύσεως ἐν τῇ Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως ἔχουσιν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐφαρμογήν αἱ περί ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διατάξεις (ἄρθρ. 904 Ἀστ. Κωδ.), καθ' ἃς, ἐν συνδυασμῷ καί πρός τάς γενικάς περί χρηστῆς διοικήσεως καί καλῆς πίστεως ἀρχάς, τό κατά τ' ἀνωτέρω παρανόμως εἰσπραχθέν ποσόν δύναται νά συμψηφισθῇ εἰς ἀπαίτησιν ἴσου ποσοῦ, ἂν οἱ ἐν λόγῳ ὑπάλληλοι δικαιοῦνται νά ἐγείρωσι διά τάς παρασχεθείσας ὑπ' αὐτῶν ὑπηρεσίας. Εἶναι δέ λίαν ἐνδεχόμενον οἱ οὕτω χρεωθέντες ὑπάλληλοι νά ἐπιτύχωσιν ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων τήν ἀναγνώρισιν τῆς τοιαύτης ἀπαιτήσεώς των, βάσει τῆς παρατεθείσης διατάξεως Ἀστικοῦ Κώδικος. καί νά μή εὐδοκιμήσῃ ἡ περί ἀχρεωστήτου ἀπαίτησις τοῦ Ἐπιμελητηρίου, πρός ἣν οἱ ἐνδιαφερόμενοι θέλουσιν ἀντιτάξει καί τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 906 τοῦ αὐτοῦ Κώδικος, καθ' ἣν «ἡ ἀπαίτησις ἀχρεωστήτου ἀποκλείεται διά τό καταληφθέν ἐξ ἰδιαιτέρου ἠθικοῦ καθήκοντος ἢ ἐκ λόγων εὐπρεπείας». Ἐναπόκειται τοιγαροῦν ἐν προκειμένῃ εἰς τήν Διοίκησιν νά κρίνῃ ἐάν συντρέχωσιν ἢ μή οἱ ἰδιαίτεροι ἐκεῖνοι πραγματικοί λόγοι καί οὐσιαστικαί προϋποθέσεις, διά νά θεωρήσῃ ὡς μή ἠθικῶς ἐπιτρεπομένην τήν ἐπιδίωξιν τῆς εἰσπράξεως τῶν κατά τ' ἀνωτέρω ἀχρεωστήτως καταβληθέντων καί ἄτινα, ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἐάν ἤθελε καταλήξει εἰς τήν ἀντίθετον ἀπόφασιν, δηλαδή εἰς τήν ἐπιδίωξιν τῆς εἰσπράξεως, τότε πάλιν, κατά τήν κρίσιν τοῦ Συμβουλίου, συντρέχει περίπτωσις, βάσει τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω ἀρχῶν τῆς καλῆς καί χρηστῆς διοικήσεως, νά προβῇ εἰς τήν εἰσπραξιν κατά μικράς καί ἀνωδύνους ὅσον τό δυνατόν δόσεις διά μηνιαίων κρατήσεων ἐκ τῶν μελλουσῶν τῶν ὑπαλλήλων τούτων ἀποδοχῶν.

λουθήσει ισχύων το υπό του Ν. 6298|1934 και των οικείων Κανονισμών διαμορφωθέν νομικόν καθεστώς, τροποποιούμενον διά των εν τω νέω νόμω οριζομένων, ως σαφώς διαγράφεται κατωτέρω ('Εγκ. 100|51).

Ι. Προϋποθέσεις ασφαλιστικής ικανότητος

Επί του απαιτουμένου αριθμού ημερομισθίων, άτινα δέον να έχη πραγματοποιήσει ο ησφαλισμένος, ίνα τύχη παροχών του κλάδου ασθενείας, ήτοι:

α) Ιατρικής περιθάλψεως ή παροχών είς είδος γενικώς, β) επιδόματος ασθενείας και εξόδων κηδείας, γ) επιδομάτων μητρότητος και δ) σανατοριακής περιθάλψεως ή του άντ' αυτής ή μετά την παροχήν ταύτης προβλεπομένου ειδικού αντιτίμου τροφίμων, εφ' ων απάντων υπό του νέου νόμου τάσσονται ίδιαι προϋποθέσεις ασφαλιστικής ικανότητος, παραπέμπομεν είς την υπ' αριθ. 95|1951 ημετέραν εγκύκλιον.

Εφιστώμεν πάντως την προσοχήν επί του ότι από 1ης Αυγούστου ε. έ. διά την έναρξιν της εν σανατορίω περιθάλψεως ή της καταβολής αντιτίμου τροφίμων δέον απαραιτήτως ο ενδιαφερόμενος ησφαλισμένος, πλην της εν άρθρω 31 Α.Ν. 1846 προϋποθέσεως, να έχη πραγματοποιήσει και 350 ημέρας εργασίας κατά τα τέσσαρα ημερολογιακά έτη, άτινα προηγούνται της ημέρας αναγγελίας, καταργουμένων ως προς τα σημείον τούτο των αντιστοίχων διατάξεων των Ειδικών Κανον. Προσθ. Περιθάλψεως Φυματικών.

ΙΙ. Προϋποθέσεις και έκτασις δικαιώματος επί τας παροχάς ασθενείας

Αναφερόμεθα κατωτέρω εις τα σημεία εκείνα, εφ' ων διά του νέου νόμου επηνέχθησαν μεταβολαί άμεσον εφαρμογής επί των κατά Ν. 6298 ισχυόντων.

1) *Ιατρική περίθαλψις.* Ως ιατρική περίθαλψις νοούνται έφεξής άπασαι αι υπό της εν ισχύι νομοθεσίας προβλεπόμεναι εις είδος παροχαί, ήτοι ιατρική αντίληψις, περιλαμβανομένης και της εν νοσοκομείω τοιαύτης, φαρμακευτική περίθαλψις, συνήθη θεραπευτικά μέσα και πρόσθετος περίθαλψις, ως και αι δαπάναι μετακινήσεως ασθενούς.

Άφ' ετέρου υπό τας εν παρ. 1 ειδικας προϋποθέσεις και περιορισμούς υπάγονται εις ταύτην και ή εν σανατορίω περίθαλψις και το άντι ταύτης ή εν συνεχεία της τοιαύτης περιθάλψεως χορηγούμενον ειδικόν αντίτιμον τροφής.

Άπασαι αι ως άνω παροχαί εξακολουθούν χορηγούμεναι υπό τας αυτάς προϋποθέσεις-εξαιρέσει των περί ασφαλιστικής ικανότητος τοιούτων - και εις ην έκτασιν ορίζεται υπό των οικείων διατάξεων των Κανονισμών Ασθενείας και Ποσοστού Συμμετοχής, ων ή ισχύς διατηρείται συμφώνως τω άρθρω 60 παρ. 1 εδ. β' Α. Ν. 1846, εφ' όσον δεν αντίκεινται εις τας διατάξεις τούτου. Επομένως, ως είρηται και ανωτέρω, τα μέλη οικογενείας ησφαλισμένων μέχρι εκδόσεως του υπό του Α. Ν. προβλεπομένου ειδικού Κανονισμού θέλουν εξακολουθήσει δικαιούμενα μόνον των παροχών ιατρικής αντιλήψεως και φαρμακευτικής περιθάλψεως.

Διά νεωτέρας ημών διαταγής μετά την ψήφισιν του υπό του Δ. Ν. προβλεπομένου ειδικού Κανονισμού θέλομεν γνωρίσει την αποτίμησιν των βασικών ειδών του καθημερινού διαιτολογίου φυματικών, ήτις θά καταβάλλεται εις τους εκ φυματιώσεως πάσχοντας ησφαλισμένους, συμφώνως τω άρθρ. 31 παρ. 5 Α. Ν 1846|51, άντι του προσανατοριακού και μετασανατοριακού επιδόματος, ων ή χορήγησις μη προβλεπομένη υπό τούτου άπο 1ης Αυγούστου ε. έ. θέλει διακοπή.

Ως προς το ποσόν του καταβλητέου από 1.8.51 ποσού διά βοήθημα τοκετού, ως και εξόδων κηδείας, περί ων η επομένη παράγραφος, θέλομεν γνωρίσει ύμιν διά νεωτέρας ημών διαταγής μετά την λήψιν της προβλεπομένης υπό της οικείας διατάξεως αποφάσεως του Δ. Συμβουλίου.

Διευκρινίζομεν εν προκειμένω, ότι τα εν λόγω ποσά θέλουν καταβληθή μόνον εις τας από 1ης Αυγούστου ε. έ. και εφεξής επερχομένας περιπτώσεις τοκετού και θανάτου.

2) Έξοδα κηδείας. Τροποποιήσις των μέχρι τούδε ισχυουσών διατάξεων (άρθρ. 29 Ν. 6298 και άρθρ. 39 Κανονισμού Ασθενείας) επήλθε διά του άρθρ. 32 Α. Ν. ως προς τον κύκλον των προσώπων, εις ά καταβάλλονται ταύτα. Διότι ενώ μέχρι τούδε τα έξοδα κηδείας κατεβάλλοντο κατά σειράν εις τον ή την σύζυγον ή εν ελλείψει τοιούτων εις τα τέκνα ή τους γονείς κ.λ.π. υπό την προϋπόθεσιν της μετά του θανάτου συμβιώσεως τούτων και άνευ ερεύνης περί του εάν τα προσώπα ταύτα υπεβλήθησαν πράγματι εις την σχετικήν δαπάνην, ήδη κατά τας διατάξεις του νέου Νόμου ή τοιαύτη άνευ ερεύνης πλήρωμή περιορίζεται μόνον εις την χήραν του ησφαλισμένου. Εις περίπτωσιν, καθ' ην δεν υπάρχει χήρα, ή παροχή αύτη καταβάλλεται εις τον κατά την κρίσιν του Ιδρύματος επιμεληθέντα της κηδείας. Κατά συνέπειαν διά την εφαρμογήν της διατάξεως ταύτης, πλην της ληξιαρχικής πράξεως, ο ενδιαφερόμενος δέον, όπως προσκομίζη δικαιολογητικά (π. χ. αποδείξεις εργολάβου κ.λ.π.), εξ ων θέλει προκύπτει βάσιμος κρίσις περί του ότι πράγματι ούτος υπεβλήθη εις τας δαπάνας της κηδείας.

Προφανές είναι, ότι κατόπιν της διατάξεως ταύτης, μη υπαρχούσης χήρας, αποκλείεται έφεξής ή άμα τη εκλείψει του θανάτου και προ της ταφής προπλήρωμή εκ των εξόδων κηδείας.

3) Επίδομα ασθενείας. Το επίδομα τούτο καταβάλλεται υπό τας αυτάς βασικάς προϋποθέσεις του Ν. 6298, ήτοι εφ' όσον ο ησφαλισμένος συνεπεία ασθενείας τυγχάνει ανίκανος διά την ην πρότερον ήσκει εργασίαν και απέχει πράγματι ταύτης.

Αι εκ θυούσαι όμως δυνάμει του άρθρ. 35 Α. Ν. μεταβολαί είναι λίαν σημαντικαί. Ήτοι:

α) Ο χρόνος αναμονής μειούται από πέντε (5) εις τρείς (3) ημέρας. Τοιούτος χρόνος αναμονής προκειμένου περί πλειόνων της μιάς περιπτώσεων έκδοτέας διά τον αυτόν ησφαλισμένον, αναγγελλομένων εντός του αυτού ημερολογιακού έτους, υπολογίζεται μόνον διά την πρώτην περίπτωσιν.

β) Δεν ενδιαφέρει ή κατά την διάρκειαν της ανικανότητος καταβαλλομένη τυχόν υπό του εργοδότου πλήρης ή μερική αντιμισθία, του υπό

τοῦ Ν. προβλεπομένου ἐπιδόματος καταβαλλομένου πάντοτε εἰς τὸ ἀκέραιον.

γ) Δὲν χωρεῖ μείωσις τοῦ ἐπιδόματος λόγῳ νοσηλείας τοῦ δικαιούχου ἐν Κλινικῇ ἢ Νοσοκομείῳ, τούτου καταβαλλομένου ὡσαύτως εἰς τὸ ἀκέραιον.

δ) Καθορίζεται ἀνώτατον ὅριον διαρκείας ἐπιδοτήσεως εἰς ἑκατὸν ὀγδοήκοντα (180) ἡμέρας ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἡμερολογιακοῦ ἔτους εἴτε συνεχῶς, εἴτε διακεκομμένως. Ἐν προκειμένῳ διευκρινίζομεν ὅτι ὁ ἐν λόγῳ περιορισμὸς ἀφορᾷ πᾶσαν περίπτωσιν ἐπιδοτήσεως, δι' ἀσθένειαν εἴτε ἰατρικῶς ἢ ἀσφαλιστικῶς διάφορον, εἴτε μή. Κατὰ τὴν διάταξιν ταύτην ὁ ἠσφαλισμένος ἀποκλείεται νὰ λάβῃ ἐπίδομα ἀσθενείας ὁπωσδήποτε ἐπὶ χρόνον μείζονα τῶν 180 ἡμερῶν ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἡμερολογιακοῦ ἔτους. Οὕτως ὁσάκις λήγοντος τοῦ ἔτους τούτου ὁ ἠσφαλισμένος δὲν ἔχει συμπληρώσει τὸ ἀνώτατον ὅριον ἐπιδοτήσεως, συμφώνως πρὸς ρητὴν διάταξιν τοῦ Α. Ν., τὸ ἐπίδομα θὰ ἐξακολουθήσῃ καταβαλλόμενον καὶ κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος μέχρις ἐξαντλήσεως τοῦ ὡς ἄνω ἀριθμοῦ ἡμερῶν. Ἐὰν ὅμως ὁ αὐτὸς ἠσφαλισμένος ἀσθενήσῃ ἐκ νέου ἐντὸς τοῦ δευτέρου τούτου ἔτους, θὰ τύχῃ ἐπιδόματος διὰ τὸν ὑπολειπόμενον ἀριθμὸν ἡμερῶν μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ 180 τῶν ἡμερῶν ἐκείνων, δι' ἃς οὗτος ἐπεδοτήθη λόγῳ συνεχίσεως τῆς πληρωμῆς ἐπιδόματος ἐντὸς τοῦ δευτέρου τούτου ἔτους. Ἐπὶ παραδείγματι ἠσφαλισμένος ἐπιδοτηθεὶς μέχρι 31.12.50 ἐπὶ 160 ἡμέρας, ἐὰν συνεχίζεται ἡ ἀνικανότης καὶ ἡ ἀποχὴ ἐκ τῆς ἐργασίας θὰ ἐξακολουθήσῃ ἐπιδοτούμενος κατὰ τὸ 1951 ἐπὶ 20 εἰσέτι ἡμέρας. Ἀσθενῶν ἐκ νέου ἐντὸς τοῦ 1951—ἀδιάφορον ἐκ ποίας νόσου, ἔχων ὅμως ἐκ νέου προϋποθέσεις ἀσφαλιστικῆς ἱκανότητος—θὰ ἐπιδοτηθῇ ἐντὸς τοῦ ἔτους τούτου, ἐπὶ 160 μόνον ἡμέρας. Ἀντιθέτως ἐὰν ἠσφαλισμένος ἐπιδοτηθεὶς ἐπὶ 180 ἡμέρας ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἡμερολογιακοῦ ἔτους ἀναλάβῃ ἐκ νέου ἐργασίαν καὶ πραγματοποιήσῃ ἑκατὸν (100) τοὐλάχιστον ἡμέρας ἐργασίας ἐντὸς τοῦ ἔτους τούτου, δύναται κατὰ τὸ ἑπόμενον ἡμερολογιακὸν ἔτος νὰ ἐπιδοτηθῇ ἐπὶ ἑκατὸν ὀγδοήκοντα (180) ἐκ νέου ἡμέρας ἴσως καὶ ἂν ἰατρικῶς πρόκειται περὶ τῆς αὐτῆς νόσου.

ε) Ὡς πρὸς τὸν τρόπον ὑπολογισμοῦ τοῦ ποσοῦ τοῦ ἐπιδόματος κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 25 παρ. 2, ἄρθρ. 37 καὶ ἄρθρ. 38 παρ. 1-2 Α. Ν. ἰσχύουν τὰ κατωθι:

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν τελευταίων τριάκοντα (30) ἡμερῶν, καθ' ἃς ἐργάσθη ὁ ἠσφαλισμένος ἐντὸς τοῦ προηγουμένου τῆς ἀναγγελίας ἡμερολογιακοῦ ἔτους, ἀνευρίσκεται ἡ ἀσφαλιστικὴ κλάσις, εἰς ἣν ἀνήκει οὗτος, ὡς τοιαύτης ὁριζομένης τῆς κλάσεως εἰς τὴν ὁποίαν ἀντιστοιχοῦσι τὰ περισσότερα ἐκ τῶν τριάκοντα (30) ἡμερομισθίων. Ἐὰν ὁ αὐτὸς ἀριθμὸς ἡμερομισθίων ἀντιστοιχῇ εἰς πλείονας μισθολογικὰς κλάσεις λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ ἀνωτέρα τοιαύτη, διότι τοῦτο προφανῶς συμφέρει εἰς τὸν ἠσφαλισμένον. Τὸ ἡμισυ τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς κλάσεως ταύτης, ὡς τοῦτο ὁρίζεται ἐν ἄρθρ. 29 § 2 τοῦ Α. Ν. ἀποτελεῖ τὸ βασικὸν ἐπίδομα τοῦ ἡμερομισθίου ἐπιδόματος ἀσθενείας.

Τὸ ποσὸν τοῦτο προσαυξάνεται κατὰ 10 ο/ο δι' ἕκαστον ἐκ τῶν ἐν ἄρθρ. 38 Α. Ν. ἀναφερομένων προσώπων, ἅτινα πληροῦν τὰς ἐν αὐτῷ τιθεμένας προϋποθέσεις, οὕτως ὥστε νὰ λογίζωνται ὡς μέλη οἰκογενείας τοῦ ἀμέσως ἠσφαλισμένου, ἤτοι τὰ δικαιοῦμενα νὰ περιληφθοῦν εἰς τὸ οἰκογενειακὸν βιβλιάριον Ἀσθενείας τούτου.

Δεδομένου ὅμως, ὅτι κατὰ ρητὴν διάταξιν τοῦ Α. Ν. τὸ οὕτω ὑπολογιζόμενον ἡμερήσιον ἐπίδομα δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰ 70 ο/ο τοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέρω τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου, ἐπεται ὅτι τοιαύτη ἐκ 10 ο/ο προσαύξησις λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν δὲν δύναται ν' ἀναγνωρισθῇ διὰ πλείονα τῶν τεσσάρων (4) μελῶν οἰκογενείας. Ὡσαύτως κατὰ ρητὴν διάταξιν τοῦ Α. Ν. τὸ ἐπίδομα ἀσθενείας ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ τεκμαρτὸν ἡμερομίσθιον τῆς VI μισθολ. κλάσεως, ἤτοι οὖν τὸ ποσὸν τῶν δρχ. τριάκοντα πέντε χιλιάδων (35.000) συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων.

Πρὸς πληρεστέραν κατανόησιν τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθεμένων παραθέτομεν δύο παραδείγματα ὑπολογισμοῦ τοῦ ἐπιδόματος.

	Ἐξεύρεσις τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου			Ποσὸν ἐπιδόματος			
	30 τελευτ. ἡμερομ. προηγουμένου ἡμερολ. ἔτους	Μισθολ. κλάσις κατατάξ.	Τεκμαρτ. ἡμερομίσθιον	Βασικὸν	Μετὰ 2 μελῶν οἰκογεν.	Μετὰ 4 μελῶν οἰκογεν.	Μετὰ 5 καὶ ἄνω μελῶν οἰκογεν.
Παράδειγμα Α'	10 ἡμερομ. πρὸς 18.000 7 » » 24.000 13 » » 20.000	III	20.000	10.000	12.000	14.000	14.000
Παράδ. Β'	8 ἡμερομ. πρὸς 60.000 22 » » 80.000	XI	80.000	35.000	35.000	35.000	35.000

Ὡς πρὸς τὰ διὰ τὴν καταβολὴν τῶν οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων δικαιολογητικὰ ὁρίζομεν, ὅπως λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν αἱ εἰς τὰ οἰκογενειακὰ βιβλιάρια τῶν ἠσφαλισμένων καταχωρήσεις, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ βιβλιαρίων ἐκδεδομένων ἢ ἀνανεωμένων κατὰ τὰς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 95|1951 ἐγκυκλίου παρεχομένας ὁδηγίας.

Σημειοῦμεν περαιτέρω πρὸς ἅπασαν ἀμ-

φιβολίας, ὅτι ἐν τῇ κατατάξει τοῦ ἠσφαλισμένου εἰς τινα μισθολογικὴν κλάσιν θὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν τὰ τελευταῖα πραγματοποιηθέντα ἡμερομίσθια τοῦ προηγουμένου ἡμερολογιακοῦ ἔτους, ὡς καὶ ἀντιστοίχως αἱ πράγματι καταβληθεῖσαι εἰς τὸν ἠσφαλισμένον ἀποδοχαί, περιλαμβανομένης καὶ τῆς τυχὸν ὑπερωριακῆς ἀποζημιώσεως. Εἰς τὰς τοιαύτας ὅμως ἀποδοχὰς δὲν συνυπολογίζεται τὸ ἑκτακτον ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς βοήθημα (δῶρον ἑορτῶν) ὡς μὴ ἀντιστοιχοῦν εἰς παροχὴν ἐργασίας.

αι) Καταργεῖται ἡ ὑπὸ τοῦ Ν. 6298 προβλεπομένη κράτησις ἐκ 5 0/0 ὡς ἀσφαλιστρον κλάδου ἀσθενείας.

ξ) Εἰδικώτερον ἐπὶ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος καταργηθείσης ὑπὸ τοῦ νέου Νόμου τῆς προνομιακῆς μεταχειρίσεως ταύτου τόσαν ὑπὸ ἔποψιν διαρκείας τῆς ἐπιδοτήσεως (νῦν ἰσχύουν καὶ ἐπὶ ἐργατ. ἀτυχήματος αἱ 180 ἡμέραι ἀντὶ τῶν μέχρι τοῦδε 730), ὅσον καὶ ὑπὸ ἔποψιν ποσοῦ (ἀπηλείφθη ἡ ἐξ 20 0/0 καταβαλλομένη προσαύξησις ἐπὶ τοῦ ἐπιδόματος κωνῆς ἀσθενείας) αἱ μόναι ὑφιστάμεναι νῦν διακρίσεις κατὰ παρέκκλισιν τῶν ἐπὶ ἀσθενείας ἰσχυόντων περιορίζονται εἰς:

αα) Εἰς τὴν χορήγησιν ἄνευ προϋποθέσεων ἀσφαλιστικῆς ἱκανότητος τῶν παροχῶν εἰς εἶδος καὶ εἰς χρήμα (ἄρθρ. 34 Α.Ν.) καὶ ββ) Τὸ καταβαλλόμενον ἐπίδομα ἀσθενείας ὑπολογίζεται βάσει τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς μισθολογικῆς κλάσεως, εἰς ἣν ἀνήκει ὁ ἠσφαλισμένος, βάσει τοῦ ἡμερομισθίου, τὸ ὁποῖον λαμβάνει κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ ἀτυχήματος. Ἐξ ἄλλου, προκειμένου περὶ ἀτυχήματος ἐκτὸς ἐργασίας, οὐδεμία ἰδιορρυθμία ὑφίσταται νῦν πλὴν τοῦ ὅτι αἱ διὰ τὴν χορήγησιν τῶν εἰς εἶδος καὶ εἰς χρήμα παροχῶν προϋποθέσεις μειοῦνται εἰς τὸ ἥμισυ, ἤτοι εἰς 25 καὶ 50 ἀντιστοίχως.

η) Καταργεῖται ἡ βάσει τῆς ἰσχυούσης μέχρι τοῦδε νομοθεσίας ὑφισταμένη προνομιακὴ μεταχείρισις τῆς ψυματιώσεως, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἐπίδομα ἀσθενείας, περιοριζομένης ἐφεξῆς εἰς τὴν παράτασιν μόνον τῆς ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ἐπιδοτήσεως ἐπὶ τριακοσίας ἑξήκοντα (360) ἐν συνόλῳ ἡμέρας. (Σχετικῶς βλ. ἐν παραγρ. III 8).

4) Ἐπιδόματα μητρότητος. Σημαντικὴ μεταβολὴ εἰς τὰ μέχρι τοῦδε ἰσχύοντα ἐπέρχεται διὰ τῆς ἐφεξῆς καταργήσεως τοῦ ἐπιδόματος θηλάσεως. Ὅσον ἀφορᾷ ὅμως τὰ δικαιώματα τῶν ἠσφαλισμένων ἐκείνων, αἵτινες κατὰ τὴν 1ην Αὐγούστου ἐ.ἔ. λαμβάνουν τοιοῦτον ἐπίδομα, καθὼς ἐπίσης καὶ περὶ τῶν ἠσφαλισμένων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμερομηνίαν λαμβάνουν ἐπίδομα λόγῳ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος ἢ ψυματιώσεως θὰ ἐπανέλθωμεν κατωτέρω. Τὰ ἐπιδόματα μητρότητος (ἐπίδομα κυοφορίας καὶ λοχείας) καταβάλλονται ἐπὶ 42 ἡμέρας πρὸ καὶ 42 ἡμέρας μετὰ τὸν τοκετόν, ἐφ' ὅσον ἡ ἠσφαλισμένη ἀπέχει τῆς ἐργασίας της. Τὸ ποσὸν τοῦτο ὑπολογίζεται κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐν παραγρ. II 3ε ἐκτιθέμενα προκειμένου περὶ τῶν ἐπιδομάτων ἀσθενείας μὲ τὰς ἀκολούθους ὅμως ἀποκλίσεις:

α) Δὲν ἰσχύει ὁ περιορισμὸς τοῦ ἄρθρ. 38, ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἀνώτατον ὅριον ποσοῦ τοῦ ἐπιδόματος, ὅπερ οὕτω δύναται νὰ εἶναι μεῖζον τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς VI κλάσεως, ἤτοι τῶν 35.000 δρχ. ὑπολογιζομένου πάντοτε εἰς τὸ ἥμισυ τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου ἀδιακρίτως κλάσεως, σὺν τῇ προσαυξήσει τῶν προσαυξήσεων λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν. Ἰσχύει ὅμως καὶ ἐν προκειμένῳ ὁ περιορισμός, καθ' ὃν τοιαύτη προσαύξησις δὲν ἀναγνωρίζεται διὰ πλείονα τῶν τεσσάρων (4) μελῶν οἰκογενείας, τοῦ μεγίστου δυνατοῦ ποσοστοῦ ἐπιδόματος μητρότητος μὴ δυναμένου οὕτω νὰ ὑπερβῇ τὸ 70 0/0 τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου.

β) Συμφώνως πρὸς ρητὴν διάταξιν τοῦ νόμου τὸ ἐπίδομα μητρότητος ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύναται νὰ εἶναι ἔλασσον τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς 1 μισθολ. κλάσεως, ἤτοι νῦν τῶν 10.000 δρχ. Οὕτω ἠσφαλισμένοι ἀνήκουσαι εἰς τὴν 1 κλάσιν καὶ ἄνευ οὐδενὸς μέλους οἰκογενείας ἢ τὴν II τοιαύτην μὲ τρία ἢ καὶ ὀλιγώτερα μέλη οἰκογενείας καὶ ἄνευ εἰσέτι τοιούτου μέλους δικαιοῦνται ἡμερησίου ἐπιδόματος μητρότητος ἐκ δρχ. 10.000.

Τέλος ἐφιστῶμεν τὴν προσοχὴν ὑμῶν ἐπὶ τῶν διὰ τὴν χορήγησιν τῶν ἐπιδομάτων μητρότητος εἰδικῶν προϋποθέσεων ἀσφαλιστικῆς ἱκανότητος, δι' ἃς ἐφεξῆς ἀπαιτεῖται μόνον ἡ πραγματοποίησις (200) ἡμερῶν ἐργασίας ἐντὸς τῆς διετίας, ἡ ὁποία προηγεῖται τῆς ἡμέρας τοῦ τοκετοῦ. Εἰς ἃς περιπτώσεις τὸ ἐπίδομα κυοφορίας καταβάλλεται πρὸ τοῦ τοκετοῦ, ὡς κριταὶ χρονικὸν σημεῖον διὰ τὴν διαπίστωσιν τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ ἀσφαλιστικῆς ἱκανότητος θὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ κατὰ τὴν σχετικὴν γνωμάτευσιν τοῦ ἰατροῦ τοῦ Ἱδρύματος πιθανὴ ἡμέρα τοκετοῦ. Ἄλλως, ὡς καὶ ἐπὶ τῆς καταβολῆς τοῦ ἐπιδόματος λοχείας, κατὰ τὰς διατάξεις καὶ τοῦ ἄρθρ. 35 Κανονισμοῦ Ἀσθενείας, θὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ πραγματικὴ ἡμέρα τοκετοῦ.

III. Ρύθμισις ζητημάτων μεταβατικοῦ χαρακτῆρος.

Ὡς ἐκτίθεται ἀνωτέρω ἡ 1η Αὐγούστου ἐ.ἔ. θεσπίζεται ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς ἡμέρα ἐνάρξεως ἐφαρμογῆς τῶν δι' αὐτοῦ προβλεπομένων διατάξεων τῶν σχετικῶν μὲ τὰς παροχάς. Ὑπομένης οἱασδήποτε περιπτώσεως ἀσθενείας, ἀνικανότητος, θανάτου ἢ τοκετοῦ, ἥτις ἤρξατο ἐπέλθουσα καὶ ἀναγγελθῇ μέχρι τῆς 31.7.51 διέπεται ἐξ ὁλοκλήρου ὑπὸ τῶν οἰκείων διατάξεων τοῦ ν. 6298 διὰ τὸ μέχρι τῆς ἡμερομηνίας ταύτης χρονικὸν διάστημα. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰδικῶς τὸν χρόνον ἀναμονῆς, ἐπειδὴ ἀπὸ 1ης Αὐγούστου ἐ.ἔ. οὗτος μειοῦται εἰς τρεῖς ἡμέρας ἑπεται, ὅτι ἡ ἐπιδότησις τῶν περιπτώσεων, αἵτινες θέλουν ἀναγγελθῇ τὴν 28ην καὶ 29ην Ἰουλίου ἐ. ἔ. θὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ 1.8.51, τῶν τῆς 30.7.51 τὴν 2.8.51 καὶ τῶν 31.7.51 τὴν 3.8.51. Προκειμένου ὅμως περὶ τῶν συνεχιζομένων καὶ τῶν περιοδικοῦ χαρακτῆρος παροχῶν (ἰατρικὴ περίθαλψις, ἐπιδόματα ἀσθενείας καὶ μητρότητος), ὧν ἡ χορήγησις ἤρξατο μέχρι 31.7.51 θέλει καὶ μετὰ ταύτην ἐξακολουθήσει ἡ πραγματοποίησις ταύτων, ἔστω καὶ ἂν δὲν πληροῦνται αἱ περὶ ἀσφαλιστικῆς ἱκανότητος προϋποθέσεις τοῦ νέου νόμου (ἄρθρ. 56 παρ. 2 Α.Ν.). Εἰδικώτερον προκειμένου περὶ παροχῶν, αἵτινες κατὰ τὸν νέον νόμον εἴτε καταργοῦνται εἴτε ὑπὸ ἔποψιν διαρ-

κείας, άλλως ή κατά τόν ν. 6298 ρυθμίζονται, ισχύουν τά άκόλουθα:

α) Έπίδομα θηλάσεως καί έργατικοῦ ἀτυχήματος.

Δυνάμει τῆς αὐτῆς διατάξεως (ἄρθρ. 56 § 2 Α.Ν.) θέλει ἐξακολουθήσει ἡ καταβολή, καί δή διά τήν προβλεπομένην ὑπό τοῦ ν. 6298 διάρκειαν, τῶν ἐπιδομάτων θηλάσεως (ἐπί 90 ἡμέρας) καί ἐργατικοῦ ἀτυχήματος (ἐπί 750 ἡμέρας), ἐφ' ὅσον τοῦ μέν πρώτου ἡ πληρωμή ἔχει ἀρχίσει τό βραδύτερον τήν 1.8.51, τοῦ δ' ἐργατικοῦ ἀτυχήματος ἡ ἀναγγελία ἔχει γίνει ἀσαύτως μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμερομηνίας.

β) Έπίδομα προσανατολιακόν καί μεταπανατολιακόν.

Βάσει τῆς αὐτῆς διατάξεως δέν καθίστανται ἐφικτή καί μετά τήν 1.8.51 ἡ συνέχισις τῆς καταβολῆς τοῦ προσανατολιακοῦ καί μεταπανατολιακοῦ ἐπιδόματος, καθ' ὅσον αὐτή ὁμιλεῖ ρητῶς περί «προσώπων λαμβανόντων ἐπιδόματα ἀσθενείας καί μητρότητος παρά τοῦ Ι.Κ.Α. κατά τήν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου». Ἐξ ἄλλου κατά τό ἄρθρ. 60 παρ. β' τοῦ αὐτοῦ νόμου καταργεῖται πᾶσα διάταξις τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας ἀντιτιθεμένης εἰς τόν παρόντα νόμον, ἑπομένως καί τοῦ Ε.Κ.Π.Π.Φ., δι' οὗ θεσπίζονται αἱ ὡς ἄνω παροχαί μή προβλεπόμεναι οὐδέ διά μεταβατικῶν χρόνων διατηρούμεναι ὑπό τοῦ νέου νόμου.

γ) Σανατοριακή περίθαλψις

Ἡσφαλισμένοι, λαμβάνοντες τήν 1.8.51 προσανατολιακόν ἐπίδομα ἤ μέχρι τῆς ἡμερομηνίας ταύτης ἀναγγείλαντες τήν ἀσθένειαν των, λόγῳ φυματιώσεως, δι' εἰσαγωγήν εἰς Σανατόριον, διαπιστουμένης ἀρμοδίως (ἤτοι παρά τῆς εἰδικῆς Ὑγειον. Ἐπ]σης) τῆς ἀνάγκης ταύτης, δύνανται καί μετά τήν 1.8.51 νά τύχουν Σανατοριακῆς περιθάλψεως, ἔστω καί ἐάν δέν ἔχουν πραγματοποιήσει τριακόσια πεντήκοντα (350) ἡμερομίσθια κατά τά τελευταῖα τέσσαρα ἡμερολογιακά ἔτη, ἀρκεῖ ὑπό ἔποψιν ἀσφαλιστικῆς ἱκανότητος νά ἐκπληροῦν τάς κατά τόν χρόνον τῆς ἀναγγελίας προϋποθέσεις, ἤτοι τήν γενικήν κατά τό ἄρθρ. 39 ν. 6298 ἀσφαλιστικήν ἱκανότητα καί κατά μείζονα λόγον ὑπό ἔποψιν διαρκείας τῆς νοσηλείας τήν ὑπό τοῦ ἄρθρ. 6 Ε.Κ.Π.Π.Φ. θεσπιζομένην τοιαύτην.

Σχετικῶς πρός ἐνημέρωσίν σας παραγγέλλομεν, ὅπως ἅπαντα τά Ὑποκείμενα παρά τῶν ὁποίων βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 27/1951 ἡμετέρας ἐγκυκλίου διαταγῆς κατηρτίσθησαν πίνακες προτεραιότητος ἡσφαλισμένων εἰσαγωγῆς εἰς Σανατόριον ὑποβάλουν ἡμῖν τό βραδύτερον μέχρι 15.8.51 ἀντίγραφον τοῦ οἰκείου πίνακος, μέ τάς μέχρι 31.7.51 τυχόν νέας καταχωρήσεις. Ἐάν δι' οἱονδήποτε λόγον δέν ἐτηρήθησαν τοιοῦτοι πίνακες δέον, ὅπως μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμερομηνίας τεθῇ ὑπ' ὄψιν ἡμῶν τοῦτο ἐγγράφως.

δ) Έπίδομα λόγῳ φυματιώσεως.

Ὅσον ἀφορᾷ τήν ἐπιδότησιν λόγῳ φυματιώσεως, συμφώνως πρός τό ἄρθρ. 56 παρ. 2 τοῦ Α.Ν., θά ἰσχύσουν τά κάτωθι:

α) Ἡσφαλισμένοι, συμπληροῦντες τήν 1ην Αὐγούστου ἐ.ἔ. διετῆ ἐπιδότησιν, ἤτοι ἐκεῖνοι, ὧν ὁποίων ἡ ἐπιδότησις ἤρξατο πρό τῆς 1ης Αὐγούστου 1949, θά συνεχίσουν ἐπιδοτούμενοι ἐπί τριακοσίας ἑξήκοντα (360) τό πολύ ἡμέρας ἀπό 1.8.51, ἐφ' ὅσον βεβαίως πληροῦνται αἱ λοιπαί νόμιμοι προϋποθέσεις, ἤτοι ἀνικανότης πρός ἐργασίαν καί ἀποχή ἀπό ταύτης. Μετά τήν συμπλήρωσιν τοῦ χρόνου τούτου ἐπιδοτήσεως οἱ ἐν λόγῳ ἡσφαλισμένοι, τυγχάνοντες μερικῶς ἀνάπηροι κατά τό ἐν παρ. 2 ἄρθρ. 28 Α.Ν. 1846 ποσοστόν δικαιοῦνται τοῦ κατά τήν διαταξιν ἐπιδόματος ἀναπροσαρμογῆς ἐπί διετίαν, ἔστω καί ἐάν τυχόν δέν πληροῦν τάς πρός τοῦτο ἀπαιτουμένας προϋποθέσεις τῆς παρ. 1 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου τάς ἀναφερομένας εἰς τόν ἀριθμόν τῶν πραγματοποιηθεισῶν ἡμερῶν ἐργασίας.

β) Ἡσφαλισμένοι, ὧν ἡ ἐπιδότησις ἤρξατο ἀπό τῆς 1ης Φεβρουαρίου 1951 μέχρι 31.7.51, ἡμέρας ἰσχύος τοῦ Ε.Κ.Π.Π.Φ., πληροῦντες τάς ὑπό τούτου ἐν ἄρθρ. 6 αὐθημερόν προϋποθέσεις, ἤτοι ἔχοντες πραγματοποιήσει τετρακοσίας (400) ἡμέρας ἐργασίας ἀπό τῆς ὑπαγωγῆς των εἰς τήν ἀσφάλισιν ἤ τριακοσίας (300) ἐντός τῆς τελευταίας πρό τῆς ἀναγγελίας τριετίας, θά ἐξακολουθήσουν ἐπιδοτούμενοι μέχρις ἀποκαταστάσεως τῆς πρός ἐργασίαν ἱκανότητός των κατά τό ἄρθρ. 3 τοῦ Ε.Κ.Π.Π.Φ.

γ) Ἡσφαλισμένοι, ὧν ἡ ἐπιδότησις ἤρξατο μετά τήν 1ην Αὐγούστου 1949 μέχρι 31.1.1951 ἤ καί μετά ταύτην, πλήν ὅμως δέν πληροῦν τάς ἐν ἄρθρ. 6 Ε.Κ.Π.Π.Φ. προϋποθέσεις, συμφώνως πρός τό ἄρθρ. 56 παρ. 2 Α.Ν., θά ἐπιδοτηθοῦν ἐν συνόλῳ ἐπί τριακοσίας ἑξήκοντα (360) ἀπό τῆς ἐναρξεως τῆς ἐπιδοτήσεως ἡμέρας, καθ' ὅσον κατά τήν ἔναρξιν ταύτην αὕτη ἦτο ἡ νόμιμος διάρκεια πληρωμῆς ἐπιδόματος βάσει τῶν τότε ἰσχυουσῶν διατάξεων. Αἱ διατάξεις αὗται συμπληρούμεναι διά τῶν περί παρατάσεως τῶν διατάξεων τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως νομοθετημάτων, νομιμοποιοῦν καί τήν μέχρι 30ῆς Ἰουνίου ἐ.ἔ. γενομένην πληρωμήν ἐπιδόματος, εἰς ἃς περιπτώσεις αὕτη ὑπερέβη τάς τριακοσίας ἑξήκοντα (360) ἡμέρας, καθ' ὅσον, ὡς γνωστόν, (βλ. Γεν. Δ/γήν 2129.1.51) μέχρι τῆς ἡμερομηνίας ταύτης ὑπάρχει ἐγκρισις παρατάσεως τῶν διατάξεων ἐμπολέμου καταστάσεως. Ἐξ ἄλλου ἐνδεχομένη μετά τήν ἐν λόγῳ ἡμερομηνίαν παράτασις τῶν περί ὧν πρόκειται διατάξεων δέν δύναται νά ἔχῃ ἐφαρμογήν ἐν προκειμένῳ ἐφ' ὅσον διά τοῦ Α.Ν. 1846/51 ρυθμίζονται εἰδικῶς τά τῆς κατηγορίας τῶν ἀπό μακροῦ χρόνου ἐπιδοτουμένων φυματικῶν ἡσφαλισμένων, τῶν κατοχικῶν διατάξεων περί ἐπιδοτήσεως πέραν τῶν 360 ἡμερῶν καταργουμένων ἐφεξῆς.

IV. Ἀναπροσαρμογή ποσῶν ἐπιδομάτων

Ἀπό τῆς 1ης Αὐγούστου ἐ.ἔ. τά ἤδη καταβαλλόμενα ἐπιδόματα ἀσθενείας καί μητρότητος (κυοφορίας καί λοχείας), ὡς καί τά κατά τά ἀνωτέρω ἐκτιθέμενα διά μεταβατικῶν χρονικῶν διάστημα διατηρούμενα ἐπιδόματα φυματιώσεως, ἐργατικοῦ ἀτυχήματος (διά τόν πλέον τῶν 180 ἡμερῶν χρόνον ἐπιδοτήσεως), ὡς καί τό ἐπίδομα θηλάσεως δέον, ὅπως ἀναπροσαρμοσθοῦν ὑπολογιζόμενα κατά τάς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 1846 (βλ. ἀνωτέρω ἐν παρ. II ἀριθ. 3 στ' καί 4). Διά τήν τοιαύτην ἀναπροσαρμογήν δέον, ὅπως ἐξευρεθοῦν βάσει τῶν καταπιθεμένων βιβλιαρίων ἀ-

ασφαλίσεως τά 30 τελευταία ημερομίσθια τοῦ προηγουμένου τῆς ἀναγγελίας ημερολογιακοῦ ἔτους ἢ προκειμένου περί ἐργατικοῦ ἀτυχήματος τό ημερομίσθιον τῆς ημέρας τοῦ ἀτυχήματος καί βάσει τούτων τό τεκμαρτόν ημερομίσθιον καί τό ἐπίδομα τῆς ἀντιστοίχου ἀσφαλιστικῆς κλάσεως. Τοῦ νόμου μή προνοοῦντος εἰδικώς περί τῆς εἰς ὡρισμένην κλάσιν καταταξέως τῶν ὑπό μακροῦ χρόνου ἐπιδοτουμένων ἡσφαλισμένων (τοῦτο ρητῶς προβλέπεται ἐν ἄρθρ. 39 § 8 διά τούς λαμβάνοντας συντάξεις, ρυθμιζομένης τῆς ἀναπροσαρμογῆς τῶν ποσῶν τῶν συντάξεων των) εὔλογον εἶναι, ὅπως κατά τόν αὐτόν ὡς ἄνω ὑπολογισμόν ἐξευρεθῇ καί τό ἀναπροσαρμοστέον ποσόν ἐπιδόματος, ἤτοι βάσει τῶν τριάκοντα τελευταίων πραγματικῶν ημερομισθίων καί τῶν ἡσφαλισμένων τούτων. Ὅθεν τό πλείστον τῶν περί ὧν πρόκειται ἡσφαλισμένων, εἰς οὓς ἀνήκουν οἱ ἀπό ἑτῶν ἐπιδοτούμενοι λόγῳ ἀναπηρίας, δέλει δικαιωθῇ ἐπιδόματος, ὑπολογιζομένου ἐπί τῇ βάσει τοῦ τεκμαρτοῦ ημερομισθίου τῆς Ι ἢ τῆς ΙΙ μισθολ. κλάσεως. Κατά ρητήν διάταξιν ὅμως τοῦ αὐτοῦ Α.Ν., ἄρθρ. 58 § 2, ἐάν τό κατά τά διατάξεις τούτου ὑπολογιζόμενον ἐπίδομα εἶναι κατώτερον τοῦ κατά τόν ν. 6298 καταβαλλομένου, ἐξακολουθεῖ νά καταβάλληται τό τελευταῖον τοῦτο.

V. Παραγραφή.

Τά τῆς παραγραφῆς τῶν ἀσφαλιστικῶν ἀξιώσεων ἐπί τάς εἰς χρῆμα παροχάς τοῦ κλάδου ἀσθενείας δέν μεταβάλλονται ὑπό τοῦ νέου νόμου. Διά τῆς οἰκείας διατάξεως (ἄρθρ. 40 § 6 Α.Ν.) ὅμως ρητῶς ὁρίζεται, ὅτι «αἱ διατάξεις τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος περί βραχυπροθέσμων παραγραφῶν καί προθεσμιῶν ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καί ἐπί τῶν ἀξιώσεων ἐπί τῶν παροχῶν τοῦ παρόντος Νόμου». Οὕτω ἐφεξῆς παραλλήλως μέ τάς διατάξεις περί παραγραφῆς τοῦ Α.Κ. ἐπί τῶν ἀσφαλιστικῶν ἀξιώσεων (βλ. ἐγκ. 72|1946, 126|1948 καί 11945|36.6.51) θά ἔχωσιν ἐφαρμογήν καί αἱ ἀντίστοιχοι διατάξεις ἐπί τῶν τασσομένων προθεσμιῶν διά τήν χορήγησιν τῶν παροχῶν τῆς ἀσφαλίσεως. Σημειοῦμεν εἰδικώτερον ὅτι ἐν τῇ πράξει θά ἐφαρμόζεται πλέον ἀναστολή συμπληρώσεως τοῦ χρόνου τῶν ἐν ἄρθρ. 21 § 1 Κ.Α.Α. προθεσμιῶν ἀναγγελίας ἐργατικοῦ ἀτυχήματος διά τούς ὑπό τοῦ Α.Κ. προβλεπομένους λόγους. Ὡς γνωστόν, κατόπιν σχετικῆς γνωματεύσεως τῆς παρ' ἡμῖν Νομικῆς Ὑπηρεσίας (βλ. ἐγκ. 146|1948) ἡ εἰδική ρύθμισις ἐν τῇ § 4 τοῦ ἄρθρ. 21 καί τοῦ θέματος τῆς ἀναστολῆς τῶν ἐν αὐτῇ προθεσμιῶν ἀπέκλεισεν ἀπολύτως τήν ἐφαρμογήν ἐν προκειμένῳ τῶν ἀντιστοίχων διατάξεων τοῦ Α. Κ. Ἤδη ὅμως μετά τήν μνησθεῖσαν ἀνωτέρω ρητήν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 40 § 6 τοῦ νέου Νόμου, ἀνακαλουμένων τῶν ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 126|1948 ὁδηγιῶν, θά ἀναστέλλωνται καί αἱ ἐν ἄρθρ. 21 § 4 Κ.Α.Α. προθεσμίαι ὑπό τούς καί διά τήν ἀναστολήν τῆς παραγραφῆς ἀναγνωριζομένους ἐν τῷ Α.Κ. λόγους.

VI. Ἀτέλειαι - δικαιολογητικά.

Διευκρινίζομεν, ὅτι ἡ δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 40 § 2 Α.Ν 1846|51 θεσπιζομένη ἀπαλλαγή ἀπό παντός τέλους τῶν αἰτήσεων πρός ἀπονομήν παροχῶν, ὡς καί τῆς ἐξοφλήσεως τῶν εἰς χρῆμα τοιούτων ἀφορῶ διά τήν ταυτότητα τοῦ λόγου καί τάς κατά μετατροπήν παροχάς εἰς χρῆμα, ἤτοι τάς ἀποδιδομένας δαπάνας διά παροχάς εἰς εἶδος κατ' ἀρχήν ὑπό τοῦ Ἱδρύματος ὀφειλομένας (π.χ. ἀπόδοσιν δαπανῶν διά παρασχεθείσαν ἐκτάκτου περιθάλψιν κλπ.).

Ὡσαύτως, δυνάμει τῆς αὐτῆς διατάξεως, καταργεῖται ἐφεξῆς ἡ χαρτοσήμανσις τῶν ὑπό τῶν ἐργοδοτῶν ἐκδιδομένων βεβαιώσεων ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας.

Ἐξ ἄλλου περί τῶν ἐπερχομένων γενικωτέρων μεταβολῶν εἰς τά διά τήν χορήγησιν τῶν παροχῶν ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά θέλομεν γνωρίσει ὑμῖν διά νεωτέρας διαταγῆς ἡμῶν μετά τήν λῆψιν τῆς σχετικῆς κοινῆς ἀποφάσεως Δ. Συμβουλίου καί Κ.Ε.Σ.

Συναφές (Ἐγκ. 103|51): Γνωρίζομεν, ὅτι κατά τό ἄρθρον 60 § 1 Α.Ν. 1846|1951 ὁρίζον. ὅτι πᾶσα διάταξις τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας ἀντιτιθεμένη εἰς τόν νόμον τοῦτον καταργεῖται, δέον ὅπως ἀπό τῆς 1ης Αὐγούστου ἐ.ἔ. διακοπῇ ἡ δυνάμει τοῦ Α.Ν. 95|1943 (βλ. ἐγκ. 22|1943) παρεχομένη ἰατρική ἀντίληψις εἰς τούς μή ὑπαγομένους εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ καθ' ἡμᾶς Ἱδρύματος τακτικούς δημοσίους ὑπαλλήλους, ὡς καί τούς πολιτικούς συνταξιούχους καί τά μέλη τῆς οἰκογενείας τούτων.

Ὡσαύτως κατά τό ἄρθρ. 51 § 4 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἀπό 1ης Αὐγούστου ἐ.ἔ. δέν ὑφίστανται κώλυμά τι, ὡς ὑπό τό κράτος τοῦ Ν. 6298, διά τήν ἐκτέλεσιν παρακλινικῶν ἐξετάσεων καί διά τά μέλη οἰκογενείας ἡσφαλισμένων, ἅτινα νοσηλεύονται εἰς Κλινικάς ἢ Νοσοκομεῖα ἰδίαις αὐτῶν δαπάναις ἢ δωρεάν. Παραγγέλλομεν, ὅθεν, ὅπως ἐφεξῆς προβαίνητε εἰς τήν χορήγησιν τῆς τοιαύτης παροχῆς κατά τά καί ἐπί τῶν ἀμέσως ἡσφαλισμένων ἰσχύοντα.

ΒΟΗΘΗΜΑ ΤΟΚΕΤΟΥ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΚΗΔΕΙΑΣ

Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. Ἐγκύκλιος 110|1951

«Περί τοῦ χορηγητέου ποσοῦ ὡς βοηθήματος τοκετοῦ καί ἐξόδων κηδείας».

Κοινοποιοῦμεν ὑμῖν κατωτέρω ἀπόφασιν Διοικ. Συμβουλίου ληφθεῖσαν ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 48|51 συνεδριάσει του, δι' ἧς καθορίζεται κατ' ἐφαρμογήν τοῦ ἄρθρ. 32 § 1 καί 31 § 7 τοῦ Α.Ν. 1846|51 τό ποσόν τῶν χορηγητέων ἐξόδων κηδείας, ὡς καί τοῦ ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος εἰς περίπτωσιν ἀδυναμίας παροχῆς εἰς εἶδος μαιευτικῆς περιθάλψεως.

Διά τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως τό καταβλητέον ποσόν βοηθήματος, προκειμένου περί ἀμέσως ἡσφαλισμένων, καθορίζεται βάσει τῆς κλάσεως, εἰς ἣν κατατάσσεται ἡ ἄμεσος ἡσφαλισμένη, ἐνῷ διά τάς ἐμμέσως τοιαύτας καθορίζεται εἰς σταθερόν ποσόν ἐκ δρχ. 500 χιλιάδων.

Ὡς καί διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 100|51 ἡμετέρας ἐγκυκλίου διευκρινήσαμεν, τά οὕτω καθοριζόμενα ποσά βοηθήματος καί ἐξόδων κηδείας, ἀναφέρονται εἰς τάς ἀσφαλιστικάς περιπτώσεις (τοκετός - θάνατος), αἵτινες ἔλαβον χώραν ὑπό τό κράτος τῶν περί παροχῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 1846, ἤτοι ἀπό 1 Αὐγούστου ἐ.ἔ. καί ἐφεξῆς.

Διοικητικόν Συμβούλιον - Συνεδρίασις 48] 27.7.51. Ἀποφασίζει ὁμοφώνως, ὅπως ὁρί-

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΙ

1941|1951 ΑΝΑΓΚ. ΝΟΜΟΣ

Περί παρατάσεως της άφορώσης το δικαιοστάσιον προθεσμίας του άρθρου 2 του ύπ' άριθ. 1696|51 Νόμου.

(Ε.Κ. τ. Α' φ 263 της 25 Σεπτεμβρίου 1951)

Λαβόντες ύπ' όψιν την κατά την συνεδρίασιν της 7 Σεπτεμβρίου 1951 του Ήμετέρου Υπουργικού Συμβουλίου ληφθείσαν απόφασιν περί εκδόσεως λόγω κατεπειγούσης και αναποφεύκτου ανάγκης, Αναγκ. Νόμου «περί παρατάσεως της άφορώσης το δικαιοστάσιον προθεσμίας του άρθρου 2 του ύπ' άριθ. 1696|51 Νόμου», αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Άρθρον μόνον

1. Η υπό του άρθρου 6 του δικαιοστασίου οριζομένη εξάμηνος προθεσμία, πρό της παρόδου της οποίας δεν συμπληρούται ή υπό του δικαιοστασίου αναταλείσα παραγραφή, παρατείνεται μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου 1951 δυνάμει του άρθρου 2 του ύπ' άριθ. 1696|51 Νόμου παρατείνεται και αύθις μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1951.

2. Η ισχύς του παρόντος άρχεται από της δημοσιεύσεώς του εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, υποβληθήσεται δε προς κύρωσιν εις την μέλλουσαν να συνέλθη Βουλήν.

Εν Αθήναις τη 25 Σεπτεμβρίου 1951

1944|1951 ΑΝΑΓΚ. ΝΟΜΟΣ

Περί τροποποιήσεως, συμπληρώσεως και ερμηνείας ενίων διατάξεων του ύπ' άριθ. 1049|1949 Ν.Δ. «περί οργανώσεως των Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδος».

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 267 της 27 Σεπτεμβρίου 1951)

Λαβόντες ύπ' όψιν την κατά την συνεδρίασιν της 3 Σεπτεμβρίου 1951 του Ήμετέρου Υπουργικού Συμβουλίου ληφθείσαν απόφασιν περί εκδόσεως, λόγω κατεπειγούσης και αναποφεύκτου ανάγκης, Αναγκαστικού Νόμου «περί τροποποιήσεως, συμπληρώσεως και ερμηνείας ενίων διατάξεων του ύπ' άριθ. 1049|1949 Ν.Δ. «περί οργανώσεως των Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδος», αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

. . . . . .

Άρθρον 7

. . . . . .

3. Η αληθής έννοια του δευτέρου εδαφίου του άρθρου 13 του Ν.Δ. ύπ' άριθ. 1049|1949 είναι ότι αι πάσης φύσεως διατάξεις περί υποχρεωτικής προσλήψεως προσωπικού, ως και αι διατάξεις περί παρεμβάσεως του Ταμείου Ανεργίας ή οιουδήποτε άλλου Κρατικού οργάνου ή τρίτου εις την διαδικασίαν προσλήψεως ή απολύσεως προσωπικού, ως και εν γένει αι σχετικαί προς το θέμα τούτο διατάξεις του Νόμου 118|1945, ως ούτος ετροποποιήθη, και του Α.Ν. 1846|1951 δεν έχουσιν εφαρμογήν επί του προσωπικού του Ο.Τ.Ε. Ωσαύτως δεν έχουσιν εφαρμογήν επί του Ο.Τ.Ε. αι πάσης φύσεως διατάξεις αι επιβάλλουσαι εις τας επιχειρήσεις συνδρομήν ή ενίσχυσιν υπέρ του Ταμείου Ανεργίας ή παντός τρίτου και ειδικώτερον διά καταβολής ποσοστού επί των μισθολογίων του Ο.Τ.Ε., απαλλασσομένου ειδικώτερον πάσης εισφοράς εις το Ι.Κ.Α. εις υποκατάστασιν του διαλυθέντος Ταμείου Ανεργίας (εισφορά εργοδότου κλάδου δ). Αι διατάξεις του παρόντος Νόμου είναι επικρατέστεραι πάσης γενικής ή ειδικής διατάξεως γενικών ή ειδικών Νόμων.

4. Η διάταξις του άρθρου 3 του Α.Ν. 1836 περί τροποποιήσεως και κωδικοποιήσεως της νομοθεσίας περί προστασίας απολυομένων εκ των τάξεων του στρατού κλπ. δεν εφαρμόζεται επί του προσωπικού του Ο.Τ.Ε.

. . . . . .

Άρθρον 15.

1. Η ορθή ερμηνεία της § 4 εδαφ. 1 του άρθρου 22 του Ν.Δ. 1049|1949 είναι ότι οι εκ του μεταταγέντος προσωπικού συμπληρώσαντες κατά τον χρόνον της μεταταξεως των δεκαετή συντάξιμον υπηρεσίαν μετέχωσιν υποχρεωτικώς εις το Μετοχικόν Ταμείον Π.Υ., όσον και εις το Ταμείον Αρωγής και Αλληλοβοηθείας, της τυ-

---

χης: α) Το εις τους άμεσως ησφαλισμένους του Ιδρύματος χορηγητέον εφ' άπαξ βοήθημα τοκετού,

Ασφαλιστική Κλάσις	Βοήθημα	Ασφαλιστική Κλάσις	Βοηθήματα
I	Δρχ. 1.400.000	VII	Δρχ. 1.100.000
II	» 1.400.000	VIII	» 1.000.000
III	» 1.300.000	IX	» 600.000
IV	» 1.200.000	X	» 500.000
V	» 1.100.000	XI	» 500.000
VI	» 1.100.000	XII	» 500.000

β) Το εις τους εμμέσως ησφαλισμένους χορηγητέον ως ανωτέρω εφ' άπαξ βοήθημα τοκετού εις δρχ. 500.000 και γ) τα κατά το άρθρον 32 έξοδα κηδείας εις δρχ. 800.000.

Συναφές: Απόφασις Δ.Σ. Ι.Κ.Α.—Συνεδρίασις 55η|21.8.51: Καθορίζεται το διά τους συνταξιούχους του Ιδρύματος ή τας συζύγους συνταξιούχων εφ' άπαξ βοήθημα τοκετού εις δρχ. εν περιπτώσει αδυναμίας παροχής εις αυτούς, εις είδος μαιευτικής περιθάλψεως, ως κατωθι: πεντακοσίας χιλιάδας (500.000).

χόν άπολύσεως των ύπό τοῦ Ο.Τ.Ε. θεωρουμένης ὡς γενομένης λόγῳ καταργήσεως θέσεως.

Ὁ Ο.Τ.Ε. ὑποχρεοῦται, ὅπως καταβάλῃ κατὰ μῆνα εἰς τὸ Μ.Τ.Π.Υ. καὶ τὰ Ταμεῖα Ἀρωγῆς καὶ Ἀλληλοβοηθείας τὴν ἀντίστοιχον ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν λόγῳ ὑπαλλήλων κράτησιν μετὰ συνοδευτικῆς ὀνομαστικῆς καταστάσεως, τῆς κρατήσεως βαρυνούσης ἀποκλειστικῶς τοὺς ὑπαλλήλους τούτους.

2. Διὰ τὴν συμπλήρωσιν ἢ μὴ δεκαετίας κατὰ τὸ ἄρθρον 22 § 4 τοῦ Ν.Δ. ὑπ' ἀριθ. 1049] 1949 λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ 1η Νοεμβρίου 1949.

. . . . . .

Ἄρθρον 17

1. Εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως τοῦ Ο.Τ.Ε. ὑπάγεται ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ μεθεπομένου τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος Νόμον μηνὸς καὶ ὁ κίνδυνος κατὰ τῆς ἀσθενείας τοῦ πάσης φύσεως προσωπικοῦ τοῦ Ο.Τ.Ε.

2. Παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως τοῦ Ο.Τ.Ε. ἀσφαλίζονται ὑποχρεωτικῶς κατὰ τοῦ κινδύνου ἀσθενείας οἱ ἀπαρτίζοντες τὸ πάσης φύσεως ἔμμισθον προσωπικὸν τοῦ Ο.Τ.Ε., ὡς καὶ οἱ ὁπωσδήποτε παρέχοντες εἰς τὸν Ο.Τ.Ε. τὰς ὑπηρεσίας των καὶ ἀμειβόμενοι διὰ περιοδικῶν παροχῶν, ὡς καὶ τὰ μέλη τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν, καθ' ἃ λεπτομερῶς θέλει καθορισθῇ διὰ τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Ταμείου.

3. Παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως τοῦ Ο.Τ.Ε. ἀσφαλίζονται κατὰ τοῦ κινδύνου ἀσθενείας οἱ ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τῆς τέως Ἀνωνύμου Ἑλληνικῆς Τηλεφωνικῆς Ἑταιρίας καὶ τοῦ Ο.Τ.Ε. καθιστάμενοι συνταξιοῦχοι εἴτε τοῦ Δημοσίου, εἴτε τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως τοῦ Ο.Τ.Ε. Ἡ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀσφαλιστικὴ εἰσφορά, οὖσα ἐξ ὁλοκλήρου εἰς βάρος τῶν ἠσφαλισμένων τούτων, ὁρίζεται εἰς 5 ο/ο ἐπὶ τῆς καταβλητέας ἑκάστοτε αὐτοῖς συντάξεως τόσον παρὰ τοῦ Δημοσίου Ταμείου ὅσον καὶ παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ο.Τ.Ε.

4. Ἀπὸ τοῦ ἐν § 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου χρόνου ἀσφαλίζεται ὑποχρεωτικῶς παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως τοῦ Ο.Τ.Ε. καὶ τὸ προσωπικὸν τοῦ Ταμείου τούτου κατὰ τῶν κινδύνων ἀναπηρίας, γήρατος, θανάτου καὶ ἀσθενείας. Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην αἱ εἰσφοραὶ τοῦ ἐργοδότου καταβάλλονται ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως τοῦ Ο.Τ.Ε.

5. Πόροι, διὰ τὸν κλάδον ἀσθενείας, ὁρίζονται : α') εἰσφορὰ τοῦ ἐργοδότου ἐξ 7,5 ο/ο ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ, β') εἰσφορὰ τοῦ ἠσφαλισμένου ἐξ 1,5 ο/ο ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν, γ') εἰσφορὰ τοῦ ἠσφαλισμένου ἐκ 0,50 ο/ο δι' ἕκαστον ἀσφαλιζόμενον ὑπ' αὐτοῦ μέλος τῆς οἰκογενείας του.

Διὰ Βασιλικῶν Διαταγμάτων, ἐκδιδομένων μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ο.Τ.Ε., δύνανται νὰ αὐξάνωνται αἱ ὡς ἄνω εἰσφοραὶ ἡ μὲν ὑπὸ στοιχεῖον α' μέχρι 9 ο/ο, ἡ δὲ ὑπὸ στοιχεῖον β' μέχρι 2,5 ο/ο.

6. Αἱ παροχαὶ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως διὰ τὸν κλάδον κινδύνου ἀσθενείας δέον νὰ περιλαμβάνωσι τὴν πάσης φύσεως ἰατρικὴν περίθαλψιν, τὴν χορήγησιν φαρμάκων, τὴν περίθαλψιν εἰς νοσοκομεῖα, ψυχιατρεῖα καὶ εἰδικὰ θεραπευτήρια, τὴν εἰδικὴν περίθαλψιν κατὰ τῆς φυματιώσεως μετὰ νοσηλείας εἰς σανατόρια, ἀναρρωτήρια καὶ παροχῆς εἰδικῶν ἐπιδομάτων, τὴν ὀδοντιατρικὴν περίθαλψιν, τὴν μαιευτικὴν ἀντίληψιν, τὴν χορήγησιν τῶν πάσης φύσεως προθέσεων (ὀφθαλμῶν, τεχνητῶν μελῶν, πελμάτων, ὀρθοπεδικῶν συσκευῶν, ζωνῶν, ἐλαστικῶν περικνημίδων, ὁμματοθλιβίων κλπ.), τὴν λουτροθεραπείαν καὶ ἀεριοθεραπείαν, τὴν παιδικὴν ἀντίληψιν διὰ τὰ ἀποδεδειγμένως ἠλαττωμένης θρέψεως καὶ ἀδενοπαθῆ τέκνα τοῦ προσωπικοῦ, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς περιθάλψεως εἰς πρεβαντόρια, ὡς καὶ τὴν προληπτικὴν ἰατρικὴν (ἐμβολιασμὸς κλπ.).

Ἐπίσης τὴν παροχὴν ἐπιδόματος ἀσθενείας διὰ τὸν χρόνον ἀπὸ τοῦ ὁποίου παύει ὁ δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ Γ.Κ.Π. τοῦ Ο.Τ.Ε. χορηγούμενος ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου μισθὸς ἢ βοήθημα ἀπουσίας λόγῳ νόσου.

Διὰ τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου δύναται νὰ ὁρισθῇ ἡ συμμετοχὴ τοῦ προσωπικοῦ κατὰ ποσοστὸν τουλάχιστον 2½ ο/ο εἰς πᾶσαν προσθετικὴν ἐργασίαν, ὡς καὶ εἰς ὡρισμένας ἄλλας κατηγορίας παροχῶν, καθὼς καὶ ἡ μὴ χορήγησις τινῶν ἐκ τῶν παροχῶν τούτων εἰς τὰ μέλη τῶν οἰκογενειῶν.

7. Τὸ προϊὸν τῶν ὑπὸ τῶν διατάξεων τῆς προηγουμένης παραγράφου ὁριζομένων πόρων εἰσπράττεται εἰς ἴδιον αὐτοτελῆ λογαριασμὸν παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως τοῦ Ο.Τ.Ε., ἐξ οὗ ἐξυπηρετεῖται ἀποκλειστικῶς ὁ κλάδος ἀσθενείας. Πᾶσα ἀνάμιξις τοῦ λογαριασμοῦ τούτου μετὰ τοῦ λογαριασμοῦ τοῦ κλάδου κινδύνου, ἀναπηρίας, γήρατος καὶ θανάτου τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ τοῦ Ο. Τ. Ε. ἀπαγορεύεται.

Διὰ Β. Δ., ἐκδιδομένου ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου καὶ προκαλουμένου ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Ἐργασίας, μετὰ πρόσκλησιν τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως τοῦ Ο.Τ.Ε., θέλει ἐγκριθῇ ὁ Κανονισμὸς τοῦ Κλάδου Ἀσθενείας περιέχων ἐν ταῖς λεπτομερείαις τοὺς ὅρους καὶ τὰς προϋποθέσεις ὑφ' ἃς θέλει λειτουργήσει ὁ κλάδος ἀσθενείας, τὴν ἔκτασιν τῶν παροχῶν αὐτοῦ, πρὸς τοὺς ἠσφαλισμένους καὶ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας των, ὡς καὶ πᾶσαν ἐν γένει σχετικὴν λεπτομέρειαν, ἐπὶ δὲ καὶ τὴν ὀργάνωσιν τῶν σχετικῶν πρὸς τὸν κλάδον ἀσθενείας ὑπηρεσιῶν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ο.Τ.Ε. Ὁ Κανονισμὸς οὗτος δύναται νὰ τροποποιῆται κατὰ τὴν αὐτὴν διαδικασίαν.

9. Ὑγειονομικὸν προσωπικόν, βοηθητικὸν ὑγειονομικὸν προσωπικὸν καὶ διοικητικὸν προσωπικόν, ὑπηρετοῦν εἰς τὰς ὑγειονομικὰς ὑπηρεσίας τοῦ Ο. Τ. Ε., ἐφ' ὅσον καθίσταται διὰ τῆς ἱδρύσεως τοῦ κλάδου ἀσθενείας ὑπεράριθμον, προτιμᾶται κατὰ τὴν πρόσληψιν παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως τοῦ Ο. Τ. Ε. εἰς τὰς ὑπὸ τῶν Κανονισμῶν αὐτοῦ προβλεπομένας θέσεις.

10. Τὸ κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις ἀπαιτούμενον ποσὸν διὰ τὴν ἀναγνώρισιν καὶ ἐξαγορὰν τῆς προϋπηρεσίας τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 22 ἐδ. 4 ἐκ τοῦ προσωπικοῦ Τ. Τ. Τ. μεταταχθησομένων εἰς τὸν Ο. Τ. Ε. καὶ ἀσφαλιζομένων εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως τοῦ Ο. Τ. Ε. ὡς μὴ συμπληρωσάντων δεκαετῆ συνταξιμον ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ Δημοσίῳ, βαρύνει τὸν Ο.Τ.Ε., καταβαλλόμενον ἀτόκως εἰς ἓξ ἰσοπόσους ἐτησίας

δόσεις, της πρώτης καταβαλλομένης έντὸς ἑκατὸν ἀπὸ της ἐναρξεως της ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου.

11. Περιουσιακὰ στοιχεῖα πάσης φύσεως, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἀκινήτων, ἀνήκοντα εἰς τὸν Ο.Τ.Ε. ἢ κτώμενα παρ' αὐτοῦ καὶ χρησιμοποιούμενα ὑπ' αὐτοῦ ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κυρίων λόγον διὰ τας παροχὰς πρὸς τὸ προσωπικὸν αὐτοῦ ἐκ τῶν δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου ἀναλαμβανομένων ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ τοῦ Ο.Τ.Ε., περιέρχονται εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦτο, ἄνευ ἑτέρας διατυπώσεως καὶ ἔναντι καταβολῆς ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸν Ο.Τ.Ε τῶν δαπανῶν κτήσεως, ἠλαττωμένων κατὰ τὸ κανονικὸν ποσοστὸν της ἐκ της χρήσεως αὐτῶν φθορᾶς. Πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ ὡς ἄνω τιμήματος αὐτῶν δύνανται νὰ διατεθοῦν προσωρινῶς καὶ διαθέσιμα τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ο.Τ.Ε. (Κλάδου κινδύνου, θανάτου, γήρατος καὶ ἀναπηρίας).

12. Διαθέσιμα εἰς δραχμὰς κεφάλαια ἀνήκοντα εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ τοῦ Ο.Τ.Ε. (Κλάδος κινδύνου θανάτου, γήρατος καὶ ἀναπηρίας) δύνανται νὰ διατεθοῦν ἀποφάσει τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου τούτου ἄνευ ἑτέρας διατυπώσεως πρὸς ἀπόκτησιν ἀκινήτου ἢ ἐγκαταστάσεων τοῦ Ταμείου τούτου, προοριζομένων πρὸς ἐξυπηρέτησιν τοῦ κλάδου κινδύνου ἀσθενείας, τοῦ κλάδου τούτου ἐπιβαρυνομένου ὑπὲρ τοῦ κλάδου κινδύνου θανάτου, γήρατος καὶ ἀναπηρίας διὰ τοῦ ἑκάστοτε καθοριζομένου εὐλόγου ἀνταλλάγματος χρήσεως αὐτῶν.

13. Καταργεῖται πᾶσα ἄλλη γενικὴ ἢ εἰδικὴ διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου.

Ἄρθρον 18

1. Ἐπιτρέπεται, ὅπως διὰ Β. Δ., ἐκδιδομένου μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ο.Τ.Ε. καὶ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν, ἱδρυθῇ ὑπὸ τοὺς ἐν αὐτῷ ὅρους Ταμεῖον Ἀρωγῆς Προσωπικοῦ Ο.Τ.Ε. εἴτε ὡς αὐτοτελὲς Ταμεῖον, εἴτε ὡς αὐτοτελὴς κλάδος τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ τοῦ Ο.Τ.Ε. ἐπὶ σκοπῷ παροχῆς ἐφ' ἅπαξ χορηγίας κατὰ την ἐκ της ὑπηρεσίας ἔξοδον τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ο.Τ.Ε. εἴτε εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦ Ο.Τ.Ε., εἴτε εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦτο, εἴτε εἰς τὰ δικαιοῦμενα συντάξεως ἐν περιπτώσει θανάτου πρόσωπα.

2. Διὰ Β. Δ., ἐκδιδομένου μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ο.Τ.Ε. καὶ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν, θέλουν καθορίζεσθαι οἱ πόροι τοῦ Ταμείου, βαρύνοντες ἀποκλειστικῶς τοὺς μετέχοντας τοῦ Ταμείου, αἱ καταβλητέαι χορηγίαι καὶ ἐν γένει οἱ πάσης φύσεως κανονισμοὶ τοῦ Ταμείου Ἀρωγῆς προσωπικοῦ τοῦ Ο.Τ.Ε.

3. Τὸ προσωπικὸν τοῦ κατὰ τὰ ἄνω ἱδρυθησομένου Ταμείου Ἀρωγῆς τοῦ Ο.Τ.Ε. ἀσφαλίζεται κατὰ πάσης φύσεως κινδύνου παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως τοῦ Ο.Τ.Ε., μὴ ὑπαγόμενον εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν. Δικαιοῦται δὲ καὶ συμμετοχῆς εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀρωγῆς τοῦ Ο.Τ.Ε.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ της δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα της Κυβερνήσεως, ὑποβληθήσεται δὲ πρὸς κύρωσιν εἰς τὴν μέλλουσαν νὰ συνέλθῃ Βουλήν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Σεπτεμβρίου 1951

1943|1951 ΑΝΑΓΚ. ΝΟΜΟΣ

Περὶ ἀποδοχῶν τῶν ἀπεργούντων ὑπαλλήλων Τραπεζῶν κ.λ.π.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 268 της 28 Σεπτεμβρίου 1951)

Λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὴν κατὰ την συνεδρίασιν της 21 Σεπτεμβρίου 1951 τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ληφθεῖσαν ἀπόφασιν περὶ ἐκδόσεως, λόγῳ κατεπειγούσης καὶ ἀναποφεύκτου ἀνάγκης, Α.Ν. «περὶ ἀποδοχῶν τῶν ἀπεργούντων ὑπαλλήλων Τραπεζῶν κλπ.», ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

1. Ἀπαγορεύεται εἰς τὰς Ἐπιχειρήσεις Κοινῆς Ὠφελείας καὶ τὰς Τραπέζας νὰ καταβάλλωσιν εἰς τοὺς ὑπαλλήλους των τὰς πάσης φύσεως ἀποδοχάς, αἱ ὁποῖαι ἀντιστοιχοῦν εἰς τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἀπέσχον οὗτοι τῆς ἐργασίας των λόγῳ οἱουδήποτε χαρακτῆρος ἀπεργίας.

2. Ὑπεύθυνοι διὰ τὴν τήρησιν της περὶ ἧς ἡ ἀνωτέρω παράγραφος ἀπαγορεύσεως εἶναι οἱ διοικοῦντες τὰς Ἐπιχειρήσεις Κοινῆς Ὠφελείας καὶ τὰς Τραπέζας, οἱ ὁποῖοι, ἐν περιπτώσει παραβάσεως εἴτε ἀμέσως, εἴτε ἐμμέσως, της ἀπαγορεύσεως ταύτης, τιμωροῦνται, κατόπιν ἐγκλήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, διὰ φυλακίσεως μέχρι τριῶν μηνῶν.

3. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ της δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα της Κυβερνήσεως, ὑποβληθήσεται δὲ εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς κύρωσιν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Σεπτεμβρίου 1951

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ ὀργανώσεως καὶ συνθέσεως τῶν Ὑπηρεσιῶν ἐπιλύσεως ἐργατικῶν διαφορῶν, ἀδείων ἐργασίας ἀλλοδαπῶν καὶ Γραφείου Γενικοῦ Διευθυντοῦ.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 262 της 22 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 17 παρ. 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1671|51 Α.Ν. «περὶ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ Ὑπουργείων», τὴν ὑφισταμένην ὑπηρεσιακὴν ἀνάγκην, τὴν ἐπὶ τούτῳ γνώμην τοῦ Α.Σ.Δ.Υ., ὡς καὶ γνώμην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τῶν ἐπὶ τοῦ Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας Ἡμετέρων Ὑπουργῶν, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

Ἱδρύονται διὰ τοῦ παρόντος παρὰ τῇ Κεντρικῇ Ὑπηρεσίᾳ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας αἱ κάτωθι Ὑπηρεσίαι, προστιθέμεναι εἰς τὰς κατὰ τὸν Α.Ν. 560|45, ὡς ἑτροποποιήθη, λειτουργούσας τοιαύτας:

α) Ὑπηρεσία Ἐπιλύσεως Ἐργατικῶν Διαφορῶν.

β) Ὑπηρεσία Ἀδειῶν Ἐργασίας Ἀλλοδαπῶν καὶ

γ) Γραφεῖον Γενικοῦ Διευθυντοῦ.

Ἄρθρον 2

1. Εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἐπιλύσεως ἐργατικῶν

διαφορῶν ἀνήκει ἡ μέριμνα τῆς ἐπιλύσεως τῶν μεταξὺ τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῶν ἐργαζομένων ἀναφυομένων διαφορῶν κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς Ἐργατικῆς καὶ Κοινωνικῆς Νομοθεσίας καὶ γενικῶς ἡ διὰ παρεμβάσεως τῶν οἰκείων ὀργάνων συνδιαλλαγὴ τῶν διϊσταμένων μερῶν. Ὡς ἐργατικὴ διαφορὰ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος, νοεῖται τόσον ἡ ἀναφερομένη εἰς ἄτομα, ὅσον καὶ εἰς ὡρισμένον κύκλον ἐργαζομένων ἢ κλάδου αὐτῶν. Ἐπὶ συλλογικῶν διαφορῶν, ἐχουσῶν εὐρυτέραν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς ζωῆς τῆς χώρας, τὰ ὄργανα τῆς Ὑπηρεσίας ἐπιλύσεως ἐργατικῶν διαφορῶν μετὰ τὴν συγκέντρωσιν τῶν ἀπαραιτήτων πληροφοριῶν καὶ τὴν τυχὸν ἀποτυχίαν ἀποπείρας συνδιαλλαγῆς ὑποχρεοῦνται ἀμελλητὶ νὰ ὑποβάλωσι ταύτας, διὰ τοῦ προϊσταμένου των, εἰς τὴν πρὸς τοῦτο ἁρμοδίαν Διεύθυνσιν Συλλογικῶν Σχέσεων καὶ Διαφορῶν διὰ τὴν διαιτητικὴν ἐπίλυσιν τούτων.

2. Εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἀδειῶν ἐργασίας ἀλλοδαπῶν ἀνήκουν τὰ θέματα, τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν ἔρευναν περὶ τῆς ἀναγκαιότητος ἢ μὴ τῆς εἰσόδου εἰς τὴν χώραν ἀλλοδαπῶν πρὸς ἀπασχόλησιν ἀντὶ μισθοῦ ἢ ἐπὶ κέρδει, τὴν παρακολούθησιν τούτων διὰ τὴν ἀκριβῆ τήρησιν τῶν διὰ τῶν συμβολαίων των ἀναλημμένων ὑποχρεώσεών των, τὴν προστασίαν αὐτῶν ἔναντι δυσμενῶν ἐργοδοτῶν ἢ γραφείων, τὴν ἐξέτασιν τῶν συνθηκῶν μισθοδοσίας καὶ διαβιώσεως τούτων, τὴν ἀπομάκρυνσίν των ἐξ Ἑλλάδος μετὰ τὴν ἐκπνοὴν τοῦ συμβολαίου των ἢ τὴν παράτασιν αὐτῶν ἀναλόγως πρὸς τὰς παρουσιαζομένας ἀνάγκας. Τὸν ἔλεγχον τῶν ἤδη ἐν τῇ χώρᾳ ἐργαζομένων καὶ τὴν ἐνδεχομένην ἀπομάκρυνσίν των, τὴν κατανομὴν αὐτῶν ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας τῆς χώρας. Τὸν καθορισμὸν τῶν προϋποθέσεων χορηγήσεως ἀδειῶν ἱδρύσεως γραφείων μεταλλήσεως ἀλλοδαπῶν καλλιτεχνῶν, τὸν ἔλεγχον τούτων, καθὼς καὶ τὴν ἐξέτασιν τῶν ὅρων λειτουργίας τῶν ὑφισταμένων γραφείων καὶ ἀναλόγως τὴν χορήγησιν ἀδείας λειτουργίας ἢ μὴ εἰς αὐτά. Τὴν ρύθμισιν τοῦ τρόπου εἰσόδου παροχῆς ἐργασίας καὶ χρονικῆς διαρκείας αὐτῆς, προστασίας ἀναχωρήσεως κλπ. τῶν μεταλλουμένων ἀλλοδαπῶν καλλιτεχνῶν, ὡς καὶ πᾶν θέμα ἔχον σχέσιν μὲ τὴν ἐπὶ κέρδει ἢ ἀντὶ μισθοῦ ἀπασχόλησιν τῶν ἀλλοδαπῶν ἐν Ἑλλάδι.

3. Εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ ἀνήκει ἡ παρακολούθησις τῶν ἀποφάσεων τῆς Διεθνοῦς Οἰκονομικῆς Συνεργασίας (Δ.Ο.Σ.), ἡ τήρησις ἀρχείου τῶν πρακτικῶν αὐτῆς, ἐπὶ τῷ σκοπῷ συντονισμοῦ τῶν ἐνεργειῶν τῶν διαφόρων ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου, ἡ μέριμνα τῆς ἐγκρίσεως τῶν ἐσωτερικῶν κανονισμῶν ἐργοστασίων καὶ γραφείων, ὡς καὶ ἡ παρακολούθησις τῆς τακτοποιήσεως θεμάτων ἀνηκόντων καθ' ἁρμοδιότητα εἰς πλείονα τῆς μιᾶς Διευθύνσεις ἡ Ὑπηρεσία καὶ ἡ ἐνημέρωσις τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ ἐπὶ τῆς πορείας τούτων.

Ἄρθρον 3

1. Ἡ σύνθεσις τοῦ προσωπικοῦ τῶν ὡς ἀνωτέρω ἱδρυομένων ὑπηρεσιῶν ὁρίζεται ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν προβλεπομένων ὀργανικῶν θέσεων ἐν τῷ Ὑπουργείῳ ὡς κάτωθι:

α) Τῆς Ὑπηρεσίας Ἐπιλύσεως Ἐργατικῶν Διαφορῶν:

Εἷς Ἐπιθεωρητὴς Ἐξωτερικῶν Ὑπηρεσιῶν, ὡς προϊστάμενος.

Εἷς Τμηματάρχης β' ἢ α' τάξεως.

Τρεῖς εἰδικοὶ Εἰσηγηταὶ Ἐργατικῶν Διαφορῶν.

Δύο Βοηθοὶ Εἰδικοὶ Εἰσηγηταὶ Ἐργατικῶν Διαφορῶν.

Τρεῖς Ἐπόπται Ἐργασίας.

Εἷς γραφεὺς β' ἢ α' τάξεως.

β) Τῆς Ὑπηρεσίας Ἀδειῶν Ἐργασίας Ἀλλοδαπῶν.

Εἷς Ἐπιθεωρητὴς Ἐξωτερικῶν Ὑπηρεσιῶν, ὡς προϊστάμενος.

Εἷς Τμηματάρχης β' ἢ α' τάξεως.

Εἷς Γραμματεὺς β' ἢ α' τάξεως ἢ Εἰσηγητής.

Πέντε γραφεῖς β' ἢ α' τάξεως.

Εἷς κλητήρ.

γ) Τοῦ Γραφείου Γενικοῦ Διευθυντοῦ

Εἷς Εἰσηγητής, ὡς προϊστάμενος

Εἷς γραφεὺς β' ἢ α' τάξεως.

Μία δακτυλογράφος β' ἢ α' τάξεως.

2. Ἡ τοποθέτησις τοῦ κατὰ τ' ἀνωτέρω προσωπικοῦ γίνεται κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις, ἐκ τῶν ὑπηρετησάντων ἢ ὑπηρετούντων εἰς τὰς ἐξ ὧν ἀποσπῶνται αἱ ἁρμοδιότητες Διευθύνσεως.

Οἱ εἰδικοὶ ὑπάλληλοι καὶ οἱ ἐπόπται ἐργασίας τῆς Ὑπηρεσίας Ἐπιλύσεως Ἐργατικῶν Διαφορῶν τοποθετοῦνται εἰς τὴν Κεντρικὴν Ὑπηρεσίαν καὶ τὰς Περιφερειακὰς Ὑπηρεσίας Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς.

3. Οἱ εἰδικοὶ ὑπάλληλοι τῆς Ὑπηρεσίας Ἐπιλύσεως Ἐργατικῶν Διαφορῶν θεωροῦνται ἐν τῇ ἐνασκήσει τῶν καθηκόντων των ὡς ὄργανα τοῦ Σώματος Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας, ἐξαρτώμενα ὅμως μόνον ἐκ τῆς Ὑπηρεσίας Ἐπιλύσεως Ἐργατικῶν Διαφορῶν.

Εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Σεπτεμβρίου 1951

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ἀπὸ 16/18 Ἰανουαρίου 1932 Διατάγματος «περὶ ἱδρύσεως Ταμείου Ἐργασίας Ἠθοποιῶν κλπ».

(Ε.Κ. τ. Α'. φ. 257 τῆς 15 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. 4615/1930 «περὶ ἱδρύσεως Ἐθνικοῦ Θεάτρου», τὸ ἐδάφιον 3 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ἀπὸ 4 Αὐγούστου 1923 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως τοῦ περὶ Δημοσίων Θεαμάτων Νόμου» καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 529/51 πρᾶξιν ταῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, προτάσει τῶν ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Ἐργασίας Ὑπουργῶν, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον μόνον

Ἡ πρώτη παρ. τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ἀπὸ 16/18 Ἰανουαρίου 1932 Διατάγματος «περὶ ἱδρύσεως Ταμείου Ἐργασίας Ἠθοποιῶν κλπ», ὡς αὐτὴ ἐτροποποιήθη διὰ τῶν ἀπὸ 1/10 Ἰουλίου 1933, 21 Φεβρουαρίου 1934 καὶ 16 Μαΐου 1942 Διαταγμάτων, τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

Τὸ Ταμεῖον Ἐργασίας Ἠθοποιῶν διαιτᾶται

παρ' έκταμελοῦς Διοικητικοῦ Συμβουλίου, διοριζομένου διά πράξεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Ἐργασίας, ἐπὶ τριετεῖ θητείᾳ καὶ ἀπαρτιζομένου: α) ἐξ ἑνὸς ἀνωτάτου ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ἢ ἄλλου ὑπαλλήλου τῆς ἀνωτάτης ὑπαλληλικῆς ἱεραρχίας, β) ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ Γραμμάτων, Θεάτρου καὶ Κινηματογράφου τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, γ) ἐξ ἑνὸς ἀνωτάτου ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, δ) δύο μελῶν διοριζομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, ἐξ ὧν εἷς λόγιος ἐνήμερος εἰς τὰ τοῦ θεάτρου καὶ εἷς μουσικοσυνθέτης καὶ ε) ἐκ δύο μελῶν τοῦ ἐν Ἀθήναις Σωματείου Ἑλλήνων Ἠθοποιῶν ὑποδεικνυομένων ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου αὐτοῦ.

Εἰς τοὺς αὐτοὺς ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Ἐργασίας Ὑπουργοὺς ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Αὐγούστου 1951

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

281498|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Γενικοῦ Διοικητοῦ Δωδεκανήσου.

Περὶ αὐξήσεως τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν ἐν Δωδεκανήσῳ δημοσίων ὑπηρεσιῶν.

(Ε.Κ. τ. Β φ. 183 τῆς 20 Σεπτεμβρίου 1951). Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ Α.Ν. 1502|50 τοῦ Ν. 54|1948 «περὶ Διοικήσεως Δωδεκανήσου καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 23 προκηρύξεως τῆς τέως Σ.Α.Δ. «περὶ μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων» καὶ

2) Τὰ κατώτατα ὅρια τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἐργατῶν τοῦ Δημοσίου, τὰ διαμορφωθέντα κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750|51 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἀποφασίζομεν:

1. Καθορίζομεν ἀπὸ 12 Φεβρουαρίου 1951 τὸ ἡμερομίσθιον τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν ἐν Δωδεκανήσῳ Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν ὡς κάτωθι:

1. Ἀρχιτεχνίτου	Δρχ.	30.000
2. Τεχνίτου Α'	»	27.000
3. Τεχνίτου Β'	»	25.000
4. Τεχνίτου Γ'	»	24.000
5. Βοηθοῦ τεχνίτου	»	21.000
6. Εἰδικευμένου ἐργάτου	»	22.200
7. Ἀνειδικεύτου ἐργάτου	»	18.000
8. Μαθητευομένου	»	13.100
9. Ἀρχιοδοστάτου	»	27.100
10. Ὁδοστάτου Α'	»	24.000
11. Ὁδοστάτου Β'	»	22.000
12. Ὁδοστάτου Γ'	»	18.000
13. Φύλακος Ἀποθήκης	»	22.000
14. Ὁδηγοῦ Αὐτοκινήτων	»	26.000

ΙΙ. Εἰς οὐδένα ἀνεξαιρέτως τοῦ ἀνωτέρω προσωπικοῦ θὰ καταβάλλωνται ἡμερομίσθια μὴ ἐργασίμων ἡμερῶν, ἐκτὸς μόνον ἂν εἰργάσθησαν κατόπιν διαταγῆς τῆς Διοικήσεως Δημοσίων Ἔργων Δωδεκανήσου.

Οἱ ὁδηγοὶ αὐτοκινήτων, μηχανημάτων καὶ μηχανουργοὶ ἐν γένει ὑποχρεοῦνται διὰ τῆς παρούσης νὰ ἀπασχολῶνται κατὰ τὰς μὴ ἐργασίμους ἡμέρας εἰς τὸν καθαρισμόν, λίπανσιν καὶ συντήρησιν ἐν γένει τῶν ὀχημάτων καὶ μηχανημάτων ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῶν Ἐξωτερικῶν Γραφείων τῆς Διευθύνσεως Δημοσίων Ἔργων Δωδεκανήσου. Εἰς τούτους καταβάλλεται καὶ τὸ ἡμερομίσθιον τῶν ἡμερῶν ἀργίας, ἐφ' ὅσον κατὰ ταύτας ἀποδεδειγμένως ἐργάζονται κατὰ πλήρες τὸ κεκανονισμένον ὡράριον ἐργασίας.

Εἰς τὴν αὐτὴν ὑποχρέωσιν συντηρήσεως τῶν μηχανημάτων καὶ ἐγκαταστάσεων ἐν γένει ὑπόκεινται καὶ οἱ ἀρχιτεχνῖται τοῦ κρατικοῦ ξυλουργείου καὶ μαρμαραγλυφείου, οἵτινες δικαιοῦνται καὶ τοῦ ἡμερομισθίου τῶν ἡμερῶν ἀργίας ἐφ' ὅσον κατὰ ταύτας ἐργάζονται κατὰ πλήρες τὸ κεκανονισμένον ὡράριον ἐργασίας.

ΙΙΙ. Κυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 6166 τοῦ 1951 ἀπόφασις τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Δωδεκανήσου, δυνάμει τῆς ὁποίας ηὐξήθησαν τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἀνωτέρω ἐργατοτεχνιτῶν ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1951.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Σεπτεμβρίου 1951

48306|5075|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ κηρύξεως ἐκτελεστῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 1|1951 ἀποφάσεως τῆς πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς διαιτησίας συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας Πατρῶν, δι' ἧς καθορίζεται τὸ καταβαλλόμενον ποσοστὸν ὑπὸ τῶν καταστηματαρχῶν κρεοπωλῶν εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦ Συλλόγου ἐκδορροσφαγέων Πατρῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 185 τῆς 21 Σεπτεμβρίου 1951) Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 16|20 Νοεμβρίου 1935 Α.Ν «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1804|51, 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 18 Ἰουνίου 1936 Β.Δ. «περὶ τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ ἐκτελέσεως τοῦ Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», 3) ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τοῦ Κ.Ο.Σ., ληφθεῖσαν κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 165 συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 24ης Αὐγούστου 1951 καὶ γνωστοποιηθεῖσαν ἡμῖν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 93|28.8.51 ἐγγράφου του, 4) τὴν ὑπ' ἀριθ. 1|1951 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πατρῶν, ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐκτελεστὴν τὴν ὑπ' ἀριθ. 1|1951 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἐργασίας Πατρῶν, δι' ἧς καθορίζεται, ὅτι ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου μέχρι τέλους Ἀπριλίου ἑκάστου ἔτους θὰ καταβάλλεται ποσοστὸν εἴκοσι πέντε τοῖς ἑκατὸν (25 ο|ο) καὶ κατὰ τὸ ὑπόλοιπον χρονικὸν διάστημα θὰ καταβάλλεται ποσοστὸν εἴκοσι τοῖς ἑκατὸν (20 ο|ο) ὑπὸ τῶν καταστηματαρχῶν κρεοπωλῶν Πατρῶν εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦ Συλλόγου ἐκδορροσφαγέων Πατρῶν, διὰ τὴν ἐντὸς τῶν σφαγείων Πατρῶν σφαγὴν ζώων πρὸς διανομὴν ἐξ ἴσου εἰς τὰ μέλη του.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Σεπτεμβρίου 1951

51182|Σ. 9 6|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 28 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Λιπασμάτων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 185 τῆς 21 Σεπτεμβρίου 1951) Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὸ ἄρθρον 58 § 1 τοῦ

Α.Ν. της 11 Νοεμβρίου 1935 «περί Οργανισμού του Υπουργείου Εργασίας», ως τούτο αύθεντικώς ηρμηνεύθη διά του άρθρου 1 του Α.Ν. 694|1937 «περί αυθεντικής ερμηνείας, συμπληρώσεως και τροποποιήσεως διατάξεών τινων της Ασφαλιστικής Νομοθεσίας», 2) τας διατάξεις του από 30 Απριλίου 1946 Νομ. Δ|τος «περί οργανώσεως και συντονισμού της παρακολουθήσεως και του έλέγχου των Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής», 3) αρνησιν του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Προσωπικού Εταιρίας Δεξαμενών, υποβληθείσαν ήδη διά της υπ' αριθ. 5143|24.4.51 αναφοράς του, 4) γνώμην του Συμβουλίου Κοινωνικής Ασφαλίσεως (αριθ. πρωτ. Σ.Κ.Α., συνεδρίασις 30ή της Η' Περιόδου της 27.6.1951), αποφασίζομεν:

Όπως η § 3 του άρθρου 26 του Καταστατικού του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Προσωπικού Εταιρίας Δεξαμενών τροποποιηθή ως εξής:

«3. Η σύνταξις αναπηρίας οποσεμείται παντοτε προσωρινώς δι' ἓν κατ' ανώτατον όριον έτος, ανανεούται δ' εκάστοτε δι' ίσον χρονικόν διάστημα, εφ' όσον η αναπηρία του ησφαλισμένου εξακολουθεί υφισταμένη και μέχρις ότου πιστικής ίάσεως του παθόντος ή μετατρέπεται εις σύνταξιν γήρατος, εφ' όσον θα ενεπίπτεν ούτος εις τας διατάξεις των άρθρων 29 και 30 του Καταστατικού, του χρόνου της προσωρινής συνταξιοδοτήσεως θεωρουμένου ως χρόνου, καθ' ον ήρξατο η κανονική κατά τα ανωτέρω συνταξιοδοτήσις, μη όμως δυναμένου να αναγνωρισθή ως συνταξίμου βάσει των διατάξεων του άρθρου 58 του Καταστατικού».

Εν Αθήναις τη 15 Σεπτεμβρίου 1951

51923|5436|1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί κηρύξεως εκτελεστών των υπ' αριθ. 10|1949 και 4|1951 αποφάσεων της Πρωτοβαθμίου Επιτροπής Διαιτησίας Συλλογικών Διαφορών Εργασίας Πειραιώς, δι' ών καθωρίσθησαν αι αποδοχαί και λοιποί όροι εργασίας των φορτοεκφορτωτών του Σωματείου «Άγιος Γεώργιος» της Εταιρίας Δεξαμενών.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 185 της 21 Σεπτεμβρίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν: 1) Τας διατάξεις του από 16|20 Νοεμβρίου 1935 Α.Ν. «περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας», ως ούτος τροποποιήθη και συνεπληρώθη διά του Α.Ν. 1804|51.

2) Τας διατάξεις του από 18 Ιουνίου 1936 Β. Δ|τος «περί των Επιτροπών Διαιτησίας και Εκτελέσεως του Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας»,

3) Την υπ' αριθ. 10|1949 απόφασιν της Πρωτοβαθμίου Επιτροπής Διαιτησίας Συλλογικών Διαφορών Εργασίας Πειραιώς,

4) Την υπ' αριθ. 28202|50 απόφασιν ημών, και

5) Την υπ' αριθ. 4|1951 απόφασιν της αυτής ως άνω Επιτροπής, εκδοθείσαν κατά την βάσει του Α.Ν. 1804|51 εφανεξέτασιν της ανωτέρω υπ' αριθ. 10|1949 αποφάσεως αυτής, αποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν εκτελεστάς τας υπ' αριθ. 10|1949 και 4|1951 αποφάσεις της Πρωτοβαθμίου Επιτροπής Διαιτησίας Συλλογικών Διαφορών Εργασίας Πειραιώς, δι' ών καθωρίσθησαν αι αποδοχαί και λοιποί όροι εργασίας των φορτοεκφορτωτών του Σωματείου «Άγιος Γεώργιος» της Εταιρίας Δεξαμενών.

Εν Αθήναις τη 18 Σεπτεμβρίου 1951

50256|5291|1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί κηρύξεως εκτελεστών των υπ' αριθ. 8|49 και 5|7.8.51 αποφάσεων της Πρωτοβαθμίου Επιτροπής Διαιτησίας Πειραιώς, δι' ών καθορίζονται αι αποδοχαί και λοιποί όροι εργασίας των κουρέων και κομμωτών Πειραιώς.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 185 της 21 Σεπτεμβρίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν: 1) Τας διατάξεις του από 16|20 Νοεμβρίου 1935 Α.Ν. «περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας», ως ούτος τροποποιήθη και συνεπληρώθη υπό του Α.Ν. 1804|51, 2) τας διατάξεις του από 18 Ιουνίου 1936 Β.Δ. «περί των Επιτροπών Διαιτησίας και Εκτελέσεως του Α.Ν. της 16|20 Νοεμβρίου 1935 περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας, 3) την υπ' αριθ. 8|1949 απόφασιν Πρωτοβαθμίου Επιτροπής Διαιτησίας Συλλογικών Διαφορών Εργασίας Πειραιώς, 4) την υπ' αριθ. 4916Ο|4760|8.11.49 απόφασιν ημών και 5) την υπ' αριθ. 5|1951 απόφασιν της αυτής ως άνω Επιτροπής, εκδοθείσαν κατά την βάσει του Α.Ν. 1804|51 εφανεξέτασιν της ανωτέρω υπ' αριθ. 8|1949 αποφάσεως αυτής, αποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν εκτελεστάς τας υπ' αριθ. 8|49 και 5|1951 αποφάσεις της Πρωτοβαθμίου Επιτροπής Διαιτησίας συλλογικών διαφορών εργασίας Πειραιώς, δι' ών καθορίσθησαν αι αποδοχαί και λοιποί όροι εργασίας των κουρέων και κομμωτών Πειραιώς.

Εν Αθήναις τη 18 Σεπτεμβρίου 1951

49727|5150|1915 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί κηρύξεως εκτελεστών των υπ' αριθ. 6|49 και 3|51 αποφάσεων της Πρωτοβαθμίου Επιτροπής Διαιτησίας Συλλογικών Διαφορών Εργασίας Πειραιώς, δι' ών καθωρίσθησαν αι αποδοχαί και λοιποί όροι εργασίας των υδρογονοσυγκολλητών και μολυβδουργών Πειραιώς.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 185 της 21 Σεπτεμβρίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν:

1) Τας διατάξεις του από 16|20 Νοεμβρίου 1935 Α.Ν. «περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας», ως ούτος τροποποιήθη και συνεπληρώθη υπό του Α.Ν. 1804|51.

2) Τας διατάξεις του από 18 Ιουνίου 1936 Β. Δ|τος «περί των Επιτροπών Διαιτησίας και Εκτελέσεως του Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας»,

3) Την υπ' αριθ. 6|1949 απόφασιν της Πρωτοβαθμίου Επιτροπής Διαιτησίας Πειραιώς,

4) Την υπ' αριθ. 34446|49 ημετέραν απόφασιν, και

5) Την υπ' αριθ. 8|1951 απόφασιν της αυτής ως άνω Επιτροπής, εκδοθείσαν κατά την βάσει

τοῦ Α.Ν. 1804|1951, ἐπανεξέτασιν τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 6|19 ἀποφάσεως αὐτῆς, ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐκτελεστάς τὰς ὑπ' ἀριθ. 6|1949 καὶ 3|1951 ἀποφάσεις τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἐργασίας Πειραιῶς δι' ὧν καθορίσθησαν αἱ ἀποδοχαὶ καὶ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας τῶν ὑδρογονοσυγκολλητῶν καὶ μολυβδουργῶν Πειραιῶς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Σεπτεμβρίου 1951

50904|Σ. 937|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ Κανονισμοῦ Κλάδου Προνοίας τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Τροχιοδρόμων Ἠλεκτρισμοῦ Θεσσαλονίκης.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 185 τῆς 21 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως ἡ παράγραφος 2 τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ Κανονισμοῦ Κλάδου Προνοίας τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Τροχιοδρόμων καὶ Ἠλεκτρισμοῦ Θεσσαλονίκης τροποποιηθῇ ὡς ἀκολούθως:

2) Ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ βοηθήματος γίνεται διὰ μὲν τὰ πρὸ τῆς 1.1.1947 ἔτη ὑπηρεσίας ἐπὶ τῇ βάσει τῶν (3|4) τριῶν τεταρτων τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου 1947 τῶν ἀντιστοιχουσῶν εἰς τὸν βαθμόν, ὃν θὰ ἔχῃ ὁ ἐξερχόμενος κατὰ τὴν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀποχώρησίν του, διὰ δὲ τὰ μετὰ τὴν 1.1.1947 ἔτη ὑπηρεσίας ἀποδίδεται ὁ ἀτομικὸς ἑκάστου ἐξερχομένου ἡσφαλισμένου λογαριασμός, ὡς οὗτος θὰ ἔχῃ σχηματισθῇ.

Αἱ διατάξεις αὗται ἔχουν ἐφαρμογὴν καὶ διὰ τοὺς πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐξελθόντας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Σεπτεμβρίου 1951

12036|Σ.203)1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1.1.51 τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Σιδηροδρόμων Ἀττικῆς καταβαλλομένων συντάξεων κατὰ 25 ο|ο.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 122 τῆς 4 Ἰουλίου 1951).

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ'ἀριθ. 19|1944 Νόμου.

2) Τὴν ἀπὸ 19.2.51 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων Ἀττικῆς.

3) Τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας.

4) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 6219|51 ἀπόφασιν τῆς Νομ. Ἐπιτροπῆς ἀποφασίζομεν:

Αὐξάνομεν ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1951 τὰς ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων Ἀττικῆς καταβαλλομένας συντάξεις κατὰ 25 ο|ο ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως τῆς Νομ. Ἐπιτροπῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Ἰουλίου 1951

36156)Σ. 699)1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης ἑδαφίου εἰς Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Ἀγροτικῆς Τραπέζης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 122 τῆς 4 Ἰουλίου 1951)

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως ἐν τέλει τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Ἀγροτικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος προστεθῇ ἑδάφιον ἔχον οὕτω:

«Ὁμοίως οἱ παρὰ τῷ Ταμείῳ ἡσφαλισμένοι δημοσιογράφοι, τακτικὰ μέλη τῆς Ἑνώσεως Συντακτῶν Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων, ἀνηρτημένοι εἰς τὸ τμῆμα τύπου καὶ προπαγάνδας καὶ ἔχοντες προϋπηρεσίαν δημοσιογράφου παρ' ἡμερησίᾳ ἐφημερίδι τῶν Ἀθηνῶν δικαιοῦνται ν' ἀναγνωρίσωσι καὶ ἐξαγοράσωσι τὴν προϋπηρεσίαν των ταύτην κατὰ τοὺς κατωτέρω ὅρους, ὑποχρεουμένων τούτων ὅπως ὑποβάλωσιν ἐντὸς δεκαπέντε ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης σχετικὴν αἴτησιν ἀναγνωρίσεως μετὰ δικαιολογητικῶν τῆς προϋπηρεσίας αὐτῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Ἰουνίου 1951

32184|2200|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας

Περὶ ἐγκρίσεως Κανονισμοῦ Λιμένος Ἐλευσῖνος

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 123 τῆς 5 Ἰουλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 1 τοῦ διὰ τοῦ ἀπὸ 9.6.1948 Β.Δ. κωδικοποιηθέντος Ν. 439|47 «περὶ πειθαρχικῆς ἐξουσίας τῶν προϊσταμένων τῶν Λιμενικῶν Ἀρχῶν», ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ Κανονισμοῦ Λιμένος Ἐλευσῖνος.

Ἡ παροῦσα μετ' ἀντιγράφου τοῦ Κανονισμοῦ Λιμένος δημοσιευθήτω δεόντως διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Ἰουνίου 1951

37489|3846|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἀμοιβῆς ἐργατῶν κατασκευῆς σταφιδοκιβωτίων Αἰγίου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 124 τῆς 6 Ἰουλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 28|41, ὡς οὗτος αὐθεντικῶς ἑρμηνεύθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης τὴν ἀμοιβὴν τῶν ἐργατῶν κατασκευῆς σταφιδοκιβωτίων Αἰγίου, τῶν ἀπασχολουμένων εἰς τὰς ἐργασίας κανφώματος—σκαφώματος καὶ καπακώματος συρματοδέματος, εἰς δραχμὰς τριακοσίας ἑβδομήκοντα (370) κατὰ κιβώτιον διὰ πάσας τὰς ὡς ἄνω ἐργασίας.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως της διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Ἰουνίου 1951

21517|Α. 195|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Αὐτοκινητιστῶν καταβαλλομένων συντάξεων κατὰ 20 ο|ο ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1951.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 124 τῆς 6 Ἰουλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρ-

θρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1944 Νόμου, 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 6975|31.5.51 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Αὐτοκινητιστῶν, 3) τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν :

Αὐξάνομεν ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1951 τὰς ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεως Αὐτοκινητιστῶν καταβαλλομένας συντάξεις κατὰ 20 ο|ο.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Ἰουνίου 1951

21664|Κ. 230|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Περὶ ἀναπροσαρμογῆς τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Κλωστοϋφαντουργίας χορηγουμένων βασικῶν συντάξεων ἀπὸ 1.6.1951

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 121 τῆς 6 Ἰουλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. 19|1944, 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 2481|5.4.51 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Κλωστοϋφαντουργίας, 3) τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν :

Ι. Αἱ ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Κλωστοϋφαντουργίας χορηγούμεναι, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἄρθρων 16 καὶ 17 Κανονισμοῦ Παροχῶν αὐτοῦ, βασικαὶ συντάξεις ἀναπροσαρμόζονται ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1951, ὡς ἀκολούθως :

Κλιμ. βασικῆς συντάξεως	Εἰς νέας δραχμάς
μέχρι 500	220.000
501 — 750	240.000
751 — 1000	250.000
1001 — 1500	270.000
1501 — 2000	290.000
2001 — 2500	320.000

ΙΙ. Ἐπὶ πλέον τῶν ἀνωτέρω συντάξεων δύναται νὰ καταβάλλεται εἰς τοὺς ἀναπήρους φυματικοὺς συνταξιούχους τοῦ Ταμείου τὸ ὑπὸ τῆς § 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 50855|47 κοινῆς ἀποφάσεως ἡμῶν προβλεπόμενον ἐπίδομα φυματικοῦ ἐξ 100.000 δραχμῶν, ὡς καὶ τὰ διὰ προγενεστέρων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καθορισθέντα καὶ καταβαλλόμενα ἐπιδόματα λόγῳ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων.

ΙΙΙ. Αἱ συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ προϊσχύσαντος Κανονισμοῦ παροχῶν τοῦ αὐτοῦ Ταμείου ἀπονεμηθεῖσαι συντάξεις θὰ ὑπολογίζωνται ἀπὸ 1 Ἰουνίου 1951 εἰς τὸ κατώτερον κλιμάκιον τῶν 500 δραχμῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Ἰουνίου 1951

15449|Γ. 69|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως ἐπιδομάτων οἰκογενειακῶν βαρῶν συνταξιούχων Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 124 τῆς 6 Ἰουλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1944 Νόμου, 2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 444|5.3.51 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν, 3) Τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν :

Αὐξάνομεν ἀπὸ 1ης Ἰουνίου ἐ.ἔ. τὰ ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν παρεχόμενα ἐπιδόματα λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν εἰς τοὺς συνταξιούχους του ἐκ δρχ. 20.000 μηνιαίως διὰ τὸ πρῶτον προστατευόμενον μέλος καὶ δραχ. 10.000 μηνιαίως διὰ τὸ δεύτερον καὶ τρίτον.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Ἰουλίου 1951

37160|2949|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας

Περὶ ἐπεκτάσεως τῆς δικαιοδοσίας τῆς Ε.Ρ.Φ.Α. Ραφίνας εἰς λιμένας Πόρτο-Ράφτη, Μαρμαρίου καὶ Καρύστου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 124 τῆς 6 Ἰουλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου 1478|1950 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ φορ|κῶν ἐργασιῶν τῶν λιμένων ἰσχυουσῶν διατάξεων, 2) τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1295|25.5.51 ἀναφορᾶς τοῦ Λιμενάρχου Ραφίνας ὑποβληθὲν ἡμῖν πρακτικὸν συνεδριάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτ|σεων Λιμένος Ραφίνας ὑπ' ἀριθ. 1 τῆς 11.5.51 περὶ ἐπεκτάσεως τῆς δικαιοδοσίας τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης εἰς τοὺς λιμένας Πόρτο-Ράφτη, Μαρμαρίου καὶ Καρύστου, διὰ τὴν ρύθμισιν τῶν φορτ|κῶν ἐργασιῶν, ἀποφασίζομεν :

Ἐπεκτείνομεν τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτοεκφορτώσεων Λιμένος Ραφίνας εἰς τοὺς λιμένας Πόρτο-Ράφτη, Μαρμαρίου καὶ Καρύστου, διὰ τὴν ρύθμισιν τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν τῶν λιμένων τούτων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Ἰουνίου 1951

39424|Ε. 1062|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ ἄρθρου 38 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ἐπικουρ. Ταμείου Ἐξόδου — Γερόντων καὶ Ἀνικάνων Ἐργατῶν Μετάλλου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 124 τῆς 6 Ἰουλίου 1951)

Ἀποφασίζομεν :

Ὅπως τὸ ἄρθρον 38 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ἐπικουρικοῦ Ταμείου Ἐξόδου Γερόντων καὶ Ἀνικάνων Ἐργατῶν Μετάλλου ἀντικατασταθῇ ὡς ἀκολούθως :

«Δύναται, δαπάναις τοῦ Ταμείου, τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον αὐτοῦ, δι' ἀποφάσεως του ν' ἀποστέλλῃ κατὰ τὴν θερινὴν περίοδον τέκνα ἠσφαλισμένων καὶ συνταξιούχων αὐτοῦ, ἀπὸ ἡλικίας 6—14 ἐτῶν, εἰς παιδικὰς ἐξοχὰς τοῦ Π.Ι.Κ.Π.Α ἢ ἄλλων συναφῶν ὀργανισμῶν ἢ ἰδιωτικῶν κατασκηνώσεων, παρεχουσῶν ἐπαρκεῖς ἐγγυήσεις καὶ συμφέροντας ὅρους κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δ.Σ.».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Ἰουλίου 1951

20140|Ι. 275|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἰδιοκτητῶν Συντακτῶν καὶ Ὑπαλλήλων Τύπου καταβαλλομένων συντάξεων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 131 τῆς 28 Ἰουλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1. Τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 18|1944 Νόμου.

2. Τήν ὑπ' ἀριθ. 1001|24.3.1951 ἀναφοράν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἰδιοκτητῶν Συντακτῶν καὶ Ὑπαλλήλων Τύπου.

3. Τάς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας.

4. Τήν ἀπόφασιν τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς, ληφθεῖσαν κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 173ην συνεδρίασιν της, ἀποφασίζομεν:

Αὐξάνομεν ἀπὸ τῆς 1ης Ἰουνίου 1951 τὰς ἀπὸ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἰδιοκτητῶν Συντακτῶν καὶ Ὑπαλλήλων Τύπου καταβαλλομένας συντάξεις κατὰ 40 ο|ο.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Ἰουλίου 1951

24205|205|1951 Ἀπόφ. Γενικοῦ Διοικητοῦ Βορείου Ἑλλάδος

Περὶ κανονισμοῦ ἐργασίας ἀρχιεργατῶν Λιμένος Θεσσαλονίκης.

(Ε.Κ. τ. Β'. φ. 131 τῆς 28 Ἰουλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 3.4.1932 Διατάγματος «περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένας τοῦ Κράτους φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν». 2) τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 381|1936, 3) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Νόμου 1473|1950 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν τῶν λιμένων ἰσχυουσῶν διατάξεων», 4) τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 195|1946 «περὶ καθορισμοῦ ἁρμοδιοτήτων τοῦ ὑπουργοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Βορείου Ἑλλάδος» καὶ 5) τὴν ὑπ' ἀριθ. 555 ἐ.ἐ. ἀναφορὰν τοῦ Γραφείου Ἐργασίας Λιμένος Θεσσαλονίκης, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὸν Κανονισμὸν ἀρχιεργατῶν Λιμένος Θεσσαλονίκης ὡς κάτωθι:

Ἄρθρον 1

Ἡ ἐν γένει ἐπιμέλεια τῆς φορτοεκφορτώσεως τῶν ἀτμοπλοίων ἀνατίθεται εἰς τοὺς ἀρχιεργάτας Λιμένος, ἐπιλεγομένους παρὰ τοῦ Γραφείου Ἐργασίας Λιμένος Θεσσαλονίκης ἐκ τῶν ἀποδεδειγμένως ἐμπείρων καὶ ἱκανῶν φορτοεκφορτωτῶν κύτους.

Ἄρθρον 2

α') Οἱ ἀρχιεργάται, πρὸ τῆς διενεργείας ἑκάστης φορτοεκφορτωτικῆς ἐργασίας, δέον νὰ συνεννοοῦνται μετὰ τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ πλοίου (πράκτορος) διὰ τὸν τρόπον τῆς ὅλης διεξαγωγῆς τῆς φορτοεκφορτωτικῆς ἐργασίας τῶν ἀτμοπλοίων, ὄντες ὑποχρεωμένοι νὰ ἐκτελῶσι πᾶσαν ἐντολὴν τούτου, σχέσιν ἐχούσαν πρὸς τὴν ἐργασίαν ταύτην.

β') Νὰ ἀναφέρωσιν εἰς τὸ Γ.Ε.Α.Θ. τὴν κατὰ κύτος ποσότητα φορτίου καὶ τὴν βάσει ταύτης συγκρότησιν τῶν ἐργατικῶν ὁμοχειριῶν, αἵτινες θὰ συγκροτοῦνται ἐντολῇ καὶ ὑπ' εὐθύνην τοῦ ἀρχιεργάτου, ἐνεργοῦντος ἐν προκειμένῳ διὰ λογαριασμὸν τοῦ πράκτορος.

γ') Νὰ συνεννοοῦνται μετὰ τοῦ πλοιάρχου ἢ λοστρόμου τοῦ πλοίου διὰ τὴν ἐπὶ τοῦ πλοίου ἐργασίαν τῆς προετοιμασίας τῆς φορτοεκφορτώσεως, ἤτοι: Ἀνύψωσιν μπιγιῶν, ρύθμισιν ἀπλῶν καὶ ρεφόρτων πλοίου, ἄνοιγμα μπιγιῶν, δοκιμαστικὴν λειτουργίαν βαρούλκων, καθάρισμα τούτων ἐκ τῶν ὑγρῶν κλπ. ἐργασιῶν, διεξαγομένων παρὰ τῶν ἀρχιεργατῶν.

δ') Νὰ συνεννοοῦνται μετὰ τῶν κάπων τοῦ ἀτμοπλοίου διὰ τὴν κατεύθυνσιν καὶ ἐξέλιξιν τῆς διεξαγωγῆς τῆς ἐργασίας ἐπὶ τοῦ πλοίου ἤτοι: τῆς ἀποβάσεως τοῦ ἐμπορεύματος, τῆς μετακινήσεως τούτου ἀπὸ θέσεως εἰς θέσιν διὰ τὴν ἀσφαλῆ μεταφορὰν κλπ.

ε') Νὰ ἐπιμελῶνται τῆς ὁμαλῆς διεξαγωγῆς τῶν φορτοεκφορτώσεων πρὸς ἀποφυγὴν ζημιῶν κλπ., ὑποχρεωμένοι νὰ ἀναφέρωσι πᾶν τὸ ἀνωμάλως συμβαῖνον κατὰ τὸ στάδιον τῆς φορτοεκφορτώσεως εἰς τὰ ὄργανα τοῦ Γραφείου Ἐργασίας Λιμένος, τὴν Λιμενικὴν Ἀρχήν, τοὺς ἐργολάβους φορτοεκφορτώσεων καὶ τὸν πράκτορα.

στ') Νὰ διαθέτωσι καὶ προσκομίζωσιν ἐπὶ τῶν πλοίων τὰ παρ' αὐτῶν διατιθέμενα μέσα φορτοεκφορτώσεως.

ζ') Νὰ λαμβάνωσι πάντα τὰ δυνατὰ καὶ ἐνδεικνύμενα μέτρα διὰ τὴν ἐντὸς τοῦ συμπεφωνημένου χρόνου τῶν σταλίων φορτοεκφορτωσιν τῶν ἀτμοπλοίων.

Ἄρθρον 3

Οἱ ἀρχιεργάται ἐφοδιάζονται διὰ βιβλιαρίων ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 5167|1932 «περὶ ρυθμίσεως τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν εἰς τοὺς Λιμένας τοῦ Κράτους».

Ἄρθρον 4

Οἱ ἀρχιεργάται ἀμείβονται διὰ τιμολογίων, καθοριζομένων ἑκάστοτε παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτοεκφορτώσεων Λιμένος Θεσσαλονίκης.

Ἐν Θεσσαλονίκῃ τῇ 25 Ἰουνίου 1951

279976|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Κοιν. Προνοίας καὶ Ἐργασίας

Περὶ προσαυξήσεως τοῦ ἡμερομισθίου τῶν φυλάκων τῆς Κεντρικῆς Ὑγειονομικῆς Ἀποθήκης τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 188 τῆς 25 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. 19|44 καὶ 28|44, τὴν ὑπ' ἀριθ. 2750|51 κοινὴν ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, τὴν ὑπ' ἀριθ. 59118|5581|1950 κοινὴν ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Δημοσίας Τάξεως, Ἐργασίας καὶ Μεταφορῶν καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 21099|9.7.51 ἔγγραφον τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Δημοσίου Λογιστικοῦ, συμφωνούντος εἰς τὴν χορήγησιν αὐξήσεως εἰς τὰ ἡμερομίσθια τῶν φυλάκων τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας κατὰ δραχμὰς 4.000, ἀποφασίζομεν:

Προσαυξάνομεν τὸ ἡμερομίσθιον τῶν φυλάκων τῆς Κεντρικῆς Ὑγειονομικῆς Ἀποθήκης τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας (Γενικῆς Διευθύνσεως Ὑγιεινῆς) καὶ τῶν φυλάκων τῶν Ἀποθηκῶν τῶν λοιπῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου τούτου κατὰ δραχμὰς 1.000 ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1951 καὶ ἐφεξῆς τῶν μισθοδοτουμένων δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 59118|5581|1950 κοινῆς ἀποφάσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Σεπτεμβρίου 1951

48181|1951 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας

Περί υπερωριών ιατρών θεραπευτών του Ι.Κ.Α.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 188 της 25 Σεπτεμβρίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν:

1) Τά σχετικάς διατάξεις του από 30.3.1951 Β. Δ/τος «περί μισθολογίου του προσωπικού του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων».

2) Τά σχετικάς διατάξεις του Κανονισμού της Υγειονομικής Υπηρεσίας του Ι.Κ.Α.

3) Την υπ' αριθ. 28165|38.8.51 αναφοράν του ως άνω Ιδρύματος, αποφασίζομεν:

Όπως αί διατάξεις της υπ' αριθ. 20045|1879| Σ 1.5.51 κοινής αποφάσεως των Υπουργών Εργασίας και Οικονομικών ισχύουν από 1ης Απριλίου 1951 και επί των ιατρών θεραπευτών του Ιδρύματος, εις ούς ανατίθενται προσωρινώς καθήκοντα έλεγκτών ιατρών, Προϊσταμένου Υγειον. Υπηρεσίας ή Δ/ντού Ιατρείου, εφ' όσον ούτοι απασχολούνται δι' υπερωριακήν εργασίαν τεσσαράκοντα ωρών μηνιαίως.

Το ποσόν της μηνιαίας ταύτης αποζημιώσεως καθορίζεται ίσον προς το καταβαλλόμενον μηνιαίως διά την αυτήν αιτίαν εις τους διοικ. υπαλλήλους του Ιδρύματος, κατ' αντιστοιχίαν μισθού.

Εν Αθήναις τη 3 Σεπτεμβρίου 1951

46040|Ο. 990|1951 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας

Περί αυξήσεως των υπό του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Προσωπικού Α.Ε. Οίνοποιίας, Ζυθοποιίας, Οινοπνευματοποιίας χορηγουμένων συντάξεων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 188 της 25 Σεπτεμβρίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν 1) τάς διατάξεις του Ν. 19|1944 2) την εν τω υπ' αριθ. 6219|11.6.51 εγγράφω της Νομισματικής Επιτροπής απόφασιν αυτής 3) την υπ' αριθ. 1121α|14.8.51 αναφοράν του Ταμείου Επικ. Ασφαλίσεως Προσωπικού Α.Ε. Οίνοποιίας, Ζυθοποιίας, Οινοπνευματοποιίας, 4) τάς κρατούσας οικονομικάς συνθήκας, αποφασίζομεν:

Όπως αί παρά τω Ταμείω Επικουρικής Ασφαλίσεως Προσωπικού Α.Ε. Οίνοποιίας, Ζυθοποιίας, Οινοπνευματοποιίας χορηγούμεναι συντάξεις, αί αναπροσαρμοσθείσαι βάσει της υπ' αριθ. 50865|6.489|47 κοινής αποφάσεως ημών, αύξηθώσιν από 1 Ιουνίου 1951 αί μέν μέχρι ποσού δραχμών 2.000 βασικαί συντάξεις κατά 60 ο|ο, αί δε άνω του ποσού δρχ. 2.001 τοιαύται κατά 50 ο|ο.

Εν Αθήναις τη 22 Σεπτεμβρίου 1951

49872|Γ. 573|1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως προσωρινού Κανονισμού Λουτροθεραπείας του Ι.Κ.Α.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 188 της 25 Σεπτεμβρίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν:

1) Τάς διατάξεις των άρθρων 16, 31 και 60 του Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων».

2) Την διά της υπ' αριθ. 28792|4938 ε.έ. αναφοράς της Γεν. Δ/σεως του Ι.Κ.Α. υποβληθείσαν ημίν πρότασιν περί εγκρίσεως τροποποιήσεων τινών του ισχύοντος προσωρινού Κανονισμού Λουτροθεραπείας, εγκριθείσαν κατά τάς συνεδριάσεις του Δ.Σ. τούτου της 24.8.51 και 28.8.51, αποφασίζομεν:

Όπως εις τον προσωρινόν Κανονισμόν Λουτροθεραπείας του Ι.Κ.Α., τον εγκριθέντα διά της υπ' αριθ. 44969|1940 ημετέρας αποφάσεως, επέλθωσι τροποποιήσεις και προσθήκαι, συμφώνως προς τας σχετικάς προτάσεις του Ι.Κ.Α., προσεισθεμένων εις το τέλος τούτων άρθρων 9 και 10, έχόντων ως ακολούθως:

Άρθρον 9

Ο παρών Κανονισμός εφαρμόζεται κατά το έτος 1951 και εις άμεσως ησφαλισμένους πάσχοντας εκ των κάτωθι παθήσεων:

1) Προσφάτων οξέων ρευματισμών εν αποδρομή νοσηλευθέντων και βεβαιωθέντων είτε εν τω Νοσοκομείω είτε οίκοι εν συμβουλίω και μετά του επόπτου ιατρού.

2) Χρονίων ρευματισμών εν παροξύνσει υποβαλλομένων εις ιατρικήν θεραπείαν, εμφαινομένην εκ του βιβλιαρίου ασθενείας και βεβαιουμένην παρά του επόπτου οίκοι ιατρού και του διευθυντού του Ιατρείου.

3) Σπονδυλοαρθριτίδων, αγκυλωτικών και παραμορφωτικών αρθριτίδων κλινικώς και εργαστηριακώς εξακριβωθεισών.

Άρθρον 10

Προκειμένου περί των προσώπων του προηγουμένου άρθρου, άνευ της διατάξεως της § 2 του άρθρου 7 του παρόντος, εφαρμόζονται τα ακόλουθα:

Προκειμένου περί παροχής λουτροθεραπείας εις ιαματικάς πηγάς, ευρισκομένας εκτός περιφερείας του Υποκ|τος, εις ό διαμένει ο δικαιούχος, χορηγούνται τα υπό του άρθρου 37 και 38 του Κανονισμού ασθενείας προβλεπόμενα οδοιπορικά έξοδα μεταβάσεως και επιστροφής. Κατά τον χρόνον της τοιαύτης λουτροθεραπείας παρέχεται ωσαύτως εις τον λουόμενον υπό τας εν τη προηγουμένη § 1 του άρθρ. 7 προσδιοθέσεις και περιορισμούς είδικόν επίδομα λουτροθεραπείας, ίσον προς το επίδομα ασθενείας. Αί ημέραι, καθ' άς χορηγείται επίδομα λουτροθεραπείας, συνυπολογίζονται εις το κατά το άρθρον 38 § 3 του Νόμου 1846|51 ανώτατον όριον των 180 ημερών επιδοτήσεως.

Το επίδομα χορηγείται από της ημέρας της αναχωρήσεως, συμπεριλαμβανομένης, μέχρι της ημέρας της επιστροφής, πάντως δε ουχί πέραν της διά της αποφάσεως της Υγειον. Επιτροπής καθορισθείσης χρονικής διαρκείας, επηυξημένης κατά τας ημέρας του ταξειδίου, καθοριζομένας διά της εγκρινούσης την λουτροθεραπείαν αποφάσεως.

Εν Αθήναις τη 19 Σεπτεμβρίου 1951

36108|1951 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας

Περί εγκρίσεως μισθολογίου ιατρών Ι.Κ.Α. Επαρχιών.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 192 της 28 Σεπτεμβρίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν: α) Τάς διατάξεις της

παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 15 καὶ τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1538|50 Α.Ν. «περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου», β) τὰς διατάξεις τῆς παρ. 6 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἀπὸ 30.3.51 Β.Δ. «περὶ μισθολογίου τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ι.Κ.Α.», γ) τὰ ὑπ' ἀριθ. 14716|4535|14.5.51, 17729|5698|7.6.51 καὶ 18725|5725|14.6.51 ἀναφορὰς τῆς Γενικῆς Δ|νσεως τοῦ Ι.Κ.Α., ἀποφασίζομεν :

Ἐγκρίνομεν τὰς κατὰ τὰς συνεδριάσεις αὐτοῦ της 26.4.51, 1.6.51 καὶ 12.6.51 ληφθείσας ἀποφάσεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, δι' ὧν ἀπεφασίσθη :

Α) Ὅπως καθορισθοῦν ἀπὸ 1.7.50 αἱ ἀποδοχαὶ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 2 παρ. 6 τοῦ ὡς ἄνω Β. Διατάγματος ἰατρῶν ἀπασῶν τῶν κατηγοριῶν τῶν ἀναφερομένων ἐν τῇ παρ. Α' τῆς ὑπ' ἀριθ. 26313|1374|21.5.51 κοινῆς ἀποφάσεως ἡμῶν καὶ ὑπηρετούντων εἰς ἅπαντα τὰ μὴ ἐν αὐτῇ περιλαμβανόμενα λοιπὰ καταστήματα τοῦ Ἱδρύματος, εἰς ποσὸν ἴσον πρὸς τὸ διὰ τῆς εἰρημένης ἀποφάσεως ἡμῶν ἐγκριθὲν διὰ τοὺς ἰατροὺς τῶν ὑπὸ ταύτης ὁριζομένων Ὑποκ|των, μειωμένον κατὰ 15 0|ο, σὺν τῷ ὑπάρχοντι τυχὸν ἐπιδόματι εὐδοκίμου ὑπηρεσίας καὶ ὑπὸ τὰς ἐν τῇ προμνησθείσῃ ἀποφάσει ἡμῶν ἀναγραφομένας προϋποθέσεις.

Β) Ὅπως αἱ διατάξεις τῆς παρ. Β' τῆς ὑπ' ἀριθ. 26313|1374|21.5.51 κοινῆς ἀποφάσεως ἡμῶν ἰσχύσουν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος αὐτῆς καὶ ἐπὶ τῶν ἐν τῇ παρ. Α' τῆς παρούσης ἀναφερομένων ἰατρῶν.

Γ) Ὅπως, τροποποιουμένης τῆς περιπτώσεως γ' τοῦ ἑδαφίου δ τῆς παρ. Α' τῆς ὡς ἄνω κοινῆς ἀποφάσεως ἡμῶν, καθορισθῇ ὁ μισθὸς τῶν ἐσωτερικῶν βοηθῶν ἰατρῶν τῶν Κλινικῶν τοῦ Ἱδρύματος ἀπὸ 1.7.50, ὡς ἀκολούθως : α) βοηθοὶ μετ' εἰδικότητος διαρκούσης τῆς πρώτης συμβάσεως ἢ θητείας εἰς δραχ. 800.000, ἀπὸ τῆς ἀνανεώσεως δὲ ταύτης 900.000 καὶ β) βοηθοὶ ἄνευ εἰδικότητος εἰς δραχ. 700.000.

Δ) Ὅπως αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου δ τοῦ ἀπὸ 30.3.51 Β.Δ. «περὶ μισθολογίου τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ι.Κ.Α.», ἐφαρμοσθοῦν ἀπὸ 1.7.50 ἀναλόγως καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 2 παρ. 6 τοῦ Δ|τος τούτου ἰατρῶν τοῦ Ἱδρύματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Σεπτεμβρίου 1951.

47846|4962|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ κηρύξεως ἐκτελεστῶν τῶν ὑπ' ἀριθ. 1|1950 καὶ 1|1951 ἀποφάσεων τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν διαφορῶν Ἐργασίας Ἀμαλιάδος, ἀφορωσῶν εἰς τὰς ἀποδοχὰς καὶ τοὺς λοιποὺς ὅρους ἐργασίας ἐργατοτεχνιτῶν ἐλαιοτριβείων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 175 τῆς 13 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν : 1) τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 1612|0 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1804|51, 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 18.6.1936 Β. Δ|τος «περὶ Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ ἐκτελέσεως» τοῦ Α.Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», γ) τὴν ὑπ' ἀριθ. 1|1950 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἐργασίας Ἀμαλιάδος, δι' ἧς καθωρίσθησαν αἱ ἀποδοχαὶ καὶ οἱ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας τῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἐλαιοτριβείων, δ) τὴν ὑπ' ἀριθ. 1492|9|1477|6.8.51 ἡμετέραν ἀπόφασιν, ε) τὴν ὑπ' ἀριθ. 1|1951 ἀπόφασιν τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω Ἐπιτροπῆς, ἐκδοθεῖσαν κατὰ τὴν βάσει τοῦ Α.Ν. 1804|51, ἐπανεξέτασιν τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 1|1950 ἀποφάσεως αὐτῆς, ἀποφασίζομεν :

Κηρύσσομεν ἐκτελεστὰς τὰς ὑπ' ἀριθ. 1|1950 καὶ 1|1951 ἀποφάσεις τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἐργασίας Ἀμαλιάδος, δι' ὧν καθορίζονται τὰ ἡμερομίσθια καὶ οἱ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας τῶν εἰς τὰ ἐλαιοτριβεῖα τῆς περιφερείας τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀμαλιάδος ἐργαζομένων ἐργατοτεχνιτῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Σεπτεμβρίου 1951

53190|5587|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ παρατάσεως Ἐθνικῶν Συλλογικῶν Συμβάσεων Ἐργασίας.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 195 τῆς 29 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 8 § 3 τοῦ Α.Ν. 866|1937 καὶ τοῦ ἄρθρου 9 § 1 τοῦ Α.Ν. 1368|1938, ἀποφαινόμεθα :

Παρατείνομεν ἐπὶ ἓν εἰσέτι τρίμηνον ἀπὸ τῆς λήξεως των (30.9.51) τὰς κατωθι Ἐθνικὰς Γενικὰς Συλλογικὰς Συμβάσεις Ἐργασίας :

α) Τὴν ἀπὸ 4.11.47 περὶ τῶν ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, κατατεθεῖσαν παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20189|10.11.1947 ἐκθέσεως κατατθέσεως.

β) Τὴν ἀπὸ 4.11.47 περὶ ἐργατοτεχνιτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν κατατεθεῖσαν παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20188|10.11.47 ἐκθέσεως κατατθέσεως.

γ) Τὰς ἀπὸ 1.12.47 συμπληρωματικὰς τῆς ἀπὸ 4.11.47 περὶ τῶν ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, κατατεθείσας παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 21790|5.12.50 καὶ 21791|5.12.47 ἐκθέσεων κατατθέσεως.

δ) Τὴν ἀπὸ 1.12.47 συμπληρωματικὴν τῆς ἀπὸ 4.11.47 περὶ ἐργατοτεχνιτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, κατατεθεῖσαν παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 21789|5.12.47 ἐκθέσεως κατατθέσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Σεπτεμβρίου 1951

12095|929|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως Κανονισμοῦ Κ.Α.Φ. Λιμένος Μυκολογγίου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 136 τῆς 2 Αὐγούστου 1951)

39195|3156|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης εἰς Κανονισμὸν Λειτουργίας Διοικήσεως Παροχῶν Κ.Α.Φ. Ξηρᾶς Θεσσαλονίκης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 136 τῆς 2 Αὐγούστου 1951)

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Τεκμαρτά ημερομίσθια μισθωτών με κυμαινομένας αποδοχάς.

Οι μισθωτοί, οίτινες δεν έχουν σταθεράς αποδοχάς, αλλά κυμαινομένας τοιαύτας (π. χ. σερβιτόροι, κουρείς, ταξιθέται, αρτίσται κλπ.) κατατάσσονται, συμφώνως τῷ νόμῳ, εἰς ὡρισμένας κλάσεις τεκμαρτῶν ἡμερομισθίων διά τόν ὑπολογισμόν τῶν εἰσφορῶν.

Ἡ τελευταία κατάταξις τῶν ὡς ἄνω κατηγοριῶν προσώπων εἰς κλάσεις τεκμαρτῶν ἡμερομισθίων ἐγένετο διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 270|26.3.49 ἀποφάσεως τοῦ τέως Διοικητοῦ τοῦ Ι.Κ.Α. (ΕΕΔ 9. σελ. 653). Αἱ εἰς ἃς κατεπάγησαν τά ὡς ἄνω πρόσωπα κλάσεις ἀναπροσαρμοζόμεναι κατόπιν τοῦ Α.Ν. 1846|51 ἔχουν ὡς ἀκολούθως :

	Ἀθηνῶν	Πειραιῶς Θεσσαλονίκης	Πατρῶν Βόλου	Χανίων Ἡρακλείου Καλαμῶν Αἰγίου	Καβάλας Σερρῶν Ρεθύμνου Λαμίας Χαλκίδος	Ἰωαννίνων καί λοιπῶν Τοπικῶν
1) Γαλακτοπωλεῖα—Καφενεῖα Β' Γ' Δ' κατηγορίας, Οἰνομαγειρεῖα						
Α) Ἀπασχολοῦντα μισθωτούς 1—3						
α) Σερβιτόροι	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000
β) Βοηθοί	Ι 10.000	Ι 10.000	Ι 10.000	Ι 10.000	Ι 10.000	Ι 10.000
Β) Ἀπασχολοῦντα μισθωτούς 4 καί ἄνω						
α) Σερβιτόροι	ΙΥ 25.000	ΙΥ 25.000	ΙΥ 25.000	(ὡς κ.ἰ διά τούς 1—3)		
β) Βοηθοί	Ι 10.000	Ι 10.000	Ι 10.000	(ὡς καί διά τούς 1—3)		
γ) Τεχνικόν προσωπικόν ἀναλόγως τῶν εἰς χρῆμα καί εἰς εἶδος ἀπολαυῶν.						
2) Ζαχαροπλαστεῖα, Καφενεῖα Α' κατηγορίας, Οἰνοστασιατόρια						
α) Σερβιτόροι	ΥΙ 35.000	Υ 30.000	Υ 30.000	ΙΥ 25.000	ΙΥ 25.000	ΙΥ 25.000
β) Βοηθοί	ΙΙ 15.000	ΙΙ 15.000	ΙΙ 15.000	Ι 10.000	Ι 10.000	Ι 10.000
γ) Τεχνικόν προσωπικόν ἀναλόγως τῶν εἰς χρῆμα καί εἰς εἶδος ἀπολαυῶν.						
3) Ἐστιατόρια, Ζυθεστιατόρια καί Μπάρ (Β' καί Γ' κατηγορίας)						
α) Σερβιτόροι	Υ 30.000	Υ 30.000	Υ 30.000	ΙΥ 25.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000
β) Βοηθοί	ΙΙ 15.000	ΙΙ 15.000	ΙΙ 15.000	Ι 10.000	Ι 10.000	Ι 10.000
γ) Τεχνικόν προσωπικόν ἀναλόγως τῶν εἰς χρῆμα καί εἶδος ἀπολαυῶν.						
4) Ἐστιατόρια, Ζυθεστιατόρια, Μπάρ, Ἐξοχικά Κέντρα (Δ' κατηγορίας)						
α) Σερβιτόροι	ΥΙ 35.000	Υ 30.000	Υ 30.000	ΙΥ 25.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΥ 25.000
β) Βοηθοί	ΙΙ 15.000	ΙΙ 15.000	ΙΙ 15.000	Ι 10.000	Ι 10.000	Ι 10.000
γ) Τεχνικόν προσωπικόν ἀναλόγως τῶν εἰς χρῆμα καί εἶδος ἀπολαυῶν.						
5) Ἐστιατόρια, Ζυθεστιατόρια, Μπάρ, Ζαχαροπλαστεῖα, Ἐξοχικά Κέντρα, Νυκτερινά Κέντρα Διασκεδάσεως (Πολυτελείας)						
α) Ἀρχισερβιτόροι	ΙΧ 60.000	ΥΙΙΙ 50.000	ΥΙΙΙ 50.000	ΥΙΙ 40.000	ΥΙΙ 40.000	ΥΙΙ 40.000
β) Σερβιτόροι	ΥΙΙΙ 50.000	ΥΙΙ 40.000	ΥΙΙ 40.000	ΥΙ 35.000	ΥΙ 35.000	ΥΙ 35.000
γ) Βοηθοί	ΙΥ 25.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙ 15.000	ΙΙ 15.000	Ι 10.000
δ) Τεχνικόν προσωπικόν ἀναλόγως τῶν εἰς χρῆμα καί εἶδος ἀπολαυῶν.						
6) Κέντρα Ὑπερπολυτελείας						
α) Ἀρχισερβιτόροι	Χ 70.000	—	—	—	—	—
β) Σερβιτόροι	ΙΧ 60.000	—	—	—	—	—
γ) Βοηθοί	ΙΥ 25.000	—	—	—	—	—
δ) Τεχνικόν προσωπικόν ἀναλόγως τῶν εἰς χρῆμα καί εἶδος ἀπολαυῶν.						
7) Ξενοδοχεῖα Ὕπνου						
α) *Τουριστικά*, ἀναλόγως μέ τάς πραγματικάς ἀπολαυάς των εἰς εἶδος καί εἰς χρῆμα.						
β) *Λαϊκά*. Οἱ ὑπάλληλοι των, ἐφ' ὅσον ἀμείβονται καί διά ποσοστῶν, ἀναλόγως τῶν εἰς χρῆμα καί εἰς εἶδος ἀπολαυῶν. Οἱ ἀμειβόμενοι μέ μισθόν καί φιλοδωρήματα εἰς τήν	Υ 30.000	ΙΥ 25.000	ΙΥ 25.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000
μισθ. κλάσιν, πλήν ἐκείνων, οἵτινες λαμβάνουσι μισθόν ἀνώτερον τοῦ ἀντιστοίχου τεκμαρτοῦ τῆς ἰσχυούσης δι' ἕκαστον Ὑποκ|μα κλάσεως, ὁπότε κατατάσσονται βάσει τοῦ παγίου μισθοῦ των, μή ὑπολογιζομένων τῶν εἰς εἶδος παροχῶν.						

	Αθηνών	Πειραιώς Θεσ/νίκης	Πατρών Βόλου	Χανίων Ηρακλείου Καλαμών Αιγίου	Καβάλας Σερρών Ρεθύμνου Λαμίας Χαλκίδος	Ιωαννίνων και Λοιπών Τοπικών
8) Κινηματογράφοι Α' προβολής, Βαριετέ (εἰσιτηρίων), Μπάρ ἐντὸς αὐτῶν						
α) Ταξιθέται, ταξ]τριαι	ΙΥ 25.000	—	—	—	—	—
β) Σερβιτόροι	ΙΥ 25.000	—	—	—	—	—
9) Κινηματογράφοι Β' προβολῆς (εἰς τούτους περιλαμβάνονται καὶ οἱ θερινοὶ κινηματογράφοι Α' Β' καὶ Γ' κατηγορίας εἰσιτηρίων), Θέατρα συνοικιακά, Μπάρ ἐντὸς αὐτῶν.						
α) Ταξιθέται, ταξ]τριαι	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙ 15.000
β) Σερβιτόροι	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙ 15.000
10) Θέατρα						
α) Ταξιθέται, ταξ]τριαι	Υ 30.000	ΙΥ 25.000	ΙΥ 25.000	ΙΥ 25.000	ΙΥ 25.000	ΙΥ 25.000
β) Σερβιτόροι	ΙΥ 25.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000
11) Καμπαρὲ — Βαριετέ						
1) Πολυτελείας						
α) Μαίτρ	ΧΙΙ 100.000	Χ 70.000	—	—	—	—
β) Ἄρτίσται	ΧΙΙ 100.000	ΧΙ 80.000	—	—	—	—
γ) Ἰματιοφύλακες	ΥΙ 35.000	Υ 30.000	—	—	—	—
δ) Καθαρίστριαι	ΙΥ 25.000	ΙΙΙ 20.000	—	—	—	—
ε) Θυρωροί	ΥΙ 35.000	Υ 30.000	—	—	—	—
στ) Σερβιτόροι	ΥΙΙΙ 50.000	ΥΙ 35.000	—	—	—	—
ζ) Βοηθοὶ σερβ]ρων	ΙΙΙ 20.000	ΙΙ 15.000	—	—	—	—
η) Διερμηνεῖς	ΥΙ 35.000	Υ 30.000	—	—	—	—
θ) Τεχνικῶν προσωπικῶν ἀναλόγως τῶν εἰς χρῆμα καὶ εἶδος ἀπολαυῶν.						
2) Λαϊκά						
α) Μαίτρ	ΥΙ 35.000	ΥΙ 35.000	Υ 30.000	Υ 30.000	Υ 30.000	Υ 30.000
β) Ἄρτίσται	ΥΙ 35.000	ΥΙ 35.000	Υ 30.000	Υ 30.000	Υ 30.000	Υ 30.000
γ) Ἰματ]κες	ΙΥ 25.000	ΙΥ 25.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000
δ) Καθαρίστριαι	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙ 15.000	ΙΙ 15.000	ΙΙ 15.000	ΙΙ 15.000
ε) Θυρωροί	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000
στ) Σερβιτόροι	ΙΥ 25.000	ΙΥ 25.000	ΙΥ 25.000	ΙΥ 25.000	ΙΥ 25.000	ΙΥ 25.000
ζ) Βοηθοὶ σερβ]ρων	ΙΙ 15.000	ΙΙ 15.000	ΙΙ 15.000	ΙΙ 15.000	ΙΙ 15.000	ΙΙ 15.000
η) Διερμηνεῖς	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000
θ) Τεχνικῶν προσωπικῶν ἀναλόγως τῶν εἰς χρῆμα καὶ εἶδος ἀπολαυῶν.						
12) Χοροδιδασκαλεῖα						
1) Πολυτελείας						
α) Χοροδιδάσκαλοι	ΥΙ 35.000	Υ 30.000	—	—	—	—
β) Ἐκπαιδευταὶ	ΙΥ 25.000	ΙΥ 25.000	—	—	—	—
γ) Ἰματ]κες	ΙΥ 25.000	ΙΥ 25.000	—	—	—	—
δ) Καθαρίστριαι	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000	—	—	—	—
2) Λαϊκά						
α) Χοροδιδάσκαλοι	Υ 30.000	ΙΥ 25.000	ΙΥ 25.000	ΙΥ 25.000	ΙΥ 25.000	ΙΥ 25.000
β) Ἐκπαιδευταὶ	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000
γ) Ἰματ]κες	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000
δ) Καθαρίστριαι	ΙΙ 15.000	ΙΙ 15.000	ΙΙ 15.000	ΙΙ 15.000	ΙΙ 15.000	ΙΙ 15.000
13) Λέσχαι						
1) Πολυτελείας						
α) Ταμίαι, γκρουπιέρηδες, μαίτρ	ΧΙΙ 100.000	ΧΙ 80.000	—	—	—	—
β) Σερβιτόροι, τηλεφωνηταί, ἰματιοφύλακες	ΧΙΙ 100.000	ΥΙΙ 40.000	—	—	—	—
γ) Βοηθοὶ σερβ]ρων, θυρωροί	ΥΙΙΙ 50.000	ΙΥ 25.000	—	—	—	—
δ) Καθαρίστριαι	ΥΙ 35.000	ΙΙΙ 20.000	—	—	—	—

	Άθηνών	Πειραιώς Θεσσ/νίκης	Πατρών Βόλου	Χανίων Ηρακλείου Καλαμών Αίγίου	Καβάλας Σερρών Ρεθύμνου Λαμίας Χαλκίδος	Ιωαννίνων και Λοιπών Τοπικών
9) Λατινικοί						
α) Ταμίαι, γκρουπιέρηδες μαίτρ	XI 80.000	X 70.000	IX 60.000	VIII 50.000	VIII 50.000	VIII 50.000
β) Σερβιτόροι, τηλεφωνηταί, ιματιοφύλακες	IX 70.000	VII 40.000	VI 35.000	VI 35.000	VI 35.000	VI 35.000
γ) Βοηθοί σερβιτόρων, θυρωροί	VI 35.000	IV 25.000	IV 25.000	IV 25.000	IV 25.000	IV 25.000
δ) Καθαρίστριαι	V 30.000	III 20.000	II 15.000	II 15.000	II 15.000	II 15.000
14) Μονσικοί						
α) Οί άμειβόμενοι διά μισθού βάσει των πραγματικών αποδοχών.						
β) Οί άμειβόμενοι διά μισθού και φιλοδωρημάτων.	VII 40.000	VI 35.000	VI 35.000	IV 25.000	IV 25.000	IV 25.000
γ) Οί άμειβόμενοι διά φιλοδωρημάτων	IV 25.000	IV 25.000	IV 35.000	III 20.000	III 20.000	III 20.000
15) Νοσοκομεία—Κλινικαί						
α) Νοσοκόμοι	V 30.000	IV 25.000	IV 25.000	IV 25.000	IV 25.000	IV 25.000
β) Βοηθοί νοσοκόμων, δόκιμοι καθαρίστριαι	III 20.000	III 20.000	III 20.000	III 20.000	III 20.000	III 20.000
γ) Πλύνεριαι, θυρωροί	III 20.000	III 20.000	III 20.000	III 20.000	III 20.000	III 20.000

Εξαιρούνται τής κατατάξεως οί νοσοκόμοι, οί άσχολούμενοι εις θεραπευτήρια, άτινα είναι Δημόσιαι Υπηρεσίαι ή Ν.Π.Δ.Δ. ή άκομη ιδιωτικού δικαίου, εφ' όσον έχουν εν ισχύι έσωτερικούς Κανονισμούς απαγορεύοντας την λήψιν φιλοδωρημάτων. Αί είσφοραί τούτων δέον νά υπολογίζωνται αναλόγως των εις χρήμα και είδος απολαυών.

16) Κουρεία—Κομμωτήρια

Α') Πολυτελείας

α) Κομμωταί, κομμώτριαι	VII 40.000	VI 35.000	V 30.000	IV 25.000	IV 25.000	IV 25.000
β) Κουρείς	VI 35.000	V 30.000	V 30.000	IV 25.000	IV 25.000	IV 25.000
γ) Βοηθοί	II 15.000	II 15.000	II 15.000	I 10.000	I 10.000	I 10.000
δ) Μανικιουρίστριαι	V 30.000	IV 25.000	IV 25.000	III 20.000	III 20.000	III 20.000

Ο καθορισμός τούτων εις πολυτελείας θέλει γίνει δι' αποφάσεως τής Τ.Δ.Ε. του Ι.Κ.Α.

Β') Α' Κατηγορίας

	Απασχολούντα μισθωτούς 1—3	4—7	8 και άνω
α) Κομμωταί—Κομμώτριαι	III 20.000	V 30.000	VI 35.000
β) Κουρείς	III 20.000	IV 25.000	V 30.000
γ) Βοηθοί	I 10.000	II 15.000	III 20.000
δ) Μανικιουρίστριαι	III 20.000	IV 25.000	V 30.000

Η ανωτέρω κατάταξις αφορά μόνον το Υποκατάστημα Αθηνών.

Διά τά υποκαταστήματα Πειραιώς, Θεσσαλονίκης, Πατρών και Βόλου απασχολούντα μισθωτούς:

	1—5	6 και άνω
α) Κομμωταί—Κομμώτριαι	III 20.000	V 30.000
β) Κουρείς	III 20.000	IV 25.000
γ) Βοηθοί	I 10.000	I 10.000
δ) Μανικιουρίστριαι	III 20.000	IV 25.000

Δι' άπαντα τά λοιπά Υποκαταστήματα ανεξαρτήτως αριθμού απασχολουμένων μισθωτών.

α) Κομμωταί—Κομμώτριαι	III 20.000
β) Κουρείς	III 20.000
γ) Βοηθοί	I 10.000
δ) Μανικιουρίστριαι	III 20.000

Γ') Β' και Γ' Κατηγορίας

α) Κουρείς	II 15.000
β) Βοηθοί	I 10.000
γ) Μανικιουρίστριαι	II 15.000

Δι' άπαντα τά Υποκαταστήματα.

17) Οδηγοί αυτοκινήτων

α) Και' εναλλαγήν	V 30.000	V 30.000	IV 25.000	III 20.000	III 20.000	III 20.000
β) Άνευ εναλλαγής	VI 35.000	VI 35.000	V 30.000	IV 25.000	IV 25.000	IV 25.000

γ) Οδηγοί λεωφορείων και φορτηγών αυτοκινήτων, αναλόγως μέ τάς πραγματικάς απολαυάς των.

	Αθηνών	Πειραιώς Θεσ/νίκης	Πατρών Βόλου	Χανίων Ηρακλείου Καλαμών Αίγίου	Καβάλας Σερρών Ρεθύμνου Λαμίας Χαλκίδος	Ιωαννίνων και λοιπών Τοπικών
18) Ἰχθυοπωλεῖα						
Πωληταί	Χ 70.000	ΥΙΙ 40.000	Υ 30.000	Υ 30.000	Υ 30.000	Υ 30.000
19) Ἁλιεῖς	ΙΥ 25.000	ΙΥ 25.000	ΙΥ 25.000	ΙΥ 25.000	ΙΥ 25.000	ΙΥ 25.000
20) Κλινάμαξαι						
α) Κύριοι σερβιτόροι	ΥΙ 35.000					
β) Ἐπικουρικοί	Υ 30.000					
γ) Βοηθοί των	ΙΙΙ 20.000					
δ) Μάγειροι καὶ λοιπῶν τεχνικῶν προσωπικῶν ἀναλόγως τοῦ εἰς χρῆμα μισθοῦ των.						
21) Αὐτοκινητάμαξαι, Ἁμαξοστοιχίαι Σ.Ε.Κ.—Σ.Π.Α.Π.						
α) Σερβιτόροι	Υ 30.000	Υ 30.000	Υ 30.000	Υ 30.000	Υ 30.000	Υ 30.000
β) Βοηθοί των	ΙΙ 15.000	ΙΙ 15.000	ΙΙ 15.000	ΙΙ 15.000	ΙΙ 15.000	ΙΙ 15.000
22) Καρραγωγεῖς—Ἁμαξαγωγεῖς (ἐφ' ὅσον δὲν ἀμείβονται μὲ μόνον μισθόν)						
α) Καρραγωγεῖς ἀποκομιδῆς ἀπορριμμάτων Δήμων καὶ Κοινοτήτων	ΥΙ 35.000	ΙΥ 25.000	ΙΥ 25.000	ΙΥ 25.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000
β) Καρραγωγεῖς ἐπὶ ποσοστοῖς	ΥΙ 35.000	Υ 30.000	ΙΥ 25.000	ΙΥ 25.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000
γ) Ἁμαξαγωγοὶ καὶ ὁδηγοὶ κάρρων	ΥΙ 35.000	Υ 30.000	ΙΥ 25.000	ΙΥ 25.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000
23) Ἀχθοφόροι Σταθμῶν Σ.Ε.Κ.—Σ.Π.Α.Π.						
	ΙΥ 25.000 (δι' ἅπαντα τὰ Περ]κὰ καὶ Τοπικὰ Ὑποκ]ματα)					
24) Ὑπάλληλοι Λουτρῶν						
α) Θαλασσίων λουτρῶν	ΥΙ 35.000	ΙΥ 25.000	ΙΥ 25.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000
β) Λουτρῶν πολυτελείας	ΥΙΙΙ 50.000	ΥΙ 35.000	ΥΙ 35.000	ΙΥ 25.000	ΙΥ 25.000	ΙΥ 25.000
γ) Λουτρῶν κοινῶν	ΥΙ 35.000	Υ 30.000	Υ 30.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000
25) Ἀμμοχάλικα						
α) Θαλάσ. ἐργάται	ΥΙ 35.000	ΥΙ 35.000	ΥΙ 35.000	ΙΥ 25.000	ΙΥ 25.000	ΙΥ 25.000
β) Ἐργάται ξηρᾶς	ΥΙ 35.000	ΥΙ 35.000	ΥΙ 35.000	ΙΥ 25.000	ΙΥ 25.000	ΙΥ 25.000
26) Πλανιέ						
α) Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρ. (παραγωγοὶ) ἀμειβόμενοι διὰ ποσοστῶν.	Χ 70.000	ΥΙ 35.000	Υ 30.000	ΙΥ 25.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000
β) Πλανιὲ (πωληταὶ) εἰσπράκτορες, μεσάζοντες Ἑταιρ. Μπόρ (ΣΙΓΓΕΡ), ὡς καὶ παρεμφερῶν Ἑταιριῶν, ἀμειβόμενοι διὰ ποσοστῶν.	ΥΙ 35.000	Υ 30.000	ΙΥ 25.000	ΙΥ 25.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000
27) Σκοπευτήρια						
α) Ἄρμενες	Υ 30.000	ΙΥ 25.000	ΙΥ 25.000	ΙΥ 25.000	ΙΥ 25.000	ΙΥ 25.000
β) Θήλεις	Υ 30.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000
28) Οἶκοι ἀνοχῆς						
α) Διευθύντριαι καὶ ὑπηρέτριαι	ΥΙ 35.000	ΥΙ 35.000	Υ 30.000	Υ 30.000	Υ 30.000	Υ 30.000
β) Καθαρίστριαι θυρωροί	ΙΥ 25.000	ΙΥ 25.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙΙ 20.000	ΙΙ 15.000	ΙΙ 15.000
29) Στιλβωτήρια (ἐφ' ὅσον δὲν ἀμείβονται μὲ μόνον μισθόν)						
Ἀπασχολοῦντα μισθωτοὺς 1—3						
α) Στιλβωταὶ	ΙΙΙ 20.000					
β) Βαφεῖς	ΙΙΙ 20.000					
4 καὶ ἄνω			Δι' ἅπαντα τὰ λοιπὰ Ὑποκ]ματα			ΙΙΙ 20.000
α) Στιλβωταὶ	ΙΥ 25.000					
β) Βαφεῖς	ΙΥ 25.000					

ΑΠΟ ΟΣΑ ΜΑΣ ΓΡΑΦΟΥΝ

Κρίσεις διὰ τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον καὶ τὸ ἔργον μας.

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου», ἐκδηλοῦσα τὰς θερμὰς εὐχαριστίας της πρὸς τοὺς ἀξιοτίμους κ.κ. ἐπιστέλλοντας, δημοσιεύει τὰς κατωτέρω ἐπιστολάς των, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς συμπληρωθείσης ἤδη δεκαετίας της, τὸ περιεχόμενον τῶν ὁποίων ὡς ἀποτελοῦν τὴν συνέχειαν τῶν ἐν σελ. 937 ἐπ., 1007 ἐπ. τοῦ παρόντος τόμου κριτικῶν παρατηρήσεων διὰ τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον καὶ τὴν ἀναπλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς της.

Δὲν θὰ παράλθῃ ἀπαρατήρητον τὸ γραφόμενον ὑπὸ τοῦ ἀξιοτίμου Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου κ. Γεωργίου Θ. Ράμμου, ὅτι δικαίως παρακονοῦμεθα δι' ἀσάφειαν πολλῶν διατάξεων, ἀλλὰ νὰ μὴ ζητῶμεν καὶ νέαν νομοθεσίαν.

Νὰ φεύγῃ ὁ κ. Καθηγητής, ὅτι μὲ τὴν νομοθετικὴν ἀποσαφήνισιν ἀσαφῶν διατάξεων, βασικῆς σημασίας, καὶ τὴν ὁποίαν ἐπιμόνως ζητεῖ ἡ κοινὴ νομικὴ γνώμη, διὰ νὰ ἀποκτήσῃ τὸ Δίκαιον κάποιαν σταθερότητα, ἡ ἀσάφεια θὰ γίνῃ... μεγαλυτέρα;

Ἂν εἶναι αὐτό, ὁ φόβος, μὰ τὴν ἀλήθειαν, δὲν εἶναι ἀβάσιμος. Λησμονεῖ ἀτυχῶς ὁ συντάκτης τῶν νόμων τὸ τοῦ Γέριγκ: «Ὁ νομοθέτης πρέπει νὰ σκέπτεται ὡς σοφὸς καὶ νὰ ἐκφράζεται ὡς χωρικός».

Ἐλπίζομεν ὅμως πάντοτε εἰς μίαν... εὐτυχεστέραν κατὰ τὴν σαφήνειαν ἔκφρασιν τῶν νομοθετικῶν λογισμῶν καὶ ὅτι δὲν θὰ γίνῃ... χειρότερον τὸ Δίκαιον.

Κατὰ τὰ ἄλλα οὔτε λόγος φυσικὰ ὅτι ἡ ἐργατικὴ νομοθεσία εἶναι ἤδη ἀρκετὰ διαγνωσμένη.

Ὁ κ. ***Γεώργιος Θ. Ράμμος***, Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, μᾶς γράφει τὰ ἀκόλουθα:

Ἀθῆναι τῇ 4 Ὀκτωβρίου 1951

Ἀπουσιάζων ἀπὸ τῆς 14ης Αὐγούστου μόλις πρὸ πενθημέρου ἔλαβον γνῶσιν τῆς ἀπὸ 18 Αὐγούστου ἐπιστολῆς σας.

Παρακολουθῶν ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους τὴν «Ἐπιθεώρησιν Ἐργατικοῦ Δικαίου» ἐξετίμησα εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὸ σύστημα καὶ τὴν προσπάθειαν, τὴν ὁποίαν καταβάλλετε διὰ τὴν συγκέντρωσιν παντὸς στοιχείου καὶ πάσης πληροφορίας σχετικῆς πρὸς τὴν ὕλην τοῦ νέου σχετικῶς, ἀλλὰ τόσον ἐνδιαφέροντος, κλάδου τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου (οὐσιαστικοῦ καὶ δικονομικοῦ). Ἰδιαιτέρως ἐνδιαφέρουσαι εἶναι αἱ παρατιθέμεναι εἰσαγωγικαὶ παρατηρήσεις εἰς ἑκάστην ἀπόφασιν, αἱ ὁποῖαι ἀναφέρουν τὴν μέχρι τῆς ἀποφάσεως κρατοῦσαν κατάστασιν εἰς τὴν Θεωρίαν καὶ ἰδίᾳ εἰς τὴν Πρᾶξιν. Καὶ ἡ συγκέντρωσις καὶ ἡ παράθεσις τῆς σχετικῆς νομοθετικῆς ὕλης δὲν εἶναι ὀλιγώτερον χρήσιμος. Δικαίως παραπονεῖσθε δι' ἀσάφειαν πολλῶν διατάξεων, ἀλλὰ μὴ ζητεῖτε καὶ νέαν νομοθεσίαν.

Ἐπὶ τῇ συμπληρώσει δεκαετίας ἀπὸ τῆς πρώτης ἐκδόσεως εὔχομαι εἰς τὴν «Ἐπιθεώρησιν Ἐργατικοῦ Δικαίου» μακροημέρευσιν καὶ καρποφόρον ἐξακολούθησιν τοῦ ἔργου της.

Ὁ κ. ***Κωνστ. Κονιαβίτης***, Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, Προϊστάμενος τοῦ Πρωτοδικείου Μυτιλήνης, μᾶς γράφει τὰ ἀκόλουθα:

Τόσον ἡ ἀπόλυτος ἀπὸ πάσης πλευρᾶς ἐπιτυχία τῆς ΕΕΔ, ὅσον καὶ ἡ ἐπιβολή της εἰς ὁλόκληρον τὸν νομικὸν κόσμον, ἀποτελεῖ γεγονὸς ἀναμφισβήτητον καὶ πανθομολογούμενον. Ἐκεῖνο ὅμως, ὅπερ κυρίως συνετέλεσεν εἰς τοῦτο, καὶ πρέπει νὰ ἐξαρθῇ ἰδιαιτέρως, εἶναι τὸ ἀπὸ τῶν πρώτων βημάτων τοῦ περισπουδάστου τούτου νομικοῦ περιοδικοῦ ἐγκαινιασθὲν καὶ συνεχιζόμενον μετὰ προσηνεστάτης τελειοποιήσεως—εἰς ἣν καὶ κατέληξεν ἤδη—σύστημα τῆς διατυπώσεως ἄρτιον, ἐπιμεμελημένων καὶ σεμνῶν εἰσαγωγικῶν σχολίων πρὸ ἑκάστης δημοσιευομένης ἀποφάσεως, μετὰ συσχετισμοῦ καὶ παραπομπῶν πρός τε τὴν λοιπὴν ἐπὶ τοῦ ἐρευνωμένου θέματος νομολογίαν καὶ τὰ ἐπιστημονικὰ συγγράμματα κλπ. Δὲν θὰ εἶναι δὲ ὑπερβολή, οὔτε κολακεία, ἐὰν λεχθῇ ὅτι εἰς τὰ τοιαῦτα πεφωτισμένα σχόλια ὀφείλεται ἐν πολλοῖς ἡ κατεύθυνσις ἐν τῇ ὀρθῇ λύσει ὅλων σχεδὸν τῶν ἐπιμάχων νομικῶν ζητημάτων τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου.

Εἶναι λοιπὸν δικαία καὶ ἐπιβεβλημένη ἡ ἔκφρασις τοῦ ἐπαίνου πρὸς τὴν ἀκάματον καὶ ἐγνωσμένης ποιότητος καὶ ἱκανότητος Διεύθυνσιν καὶ Σύνταξιν τοῦ ἐν λόγῳ περιοδικοῦ, τὴν ὁποίαν αἰσθάνομαι καὶ ἐγὼ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ συγχαρῶ ἐγκαρδίως ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς συμπληρώσεως τοῦ δεκαετοῦς τοιούτου λαμπροῦ ἔργου της καὶ νὰ εὐχηθῶ αὐτῇ ὅπως ἐξακολουθήσῃ ἐργαζομένη καὶ ἐν τῷ μέλλοντι μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιμελείας καὶ ἀφοσιώσεως.

Ὁ κ. ***Κωνστ. Μαρμαρᾶς***, Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, Προϊστάμενος τοῦ Πρωτοδικείου Πατρῶν, μᾶς γράφει τὰ ἀκόλουθα:

Μὲ καθυστέρησιν, ὀφειλομένην εἰς τὴν λόγῳ τῶν διακοπῶν ἀπουσίαν, σᾶς ἀποστέλλω τὰς πλέον θερμὰς εὐχάς μου ἐπὶ τῇ συμπληρώσει δεκαετίας ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου». Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο, καθ' ὃ ἐσημειώθη σημαντικὴ ἐξέλιξις ἐν τῷ κλάδῳ τούτῳ τοῦ Δικαίου, ἡ ὑπὸ τὴν ὑμετέραν διεύθυνσιν Ἐπιθεώρησις συνέβαλε μεγάλως εἰς τὴν ἐπιτυχῆ λύσιν τῶν ποικίλων ζητημάτων, τῶν συνδεομένων πρὸς τὰς συγχρόνους ἀντιλήψεις τῶν πεπολιτισμένων Κοινωνιῶν περὶ προστασίας τῶν ἐργαζομένων τάξεων, διὰ τῆς καταχωρίσεως ὅλων τῶν σημαντικῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων, τῶν ἐπιλυουσῶν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον οὐσιώδη ζητήματα τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, μετὰ τῶν ὄντως ἀντικειμενικῶν καὶ ἐνημέρων σχολίων, εἰς τρόπον ὥστε οἱ τε Δικασταὶ καὶ Δικηγόροι, οἱ περὶ τὰ θέματα τοῦ δικαίου τῆς ἐργασίας ἀσχολούμενοι, νὰ εἶναι βέβαιοι ὅτι, χρησιμοποιοῦντες τὴν ὑμετέραν Ἐπιθεώρησιν, θέλουσι χωρήσει εἰς τὴν ὀρθὴν λύσιν τῶν κολυπλόκων, λόγῳ τῆς πληθύος τῶν νομικῶν διατάξεων καὶ τῆς ἐν πολλοῖς διεστραμμένης νομολογίας, ζητημάτων καὶ ὅτι ἡ λύσις αὕτη θὰ εἶναι σύμφωνος μὲ τὴν κρατοῦσαν νομολογιακὴν ἄποψιν.

Εὔχομαι εἰς τὴν «Ἐπιθεώρησιν Ἐργατικοῦ Δικαίου» νὰ συνεχίσῃ τὴν καρποφόρον σταδιοδρομίαν της καὶ ἐν τῷ μέλλοντι.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 10ος — Τεύχος 21 (243)

Ἀθῆναι, 1 Νοεμβρίου 1951

ΚΩΝΣΤ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΙΑ ΕΠΙΚΑΙΡΟΣ ΣΚΙΑΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΟΥ

Ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Ι. ΔΗΜΑΚΗ, Δικηγόρου

Τόν περασμένο μῆνα συμπλήρωσε τό ὅριο ἡλικίας καί ἀποχώρησε ἀπό τό Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν ὁ καθηγητής τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου κ. Κων. Τριανταφυλλόπουλος. Στή Νομική Σχολή τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν δίδαξε ἀπό τό ἔτος 1908 ἕως τό 1911, ὡς ὑφηγητής, καί ἀπό τό 1918 ἕως τελευταῖα, ὡς τακτικός καθηγητής.

***

Ὁ πρεσβύτης ἀποχωρεῖ ἀπό τήν ἕδρα τῆς Νομικῆς Σχολῆς μέσα σέ μιάν ἀτμόσφαιρα γενικοῦ σεβασμοῦ πρός τό ἔργο του. Δέν πιστεύω νά εἶνε κανείς σήμερα, πού νά μήν ὁμολογεῖ, ὅτι ὁ κ. Τριανταφυλλόπουλος εἶνε ὁ μεγάλος νομοδιδάσκαλος. Τήν ὁμόθυμη αὐτή ἀναγνώριση νομίζω, ὅτι δέν τήν ἐπέβαλε ἡ ἔκταση τοῦ ἔργου του, οὔτε ἡ ποικιλία τῶν θεμάτων πού ἐρεύνησε, οὔτε ἀκόμη ἡ εὐστοχη λύση δυσκόλων προβλημάτων. Τήν ἀναγνώριση τήν ἐπέβαλε ἡ ποιότης τοῦ ἔργου του. Γιατί δέν ὑπάρχει θέμα, πού ἐπεξεργάσθηκε, εἴτε σέ σύγγραμμα, εἴτε σέ μελέτη, σ' ὁποιοδήποτε ἀπό τούς πολλούς τομεῖς, πού ἔθιξε, πού νά μήν τό ἀνέβασε σέ περιωπή. Δέν ὑπάρχει ἐργασία του, ἀκόμη καί ἁπλό σχεδίασμα, πού, ἐκτός ἀπό τήν ἀπαράμιλλη μορφική τελειότητα, νά μή μᾶς δείχνει, μακρυά ἀπό ὁποιαδήποτε σπουδαιοφάνεια, μιά καινούργια ἄποψη, πού τήν συνθέτουν πάντοτε ὁ φιλοσοφημένος στοχασμός καί ὁ προσδευτικός προσανατολισμός. Αὐτό τό αἴσθημα (ἡ εὐθύνη, θά ἔλεγα) τῆς ποιότητος, πού ἐμπάδιασε ἀναμφισβήτητα τήν ποσοτική παραγωγή, εἶνε ἔκδηλο σέ κάθε γραμμή. Σέ πολλά σημεῖα μάλιστα διακρίνεις εὔκολα τούς διοταγμούς του, πού προκαλεῖ ἡ ἐπίγνωση τοῦ ὠκεάνειου πλάτους τῶν ζητημάτων. Καί ἀκόμη νοιώθεις ὅτι ὁλόκληρο τό ἔργο, πρό παντός τό μή αὐστηρά νομικό, τό διατρέχει ἕνα πάθος ἐναγώνιο καί δημιουργικό, μέσα στό ὁποῖο, ὅπως συμβαίνει πάντα, ἀναλίσκεται καί καταξιώνεται ἡ προσωπικότης, ὅπου βέβαια ὑπάρχει προσωπικότης.

***

Ὁ κ. Τρ. ἄρχισε τήν ἐπιστημονική του δράση γύρω στό 1911. (Τό 1902 εἶχε παρουσιάσει τήν διδακτορική διατριβή του «περί τῆς ἐννοίας τῆς ἐλευθερίας»). Τό 1906 εἶχε συμπληρώσει τίς σπουδές του στή Γερμανία.

Τά δύο αὐτά γεγονότα (οἱ σπουδές στή Γερμανία καί πρό παντός τό ξεκίνημα τοῦ 1911) φαίνεται πῶς ἔδωσαν τόν προσανατολισμό στό νεαρό τότε ἐπιστήμονα, πού εἶχε βέβαια τήν προδιάθεση νά ἀκούσει τό μήνυμα τοῦ καιροῦ του.

***

Οἱ σπουδές στή Γερμανία τόν ἐφωδίασαν μέ βαθειά γνώση τοῦ Βυζαντινορρωμαϊκοῦ Δικαίου, τήν ὁποία ὁ κριτικός νοῦς του τήν ἐχρησιμοποίησε μέ δση δεξιοτεχνία καί ὁ καλλίτερος ρωμαϊστής τῆς Εὐρώπης. Περισσότερο ὅμως ἀπ' αὐτό, ἡ διασταύρωση τῶν διαφόρων φιλοσοφικῶν θεωριῶν ἐκείνη τήν ἐποχή ἔδωσε παρώθηση καί σχῆμα στή φιλοσοφική του διάθεση. Ἀπό τή Γερμανία ἦλθε μέ ὡριμες καί ὀργανωμένες φιλοσοφικές πεποιθήσεις. Πολλοί θά ἔχουν ἀντιρρήσεις γιά τήν ἀξία τοῦ φιλοσοφικοῦ συστήματος, πού ἀκολούθησε καί ἐφήρμοσε στίς μελέτες του. Τολμοῦμε νά εἴμαστε καί ἐμεῖς μεταξύ αὐτῶν. Αὐτή ὅμως ἡ διαφωνία θά ἔχει τήν θέση της, ὅταν ἀσχοληθεῖ κανείς μέ κάποιαν ἄλλη ἀξιολόγηση τοῦ ἔργου του.

Ἐκεῖνο, πού ἐνδιαφέρει ἐδῶ νά τονίσουμε, εἶνε τοῦτο: ὅτι ὁ κ. Τρ. εἶνε ὁ πρῶτος ἑρμη-

νευτής στή Χώρα μας, πού άποκάλυψε, μέ έρμηνευτικές έφαρμογές σέ συγκεκριμένα νομικά προβλήματα, ότι μιά άλλη «ούσία» ύπάρχει στό βάθος κάθε νομικού φαινομένου. Ότι είναι άδύνατο, χωρίς τήν άναγκαία φιλοσοφική διάθεση καί προπαίδευση, όχι νά τήν συλλάβεις, άλλ' ούτε καί νά ύποψιαστείς αύτήν τήν «ούσία», πού μπορεί μέσα άπό τήν άπεραντοσύνη καί τήν άρρυθμία τών κοινωνικών γεγονότων νά άποσπά τό σχήμα τους καί νά μετρά τήν κανονικότητά τους.

Μέ μιά τέτοια πλατειά θεώρηση μπορέσαμε νά άγαπήσουμε καί τήν έπιστήμη τού Δικαίου. Γιατί μόνον όταν δίνεις ένα τέτοιο βάθος καί πλάτος στή σπουδή τού νομικού φαινομένου, έχει νόημα καί άξία ή έρμηνεία τών νόμων, άκόμα καί έκείνων, πού έπιβάλλουν οί κάθε λογής Αύγουστοι — γιά νά μεταχειριοθούμε έκφραση τού ίδιου. Μόνο τότε ή έπιστήμη τού Δικαίου δίνει μιά κάποια λύτρωση καί μπορεί νά θεωρηθεί ένα μονοπάτι —πολύ στενό πάντοτε, καί μάλιστα στήν έποχή μας—πού όδηγεί σέ κάποια άλήθεια. Χωρίς αύτή τήν προϋπόθεση, ή έρμηνεία τού Δικαίου ξεπέφτει σέ άπλή δεξιοτεχνία (καλλίτερα : ταχυδακτυλουργία) καί δέν άξίζει ούτε όσο ό άπλός, ό τυφλός, έμπειρισμός.

Κι' άν λοιπόν τό φιλοσοφικό σύστημα, πού άκολούθησε ό κ. Τρ., δέν ήταν τό άσφαλέστερο, όμως τό έργο του έδειξε τά ύψος, πού βρίσκεται ή έπιστήμη τού Δικαίου καί δίδαξε πώς δέν μπορείς νά άσχοληθείς μέ τήν έρμηνεία τών νόμων, χωρίς φιλοσοφική ένατένιση τού πράγματος. Έχουμε τό θάρρος, άλλά καί τό χρέος, νά τονίσουμε έδώ πώς ό κ. Τρ. άπό τήν όποψη αύτή είνε ό μοναδικός έρμηνευτής στή νεοελληνική έπιστήμη τού Δικαίου. Είνε ό μοναδικός πού, σάν έρμηνευτής, έδεσε τήν φιλοσοφική σκέψη μέ συνέπεια καί γνώση τόσο κοντά στή νομική έρευνα. Γιά νά γίνει αύτό περισσότερο άντιληπτό, πρέπει νά παραβληθεί ή προσωπικότης τού κ. Τρ. πρός όλους έκείνους, πού άποξήραναν τήν νομική σκέψη άπό κάθε πνευματικό χυμό, άλλά καί πρός τούς άλλους, παλαιότερους καί συγχρόνους, πού παραγέμισαν τά—σπουδαία κατά τ' άλλα—έργα τους μέ σκόρπιες καί άντιφατικές γνώμες φιλοσόφων (κατά προτίμηση άρχαίων Έλλήνων άπό τήν έπίδραση πραφανώς τού λογιωτατισμού) καί άχώνευτες θεωρίες.

***

Τό δεύτερο γεγονός, όπως είπαμε, πού έδωσε τόν τόνο στό έργο τού κ. Τρ., είνε ή έπανάσταση τού 1911. Δέν όμιλώ έδώ γιά τίς δημοκρατικές άρχές, πού άποτέλεσαν τό μόνιμο θεμέλιο σ' όλες τίς έργασίες του. Θέλω νά τονίσω κάτι άλλο : Τό κίνημα τού 1911, ή άποφασιστική αύτή άνάταση τού Έθνους νά βγεί άπό τό φεουδαλικό τέλμα καί νά ξαναβρεί τή χαμένη πορεία του, δημιούργησε μιά γόνιμη κρίση στή συνείδηση πολλών έπιστημόνων έκείνης τής έποχής. Έγινε φανερό πώς δέ μποροΰσε, σέ κανένα τομέα, νά δημιουργηθεί ένα πραγματικά έθνικό καί συνεπώς προσδευτικό έργο, έφ' όσον είχε άγνοηθεί ή έθνική παράδοση. Τό συμπέρασμα αύτό ίσχυε καί γιά τήν έπιστήμη τού Δικαίου. Άποκομένη άπό τήν έθνική παράδοση ή έλληνική νομική έπιστήμη περιωρίστηκε σχεδόν σ' ένα έργο, πού ή άξία του δέν στάθηκε μεγαλύτερη άπό τήν άξία τών μεταφράσεων ξένων έργων. Κανένας δέν μπορεί νά άποστηρίξει σήμερα, ότι τά πελώρια συστήματα τών Έλλήνων νομομαθών, ίδιαίτερα τού περασμένου αίώνα, καλλιέργησαν έλληνική νομική έπιστήμη περισσότερο άπό τά μεταφρασμένα συστήματα τών γερμανών νομομαθών.

Ήταν λοιπόν άναγκαία ή στροφή, πού έπέβαλε τό έθνικό κίνημα τού 1911. Έπρεπε νά άναχθοΰμε στίς άρχές. Νά γυρίσουμε στήν άφετηρία. Νά έρευνήσουμε τίς (παραμελημένες καί δυστυχώς κατεστραμένες) πηγές καί νά προβοΰμε σέ μιάν άληθινή σύνθεση τών ίστορικών δεδομένων. Σ' αύτό τό έργο όδηγήθηκε άναγκαία ό κ. Τρ. (όπως άπό άλλο δρόμο, άλλά μέ τόν αύτό σκοπό, καί ή πελώρια διάνοια τού Δημητρακοπούλου) καί άναδείχτηκε σπουδαίος έρευνητής καί ίστορικός. Τά συγγράμματά του, οί μονογραφίες του, τά περιοδικά τά λεξικά, είνε γεμάτα άπό παρατηρήσεις, πού θά τίς ζήλευαν καί οί είδικευμένοι ίστορικοί.

Βέβαια, πρέπει νά σημειώσουμε, ότι στή σύνθεση, πού έπιχείρησε, βάρυνε μέ μιά τάση παραπλανητική ή μεθοδολογία, πού άκολούθησε. Όταν ή μέθοδος στήν ίστορική έρευνα είνε έπισφαλής, είνε φυσικό νά μεταβάλλεται ή ίστορία σέ άρχειοθήκη ικανή νά προμηθεύει όποια σειρά τίτλων θέλεις, γιά νά άποδεικνύεις μιάν ίστορική θέση άπό τήν καλή καί άπό τήν άνάποδη. Είδικώτερα στήν έρμηνεία τών νόμων ή σφαλερή ίστορική έρευνα άναγκάζει τήν όποιαδήποτε έρμηνευτική μέθοδο (καί ίδιαίτερα τήν τελολογική) νά κινείται σ' ένα έδαφος αύθαιρεσίας ή μυστηρίου. Όλα όμως αύτά έχουν τήν θέση τους σέ μιάν άλλη συζήτηση. Έκείνο, πού πρέπει έδώ νά σημειώ-

σουμε, είνε τοῦτο: Τὸ ἔργο τοῦ κ. Τρ. —ἰδιαίτερα ἐκεῖνο, ποὺ βρίσκεται σὲ ἄρθρα ἢ μελέτες— μᾶς δίδαξε πῶς δὲν εἶνε δυνατὸ νὰ προκόψει ἡ ἑλληνικὴ νομικὴ ἐπιστήμη, ὅσο ἀγνοεῖ καὶ δὲν βυθίζει τὶς ρίζες της στὴν ἐθνική μας παράδοση. (Ὁμολογοῦμε βέβαια πὼς τὸ αἴτημα αὐτὸ ἔχει χάσει σήμερα τὴν ἀπόλυτη ἀξία, ποὺ εἶχε παλαιότερα. Προβλήματα, ποὺ δὲν λύθηκαν στὸν καιρό τους, εἶνε μοιραῖο νὰ χάσουν τὴ σημασία τους, γιατὶ τὸ "Εθνος, παρ' ὅλη τὴ ζημιά, ποὺ πληρώνει ἀκόμη, γιατὶ δὲν λύθηκαν τὰ προβλήματα ποὺ ἐμποδίζουν τὴν πορεία του, ἦταν φυσικὸ νὰ ἀνοίξει, βοηθημένο μάλιστα ἀπὸ τὶς εὐρύτατες διεθνεῖς συναλλαγές, καινούργιους δρόμους ζωῆς). Ἀπ' ἐδῶ μποροῦμε νὰ ἀντλήσουμε ἀκόμη καὶ τὴν ἐξήγηση, γιατὶ ὁ κ. Τρ. δὲν μᾶς ἔδωσε ἕνα ὁλοκληρωμένο σύστημα, ἀλλὰ πολλὲς μισοτελειωμένες ἐργασίες ἢ σκόρπιες μελέτες καὶ ἄρθρα. Ἡ ἐξήγηση εἶνε πὼς δὲν μπορεῖ νὰ δοθεῖ τὸ ὁλοκληρωμένο ἔργο, χωρὶς προηγουμένως μία καὶ δύο γενεὲς νὰ δουλέψουν ἀπὸ τὶς ρίζες τοὺς διάφορους θεσμούς.

***

Ἀλλὰ τὸ ἐπιστημονικὸ ἔργο τοῦ κ. Τρ. δὲν ἔχει ἐξαντληθεῖ μὲ τὶς παρατηρήσεις αὐτές. Μένει ἀκόμη ἕνα ἄλλο, τὸ μεγαλύτερο, μέρος. Εἶνε ἡ διδασκαλία του ἐπὶ 36 χρόνια. Ὅλοι οἱ σημερινοὶ νομικοὶ τῆς Χώρας εἶνε κατὰ ἕνα τρόπο καὶ ποσοστὸ μαθητὲς τοῦ κ. Τρ. καὶ οἱ πλεῖστοι εἶνε μαθητὲς του κατὰ κυριολεξία. Τί εἶνε λοιπὸν ἐκεῖνο, ποὺ ἐμεῖς οἱ μαθητὲς του κερδίσαμε ἀπὸ τὴν διδασκαλία του;

Τολμῶ νὰ ὑποστηρίξω: Τὴν τέχνη τοῦ νομικοῦ λογισμοῦ.

Πραγματικά. Ποτὲ δὲν ἐνδιαφέρθηκε νὰ μᾶς γνωρίσει σὲ πλάτος τὸ (ἀπεριόριστο ἄλλωστε) Δίκαιο. Καὶ ἦταν ἡ ἀπορία ὅλων μας, γιατὶ ἐπὶ χρόνια δίδασκε ἕνα μέρος (κατὰ προτίμηση τὸ γενικὸ) τοῦ Ἐνοχικοῦ Δικαίου. Τώρα μποροῦμε νὰ ἐκτιμήσουμε τὸ νόημα ἐκείνης τῆς βασανιστικῆς ἀνάλυσης τῶν πρώτων ἀρχῶν, τῶν ἐννοιῶν καὶ τὴν προσεκτικὴ χειραγώγησή μας στοὺς ἀρχάριους νομικοὺς συλλογισμούς μας.

Καὶ τὸ γραπτὸ ὅμως ἔργο τοῦ κ. Τρ., πιστεύω, ὅτι προσφέρει τὴν ἴδια, ἀπὸ περιωπῆς βέβαια, ὑπηρεσία: διδάσκει νομικὸ λογισμό. Γιατὶ τὴν ἀξία στὰ ἔργα του, ὅπως στὰ πραγματικὰ ἐπιστημονικὰ ἔργα, δὲν τὴ δίνουν κυρίως οἱ πετυχημένες λύσεις στὰ συγκεκριμένα προβλήματα. Ὑπάρχουν βέβαια κι' αὐτές. Ἀλλὰ αὐτὸ εἶνε τὸ ἐντελῶς δευτερεῦον, ἡ ἁπλὴ συνέπεια. Τὴν ἀξία τὴν δίνει ὁ ἀκριβὴς προβληματισμός, ὁ ὁποῖος ἔχει πάντοτε μεγαλύτερη ἀξία ἀπὸ τὴ λύση τοῦ προβλήματος, καὶ ἡ λεπτολόγος συλλογιστικὴ ἐπεξεργασία, ποὺ ὁδηγεῖ στὴ λύση.

Ἀπὸ τὸ σημεῖο αὐτὸ μποροῦμε νὰ καταλάβουμε ποιὸ εἶνε τὸ στοιχεῖο, ποὺ ξεχωρίζει τὰ ἔργα τοῦ κ. Τρ. ἀπὸ τὰ ἄλλα (κατὰ πάντα ἀξιόλογα ἄλλωστε) ἔργα. Τὰ περισσότερα ἀπ' αὐτὰ βρίσκουν τὴν ἀξία τους ἀπὸ τὶς λύσεις, ποὺ δίνουν ἕτοιμες, μακρὰ ἀπὸ θεωρητικὴ ἐπεξεργασία. Ἡ πρακτικὴ χρησιμότης τους μάλιστα μεγαλώνει, ὅσο αὐξάνεται ἡ περιπτωσιολογία καὶ ἁπλουστεύονται οἱ λύσεις. Αὐτὴ ὅμως ἡ ἐφήμερη χρησιμότης τους ἔχει σημαδέψει καὶ τὴ μοῖρα τους. Ἡ ζωή τους εἶναι ὅση καὶ ἡ διάρκεια τοῦ νόμου, ποὺ ἑρμηνεύουν. Δὲν πρόκειται νὰ μείνει τίποτα ἀπ' αὐτά, ὅταν θὰ καταργηθεῖ τὸ θετὸ Δίκαιο ποὺ ἐπεξεργάζονται.

Τὸ ἔργο ὅμως τοῦ κ. Τρ. θὰ μείνει καὶ πέρα ἀπὸ τὴ ζωὴ τῶν νόμων, ποὺ τυχαίνει νὰ ἐπεξεργάζεται, γιατὶ αὐτοὶ προσφέρουν ἁπλῶς καὶ μόνο τὴν πρώτη ὕλη. Ὁ τρόπος, ποὺ προβληματίζεται, ἡ ὁλόπλευρη καὶ λεπτολόγη ἐπεξεργασία τοῦ προβλήματος, τὸ ζύγισμα τῶν διαφόρων λύσεων καὶ ἡ προτίμηση ἐκείνης, ποὺ ἐπαληθεύει ἕνα ὑγιὲς αἴσθημα δικαίου καὶ βοηθεῖ στὴν κοινωνικὴ πρόοδο, ὅλα αὐτὰ εἶναι ἀξίες, ποὺ ἀντέχουν γιὰ πολὺ στὴ φθορὰ τοῦ χρόνου.

***

Ἡ ἀποχώρηση τοῦ κ. Τριανταφυλλοπούλου ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιο μᾶς γέννησε τὶς παραπάνω σκέψεις γιὰ τὸ καθαρὰ νομικὸ ἔργο του. Κρίναμε σκοπιμότερο νὰ σημειώσουμε αὐτές, παρὰ νὰ εἰποῦμε τὶς εὐχές, ποὺ ἐπιβάλλει ἡ συνήθεια. Θὰ μπορούσαμε μάλιστα νὰ εἰποῦμε καὶ ἄλλα πολλὰ γιὰ τὸ ἔργο του, ποὺ ἀνήκει σὲ ἄλλους τομεῖς, τοὺς ὁποίους πλούτισε ἡ πολύπλευρη προσωπικότης του. Εἶνε ἀδύνατο ὅμως νὰ ἔχει κανεὶς ἀπ' ὄψη του ὅλο τὸ ἔργο του, σκορπισμένο σὲ δυσεύρετα περιοδικὰ καὶ ἐξαντλημένες ἐκδόσεις. Οἱ μαθητές του θὰ πρέπει νὰ τὸ συγκεντρώσουν καὶ νὰ τὸ ἐπανεκδώσουν. Αὐτὸ θὰ εἶνε μιὰ ἐλάχιστη ἐκδήλωση τιμῆς πρὸς τὸ μεγάλο νομοδιδάσκαλο καὶ μιὰ ὑπηρεσία στὴ νομικὴ ἐπιστήμη τῆς Χώρας.

Κ. Ι. ΔΗΜΑΚΗΣ, Δικηγόρος

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

Σύστασις ἑτέρων Ἐπιτροπῶν πρὸς ρύθμισιν θεμάτων τῆς δικαιοδοσίας των

Ἐξουσιοδότησις ἄρθρ. 8 Α.Ν. 16)20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» πρὸς τὰς Ἐπιτροπὰς Διαιτησίας. — Μὴ ὑπαγωγὴ καὶ ἀρμοδιότητος αὐτῶν ὅπως προβλέψωσι περὶ συστάσεως ἑτέρων Ἐπιτροπῶν μὲ δικαιοδοσίαν ἐφοδιασμοῦ μισθωτῶν διὰ βιβλιαρίων εἰδικότητος, οἰκογενειακῆς καταστάσεως κλπ. — Ἀκυρότης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως εἰς ἐκτέλεσιν ἀκύρου ὅρου ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως ἔχει ὡς ἑξῆς: Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 13)1948 ἀποφάσεως τῆς κατὰ τὸν Α.Ν. 16)20 Νοεμβρίου 1935 Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, ἐκδοθείσης ἐπὶ διενέξεως μεταξὺ τῆς Ὁμοσπονδίας Καφεπωλῶν Ἑλλάδος καὶ τῆς Πανελληνίου Ὁμοσπονδίας Ἐργατῶν Ἐπισιτισμοῦ, καθωρίσθησαν αἱ ἀπολαβαὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν καφενείων τῆς περιφερείας τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, τὰ εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦτο καταβλητέα ἐπιδόματα λόγῳ προϋπηρεσίας καὶ οἰκογενειακῶν βαρῶν καὶ ἡ τηρητέα διαδικασία πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς προϋπηρεσίας καὶ τῶν οἰκογενειακῶν βαρῶν.

Μετὰ ταῦτα, ἐπὶ διενέξεως μεταξὺ τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω Σωματείων, ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 9)1949 ἀπόφασις τῆς ἰδίας Ἐπιτροπῆς, δι' ἧς ἐτροποποιήθη ἡ προγενεστέρα ὑπ' ἀριθ. 13)1948 ἀπόφασις κατὰ τὴν διαδικασίαν τῆς ἐξακριβώσεως τῆς πολυετοῦς ὑπηρεσίας καὶ τῶν οἰκογενειακῶν βαρῶν καὶ συνεστήθη τριμελὴς Ἐπιτροπὴ διὰ τὴν χορήγησιν εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν καφενείων βιβλιαρίων ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος.

Κατὰ τῆς τελευταίας ἀποφάσεως ἤσκησεν ἡ Ὁμοσπονδία Καφεπωλῶν Ἑλλάδος προσφυγήν, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 13)1949 ἀπόφασις τῆς κατὰ τὸν Α.Ν. 16)20 Νοεμβρίου 1935 Ἀνωτέρας Μονίμου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, δι' ἧς ἐξηφανίσθη ἡ προσβληθεῖσα ἀπόφασις καὶ ὡρίσθη, ὅτι δύναται ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας δι' ἀποφάσεώς του νὰ συστήσῃ Ἐπιτροπήν, ἀποτελουμένην ἐξ ἴσου ἀριθμοῦ ἐργοδοτικῶν καὶ ἐργατικῶν μελῶν, ὑπὸ τὴν προεδρίαν ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, διὰ τὸν ἐφοδιασμὸν τῶν ἐργαζομένων διὰ βιβλιαρίων, εἰς ἃ νὰ ἐμφαίνηται λεπτομερῶς ἡ εἰδικότης, τὰ οἰκογενειακὰ βάρη καὶ ἡ τυχὸν προϋπηρεσία, ὡς καὶ αἱ ἐπὶ τῇ βάσει τούτων ἀντιστοιχοῦσαι ἀποδοχαὶ τῶν μισθωτῶν, ἀπαγορευομένης εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις καφενείων τῆς ἀπασχολήσεως προσωπικοῦ ἄνευ τοιούτου βιβλιαρίου, χωρὶς ὅμως τὸ βιβλιάριον τοῦτο νὰ ἀποτελῇ κατοχύρωσιν τοῦ ἐπαγγέλματος, δικαιουμένου παντὸς ἐπιθυμοῦντος νὰ ἐργασθῇ ὅπως προμηθευθῇ τὸ ὡς ἄνω βιβλιάριον.

Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐκηρύχθη ἐκτελεστὴ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 45605)4329)17.11.1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δημοσιευθείσης εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 177)17.11.1949 Φ.Ε.Κ. Τεῦχος Β'.

Μετὰ ταῦτα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 7091)546)37.2.1950 ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργοῦ συνεστήθη τριμελὴς Ἐπιτροπὴ διὰ τὴν χορήγησιν τῶν ἀνωτέρω βιβλιαρίων καὶ ἐρρυθμίσθησαν αἱ λεπτομέρειαι τῆς λειτουργίας τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης.

Ἤδη τὸ αἰτοῦν Σωματεῖον Ἀδελφότης Καφεπωλῶν Ἀθηνῶν δι' αἰτήσεώς του ἐμπροθέσμως κατατεθείσης τὴν 26 Ἀπριλίου 1950, ἠτήσατο τὴν ἀκύρωσιν τῆς τελευταίας ἀποφάσεως, ἐπικαλούμενον τοὺς κάτωθι λόγους ἀκυρώσεως:

α) Ὅτι ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις εἶναι ἄκυρος, διότι δὲν ὑφίσταται διάταξις νόμου, χορηγοῦσα εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας τοιαύτην ἁρμοδιότητα.

β) Ὅτι ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις δὲν ἐρείδεται οὔτε ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 13)1949 ἀποφάσεως τῆς Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, διότι διὰ τῆς τελευταίας ἀποφάσεως δὲν ἐξουσιοδοτήθη ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας πρὸς ἔκδοσιν τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως.

γ) Ὅτι, ἄλλως, ἡ ὑπ' ἀριθ. 13)1949 ἀπόφασις τυγχάνει ἄκυρος, τὸ μὲν διότι τὸ ἐκδὸν τὴν ἀπόφασιν ταύτην ὄργανον δὲν ἐκέκτητο τοιαύτην ἁρμοδιότητα, τὸ δὲ διότι τὸ ὄργανον τοῦτο δὲν ἠδύνατο νὰ μεταβιβάσῃ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἁρμοδιότητα εἰς ἕτερον ὄργανον.

δ) Ὅτι ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις παρὰ τὸν νόμον καθώρισεν, ὅτι ἡ δι' αὐτῆς συσταθεῖσα Ἐπιτροπὴ συνεδριάζει ἐγκύρως παρόντων δύο μελῶν.

***

Παρὰ τὴν γενικότητα, μεθ' ἧς ἐκφράζεται τὸ ἄρθρ. 8 τοῦ Α.Ν. 16)20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», κατὰ τὸ ὁποῖον αἱ Ἐπιτροπαὶ Διαιτησίας «δύνανται νὰ... καὶ νὰ διατάσσουν πᾶν πρόσφορον μέτρον πρὸς ἐναρμόνισιν τῶν συμφερόντων τῶν μισθωτῶν πρὸς τὰ τῶν

ἐργοδοτῶν... - (οὕτω καὶ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ Α. Ν. 1804|1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινων τοῦ Α.Ν. 16|20 Νοεμβρ. 1935 «περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» ΕΕΔ 10, 531), τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας διὰ τῆς κατωτέρω θεωρητικοῦ καὶ κυρίως πρακτικοῦ ἐνδιαφερούσης ἀποφάσεώς του δὲν ἀναγνωρίζει ὑπαρχούσαν δικαιοδοσίαν τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας περὶ συστάσεως ἄλλων λεγομένων Ἐπιτροπῶν μὴ ἔργου, ὡς τὸ τῆς ἀκυρουμένης διοικητικῆς πράξεως.

Σημειωτέον ὅτι εἶναι συνήθεις οἱ τοιοῦτοι ὅροι εἰς ἀποφάσεις τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ ἀκόμη καὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ οὕτω ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἀποφαινομένη περὶ τοῦ μὴ νομίμου τῶν ὅρων τούτων, ἀποκτᾷ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1452|1951 Ὁλομελείας

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Κ. Κυριακόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Α. Σταυρόπουλος**

Δικηγόρος ὁ κ. Ι. Βάγιας

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως διώκεται ἡ ἀκύρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 7091|546|27.2.1950 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, δι' ἧς οὗτος συνέστησε τριμελῆ ἐπιτροπὴν διὰ τὸν ἐφοδιασμὸν τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τῶν καφενείων τῆς περιφερείας τῆς πέραν Διοικήσεως Πρωτευούσης, πλὴν τοῦ Πειραιῶς, διὰ βιβλιαρίων ἐνδεικτικῶν τῆς εἰδικότητος, οἰκογενειακῆς καταστάσεως, προϋπηρεσίας καὶ τῶν ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν ἀντιστοίχων ἀποδοχῶν ἑκάστου τῶν ἐν λόγῳ μισθωτῶν.

Παραδεκτῶς παρεμβαίνει εἰς τὴν προκειμένην δίκην πρὸς ἀπόρριψιν τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως ὁ Σύνδεσμος Ὑπαλλήλων Καφεζυθοζαχαροπλαστῶν καὶ λοιπῶν καταστημάτων Ἀθηνῶν, ὡς ἔχων ἔννομον πρὸς τοῦτο συμφέρον.

Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας ἐξεδόθη δυνάμει τῶν διατάξεων τῆς ὑπ' ἀριθ. 13|1949 ἀποφάσεως τῆς Ἀνωτέρας Μονίμου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, ἥτις, κηρυχθεῖσα ἐκτελεστὴ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 45605|4329|17.12.1949 ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Ὑπουργοῦ (ΦΕΚ 177|17.11.1949, τεῦχος Β'), ὥρισεν, ὅτι διὰ τὴν διακρίβωσιν τῆς προϋπηρεσίας καὶ τῆς ἀντιστοίχου μισθολογικῆς καταστάσεως τῶν ἐργαζομένων εἰς ἐπιχειρήσεις καφενείων δύναται νὰ συσταθῇ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας Ἐπιτροπή, ἀποτελουμένη ἐξ ἴσου ἀριθμοῦ ἐργοδοτικῶν καὶ ἐργατικῶν μελῶν, ὑπὸ τὴν προεδρίαν ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, διὰ τὸν ἐφοδιασμὸν τῶν ὡς ἄνω ἐργαζομένων διὰ βιβλιαρίων, εἰς ἃ νὰ ἐμφαίνηται λεπτομερῶς ἡ εἰδικότης, οἰκογενειακὴ κατάστασις, προϋπηρεσία καὶ αἱ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν ἀντιστοιχοῦσαι ἀποδοχαὶ τῶν ἀνωτέρω μισθωτῶν, ἀπαγορευομένης εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τῶν καφενείων τῆς ἀπασχολήσεως προσωπικοῦ ἄνευ τοιούτου βιβλιαρίου, χωρὶς ὅμως τὸ βιβλιάριον τοῦτο νὰ ἀποτελῇ κατοχύρωσιν τοῦ ἐπαγγέλματος, δικαιουμένου παντὸς ἐπιθυμοῦντος νὰ ἐργασθῇ, ὅπως προμηθευθῇ τὸ ὡς ἄνω βιβλιάριον.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ Α.Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» καὶ ἀποφάσεις τῶν κατὰ τὸν παρόντα νόμον ἐπιτροπῶν δύνανται νὰ τροποποιῶσι τοὺς ὅρους ἐργασίας, νὰ μεταρρυθμίζουν ὀφισταμένας συμβάσεις ἐργασίας, νὰ ἐπεκτείνουν καὶ ἐπὶ τῶν εἰδικῶς ἐνδιαφερομένων τοὺς ὅρους συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἰσχυουσῶν εἰς ἄλλας συναφεῖς ἐπιχειρήσεις, καὶ νὰ διατάσσουν πᾶν πρόσφορον μέτρον πρὸς ἐναρμόνισιν τῶν συμφερόντων τῶν μισθωτῶν πρὸς τὰ τῶν ἐργοδοτῶν δὲν περιλαμβάνει καὶ τὴν ἁρμοδιότητα αὐτῶν, ὅπως προβλέψωσι περὶ συστάσεως ἑτέρων ἐπιτροπῶν, ἐχουσῶν τὴν ἀνωτέρω ἀναφερομένην δικαιοδοσίαν καὶ ἀναθέσωσιν εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἐργασίας τὴν ἵδρυσιν καὶ τὸν καθορισμὸν τῶν μελῶν καὶ τῶν λεπτομερειῶν τῆς λειτουργίας τῶν ἐπιτροπῶν τούτων, διότι διὰ τὴν ρύθμισιν τοιούτων θεμάτων ἀπαιτεῖται εἰδικὴ νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις καὶ δὲν ἀρκεῖ ἡ ὑπὸ τῆς εἰρημένης διατάξεως παρεχομένη ὡς ἄνω γενικὴ ἁρμοδιότης εἰς τὰς ἐπιτροπὰς διαιτησίας. Συνεπῶς ἡ ὑπ' ἀριθ. 13|1949 ἀπόφασις τῆς Ἀνωτέρας Μονίμου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, προβλέψασα, κατὰ τὰ ἀνωτέρω λεπτομερῶς ἐκτεθέντα, περὶ συστάσεως ἐπιτροπῆς διὰ τὴν χορήγησιν βιβλιαρίων εἰς τοὺς ἐν τοῖς καφενείοις ἐργαζομένους καὶ ἀναθέσασα τὴν ἵδρυσιν καὶ τὸν καθορισμὸν τῶν λεπτομερειῶν τῆς λειτουργίας τῆς ἐν λόγῳ ἐπιτροπῆς εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἐργασίας, ἐξεδόθη καθ' ὑπέρβασιν τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου παρεχομένης εἰς τὰς ἐπιτροπὰς ταύτας ἁρμοδιότητος καὶ εἶναι, ὡς ἐκ τούτου, ἄκυρος καὶ ἀνίσχυρος.

Κατ' ἀκολουθίαν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, ἐρειδομένη ἐπὶ τῶν διατάξεων τῆς ὡς ἄνω ἀκύρου ὑπ' ἀριθ. 13|1949 ἀποφάσεως τῆς Ἀνωτέρας Μονίμου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, τυγχάνει ἀκυρωτέα, κατὰ τὸν βάσιμον τρίτον λόγον τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως.

Διὰ ταῦτα

Δέχεται τὴν ὑπὸ κρίσιν αἴτησιν ἀκυρώσεως.

Ἀκυροῖ τὴν ὑπ' ἀριθ. 7091|546|27.2.1950 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ

ΣΥΣΤΑΣΙΣ ΤΑΜΕΙΩΝ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

Νομοθετική κύρωσις άκύρου κατά τό Σύνταγμα Κανονιστικού Διατάγματος

Ταμείον Επικουρικής Ασφαλίσεως Υπαλλήλων Κουρείων και Κομμωτηρίων.—Ακυρότης ιδρυτικού από 17)30 Μαΐου 1944 Διατάγματος, όντος Κανονιστικού, μή υποβληθέντος πρός επεξεργασίαν είς τό Συμβούλιον Επικρατείας.—Αναδρομική κύρωσις διά Ν. 1731)1951.—Ανίσχυρος, μή δυναμένη νά καλύψη τό έκ της παραλείψεως της ύπό του Συντάγματος επιβαλλομένης διατυπώσεως έλάττωμα.

Ένώπιον τού Συμβουλίου της Επικρατείας προσεβλήθη δι' αιτήσεως άκυρώσεως έκ μέρους τού Σωματείου Καταστηματαρχών Κουρέων και Κομμωτών Αθηνών ή ύπ' άριθ. 10549)193 της 14)28 Μαρτίου 1951 απόφασις του Υπουργού Εργασίας «περί τροποποιήσεως τού Καταστατικού τού Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Υπαλλήλων Κουρείων και Κομμωτηρίων» (ΕΕΔ 10, 715).

Τό έν λόγω Ταμείον συνεστήθη διά τού από 17)5)1944 Κανονιστικού Διατάγματος, άλλά τό Διάταγμα τούτο, άφού ήτο Κανονιστικόν, έδει νά τύχη, κατά τό άρθρ. 82 τού ισχύοντος Συντάγματος, ώς άντικατεστάθη διά τού άρθρ. 103 τού Συντάγματος 1927, και κατά τον Νόμον 3713)1928 «περί Συμβουλίου της Επικρατείας», επεξεργασίας ύπό τού Συμβουλίου της Επικρατείας, πράγμα, τό όποιον δέν έγένετο.

Επομένως, άφού τούτο δέν έγένετο, τό ίδρυτικόν τού έν λόγω Ταμείου Διάταγμα ήτο άκυρον και έπομένως και τό βάσει αύτού συνταχθέν καταστατικόν (πρβλ. και Σ.Ε. 652) 1950, Ολομελ., εισηγητής *Χ. Μητρέλιας*, ΕΕΔ 10, 87, διά τό Ταμείον Ασφαλίσεως Εργατοτεχνιτών Λομικών κλπ. Εργασιών).

Διά τού Νόμου 1731)1951 «περί κυρώσεως Κανονιστικών Διαταγμάτων ασφαλιστικής άρμοδιότητος Υπουργείου Εργασίας» (ΕΕΔ 10, 476) έκυρώθη, άφ' ής έξεδόθη μεταξύ των άλλων δέκα Κανονιστικών Διαταγμάτων, τό όποίον άφορώσαν είς τήν σύστασιν άλλων δέκα ασφαλιστικών Ταμείων, διά τά όποία, ώς φαίνεται δέν προηγήθη και δι' αύτά ή κατά τό Σύνταγμα επεξεργασία ύπό τού Συμβουλίου της Επικρατείας, τό ίδρυτικόν τού Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Υπαλλήλων Κουρείων και Κομμωτηρίων Κανονιστικόν Διάταγμα.

Τό Συμβούλιον της Επικρατείας διά της κατωτέρω ενδιαφερούσης άποφάσεως του άπεφήνατο, ότι ή έκ της παραλείψεως της έκ τού Συντάγματος επιβαλλομένης διατυπώσεως άκυρότης δέν δύναται νά καλυφθή διά νομοθετικής κυρώσεως.

Εύνόητος είναι ή πρακτική άναμαλία, ή όποία ούτω σημειούται όχι μόνον διά τό περί ού πρόκειται ασφαλιστικόν Ταμείον, άλλά και διά τά λοιπά τοιαύτα, περί τών όποίων ό Ν. 1731)1951.

Συμβουλίου Επικρατείας 1551)1951 Ολομελείας

Πρόεδρος ό κ. **Σ. Σολιώτης**
Εισηγητής ό Πάρεδρος κ. **Π. Δεδόπουλος**
Δικηγόροι οι κ. κ. Ι. Βάγιας, Κώστ. Κλεισούνης, Χρ. Θυβαίος

Διά της ύποκρίσιν αιτήσεως, εμπροθέσμως και νομοτύπως ασκηθείσης, διώκεται ή άκύρωσις της ύπ' άριθ. 10549)Σ 193 της 14 Μαρτίου 1951 (Φ.Ε.Κ. 54)28 Μαρτίου 1951, Τεύχος Β') αποφάσεως τού Υπουργού Εργασίας, δι' ής, τροποποιουμένης της διατάξεως της § 1 τού άρθρου 18 τού Κανονισμού λειτουργίας τού Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Υπαλλήλων Κουρείων και Κομμωτηρίων, διαλαμβανούσης ότι διά τόν υπολογισμόν των συνεισφορών των εργοδοτών λαμβάνονται ύπ' όψιν αί άποδοχαί τού ησφαλισμένου, έφ' ών υπολογίζονται αί ύπέρ τού Ι.Κ.Α. εισφοραί, ώρίσθη νύν, ότι ώς άποδοχαί, βάσει τών όποίων υπολογίζονται αί πρός τό Ταμείον εισφοραί τών εργοδοτών, λογίζονται τά ύπό των εκάστοτε ισχυουσών συλλογικών συμβάσεων ορι-ζόμενα κατώτατα όρια ημερομισθίων.

Νομοτύπως παρεμβαίνει είς την προκειμένην δίκην τό Ταμείον Επικουρικής Ασφαλίσεως Υπαλλήλων Κουρείων και Κομμωτηρίων.

Εν τή έρεύνη της νομιμότητος της προσβαλλομένης αποφάσεως άνακύπτει προεχόντως τό ζήτημα τού κύρους τού ίδρυτικού τού Ταμείου διατάγματος, έφ' ού ήρτηται ή νόμιμος ύπόστασις αύτού, παρεπομένως δέ και ή νομιμότης τού καταστατικού και της τροποποιητικής αύτού υπουργικής αποφάσεως, καθ' ής ή ύπό κρίσιν αίτησις.

Τό μηθέν ίδρυτικόν τού Ταμείου από 17)30 Μαΐου 1944 διάταγμα (Φ.Ε.Κ. 115), έκδοθέν έπί τή βάσει της έν άρθρω 7 τού ν. διατάγματος 912)1941 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως διατάξεων τινων της ασφαλιστικής νομοθεσίας» (Φ.Ε.Κ. 461) έξουσιοδοτήσεως, καθ' ήν «δύναται ό Υπουργός Εργασίας διά διαταγμάτων, εκδιδομένων μετά της προσυπογραφής τού Προέδρου της Κυβερνήσεως, νά προβαίνη είς την σύστασιν Ταμείων Επικουρικής Ασφαλίσεως των εργαζομένων, οί πόροι τών όποίων καθορίζονται έντός των ύπό τού νόμου 2868 οριζομένων ορίων» συνέστησε τό Ταμείον ώς νομικόν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, έθέσπισε περαιτέρω τό όπο-

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Παράλειψις στοιχείων άναγγελίας καὶ συνέπειαι διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας

Ὑποχρέωσις ἐργοδοτῶν εἰς ἀναγγελίαν καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118)1945.— Στοιχεῖα ἀναγγελίας κατὰ τὴν ἐντὸς τοῦ Νόμου ἐκδοθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 51:60) 1948 Υ.Α.— Παράλειψις τινὸς ἐξ αὐτῶν (ἐν προκειμένῳ τοῦ πατρωνύμου τοῦ ἐκπροσωποῦντος τὴν ἐπιχείρησιν φυσικοῦ προσώπου) ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς ἀναγγελίας καὶ συνεπῶς καὶ τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 4983]1951 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ'ΦΟΔ' Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, διὰ τῆς ὁποίας ἐπεκυρώθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 4572]1950 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς :

α) Ἐνῷ ἡ ὑπ' ἀριθ. 51560]1948 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, καθ' ὃ ἐκδοθεῖσα βάσει γενικῆς καὶ ἀορίστου νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως, ἀντικειμένης, ὡς τοιαύτης, εἰς τὰς περὶ λειτουργίας τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας οἰκείας διατάξεις τοῦ Συντάγματος, εἶναι παράνομος καὶ ἄκυρος, ἄλλως, ἐν πάσῃ περιπτώσει, αἱ διατάξεις τῆς ὑπουργικῆς ταύτης ἀποφάσεως, δι' ὧν θεσπίζεται ἡ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος προσθήκη εἰς τὴν ἀναγγελίαν τῆς ἀπολύσεως τῶν μισθωτῶν πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας διαφόρων λεπτομερειακῶν στοιχείων εἶσιν ἄκυροι, ὡς ἐξερχόμεναι τῆς δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 118]1945 ἀν. νόμου χορηγηθείσης νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως, ἐν τοιούτῳ τὸ ἐκδὸν τὴν ἀπόφασιν Πρωτοδικεῖον, κατόπιν ψευδοῦς ἑρμηνείας καὶ ἐσφαλμένης ἐφαρμογῆς τῶν οἰκείων ὁρισμῶν τοῦ Συντάγματος, τοῦ ἀν. νόμου 118]1945 καὶ τῶν λοιπῶν νομοθετικῶν ὁρισμῶν, ἐκρινεν ὡς ἔγκυρον καὶ ἰσχυρὰν τὴν ὑπουργικὴν ταύτην ἀπόφασιν καὶ τὰς ἐν αὐτῇ διατάξεις, καταστήσαν οὕτω τὴν ἀπόφασίν του ἀναιρετέαν, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 807 § 17 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας.

β) Ἐνῷ, κατὰ τὴν σαφῆ ἔννοιαν τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560]1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κελευούσης ὅτι ἐν τῇ οἰκείᾳ ἀναγγελίᾳ τῆς ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ δέον ὅπως ἀναφέρηται, πρὸς τοῖς ἄλλοις, καὶ τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς τοῦ ἐκπροσωποῦντος κατὰ νόμον τὴν ἐπιχείρησιν, ἡ ἀπαίτησις αὕτη ὁρᾷ ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον τὰς ὑπὸ τύπον ἑταιρίας ἢ νομικοῦ προσώπου λειτουργούσας ἐπιχειρήσεις ἢ καὶ τὰς ἀνηκούσας εἰς πλείονα πρόσωπα, ἐκπροσωπουμένας δὲ ὑπὸ ὡρισμένου ὀργάνου, οὐχὶ δὲ καὶ τοὺς ἐργοδότας ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι μόνοι, ἰδίῳ ὀνόματι, ἀσκοῦν τὸ ἐπάγγελμά των καὶ ἐνεργοῦν τὰς ἐργασίας των, πολλῷ δὲ μᾶλλον δι' ἐκείνους ἐξ αὐτῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν διαθέτουν ἐπιχείρησιν, ὡς ἐν προκειμένῳ συμβαίνει μὲ χρεωτικὸν τῆς παρ' αὐτῷ ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως τῶν μισθωτῶν τῆς κατηγορίας, περὶ ὧν εἰδικῶς προβλέπει. Ὡρισε τὰς βαρυνούσας αὐτοὺς καὶ τοὺς ἐργοδότας αὐτῶν ἀσφαλιστικὰς εἰσφορὰς καὶ τέλος προέβλεψε τὴν ἔκδοσιν καταστατικοῦ, ρυθμίζοντος ἐν λεπτομερείᾳ τὰ τῆς διοικήσεως καὶ λειτουργίας τοῦ Ταμείου. Οὕτω τὸ διάταγμα τοῦτο καὶ ἐκκατὸν ἐγωγῆς, ἐκδοθὲν τῇ προσυπογραφῇ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ἀσκούντος, ὑπὸ τὰ τότε καθεστώς, τὰς ἁρμοδιότητας τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, καὶ λόγῳ περιεχομένου, εἶναι κανονιστικὸν καὶ ὡς τοιοῦτον ἔδει νὰ εἶχεν ὑποβληθῇ πρὸς ἐπεξεργασίαν εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 82 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος, ὡς ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρου 102 τοῦ Συντάγματος τοῦ 1927, καὶ τῷ νόμῳ 3713]1928 «περὶ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας». Τούτου δὲ μὴ γενομένου εἶναι ἄκυρον λόγῳ παραλείψεως οὐσιώδους τύπου διατεταγμένου περὶ τὴν ἔκδοσιν αὐτοῦ. Ἐντεῦθεν παρίπταται ἀκυρότης καὶ τοῦ ἐπὶ τῇ βάσει καὶ εἰς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδοθέντος καταστατικοῦ, παρασύρουσα καὶ τὴν τροποποιητικὴν τούτου ὡς ἄνω ὑπουργικὴν ἀπόφασιν.

Ἐπηκολούθησεν ὁ ὑπ' ἀριθ. 1731]1951 νόμος «περὶ κυρώσεως κανονιστικῶν διαταγμάτων ἀσφαλιστικῆς ἁρμοδιότητος Ὑπουργοῦ Ἐργασίας» (Φ.Ε.Κ. 101), δστις διὰ τοῦ ἄρθρου μόνου αὐτοῦ ἐκύρωσε, ἀφ' ἧς ἐξεδόθη, μεταξὺ ἄλλων, καὶ τὸ εἰρημένον Ἰδρυτικὸν τοῦ Ταμείου διάταγμα τῆς 17]30 Μαΐου 1944. Ἀλλ' ἡ ἀναδρομικὴ αὕτη κύρωσις δὲν εἶναι ἰσχυρά, διότι ἡ ἐκ τῆς μὴ ἐπεξεργασίας τοῦ κανονιστικοῦ διατάγματος ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας προκύπτουσα ἀκυρότης δὲν δύναται νὰ καλυφθῇ διὰ νομοθετικῆς κυρώσεως, καθ' ὅσον τοιαύτη κύρωσις δὲν δύναται νὰ καλύψῃ τὸ ἐκ τῆς παραλείψεως τῆς ἐκ τοῦ Συντάγματος ἐπιβαλλομένης διατυπώσεως ἐλάττωμα.

Κατὰ ταῦτα ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις παρίσταται βάσιμος καὶ ἀκυρωτέα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις.

Δ ι ὰ τ α ῦ τ α

Δέχεται τὴν ὑπὸ κρίσιν αἴτησιν.

Ἄκυροῖ τὴν ὑπ' ἀριθ. 10549]Σ 199 τῆς 14]28 Μαρτίου 1951 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἀπορρίπτει τὴν παρέμβασιν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Κουρείων καὶ Κομμωτηρίων.

τὸν ἀναιρεσείοντα, τοσούτῳ μᾶλλον, ἀφοῦ, προκειμένου περὶ τούτων, δὲν δύναται, ἐπὶ τῇ ἀναφορᾷ τῶν λοιπῶν στοιχείων, νὰ προκύψῃ ἀμφιβολία τις περὶ τῆς ταυτότητος των καὶ ν' ἀνακύψῃ καθ' οἱονδήποτε τρόπον ζημία ἢ κίνδυνος εἰς τὸν ἀπολυόμενον μισθωτόν, ἐν τούτοις τὸ ἐκδὸν τὴν ἀναιρεσιβαλλομένην ἀπόφασιν Πρωτοδικεῖον, κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τῆς ὑπουργικῆς ταύτης ἀποφάσεως καὶ τῶν συναφῶν ὁρισμῶν τοῦ ἀν. νόμου 118|45, ἔκρινεν ἀντιθέτως καὶ ἐθεώρησεν ὡς ἄκυρον τὴν ἐκ μέρους τοῦ ἀναιρεσείοντος ἀναγγελίαν τῆς ἀπολύσεως τῆς ἀντιδίκου του, διὰ τὸν λόγον ὅτι δὲν περιεῖχετο ἐν αὐτῇ τὸ ὄνομα τοῦ πατρός του, κατεστήσαν οὕτω ἀναιρετέαν τὴν ἀπόφασίν του, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 807 § 17 τῆς Πολιτ. Δικονομίας.

Παρεκτὸς τούτου, ἐνῷ, κατὰ τὴν σαφῆ ἔννοιαν τῆς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἡ ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ τῆς ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ παράλειψις τῆς μνείας τοῦ πατρωνύμου τοῦ ἐργοδότου δὲν καθιστᾷ ταύτην ἄκυρον, ἐφ' ὅσον δὲν γεννᾶται ἀμφιβολία περὶ τῆς ταυτότητος τοῦ ἐργοδότου, ἰδιαίτατα δέ, ὅταν ἐξ ἑτέρων ἐν αὐτῇ πλεοναστικῶς περιεχομένων στοιχείων καθίσταται αὕτη ἀναμφίβολος, ἐν τοσούτῳ τὸ ἐκδὸν τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν Πρωτοδικεῖον, καίτοι ἀνεφέρετο προσθέτως ἐν τῇ οἰκείᾳ ἀναγγελίᾳ τῆς ἀπολύσεως τῆς ἀναιρεσιβλήτου τὸ κατάστημά του, εἰς τὴν γωνίαν τῆς Πλατείας Ὁμονοίας καὶ τῆς ὁδοῦ Σταδίου, εἰς τρόπον ὥστε, καθ' ἃ προέτεινε, οὐδεμία ἠδύνατο νὰ γεννηθῇ περὶ τῆς ταυτότητός του ἀμφιβολία καὶ οὐδεὶς κίνδυνος ἢ ζημία ἠδύνατο νὰ προκύψῃ διὰ τὴν ἀντίδικον, ἔκρινε, κατόπιν ψευδοῦς ἑρμηνείας καὶ ἐσφαλμένης ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τῆς ὡς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ τῶν συναφῶν ὁρισμῶν τοῦ ἀν. νόμου 118|45, ἀντιθέτως, κατεστήσαν τὴν ἀπόφασίν του ἀναιρετέαν κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 807 § 17 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας.

δ) Ἐνῷ ἡ ἀντίδικος, κατὰ τὴν συζήτησιν, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, οὐδόλως προέτεινεν ἀκυρότητα τῆς ἀναγγελίας τῆς ἀπολύσεώς της, λόγῳ ἐλλείψεως τῆς μνείας ἐν αὐτῇ τοῦ ὀνόματος τοῦ πατρός του, ἐν τούτοις τὸ ἐκδὸν τὴν πλησιομένην ἀπόφασιν Πρωτοδικεῖον, παρὰ τὸν νόμον, ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὴν ἔλλειψιν ταύτην καὶ ἔκρινεν ἐντεῦθεν ἄκυρον τὴν ἀναγγελίαν, ἥτοι ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν, παρὰ τὸν νόμον, πράγματα μὴ προταθέντα καὶ ἔχοντα κατὰ νόμον οὐσιώδη ἐπιρροὴν ἐπὶ τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης, κατεστήσαν οὕτω τὴν ἀπόφασίν του ἀναιρετέαν κατὰ τὸ ἄρθρον 807 § 17 τῆς Πολιτ. Δικονομίας.

ε) Ἐνῷ, κατὰ τὴν σαφῆ ἔννοιαν τῶν διατάξεων τῆς ἐν λόγῳ ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἡ παράλειψις τῆς συντάξεως εἰς διπλοῦν τῆς πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας γιγνομένης ἀναγγελίας τῆς ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ δὲν τάσσεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς ἀναγγελίας ταύτης, τοσούτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον οὐδεὶς ἐντεῦθεν ἐξυπηρετεῖται σκοπός, ἐν τούτοις τὸ δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐδέξατο, ὅτι ἡ σύνταξις τῆς εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας ἀναγγελίας τῆς ἀπολύσεως τῆς ἀντιδίκου οὐχὶ εἰς διπλοῦν, ἀλλ' εἰς ἁπλοῦν γενομένη (καίτοι ἐγένετο ἀλλώστε πράγματι εἰς διπλοῦν) ἐπάγεται ἀκυρότητα ψευδῶς ἑρμηνεύσασα καὶ ἐσφαλμένως ἐφαρμόσασα τὰς παρατεθείσας διατάξεις τῆς ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ τοῦ ἀν. νόμου 118|1945 καὶ κατέστησε τὴν ἀπόφασίν του ἀναιρετέαν, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 807 § 17 τῆς Πολιτ. Δικονομίας.

στ) Τέλος, ἐνῷ, κατὰ τὴν σαφῆ ἔννοιαν τῆς διαληφθείσης ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἡ πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας γιγνομένη ἀναγγελία τῆς ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ οὐδόλως εἶναι ἀπαραίτητον νὰ γίνηται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον διὰ κοινοποιήσεως, τούναντίον δὲ αὕτη δύναται νὰ γίνῃ καὶ κατὰ πάντα ἄλλον νόμιμον τρόπον, ἰδιαίτατα δὲ δι' ἁπλῆς ὑποβολῆς καὶ πρωτοκολλήσεως ταύτης εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, ἐν προκειμένῳ δὲ πράγματι ἡ ἐκ μέρους του ἀναγγελία τῆς ἀπολύσεως τῆς ἀντιδίκου εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦτο ἐγένετο δι' ὑποβολῆς ταύτης εἰς διπλοῦν αὐτοῦθι, πρωτοκολλήσεως νομίμως, ἐν τούτοις τὸ ἐκδὸν τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν Πρωτοδικεῖον, κατόπιν ψευδοῦς ἑρμηνείας καὶ ἐσφαλμένης ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560|48 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ τῶν ὁρισμῶν τοῦ ἀν. νόμου 118|1945, ἐδέξατο, ὅτι ἡ ἀναγγελία αὕτη δύναται νὰ χωρήσῃ ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον διὰ κοινοποιήσεως (προδήλως διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος) καὶ οὐχὶ καθ' ἕτερον τρόπον, οὕτω δὲ ἐθεώρησεν ἄκυρον τὴν οὕτωσι γενομένην ἀναγγελίαν τῆς ἀπολύσεως τῆς ἀντιδίκου εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, κατέστησαν οὕτω τὴν ἀπόφασίν του ἀναιρετέαν κατὰ τὸ ἄρθρον 807 § 17 τῆς Πολιτ. Δικονομίας.

***

Ἐτέθη πάλιν ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ Ἀρείου Πάγου τὸ γνωστὸν νομικὸν ζήτημα, ἂν ἡ παράλειψις τινὸς τῶν ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ὑπουργικῇ ἀποφάσει (ΕΕΔ 8, 129) ἀναφερομένων στοιχείων τῆς πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τῶν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἠσφαλισμένων μισθωτῶν (περὶ αὐτῶν ἤδη τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ Α.Ν. 1836|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ΕΕΔ 10, 637) ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς ἀναγγελίας καὶ συνεπῶς καὶ τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.

Ἐν προκειμένῳ εἶχε παραλειφθῇ τὸ πατρώνυμον τοῦ ἐργοδότου. Συνεπὴς πρὸς τὰ καὶ πρότερον ὑπὸ τούτου νομολογηθέντα (βλέπε περὶ τοῦ ἰδίου θέματος Α.Π. 138|1951, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 10, 623, ἡ ὁποία εἶχεν ὑπ' ὄψιν της περίπτωσιν παραλείψεως ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ τοῦ ὀνοματεπωνύμου, πατρωνύμου καὶ διευθύνσεως τῶν ἐκπροσωπούντων τὴν ὑπὸ τῶν νομικῶν προσώπων ἀσκουμένην ἐπιχείρησιν φυσικῶν τοι-

οὐτων, γενικώτερον δὲ νομολογίαν Α.Π. ἐν ΕΕΔ 10. 658), ὁ Ἄρειος Πάγος καὶ διὰ τῆς δημοσιευομένης κατατέρω νεωτέρας ἀποφάσεώς του κατελήγει εἰς τὴν αὐτὴν λύσιν, ὅτι δηλαδὴ ἡ παράλειψις ἔχει ὡς συνέπειαν τὴν ἀκυρότητα.

Δὲν πρέπει ὅμως νὰ παρέλθῃ ἀπαρατήρητον τὸ ὅτι κατὰ τὸν σχετικὸν λόγον ἀναιρέσεως, τὸ Πρωτοδικεῖον ἔδέχθη, ὅτι ἡ ἀναγγελία τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας δύναται νὰ χωρήσῃ ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον διὰ κοινοποιήσεως (προδήλως διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος) καὶ οὐχὶ καθ' ἕτερον τρόπον, ὡς δι' ὑποβολῆς εἰς τὰς ἁρμοδίας Ὑπηρεσίας τῆς ἀναγγελίας, δεόντως πρωτοκολληθείσης.

Ἐπὶ τοῦ λόγου τούτου δὲν ἀπεφάνθη ὁ Ἄρειος Πάγος, ἐφ' ὅσον, μετὰ τὰ δεκτὰ ὑπ' αὐτοῦ γενόμενα, παρείλκε νὰ ἐξετασθῇ.

Ἀλλὰ τὸ θέμα ἔχει ζωηρὸν πρακτικὸν ἐνδιαφέρον καὶ δὲν θὰ εἶναι ἄσκοποι σημειώσεις τινές.

Τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945 ὑποχρεοῖ εἰς ἔγγραφον ἀναγγελίαν τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, καθορίζει δηλαδὴ τὸν τύπον μόνον τῆς ἀναγγελίας τῆς δηλώσεως βουλήσεως τοῦ ἐργοδότου καὶ οὐχὶ τὴν ἀπόδειξιν τῆς περιελεύσεως τῆς ἀναγγελίας εἰς τὸν πρὸς ὃν ἀπευθύνεται, τὸ αὐτὸ δὲ ὁρίζεται καὶ διὰ τὴν πρὸς τὸν μισθωτὸν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας (πρβλ. *Ι. Καποδίστριαν*, Ἑρμ.Α.Κ., ἄρθρ. 416—451, ἀριθ. 26).

Περίπτωσιν ὑποβολῆς τῆς ἀναγγελίας καὶ διὰ τοῦ Ταχυδρομείου ἀντιμετώπισε ἡ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 8249|1951 (ἀδημοσίευτος, Πρωτοδίκης *Μ. Κυριλλόπουλος*), καὶ ἐντὸς ἀσφαλῶς τῆς ἐννοίας τοῦ νόμου ἀπεφάνθη, ὅτι δὲν ἐπιβάλλεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 9 § 3 Ν. 118|1945 ὁρισμένος τρόπος, καθ' ὃν πρέπει νὰ γίνεται ἡ ἐπίδοσις τῆς πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας ἀναγγελίας, ἑπομένως αὕτη δύναται νὰ γίνῃ καὶ διὰ τοῦ Ταχυδρομείου, πλὴν ὅμως ἀπαιτεῖται, ὅπως ἡ ἀναγγελία περιέλθῃ ἐντὸς τῆς προθεσμίας εἰς τὸ Ταμεῖον καὶ τοῦτο θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν διὰ τὸ κῦρος τῆς ἀναγγελίας καὶ οὐχὶ ἡ χρονολογία τῆς παραδόσεως τοῦ φακέλλου, τοῦ περιέχοντος τὸ ἔγγραφον τῆς ἀναγγελίας εἰς τὸ Ταχυδρομεῖον.

Ἀρείου Πάγου 378|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Β. Κυριακόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. Σαφαρῆς, Π. Παναγιωταράς

Κατὰ τὴν § 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945, ὡς διὰ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 ἐτροποποιήθη οὗτος, αἱ εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ ὑπαγόμεναι ἐπιχειρήσεις ὑποχρεοῦνται ν' ἀναγγέλλωσιν ἐγγράφως ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ εἰς τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τῆς περιφερείας των πᾶσαν τὰς ὑπ' αὐτῶν γενομένας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας ταύτης, κατὰ τὰ λεπτομερέστερον δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁριζόμενα. Κατὰ δὲ τὰς διατάξεις τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν ταῦ ὡς εἴρηται νόμου καὶ ἐντὸς τῶν ὁρίων αὐτοῦ ἐκδοθείσης καὶ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως δημοσιευθείσης καὶ ἰσχύν νόμου οὕτως ἐπεχούσης ὑπ' ἀριθ. 51560 τῆς 23|31 Δεκεμβρίου 1948 ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ ἡ πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἀναγγελία τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας δέον νὰ περιλαμβάνῃ, ἐκτὸς ἄλλων ἐν αὐτῇ εἰδικῶς ἀναφερομένων στοιχείων, ἀπαραιτήτων διὰ τὸν ἀκριβῆ καθορισμὸν τῶν συνεπειῶν τῆς γενομένης καταγγελίας, καὶ τὸ ὀνοματεπώνυμον, ὡς καὶ τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς τοῦ ἐκπροσωποῦντος κατὰ νόμον τὴν ἐπιχείρησιν, ἄνευ τινὸς διακρίσεως ἂν φορεὶς αὐτῆς εἶναι νομικὰ ἢ φυσικὰ πρόσωπα, ἐν ἢ πλείονα τοιαῦτα, ἢ ἂν ἐκ τῶν λοιπῶν ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ ἀναφερομένων στοιχείων δύναται ἢ μὴ νὰ συναχθῇ ἡ ταυτότης τοῦ ἐκπροσωποῦντος τὴν ἐπιχείρησιν, τοῦ νόμου ἐκ λόγων γενικωτέρου συμφέροντος ἐπιτακτικῶς ἀπαιτήσαντος ὡς ἀπαραίτητον περιεχόμενον τῆς ἀναγγελίας τὴν ἐν αὐτῇ ὡς στοιχεῖον, μνείαν καὶ τοῦ πατρωνύμου τούτου.

Ἐκ τῶν ἄνω διατάξεων σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ ἔλλειψις ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ τοῦ ὑπὸ τῆς ὡς εἴρηται ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καθοριζομένου στοιχείου τούτου ἐπάγεται, κατ' ἄρθρ. 174 καὶ 180 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, τὴν ἀκυρότητα αὐτῆς, λογιζομένης ὡς μὴ γενομένης, ἀναγκαία δὲ τούτου συνέπεια, κατὰ τὴν προρρηθεῖσαν τῆς § 3 τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ νόμου 118|1945 διάταξιν, εἶναι ἡ ἀκυρότης τῆς γενομένης ὑπὸ τῆς ἐργοδοτικῆς ἐπιχειρήσεως καταγγελίας τῆς μετὰ τοῦ μισθωτοῦ αὐτῆς συναφθείσης συμβάσεως ἐργασίας, δι' ἔλλειψιν ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, δεξάμενον, κατὰ τὴν περὶ πραγμάτων ἀνέλεγκτον κρίσιν του, ὅτι ἐν τῇ γενομένῃ ὑπὸ τοῦ ἐκπροσωποῦντος τὴν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ προρρηθέντος νόμου ὑπαγομένην ἐπιχείρησιν ἀναιρεσείοντος ἐργοδότου πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἀναγγελία τῆς καταγγελίας τῆς μετὰ τῆς ἀναιρεσιβλήτου συμβάσεως ἐργασίας δὲν περιελαμβάνετο τὸ ἐν τῷ ὑπὸ στοιχ. Α παρ. 2 τῆς ὡς εἴρηται 51560|1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐπιτακτικῶς ἀπαιτούμενον στοιχεῖον τοῦ πατρωνύμου αὐτοῦ καὶ κρίναν, ἐκ τῆς ἐλλείψεως ταύτης, ἄκυρον τὴν ἀναγγελίαν, καὶ ἐπὶ τούτοις ἀπορρίψαν τὴν ἔφεσιν τοῦ ἀναιρεσείοντος κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν Πρωτοδικείου, ἐπιδικάσαντος τὴν αἰτηθεῖσαν σχετικῶς παρὰ τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἀπαζημίωσιν, ὀρθῶς τὰς διαληφθείσας, οὐσιαστικοῦ περιεχομένου, διατάξεις ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου, πρῶτος, δεύτερος καὶ τρίτος, ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ, σχετικοὶ λόγοι ἀναιρέσεως εἶναι ἀβάσιμοι καὶ ἀπορριπτέοι. Ἀρκούντος δὲ τοῦ ἐρείσματος τούτου τῆς ἀποφάσεως πρὸς στήριξιν ταῦ διατακτικοῦ αὐτῆς, ματαία ἀποβαίνει ἡ ἔρευνα τῶν πέμπτου

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΔΙ' ΕΛΛΕΙΨΙΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Συμβάσεις ώρισμένου χρόνου καὶ καταχρηστικὴ ἄσκησις δικαιώματος ἐργοδότου

Ἀντεφάρμοστον πρὸ τοῦ Ν.Δ. 1255)1949 διατάξεων Ν. 118)1945 περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ θέσεως εἰς διαθεσιμότητα μισθωτῶν συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου.— Ἐπέκτασις Ν. 118)1945 διὰ Ν.Δ. 1255)1949 καὶ ἐπὶ μισθωτῶν συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου.— Ἐφαρμογὴ ἐπομένως ἤδη καὶ ἐπ' αὐτῶν διατάξεως ἄρθρ. 9 § 2 Ν. 118)1945 περὶ θέσεως εἰς διαθεσιμότητα δι' ἔλλειψιν ἐργασιῶν.— Ἔρευνα ἰσχυρισμοῦ περὶ καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος ἐργοδότου

Κινεῖ ἄμεσον ἐνδιαφέρον τὸ ἐρευνώμενον τὸ πρῶτον ἤδη, καθ' ὅσον γνωρίζομεν, ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ θέμα τῆς κατωτέρω δικαστικῆς ἀποφάσεως.

Μισθωτός, ἐργαζόμενος παρ' ἐπιχειρήσει δυνάμει συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου, ἐτέθη μετ' ἄλλων συναδέλφων του εἰς διαθεσιμότητα κατὰ τὴν § 2 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118)1945, ὑποστηριζόντων δὲ τὸ ἄκυρον τῆς τοιαύτης ἐνεργείας ταύ ἐργοδότου, διὰ τὸν λόγον ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦτο παρέχεται εἰς αὐτὸν ἐπὶ συμβάσεως ἀορίστου χρόνου, ἠτήσατο δι' ἀγωγῆς τὴν διαφορὰν τῶν μειωμένων λόγῳ τῆς διαθεσιμότητος ἀποδοχῶν του ἀπὸ τῶν τοιούτων πλήρους ἀπασχολήσεως, ἄλλως ὡς καταχρηστικῶς ἀσκηθέντος τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου.

Τὸ κύριον, κατ' ἀρχήν, προκύπτον ζήτημα εἶναι, ἂν ἡ διάταξις τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118)1945 εἶχε πράγματι ἐφαρμογὴν ἐν προκειμένῳ, δεδομένου ὅτι ὁ μισθωτὸς ἐτέθη ἐν συμβάσει ὡρισμένου χρόνου.

Ἡ ἐν λόγῳ δικαστικὴ ἀπόφασις κατέληξεν εἰς τὴν λύσιν, ὅτι νομίμως ὁ μισθωτὸς οὗτος ἐτέθη εἰς διαθεσιμότητα, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐν αὐτῇ σκέψεων.

Ἡ λύσις εἶναι ὀρθή, ἀλλὰ νομίζομεν, ὅτι ὀρθοτέρα εἶναι ἡ διαγραφομένη κατωτέρω πορεία σκέψεων.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι ὑπὸ τὸ πρὸ τοῦ Ν.Δ. 1255)1949 νομικὸν καθεστὼς αἱ συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου δὲν ὑπήγοντο εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ν. 118)1945 καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ συνεπῶς καὶ εἰς τὴν ἀντὶ τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας θέσιν εἰς διαθεσιμότητα (οὕτω ἡ Α.Π. 228)1947, Β' τμήματος, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 6, 140 καὶ λοιπὴ νομολογία ἐν ΕΕΔ 8, 195, *Κ. Καυκᾶς*, Ἐνοχ. Δίκ. σελ. 344, *Α. Λιτζερόπουλος*, ΕΕΔ 6, 294, *Κ. Δημάκης*, ΕΕΔ 4, 200, *Σ. Βεκρῆς*, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας κλπ. σελ. 41—46, *Γ. Τρίμης*, Ἡ ἀνεργία σελ. 138, 186).

Ἐπιβεβαιώσεις τῆς ὀρθῆς αὐτῆς ἀπόψεως παρέχεται καὶ ἀπὸ τῶν μεταγενεστέρων τοῦ Ν. 118)1945 νομοθετικῶν κειμένων, τοῦ ἀπὸ 8)11 Μαΐου 1946 Ν.Δ. καὶ τοῦ Ν.Δ. 1255)49.

Περὶ συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου προνοεῖ τὸ πρῶτον ἤδη τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν.Δ. 1255)1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118)45.

Κατὰ τοῦτο εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς πάντα τὰ πρόσωπα..... ***δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου.***

Ἐπεξηγοῦσα ἡ ἐπὶ τοῦ Νόμου τούτου εἰσηγητικὴ ἔκθεσις (ΕΕΔ 8, 965) τὴν διάταξιν ταύτην ἀναφέρει τὰ ἑξῆς: Διὰ τῆς ρυθμίσεως (τοῦ Ν.Δ. 1255) ἐπεκτείνεται ἡ κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισις εἰς τοὺς μισθωτοὺς τοὺς συνδεομένους διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένης διαρκείας, δεδέντος ὅτι καὶ αὐτοὶ τὰς αὐτὰς ἀντιμετωπίζουν ἀνάγκας *μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐργασιακῆς των σχέσεως*, οἵας καὶ οἱ διατελοῦντες ὑπὸ σχέσιν ἐργασίας ἀορίστου διαρκείας. Τὸ γεγονὸς ὅτι οὗτοι γνωρίζουν ἐκ τῶν πραγμάτων τὸν χρόνον λήξεως τῆς ἐργασίας των εἶναι ἄνευ σημασίας, διότι τὸ ἴδιον συμβαίνει καὶ μὲ τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς ἐποχιακὰ ἐπαγγέλματα, χωρὶς οὐδεὶς νὰ ἀμφισβητήσῃ τὴν ἀνάγκην ἀσφαλίσεως των κατὰ τῆς ἀνεργίας.

Ἐκ τοῦ ὅτι ὅμως ἀσφαλίζονται οἱ μισθωτοὶ συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου κατὰ τῆς ἀνεργίας δὲν σημαίνει βεβαίως, ὅτι λειτουργεῖ καὶ δι' αὐτοὺς ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118)1945 (ἄλλο τὸ ζήτημα τῆς ἀναγγελίας λήξεως τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως κατ' ἄρθρ. 6 § 2 Ν.Δ. 1255)1949).

Τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ν. 118)1945 ἀφορᾷ εἰς τὴν καταγγελίαν συμβάσεων ἐργασίας ἀορίστου χρόνου καὶ αὐτὸς καὶ μόνον καλύπτει καὶ μετὰ τὴν διὰ τοῦ Ν.Δ. 1255)1949 ἐπέκτασιν τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τοὺς ἐν συμβάσει ὡρισμένου χρόνου μισθωτούς.

καὶ ἔκτου ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγων ἀναιρέσεως, πλησιόντων τὸ ἕτερον ἐπάλληλον ἔρεισμα αὐτῆς, δι' οὗ ἐκρίθη ἐπὶ πλέον ἄκυρος ἡ ὡς εἴρηται ἀναγγελία καὶ ἐκ τοῦ λόγου, ὅτι δὲν εἶχεν ὑποβληθῇ εἰς διπλοῦν αὐτὴ πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας.

Ὡς δείκνυται ἐκ τῶν ἐν ἀντιπεφωνημένῳ ἀντιγράφῳ προσαγομένων ἀπὸ 16 Μαρτίου 1951 ἐγγράφων πρατάσεων ρητῶς προσετάθη παρ' αὐτῆς ἡ λόγῳ ἐλλείψεως τοῦ πατρωνόμου τοῦ ἐκπροσωποῦντος τὴν ἄνω ἐπιχείρησιν ἀκυρότης τῆς πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ὡς εἴρηται ἀναγγελίας καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου τέταρτος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ σχετικὸς λόγος εἶναι ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

Διά τάς συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου παραμένουν πάντοτε ἰσχύοντα τά σχετικά ἄρθρα 669, 672, 673, 674 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καί ἀφοῦ δέν ἔχει ἐφαρμογήν ἡ § 1 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945 δέν ἔχει ἐπίσης ἐφαρμογήν αὐτη καί ἡ § 2 τοῦ ἄρθρου τούτου, ἡ ὁποία ὁρίζει, ὅτι αἱ ἐπιχειρήσεις, ἐφ' ὅσον ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν δέν ἐπιτρέπει τήν ἀπασχόλησιν ὅλου ἢ μέρους τοῦ προσωπικοῦ των, δύνανται, **ἀντί τῆς καταγγελίας** τῆς συμβάσεως ἐργασίας, νά θέτουν εἰς διαθεσιμότητα τούς μισθωτούς τούτους, μή δυναμένην νά ὑπερβῇ ἐν συνόλῳ τούς τρεῖς μῆνας ἐτησίως. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ οἱ ἐν λόγῳ μισθωτοί δέν ἐγγράφονται εἰς τό Ταμεῖον (Ἀνεργίας), ἀλλά λαμβάνουν παρά τῶν ἐργοδοτῶν των τό ἥμισυ τῶν πλήρων ἀποδοχῶν των.

Ἐν τούτοις μετά τόν διά τοῦ Ν. 28|1944, ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διά τοῦ Α. Ν. 866|1946, διοικητικόν καθορισμόν τῶν ἀποδοχῶν, ὁ ὁποῖος βεβαίως ἀφορᾷ καί εἰς συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου, ὑπῆρχε ἡ ἐκ τῆς § 9 τῆς ὑπ' ἀριθ. 3601|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 5, 23) δυνατότης εἰς τόν ἐργοδότην νά καταβάλλῃ τό ἥμισυ τῶν ἀποδοχῶν, ὡς ὁρίζεται εἰς αὐτήν δι' ὅσους ἐκ τῶν μισθωτῶν δέν ἀπασχολοῦνται δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότου των ἢ δι' ἔλλειψιν ἢ λόγῳ περιορισμοῦ τῶν ἐργασιῶν τούτων.

Ἡ ἐν λόγῳ ὑπουργική ἀπόφασις ἰσχύει, κατά τήν διάταξιν ταύτην, ὡς περίγιος τοῦτο ἐγένετο δεκτόν (βλέπε Α.Π. 607|1950, εἰσηγητής Ἰ. Ἀποστολόπουλος, ΕΕΔ 10, 113 καί αὐτόθι νομολογίαν τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας), καί μετά τάς μετ' αὐτήν συλλογικάς συμβάσεις ἐργασίας, ἐφ' ὅσον δι' αὐτῶν δέν ρυθμίζεται ἄλλως τό ζήτημα.

Αὐτονόητος ὅμως εἶναι ἡ μή κατά παράβασιν τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου, περί τῆς ὁποίας κρίνει τό Δικαστήριον, ὡς κάμνει τοῦτο καί ἡ παρατιθεμένη δικαστική ἀπόφασις (βλέπε σχετικῶς καί λοιπήν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9, 357).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4458|1951

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΛ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ε. Μαλλιάρας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Μαντοῦβαλος, Ν. Παπαφιλίππου

Συνομολογεῖται, ἄλλως βεβαιοῦται πλήρως ἐκ τῶν προαγομένων καί ἐπικαλουμένων ἐγγράφων, ἡ ἐπί συμβάσει ἐργασίας πρόσληψις τοῦ ἐνάγοντος ὑπό τῆς ἐναγομένης ὡς ραδιοτηλεγραφητοῦ ἀέρος, ἐπί συμβάσει ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου (ἐπί πενταετίαν) ἀπό 6.6.1948 καί ἐπί μηνιαίῳ μισθῷ, ἀνερχομένῳ ἀπό 7.11.1950, χρονολογίας ἰσχύος τῆς ἀπό 2.11.1950 Σ. Σ. Ἐργασίας Ἰπταμένων, ἀπηρετούντων εἰς ἐναερίους γραμμάς, εἰς δραχ. 3.841.250. Ἐπίσης συνομολογεῖται, ὅτι κατά τό τρίμηνον διάστημα ἀπό 1.3.1951 μέχρι 31.5.1951 (ὅπερ ἀφορᾷ τήν ἀγωγήν) ἐτέθη εἰς διαθεσιμότητα οὗτος, ὅστις ὅμως προσβάλλει ταύτην ὡς ἄκυρον, τό μέν διότι δέν δύναται νά ἰσχύσῃ ἡ σχετική διάταξις τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|1945, ὡς ἀφορῶσα μόνον τούς ἐπί συμβάσει ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου μισθωτούς, τό δέ διότι ἡ θέσις του εἰς διαθεσιμότητα ἐγένετο κατά τήν ἀπασχόλησιν του μετά τοῦ ἄλλου προσωπικοῦ ἡ, ἂν ἐπετρέπετο, ἠδύνατο νά θέσῃ εἰς διαθεσιμότητα ἄλλον συνάδελφόν του ἐκ τῶν ἐπί ὡρίστῳ χρόνῳ προσληφθέντων, γενομένη μόνον ὅπως αὐτη ἐπιτύχῃ τήν ἐπαγγελματικήν ἐξόντωσίν του, διά τῆς ἀπωλείας τῆς πτητικῆς του ἱκανότητος, παρατείνουσα τήν διαθεσιμότητα μέχρι τῆς 19.8.1951, ὅτε δέον νά ἀνανεώσῃ οὗτος τήν ἄδειάν του ἐξασκήσεως ἐπαγγέλματος, ἣν ἀνανέωσιν δέν δύναται νά ἐπιτύχῃ, ἐάν δέν ἔχῃ πτήσεις. Ἀληθές εἶναι ὅτι μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 (15.11.1949) δέν ἴσχυον διά τούς μισθωτούς ἐπί συμβάσει ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου αἱ διατάξεις τῶν § § 1 καί 2 τοῦ Ν. 118|1945 περί καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας των καί θέσεώς των εἰς διαθεσιμότητα (πρβλ. Α.Π. 228|1947, ΕΕΔ 6, σ. 440 καί τά ἐν αὐτῇ σχόλια), ἀλλ' ἀπό τῆς ἰσχύος τοῦ εἰρημένου Ν. Δ. ἐπεξετάθη ἡ ἰσχύς των καί εἰς τήν κατηγορίαν ταύτην τῶν μισθωτῶν (βλ. καί εἰσηγητικήν ἔκθεσιν τοῦ νόμου τούτου). Συνεπῶς, ὁ ἰσχυρισμός τοῦ ἐνάγοντος ὅτι δέν ἔχει ἰσχύν ἐπ' αὐτοῦ ἡ διάταξις τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|1945, εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς νόμῳ ἀβάσιμος. Περαιτέρω, οὐδαμῶς ἐβεβαιώθη, ὅτι ἡ θέσις τοῦ ἐνάγοντος εἰς διαθεσιμότητα ἐγένετο κατά κατάχρησιν τοῦ ὡς ἄνω δικαιώματος τῆς ἐναγομένης, ὅπως θέτῃ τούς μισθωτούς της εἰς διαθεσιμότητα, μή δυναμένην νά ὑπερβῇ τούς τρεῖς μῆνας ἐτησίως, βεβαιωθέντος ταὐναντίον ὅτι, ὡς ἐκ τῶν ἐξόδων, ἅπερ προεκάλεσεν ἡ διά τῆς ὡς ἄνω Συλλογικῆς Συμβάσεως θεσπισθεῖσα ηὐξημένη μισθοδοσία τοῦ προσωπικοῦ, δι' ὃ καί εἰς ἀπολύσεις ἄλλων μισθωτῶν της προέβη, ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν της δέν ἐπέτρεπε τήν ἀπασχόλησιν μέρους τοῦ προσωπικοῦ της. Ὁ ἐνάγων δέν ἐπικαλεῖται εἰς τί ἀπέβλεψεν ἡ ἐναγομένη, θέσασα αὐτόν εἰς διαθεσιμότητα, ὁ δέ ἰσχυρισμός του ὅτι διά τῆς παρατάσεως τῆς διαθεσιμότητός του ἀπό τῆς λήξεώς της κατά τήν 31.5.1951 μέχρι 19.8.1951 (ὅτε θά τῷ κατέβαλλε τό σύνολον τῶν ἀποδοχῶν του) θά ἠμπόδιζε τοῦτον νά ἀνανέωσῃ τήν ἄδειαν ἐξασκήσεως ἐπαγγέλματος καί οὕτω θά ἠδύνατο αὐτη νά καταγγείλῃ τήν μετ' αὐτοῦ σύμβασιν ἐργασίας ἀνωδύνως, δέν εὐσταθεῖ, διότι, ἐάν, τοῦτο πράττουσα, αὐτη ἀποβλέπῃ εἰς τήν ἀπόλυσίν του, σημαίνει, ὅτι δέν ἔχει ἀνάγκην τῶν ὑπηρεσιῶν του καί ἑπομένως ὀφείλεται ἡ προϋπόθεσις τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|1945, τοὐτέστιν ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν της δέν ἐπιτρέπει τήν ἀπασχόλησίν του καί καλῶς ἔθεσε τοῦτον εἰς διαθεσιμότητα (πρόσληψις ἄλλου εἰς τήν θέσιν του θά τήν ἐζημίωνε, ἀφοῦ κατά τό διάστημα ἀπό 1.6.1951 μέχρι τέλους Αὐγούστου 1951, θά τῷ κατέβαλλε πλήρως τάς ἀποδοχάς του, ἐνῶ θά ἐστερεῖτο τῶν ὑπηρεσιῶν του). Ἀλλά τό ὅτι δέν ὠφείλετο ἡ διαθεσιμότης του εἰς τόν ἐπικαλούμενον λόγον ἐξάγεται καί ἐκ τοῦ ὅτι, συγχρόνως μέ αὐτόν, ἐτέθησαν ὑπό τῆς ἐναγομένης εἰς διαθεσιμότητα καί ἕτεροι 42 μισθωτοί της (βλέπε τό ὑπ' ἀριθ. 2000|7.3.1951 ἔγγραφόν της).

ΖΗΜΙΑΙ ΥΠΟ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΚΑΤΑ ΕΚΤΕΛΕΣΙΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

Έπιτρεπτὸν συμψηφισμοῦ μισθοῦ πρὸς ἀνταπαίτησιν ἐργοδότου ἐκ ζημιῶν

Σύμβασις ἐργασίας ἐπὶ καταβολῇ μισθοῦ εἰς εἶδος. — Προσδιορισμὸς εἰς χρῆμα ἀξίας εἰδῶν. — Διάταξις ἄρθρ. 652 § 1 Ἀστικοῦ Κώδικος. — Εὐθύνη μισθωτοῦ διὰ ζημίας προξενουμένας εἰς τὸν ἐργοδότην ἐκ δόλου ἢ ἀμελείας. — Συμψηφισμός, κατ' ἄρθρ. 664 Α.Κ., μισθοῦ πρὸς ἀνταπαίτησιν ἐργοδότου κατὰ τοῦ μισθωτοῦ ἐκ ζημιῶν προξενηθεισῶν ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ δολίως. — Διαφορὰ διατάξεως ἄρθρ. 664 Α. Κ. ἐκείνης ἄρθρ. 3 β.δ. 24 Ἰουλίου 1920.

Ἐνδιαφέροντα εἶναι τὰ θέματα, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω δικαστικὴ ἀπόφασις.

Αὕτη διαχωρίζει τὰ ὅρια ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ β.δ. τῆς 24 Ἰουλίου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως εἰς ἓν ἐνιαῖον κείμενον τῶν νόμων περὶ πληρωμῆς τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἐργατῶν καὶ περὶ τῶν μισθῶν τῶν ὑπηρετῶν καὶ ὑπαλλήλων» ἀπὸ τοῦ ἄρθρ. 664 Α.Κ.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀνωτέρω β.δ. ἐκ τῶν ἐργατικῶν μισθῶν δὲν ἐπιτρέπεται κράτησις, εἰμὴ..... ἀντιτίμου ζημιῶν, προξενηθεισῶν παρὰ τοῦ ἐργάτου εἰς εἴδη ἢ μηχανήματα τοῦ ἐργοδότου ἢ πραγματικῆς ἀξίας πρώτης ὕλης προϊόντων, καταστραφέντων ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐργοδότου.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 664 § 2 Α.Κ. ἡ ἀπαγόρευσις τοῦ συμψηφισμοῦ ἀπαιτήσεως τοῦ ἐργοδότου κατὰ τοῦ μισθωτοῦ πρὸς ὀφειλόμενον ὑπὸ τοῦ πρώτου μισθόν, ἐφ' ὅσον ὁ μισθὸς οὗτος εἶναι ἀναγκαῖος ἀπολύτως εἰς διατροφὴν του, δὲν ἰσχύει ἐπὶ συμψηφισμοῦ πρὸς ἀπαίτησιν, ἣν ἔχει ὁ ἐργοδότης ἕνεκα ζημίας, προξενηθείσης ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ***δολίως*** ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Παρόμοιον ζήτημα ἔχει ἀπασχολήσει καὶ τὴν Πρωτοδικεῖον Μυτιλήνης 18|1949 (Πρωτοδίκης ***Μ. Καλεύρας***, ΕΕΔ 9, 256, ἔνθα σημειώσεις μας).

Ἡ ἐκ δόλου ἢ ἀμελείας προξενουμένη εἰς τὸν ἐργοδότην ζημία προβλέπεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 652 § 1 Α.Κ.

Ἡ εὐθύνη αὕτη προσδιορίζεται, κατ' ἀρχήν, κατὰ τὰς ἐπὶ ἀμφοτεροβαρῶν συμβάσεων ἀρχὰς (ἄρθρ. 380 Α.Κ.) (βλέπε ***Π. Ζέπον***, Ἐνοχ. Β' Μέρος. Εἰδικόν, Τεῦχος 3ον, σελ. 344).

Καὶ κατὰ τὰς προϊσχυούσας περὶ μισθώσεως ὑπηρεσίας ἀρχὰς τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου ὁ ἐργοδότης ἐδικαιοῦτο νὰ ἀπαιτήσῃ, ὅπως ὁ ἐκμισθῶν τὰς ὑπηρεσίας του κέκτηται τὴν εἰδικότητα καὶ τὰς γνώσεις τὰς ἀπαιτουμένας διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀναληφθείσης ὑπηρεσίας, διότι ὤφειλε τις, πρὶν ἢ ὑποσχεθῇ, νὰ εἶναι βέβαιος περὶ τοῦ τί δύναται νὰ ἐκτελέσῃ, ἐξομοιουμένης τῆς ἀπειρίας πρὸς ἀμέλειαν.

Ὁ βαθμὸς ὅπως τῆς ἐπιμελείας, διὰ τὴν ὁποίαν εὐθύνεται ὁ μισθωτός, κρίνεται ἐκ τῆς συμβάσεως, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῆς μορφώσεως ἢ τῶν διὰ τὴν ἐργασίαν ἀπαιτουμένων εἰδικῶν γνώσεων, ὡς καὶ τῶν ἱκανοτήτων καὶ ἰδιοτήτων τοῦ ἐργαζομένου, ἃς ἐγνώριζεν ἢ ὤφειλε νὰ γνωρίζῃ ὁ ἐργοδότης του (ἄρθρ. 652 § 2 Α.Κ.).

Αἱ διατάξεις πάντως τῶν ἄρθρ. 200, 288 Α.Κ. περὶ καλοπίστου ἑρμηνείας καὶ ἐκτελέσεως τῶν συμβάσεων ἔχουν πάντοτε ἐφαρμογήν (βλέπε ***Γ. Σ. Σιμωνέτου***, Δώδεκα Μελέται Ἀστικοῦ καὶ Ἐργατικοῦ Δικαίου, σελ. 379 καὶ σελ. 345, σημ. 1, ἔνθα σημειοῦται, ὅτι τὸ ἄρθρ. 652 Α.Κ. ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὸ ἄρθρ. 308 Σχεδίου Ἀστικοῦ Κώδικος, ἔχει πηγὴν τὸ ἄρθρ. 328 τοῦ Ἑλβ. Κώδ. Ἐνοχῶν καὶ τὰ ἐν ἄρθρῳ 652 ὁριζόμενα ἀποτελοῦν εἰδικὴν ἐφαρμογὴν τῆς γενικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 330 Α.Κ., ἐκ τῆς ὁποίας θὰ προέκυπτε καὶ ἄνευ εἰδικῆς διατάξεως ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἐργαζομένου, ὅπως ἐκτελῇ μετ' ἐπιμελείας τὴν ἐργασίαν του).

Πρωτοδίκου Τρικάλων 48|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΒΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Χ. Ἀναγνωστόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Δ. Παπαστεφάνου, Β. Κόρκος

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ἐπιδιώκεται, ὅπως ὑποχρεωθῇ ἡ ἐναγομένη καὶ καταβάλῃ τῷ ἐνάγοντι 2307 ὀκάδας σίτου καὶ 283 ὀκ. κριθῆς ἢ τὴν ἀξίαν αὐτῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταβολῆς, προερχομένας ἐξ ὁπλοίπου μισθοῦ του, ἐργασθέντος ὡς μηχανοδηγοῦ τοῦ ἁλωνιστικοῦ αὐτῆς συγκροτήματος κατὰ τὴν λήξασαν ἁλωνιστικὴν περίοδον, ἤτοι ἀπὸ 4 Μαΐου μέχρις 29 Ἰουλίου 1951, ἀντὶ κοσοστοῦ 9,5 % ἐπὶ τοῦ ἁλωνιστικοῦ δικαιώματος τῆς ἐναγομένης. Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγὴ εἶναι νόμιμος (ἄρθρ. 648 καὶ 655 τοῦ Α. Κ.), ὡς καὶ ἡ ἐπιβοηθητικὴ αἴτησις τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς εἰς χρῆμα ἀξίας αὐτῶν καὶ τῆς καταβλητέας τῆς ἐναγομένης εἰς τὴν ἐν ἀρνήσει ἢ ἀδυναμίᾳ τῆς ἀποδόσεως τῶν καταβολὴν τῆς ἀξίας των, προσδιοριζομένης κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν (Α.Π. 245|1951 ΞΒ' 529).

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 652 § 1 τοῦ Α.Κ. ὁ μισθωτὸς (ἐκμισθωτὴς κατὰ τὴν διατύπωσιν τοῦ Α.Κ.) ὀφείλει νὰ ἐκτελέσῃ μετ' ἐπιμελείας τὴν ἀναληφθεῖσαν ἐργασίαν, εὐθυνόμενος διὰ τὴν ἐκ δόλου ἢ ἀμελείας προξενηθεῖσαν εἰς τὸν ἐργοδότην ζημίαν, κατὰ δὲ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 644 ἐδ. β ὁ ἐργοδότης (μισθωτὴς) δύναται νὰ συμψηφίσῃ ὀφειλόμενον μισθὸν πρὸς ἀνταπαίτησιν κατὰ τοῦ μισθωτοῦ, ἕνεκα ζημίας προξενηθείσης ὑπὸ τοῦτου κδλίως ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐφ' ὅσον συντρέχουσιν αἱ προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρ. 440 τοῦ Α. Κ. Ἡ διάταξις αὕτη (644 ἐδ. β), διαφέρουσα, ὡς πρὸς τὰ στοιχεῖον τοῦ δόλου, τῆς διατάξεως τοῦ ἐδ. α τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Δ|τος τῆς 24 Ἰουλίου 1920,

διατηρηθέντος ἐν ἰσχύϊ δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 38 τοῦ Εἰσ. Νόμου 2783|1941, ὑπερισχύει τῶν διατάξεων τοῦ Δ|τος, ἐφ' ὅσον αὗται εἰσὶν ἀντιθέτου περιεχομένου πρὸς αὐτό (*Καυκᾶ*, Ἐνοχ. ἄρθρ. 664 § 3 καὶ 4. σελ. 335). Τὰ ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ἀπαντηριζόμενα ὅτι ὁ ἐνάγων, λόγῳ ἀπειρίας του περὶ τὴν ἐπισκευὴν τῆς ἀλωνιστικῆς μηχανῆς, ἀμελείας καὶ ὑπαιτιότητός του, ἐγένετο πρόξενος ζημιῶν, συνισταμένων εἰς τὸ ὅτι λόγῳ τῶν ζημιῶν, ἃς ὑφίστατο ἡ μηχανή, καθυστέρησε ἡ λειτουργία ταύτης ἐπὶ 162 ὥρας καθ' ὅλην τὴν ἀλωνιστικὴν περίοδον, καθ' ἃς ὥρας θὰ ἠλώνιζεν ἡμερησίως 20.000 σίτου, καὶ οὕτω ἐζημιώθη ἐκ τοῦ ἀλωνιστικοῦ της δικαιώματος ὁκάδας σίτου 15.000, ὁμοίως κατὰ τὸ ἀνωτέρω διάστημα ἐκ τῆς μὴ λειτουργίας τῆς μηχανῆς ἐμισθοδοτεῖτο τὸ προσωπικόν, χωρὶς νὰ ἐργάζεται, καὶ ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ἐζημιώθη 2.000 ὁκάδας σίτου, δὲν συνιστοῦν τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 664 ἐδ. β τοῦ Α.Κ. ἐνστασιν συμψηφισμοῦ, διότι, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, δὲν προκύπτει ὅτι ἡ ἐναγομένη ἐπικαλεῖται δόλον τοῦ ἐνάγοντος, οὐδ' ἐβεβαιώθη ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν μαρτύρων, ὅτι αἱ ζημίαι ἐγένοντο ἐκ δόλου, δν ἀπαιτεῖ τὸ ἀνω ἄρθρ. 664 ἐδ. β τοῦ Α.Κ. νὰ συντρέχῃ διὰ τὴν ἐπέλευσιν καὶ τὸν καταλογισμὸν τῆς ζημίας, ἐνῷ τὸ Β. Δ. τῆς 24 Ἰουλίου 1920 ἀναφέρεται γενικῶς εἰς ὑπαιτιότητα, ἐφ' ὅσον δὲ ὁ τοῦ προϊσχόντος δικαίου κανὼν ἡ βαρεῖα ἀμέλεια ἰσοῦται πρὸς τὸν δόλον δὲν ἐγένετο δεκτὸς ὑπὸ τοῦ Α.Κ. (*Μπαλή*, Γεν. Ἀρχ. σ. 385), ἕπεται ὅτι ἡ διαπίστωσις ἁπλῶς βαρείας ἀμελείας τοῦ μισθωτοῦ δὲν ἀρκεῖ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου (ἄρθρ. 664 ἐδ. β, ἄρθρ. 3 Β. Δ.), οὐδὲ δύναται νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν ὁ 7ος ὅρος τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων συμβάσεως, διότι πᾶσα συμφωνία μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων ἀντίθετος πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 664 ἐδ. β. εἶναι ἄκυρος ὡς ὁρίζει τὸ ἄρθρ. 679 τοῦ Α.Κ.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 652 τοῦ Α.Κ. ὁ ἐκμισθωτὴς ὑποχρεοῦται κατὰ τὸν χρόνον τῆς συνάψεως τῆς συμβάσεως τῆς μισθώσεως ἐργασίας νὰ ἐξετάσῃ, ἂν ἔχῃ διὰ τὴν ὑποσχεθεῖσαν ἐργασίαν τὴν ἀπαιτουμένην μόρφωσιν καὶ τὰς εἰδικὰς γνώσεις καὶ τὴν ἱκανότητα πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας, ἣν ὑπεσχέθη καὶ εἶτα νὰ ἀναλάβῃ ὑποχρέωσιν, καὶ ἂν μὲν δὲν ἔχῃ τὰς εἰδικὰς γνώσεις ἢ εἶναι ἄπειρος διὰ τὴν ἐργασίαν, ἣν ὑπεσχέθη, διατελεῖ ἐν ὑπαιτίῳ ὑποκειμενικῇ ἀρχικῇ ἀδυναμίᾳ πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἀναληφθείσης ὑποχρεώσεως, δι' ἣν εὐθύνεται εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ μισθωτοῦ διὰ τὴν ζημίαν, ἣν ὑφίσταται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 362 Α. Κωδ., καθ' ὅ, ἐὰν μὲν ἐγνώριζε τὴν ἔλλειψιν τῶν ἀπαιτουμένων εἰδικῶν γνώσεών του καὶ τῆς διὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην ἱκανότητος διατελεῖ ἐν δόλῳ καὶ εὐθύνεται διὰ δόλον, ἐὰν δὲ δὲν ἐγνώριζε, μὴ ἐξετάσας ἐπιμελῶς τὰς εἰδικὰς γνώσεις καὶ ἱκανότητα, διατελεῖ ἐν ὑπαιτίῳ ἀγνοίᾳ, διότι ὤφειλε νὰ γνωρίζῃ καὶ εὐθύνεται δι' ἀμέλειαν (*Ἀποστολίδου*, Ἐνοχ. τόμος τρίτος, ἄρθρ. 652 § 3 σελ. 578). Ἐν προκειμένῳ, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν προσαγομένων πιστοποιητικῶν τοῦ Ὑπουργείου Βιομηχανίας καὶ τῆς καταθέσεως τοῦ παρ' αὐτοῦ προταθέντος μάρτυρος, ὁ ἐνάγων ἔλαβε τὸ ὑπ' ἀριθ. 312|1936 πτυχίον μηχανοδηγοῦ ἀλωνιστικῶν μηχανῶν καὶ ἔχει ἐργασθῇ κατὰ τὸ προγενέστερον ἔτος ὡς μηχανοδηγὸς εἰς διάφορα ἀλωνιστικὰ συγκροτήματα, ἄρα ἐγνώριζε καὶ ἐπίστευεν, ὅτι εἶχε τὰς ἀπαιτουμένας γνώσεις ἐπισκευῆς καὶ δὲν εὐθύνεται διὰ δόλον, δὲν εἶχε ὅμως τὴν ἀπαιτουμένην ἱκανότητα εἰς τὸ νὰ ἐπισκευάζῃ τὴν πατόζαν, καὶ ἰδίᾳ νὰ εὐθυγραμμίζῃ ταύτην, ὥστε νὰ λειτουργῇ κανονικῶς, οἵαν εἶχον οἱ λοιποὶ συνάδελφοί του, ὡς βεβαιοῦσι σαφῶς οἱ μάρτυρες τῆς ἐναγομένης, συνεπῶς, μὴ ἐξετάσας ἐπιμελῶς τὰς πρὸς τὴν ἐργασίαν ταύτην εἰδικὰς γνώσεις καὶ ἱκανότητάς του, διατελεῖ ἐν ὑπαιτίῳ ἀγνοίᾳ, διότι ὤφειλε νὰ γνωρίζῃ, ὅτι στερεῖται τῆς πρὸς τοῦτο ἱκανότητος καὶ εὐθύνεται δι' ἀμέλειαν, ἣν εὐθύνην ἀνέλαβε διὰ τοῦ 5ου ὅρου τῆς συμβάσεως, συνεπῶς ὑποχρεοῦται εἰς τὴν ἀνόρθωσιν τῆς προσγενομένης εἰς τὸν δανειστὴν ζημίας (*Ἀποστολ.* Ἐνοχ. τόμος Β' ἄρθρ. 362 σελ. 28). Ἡ ἐξ ἀμελείας αὕτη ὅμως ζημία, ἀνεξαρτήτως τοῦ βασίμου ταύτης, ὑπόκειται εἰς τὸν περιορισμὸν τοῦ ἄρθρ. 664 ἐδ. α. τοῦ Α. Κ., καθ' ὃ ὁ μισθωτὴς (ἐργοδότης) δὲν δύναται νὰ συμψηφίσῃ ὀφειλόμενον παρ' αὐτοῦ μισθὸν εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν πρὸς ἀπαίτησιν, τὴν ὁποίαν ἔχει οὗτος κατὰ τοῦ ἰδίου, ἐφ' ὅσον ὁ μισθὸς οὗτος εἶναι ἀπολύτως ἀπαραίτητος διὰ τὴν διατροφὴν τοῦ ἐκμισθωτοῦ καὶ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας του (*Καυκᾶ*, Ἐνοχ. ἄρθρ. 664 § 2).

Ἐν προκειμένῳ ἐβεβαιώθη, ὅτι ἡ ἀμοιβὴ τοῦ ἐνάγοντος, καθ' ὅλην τὴν ἀλωνιστικὴν περίοδον ἦτο 2860 ὁκάδες σίτου καὶ κριθῆς, ἀξίας ἑπτὰ ἑκατομμυρίων περίπου δραχμῶν, μὲ τὸ ποσὸν δὲ τοῦτο ἔδει ὁ ἐνάγων νὰ συντηρήσῃ τὸν ἑαυτόν του ἐνταῦθα κατὰ τὴν ἀλωνιστικὴν περίοδον καὶ τὴν ὁμελῆ οἰκογένειάν του, καὶ ἐφ' ὅσον, κατὰ τὸ παραδεκτῶς προσαγόμενον πιστοποιητικόν, ὁ ἐνάγων δὲν εἶχε ἄλλα εἰσοδήματα ἐξ ἄλλης πηγῆς, ἀρκοῦντα διὰ τὴν συντήρησίν του καὶ τὴν οἰκογένειάν του, ὁ ὑπὸ τῆς ἐναγομένης προτεινόμενος συμψηφισμὸς δὲν εἶναι ἐπιτρεπτὸς καὶ τούτῳ τῷ λόγῳ δέον ὅπως ἀπορριφθῇ ἡ περὶ τούτου ἔνστασις.

ΠΑΡΟΧΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΝΤΙ ΑΜΟΙΒΗΣ ΚΑΤ' ΑΠΟΚΟΠΗΝ

Ὑποχρέωσις ἀναλόγου ἀπασχολήσεως καὶ νόμιμοι συνέπειαι παραβάσεως

Ραφὴ ἐνδυμασιῶν ὑπὸ ἐργαζομένου εἰς ἴδιον ἐργαστήριον διὰ λογαριασμὸν καταστήματος πωλήσεως ἑτοίμων τοιούτων.— Χαρακτηρισμὸς σχέσεως ὡς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τῆς ἀποδεικνυομένης προσωπικῆς ἐξαρτήσεως τοῦ ἐργαζομένου ἐκ τοῦ ἐργοδότου του, εἰς τὰς ὁδηγίας τοῦ ὁποίου ὑπακούει.—Ἀδιάφορον τὸ ὅτι ἐργάζεται ὁ μισθωτὸς εἰς ἴδιον ἐργαστήριον.—Ὑποχρέωσις ἐργοδότου εἰς παροχὴν ἀναλόγου ἐργασίας δι' ἀπασχόλησιν τοῦ κατὰ μονάδα ἐργασίας ἐργαζομένου ἐπὶ πλήρες ὀκτάωρον.—Ἄλλως καὶ ἐφ' ὅσον ὁ ἐργοδότης ἔχει ἐργασίαν καὶ δὲν παρέχει εἰς τὸν μισθωτόν, περιέρχεται εἰς ὑπερημερίαν καὶ ὀφείλει, κατ' ἄρθρ. 656 Α.Κ., ἀνάλογον μισθόν.

Ἡ περίπτωσις τῆς κατωτέρω δικαστικῆς ἀποφάσεως εἶναι ἐκ τῶν συνήθως ἐν τῇ ἐργασιακῇ ζωῇ ἀπαντωμένων: Δυνατὸν μισθωτὸς ὁ ἀναλαμβάνων κατ' οἶκον καὶ γενικῶς εἰς ἄλλον χῶρον, ἐκτὸς καταστήματος τοῦ ἐργοδότου, τὴν ραφὴν ἐνδυμασιῶν διὰ λογαριασμὸν τοῦ τελευταίου; Τοῦτο εἶναι τὸ θέμα τῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἡ ὁποία ἐρευνᾷ ἐν προκειμένῳ, ἂν ὑφίσταται ὑπερημερία τοῦ ἀναγομένου ἐκ τοῦ ἄρθρ. 656 Α.Κ. ἀφορῶντος εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας.

Τὸ κρίσιμον ἐν προκειμένῳ, ὡς εἰς πᾶσαν σύμβασιν ἐργασίας, εἶναι νὰ διαγνωσθῇ, ἂν ὑπάρχῃ τὸ στοιχεῖον τῆς προσωπικῆς ἢ νομικῆς ἐξαρτήσεως τοῦ ἐργαζομένου ἀπὸ τοῦ ἐργοδότου του (βλέπε περὶ αὐτοῦ *Κ. Καυκᾶν*, Ἐνοχ. Δίκαιον, ὑπ' ἄρθρ. 618—649, σελ. 271, *ἐν αὐτόθι*, ΕΕΔ 9, 49, *Γ. Σιμωνέτον*, Δωδεκα Μελέται Ἀστικοῦ καὶ Ἐργατικοῦ Δικαίου, σελ. 118, *Π. Ζέπον*, Ἐνοχ. Β' Μέρος, Εἰδικόν, τεῦχος ὅεν, σελ. 323, *Ι. Καποδίστριαν*, ΕΕΔ 3, 67, *Χ. Οἰκονόμου*, Δίκαιον Ἐργ. Ἀτυχημάτων, ἐκδ. 1919, σελ. 82 ἑπ., Α.Π. 395|1947, εἰσηγητὴς *Α. Θεοφίλου*, ΕΕΔ 6, 39, Α.Π. 139|1948, εἰσηγητὴς ὁ αὐτός, ΕΕΔ 7, 390, Α.Π. 578|1949, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 9, 169).

Ἡ ἐξάρτησις ἐκδηλοῦται διὰ τῆς παροχῆς ὁδηγιῶν ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου περὶ τῆς διεξαγωγῆς τῆς ἐργασίας, ὡς ἐρευνᾷ περὶ τούτου ἡ κατωτέρω δικαστικὴ ἀπόφασις.

Τὸ παράδειγμα τοῦ ραπτεργάτου ἀναφέρει καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 25711|1920 Ἐγκύκλιος τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας «περὶ κοινοποιήσεως τοῦ ἀπὸ 16 Ἰουλίου 1920 β.δ. περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112|1920 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν», κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ραπτεργάτης, ὁ ὁποῖος ἀναλαμβάνει νὰ ἐκτελέσῃ ἐργασίαν ραφῆς ἐνδυμασιῶν ἐν τῇ ἐπιχειρήσει, κατὰ μονάδα ἐργασίας ἀμειβόμενος, διατελεῖ ἐν συμβάσει ἐργασίας. Ἀλλ' ὁ αὐτός, ὅταν λαμβάνῃ παρὰ τοῦ ἐργοδότου του καὶ κατ' οἶκον συνήθως μίαν ἐνδυμασίαν ἢ τμῆμα ἐνδυμασίας, τελεῖ ἐν συμβάσει ἔργου.

Ἀπὸ αὐτῆς τῆς ἐννοίας κεῖται τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ Ν. 765|1943, ὁρίζον τὴν ἔννοιαν τοῦ μισθωτοῦ καὶ τὸ ἄρθρ. 648 Α.Κ. § 2, κατὰ τὸ ὁποῖον σύμβασις ἐργασίας ὑπάρχει καὶ ὅταν ὁ μισθὸς ὑπολογίζεται κατὰ μονάδα παρεχομένης ἐργασίας ἢ κατ' ἀποκοπήν, ἀρκεῖ μόνον ὁ μισθωτὸς νὰ προσλαμβάνεται ἢ ἀπασχολῆται ἐφ' ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον (βλέπε σχετικῶς *Π. Ζέπον*, ἐνθ' ἀνωτ. σελ. 327, εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν *Κ. Τριανταφυλλοπούλου*, εἰς προσχέδιον Συμβάσεως Ἐργασίας 1913, ΕΕΔ 1, 876).

Δὲν ἐνδιαφέρει, ἂν ὁ ἐργαζόμενος παρέχῃ, κατὰ τὴν σχετικὴν συμφωνίαν, τὴν ἐργασίαν του εἰς ἄλλον τόπον, ἐκτὸς ἐκείνου, ἔνθα εἶναι ἐγκατεστημένη ἡ ἐπιχείρησις, δηλαδὴ κατ' οἶκον (πρβλ. *Κ. Καυκᾶν*, Ἐνοχ. Εἰδ. Μέρος, Τόμος Α', σελ. 268, ἔνθα παραπέμπει καὶ εἰς ξένους συγγραφεῖς).

Οὔτε ἀκόμη πρέπει νὰ στραφῇ ἀποφασιστικῶς ἡ ἔρευνα εἰς τὴν ἐξακρίβωσιν ἂν ὁ ἐργαζόμενος παρέχῃ τὴν ἐργασίαν του ἀποκλειστικῶς εἰς ἕνα ἐργοδότην (πρβλ. Ἐφετ. Πατρῶν 19|1935, ΕΕΝ β' σελ. 491, Πρωτοδικείου Σερρῶν 378|1938, Δικαστικὴ 10, 489, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 277|1941, ΕΕΔ 4, 13).

Τὴν δυνατότητα παροχῆς ἐργασίας εἰς περισσοτέρους τοῦ ἑνὸς ἐργοδότας ἐν ἄλλῳ βεβαίως χρόνῳ διὰ πολλαπλῶν συμβάσεων ἐργασίας ἔχει ὑπ' ὄψιν του καὶ τὸ ἄρθρ. 8 § 2 τοῦ Ν. 6208|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ὁρίσαν ὅτι, ἐφ' ὅσον ὁ ἠσφαλισμένος ἀπασχολεῖται εἰς περισσοτέρους τοῦ ἑνὸς ἐργοδότας, κατατάσσεται εἰς περισσοτέρας μισθολογικὰς κλάσεις, μὲ βάσιν τὴν ἀμοιβήν, τὴν ὁποίαν ἀπολαμβάνει διὰ τὴν ἀπασχόλησιν εἰς ἑκάστην ἐπιχείρησιν.

Ἡ εἰς περισσοτέρους τοῦ ἑνὸς ἐργοδότας ἀπασχόλησις τοῦ ἐργαζομένου θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὄχι ὡς ἀποφασιστικὸν στοιχεῖον τῆς ὑπάρξεως συμβάσεως ἐργασίας, τῆς ὁποίας, ὡς ἐσημειώθη, χαρακτηριστικὸν γνώρισμα εἶναι ἡ προσωπικὴ ἢ νομικὴ ἄλλως ἐξάρτησις, ἀλλὰ διὰ τὴν κρίσιν ἂν ἡ σύμβασις ἐργασίας εἶναι ἔγκυρος, ἐφ' ὅσον διὰ τῆς μιᾶς ἐξαντλοῦνται τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια ἐργασίας (βλέπε σημειώσεις μας εἰς ΕΕΔ 10, 148).

Ἀφοῦ ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη δικαστικὴ ἀπόφασις ἔκρινεν, εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσίν της, διαγνώσασα ὑπάρξιν προσωπικῆς ἐξαρτήσεως, ὅτι ὑπέκειτο σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας ἐχώρησεν εἰς τὴν λύσιν τοῦ ἐνδιαφέροντος νομικοῦ ζητήματος, ἂν ὁ ἐργοδότης ὑπεχρεοῦτο νὰ παρέχῃ ἀνελλιπῶς εἰς τὸν κατὰ μονάδα ἐργασίας ἀμειβόμενον μισθωτὸν ἀνάλογον ἐργασίαν καὶ μὴ

παρέχων ταύτην καθίστατο ὑπερήμερος ἐκ τοῦ ἄρθρ. 656 Α.Κ.

Τὸ ζήτημα τοῦτο ἐλύετο ρητῶς διὰ τοῦ ἄρθρου 706 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος 1915, κατὰ τὸ ὁποῖον: 'Ο κατ' ἀποκοπὴν ἢ μονάδα ἐργαζόμενος δικαιοῦται νὰ ἀπαιτήσῃ ποσὸν ἐργασίας ἐπαρκὲς διὰ τὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἐὰν ὁ μισθοδότης δὲν ἐκτελέσῃ τὴν ὑποχρέωσίν του ταύτην, δικαιοῦται ὁ μισθωτὴς ν' ἀπαιτήσῃ μισθὸν ἀνάλογον πρὸς τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἦτο ἕτοιμος πρὸς ἐργασίαν.

Τὸ ἄρθρ. 331 Ἑλβετικοῦ Κώδικος Ἐνοχῶν διατυποῦται ὡς ἑξῆς:

Κατὰ τὸν ἐργάσιμον χρόνον κατὰ μονάδα ἢ κατ' ἀποκοπὴν δύναται ὁ ἐργοδότης ν' ἀπασχολῇ τὸν ἐργάτην μὲ τὴν ἡμέραν ἢ τὴν ὥραν. Ἐλλείψει δὲ τῆς τοιαύτης ἐργασίας ὑποχρεοῦται νὰ ἐπαναρυθμίσῃ τὴν ἐκ ταύτης προκύπτουσαν εἰς τὸν ἐργάτην ζημίαν, ἐκτὸς ἂν ἀποδείξῃ, ὅτι δὲν τὸν βαρύνει πταῖσμα.

Ὡς παρατηρεῖ εἰς τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ Προσχεδίου Συμβάσεως Ἐργασίας 1913 ἔκθεσιν του ὁ *Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, κατὰ τὸ ἀποτέλεσμα, τὸ ἄρθρον τοῦτο 331 Ἑλβ. Κώδ. Ἐνοχῶν οὐδὲν νέον ὁρίζει, μὴ ἐξαγόμενον ἐκ τοῦ ἄρθρ. 332 (παρόμοιον πρὸς τὸ ἡμέτερον 656 Α.Κ.). Ἡ μόνη διαφορὰ ἐγκειται εἰς τὴν θεωρητικὴν κατασκευὴν νέας ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου, ὑποχρεώσεως πρὸς παροχὴν ὡς ὀφειλέτου, οὗ ἕνεκα καὶ ἀπαιτεῖ πταῖσμα, ἀπαραίτητον στοιχεῖον τῆς ὑπερημερίας τοῦ ὀφειλέτου (Ἑλβ. 97), ἐξ ἧς ἡ πρὸς ἀποζημίωσιν ὑποχρέωσις.

Ἡ ἐκ τούτου ζημία δὲν δύναται βεβαίως νὰ ὑπερβαίνῃ τὸν διαρκοῦντος τῆς συμβάσεως μισθὸν (περὶ τοῦ ὅλου ζητήματος καὶ τῶν διαφόρων ἐπ' αὐτοῦ γνωμῶν βλέπε *Γ. Σ. Σιμωνέτου*, Δώδεκα Μελέται Ἀστικοῦ καὶ Ἐργατικοῦ Δικαίου, σελ. 375 ἑπ., καθ' ὃν ὀρθότερα εἶναι ἡ γνώμη, ὅτι ἐκ τῆς φύσεως τῆς συμφωνίας προκύπτει κατ' ἀρχὴν ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἀπασχόλησιν τοῦ μισθωτοῦ, ἀφοῦ τὸ μέγεθος τῆς ἀμοιβῆς αὐτοῦ ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἂν θὰ δοθῇ ἐπαρκὴς ἐργασία εἰς τὸν μισθωτὸν (βλέπε καὶ *Ι. Καποδίστριαν*: ΈρμΑΚ 348, ἀριθ. 10).

Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ Σχεδίου Μισθώσεως Ἐργασίας (εἰσηγητὴς *Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, ΕΕΔ 9, 471) τὸ ἄρθρ. 313 (ἀντίστοιχον τοῦ ἰσχύοντος ἄρθρ. 656 Α.Κ.) ἔχει, ὡς εἰκός, ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ ἐργασίας κατ' ἀποκοπήν, προστατεύον κατὰ τὸ αὐτὸ μέτρον τὸν ἐργάτην, ἐὰν δὲν παρέχεται αὐτῷ ἐπαρκὴς ἐργασία.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3700|1951

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μ. Κυριλλόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Σαράφης, Γ. Γκοῦμας

Ἐκ τῆς ἐν γένει ἀποδεικτικῆς διαδικασίας ἐβεβαιώθησαν τὰ ἀκόλουθα. Οἱ ἐναγόμενοι, διατηροῦντες ἐνταῦθα κατάστημα πωλήσεως ἑτοίμων ἐνδυμάτων, προσέλαβον ἀπὸ τοῦ ἔτους 1946, δυνάμει συμβάσεως μισθώσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, τὸν ἐνάγοντα εἰς ὃν (τυγχάνοντα τεχνίτην ῥάπτην) παρέδιδον καθ' ἡμέραν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1946 ἐνδυμασίας ἀνδρικάς, ἃς ὁ ἐνάγων ἔρραπτε καὶ παρέδιδε εἰς αὐτοὺς ἑτοίμους. Ὁ ἐνάγων ἠμείβετο κατὰ μονάδα παρεχομένης ἐργασίας (μὲ τὸ κομμάτι), εἰργάζετο εἰς ἴδιον ἐργαστήριον, ἠσχολεῖτο δὲ ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἐναγομένων, οἵτινες, ἔχοντες εὐρὺν κύκλον ἐργασίας ἀπασχολοῦν, ἐκτὸς τοῦ ἐνάγοντος, καὶ ἕτερους τεχνίτας ῥάπτας. Ἐβεβαιώθησαν ὅτι ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν συμβάσει μισθώσεως ἐργασίας ὁρίζεται πλήρως τὸ στοιχεῖον τῆς προσωπικῆς ἐξαρτήσεως τοῦ ἐνάγοντος παρὰ τῶν ἐναγομένων, διότι ὁ ἐνάγων, ἐξυπηρετῶν ἀποκλειστικῶς τούτους, ἦτο ὑπόχρεως νὰ ἐργάζηται καθημερινῶς καὶ νὰ παραδίδῃ ἐντὸς ὡρισμένου χρόνου τὰς ἑτοίμους ἐνδυμασίας εἰς τοὺς ἐναγομένους, νὰ κατασκευάζῃ ταύτας ἐπιμελῶς, συμφώνως πρὸς τὰς ὁδηγίας καὶ τὰς ὑποδείξεις τῶν ἐναγομένων. Τὸ στοιχεῖον τῆς προσωπικῆς ἐξαρτήσεως δὲν αἴρεται ἐνταῦθα ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ ἐνάγων εἰργάζετο εἰς τὸ ἴδιον αὐτοῦ ἐργαστήριον καὶ οὐχὶ ἐντὸς τοῦ καταστήματος καὶ ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπίβλεψιν τοῦ ἐναγομένου, διότι ἐνταῦθα, λόγῳ τῆς φύσεως τῆς παρεχομένης ἐργασίας, ὁ δεσμὸς τῆς ἐξαρτήσεως ἦτο ὀλιγώτερον στενὸς ἐκείνου, ὅστις θὰ ἀπῃτεῖτο εἰς ἑτέραν σύμβασιν μισθώσεως ἐργασίας, εἰς ἣν ἡ φύσις τῆς παρεχομένης ἐργασίας θὰ ἦτο διάφορος. Τὴν ὕπαρξιν χαλαροῦ δεσμοῦ ἐξαρτήσεως ἐν ταῖς συμβάσεσι μισθώσεως ἐργασίας φύσεως παρομοίας πρὸς τὴν κρινομένην καὶ τὴν μὴ ἐκ τούτου ἐπιρροὴν πρὸς χαρακτηρισμὸν τῆς συμβάσεως ὡς ἐξηρτημένης συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ἀναγνωρίζει καὶ ἡ ἀπὸ 20.3.40 συλλογικὴ σύμβασις ραπτεργατῶν (ἄρθρ. 10), καθ' ἣν ἡ ὑπὸ τοῦ ραπτεργάτου εἰς πλείονας τοῦ ἑνὸς ἐργοδότας παροχὴ ἐργασίας κατ' ἀποκοπὴν (μὲ τὸ κομμάτι), ὡς καὶ ἡ διατήρησις ἐργαστηρίου ὑπ' αὐτοῦ, οὐδαμῶς μεταβάλλει τὸν χαρακτηρισμὸν καὶ τὴν ἔννοιαν τοῦ ραπτεργάτου ὡς ἐργάτου διά τε τὴν ἐφαρμογὴν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως καὶ τῶν διατάξεων τῶν ἐκ τοῦ Β. Δ. 15 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 ἀπορρεόντων δικαιωμάτων. Εἰς τὰ ἀνωτέρω δέον νὰ προστεθῶσιν, ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ ἐναγόμενοι ἀναγνωρίζουν τὸν χαρακτῆρα τῆς ὑπὸ κρίσιν συμβάσεως ὡς τοιαύτης μισθώσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἀσφαλίσαντες τὸν ἐνάγοντα εἰς τὸ Ι.Κ.Α.

Μέχρι τῆς 23 Δεκεμβρίου 1950 οἱ ἐναγόμενοι παρεῖχον εἰς τὸν ἐνάγοντα τακτικῶς καὶ ἀνελλιπῶς ἐργασίαν, ὁ ἐνάγων δὲ ἐκ τῆς παρ' αὐτοῖς ἐργασίας ἀπεκέρδιζε κατὰ μέσον ὅρον ἡμερ. 30.000 δρχ. Ἀπὸ τῆς 24 Δεκεμβρίου 1950 μέχρις 6 Μαρτίου 1951 οἱ ἐναγόμενοι ἔπαυσαν παρέχοντες τῷ ἐνάγοντι ἐργασίαν. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο, ἦτοι μετὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων καὶ ἐπὶ τι διάστημα μετὰ ταῦτα μέχρι τῶν παραμονῶν τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα, αἱ ἐργασίαι τῶν καταστημάτων πωλήσεως ἑτοίμων ἐνδυμάτων μειοῦνται, οὐχὶ ὅμως καὶ εἰς τοιοῦτον σημεῖον, ὥστε νὰ μὴ ἐργάζωνται παντελῶς. Ὡς ἐκ τούτου ὁ ἰσχυ-

ΜΙΣΘΟΣ ΜΑΘΗΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ

Ὑπολογισμὸς ἡλικίας κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς ὑπ' ἀριθ. 33700|1950 Υ.Α.

Καθορισμὸς ἡμερομισθίων μαθητευομένων ἐργατῶν διὰ τῶν σχετικῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.—Ἔννοια μαθητευομένου δι' ἐφαρμογὴν αὐτῶν.—Ὑπολογισμὸς ἡλικίας κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν.Δ. 1.7|12.8.1927 «περὶ στρατολογίας τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ».

Περὶ ἡμερομισθίων τῶν μαθητευομένων καὶ ἀνειδικεύτων ἐργατῶν ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1950 προνοεῖ ἡ ὑπ' ἀριθ. 33700|2830|1950 ὑπουργικὴ ἀπόφασις (ΕΕΔ 9, 623) καὶ μετὰ ταύτην ἡ συμληρωματικὴ αὐτῆς ὑπ' ἀριθ. 2250|1951 ὁμοία (ΕΕΔ 10, 142), ἡ ὁποία ἠκυρώθη ὡς πρὸς τὴν μακρὰν ἀναδρομικὴν ρύθμισιν τοῦ μισθοῦ (ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1950 καὶ αὐτῆς) διὰ τῆς Σ.Ε. 706|1951 (ΕΕΔ 10, 826).

Ἐπὶ τῶν διὰ τῶν ἀνωτέρω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καθορισθέντων ἡμερομισθίων ἐχορηγήθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750|1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 10, 141) αὔξησις δραχ. 4.000 ἀπὸ 15 Ἰανουαρίου 1951.

Ἡ βασικὴ ὑπ' ἀριθ. 33700|1951 ὑπουργικὴ ἀπόφασις καθορίζει τὴν ἔννοιαν τοῦ μαθητευομένου ἀναλόγως τῆς ἡλικίας αὐτοῦ καὶ τοῦ χρόνου προϋπηρεσίας του.

Ἑρμηνείαν τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως κάμνει ἡ καταχωριζομένη κατωτέρω δικαστικὴ ἀπόφασις, χωρὶς νὰ τίθεται παρ' αὐτῆς ζήτημα μὴ νομιμότητος τῶν χρησιμοποιουμένων ὑπὸ τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως κριτηρίων (πρβλ. ἐπὶ τούτου τὴν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 1056|1951, Πρωτοδίκης *Μ. Κυριλλόπουλος*, ΕΕΔ 10, 616, ἔνθα ἀντίθετοι σημειώσεις μας).

Τὸ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον τῆς ἐν λόγῳ δικαστικῆς ἀποφάσεως κεῖται εἰς τὴν ἄποψιν αὐτῆς, ὅτι ἡ ἐν τῇ ὑπουργικῇ ἀποφάσει ἡλικία τῶν ἐργαζομένων λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν.Δ. 1.7|12.8.1927 «περὶ στρατολογίας τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ».

Τὸ ζήτημα εἶναι γενικωτέρου ἐνδιαφέροντος, καλύπτοντος καὶ τὴν ἐφαρμογὴν ἐπὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἐφ' ὅσον αὗται καθορίζουν μισθὸν ἀναλόγως τῆς ἡλικίας τοῦ μισθωτοῦ (προχείρως ἡ ἀπὸ 12 Αὐγούστου 1936 συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν γένει).

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 24675 ἀπὸ 22 Μαΐου 1937 Ἐγκύκλιον τοῦ Ὑφυπουργείου Ἐργασίας πρὸς τὰς Ἐπιθεωρήσεις Ἐργασίας (βλέπε

μισμὸς τῶν ἐναγομένων ὅτι δὲν παρεῖχον ἐργασίαν εἰς τὸν ἐνάγοντα, λόγῳ πλήρους ἀνυπαρξίας ἐργασιῶν τοῦ καταστήματος, ἀπορριπτέος κρίνεται, ὡς ἀβάσιμος, τοσοῦτον μᾶλλον, καθ' ὅσον, ὡς ἐβεβαιώθη ἐκ τῆς ἀποδεικτικῆς διαδικασίας, οἱ ἐναγόμενοι κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο παρεῖχον ἐργασίαν εἰς ἑτέρους τεχνίτας ράπτας.

Ἐπὶ συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, ἔνθα ὁ μισθὸς ὑπολογίζεται κατὰ μονάδα παρεχομένης ἐργασίας (μὲ τὸ κομμάτι), ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται νὰ παρέχῃ εἰς τὸν μισθωτὸν τόσην ἐργασίαν (ἀπασχόλησιν), ὥστε οὗτος νὰ ἀπασχολῆται καθ' ἅπαν τὸ ὀκτάωρον καὶ λαμβάνῃ οὕτω τὸν ἀνάλογον μισθόν. Τὸ δικαίωμα ὅμως τοῦ μισθωτοῦ, ὅπως ἀξιώσῃ τὴν εἰς αὐτὸν παροχὴν ἐργασίας (ἀπασχολήσεως), ὡς καὶ ἡ ἀντίστοιχος ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου, ὅπως παράσχῃ ταύτην, ὑπόκεινται ἐν τῇ ἐνασκήσει καὶ ἐκτελέσει αὐτῶν εἰς τοὺς περιορισμοὺς καὶ τοὺς κανόνας τοὺς ἐπιβαλλομένους ὑπὸ τῆς καλῆς πίστεως καὶ τῶν συναλλακτικῶν ἠθῶν (ἄρθρ. 281 καὶ 288 Α.Κ.) Ἤτοι ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται νὰ παρέχῃ ἐργασίαν (ἀπασχόλησιν), ἐφ' ὅσον ἔχει τοιαύτην. Οὕτω δ' ἀντιστοίχως διαμορφοῦται καὶ ἐπεκτείνεται τὸ δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ. Ἐὰν ὁ ἐργοδότης, καίτοι ἔχων ἐργασίαν, δὲν παρέχῃ ταύτην εἰς τὸν μισθωτόν, περιέρχεται εἰς κατάστασιν ὑπερημερίας, διότι οὕτω ἐμφανίζεται οὗτος μὴ ἀποδεχόμενος τὴν παρὰ τοῦ μισθωτοῦ προσφερομένην ἐργασίαν καὶ ὑποχρεοῦται, κατὰ τὸ ἄρθρον 656 τοῦ Α.Κ., ὅπως καταβάλῃ τῷ μισθωτῷ τὰς ἀποδοχὰς τοῦ, ἃς θὰ ἐλάμβανε, ἐὰν παρεῖχε αὐτῷ ἐργασίαν (ἀπασχόλησιν).

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω δεκτῶν γενομένων παρέπονται τὰ ἀκόλουθα: α) Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ ἀρμοδίως εἰσήχθη κατὰ τὴν παροῦσαν διαδικασίαν, διότι ἐρείδεται ἐπὶ ἀξιώσεως, πηγαζούσης ἐκ συμβάσεως μισθώσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, οὐδεμίαν δὲ ἐπιρροὴν ἀσκεῖ ἐν προκειμένῳ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ἐνάγων ἠμείβετο κατ' ἀποκοπήν (Α.Π. 101|1950, ΕΕΔ 9, 296). Ἀπορριπτέα ὅθεν ἡ περὶ ἀναρμοδιότητος ἔνστασις τῶν ἐναγομένων. β) Ὅτι οἱ ἐναγόμενοι, μὴ παρασχόντες τῷ ἐνάγοντι, κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 24 Δεκεμβρίου 1950 μέχρις 8 Μαρτίου 1951 ἀπασχόλησιν καίτοι ἠδύναντο νὰ παράσχουν τοιαύτην, περιῆλθον εἰς κατάστασιν ὑπερημερίας καὶ ὡς ἐκ τούτου ὑπόχρεοι τυγχάνουν, ὅπως καταβάλλουν τῷ ἐνάγοντι τὰς ἀποδοχάς του, ὑπολογιζομένας ὅμως εἰς τὸ ἥμισυ τῶν ἀποδοχῶν, ἃς ἐλάμβανε πρὸ τῆς 24 Δεκεμβρίου 1950, διότι, ὡς ἀνωτέρω ἐξετέθη, κατὰ τὸν ἐνδικον χρόνον αἱ ἐργασίαι τῶν ἐναγομένων μειοῦνται καὶ ὡς ἐκ τούτου κρίνομεν, ὅτι ἡ ἀπασχόλησις, ἣν οὗτοι ἠδύναντο καὶ ὑπεχρεοῦντο ἐκ τῆς συμβάσεως νὰ παράσχουν τῷ ἐνάγοντι, ἦτο τὸ ἥμισυ ἐκείνης, ἣν οἱ ἐναγόμενοι εἰς ἄλλην ἐποχὴν παρεῖχον τῷ ἐνάγοντι. Οὕτω ὁ ἐνάγων δικαιοῦται διὰ τὰς 60 ἐργασίμους ἡμέρας τοῦ χρονικοῦ ταύτου διαστήματος 15.000 × 60 = 900.000 καὶ κατὰ τὸ ποσὸν τοῦτο δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ ἐν μέρει ἡ κρινομένη ἀγωγὴ κατὰ τὸ σχετικὸν αὐτῆς κεφάλαιον.

Τσιμπούκη, Κώδιξ Συλλογικών Συμβάσεων Έργασίας, Έκδ. 1937, σελ. 43) ἐν ᾗ περιπτώσει τὸ προσκομιζόμενον πιστοποιητικὸν ἡλικίας δὲν διαλαμβάνει ἀκριβῆ ἡμερομηνίαν γεννήσεως (ἡμέρα, μήν), τότε ἡ ἡλικία ὑπολογίζεται ἀπὸ τῆς πρώτης Ἰανουαρίου τοῦ ἑπομένου τῆς γεννήσεως ἔτους.

Ὑπομιμνήσκεται διὰ τὴν ὀρθὴν λύσιν τοῦ ζητήματος ἡ Α.Π. 198|1951 (εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανῆς*, ΕΕΔ 10, 747), κατὰ τὴν ὁποίαν, ἐκ τῶν σχετικῶν ἄρθρων τοῦ Α.Κ. προκύπτει, ὅτι διὰ τὸν προσδιορισμὸν ὑπὸ διατάξεως νόμου προβλεπομένης ἡλικίας, τούτου μηδὲν ἀναφέροντος, ὡς ἡμερομηνία μὲν ἐνάρξεως θέλει λογισθῇ ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν συνέβη τὸ ὑφετήριον γεγονὸς τῆς γεννήσεως, ὡς λῆξις δὲ ἡ παρέλευσις τῆς κατ' ἀριθμὸν ἀντιστοίχου πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐνάρξεως ἡμερομηνίας τοῦ τελευταίου ἔτους, κατὰ τὸ διὰ τοῦ ἀπὸ 18|25 Ἰανουαρίου 1923 Ν.Δ. τεθὲν ἐν ἰσχύϊ πολιτικὸν ἡμερολόγιον.

Τοῦ κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον ὑπολογισμοῦ τῆς ἡλικίας δὲν φαίνεται, νομίζομεν, νὰ ἀπέστη ἡ ἐν λόγῳ ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ἡ ὁποία δὲν ἀναφέρεται μόνον εἰς ἡλικίαν ἀνδρῶν, ἀλλὰ καὶ γυναικῶν, διὰ τὰς ὁποίας πῶς θὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ στρατολογικὸς νόμος;

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4770|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. Ε. Μαλλιάρας

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Β. Μεντζελόπουλος, Ε. Λεοντιάδης

Κατὰ τὴν διάταξιν τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 33700|2890 τῆς 16|16 Ἰουνίου 1950 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας περὶ αὐξήσεως ἡμερομισθίων ἀνειδικεύτων καὶ μαθητευομένων ἐργατῶν ἐτέθη κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίου διὰ τὸν ἀνειδίκευτον ἄρρενα ἐργάτην, ἡλικίας 18 ἐτῶν, μὲ ἣν ἡ περισσότερα ἔτη ἀπασχολήσεως, ὁρίζεται εἰς δραχμὰς 18.000 ἀπὸ 1.7.1950», κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 1 τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750|51 ἀποφάσεως τῶν ἰδίων Ὑπουργῶν τὰ ὑπὸ τῶν ἐν ἰσχύϊ συλλογικῶν συμβάσεων κλπ. καθοριζόμενα ἡμερομίσθια, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπερβαίνουν τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 35.000, προσαυξάνονται κατὰ 4.000 δραχμάς. Ἀφ' ἑτέρου κατὰ τὴν § 4 τοῦ ἄρθρου 1 τῆς εἰρημένης ὑπ' ἀριθ. 33700|2890|50 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως «μαθητευόμενος νοεῖται ὁ ἀπασχολούμενος παρ' ἐργοδότῃ, κυρίως πρὸς ἐκμάθησιν τέχνης, καὶ μὴ ὑπερβὰς τὴν ἡλικίαν τῶν 18 ἐτῶν διὰ τοὺς ἄρρενας καὶ 16 διὰ τὰς θήλεις». Ἐκ τῆς τελευταίας ταύτης διατάξεως συνάγεται, κατ' ἀντιδιαστολήν, ὅτι ὁ ἄρρην, ὁ ὑπερβὰς τὸ 18ον (ἢ ἡ θήλεια τὸ 16ον) ἔτος τῆς ἡλικίας, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς μαθητευόμενος διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως ἐμπίπτων πλέον εἰς τὴν εἰδικότητα τοῦ ἀνειδικεύτου ἐργάτου, εἰς ἣν ὑπάγεται καὶ κατὰ τὴν προπαρατεθεῖσαν διάταξιν τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 2 τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως καὶ ὁ ὁ ἄρρην ἡλικίας 18 ἐτῶν, μὲ ἣν ἢ περισσότερα ἔτη ἀπασχολήσεως.

Ἐβεβαιώθημεν, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν μας, ὅτι ὁ ἐνάγων ἐγεννήθη περὶ τὰ μέσα Ἰανουαρίου 1932 καὶ τοῦτο συνάγεται ἐκ τῆς φράσεως τοῦ προσαγομένου πιστοποιητικοῦ «φέρεται ἐγγεγραμμένος εἰς τὸν Δῆμον Χαλανδρίου ὑπ' αὐξ. ἀριθ. μητρώου 3 καὶ ὑπὸ ἔτος γεννήσεως 1932», γνωστοῦ ὄντος ὅτι ὁ τάδιος αὔξων ἀριθμὸς μητρώου ἄρχεται τὴν 1ην Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους, καὶ ἑπομένως δέον νὰ θεωρηθῇ ὅτι τὴν 15 Ἰανουαρίου 1951 ὑπερέβη τὴν ἡλικίαν τῶν 18 ἐτῶν, ἤτοι συνεπλήρωσε ζωὴν 18 ἐτῶν, ἣν ἔννοιαν δίδομεν εἰς τὴν φράσιν τῆς διατάξεως τῆς ᾗ 5 τοῦ ἄρθρου 1 ταύτης «ὑπερβὰς τὴν ἡλικίαν τῶν 18 ἐτῶν», ὡς τοῦτο συνάγεται καὶ ἐκ τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 2 αὐτῆς, ἔνθα, προκειμένου περὶ χαρακτηρισμοῦ τοῦ ἄρρενος ἀνειδικεύτου ἐργάτου, ἀπαιτεῖται ἡλικία ἄνω τῶν 19 ἐτῶν, προφανῶς ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν.Δ. τῆς 1.7|12.8.1927 «περὶ στρατολογίας τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ», ὡς ἰσχύει τοῦτο, καθ' ὃ «ἡ 1η Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους λογίζεται ὡς χρόνος γεννήσεως πάντων τῶν ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους γεννηθέντων». Διὰ τῆς τοιαύτης δ' ἑρμηνείας εἶναι δυνατὸν μόνον νὰ ὑπάρξῃ ἁρμονία τῶν ἐννοιῶν «ὑπέρβασις ἡλικίας 18 ἐτῶν=ἀνειδίκευτος ἐργάτης» καὶ «ἡλικία ἄνω τῶν 19 ἐτῶν=ἀνειδίκευτος ἐργάτης», καθ' ὅσον πᾶσα ἄλλη θὰ ἄφηνε τὸ διάστημα ἀπὸ τῆς ὑπερβάσεως τοῦ 18ου ἔτους μέχρι τῆς ὑπερβάσεως τοῦ 19ου ἀκάλυπτον, τοῦτέστι νὰ μὴ ἀναγνωρίζηται ὑπὸ τοῦ νόμου ὁ ἐργαζόμενος οὔτε ὡς μαθητευόμενος, οὔτε ὡς ἀνειδίκευτος ἐργάτης. Περὶ προϋπηρεσίας τοῦ ἐνάγοντος ἐν τῷ αὐτῷ κλάδῳ, ὡς ἀπαιτεῖ ἡ ὡς ἄνω διάταξις διὰ τὸν ἀγοντα τὸν 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας του, ὅπως θεωρηθῇ οὗτος ὡς ἀνειδίκευτος ἐργάτης, δὲν ἐβεβαιώθημεν.

ΣΥΝΑΨΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤ' ΑΛΛΟΔΑΠΟΥ

Έλλειψις νομίμου άδείας καὶ συνέπειαι ἐπὶ τοῦ κύρους τῆς συμβάσεως

Διατάξεις περὶ ἀπαγορεύσεως ἐξασκήσεως ἐπαγγέλματος ἢ ἀναλήψεως ἐργασίας ἀλλοδαποῦ, μὴ ἐφωδιασμένου διὰ νομίμου ἀδείας.—Ἐπιβολὴ ποινικῶν κατὰ τοῦ ἐργοδότου κυρώσεων.—Μόνη αὕτη συνέπεια ἐκ τῆς ἐλλείψεως ἀδείας καὶ οὐχὶ ἡ ἀκυρότης τῆς συμβάσεως.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 13 τοῦ Ν. 4310 τῆς 6|6 Αὐγούστου 1929 «περὶ ἐγκαταστάσεως καὶ κινήσεως ἀλλοδαπῶν ἐν Ἑλλάδι κλπ.» ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς ἀλλοδαποὺς, ἀνεξαρτήτως ἡλικίας, νὰ ἐξασκήσουν ἐν Ἑλλάδι οἱονδήποτε ἐπάγγελμα ἢ νὰ ἀναλάβωσι πάσης φύσεως ἐργασίαν, ἐὰν δὲν εἶναι ἐφωδιασμένοι προηγουμένως δι' ἐπὶ τούτῳ ἀδείας κλπ., ὡς ἐργασία δέ, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ παρόντος νόμου, θεωρεῖται πᾶσα ἀποσχόλησις προσώπου παρ' ἐργοδότῃ ἐπὶ οἱῳδήποτε ἀμοιβῇ, καθ' οἱονδήποτε τρόπον καταβαλλομένῃ.

Ἡ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἀπασχόλησις ἀλλοδαποῦ, μὴ ἐφωδιασμένου διὰ τῆς προβλεπομένης ἀδείας, τιμωρεῖται διὰ τῶν ποινῶν τοῦ ἄρθρ. 13 τοῦ Ν. 4310.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 16 τοῦ Ν. 5288|1931 «περὶ ρυθμίσεως τῆς ἀγορᾶς ἐργασίας» δὲν ἐπιτρέπεται ἡ πρόσληψις ἀλλοδαποῦ ὑπαλλήλου, ἐργάτου ἢ ὑπηρέτου εἰς ἐργασίαν, ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν λειτουργοῦσαν ἐν τῇ χώρᾳ ἄνευ προηγουμένης ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, χορηγουμένης κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς διατάγματος, κατὰ δὲ τῶν παραβατῶν ἐφαρμόζονται αἱ ποιναὶ τοῦ ἄρθρου 20 αὐτοῦ.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ Α.Ν. 10|13 Ἰουνίου 1935 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν κωδικοποιημένων ν. 4319 καὶ 5288 περὶ ρυθμίσεως τῆς ἀγορᾶς ἐργασίας» τὰ τῆς προσλήψεως ἀλλοδαποῦ ὑπαλλήλου, ἐργάτου ἢ ὑπηρέτου εἰς ἐργασίαν, ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν, λειτουργοῦσαν ἐν τῇ χώρᾳ, θέλουσι ρυθμισθῇ διὰ τοῦ ἀπὸ τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ Ν. 5288 προβλεπομένου διατάγματος. Μέχρι τῆς ἐκδόσεως τοῦ διατάγματος τούτου ἀπαγορεύεται ἡ χορήγησις ἀδείας ἐργασίας εἰς ἀλλοδαποὺς ἄνευ προηγουμένης συμφώνου γνώμης τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις καταλήγει εἰς τὴν ἄποψιν, ὅτι ἡ παρὰ τὰς ἀνωτέρω διατάξεις καθοριζομένη σύμβασις ἐργασίας μετ' ἀλλοδαποῦ δὲν εἶναι ἄκυρος, ἀλλὰ μόνη συνέπεια εἶναι ἡ ἐπιβολὴ ποινικῶν κυρώσεων.

Ἐν τούτοις θὰ ἠδύνατο, νομίζομεν, νὰ παρατηρηθῇ, ὅτι αἱ σχετικαὶ διατάξεις ἐξυπηρετοῦν ἕνα γενικώτερον κοινωνικὸν σκοπόν, ὅστις εἶναι προδήλως ἡ προάσπισις τῶν συμφερόντων τῶν ἡμεδαπῶν ἐργαζομένων ἀπὸ τοῦ ἐνδεχομένου ἐπικινδύνου συναγωνισμοῦ τῶν ἀλλοδαπῶν (οὕτω *Α. Χατζηδάκης*, Ἀκυρότης συμβάσεως ἐργασίας καὶ Ν. 2112, ΕΕΔ 1, 806), ἀνεξαρτήτως δὲ τῶν ποινικῶν κατὰ τοῦ ἐργοδότου κυρώσεων, ὅταν ὁ Νόμος (ἄρθρ. 13 Ν. 4310) ἀπαγορεύῃ εἰς τοὺς ἀλλοδαποὺς νὰ ἐξασκῶσιν ἐν Ἑλλάδι οἱονδήποτε ἐπάγγελμα ἢ νὰ ἀναλάβωσι πάσης φύσεως ἐργασίαν, ἄνευ νομίμου ἀδείας, ἔχει, νομίζομεν, τὴν ἔννοιαν, ὅτι ἀπαγορεύει τὴν ὅλην σύμβασιν, καὶ ὄχι μόνον τὴν παροχήν, ὁπότε θὰ ἐφηρμόζετο τὸ ἄρθρ. 365 Α.Κ., τῆς συμβάσεως οὔσης ἐγκύρου, ἐνῷ ἀπαγορεύοντος τὴν συνομολόγησιν τῆς συμβάσεως, τὴν ὁποίαν ἐπιτρέπει μόνον μετ' ἄδειαν διὰ λόγους γενικωτέρου κοινωνικοῦ συμφέροντος, ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρον 174 Α.Κ. (Περὶ τῶν συνεπειῶν ἐκ τῆς συνομολογήσεως ἀπαγορευομένης συμβάσεως ἢ μόνον παροχῆς βλέπε *Κ. Καυκᾶν*, Ἐνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 648 - 649, σελ. 291, ἐκδ., *Γαζῆν*, ἐν Ἐρμ. Α. Κ., ὑπ' ἄρθρ. 365) (πρβλ. καὶ Α.Π. 515|1949, εἰσηγητὴς *Δ. Μίχος*. ΕΕΔ 9, 9, ἡ ὁποία ἐδέχθη τὸ ἀνεφάρμοστον τοῦ Ν. 2112 ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας μετ' ἀλλοδαποῦ, Γαλλικὴν Νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 5, 694, ἔνθα παρατηρήσεις *Α. Τούσης*).

Τὴν διάκρισιν τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς συμβάσεως ἀπὸ τῆς τοιαύτης παροχῆς ἔκαμε καὶ ἡ Α.Π. 68|1948 (εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 7, 199), ἡ ὁποία, ἐχουσα ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ Ν. 5415|1934, κατὰ τὴν ὁποίαν πᾶς ἐργάτης, λαμβάνων χρηματικὴν παροχὴν παρὰ ταῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, ἀπαγορεύεται νὰ ἐργάζεται εἰς ἀρτοποιεῖα, τιμωρουμένων τῶν παραβατῶν ποινικῶς, ἀπεφάνθη ὅτι ἡ προφανὴς ἔννοια τῆς διατάξεως ταύτης εἶναι, ὅτι ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς ἄνω ἀρτεργάτας νὰ συνάπτωσι συμβάσεις μισθώσεως τῆς ἐργασίας των, τῶν συναπτομένων τυχόν, παρὰ τὴν ἀπαγορευτικὴν ταύτην διάταξιν τοῦ ἄνω νόμου, συμβάσεων οὐσῶν, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 174 Α.Κ., ἀκύρων. Οὕτε καὶ ἐσκοπήθη, ὅπως ἡ συνέπεια εἶναι μόνον ἡ ἐπιβολὴ ποινῆς, οὐχὶ δὲ ἡ ἀκυρότης.

Εἰς ἀκυρότητα τῆς συμβάσεως κατέληξε καὶ ἡ Α.Π. 315|1949 (εἰσηγητὴς *Δ. Μίχος*, ΕΕΔ 8, 512), προκειμένου περὶ ἐπιβλέψεως μηχανῶν, συντελουμένης ὑπὸ περιοριστικοὺς ὅρους, τεθειμένους χάριν τοῦ δημοσίου συμφέροντος.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4669|1951

Διαδικασία Ν. Γ΄ΘΔ΄
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μ. Κυριλλόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Τσαγκαρόπουλος, Ν. Κοΐνης

Ἡ ἐναγομένη ἀνώνυμος ἑταιρία, σκοποῦσα ν' ἀναδιοργανώσῃ ἐπὶ καλλιτέρων τεχνικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν βάσεων τὸ ἐν Σόρῳ ἐργοστάσιόν της κεραμουργίας, μετεκάλεσε τὸ 1948 ἐκ Βιέννης τὸν ἐνάγοντα, ἔχοντα εἰδικὰς γνώσεις ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, μεθ' οὗ κατήρτισε σύμβασιν μισθώσεως ἐργα-

ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΠΟΙΝΗ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ

Έννοια Α.Ν. 972|1937 περί δημοσιεύσεως πράξεων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου

Ταμείον Ασφαλίσεως Καπνεργατών.— Νομικόν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου.— Υποχρεωτική, επί ποινή άκυρότητος, δημοσίευσις πράξεων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου περί διορισμού κλπ. υπαλλήλων των εις Εφημερίδα Κυβερνήσεως κατ' Α.Ν. 972|1937.— Μη υποβολή και της πειθαρχικής ποινής προσωρινής απολύσεως εις συστατικόν τύπον δημοσιεύσεως.

Επικυρούται η υπ' αριθ. 2877|1950 απόφασις του ως εφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης.

Λόγος αναιρέσεως υπήρξεν ο εξής:

Βάσει εσφαλμένης ερμηνείας του Α.Ν. 972|1937 συνήγαγεν, ότι δεν υπολογίζεται εις τον εν τω βαθμώ του τμηματάρχου Β' χρόνον υπηρεσίας του παρά τω Ταμείω Ασφαλίσεως Καπνεργατών ή επιβληθείσα αυτώ ποινή τριμήνου προσωρινής απολύσεως, καίτοι μη δημοσιευθείσης της αποφάσεως επιβολής αυτής εν τη Εφημερίδι της Κυβερνήσεως, ως μη απαιτουμένης της δημοσιεύσεως υπό του ως άνω Νόμου, ενώ κατά το γράμμα και το πνεύμα του Νόμου τούτου, ως ούτος μάλιστα αυθεντικώς ηρμηνεύθη διά της υπ' αριθ. 68200|1937 Εγκ. Δ|γής του εισηγηθέντος την έκδοσιν του νόμου τούτου Υπουργού της Εργασίας, προς δε και κατά την παγίαν νομολογίαν απάντων των δικαστηρίων, μηδέ και αυτού του Αγωτάτου εξαιρουμένου, διά το έγκυρον της επιβολής της ποινής και της προσωρινής απολύσεως απαιτείται η τοιαύτη δημοσίευσις, άνευ της οποίας, κατά την εν τω νόμω ρηθείσαν, ουδέν έννομον αποτέλεσμα παράγεται. Συνεπώς, μη δημοσιευθείσης της αποφάσεως της επιβαλλούσης αυτώ την ποινήν της τριμήνου απολύσεως εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, και υπολογιζομένου του χρόνου τούτου ως χρόνου πραγματικής υπηρεσίας του εν τω αναιρεσιβλήτω Ταμείω, νομίμως ητήσατο, συμφώνως τω άρθρ. 38 του Κανονισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας αυτού, την χορήγησιν επιδόματος 10 ο|ο επί του βασικού μισθού της συμπληρωθείσης δευτέρας τριετίας εκ δραχ. 71.500 εν συνόλω μηνιαίως μετά της επ' αυτής προσαυξήσεως 30 ο|ο, κατά τα πρόσθεν, όπερ ηρνήθη να τω καταβάλη τούτο και ούχι νομίμως η αναιρεσιβαλλομένη απέρριψε την αγωγήν του.

Αρείου Πάγου 379|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ο Αντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εισηγητής ο Αρεοπαγίτης κ. **Δ. Αργυράκης**

Δικηγόροι οι κ. κ. Π. Βασιλάς, Γ. Παπαδόπουλος

Εκ της διατάξεως του άρθρου μόνου παραγράφου πρώτη του Α.Ν. 972 της 22|26 Νοεμ-

---

σίας αορίστου χρόνου, δυνάμει και εις εκτέλεσιν της οποίας ο μεν ενάγων ανέλαβε να προσφέρη τας υπηρεσίας αυτού ως ειδικός τεχνικάς σύμβουλος, η δε εναγομένη να καταβάλη αυτώ μηνιαίον μισθόν δραχ. 3.500.000.

Ο ενάγων τυγχάνει, ως συνομολογείται, αλλοδαπός. Κατά το άρθρ. 13 του Ν. 4310|29 «περί εγκαταστάσεως και κινήσεως αλλοδαπών εν Ελλάδι» απαγορεύεται εις τους αλλοδαπούς, ανεξαρτήτως ηλικίας, να εξασκώσιν εν Ελλάδι οιονδήποτε επάγγελμα ή να αναλάβωσι πάσης φύσεως εργασίαν, εάν δεν έχωσιν εφωδιασμένοι προηγουμένως διά της επί τούτω άδειας του Υπουργείου Εσωτερικών ή των παρ' αυτού δριζομένων Υπηρεσιών. Ακολούθως διά του αυτού άρθρου και ως κύρωσις διά την παράβασιν της διατάξεως ταύτης ορίζεται, ότι ο εργοδότης, ο απασχολών αλλοδαπόν μη εφωδιασμένον διά της ανωτέρω άδειας, τιμωρείται διά κρατήσεως ή προστίμου και εν υποτροπή διά φυλακίσεως ή χρηματικής ποινής (βλ. και άρθρ. 12 Ν 5288|1931 «περί ρυθμίσεως αγοράς εργασίας»). Εκ της διατάξεως ταύτης σαφώς συνάγεται, ότι ή παρά την απαγορευτικήν ταύτην διάταξιν συναπτομένη σύμβασις μισθώσεως εργασίας δεν κηρύσσεται άκυρος, αλλ' ή μόνη κύρωσις, ην επέβαλε ο νόμος, είναι ή τιμωρία του εργοδότου του συνάπτοντος τοιαύτην σύμβασιν και ως εκ τούτου ή καταρτισθείσα σύμβασις δεν τυγχάνει άκυρος, ούτε κατ' εφαρμογήν του άρθρ. 174 Α.Κ., διότι κατά τούτο κηρύσσεται άκυρος ή εις απαγορευτικήν διάταξιν νόμου αντικειμένη δικαιοπραξία, εφ' όσον εκ του ειδικού νόμου δεν συνάγεται άλλο τι. Ο ενάγων δεν ισχυρίζεται, ούδε προσάγει την κατά τ' ανωτέρω απαιτουμένην άδειαν εργασίας, αλλά και αν εστερείτο ταύτης ή σύμβασις μισθώσεως εργασίας δεν τυγχάνει άκυρος, κατά τα ανωτέρω εκτεθέντα, και ως εκ τούτου αρμοδίως ή υπό κρίσιν αγωγή, ερειδομένη επί εγκύρου συμβάσεως εργασίας, εισάγεται κατά την παρούσαν διαδικασίαν (*).

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Ενώ ήδη είχον στοιχειοθετηθή αι ανωτέρω σημειώσεις μας, έλαβομεν γνώσιν της μόλις εκδοθείσης υπ' αριθ. 391|1951 αποφάσεως του Αρείου Πάγου, ή οποία αποφαίνεται, ότι ή παρά τον νόμον σύμβασις του αλλοδαπού είναι άκυρος. Θα δημοσιευθή εις το επόμενον.

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Έννοια καταργήσεως άντικειμένων είς Ν.Δ. 1255|1949 διατάξεων

Ειδικαί διατάξεις Ν. 552|1945 περί τού προσωπικού Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού. — Ανεφάρμοστον παντός νόμου γενικού. — Μή κατάργησις διά Ν.Δ. 1255|1949 περί τροποποιήσεως Ν. 118|1945. — Έννοια διατάξεως άρθρ. 11 § 7 Ν.Δ. 1255|1949 περί καταργήσεως πάσης διατάξεως τής κειμένης νομοθεσίας άντικειμένης είς Ν.Δ. 1255|1945. — Αναφορά αύτής είς διατάξεις γενικού περιεχομένου καί ούχί είς αφορώσας ώρισμένα πράσωπα.

Σπουδαιοτάτου πράκτικού ένδιαφέροντος ζήτημα χειρίζεται καί έπιλύει κατά τήν προκειμένην ύπ' αύτής λύσιν ή κατωτέρω νεωτάτη άρεοπαγιτική άπόφασις.

Τούτο έχει ώς έξής: Κατά τό άρθρ. 1 τού Ν. 552|1945 «περί Καταστατικού Χάρτου τού Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού» ούτος άποτελεί σωματείον αύτοδιοικούμενον καί λόγω τού έπιδιωκομένου σκοπού του καί τών περί αύτού έκ τών διεθνών συμβάσεων δημιουργουμένων υποχρεώσεων καί σχέσεων αναγνωρίζεται αύτώ άπεριόριστος αύτονομία, είδικώτερον δέν δύνανται νά έφαρμοσθώσιν έπ' αύτού αί διατάξεις περί προσλήψεως, άπολύσεως, προβιβασμού, άμοιβής, ώρων έργασίας κλπ. υπαλλήλων, έργατών καί υπηρετών καί πάσα άλλη, ήτις άμέσως ή εμμέσως θά παρεκώλυε τούτον ή τούς υπηρεσιακούς αύτού είς την άδεσμεύτων άπό οιασδήποτε παρεμβάσεις ή περιορισμού καί μόνον κατά την άνεξέλεγκτον κρίσιν τών όργάνων αύτού ένέργειαν ή λειτουργίαν αύτού.

Υπό τήν τοιαύτην νομοθετικήν διάταξιν έγεννήθη έν τή δικαστηριακή πρακτική τό ζήτημα, άν ή διάταξις αύτη έξακολουθή νά ισχύη καί μετά τό Ν.Δ. 1255|1949 περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως τού Ν. 118|1945 «περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως τού Ν. 3655|1928 περί καταργήσεως πάσης διατάξεως τής κειμένης νομοθεσίας άντικειμένης είς τό παρόν διάταγμα», δι' ού κατηργήθησαν πάσαι αί διατάξεις αί άντικείμεναι είς τό Ν. 3655|1928 «

σεως του Ν. 118|1945 (ΕΕΔ 8, 964), διά του ὁποίου καταργήθη ρητῶς πᾶσα διάταξις κειμένης νομοθεσίας, ἀντικειμένη εἰς τὸν νόμον τοῦτον.

Τὰ δικαστήρια τῆς οὐσίας, ἐρευνήσαντα ἐπανειλημμένως τὸ ζήτημα, κατέληξαν εἰς τὴν ἄποψιν, ὅτι μετὰ τὸ Ν.Δ. 1255|1949, διὰ τοῦ ὁποίου καθωρίσθη ὁ κύκλος τῶν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἠσφαλισμένων προσώπων, κατηργήθη καὶ ἡ εἰδικὴ ὡς ἄνω διάταξις, ἀφοῦ διὰ τοῦ ἄρθρ. 11 ρητῶς κατηργήθη πᾶσα ἀντικειμένη διάταξις, καὶ εἰδικὴ τοιαύτη (βλέπε ἀκριβῶς διὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4271|1951, Πρωτοδίκης ***Μ. Κυριλλόπουλος***, ΕΕΔ 10, 1035, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, 7205|1951, ἀδημοσίευτον).

Τὴν αὐτὴν ἄποψιν εἶχε δεχθῆ καὶ ἡ ἀναιρουμένη ἤδη ὑπὸ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ὑπ' ἀριθ. 491|1951 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, κατὰ τῆς ὁποίας ὑπεβλήθη ὁ ἐξῆς λόγος ἀναιρέσεως:

Κακῶς καὶ παρὰ τὸν νόμον ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις ἐδέχθη, ὅτι ἡ ἀπόλυσις τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ εἶναι ἄκυρος, ἐνῷ ἐν τῇ πραγματικότητι αὕτη ἦτο νόμιμος καὶ ἔγκυρος, δεδομένου ὅτι δυνάμει τοῦ εἰδικῶς ἐπ' αὐτοῦ ἰσχύοντος εἰδικοῦ νόμου 552|1945, οὐδεμία διατύπωσις περὶ τὴν ἀπόλυσιν τῶν ὑπαλλήλων των ἦτο εἶναι ἀναγκαία, κακῶς δὲ ἡ αὐτὴ ἀπόφασις ἐδέχθη, ὅτι δήθεν ἡ ἐκ τοῦ νόμου 552|1945 ἀπαλλαγὴ του κατηργήθη ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, δεδομένου ὅτι τὸ Ν.Δ. ταῦτο, ὡς νόμος γενικοῦ περιεχομένου, δὲν ἠδύνατο νὰ καταργήσῃ τὸν εἰδικὸν νόμον 552|1945. Ἡ ἐκ τοῦ νόμου τούτου εἰδικὴ ἀπαλλαγὴ τῶν διαταυώσεων τοῦ νόμου 118 μόνον δι' εἰδικοῦ νόμου ἠδύνατο νὰ καταργηθῇ.

Ἄλλως καὶ ἐκ τῆς σαφοῦς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 προκύπτει, ὅτι οὗτος δὲν ὑπάγεται εἰς τὰς διατυπώσεις τὰς ὑπ' αὐτοῦ καθοριζομένας.

Ἡ ἐν λόγῳ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, καταλήξασα εἰς τὴν ἄποψίν της περὶ διατηρήσεως ἐν ἰσχύϊ τῶν ἀνωτέρω εἰδικῶν διατάξεων, ἠρμήνευσε συγχρόνως τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 «πᾶσα διάταξις τῆς κειμένης νομοθεσίας, ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου καταργεῖται», ὡς ἀναφερομένην εἰς διατάξεις γενικοῦ περιεχομένου καὶ οὐχὶ εἰς τοιαύτας, ἀναφερομένας εἰς ὡρισμένα πρόσωπα κ.λ.π. καὶ ἡ τοιαύτη ἑρμηνεία τῆς διατάξεως, ἀνεξαρτήτως τῆς ἐν προκειμένῳ ἐννοίας τοῦ εἰδικοῦ Ν. 552|1945 περὶ τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ὡς διατυποῦται, εἰσάγοντος ὅλως ἐξαιρετικὸν ὑπὲρ αὐτοῦ δίκαιον, ἐνδιαφέρει γενικώτερον διὰ τὰς προϋφισταμένας τοῦ Ν.Δ. 1255 ἐξαιρέσεις καὶ δικαιολογεῖται μία μακροτέρα ἔρευνα ἐπὶ τοῦ γενικωτέρου ἐνδιαφέροντος αὐτοῦ ζητήματος.

Διδάσκεται (*Windscheid*, Γεν. Ἀρχ. § 31 σημ. 4), ὅτι, ἐὰν τυχὸν ὁ νέος νόμος ρητῶς ἐκήρυξεν, ὅτι ἐννοεῖ νὰ ἰσχύσῃ ἄνευ ἐξαιρέσεων, ἡ ἀπαριθμήσας τὰς ἐξαιρέσεις, ὡς ἐννοεῖ νὰ τηρήσῃ ἐν ἰσχύϊ ἡ ἐξ ἄλλων περιστάσεων ἐξάγεται, ὅτι ὁ νομοθέτης ἐγνόει τὸν κανόνα ὡς ἀπόλυτον, τότε θεωροῦνται αἱρόμεναι αἱ ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ κανόνος ἐξαιρέσεις.

Καὶ τοῦτο διότι ὁ κανὼν *lex posterium generalis non derogat priori speciali* δὲν εἶναι ἀδιαπραστος (*Γ. Μαυλῆς*, Γεν. Ἀρχ. § 9, *Regelsberger—Μαριδάκη—Πράσικα*, Τόμος Ι § 26, σ. 145, Α.Π. 120|1949, ΕΕΝ ζ' 250, Α.Π. 221|1948, ΕΕΔ 7, 440).

Τὸ Ν.Δ. 1255|1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945 εἶναι νόμος γενικὸς, ὑπάγει εἰς τὴν ἀσφάλισιν αὐτοῦ πάντα τὰ πρόσωπα κλπ., ἀπαριθμεῖ δὲ ἐν ἄρθρῳ 1 αὐτοῦ ρητῶς τὰς ἐξαιρέσεις, τὰς ὁποίας θέλει νὰ διατηρήσῃ ἐν ἰσχύϊ.

Διατί, ἑπομένως, δὲν θὰ εἶναι ὀρθότερον νὰ συναχθῇ, ὅτι ὁ Νομοθέτης, ἀπαριθμῶν λεπτομερῶς τὰς μόνας ἐξ αὐτοῦ ἐξαιρέσεις, δὲν ἐννοεῖ διὰ τοῦ ἄρθρ. 11 αὐτοῦ καταργουμένας καὶ πᾶσας τὰς εἰδικὰς διατάξεις, τὰς ἀντικειμένας εἰς τὸ ἄρθρ. 1 αὐτοῦ, ἔνθα αἱ ἐξαιρέσεις;

Ἐξ ἄλλου, ὅταν διὰ τοῦ νέου αὐτοῦ Νόμου (τοῦ Ν.Δ. 1255), ἀντικαθιστάντος τὸν προϊσχύοντα Ν. 118|1945, καταργεῖ καὶ τὴν προϋφισταμένην κατὰ τὸ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 118|1945 ἐξαίρεσιν τῶν τραπεζιτικῶν ὑπαλλήλων (βλέπε σαφῆ περὶ αὐτοῦ εἰσηγ. ἔκθεσιν Ν.Δ 1255|1949, ΕΕΔ 8, 965, α' στήλη), διατί δὲν θὰ εἶναι ὀρθοτέρα ἡ ἄποψις, ὅτι ὁ Νομοθέτης δὲν ἐσκόπησε νὰ ἀναφερθῇ καὶ εἰς εἰδικὰς διατάξεις, πλήττων τὰς ἐξ αὐτῶν ἀπαλλαγάς, προκειμένου νὰ γίνῃ καθολικώτερα ἡ σοβαρωτέρα θέμα προνοίας ρυθμίζουσα νομοθετικὴ ἀσφάλισις κατὰ τῆς ἀνεργίας;

Σαφεῖς καὶ ἀναμφιβόλου ἐννοίας εἰδικαὶ διατάξεις ὑπῆρχον πρὸ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, αἱ ἑξῆς: α) Ἡ τοῦ Ν.Δ. 183|1946 (ΕΕΔ 5, 637), καθ' ἣν αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 118|1945 δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ο.Δ.Ι.Σ.Υ. β) Ἡ τοῦ Ν.Δ. 648|1948 (ΕΕΔ 7, 875), καθ' ἣν αἱ διατάξεις τοῦ Ν 118|1945 δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν Σ.Ε.Κ. καὶ Σ.Π.Α.Π.

Ἐν τούτοις ἐχρειάσθη μετὰ τὸ Ν.Δ 1255|1949 νὰ εἰσαχθοῦν διὰ τὸ αὐτὸ θέμα δύο νέα νομοθετήματα: ὁ Α.Ν. 1938|1951 καὶ ὁ Α.Ν. 1545|1950, κατὰ τοὺς ὁποίους αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 118|1945 δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ο.Δ.Ι.Σ.Υ. καὶ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀτμηλάτων σιδηροδρομικῶν δικτύων τῆς χώρας.

Καὶ ἐντεῦθεν γεννᾶται, νομίζομεν, τὸ λογικὸν ἐρώτημα: Διατί νὰ εἰσαχθοῦν οἱ νέοι αὐτοὶ εἰδικοὶ νόμοι, ἂν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 δὲν εἶχε τὴν ἔννοιαν, ὅτι καταργοῦνται δι' αὐτῆς καὶ εἰδικαί, ἀντικείμεναι εἰς τὸ Ν.Δ. 1255, ἐξαιρέσεις;

Καὶ ναὶ μὲν κατὰ τὴν Α.Π. 571|1950 (εἰσηγητὴς *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 10, 16) τὸ ἐκ τοῦ Α.Ν. 1545|1950 ἐπιχείρημα κλονίζεται διὰ τοῦ συλλογισμοῦ της, ὅτι ἐνισχύεται ἡ ἄποψις της —εἰδικῶς διὰ τοὺς Σ.Ε.Κ.— ὅτι καὶ μετὰ τὸ Ν.Δ. 1255|1949 διετηρήθη ἐν ἰσχύϊ ἡ εἰδικὴ διάταξις τοῦ Ν.Δ. 645|1948 διὰ τοὺς Σ.Ε.Κ.

καὶ Σ.Π.Α.Π. καὶ ἐκ τοῦ ὅτι μεταγενεστέρως διὰ τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ 1545|1950 Α.Ν. ὡρίσθη ὅτι ὁ Ν 118|1945 δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ δὴ ἀναδρομικῶς ἐπὶ πάντων τῶν ἀτμηλάτων δικτύων τῆς χώρας, ἀλλὰ τί πρέπει νὰ εἴπωμεν διὰ τὸν Α.Ν. 1986|1950 περὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ο.ΔΙ.Σ.Υ. ἀφοῦ πρὸ αὐτοῦ εἶχε εἰσαχθῇ ἡ εἰδικὴ διὰ τὸν Ο.ΔΙ.Σ.Υ. διάταξις τοῦ Ν.Δ. 183|1946;

Τὸ ζήτημα ὅμως δὲν ἐξαντλεῖται ἁπλῶ ἀπόψεως ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας μέχρι καὶ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949.

Κατὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» (ΕΕΔ 10, 687) ἀνεθεωρήθη τὸ ὅλον σύστημα τῆς ἀσφαλίσεως τῶν μισθωτῶν. Ὁ κλάδος ἀνεργίας ἀσφαλίζεται εἰς τὸ Ι.Κ.Α.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 60 αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ **καταργεῖται ὁ Α.Ν. 118|1945**, πλὴν τοῦ ἄρθρου 9 καὶ τῶν μὴ ἀσφαλιστικοῦ περιεχομένου διατάξεων αὐτοῦ, καταργουμένης συγχρόνως καὶ πάσης διατάξεως τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας ἀντιτιθεμένης εἰς τὸν παρόντα νόμον.

Τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 καθορίζει καὶ τὰ ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἀσφάλισιν (καὶ κατὰ τῆς ἀνεργίας) πρόσωπα.

Καταργουμένου διὰ τοῦ Α.Ν. 1846|1951 τοῦ Ν. 118|1945 πρέπει, νομίζομεν, νὰ εἶναι πάλιν ἀνεπίδεκτον σοβαρᾶς ἀμφισβητήσεως, ὅτι συγκατηργήθησαν πάλιν αἱ ἐκ τοῦ Ν. 118|1945 ἐξαιρέσεις (πρβλ. *Οἰκονομίδου*, Γεν. Ἀρχ. § 5, σημ. 9).

Δὲν πρέπει τέλος νὰ διαφύγῃ τῆς προσοχῆς μας, ὅτι ὁ Ν. 118|1945 πρότερον καὶ ὁ Α.Ν. 1846|1951 δὲν ρυθμίζει κυρίως θέμα καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλ' ἀσφαλίσεως τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τῆς ἀνεργίας, τῶν ὑποχρεώσεων ἐξ αὐτῆς καὶ δευτερευόντως ὡς μέσον ἐφαρμογῆς τοῦ συστήματός των τὸν τρόπον καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, εἰς οἵαν ἔκτασιν ὑποχρεώσεων ἐκτείνεται αὐτη, κατὰ τοὺς κειμένους νόμους περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (βλέπε καὶ τὰς ἐν ΕΕΔ 10, 1039 ἐπ. σημειώσεις μας καὶ ὑπ' ἀριθ. 111|1951 Ἐγκύκλιον Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. περὶ καταργήσεως τῶν προϋφισταμένων τοῦ Α. Ν. 1846|1951 ἐξαιρέσεων ὑπαγωγῆς κατηγοριῶν μισθωτῶν εἰς τὴν ἀσφάλισιν κατὰ τῆς ἀνεργίας, ΕΕΔ 10, 1018, ἔνθα καὶ σχετικὴ γνωμοδότησις τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α.).

Ἀρείου Πάγου 398|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Νερουτσόπουλος, Δ. Καλλιέρος

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 552|1945 Ἐτους ἀν. νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 3711|1928 περὶ καταστατικοῦ χάρτου τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ», καθ' ἣν «τῷ Ἑλληνικῷ Ἐρυθρῷ Σταυρῷ, ἀποτελοῦντι αὐτοδιοικουμένον σωματεῖον, λόγῳ τοῦ ἐπιδιωκομένου ὑπ' αὐτοῦ σκοποῦ καὶ τῶν ἐκ τῶν διεθνῶν συμβάσεων ὑποχρεώσεων καὶ σχέσεων, ἀναγνωρίζεται ἀπεριόριστος αὐτονομία, εἰδικώτερον δὲ δὲν δύνανται νὰ ἐφαρμοσθοῦν ἐπ' αὐτοῦ αἱ διατάξεις περὶ προσλήψεως, ἀπολύσεως, ὅρων ἐργασίας κλπ. ὁπαλλήλων καὶ ἐργατῶν, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη, ἥτις ἀμέσως ἢ ἐμμέσως θὰ παρεκώλυε τὸν Ἑλληνικὸν Ἐρυθρὸν Σταυρὸν εἰς τὴν ἀδέσμευτον ἀπὸ οἱασδήποτε παρεμβάσεως ἢ περιορισμοῦ καὶ μόνον κατὰ τὴν ἀνεξέλεγκτον κρίσιν τῶν ὀργάνων αὐτοῦ ἐνέργειαν ἢ λειτουργίαν αὐτοῦ», ἀφορῶσα εἰδικῶς τὸν Ἑλληνικὸν Ἐρυθρὸν Σταυρὸν καὶ τοὺς εἰς αὐτὸν παρέχοντας τὴν ἐργασίαν των, καθιεροῦσα ἐξαίρεσιν ὑπὲρ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἀπὸ παντὸς νόμου, ἰσχύοντος ἢ καὶ ἰσχύσοντος, περιέχοντος ἐναντίαν διάταξιν γενικήν, ὡς σαφῶς ἐκ ταύτης δείκνυται, δὲν κατηργήθη οὔτε ρητῶς, οὔτε σιωπηρῶς, ὑπὸ τοῦ τροποποιήσαντος καὶ ἐπεκτείναντος τὰς διατάξεις τοῦ Ἀν. Νόμου 118|1945 ἐπὶ πάντων γενικῶς τῶν προσώπων, ἅτινα παρέχουσιν ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ἔναντι ἀμοιβῆς, καὶ ὑπὸ ὡρισμένας ἄλλας προϋποθέσεις τοῦ Ν. Διατάγματος 1255|49 ἔτους, ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ ὁποίου, σκοπεύοντος τὴν διὰ τοῦ ἱδρυθέντος Ταμείου Ἀνεργίας καὶ τῶν εἰς τοῦτο εἰσφορῶν ἀσφάλισιν τῶν μισθωτῶν κατὰ τῆς ἀνεργίας, οὐδαμῶς συνάγεται πρόθεσις τοῦ νομοθέτου πρὸς κατάργησιν τῶν διὰ τοῦ μνησθέντος ὑπ' ἀριθ. 552|1945 εἰδικοῦ νομοθετήματος καθιερωθεισῶν ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ ἐπιδιωκομένου ὑπ' αὐτοῦ σκοποῦ καὶ τῶν ἐκ διεθνῶν συμβάσεων δημιουργουμένων ὑποχρεώσεων τοῦ ἐξαιρέσεων ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν περὶ ἀπολύσεως τῶν μισθωτῶν διατάξεων τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, ἐν αἷς καὶ αἱ τοιαῦται τοῦ νόμου 118|1945, τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 11 § 7, καθ' ἣν καταργεῖται πᾶσα διάταξις τῆς κειμένης νομοθεσίας ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος, ἀναφερομένης εἰς διατάξεις γενικοῦ περιεχομένου καὶ οὐχὶ εἰς τοιαύτας ἀναφερομένας εἰς ὡρισμένα πρόσωπα, ἅτινα θέλει ὁ νομοθέτης ἐκ γενικωτέρου λόγου νὰ προστατεύσῃ καὶ διευκολύνῃ πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ των. Τἀναντία δεξαμένη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὡς ἐκ τοῦ αἰτιολογικοῦ αὐτῆς προκύπτει, ὅτι ταύτεστι διὰ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 κατηργήθη ἡ διὰ τοῦ νόμου 552|1945 καθιερουμένη ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ἐξαίρεσις ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν περὶ ἀπολύσεως τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν διατάξεων τῶν ἐργατικῶν νόμων καὶ τῶν τοῦ νόμου 118|1945, καὶ ἑπομένως ἦτο ἄκυρος ἡ ἄνευ τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118|1945, ὡς ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, γενομένη ἀπόλυσις τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἐκ τῆς ὑπηρεσίας της, ὡς πλυντρίας καὶ βοηθοῦ ἱματιοφύλακος τοῦ σταθμοῦ Α' βοηθειῶν τοῦ ἀναιρεσιοντος, βάσιμος δὲ ἡ διώκουσα τὴν καταβολὴν μισθῶν μετὰ τὴν τοιαύτην ἄκυρον ἀπόλυσίν της ἀγωγὴ τῆς ἀναιρεσιβλήτου, ψευδῶς τὰς ὡς ἄνω οὐσιαστικοῦ περιεχομένου διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 552|1945 καὶ 1, 6 καὶ 11 § 7 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ἀναιρετέαν ἐαυτὴν κατέστησε, συνῳδὰ τῷ ἄρθρῳ 807 § 17 τῆς Πολ. Δικονομίας καὶ τοὺς βασίμους περὶ τούτου λόγους τοῦ ἀναιρετηρίου.

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΜΕΤΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΠΑΡΑ ΤΟΝ ΝΟΜΟΝ ΠΕΡΙ ΝΟΜΙΜΟΦΡΟΣΥΝΗΣ

Ὑστέρα μετά τήν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐπίκλησις τῆς ἀκυρότητος

Σκοπός τοῦ Α.Ν. 516)1948 περί ἐλέγχου νομιμοφροσύνης τῶν δημοσίων κλπ. ὑπαλλήλων.— Ἐπίκλησις ἀκυρότητος τῆς συμβάσεως ἐκ τῆς μή τηρήσεως τῶν περί διορισμοῦ διατυπώσεων τοῦ Α.Ν. 516)1948 μετά τήν λύσιν αὐτῆς, πρός ἀποφυγήν τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως ἀπορρεουσῶν ὑποχρεώσεων, ἀποτελεῖ κατάχρησιν δικαιώματος (ἄρθρ. 281, 288 Α. Κ.).

Κατά τό σαφές ἄρθρ. 1 τοῦ Α.Ν. 516)1948 «περί ἐλέγχου νομιμοφροσύνης τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καί ὑπηρετῶν», κυρωθέντος ὑπό τοῦ ΜΘ')1948 Ψηφίσματος διορισμός ἤ πρόσληψις, γενομένη κατά παράβασιν τῶν διατάξεων αὐτοῦ, *εἶναι ἐξ ὑπαρχῆς ἄκυρος καί οὐδέν συνεπάγεται ἀποτέλεσμα* (βλέπε καί Α.Π. 45)1951, εἰσηγητής *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 10, 301).

Ἡ διάταξις εἶναι, ὡς καταδήλως συνάγεται, δημοσίας τάξεως καί ἐκ τούτου πᾶσα δικαιοπραξία, ἀντιβαίνουσα εἰς αὐτόν, θά ἦτο ἄκυρος καί ἐκ τοῦ ἄρθρ. 174 Α.Κ., λογιζομένη ὡς μή γενομένη (ἄρθρ. 180 Α.Κ.), τήν ἔλλειψιν δέ ταύτην (τοῦ Ν. 516) ὀφείλει νά λάβῃ ὑπ' ὄψιν του καί αὐτεπαγγέλτως.

Θεραπεία τῆς ἀκυρότητος διά τῆς ἐκτελέσεως αὐτῆς δέν ἐπέρχεται, ὡς δέν ἐπέρχεται καί διά τήν παράβασιν τοῦ ὑπό τοῦ νόμου τεταγμένου συστατικοῦ τύπου δικαιοπραξίας (ἄρθρ. 159 Α.Κ.), πλήν τῶν εἰδικῶς ἐν τῷ νόμῳ ἐξαιρέσεων, περί ὧν ρητῶς προβλέπει, π.χ. ἄρθρ. 849 Α.Κ. περί ἐγγυήσεως (βλέπε *Κ. Καυκᾶ*, Ἐνοχ. Δίκ. Εἰδ. Μέρος, Τόμος Β' Τεῦχος Β', σελ. 291. *Π. Ζέπου*, Ἐνοχ. Β' Μέρος, Εἰδ. Τεῦχος δον, σελ. 563, Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 31)1951. Πρωτοδίκης *Ι. Δέσπης*, ΕΕΔ 10, 425, κρίνασαν σύμβασιν μετά τοῦ Δημοσίου, ἄνευ ἐγγράφου).

Τό ζήτημα εἶναι—καί περί αὐτοῦ ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακή ἀπόφασις— ἄν ἡ ἐκ μέρους τοῦ ἀντισυμβληθέντος ἄσκησις τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ νά προτείνῃ ἀκυρότητα τῆς συμβάσεως συνιστᾷ τήν κατά τό ἄρθρ. 281 Α.Κ. καταχρηστικήν ἄσκησιν δικαιώματος.

Κατά τήν Α.Π. 150)1951, Τμ. Β' (εἰσηγητής *Γ. Ἠλιόπουλος*, ΕΕΝ ιη', 1951, σελ. 523) «ἡ ὑπό τοῦ παρεμβάντος Δημοσίου ἄσκησις τοῦ δικαιώματος, ὅπως προτείνῃ τήν ἀκυρότητα τοῦ παραχωρητηρίου, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἐξεποιήθησαν τά διεκδικούμενα ἐπίδικα κτήματα εἰς τόν ἀρχικόν τῶν αἰτουσῶν δικαιοπάροχον Συνεταιρισμόν, ὡς ἐκ τῆς παραλείψεως διά τήν ἐκποίησιν τούτων τῶν νομίμων διατυπώσεων, οὔτε τά ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῆς καλῆς πίστεως ἤ τῶν χρηστῶν ἠθῶν ὅρια ὑπερβαίνει, οὔτε ἀντιτίθεται εἰς τόν κοινωνικόν ἤ οἰκονομικόν σκοπόν τοῦ τοιούτου δικαιώματος, διότι αἱ ἔννοιαι αὗται, ὡς διατυποῦνται ἐν ἄρθρ. 281 Α.Κ., δέν δύνανται νά κατισχύσωσι τῶν ἀναγκαστικῶν καί δημοσίας τάξεως κανόνων, τῶν ὁριζόντων τήν τήρησιν νομίμων διατυπώσεων πρός ἔγκυρον σύστασιν δικαιοπραξίας καί ἡ καταστρατήγησις τῶν ὁποίων ἀντιβαίνει εἰς τήν ἐν τῇ ἐννόμῳ τάξει κρατοῦσαν περί χρηστῶν ἠθῶν καί καλῆς πίστεως ἀντίληψιν» (ἀντίθετα σχόλια ἐν ΕΕΝ ιη' 523).

Τό ζήτημα ἔχει ἀντιμετωπισθῇ ὑπό τῆς θεωρίας εἰς τήν περίπτωσιν ἐπικλήσεως τῆς ἀκυρότητος τῆς συμβάσεως ἐξ ἐλλείψεως ἀπαιτουμένου τύπου (βλέπε *Κ. Σούρλαν*, Ἔρμ ΑΚ ὑπ' ἄρθρ. 369 ἀριθ. 43, ἔνθα ἀναπτύσσονται αἱ ὑπ' αὐτοῦ διάφοροι ἐν τῇ ξένῃ θεωρίᾳ γνῶμαι, ὑπομιμνήσκοντος τοῦ ἄνω συγγραφέως ὅτι ὑπό τήν ἔκδοχήν τῆς ὑπεροχῆς τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. (ὑποστηρίζεται καί ἡ ὑπεροχή, βλέπε τάς ἐνθ' ἀν. παραπομπάς) ἔναντι τῆς ἀκυρότητος τῆς συμβάσεως, δέν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἡ ἀκυρότης ὡς ἀπόλυτος δέν παρέχει ἁπλῶς δικαίωμα προβολῆς αὐτῆς εἰς τόν ἔχοντα συμφέρον νά ἐπικαλεσθῇ τήν ἀκυρότητα, ἀλλά καθιεροῖ ὑποχρέωσιν καί τοῦ δικαστηρίου νά λάβῃ αὐτήν αὐτεπαγγέλτως ὑπ' ὄψιν καί ἑπομένως ματαιουμένης τῆς προβολῆς τῆς ἀκυρότητος διά τῆς ἐναισθήσεως τοῦ δόλου, παραμένει ἡ ἀκυρότης διά τόν δικαστήν), ἐνῷ παραίτησις ἀκόμη ἀπό τῆς ἐναισθήσεως περί ἀκυρότητος δέν εἶναι ἐπιτρεπτή (πρβλ. *Κ. Καυκᾶ*, ἐνθ' ἀνωτ. σελ. 291).

Τέλος ὑποστηρίχθη (*Π. Θεράκος*, Ἡ ἀπαγόρευσις τῆς καταχρήσεως δικαιώματος καί αἱ συνέπειαί της, Ἐκδ. 1947, σελ. 50), ὅτι εἰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἐπιβάλλεται ἡ διατήρησις ἀδιασπάστου σταθερᾶς καταστάσεως, ἀποκλείεται ἡ κατάχρησις δικαιώματος καί τό ἄρθρ. 281 Α.Κ. πρέπει νά ἐφαρμόζεται, ὅπου δύναται νά ἐξυπηρετήσῃ τόν ὑπέρτατον σκοπόν τοῦ δικαίου.

Ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη δικαστική ἀπόφασις καταλήγει εἰς τήν ἄποψιν ὅτι ἡ ἐπίκλησις ἐκ μέρους τοῦ Δημοσίου ἀκυρότητος τῆς παρά τόν Ν. 516)1948 καταρτισθείσης καί ἐκτελεσθείσης ἤδη συμβάσεως ἀντίκειται εἰς τά ἄρθρα 281 καί 288 Α.Κ., ἐνῷ εἶχε ὑποχρέωσιν, νομίζομεν, καί αὐτεπαγγέλτως νά ἐξετάσῃ, ἄν ἐτηρήθησαν αἱ δημοσίας τάξεως διατυπώσεις τοῦ νόμου, μή ὑπαρχούσης ἄλλως συμβάσεως (ἄρθρ. 180 Α.Κ.), ἵνα ὁμιλήσωμεν περί ἀποφυγῆς τῶν *ἐκ συμβάσεως* ὑποχρεώσεων. Ἄλλο ἦτο ἐν προκειμένῳ τό ἐκ τοῦ δικαίου βοηθημα (ἄρθρ. 311 Α.Κ.).

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 838)1951

Διαδικασία Ν ΓΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Δ. Καμβύσης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Βενιζέλος, Κ. Διαλεκτός, δικαστικός ἀντιπρόσωπος Δημοσίου

Ἡ ἔνστασις τοῦ ἐναγομένου Δημοσίου ὅτι

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΕΠΙ ΝΑΥΑΓΙΟΥ ΠΛΟΙΟΥ ΚΑΙ ΑΠΩΛΕΙΑΣ ΝΑΥΤΙΚΟΥ

Έννοια σχετικοῦ ἄρθρου 354 τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου

Ναυάγιον τοῦ πλοίου καὶ ἀπώλεια τοῦ ναυτικοῦ.— Δικαίωμα κληρονόμων ναυτικοῦ ἐπὶ τῶν μέχρι τῆς τελευταίας περὶ τοῦ πλοίου εἰδήσεως δεδουλευμένων μισθῶν καὶ ἑνὸς προσέτι μισθοῦ.— Ἐφαρμογὴ καὶ ἔννοια ἄρθρ. 354 Ἐμπορικοῦ Νόμου.— Νόμιμος ὑπολογισμὸς μισθοῦ ναυτικοῦ εἰς ξένον συνάλλαγμα.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4757|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Μ. Κυριλλόπουλος*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Ψιρούλης, Γ. Ὀλυμπίτης

Κατὰ τὸ ἄρθρον 354 § 3 τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου ἐν περιπτώσει ἀπωλείας πλοίου ἄνευ εἰδήσεων οἱ κληρονόμοι τῶν κατὰ μῆνα μισθουμένων ναυτῶν ἔχουσι δικαίωμα εἰς τοὺς μέχρι τῆς τελευταίας περὶ τοῦ πλοίου εἰδήσεως δεδουλευμένους μισθοὺς καὶ προσέτι εἰς μισθὸν ἑνὸς μηνός. Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ παράσχῃ μίαν ἐπὶ πλέον προσασίαν, ἐκτὸς τῆς δι' ἄλλων διατάξεων παρεχομένης εἰς τοὺς κληρονόμους τοῦ εἰς ναυάγιον τοῦ πλοίου ἀπολεσθέντος ναυτικοῦ καὶ καθώρισεν ὅτι ἡ διάρκεια τῆς συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ναυτικοῦ, ἀπολεσθέντος εἰς ναυάγιον πλοίου, θεωρεῖται διαρκέσασα ἐπὶ ἕνα πλέον μῆνα ἀπὸ τῆς τελευταίας περὶ τοῦ πλοίου εἰδήσεως καὶ ὡς ἐκ τούτου ὀφείλονται εἰς τοὺς κληρονόμους τοῦ ναυτικοῦ καὶ ὁ μισθὸς τοῦ ἑνὸς τούτου μηνός. Δὲν ἔχει σημασίαν καὶ δὲν ἐπιδρᾷ εἰς τὴν κατὰ νομικὸν πλάσμα καθορισθεῖσαν διάρκειαν τῆς μισθώσεως τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ τελευταία εἴδησις ἐκ τοῦ βυθιζομένου πλοίου ἐκπεμφθεῖσα, εἴτε ἄλλως πως ληφθεῖσα, ταυτίζεται χρονικῶς πρὸς τὸ συμβὰν τῆς ἀπωλείας τοῦ πλοίου (πρᾶγμα συνηθέστατον σήμερον λόγῳ τῆς ἀναπτύξεως τῶν τηλεπικοινωνιακῶν μέσων). Αὕτη θεωρεῖται ἡ τελευταία περὶ τοῦ πλοίου εἴδησις καὶ ἀπὸ ταύτης καὶ ἐπὶ ἕνα μῆνα θεωρεῖται διορκοῦσα ἡ σύμβασις καὶ ὀφείλονται εἰς τοὺς κληρονόμους τοῦ ναυτικοῦ, ἐκτὸς τῶν πράγματι δεδουλευμένων μισθῶν, καὶ ὁ μισθὸς τοῦ ἑνὸς τούτου μηνός (ὅρα καὶ Πρωτοδ. Πειραιῶς 128|1951, ΕΕΔ 10 σ. 751, contra Πρωτ. Ἀθηνῶν 2703|50). Ἐβεβαιώθησαν τὰ ἀκόλουθα: Ὁ σύζυγος τῆς ἐναγούσης, τυγχάνων ἀπογεγραμμένος ἐργάτης θαλάσσης, προσελήφθη καὶ ἐναυτολογήθη τὴν 2 Ὀκτωβρίου 1939, ὡς θερμαστής, ἐπὶ τοῦ ὑπὸ Ἑλληνικὴν σημαίαν ἀπὸ Πηλείδων χωρητικότητος ἄνω τῶν 2000 κόρων, αὐτινος διαχειριστὴς καὶ συμπλοιοκτήτης, ἄλλως ἐκμεταλλευόμενος τὸ σκάφος δι' ἰδίων λογαριασμῶν, τυγχάνει ὁ ἐναγόμενος. Τὴν 8 Σεπτεμβρίου 1940 τὸ πλοῖον ἐβυθίσθη εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανόν, εἰς σημεῖον κειμένον εἰς πλάτος 57.35 Β καὶ μῆκος 12.40 Δ κατόπιν τορπιλλισμοῦ αὐτοῦ ὑπὸ γερμανικοῦ ὑποβρυχίου. Ὁ ἀνωτέρω ἀπωλέσθη κατὰ τὸ ναυάγιον τοῦτο καὶ ἐκληρονομήθη ὑπὸ τῆς ἐναγούσης συζύγου του, ἥτις, βάσει τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ σκέψει ἐκτεθέντων, δικαιοῦται, ἐκτὸς τῶν δεδουλευμένων μισθῶν αὐτοῦ, καὶ ἑνὸς εἰσέτι μισθοῦ, ὅστις θὰ ὑπολογισθῇ βάσει τῶν τακτικῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν, ἃς ἐλάμβανε ὁ κληρονομηθεὶς κατὰ τὸν τελευταῖον πρὸ τῆς τελευταίας εἰδήσεως μῆνα. Αἱ ἀποδοχαὶ νομίμως ὑπολογισθεῖσαι εἰς Λίρας Ἀγγλίας (Α.Π. 560|1950, ΕΕΔ 9, 1096) ἀνῆρχοντο α) τακτικὸς μηνιαῖος μισθὸς Λίραι Ἀγγλίας 7—10—0 β) γενικὸν πολεμικὸν ἐπίδομα ἴσον πρὸς τὰ 80 ο|ο τοῦ μισθοῦ τούτου Λίραι Ἀγγλίας 6-0-0 γ) εἰδικὸν πολεμικὸν ἐπίδομα Λ.Α. 2-10-0 ἡμερησίως καὶ τοῦτο διότι τὸ πλοῖον ἔπλεε ἐντὸς ἐπικινδύνου ζώνης τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ, ὡς αὕτη ἔχει καθορισθῇ διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 51 - 52 διαιτητικῶν ἀποφάσεων, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἐπλήθε καὶ τὸ ναυάγιον, καὶ διὰ τὰς 30 ἡμέρας Χ2-10-0=75-0-0 (ἀπόφασις Ἀνωτέρας Μονίμου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας ὑπ' ἀριθ. 51 καὶ 52). Τὸ σύνολον ἄρα τῶν ἀποδοχῶν τοῦ κληρονομηθέντος ἀνήρχετο εἰς Λ.Α. 88-10-0 καὶ εἰς τὸ ποσὸν τοῦτο ὑπολογίζεται ὁ μισθὸς τοῦ ἑνὸς μηνὸς μετὰ τὸ ναυάγιον, αὐ ἡ ἐνάγουσα, ὡς κληρονόμος τοῦ ἀπολεσθέντος συζύγου της, δικαιοῦται.

ἡ ἐπικαλουμένη σύμβασις ἰδιωτικοῦ δικαίου ἐργασίας εἶναι ἄκυρος, ὡς μὴ τηρηθεισῶν κατὰ τὴν πρόσληψιν τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Α.Ν. 516|1948 περὶ ἐλέγχου νομιμοφροσύνης τῶν δημοσίων κλπ. ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν διατυπώσεων κρίνεται ἀπορριπτέα, καθ' ὅσαν ὁ σκοπὸς τοῦ δημοσίου συμφέροντος τοῦ νόμου τούτου εἶναι ἡ προστασία τοῦ Ἔθνους ἐκ τῶν μὴ νομιμοφρόνων στοιχείων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν του καὶ ἡ πρόληψις τῶν διορισμῶν τοιούτων καὶ ἡ ἀπόλυσις ὑπηρετούντων, ἡ δὲ μετὰ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐπίκλησις τοῦ νόμου τούτου ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀφοῦ ἐποιήσατο χρῆσιν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐργασθέντος πρὸς ἀποφυγὴν καὶ μόνον τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως ἀπορρεουσῶν ὑποχρεώσεών του, ἐνῷ οὐδαμῶς ἐξυπηρετεῖ τὸν ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιδιωκόμενον σκοπόν, ἀποτελεῖ κατάχρησιν δικαιώματος καὶ ἀντίκειται εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς χρηστῆς διοικήσεως καὶ καλῆς πίστεως (ἄρθρ. 281, 288 Α.Κ.).

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ ΕΛΛΗΝ. ΚΡΑΤΟΥΣ

Σύγκρουσις Νόμων ισχύος άπό τοῦ αὐτοῦ χρόνου καί τίς ὁ κατισχύων

Ρύθμισις καθορισμοῦ μισθολογίου σιδηροδρομικῶν Σ.Ε.Κ. διά τοῦ Α. Ν. 1538)1950 «περί ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου».— Ρύθμισις ὅμως τοῦ αὐτοῦ θέματος κατά διάφορον τρόπον καί ὑπό τοῦ Α. Ν. 1545)1950.— Σύγχρονος ἔναρξις ἰσχύος ἀμφοτέρων.— Κατίσχυσις Ν. 1538)1950 ὡς περιέχοντος εἰδικήν διάταξιν διά τούς ὑπαλλήλους τῶν Σ.Ε.Κ.— Ἀκυρότης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐκδοθείσης κατ' Α. Ν. 1545)1950.

Ἀναστάτωσιν εἰς τήν μισθολογικήν κατάστασιν τῶν ὑπαλλήλων τῶν Σ.Ε.Κ. θά προκαλέσῃ ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀπόφασις τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας

Πρόκειται περί τοῦ ἑξῆς : Κατά τό ἄρθρον 3 τοῦ Α.Ν. 1545)1950 «περί αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ διά τοῦ ἀπό 17.12. 30 Διατάγματος κλπ.» (ΕΕΔ 9, 1057) αἱ πάσης φύσεως ἀποδοχαί, μισθοί (προσαυξήσεις, ἐπιδόματα κλπ.) τοῦ προσωπικοῦ τῶν σιδηροδρομικῶν δικτύων Σ.Ε.Κ., Σ.Π.Α.Π., Θεσσαλίας, Σ.Β.Α.Ε., Σ.Π.Κ καί Γαλλοελληνικῶν σιδηροδρόμων καθορίζονται *μόνον* διά κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Μεταφορῶν, Ἐργασίας καί Οἰκονομικῶν. Ὑπουργικαί ἀποφάσεις, ἐκδοθεῖσαι ἀπό τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς χώρας καί ἐφεξῆς, καθορίζουσαι μισθούς, προσαυξήσεις, ἐπιδόματα καί ἐν γένει ἀποδοχάς ἐργαζομένων, δέν ἰσχύουν ἐξ ὑπαρχῆς διά τό ἐν λόγω προσωπικόν τῶν ἀνωτέρω Δικτύων, ἐάν δέν εἶναι ὑπογεγραμμέναι παρά τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ Ὑπουργῶν.

Ὁ Νόμος οὗτος ἐδημοσιεύθη εἰς τό 250 τεῦχος Α' τῆς 29 Ὀκτωβρίου 1950 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καί δυνάμει αὐτοῦ ἐξεδόθησαν σχετικαί ὑπουργικαί ἀποφάσεις περί μισθολογίου ἀτιμήτων σιδηροδρόμων, εἰς ἃς καί οἱ Σ.Ε.Κ. (βλέπε σχετικάς ὑπουργικάς ἀποφάσεις ἐν ΕΕΔ 9, 1156, ΕΕΔ 10, 1023].

Ἀλλά διά τοῦ Α.Ν. 1538 τῆς 29)29 Ὀκτωβρίου 1950 «περί ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου», ἰσχύοντος καί τούτου ἀπό τῆς 29 Ὀκτωβρίου 1950, ὡς καί ὁ Α.Ν. 1545)1950, ὡρίσθη, ὅτι διά διαταγμάτων, ἐκδοθησομένων ἐπί τῇ προτάσει τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ καί τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν θέλουσι ρυθμισθῆ τά τοῦ μισθολογίου τῶν ὑπαλλήλων τῶν.... καί τῶν Σιδηροδρόμων Ἑλληνικοῦ Κράτους.

Ἑπομένως, κατά τήν κατωτέρω ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, τό μισθολόγιον τῶν ὑπαλλήλων τῶν Σ.Ε.Κ. δέν ρυθμίζεται νομίμως διά τῶν κατά Ν. 1545)1950 ἐκδοθεισῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἀλλά τοῦτο εἶναι ὁριστέον διά Διατάγματος, ὡς ὁ Α.Ν. 1538)1950 προβλέπει.

Νά εἴπωμεν, ὅτι ὡς συντάσσονται οἱ νόμοι, ὀφείλεται χρεία... ἑνός συντονιστικοῦ, τρόπον τινά, Συμβουλίου πρόν συντονισμόν τῆς ἐφαρμογῆς τῶν νόμων ;

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1166)1951 Ὁλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. **Σ. Σολιώτης**
Εἰσηγητής ὁ Πάρεδρος κ. **Δ. Ψαρᾶς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Στυρφαλιάδης, Β. Κασίμης, Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους.

Τήν ἁρμοδιότητα τῶν διοικητικῶν ὀργάνων πρός ρύθμισιν τοῦ μισθολογίου τῶν Σιδηροδρόμων Ἑλληνικοῦ Κράτους καθορίζουσι δύο διατάξεις νόμων: κατά μέν τό ἄρθρ. 15 § 1 τοῦ ἀ. ν. 1538 τῆς 29)29 Ὀκτωβρίου 1950 «περί ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου», «Διά διαταγμάτων ἐκδοθησομένων ἐπί τῇ προτάσει τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ καί τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν θέλουσι ρυθμισθῆ τά τοῦ μισθολογίου τῶν ὑπαλλήλων τῶν Κοινοτήτων, τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καί τῶν Σιδηροδρόμων Ἑλληνικοῦ Κράτους». Κατά δέ τό ἄρθρ. 3 τοῦ ἀν. ν. 1545 τῆς 29)29 Ὀκτωβρίου 1950 «περί αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ διά τοῦ ἀπό 17 Δεκεμβρίου 1930 δ)τος κυρωθέντος κανονισμοῦ ταμείου ἀλληλοβοηθείας τῶν σιδηροδρομικῶν δικτύων, ὡς ἐτροποποιήθη καί συνεπληρώθη διά τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 1854 καί ἄλλων τινῶν διατάξεων», «Αἱ πάσης φύσεως ἀποδοχαί (μισθός, προσαυξήσεις, ἐπιδόματα κλπ.) τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ σιδηροδρομικῶν δικτύων καθορίζονται μόνον διά κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Μεταφορῶν, Ἐργασίας καί Οἰκονομικῶν», τοῦ προηγουμένου ἄρθρ. 2, εἰς ὃ ἀναφέρεται ἡ διαληφθεῖσα διάταξις, ρητῶς κατονομάζοντος μεταξύ τῶν ἄλλων σιδηροδρομικῶν δικτύων καί τούς Σ.Ε.Κ.

Διά μέν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 17 § 2 τοῦ ἀ.ν. 1538 ὁρίζεται ὅτι ἡ ἰσχύς τοῦ νόμου τούτου ἄρχεται ἀπό τῆς 1ης Ἰουλίου 1950, ὅπερ σημαίνει ὅτι πλήν τῶν διατάξεων, αἵτι-

ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ ΕΠΙ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

1. Ἀποδοχή ἀποφάσεως καί δικαίωμα προσβολῆς δι' ἐνδίκου μέσου

Ἀπώλεια τοῦ δικαιώματος προσβολῆς ἀποφάσεως δι' ἐνδίκου μέσου.—Ἀνεπιφύλακτος εἰσπραξις ὑπό νικήσαντος ἐνάγοντος ἐπιδικασθέντας ὑπό τῆς ἀποφάσεως ποσοῦ ἐμφαίνει ἀποδοχήν αὐτῆς, ἀποκλείουσαν τήν κατ' αὐτοῦ ἄσκησιν ἐνδίκου μέσου ἐφέσεως.

Σχετικόν πρός τό ὑπό τῆς κατωτέρω παρατιθεμένης ἀποφάσεως θέμα εἶναι τό τῆς Α.Π. 510/50 (εἰσηγητής *Α. Κωσούλας*, ΕΕΔ 10, 85).

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 3834/1951

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Πρωτοδίκης ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ε. Μαλλιάρας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Στεῖρος, Ε. Παπαδᾶτος.

Δικαστικός ἀντιπρόσωπος Δημοσίου

Ὑπόκειται πρός κρίσιν ἔφεσις τοῦ ἀρχικῶς ἐνάγοντος κατ' ἀποφάσεως τοῦ Εἰρηνοδικείου δικάσαντος διαφοράν τοῦ ν. 3514, ὡς οὗτος προκοπομηθείς καί συμπληρωθείς ἰσχύει, ἐπιδικάσαντος δ' ὑπέρ τοῦ ἐνάγοντος τούτου ἐφεδρικά τόν ἐπιδόματα ἐκ δραχμῶν 1 068.750, παρακονουμένου ἤδη ὅτι ἔδει νά ἐπιδικασθῇ αὐτῷ διά τήν αἰτίαν ταύτην τό ποσόν τῶν δραχμῶν 4,898.010 εἰσέτι.

Κατά τάς διατάξεις τῶν ἄρθρων 480 καί 486 § 3 Πολ. Δικ. ὁ ἀποδεξάμενος ἀπόφασίν τινα ἀπόλλυσι τό δικαίωμα νά προσβάλῃ αὐτήν δι' ἐνδίκου μέσου, ἐπερχομένης διά τῆς ἀποδοχῆς ἤ ἀποπερατώσεως τῆς δίκης, ἡ τοιαύτη δ' ἀποδοχή διά νά ἔχῃ κῦρος, δέον νά ἐξεφρασθῇ καθαρῶς καί εὐκρινῶς παρά τοῦ διαδίκου ἤ τοῦ εἰδικοῦ πληρεξουσίου του, εἴτε ρητῶς, εἴτε σιωπηρῶς, διά τοιούτων ἀναμφισβητήτων πράξεων, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξάγεται ἀναγκαίως ὁ περί ἀποδοχῆς σκοπός, ἐκτός ἐάν οὗτος ἐπροστατευσεν ἑαυτόν κατά τῆς σιωπηρᾶς ἀποδοχῆς δι' ἐπιφυλάξεως. Ὑπό τε τῆς θεωρίας καί τῆς νομολογίας ἡ ἀνεπιφύλακτος εἰσπραξις ὑπό τοῦ ἐνάγοντος τοῦ ἐπιδικασθέντος ὑπό τῆς ἀποφάσεως ποσοῦ ἐκρίθη, ὅτι ἐμφαίνει ἀποδοχήν ταύτης, ἀποκλείουσαν τήν παρ' αὐτοῦ ἄσκησιν ἐνδίκου μέσου (*Οἰκ.-Διβ.* Ἐγχειρ. § 226 σημ. 7, *Εὐκλ.* § 235 σημ. 3, Α.Π. 152/1936, Θέμ. ΜΖ' σ. 675). Καί ἐπομένως ἡ οὕτω γενομένη δεκτή ἀπόφασις καθίσταται τελεσίδικος (Πολ. Δικ. 485, 750, 813 § 1, *Οἰκ.-Διβ.* § 225 σημ. 8, *Εὐκλ.* § 143 σημ. 5). Ἐν προκειμένῳ, καθ' ἃ ἐξάγεται ἐκ τῆς ἀπό 12.9.1950 ἀποδείξεως τῆς εἰδικῆς πληρεξουσίου διά τήν εἰσπραξιν τοῦ ἐπιδικασθέντος ὑπό τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ὑπέρ τοῦ ἤδη ἐκκαλοῦντος ποσοῦ, αὕτη εἰσέπραξεν ἀνεπιφυλάκτως ὑπέρ αὐτοῦ τό ἐπιδικασθέν ποσόν, οὗτος δ' ἐφησύχασεν ἔκτοτε, ἐγείρας τήν κρινομένην ἔφεσιν μετά πέντε καί ἥμισυ ὁλοκλήρους μῆνας, περιστατικά, ἅτινα, κατά τήν κρίσιν μας, συνιστοῦν ἀναμφισβητήτους πράξεις σιωπηρᾶς εὐκρινοῦς ἀποδοχῆς τῆς ἐκκαλουμένης δύνανται νά ἔχωσιν ἀναδρομικήν δύναμιν, κατά τά λοιπά ὁ νόμος ἰσχύει ἀπό τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ὥστε καί ἡ διάταξις ἡ καθορίζουσα τήν ἁρμοδιότητα τοῦ ὀργάνου πρός ρύθμισιν τοῦ μισθολογίου ἄρχεται ἰσχύουσα ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ἤτοι ἀπό τῆς 29 Ὀκτωβρίου 1950· κατά δέ τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 4 § γ' τοῦ ἀν.ν. 1545 ἡ ἰσχύς τοῦ νόμου τούτου ἄρχεται ἀπό τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ἤτοι ὡσαύτως ἀπό 29 Ὀκτωβρίου 1950. Τῆς ἰσχύος ὅθεν τῶν νόμων τούτων καθοριζομένης διά διατάξεων αὐτῶν τούτων τῶν νόμων, τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ φύλλου τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἐν ᾧ ἕκαστος τούτων ἐδημοσιεύθη καί τοῦ ἀριθμοῦ, ὅστις εἰς ἕκαστον τῶν νόμων τούτων ἐδόθη, μή ἀσκούντων ἐπιρροήν τινα ὡς πρός τόν καθορισμόν τοῦ χρόνου τῆς ἰσχύος αὐτῶν, ἀμφότεροι οἱ νόμοι, εἰς οὓς ἀνήκουν αἱ περί ὧν πρόκειται διατάξεις, ἦρξαντο ἰσχύοντες τήν αὐτήν ἡμερομηνίαν, ἤτοι τήν 29ην Ὀκτωβρίου 1950. Ὑπάρχει ὅθεν ἐν προκειμένῳ περίπτωσις ἀντικειμένων πρός ἀλλήλας διατάξεων παραλλήλως ἰσχυουσῶν, δι' ὧν καθορίζεται τό ἁρμόδιον πρός ρύθμισιν τοῦ μισθολογίου τῶν Σ.Ε.Κ. διοικητικόν ὄργανον, ἀφοῦ κατά μέν τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 15 § 1 τοῦ ν. 1538 ἡ ρύθμισις γίνεται διά β. διατάγματος ἐκδοθησομένου προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Μεταφορῶν, κατά δέ τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 3 § β' τοῦ ἀν. νόμ. 1545, ἡ ρύθμισις γίνεται διά κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Μεταφορῶν, Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας.

Κατά τάς γενικάς ἀρχάς τῆς ἑρμηνείας τοῦ δικαίου, προκειμένης ἀμφιβολίας ὡς πρός τήν ἀληθῆ βούλησιν τοῦ νομοθέτου ἐπί ὡρισμένου θέματος παρ' αὐτοῦ ρυθμιζομένου διά διατάξεων ἀντιφασκουσῶν πρός ἀλλήλας δέον, πρό παντός, ν' ἀναζητηθῇ ἡ βούλησις αὕτη διά τῆς διακρίσεως μεταξύ γενικωτέρου καί εἰδικωτέρου κανόνος δικαίου, τοῦ δευτέρου κατισχύοντος τοῦ πρώτου. Ἀληθῶς δ' ἐν προκειμένῳ, ἄν καί ρητῶς καί διά τῶν δύο διατάξεων προβλέπεται ἡ ρύθμισις εἰδικῶς διά τούς Σ.Ε.Κ. τοῦ μισθολογίου αὐτῶν καί συνεπῶς δέν θά ὑπῆρχε περίπτωσις ἐφαρμογῆς τοῦ ἑρμηνευτικοῦ τούτου κανόνος, ὅμως πράγματι ἡ μέν διάταξις τοῦ νόμ. 1545, ἀναφερομένη εἰς τό σύνολον τῶν σιδηροδρομικῶν δικτύων, ἐν οἷς καί οἱ Σ.Ε.Κ., εἶναι γενική, ἐνῷ ἡ διάταξις τοῦ νόμ. 1538 προβλέπουσα μόνον περί τοῦ μισθολογίου τῶν Σ.Ε.Κ., εἶναι εἰδική καί ὡς τοιαύτη δέον νά θεωρηθῇ κατισχύουσα.

Ὅθεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις δέν ἐξεδόθη κατά τήν νόμιμον διαδικασίαν καί ὡς τοιαύτη ἀκυρωτέα τυγχάνει ἐν μέρει, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τήν δι' αὐτῆς ρύθμισιν καί τοῦ μισθολογίου τῶν Σ.Ε.Κ., λόγῳ ἀναρμοδιότητος τῶν ἀποφανθέντων Ὑπουργῶν.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΚΑΨΑΛΗ, Πρωτοδίκου

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου», μετὰ πολλῆς εὐχαριστήσεως, δημοσιεύει τὴν κατωτέρω λίαν ἐνδιαφερούσαν ἐργασίαν τοῦ ἀξιοτίμου κ. Ε. Καψάλη, Πρωτοδίκου Πατρῶν, ἀπεικονίζουσαν τὴν νομολογίαν τοῦ Πρωτοδικείου Πατρῶν τοῦ ἔτους 1951 ἐπὶ τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου. Αὕτη ἀναφέρεται εἰς πλεῖστα ἐνδιαφέροντα καὶ καθημερινῆς ἐφαρμογῆς θέματα καὶ εὐνόητον εἶναι τὸ ἐνδιαφέρον της.

Πέραν ὅμως τῆς ἀπὸ γενικοῦ ἐνδιαφέροντος ἀξίας τῆς δημοσιευομένης ἐργασίας, αὕτη ἔχει καὶ ἰδιαιτέραν ἀξίαν, διότι τὸ νομολογιακὸν ἔργον ἑνὸς ἐκ τῶν κυριωτέρων Πρωτοδικείων τοῦ Κράτους ἐπὶ τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου καὶ εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο, ἂν παρόμοιαι ἐργασίαι ἦσο δυνατὸν νὰ πραγματοποιηθοῦν καὶ διὰ τὰ ἄλλα Ἐπαρχιακὰ Πρωτοδικεῖα, ὅσα ἐμφανίζουν ἀξίαν λόγου νομολογιακὴν κίνησιν ἐπὶ τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, διὰ τὴν ὁποίαν ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» διαθέτει, μετὰ πολλῆς εὐχαριστήσεως, τὰς στήλας της.

Εἰσαγωγὴ

Τὸ Πρωτοδικεῖον Πατρῶν, ὂν τὸ τέταρτον κατὰ σειρὰν ἐκ τῶν Πρωτοδικείων τοῦ Κράτους, ἀπὸ ἀπόψεως δικαστηριακῆς κινήσεως, ἐπόμενον ἦτο ν' ἀπασχοληθῇ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος καὶ μὲ πλείστα ὅσα νομικὰ ζητήματα ἀναγόμενα εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ἡ ἐπίλυσις τῶν ὁποίων, νομίζομεν ὅτι θὰ πρέπει νὰ γνωσθῇ εὐρύτερον, ἐφ' ὅσον ἐλάχισται σχετικαὶ ἀποφάσεις εἶδον τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος ἀπὸ τῶν στηλῶν τῶν νομικῶν περιοδικῶν. Ἡ ἔρευνά μας θὰ ἦτο πληρεστέρα καὶ κατὰ συνέπειαν περισσότερον ἐνδιαφέρουσα, ἐὰν δὲν περιωρίζετο ἐπὶ τῆς νομολογίας τοῦ ἔτους 1951, ἀλλ' ἐπεξετείνετο καὶ ἐπὶ τῆς τοῦ 1950, ὡς θὰ ἴδῃ, τὸ μὲν διότι κατ' αὐτὸ ἐξεδόθησαν περισσότεραι ἀποφάσεις, τὸ δὲ διότι ἐξέδωκαν ταύτας διακεκριμένοι δικαστικοὶ λειτουργοί, ἐξ οὗ παρέπεται, ὅτι καὶ ἡ δοθεῖσα ὑπ' αὐτῶν λύσις εἰς τὰ ἀνακύψαντα νομικὰ ζητήματα θὰ ἦτο ἐπιτυχής. Ἀτυχῶς ὅμως ὁ ἐπαγγελματικὸς φόρτος τῶν ἐν τῇ Πολιτικῇ Δικονομίᾳ ἀναφερομένων, ὡς ἡ τοῦ συναλλάγματος, ὁπότε ἁρμόδιος Πρωτοδίκης εἶναι καὶ ὁ τῆς παρεμφερείας, ἐνθα συνέστη ἡ σύμβασις.

Πρωτοδ. Ἀθηνῶν 3712|1951
Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μ. Κυριλλέπουλος**
Δικηγόρος ὁ κ. Χ. Μάκαλης

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ' αἱ ἰδιωτικαὶ ἀξιώσεις, αἱ πηγάζουσαι ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας, δικάζονται ἀνεξαρτήτως ποσοῦ ὑπὸ Πρωτοδίκου, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Πρωτοδικείου, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ κατοικία τοῦ ἐναγομένου, ἢ ἐν ᾗ παρασχέθησαν ἢ ἔδει νὰ παρασχεθῶσιν αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ μισθωτοῦ. Δύναται ὅμως ὁ μισθωτὸς νὰ ἐγείρῃ τὴν ἀγωγὴν του ταύτην καὶ ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ κατοικία τοῦ ἐναγομένου ἢ παρασχέθησαν ἢ ἔδει νὰ παρασχεθῶσι αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ μισθωτοῦ.

Ἐκ τούτων ἕπεται, ὅτι ὁ μισθωτὸς ἔχει ἐκλεκτικὸν δικαίωμα νὰ ἐγείρῃ τὴν ἀγωγὴν του ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου ἢ τοῦ Πρωτοδίκου, ἐὰν τὸ Εἰρηνοδικεῖον ἔδρευῃ ἐκτὸς τῆς ἕδρας τοῦ Πρωτοδικείου, τὸ ἐκλεκτικὸν δὲ τοῦτο δικαίωμα ἀρχεῖ μόνον, ὅταν τὸ Εἰρηνοδικεῖον ἐδρεύῃ εἰς τὴν ἕδραν τοῦ Πρωτοδικείου, ὁπότε ὑποχρεοῦται νὰ ἐγείρῃ τὴν ἀγωγὴν του ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδίκου (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1763|1950 ΕΕΔ 9, 656). Ἁρμόδιος ὅθεν ἡ κρινομένη ἀγωγή, ἐν ᾗ ἐκτίθεται, ὅτι ὁ ἐναγόμενος τυγχάνει κάτοικος Μεγάρων καὶ ἐκεῖ συνήφθη ἡ σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας, ἠγέρθη καὶ δικάζεται ἐνώπιον ἡμῶν.

νης ἀποφάσεως ὑπὸ τοῦ ἤδη ἐκκαλοῦντος, ἀποκλειούσης τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐνδίκου μέσου τῆς ἐφέσεως κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ἤτις, ὡς ἐκ τούτου, εἶναι τελεσίδικος. Συνεπῶς ἡ ἔφεσις εἶναι ἀπορριπτέα, ὡς ἐκ τοῦ λόγου τούτου, καὶ κατὰ τὴν βάσιμον ἔνστασιν τοῦ ἐφεσιβλήτου.

---

2. Ἁρμοδιότης Πρωτοδίκου πρὸς ἐκδίκασιν τῶν κατὰ Ν. Γ'ΘΟΔ' ἐργατικῶν διαφορῶν.— Περίπτωσις ἁρμοδιότητος Εἰρηνοδίκου.

Ἐκδίκασις τῶν κατὰ Ν. Γ'ΘΟΔ' διαφορῶν ὑπὸ Πρωτοδίκου.— Δυνατότης ὅμως, κατ' ἐκλεκτικὸν δικαίωμα μισθωτοῦ, ἐγέρσεως ἀγωγῆς καὶ ἐνώπιον Εἰρηνοδίκου, ἐὰν τὸ Εἰρηνοδικεῖον ἐδρεύῃ ἐκτὸς τῆς ἕδρας τοῦ Πρωτοδικείου.— Ἐκ τίνος κρίνεται ἡ κατὰ τόπον ἁρμοδιότης.

Τὰ δεκτὸν γενόμενον ὑπὸ τῆς καταχωριζομένης κατωτέρω ἀποφάσεως συνάγεται σαφῶς ἐκ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. 1968|1944, τελευταίου ἰσχύοντος νόμου περὶ ἐκδικάσεως τῶν κατὰ Ν. Γ'ΘΟΔ' ἐργατικῶν διαφορῶν (οὕτω καὶ ἡ Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν, κατ' ἔφεσιν, 1763|1950, εἰσηγητὴς Χ. Σωτηρόπουλος, ΕΕΔ 9, 656).

Ζητήματα σχετικὰ πρὸς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν δικαστοῦ πραγματεύεται καὶ ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4893|1949 (Πρωτοδίκης Ε. Μαλλιάρας, ΕΕΔ, 9, 136), καθ' ἣν ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. 1968|1944 δωσιδικία δὲν εἶναι ἀποκλειστικὴ καὶ δὲν ἀποκλείεται ἄλλη τις συντρέχουσα ἐκ

τος τῶν ὑπηρετούντων παρὰ τῷ Πρωτοδικείῳ Πατρῶν δικασκῶν ἀπορροφᾷ ὅσας ὥρας τοῦ ἡμερονυκτίου, ὥστε πᾶσα περαιτέρω νομικὴ ἐνασχόλησις τούτων νὰ γίνεται κατ' ἀνάγκην εἰς βάρος τῶν ὡρῶν τῆς ἀναπαύσεως των. Καὶ τοῦτο ἰδίως προκειμένου περὶ δικασκῶν, οἵτινες ἐτοποθετήθησαν εἰς τὸ ἐν λόγῳ Πρωτοδικεῖον πρὸ βραχέος χρονικοῦ διαστήματος καὶ προέρχονται ἀπὸ Πρωτοδικεῖα, ὡς φερ' εἰπεῖν τῆς Φλωρινης, ὅπως ὁ ὑποφαινόμενος, ὅπου ἐπάνιζον αἱ πολιτικαὶ ὑποθέσεις. Δι' ὃ, ἄλλεψει χρόνου, θὰ περιορισθῶμεν μόνον ἐπὶ τῆς νομολογίας τοῦ τρέχοντος ἔτους καὶ δὴ μόνον ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων τοῦ κατὰ τὸν νόμον 1968|1944 δικάσαντος Πρωτοδίκου καὶ τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου.

***

Κατὰ τὸ τρέχον ἔτος (10 Ἰανουαρίου—30 Σεπτεμβρίου) ἐξεδόθησαν 207 ἀποφάσεις ὑπὸ τοῦ Πρωτοδίκου καὶ 63 ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου, σκέψεις τινὲς τῶν ὁποίων καταχωρίζονται κατωτέρω, ὅτε μὲν λίαν περιληπτικῶς, ὅτε δὲ ἐκτενεστέρων πως, ἀναλόγως τοῦ θέματος. Εἰς τὸ τέλος τῆς σκέψεως παρατίθεται ὁ ἀριθμὸς τῆς ἀποφάσεως καὶ ἐντὸς εἰσαγωγικῶν τὸ ὄνομα τοῦ ἐκδόσαντος ταύτην δικαστοῦ, προκειμένου δὲ περὶ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Πρωτοδικείου πρὸς διάκρισιν αὐτῶν ἀπὸ τῶν τοῦ Πρωτοδίκου τίθενται πρὸ τοῦ ἀριθμοῦ τῆς ἀποφάσεως τὰ γράμματα *Πρ.* καὶ πρὸ τοῦ ὀνόματος τοῦ εἰσηγητοῦ ταύτης τὰ γράμματα *Εἰσ.*

***

Ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι τινὲς τῶν παρατιθεμένων σκέψεων, ἡ φρασιολογία τῶν ὁποίων εἶναι ὁμοία πρὸς τὴν τῶν ἀποφάσεων, ἐξ ὧν παρελήφθησαν, ἐπιδέχονται ἀμφισβητήσεις, καθ' ἡμᾶς, ὡς πρὸς τὴν ὀρθότητα αὐτῶν καὶ θὰ ἠδύνατο νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι ἐπεβάλλετο νὰ κατωτέρω ἀντικείμενον ἰδιαιτέρας ἐρεύνης. Τοιαύτη ὅμως ἐνασχόλησις θὰ ὑπερέβαινε προφανῶς τὸν διὰ τοῦ παρόντος σημειώματος μας ἐπιδιωκόμενον σκοπόν, ὅστις συνίσταται εἰς τὸ νὰ δώσῃ συνοπτικῶς μίαν εἰκόνα τῆς νομολογίας τοῦ Πρωτοδικείου Πατρῶν ἐπὶ θεμάτων τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου. Θὰ ἠδύνατο ἐπίσης νὰ παρατηρηθῇ, ὅτι αἱ διαλαμβανόμεναι εἰς τὸ ὑπὸ τὸ κεφάλαιον εἰργατικὴ δικονομία σκέψεις καταλαμβάνουν τὸ μεγαλύτερον μέρος ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ ἄλλα κεφάλαια τοῦ σημειώματός μας τούτου, ὡς ἴσως δὲν θὰ ἔπρεπε, καθ' ὅσον αἱ περισσότεραι ἐκ τῶν παρατιθεμένων σκέψεων ἔχουσιν ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ ἄλλων μὴ ἐργατικῶν διαφορῶν (ἄρθρ. 20 ν. Γ'ΒΟΔ'). Ἀλλὰ τοῦτο ἐγένετο, διότι εἰς τὰς ἐκδοθείσας ἀποφάσεις ὑπῆρχε μεγαλυτέρα ποικιλία δικονομικοῦ ὑλικοῦ, ὅπερ δὲν ἐνομίσαμεν, ὅτε ἔπρεπε νὰ ἀγνοήσωμεν, ἐφ' ὅσον ὑπῆρχε ἐγκατεσπαρμένον εἰς ἀποφάσεις ἐκδοθείσας ἐπὶ ὑποθέσεων ἀναγομένων εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου. Ἄλλωστε οἱ τυχὸν ἀντιλέγοντες, οὐχὶ βεβαίως ὡς πρὸς τὴν χρησιμότητα τῆς ἐργασίας ταύτης, διότι δὲν πιστεύομεν νὰ ὑπάρξωσι τοιοῦτοι, ἀλλ' ὡς πρὸς τὴν ὀρθὴν κατάταξιν τῆς ὕλης, ὡς καὶ οἱ διαπιστώνοντες ἄλλας τινὰς ἐλλείψεις, εὐχερῶς δύνανται νὰ συμπληρώσωσι ταύτας εἰς παρομοίαν μεταγενεστέραν ἐργασίαν, ἡ ὁποία εὐχόμεθα νὰ ἴδῃ τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος τὸ ταχύτερον.

Α'. Σύμβασις ἐργασίας

1. *Σχέσις ἐργασίας.* Σχέσις ἐργασίας εἶναι ἡ ἔννομος μεταξὺ ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ σχέσις, ἡ προκύπτουσα ἐκ τῆς παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας δυνάμει συμβάσεως συναφθείσης οἰκειοθελῶς ἢ ἀναγκαστικῶς. *170 (Ε. Καψάλης).*

2. *Ἐξηρτημένη ἐργασία.* Ἐξηρτημένη ἐργασία ὑφίσταται, ὅταν ὁ μισθωτὸς τελῇ ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας του εἰς πραγματικὴν ἐξάρτησιν ἐκ τοῦ ἐργοδότου, ἤτοι ὅταν ἐργάζεται ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν καὶ ἐπαγρύπνησιν τοῦ ἐργοδότου, χωρὶς ἐντεῦθεν ν' ἀπαιτῆται καὶ ἡ ἀποξένωσις τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ πάσης προσωπικῆς πρωτοβουλίας ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας του. *72 (Ε. Καψάλης).*

3. *Διάκρισις ἀπὸ ἑταιρείας.* Ἡ ἔλλειψις ὑποταγῆς καὶ ἐξαρτήσεως τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἀποτελεῖ τὸ χαρακτηριστικὸν διακριτικὸν γνώρισμα τῆς ἑταιρικῆς συμβάσεως ἀπὸ τῆς ἐργασιακῆς τοιαύτης. *73 (Ε. Καψάλης).*

4. *Σύναψις συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τοῦ Δημοσίου.* Πᾶσα διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου συναπτομένη σύμβασις παρ' ἀντιπροσώπου αὐτοῦ, ἐξ ἧς συμβάσεως ἀπορρέουσι δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις, ἄρα καὶ ἡ σύμβασις ἐργασίας, πρέπει πάντοτε νὰ γίνεται ἐγγράφως, τοῦ ἐγγράφου τούτου ἀπαιτουμένου ὡς συστατικοῦ στοιχείου τῆς συμβάσεως. *Πρ.* 850 *(Εἰσ. Ν. Παπαγιαννόπουλου).*

5. Μὴ καταρτισθεῖσα ἐγγράφως εἶναι ἄκυρος, ἄτε τοῦ ἐγγράφου τούτου ἀπαιτουμένου ὡς συστατικοῦ στοιχείου τῆς συμβάσεως καὶ οὐχὶ μόνον ὡς ἀποδεικτικοῦ αὐτῆς μέσου. 152 *(Ε. Καψάλης).*

6. *Ἄκυρος σύμβασις ἐργασίας.* Καταρτισθεῖσα μεταξὺ ἐργοδότου διατηροῦντος ἐπιχείρησιν ἐστιατορίου καὶ μισθωτοῦ στερουμένου βιβλιαρίου ὑγείας εἶναι ἄκυρος ὡς ἀντικειμένη εἰς τὴν ἀπαγορευτικὴν διάταξιν τοῦ Ν.Δ. 4|16 Αὐγούστου 1923. 199 *(Ι. Ψυχούλης).*

7. *Σύμβασις ὡρισμένου χρόνου.* Ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς προσελήφθη παρὰ τοῦ ἐργοδότου ὡς βοηθὸς ξυλουργοῦ διὰ τὴν κατασκευὴν ξυλοτύπων ἀπαραιτήτων διὰ τὴν ἀνέγερσιν σιδηρῶν οἰκίσκων τῆς ἀεροπορίας καὶ ἔκαυσεν ἐργαζόμενος ὅτι τὸ ἔργον ἐπερατώθη, παρέπεται ὅτι ἡ μεταξὺ τούτων καταρτισθεῖσα σύμβασις ἐργασίας ἦτο ὡρισμένης διαρκείας, διότι τὸ ὡρισμένον τοῦ χρόνου τῆς διαρκείας τῆς συμβάσεως ταύτης προκύπτει σαφῶς ἐκ τοῦ εἴδους καὶ τοῦ σκοποῦ αὐτῆς καὶ τοῦ ἐκτελεστέου ὡρισμένου ἔργου. 74 *(Ε. Καψάλης).*

8. Ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτός, ἀνήκων εἰς εἰρυτέρων κύκλων ἐλευθέρων ἐργατῶν, προσελαμβάνετο παρὰ τοῦ ἐργοδότου καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ἀναλόγως τῶν παρουσιαζομένων ἀναγκῶν τούτου, προσδιοριζομένων ἐκ τοῦ χρόνου τῆς ἀποστολῆς καὶ τῆς ποσότητος τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγομένων ἐφοδίων, πρόκειται ἀναμφιβόλως περὶ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένης διαρκείας, καθ' ὅσον σαφῶς συνάγεται ἐκ τοῦ εἴδους τῆς ἐπιτελουμένης ἐργασίας ἡ χρονικὴ διάρκεια τῆς συμβάσεως, ἤτοι διήρκει αὕτη ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον, ὅσον ἀπῄτει ἡ μεταφορά, ἐναποθήκευσις καὶ ταξινόμησις ἐν ταῖς ἀποθήκαις τοῦ ἐργοδότου τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐφοδίων, ἡ δὲ μεταξὺ τῶν διαδίκων σχέσις κα-

τάρτισις διαδοχικῶς μεριμνητέρων συμβάσεων ὁρισμένης ἑκάστοτε διαρκείας ἦτο πλήρως δεδικαιολογημένη ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τοῦ ἐν προκειμένῳ ἐκτελεστέου ἔργου καὶ δὲν ἐγίνετο πρὸς καταστρατήγησιν τοῦ νόμου. Πρ. 476 (Εἰσ. *Κ. Καψάλης*).

Β' Ἀποδοχαί

9. ***Μισθὸς πρὸ 11 Νοεμβρίου 1944.*** Ἡ ἀπαίτησις τῆς ἐναγούσης οἰκοσίτου ὑπηρεσίας διὰ τοὺς πρὸ τῆς 11 Νοεμβρίου 1944 μισθοὺς της λογίζεται ἐξοφληθεῖσα, καίτοι αὕτη ἀρχῆθεν δὲν ἦτο ἐκπεφρασμένη εἰς ρητὴν ποσότητα δραχμῶν. Πρ. 317 (Εἰσ. *Κ. Σχοινέζος*).

10. ***Μισθὸς ἐν κωλύματι μισθωτοῦ.*** Ὁ ἐκμισθωτὴς διατηρεῖ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 658 ἀξίωσιν ἐπὶ τοῦ μισθοῦ του, ὑπὸ τὴν ἀναγκαίαν προϋπόθεσιν ὅτι ἡ ἐργασία, δι' ἣν προσελήφθη, συνεχίζεται καὶ μετὰ τὸ πρὸς ἐργασίαν κώλυμα. Πρ. 585 (Εἰσ. *Δ. Χαμπίμης*).

11. Ἐφ' ὅσον ὁ τραυματισμὸς τοῦ μισθωτοῦ καὶ ἡ συνεπείᾳ τούτου ἀσθένειά του ὀφείλεται εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ, δὲν δικαιοῦται μισθοῦ, διότι ἐκωλύθη νὰ ἐργασθῇ ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης. 174 *(Ε. Καψάλης)*.

12. ***Μισθὸς τραπεζικῶν ὑπαλλήλων.*** Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 969|1950 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καθορίσθησαν αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ὑπαλλήλων Τραπεζῶν Ἑλλάδος, Ἐθνικῆς καὶ Α.Τ.Ε. ἀναδρομικῶς βάσει δὲ ταύτης δικαιοῦται ἀποδοχῶν καὶ ὁ ὑπάλληλος, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐὰν κατὰ τὸν χρόνον τῆς δημοσιεύσεως τῆς ὡς ἄνω πράξεως τοῦ Υ. Σ. εὑρίσκετο ἢ μὴ ἐν ὑπηρεσίᾳ. Πρ. 857 (Εἰσ. *Β. Ταΐρης*). Contra 80 *(Ι. Ρετσαίλης)*.

13. Ἡ συλλογικὴ σύμβασις τῆς 21 Ἰουλίου 1950 καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 969|1950 πρᾶξις τοῦ Υ. Συμβουλίου ἀφορᾷ οὐ μόνον εἰς τὸ τακτικόν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἔκτακτον προσωπικὸν τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης. Πρ. 857 (Εἰσ. *Β. Ταΐρης*).

14. ***Δῶρα Χριστουγέννων καὶ Πάσχα.*** Προϋπόθεσις παροχῆς δώρου ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Πάσχα εἶναι νὰ ὑφίσταται ἐνεργὸς ἀτομικὴ σύμβασις ἐργασίας, καθ' ὃν χρόνον γεννᾶται τοιαύτη ἀξίωσις. Πρ. 718 (Εἰσ. *Δημ. Χαμπίμης*).

15. Πρὸς καταβολὴν τοῦ δώρου τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Πάσχα εἰς τὸν μισθωτὸν ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου δέον νὰ συντρέχωσιν οἱ ἑξῆς δύο ὅροι: α) ὕπαρξις συμβάσεως ἐργασίας μεταξὺ τούτων καὶ β) παροχὴ ἐξηρτημένης ἐργασίας. 72 *(Ε. Καψάλης)*.

16. Αἱ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Πάσχα χορηγούμεναι ἐκτακτοι χρηματικαὶ παροχαὶ (δῶρα) εἰς τοὺς μισθωτοὺς ὑπολογίζονται βάσει τῶν διὰ τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἢ συλλογικῆς συμβάσεως καθοριζομένων κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων καὶ οὐχὶ τῶν τυχὸν μειζόνων συμβατικῶν τοιούτων. 83 *(Ε. Καψάλης)*.

17. Τοῦ δώρου τῶν Χριστουγέννων 1950 δικαιοῦνται καὶ οἱ ἐργατοτεχνῖται δημοσίων ἔργων. 131 *(Ε. Καψάλης)*.

18. Τὰ ὑπὸ τῶν Περιφερειακῶν Ἐπιτροπῶν Συμβάσεων (Π.Ε.Σ.) καθοριζόμενα ἡμερομίσθια ἐργατοτεχνιτῶν εἶναι τὰ νόμιμα τοιαῦτα. 121 *(Ε. Καψάλης)*.

19. Δῶρα Χριστουγέννων καὶ Πάσχα περιλαμβάνονται μεταξὺ τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς ἐκ τοῦ Β.Δ. τοῦ 1920 ἀποζημιώσεως. Πρ. 177 (Εἰσ. *Κ. Σχοινέζος*).

20. Contra. Μεταξὺ τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν δὲν περιλαμβάνονται αἱ δοθεῖσαι ἐκ δώρων τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Πάσχα, διότι αὗται συνιστῶσαν ἔκτακτον παροχήν, διδομένην ὡς βοήθημα καὶ οὐχὶ ὡς ἀντάλλαγμα μισθῶν. 162 *(Ε. Καψάλης)*.

21. Ἐπίσης δὲν περιλαμβάνονται αἱ δοθεῖσαι ἐξ ὑπερωριῶν, ὡς μὴ ἀποτελοῦσαι τακτικὰ ἀνταλλάγματα. 162 *(Ε. Καψάλης)*.

22. ***Ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις.*** Οἱ ἐργολάβοι φορτοεκφορτώσεων λιμένος Πατρῶν δὲν δικαιοῦνται δώρου Χριστουγέννων καὶ Πάσχα, διότι ἡ νομικὴ φύσις τῶν διαλαμβανομένων εἰς τὸν κανονισμὸν τοῦ Γραφείου Ἐργασίας Λιμένος Πατρῶν καὶ ἐπιτελουμένων ὑπ' αὐτῶν ἐργασιῶν φέρει τὸν χαρακτῆρα οὐχὶ τῆς μισθώσεως ἐργασίας, ἀλλὰ τῆς μισθώσεως ἔργου (ἐργολαβίας) καὶ κατὰ συνέπειαν αἱ ὑπ' ἀριθμοὺς 66733|1950 καὶ 22860|1951 κοιναὶ ἀποφάσεις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐργασίας καὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, ἐκδοθεῖσαι καθ' ὑπερβασιν τῆς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως. 175 *(Ε. Καψάλης)*.

23. Αἱ ὑπ' ἀριθ. 18310|46 καὶ 8900|46 Υ.Α. δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ νυκτοφύλακος τῶν ἐν Πάτραις ἀποθηκῶν τῆς Ὑπηρεσίας Ἀνοικοδομήσεως, ἐφ' ὅσον αὗται δὲν ἐξεδόθησαν τῇ συμμετοχῇ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἀνοικοδομήσεως. Πρ. 475 (Εἰσ. *Ε. Ράντος*).

24. ***Συλλογικαὶ συμβάσεις.*** Οἱ συμβολαιογράφοι ὑπάγονται εἰς τὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας καὶ ὑποχρεοῦνται νὰ συμμορφοῦνται πρὸς αὐτάς, ἄλλως ὑποχρεοῦνται ἔναντι τοῦ ζημιουμένου εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ πενταπλασίου τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 2112 ὁριζομένης ἀποζημιώσεως. 128 *(Ε. Καψάλης)*.

25. Παράβασις. Ἡ ὑποχρέωσις πρὸς καταβολὴν πενταπλασίου ἀποζημιώσεως ὑφίσταται μόνον ἐὰν ὁ παραβάτης ἐκ προθέσεως παραβιάσῃ τὴν συλλογικὴν σύμβασιν, τοῦτέστι μόνον ἂν συντρέχῃ ὑπαιτιότης τούτου. 128 *(Ε. Καψάλης)*.

26. Δὲν ὑπάρχει πρόθεσις τοῦ παραβάτου, ἐὰν οὗτος εὐλόγως ἠδύνατο ν' ἀμφιβάλλῃ ὡς πρὸς τὰς ἐκ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἀπορρεούσας ὑποχρεώσεις αὐτοῦ, τοιαύτη δὲ εὔλογος ἀμφιβολία ὑφίσταται ἐὰν ἡ δικαιοῦχος εἶχε καὶ τινας ἄλλας ἀπολαυὰς ἐκτὸς τοῦ μισθοῦ ἐκ τῆς ἐξωτερικῆς γραφικῆς ἐργασίας εἰς ἀντίγραφα καὶ ἐλάμβανε τὸν καταβαλλόμενον αὐτῇ μισθὸν ἐπὶ πολλὰ ἔτη, χωρὶς ποτὲ νὰ διαμαρτυρηθῇ. 123 *(Ε. Καψάλης)*.

27. Ἡ ἀπὸ 16.9.1937 συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν, ἰδιωτικῶν γραφείων καὶ ἐπιχειρήσεων ἐν γένει δὲν δύναται νὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς ἐπὶ ἠλεκτροτεχνίτου, ὡς ἀπασχολουμένου κατὰ τὴν φύσιν τῆς ὑπηρεσίας του εἰς ἐργασίαν ἐκτὸς γραφείου. Πρ. 123 (Εἰσ. *Ν. Παπανικολάου*).

28. Ἡ ἀπὸ 27.12.49 συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ ἰδιωτικῶν κλινικῶν ἰσχύει ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον διὰ τὰς κλινικὰς Ἀθηνῶν — Πειραιῶς. Πρ. 582 (Εἰσ. *Δ. Χαμπίμης*).

29. Contra. Ἡ ὡς ἄνω συλλογικὴ σύμβασις ἰσχύει καὶ διὰ τὰς κλινικὰς Πατρῶν. 41 (*Ε. Ράντος*).

30. ***Διαιτητικὴ ἀπόφασις.*** Ἡ ὑπ' ἀριθ. 7|1940 ἀπόφασις τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πατρῶν ἀφορῶσα προδήλως εἰς ὑπαλλήλους, οἵτινες προσφέρουσι σημαντικὴν καὶ ἀνάλογον πνευματικήν, πλὴν κυρίως ὑπαλληλικήν, ἐργασίαν καὶ εἶναι ἱκανῆς ταυλάχιστον ἡλικίας —ἀνεξαρτήτως, ἂν δὲν ὁρίζεται ἡλικία ἐν αὐτῇ καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀναφέρεται εἰς 13ετῆ μαθητευομένου, ἱκανὸν νὰ προσφέρῃ ὡς ἐκ τῆς ἡλικίας του μόνον ὑπηρετικὰς ὑπηρεσίας. 207 (*Γ. Δέλτης*).

31. ***Ἀποζημίωσις ἐκ τοῦ ἄρθρου 669 Α.Κ.*** Τὸ ἄρθρον 669 τοῦ Α. Κ. ἔχει ἐφαρμογὴν μόνον ἐπὶ τῶν μετὰ τὴν ἰσχὺν τούτου συνομολογηθεισῶν συμβάσεων ἐργασίας, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν πρὸ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ καταρτισθεισῶν τοιούτων. 179 (*Ε. Καψάλης*).

32. ***Μισθὸς ἐπὶ ἀπεργίας.*** Εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 3600|1946 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, καθ' ἣν (§ 4) οἱ ἐργαστερνίται οἱ μὴ ἀπασχολούμενοι δι' αἰτίαν ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότου ἢ δι' ἔλλειψιν ἢ λόγῳ περιορισμοῦ τῶν ἐργασιῶν τούτων δικαιοῦνται τοῦ ἡμίσεως τῶν ἀποδοχῶν, τὰς ὁποίας θὰ ἐλάμβανεν εἰς περιπτώσεις πλήρους ἀπασχολήσεως των, δὲν ὑπάγεται ἡ περίπτωσις τῆς διακοπῆς ἐργασίας συνεπείᾳ ἀπεργίας τοῦ ὅλου ἢ τμήματος τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐργασίας τινός. 172 (*Ε. Καψάλης*).

33. ***Κατοικία.*** Ἐὰν παρέχεται εἰς τὸν μισθωτὸν ἀντὶ μισθοῦ καὶ κατοικία, τὸ μίσθωμα, ὅπερ θὰ κατέβαλλεν οὗτος, ἐὰν ἐμισθώνεν ἕτερον ὅμοιον κατάλυμα, ἀποτελεῖ πρόσθετον ταχτικὴν παροχήν, ὑπολογιζομένην εἰς τὸν μισθόν. Πρ. 191 (Εἰσ. *Ε. Καψάλης*).

34. ***Πειθαρχικὴ ποινή.*** Οὐχὶ νομίμως ἐπεβλήθη ἡ πειθαρχικὴ ποινὴ τῆς δεκαημέρου ὀργίας ὑπὸ τοῦ Διαχειριστοῦ τοῦ Κοινοῦ Ταμείου εἰσπράξεως ἀστικῶν λεωφορείων αὐτοκινήτων εἰς τὸν μισθωτὸν (εἰσπράκτορα), ἐφ' ὅσον οὗτος δὲν ἐκλήθη εἰς ἀπολογίαν, πρὶν ἢ ἐπιβληθῇ αὐτῷ ἡ ὡς ἄνω ποινή, καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἡ περὶ μὴ ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν τοῦ μισθοῦ τῶν 10 ἡμερῶν εἰς αὐτὸν ἐνστασις τοῦ ἐργοδότου ἀπορριπτέα κρίνεται. 166 (*Κ. Καψάλης*).

Γ'. Ἄδειαι

35. Ὁ νόμος 5|45 ὡς εἰδικὸς ἐξακολουθεῖ νὰ ἰσχύῃ συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 58 τοῦ Ν. 2783|41 καὶ μετὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 666-667 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος. Πρ. 433 (Εἰσ. *Ι. Ρετσετάκης*).

36. Προϋπόθεσις ἀποζημιώσεως κατὰ τὸ ἄρθρον 5 § 5 τοῦ Νόμου 539|45 εἶναι ἡ ὕπαρξις ἐγκύρου συμβάσεως ἐργασίας. Πρ. 459 (Εἰσ. *Κ. Σχοινᾶς*).

37. Τὸ περὶ καταβολῆς ἀποζημιώσεως λόγῳ μὴ χορηγηθείσης ἀδείας κατὰ τὰ ἔτη 1948, 1949 καὶ 1950 αἴτημα τῆς ἀγωγῆς δὲν εὑρίσκει νόμιμον ἐρεῖσμα, διότι πόσον ἐκ τοῦ πνεύματος, ὅσον καὶ ἐκ τοῦ γράμματος τοῦ νόμου 539|1945, προκύπτει σαφῶς, ὅτι ἡ χορήγησις ἀδείας εἰς τὸν μισθωτὸν ἀποβλέπει οὐχὶ εἰς οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τούτου διὰ τῆς παροχῆς αὐτῷ διπλῆς ἀντιμισθίας εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἐργάσθη, ἀλλ' εἰς τὴν τόνωσιν τῶν σωματικῶν καὶ ψυχικῶν αὐτοῦ δυνάμεων πρὸς ἀντιμετώπισιν τοῦ σκληροῦ ἀγῶνος τῆς ζωῆς, ἐπ' ὠφελείᾳ τόσον τοῦ μισθωτοῦ, ὅσον καὶ τοῦ ἐργοδότου καὶ γενικώτερον τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου. Διὸ καὶ ὀφείλεται ὑπὸ τοῦ ὑποχρέου ἐργοδότου ἐν πάσῃ περιπτώσει, ὡς συνάγεται ἐκ τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ νόμου τούτου, καθ' ἣν εἶναι ἄκυρος ἡ παραίτησις τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τοῦ δικαιώματος τούτου, ὡς καὶ πᾶσα συμφωνία τείνουσα εἰς τὴν ἐγκατάλειψιν τοῦ εἰς ἄδειαν δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ, ἴσως καὶ ἂν διὰ ταύτης προβλέπεται εἰς αὐτὸν ἡ καταβολὴ ἐπηυξημένης ἀποζημιώσεως. Ἡ ἐκδοχὴ αὕτη ἐνισχύεται καὶ ἐκ τῆς § 2 τοῦ ἰδίου ἄρθρου, ἧτις παρέχει τὸ δικαίωμα εἰς πάντα ἐργοδότην, ὅστις ἀπησχόλησε μισθωτὸν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀδείας του, νὰ μὴ καταβάλῃ εἰς αὐτὸν ἀμοιβὴν διὰ τὸ ἀντίστοιχον χρονικὸν διάστημα. Ἡ μὴ συμμόρφωσις τοῦ ἐργοδότου πρὸς τὸν Νόμον 539 καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἡ μὴ χορήγησις τῆς ὀφειλομένης ἀδείας εἰς τὸν μισθωτὸν συνεπάγεται μόνον τὴν ποινικὴν δίωξιν τοῦ ἐργοδότου, κατ' ἐφαρμογὴν τῆς § 7 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Νόμου τούτου. 177 (*Ε. Καψάλης*).

38. Ἀπαραίτητος προϋπόθεσις πρὸς παροχὴν ἀδείας εἰς τὸν μισθωτὸν εἶναι, ὅτι οὗτος ἐζήτησεν ἐγγράφως ἢ καὶ προφορικῶς τὴν ἄδειάν του παρὰ τοῦ ἐργοδότου αὐτοῦ. Ἀλλὰ τοιαύτη αἴτησις τοῦ μισθωτοῦ ἀπαιτεῖται μόνον, ὅταν παραμένῃ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν οὗτος ἀπολύεται δι' ἀφορμὴν βαρύνουσαν τὸν ἐργοδότην, ὁπότε, ἐφ' ὅσον δὲν ἔλαβε τὴν ἐτησίαν ἄδειάν του, δικαιοῦται, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 5 § 5 τοῦ ὡς ἄνω Νόμου, ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τὰς ἀποδοχάς, ἃς θὰ ἐλάμβανε, ἂν ἤθελε τύχει τῆς ἀδείας του. 177 (*Ε. Καψάλης*).

Δ'. Ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι—ἐργάται

39. Μισθωτὸς θεωρεῖται τὸ φυσικὸν πρόσωπον, ὅπερ παρέχει εἰς ἕτερον φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον οἱαδήποτε φύσεως ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἔναντι ἀμοιβῆς. 73 (*Ε. Καψάλης*).

40. Προϋπόθεσις τῆς ὑπάρξεως παρά τινι μισθωτῷ τῆς ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος εἶναι, ὅπως μὴ εἶναι ἡμερομίσθιος. Πρ. 14 (Εἰσ. *Κ. Σχοινᾶς*).

41. Ἡ μὴ ἀποκλειστικὴ κατὰ κύριον ἐπάγγελμα παροχὴ ὑπαλληλικῶν ὑπηρεσιῶν, ἀλλ' ἡ τοιαύτη παρέργως μόνον προσφερομένη παρὰ τοῦ μισθωτοῦ, οὐδόλως προσδίδει εἰς τοῦτον τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου. 24 (*Ε. Ράντος*).

42. Ὁ εἰσπράκτωρ λεωφορείου αὐτοκινήτων εἶναι ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος. Πρ. 468 (Εἰσ. *Α. Ἀλεπρᾶς*). 166 (*Ε. Καψάλης*). Contra 74 (*Ι. Ρετσετάκης*).

43. Μισθωτὸς προαληφθεὶς εἰς ζαχαροπλαστεῖον α' κατηγορίας φέρει τὴν ἰδιότητα τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ἐφ' ὅσον ἡ ἐργασία τούτου συνίσταται εἰς τὴν παρασκευὴν καὶ καλὴν ἐμφάνισιν τῶν γλυκισμάτων καὶ τὴν ἐποπτείαν ἐπὶ τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ, ἀποτελουμένου ἀπὸ 2—3 βοηθούς, τεχνίτας, τελοῦντας ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν αὐτοῦ, διότι κατὰ τὴν ἐργασίαν του ταύτην τὸ προέχον χαρακτηριστικὸν στοιχεῖον δὲν εἶναι τὸ σωματικόν, οἷον θεωρεῖται

ὑπάρχον εἰς τὰς καθαρῶς ὑπηρετικὰς ἢ τεχνικὰς ἐργασίας. 165 (*Ε. Καγιάλης*).

44. Ὁ φύλαξ ἀγροτικοῦ κτήματος, ἐφ' οὗ ἀσκεῖται γεωργικὴ ἐπιχείρησις διὰ τῆς μεταποιήσεως μικρῶν ἐλαιοδένδρων περιτυλιγμένων ἐν εἰδικῷ φυτωρίῳ τούτου εἶναι ὑπηρέτης, ἐφ' ὅσον ἡ ἐργασία τούτου συνίσταται μόνον εἰς τὴν φύλαξιν τοῦ κτήματος καὶ εἰς τὸ πότισμα τῶν ἐν τῷ φυτωρίῳ ἐλαιοδένδρων, ὁσάκις παρίσταται ἀνάγκη ἐκ τοῦ ὑπάρχοντος ἐκεῖ ἀρτεσιανοῦ φρέατος, ἀπαξ τοῦ μηνός. Πρ. 191 (Εἰσ. *Ε. Καγιάλης*).

45. Ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ ὑπηρέτου ἁρμόζει εἰς πάντα προσφέροντα ἐργασίαν καθαρῶς ὑπηρετικήν, μὴ ἀπαιτούσαν ἰδιαιτέρας γνώσεις τεχνικὰς ἢ γραμματικάς. Πρ. 191 (Εἰσ. *Ε. Καγιάλης*).

Ε'. Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας

46. ***Προϋποθέσεις ἐγκύρου καταγγελίας:*** Διὰ τὸ ἔγκυρον καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπαιτεῖται: α) ἔγγραφος πρὸς τὸν μισθωτὸν καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, β) καταβολὴ ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὸν μισθωτὸν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Νόμου 2112|1920, ὡς οὗτος, τροποποιηθεὶς μεταγενεστέρως, ἰσχύει νῦν ἢ τοῦ Β. Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920, ἀναλόγως τῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ ὡς ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου καὶ γ) ἔγγραφος πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἀναγγελία τῆς καταγγελίας, ἥτις δέον νὰ περιέχῃ τὰ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁριζόμενα στοιχεῖα, ἐντὸς προθεσμίας 8 ἡμερῶν, τῆς προθεσμίας ἀρχομένης ἀπὸ τῆς ἐπομένης τῆς καταγγελίας. 91 (*Ε. Καγιάλης*).

47. ***Τήρησις διατυπώσεων Ν. 118.*** Ἡ τήρησις τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118 ἐπιβάλλεται καὶ ἂν ὁ ἐκμισθωτὴς δὲν ἔχῃ συμπληρώσει δίμηνον παρὰ τῷ ἐργοδότῃ ὑπηρεσίαν καὶ ἂν δὲν δικαιοῦται ἐπιδόματος ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, δὲν εἶναι δὲ ἀπαραίτητον, ὅπως ὁ ἐκμισθωτὴς ἔχῃ ἐγγραφῇ εἰς τὰ μητρῶα τοῦ Ι.Κ.Α., ἀλλ' ἀρκεῖ μόνον τὸ γεγονὸς ὅτι ἀσφαλίζεται κατὰ τῆς ἀσθενείας ὑπὸ τοῦ Ν. 6208|1934. Πρ. 791 (Εἰσ. *Β. Τσέρης*).

48. ***Προϋπόθεσις τηρήσεως διατυπώσεων.*** Προϋπόθεσις τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 118|1945 εἶναι ἡ ὕπαρξις ἐγκύρου συμβάσεως, ἥτις δὲν ὑφίσταται ἐπὶ νυκτοφυλάκων ἀποθηκῶν καὶ γραφείων Υ.Ε.Κ.Α. Πατρῶν, διότι ἡ πρᾶξις τοῦ διορισμοῦ ἐξέρχεται τῶν ὁρίων τῆς διοικήσεως ἐξυπηρετήσεως εἰς τὸν Διευθυντὴν αὐτῆς. Πρ. 459 (Εἰσ. *Κ. Σχοινίτζος*).

49. ***Ἄκυρος καταγγελία.*** Ἡ μὴ ἐξ ὁλοκλήρου καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως ἐν περιπτώσει καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας συνεπάγεται τὴν ἀκυρότητα ταύτης, τοῦ ἐργοδότου ὑποχρεωμένου εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ μισθοῦ, ἅτε καθυστεροῦντος ὑπερημέρου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ. 101 (*Ε. Καγιάλης*).

50. ***Οἰκειοθελὴς ἀποχώρησις μισθωτοῦ.*** Ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς ἀπεχώρησεν οἰκειοθελῶς, δὲν ὑφίστανται αἱ νόμιμοι προϋποθέσεις διὰ τὴν ἐπαγωγὴν αὐτοῦ εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 118|45. 30 (*Ι. Ρετσούλης*).

51. ***Κατηγορία δι' ἀδίκημα.*** Λὸν ἀπαιτεῖται ἡ τήρησις τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Νόμου 118, ἐφ' ὅσον ἡ ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ ἐγένετο μετὰ τὴν ἀπαγγελίαν κατηγορίας διὰ πλημμέλημα (κλοπὴ) πραχθὲν ἐν τῇ ἐνασκήσει τῆς ὑπηρεσίας του. 65 (*Ι. Ρετσούλης*).

52. ***Συμβάσεις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου.*** Ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου ἡ μὴ τήρησις τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Νόμου 118|45 ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου συνεπάγεται μόνον ποινικὰς κυρώσεις κατὰ τούτου καὶ δὲν ἐπιδρᾷ ἐπὶ τοῦ κύρους τῆς ἀπολύσεως. 180 (*Ε. Καγιάλης*).

53. ***Ἀναγγελία καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.*** Εἶναι ἄκυρος ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐφ' ὅσον ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ ταύτης πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας δὲν περιελαμβάνετο ὁ ἀριθμὸς τοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου τοῦ μισθωτοῦ καὶ ἡ εἰδικότης αὐτοῦ, ἔστω καὶ ἂν ἐκ τῶν λοιπῶν στοιχείων προκύπτῃ ἡ ἀτομικότης τῆς καταγγελθείσης συμβάσεως. 122 (*Ε. Καγιάλης*).

54. ***Κανονισμοί.*** Εἶναι ἄκυρος ἡ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου μονομερὴς καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, χωρὶς νὰ συντρέχουσιν αἱ προϋποθέσεις τοῦ ἰσχύοντος διὰ τὴν ἐπιχείρησίν του ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ, ἤτοι πρὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ ὑπὸ τούτου καθοριζομένου ὁρίου ἡλικίας. Πρ. 606 (Εἰσ. *Ι. Ρετσούλης*).

55. Προκειμένου ὅμως περὶ συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας, διεπομένης ὑπὸ τοῦ προϊσχύσαντος Β. Δ., οὐδὲν κώλυμα ὑφίσταται ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως, ὅπως ὁ ἐργοδότης καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἐκ δεδικαιολογημένης καὶ ἐπιδοκιμαστικῆς αἰτίας. Πρ. 606 (Εἰσ. *Ι. Ρετσούλης*).

56. ***Ἀπεργάται.*** Οἱ ἀπεργάται δὲν περιλαμβάνονται εἰς τὸν κύκλον τῶν ὑπὸ τῶν νόμων 118|45 καὶ ν. δ. 1255|49 προστατευομένων προσώπων, ἀφοῦ οἱ νόμοι οὗτοι μηδεμίαν διάκρισιν ποιοῦνται, ἀλλὰ διὰ γενικῆς διατυπώσεως ἐξαιροῦν τὴν εἰς τούτους ἀσφάλισιν ἐκείνων, οἵτινες εἶναι ἠσφαλισμένοι εἰς ἄλλους ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμούς. 127 (*Ι. Ρετσούλης*). Contra Πρ. 51 (Εἰσ. *Κ. Ρίντος*).

57. ***Καταχρηστικὸς δικαιώματος.*** Ἀπαιτεῖ καταχρησιν δικαιώματος ἡ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, γενομένη συνεπείᾳ προσφυγῆς τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὸ δικαστήριον πρὸς ἱκανοποίησιν νομίμων ἀξιώσεων του. 34 (*Ε. Ρίντος*).

58. Ἡ ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ, ὅπως κηρυχθῇ ἄκυρος ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, συνεπείᾳ τῆς μὴ ἐξ ὁλοκλήρου καταβολῆς τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως, συνιστᾷ κατάχρησιν δικαιώματος, ἐφ' ὅσον ὁ ἐργοδότης ἐτέλει ἐν ἀμφιβολίᾳ ὡς πρὸς τὸν χρόνον τῆς καταρτίσεως τῆς μετὰ τοῦ μισθωτοῦ ἐργασιακῆς συμβάσεως, καλοπίστως φρονῶν ὅτι αὕτη κατηρτίσθη ὁριστικῶς, ὅτε ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐδικαιοῦτο νὰ κυκλοφορῇ ἐλευθέρως τὸ αὐτοκίνητον καὶ ἐδηλώθη συνάμα ὁ ἐνάγων ὡς ὁδηγὸς αὐτοῦ εἰς τὸ ἁρμόδιον τμῆμα τροχαίας καὶ οὐχὶ ἀφ' ἧς ἡμέρας προσελήφθη ὁ μισθωτὸς ὡς ὁδηγὸς τούτου καὶ ἐκυκλοφόρει τῇ ἀνοχῇ τῆς ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς περιωρισμένως ἐν ἀναμονῇ τῆς χορηγήσεως τῆς ἀδείας κυκλοφορίας. Πρ. 848 (Εἰσ. *Δ. Χαμάϊμης*).

59. Ἀποτελεῖ κατάχρησιν δικαιώματος ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐφ' ὅσον ὑπηγορεύθη ἐκ λόγων ἐκδικήσεως καὶ μόνον, ἤτοι ἀφ' ἑνὸς μέν, διότι ὁ μισθωτὸς ἠρνήθη νὰ ἐργάζεται ὑπὲρ τὰς κεκανονισμένας ὥρας (ὑπερωρίας) ἄνευ ἀμοιβῆς, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι ἐζήτησεν, ὅπως ἐπικολληθῶσι παρὰ τοῦ ἐργοδότου ἐπὶ τοῦ ἀτομικοῦ ἀσφαλιστικοῦ του βιβλιαρίου τὰ ἔνσημα τοῦ Ι.Κ.Α., διὰ τὴν μὴ ἐπικόλλησιν τῶν ὁποίων ἠναγκάσθη νὰ ἀσχοληθῇ εἰς τὸν ἔφορον ἐργασίας. 173 (*Ε. Καψάλης*).

60. *Στρατευόμενοι μισθωτοί*. Χρονικὸν σημεῖον, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἄρχεται παρεχομένη ἡ προστασία τοῦ Νόμου 3514, εἶναι ἡ στιγμὴ τῆς ἐκδόσεως τῆς οἰκείας στρατιωτικῆς διαταγῆς, μεθ' ἣν ἀπόλυσις δι' οἱανδήποτε αἰτίαν γενομένη τυγχάνει ἄκυρος, ἔστω καὶ ἂν ἐπιτρέπεται ὑπὸ ἄλλου νόμου. 78 (*Ε. Καψάλης*).

61. Ἵνα ὁ μισθωτὸς ὑμνίσῃ εἰς τὴν προστατευτικὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου 1544|50, καθ' ἣν δὲν δύναται ν' ἀπολυθῇ πρὸ τῆς παρελεύσεως τριετίας ἀπὸ τῆς προσλήψεως του, ἀρκεῖ νὰ κέκτηται τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου 751|1948 ἀπαιτούμενα προσόντα καὶ νὰ προσελήφθη παρ' ὑπηρεσίᾳ ἢ ἐπιχειρήσει διὰ τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας πρὸ τῆς ἀναστολῆς τῆς ἰσχύος τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Νόμου 751 καὶ μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ νόμου τούτου εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, εἶναι δὲ ἀνεξάρτητον, ἂν ἡ πρόσληψις διὰ τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας ἐγένετο οἰκειοθελῶς κατὰ τὸν νόμον αὐτὸν ἢ τὸν νόμον 118, 109 (*Ε. Καψάλης*).

62. Contra. Ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας δὲν ἐκωλύετο ὑπὸ τοῦ Νόμου 1544|50, ὅστις ὁρίζει ὑποχρεωτικὴν διάρκειαν τριετῆ τοὐλάχιστον, ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς δὲν ἐτοποθετήθη παρὰ τῆς ὑπὸ τοῦ Ν. 751 προβλεπομένης ἐπιτροπῆς ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν ἐπιχείρησιν, οὔτε προσελήφθη δι' οἰκειοθελοῦς τοποθετήσεως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Ν. 751, τῆς λέξεως «οἰκειοθελῶς» ἐχούσης τὴν ἔννοιαν ὅτι ἡ ἐπιχείρησις ἠτήσατο τὴν τοποθέτησιν παρ' αὐτῆς διὰ τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας προσώπου ἔχοντος τὰ προσόντα τοῦ Νόμου 751 039. (Εἰσ. *Ι. Παπαδημητρίου*).

63 *Καθυστερήσεις μισθοῦ*. Ἡ μὴ καταβολὴ εἰς τὸν μισθωτὸν τοῦ μισθοῦ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου συνιστᾷ σκουδαῖον λόγον κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 672 Α.Κ., παρέχοντος τὸ δικαίωμα εἰς τὸν μισθωτὸν νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἐργασίας ἀποτελέσματα καὶ ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας, δικαιούμενος ἅμα νὰ ζητήσῃ καὶ ἀποζημίωσιν κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 673 Α.Κ. 70 (*Ε. Καψάλης*).

64. Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀποτελεῖ σαφῆ καὶ κατηγορηματικὴν δήλωσιν τοῦ ἐργοδότου περὶ μὴ ἀποδοχῆς περαιτέρω τῶν προσφερομένων αὐτῷ ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ καὶ κατὰ συνέπειαν ὁ ἐργοδότης, ἐν περιπτώσει ἀκυρότητος, καθίσταται ὑπερήμερος καὶ ὑποχρεοῦται εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ μισθοῦ, ἀπαλλασσόμενος τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης μόνον, ἐὰν δηλώσῃ πρὸς τὸν μισθωτόν, ὅτι ἀποδέχεται ἤδη τὴν ἐργασίαν του. 93 (*Ε. Καψάλης*).

65. *Προθεσμία ἀγωγῆς*. Εἶναι ἀπαράδεκτος ἡ ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ, ἡ πηγάζουσα ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐφ' ὅσον ἡ σχετικὴ ἀγωγὴ ἐκοινοποιήθη μετὰ παρέλευσιν τριμήνου ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως. 123 (*Ε. Καψάλης*).

66. Ἡ τρίμηνος ὅμως αὕτη προθεσμία ἀναστέλλεται, ἐφ' ὅσον ὁ δικαιοῦχος ἐκ λόγων ἀνωτέρας βίας ἐκωλύθη ν' ἀσκήσῃ τὴν ἀξίωσίν του. 123 (*Ε. Καψάλης*).

67. Ἵνα ἡ ἀοθένεια τοῦ δικαιούχου δημιουργήσῃ περίπτωσιν ἀνωτέρας βίας, δέον τὸ μὲν νὰ ὑφίσταται κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς πρὸς καινοποίησιν ἀγωγῆς τασσομένης προθεσμίας καὶ ἀπὸ ταύτης συνεχῶς καὶ ἀδιαλείπτως μέχρι τῆς καινοποιήσεως τῆς ἀγωγῆς, τὸ δὲ ἡ βαρύτης ἢ τὸ εἶδος αὐτῆς ν' ἀποτελῇ δι' αὐτὸν ἀνυπέρβλητον κώλυμα πρὸς καινοποίησιν τῆς ἀγωγῆς ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου τασσομένης προθεσμίας. 128 (*Ε. Καψάλης*).

68. Ἡ ἀξίωσις τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112, μὴ πηγάζουσα ἐξ ἀκύρου καταγγελίας, δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν.Δ|τος ἐξ 8|11 Μαΐου 1946 θεσπιζομένης τριμήνου ἀποκλειστικῆς προθεσμίας Πρ. 122 (Εἰσ. *Ν. Παπανικολάου*).

ΣΤ' Ἐργατικὴ Δικονομία

α) Ἀξιώσεις ὑπαγόμεναι εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ'.

69) Κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' εἰσάγεται πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ κατ' ἐργοδότου, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, ἀδιαφόρως τοῦ ἂν ὁ αἰσθὸς ὁρίσθη ἐκ τῶν προτέρων ἢ ἀφέθη ὁ καθορισμὸς αὐτοῦ εἰς τὴν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός. Πρ. 59 (Εἰσ. *Κ. Σχοινέζος*).

70) Κατὰ τὴν εἰδικὴν διαδικασίαν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν εἰσάγεται πᾶσα ἀξίωσις πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀνεξαρτήτως τῆς ἰδιότητος καὶ τῶν ἰδιαιτέρων χαρακτηριστικῶν τοῦ ἐργοδότου, ἀνεξαρτήτως, τοὐτέστιν, ἂν οὗτος εἶναι τὸ Δημόσιον ἢ Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου. Πρ. 718 (Εἰσ. *Δ. Χαμάϊμης*).

71) Ἀρμοδίως φέρεται πρὸς συζήτησιν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' ἀγωγή, θεμελιουμένη ἐπὶ τῶν διατάξεων τῶν ν. 22 Π (19.5) καὶ Βασ. 22.20.4, αἵτινες ρυθμίζουσι τὴν κατὰ κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρὸς δικαίαν καὶ εὔλογον ἀποζημίωσιν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν. Πρ. 191 (Εἰσ. *Ε. Καψάλης*).

72) Νομίμως εἰσάγεται κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' ἀξίωσις πηγάζουσα ἐξ ὑπερωριακῆς ἐργασίας, παρασχεθείσης ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τοῦ Ν. Δ. 8|13 Ἀπριλίου 1932 καὶ ἄρθρ. 7 § 1 ἐδ. β. τοῦ Α.Ν. 547 |1937. 1 (*Ε. Ρήνης*).

73) Ἀρμοδίως εἰσάγεται κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' ἀναγνωριστικὴ ἀρνητικὴ ἀγωγή, ἤτοι ἀγωγὴ τοῦ ἐργοδότου διώκουσα τὴν ἀναγνώρισιν ἢ τὴν ἀνυπαρξίαν ἀξιώσεων τοῦ μισθωτοῦ ἢ τὸν καθορισμὸν τοῦ ποσοῦ, εἰς ὃ ἀνέρχονται αὗται. 130 (*Ι. Ρετσεύλη*).

74) Ἀρμοδίως εἰσάγεται κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' ἀγωγή, θεμελιουμένη ἐπὶ σωρευτικῆς ἀναδοχῆς ἀλλοτρίου χρέους, πηγάζοντος ἐκ συμβάσεως ἐργασίας, καθ' ὅσον διὰ τῆς σωρευτικῆς ἀναδοχῆς ἐπέρχεται ἐπέκτασις

τοῦ ἐνοχικοῦ δεσμοῦ εἰς ἕτερα πρόσωπα πέραν τοῦ παλαιοῦ ὀφειλέτου καὶ ἡ παλαιὰ ὀφειλὴ, τρόπον τινά, διπλασιάζεται, αἱ δὲ οὕτω γεννώμεναι πλείονες ὀφειλαὶ ἔχουν τὸ αὐτὸ περιεχόμενον καὶ τὸν αὐτὸν σκοπόν, οἷον καὶ ἡ παλαιὰ ὀφειλή. 160 (*Ε. Καψάλης*).

75. Ἀρμοδίως εἰσάγεται κατὰ τὸν νόμον Γ'ΘΟΔ' ἀγωγὴ, διώκουσα τὴν καταβολὴν ἡμερομισθίων, λόγῳ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τῆς ἀκυρότητος ἐγκειμένης εἰς τὸ ὅτι ἡ καταγγελία ἔλαβε χώραν πρὸς περιγραφὴν τῶν ἐκ τοῦ νόμου 3514 ἀπορρεουσῶν ὑποχρεώσεων τοῦ ἐργοδότου, καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς ἀξίωσιν πηγαζούσαν ἐκ σχέσεως ἐργασίας καὶ μὴ ἀπορρεούσαν ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 3514. 78 (*Ε. Καψάλης*).

76. Εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ'ΘΟΔ' ὑπάγεται οὐχὶ πᾶσα διαφορὰ ἐκ συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ μόνον ἡ προκύπτουσα ἐκ παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας δυνάμει συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου. Πρ. 572 (Εἰσ. *Β. Τσίρης*).

β) Ἀξιώσεις μὴ ὑπαγόμεναι εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ'ΘΟΔ'

77. Εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ'ΘΟΔ' δὲν ὑπάγονται ἀξιώσεις μισθωτῶν, πηγάζουσαι ἐκ σχέσεως ἐργασίας δημοσίου δικαίου. Πρ. 676 (Εἰσ. *Ε. Καψάλης*).

Εἶναι σχέσις δημοσίου δικαίου : α) Ἡ συνδέουσα ἐκτακτον ἡμερομίσθιον ἐργάτην, ἐργαζόμενον εἰς τὸ συνεργεῖον καθαριότητος τῆς πόλεως Πατρῶν καὶ προσληφθέντα, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 115 Κ.Ν.Δ.Κ., μετὰ τοῦ Δήμου. Πρ. 679 (Εἰσ. *Ε. Καψάλης*). β) Ἡ συνδέουσα τοὺς ὑπαλλήλους τῶν ἐπαγγελματικῶν καὶ βιοτεχνικῶν ἐπιμελητηρίων, τοὺς προσλαμβανομένους κατὰ τὸ ἄρθρον 17 τοῦ Νόμου 184 μετὰ τῶν ἐπιμελητηρίων τούτων. Πρ. 572 (Εἰσ. *Β. Τσίρης*). γ) Ἡ συνδέουσα τοὺς ὑδρονομεῖς, τοὺς ἀσχολουμένους μὲ τὴν παρακολούθησιν, διανομὴν καὶ διαχείρισιν τῶν ἀρδευτικῶν ὑδάτων ἑκάστου φύλακος, μὲ τὸ ἐν Πάτραις ἐδρεῦον εἰδικὸν ὑδραυλικὸν Ταμεῖον Γλαύκου. Πρ. 52 (Εἰσ. *Ι. Ρετσούλης*). δ) Ἡ συνδέουσα καθαρίστριαν καὶ μαγείρισσαν τοῦ Ἐθνικοῦ Σκαγιοπουλείου Ἀγροτικοῦ Ὀρφανοτροφείου ἀρρένων Πατρῶν μετὰ τοῦ ἱδρύματος τούτου. Πρ. 97 (Εἰσ. *Ι. Ρετσούλης*). ε) Ἡ συνδέουσα ἔκτακτον ἐπὶ ἡμερομισθίῳ καθαρίστριαν τῆς σχολῆς μονίμων ὑπ|κῶν Πατρῶν μετὰ τοῦ δημοσίου. 59 (*Ε. Καψάλης*). στ) Ἡ συνδέουσα τὸ προσωπικὸν τοῦ ἐν Πάτραις Ἐθνικοῦ Ὀρφανοτροφείου Θηλέων, προσλαμβανομένου ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Νόμου 2851|32, μετὰ τοῦ ἱδρύματος τούτου. Πρ. 320 (Εἰσ. *Ι. Παπαδημητρίου*). Contra 39 (*Ε. Ράντος*).

78. ***Ἀποζημίωσις ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ***. Ἡ περὶ ἀποζημιώσεως ἐκ παροχῆς ἐργασίας ἐπὶ συνεχῆ χρόνον ὑπερβαινοντα τὸ ὀκτάμηνον ἀγωγὴ δύναται νὰ θεμελιωθῇ μόνον εἰς τὰς περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διατάξεις (ἄρθρον 901 Α.Κ.), ἐφ' ὅσον συμφωνία περὶ παροχῆς τοιαύτης ἐργασίας εἶναι ἄκυρος, ὡς ἀντιτιθεμένη εἰς ἀπαγορευτικὸν νόμον, ἡ δὲ τοιοῦτον ἔρεισμα ἔχουσα ἀγωγὴ δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ Νόμου Γ'ΘΟΔ'. 159 (*Ε. Καψάλης*).

79. Ὁμοίως προκειμένου περὶ ἀποζημιώσεως ἐκ παροχῆς ἐργασίας παρασχεθείσης εἰς ἡμέρας ἀναπαύσεως καθοριζομένας ὑπὸ τοῦ Δ|τος τῆς 7|14 Δεκεμβρίου 1932. 166 (*Ε. Καψάλης*)

80. ***Ἀναγνωριστικὴ ἀγωγή***. Ἀναρμοδίως εἰσάγεται κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ'ΘΟΔ' ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ ἐργαδότου κατὰ μισθωτοῦ, μὴ συνδεομένου μετ' αὐτοῦ διὰ σχέσεως ἐργασίας. 50 (*Ι. Ρετσούλης*).

81. Ἀναρμοδίως εἰσάγεται κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ'ΘΟΔ' ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ ἐκ μέρους ἐργοδότου διώκοντος ὅπως ἀναγνωρισθῇ δικαστικῶς ὅτι δὲν ὑποχρεοῦται εἰς καταβολὴν ἐπιδόματος κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 3514. 18 (*Ν. Παπανικολάου*).

82. Ἡ ἀναρμοδίως εἰσαγομένη ἐνώπιον τοῦ κατὰ ν. Γ'ΘΟΔ' Πρωτοδικείου ἀγωγὴ παραπέμπεται ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου τακτικοῦ δικαστηρίου. Πρ. 320 (Εἰσ. *Ι. Παπαδημητρίου*).

83. Contra. Ἡ ἀναρμοδίως εἰσαγομένη ἀγωγὴ ἀπορρίπτεται, μὴ δυναμένη νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον κατὰ τὸ ἄρθρον 25 τῆς Πολ. Διν., τῆς τοιαύτης παραπομπῆς οὔσης ἀσυμβιβάστου πρὸς τὸν κατὰ τὴν παροῦσαν διαδικασίαν τύπον συντάξεως τῆς ἀγωγῆς δι' ἐκθέσεως. 18 (*Ν. Παπανικολάου*). Πρ. 675 (Εἰσ. *Ε. Καψάλης*)."

84. ***Παρέκτασις ἁρμοδιότητος***. Δὲν δύναται νὰ χωρήσῃ παρέκτασις τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Νόμου Γ'ΘΟΔ' δικαστοῦ λόγῳ παραλείψεως προβολῆς τῆς ἐνστάσεως ἀναρμοδιότητος ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, καθ' ὅσον ἡ ἁρμοδιότης εἶναι ἐξαιρετική, εἰς ταύτην ὑπαχθεισῶν ὡρισμένων διαφορῶν ὑπὸ ὡρισμένους ὅρους ἢ προϋποθέσεις, μὴ ἐπιτρεπομένης τῆς διὰ παρεκτάσεως ὑπαγωγῆς ἄλλων διαφορῶν. 18 (*Ν. Παπανικολάου*).

85. ***Ἀνεπίτρεπτος μεταβολὴ βάσεως ἀγωγῆς***. Ἡ διὰ τῶν προτάσεων τοῦ ἐνάγοντος βελτίωσις τῆς ἀγωγῆς, καθ' ἣν ἐν περιπτώσει μὴ ἀποδοχῆς ταῦ αἰτήματος αὐτῆς ὅτι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἄκυρος, δέον ὅπως ὑποχρεωθῶσιν οἱ ἐναγόμενοι καὶ καταβάλωσι τῷ ἐνάγοντι τὴν νόμιμον ἀποζημίωσιν ἐκ δύο μηνιαίων μισθῶν, ἀποτελοῦσα ἀνεπίτρεπτον μεταβολὴν τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς, ἀπορρίπτεται ὡς ἀπαράδεκτος. 163 (*Ε. Καψάλης*).

86. ***Προθεσμία κλητεύσεως***. Ἀπορρίπτεται ἡ περὶ ἀπαραδέκτου τῆς ἀγωγῆς ἔνστασις τοῦ ἐναγομένου Αὐτονόμου Σταμιδικοῦ Ὀργανισμοῦ, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν ἐτηρήθη ἡ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τεταγμένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 27 τοῦ νόμου 1361|1938 μηνιαία προθεσμία κλητεύσεως τούτου, ἐφ' ὅσον οὗτος παρέσχε κατὰ τὴν αὐτῆς ἧτησιν καὶ ὑπερήσπισεν ἑαυτόν, χωρὶς νὰ ὑποβάλῃ αἴτησιν ἀναβολῆς 171 (*Ε. Καψάλης*).

87. ***Σώρευσις ἀγωγῶν***. Ἐὰν ἐνοῦνται ἐν τῷ αὐτῷ δικογράφῳ τῆς ἀγωγῆς δύο ἀγωγαί, μία

---

* ***Σημ.*** Ὁ ἐπίθεωρητὴς Ἀρεοπαγίτης κ. Κων. Γκολφινόπουλος συνέστησεν εἰς τὸν ὑποφαινόμενον κατ' ἰδίαν, ὅπως καὶ εἰς ἄλλους δικαστάς, ἐπίσης κατ' ἰδίαν, κατὰ τὴν πρόσφατον παρ' αὐτοῦ ἐπιθεώρησιν τοῦ Πρωτοδικείου Πατρῶν, ὅπως ἀναγράφεται εἰς τὰς σχετικὰς ἀποφάσεις, ὅτι ἡ ἀγωγὴ ἀπορρίπτεται ὡς στερουμένου τοῦ δικαστηρίου δικαιοδοσίας.

άφορώσα την καταψήφισιν άμφοτέρων των έναγομένων, ως πρός την οποίαν υφίστανται τα στοιχεία της παθητικής ομοδικίας, και έτερα, δι' ής επιδιώκεται η καταψήφισις του ενός μόνον εκ των εναγομένων, ως πρός την οποίαν όμως ούδαμώς συντρέχουσιν οι κατά το άρθρον 70 της Πολ. Δικ. όροι της ομοδικίας μεταξύ των εναγομένων, καθ' όσον δεν φέρονται ούτοι εν αύτώ, ως συνδεόμενοι διά κοινής υποχρεώσεως, ούδε διά ταυτότης κοινήν έχουσης νομικήν και ιστορικήν αιτίαν, αλλ' ούτε και στρέφεται αύτη κατά του ετέρου εξ αυτών, απορρίπτεται ως άκυρος ή αγωγή κατ' ενοτασιν του εναγομένου. 86 (*Ε. Καγιάλης*).

88. *Έρευνα ηρημοδικίας.* Καίπερ μη εμφανισθέντος κατά την συζήτησιν της αγωγής του νομίμως και εμπροθέσμως κλητευθέντος εναγομένου ερευνάται το εί νόμω και ουσία βάσιμον αυτής. 95 (*Ε. Καγιάλης*).

89. *Αγωγή ανηλίκου.* Ο ανήλικος, ως μη έχων την απεριόριστον διαχείρισιν της περιουσίας του, δεν έχει και το δικαίωμα να εμφανίζεται εις δικαστήριον και να επιδιώκη ή υπερασπίζη εν ιδίω ονόματι τα δίκαιά του, εκτός αν πρόκειται περί ταχίστης αποτροπής κινδύνου προς διατήρησιν των δικαιωμάτων αυτού. 111 (*Ε. Καγιάλης*).

90. Η έλλειψις της ικανότητος προς διεξαγωγήν δίκης και παράστασιν επί δικαστηρίου εξετάζεται και εξ επαγγέλματος και συνεπάγεται άκυρότητα τοσον της συζητήσεως της υποθέσεως, όσον και των επιχειρηθεισών δικαστικών πράξεων. 111 (*Ε. Καγιάλης*).

91. *Παράβασις.* Η εκ της έλλείψεως ικανότητος κλπ. άκυρότης είναι απόλυτος και η αγωγή δεν δύναται να διασωθή και ισχυροποιηθή νόμω εκ της άσκηθείσης παρεμβάσεως υπό του πατρός του ανηλίκου. 111 (*Ε. Καγιάλης*).

92. *Χωρισμός αγωγών.* Η κατοβολή της εκ του Νόμου 2112 πηγαζούσης απολημιώσεως προϋποθέτει έγκυρον καταγγελίαν της συμβάσεως εργασίας, εξ ού παρέπεται, ότι δεν δύναται να ζητηθή απολημίωσις διά της αυτής αγωγής, διά της οποίας προσβάλλεται συγχρόνως ή καταγγελία της συμβάσεως εργασίας ως άκυρος. Έπομένως, ενωμένων των δύο αυτών αγωγών εν ενί δικογράφω (ούχι επιβοηθητικώς), δέον όπως διατάσσεται ο χωρισμός τούτων κατ' εφαρμογήν του άρθρου 687 § 1 της Πολ. Δικ., άτε επερχομένης συγχύσεως εκ της συγχρόνου εκδικάσεως των. 101 (*Ε. Καγιάλης*).

93. *Όρκος.* Δεν υφίσταται ανάγκη να επιβληθή ο επαγόμενος εις τους εναγομένους όρκος, εφ' όσον εκ των αποδεικτικών στοιχείων κατέστη δυνατόν να σχηματισθή ασφαλής κρίσις. 74 (*Ι. Ρετσιλής*).

94. Προς απόδειξιν ισχυρισμού αορίστου είναι απαράδεκτος η επαγωγή όρκου, είναι δε άόριστος ο ισχυρισμός, όταν το εναγόμενον τόρνια ισχυρίζεται, ότι έχει βασίμους πληροφορίας, ότι η ενάγουσα αποκερδαίνει εκ της εργασίας αυτής πλέον του ενός εκατομμυρίου μηνιαίως, διότι ού μόνον δεν προσδιορίζεται επακριβώς το κατά μήνα εισπραττόμενον παρά της ενάγουσης ποσόν εκ της εργασίας αυτής ως μισθίσιας, αλλά καταλείπεται και αμφιβολία περί του άν πράγματι εργάζεται. 93 (*Ε. Καγιάλης*).

95. *Έφεσις.* Και εν τη εκδικάσει των εφέσεων κατά των αποφάσεων επί εργατικών διαφορών δεν τηρούνται οι διαδικαστικοί τύποι, αλλ' ακολουθείται η επιβαλλομένη οδός προς ανεύρεσιν της αληθείας ασφαλέστερον, ταχύτερον και ολιγοδαπανώτερον, επιτρεπομένης της εξετάσεως μαρτύρων εξαιρετέων και ούσικις δεν επιτρέπονται μαρτυρίες λόγω ποσού. Πρ. 366 (*Είσ. Ι. Ρετσιλής*).

96. Εξαφανισθείσης αποφάσεως, ήτις δεν ηρείνησε την επικουρικήν βάσιν της αγωγής, ούδεν κώλυμα υφίσταται όπως ερευνηθή αύτη παρά τω δευτεροβαθμίω δικαστηρίω, καίτοι δεν ησκήθη ιδία παρά του ενάγοντος εφεσιβλήτου εφέσεως, ούδε προσεβλήθη δι' αντέφεσεως παρά τούτου. Πρ. 191 (*Είσ. Ε. Καγιάλης*).

97. Διά της άσκησεως της έφέσεως αφαιρείται η υπόθεσις από της δικαιοδοσίας του εκδόντος την εκκαλουμένην απόφασιν πρωτοβαθμίου δικαστηρίου, και μεταβιβάζεται αύτη εις το δευτεροβάθμιον τοιούτον, αλλά μεταβιβάζεται μόνον όσον μέρος της αποφάσεως εκκαλείται. 104 (*Ε. Καγιάλης*).

98. *Αντέφεσις.* Δύναται ο εφεσίβλητος να προσβάλλει δι' αντεφέσεως, άσκουμένης διά των προτάσεων του την εκκαλουμένην απόφασιν, δεν όμως να μη παρητήθη ούτος του προς έφεσιν δικαιώματος, ούδε να απεδέχθη την απόφασιν και η αντέφεσίς του να περιορίζεται εις τα παρά του εκκαλούντος προσβληθέντα κεφάλαια εφέσεως, ότε δύναται να εκδοθή απόφασις επιβλαβεστέρα διά τον εκκαλούντα παρά την προσβληθείσαν. Πρ. 191 (*Είσ. Ε. Καγιάλης*).

99. Αντέφεσις, μη αναφερομένη εις τα εκκληθέντα κεφάλαια, είναι απαράδεκτος. Πρ. 177 (*Είσ. Κ. Σχοινίτζης*).

100. *Δεδικασμένον.* Εφ' όσον δεδικασμένον υπάρχει εκ τελεσιδίκου και οριστικής αποφάσεως, όταν περί του αυτού αντικειμένου, ως εκ του αυτού πραγματικού γεγονότος, μεταξύ των αυτών διαδίκων και υπό την αυτήν ιδιότητα πρόκειται να ζητηθή το αυτό δίκαιον εις νέαν δίκην, παρέπεται ότι, εφ' όσον εκρίθη τελεσιδίκως, ότι ο μισθωτός εδικαιούτο λαμβάνειν 1.000.000 δρχ., τω επιδικάσθη δε μόνον το αιτηθέν ποσόν των 450.000 δρχ., το εναπομένον υπόλοιπον, όπερ ούτος αιτείται δεν δύναται να γίνη αντικείμενον νέας δικαστικής έρευνης. 45 (*Ε. Καγιάλης*).

101. *Ερμηνεία αποφάσεων.* Τα δικαστήρια κέκτηνται την εξουσίαν να ερμηνεύσωσι τας παρ' αυτών εκδιδομένας αποφάσεις ως πρός τας αμφιβόλους διατάξεις αυτών, χωρίς ή τοιαύτη ενέργειά των ν' αποτελή παραβίασιν των αρχών του δεδικασμένου, διότι ή ερμηνευτική απόφασις δεν είναι νέα απόφασις, αλλ' απλώς διά ταύτης διατυπούται η αληθής έννοια του περιεχομένου της ερμηνευομένης αποφάσεως, μη αλλοιουμένων ή μεταρρυθμιζομένων των διατάξεων αυτής. 101 (*Ε. Καγιάλης*).

102. Νόμμος ούδεν ή αίτησις, δι' ής διώκεται, όπως ερμηνευθή και διασαφηνισθή η αληθής έννοια του διατακτικού της υπ' αριθ. 56|1951 αποφάσεως του κατά την διαδικασίαν του Νόμου Γ'ΘΟΔ' δικάσαντος Πρωτοδικου εκ-

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ - ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ - ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

Ὑπουργείου Ἐργασίας Ἐγκύκλ. ἀριθ. 37635|1951.

Ἑρμηνευτικὴ τοῦ Α.Ν. 1836|1951 (ΕΕΔ 10, 584) «περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῆς Νομοθεσίας περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ καὶ λαβόντων μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῶν συμμοριτῶν».

I. Σκοπὸς τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 1836|1951

Αἱ συνεχεῖς κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν ἡρωϊκαὶ προσπάθειαι καὶ θυσίαι τῆς στρατευθείσης κατὰ τοῦ συμμοριτισμοῦ Ἑλληνικῆς νεότητος ἀπετέλεσαν ἀνυπολογίστου ἀξίας προσφορὰν αὐτῶν πρὸς ὅλους τοὺς Ἕλληνας.

Ἀναγνώρισιν τῆς ὀφειλῆς τῆς Ἑλληνικῆς Κοινωνίας ἀπετέλεσεν ἡ νεωτέρα Νομοθεσία (Ν. 751|48 καὶ Ν.Δ. 1196|49) διὰ τὴν προστασίαν τῶν ἀπολυομένων ἀπὸ τὰς τάξεις τοῦ Στρατοῦ. Συστηματοποίησιν δὲ τῶν προσπαθειῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ὅπως ἀνταποχριθῇ εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τῆς Ἑλληνικῆς Κοινωνίας ἀπὸ τὰς ἀπροσμετρήτους προσφορὰς τῆς στρατευθείσης νεότητος, ἡ ὁποία ἐξησφάλισεν εἰς ὅλους τοὺς Ἕλληνας ἐλεύθερον τρόπον ζωῆς καὶ σκέψεως καὶ δυνατότητα εὐημερίας ἀποτελεῖ ὁ νέος ἀναγκαστικὸς νόμος 1836|1951. Διὰ τοῦ νόμου τούτου σκοπεῖται ἡ ἐπαγγελματικὴ ἀποκατάστασις τῶν ἀπολυομένων ἀγωνιστῶν ἀναλόγως τῶν εἰδικῶν προσόντων ἑκάστου. Οἱ Ν. 751|48 καὶ 1196|49 ἀπεδείχθησαν εἰς σημεῖα τινὰ ἀνεπαρκεῖς διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ ζητήματος τῆς διασφαλίσεως τῆς ἐργασίας εἰς τοὺς πολεμιστάς. Διὰ τοῦ Α.Ν. 1836|51 συμπληροῦται καὶ συστηματοποιεῖται ἡ προσπάθεια τῆς ἀντιμετωπίσεως τοῦ προβλήματος χωρὶς ἀντιστοίχως νὰ ἐπιβαρύνεται ὑπερμέτρως ἡ ἐθνικὴ οἰκονομία.

II. Προστατευόμενα ὑπὸ τοῦ νόμου πρόσωπα

Ὑπὸ τοῦ νόμου προστατεύονται οἱ ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου 1940 καὶ μέχρι λήξεως τῶν γενομένων ἐπιστρατεύσεων λόγῳ τῆς κατὰ τοῦ Ἔθνους συμμοριακῆς δράσεως, ὁπωσδήποτε ὑπηρετήσαντες ἢ ὑπηρετοῦντες εἰς τὰς τάξεις τῶν ἐνόπλων δυνάμεων τῆς χώρας (ξηρᾶς, θαλάσσης, ἀέρος καὶ χωροφυλακῆς) καὶ μὴ προερχόμενοι ἐκ τῶν μονίμων στελεχῶν αὐτῶν, ἐφ' ὅσον ἀνήκουν εἰς τινα τῶν κάτωθι κατηγοριῶν.

α) Οἱ ἀνάπηροι καὶ οἱ κριθέντες ἀνίκανοι ἐκ τῶν κακουχιῶν τῆς στρατεύσεως των, ἀσχέτως χρόνου στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας.

β) Οἱ τραυματίαι ἢ οἱ προαχθέντες ἐπ' ἀνδραγαθίᾳ, ἀσχέτως χρόνου στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας.

γ) Οἱ τιμηθέντες δι' ἀριστείου ἀνδρείας ἢ πολεμικοῦ σταυροῦ, ἐφ' ὅσον ἔχουν 10μηνον τοὐλάχιστον στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν.

Εἰς τὰς ἀνωτέρω ὑπὸ ἐδαφ. α', β', γ' περιπτώσεις ὑπάγονται καὶ οἱ ὑπηρετήσαντες ἢ ὑπηρετοῦντες εἰς τὰς ὀργανώσεις Μ.Α.Υ., Μ.Ε.Α., Μ.Α.Δ., Κ.Μ.Ε.Α., καὶ Τ.Ε.Α. καὶ συνεπείᾳ τῆς ὑπηρεσίας των καταστάντες ἀνάπηροι, τραυματίαι ἢ τιμηθέντες δι' ἀριστείου ἀνδρείας.

δ) Τὸ τέκνον, ἡ χήρα σύζυγος, ἡ χήρα μήτηρ, ἡ ὀρφανὴ πατρὸς ἀδελφὴ τῶν ἀποθανόντων ἢ ἀποθνησκόντων ἐκ τῶν τραυμάτων ἢ τῶν κακουχιῶν τοῦ πολέμου ἐναντίων τῶν συμμοριτῶν, ἐν οἷς συμπεριλαμβάνονται καὶ οἱ ὑπηρετήσαντες ἢ ὑπηρετοῦντες εἰς τὰς κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδάφιον ὀργανώσεις. Ἡ παρ' ἑνὸς ἑκάστου ἐκ τῶν ἄνω προσώπων ἄσκησις τοῦ δικαιώματος ἀποκλείει τοὺς λοιποὺς.

Ὡς ὀρφανὴ πατρὸς θεωρεῖται καὶ ἡ ἐχουσα πατέρα συμπληρώσαντα τὸ 65ον ἔτος τῆς ἡλικίας του ἢ ὄντα ἀνίκανον διὰ κάσαν ἐργασίαν.

Ἡ ἀνικανότης τοῦ πατρὸς πρὸς ἐργασίαν διαπιστοῦται ἐκ βεβαιώσεως τοῦ Εἰρηνοδίκου τῆς περιφερείας ἔνθα κατοικεῖ ἡ ἐνδιαφερομένη ἢ ἐν ἐλλείψει τοιούτου ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας Ἀστυνομικῆς ἢ Δημοτικῆς ἢ Κοινοτικῆς ἀρχῆς.

ε) Οἱ ἔχοντες 12 μηνῶν συνολικὴν πραγματικὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, ἐξ ὧν ἀπαραιτήτως 5 μηνῶν τοιαύτην εἰς μαχίμων μονάδα κατὰ τὸν πόλεμον 1940—41 ἢ ἐν Μέσῃ Ἀνατολῇ ἢ ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς χώρας καὶ ἐντεῦθεν λαβόντες μέρος εἰς μάχας ἢ συγκρούσεις μετὰ ἐξωτερικοῦ ἢ ἐσωτερικοῦ ἐχθροῦ τῆς χώρας.

στ) Οἱ ἔχοντες 28 μηνῶν ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς χώρας συνολικὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν καὶ ἀπαραιτήτως δωδεκάμηνον τοιαύτην εἰς μάχιμον μονάδα, λαβόντες δὲ μέρος εἰς συγκρούσεις μετὰ τῶν συμμοριτῶν.

η) Οἱ πασχόντες ἐξ ἀνοικτῆς φυματιώσεως, ὀφειλομένης εἰς τὴν στρατιωτικὴν αὐτῶν ὑπη-

---

δοθείσης μεταξὺ τῶν αὐτῶν διαδίκων, ἂν τοιοῦτον ὑπεχρεώθησαν διὰ τῆς ἀπ' εὐθείας ταύτης οἱ ἐνωγόμενοι νὰ καταβάλλωσι τῇ ἐναγούσῃ τοὺς ἐπιδικασθέντας αὐτῇ μισθοὺς εἰς ὁλόκληρον ἕκαστος ἢ συμμέτρως. 101 (*Ε. Καγιάλης*).

103. ***Δικαστικὴ δαπάνη.*** Δὲν νὰ συμψηφισθῇ ἡ δικαστικὴ δαπάνη ἀμφοτέρων τῶν βαθμῶν, διότι, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, κατὰ τὸν νόμον καὶ τὰ γεγονότα ἦτο ἀμφίβολον πότερος τῶν διαδίκων ἐβρίσκεται ἐν δικαίῳ. Πρ. 68 (Εἰσ. *Κ. Σχοινέζος*).

104. Ἡ δικαστικὴ δαπάνη κρίνεται συμψηφιστέα, καθ' ὅσον ἦτο ἀσαφὲς κατὰ τὸν νόμον καὶ τὰ γεγονότα τίς τῶν διαδίκων ἦτο ἐν δικαίῳ. Πρ. 639 (Εἰσ. *Ι. Παπαδημητρίου*).

105. Δὲν ὑπῆρχε συμψηφισθῇ ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων δαπάνη καὶ τῶν δύο βαθμῶν καθ' ὅσον, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, εὔλογον ἀφορμὴν εἶχον οὗτοι ν' ἀμφιβάλλωσι περὶ τῆς ἐκβάσεως τῆς δίκης. Πρ. 477 (Εἰσ. *Ε. Καγιάλης*).

106. ***Κατάργησις δίκης.*** Διὰ τῆς καταβολῆς τοῦ ὀφειλομένου μισθοῦ ἀποσβέννυται τὸ τῆς ἀγωγῆς δικαίωμα καὶ ἡ δίκη ἑπομένως καταργεῖται. 71 (*Ε. Καγιάλης*).

ρεσίαν, ὧν ἡ πάθησις ἔχει ἰαθῇ τῆς ἰάσεως διαπιστουμένης παρὰ τῆς Ἀνωτάτης Ὑγειονομικῆς τοῦ Στρατοῦ Ἐπιτροπῆς ἢ τῶν Ἐπιτροπῶν Ἀπαλλαγῶν Σωμάτων Στρατοῦ. Ἡ ἀνωτέρω σειρὰ τηρεῖται καὶ ὡς σειρὰ προτιμήσεως διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου παρεχομένην προστασίαν.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ παρόντος νόμου ὑπάγονται εἰς τὰς εὐεργετικὰς διατάξεις καὶ οἱ μετέχοντες εἰς τὰ ἐκστρατευτικὰ σώματα τῆς Ἑλλάδος, τὰ ἐξερχόμενα ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς Ἐπικρατείας.

ΙΙΙ. Ὑπόχρεοι πρὸς πρόσληψιν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ Νόμου.

Ὑπόχρεοι πρὸς πρόσληψιν τῶν ἐν τῇ παραγράφῳ ΙΙ τῆς παρούσης καθοριζομένων προσώπων εἶναι :

Α'. Πᾶσα ἐπιχείρησις ἢ ἐκμετάλλευσις ἡμεδαπὴ ἢ ἀλλοδαπὴ οἱασδήποτε μορφῆς ἢ τύπου, ὡς καὶ οἱ ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις κοινῆς ὠφελείας μὴ ἐπιχορηγούμεναι ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, ἔστω καὶ ἂν αὗται ἔχουν τὴν μορφὴν Ν.Π.Δ.Δ. καὶ αἱ Τράπεζαι, ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦν προσωπικὸν πλέον τῶν 15 ὑποχρεοῦνται ὅπως προσλαμβάνουν δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου πολεμιστὰς ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου προστατευομένων κατὰ ποσοστὸν 7 ο/ο ἐπὶ τοῦ συνολικοῦ ἀριθμοῦ τοῦ παρ' ἑκάστῃ τούτου ἀπασχολουμένου πάσης φύσεως προσωπικοῦ, ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ κενῶν θέσεων. Εὐνόητον τυγχάνει ὅτι εἰς τὸν ἀριθμὸν τοῦ συνόλου τοῦ προσωπικοῦ ὑπάγονται καὶ οἱ τοποθετηθέντες καὶ ὑπηρετοῦντες βάσει τῶν καταργουμένων Ν. 751|48 καὶ Ν.Δ. 1196|49, καθ' ὅσον ρητῶς ὁ νόμος ἀναφέρει τὸν ἀριθμὸν τοῦ ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ. Εἰς τὸ σύνολον τοῦ προσωπικοῦ δὲν ὑπολογίζεται ἐπὶ ἐπιχειρήσεων ἐνεργουσῶν ἐπισκευὰς πλοίων τὸ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν τοιούτων ἐπισκευῶν προσλαμβανόμενον ἐκτακτον προσωπικόν.

Κατὰ ρητὴν διάταξιν τοῦ νόμου αἱ ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεις ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν πρόσληψιν τῶν τοποθετουμένων ὡς ὑπαλλήλων ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν καὶ συνεπῶς τὸ Κεντρικὸν καὶ τὰ Τοπικὰ Συμβούλια δέον νὰ τοποθετῶσι τοὺς δικαιουμένους προστασίας ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου ὡς ὑπαλλήλους, ἐργατοτεχνίτας καὶ ὑπηρέτας.

Ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν εἰς ἑκάστην ἐκ τῶν κατηγοριῶν τούτων ἀπασχολεῖται ἀριθμὸς προσωπικοῦ μικρότερος τοῦ 15, ἀλλὰ τὸ ἄθροισμα ταῦ συνόλου τοῦ προσωπικοῦ τῶν ὡς ἄνω κατηγοριῶν εἶναι ἀνώτερον τοῦ 15 τότε ὁ ὑπολογισμὸς ἐνεργεῖται ἐπὶ τοῦ ἀθροίσματος αὐτῶν καὶ τοποθετεῖται ὁ ἀνάλογος ἀριθμὸς ἐκ τῶν προσώπων τῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην οἱ τοποθετούμενοι δέον νὰ ἀνήκουν εἰς τὴν κατηγορίαν μισθωτῶν (ὑπαλλήλων, ἐργατοτεχνιτῶν, ὑπηρετῶν), ἥτις παρίσταται μὲ τὸν μεγαλύτερον συντελεστὴν ἐν τῇ ἐξαγωγῇ τοῦ περὶ οὗ ἀνωτέρω ἀθροίσματος, π.χ. ἡ Α ἐπιχείρησις ἀπασχολεῖ 10 ἐργατοτεχνίτας, 12 ὑπαλλήλους καὶ 3 ὑπηρέτας, ἤτοι σύνολον προσωπικοῦ 25. Ὑποχρεοῦται εἰς τὴν πρόσληψιν 2 ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου προστατευομένων, καθ' ὅσον, κατὰ ρητὴν διάταξιν τοῦ νόμου, ὁσάκις τὸ κλάσμα τοῦ ἀριθμοῦ τῶν προσληφθησομένων ὑπερβαίνει τὸ ἥμισυ τῆς μονάδος εἶναι ὑπὲρ τῶν τοποθετουμένων – ἐφ' ἑνὸς ὡς ἐν προκειμένῳ, καθ' ὅσον τὸ 7ο/ο ἐπὶ τῶν 25 ὑπηρετούντων εἶναι 1,75, εἰς τὴν ἐν λόγῳ ἐπιχείρησιν θὰ τοποθετηθῶσι δύο ὑπάλληλοι καὶ τοῦτο διότι ἡ κατηγορία τῶν ὑπαλλήλων παρίσταται μὲ τὸν μεγαλύτερον συντελεστήν.

Ὁσάκις ἡ ἐπιχείρησις ἀπασχολεῖ προσωπικὸν ἴσον μὲ τὸν ἀριθμὸν 15 καὶ ἄνω ἐκ τῶν κατηγοριῶν τῶν ὑπαλλήλων, ἐργατοτεχνιτῶν, ὑπηρετῶν κλπ. τότε ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ εἰς ἑκάστην κατηγορίαν τοποθετουμένου ὑποχρεωτικῶς προσωπικοῦ ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου προστατευομένων θὰ ὑπολογίζεται ὡς καὶ πρότερον, ἤτοι κατ' ἀναλογίαν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν παρ' αὐταῖς ὑπηρετούντων ὡς ὑπαλλήλων, ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν. π.χ. ἡ Α ἐπιχείρησις ὑποχρεοῦται νὰ προσλάβῃ συνολικῶς 7 πρόσωπα προστατευόμενα ὑπὸ τοῦ νόμου, διότι τὸ σύνολον τοῦ ὑπηρετοῦντος παρ' αὐτῇ προσωπικοῦ ἀνέρχεται εἰς 100. Ἡ κατανομὴ τῶν ἀντιστοιχούντων εἰς τὴν ἐπιχείρησιν πρὸς τοποθέτησιν προσώπων θὰ γίνῃ βάσει τοῦ ποσοστοῦ τῆς ἀναλογίας, ἡ ὁποία ὑπάρχει μεταξὺ τῶν τριῶν κατηγοριῶν προσώπων, τὰ ὁποῖα ἐργάζονται εἰς τὴν ἐπιχείρησιν. Δηλαδὴ ἐὰν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐργαζομένων ὡς ἐργατοτεχνιτῶν εἶναι 60, τῶν ὑπαλλήλων 35 καὶ τῶν ὑπηρετῶν 5 θὰ τοποθετηθῶσιν 4 ὡς ἐργατοτεχνῖται, 2 ὡς ὑπάλληλοι καὶ 1 ὡς ὑπηρέτης, δοθέντος ὅτι τὰ 60 ο/ο τῶν ἑπτά, οἱ ὁποῖοι ἀναλογοῦν εἰς τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην, ἀνέρχονται εἰς 4,2, τὰ 35 ο/ο τοῦ ἑπτὰ ἀνέρχονται εἰς 2,35 καὶ τὰ 5 ο/ο ἀνέρχονται εἰς 0,35. Εἰς τὴν κατηγορίαν τοῦ προσωπικοῦ, ἥτις παρουσιάζει τὸ μικρότερον ποσοστὸν ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ σύνολον τοῦ προσωπικοῦ θὰ προστεθῇ τὰ δέκατα τῶν ἄλλων κατηγοριῶν.

Πᾶσα ἀμφισβήτησις περὶ τῆς ἰδιότητος ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἐτοποθετήθη ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ ἢ τῶν Τοπικῶν Συμβουλίων τὸ προστατευόμενον πρόσωπον λύεται τῇ αἰτήσει τοῦ τοποθετηθέντος ἢ τῆς ἀντιστοίχως ἐνδιαφερομένης ἐπιχειρήσεως δι' ἀποφάσεως τοῦ ἐνεργήσαντος τὴν τοποθέτησιν συμβουλίου.

Αἱ ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεις ὑποχρεοῦνται, ὅπως τὸ ὑπ' αὐτῶν προσληφθησόμενον προσωπικὸν τοποθετήσωσι εἰς θέσεις ἀναλόγους πρὸς τὴν σωματικὴν ἱκανότητα, τὰς γραμματικὰς ἢ τεχνικὰς γνώσεις κλπ. αὐτῶν.

Ἡ αὐχέρεια τοῦ ἐργοδότου, ὅπως τοποθετῇ τοὺς προσλαμβανομένους εἰς θέσεις ἀναλόγους πρὸς τὰ τυπικὰ καὶ οὐσιαστικὰ προσόντα καὶ τὴν σωματικὴν ἱκανότητα αὐτῶν ἐξυπηρετεῖ καὶ τὰ ἴδια αὐτοῦ συμφέροντα, διότι ἕκαστος τοποθετεῖται ὅπου δύναται νὰ ἀποδώσῃ περισσότερον, ἀλλὰ καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ τοποθετουμένου, διότι οὕτω οὗτος θὰ ἀσχοληθῇ παραγωγικῶς εἰς ἐργασίαν, ἡ ὁποία προσαρμόζεται πρὸς τὰ ἀτομικά του προσόντα.

Τὰ προσληφθησόμενα πρόσωπα τοποθετοῦνται εἰς τὸ Κεντρικὸν κατάστημα τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ τὰ Ὑποκαταστήματα αὐτῆς τὰ κείμενα εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ Κεντρικοῦ ἢ τοῦ Τοπικοῦ Συμβουλίου, παρ' οὗ τοποθετοῦνται καὶ ἐξομοιοῦνται ἀπὸ ἀπόψεως μισθοδοσίας, ἐπιδομάτων, προαγωγῆς καὶ πειθαρχίας πρὸς τοὺς λοι-

πους μισθωτούς, οἱ ὁποῖοι ἐργάζονται εἰς τὰς ὑπηρεσίας καὶ τὰς ἐπιχειρήσεις, πλὴν τῆς ὑπολύσεως πρὸ τῆς παρελεύσεως τῆς τριετίας, ἡ ὁποία δύναται νὰ γίνῃ μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς τριετίας, καταβαλλομένης τῆς ὑπὸ τοῦ Ν. 2112, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, προβλεπομένης ἀποζημιώσεως. Αἱ ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεις ὑποχρεοῦνται νὰ διατηρήσωσι εἰς τὴν ἐργασίαν τοὺς προσληφθέντας βάσει τοῦ Νόμου 751|1948 καὶ Ν.Δ. 1196|1949 καὶ προσληφθησομένους ἐπὶ τρία τοὐλάχιστον ἔτη. Ἐξαιρετικῶς ἡ σύμβασις ἐργασίας τῶν τοποθετηθέντων μέχρι σήμερον βάσει τῶν προγενεστέρων Νόμων, λήγουσα μέχρι 31.10.51, παρατείνεται μέχρι 31.10.1952. Ἡ ἀπόλυσις πρὸ τῆς παρελεύσεως τοῦ χρονικοῦ τούτου διαστήματος συνεπάγεται τὴν καταβολὴν τῆς μισθοδοσίας μέχρι συμπληρώσεως τῶν τριῶν ἐτῶν παρὰ τὸ γεγονὸς τῆς μὴ ἀπασχολήσεως αὐτῶν.

Ἡ τοιαύτη ὑποχρέωσις τῶν ἐπιχειρήσεων ἀτονεῖ, ἐφ' ὅσον ἡ ἀπόλυσις πραγματοποιεῖται ἕνεκεν καταδίκης διὰ παράβασιν τῶν ἄρθρων 59, 60, 61 καὶ 62 τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος, ἢ κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς, τὴν ὁποίαν προβλέπει ὁ Α.Ν. 214|1936. Ἡ προσφυγὴ τῶν ἐπιχειρήσεων πρὸς τὴν ἐν λόγῳ ἐπιτροπὴν διὰ τὴν ἀπόλυσιν τῶν ὑπ' αὐτῶν προσληφθέντων προσώπων, πρὸ τῆς παρελεύσεως τριετίας, ἐπιτρέπεται ὁσάκις συντρέχουν αἱ κατωθι προϋποθέσεις :

α) Διὰ παραβάσεις προβλεπομένας ὑπὸ τοῦ νομίμως ἀναγνωρισμένου Ὀργανισμοῦ ἢ κανονισμοῦ τῆς ὑπηρεσίας ἢ ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως, δι' ἃς ὁρίζεται ὡς ποινὴ ἡ ἀπόλυσις.

β) Δι' ἀποδεδειγμένην ἀνεπάρκειαν ἢ ἀκαταλληλότητα, μὴ ὀφειλομένην πάντως εἰς τὰ τραύματά του, καὶ ἀνάρμοστον συμπεριφοράν.

γ) Δι' ἀποδεδειγμένην οἰκονομικὴν ἀνεπάρκειαν τῆς ἐπιχειρήσεως ὅπως διατηρήσῃ τοῦτον ἐν ὑπηρεσίᾳ.

Ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει διὰ νὰ εὐσταθήσῃ ἡ περὶ ἀπολύσεως αἴτησις δέον νὰ προταχθοῦν ἐν τῇ σειρᾷ ἀπολύσεως οἱ μὴ προστατευόμενοι ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου μισθωτοί.

Πάντως ὑφίσταται ὑποχρέωσις τῆς ἐπιχειρήσεως, ὅπως προσλάβῃ ἕτερον πρόσωπον ἐκ τῶν προστατευομένων εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ οὕτως ἀπολυθέντος, κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Α.Ν. 1836|51.

δ) Προκειμένου περὶ τεχνικοῦ ἢ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ, προσλαμβανομένου εἰς δημόσια ἔργα ἢ ἔργα ἀνασυγκροτήσεως περιορισμένης διαρκείας, ἡ ἀπόλυσις τῶν ἀκαταλλήλων γίνεται ἄνευ μεσολαβήσεως τῶν ἁρμοδίων ἐπιτροπῶν, ἀλλ' ἐπὶ τῇ αἰτιολογημένῃ προτάσει τοῦ ἐπιβλέποντος μηχανικοῦ. Ὁ ἀπολυθεὶς δύναται νὰ προσφύγῃ εἰς τὸ οἰκεῖον Συμβούλιον Προστασίας Ἀπολυομένων διὰ τὴν ἐπανατοποθετήσιν του εἰς ἑτέραν ὑπηρεσίαν ἢ ἐπιχείρησιν.

Ὁ τοποθετούμενος εἰς τινα τῶν ὑποχρέων διὰ χρόνον ἐλάσσονα τῆς τριετίας δικαιοῦται, μετὰ τὴν λῆξιν ταύτης, ἐπανατοποθετήσεως εἰς ἑτέραν ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐφέδρων πολεμιστῶν, οἵτινες προσληφθησαν ὑπὸ τῶν ὑποχρέων βάσει τοῦ Ν. 751|48, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν.Δ. 1196|49 συμψηφίζεται πρὸς τὸ ποσοστὸν 7 0|0, ὅπερ ὑποχρεοῦνται νὰ προσλάβωσι οὗτοι βάσει τοῦ παρόντος νόμου.

Ἐπίσης συμψηφίζεται καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν προσληφθέντων, κατόπιν διαγωνισμοῦ πολεμιστῶν, ἐφ' ὅσον ὁ διαγωνισμὸς διενηργήθη ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον μεταξὺ αὐτοῦ καὶ ἀνεξαρτήτως ἂν οὗτοι δὲν ἐτοποθετήθησαν ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ ἢ Τοπικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ν. 751|48, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν.Δ. 1196|49. Οἰκοθεν νοεῖται ὅτι διὰ νὰ γίνῃ ὁ συμψηφισμὸς τῶν προσληφθέντων κατόπιν διαγωνισμοῦ δέον ὅπως γνωρίσωσιν αἱ ἐπιχειρήσεις τὸ ὀνοματεπώνυμον τῶν οὕτω προσληφθέντων εἰς τὰ ἁρμόδια Συμβούλια πρὸς ἐξακρίβωσιν ἂν οἱ προσληφθέντες ἐπροστατεύοντο ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 751|1948, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν.Δ. 1196|49.

Β') Αἱ Δημόσιαι Ὑπηρεσίαι, τὰ Ν.Π.Δ.Δ., οἱ Δῆμοι καὶ αἱ Κοινότητες, τὰ Κοινωφελῆ Ἱδρύματα, αἱ Δημόσιαι ἐπιχειρήσεις καὶ ἐπιχειρήσεις ἐν γένει κοινωφελοῦς σκοποῦ ἢ δημοσίας χρήσεως, ἔστω καὶ ἂν ἀσκοῦνται ὑπὸ μορφὴν Ἀνωνύμου Ἑταιρίας, καθὼς καὶ αἱ Τράπεζαι ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐπὶ μίαν τριετίαν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου πληροῦν τὰς κενὰς ἢ κενωθησομένας θέσεις ἐκ πολεμιστῶν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 1836|51 κατ' ἀναλογίαν δύο πολεμισταὶ πρὸς ἕνα μὴ τοιοῦτον.

Ἐὰν οἱ ἀνωτέρω ὑπόχρεοι πρόκειται νὰ πληρώσουν τὰς κενὰς ἢ κενωθησομένας θέσεις, ἄνευ διαγωνισμοῦ ἢ διὰ διαγωνισμοῦ, ὑποχρεοῦνται :

α) Ἐφ' ὅσον ἡ πλήρωσις τῶν θέσεων γίνῃ ἄνευ διαγωνισμοῦ, ὅπως γνωρίσωσιν ἐγγράφως εἰς τὰ ἁρμόδια Συμβούλια Προστασίας Ἀπολυομένων τὸν ἀριθμὸν τῶν πρὸς πλήρωσιν κενῶν θέσεων, ὡς καὶ τὰ προσόντα ἅτινα ἀπαιτοῦνται δι' ἑκάστην τούτων. Τὸ Κεντρικὸν ἢ τὰ Τοπικὰ Συμβούλια ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐντὸς 30 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήψεως τοῦ σχετικοῦ ἐγγράφου τοποθετήσουν εἰς τοὺς ἀναφερομένους ὑποχρέους πρόσωπα συγκεντρούντα τὰ πρὸς κατάληψιν τῶν θέσεων τούτων προσόντα. Εἰς περιπτωσιν, καθ' ἣν ἐντὸς τῆς ἀνωτέρω προθεσμίας τὰ ἁρμόδια Συμβούλια δὲν τοποθετήσωσιν τὰ αἰτούμενα πρόσωπα, οἱ ἐν λόγῳ ὑπόχρεοι δικαιοῦνται νὰ συμπληρώσουν τὰς ἐν τῷ ἐγγράφῳ των ἀναφερομένας πρὸς συμπλήρωσιν κενὰς θέσεις διὰ προσώπων μὴ προστατευομένων ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου.

β) Ἐφ' ὅσον ἡ πλήρωσις τῶν θέσεων γίνῃ διὰ διαγωνισμοῦ, ὅπως 30 τοὐλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῆς προκηρύξεως τοῦ διαγωνισμοῦ γνωρίσουν τοῦτο ἐγγράφως εἰς τὰ ἁρμόδια Συμβούλια Προστασίας Ἀπολυομένων, ἀναφέροντες ἅμα τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑπὸ συμπλήρωσιν θέσεων, ὡς καὶ τὰ προσόντα τὰ ἀπαιτούμενα δι' ἑκάστην τούτων. Ἐπίσης ὀφείλουν 25 τοὐλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῆς διεξαγωγῆς τοῦ διαγωνισμοῦ νὰ δημοσιεύσουν εἰς δύο κατὰ προτίμησιν ἡμερησίας ἐφημερίδας τῆς πόλεως ἔνθα πρόκειται νὰ διεξαχθῇ ὁ διαγωνισμὸς καὶ ἐν ἐλλείψει τοιούτων εἰς δύο ἐφημερίδας τῆς ἕδρας τοῦ Νομοῦ προκήρυξιν περὶ τούτου.

Τὰ ἁρμόδια Συμβούλια ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς προκηρύξεως τοῦ διαγωνισμοῦ ὑποδείξουν πάντα τὰ προσωπα, ἅτινα

συγκεντρωθῆ τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα πρὸς συμμετοχὴν εἰς τὸν διαγωνισμόν, καὶ ζητοῦν νὰ μετάσχουν εἰς αὐτόν. Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ ἀριθμὸς τῶν ζητούντων νὰ μετάσχουν εἰς τὸν διαγωνισμὸν εἶναι κατώτερος τῶν προσληπτέων, δύναται τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον νὰ ὑποδείξῃ πρόσωπα ἐκ τῶν εἰς τὴν ἁρμοδιότητά του ὑπαγομένων καὶ ζητούντων νὰ μετάσχουν τοῦ διεξαγομένου εἰς τὴν περιφέρειαν Τοπικῶν Συμβουλίων διαγωνισμοῦ μέχρι τοῦ διπλασίου τῶν προσληπτέων. Τὰ τῆς διενεργείας τοῦ διαγωνισμοῦ λεπτομερῶς ἐκτίθενται εἰς τὸ ἄρθρ. 4 παρ. 7 καὶ 8 τοῦ Α. Νόμου 1836|51.

Ἰδιαιτέρως ἐφιστᾶται ἡ προσοχὴ τόσον τῶν προστατευομένων, ὅσον καὶ τῶν ὑποχρέων ἐπὶ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 4 παρ. 10 τοῦ Α. Ν. 1836|51, καθ' ἣν, κατὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὴν κατάληψιν τῶν κενῶν θέσεων πρεσβύτερα ἰσχύουν τὰ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. 751|48 ἰσχύοντα», καθ' ὅσον πάσα μεταγενεστέρα τροποποίησις, ἐπαυξάνουσα ἢ ἀλλοιοῦσα τυχὸν ἐπὶ τὸ δυσμενέστερον τὰ προϊόντα, εἶναι ἀνίσχυρος ὡς πρὸς τοὺς διὰ τοῦ παρόντος νόμου προστατευομένους.

Ἡ ἀρτιμέλεια κατὰ ρητὴν τοῦ νόμου ἐπιταγὴν δὲν θεωρεῖται ὡς πρόσον διὰ τὴν τοποθέτησιν τῶν ἀναπήρων καὶ τραυματιῶν πρὸς πλήρωσιν κενῶν θέσεων, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ὁ τοποθετούμενος ἀνάπηρος ἢ τραυματίας θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἀνατεθησομένην εἰς αὐτὸν ὑπηρεσίαν.

Ὁ διοριζόμενος ὑπάλληλος ἢ ὑπηρέτης βάσει τοῦ παρόντος εἰς τὸ Δημόσιον, τοὺς Δήμους ἢ Κοινότητας, Ν.Π.Δ.Δ., Ν. Π. Ἰδιωτικοῦ Δικαίου καὶ Τραπέζας ἐντάσσεται ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ καὶ προάγεται ὡς καὶ τὸ λοιπὸν προσωπικόν, συμφώνως πρὸς τοὺς κειμένους νόμους ἢ τοὺς Ὀργανισμοὺς τοὺς διέποντας τὸ προσωπικὸν αὐτῶν.

IV. Δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις τῶν προσλαμβανομένων καὶ τοποθετουμένων

Δικαίωμα προσλήψεως ἢ τοποθετήσεως ὑπὸ τῶν Συμβουλίων εἰς τὰς ὑπηρεσίας καὶ ἐπιχειρήσεις τῶν ἄρθρων 3 καὶ 4 τοῦ Α. Ν. 1836|51 ἔχουν τὰ πρόσωπα τῆς παρ. Π τῆς παρούσης, ἐφ' ὅσον ὑποβάλουν αἴτησιν ἐντὸς τριμήνου (3) ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως των ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ ἢ οἱ ἀπολυθέντες ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ πρὸ τῆς 5.6.1951 (ἡμερομηνία ἐναρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ Α. Ν. 1836|51) καὶ συγκεντρούντες τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζόμενα προσόντα πρὸς πρόσληψιν ἢ τοποθέτησιν, εἰς τὸ Κεντρικὸν ἢ εἰς τὰ Τοπικὰ Συμβούλια τοῦ πρὸ τῆς στρατεύσεως των τόπου κατοικίας των, συνοδευομένην ἀπὸ τὰ κάτωθι πιστοποιητικά :

α) Βεβαίωσιν ἐπιτροπῆς, ἑδρευούσης παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐθνικῆς Ἀμύνης (ὁδὸς Παπαρρηγοπούλου 9), ἐξ ἧς νὰ ἐμφαίνηται ὅτι ὁ αἰτῶν ὑπάγεται εἰς μίαν ἐκ τῶν κατηγοριῶν τῆς ΙΙ παραγράφου τῆς παρούσης ἐγκυκλίου.

Οἱονδήποτε νοεῖται ὅτι αἱ ἐκδοθεῖσαι μέχρι τοῦδε βεβαιώσεις δὲν νὰ ἀναθεωρηθῶσι, καθ' ὅσον ἤλλαξαν αἱ κατηγορίαι καὶ ὁ Ν. 751|48, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Α. Ν. 1856|51, πλὴν τῶν ἤδη ἐκδοθεισῶν τοιούτων διὰ τὴν α' καὶ β' κατηγορίαν.

β) Πιστοποιητικὸν τῆς πρὸ τῆς στρατεύσεως τοῦ μονίμου κατοικίας του ὑπὸ τῆς οἰκείας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς.

γ) Πιστοποιητικὸν ποινικῆς καταστάσεως ἐξηγμένον ἐκ τοῦ οἰκείου ποινικοῦ μητρώου τοῦ τόπου τῆς γεννήσεώς του.

δ) Ὑπεύθυνον δήλωσιν περὶ τῆς εἰδικότητός του καὶ τῶν λοιπῶν τυπικῶν προσόντων, ὡς καὶ τοῦ χρόνου τῆς πρωτίστης τυχὸν προϋπηρεσίας του.

ε) Ἀντίγραφον πιστοποιητικοῦ σπουδῶν, ἐμφαίνοντος τὰς γραμματικὰς αὐτοῦ γνώσεις.

στ) Προκειμένου περὶ προσώπων τῶν ἐδαφίων α', β', δ', καὶ η' τῆς ΙΙ παραγράφου τῆς παρούσης βεβαίωσιν τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας τῆς Γεν. Δ)νσεως Δημοσίου Λογιστικοῦ ὅτι δὲν λαμβάνουν μηνιαίαν σύνταξιν ἀνωτέραν τῶν 500.000 δραχμῶν.

Οἱ ἀνάπηροι καὶ τὰ θύματα δέον νὰ προσκομίσωσι βεβαίωσιν τῆς ἁρμοδίας ἐπιτροπῆς τοῦ Ν. 1487|50, ἐμφαίνουσαν ὅτι ὁ ἀνάπηρος ἢ τὸ θῦμα δὲν ἀποκατεστάθη ἐπαγγελματικῶς.

Αἱ αἰτήσεις, καθὼς καὶ πάντα τὰ πιστοποιητικὰ τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου, εἰς οὐδὲν τέλος ὑπόκεινται.

Αἱ μέχρι τοῦδε ἐκπροθέσμως ὑποβληθεῖσαι αἰτήσεις θεωροῦνται ὡς ἐκπροθέσμως ὑποβληθεῖσαι.

Ἐφιστᾶται ἰδιαιτέρως ἡ προσοχὴ τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου προστατευομένων ἐπὶ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ Α. Ν. 1836|51, καθ' ἃς ὁ τοποθετούμενος ὑποχρεοῦται, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως αὐτῷ τῆς περὶ τοποθετήσεώς του ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου Συμβουλίου παρουσιασθῇ εἰς τὸν παρ' ᾧ τοποθετεῖται ἐργοδότην, ἵνα ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν, καθ' ὅσον εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ τοποθετηθεὶς δὲν ἤθελε παρουσιασθῇ ἐντὸς μηνὸς πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας ἢ δὲν ἤθελεν ἀποδεχθῇ τὴν θέσιν, εἰς ἣν ἐτοποθετήθη ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου, στερεῖται τῆς παρεχομένης προστασίας.

V. Κεντρικὸν Συμβούλιον καὶ Τοπικὰ Συμβούλια Προστασίας Ἀπολυομένων

Ὁ Α.Ν. 1836|51 προβλέπει τὴν σύστασιν Κεντρικοῦ Συμβουλίου Προστασίας Ἀπολυομένων, Συμβούλιον Προστασίας Ἀπολυομένων Θεσσαλονίκης, ὡς καὶ Τοπικῶν κατὰ Νομαρχίας Συμβουλίων, τὰ ὁποῖα εἶναι ἁρμόδια διὰ τὴν τοποθέτησιν τῶν ὑπὸ τούτου προστατευομένων καὶ ὑποβαλλόντων αἰτήσεις περὶ τοποθετήσεώς των.

Ἡ σύνθεσις τῶν συμβουλίων τούτων ἐγγυᾶται πλήρως τὴν πιστὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου καὶ τὴν ἀσφάλισιν τῆς πραγματοποιήσεως τῶν σκοπῶν τοῦ Νόμου. Τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον, τὸ ὁποῖον ἑδρεύει παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας καθίσταται ἁρμόδιον διὰ τὴν τοποθέτησιν τῶν προσώπων τῆς παρ. ΙΙ τῆς παρούσης, τὰ ὁποῖα κατοικοῦν εἰς τὸν Νομὸν Ἀττικῆς πρὸ τῆς στρατεύσεως των εἰς ἐπιχειρήσεις καὶ ὑπηρεσίας, λειτουργούσας ἐντὸς τῆς περιφερείας τοῦ Νομοῦ Ἀττικῆς. Ἐπίσης ὑποχρεοῦται νὰ τοποθετῇ εἰς τοὺς ὑποχρέους τῶν ἄρθρ. 3 καὶ 4 τοῦ Α. Ν. 1836|51 πρόσωπα ὑπαγόμενα εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ εἰς ποσοστὸν 30ο|ο ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν θέσεων εἰς τὴν

περιφερείαν της δικαιοδοσίας του, έτινα διέμενον κατά τον χρόνον της στρατεύσεως εων έκτος της περιφερείας τοῦ Νομοῦ Ἀττικῆς. Πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται, ὅπως ἡ αἴτησις καὶ τὰ σχετικὰ δικαιολογητικά, τὰ ὁποῖα ἔχουν ὑποβληθῇ εἰς τὰ Τοπικὰ Συμβούλια, διαβιβασθῶσι πρὸς τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον μὲ ἐπαρκῆ αἰτιολογίαν τοῦ λόγου, διὰ τὸν ὁποῖον ζητεῖται ἡ τοποθέτησις εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ Νομοῦ Ἀττικῆς.

Τὰ Νομαρχιακὰ Συμβούλια, ἐν οἷς καὶ τὸ τῆς Θεσσαλονίκης, ἐδρεύοντα εἰς τὴν ἕδραν τῆς Νομαρχίας ἑκάστου Νομοῦ, εἶναι ἁρμόδια διὰ τὴν τοποθέτησιν προσώπων τῆς παρ. ΙΙ τῆς παρούσης εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ὑπηρεσίας τὰς ἐχούσας τὸν τόπον λειτουργίας των εἰς τὰς περιφερείας τῶν Νομῶν, ἐφ' ὧν ὁ ἐνδιαφερόμενος κατοικεῖ πρὸ τῆς στρατεύσεώς του εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ Νομοῦ.

Κατ' ἐξαίρεσιν, ἐὰν ὁ ἔφεδρος ἐντοπισθῇ καὶ ἐγκατασταθῇ εἰς τόπον διάφορον ἐκείνου εἰς τὸν ὁποῖον ἦτο πρότερον ἐγκατεστημένος, δικαιοῦται νὰ τύχῃ τῆς προστασίας κατὰ τὸν παρόντα νόμον παρὰ τοῦ Συμβουλίου τοῦ τόπου τῆς νέας του ἐγκαταστάσεως.

Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις, αἱ ὁποῖαι ἔχουν περισσοτέρας τῆς μιᾶς ἐκμεταλλεύσεις, εὑρισκομένας εἰς διαφόρους Νομαρχιακὰς περιφερείας, ὁ ὑπολογισμὸς τῶν παρ' αὐταῖς ἀπασχολουμένων προσώπων διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τῆς ἀναλογίας προσλήψεως προσωπικοῦ τῆς παρ. ΙΙ θὰ γίνεται βάσει τοῦ συνολικοῦ ἀριθμοῦ καὶ συγκεκριμένως παρὰ τοῦ Κεντρικοῦ ἢ Τοπικοῦ Συμβουλίου τῆς περιφερείας ἔνθα ἡ ἕδρα αὐτῶν. Ἡ κατανομὴ ὅμως τούτου θὰ γίνεται κατὰ τὴν ἀναλογίαν τοῦ προσωπικοῦ, ἡ ὁποία ὑπάρχει μεταξὺ τῶν διαφόρων ἐκμεταλλεύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Α.Ν. 1836|51 παρέχεται εὐχέρεια εἰς τοὺς ἐργοδότας τοῦ ἄρθρου 3 νὰ αἰτήσωσι τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ τοποθετηθέντος ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου πολεμιστοῦ δι' ἄλλου πολεμιστοῦ. Οἰκοθεν νοεῖται ὅτι διὰ τὴν ἀντικατάστασιν δέον νὰ συντρέχῃ εὔλογος αἰτία, τὴν ὁποίαν ἀπαραιτήτως δέον νὰ ἐπικαλῆται ὁ ὑπόχρεως καὶ περὶ τῆς ὁποίας θὰ κρίνῃ τὸ Συμβούλιον.

Προφανές, ὅτι εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου τούτου δὲν ὑπάγονται οἱ ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου 751|48, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν. Δ. 1196|49, ἀλλ' ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι προκειται νὰ τοποθετηθῶσιν ὑπὸ τὸ Κράτος τοῦ νέου Νόμου.

Κρίνομεν περιττὸν νὰ τονίσωμεν ὅτι μέχρι τῆς ἡμερομηνίας τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως περὶ ἀντικαταστάσεως ὀφείλονται αἱ ἀποδοχαὶ εἰς τὸν ἀνακαλούμενον.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 12 παρ. 1 ἐδάφιον 2 ἑρμηνεύεται ἡ παράγραφος β' τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. Δ. 1196|49 καὶ αἴρεται ἡ ὑφισταμένη ἀμφιβήτησις ὡς πρὸς τὴν νομικὴν θέσιν τῶν πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. Δ. 1196|49 τοποθετηθέντων διηγόρων ὡς τοιούτων, διευκρινιζομένου ὅτι ἀμφότεροι οἱ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 παρ. β' τούτου εἰσαχθέντες περιορισμοὶ τοῦ ὠργανωμένου Δικαστικοῦ Τμήματος καὶ τῶν 15 ὑπαλλήλων διηγόρων δὲν ἰσχυον δι' αὐτοὺς καὶ ὅτι οὗτοι ἔδει νὰ χρησιμοποιηθῶσιν ἀποκλειστικῶς ὡς διηγόροι ὑπὸ τῶν ὑποχρέων ἄνευ τῆς συνδρομῆς τοῦ ὅρου τῆς παρ' αὐτοῖς λειτουργίας Δικαστικοῦ Τμήματος εἰδικοῦ, ὠργανωμένου ἢ μή.

Ὁ Α. Ν. 1824|1949 εἰδικὸς περὶ προστασίας καὶ ἀποκαταστάσεως τῶν Ἀναπήρων Πολέμου Ὁπλιτῶν καὶ Θυμάτων Πολέμου», ὡς ἐκυρώθη ὑπὸ τοῦ Ν. 1487|50, ἰσχύει ὡς εἰδικὸς καὶ μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Α. Ν. 1836|51 καὶ ὡς ἐκ τούτου κρίνομεν σκόπιμον, ἵνα παραθέσωμεν αὐτούσια τὰ ἄρθρα 1, 2, 30, 31 καὶ 32 αὐτοῦ διὰ τὴν ἐνημέρωσιν τῶν προστατευομένων καὶ τῶν ὑποχρέων.

Ἄρθρον 1

1. Ἀνάπηροι, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ παρόντος Νόμου, νοοῦνται:

α) Οἱ ὁπλῖται τοῦ Στρατοῦ Ξηρᾶς, Θαλάσσης καὶ Ἀέρος καὶ οἱ τούτοις ἐξομοιούμενοι τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας, τοῦ Λιμενικοῦ Σώματος, τῆς Πυροσβεστικῆς Ὑπηρεσίας καὶ τῆς Ἀγροφυλακῆς, οἱ λαμβάνοντες πολεμικὴν σύνταξιν συνεπείᾳ τραυμάτων ληφθέντων ἐν πολέμῳ ἢ τῷ ἀγῶνι κατὰ τῆς ἀνταρσίας ἢ νόσου ἀποτόκου τῶν κακουχιῶν τοῦ πολέμου ἢ τοῦ ἀγῶνος κατὰ τῆς ἀνταρσίας.

β) Σιδηροδρομικοὶ ἐν γένει, λαμβάνοντες πολεμικὴν σύνταξιν ὡς παθόντες ἐν πολέμῳ ἢ τῷ ἀγῶνι κατὰ τῆς ἀνταρσίας.

γ) Οἱ ἰδιῶται, ἀνεξαρτήτως φύλου, οἱ λαμβάνοντες πολεμικὴν σύνταξιν ὁπλίτου ὡς παθόντες ἐν διατεταγμένῃ στρατιωτικῇ ὑπηρεσίᾳ ἐν πολέμῳ ἢ τῷ ἀγῶνι κατὰ τῆς ἀνταρσίας.

δ) Ἰδιῶται, μετασχόντες ἐθνικῶν ἀγώνων εἰς ἔνοπλα Σώματα (ὁπλαρχηγοὶ κλπ.) ἀπὸ τοῦ ἔτους 1903 καὶ ἐντεῦθεν καὶ λαμβάνοντες πολεμικὴν σύνταξιν ὁπλίτου.

2. Ὁπλῖται θεωροῦνται ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ τοῦ Ἐπιλοχίου καὶ τῶν ἀντιστοίχων βαθμῶν τῶν διαφόρων ὅπλων καὶ Σωμάτων καὶ κάτω.

3. Ἡ ἰδιότης τῶν ἀνωτέρω ὡς ἀναπήρων ἀποδεικνύεται διὰ τοῦ διπλώματος τῆς πολεμικῆς συντάξεως.

Ἄρθρον 2

Θύματα πολέμου, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ παρόντος Νόμου, νοοῦνται:

α) Τὰ δικαιούμενα πολεμικῆς συντάξεως μέλη τῶν οἰκογενειῶν τῶν ἐν πολέμῳ καὶ τῷ ἀγῶνι κατὰ τῆς ἀνταρσίας πεσόντων, ἀποβιωσάντων ἢ ἐξαφανισθέντων ὁπλιτῶν τοῦ Στρατοῦ Ξηρᾶς, Θαλάσσης καὶ Ἀέρος καὶ τῶν τούτοις ἐξομοιουμένων τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας, τοῦ Λιμενικοῦ Σώματος, τῆς Πυροσβεστικῆς Ὑπηρεσίας καὶ τῆς Ἀγροφυλακῆς.

β) Τὰ δικαιούμενα πολεμικῆς συντάξεως μέλη τῶν οἰκογενειῶν τῶν ἐν πολέμῳ ἢ τῷ ἀγῶνι κατὰ τῆς ἀνταρσίας φονευθέντων, θανόντων, ἢ ἐξαφανισθέντων σιδηροδρομικῶν ἐν γένει.

γ) Τὰ δικαιούμενα πολεμικῆς συντάξεως μέλη τῶν οἰκογενειῶν τῶν πεσόντων, ἀποβιωσάντων ἢ ἐξαφανισθέντων κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν διατεταγμένης στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ἐν πολέμῳ ἢ τῷ ἀγῶνι κατὰ τῆς ἀνταρσίας ἰδιωτῶν.

δ) Τὰ δικαιούμενα πολεμικῆς συντάξεως μέλη τῶν οἰκογενειῶν τῶν πεσόντων, θανόντων ἢ ἐξαφανισθέντων κατὰ τὴν συμμετοχὴν των εἰς ἔνοπλα Σώματα κατὰ τοὺς Ἐθνικοὺς ἀγῶνας ἀπὸ τοῦ ἔτους 1903 καὶ ἐντεῦθεν ἰδιωτῶν.

ε) Τὰ δικαιούμενα πολεμικῆς συντάξεως μέλη

των οικογενειών των αποβιούντων αναπήρων πολέμου.

2. Η ιδιότης των ανωτέρω ως θυμάτων πολέμου αποδεικνύεται διά του διπλώματος πολεμικής συντάξεως.

Άρθρον 30

1. Από της ισχύος του παρόντος, αι Δημόσιαι Υπηρεσίαι, οι Δήμοι και Κοινότητες, τα πάσης φύσεως νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, αι Τράπεζαι τα νοσηλευτικά εν γένει Ιδρύματα και αι επιχειρήσεις κοινής ωφελείας υποχρεούνται, όπως συμπληρώσωσι τας κενάς ή κενωθησομένας θέσεις κλητήρων, νυκτοφυλάκων και καθαριστριών δι' αναπήρων και θυμάτων πολέμου, διαμενόντων εν τη πόλει ένθα πρόκειται να διορισθώσι πρό της 28.10.1940, εφ' όσον ούτοι είναι εις θέσιν να εκτελέσωσι την ανατεθησομένην εις αυτούς εργασίαν.

Η τοποθέτησις τούτων γίνεται δι' αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας, μετά σύμφωνον γνώμην των υπό του Ν. 751|1948 προβλεπομένων Συμβουλίων.

2. Εις κενάς ή κενωθησομένας θέσεις επιστατών ή επιστατριών Σχολείων και πάσης φύσεως Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, Δημοσίων, Δημοτικών, Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου προσλαμβάνονται υποχρεωτικώς άνάπηροι ή θύματα πολέμου διαμένοντες εν τη πόλει ένθα πρόκειται να διορισθώσι πρό της 28.10.1940, εφ' όσον ούτοι δύνανται να εκτελέσωσι την ανατεθησομένην εις αυτούς εργασίαν.

3. Εις κενάς ή κενουμένας θέσεις θυρωρών πολυκατοικιών προσλαμβάνονται υποχρεωτικώς άνάπηροι ή θύματα πολέμου της άπολύτου εκλογής του ιδιοκτήτου.

Άρθρον 31

1. Από της δημοσιεύσεως του παρόντος, εις το υπό της παραγρ. 1 του άρθρου 5 του Ν. 751|48 προβλεπόμενον Κεντρικόν Συμβούλιον μετέχουσι και α) εις άνωτερος Αξιωματικός της Διευθύνσεως Αναπήρων Υπουργείου Στρατιωτικών και β) εις αντιπρόσωπος της Ε.Γ.Σ.Α. Θ.Π.Ε.

2. Ομοίως εις το υπό της παραγρ. 2 του αυτού άρθρου προβλεπόμενον Τοπικόν Συμβούλιον μετέχει και εις αντιπρόσωπος της Ε.Γ. Σ.Α.Θ.Π.Ε.

Άρθρον 32

1. Δημόσιαι, Δημοτικαί και Κοινοτικαί υπηρεσίαι, Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου, ως και αι πάσης φύσεως επιχειρήσεις, προσλαμβάνουσαι από της δημοσιεύσεως του παρόντος Νόμου υπαλλήλους, υποχρεούνται να προτιμώσι τα εν άρθροις 1 και 2 πρόσωπα, εφ' όσον ταύτα συγκεντρούσι τα αυτά προς τους λοιπούς υποψηφίους προσόντα.

2. Εν περιπτώσει προσλήψεως παρά των ανωτέρω υπηρεσιών ή επιχειρήσεων διά διαγωνισμών, τα αυτά ως άνω πρόσωπα θα προσλαμβάνωνται, εφ' όσον επιτύχουν εις αυτούς και εις ποσοστόν 1|5 επί του συνολικού αριθμού των προσληφθησομένων, ανεξαρτήτως σειράς επιτυχίας αυτών προς τους λοιπούς διαγωνισθέντας.

Οθεν νοείται ότι εις έκαστον εκ των υπό του Α.Ν. 1836|1951 προβλεπομένων Συμβουλίων Προστασίας Απολυομένων μετέχει, ως και πρότερον, ο υπό του άρθρου 31 του Α. Ν. 1324|49, ως εκυρώθη διά του Ν. 1487|50, προβλεπόμενος αντιπρόσωπος της Εθνικής Γενικής Συνομοσπονδίας Αναπήρων και Θυμάτων Πολέμου Ελλάδος, καθ' όσον διά του Α.Ν. 1836|51 δεν καταργήθησαν, ως ελέχθη, αι διατάξεις του Ειδικού Α.Ν. 1324|49.

γι. Υποχρεώσεις των Υπηρεσιών και Επιχειρήσεων προς την Διοίκησιν και συστάσεις προς τους ενδιαφερομένους.

Εφιστάται ιδιαιτέρως η προσοχή των Δημοσίων Υπηρεσιών, Ν.Π.Δ.Δ. και των εν γένει επιχειρήσεων επί των επιβαλλομένων αστικών και ποινικών κυρώσεων του άρθρου 9 του Α.Ν. 1846|51.

Η παρούσα εγκύκλιος απευθύνεται προς άπαντας τους ενδιαφερομένους και έχει ως σκοπόν να καταστήσῃ τα κρατικά όργανα, τα εντεταλμένα διά την εφαρμογήν του Α.Ν. 1836|51, ενήμερα των διατάξεων του νόμου επί της παρεχομένης προστασίας, ως και των προαιτεροφμένων υπό τούτου προσώπων και εν συνεχείᾳ να καταστήσῃ την νομοθεσίαν περί προστασίας των απολυομένων εκ των τάξεων του Στρατού και λαβόντων μέρος εις τον αγώνα έναντίον των συμμοριτών προσιτήν εις τους ενδιαφερομένους και ευκολοεφάρμοστον υπό των αρμοδίων οργάνων.

Ιδιαιτέρως παρακαλούνται διά της παρούσης οι Επιθεωρηταί ή Επόπται Εργασίας, ως και αι Αστυνομικαί Αρχαί, όπως αξιώσουν την εφαρμογήν των διατάξεων του νόμου και ενεργήσουν τα δέοντα εν συννεννοήσει μετά των αρμοδίων Δικαστικών Αρχών διά την επιβολήν κυρώσεων έναντίον των παραβατών, πιστεύομεν όμως ότι τα κρατικά όργανα δεν θα ευρεθώσιν εις την δυσάρεστον θέσιν να επιβάλωσι κυρώσεις, ως εκ τούτου παρακαλούμεν τας Δημοσίας Αρχάς, τα πάσης φύσεως Ν.Π.Δ.Δ. και Ιδιωτικού Δικαίου, τας πάσης φύσεως επιχειρήσεις και εκμεταλλεύσεις, όπως επιδείξωσι πλήρη κατανόησιν της εθνικής και κοινωνικής σημασίας, την οποίαν έχει να επιτελέσῃ η Νομοθεσία περί αποκαταστάσεως όλων εκείνων, οί οποίοι ηγωνίσθησαν διά την δημιουργίαν της νέας Ελλάδος της Ελληνικής φυλής.

Η απρόσκοπτος και καλή εφαρμογή του νόμου τούτου θα αξιοποιήσῃ την προσπάθειαν της Κυβερνήσεως περί επαγγελματικής αποκαταστάσεως των αγωνιστών του Έθνους.

Εν Αθήναις τῃ 22 Ιουνίου 1951

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΙ — ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί καθορισμού των θέσεων Δικαστών παρά ταίς Ασφαλιστικαίς Δικαστηρίοις.

(Ε.Κ.τ. Α' φ. 272 της 5 Όκτωβρίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν: 1) το άρθρον 37 του υπ' αριθ. 1055|1946 Α.Ν. «περί προσόντων των δικαστικών λειτουργών», 2) το άρθρον 47 § 8 του υπ' αριθ. 1846 Αν. Νόμου «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων», προτάσει του Ημετέρου επί της Δικαιοσύνης Υπουργού, αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Ορίζομεν τας διά της διατάξεως του άρθρου 47, παράγραφος 8, του Α.Ν. υπ' αριθ. 1846 προαυξηθείσας δύο θέσεις Προέδρων Εφετών και 7 θέσεις Προέδρων Πρωτοδικών, ως ακολούθως:

Μία θέσις Προέδρου Εφετών παρά τω Εφετείω Αθηνών.

Μία θέσις Προέδρου Εφετών παρά τω Εφετείω Θεσσαλονίκης.

Τέσσαρες θέσεις Προέδρων Πρωτοδικών παρά τω Πρωτοδικείω Αθηνών.

Μία θέσις Προέδρου Πρωτοδικών παρά τω Πρωτοδικείω Θεσσαλονίκης.

Μία θέσις Προέδρου Πρωτοδικών παρά τω Πρωτοδικείω Πατρών.

Μία θέσις Προέδρου Πρωτοδικών παρά τω Πρωτοδικείω Καλαμών.

Εις τον αυτόν επί της Δικαιοσύνης Υπουργόν ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος Διατάγματος.

Εν Αθήναις τη 20 Σεπτεμβρίου 1951

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

38313|2996|1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί εγκρίσεως Κανονισμού Κ.Α.Φ. ξηράς, λιμένος Ναυπλίου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 124 της 6 Ιουλίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν: 1) Τας διατάξεις του άρθρ. 11 του Κωδ. Νόμου 5167|1932 περί ρυθμίσεως των εις τους λιμένας φορ)τικών εργασιών, ως ετροποποιήθη και συνεπληρώθη διά του άρθρου 6 του Ν. Δ)τος 1254|1949, και 2) την υπ' αριθ. 2814 π.έ. αναφοράν του Προέδρου της Επιτροπής Ρυθμίσεως Φορτ)σεων Λιμένος Ναυπλίου, δι' ης προτείνεται η έγκρισις του Κανονισμού Λειτουργίας Διοικήσεως Παροχών του Κ.Α.Φ. του λιμένος και ξηράς Ναυπλίου, αποφασίζομεν:

Εγκρίνομεν, όπως ως Κανονισμός λειτουργίας διοικήσεως και παροχών του Κεφαλαίου Αποζημιώσεως Φορτ)τών Λιμένος — Ξηράς Ναυπλίου ισχύση ο τοιούτος του Κ.Α.Φ. Λιμένος Αγ. Νικολάου Κρήτης καθ' όλας αυτού τας διατάξεις μέ την κατωτέρω προσθήκην 36 και 37 άρθρων μεταβατικών διατάξεων.

Μεταβατικαί Διατάξεις

Άρθρον 36

Αι μέχρι της ισχύος του παρόντος καταβαλλόμεναι νύν παροχαί, βάσει του προγενεστέρου Κανονισμού Παροχών, εξακολουθούσι καταβαλλόμεναι, η αναπροσαρμογή δε αυτών προς τας υπό του παρόντος προβλεπομένας δύναται να συντελεσθή δι' αποφάσεως της Δ.Ε. του Κ.Α.Φ., αναθεωρούσης εκάστην των προγενεστέρων ληφθεισών αποφάσεων αυτής, συνιεχούσης προς τούτο της προϋποθέσεως της οικονομικής δυνατότητος του Κ.Α.Φ.

Ως προς τας ήδη εξοφληθείσας υποχρεώσεις του Κ.Α.Φ., πηγαζούσας εκ παροχών, βάσει του προγενεστέρως ισχύσαντος Κανονισμού (εφ' άπαξ αποζημιώσεις), αυδεμία αναθεώρησις επιτρέπεται, θεωρούνται δε ως καλώς καταβληθείσαι αύται.

Άρθρον 37

Εις τους κατά τας διατάξεις του παρόντος απομακρυνομένους φορτητάς διά μηνιαίου βοηθήματος δι' οιωνδήποτε εκ των εν άρθρω 17 αναφερομένων λόγων (λόγω γήρατος, σωματικής ή πνευματικής νόσου, ατυχήματος), δύναται η Επιτροπή, είτε τη αιτήσει του ενδιαφερομένου, είτε κατά την απόλυτον κρίσιν αυτής, να χορηγήση άνευ μηνιαίου βοηθήματος εφ' άπαξ αποζημίωσιν υπολογιζομένην εις μηνιαία βοηθήματα.

Εν τη περιπτώσει ταύτη το ποσόν της εφ' άπαξ αποζημιώσεως ισούται προς είκοσι τέσσαρα (24) μηνιαία βοηθήματα, άτινα δικαιούται κατά τα άνωτέρω ο απομακρυνόμενος.

Διά της καταβολής εφ' άπαξ βοηθήματος εξαντλείται το δικαίωμα του δικαιούχου.

Εν Αθήναις τη 27 Ιουνίου 1951

37950|2990|1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί εγκρίσεως Κανονισμού Κ.Α.Φ. Ξηράς Αιγίου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 124 της 6 Ιουλίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν: 1) Τας διατάξεις του άρθρου 6 του Ν.Δ. 1254|1949 περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως ενίων διατάξεων των περί φορτ)σεων νόμων, και 2) την υπ' αριθ. 238 π.έ. αναφοράν του Γραφείου Εργασίας Λιμένος Αιγίου, δι' ης υπεβλήθη πρότασις της Επιτροπής Ρυθμίσεως Φορτ)σεων Ξηράς της πόλεως ταύτης περί εγκρίσεως του Κανονισμού Λειτουργίας Διοικήσεως και Παροχών του Κεφαλαίου Αποζημιώσεως Φορ)τών Ξηράς Αιγίου, αποφασίζομεν:

Εγκρίνομεν, όπως ως Κανονισμός λειτουργίας, διοικήσεως και παροχών του Κεφαλαίου Αποζημιώσεως Φορτ)τών Ξηράς Αιγίου ισχύση ο τοιούτος του Κ.Α.Φ. Ξηράς Αλεξανδρουπόλεως, εγκριθείς διά της υπ' αριθ. 10924|946|27.2.1950 ημετέρας αποφάσεως, δημοσιευθείσης εις το υπ' αριθ. 46 τεύχος Β' της 13.3.50 φύλλον της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως καθ' όλας αυτού τας διατάξεις, πλην των τοιούτων του

άρθρου 35 (Μεταβατικαί διατάξεις) μέ τάς κατωτέρω τροποποιήσεις καί προσθήκας.

1) Ἡ § 5 τοῦ ἄρθρου 3 ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολούθως :

"Ἄρθρον 3

. . . . . .

5. Εἰς τά μή δημοσιοϋπαλληλικά μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς καί Γραμματέα δύναται νά χορηγῆται κατά συνεδρίασιν ἀποζημίωσις, ἐφ' ὅσον αὕτη συνέρχεται διά ζητήματα τοῦ Κ.Α.Φ., ἴση πρός τήν καθοριζομένην διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 9887|1946 (Φ.Ε.Κ. 80 Β' 1946), ὡς τροποποιηθεῖσα καί συνεπληρωθεῖσα διά τῶν ὑπ' ἀριθ. 23924|1946, 31796|1.9.1946, 34824|21.8.1947 καί 41548|27.10.1948 ἀποφάσεων διά τά μέλη καί Γραμματεῖς τῶν Ἐπιτροπῶν τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως τῶν ὑπαγομένων ὑπό τόν ἔλεγχον καί τήν ἐποπτείαν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

Αἱ οὕτω ἀμειβόμεναι συνεδριάσεις δέν δύνανται νά ὑπερβαίνουν τάς τρεῖς κατά μῆνα.

ΙΙ) Ἡ παράγραφος 2 τοῦ ἄρθρου 7 ἀντικαθίσταται ὡς κάτωθι :

"Ἄρθρον 7

. . . . . .

2. Ἡ ἀνάληψις ἐκ τῆς Τραπέζης τοῦ ἑκάστοτε ἀναλογοῦντος ποσοῦ διά τήν πληρωμήν τῶν δαπανῶν καί παροχῶν ἐνεργεῖται βάσει τριπλοτύπων ἐνταλμάτων πληρωμῆς ὑπογραφομένων ὑπό τοῦ Προέδρου καί ἑνός μέλους τῆς Ἐπιτροπῆς ὁριζομένου παρά ταύτης.

ΙΙΙ) Τό πρῶτον ἐδάφιον τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 17 ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολούθως :

"Ἄρθρον 17

Προϋποθέσεις ἀπονομῆς μηνιαίου βοηθήματος.

Α'. Λόγῳ γήρατος :

'Εφ' ὅσον ὁ ἐργάτης φορ|τής συνεπλήρωσε τό ἑξηκοστόν τέταρτον ἔτος τῆς ἡλικίας του καί ἔχει ὑπερδεκαετῆ ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ φορ|τοῦ ξηρᾶς Αἰγίου, ἐξ ἧς πενταετῆ συμμετοχήν εἰς τό Κ.Α.Φ.

. . . . . .

ΙΥ. Μετά τό ἄρθρον 31ον προστίθενται δύο εἰσέτι ἄρθρα, 32ον καί 33ον, ὡς ἀκολούθως :

"Ἄρθρον 32

Μεταβατικαί διατάξεις.

Αἱ μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος καταβαλλόμεναι νῦν παροχαί βάσει τοῦ προγενεστέρου Κανονισμοῦ Παροχῶν ἐξακολουθοῦσι καταβαλλόμεναι, ἡ ἀναπροσαρμογή δέ αὐτῶν πρός τάς ὑπό τοῦ παρόντος προβλεπομένας δύναται νά συντελεσθῇ δι' ἀποφάσεως τῆς Δ.Ε. τοῦ Κ.Α.Φ., ἀναθεωρούσης ἑκάστην τῶν προγενεστέρως ληφθεισῶν ἀποφάσεων αὐτῆς, συντρεχούσης πρός τοῦτο τῆς προϋποθέσεως τῆς οἰκονομικῆς δυνατότητος τοῦ Κ.Α.Φ.

Ὡς πρός τάς ἤδη ἐξοφληθείσας ὑποχρεώσεις τοῦ Κ.Α.Φ., πηγαζούσας ἐκ παροχῶν βάσει τοῦ προγενεστέρως ἰσχύσαντος Κανονισμοῦ (ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεις), οὐδεμία ἀναθεώρησις ἐπιτρέπεται, θεωροῦνται δέ ὡς καλῶς καταβληθεῖσαι αὗται.

"Ἄρθρον 33

Καταργούμεναι διατάξεις.

Ἀπό τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος καταργεῖται πᾶσα προγενεστέρα διάταξις Κανονισμοῦ τοῦ Κ.Α.Φ. Ξηρᾶς Αἰγίου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ἰουνίου 1951

40909|Ε. 1071|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί ἐγκρίσεως τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ Ἀνεργίας τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 132 τῆς 30 Ἰουλίου 1951)

Ἀποφασίζομεν :

Ἐγκρίνομεν τόν κανονισμόν τοῦ Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ Ἀνεργίας τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων, ἔχοντα οὕτω :

"Ἄρθρον 1

1. Ὁ διά τοῦ Α.Ν. 390|1945 συσταθείς παρά τῷ Ταμείῳ Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων Εἰδικός Λογαριασμός Ἀνεργίας διέπεται ὑπό τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

"Ἄρθρον 2

1. Σκοπός τοῦ Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ Ἀνεργίας εἶναι ἡ παροχή ἐπιδόματος ἀνεργίας εἰς τούς ἀνέργους συντάκτας καί ὑπαλλήλους τῶν ἡμερησίων Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων, μελῶν εἴτε τῆς Ἑνώσεως Συντακτῶν Ἡμερησίων Ἐφημερίδων Ἀθηνῶν, εἴτε τῆς Ἑνώσεως Προσωπικοῦ Ἐφημερίδων Ἀθηνῶν, ἠσφαλισμένους παρά τῷ Ταμείῳ Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων κατά τά ἀνωτέρω ὁριζόμενα.

"Ἄρθρον 3

1. Πόροι τοῦ Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ Ἀνεργίας εἶναι ἡ εἰσφορά τῶν ἐπιχειρήσεων τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων τῶν ἐκδιδομένων ἐν Ἀθήναις ἴση πρός 0,85 ο|ο ἐπί τῆς ἑκάστοτε καθοριζομένης τιμῆς πωλήσεως ἑκάστου φύλλου ἡμερησίας Ἀθηναϊκῆς ἐφημερίδος (ἄρθρον 1 παρ. 2 Α.Ν. 390|45, τροποποιηθέν δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 13727|46 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Τύπου καί Πληροφοριῶν, Φ.Ε.Κ. 13 τῆς 7.2.1947 τεύχος Β').

2. Ὁ πόρος οὗτος παρακρατεῖται ὑπό τῶν Πρακτορείων πωλήσεως ἐφημερίδων καί ἀποδίδεται καταπιθέμενος ἀνά ἡμέραν εἰς τήν Ἐθνικήν Τράπεζαν, τῆς Ἑλλάδος εἰς πίστωσιν τοῦ παρ' αὐτῇ λογαριασμοῦ ὑπό τίτλον Εἰδικός Λογαριασμός Ἀνεργίας Α.Ν 390|1945, Γ.Σ.Π.Α.Ε.

3. Οἱ κατά τήν προηγουμένην παράγραφον ὑπόχρεοι εἰς κράτησιν καί κατάθεσιν πόρων τοῦ Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ Ἀνεργίας ἐν περιπτώσει παραλείψεως ἀπάγονται εἰς τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α.Ν. 2619|1940, προσαρμοζομένων τῶν ποινῶν μέ τάς σημερινάς οἰκονομικάς συνθήκας.

"Ἄρθρον 4

1. Τόν Εἰδικόν Λογαριασμόν Ἀνεργίας διαχειρίζεται καί ἐκπροσωπεῖ τό Διοικητικόν Συμβούλιον τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων (ἄρθρον 5 Α.Ν. 390|1945).

2. Πᾶσα εἰσπραξις ἐνεργεῖται μέσῳ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης διά τοῦ συνιστωμένου αὐτοῦ κατά τ' ἀνωτέρω Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ Ἀνεργίας.

3. Διά τήν πληρωμήν τῶν ἐπιδομάτων ἀνεργίας, τῶν δαπανῶν διοικήσεως κ.ἄ. δαπανῶν ἀναλαμβάνονται δι' ἐπιταγῶν παρά τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἀκριβῶς τά πρός τοῦτο ἀπαιτού-

μενα χρηματικά ποσά. Αι σχετικαί επιταγαί υπογράφονται κατά τά ὁριζόμενα ὑπό τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων καί τοῦ Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ αὐτοῦ, ἐκδίδονται δέ συμψηφιστικά ἐντάλματα πληρωμῶν ὑπογραφόμενα κατά τά ἀνωτέρω.

4. Πᾶσα δαπάνη ἀπαιτουμένη διά τήν εὐρυθμον λειτουργίαν τοῦ Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ Ἀνεργίας Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων βαρύνει αὐτον τοῦτον τόν λογαριασμόν.

Ἄρθρον 5

1. Ἐπιδόματος ἀνεργίας δικαιοῦνται οἱ παρά τῷ Ταμείῳ Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων ἠσφαλισμένοι συντάκται καί ὑπάλληλοι τῶν ἡμερησίων Ἀθηναϊκῶν ἐφημερίδων μέλη εἴτε τῆς Ἑνώσεως Συντακτῶν Ἡμερησίων Ἐφημερίδων Ἀθηνῶν, εἴτε τῆς Ἑνώσεως Προσωπικοῦ Ἐφημερίδων Ἀθηνῶν.

2. Ἡ ἀσφαλιστική ἱκανότης διά τήν ἐπιδότησιν ἑκάστοτε ἀποκτᾶται μετά τήν πραγματοποίησιν ἑκατόν ὀγδοήκοντα (180) ἡμερομισθίων ἐντός τῶν τελευταίων 12 μηνῶν πρό τῆς ἐπελεύσεως τῆς ἀνεργίας.

3. Ἡ διάρκεια τῆς ἐπιδοτήσεως ὁρίζεται ἐννεάμηνος, δυναμένη νά παραταθῇ ἐπί ἓν εἰσέτι τρίμηνον δι' ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου Διοικητικοῦ Συμβουλίου δεόντως ἠιτιολογημένης.

4. Ἀναλήψις ἐργασίας παρά τοῦ ἐπιδοτουμένου συνεπιφέρει ἀναστολήν τῆς ἐπιδοτήσεως κατά τόν χρόνον τῆς διαρκείας τῆς ἐργασίας του, διακοπτομένης τυχόν τῆς ἀπασχολήσεως τοῦ ἐπιδοτουμένου πρό τῆς συμπληρώσεως τῶν κατά τήν § 2 τοῦ παρόντος προϋποθέσεων ἐπιδοτήσεως συνεχίζεται ἀποφάσει τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἡ ἀναστᾶσα ἐπιδοτησις του κατά τόν ὑπολειπόμενον χρόνον πρός συμπλήρωσιν τοῦ ἐν παραγράφῳ 3 τοῦ παρόντος ἀνωτάτου ὁρίου.

5. Δέν δικαιοῦται ἐπιδόματος ἀνεργίας ὁ αὐτοβούλως διακόπτων τήν ἐργασίαν του.

6. Διαρκούσης τῆς ἐπιδοτήσεως ὑποχρεοῦνται οἱ ἐπιδοτουμένοι νά ἐμφανίζωνται εἰς τό Ταμεῖον Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων δίς τῆς ἑβδομάδος.

7. Τό ἐπίδομα ἀνεργίας ὁρίζεται ὑπό τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, βάσει τῶν οἰκονομικῶν δυνατοτήτων τοῦ Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ, μή δυναμένου πάντως νά ὑπερβῇ μετά τῶν οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων τά 70 οἷο τῶν ἀποδεικτικῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐνδιαφερομένου.

8. Τό ἀνωτέρω ἐπίδομα ἀνεργίας προσαυξάνεται κατά ποσοστόν 10 οἷο διά τήν ἄνεργον σύζυγον καί 5 οἷο δι' ἕκαστον ἀνήλικον τέκνον καί ἐφ' ὅσον δέν λαμβάνουν ἀτομικόν ἐπίδομα ἀνεργίας.

9. Ἀνασταλλεται ἡ καταβολή τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας διά χρόνον ἀπό πέντε μέχρι τριάκοντα ἡμερῶν ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ὁ ἐπιδοτούμενος ἄνεργος, ἄνευ ἀποχρώντος λόγου, δέν συμμορφοῦται πρός τάς ἐπιταγάς τοῦ Ταμείου.

Ἄρθρον 6ον

1. Ἵνα τύχῃ τις ἐπιδόματος ἀνεργίας, δέον νά ὑποβάλῃ: α) Βεβαίωσιν τῆς οἰκείας ἐπαγγελματικῆς Ὀργανώσεως ὅτι εἶναι μέλος ταύτης, β) βεβαίωσιν τῆς περί ἧς ὑπηρέτει ἐφημερίδος ὑπογεγραμμένης παρά τοῦ διευθυντοῦ καί τοῦ προϊσταμένου τοῦ λογιστηρίου αὐτῆς περί τῆς ἀκριβοῦς ἡμερομηνίας τῆς προσλήψεώς του, τῆς ἀπολύσεώς του, τοῦ λόγου δι' ὃν ἐπαυσεν οὗτος ἐργαζόμενος καί τῶν μισθῶν, ὧν ἐλάμβανε κατά τόν τελευταῖον χρόνον πρό τῆς ἀπολύσεώς του καί γ) ὑπεύθυνον δήλωσιν τοῦ αἰτοῦντος ὅτι εἶναι ἄνεργος, τῶν βαρυνόντων αὐτόν οἰκογενειακῶν βαρῶν καί τῶν τυχόν ἐξ ἄλλης προελεύσεως ἐσόδων του.

2. Ἐπί ἀποφάσεως μή ἱκανοποιούσης τήν αἴτησιν τοῦ ἠσφαλισμένου δικαιοῦται οὗτος ἐντός 15ημέρου ἀπό τῆς ἐγγράφου γνωστοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως νά ζητήσῃ, ὅπως ἡ αἴτησίς του ἐπανασυζητηθῇ ὑπό τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, προσάγων νέα στοιχεῖα. Τό Διοικητικόν Συμβούλιον ἀποφαίνεται τελεσιδίκως ἐντός 10 ἡμερῶν ἀπό τῆς ὑποβολῆς τῆς νέας αἰτήσεώς του.

3. Τά ἐπιδόματα ἀνεργίας καταβάλλονται τήν 1ην καί τήν 15ην ἑκάστου μηνός ἀπ' εὐθείας εἰς τούς δικαιούχους ἢ τούς νομίμους αὐτῶν πληρεξουσίους.

Ἄρθρον 7

Ὁ ἔλεγχος τῆς διαχειρίσεως ἑκάστης οἰκονομικῆς χρήσεως ἐνεργεῖται κατά τά καθοριζόμενα ὑπό τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Ἰουλίου 1951

35080|Σ. 676|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς Κανονισμόν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Λιμενεργατῶν Πειραιῶς.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 182 τῆς 30 Ἰουλίου 1951)

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τό τέλος τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Λιμενεργατῶν Πειραιῶς προστεθῇ μεταβατική διάταξις ὡς ἄρθρον 33, ἔχουσα οὕτω:

Ἄρθρον 33

«Διά τόν καθορισμόν τῶν συντάξεων τῶν ἀπό 1ης Μαΐου 1951 ἀπολυθέντων λόγῳ ὁρίου ἡλικίας καί ἀνικανότητος ἠσφαλισμένων τό κατά τό ἄρθρον 17 τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἡμερομίσθιον λογίζεται διά τούς δύο πρώτους μῆνας τῆς συνταξιοδοτήσεως τῶν πρός δραχμάς πεντήκοντα χιλιάδας (50.000), μετά τήν παρέλευσιν τῶν ἀτόμων ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου τούτου».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Ἰουνίου 1951

39487|4061|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί παρατάσεως τῆς ἀπό 12.9.50 Συλλ. Συμβάσεως Ἐργασίας Σταφιδεργατῶν Ἡρακλείου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 183 τῆς 31 Ἰουλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τήν παράγραφον β τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Ν. 866|37, 2) τήν ὑπ' ἀριθ. 20684|2093 ἀπό 2.4.51 ἀπόφασιν ἡμῶν, ἀποφασίζομεν:

Παρατείνομεν ἐπί ἕνα εἰσέτι μῆνα ἀπό τῆς λήξεώς της (5.7.51) τήν ἰσχύν τῆς διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 20684|51 προγενεστέρας ἀποφάσεως ἡμῶν παραταθείσης ἐπί τρίμηνον Συλλογικῆς Συμβά-

σεως Ἐργασίας σταφιδεργατῶν καὶ σταφιδεργατριῶν Ἡρακλείου, κατατεθείσης παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἡρακλείου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1839|15.9.50 ἐκθέσεως καταθέσεως, διὰ τους καταγγείλαντας ταύτην ἐργοδότας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Ἰουλίου 1951

37396|3831|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἀμοιβῆς τῶν σταφιδοκαρφωτῶν Καλαμῶν εἰς 370 δραχμὰς κατὰ τεμάχιον.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 121 τῆς 2 Ἰουλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 28|44, ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν καὶ συνεπληρώθησαν μεταγενεστέρως, ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν τὴν ἀμοιβὴν τῶν καρφωτῶν σταφιδοκιβωτίων Καλαμῶν εἰς δραχ. 370 κατὰ τεμάχιον διὰ τὸ σκάρωμα καπάκωμα καὶ συρματόδεμα.

Ἡ παροῦσα, ἧς ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ τῆς 1 Ἀπριλίου 1951, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Ἰουνίου 1951

25669|Δ. 68|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ν.Α.Ε.Δ. Κορίνθου καταβαλλομένων συντάξεων κατὰ 40 ο|ο ἀπὸ 1.5.51.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 121 τῆς 2 Ἰουλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1944 Νόμου, 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 41|20.4.51 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Νέας Ἀνων. Ἑταιρίας Διώρυγος Κορίνθου, 3) τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Αὐξάνομεν ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1951 τὰς ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Νέας Ἀνωνύμου Ἑταιρίας Διώρυγος Κορίνθου καταβαλλομένας συντάξεις κατὰ 40 ο|ο.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Ἰουνίου 1951

29814|Α. 276|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Περὶ αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἀεριόφωτος Πειραιῶς καταβαλλομένων συντάξεων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 121 τῆς 2 Ἰουλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1944 Νόμου, 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 51|8.5.51 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἀεριόφωτος Πειραιῶς, 3) τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Αὐξάνομεν ἀπὸ 1ης Ἰουνίου ἐ. ἔ. τὰς ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἀεριόφωτος Πειραιῶς καταβαλλομένας συντάξεις ὡς κάτωθι:

Μέχρι δρχ. 200.000 αὔξησις κατὰ 30 ο|ο, ἀπὸ 201.000 μέχρι δραχ. 300.000 αὔξησις 20 ο|ο, ἀπὸ 301.000 μέχρι δραχ. 450.000 αὔξησις 15 ο|ο, ἀπὸ 451.000 καὶ ἄνω αὔξησις κατὰ 5 ο|ο.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Ἰουνίου 1951

35817|Α.124|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ὑπαλλήλων Δημοτικῶν Ταμείων καταβαλλομένων συντάξεων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 136 τῆς 2 Αὐγούστου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1944 Νόμου, 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 820|8.6.1951 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ὑπαλλήλων Δημοτικῶν Ταμείων, 3) τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Αὐξάνομεν ἀπὸ 1ης Ἰουλίου ἐ.ἔ. τὰς ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ὑπαλλήλων Δημοτικῶν Ταμείων καταβαλλομένας συντάξεις κατὰ 25 ο|ο.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Ἰουλίου 1951

19857|1534|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως Κανονισμοῦ Κ.Α.Φ. Ζηρᾶς Ἡρακλείου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 136 τῆς 2 Αὐγούστου 1951)

43599|Ε. 2029|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τρόπου συγκροτήσεως καὶ λειτουργίας τῶν Τοπικῶν Διοικητικῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ Ι.Κ.Α.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 136 τῆς 2 Αὐγούστου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 16 καὶ 13 § 9 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», 2) Τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 23116|142|15.1.51 ἀναφορᾶς τῆς Γεν. Δ|σεως τοῦ Ι.Κ.Α. ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν πρότασιν σχεδίου Κανονισμοῦ «περὶ συστάσεως καὶ λειτουργίας Τ.Δ.Ε. Ὑποκαταστημάτων τοῦ Ι.Κ.Α.», ἐγκριθεῖσαν κατὰ τὰς συνεδριάσεις τῆς 20ῆς καὶ 24ης Ἰουλίου 1951 τοῦ Δ.Σ. τούτου, ἀποφασίζομεν:

Ὅπως ὁ Κανονισμὸς συστάσεως, συγκροτήσεως καὶ λειτουργίας τῶν Τοπικῶν Διοικητικῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων διατυπωθῇ, συμφώνως πρὸς τὴν προμνησθεῖσαν πρότασιν τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α., καὶ ἰσχύσῃ ὡς ἀκολούθως:

«1. Τοπικαὶ Διοικητικαὶ Ἐπιτροπαὶ συνιστῶνται κατὰ τὸ ἄρθρον 13 ἐδ. 9 τοῦ Νόμου 1846|51 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» εἰς τὰ Ὑποκαταστήματα, παρ' οἷς ὁ ἀριθμὸς τῶν ἠσφαλισμένων εἶναι ἀνώτερος τῶν 1500. Ὑποκαταστήματα, παρ' οἷς ὁ ἀριθμὸς τῶν ἠσφαλισμένων εἶναι μικρότερος τῶν 1500, ὑπάγονται εἰς τὰς Τ.Δ.Ε. τῶν δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. ὁριζομένων πλησιεστέρων Ὑποκαταστημάτων, ἐκτὸς ἐὰν ἰδιαίτεροι γεωγραφικοὶ λόγοι ἐπιβάλλουν τὴν σύστασιν Τ.Δ.Ε. καὶ εἰς τὰ τοιαῦτα Ὑποκαταστήματα.

2. Εἰς Ὑποκαταστήματα, παρ' οἷς ὁ ἀριθμὸς τῶν ἠσφαλισμένων εἶναι 5000 τοὐλάχιστον, συνιστῶνται ἐπιμελεῖς Τ.Δ.Ε.

Εἰς τὰ λοιπὰ συνιστῶνται πενταμελεῖς τοιαῦται.

3. Ἅμα τῇ συγκροτήσει τῆς Τ.Δ.Ε. καλεῖ τὰ μέλη αὐτῆς ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ὑποκαταστήματος πρὸς ἐκλογὴν Προέδρου καὶ Ἀντιπροέδρου. Ἀμφότεροι ἐκλέγονται διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας μεταξὺ ὅλων τῶν μελῶν, δὲν δύνανται ὅμως νὰ ἀνήκωσιν ἀμφότεροι εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν.

4. Ἡ Τ.Δ.Ε. ἀπαρτίζεται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων ἐπὶ ἑπταμελῶν μὲν Ἐπιτροπῶν τεσσάρων (4) μελῶν, ἐπὶ πενταμελῶν δὲ τριῶν (3), λαμβάνει δὲ ἀποφάσεις διὰ πλειοψηφίας τῶν παρόντων.

Ἐν ἰσοψηφίᾳ, προκειμένου μὲν περὶ φανερᾶς ψηφοφορίας, ὑπερισχύει ἡ γνώμη, ὑπὲρ ἧς ἐδόθη ἡ ψῆφος τοῦ προεδρεύοντος, προκειμένου δὲ περὶ μυστικῆς ψηφοφορίας, ἡ πρότασις θεωρεῖται ἀπορριφθεῖσα. Μεταξὺ τῶν παρόντων μελῶν δὲν ἀπαραιτήτως νὰ περιλαμβάνεται ὁ Πρόεδρος ἢ ὁ Ἀντιπρόεδρος.

5. Αἱ διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ περὶ λειτουργίας τοῦ Δ.Σ. ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ ἐπὶ τῶν Τ.Δ.Ε., ἐφ' ὅσον δὲν ἀντιτίθενται εἰς τὸν παρόντα κανονισμόν. Ἀντίγραφα τῶν πρακτικῶν τῶν Τ.Δ.Ε. ὑποβάλλονται κατὰ μῆνα εἰς τὴν Γενικὴν Διεύθυνσιν τοῦ Ι.Κ.Α.».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Αὐγούστου 1951

3352|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν.

Περὶ αὐξήσεως κατὰ 30 ο|ο τῶν καταβαλλομένων συντάξεων ἢ χορηγιῶν ἐκ τῶν Ταμείων τῶν Δήμων, Δημοτικῶν Ἀγαθοεργῶν Ἱδρυμάτων καὶ Κοινοτήτων

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 137 τῆς 3 Αὐγούστου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 19|1944 περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνῃ εἰς τροποποιήσεις φορολογικῶν συντελεστῶν κλπ.» καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 100.071|23.12.1947 ἀπόφασιν ἡμῶν (Φ.Ε.Κ. 2) 9.1.1948 Τ. Β') περὶ ἀναπροσαρμογῆς τῶν ἀπὸ 1ης Δεκεμβρίου 1947 καταβλητέων συντάξεων ἢ χορηγιῶν ἐκ τῶν Ταμείων τῶν Δήμων κλπ., ἀποφασίζομεν τὰ ἀκόλουθα:

Ἄρθρον 1

Τὰ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 100.071|23.12.1947 (Φ.Ε.Κ. 2|9.1.1948 Τ. Β') ἀποφάσεως ἡμῶν προβλεπόμενα ποσὰ συντάξεων ἢ χορηγιῶν καὶ ἐπιδομάτων αὐξάνονται κατὰ τριάκοντα τοῖς ἑκατὸν (30 ο|ο) ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1951 καὶ ἐφεξῆς, μέχρι τῆς διὰ Νόμου ἀναπροσαρμογῆς τῶν συντάξεων καὶ χορηγιῶν, τῶν καταβαλλομένων ἐκ τῶν Ταμείων τῶν Δήμων, Δημοτικῶν Ἀγαθοεργῶν Ἱδρυμάτων καὶ Κοινοτήτων.

Ἄρθρον 2

1. Τὰ διὰ τῆς παρούσης αὐξανόμενα ποσὰ συντάξεων, χορηγιῶν καὶ ἐπιδομάτων ἀποτελοῦσι τὰ ἀνώτατα ὅρια, μέχρι τῶν ὁποίων δύνανται νὰ ὁρίζωνται ὑπὸ τῆς Διοικήσεως τοῦ Δήμου, Δημοτικοῦ Ἀγαθοεργοῦ Ἱδρύματος ἢ Κοινότητος, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν τῆς οἰκονομικῆς πρὸς τοῦτο δυνατότητος αὐτῶν.

2. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἰσχύουσαι αἱ προγενέστεραι ἀποφάσεις ἡμῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Ἰουνίου 1951

28794|Κ. 261|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως συντάξεων Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Κεραμοποιῶν, Πλινθοποιῶν καὶ Ἀγγειοπλαστῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 139 τῆς 6 Αὐγούστου 1951

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1944 Νόμου.

2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 1696|11.5.51 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Κεραμοποιῶν, Πλινθοποιῶν καὶ Ἀγγειοπλαστῶν.

3) Τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Αὐξάνομεν ἀπὸ 1 Ἰουνίου 1951 τὰς ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Κεραμοποιῶν, Πλινθοποιῶν καὶ Ἀγγειοπλαστῶν καταβαλλομένας συντάξεις κατὰ 50 ο|ο, ὁριζομένου ὡς κατωτάτου ὁρίου συντάξεως τοῦ ποσοῦ τῶν δρχ. 220.000.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Ἰουλίου 1951

40457|Σ. 757|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἀσφαλιστῶν καὶ Προσωπικοῦ Ἀσφαλιστικῶν Ἐπιχειρήσεων.

(Κ.Κ. τ. Β' φ. 140 τῆς 8 Αὐγούστου 1951)

Ἀποφασίζομεν:

Ι. Τὸ πρῶτον μέρος τοῦ τρίτου ἑδαφίου τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἀσφαλιστῶν καὶ Προσωπικοῦ Ἀσφαλιστικῶν Ἐπιχειρήσεων τροποποιεῖται ὡς κάτωθι:

Τὴν εἰσφορὰν τῶν ἐμμίσθων ἠσφαλισμένων ὑποχρεοῦται ὁ ἐργοδότης αὐτῶν νὰ καταθέτῃ ἐντὸς τριάκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ μηνός, καθ' ὃν χρόνον κατεβλήθησαν αἱ ἀποδοχαί.

ΙΙ. Ἐν τῇ § 5 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Καταστατικοῦ αἱ λέξεις «κατὰ τὴν πρώτην διετίαν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος» ἀντικαθίστανται διὰ τῶν λέξεων: «Μέχρι καὶ τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1951».

ΙΙΙ. Τὸ ἑδάφιον α' τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω καταστατικοῦ καταργεῖται.

ΙV. Εἰς τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Κανονισμοῦ παροχῶν τοῦ ἀνωτέρω Ταμείου καὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ ἑδαφ. β' τῆς § 2 αὐτοῦ προστίθεται ἑδάφιον γ', ἔχον οὕτω:

Κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ χρόνου τῆς συνταξίμου ὑπηρεσίας τὸ μὲν ὑπερβαῖνον τὰς 180 ἡμέρας κλάσμα τοῦ ἔτους λογίζεται ὡς πλῆρες ἔτος, τὸ δὲ μικρότερον ἢ ἴσον πρὸς 180 ἡμέρας παραλείπεται.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Ἰουλίου 1951

50516|2661|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας

Περὶ καθορισμοῦ ἐπιδόματος ἀεροθεραπείας φυματικῶν Ε.Θ. διὰ τὸ ἔτος 1951.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 141 τῆς 9 Αὐγούστου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 § 4 τοῦ Ν. 161|1945 «περὶ αὐξήσεως

τῶν συντάξεων κατηγοριῶν τινων ψυματικῶν Ε.Θ. καὶ προσθήκης συναφῶν διατάξεων κλπ.» (Φ.Ε.Κ. 146 Α') 25.5.1943], ἐγκριθέντος διὰ της ὑπ' ἀριθ. 810[30.5.46 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, 2) τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Ν. 19[1944 «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνῃ εἰς τροποποιήσεις τῶν φορολογικῶν συντελεστῶν» (Φ.Ε.Κ. 11 Α'[10.11.1944) καὶ 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 40693[2172[16.6.1951 προγενεστέραν κοινὴν ἀπόφασιν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ ἡμῶν, ἀποφασίζομεν:

Τροποποιοῦμεν τὴν ὑπ' ἀριθ. 40693[2172[16.6.51 προγενεστέραν κοινὴν ἀπόφασιν καὶ ὁρίζομεν διὰ τὸ 1951 τὸ ἐπίδομα ἀεροθεραπείας εἰς τοὺς δικαιουμένους κατὰ Νόμον Ε.Θ. ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Α.Ν. 866[1936, ὡς ἰσχύει σήμερον, εἰς δραχμὰς τριακοσίας χιλιάδας (ἀριθ. 300.000) εἰς βάρος τοῦ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Οἴκου Ναύτου ἀναγραφομένου σχετικοῦ κονδυλίου πιστώσεως χρήσεως 1950—51 καὶ ἄνευ προσφυγῆς εἰς τὸ Δημόσιον.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Αὐγούστου 1951

22172[709]1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας

Περὶ ἐπεκτάσεως ἁρμοδιότητος Ε.Ρ.Φ Α. Βόλου εἰς λιμένα Ἀγριᾶς καὶ ἀνατάσεως Ε.Ρ. Φ Α. εἰς λιμένα Ὠρεῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 141 τῆς 9 Αὐγούστου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: α) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου 1475[1950 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ φορ[κῶν ἐργασιῶν των λιμένων ἰσχυουσῶν διατάξεων» καὶ β) τὴν ὑπ' ἀριθ. 155[30.3.51 ἀναφορὰν τοῦ Γ.Ε.Α. Βόλου, δι' ἧς ὑπεβλήθη ἡμῖν πρὸς ἔγκρισιν τὸ ὑπ' ἀριθ. 157[14.3.51 πρακτικὸν (θέμα 3ον) τῆς Ε.Ρ.Φ. Λιμένος Βόλου περὶ ἐπεκτάσεως ἁρμοδιότητος τῆς Ε.Ρ.Φ.Α. Βόλου καὶ ἐπὶ τοῦ λιμένος Ἀγριᾶς καὶ συγχωτήσεως Ε.Ρ. Φ.Α. εἰς λιμένα Ὠρεῶν, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν ἐν τῷ ἄνω πρακτικῷ ληφθεῖσαν ἀπόφασιν τῆς Ε.Ρ.Φ Λιμένος Βόλου ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω θέματος ὡς ἔχει.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Ἀπριλίου 1951

41944[1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐργασίας, Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας

Περὶ καταβολῆς εἰς τὰ πάσης φύσεως προσωπικὰ τῶν Ν.Π.Δ.Δ. ἀντιτίμου ὑφάσματος.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 141 τῆς 9 Αὐγούστου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α.Ν. 19[1944, 2) τὰς ὑπαρχούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τὰ πάσης φύσεως προσωπικὰ τῶν Ν.Π.Δ.Δ. τακτικόν, ἔκτακτον, ἐπὶ συμβάσει καὶ ἐπὶ μηνιαίᾳ ἢ ἡμερομίσθιον ἀποζημιώσει, ἀνεξαρτήτως νομικῆς φύσεως τῆς σχέσεως, ὑφ' ἣν ὑπηρετεῖ, καταβληθῶν δι' ἀντίτιμον ὑφάσματος δραχμαὶ 100.000 διὰ τὸ ἄρρεν καὶ δραχμαὶ 300.000 διὰ τὸ θῆλυ, ἀντὶ τοῦ εἰς τοὺς δημοσίους ἢ δημοτικοὺς καὶ κοινοτικοὺς ὑπαλλήλους παρασχεθέντος κατὰ τὸ παρελθὸν εἰς εἶδος ἢ ἀντιτίμου τούτου, ἀντιτίμου ὑφάσματος.

Τοῦ ὡς ἄνω δικαιοῦται τὸ κατὰ τὴν 15ην Ἰουλίου 1951 ἐν ὑπηρεσίᾳ προσωπικὸν τῶν Ν.Π.Δ.Δ.

Τὸ προσωπικὸν τὸ κατεχον καὶ ἑτέραν θέσιν θὰ δικαιωθῇ τοῦ ὡς ἄνω ποσοῦ μόνον ἐκ τῆς μιᾶς τῶν κατεχομένων θέσεων.

Τὸ ποσὸν τοῦτο, ἀπαλλασσόμενον πάσης ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου καὶ τρίτων κρατήσεως, βαρύνει τὰ οἰκεῖα Ν.Π.Δ.Δ., παρ' ἑκάστῳ τῶν ὁποίων καὶ θὰ καταβληθῇ εἰς βάρος ἰδίας πιστώσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ των, διὰ τὴν ἐγγραφὴν τῆς ὁποίας παρέχομεν διὰ τῆς παρούσης τὴν ἔγκρισιν ἡμῶν.

Οἱκοθεν νοεῖται ὅτι τὸ ὡς ἄνω ποσὸν θὰ ἐλαττοκαταβληθῇ παρὰ τῶν Ν.Π.Δ.Δ., ἐφ' ὅσον ὑφίσταται οἰκονομικὴ εὐχέρεια.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Αὐγούστου 1951

41570[4603]1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ παρατάσεως τῆς Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἐργασίας Ταξιθετῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 142 τῆς 13 Αὐγούστου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 § 3 τοῦ Α.Ν. 866[37 καὶ τοῦ ἄρθρ. 9 § 1 τοῦ Α. Νόμου 1367[38, 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 7081[51 ἀπόφασιν ἡμῶν καὶ 3) σχετικὴν αἴτησιν τοῦ Σωματείου ταξιθετῶν Θεάτρου, Κιν]φων Α.Π.Π., ἀποφασίζομεν:

Παρατείνομεν ἐπὶ ἓν ἐτος ἀκόμη, ἤτοι μέχρι τῆς 18.12.1951, τὴν ἰσχὺν τῆς ἀπὸ 7.2.48 Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἐργασίας ταξιθετῶν, ταξιθετριῶν Θεάτρων, Κιν]φων Α.Π.Π. διὰ τὴν Πανελλήνιον Ἕνωσιν Κινηματογραφιστῶν, ἥτις προέβη εἰς καταγγελίαν ταύτης.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Αὐγούστου 1951

43677[1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ κηρύξεως ἐκτελεστῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 1] 1951 ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Βόλου, δι' ἧς καθορίζονται αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ἐργατῶν λατόμων Νομοῦ Μαγνησίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 143 τῆς 16 Αὐγούστου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 16[29 Νοεμβρίου 1936 Α.Ν. «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1804[26.4.51, ὡς καὶ τὰς ταυτάς τοῦ ἀπὸ 18.6.1936 Β Δ[τος «περὶ Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ ἐκτελέσεως τοῦ Α.Ν. τῆς 16[29 Ν[βρίου 1936 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐκτελεστὴν τὴν ὑπ' ἀριθ. 1[1951 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Βόλου, δι' ἧς καθορίζονται αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ἐργατῶν λατόμων Νομοῦ Μαγνησίας καὶ ἧς ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ τῆς 15ης Ἰουλίου ἐ.ἔ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Αὐγούστου 1951

45478[1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν καταβαλλομένων ἀποζημιώσεων εἰς πρόσωπα μὴ κεκτημένα τὴν ἰδιότητα τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου καὶ μετέχον-

το τις Συμβούλια και Επιτροπάς του Υπουργείου Εργασίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 145 της 18 Αυγούστου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν τας διατάξεις του Α.Ν. 19|1941 περί εξουσιοδοτήσεως του Υπουργού των Οικονομικών κλπ.», αποφασίζομεν:

Αυξάνομεν τας σημερον καταβαλλομένας κατά συνδρίασιν αποζημιώσεις των μη κεκτημένων την ιδιότητα των δημοσίων υπαλλήλων προσώπων, των μετεχόντων υφ' οιανδήποτε ιδιότητα (πρόεδρον, αντιπρόεδρον μελών) εις συμβούλια και επιτροπάς των υπό την εποπτείαν και τον έλεγχον του Υπουργείου Εργασίας τελούντων Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής κατά 60 ο|ο.

Η παρούσα, ης η ισχύς άρχεται από της 1ης Ιουλίου 1951, δημοσιευθήτω διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Εν Αθήναις τη 9 Αυγούστου 1951

22925|Σ.408|1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως του Καταστατικού του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Προσωπικού Ελληνικού Εργάτου Σταυρού.

(Ε.Κ. τ. Β' 146 της 20 Αυγούστου 1951)

Αποφασίζομεν:

Όπως η § 7 του άρθρου 27, τροποποιουμένη, διαμορφωθή ως ακολούθως:

Αι αποδοχαί του πρώτου μηνός του το πρώτον υπαγομένου εις την ασφάλισιν του σχετικού ποσού κρατουμένου κατ' ίσας δόσεις κατά τους δέκα πρώτους μήνας του διορισμού του, των κρατήσεων τούτων επιστρεφομένων τω ησφαλισμένω, εάν ούτος αποχωρήση της υπηρεσίας οπωσδήποτε πρό της συμπληρώσεως έτησίας υπηρεσίας από της υπαγωγής εις την ασφάλισιν.

Το άρθρον 33 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

Άρθρον 33

Δικαίωμα εις σύνταξιν

Δικαιούνται συντάξεως οι παρά τω Ταμείω ησφαλισμένοι, εάν οπωσδήποτε απομακρυνθώσι της υπηρεσίας:

β) Μετά την συμπλήρωσιν του 55ου έτους της ηλικίας των, προκειμένου περί αρρένων και του 60ού έτους, προκειμένου περί θηλέων και 15ετούς τουλάχιστον συντελίμου υπηρεσίας, εξ ης 10ετή πραγματικήν εν ασφαλίσει.

γ) Μετά την συμπλήρωσιν του 60ού έτους της ηλικίας των, προκειμένου περί αρρένων και του 55ου, προκειμένου περί θηλέων και 20ετούς τουλάχιστον συντελίμου υπηρεσίας, εξ ης 10ετή πραγματικήν εν ασφαλίσει.

δ) Ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας μετά την συμπλήρωσιν 30ετούς τουλάχιστον συντελίμου υπηρεσίας, προκειμένου περί αρρένων, 25ετούς τοιαύτης, προκειμένου περί θηλέων και 20ετούς τοιαύτης, προκειμένου περί των γυναικών νοσοκόμων, εξ ης 10ετή πραγματικήν εν ασφαλίσει εις άπασας τας περιπτώσεις.

2) Οι καθιστάμενοι σωματικώς ή πνευματικώς ανίκανοι προς εκτέλεσιν των καθηκόντων της υπηρεσίας των και έχοντες 10ετή συντέλιμον υπηρεσίαν, εξ ης δεκαετή πραγματικήν εν ασφαλίσει.

3) Οι καθιστάμενοι σωματικώς ή πνευματικώς ανίκανοι προς εκτέλεσιν των καθηκόντων της υπηρεσίας των εκ βιαίου συμβάντος επελθόντος είτε εν τη εκτελέσει της υπηρεσίας των, είτε εξ αφορμής αυτής, ανεξαρτήτως χρόνου ασφαλίσεως.

4) Οι καθιστάμενοι σωματικώς ή πνευματικώς ανίκανοι προς εκτέλεσιν των καθηκόντων της υπηρεσίας των, συνεπεία πολεμικού ατυχήματος. Πολεμικόν ατύχημα νοείται ό εν καιρώ πολέμου και εξ αιτίας αυτού επερχόμενος και οπωσδήποτε συμβαίνων τραυματισμός ή δηλητηρίασις εκ πολεμικών αερίων. Αι διατάξεις της παρούσης παραγράφου εφαρμόζονται και επί ατυχημάτων επερχομένων διαρκούσης της παρούσης ανταρσίας εις ησφαλισμένους του Ταμείου εκ γεγονότων συνδεομένων οπωσδήποτε προς αυτήν, μη οφειλομένων δε πάντως εις συμμετοχήν του παθόντος εις την ανταρσίαν.

5) Ως ανίκανότης παρέχουσα δικαίωμα εις σύνταξιν κατά τας παραγράφους 2, 3 και 4 λογίζεται η υπερβαίνουσα τα 66,6 ο|ο και μέλλουσα να διαρκέση κατά Ιατρικήν πρόβλεψιν 1 έτος τουλάχιστον. Η διαπίστωσις της ανικανότητος και του χρόνου διαρκείας αυτής ενεργείται κατά τας διατάξεις του άρθρου 45 του παρόντος Καταστατικού.

6) Η ισχύς των παραγράφων 4 και 5 άρχεται αφ' ης ίσχυσεν η υπ' αριθ. 28887|3256 της 15.12.48 απόφασις του Υπουργού Εργασίας (Φ.Ε.Κ. 221|21.12.48).

Η § 3 του άρθρου 35 τροποποιείται ως εξής:

«Ησφαλισμένοι δικαιούμενοι κατά τα ανωτέρω εις αναγνώρισιν προϋπηρεσίας δέον όπως υποβάλωσι σχετικήν δήλωσιν εις το Ταμείον εντός ανατρεπτικής προθεσμίας λήγουσης την 31ην Ιουλίου 1952, προκειμένου περί των κατά την δημοσίευσιν της παρούσης παραγράφου ησφαλισμένων του Ταμείου, ως και των περί ων το άρθρον 37 προσώπων, εντός δε ανατρεπτικής προθεσμίας ενός έτους από της υπαγωγής των εις την ασφάλισιν, προκειμένου περί των εφεξής υπαχθησομένων εις την ασφάλισιν του Ταμείου προσώπων».

Η πρώτη περίοδος της § 1 του άρθρου 45 τροποποιείται ως εξής:

Αι συντάξεις απονέμονται υπό του Δ.Σ. του Ταμείου δι' αόριστον ή δι' ωρισμένον χρόνον, αναλόγως των περιπτώσεων, κατόπιν αιτήσεως υποβαλλομένης εις το Δ.Σ. παρά των ενδιαφερομένων ή των νομίμων αυτών πληρεξουσίων.

Εν Αθήναις τη 9 Αυγούστου 1951

24237|237|1951 Απόφ. Υπουργού Γενικού Διοικητού Βορείου Ελλάδος

Περί τροποποιήσεως Κανονισμού του Κ.Α.Φ. Δημόσιων Θεσσαλονίκης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 148 της 20 Αυγούστου 1951)

42618|1951 Απόφ. Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών

Περί τροποποιήσεως αποφάσεως αφορώσης καθορισμόν εξόδων κινήσεως κατ' αποκοπήν υπαλλήλων του Δήμου Αθηναίων, ασχολου-

μένων εἰς τὴν βεβαίωσιν καὶ εἰσπραξιν δημοτικῶν φόρων, τελῶν καὶ δικαιωμάτων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 148 τῆς 22 Αὐγούστου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὴν § 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Α.Ν. 1538|1950 «περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου», 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 52291|13.6.51 ἀναφορὰν τοῦ Δημάρχου Ἀθηναίων, ἀποφασίζομεν:

Τροποποιοῦμεν τὴν § 1 τῆς ὑπ' ἀριθ. 2980|17.3.1951 ἀποφάσεως ἡμῶν περὶ καθορισμοῦ ἐξόδων κινήσεως κατ' ἀποκοπὴν ὑπαλλήλων τοῦ Δήμου Ἀθηναίων, ἀσχολουμένων εἰς τὴν βεβαίωσιν καὶ εἰσπραξιν δημοτικῶν φόρων, τελῶν καὶ δικαιωμάτων» ὡς ἑξῆς:

1. Ὁρίζομεν κατ' ἀποκοπὴν τὰς ὡς ἄνω δαπάνης μετακινήσεως: 1) τριάκοντα πέντε (35) εἰσπρακτόρων τοῦ Ταμείου τοῦ Δήμου Ἀθηναίων, ὀργανικῶς τοποθετουμένων παρὰ τῷ Ταμείῳ τούτῳ καὶ ἀποκλειστικῶς ἀσχολουμένων εἰς ὑπηρεσίαν ἐκτὸς γραφείου διὰ τὴν εἰσπραξιν ἐσόδων τοῦ Δήμου, βάσει βεβαιωτικῶν καταλόγων καὶ 2) εἴκοσι (20) βεβαιωτῶν τῶν οἰκείων ὑπηρεσιῶν τοῦ Δήμου τούτου ἐκ τῶν ὀργανικῶς τοποθετουμένων καὶ ὑπηρετούντων παρ' αὐταῖς, διὰ τὴν ἐκτὸς γραφείου βεβαίωσιν τῶν αὐτοτελῶν φόρων, τελῶν καὶ δικαιωμάτων καὶ συγκέντρωσιν στοιχείων, ἀναφερομένων εἰς τὴν βεβαίωσιν ταύτην, μέχρι δραχμῶν ἑνδεκα χιλιάδων (11.000) καθ' ἑκάστην ἡμέραν μετακινήσεως των καὶ δι' εἴκοσι πέντε (25) ἡμέρας κατ' ἀνώτατον ὅριον μηνιαίως.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ τῆς 7 Ἰουλίου 1951.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Ἰουλίου 1951

48999|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐργασίας καὶ Βιομηχανίας

Περὶ καθορισμοῦ κατωτάτων ὁρίων ἐργατοτεχνικῶν ἡμερομισθίων ἁλυκῶν τοῦ Κράτους.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 148 τῆς 22 Αὐγούστου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις: 1) Τοῦ ἀπὸ 9 Φεβρουαρίου τοῦ 1916 Β.Δ. «περὶ τῆς καλλιεργείας τῶν ἁλυκῶν», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, 2) τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ὑπ' ἀριθ. 28|41 Νόμου «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τῶν Ὑπουργῶν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνωσιν εἰς καθορισμὸν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, 3) τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1502|50 Α.Ν. καὶ 4) τὰς εἰς τὰς περιφερείας τῶν διαφόρων ἁλυκῶν τοῦ Κράτους ὑφισταμένας εἰδικὰς τοπικὰς οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1951 καὶ ἐφεξῆς τὰ κατώτερα ὅρια τοῦ εἰς τὰς ἁλυκὰς τοῦ Κράτους ἀπασχολουμένου ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ ὡς κάτωθι:

1. Τῶν πάσης φύσεως τεχνιτῶν εἰς δραχ. εἴκοσι ὀκτὼ χιλιάδας (28.000) καὶ

2. Τῶν ἀνειδικεύτων ἐργατῶν ἐν γένει εἰς δραχμὰς εἴκοσι δύο χιλιάδας (22.000).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Αὐγούστου 1951

112826|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Δημοσ. Ἔργων

Περὶ ἐγκρίσεως πράξεως Διοικητικοῦ Συμβουλίου Ο.Α.Π. περὶ τροποποιήσεως ἄρθρ. 5 Ὀργανισμοῦ Ὑπηρεσιῶν Ο.Α.Π.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 148 τῆς 22 Αὐγούστου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ Α.Ν. 1569|1950 «περὶ Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς», κυρωθέντος διὰ τοῦ Νόμου 1630|1951, ἐγκρίνομεν τὰς ὑπ' ἀριθ. 136, 162 καὶ 163 ἐ.ἐ. πράξεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ο.Α.Π., τροποποιοῦντες ταύτας ὡς ἑξῆς:

Α) Ἡ § 1 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ὀργανισμοῦ Ὑπηρεσιῶν τοῦ Ο.Α.Π. (Ε.Κ. 88|Β|12.5.1951) ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

«1. Ἐπιτρέπεται ἡ κατόπιν δοκιμασίας ἔνταξις εἰς ἔκτακτον ἐπὶ συμβάσει ἰδιωτικοῦ δικαίου προσωπικὸν μέχρι πεντακοσίων ἑβδομήκοντα (570) ἐκ τῶν ὑπηρετούντων παρὰ τῷ Ο.Α.Π. κατὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ παρόντος ὡς ἐκτάκτων ἢ ἀπασχολουμένων ἐλευθέρων ἐργατῶν ἢ ὡς ἐκτάκτων ὑπαλλήλων, προτιμωμένων μεταξὺ αὐτῶν τῶν ἐχόντων τὰ προσόντα τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 1836|1951. Ἐφ' ὅσον ὁ ἀνωτέρω ἀριθμὸς 570 δὲν συμπληροῦται ἐκ τῶν ὡς ἄνω ἐπιτυχῶς δοκιμαζομένων, ἐπιτρέπεται ἡ συμπλήρωσις αὐτοῦ διὰ προσλήψεως κατόπιν δοκιμασίας ἐκ τῶν προϋπηρετησάντων παρὰ τῷ Ο.Α.Π. ὑπὸ τὰς αὐτὰς ἰδιότητας». Ἐν παραγρ. 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου αἱ λέξεις «προσλήψεως» καὶ «προσληφθησομένων» ἀντικαθίστανται διὰ τῶν λέξεων «ἐντάξεως» καὶ «ἐνταχθησομένων».

Β) Εἰς τὸ τέλος τῆς § 7 τοῦ ἄρθρ. 15 προστίθεται παραγρ. 8 ἔχουσα οὕτω.

«8. Οἱ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 6148|1934 προσληφθέντες ὑπὸ τοῦ Ο.Α.Π. ἡμερομίσθιοι φύλακες, ἀπολυόμενοι ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης, δικαιοῦνται ἀποζημιώσεως ἐκ δραχ. 5.000.000 ἑκάστου, συμψηφιζομένης πρὸς οἱανδήποτε ἀποζημίωσιν, ἣς ἤθελον τυχὸν δικαιωθῇ βάσει οἱασδήποτε ἄλλης διατάξεως».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ἰουλίου 1951

112835|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Δημοσίων Ἔργων

Περὶ ἐγκρίσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 165, 167, 174 καὶ 175 πράξεων τοῦ Ο.Α.Π. περὶ τροποποιήσεως τοῦ κανονισμοῦ τιμολογίων φορτοεκφορτωτικῶν καὶ λοιπῶν δικαιωμάτων τοῦ Ο.Α.Π.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 149 τῆς 22 Αὐγούστου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 1630 «περὶ κυρώσεως, τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1569|50 Αν. Νόμου περὶ Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς».

Ἐγκρίνομεν τὰς ὑπ' ἀριθ. 165, 167, 174 καὶ 175 ἐ. ἐ. πράξεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ο. Α. Π. περὶ τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ τιμολογίων φορτοεκφορτωτικῶν καὶ λοιπῶν δικαιωμάτων τοῦ Ο.Α.Π.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Ἰουλίου 1951

41976|Σ.778|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 149 τῆς 22 Αὐγούστου 1951)

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως ἐν τέλει τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Τα-

μείου Συντάξεων Προσωπικού Σ.Ε.Κ. (Δικτ.Δαρισαϊκού) προσετέθη μεταβατική διάταξις, έχουσα ὡς ἀκολούθως :

«Κατ' ἐξαίρεσιν ἐπιτρέπεται, ὅπως ὑπάλληλοι τοῦ Ταμείου δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. ἀναγνωρίσωσι τὴν προϋπηρεσίαν μισθωτοῦ παρ' Ἀνωνύμοις Ἀσφαλιστικαῖς Ἑταιρίαις, ἥτις ἀπαιτεῖται διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν πρὸς συνταξιοδότησιν προϋποθέσεων, οὐχὶ πάντως ἀνωτέραν τῆς δεκαετίας καὶ ἐφ' ὅσον αὕτη δὲν ὑπελογίσθη δι' ἕτερον συνεπάξιμον ὑπηρεσίαν παρ' ἄλλου Ὀργανισμοῦ».

Ἡ κατὰ τ' ἀνωτέρω ἀναγνώρισις προϋπηρεσίας ἐνεργεῖται ἅμα τῇ ἐπελεύσει τῆς ἀσφαλιστικῆς περιπτώσεως, ἡ δὲ ἐξαγορὰ ἐκ τῆς κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 56 τοῦ Καταστατικοῦ ὁριζόμενα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Αὐγούστου 1951

24238|238|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Βορείου Ἑλλάδος

Περὶ ἐγκρίσεως πρακτικοῦ ἀποφάσεων Ε.Ρ. Φ.Α. Θεσσαλονίκης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 149 τῆς 22 Αὐγούστου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 3.4.1932 Διατάγματος «περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένας τοῦ Κράτους φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν», ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 381|1936 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν Νόμων 5167 καὶ 5944 «περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς Λιμένας τοῦ Κράτους φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν», 2) τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 2212|1940 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων τῶν περὶ φορτ|σεων Νόμων», 3) τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1473|50 Νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐων περὶ φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν τῶν Λιμένων ἰσχυουσῶν διατάξεων, 4) τὸν Α.Ν. 208|45 περὶ ἱδρύσεως Γ.Δ.Β.Ε. καὶ τοῦ Διατάγματος τῆς 19|26.2.46 «περὶ χορηγήσεως εὐρυτέρας ἁρμοδιότητος εἰς τὸν Υ.Γ.Δ.Β.Ε. καὶ 5) τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 658 ἀναφορᾶς τοῦ Γραφείου Ἐργασίας Λιμένος Θεσσαλονίκης ὑποβληθὲν ἡμῖν πρακτικὸν συνεδριάσεως τῆς Ε.Ρ.Φ.Α. Θεσσαλονίκης ὑπ' ἀριθ. 634 τῆς 7ης Ἰουνίου 1951, ἀποφασίζομεν :

Ἐγκρίνομεν ὡς ἔχουσι τὰς διὰ τοῦ ὡς ἄνω πρακτικοῦ ληφθείσας ἀποφάσεις.

Ἐν Θεσσαλονίκῃ τῇ 21 Ἰουλίου 1951

24239|239|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Βορείου Ἑλλάδος

Περὶ ἐγκρίσεως πρακτικοῦ ἀποφάσεων Ε.Ρ. Φ.Α. Θεσσαλονίκης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 149 τῆς 22 Αὐγούστου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 3.4.1932 Διατάγματος «περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένας τοῦ Κράτους φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 381|1936 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν Νόμων 5167 καὶ 5944 «περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένας τοῦ Κράτους φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν», 2) τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 2212|1940 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων τῶν περὶ φορτοεκφορτώσεων Νόμων», 3) τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1473|1950 Νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐων περὶ φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν τῶν Λιμένων ἰσχυουσῶν διατάξεων», 4) τὸν Α.Ν. 208|45 «περὶ ἱδρύσεως Γ.Δ.Β.Ε. καὶ τοῦ Διατάγματος τῆς 19|26.2.46 «περὶ χορηγήσεως εὐρυτέρας ἁρμοδιότητος εἰς τὸν Υ.Γ.Δ.Β.Ε. καὶ 5) τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 640 ἀναφορᾶς τοῦ Γραφείου Ἐργασίας Λιμένος Θεσσαλονίκης ὑποβληθὲν ἡμῖν πρακτικὸν συνεδριάσεως τῆς Ε.Ρ.Φ.Α.Θ., ὑπ' ἀριθ. 635 τῆς 10.6.51, ἀποφασίζομεν :

Ἐγκρίνομεν ὡς ἔχουσιν τὰς διὰ τοῦ ὡς ἄνω πρακτικοῦ ληφθείσας ἀποφάσεις.

Ἐν Θεσσαλονίκῃ τῇ 21 Ἰουλίου 1951

113015|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Δημοσίων Ἔργων

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Ὀργανισμοῦ Ὑπηρεσίας τοῦ Ο.Α.Π.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 150 τῆς 23 Αὐγούστου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1559|1950 Α.Ν. «περὶ Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς», κυρωθέντος διὰ τοῦ Ν. 1630|1951 (Φ.Ε.Κ. 8|1951) καὶ τὰς ὑπ' ἀριθ. 191, 192 καὶ 193 ἐ.ἐ. πράξεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ο.Α.Π., ἐγκρίνομεν, ὅπως ὁ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 111939|11.5.51 ἡμετέρας ἀποφάσεως κυρωθεὶς Ὀργανισμὸς Ὑπηρεσιῶν τοῦ Ο.Α.Π. καὶ τροποποιηθεὶς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 112826|28.7.51 ἀποφάσεως συμπληρωθῇ καὶ τροποποιηθῇ ὡς ἑξῆς :

α) Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 6 προστίθενται αἱ ἑξῆς διατάξεις :

Ἐξαιρετικῶς ἐπιτρέπεται ἡ πρόσληψις μέχρι 50 ἐκτάκτων ἡμερομισθίων ὑπαλλήλων πρὸς ἐπάνδρωσιν τῶν Μονίμων Λεξαμενῶν τοῦ Ο.Α.Π., ὧν τὰ προσόντα καθορισθήσονται ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ο.Α.Π. Οὗτοι προσλαμβάνονται ἐπὶ συμβάσει, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ παρόντος.

Ἐπίσης ἐπιτρέπεται κατ' ἐξαίρεσιν, κατὰ τὴν διάρκειαν ἀπεργιῶν ἢ ἐκτάκτου ἀνάγκης πρὸς κάλυψιν τῶν δημιουργουμένων ἀναγκῶν, ἡ προσωρινὴ πρόσληψις ἡμερομισθίου προσωπικοῦ ὑπὸ ὅρους ὁριζομένους ἑκάστοτε ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Τοῦτο ἀπολύεται εὐθὺς ὡς ἐκλείψουν οἱ ἀνωτέρω λόγοι.

β) Ἡ παράγραφος 5 τοῦ ἄρθρου 15 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

δ) Ἐντὸς ἓξ (6) μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος...

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Αὐγούστου 1951

54498|5701|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ κηρύξεως ἐκτελεστῶν 1) τῆς ὑπ' ἀριθ. 5|1948 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν καὶ 2) τῆς ὑπ' ἀριθ. 25|1951 ἀποφάσεως τῆς Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, δι' ὧν καθωρίσθησαν αἱ ἀποδοχαὶ καὶ οἱ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν λεωφορείων ἁπάσης τῆς χώρας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 203 τῆς 10 Ὀκτωβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 16|20 Νοεμβρίου 1935 Α.Ν. «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ Α.Ν.

1804|51, 2) τάς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 18 Ἰουνίου 1936 Β.Δ. «περὶ τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ ἐκτελέσεως τοῦ Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 5|1948 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, 4) τὴν ὑπ' ἀριθ. 7|1948 ἀπόφασιν τῆς Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, 5) τὴν ὑπ' ἀριθ. 25|1951 ἀπόφασιν τῆς ἰδίας ὡς ἄνω Ἐπιτροπῆς, ἐκδοθεῖσαν κατὰ τὴν βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α.Ν. 1804|51 γενομένην ἐπανεξέτασιν τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 7|1948 ἀποφάσεως τῆς Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐκτελεστάς: 1) τὴν ὑπ' ἀρ. 5|1948 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν(1) καὶ 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 25|1951 ἀπόφασιν τῆς Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν (2), δι' ὧν καθωρίσθησαν αἱ ἀποδοχαὶ καὶ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν λειτουργούντων ἀπάσης τῆς χώρας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Ὀκτωβρίου 1951

54496|5693|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ κηρύξεως ἐκτελεστῶν: 1) τῆς ὑπ' ἀριθ. 12|1949 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν καὶ 2) τῆς ὑπ' ἀριθ. 17|1951 ἀποφάσεως τῆς Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, δι' ὧν καθωρίσθησαν αἱ ἀποδοχαὶ καὶ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας τῶν Κουρέων καὶ Κομμωτῶν Ἀθηνῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 203 τῆς 10 Ὀκτωβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν 1) Τάς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 16|20 Νοεμβρίου 1935 Α.Ν. «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ὡς αὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1804|51. 2) Τάς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 18 Ἰουνίου 1936 Β.Δ. «περὶ τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ ἐκτελέσεως τοῦ Α.Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», 3) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 12|1949 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, 4) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 12|1949 ἀπόφασιν τῆς Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν καὶ 5) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 17|1951 ἀπόφασιν τῆς ἰδίας ὡς ἄνω Ἐπιτροπῆς, ἐκδοθεῖσαν κατὰ τὴν βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α.Ν. 1804|51 γενομένην ἐπανεξέτασιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 12|1949 ἀποφάσεως τῆς Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐκτελεστάς: 1) τὴν ὑπ' ἀριθ. 12|1949 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, ὡς αὕτη ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 12|1949 ἀποφ. τῆς Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν(2) καὶ 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 17|1951 ἀπόφασιν τῆς Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν (3), δι' ὧν καθωρίσθησαν αἱ ἀποδοχαὶ καὶ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας τῶν Κουρέων καὶ Κομμωτῶν Ἀθηνῶν—Περιχώρων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Ὀκτωβρίου 1951

1) ΕΚΔ 7, 619.
2) Ἐπικαιρότ. τὴν 5|1948.
3) ΕΚΔ 9, 45.
4) Ἐπικαιρότ. τὴν 12|1949.

5449|5694|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ κηρύξεως ἐκτελεστῶν: 1) τῆς ὑπ' ἀριθ. 2|1948 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν καὶ 2) τῆς ὑπ' ἀριθ. 22|1951 ἀποφάσεως τῆς Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, δι' ὧν καθωρίσθησαν αἱ ἀποδοχαὶ καὶ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας τῶν πρακτικῶν μηχανικῶν καὶ μηχανοδηγῶν ἀπάσης τῆς Χώρας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 203 τῆς 10 Ὀκτωβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τάς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 16|20 Νοεμβρίου 1935 Α.Ν. «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ὡς αὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 1804|51.

2) Τάς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 18 Ἰουνίου 1936 Β.Δ. «περὶ τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ ἐκτελέσεως τοῦ Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας».

3) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 2|1948 ἀπόφασιν τῆς πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν.

4) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 2|1948 ἀπόφασιν τῆς Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν· καὶ

5) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 22|1951 ἀπόφασιν τῆς Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, ἐκδοθεῖσαν κατὰ τὴν βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α.Ν. 1804|51 γενομένην ἐπανεξέτασιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 2|1948 ἀποφάσεως τῆς Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐκτελεστάς: 1) τὴν ὑπ' ἀριθ. 2|1948 ἀπόφασιν τῆς πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν(1) καὶ 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 22|1951 ἀπόφασιν τῆς Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν (2), δι' ὧν καθωρίσθησαν αἱ ἀποδοχαὶ καὶ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας τῶν πρακτικῶν μηχανικῶν καὶ μηχανοδηγῶν ἀπάσης τῆς Χώρας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Ὀκτωβρίου 1951

54430|5633|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ κηρύξεως ἐκτελεστῶν: 1) τῆς ὑπ' ἀριθ. 12|1948 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν καὶ 2) τῆς ὑπ' ἀριθ. 23|1951 ἀποφάσεως τῆς Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, δι' ὧν καθωρίσθησαν αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Αὐτονόμου Σταφιδικοῦ Ὀργανισμοῦ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 203 τῆς 10 Ὀκτωβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τάς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 16|20 Νοεμβρίου 1935 Α.Ν. «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ὡς αὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1804|51. 2) Τάς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 18 Ἰουνίου 1936 Β.Δ. περὶ Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ ἐκτελέσεως τοῦ Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», 3) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 12|1948 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, 4) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 21|1948 ἀπόφασιν τῆς Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν· καὶ 5) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 23|1951 ἀπόφασιν τῆς Μονίμου

1) ΕΚΔ 7, 392.
2) Ἐπικαιρότ. τὴν 2|1948.

Άνωτέρας Έπιτροπής Διαιτησίας Άθηνών, έκδοθείσαν κατά την βάσει των διατάξεων του άρθρου 2 του Α.Ν. 1804|1951 γενομένην έπανεξέτασιν της υπ' άριθ. 21|1948 αποφάσεως της ιδίας Έπιτροπής, αποφαίζομεν:

Κηρύσσομεν εκτελεστάς: 1) Την υπ' αριθ. 12|1948 απόφασιν της Πρωτοβαθμίου Έπιτροπής Διαιτησίας Άθηνών (1) και 2) την υπ' αριθ. 23|1951 απόφασιν της Μονίμου Άνωτέρας Έπιτροπής Διαιτησίας Άθηνών(2), δι' ών καθωρίσθησαν αι αποδοχαί του προσωπικού του Αδειονόμου Σταφιδικού Οργανισμού.

Έν Άθήναις τη 4 Οκτωβρίου 1951

54494|5697|1951 Άπόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί κηρύξεως εκτελεστών των υπ' αριθ. 35|1948 και 18|1951 αποφάσεων της Μονίμου Άνωτέρας Έπιτροπής Διαιτησίας Άθηνών, δι' ών καθωρίσθησαν αι αποδοχαί και λοιποί όροι εργασίας του προσωπικού των Τραπεζών Έθνικής, Έλλάδος, Αγροτικής και Κτηματικής.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 203 της 10 Οκτωβρίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν: 1) τάς διατάξεις του από 16|20 Νοεμβρίου 1935 Α.Ν. «περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας», ως ούτος εκροποιήθη και συνεπληρώθη υπό του Α.Ν. 1801|51, 2) τας διατάξεις του από 18.6.1936 Β.Δ. «περί των Έπιτροπών Διαιτησίας και εκτελέσεως του Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περί ρυθμίσεως των συλλογικών διαφορών εργασίας», 3) την υπ' αριθ. 35|1948 απόφασιν της Μονίμου Άνωτέρας Έπιτροπής Διαιτησίας Άθηνών και 4) την υπ' αριθ. 18|1951 απόφασιν της Μονίμου Άνωτέρας Έπιτροπής Διαιτησίας Άθηνών, εκδοθείσαν κατά την βάσει των διατάξεων του άρθρ. 2 του Α.Ν. 1804|1951 γενομένην έπανεξέτασιν της υπ' αριθ. 35|1948 αποφάσεως της ιδίας Έπιτροπής, αποφαίζομεν:

Κηρύσσομεν εκτελεστάς τάς υπ' αριθ. 35|1948(3) και 18|1951 αποφάσεις της Μονίμου Άνωτέρας Έπιτροπής Διαιτησίας Άθηνών(4), δι' ών καθωρίσθησαν αι αποδοχαί και λοιποί όροι εργασίας του προσωπικού των Τραπεζών Έθνικής, Έλλάδος, Αγροτικής και Κτηματικής.

Έν Άθήναις τη 4 Οκτωβρίου 1951.

54495|5698|1951 Άπόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί κηρύξεως εκτελεστών: 1) της υπ' αριθ. 9|1948 αποφάσεως της Πρωτοβαθμίου Έπιτροπής Διαιτησίας Άθηνών και 2) της υπ' αριθ. 24|1951 αποφάσεως της Μονίμου Άνωτέρας Έπιτροπής Διαιτησίας Άθηνών, δι' ών καθωρίσθησαν αι αποδοχαί του προσωπικού των Ζαχαροπλαστείων και Γαλακτοπωλείων Άθηνών Προαστείων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 203 της 10 Οκτωβρίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν:

1) Τάς διατάξεις του από 16|20 Νοεμβρίου 1935 Α.Ν. «περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας», ως ούτος εκροποιήθη και συνεπληρώθη υπό του Α.Ν. 1801|1951.

2) Τάς διατάξεις του από 18 Ιουνίου 1936 Β.Δ. «περί των Έπιτροπών Διαιτησίας και εκτελέσεως του Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας», 3) την υπ' αριθ. 9|1948 απόφασιν της Πρωτοβαθμίου Έπιτροπής Διαιτησίας Άθηνών, 4) την υπ' αριθ. 29|1948 απόφασιν της Μονίμου Άνωτέρας Έπιτροπής Διαιτησίας Άθηνών και 5) την υπ' αριθ. 20|1951 απόφασιν της αύτης ως άνω Έπιτροπής, εκδοθείσαν κατά την βάσει των διατάξεων του άρθρου 2 του Α.Ν. 1804|1951 γενομένην έπανεξέτασιν της υπ' αριθ. 29|1948 αποφάσεως της ανωτέρω Έπιτροπής, αποφαίζομεν:

Κηρύσσομεν εκτελεστάς: 1) την υπ' αριθ. 15|1948 απόφασιν της Πρωτοβαθμίου Έπιτροπής Διαιτησίας Άθηνών(1) και 2) την υπ' αριθ. 20|1951 απόφασιν της Μονίμου Άνωτέρας Έπιτροπής Διαιτησίας Άθηνών (2), δι' ών καθωρίσθησαν αι αποδοχαί των εις τάς πάσης φύσεως βιομηχανικάς επιχειρήσεις και εργοστάσια της χώρας εργαζομένων ηλεκτροτεχνιτών.

Έν Άθήναις τη 4 Οκτωβρίου 1951

54493|5696|1951 Άπόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί κηρύξεως εκτελεστών: 1) της υπ' αριθ 15|1948 αποφάσεως της Πρωτοβαθμίου Έπιτροπής Διαιτησίας Άθηνών και 2) της υπ' αριθ. 20|1951 αποφάσεως της Μονίμου Άνωτέρας Έπιτροπής Διαιτησίας Άθηνών, δι' ών καθωρίσθησαν αι αποδοχαί των εις τάς πάσης φύσεως βιομηχανικάς επιχειρήσεις και εργοστάσια της χώρας εργαζομένων ηλεκτροτεχνιτών.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 203 της 10 Οκτωβρίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν: 1) τάς διατάξεις του από 16|20 Νοεμβρίου 1935 Α.Ν. «περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας», ως ούτος εκροποιήθη και συνεπληρώθη υπό του Α.Ν. 1804|1951, 2) τας διατάξεις του από 18 Ιουνίου 1936 Β.Δ. «περί των Έπιτροπών Διαιτησίας και εκτελέσεως του Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας», 3) την υπ' αριθ. 15|1948 απόφασιν της Πρωτοβαθμίου Έπιτροπής Διαιτησίας Άθηνών, 4) την υπ' αριθ. 29|1948 απόφασιν της Μονίμου Άνωτέρας Έπιτροπής Διαιτησίας Άθηνών και 5) την υπ' αριθ. 20|1951 απόφασιν της αύτης ως άνω Έπιτροπής, εκδοθείσαν κατά την βάσει των διατάξεων του άρθρου 2 του Α.Ν. 1804|1951 γενομένην έπανεξέτασιν της υπ' αριθ. 29|1948 αποφάσεως της ανωτέρω Έπιτροπής, αποφαίζομεν:

Κηρύσσομεν εκτελεστάς: 1) την υπ' αριθ. 15|1948 απόφασιν της Πρωτοβαθμίου Έπιτροπής Διαιτησίας Άθηνών(3) και 2) την υπ' αριθ. 20|1951 απόφασιν της Μονίμου Άνωτέρας Έπιτροπής Διαιτησίας Άθηνών (4), δι' ών καθωρίσθησαν αι αποδοχαί των εις τάς πάσης φύσεως βιομηχανικάς επιχειρήσεις και εργοστάσια της χώρας εργαζομένων ηλεκτροτεχνιτών.

Έν Άθήναις τη 4 Οκτωβρίου 1951

---

1) ΕΕΔ 7, 757.
2) Επίκειται την 12|1948.
3) ΕΕΔ 8, 214.
4) Επίκειται την 35|1948.

1) ΕΕΔ 7, 797.
2) Επίκειται την 19|1948.
3) ΕΕΔ 8, 125.
4) Επίκειται την 15|1948.

54492|5695|1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί κηρύξεως ἐκτελεστῶν: 1) τῆς ὑπ' ἀριθ. 4|1948 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, 2) τῆς ὑπ' ἀριθ. 21|1951 ἀποφάσεως τῆς Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, δι' ὧν καθωρίσθησαν αἱ ἀποδοχαὶ καὶ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας τῶν ἀρχιθερμαστόρων καὶ θερμαστόρων τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰς πάσης φύσεως βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐργασίας τῆς Χώρας.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 203 τῆς 10 Ὀκτωβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 16|20 Νοεμβρίου 1935 Α.Ν. «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1804|1951, 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 18 Ἰουνίου 1936 Β.Δ. «περὶ τῶν Ἐπιτροπῶν διαιτησίας καὶ ἐκτελέσεως τοῦ Α.Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 4|1948 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, 4) τὴν ὑπ' ἀριθ. 8|1948 ἀπόφασιν τῆς Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν καὶ 5) τὴν ὑπ' ἀριθ. 21|1951 ἀπόφασιν τῆς Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, ἐκδοθείσαν κατὰ τὴν βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α.Ν. 1804|51 γενομένην ἐπανεξέτασιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 8|1948 ἀποφάσεως τῆς ἰδίας ἐπιτροπῆς, ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐκτελεστάς: 1) τὴν ὑπ' ἀριθ. 4|1948 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν(1) καὶ 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 21|1951 ἀπόφασιν τῆς Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν(2), δι' ὧν καθωρίσθησαν αἱ ἀποδοχαὶ καὶ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας τῶν ἀρχιθερμαστόρων καὶ θερμαστόρων τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰς πάσης φύσεως βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐργασίας τῆς Χώρας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Ὀκτωβρίου 1951

54497|5700|1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί κηρύξεως ἐκτελεστῶν: 1) τῆς ὑπ' ἀριθ. 10|1949 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν καὶ 2) τῆς ὑπ' ἀριθ. 26|1951 ἀποφάσεως τῆς Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, δι' ὧν καθωρίσθησαν αἱ ἀποδοχαὶ καὶ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν λεωφορείων ἀστικῶν καὶ ὑπεραστικῶν γραμμῶν Ἀθηνῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 203 τῆς 10 Ὀκτωβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 16|20 Νοεμβρίου 1935 Α.Ν. «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1804|1951.

2) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 18 Ἰουνίου 1936 Β.Δ. «περὶ τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ ἐκτελέσεως τοῦ Α.Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας».

3) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 10|1949 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν.

4) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 16|1949 ἀπόφασιν τῆς Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν καὶ

5) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 26|1951 ἀπόφασιν τῆς ἰδίας ὡς ἄνω Ἐπιτροπῆς, ἐκδοθεῖσαν κατὰ τὴν βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α.Ν. 1804|51, γενομένην ἐπανεξέτασιν τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 16|1949 ἀποφάσεως τῆς Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐκτελεστάς: 1) τὴν ὑπ' ἀριθ. 10|1949 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν(1) καὶ 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 26|1951 ἀπόφασιν τῆς Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν(2), δι' ὧν καθωρίσθησαν αἱ ἀποδοχαὶ καὶ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν λεωφορείων ἀστικῶν καὶ ὑπεραστικῶν γραμμῶν τῆς περιφερείας τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Ὀκτωβρίου 1951

54500|5703|1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί κηρύξεως ἐκτελεστῶν 1) τῆς ὑπ' ἀριθ. 13|1948 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν καὶ 2) τῆς ὑπ' ἀριθ. 16|1951 ἀποφάσεως τῆς Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, δι' ὧν καθωρίσθησαν αἱ ἀποδοχαὶ καὶ λοιπαὶ ὅροι ἐργασίας τοῦ εἰς τὰ καφενεῖα τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, πλὴν τοῦ Πειραιῶς, ἐργαζομένου προσωπικοῦ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 203 τῆς 10 Ὀκτωβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 16|20 Νοεμβρίου 1935 Α.Ν. «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1804|1951, 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 18 Ἰουνίου 1936 Β.Δ. «περὶ Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ ἐκτελέσεως τοῦ ἀπὸ 16|20 Νοεμβρίου 1935 Α.Ν. «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 13|1948 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, 4) τὴν ὑπ' ἀριθ. 24|1948 ἀπόφασιν τῆς Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν καὶ 5) τὴν ὑπ' ἀριθ. 16|1951 ἀπόφασιν τῆς ἰδίας ὡς ἄνω Ἐπιτροπῆς, ἐκδοθεῖσαν κατὰ τὴν βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α.Ν. 1804|1951 γενομένην ἐπανεξέτασιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 24|1948 ἀποφάσεως τῆς Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐκτελεστάς: 1) τὴν ὑπ' ἀριθ. 13|1948 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν(3) καὶ 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 16|1951 ἀπόφασιν τῆς Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν(4), δι' ὧν καθωρίσθησαν αἱ ἀποδοχαὶ καὶ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας τοῦ εἰς τὰ καφενεῖα τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, πλὴν τοῦ Πειραιῶς, ἐργαζομένου προσωπικοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Ὀκτωβρίου 1951

39921|3229|1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περὶ αὐξήσεως εἰς ποσοστὸν 40|ο τῆς ὑπὲρ τοῦ Κ.Α.Φ. Δημόσιος Πειραιῶς κρατήσεως ἐπὶ τῶν εἰσπραττομένων νομίμων ἐργατικῶν δικαιωμάτων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 158 τῆς 29 Αὐγούστου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν. Δ|τος 1250|1949 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐνίων διατάξεων τῶν περὶ φορτ|σεως νόμων» καὶ 2) τὸ διὰ τῆς

---

1) ΕΕΔ 7, 630.
2) Ἐπικυροῖ τὴν 4|1948.

1) ΕΕΔ 9, 46.
2) Ἐπικυροῖ τὴν 10|1949.
3) ΕΕΔ 8, 126.
4) Ἐπικυροῖ τὴν 13|1948.

ὑπ' ἀριθ. 5850 ἐξ ἀναφορᾶς τοῦ Γραφείου Ἐργασίας Λιμένος Πατρῶν ὑποβληθὲν ἡμῖν πρακτικὸν τῆς ὑπ' ἀριθ. 280|30.6.1951 συνεδριάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Διοικούσης τὸ Κ.Α.Φ. Λιμένος Πατρῶν περὶ αὐξήσεως τῆς ὑπὲρ Κ.Α.Φ ἐργατικῆς εἰσφορᾶς, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν ὅπως ἡ ἐκ ποσοστοῦ 2 ο|ο τεθησαυρισμένη ὑπὲρ τοῦ Κ.Α.Φ Λιμένος Πατρῶν κράτησις ἐπὶ τῶν ἑκάστοτε εἰσπραττομένων νομίμων ἐργατικῶν δικαιωμάτων αὐξηθῇ εἰς ποσοστὸν 4 ο|ο

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Αὐγούστου 1951

53423|5590|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ παρατάσεως ἐπὶ ἑξάμηνον συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργατοτεχνιτῶν ἀνδρικῶν ἀσπορρούχων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 198 τῆς 4 Ὀκτωβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 3 τοῦ Α.Ν. 866|37, ὡς καὶ τοῦ ἄρθρου 9 παρ. 1 τοῦ Α.Ν. 1367|38, 2) τὴν ἀπὸ 12.2.51 καταγγελίαν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργατοτεχνιτῶν ἀνδρικῶν ἀσπορρούχων καὶ 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 13666|1825|14.8.51 ἀπόφασιν ἡμῶν, ἀποφασίζομεν:

Παρατείνομεν ἐπὶ ἓν εἰσέτι ἑξάμηνον ἀπὸ τῆς λήξεώς της (22.10.51) τὴν ἀπὸ 25 Ἰουλίου 1940 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας ἐργατοτεχνιτῶν ἀνδρικῶν ἀσπορρούχων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Σεπτεμβρίου 1951

53424|5591|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ παρατάσεως Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἐργασίας Μουσικῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 200 τῆς 8 Ὀκτωβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῆς παρ. 3 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Ν. 866|37 καὶ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Α.Ν. 1367|38 καὶ σχετικὴν αἴτησιν τοῦ Συνδέσμου Ἑλλήνων Ἐπαγγελματιῶν Μουσικῶν, ἀποφασίζομεν:

Παρατείνομεν τὴν ἰσχὺν τῆς ἀπὸ 1.10.49 Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἐργασίας Μουσικῶν, κατατεθείσης παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 14903|17.10.1949 πράξεως καταθέσεως καὶ καταγγελθείσης ἀπὸ 10.8.51 ὑπὸ τοῦ ἀντισυμβληθέντος ἐργοδοτικοῦ Σωματείου «Σύνδεσμος Ἐπαγγελματιῶν Κέντρων Διασκεδάσεως καὶ Κοσμικῶν Ταβερνῶν», ἐπὶ ἓν τριμηνον ἀπὸ τῆς λήξεώς της.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Σεπτεμβρίου 1951

48993|5056|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ χορηγήσεως ἐπιδόματος ἀνθυγιεινῆ, ἐργασίας εἰς ἐργάτας βιομηχανίας τσιμέντων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 207 τῆς 16 Ὀκτωβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 28|44, ὡς οὗτος αὐθεντικῶς ἠρμηνεύθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, καὶ 2) τὸ ἀπὸ 29.5.51 πρακτικὸν τῆς Ἐπιτροπῆς ἐξακριβώσεως ἀνθυγιεινῶν ἐργασιῶν, ἀποφασίζομεν:

1. Χορηγοῦμεν ἐπίδομα ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας ἐξ 2 ο|ο ἐπὶ τῶν ἑκάστοτε ὑποχρεωτικῶς τεθησαυρισμένων ἐλαχίστων ὁρίων ἡμερομισθίων εἰς τοὺς κατωθι μισθωτοὺς τῶν ἐργοστασίων τσιμέντων: α) ἐργάτας μύλων, β) τηναχτὰς σάκκων, ἐφ' ὅσον τὸ τύναγμα δὲν ἐνεργεῖται μηχανικῶς καὶ ἐν κλειστῷ, γ) σακκιστάς, δ) μεταφορεῖς ταιμέντου, ε) κλιβανεῖς περιστροφικῶν κλιβάνων καὶ στ) τοὺς ἀπασχολουμένους ἐν γένει κατὰ τὸ μέγιστον τῆς θώρου ἐργασίας των εἰς κονιορτοβριθεῖς χώρους.

2. Τὸ ἀνωτέρω ἐπίδομα δὲν συμψηφίζεται πρὸς τυχὸν καταβαλλόμενα ἐπὶ πλέον τῶν ὑποχρεωτικῶς τεθεσπισμένων ἐλαχίστων ὁρίων ἡμερομισθια.

Ἡ παροῦσα, ἰσχύουσα ἀπὸ 15|8|1951, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως. (*)

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Σεπτεμβρίου 1951

48208|4993|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ κηρύξεως ἐκτελεστῶν τῶν ὑπ' ἀριθ. 9|1949 καὶ 2|1951 ἀποφάσεων τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἐργασίας Πειραιῶς καὶ 36|51 τῆς Μονίμου Ἀνωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτ. Ἀθηνῶν, δι' ὧν καθορίζονται αἱ ἀποδοχαὶ καὶ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας τῶν ἐργατοτεχνιτῶν Σιδηροβιομηχανίας πάσης τῆς χώρας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 201 τῆς 12 Ὀκτωβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

α) Τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1804|1951.

β) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 18.6.1936 Β. Διατάγματος «περὶ Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ ἐκτελέσεως τοῦ Α.Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν Ἐργασίας».

γ) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 9|1949 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἐργασίας Πειραιῶς.

δ) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 57872|6085|22.12.49 ἡμετέραν ἀπόφασιν καὶ

ε) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 2|1951 ἀπόφασιν τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, ἐκδοθεῖσαν κατὰ τὴν βάσει τοῦ Α.Ν. 1804|51 ἐπανεξέτασιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 9|1949 ἀποφάσεως αὐτῆς, ὡς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 36|51 ἀπόφασιν τῆς Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐκτελεστὰς τὰς ὑπ' ἀριθ. 9|1949 καὶ 2|1951 ἀποφάσεις τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἐργασίας Πειραιῶς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 36|51 τοιαύτην τῆς Μ.Α.Ε.Δ. Ἀθηνῶν, δι' ὧν καθορίσθησαν αἱ ἀποδοχαὶ καὶ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας τῶν ἐργατοτεχνιτῶν Σιδηροβιομηχανίας πάσης τῆς χώρας (**).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Ὀκτωβρίου 1951

(*) Σημ. ΕΕΔ: Ἡ διάταξις περὶ χρόνου ἰσχύος προσετέθη κατὰ διόρθωσιν ἡμαρτημένων (ΦΕΚ Α' τεῦχος 210).

(**) *Σημ. ΕΕΔ:* Ἡ ὑπ' ἀριθ. 2 τῆς 24 Αὐγούστου 1951 Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πειραιῶς (μετ' ἐπανεξέτασιν κατὰ τὸν Α.Ν. 1804|1951) ἐπικυροῖ τὴν ὑπ' ἀριθ. 9|1949, καθ' ὅλας τὰς διατάξεις, διατηρηκὴν ἀπόφασιν (ΕΕΔ 9, 138) καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 36 τῆς 21 Σεπτεμβρίου 1951 Ἀνωτέρας Μονίμου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας ἐπικυροῖ, ὡς ἔχει, τὴν ὑπ' ἀριθ. 2|1951 Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πειραιῶς.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ - ΕΙΔΗΣΕΙΣ - ΣΥΝΤΟΜΑ ΣΧΟΛΙΑ

Τινὰ περὶ τῶν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Ὑποχρεωτικῆς Διαιτησίας τοῦ Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ Α.Ν. 1801|1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων τοῦ Α.Ν. 16|20.11.1935 περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» (ΕΕΔ 10, 531) «ἀποφάσεις αἰωνοβίους Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, χορηγηθείσαι μέχρι σήμερον (28 Ἀπριλίου 1951) ἐκτελοῦνται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 16|20.11.1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» καὶ περιέχουσι διατάξεις τροποποιητικὰς συλλογικῶν συμβάσεων ἢ πρακτικῶν συμβιβασμοῦ, ἐπαναπίπτονται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας αὐτεπαγγέλτως ἢ ἐπὶ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος (28 Ἀπριλίου 1951) πρὸς ἀνανέωσιν εἰς τὰς Ἐπιτροπάς, αἱ ὁποῖαι τὰς ἐξέδωσαν. Αἱ Ἐπιτροπαὶ αὗται, καθὼς καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας, ὑποχρεοῦνται νὰ ἀποφανθῶσιν ἐκ νέου ἐπ' αὐτῶν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς παραπομπῆς, ἄλλως αἱ διατάξεις τῶν ἐν λόγῳ ἀποφάσεων τηροῦνται δυνάμει τοῦ παρόντος καὶ ἐφαρμόζονται ἀπὸ τῆς παρελεύσεως καὶ τῆς μηνιαίας ταύτης προθεσμίας, μέχρις ὅτου νομίμως τροποποιηθῶσι.

Ἐνδιαφέρει, ἐπομένως, νὰ γνωρίζωμεν ποῖων διαιτητικῶν ἀποφάσεων ἐγένετο ἀνακοπή, ἵνα ἐντεῦθεν καθορισθοῦν αἱ νόμιμοι συνέπειαι.

Κατὰ τὰς ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐργασίας δοθείσας εἰς τὴν «Ἐπιθεώρησιν Ἐργατικοῦ Δικαίου» πληροφορίας αἱ ἀναφερθεῖσαι πρὸς ἀνανέωσιν, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἀνωτέρω Α.Ν. 1801|1951, εἶναι αἱ ἑξῆς: 1) Βιβλιοδετῶν Ἀθηνῶν - Πειραιῶς, 14|1949 Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 9, 431) 2) ἐργατῶν καπναποθηκῶν ῥητίνης, 6|1949 Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 8, 877) 3) ἐργατῶν σιδηροβιομηχανίας, 9|1949 Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πειραιῶς (ΕΕΔ 9, 138) 4) ὑπαλλήλων ξενοδοχείων ὑπνου θερινῶν διαμονῶν, 13|1949 Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 9, 181) 5) ὑπαλλήλων κουρείων καὶ κομμωτηρίων Ἀθηνῶν - Περιχώρων, 12|1949 Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 9, 45) 6) ὁμοίως Πειραιῶς - Περιχώρων 8|1949 Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πειραιῶς (ΕΕΔ 9, 139) 7) ἐλαιουργῶν Ἑταιρίας Χημικῶν Προϊόντων Πειραιῶς, 2|1948 Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Πειραιῶς (ΕΕΔ 8, 41) 8) ἀρθρολεπτουργῶν Ἑλλάδος, 19|1948 Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 8, 564) 9) ὑπαλλήλων Τραπέζης Ἀθηνῶν, 8|1949 Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 8, 832) 10) μηχανικῶν, χημικῶν κλπ. ἀνωτάτων σχολῶν, 14|1948 Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 8, 610) 11) ὁδηγῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων διομηχανιῶν, ἀνωνύμων ἑταιριῶν καὶ ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων, 1|1949 Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 8, 565) 12) ἠλεκτροτεχνιτῶν, 15|1948 Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 8, 125) 13) προσωπικοῦ ἐργοστασίου διθειούχου ἀνθρακος Ἐλευσῖνος, 2|1949 Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 8, 567) 14) φορτοεκφορτωτῶν Ἑταιρίας Λιπασμάτων, 10|1949 Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πειραιῶς (ΕΕΔ 9, 723) 15) συντηρητῶν καὶ ταξινομητῶν ζώων ζωαγορᾶς Ἀθηνῶν, 3|1949 Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 8, 563) 16) ὑπαλλήλων Α.Σ.Ο., 12|1948 Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 7, 757) 17) πρακτικῶν μηχανικῶν καὶ μηχανοδηγῶν, 2|1948 Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 7, 302) 18) μισθωτῶν λεωφορείων ἀστικῶν καὶ ὑπεραστικῶν γραμμῶν, 5|1948 Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 7, 619) καὶ 10|1949 Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, (ΕΕΔ 9, 46) 19) ὑπαλλήλων ζαχαροπλαστείων καὶ γαλακτοπωλείων, 9|1948 Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 7, 797) 20) θερμαστῶν ξηρᾶς, 4|1948 Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 7, 620) 21) τραπεζικῶν ὑπαλλήλων μεγάλων Τραπεζῶν, 35|1948 Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας (ΕΕΔ 8, 214) 22) μολυβδουργῶν, ὑδρογονοσυγκολλητῶν Ἑταιρίας Χημικῶν Προϊόντων καὶ Λιπασμάτων, 6|1949 Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πειραιῶς (ΕΕΔ 8, 876) 23) προσωπικοῦ καφενείων περιφερείας τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, πλὴν Πειραιῶς, 13|1948 Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 8, 136).

Παρατίθεμεν 1) διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 47578|1948|1951 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 10, 1030) ἐκηρύχθησαν ἐκτελεσταὶ αἱ ὑπ' ἀριθ. 2|1949 καὶ 3 τῆς 17 Αὐγούστου 1951 (μετ' ἀνανέωσιν, ἐπικυρωτικὴ τῆς 2|1949) ἀποφάσεις τῆς Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν περὶ ἡμερομισθίων καὶ λοιπῶν ὅρων ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐν Ἐλευσῖνι ἐργοστασίου παραγωγῆς διθειούχου ἀνθρακος 2) Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 50746|5201|1951 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 10, 1029) ἐκηρύχθησαν ἐκτελεσταὶ αἱ ὑπ' ἀριθ. 14|1949 καὶ 4 τῆς 17.8.1951 (μετ' ἀνανέωσιν, ἐπικυρωτικὴν 14|1949) ἀποφάσεις τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν περὶ ἀποδοχῶν βιβλιοδετῶν Ἀθηνῶν 3) Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 51223|5436|1951 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 10, 1078) ἐκηρύχθησαν ἐκτελεσταὶ αἱ ὑπ' ἀριθ. 10|1949 καὶ 4|1951 (μετ' ἀνανέωσιν) ἀποφάσεις τῆς Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πειραιῶς περὶ ἀποδοχῶν καὶ λοιπῶν ὅρων ἐργασίας φορτοεκφορτωτῶν Ἑταιρίας Λιπασμάτων. 4) Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 50256|5291|1951 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 10, 1078) ἐκηρύχθησαν ἐκτελεσταὶ αἱ ὑπ' ἀριθ. 8|1949 καὶ 5|7.8.1951 (μετ' ἀνανέωσιν) ἀποφάσεις τῆς Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πειραιῶς περὶ ἀποδοχῶν καὶ λοιπῶν ὅρων ἐργασίας κουρέων καὶ κομμωτῶν Πειραιῶς. 5) Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 49727|5150|1951 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 10, 1078) ἐκηρύχθησαν ἐκτελεσταὶ αἱ ὑπ' ἀριθ. 6|1949 καὶ 3|1951 (μετ' ἀνανέωσιν) ἀποφάσεις τῆς Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πειραιῶς περὶ ἀποδοχῶν καὶ λοιπῶν ὅρων ἐργασίας ὑδρογονοσυγκολλητῶν καὶ μολυβδουργῶν. 6) Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 47816|1962|1951 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 10, 1083) ἐκηρύχθησαν ἐκτελεσταὶ αἱ ὑπ' ἀριθ. 1|1950 καὶ 1|1951 (μετ' ἀνανέωσιν) ἀποφάσεις τῆς Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀμαλιάδος περὶ ἀποδοχῶν

ΑΠΟ ΟΣΑ ΜΑΣ ΓΡΑΦΟΥΝ

Επί τῇ συμπληρώσει δεκαετίας τῆς «Επιθεωρήσεως Εργατικοῦ Δικαίου».

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου», ἡ συνεχὴς ὁδὸς ἐν σελ. 1047 ἐπ., 1097 ἐπ., 1088 τοῦ παρόντος τόμου, δημοσιεύει καὶ τὰς κατωτέρω αἰτήσεις διὰ τὸ ἔργον της κρίσεις, αἱ ὁποῖαι διεβιβάσθησαν εἰς αὐτὴν κατὰ τὸ λῆξαν 10ήμερον, καὶ εὐχαριστεῖ θερμότατα.

Ἐπιλαμβάνεται τῆς εὐκαιρίας νὰ ἐκφράσῃ καὶ πάλιν τὰς θερμοτάτας εὐχαριστίας της πρὸς ὅλους ὅσοι τὴν ἐβοήθησαν καὶ τὴν βοηθοῦν διὰ τῆς συνεργασίας των, τῆς ἀγάπης καὶ τῆς παρακολουθήσεως τῶν προσπαθειῶν της.

Ὁ κ. **Παῦλος Β. Θεοδωρόπουλος**, Πρωτοδίκης Ἀθηνῶν, Διδάκτωρ Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Εὑρίσκω ὀλίγον χρόνον, διὰ νὰ ἐκδηλώσω τὴν ἰδιαιτέραν μου χαρὰν ἐπὶ τῇ δεκαετίᾳ τῆς ἐκδόσεως τῆς φιλτάτης μου «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου». Διὰ νὰ γράψω δύο λέξεις διὰ τὴν πρωτοπόρον προσπάθειαν της. Διὰ νὰ ἐξάρω τὴν φιλότιμον ἐργασίαν τῶν διευθυνόντων τὴν ἔκδοσίν της, ὡς καὶ τὴν εὐγενῆ συμβολήν εἰς τὴν ζωήν της ὅλων ἐκείνων, οἵτινες τὴν τιμῶσι διὰ τῆς συνεργασίας των.

Ἡ μνήμη μου ἀνατρέχει ὀλίγον εἰς τὸ παρελθόν. Εἰς τὰ θλιβερὰ τῆς κατοχῆς ἔτη. Ὅταν τὰ πάντα ἐνεφάνιζον τὴν ὄψιν τοῦ θρηνωδοῦ. Ὅταν συνείχεν ὅλους ἡ ἀγωνία τῆς λύρας καὶ συνεκλόνιζε τοῦ ἐθνικοῦ μαρτυρίου ἡ ὀδύνη. Ὅταν ἡ ζωὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δικαίου, ἑνὸς Δικαίου, τὸ ὁποῖον ἀπέρρευσεν ἀπὸ τὴν ὑπέροχον θυσίαν ἑνὸς ἡρωϊκοῦ Λαοῦ, ἐνατένιζε τὸ τέρμα μιᾶς ὑπερηφάνου σταδιοδρομίας της. Δύο ἀδελφοί, φιλότιμοι καὶ ἐργατικοί, συνελαμβάνον τὴν σκέψιν τῆς ἐκδόσεως νομικῆς ἐπιθεωρήσεως. Ἐπιθεωρήσεως τοῦ πλέον ζωτικοῦ τμήματος τοῦ δικαίου μας, τοῦ πλέον ἰσχυροῦ, τοῦ πλέον ἐνδιαφέροντος, τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου. Ἑνὸς Δικαίου, εὑρισκομένου τότε ἐπὶ παρ' ἡμῖν εἰς τὰ σπάργανα τῆς νομολογιακῆς καὶ ἐπιστημονικῆς του ἐξελίξεως. Σκέψις τόλμημα τότε ἀληθῶς. Σκέψις ὅμως, ἥτις ἔλαβε σάρκας καὶ ὀστᾶ, διὰ νὰ λάμψῃ ἐν τέλει ἐν μέσῳ τοῦ σκότους τῆς Κατοχῆς ὡς πνευματικὴ προσπάθεια καὶ νίκη τοῦ στεναζόντος τότε Ἔθνους. Μὲ δειλίαν ἀρχικῶς, τὴν δειλίαν τοῦ πρωτοπόρου. Μὲ θάρρος ὀλίγον ἔπειτα. Μὲ ἀξιώσεις μεταγενεστέρων καὶ δὴ τελευταίως. Διασαφηνίζουσα καὶ ἀποκαλύπτουσα ἡ Ἐπιθεώρησις αὐτὴ μὲ εὐσυνείδητον ἐνημερότητα καὶ μεθοδικότητα, οὐχὶ τὴν τυχοῦσαν, πάσας τὰς πτυχὰς τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, συνετέλεσεν οὐχὶ ὀλίγον εἰς τὴν νομολογιακὴν διάπλασιν αὐτοῦ, τὴν ἐπιστημονικὴν του προώθησιν καὶ τὴν νομοθετικήν του ἐξέλιξιν. Αἱ ἐκλεκταὶ μελέται τῶν συνεργατῶν του—ἐκλεκτῶν νομικῶν—τὸ πλούσιον νομολογιακὸν ὑλικόν, ὅπερ τροφοδοτεῖ πάντοτε τὰς στήλας της καὶ αἱ ἐξ ἀφορμῆς της κατὰ καιροὺς ἐκδηλωθεῖσαι ἐπεμβάσεις τοῦ Νομοθέτου πρὸς ἐπιτυχῆ ἀντιμετώπισιν πλείστων ὅσων ζητημάτων τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, δικαιολογοῦν τὴν βασιμότητα τῆς σημειουμένης ὡς ἀνω συμβολῆς της. Συμβολῆς ἀνεκτιμήτου καὶ κοινωνικῶς. Ἰδίᾳ τὴν σήμερον, σπουδαιοτάτης. Ἐντεῦθεν τὸ ὅτι ἡ Ἐπιθεώρησις αὐτὴ καθίσται ἐγκόλπιον πάντων. Ὑπευθύνων καὶ μὴ διαχειριστῶν τῶν ζητημάτων τοῦ Δικαίου τούτου. Νομικῶν καὶ μὴ δικαζόντων καὶ δικαζομένων ἐπὶ. Ὅλων τῶν ἐργατῶν, ὅλου τοῦ κόσμου τῶν μισθωτῶν, τῶν ἐπὶ δικαστηρίῳ ἀξιώσεων καὶ δικαιωμάτων τῶν ὁποίων θερμὸς συνήγορος τίθεται. Ἐντεῦθεν τὸ ὅτι ἐγένετο προσφιλὲς τῶν πάντων ἐντύφημα καὶ μέλημα. Τὸ ὅτι συνήργησεν εἰς τὸ νὰ καταστῇ γνώριμον, κτῆμα καὶ συνείδησις τῶν πολλῶν, τὸ μέχρι τοῦδε ἄγνωστον ἐν πολλοῖς καὶ αἰνιγματώδες ἐκ τῆς πολυνομίας Ἐργατικὸν Δίκαιον. Ἐπιτυχία σεμνή, ἀθόρυβος, ὅσον καὶ μεγάλη. Μεγάλη, ὅσον μία νίκη. Διότι νίκη εἶναι ἡ διάδοσις τοῦ Δικαίου, ἡ συμβολὴ εἰς τὴν ἐπιτυχῆ ἐφαρμογήν του.

Θεωρῶ ἐμαυτὸν εὐτυχῆ, διότι εἶχον τὴν τιμὴν νὰ προσφέρω κατὰ καιροὺς τὴν μικράν μου συνεργασίαν εἰς τὴν Ἐπιθεώρησιν ταύτην ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς ζωῆς της.

Ἡ ἔκδοσίς της μὲ εὗρε τότε, ὅπως καὶ ἡ δεκαετία της, κατ' εὐτυχῆ συγκυρίαν, ἐφαρμοστὴν τοῦ Δικαίου, εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ὁποίου αὐτὴ τοσοῦτον συνέβαλε. Ἐλπίζω, ὅτι θὰ μὲ εὕρῃ καὶ πάλιν τακτικόν της συνεργάτην. Ἀπὸ καρδίας τῇ εὔχομαι εὐτυχεῖς ἡμέρας.

19.10.1951

Ὁ κ. **Κ. Σερμάς**, Δικηγόρος ἐν Ἀθήναις.

Μαζὶ μὲ τὰ θερμότατα συγχαρητήριά μου διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς πρώτης δεκαετίας ἀπὸ τῆς ἐναρξέως τῆς ἐκδόσεώς σου δέξου καὶ τὰς καλλιτέρας εὐχάς μου διὰ μίαν μακρὰν καὶ ἐξ ἴσου καὶ εἰς τὸ μέλλον ἐπιτυχῆ σταδιοδρομίαν σου.

Μὲ δικαιολογημένην ὑπερηφάνειαν καὶ εὔλογον ἱκανοποίησιν δύνασαι νὰ ἀνασκοπήσῃς τὸ μέχρι σήμερον ἐπιτελεσθὲν ἔργον σου, διότι εἶναι ἔργον μεστὸν διηνεκοῦς πρὸς τὸ καλλίτερον ἐπιδόσεως καὶ ἐργώδους καὶ ἀκαταπονήτου προσπαθείας διὰ τὴν πλήρη ἀνταπόκρισίν σου καὶ εἰς τὰς μάλλον ἀπαιτητικὰς ἀξιώσεις τοῦ ἀναγνωστικοῦ σου Κοινοῦ. Ἡ ἀπόλυτος ἐνημερότης σου εἰς ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ θέματα τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, ἢ εἰς τὰς σελίδας σου πα-

---

καὶ λοιπῶν ὁρίων ἐργασίας ἐργατοτεχνιτῶν ἐλαιοτριβείων, 7) Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 18208|4993|1951 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ἀνωτέρω σελ. 1141) ἐκηρύχθησαν ἐκτελεσταὶ αἱ ὑπ' ἀριθ. 9|1949, 3|1951 καὶ 86|1951 ἀποφάσεις Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας περὶ ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνιτῶν οἰνοπνευματοποιίας καὶ ἐτ' ἄλλων ὑπουργικῶν (δημοσιευθεισῶν μέχρι 10 Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ.) ἄλλαι τινὲς (βλέπε ταύτας ἀνωτέρω σελ. 1137 ἐπ.).

* * *

Ἐκ τῆς διατυπώσεως τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ Α.Ν. 1804|1951, ὡς ἀνω προκύπτει, ὅτι ὅσαι ἀποφάσεις Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἀναπεμφθῆσαν πρὸς ἐπανεξέτασιν καὶ δὲν ἀπαρτήθησαν ἐπ' αὐτῶν αἱ Ἐπιτροπεῖαι καὶ ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας ἐντὸς τῆς δι' αὐτοῦ ταχθείσης προθεσμίας ἰσχύουν καὶ ἐφαρμόζονται, ἀπὸ τῆς παρελεύσεως τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 Α.Ν. 1804|1951 προθεσμίας καὶ ὄχι ἀναδρομικῶς, μέχρις ὅτου τροποποιηθῶσι.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Γεωργίου Σ. Σιμωνέτου, Τακτικού Καθηγητού του Αστικού Δικαίου εν τη Πανεπιστημίω Θεσσαλονίκης. ***Δώδεκα Μελέται Αστικού και Εργατικού Δικαίου, τεύχος τρίτον (τελευταίον)*** Αθήναι 1951.

Ο κ. Γ. Σ. Σιμωνέτος, συνεχίζων τας επιστημονικάς εργασίας του, παρέδωσεν ως συμβολήν εις την ερμηνείαν του Αστικού Κώδικος και της Ελληνικής Εργατικής Νομοθεσίας το τρίτον και τελευταίον τεύχος του εκ σελ. 445 έργου του υπό τον άνω τίτλον.

Τα επεξεργαζόμενα μετά εξονυχιστικής ερεύνης θέματα της επιστημονικής αυτής εργασίας του συγγραφέως είναι εξόχως ενδιαφέροντα.

Η σύμβασις «μισθώσεως» εργασίας του Αστικού Κώδικος και το Εργατικόν Δίκαιον, περί τα οποία αναλίσκεται η ύλη του κυκλοφορήσαντος τρίτου τεύχους των Δώδεκα Μελετών, είναι πράγματι όχι μόνον από τα επιστημονικά θέματα, των οποίων η καλλιέργεια ανημένεται πάντοτε μετά τόσον θεωρητικού και πρακτικού ενδιαφέροντος, αλλά και από τα δυσχερέστερα, καθ' όσον τουλάχιστον έρευνώνται κατά την γραμμικήν πλευσία νομολογία όλων των δικαστηρίων της χώρας, τα εμβριθή επιστημονικά σχόλιά σου επί των σχετικών δικαστικών αποφάσεων, αι νομικαί διατριβαί σου εις κάθε φύλλον σου ηλιοξενείς, αι επί εκάστου ζητήματος του Εργατικού Δικαίου και παντός εν γένει νομικού θέματος, είτε υπό δικαστικής αποφάσεως λυομένου, είτε εις επιστημονικήν μελέτην ερευνωμένου, αι λεπτομερείς και εμπεριστατωμέναι συσχετίσεις και αντιπαραβολαί σου προς την όλην σχετικήν νομολογίαν και προς τας γνώμας ημεδαπών και ξένων συγγραφέων, μετά διαυγούς πάντοτε και της Ιδικής σου εν τελευταίᾳ αναλύσει γνώμης, ή συστηματική τέλος παρά σοι και εγκαίρως πάντοτε παρακολούθησις και δημοσίευσις όλων των νόμων, διαταγμάτων, υπουργικών και διαιτητικών αποφάσεων, συλλογικών συμβάσεων και πάσης εν γένει διατάξεως, άμεσου ή εμμέσου σχετιζομένης προς το Εργατικόν Δίκαιον, κατέστησαν το περιοδικόν σου πολύτιμον πράγματι βοηθόν, άλλα και φωτισμένον οδηγόν, εις ό,τι δύναται να ενδιαφέρῃ τον νεαρόν αυτόν, αλλά και τόσον σφριγώντα, κλάδον του Δικαίου, και εις ό τι επί πλέον δύναται να συντελέσῃ όχι μόνον εις την ορθοτέραν των εν ισχύϊ κανόνων του ερμηνείαν και εφαρμογήν, αλλά και εις τας ενδεικνυομένας βελτιώσεις και συμπληρώσεις της σχετικής περί αυτού νομοθεσίας και εις την πληρεστέραν εν γένει και κοινωνικώς επωφελεστέραν ανάπτυξίν του.

Η εκ μέρους ολοκλήρου του επιστημονικού κόσμου πανηγυρική και ομόφωνος αναγνώρισις της πολυτιμότητος του έργου σου ας είναι διά μεν την όλην σου μέχρι σήμερον επιστημονικήν απόδοσιν η καλλιτέρα δια σε ικανοποίησις, δια δε την επιτυχή, από πάσης απόψεως, μελλοντικήν σταδιοδρομίαν σου η ασφαλεστέρα εγγύησις.

20.10.1951

σχέσιν της μισθώσεως εργασίας του Αστικού Κώδικος προς το διατηρούμενον εν ισχύϊ διά του Εισαγωγικού Νόμου του Α.Κ. Εργατικόν Δίκαιον.

Ο κ. Γ. Σ. Σιμωνέτος, εν άμεσον όψει και των εκ της δικαστηριακής πράξεως συναγομένων, τα οποία λεπτομερώς αναλύονται, ερευνά, μετά της γνωστής δι' πάσαν εργασίαν του πληρότητος των ερευνών του, εκτός των άλλων, και το εν πολλῇ συγχύσει γνωμών τελούν ενδιαφέρον αυτό θέμα, της σχέσεως του Αστικού Κώδικος προς την Εργατικήν Νομοθεσίαν, ώστε να καθοδηγῇ και την εφαρμογήν εις την ορθήν οδόν.

Ο κ. Γ. Σ. Σιμωνέτος εις τους επιστήμονας γενικώς και ιδιαιτέρως εις τους ειδικώτερον ασχολουμένους με το Εργατικόν Δίκαιον προσέφερε διά της νέας αυτής εργασίας του μίαν πολύτιμον συμβολήν εις το έργον των και μίαν μεγάλην υπηρεσίαν εις το Εργατικόν Δίκαιον, το οποίον πάντοτε έχει ανάγκην επιστημονικής καλλιεργείας.

Θεοδώρου Γ. Βλαχοπούλου, Διδάκτορος της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου των Παρισίων, Δικηγόρου εν Αθήναις. ***Τα Εργατικά Συμβούλια των Επιχειρήσεων. (Δογματική και συγκριτική μελέτη).*** Αθήναι 1951.

Η μόλις προ ολίγου εκδοθείσα μελέτη του συνεργάτου μας κ. Θεοδώρου Γ. Βλαχοπούλου, υπό τον τίτλον «Τα εργατικά συμβούλια των επιχειρήσεων» έρχεται να δώσῃ νέον αίμα εις την ελληνικήν βιβλιογραφίαν του Εργατικού Δικαίου. Το θέμα είναι νέον. Εν Ελλάδι είναι άγνωστος περίπου ο θεσμός, αλλ' ουχί και μή αναγκαίος. Εφ' όσον η κοινωνική ειρήνη δύναται να επιτευχθῇ διά της συνεργασίας των φορέων του τε κεφαλαίου και της εργασίας, τα εργατικά συμβούλια—και λόγῳ του τομέως, εντός του οποίου δρουν και λόγῳ των λειτουργιών, τας οποίας καλούνται να εκπληρώσουν—δύνανται να ασκήσουν αποφασιστικήν επιρροήν διά την πραγματοποίησιν της συνεργασίας ταύτης. Ήδη και παρ' ημίν—παρά την έλλειψιν νομοθετικών κειμένων—ήρχισαν να απαντώνται αι πρώται περιπτώσεις εργατικών συμβουλίων, απασχολήσασαι τελευταίως και την δικαστηριακήν πρακτικήν. Η εκδοθείσα εργασία παρέχει πλήρη συνεισφοράν, από θεωρητικής και πρακτικής πλευράς, εις την ανάπτυξιν του εργατικού τούτου θεσμού και εν Ελλάδι. Ο συγγραφεύς διαιρεί το θέμα του εις δύο μέρη. Εις το γενικόν μέρος εκθέτει την επί του θεσμού τούτου θεωρίαν και τας παρ' αυτής διδομένας γενικάς αρχάς. Εις το ειδικόν μέρος εκθέτει τα τρία σπουδαιότερα πειράματα, ήτοι το γαλλικόν, το οποίον ακολουθεί η δυτικοευρωπαϊκή αντίληψις, το αγγλικόν, το οποίον ακολουθούν τα αγγλοσαξωνικά πρότυπα, και το ρωσικόν, επί του οποίου στηρίζονται ήδη και τα ανάλογα πειράματα άλλων χωρών.

Παραρτήματα

Εις την εν σελ. 1003 του παρόντος τόμου δημοσιευθείσαν υπ' αριθ. 1063|1951 απόφασιν του Πρωτοδικείου Βόλου παρελείφθη εκ παραδρομής να σημειωθῇ ότι εισηγητής αυτής υπῆρξεν ο Πρωτοδίκης κ. Ι. Μανωλόπουλος.

Παρακαλούμεν να συμπληρωθῇ ως προς αυτό η δημοσιευθείσα ως άνω απόφασις.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 10ος — Τεῦχος 22 (244)

Ἀθῆναι, 15 Νοεμβρίου 1951

Αι Απόψεις Μας

Νομοθετικόν σύστημα

Είπε που ὁ Ἀνατὸλ Φράνς: Οἱ νόμοι εἶναι καλοὶ ἢ κακοί, ἀναλόγως τοῦ τρόπου ἐφαρμογῆς των. Καὶ οὐδεὶς φυσικὰ ἀμφιβάλλει διὰ τὴν ἀξίαν τοῦ ρητοῦ. Ὑπὸ ἕνα ὅμως ὅρον: Νὰ ἀκολουθῇ καὶ ὁ Νομοθέτης κάποιον λογικὸν σύστημα νομοθετήσεως, ὥστε νὰ μὴ καταντᾷ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν νόμων εἰς φοβερὰν ἀληθῶς διανοητικὴν ζάλην.

Ἴδετε τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ἀνωτέρω, σελ. 1073, δημοσιευθέντος Α.Ν. 1944/1951. Δι' αὐτοῦ νομοθετοῦνται τὰ ἀκόλουθα: Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ δευτέρου ἐδαφίου τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ Ν.Δ. 1049/1949 εἶναι, ὅτι αἱ πάσης φύσεως διατάξεις περὶ ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως προσωπικοῦ, ὡς καὶ αἱ διατάξεις περὶ παρεμβάσεως τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἢ οἱουδήποτε ἄλλου κρατικοῦ ὀργάνου ἢ τρίτου εἰς τὴν διαδικασίαν προσλήψεως ἢ ἀπολύσεως προσωπικοῦ, ὡς καὶ ἐν γένει αἱ σχετικαὶ πρὸς τὸ θέμα τοῦτο διατάξεις τοῦ Ν. 118/1945, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη, καὶ τοῦ Α.Ν. 1846/1951 δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ο.Τ.Ε.

Καὶ ὡς πρὸς μὲν τὸν Ο.Τ.Ε. ('Οργανισμὸν Τηλεπικοινωνιῶν) οὕτως ἢ ἄλλως ἐννοεῖται τί ἀκριβῶς ἐπεδιώχθη. Ἀλλὰ τί νὰ εἴπῃ ἐξ αὐτοῦ ὁ ἐφαρμοστὴς τοῦ δικαίου διὰ τὰς εἰδικὰς ἐκ τοῦ Ν. 118/1945 λοιπὰς ἐξαιρέσεις; Τὸ ἄρθρον 11 τοῦ Ν.Δ. 1255/1949 λέγει, ὅτι καταργηθεῖσα «πᾶσαν διάταξιν τῆς κειμένης νομοθεσίας ἀντικειμένην εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ». Ἐν τούτοις τὸ ἄρθρον 7 τοῦ Α.Ν. 1944/1951, κατ' αὐθεντικὴν ἑρμηνείαν, λέγει, ὅτι τὸ ἄρθρον 11 τοῦ Ν.Δ. 1255/1949 δὲν κατήργησε τὸν εἰδικὸν νόμον 1049/1949. Ποίαν ὅμως σχέσιν ἔχει ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ Ν.Δ. 1049/1949 μὲ τὸν Α.Ν. 1846/1951, δημοσιευθέντα πολὺ μετὰ τὸν ἑρμηνευόμενον νόμον; Θέλει φυσικὰ νὰ εἴπῃ, ὑπὸ «ἀληθῆ ἔννοιαν» προγενεστέρου νομοθετήματος, ὅτι δὲν ἐφαρμόζονται οὔτε αἱ διατάξεις τοῦ Α.Ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», μετὰ τὴν εἰς αὐτὰς ὑπαγωγὴν τοῦ κλάδου ἀνεργίας, ἀφοῦ πάλιν θὰ ἐγεννᾶτο ζήτημα ἰσχύος τοῦ Ν.Δ. 1049/1949 μετὰ τὸ ἄρθρον 60 τοῦ Α.Ν. 1846/1951 «καταργουμένης πάσης διατάξεως κλπ.».

Καὶ τακτοποιεῖται μὲν ὁπωσδήποτε τὸ θέμα διὰ τὸν Ο.Τ.Ε. Ἀλλὰ τί συμπέρασμα νὰ συναγάγῃ πλέον ὁ ἑρμηνευτὴς καὶ ἐφαρμοστὴς τοῦ δικαίου διὰ τὰς πρὸ τοῦ Α.Ν. 1846/1951 λοιπὰς ἐξαιρέσεις ἐκ τοῦ Ν. 118/1945 καὶ διὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 60 αὐτοῦ, καταργοῦντος πᾶσαν διάταξιν ἀντικειμένην πρὸς αὐτόν; Εἶχε πράγματι ὁ Νομοθέτης κατὰ νοῦν νὰ διατηρήσῃ, ὡς διὰ τὸν Ο.Τ.Ε., ἰσχυούσας ὅλας τὰς ἐκ τοῦ Ν. 118/1945 ἐξαιρέσεις ἢ—τὸ πιθανώτερον—νὰ τακτοποιήσῃ μόνον μίαν εἰδικὴν περίπτωσιν, χωρὶς σύστημα καὶ ἑνότητα;

Ἐν τῷ μεταξύ, χάρις εἰς τὸ ἄοσφον αὐτὸ σύστημα νόμων τοῦ σοφοῦ, ὡς λέγουσι, νομοθέτου, χιλιάδες μισθωτῶν καὶ ἐργοδοτῶν δὲν ἠμποροῦν νὰ γνωρίζουν σαφῶς, ἂν ἔχουν ἢ ὄχι ἀσφαλιστικὰς πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. διὰ τὴν ἀνεργίαν ὑποχρεώσεις καὶ δικαιώματα καὶ φαίνεται ματαίως νὰ προσπαθῇ ἡ Γενικὴ Διεύθυνσις τοῦ Ι.Κ.Α. διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 111/1951, ἀνωτέρω σελ. 1013, ἐγκυκλίου της νὰ πληροφορήσῃ, ὅτι αἱ ἐξαιρέσεις μισθωτῶν ἐκ τῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας κατηργήθησαν ἤδη μὲ τὸ ἄρθρ. 60 τοῦ Α.Ν. 1846/1951, ματαίως μνημονεύσασα, μεταξὺ ἄλλων, καὶ τὴν ἐξαίρεσιν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ο.Τ.Ε., ἐνῷ διάφορον διὰ συγχρόνου αὐθεντικῆς ἑρμηνείας ἐπεχειρήθη.

Εἶπε που ὁ Ἀνατὸλ Φράνς: Οἱ νόμοι εἶναι καλοὶ ἢ κακοί, ἀναλόγως τοῦ τρόπου ἐφαρμογῆς των. Διὰ τὴν Χώραν μας θὰ ἔπρεπε νὰ εἴπωμεν, παρῳδοῦντες: Οἱ νόμοι εἶναι καλοὶ ἢ κακοί, ἀναλόγως τοῦ τρόπου συντάξεώς των.

ΑΡΘΡΑ - ΜΕΛΕΤΑΙ - ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ

ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΙ ΑΜΟΙΒΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Π. ΚΑΣΙΜΗ, Δικηγόρου, τέως Ἐφέτου

Μελετῶμεν τὰ ἑξῆς στοιχειώδη θέματα:

I. Πόσας ὥρας ἡμερησίως πρέπει νὰ ἐργάζεται τὸ προσωπικὸν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων; 7 ἢ 8 ἢ διαφόρους;

II. Πόσην προσαύξησιν λαμβάνει διὰ τὰς ἐπιτρεπτὰς ὑπερωρίας; 25ο/ο ἢ 30ο/ο ἢ 60ο/ο;

III. Ἐπὶ ποίων ἀποδοχῶν λαμβάνει τὸ ποσοστὸν τῆς προσαυξήσεως;

Τὰ ἁπλᾶ καὶ θεμελιώδη αὐτὰ ἐρωτήματα εἶναι σχεδὸν ἀναπάντητα. Διὰ νὰ προσεγγίσῃ ὁ νομικὸς εἰς τὴν ἔννοιαν τῶν ἀσυναρτήτως τεθειμένων καὶ ἀλληλοσυγχρουομένων διατάξεων, πρέπει πρῶτον νὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν ἀνακάλυψιν, τὴν ταξινόμησιν καὶ τὴν συσχέτισιν αὐτῶν καὶ, ἐὰν τὰ ἐπιτύχῃ, νὰ προχωρήσῃ ἔπειτα δι' ἐλιγμῶν καὶ μαιάνδρων εἰς συλλογισμοὺς καὶ συμπεράσματα, διὰ τῶν ὁποίων μᾶλλον θὰ μαντεύσῃ, παρὰ θὰ ἀνεύρῃ τὴν ἔννοιαν τῶν λεγομένων «νόμων».

Α'

Ταξινόμησις καὶ συσχέτισις τῶν νομικῶν διατάξεων.

Κηδόμενοι τοῦ πολυτίμου χώρου τοῦ περιοδικοῦ θὰ παραλείψωμεν, ὅπου δὲν παρίσταται ἀπόλυτος ἀνάγκη, τὴν παράθεσιν τῶν κειμένων.

I. Βασικὸν κείμενον νόμου, διὰ τοῦ ὁποίου ἐδόθη ὥθησις διὰ τὴν ρύθμισιν τῶν χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας δι' ἑκάστην βιομηχανικὴν ἐπιχείρησιν, εἶναι ὁ ν. Γ΄ΛΔ' τῆς 19|21 Νοεμβρίου 1911, ἐπιγραφόμενος «περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν καὶ περὶ ὡρῶν ἐργασίας», ὡς ἐκωδικοποιήθη διὰ Β.Δ. τῆς 25 Αὐγούστου | 5 Σεπτεμβρίου 1920 καὶ ἰδίᾳ τὸ ἄρθρον 2 αὐτοῦ.

Δὲν ἐνδιαφέρει τὴν παροῦσαν ἔρευναν τὸ ὅτι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ ἐξεδόθησαν διατάγματα, ὁρίζοντα τὰς ὥρας ἐργασίας καὶ ἐπιχειρήσεων μὴ βιομηχανικῶν.

II. Ἐπηκολούθησεν ὁ ν. 2269 τοῦ 1920, ὁ ὁποῖος ἐπιγράφεται «περὶ κυρώσεως τῆς Διεθνοῦς Συμβάσεως τῆς Δ' Συνδιασκέψεως Ἐργασίας τῆς Οὐασιγκτῶνος περὶ περιορισμοῦ τῶν ὡρῶν ἐργασίας ἐν ταῖς βιομηχανικαῖς ἐπιχειρήσεσιν εἰς 8 καθ' ἡμέραν καὶ 48 καθ' ἑβδομάδαν».

Διὰ τῶν ἓξ περιέχει ὁ νόμος οὗτος διατάξεων τῆς Συμβάσεως καθιεροῖ τὴν ὥραν ἐργασίαν ἡμερησίως, ὁρίζει τὰς προϋποθέσεις καὶ τοὺς ὅρους τῆς ὑπερβάσεως αὐτῆς, προνοεῖ καὶ περὶ ἄλλων διαφόρων θεμάτων καὶ τέλος ὁρίζει ἐν ἄρθρῳ 6 τῆς Συμβάσεως, ὅτι τὰ διὰ τὰς προσθέτους ὥρας ἀναλογοῦν ἡμερομίσθιον θὰ εἶναι ηὐξημένον κατὰ 25ο/ο τοὐλάχιστον ἐν σχέσει πρὸς τὸ κανονικὸν τοιοῦτον.

Προσθέτως κατὰ *Γ. Μαριδάκην* (ΕΕΔ 9 σ. 969) ὁ νόμος οὗτος κατήργησε πλέον τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ν. Γ΄ΛΔ' τοῦ 1911.

Παρατηρήσεις:

α) Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἐπικεφαλίδος καὶ ἐκ τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 τῆς κυρουμένης Συμβάσεως, ὁ νόμος νοεῖ νὰ ρυθμίσῃ τὰς ὥρας ἐργασίας «ἐν ταῖς βιομηχανικαῖς ἐπιχειρήσεσιν», ὧν τὸν ὁρισμὸν δίδει εἰς τὸ ἄρθρον 1 καὶ ἐν ταῖς παντὸς εἴδους βιομηχανικαῖς ἐργασίαις, ὡς καὶ εἰς τὰ παραρτήματα αὐτῶν.

β) Ὁ νόμος περιλαμβάνει ἅπαν τὸ προσωπικὸν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, εἰς ἃς ἀφορᾷ, ἤτοι καὶ τοὺς ὑπαλλήλους καὶ τοὺς ὑπηρέτας καὶ τοὺς ἐργατοτεχνίτας, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἐν ἄρθρῳ 2 τῆς Συμβάσεως φράσεως «ἡ διάρκεια ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ...».

γ) Ὁ νόμος περιλαμβάνει τὸ προσωπικὸν τῶν ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεων, τὸ ὁποῖον ἐργάζεται:

1) Εἰς τὸν τόπον, ὅπου διεξήγοντο αὐταὶ αἱ ἐργασίαι, τὰς ὁποίας περιγράφει, λ. χ. εἰς οἰκοδομάς, εἰς μεταφοράς, εἰς λατομεῖα, εἰς ὑπογείους στοάς, εἰς ἐργαστήρια, εἰς ἐργοστάσια κλπ.

2) Εἰς τὰ παραρτήματα τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν, ὡς ῥητῶς ἐπιτάσσει ἐν ἄρθρῳ 2 τῆς Συμβάσεως, ὡς τοιαῦτα δὲ δέον νὰ νοηθῶσι τὰ μηχανουργεῖα, ἀποθῆκαι, ὑπόστεγα, ἁμαξοστάσια κλπ.

Ἀλλ' ἐρωτᾶται: Περιλαμβάνει, ὡς παραρτήματα, καὶ τὰ κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Π. Δ. 8|13 Ἀπριλίου 1932 καταστήματα καὶ πρατήρια τῶν ἐν λόγῳ βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν; Καθ' ἡμᾶς οὔτε παραρτήματα δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν αὐτά, οὔτε τὰ περιλαμβάνει.

Μέχρι τοῦ νόμου τούτου οἱ μισθωτοὶ οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τὰ καταστήματα, ὅσοι μὲν περιελαμβάνοντο εἰς τὰ πρὸ αὐτοῦ ἐκδιδόμενα νομοθετήματα, ὡς λ. χ. τοῦ ν. 271 τοῦ 1914 «περὶ κανονισμοῦ χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας εἰς ἐμπορικὰ καταστήματα καὶ πρατήρια» ὑπήγοντο εἰς τὸ διὰ τῶν νομοθετημάτων αὐτῶν ὁριζόμενον ὡράριον. Ὅσοι ὅμως δὲν περιελαμβάνοντο εἰς τὰ νομοθετήματα αὐτὰ δὲν εἶχον ἐκ νόμου ὡράριον. Δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ ἀπολάβωμεν, ὅτι εἶχον ἐκ τοῦ νόμου 2269 τὸ θωρὰν καὶ κατόπιν ὁ νομοθέτης τὸ ἠύξησεν εἰς 9, 10, 11 ὥρας, ὡς ἔγινε διὰ τῶν μεταγενεστέρων νόμων, τῶν

κωδικοποιηθέντων εἰς τὸ Π. Δ. τῆς 8|13 Ἀπριλίου 1932. Μετὰ τὸν ν. 2269 ἐξεδόθησαν πολλὰ νομοθετήματα ρυθμίζοντα τὸ ὡράριον ἐργασίας εἰς καταστήματα συγκεντρωθέντα ἐν τέλει ἐν τῷ Π. Δ. 8|13 Ἀπριλίου 1932, περὶ οὗ κατωτέρω.

β) Περὶ προσωπικοῦ γραφείων οὐδαμοῦ ὁρίζει ὁ νόμος.

Καθ' ἡμᾶς περιλαμβάνει τὸ προσωπικὸν τὸ ἐργαζόμενον εἰς τὰ γραφεῖα τῶν ἐν αὐτῷ ἐπιχειρήσεων διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους: Κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τῆς Συμβάσεως τὸ ὀκτάωρον ὁρίζεται εἰς τὰς «οἱουδήποτε εἴδους βιομηχανικὰς ἐργασίας, ὡς καὶ εἰς τὰ παραρτήματα αὐτῶν». Ἀλλὰ βιομηχανικὴν ἐργασίαν δὲν διεξάγει μόνον ὁ χειριζόμενος λ. χ. τὸ μηχάνημα τῆς κλωστοποιΐας, ἀλλὰ καὶ ὁ μηχανικός, ὁ ὁποῖος διὰ σχεδιαγραμμάτων καὶ ὁδηγιῶν κατευθύνει ἐκ τοῦ γραφείου του τὴν κίνησιν τῆς μηχανῆς. Ἐπίσης καὶ ὁ χημικός, ὁ ὁποῖος κατευθύνει ἀπὸ τὸ γραφεῖον του τὰς ποιότητας τῆς παραγωγῆς καὶ ὁ προσωπάρχης τοῦ ἐργοστασίου, ὁ ρυθμίζων τὴν βάνομιν καὶ τὴν ἐργασίαν τοῦ προσωπικοῦ ἀπὸ τοῦ γραφείου του. Ἂν τέλος αὐτοὶ δὲν διεξάγουν «βιομηχανικὰς ἐργασίας», κατὰ τὸν νόμον, ἐργάζονται τοὐλάχιστον εἰς παραρτήματα αὐτῶν.

Θὰ γεννηθῇ ζήτημα διὰ τὸ τυχὸν ὑπηρετικὸν καὶ ἐργατικὸν προσωπικόν, τὸ ἐργαζόμενον εἰς τοιαῦτα γραφεῖα, ἀλλὰ περὶ τούτου κατωτέρω. Ἀλλ' ἐρωτᾶται: Τὰ μέλη τῆς Διοικήσεως τῆς βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως, τὰ διοικοῦντα ταύτην ἀπὸ γραφείων, ἐπίσης τὸ προσωπικὸν τοῦ λογιστηρίου αὐτῆς, τὸ προσωπικὸν τοῦ Ταμειακοῦ Τμήματος, τοῦ Τμήματος Προμηθειῶν Ὑλικοῦ ἆραγε διεξάγουν «βιομηχανικὰς ἐργασίας» ἢ τοὐλάχιστον ἐργάζονται εἰς παραρτήματα αὐτῶν; Νομίζομεν ὅτι οὕτω πρέπει νὰ θεωρήσωμεν, διότι, ἂν τὰ ἀποκρούσωμεν, θὰ εὑρεθῶμεν πρὸ χάους ἀνοικονομήτου, ὡς σημειοῦμεν κατωτέρω.

III. Ἐπηκολούθησαν διάφορα νομοθετήματα, τὰ ὁποῖα ἐρρύθμισαν τὸ ὡράριον ἐργασίας καταστημάτων καὶ γραφείων, τὰ ὁποῖα τελικῶς συνεκεντρώθησαν ἐν τῇ κωδικοποιήσει διὰ τοῦ Π.Δ. τῆς 8|13 Ἀπριλίου 1932 «περὶ χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας εἰς τὰ καταστήματα κ.λ.π.». (Περὶ τῆς προϊστορίας καὶ τῶν συστατικῶν μερῶν τῆς κωδικοποιήσεως αὐτῆς ὅρα **Γ. Καπαδίστρια**, Ἐρμ. Ἐργ. Δικ. § 365 ἑπ., Γνωμοδ. ἐν ΕΕΔ 9 σελ. 227 καὶ ἐν Κώδικι **Σ. Ἀντύπα** 1938, σελ. 231 ἑπ.).

Ἡ κωδικοποίησις αὕτη ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως δι' ἄλλων νόμων καὶ δὴ διὰ τοῦ ἀ.ν. 547 τῆς 15|19 Μαρτίου 1937, ὅστις καὶ κάλιν μὲ τὴν σειρὰν του ἐτροποποιήθη κατ' ἐπανάληψιν.

Αὕτη ἐπέχει ἰσχὺν νόμου, κατ' ἄρθρον 9 ν. 4486 ἐπιτρέψαντος τὴν κωδικοποίησιν.

Παρατηρήσεις:

α. Ἡ κωδικοποίησις ὁρίζει τὰς ὥρας ἐργασίας εἰς τὰ καταστήματα, ὧν τὴν ἔννοιαν δίδει ἐν ἄρθρῳ 1. Καὶ δὴ τὰς ὥρας ἐργασίας εἰς πάντα τὰ καταστήματα, πλὴν ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ἐξαιρεῖ ρητῶς, ὡς ἐν ἄρθρῳ 16. καὶ πλὴν ἐκείνων τῶν καταστημάτων, διὰ τὰ ὁποῖα ὑπάρχουν εἰδικαὶ διατάξεις, ὡς διὰ τὰ πρατήρια καπνοῦ, φαρμακεῖα, κρεοπωλεῖα κ.λ.π.

β. Ἐν ἄρθρῳ 16 ὁρίζει σὺν ἄλλοις καὶ τὰ ἑξῆς: «Ἐπίσης δὲν ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος εἰς τὰς ἐργασίας τῶν δημοτικῶν ἀγορῶν καὶ εἰς τὰς διαφόρους βιομηχανίας καὶ βιοτεχνίας, τὰ κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ παρόντος καταστήματα ὅμως αὐτῶν, ὡς καὶ τὸ ἐν αὐτοῖς ἀπασχολούμενον προσωπικόν, ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τούτου». Τῆς ἐξαιρέσεως αὐτῆς ὁ σκοπὸς καὶ ἡ ἔκτασις εἶναι ἀνεξιχνίαστος. Ἡ κωδικοποίησις περιέχει διατάξεις ρυθμιζούσας τὸν χρόνον ἐργασίας μόνον καταστημάτων καὶ γραφείων, ὁτὲ μὲν παντὸς ἐργοδότου, ὁτὲ δὲ ὡρισμένων τοιούτων, οὐδεμιᾶς δ' ἄλλης ἀπασχολήσεως ρυθμίζει τὰ χρονικὰ ὅρια.

Καὶ ἐνῷ ἡ διάταξις ἀπαγορεύει τὴν ἐφαρμογὴν τῆς κωδικοποιήσεως εἰς τὰς διαφόρους βιομηχανίας καὶ βιοτεχνίας, ἀπεύθει εὐθὺς ἡ ἰδία καὶ ἐπαναφέρει τὰ κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 1 καταστήματα αὐτῶν, ὡς καὶ ἅπαν τὸ προσωπικὸν των εἰς τὴν ρύθμισιν τῆς κωδικοποιήσεως.

Τί ἀπομένει πλέον ἐκ τῆς ἐξαιρέσεως τῶν βιομηχανιῶν καὶ βιοτεχνιῶν; Δὲν δύναται νὰ ἀπομένῃ ἄλλο τι, εἰμὴ ἡ ρύθμισις τοῦ χρόνου ἐργασίας ἐν τοῖς γραφείοις αὐτῶν. Ἐὰν τοῦτο δὲν εἶναι τὸ νόημα τῆς ἐξαιρέσεως, φρονοῦμεν ὅτι ἡ διατάξις ἄγει εἰς ἀδιέξοδον.

γ. Ἀπαιτεῖται προσοχὴ εἰς τὸ ἄρθρον 18 τῆς κωδικοποιήσεως, τὸ ὁποῖον αἱ διάφοροι ἐκδόσεις ἐμφανίζουν ἐσφαλμένον.

1. Τὸ ἄρθρον τοῦτο (ἄρθρον 7 ν. 4486 τοῦ 1930) ὁρίζει, ὅτι «ἡ διάρκεια τῆς ἐργασίας τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν καὶ Τραπεζῶν καὶ τῶν γραφείων ἐν γένει δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ ἡμερησίως τὰς ὀκτὼ ὥρας, ὅπου δι' ἔθιμου καθιερώθη μικροτέρας διαρκείας ἐργασία ἰσχύει τὸ ἔθιμον τοῦτο».

2. Ἐπακολουθεῖ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 7 § 3 ἐδ. α' τοῦ ἀ.ν. 547 τοῦ 1937, ἡ ὁποία τὸ 8ωρον τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν καὶ τῶν Τραπεζῶν τὸ περιορίζει εἰς 7ωρον καὶ ἀφήνει ὅπως ἦτο τὸ 8ωρον τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τῶν «γραφείων ἐν γένει».

3. Καὶ συνεχίζει ἡ διάταξις τοῦ ἐδαφ. β' τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀ.ν. 547,

«Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω προγράμματος ἐργασίας ἐπιτρέπεται παρέκκλισις μέχρι 2 ὡρῶν ἡμερησίως καὶ διὰ χρονικὸν διάστημα οὐχὶ μεῖζον τῶν 60 ἐργασίμων ἡμερῶν κατ' ἔτος. Διὰ τὰς προσθέτους ταύτας ὥρας ἐργασίας καὶ προκειμένου μόνον περὶ ὑπαλλήλων, ἐργατῶν ἢ ὑπηρετῶν, τῶν ὁποίων αἱ μηνιαῖαι τακτικαὶ ἀποδοχαὶ δὲν ὑπερβαίνουσι τὰς 5.000 δραχμάς, καταβάλλεται ὁ ἀντίστοιχος μισθός, ἀποζημίωσις ἢ ἡμερομίσθιον τῆς κανονικῆς ὥρας ἐργασίας αὐξημένης κατὰ 30ο|ο». (Ὅρα ἐν ΕΕΔ 8 σ. 552).

IV. Ἐπηκολούθησε τὸ Π.Δ. τῆς 27 Ἰουν.|4 Ἰουλ. 1932 «περὶ κωδικοποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ ὀκταώρου ἐργασίας διατάξεων», τὸ ὁποῖον συνεκέντρωσε τὰ διάφορα περὶ 8ώρου ἐργασίας νομοθετήματα, δηλ.

Βασ. ή Πρ. Διατάγματα (προϊστορίαν καὶ ἀνάλυσιν τῶν συστατικῶν μερῶν ὅρα *Ι. Καποδ.* Ἐρμ. Ἐργ. Δικ. § 354, Γνωμ. ΕΕΔ 9 σ. 226, Κωδ. Σ. *Ἀντύπα* 1938. σελ. 187 ἐπ.).

Τῆς κωδικοποιήσεως αὐτῆς τὸ κῦρος καὶ ἡ ἰσχὺς δεινῶς ἀμφισβητεῖται (*Γ. Μαριδάκης* ΕΕΔ 9 σελ. 969, *Ι. Καποδίστριας* Γνωμ. ΕΕΔ 9 σ. 969, *Ι. Καποδίστριας* Γνωμ. ΕΕΔ 9 σ. 227). Καθ' ἡμᾶς τοὐλάχιστον, ὡς πρὸς τὸ θῶρον, ἰσχύει καὶ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν αὐτὴν συνεχίζομεν τὴν ἔρευναν τῶν ὁριαμῶν της.

Παρατηρήσεις:

α) Ἡ κωδικοποίησις αὕτη στηρίζεται, μεταξὺ ἄλλων, καὶ εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2269 καὶ δὴ εἰς τὸ τρίτον ἄρθρον αὐτοῦ, ἔχον οὕτω: «Διὰ β.δ. κωδικοποιηθήσονται αἱ ἀνωτέρω διατάξεις εἰς τοὺς οἰκείους νόμους, ἀναδησευομένου καθ' ἕκαστον μετὰ πάσης ἄλλης προγενεστέρας τροποποιήσεως εἰς ἓν ἐνιαῖον κείμενον».

β) Αὕτη, μολονότι ρυθμίζει τὸ αὐτὸ θέμα (τὸ θῶρον τῆς ἐργασίας, περὶ οὗ κυρίως ἡ παροῦσα ἔρευνα) μὲ τὸν προηγούμενον νόμον 2269, ἐν τούτοις δὲν κατήργησεν αὐτόν, διότι οὗτος κυροῖ Διεθνῆ Σύμβασιν, εἰς τῆς ὁποίας τὴν κατάργησιν οὐδόλως δικαιοῦται νὰ προβῇ αὐτοβούλως ἡ συμβληθεῖσα Πολιτεία. Τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νόμου τούτου ἁπλῆν κωδικοποίησιν ἐπέτρεψεν εἰς τοὺς οἰκείους νόμους.

γ) Κατ' ἄρθρον 2 τῆς κωδικοποιήσεως αἱ ὧραι ἐργασίας τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ 1) ἐργασιῶν καὶ 2) βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὑπερβαίνωσι τὰς 8 ὥρας καθ' ἑκάστην καὶ τὰς 48 καθ' ἑβδομάδα.

Ἐρωτᾶται: Τὸ θῶρον διὰ τὰς ἐν τῇ κωδικοποιήσει ἐργασίας καὶ ἐπιχειρήσεις ἐφαρμόζεται, οἱαδήποτε κἂν ᾖ ἡ ὑπηρεσία τῶν ἐργαζομένων καὶ ὁ τόπος τῆς διεξαγωγῆς αὐτῆς;

Τὸ ζήτημα δὲν γεννᾶται διὰ τὰ καταστήματα τῶν περὶ ὧν πρόκειται ἐργασιῶν καὶ ἐπιχειρήσεων, τὰ κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 8|13 Ἀπριλίου 1932, διότι δι' αὐτὰ ἐμερίμνησε προηγουμένως ὁ νομοθέτης διὰ τοῦ Π.Δ. αὐτοῦ καὶ δὴ διὰ τὰ καταστήματα παντὸς ἐργοδότου.

Διὰ τὰ ἄλλα εἴδη καὶ διὰ τοὺς ἄλλους τόπους ἐργασίας δὲν γεννᾶται ἐπίσης ζήτημα, διότι εἰς αὐτὰς τὰς ἐργασίας ἀφορᾷ ἡ κωδικοποίησις αὕτη. Ἄλλος νόμος δὲν ρυθμίζει τὸ θέμα αὐτό. Ζήτημα γεννᾶται διὰ τὸ ὡράριον τῆς ὑπηρεσίας γραφείων, περὶ οὗ κατωτέρω.

δ) Ἡ κωδικοποίησις ρυθμίζει τὰ χρονικὰ ὅρια ἐργασίας ὁλοκλήρου τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἀπασχολουμένου εἰς ὑπηρεσίας καὶ τόπους, εἰς οὓς ἀποβλέπει καὶ αὕτη, δηλαδὴ καὶ τῶν ὑπαλλήλων καὶ τῶν ὑπηρετῶν καὶ τῶν ἐργατοτεχνιτῶν. (Περὶ τοῦ ὅτι ἡ κωδικοποίησις περιλαμβάνει καὶ τοὺς ὑπαλλήλους ὅρα ἄρθρον 2 ἐδ. α' τῆς διὰ τοῦ ν. 2269 κυρωθείσης συμβάσεως, ἄρθρα 15, 16 τῆς κωδ. Π.Δ. 27 Ἰουνίου|4 Ἰουλίου 1932. Ἐνθα γίνεται μνεία καὶ ὑπαλλήλων. Διατρ. *Κ. Μαλούχου* ΕΕΔ, 9 σ. 865). Ὅθεν δὲν θεωροῦμεν ὀρθὴν τὴν ἐν τῇ διατριβῇ ἐν ΕΕΔ 7 σ. 311 παρατήρησιν ὅτι «τὸ Π.Δ. 27 Ἰουνίου|4 Ἰουλίου 1932 οὐδόλως ἀφορᾷ εἰς τὸ ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν τῶν ἐπιχειρήσεων, διότι ἡ ἐργασία τῶν ὑπαλλήλων ἀν. ἑταιριῶν εἶχεν ἤδη ρυθμισθῇ ὀλίγους μῆνας πρότερον διὰ τοῦ Π.Δ. τῆς 8|13 Ἀπριλίου 1932, ἄρθρον 18, οὐδαμῶς δὲ ὑπῆρχεν ἀνάγκη νὰ ἀσχοληθῇ τὸ Π.Δ. 27.6|4.7.1932 μὲ αὐτούς».

ε) Ἡ κωδικοποίησις ἐν ἄρθρῳ 9 ὁρίζει οὐν ἄλλοις: «Πρὸς χορήγησιν τῶν ἀδείων ὁ κύριος. . . . . ὀφείλει νὰ ὑποβάλῃ αἰτησιν ἀναγράφουσαν. . . . . τὴν διὰ τὰς προσθέτους ὥρας ἀναλογοῦσαν ἀντιμισθίαν, ἥτις δέον νὰ εἶναι ηὐξημένη τοὐλάχιστον κατὰ 25ο|ο ἐν σχέσει μὲ τὴν κανονικὴν τοιαύτην».

Καὶ μετὰ τὴν κωδικοποίησιν ταύτην ἐπηκολούθησαν καὶ ἄλλαι ἐπεκτάσεις τοῦ θῶρου καὶ εἰς ἄλλας ἐργασίας.

ν. Εἰδικώτερον, ἐπειδὴ θὰ παραστῇ ἀνάγκη ἐρεύνης καὶ αὐτῶν, ποιούμεθα μνείαν τῶν ἑξῆς διαταγμάτων.

α) Τοῦ Β.Δ. 28|29 Ἀπριλίου 1937 «περὶ ἐπεκτάσεως τῆς θῶρου ἐργασίας εἰς τὰ ὀφαντουργεῖα, κλωστοϋφαντουργεῖα (ἔριου, βάμβακος, μετάξης κ.λ.π.), νηματουργεῖα κ.λ.π.», ὅπερ ἐν ἄρθρῳ 3 ὁρίζει: «ἡ διὰ τὰς προσθέτους ὥρας ἀναλογοῦσα ἀντιμισθία δέον νὰ εἶναι ηὐξημένη κατὰ 50ο|ο ἐν σχέσει μὲ τὴν κανονικὴν τοιαύτην».

Καὶ τοῦτο τὸ Β. Δ. ἐπιβάλλει τὴν θῶρον ἐργασίαν εἰς ἅπαν τὸ προσωπικὸν τῶν περὶ ὧν πρόκειται ἐπιχειρήσεων, ἀνεξαρτήτως τῆς ἰδιότητος ἑκάστου κ.αὶ τοῦ τόπου, ἐν ᾧ ἐργάζεται.

Σημειωτέον ὅτι καὶ τοῦ Β.Δ. τούτου ἠμφισβητήθη τελευταίως τὸ κῦρος καὶ ἡ ἰσχύς.

Κατὰ μίαν γνώμην τοῦτο δὲν ἰσχύει (Π.Π. 333|1950 ΕΕΔ 9 σ. 944, ἀπορρίψασα ἀγωγὴν ἐργάτου ὀφαντουργίας περὶ ἐπιδικάσεως προσαυξήσεως τῆς ἀντιμισθίας λόγῳ ὑπερωριῶν κατὰ 50 ο|ο καὶ δεχθεῖσα ποσοστὸν 25 ο|ο. Γνωμ. *Ι. Καποδίστρια* ΕΕΔ 9 σ. 227, Γνωμ. *Γ. Μαριδάκη* ΕΕΔ 9 σ. 969). Ἡ γνώμη αὕτη καθ' ἡμᾶς εἶναι ὀρθή.

Κατ' ἄλλην γνώμην τοῦτο εἶναι ἔγκυρον (Π.Π. 399|50, ΕΕΔ 9 σ. 946, Διατρ. *Α. Σακελλ.* ΕΕΔ 9 σ. 921).

β) Τοῦ Β. Δ. τῆς 14|24 Αὐγούστου 1936 «περὶ ἐπεκτάσεως τῶν περὶ θῶρου ἐργασίας διατάξεων καὶ εἰς ἄλλας κατηγορίας βιομηχανιῶν καὶ βιοτεχνιῶν».

γ) Τοῦ Β. Δ. τῆς 10|29 Σεπτεμ. 1937 τοῦ ἐπεκτείναντος τὸ θῶρον πάλιν εἰς τὰς χημικὰς ἐν γένει βιομηχανίας. Καὶ τοῦτο ὁρίζει 8 ὥρας ἡμερησίως καὶ 48 ἑβδομαδιαίως, χωρὶς νὰ κάμῃ διάκρισιν μεταξὺ ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν καὶ ἐργατοτεχνιτῶν.

Β'.

Ἀπάντησις εἰς τὰ ἐρωτήματα

I. Πόσας ὥρας ἡμερησίως ὀφείλει νὰ ἐργάζεται τὸ προσωπικὸν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων;

Α' Τὸ προσωπικὸν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχει-

μήκεων τῶν μὴ λειτουργουσῶν ὑπὸ μορφὴν ἀνωνύμου ἑταιρίας.

Ἡ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἀσχολία δὲν ἐνεφάνισεν ἀμφισβητήσεις ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ καὶ τῇ νομολογίᾳ, διότι, ὡς ἐκ τῆς συνυπάρξεως ὁμοίων διατάξεων, δὲν ἐλεπτολογήθη τὸ θέμα. Ἡ ἀκριβὴς ὅμως ὑπαγωγὴ αὐτοῦ εἰς τὰς οἰκείας διατάξεις τῶν νόμων εἶναι ἀπαραίτητος πρὸς ἐπίλυσιν ἄλλου ζωτικοῦ θέματος, τοῦ μεγέθους τῆς προσαυξήσεως διὰ τὰς ὑπερωρίας, ἤτοι ἐὰν αὕτη πρέπει νὰ εἶναι 25 ο|ο ἢ 30 ο|ο ἢ 50 ο|ο. Ἐξηγούμεθα:

Τὸ προσωπικὸν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, αἱ ὁποῖαι δὲν εἶναι ἀνώνυμοι ἑταιρίαι, δηλαδὴ καὶ οἱ ὑπάλληλοι καὶ οἱ ὑπηρέται καὶ οἱ ἐργατοτεχνῖται, ὁπουδήποτε καὶ ἐὰν ἐργάζωνται, εἴτε ἐν γραφείοις, εἴτε ἐν ἐργαστηρίῳ, εἴτε ἐν ἀποθήκῃ, εἴτε ἐν ὑπαίθρῳ (πλὴν τοῦ προσωπικοῦ τῶν καταστημάτων καὶ τῶν νυκτοφυλάκων), ὀφείλει νὰ ἐργάζεται 8 ὥρας ἡμερησίως, κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τῆς Διεθνοῦς Συμβάσεως, ἄρθρον 2 τοῦ Π. Δ. τῆς 27 Ἰουνίου|4 Ἰουλίου 1932 καὶ ἄρθρον 16 ἐδ. γ' τοῦ Π. Δ. τῆς 8|13 Ἀπριλίου 1932.

Ἀλλὰ καὶ ἐὰν ὑποτεθῇ, ὅτι αἱ βιομηχανίαι ὑπάγονται εἰς τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ Π. Δ. τῆς 8|10 Ἀπριλίου 1932 (ὅπερ ἀπαγορεύει τὸ ἄρθρον 16 ἐδ. γ') καὶ συνεπῶς καὶ εἰς τὸ ἄρθρον 18 καὶ ὅτι ἄρα τὰ γραφεῖα των εἶναι «γραφεῖα ἐν γένει», πάλιν τὸ προσωπικὸν τῶν γραφείων τούτων ἔχει 8ωρον ἐργασίαν, ὡς σημειοῦμεν κατωτέρω.

Β'. Τὸ προσωπικὸν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων τῶν λειτουργουσῶν ὑπὸ μορφὴν ἀνωνύμων ἑταιριῶν.

Ἐδῶ ἀρχίζει τὸ χάος, τὸ ὁποῖον προκαλεῖ ἡ συνύπαρξις διατάξεων καὶ ἀσαφῶν καὶ ἀσυνδέτων.

Τὸ ζήτημα περὶ τοῦ χρόνου ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, τῶν λειτουργουσῶν ὑπὸ μορφὴν ἀνωνύμων ἑταιριῶν, ἐρευνᾶται ὑπὸ τῆς ἐρμηνείας καὶ τῆς νομολογίας συμπτωματικῶς καὶ ἐπὶ τῶν σημείων, τὰ ὁποῖα ἐπροκάλεσαν διενέξεις ἐν τῇ πρακτικῇ. Τῶν διατυπωθεισῶν δὲ ἀντιλήψεων ἐπιχειροῦμεν ταξινόμησιν διὰ περιληπτικῆς μνείας τῶν ποικίλων ἐκδοχῶν.

Ἀνεπτύχθησαν δύο θεωρίαι.

Πρώτη θεωρία: Τὸ προσωπικὸν καὶ εἰδικώτερον οἱ ὑπάλληλοι τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸ Β.Δ. τῆς 14|24 Αὐγούστου 1936 «περὶ ἐπεκτάσεως τῶν περὶ 8ώρου ἐργασίας διατάξεων καὶ εἰς ἄλλας κατηγορίας βιομηχανιῶν καὶ βιοτεχνιῶν» καὶ λειτουργουσῶν ὑπὸ μορφὴν ἀνωνύμου ἑταιρίας δὲν ὑπάγεται εἰς τὸ 7ωρον, ἀλλ' εἰς τὸ 8ωρον, διότι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α.Ν. 547 τοῦ 1937, ἡ περιορίσασα τὸ 8ωρον εἰς 7ωρον, ἀναφέρεται εἰς ἀνωνύμους ἑταιρίας ἄλλας καὶ ὄχι ἐκείνας, αἵτινες ἀσκοῦσι βιομηχανίαν, περὶ ὧν τὸ Β.Δ 14|24 Αὐγούστου 1936 (Α. Π. 429|1948, ΕΕΔ 7 σ. 828, Π.Π. 374|1947, ΕΕΔ 6 σ. 649, Διατρ. *Κ. Μαλούχου*, ΕΕΔ 9 σ. 865).

Δευτέρα θεωρία: Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 18 ἐδ. α' τοῦ Π.Δ. τῆς 8|13 Ἀπριλ. 1932 περιλαμβάνει εἰς τὸ 7ωρον τὸ ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν οἱασδήποτε ἀνωνύμου ἑταιρίας, εἴτε ἀσκούσης, εἴτε μή, βιομηχανίαν (Ἐγκ. Ὑπουργ. Ἐργ. τοῦ 1937, ΕΕΔ 7 σ. 214, Π.Α. 1266|1948, ΕΕΔ 7 σ. 214. ***Σχόλ.*** ΕΕΔ 7 σ. 828 κ.λ.π.).

Ἡ θεωρία αὕτη ἐδημιούργησεν ἄλλας ἀπορίας, περὶ ὧν κατωτέρω:

Ι. Οἱ ὑπάλληλοι βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων.

Ἐκ τῆς θεωρίας ὅτι τὸ προσωπικὸν τῶν γραφείων τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν καὶ τῶν ἀσκουσῶν ἐπὶ βιομηχανίαν ὑπάγεται εἰς τὸ 7ωρον καὶ οὐχὶ εἰς τὸ 8ωρον ἐπῆγασαν διὰ ταὺς ὑπαλλήλους εἰδικῶς ἄλλαι ἀπορίαι, αἱ ἑξῆς:

α) Ὅλων τῶν γραφείων οἱ ὑπάλληλοι ὑπάγονται εἰς τὸ 7ωρον.

1η Γνώμη: Ὅλων τῶν γραφείων οἱ ὑπάλληλοι καὶ τὸ ἐν γένει προσωπικὸν ὑπάγονται εἰς τὸ 7ωρον (Π.Π. 1265|1948, ΕΕΔ 7 σ. 214, ***Σχόλ.*** ΕΕΔ 7 σ. 828, Π.Π. 355|1948, ΕΕΔ 7 σ. 276, Π.Α. 2738|49, ΕΕΔ 9 σ. 658, Π.Α. 4332|1950, ΕΕΔ 10 σ. 229, Γνωμ. *Ι. Καποδ.* ΕΕΔ 6 σ. 513, ΕΕΔ 9 σ. 227, Διατρ. ΕΕΔ 7 σ. 310).

2α Γνώμη: Ὄχι ὅλων τῶν γραφείων, ἀλλὰ μόνον τῶν αὐτοτελῶν, ὁπουδήποτε καὶ ἐὰν εὑρίσκωνται, εἴτε ἐκτὸς τῶν ἐργοστασίων, εἴτε ἐντὸς αὐτῶν. Ὅταν ὅμως ἡ ὑπηρεσία ἑνὸς γραφείου εἶναι οὕτω συνδεεμένη μὲ τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἐργασίας ἐργοστασίου τινός, ὥστε, ἐὰν διακοπῇ ἡ ὑπηρεσία τοῦ γραφείου, παρεμποδίζεται ἡ συνέχισις τῆς ἐργασίας τοῦ ἐργοστασίου, τότε τὸ ἐν τοῖς γραφείοις ὑπηρετοῦν προσωπικὸν ὀφείλει νὰ ἐργάζεται 8 ὥρας καὶ ὄχι 7 (Ἐγκύκλ. Ὑπ. Ἐργ. τοῦ 1937, ΕΕΔ 7 σ. 214).

ΙΙ. Μόνον οἱ ἐν γραφείοις ὑπηρετοῦντες ὑπάλληλοι, οἱ λεγόμενοι ἐσωτερικοί, ἔχουσι τὸ 7ωρον ἢ καὶ οἱ ἐξωτερικοί;

1η Γνώμη: Μόνον οἱ ὑπάλληλοι τῶν γραφείων τῶν πάσης φύσεως ἀνωνύμων ἑταιριῶν ἔχουσι 7ωρον ἐργασίαν ἡμερησίως, εἴτε διοικητικοὶ ὀνομάζονται, εἴτε τεχνικοί. Πάντες οἱ λοιποὶ ὑπάλληλοι αὐτῶν, εἴτε εἰς τὸ ἐργοστάσιον, εἴτε εἰς ἀποθήκας, εἴτε εἰς τὸ ὑπαιθρον ἐργάζονται, εἴτε λέγονται διοικητικοί, εἴτε τεχνικοί, ἔχουσιν 8ωρον ἐργασίαν ἡμερησίως, κατ' ἄρθρον 2 τοῦ Π.Δ. τῆς 27 Ἰουν.|4 Ἰουλ. 1932 (Ἐγκύκλ. Ὑπ. Ἐργασίας τοῦ 1937, ΕΕΔ 7 σ. 214, Π.Α. 1266|1948, ΕΕΔ 7 σ. 214. ***Σχόλ.*** ΕΕΔ 7 σ. 828, Π.Π. 355|1948, ΕΕΔ 7 σ. 276, Γνωμ. *Ι. Καποδ.* ΕΕΔ 6 σ. 513, ΕΕΔ 9 σ. 227, Π. Α. 2738|49, ΕΕΔ 9 σ. 658, Π. Α. 4232|50, ΕΕΔ 10 σ. 229 κλπ.).

2α Γνώμη: Ἡ διάταξις περιλαμβάνει εἰς τὸ 7ωρον ἁπάσας τὰς κατηγορίας ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἀνωνύμων ἑταιριῶν καὶ Τραπεζῶν, ἤτοι καὶ τοὺς ἐσωτερικοὺς (τῶν γραφείων) καὶ τοὺς ἐξωτερικοὺς καὶ τοὺς διοικητικοὺς καὶ τοὺς τεχνικούς, ὁπουδήποτε καὶ ἐὰν ἐργάζωνται (Διατρ. ΕΕΔ 7 σ. 310, Π.Α. 4665|47, Π.Α. 6528|47 Π.Α. 1866|1948).

Ἡ γνώμη αὕτη δὲν λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τοὺς ὑπαλλήλους καταστημάτων, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἄλλα ὡράρια.

β) Καθ' ἡμᾶς τὰ ὡράρια ἐργασίας τῶν

ὑπαλλήλων τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων δύνανται νὰ ταξινομηθοῦν ὡς ἑξῆς:

1) Οἱ ὑπάλληλοι πάσης βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως, ὑφ' οἱανδήποτε νομικὴν μορφὴν καὶ ἐὰν λειτουργῇ, ὡς ὑπηρετοῦντες ἐν γραφείοις, ἐξαιροῦνται τῶν ὁρισμῶν τοῦ Π.Δ. τῆς 8|13 Ἀπριλίου 1932, κατὰ ρητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ 16 ἐδ. γ'. Συνεπῶς δὲν ὑπάγονται καὶ εἰς τὸ ἄρθρον 18. Ἤτοι οὔτε εἰς τὸ ὥρον τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν ὑπάγονται, οὔτε εἰς τὸ ὥρον τῶν ἀγραφείων ἐν γένει. Ὅθεν κατ' ἀνάγκην εἰς ἄλλας διατάξεις δέον νὰ ἀναζητήσῃ τις τὸν χρόνον ἐργασίας αὐτῶν. Αὗται εἶναι: 1) τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ν. 2269, 2) ἄρθρον 2 Π.Δ. 27 Ἰουνίου|4 Ἰουλίου 1-32, 3) ἄρθρον 1 Β. Δ. 28|29 Ἀπριλίου 1937 (ἐὰν ἰσχύῃ), 4) ἄρθρον 1 Β. Δ. 14|24 Αὐγούστου 1936, 5) ἄρθρον 1 Β. Δ. 10|29 Σεπτεμ. 1937, νεώτερον καὶ τοῦ Α. Ν. τῆς 15|19 Μαρτίου 1937.

2) Οἱ ὑπάλληλοι πάσης βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως, ὑφ' οἱανδήποτε νομικὴν μορφὴν λειτουργούσης, καὶ γενικῶς οἱ ὑπάλληλοι παντὸς ἐργοδότου, ἐφ' ὅσον ὑπηρετοῦσιν εἰς τὰ κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Π.Δ. 8|13 Ἀπριλίου 1932 «καταστήματα» ὀφείλουν νὰ ἐργάζωνται κατὰ τὰς ὥρας, ἃς ὁρίζει δι' ἕκαστον κατάστημα ἡ κωδικοποίησις αὐτή (ἄρθρον 16 ἐδ. γ' κωδ. Π. Δ. 8|13 Ἀπριλίου 1932).

Ὅταν ἐν τινι καταστήματι, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 1, λειτουργοῦσι καὶ γραφεῖα πρὸς ἐξυπηρέτησιν τοῦ προορισμοῦ τοῦ καταστήματος, ὡς λ.χ. γραφεῖα λογιστικά, ταμειακά, διοικήσεως τοῦ προσωπικοῦ κ.λ.π., τί δέον νὰ εἴπωμεν ὡς πρὸς τὸν χρόνον ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν γραφείων αὐτῶν;

Φρονοῦμεν, ὅτι, ἐὰν ἡ γραφικὴ ὑπηρεσία τῶν περὶ ὧν πρόκειται ὑπαλλήλων εἶναι συνδεδεμένη μὲ τὴν ἐν τῷ καταστήματι διεξαγομένην ἐργασίαν κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε ἀποτελεῖ μετ' αὐτῆς μίαν ἑνιαίαν καὶ ἀδιάσπαστον, τότε καὶ οἱ ὑπάλληλοι αὐτοί, οἱ ἐργαζόμενοι ἐν γραφείοις ἐγκατεστημένοις ἐντὸς τῶν καταστημάτων, δὲν ὑπάγονται εἰς τὸ ὡράριον τῶν 7 ἢ 8 ὡρῶν, ἀλλ' εἰς τὸ ὡράριον τῶν 9, 10, 11 κ.λ.π. ὡρῶν, τὰ ὁριζόμενον δι' ἕκαστον εἶδος καταστήματος. Τοιοῦτοι ὑπάλληλοι, λ.χ. γραφείου ἐγκατεστημένου ἐν καταστήματι τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Π.Δ. τῆς 8|13 Ἀπριλίου 1932, εἶναι ὁ ταμίας, ὁ λογιστὴς ὁ καταχωρῶν ἀμέσως τὰ εἴδη, τὰ ποσὰ π.λ.π. τῶν ἀγορανωλησιῶν ἐπὶ τῶν βιομηχανικῶν ὁλικῶν ἢ προϊόντων τοῦ ἄρθρου 1 κ.λ.π.

Ἐὰν ὅμως ἡ γραφικὴ ὑπηρεσία τῶν ὑπαλλήλων γραφείου, ἐγκατεστημένων ἐντὸς τοῦ κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 1 καταστήματος, δὲν εἶναι προωρισμένη νὰ ἐξυπηρετῇ ἀμέσως καὶ παραλλήλως τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 ἐργασίας τοῦ καταστήματος, τότε οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι ὑπάγονται εἰς τὸ ὡράριον τῶν 7 ἢ 8 ὡρῶν τοῦ ἄρθρου 18 ἢ εἰς τὸ ὡράριον τῶν 8 ὡρῶν τῶν ἄρθρων 2 τοῦ ν. 2269 καὶ 2 τοῦ Π.Δ. τῆς 27 Ἰουν.|4 Ἰουλ. 1932, ἀναλόγως τῆς μορφῆς τῆς ἐπιχειρήσεως.

3) Οἱ ὑπάλληλοι πάσης βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως, ὑφ' οἱανδήποτε νομικὴν μορφὴν καὶ ἐὰν λειτουργῇ, οἱ διεξάγοντες οἱανδήποτε ὑπαλληλικὴν ὑπηρεσίαν, ἐν οἱῳδήποτε τόπῳ, πλὴν καταστημάτων, ὀφείλουν νὰ ἐργάζωνται ὥρον (ἄρθρον 2 ν. 2269, ἄρθρον 2 Π.Δ. 27 Ἰουν.|4 Ἰουλ. 1932, ἄρθρον 1 Β.Δ. 28|29 Ἀπριλ. 1937 (ἐὰν ἰσχύῃ), ἄρθρον 1 Β.Δ. 14|24 Αὐγ. 1936, ἄρθρον 1 Β.Δ. τῆς 10|29 Σεπτ. 1937).

Οὕτως εἰς τὸ ὥρον ὑπάγονται οἱ ὑπάλληλοι οἱ ἐργαζόμενοι εἰς ἐργαστήρια, ἐργοστάσια, μηχανουργεῖα, ἀποθήκας, εἰς τὰ ὑπαίθρον κ.λ.π.

4) Οἱ ζυγιασταὶ τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων νομίζομεν, ὅτι ὑπάγονται εἰς τὸ ὥρον τοῦ ἄρθρου 7 § 2 τοῦ Α.Ν. 547 τοῦ 1937, διότι ἐκ τῆς πλοκῆς τῆς ἐν τῇ διατάξει ἐκφράσεως προκύπτει, ὅτι εἰς τὸ δεκάωρον ὑπάγονται: α) οἱ ἐξωτερικοὶ ὑπάλληλοι καὶ οἱ ἐργάται παντὸς ἐργοδότου οἱ ἀσχολούμενοι εἰς τὴν εἰσπραξιν φόρων (διοδίων κ.λ.π.) καὶ β) οἱ ζυγιασταὶ παντὸς ἐργοδότου καὶ οἱ μὴ ἀσχολούμενοι εἰς τὴν εἰσπραξιν φόρων.

Ἐκ τῆς πλοκῆς ἐπίσης τῆς διατάξεως αὐτῆς προκύπτει, ὅτι αὐτὴ τοὺς ζυγιστὰς δὲν τοὺς θεωρεῖ ὑπαλλήλους, ἀφοῦ τοὺς διαχωρίζει ἀπὸ τοὺς «ἐξωτερικοὺς ὑπαλλήλους».

II. Οἱ ὑπηρέται καὶ ἐργατοτεχνῖται βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων.

1) Ὧραι ἐργασίας αὐτῶν εἰς καταστήματα

Αἱ διατάξεις τοῦ Π.Δ. τῆς 8|13 Ἀπριλ. 1932 δὲν ἀκολουθοῦσιν εἰρμὸν καὶ πληρότητα ἐκφράσεων. Ἄλλοτε μὲν καθορίζουσι τὸ ὡράριον ἐργασίας ὁλοκλήρου «τοῦ προσωπικοῦ παντὸς ἐργοδότου δι' ἕκαστον κατάστημα, ἄλλοτε τὸ ὡράριον ἐργασίας τοῦ ὑπαλληλικοῦ μόνον προσωπικοῦ, ἄλλοτε τοῦ προσωπικοῦ ὡρισμένης ἐπιχειρήσεως. Λ.χ. ἐν ἄρθρῳ 6 ὁρίζει καὶ ὥραι, καθ' ἃς τὰ καταστήματα ἐπιτρέπεται νὰ μένωσιν ἀνοικτά . .» (ὅρα καὶ ἄρθρα 8, 9 κ.λ.π.).

Ὑπὸ τὰς διατυπώσεις αὐτὰς εἶναι φανερόν, ὅτι εἰς τὰς ὥρας ἐργασίας, ἃς ὁρίζει ἡ κωδικοποίησις δι' ἕκαστον κατάστημα, ὑπάγεται ἅπαν τὸ προσωπικόν, ὑπάλληλοι, ὑπηρέται, ἐργάται, οἱ ὁποῖοι συνυπηρετοῦσιν εἰς τὸ κατάστημα. Ἐν ἄρθρῳ 10 ὁρίζεται: «Αἱ ὥραι ἐργασίας τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ ὁρίζονται εἰς 9 καθ' ἑκάστην κ.λ.π.» Ἐρωτᾶται τί γίνεται διὰ τὸ ὑπηρετικὸν καὶ ἐργατικὸν προσωπικόν, δι' ὅπερ σιγᾷ ἡ διάταξις; Ὑπάγεται τοῦτο εἰς τὸ ὥρον ἢ εἰς τὸ θῶρον κλπ.;

Καὶ ἐνταῦθα ἡ ἀπάντησις εἶναι ἀναζητητέα εἴτε διὰ τῆς μαντείας, εἴτε διὰ τῆς δικαιοπλαστικῆς τέχνης.

Ὅπου ἡ διάταξις ὁρίζει τὰς ἐν τινι καταστήματι ὥρας ἐργασίας τοῦ ὑπαλληλικοῦ μόνον προσωπικοῦ, ἐὰν ὑπολαβωμεν ὅτι διὰ τοῦ ὅρου τούτου νοεῖται καὶ τὸ ὑπηρετικὸν καὶ τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικόν, δίδεται ἀπάντησις ὅτι καὶ τὸ προσωπικὸν τοῦτο ἔχει τὸ ὡράριον τῶν 9 κ.λ.π. ὡρῶν. Ἡ ἔκδοχὴ αὐτὴ ἐπιβάλλεται εἰδικῶς διὰ τὸ ὑπηρετικὸν καὶ ἐργατικὸν προσωπικὸν τῶν διαφόρων βιομηχανιῶν καὶ βιοτεχνιῶν, διότι

ἐν ἄρθρῳ 16 ἐδ. γ' τοῦ Π. Δ. τῆς 8|13 Ἀπριλίου 1932, διακρατῶν ὁ νόμος ὑπό τήν ρύθμισίν του τά καταστήματα τῶν ἐπιχειρήσεων αὐτῶν, ρητῶς περιλαμβάνει «ὡς καί τό ἐν αὐτοῖς ἀπασχολούμενον προσωπικόν», δηλαδή ὑπάγει εἰς τά διάφορα ὡράρια τῶν καταστημάτων καί τούς ἐν αὐτοῖς ἐργαζομένους ὑπηρέτας καί ἐργατοτεχνίτας. Ὅθεν ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ 10 ἔκφρασις «τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ», προκειμένου περί διαφόρων βιομηχανιῶν καί βιοτεχνιῶν, περιλαμβάνει καί τό τυχόν ὑπηρετοῦν ὑπηρετικόν καί ἐργατοτεχνικόν τοιοῦτο.

Διά τάς λοιπάς ἐπιχειρήσεις, τάς μή οὐσας βιομηχανίας ἤ βιοτεχνίας, φρονοῦμεν, ὅτι δέον νά γίνῃ ἡ ἑξῆς διάκρισις. Ὅπου ἡ διάταξις καθορίζει τό ὡράριον μόνον τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ.

Ἐάν ἡ ἐργασία τοῦ ἐν τῷ αὐτῷ καταστήματι ὑπηρετοῦντος τυχόν μετά τῶν ὑπαλλήλων ὑπηρέτου ἤ ἐργάτου εἶναι οὕτω συνδεδεμένη μέ τήν ὑπηρεσίαν τοῦ ὑπαλλήλου, ὥστε ἐκείνη δέν δύναται νά διεξαχθῇ ἄνευ τῆς συγχρόνου καί παραλλήλου συνεργασίας καί τοῦ ὑπηρέτου καί τοῦ ἐργάτου, τότε ἔγινε τροποποίησις καί διά τούς τελευταίους αὐτούς τῆς περί θώρου διατάξεως τοῦ ν. 2269 τοῦ 1920 καί δέον καί οὗτοι νά ἐργάζωνται 9 ἤ 9 1|2 ὥρας.

Τοιοῦτοι ὑπηρέται καί ἐργάται δύνανται νά εἶναι ὁ θυρωρός τοῦ καταστήματος, ὁ κλητήρ, ὁ ἐργάτης, ὁ μεταφέρων τούς σάκκους πρός ζύγισιν κατά τήν χονδρικήν πώλησιν, ὁ τεχνίτης, ὁ ἐπόπτης καί συντηρητής τῶν ἐσωτερικῶν ἐγκαταστάσεων τοῦ καταστήματος, ὁ τηλεφωνητής κ.λ.π.

Ἐάν ὅμως ἡ ὑπηρεσία τοῦ ὑπηρέτου ἤ τοῦ ἐργάτου τοῦ ἐργαζομένου ἐν τῷ καταστήματι εἶναι ὅλως ἄσχετος καί ἀσύνδετος πρός τήν ἐργασίαν τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ, τότε ὁ τοιοῦτος ὑπηρέτης ἤ ἐργάτης ἔχει τό παλαιόν ὡράριον τῶν 8 ὡρῶν, ἤ, ὅπερ ταὐτό, τό νεώτερον θώρον τοῦ Π. Δ. τῆς 27 Ἰουνίου | 4 Ἰουλίου 1932 (ὅρα σχετικῶς ἐγκύκλιον Ὑπ. Ἐργασίας τοῦ 1937, ΕΕΔ 7 σ. 214).

2) Ὧραι ἐργασίας ὑπηρετῶν καί ἐργατῶν γραφείων βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων:

α) Καί τῶν μισθωτῶν αὐτῶν αἱ ὧραι ἐργασίας ἐκανονίζοντο ἀπό τό ἄρθρον 2 τοῦ ν. 2269 (ἄρθρον 2 κωδ. Π.Δ. 27 Ἰουν. | 4 Ἰουλ. 1932) εἰς 8 ἡμερησίως.

β) Οἱ ἐπακολουθήσαντες ὅμως νόμοι 3502, 4486 κ.λ.π., ἤτοι νῦν τό ἄρθρον 18 ἐδ. α' τοῦ Π.Δ. τῆς 8|13 Ἀπριλ. 1932, ἐδημιούργησαν καί ἐδῶ ζητήματα, ἀφ' ἑνός μέν, διότι κανονίζουν τάς ὥρας ἐργασίας μόνον τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ ἀνωνύμων ἑταιριῶν, Τραπεζῶν καί γραφείων ἐν γένει καί ὄχι καί τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ αὐτῶν, ἀφ' ἑτέρου δέ διότι διά τοῦ ἀ.ν. 547 τοῦ 1937 περιωρίσθησαν αἱ ὧραι τῶν ὑπαλλήλων τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν καί Τραπεζῶν εἰς 7. Ἐκ τῆς πλοκῆς τῶν διατάξεων αὐτῶν ἐπιβάλλεται ἡ ἑξῆς ἀνάλυσις:

1.—Ἡ διάρκεια τῆς ἐργασίας τῶν ἐν γραφείοις τυχόν ἐργαζομένων ὑπηρετῶν καί ἐργατοτεχνιτῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, μή λειτουργουσῶν ὑπό μορφήν ἀνωνύμου ἑταιρίας, εἶναι ἀναμφισβητήτως 8ωρος κατ' ἄρθρον 2 ν. 2269 τοῦ 1920 καί συμπίπτει μέ τήν διάρκειαν ἐργασίας τῶν ἐν τοῖς αὐτοῖς γραφείοις ὑπηρετούντων ὑπαλλήλων τῶν ἐπιχειρήσεων αὐτῶν καί κατά τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 ν. 2269 καί κατά τήν διάταξιν αὐτοῦ τούτου τοῦ ἄρθρου 18 ἐδ. α', ἥτις ὁρίζει τό 8ωρον εἰς «γραφεῖα ἐν γένει» (ἐάν γίνῃ δεκτόν ὅτι αὕτη ἀφορᾷ καί τά γραφεῖα βιομηχανιῶν παρά τό ἄρθρον 16 ἐδ. γ') (Ἐγκ. Ὑπ. Ἐργ. τοῦ 1937, ΕΕΔ 7 σ. 214).

2.—Ἐάν γίνῃ δεκτή ἡ ὀρθή, καθ' ἡμᾶς, γνώμη ὅτι τό προσωπικόν τῶν βιομηχανιῶν καί βιοτεχνιῶν, καί αὐτῶν ἔτι τῶν λειτουργουσῶν ὑπό μορφήν ἀνωνύμων ἑταιριῶν, δέν ὑπῆχθη εἰς τήν ρύθμισιν τοῦ Π. Δ. τῆς 8|13 Ἀπριλ. 1932, ὡς ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 16 ἐδ. γ' αὐτοῦ (πλήν τοῦ προσωπικοῦ τῶν καταστημάτων, τό ὁποῖον ὑπῆχθη), τότε οὔτε τό ὑπηρετικόν καί ἐργατικόν προσωπικόν αὐτοῦ τό ἐργαζόμενον εἰς γραφεῖα ἤ ὁπουδήποτε ἄλλου ὑπάγεται εἰς τό ὡράριον τοῦ ἄρθρου 18, Ἐξακολουθεῖ νά ὑπάγεται εἰς τό 8ωρον τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν. 2269 καί ἐν συνεχείᾳ εἰς τό ἄρθρον 2 τοῦ Π. Δ. 27 Ἰουν.|4 Ἰουλ. 1932.

3.—Ἀλλά, καί ἐάν γίνῃ δεκτή ἡ γνώμη ὅτι τό ὑπαλληλικόν προσωπικόν τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν καί αὐτῶν ἔτι τῶν βιομηχανικῶν, τῶν Τραπεζῶν καί τῶν γραφείων ἐν γένει ὑπάγεται εἰς τό ὡράριον τοῦ ἄρθρου 18 ἐδ. α', τί γίνεται μέ τούς ὑπηρέτας καί ἐργάτας;

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 18 ἐδ. α' καθορίζει τήν διάρκειαν ἐργασίας μόνον τοῦ **ὑ π α λ λ η λ ι κ ο ῦ** προσωπικοῦ τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν, Τραπεζῶν καί γραφείων ἐν γένει, ὄχι καί τοῦ ὑπηρετικοῦ καί ἐργατοτεχνικοῦ.

Καί ὅμως εὐθύς κατωτέρω καθορίζει τήν πρόσθετον ἀμοιβήν τῶν ὑπηρετῶν καί ἐργατῶν διά τήν παρέκκλισιν ἀπό προγράμματος, εἰς ἣ δέν τούς περιλαμβάνει.

Πῶς νά συναρμολογήσῃ τις τήν ἀσυνάρτησίαν; Διά τῆς μαντείας μόνον.

Δύναται τις δηλαδή νά σκεφθῇ ὅτι, ἀφοῦ εἰς τάς συνεπείας τῆς παρεκκλίσεως ἀπό τοῦ προγράμματος τοῦ ἀφορῶντος τούς ὑπαλλήλους περιλαμβάνει καί τούς ὑπηρέτας καί ἐργάτας, σημαίνει ὅτι εἰς τό πρόγραμμα αὐτό περιλαμβάνει ἐμμέσως καί αὐτούς, ὅπως τούς ὑπαλλήλους, καίτοι δέν τούς κατονομάζει. Ἀφοῦ τούς κατονομάζει εἰς τήν παρέκκλισιν, εἶναι τό αὐτό, ὡς ἐάν τούς κατωνόμαζε ρητῶς καί εἰς τό πρόγραμμα. Ὑπό τήν ἐκδοχήν αὐτήν ἀναφαίνεται διέξοδος. Ὅτι δηλαδή οἱ ἐν οἱοισδήποτε γραφείοις συνυπηρετοῦντες μετά ὑπαλλήλων ὑπηρέται καί ἐργάται ἔχουσι τό αὐτό ὡράριον τῶν 7 ἤ 8 ὡρῶν, ὅπως καί οἱ ὑπάλληλοι καί ἂς μή τούς κατονομάζει τό πρόγραμμα τοῦ ἄρθρου 18 ἐδ. α'.

Συνεπῶς, ἐάν ὁ ὑπάλληλος βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως, ὁ ὑπηρετῶν ἐν γραφείῳ αὐτῆς, ἔχῃ (κατά τά ἀνωτέρω σημειωθέντα) 7ωρον ἐργασίαν, 7ωρον ἔχει καί ὁ ἐν τῷ αὐτῷ γραφείῳ ἐργαζόμενος ὑπηρέτης καί ἐργάτης. Ἐάν ὁ ὑπάλληλος ἔχῃ 8ωρον ἐργασίαν, 8ω-

ρον Έχει καὶ ὁ ὑπηρέτης καὶ ἐργάτης. Λύτη εἶναι ἡ ἐνδεδειγμένη ἑρμηνεία· πᾶς ἄλλος ἐλιγμὸς σκέψεως ἄγει εἰς ἀδιέξοδον ὄχι μόναν διὰ τὸν προσδιορισμὸν τῶν ἐν γραφείοις ὡρῶν ἐργασίας τῶν ὑπηρετῶν καὶ ὑπαλλήλων, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ποσοστοῦ τῆς προσαυξήσεως ἐν ὑπερωρίοις.

Δηλαδή, ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι εἰς τὸ πρόγραμμα τῆς 7ώρου ἢ 8ώρου ἐργασίας τοῦ ἄρθρου 18 ἐδ. α' δὲν περιλαμβάνονται καὶ οἱ ἐν τοῖς αὐτοῖς γραφείοις ἐργαζόμενοι ὑπηρέται καὶ ἐργάται, εἶναι ἀκατανόητος ἡ μνεία αὐτῶν εἰς τὴν διάταξιν τὴν ὁρίζουσαν τὰς συνεπείας τῆς παρεκκλίσεως ἀπὸ προγράμματος ἀφορῶντος ἄλλους, ὡς σημειοῦμεν κατωτέρω.

Ὑπηρέται καὶ ἐργάται, περὶ ὧν ἀνωτέρω ὁ λόγος, εἶναι οἱ ἐσωτερικοί, οἱ ἐν τοῖς γραφείοις ἐργαζόμενοι, ὡς λ. χ. ὁ κλητήρ, ὁ τηλεφωνητής, ὁ θυρωρός, ὁ τεχνίτης ὁ συντηρῶν τὰς ἐγκαταστάσεις τοῦ γραφείου κ.λ.π.

Κατ' ἐγκύκλιον τοῦ Ὑπουργ. Ἐργασίας τοῦ 1937 «αἱ ὧραι ἐργασίας τοῦ π ρ ο σ ω π ι κ ο ῦ (ἄρα καὶ ὑπηρετῶν καὶ ἐργατῶν) τῶν γραφείων τῶν ἀνηκόντων εἰς Τραπέζας καὶ Ἀνων. Ἑταιρίας δὲν δύνανται νὰ ὑπερβαίνουσι τὰς 7 κατ' ἄρθρον 7 ν. 547». (Ὅρα κατωτέρω καὶ τὴν Π. Α. 4232]1950, ΕΕΔ 10 σ. 229).

Φύλακες: Σχετικῶς μὲ τοὺς φύλακας παρατηροῦμεν τὰ ἑξῆς:

α) Οἱ φύλακες τῆς ἡμέρας τῶν γραφείων τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων τῶν τε λειτουργουσῶν καὶ τῶν μὴ λειτουργουσῶν ὑπὸ μορφὴν ἀνωνύμων ἑταιριῶν ὀφείλουσι νὰ ἐργάζωνται 8ωρον.

Τῶν μὲν μὴ ἀνωνύμων ἑταιριῶν ἔχουσι τὸ 8ωρον, διότι κατὰ τὴν γνώμην, ἣν δεχόμεθα, δὲν ὑπάγονται εἰς τὸ πρόγραμμα τοῦ ἄρθρου 18 ἐδ. α', ἀλλ' εἰς τὸ ἄρθρον 2 ν. 2269 καὶ ἄρθρον 2 Π.Δ. 27 Ἰουνίου]4 Ἰουλίου 1932.

Τῶν βιομηχανιῶν τῶν λειτουργουσῶν ὑπὸ μορφὴν ἀνωνύμων ἑταιριῶν δὲν ὑπάγονται ἐπίσης εἰς τὸ πρόγραμμα τοῦ ἄρθρου 18 ἐδ. α', διότι δὲν εἶναι ἐσωτερικοὶ ὑπηρέται γραφείου, ἀλλ' ἐξωτερικοί.

β) Οἱ φύλακες ἡμέρας ἄλλων ἀκινήτων ἢ κινητῶν ἐν ὑπαίθρῳ πραγμάτων τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, ὑφ' οἱανδήποτε μορφὴν καὶ ἂν λειτουργοῦσι, ὀφείλουν νὰ ἐργάζωνται 8 ὥρας (ἄρθρον 2 Π.Δ. 27 Ἰουν.]4 Ἰουλίου 1932).

γ) Αἱ ὧραι ἐργασίας τῶν ν υ κ τ ο φ υ λ ά κ ω ν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων τῶν λειτουργουσῶν ὑπὸ μορφὴν ἀνωνύμου ἑταιρίας καὶ Τραπεζῶν (ὡς καὶ πάσης ἀνωνύμου ἑταιρίας) δὲν δύνανται νὰ ὑπερβαίνωσι τὰς 10 καθ' ἑκάστην, πλὴν ἂν κατὰ τὸ 24ωρον ἀπασχολοῦνται τρεῖς ἐναλλασσόμεναι ὁμάδες, ὅποτε δὲν δύνανται νὰ ὑπερβαίνωσι τὰς 8 ὥρας ἡμερησίως (ἄρθρον 7 § 1 Α.Ν. 547 τοῦ 1937). Ἐδῶ ὁ νόμος δὲν ἐξαιρεῖ τὰς βιομηχανίας, ὅπως τὰς ἐξαιρεῖ τὸ ἄρθρον 16 ἐδ. γ' τοῦ Π.Δ. τῆς 8]13 Ἀπριλ. 1932, ἀλλ' ὑπάγει εἰς τὰς διατάξεις του πάσας τὰς ἀνωνύμους ἑταιρίας. Νοητέον ὅτι οἱ νυκτοφύλακες αὐτοὶ ἔχουσι τὸ ὡράριον τοῦτο, εἴτε γραφεῖα φυλάσσουσιν, εἴτε ἄλλα ἀκίνητα, εἴτε κινητὰ ἐν ὑπαίθρῳ.

δ) Αἱ ὧραι ἐργασίας τῶν νυκτοφυλάκων τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων τῶν λειτουργουσῶν ὑπὸ ἄλλας μορφὰς καὶ ὄχι ἀνωνύμου ἑταιρίας δὲν ρυθμίζονται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 7 § 1 τοῦ Α.Ν. 547]1937. Νομίζομεν ὅμως ὅτι αἱ αὐταὶ διατάξεις δέον νὰ ἰσχύωσι καὶ δι' αὐτοὺς τοὺς νυκτοφύλακας, ὡς καὶ διὰ τοὺς νυκτοφύλακας παντὸς ἄλλου ἐργοδότου δι' ἀναλογικῆς ἐφαρμογῆς, ἐφ' ὅσον ἐννοεῖται δὲν ὑπάρχουσι ἄλλαι εἰδικαὶ διατάξεις νυκτοφυλακῆς.

Οἱ καθαριστὲς γραφείου, εἴτε ὑπὸ ἰδιότητα ὑπηρέτου ἐργάζονται, εἴτε ὑπὸ ἰδιότητα ἐργάτου, εἴτε ἀπασχολοῦνται διαρκούσης τῆς ὑπηρεσίας τῶν ὑπαλλήλων, εἴτε μετ' αὐτήν, ἐὰν ἡ διάρκεια τῆς ὑπηρεσίας των εἶναι πολύωρος (οὐχὶ σπάνιον) ὀφείλουν νὰ ἐργάζωνται 8 ὥρας κατ' ἄρθρον 2 Π.Δ. 27 Ἰουνίου]4 Ἰουλίου 1932. (Ἡ Π.Α. 4232]1950, ΕΕΔ 10, σ. 229, συμφωνεῖ διὰ γενικῆς σκέψεως, ὅτι «ὁ Α.Ν. 547 καταλαμβάνει, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν του, καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐργάτας καὶ ὑπηρέτας τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν, τοὐλάχιστον τοὺς ἐσωτερικούς», καὶ τέλος ἀποφαίνεται, ὅτι ὁ ὑπηρέτης καθαριστὴς γραφείου δέον νὰ ἐργάζεται μόνον 7 ὥρας).

II. Πόσην προσαύξησιν λαμβάνει τὸ προσωπικὸν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων διὰ τὰς ἐπιτρεπτὰς ὑπερωρίας;

Αἱ διατάξεις αἱ καθορίζουσαι δι' ἑκάστην περίπτωσιν τὸ τακτικὸν πρόγραμμα ἐργασίας, αὐταὶ ἐν συνεχείᾳ προσδιορίζουσι καὶ τὴν προσαύξησιν διὰ τὴν παρέκκλισιν καὶ ὑπερεργασίαν, ἤτοι:

α) Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 5 τῆς Διεθνοῦς Συμβάσεως καὶ ἄρθρου 9 § 4 τοῦ Π.Δ. τῆς 27 Ἰουνίου]4 Ἰουλίου 1932, αἱ ὁποῖαι ὁρίζουν τὴν προσαύξησιν τοὐλάχιστον κατὰ 25 ο]ο.

β) Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ Π. Δ. τῆς 8]13 Ἀπριλίου 1932, ἡ ὁποία ὁρίζει τὴν προσαύξησιν εἰς 30 ο]ο.

γ) Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Β.Δ. τῆς 28]29 Ἀπριλίου 1937, ἡ ὁποία ὁρίζει τὴν προσαύξησιν εἰς 50 ο]ο.

Ὅθεν, διὰ νὰ κρίνῃ τις ποίαν προσαύξησιν δέον νὰ λαμβάνῃ ὁ μισθωτὸς ἐν ὑπερωρίᾳ, πρέπει νὰ ἀποβλέψῃ εἰς τίνος διατάξεως τὸ τακτικὸν πρόγραμμα ὑπάγεται.

α.—Οἱ ὑπάλληλοι:

1. Ἐὰν γίνῃ δεκτὴ ἡ ὀρθὴ καθ' ἡμᾶς γνώμη ὅτι ἅπαν τὸ προσωπικὸν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, ὁπουδήποτε καὶ ἐὰν ὑπηρετῇ, εἴτε ἐν γραφείοις, εἴτε ἐν ἐργαστηρίῳ, εἴτε ἐν ἐργοστασίῳ, εἴτε ἐν ὑπαίθρῳ, ὑπάγεται εἰς τὸ 8ωρον τακτικὸν πρόγραμμα τοῦ ἄρθρου 2 τῆς Συμβάσεως καὶ τοῦ ἄρθρου τοῦ Π.Δ. τῆς 27 Ἰουνίου]4 Ἰουλίου 1932, τότε τὸ ποσοστὸν προσαυξήσεως εἶναι τοὐλάχιστον 25 ο]ο.

Ἐὰν ὅμως γίνῃ δεκτὴ ὡς ὀρθὴ ἡ γνώμη ὅτι τὸ ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν τῶν βιομηχανιῶν καὶ βιοτεχνιῶν τῶν μὴ λειτουργουσῶν ὑπὸ μορφὴν ἀνωνύμου ἑταιρίας, τὸ ἐργαζόμενον ἐν γραφείοις, ναὶ μὲν δὲν ὑπάγεται εἰς

τό 7ωρον, άλλ' ὑπάγεται εἰς τό τακτικόν 8ωρον πρόγραμμα τῶν «γραφείων ἐν γένει» τοῦ ἄρθρου 18 ἐδ. α', ἤτοι τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ν. 4486, τότε ἐν ὑπερωρίᾳ δέον νά λαμβάνῃ 30 ο/ο, ὅπερ καί εἰς τήν ἀπό τούτου τοῦ προγράμματος παρέκκλισιν ἀναφέρεται. Ἐπίσης εἰς 25 ο/ο τοὐλάχιστον εἶναι καί τό ποσοστόν τῆς προσαυξήσεως πάντων τῶν ἐργαζομένων εἰς τά κατά τήν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 8/13 Ἀπριλίου 1932 καταστήματα παντός ἐργοδότου, ὡς καί τῶν νυκτοφυλάκων Τραπεζῶν καί ἀνωνύμων ἑταιριῶν (ἄρθρον 7 ν. 547/1937) καί παντός ἄλλου ἐργοδότου, καίτοι τό τακτικόν πρόγραμμα ἐργασίας αὐτῶν εἶναι διαφορον τῶν 8 ὡρῶν, διότι δέν ὑπάρχει ἄλλη εἰδική διάταξις δι' αὐτούς, ὁριζουσα ἄλλως τό ποσοστόν προσαυξήσεως. Τό 30 ο/ο τό δίδει ὁ νόμος μόνον διά τήν παρέκκλισιν ἀπό τῶν προγραμμάτων τοῦ ἄρθρου 18 ἐδ. α', ἤτοι τοῦ 7ωρου καί τοῦ 8ώρου.

2. Ἐάν εἶναι ὀρθή ἡ γνώμη ὅτι οἱ ὑπάλληλοι τῶν γραφείων τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν (καί συνεπῶς καί τῶν ἀσκουσῶν βιομηχανίαν) καί Τραπεζῶν, δηλαδή καί τῶν αὐτοτελῶν γραφείων καί τῶν γραφείων τῶν ἐξυπηρετούντων τάς ἀνάγκας ἐργοστασίου κλπ., ὑπάγονται εἰς τό τακτικόν 7ωρον πρόγραμμα τοῦ ἄρθρου 18 ἐδ. α' τοῦ Π.Δ. τῆς 8/13 Ἀπριλίου 1932, τότε πάντες οὗτοι οἱ ὑπάλληλοι ἐν ὑπερωρίᾳ λαμβάνουσι τό 30 ο/ο.

3. Ἐάν εἶναι ὀρθή ἡ γνώμη ὅτι εἰς τό τακτικόν 7ωρον πρόγραμμα τοῦ ἄρθρου 18 ἐδ. α' τοῦ Π.Δ. τῆς 8/13 Ἀπριλίου 1932 δέν ὑπάγονται οἱ ὑπάλληλοι γραφείων πασῶν τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν καί τῶν ἀσκουσῶν βιομηχανίαν, ὅταν τά γραφεῖα αὐτά ἐξυπηρετοῦσι τήν ἐν ἐργοστασίῳ διεξαγομένην ἐργασίαν, κατά τρόπον ὥστε, ἐάν διακοπῇ ἡ ὑπηρεσία τοῦ γραφείου, παρεμποδίζεται ἡ συνέχισις τῆς ἐργασίας τοῦ ἐργοστασίου, τότε οἱ ὑπάλληλοι αὐτοί, ἐν ὑπερωρίᾳ, δέν λαμβάνουσι τό 30 ο/ο (ἀφοῦ δέν ὑπάγονται εἰς τό 7ωρον πρόγραμμα), ἀλλά τοὐλάχιστον 25 ο/ο κατά τό ἄρθρον 6 τῆς Διεθνοῦς Συμβάσεως καί ἄρθρον 9 § 4 Π.Δ. τῆς 27 Ἰουνίου/4 Ἰουλίου 1932.

4. Ἐάν εἶναι ὀρθή ἡ γνώμη ὅτι πάντες οἱ ὑπάλληλοι πασῶν τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν καί τῶν ἀσκουσῶν βιομηχανίαν, ὁπουδήποτε καί ἐάν ὑπηρετοῦσιν, εἴτε ἐν γραφείοις (ἐσωτερικοί), εἴτε εἰς ἄλλους τόπους καί ὑπηρεσίας, ὑπάγονται εἰς τό 7ωρον τακτικόν πρόγραμμα τοῦ ἄρθρου 18 ἐδ. α' τοῦ Π. Δ. τῆς 8/13 Ἀπριλίου 1932, τότε πάντες οὗτοι λαμβάνουσι τό 30 ο/ο.

5. Ἐάν εἶναι ὀρθή ἡ γνώμη ὅτι μόνον οἱ ὑπάλληλοι τῶν γραφείων τῶν ἀνωτέρω ἀνωνύμων ἑταιριῶν κλπ. ὑπάγονται εἰς τό τακτικόν 7ωρον πρόγραμμα τοῦ ἄρθρου 18 ἐδ. α', ὄχι δέ καί οἱ ἐξωτερικοί, τότε οἱ ἐξωτερικοί λαμβάνουσι ἐν ὑπερωρίᾳ τοὐλάχιστον τό 25ο/ο.

6. Οἱ ὑπάλληλοι «γραφείων ἐν γένει» παντός ἐργοδότου (πλήν ἀνων. ἑταιριῶν καί Τραπεζῶν, καί πλήν τῶν βιομηχανιῶν, ἃς ἐξαιρεῖ τό ἄρθρον 16 ἐδ. γ'), ἐφ' ὅσον ὑπάγονται εἰς τό τακτικόν 8ωρον πρόγραμμα τοῦ ἄρθρου 18 ἐδ. α', λαμβάνουν καί αὐτοί, ἐν ὑπερωρίᾳ, 30 ο/ο.

7. Ὑποστηριχθη (Δ.Ε.Ν. ε' 432 καί 560) ὅτι διά πάντας τούς ὑπαλλήλους αἱ ὑπερωρίαι πρέπει νά καταβάλλωνται ηὐξημέναι κατά 30 ο/ο βάσει τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ Π.Δ. τῆς 8/13 Ἀπριλ. 1932 καί ὅτι οἱ πρακτικοί μηχανικοί λαμβάνουν 30 ο/ο. Καθ' ἡμᾶς οἱ πρακτικοί μηχανικοί λαμβάνουν τά 30 ο/ο μόνον ἐάν ὑπάγωνται εἰς τά πρόγραμμα τοῦ ἄρθρου 18 ἐδ. α', δηλαδή ἐάν εἶναι ὑπάλληλοι ἀνωνύμου ἑταιρίας μή βιομηχανικῆς ἤ Τραπέζης καί ἐργάζωνται εἰς τά γραφεῖα των (ἐργασία 7ωρος) ἤ ἐάν εἶναι ὑπάλληλοι γραφείων ἐν γένει μή ἀνηκόντων εἰς βιομηχανίας (ἐργασία 8ωρος). Οἱ πρακτικοί μηχανικοί βιομηχανιῶν οἱασδήποτε μορφῆς, ὁπουδήποτε καί ἐάν ἐργάζωνται, λαμβάνουν τοὐλάχιστον 25 ο/ο.

β.—Οἱ ὑπηρέται καί ἐργατοτεχνῖται βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων.

Ὅ,τι ἐσημειώσαμεν διά τούς ὑπαλλήλους, τό αὐτό δέον νά λεχθῇ καί διά τούς ἐργατοτεχνίτας τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων. Δηλαδή, διά νά καθορίσωμεν ποίαν προσαύξησιν δέον νά λαμβάνωσιν ἐν ὑπερωρίᾳ, πρέπει νά ἀποβλέψωμεν εἰς τό τακτικόν πρόγραμμα, εἰς τό ὁποῖον ὑπάγονται. Ἤτοι :

1. Οἱ ὑπηρέται καί ἐργατοτεχνῖται καταστημάτων ἐν ὑπερωρίᾳ λαμβάνουσι τοὐλάχιστον 25 ο/ο, δι' ὃν λόγον καί οἱ ὑπάλληλοι καταστημάτων.

2. Οἱ ὑπηρέται καί οἱ ἐργατοτεχνῖται βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, μή λειτουργουσῶν ὑπό μορφήν ἀνωνύμων ἑταιριῶν, οἱ ὁποῖοι κατά τά σημειωθέντα ὑπάγονται εἰς τό τακτικόν 8ωρον πρόγραμμα τοῦ ἄρθρου 2 τῆς Διεθνοῦς Συμβάσεως καί τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Π. Δ. τῆς 27 Ἰουν./4 Ἰουλ. 1932 λαμβάνουσιν ἐν ὑπερημερίᾳ τοὐλάχιστον 25 ο/ο ὁπουδήποτε καί ἄν ἐργάζωνται.

3. Ἐάν γίνωσι δεκτά τά ἑξῆς : α) ὅτι τό ὑπαλληλικόν προσωπικόν τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν καί αὐτῶν ἔτι τῶν βιομηχανιῶν, τό ὑπηρετοῦν ἐν γραφείοις, ὑπάγεται εἰς τό τακτικόν 7ωρον πρόγραμμα τοῦ ἄρθρ. 18 ἐδ. α', β) ὅτι καί οἱ ὑπηρέται καί ἐργάται οἱ τυχόν συνυπηρετοῦντες ἐν τοῖς αὐτοῖς γραφείοις μετά τῶν ἄλλων ὑπαλλήλων ἀκολουθοῦσι τό αὐτό πρόγραμμα μετ' αὐτῶν, τότε καί οἱ τοιοῦτοι ὑπηρέται καί ἐργατοτεχνῖται λαμβάνουσι, λόγῳ παρεκκλίσεως ἀπό τοῦ αὐτοῦ προγράμματος, τό 30 ο/ο. Ὅσοι ὅμως ὑπηρέται καί ἐργάται γραφείων δέν ἀκολουθοῦσι τό πρόγραμμα αὐτό λαμβάνουσιν 25 ο/ο τοὐλάχιστον.

4. Τί λαμβάνουσιν ὅμως ἐν ὑπερωρίᾳ οἱ ὑπηρέται καί ἐργάται, οἱ τυχόν ἐργαζόμενοι εἰς «γραφεῖα ἐν γένει», ἤτοι εἰς πάντα τά λοιπά γραφεῖα, τά μή ἀνήκοντα εἰς ἀνωνύμους ἑταιρίας, οἷα εἶναι τά γραφεῖα τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, μή λειτουργουσῶν ὑπό μορφήν ἀνωνύμου ἑταιρίας, ὡς καί τά γραφεῖα παντός ἄλλου ἐργοδότου; Τό ζήτημα παρουσιάζει τήν ἑξῆς πλοκήν :

Διά τούς ὑπαλλήλους τῶν τοιούτων γραφείων τό τακτικόν πρόγραμμα ἐργασίας εἶναι διά ρητῆς διατάξεως τοῦ νόμου 8ωρον. Οἱ ὑ-

πηρέται και έργάται γραφείων έν γένει όπωσδήποτε όφείλουν νά έργάζωνται 8 ώρας έκ τοῦ ἄρθρου 2 τῆς Συμβάσεως (ν. 2269) καί τοῦ Π.Δ. τῆς 27 Ἰουν.|4 Ἰουλ. 1932 καί έκ τοῦ ἄρθρου 18 ἐδ. α' τοῦ Π.Δ. τῆς 8|13 Ἀπριλ. 1932, ἐάν ὑπολάβωμεν, ὅτι ἐμμέσως ἡ διάταξις περιλαμβάνει ὄχι μόνον τό ὑπαλληλικόν προσωπικόν ἀνωνύμων ἑταιριῶν, Τραπεζῶν καί γραφείων ἐν γένει, ἀλλά καί ἅπαν τό λοιπόν προσωπικόν, ὡς σημειοῦμεν ἀνωτέρω. Ὀφείλομεν ὅμως νά διαχωρίσωμεν εἰς ποῖον τακτικόν ὥρων πρόγραμμα ὑπάγονται: εἰς τό τοῦ ἄρθρου 2 τῆς Συμβάσεως καί τοῦ Π.Δ. τῆς 27 Ἰουν. | 4 Ἰουλ. 1932, ὅτε ἡ προσαύξησις εἶναι 25 ο|ο, ἤ εἰς τό τοῦ ἄρθρου 18 ἐδ. α' ἐμμέσως, ὅτε ἡ προσαύξησις εἶναι 30 ο|ο; Νομίζομεν ὅτι δέον νά τούς ὑπαγάγωμεν εἰς τό τακτικόν ὥρων πρόγραμμα ἐργασίας τοῦ ἄρθρου 18 ἐδ. α', ὡς σημειοῦμεν καί ἀνωτέρω, διότι ρητῶς τούς περιλαμβάνει εἰς τό 30 ο|ο τό ἐδάφ. β' τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, καίτοι δέν τούς περιλαμβάνει εἰς τό τακτικόν πρόγραμμα τοῦ ἐδαφ. α'.

Ὑπεστηρίχθη (Δ.Ε.Ν. ε' σ. 496) ὅτι πάντες οἱ ἐργάται τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν κ.λ.π. καί αὐτοί ἔτι οἱ τυχόν ἐργαζόμενοι ἐν γραφείοις, ὅπου ἰσχύει τό 7ωρον, λαμβάνουν ἐν ὑπερωρίᾳ τοὐλάχιστον τό 25 ο|ο, διότι ὡς πρός αὐτούς κατηργήθη ἡ διάταξις τοῦ 30 ο|ο διά τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νεωτέρου Π.Δ. τῆς 27 Ἰουν.| 4 Ἰουλ. 1932, μειώσαντος τό 30 ο|ο εἰς 25ο|ο (Ὅρα καί Δ.Ε.Ν. ε' σ. 560). Πλήν ἡ διάταξις περί τοῦ 25 ο|ο, περιεχομένη καί ἐν τῷ ἄρθρῳ πρώτῳ τοῦ ν. 2269 τοῦ 1920 (ἄρθρῳ 6 τῆς Διεθνοῦς Συμβάσεως) καί ἐν τῷ ἄρθρῳ 9 § 4 τοῦ Π.Δ. τῆς 27 Ἰουν. | 4 Ἰουλ. 1932, εἶναι ἀρχαιοτέρα τῆς διατάξεως τοῦ ἐδαφ. β' τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀ.ν. 547 τοῦ 1937, ἥτις καθώρισε τό 30 ο|ο (διότι ἄλλα ὥριζε τό ἄρθρον 7 τοῦ ν. 4486 τοῦ 1930, ὅπερ συνέθετε πρό τοῦ ν. 547 τό ἄρθρον 18 τοῦ Π.Δ. τῆς 8|13 Ἀπριλ. 1932).

4. – Προσαύξησις ὑπερωριῶν ἐκ τοῦ ποσοῦ τῶν ἀποδοχῶν.

1. Αἱ διατάξεις, αἱ ὁποῖαι παρέχουν τό 25 ο|ο, τό παρέχουν ἀδιακρίτως τοῦ μεγέθους τῶν ἀποδοχῶν τοῦ δικαιούχου.

2. Τό κατά τό ἄρθρον 18 τοῦ Π. Δ. 8|13 Ἀπριλ. 1932 ποσοστόν τοῦ 30 ο|ο τό λαμβάνει ὁ μισθωτός ἐν ὑπερωρίαις ὑπό τάς σημειωθείσας προϋποθέσεις μ ό ν ο ν ἐάν αἱ μηνιαῖαι τακτικαί ἀποδοχαί του δέν ὑπερβαίνωσι τάς 5.000 δραχμάς τοῦ Ἔτους 1937, δηλαδή τάς σημερινάς 923.300.

Τίνα προσαύξησιν ὅμως λαμβάνει, ἐάν αἱ ἀποδοχαί του ὑπερβαίνωσι τάς 923.300 δραχμάς; Νομίζομεν ὅτι θά λάβῃ τοὐλάχιστον τό 25 ο|ο τοῦ ἄρθρ. 9 § 4 τοῦ Π.Δ. τῆς 27 Ἰουν.|4 Ἰουλ. 1932, ὑπουδήποτε καί ἐάν ὑπηρετῇ εἴτε εἰς γραφεῖον μέ τακτικόν ὡράριον 7 ὡρῶν, εἴτε ἀλλαχοῦ, εἴτε ὑπάλληλος εἶναι, εἴτε ὑπηρέτης, εἴτε ἐργάτης. (Οὕτω φαίνεται δεχόμενον καί τό Δ.Ε.Ν. ε' σ. 560. Κατά τόν *Ι. Καποδίστριαν* ὁ περιορισμός τῶν 5.000 δραχμῶν δέν δύναται νά θεωρῆται ἰσχύων σήμερον, ΕΕΔ 6, σ. 515)

3. Τέλος σημειοῦμεν ὅτι τό Β.Δ. τῆς 28|29 Ἀπριλίου 1937 «περί ἐπεκτάσεως τῆς 8ώρου ἐργασίας εἰς τά ὀφαντουργεῖα, κλωστοϋφαντουργεῖα (ἐρίου, βάμβακος, μετάξης κλπ.), νηματουργεῖα κλπ.», τό ὁρίζον ἐν ἄρθρῳ 3 ὅτι ἡ διά τάς προσθέτους ὥρας ἀναλογοῦσα ἀντιμισθία δέον νά εἶναι ηὐξημένη κατά 50 ο|ο, ἐν σχέσει μέ τήν κανονικήν ταιαύτην, δέν ἰσχύει καθ' ἡμᾶς. (Ὅρα τάς ἀνωτέρω παραπομπάς).

III. Ἐπί ποίων ἀποδοχῶν λαμβάνει τό προσωπικόν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων τό ποσοστόν τῆς προσαυξήσεως διά τάς ὑπερεκτάσεις ὑπερωρίας;

α) Τίς εἶναι ἡ ἔννοια τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 9 Π.Δ. 27 Ἰουν.|4 Ἰουλ. 1932 ἐκφράσεως «ἡ ἀντιμισθία δέον νά εἶναι ηὐξημένη τοὐλάχιστον κατά 25 ο|ο ἐν σχέσει μέ τήν κ α ν ο ν ι κ ή ν ταιαύτην»; Εἰδικῶς ποίαν νοεῖ «κ α ν ο ν ι κ ή ν» ἀντιμισθίαν ὁ νόμος; Τήν ἐν τῷ νόμῳ ὁριζομένην ὡς ἐλάχιστον ὅριον μετά τῶν ὑποχρεωτικῶν ἐπιδομάτων, ἅτινα δίδει, ἤ τήν τυχόν ἀνωτέραν ταύτης παγίως καί σταθερῶς καταβαλλομένην ὑπό τοῦ ἐργοδότου;

β) Τίς εἶναι ἡ ἔννοια τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 18 Π.Δ. 8|13 Ἀπριλίου 1932 ἐκφράσεως «διά τάς προσθέτους Ὥρας... καταβάλλεται ὁ ἀντίστοιχος μισθός, ἀποζημίωσις ἤ ἡμερομίσθιον τῆς κ α ν ο ν ι κ ῆ ς Ὥρας ἐργασίας, ηὐξημένης κατά 30 ο|ο»; Ποῖον νοεῖ ἡ διάταξις ἀντίστοιχον μισθόν τῆς κανονικῆς ὥρας ἐργασίας; Τόν μισθόν, ὃν ὁρίζει ἑκάστοτε ὁ νόμος, ἤ τόν τυχόν ἀνώτερον διδόμενον;

γ) Τίς εἶναι ἡ ἔννοια τῆς ἐν ἄρθρῳ 3 Π.Δ. 28|29 Ἀπρ. 1937 ἐκφράσεως ἡ διά τάς προσθέτους ὥρας ἀναλογοῦσα ἀντιμισθία δέον νά εἶναι ηὐξημένη κατά 50 ο|ο ἐν σχέσει μέ τήν κ α ν ο ν ι κ ή ν ταιαύτην; Τίνα νοεῖ «κ α ν ο ν ι κ ή ν», ἐάν ἰσχύῃ τό Β.Δ.;

Καί ἐπί τούτου ὑπεστηρίχθησαν διάφοροι γνῶμαι:

Πρώτη γνώμη. : Ὡς μισθός ἡ ἀποζημίωσις, ἐφ' οὗ ὑπολογίζεται ἡ κατά τήν § 3 τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Ν. 547|37 ηὐξημένη διά τήν ὑπερεργασίαν ἀποζημίωσις τοῦ 30 ο|ο, νοητέα πᾶσα παροχή, ἥτις καταβάλλεται ὑπό τοῦ ἐργοδότου πρός τόν ἐργαζόμενον διά τήν κανονικήν (7ωρον) ἐργασίαν. Ἡ ηὐξημένη ἀποζημίωσις ὑπερεργασίας δέον νά ὑπολογίζηται καί ἐπί τῶν οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων, ἐπιδόματος πολυετίας κλπ., ἐφ' ὅσον ταῦτα ἐνσωματοῦνται εἰς τάς τακτικάς ἀποδοχάς τοῦ ὑπαλλήλου διά τήν κανονικήν (7ωρον ἐργασίαν). Ἐκ τούτων ἕπεται, ὅτι πολλῷ μᾶλλον ἡ ηὐξημένη ἀποζημίωσις δέον νά ὑπολογίζηται καί ἐπί τῶν ἀμοιβῶν καί ἄλλων ἀποζημιώσεων τῶν παρεχομένων διά τήν πέραν τοῦ συμβατικοῦ ὡραρίου ἐντός τῶν νομίμων ὁρίων ἐργασίαν, ἐφ' ὅσον ἡ ἀμοιβή αὕτη ἐνσωματοῦται εἰς τήν ἀμοιβήν τῆς νομίμως παρεχομένης ἐργασίας (Γνωμ. *Καποδ.* ΕΕΔ 6 σ. 515).

Ἡ γνωμοδότησις δέν ἀκριβολογεῖ. Ὁ ἐργοδότης, ὁ παρέχων προσθέτους παροχάς, ἤτοι ἐπιδόματα πάσης φύσεως καί ὀνομασίας, ἄλλοτε μέν τά παρέχει διότι τό ἐπιβάλλει ὁ νόμος εἰς τήν περίπτωσιν αὐτήν σχηματίζε-

ται μαζὶ μὲ τὸν βασικὸν μισθόν, ὃν προσδιορίζει, τὸ σύνολον τοῦ ν ο μ ί μ ο υ μισθοῦ, οὗ κατώτερον δὲν δύναται νὰ δώσῃ ὁ ἐργοδότης (δια τὰς ἀποδοχὰς ἠλεκτροτεχνιτῶν κ.λ.π.). Ἄλλοτε αὖτος παρέχει οἰκειοθελῶς (συμβατικῶς πλέον) διάφορα ἐπιδόματα, ὡς λ.χ. θέσεως, οἰκογεν. βαρῶν, πολυετίας κλπ., χωρὶς νὰ τὸ ἐπιβάλῃ ὁ νόμος. Μάλιστα δὲ οὐχὶ σπανίως παρέχει καὶ βασικὸν μισθὸν ἀνώτερον τοῦ ν ο μ ί μ ο υ καὶ τὰ ἐπιδόματα αὐτὰ ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρου καταβαλλομένου βασικοῦ μισθοῦ. Ἡ γνωμοδότησις δέχεται μᾶλλον, ὅτι τὸ ποσοστὸν τῆς προσαυξήσεως ὑπολογίζεται ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν πράγματι καταβαλλομένων ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἀνωτέρων τῶν νομίμων τακτικῶν ἀποδοχῶν, ἐν αἷς καὶ αἱ πρόσθετοι παροχαί, οἷον τὰ διάφορα ἐπιδόματα (ὅρα καὶ Π.Α. 2723|1948, ΕΕΔ 7 σ. 325, Π.Α. 3345|49, ΕΕΔ 8, σ. 668, Π.Α. 8235|50, ΕΕΔ 9 σ. 981, Δ.Ε.Ν. ε' σ. 560).

Δευτέρα γνώμη: Ἡ προσαύξησις κατὰ τὰ κεκανονισμένα ποσοστὰ δι' ὑπερωρίας (καὶ ἡμερουργίας καὶ νυκτερινὴν ἐργασίαν) ὑπολογίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κατὰ νόμον ἀναγνωριζομένων ἀποδοχῶν. Ὅθεν, ἐὰν ὁ μεγαλύτερος μισθὸς ἢ τὸ ἡμερομίσθιον ὑπερκαλύπτῃ τὴν πρόσθετον ἀμοιβὴν δι' ὑπερωρίας, δὲν λαμβάνει ἄλλην προσαύξησιν ὁ μισθωτὸς (Π.Α. 6548|1948, ΕΕΔ 7 σ. 733, Π.Α. 6322|1948, ΕΕΔ 8 σ. 74, Π. Α. 998|1950, ΕΕΔ 9 σ. 399, 4975|49, ΕΕΔ 9 σ. 980, Π. Α. 1953|48, ΕΕΔ 7 σ. 323 (διὰ τὰς προσαυξήσεις Κυριακῶν καὶ νυκτῶν), ***Σχόλ.*** ΕΕΔ 9 σ. 693, σ. 739, Π.Α. 2128|50, ΕΕΔ 9 σ. 739).

Καθ' ἡμᾶς ἡ ὀρθὴ ἔκδοχὴ εἶναι, ὅτι τὸ ποσοστὸν προσαυξήσεως δι' ὑπερωρίας λογίζεται ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν, ἃς πράγματι λαμβάνει ὁ μισθωτός. Αὐτὴν τὴν Ἔννοιαν ἔχουσιν αἱ ἐν ταῖς ἀνωτέρω διατάξεσιν ἐκφράσεις: «ἐν σχέσει μὲ τὴν κανονικὴν τοιαύτην» καὶ «ἀντίστοιχος μισθός». Ὁ ὁποῖος τότε ἐκανονίζετο μόνον συμβατικῶς.

Ἄλλως ὥρισεν ὁ νομοθέτης διὰ τὰς προσαυξήσεις ἕνεκα ἐργασίας (ἐπιτρεπτῆς) κατὰ τὰς Κυριακὰς κλπ. καὶ τὰς νύκτας. Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825 τοῦ 1951 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν ἠρμηνεύθησαν αἱ ἀποφάσεις τῶν διὰ τὰς προσαυξήσεις διὰ τὰς ἐργασίας Κυριακῶν καὶ νυκτῶν καὶ ὡρίσθη ὅτι ἡ προσαύξησις κατὰ 25 ο|ο καὶ 75 ο|ο ὑπολογίζεται πάντοτε ἐπὶ τῶν ὑποχρεωτικῶς τεθεσπισμένων ἐλαχίστων ὁρίων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων καὶ δὲν συμψηφίζεται πρὸς τυχὸν καταβαλλομένας ἀνωτέρας τοιούτων ἀποδοχάς.

IV. Ἐὰν ὁ ἐργοδότης δίδῃ εἰς τὸ προσωπικὸν ποσοστὸν προσαυξήσεως διὰ τὰς ὑπερωρίας ἀνώτερον τοῦ νομίμου, δύναται εἶτα νὰ τὸ περιορίσῃ εἰς τὸ νόμιμον ἢ τὸ ἐλάχιστον ὅριον τοῦ νομίμου;

Ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ ἐργοδότης ἔχει ὁρίσει τὸ ποσοστὸν ὑπερωριῶν ἐξ ἄρθρου 9 § 4 Π.Δ. 27 Ἰουν.|4 Ἰουλ. 1932 εἰς 28 ο|ο ἢ ὅτι ἔχει ὁρίσει τὸ ποσοστὸν ὑπερωριῶν ἐξ ἄρθρου 18 Π.Δ. 8|13 Ἀπριλ. 1932 εἰς 35 ο|ο (ἀντὶ 30 ο|ο). Ὡς πρὸς τὸ δικαίωμά του ἐὰν δύναται νὰ τὸ περιορίσῃ εἰς 25 ο|ο ἢ εἰς 30 ο|ο διακριτέον τὸ ἑξῆς:

α) Ἐὰν αἱ ὑπερωρίαι παρεσχέθησαν ἐκτάκτως καὶ πρὸς πλήρωσιν ὡρισμένης ἀνάγκης καὶ ὁ ἐργοδότης ἔδωσεν ἀνώτερον ποσοστόν, ἐὰν βραδύτερον τὸ προσωπικὸν ἐργασθῇ πάλιν καθ' ὑπερωρίαν, εἴτε ἐκτάκτως, εἴτε τακτικῶς, δύναται ὁ ἐργοδότης νὰ μειώσῃ τὸ ποσοστὸν εἰς τὸ νόμιμον, ἄνευ κινδύνου νὰ θεωρηθῇ ἡ μείωσις αὐτὴ ὡς μονομερὴς βλαπτικὴ διὰ τὸ μισθωτὸν μεταβολὴ τῶν ὅρων ἐργασίας.

β) Ὑποθέσωμεν ὅτι αἱ ὑπερωρίαι παρέχονται σταθερῶς καὶ παγίως, εἴτε καθημερινῶς, εἴτε ἐκ περιτροπῆς, καὶ ὁ ἐργοδότης δίδει τακτικῶς τὸ νόμιμον ἢ τὸ ἐλάχιστον ὅριον τοῦ νομίμου ποσοστὸν αὐξήσεως, ἤτοι τὸ 30 ο|ο ἢ τὸ 25 ο|ο, καὶ ὅτι διὰ τινα περίοδον λ.χ. ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἑορτῶν ἢ ἐπικειμένης χορηγήσεως ἀδείων αὐξάνει τὸ ποσοστὸν αὐτὸ εἰς 35 ο|ο. Ἐὰν μετὰ ταῦτα ὁ ἐργοδότης θελήσῃ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸ νόμιμον, τῶν 25 ο|ο ἢ 30 ο|ο, νομίζομεν ὅτι δικαιοῦται νὰ τὸ πράξῃ, διότι ἐκ τῆς ἐκτάκτου αὐτῆς καὶ παροδικῆς αὐξήσεως δὲν ἐδημιουργήθη συμβατικὸν δικαίωμα ὑπὲρ τῶν μισθωτῶν.

γ) Ἐὰν αἱ ὑπερωρίαι παρέχωνται σταθερῶς καὶ παγίως, εἴτε καθημερινῶς, εἴτε ἐκ περιτροπῆς, κατὰ προδιαγεγραμμένον μηχανισμὸν καὶ πρόγραμμα ἐργασίας, καὶ ὁ ἐργοδότης ἐπὶ ἀρκετὸν χρονικὸν διάστημα (κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ) παρείχεν εἰς τὸ προσωπικὸν ἀνώτερον ποσοστὸν προσαυξήσεως, λ.χ. ἀντὶ τοῦ 25 ο|ο ἢ τοῦ 30 ο|ο ἔδιδε 28 ο|ο ἢ 35 ο|ο, δὲν δικαιοῦται, νομίζομεν, κατόπιν νὰ τὸ περικόψῃ εἰς τὸ νόμιμον, διότι ἡ πρόσθετος αὐτὴ παροχή, λόγῳ τῆς σταθερότητος τῆς παρεχομένης ὑπερεργασίας, κατέστη παγία.

V.—Δικαιοῦται ὁ ἐργοδότης εἰς ἄλλους ἐκ τῶν μισθωτῶν, τῶν ἐργαζομένων καθ' ὑπερωρίαν, νὰ δίδῃ ἀνώτερον ποσοστὸν προσαυξήσεως καὶ εἰς ἄλλους τὸ νόμιμον;

Τὸ ζήτημα προυσιάζεται ὑπὸ τὰς ἑξῆς μορφάς:

α) Λαρὼν ὁ ἐργοδότης ἄδειαν ὑπερωριῶν διὰ 50 μισθωτοὺς τοῦ αὐτοῦ τμήματος τοῦ ἐργοστασίου, λ.χ. τοῦ μηχανουργείου ἢ τοῦ κλωστηρίου, κανονίζει καὶ δίδει εἰς μὲν τοὺς 30 ποσοστὸν αὐξήσεως 25 ο|ο (τὸ ἐλάχιστον ὅριον τοῦ νομίμου), εἰς τοὺς ἄλλους δὲ ποσοστὸν αὐξήσεως 28 ο|ο. Τοῦτο νομίζομεν ὅτι δὲν εἶναι νόμιμον, διότι ἀντιβαίνει εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἴσης μεταχειρίσεως.

β) Εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν γραφείων ἢ τμήματός τινος τοῦ ἐργοστασίου δίδει ὁ ἐργοδότης εἰς τὸ καθ' ὑπερωρίαν ἐργαζόμενον προσωπικὸν ποσοστὸν προσαυξήσεως ἀνώτερον τοῦ νομίμου. Ἐὰν κατόπιν λάβῃ ἄδειαν ὑπερωριῶν, λ.χ. δι' ἄλλα 15 πρόσωπα, δὲν δύναται, νομίζομεν, δι' αὐτὰ νὰ κανονίσῃ ποσοστὸν προσαυξήσεως μικρότερον τοῦ εἰς τοὺς ἄλλους διδομένου, δηλαδὴ μόνον τὸ νόμιμον διὰ τὸν ἀνωτέρω λόγον.

γ) Λαμβάνει ὁ ἐργοδότης ἄδειαν ὑπερωριῶν διὰ τὸ προσωπικὸν τοῦ τμήματος τοῦ μηχανουργείου καὶ διὰ τὸ προσωπικὸν τοῦ

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΙΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ

Παράβασις άρθρου 281 Άστικοῦ Κώδικος καὶ νόμιμοι συνέπειαι

Ἐκδίκασις ἀξιώσεως μισθοῦ ἐξ ἀκύρου, κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος, καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. ΓΦΟΔ'.—Ἰσχυρισμὸς ἐργοδότου περὶ παραιτήσεως δικαιώματος προσβολῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου δι' εἰσπράξεως ἀποζημιώσεως Ν. 2112.—Ἀνέλεγκτος ὑπὸ Ἀρείου Πάγου ὡς ἀναγόμενος εἰς ἐκτίμησιν πραγμάτων.—Ἐφαρμογὴ ἄρθρου 281 Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ ἐπὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.— Καταχρηστικὴ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας δύναται νὰ ἀγάγῃ, κατ' ἄρθρ. 174 Α.Κ., εἰς ἀκυρότητα, ἐὰν ὁ δικαιοῦχος δὲν ἀρκῆται εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 914 Α.Κ. ἀποζημίωσιν.— Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας διὰ λόγους ἐκδικήσεως συνιστᾷ κατάχρησιν δικαιώματος.— Εὐθύνη νομικῶν προσώπων ἐκ πράξεων ἢ παραλείψεων ὀργάνων των.— Συμψηφισμὸς ἀπαιτήσεως ἐργοδότου πρὸς μισθὸν κατ' ἄρθρ. 664 Α.Κ.

Ἐπικυροῦται διὰ τῆς κατωτέρω ζωηρῶς ἐνδιαφερούσης ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἡ ὑπ' ἀριθ. 2561|1950 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, ὡς ἐφετείου.

Λόγοι ἀναιρέσεως κατὰ τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως, ὅσον καὶ κατὰ τῆς πρωτοδίκου ὑπ' ἀριθ. 485|1950 τοῦ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Διότι ἀμφότεραι αἱ προσβαλλόμεναι ἀποφάσεις, κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ κακὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ προϊσχύοντος δικαίου (Ν. 19 §§ 9 καὶ 10 Ν. 38 πρ. Π. (19.2) καὶ Ν. 4 Πανδ. (1.22), τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ Α.Κ. καὶ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ἀν. ν. 118|1945 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων», ὡς τροποποιηθὲν ἰσχύει σήμερον, ἐδέξαντο τὴν ἀπὸ 29 Ἀπριλίου 1950 ἐναντίον αὐτοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΦΟΔ' ἐγερθεῖσαν ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἀγωγήν, ἐπὶ τῇ πεπλανημένῃ αἰτιολογίᾳ ὅτι δῆθεν ἡ ἐκ μέρους αὐτοῦ ἀπόλυσις ταύτης ἐγένετο καταχρηστικῶς, ἤτοι καθ' ὑπέρβασιν τῶν ἐν ἄρθρῳ 281 Α.Κ. τεθειμένων ἀντικειμενικῶν ὁρίων τῆς ἀσκήσεως παντὸς δικαιώματος, ἐνῷ ἔδει ν' ἀπορρίψωσι ταύτην, ὡς νόμῳ βάσιμον καὶ ἀναληθῆ, δεδομένου ὅτι, ὡς ἀπεδείχθη καὶ ὡς δέχονται αἱ προσβαλλόμεναι ἀποφάσεις, ἡ ἀναιρεσίβλητος ὡς ὑπάλληλος αὐτοῦ ὑπέπεσεν εἰς σοβαρότατα παραπτώματα, χορηγοῦντα αὐτῷ ἀναμφισβητήτως τὸ δικαίωμα νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀπόλυσίν της. Συνεπῶς εἰς τὴν ὑπὸ κρίσιν περίπτωσιν οὐ μόνον δὲν συντρέχει τὸ στοιχεῖον τῆς «προφανοῦς» ἐκ μέρους τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὑπερβάσεως τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. τεθειμένων ἀντικειμενικῶν ὁρίων, ἀλλ' ἀντιθέτως καὶ ἡ καλὴ πίστις καὶ τὰ χρηστὰ ἤθη καὶ ὁ κοινωνικὸς καὶ οἰκονομικὸς σκοπὸς τοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ἀν. ν. 118|1945 χορηγουμένου αὐτῷ δικαιώματος οὐ μόνον ἐπέτρεπον, ἀλλὰ καὶ ἐπέβαλλον τὴν ἀπόλυσιν τῆς ἀνάρμοστον καὶ βλαπτουσαν λειτουργίαν ἐπιδεικνυούσης ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας της ἀναιρεσιβλήτου.

β) Διότι, καίτοι ρητῶς δέχεται ἡ δευτέρα τῶν προσβαλλομένων ἀποφάσεων, ὅτι ἡ ἀναιρεσίβλητος ἄνευ ὑδεμιᾶς ἀπολύτως ἐπιφυλάξεως εἰσέπραξεν ἀφ' ἑνὸς μὲν καταβληθεῖσαν αὐτῇ ἀποζημίωσιν τοῦ νόμου 2112, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὸ παρὰ τοῦ οἰκείου Ταμείου καταβαλλόμενον ἐπίδομα ἀνεργίας, ἐν τούτοις, κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ κακὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου, ἀπέρριψε τὴν κατ' ἔφεσιν παραδεκτῶς, ἐλλείψει ἐναντιώσεως ἐκ μέρους τῆς ἀντιδίκου, προταθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ ἔνστασιν περὶ ἐμπράκτου παραιτήσεως τῆς ἀναιρεσιβλήτου, ἐνῷ ἔδει νὰ δεχθῇ ταύτην καὶ νὰ ἀπορρίψῃ τὴν ἐνδικον ἀγωγήν, δεδομένου ὅτι ἐκ τῶν προμνησθέντων πραγματικῶν περιστατικῶν ἀναμφισβητήτως τεκμαίρεται ἡ πρόθεσις τῆς ἀναιρεσιβλήτου περὶ παραιτήσεως ταύτης ἀπὸ τῆς ἐπὶ ἀκυρότητι προσβολῆς τῆς γενομένης ἀπολύσεώς της.

γ) Διότι ἡ δευτέρα τῶν προσβαλλομένων ἀποφάσεων, κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ κακὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ

τμήματος στριπτηρίων καὶ κανονίζει διὰ μὲν τὸ προσωπικὸν τοῦ μηχανουργείου 35 ο|ο (ἄνω τοῦ νομίμου), διὰ δὲ τὸ προσωπικὸν τῶν στριπτηρίων 25 ο|ο (τὸ ἐλάχιστον ὅριον). Νομίζομεν, ὅτι δύναται νὰ τὸ πράξῃ, χωρὶς νὰ παραβιασθῇ ἡ ἀρχὴ τῆς ἴσης μεταχειρίσεως, ἐὰν μάλιστα ἡ ἐργασία ἐν τῷ μηχανουργείῳ κ.λ.π. διεξάγεται ὑπὸ δυσμενεστέρους ὅρους κ.λ.π.

δ) Ἐπίσης δύναται ὁ ἐργοδότης ἄνευ παραβιάσεως τῆς ἀρχῆς τῆς ἴσης μεταχειρίσεως νὰ δίδῃ μεγαλύτερον ποσοστὸν προσαυξήσεως εἰς τοὺς ἐν τῷ ἐργοστασίῳ κ.λ.π. ἐργαζομένους καθ' ὑπερωρίαν καὶ μικρότερον (πάντως ἐντὸς τῶν νομίμων ὁρίων) εἰς τοὺς ἐν τοῖς γραφείοις καὶ τανάπαλιν.

Ἀθῆναι, Ἰούλιος 1951

από 24 Ιουλίου 1920 Βασ. Δ/τος καὶ τοῦ ἄρθρου 664 τοῦ Α.Κ. ἀπέρριψε τὴν ἔνστασιν αὐτοῦ περὶ συμψηφισμοῦ τῆς καταβληθείσης τῇ ἀντιδίκῳ ἐκ δραχ. 2.251.500 ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112 πρὸς τοὺς διὰ τῆς ἐνδίκου ἀγωγῆς της αἰτουμένους μισθούς, ἐνῷ ἔδει νὰ δεχθῇ τὸν προταθέντα συμψηφισμόν, διότι, καὶ ἀκύρου ὑποτιθεμένης τῆς ἀπολύσεως, ἡ καταβληθεῖσα ὡς ἄνω ἀποζημίωσις ἀντιπροσωπεύει 4 μηνῶν μισθούς, ἐπὶ πλέον δὲ δὲν συντρέχουν ἐπὶ τοῦ προκειμένου αἱ προϋποθέσεις ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 664 τοῦ Α.Κ. διὰ τὸν ἀποκλεισμὸν τοῦ συμψηφισμοῦ, ἐφ' ὅσον τὸ πρὸς συμψηφισμὸν προτεινόμενον ποσὸν ἀντιπροσωπεύει μισθοὺς παρελθόντος χρόνου.

Πρόσθετοι λόγοι ἀναιρέσεως :

α) Διότι, ἐφ' ὅσον κατὰ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ Νομ. Δ/τος τῆς 8/11 Μαΐου 1945 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 1181/1945 κλπ.» κατηργήθησαν αἱ περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἰσχύουσαι μέχρι τότε δεσμευτικαὶ διατάξεις τοῦ Νομ. Διατ. 521 τοῦ 1941 καὶ διὰ τοῦ τροποποιηθέντος ἄρθρ. 9 τοῦ νόμου 1181/1945 παρεσχέθη εἰς τοὺς ἐργοδότας τὸ δικαίωμα νὰ καταγγέλλωσι τὴν συμβασιν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ των, ἄνευ περιορισμοῦ τινος, ὑποχρεούμενοι μόνον εἰς καταβολὴν τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 2112 ὁριζομένης ἀποζημιώσεως, κατεσιπάσης οὕτω τῆς τοιαύτης καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως δικαιοπραξίας ἀναιτιώδους καὶ ἀφηρημένης, δὲν δύναται ἡ ἄσκησις τοῦ νομίμου τούτου δικαιώματος, ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει, νὰ θεωρηθῇ, ὅτι ἀποτελεῖ κατάχρησιν δικαιώματος κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 281 τοῦ Ἀστ. Κώδικος (Α.Π. 564/1950). Τὰ ἐναντία δεχθεῖσα ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις καὶ κηρύξασα ἄκυρον, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 281 τοῦ Ἀστ. Κώδ., τὴν παρ' αὐτοῦ νομοτύπως γενομένην καταγγελίαν τῆς μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς ἀναιρεσιβλήτου ὑφισταμένης ἀορίστου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας, ψευδῶς ἠρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 1181/1945 καὶ τὸ ἄρθρον 281 Ἀστ. Κώδ. καὶ εἶναι διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἀναιρετέα κατὰ τὸ ἄρθρον 807 § 17 τῆς Πολιτ. Δικονομίας.

β) Διότι καὶ ἐπὶ τῇ ἀντιθέτῳ ἐκδοχῇ ὅτι καὶ ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπόκειται εἰς τὴν ἔρευναν, ἂν ἐγένετο συμφώνως πρὸς τοὺς κανόνας τῆς καλῆς πίστεως, τῶν χρηστῶν ἠθῶν καὶ ἐν γένει τῶν ὁρίων τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. (ὅπερ δι' ἄλλων ἀποφάσεων του ἐδέχθη ὁ Ἄρειος Πάγος), ἡ ἐπιδιώκουσα τὴν ἀναγνώρισιν τῆς συνδρομῆς ὑπερβάσεως τῶν ὑπὸ τοῦ μνησθέντος ἄρθρου τοῦ Α.Κ. τεθειμένων ὁρίων ἀγωγὴ καὶ προκειμένου περὶ καταχρηστικῶς γενομένης καταγγελίας ἐργασιακῆς συμβάσεως δὲν ἠδύνατο νὰ γίνῃ, ὡς ἐν τῇ προκειμένῃ διαφορᾷ, δι' ἐκθέσεως ἀγωγῆς ἐνώπιον τοῦ ἐκδικάζοντος ἐργασιακὰς διαφορὰς Πρωτοδίκου κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ'ΨΟΔ', ἀλλὰ διὰ τακτικῆς ἀγωγῆς ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου καὶ τοῦτο, διότι ἡ συνδρομὴ τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν, διὰ τὰ ὁποῖα προσβάλλεται ἡ καταγγελία ὡς καταχρηστικῶς γενομένη, δὲν δύναται φύσει νὰ ἐρευνηθῇ καὶ ἀποδειχθῇ κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν τοῦ Ἐργατικοῦ Πρωτοδικείου ἄνευ τῆς τηρήσεως τῶν περὶ ἀποδείξεως διατάξεων τῆς Πολιτ. Δικονομίας. Ὑψιστάτου ὄντος καθ' ὅλην ἀναμφισβητήτως τοῦ ἐκδόσαντος τὴν ἀναιρεσιβαλλομένην ἀπόφασιν Δικαστηρίου, ὅπερ ἐσφαλμένως ἐκήρυξεν ἑαυτὸ ἁρμόδιον καὶ συνεπῶς κατέστησε τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασίν του ἀναιρετέαν κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 § 4 τῆς Πολιτ. Δικονομίας.

γ) Διότι ἡ ἀναιρεσίβλητος ἀντίδικος διὰ τῆς καθ' αὐτοῦ ἀγωγῆς αὐτῆς, τῆς γενομένης δεκτῆς διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἐζήτησε νὰ ἀποχρεωθῇ οὕτως εἰς καταβολὴν τοῦ ἐν αὐτῇ ποσοῦ δι' ἀποδοχὰς λόγῳ ἀκύρου ἀπολύσεως της, κυρίως μὲν διότι δὴθεν δὲν ἐτηρήθησαν αἱ διατυπώσεις τοῦ Νόμου 1181/45 καὶ δὲν κατεβλήθη πλήρης ἡ νόμιμος ἀποζημίωσις καὶ ἐπικουρικῶς διὰ κατάχρησιν δικαιώματος, τῆς ἐπικουρικῆς ταύτης βάσεως διατυπωθείσης ἅπαξ ἀορίστως διὰ τῶν ἑξῆς μόνον λέξεων : «ἄλλως ὡς γενομένης τῆς ἀπολύσεως κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος, προσληφθέντων ἀντικαταστατῶν». Ἐνῷ δὲ διὰ τῆς τοιαύτης διατυπώσεως δὲν ἐγένετο ἐπίκλησις πραγματικῶν περιστατικῶν ἐξ μέρους τῆς ἐναγούσης, ἅτινα ἀληθεύοντα νὰ καθιστῶσι τὸ δικαίωμα τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ὡς καθ' ὑπέρβασιν τῶν ὁρίων τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. κατὰ κατάχρησιν ἀσκηθὲν καὶ ἔδει ἄνευ ἄλλης ἐρεύνης νὰ κηρυχθῇ ἀπαράδεκτος ἡ ἀγωγὴ κατὰ τὴν ἐπικουρικὴν αὐτῆς βάσιν, τόσον ὁ κατὰ πρῶτον βαθμὸν δικάσας Πρωτοδίκης, ὅσον καὶ τὸ ὡς ἔφετείον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ἐδέχθησαν τὴν ἀγωγὴν ὡς βάσιμον οὐχὶ διότι προεβλήθησαν καὶ ἀπεδείχθησαν πραγματικὰ περιστατικὰ ἀποδεικνύοντα τὴν καταχρηστικὴν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος, ἀλλὰ διότι δὲν ἐθεωρήθησαν βάσιμοι καὶ δεδικαιολογημένοι οἱ παρὰ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἀνταποδεικτικῶς προβληθέντες λόγοι, δι' οὓς ἠσιολογημένως ἐγένετο ἡ καταγγελία, οὕτω δὲ κατὰ προφανῆ παραβίασιν τῶν ὁρισμῶν τοῦ νόμου, ἐν σχέσει πρὸς τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως, ἐγένετο δεκτὴ ἡ ἀγωγή, διότι ὁ ἀναιρεσείων δὲν ἀνταπέδειξεν, ὅτι ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματός του δὲν ὑπερέβη τὰ ὅρια τῆς καλῆς πίστεως, τῶν χρηστῶν ἠθῶν καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ καὶ κοινωνικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος, διδομένης συνάμα εἰς τὸ ἄρθρ. 281 Α.Κ. τῆς ψευδοῦς ἐρμηνείας ὅτι πᾶν δικαίωμα, δι' ὃ ὁ ἀσκήσας τοῦτο δὲν ἀποδεικνύει, ὅτι ἠσκήθη ἐντὸς τῶν ἄνω ὁρίων, τεκμαίρεται ὡς κατὰ κατάχρησιν ἀσκηθέν. Διὰ τοὺς λόγους τούτους εἶναι ἀναιρετέα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις κατ' ἐφαρμογὴν τῶν παραγράφων 10, 11 καὶ 17 τοῦ ἄρθρου 807 τῆς Πολιτ. Δικονομίας.

δ) Διότι τὰ γενόμενα δεκτὰ ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ἀποφάσεως ὡς ἀποδεικνύοντα καταχρηστικὴν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος τῆς καταγγελίας πραγματικὰ περιστατικὰ δὲν καθιστῶσι κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου

281 Α.Κ. απηγορευμένην την άσκησιν ταύτην και συνεπώς κατ' εσφαλμένην εφαρμογήν και ψευδή ερμηνείαν του ουσιαστικού τούτου νόμου έγένετο δεκτή ή αγωγή και είναι διά τούτο αναιρετέα ή προσβαλλομένη απόφασις.

ε) Διότι ως καταχρηστική άσκησις του δικαιώματος της καταγγελίας της εργασιακής συμβάσεως εθεωρήθη υπό της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως το γενόμενον δεκτόν παρ' αυτής γεγονός της αντικαθεσίας και εχθρότητος των διοικούντων τον συνεταιρισμόν ημών και της επιθυμίας τούτων να εκδικηθώσι την ανείδικον και τον σύζυγον αυτής. Δεδομένου όμως ότι ο συνεταιρισμός δεν ευθύνεται κατά τας διατάξεις του Αστικού νόμου δια τας δολίας πράξεις των διοικούντων αυτόν, κατά ψευδή ερμηνείαν και εσφαλμένην εφαρμογήν των διατάξεων τούτων εγένετο δεκτή η ένδικος αγωγή και εντεύθεν τυγχάνει αναιρετέα ή προσβαλλομένη, κατά το άρθρον 807 § 17 της Πολιτ. Δικονομίας.

στ) Διότι κατά το άρθρον 281 Α.Κ. απαγορεύεται ή άσκησις του δικαιώματος, εάν υπερβαίνη τα εν αυτώ οριζόμενα όρια, κατά δε το άρθρον 174 του αυτού Κώδικος δικαιοπραξία αντικειμένη εις απαγορευτικήν διάταξιν του νόμου είναι άκυρος, εφ' όσον δεν συνάγεται άλλο τι. Προκειμένου περί εφαρμογής των άρθρων τούτων εν τη καταγγελία της συμβάσεως εργασίας διδάσκεται παρά τοις δεχομένοις ότι ή άσκησις του δικαιώματος της καταγγελίας υπόκειται εις τα όρια του άρθρου 281 Α.Κ., ότι ή άκυρωσις της καταχρηστικής καταγγελίας και ή συνεπεία ταύτης παραμονή του μισθωτού εν τη συμβάσει εργασίας δεν είναι σύμφωνος προς το πνεύμα, όπερ δέον να διέπη την εργασιακήν σχέσιν, προϋπόθεσιν έχουσαν την πρέπουσαν συνεργασίαν μεταξύ εργοδότου και μισθωτού, ήτις δεν δύναται να υφίσταται μετά την δι' ακυρώσεως της απολύσεως επάνοδον του μισθωτού εις την εργασίαν και ότι εν τη περιπτώσει ταύτη ενδείκνυται, κατ' ορθήν εφαρμογήν του άρθρου 174 του Κώδικος, η αναγνώρισις υποχρεώσεως καταβολής χρηματικής αποζημιώσεως. Διά τον λόγον τούτον κατ' εσφαλμένην εφαρμογήν και ψευδή ερμηνείαν των άνω διατάξεων του Αστικού νόμου διετάχθη υπό της προσβαλλομένης αποφάσεως η ακύρωσις της απολύσεως της αναιρεσιβλήτου και είναι αναιρετέα κατά το άρθρον 807 § 17 της Πολιτ. Δικονομίας.

***

Το άρθρον 7 του Προσχεδίου Γενικών Αρχών Α.Κ. είχε διατυπωθή ως εξής: «Η άσκησις του δικαιώματος, ή υπερβαίνουσα προφανώς τα όρια τα επιβαλλόμενα υπό της καλής πίστεως, των χρηστών ήθων ή του δι' ον απενεμήθη σκοπού δεν απολαύει της προστασίας του Δικαίου.

Την αυτήν διατύπωσιν ηκολούθησε και το άρθρ. 6 του Σχεδίου της Συντακτικής Επιτροπής.

Ως προς τας συνεπείας της παραβάσεως εις την αξιολογικήν έκθεσιν του Εισηγητού *(Γ. Μαριδάκη)* (βλέπε επίσημον έκδοσιν Υπουργείου Δικαιοσύνης, σ. 128) αναφέρονται τα εξής: Περιορισμός της κυρώσεως εις μόνην την υποχρέωσιν προς αποζημίωσιν αποτελεί δώρον άδωρον. Ο μεν δικαιούχος θα επραγματοποίει το δικαίωμά του, ο δε υπόχρεως θα εταλαιπωρείτο εις δίκας, αναζητών την εκ της καταχρήσεως ζημίαν. Δεν είναι ορθή ή αντίληψις, ότι αι περί καταχρήσεως δικαιώματος διατάξεις ανήκουν εις την ύλην της εξ υπαιτιότητος ευθύνης. Ένεκα τούτου το άρθρ. 7 διατυπούται ως γενική αρχή. Η διάταξις εδώ απολαύει της προστασίας του δικαίου» εν τη ευρύτητι αυτής παρέχει εις μεν τον βλαπτόμενον το δικαίωμα, όπως ζητήση όχι μόνον αποζημίωσιν, αλλ' είτε κατ' ένστασιν, είτε δι' αγωγής και αναστολήν της άσκήσεως, εις δε τον δικαστήν την εξουσίαν, όπως κρίνη εκάστοτε κατά πόσον πρέπει να επιτραπή ή αναστολή ή να παρασχεθή μόνον αποζημίωσις. Η εξουσία αύτη επιβάλλεται εκ των πραγμάτων, άτινα ενεφάνισαν περιπτώσεις, καθ' ας ή αναστολή της άσκήσεως είναι αδύνατος ή άσκοπος, όπότε ή αποζημίωσις απομένει το μόνον μέσον αποκαταστάσεως της ισορροπίας.

Τελικώς το αντίστοιχον άρθρ. 281 Α.Κ. διετυπώθη ως εξής: «Η άσκησις του δικαιώματος απαγορεύεται, εάν αύτη υπερβαίνη προφανώς τα όρια τα επιβαλλόμενα εκ της καλής πίστεως ή των χρηστών ήθων ή εκ του κοινωνικού ή οικονομικού σκοπού του δικαιώματος.

Ως προς τας συνεπείας εκ της παραβάσεως του άρθρου 281 Α.Κ. εν τη καταγγελία της συμβάσεως εργασίας υπεστηρίχθησαν εν τη θεωρία τα ακόλουθα:

α) Η άσκησις του δικαιώματος της καταγγελίας υπόκειται εις τον περιορισμόν του άρθρου 281 του Κώδικος, κατά το οποίον «απαγορεύεται» η τοιαύτη άσκησις αυτής. Συνέπεια της τοιαύτης άσκήσεως της καταγγελίας θα είναι, ότι αύτη, καθό αντικειμένη εις την ως άνω απαγορευτικήν διάταξιν του άρθρου 281, θα είναι, συμφώνως προς το άρθρ. 174 Α.Κ., *άκυρος* και ως τοιαύτη θα λογίζεται ως μη γενομένη (άρθρ. 180). Συνέπεια της παραβάσεως της διατάξεως του άρθρ. 281 θα είναι *πάντοτε η ακυρότης* της παρά τας διατάξεις αύτου γενομένης καταγγελίας, αφού εξ αυτής της διατάξεως του άρθρου τούτου δεν προκύπτει «άλλο τι», ως ορίζει το άρθρ. 174.

Εάν ο καταγγείλας την σύμβασιν εργασίας άκύρως είναι ο εκμισθωτής (μισθωτός), ούτος, καθό μη παρέχων τυχόν την εργασίαν του, μετά την τοιαύτην καταγγελίαν, είναι υπερήμερος, ευθυνόμενος εις πάν το διαφέρον του μισθωτού (εργοδότου) (*Κ. Κανκέλ*, Ένοχ. υπ' άρθρ. 649 Α.Κ., σελ. 349).

β) Η παρά την απαγόρευσιν του Α.Κ. 281 καταχρηστική άσκησις του δικαιώματος της καταγγελίας οδηγεί *εν πάση περιπτώσει εις ακυρότητα* αυτής, κατ' άρθρ. 174 Α.Κ., εφ' όσον όμως εκ της εννοίας της απαγορεύσεως της καταχρήσεως του δικαιώματος (λ.χ. εκ του κοινωνικού ή οικονομικού σκοπού της

καταγγελίας δέν συνάγεται «άλλο τι» (*Π. Ζέπος*, Ἔνοχ Β' Μέρος, Εἰδ. Τεῦχος 3ον σελ. 474 ἑπ.).

γ) Ἡ καταχρηστική ἄσκησις τοῦ δικαιώματος ἀπαγορεύεται. Τοῦτο ὁρίζεται ρητῶς ἐν ἄρθρ. 281. Σημαίνει δὲ τοῦτο, ὅτι κατά προφανῆ ὑπέρβασιν τῶν ὁρίων τῆς καλῆς πίστεως ἢ τῶν χρηστῶν ἠθῶν ἢ τοῦ οἰκονομικοῦ ἢ κοινωνικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος ἄσκησις αὐτοῦ δέν ἀποτελεῖ ἁπλῶς πρᾶξιν μή ἀνεκτήν ὑπό τοῦ δικαίου, ἀλλά πρᾶξιν παράνομον. Ὅθεν ἡ ἄσκησις αὐτῆς γεννᾶ τάς νομικάς συνεπείας πάσης παρανόμου πράξεως.

Ἡ κατά παράβασιν τῆς ἀπαγορευτικῆς διατάξεως τοῦ νόμου (παράνομος) καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι, ὡς δικαιοπραξία, ἄκυρος καί καθιστᾷ τόν ἀκύρως καταγγείλαντα ἐργοδότην ὑπερήμερον περί τήν ἀποδοχήν τῶν ὑπηρεσιῶν, ἐξ οὗ ὀφείλει οὗτος καί περαιτέρω μισθόν μέχρι τῆς νομίμου λήξεως τῆς συμβάσεως.

Ἡ λύσις αὕτη στηρίζεται εἰς θετικάς διατάξεις τοῦ Κώδικος. Τό ἄρθρ. 174 Α.Κ. ὁρίζει, ὅτι «δικαιοπραξία, ἀντικειμένη εἰς ἀπαγορευτικήν διάταξιν τοῦ νόμου, εἶναι ἄκυρος». Κατά δέ τό ἄρθρ. 180 Α.Κ. «ἡ ἄκυρος δικαιοπραξία λογίζεται ὡς μή γενομένη».

Ἡ συνέπεια ὅμως αὕτη δέν χωρεῖ πάντοτε ἀναποφεύκτως. Διότι ὑπάρχουν περιπτώσεις, καθ' ἃς τά συνιστῶντα τήν κατάχρησιν περιστατικά εἶναι τοιαῦτα, ὥστε νά ἐνδείκνυται οὐχί ἡ κήρυξις τῆς ἀκυρότητος αὐτῆς, ἀλλ' ἡ χρηματική ἀποζημίωσις τοῦ ζημιωθέντος. Κατά τάς περιπτώσεις ταύτας δέον νά προσέχωμεν τήν βαρύτητα, τήν ὁποίαν ἔχει ἡ ἐν τῷ ἀνωτέρω παρατεθέντι Α.Κ. 174 ρητή ἐπιφύλαξις: Δικαιοπραξία ἀντικειμένη εἰς ἀπαγορευτικήν διάταξιν νόμου εἶναι ἄκυρος, ἐφ' ὅσον δέν συνάγεται ἄλλο τι. Ὅθεν, ἐάν ἐκ τῶν συμπαρομαρτούντων περιστατικῶν συνάγεται ἄλλο τι, τοῦτέστιν οὐχί ἡ ἀκυρότης τῆς δικαιοπραξίας, ἀλλά μόνη ἡ ὑποχρέωσις ἀποζημιώσεως, ὁ ἀκύρως ἀπολυθείς θά δικαιοῦται νά ζητήσῃ μόνον ἀποζημίωσιν, κατ' Α.Κ. 914, τό ὁποῖον ἔχει τό μειονέκτημα, ὅτι ἀπαιτεῖ ρητῶς ὑπαιτιότητα τοῦ παρανόμως ζημιώσαντος ἄλλον, ἵνα καταστήσῃ τοῦτον ὑπόχρεων εἰς ἀποζημίωσιν (*Ἰ. Καποδίστριας*, Ἡ καταχρηστική καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ΕΕΔ 5,611 ἑπ.).

δ) Οἱ ὀπαδοί τῆς ἄνω θεωρίας πιστεύουν τόν ἀορίστως ὁρισθέντα χαρακτῆρα τῆς δικαιοπραξίας τῆς καταγγελίας συμβάσεως καί ὑποστηρίζουν, ὅτι εἶναι δυνατόν νά κηρυχθῇ ἄκυρος ἡ δικαιοπραξία διά λόγον ἀναφερόμενον εἰς τό κίνησαν τήν δικαιοπραξίαν αἴτιον ἢ τόν σκοπόν της. Ἐν τούτοις ἀναγνωρίζουν τό ἀδιέξοδον εἰς πλείστας περιπτώσεις καί συνάγουν τήν εὐχέρειαν τῆς ἐκδικάσεως ἀποζημιώσεως ἐκ τῆς διατυπώσεως τοῦ ἄρθρ. 174 Α.Κ., καθ' ὃ δικαιοπραξία ἀντικειμένη εἰς ἀπαγορευτικήν διάταξιν τοῦ νόμου, εἶναι ἄκυρος, ἐφ' ὅσον δέν συνάγεται ἄλλο τι, ἀλλά τό «ἄλλο τι» δέον νά συνάγεται οὐχί ἐκ τῶν συμπαρομαρτούντων περιστατικῶν, ἀλλ' ἐκ τῆς ἀπαγορευτικῆς διατάξεως τοῦ νόμου, ἐν προκειμένῳ δηλ. δέον νά συνάγεται ἐκ τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ., ὅτι ἐπιτρέπεται, ἀντί νά κηρυχθῇ ἄκυρος ἡ δικαιοπραξία, νά ἐπιδικασθῇ ἀποζημίωσις, διατηρουμένου τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας. Ἡ κατηγορηματική ὅμως διατύπωσις τοῦ ἄρθρου 281, «ἀπαγορεύεται», δέν ἀφήνει νά συναγάγωμεν ἄλλην συνέπειαν τῆς παραβάσεως τοῦ ἄρθρου τούτου, παρά μόνον ἀκυρότητα. Αὐτό συνιστᾷ τήν πρώτην φάσιν τῆς ἀσυνεπείας τῆς ἀντιθέτου θεωρίας. Ἡ δευτέρα φάσις συνίσταται εἰς τό ὅτι, ἔστω καί ἂν δεχθῶμεν, ὅτι εἶναι δυνατόν ἐκ τῆς καταχρήσεως νά μή ἐπέλθῃ ἀκυρότης τῆς δικαιοπραξίας, δέν ἔχομεν ἄλλο ἔρεισμα, διά νά ἐπιβάλωμεν ὡς συνέπειαν τήν ἀποζημίωσιν, παρά τάς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 914 ἢ 919 Α.Κ., ὁπότε ἀπομακρυνόμεθα τῆς ὀρθοδόξου ἐννοίας τῆς καταχρήσεως τοῦ ἄρθρ. 281 (ἀντικειμενική κατάχρησις). Αἱ ὀπαδεῖσαι τέλος τοῦ Εἰσηγητοῦ (Σχνδ. Γεν. Ἀρχ.) περί τῶν συνεπειῶν τῆς καταχρήσεως, γενόμεναι μέ βάσιν τήν προταθεῖσαν παρ' αὐτοῦ διατύπωσιν «δέν ἀπολαύει τῆς προστασίας τοῦ δικαίου» καί ἀκριβῶς θεμελιούμεναι ἐπί τῆς εὐρύτητος τῆς διατυπώσεως ταύτης, εἶναι πλέον ἄχρηστοι, μετά τήν προκριθεῖσαν διατύπωσιν εἰς τό ὁριστικόν κείμενον «ἀπαγορεύεται».

Ὡς συνέπεια λοιπόν τῆς παραβάσεως τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. ***δέν ἐπιτρέπεται νά ἐπέλθῃ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας***. Διαπιστουμένης τοιαύτης ὑπερβάσεως ἡ μέν καταγγελία εἶναι ***νομικῶς ἔγκυρος, συντρέχοντος δέ πταίσματος*** (καί ἐλαφρᾶς ἔτι ἀμελείας) ***χωρεῖ ὡς συνέπεια ὑποχρεώσεως πρός ἀποζημίωσιν κατ' ἄρθρ. 914 ἢ 919 Α.Κ.*** (*Γ. Ρωμανός*, Ἐπιβαλλόμενοι περιορισμοί εἰς τήν ἔννοιαν τῆς καταχρήσεως δικαιώματος ἐπί καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ΕΕΔ 5, 234 ἑπ.).

ε) Ἐπί παραβάσεως τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. ἐπέρχεται ἀκυρότης τῆς οὕτω γενομένης δικαιοπραξίας. Τοῦτο προκύπτει ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τοῦ ἄρθρ. 281 πρός τό 174 Α.Κ., καθ' ὃ «δικαιοπραξία, ἀντικειμένη πρός ἀπαγορευτικήν διάταξιν τοῦ νόμου, ἐφ' ὅσον δέν συνάγεται ἄλλο τι, εἶναι ἄκυρος». Ἐκ τοῦ ἄρθρ. 281, συνιστῶντος ἀπαγορευτικήν διάταξιν, δέν συνάγεται ἄλλο τι (ἄλλη τις κύρωσις), εἰμή ἡ ἀκυρότης τῆς κατά παράβασιν αὐτῆς γενομένης δικαιοπραξίας, ἐν προκειμένῳ τῆς καταγγελίας. Ἀλλοθεν, ἐκτός τοῦ ἄρθρου 281, ἤγουν ἐκ τῶν συμπαρομαρτούντων περιστατικῶν τῆς συγκεκριμένης ὑποθέσεως (πρβλ. *Καποδίστριαν*, ἔνθ' ἀνωτ.) δέν εἶναι δυνατή ἡ συναγωγή ἄλλης κυρώσεως (πλήν τῆς ἀκυρότητος), ἤτοι τῆς ὑποχρεώσεως πρός ἀποζημίωσιν. Ἐπέλευσις καί ταύτης (τῆς ὑποχρεώσεως πρός ἀποζημίωσιν), ὡς προσθέτου συνεπείας, εἶναι νοητή, ἐφ' ὅσον βεβαίως συντρέχουν αἱ ὁριζόμεναι προϋποθέσεις (ἄρθρ. 914, 919 Α.Κ.). Ἡ ὑποχρέωσις πρός ἀποζημίωσιν ὡς μοναδική συνέπεια τῆς παραβάσεως τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. στερεῖται νομίμου ἐρείσματος. Ἡ θεμελίωσίς της, ἐξ ἄλλου, ἐπί τῶν διατάξεων περί

άδικοπραξιών σημαίνει άναίρεσιν της αύτοτελείας τοῦ θεσμοῦ τῆς καταχρήσεως δικαιώματος καὶ οὐσιαστικὴν ἐκμηδένισιν τῆς ἐννοίας της (ἄλλως βεβαίως ἐν Γαλλίᾳ, ἀλλὰ δυνάμει ἐων εἰδικῶν νόμων, πρβλ. Josserand, Evolutions et actualités σ. 104). (*Ἀλ. Χακελλαρόπουλος*. Καταχρηστικὴ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ΕΕΔ 7, 309).

σε) Ἡ παράβασις τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. ἐν τῇ καταγγελίᾳ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἔχει ὡς συνέπειαν, ὅτι ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ δὲν προστατεύεται ὁ καταγγελλας ὑπὸ τοῦ νόμου διὰ τὴν γενομένην καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἥτις θεωρεῖται ὡς μὴ νόμιμος καὶ ἡ δι' αὐτῆς ἐπελθοῦσα λύσις τῆς μισθωτικῆς σχέσεως ὡς ***αὐθαίρετος***. (*Κ. Ἀποστολίδης*, Ἐνοχ. Δίκαιον, Τόμος 3ος, Εἰδ. Μέρος, Τεῦχος 6ον, σελ. 660).

Ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ ὡς συνέπεια τῆς παραβάσεως τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. ἐν τῇ καταγγελίᾳ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐγένετο δεκτὴ ἡ ἀκυρότης.

Οὕτω κατὰ τὴν Α.Π. 287|1948 (εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 7, 552) συνέπεια τῆς παραβάσεως τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. εἶναι νὰ ἀπαγορευθῇ ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος, κηρυσσομένης ***ἀκύρου*** τῆς ἀπολύσεως.

Κατὰ τὴν Α.Π. 186|1950 (εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 9, 345) δικαιοῦται ὁ δικαστὴς μετ' ἐκτίμησιν τῶν ἀντικειμενικῶν κριτηρίων τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ., νὰ ἀπαγορεύσῃ ἐν προφανεῖ ὑπερβάσει παρὰ τοῦ δικαιοῦχον τῶν ἐπιβαλλομένων ὁρίων τὴν καταχρηστικὴν ἄσκησιν καὶ νὰ ***ἀκυρώσῃ***, κατ' ἄρθρ. 178 Α.Κ., τὴν εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη ἀντικειμένην διοικοπραξίαν.

Κατὰ τὴν Α.Π. 593|1950 (εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 10, 56) δύναται ὁ δικαστὴς νὰ θεωρήσῃ ***ἄκυρον*** καὶ συνεπῶς μὴ γενομένην (ἄρθρ. 174, 180 Κώδικος) τὴν καταχρηστικῶς ἀσκηθεῖσαν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας.

Τὸ νέον ἤδη καὶ ζωηρότατα ἐνδιαφέρον τῆς καταχωριζομένης κατωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως εἶναι εἰς τοῦτο: Δέχεται ὅτι ἡ προφανὴς ὑπέρβασις τῶν ὁρίων τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. ***δύναται νὰ ἀγάγῃ εἰς ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας, κατὰ τὸ ἄρθρ. 174 Α.Κ., ἐὰν ὁ δικαιοῦχος δὲν ἀρκῆται εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 914 Α.Κ. ἀποζημίωσιν.***

***

Ἡ πλοκὴ τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. πρὸς τὸ ἄρθρ. 174 Α.Κ., καθ' ὃ εἰδικοπραξία, ἀντικειμένη εἰς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν νόμου, εἶναι ἄκυρος, ἐφ' ὅσον δὲν συνάγεται ἄλλο τι, μᾶς ὑποχρεοῖ εἰς τοὺς ἀκολούθους συλλογισμούς:

Τὸ ἄρθρ. 174 Α.Κ. ὡς ἀπαγορευτικὰς διατάξεις ἐννοεῖ τοὺς κανόνας δημοσίας τάξεως, τῶν ὁποίων ἡ ἐφαρμογὴ δὲν δύναται νὰ ἀποκλεισθῇ διὰ τῆς ἰδιωτικῆς βουλήσεως (Α.Π. 70|1948, εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 7, 271) καὶ δημοσίας τάξεως διάταξις εἶναι ἡ τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ.

Κύρωσις τῆς παραβάσεως ἐκ τοῦ ἄρθρ. 174 Α.Κ. εἶναι ἡ ἀκυρότης τῆς δικαιοπραξίας, ἐφ' ὅσον δὲν συνάγεται ἄλλο τι.

Κατὰ ρητὴν δήλωσιν τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς (ἐπίσημος ἔκδ. Ὑπουργείου Δικαιοσύνης, σελ. 806, σημ. 14) ἡ φράσις «ἐφ' ὅσον δὲν συνάγεται ἄλλο τι» δὲν ἀναφέρεται μόνον εἰς τὸν περὶ οὗ ἐκάστοτε πρόκειται ἀναγκαστικὸν νόμον, ἀλλὰ εἰς τὸ σύνολον τῆς νομοθεσίας.

Κατὰ *Γ. Μπαλῆν* (Γεν. Ἀρχ., 1941, § 59) ἡ φράσις τοῦ ἄρθρ. 174 Α.Κ. «ἐφ' ὅσον δὲν συνάγεται ἄλλο τι» ἀναφέρεται εἰς τὴν περὶ ἧς ἐκάστοτε πρόκειται ἀναγκαστικὴν διάταξιν καὶ τῆς διατάξεως ταύτης ἐρευνᾶται ὁ σκοπὸς καὶ τὸ περιεχόμενον πρὸς ἐξακρίβωσιν ἂν ἡ κατὰ παράβασιν τῆς διατάξεως ταύτης καταρτισθεῖσα δικαιοπραξία εἶναι ἄκυρος ἢ μή. Ὅστε δὲν θὰ κριθῇ ἐκ τῶν συμπαρομαρτούντων περιστατικῶν, ἂν δὲν συνάγεται ἄλλο τι κατ' ἄρθρ. 174 Α.Κ., ἀλλ' ἐκ τοῦ νόμου, ὁ ὁποῖος παρεβιάσθη.

Ἐν προκειμένῳ παρεβιάσθη τὸ ἄρθρ. 281 Α.Κ. Ἐξ αὐτοῦ λοιπὸν θὰ ἴδωμεν, ἂν δὲν συνάγεται ἄλλο τι, ἐκτὸς τῆς ἀκυρότητος.

Κατὰ τὰ ἐν τῇ θεωρίᾳ ὑποστηριζόμενα (βλέπε *Π. Θεράπον*, «Ἡ ἀπαγόρευσις τῆς καταχρήσεως δικαιώματος καὶ αἱ συνέπειαί της», σελ. 60 ἑπ.) ἐκ τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. παρέχονται ὡς μέσα κατὰ τῆς καταχρηστικῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος ἡ ματαίωσις καὶ καταστολὴ τῆς καταχρηστικῆς ἀσκήσεως (βλέπε καὶ *Γ. Μπαλῆν*, Γεν. Ἀρχ. § 166) ἢ, κατὰ τὰς περιστάσεις, ἡ ἀποκατάστασις τῆς ἀποτραπείσης ἰσορροπίας τῶν συμφερόντων δι' ἄλλου μέσου καὶ τοιοῦτο ἡ ἀποζημίωσις.

Ἀναφέρεται (*Π. Θεράπος*, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 68) τὸ παράδειγμα τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ γράφεται, ὅτι τυπολογικῶς θὰ ἔδει τὰ σκεφθῇ τις ὡς ἑξῆς: «ἐφ' ὅσον ἡ κατάχρησις δικαιώματος ἀπαγορεύεται (ἄρθρ. 281), ἡ γενομένη καταχρηστικῶς καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἄκυρος. Ἄρα θὰ ἐξακολουθήσῃ καὶ μετὰ τὴν τοιαύτην καταγγελίαν ὁ μισθωτὸς παραμένων ἐν τῇ σχέσει. Τοῦτο ὅμως δὲν εἶναι σύμφωνον πρὸς τὸ πνεῦμα, ὅπερ δέον νὰ διέπῃ τὴν ἐργασιακὴν σχέσιν. Αὕτη προϋποθέτει συνεργασίαν μεταξὺ ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ πρέπουσαν, τοιαύτη δὲ δὲν δύναται νὰ εἶναι πάντοτε, ὅταν ὁ ἀπολυθεὶς μισθωτὸς ἐμμένῃ εἰς τὸ νὰ διατηρῇ τὴν θέσιν του. Ἐὰν μάλιστα ἔχωμεν κατάχρησιν δικαιώματος καταγγελίας ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ, δὲν ὑπάρχει τρόπος αὐτουσίας ἀποκαταστάσεως. Διὰ τοὺς λόγους τούτους ἐνδείκνυται ἡ ἀναγνώρισις εἰς τὴν περίπτωσιν καταχρήσεως δικαιώματος ἐπὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὑποχρεώσεως καταβολῆς χρηματικοῦ ποσοῦ πρὸς ἐξουδετέρωσιν τῶν συνεπειῶν τῆς καταχρήσεως.

Συνεχίζων δὲ ὁ ἀνωτέρω συγγραφεὺς ὑποστηρίζει, ὅτι δὲν παρίσταται ἀνάγκη νὰ προσφύγωμεν εἰς τὸ ἄρθρ. 174 Α.Κ. καὶ δὴ εἰς τὴν φράσιν «ἐφ' ὅσον δὲν συνάγεται ἄλλο τι», διότι θὰ πρέπει νὰ δεχθῶμεν τοὐλάχιστον πλασματικὴν σχετικὴν βούλησιν τῶν συμβαλλομένων, ἐνῷ, ἐξ ἄλλου, καὶ εἰς τὴν τοιαύτην περίπτωσιν θὰ ἠδύνατο νὰ γίνῃ λόγος περὶ ἀποζημιώσεως μόνον, ἐὰν ἡ καταγγελία ἀντίκειται εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη καὶ ἐγένετο ὑπαιτίως (ἄρθρ. 914, 919).

Ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις δέχεται,

ότι ή προφανής ὑπέρβασις τῶν ὁρίων τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ., ἀπαγορευομένη ὑπὸ τοῦ νόμου, δύναται νὰ ἀγάγῃ εἰς ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας, κατ' ἄρθρ. 174 Α.Κ., ἐὰν ὁ δικαιοῦχος δὲν ἀρκῆται εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 914 Α.Κ. ἀποζημίωσιν.

Ἡ ἀπόφασις φαίνεται νὰ καθορίζῃ ὡς κυρίαν συνέπειαν τῆς παραβάσεως τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. τὴν καὶ ἄρθρ. 914 Α.Κ. ἀποζημίωσιν. Ἐν τῇ θεωρίᾳ, προκειμένου γενικῶς περὶ τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ., γίνεται δεκτόν, ὅτι ἡ παράβασις αὐτοῦ συνιστᾷ ἀδικοπραξίαν, διότι ὁ δικαιοῦχος, ἀσκῶν τὸ δικαίωμά του, καθ' ὑπέρβασιν τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου τούτου τεθειμένων ἀντικειμενικῶν κριτηρίων καὶ βλάπτων ἄλλον, παραβαίνει τὸν νόμον, καθ' ὅμοιον τρόπον, καθ' ὃν παραβαίνει αὐτὸν καὶ ὁ δρῶν ἄνευ δικαιώματος, ὑποκείμενος, ὡς ἐκ τούτου, καὶ εἰς τὴν πληρωμὴν ἀποζημιώσεως εἰς τὸν ἐκ τοιαύτης ἀσκήσεως βλαπτόμενον (*Κανκᾶς*, Ἐνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 914, σελ. 442).

Καὶ ναὶ μὲν κατὰ τὸ ἄρθρ. 914 ἀπαιτεῖται ὑπαιτιότης τοῦ βλάψαντος, ἀλλὰ γίνεται δεκτόν, ὅτι ἡ εὐθύνη τοῦ καταχρωμένου τὸ δικαίωμά του στηρίζεται ἐπὶ ἀντικειμενικῶν κριτηρίων, μὴ ἐξαρτωμένης τῆς βουλήσεως αὐτοῦ περὶ τοῦ ἂν ἤθελε διὰ τῆς χρήσεως τοῦ δικαιώματός του νὰ βλάψῃ ἄλλον (*Κ. Κανκᾶς*, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 440, *Π. Ζέπος*, Ἐνοχ. Δίκ. Α' Μέρος, Γενικόν, σελ. 427, καθ' ὃν, ἐπὶ ὑπερβάσεων κατὰ τὴν ἄσκησιν δικαιωμάτων καὶ δὴ ἐπὶ ἀπαγορευομένης καταχρήσεως δικαιώματος (Α.Κ. 281 καθιεροῦται εὐθύνη πρὸς ἀποζημίωσιν ἐπὶ τῇ βάσει ἀντικειμενικῶν κριτηρίων, ἀνεξαρτήτως πταίσματος τοῦ ἀδικοῦντος).

Τὸ ἀντίστοιχον τοῦ ἄρθρ. 914 Α.Κ. ἄρθρον 529 Προσχεδίου Εἰσηγητοῦ Ἔνοχ Δικαίου εἶχε διατυπωθῇ ὡς ἑξῆς: «Ὁ ἐκ δόλου ἢ ἀμελείας παρανόμως ζημιώσας ἄλλον ὀφείλει ἀποζημίωσιν. Καὶ κατὰ τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ Εἰσηγητοῦ (*Κ. Τριανταφυλλοπούλου*, σελ. 252) ἡ γενικὴ διάταξις τοῦ ἄρθρου 529 ἀρκεῖ, διὰ νὰ περιλάβῃ καὶ τὴν κατάχρησιν δικαιώματος, ἣτις κατὰ διάταξιν περιλαμβανομένην εἰς τὰς Γενικὰς Ἀρχὰς τοῦ Σχεδίου τοῦ Κώδικος λογίζεται παράνομος πρᾶξις.

Τὸ ἄρθρ. 531 τοῦ Σχεδίου Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς διετυπώθη ὡς ἑξῆς: «Ὁ παρὰ τὸν νόμον ζημιώσας ἄλλον ὑπαιτίως ὀφείλει ἀποζημίωσιν (ἀνάλογον καὶ τὸ ἰσχῦον ἄρθρ. 914 Α.Κ.).

Περαιτέρω διὰ τοῦ ἄρθρου 535 ἐδάφ. 2 τοῦ Σχεδίου Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς ὡρίζετο, ὅτι «ὡσαύτως ὀφείλει ἀποζημίωσιν, ὅστις ἐπροξένησε ζημίαν διὰ καταχρήσεως δικαιώματος».

Κατὰ τὰ πρακτικὰ τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς (σελ. 381) ὁ Εἰσηγητὴς ἐνέμεινεν εἰς τὴν ἐν τῷ Σχεδίῳ αὐτοῦ, ἄρθρ. 529, διατύπωσιν, ἵνα ἐν μέλος ἐθεωρήσῃ τὸ «παρὰ τὸν νόμον» περιττόν. Ἡ Ἐπιτροπή, ἐξ ἄλλου, ἐπεφυλάχθη ὡς πρὸς τὸ ἐδ. 2 τοῦ ἄρθρ. 535 (περὶ ἀποζημιώσεως διὰ κατάχρησιν δικαιώματος), μέχρις ὅτου διατυπωθῇ τὸ περὶ καταχρήσεως θέμα εἰς τὰς Γενικὰς Ἀρχάς.

Εἰς τὰ ἰσχύοντα ἄρθρα 914 καὶ ἑπ. δὲν γίνεται λόγος περὶ ἀποζημιώσεως διὰ ζημίαν ἐπενεχθεῖσαν διὰ καταχρήσεως δικαιώματος, ἀλλὰ δὲν ἀποκλείει ταύτην ἡ ἐπιστήμη (βλέπε ἀνωτέρω παρακομπῆς).

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ διατύπωσις τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. εἶναι διάφορος τῆς τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Προσχεδίου Γενικῶν Ἀρχῶν καὶ ἄρθρου 7 τοῦ Σχεδίου.

«Ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος ἀπαγορεύεται.... καὶ ἀντιθέτως πρὸς τὰ ὑποστηριζόμενα (βλέπε *Π. Θεμέλου*, Τὸ ἄρθρον 281 τοῦ Α.Κ., ἐκδ. 1951, σελ. 190), ὅτι ἡ γνώμη περὶ ἀκυρότητος ὡς συνεπείας τῆς παρὰ τὸ ἄρθρον 281 Α.Κ. καταγγελίας, κατὰ τὸ ἄρθρον 174 Α.Κ., παραβλέπει, ὅτι ἡ σχέσις ἐμπιστοσύνης μεταξὺ ἐργοδότου καὶ ἐργαζομένου πιθανόν, ὑπὸ εἰδικὰς συνθήκας, νὰ εἶναι ἡ ὑπερτέρα ἀξία, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ ἐπιβάλλεται νὰ ὑποκύψῃ τὸ ἀτομικὸν δικαίωμα τοῦ ἐργαζομένου, ἐπιβαλλομένης εἰς τὸν ἐργοδότην παροχῆς ἱκανῆς νὰ ἐξουδετερώσῃ τὰς δυσμενεῖς συνεπείας τῆς τοιαύτης καταχρηστικῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος τούτου (πλειότερα εἰς *Π. Θεμέλου*, Ἡ ἀπαγόρευσις τῆς καταχρήσεως δικαιώματος κατὰ τὸν Α.Κ. σελ. 68—69), (ἡ νομοθεσία ὅμως εἰς πλείστας περιπτώσεις, ἀπαγορεύουσα τὴν ἀπόλυσιν, ἐξ εἰδικῶν λόγων, νομοθεσία ἐφέδρων κλπ., παραβλέπει τὴν σχέσιν ἐμπιστοσύνης), ἅπασαι αἱ ἐπὶ τοῦ θέματος ἀσχοληθεῖσαι δικαστικαὶ ἀποφάσεις κατέληξαν εἰς τὴν ἀκυρότητα ὡς μόνην συνέπειαν.

Ἡ λύσις αὕτη ἐβασίσθη εἰς τὸ ἄρθρ. 174 Α.Κ., ἀφοῦ ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι δικαιοπραξία καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 174 δικαιοπραξία ἀντικειμένη εἰς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν τοῦ νόμου εἶναι ἄκυρος.

Κυρίως εἰπεῖν ἡ δικαιοπραξία τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας δὲν ἀντίκειται εἰς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν νόμου, ἀντιθέτως ἐπιτρέπεται αὕτη ἐλευθέρως. Ἀλλ' ἐφ' ὅσον τῇ ἄρθρ. 281 Α.Κ. θέτει ὡρισμένους περιορισμοὺς εἰς τὴν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος αὐτῆς, τότε τὸ δίκαιον τελικῶς ἀρνεῖται νὰ ἀναγνωρίσῃ ἔννομον κῦρος εἰς τὴν ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας γενομένην καταγγελίαν καὶ οὐσιαστικῶς πρόκειται περὶ δικαιοπραξίας ἀντικειμένης εἰς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν νόμου.

Καὶ κατὰ τὸ προϊσχῦσαν δίκαιον (W i n d s c h e i d, § 70 σημ. 1α), τὸ ὁποῖον ἀποδίδει καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 174 Α.Κ. (βλέπε *Γ. Μαριδάκη*, Αἰτιολ. Ἔκθ. Εἰσηγ. Γεν. Ἀρχῶν, σελ. 167), ἐὰν τὸ δίκαιον ἀπαγορεύῃ δικαιοπραξίαν τινὰ ἢ διατάσσῃ τι ὡς πρὸς αὐτήν, πρέπει νὰ ἐξαγάγωμεν ἐκ τούτου, ὅτι ἡ ἀθέτησις ἐπάγεται ἀνίσχυρον, δὲν ἀποκλείεται ὅμως καὶ ἀντίθετος ἑρμηνεία.

Ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 174 ἀκυρότητα, ἀλλ' ἐκείνην τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. καὶ εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 914 Α.Κ. ἀποζημίωσιν, τῆς πρώτης ἐφ' ὅσον ὁ δικαιοῦχος δὲν ἀρκεῖται εἰς τὴν δευτέραν.

Τοῦτο ἀναμφιβόλως ἀποτελεῖ μίαν διαπλάτυνσιν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. ἐν

τῇ καταγγελίᾳ τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ εἶναι τι τὸ νέον, τὸ ὁποῖον τὸ πρῶτον γίνεται ἤδη δεκτὸν ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει.

Ἡ ὑπὸ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως δεκτὴ γενομένη ἄποψις δὲν εἶναι ἄνευ πρακτικῶν συνεπειῶν καὶ ὡς πρὸς τὴν προθεσμίαν καὶ παραγραφὴν τῶν ἐκ τῆς ἀκυρότητος τοῦ ἄρθρ. 174 Α.Κ. καὶ ἀποζημιώσεως τοῦ ἄρθρ. 914 ἀξιώσεων.

Ἐπὶ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας θὰ ἰσχύσῃ ἡ τριμηνος ἀποκλειστικὴ προθεσμία ἐπιδόσεως ἀγωγῆς τοῦ ἄρθρ. 8 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946, ἡ ὁποία ἔχει γενικὴν ἐφαρμογὴν ἐπὶ ἀκύρων ἀπολύσεων, ἀδιακρίτως ἂν ἐκ παραβάσεως ἐργατικοῦ νόμου ἢ ἂν ὀφείλωνται αὐταὶ εἰς ἄλλον τινὰ λόγον (Α.Π. 576|1948, εἰσηγητὴς *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 9, 96), ἐπομένως καὶ εἰς κατάχρησιν δικαιώματος (περίπτωσις τῆς Α.Π. 576|1948), ἐνῷ κατ' ἄρθρ. 937 Α.Κ. ἡ ἐξ ἀδικοπραξίας ἀπαίτησις παραγράφεται μετὰ πενταετίαν.

* * *

Ἡ κατωτέρω καταχωριζομένη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις διὰ τῆς ἀπόψεώς της ὅτι τὸ ἄρθρ. 281 Α.Κ. ἐφαρμόζεται, ὡς ἐπὶ παντὸς δικαιώματος (Α.Π. 199|1951, εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 10, 618, Α.Π. 495|1950, εἰσηγητὴς *Δ. Ἀργυράκης*, ΕΕΔ 9, 1087) καὶ ἐπὶ τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἀκολουθεῖ τὴν ἐπὶ τούτου λοιπὴν ἀρεοπαγιτικὴν νομολογίαν (βλέπε παραπομπὰς ἐν ΕΕΔ 9, 1119, μόνης ἀντιθέτου ἀποφανθείσης τῆς Α.Π. 564|1950, εἰσηγητὴς *Σ. Βλαχογιάννης*, ΕΕΔ 9, 1119) καὶ ἐπὶ τοῦ συγκεκριμένου θέματος τῆς ἀπολύσεως μισθωτοῦ διὰ λόγους ἐκδικήσεως ὁμοιμνήσκεται καὶ ἡ ὁμοίως ἀποφανθεῖσα Α.Π. 186|1950 (εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 9, 345).

* * *

Ἀξία ἰδιαιτέρας προσοχῆς εἶναι καὶ ἡ ὑπὸ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως γενομένη δεκτὴ λύσις τοῦ νομικοῦ ζητήματος ἂν ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 2112|1920, τὴν ὁποίαν εἰσέπραξεν ὁ ἀκύρως ἀπολυθεὶς μισθωτός, δύναται νὰ συμψηφισθῇ πρὸς τοὺς μισθούς, ὧν δικαιοῦται ἤδη ἐκ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως.

Ἡ ἀπόφασις καταλήγει εἰς τὴν ἐν αὐτῇ λύσιν (βλέπε καὶ συμφώνους σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 601, πρβλ. περὶ τοῦ ἄρθρ. 661 Α.Κ. *Α. Σακελλαρόπουλον*, ΕΕΔ 7, 803 καὶ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ ἀναφερομένους).

Ἀρείου Πάγου 396|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Σ. Μαυρομιχάλης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Τρωϊάννος, Α. Χατζηδίνας

Ἡ αἴτησις ἀναιρέσεως, καθ' ὃ μέρος στρέφεται κατὰ τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, ἤτις ἐνεσωματώθη εἰς τὴν ἐπικυρώσασαν ταύτην καὶ συμπροσβαλλομένην ἐφετειακὴν ἀπόφασιν, εἶναι ἀπορριπτέα ὡς ἀπαράδεκτος.

Ἡ ἀγωγή, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, διώκουσα τὴν πληρωμὴν τῶν μισθῶν τῆς ἀναιρεσιβλήτου, ἐν ᾗ καθ' ὑποφοράν προσβάλλεται ἐπὶ ἀκυρότητι ἡ γενομένη καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀρμοδίως ἠγέρθη ἐνώπιον τοῦ ἐν πρώτῳ βαθμῷ δικάσαντος Πρωτοδίκου, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀπὸ 1.8.1920 Β.Δ., κωδικοποιήσαντος τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 2112|1920, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 Ν. 765|1943, διότι ἡ ἐνδικος αὕτη ἀξίωσις πηγάζει ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας. Εἶναι ὅθεν ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος ὁ ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ 2ος λόγος ἀναιρέσεως περὶ ἀναρμοδιότητος καθ' ὅλην τῶν Δικαστηρίων τῆς οὐσίας, ὅστις, ὡς ἀναγόμενος εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν, παραδεκτῶς προτείνεται τὸ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου, κατὰ τὸ ἄρθρ. 811 § 2 Πολιτ. Δικονομίας.

Ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῶν προτάσεων τῆς ἀναιρεσειούσης, τῶν ὑποβληθεισῶν κατὰ τὴν συζήτησιν, καθ' ἣν ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, δὲν προέβαλεν αὕτη ἔνστασιν ἀκυρότητος τοῦ δικογράφου τῆς ἀγωγῆς λόγῳ ἀοριστίας, εἶναι ὅθεν ἀπορριπτέος, ὡς ἀπαράδεκτος ὁ ἐν τῷ δικογράφῳ τῶν προσθέτων 3ος λόγος ἀναιρέσεως κατὰ τὸ πρῶτον αὐτοῦ μέρος περὶ ἀοριστίας τῆς ἀγωγῆς, μὴ ὑποκειμένης περιπτώσεως ἐμπιπτούσης εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 811 § 2 Πολ. Δικονομίας.

Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἀπορρίψασα διὰ τῆς 4ης αἰτιολογίας τὸν ἰσχυρισμὸν τῆς ἀναιρεσειούσης περὶ σιωπηρᾶς παραιτήσεως τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἀπὸ τοῦ ἐν τῇ ἀγωγῇ δικαιώματος, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν ὑφίστατο κατὰ τὴν γενομένην εἰσπραξιν τῆς παρακατατεθείσης δικαστικῶς ὑπὸ τῆς ἀναιρεσειούσης ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ Νόμου 2112|1920 καὶ τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας, ἐξετίμησεν ἁπλῶς πράγματα, ἡ κρίσις δὲ αὕτη, μὴ προσβάλλουσα κανόνα τινὰ Δικαίου, διαφεύγει τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου. Ἀπορριπτέος ὅθεν κρίνεται ὁ ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ 2ος λόγος ἀναιρέσεως.

Ὡς σαφῶς προκύπτει ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 281 Ἀστ. Κώδικος, αὕτη ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου, ὅπως μονομερῶς καὶ ἀναιτιωδῶς καταγγείλῃ τὴν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ μισθωτοῦ ὑφισταμένην σύμβασιν ἐργασίας καὶ δὴ ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τούτου δὲν εἶναι ἀνεξέλεγκτος καὶ ἀπεριόριστος, ἀλλ' ὑπάκειται εἰς τὴν δικαστικὴν κρίσιν, ἂν αὕτη ἐγένετο κατὰ τὰς ἀπαγορεύσεις τῆς καλῆς πίστεως καὶ συμφώνως πρὸς τὰ χρηστὰ ἤθη καὶ δὲν ἀντίκειται εἰς τὸν κοινωνικὸν ἢ οἰκονομικὸν σκοπὸν τοῦ δικαιώματος, ἡ προφανὴς δὲ ὑπέρβασις τῶν ὁρίων τούτων, ἀπαγορευομένη ὑπὸ τοῦ νόμου, δύναται ν' ἀγάγῃ εἰς ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας, κατὰ τὸ ἄρθρον 174 Ἀστ. Κώδικος, ἐὰν ὁ δικαιοῦχος δὲν ἀρκῆται εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 914 Ἀστ. Κώδικος ἀποζημίωσιν.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δεχθὲν διὰ τῆς 2ας αἰτιολογίας τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ἀποφάσεως, κατὰ τὴν περὶ πραγμάτων ἀνέλεγκτον κρίσιν του, ὡς ἀποδεδειγμένα, ὅτι ἡ ἀναιρεσείουσα κατήγγειλε τὴν 28 Φεβρουαρίου 1950 τὴν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1942 ὑφισταμένην σύμβασιν ἐργασίας ἀορί-

σταυ χρόνου τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἰδιωτικῆς ὑπαλλήλου, ἐπὶ μόνῳ τῷ λόγῳ ὅτι ὁ παρ' αὐτῇ ἐπίσης ὑπηρετῶν σύζυγος τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἦλθεν εἰς χεῖρας μετὰ τοῦ διευθυντοῦ τῆς ἀναιρεσειούσης κατ' Αὔγουστον 1949, ἐξ ἧς αἰτίας οὗτος ἀπελύθη καὶ ὅτι ἡ δημιουργηθεῖσα ἐντεῦθεν ἀντιπάθεια καὶ ἐχθρότης τῶν διευθυνόντων τὸ ἀναιρεσείον Σωματεῖον ἀπετέλεσε τὴν μοναδικὴν αἰτίαν ἀπολύσεως τῆς ἀναιρεσιβλήτου, ἥτις οὕτω ὀφείλεται εἰς λόγους καθαρᾶς ἐκδικήσεως, μὴ ἀποδειχθέντων τῶν ὑπὸ τῆς ἀναιρεσειούσης προβληθέντων ἑτέρων λόγων, κρίναν δὲ μετὰ ταῦτα ὅτι ἡ ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας γενομένη καταγγελία τῆς συμβάσεως ὑπερβαίνει προφανῶς τὰ ὅρια τὰ ἐπιβαλλόμενα ὑπὸ τῆς καλῆς πίστεως καὶ τῶν χρηστῶν ἠθῶν, ἀντικειμένη συνάμα καὶ εἰς τὸν οἰκονομικὸν σκοπὸν τοῦ δικαιώματος καὶ ἀποφηνάμενον ἀκολούθως ἄκυρον τὴν γενομένην καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, τὸ μὲν ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς διαληφθείσας διατάξεις, τὸ δὲ ὀρθῶς ὑπῆγαγε τὰ ἀνελέγκτως ὑπ' αὐτοῦ δεκτὰ γενόμενα περιστατικὰ εἰς τὰς διατάξεις ταύτας, διότι τῳόντι ἡ ἀπαρλειστικῶς καὶ μόνον ἐξ ἐκδικήσεως, ἄνευ ὑπηρεσιακῆς ἢ ἄλλης ἀνάγκης, γενομένη καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ἀφόγως ἐκτελοῦντος τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτῷ ὑπηρεσίαν, ὑπερβαίνει προφανῶς τὰ ὡς ἄνω ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 281 Ἀστ. Κώδικος τεθειμένα ὅρια τῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος. Ἀπορριπτέοι ὅθεν κρίνοντοι ὡς ἀβάσιμοι οἱ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζοντες 1ος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ καὶ 1ος, 4ος καὶ 6ος τοῦ δικογράφου τῶν προσθέτων λόγοι ἀναιρέσεως, ὡς ἀνυπόστατος δὲ ὁ 2ος λόγος ἀναιρέσεως τοῦ δικογράφου τῶν προσθέτων κατὰ τὸ δεύτερον αὐτοῦ μέρος, δι' οὗ ὑποστηρίζεται ὅτι παρεβιάσθησαν οἱ ὁρισμοὶ τοῦ Νόμου ἐν σχέσει πρὸς τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως, ἀφοῦ τὴν ἀκυρότητα ἐκήρυξε ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις βάσει τῶν ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἀποδειχθέντων ὡς ἄνω γεγονότων καὶ ὄχι διότι ὁ ἀναιρεσείων δὲν ἀπέδειξε τοὺς ἰδίους του ἰσχυρισμούς, ἐξ ὧν, μὴ ἀποδειχθέντων, δὲν ἀνατρέπονται, ὡς δέχεται τὸ Δικαστήριον, τὰ ἀποδειχθέντα καὶ βασίζοντα τὴν ἀγωγὴν γεγονότα.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 71 Ἀστ. Κώδικος τὸ νομικὸν πρόσωπον εὐθύνεται ἐκ τῶν πράξεων ἢ παραλείψεων τῶν ἀντιπροσωπευόντων αὐτὸ ὀργάνων, ἐφ' ὅσον ἡ πρᾶξις ἢ ἡ παράλειψις ἔλαβε χώραν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀνατεθειμένων εἰς αὐτὰ καθηκόντων, ἀδιαφόρως ἂν αὐτὴ ὀφείλεται εἰς δόλον τῶν ἐκπροσώπων τούτων. Ὁ ἰσχυρισμὸς ὅθεν τοῦ ἀναιρεσείοντος Σωματείου ὅτι δὲν εὐθύνεται διὰ τὴν πρᾶξιν τῶν διοικούντων τοῦτο, οἵτινες προέβησαν δολίως εἰς τὴν προκειμένην καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, εἶναι ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος ὁ περὶ τούτου 5ος λόγος ἀναιρέσεως τοῦ δικογράφου τῶν προσθέτων.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 654 Ἀστ. Κώδικος, ἐφαρμογὴν ἔχουσα κατὰ τὸ ἄρθρον 38 τοῦ Εἰσαγ. Νόμου καὶ ἐπὶ τῶν πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ἀστ. Κώδικος συνομολογηθεισῶν συμβάσεων ἐργασίας, ὁρίζουσα δὲ ὅτι ὁ μισθωτὴς δὲν δύναται νὰ συμψηφίσῃ ὀφειλόμενον μισθὸν πρὸς ἀπαίτησίν του κατὰ τοῦ ἐκμισθωτοῦ, ἐφ' ὅσον ὁ μισθὸς οὗτος εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖος εἰς διατροφὴν τοῦ ἐκμισθωτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του, ἐκτὸς ἐὰν ὑπόκειται ἀπαιτήσεις τοῦ μισθωτοῦ ἕνεκα ζημίας προξενηθείσης ὑπὸ τοῦ ἐκμισθωτοῦ δολίως ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς συμβάσεως ἐργασίας, σαφῆ ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι δὲν ἐξαιροῦνται τῆς ἀνωτέρω ἀπαγορεύσεως τοῦ νόμου τόσον αἱ ἀνωτέρω ἀναφερόμεναι ἀνταπαιτήσεις τοῦ μισθωτοῦ, ὅσον καὶ αἱ ἀπαιτήσεις ταύτου αἱ ἀναγόμεναι εἰς προκαταβολὰς τοῦ μισθοῦ ἢ ὁπωσδήποτε εἰς καταβολὰς ἐπεχούσας θέσιν μισθοῦ, εἴτε κατ' ἐπιταγὴν τοῦ Νόμου, εἴτε ἐκ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων, διότι αὗται συνδέονται ἀρρήκτως πρὸς τὸ περιεχόμενον τῆς ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐνοχῆς τοῦ μισθωτοῦ, τοιαύτης ὅμως φύσεως καταβολὴν δὲν ἀποτελεῖ ἡ πληρωμὴ τῆς ὁριζομένης ὑπὸ τοῦ νόμου 2112|1920 ἀποζημιώσεως, ἔστω καὶ ἂν ἀφορᾷ μισθοὺς παρελθόντος χρόνου ἢ ἐὰν ἡ γενομένη καταγγελία τῆς συμβάσεως, δι' ἣν παρεισχέθη ἡ ἀποζημίωσις, ἔπασχεν ἀκυρότητά τινα, ἐπιφέρουσαν ὡς μόνον ἔννομον ἀποτέλεσμα τὴν γένεσιν τοῦ δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ πρὸς ἀπάλημψιν τῶν καταβληθέντων κατὰ τὰς περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἀρχὰς τοῦ ἄρθρου 904 Ἀστ. Κώδικος. Δεχθὲν ὅθεν τὸ Δικαστήριον τῆς οὐσίας ὅτι ὁ μισθὸς τῆς ἀναιρεσιβλήτου εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖος πρὸς διατροφὴν αὐτῆς καὶ τῆς οἰκογενείας της καὶ μετὰ ταῦτα ἀπορρίψαν τὴν περὶ συμψηφισμοῦ ἔνστασιν τῆς ἀναιρεσειούσης, στηριζομένην εἰς τὴν καταβληθεῖσαν τῇ ἀναιρεσιβλήτῳ ἀποζημίωσιν ἐκ τοῦ νόμου 2112|1920, τὰ μὲν ἐξετίμησε ἁπλῶς πράγματα, κατὰ κρίσιν μὴ ὑποκειμένην εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου, τὸ δὲ ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς μνησθείσας διατάξεις, εἰ καὶ ἐπὶ ἑτέρᾳ ἐν μέρει αἰτιολογίᾳ καὶ ἀπορριπτέος ὅθεν κρίνεται ὁ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζων 3ος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου.

ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΑΓΩΓΗΣ ΕΞ ΑΚΥΡΟΥ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ

Ἀγωγὴ περὶ καταβολῆς καθυστερουμένων ὑπὸ ἐργοδότου ἡμερομισθίων

Διάταξις ἄρθρ. 3 Ν.Δ. 8)11 Μαΐου 1946 περὶ ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἐντὸς τριμήνου ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.—Ἐφαρμογὴ ἐπὶ ἀξιώσεως ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἀξιώσεως ὁδοὺλευμένων ἀποδοχῶν.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 3951)1951 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Δόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, ὡς ἐκ τῶν γενομένων ὑπ' αὐτῆς δεκτῶν πραγματικῶν περιστατικῶν προκύπτει, καθ' ὅλως ἐσφαλμένην καὶ ἐλλιπῆ ἐκτίμησιν τοῦ ὅλου περιεχομένου καὶ τῆς μοναδικῆς βάσεως τοῦ διαδικαστικοῦ ἐγγράφου τῆς ἐνδίκου καὶ ἀπὸ 24.3.1950 ἀγωγῆς τοῦ ἀντιδίκου τον, ρητῶς καὶ σαφῶς, ὡς ἐξ αὐτῆς προκύπτει, διωκούσης ἀξίωσιν, πηγάζουσαν ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, συνεπείᾳ μονομερους μεταβολῆς τῶν ὅρων αὐτῆς, συνισταμένης εἰς τὴν περικοπὴν 4 ἡμερομισθίων μηνιαίως ἀπὸ τῆς 20.10.47 καὶ παρὰ τὸ ὅτι ἐκ τῆς ὅλης διαδικασίας δέχεται, ὡς προκύπτον ἐξ αὐτῆς ὅτι ὁ ἀναιρεσείων ἔπανσε καταβάλλων τῷ ἀντιδίκῳ του τὰ ἐν λόγῳ ἡμερομίσθια, μεταβαλὼν οὕτω διὰ τῆς τοιαύτης μειώσεως μονομερῶς καὶ βλαπτικῶς τοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως ἐργασίας τούτου, ἐχαρακτήρισε τὴν ἀγωγὴν ταύτην ὡς διώκουσαν τὴν ἀπόληψιν ἁπλῶς ὁδοὺλευμένων ἀποδοχῶν, μὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν, παρὰ τὸν νόμον, πράγματα προταθέντα διὰ τῆς ἀγωγῆς, πρὸς δὲ καὶ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν ὁμοίως πράγματα μὴ προταθέντα δι' αὐτῆς καὶ ἔχοντα οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης καὶ κατ' ἀκολουθίαν τούτου ἀπέρριψε παρὰ τὸν νόμον τὸν εἰς ἀμφοτέρους τοὺς βαθμοὺς προταθέντα ἰσχυρισμόν του περὶ ἀπαραδέκτου τῆς ἀγωγῆς, συμφώνως πρὸς τὴν ἐφαρμοστέαν ἐπ' αὐτῆς διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. Δ. 8)11.5.1946 περὶ ἐπεκτάσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 118 περὶ Ταμείου Ἀνεργίας, ὡς κοινοποιηθείσης μετὰ τὴν πάροδον ἀπράκτου τῆς ὑπὸ τῆς διατάξεως ταύτης ὁριζομένης τριμήνου ἀναιρετικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἐδέχατο τὴν ἀγωγὴν ταύτην, καθ' ἃ μὴ ἐμπίπτουσαν, ὡς ἐσφαλμένως ἐχαρακτηρίσθη ὑπ' αὐτῆς, εἰς τὸν περιορισμὸν τῆς διατάξεως ταύτης, ἣν οὕτω καὶ παρέβιασε. Δι' ὃ ἡ ἀπόφασις αὕτη τυγχάνει ἀναιρετέα, συμφώνως τῷ ἄρθρ. 807 §§ 7 καὶ 17 Πολ. Δικονομίας.

β) Ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις ἀποφανθεῖσα ἐξ ἑτέρου ὅτι, καὶ ἐπὶ τῇ ἐκδοχῇ ὅτι πρόκειται περίπτωσις ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἡ ἀνωτέρω διάταξις τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Ν.Δ. τῆς 8)11.5.46 δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως, ἅτε τῆς μονομεροῦς μεταβολῆς λαβούσης χώραν πρὸ τῆς 16.12.1949, ἡμέρας ἰσχύος τοῦ Ν.Δ. 1255)49, δι' οὗ αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 118 ἐπεξετάθησαν ἐπ' αὐτοῦ καὶ τούτῳ τῷ λόγῳ ἀπορρίψασα καὶ μὴ λαβοῦσα παρὰ τὸν νόμον ὑπ' ὄψιν τὸν αὐτὸν ὡς ἄνω προταθέντα περὶ τοῦ προρρηθέντος ἀπαραδέκτου τῆς ἀγωγῆς ἰσχυρισμόν του, ἐσφαλῶς, καθόσον, καὶ ὑπὸ τὴν ὡς ἄνω ρηθεῖσαν ἐκδοχήν, ἡ τριμηνος ἀνατρεπτικὴ προθεσμία τῆς ρηθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Ν. Δ. τῆς 8)11.5.1946 περὶ κοινοποιήσεως τῆς ἐνδίκου ἀγωγῆς, ἀσκηθείσης τὴν 24.3.1950, παρῆλθεν ἀπρακτος καὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἰσχύος (16.12.49) τοῦ ρηθέντος Ν. Δ. 1255)1949 καὶ ἐντεῦθεν αὕτη κατέστη ἀναιρετέα δι' ἐσφαλμένην τοῦ νόμου ἐφαρμογήν, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 807 τῆς Πολ. Δικονομίας.

γ) Ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, καίτοι δέχεται, ὡς ἐξ αὐτῆς προκύπτει, ὅτι ἐκ τῶν προσκομισθεισῶν ἀποδείξεων τῶν προσαχθέντων ἐγγράφων, τῶν ἐκατέρωθεν ἰσχυρισμῶν τῶν διαδίκων καὶ τῆς ἐν γένει διαδικασίας, πλὴν ἄλλων, προέκυψε καὶ ὅτι ἀπὸ 1.1.1946 ἔπαυσε νὰ καταβάλλῃ πρὸς τὸν ἀντίδικον τὰ περὶ ὧν ἡ ἀγωγὴ ἡμερομίσθια, μεταβαλὼν οὕτω μονομερῶς διὰ τῆς τοιαύτης μειώσεως καὶ βλαπτικῶς τοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως ἐργασίας του, ἐν τῷ γενομένῳ ὑπ' αὐτῆς χαρακτηρισμῷ τῆς ἀγωγῆς, δὲν ἔλαβε πάσως ὑπ' ὄψιν τὰς ἀποδείξεις ταύτας καὶ κατ' ἀκολουθίαν τούτου καὶ τοῦ ἐσφαλμένου χαρακτηρισμοῦ τῆς ἀγωγῆς ἐσφαλμένως δὲν ἐφήρμοσεν ἐπὶ τῆς προκειμένης περιπτώσεως τὴν προμνησθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν.Δ. 8)11.5.1946, ἀπορρίψασα τὸν συμφώνως πρὸς ταύτην προταθέντα καὶ ἔχοντα οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης ἰσχυρισμόν του περὶ ἀπαραδέκτου τῆς ἀγωγῆς καὶ ἐντεῦθεν αὕτη κατέστη ἀναιρετέα, συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 807 §§ 7, 9 καὶ 17 Πολ. Δικονομίας.

***

Ἔχει ἤδη νομολογηθῆ (Α.Π. 370)1948, εἰσηγητὴς *Ν. Κάτελας*, ΕΕΔ 7, 23, Α.Π. 587)1950, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 10, 15), ὅτι αὕτη καθ' ἑαυτὴν ἡ καθυστέρησις τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ δὲν ἀποτελεῖ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, ἐκτὸς ἂν γίνεται δι' ἐξαναγκασμὸν αὐτοῦ πρὸς παραίτησιν (Α.Π. 89)1951, εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 10, 358, Σ.Ε. 807)1941, ΕΕΔ 1, 243).

Ἐν προκειμένῳ ἐξετιμήθη ἡ ἀγωγὴ τοῦ μισθωτοῦ ὡς τοιαύτη ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, διὰ τῆς ὁποίας συνεφωνήθη μεταξὺ τῶν συμβληθέντων ἡ καταβολὴ τῶν ὀν τῇ ἀγωγῇ ἡμερομισθίων, ἀναφερομένων εἰς ἡμέρας ἐξαιρετέας καὶ μὴ ἐργασίμους καὶ τῶν ὁ-

ποίων τήν καταβολήν καθυστέρησεν ὁ ἐναχθείς ἐργοδότης.

Ἐπομένως δέν εἶχεν ἐφαρμογήν ἐν προκειμένῳ ἡ κατά τό ἄρθρ. 3 τοῦ Ν.Δ 8|11 Μαΐου 1946 ἀποκλειστική προθεσμία ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως, ὡς δέχεται ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτική ἀπόφασις.

Τά ὅρια ὅμως μεταξύ τῆς καθυστερήσεως ἀποδοχῶν καί τῆς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι διακεκριμένα.

Ἄν ὁ ἐργοδότης ἐδήλωσε ρητῶς, ὅτι τοῦ λοιποῦ δέν θά καταβάλλε τά ἐπιδιωχθέντα διά τῆς ἀγωγῆς ἡμερομίσθια, τοῦτο ἀσφαλῶς ἐσήμαινεν, ὅτι μετέβαλε τούς ὅρους τῆς συμβάσεως ἐργασίας μονομερῶς καί ἡ ἐνέργειά του αὕτη ἐσήμαινεν ἀκόμη καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, ἡ ὁποία, ἐφ' ὅσον ἔπρεπε νά γίνῃ κατά τούς ὅρους τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 καί δέν ἐγένετο, ἦτο ἄκυρος (Α.Π. 23|1950, εἰσηγητής **Χ. Καλέλλης**, ΕΕΔ 9, 156, Α.Π. 309|1950, εἰσηγητής **Β. Κυριακόπουλος**, ΕΕΔ 9, 516).

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἔπρεπε νά ἐπιδοθῇ ἡ σχετική ἀγωγή ἐντός τῆς τριμήνου ἀποκλειστικῆς προθεσμίας τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946, ἐφ' ὅσον δέ παρέμεινεν ἐργαζόμενος αἱ διαμαρτυρίαι του δύνανται νά ἀγάγουν εἰς τό συμπέρασμα, ὅτι δέν ἀπεδέχθη τήν μεταβολήν τῶν ὅρων, ἀποκρουσθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ (πρβλ. Α.Π. 23|1950 καί 309|1950, ἔνθ' ἀνωτ.), καί δέν θεωρεῖται παραιτηθείς τοῦ δικαιώματος προσβολῆς τῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου, ἄν καί καθ' ἡμᾶς ὡς συμπερασματική τῆς παραιτήσεως πρᾶξις ἡ παραμονή τοῦ μισθωτοῦ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ κλονίζει τήν συναγωγήν τεκμηρίου ὅτι δέν παρητήθη, ἀφοῦ καί ἄν θεωρηθῇ ὡς ἐπιφύλαξις εἶναι ἀντίθετος πρός τήν πρᾶξιν.

Ἀρείου Πάγου 395|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπαυλος**

Εἰσηγητής ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανής**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Φ. Κρητικός, Δ. Κωνσταντόπουλος

Ὡς σαφῶς προκύπτει ἐκ τοῦ δικογράφου τῆς ὑπό τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως κριθείσης τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἀγωγῆς, διά ταύτης σκοπεῖται ἡ ἀπόληψις καθυστερουμένων ἀποδοχῶν καί δή τῶν ἀπορρεουσῶν τοιούτων ἐκ τῆς συμβατικῶς ἀναληφθείσης ὑπό τοῦ ἀναιρεσείοντος (ἐναγομένου) ὑποχρεώσεως καταβολῆς καί τῶν ἡμερομισθίων του, τῶν, καθ' ἃς δέν θά εἰργάζετο, ἐξαιρετέων καί μή ἐργασίμων ἡμερῶν. Ὅθεν τό ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, κρῖναν ταύτην, ὡς ἐκ τῆς τρίτης τῶν σκέψεων τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του προκύπτει, ὡς ἀφορῶσαν ἀπόληψιν καθυστερουμένων ἀποδοχῶν καί οὐχί ἀξίωσιν ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως, τόν προσήκοντα νομικόν χαρακτηρισμόν αὐτῇ προσέδοτο καί οὐδόλως μετέβαλε τήν βάσιν αὐτῆς καί ὁ πρῶτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος, καθ' ὅ μέρος διά τούτου αἰτιᾶται τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ὅτι διά μεταβολῆς τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς παρέλειψε νά λάβῃ ὑπ' ὄψιν πράγματα ὑπ' αὐτῆς προταθέντα καί ἔλαβεν ἐξ ἐναντίου οἰκοθεν ὑπ' ὄψιν μή προταθέντα τοιαῦτα, εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀπό 8|11 Μαΐου 1946 Ν. Δ|τος, ὁριζούσης ὅτι πᾶσα ἀξίωσις μισθωτοῦ, πηγάζουσα ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας τυγχάνει ἀπαράδεκτος, ἐφ' ὅσον ἡ σχετική ἀγωγή δέν ἐκοινοποιήθη ἐντός τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπό τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας», σαφῶς προκύπτει, ὅτι αὕτη ἀφορᾷ περιοριστικῶς τάς ἀξιώσεις τάς πηγαζούσας ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως. Ὅθεν, ἐφ' ὅσον, ὡς ἐκ τοῦ πρός ἀλλήλας συνδυασμοῦ τῶν τῆς δευτέρας καί τρίτης αἰτιολογιῶν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως προκύπτει, τό ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἀπεφήνατο τήν ἐνδικον ἀξίωσιν μή ὑποκειμένην εἰς τήν τρίμηνον ἀνατρεπτικήν προθεσμίαν τοῦ προρρηθέντος ἄρθρου 3 τοῦ ἀπό 8|11 Μαΐου 1946 Ν. Διατάγματος, ὡς ἀφορῶσαν τήν ἀπόληψιν δεδουλευμένων ἀποδοχῶν, τήν τοιαύτην δέ κρίσιν του ἐξήνεγκε δεξάμενον, μετ' ἐκτίμησιν τοῦ ὑπ' ὄψιν αὐτοῦ τεθέντος ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ, κατ' ἀνέλεγκτον περί πραγμάτων κρίσιν, ὡς βεβαιωθέντα, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων ἐργοδότης, παρά τήν συμφωνίαν, ἔπαυσεν ἀπό 1 Ἀπριλίου 1946 νά καταβάλῃ τά ἡμερομίσθια τ' ἀναλογοῦντα εἰς τάς καθ' ἃς δέν εἰργάζετο ὁ ἐνάγων ἐξαιρετέας καί μή ἐργασίμους ἡμέρας, καίτοι ἐξηκολούθησεν οὗτος νά προσφέρῃ τάς ὑπηρεσίας του, ἐπανειλημμένως διαμαρτυρηθείς διά τήν τοιαύτην καθυστέρησιν, ὀρθῶς, εἰ καί ἐπί ἄλλῃ αἰτιολογίᾳ, τήν διαληφθεῖσαν ὡς ἀνω διάταξιν ἠρμήνευσε καί ἐφήρμοσε καί τόσον ὁ πρῶτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος κατά τό σχετικόν αὐτοῦ μέρος, ὅσον καί ὁ τρίτος εἶναι ἀπορριπτέοι, ὡς ἀβάσιμοι. Ἐπαρκῶς δέ καί αὐτοτελῶς στηριζομένου τοῦ διατακτικοῦ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἐκ τοῦ ὡς ἀνωτέρου ἐρείσματος, ὅλως ματαία ἀποβαίνει ἡ ἔρευνα τοῦ δευτέρου τῆς ἀναιρέσεως λόγου, δι' οὗ πλήττεται ἡ ὀρθότης τοῦ ἑτέρου τῶν ἐρεισμάτων αὐτῆς ὡς πρός τήν μή ἐφαρμογήν τῆς προρρηθείσης διατάξεως, ὡς μηδεμίαν ἀσκούσης ἐπί τοῦ διατακτικοῦ αὐτῆς ἐπιρροήν.

ΣΥΝΑΨΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤ' ΑΛΛΟΔΑΠΟΥ

Έλλειψις νομίμου άδείας καὶ συνέπεια ἐπὶ τοῦ κύρους τῆς συμβάσεως

Ἀπαγόρευσις εἰς ἀλλοδαπούς, ἀναλήψεως ἐν Ἑλλάδι πάσης φύσεως ἐργασίας, ἄνευ ἐφοδιασμοῦ προηγουμένως δι' ἐπὶ τούτῳ ἐγγράφου ἀδείας τῆς Ἀρχῆς.—Ἀποκλειστικὸς τρόπος ἀποδείξεως ἡ ἄδεια τῆς νομίμου Ἀρχῆς.—Ἀκυρότης ἄλλως συμβάσεως, ἀντικειμένης εἰς νόμους περὶ ἀλλοδαπῶν, ὄντας δημοσίας τάξεως ἕνεκα λόγων γενικωτέρου κοινωνικοῦ συμφέροντος.—Ὑποχρέωσις διαδίκων διὰ προσαγωγὴν ἀποδεικτικῶν στοιχείων κατὰ τὴν πρὸς αὐξήτησιν δικάσιμον κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. Γ'ΟΔ'.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 3964]1951 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Ὡς ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως προκύπτει, τὸ δικάσαν Πρωτοδικεῖον δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν του, εἰς ἀνταπόδειξιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ τῆς ἀντιδίκου του ἑταιρίας, ὅτι δῆθεν ὡς ἀλλοδαπός, στερούμενος ἀδείας ἐργασίας ἐν Ἑλλάδι, δὲν δικαιοῦται ἀποζημιώσεως διὰ τὴν παρ' αὐτῆς ἀπόλυσίν του ὡς ἐργάτου της κατὰ τὸν νόμον 2112, τὰ ἐπικληθέντα καὶ προσαχθέντα παρ' αὐτοῦ ἐπίσημα δημόσια ἔγγραφα, ἤτοι τὰ ἀσφαλιστικὰ του βιβλιάρια τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων Ἀθηνῶν, τὸ δελτίον ταυτότητός του τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν Ἑλλάδος καὶ τὴν ληξιαρχικὴν πρᾶξιν γεννήσεώς του ἐν Ἑλλάδι, ἐξ ὧν ἁπάντων ἀπεδεικνύετο ἀναμφισβητήτως ὁ εἰς ἀπάντησιν τῆς ἐνστάσεως ταύτης τῆς ἀντιδίκου ἰσχυρισμός του ὅτι νομίμως κατ' ἄδειαν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν εἰργάζετο πρὸ τῆς ἀπολύσεώς του παρὰ τῆς ἀντιδίκου του καὶ ἔχει δικαίωμα καὶ ἄδειαν ἐργασίας ἐν Ἑλλάδι καὶ ὅτι τοῦτο ἦτο ἐν γνώσει τῆς ἀντιδίκου του, ἤτις, βάσει τῆς ἀδείας ταύτης, ὡς ἐργοδότις, τῷ ἐπρομήθευσε τὰ ὡς ἄνω ἐργασίας ἔγγραφα. Οὕτως ὅμως πράξαν καὶ ἀπορρίψαν τὴν ἀγωγήν του παρεβίασε τὰς οὐσιώδεις διατάξεις τῶν ἄρθρων 252, 253, 256, 272, 276 καὶ 746 τῆς Πολ. Δικονομίας.

β) Τὸ δικάσαν δικαστήριον ἔδεχθη παρὰ τὸν νόμον πράγματα ὡς ἀληθῆ, ἤτοι ἔδεχθη ὡς ἀληθῆ τὸν ἰσχυρισμὸν τῆς ἀντιδίκου του ἑταιρίας ὅτι εἶναι ἀλλοδαπός, στερούμενος ἀδείας ἐργασίας ἐν Ἑλλάδι, ἐνῷ ἔδει νὰ διατάξῃ περὶ αὐτοῦ ἀπόδειξιν, οὐδὲ διέταξε τὴν προσήκουσαν ἀπόδειξιν ἐπὶ τοῦ ἰδιαοῦ του ἰσχυρισμοῦ ὅτι νομίμως δικαιοῦται νὰ ἐργάζηται κατ' ἄδειαν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ ἣν ἄδειαν δὲν ἠδύνατο νὰ προσαγάγῃ ἐκ τῶν προτέρων, διότι δὲν ἦτο εἰς χεῖρας του. Ἡ ἄδεια αὕτη, ἐκδιδομένη παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, ἀνακοινοῦται ἁπλῶς εἰς τὴν κατὰ τόπον ἀρμοδίαν Ἀστυνομικὴν Ἀρχήν, ἥτις χορηγεῖ εἰς τὸν ἐνδιαφερόμενον εἰδικὴν ταυτότητα, οὐδέποτε δὲ τὸ ἔγγραφον τῆς ἀδείας. Ἀπορρίψαν ὅθεν τὴν ἀγωγήν του τὸ δικάσαν δικαστήριον, ὡς ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του προκύπτει, χωρὶς νὰ διατάξῃ τὰς προσηκούσας, ὡς ἄνω, ἀποδείξεις, παρεβίασε τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 248, 249, 250 καὶ 253 τῆς Πολ. Δικονομίας.

γ) Κατὰ τὴν τελευταίαν παράγραφον τοῦ ἑδαφίου 1 τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ Ν. 4310]1929 περὶ ἐγκαταστάσεως καὶ κινήσεως ἀλλοδαπῶν ἐν Ἑλλάδι» δὲν ὑποχρεοῦνται εἰς ἐφοδιασμὸν μὲ τὴν κατὰ τὰς πρώτας παραγράφους τοῦ αὐτοῦ ἑδαφίου ἀπαιτουμένην ἄδειαν ἐπαγγέλματος ἢ ἐργασίας οἱ ἐγκατεστημένοι ἐν Ἑλλάδι ἀλλοδαποί, ἐφ' ὅσον εἰσῆλθον εἰς Ἑλλάδα πρὸ τῆς 10ης Μαρτίου 1926 καὶ παρέμειναν συνεχῶς ἐν αὐτῇ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου τούτου (16.8.1929), ἐκτὸς ἐὰν εἰσῆλθον εἰς Ἑλλάδα πρὸ τῆς 31ης Αὐγούστου 1922 καὶ προφανῶς δὲν ἀπαιτεῖται ἄδεια διὰ τοὺς γεννηθέντας ἐν Ἑλλάδι καὶ δὴ παρὰ γονέων εἰσελθόντων πολὺ πρὸ τῶν ἄνω χρονολογιῶν, ὡς ἐν προκειμένῳ, αὐτός, ἐγεννήθη δὲ αὐτὸς καὶ παραμένει ἐκτοτε καὶ μέχρι σήμερον ἐν Ἑλλάδι, καθ' ἃ τοῦτο προκύπτει ἐκ τῆς παρ' αὐτοῦ προσαχθείσης καὶ ἐπικληθείσης ληξιαρχικῆς πράξεως γεννήσεώς του. Ὅθεν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν, ἀντιθέτως πρὸς ταῦτα ἀποφηνάμενον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του καὶ ἀπορρίψαν τὴν ἀγωγήν του, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι διὰ τὸ κῦρος τῆς πρὸς τὴν ἀντίδικον παρασχεθείσης ἐργασίας του ἔδει νὰ εἶναι ἐφοδιασμένος προηγουμένως δι' ἀδείας ἐργασίας παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν, ἐνῷ τοιαύτη ἄδεια δι' αὐτὸν δὲν ἀπῃτεῖτο, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς ὡς ἄνω οὐσιαστικοῦ περιεχομένου διατάξεις τοῦ Ν. 4310]1929.

***

Ἡ κατωτέρω καταχωριζομένη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ἀποφαίνεται, ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας μετ' ἀλλοδαποῦ, ἄνευ τῆς νομίμου πρὸς τοῦτο ἀδείας, εἶναι ἄκυρος καὶ τὴν αὐτὴν λύσιν εἶχε δώσει καὶ ἡ δι' αὐτῆς ἐπικυρουμένη ὑπ' ἀριθ 3964]1951 τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου (βλέπε καὶ τὰς ἐν ΕΕΔ 10, 1106 σημειώσεις μας, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί, ἐπὶ τῆς ἀντιθέτως ἀποφανθείσης 4669]1951 Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν).

Συνέπεια τῆς ἀκυρότητος τῆς συμβάσεως εἶναι τὸ ἀνεφάρμοστον τῶν νόμων περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας πράγμα, τὸ ὁποῖον ἔδεχθη καὶ ἡ ὑπὸ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἐπικυρουμένη πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, κατὰ τὰ παγίως ἐπ' αὐτοῦ κρατοῦντα ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει καὶ ὑπὸ τῆς θεωρίας ὑποστηριζόμενα (βλέπε σχετικῶς Α.Π. 65.70]1948, ΕΕΔ 7, 199, 274 *Ι. Καποδιστρίαν*, ΕΕΔ 4, 80, *Α. Χατζηδά-*

κην. ΕΕΔ 1, 806, *Α. Σακελλαρόπουλον*, ΕΕΔ 7, 33).

Άρείου Πάγου 394|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Β. Κυριακόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Ντούρος, Α. Παπαθανασίου

Ἐκ τῶν ἐν συνδυασμῷ διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 13 τοῦ Ν. 4310|1929 καὶ ἐδάφ. στ' παρ. 3 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἀναγκαστικοῦ νόμου 46|1936, καθ' ἃς ἐκ λόγων γενικωτέρου κοινωνικοῦ συμφέροντος, ἀφορώντων τὴν δημοσίαν τάξιν, ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς ἀλλοδαποὺς ἀνεξαιρέτως ἡλικίας, ν' ἀναλάβωσιν ἐν Ἑλλάδι πᾶσης φύσεως ἐργασίαν, ἐὰν δὲν ὦσι προηγουμένως ἐφωδιασμένοι δι' ἐπὶ τούτῳ ἐγγράφου ἀδείας, ἐκδιδομένης κατὰ τὰς ἐν αὐταῖς ὁριζομένας διατυπώσεις παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἢ τῶν παρ' αὐτοῦ ὁρισθησομένων ὑπηρεσιῶν, ἀπαγγελλομένης ποινῆς προστίμου κατὰ τῶν ἐργοδοτῶν τῶν ἀπασχολούντων ἀλλοδαποὺς μὴ ἐφωδιασμένους διὰ τῆς διαληφθείσης ἀδείας, σαφῶς προκύπτει τὸ μὲν ὅτι ἡ ἄνευ τοιαύτης ἀδείας σύμβασις ἐργασίας τοῦ ἀλλοδαποῦ εἶναι ἄκυρος, τὸ δὲ ὅτι ἐκ τῆς προσαγωγῆς τῆς ἐγγράφου κατὰ τ' ἀνωτέρω ἀδείας τῆς ἁρμοδίας Ἀρχῆς ἢ ἐπισήμου περὶ τούτου ταύτης πιστοποιητικοῦ ἀποδεικνύεται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον τὸ πρὸς ἐργασίαν τοῦ ἀλλοδαποῦ δικαίωμα, ἀποκλειομένης τῆς ἀποδείξεως τούτου δι' ἄλλου τινὸς ἀποδεικτικοῦ μέσου.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δεξάμενον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, κατὰ τὴν περὶ πραγμάτων ἀνέλεγκτον κρίσιν του, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων ἐτύγχανεν ἀλλοδαπὸς καὶ κρίναν ἀκολούθως, ἐκ τῆς μὴ προσαγωγῆς παρ' αὐτοῦ, ὡς δέχεται, τόσον ἐν πρώτῳ βαθμῷ, ὅσον καὶ κατὰ τὴν ἔκκλητον δίκην, ἐγγράφου τῆς ἁρμοδίας Ἀρχῆς, χορηγούσης αὐτῷ δικαίωμα, ὅπως ἐργάζηται ἐν Ἑλλάδι ἡ περὶ τούτου πιστοποιητικοῦ αὐτῆς, ὅτι δὲν ἐκέκτητο οὗτος δικαίωμα πρὸς σύναψιν ἐγκύρου ἐν Ἑλλάδι συμβάσεως ἐργασίας, ὀρθῶς δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν πρὸς μορφωσιν τῆς περὶ τούτου κρίσεώς του κατὰ τὰ ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐπικληθέντα καὶ ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ μνημονευόμενα ἀσχετα πρὸς τοῦτο ἔγγραφα, μὴ ὄντα κατὰ νόμον παραδεκτά, καὶ ἐν τῇ προκειμένῃ ἔτι, κατὰ τὰ ἀπὸ 1|4 Αὐγούστου 1920 Βασ. Διάταγμα περὶ κωδικοποιήσεως εἰς ἕνιαῖον κείμενον τῶν διατάξεων τοῦ νόμου Γ ΦΟΔ' περὶ ἐργατικῶν διαφορῶν διαδικασία, πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ἐπικαλουμένου ὑπὸ τούτου πρὸς ἐργασίαν ἐν Ἑλλάδι δικαιώματος καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου πρῶτος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ σχετικὸς λόγος τυγχάνει ἀπορριπτέος.

Τὴν περὶ τῆς ἰδιότητος τοῦ ἀναιρεσείοντος ὡς ἀλλοδαποῦ κρίσιν του συνήγαγε τὸ δικάσαν Δικαστήριον, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ἐκ τῆς γενομένης παρ' αὐτοῦ ἀνελέγκτου ἐκτιμήσεως ἐπικληθέντος παρ' αὐτοῦ ἐγγράφου δηλώσεώς του, ὅτι ἐτύγχανεν ἀκαθορίστου ὑπηκοότητος, ὡς καὶ ἐκ τῆς μὴ προσαγωγῆς παρ' αὐτοῦ τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ προμνησθέντος νόμου 4310|1929 προβλεπομένου πιστοποιητικοῦ ἐγγραφῆς του εἰς μητρῶον Δήμου ἢ Κοινότητος τοῦ Κράτους. Ὅθεν, ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου, κατὰ τὸ μέρος τοῦτο, δεύτερος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως περὶ τοῦ ὅτι τὸ δικάσαν δικαστήριον ἔκρινε τοῦτον ὡς ἀλλοδαπὸν ἄνευ ἀποδείξεως, εἶναι ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 5 καὶ 12 τοῦ προρρηθέντος ἀπὸ 1|4 Αὐγούστου 1930 Βασ. Διατάγματος σαφῶς προκύπτει, ὅτι κατὰ τὴν ὁρισθεῖσαν ἁρμοδίως πρὸς συζήτησιν δικάσιμον ὑποχρεοῦνται οἱ διάδικοι νὰ προσαγάγωσι τὰ πρὸς εὕρεσιν τῆς ἀληθείας ἀποδεικτικὰ αὐτῶν στοιχεῖα, τοῦ ὡς ἐφετείου δικάζοντος Πρωτοδικείου ὑποχρεουμένου, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 16 αὐτοῦ, εἰς ἔκδοσιν ὁριστικῆς ἀποφάσεως, πλὴν τῆς περιπτώσεως ἐπιβολῆς ὅρκου. Ὅθεν, ἡ ἐν τῷ δευτέρῳ λόγῳ ἀναιρέσεως προβαλλομένη αἰτίασις περὶ τοῦ ὅτι τὸ δικάσαν ἐφετεῖον ἐδέχθη ὡς ἀληθές, ὅτι ἐστερεῖτο ὁ ἀναιρεσείων ἀδείας πρὸς ἐργασίαν, χωρὶς νὰ τάξῃ τοῦτο ἰδιαιτέραν ἀπόδειξιν ἐπὶ τοῦ ἰσχυρισμοῦ του ὅτι ἐκέκτητο ἁρμοδίως ἐκδιδομένην πρὸς ἐργασίαν ἐν Ἑλλάδι ἄδειαν, ἣν ὅμως δὲν ἠδύνατο ἐκ τῶν προτέρων νὰ προσαγάγῃ κατὰ τὴν συζήτησιν, εἶναι ὡς ἀβάσιμος ἀπορριπτέος, ὡς ἐπίσης καὶ ὁ ἰσχυρισμὸς του ὅτι ἡ ἄδεια ἐκδιδομένη παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν ἀνακοινοῦται εἰς τὴν Ἀστυνομικὴν Ἀρχήν, ἥτις χορηγεῖ εἰς τὸν ἐνδιαφερόμενον εἰδικὴν ταυτότητα, παρενειρόμενος ἐν τῷ δευτέρῳ λόγῳ ἀναιρέσεως, τυγχάνει ἀπορριπτέος ὡς ἀπαράδεκτος, ἐφ' ὅσον δὲν ἰσχυρίζεται ὁ ἀναιρεσείων, ὅτι προέβαλε τοῦτον ἐνώπιον τοῦ ἐκδόντος τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν δικαστηρίου καὶ δὲν ἰσχυρίζεται, ὅτι μεταξὺ τῶν προσαχθέντων ἐγγράφων προσήγαγε καὶ τοιαύτην εἰδικὴν τῆς Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς ἄδειαν.

Ἐκ τῶν διατάξεων τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 811 τῆς Πολ. Δικονομίας σαφῶς προκύπτει, ὅτι δὲν δύναται νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὸ Δικαστήριον τοῦτο νέος λόγος, ὅστις δὲν εἰσηχθη ἤδη εἰς τὸ ἀνεκκλήτως δικάσαν Δικαστήριον, ἐκτὸς ἂν οὗτος ἀνάγεται εἰς τὴν κοινὴν εὐταξίαν. Ὅθεν, τὰ ἐν τρίτῳ λόγῳ τοῦ ἀναιρετηρίου ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος προβαλλόμενα περὶ τοῦ ὅτι δὲν ὑπεχρεοῦτο οὗτος εἰς ἐφοδιασμὸν τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω πρὸς ἐργασίαν ἀδείας, ὡς γεννηθεὶς ἐν Ἑλλάδι παρὰ γονέων εἰσελθόντων εἰς αὐτὴν πρὸ τῆς 10ης Μαρτίου 1926 καὶ παραμεινάντων ἐν αὐτῇ συνεχῶς μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ διαληφθέντος νόμου 4310|1929, δι' οὗς, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 13 αὐτοῦ, δὲν ἀπῃτεῖτο ἄδεια πρὸς ἐργασίαν, μὴ εἰσαχθέντα πρὸς κρίσιν εἰς τὸ ἀνεκκλήτως δικάσαν Δικαστήριον, ὡς δείκνυται τοῦτο ἐκ τῶν ὑποβληθεισῶν αὐτῷ καὶ ἐν ἀντιπεφωνημένῳ ἀντιγράφῳ προσαγομένων προτάσεών του, οὐδὲ μνημονευομένου ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ ὅτι ὑπεβλήθησαν εἰς αὐτὸ πρὸς κρίσιν ταῦτα, μηδ' ἀναγόμενα εἰς κοινὴν εὐταξίαν, εἶναι ἀπαράδεκτα καὶ ἀπορριπτέα, ὡς τὸ πρῶτον ἤδη εἰς τὸ Δικαστήριον τοῦτο εἰσαγόμενα.

ΕΡΩΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ ΚΑΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ

Νομικαί συνέπειαι αὐτῶν ἐπὶ τοῦ κύρους τῆς συμβάσεως ἐργασίας

Ἀνεπηρέαστον τοῦ κύρους συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τῶν μεταξὺ ἐργοδότου καὶ τῆς ὑπαλλήλου αὐτοῦ ὑφισταμένων ἐξωγάμων σχέσεων.— Πότε δύναται νὰ προκύψῃ ἀκυρότης τῆς συμβάσεως.— Παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ βοηθοῦ ἐν ἰατρείῳ καὶ προσήκουσα δι' ἐφαρμογὴν συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας.— Προϋποθέσεις ὑπαγωγῆς ἀλλοδαπῶν εἰς ἀσφάλισιν Ι.Κ.Α.—Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 9 Ν. 118)1945 διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας.

Ἐκ τῶν ἀπανίως ἐν τῇ παρ' ἡμῖν δικαστηριακῇ πρακτικῇ ἀπαντωμένων εἶναι τὸ θέμα τῆς κατωτέρω δικαστικῆς ἀποφάσεως, καίτοι δὲν εἶναι... ἀσυνήθης ἐν τῇ ζωῇ ἡ περίπτωσις.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως ἔχει ὡς ἑξῆς : Ἡ ἐνάγουσα, κεκτημένη ἀρχικῶς τὴν ἑλληνικὴν ἰθαγένειαν, ἐνυμφεύθη Γερμανὸν ὑπήκοον, μετὰ τοῦ ὁποίου συνέζησε ἐπί τινα χρόνον καὶ μέχρι τοῦ ἔτους 1943 ἐν Γερμανίᾳ, ἔκτοτε δὲ ἐπανῆλθεν ἐνταῦθα, διακόψασα πᾶσαν μετὰ τοῦ συζύγου της σχέσιν.

Μετὰ τὴν ἐκ Γερμανίας ἐπάνοδόν της καὶ συγκεκριμένως τὴν 15ὴν Ὀκτωβρίου 1945 προσελήφθη παρὰ τοῦ ἐναγομένου, ὀδοντιατροῦ τὸ ἐπάγγελμα, εἰς τὸ ἐνταῦθα ὀδοντιατρεῖον τοῦ ὡς βοηθός του καὶ εἰργάσθη παρ' αὐτῷ, ἐκτελοῦσα τὰς συνήθεις ἐργασίας βοηθοῦ ἰατροῦ.

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1945 μεταξὺ τῶν διαδίκων ἀνεπτύχθησαν καὶ ἐρωτικαὶ σχέσεις καὶ ὁ ἐναγόμενος παρεχώρησεν εἰς τὴν ἐνάγουσαν ὑπάλληλόν του ἓν δωμάτιον εἰς τὴν οἰκίαν του, εἰς τὸ ὁποῖον παρέμενε μετὰ τοῦ ἐκ τοῦ νομίμου γάμου τέκνου της.

Οὕτως ἡ ἐνάγουσα συνεβίωσεν ἔκτοτε μετὰ τοῦ ἐναγομένου, διατηροῦσα μετ' αὐτοῦ ἐξωγάμους σχέσεις. Παραλλήλως ὅμως εἰργάζετο πάντοτε εἰς τὸ ἰατρεῖον τοῦ ἐναγομένου ὡς βοηθός του, ἐπὶ πλέον δὲ ἠσχολεῖτο καὶ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν οἰκιακῶν ἐργασιῶν καὶ εἰς τὴν ἐν γένει διεύθυνσιν τοῦ οἴκου του.

Ταῦτα συνέβαινον μέχρις ἑσχάτων, ὁπότε ὁ ἐναγόμενος ἔπαυσε νὰ ἀποδέχηται τὰς ὑπηρεσίας της.

Διὰ τῆς ἀγωγῆς ἡ ἐνάγουσα ἐζήτησε νὰ τῇ καταβληθῶσιν οἱ δεδουλευμένοι μισθοί της καὶ διότι ἡ ἀπόλυσίς της ἐγένετο ἀκύρως, παρὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, τοὺς ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐναγομένου μισθοὺς ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς της.

Ἐντεῦθεν προέκυψαν τὰ ἀκόλουθα νομικὰ ζητήματα :

α) Ἂν ὑπῆρξεν ἔγκυρος σύμβασις ἐργασίας λόγῳ τῆς μετὰ τῶν διαδίκων σαρκικῆς συναφείας.

β) Ἂν ὑπῆρξεν ἔγκυρος σύμβασις ἐργασίας ἐκ τοῦ ὅτι, ἀποβαλοῦσα ἐκ τοῦ γάμου της ἡ ἐνάγουσα τὴν ἑλληνικὴν ἰθαγένειαν καὶ ἀποκτήσασα γερμανικὴν τοιαύτην, ἔπρεπε κατὰ τοὺς σχετικοὺς περὶ ἀλλοδαπῶν νόμους νὰ ἐφοδιασθῇ δι' ἀδείας τῆς Ἀρχῆς πρὸς παροχὴν ἐν Ἑλλάδι ἐργασίας.

γ) Ἂν ὡς ἀλλοδαπὴ — προϋποτιθεμένου ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας ἦτο ἔγκυρος — ὑπήγετο εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 καταγγελίαν συμβάσεως.

Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον ζήτημα ἡ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις ἀποφαίνεται καταφατικῶς.

Εἰς τὴν ἀπὸ 28 Νοεμβρίου 1935 ἀπόφασιν τοῦ Ἐργατικοῦ Ἀκυρωτικοῦ τῆς Γερμανίας (ΕΕΔ 1, 247) γίνονται σχετικῶς δεκτὰ τὰ ἑξῆς : «Ὁ ἀναιρεσείων παραπονεῖται, ὅτι τὸ ἐφετεῖον ἐθεώρησεν ὡς ἔγκυρον τὴν προκειμένην σύμβασιν ἐργασίας, ἥτις ἐν τούτοις ἦτο ἄκυρος, ὡς ἀνήθικος, ἐφ' ὅσον προέκυψεν ἐκ τῆς σαρκικῆς σχέσεως τῆς ὑφισταμένης μεταξὺ τῶν διαδίκων. Ἡ αἰτησις ἀναιρέσεως θὰ ἠδύνατο νὰ γίνῃ δεκτή, ἐὰν ἡ σύμβασις ἐργασίας ἀπετέλει πρόσχημα πρὸς δικαιολόγησιν ἀμοιβῆς διὰ τὴν προϋφισταμένην σαρκικὴν σχέσιν, οὐχὶ ὅμως καὶ ὅταν ἡ σύμβασις ἐργασίας εὑρίσκεται μὲν εἰς χρονικὴν συνέχειαν πρὸς τὰς σαρκικὰς μεταξὺ τῶν διαδίκων σχέσεις, ἀλλ' ἡ ἀμοιβὴ δὲν παρέχεται ἐξ ἀφορμῆς αὐτοῦ. Τὸ ἐφετεῖον, ἐκτιμήσαν τὰ πραγματικὰ περιστατικά, διεπίστωσεν ὅτι ἡ πρόσληψις τῆς ἐναγούσης ἦτο ἀνεξάρτητος οἱασδήποτε προγενεστέρας ἀνηθίκου συμφωνίας, ἥτις ὑπεχώρησε τελείως πρὸ τῆς συμβατικῆς σχέσεως καὶ ὅτι ὁ ἐναγόμενος προῆλθεν εἰς τὴν σύναψιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, διότι ἡ ἐνάγουσα τῷ παρεῖχεν ὑπηρεσίας. Τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἐργασιακὴ σχέσις δὲν θὰ συνήπτετο ἄνευ τῆς σαρκικῆς σχέσεως εἶναι ἄνευ σημασίας. Οὐσιωδὲς εἶναι, ὅτι ἡ παροχὴ ἀμοιβῆς συνωμολογήθη διὰ τὴν ἐφ' ὅρου ζωῆς παροχὴν ὑπηρεσιῶν, ἡ δὲ σύμβασις ἐργασίας δὲν εἶναι ἀνήθικος ἐκ μόνου τοῦ λόγου ὅτι αὕτη δὲν θὰ συνήπτετο ἄνευ τῆς ἀνηθίκου σαρκικῆς σχέσεως ἢ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι μετὰ τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως ὑφίστατο καὶ ἐρωτικὴ τοιαύτη μεταξὺ τῶν διαδίκων».

Εἰς τὴν ἀπὸ 6 Μαΐου 1939 ἀπόφασιν τοῦ Ἐργατικοῦ Ἀκυρωτικοῦ τῆς Γερμανίας (ΕΕΔ 1, 247) — ἀκριβῶς ἐπὶ τοῦ ἀπασχολήσαντος τὴν κατωτέρω ἀπόφασιν θέματος — ἀναπτύσσονται ταῦτα :

«Ὁ ἀναιρεσείων ἐναγόμενος παραπονεῖται, ὅτι κακῶς τὸ ἐργατικὸν ἐφετεῖον ἐδέχθη ὡς σιωπηρῶς συμφωνηθεῖσαν τὴν παροχὴν μισθοῦ καὶ ὅτι δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὴν ὑποκειμενικὴν διάθεσιν τῶν διαδίκων.

Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον κυρίως ἐνδιαφέρει ἐν προκειμένῳ εἶναι, ἐὰν ὁ ἐναγόμενος ἀφῆκε νὰ τοῦ παρέχωνται ὑπηρεσίαι, αἵτινες, ὑπὸ τὰς δεδομένας συνθήκας, μόνον ἐπ' ἀμοιβῇ ἠδύναντο νὰ ἀναμένωνται. Εἰς τοῦτο τὸ ἐργατικὸν ἐφετεῖον ἀπαντᾷ καταφατικῶς, περαι-

τέρω δὲ ἐκτίθεται, ὅτι, συμφώνως πρὸς τὰ πραγματικὰ περιστατικά, ὡς ταῦτα ἀκολούθως ἐξελίχθησαν ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς συμβιώσεως τῶν διαδίκων καὶ ἰδίως μετὰ τὰς δηλώσεις αὐτῶν ὅτι δὲν πρόκειται νὰ ὑπανδρευθοῦν, ὁ ἐναγόμενος δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ ἀναμένῃ τὴν πρὸς αὐτὸν παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς ἐναγούσης ἄνευ ἀμοιβῆς.

Αἰσχρότης τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ συγχρόνως ἀκυρότης ταύτης ἕνεκα τῆς σαρκικῆς συναφείας, τῆς ἐπελθούσης μεταξὺ τῶν διαδίκων, δὲν δύναται νὰ προκύψῃ. Ἡ σύμβασις ἐργασίας αὕτη εὑρίσκεται ἀληθῶς εἰς ἄμεσον σύνδεσμον πρὸς τὰς σαρκικὰς μεταξὺ τῶν διαδίκων σχέσεις. Ἀλλὰ τοῦτο καὶ μόνον δὲν προκαλεῖ ἀκυρότητα λόγῳ ἀντιθέσεως πρὸς τὰ χρηστὰ ἤθη.

Μία ἐργασιακὴ σχέσις δὲν εἶναι ἄκυρος, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι, παρ' αὐτήν, ὑπάρχει καὶ ἡ σαρκικὴ συναφεια. Ἡ ἐνάγουσα παρεῖχε κανονικῶς πρὸς τὸν ἐναγόμενον ἐξηρτημένην ἐργασίαν. Ἡ παρ' αὐτῆς αἰτουμένη ἀμοιβὴ εἰς οὐδένα τελεῖ αἰτιώδη σύνδεσμον πρὸς τὰς ἐρωτικὰς σχέσεις καὶ ἐν κάσῃ περιπτώσει δὲν εἶναι ἀμοιβὴ διὰ τὴν παράδοσιν αὐτῆς πρὸς τὸν ἐναγόμενον, ἀλλ' ἀποτελεῖ τὸ ἀντιστάθμισμα τῶν πραγματι παρασχεθεισῶν ἐξηρτημένων ὑπηρεσιῶν. Τοῦτο οὐδαμῶς ἀντιτίθεται πρὸς τὸν νόμον.

Ἄλλως θὰ ἔδει νὰ ἀποφανθῶμεν, ἐὰν αἱ σχέσεις μεταξὺ τῶν διαδίκων δὲν ἐστηρέφοντο ἢ τοὐλάχιστον δὲν ἐστηρέφοντο κατὰ κύριον λόγον περὶ τὴν παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν, ἀλλ' εἶχον τὴν βάσιν αὐτῶν ἐπὶ τῆς σαρκικῆς συναφείας, ὅτε ἐναντι τοῦ ἀπαιτουμένου μισθοῦ δὲν θὰ ὑφίστατο ἡ παροχὴ ἐργασίας. Ἀλλὰ τοιοῦτόν τι δὲν συνέβαινεν ἐν προκειμένῳ».

Ἡ αὐτὴ λύσις δίδεται διὰ τὸ εὐεργέτημα τῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τοῦ ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου εἰς τὴν περίπτωσιν γυναικός, ἡ ὁποία παρέχει ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν εἰς τὸ κατάστημα τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ μεθ' οὗ συζῇ ἀνδρός (βλέπε **Δ. Κογιάννη**, Ἡ ἔννοια τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἡ ἀσφάλισις τοῦ ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου, ἐκδ. 1933, σελ. 79), ἐνῷ θὰ διέφερε τὸ πρᾶγμα βεβαίως, ἂν ἐπρόκειτο περὶ ἀναζητήσεως ἀμοιβῆς διὰ σαρκικὴν ὁμιλίαν, ὁπότε, ὡς δέχεται ἡ κατωτέρω ἀπόφασις (πρβλ. καὶ **Κ. Καυκᾶ**, Ἐνοχ. Εἰδ. Μέρος, Τόμος Β', Τεῦχος δον σελ. 430) θὰ ἀντέβαινεν ἡ δικαιοπραξία εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη (διάφορον καὶ ἀσχετον βεβαίως ἐν προκειμένῳ εἶναι τὸ δικαίωμα τῆς πόρνης, τῆς παραιχούσης τὰς ὑπηρεσίας της πρὸς ἀναζήτησιν τῆς συνομολογηθείσης διὰ τὰς θωπείας της ἀμοιβῆς, περὶ οὗ βλέπε **Γ. Μπαλῆν**, Ὑποσχέσεις ἀμοιβῆς πρὸς γυναῖκα ἐλευθερίων ἠθῶν, Ἐφημ. Ἑλλ. καὶ Γαλλ. Νομολογ. 33, 107 καὶ περὶ ἀνηθίκων συμβάσεων γενικῶς **Ἀλ. Λιτζερόπουλον**, Ἐφημ. Ἑλλ. καὶ Ἀλλ. Νομολογίας, 1912, σελ. 256 ἑπ.).

Ὡς πρὸς τὸ δεύτερον ζήτημα τῆς ἐγκυρότητος τῆς συμβάσεως τῆς ἐναγούσης ὡς ἀλλοδαπῆς ἡ ἀπόφασις ἀποφαίνεται καταφατικῶς, σκεπτομένη, ὡς ἐσκέφθη καὶ ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4669|1951 (Πρωτοδίκης ὁ αὐτὸς κ. **Μ. Κυριλλόπουλος**, ΕΕΔ 10, 1106), δι' ὃ καὶ παρελείφθησαν αἱ σχετικαὶ σκέψεις (βλέπε ὅμως Α.Π. 894|1951, ἀνωτέρω σελ. 1167).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4578|1951

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μ. Κυριλλόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Χατζηϊωάννου, Κ. Σταυρίτης

Τὸ ἔγκυρον τῆς συμβάσεως δὲν ἐπηρεάζεται ἐκ τῶν μεταξὺ τῶν διαδίκων ὑφισταμένων ἐξωγάμων σχέσεων, διότι ἡ ἐργασιακὴ σχέσις δὲν εἶναι ἄκυρος ἐκ τοῦ ὅτι παρ' αὐτὴν ὑπάρχει καὶ σαρκικὴ συνάφεια — σχέσις παλλακείας — (Γερμανικὸν Ἀκυρωτικὸν 6.5.1939, ΕΕΔ 1, σελ. 247). Τοιαύτη ἀκυρότης θὰ ἠδύνατο νὰ προκύψῃ, ὅταν τὸ περιεχόμενον τῆς συμβάσεως εἰς τὴν σαρκικὴν συνάφειαν καὶ μόνον περιωρίζετο, ὅτε ἡ τοιαύτη σύμβασις, ὡς ἀντικειμένη εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη, ἄκυρος τυγχάνει, οὐδεμία δὲ ἀγωγὴ ἐπ' αὐτῆς δύναται νὰ βασισθῇ (ἄρθρ. 178 Α.Κ., ὡς πρὸς τὸ προϊσχὸν δίκαιον Α.Π. 195|1929 Θέμ. Μ' 651). Ἀπορριπτέα ἔβεν ἡ ἐπὶ τοῦ λόγου τούτου ἐρειδομένη ἔνστασις τοῦ ἐναγομένου περὶ τῆς ἀκυρότητος τῆς συμβάσεως.

Ὁ ἐναγόμενος διατηρεῖ ὀδοντοϊατρεῖον, εἰς ὃ δέχεται τοὺς πελάτας αὐτοῦ. Ἡ ἐναγομένη ὡς βοηθὸς δὲν ὑπάγεται οὔτε εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Α.Ν. 199|1936, οὔτε εἰς τὰς συλλογικὰς συμβάσεις τῆς 18.7.1940 περὶ νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ νοσοκομείων, κλινικῶν κλπ. (*Σωμπούκη*, Κῶδιξ Συλλογ. Συμβάσεων σελ. 58) ἢ τῆς 27 Δεκεμβρίου 1949 (ΕΕΔ 9, 541), διότι εἰς ταύτας ὑπάγεται τὸ κατώτατον ὑγειονομικὸν προσωπικόν, τὸ ὑπηρετοῦν εἰς νοσοκομεῖα, ἀναρρωτήρια ἢ ἰδιωτικὰς κλινικάς, οὐχὶ δὲ καὶ τὸ ὑπηρετοῦν εἰς ἁπλᾶ ἰατρεῖα ἢ ὀδοντοϊατρεῖα. Τὰ τῶν ἀποδοχῶν ὅθεν αὐτῆς κριθήσονται βάσει τῶν γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων. Ἡ ἐνάγουσα, ἔχουσα ἱκανὴν προϋπηρεσίαν νοσοκόμου, βοήθει τὸν ἐνάγοντα εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας του, παρηκολούθει τὴν ἐκτέλεσιν τῶν εἰς τοὺς ὀδοντοτεχνίτας διδομένων παραγγελιῶν, κατέγραφε τὰς συνεντεύξεις τῶν πελατῶν καὶ ἠσχολεῖτο ἐν γένει εἰς ἐργασίας εἰς ἃς τὸ προέχον στοιχεῖον ἦτο τὸ πνευματικὸν καὶ ὡς ἐκ τούτου αὐτὴ ἦτο ὑπάλληλος. Ρυθμίζονται ἔβεν αἱ ἀποδοχαὶ αὐτῆς ὑπὸ τῆς γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν γένει τῆς 12.8.1936, καθ' ἣν ὁ βασικὸς μηνιαῖος μισθὸς αὐτῆς (ἐχούσης ἡλικίαν ἄνω τῶν 25 ἐτῶν) ἀνέρχεται εἰς 1.360 καὶ κατὰ προσαρμογὴν (Σ.Σ. 4.11.1947) 265.000Χ30 ο|ο (Υ.Α. 29468|1949) 344.500 καὶ ἀπὸ 15.1.1951 + 100.000 (Υ.Α. 2750|1951) 444.500. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεως αὐτῆς ἐλάμβανε ὡς ἀντιπαροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν της οἰκησιν, τροφήν, δι' ἑαυτὴν καὶ τὸ τέκνον της, ὡς καὶ ποσὸν χρημάτων πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν λοιπῶν ἀναγκῶν αὐτῆς καὶ τοῦ τέκνου της, ταῦτα δὲ συνυπολογιζόμενα ἰσοφαρίζουν, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, δ,τι ἐδικαιοῦτο ἐκ τοῦ νόμου νὰ λάβῃ εἰς ἀντάλλαγμα τῶν ἃς προσέφερε ὑπηρεσιῶν, καὶ ὡς ἐκ τούτου οὐδὲν ἐπὶ πλέ-

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΡΓΑΤΩΝ

Ἐπιχειρήσεις μὴ ὑπαγόμεναι εἰς β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 καὶ ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945

Ἐπιχειρήσεις καφενείων — Μὴ ὑπαγωγὴ εἰς β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως Ν. 2112|1920». — Ἀνυπόχρεον, διὰ τὴν κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, καταβολῆς ἀποζημιώσεως.

Περίπτωσις τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης δικαστικῆς ἀποφάσεως εἶναι καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας σερβιτόρου καφενείου.

Οἱ σερβιτόροι εἶναι, ὑπὸ ἔποψιν ἐφαρμογῆς τῶν νόμων καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ὑπηρέται (Ἔφετ. Ἀθηνῶν 950|1927, Θέμ. ΛΘ' 265 καὶ λοιπὴ παγία νομολογία), ἑπομένως θὰ ἔδει νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 κλπ.».

Τὸ β.δ. τοῦτο ὅμως περιορίζεται εἰς μόνους τοὺς ἐργάτας καὶ ὑπηρέτας τῶν ἐν ἄρθρῳ 12 Ν. 2112|1920 ἐπιχειρήσεων (βλέπε παραπομπὰς εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 10, 851) καὶ εἰς τὰς ἐν ἄρθρῳ 12 Ν. 2112 ἐπιχειρήσεις (βιομηχανικάς, βιοτεχνικάς, μεταλλευτικάς, χειροτεχνικάς) δὲν συμπεριλαμβάνονται καὶ αἱ ἐπιχειρήσεις καφενείων.

Θὰ ἐφαρμοσθῇ ὅμως ἐν προκειμένῳ τὸ ὡς ἐπικουρικὸν δίκαιον τοῦ ἄρθρου 669 Α.Κ. (βλέπε *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, Αἰτιολογ. ἐκθεσιν Εἰσηγητοῦ Προσχεδίου Α.Κ., ΕΕΔ 9, 471 ἑπ. *Γ. Σιμωνέτον*, Δώδεκα Μελέται Ἀστικοῦ καὶ Ἐργατικοῦ Δικαίου, σελ. 397 καὶ λοιπὰς παραπομπὰς ἐν ΕΕΔ 10, 851 ἑπ., ἔνθα ἀπὸ διαφόρου συλλογιστικῆς, ἐν σχέσει πρὸς τὸν Ν. 118|1945 ἡ Πρωτ|κου Μυτιλήνης 65|1951, Πρωτοδίκης *Μ. Καλεύρας*) καὶ τοῦτο βεβαίως, ἐφ' ὅσον ἡ σχέσις συνήφθη μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Α.Κ.

Τὸ ἄρθρον 669 Α.Κ. ὁρίζει, ὅτι σύμβασις ἐργασίας, ἧς ἡ διάρκεια οὔτε ὡρίσθη, οὔτε ἐκ τοῦ εἴδους καὶ τοῦ σκοποῦ αὐτῆς συνάγεται, λύεται προηγουμένης ἑκατέρωθεν καταγγελίας. «Ἡ καταγγελία δέον νὰ γίνῃ, ἐφ' ὅσον ἐν τῷ νόμῳ ἢ ἐν τῇ συμβάσει δὲν ὁρίζεται ἄλλως, πρὸ δεκαπέντε ἡμερῶν **καὶ ἐπιφέρει τὴν λύσιν μετὰ τὴν παρέλευσιν ταύτης.**

Τὸ ἄρθρον 669 Α.Κ. ἐπήγασεν ἐκ τῶν ἄρθρων 315 καὶ 347 Ἑλβ. Κώδ. Ἐνοχῶν καὶ ἐν μέρει ἐκ τοῦ ἄρθρου 620 Γερμ. Κώδ. (βλέπε *Κ. Κουκά*, Ἐνοχ. Δίκαιον, Εἰδικ. Μέρος, σελ. 344, πρβλ. καὶ ἀνάλογον ἄρθρ. 839 Προσχεδίου Συμβάσεως Ἐργασίας, ΕΕΔ 9, 468).

Ἂν ἡ προθεσμία τῶν 15 ἡμερῶν δὲν τηρηθῇ, ἡ λύσις τῆς συμβάσεως θὰ ἐπέλθῃ μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως, μέχρι δὲ τῆς λήξεως τῆς προθεσμίας ὀφείλεται ὁ μισθὸς μετὰ τῶν παρεπομένων ἀποδοχῶν (*Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, Αἰτιολογ. ἐκθ. εἰσηγητοῦ, ΕΕΔ 9, 472).

Ταῦτα ὑπεστηρίχθησαν ὑπὸ ἀναλόγου διατυπώσεως τοῦ ἄρθρ. 620 Γερμ. Ἀστ. Κώδικος, ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ἑρμηνευτῶν, οἱ ὁποῖοι ἐδέχθησαν, ὅτι, ὅταν δὲν γίνῃ ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου, ἡ σύμβασις δὲν λύεται ἀμέσως, λύεται ὅμως ἀπὸ τοῦ σημείου, ὅτε συμπληροῦται ὁ ἀπὸ τῆς δηλώσεως τῆς καταγγελίας νόμιμος χρόνος, μέχρι τοῦ ὁποίου ὁ μὴ ἀποδεχόμενος τὰς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ ἐργοδότης θεωρεῖται ἐν ὑπερθέσει (βλέπε *Λ. Γιδόπουλον*, Θέμ. ΛΣΤ' 433, *Κ. Σούρλαν*, Δικαιοσύνη, Τόμος Β' σελ. 196, *Κ. Δημάκην*, ΕΕΔ 9, 97 ἑπ.).

Ἐφ' ὅσον λοιπὸν ἀπαιτηθῇ ὁ ὑπαγόμενος εἰς τὸ ἄρθρ. 669 Α.Κ. ἄνευ καταγγελίας, δὲν ὀφείλεται εἰς αὐτὸν ἀποζημίωσις, ἀλλὰ τελοῦντος τοῦ ἐργοδότου ἐν ὑπερημερίᾳ, ὁ ἐκ τῆς συμβάσεως μισθὸς ἐπὶ ἓν ἑβδομήκοντα.

Ἐξ ἄλλου ὅμως, ὁ καταγγέλλων τὴν σύμβασιν ἐργασίας ἐργοδότης ὑποχρεοῦται, ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς ἀσφαλίζεται εἰς τὸ Ι.Κ.Α. κατὰ τῆς ἀνεργίας (ἄρθρ. 2 Α.Ν. 1846|1951, ΕΕΔ 10, 687), νὰ τηρήσῃ τὰς κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945 ἀπολειπομένας εἰς τὴν περίπτωσιν τυπικὰς προϋποθέσεις τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας α) τὸ ἔγγραφον τῆς καταγγελίας καὶ β) τὴν ἔγγραφον ἀναγγελίαν αὐτῆς.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ Ν.Δ. 1355|1949, ἐν συν. δυνάμῃ πρὸς τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ἡ ἀναγ-

---

ον δικαιοῦται. Ἀπορριπτέον ὅθεν τὸ πρῶτον κεφάλαιον τῆς ἀγωγῆς, δι' οὗ ἡ ἐνάγουσα αἰτεῖται ἀποζοχὰς αὐτῆς διὰ τὸ ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1945 μέχρι 15 Ἰουνίου 1951 χρονικὸν διάστημα. Τὴν 18 Ἰουνίου 1951 ὁ ἐναγόμενος κατήγγειλε τὴν σύμβασιν μισθώσεως ἐργασίας καὶ ἔπαυσεν ἀποδεχόμενος τὴν προσφερομένην ἐργασίαν τῆς ἐναγούσης. Ἡ καταγγελία ὅμως αὕτη ἄκυρος τυγχάνει, διότι δὲν ἐτηρήθησαν κατ' αὐτὴν αἱ διατυπώσεις τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945, ἂς ὁ ἐναγόμενος εἶχεν ὑποχρέωσιν νὰ τηρήσῃ, διότι ἡ ἐναγομένη παρεῖχεν ἐξηρτημένην ἐργασίαν καὶ ἀσφαλίζεται εἰς τὸ Ι. Κ. Α. κατὰ τῆς ἀσθενείας καὶ τοῦτο διότι τυγχάνει μὲν αὕτη ἀλλοδαπός, ἐφ' ὅσον ὅμως παρέμεινεν ἐν Ἑλλάδι πλέον τοῦ ἔτους θεωρεῖται ὡς μὴ πρυσκαίρως διαμένουσα ἐν Ἑλλάδι καὶ ὑπάγεται ὡς ἐκ τούτου εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. (ἄρθρ. 3 ν. 6298|1934). Κατόπιν τούτου ἡ ἐργασιακὴ σχέσις ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη καὶ ὁ ἐναγόμενος, περιελθὼν εἰς κατάστασιν ἀπερημερίας περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας τῆς ἐναγούσης, ὑπόχρεως τυγχάνει, ὅπως καταβάλῃ τὰς ἀποδοχὰς αὐτῆς ἀπὸ 18 Ἰουνίου 1951 μέχρι 1 Ἰουλίου 1951.

γελία της καταγγελίας γίνεται έντός 8 ημερών από ταύτης.

Ο όρος «καταγγελία» εις το άρθρ. 9 Ν. 118|1945 έχει τεθή υπό την έννοιαν της απολύσεως (βλέπε περί του όρου «καταγγελία» εν σχέσει προς το κατηργημένον ήδη Ν.Δ. 424|1941 *Αλ. Διτζεράπουλον*, ΕΕΔ 1, 515 επ., 689 επ., *Κ. Δημάκην*, ΕΕΔ 1, 617, 776, ΕΕΔ 4, 201).

Επομένως, αφού, κατά το άρθρ. 669 Α.Κ. ή απόλυσις (έκτ' λύσις της συμβάσεως, όπερ ταυτό) συντελείται νομίμως μετά την παρέλευσιν της νομίμου προθεσμίας των 15 ημερών, έπεται, ότι και η κατά το άρθρ. 6 Ν. Δ. 1255|1949 δεκαήμερος προθεσμία αναγγελίας της απολύσεως (νομίμου) άρχεται από της παρελεύσεως των 15 ημερών.

Προ της παρελεύσεως 15 ημερών (είτε εν τακτική, είτε εν εκτάκτω καταγγελία) δεν υπάρχει νομικώς λύσις της συμβάσεως εργασίας και αναγγελία ανυπάρκτου λύσεως συμβάσεως δεν έννοείται.

Αν, επομένως, εργοδότης, αποπέμψας τον μισθωτόν, προ της παρελεύσεως της προθεσμίας του άρθρου 669 Α.Κ., αναγγείλη την τοιαύτην απόλυσιν, ως έχει κατά το άρθρον 9 Ν. 118|1945 υποχρέωσιν, εντός της προθεσμίας του άρθρ. 6 Ν.Δ. 1255|1949, αναγγέλλει καταγγελίαν, ή οποία δεν κατέστη κατά νόμον ενεργός, διότι ναι μεν η καταγγελία συμβάσεως εργασίας είναι μονομερής δήλωσις βουλήσεως, διά της οποίας ασκείται ο τερματισμός της εκ της συμβάσεως εργασίας διαρκούς ενοχής (*Κ. Καυκάς*, Ένοχ. Είδ. Μέρος σελ. 84, *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΝ ιε' 585 σημ. 2 και οι υπ' αυτού αναφερόμενοι) και κατά το άρθρ. 167 Α.Κ. η δήλωσις βουλήσεως έχει νομικήν ενέργειαν, αφ' ης περιέλθη εις το πρόσωπον, προς ο απευθύνεται ν' απευθυνθή, αλλά του άρθρ. 669 Α.Κ. διαγράφοντος τους όρους, καθ' ους η δήλωσις της βουλήσεως καθίσταται ενεργός, έπεται, ότι μόνων διά της πληρώσεως αυτών και από ταύτης καθίσταται ενεργός.

Ακύρου συνεπώς ούσης της κατ' άλλον τρόπον καταγγελίας (απολύσεως), είναι ανενεργός και ούδεν έννομον αποτέλεσμα δύναται να συνεπιφέρη ή εντός του χρόνου των 15 ημερών, καθ' ην διαρκεί οπωσδήποτε η σύμβασις, αναγγελία τοιαύτης απολύσεως, ή οποία πρέπει να γίνεται εντός 8 ημερών από της παρελεύσεως των 15 ημερών, αφ' ης και λύεται κατά τη άρθρ. 669 Α.Κ. η σύμβασις.

Ταρόμοιον ζήτημα εμφανίζεται και εις τας περιπτώσεις τακτικής καταγγελίας συμβάσεως εργασίας κατά τον Ν. 2112|1920.

Η τακτική κατά Ν. 2112 καταγγελία δεν λύει την σύμβασιν απ' αυτής. Προσδιορίζει απλώς το τέρμα του ενοχικού εκ της συμβάσεως δεσμού. Η απόλυσις συντελείται άμα τη λήξει της προθεσμίας και απ' αυτής άρχεται η προθεσμία αναγγελίας. Θα ήτο δε παραλογισμός να δεχθώμεν, ότι είναι η έννοια του νόμου να αναγγελθή απόλυσις προ 24 π.χ. μηνών, εις την περίπτωσιν του ανωτάτου κατά Ν. 2112 ορίου προθεσμίας προειδοποιήσεως και το Ταμείον Ανεργίας να έβαιζε περαιτέρω τας ενεργείας του εις την... προ 24 μηνών γενομένην αναγγελίαν.

Το ζήτημα δεν έχει μέχρις ώρας απασχολήσει την δικαστηριακήν πράξιν και είναι, νομίζομεν, άξιον έρευνης.

Πρωτοδίκου Αθηνών 5046|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ο κ. Ι. Μαρινάκος

Δικηγόροι οι κ.κ. Α. Μανσόπουλος, Ι. Βάγιας

Προέκυφεν ότι ο ένάγων, προσληφθείς εις την υπηρεσίαν του εναγομένου επί συμβάσει εργασίας αορίστου χρόνου, ειργάσθη εις το καφενείον αυτού Β' κατηγορίας ως σερβιτόρος από 8.5.1951 μέχρις 8.6.1951, ότε ηναγκάσθη ν' απόσχη της εργασίας του, κωλυθείς λόγω ασθενείας. Επανελθών δε την 12.6.1951, όπως επαναλάβη ταύτην, απεκρούσθη, απολυθείς ακολούθως άκυρως, λόγω μη τηρήσεως των διατυπώσεων του Νόμου 118|1945. Ούτω η σύμβασις εργασίας διετηρήθη ενεργός έκτοτε μέχρι της 23.7.1951, ότε ο εναγόμενος προήλθεν εις νέαν καταγγελίαν της συμβάσεως εργασίας, συμμορφωθείς προς τας προϋποθέσεις του ηγηθέντος νόμου. Ειδικώτερον η καταγγελία της συμβάσεως εργασίας, εγγράφως γενομένη, ανηγγέλθη περαιτέρω εμπροθέσμως εις το Ταμείον Ανεργίας και το οικείον Γραφείον Εύρέσεως Εργασίας. Εξ έτέρου κατεβλήθη εις τον ενάγοντα η αποζημίωσις του Β. Δ/τος της 16|18 Ιουλίου 1920, νομίμως κατατεθείσα εις το Ταμείον Παρακαταθηκών, ει και ως εκ περισσού. Τούτο δε διότι ο ένάγων δεν εδικαιούτο αποζημιώσεως, ως αφορώντος του ως άνω Διατάγματος μόνον τους τεχνίτας, υπηρέτας και εργάτας βιομηχανικών, βιοτεχνικών, μεταλλευτικών ή χειροτεχνικών επιχειρήσεων, οία δεν είναι η επιχείρησις καφενείου του εναγομένου. Επομένως η απόλυσις του ένάγοντος από της 23.7.1951 παρίσταται έγκυρος.

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΕΙΣ ΔΥΟ ΕΡΓΟΔΟΤΑΣ

Κῦρος συμβάσεως καὶ καταγγελία κατ' ἄρθρ. 9 Ν 118|1945

Ἀπαγόρευσις ἀπασχολήσεως μισθωτοῦ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, κατ' ἄρθρ. 16 Π.Δ. 27 Ἰουνίου| 4 Ἰουλίου 1932, ἐφ' ὅσον εἰργάσθη κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν παρ' ἄλλῳ ἐργοδότῃ καθ' ὅλον τὸν νόμιμον χρόνον ἡμερησίας ἐργασίας — Κύρωσις παραβάσεως μόνον ποινῇ κατὰ τοῦ ἐργοδότου καὶ οὐχὶ ἀκυρότης τῆς συμβάσεως. — Ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 9 Ν. 118| 1945 διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἀπασχολουμένου ἤδη παρὰ τῷ ἄλλῳ ἐργοδότῃ — Σκοπὸς Ν. 118|1945.

Τὸ θέμα τῆς κατωτέρω πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως εἶναι ξεκαθαρῶς ἐνδιαφέρον. Ἐργάτης, ὑπαγόμενος εἰς τὸ διὰ τοῦ ἀπὸ 27.6|4.7.1933 Π.Δ. καθοριζόμενον ὀκτάωρον, ἀφοῦ ἀπασχολεῖτο εἰς ἄλλον ἐργοδότην κατὰ πλῆρες ὀκτάωρον, παρέσχεν ἐργασίαν εἰς τὸν ἐναχθέντα ἐργοδότην καὶ ἀπελύθη παρὰ τοῦ τελευταίου, χωρὶς νὰ τηρηθοῦν αἱ οὐσιαστικαὶ καὶ τυπικαὶ προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ἑπομένως κατὰ τὸν ἐναγόντα μισθωτὸν ἀκύρως.

Ὁ ἐναχθεὶς ἐργοδότης προέβαλεν, ὅτι ἡ μετ' αὐτοῦ καταρτισθεῖσα σύμβασις ἐργασίας, ἀντιβαίνουσα εἰς τὸ ἄρθρ. 16 τοῦ ἀνωτέρω Π.Δ., εἶναι ἄκυρος καὶ οὕτω δὲν εἶχον ἔδαφος ἐφαρμογῆς οἱ νόμοι περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ συνεπῶς καὶ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.

Ἡ ἀπόφασις ὅμως, βάσει τῆς ἐν αὐτῇ συλλογιστικῆς, κατέληξεν εἰς τὴν ἄποψιν ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας ἦτο ἔγκυρος, ἀλλὰ τελικῶς ἀπέρριψε τὴν ἀγωγήν, διότι, ἀφοῦ ὁ ἐνάγων μισθωτὸς εἰργάζετο καὶ ἀλλαχοῦ, δὲν θὰ εὑρίσκετο μετὰ τὴν ἀπόλυσίν του ἄνευ ἐργασίας καὶ συνεπῶς δὲν εἶχεν ἐφαρμογὴν ὁ Ν. 118|1945, τοῦ ὁποίου σκοπὸς εἶναι ἡ διὰ καταβολῆς ἐπιδόματος ἐξασφάλισις κατὰ τῆς ἀνεργίας.

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 10, 448), ὅτι ἡ κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ ἀνωτέρω Προεδρ. Διατάγματος καταρτισθεῖσα σύμβασις ἐργασίας εἶναι ἄκυρος.

Τὰ ὑπὸ τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως χρησιμοποιούμενα ἐπιχειρήματα πρὸς στήριξιν τῆς ἀντιθέτου ἀπόψεως θὰ μᾶς ἐπιτρέψῃ νὰ εἴπωμεν, ὅτι δὲν ἐξασθενίζουν τὴν ὀρθότητα τῆς ὑποστηριχθείσης ἀπόψεως.

Τὸ ἄρθρ. 16 τοῦ Π.Δ. ὁρίζει τὰ ἑξῆς: «Ὁ ἐργοδότης δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἀπασχολήσῃ κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐργασίας ἐργάτας ἢ ὑπαλλήλους, ἐργασθέντας εἰς ἕτερον ἐργοστάσιον ἢ ἕτερον τόπον ἐργασίας καθ' ὅλον τὸν νόμιμον χρόνον ἡμερησίας ἐργασίας. Δύναται μόνον νὰ ἀπασχολήσῃ ἐργάτας ἐργασθέντας κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν παρ' ἄλλοις ἐργοδότας, ὀλιγωτέρας τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος καθοριζομένων ὡρῶν, ἀλλὰ μόνον διὰ τὸν χρόνον τὸν ἀπαιτουμένον πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ νομίμου ἀνωτάτου ὁρίου ἡμερησίας ἐργασίας.

Ἡ διάταξις ἔχει ἀληθῶς μίαν λογικὴν δικαιολόγησιν. Ἀφοῦ διὰ τοῦ Π.Δ. καθορίζεται τὸ ὀκτάωρον εἰς τὰς ἐν αὐτῷ ἐργασίας καὶ συγχωροῦνται ὁρισμέναι, σαφῶς ἐν τῷ νόμῳ ὁριζόμεναι, παρεκκλίσεις μετ' ἄδειαν τῆς Ἀρχῆς, θὰ κατέληγε νὰ καταστρατηγῆται ὁ δημοσίας τάξεως σκοπὸς τοῦ νόμου, ὁ ὁποῖος εἶναι ἀφ' ἑνὸς ἡ διαφύλαξις τῆς ὑγείας τῶν ἐργαζομένων καὶ ἡ ἐξασφάλισις χρόνου σχολῆς ἐπαρκοῦς διὰ τὴν πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν μόρφωσιν τῶν ἐργαζομένων, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ δικαιοτέρα κατανομὴ τῆς ἐργασίας μεταξὺ περισσοτέρων, κατὰ τὸ δυνατόν, ἀτόμων, ἐπὶ τῷ τέλει ἀποφυγῆς τῆς ἀνεργίας καὶ τοῦ ἐντεῦθεν ἐξευτελισμοῦ τῶν ἡμερομισθίων (Capitant et Guche Précis de legislation industrielle § 7 καὶ 257, Πρωτ]κείου Ἀθηνῶν 5580|1935) καὶ διότι τὰ ἀγαθὰ τοῦ πολιτισμοῦ θὰ ἦσαν δι' αὐτοὺς μισθωτοὺς ἄγνωστα, καθὸ ἀπορροφῶντα ὅλην τὴν διάθεσιν χρόνου (*Σόμπαρτ*. Μετάφρ. *Ζαχαρίου Κορώνη*, Β'21, Τὸ προλεταριάτον, σελ. 70 ἑπ.). Ἂν δέ, ὅτι ἀπηγορεύετο εἰς τὸν ἕνα ἐργοδότην ἡ ὑπέρβασις τοῦ ὀκταώρου, ἐπετρέπετο εἰς ἄλλον ἐργοδότην, ἀναγνωριζομένης τῆς συμβάσεως ὡς νομίμου.

Καὶ ἀφοῦ εἶναι ὀρθῶς δεδομένον καὶ παγιωμένον ὑπὸ τῆς δικαστηριακῆς πράξεως, ἐν ἁρμονίᾳ καὶ πρὸς τὰ ὑπὸ τῆς θεωρίας διδασκόμενα (βλέπε σχετικῶς ἐν ΕΕΔ 10, 802, ἔνθα νομολογία καὶ λοιπὴ παραπομπή) ὅτι ἡ σύμβασις περὶ παροχῆς ἐργασίας ὑπὲρ τὸ ὀκτάωρον, ἄνευ νομίμου ἀδείας τῆς Ἀρχῆς, εἶναι ἄκυρος καὶ ἐντεῦθεν ὑποχρέωσιν ἔχει ὁ ἐργοδότης νὰ ἀποδώσῃ τὴν ἀξίαν τῆς ἐργασίας, κατὰ τὰς περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διατάξεις (ἄρθρ. 904 Α.Κ., βλέπε προσαντὸς *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, Αἰτιολογία Ἐκθ. Προσχεδίου Συμβάσεως Ἐργασίας ΕΕΔ 9, 470 καὶ λοιπὰς ἐνθ' ἀναφ. παραπομπάς) δὲν ὑπάρχει, νομίζομεν, οὐδεὶς λόγος, ἀφοῦ εἰς τὸν αὐτὸν σκοπὸν κατατείνει καὶ ἡ ἀπαγόρευσις τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 16 τοῦ ἐν λόγῳ Π.Δ., νὰ διαφυλαχθοῦν ὡς πρὸς αὐτὸ αἱ συνέπειαι τῆς παραβάσεως.

Ἡ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις λαμβάνει ὑπ' ὄψιν της, ὅτι κατὰ τοῦ παραβάτου ἐργοδότου μόνον ἀπαγγέλλονται ποιναὶ καὶ συνάγει (ἀρθ. 174 Α.Κ.) ὅτι εἰς αὐτάς, ὡς εἰς ἐλάσσονα κύρωσιν, ἠρκέσθη ὁ Νομοθέτης.

Ἀλλὰ μόνον κατὰ τοῦ ἐργοδότου ποινὰς ἀπαγγέλλει τὸ αὐτὸ Π.Δ. καὶ δι' ὅλας τὰς παραβάσεις αὐτοῦ, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὑπέρβασις τοῦ ὀκταώρου ἐπὶ ἀπασχολήσεως εἰς ἕνα μόνον ἐργοδότην (βλέπε ἄρθρ. 1 Π.Δ. καὶ ἄρθρ. 4 Α.Ν. 517|1937, ὅπου ἀναφέρονται ποιναὶ καὶ κατὰ τοῦ μισθωτοῦ), ἀντεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἐκ τοῦ σκοποῦ καὶ κύρους τῆς διατάξεως θὰ κριθῇ, ἂν ὁ Νομοθέτης ἠρκέσθη εἰς τὴν ἐλάσσονα κύρωσιν ἢ παραλλήλως ἠννοήθη καὶ ἀκυρότης τῆς συμβάσεως.

Γενικώς διδάσκεται καὶ νομολογεῖται, ὡς ἐσημειώθη, ὅτι ἡ ὑπέρβασις τοῦ ὀκταώρου ἄνευ ἀδείας τῆς Ἀρχῆς ἀποτελεῖ πρᾶξιν, ὁδηγοῦσαν, ἐκ τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου, εἰς ἀκυρότητα (ἄρθρ. 174 Α.Κ.).

Ἀντιρρήσεις μόνον διετυπώθησαν κατὰ τῆς κρατούσης γνώμης τῆς θεωρίας καὶ νομολογίας, ὅτι ἡ παροχὴ τῆς ἐργασίας ὑπὲρ τὸ ὀκτάωρον δὲν συνιστᾷ πρᾶξιν ἀνήθικον, ἀλλὰ μόνον παράνομον (βλέπε **Κ. Καυκᾶν**, Ἐνοχ. Ἐιδ. Μέρος, Τόμος Β΄, Τεῦχος Γ΄, σελ. 425, ὑποστηρίζοντα ὅτι ἡ ὑπὲρ τὸ ὀκτάωρον ἐργασία δὲν εἶναι μόνον παράνομος, ἀλλὰ καὶ ἀνήθικος, ἀφοῦ διὰ τοῦ νόμου σκοπεῖται ἡ ἀποφυγὴ τῆς ὑπερβολικῆς καὶ παρατεταμένης ἐργασίας καὶ τῆς ἐκ ταύτης ἀσθενείας καὶ ἀνικανότητος τῶν ἐργατῶν, ἐξ ὧν θὰ καταναλωθῶσι πρόωρος αἱ ἐργατικαὶ δυνάμεις τῆς χώρας, ἐκεῖ προφανεῖ βλάβη τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας).

Συμπίπτουν ἐπομένως αἱ γνῶμαι τῶν θεωρητικῶν καὶ τῆς νομολογίας ὅτι ἡ σύμβασις περὶ παροχῆς ἐργασίας ὑπὲρ τὸ ὀκτάωρον εἶναι ἄκυρος καὶ ἡ διαφορὰ ἀντιλήψεων ἀναφέρεται μόνον εἰς τὸ ἂν ἐπιτρέπεται κατὰ τὰ ἄρθρ. 901 ἑπ. Α.Κ. ἡ ἀναζήτησις τῶν δοθέντων (ἀξίας ἐργασίας).

Κατὰ τὴν ἄλλην λύσιν, μετὰ τὴν ἀναγνώρισιν ταῦ κύρους τῆς συμβάσεως, τοῦ ἀνεφαρμόστου ταῦ Ν. 118|1945 ἐπὶ τοῦ ἀπασχολουμένου καὶ εἰς ἄλλον ἐργοδότην, ἡ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις ἀκολουθεῖ τὴν ἄποψιν τῆς Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2088|1951 (εἰσηγητὴς **Ν. Οἰκονόμου**, ΕΕΝ 10, 449), ἀλλ' ἡ ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου δοθεῖσα λύσις εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν ἀνεφέρετο εἰς παρέργως, ἀπασχολούμενον παρ' ἐργοδότῃ, κατὰ κύριον ἐπάγγελμα τραπεζιτικὸν ὑπάλληλον ὄντα.

Ἐν προκειμένῳ ὁ μισθωτὸς ἠσφαλίζετο κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς τὸ κατὰ Ν. 118|1945 Ταμεῖον Ἀνεργίας, ὡς παρέχων ἐξηρτημένην ἐργασίαν καὶ ἀσφαλιζομένου κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ὑπόχρεως ἦτο ὁ ἐργοδότης νὰ λύσῃ τὴν σύμβασιν ἐργασίας ἐγκύρως κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ἄλλο δὲ τὸ ζήτημα ἂν ἐδικαιοῦτο ὁ μισθωτὸς οὗτος ἐπιδόματος ἀνεργίας, ὡς ἀσχολούμενος ἤδη εἰς ἐξηρτημένην ἐργασίαν (στρ. ἐκ τοῦ ἄρθρ. 10 Ν. 118|1945), περὶ τοῦ ὁποίου ἀποφαίζει, κατ' ἄρθρ. 11 Ν. 118|1945, ὁ διενθυντὴς τοῦ Ταμείου (ἡ ἀπόλυσις ἐγένετο πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Α.Ν. 1846|1951).

Ταῦτα τελοῦν ἐν ἁρμονίᾳ καὶ πρὸς τὴν παγίως ὑπὸ τῆς δικαστηριακῆς πράξεως γενομένην δεκτὴν ἄποψιν ὅτι ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 9 Ν. 118|1945 καταγγελία δὲν συνδυάζεται πρὸς τὸ δικαίωμα ἐπιδοτήσεως αὐτοῦ, ὥστε, ἐν ἐλλείψει αὐτοῦ, νὰ μὴ ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5126|1951

Διαδικασία Ν. Γ΄ΘΟΔ΄

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Σ. Παγώνης**

Συνήγοροι οἱ κ.κ. Σ. Σαράφης, Β. Πετρακόγιαννης

Ἐκ τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ ἀπὸ 27.6|4.7.1932 Ν.Δ. περὶ κωδικοποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ ὀκταώρου ἐργασίας διατάξεων, ὁρίζοντος ὅτι ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται νὰ μὴ ἀπασχολῇ ἐργάτας ἐργασθέντος κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν παρ' ἄλλῳ ἐργοδότῃ καὶ τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ ἰδίου Προεδρ. Δ|τος περὶ ἐπιβολῆς ποινικῶν κυρώσεων εἰς πάντα παραβάτην, συνάγεται, ὅτι παραβάτης ἐν προκειμένῳ εἶναι ὁ ἐργοδότης καὶ οὐχὶ ὁ ἐργαζόμενος ἐργάτης, ὡς ἐκ τοῦ ὅτι δὲ ἐπιβάλλεται ποινὴ μόνον κατὰ τοῦ ἐργοδότου συνάγεται, καθ' ἡμετέραν κρίσιν, ὅτι ἡ ἀκυρότης τῆς οὕτωσι συναφθείσης ἐργασιακῆς συμβάσεως δὲν περιέχεται εἰς τὴν θέλησιν τοῦ νομοθέτου, ὅστις διὰ τὴν παράβασιν ἠθέλησε μόνον ποινὴν νὰ ἐπιβάλῃ καὶ εὐλόγως, διότι ὁ ἐργοδότης δέον νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν του τὸ συμφέρον τῆς ὁλότητος τῶν ἐργατῶν πρὸς ἀποφυγὴν ἀνεργίας, ἐνῷ ὁ ἐργάτης πιεζόμενος ὑπὸ τῶν βιωτικῶν ἀναγκῶν του ὑπὸ αὐδεμιᾶς διατάξεως τοῦ δικαίου ἐμποδίζεται νὰ παρέχῃ ἐργασίαν εἰς πλείονας ἐργοδότας. Ἡ ἄποψις αὕτη ἐνισχύεται καὶ ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, συμφώνως ταῖς ὁποίαις ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ ἐργάτης κατατάσσεται εἰς πλείονας μισθολογικὰς κλάσεις, ἐξ οὗ ἐμμέσως συνάγεται ἡ βούλησις τοῦ Νομοθέτου νὰ ἀναγνωρίσῃ ἀναφορικῶς μὲ τὸν ἐργάτην ἐγκυρότητα τοιαύτης συμβάσεως. Συνομολογεῖται ἐν προκειμένῳ, ὅτι ὁ ἐνάγων παρεῖχεν ἐργασίαν κατὰ τὸ διάστημα τῆς αὐτῆς ἡμέρας εἰς δύο ἐργοδότας, ὡς ὅμως ἐκτίθεται ἀνωτέρω, τὸ περιστατικὸν τοῦτο δὲν ἀσκεῖ ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς ἐγκυρότητος τῆς ἐνδίκου ἐργασιακῆς συμβάσεως καὶ δικαιοῦται ὅθεν ὁ ἐνάγων κατὰ τὰ ἐν γένει ἐκ τῆς ἀποδεικτικῆς διαδικασίας προκύψαντα τῆς μὴ κατοβληθείσης αὐτῷ τετρακισχιλιοδράχμου αὐξήσεως ἀπὸ 15.1.1951 μέχρι τῆς 25.6.1951 ἐκ δραχμῶν ἐν ὅλῳ πεντακοσίων εἴκοσι χιλιάδων, καθ' ὃ διάστημα ἐπραγματοποίησεν ἐν ὅλῳ 13 ἡμερομίσθια.

Ἐβεβαιώθημεν ὅτι ὁ ἐνάγων ἀπελύθη ἐκ τῆς παρὰ τῷ ἐναγομένῳ ἐργασίας του τὴν 25.6.1951 ἄνευ τηρήσεως τῶν νομίμων διατυπώσεων, πλὴν ὅμως ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει ἀπασχολούμενος ὁ ἐνάγων καὶ παρ' ἑτέρᾳ ἐπιχειρήσει πρὸς αὔξησιν τῶν οἰκονομικῶν του πόρων δὲν εὑρέθη μετὰ τὴν ἀπόλυσίν του ἄνευ ἐργασίας καὶ συνεπῶς δὲν δύναται νὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς ὁ Ν. 118|45, οὗτινος κύριος καὶ ἀποκλειστικὸς σκοπὸς εἶναι ἡ διὰ καταβολῆς ἐπιδόματος ἐξασφάλισις τῶν μισθωτῶν κατὰ τῆς ἀνεργίας, πρὸς δὲ καὶ ἡ ἐξεύρεσις εἰς τούτους ἑτέρας ἐργασίας, προϋποθέσεις μὴ συντρέχουσαι ἐν προκειμένῳ, ἀφοῦ ὁ ἐνάγων εἰργάζετο ἀλλαχοῦ κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα καὶ δὲν ὑφίστατο τὸν κίνδυνον νὰ εὑρεθῇ ἄνευ ἐργασίας μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ἀπόλυσίν του. Ἀπορριπτέα ὅθεν ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ κατὰ τὴν δευτέραν αὐτῆς βάσιν περὶ καταβολῆς ἀποδοχῶν λόγῳ ἀκόρου ἀπολύσεως, ὡς ἐκ τῆς μὴ τηρήσεως τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 118|45.

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΔΙ' ΕΛΛΕΙΨΙΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Έννοια σχετικής διατάξεως άρθρου 9 Ν. 118|1945

Δικαίωμα έργοδότου πρός θέσιν μισθωτών είς διαθεσιμότητα, κατ' άρθρ. 9 Ν. 118|1945, άλλ' άναγκαία διά την έπέλευσιν νομίμων άποτελεσμάτων ή προηγουμένη ρητή (έγγραφος ή προφορική) δήλωσις τοῦ έργοδότου περί αὐτῆς καί τοῦ χρόνου αὐτῆς.—Ὑπερημερία ἄλλως τοῦ ἐργοδότου καί ὑποχρέωσις πληρωμῆς μισθοῦ πλήρους ἀπασχολήσεως.

Τὰ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945, διατηρηθέν ἐν ἰσχύϊ καί μετά τήν διά τοῦ Α.Ν. 1846|1951 κατάργησιν τοῦ Ν. 118|1945 (ἄρθρ. 60), ὁρίζει, ὅτι αἱ ἐπιχειρήσεις, ἐφ' ὅσον ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν δέν ἐπιτρέπει τήν ἀπασχόλησιν ὅλου ἤ μέρους τοῦ προσωπικοῦ των, δύνανται, ἀντί τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, νά θέτουν εἰς διαθεσιμότητα τούς μισθωτούς, μή δυναμένην νά ὑπερβῇ ἐν συνόλῳ τούς τρεῖς μῆνας ἑτησίως. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ οἱ ἐν λόγῳ μισθωτοί δέν ἐγγράφονται εἰς τό Ταμεῖον ἀλλά λαμβάνουν παρά τῶν ἐργοδοτῶν των τό ἥμισυ τῶν πλήρων ἀποδοχῶν των.

Ἐξ ἄλλου, κατά τό ἄρθρ. 656 Α.Κ., ἐάν ὁ μισθωτής (ἐργοδότης) κατέστη ὑπερήμερος περί τήν ἀποδοχήν τῆς ἐργασίας ἤ ἂν ἕνεκα λόγων, ἀφορώντων αὐτόν καί μή ὀφειλομένων εἰς ἀνωτέραν βίαν, εἶναι ἀδύνατος ἡ ἀποδοχή ἐργασίας, ὁ ἐκμισθωτής δικαιοῦται νά ἀπαιτήσῃ τόν μισθόν, προϋποτιθεμένου βεβαίως, ὅτι προσέφερε τήν ἰδίαν ἐκ τῆς συμβάσεως ἔχει ὑποχρέωσιν νά προσφέρῃ ἐργασίαν, ἐκτός ἂν ἐδήλωσεν ἤδη ὁ ἐργοδότης ὅτι δέν θά δεχθῇ τήν προσφερομένην ἐργασίαν, ὁπότε ἀρκεῖ νά δηλώσῃ ἁπλῶς, ὅτι δέχεται νά προσφέρῃ τήν ἐργασίαν (ἄρθρ. 350 Α.Κ.) (βλέπε *Κ. Καυκά*, Ἔνοχ., ὑπ' ἄρθρ. 656, σελ. 314).

Ἡ ἐκ τῆς ὑπερημερίας ὁμοίως τοῦ ἐργοδότου ὑποχρέωσις τοῦ πλήρους μισθοῦ μετριάζεται εἰς τό κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 μέρος (ἥμισυ μισθοῦ), ἐφ' ὅσον ἔχει ἤδη δηλώσει ἐγγράφως ἤ προφορικῶς (δέν διαγράφει τό ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 τύπον), ὅτι θέτει τόν μισθωτόν εἰς διαθεσιμότητα, λόγῳ ἐλλείψεως ἐργασιῶν, τοσοῦτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον ὁ νόμος περιορίζει τόν χρόνον διαθεσιμότητος εἰς ἓν τρίμηνον ἑτησίως.

Ὁ μισθωτός, ἐναγων τόν ἐργοδότην διά τήν ἀπόληψιν τοῦ μισθοῦ τόν, ἀποδεικνύει: α) τήν κατάρτισιν τῆς συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας β) ὅτι οὗτος προσέφερε πραγματικῶς καί προσηκόντως τήν συμπεφωνημένην ἐργασίαν γ) τό ποσόν τοῦ συμπεφωνημένου μισθοῦ καί τόν χρόνον καταβολῆς τούτου (*Κ. Καυκᾶς*, Ἔνοχ ὑπ' ἄρθρ. 656, σελ. 316, Α Π. 407|1947, εἰσηγητής *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 7, 172), τόν δέ ἐναγόμενον ἐργοδότην βαρύνει ἡ ἀπόδειξις ὅτι δέν ἀπεδέχθη τάς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ, κατά χρῆσιν τοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 δικαιώματος πρός θέσιν αὐτοῦ εἰς διαθεσιμότητα, τήν ὁποίαν καί ἡ καλή πίστις (ἄρθρ. 288 Α.Κ.) ἀπαιτεῖ νά γνωστοποιήσῃ πρός τόν μισθωτόν, ἵνα ρυθμίσῃ καί οὗτος ἀναλόγως τά καθ' ἑαυτόν (πρβλ. *Ταιριντάνην*, ΕρμΑΚ ὑπ' ἄρθρ. 288 Α.Κ.), τοσοῦτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον δικαιοῦται καί οὗτος νά ποιήσηται χρῆσιν τοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. παρεχομένου αὐτῇ δικαιώματος, ἐφ' ὅσον τυχόν συντρέχουν αἱ προϋποθέσεις αὐτοῦ, πρός καταστολήν τῆς καταχρηστικῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος τόν.

Καί ἀκόμη ἡ θέσις εἰς διαθεσιμότητα δέν ὑποχρεοῖ τόν μισθωτόν εἰς καθημερινήν ἐμφάνισιν αὐτοῦ εἰς τόν τόπον τῆς ἐργασίας καί πραγματικήν προσφοράν τῆς ἐργασίας του, ἀφοῦ, ὡς ὀρθῶς συνέλαβε τήν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ νόμου ἡ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 4396|1948 (εἰσηγητής *Ν. Οἰκονόμου*, ΕΕΔ 8, 826), σκοπός καί ἔννοια τῆς διαθεσιμότητος εἶναι νά δυνηθῇ, ἀφ' ἑνός ἡ προσωρινῶς ἐν δυσπραγίᾳ τελοῦσα ἐπιχείρησις νά ἀπαλλαγῇ μέρους τῶν οἰκονομικῶν ὑποχρεώσεών της ἐναντι τοῦ προσωπικοῦ της καί ἀφ' ἑτέρου νά ἔχῃ καί τοῦτο τήν δυνατότητα πρός ἀντιμετώπισιν τῶν ἀναγκῶν τῆς ζωῆς, δι' ἀλλαχοῦ ἐργασίας του.

Προκύπτει, ἄλλως, καί ἐκ τοῦ προηγηθέντος τοῦ Ν. 118|1945 Α.Ν. 44|1944 (καταργηθέντος διά τοῦ Ν. 118|1945) πῶς ἐννοεῖται ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου πρός θέσιν μισθωτῶν εἰς διαθεσιμότητα, ὅταν διά τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Α.Ν. 44|1944 ἐρρυθμίζοντο σοβαραί συνέπειαι καί ὑποχρεώσεις (δηλαδή τοῦ μισθωτοῦ, κοινοποιουμένη πρός τόν ἐργοδότην μετά τήν διαθεσιμότητα, ἀναγγελία διαθεσιμότητος πρός τό Ταμεῖον Ἀνεργίας κλπ.).

Σχετικῶς πρός τό θέμα ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακή ἀπόφασις.

Πρωτοδ/κου Ἀθηνῶν 4969|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΦΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μ. Κυριλλόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Θ. Ἀποστόλου, Δ. Νικολόπουλος

Ὁ ἐναγόμενος, διατηρῶν ἐνταῦθα κυτιοποιεῖον, προσέλαβε τήν 2 Φεβρουαρίου 19.. τόν ἐνάγοντα, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἀντί συμπεφωνημένου ἡμερομισθίου δραχ. 40.000, ὅστις εἰργάσθη παρ' αὐτῷ μέχρι τῆς 5 Μαΐου 1951, ὅτε ὁ ἐναγόμενος κατήγγειλε τήν σύμβασιν μισθώσεως ἐργασίας. Κατά τό χρονικόν διάστημα ἀπό 1 Ἰανουαρίου 1951 μέχρι 14 Ἀπριλίου 1951 ἐναγόμενος δέν ἀπεδέχετο τήν προσφερομ..

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΝΕΟΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΜΙΣΘΟΥ

Έναρξις δικαιώματος τραυματιών, αναπήρων έφέδρων πολεμιστών 1940—1941

Διατάξεις Ν.Δ. 1799)1942.— Γέννησις τοῦ δικαιώματος προαγωγῆς ἢ ἐπιδόματος μισθοῦ ἀπὸ τῆς ἐν ἄρθρῳ 11 τοῦ Ν.Δ. 1799)1942 ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος αὐτοῦ καὶ οὐχὶ ἀπὸ τῆς κατ' ἄρθρ. 9 πιστοποιήσεως ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Ἀρχῆς τῆς συνδρομῆς τῶν προϋποθέσεων τῆς ἰδιότητος τοῦ δικαιούχου ὡς πολεμιστοῦ ἢ τῆς ὑποβολῆς τῶν σχετικῶν ἐγγράφων εἰς τὸν ὑπόχρεων Ὀργανισμόν.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 5816)1951 ἀπόφασις τοῦ ὑφ' ἡμετέου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς :

α) Τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ Ν.Δ. 1799)1942 ὁρίζει, ὅτι οἱ ἀνάπηροι πολέμου, τραυματίαι καὶ ἔφεδροι ἀξιωματικοὶ ἢ ὁπλῖται πολεμισταὶ τοῦ πολέμου 1940—41, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ παρόντος, τυγχάνοντες πρὸ τοῦ πολέμου ὑπάλληλοι εἰς Ὀργανισμοὺς ἰδιωτικοῦ δικαίου ἐν γένει, ὡρισμένους κατὰ τὴν δημοσίευσιν του, καὶ ὁπωσδήποτε μὴ προαγόμενοι ἐλλείψει προσόντων ἐν τῇ κατεχομένῃ ὑπηρεσίᾳ λαμβάνουν ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ μισθοῦ 15 ἐπὶ τοῖς ἑκατόν. Τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ αὐτοῦ Ν.Δ. δὲν ἠρκέσθη ἁπλῶς εἰς προσδιορισμὸν ἐν τῇ διὰ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Ν. 1754)1944 ἀντικαταστάσει πρώτῃ παραγράφῳ τοῦ τῆς ἐννοίας τοῦ τραυματίου καὶ ἐφέδρου πολεμιστοῦ καὶ δὲν ὥρισε μόνον, ὅτι νοοῦνται τραυματίαι μὲν οἱ μετασχόντες μαχῶν καὶ τραυματισθέντες ἐκ πολεμικῆς ἐνεργείας, πολεμισταὶ δὲ οἱ μετασχόντες μαχῶν καὶ ὑπηρετήσαντες 2 μῆνας καὶ 15 ἡμέρας τοὐλάχιστον εἰς μαχίμους μονάδας ἐν τῇ ζώνῃ ἐπαφῆς μετὰ τοῦ ἐχθροῦ ἢ εἰς σχηματισμοὺς τοὺς εὑρισκομένους εἰς τὴν ζώνην ἐπαφῆς μεραρχιῶν μετὰ τοῦ ἐχθροῦ ἢ ζώνην τῶν πρόσω Σωμάτων Στρατοῦ ἐπὶ 4 μῆνας καὶ 15 ἡμέρας τοὐλάχιστον, ἐξ ὧν τρεῖς μῆνας ἐπὶ ἀλβανικοῦ ἐδάφους, ἀλλὰ καὶ περαιτέρω ἐν τῇ 2α παραγράφῳ τοῦ ὡρίσεν, ὅτι ἡ συμμετοχὴ εἰς τὰς μάχας ἀμφοτέρων τῶν ἀνω κατηγοριῶν, ὡς καὶ ὁ χρόνος παραμονῆς τῶν δευτέρων τούτων κατὰ τὸ ἄνω διάστημα, θέλουσι πιστοποιηθῇ ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Ἀμύνης, βάσει τῶν παρ' αὐταῖς στοιχείων ἢ καὶ νέων τοιούτων, κατὰ τὴν κρίσιν των, καὶ ὅτι ἡ πλήρωσις τῶν ὅρων τοῦ ἄρθρ. 9 πιστοποιεῖται ὑπὸ εἰδικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Ἀμύνης.

Ἐκ τῶν εἰρημένων διατάξεων τοῦ νόμου, συνδυαζομένων πρὸς τὴν γενικὴν τοῦ δικαίου ἀρχήν, καθ' ἣν κὰ ἐξ αἰκείου ἁμαρτήματος ζημιούμενος οὐ δοκεῖ ζημιοῦσθαι», ἀνακύπτει ὡς ἀσφαλὲς συμπέρασμα, ὅτι, κατὰ τὴν σαφῆ καὶ πρόδηλον βούλησιν τοῦ νομοθέτου, δὲν δύναται νὰ νοηθῇ ἀξίωσις τοῦ τραυματίου ἢ πολεμιστοῦ τοῦ 1940—41 ὑπαλλήλου κατὰ τοῦ ἐργοδότου του πρὸς πληρωμὴν τοῦ περὶ οὗ ἀνωτέρω ἐπιδόματος 15 ο)ο διὰ χρόνον προγενέστερον ἐκείνου, καθ' ὃν ὁ ἴδιος προσεκόμισεν εἰς τὸν ἐργοδότην του τὴν, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου, μοναδικὴν ἀποκλειστικῶν μέσον ἀποτελοῦσαν πιστοποίησιν τῆς παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐθνικῆς Ἀμύνης εἰδικῆς ἐπιτροπῆς. Ἡ προσβαλλομένη, ἀντιθέτως ἀποφηναμένη, ὅτι δη-

---

νην ἐργασίαν τοῦ ἐνάγοντος καθ' ἁπάσας τὰς ἐργασίμους ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος, εἰς τρόπον ὥστε ὁ ἐνάγων εἰργάσθη κατ' ἄλλας μὲν ἑβδομάδας τοῦ χρονικοῦ τούτου διαστήματος ἐπὶ πέντε ἡμέρας καὶ κατ' ἄλλας ἐπὶ 2 ἢ 3 ἡμέρας, ἐκ τοῦ συνόλου δὲ τῶν 87 ἐργασίμων ἡμερῶν τοῦ διαστήματος τούτου εἰργάσθη ἐπὶ 59 ἡμέρας, ἐνῷ διὰ τὰς ὑπολοίπους 28 ἡμέρας ὁ ἐναγόμενος δὲν ἀπεδέχετο τὴν νομίμως προσφερομένην ἐργασίαν τοῦ ἐνάγοντος. Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου ὅτι καθ' ἃς ἡμέρας δὲν ἀπεδέχετο τὴν ἐργασίαν τοῦ ἐνάγοντος εἶχε θέσει ταύτην εἰς κατάστασιν διαθεσιμότητος, δὲν ἐβεβαιώθη ἐκ τῆς ἀποδεικτικῆς διαδικασίας.

Ὁ νόμος (ἄρθρ. 9 Ν. 118)1945) ἐχορήγησε μὲν εἰς τὸν ἐργοδότην τὸ δικαίωμα, ὅπως θέτῃ τὸν μισθωτὸν εἰς διαθεσιμότητα ἐπὶ χρονικὸν διάστημα ἐν συνόλῳ τριῶν μηνῶν ἐτησίως, ὅταν ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν δὲν ἐπιτρέπῃ τὴν ἀπασχόλησιν ὅλου ἢ μέρους τοῦ προσωπικοῦ του, ἵνα ἐπέλθῃ ὅμως ἡ διαθεσιμότης αὐτὴ καὶ τὰ ἐξ αὐτῆς ἀποτελέσματα ἀπαιτεῖται ρητὴ δήλωσις (ἔγγραφος ἢ προφορική) τοῦ ἐργοδότου, ἥτις νὰ καθορίζῃ τὸν χρόνον τῆς διαθεσιμότητος, ὥστε καὶ ὁ μισθωτὸς νὰ γνωρίζῃ σαφῶς, ὅτι περιῆλθεν εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην. Τοιαύτη δήλωσις ἐν προκειμένῳ δὲν ἐγένετο, ἀλλ' ὁ ἐναγόμενος ἐδέχετο ἢ ἀπέκρουε τὴν ἐργασίαν τοῦ ἐνάγοντος ἀναλόγως τῶν καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐργασιῶν του, εἰς τρόπον ὥστε ὁ ἐνάγων κατὰ τὰς ἑβδομάδας τοῦ χρονικοῦ τούτου διαστήματος εἰργάζετο κατὰ τρόπον ὅλως ἀκανόνιστον καὶ ἀναλόγως τῆς διαθέσεως τοῦ ἐναγομένου νὰ δεχθῇ ἢ νὰ ἀποκρούσῃ τὴν ἐργασίαν του. Ἡ πραγματικὴ ὅμως κατάστασις δὲν πληροῖ τὰς προϋποθέσεις τοῦ νόμου, ὥστε νὰ θεωρηθῇ αὐτὴ ὡς διαθεσιμότης. Ἐκ τούτων ἕπεται, ὅτι καθ' ἃς ἡμέρας ὁ ἐναγόμενος δὲν ἀπεδέχθη τὴν προσφερομένην ἐργασίαν τοῦ ἐνάγοντος περιῆλθε εἰς κατάστασιν ὑπερημερίας καὶ ὑπάρχεως τυγχάνει, ὅπως καταβάλῃ τὰς ἀποδοχὰς τοῦ ἐνάγοντος,

λαδή, ανεξαρτήτως τοῦ χρόνου ὑποβολῆς πρὸς τὸν ἐργοδότην τῆς περὶ ἧς ἀνωτέρω πιστοποιήσεως, ὁ ὑπάλληλος πολεμιστὴς τοῦ πολέμου 1940—41 δικαιοῦται τοῦ προρρηθέντος ἐπιδόματος 15 ο|ο ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ μισθοῦ του ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ Ν.Δ. 1739|1942, ψευδῶς ἠρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς προπαρατεθείσας διατάξεις οὐσιαστικῶν νόμων, δι' ὃ καὶ εἶναι ἀναιρετέα, συμφώνως τῷ ἄρθρ. 807 ἀριθ. 17 τῆς Πολ. Δικονομίας.

β) Ἄλλως, κατὰ τὴν σαφῆ ἔννοιαν τῶν αὐτῶν ὡς ἀνωτέρω διατάξεων τοῦ νόμου 1739|1942, δὲν δύναται νὰ νοηθῇ ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου πρὸς πληρωμὴν τοῦ περὶ οὗ καὶ ἀνωτέρω ἐπιδόματος 15 ο|ο διὰ χρόνον προγενέστερον τῆς χρονολογίας ἐκείνης, καθ' ἣν ἀνεγνωρίσθη ὁ ὑπάλληλος κατὰ τὸν ὑπὸ τοῦ νόμου διαγραφόμενον τύπον, ἤτοι δι' ἀποφάσεως τῆς ὁμοδίας παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐθνικῆς Ἀμύνης Ἐπιτροχῆς, ὡς κεκτημένος τὴν ἰδιότητα τοῦ πολεμιστοῦ τοῦ πολέμου 1940—1941. Καὶ' ἀκολουθίαν ὁ κατὰ τὴν συζήτησιν, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, προβληθεὶς σαφῶς καὶ ὡρισμένως ἰσχυρισμὸς τῆς ἀναιρεσειούσης, καθ' ὃν ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐκρίθη τὸ πρῶτον ὡς κεκτημένος τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐφέδρου πολεμιστοῦ τοῦ πολέμου 1940-1941 μόλις τὴν 22 Νοεμβρίου 1946, ὡς ἐπιτρέπετο ἐκ τοῦ προσαχθέντος καὶ ἐπικληθέντος ὑπ' ἀριθ. 918324 τῆς 22.11.1946 πρακτικοῦ συνεδριάσεως τῆς κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ Ν.Δ. 1739|42 συσταθείσης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν Ἐπιτροπῆς, δηλαδὴ εἰς χρόνον μεταγενέστερον ἐκείνου, δι' ὃν ἠξίου τὸ κατὰ 15 ο|ο ἐπίδομα ἐπὶ τοῦ μισθοῦ του, ἦσκει κατὰ νόμον οὐσιώδη ἐπιροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης. Ὅθεν ἡ προσβαλλομένη, μὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν οὔτε τὸν περὶ οὗ ἀνωτέρω ἰσχυρισμόν της, οὔτε τὴν εἰς ἀπόδειξιν αὐτοῦ προσαχθεῖσαν καὶ ἐπικληθεῖσαν ἔγγραφον ἀπόδειξιν, εἶναι ἀναιρετέα, συμφώνως τῷ ἄρθρ. 807 ἀριθ. 7 καὶ 9.

***

Ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ἀποφαίνεται, ὅτι τὸ δικαίωμα προαγωγῆς ἢ ἐπιδόματος μισθοῦ κατὰ τὸ Ν.Δ. 1739|1942 ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ἐν λόγῳ νόμου, αἱ δὲ ἐν αὐτῷ πιστοποιήσεις πρὸς ἀπόδειξιν μόνον τοῦ ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου γεννηθέντος δικαιώματος ἀπαιτοῦνται.

Χωρὶς νὰ διαφωνῇ πρὸς τὴν ἄποψιν αὐτὴν καὶ ἡ Ἐφετ. Ἀθηνῶν 3191|1948 (εἰσηγητὴς ὁ ἤδη Ἀρεοπαγίτης κ. *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΔ 8, 76) ἀντιμετώπισε τὸ ζήτημα καὶ ἀπὸ ἄλλης πλευρᾶς: Τόσον ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 1739|1942, ὅσον καὶ ὑπὸ τοῦ Ν. 1765|1944 —ἀπεφάνθη— δὲν ἐτάχθη προθεσμία ὑποβολῆς τῆς γνωματεύσεως τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν.Δ. 1739|1942 Ἐπιτροπῆς ἢ ἐκτελέσεως τῆς ὑποχρεώσεως τῆς ἐργοδότιδος πρὸς τιμητικὴν προαγωγὴν καὶ ἀντιστοίχως ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος τοῦ δικαιούχου, *ἐξυπακούεται* ὅμως ἡ ἀπαιτουμένη ἐύλογος πρὸς τοῦτο προθεσμία, ἐκαγορευομένη ἐκ τῶν περιστάσεων, ὑφ' ἃς ἐτέλει τότε ἡ Πολιτεία, ἀντιμετωπίζουσα δυσχερείας πρὸς συγκέντρωσιν τῶν στοιχείων διὰ τὴν βεβαίωσιν τῆς ἰδιότητος τοῦ πολεμιστοῦ, διότι θὰ ἀντέκειτο εἰς τὸν ὀρθὸν λόγον ἡ μετὰ πολλὰ ἔτη ἄσκησις τοιαύτης ἀξιώσεως, ὡς δυναμένης νὰ ἐπιφέρῃ ἀναταραχὴν τῆς ὑπαλληλικῆς ἱεραρχίας. Τοιαύτη ὅμως βραδεῖα ἐνάσκησις τῆς ἀξιώσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου δὲν ἐχώρησεν ἐν προκειμένῳ, ἀφοῦ.... Ὀρθῶς ὅθεν τὸ Πρωτοδικεῖον ἀπέρριψε τὸν ἰσχυρισμὸν τῆς ἐκκαλούσης ὅτι ἐξέπεσε τοῦ δικαιώματος, ὅπως ζητήσῃ τὴν τιμητικὴν προαγωγήν του, ὡς μὴ δηθὲν γνωστοποιήσας ἐντὸς εὐλόγου χρόνου τὴν ἰδιότητα αὐτοῦ ὡς πολεμιστοῦ καὶ ἀντιθέτως δεχθεὶς τὴν γενομένην ὑπηρεσιακὴν προαγωγήν του ἢ ὅτι ἤσκησεν ἐν γένει τὸ δικαίωμά του κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ.

Ἀνεχώρησε δηλαδὴ ἡ ἀνωτέρω ἐφετειακὴ ἀπόφασις ἀπὸ τῆς λεγομένης ἀρχῆς τῆς ἀπαδυναμώσεως τοῦ δικαιώματος (γερμανικὸς ὅρος verwirkung) (*Γ. Μαριδάκης*, Ἰδιοτ. Διεθνὲς Δίκ. 1950 § 32) ἢ ἀναλώσεως (*Π. Ζέπος*, Ἐνοχ. Δ' σελ. 267—268) ἢ ἐκπτώσεως (*Γ. Σιμωνέτος*, Α.Ι.Δ. 10, 1943, σελ. 668 καὶ Θέμ ΝΑ' 642) ἢ ἀτονίας (*Β. Λάζος*, Ν. Δίκ. 6, 269) τοῦ δικαιώματος, ἡ ὁποία, κατὰ τὰ διδασκόμενα (βλέπε *Π. Θεράπον*, Τὸ ἄρθρ. 281 Α.Κ., ἐκδ. 1951, σελ. 174 ἑπ.), δὲν ἐφαρμόζεται ἐκ μόνης τῆς παρόδου τοῦ χρόνου, ἀλλὰ λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν καὶ τῶν εἰδικῶν συνθηκῶν (βλέπε σχετικῶς καὶ ΕΕΔ 10, 1049, ἔνθα νομολογία καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Ἡ γενικὴ ῥήτρα τῆς καλῆς πίστεως ἔβασισε καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ παρομοίου θέματος τῆς ἐφαρμογῆς τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας νομολογίαν, κατὰ τὴν ἄποψιν τῆς ὁποίας ἡ μετὰ μακρὸν χρόνον γνωστοποίησις τῆς προυπηρεσίας τῷ ἀνυποπτῳ ἐργοδότῃ καὶ ἡ ἀξίωσις καταβολῆς ηὐξημένων ἀποδοχῶν ἀναδρομικῶς ἀντίκειται καὶ πρὸς τὰς συναλλακτικὰς ἀρχὰς καὶ τὴν καλὴν πίστιν (Δ.Κ. 200, 288), ἀφοῦ διὰ τῆς προϋπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ ἐπέρχεται μεταβολὴ τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου, ὅστις κατὰ τὴν πρόσληψιν δὲν ἐγνώριζε τὴν προϋπηρεσίαν καὶ ὑπελόγιζεν ἐπὶ ἠλαττωμένου μισθοῦ (Πρωτ|κου Ἀθηνῶν 1513|1950, Πρωτοδίκης *Ε. Μαλλιάρας*, ΕΕΔ 9, 557, Πρωτ|κείου Ἀθηνῶν 10608|1948, εἰσηγητὴς *Α. Παπαχρήστου*, ΕΕΔ 8, 70).

Ἐκ τοῦ ὅτι μάλιστα εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ὡς ἀπεφάνθη ἐξ' αὐτοῦ καὶ ἡ Ὁλομέλεια τοῦ Α.Π. (βλέπε 295|1950, εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 9, 511), ἡ ἔννοια τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Ν.Δ. 1739|1942 εἶναι, ὅτι οἱ ἐν αὐτῷ ἀναφερόμενοι ὑπάλληλοι, οἱ μὴ ἔχοντες συμπληρώσει τὸν πρὸς προαγωγὴν ἀπαιτούμενον χρόνον κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ Ν.Δ. 1739|1942 κατὰ τὰς κειμένας τότε διατάξεις, κεκτημένοι ὅμως τὸ λοιπὸν ἀπαιτούμενα πρὸς τοῦτο προσόντα, προάγονται τιμητικῶς πρὸς πλήρωσιν κενῶν ὀργανικῶν θέσεων κατ' ἀπόλυτον προτίμησιν μόνον εἰς τὸν ἀμέσως ἀνώτερον βαθμὸν ἐκείνου, ὃν ἐκέκτητο κατὰ

την ισχύν τοῦ νόμου τούτου καὶ ἀφοῦ τὸ ἐπίδομα 15 ο|ο ἐπὶ τοῦ μισθοῦ δικαιοῦνται μόνον εἰς ἣν περίπτωσιν στεροῦνται τῶν πρὸς προαγωγὴν προσόντων (Α.Π. 90|1951, εἰσηγητὴς *Ι. Μίκουλας*, ΕΕΔ 10, 375), δύναται, νομίζομεν, νὰ συναχθῇ τὸ ἀσφαλὲς συμπέρασμα, ὅτι ἐσκοπήθη καὶ ὑπὸ τοῦ νόμου ἡ ἐντὸς εὐλόγου χρόνου (ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Ν.Δ. 1799|1942) προαγωγὴ τῶν ἀποδείξεως τῆς ἰδιότητος τῶν ὑπὸ τούτου προστατευομένων προσώπων.

Πῶς ἄλλως νὰ συμβιβασθῇ δικαίωμα προαγωγῆς, ἐφ' ὅσον τότε κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Ν.Δ. 1799 δὲν εἶχον οἱ ὑπάλληλοι συμπληρώσει τὸν κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις πρὸς προαγωγὴν χρόνον, ἢ, ἄλλως, ἐν στερήσει προσόντων προαγωγῆς, ἐπιδόματος 15ο|ο πρὸς τὴν μετὰ μακρὸν χρόνον προαγωγὴν τῶν ἀποδείξεων τῆς ἰδιότητος αὐτῶν;

Ἀρείου Πάγου 397|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Τρίμης, Ι. Καποδίστριας

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1040|1942 Ν. Διατάγματος, ὡς αὕτη ἀντικατέστη διὰ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 333|1946 πράξεως τοῦ Ὑπουργ. Συμβουλίου κυρωθέντος ὑπ' ἀριθ. 1799 Ν. Διατάγματος, καθ' ἣν «οἱ ἀνάπηροι πολέμου, τραυματίαι καὶ ἔφεδροι ἀξιωματικοὶ ἢ ὁπλῖται πολεμιστὰι τοῦ πολέμου 1940—1941, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ παρόντος, τυγχάνοντες πρὸ τοῦ πολέμου ὑπάλληλοι εἰς Ὀργανισμοὺς δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἐν γένει, ὀφισταμένους κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος, προάγονται κατ' ἀπόλυτον προτίμησιν εἰς τὸν ἀμέσως ἀνώτερον βαθμὸν πρὸς πλήρωσιν ὀργανικῶν θέσεων, καὶ ἂν δὲν ἔχωσι συμπληρώσει τὸν πρὸς προαγωγὴν ἀπαιτούμενον χρόνον ἢ χορηγεῖται αὐτοῖς ὁ μισθὸς τοῦ ἀμέσως ἀνωτέρου βαθμοῦ τῆς διαβαθμίσεως αὐτῶν ἐν τῇ διοικητικῇ ἱεραρχίᾳ, ἐφ' ὅσον δὲν προβλέπεται κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις ὀργανικὴ θέσις ἀνωτέρου βαθμοῦ, εἰς τοὺς ὁπωσδήποτε δὲ μὴ προαγομένους ἐλλείψει προσόντων ἐν τῇ κατεχομένῃ ὑπηρεσίᾳ χορηγεῖται ἐπίδομα 15 ο|ο ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ μισθοῦ», σαφῆ ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦ πολεμιστοῦ πρὸς προαγωγὴν εἰς τὸν ἀνώτερον βαθμὸν ἢ πρὸς ἀπόληψιν τοῦ μισθοῦ τοῦ ἀνωτέρου βαθμοῦ, ἢ τοῦ ἐπιδόματος 15 ο|ο γεννᾶται ἀπὸ τῆς ἐν ἄρθρῳ 11 τοῦ αὐτοῦ Ν. Διατάγματος ὁριζομένης ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος αὐτοῦ καὶ οὐχὶ ἀπὸ τῆς κατ' ἄρθρον 9 πιστοποιήσεως ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Ἀρχῆς τῆς συνδρομῆς τῶν προϋποθέσεων τῆς ἰδιότητος τοῦ δικαιούχου ὡς παλαιοῦ πολεμιστοῦ ἢ τῆς ἀποβολῆς τῶν σχετικῶν ἐγγράφων εἰς τὸν ὑπόχρεων Ὀργανισμόν, διότι αἱ πιστοποιήσεις αὗται πρὸς ἀπόδειξιν μόνον τοῦ ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου γεννηθέντος δικαιώματος ἀπαιτοῦνται. Οὕτως ἀποφηναμένη καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου καὶ δεχθεῖσα ὡς νόμῳ βάσιμον τὴν ἀγωγήν, διώκουσαν τὴν εἰς τὸν ἐνάγοντα πολεμιστὴν, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. Διατάγματος 1799|1942, καταβολὴν παρὰ τῆς ἀναιρεσειούσης τοῦ ἐπιδόματος 15 ο|ο ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ μισθοῦ του ἀπὸ τῆς 1 Δεκεμβρίου 1944 μέχρι τῆς 30 Μαΐου 1946, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ, ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦ ἐνάγοντος πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ ἐπιδόματος τούτου ἐγεννήθη ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. Διατάγματος 1799|1942, ἤτοι 1 Ἰουλίου 1942, ὀρθῶς τὰς διαληφθείσας διατάξεις τοῦ νομοθετικοῦ τούτου διατάγματος ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε. Δὲν ἦτο δὲ ἀπαραίτητον νὰ ἀπαντήσῃ δι' ἰδίας αἰτιολογίας εἰς τὸν ἰσχυρισμὸν τῆς ἀναιρεσειούσης, ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦ ἐνάγοντος ἐγεννήθη, ἀφ' ἧς ἀνεγνωρίσθη οὗτος ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας ἐπιτροπῆς, ὡς ἔχων τὴν ἰδιότητα τοῦ πολεμιστοῦ, ἐφ' ὅσον, ὡς δέχεται, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου, τὸ δικαίωμα τούτου ἐγεννήθη πρότερον, ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. Διατάγματος. Ἀμφότεροι ἑπομένως οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου λόγοι τοῦ ἀναιρετηρίου εἰσὶν ἀπορριπτέοι ὡς ἀβάσιμοι (*).

(*) *Ἡ ἐπικρουομένη ὑπ' ἀριθ. 681|1951 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (εἰσηγητὴς Ι. Χριστόπουλος) ἔχει ὡς ἑξῆς:*

Κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ Ν.Δ. 1799|1942 οἱ ἀνάπηροι πολέμου τραυματίαι καὶ ἔφεδροι ἀξιωματικοὶ ἢ ὁπλῖται πολεμισταὶ τοῦ πολέμου 1940—1941, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ἰδίου Ν. Δ., τυγχάνοντες πρὸ τοῦ πολέμου ὑπάλληλοι εἰς Ὀργανισμοὺς δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἐν γένει, προάγονται κατ' ἀπόλυτον προτίμησιν εἰς τὸν ἀμέσως ἀνώτερον τοῦ ὃν κέκτηνται νῦν βαθμὸν πρὸς πλήρωσιν κενῶν ὀργανικῶν θέσεων καὶ ἂν ἔτι δὲν ἔχωσι συμπληρώσει τὸν πρὸς προαγωγὴν ἀπαιτούμενον χρόνον, ἐφ' ὅσον κέκτηνται τὰ λοιπὰ κατὰ νόμον ἀπαιτούμενα προσόντα κλπ. Εἰς τοὺς ὁπωσδήποτε μὴ προαγομένους ἐλλείψει προσόντων ἐν τῇ κατεχομένῃ ὑπηρεσίᾳ χορηγεῖται ἐπίδομα ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ μισθοῦ 15 ο|ο. Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δ. πολεμισταὶ θεωροῦνται οἱ μετασχόντες μαχῶν καὶ ὑπηρετήσαντες δύο μῆνας καὶ 15 ἡμέρας τοὐλάχιστον εἰς μαχίμους μονάδας ἐν τῇ ζώνῃ ἐπαφῆς μετὰ τοῦ ἐχθροῦ ἢ εἰς σχηματισμοὺς εὑρισκομένους εἰς τὴν ζώνην ἐπαφῆς μεραρχιῶν μετὰ τοῦ ἐχθροῦ, ἡ δὲ τοιαύτη συμμετοχὴ εἰς τὰς μάχας ἀμφοτέρων τῶν ἀνω κατηγοριῶν, ὡς καὶ ὁ χρόνος παραμονῆς τῶν δευτέρων τούτων κατὰ τὸ ἀνωτέρω διάστημα, θέλουσι πιστοποιηθῇ ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Ἀμύνης ἐκ τῶν παρ' αὐταῖς στοιχείων κλπ. Παραιτέρω διὰ τοῦ ἄρθρου 11 ὁρίζεται, ὅτι ἡ ἰσχὺς τοῦ Ν. Δ. ἄρχεται ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1942. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ χορήγησις τοῦ ἐπιδόματος 15 ο|ο ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ μισθοῦ ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Ν.Δ., ἡ δὲ προαγωγὴ τῶν ἀπαιτουμένων δεδαμώσεων καὶ πιστοποιητικῶν περὶ τῆς ἰδιότητος τοῦ δικαιούχου ὑπαλλήλου ὡς πολεμιστοῦ ἑκάστοτε κατὰ χρόνον διάφορον ἀπαιτεῖται διὰ τὴν δικαιολόγησιν τῆς καταβολῆς τοῦ ἐν λόγῳ ἐπιδόματος, ἡ περὶ τοῦ ἀφοίου ἀξιώσις γεννᾶται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ὡς ἄνω Ν. Δ|τος. Ἡ τοιαύτη

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ

ΙΣΧΥΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

Συνταγματικότης Α.Ν. 1406|1950 καὶ δεδικασμένον ἐξ ἀποφάσεως Σ.Ε.

Ὁρισμοί Α.Ν. 1406|1950.— Κύρωσις ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας δι' ἀποφάσεως Προέδρου Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.— Ἔκδοσις ὑπ' ἀριθ. 11526|1950 κυρωτικῆς ἀποφάσεως.— Κρῆσις ὑπὸ ἐπικυρωτέας διαιτητικῆς ἀποφάσεως ἰσχύος αὐτοτελοῦς διατάξεως οὐσιαστικοῦ νόμου.— Ἀεδικασμένον ἐξ ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως Συμβουλίου Ἐπικρατείας.— Προϋπόθεσις ἡ ἔκδοσις ἀποφάσεως κατὰ πράξεως διοικητικῆς Ἀρχῆς καὶ οὐχὶ ὡς ἐν προκειμένῳ κατὰ νομοθετικῆς τῆς Κυβερνήσεως πράξεως.— Συνταγματικότης Α.Ν. 1406|1950.

Εὐθὺς ἀμέσως πρέπει νὰ τονισθῇ τὸ μέγιστον ἀπὸ ἀπόψεως πρακτικῶν συνεπειῶν ἰδιαίτερον τῆς κατωτέρω ἀρεσπαγιτικῆς ἀποφάσεως.

Διὰ τὴν πληρεστέραν κατατόπισιν τοῦ ἀναγνώστου ἐπιχειροῦμεν μίαν σύντομον ἀνάλυσιν τοῦ θέματος.

Μετὰ τὴν ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου 1917 εἰσαγωγὴν τῶν μεταπολεμικῶν γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας (4 Νοεμβρίου 1917 κλπ.) ἐλειτούργησε παραλλήλως καὶ ἡ κατὰ τὸν Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» διαδικασία ἐπιλύσεως συλλογικῶν διαφορῶν διὰ τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ ἐξεδόθησαν διάφοροι ἀποφάσεις αὐτῶν, κηρυχθεῖσαι κατὰ τὸν νόμον, ἐκτελεσταὶ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Προέκυψεν ὅμως τὸ ζήτημα, ἂν, διαρκούσης τῆς ἰσχύος συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας (Νοεμβρίου 1917 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947), ἠδύνατο νομίμως νὰ δημιουργηθῇ συλλογικὴ διαφορὰ ἐργασίας καὶ νομίμως νὰ παρέμβῃ πρὸς ἐπίλυσιν αὐτῆς ἡ ἁρμοδία Ἐπιτροπὴ Διαιτησίας.

Τὸ ζήτημα ἀπησχόλησε καὶ τὸν Ἄρειον Πάγον καὶ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας καὶ ὁ μὲν πρῶτος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 453|1949 ἀποφάσεώς του (ΕΕΔ 8, 936) ἀπεφάνθη ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται, διαρκούσης τῆς ἰσχύος συλλογικῶν συμβάσεων, ἡ παρέμβασις τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, τῶν ὁποίων ἑπομένως αἱ ἀποφάσεις εἶναι ἄκυροι, ἐστω καὶ ἂν μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ χρόνου ἰσχύος τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1917 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας παρετάθη ὁ χρόνος ἰσχύος αὐτῶν διὰ κατὰ τοὺς Ν. 866|1937 καὶ 1367|1938 ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, τὸ Συμβούλιον δὲ τῆς Ἐπικρατείας (βλέπε 859|1949, ΕΕΔ 8, 667 κλπ.) ὅτι ναὶ μὲν διαρκοῦντος τοῦ συμβατικοῦ χρόνου ἰσχύος συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας δὲν ἐπιτρέπεται παρέμβασις τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ἀλλὰ τοῦτο ἐπιτρέπεται, ἂν, λήξαντος τοῦ συμβατικοῦ χρόνου ἰσχύος, παρετάθησαν αὐταὶ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Διὰ τὴν τακτοποίησιν τοῦ σοβαροτάτου τούτου ζητήματος καὶ τὴν ἐξομάλυνσιν τῆς δεινῆς ἐξ αὐτοῦ ἀνωμαλίας - δεκάδες ὅλαι ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἔμενον ἀπὸ ἀπόψεως κύρους ἀκάλυπτοι - ἐξεδόθη ἐπὶ ὑπηρεσιακῆς Κυβερνήσεως Θεοτόκη ὁ Α.Ν. 1406|1950 «περὶ κυρώσεως ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἐπὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» (ΕΕΔ 9, 237).

Διὰ τοῦ ἄρθρου μόνου αὐτοῦ ὁρίσθη, ὅτι διὰ κοινῶν ἀποφάσεων τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδιδομένων ἐντὸς δεκαήμερον ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος (18 Φεβρουαρίου 1950) καὶ δημοσιευομένων διὰ τῆς Ἐφημερίδας τῆς Κυβερνήσεως, δύνανται νὰ κυροῦνται αἱ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος ἐκδοθεῖσαι ἀποφάσεις τῶν κατὰ τὸν Α.Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἐπὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας καὶ κηρυχθεῖσαι ἐκτελεσταὶ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ἀναγκαστικοῦ νόμου.

Τοιαύτη ἀπόφασις ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 11526|898|1950 τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 9, 237), ἡ ὁποία ἐκύρωσε πλῆθος ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, προπολεμικῶν καὶ μεταπολεμικῶν.

Ἀλλὰ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, ἀκολουθοῦν τὴν γνωστὴν παρ' αὐτῷ κρατοῦσαν ἄποψιν περὶ τοῦ δικαστικοῦ ἐλέγχου τῆς ἀναγκαίας ἐκδόσεως ἀναγκαστικῶν νόμων, ἐν ἀπουσίᾳ τῆς Βουλῆς (διαφορὰ ἡ γνώμη τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὡς γνωστόν), διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1279|1950 ἀποφάσεώς του (ΕΕΔ 9, 687) (βλέπε καὶ Σ.Ε. 1481|1950, ΕΕΔ 9, 997) ἠκύρωσε τὴν ἀνωτέρω ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, ὡς γεννηθεῖσαν ἐκ νόμου ἀντισυνταγματικοῦ,

---

ἀκόμη ἐνισχύεται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι καὶ ἡ προαγωγὴ τῶν δικαιουμένων ὑπαλλήλων κατὰ τὴν σαφῆ ἔννοιαν τῶν ἀνωτέρω διατάξεων ἀνατρέχει εἰς τὸν χρόνον τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Ν. Δ. καὶ ἤτις εἶναι ἀλληλένδετος πρὸς τὴν χορήγησιν τοῦ ἐπιδόματος εἰς τοὺς μὴ δικαιουμένους τοιούτους (Α. Ν. 395| 1950 Θεμ. ΣΛ' 573). Ὅθεν δεχθεῖσα ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐν προκειμένῳ, ὅτι ὁ ἐνάγων καὶ ἤδη ἐφεσίβλητος δικαιοῦται τοῦ ἀνωτέρω ἐπιδόματος ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Ν. Δ. 1729|1949 καὶ οὐχὶ ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῶν ἐμφανιόντων τὴν τοιαύτην ἰδιότητά του πιστοποιητικῶν, ὀρθῶς τὰς ἀνωτέρω διατάξεις ἑρμήνευσε καὶ ἐπορρίπτεται ὁ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζων λόγος ἐφέσεως, ὡς ἀβάσιμος.

οίος εκρίθη υπ' αυτού ότι είναι ο Α.Ν. 1406|1950.

Η συνέχεια έχει ήδη ως εξής: Η Διαίκησις (Υπουργοί Οικονομικών και Εργασίας) βασισθείσα εις την συλλογιστικήν της ανωτέρω αποφάσεως του Σ. της Ε. ότι ηδύνατο η Κυβερνήσις να αντιμετωπίση το ζήτημα δι' εφαρμογής του νόμου 28|1944, ως ηρμηνεύθη υπό του Α.Ν. 866|1946 (δικαιολογία, κατά το Συμβούλιον, της μη υπάρξεως αναποτρέπτου και επειγούσης ανάγκης εκδόσεως του Α.Ν. 1406|1950), εξέδοκε την υπ' αριθ. 59451|1950 απόφασιν (ΕΕΔ 9, 1057), διά της οποίας καθωρίσθησαν οι μισθοί και ημερομίσθια πλείστων κατηγοριών μισθωτών, ως ωρίζοντο εις τας αποφάσεις Επιτροπών Διαιτησίας.

Αλλά το Συμβούλιον της Επικρατείας διά της υπ' αριθ. 30|1951 αποφάσεώς του (ΕΕΔ 10, 131) ηκύρωσε και την εν λόγω υπουργικήν απόφασιν, διότι ο καθορισμός των μισθών και ημερομισθίων κατά τον Ν. 28|1944 δέον να στηρίζεται επί ειδικής εκτιμήσεως των συνθηκών, οίαι υφίστανται και κατά τον χρόνον της εκδόσεως της υπουργικής αποφάσεως και κατά τον χρόνον, μέχρις ού, κατ' εύλογον και χρηστήν εφαρμογήν του Α.Ν. 866|1946, θά ηδύνατο ν' ανατρεχθή η ισχύς της.

Εις το σημείον αυτό ίστανται τα πράγματα (ή μάλλον το σημειούμενον πλέον χάος δικαίου), διότι την 28 Απριλίου 1951 εδημοσιεύθη ο Α.Ν. 1804|1951 «περί τροποποιήσεως κλπ. του Α.Ν. 16.11.1935 περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας» (ΕΕΔ 10, 531).

Διά του νόμου αυτού εκοσμήθη, ως τονίζεται εις την εισηγητικήν του έκθεσιν (ΕΕΔ 10, 532), η από της ισχύος του νόμου αυτού άρσις των εκ της νομαλογίας του Α.Π. (αναφέρεται η 453|1949) προκυψασών δυσχερειών κλπ. και η διά τον εφεξής από της ισχύος πάλιν του νόμου αυτού χρόνον εκκαθάρισις των αμφισβητουμένων διαιτητικών αποφάσεων και καθορισθησαν τα εν αυτή (επανεξέτασις των αποφάσεων Επιτροπών Διαιτησίας κλπ.).

Δεν είναι άνευ σημασίας να καταγραφθούν επί του τελευταίου τούτου νόμου ταύτα: Ενώ προ αυτού είχε μεσολαβήσει ο Α.Ν. 1406|1950, δστις προεβλεψε περί ακυρώσεως των διαιτητικών αποφάσεων (υπολαβών ταύτας, ρυσικά, ως και η Α.Π. 453|1949, άκυρους), εις την εισηγητικήν έκθεσιν του Α.Ν. 1804|1951 επικρίνεται η υπό της Α.Π. 453|1949 δοθείσα λύσις, η οποία δέν είναι, κατ' αυτήν, σύμφωνος προς τον νόμον, και αντί, εν συνεπεία της τοιαύτης αντιλήψεως του εισαγαγόντος το νομοσχέδιον, να άρθουν αι αμφισβητήσεις αναδρομικώς, αφού ήσαν, κατά την αυτήν πάλιν αντίληψιν, άβάσιμοι, εκοσμήθη διά τον εφεξής χρόνον η εκκαθάρισις των αμφισβητουμένων διαιτητικών αποφάσεων.

Η κατωτέρω άκρως ενδιαφέρουσα αρεοπαγιτική απόφασις αποφαίνεται:

α) Ότι ο Α.Ν. 1406|1950 «περί ακυρώσεως αποφάσεων Επιτροπών Διαιτησίας» είναι συνταγματικός.

Εις τούτο ακολουθεί την γνωστήν, αντιθέτως προς το Συμβούλιον της Επικρατείας, σταθερώς υπ' αυτού εφαρμοζομένην άποψιν.

β) Ότι, αφού η περί ής εκάστοτε πρόκειται απόφασις Επιτροπής Διαιτησίας ακυρώθη διά της υπ' αριθ. 11526|1950 αποφάσεως, κατά τον Α.Ν. 1406|1950, εκτιμάται ισχύν αυτοτελούς διατάξεως ουσιαστικού νόμου και δέν υπόκειται εις τον (και υπό της Α.Π. 453|1949 δεκτόν γενόμενον) περιορισμόν, ισχυούσης συλλογικής συμβάσεως εργασίας.

Έμεινε δηλαδή ο Α.Π. εις την κοι υπό της Α.Π. 453|1949 δεκτήν γενομένην άποψιν του, αλλά πρέπει να σημειωθή, ότι διά τον μετά τον Α. Ν. 1804|1951 χρόνον δέν ευρίσκει έδαφος εφαρμογής πλέον η άποψις του, αφού το θέμα ερρυθμίσθη αντιθέτως και από της ισχύος του νόμου τούτου διά του άρθρου 1 αυτού.

γ) Ότι η υπ' αριθ. 11526|898 της 1 Μαρτίου 1950 απόφασις του Προέδρου της Κυβερνήσεως και του Υπουργού Εργασίας κατά τον Α.Ν. 1406|1950, η οποία έκύρωσε τας διαιτητικάς αποφάσεις και ηκυρώθη, κατά τα άνω, υπό του Συμβουλίου Επικρατείας, είναι *νομοθετική της Κυβερνήσεως Πράξις* και το εκ της αποφάσεως του Σ.Ε. δεδικασμένον έχει προϋπόθεσιν να έχη εκδοθή επί διοικητικής πράξεως. (Βλέπε επί της άποψεως *Δ. Κούγιαν*, κατωτέρω σελ. 1181).

Περαιτέρω όμως και εφ' όσον—κατά την αρεοπαγιτικήν άποψιν — εκτήσαντο ήδη νόμιμον κύρος αι κατά τον Α.Ν. 1406|1950 κυρωθείσαι, διά της υπ' αριθ. 11526|898|1950 αποφάσεως (νομοθετικής πράξεως), αποφάσεις Επιτροπών Διαιτησίας και έκτοτε (εκ ταυτης), διότι τούτο σημαίνει κύρωσις (πρβλ. 685|1950, εισηγητής *Ι. Τραχανής*, ΕΕΔ 19, Α.Π. 161), ο Νομοθέτης του Α.Ν. 1804|1951 (ΕΕΔ 10, 531) δέν είχε σαφή γνώσιν της νομοθετικής επί του θέματος καταστάσεως και ρυθμίζει θέμα λελυμένον ήδη νομοθετικώς, παρασυρθείς εκ της υπό του Συμβουλίου της Επικρατείας ακυρώσεως της επιμάχου καταστάσης υπ' αριθ. 11526|898|1950 αποφάσεως και άγνοήσας την δια του Α.Ν. 1804|1951 γενομένην ήδη ρύθμισιν;

Απόκειται ήδη εις την έρμηνείαν να συσχετίση τας επί του αυτού θέματος δια των δύο νόμων ρυθμίσεις και να αποκατασταθή ή τόσον διασαλευομένη ενότης δικαίου.

Να εκδικάση όμως η μοίρα διά την απίστευτον πράγματι περιπλοκήν, η οποία εσημειώθη εις τον τομέα αυτόν του δικαίου;

***

Λόγοι άναιρέσεως κατά της υπ' αριθ. 1802|1951 αποφάσεως του Πρωτοδίκου Αθηνών υαήρξαν οι εξής:

α) Διά της άγωγής της η αναιρεσείουσα ητήσατο την καταβολήν της κατά 30 ο|ο αυξήσεως των αποδοχών της διά το από 1.10.1948 μέχρι της 15.5.1949 χρονικόν διάστημα της παρά τη καθ' ής υπηρεσίας της, ως εκτάκτου τραπεζιτικής υπαλλήλου, χορηγηθείσης διά της υπ' αριθ 85|1948 αποφάσεως της Ανωτέρας Επιτροπής Διαιτησίας, κηρυχθείσης εκτελεστής υπό της υπ' αριθ. 7632|498|1949

ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ κυρωθείσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 11526|898|1950 Πράξεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἀναγκ. νόμου 1406|1950.

Ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις ἀπέρριψε τὴν βάσιν ταύτην τῆς ἀγωγῆς της, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ προμνησθεῖσα ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, ἐκδοθεῖσα διαρκούσης τῆς ἰσχύος τῆς ἀπὸ 14.1.1948 συλλογικῆς συμβάσεως τῶν ὑπαλλήλων τῶν μεγάλων Τραπεζῶν, ἐτύγχανεν ἄκυρος, ὡς ἀντιβαινούσα εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», κατὰ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τῶν ὁποίων δὲν συγχωρεῖται ἡ ἔγερσις συλλογικῆς διαφορᾶς, οὐδὲ παρεμβασις τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας πρὸς ἐπίλυσιν ταύτης, διαρκοῦντος τοῦ συμβατικοῦ χρόνου τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, μὴ ἀνεξομένου τοῦ κύρους τῆς διαιτητικῆς ταύτης ἀποφάσεως ἐκ τῆς μεταγενεστέρας κυρώσεως της ὑπὸ τῆς ἐκδοθείσης κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Α.Ν. 1406|1949 ὑπ' ἀριθ. 11526|1950 Πράξεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, καθ' ὅσον ἡ Πράξις αὕτη ἠκυρώθη ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1279 ἔτους 1950 ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ὡς ἐρειδομένη εἰς τὸν ἀναγκαστικὸν νόμον 1406|1950, ὅστις ἐτύγχανε, κατὰ τὴν ἄποψιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἀνησυνταγματικός, ὡς ἐκδοθεὶς παρὰ μόνου τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, ἄνευ εἰδικῆς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως, χωρὶς νὰ συνεργήσῃ ἐπείγουσα, ἐπιτακτικὴ καὶ ἀναπότρεπτος ἀνάγκη, ἀπειλοῦσα κίνδυνον ἢ σοβαρὰν βλάβην τῶν δημοσίων συμφερόντων. ἐκ δὲ τῆς ἀποφάσεως ταύτης τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἐτίκτετο δεδικασμένον ἔναντι πάντων, ἰσχὺον καὶ διὰ τὴν ἐπίδικον διαφοράν.

Ἀλλ' ἡ κρίσις αὕτη τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τυγχάνει ἐσφαλμένη, καθ' ὅσον, κατὰ τὰς ρητὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 50 τοῦ Νόμου 3713|1928 «περὶ Συμβουλίου Ἐπικρατείας», ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 3 §§ 3 καὶ 4 Ν. 5468|1932, αἱ ἀποφάσεις ὁλομελείας, ἀνωμοτικαὶ τε καὶ ἀπορριπτικαί, ἀποτελοῦν μεταξὺ τῶν διαδίκων δεδικασμένον, ἰσχὺον καὶ ἐν πάσῃ ἑνώπιον δικαστικῆς ἢ ἄλλης Ἀρχῆς ὑποθέσει ἡ διαφορά, καθ' ἣν προέχει τὸ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου κριθὲν διοικητικῆς φύσεως ζήτημα, ἐνῷ ἐν τῇ ἐπιδίκῳ διαφορᾷ οὔτε ταυτότης διαδίκων, ὡς δέχεται ἀνελλέγκτως ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὑπῆρχεν, οὔτε τὸ κριθὲν ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ζήτημα ἐτύγχανε προεχόντως διοικητικῆς φύσεως, ἀλλὰ προεῖχεν ἡ λύσις τοῦ συνταγματικοῦ ζητήματος περὶ τοῦ κύρους τῶν ἐκδιδομένων παρὰ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας ἀναγκαστικῶν νόμων καὶ τῆς ἀναγνωρίσεως ἢ μὴ εἰς τὰ δικαστήρια ἐξουσίας ἐλέγχου τῆς σκοπιμότητος τῆς ἐκδόσεως τούτων, βάσει καθαρῶς πολιτικῶν κριτηρίων, περὶ οὗ ἡ γνωστὴ διαφωνία μεταξὺ τῶν δύο Ἀνωτάτων Δικαστηρίων.

Ἐκ τοῦ ὅτι δὲν διετηρήθη ἐν ἰσχύϊ καὶ ἡ ἀρχικὴ διάταξις τοῦ αὐτοῦ ἄρθρ. 50 τοῦ Ν. 3713|1928, καθ' ἣν ἡ δεχομένη τὴν αἴτησιν ἀπόφασις ἀπαγγέλλει τὴν ἀκύρωσιν προσβαλλομένης πράξεως, ἐπαγομένη νόμιμον αὐτῆς καταργησιν ἔναντι πάντων, σὺν τοῖς ἄλλοις ἕπεται, ὅτι δημιουργεῖται ἐκ ταύτης δεδικασμένον διὰ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, καθ' ὅσον, ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τῆς αὐτῆς διατάξεως ἐν συνεχείᾳ ἀναγνωρίζεται δικαίωμα τριταναχοπῆς διὰ παντὸς τρίτου βλαπτόμενον ἐκ τῆς ἀποφάσεως, ὅπερ εἶναι ἀσυμβίβαστον πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ δεδικασμένου ἔναντι παντὸς, λαβανομένου μάλιστα ὑπ' ὄψιν ὅτι συνεπείᾳ τῆς ἀσκήσεως τοῦ ἐνδίκου τούτου μέσου τῆς τριταναχοπῆς εἶναι δυνατὸν νὰ ἀνατραπῇ ἡ τριταναχοπτομένη ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας καὶ νὰ θεωρηθῇ ἔγκυρος ἡ προσβληθεῖσα διοικητικὴ πρᾶξις, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι ἡ ἔκτασις τοῦ τοιούτου δεδικασμένου ἔναντι τῶν δικαστικῶν Ἀρχῶν, ἐν τῇ κυριολεξίᾳ τοῦ ὅρου, ἐρρυθμίσθη ὑπὸ νεωτέρας εἰδικῆς διατάξεως, τῆς προστεθείσης ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 3 §§ 3 καὶ 4 τοῦ Ν. 5468|1932, κατισχυούσης ὡς τοιαύτης τῆς προϋφισταμένης γενικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 50 τοῦ Ν. 3713|1928, ἐνῷ ἐκ τρίτου ἡ ἀναγνώρισις τοιαύτης ἐκτάσεως δυνάμεως δεδικασμένου εἰς τὰς ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἔναντι τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων καὶ ἐπὶ ἀντικειμένων μὴ καθαρῶς διοικητικῆς φύσεως, θὰ ἀντέκειτο εἰς τὰς περὶ διακρίσεως τῶν ἐξουσιῶν διατάξεις τῶν ἄρθρ. 21, 28, 82, 85 τοῦ ἰσχυόντος Συντάγματος καὶ τὸν ἐκτακτον χαρακτῆρα τῆς διοικητικῆς διαιωδοσίας.

Ἀντιθέτως ὅθεν κρίναντα ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις καὶ δεχθεῖσα ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1279|1950 ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ὕπαρξιν δεδικασμένου διὰ τὴν ἐπίδικον διαφοράν, ἀναχύψασαν μεταξὺ ἄλλων διαδίκων, παρέβη τὰς προμνησθείσας διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 50 τοῦ Ν. 3713|1928, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 5468|1932 καὶ ἀναιρετέα κατέστη κατὰ τὰς διατάξεις τῆς § 13 τοῦ ἄρθρ. 807 Πολιτ. Δικονομίας.

β) Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἐὰν θεωρηθῇ ὅτι ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις νοθετῇ τὴν ἀπορίαν τῆς ὑπ' ἀριθ. 1279|1950 ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας αὐτοτελῶς καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐκ ταύτης δεδικασμένου, ἤτοι ὅτι ὁ Α.Ν 1406|1950, δι' οὗ παρεσχέθη ἐξουσιοδότησις εἰς τὴν Διοίκησιν πρὸς κύρωσιν τῶν μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου τούτου ἐκδεδομένων διαιτητικῶν ἀποφάσεων, τυγχάνει ἀντισυνταγματικός, ὡς ἐκδοθεὶς ὑπὸ μορφὴν ἀναγκαστικοῦ νόμου παρὰ μόνου τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, ἄνευ εἰδικῆς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως, ἐπιτακτικῆς καὶ ἀναποτρέπτου ἀνάγκης, ἀπειλούσης κίνδυνον ἢ σοβαρὰν βλάβην τῶν δημοσίων συμφερόντων καὶ πάλιν ἐσφαλη, καθ' ὅσον ἐναπεκειτο εἰς τὴν κρίσιν τῆς Κυβερνήσεως ἡ ἔκδοσις τοῦ νόμου τούτου κατὰ παρέκκλισιν τῶν διατάξεων τοῦ Συντάγματος ὑπὸ ἰδίαν πολιτικὴν εὐθύνην πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς δημιουργηθείσης κατεπειγούσης ἀνάγκης τῆς ρυθμίσεως τοῦ ἀνακύ-

ψευτούς ζητήματος τῆς μισθοδοσίας τῶν ἐργαζομένων, συνεπείᾳ τῆς ἀθρόας ἀκυρώσεως διαιτητικῶν ἀποφάσεων παρὰ τοῦ Συμβουλίου της Ἐπικρατείας καὶ τῆς μὴ ἐφαρμογῆς τούτων παρὰ τῶν Δικαστηρίων, τῆς πρίσεως ταύτης τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, μὴ ὑποκειμένης εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν Δικαστηρίων, ἅτε ἡρτημένης ἐκ τῆς ἐκτιμήσεως ἀσταθμήτων ἐκ τῶν ὑστέρων πολιτικῶν κριτηρίων καὶ συνεπῶς ἀρνηθεῖσα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ταύτῃ, νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ νόμου τούτου ἐκδοθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 11526|898| 1950 Πρᾶξιν τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δι' ἧς ἐκυρώθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 35|1948 ἀπόφασις τῆς Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, ψευδῶς ἑρμήνευσε τὸν Α.Ν. 1406|1950 καὶ τὴν κατ' ἐξουσιοδότησιν τούτου ἐκδοθεῖσαν καὶ ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου ἔχουσαν ὡς ἄνω Πρᾶξιν τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, καταστάσα ἀναιρετέα κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 ἐδ. 17 Πολ. Δικονομίας.

Ἀρείου Πάγου 417|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανῆς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Β. Βασιλείου, Γ. Κατσπόδης

Ὑπὸ τῆς τοῦ ἄρθρου μόνου διατάξεως τοῦ Α.Ν. 1406 τῆς 9|13 Φεβρουαρίου 1950 «περὶ κυρώσεως ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἐπὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» ῥητῶς ὁρίζεται, ὅτι «διὰ κοινῶν ἀποφάσεων τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδιδομένων ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς ἰσχύος ταύτου (ὡς χρόνος δὲ ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος του ὁρίσθη ἡ ἡμέρα τῆς δημοσιεύσεώς του, ἤτοι ἡ 13 Φεβρουαρίου 1950) καὶ δημοσιευομένων εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, δύνανται νὰ κυροῦνται αἱ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ ἐκδοθεῖσαι καὶ κηρυχθεῖσαι ἐκτελεσταὶ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἀποφάσεις τῶν κατὰ τὸν Α. Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἐπὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας.

Ὅθεν, ἐφ' ὅσον ἡ ὑπ' ἀριθ. 35|1948 ἀπόφασις τῆς Δευτεροβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, κηρυχθεῖσα ἐκτελεστὴ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 7632 τῆς 8.2.1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκυρώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 11526|898 τῆς 1 Μαρτίου 1950 κοινῆς ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, αὐθημερὸν δημοσιευθείσης εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 38 (τεῦχος Β') φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἐκτήσατο ἰσχὺν αὐτοτελοῦς διατάξεως οὐσιαστικοῦ νόμου, μὴ ὑποκειμένη εἰς τὸν ἐκ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Α.Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» περιορισμὸν τοῦ μὴ ἐπιτρεπτοῦ, ἐν διαρκείᾳ τῆς ἰσχύος συλλογικῆς συμβάσεως, τῆς παρεμβάσεως τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας πρὸς ἐπίλυσιν ἀναφυείσης ἐν τῇ ἐφαρμογῇ ταύτης διαφορᾶς.

Κατὰ τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρων 46 καὶ 50 τοῦ Ν. 3713|1928 «περὶ Συμβουλίου Ἐπικρατείας», ὡς τὸ τελευταῖον συνεπληρώθη καὶ μετερρυθμίσθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. 5468|1932 καὶ Ν. 6367|1934, τὸ ἐκ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας δεδικασμένον ὡς προϋποθέσιν προεχόντως ἔχει αὕτη νὰ ἔχωσιν ἐκδοθῇ κατὰ πράξεων ἀπορρεουσῶν ἐκ διοικητικῶν Ἀρχῶν καὶβὴ διοικητικῶν τούτων πράξεων ἐκτελεστῶν, ὁποῖαι ὅμως δὲν εἶναι αἱ νομοθετικαὶ τῆς Κυβερνήσεως πράξεις. Ἐντεῦθεν, δεδομένου καὶ ὅτι ἡ ὕπαρξις ἀνάγκης καὶ τὸ κατεπείγον ἐκδόσεως νόμου δὲν ὑποκεῖται εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν Δικαστηρίων, ἐφ' ὅσον, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς δευτέρας τῶν σκέψεων τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τελεταιδίκου καταστάσης (μετὰ ῥητὴν διὰ τοῦ ἀναιρετηρίου δήλωσιν τῆς ἀναιρεσειούσης παραιτήσεως ἀπὸ τοῦ ἐνδίκου καὶ' αὐτῆς τῆς ἐφέσεως μέσου), ὁ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Νόμου Γ'ΒΟΔ' δικάσας Πρωτοδίκης εἰς ἀπορριψιν τῆς ἀγωγῆς τῆς ἀναιρεσειούσης, καθ' ὃ κεφάλαιον αὕτη ἐπεστηρίζετο εἰς τὰς διατάξεις τῆς προρρηθείσης ὑπ' ἀριθ. 35|48 ἀποφάσεως τῆς Διαιτητικῆς Ἐπιτροπῆς, ἦχθη, δεξάμενος ἀντισυνταγματικὸν τὸν, ἐξ οὗ ἤντλει τὸ κῦρος αὐτῆς, Α.Ν. 1406|1950, κατόπιν τῆς περὶ τούτου ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ψευδῶς τὰς προπαρατεθείσας διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ἀναιρετέαν κατέστησε τὴν ἀπόφασίν του, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 807 ἐδ. 17 Πολιτ. Δικονομίας καὶ τὸν βάσιμον περὶ τούτου πρῶτον τοῦ ἀναιρετηρίου λόγον καὶ δεύτερον τῶν προσθέτων.

Παρατηρήσεις

Ὅ,τι χρήζει ἰδιαιτέρας προσοχῆς εἰς τὴν ἀνωτέρω ἀπόφασιν εἶναι ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ αἰτιολογία τῆς ἐκφυγῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 35|1948 ἀποφάσεως τῆς Ἀν. Μον. Ἐπιτρ. Διαιτησίας Ἀθηνῶν ἀπὸ τὸν.. «περιορισμὸν» τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ἀ.ν. 16|20.11.1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλ. διαφορῶν ἐργασίας» (προκειται διὰ τὴν ἐκ τῆς γνωστῆς ὑπ' ἀριθ. 453|1949 Α.Π. (ΕΕΔ 8, 936) συναχθεῖσαν ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου τούτου νόμιμον ἀπαγόρευσιν ἐγέρσεως συλλ. διαφορᾶς ἐργασίας, καθ' ὃν χρόνον τὰ ἐν πραγματικῇ διενέξει μέρη τελοῦν ὑπὸ τὴν δέσμευσιν συλλ. συμβάσεως ἰσχυούσης εἴτε κατ' εἰδικὴν διάταξίν της συμβατικῶς, εἴτε κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ὑπ. Ἐργασίας (αναγκαστικῶς) καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ κρίσις περὶ τῆς ἐκτασέως τοῦ ἐξ ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας δεδικασμένου.

***

Λόγον τῆς ἐκφυγῆς τῆς ἀνωτέρω διαιτητικῆς ἀποφάσεως ἀπὸ τὸν περιορισμὸν τοῦ ἄρθρ. 11 ἀ.ν. 16|20.11.1935 ἀποτελεῖ κατὰ τὴν ἀρεοπαγιτικὴν ἀπόφασιν μόνη ἡ κατόπιν τῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 11.526|898|1.3.1950 ἀποφ. Προέδρου Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης δυνάμει τοῦ ἀ. ν. 1406|1950, κυρώσεώς της ἐπελθοῦσα μετουσίωσις της εἰς ἀπόφασιν ἐχουσαν «ἰσχὺν αὐτοτελοῦς διατάξεως οὐσιαστικοῦ νόμου». Τοιαύτη ἡ αἰτιολογία πολλὰ καταλείπει τὰ κενὰ καὶ γεννᾷ

εύλογους απορίας. Η περί ής πρόκειται διαιτητική απόφασις, μετά την βάσει του ά.ν. 1406|1950 κύρωσιν της, μόνον άποκτά «ισχύν» ουσιαστικού νόμου, δέν είναι καθ' εαυτήν ουσιαστικός νόμος. Πρό της κυρώσεως της ταύτης, καθ' ον χρόνον έτελει «κεκηρυγμένη» ως εκτελεστή» δυνάμει της υπ' αριθ. 7633|8.2.1949 αποφ. Υπουργού Εργασίας, εκδοθείσης βάσει του άρθρ. 7 ά.ν. 16|20.11.1935, δέν ήτο ή αυτή διαιτητική απόφασις ουσιαστικός νόμος, ούδε τοιούτον ίσχυν ουσιαστικού νόμου είχε; Κατά τί διαφέρει ποιοτικώς ή εξουσία προς «κήρυξιν ως εκτελεστής» διαιτητικής αποφάσεως από εκείνην προς «κύρωσίν» της;

Εάν ως ουσιαστικόν νόμον εννοή και η αρεοπαγιτική απόφασις κανόνα δικαίου ετέθη υπό πολιτειακού τινος οργάνου, τότε η παρακολούθησις της πρώτης σκέψεως της γίνεται πολύ δύσκολος. Διότι τόσον η «κηρύσσουσα εκτελεστήν» απόφασιν Επ. Διαιτησίας απόφ. του Υπουργού Εργασίας, όσον και η κυρούσαν ταυτην απόφασιν κοινή απόφασις του Προέδρου της Κυβερνήσεως και του Υπουργού Εργασίας, δέν θεσπίζουν και εις τας δύο περιπτώσεις είδη κανόνας δικαίου, εφ' όσον κατά τα κρατούντα αι κανονιστικαί πράξεις της Διοικήσεως είναι ουσιαστικοί νόμοι. Ό,τι δύναται να λεχθή προς διάκρισιν είναι νομίζομεν μόνον, ότι διά του ά.ν. 1406|1950 συνεστήθη διμελές όργανον εκ του Προέδρου της Κυβερνήσεως και του Υπουργού Εργασίας άπλως ιεραρχικώς ανώτερον του Υπουργού Εργασίας, μόνου μέχρι τότε κατά τον ά.ν 16|20.11.35 αρμοδίου προς κήρυξιν ως εκτελεστών των διαιτητικών αποφάσεων, της εν τω ά.ν. 1406|1950 εκφράσεως «δύνανται να κυρούνται» ουδεμίαν περιελειούσης είδοποιόν διαφοράν ως προς την έξουσίαν του νέου τούτου οργάνου. Η υπεροχή—ποσοτικώς παντοία—εξουσία του οργάνου τούτου, παρασχεθείσα δι' ισχυρού κατά τον Άρειον Πάγον αναγκαστικού νόμου, εν όψει μάλιστα και του μεχρι τότε υφισαμένου νομοθετικού και νομολογιακού καθεστώτος εκδοθέντος, είναι νομίζομεν αρκετή, διά να διαφυλάξη την πράξίν των από τον μεταπολεμικώς καθιερωθέντα... κινητών αύτον φραγμόν του «περιορισμού» του άρθρ. 11 ά. ν. 16|20.11.35. Θά ήτο νομίζομεν μία περισσότερον πειστική και απλουστέρα αιτιολογία.

***

Πολύ περισσοτέρας προσοχής άξια και άκρως ενδιαφέρουσα είναι ή δευτέρα σκέψις της ανωτέρω αρεοπαγιτικής αποφάσεως. Διά της υπ' αριθ. 1379|1950 Σ. Ε. (ΕΕΔ 9,687) είχεν ακυρωθή ή κυρώσασα την ανωτέρω διαιτητικήν απόφασιν υπ' αριθ. 11.526|898|1.8.1950 κοινή απόφασις Προέδρου Κυβερνήσεως και Υπουργού Εργασίας επί τη αιτιολογία ότι ο ά. ν 1406|1950, εξ ού απέρρεεν ή αρμοδιότης των, ήτο αντισυνταγματικός, ως εκδοθείς υπό οργάνων της «Εκτελεστικής Εξουσίας άνευ επεγγρύσεως κτλ. αναγκης. Δέν επρόκειτο περί απορριπτικής αποφάσεως, ώστε να υπάρξη περίπτωσις ερεύνης, εάν το ένώπιον του Άρ Πάγου άχθέν ζήτημα απετέλεσε και εις την ενώπιον του Σ. τ. Ε, δίκην το «προσκον... και κριθέν διοικητικής φύσεως ζήτημα» (άρθρ. 50 § 6 ν. 3713|28, ως προσ. διά του άρθρ. 3 ν. 5468|32). Επρόκειτο περί ακυρωτικής αποφάσεως, εξαφανισάσης την ακυρωθείσαν πράξιν έναντι πάντων (άρθρ. 50 § 1 ν. 3713|28, ως διετυπ. εν άρθρ. 3 ν. 5168|32). Ούδεμία ποτέ διετυπώθη αντίρρησις. Αι ακυρούμεναι από το Σ. τ. Ε. πράξεις εξαφανίζονται άπο τον κόσμον των νομικών γεγονότων διά παντός. Υπάρχει βεβαίως ή περίπτωσις της τριτανακοπής και ή διά της επιτυχούς εκβάσεως της επαναφορά των ακυρωθεισών πράξεων εις την νομικήν ζωήν. Εάν δέν ήσκήθη επιτυχής τριτανακοπή, ούδεις δύναται να τάς επικαλεσθή. Διότι δέν υπάρχουν. Αναντίρρητος ή ισχύς και ή ξένη θεωρία και παγία ή νομολογία. Μοναδική εξαίρεσις, τουλάχιστον καθ' όσον γνωρίζομεν, ή ανωτέρω απόφασις. Αναφέρει από την ανυπαρξίαν την διά παντός εξαφανισθείσαν κοινήν απόφασιν του Προέδρου της Κυβερνήσεως και του Υπουργού Εργασίας, την κρίνει ισχυράν και αναιρεί την εις το δεδικασμένον του Σ.τ.Ε. στηριχθείσαν απόφασιν του Εργατικού Πρωτοδίκου. Το εκ της ακυρωτικής αποφάσεως του Σ.τ.Ε. δεδικασμένον αποορίπτεται, επί τη σκέψει ότι το Σ.τ.Ε. είς την ακυρωτικήν κρίσιν του ήχθη λεχθέν αντισυνταγματικότητα του ιδρύσαντος την διοικητικήν αρμοδιότητα του Προέδρου της Κυβερνήσεως και του Υπουργού της Εργασίας ά. ν. 1406|1950, την οποίαν όμως δέν δέχεται ή αρεοπαγιτική απόφασις. Ούτως όμως ή απόφασις αύτη αποδίδεται εις έρευναν, ή οποία δέν της άνήκει. Ούχί μόνον διότι δέν πρόκειται περί απορριπτικής αποφάσεως του Σ.τ.Ε., ότε και μόνον θά ελέγχε κατ' αρχήν περίπτωσις επανόδου εις μη παντοτε διοικητικής φύσεως ζητήματα, καθ' όσον υπό άλλην έκδοχήν δέν θά ήδύνατο να υπάρξη αρμονία μεταξύ των διατάξεων των §§ 1 και 6 του άρθρου 50 ν. 3713, ως εκοπτοποιήθησαν, άλλά και διότι το κριθέν ζήτημα της νομιμότητος της ανωτέρω κοινής αποφάσεως του Προέδρου της Κυβερνήσεως και του Υπουργού της Εργασίας ήτο πράγματι ζήτημα διοικητικής φύσεως. Και είναι μέν γεγονός ότι ή έννοια του «διοικητικής φύσεως ζητήματος» δέν έχει τύχει θεωρητικής και νομολογιακής επεξεργασίας. Εφ' όσον όμως διά την κατ' ουσίαν κρίσιν του Σ.τ.Ε. περί της νομιμότητος των διοικητικών πράξεων ρητώς ο Νόμος (άρθρ. 47 ν. 3713|28) επιβάλλει και τον έλεγχον επί της αρμοδιότητος της εκδούσης την πράξιν Αρχής, όπερ ακριβώς σημαίνει εξουσίαν προς κυριαρχικήν ερμηνείαν των ιδρυουσών εκάστοτε διοικητικάς αρμοδιότητας διατάξεων, και εκείνων του ά. ν. 1406|1950 άρα, ή εξενεχθείσα περί της νομιμότητος δυσμενής κρισις του Σ.τ.Ε. ήτο κρίσις επί ζητήματος διοικητικής φύσεως και ή αρεοπαγιτική απόφασις, ούδεμίαν έχουσα έτέραν ένδειξιν αποδεσμεύσεως εκ της κρίσεως του Σ. της Επικρατείας, όφειλε κάντως να δώση μίαν εξήγησιν. Θά είχε τουλάχιστον υπέρ εαυτής, ότι θά έθετε μίαν βάσιν συζητήσεως προς διερεύνησιν του παρημελημένου τούτου ζητήματος.

Δ. Α. Κούγιας, Δικηγόρος

Αθήναι 9.11.1951

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

I
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΩΝ ΚΑΤΑ Ν. 28|1944

Ἐξουσιοδότησις Ν. 28|1944. — Ἔκδοσις ὑπ' ἀριθ. 3323|295|1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ χορηγήσεως ἀποζημιώσεως λόγῳ ἀδειοπορικῶν εἰς ὑπαλλήλους ἀπασχολουμένους εἰς τὴν διεκπεραίωσιν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων.

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3323|295|1951 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας (ΕΕΔ 10, 190), ἐκδοθείσης δυνάμει τῆς κατὰ Ν. 28|1944 ἐξουσιοδοτήσεως, ἐχορηγήθη εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῶν Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν καὶ τῶν Βιομηχανιῶν τῆς Χώρας, τῶν λειτουργουσῶν ὑπὸ μορφὴν Ἀνωνύμου Ἑταιρίας, τῶν ἀπασχολουμένων εἰς τὴν διεκπεραίωσιν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων τούτων, ἀποζημίωσις λόγῳ ἀδειοπορικῶν ἐκ δραχ. 150.000 ἐπὶ πλέον τοῦ καταβαλλομένου ἑκάστοτε μισθοῦ (βλέπε καὶ συμπληρωματικὴν αὐτῆς ὑπ' ἀριθ. 4904|5037|1951 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, ΕΕΔ 10, 1021).

Τὸ ζήτημα εἶναι καὶ περὶ αὐτοῦ ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀπόφασις τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἐν ᾗ περὶ ἧς πρόκειται ὑπουργικὴ ἀπόφασις κεῖται ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ Ν. 28|1944 δοθείσης ἐξουσιοδοτήσεως, ὡς ἀντιθέτως ὑποστηριχθῆ ὑπὸ τοῦ λόγου αἰτήσεως ἀκυρώσεως.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1024|1951 Ὁλομελείας

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Δ. Παπαλάμπρου**
Δικηγόρος ὁ κ. Δ. Τρίμης

Ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ νόμου 28|1944 ὁρίζεται ὅτι «ἐξουσιοδοτοῦνται οἱ Ὑπουργοὶ ἐπὶ τῆς Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, ὅπως διὰ κοινῶν ἀποφάσεων αὐτῶν, δημοσιευθησομένων διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καθορίζουν τοὺς μισθοὺς καὶ τὰ ἡμερομίσθια, ὡς καὶ τὰς προσαυξήσεις ἢ τὰς κρατήσεις πάντων τῶν ὑπαλλήλων, ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ παντὸς ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, βιομηχανικῶν ἢ βιοτεχνικῶν, γραφείων, καταστημάτων καὶ παντὸς προσώπου ἐργαζομένου ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας εἰς ἰδιώτην, ἐργοδότην φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον».

Ἡ προσβαλλομένη ὑπ' ἀριθ. 3323|295 τῆς 23.1.1951 κοινὴ ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, προβλέπουσα περὶ χορηγήσεως εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῶν ὑπὸ τὴν μορφὴν τῆς ἀνωνύμου ἑταιρίας λειτουργουσῶν ἐπιχειρήσεων, τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς τὴν διεκπεραίωσιν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων τούτων, δραχ. 150.000 μηνιαίως ἐπὶ πλέον τοῦ καταβαλλομένου ἑκάστοτε εἰς τοὺς ἐν λόγῳ ὑπαλλήλους μισθοῦ λόγῳ τῶν εἰς ἃ οὗτοι ὑποβάλλονται ἀδειοπορικῶν ἐξόδων, νομίμως καὶ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ὑπὸ τῆς παρατεθείσης διατάξεως τοῦ Ν. 28|1944 ἐξουσιοδοτήσεως ἐξεδόθη, καθόσον ἡ περὶ ἧς αὕτη προέβλεψε παροχή, καίπερ χαρακτηριζομένη ὑπ' αὐτῆς ὡς ἀποζημίωσις, ὑπάγεται εἰς τὴν ἔννοιαν τῶν κατὰ τὴν ὡς ἄνω διάταξιν προσαυξήσεων τοῦ μισθοῦ, δοθέντος ὅτι παρέχεται ἔναντι δαπάνης ἢ ἄλλης τινὸς θυσίας, εἰς ἣν ὁ μισθωτὸς ὑποβάλλεται ἀκριβῶς κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας αὐτοῦ καὶ ἕνεκα ταύτης.

Ἀβάσιμος ὡσαύτως παρίσταται ὁ λόγος ἀκυρώσεως, καθ' ὃν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐξεδόθη κατὰ κακὴν χρῆσιν διακριτικῆς ἐξουσίας, ἀντιτιθεμένη πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς χρηστῆς διοικήσεως, ὡς μὴ ποιουμένη διάκρισιν μεταξὺ διαφόρων κατηγοριῶν μισθωτῶν ἀπασχολουμένων εἰς ἐξωτερικὰς ὑποθέσεις, καθόσον ἡ ὑπ' αὐτῆς καθορισθεῖσα ὑπὲρ τῶν ἐν λόγῳ μισθωτῶν παροχὴ οὐδόλως ὑπερβαίνει καὶ δὴ ἐκβάλλως τὰς δαπάνας, εἰς ἃς γενικῶς οὗτοι ὑποβάλλονται καὶ πρὸς ἀντιστάθμισιν τῶν ὁποίων ἐθεσπίσθη ἡ παροχὴ αὕτη.

II
ΑΝΑΚΛΗΣΙΣ ΠΑΡΑΝΟΜΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΕΩΣ ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΕΩΣ

Πρᾶξις διοικητικοῦ συμβουλίου Ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου περὶ ἀπονομῆς ἢ μὴ συντάξεως. — Προσβολὴ ἐπὶ ἀκυρώσει ἐνώπιον τοῦ Σ. τῆς Ε. — Ἀναρμοδιότης κανονικῶν δικαστηρίων. — Ἀνάκλησις πράξεως περὶ ἀπονομῆς συντάξεως μετὰ δωδεκαετίαν. — Ὑπέρβασις εὐλόγου χρόνου καὶ ἐκ τούτου ἀνεπίτρεπτον ἀνακλήσεως.

Σταθερῶς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, ὡς προκύπτει καὶ ἐκ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας του, δέχεται, ὅτι ἡ μετὰ πάροδον εὐλόγου χρόνου ἀνάκλησις παρανόμου ἐστω διοικητικῆς πράξεως εἶναι ἀνεπίτρεπτος (πρβλ. καὶ Σ.Ε. 749|1949 Ὁλομελ., εἰσηγητὴς *Χ. Παναγιωτόπουλος*, ΕΕΔ 8, 868, Σ.Ε. 257|1949, Ὁλομελ., εἰσηγητὴς *Ο. Κυριακοῦ*, ΕΕΔ 9, 83, Σ.Ε 1251|1950, Ὁλομελ., εἰσηγητὴς *Γ. Μαραγκόπουλος*, ΕΕΔ 9, 710).

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1157|1951 Ὁλομελείας

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Γ. Κοντογιάννης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Φ. Φωτεινός, Γ. Μπάμιας

Τὸ παρεμβαῖνον Ἐπικουρικὸν Ταμεῖον Ἐξόδου Γερόντων καὶ Ἀνικάνων Ἐργατῶν Μετάλλου, κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ἱδρύσαντος αὐτὸ ν. δ. τῆς 5|11.11.35, συνιστᾷ νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, εἰς τὸ ὁποῖον ἀσφαλίζονται ὑποχρεωτικῶς αἱ ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπόμεναι κατηγορίαι ἐργαζομένων. Αἱ πράξεις συνεπῶς, αὐτοῦ αἱ σχετικαὶ πρὸς τὴν ἀπονομὴν ἢ μὴ συντάξεως, δὲν ἀνάγονται εἰς τὴν διαχείρισιν τῆς ἰδιωτικῆς αὐτοῦ περιουσίας ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κανόνων τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀλλ' εἰς τὴν ρύθμισιν σχέσεων δημοσίου δικαίου, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διοικητικοῦ περιεχομένου κανόνων τοῦ νόμου καὶ τοῦ καταστατικοῦ αὐτοῦ, μὴ ὑποκειμέναι εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν τακτικῶν δικαστηρίων καθ' ὑλην, οὐδὲ λόγῳ παραλλήλου προσφυγῆς, ἐφ' ὅσον δὲν ἔχει θεσπισθῆ εἰδικόν τι ἔνδικον μέσον, δυνάμενον ν' ἀγάγῃ εἰς τὴν ἀκύρωσιν

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΠΡΟΣΛΗΨΙΣ ΑΣΥΡΜΑΤΙΣΤΟΥ ΕΙΣ ΕΠΙΒΑΤΗΓΑ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΑ ΠΛΟΙΑ

Νομικού Συμβουλίου, άριθ γνωμ. 466|1951

Προεδρεύων ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. *Χ. Βασιλακόπουλος*

Εἰσηγητὴς ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. *Ν. Κοντογιάννης*

Τόσον ὁ Ν. 6059|1934 «περὶ ἀκτοπλοϊκῶν συγκοινωνιῶν καὶ μεταφορῶν» ἐν ἄρθρῳ 4 αὐτοῦ, ὅσον καὶ τὰ Β.Δ. τῆς 4.6.1937 «περὶ κανονισμοῦ τῆς ραδιοτηλεγραφικῆς ὑπηρεσίας τῶν ἑλληνικῶν ἐμπορικῶν πλοίων» καὶ τῆς 27 Ἰουνίου|19 Ἰουλίου 1931 «περὶ ἀπαλλαγῆς φορτηγῶν τινων πλοίων τῆς ὑποχρεώσεως ἐγκαταστάσεως ἀσυρμάτου», στηριζόμενα εἰς τὴν σχετικὴν διεθνῆ σύμβασιν, καθιέρωσαν μὲν τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἐγκαταστάσεως ραδιοτηλεγραφικῆς ὑπηρεσίας ἐπὶ τῶν πλοίων, συγχρόνως ὅμως ἐπέτρεψαν ὡρισμένας ἐξαιρέσεις διὰ μικροτάτης χωρητικότητος πλοῖα καὶ δὴ διὰ πλοῖα μὴ ὑπερακρυνόμενα πέραν ἑνὸς ἢ καὶ δύο ἑκατοντάδων κόμπων κλπ.

Τὸ καθεστὼς τοῦτο οὐδαμῶς μετέβαλον αἱ νεώτεραι διατάξεις τοῦ ἀπὸ 1.10.1948 Β.Δ. αἱ ρυθμίσασαι ἐν γένει τὰ τῆς συνθέσεως τῶν πληρωμάτων τῶν ἑλληνικῶν πλοίων. Οὐδαμοῦ τοῦ νομοθετήματος τούτου, ἀνεξαρτήτως τῆς τυχὸν ἴσσονος αὐτοῦ δυνάμεως, ἀναφέρεται, ὅτι καταργοῦνται αἱ ὡς ἄνω ἐξαιρετικαὶ ὑπὲρ τῶν μικρῶν πλοίων διατάξεις περὶ μὴ ὑπάρξεως ὑποχρεώσεως πρὸς ἐγκατάστασιν ραδιοτηλεγραφικῆς ὑπηρεσίας. Οὔτε εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξαγάγῃ τις τοιαύτην καταργησιν ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 7 § 2 τοῦ τελευταίου τούτου Διατάγματος καὶ μόνης, δι' ἧς ἐν τῇ συνθέσει ἐν γένει τῶν πληρωμάτων μνημονεύεται ραδιοτηλεγραφητής. Νοεῖται οἰκοθεν, ὅτι μνεία τοῦτον γίνεται ἁπλούστατα διὰ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἐκ τῶν ἰσχυουσῶν σχετικῶν πρὸς τὴν ραδιοτηλεγραφικὴν τῶν πλοίων ὑπηρεσίαν διατάξεων θὰ ὑφίσταται ἢ θὰ πρέπει νὰ ὑφίσταται ἐγκατάστασις ἀσυρμάτου. Εἰς ἃς δὲ περιπτώσεις συγχωρεῖται ὑπὸ τοῦ νόμου ἡ μὴ λειτουργία ἀσυρμάτου, συγχωρεῖται, φυσικῷ τῷ λόγῳ, καὶ ἡ μὴ πρόσληψις ραδιοτηλεγραφητοῦ, νομίμου οὔσης τῆς συνθέσεως τοῦ πληρώματος ἐν αὐτῇ τῇ περιπτώσει καὶ ἄνευ αὐτοῦ.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΠΛΗΡΩΜΑΤΩΝ ΕΠΙΤΑΚΤΩΝ ΠΛΟΙΩΝ

Νομικοῦ Συμβουλίου, Τμ. Β' Διακοπῶν

Γνωμοδότησις 606|1951

Προεδρεύων ὁ Νομικὸς Σύμβουλος *Τρ. Κοντογιαννόπουλος*

Εἰσηγητὴς ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. *Ν. Κοντογιάννης*

Δεδομένου ὅτι τὸ περὶ οὗ τὸ ἐρώτημα πλήρωμα τοῦ ἐπιτάκτου πλοίου θεωρεῖται καὶ αὐτὸ ἐπίτακτον, καὶ ἄρθρ. 280 ν. 4412|1929, ἡ περὶ τῶν ἀποδοχῶν του ἀξίωσις καὶ ἡ ἐπὶ τῆς δυναμει συλλογικῆς συμβάσεως, ἐπικυρωθείσης δι' ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, ἀναγνωρισθείσης αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν του ἀξίωσις ὑπόκεινται εἰς τὴν διατὴ παραγραφὴν τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ αὐτοῦ νόμου. Ἡ παραγραφὴ δὲ αὐτὴ ἄρχεται τρέχουσα, κατὰ τὴν αὐτὴν διάταξιν, ἀπὸ τῆς ἐπομένης τῆς λύσεως τῆς ἐπιτάξεως. Δὲν ἔχει δὲ διακοπὴ ἡ παραγραφὴ αὕτη, ἂν μὴ ἔχῃ ἐγερθῇ ἀγωγή, κατ' ἄρθρ. 261 Ἀστ. Κώδ. ἢ μὴ ἔχῃ ἀναγνωρισθῇ ἡ ἀπαίτησις κατ' ἄρθρ. 260 τοῦ αὐτοῦ Κώδικος. Ἁπλαῖ ἐγκλήσεις, αἰτήσεις καὶ ἀναφοραὶ δὲν διακόπτουσι τὴν παραγραφήν (πρβλ. καὶ ἄρθρ. 264 Ἀστ. Κώδικος). Οὔτε ἀναστολὴ ἐκ τοῦ δικαιοστασίου ὑφίσταται, ἀφοῦ ἡ ἀπαίτησις στρέφεται κατὰ τοῦ Δημοσίου (ἄρθρ. 8 Κώδ. Δικαιοστασίου). Ἂν δὲ ὑποστηριχθῇ, ὅτι δὲν πρόκειται περὶ ἐπιτάκτου πληρώματος, τότε πάλιν ἡ παραγραφὴ εἶναι ὅτι ὀφυτέρα, ἡ τοῦ ἄρθρ. 512 § 5' τοῦ Ἐμπ. Νόμου ἐνιαυσία, τρέχουσα ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ ἔτους, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐλήξεν ἡ μίσθωσις τῆς ἐργασίας καὶ διακοπτομένη μόνον δι' ἀναγνωρίσεως κ.λ.π., κατὰ τ' ἀνωτέρω.

Αἱ ὡς ἄνω ὀφυπροθεσμοι εἰδικαὶ παραγραφαὶ οὐδαμῶς ἀθίγησαν ὑπὸ τοῦ εἰσαχθέντος Ἀστικοῦ Κώδικος.

αὐτῶν. Ἀβάσιμος ὅθεν τυγχάνει ὁ περὶ ἀπαραδέκτου τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως, λόγῳ ἀρμοδιότητος τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, ἰσχυρισμός τῆς παρευβάσεως. Ἐξ ἑτέρου, ἡ ἀνώφελον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων ἀγωγή, τὴν ὁποίαν ἠδύνατο νὰ ἐγείρῃ ἡ αἰτοῦσα πρὸς ἀνόρθωσιν τῶν ἐκ τῆς προσβαλλομένης πράξεως περιουσιακῶν αὐτῆς ζημιῶν, δὲν ἀποτελεῖ παράλληλον προσφυγήν, ἐφ' ὅσον δι' αὐτῆς δὲν ἐπιτυγχάνεται καὶ ἡ ἐξαφάνισις τῆς διοικητικῆς ταύτης πράξεως.

Ἡ διὰ τῆς προσβαλλομένης πράξεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ταμείου ἀνάκλησις τῆς προηγουμένης ἀπὸ τοῦ ἔτους 1938 πράξεως αὐτοῦ, διὰ τῆς ὁποίας εἶχεν ἀπονεμηθῇ σύνταξις εἰς τὸν ἀποβιώσαντα σύζυγον τῆς αἰτούσης, δὲν εἶναι νόμιμος, διότι τὸ διαρρεῦσαν ἔκτοτε δωδεκαετὲς διάστημα ὑπερβαίνει, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, τὸν εὔλογον χρόνον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου, κατὰ τὰς διεπούσας τὴν ἀνάκλησιν τῶν ἀτομικῶν διοικητικῶν πράξεων ἀρχάς, θὰ ἦτο δυνατὴ ἡ ἀνάκλησις τῆς πράξεως ἐκείνης, διὰ τὴν ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποδιδομένην εἰς αὐτὴν παρανομίαν, μὴ προκληθεῖσαν ἐκ δολίας τινὸς ἐνεργείας τοῦ συνταξιοδοτηθέντος.

Καὶ ἡ περαιτέρω ἄρνησις τῆς προσβαλλομένης πράξεως, ὅπως χορηγήσῃ εἰς τὴν αἰτοῦσαν σύνταξιν, τυγχάνει ἐπίσης παράνομος καὶ ἀκυρωτέα, ἐφ' ὅσον αὕτη στηρίζεται εἰς τὴν κατὰ τ' ἀνωτέρω ἀκυρωτέαν ἀνάκλησιν τῆς προηγουμένης πράξεως καὶ οὐχὶ εἰς ἀνωμαλίαν πορᾷ τῇ αἰτούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 20 § 4 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου προβλεπομένων διὰ τὴν συνταξιοδότησιν τῆς χήρας θανόντος συνταξιούχου προϋποθέσεων.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ - ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ - ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΠΑΡΟΧΑΙ ΚΛΑΔΟΥ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Γενικής Διευθόνσεως Ι.Κ.Α. Έγκύκλ. 120|1951

«Περί τῶν παροχῶν τοῦ κλάδου ἀνεργίας κατά τόν Α.Ν. 1846|1951 περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων».

Διά τοῦ Α.Ν. 1846|1951 (ἄρθρον 5 παρ. 3), συγχωνευθέντος εἰς τό Ι.Κ.Α. τοῦ συσταθέντος βάσει τοῦ Α.Ν. 118|1945 Ταμείου Ἀνεργίας, ἡ ἀσφάλισις τῶν παρ' αὐτῷ ἠσφαλισμένων διά τόν κίνδυνον τῆς ἀνεργίας συνεχίζεται ὑπό τοῦ Ι.Κ.Α., παρ' οὗ καί πραγματοποιοῦνται αἱ παροχαί ἀνεργίας κατά τάς κατωτέρω παρεχεμένας γενικάς ὁδηγίας.

Ι. Προϋποθέσεις ἀπονομῆς παροχῶν ἀνεργίας

1) "Εγκυρος λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου: Δεδέντος ὅτι καί μετά τόν Α.Ν. 1846|1951 διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ αἱ περί καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας διατάξεις τοῦ Ν. 118|1945, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καί συνεπληρώθη μεταγενεστέρως (ἄρθρον 60 § 1 Α.Ν. 1846), ἵνα *ἡ λύσις τῆς ὁρισμένου χρόνου* συμβάσεως ἐργασίας θεωρῆται ἔγκυρος, δέον:

α) νά καταγγελθῇ αὕτη ἐγγράφως,

β) νά κατεβλήθῃ τῷ ἀπολυομένῳ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ κατά τόν Ν. 2112|1920 ἤ τό Β.Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 ἀποζημίωσις,

γ) ν' ἀνηγγέλθῃ ἡ λύσις τῆς σχέσεως εἰς τό Ι.Κ.Α. ("Υπηρεσίαν Ἀνεργίας καί Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας) ἐντός ὀκτώ ἡμερῶν ἀπό τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως. Ἡ ἀναγγελία δέον νά περιλαμβάνῃ τά ὑπό τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560|23.12.1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὁριζόμενα στοιχεῖα.

Σημειοῦται, ὅτι ἡ μή ὑπαρξις καί ἑνός ἐκ τῶν στοιχείων τούτων, ὡς καί ἡ ἀτελής ἤ ἡ ἐκπρόθεσμος ἀναγγελία, καθιστῶσιν ἄκυρον τήν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως καί κατά συνέπειαν δέν ὑφίσταται νόμιμος αἰτία διά τήν καταβολήν ἐπιδόματος ἀνεργίας εἰς τόν ἀπολυθέντα.

Ἡ μή συμπλήρωσις διμήνου ἐργασίας δέν ἀπαλλάσσει τόν ἐργοδότην ἀπό τῆς ὑποχρεώσεως πρός τήρησιν τῆς διαδικασίας τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|45 διά τήν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, πλήν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112|20 κ.λ.π., ἥτις δέν ὀφείλεται.

Ἐξαίρεσις ἀπό τῆς ἐπί ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας ὑποχρεώσεως δι' ἀναγγελίαν ταύτης εἰς τό Ι.Κ.Α. εἰσήχθη διά τοῦ Α.Ν. 1846|51 (ἄρθρον 60 § 2), προκειμένου περί τῶν παρά τοῦ Δημοσίου ἀπολυομένων μισθωτῶν τῶν συνδεομένων μετ' αὐτοῦ διά συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου. Οὗτοι θά τυγχάνουσι τῶν παροχῶν ἀνεργίας, ἔστω καί ἄν δέν ἀνηγγέλθη ταυτισθασιν εἰς τό Ι.Κ.Α. ἡ ἀπόλυσις των.

"Η λύσις τῆς ὡρισμένου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας εἴτε συνεπείᾳ παρελεύσεως τοῦ χρόνου, δι' ὃν συνήφθη, ἤ περαιώσεως τοῦ ἔργου, εἴτε διά καταγγελίας ταύτης πρό τῆς λήξεώς της, θεωρεῖται ἔγκυρος ἔστω καί ἄν δέν ἀνηγγέλθη αὕτη εἰς τό Ι.Κ.Α., ἐφ' ὅσον κατά τό ἄρθρον 6 § 1 ἐδ. 2 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 ποινικάς μόνον κυρώσεις συνεπάγεται διά τόν ἐργοδότην ἡ μή ἀναγγελία.

Εἰδικαί περιπτώσεις: Προκειμένου εἰδικώς περί: α) τῶν ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντων ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, β) τῶν οἰκειοθελῶς προσληφθέντων μέχρι τῆς 17.10.1946 ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ἐφ' ὅσον μέχρι τῆς 13.2.1945 ἔχουν προσκομίσει εἰς τόν ἐργοδότην τά ἐμφαίνοντα τήν ἰδιότητά των δικαιολογητικά καί γ) τῶν ἀναπήρων τῶν πολέμων, ἡ κατά τήν ὡς ἀνωτέρω διαδικασίαν καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας δέν εἶναι ἔγκυρος ἄν μή προηγηθῇ ἔγγραφος δήλωσις τοῦ παλαιοῦ πολεμιστοῦ ἤ ἀναπήρου, ὅτι δέχεται νά ὑπαχθῇ εἰς τάς διατάξεις τοῦ Ν. 118|1945 (ἄρθρον 8 § 8 Ν. 118|1945 καί ἄρθρον μόνον § 3 Α.Ν. 564|1945).

Δέν ὑφίσταται ὑποχρέωσις τηρήσεως τῆς ὑπό τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 προβλεπομένης διαδικασίας ἀπολύσεως (ἔγγραφος καταγγελία, ἀναγγελία κλπ.), ἐφ' ὅσον ἡ ἀπόλυσις λαμβάνει χώραν δυνάμει τῆς § 1 ἄρθρου 5 Ν. 2112 ἤ § 3 ἄρθρου 6 Β.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, ἤτοι συνεπείᾳ ὑποβολῆς μηνύσεως κατά τοῦ μισθωτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς ὑπηρεσίας του ἡ συνεπείᾳ ἀπαγγελίας κατ' αὐτοῦ κατηγορίας δι' ἀδίκημα φέρον χαρακτῆρα τοὐλάχιστον πλημμελήματος (ἄρθρον 2 § 4 Ν.Δ. 8|11.5.1946).

Ἡ ὑπαρξις τελεσιδίκου δικαστικῆς ἀποφάσεως, δεχομένης λύσιν τῆς συμβάσεως συνεπείᾳ μονομεροῦς ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου καί ἐπιζημίας διά τόν μισθωτόν μεταβολῆς τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας, παρέχει δικαίωμα ἐπί τάς παροχάς ἀνεργίας ἀνεξαρτήτως τηρήσεως ἤ μή τῆς διαδικασίας τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945.

Δέν ἀπαιτεῖται ἡ τήρησις τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|45 ἐπί ἀπολύσεως μισθωτοῦ προσληφθέντος εἰς ἀντικατάστασιν στρατευθέντος, τῆς καταρτισθείσης συμβάσεως ἐργασίας ἐξομοιουμένης πρός τήν τοιαύτην ὡρισμένου χρόνου.

Ἐφιστῶμεν τήν προσοχήν ὑμῶν ἐπί τοῦ ὅτι δέν δικαιοῦται ἐπιδόματος ἀνεργίας ὁ αὐτοβούλως ἐγκαταλείπων τήν ἐργασίαν του ἠσφαλισμένος. Κατ' ἐξαίρεσιν ἐπιτρέπει ὁ νόμος (ἄρθρον 36 § 6) τήν χορήγησιν ἐπιδόματος εἰς τήν περίπτωσιν αὐτήν, ὅταν ἡ ἐγκατάλειψις τῆς ἐργασίας ὀφείλεται εἰς ἀποχρῶσαν αἰτίαν.

2) Πραγματοποίησις ὡρισμένου ἀριθμοῦ ἡμερῶν ἐργασίας: Ὁ ἠσφαλισμένος δικαιοῦται ἐπιδόματος ἀνεργίας, ἐφ' ὅσον ἐπραγματοποίησαν 150 (ἑκατόν πεντήκοντα) ἡμέρας ἐργασίας κατά τό ἡμερολογιακόν ἔτος τό ἀμέσως προηγούμενον τῆς ἀναγγελίας τῆς ἀνεργίας εἰς τό Ι.Κ.Α., ἤ κατά τό προηγούμενον τῆς τοιαύτης ἀναγγελίας ἑξαμηνον, μή συνυπολογιζομένων ὁ-

μως ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει τῶν πραγματοποιηθεισῶν κατὰ τὸ τελευταῖον ἡμερολογιακὸν τρίμηνον τοῦ 15μήνου.

Διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς 15μήνου προθεσμίας, ἐντὸς τῆς ὁποίας δέον νὰ ἔχουν πραγματοποιηθῇ αἱ ἀνωτέρω 150 ἡμέραι ἐργασίας, παραπέμπομεν εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 95|1951 ἐγκύκλιον διαταγήν μας.

Διὰ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ Α.Ν. 1846 διὰ τοῦ ὅρου «ἡμέραι ἐργασίας» νοοῦνται αἱ πραγματικαὶ τοιαῦται, ὡς καὶ αἱ ἡμέραι, καθ' ἃς κατὰ τὴν κειμένην νομοθεσίαν ὑφίσταται ὑποχρέωσις καταβολῆς μισθοῦ καὶ ἀντιστοίχως ὑποχρέωσις καταβολῆς ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν κατὰ τὰς παρασχεθείσας ἤδη εἰς ὑμᾶς ὁδηγίας.

3) Μὴ λῆψις συντάξεως παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ ἄλλου ὀργανισμοῦ κυρίας ἀσφαλίσεως.

4) Ὁ ἀσφαλισμένος νὰ εἶναι ἱκανὸς πρὸς ἐργασίαν καὶ ἐλεύθερος νὰ παράσχῃ ταύτην : Δὲν θεωρεῖται ἱκανὸς πρὸς ἐργασίαν : α) ὁ ἀσθενὴς σωματικῶς ἢ πνευματικῶς καὶ μὴ δυνάμενος ὡς ἐκ τούτου ν' ἀναλάβῃ τὴν ἄσκησιν οἱασδήποτε ἐργασίας ἢ ὑπηρεσίας, β) ὁ μὴ συμπληρώσας τὸ 14ον ἔτος τῆς ἡλικίας του.

Δὲν θεωρεῖται ἐλεύθερος νὰ παράσχῃ τὴν ἐργασίαν του : α) ὁ ἐν κρατήσει, φυλακίσει ἢ ἐκτοπίσει διατελῶν. β) ὁ μὴ ἔχων ἄδειαν ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ στέρησις αὐτῆ.

5) Ἔγγραφή ὡς ἄνεργον εἰς τὸ ἁρμόδιον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τοῦ Ι.Κ.Α. : Δι' ἰδιαιτέρας ἐγκυκλίου θέλουσι δοθῇ ὑμῖν ὁδηγίαι ἐν σχέσει μὲ τὴν λειτουργίαν τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας, τοῦ τρόπου παρακολουθήσεως τῶν ἀνέργων κλπ.

II. Ποσὸν ἐπιδόματος ἀνεργίας

Διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας ἰσχύουν τὰ ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 100|1951 ἡμετέρᾳ ἐγκυκλίῳ διαλαμβανόμενα, ὡς μεταγενεστέρως συνεπληρώθησαν.

III. Διάρκεια ἐπιδοτήσεως

Ἡ ἐπιδότησις λόγῳ ἀνεργίας ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἀναγγελίας τοῦ ἀνέργου εἰς τὸ Ι.Κ.Α. καὶ μετ' ἀφαίρεσιν χρόνου ἀναμονῆς 15 ἡμερῶν. Οὕτω ἄνεργος ἡσφαλισμένος, ὅστις ὑπέβαλε δήλωσιν ἀνεργίας τὴν 20ὴν Αὐγούστου, θ' ἀρχίσῃ ἐπιδοτούμενος ἀπὸ τῆς 1ης Σεβρίου.

Ὅσάκις ἐκ τῶν ὑπ' ὄψει τῆς ὑπηρεσίας στοιχείων προκύπτει, ὅτι ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐπῆλθε κατὰ Νόμον εἰς χρόνον μεταγενέστερον τῆς ὑποβολῆς δηλώσεως ἀνεργίας (π. χ. ἡ καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112|1920 ἐγένετο εἰς χρόνον μεταγενέστερον τῆς κοινοποιήσεως τῆς καταγγελίας) τὸ ἐπίδομα ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἑπομένης τῆς χρονολογίας, καθ' ἣν πράγματι ἔλαβε χώραν ἡ λύσις τῆς συμβάσεως καὶ μετ' ἀφαίρεσιν τῆς 15θημέρου ἀναμονῆς.

Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ ἡσφαλισμένος μετὰ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας περιέρχεται εἰς κατάστασιν ἀνικανότητος λόγῳ ἀσθενείας ἡ ἐπιδότησις ἄρχεται ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς δηλώσεως ἀνεργίας, ἐφ' ὅσον μέχρι τῆς χρονολογίας ταύτης ὁ ἡσφαλισμένος κατέστη ἱκανὸς πρὸς ἐργασίαν κατὰ βεβαίωσιν τῆς Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ ἱκείου Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ καὶ μετ' ἀφαίρεσιν τῆς διαφορᾶς μεταξὺ ἀναμονῆς λόγῳ ἀνεργίας καὶ τοιαύτης λόγῳ ἀσθενείας.

Δὲν ἐπηρεάζεται ἡ ἔναρξις τῆς ἐπιδοτήσεως λόγῳ ἀνεργίας ἐπὶ ἀνικανότητος ὀφειλομένης εἰς κυοφορίαν ἢ λοχείαν (ἄρθρ. 36 § 8).

Ἡ ἐπιδότησις λόγῳ ἀνεργίας λήγει ἅμα τῇ συμπληρώσει 180 ἡμερῶν εἴτε συνεχῶς, εἴτε διακεκομμένως.

Σχετικῶς μὲ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν ἡμερῶν τούτων, ὡς καὶ περὶ τοῦ χρόνου ἀναμονῆς, προκειμένου περὶ πλειόνων τῆς μιᾶς περιπτώσεων ἐπιδοτήσεως ἀναγγελλομένων ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἡμερολογιακοῦ ἔτους, παραπέμπομεν εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 100|1951 ἐγκύκλιον διαταγήν.

Προκειμένου περὶ ἀλλοδαπῶν μὲ περιωρισμένον χρόνον ἀδείας ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος ἐν Ἑλλάδι, ἡ λῆξις τῆς ἐπιδοτήσεως δὲν δύναται νὰ εἶναι μεταγενεστέρα τῆς χρονολογίας, ἧτις ἐτέθη ὡς λῆξις τῆς ἀδείας.

IV. Ἀναστολὴ - διακοπὴ ἐπιδοτήσεως

Ἀναστέλλεται ἡ ἐπιδότησις λόγῳ ἀνεργίας ὁσάκις ὁ ἡσφαλισμένος :

1) ἀνέλαβεν οἱανδήποτε αὐτοτελῆ ἢ ἐξηρτημένην ἐργασίαν.

Διὰ τὴν συνέχισιν τῆς ἐπιδοτήσεως τοῦ ἀνέργου, οὕτινος ἐλύθη καὶ ἡ νέα σύμβασις ἐργασίας ἐξετάζεται τὸ ἔγκυρον τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως κατὰ τὰ ἐν τῷ οἰκείῳ μέρει τῆς παρούσης ὁριζόμενα.

Ἡ ἀναστολὴ μετατρέπεται εἰς διακοπὴν τῆς ἐπιδοτήσεως, ὁσάκις ὁ ἡσφαλισμένος ἐγκατέλειψεν αὐτοβούλως τὴν νέαν ἐργασίαν του, πλὴν τῆς περιπτώσεως τῆς ἀποχωρήσεως δι' ἀποχρώσαν αἰτίαν, περὶ ἧς ἀνωτέρω.

2) Κατέστη ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν συνεπείᾳ ἀσθενείας.

3) Τελεῖ ἐν φυλακίσει ἢ ἐκτοπίσει.

4) Λαμβάνει σύνταξιν ἢ ἐπίδομα παρ' ἀσφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ, πλὴν τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας εἶναι μεγαλύτερον τῆς συντάξεως ἢ ἐπιδόματος, ὅτε συνεχίζεται ἡ ἐπιδότησις μὲ καταβολὴν τοῦ ποσοῦ τῆς μεταξὺ τῶν δύο τούτων ποσῶν διαφορᾶς.

5) Δὲν συμμορφοῦται, ἄνευ ἀποχρώντος λόγου, πρὸς τὰς ὑποδείξεις τοῦ Ι.Κ.Α. Ἡ ἀναστολὴ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην, ἂν καὶ περιωρισμένης χρονικῆς ἰσχύος (ἀπὸ πέντε μέχρι τριάκοντα ἡμερῶν), δύναται νὰ μετατραπῇ εἰς διακοπὴν τῆς ἐπιδοτήσεως.

6) Δὲν συμμορφοῦται πρὸς τὴν ὑποχρέωσιν εἴτε τῆς ὑποβολῆς αἰτήσεως πρὸς εὕρεσιν ἐργασίας καὶ ταχτικῆς ἐμφανίσεως εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρ. Ἐργασίας, εἴτε περὶ ἀποδοχῆς καταλλήλου ἐργασίας προσφερομένης αὐτῷ κατὰ τὰς διατάξεις τῆς § 2 ἄρθρου 36 τοῦ Νόμου. Καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἡ ἀναστολὴ εἶναι περιωρισμένης χρονικῆς ἰσχύος, μὴ δυναμένη νὰ ὑπερβῇ τὰς τέσσαρας ἑβδομάδας.

Εἰς τὰς ὡς ἄνω δύο περιπτώσεις μὴ συμμορφώσεως τοῦ ἀνέργου πρὸς τὰς ἐπιβαλλομένας αὐτῷ ὑποχρεώσεις, τὸ χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ διήρκεσεν ἡ ἀναστολή, ὑπολογίζεται εἰς τὸν χρόνον τῆς ἐπιδοτήσεως, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς λοιπὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ὁ χρόνος τῆς ἀ-

ασιολῆς δὲν ὑπολογίζεται, ἀλλὰ ἐξαφανισθεί-
της τῆς αἰτίας, ἥτις προεκάλεσε τὴν ἀναστολὴν
ῆς ἐπιδοτήσεως, συνεχίζεται αὕτη μέχρι συμ-
πληρώσεως τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου ἐπιδοτήσεως.

Ὅσάκις συνεχίζεται ἡ ἐπιδότησις, ἥτις εἶχεν
ναστολῇ συνεπείᾳ ἀναλήψεως ἐξηρτημένης ἐρ-
ασίας καὶ ἐφ' ὅσον ὁ ἠσφαλισμένος ἐπραγμα-
οποίησεν τὰς προϋποθέσεις ἐπιδοτήσεως κατὰ
ὴν διάρκειαν τῆς ἀναστολῆς, οὗτος ἔχει ἐκλε-
τικὸν δικαίωμα ἢ νὰ ζητήσῃ τὴν συνέχισιν τῆς
αλαιᾶς ἐπιδοτήσεως μέχρις ἐξαντλήσεως τοῦ ἀ-
ωτάτου ὁρίου ἢ νὰ ζητήσῃ τὴν ἐπὶ τῇ βάσει
ὧν νέων προϋποθέσεων ἐπιδότησιν.

7) Ἔχει καὶ ἄλλην ἀπασχόλησιν πλὴν ἐκεί-
ης, ἐφ' ἧς στηρίζεται ἡ αἰτησις ἐπιδοτήσεως.

Διακόπτεται ἡ ἐπιδότησις ὅσάκις ὁ ἠσφαλι-
μένος :

1) ἀρνεῖται ν' ἀποδεχθῇ ἐργασίαν προσφερο-
ένην αὐτῷ, ὑπὸ τοὺς περιορισμοὺς τῶν παρ.
καὶ 3 ἄρθρου 36 τοῦ Νόμου,

2) ἔτυχε συντάξεως παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α.,

3) δὲν συμμορφοῦται πρὸς τὰς ὑποδείξεις τοῦ
Κ.Α., προϋποτιθεμένου ὅτι προηγήθη ἀνα-
ολὴ τῆς ἐπιδοτήσεως ἐπὶ τὸ ἀνώτατον ὅριον
ὧν 30 ἡμερῶν.

'. Πληρωμὴ παροχῶν ἀνεργίας

Μέχρις ἐκδόσεως τῶν κατὰ τὰς παραγράφους
καὶ ' ἄρθρου 40 τοῦ νόμου Κανονισμῶν ὁρί-
μεν, ὅπως ἡ πληρωμὴ τῶν παροχῶν ἀνεργίας
ργῆται βάσει τῶν κάτωθι .

Ἵνα ὁ ἠσφαλισμένος τύχῃ ἐπιδόματος ἀνερ-
ας, δέον νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ
Κ.Α.:

α) δήλωσιν ἀνεργίας, κατὰ τὰ μέχρι τοῦδε
αρμοζόμενα παρὰ τοῦ τέως Ταμείου Ἀνεργίας.

β) τὴν κοινοποιηθεῖσαν αὐτῷ ἔγγραφον κα-
γγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἂν αὕτη ἦ-
ἀορίστου χρόνου, ἄλλως βεβαίωσιν τοῦ οἰ-
ου ἐργοδότου περὶ τῆς διαρκείας τῆς ὡρισμέ-
υ χρόνου συμβάσεως καὶ τῆς εἰδικότητος ἐν
ἐργασίᾳ,

γ) τὸ ἀσφαλιστικὸν βιβλιάριον τοῦ παρ' ᾧ
ήκει διὰ τὴν κυρίαν ἀσφάλισιν ὀργανισμοῦ,
ὴν τῶν περιπτώσεων, καθ' ἃς ὁ οἰκεῖος ὀργα-
μὸς δὲν χορηγεῖ ἀσφαλιστικὸν βιβλιάριον ἢ
δηλῶν ἀπασχολεῖται εἰς περιφέρειαν, εἰς ἣν
ν ἔχει κἰσέτι ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α.
εἶται διὰ τοὺς λοιπούς κλάδους), ὅτε προσ-
ται σχετικὴ βεβαίωσις,

δ) βεβαίωσιν περὶ τῆς ἐγγραφῆς του εἰς τοὺς
αλόγους Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας.

ε) δύο φωτογραφίας, ἐξ ὧν ἡ μία ἐπικολλᾶ-
ἐπὶ τῆς δηλώσεως ἀνεργίας καὶ ἡ ἑτέρα ἐπὶ
χορηγουμένου εἰς τὸν ἄνεργον βιβλιαρίου
ργίας.

Ἡ δήλωσις ἀνεργίας ὑποβάλλεται αὐτοπρο-
ως παρὰ τοῦ ἀνέργου καὶ οὐδέποτε δι' ἀν-
οσώπου.

Ὅσάκις ὁ δηλῶν ἀνήκει εἰς κατηγορίαν μι-
θῶν ἐπαγγελματικῶς κατωχυρωμένων (ἀρ-
γάται, μυλεργάται κλπ.), δέον ὅπως μετὰ
δηλώσεως κατατίθεται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν
Ι.Κ.Α. καὶ τὸ ἐπαγγελματικὸν βιβλιάριον.

Ἐπὶ δηλώσεως ἀποσκοπούσης εἰς τὴν κατα-
ὴν διαφορὰς μεταξὺ ἐπιδόματος ἀνεργίας
συντάξεως ἢ ἐπιδόματος, κατὰ τὰς διατά-
ξεις τῆς § 8 ἐδ. 2 ἄρθρου 36 τοῦ Νόμου, δέον
νὰ συνυποβάλληται βεβαίωσις τοῦ οἰκείου ὀρ-
γανισμοῦ περὶ τοῦ ποσοῦ τῆς χορηγουμένης συν-
τάξεως ἢ βοηθήματος.

Τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας καταβάλλεται δεδαυ-
λευμένον ἀνὰ 150ήμερον, ἤτοι τὴν 1ην καὶ τὴν
16ην ἑκάστου μηνός.

Ἐπίδομα ἀνεργίας καταβάλλεται δι' ὅλας
τὰς ἡμέρας τοῦ μηνὸς (καὶ τὰς μὴ ἐργασίμους).

Δὲν παρέχεται ἐπίδομα ἀνεργίας διὰ τὰς ἡμέ-
ρας ἀπεργίας.

Τὴν εἰσπραξιν ἐπιδόματος ἀνεργίας δικαι-
οῦται νὰ ἐνεργήσῃ μόνον ὁ ἠσφαλισμένος, αὐ-
οπροσώπως, ἀπαγορευομένης τῆς διὰ πληρε-
ουσίου εἰσπράξεως ταύτην. Κατ' ἐξαίρεσιν ὁ
ἀσθενὴς δικαιοῦχος δύναται νὰ εἰσπράξῃ διὰ
πληρεξουσίου τὸ διὰ τὸ μέχρι τῆς ἐναρξεως τῆς
ἀσθενείας δεδουλευμένον ἐπίδομα, δεόντως πι-
στοποιουμένης τῆς ἀσθενείας του.

Τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας καταβάλλεται μόνον
εἰς τὸν τόπον ἔνθα ἔλαβε χώραν ἡ τελευταία
ἀπασχόλησις τοῦ ἀνέργου, πλὴν τῆς περιπτώ-
σεως, καθ' ἣν διαπιστοῦται, ὅτι ὁ τόπος μονί-
μου διαμονῆς τοῦ ἀνέργου εἶναι διάφορος τοῦ
τῆς τελευταίας ἀπασχολήσεως, ὅτε ἐπιτρέπεται
ἡ καταβολὴ εἰς τὸν τόπον τῆς μονίμου διαμονῆς.

VI. Μεταβατικαὶ ρυθμίσεις

Κρίσιμον χρονικὸν σημεῖον διὰ τὴν ἔναρξιν
τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 1846|
1951, ἥτις κατὰ τὸ ἄρθρον 65 τούτου ὁρίζεται
ἡ 1.8.1951, ἀποτελεῖ ἡ χρονολογία λύσεως τῆς
συμβάσεως ἐργασίας.

Οὕτω, ἠσφαλισμένοι, ὧν ἡ σύμβασις ἐργασίας
ἐλύθη, εἴτε διὰ καταγγελίας, εἴτε λόγῳ λήξεως
τοῦ χρόνου ἢ περατώσεως τοῦ ἔργου, μέχρι καὶ
τῆς 31ης Ἰουλίου 1951 θὰ τύχωσιν ἐπιδόματος,
ἐφ' ὅσον συγκεντροῦσι τὰς προϋποθέσεις τοῦ Ν.
118|1945 καὶ μὲ ποσὸν ἐπιδόματος καὶ διάρκειαν
ἣν ὁρίζει ὁ τελευταῖος οὗτος Νόμος (ἄρθρ. 59,
παρ. 1 Α.Ν. 1846), ἀδιαφόρως ἂν ἡ δήλωσις ὑ-
πεβλήθη πρὸ ἢ μετὰ τὴν 1.8.1951. Οἱ ἐκ τῶν
ἀνωτέρω μὴ συγκεντροῦντες τὰς προϋποθέσεις
τοῦ Ν. 118|1945 δὲν δύνανται νὰ ἐπιδοτηθῶσι,
ἔστω καὶ ἂν ἔχωσι τὰς ὑπὸ τοῦ νέου Νόμου
προβλεπομένας προϋποθέσεις.

Ἀντιθέτως, ἠσφαλισμένοι, ὧν ἡ σύμβασις ἐρ-
γασίας ἐλύθη ἀπὸ τῆς 1ης Αὐγούστου 1951 καὶ
ἐφεξῆς, θὰ τύχωσιν ἐπιδόματος μόνον ἐφ' ὅσον
συγκεντροῦσι τὰς προϋποθέσεις τοῦ νέου Νόμου.

Ἠσφαλισμένοι, οἵτινες ἐπεδοτοῦντο κατὰ τὰς
διατάξεις τοῦ Νόμου 118|1945, ἀνέλαβον δ' ἐν
συνεχείᾳ ἐργασίαν, ἥτις ἔληξε μετὰ τὴν 1.8.1951,
χωρὶς ἐκ τῆς νέας ἐργασίας νὰ συγκεντροῦσι τὰς
ὑπὸ τοῦ νέου Νόμου ἀπαιτουμένας προϋποθέ-
σεις πρὸς ἐπιδότησιν, θὰ συνεχίσωσι ἐπιδοτού-
μενοι βάσει τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου 118|1945
καὶ μέχρις ἐξαντλήσεως τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου τού-
του ὁριζομένου ἀνωτάτου ὁρίου ἐπιδοτήσεως.

Δι' ἰδιαιτέρας ἐγκυκλίου θέλουσι δοθῇ ὑμῖν
ὁδηγίαι ἐπὶ τοῦ τρόπου ἐφαρμογῆς τῶν περὶ πα-
ροχῶν διατάξεων τοῦ νέου Νόμου, ὡς πρὸς τοὺς
ἐποχιακῶς ἀπασχολουμένους μισθωτούς, περὶ
ὧν προβλέπει τὸ δεύτερον ἐδάφιον τῆς § 2 ἄρ-
θρου 35.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

44952|Σ. 8022|1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί προσθήκης παραγρ. εις τον «Κανονισμόν Κλάδου Ατυχήματος του Ταμείου Ασφαλίσεως Αρτεργατών».

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 150 της 23 Αυγούστου 1951)

Έχοντες υπ' όψει :

1. Τάς διατάξεις της § 3 του άρθρου 1 του Νόμου 557|1943 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των περί Ταμείου Ασφαλίσεως Αρτεργατών διατάξεων», κυρωθέντος διά της υπ' αριθ. 821|1948 Πράξεως του Υπουργικού Συμβουλίου.

2. Το άρθρον 59 § 1 του Αν. Νόμου της 11 Νοεμβρίου 1935 «περί Οργανισμού του Υπουργείου Εργασίας», ως τούτο αυθεντικώς ερμηνεύθη διά του άρθρου 1 του Αν. Νόμου 691|1937 «περί αυθεντικής ερμηνείας, συμπληρώσεως και τροποποιήσεως διατάξεών τινων της Ασφαλιστικής Νομοθεσίας».

3. Τάς διατάξεις του από 30 Απριλίου 1946 Νομ. Δ|τος «περί οργανώσεως και συντονισμού της παρακολουθήσεως και του ελέγχου των Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής».

4. Πρότασιν του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου Ασφαλίσεως Αρτεργατών, υποβληθείσαν διά της υπ' αριθ. 16474 έ.έ. αναφοράς του.

5. Γνώμην του Συμβουλίου Κοινωνικής Ασφαλίσεως (αριθ. Πρωτ. Σ.Κ.Α. 209, συνεδρίασις 1η της Θ' Περιόδου της 3.8.51), αποφασίζομεν :

Όπως εις τον Κανονισμόν Κλάδου Ατυχήματος του Ταμείου Ασφαλίσεως Αρτεργατών επέλθωσιν αι κάτωθι τροποποιήσεις και προσθήκαι :

I. Εις το άρθρον 1 του ως άνω Κανονισμού προστίθεται παράγραφος υπ' αριθ. 2, έχουσα ούτω :

«2. Ως ατύχημα κατά την έννοιαν των διατάξεων του παρόντος Κανονισμού νοείται ή εκ βιαίου συμβάντος επερχομένου εν τη εκτελέσει ή εξ αφορμής της ασφαλιστέας παρά τω Ταμείω εργασίας και μη οφειλομένου εις δόλον του παθόντος ή εις εξ αμελείας παραβάσεις διατάξεων ισχυόντων Νόμων ή Διαταγμάτων, περί των όρων ασφαλείας των εργαζομένων, επαληθευόυσα ασφαλιστική περίπτωσις».

II. Εν τέλει του άρθρου 6 του αυτού ως άνω Κανονισμού προστίθεται παρ. υπό στοιχ. III, έχουσα ούτω :

«III. Εν περιπτώσει μεταβολής του εκάστοτε καθοριζομένου εις χρήμα ημερομισθίου αι ανωτέρω συντάξεις αναπροσαρμόζονται αναλόγως».

III. Εν τέλει του αυτού ως άνω Κανονισμού προστίθεται άρθρον υπ' αριθ. 25, έχον ούτω :

Άρθρον 25

1. Εις περίπτωσιν ανικανότητος προς εργασίαν ή θανάτου οφειλομένου εις ατύχημα, προβλεπόμενον υπό του άρθρου 1 παράγρ. 1 του Νόμου 557|43 και του παρόντος Κανονισμού και εκ των οποίων ο παθών ή εν περιπτώσει θανάτου τούτου τα εν άρθρω 7 πρόσωπα δικαιούνται των παροχών του κλάδου τούτου ασφαλίσεως ο οικείος εργοδότης απαλλάσσεται πάσης εκ των διατάξεων του Ν. Δ|τος της 24.7.30 «περί κωδικοποιήσεως των Νόμων περί ευθύνης προς αποζημίωσιν των εξ ατυχημάτων εν τη εργασία παθόντων εργατών, υπαλλήλων, ως αύται ετροποποιήθησαν μεταγενεστέρως», υποχρεώσεως προς καταβολήν της παρά τούτου προβλεπομένης αποζημιώσεως και εξόδων νοσηλείας και κηδείας.

II. Εάν διά δικαστικής αποφάσεως, τη αιτήσει του παθόντος ή του Ταμείου εκδιδομένης βεβαιούται ότι το ατύχημα οφείλεται εις δόλον ή βαρείαν αμέλειαν του εργοδότου ή του υπ' αυτού προστηθέντος προσώπου, ο εργοδότης υποχρεούται να καταβάλη :

α) Εις το Ταμείον πάσαν την δαπάνην τούτου την προκληθείσαν εκ της λόγω του ατυχήματος χορηγήσεως δαπανών ή την προκληθησομένην λόγω της εις το μέλλον χορηγήσεως τοιούτων, και

β) Εις τον παθόντα ή εν περιπτώσει θανάτου του τούτου εις τα δικαιούμενα πρόσωπα τη διαφοράν μεταξύ του ποσού της κατά τον Ασιτικόν Κώδικα ανηκούσης αυτοίς αποζημιώσεως και του ολικού ποσού των κατά τον παρόντα Νόμον χορηγητέων αυτοίς παροχών.

III. Πάσαι αι μέχρι της ισχύος του παρόντος άρθρου καταβληθείσαι ή καταβληθησόμεναι παρά των εργοδοτών τοις δικαιούχοις πρόσωποι αποζημιώσεις, βάσει του άρθρου 18 του Ν. 651|1915, απαδίδονται αυτοίς παρά του Ταμείου επί τη προσαγωγή αμετακλήτου καταψηφιστικής αποφάσεως εις βάρος των, τούτων υποχρεουμένων επί ποινή εκπτώσεως, όπως, καθ' ην τυχόν περίπτωσιν δεν κατέστη αμετάκλητος ή εις βάρος των απόφασις ανακοινώσωσιν εντός μηνός από της ισχύος του παρόντος τη υφισταμένην δίκην τω Ταμείω ή να συνεχισθούτο ταύτην επ' ονόματι των η διά παρεμβάσεως.

Η παρούσα δημοσιευθήτω διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Εν Αθήναις τη 9 Αυγούστου 1951

112734|1951 Απόφασις Υπουργού Δημοσίων Έργων

Περί τροποποιήσεως του κανονισμού φορ[τικών εργασιών λιμένος Πειραιώς

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 153 της 24 Αυγούστου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν το άρθρ. 19 του Ν. 10[illegible] «περί κυρώσεως, τροποποιήσεως και συμπλ[illegible]ρώσεως του υπ' αριθ. 1559|1950 Αν. Ν. «περ[illegible] Οργανισμού Λιμένος Πειραιώς» και τας [illegible] αριθ. 134 και 138 ε.ε. πράξεις του Διοικ. Συμβουλίου του Ο.Α.Π.

Τροποποιούμεν τον διά της υπ' αριθ. 11[illegible] έ. έ. ημετέρας αποφάσεως εγκριθέντα κανονισμόν φορτ[illegible]τικών εργασιών λιμ. Πειραιώς [illegible] έπεται :

1. Εἰς τὴν § 6 τοῦ ἄρθρ. 8 προστίθεται ἐδ. 2, ἔχον οὕτω :

«Ἡ τοιαύτη ἐπιλογὴ θέλει πραγματοποιηθῆ ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος, δυναμένου τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ δι' ἀποφάσεώς του νὰ ὁνομάσῃ προσωρινῶς ὡς ἀρχ)τας ἅπαντας τοὺς ὑπηρετοῦντας κατὰ τὴν 31.5.51, ἐφαρμοζομένων καὶ δι' αὐτοὺς τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος».

2. Ἡ § 3 τοῦ ἄρθρου 11 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

«3. Προκειμένου περὶ ἐργασίας:

α) Εἰς ἰσοτιφόρα μηχανοκίνητα ἢ μή.

β) Εἰς σίδηρα, μπετόν, λαμαρίνες, σιδηροδοκούς, σιδηροσωλῆνες, τὸ ἡμερομίσθιον ὁρίζεται διὰ μὲν τοὺς μονίμους ἐργάτας εἰς 55.000, διὰ δὲ τοὺς ἐλευθέρους ἐργάτας εἰς 45.000 δραχ.

γ) Προκειμένου περὶ ἐργασίας :

Εἰς θεῖον, φοῦμο, χρώματα, ἄνθρακ. σόδαν εἰς σάκκους, νίτρον, τσιμέντο, λιπάσματα, γαλαζόπετραν, κατράμια, πίσσας, τραβέρσες καὶ τηλεγραφικοὺς στύλους κατραμωμένους, μαγιάν, ναφθαλίνες, λίπη, καυστικὴν σόδαν εἰς δοχεῖα ρέοντα, γραφίτην, μαγνήσιον, θειϊκὴν ποτάσσαν, βενζόλην, χλωριοῦχον βάριον καὶ ἀσβέστιον καὶ βακελάδον ὑγράλιτον, τὸ ἡμερομίσθιον ὁρίζεται, διὰ τοὺς μὲν μονίμους ἐργάτας εἰς δρχ. 65.000, διὰ δὲ τοὺς ἐλευθέρους τοιούτους εἰς 55.000 δραχ.

Τὸ ὡξημένον αὐτὸ ἡμερομίσθιον χορηγεῖται εἰς τοὺς ἐργάτας μόνον κατὰ τὰς ἡμέρας, καθ' ἃς ἐργάζονται εἰς τὰ ἀνωτέρω εἴδη καὶ ἐφ' ὅσον ἡ ποσότης τῶν εἰδῶν τούτων εἶναι τοιαύτη ὥστε ...».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Ἰουλίου 1951

46217|1.550|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως Κανονισμοῦ ἐκτελέσεως ἔργων ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 154 τῆς 25 Αὐγούστου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τὰς οἰκείας διατάξεις τοῦ Α.Ν. 1846 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» καὶ

2) Τὴν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 26609|163|16.8.51 ἐγγράφου τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν πρότασιν σχεδίου Κανονισμοῦ «περὶ τρόπου ἐκτελέσεως ἔργων ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α.», ἀποφαίζομεν :

Ὅπως ὁ Κανονισμὸς Ἐκτελέσεως Ἔργων ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. διατυπωθῆ καὶ ἰσχύσῃ ὡς ἕπεται :

. . . . . .

Ἄρθρον 6 (*)

Μεταβατικὴ διάταξις

Πρὸς ἀντιμετώπισιν ἐπειγουσῶν τεχνικῆς φύσεως ἀνηκόντων τοῦ Ἱδρύματος δύναται δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου αὐτοῦ νὰ προσλαμβάνεται ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ διὰ χρονικὸν διάστημα μέχρις ἓξ μηνῶν ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν διαφόρων εἰδικοτήτων ἐκ τῶν συγκεντρούντων κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἱκανὴν χεῖραν διὰ τὴν ἣν προορίζονται ὑπηρεσίαν, ἐπαρκῶς ἀποδεικνυομένην καὶ διαπιστουμένην ὑπευθύνως ὑπὸ τοῦ Τεχνικοῦ Συμβουλίου (ἄρθρ. 20 § 3 ἐδ. γ' Ν. 1846|51).

Διὰ τῶν αὐτῶν ἀποφάσεων τοῦ Δ. Συμβουλίου καθορίζονται : α) ὁ ἀριθμὸς τῶν προσληφθησομένων ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τοῦ Ἱδρύματος, β) ἡ ἡμερησία ἀποζημίωσις ἑκάστου τούτων, ἥτις ὅμως δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὑπερβαίνῃ τὰς ὀγδοήκοντα χιλιάδας δραχμῶν καὶ γ) πᾶσα ἄλλη σχετικὴ λεπτομέρεια.»

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Αὐγούστου 1951

46896|4854|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ παρατάσεως Σ.Σ.Ε. ἐργατοϋπαλληλικῶν Γυθείου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 154 τῆς 25 Αὐγούστου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1. Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 παράγρ. 3 τοῦ Α. Νόμου 866|1937 καὶ τοῦ ἄρθρου 9 παρ. 1 τοῦ Α.Ν. 1367|1938.

2. Προηγουμένας ὁμοίας ἀποφάσεις ἡμῶν καὶ

3. Αἴτησιν τοῦ Σωματείου καραγωγέων Γυθείου, ἀποφαίζομεν :

Παρατείνομεν ἐπὶ ἓν ἔτος ἀπὸ λήξεως της (27.9.1951) τὰς διατάξεις τῆς ἀπὸ 10 Ἰανουαρίου 1946 Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἐργασίας καραγωγέων Γυθείου, ὡς καὶ τὰς διατάξεις τῶν ἀπὸ 1.3.1946 καὶ 5.4.1946 συμπληρωματικῶν καὶ τροποποιητικῶν ταύτης ὁμοίων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Αὐγούστου 1951

36638|2917|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως σχηματισμοῦ Κ.Α.Φ. Ξηρᾶς Σύρου καὶ Κανονισμοῦ Λειτουργίας Διοικήσεως καὶ Παροχῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 155 τῆς 27 Αὐγούστου 1951)

132132|1|51 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν

Περὶ παροχῆς ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα 1951 ὡς δώρου τοῦ 1|2 μιᾶς μηνιαίας συντάξεως εἰς τοὺς συνταξιούχους τοῦ Δημοσίου τοὺς λαμβάνοντας πολεμικὴν σύνταξιν καὶ προκαταβολὴν μιᾶς μηνιαίας συντάξεως εἰς τοὺς ἐκ τούτων ὑποχθησομένους εἰς τὰς διατάξεις τῶν Α.Ν. 1557|50 καὶ 1655|51.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 156 τῆς 28 Αὐγούστου 1951)

33526|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν

Περὶ αὐξήσεως, κατὰ 30 ο|ο, καταβαλλομένων συντάξεων ἢ χορηγιῶν ἐκ τῶν Ταμείων τῶν Δήμων, Δημοτικῶν Ἀγαθοεργῶν Ἱδρυμάτων καὶ Κοινοτήτων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 157 τῆς 29 Αὐγούστου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 19|1944 «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνῃ εἰς τροποποιήσεις φορολογικῶν συντελεστῶν κλπ.» καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 100.071|28.12.1947 ἀπόφασιν ἡμῶν (Φ.Ε.Κ. 2|9.1.1948 Τ. Β') περὶ ἀναπροσαρμογῆς

(*) ***Σημ. ΕΕΔ :*** Τὰ παραλειπόμενα ἄρθρα 1-5 ἀφοροῦν εἰς τὸν τρόπον ἐκτελέσεως τῶν ἔργων.

των από 1ης Δεκεμβρίου 1947 καταβλητέων συντάξεων ἢ χορηγιῶν ἐκ τοῦ Ταμείου τῶν Δήμων κλπ., ἀποφασίζομεν τὰ ἀκόλουθα:

Ἄρθρον 1

Τὰ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 100071|23.12.1947 (Φ.Ε.Κ. 2|9.1.1948 Τ. Β') ἀποφάσεως ἡμῶν προβλεπόμενα ποσὰ συντάξεων ἢ χορηγιῶν καὶ ἐπιδομάτων αὐξάνονται κατὰ τριακοντα τοῖς ἑκατὸν (30 ο|ο), ἀπὸ 1 Ἰουνίου 1951 καὶ ἐφεξῆς, μέχρι τῆς διὰ Νόμου ἀναπροσαρμογῆς τῶν συντάξεων καὶ χορηγιῶν, τῶν καταβαλλομένων ἐκ τῶν Ταμείων τῶν Δήμων Δημοτικῶν Ἀγαθοεργῶν Ἱδρυμάτων καὶ Κοινοτήτων.

Ἄρθρον 2

1. Τὰ διὰ τῆς παρούσης αὐξανόμενα ποσὰ συντάξεων, χορηγιῶν καὶ ἐπιδομάτων ἀποτελοῦσι τὰ ὑψηλότατα ὅρια, μέχρι τῶν ὁποίων δύνανται νὰ ὁρίζωνται ὑπὸ τῆς Διοικήσεως τοῦ Δήμου, Δημοτικοῦ Ἀγαθοεργοῦ Ἱδρύματος ἢ Κοινότητος, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν τῆς οἰκονομικῆς πρὸς τοῦτο δυνατότητος αὐτῶν.

2. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἰσχύουσι προγενέστεραι ἀποφάσεις ἡμῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Ἰουνίου 1951

47214|Ε. 2169|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ ἀναπροσαρμογῆς τῶν ἐφ' ἅπαξ παροχῶν ἀπὸ 1.7.51 εἰς 200πλάσιον ὑπὸ τοῦ Ταμείου Προνοίας Ἐργατῶν Κομιστικῆς Ὑπηρεσίας Ἐλευθέρας Ζώνης Θεσ|νίκης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 157 τῆς 29 Αὐγούστου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|14 Νόμου, 2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 133|6.8.51 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Προνοίας Ἐργατῶν Κομιστικῆς Ὑπηρεσίας Ἐλευθέρας Ζώνης Θεσ|νίκης, 3) Τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ Ταμείου καὶ 4) τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Αἱ ὑπὸ τοῦ Ταμείου Προνοίας Ἐργατῶν Κομιστικῆς Ὑπηρεσίας Ἐλευθέρας Ζώνης Θεσ|νίκης παρεχόμεναι κατὰ τὰς καταστατικὰς διατάξεις αὐτοῦ ἐφ' ἅπαξ παροχαί, αἱ ὁριζόμεναι εἰς δραχμὰς 3.000 δι' ἕκαστον ἔτος μέχρι 20 ἐτῶν ἐργασίας παρὰ τῇ Ε.Ζ.Θ. εἰς δραχμὰς 4.500 δι' ἕκαστον ἔτος πλέον τῶν 20 καὶ μέχρις 25 ἐτῶν καὶ εἰς δραχ. 6.000 δι' ἕκαστον ἔτος πλέον τῶν 25 ἐτῶν ἐργασίας, ἀναπροσαρμόζονται ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1951 εἰς τὸ 200πλάσιον αὐτῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Αὐγούστου 1951

42250|Ε. 2047|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Ἀσφαλείας Προσωπικοῦ Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρίας «Ἡ Ἐθνικὴ» καταβαλλομένων συντάξεων κατὰ 100 ο|ο.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 158 τῆς 29 Αὐγούστου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1941 Νόμου.

2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 1772|6.7.51 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Συντάξεως καὶ Ἀσφαλείας Προσωπικοῦ Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρίας «Ἡ Ἐθνικὴ»

3) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 6249|11.6.51 ἀπόφασιν τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς,

4) Τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας ἀποφασίζομεν:

Αὐξάνομεν ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1951 τὰς ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Ἀσφαλείας Προσωπικοῦ Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρίας «Ἡ Ἐθνικὴ» καταβαλλομένας συντάξεις βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 50855|6499|47 κοινῆς ἀποφάσεως ἡμῶν κατὰ 100 ο|ο, περιλαμβανομένης ἐν τῷ ποσοστῷ τούτῳ καὶ τῆς κατὰ 60 ο|ο γενομένης αὐξήσεως ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1950 δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 62508|Κ. 1867|31.1.1951 ἀποφάσεως ἡμῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Αὐγούστου 1951

39417|3199|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς Κανονισμὸν Κ.Α.Φ. Δημένος Ἰτέας

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 158 τῆς 29 Αὐγούστου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Κωδ. Νόμου 5167|1932 «περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένας φορτ|τικῶν ἐργασιῶν», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν. Διατάγματος 1254|1949 2) τὸ διὰ τῆς ἀπὸ 2.7.1951 ἀναφορᾶς τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτ|σεων Λιμένος Ἰτέας ὑποβληθὲν ἡμῖν προκτικὸν τῆς ὑπ' ἀριθ. 8|26.6.1951 συνεδριάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης, περὶ προσθήκης διατάξεως εἰς τὸν ἰσχύοντα Κανονισμὸν τοῦ Κ.Α.Φ. τοῦ λιμένος τούτου, ἀποφασίζομεν:

Εἰς τὸν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 37506|3543 ἀπὸ 4.7.1950 ἡμετέρας ἀποφάσεως ἐγκριθέντα Κανονισμὸν Λειτουργίας Διοικήσεως καὶ Παροχῶν τοῦ Κεφαλαίου Ἀποζημιώσεως Φορτοεκφορτωτῶν Λιμένος Ἰτέας ἐγκρίνομεν προσθήκην δέκα ἄρθρων μεταβατικῶν διατάξεων, ὡς ἀκολούθως:

Ἄρθρον 86

Μεταβατικαὶ διατάξεις

Εἰς τοὺς κατὰ τὸ διάστημα τῆς πολεμικῆς περιόδου καὶ μέχρι τοῦ ἔτους 1942 ἀποχωρήσαντας τῆς ἐργασίας καταχωρισμένους ἐργάτας φορτ|τὰς λόγῳ σωματικῆς ἀνικανότητος καὶ μὴ τυγόντας οὐδεμιᾶς ἐκ τοῦ Κ.Α.Φ. παροχῆς δύναται, κατόπιν αἰτήσεως των ὑποβληθησομένης ἐντὸς ἑξαμήνου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης, δι' ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς νὰ χορηγηθῇ εἰς τούτους ἐφ' ἅπαξ ἀποζημίωσις, ἴση πρὸς δέκα (10) μηνιαῖα βοηθήματα, ὡς ταῦτα ὁρίζονται ἐν ἄρθρῳ 18 τοῦ Κανονισμοῦ, ἄνευ οὐδεμιᾶς προσαυξήσεως δι' ἔτη ὑπηρεσίας καὶ οἰκογενειακῶν βαρῶν.

Διὰ τὴν χορήγησιν τῆς τοιαύτης παροχῆς δέον οἱ δικαιούμενοι ταύτης νὰ πληρῶσι τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ Κανονισμοῦ [περίπτωσις Β' λόγῳ σωματικῆς ἢ πνευματικῆς νόσου] ὁριζόμενας προϋποθέσεις, πλὴν τῆς τοιαύτης τῆς ἀναφερομένης εἰς τὸν χρόνον συμμετοχῆς εἰς τὸ Κ.Α.Φ., ὃν ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει ὁρίζομεν εἰς ἓν ἔτος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Αὐγούστου 1951

35082|Σ. 675|1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως του άρθρου 9 του Κανονισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Ηλεκτρικής Εταιρίας Μεταφορών.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 158 της 29 Αυγούστου 1951)

Αποφασίζομεν :

Όπως το άρθρον 9 του Κανονισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Ηλεκτρικής Εταιρίας Μεταφορών τροποποιηθή ως ακολούθως :

Τα της προαγωγής και μισθοδοσίας του προσωπικού, ως και τα επί ταύτης πάσης φύσεως επιδόματα, καθορίζονται κατά τα περί των προαγωγών και μισθών των υπαλλήλων του Υπουργείου Εργασίας και εφ' όσον δεν αντίκεινται εις τας διατάξεις του Κώδικος.

Η ισχύς της παρούσης διατάξεως άνατρέχει από 1ης Ιανουαρίου 1950.

Εν Αθήναις τη 27 Ιουλίου 1951

46287|Χ.59|1951 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας

Περί αυξήσεως των υπό του Ταμείου Ασφαλίσεως Χρηματιστών — Μεσιτών — Αντικρυστών και Υπαλλήλων του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών καταβαλλομένων συντάξεων κατά 100 ο|ο.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 160 της 30 Αυγούστου 1951)

Έχοντες υπ' όψει :

1) Τας διατάξεις του άρθρου 2 του υπ' άρ. 19|1944 Νόμου.

2) Την υπ' αριθ. 6219|51 απόφασιν της Νομισματικής Επιτροπής.

3) Την υπ' αριθ. 1724|17.8.51 αναφοράν του Ταμείου Ασφαλίσεως Χρηματιστών — Μεσιτών — Αντικρυστών και Υπαλλήλων του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών.

4) Τας κρατούσας οικονομικάς συνθήκας,

αποφασίζομεν :

Αυξάνομεν από 1ης Αυγούστου 1951 τας υπό του Ταμείου Ασφαλίσεως Χρηματιστών — Μεσιτών — Αντικρυστών και Υπαλλήλων του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών καταβαλλομένας συντάξεις κατά 100 ο|ο επί των δια της υπ' αριθ. 50855|6499|47 ημετέρας αποφάσεως καθοριζομένων τοιούτων.

Εν Αθήναις τη 28 Αυγούστου 1951

26654|Κ. 242|1951 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας

Περί αυξήσεως συντάξεων Ταμείου Εξόδου και Επικουρικής Ασφαλίσεως Μισθωτών Βιομηχανίας Καπνού.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 160 της 30 Αυγούστου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν : 1) Τας διατάξεις του Νόμου 19|1944, 2) την υπ' αριθ. 1151|24.4.51 αναφοράν του Ταμείου Εξόδου και Επικ. Ασφαλίσεως Μισθωτών Βιομηχανίας Καπνού, 3) τας κρατούσας οικονομικάς συνθήκας, αποφασίζομεν :

Αυξάνομεν από 1ης Ιουνίου 1951 τας παρά του Ταμείου Εξόδου Επικ. Ασφαλίσεως Μισθωτών Βιομηχανίας Καπνού παρεχομένας συντάξεις ως κατωθι :

1) Τας λόγω αναπηρίας εκ φυματιώσεως κατά 20 ο|ο.

2) Τας λόγω αναπηρίας εκ κοινής νόσου κατά 30 ο|ο.

3) Τας λόγω θανάτου ηφαλισμένου ή συνταξιούχου κατά 40 ο|ο.

4) Τας λόγω γήρατος κατά 40 ο|ο.

Εν Αθήναις τη 25 Αυγούστου 1951

22929β|Σ. 404|1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί προσθήκης παραγρ. εις Καταστατικόν του Ταμείου Ασφαλίσεως Εργατών Κεραμοποιών, Πλινθοποιών και Αγγειοπλαστών.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 160 της 30 Αυγούστου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν :

1) Το άρθρ. 59 § 1 του Αν. Νόμου της 11ης Νοεμβρίου 1935 «περί οργανισμού του Υπουργείου Εργασίας», ως τούτο αυθεντικώς ηρμηνεύθη διά του άρθρ. 1 του Α.Ν. 694|1937 «περί αυθεντικής ερμηνείας, συμπληρώσεως και τροποποιήσεως διατάξεων τινων της Ασφαλιστικής Νομοθεσίας».

2) Τας διατάξεις του από 30 Απριλίου 1946 Ν. Δ|τος «περί οργανώσεως και συντονισμού της παρακολουθήσεως και του έλέγχου των Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής».

3) Πρότασιν του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου Ασφαλίσεως Εργατών Κεραμοποιών, Πλινθοποιών και Αγγειοπλαστών, υποβληθείσαν ημίν διά της υπ' αριθ. 857|1950 αναφοράς του, και

4) Γνώμην του Συμβουλίου Κοινωνικής Ασφαλίσεως (αρ. πρωτ. ΣΚΑ. 68|1950, συνεδρίασις 95 της Η' περιόδου της 29.3.51), αποφασίζομεν :

Όπως εις το Καταστατικόν του Ταμείου Ασφαλίσεως Εργατών Κεραμοποιών, Πλινθοποιών και Αγγειοπλαστών, το εγκριθέν διά της υπ' αριθ. 22929|Σ. 404|1951 κοινής αποφάσεως των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, δημοσιευθείσης εις το υπ' αριθ. 90 της 15. 5.1951 (τεύχος Β') Φ.Ε.Κ., προστεθή εν τέλει του άρθρου 88 τούτου παράγραφος 4, έχουσα ως ακολούθως :

«4. Δύναται ωσαύτως να οργανούται δι' αποφάσεως του Δ.Σ. του Ταμείου ή χορήγησις παροχών της κατά της ασθενείας ασφαλίσεως και εις κέντρα, ένθα διαμένουσιν ηφαλισμένοι του Ταμείου κατά τους μήνας της μη απασχολήσεως αυτών (ως π.χ. εν Κύθνω).

Εν Αθήναις τη 31 Ιουλίου 1951

48642|Σ. 393|1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως του άρθρου 8 του Καταστατικού του Ταμείου Προνοίας Εργατών Κομμωτικής Υπηρεσίας Ελευθέρας Ζώνης Θεσσαλονίκης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 160 της 30 Αυγούστου 1951)

Έχοντες υπ' όψει : 1) το άρθρ. 59 § 1 του Α.Ν. της 11 Νοεμβρίου 1935 «περί οργανισμού

τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 694|37 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας, 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Δ|τος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», 3) πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Προνοίας Ἐργατῶν Κομμωτικῆς Ὑπηρεσίας Ἐλευθέρας Ζώνης Θεσσαλονίκης, ὑποβληθεῖσαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 134|7.8.51 ἀναφορᾶς του, 4) γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. Σ.Κ.Α. 228|1951, συνεδρίασις 5 τῆς 29.8.51 τῆς Θ' περιόδου), ἀποφασίζομεν· ὅπως τὸ πρῶτον ἑδάφιον τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Προνοίας Ἐργατῶν Κομμωτικῆς Ὑπηρεσίας Ἐλευθέρας Ζώνης Θεσσαλονίκης τροποποιηθῇ ὡς ἀπλοῦται:

«Ἐπιτρέπεται, ὅπως μέρος τῶν διαθεσίμων κεφαλαίων τοῦ Ταμείου, μὴ ὑπερβαῖνον τὰ 40% αὐτῶν, διατίθεται εἰς χορήγησιν δανείων εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους κομμωτὰς τοῦ Ταμείου.

Τὰ ἐκ τῆς ἐξυπηρετήσεως τῶν δανείων τούτων ἐπιστρεφόμενα εἰς τὸ Ταμεῖον ποσὰ δύνανται νὰ διατίθενται ἐκ νέου εἰς ἕτερα δάνεια μέχρι συμπληρώσεως ἑκάστοτε τοῦ ἀνωτέρω ποσοστοῦ τῶν διαθεσίμων αὐτοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Αὐγούστου 1951

48614|Σ.692|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποθήκης διατάξεως εἰς Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Τραπέζης Ἀθηνῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 160 τῆς 30 Αὐγούστου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὸ ἄρθρ. 59 § 1 τοῦ Α. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Νόμου 694|37 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας»,

2) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Δ|τος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς»,

3) Πρότασιν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Τραπέζης Ἀθηνῶν, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1068|Φ. 11 ἐ.ἐ. ἀναφορᾶς του, καὶ

4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. Σ.Κ.Α. 226 ἐ. ἐ., συνεδρίασις 5η τῆς Θ' Περιόδου τῆς 29.8.51), ἀποφασίζομεν·

Ὅπως ἐν τέλει τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου συντάξεων Προσωπικοῦ Τραπέζης Ἀθηνῶν προστεθῇ διάταξις, ἔχουσα ὡς ἀκολούθως:

«Αἱ διατάξεις περὶ διακοπῆς τῆς συντάξεως λόγῳ συμπληρώσεως τοῦ 30οῦ ἔτους ἢ ἀπασχολήσεως δὲν ἰσχύουν διὰ τὰ ἄγαμα θήλεα τέκνα συνταξιούχων τοῦ Ταμείου, οἵτινες πρὸ τῆς συνταξιοδοτήσεως συνεπλήρωσαν 50ετῆ τραπεζιτικὴν ὑπηρεσίαν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Αὐγούστου 1951

31785|Υ. 46|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως αὐξήσεως οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων τῶν παρεχομένων ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 161 τῆς 1 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1944 Νόμου, 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 218|1951 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων, 3) τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1951 τὰ ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεως Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων παρεχόμενα οἰκογενειακὰ ἐπιδόματα εἰς δρχ. 20.000 διὰ τὸ πρῶτον καὶ δρχ. 10.000 δι' ἕκαστον προστατευόμενον μέλος καὶ μέχρι τριῶν τὸ πολὺ μελῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Ἰουλίου 1951

8832|Κ. 86|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν καταβαλλομένων συντάξεων ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1951.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 162 τῆς 3 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1944 Νόμου, 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 1643|3.2.51 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν, 3) τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν τὰς ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν καταβλητέας συντάξεις ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1951 ὡς ἀκολούθως:

Κλίμαξ βασικῆς συντάξεως			Ποσὰ συντάξεως εἰς νέας δραχμάς
μέχρι	500	δρχ.	220.000
501 »	750	»	240.000
751 »	1000	»	250.000
1001 »	1500	»	270.000
1501 »	2000	»	290.000
2001 »	2500	»	320.000
2501 »	3000	»	345.000
3001 »	3500	»	350.000
3501 »	4500	»	360.000

4501 καὶ ἄνω τὰ κατὰ τὴν κλίμακα τῆς ὑπ' ἀριθ. 50855|17 κοινῆς ἡμῶν ἀποφάσεως καθοριζόμενα ποσὰ συντάξεων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Σεπτεμβρίου 1951

40450|Σ. 756|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων τοῦ Προσωπικοῦ τῆς Προνομιούχου Ἀνωνύμου Ἑταιρίας Γεν. Ἀποθηκῶν τῆς Ἑλλάδος.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 162 τῆς 3 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως ἡ § 2 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων τοῦ Προσωπικοῦ τῆς Προνομιούχου Ἀνων. Ἑταιρίας Γεν. Ἀποθηκῶν τῆς Ἑλλάδος τροποποιηθῇ ὡς ἀκολούθως:

1) Πᾶς μέτοχος ἀποχωρῶν τῆς ὑπηρεσίας, ἀνεξαρτήτως ὁρίου ἡλικίας καὶ χρόνου ὑπηρεσίας, ἐὰν ἡ ἀπομάκρυνσίς του ὀφείλεται εἰς σωματικὴν ἢ πνευματικὴν ἀνικανότητα πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας του, προελθοῦσαν ἐκ βιαίου συμβάντος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας του ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς (ἐργατικὸν ἀτύχημα) ἢ συνεπείᾳ πολεμικοῦ ἀτυχήματος κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς ὑπ' ἀριθ. 67731|1940 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἢ συνεπείᾳ κακουχιῶν, ἐπελθουσῶν διαρκοῦντος τοῦ στασιαστικοῦ κινήματος τοῦ Δεκεμβρίου 1944 ἢ διαρκούσης τῆς ἀνταρσίας ἐκ γεγονότων, συνδεομένων ὁπωσδήποτε πρὸς τὸ κίνημα καὶ τὴν ἀνταρσίαν, μὴ ὀφειλομένων δὲ πάντως εἰς συμμετοχὴν τοῦ παρόντος εἰς ταῦτα. Αἱ διατάξεις τῆς παρούσης ἰσχύουν καὶ διὰ τοὺς μέχρι τῆς δημοσιεύσεως αὐτῆς ἐπαληθεύσαντας κινδύνους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Αὐγούστου 1951

33|25|Κ. 284|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἐπικ. Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Κρεοπωλῶν χορηγουμένων συντάξεων κατὰ 100 ο|ο ἀπὸ 1 Ἰουνίου 1951.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 163 τῆς 4 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. 19|1944, 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 1928|21.5.51 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Κρεοπωλῶν, 3) τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Αὐξάνομεν ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1951 τὰς παρὰ τοῦ Ταμείου Ἐπ. Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Κρεοπωλῶν χορηγουμένας συντάξεις κατὰ 100ο|ο τῶν ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5|855|47 κοινῆς ἀποφάσεως καθοριζομένων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Αὐγούστου 1951

43312|3573|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας

Περὶ ἐπεκτάσεως Κ.Ν. 5167|1932 εἰς τὸν λιμένα Κέας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 163 τῆς 4 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου 1473|1950 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ φορτ|κῶν ἐργασιῶν τῶν λιμένων ἰσχυουσῶν διατάξεων» καὶ 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 483|14.7.51 ἀναφορὰν τοῦ Λιμενικοῦ Σταθμοῦ Κέας, περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Κ.Ν. 5167|32, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, εἰς τὸν λιμένα Κέας, περὶ αὐτοτελοῦς Ε.Ρ.Φ.Α., ἀποφασίζομεν:

Ἐπεκτείνομεν ἁπάσας τὰς διατάξεις τοῦ Κυβικ. Νόμου 5167|1932 «περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένας φορτ|κῶν ἐργασιῶν», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, εἰς τὸν λιμένα Κέας, διὰ τὴν ρύθμισιν τῶν φορτ|κῶν Ἐργασιῶν τοῦ λιμένος τούτου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Αὐγούστου 1951

46918|Γ'. 696|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ ἀναπροσαρμογῆς συντάξεων ἀπὸ 1.6.1951 τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ τῆς Προνομιούχου Ἀνωνύμου Ἑταιρίας Γενικῶν Ἀποθηκῶν τῆς Ἑλλάδος καταβαλλομένων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 65 τῆς 5 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 9|1944 Νόμου.

2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 6249|51 ἀπόφασιν τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς.

3) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 164|21.8.1951 ἀναφοράν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ τῆς Προνομιούχου Ἀνων. Ἑταιρίας Γενικῶν Ἀποθηκῶν τῆς Ἑλλάδος.

4) Τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Ἀναπροσαρμόζομεν ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1951 τὰς ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων τοῦ Προσωπικοῦ τῆς Προνομιούχου Ἀνωνύμου Ἑταιρίας Γενικῶν Ἀποθηκῶν τῆς Ἑλλάδος καταβαλλομένας συντάξεις εἰς τὰ 30 ο|ο τῶν ἀποδοχῶν (ὀργανικοῦ μισθοῦ, ἐπιδομάτων πολυετοῦς ὑπηρεσίας ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ καὶ θέσεως, πλὴν τοῦ ἐπιδόματος οἰκογενειακῶν βαρῶν), τὰς ὁποίας θὰ ἐλάμβανον οἱ συνταξιοῦχοι, ἂν ἐξηκολούθουν ἐργαζόμενοι, μὲ βάσιν τὸν μέσον ὅρον τῶν ἀποδοχῶν τοῦ βαθμοῦ ἢ τῶν βαθμῶν τοῦ συνταξιούχου, εἰς οὓς οὗτος διετέλεσε κατὰ τὴν τελευταίαν πρὸ τῆς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐξόδου τον τριετίαν, ὁριζομένου ὡς κατωτάτου ὁρίου συντάξεως τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν 250.000.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Σεπτεμβρίου 1951

133300|8655|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου

Περὶ κλεισίματος ἀρτοποιείων Μεγαρίδος κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου Ζαχαρίου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 165 τῆς 5 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 1671|51 «περὶ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ Ὑπουργείων», 2) τὰς διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 666|48 «περὶ συστάσεως Ὑπουργείου Ἐφοδιασμοῦ καὶ Διανομῶν», 3) τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 136|46 «περὶ κυρώσεως, τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 10|11.5.46 Ν.Δ. «περὶ Ἀγορανομικοῦ Κώδικος», 4) τὰς ὑπ' ἀριθ. 26|1950 καὶ 35|1950 ἀγορανομικὰς διατάξεις σχετικῶς μὲ τὸ σχῆμα τοῦ παραγομένου ἄρτου δελτίου καὶ τὰς ὥρας πωλήσεως καὶ διανομῆς τοῦ ἄρτου εἰς τὸ κοινόν, 5) τὴν ἀπὸ 20.8.51 αἴτησιν τῆς Συντεχνίας Ἀρτοποιῶν Μεγαρίδος, ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Ἐπιτρέπομεν κατ' ἐξαίρεσιν τῶν ὡς ἄνω 26|1950 καὶ 35|1950 ἀγορανομικῶν διατάξεων, ὅπως, λόγῳ τῆς τοπικῆς ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου Ζαχαρίου, τὰ ἀρτοποιεῖα τῶν περιφερειῶν Μεγάρων, Μ. Πεύκου, Μάνδρας, Μαγούλας, Βιλλίων, Κρικελουκίου, Ἀσπροπύργου καὶ Σκαραμαγκᾶ, παραμείνωσι κλειστὰ κατὰ τὴν δην Σεπτεμβρίου) ἐπέτειον τῆς ἑορτῆς Ἁγίου Ζαχαρίου.

Ὁ ἄρτος τῆς ἡμέρας ταύτης (δ Σεπτεμβρίου) θὰ παρασκευασθῇ καὶ θὰ διανεμηθῇ ὑπὸ τῶν ὡς ἄνω ἀρτοποιείων τὴν 1ην Σ|βρίου δμοῦ μὲ τὸν ἄρτον τῆς ἡμέρας ταύτης.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ τῆς διὰ τοῦ τύπου ἀνακοινώσεώς της.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Αὐγούστου 1951

48653|Σ 895|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ Κανονισμοῦ Ἀσθενείας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 166 τῆς 5 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἀποφασίζομεν :

Ὅπως ἡ § 2 τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ Κανονισμοῦ Ἀσθενείας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 67957|1951 ἀποφάσεως ἡμῶν, τροποποιηθῇ ὡς ἀκολούθως :

2. Δὲν δύναται νὰ παρασχεθῇ λουτροθεραπεία εἰς αὐτοφυῆ λουτρὰ εἰς πλείονας τῶν τριακοσίων κατ' ἔτος ἠσφαλισμένων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Σεπτεμβρίου 1951

42545|Σ.781|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης διατάξεως εἰς ἄρθρον 39 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μακαρονοποιῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 166 τῆς 5 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἀποφασίζομεν :

Ὅπως ἐν τέλει τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 39 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μακαρονοποιῶν προστεθῇ διάταξις, ἔχουσα ὡς ἀκολούθως :

Ἐπίσης ὁ πραγματοποιηθεὶς χρόνος ἐργασίας εἰς τὸ ἐπάγγελμα ὑπὸ τῶν ἠσφαλισμένων παρὰ τῷ Ταμείῳ κατὰ τὴν κατοχικὴν περίοδον 1941—1944, οἵτινες κατ' αὐτὴν ὑπῆχθησαν ἀναγκαστικῶς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων τοῦ Κράτους, εἰς ὃ ἀνήκον τὰ στρατεύματα Κατοχῆς.

Ἡ ὑπὸ τῆς § 5 τοῦ παρόντος ἄρθρου προβλεπομένη προθεσμία ὁρισθεῖσα εἰς ἓν ἔτος ἀρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Αὐγούστου 1951

42544|Σ. 782|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης διατάξεως εἰς ἄρθρον 39 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μακαρονοποιῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 166 τῆς 5 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἀποφασίζομεν :

Ὅπως ἐν τέλει τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 39 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μακαρονοποιῶν προστεθῇ διάταξις, ἔχουσα ὡς ἀκολούθως :

«Ἐξαιρετικῶς εἰς τοὺς νεοασφαλισθέντας βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ παρόντος, οἵτινες καίτοι εἶχον τὰς προϋποθέσεις ἀσφαλίσεως παρὰ τῷ Ταμείῳ δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Α.Ν. 2018|39, δὲν ὑπῆχθησαν εἰς τὴν ἀσφάλισιν αὐτοῦ δι' οἱονδήποτε λόγον, παρέχεται τὸ δικαίωμα ἀναγνωρίσεως δι' ἐξαγοράς ὡς ἐν ἀσφαλίσει χρόνου καὶ τοῦ πραγματοποιηθέντος χρόνου ἐργασίας ἢ ὑπηρεσίας, ἐφ' ὅσον οὗτος διανύσῃ εἰς τὰ ἐν ἄρθρῳ 3 ἐπαγγέλματα κατὰ παρέκκλισιν τῶν προϋποθέσεων καὶ περιορισμῶν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 39 τοῦ παρόντος καὶ δι' ὅσον χρόνον δὲν ὑπήγοντο εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α.».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Αὐγούστου 1951

43953|Κ. 389|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἐπικ. Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἐμπορικῶν Καταστημάτων χορηγουμένων συντάξεων ἀπὸ 17.51.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 167 τῆς 6 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : 1) τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 19|1944, 2) τὴν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 6219|11.8.51 ἐγγράφῳ τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς ἀπόφασιν αὐτῆς, 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 1760|30.7.51 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Ἐπικ. Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἐμπορικῶν Καταστημάτων, 4) τὰς χρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν :

Ὅπως αἱ παρὰ τοῦ Ταμείου Ἐπικ. Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἐμπορικῶν Καταστημάτων χορηγούμεναι συντάξεις βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 50805|6129|47 κοινῆς ἀποφάσεως ἡμῶν αὐξηθῶσιν ἀπὸ 1ης Ἰουλίου ἐ.ἔ. ὡς ἀκολούθως :

Κλιμάκια βασ. συντάξεως :	Ποσὰ ἀναπροσηρμοσμένης συντάξεως :
1— 500	200.000
501— 750	210.000
751—1.000	220.000
1.001—1.500	255.000
1.501—2.000	275.000
2.001—2.500	315.000
2.501—3.000	350.000
3.001—3.500	375.000
3.501—4.000	400.000
4.001—4.500	420.000
4.501—5.000	445.000

Ὡσαύτως αὐξάνονται ἀπὸ 1ης Ἰουλίου τὰ εἰς τοὺς συνταξιούχους τοῦ ὡς ἄνω Ταμείου καταβαλλόμενα ἐπιδόματα οἰκογενειακῶν βαρῶν κατὰ 50 υ|ο.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Σεπτεμβρίου 1951

40447|Σ. 758|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς Καταστατικὸν τοῦ Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ Ἀνεργίας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 168 τῆς 7 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἀποφασίζομεν :

Ὅπως εἰς τὸ ἄρθρον 18 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ Ἀνεργίας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν προστεθῇ μεταβατικὴ διάταξις, ἔχουσα οὕτω :

Ἐγκρίνεται καὶ νομιμοποιεῖται ἡ ἀπὸ 24.4.51 ἀπόφασις τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ταμείου περὶ χορηγήσεως ἐφ' ἅπαξ ἐπιδόματος ἀνεργίας λόγῳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα 1951 εἰς τοὺς ἀπολέσαντας τὸ δικαίωμα ἐπαδοτήσεως ἐργάτας Τύπου καὶ παραμένοντας ἐν συνεχείᾳ ἄνευ ἐργασίας, ὡς καὶ εἰς τοὺς μὴ ἀποκτήσαντας τὰς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 7 § 1 ἐδ. α' τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ Ἀνεργίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Αὐγούστου 1951

33149|Ε. 924|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἐλλη-

νικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ χορηγουμένων συντάξεων κατὰ 70ο/ο ἀπὸ 1.7.51.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 170 τῆς 8 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : 1) τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 19|1944, 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 4011|28.5.51 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ 3) τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν :

Αὐξάνομεν ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1951 τὰς βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 50855|47 κοινῆς ἡμῶν ἀποφάσεως παρὰ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ χορηγουμένας συντάξεις κατὰ 70 ο/ο.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Αὐγούστου 1951

45301|Ο. 972|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Τ.Ε.Α.Π.Ο.Κ.Α. παρεχομένων συντάξεων κατὰ 100 ο/ο ἀπὸ 1.6.51.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 170 τῆς 8 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : 1) τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 19|1944, 2) τὴν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 6249|11.6.51 ἐγγράφῳ τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς ἀπόφασιν αὐτῆς, 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 4378|9.8.1951 ἀναφοράν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, 4) τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν :

Ὅπως τὰ παρὰ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως χορηγούμενα μηνιαῖα περιοδικὰ βοηθήματα (συντάξεως) βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 50855|6409|1947 κοινῆς ἀποφάσεως ἡμῶν αὐξηθῶσιν ἀπὸ τῆς 1ης Ἰουνίου 1951 κατὰ 100%.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Σεπτεμβρίου 1951

42541|Σ. 779|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Κανονισμοῦ Κλάδου Προνοίας τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Βορειοδυτικῆς Ἑλλάδος.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 170 τῆς 8 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἀποφασίζομεν :

Ὅπως τὸ ἄρθρον 10 τοῦ Κανονισμοῦ Κλάδου Προνοίας τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Βορειοδυτικῆς Ἑλλάδος τροποποιηθῇ ὡς ἀκολούθως :

Ἄρθρον 10

1. Τὸ παρὰ τοῦ Κλάδου Προνοίας παρεχόμενον ἑφ' ἅπαξ βοήθημα ὁρίζεται εἰς ἓνα μισθὸν μετὰ τῶν ἐπ' αὐτοῦ ἐπιδομάτων οἰκογενειακῶν βαρῶν καὶ πολυετοῦς ὑπηρεσίας διὰ πᾶν ἔτος κρατήσεων ὑπὲρ τοῦ Κλάδου Προνοίας.

α) Ὁ κατὰ τ' ἀνωτέρω μισθὸς δὲν δύναται ἐν πάσῃ περιπτώσει νὰ ὑπερβῇ διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ βοηθήματος τὸ ποσὸν τῶν δραχ. ἑνὸς ἑκατομμυρίου πεντακοσίων χιλιάδων (1.500.000).

β) Ὡς ἀνώτατον ὅριον συνολικῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν, ἐφ' ὧν ἐνεργοῦνται αἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Κανονισμοῦ κρατήσεις, ὁρίζονται ἅπασαι αἱ μηνιαῖαι ἀποδοχαὶ τοῦ ἠσφαλισμένου.

γ) Τὰ ἀνωτέρω τεθέντα ἀνώτατα ὅρια αὐξομειοῦνται κατὰ τὸ ποσοστὸν αὐξομειώσεως τοῦ κατὰ τὸν ἡμερομηνίαν δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἰσχύοντος μισθολογίου τῶν Σ.Β.Δ.Ε.

2. Ἐπὶ τοῦ βασικοῦ μισθοῦ τοῦ ἠσφαλισμένου ὑπολογίζονται καὶ αἱ προσαυξήσεις λόγῳ ἐνοικίου, ὡς καὶ τῶν δευτερευουσῶν ἀπολαυῶν, εἰς ἃς ὑπηρεσίας δικαιολογοῦνται τοιαῦται ἐκ τοῦ Κ.Δ.Α. καὶ ὡς ὁρίζονται αὐταὶ ἐν ἄρθρῳ 4 τοῦ Κανονισμοῦ καὶ 17 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων, ἐφ' ὅσον ἐγένοντο καὶ ἐπ' αὐτῶν κρατήσεις ὑπὲρ τοῦ Κλάδου Προνοίας.

Ὁ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὑπολογισμὸς τοῦ βοηθήματος ἰσχύει καὶ διὰ τοὺς ἀπὸ 1.1.1949 μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐξελθόντας τῆς ὑπηρεσίας ἠσφαλισμένους.

3. Ὡς βάσις μισθοῦ λογίζεται ὁ μέσος ὅρος τῶν μισθῶν, τοὺς ὁποίους ἐλάμβανεν ὁ ἠσφαλισμένος κατὰ τὴν πρὸ τῆς ἐξόδου του ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἢ τοῦ θανάτου του δεκαετίαν.

4. Τὸ βοήθημα τοῦτο καθορίζεται τὸ πολὺ εἰς 25 μισθούς, ἐν οὐδεμιᾷ δὲ περιπτώσει δύναται νὰ εἶναι μικρότερον τῆς κεφαλαιοποιήσεως πασῶν τῶν ἀτομικῶν κρατήσεων τοῦ ἠσφαλισμένου πρὸς 4 ο/ο ἐτησίως καὶ ηὐξημένον κατὰ τὸ 1|4 αὐτῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Αὐγούστου 1951

113414|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Δημοσίων Ἔργων

Περὶ ἑρμηνείας ἄρθρου 18 τοῦ ὀργανισμοῦ ὑπηρεσιῶν τοῦ Ο.Α.Π.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 171 τῆς 10 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 1630|1951 «περὶ κυρώσεως, τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1659|1950 Α.Ν. περὶ Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς», ἐγκρίνομεν τὴν ὑπ' ἀριθ. 219 ἐ.ἔ. πρᾶξιν τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Ο.Α.Π., δι' ἧς ἑρμηνεύεται τὸ ἄρθρον 18 τοῦ Ὀργανισμοῦ τῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Ο.Α.Π. ὡς ἑξῆς :

Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῆς περὶ δημοσιεύσεως μεταβολῶν προσωπικοῦ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως διατάξεως τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ ἀπὸ 11.5.51 Ὀργανισμοῦ τῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Ο.Α.Π. (Ε.Κ. τεῦχος Β', φύλ. 88|12.5.51) εἶναι ὅτι αὕτη ἀφορᾷ τὸ μόνιμον καὶ μόνον προσωπικὸν τοῦ Ο.Α.Π. καὶ οὐχὶ τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ αὐτοῦ Ὀργανισμοῦ ἐντασσόμενον ἢ προσλαμβανόμενον ἀναλόγως τῶν ἑκάστοτε ἀναγκῶν τοῦ Λιμένος πάσης φύσεως ἐκτάκτου ἐπὶ συμβάσει ἰδιωτικοῦ δικαίου ἐργατοϋπαλληλικοῦ προσωπικοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Σεπτεμβρίου 1951

38097|3072|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας

Περὶ ἐπεκτάσεως τῶν περὶ φορτοεκφορτώσεων διατάξεων εἰς τὸν λιμένα Λαυρίου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 171 τῆς 10 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου 1478|1950 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ φορτ|κῶν ἐργασιῶν τῶν λιμένων ἰσχυουσῶν διατάξεων» καὶ 2) τὸ ὑπ' ἀριθ. 23320|1336|25.6.1951 ἐγγρα-

φον τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, ἀποφασίζομεν :

Ἐπεκτείνομεν ἀπάσας τὰς διατάξεις τοῦ Κ.Δ. Νόμου 5167|1932 περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένας φορτ|κῶν ἐργασιῶν, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, εἰς τὸν λιμένα Λαυρίου, διὰ τὴν ρύθμισιν τῶν φορτ|κῶν ἐργασιῶν τοῦ λιμένος τούτου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Αὐγούστου 1951

50903|Σ. 935|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ Διατάγματος τῆς 26.4.1926 περὶ τοῦ τρόπου ἐν γένει λειτουργίας τοῦ Τ.Α.Κ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 174 τῆς 13 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἀποφασίζομεν :

Ὅπως τὰ τρία πρῶτα ἐδάφια τῆς § 6 τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ Δ|τος τῆς 26.4.1926 «περὶ τοῦ τρόπου ἐν γένει λειτουργίας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν» τροποποιηθῶσιν ὡς ἀκολούθως :

«Διὰ τοὺς κατὰ τὴν § 4 προσλαμβανομένους ἐργάτας ἢ ἐργατρίας ἡ πρὸς τὸ Τ.Α.Κ. εἰσφορὰ αὐτῶν καὶ τοῦ ἐργοδότου ὁρίζεται εἰς τὸ διπλάσιον τῆς ἀντιστοίχου τῶν μετόχων.

Οἱ τοιοῦτοι ἐργάται ἢ ἐργάτριαι εἶναι ἠσφαλισμένοι διὰ μὲν τὸν κίνδυνον τῆς ἀσθενείας εἰς τὸ Τ.Α.Κ. δικαιούμενοι τῶν παροχῶν τὰς ὁποίας ὁρίζει ὁ κανονισμὸς ἀσθενείας τοῦ Τ.Α.Κ., διὰ δὲ τοὺς κινδύνους ἀναπηρίας, γήρατος, θανάτου καὶ ἀνεργίας τοῦ Ι.Κ.Α.

Τὸ Τ.Α.Κ. ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ εἰς τὸ Ι.Κ.Α. τὰς εἰσφοράς, αἱ ὁποῖαι ἀντιστοιχοῦν εἰς τοὺς ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. κατὰ τ' ἀνωτέρω καλυπτομένους ἀσφαλιστικοὺς κινδύνους γ' καὶ δ' τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ Α.Ν. 1864|1951.

Διὰ συμβάσεως, ἥτις θέλει συναφθῇ μεταξὺ τοῦ Τ.Α.Κ. καὶ Ι.Κ.Α., θέλει καθορισθῇ ὁ τρόπος τῆς καταβολῆς τῶν ἀνωτέρω εἰσφορῶν ὑπὸ τοῦ Τ.Α.Κ. εἰς τὸ Ι.Κ.Α.».

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἀναιρέχει ἀπὸ τῆς 1.8.1951, ἡμερομηνίας ἀπασχολήσεως ἐλευθέρων ἐργατῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Σεπτεμβρίου 1951

5233|Τ. 36|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Περὶ καθορισμοῦ τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν βάσει τοῦ Ν. 1538|50.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 175 τῆς 13 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 13 § 1 τοῦ Α.Ν. 1538|1950 περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.

2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 148|23.1.1951 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν, ἀποφασίζομεν :

Ὅπως αἱ ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν καταβαλλόμεναι ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ καθορισθοῦν εἰς τὸ αὐτὸ ποσοστὸν κρατήσεως, ὅπερ ἰσχύει καὶ διὰ τοὺς λοιποὺς ἠσφαλισμένους τοῦ Ταμείου, ἤτοι 6 ο|ο ὡς εἰσφορὰν τῶν ὑπαλλήλων ὑπὲρ τῆς ἀσφαλίσεώς των εἰς τὸ ὡς ἄνω Ταμεῖον καὶ ἐπὶ τῶν καθορισθεισῶν βάσει τοῦ Α.Ν. 1538|1950 ἀποδοχῶν των.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Σεπτεμβρίου 1951

1504|Ν. 10|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ναυτικῶν Πρακτόρων καὶ Ὑπαλλήλων βάσει Α. Ν. 1538|1950.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 175 τῆς 13 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 13 § 1 τοῦ Α.Ν. 1538|1950 περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν Ν.Π.Δ.Δ. καὶ

2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 151|3.1.1951 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ναυτικῶν Πρακτόρων καὶ Ὑπαλλήλων, ἀποφασίζομεν :

Ὅπως αἱ ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ναυτικῶν Πρακτόρων καὶ Ὑπαλλήλων καταβαλλόμεναι ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ παρὰ τοῦ εἰς αὐτὸ ἠσφαλισμένου προσωπικοῦ του καθορισθῶσιν εἰς τὸ αὐτὸ ποσοστόν, ἤτοι 6 ο|ο ἐπὶ τῶν καθορισθεισῶν βάσει τοῦ Α. Ν. 1538|1950 ἀποδοχῶν του.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Σεπτεμβρίου 1951

51139|5389|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ εἰσφορᾶς ὑπὲρ τῆς Ὁμοσπονδίας Μηχανικῶν καὶ Θερμαστῶν Ἑλλάδος.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 175 τῆς 13 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : 1) τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 28|1944, ὡς ἐτροποποιήθησαν καὶ συνεπληρώθησαν μεταγενεστέρως, 2) τὴν κατὰ τὸ Γ' Πανελλαδικὸν Βιομηχανικὸν Συνέδριον τῶν Πρακτικῶν Μηχανικῶν, Μηχανοδηγῶν, Θερμαστῶν Βιομηχανίας, Ἀλωνιστικῶν κλπ. Μηχανολογικῶν Συγκροτημάτων, ληφθεῖσαν ἀπόφασιν περὶ κρατήσεως ἐκ τῶν ἀποδοχῶν αὐτῶν εἰσφορᾶς ὑπὲρ τῆς ἀνωτέρω Ὁμοσπονδίας, ἀποφασίζομεν :

Ὅπως ἐνεργῆται μερίμνῃ τῶν οἰκείων ἐργοδοτῶν κράτησις ἐκ δραχ. (3.000) τριῶν χιλιάδων μηνιαίως ἐκ τῶν μισθῶν τῶν Πρακτικῶν Μηχανικῶν Α' Β' Γ' Μηχανοδηγῶν καὶ Θερμαστῶν Βιομηχανίας, Γεωργίας καὶ Ὁδοποιΐας κλπ., Μονίμων καὶ Κινητῶν Μηχανολογικῶν Συγκροτημάτων ὑπὲρ τῆς ἐν Ἀθήναις ἑδρευούσης Ὁμοσπονδίας Μηχανικῶν καὶ Θερμαστῶν Βιομηχανίας καὶ Γεωργίας Ἑλλάδος.

Ἡ παροῦσα, ἰσχύουσα καθ' ἅπασαν τὴν χώραν, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Σεπτεμβρίου 1951

48811|1387|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ διαθέσεως μέρους τῶν εἰσπραττομένων ποσῶν ἐπὶ τοῦ προσθέτου τέλους ἐπὶ τῶν εἰσιτηρίων δημοσίων θεαμάτων ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἠθοποιῶν καὶ ἀπαδιδομένων αὐτῷ διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν

εξόδων του Υπουργείου Εργασίας χρήσεως 1951—1952.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 175 της 13 Σεπτεμβρίου 1951)

Έχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὸ ἀπὸ 1 Αὐγούστου 1923 Ν. Δ/γμα «περὶ τροποποιήσεως τοῦ περὶ δημοσίων θεαμάτων Νόμου», ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀπὸ 20|11|1925 Ν.Δ. «περὶ καθορισμοῦ πόρων καὶ μετόχων τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἠθοποιῶν κλπ.». 2) Τὸ ἀπὸ 17|11|1931 Δ/γμα «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ ἀπὸ 1ης Δεκεμβρίου 1930 Δ/τος «περὶ ἱδρύσεως Ταμείου Ἐργασίας Ἠθοποιῶν καὶ περὶ τρόπου ἀποδόσεως ποσοστοῦ ὑπὲρ τοῦ Ταμείου τούτου». 3) Τὸ ἀπὸ 15|6|1932 Διάταγμα περὶ τρόπου ἀποδόσεως πόρων συντηρήσεως καὶ λειτουργίας τῆς Δραματικῆς Σχολῆς τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου». 4) Τὸν Νόμον 6342 «περὶ συμπληρώσεως τῆς ἀσφαλίσεως θεατρικῶν συγγραφέων». 5) Τὸν ὑπ' ἀριθ. 419|1937 Α.Ν. «περὶ τρόπου διαγωγῆς τῶν περὶ τῶν ἐργατῶν θεάτρου διατιθεμένων ποσοστῶν εἰδικοῦ τέλους ἐπὶ τῶν δημοσίων θεαμάτων». 6) Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ ἐλέγχου προέκυψε ὅτι πολλὰ ἐκ τῶν ἐν τάξει μελῶν δὲν ἀποδεικνύουν τὴν ἑτέραν προϋπόθεσιν τοῦ Νόμου τῆς κυρίας ἀπασχολήσεως αὐτῶν εἰς τὰς ἐργασίας θεάτρου, ὡς τοῦτο προκύπτει ἐκ τῆς ἀσφαλίσεως αὐτῶν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἠθοποιῶν κλπ. ἐνδείκνυται ἐκ λόγων ἐπιεικείας, ὅπως ἡ καταναμὴ βάσει τῶν ἀνωτέρω ἐκ τοῦ ἐλέγχου προκυψάντων στοιχείων γίνῃ δι' ἕνα μόνον ἑξάμηνον, παρεχομένης οὕτω προθεσμίας εἰς τοὺς τυχὸν μὴ τακτοποιημένους καὶ (ἐγγεγραμμένους εἰς τὸ Ταμεῖον Ἠθοποιῶν) νὰ τακτοποιηθῶσι καὶ οὕτω ἀποδειχθῇ ἡ κυρία αὐτῶν ἀπασχόλησις εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ Θεάτρου, ἐγκρίνομεν:

Ὅπως ἐκ τῶν ἑκάστοτε εἰσπραττομένων ποσῶν ἐπὶ τοῦ προσθέτου τέλους ἐπὶ τῶν εἰσιτηρίων δημοσίων θεαμάτων ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἠθοποιῶν καὶ ἀποδιδομένων αὐτῷ διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας χρήσεως 1951—1952 διατίθενται ἐπὶ ἓν ἑξάμηνον τὰ ἑξῆς ποσὰ δι' ἐντολμάτων ἐκδιδομένων παρὰ τῆς Ὑπηρεσίας Ἐντελλομένων Ἐξόδων.

α) Ἓν ὄγδοον ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἐργασίας Ἠθοποιῶν, ὑποχρέου τούτου ὄντος εἰς ἀπόδοσιν ἐκ τοῦ ὡς ἄνω ποσοστοῦ δραχ. 250.000 εἰς τὴν Δραματικὴν Σχολὴν τοῦ Θεάτρου πρὸς συντήρησιν καὶ λειτουργίαν αὐτῆς.

β) Ἕτερον 1|8 ὑπὲρ τῶν κάτωθι Ταμείων Ἀλληλοβοηθείας, ὅπερ καὶ καταναέμεται εἰς αὐτὰ κατ' ἀναλογίαν τῶν ταμειακῶς ἐν τάξει μελῶν των, τῶν ἀπασχολουμένων κυρίως εἰς ἐργασίαν Θεάτρου καὶ κατὰ ποσοστὸν ὡς ἀκολούθως:

1) 37 ο|ο ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Ἠθοποιῶν.

2) 15 ο|ο ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Ἑλληνικοῦ Θεάτρου.

3) 5 ο|ο ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Συγγραφέων.

4) 18 ο|ο ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Ὑπαλλήλων Κινημ. Ἐπιχειρήσεων.

5) 10 ο|ο ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Πανελληνίου Μουσικοῦ Συλλόγου.

6) 1 ο|ο ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Ἐπαγγελματιῶν Μουσικῶν.

7) 1 ο|ο ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Ἑλλήνων Μουσουργῶν.

8) Συνδέσμου Μουσικῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς ἡ «Ἀλληλοβοήθεια».

9) 13 ο|ο ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Μουσικοῦ Συλλόγου Θεσσαλονίκης.

Αἱ δαπάναι διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως (μισθοὶ προσωπικοῦ γραφείων, ἐνοίκια, γραφικὴ ὕλη κλπ.) τῶν περὶ ὧν ἡ παροῦσα Ταμείων Ἀλληλοβοηθείας δὲν δύνανται νὰ εἶναι ἀνώτεραι κατ' ἔτος τοῦ ἑνὸς δεκάτου τῶν περιεχομένων εἰς ταῦτα ποσῶν ἐκ προσθέτου τέλους.

Ἐξαιρετικῶς ἐπιτρέπεται, μετ' ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῶν Ταμείων, ὅπως αἱ δαπάναι αὗται ἀνέλθωσιν εἰς ποσοστὸν μέχρι 15 ο|ο ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἐσόδων ἑκάστου Ταμείου, τὸ ἐπὶ πλέον ὅμως τοῦ ἑνὸς δεκάτου ἐπὶ τῶν προθέτων τελῶν δαπανώμενον ποσὸν βαρύνει τὰς λοιπὰς προσόδους αὐτῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Αὐγούστου 1951

36251|φ881|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως Κανονισμοῦ Λειτουργίας Διοικήσεως καὶ Παροχῶν τοῦ Κ. Α. Φ. ξηρᾶς Χίου

(Ε.Κ. τ. Β φ. 175 τῆς 13 Σεπτεμβρίου 1951)

47372|Μ. 350|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ νέας αὐξήσεως συντάξεων Ἐπικουρικοῦ Ταμείου Ἐξόδου Γερόντων καὶ Ἀνικάνων Ἐργατῶν Μετάλλου κατὰ 50 ο|ο

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 177 τῆς 17 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 19|1944, 2) τὴν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 6249|11.6.51 ἐγγράφῳ τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς ἀπόφασιν αὐτῆς, 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 3142|22.8.51 ἀναφορὰν τοῦ Ἐπικ. Ταμείου Ἐξόδου Γερόντων καὶ Ἀνικάνων Ἐργατῶν Μετάλλου, 4) τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Ὅπως αἱ παρὰ τοῦ Ἐπικουρικοῦ Ταμείου Ἐξόδου Γερόντων καὶ Ἀνικάνων Ἐργατῶν Μετάλλου καταβαλλόμεναι συντάξεις βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 50855|6499|47 κοινῆς ἀποφάσεως ἡμῶν αὐξηθῶσιν ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1951 κατὰ 50 ο|ο ἐπὶ πλέον τῆς γενομένης ἴσης αὐξήσεως διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 55979|Μ. 498|1950 ἀποφάσεως ἡμῶν, ἤτοι κατὰ 100 ο|ο ἐν συνόλῳ ἐπὶ τῶν ποσῶν τῆς ὑπ' ἀριθ. 50855|1947 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ δι' ἅπασας τὰς κατηγορίας συνταξιούχων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Σεπτεμβρίου 1951

50884|Σ.924|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης παραγράφου εἰς ἄρθρον 26 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Τραπέζης Ἀθηνῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 177 τῆς 17 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τὸ ἄρθρον 26 τοῦ Καταστατικοῦ

τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Τραπέζης Ἀθηνῶν προστεθῇ παράγραφος ὑπ' ἀριθ. 12, ἔχουσα ὡς ἀκολούθως :

12. Ἡ σύνταξις ἀμέσου συνταξιούχου δὲν δύναται νὰ εἶναι κατὰ ποσὸν μικροτέρα τῶν 35 ο|ο τῶν ἀποδοχῶν, αἵτινες κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ λαμβάνονται διὰ τὸν προσδιορισμὸν τῆς καθορισθησομένης συντάξεως.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἀνατρέχει ἀπὸ 1.1.1950.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Σεπτεμβρίου 1951

2589|Ο.33|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ τῶν ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Προνοίας Ὑπαλλήλων Ο.Λ.Π. καταβαλλομένων ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 189 τῆς 26 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 18 § 1 τοῦ Α.Ν. 1538|50 «περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῶν Ν.Π.Δ.Δ.» καὶ 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 87|13.1.1951 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Προνοίας Ὑπαλλήλων Ο.Λ.Π., ἀποφασίζομεν :

Ὅπως ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1951 αἱ ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Προνοίας Ὑπαλλήλων Ο.Λ.Π. καταβαλλόμεναι ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ 30|ο ἐκ μέρους τοῦ ἠσφαλισμένου καὶ 6α|ο ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου ὑπολογίζονται ἐπὶ τῶν δυνάμει τοῦ Α.Ν. 1538|50 ἀναπροσηρμοσμένων ἀποδοχῶν τῶν ἠσφαλισμένων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Αὐγούστου 1951

44611|3764|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς Κανονισμὸν Κ.Α.Φ. Δημένος Θεσσαλονίκης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 189 τῆς 26 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Κωδ. Νόμου 5167|1932 «περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς ταὶς λιμένας φορτ|κῶν ἐργασιῶν, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Νομ. Διατάγματος 1254|1949, καὶ 2) τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 726|4.8.1951 ἀναφορᾶς τοῦ Γραφείου Ἐργασίας Λιμένος Θεσσαλονίκης ὑποβληθὲν ἡμῖν πρακτικὸν τῆς ὑπ' ἀριθ. 457|1951 συνεδριάσεως τῆς διοικούσης τὸ Κ. Α. Φ. τοῦ λιμένος τούτου Ἐπιτροπῆς περὶ προσθήκης διατάξεως εἰς τὸν ἰσχύοντα Κανονισμὸν τοῦ Κ.Α.Φ., ἀποφασίζομεν :

Εἰς τὸ ἄρθρον 55 τοῦ ἰσχύοντος Κανονισμοῦ Λειτουργίας τοῦ Κεφαλαίου Ἀποζημιώσεως Φορ|τῶν Λιμένος Θεσσαλονίκης, τοῦ ἐγκριθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 24058|58|1951 ἀποφάσεως Γενικοῦ Διοικητοῦ Βορείου Ἑλλάδος, ἐγκρίνομεν προσθήκην 2ας παραγράφου ὡς ἀκολούθως :

Ἄρθρον 55

. . . . . .

2. Εἰς τοὺς ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἐξερχομένους τοῦ ἐπαγγέλματος ἐργάτας φορτ|τὰς δι' οἱονδήποτε τῶν ἐν ἄρθρῳ 29 ἀναφερομένων λόγων καὶ τυγχάνοντας μηνιαίου βοηθήματος ἐκ τοῦ Κ.Λ.Φ. κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος κανονισμοῦ δύναται δι' ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς, ἐφ' ὅσον ὑπάρχει πρὸς τοῦτο οἰκονομικὴ δυνατότης τοῦ Κ.Α.Φ., νὰ χορηγῆται καὶ ἐφ' ἅπαξ ἀποζημίωσις ἴση πρὸς ἓξ μηνιαῖα βοηθήματα, ἅτινα οἱ ὡς ἄνω ἐξερχόμενοι τοῦ ἐπαγγέλματος δικαιοῦνται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Αὐγούστου 1951

113576|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Δημοσίων Ἔργων

Περὶ ἐγκρίσεως πράξεως Ο.Λ.Π. περὶ τροποποιήσεως τοῦ κανονισμοῦ φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν Λιμένος Πειραιῶς.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 191 τῆς 27 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 19 τοῦ Ν. 1630 «περὶ κυρώσεως, τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1559|1950 Α. Ν. «περὶ Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς», ἐγκρίνομεν, ὡς ἔχουν, τὰς ὑπ' ἀριθ. 250, 256 καὶ 257 ἐ.ἐ. πράξεις τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ φορ|κῶν ἐργασιῶν λιμένος Πειραιῶς».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Σεπτεμβρίου 1951

57620|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ χορηγήσεως ἐπιδόματος ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας ἐξ 20 ο|ο εἰς τοὺς πτυχιούχους θερμαστὰς καὶ ἀρχιθερμαστάς.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 210 τῆς 22 Ὀκτωβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : 1) τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 28|1944, ὡς οὗτος αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, 2) τὴν ὑπὸ τῆς Ὁμοσπονδίας Μηχανικῶν καὶ Θερμαστῶν Βιομηχανίας καὶ Γεωργίας Ἑλλάδος ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν σχετικὴν αἴτησιν, 3) τὸ ἀπὸ 4.9.1951 πρακτικὸν τῆς Ἐπιτροπῆς ἐξακριβώσεως ἀνθυγιεινῶν ἐργασιῶν, ἀποφασίζομεν :

I. Χορηγοῦμεν ἐπίδομα ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας ἐξ 20 ο|ο ἐπὶ τῶν ἑκάστοτε ὑποχρεωτικῶν τεθεσπισμένων ἐλαχίστων ὁρίων ἡμερομισθίων βασικοῦ ἡμερομισθίου μετὰ τῶν ἐπιδομάτων οἰκογενειακῶν καὶ πολυετοῦς ὑπηρεσίας εἰς τοὺς πτυχιούχους θερμαστὰς ξηρᾶς καὶ ἀρχιθερμαστάς.

II. Τὸ ἀνωτέρω ἐπίδομα δὲν συμψηφίζεται πρὸς τυχὸν καταβαλλόμενα ἐπὶ πλέον τῶν ὑποχρεωτικῶς τεθεσπισμένων ἐλαχίστων ὁρίων ἡμερομισθίων.

Ἡ παροῦσα, ἰσχύουσα ἀπὸ 1.10.1951, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Ὀκτωβρίου 1951

57056|6099|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ κηρύξεως ἐκτελεστῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 7|1951 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, δι' ἧς καθορίζεται ἀνάλογος αὔξησις τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Κεντρικοῦ Καταστήματος

τοῦ Δ. Σ. Ο. πρὸς τὴν αὔξησιν τῶν ὡρῶν ἐργασίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 210 τῆς 22 Ὀκτωβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 16|20 Νοεμβρίου 1935 Α.Ν. «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1806|1951, 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 18 Ἰουνίου 1936 Β. Διατάγματος «περὶ τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ ἐκτελέσεως τοῦ ἀπὸ 16|20 Νοεμβρίου 1935 Α.Ν. «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐκτελεστὴν τὴν ὑπ' ἀριθ. 7|1951 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἐργασίας Ἀθηνῶν ὡς ἔχει, ἥτοι διὰ τὴν ἐπὶ πλέον τῶν 35 ὡρῶν παρεχομένην ἐργασίαν ἑβδομαδιαίως παρὰ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Κεντρικοῦ Καταστήματος τοῦ Α.Σ.Ο παρέχεται πρόσθετος ἀμοιβὴ κατὰ ποσοστὸν 14 2|7 ο|ο ἐπὶ τῶν μηνιαίων αὐτῶν ἀποδοχῶν ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1950 καὶ ἐφεξῆς καὶ ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ πρόσθετος αὕτη ἐργασία.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Ὀκτωβρίου 1951

57644|6141|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ χορηγήσεως ἐπιδόματος ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας εἰς κατηγορίας τινὰς ἐργατοτεχνιτῶν κεραμοποιΐας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 211 τῆς 22 Ὀκτωβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 28|1944, ὡς οὗτος αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, καὶ 2) τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 19.6.1951 ληφθεῖσαν ἀπόφασιν τῆς συσταθείσης Ἐπιτροπῆς ἐξακριβώσεως ἀνθυγιεινῶν ἐργασιῶν, ἀποφασίζομεν:

Εἰς τὰς κατηγορίας τῶν ἐργατοτεχνιτῶν κεραμοποιΐας—ἀγγειοπλαστικῆς α) ψησιῶν, β) ἐκκαμινευτῶν, γ) σουρωτῶν καὶ δ) λασπάδων χορηγοῦμεν ἐπίδομα ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας ἴσον πρὸς 20 ο|ο ἐπὶ τῶν ἑκάστοτε ἰσχυόντων ὑποχρεωτικῶν ἐλαχίστων ὁρίων μισθοῦ τούτων.

Τὸ ἐπίδομα τοῦτο δὲν συμψηφίζεται πρὸς τυχὸν πέραν τῶν ὡς ἄνω ἐλαχίστων ὁρίων καταβαλλομένης ἀποδοχῆς.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης, ἐκτεινομένης καθ' ὅλην τὴν χώραν, ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς της διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Ὀκτωβρίου 1951

8399|6185|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ νυκτερινῆς καὶ κυριακῆς ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν Κέντρων διασκεδάσεως κλπ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 213 τῆς 24 Ὀκτωβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 28|1944, ὡς οὗτος αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, 2) τὰς διατάξεις τῶν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 καὶ 18310|1946 ἀποφάσεων ἡμῶν, ὡς αὗται αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθησαν ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825|1951 ὁμοίας, καὶ 3) τὰς εἰδικὰς συνθήκας ἐργασίας καὶ ἀμοιβῆς τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἑστιατορίων καὶ Κέντρων διασκεδάσεως, ἀποφασίζομεν:

Αἱ διατάξεις τῶν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 καὶ 18310|1946 ἀποφάσεων ἡμῶν, ὡς ἡρμηνεύθησαν ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825|1951 ὁμοίας, ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ πάσης φύσεως προσωπικοῦ τῶν ἑστιατορίων, ζυθεστιατορίων, ἀναψυκτηρίων καὶ τῶν Κέντρων διασκεδάσεως καὶ κοσμικῶν ταβερνῶν μόνον ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τῆς παρούσης.

Καταβληθέντα, τυχόν, κατὰ προηγουμένην ἐφαρμογὴν τῶν ὡς ἄνω ἀποφάσεων, ποσά, εἰς τοὺς εἰς οὓς ἀφορᾷ ἡ παροῦσα μισθωτούς, θεωροῦνται ὅτι καλῶς κατεβλήθησαν καὶ δὲν ἀναζητοῦνται.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Ὀκτωβρίου 1951

55755|5957|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ παρατάσεως συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπαλλήλων ἑστιατορίων κλπ. Πειραιῶς.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 213 τῆς 24 Ὀκτωβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 3 τοῦ Α.Ν. 866|1937 καὶ τοῦ ἄρθρου 9 § 1 τοῦ Α.Ν. 1367|1938, 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 18053|1951 ἀπόφασιν ἡμῶν καὶ 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 963|9.10.1951 ἀναφορὰν τοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου Πειραιῶς, ἀποφασίζομεν:

Παρατείνομεν δι' ἓν εἰσέτι ἑξάμηνον ἀπὸ τῆς λήξεώς των: 1) τὴν ἀπὸ 23.3.1939 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας ὑπαλλήλων ἑστιατορίων κλπ. Πειραιῶς—Περιχώρων καὶ 2) τὴν ἀπὸ 4.10.1945 συμπληρωματικήν τοιαύτην.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Ὀκτωβρίου 1951

53337|5648|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ παρατάσεως συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργατοκαραγωγέων Ναυπάκτου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 206 τῆς 16 Ὀκτωβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 § 3 τοῦ Α.Ν. 866|37, ὡς καὶ τοῦ ἄρθρου 9 § 1 τοῦ Α.Ν. 1367|1938, 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 8883|51 ἀναφορὰν τῆς Γ.Σ.Ε.Ε., ἀποφασίζομεν:

Παρατείνομεν ἐπὶ ἓν ἑξάμηνον ἀπὸ τῆς λήξεώς της τὴν ἰσχύν τῆς ἀπὸ 30.9.1939 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καραγωγίων Ναυπάκτου καὶ τῆς ἀπὸ 30.8.1939 ὁμοίας συμπληρωματικῆς τοιαύτης.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Ὀκτωβρίου 1951

52091|Σ. 960|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ Ταμείου Συντάξεως Προσωπικοῦ Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας Μεταφορῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 206 τῆς 16 Ὀκτωβρίου 1951)

Ἀποφασίζομεν:

Ἡ διάταξις τοῦ δευτέρου ἐδαφίου τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ Ταμείου Συντάξεως Προσωπικοῦ Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας Μεταφορῶν, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 35193|1951 ἡμετέρας ἀποφάσεως, ἐφαρμόζεται καὶ διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν συντάξεων τῶν συνεπείᾳ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος καταστάντων ἀνικάνων ἀπὸ 1.8.1941 καὶ ἐφ' ἑξῆς, τῆς ἐκ τοῦ τοιούτου ὑπολογισμοῦ προκυπτούσης τυχὸν ἐπὶ πλέον διαφορᾶς οὔσης ἀπαιτητῆς ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς ὑπ' ἀριθ. 35193|1951 ἡμετέρας ἀποφάσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Ὀκτωβρίου 1951

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΟΣ

Ἐκδιδομένη τῇ συνεργασίᾳ ἀνωτάτων δικαστικῶν, ὑπὸ καθηγητῶν καὶ ὑφηγητῶν τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης.

Τόμος ΙΙΙ. Α, Τεύχος Β' (ἄρθρα 513—533), σελ. 152.

Διὰ τοῦ προσφάτως κυκλοφορήσαντος τεύχους τούτου τῆς Ἑρμ.ΑΚ ἔρχεται ἡ ἑρμηνεία τοῦ εἰδικοῦ μέρους τοῦ Ἐνοχικοῦ Δικαίου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος.

Τὸ τεύχος περιλαμβάνει ὁλόκληρον τὴν περὶ πωλήσεως ὕλην τοῦ Κώδικος, πλὴν τῶν διατάξεων τῶν ρυθμιζουσῶν τὰ πραγματικὰ ἐλαττώματα, τὰ εἰδικὰ σύμφωνα πωλήσεως καὶ τὴν ἀνταλλαγήν. Ἀλλὰ καὶ ἡ ὑπόλοιπος αὐτὴ ὕλη ὡς ἀναγγέλλεται, θὰ ἐπακολουθήσῃ λίαν προσεχῶς.

Ἡ πρακτικὴ χρησιμότης τῆς παρεχομένης νέας ἑρμηνευτικῆς ἐργασίας, λόγῳ τῆς μεγίστης διαδόσεως τῆς συμβάσεως τῆς πωλήσεως, σχεδὸν περιττεύει νὰ τονισθῇ. Ἄξιος ὅμως ἰδιαιτέρας ἐξάρσεως εἶναι ὁ τρόπος, καθ' ὃν ὁ κ. *Α. Γαζῆς*, συγγραφεὺς ὁλοκλήρου τοῦ περιεχομένου τοῦ τεύχους, ἐπεξειργάσθη τὰ σχετικὰ ἄρθρα τοῦ Κώδικος. Ἡ συμβολή του ἱσταται ἀπολύτως εἰς τὸ ὑψηλὸν ἐπιστημονικὸν ἐπίπεδον, εἰς τὸ ὁποῖον ὡς τώρα μᾶς ἐσυνήθισε ἡ Ἑρμ.ΑΚ. καὶ χάρις εἰς τὸ ὁποῖον ἐπεβλήθη αὐτὴ εἰς τὸν νομικόν μας κόσμον.

Τὴν ὅλην, πραγματι, ἐργασίαν τοῦ κ. *Α. Γαζῆ* χαρακτηρίζει ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ πληρότης τῆς ἐκθέσεως τῶν ζητημάτων τοῦ δικαίου τῆς πωλήσεως, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ προσπάθεια ὅπως καὶ ἡ συστηματικὴ κατάταξις τῆς ὕλης εἶναι πρωτότυπος καὶ ἡ θεμελίωσις τῶν καθ' ἕκαστον λύσεων γίνεται ἀνευ προσκολλήσεως εἰς ξένα πρότυπα.

Ἡ ἀνάπτυξις ἔρχεται κατὰ κανόνα ἀπὸ τὴν ἔκθεσιν τοῦ προηγουμένου δικαίου, τοῦ ὁποίου τονίζονται αἱ διαφοραὶ καὶ αἱ ὁμοιότητες πρὸς τὸ δίκαιον τοῦ Κώδικος· σπανίως μάλιστα γίνεται χρῆσις τῆς ὑπὸ τὸ ρ. θ. νομολογίας καὶ θεωρίας, ὅπου αὐτὴ ἐξακολουθῇ νὰ ἔχουν ἑρμηνευτικὴν σημασίαν. Ἐκ τῶν κυριωτέρων διαφορῶν πρὸς τὸ ρ. δ. τονίζεται ἡ ὑποχρέωσις τοῦ πωλητοῦ νὰ μεταβιβάσῃ τὴν κυριότητα τοῦ πωληθέντος πράγματος (ἄρθρ. 513 ἀριθ. 80 ἑπ.) καὶ οὐχὶ τὴν σχολαίαν μόνον νομήν τούτου. Σχετικῶς πρὸς τὴν εὐθύνην τοῦ πωλητοῦ διὰ νομικὰ ἐλαττώματα, ἧτις ἀντικατέστησε τὴν εὐθύνην δι' ἐνέκλησιν (ἄρθρ. 516), ἀναπτύσσονται διὰ μακρῶν ἡ ἔννοια καὶ αἱ περιπτώσεις τῶν νομικῶν ἐλαττωμάτων (ἄρθρ. 514), καθορίζεται μετ' ἀκριβείας ἡ φύσις τῆς εὐθύνης ταύτης (ἄρθρ. 516 ἀριθ. 1 ἑπ.) καὶ θεμελιοῦται ἐπὶ νέας ὀλοσώμου ἡ ἀντίληψις, ὅτι ἡ εὐθύνη αὐτὴ εἶναι ἀντικειμενική (ἄρθρ. 516 ἀριθ. 80 ἑπ.). Ὅσον ἀφορᾷ τὸν κίνδυνον ἐπὶ πωλήσεως, οὗτος (κατ' ΑΚ 522) περιέρχεται εἰς τὸν πωλητήν, οὐχὶ ἀπὸ τῆς καταρτίσεως τῆς πωλήσεως, ἀλλὰ ἀπὸ τῆς παραδόσεως· σχετικῶς δὲ καθορίζεται μετὰ πολλῆς θεωρητικῆς λεπτότητος ἡ ἔννοια τοῦ κινδύνου (ἄρθρ. 522 ἀριθ. 1 ἑπ.) καὶ ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 524 ἀναπτύσσεται ἡ ἰδιαιτέραν σημασίαν ἔχουσα πώλησις ἐπὶ ἀποστολῇ καὶ ἡ ἐκ' αὐτῆς ρύθμισις τοῦ κινδύνου.

Δὲν λείπει ἐπίσης ἡ ἀνάπτυξις ἐπικαίρων θεμάτων, ὡς ἡ ἐπίδρασις τῆς διευθυνομένης οἰκονομίας ἐπὶ τὴν καταρτισιν καὶ τὸ περιεχόμενον τῆς πωλήσεως, προκαλέσασα ζητήματα ἀποσχολήσαντα τὴν νομολογίαν (Εἰσαγωγὴ εἰς ἄρθρα 513 - 573 ἀριθ. 48 ἑπ.), ἡ ἀκόμη τὸ ζήτημα τῆς ἀνωλείας καὶ τῆς σημασίας τῶν διατυπώσεων (ἄρθρ. 513 ἀριθ. 58 ἑπ.). Τέλος τὸ ἄρθρ. 527 τὸ ρυθμίζον τὰ ἔξοδα τῆς συμβάσεως καὶ τῆς μεταγραφῆς ἑρμηνεύεται καὶ ἐντάσσεται εἰς τὸ σύστημα τοῦ ΑΚ ὁ νέος νόμος 1787|1950 περὶ φόρου μεταβιβάσεως ἀκινήτων, δι' οὗ τροποποιεῖται τὸ ὡς ἄνω ἄρθρον. Ἐν γένει δὲ ἐκασταχοῦ λαμβάνονται κατὰ τὸ δυνατὸν ὑπ' ὄψιν οἱ εἰδικοὶ καὶ οἱ νεώτεροι νόμοι.

Ἐκ τῶν λοιπῶν ἀναπτυσσομένων θεμάτων δέον ἰδιαιτέρως νὰ ἐξαρθῇ ἡ ἐξαντλητικὴ ἔκθεσις τῶν ἀντικειμένων τῆς πωλήσεως (ἄρθρ. 513 ἀριθ. 10 ἑπ.), μεταξὺ τῶν ὁποίων ἄξια σημειώσεως εἶναι: ἡ πώλησις ἀξιογράφων, ψευδῶν δυνάμεων καὶ ἐνεργειῶν, ἐπιχειρήσεως καὶ πελατείας κλπ. Ἐνταῦθα (ἄρθρ. 513 ἀριθ. 22 ἑπ.) τονίζεται, ὅτι ἡ πώλησις ἀντικειμένου, τοῦ ὁποίου ἡ παροχὴ εἶναι ἀδύνατος, ταγγάνει ἄκυρος κατὰ τὸν ΑΚ, γεγονὸς ὅπερ δὲν ἐπροσεξαν πάντοτε οἱ παρ' ἡμῖν ἑρμηνευταί. Πρωτότυποι εἶναι αἱ ὑποστηριζόμεναι ἀπόψεις σχετικῶς πρὸς τὴν πώλησιν ἐλπιζομένου πράγματος καὶ τὴν πώλησιν ἐλπίδος (ἄρθρ. 513 ἀριθ. 26 ἑπ.). Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ ἀγοραστοῦ, τονίζεται ἡ ὀρθὴ ἀποψις ὅτι ὁ ἀγοραστὴς δὲν ὑποχρεοῦται ἐκ τοῦ νόμου εἰς παραλαβὴν τοῦ πράγματος, ἀντιθέτως πρὸς ὅσα ὑποστηρίζουν πολλοὶ τῶν παρ' ἡμῖν ἑρμηνευτῶν, παρασυρόμενοι ἀπὸ τὰ ἀλλαχοῦ ἰσχύοντα. Διὰ πρώτην φορὰν ἐπιχειρεῖται λεπτομερὴς ἑρμηνεία τοῦ ρυθμίζοντος τὴν ἐπὶ ἀναγκαστικοῦ πλειστηριασμοῦ εὐθύνην τοῦ πωλητοῦ ἄρθρου 521, ὅπερ γεννᾷ δυσχερέστατα ἑρμηνευτικὰ ζητήματα. Τὸ ἀποκτῶν καὶ πάλιν πρακτικὴν σημασίαν, εἰς τὰς μεταπολεμικὰς συναλλαγάς, σύμφωνον διατηρήσεως τῆς κυριότητος ἀναπτύσσεται διὰ μακρῶν ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 532, ἰδιαιτέρα δὲ προσοχὴ ἀποδίδεται εἰς τὴν λεπτὴν διάκρισιν μεταξὺ τῶν ἐνοχικῶν καὶ τῶν ἐμπραγμάτων ἐνεργειῶν τοῦ συμφώνου τούτου (ἄρθρ. 532 ἀριθ. 30 ἑπ.). Λεπτομερῶς ἐξετάζεται ἐπίσης τὸ ζήτημα τῆς ἀπωλείας τῆς κυριότητος τοῦ πωλητοῦ (ἀριθ. 67 ἑπ.) ἐν σχέσει πρὸς τὰς κατὰ τὸν ΑΚ περιπτώσεις, ἐξ ὧν κυριωτέρα εἶναι ἡ καλοπιστος ὑπὸ τρίτου κτῆσις, ἐν τέλει δὲ ἐπιχειρεῖται διὰ νέων σκέψεων ἡ θεμελίωσις τῆς ὀρθῆς γνώμης, ὅτι τὸ σύμφωνον κατισχύει καὶ ἐκπτωχεύσει τοῦ ἀγοραστοῦ.

Τέλος δέον νὰ ἐξαρθῇ ἰδιαιτέρως ἡ ἀνάπτυξις τοῦ δικαίου τῆς ἐμπορικῆς πωλήσεως. Αἱ περιπτώσεις ταύτης (λ.χ. ναυτικὴ καὶ χρηματιστηριακὴ πώλησις), ὡς καὶ αἱ σχετικαὶ ἐμπορικαὶ ῥήτραι, ἐξετάζονται ἀφ' ἑνὸς ἐν τῇ γενικῇ εἰσαγωγῇ (ἀριθ. 70 ἑπ.) καὶ ἀφ' ἑτέρου ὑπὸ τὰς οἰκείας ἑκάστοτε διατάξεις.

Ἡ ἀρίστη ἐντύπωσις, τὴν ὁποίαν προκαλεῖ τὸ νέον τοῦτο τεῦχος τῆς Ἑρμ.ΑΚ, δικαιολογεῖ καὶ πάλιν τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ νομικοῦ μας κόσμου διὰ τὴν ἔκδοσιν, ὡς καὶ τὴν ἐπιθυμίαν του ὅπως ἡ ταχέως κυκλοφοροῦντα καὶ τὰ ἀναγγελλόμενα ἑπόμενα τεύχη.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 10ος — Τεύχος 23 (245)

Ἀθῆναι, 1 Δεκεμβρίου 1951

Η ΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ ΕΚ ΠΡΑΞΕΩΝ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ

('Εξ ἀφορμῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 8779)1951 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου 'Αθηνῶν)

Ὑπὸ τοῦ κ. ΒΑΣ. ΠΑΝΤ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, Δικηγόρου

I. Ἡ κατωτέρω (σελ. 1224) δημοσιευομένη ἀπόφασις τοῦ κατ' ἔφεσιν δικάσαντος Πρωτοδικείου 'Αθηνῶν, ἔχουσα νὰ κρίνῃ τὸ κῦρος ἀποφάσεως τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου τῆς 'Ανωνύμου 'Ελληνικῆς 'Εταιρίας Ὑδάτων περὶ διαβαθμίσεως ὑπαλλήλου, δέχεται ὅτι τὸ ὑπηρεσιακὸν τοῦτο συμβούλιον, ἱδρυθὲν ὑπὸ Κανονισμοῦ, ἔχοντος ἰσχὺν νόμου, τυγχάνει διοικητικὸν ὄργανον καὶ ἡ περὶ διαβαθμίσεως τοῦ ἐνάγοντος ὑπαλλήλου ἀπόφασις αὐτοῦ εἶναι ἐλεγκτὴ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ἀπὸ ἀπόψεως νομιμότητος, ὡς πᾶσα ἐν γένει διοικητικὴ πρᾶξις. 'Εφ' ὅσον δὲ ἡ πρᾶξις τοῦ διοικητικοῦ τούτου ὀργάνου ἐξεδηλώθη κατὰ τρόπον διάφορον τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου τιθεμένων προϋποθέσεων τυγχάνει παράνομος καὶ δημιουργεῖ ὁποχρέωσιν τῆς ἐργοδοτρίας 'Ανωνύμου 'Εταιρίας, διὰ λογαριασμὸν τῆς ὁποίας ἐνήργησε τὸ Ὑπηρεσιακὸν Συμβούλιον, πρὸς ἀνόρθωσιν πάσης ζημίας, ἐπελθούσης ἐκ τῆς παρανόμου ταύτης κρίσεως.

'Αλλ' ἐὰν τὸ ὑπηρεσιακὸν συμβούλιον τῆς 'Ανωνύμου 'Ελληνικῆς 'Εταιρίας Ὑδάτων εἶναι διοικητικὸν ὄργανον, κατὰ ποίαν λογικὴν ἐκ τῶν παρανόμων αὐτοῦ πράξεων καὶ παραλείψεων εἶναι δυνατὸν νὰ εὐθύνηται ἡ ἐφεσίβλητος 'Εταιρία, ἥτις τυγχάνει νομικὸν πρόσωπον ἰδιωτικοῦ δικαίου;

Διοικητικὸν εἶναι τὸ ὄργανον, τὸ ἐντεταγμένον ἐν τῇ διοικητικῇ ἱεραρχίᾳ, ἤτοι ἐντὸς τοῦ συστήματος τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν, εἰς τὰς ὁποίας εἶναι ἀνατεθειμένη ἡ ἄσκησις τῆς διοικητικῆς λειτουργίας (*Μ. Στασινοπούλου*, Δίκαιον διοικ. πράξεων, 1951 σελ. 58). Ὡς τοιοῦτον ἐνεργεῖ πάντοτε διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κράτους, τὸ ὁποῖον καὶ εὐθύνεται εἰς ἀποζημίωσιν ἐκ τῶν παρανόμων πράξεων ἢ παραλείψεων τοῦ ὀργάνου ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρ. 105 Εἰσαγ. Ν. Α.Κ., ἤτοι, ἐφ' ὅσον τὸ διοικητικὸν ὄργανον ἐνήργησε κατὰ τὴν ἀνάσκησιν τῆς ἀνατεθειμένης εἰς αὐτὸ δημοσίας ἐξουσίας καὶ ἐφ' ὅσον ἡ πρᾶξις ἢ ἡ παράλειψις δὲν ἐγένετο κατὰ παράβασιν διατάξεως, κειμένης χάριν τοῦ γενικοῦ συμφέροντος. Ἡ ἔννοια κατὰ ταῦτα τοῦ διοικητικοῦ ὀργάνου εἶναι ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν ἀνάσκησιν τῆς ἀνατεθειμένης αὐτῷ ἐξουσίας διὰ λογαριασμὸν ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως.

'Εν τούτοις ἡ σχολιαζομένη ἀπόφασις, σεβομένη τὴν γνώμην τῆς 'Ολομελείας τοῦ 'Αρείου Πάγου (ἀριθ. 505)1940 ΕΕΝ η' σ. 9), ὅτι τὰ πειθαρχικὰ καὶ ὑπηρεσιακὰ συμβούλια, τὰ ἱδρυθέντα διὰ κανονισμῶν, ἐχόντων ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου, εἶναι διοικητικὰ ὄργανα, ὧν ἡ κατ' οὐσίαν κρίσις ἐκφεύγει τοῦ ἐλέγχου τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων, δυναμένων μόνον τὸ κῦρος καὶ τὴν νομιμότητα τῶν πράξεων νὰ ἐξετάζουν, κατέληξεν εἰς ἓν ἐπὶ πλέον ἄτοπον, ἐκτὸς τῶν ὅσων ὑπεδείξαμεν εἰς τὴν μελέτην μας «Ὁ δικαστικὸς ἔλεγχος τῆς πειθαρχικῆς ἐξουσίας τοῦ ἐργοδότου, ΕΕΔ 8, 1 ἐπ.».

'Αλλὰ πρὸς τί ἡ ἀνάμιξις τοῦ διοικητικοῦ δικαίου ἐπὶ μιᾶς σχέσεως ἐργασίας, τῆς ὁποίας καὶ ἂν ἔτι οἱ ὅροι καθορίζωνται ὑπὸ τοῦ ἰσχύοντος νόμου ἔχοντος κανονισμοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως, δὲν παύει αὐτὴ νὰ μεταβάλῃ τὴν φύσιν της ὡς σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου. Φορεῖς δημοσίας ἐξουσίας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ νοηθοῦν ἐν ἰδιωτικῇ ἐπιχειρήσει (*Η π e e k - N i p p e r d e y* Lehrbuch des Arbeitsrechts, τόμ. II. 1932 σελ. 55).

'Αλλη εἶναι ἡ ὁδός, ἡ ὁδηγοῦσα ἀπὸ ἀπόψεως ἰδιωτικοῦ δικαίου εἰς τὴν λύσιν τῶν ζητημάτων, τῶν δημιουργουμένων ἐκ τῆς λειτουργίας καὶ δράσεως ἐν τινι ἰδιωτικῇ ἐπιχειρήσει ὑπηρεσιακῶν (ἢ πειθαρχικῶν) συμβουλίων.

Βεβαίως τὰ ἐν λόγῳ ὑπηρεσιακὰ συμβούλια δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθοῦν ὡς ἐκπροσωποῦντα τὸ νομικὸν πρόσωπον ὄργανα, ἵνα αὐτὸ τοῦτο εὐθύνεται ἐκ τῶν παρανόμων πράξεων ἢ παραλείψεων αὐτῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 71 Α.Κ., καθ' ὅσον ὡς ἐκπροσωποῦντα τὸ νομικὸν πρόσωπον ὄργανα θεωροῦνται τὰ κατὰ τὸ καταστατικὸν ἢ τὴν συστατικὴν τοῦ νομικοῦ προσώπου πρᾶξιν ἔχοντα τὴν διοίκησιν τῶν ὑποθέσεων αὐτοῦ

(διοικ. συμβούλιον, γεν. συνέλευσις) κατά τάς διατάξεις τών άρθρ. 65-70 Α.Κ. (*Μπαλή*, Γεν. Άρχαί, έκδ. 4η, 1948 § 19 σελ. 62).

Άλλως τε μία έπιχείρησις δέν είναι άπαραίτητον νά λειτουργή ύπό μορφήν νομικού προσώπου, διότι είναι δυνατόν αύτη νά άσκήται ύπό ένός μόνου φυσικού προσώπου καί όμως αί σχέσεις τού προσωπικού της νά διέπωνται ύπό έσωτερικού κανονισμού, προβλέποντος τήν ύπαρξιν ύπηρεσιακού συμβουλίου. Άλλαχού όθεν δέον ν' άναζητηθή ή λύσις τού ζητήματος τής εύθύνης τού έργοδότου (φυσικού ή νομικού προσώπου) έκ πράξεων ή παραλείψεων τών ύπό έσωτερικών κανονισμών ίδρυθέντων ύπηρεσιακών ή πειθαρχικών συμβουλίων.

Κατ' άρχην δέον νά διαχωρισθή τό ζήτημα τού έλέγχου τής κρίσεως τών συμβουλίων τούτων παρά τών δικαστηρίων άπό τού ζητήματος τής εύθύνης τού έργοδότου έκ πράξεων ή παραλείψεων αύτών.

II. Διά τόν καθορισμόν τής έκτάσεως τού έλέγχου παρά τών δικαστηρίων τών άποφάσεων τών ύπηρεσιακών συμβουλίων, δέον νά διακριθούν αί έξής περιπτώσεις :

α') Έάν ό προβλέπων τήν σύστασιν τών ύπηρεσιακών ή πειθαρχικών συμβουλίων έσωτερικός κανονισμός τής έπιχειρήσεως έχη συμβατικόν χαρακτήρα, γενόμενος άποδεκτός διά προσχωρήσεως παρά τού προσωπικού τής έπιχειρήσεως, τά συμβούλια ταύτα δέον νά θεωρηθούν ώς τρίτα πρόσωπα, είς ά άνετέθη παρά τών συμβαλλομένων κατά τάς διατάξεις τού άρθρου 371 Α.Κ. ό προσδιορισμός ώρισμένης παροχής, οίον προαγωγής, έπιβολής ποινής συνεπεία καταπτώσεως ποινικής ρήτρας κ.ά. (πρβλ. προμνησθείσαν μελέτην μιας έν ΕΕΔ 8, 3). Ό προσδιορισμός ούτος, κατά τάς διατάξεις τού άρθρου τούτου, έν άμφιβολίᾳ θεωρείται, ότι πρέπει νά γίνη κατά δικαίαν κρίσιν. Έάν δέν έγένετο κατά δικαίαν κρίσιν ή βραδύνη, γίνεται ύπό τού δικαστηρίου.

Συνέπεια τής έκδοχής ταύτης είναι, ότι όχι μόνον τήν νομιμότητα τής άποφάσεως, ήτοι τήν συμφώνως πρός τούς ίσχύοντας έργατικούς καί άστικούς νόμους ένέργειαν τού ύπηρεσιακού ή πειθαρχικού συμβουλίου, έλέγχει τό δικαστήριον, άλλά καί τήν ούσιαστικήν αύτού κρίσιν, ήτοι έάν αύτη ύπήρξε δικαία κρίσις. Ούτω τό δικαστήριον, προβλεπομένων ύπό τού κανονισμού διαζευκτικώς πλειόνων ποινών διά τό αύτό πειθαρχικόν παράπτωμα, οίον προσωρινής άργίας ή όριστικής άπολύσεως δύναται νά κρίνη, ότι ή έπιβληθείσα παρά τού πειθαρχικού συμβουλίου ποινή τής όριστικής άπολύσεως, έν σχέσει μέ τήν βαρύτητα τού διαπραχθέντος πειθαρχικού παραπτώματος, δέν ήτο δικαία καί ν' άναγνωρίση ώς έπιβλητέαν ήσσονα τήν ποινήν τής άργίας.

Έννοείται, ότι ό κανών ούτος ίσχύει μόνον έν άμφιβολίᾳ κατά τήν ρητήν διάταξιν τού άρθρ. 371 Α.Κ. Δυνατόν όμως έκ τής συμβάσεως (κανονισμού έχοντος συμβατικόν χαρακτήρα) νά προκύπτη άνευ άμφιβολίας τινός, λ.χ. νά προβλέπηται διά ρητού όρου, ότι ή έπιβολή τής πειθαρχικής ποινής ή ή μεταβολή τής ύπηρεσιακής καταστάσεως τού μισθωτού (προαγωγή, μετάθεσις κ. ά.) άνετέθη είς τήν άπόλυτον κρίσιν τού συμβουλίου, όπότε δέν είναι δυνατόν έτερος έλεγχος τής κρίσεως αύτού παρά τού δικαστηρίου (άρθρ. 371 στγ. καί 373 Α.Κ.), πλήν τού γενικού έλέγχου τής άσκήσεως παντός δικαιώματος κατά τάς άρχάς τής καλής πίστεως, τών χρηστών ήθών καί τού κοινωνικού καί οίκονομικού σκοπού τού δικαιώματος (άρθρ. 281 Α.Κ.) καί τής έκπληρώσεως τής παροχής κατά τάς άρχάς τής καλής πίστεως, λαμβανομένων ύπ' όψει τών συναλλακτικών ήθών (άρθρ. 288 Α.Κ.).

β') Προκειμένων όμως κανονισμών, έχόντων ίσχύν ούσιαστικού νόμου, είτε διότι αύτοι έκυρώθησαν ύπό τυπικού νόμου, είτε διότι έξεδόθησαν κατ' έξουσιοδότησιν τυπικού νόμου, είτε διότι έκυρώθησαν διά διατάγματος, έκδοθέντος κατ' έξουσιοδότησιν τυπικού νόμου, δέν λειτουργεί τό τεκμήριον τού άρθρ. 371 Α.Κ., ότι ή κρίσις τών διά τοιούτων κανονισμών ίδρυθέντων συμβουλίων έν άμφιβολίᾳ είναι έλεγκτή παρά τού δικαστηρίου πρός διαπίστωσιν έάν τυγχάνη δικαία.

Άνειθέτως, λαμβανομένου ύπ' όψιν, ότι ή ρύθμισις τών όρων έργασίας τού προσωπικού έγένετο διά τυπικού ή ούσιαστικού νόμου, δστις καί συνέστησε τά ύπηρεσιακά ή πειθαρχικά συμβούλια κατά τρόπον έξασφαλίζοντα τά έχέγγυα άκριβοδικαίας κρίσεως, δέον νά γίνη δεκτόν, ότι κατά τεκμήριον (έν άμφιβολίᾳ) ή ούσιαστική έκτίμησις τών πραγματικών προϋποθέσεων πρός διενέργειαν μεταβολής τής ύπηρεσιακής καταστάσεως τού προσωπικού άνετέθη είς τήν άπόλυτον κρίσιν τών συμβουλίων, μή ύποκειμένην είς τόν έλεγχον τών δικαστηρίων, άτινα μόνον έχουν έξουσίαν έν τῇ έφαρμογῇ τού ίσχύοντος νόμου έχοντος κανονισμού νά κρίνουν κατά πόσον ή ένέργεια τών συμβουλίων ύπῆρξε νόμιμος, ήτοι συνέτρεξαν αί νομικαί προϋποθέσεις διά τήν έκδοσιν τής άποφάσεως τού συμβουλίου, καθ' δν τρόπον έρευνούν τήν συνδρομήν τών προϋποθέσεων έφαρμογής οίουδήποτε νόμου έν τινι ίδιωτική διαφορᾷ.

Διά τής έκδοχής ταύτης, ένῷ καταλήγει τις είς τό άνέλεγκτον τής κρίσεως τών τοιούτων φύσεως ύπηρεσιακών συμβουλίων παρά τών δικαστηρίων, ήτοι είς σύμφωνον λύσιν μέ τήν σχολιαζομένην άπόφασιν καί τήν νομολογίαν τού Άρείου Πάγου, άποφεύγει τόν χαρακτηρισμόν τών ύπηρεσιακών καί πειθαρχικών συμβουλίων ώς διοικητικών όργάνων καί τά έκ τού χαρακτηρισμού τούτου άτοπα καί άντιφάσεις.

III. Καί διά τόν καθορισμόν τής έκτάσεως τής εύθύνης τού έργοδότου έκ πράξεων ή παραλείψεων τών ύπηρεσιακών ή πειθαρχικών συμβουλίων δέον νά γίνη διάκρισις μεταξύ κανονισμών, έχόντων συμβατικόν χαρακτήρα καί τοιούτων έχόντων ίσχύν ούσιαστικού νόμου.

α') Διά τής προσχωρήσεως τού μισθωτού είς τούς όρους τού ίσχύν συμβάσεως έχοντος κανονισμού, τού προβλέποντος τήν σύστασιν

ὑπηρεσιακῶν ἢ πειθαρχικῶν συμβουλίων, δημιουργοῦνται τριῶν εἰδῶν σχέσεις : Ἀφ' ἑνὸς μεταξὺ ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ, ἀφ' ἑτέρου μεταξὺ ἐργοδότου καὶ μελῶν τοῦ συμβουλίου καὶ ἐκ τρίτου μεταξὺ μισθωτοῦ καὶ μελῶν τοῦ συμβουλίου.

Ἡ σχέσις μεταξὺ ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ συνιστᾷ τὴν σύμβασιν ἐργασίας.

Ἐπίσης ἡ σχέσις μεταξὺ ἐργοδότου καὶ μελῶν τοῦ συμβουλίου, τὰ ὁποῖα κατὰ κανόνα εἶναι ὑπάλληλοι αὐτοῦ, εἶναι ἡ ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Οἱ συμμετέχοντες εἰς τὸ συμβούλιον ἀνώτεροι συνήθως ὑπάλληλοι τῆς ἐπιχειρήσεως ἐπιφορτίζονται πρὸς τοῖς ἄλλοις καθήκοντος καὶ μὲ τὴν ἄσκησιν τῆς πειθαρχικῆς ἐξουσίας ἢ μὲ τὴν ἐνέργειαν ὑπηρεσιακῶν μεταβολῶν, εὐθυνόμενοι ἐναντι τοῦ ἐργοδότου ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 652 Α.Κ.

Ἡ σχέσις τέλος μεταξὺ τοῦ μισθωτοῦ καὶ τῶν μελῶν τῶν ὑπηρεσιακῶν ἢ πειθαρχικῶν συμβουλίων, δημιουργουμένη διὰ τῆς ἀποδοχῆς παρὰ τοῦ μισθωτοῦ καὶ τῶν μελῶν τῶν συμβουλίων τῶν ὅρων τοῦ κανονισμοῦ, τῶν προβλεπόντων τὴν ἀνάθεσιν εἰς αὐτὰ τῆς διεξαγωγῆς ὡρισμένων ὑποθέσεων (ὑπηρεσιακῶν ἢ πειθαρχικῶν) συνιστᾷ κατὰ τὰς περιστάσεις σύμβασιν ἐντολῆς, εὐθυνομένων τῶν μελῶν τῶν συμβουλίων ἐναντι τοῦ μισθωτοῦ διὰ πᾶν πταῖσμα (ἄρθρ. 715 Α. Κ.). Ἀλλὰ δυνατὸν κατὰ τὰς περιστάσεις νὰ μὴ ὀφίσταται συμβατικός τις δεσμὸς μεταξὺ μισθωτοῦ καὶ τῶν συμμετεχόντων εἰς τὰ συμβούλια προσώπων, ὡς ὅταν ταῦτα ἔχουν διορισθῆ ὡς μέλη τῶν συμβουλίων μετὰ τὴν πρόσληψιν τοῦ μισθωτοῦ, ὁπότε ἡ εὐθύνη τούτων ἐναντι τοῦ μισθωτοῦ θὰ στηριχθῆ ἐπὶ τῶν περὶ ἀδικοπραξιῶν διατάξεων (ἄρθρ. 914, 919 Α.Κ.).

Διὰ τὸ ἐνδιαφέρον ἡμᾶς θέμα τῆς εὐθύνης τοῦ ἐργοδότου ἐναντι τοῦ μισθωτοῦ διὰ τὸ πταῖσμα τῶν μελῶν τοῦ συμβουλίου, τὰ ὁποῖα χρησιμοποιεῖ ὁ ἐργοδότης ἐν τῇ ἐκπληρώσει τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως ὑποχρεώσεών του, θέλουν ἐφαρμοσθῆ αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 334 Α.Κ. περὶ εὐθύνης ἐκ πταίσματος προστηθέντων.

Τὰ μέλη τοῦ συμβουλίου δὲν δύνανται νὰ θεωρηθοῦν ὡς ἀντιπρόσωποι τοῦ ἐργοδότου, καθ' ὅσον δὲν ἔχει ἀνατεθῆ εἰς ταῦτα δικαιοπρακτική τις ἐξουσία, ἀσκουμένη ἐν ὀνόματι καὶ διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἐργοδότου. Ὁ προσδιορισμὸς τῆς ἐπιβλητέας ποινῆς καὶ ἡ διενέργεια τῆς μεταβολῆς τῆς ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τοῦ μισθωτοῦ (προαγωγή, μετάθεσις, σύνταξις πίνακος προακτέων κ. ἄ.) κατὰ δικαίαν ἢ κατὰ τὰς περιστάσεις ἀπόλυτον κρίσιν, δὲν συνιστοῦν κατάρτισιν δικαιοπραξιῶν ἢ συμβάσεων ἐν ὀνόματι τοῦ ἐργοδότου, ἀλλὰ παροχὴν ὑπηρεσιῶν παρὰ βοηθητικῶν τῆς συμβάσεως προσώπων (πρβλ. σχετικῶς *Μιχαηλίδην - Νουάρον* ἐν ΕρμΑΚ 334 ἀριθ. 15 ἑπ.), τὰ ὁποῖα, καίτοι, ὡς ἐλέχθη, διὰ τῆς προσχωρήσεως τοῦ μισθωτοῦ εἰς τοὺς ὅρους τοῦ κανονισμοῦ καὶ τῆς ἀποδοχῆς τούτου καὶ παρ' αὐτῶν, δυνατὸν ὑπὸ ὡρισμένας προϋποθέσεις νὰ μὴ θεωρηθοῦν, ὅτι εἶναι ἀπηλλαγμένα οἱουδήποτε συμβατικοῦ δεσμοῦ ἐναντι τοῦ μισθωτοῦ, ἐν τούτοις τυγχάνουν τῆς ἐκλογῆς τοῦ ἐργοδότου, χρησιμοποιοῦμενα τῇ βουλήσει αὐτοῦ πρὸς ἐκπλήρωσιν ὡρισμένης παροχῆς.

Ὁ ἐργοδότης, ἔχων καθῆκον ἐπιβλέψεως (Aufsichtspflicht) τῶν ἐπιφορτισμένων μέ μέρος τῆς ἐξουσίας του ἀνωτέρων ὑπαλλήλων, οἷα τὰ μέλη τῶν ὑπηρεσιακῶν ἢ πειθαρχικῶν συμβουλίων, εὐθύνεται ἐκ τῶν πράξεων ἢ παραλείψεων τούτων ἐναντι μὲν τοῦ προσωπικοῦ του, καθ' ὅ μέτρον εὐθύνεται καὶ δι' ἴδιον αὐτοῦ πταῖσμα, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 334 Α.Κ., ἐναντι δὲ τῶν τρίτων κατὰ τὰς περὶ εὐθύνης τοῦ προστήσαντος ἐξ ἀδικοπραξιῶν τοῦ προστηθέντος διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 922 Α.Κ. (Πρβλ. W e i g e r t, Die ausservertragliche Haftung von Grosbetrieben für ihre Angestellten, 1925 σελ. 22. Ἀποκλινούσας ἀπόψεις πρὸς τὰς ἀνωτέρω εἴχομεν ὑποστηρίξει ἀκροθιγῶς εἰς τὴν προμνησθεῖσαν μελέτην μας ἐν ΕΕΔ 8, 92).

Δεδομένου δὲ ὅτι ὁ μισθωτὸς διατελεῖ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐργοδότου, ἡ εὐθύνη τοῦ τελευταίου διὰ τὸ πταῖσμα τῶν παρ' αὐτοῦ προστηθέντων προσώπων (μελῶν συμβουλίων) δὲν δύναται ἐκ τῶν προτέρων νὰ περιορισθῆ ἢ ἀποκλεισθῆ κατὰ τὰς ρητὰς διατάξεις τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 334 Α.Κ., οὔσης πάσης ἀντιθέτου συμφωνίας ἀκύρου (ἄρθρ. 174 Α.Κ.).

β') Δυσκολωτέρα εἶναι ἡ θεμελίωσις τῆς εὐθύνης τοῦ ἐργοδότου ἐναντι τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῶν πράξεων ἢ παραλείψεων τῶν μελῶν τῶν ὑπηρεσιακῶν ἢ πειθαρχικῶν συμβουλίων, ἐάν, τοῦ κανονισμοῦ ἔχοντος ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου, τὰ συμβούλια ταῦτα ἔχουν συσταθῆ διὰ νόμου, οἷαν περίπτωσιν εἶχεν ὑπὸ τὴν κρίσιν της καὶ ἡ σχολιαζομένη ἀπόφασις.

Εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας βεβαίως ἐλλείπει ἡ βούλησις τοῦ ἐργοδότου διὰ τὴν χρησιμοποίησιν τῶν προσώπων αὐτῶν καὶ συνεπῶς δυσχερῶς δύναται νὰ στηριχθῆ εὐθύνη τοῦ ἐργοδότου εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς προστήσεως τοῦ ἄρθρ. 334 Α.Κ., πολλῷ μᾶλλον λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν, ὅτι καὶ αἱ ἑκατέρωθεν ἐνοχαὶ τοῦ ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ, αἱ συνιστῶσαι τὴν σχέσιν ἐργασίας, δὲν πηγάζουν ἐκ συμβάσεως, ἀλλὰ ex lege, ἤτοι ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου ἔχοντος κανονισμοῦ.

Ἀναμφιβόλως προσωπικὴ εὐθύνη τῶν μελῶν τῶν ὑπηρεσιακῶν ἢ πειθαρχικῶν συμβουλίων διὰ τὴν ζημίαν, ἣν προύξένησαν εἰς τὸν μισθωτὸν παρανόμως καὶ ἀπαιτίως ἐκ τῶν πράξεων ἢ παραλείψεων αὐτῶν θεμελιοῦται κατὰ τὰς γενικὰς διατάξεις περὶ ἀδικοπραξιῶν (ἄρθρ. 914, 919 Α.Κ.).

Δεδομένου δὲ μάλιστα, ὅτι τὰ ὑπηρεσιακὰ ἢ πειθαρχικὰ συμβούλια εἶναι πολυμελῆ καὶ ἡ ζημία εἰς τὸν μισθωτὸν προῆλθεν ἐκ κοινῆς πράξεως πλειόνων, ἕκαστον μέλος τοῦ συμβουλίου εὐθύνεται εἰς ὁλόκληρον κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 926 Α.Κ., ἐκτὸς ἐὰν δύναται νὰ ἐξακριβωθῆ τίνος ἡ πρᾶξις ἐπήνεγκε τὴν ζημίαν, ὁπότε ἡ εὐθύνη βαρύνει μόνον αὐτόν.

Τινὲς ἀπαιτοῦν διὰ τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ

μή εἰς τὴν ζημίαν διὰ τῆς ψήφου του συνεργήσαντος μέλους τοῦ συμβουλίου ἢ οἱουδήποτε ἄλλου συλλογικοῦ ὀργάνου, τὴν ἐγκαίρων ὑποβολὴν παραιτήσεως (Planiol, Ripert, Esmein. Traité pratique de Droit civil, Τόμ. VI, σελ. 700. Demogue, Obligations, Τόμ. III, 1925, σελ. 345). Ὑπὸ τὴν διατύπωσιν ὅμως τοῦ ἡμετέρου Α.Κ. νομίζομεν, ὅτι ἀπαλλάσσεται τῆς εὐθύνης τὸ μὴ συμμετασχὸν εἰς τὴν ζημιογόνον πρᾶξιν μέλος τοῦ συμβουλίου, ἐὰν ἀποδείξῃ καθ' οἱονδήποτε τρόπον, ὅτι δὲν συνήργησεν εἰς ταύτην, λ.χ. ἐὰν ἐκ τῶν πρακτικῶν ἀποδεικνύεται, ὅτι ἐμειοψήφησε. (Οὕτω καὶ Légal-Brethe de la Gressaye. Le pouvoir disciplinaire dans les institutions privées, 1938, σελ. 517).

Καίτοι ὅμως τὰ ὑπηρεσιακὰ ἢ πειθαρχικὰ συμβούλια, τὰ προβλεπόμενα ὑπὸ κανονισμῶν, ἐχόντων ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου, ἔχουν ἱδρυθῇ διὰ νόμου καὶ οὐχὶ τῇ βουλήσει τοῦ ἐργοδότου (ὁ ὁποῖος κατὰ κανόνα τυγχάνει νομικὸν πρόσωπον), ἐν τούτοις δὲν παύουν νὰ ἐνασκοῦν ἐξουσίας καὶ ὑποχρεώσεις, ἀνηκούσας εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐργοδότου καὶ πρὸς τὸ συμφέρον αὐτοῦ, ἀφοῦ τόσον ἡ πειθαρχικὴ ἐξουσία, ὅσον καὶ ἡ μεταβολὴ τῆς ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τοῦ μισθωτοῦ, ἀνήκουν εἰς τὴν ἀφαίρων δράσεως τοῦ ἐργοδότου, μέρος τῆς ὁποίας μετεβιβάσθη ὑπὸ τοῦ νόμου εἰς τὰ παρ' αὐτοῦ ἱδρυθέντα ὑπηρεσιακὰ ἢ πειθαρχικὰ συμβούλια.

Τὸ πρόβλημα λύεται ἐκ τῆς διαπιστώσεως κατὰ πόσον τὰ μέλη τῶν τοιούτων συμβουλίων δέον νὰ θεωρηθοῦν, ὡς ἐνεργοῦντα διὰ λογαριασμὸν καὶ πρὸς ὄφελος τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως. Παρ' ἡμῖν, ἔνθα ἰσχύει ἐν εὐρείᾳ ἐκτάσει τὸ σύστημα κανονισμῶν, ἐχόντων ἰσχὺν νόμου, οἵτινες ἱδρύουν ὑπηρεσιακὰ ἢ πειθαρχικὰ συμβούλια, ἀπαρτιζόμενα ἐκ μελῶν, ὑποδεικνυομένων κατὰ κανόνα ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου (Διοικητ. Συμβουλίου τοῦ νομικοῦ προσώπου) μεταξὺ ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τῆς ἐπιχειρήσεως, δὲν δύναται νὰ γεννηθῇ ἀμφιβολία, ὅτι τὰ μέλη τῶν συμβουλίων τούτων ἀσκοῦν ἐξουσίαν ἐντὸς τοῦ κύκλου ἐνεργείας τοῦ ἐργοδότου, τὰ συμφέροντα τοῦ ὁποίου ἐξυπηρετοῦν καὶ τὴν ὁποίαν ἐξουσίαν θὰ ἠδύνατο αὐτὸς οὗτος ὁ ἐργοδότης νὰ ἀσκήσῃ, ἐὰν αὐτὴ δὲν ἀφῃρεῖτο ἀπὸ αὐτὸν ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ, ἵνα μεταβιβασθῇ εἰς τὰ συμβούλια.

Ἄλλως βεβαίως ἔχει τὸ ζήτημα, ἐὰν ὑφισταμένου τοῦ θεσμοῦ τῶν ἐργατικῶν συμβουλίων τῆς ἐπιχειρήσεως (πρβλ. Θ. Βλαχοπούλου, Τὰ ἐργατικὰ συμβούλια τῶν ἐπιχειρήσεων, 1951) τὰ μέλη αὐτῶν ἐκλέγονται ὑπὸ τοῦ προσωπικοῦ, ὁπότε ταῦτα ἐξυπηρετοῦντα τὰ συμφέροντα τῶν μισθωτῶν τυγχάνουν νόμιμοι ἀντιπρόσωποι αὐτῶν, πλὴν καὶ πάλιν γίνεται δεκτόν, ὅτι ἐκ τῶν παρανόμων πράξεων τῶν ἐργατικῶν συμβουλίων δὲν εὐθύνεται ὁ μισθωτὸς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 922 Α.Κ., ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἐνεργειῶν τῶν μελῶν τοῦ ἐργατικοῦ συμβουλίου, τὰς ὁποίας αὐτὸς οὗτος ὁ μισθωτός, ὡς προαστήσας, δὲν θὰ ἠδύνατο μόνος του νὰ ἐκτελέσῃ (Hueck-Nipperdey, τόμ. II, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 554 καὶ 561).

Τὴν περὶ προστήσεως τῶν μελῶν τῶν ὑπηρεσιακῶν ἢ πειθαρχικῶν συμβουλίων βούλησιν τοῦ ἐργοδότου ἀντικαθιστᾷ ὁ νόμος, ὅστις θεωρεῖ ταύτην πλάσματι ὑφισταμένην. Ἡ εὐθύνη ὅμως τοῦ ἐργοδότου ἐναντι τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῶν παρανόμων πράξεων τῶν ὑπηρεσιακῶν ἢ πειθαρχικῶν συμβουλίων, νομίζομεν ὅτι δὲν δύναται νὰ θεμελιωθῇ εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 334 Α.Κ., τὰς προϋποθετούσας συμβατικὴν εὐθύνην, ἀλλὰ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν, ὅτι αἱ ἐκατέρωθεν ἐνοχαὶ δὲν πηγάζουν ἐκ συμβάσεως, ἀλλ' ἐκ τοῦ νόμου, ὀρθότερον εἶναι νὰ στηριχθῇ εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 922 Α.Κ., προϋποθετούσας εὐθύνην τοῦ προστήσαντος ἐκ παρανόμου πράξεως τοῦ προστηθέντος.

Κατὰ τὰς διατάξεις ταύτας ἡ εὐθύνη τοῦ ἐργοδότου τίκτεται διὰ πᾶσαν ζημίαν, τὴν ὁποίαν οἱ προστηθέντες προὐξένησαν παρανόμως, ἔστω καὶ ἄνευ ὑπαιτιότητος (*Μιχαηλίδης - Νουάρος* ἐν Ἐρμ ΑΚ 334 ἀριθ. 5), ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν εὐθύνην κατὰ τὸ ἄρθρ. 334 Α.Κ., δι' ἣν ἀπαιτεῖται πάντοτε ὑπαιτιότης τοῦ προστηθέντος. Ἐὰν ἡ εὐθύνη τοῦ ἐργοδότου ἐθεμελιοῦτο εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 334 Α.Κ., ἡ ἀπόδειξις ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ τῆς ὑπαιτιότητος τοῦ προστηθέντος θὰ ἦτο δυσχερής, προκειμένου περὶ συμβουλίων, ἱδρυθέντων ὑπὸ νόμου, ὡς λ.χ. εἰς τὴν ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς σχολιαζομένης ἀποφάσεως περίπτωσιν, ἔνθα ὁ μισθωτὸς θὰ ἔδει ν' ἀποδείξῃ, ὅτι τὰ μέλη τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου δολίως ἢ ἐξ ἀμελείας δὲν προέβησαν εἰς τὴν διαβάθμισιν αὐτοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἰσχύοντος νόμου ἔχοντος κανονισμοῦ, μὲ συνέπειαν ν' ἀπαλλαγῇ ὁ ἐργοδότης πάσης εὐθύνης ἐκ πράξεων ἢ παραλείψεων τοῦ ὑπηρεσιακοῦ ἢ πειθαρχικοῦ συμβουλίου, παρανόμων μέν, ἀλλὰ μὴ ὀφειλομένων εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ. (Πρβλ. ἐπὶ τοῦ ὅλου ζητήματος καὶ Légal-Brethe de la Gressaye, ἔνθ. ἀνωτ. σελ. 519, οἵτινες, ἀναγνωρίζοντες τὴν δυσχέρειαν, θέτουν τὸ ζήτημα, χωρὶς νὰ τὸ ἐπιλύουν).

Οὕτω καὶ ἡ σχολιαζομένη ἀπόφασις ἐν τῇ ὑπὸ τὴν κρίσιν της περιπτώσει ἔδει νὰ στηρίξῃ τὴν εὐθύνην τῆς ἐργοδοτρίας Ἀνωνύμου Ἑταιρίας ἐναντι τοῦ ἐνάγοντος μισθωτοῦ εἰς τὰς προμνησθείσας περὶ προστήσεως ἀρχὰς καὶ οὐχὶ εἰς τὸν ἀντιφατικὸν συλλογισμὸν τῆς εὐθύνης τῆς ἐργοδοτρίας Α.Ε., ὡς ἐκ τῆς διαβαθμίσεως τοῦ ἐνάγοντος παρὰ διοικητικοῦ ὀργάνου, ἐνεργήσαντος διὰ λογαριασμὸν αὐτῆς.

Ἡ παρ' ἡμῶν διδομένη λύσις βεβαίως δὲν εἶναι διάφορος πρὸς τὴν δοθεῖσαν ὑπὸ τῆς σχολιαζομένης ἀποφάσεως, ἥτις «εἰ καὶ ἐπὶ ἑτέρᾳ αἰτιολογίᾳ» κατέληξεν εἰς τὸ αὐτό, πλὴν οὐχὶ διὰ τῆς ὀρθῆς ὁδοῦ.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΞΙΟΠΟΙΝΟΣ ΠΡΑΞΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΣ Ν. 2112

Έννοια σχετικοῦ ἄρθρου 5 Ν. 2112/1920

Δικαίωμα ἐργοδότου πρὸς καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας μετ' ὑποβολὴν κατὰ μισθωτοῦ μηνύσεως δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν. — Δικαίωμα μισθωτοῦ ἀποζημιώσεως Ν. 2112 εἰς περίπτωσιν ἀπαλλαγῆς αὐτοῦ ἀπὸ κατηγορίας. — Νοητέα ὡς ἀπαλλαγὴ τὸ ἀνυπόστατον τῆς κατηγορίας καὶ οὐχὶ ὁ κατὰ τὸν ποινικὸν νόμον ἀποκλεισμὸς τοῦ καταλογιστοῦ ἢ ἡ ἄρσις τοῦ ἀξιοποίνου.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 7602/1951 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 10, 924).

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς :

Ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη, ὡς καὶ ἡ πρωτόδικος, ἔκρινεν, ὅτι ἡ κατὰ τῆς ἀναιρεσειούσης ἀγωγὴ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, διὰ τῆς ὁποίας οὗτος ἐζήτει τὴν καταδίκην της εἰς τὴν πληρωμὴν τῆς κατὰ τοὺς Νόμους 2112 καὶ 4058 ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως, ἐν περιπτώσει ἀπροειδοποιήτου ἀπολύσεώς του, ἦτο κατὰ νόμον βάσιμος, καίτοι ἡ ἰδία δέχεται, ὅτι ἡ μὲν ἀπόλυσις τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐγένετο κατόπιν ὑποβολῆς κατ' αὐτοῦ μηνύσεως δι' ἀξιοποίνων πράξεων, διαπραχθεισῶν ὑπὸ τούτου ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς παρ' αὐτῇ ὑπηρεσίας του, ὁ δὲ ἀναιρεσίβλητος ἐκρίθη δι' ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου τῶν ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν ἔνοχος τῆς ἀποδοθείσης εἰς αὐτὸν ἀξιοποίνου πράξεως, ἀπηλλάγη ὅμως πάσης ποινῆς, ὡς διαπράξας τὴν πρᾶξιν ἐν πλήρει συγχύσει λόγῳ βλακείας.

Ἀλλ' οὕτω κρίνασα ἡ ἐν λόγῳ ἀποφάσεως ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰ ἄρθρ. 3 § 1 καὶ 5 §§ 1 καὶ 2 τοῦ Νόμου 2112, ἐξ ὧν σαφῶς συνάγεται, ὅτι ὁ κατόπιν ὑποβολῆς κατ' αὐτοῦ μηνύσεως δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς ὑπηρεσίας του ἀπολυθεὶς ὑπάλληλος δικαιοῦται τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ νόμου τούτου ἀποζημιώσεως μόνον ὅταν ἡ ἀποδοθεῖσα εἰς αὐτὸν κατηγορία κριθῇ δικαστικῶς, ὅτι ὑπῆρξε ἀνυπόστατος ἐκ τοῦ πράγματος, δηλαδὴ ὅτι δὲν ἔλαβε κἂν χώραν καὶ ὄχι ὅταν τὸ ἁρμόδιον ποινικὸν δικαστήριον, ἀποδεχόμενον τὴν ἀντικειμενικὴν τῆς ἀποδοθείσης ἀξιοποίνου πράξεως ὑπόστασιν, κρίνῃ ὅτι λόγῳ συνδρομῆς ἑνὸς ἐκ τῶν λόγων, ἐκ τῆς ὑπάρξεως τῶν ὁποίων ἀποκλείεται κατὰ τὸν ποινικὸν Νόμον ἡ ἐπιβολὴ τῆς ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ καθωρισμένης διὰ τὴν πρᾶξιν ποινῆς καὶ κατ' ἀκολουθίαν τῆς τοιαύτης κρίσεώς του ἐκδίδῃ αἰθωατικὴν ὑπὲρ τοῦ κατηγορηθέντος ἀπόφασιν. Ἀπαλλαγὴν δηλονότι ἀπὸ τῆς κατηγορίας ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἄρθρου 5 § 2 τοῦ νόμου δὲν ἀποτελεῖ καὶ ἡ ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ διαπραχθεῖσα καὶ ἀντικειμενικῶς ἀξιοποινος πρᾶξις δὲν δύναται νὰ καταλογισθῇ εἰς τὸν κατηγορούμενον ἐλλείψει ἐν τῷ προσώπῳ του ἱκανότητος πρὸς καταλογισμὸν ἐκδοθεῖσα αἰθωατικὴ ἀπόφασις τοῦ Ποινικοῦ Δικαστηρίου.

* * *

Ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 10, 924), ἡ ὑπὸ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀποφάσεως δεκτὴ γενομένη ἄποψις ἀπηχεῖ πράγματι τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ νόμου (βλέπε καὶ τὴν ἀναστείλασαν τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν ὑπ' ἀριθ. 2133/1951, Πρωτοδίκης *Α. Καλλέργης*, ΕΕΔ 10, 521).

Οὕτως ἔχει ἀποφανθῆ καὶ παλαιότερον ἡ Α.Π. 443/1940 (Θέμ. ΝΒ' 43), κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. 2112/1920 εἶναι νὰ ἐγίνετο ἡ ἀπαλλαγὴ δι' ἔλλειψιν τῶν στοιχείων, τὰ ὁποῖα συνιστοῦν τὴν κατηγορίαν (ἐπρόκειτο περὶ ἐμπράκτου μετανοίας τοῦ κατηγορηθέντος). (Πρβλ. καὶ Α.Π. 531/1938, ΕΕΝ δ' 1779).

Θὰ ἦτο πράγματι ἐκτὸς τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. 2112/1920 εἰς περίπτωσιν π.χ. κλοπῆς παρὰ τοῦ μισθωτοῦ ἢ ὑπεξαιρέσεως πράγματος εὐτελοῦς ἀξίας καὶ ἐάν, διότι ἡ πρᾶξις ἐτελέσθη ἐξ ἀνάγκης πρὸς ἄμεσον χρῆσιν ἢ ἀνάλωσιν τοῦ κλαπέντος ἢ ὑπεξαιρεθέντος, ἔκρινετο ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ἀτιμώρητος (ἄρθρ. 377 Ποιν. Κώδικος) νὰ ἐδικαιοῦτο ὁ μισθωτὸς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112/1920 εἰς βάρος τοῦ ἐργοδότου, ἀφοῦ ἡ πρᾶξις, εἰς τὴν μὴ διάπραξιν τῆς ὁποίας ἀπέβλεψε τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. 2112, ἐξετελέσθη.

Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς μὴ διαπράξεως τοῦ ἀδικήματος τίθεται ἡ διάταξις «ὑπάλληλος ἀπαλλαγεὶς διὰ βουλεύματος ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Ν. 2112 ἀποζημίωσιν».

Περὶ τοῦ ὅτι ἡ ἔννοια τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 2112/1920 εἶναι ὅτι ὁ Νομοθέτης ἀπέβλεψεν εἰς τὴν διάπραξιν τοῦ ἀδικήματος ὡς λόγου ἀπαλλαγῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112

καὶ ἐθέσπισε τὴν ἀποζημίωσιν μόνον εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν βεβαιοῦται διὰ βουλεύματος ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως, ὅτι δὲν ἐξετελέσθη ἡ πρᾶξις, μᾶς δίδεται ἐρμηνευτικὸν βοήθημα καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ καταργηθέντος ἤδη Ν.Δ. 324|1941 (ΕΕΔ 1, 21).

Κατὰ τοῦτο ἐξηρέθησαν τῆς ἐκ τοῦ νόμου (424|1941) ἀκυρότητος τῶν ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1941 γενομένων καταγγελιῶν συμβάσεων ἐργασίας ἐκεῖναι, αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 5 Ν. 2112.

Δὲν ἠθέλησε δηλαδὴ ὁ Νομοθέτης νὰ κύνοήσῃ τὸν κατηγορηθέντα δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν μισθωτὸν καὶ νὰ ἀπαγγείλῃ καὶ τῆς καταγγελίας της συμβάσεως αὐτοῦ ἀκυρότητα, διότι δὲν ἤθελε, καὶ ὀρθῶς, νὰ ἀναλάβῃ τὴν εὐθύνην συνεχίσεως συμβάσεως ἐργασίας, ἡ ὁποία διεταράχθη ἐκ τῆς ποινικῶς κολασίμου συμπεριφορᾶς τοῦ μισθωτοῦ.

Περαιτέρω ὅμως ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 γεννᾶται τὸ ἀκόλουθον ζήτημα:

Κατὰ τὴν § 9 ἄρθρου 9 Ν. 118|1945, ὡς ἡ § αὕτη τροποποιήθη διὰ τῆς § 4 τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ Ν.Δ. 8|11.5.1946 (ΕΕΔ 6, 811) αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρ. (9) δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν μισθωτῶν, οἵτινες ἀπολύονται δυνάμει τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ νόμου 2112 ἢ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ β.δ. 16 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 2112 ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν». Οἱ μισθωτοὶ οὗτοι, *ἀπαλλασσόμενοι διὰ βουλεύματος ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως*, δικαιοῦνται ἐπιδόρατος ἀνεργίας, οὗ ἡ ἔναρξις ἀνατρέχει ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀπολύσεώς των, ἐφ' ὅσον ἀναγγείλουν ἐγγράφως εἰς τὸ Ταμεῖον τὴν ἐν λόγῳ ἀπαλλαγήν των ἐντὸς ἑπτὰ ἡμερῶν ἀπὸ ταύτης.

Ταῦτα σημαίνουν, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 10, 517, ἔνθα νομολογία), ὅτι ἐπὶ μηνύσεως δὲν ἀπαιτεῖται ὁ ἐργοδότης νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἐργασίας ἐγγράφως, νὰ ἀναγγείλῃ τὴν καταγγελίαν ἐντὸς προθεσμίας 8 ἡμερῶν ἀπὸ ταύτης εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ Ταμεῖον Ἀνεργίας (νῦν Ἵδρυμα Κοινων. Ἀσφαλίσεων), νὰ καταβάλῃ τέλος τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112|1920 ἢ τοῦ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, ὡς τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ὁρίζει, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας.

Δικαιοῦται ὅμως ὁ μισθωτός, ἀπαλλασσόμενος διὰ βουλεύματος ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἐπιδόματος ἀνεργίας, τοῦ ὁποίου ἡ ἔναρξις ἀνατρέχει ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀπολύσεως καὶ βεβαίως τῆς ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112, κατ' ἄρθρ. 5 Ν. 2112, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 5, ὡς ὀρθῶς ἑρμηνεύεται ὑπὸ τῆς κατωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως.

Ὑπὸ τὴν αὐτὴν, νομίζομεν, ἔννοιαν κεῖται καὶ ἡ διάταξις τῆς § 9 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945 περὶ δικαιώματος ἐπιδοτήσεως ἐκ τοῦ Κλάδου Ἀνεργίας, διότι διὰ ἦτο ἀπίθανον νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι ἡ διάταξις τίθεται ὑπὸ ἄλλην ἔννοιαν διὰ τὴν ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου ἀποζημίωσιν καὶ ἄλλην διὰ τὴν ἐκ μέρους τοῦ Κλάδου Ἀνεργίας ἐπιδότησιν, ὡς ἐὰν νὰ ἐνδιέφερε τὸν Νομοθέτην περισσότερον νὰ μὴ καταπέσῃ εἰς βάρος τοῦ ἐργοδότου ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 2112 ἐπὶ ὑπαιτίου πράξεως τοῦ μισθωτοῦ καὶ νὰ ἠδιαφόρησε διὰ τὴν ἐπιδότησιν, εἰς βάρος τοῦ Κλάδου Ἀνεργίας καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς διαπράξεως ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ὑπαιτίων πράξεως, ποινικῶς κολασίμου, ἡ ὁποία καὶ ὡδήγησεν εἰς τὴν ἀπόλυσίν του.

Ἀρείου Πάγου 416|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Στουρόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ν. Πλατύκας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Τσιμης, Ε. Κόρκος

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ νόμου 2112|1920 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ὁριζούσης ἐν § α' ὅτι «δύναται ὁ ἐργοδότης νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας τινός, ἐὰν ἐναντίον τοῦ ὑπαλλήλου ὑπεβλήθη μήνυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς ὑπηρεσίας του ἢ ἀπηγγέλθη κατ' αὐτοῦ κατηγορία δι' ἀδίκημα ἐν γένει φέρον χαρακτῆρα τοὐλάχιστον πλημμελήματος» καὶ ἐν § 2 ὅτι «ὑπάλληλος, ἀπαλλαγεὶς διὰ βουλεύματος ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως τῶν ὡς ἄνω κατηγοριῶν, δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 ἀποζημίωσιν», σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὁ κατόπιν ὑποβολῆς κατ' αὐτοῦ μηνύσεως δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐνασκήσει τῆς ὑπηρεσίας του, ἀπολυθεὶς ὑπάλληλος δικαιοῦται τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νόμου τούτου ἀποζημιώσεως μόνον, ὅταν ἡ ἀποδοθεῖσα αὐτῷ κατηγορία κριθῇ δικαστικῶς, ὅτι ὑπῆρξεν ἀνυπόστατος ἐκ τοῦ πράγματος, δηλαδὴ ὅτι δὲν ἔλαβε χώραν, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν τὸ ποινικὸν δικαστήριον, δεχόμενον ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἐξετέλεσε τὴν ἀποδοθεῖσαν αὐτῷ ἀξιόποινον πρᾶξιν, κρίνῃ, αὐχ' ἧττον, ὅτι λόγῳ συνδρομῆς ἑνὸς τῶν λόγων ἐκ τῆς ὑπάρξεως τῶν ὁποίων ἀποκλείεται κατὰ τὸν ποινικὸν νόμον τὸ καταλογιστὸν ἢ αἴρεται τὸ ἀξιόποινον καὶ κατ' ἀκολουθίαν τῆς τοιαύτης κρίσεως του ἐκδίδῃ ἀθῳωτικὴν ἀπόφασιν.

Καθ' ἃ ἐκ τῶν 2 καὶ 4 αἰτιολογιῶν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δείκνυται, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως του ἐδέχθη ἀνελέγκτως ἐξ ἐγγράφων, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος, ὑπάλληλος τῆς ἀναιρεσειούσης ἑταιρίας, διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὁρίστου χρόνου, ἀπελύθη παρ' αὐτῆς τὴν 11 Μαΐου 1950, ἄνευ προειδοποιήσεως, μετ' ὑποβολὴν κατ' αὐτοῦ μηνύσεως ἐπὶ ὑπεξαιρέσει, πραχθείσῃ παρὰ τούτου ἐν τῇ ἐνασκήσει τῆς παρὰ τῇ ἀναιρεσειούσῃ ὑπηρεσίας του καὶ ὅτι διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10353 ἔτους 1950 ἀποφάσεως τοῦ Πλημμελειοδικείου Ἀθηνῶν ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐκηρύχθη μὲν ἔνοχος τῆς πράξεως ταύτης, ἀπηλλάγη ὅμως πάσης ποινῆς, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἐξετέλεσε ταύτην ἐν πλήρει συγχύσει, λόγῳ βλακείας, καὶ ἀπεφήνατο δι' ἀπορρίψεως τῆς ἐφέσεως δεκτὴν τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, διώκουσαν τὴν καταβολὴν αὐτῷ τῆς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 2112 ἀποζημιώ-

ΣΧΕΣΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ

Έφαρμογὴ περὶ ἐκμισθώσεως ὑπηρεσιῶν ἀρχῶν ἀστικοῦ δικαίου

Σχέσεις συναφθεῖσαι πρὸ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος.— Ἐφαρμογὴ ἐπ' αὐτῶν προϊσχύοντος ἀστικοῦ δικαίου.—Ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ τῆς σχέσεως τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου πρὸς τὸ Κράτος τῶν περὶ ἐκμισθώσεως ὑπηρεσιῶν δεσμευτικῶν διατάξεων τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, ὡς μὴ ἀντικειμένων πρὸς τοὺς σκοποὺς τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας.— Ματαία ἡ προσφορὰ ὑπηρεσιῶν μετὰ τὴν ἀπόλυσιν.— Οὐ στοιχεῖον τῆς ἀγωγῆς ἡ προσφορὰ πρὸς ἐξακολούθησιν παροχῆς ὑπηρεσιῶν.—Ἀκύρωσις ἀπολύσεως ὑπαλλήλου δι' ἀποφάσεως Σ.Ε. καὶ δικαίωμα μισθοῦ.— Παραγραφὴ μισθοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 1241|1950 ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν. Λόγοι ἀναιρέσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Διότι, μολονότι πρὸς στήριξιν τῆς ἀξιουμένης διὰ τῆς ἀγωγῆς ἀπαιτήσεως ἐκ δημοσιοϋπαλληλικῶν μισθῶν διὰ τὸ ἀπὸ 1.6.1946 μέχρι 31.10.1948 χρονικὸν διάστημα ἀπητεῖτο, κατὰ τὰς οὐσιαστικοῦ νόμου σημειουμένας κατωτέρω διατάξεις, νὰ διαλαμβάνῃ ἡ ἀγωγὴ ὡς ἀναγκαῖον στοιχεῖον ταύτης, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος παρέσχεν ἢ προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τοῦτο, ἐν ταύτοις ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, ἂν καὶ μετ' ἐκτίμησιν τῆς ἀγωγῆς ταύτης διαπιστοῖ, ὅτι οὐδὲν ἐκ τῶν στοιχείων τούτων περιέχει, δὲν ἀπέρριψε αὐτὴν ἐξ ὁλοκλήρου, ὡς μὴ περιέχουσαν ἅπαντα τὰ προσόντα τοῦ ἄρθρου 533 τῆς Πολ. Δικονομίας, ἀλλὰ θεωρήσασα ἐπαρκῆ πρὸς στήριξίν της ἠσσονα τῶν κατὰ νόμον ἀπαιτουμένων στοιχείων ἐδέξατο ἐν μέρει ταύτην ὡς νόμῳ καὶ οὐσίᾳ βάσιμον. Οὕτως ὅμως κρίνασα ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε καὶ ψευδῶς ἡρμήνευσεν οὐ μόνον τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 31, 32 καὶ 33 τοῦ Λογιστικοῦ Νόμου, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς τῶν ἄρθρων 1, 2, 4, 5, καὶ 6 τοῦ Α.Ν. 1959|1939 «περὶ ἀδειῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων», καθ' ἃς τὸ ἐπὶ τοῦ μισθοῦ δικαίωμα τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου, τοῦ μὴ τελοῦντος ἐν νομίμῳ ἀδείᾳ, ὑφίσταται μόνον ἐπὶ παροχῇ τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ, παύει δὲ τοῦτο ἐπὶ τῇ μὴ παροχῇ τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ, ἀνεξαρτήτως ὑπαιτιότητος ἢ μὴ τούτου περὶ τὴν παροχὴν αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τὰς διατάξεις τοῦ Π.Δ. (Ν. 38 Πανδ. πρ. (19.2) καὶ 19 § 3, 33 καὶ 61 § 1 Πανδ. (19.2), ἐφ' ὅσον αὗται ἠθέλουν τύχῃ ἐφαρμογῆς ἐν προκειμένῳ, ἕνεκα δὲ τούτου εἶναι ἀναιρετέα αὕτη κατ' ἄρθρ. 807 § 17, ἐν συνδ. πρὸς τὸ ἄρθρον 810 § 2 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας.

β) Διότι ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, καίτοι δέχεται, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ὑπὸ τῆς 1.6.1946 αὐθαιρέτως καὶ ἄνευ ἀδείας ἢ ἄλλης ἐκ νομίμου αἰτίας εἶχεν ἐγκαταλείψει τὴν θέσιν αὐτοῦ, ἐπανεγκατασταθεὶς εἰς αὐτὴν τὴν 31.10.1948 καὶ κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τοῦτο οὔτε παρέσχεν, οὐδὲ προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του, ἀλλ' οὔτε κατὰ συνέπειαν τῆς ἀκυρωθείσης πράξεως περὶ τῆς ἀπολύσεως αὐτοῦ ἀπεμακρύνθη τῆς θέσεώς του, οὐδὲ ἔπαυσε παρέχων τὰς ὑπηρεσίας του, ἐν τούτοις ἐδέξατο, ὅτι διὰ τῆς εἰρημένης πράξεως τῆς ἀπολύσεως ἐξεδήλωσε τὸ Δημόσιον τὴν βούλησίν του περὶ ἀποκρούσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου. Οὕτως ὅμως κρίνασα ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε καὶ ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ τὰς ἐν τῷ ἠγουμένῳ λόγῳ σημειουμένας νομίμους διατάξεις, ἀλλὰ καὶ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. ΑΝΔ|1882 «περὶ καταχωρίσεως διαταγμάτων ὑπὸ τοῦ ν. ΑΣΝΔ|1835, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ Α.Ν. 1016|1937, καθ' ἃς ἡ πρᾶξις ἀπολύσεως, δημοσιευομένη εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως μὲ τὸ ὑπὸ τῶν διατάξεων τούτων ὡρισμένον περιεχόμενον, ὡς μόνας συνεπείας ἔχει μετὰ τὴν κοινοποίησίν της τὴν συντέλεσιν τῆς ἀπολύσεως καὶ τὴν παῦσιν τοῦ μισθοῦ τοῦ ἀπολυθέντος καὶ δὲν ἔχει ἄλλην τινὰ οἱανδήποτε δήλωσιν βουλήσεως τοῦ Δημοσίου. Ἕνεκα δὲ τούτου εἶναι καὶ ἀναιρετέα αὕτη κατὰ τὸ ἄρθρον 807 § 17, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 810 § 2 τῆς Πολ. Δικονομίας.

γ) Διότι ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις ἐδέχθη πράγματα ἀληθῆ ἄνευ ἀποδείξεως καὶ χωρὶς νὰ διατάξῃ περὶ αὐτῶν ἀπόδειξιν, ἤτοι ὅτι τὸ Δημόσιον ἐξεδήλωσεν ὡς ἄνω εἰρηται τὴν βούλησιν αὐτοῦ περὶ ἀποκρούσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, καὶ οὕτω ἀναιρεσταν ἑαυτὴν κατέστησε κατὰ τὸ ἄρθρον 807 § 8 τῆς Πολ. Δικονομίας.

δ) Διότι, καίτοι ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις δέχεται, ὅτι τὸ μὲν πρὸς ἀγωγὴν δικαίωμα ἐγεννήθη κατὰ πρῶτον τὴν 1.6.1946, ἀφ' ἧς ὁ ἀναιρεσίβλητος δημόσιος ὑπάλληλος ἔπαυσεν μισθοδοτούμενος, ἡ δὲ ἀγωγὴ ἐκοι-

---

σεως, λόγῳ ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ὅρου «ἀπαλλαγείς» τοῦ ἄρθρ. 5 § 2 αὐτοῦ περιλαμβάνεται οὐ μόνον ὁ ἀθωωθείς, ὡς μὴ ἐκτελέσας τὴν πρᾶξιν, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνος, εἰς τὸν ὁποῖον δὲν ἐπεβλήθη ποινὴ ἐκ λόγου αἰρόντος τὸ καταλογιστόν, διότι καὶ οὗτος, κηρυσσόμενος ἐντεῦθεν ἀθῷος, θεωρεῖται ὡς μὴ διαπράξας τὸ δι' ὃ κατηγορήθη ἀδίκημα. Οὕτως, ὅμως, ἀποφηνάμενον καὶ δεξάμενον τὴν ἀγωγήν, ψευδῶς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 3 § 1 καὶ 5 §§ 1 καὶ 2 τοῦ νόμου 2112|1920 ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ἐκ τούτου ἀναιρετέαν τὴν ἀπόφασίν του κατέστησε, συνῳδὰ τῷ ἄρθρῳ 807 παρ. 17 τῆς Πολιτ. Δικονομίας, κατὰ τὸν περὶ τούτου βάσιμον μοναδικὸν λόγον ἀναιρετηρίου.

νοποιήθη πρός τό Δημόσιον τήν 4.8.1949, ήτοι μετά παρόδον χρόνου πλέον τής διετίας, έν τούτοις δέν άπέρριψεν αύτήν ώς παραγεγραμμένην, κατά τήν βάσιμον περί τούτου ένστασίν του. Ούτως όμως κρίνασα έσφαλμένως έφήρμοσε καί ψευδώς ήρμήνευσε τήν ούσιαστικού νόμου διάταξιν τού άρθρ. 2 τού Νόμου ΧΛ' 1877, έξ ού, όρίζοντος γενικώς καί άνευ οιασδήποτε διακρίσεως, ότι παραγράφονται μετά διετίαν αί άγωγαί τών δημοσίων ύπαλλήλων καί ύπηρετών ένεκα άπολύσεως ή καθιστερήσεως μισθών, συνάγεται, ότι ή δι' αύτού καθιερουμένη παραγραφή περιλαμβάνει ού μόνον τάς περιοδικάς παροχάς, άλλά καί αύτό τό πρός άγωγήν δικαίωμα. Διά τόν λόγον δέ τούτον είναι άναιρετέα αύτη, κατ' άρθρ. 807 § 17 Πολιτ. Δικονομίας.

***

Ή κατωτέρω άρεοπαγιτική άπόφασις δέχεται, ότι καί ή σχέσις τού δημοσίου ύπαλλήλου πρός τό Κράτος διέπεται ύπό τών θεμελιωδών άρχών τού άστικού δικαίου (προϊσχύον τού άρθρ. 656 Α.Κ. δίκαιον τών Ν. 19 § 9 καί 10, ν. 38 Πανδ. (19.2) καί ν. 4 Πανδ. (1.22), ώς πρός τήν ύπερημερίαν τού Κράτους έναντι τού ύπαλλήλου διά τόν μισθόν του (βλέπε καί γνωμοδ. Νομικού Συμβουλίου τού Κράτους, ύπ' άριθ. 63[1031]1945, ΕΕΔ 5, 41, είσηγητής Α. Χατζηδάκης, σύμφωνον γνώμην μειοψηφίας, ένώ ή γνώμη τής πλειοψηφίας ύπήρξεν, ότι ή σχέσις τού έν δημοσίᾳ ύπηρεσίᾳ διατελούντος δημοσίου ύπαλλήλου δέν είναι σχέσις ένοχική τού ίδιωτικού δικαίου, άλλά σχέσις προσωπική τού δημοσίου δικαίου, δυναμει τής όποίας ό ύπάλληλος άφιερώνει έξ όλοκλήρου τάς πρός έργασίαν δυνάμεις του είς τήν δημοσίαν ύπηρεσίαν, δι' ό καί ό παρεχόμενος είς τούτον μισθός δέν άποτελεί άποτίμησιν τής ύπ' αύτού παρεχομένης ύπηρεσίας, ούδέ είναι άνάλογος πρός αύτήν, άλλ' άποτελεί δημοσίου δικαίου παροχήν, σκοπούσαν τήν άξιοπρεπή συντήρησιν τού ύπαλλήλου, παροχήν έξυπηρετούσαν όχι μόνον τό συμφέρον τού ύπαλλήλου, άλλά καί τό δημόσιον συμφέρον. Έν συμφωνίᾳ πρός τήν άρχήν ταύτην διατελούσι καί τά άρθρα 31 — 33 τού Ν. ΣΙΒ' τού 1852 «περί δημοσίου λογιστικού», έξ ών σαφώς προκύπτει, τούτο δέ καί ή κρατούσα έρμηνεία άνέκαθεν δέχεται, ότι ό δημόσιος ύπάλληλος λαμβάνει μισθόν καί όταν άνευ πταίσματός του κωλύεται νά παράσχῃ τήν έργασίαν του έκ τυχαίου γεγονότος ή άνωτέρας βίας, άνεξαρτήτως άν ώφείλεται ή όχι πταίσμα τού Δημοσίου ή κώλυμα άφορων τό Δημόσιον, λόγῳ τού όποίου δέν άπεδέχθη τοῦτο τήν προσφερομένην παρά τού ύπαλλήλου έργασίαν του (ούτω καί αί έν τῇ γνωμοδοτήσει παραπομπαί είς θεωρίαν καί νομολογίαν).

Έχει συνεπώς σημασίαν διά τά διάφορα άποτελέσματα, τόσον άπό άπόψεως ύπαλλήλου, όσον καί τού Κράτους, ή παραδοχή αύτής ή έκείνης τής θεωρίας καί ίδίᾳ είς τήν περίπτωσιν τής μή προσφοράς τών ύπηρεσιών τού δημοσίου ύπαλλήλου ἢ μή άποδοχής αύτών, έκ γεγονότος άνωτέρας βίας, άπότε διάφοροι θά είναι αί συνέπειαι, άν έφαρμοσθοῦν αί τού άστικού δικαίου γενικαί άρχαί.

Ένδιαφέρει άκόμη ζητηθείς καί ή σκέψις τής άρεοπαγιτικής άποφάσεως, ότι ή άπόλυσις ένέχει δήλωσιν περί μή περαιτέρω άποδοχής τών ύπηρεσιών τού ύπαλλήλου καί καθιστᾷ ματαίαν τήν πρός τόν έργοδότην προσφοράν τούτων, χωρίς ούτοι νά άποτελῇ στοιχεῖον τής άγωγής, ότι προσεφέρθη είς έξακολούθησιν τών ύπηρεσιών του καί νά ύποχρεοῦται είς άπόδειξιν αύτού (βλέπε καί Α.Π. 499[1936, ΕΕΝ δ' 392, πρβλ. καί Κ. Καυκᾶ, Ένοχ. Δίκ. ὑπ' άρθρ. 656, καθ' ὅν, έάν ἤδη έδήλωσεν ό μισθωτής (έργοδότης), ότι δέν θά δεχθῇ καί προσφερομένην έργασίαν, ό έκμισθωτής (μισθωτής) δέν είναι άνάγκη νά ποιήσῃ πραγματικήν προσφοράν πρός άναληψιν έργασίας, άλλ' άρκεῖ νά δηλώσῃ άπλῶς, ότι δέχεται νά προσφέρῃ τήν συμπεφωνημένην έργασίαν (άρθρ. 350 Κώδ.), πρβλ. καί Δ. Δημητρακάκης, Ή ύπερημερία τού μισθωτού περί τήν άποδοχήν τής ύπό τού έκμισθωτού προσφερομένης έργασίας, σ. 15).

Άρείου Πάγου 410[1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Δ. Κυριακόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Θ. Φιλιππάκος, Νομικὸς Σύμβουλος Κράτους, Θ. Γιαννόπουλος

Κατά τήν σαφῆ ἔννοιαν τῶν διατάξεων τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου καί δή τῶν ν. 19 §§ 9 καί 10, ν. 38 Πανδ. (19.2) καί ν. 4 Πανδ. (1.22), ἐχουσῶν ἐφαρμογήν καί ἐπί συμβάσεων πρό τῆς ἰσχύος τοῦ Α. Κ. συναφθεισῶν, συμφώνως πρός τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 24 τοῦ Α.Ν. «περί εἰσαγωγικοῦ νόμου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος», καθ' ἃς αἱ ἐξ οἱασδήποτε λόγου ἐνοχαί, τῶν ὁποίων τά παραγωγικά γεγονότα συνετελέσθησαν πρό τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, διέπονται καί μετά τήν εἰσαγωγήν αὐτοῦ ὑπό τοῦ προϊσχύσαντος ἀστικοῦ δικαίου, ἰδίως ὡς πρός τήν ἐνέργειαν καί τά ἀποτελέσματα, ἐάν ὁ ἐργοδότης δέν ἀποδέχεται αὐθαιρέτως ἢ ἐκ λόγων κειμένων ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ τάς εἰς τήν διάθεσίν του ὑπό τοῦ ἐκμισθωτοῦ τεθείσας ὑπηρεσίας, ὑποχρεοῦται εἰς τήν καταβολήν αὐτῷ τοῦ συμπεφωνημένου μισθοῦ, τῶν περί ἐκμισθώσεως ὑπηρεσιῶν θεμελιωδῶν ἀνωτέρω ἀρχῶν τοῦ δικαίου ἐφαρμοζομένων καί ἐπί τῶν σχέσεων τοῦ Κράτους πρός τούς δημοσίους ὑπαλλήλους του, ὡς μή ἀντικειμένων εἰς τούς σκοπούς τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας. Ἐξ ἑτέρου, ἡ ἀπόλυσις τοῦ ὑπαλλήλου, ἐνέχουσα τήν δήλωσιν περί μή περαιτέρω ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ, καθιστᾷ ματαίαν τήν πρός τόν ἐργοδότην προσφοράν τούτων, ἐξ οὐδεμιᾶς διατάξεως νόμου ἀπαιτουμένου, ὅπως, πρός στήριξιν τῆς περί πληρωμῆς τῶν μισθῶν ἐξιώσεως τοῦ ἀπολυθέντος ὑπαλλήλου, διαλαμβάνεται ὡς στοιχεῖον ἐν τῇ περί τούτου ἀγωγῇ, κατ' ἄρθρον 533 τῆς Πολ. Δικονομίας, ὅτι προσεφέρθη οὗτος εἰς τήν ἐξακολούθησιν παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του καί ὑποχρεοῦται εἰς

ἀπόδειξιν τῆς γενομένης προσφορᾶς αὐτῶν, ἀφοῦ διὰ τῆς ἀπολύσεως εἶναι ἤδη ἐκπεφρασμένη ἡ περὶ ἀποκρούσεως αὐτῶν βούλησις τοῦ ἐργοδότου καὶ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 244 τῆς Πολ. Δικονομίας μόνον οἱ εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς ὑποθέσεως οὐσιώδη ἐπιρροὴν ἰσχύοντες πραγματικοὶ ἰσχυρισμοὶ δύνανται νὰ εἶναι ἀντικείμενα ἀποδείξεως.

Τὸ δικάσαν Ἐφετεῖον, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, δεξάμενον, κατὰ τὴν περὶ πραγμάτων ἀνέλεγκτον κρίσιν του, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος, ἐκμισθώσας τὰς ὑπηρεσίας του πρὸς τὸ Δημόσιον, διὰ συμβάσεως συναφθείσης πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ ὑπηρετῶν ἐπὶ βαθμῷ τιμηματάρχου Α' τάξεως εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, ἀπελύθη ὁριστικῶς διὰ τῆς 103358 καὶ ἀπὸ 15 Ἰουλίου 1947 ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῆς Γεωργίας Ὑπουργοῦ, δημοσιευθείσης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως τὴν 17 Ἰουλίου 1947 καὶ κοινοποιηθείσης αὐτῷ τὴν 6ην Αὐγούστου ἰδίου ἔτους, πρὸς δὲ ὅτι κηρυχθείσης, ἐπὶ τῇ προσφυγῇ του, ἀκύρου τῆς ἀπολύσεως, ὡς παρανόμως γενομένης, δι' ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καὶ ἀνακληθείσης, μετὰ ταῦτα, τῆς ἀπολύσεώς του παρὰ τοῦ ἐπὶ τῆς Γεωργίας Ὑπουργοῦ, ἀνέλαβεν ἐκ νέου ὑπηρεσίαν τὴν 1ην Νοεμβρίου 1948, ἀφ' ἧς ἤρξατο μισθοδοτούμενος, ἔκρινε, ἐπὶ τούτοις, ὡς νόμῳ βάσιμον τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὑπαλλήλου περὶ καταβολῆς τῶν καθυστερουμένων ἀποδοχῶν του διὰ τὸ ἀπὸ 6ης Αὐγούστου 1947 μέχρι τῆς 31.10.1948 χρονικὸν διάστημα καὶ ἄνευ ἐν αὐτῇ μνείας, ὅτι προσεφέρθη οὗτος εἰς τὴν ἐξακολούθησιν παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του εἰς τὸ ἀναιρεσεῖον Δημόσιον, ὡς μὴ ἀπαιτουμένης, κατὰ νόμον, τῆς προσφορᾶς ταύτης ὡς στοιχείου τῆς ἀγωγῆς, ἀφοῦ διὰ τῆς ἀπολύσεως ἐξεδήλωσε τοῦτο τὴν βούλησίν του περὶ ἀποκρούσεως τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ, καταστάσης οὕτω ματαίας τῆς περαιτέρω προσφορᾶς αὐτῶν καὶ ἀκολούθως ἐπεδίκασε τὰς αἰτουμένας ἐν αὐτῇ ἀποδοχὰς διὰ τὸ χρονικὸν ἀνωτέρω διάστημα, ἀπορρίψαν κατὰ τοῦτο τὴν ὑπὸ κρίσιν ἔφεσιν τοῦ ἀναιρεσείοντος Δημοσίου. Οὕτως ἀποφηνάμενον τὸ δικάσαν Ἐφετεῖον, τὸ μὲν ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς διαληφθείσας οὐσιαστικοῦ δικαίου διατάξεις, ὡς καὶ τὰς ἐν § 3 τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Ἀν. Νόμου 1016|1934 συναφεῖς τοιαύτας, καθ' ἃς δικαιοῦται τῶν ἀποδοχῶν του ὁ ἀπολυθεὶς δημόσιος ὑπάλληλος διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς ἐκτὸς ὑπηρεσίας παραμονῆς του, εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ περὶ ὁριστικῆς ἀπολύσεως ἀπόφασις ἤθελε μεταρρυθμισθῇ κατόπιν προσφυγῆς ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καὶ οὐδεμίαν σχετικὴν ἄλλην οὐσιαστικοῦ νόμου παρεβίασε, τῶν ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος Δημοσίου ἐπικαλουμένων προϋποθετουσῶν ἔγκυρον ἀπόλυσιν καὶ οὐχὶ παράνομον, ὡς ἐν προκειμένῳ, τοιαύτην, τὸ δὲ ὀρθῶς ἔκρινεν, ὅτι ἡ ὁριστικὴ τοῦ ὑπαλλήλου ἀπόλυσις ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, ἐνέχουσα δήλωσιν περὶ ἀποκρούσεως τῶν ὑπηρεσιῶν, καθίστα ματαίαν τὴν πρὸς τὸ Δημόσιον προσφοράν, ὡς καὶ τὴν ἀπόδειξιν ἀκολούθως τῆς προσφορᾶς ταύτων καὶ οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου, πρῶτος, δεύτερος καὶ τρίτος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγοι ἀναιρέσεως εἶναι ἀβάσιμοι καὶ ἀπορριπτέοι.

Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 28 τοῦ ἀπὸ 26 Ἰουνίου|10 Ἰουλίου 1944 Καν. Διατ. «περὶ Κώδικος νόμου δικῶν τοῦ Δημοσίου», εἰς ὃ ἐνεσωματώθησαν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν. ΧΛ'|1887, αἱ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων κατὰ τοῦ Δημοσίου, ἕνεκα ἀπολύσεως, καθυστερήσεως μισθῶν καὶ ἄλλων ἀποδοχῶν προσωπικαὶ ἀγωγαὶ παραγράφονται μετὰ διετίαν, ἀφ' ἧς κατὰ πρῶτον ἐγεννήθη τὸ πρὸς ἀγωγὴν δικαίωμα. Ὅθεν, τὸ δικάσαν Ἐφετεῖον, δεξάμενον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, κατὰ τὴν περὶ πραγμάτων ἀνέλεγκτον κρίσιν του, ὅτι ἡ μὲν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ὁριστικὴ ἀπόλυσις τοῦ ἀναιρεσιβλήτου δημοσίου ὑπαλλήλου ἔλαβε χώραν τὴν 6ην Αὐγούστου 1947, ἀφ' ἧς καὶ ἐγεννήθη τὸ πρὸς ἀγωγὴν διὰ τὴν ἀπόληψιν τῶν μισθῶν του δικαίωμα καὶ ἀφ' ἧς νομίμως, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἠγηθείσῃ αἰτιολογίᾳ ζητοῦνται οὗτοι, ἡ δὲ ὑπὸ κρίσιν σχετικὴ ἀγωγὴ ἐκοινοποιήθη τῷ Δημοσίῳ τὴν 4 Αὐγούστου 1947, ὀρθῶς ἔκρινεν, ὅτι δὲν ὑπέκυψε, μὴ παρελθούσης κατὰ τ' ἀνωτέρω διετίας, εἰς παραγραφὴν ἡ ἐν αὐτῇ περὶ καταβολῆς τῶν μισθῶν ἀξιώσεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου τέταρτος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΚΑΤΑ 24)1945 ΣΥΝΤ. ΠΡΑΞΙΝ

Χρόνος έκτὸς ὑπηρεσίας καὶ συνυπολογισμὸς δι' ἀποζημίωσιν Ν. 2112)1920

Ἀποκατάστασις ἀπολυθέντων ἢ ἐξαναγκασθέντων πρὸς παραίτησιν μονίμων δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὑπαλλήλων Βουλῆς, Γερουσίας καὶ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 24)1945 Συντ. Πράξιν.— Συνυπολογισμὸς καὶ τοῦ χρόνου παραμονῆς ἐκτὸς ὑπηρεσίας διὰ τὴν ἀποζημίωσιν Ν. 2112 ἀποτελεῖ θέμα ξένον πρὸς τὸ περιεχόμενον αὐτῆς.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 595)1951 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Καλαμῶν.

Λόγοι ἀναιρέσεως τοῦ Αὐτονόμου Σταφιδικοῦ Ὀργανισμοῦ ἦσαν οἱ ἑξῆς:

α) Αἱ φερόμεναι ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης αἰτιολογίαι, καθ' ἃς ἡ ὑπηρεσία τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἀπὸ 12 Σεπτεμβρίου 1929 μέχρι τοῦ Ἰανουαρίου 1942 καὶ ὁ ἐκτοτε μέχρι νέας κατὰ τὴν 6 Ὀκτωβρίου 1945 προσλήψεως διαδραμὼν ἐκτὸς ὑπηρεσίας χρόνος ἦτο συνυπολογιστέος, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ νεωτέρα αὕτη πρόσληψις ἐγένετο δυναμει καὶ εἰς ἐκτέλεσιν τῆς κατ' ἐφαρμογὴν τῆς Σ.Π. 24)1945 ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 29120)1945 ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργοῦ, δι' ἧς ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐκρίθη ἀποκατασταθεὶς ὡς ἀπολυθεὶς διὰ πολιτικοὺς λόγους, οὐδόλως εἶναι νόμιμος.

Κατὰ τὰ εἰς τὸ ἄρθρ. 1 τῆς Σ.Π. 24)1945 ὁριζόμενα εἰς τὰς περὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἀπολυθέντων ὑπαλλήλων διατάξεις ὑπόκεινται μόνον οἱ ὑπηρετοῦντες εἰς τὰ ἐν αὐτῷ κατονομαζόμενα νομικὰ πρόσωπα, ἑπομένως ὁ ἀναιρεσίβλητος, ὡς ὑπάλληλος τοῦ Αὐτονόμου Σταφιδικοῦ Ὀργανισμοῦ, ἦτοι νομικοῦ προσώπου ἰδιωτικοῦ δικαίου (Α.Π. 62)1949) καὶ ὡς τοιούτου μὴ περιλαμβανομένου εἰς τοὺς ἐν ἄρθρῳ 1 ἐργοδότας, δὲν ἠδύνατο νὰ ἀντλήσῃ δικαιώματα, παρεχόμενα διὰ τῆς ρηθείσης Συντ. Πράξεως. Κατὰ ταῦτα δέ, ἐφ' ὅσον δικαιώματα ἐκ τῆς Σ.Π. 24)1945 εὐθέως ἀντλούμενα, δὲν ὑφίστατο, οὐδ' ἡ ἀναγνωρίσασα τὸν ἀναιρεσίβλητον ὡς ἀποκαταστατέον ἀνωτέρω ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἠδύνατο νὰ προσπορίσῃ τοιαῦτα.

Ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις, συνιστῶσα, ὡς ἐκ τῶν ἐκτεθέντων λόγων, διοικητικὴν πρᾶξιν παράνομον καὶ καθ' ὑπέρβασιν ἐξουσίας ἐκδοθεῖσαν, οὐδεμίαν ἰσχὺν ἐκέκτητο ἔναντι τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, δικαιουμένων καὶ ὑποχρεουμένων ν' ἀρνηθοῦν τὴν ἐπιδίκασιν δικαιωμάτων ἐπὶ ταύτης στηριζομένων καὶ ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, δεχομένη ἀντιθέτως ὅτι λόγῳ ἐκδόσεως αὐτῆς καὶ τῆς παρ' αὐτῶν διὰ τῆς προσλήψεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου συντελεσθείσης ἀποδοχῆς της ἐπῆλθεν ὑπαγωγὴ αὐτοῦ εἰς ἅπασας τὰς εὐεργετικὰς διατάξεις τῆς Σ.Π. 24)1945 καὶ τὰς τοῦ ἄρθρου 4 αὐτῆς, ψευδῶς ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὸν νόμον, καθ' ὃ δεχομένη δημιουργεῖται ἀστικῶν δικαιωμάτων ἐκ παρανόμων διοικητικῶν πράξεων καὶ δὴ πέραν τοῦ περιεχομένου αὐτῶν.

β) Ἄλλως καὶ ὑπὸ τὴν ἐκδοχὴν τῆς ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογῆς τῆς Σ.Π. 24)1945, ἐφ' ὅσον κατ' οὐδεμίαν αὐτῆς διάταξιν ἡ ἐπαναπρόσληψις ἀπολυθέντος ὑπαλλήλου παρέχει δικαιώματα συνυπολογισμοῦ διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ νόμου 2112 τῆς πρότερας ὑπηρεσίας καὶ τοῦ μέχρι τῆς ἐπαναπροσλήψεως διαδραμόντος χρόνου, ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, δεχομένη παρὰ ταῦτα ὅτι, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 4 αὐτῆς, παρεσχέθη τοιοῦτον δικαίωμα, ψευδῶς ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὸν νόμον.

Ἀρείου Πάγου 414)1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Σ. Μαυρομιχάλης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. **Ι. Χριστόπουλος, Ε. Κερχουλᾶς**

Ὡς δείκνυται ἐκ τῆς 4ης αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐδέχθη, μετ' ἐκτίμησιν πραγμάτων, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων ἐπαναπροσέλαβεν οἰκειοθελῶς τὴν 6 Ὀκτωβρίου 1945 τὸν ἀναιρεσίβλητον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του ἐπὶ ἀόριστον χρόνον, κατόπιν αἰτήσεως αὐτοῦ, δυναμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 29120)1945 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ἐκδοθείσης συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 24)1945 Συντακτικὴν Πρᾶξιν, ἀποδεχθείσης οὕτω ἀνεπιφυλάκτως τὴν ὑπουργικὴν ταύτην ἀπόφασιν καὶ ἀναγνωρίσας τὸ ἔγκυρον αὐτῆς, ὡς καὶ τὴν ὑπὸ τοὺς ὅρους καὶ τὰς προϋποθέσεις τῆς ἄνω Συντακτικῆς Πράξεως ἐπαναπρόσληψιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἐδέχθη τοῦτέστιν ὅτι οἱ διάδικοι διὰ συμβάσεως σιωπηρῶς συναφθείσης, ὑπέβαλον ἑαυτοὺς εἰς τοὺς ὅρους τῆς μνησθείσης Συντακτικῆς Πράξεως, ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν τῶν δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων αὐτῶν ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐπαναπρόσληψιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 4 § 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 24)1945 Συντακτικῆς Πράξεως, ὁρίζουσα ὅτι ὁ χρόνος, καθ' ὃν οἱ ἀποκαθιστάμενοι παρέμειναν ἐκτὸς ὑπηρεσίας, λογίζεται ὡς χρόνος ἐνεργοῦ ὑπηρεσίας διὰ τὴν προαγωγὴν, σύνταξιν, μισθολογικὰς προσαυξήσεις ἢ τὴν ἀπονομὴν ἀνωτέρου βαθμοῦ, οὐχὶ δὲ καὶ διὰ τὴν ἀπόληψιν ἀποδοχῶν, ἐφαρμογὴν ἔχουσα κατὰ τὸ ἄρθρον 1, ἐπὶ μονίμων δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὑπαλλήλων τῆς Βουλῆς, Γερουσίας καὶ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δι-

ΠΑΡΑΙΤΗΣΙΣ ΑΠΟ ΑΚΥΡΟΤΗΤΟΣ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Στοιχεία περιεκτικά βουλήσεως μισθωτού πρός παραίτησιν άπό δικαιώματος προσβολής άπολύσεως

Άπώλεια δικαιώματος καί διά παραιτήσεως. — Δυνατή ρητή ή σιωπηρά παραίτησις — Ού συναγωγή παραιτήσεως προσβολής άπολύσεως ώς άκύρου έκ μόνης είσπράξεως άποζημιώσεως Ν. 2112. — Όσάκις όμως, πρός τή είσπράξει τής άποζημιώσεως, συνυπάρχει καί δήλωσις τού μισθωτού περί θεωρήσεως τής συμβάσεως ώς λυθείσης καί περί μή διατηρήσεως ούδεμιάς κατά τού έργοδότου άπαιτήσεως προκύπτει σαφώς παραίτησις αύτού άπό τού δικαιώματος προσβολής άπολύσεως ώς άκύρου.

Ή νομολογία τών Δικαστηρίων, έν άρμονία καί πρός τά ύπό τής θεωρίας διδαχθέντα (βλέπε σχετικώς παραπομπάς έν ΕΕΔ 9, 432, ΕΕΔ 10, 411) δέχεται παγίως (πρόνη έξαιρέσεις ή της Πρωτοδικείου Άθηνών 2700|1950, εἰσηγητής *Κ. Δαλιάνης*. ΕΕΔ 9, 498), ότι ή έκ του άρθρου 9 του Ν. 118|1945 άκυρότης τής καταγγελίας συμβάσεως έργασίας (διά τήν μή τήρησιν τών έν αύτῳ προϋποθέσεων) είναι σχετική, τεταγμένη μόνον πρός τό συμφέρον του δικαιούχου μισθωτού.

Έπομένως ή παραίτησις άπό τής τοιαύτης σχετικής άκυρότητος είναι κατα τό δίκαιον έπιτρεπτή (*Οίκον* Γεν. Άρχ. § 45, σημ. 6), ή δέ έπικύρωσις άκυρωτίμου δικαιοπραξίας έκ μέρους του δικαιουμένου είς προσβολήν αύτής άποτελεί παραίτησιν άπό του δικαιώματος της προσβολής (βλέπε *Κ. Σούρλαν*, Έρμ. ΑΚ, ύπ' άρθρ. 361 άριθ. 8).

Ή παραίτησις δύναται νά γίνη έγγράφως καί σιωπηρώς διά μονομερούς δηλώσεως.

Ώς τοιαύτην όμως παραίτησιν δέν έθεώρησεν ή νομολογία συναγομένην έκ τής ύπό του μισθωτού είσπράξεως τής άποζημιώσεως του Ν. 2112|1920, διότι είς τήν καταβολήν αύτής προβαίνη ό έργοδότης, ίνα θεμελιώση, όμοῦ μετά τών λοιπών στοιχείων του άρθρ. 9 Ν. 118|1945, τό κύρος τής άπολύσεως, άνεξαρτήτως του ότι είς τήν είσπραξιν τής άποζημιώσεως του Ν. 2112 ή νομολογία διαβλέπει μίαν ένέργειαν του μισθωτού, άποτελούσαν τής πεποιθήσεως αύτού άνεχείας καί άνάγκης, ή όποία άφαιρεί άπό τήν παραίτησιν τό στοιχείον τής αύθορμήτου βουλήσεως του μισθωτού πρός παραίτησιν (βλέπε ίδιᾳ Έφετ. Άθηνών 2830|1946, εἰσηγητής *Γ. Βαρσάμος*, ΕΕΔ 6, 272 καί λοιπάς παραπομπάς έν ΕΕΔ. 6, 362 έπ.).

Διάφορον είναι τό ζήτημα, άν, μή καταβληθείσης τής άποζημιώσεως του Ν. 2112, ότότε, κατά τήν ρητήν καί σαφή διάταξιν του άρθρ. 9 Ν. 118|1945, ή καταγγελία είναι άκυρος, ζητήση ό μισθωτός νά τῳ καταβληθῇ ή άποζημίωσις αύτη, ότότε θεωρείται, ότι προῆλθεν είς έπιλογήν της έκ του Ν. 2112 μόνον προστασίας (βλέπε *Ι. Καποδίστριαν*. ΕΕΔ 2, 580 έπ., Πρωτοδίκου Άθηνών 2200|1950, Πρωτοδίκης *Κ. Μολλιάρης*, ΕΕΔ 9, 805 καί λοιπάς παραπομπάς αύτόθι), καί δέν δικαιοῦται ύπαναχωρῶν νά προσβάλῃ τήν άπόλυσιν ώς άκυρον.

Άλλά καί είς τήν περίπτωσιν, κατά τήν όποίαν, είσπράξας τήν ύπό του έργοδότου καταβληθείσαν είς αύτόν άποζημίωσιν, δηλοί έγγράφως, ότι ούδεμίαν κατά του τελευταίου διατηρεί άξίωσιν έκ της μεταξύ των σχέσεως έργασίας, ώς τοῦτο έχει ύπ' ὄψιν της ή κατωτέρω άπόφασις του ώς έφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Άθηνών, ή παραίτησις άπό τής προσβολῆς τῆς άπολύσεως ώς άκύρου είναι ίσχυρά, ώς δέχεται τό Πρωτοδικεῖον, άλλο δέ τό ζήτημα άν ή τοιαύτη παραίτησις δύναται, έφ' όσον συντρέχουν τα στοιχεία της βίας, δόλου, άπάτης ή έκμεταλλεύσεως τών άναγκών του έργαζομένου νά χαρυχθῇ άκυρος

Πρωτοδικείου Άθηνών 6408|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' έφεσιν
Πρόεδρος ό κ. **Κ. Ψιλόπουλος**
Εἰσηγητής ό Πρωτοδίκης κ. **Γ. Καραμάνος**

Ή άπώλεια δικαιώματος έπέρχεται καί διά

καίου, άπολυθέντων ή έξαναγκασθέντων είς παραίτησιν έν ώρισμέναις περιόδοις πολιτικών άνωμαλιών της Χώρας, όλως περιοριστικώς, ώς διάταξις έξαιρετικού δικαίου, άπηριθμησε τάς περιπτώσεις, καθ' άς ό έκτός ύπηρεσίας χρόνος προσμετρίζει είς τους άνωμνημονευθέντας ύπαλλήλους ώφελήματα, οὐδαμῶς άσχοληθεῖσα περί της νομικής έπενεργείας του χρόνου τούτου άπό της άπόψεως της έφαρμογής του Νόμου 2112|1920, περί θέματος τοῦτέστιν, ὅπερ ἦτο ὅλως ξένον πρός το περιεχόμενον αύτης, άφορώσης άποκλειστικώς τους έν τῇ ἀρχῇ άναφερθέντας ύπαλλήλους, οἵος εἶναι ὁ ἀναιρεσίβλητος, οἵτινες διέπονται ὑπό τοῦ Νόμου 2112|1920. Άποφηναμένη δθεν ή προσβαλλομένη άπόφασις ὅτι διά τὸν προσδιορισμόν τῆς ζητηθείσης διά τῆς ἀγωγῆς ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ Νόμου 2112|1920 ἔδει νά συνυπολογισθῇ καί ὁ ἀπό 1 Ἰανουαρίου 1942 μέχρι 16 Ὀκτωβρίου 1945 χρόνος, καθ' ὃν ὁ ἀναιρεσίβλητος, ἔχων ἀπολυθῇ ὑπό τοῦ ἀναιρεσείοντος, παρέμενεν ἐκτός ὑπηρεσίας, ψευδῶς ἡρμήνευσε καί ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τάς προπαρατεθείσας σαφείς διατάξεις οὐσιαστικοῦ Νόμου καί ἀναιρετέα κατέστη, κατά τόν βάσιμον περί τούτου 3ον λόγον ἀναιρέσεως, ἐν συνδυασμῷ πρός τό τελευταῖον μέρος τοῦ 2ου λόγου ἀναιρέσεως, συμφώνως πρός τό ἄρθρον 807 § 17 Πολ. Δικονομίας, παραπεμπτέα δέ εἶναι ἡ ὑπόθεσις ἐνώπιον τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου διά τήν ἀλλήλων τοῦ Νόμου ἐφαρμογήν.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΝΕΟΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΕΠΙ ΜΙΣΘΟΥ

Έκτασις προστασίας σχετικοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος 1799|1942

Προαγωγή ἢ ἄλλως ἐπίδομα 15 ο|ο ἐπὶ τοῦ μισθοῦ τῶν ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. 1799|1942 προστατευομένων προσώπων.— Περιορισμὸς ἐφαρμογῆς διατάξεως ἄρθρ. 7 Ν. Δ. 1799|1942 εἰς μόνους τοὺς κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 10 Ν. 1234|1918 ὑπαλλήλους ἢ τοὺς κατ' εἰδικοὺς Νόμους τοιούτους.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν.

Ἡ κατωτέρω καταχωριζομένη ἀρειοταγητικὴ ἀπόφασις εἶναι ἡ πρώτη κατὰ πεῖραν, ἡ ὁποία ἀποφαίνεται, ὅτι τὸ Ν. Δ. 1799|1942 «περὶ μέτρων προστασίας τῶν ἀναπήρων πολέμου ὀκλιτῶν ἐν γένει καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων» (ΕΕΔ 1, 860) τόσον διὰ τὴν ὑποχρεωτικὴν ὡς μισθωτῶν τοποθέτησιν παρ' ἐπιχειρήσει κλπ., ὅσον καὶ διὰ τὴν προαγωγὴν τῶν ὑπηρετούντων ἢ ἄλλην προσαύξησιν δι' ἐπιδόματος 15 ο|ο ἐπὶ τοῦ μισθοῦ των, ἀφορᾷ στενῶς εἰς ὑπαλλήλους, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. 1234|1918 (βλέπε Α.Π. 146|1951, ποινικήν, εἰσηγητὴς Γ. *Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 10, 561, Α.Π. 248|1951, εἰσηγητὴς Γ. *Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 10 670).

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 10, 560), ὅτι, παρ' ὅλον ὅτι ἐν τῷ Ν. Δ. 1799|1942 γίνεται λόγος περὶ «ὑπαλλήλων», δὲν φαίνεται οὔτε ἐκ τοῦ σκοποῦ τοῦ ἐν λόγῳ νομοθετήματος, οὔτε ἐκ τοῦ ὅλου συστήματος τοῦ δικαίου, τὸ ὁποῖον καθιεροῖ σχετικὰ προνόμια (βλέπε καὶ Α.Ν. 241|1936 περὶ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, Ν. 751|1948, Ν. 1886|1951 περὶ ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, Ν. 3514|1928, ὡς ἐφαρμόζεται ἤδη καὶ ἐπὶ ἐργατῶν, Α.Ν. 564|1945 περὶ ἀναπήρων), ὅτι ἐσκοπήθη, κατ' ἀκριβολογίαν, ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. 1799|1942 ἡ προστασία μόνον τῶν κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 10 Ν. 1234|1918 ὑπαλλήλων.

Ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἐπιχειρημάτων, τὰ ὁποῖα βασίζουν, νομίζομεν, τὴν ἄποψιν ταύτην (βλέπε ΕΕΔ 10, 560) χρησιμεύει διὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ νόμου ἡ προσφυγὴ καὶ εἰς τὸ διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν.Δ. 1799|1942 ἀντικατασταθὲν ἄρθρ. 10 τοῦ Ν.Δ. 1040|1942 (ΕΕΔ 1, 838).

Τοῦτο εἶχε διατυπωθῆ ὡς ἑξῆς: Οἱ ἀνάπηροι πολέμου ἐν γένει προτιμῶνται κατὰ τοὺς διορισμοὺς εἰς τὰς δημοσίας, δημοτικὰς ἢ κοινοτικὰς θέσεις (μονίμους ἢ ἐκτάκτους) ἢ τοιαύτας νομικῶν προσώπων δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἐφ' ὅσον κέκτηνται τὰ δι' ἑκάστην θέσιν ἀπαιτούμενα σχετικὰ προσόντα. Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ αὐτοῦ Ν.Δ. 1040|1942 οἱ ἀνάπηροι πολέμου ὁπλῖται, ἐργαζόμενοι τυχὸν εἰς ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις ἢ Ὀργανισμοὺς δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, προάγονται κατ' ἐκλογήν, ἐφ' ὅσον κέκτηνται τὰ σχετικὰ προσόντα. Ὅσοι ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀναπήρων, τυγχάνοντες δημόσιοι, δημοτικοὶ ἢ ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι ἀπελύθησαν τῆς θέσεώς των, διαρκοῦντος τοῦ πολέ-

---

παραιτήσεως (ὅρα καὶ ἄρθρ. 156 Α.Κ.), δυναμένης νὰ δηλωθῆ ρητῶς ἢ καὶ σιωπηρῶς διὰ πράξεων ἢ παραλείψεων, ἐξ ὧν σαφῶς καὶ ἀνενδοιάστως συνάγεται ἡ τοιαύτη τοῦ παραιτουμένου βούλησις. Ἐν προκειμένῳ ἐκ τῆς προσαγομένης ἀπὸ 14.10.1950 ἐπιστολῆς τοῦ ἐφεσιβλήτου πρὸς τὸν ἐκκαλοῦντα, ἧς δὲν ἀμφισβητεῖται ἡ γνησιότης, προκύπτει παραίτησις, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ἀπὸ τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὅπως προσβάλῃ ὡς ἄκυρον τὴν γενομένην ἀπόλυσίν του, ἐφ' ὅσον ἐν ταύτῃ δηλοῖ οὗτος ἀφ' ἑνὸς μέν, ὅτι ἔλαβε τὴν τοῦ νόμου 2112 ἀποζημίωσιν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅτι οὐδεμίαν ἀπαίτησιν διατηρεῖ κατὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐκ τῆς ὑπάρξεως μεταξὺ των σχέσεως ἐργασίας καὶ τῆς λαβούσης χώραν ἀπολύσεώς του. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἔχει γίνει δεκτόν, ὅτι ἐκ μόνου τοῦ γεγονότος τῆς λήψεως τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112 δὲν δύναται καὶ ἀνενδοιάστως νὰ συναχθῇ παραίτησις ἀπὸ τοῦ δικαιώματος τῆς προσβολῆς τοῦ κύρους τῆς γενομένης ἀπολύσεως, διότι ἐνδέχεται ἀφ' ἑνὸς μέν αὐτη νὰ ἐνεργηθῇ οὐχὶ αἰτήσει τοῦ μισθωτοῦ, χωροῦντος κατ' ἐπιλογὴν εἰς εἴσπραξιν τῶν δικαιωμάτων του ἐκ τῆς ὁριστικῶς λυθείσης συμβάσεως (δὲν προσάγεται αἴτησις τοῦ ἐφεσιβλήτου πρὸς τοῦτο ὡς ἀνακριβῶς ἐν τῷ ἐφετηρίῳ ἐγγράφῳ ἐκτίθεται), ἀλλὰ πρωτοβουλία τοῦ ἐργοδότου πρὸς ὁλοκλήρωσιν τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118 διὰ τὸ ἔγκυρον τῆς καταγγελίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ ἐλήφθη πρὸς ἀντιμετώπισιν ἐπειγουσῶν ἀναγκῶν ζωῆς τοῦ μισθωτοῦ κλπ. Ὅσάκις ὅμως πρὸς τῇ εἰσπράξει τῆς ἐν λόγῳ ἀποζημιώσεως συνυπάρχει καὶ τὸ ἕτερον ἄνω στοιχεῖον τῆς δηλώσεως τοῦ μισθωτοῦ ὅτι θεωρεῖ τὴν σύμβασιν ἐργασίας του λυθεῖσαν καὶ ὅτι οὐδεμίαν ἀπαίτησιν διατηρεῖ ἐκ τε τῆς συμβάσεως καὶ τῆς λύσεως ταύτης, προκύπτει πλέον σαφῶς καὶ ἀνενδοιάστως ἡ βούλησις τοῦ μισθωτοῦ περὶ παραιτήσεως ἀπὸ τοῦ δικαιώματος τῆς προσβολῆς τοῦ κύρους τῆς γενομένης ἀπολύσεως του. Κατ' ἀκολουθίαν ἀπάντων τούτων βασίμως ὁ ἐκκαλῶν διὰ τοῦ δευτέρου του λόγου ἐφέσεως, ὡς οὗτος διὰ τῶν προτάσεων ἀναπτύσσεται, παραπονεῖται κατὰ τῆς ἐκκαλουμένης ὅτι αὕτη κακῶς, παρὰ ταῦτα, ἐδέχθη τὴν ἀγωγήν, δι' ἧς προσεβάλλετο τὸ κῦρος τῆς γενομένης ἀπολύσεώς του, ὡς βασίμου, καὶ δέον, δεκτοῦ καθισταμένου τούτου, νὰ ἐξαφανισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη καὶ ἀπορριφθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή.

μου 1940—1941, ένεκεν οἱουδήποτε λόγου, πλὴν κακῆς διαγωγῆς, ἐπανέρχονται εἰς τὰς ἃς κατεῖχον θέσεις, χρησιμοποιούμενοι εἰς ἐργασίας ἀνάλογους τῆς σωματικῆς των ἱκανότητος.

Εἶναι φανερὸν ἐκ τῆς τοιαύτης διατυπώσεως τοῦ προεχόντος νόμου, ὅτι δὲν ἐγίνετο διάκρισις προσωπικῆς μεταξὺ ὑπαλλήλων καὶ μή. Ἡ μεταγενεστέρως διὰ τοῦ Ν.Δ. 1799|1942 γενομένη τροποποίησις δὲν εἶχε κανένα λόγον νὰ ἀπομακρυνθῇ τοῦ τοιούτου πνεύματος προστασίας τῶν ἀναπήρων καὶ νὰ περιορίσῃ ταύτην μόνον εἰς τοὺς ἔχοντας τὴν ὑπαλληλικὴν ἰδιότητα, ὑπὸ τὴν στενὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ Ν. 1234|1918. Ἀλλ' ἀντιθέτως φαίνεται σαφῶς ἐκ τῆς τροποποιήσεως, ὅτι ἐσκοπήθη ἡ εὐρυτέρα προστασία τῶν ἀναπήρων καὶ ἡ συμμετοχὴ εἰς αὐτὴν καὶ τῶν ἐφέδρων πολεμιστῶν τοῦ πολέμου 1940-1941, διὰ τῆς ὑποχρεωτικῆς τοποθετήσεως αὐτῶν εἰς θέσεις, ἐξασφαλίσεως ἀπὸ ἀδικαιολογήτου ἀπολύσεως κλπ. καὶ ἡ βελτίωσις αὐτῆς τῆς νομοθεσίας ἦτο τι τὸ φυσικόν, ὑπὸ τὰς περιστάσεις, ὑφ' ἃς ἐτέλει τότε ἡ χώρα, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι εἶναι δύσκολον νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι θὰ ἔπρεπε λογικῶς ἡ προστασία νὰ καθίστατο στενωτέρα.

Δὲν ἀκριβολογεῖ συνεπῶς ὁ Νομοθέτης τοῦ Ν. Δ. 1799|1942, μεταχειριζόμενος ἀδοκίμως βεβαίως τὸν ὅρον «ὑπάλληλος», ὡς δὲν γνωρίζει τι τοῦ γίνεται (θὰ μᾶς συγχωρηθῇ ἡ φράσις), ὅταν εἰς τὸν Α.Ν. 690|1945 (ΕΕΔ 1, 666) ὁρίζονται «... εἴτε ὑπὸ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ τῆς... ὑπαλληλικῆς συμβάσεως», ὡς ἐὰν πρόκειται περὶ δύο χωριστῶν ἐννοιῶν καὶ χρέος τῆς ἑρμηνείας εἶναι νὰ μὴ προσηλοῦται εἰς τὰς τόσον ἀτέχνως χρησιμοποιουμένας λέξεις, ἵνα ἱκανοποιῇ τὸν ἐκ τοῦ ὅλου νομοθετήματος διαφαινόμενον σκοπὸν τοῦ Νομοθέτου.

Ἂν περαιτέρω σκεφθῶμεν, ὅτι ἡ ἔννοια τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου εἶναι ἔννοια νομική (Α.Π. 68|1942, εἰσηγητὴς *Ι. Σκκέτας*, ΕΕΔ 1, 520, Α.Π. 240|1942, εἰσηγητὴς *Β. Διάρης*, ΕΕΔ 8, 483), εἶναι, νομίζομεν, ἀπίθανον νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι τὸ Ν.Δ 1799|1942, καθιερώσαν τόσης ἐκτάσεως προστασίαν, ἐξήρτησε τὴν ἐφαρμογήν του ἐκ τῶν δυσκόλως διὰ τὸν ἐργοδότην νομιμένων χριτηρίων τοῦ ἄρθρου 10 Ν. 1234, ὅταν ὑπερέβαινε αὐτὸν νὰ προσλάβῃ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀριθμοῦ τοιούτων ὑπαλλήλων ὑπαλλήλους τῶν αὐτῶν προσόντων τοῦ ἄρθρου 10 Ν. 1234 μὲ ἀνοιγμα οὕτω ἀλληλαλλήλων δικῶν ἀναφερομένων εἰς ἔριδας περὶ αὐτῆς ἢ ἐκείνης τῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ, ὅταν ἀντιθέτως ἔχωμεν ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν.Δ. 1799|1942 ἔνδειξιν περὶ τοῦ ἀντιθέτου «... ὑποδεικνύοντες ἅμα καὶ τὴν εἰδικότητα, ἣν κατὰ προτίμησιν δέον νὰ ἔχωσιν οἱ διατεθησόμενοι».

Ἡ εἰδικότης, ἐξ ἄλλου, συνηθέστερον ἐμφανίζεται εἰς τὰ τεχνικὰ προσωπικά.

Ἡ ἀρεοπαγιτικὴ κατωτέρα ἀπόφασις ἀναιρεῖ τὴν ἀντιθέτως σκεφθεῖσαν ἐπ' ἀριθ. 6510|1951 ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, καὶ λόγος ἀναιρέσεως ὑπῆρξεν, ὅτι ψευδῶς καὶ ἐσφαλμένως αὐτὴ ἐφήρμοσε τὰς διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 1799|1942, δεχθεῖσα ὅτι αὗται ἐφαρμογὴν ἔχουσιν ἐφ' ὅλων γενικῶς τῶν μισθωτῶν, ἀνεξαρτήτως τῆς ἰδιότητος αὐτῶν ὡς ὑπαλλήλων, ἐργατῶν, τεχνιτῶν ἢ ὑπηρετῶν, ἐνῷ ἔδει νὰ δεχθῇ, κατὰ τὴν ὀρθὴν ἑρμηνείαν τῶν διατάξεων τούτων, ὅτι εἰς τὰς τιμητικὰς διακρίσεις τοῦ Ν. Δ. 1799|1942 ὑπάγονται μόνον οἱ παρέχοντες κατὰ τὸν πρὸ τῆς στρατεύσεως των χρόνον ὑπαλληλικὰς ὑπηρεσίας καὶ οὐχὶ ἐργατοτεχνικὰς ἢ ὑπηρετικὰς τοιαύτας.

Ἀρείου Πάγου 415|1951 Τμ. Α΄

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Κατσιγιάννης, Γ. Κουσουρέλης

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1040|1942 Ν. Διατάγματος, ὡς αὕτη ἀντικατέστη διὰ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 333|1946 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κυρωθέντος ὑπ' ἀριθ. 1799|1942 ἔτους Ν. Διατάγματος, καθ' ἣν «οἱ ἀνάπηροι πολέμου, τραυματίαι καὶ ἔφεδροι ἀξιωματικοὶ ἢ ὁπλῖται πολεμισταὶ τοῦ πολέμου 1940—1941, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ παρόντος, τυγχάνοντες πρὸ τοῦ πολέμου ὑπάλληλοι εἰς δημοσίας, δημοτικὰς ἢ κοινοτικὰς ὑπηρεσίας ἢ ὑπάλληλοι εἰς ὀργανισμοὺς δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἐν γένει, ὁριστικῶς κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος, προάγονται κατ' ἀπόλυτον προτίμησιν εἰς τὸν ἀμέσως ἀνώτερον βαθμὸν πρὸς πλήρωσιν ὀργανικῶν θέσεων καὶ ἂν δὲν ἔχωσι τὸν πρὸς συμπλήρωσιν ἀπαιτούμενον χρόνον ἢ χορηγεῖται αὐτοῖς ὁ μισθὸς τοῦ ἀμέσως ἀνωτέρου βαθμοῦ τῆς διαβαθμίσεως αὐτῶν ἐν τῇ διοικητικῇ ἱεραρχίᾳ, ἐφ' ὅσον δὲν προβλέπεται, κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις, ὀργανικὴ θέσις ἀνωτέρου βαθμοῦ, εἰς τοὺς ὁπωσδήποτε δὲ μὴ προαγομένους ἐλλείψει προσόντων ἐν τῇ κατεχομένῃ ὑπηρεσίᾳ χορηγεῖται ἐπίδομα 15 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ μισθοῦ», σαφῆ ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι τῆς προαγωγῆς ταύτης εἰς τὸν ἀνώτερον βαθμὸν ἢ τὸν μισθὸν τοῦ ἀνωτέρου βαθμοῦ ἢ τὸ ἐπίδομα 15 ο|ο ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ μισθοῦ δικαιοῦνται μόνον οἱ ὑπάλληλοι τῶν ὡς ἄνω ὀργανισμῶν καὶ ἐπιχειρήσεων, οὐχὶ δὲ καὶ οἱ ἐργάται τούτων, διότι ὁ νόμος, διαλαμβάνων περὶ ὑπαλλήλων, νοεῖ τὰ πρόσωπα τὰ παρέχοντα ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα ἐργασίαν μὴ σωματικήν (ἄρθρ. 10 Ν. 1234|1918), ὡς καὶ ἐκεῖνα, ἅτινα ὡς ὑπάλληλοι χαρακτηρίζονται διὰ διατάξεων εἰδικῶν νόμων, μόνον δὲ τὰ πρόσωπα ταῦτα ἐκ τῶν ἀναπήρων καὶ πολεμιστῶν τοῦ πολέμου 1940—1941 ἔχουσι τὰ μνησθέντα δικαιώματα προαγωγῆς εἰς τὸν ἀνώτερον βαθμόν, μισθοῦ τοῦ ἀνωτέρου βαθμοῦ καὶ ἐπιδόματος 15 ο|ο ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ μισθοῦ. Ἡ σαφὴς αὕτη ἔννοια ἐπιρρώνυται καὶ ἐκ τῆς διατυπώσεως τῶν διατάξεων τοῦ νόμου, ἐν αἷς πάσαις καὶ τῇ διαληφθείσῃ γίνεται χρῆσις τῶν φράσεων «ἀναπήρων ὁπλιτῶν, κεκτημένων τὰ κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις ἀπαιτούμενα προσόντα»,

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΡΥΘΜΙΣΙΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΔΙ' ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

Προθεσμία έκδόσεως άποφάσεων Ύπουργοῦ Έργασίας καὶ ἔγκρισις ὑπὸ Κυβερνητικοῦ Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου

Ὑποχρέωσις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας πρὸς ἔκδοσιν ἀποφάσεώς του περὶ κηρύξεως ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας ὡς ἐκτελεστῆς ἐντὸς 15 ἡμερῶν.— Οὐχὶ ὅμως ἀνατρεπτικὴ προθεσμία, τῆς ὑπερβάσεως γεννώσης μόνον ἐνδεχομένως εὐθύνην τοῦ μὴ τηρήσαντος ταύτην Ὑπουργοῦ.— Τήρησις προηγουμένως τῆς παραπομπῆς τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας εἰς Ἐπιτροπὴν Διαιτησίας ἀποπείρας συμβιβασμοῦ ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.— Ἔγερσις συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας καὶ διαρκοῦντος τοῦ χρόνου ἰσχύος συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.— Ἀντισυνταγματικότης Α.Ν. 1406|1950.— Οὐχὶ ἀναγκαία ἡ προηγουμένη τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἔγκρισις τοῦ Κ.Ο.Σ.— Αἰτιολόγησις διαιτητικῆς ἀποφάσεως.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἔχει ὡς ἑξῆς :

Ἐγερθείσης διενέξεως ὡς πρὸς τὰς ἀποδοχὰς ἐν γένει μεταξὺ τῶν ὑπαλλήλων καφενείων, ζυθοπωλείων καὶ τοῦ τεχνικοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ τῶν Συλλόγων Καφεπωλῶν καὶ Ζυθοπωλῶν Πατρῶν ἀφ' ἑτέρου, ἡ ὑπόθεσις, λαβοῦσα τὴν μορφὴν συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας, ἤχθη ἐνώπιον τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ἀκ. 16|20 Νοεμβρίου 1935 ἀν. νόμου «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, ἥτις διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3|1949 ἀποφάσεώς της καθώρισε τὰς ἀποδοχὰς ἐν γένει τῶν ὡς εἴρηται ὑπαλλήλων καὶ τεχνιτῶν.

Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐκηρύχθη ἐκτελεστὴ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10182|771 ἀπὸ 21 Ἀπριλίου 1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (δημοσιευθείσης διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 88|11 Ἰουνίου 1949 φύλλου τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, τεῦχος β'), μετ' ἔγκρισιν τοῦ Κυβερνητικοῦ Συμβουλίου.

Κατὰ τῶν ὡς ἄνω ἀποφάσεων ἠσκήθη αἴτησις ἀκυρώσεως ὑπὸ τῶν ἤδη αἰτούντων ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 1618|1949 ἀπόφασις, ἀκυρώσασα ταύτας ὡς ἀναιτιολογήτους καὶ ἀναπέμψασα τὴν ὅλην ὑπόθεσιν εἰς τὴν Διοίκησιν πρὸς ἔκδοσιν ἠτιολογημένης ἀποφάσεως.

Κατόπιν τούτου ἡ ὑπόθεσις ἤχθη αὖθις ἐνώπιον τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πατρῶν, ἥτις ἐξέδωσε τὴν ὑπ' ἀριθ. 1|1950 ἀπόφασιν, καθορίσασα τὰς ἀποδοχὰς τοῦ ὡς εἴρηται προσωπικοῦ ἰσοπόσως καὶ ὁμοιομόρφως, ὡς εἶχον καθορισθῆ διὰ τῆς προγενεστέρας, ὡς ἄνω, ἀποφάσεώς της. Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐκηρύχθη ἐκτελεστὴ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 38201|3406 τῆς 30 Μαΐου 1950 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

* * *

Ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας δέχεται μεταξὺ τῶν ἄλλων :

α) Ὅτι ἡ κατὰ τὰ ἄρθρα 5 καὶ 7 τοῦ Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» ὁριζομένη 15ὴμερος προθεσμία τῶν ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, διὰ τῶν ὁποίων κηρύσσονται ἐκτελεσταὶ αἱ ἀποφάσεις τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, δὲν εἶναι ἀποκλειστική (οὕτω καὶ ἡ Σ.Ε. 1721|1949, Ὁλομελ., εἰσηγητὴς *Ο. Κυριακός*, ΕΕΔ 8, 1029).

β) Ὅτι δύναται νὰ ἐγερθῇ συλλογικὴ διαφορὰ ἐργασίας καὶ νὰ παρέμβῃ ἡ ἁρμοδία Ἐπιτροπὴ Διαιτησίας, διαρκούντος τοῦ χρόνου ἰσχύος τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, αἱ ὁποῖαι ἰσχύουν ἤδη καὶ μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ χρόνου αὐτῶν δι' ἀναγκαστικῆς παρατάσεως ὑπὸ ἐκδοθεισῶν κατὰ τούς Α.Ν. 868|1937 καὶ 1367|1938 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.

Τοῦτο ἔχει νομολογηθῇ καὶ διὰ προηγουμένων ἀποφάσεων τοῦ Σ. τῆς Ε. (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 8, 1026, 1028), ἀντιθέτως πρὸς τὴν Α.Π. 453|1949 (εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 8, 932).

«προάγονται εἰς τὸν ἀμέσως ἀνώτερον βαθμόν, μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ ἁρμοδίου ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου», «ὑπαλλήλων», «κενουμένων ἢ μὴ ὀργανικῶν θέσεων», αἱ τίνες φράσεις ἁρμόζουσι καὶ προσιδιάζουσιν εἰς ὑπαλλήλους καὶ οὐχὶ ἐργάτας.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δεχθέν, διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὡς ἐκ τῆς τετάρτης αὐτῆς αἰτιολογίας, δείκνυται, ὅτι τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1|99|1942 Ν.Δ. ἔχει ἐφαρμογὴν οὐ μόνον ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν πολεμιατῶν καὶ κατ' ἀκολουθίαν τῆς σκέψεως ταύτης δεχθέν, δι' ἀπορρίψεως τῆς ἐφέσεως, ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, μὴ ὄντος, καθ' ἃ δέχεται, ὑπαλλήλου, ἀλλ' ἐργάτου, διώκουσαν τὴν καταβολὴν αὐτῷ, ὡς πολεμιστῇ, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν.Δ. 1799|1942, τοῦ ἐπιδόματος 15ο|ο ἐπὶ τοῦ μισθοῦ του, ψευδῶς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1799|1942 Ν.Δ. ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἀναιρετέαν τὴν ἀπόφασίν του κατέστησε, κατὰ τὸ ἄρθρον 577 § 17 τῆς Πολ. Δικονομίας καὶ τὸν βάσιμον περὶ τούτου τέταρτον τοῦ ἀναιρετηρίου λόγον.

"Αλλά πρέπει νά σημειωθῆ, ὅτι τό ἐν λόγῳ ζήτημα ἔχει ἤδη τακτοποιηθῆ (ἡ ἀπόφασις ἔχει ὑπ' ὄψιν της κειμένων πρό αὐτοῦ) διά τοῦ Α.Ν. 1804|1951 (ΕΕΔ 10, 531), ἰσχύοντος ὅρους ἀπό τῆς δημοσιεύσεώς του (28 Ἀπριλίου 1951).

γ) "Ὅτι ὁ Α.Ν. 1406|1950 «περί κυρώσεως ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἐπί συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» (ΕΕΔ 9, 237) εἶναι ἀντισυνταγματικός (οὕτω καί ἡ Σ.Ε. 1279|1950, ΕΕΔ 9, 686), ἐνῶ ἀντιθέτως ὁ Α.Π. διά πρόσφατον ἀπόφασιν του (417|1951, εἰσηγητής *Ι. Τρωιανῆς*, ΕΕΔ 10, 1181) ἔκρινε τοῦτον ὡς συνταγματικόν.

δ) "Ὅτι ἡ προηγουμένη τῆς κυρώσεως τῶν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ὑπό τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἔγκρισις τοῦ κατά Ν. 595|1945 Κυβερνητικοῦ Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου δέν εἶναι διά τό νόμιμον τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἀναγκαία (οὕτω καί Σ.Ε. 2039|1950, εἰσηγητής *Γ. Ἀγγελίδης*, ΕΕΔ 10, 332, Σ.Ε. 1323|1951, εἰσηγητής *Δ. Μουρέλης*, ΕΕΔ 10, 784).

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1361|1951 Ὁλομελείας

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Κ. Κυριακόπουλος**

Εἰσηγητής ὁ Πάρεδρος κ. **Δ. Ψυχρός**

Συνηγόροι οἱ κ.κ. Β. Ραυτῆς, Κ. Τσιτός, Πάρεδροι Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους.

Διά τῆς ὑπό κρίσιν αἰτήσεως διώκεται ἐμπροθέσμως ἡ ἀκύρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 1 ἀπό 1 Ἰανουαρίου 1950 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πατρῶν, δι' ἧς ἐρρυθμίσθησαν αἱ ἀποδοχαί καί λοιποί ὅροι ἐργασίας ὧν καφενείων - μπάρ - ούζερί τῆς πόλεως Πατρῶν καί τῆς ὑπ' ἀριθ. 2820|2406 ἀπό 30 Μαΐου 1950 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δι' ἧς ἐκηρύχθη ἐκτελεστή ἡ ὡς ἄνω ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας.

Κατά τά ἄρθρα 5 καί 7 τοῦ Α.Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 αἱ ἀποφάσεις τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας εἶναι ὁριστικαί καί κηρυσσόμεναι ἐκτελεσταί δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, ἐκδιδομένης ἐντός δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπό τῆς ἐκδόσεώς των, καθίστανται ὑποχρεωτικαί διά τούς ἐνδιαφερομένους, ἐπί ποιναῖς ἐν τῷ νόμῳ καθοριζομέναις ποιναῖς, παραδεκτῶς δέ ἐν ἀσκουμένης τῆς ὑπό κρίσιν αἰτήσεως κατά τῶν προσβαλλομένων πράξεων.

Κατά τάς προδιαληφθείσας διατάξεις ὁ Ὑπουργός τῆς Ἐργασίας ὑποχρεοῦται, ὅπως ἐντός δέκα πέντε ἡμερῶν ἐκδώσῃ τήν ἀπόφασιν αὐτοῦ, ἀλλ' ἡ προθεσμία αὕτη, ταχθεῖσα ἐπί σκοπῷ ὅπως κινήσῃ τήν προβλεπομένην διοικητικήν ἐνέργειαν, δέν εἶναι ἀποκλειστική, τῆς ὑπερβάσεως ταύτης γεννωμένης νά ἐνδεχομένως τήν εὐθύνην τοῦ μή τηρήσαντος ταύτην Ὑπουργοῦ, ἀπορριπτέου κριθέντος τοῦ σχετικοῦ λόγου ἀκυρώσεως, ἐπιδομένου ἐπί τοῦ γεγονότος τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας πολύ μετά τήν πάροδον τῆς δεκαπενθημέρου προθεσμίας ἀπό τῆς ἐκδόσεως τῆς διαιτητικῆς ἀποφάσεως.

Ὁ λόγος ἀκυρώσεως ὅτι παρεβιάσθησαν ἐν προκειμένῳ αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 2 καί 3 τοῦ Α.Ν. τῆς 16 Νοεμβρίου 1935, μή προηγηθείσης τῆς ἐκδόσεως τῆς πρώτης τῶν προσβαλλομένων πράξεων τῆς ὑπό τῶν εἰρημένων διατάξεων προβλεπομένης διαδικασίας, ἤτοι ἐρεύνης ὑπό τοῦ ἁρμοδίου ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας περί τῶν αἰτήσεων τῆς διενέξεως, ἀποπείρας συμβιβασμοῦ τῶν ἀντιτιθεμένων ἀπόψεων καί συντάξεως ὑπό τοῦ αὐτοῦ ὑπαλλήλου ἐκθέσεως πρός τόν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας περί τοῦ ἀντικειμένου τῆς διαφορᾶς, ἐπί ἐσφαλμένης ἐρείδεται προϋποθέσεως, καθόσον ἐκ τῆς ὡς εἴρηται ἀποφάσεως προκύπτει, ὅτι πρό τῆς παραπομπῆς τῆς περί ἧς πρόκειται διενέξεως εἰς τήν Ἐπιτροπήν ἐτηρήθη ἡ ὑπό τοῦ νόμου ἀξιουμένη προδικασία. Ἀβασίμως δέ ὁ αἰτῶν ἰσχυρίζεται, ὅτι ἡ προαπαιτουμένη διοικητική ἐνέργεια διά τήν παραπομπήν τῆς διενέξεως εἰς τήν Ἐπιτροπήν Διαιτησίας, τηρηθεῖσα κατά τήν ἔκδοσιν τῆς πρώτης ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 1|1948, δέν ἐπανελήφθη πρό τῆς ἐκδόσεως τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως μετά τήν ἀκύρωσιν ὑπό τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας τῆς πρώτης ἀποφάσεως, καθόσον ἡ ὑπό τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας γενομένη ἀκύρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 1|1948, λόγῳ ἀναιτιολογήτου, δέν συνεπέφερε καί τήν ἀκύρωσιν τῶν προπαρασκευαστικῶν ἐνεργειῶν τῆς Διοικήσεως, τῶν ἀπαιτουμένων διά τήν παραπομπήν τῆς ὑποθέσεως, αἵτινες, ὡς ἀποτελοῦσαι οὐχί τύπον ἀπαιτούμενον διά τήν ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως τῆς διαιτητικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀλλά ἀνεξάρτητον ταύτης μέρος τῆς ὅλης συνθέτου διοικητικῆς ἐνεργείας, δέν ἀπῃτεῖτο νά ἐπαναληφθῆ μετά τήν ἀνασταμπήν τῆς αὐτῆς διενέξεως εἰς τήν Ἐπιτροπήν πρός νέαν οὐσιαστικήν ἐκτίμησιν.

Ὡς διεπιστώθη καί διά τῆς προγενεστέρας τῆς ὑπό κρίσιν διενέξεως ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 1618|1949 ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἡ συλλογική διαφορά, ἐφ' ἧς ἐξεδόθησαν αἱ προσβαλλόμεναι ἀποφάσεις, ἐξεδηλώθη ἀπό τῆς 18 Μαΐου 1948, ἤτοι μετά τήν λῆξιν τοῦ συμβατικῶς καθορισθέντος χρόνου ἰσχύος τῆς ἀπό 4 Νοεμβρίου 194[illegible] ἐθνικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καί τῶν ἀπό 1 Δεκεμβρίου 1947 ἑτέρων τοιούτων, δι' ὧν καθωρίσθησαν αἱ ἀποδοχαί τῶν μισθωτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καί ἐργασιῶν. Καί εἶναι μέν ἀληθές, ὅτι ἡ ἰσχύς τῶν ὡς εἴρηται συλλογικῶν συμβάσεων παρετάθη, ἀλλ' ἡ παράτασις αὕτη, γενομένη οὐχί διά συμφωνίας τῶν μερῶν, ἀλλ' ἀναγκαστικῶς δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδοθεισῶν βάσει τῶν Α.Ν. 866|1937 καί 1367|1938, οὐδόλως ἀποκλείει τήν ἐπιδίωξιν τοῦ καθορισμοῦ μεγαλυτέρων ἀποδοχῶν διά νέων συλλογικῶν συμβάσεων καί ἐν ἀδυναμίᾳ ἐπιτεύξεως τοιούτων δι' ἀποφάσεων τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ἀπορριπτέου οὕτω κρινομένου τοῦ σχετικοῦ λόγου τῆς ὑπό κρίσιν αἰτήσεως, ὡς ἐπί ἀνακριβοῦς ἐρειδομένου προϋποθέσεως.

Ὁ περί παραβάσεως τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 1406|1950 «περί κυρώσεως ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας κλπ.» λόγος ἀκυ-

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΩΝ

Ἀναδρομικὴ ἰσχὺς ὑπουργικῶν ἀποφάσεων κατὰ Ν. 28|1944

Παροχὴ δι' Α.Ν. 1866|946 ἐξουσιοδοτήσεως εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας πρὸς ἀναδρομικὸν καθορισμὸν ἀποδοχῶν μισθωτῶν.—Ἀναγκαία ὅμως, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ Νόμου, δικαιολόγησις αὐτοῦ, ἐν ἑκάστῃ συγκεκριμένῃ περιπτώσει καὶ ἀναλόγως τῶν πρὸς ταύτην συμπαρομαρτουσῶν ἰδιαιτέρων συνθηκῶν.—Ἀκύρωσις σχετικῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὡς ἀναιτιολογήτου.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἔχει ὡς ἑξῆς :

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1682|130 τῆς 11 Ἰανουαρίου 1951 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, δημοσιευθείσης εἰς Φ.Ε.Κ. τ. Β' 18 Ἰανουαρίου 1951 (ΕΕΔ 10, 191) καὶ ἐκδοθείσης κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 28|1944, ἀναπροσημοσθὴ ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1950 ἡ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1935 ἐφαρμοζομένη 10λεπτος ἐπιβάρυνσις τῆς τιμῆς τοῦ παραγομένου οἰνοπνεύματος ὑπὲρ τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐργοστασίων οἰνοπνευματοποιΐας εἰς δρχ. 40 κατὰ χιλιόγραμμον παραγομένου ἀνύδρου οἰνοπνεύματος.

Ἡ ἐν λόγῳ ὑπουργικὴ ἀπόφασις προσεβλήθη δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ὡς μὴ νόμιμος.

*

Κατὰ τὸν Α.Ν. 866|1946 περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 28|1944» (ΕΕΔ 5, 57) δύνανται οἱ Ὑπουργοὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, κατὰ χρῆσιν τῆς ἐκ τοῦ Ν. 28|1944 ἐξουσιοδοτήσεως, νὰ προσδιορίζουν τοὺς μισθοὺς καὶ τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἐν γένει μισθωτῶν καὶ ἀνὰ ρομικῶς.

Ἡ ἔκδοσις τοῦ ἑρμηνευτικοῦ τούτου Νόμου ὑπηγορεύθη ὑπὸ τῆς ἀνάγκης νὰ δύναται ἡ Διοίκησις διὰ τῆς ἀναδρομικῆς ἰσχύος τῶν ἀποφάσεών της νὰ καλύπτῃ τὰς ἐκ τῆς αὐξήσεως ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ τιμαρίθμου τῆς ζωῆς ζημίας τῶν μισθωτῶν, ἀφοῦ κατὰ τὴν ἀληθῆ ἐξουσιοδότησιν τοῦ Ν. 28|1944 ἐκαλεῖτο δι' αὐτοῦ ἡ ἔγκαιρος προσαρμογὴ τοῦ ἐργατικοῦ εἰσοδήματος πρὸς τὰ ἐκ τῶν ἀνωμάλων μεταπολεμικῶν συνθηκῶν δημιουργούμενα ἐπίπεδα τιμῶν (Σ.Ε. 1321|1951 Ὁλομ., εἰσηγητὴς *Η. Καμπίτσης*, ΕΕΔ 10, 751 καὶ λοιπαί).

Ἀλλά, κατὰ τὴν σταθερὰν νομολογίαν τοῦ Συμ-

ρώσεως, καθ' ἣν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις Διαιτησίας δὲν ἐκυρώθη διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, εἶναι ἀπορριπτέος τοῦ ἀναγκαστικοῦ ταύτου νόμου κριθέντος ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου τούτου ὡς ἀντιουνταγματικῶς ἐκδοθέντος (Σ.Ε. 1279|1950).

Ἡ ἐκ τοῦ Α.Ν. 395|1943 ἁρμοδιότης τοῦ Κυβερνητικοῦ Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου, ἐποπτεύοντος διὰ τῆς παρεχομένης ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστα περιπτώσεων ἐγκρίσεώς του εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς κυβερνητικῆς πολιτικῆς ἐπὶ τῶν γενικωτέρας φύσεως οἰκονομικῶν, παραγωγικῶν καὶ λοιπῶν συναφῶν ζητημάτων τῆς χώρας, μεταξὺ τῶν ὁποίων ῥητῶς κατα λέγεται καὶ ὁ ἔλεγχος ἐπὶ τῶν δαπανῶν τῆς παραγωγῆς, περιλαμβάνων κατὰ τὰς διατάξεις ἄρθρ. 1 ἐδ. στ' τοῦ νόμου τοὺς μισθοὺς καὶ τὰ ἡμερομίσθια, δὲν συνεπάγεται ὡς ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν διὰ τὸ νόμιμον τῆς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας κυρώσεως τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας τὴν ἔγκρισιν προηγουμένως αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ Συμβουλίου, ἀφοῦ ἡ ἔγκρισις αὕτη περιλαμβάνεται εἰς τὸν γενικώτερον ἐκείνων κύκλον τῆς ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἀνασκήψεως ἐποπτείας ἐπὶ τῶν γενικῶν οἰκονομικῶν ζητημάτων, ἥτις ἀνατίθεται ὑπὸ τοῦ νομοθέτου εἰς τὴν διακριτικὴν ἐξουσίαν καὶ τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ Κυβερνητικοῦ Συμβουλίου, δυναμένου, ὁσάκις τοῦτο κρίνει σκόπιμον, νὰ μὴ ἐγκρίνῃ ἀποφάσεις, ὡς καὶ ἡ προσβαλλομένη, αἵτινες ἐμπίπτουν εἰς τὸν κύκλον τῆς ἁρμοδιότητός του ταύτης.

Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, δικαιολογοῦσα τὸν δι' αὐτῆς γενόμενον καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῶν καφενείων, μπὰρ καὶ οὐζερί τῆς πόλεως Πατρῶν ἴσων πρὸς τοὺς μισθοὺς τοὺς καθοριοθέντας διὰ τοὺς καφεὺπαλλήλους ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, δέχεται διὰ τῆς αἰτιολογίας αὐτῆς, ὅτι «διάκρισις μεταξὺ τῶν δύο πόλεων δὲν δικαιολογεῖται, διότι ἀφ' ἑνὸς κατηργήθη ἡ κατὰ 15 ο|ο μείωσις τοῦ μισθοῦ τῶν ἐργατοϋπαλλήλων τῶν ἐργαζομένων ἐν ἐπαρχίαις, ὥστε νὰ μὴ δικαιολογῆται ἡ καθιέρωσις ταύτης νῦν διὰ τὰς Πάτρας, ἀφ' ἑτέρου δὲ οἱ ἐν Ἀθήναις καφεὺπάλληλοι, λόγῳ τῆς μεγαλειτέρας συρροῆς κόσμου καὶ τῆς κινήσεως τῶν καφενείων, ἀπολαμβάνουν περισσότερα κέρδη ἐκ ποσοστῶν ἀπὸ τοὺς ἐν Πάτραις συναδέλφους των». Ἡ αἰτιολογία αὐτὴ πλήρης καὶ ἐξειδικευμένη ἐπαρκῶς λαμβάνει ὑπ' ὄψιν πάντα τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενα στοιχεῖα κρίσεως, ὥστε ἡ ἐπ' αὐτῶν ἐρειδεῖσα κρίσις τῆς Ἐπιτροπῆς ἐν τῇ ρυθμίσει τοῦ μισθολογίου νομίμως ἔχει, οὐδεμιᾶς ἐμφιλοχωρησάσης, ὡς ὁ αἰτῶν ἰσχυρίζεται, ὑπερβάσεως ἐξουσίας ἐν τῇ διαχειρίσει ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς παρασχεθείσης αὐτῇ ὑπὸ τοῦ νόμου διακριτικῆς ἐξουσίας διὰ τὴν ῥύθμισιν ταύτην.

Κατὰ ταῦτα ἀπορριπτέα κρίνεται ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις ἐν τῷ συνόλῳ αὐτῆς.

βουλίου της Επικρατείας, άντικειται εις την εύλογον και χρηστην εφαρμογην του εξουσιοδοτήσαντος προς καθορισμόν των αποδοχών των μισθωτών Ν. 28|1944 και Ν. 866|1946 ο μακρός αναδρομικός καθορισμός αυτών (Σ.Ε. 30|1951, εισηγητης Γ. Αγγελίδης, ΕΕΔ 10, 134, Σ.Ε. 706|1951, εισηγητής Χ. Μητρέλιας, ΕΕΔ 10, 526, Σ.Ε. 1321|1951, εισηγητής Η. Καμπίτσης, ΕΕΔ 10, 751).

Εις την περίπτωσιν της κατωτέρω αποφάσεως του Συμβουλίου της Επικρατείας η αναδρομική ρύθμισις δεν ήτο βεβαίως, κατ' εύλογον κρίσιν, μακρά (δύο μηνών), αλλά δεν αιτιολογείται εις την υπουργικην απόφασιν ο δικαιολογικός λόγος της αναδρομής και εκ του λόγου τούτου κηρύσσεται η απόφασις άκυρος.

Η υπό του Συμβουλίου της Επικρατείας υποδεικνυομένη εις την Διοίκησιν χρηστή εφαρμογή του Α.Ν. 866|1946 διά της αποφυγής μακράς αναδρομής, συγχωρουμένης μόνον κατ' εύλογον μέτρον, δεν συντελεί μόνον εις την έγκαιρον εξομάλυνσιν των εκ της μεταβολής των οικονομικών και νομισματικών συνθηκών ανωμαλιών, αλλά θάλλει και κύριτερον κύκλον εργαζομένων, άφου, κατά την δοθείσαν εις τον διά του Ν. 28|1944 και Ν. 866|1946 διοικητικόν καθορισμόν των μισθών έννοιαν, των εξ αυτών αναδρομικών αυξήσεων δικαιούνται οι κατά τον χρόνον της εκδόσεως της σχετικής υπουργικής αποφάσεως εργαζόμενοι μισθωτοί, τελούντες εν ενεργώ μετά του εργοδότου συμβάσει (Σ.Ε. 205|1950, Όλομ., εισηγητής Ν. Μπουρόπουλος, ΕΕΔ 9, 781 και λοιπαί αυτόθι παραπομπαί) και είναι φυσικόν κατά τον μακρόν χρόνον αναδρομής της υπουργικής αποφάσεως να έχουν λυθή εις μεγαλύτερον αριθμόν ή επί μικράς αναδρομής συμβάσεις εργασίας και ούτω περισσότεροι μισθωτοί στερούνται των εκ της μεταβολής των συνθηκών αυξήσεων αποδοχών των, γινομένης ούτω της θέσεώς των αθλιεστέρας.

Και ταύτα ανεξαρτήτως του ότι δεν θά πρέπει και ο εργοδότης να καλήται εκ των υστέρων, μετά πάροδον μακρού χρόνου, να καταβάλη μη προϋπολογισθείσας εις το βιομηχανικον κόστος αυξήσεις, αί οποίαι βεβαίως είναι λογικαί, άλλ' όλιγώρησεν ή Διοίκησις να επιβάλη ταύτας εγκαίρως.

Συμβουλίου Επικρατείας 1177|1951 Ολομελείας

Πρόεδρος ο κ. **Σ. Σολιώτης**
Εισηγητής ο Πάρεδρος κ. **Π. Δεδόπουλος**
Συνηγόροι οι κ.κ. Δ. Σαρηγιάννης, Κ. Τεγός, Πάρεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους

Η υπό κρίσιν αίτησις, εμπροθέσμως και νομοτύπως ασκουμένη, επιδιώκει την άκύρωσιν της υπ' αριθ. 1682|130 της 11 Ιανουαρίου 1951 (Φ.Ε.Κ. 8|13 Ιανουαρίου 1951) κοινής των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας αποφάσεως, εκδοθείσης επί τη βάσει του νόμου 28|1944, καθ' ο μέρος αύτη, αναπροσαρμόσασα εις δραχ. 40 την υπέρ του εργατοτεχνικού προσωπικού των εργοστασίων οινοπνευματοποιίας τεθεσπισμένην 10θραχμον επιβάρυνσιν επί της κατά χιλιόγραμμον τιμής του παραγομένου ανύδρου οινοπνεύματος, προσέβλεψεν εαυτή και δόνσιμν ανατρέχουσαν μέχρι της 1ης Νοεμβρίου 1950.

Ο νόμος 28|1944 «περί εξουσιοδοτήσεως των Υπουργών επί της Εργασίας και Οικονομικών, όπως προβαίνουν εις καθορισμόν μισθών και ημερομισθίων», ως αυθεντικώς ηρμηνεύθη υπό του αν. νόμου 866|1946 «περί αυθεντικής ερμηνείας του άρθρου 1 του νόμου 28|1944» ώρισεν ότι: «εξουσιοδοτούνται οι Υπουργοί επί της Εργασίας και των Οικονομικών, όπως διά κοινών αποφάσεων αύτων, δημοσιευομένων διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως, καθορίζουν τους μισθούς και τα ημερομίσθια, ως και τας προσαυξήσεις ή τας κρατήσεις πάντων των υπαλλήλων, εργατών, τεχνιτών και παντός υπαλληλικού προσωπικού ιδιωτικών επιχειρήσεων, βιομηχανικών ή βιοτεχνικών, γραφείων, καταστημάτων και παντός προσώπου εργαζομένου επί συμβάσει εργασίας είς ιδιώτην εργοδότην φυσικόν ή νομικόν πρόσωπον. Ο δε τοιούτος προσδιορισμός μισθών και ημερομισθίων των εν γένει μισθωτών δύναται να γίνηται και αναδρομικώς».

Εκ των διατάξεων τούτων προκύπτει σαφώς, ότι εχορηγήθη αρμοδιότης εις τους Υπουργούς Εργασίας και Οικονομικών, όπως διά κοινών αύτων αποφάσεων καθορίζωσι τας πάσης φύσεως αποδοχάς των μισθωτών εν γένει και αναδρομικώς. Ο τοιούτος όμως αναδρομικός καθορισμός των αποδοχών, κατά την αληθή έννοιαν των ως άνω διατάξεων, δέον εν εκάστη συγκεκριμένη περιπτώσει και αναλόγως των προς ταύτην συμπαρομαρτουσών ιδιαιτέρων συνθηκών να παρίσταται δεδικαιολογημένος, ίνα ούτω καθίσταται εφικτός ο έλεγχος της σχετικής διοικητικής πράξεως εξ επόψεως αιτιολογικού κύρους.

Εν προκειμένω διά την αναδρομικήν από 1ης Νοεμβρίου 1950 αναπροσαρμογήν εις δρχ. 40 της υπέρ του εργατοτεχνικού προσωπικού των εργοστασίων οινοπνευματοποιίας τεθεσπισμένης 10θράχμου επιβαρύνσεως επί της κατά χιλιόγραμμον τιμής του παραγομένου ανύδρου οινοπνεύματος ή προσβαλλομένη απόφασις ουδεμίαν αιτιολογίαν επικαλείται, ούτε εκ των εν τω φακέλλω στοιχείων προκύπτει ο δικαιολογικός λόγος της αναδρομής. Ούτως όμως η προσβαλλομένη απόφασις, ως προς την τοιαύτην αυτής αναδρομήν, ελέγχεται αναιτιολόγητος, ταύτω δε τω λόγω ακυρωτέα καθίσταται, ως προς ταύτην, κατά τον βασίμως προβαλλόμενον λόγον ακυρώσεως, επί τω τέλει της αναπομπής της υποθέσεως εις την Διοίκησιν προς περαιτέρω νόμιμον κρίσιν ως προς το στοιχείον της αναδρομικότητος.

Διά ταύτα

Δέχεται την υπό κρίσιν αίτησιν.

Άκυροί εν μέρει την προσβαλλομένην απόφασιν κατά τα εν τω σκεπτικώ.

ΑΜΟΙΒΗ ΔΙ' ΕΡΓΑΣΙΑΝ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΑΣ ΚΑΙ ΝΥΚΤΑΣ

Έννοια τῶν σχετικῶν κατά Ν. 28|1944 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων

Δικαίωμα προσθέτου ἀμοιβῆς διά νυκτερινήν ἐργασίαν καί τοῦ ἐργαζομένου κατά τήν νύκτα ὄχι συνεχῶς ἀπό 10 μ.μ μέχρις 6 π.μ, ἀλλά καί διακεκομμένως. Ὑπολογισμός προσθέτου ἀμοιβῆς διά παροχήν ἐργασίας κατά Κυριακάς καί νύκτας μόνον ἐπί τοῦ εἰς χρῆμα νομίμου μισθοῦ καί ὄχι ἐπί τοῦ ἀντιτίμου τροφῆς καί κατοικίας. Ὑπολογισμός δώρων ἑορτῶν καί ἐπί τοῦ ἀντιτίμου τῶν εἰς εἶδος παροχῶν.

Ὡς εἶναι γνωστόν, διά τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 (ΕΕΔ 5, 223) καί 18810|1946 (ΕΕΔ 5, 382) καθωρίσθησαν πρόσθετοι ἀμοιβαί ἐπί τῶν νομίμων μισθῶν καί ἡμερομισθίων τῶν ἐργαζομένων κατά Κυριακάς, ἐξαιρεσίμους ἡμέρας καί κατά νυκτερινάς ὥρας ἀπό 10 μ.μ. μέχρις 6 π.μ. κατά 75 ο|ο διά τήν πρώτην περίπτωσιν καί 25 ο|ο διά τήν δευτέραν.

Κατά τήν ἐφαρμογήν ὅμως τῶν ἐν λόγῳ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἐγεννήθησαν ζητήματα, ὡς τά ἑξῆς :

α) Ἐάν ὁ μισθωτός δικαιοῦται τῶν προσθέτων τούτων ἀποδοχῶν καί εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἀμείβεται διά μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου ὑπέρ τά νόμιμα ὅρια.

β) Ἐάν ὁ μισθωτός δικαιοῦται τῆς προσθέτου ἀμοιβῆς διά νυκτερινήν ἐργασίαν, ἐφ' ὅσον δέν ἐργάζεται συνεχῶς ἀπό 10 μ.μ. μέχρις 6 π.μ. ἀλλά μόνον εἰς τμῆμα τοῦ ἄνω χρόνου.

γ) Ἐάν τῆς ἀμοιβῆς διά νυκτερινήν ἐργασίαν δικαιοῦται ὁ μισθωτός, ὁ ἐργαζόμενος κατά τήν φύσιν τῆς ἐργασίας καί τήν σχετικήν συμβασιν τήν νύκτα μόνον, προσδιοριθεμένων, κατά τούς ἀμφιβάλλοντας, ὅτι ἐν τῷ νομίμῳ καθορισμῷ τοῦ μισθοῦ τῶν οὕτως ἐργαζομένων ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν δι' αὐτούς τό εἶδος τῆς ἐργασίας των (κατά τήν νύκτα).

Περί πάντων τούτων ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 25825|351|1951 ἑρμηνευτική ὑπουργική ἀπόφασις (ΕΕΔ 10, 538), ἡ ὁποία διέλυσε τάς κατά τήν ἐφαρμογήν τῶν ἑρμηνευθεισῶν ἀνωτέρω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἀμφιβολίας (βλέπε σχετικῶς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 548).

Ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη δικαστική ἀπόφασις ἔχει ὑπ' ὄψιν της περίπτωσιν νοσοκόμου, ἐργαζομένης κατά τήν νύκτα μόνον καί κατά τμῆμα μόνον τοῦ χρόνου τῆς ὑπ' ἀριθ. 18810|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καί στηριζομένη εἰς τήν διαλύσασαν τάς σχετικάς ἀμφιβολίας ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 25825|1951 ὑπουργικήν ἀπόφασιν (βλέπε ἀνωτέρω πρό αὐτῆς Α.Π. 414|1950, ΕΕΔ 9, 609, Α.Π. 160|1951, ΕΕΔ 10, 501) ἐπιδικάζει τάς ἐξ αὐτῆς ἀξιώσεις τῆς ἐναγούσης.

Ἀλλά τήν ἐν λόγῳ δικαστικήν ἀπόφασιν ἀπησχόλησαν καί ἄλλα ζητήματα.

Ἐπροτάθη ὑπό τῆς ἐργαζομένης ὅτι τόσον ἡ κατά Κυριακάς, ὅσον καί ἡ κατά τάς νύκτας πρόσθετος ἀμοιβή, ὑπολογίζεται ὄχι μόνον ἐπί τοῦ εἰς χρῆμα νομίμου μισθοῦ, ἀλλά καί ἐπί τῆς παροχῆς τροφῆς καί κατοικίας, διά χρηματικῆς ἀποτιμήσεως αὐτῶν.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἡ ὑπ' ἀριθ. 340|1950 Α.Π. (εἰσηγητής *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 9, 586) ἀπελόγισε τήν δι' ἐργασιαν κατά Κυριακάς πρόσθετον ἀμοιβήν νοσοκόμου καί ἐπί τῆς ἀξίας τῶν παροχῶν τροφῆς καί κατοικίας, αἱ ὁποῖαι καθιεροῦνται διά συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς ὅμως ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 9, 586), νομίζομεν, ὅτι ἡ ἄποψις αὕτη ἀπομακρύνεται τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τῶν ἀνωτέρω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.

Ἡ κατωτέρω δικαστική ἀπόφασις δι' ἄλλων συλλογισμῶν δέν ἀναγνωρίζει — καί ὀρθῶς, νομίζομεν — τοιοῦτον ὑπολογισμόν τῆς ἀμοιβῆς ὡς νόμιμον.

Ἡ ἀρεοπαγιτική ἄποψις ἐβασίσθη πρός ἐνίσχυσιν της εἰς τό ἄρθρ. 3 § 2 τοῦ Ν. 2112|1920, τό ὁποῖον καθορίζει τήν ἔννοιαν τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν.

Ἀλλ' ἡ διάταξις αὕτη ἔχουσα τόν λόγον της πρός καθορισμόν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ἀπολλήλου διά τήν ζημίαν αὐτοῦ ἐκ τῆς παραβάσεως τοῦ Νόμου 2112, δέν βοηθεῖ διά τήν ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τῶν ἀνωτέρω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, αἱ ὁποῖαι σαφῶς ὁμιλοῦν μόνον περί ἐλαχίστων ὁρίων μισθῶν καί ἡμερομισθίων, ὡς τοιαῦτα δέ ἐννοοῦνται τά εἰς χρῆμα λαμβανόμενα, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὕψους αὐτῶν, ἐξαρτωμένου ἐκ τῆς λήψεως καί εἰς εἶδος παροχῶν.

Ἐγνώριζεν ἀσφαλῶς ὁ Νομοθέτης, θεσπίζων τήν τοιαύτην ὑποχρέωσιν μέ βάσιν τά ἐλάχιστα ὅρια μισθῶν καί ἡμερομισθίων, ὅτι διά τοῦ νομικοῦ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν κατηγορίαι τινές μισθωτῶν ἐδικαιοῦντο καί εἰς εἶδος παροχῶν καί παρά ταῦτα δέν ἔκαμε λόγον περί αὐτῶν, διότι ἀσφαλῶς δέν ἦτο εἰς τήν πρόθεσίν του νά ἐπεκτείνῃ τάς εἰς εἶδος παροχάς καί κατά τό ἀνάλογον ποσοστόν διά τήν κατά Κυριακάς ἐργασίαν καί τήν νύκτα, δι' ἀποτιμήσεως π.χ. κατοικίας, ὡς ἐάν ἡ κατοικία εἶχε σχέσιν τινά πρός τήν μεγαλυτέραν καταπόνησιν τοῦ ἐργαζομένου κατά τήν νύκτα.

Ὁπωσδήποτε ἔνδειξιν τῆς τοιαύτης ἐννοίας τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἀποτελεῖ καί ἡ ὑπ' ἀριθ. 182851|1949 ὑπουργική ἀπόφασις, ἡ ὁποία προσαυξάνει τό ἡμερομίσθιον τῶν ἀρτεργατῶν, λόγῳ νυκτερινῆς ἐργασίας αὐτῶν, κατά 20 ο|ο καί καθορίζει τοῦτο ἀπό δραχ. 22.100 εἰς δραχ. 26.520, χωρίς νά γίνεται λόγος καί περί τῆς παροχῆς ἄρτου, τῆς ὁποίας νομίμως δικαιοῦνται καθ' ἡμέραν οἱ ἀρτεργάται.

Ἡ πρωτοδικειακή ἀπόφασις, προκειμένου περί τῶν λεγομένων «δώρων» τῶν ὑπουργικῶν ἀ-

ποφάσεων, καταλήγει είδικώς δι' αὐτάς εἰς διάφορον ὑπολογισμόν.

Ἀλλ' ἀνεξαρτήτως ἂν αἱ σχετικαὶ ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις διὰ τὰ ἔτη 1946, 1947, 1948, Πάσχα 1949, δὲν κάμνουν εἰδικὴν μνείαν περὶ μὴ συνυπολογισμοῦ καὶ τῶν ἐκ συλλογικῶν συμβάσεων παροχῶν εἰς εἶδος, ὡς ἡ 57200|1949 διὰ τὰ Χριστούγεννα 1949, δὲν προσῆκει ἄλλη ἔννοια εἰς τὰ ἀναφερόμενα καὶ εἰς τὰς σχετικὰς περὶ αὐτῶν ὑπουργικὰς ἀποφάσεις ἑκατοστιαῖα ὅρια μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, τὸ ὅτι δὲ ἡ 57200|1949 ἔκαμε λόγον περὶ μὴ ὑπολογισμοῦ καὶ τῶν παροχῶν αὐτῶν δὲν ἐπιβεβαιοῖ τὸν συλλογισμὸν ὅτι ὑπὸ ἄλλην ἔννοιαν ἐτέθησαν αἱ προηγούμεναι ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, ἀλλ' ἁπλῶς διευκρίνισε τὴν ἔννοιαν τῶν σχετικῶν διατάξεων.

Ταῦτα, ἂν, ὡς νομίζομεν, δὲν κάμνωμεν λάθος.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5149|1951

Διαδικασία Ν. ΓΚΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Σ. Παγώνης**
Δικηγόροι κ.κ. Ν. Καζιάνης, Α. Παληατσάρας

Συνομολογεῖται ἑκατέρωθεν ὁ χρόνος προσλήψεως τῆς ἐναγούσης (Μάρτιος 1945) καὶ ἡ εἰδικότης αὐτῆ (ἀδελφὴ νοσοκόμος), ἐρίζονται ὅμως μεταξὺ τῶν διαδίκων τὰ ἑξῆς σημεῖα:

Α) Ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τῆς ἀγωγῆς περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν.

1) Ἐὰν δικαιοῦται ἡ ἐνάγουσα ἀναλόγου νυκτερινῆς προσθέτου ἀμοιβῆς 25 ο|ο, ἐφ' ὅσον εἰργάζετο ὡς νυκτερινὴ νοσοκόμος κατὰ τμῆμα μόναν τῆς νυκτὸς καὶ οὐχὶ καθ' ὅλον τὸ διάστημα ἀπὸ τῆς 10 νυκτερινῆς μέχρι τῆς 6ης πρωϊνῆς. Τὰ ὑποστηριζόμενα ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ὅτι ἐργαζομένη ἡ ἐνάγουσα οὐχὶ καθ' ὅλον τὸ νυκτερινὸν ὡράριον δὲν δικαιοῦται παντάπασιν ἀναλόγου προσθέτου ἀμοιβῆς εἶναι νόμῳ ἀβάσιμα διότι ἐκ τῆς καθόλου ἐννοίας τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας δὲν προκύπτει τοιοῦτον τι, ἀντιθέτως μάλιστα ἐκ τῆς διαζευκτικῆς φράσεως «συνεχοῦς ἢ μὴ λειτουργίας» καὶ ἐκ τῆς λέξεως «δσάκις» ἀναμφισβητήτως συνάγεται, ὅτι ἡ ἐργασία τοῦ μισθωτοῦ δὲν ἀπαιτεῖται νὰ εἶναι συνεχὴς ἀπὸ 10 μ.μ.—6 π.μ., ἀλλὰ καὶ διακεκομμένη καὶ κατὰ τμήματα αὐτῆς, ὁπότε καταβάλλεται ἀνάλογος πρόσθετος ἀμοιβή. Ἡ ἄποψις αὕτη ἰσχυρώθη ἤδη καὶ νομοθετικῶς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825|1951 ἀποφάσεως τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν, ἑρμηνευτικῆς τῆς ὡς ἄνω μετ' ἀναδρομικῆς μάλιστα δυνάμεως, ὡς ἐδέχθη καὶ τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας ἐν ὁλομελείᾳ διὰ τῆς ὑπ' ἀρ. 1321|1951 ἀποφάσεώς του (ΕΕΔ 10, σελ. 751). Ἀνεξαρτήτως ὅμως τούτου ἐβεβαιώθη, ὅτι ἡ ἐνάγουσα, ὁσάκις εἰργάζετο κατὰ τὴν νύκτα, ἀπησχολεῖτο καθ' ὅλον τὸ νυκτερινὸν νόμιμον ὡράριον.

2) Ἐὰν ἡ πρόσθετος αὕτη ἀμοιβὴ ὑπολογίζεται μόνον ἐπὶ τοῦ μισθοῦ ἢ καὶ ἐπὶ τῆς ἀποτιμήσεως τῆς τροφοκατοικίας. Ἡ ὡς ἄνω ἐρμηνευτικὴ ἀπόφασις ὥριζεν ἐπὶ λέξει, ὅτι καταβάλλονται αἱ ἐκάστοτε κεκανονισμέναι νόμιμοι ἀποδοχαί, ηὐξημέναι κατὰ 25 ο|ο, ἡ ἑρμηνευτικὴ ὅμως ὡς ἀνωτέρω ἀπόφασις ὁμιλεῖ μόνον περὶ ἐλαχίστων ὁρίων μισθῶν, ἐξ οὗ προκύπτει, ὅτι ὁ νομοθέτης, τελῶν ἐν γνώσει τῆς ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου διαφορᾶς ἀπόψεων (ὅρα Α.Π. 340|1950, ΕΕΔ 9, 587), ἔταμε ὁριστικῶς τὸ ζήτημα καὶ ἀναδρομικῶς μάλιστα, ὁμιλήσας μόνον περὶ μισθῶν καὶ οὐχὶ ἐν γένει περὶ ἀποδοχῶν. Κατ' ἀκολουθίαν ἡ ἐνάγουσα ἐδικαιοῦτο προσθέτου ἀμοιβῆς διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν, ὑπολογιζομένης μόνον ἐπὶ τοῦ μισθοῦ αὐτῆς καὶ οὐχὶ καὶ ἐπὶ τῆς ἀποτιμήσεως τῆς ἔτω καὶ ὑποχρεωτικῶς παρεχομένης τροφοκατοικίας, τὴν ὁποίαν καὶ ἔλαβε, καθ' ἃ συνομολογεῖται ἄλλως τε, καὶ μόνον καθ' ἃς νύκτας εἰργάσθη. Αἱ λοιπαὶ αἰτιάσεις τοῦ ἐναγομένου κατὰ τοῦ κεφαλαίου τούτου τῆς ἀγωγῆς, ἀφοῦ ἐν πάσῃ περιπτώσει κατεβλήθη ἡ ἀμοιβὴ τῆς νυκτερινῆς ἐργασίας, δὲν ἔχουσιν ἀξίαν ἐν προκειμένῳ. Συνεπῶς ἀπορριπτέα ἡ ἀγωγὴ κατὰ τὸ κεφάλαιον τοῦτο.

Β) Ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τῆς ἀγωγῆς περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς διὰ τὴν κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ λοιπὰς ἐξαιρετέας ἡμέρας παρεχομένην ἐργασίαν.

Μὲ τὰ αὐτὰ ὡς ἄνω νομοθετικὰ δεδομένα καὶ σκέψεις, ἐν ὄψει καὶ τῆς τελευταίας ὡς ἄνω ἑρμηνευτικῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἡ ἐναγουσα δικαιοῦται προσθέτου ἀμοιβῆς 75ο|ο μόνον ἐπὶ τοῦ μισθοῦ αὐτῆς καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῆς ἀποτιμήσεως τῆς τροφοκατοικίας δι' ὅσας Κυριακὰς καὶ λοιπὰς ἐξαιρετέας ἡμέρας εἰργάσθη κατὰ τὸ ὡς ἄνω ἐνδικον χρονικὸν διάστημα, ἀνερχομένας ἐν ὅλῳ, καθ' ἃ ἐβεβαιώθημεν ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ, εἰς 245. Ἡ πρόσθετος αὕτη ἀμοιβὴ τῶν 75 ο|ο, ὑπολογιζομένη μόνον ἐπὶ τοῦ μισθοῦ της, ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς 1.324.780, τὰς ὁποίας καὶ δὲν ἐπληρώθη καθ' ἃ καὶ ὁ ἐναγόμενος ὁμολογεῖ, δεκτὴ οὖσα ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ κατὰ τὸ κεφάλαιον τοῦτο καὶ μόνον διὰ τὸ ὡς ἄνω ποσόν.

Γ) Ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τῶν δώρων, καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ, τὰ καταβληθέντα εἰς τὴν ἐνάγουσαν δῶρα διὰ τὰ Χριστούγεννα καὶ Πάσχα τῶν ἐτῶν 1946, 1947 1948 καὶ Πάσχα 1949 ὑπελογίσθησαν μόνον ἐπὶ τῆς μισθοδοσίας εἰς χρῆμα, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ τῆς ἀποτιμήσεως τῆς τροφοκατοικίας, παρὰ τὸ πνεῦμα τῶν ἐκδοθεισῶν διὰ τοιαύτας παροχὰς ὁμοιομόρφων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἐκ τοῦ συνόλου τοῦ περιεχομένου τῶν ὁποίων σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὡς ἀποδοχαὶ διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν παροχῶν τούτων νοοῦνται οὐ μόνον ὁ μισθός, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀξία τῶν εἰς εἶδος τοιούτων, ἐφ' ὅσον καὶ αὗται παρέχονται ὑποχρεωτικῶς δυνάμει συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀφοῦ εἰς τὰς ἐν λόγῳ ἀποφάσεις οὐδεμία γίνεται διάκρισις τοῦ εἴδους τῶν ἀποδοχῶν, προφανῶς δὲ τακτικαὶ ἀποδοχαὶ τυγχάνουν καὶ αἱ ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ὁριοθετῆσαι εἰς εἶδος παροχαί, ὡς ἐν προκειμένῳ δυνάμει τῶν ἀπὸ 18.7.1940 καὶ 27.12.1949 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ Νοσηλευτικῶν Ἱδρυμάτων, Κλινικῶν κλπ., ὅπου δὲ ὁ Νομοθέτης ἠθέλησε νὰ διαστείλῃ τὸν εἰς χρῆμα μισθὸν ἀπὸ τὰς εἰς εἶδος παροχὰς ρη-

ΘΕΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΙΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΕΩΣ ΑΝΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ ΜΥΛΕΡΓΑΤΩΝ

Ποινικαί κυρώσεις κατά παραβατών έργοδοτών έκ τοῦ Α.Ν. 2018|1939

Αοριστία λόγου αναιρέσεως περί ακυρότητος κατά την έπ' ακροατηρίω διαδικασίαν.—Πότε έλλειψις της κατά το Σύνταγμα επιβεβλημένης ειδικής αιτιολογίας αποφάσεως.—Αοριστία λόγου αναιρέσεως περί αντισυνταγματικότητος Α. Ν. 2018|1939.—Έξακολούθησις ισχύος Α.Ν. 2018|1939.

Επικυρούται ή υπ' αριθ. 108|1951 απόφασις τοῦ Μονομελοῦς Πλημμελειοδικείου Βόλου.

Λόγοι αναιρέσεως υπήρξαν οι εξής:

α) Κατά την επ' ακροατηρίω διαδικασίαν έλαβε χώραν απόλυτος ακυρότης.

β) Έλλείπει ή κατά το Σύνταγμα επιβεβλημένη ειδική αιτιολογία της αποφάσεως.

γ) Ψευδώς ηρμηνεύθη και εσφαλμένως εφηρμόσθη ο Ν. 2018|1939 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των περί Ταμείου Ασφαλίσεως Μυλεργατών και Τεχνιτών Μακαρονοποιών διατάξεων», καθ' όσον: 1) ο νόμος ούτος, κατά παράβασιν των άρθρων 1, 3, 4 και 6 τοῦ οποίου κατεδικάσθη, είναι αντισυνταγματικός, ως παραβιάζων την ατομικήν ελευθερίαν και καθιερών διακρίσεις μεταξύ των Ελλήνων, κατά παράβασιν των άρθρ. 3 και 4 τοῦ Συντάγματος, 2) διότι ο νόμος ούτος ήτάνησε. Απαγορεύων διά τοῦ άρθρου 4 εις τους κυλινδρομύλους να προσλαμβάνουν ανασφαλίστους, ήθέλησε να προφυλάξη το Ταμείον από επιδόματα ανεργίας των εις αυτό ησφαλισμένων, όταν έμενον άνευ εργασίας, ως και να ασφαλίση εις αυτούς δικαιώματα ανεργίας. Ο λόγος όμως ούτος εξέλιπε, καθ' όσον διά των υπ' αριθ. 31507|3.9.1946 και 47456|23.12.1946 αποφάσεων τοῦ Υπουργοῦ Εργασίας κατηργήθη ο κλάδος ανεργίας τοῦ Ταμείου Ασφαλίσεως Μυλεργατών, διά δε τοῦ νέου καταστατικοῦ του, κυρωθέντος διά της υπ' αριθ. 21875 της 11|27.8.1949 αποφάσεως τοῦ Υπουργοῦ Εργασίας έπαυσε να ασφαλίζη τους εις αυτό ανήκοντας κατά της ανεργίας, δι' ην ιδρύθη Ταμείον Ανεργίας. Συνεπώς έπαυσε και ή ισχύς των ποινικών διατάξεων του νόμου τούτου, διά τοῦ οποίου τιμωρούνται οι προσλαμβάνοντες ανασφαλίστους εργάτας υπαλλήλους και 3) διότι κακώς ηρμηνεύθη και εφηρμόσθη το άρθρ. 45 τοῦ Ποιν. Κώδικος, εφ' όσον την πράξιν, δι' ην κατεδικάσθη, δεν εξετέλεσεν από κοινοῦ μετά τοῦ συγκατηγορουμένου του.

***

Ο Α.Ν. 2018 της 12|18 Οκτωβρίου 1939 ορίζει (άρθρ. 6), ότι από της ισχύος αυτοῦ δεν επιτρέπεται εις τους κυλινδρομύλους ν' απασχολώσιν εν τη εργασία των πρόσωπα μη ησφαλισμένα παρά τῷ Ταμείῳ, οι παραβάται δε τιμωρούνται κατά τας εν αυτῷ ποινάς.

Ως φαίνεται εκ τοῦ αναιρετηρίου, προτάθη και ότι ο νόμος ούτος είναι αντισυνταγματικός, ως παραβιάζων την ατομικήν ελευθερίαν και καθιερών διακρίσεις, αλλά διά τον εν τη απόφασει τοῦ Α.Π. λόγον διέφυγεν η ευκαιρία να υπάρξη ή γνώμη του Ακυρωτικοῦ επί τοῦ προφανώς εν τῷ αναιρετηρίω νοουμένου ισχυρισμοῦ ότι διά της απαγορεύσεως εις τους εργοδότας της απασχολήσεως προσώπων άλλων, μη ησφαλισμένων, παραβιάζονται αι συνταγματικαί διατάξεις των άρθρ. 3 και 4 τοῦ Συντάγματος.

Πρέπει, ευκαιρίας δοθείσης, να σημειωθούν τα εξής: Το ζήτημα των εκ τοῦ Συντάγματος περιορισμών εν τη εργασία έχει αντιμετωπισθή υπό της δικαστηριακής πράξεως έπανειλημμένως και κυρίως εις το θέμα της δι' εργατών εφαδιασμένων δι' επαγγελματικής ταυτότητος αποκλειστικώς διεξαγωγής φορτοεκφορτωτικών εργασιών, διά τας οποίας απαγορεύεται υπό τοῦ νόμου ή πρόσληψις άλλων, πλην των ανωτέρω, εργατών (βλέπε σχετικώς κατωτέρω, σελ. 1226).

Κατ' αρχήν το ζήτημα τίθεται ως εξής: Οι συνταγματικοί κανόνες των άρθρ. 3 και 4 τοῦ ισχύοντος Συντάγματος δεσμεύουν και τον νομοθέτην.

Τοῦτο δέχεται ο Άρειος Πάγος και παγίως διά της νεωτέρας νομολογίας του (ή παλαιοτέρα έδέχετο ότι διαγράφουν διά τον Νομοθέτην πολιτικήν αρχήν) το Συμβούλιον της Επικρατείας (βλέπε σχετικώς ΕΕΔ 9, 411).

Δύναται όμως ο Νομοθέτης να θέση και περιορισμούς εν τη εργασία, εφ' όσον δικαιολογείται εκ λόγων γενικωτέρου συμφέροντος.

Αλλά κατά την Α.Π. 235|1949 (εισηγητής Δ. *Παπαναστασίου*, ΕΕΔ 9, 111) εις την έννοιαν τοῦ γενικοῦ συμφέροντος δεν δύναται να θεωρηθῆ περιλαμβανόμενον και το οικονομικώς αποκλειστικώς συμφέρον επαγγελματικής τινος τάξεως. Αντίθετος εκδοχή θά ήγαν εις την καθιέρωσιν προνομίων υπέρ ωρισμένων προσώπων εν τη σφαίρα της επαγγελματικής

τως το έπραξεν, ως προκειμένου διά την παροχην τοῦ δώρου των Χριστουγέννων 1949, περί της οποίας ρητώς ώρισεν, ότι υπολογίζεται αυτη μόνον επί τοῦ μισθοῦ, ουχί δε και επί των εις είδος παροχών (Α.Υ. 57230|1949. Ούτω και Α.Π. 340|1950 ΕΕΔ 9, 567). Δικαιοῦται δ-θεν ή ενάγουσα διά τα ως άνω έτη συμπληρωματικά ώρα υπολογιζόμενα επί της αποτιμωμένης τροφοκατοικίας κατά την εκ των ένόντων κρίσιν ήμῶν εις δραχμάς διακοσίας τεσσαράκοντα χιλιάδας μηνιαίως εκ δραχμών εν όλω (360.000+360.000+360.000+120.000)=1.200.000, δι' ὅπερ ποσόν δέον να γίνη δεκτή ή υπό κρίσιν αγωγή κατά το κεφάλαιον τοῦτο.

τῶν πολιτῶν δράσεως, μὴ συμβιβαζομένης πρὸς τὰς ὡς ἄνω συνταγματικὰς διατάξεις.

Εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν τοῦ Α.Ν 2018|1939 τὸ δρησυνητέον εἶναι ποῖον λόγον ἐξυπηρετεῖ ἡ ἀπαγόρευσις τῆς ἀπασχολήσεως ἀνασφαλίστων μυλεργατῶν.

Ἐκ τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ ἐξαρτᾶται ἡ κρίσις ἂν εἶναι συνταγματικῶς ἐπιτρεπτὴ ἡ ἀπαγόρευσις.

Κατὰ τὰ λοιπὰ βεβαίως ἐκ τοῦ ὅτι διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 47456 τῆς 21|23 Δεκεμβρίου 1946 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ὑπήχθησαν ἀπὸ 15 Σεπτεμβρίου 1946 ἅπαντες οἱ μισθωτοὶ μυλεργάται, οἵτινες πρὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 31507|30.9.1946 ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὑπήγοντο εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μυλεργατῶν, δὲν σημαίνει, ὡς δέχεται ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ὅτι ἔπαυσεν ἡ ἰσχὺς τῆς ἄνω ἀπαγορευτικῆς διατάξεως τοῦ Α.Ν. 2018|1939.

Ἀρείου Πάγου 363|1951 Τμ. Β' Ποινική

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ν. Πλατύκας**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Σ. Βλαχογιάννης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Λιβανός, Ι. Καποδίστριας

Ὁ κατὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως 1ος λόγος ἀναιρέσεως, καθ' ὃν κατὰ τὴν ἐπ' ἀκροατηρίῳ διαδικασίαν ἔλαβε χώραν ἀπόλυτος ἀκυρότης, εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀόριστος, ἐφ' ὅσον δὲν ἀναφέρονται αἱ διατάξεις τοῦ νόμου, ἐκ τῆς μὴ τηρήσεως τῶν ὁποίων κατὰ τὴν ἐπ' ἀκροατηρίῳ διαδικασίαν ἐπέρχεται κατὰ τὸ ἄρθρον 171 Κώδ. Ποιν. Δικονομίας ἀπόλυτος ἀκυρότης.

Ἔλλειψις τῆς κατὰ τὸ Σύνταγμα ἐπιβεβλημένης εἰδικῆς αἰτιολογίας τῆς ἀποφάσεως, ἕνεκα τῆς ὁποίας καὶ δίδεται λόγος πρὸς ἀναίρεσιν κατὰ τὸ ἄρθρ. 510 § 1 στοιχ Δ' Κώδ. Ποιν. Δικονομίας, ὑπάρχει ὅταν ἐν τῇ ἀποφάσει δὲν ἐκτίθενται εἰδικῶς οἱ λόγοι, ἐφ' ὧν ἐστηρίχθη τὸ Δικαστήριον τῆς οὐσίας πρὸς σχηματισμὸν τῆς περὶ ἐνοχῆς ἢ ἀθωώσεως τοῦ κατηγορουμένου κρίσεώς του ἀπό τε τῆς ἀπόψεως τῆς ἐκτιμήσεως τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν, ὡς καὶ ἀπὸ τῆς τοιαύτης τοῦ νομικοῦ αὐτῶν χαρακτηρισμοῦ, ὥστε νὰ μὴ δύναται εὐχερῶς νὰ κριθῇ, ἐὰν ἀφ' ἑνὸς ἡ ἀπόφασις τοῦ Δικαστηρίου εἶναι προϊὸν ὡρίμου διασκέψεως καὶ ἀφ' ἑτέρου, ἐὰν ἐφηρμόσθη ὀρθῶς ὁ νόμος βάσει τῶν δεκτῶν γενομένων γεγονότων. Ἐν προκειμένῳ, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς 4ης αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἐν ᾗ ἐκτίθεται σχετικῶς μὲ τὸν ἀναιρεσείοντα, ὅτι ἐκ τῆς ἐν γένει περὶ τὴν ἀπόδειξιν κυρίας διαδικασίας, τῶν ἐνόρκως ἐπ' ἀκροατηρίῳ ἐξετασθέντων μαρτύρων τῆς κατηγορίας, ρητῶς, σαφῶς καὶ μετὰ λόγου τῆς ἰδίας αὐτῶν γνώσεως κατατεθέντων ὅτι ὁ κατηγορούμενος (ἀναιρεσείων) ἐπὶ προθέσει παραβάσεως τοῦ Α.Ν. 2018|1939 ἀπασχολεῖ εἰς τὸν κυλινδρόμυλόν του τὸν Χ. Β. ὡς βοηθὸν λογιστοῦ, μὴ ὄντα ἠσφαλισμένον, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὰς ἀπολογίας τῶν κατηγορουμένων καὶ τῆς λοιπῆς ἐν γένει συζητήσεως τῆς ὑποθέσεως, ἀπεδείχθη ὅτι ὁ κατηγορούμενος οὗτος ἐξετέλεσε τὴν ἀποδιδομένην αὐτῷ διὰ τοῦ κατηγορητηρίου ἀξιόποινον πρᾶξιν τῆς παραβάσεως τοῦ νόμου 2018, δέον ὅπως κηρυχθῇ ἔνοχος ἐπὶ ταύτῃ κατὰ τὸ εἰδικώτερον ἐν τῷ διατακτικῷ, ὑπάρχει ἐν τῇ ἀποφάσει εἰδικὴ καὶ ἀρκούντως ἀνεπτυγμένη αἰτιολογία, δικαιολογοῦσα τὴν περὶ ἐνοχῆς τοῦ ἀναιρεσείοντος, ἐπὶ τῇ προβλεπομένῃ καὶ τιμωρουμένῃ ὑπὸ τοῦ διαληφθέντος Α. Νόμου 2018|1939 πράξει, κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τῆς οὐσίας καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου δεύτερος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀπορριπτέος.

Ὁ περὶ ψευδοῦς ἑρμηνείας καὶ ἐσφαλμένης ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 2018|1939 τρίτος λόγος ἀναιρέσεως κατὰ τὸ α' σκέλος αὐτοῦ, καθ' ὃ ὁ νόμος οὗτος εἶναι ἀντισυνταγματικός, ὡς παραβιάζων τὴν ἀτομικὴν ἐλευθερίαν καὶ καθιερῶν διακρίσεις μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων κατὰ παράβασιν τῶν ἄρθρων 3 καὶ 4 τοῦ Συντάγματος, εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀόριστος, ἐφ' ὅσον δὲν καθορίζονται ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ τίνες αἱ ἐφαρμοσθεῖσαι ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως διατάξεις, αἵτινες ἀντιτίθενται εἰς τὰς τοιαύτας τῶν ὡς εἰρηται ἄρθρων τοῦ Συντάγματος.

Ἐξ οὐδεμιᾶς διατάξεως τοῦ νόμου προκύπτει, ὅτι ἔπαυσεν ἡ ἰσχὺς τοῦ ρηθέντος Α.Ν. 2018|1939, βάσει τοῦ ὁποίου καὶ κατεδικάσθη οὗτος, οὐδὲ ἠδύνατο ἐγκύρως νὰ ἐπέλθῃ ἐμμέσως κατάργησις τῶν διατάξεων αὐτοῦ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου 3ος λόγος ἀναιρέσεως κατὰ τὸ β' σκέλος αὐτοῦ περὶ ψευδοῦς ἑρμηνείας καὶ ἐσφαλμένης ἐφαρμογῆς τοῦ ρηθέντος Α.Ν. 2018|1939 εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

Ὡσάυτως προκύπτει ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὅτι τὸ ἐκδὸν ταύτην δικαστήριον, κηρύξαν τὸν ἀναιρεσείοντα ἔνοχον παραβάσεως κατ' ἐξακολούθησιν τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ διαληφθέντος Α.Ν. 2018|1939 καὶ τοῦ ἄρθρου 98 Ποιν. Κώδικος, ἐφήρμοσε τὸ ἄρθρον 45 τοῦ αὐτοῦ Κώδικος καὶ ὁ τὸ ἀντίθετον ὑποστηρίζων 4ος καὶ τελευταῖος λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

ΕΡΓΑΤΙΚΟΝ ΑΤΥΧΗΜΑ ΚΑΤΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΝ ΕΙΣ ΤΟΠΟΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Εύθύνη ύπαιτίου τοῦ ἀτυχήματος τρίτου κατά τὸ ἀστικὸν δίκαιον

Ἔννοια ἐργατικοῦ ἀτυχήματος κατὰ Ν. 551.— Τοιοῦτον καὶ κατὰ τὴν μετάβασιν τοῦ παθόντος ἐργάτου εἰς τὸν τόπον τῆς ἐργασίας διὰ μεταφορικοῦ μέσου τοῦ ἐργοδότου.— Ὑποχρέωσις εἰς ἀποζημίωσιν παθόντος καὶ τοῦ Δημοσίου — Πότε δικαίωμα ἀγωγῆς παθόντος δι' ἀποζημίωσιν κατὰ τὸ ἀστικὸν δίκαιον.— Εὐθύνη ὑπαιτίου τοῦ ἀτυχήματος τρίτου.— Ποῖος νοητέος ὡς τρίτος.— Ἀεδικασμένον ἐκ ποινικῆς ἀποφάσεως.—Ἀπόδειξις

Κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ διὰ τὰ ἐργατικὰ ἀτυχήματα ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου θεωρεῖται ὡς ἀπολαμβάνων τῆς δι' αὐτὰ προστασίας ὁ παθὼν ἐργάτης ἢ ὑπάλληλος κατὰ τὴν ὁδευσίν του πρὸς τὸν τόπον τῆς ἐργασίας διὰ μεταφορικοῦ μέσου τοῦ ἐργοδότου καὶ ἡ ἀσφάλισις κατὰ τοῦ κινδύνου ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἀνόδου τοῦ ἐργάτου ἐπὶ τοῦ ὀχήματος.

Ὁ ἐργάτης θεωρεῖται τελῶν κατὰ τὴν μεταφορὰν του ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ ἐργοδότου (Cass. Req. 7 Ἰουνίου 1910, D. 1911, 1, 91, Cass. Civ. 30 Ἰουλίου 1919, D. 1, 81).

Καὶ ἐὰν ὁ ἐργοδότης, χωρὶς νὰ εἶναι ὑπόχρεως ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, μεταφέρῃ τοὺς ἐργάτας ἐκ τοῦ τόπου τῆς ἐργασίας του καὶ πάλιν, τὸ ἀτύχημα, ὅπερ ἤθελεν ἐπέλθῃ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μεταφορᾶς δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐργατικόν, ὅταν ἡ μεταφορὰ ὀργανωθῇ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἐπιχειρήσεως (B.I.T.G. La reparation des accid. du travail, 143, περὶ τούτων βλέπε **Α. Κογιάννη**, Ἀσφάλισις τοῦ ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου. 1939, σελ. 257 ἑπ.).

Κατὰ τὴν 525|1951 ἀπόφασιν τῆς Ἀνωτάτης Ἐπιτροπῆς Ἐπιλύσεως Ἀσφαλιστικῶν Διαφορῶν Ι.Κ.Α. (πρόεδρος **Γ. Φαρμακίδης**, Δελτίον Ι.Κ.Α., ἔτος Λ', τεῦχος 4—5, σελ. 50) πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐργατικὸν ἀτύχημα, κατὰ τὸ ἄρθρ. 41 § 1 ἐδ. α' τοῦ νόμου 6298|1934 περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ ἐκεῖνο κατὰ τὴν μετάβασιν τοῦ ἠσφαλισμένου εἰς τὸν τόπον τῆς ἐργασίας, πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτῆς, καὶ ἡ ἐκ τοῦ τόπου τούτου ἀποχώρησις. Ἀλλ' οὐχὶ πᾶσα μετάβασις ἢ ἐπιστροφή, ἀλλὰ μόνον ἡ ἐκ τῆς κατοικίας αὐτοῦ πρὸς τὸν τόπον τῆς ἐργασίας μετακίνησις καὶ ἀντιστρόφως καὶ δὴ ἄνευ παρεκκλίσεων καὶ οὐχὶ πᾶσα ὁδὸς ἄγουσα ἐκ τῆς κατοικίας πρὸς τὸν τόπον τῆς ἐργασίας καὶ πάλιν καὶ πᾶν μέσον συγκοινωνίας, ἀλλὰ μόνον ἡ συνήθης ὁδὸς καὶ τὰ συνήθη συγκοινωνιακὰ μέσα εὑρίσκονται εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπαπτούμενον αἰτιώδη σύνδεσμον πρὸς τὴν ἐργασίαν.

Περίπτωσιν ἐργατικοῦ ἀτυχήματος κατὰ τὴν μεταφορὰν εἰς τὸν τόπον τῆς ἐργασίας διὰ μεταφορικοῦ μέσου τοῦ ἐργοδότου ἔχει ὑπ' ὄψιν του τὸ Πρωτοδικεῖον καὶ χαρακτηρίζει οὕτω τὸ ἀτύχημα ὡς ἐργατικὸν (βλέπε τὰς ἐν τῇ ἀποφάσει του παραπομπάς).

Ὅ,τι ἀκόμη εἶναι ἄξιον ἰδιαιτέρας προσοχῆς εἶναι ἡ ἀνάπτυξις ἐν τῇ ἀποφάσει ταύτῃ γνώμης τῆς μειοψηφίας ἐπὶ τοῦ γνωστοῦ νομικοῦ ζητήματος, τὸ ὁποῖον ἀπησχόλησε καὶ τὴν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 7621|1951 (εἰσηγητὴς **Δ. Θεοτοκᾶς**, ΕΕΔ 10, 749), ἂν ὡς τρίτος κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ Ν. 551 περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων, νοῆται καὶ ὁ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου προσιηθείς, καθ' οὗ νὰ δύναται νὰ στραφῇ ὁ παθὼν πρὸς ἀποζημίωσιν κατὰ τὸ ἀστικὸν δίκαιον.

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 10, 749), ὅτι ἡ ὑπὸ τῆς μειοψηφίας τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως δεκτὴ γενομένη ἤδη γνώμη εἶναι καὶ καθ' ἡμᾶς ἡ ὀρθοτέρα.

Ὡς ἐνίσχυσις ταύτης χρησιμεύει καὶ τὸ ἄρθρον 45 ἐδάφ. 2 τοῦ Ν. 6298|1934 περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, κατὰ τὸ ὁποῖον ὁ δόλος τοῦ προαιθένιος ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου συμπλέκεται πρὸς τὸν δόλον αὐτοῦ τοῦ ἐργοδότου καὶ μόνον κατὰ τοῦ τελευταίου αὐτοῦ δικαιοῦται ὁ παθὼν νὰ στραφῇ διὰ καταβολὴν τῆς διαφορᾶς μεταξὺ τοῦ ποσοῦ τῆς κατὰ τὸ ἀστικὸν δίκαιον ἀποζημιώσεως καὶ τοῦ ὁλικοῦ ποσοῦ τῶν κατὰ τὸν νόμον τοῦτον (6298) παροχῶν.

Ὡς τρίτος συνεπῶς κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 16 Ν. 551 δὲν θεωρεῖται ὁ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου προστηθείς, πολὺ περισσότερον, ὡς δέχεται ἡ μειοψηφία τῆς ἀποφάσεως, τὸ ἐν προκειμένῳ ὄργανον τοῦ ἐργοδότου, ἐκτελοῦν διαταγμένην παρ' αὐτοῦ ὑπηρεσίαν.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 7109|1951

Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Ψιλέπουλες**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Καρκμάνες**

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ἱστορεῖται, ὅτι ὁ ἐνάγων, ὑπηρετῶν ὡς ἀρχιτεχνίτης τοῦ Κρατικοῦ Ἐργοστασίου Ἀεροπλάνων, τὴν 20.6.1950 ἐπέβη ὁμοῦ μετ' ἄλλων ἐργατῶν τοῦ ἐργοστασίου τοῦ αὐτοκινήτου τῆς ἀεραπορίας τοῦ προοριζομένου διὰ τὴν μεταφορὰν τοῦ προσωπικοῦ εἰς τὸ ἐργοστάσιον ἀεροπλάνων τούτου πρὸς ἐργασίαν. Κατὰ τὴν πρὸς τὸ ἐργοστάσιον μεταφορὰν τὸ ἐν λόγῳ αὐτοκίνητον ἐξ ἀμελείας, ἀνικανότητος καὶ ἀνεπιτηδειότητος τοῦ ὁδηγοῦ, ὀργάνου τοῦ δημοσίου, ἐπέπεσεν ἐπὶ σταθμεύοντος εἰς τὴν λεωφόρον Συγγροῦ ἑτέρου αὐτοκινήτου μὲ συνέπειαν νὰ τραυματισθῇ ὁ ἐπιβαίνων ἐνάγων εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ δεξιὸν πόδα τοῦ κλπ. Ἕνεκεν τούτου παρέμεινε κλινήρης ἐπὶ 456ήμερον, ὑποστὰς χειρουργικὴν ἐπέμβασιν, ζητεῖ δὲ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἐπελθούσης αὐτῷ

θετικῆς καὶ ἀποθετικῆς ζημίας ἐκ τοῦ ἄνω τραυματισμοῦ του.

Ἀτύχημα ἐκ βιαίου συμβάντος κατὰ νόμον 551 εἶναι καὶ τὸ ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐργασίας ἐπελθόν, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ἕνεκεν τῆς ἐργασίας ἐδημιουργήθησαν αἱ πραγματικαὶ ἐκείναι συνθῆκαι, αἱ ἀναγκαῖαι διὰ τὴν ἐπέλευσιν τοῦ ἀποτελέσματος, αἵτινες δὲν θὰ ἐλάμβανον ὕπαρξιν ἄνευ ἐκείνης, οἷα ἐν προκειμένῳ ἡ κατ' ἀνάγκην μετάβασις τοῦ ἐναγόντος ὁμαδικῶς μετ' ἄλλων ἐργαζομένων τοῦ ἐργοστασίου καὶ διὰ μέσου τοῦ ἐναγομένου Δημοσίου ἐκ τῆς κατοικίας του εἰς τὸ ἐργοστάσιον τούτου πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας, εἰς ὃ δὲν θὰ μετέβαινεν, ἐὰν εἰς αὐτὸ δὲν εἰργάζετο (Α.Π. 611|1939 Θεμ. ΝΑ' 218, *Οἰκονόμου*, Δίκαιον Ἐργατικῶν Ἀτυχημάτων § 124 καὶ § 129, σελ. 140 καὶ 151, Ἀρχεῖον Ἰδιωτ. Δικαίου 1942 σελ. 298 ἀρ. 121, Α.Π. 355|1930, Θέμ. ΜΒ' 132 καὶ ἐμμέσως Α.Π. 185|1934 ΜΕ' 477, Α.Π. 24|1945 Ν.Δ. τ. 7 σελ. 257). Ἐξ ἄλλου εἰς τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 551 κατ' ἄρθρ. 2 § 2 αὐτοῦ ὑποχρεοῦται τὸ Δημόσιον καὶ πᾶν ἐν γένει νομικὸν πρόσωπον, ἀπασχολοῦν ἀπ' εὐθείας ἐργάτας ἢ ὑπαλλήλους εἰς ἐργασίας ἢ ἐπιχειρήσεις, εἰς ἃς, ὡς εἰς τὸ ἐργοστάσιον ἀεροπλάνων, γίνεται χρῆσις μηχανῆς κινουμένης διὰ δυνάμεως ἄλλης, πλὴν τῆς τοῦ ἀνθρώπου ἢ τοῦ ζώου (ὅρα νομολ. ἐν Ἀρχ. Ἰδ. Δικ. 1942, σελ. 298, ἀρ. 119, Α.Π. 159|1934 Θέμ. ΜΕ' 465).

Κατ' ἄρθρ. 16 § 1 Ν. 551 οἱ παθόντες ἐξ ἀτυχήματος τοῦ ἄρθρ. 1 δύνανται ν' ἀσκήσωσιν, ἀντὶ τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου 551 ἀγωγῆς, τὴν ἐκ τοῦ ἀστικοῦ δικαίου τοιαύτην, ἐὰν ἐκ τοῦ δόλου τοῦ ἐργοδότου ἢ τῶν ὑπ' αὐτοῦ προστηθέντων προσώπων προῆλθε τὸ ἀτύχημα ἢ ἐὰν τοῦτο ἐπῆλθεν ἐν ἐργασίᾳ, καθ' ἣν δὲν εἶχον τηρηθῆ αἱ διατάξεις τῶν νόμων καὶ κανονισμῶν περὶ τῶν ὅρων ἀσφαλείας καὶ ἕνεκεν μὴ τηρήσεως αὐτῶν, μὴ συντρεχούσης δὲ τινὸς τῶν ἐκτεθειασῶν περιπτώσεων δὲν ὑφίσταται διὰ τὸν ζημιωθέντα ἐκλεκτικὸν δικαίωμα ἀσκήσεως ἀγωγῆς ἐξ ἀστικοῦ δικαίου καὶ ἐκ τοῦ Ν. 551 κατὰ τοῦ ἐργοδότου του, διότι οὗτος μίαν μόνον κέκτηται ἀγωγὴν κατ' αὐτοῦ, τὴν τοῦ Ν. 551. Κατ' ἀκολουθίαν πάντων τούτων ὁ ἀρχιτέκτων τοῦ ἐργοστασίου τοῦ ἐναγομένου Δημοσίου, παθὼν ἀτύχημα κατὰ τὴν μεταφορὰν του εἰς τὸ ἐργοστάσιον τοῦ ἐργοδότου του, ἐνεργουμένην διὰ τῶν πρὸς τοῦτο διατεθειμένων μεταφορικῶν μέσων καὶ μὴ συντρεχούσης οὐδεμιᾶς τῶν ἄνω προϋποθέσεων οὐχὶ νομίμως κατ' αὐτοῦ ἤσκησεν ἀγωγὴν διὰ τὸν τραυματισμόν του μὲ βάσιν τὰς διατάξεις τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου (ὅρα ἀνωτέρω σκέψιν), ἐνῷ ἔδει νὰ ἐνασκήσῃ τὴν ἐκ τοῦ Ν. 551, τὰ στοιχεῖα τῆς ὁποίας, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, δὲν περιέχονται εἰς τὸ κρινόμενον δικόγραφον ἀγωγῆς, ὥστε αὐτὴ νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὸ ἁρμόδιον Εἰρηνοδικεῖον καὶ ἀπορριπτέα ἐκ τούτου τυγχάνει αὐτή, καθόσον στρέφεται κατὰ τοῦ Δημοσίου, κατὰ τὴν βάσιμον ἔνστασιν τούτου.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 16 Ν. 551 ἁπάντων τὸ ἐπελθὸν ἀτύχημα ὀφείλεται εἰς ὑπαιτιότητα προσώπου, διαφόρου τοῦ κατὰ Ν. 551 ὑποχρέου, ὁ παθὼν ἔχει ἀλληλεγγύως ὑπευθύνους πρὸς ἀποζημίωσίν του διὰ τὴν ἐπελθοῦσαν ζημίαν τὸν μὲν ἐργοδότην βάσει τοῦ Ν. 551, τὸν δὲ ὑπαίτιον τρίτον κατὰ τοὺς κανόνας τοῦ Ἀστ. Δικαίου (Ἀρχ. Ἰδ. Δικ. 1942, σελ. 303, ἀριθ. 135, Ἐφ. Ἀθ. 263|1937 ΜΗ' 53, Γαλλ. Νομολ. ἐν ΕΕΝ τ. α' σελ. 775). Κατὰ τὴν μειοψηφοῦσαν γνώμην τοῦ Δικαστηρίου τούτου, τρίτος δὲν νοεῖται ὁ προστηθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, ὁ γενόμενος ὑπαίτιος τοῦ ἀτυχήματος κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς διατεταγμένης αὐτῷ ὑπηρεσίας, ἐφ' ὅσον ὁ ἐργοδότης ἕνεκεν τοῦ ὑπ' αὐτοῦ πραχθέντος εὐθύνεται, ὁ δ' ἐργάτης προσέβλεψε πρὸς αὐτὸν ὡς ἐκπρόσωπον τοῦ ἐργοδότου (*Οἰκονόμου*, Δίκαιον Ἐργατ. Ἀτυχημάτων σελ. 815 καὶ γνωμοδ. ἐν ΚΣΤ' σελ. 632). Κατὰ μείζονα λόγον τρίτος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄνω ἄρθρου, τὸ ἐπενεγκὸν τὴν ζημίαν πρόσωπον, ὅσάκις οὗτος δὲν ἦτο προστηθείς, ἀλλ' ὄργανον τοῦ ἐργοδότου, ὡς ἐν προκειμένῳ, ἔνθα ὁμολογεῖται, ὅτι ὁ πρῶτος τῶν ἐναγομένων ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του, τοῦ ὑποσημηνίου (ὀργάνου), ὡδήγει τὸ αὐτοκίνητον τῆς Ἀεροπορίας, ἐκτελῶν διατεταγμένην ὑπηρεσίαν καὶ ἐκ τούτου ἔδει ν' ἀπορριφθῇ ὡς πρὸς αὐτὸν ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή. *Κατὰ τὴν κρατήσασαν ὅμως γνώμην* παρὰ τῷ Δικαστηρίῳ τούτῳ, ἐφ' ὅσον ὁ ζημιώσας εἶναι πρόσωπον διάφορον τοῦ κατὰ Ν. 551 ὑποχρέου, εὐθύνεται κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 16 Ν. 551 (*Ροΐλός*, Περὶ ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου, ἔκδ. 1948 § 45) καὶ βάσιμος τυγχάνει ἡ κατ' αὐτοῦ στρεφομένη ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή.

Κατ' ἄρθρα 57 καὶ 370 Ποιν. Δικ. καὶ ἄρθρ. 12 Πολ. Δικ. δεδικασμένον δημιουργεῖ μόνον ἡ ἀμετάκλητος καταδικαστικὴ ἀπόφασις τοῦ ποιν. δικαστηρίου διὰ τὰ πολιτικά, τὸ κρῖνον τὰς ἀστικὰς ἀποζημιώσεις ἐκ τοῦ ἀδικήματος (*Ἀποστολόπουλος*, Θέμ. Ν' σ. 25 ἀριθ. 19). Ἐν προκειμένῳ δὲν προσάγεται πιστοποίησις περὶ τοῦ ἀμετακλήτου τῆς προσαγομένης ὑπ' ἀριθ. 319|1950 καταδικαστικῆς ἀποφάσεως τοῦ Διαρκοῦς Στρατοδικείου Ἀεροπορίας Ἀθηνῶν διὰ τὸ προκείμενον ἀδίκημα τοῦ ἐναγομένου ὁδηγοῦ τοῦ αὐτοκινήτου. Συνεπῶς ἐκ ταύτης δὲν ὑφίσταται δεδικασμένον.

Ἀρνουμένου τοῦ ἐναγομένου τὰ τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς ἀποτελοῦντα πραγματικὰ περιστατικὰ δέον νὰ βαρυνθῇ ὁ ἐνάγων εἰς ἀπόδειξιν τούτων καὶ διὰ μαρτύρων διὰ τὸ ἀνέφικτον κτήσεως ἐγγράφου ἀποδείξεως. Ὡς πρὸς τὴν ἀξίωσιν περὶ καταβολῆς χρηματικῆς ἀποζημιώσεως λόγῳ ψυχικῆς ὀδύνης καὶ τῆς ἐκτάσεως ταύτης δέον νὰ μὴ ταχθῇ θέμα ἀποδείξεως, διότι εἰς τὴν ἐκτίμησιν ταύτης θέλει προβῇ τὸ δικαστήριον ἄνευ τάξεως τοιαύτου, διότι τὸ ἐνδιάθετον αἴσθημα δὲν δύναται νὰ καταστῇ ἀντικείμενον ἀποδείξεως (Ἐφ. Κρήτ. 121|1950, ΕΕΝ 19-0 σελ. 517). Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου περὶ προπορευομένου αὐτοκινήτου, σταθμεύσαντος ἀπ' αὐτοῦ ἀποστάσεις καὶ εἰς ἀπόστασιν 15 μέτρων κ.λ.π., καὶ ἀληθὴς ὑποτιθέμενος, δὲν ἀποσείει τὴν ἀπ' αὐτοῦ εὐθύνην, διότι, ἐὰν ἔβαινε κανονι-

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

Κρίσις Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου κατὰ Κανονισμὸν ἐπέχοντα ἰσχὺν Νόμου

Ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ μισθωτοῦ κατ' ἐργοδότου περὶ ὑπάρξεως δικαιωμάτων αὐτοῦ ἐκ Κανονισμοῦ καὶ Νόμου.— Παραδεκτὴ ἐκδίκασις κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΔ'. — Ἔκτασις ἐλέγχου διοικητικῶν πράξεων ὑπὸ πολιτικῶν δικαστηρίων.— Δικαίωμα ἐρεύνης ἂν ἡ πρᾶξις ἐγένετο κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ νόμου καὶ ἐντὸς τῆς ἀνηκούσης εἰς τὸ διοικητικὸν ὄργανον ἐξουσίας.— Διαβάθμισις προσωπικοῦ Ἑταιρίας Ὑδάτων κατὰ Κανονισμὸν καὶ μετὰ γνώμην Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου.— Κατάργησις ὀργανικῶν θέσεων διὰ Σ.Π. 59)1945.— Ἀνεφαρμοστον ἐπὶ Ἀνωνύμου Ἑταιρίας Ὑδάτων.— Τιμητικὴ προαγωγὴ πολεμιστῶν πολέμου 1940—1941 κατὰ Ν.Δ. 1799)1942.— Διατήρησις ἐν ἰσχύϊ Ν.Δ. 1799)1942 μέχρι τῆς 59)1945 Σ. Π. δι' ὑπαλλήλους Δημοσίου ἢ Ὀργανισμῶν Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου.

Ἐνδιαφέροντα εἶναι τὰ νομικὰ ζητήματα, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ὡς ἑφετεῖον (βλέπε σχετικῶς *Βασ. Παντ. Βασιλείου*, ἀνωτέρω σελ. 1201).

Ὅ,τι θὰ ἠδύνατο νὰ σημειωθῇ ὧδε, ἐν σχέσει πρὸς τὸ ἐκ τοῦ Ν.Δ. 1799)1942 δικαίωμα τοῦ περὶ οὗ πρόκειται μισθωτοῦ εἶναι, ὅτι ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις ὑπέπεσε, νομίζομεν, εἰς σφάλμα, δεχθεῖσα, ὅτι καὶ διὰ τούτων θεωρεῖται ἰσχύσαν τὸ Ν.Δ. 1799)1942 μέχρι τῆς 59)1945 Συντακτικῆς Πράξεως, ἐπικαλουμένη πρὸς τοῦτο τὴν Α.Π. 83)1951 (εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 10, 330).

Ἡ ἐν λόγῳ ἀρεσκαγετικὴ ἀπόφασις εἶχεν ὑπ' ὄψιν της περίπτωσιν ὑπαλλήλου Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου καὶ ἡ ἰσχὺς τοῦ Ν.Δ. 1799)1942 μέχρι τῆς 59)1945 Συντακτικῆς Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου περιορίζεται μόνον ἐπὶ τῶν ἐν τῇ Συντακτικῇ Πράξει 59)1945 ἀναφερομένων δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὑπαλλήλων Ὀργανισμῶν Δημοσίου Δικαίου, ἀνεξαρτήτως τοῦ κύρους τῆς ὑπ' ἀριθ. 336)1946 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐφ' ὅσον εἶχε προηγηθῇ αὐτῆς ἡ ὑπ' ἀριθ. 333)1946 Πρᾶξις, ἡ ὁποία ἐκύρωσε γενικῶς τὸ Ν.Δ. 1799)1942 (βλ. σημείωσίς μας ἐν ΕΕΔ 10, 329 ἑπ.).

Εἰς τὴν προκειμένην ὅμως περίπτωσιν δὲν πρόκειται, ὡς καὶ ἡ ἀπόφασις εἰς προηγουμένην σχέσιν της δέχεται, περὶ ἐργοδότου ὑπαγομένου εἰς τὴν Συντακτικὴν Πρᾶξιν 59)1945 καὶ οὔτε περὶ δημοσίου κλπ. ὑπαλλήλου, ἀλλὰ τοιούτου ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ἐπομένως ἰσχύει δι' αὐτὸν τὸ Ν.Δ. 1799)1942 (πρβλ. καὶ *Κ. Φ. Γερουφαλῆν*, ΕΕΔ 10, 813), ὡς ἄλλως τε ἐχει νομολογήσει ὁ Ἄρειος Πάγος καὶ δι' ἐπανειλημμένων ἀποφάσεών του, προκειμένου περὶ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, στηριζόμενος εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 333)1946 Συντακτικὴν Πρᾶξιν (βλέπε Α.Π. 415)1951, εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ἀνωτέρω σελ. 1212 καὶ λοιπὰς αὐτόθι παραπομπάς).

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ'ΘΔ' ἐπιτρεπτὸν τῆς εἰσαγωγῆς ἀξιώσεων δι' ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς, πρόδηλα, τὸ ὁποῖον δέχεται ἡ κατωτέρω νεωτέρα αὐτὴ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι αὕτη εἶναι ἡ καλυτέρα ἄποψις τῆς νομολογίας, ἐν ἁρμονίᾳ καὶ πρὸς τὰ ὑπὸ τῆς θεωρίας διδαχθέντα (βλέπε *Γ. Ράμμου*, ΕΕΔ 6, 289, *Γ. Μητσόπουλου*, Ἡ ἀναγνωριστικὴ ἀγωγή, σ. 175). Καὶ ἐκτὸς τῶν ἐν τῇ κατωτέρω ἀποφάσει τοῦ Πρωτοδικείου ἀναφερομένων καὶ Πρωτοδικείου Πειραιῶς 1453)1949 (εἰσηγητὴς *Ι. Παπαγρηγορίου*, ΕΕΔ 8, 777), μάλιστα δὲ γίνεται δεκτὸν καὶ ὅτι κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ'ΘΔ' εἰσάγεται καὶ ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ τοῦ ἐργοδότου κατὰ τοῦ μισθωτοῦ, ἐφ' ὅσον δι' αὐτῆς κατεύθυνται οὐσιαστικῶς πρὸς δίκην ἀξιώσεις τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου του, ὑπὸ τὴν ἀνεστραμμένην ὄψιν (βλέπε ἐκ τῶν τελευταίων δικαστικῶν ἀποφάσεων τὴν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3876] 1951, Πρωτοδίκης *Ε. Μαλλιάρας* ΕΕΔ 10, 1044 καὶ τὰς ἐν αὐτῇ ἀναφερομένας καὶ Πρωτοδικείου Πειραιῶς 1493)1949 ἀνωτέρω, Πρωτοδικείου Πατρῶν 58)1951, Πρωτοδίκης *Ι. Ρετσούλης*, ΕΕΔ 10, 1033).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 8779)1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Ψιλόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Κοσκινᾶς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Λ. Ἀρμπατζῆς, Ε. Γκαβάλος

Ὡς ἐκτίθενται τὰ πραγματικὰ περιστατικὰ ἐν τῇ κρινομένῃ ἀγωγῇ καὶ δι' ἧς διώκεται, ὅπως ἀναγνωρισθῇ ἡ ὑπαλληλικὴ ἰδιότης τοῦ ἐκκαλοῦντος (ὑπολογιστοῦ Α') καὶ τὸ δικαίωμα αὐτοῦ, ὅπως λάβῃ ἀναδρομικῶς ἀπὸ 1.3.1946 τὸν βαθμὸν τοῦ ὑπολογιστοῦ Α', ἔτι δ' ὅπως, συντρεχουσῶν τῶν προϋποθέσεων

κῶς οὗτος, ἠδύνατο, κατὰ τὴν κοινὴν πεῖραν, εἰς τὴν ἀπόστασιν αὐτὴν νὰ σταματήσῃ τὸ αὐτοκίνητόν του ἄνευ ἀπευκταίου τινός. Ὁ ἕτερος ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου περὶ ἰδίας εὐθύνης τοῦ ἐνάγοντος, διότι ἐκράτει εἰς χεῖρας του βέσμην ξύλων, τυγχάνει ἀπορριπτέος ὡς ἀόριστος, ἐφ' ὅσον οὐδὲν τὸ σαφὲς ἐκτίθεται ἐν σχέσει πρὸς τὸ ἀτύχημα καὶ ἰδία εἰς τί συνετέλεσε τοῦτο διὰ τὴν ἐπέλευσιν αὐτοῦ. Τὰς προσαγομένας βεβαιώσεις ἐπιφυλάσσεται τὸ Δικαστήριον νὰ ἐκτιμήσῃ κατὰ τὴν μετ' ἀπόδειξιν γενησομένην συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως.

τοῦ Ν.Δ. 1799|1942, τύχῃ τῆς ὑπὸ τούτου τιμητικῆς προαγωγῆς κλπ καὶ καταδικασθῇ ἡ ἐφεσίβλητος νὰ τῷ καταβάλῃ ἕκτοτε μέχρι τῆς ἀγωγῆς τὰ ἐν αὐτῇ ποσά, βασίμως νόμῳ τυγχάνει. ατηριζομένη εἰς τὰ ἄρθρ. 10. 12.51 τοῦ ἰσχύν νόμου ἔχοντος ἀπὸ 30.1.1946 Κανονισμοῦ Προσωπικοῦ τῆς ἐφεσιβλήτου, κυρωθέντος διὰ τοῦ ἀπὸ 30 Ἰανουαρίου 1946 Βασιλικοῦ Διατάγματος, ἐκδοθέντος βάσει νόμου 3752|29, ἄρθρον 648 Α.Κ., 127 Εἰσ. τοῦ Α.Κ. νόμου, ἄρθρ. 7 Ν.Δ. 1799|42, ὡς τοῦτο τροποποιηθὲν ἰσχύει νῦν, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὸ ἄρθρον 1 ν. Γ≈ΟΔ', καθ' ὅσον κατὰ τὴν διασταλτικὴν ἑρμηνείαν τοῦ ἄρθρου τούτου, κατὰ τὴν εἰδικήν, ἁπλῆν καὶ ταχεῖαν διαδικασίαν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν δικάζονται πᾶσαι αἱ ἰδιωτικαὶ ἀξιώσεις τῶν μισθωτῶν κατὰ τῶν ἐργοδοτῶν, αἱ πηγάζουσαι ἐκ σχέσεως ἐργασίας, εἴτε αὗται κατάγονται εἰς δίκην διὰ κατασφηνιστικῆς ἀγωγῆς, εἴτε διὰ διαπλαστικῆς τοιαύτης, εἴτε δι' ἀναγνωριστικῆς (Α.Π. 811|1948, ΕΕΔ 7 σ. 820, *Γ. Ράμμος* ἐν ΕΕΔ σ. 229, Π|κου Ἀθ. 5375|1948 καὶ 4452|1948, ΕΕΔ 7 σ. 820 καὶ 780, Π|κου Πειρ. 640|1948, ΕΕΔ 7, 752) καὶ ἐρευνητέα κατ' οὐσίαν τυγχάνει.

Τὰ τακτικὰ δικαστήρια ναὶ μὲν δὲν δύνανται νὰ προβῶσιν εἰς ἀκύρωσιν πράξεως τῆς Διοικήσεως, οὐδὲ εἰς ἔλεγχον τῆς κατ' οὐσίαν κρίσεως καὶ ἐνεργείας τῶν ὀργάνων αὐτῆς, δικαιοῦνται ὅμως, κρίνοντα περὶ τῶν εἰς αὐτὰ ὑπαγομένων κατ' ἄρθρον 1 Πολ. Δικ. διαφορῶν περὶ τῶν ἰδιωτικῶν δικαιωμάτων, προσβαλλομένων ἐκ πράξεως τῆς Διοικήσεως, νὰ ἐξετάσωσι παρεμπιπτόντως τὸ κῦρος καὶ τὴν νομιμότητα αὐτῆς, κρίνοντα ἂν αὕτη ἐγένετο κατὰ τοὺς διαγεγραμμένους ὅρους τοῦ νόμου καὶ ἐντὸς τῆς ἀνηκούσης αὐτῇ ἐξουσίας ἢ ἡ πρᾶξις ἐνηργήθη κατὰ παρέκβασιν τῆς ἀπονεμηθείσης εἰς τὸ διοικητικὸν ὄργανον ἐξουσίας, ὁπότε ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ διοικητικὴ πρᾶξις εἶναι ἐστερημένη οἱασδήποτε ἐννόμου συνεπείας, καθὸ λογιζομένη νόμῳ ἀνύπαρκτος (*Γ. Παπαχατζῆ*, Ἡ κύρωσις τῆς Διοικήσεως πρὸς ἀποζημίωσιν λόγῳ παραβάσεως νόμου, σ. 9, *Fleiner*, Διοικητικὸν Δίκαιον (ἑλληνικὴ μετάφρασις) σ. 133, 259, Ὀλ. Α.Π. 505|1940) ΕΕΝ Η' σ. 9, Α.Π. 56|1945 ΕΕΝ ΙΖ' σ. 315, Ὀλ. Α.Π. 102|1941 ΕΕΝ Θ' σ. 4).

Ἐν προκειμένῳ ναὶ μὲν, κατ' ἄρθρον 31 § 1 τοῦ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει ἀναφερομένου Κανονισμοῦ τῆς ἐφεσιβλήτου, τὸ μόνιμον προσωπικὸν ταύτης διαβαθμίζεται ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου της κατόπιν προτάσεως τῆς Διευθύνσεως καὶ μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ ὑπηρεσιακοῦ της συμβουλίου (ἄρθρ. 46 Καν.), πλὴν εἰς τὸ ὑπηρεσιακὸν τοῦτο συμβούλιον, ὅπερ ἀποτελεῖ ἴδιον διοικητικὸν ὄργανον, δὲν ἀφέθη ἐν προκειμένῳ ἐλευθερία ἐκτιμήσεως καὶ κρίσεως, ἀλλὰ περιωρίσθη ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ, ἵνα σχηματίσῃ τὴν κρίσιν αὐτοῦ περὶ τῆς διαβαθμίσεως τοῦ προσωπικοῦ, βάσει τῆς ὑπηρεσίας, ἣν ἕκαστος ἐξετέλει κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ Κανονισμοῦ καὶ τὴν προϋπηρεσίαν ἑκάστου. Πρόκειται ὅθεν περὶ δεσμευομένης κατὰ νόμον ἐνεργείας τοῦ διοικητικοῦ ὀργάνου, ἥτις, ἂν ἐξεδηλώθη κατὰ τρόπον διάφορον τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου τεθεισῶν προϋποθέσεων, τυγχάνει παράνομος καὶ δημιουργεῖ ὑποχρέωσιν τῆς ἐφεσιβλήτου, διὰ λογαριασμὸν τῆς ὁποίας ἐνήργησε τὸ ὑπηρεσιακὸν συμβούλιον, πρὸς ἀνόρθωσιν πάσης ζημίας ἐπελθούσης ἐκ τῆς παρανόμου ταύτης κρίσεως, κατὰ τὰ προεκτεθέντα καὶ κατ' ἀκολουθίαν, ἐὰν ἡ σύμφωνος ἐν προκειμένῳ γνώμη τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου ταύτης ἦτο ὑπὲρ τῆς μὴ κατατάξεως τοῦ ἐκκαλοῦντος εἰς τὸ ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν τῆς ἐφεσιβλήτου, ὡς αὕτη ἰσχυρίζεται, ἐνῷ ἐδικαιοῦτο τὸ αὐτὸς νὰ διαβαθμισθῇ εἰς τοῦτο, ἡ τοιαύτη ἐνέργεια τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου της ἦτο μὴ νόμιμος καὶ ἀπορριπτέα τὰ ἐναντία.

Συνεπῶς ταύτοις ἐσφαλμένως ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐδέχθη, ὅτι ἀριδίδιον ἀποκλειστικῶς ὄργανον πρὸς διαβάθμισιν τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐφεσιβλήτου κατέστη διὰ τοῦ ρηθέντος Κανονισμοῦ τὸ ὑπηρεσιακὸν συμβούλιον αὐτῆς καὶ ὅτι ἡ κρίσις τούτου διαφεύγει τὸν ἔλεγχον τῶν δικαστηρίων (ἄρθρον 3 Πολ. Δικ.), ἀπορρίψασα τὴν κρινομένην ἀγωγὴν καὶ δέον ὅπως ἐξαφανισθῇ αὕτη, δεκτοῦ γινομένου ὡς βασίμου τοῦ σχετικοῦ λόγου τῆς κρινομένης ἐφέσεως, ἐρευνωμένου κατόπιν τούτου τοῦ κατ' οὐσίαν βασίμου τῆς κρινομένης ἀγωγῆς.

Ἐβεβαιώθησαν, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου, τὰ κάτωθι : Δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, καταρτισθείσης ἐνταῦθα μεταξὺ τοῦ ἐκκαλοῦντος καὶ τῆς ἐφεσιβλήτου τὴν 11.9.1936, προσελήφθη ὁ πρῶτος παρ' αὐτῆς ὡς ἐργάτης συντηρητὴς μετρητῶν, εἰς ἣν ὑπηρεσίαν εἰργάσθη μέχρι καὶ τῆς στρατεύσεώς του (28.10.1940), ὅτι μετὰ τὴν ἀποστράτευσιν αὐτοῦ παρέσχεν ὁ ἐκκαλῶν τὴν αὐτὴν ὑπηρεσίαν μέχρι τῆς 1.8.1941, ὅτε μετετάχθη εἰς θέσιν κλητῆρος εἰς τὸ ἐμπορικὸν τμῆμα τ.ν κεντρικῶν γραφείων της, ὅτι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην παρέμεινε μέχρι τῆς 1.9.1943, ὅτε, κατέλαβε θέσιν ὑπαλλήλου, τοῦτέστι διανομέως τῶν λογαριασμῶν, εἰς ἣν θέσιν ὑπηρέτησε μέχρι καὶ τῆς 16.7.1945, ὅτε ἡ ἐφεσιβλήτος, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 59|Σ.Π., ὑπεβίβασε αὐτὸν εἰς ἣν πρὸ τῆς ἐντάξεώς του εἰς τὸ ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν κατεῖχε θέσιν, τοῦτέστι τὴν τοιαύτην τοῦ κλητῆρος, εἰς ἣν ἕκτοτε μέχρι σήμερον καὶ ὑπηρετεῖ.

Ναὶ μὲν ἀπὸ 18 Ἰουλίου 1945 δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 59 Συντακτικῆς Πράξεως καταργοῦνται πᾶσαι αἱ ὀργανικαὶ θέσεις τοῦ προσωπικοῦ, μεταξὺ ἄλλων καὶ τῶν ἐκχωρηθεισῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν, αἱ συσταθεῖσαι ἀπὸ 26 Ἀπριλίου 19.1 μέχρι τῆς 17 Ὀκτωβρίου 1944, ἐξαιρέσει ἐκείνων, αἵτινες ἤθελον κριθῇ διατηρητέαι δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, δημοσιευομένων διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως μέχρι καὶ τῆς 15 Ἰουλίου 1945, πλὴν ἡ διάταξις αὕτη δὲν ἔχει ἐν προκειμένῳ, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῆς ἐφεσιβλήτου, διότι, ὡς συνάγεται, τυγχάνει αὕτη ἀνώνυμος ἑταιρία καὶ δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ, ὅτι ἀνήκει εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἐκχωρηθεισῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν, ὡς ἀβασί-

μως αύτη ύποστηρίζει, και άπορριπτέα τά έναντία. Κατόπιν τούτου ούχί νομίμως ύπεβιβάσθη ό έκκαλών παρά της έφεσιβλήτου, καθ' ά αύτη ρητώς συνομολογεί, δυνάμει της ρηθείσης Συντακτικής Πράξεως και άπορριπτέα τά έναντία.

Ναί μέν έν άρθρω 51 §δ. 7 του ισχύν νόμιμου έχοντος Κανονισμού της έφεσιβλήτου ό ρίζεται, ότι «ή κατάταξις έκάστου έργαζομένου εις τόν διοικητικόν, οίκονομικόν ή τεχνικόν κλάδον γίνεται βάσει της ύπηρεσίας, ην έκτιλεί ούτος κατά την έναρξιν της ισχύος του παρόντος Κανονισμού», πλήν ή διάταξις αύτη δέν έχει έπί του έκκαλουμένου έφαρμογήν, διότι, καθ' ά έβεβαιώθη, κατά τόν χρόνον της ένάρξεως της ισχύος τούτου έξετέλει ούτος ύπηρεσίαν κλητήρος και κατ' άκολουθίαν δέν υπάγεται εις τούς ώς είρηται κλάδους, δοθέντος ότι, καθ' ά έν τώ 4ω κεφαλαίω (άρθρ. 18) του Κανονισμού της έφεσιβλήτου ορίζεται, περί του ύπηρετικού προσωπικού προβλέπουν ειδικώς τά άρθρα 18 και 19 του Κανονισμού ταύτης.

Κατά τά άρθρον 51 §δ. 2 του ώς είρηται Κανονισμού Προσωπικού της έφεσιβλήτου: «Ο βαθμός, είς ον κατ' ελάχιστον όριον δέον όπως διαβαθμισθή έκαστος έργαζόμενος, έξευρισκεται βάσει του χρόνου ύπηρεσίας αύτου έν τή Έταιρία, άνευ συνυπολογισμού της τυχόν αλλαχού προυπηρεσίας, κατά δέ τό έδάφιον 3 τούτου, προκειμένου περί ύπαλληλικού προσωπικού, ό πρώτος βαθμός, τόν όποίον θεωρείται ότι έλαβεν έκαστος έργαζόμενος κατά την έναρξιν της ύπηρεσίας του, είναι διά μή έχοντας πτυχίαν Πανεπιστημίου, Πολυτεχνείου ή άλλης ισοτίμου Σχολής, απολυτήριον Γυμνασίου ή Μέσης Τεχνικής ή Εμπορικής ή άλλης ισοτίμου Σχολής, ό βαθμός του γραφέως, και, ώς έν τέλει τούτο ορίζεται, έπί ύπαλλήλου προερχομένου έκ μετατάξεως έκ του έργατοτεχνικού ή ύπαλληλικού κλάδου της Εταιρίας, ώς ό έκκαλών, ώς χρόνος ύπηρεσίας ταύτου λαμβάνεται ό άπο της άρχικής προσλήψεως και έφεξής διαρρεύσας. Συνεπώς τούτοις, έφ' όσον ό έκκαλών, καθ' ά έβεβαιώθη, δέν κέκτηται τά έν λόγω προσόντα, ό πρώτος βαθμός, όν έδει νά λάβη ούτος, ήτο ό τοιούτος του γραφέως. Έφ' όσον όμως ούτος κατά τόν χρόνον της ένάρξεως της ισχύος του Κανονισμού του Προσωπικού της έφεσιβλήτου (όστις έδημοσιεύθη εις τεύχος Α', άριθμός φύλλου 50 της 18.2.1946 της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως), είχεν ύπηρεσίαν συμπεπληρωμένην 9 έτών (11.9.1936—18.2.1946), ούτος έδει νά διαβαθμισθή εις τόν βαθμόν του Υπολογιστού Α'. Ούχι νομίμως άθεν ή έφεσιβλητος, άφού ό ύποβιβασμός ταύτου δυνάμει της ύπ' άριθ. 59 Σ. Πράξεως δέν ήτο νόμιμος, δέν διεβάθμισε ταύτον εις τόν ρηθέντα βαθμόν, άλλ' εις τοιούτον του κλητήρος Α' και άπορριπτέα τά έναντία.

Μετά ταύτα δέον νά γίνη δεκτόν το αίτημα της κρινομένης άγωγής, όπως άναγνωρισθή, ότι δικαιούται νά τώ άπονεμηθή άπό του Μαρτίου 1946 ό βαθμός του Υπολογιστού Α', ώς και ή αίτουμένη μισθολογική διαφορά, μεταξύ του όν έφερε βαθμού (κλητήρος Α') και του όν έδει νά φέρη (Υπολογιστού Α'), ήτις κατά τό έν τή άγωγή χρονικόν διάστημα άνέρχεται εις δρχ. 9.501.000, καθ' ά ό έκκαλών ισχυρίζεται και ή έφεσίβλητος τούτου δια τών προτάσεων αύτης της πρωτοδίκου δίκης, δσον και δια τών τοιούτων της προκειμένης δίκης, ρητώς συνομολογεί.

Έκ τών διατάξεων τών άρθρ. 1 § 2 και 3 § 1 και 5 § 1 της ύπ' άριθ. 59 Συντακτικής Πράξεως, διαλαμβανουσών περί καταργήσεως τών κατά την διάρκειαν της Κατοχής θεσπισθεισών διατάξεων περί προσόντων, διορισμού ή προαγωγής ή περί άκυρώσεως τών κατ' αύτην γενομένων προαγωγών και περί καταργήσεως πάσης διατάξεως έπιτρεπούσης την άπονομήν βαθμού ή μισθού τών έν τή § 1 άρθρου 1 της αύτης Συντακτικής Πράξεως αναφερομένων υπαλλήλων του Δημοσίου ή Οργανισμών Δημοσίου Δικαίου ή Ιδιωτικού Δικαίου έν γένει, σαφώς προκύπτει, ότι αί περί προσόντων διατάξεις κατηργήθησαν ώς πρός αύτούς και συνεπώς κατηργήθησαν και αί διά του άρθρου 11 του ν. 1040|1942, ώς τούτο άντικατεστάθη υπό του άρθρου 7 του ν. 1799|1942, ώς ήρμηνεύθη διά του άρθρου 3 ν. 1745|1944, θεσπισθείσαι υπέρ τών έφέδρων πολεμιστών διατάξεις προαγωγής ή άπονομής βαθμού ή έπιδόματος, διατηρηθείσαι ώς ειδικά προνόμια τών αναπήρων και τών θυμάτων πολέμου, δυνάμει τών διατάξεων της § 3 άρθρου 3 της ώς άνω Συντακτικής Πράξεως, ούδέ συνάγεται τό άντίθετον έκ της έπί τή βάσει της ύπ' άριθ. 58 Συντακτικής Πράξεως δημοσιευθείσης την αύτην ώς άνω χρονολογίαν, ήτοι την 27.6.1945, έκδοθείσης της ύπ' άριθ. 333 της 30.5.1946 Πράξεως του Υπουργικού Συμβουλίου, δι' ής έκυρώθησαν συνήφθη και διετηρήθησαν έν ισχύϊ οί ώς άνω νόμοι 1040 και 1799, έφ' όσον την αύτην άκριβώς ήμέραν έξεδόθη έπί τή βάσει της § 2 του άρθρ. 1 της ρηθείσης ύπ' άριθ. 58 Σ.Π. ή νεωτέρα ύπ' άριθ. 336 Πράξις του αύτου Συμβουλίου, δι' ής διετηρήθησαν μέχρι της ισχύος της 59 Σ.Π. αί εις τά προσόντα διορισμού και προαγωγής άφορώσαι διατάξεις τών άρθρων 4 και 9 του ν.δ. 1799, ή έκ του συνδυασμού δέ τών διατάξεων τών δύο τούτων πράξεων συναγομένη άληθής έννοια είναι, ότι τό ρηθέν άρθρον 7 του ν.δ. 1799|1942 διετηρήθη έν ισχύϊ μόνον μέχρι της ισχύος της ύπ' άριθ. 59 Συντακτικής Πράξεως. Ούτε δέ και δυνάμει τών διατάξεων του Σ.Τ' Ψηφίσματος της 19|20.7.1946 δύναται νά θεωρηθή ισχύον το κατά τά έκτεθέντα άκυρωθέν άπό της ισχύος της 59 Σ.Π. άρθρον 7 ν.δ. 1799|1942 και συνεπώς μή υφιστάμενον έν ισχύϊ την 31 Μαΐου 1946, ήν προϋπόθεσιν θέτει το ρηθέν ψήφισμα (Α.Π. 33|1951, ΕΕΔ 10, 330).

Κατ' άκολουθίαν άθεν τών άνωτέρω, καίτοι ό έκκαλών έδει νά διαβαθμισθή ώς ύπάλληλος (Α.Π. 146|1951, ΕΕΔ 10, 361) και ύπήρχε παρά τή έφεσιβλήτω έσωτερικός Κανονισμός (Α.Π. 588|1948, ΕΕΔ 8, 144), δέν δικαιούται ούτος της αίτουμένης τιμητικής προαγωγής, διότι αί σχετικαί διατάξεις του νόμου 1799|1942 ισχυσαν μόνον μέχρι της ισχύος της ύπ' άριθ. 59|1945 Συντακτικής Πράξεως και άπορριπτέα τά έναντία.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΦΟΡΤΟΕΚΦΟΡΤΩΤΩΝ

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Κῦρος Ν.Δ. 1254|1949 περὶ φορτοεκφορτωτῶν ἀπὸ συνταγματικῆς ἐπόψεως

Προστασία προσωπικῆς ἐλευθερίας καὶ ἐπομένως καὶ ἐργασίας καὶ ἀρχὴ ἰσότητος, κατ' ἄρθρ 3 καὶ 4 τοῦ Συντάγματος — Δυνατότης ὅμως θεσπίσεως ὑπὸ τοῦ Νομοθέτου ἐξ ἀντικειμένου ὅρων καὶ περιορισμῶν διὰ τὴν ἄσκησιν ἐπαγγέλματός τινος. — Συνταγματικότης Ν.Δ. 1254|1949 περὶ φορτοεκφορτωτῶν.

Ἡ δικαστικὴ ἔρευνα περὶ τοῦ κύρους τοῦ Ν.Δ. 1254|1949 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων τῶν περὶ φορτοεκφορτώσεων νόμων» (ΕΕΔ 8, 1006), ἀπὸ συνταγματικῆς ἐπόψεως, συνεχίζεται.

Ἀντιθέτως πρὸς τὸ προηγούμενον ὑπ' ἀριθ. 296|1950 βούλευμα τοῦ Συμβουλίου τῶν ἐν Καλάμαις Πλημμελειοδικῶν (ΕΕΔ 9, 752), τὸ κατωτέρω βούλευμα τοῦ Συμβουλίου τῶν Πλημμελειοδικῶν Καλαμῶν ἀποδέχεται τὴν γνώμην, ὅτι τὸ ἐν λόγῳ Ν. Δ. 1254|1949 εἶναι κατὰ τὰς διατάξεις του περὶ ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως φορτοεκφορτωτῶν, ἐφοδιασμένων δι' ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος, συνταγματικόν (Βλέπε σχετικῶς περὶ τοῦ θέματος ΕΕΔ 10, 78 ἑπ., ΕΕΔ 10, 281 ἑπ., ΕΕΔ 10, 859 ἑπ., ΕΕΔ 10, 1056).

Ἡ πρότασις τοῦ Εἰσαγγελέως (Ἀντεισαγγελεὺς *Δ. Γεωργακόπουλος*), ἡ ὁποία μετερρυθμίσθη, ἔχει ὡς ἑξῆς:

Τὰ Δικαστήρια, ὑπαγόμενα ὑπὸ τοῦ Συντάγματος πρὸς ἀπονομὴν τῆς Δικαιοσύνης, συμφώνως πρὸς αὐτὸ καὶ τοὺς συνάδοντας τούτῳ νόμους καὶ κατ' ἀκολουθίαν ὀφείλοντα νὰ μὴ ἐφαρμόζωσι νόμους ἀντισυνταγματικούς, εἶναι ἁρμόδια καὶ ὑποχρεοῦνται νὰ ἐλέγχωσιν, ἐὰν ἐτηρήθη ἡ ἐν ἄρθρῳ 3 τοῦ Συντάγματος πολιτικὴ ἀρχή, ἧτις δέον νὰ καθοδηγῇ τὸν νομοθέτην εἰς τὴν μὴ θέσπισιν κανόνων δικαίου, δημιουργούντων αὐθαιρέτως καὶ ἄνευ ἀποχρώντος λόγου ἐξαιρέσεις καὶ διακρίσεις, ἐν τούτῳ δὲ δὲν περιορίζονται ἐκ τῆς ἐν τῷ Νόμῳ βεβαιώσεως ὅτι διὰ τὴν εἰσαγωγὴν αὐτοῦ συντρέχουσιν ἀποχρῶντες λόγοι, ἀλλὰ δέον περαιτέρω νὰ ἐρευνῶσι καὶ ἐὰν συντρέχουν πράγματι οἱ ἐπικαλούμενοι λόγοι, χωρὶς ἡ τοιαύτη ἐνέργεια ν' ἀποτελῇ ἀνεπίτρεπτον ἀνάμιξιν αὐτῶν εἰς τὰ νομοθετικὰ ἔργα, προσβάλλουσαν τὴν διάκρισιν τῶν ἐν τῷ Κράτει λειτουργιῶν, ἀλλὰ τοὐναντίον ἐπιβεβλημένην ἔρευναν, διότι, ἄλλως, ὁ νομοθέτης ὑπὸ τὸ πρόσχημα καὶ τὴν τυπικὴν αἰτιολογίαν περὶ συνδρομῆς ἐξαιρετικῶν λόγων ἢ γενικωτέρου συμφέροντος θὰ ἠδύνατο νὰ καλύψῃ τὴν ἀντισυνταγματικότητα καὶ οὕτω μεταβάλῃ εἰς ἁπλῆν εὐχὴν τὴν προαναφερθεῖσαν συνταγματικὴν διάταξιν, ἥτις δεσμεύουσα τὰς ἐνεργείας τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας, εἰς ἃς ἐν τούτοις ἠθέλησε νὰ θέσῃ ὅρια, περιορίζων οὕτω τὴν ἐφαρμοστὴν τοῦ νόμου εἰς τὴν ἔρευναν μόνον τῆς ἰσότητος ἐνώπιον τοῦ νόμου καὶ κλείων τὸν ἔλεγχον τῆς ἰσότητος αὐτοῦ τοῦ νόμου, πραγματουμένης διὰ θεσμοθετήσεως ἴσου δικαίου διὰ πάντας τοὺς Ἕλληνας κατ' ἴσον διὰ πάντας τρόπον διαχειρίσεως τῶν αὐτῶν πραγματικῶν περιστάσεων (Ὅρα *Ν. Σαριπόλου* Συντ. Δίκαιον, τόμος Β', ἔκδοσις Γ', σελ. 209 καὶ ἑπ., Α.Π. 122|37 Θέμ. ΜΗ' 690, Α.Π. 31|36 Θέμ. ΜΖ' σελ. 500). Διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 §§ 1 καὶ 2 τοῦ Ν.Δ. 1254|1949 εἰσάγεται περιορισμὸς καὶ μονοπώλησις πάσης φορτοεκφορτωτικῆς ἐργασίας ὑπὲρ τῶν δι' ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος ἐφωδιασμένων φορτοεκφορτωτῶν ξηρᾶς, κατ' ἀποκλεισμὸν παντὸς ἑτέρου προσώπου, τοῦτο δὲ διότι συντρέχουσι λόγοι ἐξασφαλίσεως εὐρυθμίας, δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας.

Ἐν ὄψει τῶν κατὰ τὰ ἄνω ἀναπτυχθέντων διὰ τὰ ἄρθρα 3 καὶ 4 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος δὲν ἀποτελεῖ ρύθμισιν τῆς ἀσκήσεως ἐπαγγέλματός τινος ἡ ἐπὶ τῇ βάσει ποσοτικῶν ἀποκλειστικῶς κριτηρίων ἐπιβολὴ καθ' ὑποκείμενον περιορισμῶν εἰς τὴν διεξαγωγὴν ὡρισμένων, καθ' ἑαυτάς, ἐλευθέρως καὶ ἄνευ εἰδικωτέρων ὅρων γνώσεως, ἐκτελουμένων ἐργασιῶν, ὡς τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ξηρᾶς, μάλιστα δὲ διὰ τοῦ καθορισμοῦ ὑπὸ τῆς Διοικήσεως, εἴτε ἐμμέσως, τῶν προσώπων, εἰς τὰ ὁποῖα μόνον, κατ' ἀποκλεισμὸν παντὸς ἑτέρου κεκτημένου τὰς μετ' ἐκείνων ἀτομικὰς ἱκανότητας, ἐπιτρέπεται ἡ ἐκτέλεσις αὐτῶν.

Τοῦτο ἀποτελεῖ πράγματι ἔμμεσον καθιέρωσιν προσωπικοῦ προνομίου ἐργασίας ὑπὲρ αὐτῶν, ὅσυμβίβαστον πρὸς τὰς ἄνω ἐκτεθείσας ἀρχὰς τῆς ἐλευθερίας τῆς ἐργασίας καὶ τῆς ἰσότητος, συνεπαγομένου δὲ ἀντιστοίχως ἀνεπίτρεπτον συνταγματικῶς περιορισμὸν τῆς ἐπαγγελματικῆς δραστηριότητος ἐκείνων, οἵτινες, διαθέτοντες ἐπαρκεῖς ἐκ συμβάσεως ἰδίας ἐργατικὰς δυνάμεις πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ὡς εἴρηται ἐργασιῶν, κωλύονται ἄνευ ἀποχρώντος ἀντικειμενικοῦ λόγου εἰς τὴν χρησιμοποίησιν αὐτῶν (Συμβουλίου Ἐπικρατείας Ὁλομελείας 853|1951).

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω, ὅσαι μὲν ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος 1251 θεσπίζουσιν ἐξ ἀντικειμένου ὅρους καὶ περιορισμοὺς διὰ τὴν ἄσκησιν αὐτοῦ τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ φορτοεκφορτωτοῦ, ὡς ἐπὶ παραδείγματι ὁ ἐφοδιασμὸς ἑκάστου ἐπαγγελματίου διὰ βιβλιαρίου ταυτότητος, ἡ χορήγησις τοῦ ὁποίου προϋποθέτει ἡμιλογημένον ἔλεγχον τῆς ὑγείας, ἱκανότητος, ἐντιμότητος κλπ. αὐτοῦ, ὡς ἐπίσης αἱ προβλέπουσαι τὴν ἐπεξεργασίαν ὑπὸ τῆς Διοικήσεως κανονισμῶν διεξαγωγῆς καὶ τιμολογίων ἀμοιβῶν τῶν κατ' ἐπάγγελμα εἰς χώρους κοινῆς

χρήσεως ἐκτελουμένων φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν, ἐπιτρέπουσαι ἐν συνεχείᾳ τὴν διὰ λόγους εὐταξίας περὶ τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος ἀφαίρεσιν τοῦ βιβλιαρίου καὶ τὴν κατὰ συνέπειαν ταύτης πρόσκαιρον ἢ καὶ ὁριστικὴν στέρησιν τῆς ἀδείας ἀσκήσεως αὐτοῦ, δέον νὰ θεωρηθῶσιν ἐγκύρως τεθεῖσαι, ὡς συμπορευόμεναι πρὸς τὰς προδιαληφθείσας θεμελιώδεις νομικὰς ἀρχάς.

Ἀντιθέτως αἱ ἐξ αὐτῶν προβλέπουσαι καθ' ὑποκειμένων περιορισμοὺς ἐν τῇ ἀσκήσει τοῦ ρηθέντος ἐπαγγέλματος διὰ τῆς χορηγήσεως βιβλιαρίων ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος εἰς ὡρισμένων μόνον ἀριθμὸν προσώπων καὶ αἱ ἀποκλείουσαι τὴν ὑπὸ τῶν καθ' ἕκαστα ἐπιχειρήσεων διεξαγωγὴν τῶν ἰδίων αὐτῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν τῶν ἐκτελουμένων εἰς χώρους τῶν ἐπαγγελματικῶν αὐτῶν ἐγκαταστάσεων δι' ἐργατικῶν δυνάμεων, ἀνηκουσῶν εἰς τὸ ράντιμον αὐτῶν προσωπικόν, στρεφόμεναι κύριος, ὡς ἐν προκειμένῳ, ὡς οὐσιωδῶς παρεκκλίνουσαι τῶν ὡς εἴρηται συνταγματικῶν ἀρχῶν ἄνευ ἐμφανῶν πρὸς τοῦτο δικαιολογητικῶν λόγων (351, 352, 353 ἔτους 1951 ἀποφάσεις Ὁλομελείας Συμβουλίου Ἐπικρατείας).

Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ ἐκδοχῇ ὅτι διὰ τὴν ἀνάθεσιν τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν μονοπωλιακῶς εἰς τοὺς ἐφωδιασμένους διὰ βιβλιαρίων ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος ἐργάτας συντρέχουσιν οἱ ἐν τῷ νόμῳ καὶ τῇ αἰτιολογικῇ ἐκθέσει ἀναφερόμενοι ἀποχρῶντες λόγοι, συνιστάμενοι ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὴν συντήρησιν τῶν ἐν τοῖς ἀεροδρομίοις, σιδηροδρομικοῖς σταθμοῖς, ἀποθήκαις ἐργοστασίων κλπ. καὶ τὴν ἀσφάλειαν τῶν ἐν αὐτοῖς διεξαγομένων φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν, ἀφ' ἑτέρου εἰς ἐξασφάλισιν διενεργείας τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν μὲ ταχύτερον ρυθμόν, ἄνευ μεγαλυτέρας φθορᾶς τῆς τοῦ ἐλαχίστου ὁρίου τοῦ ἐπιτρεπτοῦ καὶ μὲ ὀλιγώτερον φορτοεκφορτωτικὸν κόστος, τοιοῦτοι ἢ ἀνάλογοι λόγοι δὲν συντρέχουσι διὰ τὴν ὑπὸ κρίσιν συγκεκριμένην περίπτωσιν, ὥστε νὰ θεωρηθῇ ἢ ἐν τῇ ἀποθήκῃ τῶν κατηγορουμένων ἐκφορτώσεις τῶν εἰδῶν τῆς καπνοβιομηχανίας ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τῶν διὰ βιβλιαρίων ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος ἐφωδιασμένων ἐργατῶν, κατ' ἀποκλεισμὸν τῶν ἰδίων τῶν κατηγορουμένων ἐργατῶν.

Τοὐναντίον, κατὰ κοινὴν πεῖραν, τὸ προσωπικὸν παντὸς ἐργοδότου, ὡς ἐπιλεγόμενον ἐλευθέρως ὑπ' αὐτοῦ, ἀκολουθεῖ τῆς ἐμπιστοσύνης του καὶ παρέχει οὕτω ταὐλάχιστον ἴσα, ἂν μὴ μείζονα, ἐγγύησαν συντηρήσεως καὶ ἀσφαλείας τῶν ἐγκαταστάσεων.

Κατὰ τὰ προκύπτοντα ἐκ τῆς ἀνακρίσεως περιστατικὰ οἱ ἐργάται τῶν κατηγορουμένων εἶναι εἰδικοὶ συντηρήσεως καπνῶν, φορτώσεως καὶ ἐκφορτώσεως ἐμπορεύματος, εἶναι περὶ τοὺς λόχους καὶ ἀπασχολοῦνται εἰς τὴν μετατόπισιν δεμάτων καπνοῦ πρὸς ἀερισμόν, μεταφορὰν τούτων ἀπὸ ἀποθήκης εἰς ἀποθήκην καὶ εἰς τὴν φόρτωσιν καὶ ἐκφόρτωσιν τῶν τῆς καπνοβιομηχανίας προϊόντων, εἶναι οὕτω πλέον εἰδικοὶ καὶ κατάλληλοι διὰ τοιαύτας φορτώσεις, ὥστε ὁ μὴ ἀποκλεισμὸς τούτων νὰ συντελῇ εἰς ἔτι μείζονα εὐρυθρίαν τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν καὶ εἰς περιορισμὸν εἰς τὸ ἐλάχιστον τῆς φθορᾶς τοῦ ἐμπορεύματος καὶ κατὰ συνέπειαν αἱ διατάξεις τοῦ νομοθετικοῦ διατάγματος, καθ' ἃν ἐπιβάλλουν τὴν φορτοεκφόρτωσιν ἐν ταῖς ἰδιωτικαῖς ἀποθήκαις καὶ τοῖς ἐργοστασίοις μονοπωλιακῶς ὑπὸ τῶν διὰ βιβλιαρίων ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος ἐφωδιασμένων ἐργατῶν, κατ' ἀποκλεισμὸν τῶν ἰδίων τοῦ ἐπιχειρηματίου ἐργατῶν, ἀντίκεινται εἰς τὰς προκειμένας θεμελιώδεις διατάξεις τοῦ Συντάγματος καὶ ὡς τοιοῦτον αὐτὸ εἶναι ἐφαρμοστέον καὶ ἡ ἐν τούτῳ ἐφαρμογὴ αὐτῶν οἰκονομικὸν μόνον προνόμιον θὰ ἐξησφάλιζεν ὑπὲρ τῶν κατ' ἐπάγγελμα φορτοεκφορτωτῶν καὶ θὰ ἐπήρχετο διασάλευσις τῆς τάξεως ἐκ τῆς ἀποκοπῆς τῶν εἰδικευμένων ἐργατῶν καὶ ἀντικαταστάσεως τούτων διὰ μὴ τοιούτων, ὡς εἰ φορτοεκφορτωταὶ ξηρᾶς, τὴν ὁποίαν τὸ Νομ. Διάταγμα ἐπεράθη ν' ἀποφύγῃ, ὡς καὶ ἐν τῇ αἰτιολογικῇ ἐκθέσει ἀναφέρεται, πλὴν εἰς ἀντίθετον ἡ ἐφαρμογὴ του θὰ κατέληγεν ἀποτέλεσμα.

Ἄλλως, ἢ ὡς ὁμοίως ἀνωτέρω ἄκυρος εἶναι σύμφωνος καὶ πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ νομ. διατάγματος 1251, ὅπερ, ἐπιτρέψαν διὰ τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 1 αὐτοῦ, ὅπως αἱ φορτοεκφορτώσεις ἐντὸς τοῦ περιβόλου τῶν ἐργοστασίων γίνωνται καὶ παρ' ἐργατῶν τῆς ἐπιχειρήσεως, ἠνώδυνον προδήλως, ὅπως ἡ μονοπωλιακὴ ἐκτέλεσις αὐτῶν ὑπὸ ἐπαγγελματιῶν φορτοεκφορτωτῶν ἐνεργῆται μόνον ὅπου δὲν ὑπάρχει ἕτερος μισθωτός, ἐντεταλμένος ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ὡρισμένου ἐργοδότου καὶ δυνάμενος, εἴτε κατὰ κυρίαν ἀπασχόλησιν, εἴτε παραλλήλως πρὸς ἄλλην αὐτοῦ ἐργασίαν, ν' ἀσχολῆται καὶ πρὸς τὰς φορτοεκφορτώσεις πραγμάτων τοῦ ἐργοδότου αὐτοῦ (Συμβουλίου Ἐπικρατείας 816|49, ΕΕΔ Τόμος 8ος, σελ. 470).

Τὴν ἔλλειψιν γενικωτέρου δημοσίου ἢ κοινωνικοῦ συμφέροντος ἐν τῇ καὶ ὑπὸ τοῦ Νομοθετικοῦ διατάγματος 1254|1949 θεσπιζομένῃ ρυθμίσει τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν καὶ τὸ συνταγματικῶς ἀνεπίτρεπτον ταύτης ἀποδέχονται τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας (1115|1948 ΕΕΔ, τεῦχος 15|1948, σελ. 572, 1148|1948, 816|1949, ΕΕΔ τεῦχος 11|1949, σελ. 470), ὁ Ἄρειος Πάγος (ἀριθ 285|1949, ΕΕΔ 1949, σελ. 410) ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τοῦ προϊσχύσαντος κωδικοπ. Ν. 5167|1932 καὶ τῶν τροποποιητικῶν τούτου Ἀν. Νόμων 381|1936 καὶ Α.Ν 2312|1940, θεσπιζόντων ὑπὲρ τῶν φορτοεκφορτωτῶν ξηρᾶς τὰ ἴδια ἀκριβῶς προνόμια καὶ μὲ τὴν ἰδίαν φραστικὴν διατύπωσιν καὶ ὁ παρ' Ἑφέταις κ. Εἰσαγγελεὺς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3255 ἐ.ἐ. ἐγκυκλίου γνωμοδοτήσεως τὴν αὐτὴν ἀποδέχεται καὶ ἐκφράζει γνώμην, ὡς καὶ τὸ Συμβούλιον Πλημμελειοδικῶν Καλαμῶν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 296|1950 βουλεύματός του, δι' οὗ ἐδέχθη ἐν πάσῃ τῇ ὑπ' ἀριθ. 305 τοῦ 1950 εἰσαγγελικῇ πρότασει. Προδήλως δὲ ἀντίκεινται εἰς τὸ Σύνταγμα οὐχὶ οἱ νόμοι αὐτοὶ καθ' ἑαυτοί, ἀλλὰ τὸ περιεχόμενον καὶ αἱ οὐσιαστικαὶ τούτων διατάξεις.

Συμβουλίου Πλημμελειοδικῶν Καλαμῶν 364|1951

Προεδρεύων ὁ Πλημμελειοδίκης κ. **Α. Λιακατᾶς**

Μέλη: Οἱ Πλημμελειοδίκαι κ.κ. **Κ. Γιαννουλόπουλος, Ν. Ρουμελιώτης**

Κατὰ τῶν κατηγορουμένων καπνοβιομηχάνων ἠσκήθη ποινικὴ ἀγωγὴ ἐπὶ παραβάσει τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. Δ. 1254, ἤτοι ἐπὶ τῷ ὅτι ἐν Καλάμαις τὴν 16ην Ἀπριλίου 1951 κατὰ τὴν ἐκφόρτωσιν ἐμπορευμάτων, ἤτοι χάρτου κυτιοποιΐας ἄνω τῶν 500 χιλιογράμμων, δὲν ἐχρησιμοποίησαν ἐργάτας ἐφωδιασμένους διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος φορτοεκφορτωτοῦ ξηρᾶς, οὓς καὶ ἔθεσεν εἰς τὴν διάθεσιν τούτων τὸ σωματεῖον φορτοεκφορτωτῶν ξηρᾶς Καλαμῶν.

Ἐκ τῆς ἐνεργηθείσης τακτικῆς ἀνακρίσεως καὶ δὴ ἐκ τῆς ἀπολογίας τοῦ ἐκ τῶν κατηγορουμένων, προκύπτει, ὅτι ἐξετελέσθη ἡ κατηγορουμένη πρᾶξις, πλὴν ὅμως ὁ κατηγορούμενος οὗτος ἰσχυρίζεται, ὅτι προέβη εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως ταύτης, διότι θεωρεῖ τὸ Ν. Δ|γμα, δι' οὗτινος τὴν παράβασιν διώκεται, ὡς περιορίζον τὴν ἐκ τοῦ Συντάγματος προστατευομένην ἐλευθερίαν τῆς ἐργασίας καὶ ἐπαγγελματικῆς δραστηριότητος καὶ ὡς τοιοῦτον εἶναι ἀντισυνταγματικὸν καὶ ἀνεφάρμοστον.

Τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον τοῦ κατηγορουμένου περὶ ἀντισυνταγματικότητος τὸ Συμβούλιον εἶναι ὑποχρεωμένον καὶ αὐτεπαγγέλτως νὰ ἐρευνήσῃ, καθ' ὅσον τὰ Δικαστήρια εἶναι τεταγμένα νὰ ἐφαρμόζουν τὸ Σύνταγμα καὶ τοὺς πρὸς αὐτὸ συνάδοντας νόμους, γεγονὸς ὅπερ ἀποτελεῖ τὴν ὑπερτάτην ἐγγύησιν τῶν ἀτομικῶν ἐλευθεριῶν. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐν ἄρθρ. 3 καὶ 4 τοῦ Συντάγματος 1911 καθιεροῦται ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸ ἀπαραβίαστον τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀτόμου, ἐν ᾗ περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἐλευθερία τῆς ἐργασίας, ἤτοι τὸ δικαίωμα, ὅπερ ἔχει κάθε πολίτης νὰ ἐκλέγῃ τὸ εἶδος τῆς ἐργασίας, τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ ἀρχὴ τῆς ἰσότητος τῶν Ἑλλήνων ἐνώπιον τοῦ νόμου—αἱ ἐν ταῖς διατάξεσι ταύταις τοῦ Συντάγματος καθιερούμεναι ὡς ἄνω ἀρχαὶ τῆς ἰσότητος καὶ ἐλευθερίας, καθ' ἃ ἐπιταγαί, δεσμεύουσιν οὐ μόνον τὸν ἐφαρμοστὴν τοῦ νόμου, ἀλλὰ καὶ τὸν νομοθέτην, ὄντα ὑπόχρεων εἰς ὁμοιόμορφον μεταχείρισιν τῶν Ἑλλήνων πολιτῶν ὑπὸ τὰς αὐτὰς ἢ ὁμοίας περιστάσεις (Α. Π. 31|36, 122|37, 235|49). Ἐν ἐνὶ ὅμως παγίως δεκτὸν ἐν τε τῇ θεωρίᾳ καὶ πράξει, ὅτι ὁ Νομοθέτης δύναται νὰ θεσπίζῃ ἐξ ἀντικειμένου ὅρους καὶ περιορισμοὺς διὰ τὴν ἄσκησιν ἐπαγγέλματός τινος καὶ νὰ περιορίζῃ τὰ ἀτομικὰ δικαιώματα κατ' ἴσον ἐναντίον πάντων μέτρον καὶ νὰ λαμβάνῃ ἀστυνομικὰ μέτρα, ἐγγυώμενα τὴν ὁμαλὴν καὶ ἀπρόσκοπτον ἄσκησιν αὐτῶν, ἐφ' ὅσον πάντα ταῦτα δικαιολογοῦνται ἐξ ἀποχρώντων λόγων γενικωτέρου δημοσίου καὶ κοινωνικοῦ συμφέροντος ἢ ἐκ λόγων δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας, σχέσιν ἐχόντων ἀμέσως πρὸς τὸ ρυθμιζόμενον ἀτομικὸν ἀγαθὸν ἢ ἐπάγγελμα. Διὰ τοῦ Ν.Δ. 1254|49 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ περὶ φορτοεκφορτώσεων νόμου» καθορίζεται, ὅτι ἡ φορτοεκφορτωτικὴ ἐργασία, κατὰ τὴν ἐν τῷ Νόμῳ καθοριζομένην ἔννοιαν, ἐνεργεῖται παρ' ἐργατῶν ἐφωδιασμένων διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος φορτοεκφορτωτοῦ. Ἡ χορήγησις τοῦ βιβλιαρίου ταυτότητος γίνεται ὑπὸ τῆς ἐν ἄρθρ. 2 τοῦ Ν. Δ. ἐπιτροπῆς, κατόπιν ἠτιολογημένου ἐλέγχου τῆς ἡλικίας, τῆς ἐκπληρώσεως τῶν στρατιωτικῶν καθηκόντων, τῆς ὑγείας, τῆς ἐντιμότητος, νὰ εἶναι ἔναντι τοῦ Κράτους νομιμόφρονες καὶ νὰ μὴ ἔχωσι ἑπαρκῆ ἀτομικὴν περιουσίαν ἢ ἕτερον κύριον ἐπάγγελμα. Ὡσαύτως ἐν τῷ Νόμῳ καθορίζεται, ὅτι ἡ αὐτὴ ἐπιτροπὴ ἔχει τὴν ἐν γένει ἄσκησιν πειθαρχικῆς ἐξουσίας ἐπὶ τῶν ἐργατῶν τούτων διὰ τὴν εὐρυθμον διεξαγωγὴν τῆς ἐργασίας, ὅτι αὕτη καθορίζει καὶ ἐπεξεργάζεται κανονισμοὺς καὶ τιμολόγια, καθορίζει τὸν κατ' ἀνώτατον ὅριον ἀριθμὸν τῶν ἀναγκαιούντων ἐργατῶν διὰ τὴν ἀπρόσκοπτον καὶ ὁμαλὴν διενέργειαν τῶν φορτοεκφορτώσεων καὶ ἐνεργεῖ πᾶν μέτρον, χρήσιμον πρὸς ἐπίτευξιν κατὰ τὸ δυνατὸν τῆς ἐξισώσεως μεταξὺ προσφορᾶς καὶ ζητήσεως ἐργασίας (καθορισμὸς συστήματος ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, συγχώνευσις ὁμάδων κλπ.). Ἐν τῷ αὐτῷ Νομοθετήματι καὶ ἐν ἄρθρῳ 1 § 2 ἀναφέρεται ὡς δικαιολογητικὸς λόγος τοῦ περιορισμοῦ τῆς ἐλευθέρας ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ φορτοεκφορτωτοῦ καὶ τῆς ἀναθέσεως τῆς ἐξασκήσεως ταύτου μόνον εἰς τοὺς δι' ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος ἐφωδιασμένους ἡ ἐξασφάλισις εὐρυθμίας καὶ τοιοῦτος δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας.

Ἴδωμεν ἂν ὄντι ὁ ἐπιβληθεὶς περιορισμὸς καὶ οἱ ἐπιβάλλοντες τοῦτον λόγοι συντρέχουσιν ἐν τῷ ὑπὸ ρύθμισιν ἐπαγγέλματι. Πράγματι διὰ τῆς τοιαύτης ὀργανώσεως τῆς φορτοεκφορτωτικῆς ἐργασίας τὸ οἰκονομικὰ ἀγαθὰ κινοῦνται ταχύτερον καὶ ἀσφαλέστερον ἐν τῇ Χώρᾳ καὶ τὰ φορτοεκφορτωτικὰ κόστος εἶναι ὁμοιόμορφον, διὰ τοῦ τρόπου δὲ τούτου ἐξυπηρετεῖται κατά ἕνα συντελεστὴν ἡ Ἐθνικὴ Οἰκονομία. Ὁ ἐξ ἐπαγγέλματος ἀσχολούμενος ἐργάτης ἀποκτᾷ εἰδικότητα εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην, συντείνουσαν εἰς τὴν ταχυτέραν κίνησιν τῶν οἰκονομικῶν ἀγαθῶν καὶ καθίσταται ἐπιμελέστερος διὰ τῆς σχετικῆς παρακολουθήσεως του ἐν τῇ ἐργασίᾳ καὶ ἐν γνώσει ὅτι πᾶσα παρεκτροπὴ ἐκ τοῦ Κανονισμοῦ καὶ ἐπίδειξις παρ' αὐτοῦ βαναύσου καὶ ἀπρεποῦς συμπεριφορᾶς ἔναντι ἐργοδότου ἢ συναδέλφου θὰ ἔχῃ ὡς συνέπειαν τὴν αὐστηρὰν πειθαρχικὴν τιμωρίαν του. Πάντα ταῦτα συντείνουν εἰς τὸ ν' ἀποκτήσῃ ὁ ἐργάτης συνείδησιν τῆς ἐργασίας μὲ εὐεργετικὸν ἀποτέλεσμα εἰς τὴν κυκλοφορίαν τῶν οἰκονομικῶν ἀγαθῶν (οἰκονομία χρόνου, χρήματος, ἐκ φθορῶν κλπ.). Ὡσαύτως διὰ τῆς ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ ἄρθρ. 2 § 1 συντάξεως καὶ ἐπεξεργασίας Κανονισμῶν καὶ διεξαγωγῆς φορτοεκφορτωτικῆς ἐργασίας τοῦ Κανονισμοῦ τιμολογίων ἀμοιβῆς τῶν ἐργατῶν, τοῦ καθορισμοῦ τῶν ὅρων τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως μεταξὺ τῶν φορτοεκφορτωτῶν καὶ τῶν οἰκείων ἐργοδοτῶν, τὸν καθορισμὸν εἰδικῶν

κονδυλίων πρὸς σχηματισμὸν κεφαλαίου διὰ τὴν ἀποζημίωσιν ἀπομακρυνομένων φορτοεκφορτωτῶν διὰ λόγους ἀσφαλείας κ.λ.π. ἐξυπηρετοῦνται γενικώτεροι λόγοι κοινωνικοῦ συμφέροντος. Ὡσαύτως διὰ τοῦ καθορισμοῦ τῆς νομιμοφροσύνης καὶ τῆς μὴ καταδίκης εἰς ἀτιμωτικὸν ἀδίκημα (κλοπὴ κλπ.) ὡς προσόντος διὰ τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ φορτοεκφορτωτοῦ ἐξυπηρετοῦνται λόγοι δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας. Ἐν ἄρθρ. 3 § 1 τοῦ Νομοθετ. Δ)τος καθορίζεται, ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ πρὸς ἐπίτευξιν κατὰ τὸ δυνατὸν ἐξισώσεως μεταξὺ προσφορᾶς καὶ ζητήσεως ἐργασίας καὶ διὰ τὴν ἀπρόσκοπτον λειτουργίαν τῆς φορτοεκφορτωτικῆς ἐργασίας καθορίζει τὸ ἀνώτατον ὅριον ἀναγκαιούντος ἀριθμοῦ ἐργατῶν. Ἡ διάταξις αὕτη κατ' ἀρχὴν εἶναι ἀντισυνταγματική, ὡς ἀποκλείουσα καὶ περιορίζουσα πάντα ἄλλον πολίτην κεκτημένον τὰς αὐτὰς μὲ τοὺς ἄλλους φερτοεκφορτωτὰς ἀτομικὰς ἱκανότητας καὶ προσόντα νὰ ἐκτελῇ φορτοεκφορτωτικὰς ἐργασίας, τὸ ζήτημα ὅμως τοῦτο ἀφορᾷ εἰς τοὺς ἐργάτας τοὺς θέλοντας νὰ ἀποκτήσωσι ἐπαγγελματικὸν βιβλιάριον καὶ ὄχι τὸν ἐργοδότην, ὅστις εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ προσλάβῃ διὰ τὰς φορτοεκφορτωτικὰς ἐργασίας τὸν ἐργάτην τὸν ἐφωδιασμένον διὰ βιβλιαρίου. Ἂν καὶ προκειμένου περὶ τῶν φορτοεκφορτωτῶν Καλαμῶν, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἐν τῇ δικογραφίᾳ βεβαιώσεως τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Ἐργασίας, ἐπὶ καθοριοθέντος ἀνωτάτου ὁρίου ἀριθμοῦ φορτοεκφορτωτῶν διὰ τὴν πόλιν τῶν Καλαμῶν—105—ὑπάρχουν ἐν ἐνεργείᾳ 97 καὶ μία αἴτησις πρὸς ἔκδοσιν βιβλιαρίου φορτοεκφορτωτοῦ ὑπεβλήθη καὶ οὐδεμία ἑτέρα πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν. Οὔτε εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθῇ, ὅτι τὸ ὑπ' ὄψιν Νομοθέτημα περιορίζει τὴν ἐπαγγελματικὴν δραστηριότητα τοῦ ἐργοδότου, ὑποχρεοῦν αὐτὸν νὰ λάβῃ ἐξ ὡρισμένου κύκλου προσώπων τοὺς ἐργάτας, καθ' ὅσον ὁ ἐργοδότης ἐνδιαφέρεται ζωηρῶς νὰ ἐξεύρῃ ἐργατικὰς χεῖρας διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας του καὶ τοιαύτη διὰ τοῦ Νομοθετήματος τοῦ ἐξασφαλίζονται καὶ δὴ κατ' ἠγγυημένον τρόπον. Ἄλλως διὰ τοὺς μεγάλους ἐργοδότας τοὺς ἔχοντας μεγάλην ἐκφορτωτικὴν κίνησιν ἀναγνωρίζει τὸ δικαίωμα τῆς διατηρήσεως ἐργατῶν φορτοεκφορτωτῶν εἰδικῶς διὰ τὰς φορτοεκφορτώσεις ἐντὸς τοῦ περιβόλου τῶν ἐργοστασίων, διὰ τὰς μικρὰς μεταφορὰς τὰς κάτω τῶν 500 χιλιογράμμων ἀφίεται ἐλευθερία. Ἐξ ὅλων τῶν ἀνωτέρω μνημονευομένων καθίσταται δῆλον, ὅτι τὸ ὑπὸ κρίσιν νομοθέτημα, θεσπίσαν περιορισμοὺς καὶ ὅρους ἐξ ἀντικειμένου διὰ τὴν ἄσκησιν τοῦ φορτοεκφορτωτικοῦ ἐπαγγέλματος, ἔπραξε τοῦτο ἐκ λόγων δημοσίου καὶ κοινωνικοῦ συμφέροντος δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας καὶ διὰ τὴν εὐρυθμίαν τῆς ἐργασίας ταύτης. Ἄλλως ἡ πολιτεία ἐν τῇ φροντίδι αὐτῆς νὰ προλαμβάνῃ κοινωνικοοικονομικὰς διαταραχάς, συνεπείᾳ τῶν ἀνωμάλων περιστάσεων τῆς τελευταίας 30ετίας καὶ τῆς ραγδαίας οἰκονομικοτεχνικῆς ἐξελίξεως, πλειστάκις ἔλαβε μέτρα εἰς πολὺ μεγαλύτερον βαθμὸν περιορίσαντα καὶ πλήξαντα τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἐργοδότου. Ὡσαύτως ἐν τῇ προσπαθείᾳ της πρὸς ὀρθὴν διοχέτευσιν τῶν ἐργατικῶν δυνάμεων τῆς χώρας καὶ τῶν δυνατοτήτων, ἃς παρουσιάζει ἕκαστον ἐπάγγελμα καὶ πρὸς ἀποφυγὴν πλημμονῆς μὲ τὰς γνωστὰς ἐπιζημίους κοινωνικὰς συνεπείας, ἡ πολιτεία δύναται νὰ λαμβάνῃ συνεχῶς μέτρα διὰ τοῦ περιορισμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δυναμένων ν' ἀσκήσωσιν ἐπάγγελμά τι, οὗτινος αἱ δυνατότητες ἐξηντλήθησαν καὶ ἡ τροπὴ τοῦ πλεονάζοντος εἰς ἄλλα παρουσιάζοντα μέλλον ἐπαγγέλματα καὶ ἐπιβοηθοῦντα τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας. Συνεπῶς ἐγγὺς πρὸς τὰς συνταγματικὰς διατάξεις περὶ ἐλευθερίας καὶ ἰσότητος εὑρίσκεται καὶ ἐπιτρεπομένους περιορισμοὺς καθώρισε τὸ Διάταγμα τοῦτο, εἶναι δὲ ἔγκυρον καὶ ἐφαρμοστέον. Ἐκ τῆς διενεργηθείσης ἀνακρίσεως προκύπτει ὡσαύτως, ὅτι ἡ πρᾶξις τῆς φορτοεκφορτώσεως, δι' ἣν κατηγοροῦνται οἱ κατηγορούμενοι, ἔλαβε χώραν ἐν τῷ πρατηρίῳ τῆς Καπνοβιομηχανίας των, κειμένῳ ἐν τῇ Πλατείᾳ 23 Μαρτίου μακρὰν τοῦ ἐργοστασίου των καὶ ὅλως ἀνεξαρτήτου τούτου, συνεπῶς δὲν εἶναι δεδικαιολογημένη ἡ χρησιμοποίησις ἐργατῶν αὐτῆς διὰ τὴν ἐκφόρτωσιν ταύτην, οὔτε δὲ προέκυψεν ἐκ τῆς ἀνακρίσεως, ὅτι οἱ κατηγορούμενοι διετήρουν ἢ διατηροῦσιν εἰδικῶν φορτοεκφορτωτικῶν προσωπικῶν διὰ τὰς φορτοεκφορτωτικὰς ἐργασίας τοῦ πρατηρίου. Συνεπῶς, προκυψάντων πλήρων στοιχείων εἰς βάρος τοῦ ἐκ τῶν κατηγορουμένων Ι. Κ. δέον οὗτος νὰ παραπεμφθῇ ἐνώπιον τοῦ ἀκροατηρίου τοῦ ἐνταῦθα Μονομελοῦς Πλημμελειοδικείου, ἵνα δικασθῇ ἐπὶ τῇ δι' ἣν κατηγορεῖται πράξει, προβλεπομένῃ καὶ τιμωρουμένῃ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ Ν. Δ. 1254 τῆς 29|31 Ὀκτωβρίου 1949 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐνίων διατάξεων τῶν περὶ φορτοεκφορτώσεων νόμων», μεταρρυθμιζομένης κατὰ τοῦτο τῆς εἰσαγγελικῆς προτάσεως.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΙΣ

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΔΙ' ΕΛΛΕΙΨΙΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Χρονικὸς περιορισμὸς ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945

Δικαίωμα ἐργοδότου πρὸς θέσιν εἰς διαθεσιμότητα μισθωτῶν, ἐφ' ὅσον ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν του δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἀπασχόλησιν, ἐπὶ ἓν τρίμηνον ἐτησίως, ἐν συνεχείᾳ, εἴτε τμηματικῶς, κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945. — Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ μισθωτῶν συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου. — Ἀνέλεγκτος κρίσις ἐργοδότου περὶ θέσεως εἰς διαθεσιμότητα. — Ἰσχὺς ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἀποκλειστικὸς ἐπὶ μισθωτῶν Ν. 118|1945 καὶ οὐχὶ ὑπ' ἀριθ. 3600 καὶ 3601|1946 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.

Τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ν. 118|1945 περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας κλπ. ὁρίζει τὰ ἑξῆς: Αἱ εἰς τὸν Ν. 118|1945 ὑπαγόμεναι ἐπιχειρήσεις, ἐφ' ὅσον ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἀπασχόλησιν ὅλου ἢ μέρους τοῦ προσωπικοῦ των, δύνανται, ἀντὶ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, νὰ θέτουν εἰς διαθεσιμότητα τοὺς μισθωτούς των, μὴ δυναμένην νὰ ὑπερβῇ ἐν τῷ συνόλῳ τοὺς τρεῖς μῆνας ἑτησίως. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ οἱ ἐν λόγῳ μισθωτοὶ δὲν ἐγγράφονται εἰς τὸ Ταμεῖον (Ἀνεργίας), ἀλλὰ λαμβάνουν παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν των τὸ ἥμισυ τῶν πλήρων ἀποδοχῶν των.

Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὰς ἀμέσως πρὸ τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 ἰσχυούσας περὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργατῶν καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων γενικὰς ὑπ' ἀριθ. 3600 καὶ 3601|1946 ὑπουργικὰς ἀποφάσεις (ΕΕΔ 5, 93, 94), κατὰ χρῆσιν τῆς ἐκ τοῦ Ν. 28|1914 ἐξουσιοδοτήσεως ὅσοι ἐκ τῶν μισθωτῶν δὲν ἀπασχολοῦνται δι' αἰτίαν ἀνεξαρτήτου τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότου ἢ δι' ἔλλειψιν ἢ λόγῳ περιορισμοῦ τῶν ἐργασιῶν τούτων δικαιοῦνται τοῦ ἡμίσεως τῶν ἀποδοχῶν, τὰς ὁποίας θὰ ἐλάμβανον εἰς περίπτωσιν πλήρους ἀπασχολήσεως.

Ἡ διὰ τῶν ὡς ἄνω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ρύθμισις τοῦ ἐφ' οὗ ἀσχολοῦνται θέματος ἐξακολουθεῖ νὰ ἰσχύῃ καὶ μετὰ τὰς σημειωθείσας ἀνωτέρω γενικὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας (βλέπε Α.Π. 607|1950, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 10, 113 καὶ αὐτόθι νομολογίαν τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας).

Ἐγεννήθη ὅμως ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ τὸ ζήτημα ποία ἡ τύχη τῆς ρυθμίσεως αὐτῆς, μετὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, τὸ ὁποῖον, ὡς ἐσημειώθη, ρυθμίζει καὶ αὐτὸ παρόμοιον θέμα, μὲ τὸν οὐσιώδη ὅμως περιορισμὸν ἐφαρμογῆς τῆς διαθεσιμότητος ἐπὶ τρεῖς μῆνας ἑτησίως διὰ τοὺς μισθωτοὺς τῶν ἐπιχειρήσεων Ν. 118|1945, ἐνῷ αἱ ἄνω ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις δὲν καθορίζουν χρονικὰ ὅρια ἐφαρμογῆς.

Ὑπὸ τὸ βάρος τῆς Α.Π. 68|1948 (εἰσηγητὴς *Ν. Πλατύκας*, ΕΕΔ 7, 209), ἀποφανθείσης ὅτι αἱ ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 3600 καὶ 3601|1946 ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις ἰσχύουν (κατὰ τὴν διάταξιν περὶ μισθοῦ μὴ ἀπασχολουμένων) διὰ πάντας ἀνεξαιρέτους τοὺς μισθωτοὺς ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, οὐδαμοῦθεν δὲ συνάγεται, ὅτι ἀποκλείεται ἡ ἐφαρμογὴ αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἐπιχειρήσεων τῶν ὑπαγομένων εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 118|1945, τὰ δικαστήρια τῆς οὐσίας, ἐνῷ πρότερον ἀπεφαίνοντο, ὅτι αἱ ἐν λόγῳ ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις δὲν ἦσαν ἐφαρμόσταται ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ Ν. 118|1945, διὰ τὰ ὁποῖα εἰσήχθη εἰδικὴ ρύθμισις, ἡ τοῦ ἄρθρ. 9 Ν 118|1945, ἔστρεψε τὴν ἐφαρμογὴν (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 8, 897) πρὸς τὴν ἀποψιν τῆς ἀνωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως (παρὰ τὴν ἀντίθετος καὶ ἐμμέσως ἐπ' αὐτοῦ ἀποφαινομένην Α.Π. 2|1948, εἰσηγητὴς *Δ. Ζήλος*, ΕΕΔ 7, 157).

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 7, 207 ἐπ., ΕΕΔ 8, 897), ὅτι, ἀφοῦ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 σαφῶς καὶ ρητῶς περιορίζει τὴν διαθεσιμότητα τῶν εἰς αὐτὸν ὑπαγομένων μισθωτῶν εἰς ἓν τρίμηνον, κατ' ἀνώτατον ὅριον, ἑτησίως, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐννοηθῇ συνυπαρχοῦσα ἐν ἰσχύϊ διὰ τὸ αὐτὸ προσωπικὸν ἡ διὰ τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, εἰς ἀπεριόριστον χρόνον, ρύθμισις.

Οἱ ἀμφότεροι πρὸς καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν Ὑπουργοὶ ἔχουσι βεβαίως ἐκ τοῦ Ν. 28|1941, ὡς ἠρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ Ν 866|1946, τὸ δικαίωμα νὰ ὁρίζουν, ὅτι οἱ λόγῳ ἐλλείψεως ἢ περιορισμοῦ τῶν ἐργασιῶν οὐδόλως ἢ ἐν μέρει ἀσχολούμενοι μισθωτοὶ λαμβάνουσι μέρος μόνον τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀπασχολουμένων, ἀλλὰ διὰ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945 περιωρίσθη ἡ μὴ ἀπασχόλησις εἰς τρεῖς μῆνας ἑτησίως καὶ συνεπῶς ἡ πέραν τῶν τριῶν τούτων μηνῶν διατήρησις τῆς διαθεσιμότητος παρέχει εἰς τὸν μισθωτὸν δικαίωμα ἀπολήψεως μισθοῦ πλήρους ἀπασχολήσεως, ἂν ὁ ἐργοδότης δὲν προβαίνῃ εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Συγκλίνουσι πρὸς ταῦτα εἶναι ἡ ἄποψις τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης δικαστικῆς ἀποφάσεως.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἄποψίν της περὶ τοῦ ἀνεφαρμόστου τῆς διαθεσιμότητος τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἐπὶ συμβάσεων ὡρισμένης διαρκείας βλέπε σχετικῶς καὶ τὴν πρόσφατον Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4458|1951 (Πρωτοδικ. *Ε. Μαλλιάρος*, ΕΕΔ 10, 1098, ἄλλως σκεπτομένου, ἐφ' ἧς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 1098).

Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 97|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μ. Καλεύρας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Κομίλης, Ε. Καμαρός

Κατὰ τὴν διάταξιν τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 9

ν. 118|1945 αι εἰς τὸν νόμον τοῦτον ὑπαγόμεναι ἐπιχειρήσεις, ἐφ' ὅσον ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν των δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἀπασχόλησιν ὅλου ἢ μέρους τοῦ προσωπικοῦ των, δύνανται, ἀντὶ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, νὰ θέτουν εἰς διαθεσιμότητα τοὺς μισθωτούς των, μὴ δυναμένην νὰ ὑπερβῇ ἐν συνόλῳ—ἄρα εἴτε ἐν συνεχείᾳ, εἴτε τμηματικῶς—τοὺς τρεῖς μῆνας ἑτησίως, ἐν τῇ περιπτώσει δὲ ταύτῃ οἱ ἐν λόγῳ μισθωτοὶ δὲν ἐγγράφονται εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, ἀλλὰ λαμβάνουσι παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν των τὸ ἥμισυ τῶν πλήρων ἀποδοχῶν των. Ἡ διάταξις αὕτη, κατόπιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. δ. 1255|1949 δι' οὗ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Τ.Α. ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς πάντα τὰ πρόσωπα, τὰ παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ἔναντι ἀμοιβῆς, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦνται εἰς περιφερείας, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ ἀσφαλίζονται ποσῶς αὐτῷ κατὰ τῆς ἀσθενείας—ἐφαρμόζεται ἐφ' ὅλων τῶν ἐπιχειρήσεων, αἱτινες ἀπασχολοῦσι μισθωτοὺς ὑπακτέους εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν (ἐξαιρέσει τῶν συνδεομένων μετὰ τοῦ ἐργοδότου δι' ὡρισμένου χρόνου συμβάσεως, διότι ἡ ἄνω διάταξις ἀναφέρεται εἰς συνάψαντας μόνον σύμβασιν ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, τῶν ὁποίων ἐπιτρέπεται ἡ θέσις εἰς διαθεσιμότητα ὡς ἠπιώτερον μέτρον, ἀντὶ τῆς καταγγελίας). Κατ' ὀρθὴν ἔννοιαν τῆς διατάξεως ταύτης, ἡ κρίσις τοῦ ἐργοδότου, ὅτι ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν του δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἀπασχόλησιν τοῦ ὅλου ἢ μέρους τοῦ προσωπικοῦ του καὶ ἑπομένως ὅτι δέον νὰ θέσῃ εἰς διαθεσιμότητα ἀνάλογον ἀριθμὸν μισθωτῶν του, εἶναι ἀνελέγκτως ὑπὸ τῶν δικαστηρίων, ἀφοῦ ἐνομολογήθη (πρβλ. Α.Π. 178|1946, ΕΕΔ 5, 358, Α.Π. 209|1946, ΕΕΔ 5, 390, Α.Π. 342|1946, ΕΕΔ 5, 615 καὶ Α.Π. 125|1946 ΕΕΔ 6, 330), ὅτι καὶ ἡ καταγγελία συμβάσεως, ἀντὶ τῆς ὁποίας ἐθεσπίσθη, χάριν τῶν μισθωτῶν, ὡς ἠπιώτερον μέτρον, ἡ διαθεσιμότης των—ὑπὸ τὴν ἀρχικὴν διατύπωσιν τοῦ ἄρθρου 9 § 1 ἀ. ν. 118|1945—δὲν ὑπέκειτο εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν δικαστηρίων, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν συνδρομὴν τῆς τότε ἀπαιτουμένης προϋποθέσεως τῆς ὑπάρξεως πλεονάζοντος προσωπικοῦ. Ἑπομένως, προκειμένου περὶ δικαιώματος τῶν εἰρημένων ἐπιχειρήσεων, ὅπως θέτωσιν ἀνελέγκτως εἰς διαθεσιμότητα ἐπὶ τρίμηνον τοὺς μισθωτοὺς των, ἡ συνέπεια τῆς καταστάσεως ταύτης ἔμμεσος μείωσις τῶν ἀποδοχῶν των κατὰ τὸ ἥμισυ, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, ἰσουμένη, συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 7 ν. 2112|1920, πρὸς καταγγελίαν, δι' ἣν ἀπαιτεῖται, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητός της, νὰ τηρηθῶσιν ἅπασαι αἱ διατυπώσεις τῆς περὶ Τ. Α. νομοθεσίας (πρβλ. Π|κου Ἀθ. 723|1949, ΕΕΔ 8 281, Πρ. Πρ. Ἀθ. 100|1951, ΕΕΔ 10, 173). Ἐξ ἑτέρου, εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρ. 1 ν. 28|1944 περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνωσιν εἰς καθορισμὸν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων (ὡς οὗτος αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου μόνου ν. 866|1946), ἐδημοσιεύθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 3600|1946 κοινὴ τῶν ἄνω Ὑπουργῶν ἀπόφασις, διὰ τῆς § 4 τῆς ὁποίας ὡρίσθη, ὅτι «ὅσοι τῶν ἐν § 1 μισθωτῶν (ἐργατοτεχνιτῶν) δὲν ἀπασχολοῦνται δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότου ἢ δι' ἔλλειψιν ἢ λόγῳ περιορισμῶν τῶν ἐργασιῶν τούτου, δικαιοῦνται τοῦ ἡμίσεως τῶν ἀποδοχῶν, τὰς ὁποίας θὰ ἐλάμβανον δυνάμει τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω § εἰς περίπτωσιν πλήρους ἀπασχολήσεως των». Καίτοι ἡ τε ἀμέσως ἀνωτέρω διάταξις καὶ ἡ ἐν ἀρχῇ τῆς παρούσης παρατεθεῖσα προβλέπουσι τὴν θέσιν τῶν μισθωτῶν εἰς διαθεσιμότητα (μὴ ἀπασχόλησιν τὴν ἀποκαλεῖ ἡ ἑτέρα τούτων) καὶ τὴν ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ καταβολὴν τοῦ ἡμίσεως τῶν ἀποδοχῶν, ἐν τούτοις διαφόρως ρυθμίζουσι τὸ ἀνωτέρω θέμα, τὸ μὲν διότι ἐκείνη περιορίζει χρονικῶς εἰς τρίμηνον ἑτησίως τὴν διαθεσιμότητα, ἐνῷ αὕτη δὲν θέτει χρονικὰ ὅρια εἰς τὴν μὴ ἀπασχόλησιν, τὸ δὲ διότι δι' ἐκείνης προβλέπεται ἡ καταβολὴ τοῦ ἡμίσεως τῶν πλήρων ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ, ἐνῷ δι' αὐτῆς ἡ καταβολὴ τοῦ 1|2 τῶν νομίμων ἀποδοχῶν του. Ἐρευνητέον ἔσθ', ποία διάταξις ἐφαρμογὴν ἔχει ἐπὶ τῶν μισθωτῶν τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν Υ. Α. ἢ μήπως ἀμφότεραι. Εὐθὺς ἀμέσως δέον ν' ἀποκλεισθῇ ἡ τελευταία περίπτωσις, διότι ἀμφότεραι αἱ διατάξεις ρυθμίζουν τὸ αὐτὸ θέμα κατὰ διάφορον μόνον καὶ δή ἐν μέρει τρόπον. Κατὰ τὴν ἡμετέραν ἄποψιν ἐφαρμόζεται ἡ ἐν ἀρχῇ τῆς παρούσης ἀναφερομένη διάταξις τῆς § 2 ἄρθρ. 9 ν. 118|45 διὰ τοὺς κάτωθι λόγους: α) Ὁ νόμος οὗτος εἶναι νεώτερος τοῦ ν. 28|1944, κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ὁποίου ἐξεδόθη ἡ ἄνω ὑπουργικὴ ἀπόφασις καὶ συνεπῶς ἡ ἄνω § κατήργησε τὸν ν. 28|1944, καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν δι' αὐτῆς ρυθμισθεῖσαν περίπτωσιν, τ. ἔ. τὴν θέσιν εἰς διαθεσιμότητα τῶν μισθωτῶν, τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν ἀσφάλισιν Τ. Α. Τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ἄνω ν. 28|1944 ἡρμηνεύθη αὐθεντικῶς διὰ τοῦ ν. 866|1946, νεωτέρου τοῦ ἀ. ν. 118|1945 καὶ ὅτι ἡ περὶ ἧς πρόκειται ἀνωτέρω κοινὴ ὑπουργικὴ ἀπόφασις ἐξεδόθη ἐν ὄψει τῆς αὐθεντικῆς ταύτης ἑρμηνείας, οὐδὲν ἐπιχείρημα παρέχει ὑπὲρ τῆς ἀντιθέτου ἀπόψεως, διότι ὁ ἑρμηνευτικὸς νόμος εἶναι μέρος ἀναπόσπαστον τοῦ ἑρμηνευομένου νόμου καὶ θεωρεῖται σὰν σύγχρονος αὐτοῦ (πρβλ. Οἰκονομίδου, Γεν. Ἀρχαὶ § 7 σημ. 3 καὶ § 10) καὶ β) ἡ διάταξις τῆς § 2 ἄρθρ. 9 ἀ. ν. 118|1945, προστατεύουσα μόνον τοὺς μισθωτοὺς τοὺς ὑπαγομένους εἰς τὸ Τ. Α., εἶναι εἰδικὴ ἔναντι τῆς διατάξεως τῆς § 4 τῆς ὑπ' ἀριθ. 3600|1946 ὡς ἄνω καινῆς ἀποφάσεως, οὔσης γενικωτέρας, ὡς ἀφορώσης εἰς πάντας ἐν γένει τοὺς μισθωτοὺς τοὺς προστατευομένους ὑπ' αὐτῆς (ἐργατοτεχνίτας), ἐν ὄψει δὲ καὶ τῆς ταυτοσήμου τῆς § 9 τῆς ὑπ' ἀριθ. 3601|1946 ὁμοίας ἀποφάσεως, ἀφορώσης εἰς τοὺς ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρέτας, οὔσης γενικωτάτης,—καὶ διὰ τοῦτο ἡ § 2 τοῦ ἄρθρ. 9 ἀ.ν. 118|1945 δὲν θὰ ἠδύνατο, ἐν πάσῃ περιπτώσει, νὰ καταργηθῇ ὑπὸ τῆς § 4 τῆς ὑπ' ἀριθ. 3600|1946 ἀποφάσεως, κατὰ τὸν κανόνα, τὸν ἐφαρμοζόμενον ἀπαρεγκλίτως ἐπὶ σιωπηρᾶς καταργήσεως νόμου (derogatio), (lex posterior generalis non derogat priori speciali), ἐφ' ὅσον δὲν

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΠΑΡ' ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

Γνώμη Διοικητικού Συμβουλίου Ἀσφαλιστικού Ὀργανισμού

Πρόσληψις νομικών συμβούλων ἢ δικηγόρων παρ' Ὀργανισμοῖς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως δι' ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κατ' Α Ν. 1022)1946.— Οὐσιώδης τύπος πρὸς ἔκδοσιν τῆς σχετικῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἡ προηγουμένη γνώμη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ.— Συνέπεια παραβάσεως ἡ ἀκυρότης τῆς περὶ προσλήψεως νομικοῦ συμβούλου ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.— Κοητέα ὡς γνώμη τοῦ Διοικητ Συμβουλίου ἡ ἀφορῶσα εἰς ὡρισμένον πρόσωπον.—Ἀκυρότης ἄλλως ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως ἔχει ὡς ἑξῆς :

Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ γνώμην τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου Ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου, διατυπωθείσαν ἐν πρακτικῷ αὐτοῦ, διωρίσθη δικηγόρος ὡς νομικὸς σύμβουλος τοῦ ἐν λόγῳ Ταμείου.

Τὴν ἀπόφασιν ταύτην προσέβαλεν ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, αἰτησάμενος τὴν ἀκύρωσιν αὐτῆς δικηγόρος, ὡς ἔχων οὗτος τὰ προσόντα διορισμοῦ εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν.

Ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης ἐξεδόθη ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1125)1951 Ὁλομελείας

Προεδρεύων ὁ Σύμβουλος κ. **Π. Μερτικέπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. **Ι. Μανιάτης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Ματαράγκας, Θ. Κάγκ

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως διώκεται ἡ ἀκύρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 9719|Ε.156 τῆς 30 Ἰανουαρίου 1951 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, δι' ἧς προσελήφθη νομικὸς σύμβουλος τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ τούτου Ταμείου ἐπὶ τριετεῖ θητείᾳ ὁ δικηγόρος,*.

Εἰς τὴν δίκην παραδεκτῶς διὰ νομοτύπως κατατεθέντων δικογράφων παρεμβαίνουσιν ὁ διὰ τῆς προσβαλλομένης πράξεως διορισθεὶς δικηγόρος,*, καὶ τὸ παρ' ᾧ διωρίσθη οὗτος Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως, ἔχοντες προφανὲς ἔννομον συμφέρον πρὸς διατήρησιν τοῦ κύρους τῶν προσβαλλομένων πράξεων.

Κατὰ τὴν διάταξιν τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ ἐδ. 4 τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ἀν. νόμου 1022|1946 «περὶ διακανονισμοῦ τοῦ τρόπου διοικήσεως καὶ λειτουργίας τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως» ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου οἱ παρὰ τοῖς Ὀργανισμοῖς νομικοὶ σύμβουλοι ἢ δικηγόροι προσλαμβάνονται δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδιδομένων μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ γνώμην τῶν οἰκείων διοικητικῶν συμβουλίων ἐπὶ τριετεῖ θητείᾳ κλπ.

Ὁ ὑπὸ τῆς ἀνωτέρω διατάξεως θεσπιζόμενος τύπος πρὸς ἔκδοσιν τῆς περὶ προσλήψεως νομικοῦ συμβούλου παρὰ τοῖς ἀσφαλιστικοῖς Ὀργανισμοῖς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ, τοῦτέστι τῆς γνώμης τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ οἰκείου Ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου, δυνάμενος, κατὰ τὰς περιστάσεις, νὰ ἀσκήσῃ ἐπιρροὴν ὡς πρὸς τὴν μόρφωσιν γνώμης ἐκ μέρους τῶν τε μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, οὗτινος ἡ σύμφωνος γνώμη ἀπαιτεῖται ἐπίσης καὶ τοῦ τελικῶς ἀποφαίζοντος Ὑπουργοῦ, εἶναι οὐσιώδης, δι' ὃ καὶ ἡ παράβασις αὐτοῦ ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς σχετικῆς περὶ προσλήψεως νομικοῦ συμβούλου ἀποφάσεως. Ὡς τοιαύτη δὲ γνώμη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ὀργανισμοῦ νοεῖται ἡ ἀφορῶσα εἰς ὡρισμένον πρόσωπον καὶ οὐχὶ ἡ ἀφιεμένη τὴν ἐκλογήν, μεταξὺ πλειόνων ὑποδεικνυομένων, εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ τελικῶς ἀποφαίζοντος Ὑπουργοῦ, διότι ἡ μὴ ὑποδεικνύουσα ὡρισμένον, ἀλλὰ πλείονα πρόσωπα, γνώμη ἰσοδυναμεῖ πρὸς ἄποχὴν ἢ ἄρνησιν ἀσκήσεως ἁρμοδιότητος ὑπὸ τοῦ πρὸς τοῦτο τεταγμένου ὀργάνου καὶ ἑπομένως ἀνυπαρξίαν τῆς πρὸς ἔκδοσιν ἀποφάσεως ἀπαιτουμένης γνώμης.

Ἐν προκειμένῳ, καθ' ἃ ἐκ τοῦ περιεχομένου τῆς ἐν τῇ προσβαλλομένῃ ἀποφάσει μνημονευομένης γνωμοδοτήσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως προκύπτει, διὰ ταύτης δὲν ἐκφράζεται γνώμη περὶ ὡρισμένου δικηγόρου διὰ τὴν κατάληψιν τῆς θέσεως τοῦ νομικοῦ συμβούλου, ἀλλὰ προτείνονται ὅ τε αἰτῶν καὶ ὁ παρεμβαίνων, ὡς ἐξ ἴσου κατάλληλοι, ἐπαφίεται δὲ ἡ τελικὴ πρόκρισις ἑνὸς ἐκ τούτων εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἐργασίας. Οὕτως ὅμως ἔχουσα ἡ γνωμοδότησις αὕτη ἰσοδυναμεῖ, συμφώνως πρὸς τὰ ἐν τῇ ἠγηθείσῃ σκέψει ἐκτεθέντα, πρὸς ἔλλειψιν τῆς ἀπαιτουμένης γνώμης, ἧς μὴ ὑπαρχούσης, ἀκυρωτέα καθίσταται ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ διὰ παράβασιν οὐσιώδους τύπου ἀπαιτουμένου διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς πράξεως ταύτης.

συνάγεται πρόθεσις καταργήσεώς της καὶ γ) Ἡ παρ' ἡμῶν προτιμηθεῖσα διάταξις προστατεύει ἐντονώτερον τὸν ὑπὲρ οὗ ἐθεσπίσθησαν ἀμφότεραι ἀσθενέστερον οἰκονομικῶς μισθωτόν, διότι ἀφ' ἑνὸς μὲν περιορίζει τὴν διαθεσιμότητα εἰς τρεῖς μῆνας ἐν συνόλῳ κατ' ἔτος, ἀφ' ἑτέρου δὲ καθορίζει τὰς καταβλητέας ἀποδοχὰς βάσει τῶν πλήρων τοιούτων καὶ οὐχὶ τῶν νομίμων (πρβλ. Α.Π. 2|1948, ΕΕΔ 7, 157, Πρ. Ἀθ. 8961|1947, ΕΕΔ 7, 46 καὶ 7985|1946, ΕΕΔ 5, 686 καὶ ἰδίᾳ *Σύνταξιν ΕΕΔ* ἐν 7, 207, 249 καὶ 443, ΕΕΔ 8, 115, 185, 897, contra Α.Π. 68|1948, ΕΕΔ 7, 209).

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

Ι. ΣΧΕΣΙΣ ΔΙΚΗΓΟΡΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ.— ΙΙ. ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΟΥ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ. — ΙΙΙ. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ.— IV. ΑΠΟΧΗ ΕΚ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΙ' ΑΠΕΡΓΙΑΝ ΚΑΙ ΜΙΣΘΟΣ. - V. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ

Ι. ΣΧΕΣΙΣ ΔΙΚΗΓΟΡΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ

Ὑπαγωγὴ δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως εἰς ἀσφάλισιν Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων δικηγόρου παρέχοντος ἐπὶ μηνιαίᾳ ἀμοιβῇ νομικὰς ὑπηρεσίας εἰς ἐπιχείρησιν.

Προϋποθέσεις ἀσφαλίσεως προσώπων εἰς Ἀσφαλιστικὰ Ταμεῖα ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν.— Μὴ ἀποβολὴ δικηγορικῆς ἰδιότητος τοῦ παρέχοντος νομικὰς ὑπηρεσίας ἐπὶ μηνιαίᾳ ἀντιμισθίᾳ εἰς ἰδιωτικὴν ἐπιχείρησιν.— Ἀνεπίτρεπτον ὑποχρεωτικῆς ὑπαγωγῆς δικηγόρων εἰς ἀσφάλισιν Ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου μισθωτῶν.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως ἔχει ὡς ἑξῆς : Ὁ Γ. Α., δικηγόρος τῆς Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας Ἀθηνῶν—Πειραιῶς, πληρωνόμενος διὰ μηνιαίας ἀμοιβῆς, προσέβαλε τὴν ὑπ' ἀριθ. 30231|Σ. 395 τῆς 18|21 Ἀπριλίου 1950 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας διὰ τῆς ὁποίας ἐν ἄρθρῳ 3 § 1 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως τοῦ Προσωπικοῦ τῆς Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας Ἀθηνῶν—Πειραιῶς προσετέθη ἐδάφιον, ἔχον ὡς ἑξῆς : Ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδάφιον ὑπαλλήλων περιλαμβάνονται καὶ οἱ νομικοὶ σύμβουλοι ἢ δικηγόροι, οἱ πληρωνόμενοι διὰ μηνιαίας ἀμοιβῆς παρὰ τοῦ Ταμείου τῆς Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας, καταστάσης οὕτω ὑποχρεωτικῆς τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τὸ ἐν λόγῳ Ταμεῖον τῶν ἐπὶ μηνιαίᾳ ἀμοιβῇ νομικῶν συμβούλων καὶ δικηγόρων, ὡς ὁ προσφεύγων.

Λόγοι ἀκυρώσεως προεβλήθησαν οἱ ἑξῆς :

α) Ὅτι ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἀρείδεται εἰς τὸ ἄρθρον 59 § 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 11|11 Νοεμβρίου 1935, ὡς ἑρμηνεύθη αὐθεντικῶς διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 694|1937, ὡς καὶ εἰς τὴν ἀναλόγου περιεχομένου διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν.δ. 30|30.4.1946, αἵτινες ὅμως διατάξεις ἐκρίθησαν ἤδη ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ὡς ἀντισυνταγματικαὶ καὶ ἀνίσχυροι.

β) Ὅτι, κατὰ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου 2868 καὶ ἄρθρ. 2 τοῦ νόμου 6298, εἰς τὴν ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν παρὰ τοῖς ἀσφαλιστικοῖς Ὀργανισμοῖς δὲν δύνανται νὰ ὑπαχθῶσιν οἱ δικηγόροι, διότι οὗτοι συνδέονται διὰ σχέσεως ἐντολῆς κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς καὶ τὸ ἄρθρ. 56 τοῦ Κώδικος περὶ δικηγόρων, ἀλλὰ καὶ ἐκ ῥητῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 2 § 2 Ν.Δ. 30 Ἀπριλίου 1946, δὲν παρέχουσι δηλαδὴ ἐξηρτημένην ἐργασίαν, ἐπὶ πλέον δὲ ταγχάνουσιν ὑποχρεωτικῶς ἠσφαλισμένοι, δυνάμει τοῦ νόμου 4448, εἰς τὸ Ταμεῖον Συντάξεων Νομικῶν καὶ δὲν συγχωρεῖται διπλῆ ἀσφάλισις.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1030|1951 Ὁλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. **Σ. Σολιώτης**
Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. **Δ. Καρβελλᾶς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Ἀνδρεοπούλος, Κ. Ταγός, Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου

Ἐν ἄρθρ. 1 τοῦ νόμου 2868|1922 «περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἐργατῶν καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» (βασ. δ|γμα κωδικ. 8|21 Δεκεμβρίου 1923) ὁρίζεται, ὅτι ἀσφαλίζεται ὑποχρεωτικῶς πᾶν πρόσωπον, μὴ αὐτοτελῶς ἐργαζόμενον ἐν βιομηχανικῇ κλπ. ἐπιχειρήσει καὶ ὅτι ὡς μὴ αὐτοτελῶς ἐργαζόμενα πρόσωπα θεωροῦνται οἱ ὑπάλληλοι, ἐργάται καὶ ὑπηρέται ἐπ' ἀντιμισθίᾳ παρέχοντες τὰς ὑπηρεσίας αὐτῶν. Ἀνάλογοι διατάξεις περιέχονται καὶ ἐν τῷ νόμῳ 6298|1934 «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων», ὅστις ἐν ἄρθρ. 2 ὁρίζει, ὅτι εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ νόμου τούτου ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς τὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα παρέχουν κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ἐξηρτημένην ὑπηρεσίαν ἐναντι ἀμοιβῆς. Ὅμως οἱ δικηγόροι, οἱ παρέχοντες τὰς ὑπηρεσίας αὐτῶν εἰς ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις ἐπὶ μηνιαίᾳ ἀντιμισθίᾳ, δὲν ἀποβάλλουσι τὴν δικηγορικὴν ἰδιότητα καὶ δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὑπάλληλοι τῶν ἐπιχειρήσεων, παρέχοντες κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἐξηρτημένην ὑπηρεσίαν ἐναντι ἀμοιβῆς, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῶν ἀνωτέρω διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 1 νόμου 2868|1922 καὶ τοῦ ἄρθρ. 2 νόμου 6298|1934, καὶ συνεπῶς δὲν δύνανται νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τὴν κατὰ τὸν νόμον 2868|1922 ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν τῶν ὑπαλλήλων, ἐργατῶν καὶ ὑπηρετῶν τῶν ἐπιχειρήσεων, ὑπαγόμενοι ἀλλωστε εἰς τὴν ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν τοῦ νόμου 4448|1930 «περὶ Ταμείου Νομικῶν». Ὅτι δὲ τοιαύτη εἶναι ἡ ἔννοια τῶν ἀνωτέρω νομοθετικῶν διατάξεων προκύπτει ἐκ τε τοῦ ἄρθρου 56 τοῦ κώδικος περὶ δικηγόρων, ὅπερ, θεωρίζον τὸ ἀσυμβίβαστον πρὸς τὸ δικηγορικὸν λειτούργημα τῆς ἐμμίσθου ὑπηρεσίας ὑπαλλήλου παρὰ νομικοῖς προσώποις ἢ ἰδιώταις, ἐπάγεται ὅτι, κατ' ἐξαίρεσιν, ἐπιτρέπεται εἰς δικηγόρον ἡ ἐπὶ παγίᾳ, ἐτησίᾳ ἢ μηνιαίᾳ ἀμοιβῇ παροχὴ καθαρῶς νομικῶν ἐργασιῶν εἴτε ὡς νομικῶν συμβούλων, εἴτε ὡς δικηγόρων, εἴτε ὑπὸ ἄλλην παρεμφερῆ νομικὴν ἰδιότητα, ἐξ οὗ συνάγεται, ὅτι ὁ παρ' ἐπιχειρήσει ἐπὶ μηνιαίᾳ ἀμοιβῇ δικηγόρος, ὡς ὁ αἰτῶν, δὲν ἀποβάλλει τὴν δικηγορικὴν ἰδιότητα, ἐπιπροσθέτως δὲ καὶ ἐκ τῆς ἀναλόγου διατάξεως τοῦ ἄρθρου 2 § 2 τοῦ νομ. δ|τος 30|30 Ἀπριλίου 1946 «περὶ ὀργανώσεως κλπ. τῶν Ὀργανισμῶν κοινωνικῆς πολιτικῆς», καθ' ἣν, προκειμένου περὶ τῶν παρ' ἀσφαλιστικοῖς Ὀργανισμοῖς δικηγόρων,

ητῶς ὁρίζεται, ὅτι οὗτοι λογίζονται διατε-
οῦντες πρὸς τὸν Ὀργανισμὸν εἰς εἰδικὴν
χέσιν ἐμμίσθου ἐντολῆς, ἐφ' ὅσον συνεχί-
ουν τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός των ἐκ-
ος τοῦ Ὀργανισμοῦ. Κατ' ἀκολουθίαν ἡ
ροσβαλλομένη ἀπόφασις, ὑπαγαγοῦσα εἰς
ὴν ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν τοῦ δυνάμει τοῦ
όμου 2858|1922 συσταθέντος Ταμείου Συν-
άξεων Προσωπικοῦ τῆς Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρί-
ας Ἀθηνῶν - Πειραιῶς Α.Ε. τοὺς παρὰ τῇ
ταιρίᾳ ταύτῃ ἐπὶ μηνιαίᾳ ἀντιμισθίᾳ νομι-
ούς συμβούλους καὶ δικηγόρους, παρεβίασε
ὰς κειμένας περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως
παλλήλων καὶ ἐργατῶν διατάξεις καὶ καθι-
τατο διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἀκυρωτέα, πε-
ττῆς οὕτω καθιστα/ένης, τῆς αἰτιάσεως τῶν
οιπῶν λόγων ἀκυρώσεως.

I. ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΟΥ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ἔννοια σχετικοῦ Α.Ν. 1558|1950

ονιτὸς ὁ ὑπὸ τῆς Διοικήσεως τοῦ Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου καθορισμὸς μισθοῦ εἰς κατώτερα τοῦ Α.Ν. 1558|1950 ἐπίπεδα, ἀλλ' ἡ τοιαύτη μείωσις πρέπει νὰ ἀφορᾷ εἰς πάντας τοὺς ὑπαλλήλους καὶ νὰ ἔχῃ λόγον τὴν οἰκονομικὴν δυνατότητα τοῦ Ὀργανισμοῦ ἢ τὰς ὑφισταμένας τοπικὰς βιοτικὰς συνθήκας.

ὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως ἔχει ὡς ἑξῆς :
ὁ αἰτῶν, διευθύνων σύμβουλος τοῦ Γραφείου Προ-
στασίας Ἑλληνικῶν Σύκων (νομικοῦ προσώπου
δημοσίου δικαίου), προσέβαλε τὴν ἀπὸ 8 Νοεμ-
βρίου 1950 ἀπόφασιν τῆς Διοικούσης Ἐπιτρο-
πῆς, διὰ τῆς ὁποίας καθωρίσθησαν αἱ ἀποδοχαὶ
τοῦ προσωπικοῦ κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἀναγκ.
νόμου 1558|1950 «περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδο-
χῶν τῶν ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημο-
σίου δικαίου» καὶ καθ' ὃ μέρος ἐρρυθμίζοντο αἱ
ἀποδοχαὶ τοῦ αἰτοῦντος.
ὸς λόγους ἀκυρώσεως προέβαλεν, ὅτι κατὰ παρά-
βασιν τοῦ ὡς ἄνω νόμου καὶ κατὰ κακὴν χρῆ-
σιν τῆς διακριτικῆς αὐτῆς ἐξουσίας ἡ Διοικοῦ-
σα Ἐπιτροπὴ καθώρισε δι' αὐτὸν μειωμένον
μισθολόγιον, ἐνῷ δι' ἅπαν τὸ λοιπὸν προσωπι-
κὸν καθώρισε τὰ ἀνώτατα ὅρια τοῦ μισθολο-
γίου τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ τοῦ νόμου 1558|
1950.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 785|1951 Ὁ-
λομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. **Σ. Σολιώτης**
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Ν. Μπουρόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Σκληρός, Π. Καλαμαριώτης

Κατὰ τὸ ἄρθρον 15 § 4 τοῦ Α.Ν. 1558 τῆς
Ὀκτωβρίου 1950 «περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀ-
οδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῶν νομικῶν προ-
ώπων δημοσίου δικαίου» (Ε.Κ. 251) ὁρίζε-
αι, ὅτι «τὸ διὰ τοῦ παρόντος νόμου ὁριζό-
ενον μισθολόγιον ἀποτελεῖ τὸ ἀνώτατον ὅ-
ιον, μέχρι τοῦ ὁποίου δύνανται νὰ ὁριαθῶ-
ν ὑπὸ τῆς διοικήσεως τῶν καθ' ἕκαστα νο-
ικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου αἱ ἀπο-
οχαὶ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν, τῆς διοικήσεως
δυναμένης νὰ ὁρίζῃ ταύτας καὶ εἰς κατωτέρα
ἐπίπεδα, ἀναλόγως πρὸς τὴν οἰκονομικὴν δυ-
νατότητα τοῦ Ὀργανισμοῦ καὶ τὰς τοπικὰς
βιοτικὰς συνθήκας».

Κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς κατὰ τὴν ἡ-
γουμένην σκέψιν διατάξεως δύναται μὲν νὰ
ὁριαθοῦν ἀποδοχαὶ τοῦ προσωπικοῦ νομικοῦ
τινος προσώπου δημοσίου δικαίου εἰς κατω-
τέρα ἐπίπεδα τῶν ὁριζομένων ἐν τῷ εἰρημένῳ
νόμῳ, ἡ τοιαύτη ὅμως μείωσις δέον ἀφ' ἑνὸς
μὲν ν' ἀφορᾷ εἰς πάντας τοὺς ὑπαλλήλους καὶ
δὴ νὰ ἐπέρχηται κατὰ τὸ αὐτὸ ποσοστὸν διὰ
πάντας τοὺς βαθμοὺς τοῦ προσωπικοῦ, ὥστε
νὰ διατηρῆται πάντοτε ἀνάλογος πρὸς τὴν
ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζομένην ἀπόστασις μεταξὺ
τῶν ἀντιστοίχων μισθῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ ἀ-
ποφασιζομένη μείωσις δέον νὰ ἔχῃ ὡς λόγον
εἴτε τὴν οἰκονομικὴν δυνατότητα τοῦ Ὀργα-
νισμοῦ, εἴτε τὰς ὀφισταμένας τοπικὰς βιοτι-
κὰς συνθήκας.

Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, καθορίσασα
μειωμένον μισθὸν διὰ μόνον τὸν αἰτοῦντα καὶ
δὴ ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι αἱ ὑπ' αὐτοῦ προσ-
φερόμεναι εἰς τὸν Ὀργανισμὸν ὑπηρεσίαι εἶ-
ναι ἀσήμαντοι, σαφῶς παρεβίασε τὴν ἐν τῇ
ἡγουμένῃ σκέψει ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς διατά-
ξεως τοῦ ἄρθρου 15 § 4 τοῦ ἀν.ν. 1558|1950
καὶ τοῦτῳ τῷ λόγῳ ἀκυρωτέαν ἑαυτὴν κατέ-
στησε.

III. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

1. Ἀνατρεπτικὴ προθεσμία ὑποβολῆς αἰτή-
σεως διορισμοῦ κατ' Α.Ν. 751|1948

Ἰδιότης προστατευομένου ὑπὸ Α.Ν. 751|1948 προσώπου.— Ὑποχρέωσις ὑποβολῆς αἰτήσεως διορισμοῦ ἐντὸς ὡρισμένης ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ προθεσμίας.— Παράτασις προθεσμίας ἕνεκα ἀσθενείας ἢ ἀνωτέρας βίας.— Ἀκύρωσις ἀποφάσεως Κεντρικοῦ Συμβουλίου περὶ διορισμοῦ μετὰ τὴν ἐκπνοὴν τῆς προθεσμίας.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως ἔχει ὡς ἑξῆς :
Δι' ἀποφάσεως τοῦ κατὰ Ν. 751|1948 Κεντρικοῦ
Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν
τάξεων τοῦ στρατοῦ, ληφθείσης κατὰ τὴν ὑπ'
ἀριθ. 88 τῆς 8ης Δεκεμβρίου 1950 συνεδρίασιν
αὐτοῦ, ἐτοποθετήθη, δυνάμει τοῦ Ν. 751|1948,
εἰς τὴν ἐπιχείρησιν τῆς προσφευγούσης Ἀνω-
νύμου Ἑταιρίας ἐργατῶν, ὅστις εἰργάζετο παρ'
αὐτῇ ἀπὸ τῆς 24 Ὀκτωβρίου 1949, προσλη-
φθεὶς δόκιμος τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας.
Τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἡ προσφεύγουσα Ἀνώνυμος
Ἑταιρία ἐζήτησε τὴν ἀκύρωσιν διὰ τοὺς ἐν τῇ
αἰτήσει ἀκυρώσεως λόγους.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 795|1951 Ὁ-
λομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. **Σ. Σολιώτης**
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Α. Δήμτσας**
Δικηγόρος ὁ κ. Δ. Δημητρακάκης

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 § 1 ἐδ. γ' τοῦ ν. 751|
1948 «περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ
τῶν ὑπηρετούντων ἢ ὑπηρετησάντων εἰς τὰς

τάξεις τοῦ στρατοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παρούσης κατὰ τοῦ "Εθνους συμμοριακῆς δράσεως» (201) «οἱ ἔχοντες 12μηνον ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς χώρας συνολικὴν πραγματικὴν ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίαν, ἐξ ἧς ταῦλάχιστον ἑξάμηνον ὑπηρεσίαν ἐκτὸς τῆς περιφερείας τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης καὶ λαβόντες μέρος εἰς συγκρούσεις μετὰ συμμοριτῶν» ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου. Ἐν προκειμένῳ, ὡς ἐκ τοῦ ἐν τῷ φακέλλῳ ὑπ' ἀριθ. 31|1949 πρακτικοῦ τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς τοῦ Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν καὶ τῆς ἀπὸ 19 Ὀκτωβρίου 1949 βεβαιώσεως τοῦ διοικητοῦ τοῦ 567 τάγματος πεζικοῦ προκύπτει, ὁ Δ. Ε. στρατευθεὶς τὴν 8ην Μαΐου 1946 καὶ ἀπολυθεὶς τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ τὴν 5ην Ὀκτωβρίου 1949, ὑπηρετήσας δὲ πλέον τοῦ ἑξαμήνου ἐκτὸς τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης καὶ λαβὼν μέρος εἰς συγκρούσεις μετὰ τῶν συμμοριτῶν, συγκεντροῖ τὰς ἰδιότητας τῆς ρηθείσης διατάξεως, ὑπαγόμενος εἰς τὴν προστασίαν τοῦ ν. 751|1948, ὁ δὲ περὶ τοῦ ἀντιθέτου ἰσχυρισμὸς τῆς αἰτούσης τυγχάνει ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 8 § 1 τοῦ αὐτοῦ ν. 751|1948 «ὁ ἔχων τὰ ὑπὸ τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος ὁριζόμενα προσόντα ὑποχρεοῦται ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του ἐκ τοῦ στρατοῦ ἐντὸς τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον ἢ τὰ τοπικὰ τοιαῦτα σχετικὴν αἴτησιν ἢ νὰ προσκομίσῃ ἐντὸς εὐλόγου προθεσμίας τὰ κάτωθι πιστοποιητικά... Εἰς τὴν περίπτωσιν ἀσθενείας ἢ ἀνωτέρας βίας, ἀρκούντως βεβαιουμένης, ἡ ἀνωτέρω ἀνατρεπτικὴ προθεσμία παρατείνεται ἐπὶ ἕνα μῆνα μετὰ τὴν ἄρσιν τῆς ἀνωτέρας βίας ἢ τῆς ἀποθεραπείας». Ἐν προκειμένῳ, καθ' ἃ ἐκ τοῦ φακέλλου προκύπτει, ὁ Δ.Ε., ἀπολυθεὶς τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ τὴν 5ην Ὀκτωβρίου 1949, ὑπέβαλε τὴν περὶ τοποθετήσεως αὐτοῦ συμφώνως τῷ ν. 751|1948 αἴτησιν πρὸς τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον τὴν 6ην Ἰουλίου 1950, ἤτοι μακρὸν μετὰ τὴν πάροδον τῆς τριμήνου ἀπὸ τῆς ἀφυπηρετήσεως αὐτοῦ ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας. Συνεπῶς ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, δεχθεῖσα νὰ ἐξετάσῃ τὴν κατὰ τ' ἀνωτέρω ἐκπρόθεσμον αἴτησιν τοῦ Δ.Ε., χωρὶς νὰ ἐπικαλῆται ἀσθένειαν ἢ ἀνωτέραν βίαν, δυναμένην νὰ παρατείνῃ ταύτην, κατὰ τὴν διαληφθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 8 § 1 ν. 751|1948, οὐδὲ προκύπτουσαν ἐκ τῶν ἐν τῷ φακέλλῳ στοιχείων, παρεβίασε τὴν διάταξιν ταύτην καὶ εἶναι, ὡς ἐκ τούτου, ἀκυρωτέα, κατὰ τὸν βάσιμον σχετικὸν λόγον ἀκυρώσεως, παρελκούσης τῆς ἐξετάσεως τῶν λοιπῶν λόγων ἀκυρώσεως.

---

2. Ἀναγκαστικὴ σχέσις ἐργασίας ἰατρῶν προστατευομένων ὑπὸ Ν. 751|1948

Ὁρισμοί Ν.Δ. 1196|1949.—Ἀπαραίτητος προϋπόθεσις διορισμοῦ ἰατροῦ εἰς Νομικὰ Πρόσωπα, Ἱδρύματα καὶ Ἐπιχειρήσεις ἢ ὕπαρξις ὡργανωμένου ἰατρικοῦ τμήματος καὶ ἀπασχόλησις ἄνω τῶν δεκαπέντε ἰατρῶν.—

Ἀκυρότης ἄλλως ἀποφάσεως Κεντρικοῦ Συμβουλίου περὶ διορισμοῦ ἰατροῦ.

Τὰ ἱστορικὰ τῆς ὑποθέσεως ἔχει ὡς ἑξῆς:

Δι' ἀποφάσεως τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἐτοποθετήθη παρὰ τῷ αἰτοῦντι Δήμῳ ἰατρός, προστατευόμενος ὑπὸ τοῦ νόμου 751|1948.

Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἀνεκοινώθη εἰς τὸν αἰτοῦντα Δῆμον δι' ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ πρὸς ἀκύρωσιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου ὁ Δῆμος ἤσκησεν αἴτησιν, ἰσχυριζόμενος ὅτι ἡ διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τοποθέτησις τοῦ εἰρημένου ἰατροῦ ἐγένετο κατὰ παράβασιν τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ Ν.Δ. 1196|1949 ὁριζομένων, ἐφ' ὅσον ἐν τῷ Δήμῳ ὑφίστανται τρεῖς μόνον ὀργανικαὶ θέσεις ἰατρῶν.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 809|1951 Ὁλομελείας

Προεδρεύων ὁ Σύμβουλος κ. Π. Μερτικόπουλος
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. Α. Ταβουλάρης
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Δανέλλης, Κ. Ράλλης

Τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Ν. Δ|τος 1196|1949 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ ν. 751 τοῦ 1948» (Ε.Κ. 268), προσθέσαν εἰς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ν. 751 παράγραφον 1α, ὡρίσθη τὰ ἑξῆς: «Τὸ Κεντρικὸν καὶ τὰ Τοπικὰ Συμβούλια τοποθετοῦσι τὰ ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ παρόντος νόμου πρόσωπα ἀναλόγως τῶν προσόντων των ὡς ὑπαλλήλους, ἐργοτεχνίτας, ὑπηρέτας... Ἐξαιρετικῶς πρόσωπα τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος νόμου, ἔχοντα τὰ προσόντα διὰ τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ δικηγόρου καὶ τοποθετούμενα εἰς Νομικὰ Πρόσωπα, Ἱδρύματα καὶ Ἐπιχειρήσεις πάσης φύσεως, ἐν αἷς βάσει τῶν ὀργανισμῶν των ὑφίστανται ὡργανωμένα δικαστικὰ τμήματα καὶ ὑπηρετοῦν εἰς ταῦτα ἄνω τῶν δεκαπέντε ὑπαλλήλων δικηγόρων, τηρουμένης τῆς ἀναλογίας τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παρόντος Νόμου, τοποθετοῦνται ὑποχρεωτικῶς εἰς τὰ τμήματα ταῦτα, ἐφαρμοζομένων ἀναλόγως καὶ ὡς πρὸς αὐτοὺς τῶν σχετικῶν διατάξεων τῶν ὀργανισμῶν. Ἡ διάταξις αὕτη ἐφαρμόζεται ἀναλόγως προκειμένου περὶ ἰατρῶν καὶ λοιπῶν ἐπιστημόνων...»

Ἡ διάταξις αὕτη, διατυπουμένη κατὰ τρόπον γενικόν, περιλαμβάνει πάντα τὰ νομικὰ πρόσωπα, τοῦτέστι τά τε δημοσίου καὶ ἰδιωτικοῦ δικαίου τοιαῦτα, ἐφ' ὅσον ἀλλώστε ὁ λόγος, ὅστις ἐπέβαλε τὴν θέσπισιν τῆς διατάξεως ταύτης καὶ ὅστις συνίσταται ἀφ' ἑνὸς εἰς τὴν πρόνοιαν τῆς χρησιμοποιήσεως τῶν ἰατρῶν καὶ δικηγόρων ἀναλόγως τῆς εἰδικῆς αὐτῶν μορφώσεως, ἀφ' ἑτέρου δ' εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς κατὰ τὸ δυνατὸν μὴ διαταράξεως τῆς λειτουργίας τῶν νομικῶν προσώπων ἐκ τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ν. 751 τοποθετήσεως παρ' αὐτοῖς ἐπιστημονικοῦ προσωπικοῦ, συντρέχει δι' ἀμφοτέρας τὰς κατηγορίας ταύτας τῶν νομικῶν προσώπων.

Ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ἄρθρου 2 § Ε τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τοῦ αἰτοῦντος Δήμου, ἐν τῇ Ὑγειονομικῇ Ὑπηρε-

σία τοῦ Δήμου προβλέπονται τρεῖς μόνον θέσεις ἰατρῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μία θέσις προϊσταμένου ἰατροῦ. Κατ' ἀκολουθίαν δὲν συνέτρεχεν ὁ ὑπὸ τῆς παρατιθεμένης ἀνωτέρω διατάξεως τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ν. ὄγδοος 1190 ἀπαιτούμενος ὅρος τῆς ὑπάρξεως παρὰ τῷ αἰτοῦντι Δήμῳ ὠργανωμένου ἰατρικοῦ τμήματος ἀπασχολοῦντος ἄνω τῶν δεκαπέντε ὑπαλλήλων ἰατρῶν, διὰ τὴν νόμιμον παρ' αὐτῷ τοποθέτησιν προσώπου προστατευομένου ὑπὸ τοῦ ν. 751, ὡς ἰατροῦ, ἀκυρωτέας καθισταμένης ἐκ τοῦ λόγου τούτου τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, διὰ τῆς ὁποίας ἀτοποθετήθη, κατὰ τὰ εἰρημένα, παρὰ τῷ αἰτοῦντι ὁ παρεμβαίνων ὡς ἰατρός.

---

3. Ἀναγκαστικὴ σχέσις κατὰ Ν. 751|1948 ἀναλόγως ἀριθμοῦ ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεως

Ὑποχρέωσις ἐρεύνης ὑπὸ Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ περὶ ὑποχρεώσεως ἐπιχειρήσεως εἰς ἀναγκαστικὴν πρόσληψιν μισθωτοῦ. — Ἀκύρωσις σχετικῆς ἀποφάσεως ὡς ἀναιτιολογήτου.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως ἔχει ὡς ἑξῆς:

Δι' ἀποφάσεως τοῦ κατὰ Ν. 751|1948 Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀτοποθετήθη εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Κατάστημα τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος πρόσωπον προστατευόμενον ὑπὸ τοῦ Ν. 751|1948.

Ἡ ὑποχρεωθεῖσα διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης εἰς ἀναγκαστικὴν πρόσληψιν Ἐθνικὴ Τράπεζα ἐζήτησε τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως διὰ τοὺς ἐν αὐτῇ λόγους.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 827|1951 Ὁλομελείας

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Κ. Κυριακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. **Α. Μαρούδας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Πανόπουλος, Γ. Ἀντωνιάδης

Τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νόμου 751 ὁρίζει, ὅτι αἱ δημόσιαι ὑπηρεσιακαὶ καὶ κοινοτικαὶ ὑπηρεσίαι, τὰ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, πᾶσα ἐπιχείρησις, ὡς καὶ πᾶσης φύσεως τραπεζιτικὰ ἢ κοινωφελῆ ἱδρύματα ὑποχρεοῦνται νὰ προσλάβωσι καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ κενῶν θέσεων ἐκ τῶν προσώπων τοῦ ἄρθρου 1 ὡρισμένον ἀριθμόν, ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ παρ' αὐτοῖς ἀπασχολουμένου καὶ μὴ ἐν στρατεύσει τελοῦντος προσωπικοῦ, ὡς κάτωθι: α) ἐφ' ὅσον ὁ ἀριθμὸς τοῦ παρ αὐτοῦ ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ εἶναι τοὐλάχιστον 20, ἕνα, ἀνὰ ἓν δὲ πρόσωπον εἰσέτι διὰ πᾶσαν, ἐπὶ πλέον τῶν 20, δεκαπεντάδα προσωπικοῦ κλπ.

Δὲν προκύπτει ἐκ τῆς προσβαλλομένης πράξεως, οὐδ' ἐκ τῶν λοιπῶν στοιχείων τοῦ φακέλλου, ὅτι ἠρευνήθη παρὰ τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου, κατὰ τὴν περὶ ἧς πρόκειται τοποθέτησιν, ἂν ἡ αἰτοῦσα ὑπεχρεοῦτο νὰ προσλάβῃ καὶ ἕτερον, ἐκτὸς τῶν προσληφθέντων ἤδη παρ' αὐτῆς προστατευομένων τοῦ νόμου, ἐν ἀναλογίᾳ πρὸς τὸν ὑπὸ τῆς διαληφθείσης διατάξεως καθοριζόμενον ἀριθμὸν συνολικῶς προσληπτέων, ταῦθ' ὅπερ αὕτη ἀμφισβητεῖ, ἰσχυριζομένη ὅτι διὰ τῶν παρ' αὐτῆς, συμφώνως πρὸς τὸν νόμον, προσληφθέντων συνεπληρώθη ὁ ἀριθμὸς τῶν παρ' αὐτῇ τοποθετήσεων. Ἀναιτιολόγητος συνεπῶς παρίσταται ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καὶ ἀκυρωτέα, ὡς ἐκ τούτου, τυγχάνει, ἀπαρριπτομένης οὐσίᾳ τῆς ἀσκηθείσης παρεμβάσεως.

IV. ΑΠΟΧΗ ΕΚ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΙ' ΑΠΕΡΓΙΑΝ ΚΑΙ ΜΙΣΘΟΣ

Περιορισμὸς ἐλευθερίας ἐργοδοτῶν εἰς καταβολὴν μισθοῦ ἀπέργων μισθωτῶν διὰ Πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου

Σχέσεις προσωπικοῦ Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν ἢ τῆς μισθώσεως ὑπηρεσιῶν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου. — Ἀνίσχυρον ὑπ' ἀριθ. 1191|1950 Πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἄνευ εἰδικῆς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως, περὶ στερήσεως ἀποδοχῶν ἀπεργούντων.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως ἔχει ὡς ἑξῆς: Τὰ ἐν Ἀθήναις ἑδρεύοντα ἐπαγγελματικὰ σωματεῖα ὑπὸ τὰς ἐπωνυμίας 1) Ὁμοσπονδία Προσωπικοῦ Ὑπεραστικῶν Τηλεπικοινωνιῶν Ο.Τ.Ε. 2) Σύνδεσμος Τεχνιτῶν Τ.Τ.Τ. ἐγκαταστάσεων Ο.Τ.Ε. 3) Πανελλήνιος Σύνδεσμος Τηλεφωνητριῶν Ὑπεραστικῶν Τηλεπικοινωνιῶν Ο.Τ.Ε. 4) Πανελλήνιος Σύλλογος Τεχνιτῶν Τ.Τ.Τ. 5) Πανελλήνιος Σύλλογος Ταξινόμων Ο.Τ.Ε. 6) Πανελλήνιος Σύλλογος Διανομέων Ο.Τ.Ε. ἐζήτησαν τὴν ἀκύρωσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 1191 τῆς 6 Δεκεμβρίου 1950 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου «περὶ ἀποστερήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀπεργούντων ὑπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας καὶ Τραπεζῶν» (ΕΕΔ 10, 471).

Πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι ὁμοίως, ὡς ἡ καταχωριζομένη ἀπόφασις καὶ ἡ Σ.Κ. 425|1951 Ὁλομελ. (εἰσηγητὴς *Μ. Σταϊνόπουλος*, ΕΕΔ 10, 471), ἐπὶ προσφυγῆς κατὰ τῆς αὐτῆς Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου τοῦ Συλλόγου Ὑπαλλήλων Τραπεζῶν.

Τὸ θέμα τῆς ἀκυρωθείσης Πράξεως ἐρρυθμίσθη ἤδη ὁ Α.Ν. 1912|1951 «περὶ ἀποδοχῶν τῶν ἀπεργούντων ὑπαλλήλων Τραπεζῶν κλπ.» (ΕΕΔ 10, 1075), ἀμφιβάλλομεν ὅμως ἂν ὁ Νόμος οὗτος τελῇ ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ Συντάγματος.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 822|1951 Ὁλομελείας

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Κ. Κυριακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. **Μ. Σταϊνόπουλος**
Δικηγόρος ὁ κ. Ι. Καποδίστριας

Οἱ μετέχοντες τῶν προσφευγόντων σωματείων ὑπάλληλοι τοῦ Ο.Τ.Ε., ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ περὶ ὀργανώσεως τῶν Τηλεπικοινωνιῶν τῆς Ἑλλάδος νομοθετικοῦ διατάγματος ὑπ' ἀρ. 1049|1950, ὁρίζοντος ὅτι ὁ Ο.Τ.Ε. ἀποτελεῖ ἀνώνυμον Ἑταιρίαν, ἀνήκουσαν εἰς τὸ Κράτος καὶ ὑποκειμένην εἰς πάσας τὰς διατάξεις τῆς περὶ ἀνωνύμων ἑταιριῶν

νομοθεσίας, ἐκ τοῦ ἄρθρου 4 § 5, ὁρίζοντος ὅτι ὁ Ο.Τ.Ε. δύναται νὰ προσλαμβάνῃ καὶ χρησιμοποιῇ ὑπαλλήλους, ἐφ' ὧν δὲν ἐφαρμόζονται οἱαιδήποτε διατάξεις νόμων, ἀφορῶσαι τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 8, ἔνθα ὁρίζεται, ὅτι τὸ προσωπικὸν τοῦ Ο.Τ.Ε. διέπεται ὑπὸ Γεν. Κανον. Προσωπικοῦ, συντασσομένου συμφώνως πρὸς τὰς παραδεδεγμένας ἀρχὰς τὰς διεπούσας τὸ προσωπικὸν τῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, δὲν φέρουσι τὴν ἰδιότητα δημοσίων ὑπαλλήλων, ἀλλ' εὑρίσκονται εἰς σχέσιν μισθώσεως ὑπηρεσιῶν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὑπὸ τῶν κανόνων τοῦ ὁποίου διέπονται οἱ ὅροι αὐτῆς, ὡς καὶ τὰ προκύπτοντα ἀμφοτέρωθεν δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις. Ὑπὸ τοιούτους ὅρους οἱ ἐργαζόμενοι τῶν ἐν λόγῳ ὑπαλλήλων εἶναι ἐλεύθεροι, ἵνα, λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ τοὺς συνθήκας, ὑφ' ἃς ἔλαβε χώραν ἡ ἐκ τῆς ἐργασίας ἀποχή τῶν ὑπαλλήλων, ἀποφασίσωσι, κατ' οἰκείαν κρίσιν, ἐὰν ἡ ἀποχὴ αὕτη δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς δεδικαιολογημένη ἢ μὴ καὶ ἐὰν συνεπῶς δέον νὰ καταβληθῶσιν εἰς αὐτοὺς αἱ εἰς τὰς ἡμέρας τῆς ἀποχῆς ἀντιστοιχοῦσαι ἀποδοχαί. Τὴν τοιαύτην ἐλευθερίαν τῆς βουλήσεως, ἡ ὁποία προσιδιάζει εἰς τὰς συναλλαγὰς τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, δὲν δύναται ἡ Διοίκησις νὰ περιορίσῃ, ἄνευ εἰδικῆς πρὸς τοῦτο ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ νόμου. Συνεπῶς, τοῦ νόμου μηδόλως χορηγοῦντος τοιαύτην ἁρμοδιότητα εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, παρανόμως τοῦτο ἐπέβαλε διὰ τῆς προσβαλλομένης πράξεως αὐτοῦ τὸν ὡς ἄνω περιορισμὸν εἰς τοὺς ἐν λόγῳ ἐργοδότας, καὶ δέον ἡ πρᾶξις αὕτη ν' ἀκυρωθῇ, καθ' ὅσον μέρος ἀφορᾷ εἰς τοὺς μετέχοντας τῶν προσφευγόντων σωματείων ὑπαλλήλους, ὡς ἐκδοθεῖσα ἄνευ νομίμου ἁρμοδιότητος.

V. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ

Νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας πρὸς ρύθμισιν ἐξαγορᾶς προϋπηρεσίας ἠσφαλισμένων εἰς Ὀργανισμοὺς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως

Νόμιμος ἡ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 59 τοῦ Α.Ν. 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας» ρύθμισις ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας Θέματος ἀναγωρίσεως προϋπηρεσίας καὶ ἐξαγορᾶς αὐτῆς ὑπὸ ἠσφαλισμένων — Ἀσφαλίσεις Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Αὐτονόμου Σταφιδικοῦ Ὀργανισμοῦ.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως ἔχει ὡς ἑξῆς :

Ὁ αἰτῶν, ὑπάλληλος τοῦ Αὐτονόμου Σταφιδικοῦ Ὀργανισμοῦ, ἀπολυθεὶς διὰ λόγους ὑγείας, ἐζήτησε παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ τοῦ Ὀργανισμοῦ τούτου, ὅπως τὴν ἀναγνωρισθῶσιν ὡς συντάξιμα τὰ πρὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Ταμείου τούτου ἔτη ὑπηρεσίας αὐτοῦ παρὰ τῇ Σταφιδικῇ Ὀργανώσει, τῇ Σταφιδικῇ Διαχειρίσει κλπ. Τὸ Διοικητικὸν συμβούλιον τοῦ Ταμείου, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 58 τῆς 5ης Αὐγούστου 1949 ἀποφάσεώς του ἐνέκρινε τὴν ἀναγνώρισιν ἑξακοσίων ἑπτὰ καὶ εἴκοσιν ἓξ ἡμερῶν, ὡς συνταξίμου, ἐκαθόρισεν ὅμως, ὅτι διὰ τὴν ἀναγνώρισιν ταύτην ὀφείλεν, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρου 43 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου, ἀναπροσαρμοσθῇ τοῦτο διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 23641 τῆς 22 Ἰουλίου 1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, νὰ καταβάλῃ ὁ αἰτῶν δραχμὰς 6.489,00), εἰς ἑξήκοντα μηνιαίας δόσεις, παρακρατουμένας ἐκ τῆς συντάξεως του».

Πρὸς ἀκύρωσιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης τοῦ ὡς εἰρηται Ταμείου καὶ καθ' ὃ μέρος ἀπεδέχθη διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης εἰς τὸν αἰτούντα ἡ καταβολὴ τοῦ ἀνωτέρω ποσοῦ διὰ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς προϋπηρεσίας του, ὡς καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 23648 τῆς 22 Ἰουλίου 1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δι' ἧς ἀναπροσαρμόσθη τὸ ἄρθρον 43 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ εἰρημένου Ταμείου ἤτησεν ὁ αἰτῶν αἴτησιν ἀκυρώσεως.

Οἱ λόγοι, οὓς προέβαλεν ὁ αἰτῶν, συνοψίζονται εἰς τοὺς ἑξῆς :

α) Ἡ ὑπ' ἀριθ. 23648 τῆς 22 Ἰουλίου 1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δι' ἧς ἀναπροσαρμόσθη τὸ ἄρθρον 43 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐθεμελιώθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 58 τῆς ὁμοίας Αὐγούστου 1949 ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου, ἐξεδόθη κατὰ παράβασιν τῆς ὑπὸ τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου (ἄρθρον 6 § 8) καθοριζομένης διαδικασίας, πρὸς τροποποίησιν τούτου.

β) Διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐδόθη, ἀκόμη, ἀναδρομικὴ δύναμις εἰς τὴν ἐπελθοῦσαν τροποποίησιν τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1949, τοῦ νόμου, ἤτοι τοῦ ἄρθρου 59 τοῦ ἀν.ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ὁποίου ἐξεδόθη ἡ ἀπόφασις αὕτη, μὴ συγχωρούντος τὴν θέσπισιν ἀναδρομικῶν διατάξεων καὶ

γ) Ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει ἀκόμη διὰ τῆς δευτέρας τῶν προσβαλλομένων ἀποφάσεων ἐθεμελιώθη ὡς χρονολογία ἀπολύσεως τοῦ αἰτούντος ἡ 1η Ἰουνίου 1949 καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον μισθοδοσίας τοῦ αἰτούντος καθορίσθη τὸ ποσὸν πρὸς ἐξαγορὰν τῆς προϋπηρεσίας του, ἐνῷ πραγματικῶς ἀπελύθη οὗτος τὴν 12ην Μαΐου 1949.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 793|1951 Ὁλομελείας

Πρόεδρος κ. Σ. Σολιώτης
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. Α. Ταβουλάρης
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. Γεωργιάδης, Ι. Παπαζαχαράκος

Διὰ τῆς αἰτήσεως ταύτης, παραδεκτῶς ἀσκηθείσης, διώκεται ἡ ἀκύρωσις : α) τῆς ὑπ' ἀριθ. 23643, τῆς 22 Ἰουλίου 1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, διὰ τῆς ὁποίας ἀναπροσαρμόσθη τὸ ἄρθρον 43 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ τοῦ Αὐτονόμου Σταφιδικοῦ Ὀργανισμοῦ, ὅπερ καθορίζει τὸν τρόπον τῆς ἀναγνωρίσεως ὡς χρόνου ἀσφαλίσεως τῶν πρὸ τῆς συστάσεως τοῦ Ταμείου τούτου ἐτῶν πραγματικῆς ὑπηρεσίας τῶν παρ' αὐτῷ ἠσφαλισμένων καὶ β) τῆς ὑπ' ἀριθ. 58 τῆς 5 Αὐγούστου 1949 ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Τα-

μείου τούτου, διὰ τῆς ὁποίας ἀνεγνωρίσθη μὲν ὡς συντάξιμος χρόνος ὁλόκληρος ἡ ἓξ δεκατριῶν ἐτῶν καὶ εἴκοσι ἓξ ἡμερῶν προϋπηρεσία τοῦ αἰτοῦντος, ὑπεχρεώθη ὅμως οὗτος διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ὅπως καταβάλῃ διὰ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς προϋπηρεσίας του δραχμὰς 6.489,000.

Εἰδικώτερον ἀμφότεραι αἱ ἀνωτέρω ἀποφάσεις παραδεκτῶς προσβάλλονται διὰ τῆς αὐτῆς αἰτήσεως, λόγῳ συναφείας, διότι ὁ διὰ τῆς δευτέρας τῶν προσβαλλομένων ἀποφάσεων καθορισμὸς τοῦ καταβλητέου ὑπὸ τοῦ αἰτοῦντος πρὸς ἐξαγορὰν τῆς ὡς εἴρηται ὑπηρεσίας ποσοῦ ἐγένετο ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁρισθέντων ὑπὸ τῆς πρώτης ὑπ' ὁριθ. 23648|1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Διὰ τῆς πρώτης τῶν προσβαλλομένων ἀποφάσεων ἐτροποποιήθη τὸ ἄρθρον 43 § 8 τοῦ καταστατικοῦ τοῦ παρεμβαίνοντος Ταμείου, ὅπερ ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἐξαγορᾶς τῆς προϋπηρεσίας τῶν παρ' αὐτῷ ἠσφαλισμένων ὥριζεν, ὅτι ὡς μισθός, ἐφ' οὗ γενήσεται ὁ ὑπολογισμὸς τῆς ἐξαγορᾶς δι' ὅλον τὸν προσμετρηθησόμενον χρόνον, λαμβάνεται ὁ μέσος ὅρος τοῦ παρὰ τῷ Αὐτονόμῳ Σταφιδικῷ Ὀργανισμῷ ἢ τῇ Σταφιδικῇ Διαχειρίσει μισθοῦ τοῦ ἠσφαλισμένου ἀπὸ τῆς προσλήψεως αὐτοῦ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην μέχρι τῆς ἱδρύσεως τοῦ παρεμβαίνοντος Ταμείου, ὁρισθέντος ὅτι «ὡς μισθός, ἐφ' οὗ γενήσεται ὁ ὑπολογισμός... λαμβάνεται ὁ βασικὸς μισθὸς τοῦ ἠσφαλισμένου κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταβολῆς τοῦ ποσοῦ τῆς ἐξαγορᾶς, ἐὰν δὲ οὗτος ἐξῆλθε τῆς ὑπηρεσίας ἢ ἀπεβίωσεν, ὁ βασικὸς μισθός, ὃν ἐλάμβανεν οὗτος κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐξόδου ἢ τοῦ θανάτου του».

Ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ἀν. ν. 901 τοῦ 1949 «περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος ἀσφαλιστικῶν τινων διατάξεων» (Ε.Κ. 64), ὁρίζοντος ὅτι «αἱ διατάξεις, ὧν ἡ ἰσχὺς παρατείνεται, δύνανται κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 59 τοῦ ἀν.ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 . . . νὰ παγιοποιῶνται εἴτε ὡς σήμερον ἔχουσιν, εἴτε καὶ τροποποιούμεναι», πρὸς τὸ ἄρθρον 1 § 1 τοῦ ἀν. ν. 589 τοῦ 1945 «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων ἀφορωσῶν τοὺς Ὀργανισμοὺς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως» (Ε.Κ. 241) καὶ πρὸς τὸ ἄρθρον 5 τοῦ ν. 85 τοῦ 1943 «περὶ συμπληρώσεως τῆς νομοθεσίας τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως» (Ε.Κ. 124), παρεσχέθη εἰδικὴ πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας ἐξουσιοδότησις πρὸς ρύθμισιν, κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 59 τοῦ ἀν. ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας» (Ε. Κ. 543), τοῦ θέματος τῆς ἐξαγορᾶς προϋπηρεσίας τῶν παρὰ τοῖς Ὀργανισμοῖς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ἠσφαλισμένων, δοθέντος ὅτι διὰ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 85|1943 ἀνεστάλησαν, διαρκούσης τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως, αἱ διατάξεις περὶ ἐξαγορᾶς προϋπηρεσίας τῶν ὡς εἴρηται Ὀργανισμῶν, παραταθείσης, διὰ τῶν ἀν. ν. 580|1945, ἄρθρ. 2, νομ. δ|τος 229|1947 (Ε.Κ. 63), ἄρθρ. μόνου ν. 520|1948 (Ε.Κ. 8) καὶ ἄρθρου μόνου ἀν. ν. 801|1949, ἀλληλοδιαδόχως μέχρι τῆς 31 Αὐγούστου 1949 τῆς ἀναστολῆς ταύτης καὶ ὁρισθέντος διὰ τῆς ἐν ἀρχῇ τῆς σκέψεως ταύτης παρατεθεμένης διατάξεως τοῦ ν. 901|1949 ὅτι αἱ διατάξεις αὗται δύνανται νὰ παγιοποιῶνται εἴτε ὡς σήμερον ἔχουν, εἴτε καὶ τροποποιούμεναι. Κατ' ἀκολουθίαν νομίμως διὰ τῆς πρώτης τῶν προσβαλλομένων ἀποφάσεων, ἐκδοθείσης κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρ. 59 τοῦ ἀ.ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 καὶ μετὰ γνώμην διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ παρεμβαίνοντος Ταμείου ἐτροποποιήθη ἡ § 9 τοῦ ἄρθρου 43, ρυθμίζοντος, κατὰ τὰ εἰρημένα, τὸ θέμα τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς προϋπηρεσίας τῶν παρὰ τῷ Ταμείῳ τούτῳ ἠσφαλισμένων.

Ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ οἰκείου φακέλλου, ἡ πρώτη τῶν προσβαλλομένων ἀποφάσεων ἐξεδόθη συμφώνως πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 6 § 8 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ παρεμβαίνοντος Ταμείου καθοριζομένην διαδικασίαν, δοθέντος ὅτι ἡ ἀπόφασις αὕτη τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐξεδόθη μετὰ τὰς ἀπὸ 12 Μαρτίου 1949 καὶ 22 Μαρτίου 1949 ἀποφάσεις τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ Ταμείου περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 43 τοῦ Καταστατικοῦ αὐτοῦ, ὁμοφώνως ληφθείσας, τηρηθείσης οὕτω τῆς ὡς εἴρηται διατάξεως τοῦ Καταστατικοῦ, ἥτις ὁρίζει, ὅτι «ἀποφάσεις ἀφορῶσαι ἐγκρισιν ἢ τροποποίησιν καταστατικῶν διατάξεων τοῦ Ταμείου, δέον ὅπως λαμβάνωνται κατὰ δύο ψηφοφορίας, ἀπεχούσας ἀλλήλων τοὐλάχιστον ἓν ὀκταήμερον, κατὰ δὲ τὴν δευτέραν ψηφοφορίαν διὰ πλειοψηφίας τοὐλάχιστον τῶν 2|3 τῶν παρόντων μελῶν». Κατ' ἀκολουθίαν ἀπορριπτέος τυγχάνει ὁ περὶ παραβάσεως τῆς διατάξεως ταύτης τοῦ Καταστατικοῦ λόγος, ὡς ἐρειδόμενος ἐπὶ ἀνακριβοῦς προϋποθέσεως.

Ὁ διὰ τῆς δευτέρας τῶν προσβαλλομένων ἀποφάσεων καθορισμὸς τοῦ ὑπὸ τοῦ αἰτοῦντος – ἐξελθόντος ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τὴν 1ην Ἰουνίου 1949 καὶ ὑποβαλόντος σχετικὴν αἴτησιν τὴν 4ην Ἰουνίου τοῦ ἰδίου ἔτους – καταβλητέου ποσοῦ, πρὸς ἐξαγορὰν τῆς ὡς εἴρηται προϋπηρεσίας του, ἐβασίσθη εἰς εἰδικὴν διάταξιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 23648|1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἥτις μεταβαλοῦσα, κατὰ τὰ εἰρημένα, τὸν τρόπον τῆς ἐξαγορᾶς προϋπηρεσίας τῶν παρὰ τῷ παρεμβαίνοντι Ταμείῳ ἠσφαλισμένων, ὥρισε προσθέτως, ὅτι ἡ διάταξις αὕτη «... θέλει ἐφαρμοσθῇ καὶ προκειμένου περὶ ἐξαγορᾶς προϋπηρεσίας ἠσφαλισμένων, δι' οὓς ὁ ἀσφαλιστικὸς κίνδυνος ἐπληλθεύσε κατὰ τὸ ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1949 μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης χρονικὸν διάστημα».

Ἡ θέσπισις τῆς διατάξεως ταύτης καὶ ὁ ἐπὶ τῇ βάσει ταύτης καθορισμὸς τοῦ ὑπὸ τοῦ αἰτοῦντος καταβλητέου ποσοῦ διὰ τῆς ἑτέρας τῶν ἀποφάσεων τούτων δὲν συνιστᾷ ἀνεπίτρεπτον ἀναδρομικὸν ἐφαρμογὴν κανόνων ἐπὶ σχέσεων δημιουργηθεισῶν καὶ ρυθμισθεισῶν ὑπὸ τὸ κράτος προγενεστέρων διατάξεων, διότι τὸ θέμα ταῦτα τῆς ἐξαγορᾶς τῶν παρὰ τῷ παρεμβαίνοντι Ταμείῳ ἠσφαλισμένων, κατόπιν τῆς διὰ τοῦ ν. 85 τοῦ 1943 κλπ. ἐπελθούσης ἀναδρομῆς τῆς ἰσχύος τῶν σχετικῶν πρὸς τὸ θέμα τοῦτο διατάξεων τοῦ καταστατικοῦ τοῦ παρεμβαίνοντος Ταμείου, ἀ-

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

I. ΠΡΟΣΤΑΤΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ.—II. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.

I. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

1. Κατάταξις μισθωτών έν τῷ στρατῷ ὡς ἐθελοντῶν καὶ δικαίωμα ἐπιδομάτων μισθοῦ κατὰ Ν. 3514.

Προϋποθέσεις δικαιώματος ἐθελοντῶν πρὸς λῆψιν ἐπιδομάτων μισθοῦ κατὰ Ν. 3514.— Ἀναγκαία ἡ ὕπαρξις τῶν ὁριζομένων εἰς τὸν Ν. 519|1948 προσόντων.

Τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ Ν. 519|1948 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ τῶν στρατευομένων ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν νομοθεσίας» (ΕΕΔ 7, 60) ὁρίζει, ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ Νόμου 3514, ὡς οὗτος τροποποιεῖται διὰ τοῦ παρόντος, ἐπεκτείνονται καὶ ἐπὶ τῶν ἐθελοντίας καταταγέντων ἢ καταταγησομένων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παρούσης συμμοριακῆς δράσεως εἰς τὰς ἐνόπλους δυνάμεις, ἐφ' ὅσον συγκεντροῦσι τὰ προσόντα τοῦ νόμου τούτου.

Ἐξ ἄλλου ὡς πρὸς τὸ δικαίωμα ἐπιδοτήσεως κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς στρατεύσεως, κατὰ τὴν ἰσχύουσαν διὰ τῆς ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως νομοθεσίαν (τελευταία τροποποίησις ἡ τοῦ Ν.Δ. 519|1948), τοῦτο ὁρίστατο διὰ τοὺς ἐφέδρους ἀνεξαρτήτως κλάσεως καὶ διὰ τοὺς κληρωτοὺς ἐφ' ὅσον ἀνήκουν εἰς τὰς κλάσεις 1944 ἢ καὶ προγενεστέρων ταύτης καὶ εἰς τὰς κλάσεις 1945 καὶ 1946 καὶ ὑπηρέτουν οἱ τελευταῖοι οὗτοι κατὰ τὴν ἐγκρατείαν τοῦ Ν. 519|1948 (10 Ἰανουαρίου 1948), συντρεχούσης καὶ τῆς προϋποθέσεως νὰ ἔχῃ συμπληρωθῇ ὁ παρὰ τῷ ἐργοδότῃ δικαιοῦχος διὰ τὴν ἐπιδότησιν χρόνος ὑπηρεσίας (ἓξ μηνῶν).

Ἡ κατωτέρω προσδιορισθεῖσα ἀπόφασις ἔχει ὑπ' ὄψιν της περίπτωσιν ἐθελοντοῦ κλάσεως 1948 καὶ ἀκολουθοῦσα τὴν ὁμόφωνον ἀπόφασιν καὶ τῆς Προέδρου Πρωτοδ. Ἀθηνῶν 3548|1949 (προέδρεύων *Η. Τριανταφύλλου*, ΕΕΔ 8, 904) ἀποφαίνεται, ὅτι οἱ ἐθελονταί, ἵνα δικαιοῦνται ἐπιδοτήσεως, πρέπει νὰ ἀνήκωσιν εἰς μίαν τῶν ἐν τῷ Ν. 519|1948 κλάσεων.

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 8, 903), ὅτι ἡ ἀποφις αὕτη δὲν φαίνεται νὰ ἀπηχῇ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ νόμου.

Σκοπὸς τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 6 Ν. 519|1948 ὑπῆρξε νὰ προσελκύσῃ πρὸς κατάταξιν περισσοτέρους καὶ μὴ ὑποκειμένους εἰς στρατολόγησιν ἐθελοντάς, ἐπεξηγοῦσα δὲ ἡ ὑπ' ἀριθ. 3484|1948 ἐγκύκλιος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας (ΕΕΔ 7, 90) τὴν διατύπωσιν ἀναφέρει, ὅτι, ἐνῷ μέχρι τοῦδε οἱ ἐθελονται ἐτύγχανον μόνον τῆς προστασίας τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 3514, ἤτοι ἐξησφάλιζον μόνον τὴν προστασίαν τῆς θέσεώς των, μὴ λυομένης τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ τοῦτο ὅσον τῶν ἀναγκ. νόμων 2708|1940 καὶ 2830|1941, ἤδη διὰ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 6 ὁρίζεται, ὅτι καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς συμμοριακῆς δράσεως οὗτοι, ἤτοι ὅσοι οἱ καταταγέντες, ὅσον καὶ οἱ καταταγησόμενοι ἐφεξῆς εἰς τὰς ἐνόπλους δυνάμεις ὡς ἐθελονται, θὰ τυγχάνουν πλήρους προστασίας, δηλαδὴ τῆς προβλεπομένης ὑπὸ τοῦ Ν. 3514, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, δικαιουμένοι καὶ τοῦ ἐπιδόματος κατὰ τὰ ὁριζόμενα ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ νέου νόμου.

Δὲν συνδυάζεται, ἐν ἄλλοις λόγοις, τὸ δικαίωμα ἐπιδοτήσεως πρὸς τὴν κλάσιν τοῦ ἐθελοντοῦ, ἡ ὁποία δὲν ἐνδιέφερε τὸν Νομοθέτην, ὡς προσόντα δὲ τοῦ νόμου 3514 (ἄρθρ. 6 § 2 Ν. 519|1948) πρέπει νὰ ἐννοηθοῦν ὁ ἑλληνικὸς χρόνος ὑπηρεσίας παρὰ τῷ ἐργοδότῃ καὶ συντήρησις τυχὸν οἰκογενείας, ἐξ ἧς τὸ μέγεθος τῶν ἐπιδομάτων μισθοῦ.

Πρόεδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 4565|1951

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Παγώνης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Κωστόπουλος, Ι. Παπαδόπουλος

Ἐκ τῶν προσαχθεισῶν κατ' ἀμφοτέρους τοὺς βαθμοὺς ἀποδείξεων, ὀρθῶς ἐκτιμωμένων καὶ καθ' ἃ συνομολογεῖται, ἄλλως τε, ὁ ἐνάγων, ὑπάλληλος ὢν τῆς ἐναγομένης καὶ ἀκολουθῶν τὴν κλάσιν τοῦ 1948 ἔτους, διέκοψε τὴν πρὸς αὐτὴν περαιτέρω ὑπηρεσίαν του, καταταγεὶς εἰς τὸ Ναυτικὸν ὡς δίοπος ἐθελοντής διαχειρίστης τὴν 8.10.1948, ἠτήσατο δὲ διὰ τῆς ναστολῆς ἐπιβληθείσης ἐκ τῆς ὑποτιμήσεως τῆς δραχμῆς, παρέμεινεν ἐν τῇ οὐσίᾳ ἀρρύθμιστον, εἰς τρόπον ὥστε νὰ δικαιολογῆται ἡ ρύθμισις καὶ τῶν προκυψασῶν, κατὰ τὸν μεσολαβήσαντα χρόνον, περιπτώσεων ἐξαγορᾶς. Ὁ νομοθέτης, χορηγήσας τὴν ὡς ἄνω ἐξουσιοδότησιν, παρεῖχε, κατὰ τὴν ἀληθῆ ταύτης ἔννοιαν, τὴν ἐξουσίαν εἰς τὴν Διοίκησιν, ὅπως κανονίσῃ καὶ τὸ θέμα τῶν καταβλητέων εἰσφορῶν, ὅπερ θὰ ἔμενεν ἄλλως κενόν. Τοῦτο ἐγένετο διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 23648|1949 ἀποφάσεως, ἥτις ἐρρύθμισεν ὁριστικῶς, κατὰ τὰ εἰρημένα, τὸ ζήτημα τοῦτο, δοθέντος, ἄλλως τε, ὅτι διὰ τῆς τυχὸν ἐφαρμογῆς ἐπὶ τῶν περιπτώσεων ταύτων τῶν προϊσχουσῶν διατάξεων τοῦ καταστατικοῦ ἤθελεν ἀναγνωρίσει ὁ αἰτῶν τὴν ὡς εἰρηται ὑπηρεσίαν του, ἄνευ τῆς παροχῆς πραγματικοῦ ἀνταλλάγματος, τοῦθ' ὅπερ ἔδει, ἐν πάσῃ περιπτώσει, νὰ ἀποκλεισθῇ ὡς μὴ δυνάμενον νὰ εἶναι ἐν τῷ νῷ τοῦ παρασχόντος τὴν ἐξουσιοδότησιν νομοθέτου.

Καὶ ὁ τελευταῖος λόγος, καθ' ὃν κατὰ πλάνην ἐγένετο δεκτὸν διὰ τῆς δευτέρας τῶν προσβαλλομένων ἀποφάσεων, ὅτι ἀπελύθη ὁ αἰτῶν τὴν 1ην Ἰουνίου 1949, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν προβάλλεται οὗτος λυσιτελῶς ἢ οὔ, τυγχάνει ὁπωσδήποτε ἀπορριπτέος, διότι ἐν τῷ ἐν τῷ φακέλλῳ ὑφισταμένῳ ὑπ' ἀριθ. 9658 τῆς 1ης Ἰουνίου 1949 πιστοποιητικῷ ταῦ Αὐτονόμου Σταφιδικοῦ Ὀργανισμοῦ βεβαιοῦται ρητῶς, ὅτι ἀπελύθη οὗτος ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ταύτης τὴν 1ην Ἰουνίου 1949 καὶ οὐχί, ὡς ἰσχυρίζεται, τὴν 12ην Μαΐου τοῦ ἔτους τούτου.

από 21.4.1951 άγωγῆς του ἐνώπιον τοῦ ὡς ἄνω Εἰρηνοδίκου, ἐρειδομένης ἐπὶ τῆς μεταβατικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 6 § 2 τοῦ Ν. 519, τὴν καταβολὴν εἰς αὐτὸν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων, εὐθὺς ἅμα τῇ καταταξει του μέχρι τῆς 21.4.1951.

Ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς ταύτης ἐξεδόθη ἡ ἐκκαλουμένη, δεχθεῖσα ταύτην, ἡμιτελεσμένως ὅμως, καθ' ἣν ἡμέραν κρίναι, διότι ἐκ τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου, ὁρίζοντος ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 3514, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν. 519|1948, ἐπεκτείνονται καὶ ἐπὶ τῶν ἐθελουσίως καταταγέντων ἢ καταταγησομένων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παρούσης συμμοριακῆς δράσεως εἰς τὰς ἐνόπλους δυνάμεις, ἐφ' ὅσον συγκεντροῦται τὰ προσόντα τοῦ νόμου τούτου καὶ δεδομένου ὅτι ἡ τελευταία αὕτη διατύπωσις τοῦ νόμου τούτου ἀναφέρεται εἰς τὸν Ν. 3514, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν. 519|1948, σαφῶς συνάγεται, ὅτι μεταξὺ τῶν προσαπαιτουμένων τούτων προσόντων δέον ὁ ἐθελονταὶ ν' ἀνήκῃ εἰς μίαν τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ Ν. 519|1948 περιοριστικῶς ἀναγερομένων κλάσεων τοιούτων 1946 καὶ προγενεστέρων καὶ νὰ μὴ ἔχῃ κληθῇ ἡ κλάσις του, ἐνῷ ὁ ἐναγων ἀκολουθεῖ τὴν κλάσιν τοῦ 1948 ἔτους καὶ ὅτε κατετάγη ἐθελοντὴς (Ὀκτώβριος 1948) δὲν εἶχεν εἰσέτι κληθῇ ἡ κλάσις του, προϋπόθεσις τεθεῖσα ὑπὸ τῶν ὡς ἄνω διατάξεων. (Οὕτω καὶ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 3518|1949, ΕΕΔ 8, 904). Δέον ὅθεν νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἔφεσις, κατὰ τὸν βάσιμον πρῶτον λόγον αὐτῆς, παρελκούσης τῆς ἐρεύνης καὶ τῶν λοιπῶν ὡς ματαίως, ἐπὶ τῷ τέλει, ἐξηφανισμένης τῆς ἐκκαλουμένης, ν' ἀπορριφθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ἔτι νομῷ ἄβασίμως διωκούσης καταβολὴν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὁ ἐναγων, κλάσεως 1948 καὶ καταταγεὶς ἐθελοντής, ἐδικαιοῦτο ἐπιδομάτων ἀπὸ τῆς κατατάξεώς του καὶ ἐντεῦθεν.

---

2. Συμψηφισμὸς λαμβανομένου ἐκ τοῦ Δημοσίου μισθοῦ στρατευθέντος ὡς ὑπαξιωματικοῦ πρὸς ἐπιδόματα Ν. 3514.

Ἐξέλιξις νομοθετικῆς προστασίας.— Χορήγησις κατὰ Ν. 3514 ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων καὶ εἰς ὑπαξιωματικούς.— Ἀνυμψήφιστον λαμβανομένου ἐκ τοῦ Δημοσίου μισθοῦ πρὸς ἐπίδομα μισθοῦ Ν. 3514.— Εἶδι καὶ διεπάξεις περὶ ἐφέδρων ἀξιωματικῶν καὶ ἐφέδρων ὁπλιτῶν ὑπηρετούντων ὡς ταχτικῶν ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν Δήμων, Κοινοτήτων καὶ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.— Νόμος 1502|1950 περὶ ἐπιστρατευομένων ὑπαλλήλων Τραπεζῶν.

Τὸ ζήτημα τοῦ συμψηφισμοῦ τοῦ ἐκ τοῦ Δημοσίου λαμβανομένου μισθοῦ τοῦ ἐν στρατεύσει ὡς ὑπαξιωματικοῦ τελοῦντος πρὸς τὰ κατὰ Ν. 3514|1928, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 519|1948 (βλέπε ΕΕΔ 7, 581) ἐπιδόματα μισθοῦ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, περὶ τοῦ ὁποίου ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω προεδρικὴ ἀπόφασις, ἔχει ἀπασχολήσει ἐπανειλημμένως τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν, ἡ ὁποία καὶ ἔχει καταλήξει εἰς ἀντικρούσους λύσεις (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 9, 800, ἔνθα νομολογία).

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 4553|1951

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Παγώνης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Καταπόδης, Β. Βασιλείου

Καθ' ἃ συνομολογεῖται ἐπιτρόπου, ὁ ἐφεσίβλητος, ὑπάλληλος τῆς ἐναγομένης τυγχάνων ἀπὸ 10.1.47, κατετάγη εἰς τὸ Ναυτικὸν ὡς κληρωτὸς κλάσεως 1946, προαχθεὶς εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ὑποκελευστοῦ β' διαχειρίσεως, εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἐφεδρείαν ἀπὸ 6.10.50, διὰ δὲ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀπὸ 20 Μαρτίου ε.ἔ. ἀγωγῆς του ἠτήσατο καὶ τῷ ἐπεδικάσθησαν διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀνάλογα ἐφεδρικὰ ἐπιδόματα ἀπὸ 1.12.1950 ἕως 31.8.1951. Βεβαιοῦται ἐκ τοῦ συνόλου τῶν προσαχθεισῶν ἀποδείξεων κατ' ἀμφοτέρους τοὺς βαθμοὺς ὀρθῶς ἐκτιμωμένων, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος, ὡς ὑποκελευστής, ἐλάμβανε κατὰ τὸ ἐδικόν ὡς ἄνω χρονικὸν διάστημα μισθὸν μείζονα τῶν ὅσων θὰ ἐδικαιοῦτο ἀποδοχῶν, ἂν δὲν ἐστρατεύετο, ὁρίζεται δὲ ἤδη μεταξὺ τῶν διαδίκων ἂν ὑπῆρχε τοιαύτην ὑποχρέωσιν ἡ ἐκκαλοῦσα, ἀφοῦ ὁ ἐφεσίβλητος διὰ σημειώσεως ἐπὶ ἀρμοδίως ἐπελέγκτου τὸν μισθὸν τοῦ ὑπαξιωματικοῦ καὶ οὐχὶ τῆς Τραπέζης. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἡ ἐκκαλουμένη ἀπεφάνθη, ὅτι δικαιοῦται ὁ ἐφεσίβλητος καὶ τοῦ μισθοῦ τοῦ ὑπαξιωματικοῦ εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου καὶ τοῦ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος εἰς βάρος τῆς ἐργοδότιδος ἐναγομένης. Ἐν προκειμένῳ ἡ νομοθεσία εἶχε ὡς ἑξῆς: Τὸ ἄρθρον 5 τοῦ κωδικοποιηθέντος Νόμου 3514|1928, ὡς ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 519|1948, προέβλεπε χορήγησιν ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος μόνον εἰς τοὺς ἁπλοῦς ὑπαλλήλους, ἐν οἷς καὶ οἱ ὑπαξιωματικοί, χωρὶς νὰ καθιερωθῇ κανὼν συμψηφισμοῦ τῶν ὅσων ἐλάμβανον ἀπὸ τὸ Δημόσιον ὡς ἔφεδροι ὁπλῖται. Περὶ τῶν ἐφ. ἀξιωματικῶν δὲν ἐλαμβάνετο πρόνοια εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν οὗτοι ἐλάμβανον ἀπὸ τὸ Δημόσιον μισθὸν ὀλιγώτερον τῶν ἀποδοχῶν των ὡς ὑπαλλήλων, ἐὰν δὲν ἐστρατεύοντο, ἐξεδόθη δὲ ὁ Α.Ν. 2672|1940, ἄρθρον 2, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ὁποίου καὶ οἱ ἐφ' ἀξιωματικοὶ δικαιοῦνται τῆς διαφορᾶς μεταξὺ τοῦ μισθοῦ ὡς ἀξιωματικοῦ καὶ τοῦ μισθοῦ ὡς ὑπαλλήλων, ἐὰν τυχὸν ὁ πρῶτος ἦτο τυχὸν ὀλιγώτερος τοῦ δευτέρου. Μετὰ ταῦτα ἐξεδόθη ὁ Α.Ν. 2693|1940, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ὁποίου ἔφεδροι ὁπλῖται, ὑπηρετοῦντες ὡς ταχτικοὶ ὑπάλληλοι ἢ ὑπηρέται Δήμων, Κοινοτήτων καὶ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, δικαιοῦνται ἐπιλογῆς μεταξὺ τοῦ μισθοῦ των ὡς ἐφέδρων ὁπλιτῶν καὶ τοῦ μισθοῦ τῆς πολιτικῆς των θέσεως, μὲ τὴν ὑποχρέωσιν μάλιστα τῶν τοιούτων ἐργοδοτῶν νὰ ἀποδίδωσιν εἰς τὸ Δημόσιον τὰς ἀποδοχάς, ὧν θὰ ἐδικαιοῦντο, ἂν δὲν προετίμων τὸν μισθὸν τοῦ ἐφέδρου. Ἐν ὄψει λοιπὸν τῶν νομοθετικῶν τούτων μέτρων, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, καθιερώθη ἡ ἀρχὴ διὰ τοὺς ὁπλίτας, ἐν οἷς καὶ οἱ ὑπαξιωματικοί, ὅτι μόνον ἂν περιλαμβάνωνται εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ὡς ἄνω ἐργοδοτῶν δὲν δικαιοῦνται καὶ ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων, καθ' ἣν περίπτωσιν ἤθελον ἐπιλέξει τὸν μισθὸν τοῦ ἐφέδρου ὡς ἀνωτέρω ποσοτικῶς, ἐνῷ διὰ τοὺς λοιποὺς ἐργοδότας ἐξηκολούθει ἡ αὐτὴ ἀρχὴ οἱ τοιοῦτοι μισθωτοὶ νὰ λαμβάνουν καὶ μισθὸν ἀπὸ τὸ Δημόσιον καὶ ἐφεδρικὸν ἐπίδομα ἀπὸ

τούς έργοδότας. Τό τοιοῦτον ἐνεφάνιζε βεβαίως μίαν ἀνισότητα, ἔναντι τῶν ἐν ὑπηρεσίᾳ συναδέλφων των, οἵτινες θά ἐλάμβανον πρότερα μισθόν, ἀλλά ἰδίᾳ διότι τό ἐφεδρικόν ἐπίδομα θά ἐχρησίμευεν ὡς μέσον ἀδικαιολογήτων αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐπιστρατευομένου ὑπαλλήλου. Οὕτως εἶχεν ἐν προκειμένῳ τό νομοθετικόν καθεστώς μέχρι τῆς ἐκδόσεως τοῦ Νόμου 1502|1950, ἐν ἄρθρῳ 19 § 8 τοῦ ὁποίου ὁρίζεται, ὅτι οἱ ὑπάλληλοι τῶν Τραπεζῶν, ἐπιστρατευόμενοι ὡς ὁπλῖται, ἐν οἷς καί οἱ ὀκταετιμαστικοί καί δικαιούμενοι μισθοῦ μονίμου, εἰς βάρος τοῦτου τοῦ ἐργοδότου, ὑποχρεοῦνται νά ἐπιλέξωσι μεταξύ τοῦ μισθοῦ τοῦ ἐφέδρου καί τοῦ μισθοῦ τοῦ ὑπαλλήλου, ἐξ οὗ συνάγεται, κατά τήν κρίσιν ἡμῶν, ὅτι ὁ νομοθέτης ἀντιληφθείς τήν ἀνισότητα τῶν μέχρι τότε κειμένων νομοθετικῶν διατάξεων, τοὐλάχιστον εἰς βάρος τῶν Τραπεζῶν, δέν ἐπέτρεψεν ἐκτοτε τήν συνέχισιν τοῦ καθεστῶτος τούτου, ἀπαγορεύσας διπλοῦς μισθούς, ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν ὁποίων περιλαμβάνονται καί τά ἐφεδρικά ἐπιδόματα. Τούτων οὕτως ἐχόντων ὁ ἐφεσίβλητος, ἐπιλέξας τόν μισθόν τοῦ ἐφέδρου ὀκταετιμαστικοῦ τοῦ Ναυτικοῦ, καθ' ἃ ἀνωτέρω εἴρηται, δέν δικαιοῦται καί ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων εἰς βάρος τῆς ἐκκαλούσης, ἡμαρτημένος δέ ἡ ἐκκαλουμένη ἔκρινεν ἀντιθέτως καί δέον, γενομένης δεκτῆς τῆς ὑπό κρίσιν ἐφέσεως, κατά τόν βάσιμον περί τούτου λόγον αὐτῆς, νά ἐξαφανισθῇ αὕτη ἐπί τῷ τέλει νά ἀπορριφθῇ ἡ ὑπό κρίσιν ἀγωγή

---

3. Ἀδικαιολόγητος ἀπόλυσις ἀποστρατευθέντος καί δικαίωμα ἀποζημιώσεως κατά Ν. 3514.

Μετάθεσις ὑπαλλήλου Ἀγροτικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος. — Μή συμμόρφωσις πρός αὐτήν καί ἰσχύς ἐργασιακῆς σχέσεως. — Συνέπεια ἀπολύσεως ἀποστρατευθέντος πρό τῆς παρελεύσεως ἔτους καί ἄνευ ἀποφάσεως τῆς Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς ἄρθρ. 7 Α. Ν. 244|1936 ἡ ἐξ ἀποδοχῶν ἐξ μηνῶν ἀποζημίωσις ἀπολυθέντος.

Τό ζήτημα τῶν ἐκ τῆς ἀρνήσεως ὑπαλλήλου τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης πρός συμμόρφωσιν εἰς τήν διαταγήν μεταθέσεώς του συνεπειῶν ἐπί τῆς ἰσχύος τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἔχει ἀποτελέσει ἀντικείμενον ἐρεύνης ὑπό τῆς δικαστηριακῆς πράξεως (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 10,1045, ἔνθα νομολογία καί σημειώσεις μας, πρβλ. καί *Θ. Βλαχόπουλον* ΕΕΔ 10, 1034 ἑπ.).

Ἡ λύσις τῆς κατωτέρω προσβλητῆς ἀποφάσεως συγκλίνει πρός τήν ὀρθήν, ὡς ἐσημειώσαμεν, ἀπόψιν τῆς Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 8436|1951 (ΕΕΔ 10, 1016) ὡς ἐφεσείου, καί ἀφοῦ γίνεται καί ὑπό ταύτης δεκτόν ὅτι μόνη ἡ ἄρνησις τοῦ μισθωτοῦ πρός συμμόρφωσιν εἰς τήν περί μεταθέσεως του διαταγήν δέν συνιστᾷ παραίτησιν αὐτοῦ ἀπό τῆς θέσεως του, ἔλκει ὑμᾶλῶς ὁ συλλογισμός ὅτι διά τήν ἄρνησιν, ἀπό ἀπόψεως Ν. 3514, ἀπόλυσιν ἔπρεπε νά χωρήσῃ ἡ διά τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρ. 7 Α. Ν. 244|1936 ἀπόλυσις.

Πρόεδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 3070|1951
Διαδικασία Ν. 3514 καί' ἔφεσιν
Τριμελοῦς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Α. Καλλέργης**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ν. Γαρέζος, Χ. Συριόπουλος

Ἐκ τῆς ἐν γένει διαδικασίας ἐβεβαιώθη, κατά τήν κρίσιν μας, ὅτι ὁ ἐνάγων ἐκκαλῶν προσελήφθη εἰς τήν ὑπηρεσίαν της ἐφεσιβλήτου τήν 22|3|1937 καί ὑπηρέτησεν ἐκτοτε συνεχῶς ὡς ὑπάλληλός της μέχρι τῆς 14|12|1944, ὅτε ἐπιστρατεύθη. Ἀπολυθείς τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ τήν 20|12|1948 ἐπανέλαβε τήν ὑπηρεσίαν του παρά τῷ Κεντρικῷ ἐν Ἀθήναις Καταστήματι. Τήν 11 Ἰανουαρίου 1949 μετετέθη εἰς τό ἐν Σύρῳ Ὑποκατάστημα, ἐπί τῷ τέλει δέ τῆς ἐκεῖ μεταβάσεώς του ἀπεχώρησε τῆς ὑπηρεσίας του Κεντρικοῦ Ἀθηνῶν τήν 19|1|1949. Οὗτος προβαλών ὡς δικαιολογίαν τό γεγονός ὅτι δέν ἠδύνατο νά ἐγκαταλείψῃ τήν χήραν μητέρα του καί τήν ἄγαμον ἀδελφήν του δέν ἐξεπλήρωσε τήν διαταγήν, παραμείνας ἐκτοτε ἕως τῆς 12|3|1949 εἰς Ἀθήνας. Ἐπί τῇ τοιαύτῃ συμπεριφορᾷ του εἰσήχθη εἰς τό ἁρμόδιον κατά τόν ὀργανισμόν τῆς ἐναγομένης Πειθαρχικόν Συμβούλιον, ὅπερ ἐπέβαλεν αὐτῷ διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 286|12.3.1949 ἀποφάσεώς του τήν ποινήν τῆς ὁριστικῆς ἀπολύσεως, τῆς ἀποφάσεώς του ταύτης ἐπικυρωθείσης ἀπό τοῦ Δευτεροβαθμίου Συμβουλίου.

Κατά τήν κρίσιν μας ἡ ἀποχή τοῦ ἐνάγοντος ἐκκαλοῦντος ἀπό τῆς ὑπηρεσίας του ἐπί τόν χρόνον ἀπό 19|1|1951 12|3|1951, ἤτοι μέχρι τῆς ἡμέρας, κατ' ἣν τό Πρωτοβάθμιον Συμβούλιον ἀπεφάσισε τήν ἐπιβολήν τῆς ποινῆς τῆς ὁριστικῆς ἀπολύσεως, δέν δύναται νά ἑρμηνευθῇ ὡς ἐνέχουσα θέσιν παραιτήσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος ἀπό τῆς ὑπηρεσίας, ἥτις προϋπάρξασα ἐπήγεγκε τήν λύσιν τοῦ ἐργασιακοῦ δεσμοῦ. Βεβαίως ἡ συμπεριφορά τοῦ ἐνάγοντος δέν ὑπῆρξεν ἡ ἐμπρέπουσα εἰς ὑπάλληλον, ὀφείλοντα νά ὑπακούσῃ εἰς τήν διαταγήν περί μεταθέσεώς του, ἔστω καί ἂν οἱ τῷ ὄντι βεβαιούμενοι ὡς ἀληθεῖς λόγοι, τῆς ἀποστρατεύσεώς του μετά τετραετῆ ὑπηρεσίαν, τῆς ὑπάρξεως γραίας χήρας μητρός καί ἀγάμου ἀδελφῆς, ἐν ἐτύγχανε προστάτης, ἐδημιούργουν σχετικήν εἰς αὐτόν ἀδυνομίαν ἀμέσου ἐφαρμογῆς εἰς τήν ἀπόφασιν τῆς Διοικήσεως τῆς ἐναγομένης, ἐπί τῷ τέλει ἐγκαταστοιήσεως τῆς οἰκογενείας του, ἀλλ' οὐδαμῶς ἐκ τούτου ἐπλήγη ἐπί τοσοῦτον ὁ ἐργασιακός δεσμός, ὥστε νά θεωρηθῇ διερρηγμένος τῇ βουλήσει του, ὡς καί ὑπό τῆς ὑπ' ἀριθ. 745|1950 ἀποφάσεώς μας ἐκρίθη, ἀφοῦ καί ἐκδήλως ἀντιθέτως προκύψαντος ὅτι, καίπερ ἐν χαλεπῇ καταστάσει ἐκ τῆ τοιαύτης συμπεριφορᾶς τοῦ ἐκκαλοῦντος διετηρήθη ἐνεργός, ἕως ὅτου διά τῆς ὁριστικῆς ἀπολύσεώς του ὑπό τῆς ἐναγομένης ἐλύθη, εἰς τήν τοιαύτην δέ κρίσιν περί διατηρήσεως ἐνεργοῦ τῆς συμβάσεως ἀγόμενοι καί ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ἀναιτιωμένης τῆς κρίσεως περί ὑπάρξεως ἐν προκειμένῳ πειθαρχικοῦ παραπτώματος καί τῆς ἐπιβληθείσης ποινῆς, ἥτις κατά τά συνδεδυασμένα ἄρθρα 39 § 5, 63 § 8, 67 καί 68 τοῦ ὀργανισμοῦ ὁρίζεται εἰς τήν ποινήν τῆς ἐγγράφου ἐπιπλήξεως, προσωρινῆς παύσεως μέχρις ἓξ μηνῶν, ὑποβιβασμοῦ καί ὁριστικῆς ἀπολύσεως, εἰς τό ἁρμόδιον κατά τόν ὀργανισμόν Συμ-

βούλιον καὶ τὸν Διοικητήν, ἠδύνατο μετ' ἄλλοίαν κρίσιν καὶ νὰ μὴ ἐπιβληθῇ ἡ ποινὴ τῆς ὁριστικῆς ἀπολύσεως, ἐξ οὗ ἀναγκαίως ἕπεται, ὅτι καὶ, παρὰ τὴν διαληφθεῖσαν συμπεριφορὰν τοῦ ἐνάγοντος, ὁ ἐργασιακὸς δεσμὸς διετηρήθη ἐνεργός, λυθεὶς τῇ βουλήσει τῆς ἐναγομένης, δυνάμει τῆς διαμνημονευθείσης ἀποφάσεως τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου της. Τούτων οὕτως ἐχόντων καὶ ἐφ' ὅσον οὔτε διατείνεται ἡ ἐναγομένη, οὔτε ἀποδεικνύει, τὴν ὕπαρξιν ἀποφάσεως τῆς κατὰ τὰ συνδεδυασμένα ἄρθρα 4 ν. 8514, 11 § 2 ν. 647|1937 καὶ 7 ν. 244|36 Ἐπιτροπῆς, δι' ἧς νὰ ἐπιτρέπεται εἰς αὐτὴν ἡ ἀπόλυσις διὰ κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν ἐκ τοῦ ἄνω λόγου δεδικαιολογημένην αἰτίαν, καὶ τῇ ἀπολύσει τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὑφίσταται ὑποχρέωσις ταύτης πρὸς καταβολὴν τῆς προβλεπομένης ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 ν. 8514 ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ ἰσοπόσου πρὸς τὰς ἀποδοχὰς 6 μηνῶν, ἐσφάλη δὲ ὁ πρωτοβάθμιος δικαστὴς ἀποφανθεὶς τὴν ἀπόρριψιν τῆς τοιαύτην ἀξίωσιν περιλαμβανούσης ἀγωγῆς, ἐπὶ τῇ κρίσει ὅτι ὁ ἐνάγων διὰ τῆς ἐκτεθείσης συμπεριφορᾶς του καταγγείλε τὴν σύμβασιν σιωπηρῶς παραιτηθεὶς καὶ δέον, δεκτοῦ καθισταμένου τοῦ ἄνω λόγου ἐφέσεως, νὰ μεταρρυθμισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη καὶ γίνῃ δεκτὴ ἡ ἀγωγὴ ὡς βάσιμος.

II. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Εἰσπραξις ὑπὸ μισθωτοῦ ἀποζημιώσεως Ν. 2112 καὶ παραίτησις δικαιώματος προσβολῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου.

Ἄκυρότης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μὴ ἐμπροθέσμου ἀναγγελίας αὐτῆς, κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.— Μὴ συναγωγὴ ἀποῤῥείας δικαιώματος μισθωτοῦ προσβολῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου ἐξ εἰσπράξεως ἀποζημιώσεως Ν. 2112.

Ἀπῆχει τὴν κρατοῦσαν ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ ἄποψιν ἡ δεκτὴ καὶ ὑπὸ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετεῖον, γενομένη τοιαύτη ὅτι ἐπὶ ἀκύρου ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ μόνη ἡ κατ' αὐτοῦ εἰσπραξις τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 δὲν σημαίνει παραίτησιν ἀπὸ τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ νὰ προσβάλῃ τὴν ἀπόλυσίν του ὡς ἄκυρον (βλέπε καὶ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, 6108|1951, εἰσηγητὴς *Γ. Καραμάνος*, ἀνωτέρω σελ. 1211, ἔνθα σημειώσεις μας).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9431|1951

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Προεδρεύων καὶ εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Π. Παπακωνσταντίνου**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Δάγκας, Ι. Κότσιρας

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 § 1 τοῦ Νόμου 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 § 5 τοῦ Ν. Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946 καὶ ἄρθρ. 9 § 8 τοῦ αὐτοῦ νόμου, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 6 § 2 τοῦ Ν. Δ. 1250|1949, πρὸς ἔγκυρον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπαιτεῖται ἡ γενομένη καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ν' ἀναγγελθῇ ἐγγράφως ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τῆς περιφερείας τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ νὰ καταβληθῇ ἡ ὑπὸ τοῦ Νόμου 2112, ὡς ἐτροποποιηθῇ μεταγενεστέρως, προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων ἢ τοῦ Β. Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920, προκειμένου περὶ ἐργατῶν κλπ., ὁριζομένη ἀποζημίωσις διὰ τὴν περίπτωσιν ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἐν τῇ ὑποκειμένῃ περιπτώσει ὁ ἐκκαλῶν ἐναγόμενος προέβη εἰς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἐφεσιβλήτου διὰ τῆς μὴ ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του ἀπὸ τῆς 25 Δεκεμβρίου 1950 (ὅρα ἔγγραφον καταγγελίας τῆς συμβάσεως), ὅτε καὶ ἤρχισε ἡ πρὸς ἀναγγελίαν τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας προθεσμία πρὸς τὰ ὡς εἴρηται Γραφεῖα, ἡ ἀναγγελία ὅμως τῆς τοιαύτης καταγγελίας τῆς μετὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνάγοντος συμβάσεως ἐργασίας πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν προσαγομένων ἐγγράφων, γεγονὸς ὅπερ ἄλλως τε συνομολογεῖται ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἐγένετο τὴν 4 Ἰανουαρίου 1951, ἡ οὕτω ὅμως γενομένη ἀναγγελία τυγχάνει ἄκυρος κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 § 8 τοῦ Νόμου 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 6 § 2 τοῦ Ν.Δ. 1250|1949, ὡς γενομένη μετὰ τὴν πάροδον τῆς τασσομένης ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ὀκταημέρου πρὸς ἀναγγελίαν προθεσμίας καὶ ὁ ἐφεσιβλήτος ἐνάγων δικαιοῦται τῶν ἀπὸ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως καὶ ἐφεξῆς ἀποδοχῶν αὐτοῦ. Οὕτω κρίνασα καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καὶ δεχθεῖσα ὡς ἄκυρον τὴν μετὰ τὴν πάροδον τῆς ὀκταημέρου προθεσμίας ἀναγγελίαν καταγγελίας ἐκ μέρους τοῦ ἐφεσιβλήτου τῆς μετὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνάγοντος συμβάσεως ἐργασίας καὶ κατ' ἀκολουθίαν ταύτων δεχθεῖσα ὡς νόμῳ καὶ οὐσίᾳ βάσιμον τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐφεσιβλήτου ὀρθῶς ἔκρινε καὶ ἀπορριπτέος τούτοις κρίνεται ὁ σχετικὸς δεύτερος λόγος τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως ὁ πλήττων τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν κατὰ τὸ κεφάλαιον τοῦτο ὡς ὀβάσιμος.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ ἀπώλεια τοῦ δικαιώματος ἐπέρχεται καὶ διὰ παραιτήσεως, δυναμένης νὰ δηλωθῇ ῥητῶς ἢ σιωπηρῶς διὰ πράξεων ἢ παραλείψεων, ἐξ ὧν συμπερασματικῶς, ἀλλὰ σαφῶς, νὰ συνάγεται ἐν ἀμφιβολίᾳ ἡ περὶ παραιτήσεως βούλησις ἀπὸ τοῦ ἀξιουμένου δικαιώματος. Ἐν προκειμένῳ ὅμως ἐκ τῆς ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνάγοντος εἰσπράξεως τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπομένης ἀποζημιώσεως, ἔστω καὶ ἀνεπιφυλάκτως, δὲν δύναται, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, νὰ συναχθῇ κατὰ τρόπον ἀναμφισβήτητον ἡ βούλησις τοῦ ἐφεσιβλήτου πρὸς παραίτησιν ἀπὸ τοῦ ἀξιουμένου δικαιώματος τῆς προσβολῆς ὡς ἀκύρου τῆς γενομένης καταγγελίας, ἅς ὀφειλομένης τῆς τοιαύτης πράξεως εἰς λόγους οἰκονομικῆς ἀνεχείας καὶ συντηρήσεως καὶ πρὸς ἀντιμετώπισιν ἐπιγόντων οἰκογενειακῶν βαρῶν καὶ δαπανῶν. Ὀρθῶς δὲν ἠγνοήθη ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ὁ προταθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἰσχυρισμὸς ὅτι ὁ ἐφεσιβλήτος ἐνάγων διὰ τῆς εἰσπράξεως τῆς ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως παρητήθη τοῦ δικαιώματος τῆς προσβολῆς δι' οἱονδήποτε λόγον τῆς ἀπολύσεώς του καὶ ἀπορριπτέος τούτοις κρίνεται ὁ τρίτος καὶ τελευταῖος λόγος τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐ-

ήσεως, ὁ πλήττων ὡς πρὸς τὸ κεφάλαιον τοῦτο τὴν ἐκκαλουμένην ἀκόφασιν, ἥτις μετὰ ταῦτα ἀποβαίνει ἐν τῇ συνόλῳ της ἀπορριπτέα ὡς ἄβάσιμος.

---

2. Σχέσις ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ταξὶ πρὸς ἰδιοκτήτας καὶ ἐφαρμογὴ Νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Ὅροι ἐργασίας ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ταξί.—Ὑπαρξις προσωπικῆς ἐξαρτήσεως ἐκ τοῦ ἰδιοκτήτου ὡς ἐργοδότου.— Χαρακτηρισμὸς σχέσεως ὡς συμβάσεως ἐργασίας.—Ἀναγκαία τήρησις διατυπώσεων ἄρθρ. 8 Ν. 118/1945 διὰ ἔγκυρον καταγγελίαν συμβάσεως.

Συνεχίζεται ἡ ἀπασχόλησις τῆς δικαστηριακῆς πράξεως μὲ τὸ γνωστὸν νομικὸν ζήτημα ἂν ἡ συνδέουσα τοὺς ὁδηγοὺς αὐτοκινήτων ταξὶ πρὸς τοὺς ἰδιοκτήτας αὐτῶν σχέσις εἶναι ἡ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ μισθώσεως πράγματος. Ἡ κατωτέρω καταχωριζομένη δικαστικὴ ἀπόφασις καταλήγει εἰς τὴν ἀπόφασιν ὅτι ἡ σχέσις εἶναι ἡ τῆς συμβάσεως ἐργασίας (σὺν καὶ ἡ Πρωτ/κου Ἀθηνῶν 4705/1951, ἀδημοσιεύτου, Πρωτοδίκης *Σ. Παγώνης*, ἔλαττ. καὶ λοιπὴν νομολογίαν ἐν ΕΕμΔ 10.390).

Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 4821/1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΛ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ν. Χριστούλας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Μαρινοπουλος, Σ. Ἀργυρός

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς διώκει ὁ ἐναγων τὴν πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ, μετ' ἀκυρον, λόγῳ μὴ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ Α.Ν 118/1945, καταγγελίαν τῆς ἀορίστου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας.

Ἐκ τοῦ συνόλου τῆς διαδικασίας προέκυψαν τὰ ἀκόλουθα: Ἡ ἐναγομένη ἑταιρία, ἀποτελοῦσα ὠργανωμένην ἐπιχείρησιν, μὲ σκοπὸν τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν ἰδιοκτήτων αὐτῆς ἀγροικιῶν αὐτοκινήτων (ταξί), προσέλαβε, μεταξὺ ἄλλων, καὶ τὸν ἐνάγοντα ὡς ὁδηγὸν αὐτοκινήτου. Κατὰ τοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως ταύτης τὴν μὲν ἐναγομένην ἐβάρυνον πᾶσαι αἱ δαπάναι τῆς λειτουργίας καὶ συντηρήσεως τοῦ αὐτοκινήτου, ὡς ἐπίσης οἱ φόροι καὶ οἱ ἐκ τῆς κυκλοφορίας κίνδυνοι, ὁ δὲ ἐνάγων ὑπεχρεοῦτο νὰ παρέχῃ τὴν προσωπικήν του ἐργασίαν ὡς ὁδηγοῦ τοῦ αὐτοκινήτου, λαμβάνων ὡς ἀμοιβὴν τὰς εἰσπράξεις μετ' ἀφαίρεσιν 1600 δραχμῶν κατὰ διανυόμενον χιλιόμετρον, βάσει τῶν ἐνδείξεων τοῦ χιλιομετρικοῦ μετρητοῦ, ἃς ὑπεχρεοῦτο νὰ ἀποδίδῃ εἰς τὴν ἐναγομένην. Περαιτέρω προέκυψεν, ὅτι τὴν προσωπικήν του ἐργασίαν ὑπεχρεοῦτο ὁ ἐνάγων νὰ παρέχῃ καθ' ὡρισμένας ὥρας ἡμερησίως, σταθμεύων εἰς ὡρισμένον τόπον, μὴ δυνάμενος νὰ ἀρνηθῇ τὴν ἐκτέλεσιν ἀγωγίου, ἐλεγχόμενος δὲ πρὸς τοῦτο ὑπὸ τῆς ἐναγομένης διὰ τῶν ἐντεταλμένων ὑπαλλήλων της. Βεβαίως λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας ὁ ἔλεγχος οὗτος ἐν τοῖς πράγμασι δυνατὸν νὰ ἦτο λίαν δυσχερής. Τοῦτο ὅμως δὲν ἀναιρεῖ τὴν ὕπαρξιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐναγομένης ἀπορρέοντος ἐκ τῆς συμβάσεως. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προκύπτει, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, ὅτι κύριον στοιχεῖον τῆς συμβάσεως ἦτο, κατὰ τὴν θέλησιν τῶν συμβαλλομένων, ἡ ἐκ μέρους τοῦ ἐνάγοντος παροχὴ ἐργασίας καὶ δὴ ἐξηρτημένης τοιαύτης, ἐπὶ ἀντιπαροχῇ συνισταμένῃ εἰς μέρος τῶν εἰσπράξεων, ἐντεῦθεν δὲ ἀνακύπτει ὁ χαρακτὴρ τῆς σχέσεως ὡς συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας καὶ οὐχὶ μισθώσεως πράγματος. Ἀναμφιβόλως ἡ ὅλη σχέσις ἐμφανίζει ἐν προκειμένῳ ἰδιορρυθμίαν τινά, λόγῳ τοῦ τρόπου τῆς ἀμοιβῆς καὶ τοῦ δυσχεροῦς τῆς ἐποπτείας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, ἀλλὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἀμοιβὴ δὲν ἦτο σταθερῶς καθωρισμένη, ποικίλλουσα ἑκάστοτε ἀναλόγως τῶν εἰσπράξεων καὶ τοῦ εἴδους τῶν ἐκτελουμένων διαδρομῶν καὶ ὅτι δὲν κατεβάλλετο ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, ἀλλ' ὑπὸ τῶν τρίτων —ἐπιβατῶν—, οὐδόλως δύναται νὰ μεταβάλῃ τὸν τοιοῦτον χαρακτῆρα τῆς σχέσεως, ἀφοῦ καὶ πολλαὶ ἄλλαι κατηγορίαι μισθωτῶν ἀμείβονται τοιουτοτρόπως, ὡς λ.χ. οἱ περιβιτόροι, διὰ τοὺς ὁποίους οὐδέποτε ἐγεννήθη σοβαρὰ ἀμφισβήτησις ὅτι συνδέονται διὰ συμβάσεως ἐργασίας. Εἶναι, ἐξ ἄλλου, βεβαιωμένον ὅτι τὸ τοιοῦτον σύστημα πληρωμῆς καθιερώθη ἀποκλειστικῶς πρὸς ὄφελος τοῦ ἐργοδότου —ἰδιοκτήτου τοῦ αὐτοκινήτου— τὸ μὲν λόγῳ τῆς δυσχερείας τοῦ ἐλέγχου, τὸ δὲ πρὸς ὑποκίνησιν τοῦ ζήλου τοῦ ὁδηγοῦ. Ὁ ὡς ἄνω χαρακτηρισμὸς δικαιολογεῖται ἔτι μᾶλλον ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει, ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι καθ' ὡρισμένα διαστήματα ὁ ἐνάγων εἰργάζετο καί, ὡς ἐβεβαιώθη ἐκ τῆς διαδικασίας, ἐπὶ ἡμερομισθίῳ, ὡς ἐπίσης ὅτι ἦτο ἠσφαλισμένος εἰς τὸ Ι.Κ.Α. (βλ. προσαγόμενον ἀσφαλιστικὸν τοῦ βιβλιάριον), εἰς ὃ κατεβάλλοντο ὑπὸ τῆς ἐναγομένης αἱ εἰσφοραί. Καὶ ναὶ μὲν ὁ νομικὸς χαρακτηρισμὸς τῆς σχέσεως ἀπόκειται εἰς τὸ Δικαστήριον, μὴ δεσμευόμενον ἐκ τοῦ χαρακτηρισμοῦ, ὅστις ἐδόθη ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων, ἀλλ' ἐν προκειμένῳ ἡ ἐνέργεια αὕτη εἶναι ἐνδεικτικὴ τῆς προθέσεως τῶν συμβαλλομένων, ὅπως πρόκειται περὶ σχέσεως ἐν τῇ συμβάσει κατέχῃ ἡ παροχὴ ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐνάγοντος. Ὑφισταμένης κατὰ ταῦτα συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἀορίστου χρόνου τὴν 25ην Μαΐου 1951, ἡ καταγγελία ἐκ μέρους τῆς ἐναγομένης, μὴ ἀγγελθεῖσα εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, οὐδὲ συνοδευθεῖσα ἀπὸ τὴν καταβολὴν τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως, τυγχάνει ἄκυρος, ὡς ἐκ τούτου δὲ ὑποχρεοῦται ἡ ἐναγομένη, ὑπερήμερος καταστᾶσα κατ' ἄρθρον 656 Ἀστικοῦ Κώδικος, εἰς καταβολὴν τῶν ἐφεξῆς ἀποδοχῶν τοῦ ἐνάγοντος. Αἱ ἀποδοχαὶ αὗται συνίστανται, ὡς ἐκ τῆς διαδικασίας ἐβεβαιώθη, εἰς τὸ ποσὸν τοῦ 1.200.000 δραχμῶν μηνιαίως, ὅπερ θὰ ἀπεκέρδιζεν ὁ ἐνάγων ἐκ τῶν εἰσπράξεων τοῦ αὐτοκινήτου, ἂν ἐξηκολούθει ἐργαζόμενος.

Ὑφισταμένης εὐλόγου ἀμφιβολίας τῆς ἐναγομένης, ὡς πρὸς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης, λόγῳ τῆς ἐν τῇ νομολογίᾳ τῶν Δικαστηρίων ὑπαρχούσης διχογνωμίας περὶ τῆς φύσεως τῆς προκειμένης σχέσεως (πρβλ. τὰς ὑπ' ἀριθ. 10300/1950 καὶ 4699/1951 ἀποφάσεις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν) κρίνομεν, ὅτι δέον νὰ συμψηφισθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ δικαστικὴ δαπάνη.

ΝΟΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

ΤΙΝΑ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

('Εξ αφορμῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 417|1951 ἀποφάσεως τοῦ 'Αρείου Πάγου)

'Υπὸ τοῦ κ. ΙΩ. Δ. ΦΑΡΜΑΚΗ, Δικηγόρου ἐν 'Αθήναις

Εἰς τὴν «'Επιθεώρησιν 'Εργατικοῦ Δικαίου» (10.1181) ἐδημοσιεύθη ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις 'Αρείου Πάγου (Τμ.Α'.). 'Αντικείμενον ἔχουσα τὸ περίπυστον πλέον καταστὰν ζήτημα τοῦ κύρους καὶ τῆς ἰσχύος τῶν κατὰ τὸν Α.Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 ἐκδοθεισῶν ἀποφάσεων 'Επιτροπῶν Διαιτησίας, διαρκοῦντος (εἴτε συμβατικῶς, εἴτε ἀναγκαστικῶς) τοῦ χρόνου τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Μετὰ τριετῆ κλυδωνισμὸν ἐν μέσῳ ἀλλεπαλλήλων δικαστικῶν ἀποφάσεων (ἀκόμη καὶ ποινικῶν τοιούτων) τοῦ Σ.τ.Ε. καὶ πράξεων τῆς Πολιτείας, νομοθετικῶν τε καὶ διοικητικῶν, τὸ ζήτημα ἐθεωρεῖτο παρὰ πάντων τῶν πολυπληθῶν ἐνδιαφερομένων σχετικῶς, ὡς ὁριστικῶς πλέον ρυθμισθὲν διὰ τῆς ἐκδόσεως τοῦ Α.Ν. 1804|1951 (ΕΕΔ 10.531). Παρὰ πᾶσαν ἐλπίδα ὅμως διὰ τῆς ἄνω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως τοῦτο ἀνεσύρθη ἐκ νέου εἰς τὴν ἐπιφάνειαν καὶ δὴ ὑπὸ τὴν ἀρχικήν του μορφὴν καὶ ἡ ἐκκρεμότης συνεχίζεται μὲ ὅλας τὰς βαρυτάτας πρακτικὰς συνεπείας, ἃς θέλει ἐπισύρει ἡ τυχὸν τελικὴ ἐπικράτησις τῶν ἀπόψεων τῆς ἀνωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως.

Πρέπει ἐν πρώτοις νὰ τονισθῇ, ὅτι εἶναι ἀδύνατος ἡ ἐν προκειμένῳ ἐκφρασις γνώμης ἀξίας πρασοχῆς, ἄνευ πλήρους γνώσεως τῆς ἱστορίας τοῦ θέματος, ἣν εὐτυχῶς (διὰ τοὺς ἐνδιαφερομένους νὰ παρακολουθήσουν) μὲ ἀπόλυτον ἀκρίβειαν παραιτίθεται ὑπὸ τῆς **Συντάξεως** τῆς ΕΕΔ (10.1178).

Περαιτέρω καὶ μετὰ προσεκτικὴν ἀνάγνωσιν τῶν παρατηρήσεων τοῦ συναδέλφου κ. **Δ. Α. Κούγια**, τῶν ἐν τέλει τῆς ἀποφάσεως καταχωρουμένων, καταλήγω εἰς τὴν γνώμην, ὅτι τὸ ζήτημα εἶναι μᾶλλον ἁπλοῦν καὶ ἐντοπισμένον, μὴ χρῄζον ἰδιαζούσης τινὸς θεωρητικῆς ἐκτάσεως.

'Αν ὄφεν, ὡς πέποιθα, καλῶς ἑρμηνεύω τὸ γράμμα καὶ κυρίως τὸ πνεῦμα τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ἄγομαι εἰς τὰς κάτωθι συμπληρωματικὰς παρατηρήσεις ἐπ' αὐτῆς.

1) Εἶναι φανερὸν ὅτι ὁ 'Αρειος Πάγος διὰ τῆς ἄνω ἀποφάσεώς του δὲν θέτει ὑπὸ ἀμφισβήτησιν τὴν ἀρχήν, ὅτι ἐκ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Σ.τ.Ε., τῶν ἀκυρουσῶν ἐκτελεστὰς πράξεις τῆς Διοικήσεως, παράγεται δεδικασμένον, ἰσχὺον ἔναντι πάντων καὶ ὑποχρεοῦν τὰ τακτικὰ Δικαστήρια, ἄνευ ἄλλης τινὸς ἐρεύνης ἐκ μέρους οἱουδήποτε.

2) 'Έχομεν, ἀφ' ἑτέρου, ὡς δεδομένον ἐν προκειμένῳ ὅτι ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου 'Επικρατείας δὲν προσεβλήθη νομοθετικὴ τις πρᾶξις τῆς 'Εκτελεστικῆς 'Εξουσίας, ἤτοι ὁ Α.Ν. 1406|1950, ἀλλὰ καθαρῶς ἐκτελεστὴ διοικητικὴ πρᾶξις, φέρουσα πάντα τὰ τυπικὰ αὐτῆς προσόντα, ἤτοι ἡ κατ' ἐξουσιοδότησιν αὐτοῦ ἐκδοθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 11526|1950 κοινὴ ἀπόφασις τῶν Προέδρου Κυβερνήσεως καὶ 'Υπουργοῦ 'Εργασίας, κηρυχθεῖσα ἄκυρος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1279|1950 ἀποφάσεως τοῦ Σ.τ.Ε. (ΕΕΔ 9.687).

3) Παρὰ ταῦτα ὁ 'Αρειος Πάγος δὲν ἐδέχθη ὕπαρξιν δεδικασμένου ἐκ τῆς ρηθείσης 1279|1950 ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως τοῦ Σ. τ. Ε., ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι αὕτη ἐξεδόθη κατὰ «νομοθετικῆς πράξεως τῆς Κυβερνήσεως», προφανῶς ταυτίζων, τρόπον τινά, τὴν προσβληθεῖσαν καὶ ἀκυρωθεῖσαν 11526 ὑπουργ. ἀπόφασιν μὲ τὸν Α.Ν. 1406|1950 καὶ τοῦτο διότι ὡς αἰτιολογία τῆς ἀκυρώσεως ἐφέρετο, ὅτι ὁ Α.Ν. 1406 ἐτύγχανεν ἀντισυνταγματικός, ὡς ἐκδοθεὶς ὑπὸ ἀναρμοδίων πρὸς ἄσκησιν τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας ὀργάνων, ἤτοι ὑπὸ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἔκδηλος, ἀναπόφευκτος καὶ κατεπείγουσα ἀνάγκη πρὸς τοῦτο, δεδομένου ὅτι, ὡς γνωστόν, ὁ 'Αρειος Πάγος, διχογνωμῶν ἐν τούτῳ πρὸς τὸ Σ.τ.Ε., ἀρνεῖται εἰς τὰ Δικαστήρια τὸ δικαίωμα νὰ ἐλέγξουσι τὴν ὕπαρξιν ἢ μὴ κατεπειγούσης ἀνάγκης κατὰ τὴν ἔκδοσιν 'Αναγκ. Νόμων ὑπὸ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας. Θεραπεύεται οὕτω διάκρισις ὡς πρὸς τὴν γέννησιν δεδικασμένου ἐκ τῶν ἀκυρωτικῶν ἀποφάσεων τοῦ Σ.τ.Ε., καθ' ἣν, ἐὰν μὲν ἡ ἀκύρωσις τῆς προσβληθείσης ἐκτελεστῆς πράξεως τῆς Διοικήσεως ἐπῆλθεν, εἴτε διότι π.χ. αὕτη ὑπερέβη τὴν ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἐφ' οὗ ἐρείδεται Νόμου, εἴτε διότι ὁ Νόμος οὗτος εἶναι κατ' οὐσίαν ἀντισυνταγματικός, παράγεται δεδικασμένον ὑποχρεωτικὸν διὰ τὰ Δικαστήρια, ἐὰν ὅμως ἡ ἀκύρωσις ἀπηγγέλθη δι' ὃν λόγον ἠκυρώθη καὶ ἡ ἄνω μνησθεῖσα 11526 ὑπουργ. ἀπόφασις, τότε δὲν ὑπάρχει δεδικασμένον, διότι κατ' οὐσίαν δὲν ἠκυρώθη πρᾶξις τῆς Διοικήσεως, ἀλλὰ «νομοθετικὴ πρᾶξις τῆς Κυβερνήσεως».

Τοιουτοτρόπως ὅμως ἱδρύεται διὰ τὰ πολιτικὰ Δικαστήρια δικαίωμα ἐλέγχου τῆς ἀκυρωτικῆς δικαιοδοσίας τοῦ Σ.τ.Ε., καθιστάμενα ἁρμόδια νὰ κρίνωσιν, ἐὰν τοῦτο ἐνήργησεν ἐντὸς τοῦ κύκλου αὐτῆς καὶ ἠκύρωσε διοικητικὴν πρᾶξιν ἢ ἐξῆλθε τοῦ κύκλου τούτου καὶ προσέβαλε νομοθετικὴν πρᾶξιν. Τὸ Συμβούλιον τῆς 'Επι-

κρατείας όμως, προβαίνον εἰς τὴν ἀκύρωσιν μιᾶς πράξεως, διότι ἔκρινε ταύτην ὡς πρᾶξιν ἐκτελεστὴν τῆς Διοικήσεως καὶ συνεπῶς ἐμπίπτουσαν εἰς τὴν σφαῖραν τῆς ἀκυρωτικῆς του δικαιοδοσίας, κατ' οὐδεμίαν διάταξιν ὑπόκειται εἰς ἔλεγχόν τινα ὡς πρὸς τὴν κρίσιν του ταύτην, τοῦ ἐκ τῶν ἀκυρωτικῶν αὐτοῦ ἀποφάσεων προκύπτοντος, ὑποχρεωτικοῦ ἔναντι πάντων, δεδικασμένου ἀπαγγελλομένου ἀδιαστίκτως ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 50 Ν. 3713, ὡς ἑτεροπροσηγόρευσεν ἡ θεωρία. Σύμφωνος εἰς τοῦτο καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος (Τμ. Β'), ὅστις, λαβὼν ἀφορμὴν νὰ ἀσχοληθῇ εἰδικῶς μὲ τὸ δεδικασμένον τὸ προκῦψαν ἐκ τῆς περὶ ἧς πρόκειται ὑπ' ἀριθ. 1279|1950 ἀποφάσεως τοῦ Σ.τ.Ε., ἀπεφήνατο διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 165—169|1951 ἀποφάσεών του, ὅτι ἐκ ταύτης παρῆχθη δεδικασμένον ἔναντι πάντων καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 11526 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν καταργηθεῖσαν δι' αὐτῆς (ὅρα ταύτας ἐν ΕΕΔ 10, 502 τελευταία σκέψις).

4) Ἀλλά, καὶ ἀνεξαρτήτως τῶν ἀνωτέρω, παρωράθη ἐν προκειμένῃ καὶ ἕτερον σημαντικὸν γεγονός: Ὅτι δηλαδὴ αὐτὸ τοῦτο τὸ νομοθετικὸν ὄργανον τὸ ἐκδὸν τὸν τε Α.Ν. 1406|1950 καὶ τὴν 11526 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν διὰ δύο διαδοχικῶν πράξεών του, ἐκδοθεισῶν μετὰ τὴν ρηθεῖσαν 1279|1950 ἀκυρωτικὴν ἀπόφασιν τοῦ Σ.τ.Ε., ἐθεώρησε τὸν Α.Ν. 1406|1950 ὡς ἀνίσχυρον ἢ μᾶλλον ἀνύπαρκτον, ἄλλως καὶ ρητῶς κατήργησε τοῦτον διὰ νεωτέρου Νόμου. Αἱ δύο αὗται πράξεις εἶναι αἱ ἑξῆς: 1) Ἡ ὑπ' ἀριθ. 59451|1950 κοινὴ ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, δι' ἧς ἐπεχειρήθη ἡ ἐξ ὑπαρχῆς κύρωσις τῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων, αἵτινες εἶχον κηρυχθῇ ἄκυροι διὰ τῆς γνωστῆς ὑπ' ἀριθ. 453|1949 ἀποφάσεως Ἀρείου Πάγου. Αὕτη ἐξεδόθη οὐχὶ πλέον δυνάμει τοῦ Α.Ν. 1406|1950 (ἀγνοουμένου ἤδη παντελῶς), ἀλλὰ δυνάμει τοῦ Ν. 28|1944 καὶ τοῦτο καθ' ὑπόδειξιν τῆς ρηθείσης 1279|1950 ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως Σ.τ.Ε., ἣν καὶ ὡς προμετωπίδα της ἔθεσεν, ἵνα ἀποφύγῃ παρόμοιον πλῆγμα πρὸς τὸ τῆς 11526 συναδέλφου της. Πλὴν καὶ ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐκηρύχθη, ἐπὶ ἄλλῃ αἰτιολογίᾳ, ἄκυρος ὑπὸ τῶν ὑπ' ἀριθ. 29 καὶ 80|1951 ἀποφάσεων τοῦ Σ.τ.Ε. (ΕΕΔ 10, 184), μεθ' ὃ, 2) ἐξεδόθη τέλος ὁ Α.Ν. 1804|1951 (ὅρα τοῦτον ΕΕΔ 10, 531, ὡς καὶ εἰσηγητικὴν αὐτοῦ ἔκθεσιν), ρυθμίσας τὴν τύχην καὶ τὴν ἰσχὺν τῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων κατὰ τρόπον παντελῶς διάφορον τῶν μέχρι τοῦδε ἐπιχειρηθέντων πρὸς κύρωσιν αὐτῶν. Ὁ νόμος οὗτος, ρυθμίσας τὸ αὐτὸ ἀκριβῶς θέμα, ὅπερ καὶ ὁ Α.Ν 1406|1950, οὐ μόνον ρητῶς ἐν ἄρθρῳ δ αὐτοῦ καταργεῖ «πᾶσαν διάταξιν γενικὴν ἢ εἰδικήν, ἀντικειμένην εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ», ἀλλὰ καὶ κατὰ τοὺς ἑρμηνευτικοὺς κανόνας, ὡς εἰδικὸς καὶ αὐτὸς καὶ ρυθμίζων τὸ αὐτὸ θέμα, εἶναι ἐπικρατέστερος τοῦ Α.Ν. 1406|1950, καθ' ὃ μεταγενέστερος. Ἡ διαφορὰ δὲ μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν Νόμων, ὑπαγορευθεῖσα ἐκ τῆς αἰτιολογίας τῶν μνηθεισῶν ὑπ' ἀριθ. 29 καὶ 80 τοῦ 1951 ἀποφάσεων τοῦ Σ.τ.Ε., εἶναι μεγίστης πρακτικῆς σημασίας, διότι ἂν ἤθελε θεωρηθῇ ἰσχύων ὁ Α.Ν. 1406|1950, ἡ ἀναδρομικότης τῶν δι' αὐτοῦ κυρουμένων διαιτητικῶν ἀποφάσεων θὰ ἀνέτρεχε διὰ πολλὰς ἐξ αὐτῶν εἰς ὁλόκληρον τριετίαν, ἀναλυομένη εἰς ἑκατοντάδας ἑκατομμυρίων δι' ἕκαστον ὑπόχρεων, εἰς βάρος τοῦ ὁποίου ἀληθινδιαστικῶς θὰ ἐπέπιπτεν ἡ δαπάνη αὕτη, λόγῳ ἀδυναμίας καταλογισμοῦ αὐτῆς εἰς τὸ κόστος τῶν προϊόντων, ἀφοῦ ἡ δαπάνη αὕτη θ' ἀφεώρα παρῳχημένον χρόνον, ἐνῷ ἀντιθέτως ὁ Α.Ν. 1804|1951, λαβὼν προφανῶς ὑπ' ὄψιν του τὸ ἄτοπον τοῦτο, ἀποκλείει ρητῶς πᾶσαν ἀναδρομικότητα τῶν κατὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ διαγραφομένην διαδικασίαν κυρουμένων διαιτητικῶν ἀποφάσεων.

Δέον νὰ σημειωθῇ ἐπὶ πλέον, ὅτι ὁ τελευταῖος οὗτος νόμος, 1804, ἔτυχε καὶ τῆς δεούσης νομοθετικῆς κυρώσεως, ἄνευ οὐδεμιᾶς τροποποιήσεως, διὰ τοῦ Ν. 1902|1951 (Φ.Ε.Κ., 213). Ἐνῷ ἀντιθέτως οὐ μόνον τοιοῦτον τι δὲν συνέβη διὰ τὸν θνησιγενῆ Α.Ν. 1406|1950 (παρὰ τὴν ἐν τέλει αὐτοῦ βεβαίωσιν ὅτι θέλει ὑποβληθῇ πρὸς κύρωσιν εἰς τὴν μέλλουσαν Βουλήν), ἀλλ' οὗτος ἔφερεν ἐπὶ πλέον καὶ τὸ βαρύτατον ἠθικὸν (καθ' ἡμᾶς καὶ νομικὸν) μειονέκτημα ὅτι, ἄνευ κινδύνου τινὸς τῆς Πολιτείας, ἐξεδόθη ἀναρμοδίως παρὰ Κυβερνήσεως ὑπηρεσιακῆς, μοναδικὸν προορισμὸν ἐχούσης τὴν ἐνέργειαν τῶν ἐκλογῶν καὶ τὴν διεξαγωγὴν τῆς τρεχούσης ὑπηρεσίας βάσει τῆς κειμένης Νομοθεσίας.

Ἐκ πάντων τῶν ἀνωτέρω προκύπτει, καθ' ἡμετέραν ἐκποίθησιν, ὅτι δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ ἰσχύος τοῦ Α.Ν. 1406|1950 ἢ οἱασδήποτε ἐξ αὐτοῦ ἐκπορευθείσης πράξεως τῆς Διοικήσεως.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

1296|1951 ΠΡΑΞΙΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Περί ἐγκρίσεως καταβολῆς ἀποδοχῶν ἀδείας εἰς τοὺς ἀρτεργατοϋπαλλήλους κ.λ.π.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 296 τῆς 10 Νοεμβρίου 1951)

Λαβὸν ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 539|1945 «περὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδείων μετ' ἀποδοχῶν».

2) Τὸ Β.Δ. τῆς 4.9.1951 «περὶ ἀναστολῆς χορηγήσεως ἀδείων Α.Ν. 539|1945 εἰς τοὺς ἐργατοϋπαλλήλους διὰ τὸ ἔτος 1951».

3) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 798 τῆς 22.8.1950 πρᾶξιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου «περὶ ρυθμίσεως δικαιωμάτων τῶν ἀρτεργατοϋπαλλήλων».

4) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 47701|25.8.1951 κοινὴν ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας περὶ καταβολῆς ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς Χριστουγέννων ἑ. ἔ.

5) Σχετικὴν εἰσήγησιν τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐμπορίου.

6) Τὴν διαπιστωθεῖσαν ἀνάγκην τῆς ἐνεργείας τῆς καταβολῆς τῶν ἀποδοχῶν ἀδείας Α.Ν. 539|1945 καὶ τοῦ δώρου Χριστουγέννων ἑ. ἔ. εἰς τοὺς ἐργατοϋπαλλήλους τῆς Διοικήσεως Πρωτευούσης καὶ Ἀχαρνῶν μέσῳ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν καὶ οὐχὶ διὰ τῶν ἐργοδοτῶν των ἀρτεποιῶν, ἀποφασίζει:

Ἐγκρίνει, ὅπως καταβληθοῦν εἰς τοὺς ἀρτεργατοϋπαλλήλους περιφερείας τῆς Διοικήσεως Πρωτευούσης καὶ Ἀχαρνῶν αἱ ἀποδοχαὶ ἀδείας Α.Ν. 539|1945 τρεχόντος ἔτους συμφώνως τῇ ὑπ' ἀριθ. 798|22.8.50 πράξει αὐτοῦ καὶ τὸ δῶρον τῶν Χριστουγέννων ἑ. ἔ. συμφώνως τῇ ὑπ' ἀριθ. 47701|25.8.1951 κοινῇ ἀποφάσει τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, εἰς δύο δόσεις βάσει δικαιολογητικῶν ὁριζομένων δι' ἀποφάσεως ὑπὸ τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐμπορίου.

Ἡ καταβολὴ αὕτη θέλει πραγματοποιηθῇ ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, εἰς ὃ θέλει διατεθῇ τὸ ἀπαιτούμενον χρηματικὸν ποσὸν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἐπὶ ἀποδόσει λογαριασμοῦ. Τὰ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου ὑπολογισθέντα πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ποσὰ εἰς τὸ κόστος τοῦ ἄρτου δελτίου, ἅτινα εἰσπράττουσιν ἀπὸ 1.5.1951 οἱ ἀρτοποιοὶ τῆς ἀνωτέρω περιφερείας θέλουσιν ἀποδοθῇ κατὰ τὸν καθορισθησόμενον ὑπὸ τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐμπορίου τρόπον.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐκδόσαν τὴν παροῦσαν πρᾶξιν τὸν κυρωθησομένην διὰ Νόμου, περίμενη τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Νοεμβρίου 1951

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

143805|10813|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Γεωργίας καὶ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἀμοιβῆς ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ ἀλωνιστικῶν μηχανῶν

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 141 τῆς 17 Αὐγούστου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τῆς πρώτης παραγρ. τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν.Δ. 1413|18 «περὶ τρόπου καθορισμοῦ ἀμοιβῆς μηχανοδηγῶν ἀλωνιστικῶν συγκροτημάτων» 2) τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 28|1944, ὡς ἑρμηνευθῇ καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, 3) τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 21127|14355|621|1949 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐργασίας καὶ Γεωργίας προβλεπομένην ἀμοιβὴν τοῦ προσωπικοῦ ἀλωνιστικῶν συγκροτημάτων κατὰ τὰς ἀλωνιστικὰς περιόδους 1949 καὶ 1950.

Τὰς συνθήκας ἐργασίας εἰς τὰ ἀλωνιστικὰ συγκροτήματα καὶ τὰς ἐκτεθείσας ἀπόψεις,

α) Τῆς Ὁμοσπονδίας μηχ. καὶ τῶν περιφερειακῶν παραρτημάτων τῶν μηχανοδηγῶν ἀλωνιστικῶν συγκροτημάτων, β) τῆς Ὁμοσπονδίας Ἰδιοκτητῶν ἀλωνιστικῶν μηχανῶν καὶ γ) τῆς Πανελληνίου Συνομοσπονδίας Ἑνώσεων Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν, ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν διὰ τὴν ἀλωνιστικὴν περίοδον 1951 ὡς κάτωθι τὴν εἰς εἶδος ἀμοιβὴν τοῦ εἰς τὰ ἀλωνιστικὰ συγκροτήματα ἐργασθησομένου τεχνικοῦ καὶ λοιποῦ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ.

Ι. Ἀμοιβὴ τεχνικοῦ προσωπικοῦ.

Αὕτη καθορίζεται εἰς ποσοστὸν τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ ἀλωνιστικοῦ δικαιώματος ὡς ἑξῆς:

Α'. Περιφέρεια Μακεδονίας—Θράκης.

1) Μηχανοδηγὸς ἀλωνιστικῆς μηχανῆς, ποσοστὸν ἐπὶ τούτου 10 ο|ο

2) Ὁδηγὸς ἐλκυστῆρος ἢ θερμαστὴς ἀτμομηχανῆς, ποσοστὸν ἐπὶ τούτου 5 ο|ο.

3) Βοηθὸς μηχανοδηγοῦ ἀλωνιστικῆς μηχανῆς, ποσοστὸν ἐπὶ τούτου 4 ο|ο.

Β'. Περιφέρειας Θεσσαλίας, Ἠπείρου, Στερεᾶς Ἑλλάδος, Πελοποννήσου καὶ Νήσων.

1) Μηχανοδηγὸς ἀλωνιστικῆς μηχανῆς, ποσοστὸν ἐπὶ τούτου 9,5 ο|ο.

2) Ὁδηγὸς ἐλκυστῆρος ἢ θερμαστὴς ἀτμομηχανῆς, ποσοστὸν ἐπὶ τούτου 4,5 ο|ο.

3) Βοηθὸς μηχανοδηγοῦ ἀλωνιστικῆς μηχανῆς, ποσοστὸν ἐπὶ τούτου 4 ο|ο.

Γ'. Γενικαὶ διατάξεις ἀφορῶσαι τεχνικὸν προσωπικὸν ἁπασῶν τῶν περιφερειῶν.

1) Τὰ ὡς ἄνω ποσοστὰ ἀμοιβῆς τοῦ τεχνικοῦ προσωπικοῦ, νοοῦνται ἐπὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καθορισθησομένου δι' ἑκάστην περιφέρειαν ἀλωνιστικοῦ δικαιώματος, ἀσχέτως τί, ὑπὸ τῶν ἐκμεταλλευτῶν ἀλωνιστικῶν συγκροτημάτων εἰσπράξεως τυχὸν μικροτέρου ποσοστοῦ ἀλωνιστικοῦ δικαιώματος ἢ ἀμοιβῆς των εἰς χρῆμα.

2 Ἰδιωτικαὶ συμφωνίαι, γενόμεναι πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς παρούσης καὶ ἐφ' ὅσον προβλέ-

πουν δικαιώματα άνώτερα των διά ταύτης καθοριζομένων, ισχύουν.

Έπίσης ισχύουν ιδιωτικαί συμφωνίαι γενόμεναι πρό ή και μετά την έκδοσιν της παρούσης μεταξύ Συνεταιρικών Όργανώσεων και τεχνικού προσωπικού αύτών, υπηρετούντος παρ' αύταίς έπι μηνιαίω μισθώ ή ποσοστοίς ή άμφοτέρως.

ii) Είς ην περίπτωσιν ο μηχανοδηγός είναι κάτοχος και πτυχίου όδηγού έλκυστήρος, συμφώνως τη § 3 του άπό 22.4.1949 Β. Διατάγματος και έκτελεί άμφοτέρας τάς υπηρεσίας, δηλαδή την του μηχανοδηγού άλωνιστικής και την του όδηγού έλκυστήρος, τό δε άλωνιστικόν συγκρότημα έργάζεται μέ δύο πρόσωπα μόνον, ήτοι τον μηχανοδηγόν άλωνιστικής και έν ταύτω και όδηγόν έλκυστήρος και μέ βοηθόν μηχανοδηγού, τότε τά ώς άνω ποσοστά του τεχνικού προσωπικού κατανέμονται ώς έξης :

Α'. Μακεδονία—Θράκη.

α) Μηχανοδηγός άλωνιστικής και όδηγός έλκυστήρος (έν και τό αύτό πρόσωπον), ποσοστόν 14,5 ο/ο έπι του άλωνιστικού δικαιώματος.

β) Βοηθός μηχανοδηγού, ποσοστόν 4,5 ο/ο έπι του άλωνιστικού δικαιώματος.

Β'. Περιφέρεια Θεσσαλίας, Ήπείρου, Στερεάς Έλλάδος, Πελοποννήσου και Νήσων.

α) Μηχανοδηγός άλωνιστικής και όδηγός έλκυστήρος (έν και τό αύτό πρόσωπον), ποσοστόν 14,5 ο/ο έπι του άλωνιστικού δικαιώματος.

β) Βοηθός μηχανοδηγού, ποσοστόν 4,5 ο/ο έπι του άλωνιστικού δικαιώματος.

i) Είς ην περίπτωσιν έν και τό αύτό πρόσωπον έκτελεί υπηρεσίαν όδηγού έλκυστήρος ή θεριστικής άτρομηχανής και βοηθού μηχανοδηγού τά ώς άνω ποσοστά άμοιβής θά κατανέμονται ώς έξης :

Α'. Περιφέρεια Μακεδονίας—Θράκης.

α) Μηχανοδηγός, ποσοστόν 12,5 ο/ο έπι του άλωνιστικού δικαιώματος.

β) Βοηθός μηχανοδηγού, ποσοστόν 6,5 ο/ο έπι του άλωνιστικού δικαιώματος.

Β'. Περιφέρεια Θεσσαλίας, Ήπείρου, Πελοποννήσου και Νήσων.

α) Μηχανοδηγός, ποσοστόν 11,5 ο/ο έπι του άλωνιστικού δικαιώματος.

β) Βοηθός μηχανοδηγού, ποσοστόν 6,5 ο/ο έπι του άλωνιστικού δικαιώματος.

δ) Είς περίπτωσιν, καθ' ην ή κίνησις της άλωνιστικής μηχανής λαμβάνεται έκ μονίμου παραγωγής ρεύματος, τά άνωτέρω ποσοστά του όδηγού έλκυστήρος ή του μηχανοδηγού (όταν ο τελευταίος έκτελεί και χρέη όδηγού έλκυστήρος), μειούνται κατά 1 ο/ο έπι του ποσοστού του άλωνιστικού δικαιώματος.

Τά άνωτέρω καθοριζόμενα ποσοστά άλωνισμού θά καταβάλλωνται είς τό τεχνικόν προσωπικόν, έφ' όσον τούτο κέκτηται των υπό των σχετικών Νόμων προβλεπομένων πτυχίων.

Αί διά της παρούσης καθοριζόμεναι διά τούς μηχανοδηγούς άλωνιστικών άμοιβαί ισχύουν μόνον διά τό πρόσωπον το έφωδιασμένον μέ το σχετικόν πτυχίον, μέ το όποίον (πρόσωπον) ο ιδιοκτήτης του άλωνιστικού συγκροτήματος συνήψε συμφωνίαν προσλήψεως του ώς μηχανοδηγού. Έπομένως, έάν είς το αύτό άλωνιστικόν συγκρότημα υπηρετή και δεύτερος πτυχιούχος μηχανοδηγός άλωνιστικής, προσληφθείς όμως ώς βοηθός ή όδηγός έλκυστήρος, ούτος θά δικαιούται μόνον της άμοιβής του βοηθού μηχανοδηγού άλωνιστικής ή του όδηγού έλκυστήρος.

Ώς βοηθοί μηχανοδηγού άλωνιστικής μηχανής δύνανται νά έργασθώσι και οί κάτοχοι πτυχίων πρακτικού μηχανικού, οίασδήποτε τάξεως, έκδοθέντος υπό του Υπουργείου Σιδηροδρόμων και Αύτοκινήτων, δι' ούς έπετράπη ή έργασία άπό της άλωνιστικής περιόδου 1943 και έντεύθεν, συμφώνως τω άπό 3.7.1944 διατάγματι «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του άπό 22.4.1949 Β. Διατάγματος» περί παροχής πτυχίων χειριστών γεωργικών μηχανών.

Έπίσης θά δύνανται νά έργασθούν ώς βοηθοί και οί κάτοχοι πτυχίων τεχνικών σχολών είδικότητος μηχανοτεχνίτου.

Κατ' έξαίρεσιν και έν έλλείψει πτυχιούχων βοηθών μηχανοδηγού δύνανται νά έργασθώσιν ώς βοηθοί μηχανοδηγού και μή πτυχιούχοι, έφ' όσον ήθελον έφοδιασθή παρά των οίκείων Γεωργικών Υπηρεσιών, είς τάς περιφερείας των όποίων θά έργασθή το είς ο προσελήφθησαν άλωνιστικόν συγκρότημα διά σχετικών πιστοποιητικών, έμφαινόντων ότι έπι μίαν συνεχή τουλάχιστον τριετίαν είργάσθησαν ώς βοηθοί μηχανοδηγού, άπαγορευομένης της προσλήψεως προσώπων μή έφωδιασμένων διά των έν λόγω πιστοποιητικών.

Οίκοθεν νοείται ότι είς τά άνωτέρω ποσοστά του τεχνικού προσωπικού περιλαμβάνεται και ή έργασία της έπισκευής του άλωνιστικού συγκροτήματος, ώς και το καθάρισμα τούτου μετά το πέρας της έργασίας.

Είς τό ώς άνω τεχνικόν προσωπικόν των άλωνιστικών συγκροτημάτων, έφ' όσον τούτο κατοικεί είς έτερον Νομόν έκείνου, είς τόν όποίον θά έργασθή το πρώτον το άλωνιστικόν συγκρότημα, καταβάλλονται υπό του έκμεταλλευτού του άλωνιστικού συγκροτήματος τά έξοδα μεταβάσεως και έπιστροφής τούτου είς την έστίαν του.

Είς το ίδιον ώς άνω τεχνικόν προσωπικόν δύναται νά χορηγήται υπό των άλωνιστικών έπιχειρήσεων και χρηματική προκαταβολή, διά την άντιμετώπισιν των πρώτων δαπανών τούτων και των οίκογενειών των, έφ' όσον έννοείται ύπάρχει οίκονομική εύχέρεια έκ μέρους των έπιχειρήσεων.

Ή προκαταβολή αύτη θέλει συμψηφισθή έκ του λαβείν του τεχνικού προσωπικού κατά τόν πρώτον της έργασίας του μήνα.

Είς όσα άλωνιστικά συγκροτήματα λειτουργούν και μηχανοκίνητα άχυροπιεστικά μηχανήματα, λαμβάνοντα την κίνησιν των έκ της αύτης πηγής, έξ ής λαμβάνει ταύτην και ή άλωνιστική μηχανή και κατά συνέπειαν το ίδιον τεχνικόν προσωπικόν των άλωνιστικών συγκροτημάτων έργάζεται και εύδύνεται διά το άχυροπιεστικόν μηχάνημα, θά λαμβάνη τούτο έπι πλέον των διά τόν άλωνισμόν των σιτηρών καθοριζομένων ποσοστών είς είδος και ποσοστόν 10 ο/ο έπι της είσπραττομένης είς χρήμα δημοπρασίας, όπερ θά κατανέμεται ώς έξης :

Ποσοστόν 5 ο|ο είς τόν μηχανοδηγόν τής ἀλωνιστικής, ποσοστόν 3 ο|ο είς τόν ὁδηγόν τοῦ ἑλκυστῆρος ἢ τόν θερμαστήν τής ἀτμομηχανής καί ποσοστόν 2 ο|ο εἰς τόν βοηθόν μηχανοδηγοῦ, ἢ ποσοστόν 7 ο|ο εἰς τόν μηχανοδηγόν ἀλωνιστικής καί ταυτοχρόνως καί ὁδηγόν ἑλκυστῆρος καί ποσοστόν 3 ο|ο εἰς τόν βοηθόν μηχανοδηγοῦ ἢ ποσοστόν 8 ο|ο εἰς τόν μηχανοδηγόν ἀλωνιστικής καί ποσοστόν 4 ο|ο εἰς τόν ὁδηγόν ἑλκυστῆρος ἢ θερμαστήν ἀτμομηχανής καί ταυτοχρόνως καί βοηθόν μηχανοδηγοῦ.

II. Ἀμοιβή ἐργατικοῦ προσωπικοῦ

1. Ἀμοιβή μονίμου προσωπικοῦ.

Ὡς μόνιμον προσωπικόν ἑκάστου ἀλωνιστικοῦ συγκροτήματος θεωροῦνται: α) οἱ δύο ταῖσται, β) ὁ καρραγωγεύς (νεροῦλάς) καί γ) ὁ διαχειριστής (παραλήπτης).

Δι' ἀμοιβήν ἑκάστου ἐκ τοῦ μονίμου προσωπικοῦ καθορίζομεν 12 ὁκάδας σίτου ἡμερησίως καί δι' ὀκτάωρον ἐργασίαν, καθ' ἅπασαν τήν χώραν, πλήν τῆς Πελοποννήσου καί Δυτικῆς Ἑλλάδος, δι' ἃς καθορίζομεν 10 ὁκάδας καί δι' ὀκτάωρον ἐργασίαν.

Δι' ἐργασίαν πλέον τῶν ὀκτώ ὡρῶν ἡμερησίως, ὡς καί διά τήν τοιαύτην κάτω τῶν ὀκτώ ὡρῶν, ἡ ἀμοιβή θά αὐξομειοῦται ἀναλόγως.

Εἰς ἃς περιπτώσεις τά ἀλωνιστικόν συγκρότημα ἀργεῖ λόγῳ ἀνωτέρας βίας πλέον τῆς ἡμέρας, ἡ ἀμοιβή τοῦ μονίμου ἐργατικοῦ προσωπικοῦ θά ἀναστέλλεται ἀπό τῆς ἑπομένης ἡμέρας ἀργίας μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἐπαναλειτουργίας τῶν ἐργασιῶν τούτων.

Τό ἐν λόγῳ μόνιμον προσωπικόν, ὡς καί τό τεχνικόν τοιοῦτον, θά διατρέφεται εἰς βάρος τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ ἀλωνιστικοῦ συγκροτήματος καθ' ὅλας τάς ἡμέρας διαρκείας τοῦ ἀλωνισμοῦ, ἀσχέτως τοιούτων ἐργασίας ἢ ἀργίας.

2. Ἀμοιβή ἐκτάκτου ἡμερομισθίου ἐργατικοῦ προσωπικοῦ.

Ὡς ἔκτακτον ἡμερομίσθιον ἐργατικόν προσωπικόν θεωρεῖται τό προσωπικόν ἐκεῖνο τοῦ ἀλωνιστικοῦ συγκροτήματος, τό ὁποῖον χρησιμοποιεῖται, ἐργάζεται καί κατά συνέπειαν ἀμείβεται καί διατρέφεται μόνον καθ' ἃς ἡμέρας λειτουργεῖ τό ἀλωνιστικόν συγκρότημα. Τό ἐν λόγῳ προσωπικόν, τό ὁποῖον, συμφώνως τῇ ὑπ' ἀριθ. 10126|245|18.12.42 ἐγκυκλίῳ διαταγῇ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, δέν εἶναι δυνατόν νά εἶναι ἀνώτερον τῶν 16 ἐργατῶν διά τά ἀλωνιστικά συγκροτήματα τῶν 54'' καί 48'', τῶν 11 ἐργατῶν διά τά τοιαῦτα τῶν 42'' καί τῶν 8 ἐργατῶν διά τά τοιαῦτα τῶν 36 ἰντσῶν καί κάτω, θά ἀμείβωνται ὡς ἑξῆς:

α) Διά τήν Μακεδονίαν, Θράκην, Θεσσαλίαν καί Στερεάν Ἑλλάδα (πλήν Αἰτωλοακαρνανίας).

1) Οἱ ἄνδρες πρός ὀκτώ (8) ὁκάδας σίτου ἡμερησίως καί δι' ὀκτάωρον ἐργασίαν, 2) αἱ γυναῖκες καί τά παιδία κάτω τῶν 19 ἐτῶν πρός ἓξ (6) ὁκάδας σίτου ἡμερησίως καί δι' ὀκτάωρον ἐπίσης ἐργασίαν.

β) Διά τήν Πελοπόννησον, Αἰτωλοακαρνανίαν, Ἤπειρον καί Νήσους.

1) Ἄνδρες πρός ἑπτά (7) ὁκάδας σίτου ἡμερησίως καί δι' ὀκτάωρον ἐργασίαν.

2) Γυναῖκες καί παιδία κάτω τῶν 19 ἐτῶν πρός πέντε (5) ὁκάδας σίτου καί δι' ὀκτάωρον ἐργασίαν.

Δι' ἐργασίαν ἐπί πλέον ἢ ἔλαττον τῶν ὀκτώ (8) ὡρῶν ἡμερησίως ἡ ὡς ἄνω ἀμοιβή θά αὐξομειοῦται ἀναλόγως.

Τό ὡς ἄνω ἡμερομίσθιον προσωπικόν θά ἀμείβεται καί θά διατρέφεται μόνον καθ' ἃς ἡμέρας ἐργάζεται εἰς τό ἀλωνιστικόν συγκρότημα.

III. Διατροφή προσωπικοῦ ἀλωνιστικῶν συγκροτημάτων.

Εἰς τό ἀνωτέρω τεχνικόν, μόνιμον καί ἐκτακτον ἡμερομίσθιον προσωπικόν τῶν ἀλωνιστικῶν συγκροτημάτων, θά χορηγῆται ὑπό τῶν ἐπιχειρήσεων ἡμερησίως καί καθ' ἃς ἡμέρας ἀνωτέρω εἰδικώτερον δι' ἑκάστην κατηγορίαν προσωπικοῦ ἀναγράφεται, ἀνά μία (1) ὀκά ἄρτου μετά δύο γευμάτων καί πρωϊνοῦ προγεύματος.

VI. Συγκέντρωσις σίτου.

Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἤθελεν ἐπιβληθῇ ὑπό τοῦ Κράτους ὑποχρεωτική συγκέντρωσις τῶν ὑπό τῶν ἀλωνιστικῶν μηχανῶν εἰσπραχθησομένων ὡς ἀλωνιστικοῦ δικαιώματος ποσοτήτων σιτηρῶν, ὑποχροῦται ὁ ἐκμεταλλευτής ἀλωνιστικοῦ συγκροτήματος νά καταβάλῃ εἰς τό τεχνικόν προσωπικόν τήν διά τῆς παρούσης καθοριζομένην ἀμοιβήν, ὑπολογιζομένην κατά τά ἀνωτέρω καί ἀποτιμωμένην εἰς χρήμα, βάσει τῆς ἑκάστοτε ἰσχυούσης τιμῆς συγκεντρώσεως, ὡς αὕτη θέλει διαμορφωθῇ κατά τήν τελικήν ἐκκαθάρισιν τῶν λογαριασμῶν συγκεντρώσεως.

Πᾶσα ἄλλη τυχόν ὑποχρεώσεως τῶν ἀλωνιστικῶν συγκροτημάτων, συμφωνουμένη εἰς εἶδος, δέν ἀναγνωρίζεται, τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης ἐξοφλουμένης εἰς χρήμα κατά τόν αὐτόν ὡς ἄνω τρόπον.

V. Ἐξαιρέσεις.

Τῆς παρούσης ἐξαιροῦνται οἱ Ἀναγκαστικοί Συνεταιρισμοί διαχειρίσεως κοινῆς χορτονομῆς συνιδιοκτησίας Ἐπαρχίας Ἀττικῆς, δι' οἷς ἰσχύει ἡ ἐλευθέρα μεταξύ αὐτῶν συμφωνία καί τοῦ τεχνικοῦ μονίμου καί ἐκτάκτου ἡμερομισθίου ἐργατικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀλωνιστικῶν συγκροτημάτων.

65008|Π.603|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας

Περί συμπληρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 55979 ἐ. ἐ. κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 144 τῆς 17 Αὐγούστου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀρ. 19|1944 Νόμου, 2) τήν ὑπ' ἀριθ. 4984|27.11.1950 ἀναφοράν τοῦ Ἐπικουρικοῦ Ταμείου Ἐξόδου Γερόντων καί Ἀνικάνων Ἐργατῶν Μετάλλου, 3) τάς κρατούσας οἰκονομικάς συνθήκας, ἀποφαίζομεν: Συμπληροῦντες τήν ὑπ' ἀριθ. 55979|Μ. 478 ἐ. ἐ. ἡμετέραν ἀπόφασιν ὁρίζομεν, ὅτι εἰς τήν γενομένην διά ταύτης αὔξησιν κατά 50 ο|ο διά τούς λαμβάνοντας σύνταξιν ἐκ δρχ. 125,000 περιλαμβάνονται καί οἱ λαμβάνοντες τοιαύτην ἐκ δραχ. 140,000.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Ἰουλίου 1951

27745|Σ. 489|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 118 τοῦ Α.Ν. 558|1943.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 144 τῆς 17 Αὐγούστου 1951)

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως τὸ ἄρθρον 118 τοῦ Α.Ν. 558|1943 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 28.1.1948 Δ|τος περὶ ἐγκρίσεως τοῦ Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀγροτῶν», ὡς ἰσχύει σήμερον, τροποποιηθῇ ὡς ἀκολούθως:

Ἄρθρον 118

1. Ὡς μισθός, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου κανονίζονται αἱ ὡς ἄνω ἐν γένει συντάξεις, λαμβάνεται ποσοστὸν ἐπὶ τοῦ μηνιαίου μισθοῦ ἐνεργείας τοῦ ὁριζομένου ὑπὸ τῶν ἐκάστοτε ἰσχυουσῶν διατάξεων καὶ ἀνήκοντος εἰς τὸν βαθμόν, ὃν ἔφερεν, ἅμα δὲ καὶ ἐφ' ὃν ἐμισθοδοτεῖτο ὁ ὑπάλληλος κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος τῆς ὑπηρεσίας του, ἐξαιρέσει τῶν περιπτώσεων τοῦ θανάτου ἐν ὑπηρεσίᾳ ἢ τῆς ἀπομακρύνσεως λόγῳ νόσου, ὅτε λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὁ μισθὸς τοῦ βαθμοῦ, ὃν ἔφερε καὶ ἐφ' ὃν ἐμισθοδοτεῖτο κατὰ τὸν τελευταῖον μῆνα τῆς ὑπηρεσίας του. Ἐὰν ὁ ὑπάλληλος κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος τῆς ὑπηρεσίας του ἔφερε πλείονας βαθμοὺς καὶ ἐμισθοδοτεῖτο ἀπὸ τούτους, διὰ τὸν κανονισμὸν συντάξεως λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὁ μέσος ὅρος.

2. Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προηγουμένου ἑδαφίου ὡς μισθὸς νοεῖται ὁ ἐκάστοτε βασικὸς μισθὸς ἐνεργείας μετὰ τῆς τυχὸν προσαυξήσεως λόγῳ πολυετοῦς παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ καὶ τῆς τυχὸν τοιαύτης λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας.

3. Γενικαὶ αὐξήσεις τῶν μισθῶν ὑφ' οἱονδήποτε τύπον χορηγούμεναι περιλαμβάνονται εἰς τὸν κατὰ τὰ ἀνωτέρω βασικὸν μισθὸν τοῦ ὑπαλλήλου διὰ τὸν κανονισμὸν τῆς συντάξεως.

4. Τὸ κατὰ τὸ ἑδάφιον 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου ποσοστόν, βάσει τοῦ ὁποίου κανονίζεται ἡ σύνταξις τοῦ ὑπαλλήλου, ὁρίζεται εἰς τὰ 80|ο τοῦ συνόλου τῶν ἐν ἑδαφ|οις 2 καὶ 3 τοῦ παρόντος ἄρθρου ἀναφερομένων ἀπολαυῶν.

5. Οἱ κατὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ παρόντος συνταξιοδοτούμενοι ὑπάλληλοι βάσει ποσοστοῦ ἐπὶ τοῦ προπολεμικοῦ μισθοῦ συνταξιοδοτοῦνται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος, οἱ μὲν ἔχοντες βαθμολογικὴν ἀντιστοιχίαν πρὸς ἕνα τῶν βαθμῶν τῆς δημοσιοϋπαλληλικῆς ἱεραρχίας μὲ τὸ αὐτὸ ποσοστὸν τῆς προηγουμένης παραγράφου 4 τοῦ σημερινοῦ μισθοῦ ἐνεργείας τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς τὸν βαθμόν, ὃν κατεῖχον κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐξόδου των καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν συνταξίμων ἐτῶν ὑπηρεσίας των. Οἱ δὲ μὴ ἔχοντες βαθμολογικὴν ἀντιστοιχίαν μὲ τὸ αὐτὸ ποσοστὸν τῆς προηγουμένης § 4 τοῦ σημερινοῦ μισθοῦ ἐνεργείας, τοῦ καθορισθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 298188|1947 καινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸν Ἀν. Νόμον 1538|1950 καὶ ἀντιστοιχοῦντος εἰς τὸν μισθόν, ὃν ἐλάμβανον κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐξόδου των, ὡσαύτως δὲ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν συνταξίμων ἐτῶν ὑπηρεσίας των.

6. Ἐν περιπτώσει μεταβολῆς τοῦ μισθολογίου αἱ συντάξεις ἀναπροσαρμόζονται ἀναλόγως.

7. Ἡ παροῦσα, ἧς ἡ ἰσχὺς ἀνατρέχει ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1950, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Ἰουλίου 1951

22926|Σ. 407|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως τοῦ ἀνασυνταχθέντος καταστατικοῦ ἀσφαλιστικῆς, διοικητικῆς καὶ οἰκονομικῆς ὀργανώσεως τοῦ Ταμείου Α.Ε.Υ. Ε.Ε.Ο.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 173 τῆς 11 Σεπτεμβρίου 1951)

60735|3090|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας

Περὶ καθορισμοῦ ἐπιδόματος ἀεροθεραπείας φυματικῶν Ε.Θ. διὰ τὸ ἔτος 1951.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 180 τῆς 18 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 § 4 τοῦ Ν. 161|1943 «περὶ αὐξήσεως τῶν συντάξεων κατηγοριῶν τινων φυματικῶν Ε.Θ. καὶ προσθήκης συναφῶν διατάξεων κλπ.» (ΦΕΚ 146|Α'|25.5.1943), ἐγκριθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀρ. 810|30.5.1946 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου·

2) Τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Ν. 19|1944 «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνῃ εἰς τροποποιήσεις φορολογικῶν συντελεστῶν» (ΦΕΚ 14 Α'| 10.11.1944)· καὶ

3) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 50516|2661|4.8.1951 προγενεστέραν κοινὴν ἀπόφασιν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, ἀποφασίζομεν:

Τροποποιοῦμεν τὴν ὑπ' ἀριθ. 50516|2661|4.8.1951 προγενεστέραν κοινὴν ἀπόφασιν καὶ ὁριζομεν διὰ τὸ ἔτος 1951 τὸ ἐπίδομα ἀεροθεραπείας εἰς τοὺς δικαιουμένους κατὰ Νόμον Ε.Θ. ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Α.Ν. 308|1936, ὡς ἰσχύει σήμερον, εἰς δραχ. τετρακοσίας χιλιάδας (ἀριθ. 400.000) εἰς βάρος τοῦ ἐν τῷ Προϋπολογισμῷ τοῦ Οἴκου Ναύτου ἀναγραφομένου σχετικοῦ κονδυλίου πιστώσεως χρήσεως 1950—1951 καὶ ἄνευ προσφυγῆς εἰς τὸ Δημόσιον.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Σεπτεμβρίου 1951

51635|Σ. 944|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ. (Δικτύων Μακεδονίας—Θράκης).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 180 τῆς 18 Σεπτεμβρίου 1951)

51636|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Σ.Ε.Κ. (Δικτύου Λαρισαϊκοῦ).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 180 τῆς 18 Σεπτεμβρίου 1951)

2589|Ο. 93|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ τῶν ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Προνοίας Ὑπαλλήλων Ο.Α.Π. καταβαλλομένων ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 189 τῆς 26 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ

άρθρου 18 § 1 τοῦ Α.Ν. 1538|1950 «περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῶν Ν.Π.Δ.Δ. καὶ 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 87|13.1.51 ἀναφοράν τοῦ Ταμείου Προνοίας Ὑπαλλήλων Ο.Α.Π., ἀποφασίζομεν :

Ὅπως ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1951 αἱ ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Προνοίας Ὑπαλλήλων Ο.Α.Π. καταβαλλόμεναι ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ 5 ο|ο ἐκ μέρους τοῦ ἠσφαλισμένου καὶ 6 ο|ο ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου ὑπολογίζωνται ἐπὶ τῶν δυνάμει τοῦ Α.Ν. 1538|1950 ἀναπροσηρμοσμένων ἀποδοχῶν τῶν ἠσφαλισμένων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Αὐγούστου 1951

44611|3764|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς Κανονισμὸν Κ. Α. Φ. Λιμένος Θεσσαλονίκης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 189 τῆς 26 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Κωδ. Νόμου 5167|1932 «περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένας φορτ|κῶν ἐργασιῶν, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Νομ. Διατάγματος 1254|1949» καὶ 2) τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 716|4.8.1951 ἀναφορᾶς τοῦ Γραφείου Ἐργασίας Λιμένος Θεσσαλονίκης ὑποβληθὲν ἡμῖν πρακτικὸν τῆς ὑπ' ἀριθ. 457|1951 συνεδριάσεως τῆς διοικούσης τὸ Κ.Α.Φ. τοῦ Λιμένος τούτου Ἐπιτροπῆς περὶ προσθήκης διατάξεως εἰς τὸν ἰσχύοντα Κανονισμὸν τοῦ Κ.Α.Φ., ἀποφασίζομεν :

Εἰς τὸ ἄρθρον 55 τοῦ ἰσχύοντος Κανονισμοῦ Λειτουργίας τοῦ Κεφαλαίου Ἀποζημιώσεως Φορτ|τῶν Λιμένος Θεσσαλονίκης τοῦ ἐγκριθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 24058|58|1951 ἀποφάσεως Γενικοῦ Διοικητοῦ Βορείου Ἑλλάδος ἐγκρίνομεν προσθήκην 2ας παραγράφου ὡς ἀκολούθως :

Ἄρθρον 55

. . . . . .

2. Εἰς τοὺς ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἐξερχομένους τοῦ ἐπαγγέλματος ἐργάτας φορτ|τὰς δι' οἱονδήποτε τῶν ἐν ἄρθρῳ 29 ἀναφερομένων λόγων καὶ τυγχάνοντας μηνιαίου βοηθήματος ἐκ τοῦ Κ.Α.Φ. κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος κανονισμοῦ δύναται δι' ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς, ἐφ' ὅσον ὑπάρχει πρὸς τοῦτο οἰκονομικὴ δυνατότης τοῦ Κ.Α.Φ., νὰ χορηγῆται καὶ ἐφ' ἅπαξ ἀποζημίωσις ἴση πρὸς ἓξ μηνιαῖα βοηθήματα ἕνα οἱ ὡς ἄνω ἐξερχόμενοι τοῦ ἐπαγγέλματος δικαιοῦνται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Αὐγούστου 1951

41638|Π. 384|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Ἑλληνικοῦ Πυριτιδοποιείου καὶ Καλυκοποιείου καταβαλλομένων συντάξεων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 198 τῆς 4 Ὀκτωβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1944 Νόμου.

2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 787|21.7.51 ἀναφοράν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Ἑλληνικοῦ Πυριτιδοποιείου καὶ Καλυκοποιείου, καὶ

3) Τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν :

Αὐξάνομεν ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1951 τὰς ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Ἑλληνικοῦ Πυριτιδοποιείου καὶ Καλυκοποιείου καταβαλλομένας, βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 50855|6499|1947 κοινῆς ἀποφάσεως ἡμῶν, συντάξεις κατὰ 30 ο|ο.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Ὀκτωβρίου 1951

33321|Π. 111|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ὑπαλλήλων Λαϊκῆς Τραπέζης καταβαλλομένων συντάξεων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 198 τῆς 4 Ὀκτωβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1944 Νόμου, 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 38|25.5.51 ἀναφοράν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ὑπαλλήλων Λαϊκῆς Τραπέζης καὶ 3) τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν :

Αὐξάνομεν ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1951 τὰς ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ὑπαλλήλων Λαϊκῆς Τραπέζης καταβαλλομένας συντάξεις, συμφώνως τῇ ὑπ' ἀριθ. 50855 τοῦ 1947 κοινῇ ἀποφάσει τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ὡς ἀκολούθως :

α') Κατὰ 60 ο|ο τῶν δικαιούχων κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 καὶ

β') Κατὰ 50 ο|ο τῶν δικαιούχων κατὰ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ Καταστατικοῦ του.

Καθορίζομεν κατώτατον ὅριον συντάξεως τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 250.000

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Σεπτεμβρίου 1951

53547|Σ. 990|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Χημικῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 199 τῆς 5 Ὀκτωβρίου 1951)

Ἀποφασίζομεν :

Ὅπως τὸ ὑπὸ στοιχεῖον α' ἐδάφιον τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Χημικῶν τροποποιηθῇ ὡς ἑξῆς :

Ἡ χήρα ἡ ὁ ἄπορος καὶ ἀνάπηρος χήρος, ἐφ' ὅσον συνεπλήρωσε τὸ 60ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας καὶ ἡ συντήρησις τοῦ ἐβάρυνε κυρίως τὸν θανόντα καὶ τὰ νόμιμα τέκνα, νομιμοποιηθέντα καὶ υἱοθετηθέντα, ὧν ἡ υἱοθεσία ἔλαβε χώραν ἓν τοὐλάχιστον ἔτος πρὸ τοῦ θανάτου ἢ τῆς χορηγήσεως συντάξεως εἰς τοὺς θετοὺς γονεῖς καὶ ἐπὶ θανάτου ἠσφαλισμένης ἢ συνταξιούχου τὰ νόθα τέκνα αὐτῆς, ἐφ' ὅσον ταῦτα συνετηροῦντο κυρίως ὑπ' αὐτῆς, τὰ μὲν ἄρρενα μέχρι τοῦ 18ου ἔτους καὶ προκειμένου περὶ σπουδαζόντων μέχρι τοῦ 23ου ἔτους τῆς ἡλικίας των, τὰ δὲ θήλεα μέχρι τοῦ 30οῦ ἔτους τῆς ἡλικίας.

Τὰ κατὰ τ' ἀνωτέρω ὅρια ἡλικίας δὲν ἰσχύ-

ουν προκειμένου περί τέκνων ανικάνων λόγω παθήσεως διαπιστουμένης ὑπὸ τῆς Ὑγειον. Ἐπιτροπῆς διὰ πᾶσαν βιοποριστικὴν ἐργασίαν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Ὀκτωβρίου 1951

53548|Σ. 991|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Χημικῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 199 τῆς 5 Ὀκτωβρίου 1951)

Ἀποφασίζομεν :

Ὅπως εἰς τὸ Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Χημικῶν ἐπέλθωσιν αἱ κάτωθι τροποποιήσεις καὶ προσθῆκαι.

Ι) Τὸ ἀρχικὸν ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου 9, ὡς καὶ τὰ ὑπὸ στοιχεῖα α, β, γ καὶ ε ἐδάφια αὐτοῦ τροποποιοῦνται ὡς ἀκολούθως :

Πόροι τοῦ Ταμείου εἶναι :

Αἱ ὑπὲρ τοῦ Ταμείου μηνιαῖαι ἀτομικαὶ εἰσφοραὶ τῶν ἠσφαλισμένων ἀναπροσαρμόζονται ὡς κατωτέρω.

α) Μηνιαία ἀτομικὴ εἰσφορὰ ἐκ δραχμῶν εἴκοσι τεσσάρων χιλιάδων (24.000) διὰ τοὺς παρέχοντας ἐξηρτημένην ἐργασίαν χημικοὺς ἠσφαλισμένους, διὰ τοὺς ἐλευθέρους δὲ ἐπαγγελματίας καὶ τοὺς ἀσκοῦντας ἰδίαν ἐπιχείρησιν δραχμ. τεσσαράκοντα ὀκτὼ χιλιάδας (48.000).

β) Ἐφ' ἅπαξ εἰσφορὰ δρχ. ἑξήκοντα χιλιάδων (60.000) ὑπὸ ἑκάστου χημικοῦ καταβαλλομένη ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς ἀπαγωγῆς του εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου.

γ) Ἐφ' ἅπαξ εἰσφορὰ λόγῳ γάμου δρχ. ἑκατὸν εἴκοσι χιλιάδων (120.000) τῶν ἐγγάμων ἠσφαλισμένων ὡς καὶ τῶν ἀγάμων, οἵτινες τυγχάνουσι προστάται οἰκογενείας.

δ) Ἐφ' ἅπαξ εἰσφορὰ εἴκοσι τεσσάρων χιλιάδων (24.000) δι' ἕκαστον τέκνον τοῦ ἠσφαλισμένου.

Ἡ ἰσχὺς τῶν ὡς ἄνω διατάξεων ἄρχεται μετὰ τρίμηνον ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης.

ΙΙ) Εἰς τὸ ἄρθρον 8 τοῦ αὐτοῦ Καταστατικοῦ προστίθεται παράγραφος 4, ἔχουσα ὡς ἀκολούθως.

«4. Ἠσφαλισμένοι, ὧν ἡ προϋπηρεσία ἀνεγνωρίσθη δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. ἢ ὑπέβαλον αἴτησιν τοιαύτης ἀναγνωρίσεως πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος, ἐξαγοράζουσιν ἕκαστον μῆνα προϋπηρεσίας μὲ ποσὸν ἴσον πρὸς τὴν μέχρι τοῦδε ἰσχύουσαν μηνιαίαν εἰσφορὰν τοῦ παρέχοντος ἐξηρτημένην ἐργασίαν χημικοῦ».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Σεπτεμβρίου 1951

52084|Σ.963|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ τροποποιήσεως τῆς Νομοθεσίας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 201 τῆς 9 Ὀκτωβρίου 1951)

Ἀποφασίζομεν :

Ὅπως εἰς τὴν διέπουσαν τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν νομοθεσίαν ἐπέλθωσιν αἱ κάτωθι τροποποιήσεις καὶ προσθῆκαι :

Ι. Ἡ ὑπὸ στοιχεῖον Δ' διάταξις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀπὸ 26.4.1926 Διατάγματος τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

1. Ἡ θητεία ἁπάντων τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ὁρίζεται τριετής. Τὸ Συμβούλιον εὑρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων ὀκτὼ τοὐλάχιστον μελῶν, ἐν οἷς ὁ Πρόεδρος ἢ ὁ Ἀντιπρόεδρος, λαμβάνει δὲ ἀποφάσεις διὰ τῆς πλειοψηφίας τῶν παρόντων καὶ διὰ ψήφων οὐχὶ ὀλιγωτέρων τῶν πέντε (5). Ἐπὶ φανερᾶς ψηφοφορίας ἐν ἰσοψηφίᾳ ὑπερισχύει ἡ γνώμη ὑπὲρ ἧς ἐτάχθη ὁ Πρόεδρος.

ΙΙ) Τὸ ἐδάφιον β' τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Κανονισμοῦ ἀσθενείας τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως :

Ἐπὶ καπνεργατρίας τὰ ὀρφανὰ πατρὸς τέκνα τῆς αὐτῆς ὡς καὶ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἐδαφίῳ ἡλικίας, ἐτι δὲ καὶ ὁ ἀποδεδειγμένος ἄπορος σύζυγος ὅταν εἶναι ἀνάπηρος καὶ συντηρεῖται ὑπὸ τῆς συζύγου του. Ὡς ὀρφανὰ πατρὸς θεωροῦνται καὶ τὰ νόθα τέκνα διεζευγμένης ἢ ἐγκαταλελειμμένης ὑπὸ τοῦ συζύγου της, ἔστω καὶ ἂν ἐπιζῇ ὁ πατήρ των, ὡς καὶ τὰ τέκνα τῶν ἐστερημένων τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας των ἕνεκεν φυλακίσεως ἢ ἐκτοπίσεως ἐφ' ὅσον ἀποδεδειγμένως συντηροῦνται ὑπὸ τῆς μητρός των.

ΙΙΙ) Ἡ παράγραφος 4 τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ αὐτοῦ κανονισμοῦ ἀσθενείας τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

Ἐπὶ χρησιμοποιήσεως αὐτοφυῶν λουτρῶν, εὑρισκομένων ἐκτὸς τῆς διαμονῆς τοῦ ἠσφαλισμένου παρέχεται ἡμερήσιον ἐπίδομα ἴσον πρὸς τὸ καταβαλλόμενον ἡμερομίσθιον τῆς εἰδικότητος τοῦ λουομένου ἀσθενοῦς ἐπὶ τόσας ἡμέρας ὅσαι εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν πραγματοποιηθέντων λουτρῶν, ἐτι δὲ τὰ ὁδοιπορικὰ ἔξοδα μεταβάσεως καὶ ἐπιστροφῆς καὶ τὸ ἀντίτιμον τῶν εἰσιτηρίων τῶν λουτρῶν μειωμένων κατὰ τὸ 1|5, ὅπερ ποσοστὸν βαρύνει τὸν ἠσφαλισμένον κατὰ τὴν παράγραφον 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου.

Ἡ παροῦσα ἰσχύει καὶ διὰ τὴν λουτρικὴν περίοδον τοῦ 1951.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Ὀκτωβρίου 1951

52275|Σ.979|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ἐπικουρ. Ταμείου Ἐξόδων Γερόντων καὶ Ἀνικάνων Ἐργατῶν Μετάλλου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 200 τῆς 8 Ὀκτωβρίου 1951)

Ἀποφασίζομεν :

Ὅπως ἡ παράγραφος 2 τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ἐπικ. Ταμείου Ἐξόδων Γερόντων καὶ Ἀνικάνων Ἐργατῶν Μετάλλου τροποποιηθῇ ὡς ἀκολούθως :

«2. Τὸ ποσὸν τῆς καταβληθείσης εἰς τοὺς κατὰ τ' ἀνωτέρω δικαιουμένους συντάξεως ὁρίζεται προσωρινῶς ἀπὸ 1.4.1951 εἰς δραχ. 600.000 μηνιαίως».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Ὀκτωβρίου 1951

46042|Α. 404|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξε-

ων Ἀεριόφωτος Πειραιῶς καταβαλλομένων συντάξεων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 204 τῆς 12 Ὀκτωβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1944 Νόμου.

2) Τήν ὑπ' ἀριθ. 6219|1951 ἀπόφασιν τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς.

3) Τήν ὑπ' ἀριθ. 105|10.8.1951 ἀναφοράν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἀεριόφωτος Πειραιῶς.

4) Τάς κρατούσας οἰκονομικάς συνθήκας,

ἀποφασίζομεν:

Αὐξάνομεν ἀπό 1ης Ἰουνίου 1951 τάς ὑπό τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἀεριόφωτος Πειραιῶς καταβαλλομένας συντάξεις κατά 100 ο|ο ἐπί τῶν διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 50855|6199|1947 ἀποφάσεως ἡμῶν καθοριζομένων τοιούτων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Ὀκτωβρίου 1951

44957|Ε. 2108|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν ὑπό τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Ἑστιατορίων, Ζυθεστιατορίων, Καφενείων κλπ. καταβαλλομένων συντάξεων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 207 τῆς 16 Ὀκτωβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τάς διατάξεις τοῦ Νόμου 19|1944, 2) τήν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 6219|11.6.1951 ἐγγράφῳ τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς ἀπόφασιν αὐτῆς, 3) τήν ὑπ' ἀριθ. 3390|8.8.1951 ἀναφοράν τοῦ Ταμείου Ἐπικ. Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Ἑστιατορίων, Ζυθεστιατορίων, Καφενείων κλπ., 4) τάς κρατούσας οἰκονομικάς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Ὅπως αἱ παρά τοῦ Ταμείου Ἐπικ. Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Ἑστιατορίων, Ζυθεστιατορίων, Καφενείων κλπ. χορηγούμεναι συντάξεις βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 5|855|6199|1947 κοινῆς ἀποφάσεως ἡμῶν αὐξηθῶσιν ἀπό 1ης Αὐγούστου ἐ.ἔ. ὡς κάτωθι, πάντως ἡ αὔξησις αὕτη δέν δύναται νά ὑπερβῇ τό 100 ο|ο ἐπί τῆς βασικῆς συντάξεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 50855|1947 ἀποφάσεως.

Κλιμάκια βασικῆς συντάξεως	Ποσά ἀναπροσαρμ. συντάξεως
— — 500	210.000
501— 750	235.000
751—1.000	260.000
1.001—1.500	295.000
1.501—2.000	325.000
2.001—2.500	370.000
2.501—3.000	425.000
3.001—3.500	450.000
3.501—4.000	485.000
4.001—4.500	530.000
4.501—5.000	560.000
5.001—5.500	600.000
5.501—6.000	640.000
6.001—6.500	680.000
6.501—7.000	710.000

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Ὀκτωβρίου 1951

56970|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Κανονισμοῦ Παροχῶν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρ. Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 207 τῆς 16 Ὀκτωβρίου 1951)

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τό ἄρθρον 4 τοῦ Κανονισμοῦ Παροχῶν τοῦ Ταμείου Ἐπικ. Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ἐκλέθωσαν αἱ κάτωθι τροποποιήσεις καὶ συμπληρώσεις:

I. Ἡ παράγραφος 1 τοῦ ἄρθρου 4 τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως:

1. Τό εἰς τόν ἠσφαλισμένον ἀπονεμόμενον μηνιαῖον βοήθημα συνίσταται εἰς πεντηκοστά (50) τοῦ μηνιαίου μισθοῦ ἐνεργείας, τοῦ ὁριζομένου ὑπό τῶν ἐκάστοτε ἰσχυουσῶν διατάξεων καὶ ἀνήκοντος εἰς τόν βαθμόν, ὑφ' ὃν ἐμισθοδοτεῖτο οὗτος κατά τόν τελευταῖον μῆνα τῆς ὑπηρεσίας του ἀνεξαρτήτως τοῦ βαθμοῦ, ὃν ὀργανικῶς ἐκέκτητο.

Διά τήν ἐφαρμογήν τοῦ προηγουμένου ἑδαφίου ὡς μισθός νοεῖται ὁ ἑκάστοτε μισθός ἐνεργείας μετά τῆς προσαυξήσεως λόγῳ πολυετοῦς παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ καὶ τῆς τυχόν τοιαύτης πολυετοῦς ὑπηρεσίας.

II. Ἐκ τοῦ ἑδαφίου 2 τῆς § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 4 διαγράφεται ἡ φράσις «περὶ συμπληρώσεως πεντήκοντα πεντηκοστῶν (50|50) κατ' ἀνώτατον ὅριον».

III. Ἡ παράγραφος 7 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

«7. Ἐάν ὁ ἠσφαλισμένος κατέχῃ ταυτοχρόνως πλειόνας τῆς μιᾶς θέσεις ἐκ τῶν θεμελιουσῶν ὑποχρέωσιν ἀσφαλίσεως παρά τῷ Ταμείῳ κατά τόν χρόνον τῆς ἐξόδου του ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἢ τοῦ θανάτου του, ὡς βάσις διά τόν ὑπολογισμόν τοῦ περιοδικοῦ βοηθήματος λαμβάνεται ὁ μισθός ἐνεργείας, ὁ ἀντιστοίχων εἰς τήν μᾶλλον μισθοδοτουμένην θέσιν καὶ ἐφ' ὅσον ἐπί ταύτης συνετελεῖτο ἡ ἀπόδοσις τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν».

IV. Εἰς τό τέλος τῆς παραγράφου 4 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου προστίθεται ἡ φράσις: «οὐδέ ἀνώτερον τεσσαράκοντα πεντηκοστῶν (40|50) τοῦ αὐτοῦ μισθοῦ».

V. Εἰς τό τέλος τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 4 προστίθεται ἡ ἀκόλουθος διάταξις:

«Ὅπου ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ ἀναφέρονται οἱ ὅροι: «προπολεμικός βασικός ὀργανικός μισθός», «βασικός μισθός» αὐτοί ἔχουν τήν ἔννοιαν τοῦ περὶ οὗ ἡ § 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου μισθοῦ ἐνεργείας».

VI. Ἐκ τῆς § 4 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 4 ὡς ἐκ τῆς § 7 τοῦ ἄρθρου ΙΙ τοῦ αὐτοῦ κανονισμοῦ παροχῶν διαγράφονται αἱ φράσεις «μετά τήν ἀναπροσαρμογήν του (των) εἰς νέας δραχμάς».

VII. Αἱ ὡς ἄνω διατάξεις, ὧν ἡ ἰσχύς ἄρχεται ἀπό τῆς 1 Ὀκτωβρίου 1951 ἐφαρμόζονται καὶ διά τούς μέχρι τῆς ὡς ἄνω ἡμερομηνίας τυχόντας παρά τοῦ Ταμείου περιοδικῶν βοηθημάτων ἐπαναυπολογιζομένων τούτων κατά ποσά βάσει τῶν ἀνωτέρω διατάξεων. Ἐάν ὅμως ἐκ τοῦ νέου ὑπολογισμοῦ προκύπτῃ ποσόν κατώτερον τοῦ κατά τόν μῆνα Σεπτέμβριον 1951 καταβαλλομένου, ἐξακολουθεῖ καταβαλλόμενον τό ἀνώτερον ποσόν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Ὀκτωβρίου 1951

43936|Δ. 83|1951 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας.

Περί αυξήσεως των υπό του Ταμείου Επικ. Ασφ. Εργατοτεχνιτών δομικών και ξυλουργικών εργασιών καταβαλλομένων συντάξεων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 220 της 3 Νοεμβρίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν:

1) Τας διατάξεις του Ν. 19|1944.

2) Την εν τω υπ' αριθ. 6249|11.6.1951 έγγράφω της Νομισματικής Επιτροπής απόφασιν αυτής.

3) Την υπ' αριθ. 352|25.7.1951 αναφοράν του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Εργατοτεχνιτών Δομικών και Ξυλουργικών Εργασιών.

4) Τας κρατούσας οικονομικάς συνθήκας,

αποφασίζομεν:

Όπως αι παρά του Ταμείου Επικ. Ασφαλίσεως Εργατοτεχνιτών Δομικών και Ξυλουργικών Εργασιών χορηγούμεναι συντάξεις βάσει της υπ' αριθ. 50835|6499|1947 κοινής αποφάσεως ημών αυξηθώσιν από 1ης Ιουνίου ε. έ. κατά 50 ο|ο.

Εν Αθήναις τη 26 Οκτωβρίου 1951

53445|6188|1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί κηρύξεως υποχρεωτικής συλλογικής συμβάσεως εργασίας του προσωπικού των Τραπεζών Αθηνών, Εμπορικής, Ιονικής, Λαϊκής, Εμπορικής Πίστεως και Καραβασίλη (*).

(Ε.Κ.τ. Β' φ. 220 της 3 Νοεμβρίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν τας διατάξεις του άρθρου 6 § 2 του Α.Ν. της 16|21 Νοεμβρίου 1935 περί συλλ. συμβάσεων εργασίας, αποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν υποχρεωτικήν την από 29.8.1951 συλλ. σύμβασιν εργασίας του προσωπικού των Τραπεζών Αθηνών, Εμπορικής, Ιονικής, Λαϊκής, Εμπορικής Πίστεως και Καραβασίλη, κατατεθείσαν παρά τω Γραμματεί του Πρωτοδικείου Αθηνών διά της υπ' αριθ. 174|31.8.1951 πράξεως καταθέσεως και δι' ης τας Τραπέζας Πειραιώς, Χίου, Ελληνοαιγυπτιακήν, Τραπεζαν Μ.Τ.Σ. και Τράπεζαν Ένωσιν ως προς κάσας μεν αυτής τας διατάξεις δι' ας εκ τούτων απασχολούσας προσωπικόν εν γένει υπερ τα 15 πρόσωπα, ως προς τας διατάξεις δε των παρ. 1 και 2 του Κεφ. Β. αυτής μόνον δια τας εκ τούτων απασχολούσας προσωπικόν κάτω των 15 ατόμων.

Εν Αθήναις τη 26 Οκτωβρίου 1951

58329|6185|1951 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας.

Περί της νυκτερινής ή Κυριακής εργασίας του προσωπικού των κέντρων διασκεδάσεως κλπ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 221 της 13 Νοεμβρίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν: 1) Τας διατάξεις του Α.Ν. 28|1944, ως ούτος αυθεντικώς ηρμηνεύθη και συνεπληρούθη μεταγενεστέρως, 2) τας διατάξεις των υπ' αριθ. 8600|1946 και 18310|1946 αποφάσεων ημών, ως αύται αυθεντικώς ηρμηνεύθησαν υπό της υπ' αριθ. 25825|1951 ομοίας και 3) τας ειδικάς συνθήκας εργασίας και αμοιβής του προσωπικού των εστιατορίων και κέντρων διασκεδάσεως, αποφασίζομεν:

Αι διατάξεις των υπ' αριθ. 8600|1946 και 18310|1946 αποφάσεων ημών, ως ηρμηνεύθησαν υπό της υπ' αριθ. 25825|1951 ομοίας, έχουσιν εφαρμογήν επί του πάσης φύσεως προσωπικού των εστιατορίων, ζυθεστιατορίων, αναψυκτηρίων και των κέντρων διασκεδάσεως και κομικών ταβερνών, ως και κινηματογραφικών επιχειρήσεων εν γένει, μόνον από της δημοσιεύσεως διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως της παρούσης.

Καταβληθέντα, τυχόν, κατά προηγουμένην εφαρμογήν των ως άνω αποφάσεων, ποσά εις τους εις ους αφορά ή παρούσα μισθωτούς θεωρούνται, ότι καλώς καταβληθήσαν και δεν ανατηούνται.

Εν Αθήναις τη 26 Οκτωβρίου 1951

60075|4930|1951 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών Εργασίας και Εμπορικής Ναυτιλίας

Περί εκτάκτου προσαυξήσεως του φορτοεκφορτωτικού τιμολογίου προς απόληψιν δώρου εορτών Χριστουγέννων 1951 και νέου έτους.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 222 της 10 Νοεμβρίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν: 1) Τας διατάξεις του Νόμου 28|1944, ως συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, εν συνδυασμώ προς τας του κωδικ. Νόμου 5167|1932, ως αύται επροποποιήθησαν και συνεπληρώθησαν υπό των Α.Ν. 381|1936 και 2212|1940, του Ν. Δ. 1254|1949 και του Νόμου 1478|1950, 2) προηγουμένας ημών αποφάσεις, δι' ων έχει καθιερωθή ή, λόγω δώρου εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα, έκτακτος παροχή εις τους μισθωτούς εν γένει, 3) την υπ' αριθ. 1682|2.11.1951 αναφοράν της Ομοσπονδίας φορτοεκφορτωτών, 4) το γεγονός ότι το καθιερωθέν διά της υπ' αριθ. 23815|1835|30.8.1951 ημετέρας αποφάσεως σύστημα απολήψεως της ως άνω έκτακτου παροχής των εις τα φορτοεκφορτωτικάς εργασίας ασχολουμένων εθεσπίσθη ουσιαστικώς την 29ην Σεπτεμβρίου 1951, ήτοι μετά παρέλευσιν πενταμήνου, άφ' ής θά έδει νά θεσπισθή τούτο προς σχηματισμόν των απαιτουμένων κεφαλαίων διά την απόληψιν της ως είρηται έκτακτου παροχής λόγω των εορτών Χριστουγέννων 1951, αποφασίζομεν:

Συμπληρούντες την υπ' αριθ. 23815|1835|30.8.1951 ημετέραν ορίζομεν εξαιρετικώς και μόνον κατά την πρώτην εφαρμογήν ταύτης, ότι πρός απόληψιν του δώρου εορτών Χριστουγέννων 1951 των εις τας φορτοεκφορτωτικάς εργασίας ασχολουμένων προσαυξηθούν κατά τα νομίμως ισχύοντα φορτοεκφορτωτικά δικαιώματα κατά ποσοστόν 25ο|ο και διά το χρονικόν διάστημα από 21 Νοεμβρίου 1951 μέχρις 20 Δεκεμβρίου 1951.

Η ως άνω έκτακτος προσαύξησις θέλει εισπραχθή και αποδοθή εις τα κατά τόπους συσταθέντα Κεφάλαια δώρου εορτών των φορτοεκφορτωτών, κατά τας διατάξεις της υπ' αριθ. 23815|1835|1951 ημετέρας αποφάσεως και ταυτορίθμου επεξηγηματικής εγκυκλίου, διά την συμπλήρωσιν των απαιτουμένων προς απόληψιν του ως άνω δώρου χρηματικών ποσών, ταύτα καθορίζονται εν τη ως είρηται αποφάσει και εγκυκλίω.

Η παρούσα έχει εφαρμογήν καθ' άπασαν την χώραν πλήν του Ο.Λ.Π.

Εν Αθήναις τη 9 Νοεμβρίου 1951

(*) Ε.Κ.Δ. 10, σελ. 959.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ - ΕΙΔΗΣΕΙΣ - ΣΥΝΤΟΜΑ ΣΧΟΛΙΑ

Αί ἀποδοχαί τῶν κατ' ἀποκοπήν ἐργαζομένων

Ἀναγνώστης μας ἐρωτᾷ, ἂν τῶν ἀπό 15 Ἰανουαρίου ἐ.ἔ. αὐξήσεων ἀποδοχῶν μισθωτῶν κατά τό μέτρον τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750|1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 10, 139) δικαιοῦνται καί οἱ κατ' ἀποκοπήν ἤ κατά τεμάχιον ἐργαζόμενοι μισθωτοί.

Τό θέμα ἔχει γενικώτερον ἐνδιαφέρον καί σκόπιμος εἶναι μία γενικωτέρα ἀπό τῆς στήλης αὐτῆς ἀνάλυσις.

Καθώς εἶναι γνωστόν, ὁ μισθός διακρίνεται εἰς χρονικόν καί μισθόν κατ' ἀποκοπήν ἤ κατά τεμάχιον (βλέπε περί αὐτοῦ *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, Αἰτιολ. Ἐκθεσις Σχεδίου Ἀστικοῦ Κώδικος, ΕΕΔ 10,168, *Γ. Σιμωνέτου*, Δώδεκα Μελέται Ἀστικοῦ καί Ἐργ. Δικ. σελ. 871 καί κ' ἑξῆς ἀναφερομένους καί ΕΕΔ 10. 833).

Εἰς τόν κατ' ἀποκοπήν ἤ κατά τεμάχιον μισθόν, τόν ὁποῖον συμφωνοῦν οἱ συμβαλλόμενοι, προκαιται ὑπολογισμός τοῦ μισθοῦ ὄχι, ὡς εἰς τόν χρονικόν μισθόν, ἀναλόγως τοῦ χρόνου διαρκείας τῆς ἐργασίας, ἀλλ' ἀναλόγως τοῦ ἀποτελέσματος, τό ὁποῖον παράγεται ἐκ τῆς ἐργασίας καί ἐξ αὐτοῦ ἐξαρτᾶται τό ὕψος τοῦ μισθοῦ (*Γ. Σιμωνέτος*, ἔνθ' ἀν. σελ. 875).

Ἀφοῦ ὅμως εἶναι εἰς τήν περίπτωσιν αὐτήν ἐκ τῶν προτέρων ἄγνωστον τό μέγεθος τοῦ μισθοῦ καί κατά τήν ἀρχήν τῆς ἐξαρτήσεως εἰς τόν μισθωτόν ἑνός ἐλαχίστου ὁρίου μισθοῦ ἐξασφαλίσεως, οἱ συμβαλλόμενοι τῆς γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῆς 4 Νοεμβρίου 1947 (παρόμοια καί εἰς τήν ἀπό 1 Δεκεμβρίου 1947) συνεφώνησαν ρητῶς, ὅτι, ἄν τινές τῶν μισθωτῶν ἀμείβονται κατ' ἀποκοπήν ἤ κατά τεμάχιον, ὁ καθορισμός τῆς ἀμοιβῆς των παρά τοῦ οἰκείου ἐργοδότου δέον νά ἀνεργῆται κατά τρόπον, δυνάμενον νά ἀσφαλίζῃ εἰς αὐτούς τοὐλάχιστον τά εἰς τάς γενικάς συλλογικάς συμβάσεις ἐργασίας κατωτατα ὅρια ἡμερομισθίων καί μισθῶν, ὑπαρχομένου ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει τοῦ ἐργοδότου νά συμπληρώσῃ ταῦτα.

Νέα κατώτατα ὅρια μισθῶν καί ἡμερομισθίων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας νεοῦνται καί ἰσχύουν ἤδη ἐκεῖνα τῶν προπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καί ἀποφάσεων διαιτησίας, ἀναπροσαρμοσθέντα διά τῶν ἀπό 4 Νοεμβρίου 1947 καί 1 Δεκεμβρίου 1947 γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἐπ' αὐτῶν αὐξήσει ἀπό 15 Μαΐου 1949 30α|ο διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 9, 610) καί ἡ τελευταία διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750|1951 (ΕΕΔ 10, 141).

Διά τούς κατ' ἀποκοπήν ἀμειβομένους μισθωτούς τό ἄρθρ. 3 τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 2750|1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἐν ἁρμονίᾳ καί πρός τά ὑπό τῶν γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας συμφωνηθέντα καί τήν ἀρχήν νά ἐξασφαλίζεται καί δι' αὐτούς ἓν ἐλάχιστον ὅριον συντηρήσεως, ὡμίλησε ρητῶς καί σαφῶς ταῦτα : Εἰς τούς κατ' ἀποκοπήν ἀμειβομένους μισθωτούς δέον ὅπως ἐξασφαλίζεται ἡ ὑπό τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἤ ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας ἤ τοιούτων τοῦ Α.Ν. 28|1944 προβλεπομένη διά τήν ἀντίστοιχον εἰδικότητα ἤ ἰδιότητα ἀμοιβή, ὡς αὐτη διαμορφοῦται διά τῆς παρούσης.

Ἡ προφανής ἔννοια τῆς διατάξεως αὐτῆς εἶναι, ὅτι διά τούς κατ' ἀποκοπήν ἤ κατά τεμάχιον ἐργαζομένους μισθωτούς παραμένει καί μετά τήν ὑπ' ἀριθ. 2750|1951 ὑπουργικήν ἀπόφασιν τό πρό αὐτῆς ἰσχῦον μισθολογικόν καθεστώς καί μόνον ἂν διά τοῦ σεσημασμένου αὐτοῦ δέν καλύπτεται τό ἐλαχιστον ὅριον ἡμερομισθίου ἤ μισθοῦ, ὡς διαμορφοῦται διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750|1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (μέ τάς αὐξήσεις τοῦ χρονικοῦ μισθοῦ) ὑποχρεοῦται ὁ ἐργοδότης νά συμπληρώσῃ διά καταβολῆς τῆς διαφορᾶς, ἡ ὁποία τυχόν προκύπτει.

Δέν βλέπει εἰς ἀντίθετον λύσιν ἡ διάταξις τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 1 τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750|1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἡ ὁποία προσαυξάνει, κατά τό αὐτό ποσόν, ὡς καί τά κατώτατα ὅρια τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας κλπ ἐν § 1, καί τά τυχόν πέραν αὐτῶν καταβαλλόμενα, εἰς ἐκτέλεσιν συμβατικοῦ ὅρου, ἡμερομίσθια ἤ μισθούς, ὥστε νά εἴπωμεν, ὅτι, ἀφοῦ προσαυξάνει ταῦτα, πρέπει νά προσαυξηθοῦν κατά τό αὐτό ποσόν καί τά καταβαλλόμενα πέραν τῶν νομίμων ὁρίων εἰς τάς περιπτώσεις τῆς κατ' ἀποκοπήν ἤ τεμάχιον ἐργασίας, διότι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 3 τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750|1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως εἶναι ρητή καί σαφής, ἡ δέ διάταξις τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 1 αὐτῆς ἀφορᾷ εἰς τόν χρονικόν μισθόν καί ἐκεῖνον προσαυξάνει.

Διάφορον εἶναι τό ζήτημα ἂν πρόκειται περί περιπτώσεως συγχρόνου καταβολῆς χρονικοῦ μισθοῦ καί κατ' ἀποκοπήν ἤ τεμάχιον (περί τοῦ συνδυασμοῦ βλέπε *Γ. Σιμωνέτου*, ἔνθ' ἀν. σελ. 872), ἂν δηλαδή ὁ ἐργαζόμενος, πρός τῷ ὡρισμένῳ χρονικῇ ἡμερομισθίῳ του, λαμβάνῃ καί ποσόν τι, ἀναλόγως τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐργασίας του, ὁπότε θά δικαιωθῇ τῶν διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750|1951 αὐξήσεων ἐπί μόνου ὅρως τοῦ χρονικοῦ μισθοῦ (ἀντιθ. ἐκ τοῦ ἄρθρ. 2 τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως).

Μία ἀνακοίνωσις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν

Ὑπομιμνήσκεται εἰς τούς κ.κ. δικηγόρους, ὅπως παρκάθωσι κάτωθι τῶν προτάσεων των πίνακα τῶν γενομένων ἐξόδων εἰς ἑκάστην συζήτησιν, ὡς καί τῶν καταβλητέων αὐτοῖς ἀμοιβῶν.

Τοιαύτη παράθεσις, ἐπιβαλλομένη καί ὑπό τοῦ ἄρθρ. 164 Α τοῦ Δικηγορ. Κώδικος, ὡς συνεπληρώθη διά τοῦ ἄρθρ. 46 τοῦ Α.Ν. 1017|1937, θέλει ἀπουδαίως συμβάλει εἰς τήν δικαίαν, ὁμοιόμορφον καί ταχεῖαν ἐκκαθάρισιν τῆς ἐπιδικαστέας ἑκάστοτε δικαστικῆς δαπάνης. Θά συντελέσῃ δέ εἰς τήν ἐξάλειψιν τῶν ὑποβαλλομένων ἑκάστοτε ὑπ' αὐτῶν, ἀδικαίων δ' ἕνεκα τῆς παραλείψεως ταύτης, σχετικῶν παραπόνων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Νοεμβρίου 1951

(Ἐκ τοῦ Γραφείου τοῦ κ. Προϊσταμένου τῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Πρωτοδικείου Ἐφέτου).

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Σκέψεις τινές έξ αφορμής μιάς διοικητικής πράξεως

Ἡ ἀπορία μας θὰ εἶναι, νομίζομεν, καὶ τοῦ ἀναγνώστου. Εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 213 τεῦχος 6' φύλλου τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τῆς 24 Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. δημοσιεύθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 58339|6185 τῆς 20 Ὀκτωβρίου ἐ. ἡ ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας (ΕΕΔ 10, 1130), διὰ τῆς ὁποίας, ἀφοῦ ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν αἱ εἰδικαὶ συνθῆκαι ἐργασίας καὶ ἀμοιβῆς τοῦ προσωπικοῦ τῶν ξενοδοχείων καὶ κέντρων διασκεδάσεως —ἕως ἐδῶ καλῶς— ὁρίζεται, ὅτι αἱ διατάξεις τῶν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 καὶ 18310|1946 ἀποφάσεων, ὡς ἡρμηνεύθησαν ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825|1951 ὁμοίας, ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ πάσης φύσεως προσωπικοῦ τῶν ξενοδοχείων, ζεσταστηρίων, ἀναψυκτηρίων καὶ τῶν κέντρων διασκεδάσεως καὶ κομικῶν ταβερνῶν μόνον ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τῆς παρούσης (δηλαδὴ ἀπὸ 24 Ὀκτωβρίου 1951).

Κἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 231 τεῦχος 6' φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τῆς 13 Νοεμβρίου ἐ.ἔ. δημοσιεύθη ἡ αὐτὴ πάλιν ἀκριβῶς, μὲ τὸν αὐτὸν ἀριθμόν, ὑπουργικὴ ἀπόφασις καὶ ὁρίζεται δι' αὐτῆς πάλιν, ὅτι αἱ διατάξεις κλπ. ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ξενοδοχείων κλπ. (προστίθεται ὅμως καὶ κινηματογραφικῶν ἐπιχειρήσεων) μόνον ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τῆς παρούσης, δηλαδὴ ἤδη ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1951).

Χάριν παιδιᾶς λοιπὸν ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον 213 ἡ ἀπόφασις, ὥστε νὰ διαφιλονικηθῇ ἡ σοβαρότης τῆς δημοσιεύσεως της καὶ νὰ δημοσιευθῇ ἐκ νέου, ὡς ἰσχύουσα πάλιν ἀπὸ τῆς δευτέρας δημοσιεύσεως ;

Εἶναι ἡ πρώτη ἀπορία. Ἡ δευτέρα ὅμως καὶ σοβαρωτέρα εἶναι, νομίζομεν, αὕτη : Ἀνεξαρτήτως ἂν ὑπάρχουν διὰ τὰς ἐν τῇ ὑπουργικῇ ἀποφάσει ἐπιχειρήσεις εἰδικαὶ συνθῆκαι, αἱ ὁποῖαι ἐπέβαλλον τὴν τοιαύτην ρύθμισιν—καὶ οὕτω πράγματι θὰ ἦχε τὸ πρᾶγμα, ἀφοῦ οἱ ἁρμόδιοι Ὑπουργοὶ οὕτω κρίνουν —συνιστᾷ διοικητικὴν πρᾶξιν, ἡ ὁποία νὰ κάμνῃ ὄρθὴν χρῆσιν τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ν. 28|1944, ἐκείνη, ἡ ὁποία ἔρχεται, μετὰ πέντε ἔτη ἀπὸ τῆς πρώτης γενικῆς διὰ τοὺς ἐργαζομένους ἐφαρμογῆς καὶ ὄχι νὰ ἐξαίρουν ἐκτοτε τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν λόγῳ ἐπιχειρήσεων, νὰ μᾶς εἴπῃ, ὅτι δὲν εἶχον, ἐπὶ πέντε ὅλα ἔτη, ἐφαρμογὴν αἱ ἐφαρμοζόμεναι ἐν τούτοις σαθρῶς ὑπουργικαὶ αὗται ἀποφάσεις, ἀλλὰ μόνον ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως ἐκείνης, ἡ ὁποία, μετὰ πέντε, ἐπαναλαμβάνομεν, ἔτη, εἶπεν ὅσα ἤθελησε νὰ εἴπῃ ;

Αἱ κατὰ τὸν Ν. 28|1944 ἐκδιδόμεναι ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις ἰσχύουν—λέγει ὁ Ν. 28|1944—ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως των εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως. Αἱ ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 καὶ 18310|1946 ἐδημοσιεύθησαν καὶ αὐταὶ ἔκτοτε. Αἱ εἰδικαὶ συνθῆκαι ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων, περὶ τῶν ὁποίων ἡ σχολιαζομένη ὑπουργικὴ ἀπόφασις ἐκράτουν φυσικὰ ἔκτοτε. Ἀλλ' ἔστω ὅτι διέφυγε τῆς Διοικητικῆς Ἀρχῆς ἡ ἔκτοτε δι' αὐτῶν ἐπιχειρουμένη ἤδη μετὰ πενταετίαν ρύθμισις.

Τὸ λάθος δὲν εἶναι φυσικὰ ἀνεύρετον. Ἠδύνατο, κατὰ τὸ κυριαρχικὸν δικαίωμα τῆς Διοικήσεως, νὰ τακτοποιηθῇ, ὁμαλῶς ὅμως διὰ τὸ μέλλον καὶ ποτέ, νομίζομεν, κατὰ τὴν ὀρθὴν χρῆσιν τῆς ἐκ τοῦ Ν. 28|1944 ἐξουσιοδοτήσεως—ποιαιδήποτε παρελθοῦσα—ὡς διακεκριμένη, διὰ τὸ παρελθόν.

Ἡ σχολιαζομένη ὑπουργικὴ ἀπόφασις δὲν ἔχει φυσικὰ δικαίωμα νὰ μεταβάλῃ τὴν ἰσχὺν τῶν δημοσιευθεισῶν ἤδη πρὸ μακροῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, κατὰ τὸν Ν. 28|1944, ἀποφάσεών της. Ἠκούσθησαν ὅμως—αὐτὸ κυρίως λέγει—νὰ καταργήσῃ ἀναδρομικὰς δικαιώματα τῶν μισθωτῶν, τὰ ὁποῖα ἀναγνωρίζει ὡριστάμενα μόνον ἀπὸ αὐτῆς.

Καὶ ἐδῶ εἶναι τὸ ἐρώτημα : Λέγει αὐτὰ ὁ Α.Ν. 28|1944 ;

Τὸ μόνον, τὸ ὁποῖον γνωρίζει τις, εἶναι ὅτι μὲ τὸν Α.Ν. 866|1946, ἑρμηνευτικὸν τοῦ προηγουμένου, δύνανται οἱ Ὑπουργοὶ νὰ προσδιορίζουν τοὺς μισθοὺς καὶ τὰ ἡμερομίσθια καὶ ἀναδρομικῶς.

Ἀλλ' ἂν, ὡς πλειστάκις τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, ὁ ἐκ τοῦ Συντάγματος ἔλεγκτης τῶν διοικητικῶν πράξεων, ἀνομολόγησε, ἡ ἐξουσιοδότησις τοῦ Α.Ν. 28|1944, ὡς ἑρμηνεύθη διὰ τοῦ Α.Ν. 866|1946, ἀναλύεται εἰς τὴν ἔγκαιρον προσαρμογὴν τῶν ἀποδοχῶν πρὸς τὰς ἐπὶ τὸ χειρότερον ἀτόμως πάντοτε μεταβαλλομένας οἰκονομικὰς συνθήκας τῆς ζωῆς καὶ φθάνει τὸ Συμβούλιον νὰ περιορίζῃ καὶ τὸν εἰς ὄφελος τοῦ μισθωτοῦ ἀναδρομικὸν πρὸς τὰ ἄνω καθορισμὸν μισθῶν εἰς εὔλογον μέτρον, κατὰ χρηστήν, ὡς λέγει, χρῆσιν τοῦ ἐκ τοῦ Ν. 866|1946 δικαιώματος τῶν Ὑπουργῶν, εἶναι, ἀληθῶς, συνατὸν νὰ ἔχῃ νομικὸν στήριγμα ὄχι χρηστήν, ἀλλὰ χρῆσιν ἁπλῶς τῆς οὕτως ὀρθῶς ἐννοουμένης ἐξουσιοδοτήσεως μὲ τοιοῦτον, ὡς ἡ σχολιαζομένη, περιεχόμενον, διοικητικὴ πρᾶξις ;

Ἀλλὰ πέραν αὐτῶν, ἀφοῦ ἡ ἐν λόγῳ ὑπουργικὴ ἀπόφασις ὁρίζει καὶ ὅτι «καταβληθέντα τυχόν, κατὰ προηγουμένην ἐφαρμογὴν τῶν ὡς ἄνω ἀποφάσεων, ποσὰ εἰς τοὺς εἰς οὓς ἀφορᾷ ἡ παροῦσα μισθωτούς, θεωροῦνται, ὅτι καλῶς κατεβλήθησαν καὶ δὲν ἀναζητοῦνται», εἶναι ἀληθῶς ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὸ Σύνταγμα (ἄρθρ. 8) τὰ λεγόμενα ;

Ποῖοι λόγοι γενικωτέρου συμφέροντος, μόνοι συγχωρούμενοι ὑπὸ τοῦ συνταγματικοῦ εἰς τὸν κοινὸν νομοθέτην, ἐπιβάλλουν αὐτὰς τὰς ἀνίσους διακρίσεις μεταξὺ μισθωτῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν θλέπουν τὴν ἀμοιβὴν τῆς ἐργασίας των κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἐν λόγῳ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καὶ τοιούτων, οἱ ὁποῖοι—περισσότερον τυχεροὶ—ἔλαβον καὶ ἀκόμη—ἐπὶ τῆς αὐτῆς βάσεως—καὶ ἐργοδοτῶν, οἱ ὁποῖοι συνεμορφώθησαν πρὸς τὸν νόμον καὶ τοιούτων, οἱ ὁποῖοι—ὄχι ὑποτίθεται, ἀλλ' ἀσφαλῶς—τὸν παρέβησαν ἐπὶ πέντε ἔτη ἰσχύος του ;

Διδάσκεται λοιπὸν—ἂν ἔχάτη ἀναλύσει—ἀπὸ τὴν Διοικητικὴν Ἀρχήν, ὅτι πᾶς μὴ συμμορφούμενος πρὸς τὸν νόμον ἔχει τὴν πιθανότητα νὰ εἶναι, κατὰ τὴν τοιαύτην πορείαν τῶν νομοθετικῶν πραγμάτων, εὐτυχέστερος—ἂν αὐτὸ λέγεται εὐτυχία—τοῦ ἄλλου, ὁ ὁποῖος ἐπίστευσε τὸ τοῦ Σωκράτους στοὺς νόμους γὰρ τῶν πολιτῶν ἐμμενόντων, αἱ πόλεις ἰσχυρόταται τε καὶ εὐδαιμονέσταται γίγνονται».

Ἀπὸ τὴν πεῖραν τῆς δικαστηριακῆς πρακτικῆς συνάγεται τὸ σύνηθες ἀτυχῶς φαινόμενον νὰ εἶναι πολλαὶ αἱ νομικῶς ἀνέπηροι τῆς Διοικήσεως πράξεις. Ἡ λύσις ἐγκαθεν εἰς τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας καὶ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια ὁ ῥόρτος τῶν ὑποθέσεων.

Καὶ ἂν μὲν οἱ διάδοχοι πταίουν, τὸ κακὸν εἶναι ἀναπόφευκτον. Ἀλλ' ἡ Διοίκησις ; Διατί νὰ πταίῃ ;

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 10ος — Τεῦχος 24 (246)

Ἀθῆναι, 15 Δεκεμβρίου 1951

Αι Απόψεις Μας

Διοικητικαὶ πράξεις

Δὲν ἐπροφθάσαμεν νὰ ἐκφράσωμεν εἰς τὸ ἐν σελ. 1256 σημείωμά μας τὰ δίκαια παράπονα τῆς κοινῆς νομικῆς γνώμης διὰ τὴν ἔλλειψιν προσοχῆς εἰς τὴν ἔκδοσιν τῶν σχετικῶν μὲ τὸ ἐργατικὸν δίκαιον διοικητικῶν πράξεων καὶ ἰδοὺ ὅτι ἐπῆλθε καὶ ἄλλη ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας (κατωτέρω σελ. 1263), ἀκυρωτικὴ καὶ αὐτὴ μιᾶς σοβαρᾶς, εἰς ἔκτασιν ἀποτελεσμάτων, ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Κατέληξε, κατὰ κανόνα σχεδόν, νὰ ἀπαγγέλλεται ἀκυρότης τῶν ἀλλεπαλλήλως προσβαλλομένων, ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, διοικητικῶν πράξεων.

Εἴτε ἐργοδόται, εἴτε μισθωτοὶ εἶναι οἱ προσφεύγοντες, ἔχουν, ἀσκοῦντες τὴν προσφυγήν των, ἐκ τῶν προτέρων τὴν βεβαιότητα, ὅτι ἡ θίγουσα τὰ συμφέροντά των διοικητικὴ πρᾶξις θὰ ἔχῃ τὴν τύχην νὰ μηδενισθῇ ἀπὸ τὸ Συμβούλιον, διότι, ἀτυχῶς ἢ εὐτυχῶς, ἀναλόγως τῶν ἐπιθυμιῶν των, δὲν ἐγεννήθη νομικῶς ἀρτιμελής.

Γνωρίζουν οἱ πάντες σχεδόν, ὅσοι ζοῦν εἰς τὸν νομικὸν κόσμον ἢ ἔχουν σχέσιν πρὸς αὐτόν, ὅτι ἐπανειλημμένως τὸ Συμβούλιον ἔχει ἑρμηνεύσει τὴν περίφημον καταστᾶσαν ἐξουσιοδότησιν τοῦ Ν. 28/1944 —περὶ τῆς ὁποίας, ὃς σημειωθῇ, ἐχρειάσθη νὰ εἰσαχθοῦν τρεῖς ἀκόμη σχετικοὶ νόμοι καὶ ἐν τούτοις παραμένουν ζητήματα—ἐκ τῶν πλέον δὲ λογικῶν πραγμάτων θὰ ἦτο—καὶ ὄχι μόνον λογικόν, ἀλλὰ καὶ νόμιμον—ἡ Διοίκησις, λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν της τὰ νομολογηθέντα, νὰ φροντίζῃ τοὐλάχιστον νὰ μὴ ἐπαναλαμβάνωνται τοῦ αὐτοῦ εἴδους νομικὰ σφάλματα.

Ἡ ἀκυρωτικὴ δικαιοδοσία ὅμως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἐπιβεβαιοῖ τὸ ἀντίθετον, μὲ συνέπειαν ἀτυχῶς νὰ ἐπέρχεται διαταραχὴ εἰς τὴν νομικὴν ζωήν, ὅπου ἀναπτύσσονται αἱ σχέσεις ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν, χωρὶς βεβαίως νὰ ἐνδιαφέρῃ, διὰ τὴν ὑγιῆ τῆς νομιμότητος ἔννοιαν, ἂν αἱ ζημίαι εἰς αὐτὴν τὴν περίπτωσιν πλήττουν τοὺς μισθωτοὺς ἢ τοὺς ἐργοδότας εἰς τὴν ἄλλην.

Θὰ εἴπῃ τις ἴσως—καὶ ἡ Διοικητικὴ Ἀρχή, ἡ ἐκ τοῦ νόμου 28/1944 ἁρμοδία πρὸς ἔκδοσιν τῶν πράξεών της—ὅτι ὁ ἐκ τοῦ Ν. 28/1944 ἀναθρομικὸς καθορισμὸς μισθῶν εἶναι, ὡς ἑρμηνεύεται ἡ ἐξουσιοδότησίς του, συγχωρητὸς κατ' εὔλογον μέτρον καὶ τὰ ὅρια τοῦ εὐλόγου μέτρου δὲν εἶναι σαφῶς καθωρισμένα.

Καθορισμὸς ὅμως μισθῶν, κατ' εὔλογον μέτρον, δύναται, κατὰ πᾶσαν εὐρύτητα ὁρίων, νὰ θεωρηθῇ ἐκεῖνος μετὰ τρία καὶ τέσσαρα ἔτη ἀπὸ τῆς ἀνάγκης, τὴν ὁποίαν διέγνωσε μετὰ τόσα ἔτη ἡ Διοικητικὴ Ἀρχὴ συντρέξασαν; Ἴδετε τὴν περίπτωσιν τῆς Σ.Ε. 2122/1951, ἐξ ἀφορμῆς τῆς ὁποίας αἱ χαραυγάζουσαι σκέψεις μας.

Ἔστω ὅμως ὅτι εἰς τὴν νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν τοῦ Ν. 28/1944 συγχωροῦνται ἐν τῇ διοικητικῇ πρακτικῇ νομικὰ σφάλματα.

Πῶς ὅμως νὰ παραπονεθῇ ὁ συντάκτης τῆς ἀκυρωθείσης ὑπὸ τῆς Σ.Ε. 706/1951 ὑπ' ἀριθ. 2250/1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ὅταν, κατὰ χρῆσιν, ὡς ἐγράφετο εἰς τὸ προοίμιόν της, τῆς ἐκ τοῦ Ν. 28/1944 ἐξουσιοδοτήσεως, καθώριζε—ἀπίστευτον!—ταῦτα: Αἱ ὧραι ἐργασίας τῶν ἐν αὐτῇ μαθητευομένων, ἐφ' ὅσον φοιτοῦν εἰς νυκτερινὰς σχολάς, ὁρίζονται εἰς ἑπτὰ ἡμερησίως»;

Ἀσχάλλομεν διὰ τὸν φόρτον τῶν εἰς τὰ Δικαστήρια ὑποθέσεων. Ἀλλὰ πρέπει νὰ δεχθῶμεν καὶ ὅτι εἰς πολλὰς δὲν εἶναι ἄξιοι ἐπικρίσεως οἱ διάδικοι.

ΑΡΘΡΑ - ΜΕΛΕΤΑΙ - ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ

Η ΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΑΚΥΡΩΣ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΟΥ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ Δ. ΜΠΛΑΤΣΙΟΥ, Δικηγόρου

I

1.—Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 180 Ἀστικοῦ Κώδικος, ἀποδίδουσαν προϊσχύον Δίκαιον, ἡ ἄκυρος δικαιοπραξία, ἤτοι ἡ ἕνεκα ἐμφιλοχωρούντος ἐλαττώματος μὴ παράγουσα τὴν οἰκείαν αὐτῆς ἐνέργειαν, λογίζεται ὡς μὴ γενομένη. Ἑπομένως οὐδὲν ἐκ τῶν δι' αὐτῆς ἐπιδιωκομένων ἀποτελεσμάτων ἐπέρχεται, ἐφ' ὅσον ὁ νόμος δὲν ἀναγνωρίζει εἰς τὴν τοιαύτην δικαιοπραξίαν ἰσχὺν καὶ κῦρος, θεωρῶν αὐτὴν ὡς «μὴ γενομένην», ἤτοι ὡς μὴ ἰσχύουσαν ἐν τῷ νομικῷ κόσμῳ. Κατ' *Οἰκονομίδην* (Γεν. Ἀρχαί, § 43, ἐν ἀρχῇ, σημ. 1) ἡ ἄκυρος δικαιοπραξία εἶναι «ἄπνους κατὰ νόμον καὶ μὴ οὖσα», ἀνομικὴ τις ἀνυπαρξία καὶ οὐδένεια».

Οἱ λόγοι τοῦ συνεπαγομένου τὴν ἀκυρότητα ἐμφιλοχωροῦντος ἐν τῇ τοιαύτῃ δικαιοπραξίᾳ ἐλαττώματος δύνανται νὰ εἶναι διάφοροι: Ἔλλειψις τοῦ ἀπαιτουμένου ὑπὸ τοῦ νόμου συστατικοῦ τύπου ἢ ἑτέρου στοιχείου, ἢ ἔλλειψις ἱκανότητος πρὸς δικαιοπραξίαν κλπ.

Ἡ ἀκυρότης ἐπὶ τοιούτων δικαιοπραξιῶν χωρεῖ ipso jure καὶ δὲν ἀπαιτεῖται νὰ κηρυχθῇ δυνάμει ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου, κατόπιν ἐγέρσεως ὑπὸ τοῦ ἐνδιαφερομένου εἰδικῆς περὶ ἀπαγγελίας ταύτης ἀγωγῆς, μὴ ὀφισταμένης.

Ἐξαιρετικῶς παρέκκλισις ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ταύτης εἰσάγεται ἐκ γενικωτέρων λόγων δημοσίας τάξεως εἰς τὰ θέματα τοῦ ἀκύρου (οὐχὶ καὶ ἀνυποστάτου) γάμου (Α. Κ. 1376) καὶ τῆς ἀκύρου ἀποφάσεως τῆς συνελεύσεως σωματείου (Α.Κ. 101), εἰς τὰ ὁποῖα ἀπαιτεῖται, ὅπως ἡ ἀκυρότης ἀπαγγελθῇ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως, κηρυττούσης τὸν γάμον ἢ τὴν ὡς ἄνω ἀπόφασιν σωματείου ὡς ἀκύρους.

Τ' ἀνωτέρω ἐφαρμόζονται ὄχι μόνον ἐπὶ ἀπολύτου ἀκυρότητος, ἔνθα αὐτὴ προβάλλεται ὑπὸ παντὸς ἔχοντος ἔννομον συμφέρον, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ σχετικῆς τοιαύτης, ἤτοι ἐπὶ ἀκυρότητος ταχθείσης ἐκ τοῦ νόμου, πρὸς τὸ συμφέρον ὡρισμένου προσώπου, ὅπερ καὶ μόνον ἔχει τὸ δικαίωμα προβολῆς τῆς ἀκυρότητος ταύτης.

Τοὐναντίον ἐπὶ ἀκυρωσίμων δικαιοπραξιῶν, οἷα τυγχάνει καὶ ἡ συναφθεῖσα συνεπείᾳ πλάνης ἐπενεγκούσης διάστασιν δηλώσεως καὶ βουλήσεως (Α.Κ. 140) ἢ ἀπάτης (Α.Κ. 147) ἢ ἀπειλῆς (Α.Κ. 150), αὗται παράγουσι τὰ οἰκεῖα ἔννομα ἀποτελέσματα μέχρι τῆς ἀκυρώσεως των, ἐπερχομένης διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἐκδιδομένης ἐπὶ τῆς ἐγερθείσης εἰδικῆς ἀγωγῆς τοῦ πλανηθέντος, ἀπατηθέντος ἢ ἀπειληθέντος (Α.Κ. 154, 184) [περὶ πάντων τούτων ὅρα, ἀντ' ἄλλου, *Γ. Μεταλῆ*, Γεν Ἀρχαί (1947) § § 67, 69, 73, 74].

2.—Καὶ ἡ καταγγελία τῆς ἀορίστου χρόνου συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, διεπομένης νῦν ὑπὸ τοῦ ἀν. ν. 1846[51 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», οὖσα μονομερὴς δικαιοπραξία, ἀπευθυντέα εἰς ἕτερον πρόσωπον («ληψιδέης» κατὰ *Γ. Μεταλῆν*, ἔνθα ἀνωτ. § 33, ἐν ἀρχῇ), γενομένη ἄνευ τῆς τηρήσεως τῶν ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ἐπαγομένων διατυπώσεων τοῦ διατηρηθέντος ἐν ἰσχύϊ ἄρθρου 9 ν. 118[45, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, τυγχάνει ἄκυρος καὶ λογίζεται κατὰ τὸ ἐν ἀρχῇ 180 Α.Κ. ὡς μὴ γενομένη (Α.Π. 15[51, ΕΕΔ 10, 205) Συνεπῶς αὕτη, κατὰ τὰ προεκτεθέντα ὑπὸ 1, δὲν παράγει τὸ ἐπιδιωκόμενον ὑπὸ τοῦ οὕτω καταγγείλαντος τὴν ἐργασιακὴν σύμβασιν ἀποτέλεσμα τῆς λύσεως ταύτης καὶ οὕτω ἡ σύμβασις ἐργασίας ἐξακολουθεῖ ὑπάρχουσα καὶ παράγουσα τὰ ἔννομα αὐτῆς ἀποτελέσματα καὶ μετὰ τὴν ὡς ἄνω ἄκυρον (=μὴ γενομένην) καταγγελίαν.

Ταῦτα οὐδόλως μεταβάλλονται ἐκ τοῦ ὅτι ἡ ἐκ τῆς παραβιάσεως τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118[45 ἀκυρότης τῆς καταγγελίας εἶναι σχετική, καθ' ἃ ἡ κρατοῦσα γνώμη δέχεται (Α. Π. 22[1950, ΕΕΔ, 9, 155 κ.ἀ.), δικαιουμένου εἰς προβολὴν ταύτης μόνον τοῦ ὑπὲρ οὗ τέτακται αὕτη ἀπολυομένου μισθωτοῦ. Καὶ ἡ σχετικὴ ἀκυρότης δὲν παύει νὰ εἶναι ἀκυρότης, μὴ μεταβαλλομένη εἰς ἀκυρωσίαν.

Ἐφ' ὅσον δέθεν ὁ ἐργοδότης καὶ μετὰ τὴν γενομένην παρ' αὐτοῦ ἄκυρον καταγγελίαν ἀρνεῖται νὰ δεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ, θὰ θεωρῆται ὡς τελῶν ἐν ὑπερημερίᾳ ἀποδοχῆς τούτων (Α.Κ. 656) καὶ ὡς ἐκ τούτου θὰ εὑθύνηται εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ εἰς τὸν μισθωτὸν («ἐκμισθωτήν», κατὰ τὴν ὁρολογίαν τοῦ Κώδικος).

Κατὰ ταῦτα ἐπὶ ἀκύρου ἀπολύσεως, γενομένης παρὰ τὰς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118[1945, ὁ μισθωτὸς ἔχει τὴν ἐκ τοῦ ἀρθ. 656 Α.Κ. ἀγωγὴν κατὰ τοῦ καταστάντος ὑπερημέρου ἐργοδότου, ἀξιῶν οἱονεὶ δεδουλευμένους μισθοὺς (μισθοὶ ὑπερημερίας) ἀπὸ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως μέχρι ἢ τῆς ἀποδοχῆς παρὰ τοῦ ἐναγομένου ἐργοδότου τῆς ἐργασίας του ἢ τῆς νομοτύπου καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως ὑπὸ τούτου.

Ὁ μισθωτὸς ἐν τῇ ἀγωγῇ του ταύτῃ δέον ὅπως ἰσχυρισθῇ καὶ ἐν ἀμφισβητήσει ἀποδείξῃ (βεβαίωση) α) τὴν ὕπαρξιν ἐργασιακῆς συμβάσεως ἀορίστου χρόνου, διεπομένης νῦν ὑπὸ τοῦ ἀν. ν. 1846[1951, κατὰ τὰ κύρια αὐτῆς περιστατικὰ καὶ β) τὴν μὴ ἀποδοχὴν τῶν τι-

θεμένων εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἐργοδότου ὑπηρεσιῶν του, ἀποκρουομένων ὑπὸ τούτου. Ἡ περιέχουσα τὰ στοιχεῖα ταῦτα ἀγωγὴ εἶναι πλήρως ὡρισμένη, κατὰ τὸ ἄρθρον 533 Πολ. Δικον., ἐφ' ὅσον ἐν αὐτῇ ἐκτίθενται σαφῶς καὶ ὡρισμένως τὰ περιστατικά, ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζει ὁ ἐνάγων μισθωτὸς τὰς ἀξιώσεις του περὶ μισθοῦ ὑπερημερίας καὶ τὸν παράγοντα ταύτας νόμιμον λόγον. Ἑπομένως δὲν ὑποχρεοῦται οὗτος νὰ ἰσχυρισθῇ ἐν τῇ ἀγωγῇ καὶ ἀποδείξῃ, ὅτι ἡ γενομένη ὑπὸ τοῦ ἀντιδίκου του καταγγελία εἶναι ἄκυρος καὶ καθαρίσῃ ἅμα τὸν λόγον ἀκυρότητος, ζητῶν ἀπὸ τὸ Δικαστήριον τὴν κήρυξιν ἢ ἀναγνώρισιν ταύτης (τῆς ἀκυρότητος).

Ἀπεναντίας ὁ ἐναγόμενος ἐργοδότης, ἀμυνόμενος κατὰ τῆς ὡς ἄνω ἀγωγῆς, ἧς τὴν βάσιν δὲν ἀρνεῖται, δέον νὰ ἰσχυρισθῇ καὶ, ἐπὶ τῇ ἀρνήσει τοῦ ἐνάγοντος, ἀποδείξῃ, κατ' ἔνστασιν, καταλυτικὴν τῆς ἀγωγικῆς περὶ μισθῶν ὑπερημερίας, ἀξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ, ὅτι κατήγγειλεν ἐγκύρως καὶ νομοτύπως, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945 τὴν σύμβασιν ἐργασίας, τηρήσας ἁπάσας τὰς ἀπαιτουμένας ὑπὸ τούτου διατυπώσεις (καταβολὴ ἀποζημιώσεως ν. 2|12 ἢ Β.Δ. τῆς 17|30.7.1920, ἔγγραφος καταγγελία, ἐμπρόθεσμος ἀναγγελία τῆς καταγγελίας, κατὰ τὰ στοιχεῖα τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560|1945 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, εἰς τὰς Ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α. Διεύθυνσιν Παροχῶν Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας) (*Κ. Κανκάς*, Εἰδικὸν Ἐνοχικὸν τ. Λος σ. 356, 316). Οὕτω τὸ ζήτημα τοῦ κύρους τῆς γενομένης καταγγελίας φέρεται ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου ὑπὸ τοῦ ἐπικαλουμένου ὡς καταλυτικὴν ἔνστασιν, τὴν καταγγελίαν ἐργοδότου, δστις φέρει καὶ τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως, ἐν ἀρνήσει τοῦ ἐνάγοντος, τῆς τηρήσεως τῶν ὡς ἄνω οὐσιαστικῶν καὶ τυπικῶν διατυπώσεων ἀναγομένων εἰς τὰς ἐξ ἀντικειμένου προϋποθέσεις τῆς καταγγελίας, ἐφ' ὅσον ἐπὶ τούτων στηρίζεται τὸ διαπλαστικὸν δικαίωμα τῆς ἀνατάσεώς του, ὅπερ, μὴ ἀρνούμενον, ἀλλὰ προϋποθέτον τὴν ἀγωγικὴν περὶ μισθῶν ἀξίωσιν τοῦ μισθωτοῦ, καταργεῖ ταύτην.

Τ' ἀνωτέρω ἰσχύουσιν, ὡς προεῖρηται, ἐπ' ἐργασιακῆς συμβάσεως ἀορίστου χρόνου, διεπομένης ὑπὸ τοῦ ἀν. ν. 1846|1951, δστις προϋποθέτει σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας, παρεχομένης ὑπὸ μὴ ἐξαιρουμένων τούτου (ἄρθρου 4) προσώπων εἰς κέντρα, ἔνθα ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις του ἢ ἡ ἀσφάλισις κατὰ τῆς ἀσθενείας παρ' ἑτέρῳ Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἄρθρ. 1 § 1 ν.δ. 1255|49).

Ἑπομένως δέον ν' ἀναφέρωνται ἐν τῇ ἀγωγῇ τοῦ ἀκύρως ἀπολυθέντος μισθωτοῦ καὶ τὰ περιστατικὰ ταῦτα καὶ ν' ἀποδεικνύωνται ὑπὸ τούτου ἀμφισβητουμένα.

3.—Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 Νομοθ. Δ|τος «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 118|1945 κτλ.», ἀποτελοῦσαν ἐπανάληψιν τῆς ὁμοίας τοῦ ἄρθρ. 2 § 7 τοῦ ν. 765|1943, «πᾶσα ἀξίωσις μισθωτοῦ, πηγάζουσα ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τυγχάνει ἀπαράδεκτος, ἐφ' ὅσον ἡ σχετικὴ ἀγωγὴ δὲν ἐκοινοποιήθη ἐντὸς τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας». Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης δὲν δημιουργεῖται τὸ πρῶτον ἀγωγὴ ἀκυρώσεως τῆς παρατόπου, δι' ἣ καὶ ἀκύρου (=μὴ γενομένης), καταγγελίας, ἤτοι ἀγωγὴ περὶ κηρύξεως τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας παρὰ τοῦ Δικαστηρίου, διότι αὕτη εἶναι ἄκυρος *ipso jure*, θεωρουμένη κατὰ τ' ἀνωτέρω, ὑπὸ 1 καὶ 2 ἐκτεθέντα, ὡς μὴ γενομένη. Ἡ κατὰ παράβασιν τῶν ὅρων τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945 καταγγελία δὲν εἶναι ἀκυρώσιμος δικαιοπραξία, ὅτε θὰ ἔδει ἡ ἀκυρότης ταύτης ν' ἀπαγγελθῇ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως, κατὰ τὰ ἄρθρα 154 καὶ 184 Α.Κ. Ἐξ ἄλλου, οὕτε δίδεται διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ἀγωγὴ ἀναγνωριστικὴ τῆς ὑπαρχούσης ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας, διότι τὴν γενικὴν ἀναγνωριστικὴν ἀγωγὴν θεσπίζει τὸ ἄρθρον 127 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου, καθ' ὃ κἂν ἔχων ἔννομον συμφέρον πρὸς δικαστικὴν ἀναγνώρισιν τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ ὑπάρξεως ἐννόμου τινὸς σχέσεως δύναται νὰ ἐγείρῃ τὴν περὶ τούτου ἀγωγήν. Ἡ ἀγωγὴ αὕτη δὲν ἀποκλείεται εἰς τὸν ἔχοντα ἔννομον συμφέρον πρὸς κήρυξιν τῆς ἀκυρότητος ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου (*Γ. Μπαλῆς*, Ἐνθ. ἀνωτ. § 69 ἐν ἀρχῇ). Ὡς ὅμως ἔχει νομολογηθῇ παρὰ τῶν Δικαστηρίων, ἡ ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ τοῦ ἄρθρ. 127 τοῦ Εἰσ. Ν. προσήκει εἰς τὸν ἔχοντα ἔννομον συμφέρον, ἐφ' ὅσον δὲν ἔχει καταψηφιστικὴν ἀγωγὴν ἢ ἐφ' ὅσον ὑβιάζοντες λόγοι ἐπιβάλλουν τὴν ἐγερσιν ταύτης παρὰ τὴν ὑπάρχουσαν καταψηφιστικὴν ἀγωγήν. (Πρόκειται περὶ τῆς ἀρχῆς, καθ' ἣν ἡ ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ εἶναι ἐπικουρικὴ ἔναντι τῆς καταψηφιστικῆς τοιαύτης, περὶ ἧς ὅρα: *Γ. Μητσοπούλου*, Ἡ ἀναγνωριστικὴ ἀγωγή, σ. 117-122, σημ. 29, 32, ἥτις τείνει νὰ παγιωθῇ ἐν τῇ νομολογίᾳ: Γ'πρωτ. Ἀθην. 945|1951, ΕΕΝ ΙΗ' 208. Ἐφ. Ἀθ. 3262|1947, ΙΕ 171, 3572|1948, ΙΣΤ 679, 95|1950 Θέμ.ΞΒ' 59 κ. ἄ.)

Ἐν τῇ προκειμένῃ ὅμως περιπτώσει οὐδεὶς λόγος ἐπιβάλλει τὴν ἔγερσιν τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἄρθρ. 127 Εἰσ. Ν. ὑπὸ τοῦ ἀπολυθέντος ἀκύρως μισθωτοῦ, δστις ἔχει τὴν ἐκ τοῦ ἄρθρου 656 Α.Κ. καταψηφιστικὴν ἀγωγήν, ἥτις παρέχει εἰς αὐτὸν πλήρη τὴν προστασίαν, διώκουσα καὶ ἐπιτυγχάνουσα τὴν καταβολὴν εἰς ταῦτον τῶν μισθῶν ὑπερημερίας.

Διὰ τῆς ὡς ἄνω διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 3 ν.δ. τῆς 8|11-5-1946 ὑποβάλλεται εἰς χρονικὸν περιορισμὸν (τριμήνου ἀποκλειστικὴν προθεσμίαν) πᾶσα ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ περὶ μισθῶν, συνεπείᾳ περιελεύσεως τοῦ ἐργοδότου εἰς ὑπερημερίαν ἕνεκα ἀκύρου ἀπολύσεως, ἀνεξαρτήτως λόγου τῆς ἀκυρότητος ταύτης. Ἤτοι ἀδιαφόρως τῆς παραβιασθείσης διατάξεως ἐκ τῆς μὴ τηρήσεως ὑπὸ τοῦ καταγγείλαντος ἐργοδότου εἴτε τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118|45, εἴτε τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ ἀν. ν. 244|1936 περὶ παλαιῶν πολεμιστῶν ἢ τοῦ ν. δ. 1799|1942 περὶ νεοπολεμιστῶν 1940—1941 ἢ τοῦ ἄρθρου μόνου § 3 ν. 564|1945 περὶ ἀναπήρων ἐν γένει, εἴτε τῶν σχετικῶν διατάξεων κυρωθέντων κανονισμῶν μονιμότητος, εἴτε, τέλος, λόγῳ καταχρηστικῆς καταγγελίας, ἀντικειμένης εἰς τὰ κριτήρια τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ.

Περί τούτου ρητῶς ἀναφέρεται εἰς τὴν Εἰσηγητικὴν Ἔκθεσιν τοῦ εἰρημένου Νομοθετικοῦ Δ|τος, ὅτι διὰ τοῦ ἄρθρ. 3 τούτου κυροῦται νομοθετικῶς ἡ ἐπὶ τοῦ θέματος κρατήσασα ἐν τῇ νομολογίᾳ, βάσει τῆς προϋπαρχούσης ὁμοίας διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 2 § 7 ν. 765|1943, ἄποψις, ἥτις ἀκολουθεῖται ἤδη παγίως καὶ ὁμοιομόρφως ὑπὸ τῶν Δικαστηρίων (ὅρα ΕΕΔ, εὐρετήριον 1950, λέξις «προθεσμία» σ. 49, 50).

Κατὰ ταῦτα ἡ ἐν τῇ εἰρημένῃ διατάξει ἀναφερομένη «πᾶσα ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ, πηγάζουσα ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως» δὲν εἶναι ἡ δημοσίου δικαίου ἀξίωσις αὐτοῦ πρὸς κήρυξιν ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας, διότι ἡ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας δὲν δείται ἀγωγῆς ἀκυρότητος καὶ ἐν συνεχείᾳ δικαστικῆς ἀποφάσεως κηρυττούσης ἢ ἀναγνωριζούσης τὴν ἀκυρότητα ταύτην. Ἡ ἄκυρος καταγγελία λογίζεται ὡς μὴ γενομένη ipso jure καὶ ἄνευ παρεμβάσεως τοῦ Δικαστηρίου. Ἡ διάταξις αὕτη ρυθμίζει ἀξίωσιν τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου, ἥτοι ἀξίωσιν στρεφομένην καθ' ἑτέρου ὡρισμένου προσώπου, οἷα δὲν ὑπάρχει ἐπὶ τῆς διαπλαστικῆς ἢ ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς, ἐφ' ὧν ἡ ἀξίωσις τοῦ ἐναγόντος τυγχάνει δημοσίου δικαίου, στρεφομένη κατὰ τῆς πολιτείας, πρὸς διάπλασιν ἢ ἀναγνώρισιν μιᾶς ἐννόμου σχέσεως (*Γ. Μπαλῆς*, Ἐνθ. ἀνωτ. § 134, 28).

Ἑπομένως ἡ ἀξίωσις αὕτη τοῦ ἀκύρως ἀπολυθέντος μισθωτοῦ, ἥτις δέον ν' ἀσκηθῇ ἐντὸς τριμήνου ἀποκλειστικῆς προθεσμίας, δὲν εἶναι ἄλλη, παρὰ ἡ ἀξίωσις αὐτοῦ πρὸς πληρωμὴν τῶν μισθῶν ὑπερημερίας (656 Α.Κ.), εἰς ἣν περιέστη ὁ ἐργοδότης ἀπὸ καὶ διὰ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως του, ἀνεξαρτήτως λόγου τῆς ἀκυρότητος ταύτης. Διότι ἡ ἀξίωσις αὕτη βάσιν ἔχει τὴν ὑπερημερίαν τοῦ ἐργοδότου, ἥτις πάλιν εἶναι συνέπεια τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως. Ἄρα πηγάζει ἐκ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως, κατὰ τὸ γράμμα τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 3 ν.δ. 6|11.5.1946, χωρὶς ὅμως νὰ εἶναι ἀξίωσις δημοσίου δικαίου περὶ κηρύξεως ἢ καὶ ἀναγνωρίσεως τῆς ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως.

Τοῦτο δὲν ἀντιτίθεται πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς θεσπίσεως τῆς τριμήνου ἀποκλειστικῆς προθεσμίας τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρ. 3 ν. δ. 1946, ὅστις, καὶ κατὰ τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν, ἀποβλέπει εἰς τὸ νὰ ματαιώσῃ τὸν κίνδυνον νὰ μένῃ ὁ ἐργοδότης ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐκτεθειμένος εἰς ἐγερσιν ἀγωγῆς ἐκ μέρους τοῦ ἀπολυθέντος μισθωτοῦ, ἀξιοῦντος μισθοὺς ὑπερημερίας τοῦ μακροῦ τούτου μετὰ τὴν ἀπόλυσιν χρόνου, ὅστις κίνδυνος αἴρεται διὰ τῆς ἐντὸς τοῦ ταχθέντος χρονικοῦ περιορισμοῦ ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος ἐγέρσεως τῆς οἰκείας ἀγωγῆς. Ἐπαγιώθη δὲ ἡ νομολογία τοῦ Ἀρείου Πάγου, καθ' ἣν, ἄπαξ ἀσκηθέντος τοῦ δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ ἐντὸς τῆς ταχθείσης προθεσμίας, παύει πλέον ὑπάρχουσα αὕτη, ὡς ἐκλιπόντος τοῦ, δι' ὃν συνέστη, σκοποῦ, μὴ ἐφαρμοζομένης ἐπ' αὐτῆς κατ' ἀναλογίαν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 261 § 2 Α.Κ. περὶ τῆς ἐν ἐπιδικίᾳ παραγραφῆς, ἡ ἀξίωσις δὲ τοῦ μισθωτοῦ ὑπάγεται πλέον εἰς τὴν ἐκ τοῦ νόμου ὁριζομένην δι' αὐτὴν παραγραφήν (Α Π. 137|50, Τμ. Λον. ΕΕΔ 9, 174, Α.Π. 450|1950, Τμ. Β' ΕΕΔ 9, 701, Α.Π. 223|1951, ΕΕΔ 10, 737 κτλ.)

II

1. Ἡ νομολογία τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας, πολλάκις ἀσχοληθεῖσα μὲ τὸ θέμα τῶν στοιχείων τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἄκύρως, παρὰ τὰς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ἀπολυθέντος μισθωτοῦ, ὡς ἐκ τοῦ ὅτι αὐτὴ καθημερινῶς φέρεται πρὸς δικαστικὴν κρίσιν, παγίως καὶ ὁμοφώνως ἐφαρμόζει τὰς ἀνωτέρω ἐκτεθείσας ἀρχάς.

Οὕτω δέχεται ὅτι στοιχεῖον τῆς ἀγωγῆς ταύτης, τὴν ὁποίαν θεμελιοῖ εἰς τὸ ἄρθρον 656 Α.Κ., εἶναι ἡ ὕπαρξις συμβάσεως ἐργασίας, διεπομένης ὑπὸ τοῦ Ν. 118|1945 (νῦν ἀν. ν. 1845|1951) κατὰ τὰ κύρια αὐτῆς περιστατικὰ καὶ ἡ προσφορὰ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος, τὰς ὁποίας ἀποκρούει ὁ ἐργοδότης.

Μάλιστα, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 350 Α.Κ., ὀρθῶς ἐδέχθη, ὅτι καὶ ἡ μὴ πραγματικὴ προσφορὰ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ καθιστᾷ ὑπερήμερον ἀποδοχῆς τούτων τὸν δανειστὴν ἐργοδότην, ἐφ' ὃσον οὗτος ἐδήλωσε πανηγυρικῶς τρόπον τινὰ διὰ τῆς γενομένης ἀπολύσεως ὅτι δὲν δέχεται τοῦ λοιποῦ τὴν παροχήν, ἥτοι τὴν ἐργασίαν του.

Περαιτέρω, κατὰ τὰ παγίως ὑποστηριζόμενα ὑπὸ τῆς νομολογίας ταύτης, τὸ κῦρος τῆς γενομένης καταγγελίας, ἀποτελούσης καταλυτικὴν ἔνστασιν τοῦ ἐναγομένου ἐργοδότου, δέον ν' ἀποδεικνύηται ὑπὸ τοῦ ἐπικαλουμένου ταύτην ἐργοδότου, ἄλλως ἡ ἀγωγὴ τοῦ μισθωτοῦ περὶ πληρωμῆς μισθῶν ὑπερημερίας, ἀποδεικνυομένη, θέλει γίνει δεκτή (ὅρα ἐκ τῶν νεωτέρων ἀποφάσεων: Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 7943|1951 (εἰσηγητὴς *Γ. Κυριμάνος*) ΕΕΔ 10, 847, 8351|1951, ΕΕΔ 10, 920, 5658|1947, ΕΕΔ 6, 457, ἔνθα παραπομπαὶ εἰσαγωγικοῦ σημειώματος εἰς παλαιοτέραν νομολογίαν, Πρωτ|κου Δράμας 12|1950, ΕΕΔ 9, 603, Πρωτ|κου Ἀθηνῶν 4148|1948, ΕΕΔ 7, 614, Πρωτ|κείου Ἀθηνῶν 2767|1948, ΕΕΔ 7, 409 καὶ πολλαὶ ἄλλαι).

2. Ὅμως καὶ ἡ νομολογία τοῦ Ἀρείου Πάγου φαίνεται, ὅτι συμφωνεῖ μὲ τὴν ἄποψιν ταύτην.

Οὕτω ἡ Α.Π. 407|1947 (Τμ. Β, εἰσηγητὴς *Σ. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 7, 172 καὶ Θέμ. ΝΘ' 129), ἐκδοθεῖσα ἐπὶ ἀγωγῆς, δι' ἧς ὁ ἐνάγων μισθωτὸς σιδηροδρομικὸς ἐπεκαλεῖτο ὕπαρξιν ἐργασιακῆς συμβάσεως, διεπομένης ὑπὸ εἰδικοῦ ἐγκεκριμένου κανονισμοῦ μονιμότητος καὶ ὑπερημερίαν ἀποδοχῆς τῶν προσφερομένων ὑπηρεσιῶν του παρὰ τῆς ἐναγομένης ἑταιρίας, ἐδέχθη ὅτι ἡ ἀγωγὴ αὕτη ἦτο ἐπαρκῶς ὡρισμένη κατὰ τὸ ἄρθρον 533 Πολ. Δικ., διότι περιεῖχεν ἅπαντα τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 656 Α.Κ., ἐφ' οὗ ἐρείδεται, στοιχεῖα. Ἡ δὲ ἐναγομένη ὑπεχρεοῦτο νὰ ἐπικαλεσθῇ καὶ ἀποδείξῃ, πρὸς νομιμοποίησιν τῆς μὴ γενομένης ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος, τὸν ἀποτελοῦντα καταλυτικὴν τῆς ἀγωγῆς ἔνστασιν ἰσχυρισμόν της ὅτι ἀπέλυσε τοῦτον κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ διέποντος τὴν σύμβασιν ἐργασίας κανονισμοῦ.

Διά τῆς ὡς ἄνω αἰτιολογίας ἔλυσεν ἡ ἀπόφασις αὕτη τοῦ Ἀρείου Πάγου εὐθέως τὸ ζήτημα τῶν στοιχείων τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀκύρως ἀπολυθέντος μισθωτοῦ καὶ τὸ συνεχόμενον πρὸς αὐτὸ τοιοῦτον περὶ τοῦ βάρους ἀποδείξεως ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας, διατομένης ὑπὸ ἰσχὺν νόμου ἔχοντος, κανονισμοῦ μονιμότητος, ὅστις ὁρίζει διὰ τὴν καταγγελίαν ταύτης ὡρισμένους περιορισμοὺς καὶ διατυπώσεις, ὧν μὴ τηρηθέντων ἡ καταγγελία εἶναι ἄκυρος.

Ἡ δοθεῖσα ὅμως λύσις προσήκει καὶ εἰς πᾶσαν ἑτέραν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ διέπων τὴν συγκεκριμένην σύμβασιν ἐργασίας νόμος (π.χ. ν. 118|1945, (νῦν ἀν. ν. 1846|1951), ἀν. ν. 244|1936 περὶ προστασίας παλαιῶν πολεμιστῶν, ν.δ. 1799|1942 περὶ προστασίας νεοπολεμιστῶν 1940—1941, ἀν. ν. 1836|1951 περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ὑποχρεωτικὴν τριετίαν κλπ.) ἐπιβάλλει ὡρισμένας διατυπώσεις, οὐσιαστικὰς καὶ τυπικάς, περιορισμοὺς καὶ προϋποθέσεις, ἄνευ τῆς τηρήσεως τῶν ὁποίων ἡ καταγγελία τῆς συγκεκριμένης ταύτης ἐργασιακῆς συμβάσεως νὰ καθίσταται ἄκυρος. Εἰς ἁπάσας τὰς περιπτώσεις ταύτας τὸ διάφορον πραγματικὸν τῆς ὑποθέσεως δὲν μεταβάλλει τὸ τιθέμενον ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου ζήτημα.

Ὀρθῶς ὅθεν ἡ νομολογία τῶν κατωτέρων δικαστηρίων ἐπικαλεῖται τὴν ὡς ἄνω ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὅταν φέρωνται ἐνώπιον αὐτῶν ἀγωγαὶ ἀπολυθέντων μισθωτῶν ἀκύρως, ἕνεκα τῆς μὴ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118|1945 (οὕτω καὶ ἡ **Σύνταξις** τῆς ΕΕΔ εἰς τὸ πρὸ τῆς ἀποφάσεως ταύτης εἰσαγωγικὸν σημείωμα. Ὅρα καὶ κατωτέρω ὑπὸ III, 1 δ΄.).

3. – Καὶ ἡ Α.Π. 173|1951 (Τμῆμα Β' ΕΕΔ 10, 568, τελευταία αἰτιολογία), κρίνασα αὕτη ἐπὶ ἀπολύσεως γενομένης ἄνευ τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945, ρητῶς χαρακτηρίζει τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἐναγομένου ὅτι κατήγγειλε τὴν ἐπίδικον ἐργασιακὴν σύμβασιν ὡς καταλυτικὴν ἔνστασιν, ὑπ' αὐτοῦ ἀποδεικτέαν, ἄνευ περαιτέρω θεμελιώσεως.

Τέλος δέον ν' ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα καὶ τὴν ὁμάδα τῶν ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου, αἵτινες κρίνασαι ἐπὶ τοῦ νομικοῦ ζητήματος τῆς ἐφαρμογῆς ἢ μὴ «κατ' ἀναλογίαν» ἐπὶ τῆς ἀποκλειστικῆς προθεσμίας τοῦ ἄρθρ. 3 ν.δ. 8|11.5.1945 τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 261 § 2 Ἀστ. Κώδ. περὶ τῆς ἐν ἐπιδικίᾳ παραγραφῆς, ἐμμέσως, κατὰ τὴν γνώμην μας, ἔλυσε καὶ τὸ προκείμενον ζήτημα: Οὕτω αἱ ἀποφάσεις αὗται, ἀποφανθεῖσαι ὑπὲρ τῆς μὴ ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 261 § 2 Α.Κ. ἐπὶ τῆς τριμήνου ἀποκλειστικῆς προθεσμίας τοῦ ἄρθρ. 3 ν. δ. 1946, οὐσιαστικῶς ἀσυμβιβάστου μὲ τὸν σκοπὸν ταύτης, δέχονται περαιτέρω, ὅτι ἅπαξ ἀσκηθῇ ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἀπολυθέντος μισθωτοῦ ἐντὸς τῆς προθεσμίας ταύτης ἐκλείπει πλέον ὁ σκοπὸς τῆς διατάξεως καὶ ἡ ἀγωγικὴ ἀπαίτησις τοῦ μισθωτοῦ (προφανῶς κατὰ τοῦ ἐργοδότου, περὶ πληρωμῆς μισθῶν ὑπερημερίας) ὑπόκειται πλέον εἰς τὴν κεκανονισμένην δι' αὐτὴν παραγραφήν (προφανῶς τὴν πενταετῆ τοῦ ἄρθρ. 250 Α.Κ.). Ἑπομένως, κατὰ τὴν τελευταίαν περίοδον τῆς ὡς ἄνω αἰτιολογίας τῶν εἰρημένων ἀποφάσεων, ἀναγνωρίζεται ἐμμέσως, ὅτι ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἀκύρως ἀπολυθέντος ἔχει ὡς ἀντικείμενον τὴν ἀπαίτησίν του κατὰ τοῦ ἐργοδότου περὶ μισθῶν ὑπερημερίας καὶ οὐχὶ ἀξίωσιν αὐτοῦ δημοσίου δικαίου περὶ ἀκυρώσεως τῆς καταγγελίας, ὡς δέχεται ἡ ἀντίθετος γνώμη καὶ, ὡς ἐκ τούτου, ὑπόκειται μετὰ τὴν ἐφ' ἅπαξ ἄσκησίν της ἐντὸς τῆς τριμήνου προθεσμίας εἰς τὴν πενταετῆ παραγραφὴν τοῦ ἄρθρ. 250 Α. Κώδικος. (Αἱ ἀποφάσεις αὗται εἶναι Α.Π. 137|1950, (Τμ. Α') ΕΕΔ 9, 174, 450|1950 (Τμ. Β') ΕΕΔ 9, 701, 15|1-51, ΕΕΔ 10, 205, 223|1951, ΕΕΔ 10, 737 κ.ἀ.).

III

1. Ἀφορμὴν πρὸς ἐξέτασιν τοῦ προκειμένου ζητήματος ἐλάβομεν ἐκ δημοσιευθείσης μελέτης ἐν Θέμιδι (ΞΒ' 755 κ. ἑ.) τοῦ συναδέλφου κ. ***Δ. Δημακοπούλου***, ἐν ᾗ ὁ γράφων πειρᾶται ν' ἀποδείξῃ ἐσφαλμένην τὴν ἐπ' αὐτοῦ παγίαν καὶ ὁμοιόμορφον νομολογίαν τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας, ὡς καὶ τὴν σύμφωνον ταύτῃ γνώμην τῶν ἀσχοληθέντων μὲ τὸ ζήτημα (οὓς ὅμως δὲν ἀναφέρει συγκεκριμένως), ὑπολαμβάνων ὅτι καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος ἔχει ἀντίθετον πρὸς τὴν νομολογίαν τῶν κατωτέρω δικαστηρίων γνώμην καὶ σύμφωνον πρὸς τὴν ἰδικήν του, καθ' ἣν ἡ προβολὴ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας, κατὰ τὸ ἄρθρον 9 ν. 118|1945, δέον νὰ γίνηται μόνον διὰ τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀπολυθέντος μισθωτοῦ, ὁ δὲ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου ὅτι κατὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἐνάγοντος ἐτήρησε τὰς διατυπώσεις τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου ἀποτελεῖ ἄρνησιν τῆς ἀγωγῆς καὶ οὐχὶ ἔνστασιν.

Ἂς ἴδωμεν ὅμως ἐγγύτερον τὰ ἐπιχειρήματα τῆς καινοφανοῦς ταύτης γνώμης.

α) Κύριον ἐπιχείρημα ταύτης εἶναι τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ἀπὸ 8|11.5.1946 Ν. Δ/τος, τὸ ὁποῖον θεσπίζει τὴν ἀποκλειστικὴν προθεσμίαν τῶν τριῶν μηνῶν διὰ τὴν «ἀξίωσιν τοῦ μισθωτοῦ», ἥτις πηγάζει ἐκ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως. Κατὰ τὴν γνώμην ταύτην ἡ ἐν τῇ εἰρημένῃ διατάξει ἀναφερομένη ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ, εἶναι ἡ τοιαύτη περὶ κηρύξεως τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας, χωρὶς ὅμως περαιτέρω ν' ἀναλύηται ἡ φύσις καὶ τὸ περιεχόμενον τῆς ἀξιώσεως ταύτης τοῦ ἀπολυθέντος μισθωτοῦ.

Τὴν ἔννοιαν τῆς διατάξεως ταύτης ἐπαρκῶς ἀνελύσαμεν ἀνωτέρω (ὑπὸ I, 3), ὥστε νὰ περιττεύῃ ἐνταῦθα πᾶσα ἐπανάληψις εἰς αὐτήν.

β) Ἕτερον ἐπιχείρημα τῆς ἀντιθέτου γνώμης εἶναι, ὅτι ἡ ἀκυρότης ἐκ τῆς μὴ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945, δὲν εἶναι ἀπόλυτος, ἀλλὰ σχετική, τεταγμένη ὑπὲρ τοῦ ἀπολυθέντος μισθωτοῦ, ὅστις, ἄρα, δέον νὰ ἐπικαλεσθῇ καὶ ἀποδείξῃ τὴν ἀκυρότητα ταύτην. Εἰς τὸ ὅτι ἡ ἀκυρότης αὕτη εἶναι σχετική, οὐδεὶς ἀντιλέγει.

Ἐπικαλεῖται δὲ ταύτην ὁ ὑπὲρ οὗ ἐθεσπίσθη αὕτη ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀπολυθεὶς μισθωτός, οὐχὶ ὅμως δι' εἰδικῆς ἀγωγῆς ἢ ἐνστάσεως, ὡς ὑποστηρίζει ἡ ἀντίπαλος ἄποψις.

άλλά δι' άρνήσεως είς την προβάλλουσαν τό κύρος τής καταγγελίας καταλυτικήν ένστασιν τοῦ έναγομένου έργοδότου.

γ) Όρθά έπίσης είναι τά άναφερόμενα έν τῇ άνω μελέτῃ, τά όποία άλλως τε θεμελιοῦνται έπί καταστατικῶν παραπομπῶν είς συγγραφείς καί νομολογίαν, σχετικῶς μέ δσα όφείλει νά έπικαλεσθῇ καί άποδείξῃ έκαστος τῶν διαδίκων, ζητῶν δικαστικήν προστασίαν βάσει ώρισμένης διατάξεως νόμου, είτε γενικῆς, είτε έξαιρετικῆς. Νομίζομεν δμως δτι καί ή ώς άνω άνάλυσίς μας (ύπό 1, 2), ώς καί ή νομολογία τῶν δικαστηρίων έπί τοῦ ζητήματος τῆς άγωγῆς τοῦ άκύρως άπολυθέντος, ούδεμίαν έκ τῶν άρχῶν τούτων παραβιάζει. Τοῦτο άποδεικνύεται καί έξ αὐτῆς τῆς μελέτης, ήτις (έν σελ. 756, β' στήλη, περιόδου 3η) καταλήγει είς τό αὐτό συμπέρασμα μέ τό τῆς έπικρινομένης παρ' αὐτῆς νομολογίας.

δ) Τέλος ή ώς άνω μελέτη τονίζει τό άστοχον τῆς έπικλήσεως ύπό τῶν κατωτέρων δικαστηρίων καί τῆς Συντάξεως τῆς ΕΕΔ τῆς Α.Π. 407|1947, διότι αὕτη έξεδόθη έπί έργασιακῆς συμβάσεως μή διεπομένης ύπό τοῦ ν. 118|1945, άλλά ύπό κανονισμοῦ μονιμότητος, καθ' ὃν ή καταγγελία νίνεται ύπό ώρισμένας έπί ποινῇ άκυρότητος τεταγμένας προϋποθέσεις.

Τό άναφερόμενον δμως ζήτημα, τόσον έν τῇ άχθείσῃ ένώπιον τοῦ Άρείου Πάγου ύποθέσει, έφ' ἧς ή ύπ' άριθ. 407|1947 άπόφασίς του, δσον καί έπί άπολύσεως γενομένης παρά τάς διατυπώσεις τοῦ άρθρου 9 ν. 118|1945 (έννοείται έπί έργασιακῆς συμβάσεως διεπομένης ύπό τοῦ νόμου τούτου, νῦν άν.ν. 1845|1951) ή άλλου τινός νόμου, έπιβάλλοντος περιορισμούς καί ώρισμένας προϋποθέσεις είς τήν καταγγελίαν, είναι έν καί τό αὐτό: Τίνα είναι τά στοιχεῖα τῆς άγωγῆς τοῦ άπολυθέντος μισθωτοῦ, ζητοῦντος τούς άπό τῆς άκύρου άπολύσεως μισθούς ύπερημερίας. Είς τό ζήτημα δέ τοῦτο ή ώς άνω Α.Π. 407|1947 έδωσε τήν όρθήν άπάντησιν, έπικυρώσασα τήν κρατοῦσαν νομολογίαν τῶν κατωτέρων δικαστηρίων (δρα άνωτέρω ύπό II, 2).

2. Παρεμπιπτόντως ήσχολήθη μέ τό προκείμενον θέμα καί τό έν Θέμιδι (ΞΒ' 509) έπίσης δημοσιευθέν σχόλιον τοῦ *Κ. Σημαντήρα*, ύπό τήν Α.Π. 223|1951. Δι' αὐτοῦ ό συγγραφεύς έπικρίνει τήν λύσιν τῆς σχολιαζομένης άποφάσεως, ώς καί τῶν προγενεστέρων τοιούτων (137|1950, 450|1950, 15|1951 κ.ά.), δι' ὧν έκρίθη δτι δέν έφαρμόζεται έπί τῆς τριμήνου άποκλειστικῆς προθεσμίας τοῦ άρθρου 3 ν.δ. 8|11.5.1946 ή διάταξις τοῦ άρθρ. 261 § 2 Άστ. Κώδικος. Έν τῇ παρ. III τό έν λόγῳ σχόλιον ύποστηρίζει, δτι βάσει τῆς διατάξεως τοῦ άρθρ. 3 ν.δ. 1946 ό άπολυθείς άκύρως μισθωτός έχει διαπλαστικόν δικαίωμα, δπως προσβάλῃ τό κῦρος τῆς γενομένης καταγγελίας, δπερ μάλιστα δέν άσκεῖται μόνον διά μονομεροῦς πράξεως αὐτοῦ, άλλά συντελεῖται δι' έγέρσεως άγωγῆς καί έκδόσεως δικαστικῆς άποφάσεως.

Τό δικαίωμα δέ τοῦτο τοῦ μισθωτοῦ είναι διάφορον τοῦ έτέρου τοιούτου πρός περαιτέρω καταβολήν μισθῶν ύπερημερίας, δπερ πηγάζον έκ τῆς άκύρου καταγγελίας άσκεῖται συγχρόνως μέ τό πρῶτον. Δυστυχῶς δέν όλοκληρώθησαν αἱ σκέψεις αὗται τοῦ συγγραφέως τοῦ σχολίου, καθ' δσον προφανές είναι, δτι τοῦτο είχεν ἕτερον θέμα, ήτοι τήν έφαρμογήν ἢ μή έπί τῆς άποκλειστικῆς προθεσμίας τοῦ άρθρ. 3 ν.δ. 1946 τῆς περί έν έπιδικίᾳ παραγραφῆς διατάξεως τοῦ άρθρ. 261 § 2 Α.Κ.

Πάντως δμως άνεξαρτήτως πάσης έτέρας τυχόν άντιρρήσεως, νομίζομεν δτι ή διαφαινομένη έκ τῶν άνωτέρω σκέψεων ώς ύπό τοῦ συγγραφέως προκρινομένη νομική κατασκευή περί τῆς άγωγῆς τοῦ άκύρως άπολυθέντος μισθωτοῦ θά είναι περίπλοκος καί σύνθετος, έν άντιθέσει πρός τήν άπλῆν λύσιν, ἣν έδωσεν είς τό θέμα ή νομολογία

Άθῆναι τῇ 20 Ν|βρίου 1951

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΩΝ

Ἐξουσιοδότησις Ν. 28]1944, ὡς ἡρμηνεύθη δι' Α.Ν. 866]1946

Δικαίωμα Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας πρὸς ἀναδρομικὸν καθορισμὸν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων.—Ἀναγκαία ὅμως καὶ ἀποχρῶσα προφανὴς δικαιολογία καὶ ἀναδρομὴ κατ' εὔλογον μέτρον.—Ἀκυρότης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ μὴ ἐφαρμογῆς ὑπ' ἀριθ. 18310]1946 περὶ ἀμοιβῆς διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν ὡς πρὸς ἀρτεργάτας.

Τὸ ζήτημα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω ἐνδιαφέρουσα ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἔχει ὡς ἑξῆς :

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 46734]4443 τῆς 24 Αὐγούστου 1950 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐργασίας καὶ Ἐφοδιασμοῦ καὶ Διανομῶν (ΕΕΔ 9, 870), ἐκδοθείσης κατὰ χρῆσιν τῆς ἐκ τοῦ Ν. 28]1944 ἐξουσιοδοτήσεως, καθωρίσθη, ὅπως τὰ τῆς ἀμοιβῆς τῆς νυκτερινῆς ἐργασίας τῶν ἀρτεργατῶν διέπωνται ἀπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 182851]1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἀπὸ τῆς ἰσχύος ταύτης, μὴ ἰσχυούσης οὐδὲ διὰ τὸν προγενέστερον χρόνον, ὡς πρὸς τὴν κατηγορίαν τῶν ἐν λόγῳ μισθωτῶν, τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου δ τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310]1946 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Ἡ τελευταία αὕτη ὑπουργικὴ ἀπόφασις (ἄρθρ. 5) (ΕΕΔ 5, 382) ἐπιβάλλει, ὡς γνωστόν, πρόσθετον ἀμοιβὴν ἐξ 25 ο]ο διὰ παροχὴν νυκτερινῆς ἐργασίας ἀπὸ ὥρας 10 μ.μ. μέχρις 6 π.μ. (καὶ διακεκομμένως, ὡρ. ἑρμηνευτικὴν αὐτῆς ὑπ' ἀριθ. 25825]254]1951 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, ΕΕΔ 10, 528, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5149]1951, Πρωτοδίκης **Σ. Παγώνης**, ΕΕΔ 10, 1219).

Λόγοι ἀκυρώσεως τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 46734]4443]1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς :

α) Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἀντίκειται εἰς τὸν νόμον, ὡς ἐκδοθεῖσα καθ' ὑπέρβασιν τῆς διὰ τῶν Α.Ν. 28]1944 καὶ 866]1946 χορηγηθείσης εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ἐξουσιοδοτήσεως.

Ἐξ σύδεμιᾶς τῶν εἰρημένων νόμων διατάξεως προκύπτει, ὅτι οἱ Ὑπουργοὶ Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας δικαιοῦνται, ὅπως διὰ κοινῆς ἀποφάσεώς των προβαίνωσι καὶ δὴ ἀναδρομικῶς εἰς μείωσιν τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν.

Τούναντίον διὰ τῶν ἐν λόγῳ διατάξεων, αἵτινες ἐτέθησαν πρὸς προστασίαν τῶν μισθωτῶν, προκύπτει σαφῶς, ὅτι διὰ τῆς χορηγηθείσης εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς ἐξουσιοδοτήσεως ἐσκοπήθη ἡ δυνατότης ἀναπροσαρμογῆς τῶν ἀποδοχῶν, ἥτις μόνον διὰ προσαυξήσεως δύναται νὰ πραγματοποιηθῇ.

β) Ὁρίζουσα ἡ προσβαλλομένη ὑπουργικὴ ἀπόφασις ὅτι δὲν ἰσχύει, προκειμένου περὶ τῆς κατηγορίας τῶν ἀρτεργατῶν, ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου δ τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310]1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως προβαίνει εἰς ἀποστέρησιν καὶ δὴ ἀναδρομικῶς τῆς λόγῳ νυκτερινῆς ἐργασίας προσαυξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀρτεργατῶν, ἄρα εἰς ἀναδρομικὴν μείωσιν τῶν δεδουλευμένων αὐτῶν ἀποδοχῶν, τοῦθ' ὅπερ κεῖται ἄντικρυς ἀντίθετον πρὸς τὸν διὰ τοῦ Α.Ν. 28]1944, ὡς οὗτος ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 866]1946, ἐπιδιωχθέντα σκοπόν, ὅστις, κατὰ τὴν παγίαν νομολογίαν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, συνίσταται νὰ πραγματοποιῆται ἀναπροσαρμογὴ τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν εἰς τὰ ἐκ τῆς νομισματικῆς διαρρυθμίσεως δημιουργηθέντα ἐπίπεδα τιμῶν.

γ) Ἐνῷ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 182851]1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως προσηυξήθησαν διὰ τὸν ἀπὸ 1 Δεκεμβρίου 1949 καὶ ἑφεξῆς χρόνον αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ἀρτεργατῶν κατὰ 20 ο]ο, ἀναγνωρισθείσης οὕτω τῆς ἀνάγκης ἀναπροσαρμογῆς αὐτῶν, διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἀποστεροῦνται οἱ ἀρτεργάται τῆς λόγῳ νυκτερινῆς ἐργασίας των προσαυξήσεως διὰ τὸν προγενέστερον τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 182851]1949 ἀποφάσεως χρόνον, ἤτοι διὰ διάστημα πλέον τῆς τριετίας.

δ) Στερεῖται ἡ προσβαλλομένη ὑπουργικὴ ἀπόφασις παντελῶς αἰτιολογίας ἢ ἐπαρκοῦς τοιαύτης.

* * *

Ἡ ἔνστασις καὶ τῆς γενομένης ταύτης ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ὅτι δὲν συγχωρεῖται, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ Ν. 28]1944, ὡς αὐθεντικῶς οὗτος ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 866]1946, ὁ μακρὸς ἀναδρομικὸς καθορισμὸς μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, τελεῖ ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὰ παγίως ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου νομολογούμενα (βλέπε Σ.Ε. 30]1951, εἰσηγητὴς **Γ. Ἀγγελίδης**, ΕΕΔ 10, 134, Σ.Ε. 706]1951, εἰσηγητὴς **Χ. Μηρέλλιας**, ΕΕΔ 10, 526, Σ.Ε. 1321]1951, εἰσηγητὴς **Η. Καμπίτσης**, ΕΕΔ 10, 751, Σ.Ε. 1177]1951, εἰσηγητὴς **Π. Δεδόπουλος**, ΕΕΔ 10, 1217).

Ἔντονος παραβίασις τῆς ἐκ τοῦ Ν. 28]1944 νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως δύναται τις νὰ εἴπῃ, ὅτι ἐσημειώθη εἰς τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀκυρωθείσης ἤδη—καὶ πολὺ εὐλόγως—ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (βλέπε περὶ αὐτῆς καὶ τὴν

γνώμην τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων ἐν ΕΕΔ 10, 122 ἑπ.).

Τὸ ἄρθρ. 5 τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ προσθέτου κατὰ 25 ο|ο ἀμοιβῆς μισθωτῶν διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν ἦτο σαφές: Οὐδεμία ἐν αὐτῷ γίνεται διάκρισις μισθωτῶν καὶ ὀρθῶς ταύτης ἐφαρμοζομένης ὑπὸ τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων ἐγένετο δεκτὸν (Πρωτ|κεῖον Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετεῖον, 6190|1950, εἰσηγητὴς *Σ. Διαμαντάκος*, ΕΕΔ 9, 786), ὅτι εἶχεν αὕτη ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν ἀρτεργατῶν.

Μετὰ τέσσαρα σχεδὸν ἔτη ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς ἐν λόγῳ ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐπέρχεται ἡ ἀκυρωθεῖσα ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ἵνα καθορίσῃ ὅτι δὲν ἔχει διὰ τοὺς ἀρτεργάτας ἐφαρμογὴν οὐδὲ διὰ τὸν προγενέστερον τῆς ὑπ' ἀριθ. 182851 τῆς 7 Δεκεμβρίου 1949 χρόνον ἡ ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 τοιαύτη.

Εἶναι στενόχωρον ἀληθῶς, ὅτι ἡ Διοίκησις, κωφεύουσα, ὡς ἐσημειώθη καὶ ἀνωτέρω (σελ. 1256), εἰς τὸ ἐκ τοῦ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἐλέγχου τῶν διοικητικῶν πράξεων πορίσματα ἐκ τῆς νομολογίας του, ἐκδίδει τοιούτας ἐκνόμους διοικητικὰς πράξεις καὶ, ἀκόμη χειρότερον, ἐξακολουθεῖ νὰ ἐκδίδῃ (ὅρα καὶ τὴν ἐν ΕΕΔ 10, 1254 ὑπ' ἀριθ. 58399|6185|1951 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, ταύτης μετὰ πέντε ἤδη ἔτη καθοριζούσης ἀναδρομικῶς μισθούς) καὶ οὕτω δημιουργῆται βλαβερὸς εἰς τὰς σχέσεις καὶ τὰ συμφέροντα μισθωτῶν καὶ ἐργοδοτῶν σάλος, ὁ ὁποῖος θὰ ἀπεφεύγετο διὰ μιᾶς ὀρθῆς ὑπὸ τῆς Διοικητικῆς ἀρχῆς χρήσεως τοῦ Νόμου 28|1944.

* * *

Ἀλλ' εἰς τὸν καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀρτεργατῶν συμβαίνει καὶ τοῦτο τὸ δεινῶς ἀνθιμιλον, τὸ ὁποῖον ἀπεκαλύψαμεν ἐν τῇ, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἐρεύνῃ τοῦ θέματος. Καθ' ὅσον τοὐλάχιστον ἡμεῖς ἠδυνήθημεν νὰ ἐρευνήσωμεν, δὲν εὕρομεν δημοσιευμένην εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως τὴν εἰς ἣν ἀναφέρεται ἡ ἀκυρωθεῖσα ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ὑπ' ἀριθ. 182851 τῆς 7 Δεκεμβρίου 1949 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, ἡ ὁποία καθορίζει προσαύξησιν διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν 20 ο|ο ἀπὸ 1 Δεκεμβρίου 1949.

Μὴ δημοσιευθεῖσα ἡ ἀπόφασις αὕτη δὲν ἰσχύει (ἀρβλ. καὶ Σ.Ε. 1118|1951) καὶ ἀντιλαμβάνεταί τις εὐχερῶς ποίαι αἱ συνέπειαι.

Μετὰ τὸ νομικὸν σφάλμα τῆς ἀκυρωθείσης ἀποκαλύπτεται—ἂν δὲν ἐκάμαμεν, ὡς πιστεύομεν, λάθος εἰς τὴν ἔρευνάν μας—καὶ μία ἄλλη δεινὴ παρατυπία.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 2122|1951 Ὁλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. **Σ. Σολιώτης**
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Κ. Καραπάνος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Ρεμούνδος, Π. Μπαρτσακούλιας, Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους.

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως, ἐμπροθέσμως καὶ παραδεκτῶς ἀσκουμένης, οἱ αἰτοῦντες ἀρτεργάται διώκουσι τὴν ἀκύρωσιν τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Α.Ν. 28|1944 ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 46734|4143 ἀπὸ 24 Αὐγούστου 1950 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐργασίας καὶ Ἐφοδιασμοῦ, ἥτις τὸ μὲν ὁρίζει, ὅτι τὰ τῆς ἀμοιβῆς τῆς νυκτερινῆς ἐργασίας τῶν ἀρτεργατῶν διέπονται ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 182851|10272 ἀπὸ 7 Δεκεμβρίου 1949 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν (χορηγησάσης εἰς τοὺς ἀρτεργάτας προσαύξησιν 20 ο|ο ἐπὶ τοῦ ἡμερομισθίου των λόγῳ νυκτερινῆς ἐργασίας), τὸ δὲ ρητῶς καὶ κατ' ἀναδρομὴν ἀποκλείει τὴν ἐπὶ τῶν ἀρτεργατῶν ἐφαρμογὴν τῆς § 5 τῆς κατὰ τὴν αὐτὴν ὡς ἄνω ἐξουσιοδοτικὴν διάταξιν ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 18310 τῆς 7 Ἰουνίου 1946 κοινῆς ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, δι' ἧς ἐχορηγήθη ἐπίδομα νυκτερινῆς ἐργασίας, ἀνερχόμενον μέχρις 25 ο|ο τῶν ἑκάστοτε κεκανονισμένων νομίμων ἀποδοχῶν εἰς τοὺς πάσης φύσεως μισθωτοὺς τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει συνεχοῦς ἢ μὴ λειτουργίας δασκὶς ἀπασχολοῦνται ἀπὸ 10 μ.μ. μέχρι 6 π.μ.

Ὡς ἤδη ἐκρίθη ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου τούτου (215|1951, 706|1951) ὁ Νόμος 28|1944, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ὁποίου φέρεται ἐν τῷ προειμένῳ αὐτῆς ἐκδοθεῖσα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, παρέχει ὄντως, ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ μεταγενεστέρου ὑπ' ἀριθ. 866|1945 Α.Ν. εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας τὴν ἁρμοδιότητα ὅπως, διὰ κοινῶν αὐτῶν ἀποφάσεων, καθορίζωσι τοὺς μισθοὺς καὶ τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας πρὸς ἰδιώτας ἐργοδότας ἐργαζομένων μισθωτῶν καὶ ἀναδρομικῶς. Πρὸς τοιοῦτον ὅμως ἀναδρομικὸν καθορισμόν, ἀκατελαύντα καθ' ἑαυτὸν ἤδη, λόγῳ τοῦ ἀπροβλέπτου τῶν διὰ τοὺς ὑποχρέους ἐργοδότας, ἀλλὰ καὶ τοὺς μισθωτοὺς προκυπτουσῶν οἰκονομικῶν συνεπειῶν, οὐσιώδη παρέκκλισιν ἀπὸ τῶν γενικῶν τοῦ δικαίου ἀρχῶν, δέον νὰ συντρέχῃ ἀποχρώσα ἑκάστοτε καὶ προφανὴς δικαιολογία, τοσοῦτῳ μᾶλλον ἀπαραίτητος, καθ' ὅσον ἡ ρύθμισις τοῦ ὅλου θέματος τῶν ἐργατικῶν ἀποδοχῶν, ὡς ἐκ τοῦ δεδηλωμένου σκοποῦ τοῦ ρηθέντος νόμου, ἀποβλέψαντος ἐκ λόγων γενικωτέρου κοινωνικοῦ συμφέροντος εἰς τὴν διὰ τῆς διοικητικῆς ὁδοῦ καθ' ὑποκατάστασιν αὐτῆς εἰς τὴν δικαιοπρακτικὴν βούλησιν τῶν συμβαλλομένων ἐπαγγελματικῶν μερῶν ἔγκαιρον προσαρμογὴν τοῦ ἐργατικοῦ εἰσοδήματος πρὸς τὰ ἐκ τῶν ἀνωμάλων μεταπολεμικῶν συνθηκῶν δημιουργούμενα ἑκάστοτε ἐπίπεδα τιμῶν, δέον νὰ συγχρονίζηται κατὰ κανόνα πρὸς τὰ οἰκονομικὰ δεδομένα καὶ τοὺς λοιποὺς παράγοντας, κατ' ἀκολουθίαν τῶν ὁποίων καθίσταται αὕτη ἐπιβεβλημένη ἐν δεδομένῳ χρόνῳ. Ἐκ τοῦ ἰδίου δὲ λόγου, ἐπιτακτικῶς περαιτέρω παρέπεται, ὅτι ὁ ἀναδρομικὸς καθορισμὸς δὲν δύναται, καὶ συγχωρούμενος ἔτι κατ' ἀρχήν, νὰ ἐκτείνηται πέραν χρονικῶν τινων ὁρίων, κατ' εὔλογον μέτρον, πρὸς τὰς ἐξ αὐτοῦ συνεπείας καθοριζομένων, καθ' ὅσον τοῦτο θ' ἀντέκειτο πρὸς τὴν ἐκ τοῦ ὡς εἴρηται σκοποῦ τοῦ νόμου ὀρθὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ.

Ὁ ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως

ΡΥΘΜΙΣΙΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΚΑΘΑΡΙΣΤΡΙΩΝ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ

Έννοια σχετικών κατά Ν. 28|1944 υπουργικών αποφάσεων

Διατάξεις ὑπ' ἀριθ. 33700|1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.— Καθορισμὸς ἀποδοχῶν καθαριστριῶν παρ' οἱωδήποτε ἐργοδότῃ κατὰ πλήρες ὡράριον ἐργαζομένων. — Ἔννοια πλήρους ὡραρίου τοῦ ἰσχύοντος δι' ἑκάστην κατηγορίαν ἐργοδοτῶν, εἴτε ἐξ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, εἴτε ἐκ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 7154|1951 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 ἐδάφ. 5 τῆς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Ν. 28|1944 ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 33700|2890|1950 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν «περὶ αὐξήσεως ἡμερομισθίων ἀνειδικεύτων καὶ μαθητευομένων ἐργατῶν» (*) ὡρίσθη ὅτι «αἱ παρ' οἱωδήποτε ἐργοδότῃ κατὰ πλήρες ὡράριον ἀπασχολούμεναι καθαρίστριαι... δικαιοῦνται κατ' ἐλάχιστον ὅριον ἡμερομισθίου τῆς ἀνειδικεύτου ἐργατρίας. Μείωσις τῶν ὡρῶν ἐργασίας κατὰ τὸ 1|4 δι' οἱονδήποτε λόγον δὲν ἀπαλλάσσει τὸν ἐργοδότην τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς τοῦ ἀνωτέρω ἡμερομισθίου», ἐν συνεχείᾳ δὲ διὰ τοῦ ἄρθρου 2 § 1 τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως ὁρίζεται ὁ μισθὸς τῆς ἄνω τῶν 17 ἐτῶν ἀνειδικεύτου ἐργατρίας εἰς δραχ. 14.000 ἡμερησίως.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διατάξεων τούτων ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις δέχεται, ὅτι ἡ ἀναιρεσίβλητος, ἀπασχολουμένη παρὰ τῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος ὡς καθαρίστρια κατὰ 3 1|2 ὥρας ἡμερησίως, δικαιοῦται ὁλοκλήρου τοῦ ἐκ δραχμῶν 14.000 ἡμερομισθίου. Οὕτω κρίνασα ὅμως ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις κακῶς ἐρμήνευσε καὶ ψευδῶς ἐρμήνευσε τὰς ὡς ἄνω οὐσιαστικὸν νόμον ἀποτελούσας διατάξεις τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἐν γένει περὶ ὁκταώρου νομοθεσίαν, ἄλλως α) πρὸς τὸ ἄρθρον 7 τοῦ Α.Ν. 547|1937, καθ' ὃ τὸ ὡράριον ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν τῶν Τραπεζῶν ὁρίζεται εἰς 7 ὥρας ἡμερησίως καὶ β) πρὸς τὴν ἀπὸ 31.5.1950 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἀπὸ 16.8.1937 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἀνωνύμων ἑταιριῶν κλπ. καὶ πρὸς τὴν ἀπὸ 29.6.1937 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων Τραπεζῶν καὶ τραπεζικῶν ὀργανισμῶν, δι' ὧν (καὶ δὴ τῆς πρώτης) ὁρίζονται αἱ σχετικαὶ ὧραι εἰς 39 ἑβδομαδιαίως καὶ συνεπῶς κατέστη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἀναιρετέα κατὰ τὸ ἄρθρον 807 § 17 τῆς Πολ. Δικονομίας.

β) Ἀλλαντελῶς καὶ κακῶς πρὸς στήριξιν τῆς κρίσεως αὐτῆς, καθ' ἣν ἐξηφάνισε τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν καὶ ἐδέχθη τὴν ἀγωγήν, ἐπικαλεῖται ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 33860|3854|14.6.1951 κοινῆς τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν ἀποφάσεως (**), καθ' ἣν ὡρίσθη τὸ ὡράριον ἐργασίας τῶν καθαριστριῶν εἰς 3 1|2 ὥρας ἡμερησίως. Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐξεδόθη μεταγενεστέρως τῆς ἐπὶ τῆς ἐνδίκου ἀγωγῆς ὁριστικῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως καὶ πολὺν χρόνον μετὰ τὴν λαβοῦσαν χώραν τὴν 25.5.1951 συζήτησιν τῆς κριθείσης ἐφέσεως ἐνώπιον τοῦ ἐκδόντος τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν Πρωτοδικείου καὶ συνεπῶς δὲν ἦτο ἐφαρμοστέα ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως κατὰ τὸ ἄρθρον 776 § 1 τῆς Πολ. Δικονομίας, ὅφοῦ ρητῶς δὲν ἐπεξετάθη ἡ ἰσχὺς αὐτῆς ἐπὶ τῶν ὁριστικῶς κριθέντων, οὔτε ἑρμηνευτικὴ διάταξις τῆς ἀρχικῆς ἀποφάσεως ἦτο, οὔτε ὡς ἑρμηνευτικὴ ἐκρίθη ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἄλλως ἡ ἄνω ὑπουργικὴ ἀπόφασις ἦτο ἀντισυνταγματική, ὡς ἀντικειμένη πρὸς τὰ ἄρθρα 28 καὶ 87 τοῦ Συντάγματος, ὡς ἐκδοθεῖσα παρὰ τὴν συνταγματικῶς καθιερωμένην ἀρχὴν τῆς διακρίσεως τῶν ἐξουσιῶν, ἐφ' ὅσον δι' αὐτῆς ἐγίνετο ἐπέμβασις ἡ λύσις ἐπιδίκου διαφορᾶς κριθείσης ὁριστικῶς, ἄλλως ἡ ὑπουργικὴ αὕτη ἀπόφασις ἐξεδόθη

(*) ΕΕΔ 9, σελ. 623.

(**) ΕΕΔ 10, σελ. 717.

ἐπιδιωκόμενος ἀναδρομικὸς ἀποκλεισμὸς τῶν ἀρτεργατῶν ἐκ τοῦ χορηγηθέντος, διὰ τῆς § 5 τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 ἀποφάσεως, ἐπιδόματος νυκτερινῆς ἐργασίας εἰς τοὺς πάσης φύσεως μισθωτούς, μετὰ μίαν ὁλόκληρον τετραετίαν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς ἀποφάσεως ταύτης, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἐμπίπτων ἐντὸς τῶν χρονικῶν ὁρίων, κατὰ τὰ ὁποῖα θὰ ἦτο ἐπιτρεπτή, συμφώνως πρὸς τὰ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει, ἡ ἀναδρομικὴ ρύθμισις τοῦ θέματος τούτου.

Κατ' ἀκολουθίαν, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις προέβη καθ' ὑπέρβασιν ἐξουσίας εἰς τὴν ὡς πρὸς τοὺς ἀρτεργάτας ἀναδρομικὴν κατάργησιν τῆς εἰρημένης § 5 τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 ἀποφάσεως καὶ ἀκυρωτέα ἀποβαίνει κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου λόγον τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως.

Διὰ ταῦτα.

Δέχεται τὴν ὑπὸ κρίσιν αἴτησιν.

Ἀκυροῖ τὴν ὑπ' ἀριθ. 46734|4443 ἀπὸ 24 Αὐγούστου 1950 κοινὴν ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐργασίας καὶ Ἐφοδιασμοῦ, καθ' ὃ μέρος καταργεῖ ἀναδρομικῶς καὶ ὡς πρὸς τοὺς ἀρτεργάτας τὴν § 5 τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

καθ' ὑπέρβασιν τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Νόμου 28|1944, ὡς ρυθμίζουσι ἀναδρομικῶς τὴν ἐτιδικον σχέσιν, ἄλλως, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἀνωτέρω, λόγῳ τῶν πλημμελειῶν αὐτῆς ἠκυρώθη ἐξ ὑπαρχῆς, ἀνακληθεῖσα, ἀφ' ἧς ἰσχύσεν, ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 47178|4822 τῆς 24.8. 1951 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, δι' ἧς προσέτι καὶ κατὰ τροποποίησιν τῶν προϊσχυάντων ὡρίσθη τὸ πρῶτον ἡ ἀμοιβὴ τῶν καθαριστριῶν δι' ἐργασίαν 3 1|2 ὡρῶν, τῆς ἀποφάσεως ταύτης λόγῳ τῆς ρητῶς ὁριζομένης ἀναδρομικότητος λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου. Παρὰ πάντα τὰ ἀνωτέρω ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἄλλως κρίνασα καὶ ἐφαρμόσασα τὴν ἄνω ὑπουργικὴν ἀπόφασιν κακῶς ἐφήρμοσε καὶ ψευδῶς ἡρμήνευσε τὴν ὑπουργικὴν ταύτην ἀπόφασιν καὶ τὰς ἄνω ἀναφερομένας διατάξεις, ὡς καὶ τὰ ἄρθρα 28 καὶ 87 τοῦ Συντάγματος.

* * *

Σημειοῦμεν ὅτι τὰ τῶν ἀποδοχῶν τῶν καθαριστριῶν ρυθμίζονται ἤδη ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 47178|4822|1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 10, 957).

Ἀρείου Πάγου 454|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Σ. Μαυρομιχάλης**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Κ. Γιανναδόπουλος, Α. Λιτζερόπουλος, Π. Ζέρης

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 2, ἐδάφιον 5, τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Νόμου 28|1944 ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 33700|2890 ἀπὸ 16 Ἰουνίου 1950 ἀποφάσεως τῶν ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, ἐχούσης ἰσχὺν Νόμου, ὁρίζουσα ὅτι «καὶ παρ' οἱῳδήποτε ἐργοδότῃ κατὰ πλήρες ὡράριον ἀπασχολούμεναι καθαρίστριαι, ὧν ἡ σχέσις ἐργασίας διέπεται διὰ συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, δικαιοῦνται κατ' ἐλάχιστον ὅριον τοῦ ἡμερομισθίου τῆς ἀνειδικεύτου ἐργατρίας, ἤτοι δραχμὰς 14.000, μειώσεως δὲ τῶν ὡρῶν ἐργασίας κατὰ τὸ 1|4, δι' οἱονδήποτε λόγον, δὲν ἀπαλλάσσει τὸν ἐργοδότην τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς τοῦ ἀνωτέρω ἡμερομισθίου», σαφῆ ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι ὡς πλῆρες ὡράριον διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς μισθοδοσίας ἐννοεῖ τὸ δι' ἑκάστην κατηγορίαν ἐργοδοτῶν ἰσχύον, εἴτε ἐξ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, εἴτε ἐκ συλλογικῆς συμβάσεως, διὰ τὸ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν ὡράριον, ὅπερ διὰ τὰς Τραπέζας εἶναι τὸ διὰ τῆς ἀπὸ 31.5.1950 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας «περὶ καθορισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ» ὁριζόμενον καὶ διὰ τὸ ὑπηρετικὸν προσωπικόν, ἄνευ ἐξαιρέσεως τῶν καθαριστριῶν. Οὐδὲ ἄγει εἰς ἀντίθετον ἐκβοχὴν τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ φύσις τῆς ἐργασίας τῶν καθαριστριῶν δὲν ἐπιτρέπει ἡμερησίαν ἐργασίαν 6 1|2 ὡρῶν, διότι ἔνθεν μὲν τὸ ὡράριον τοῦτο ἐλήφθη ὡς βάσις τῆς μισθοδοσίας, ἔνθεν δὲ ἡ ἀνωτέρω ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τοιοῦτον ἐνδεχόμενον, ὁρίζει περαιτέρω, ὅτι μειώσεις τῶν ὡρῶν ἐργασίας κατὰ τὸ 1|4 δι' οἱονδήποτε λόγον, εἰς ὃν προφανῶς ἐννοεῖται καὶ ἡ σύμβασις καὶ ἡ συνήθεια, δὲν ἀπαλλάσσει τὸν ἐργοδότην τῆς καταβολῆς τοῦ ἀνωτέρω ἡμερομισθίου, ἐξ οὗ ἔπεται, ὅτι μείωσις μείζων τὸν ἀπαλλάσσει. Ἡ ἔκβοχὴ αὕτη, ὅτι ταὐτέστιν ὡς ὡράριον νοεῖται τὸ διὰ τῆς ἄνω συλλογικῆς συμβάσεως ὁριζόμενον καὶ διὰ τὸ ὑπηρετικὸν προσωπικόν, ἐνισχύεται καὶ ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 35860|3654 ἀπὸ 14.6. 1951 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, δι' ἧς, ἀντιθέτως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 33700|3654 κοινὴν ἀπόφασιν, γίνεται διαίτερος καθορισμὸς τῆς μισθοδοσίας τῶν καθαριστριῶν καὶ ὁρίζεται οὗτος ἀναδρομικῶς ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς ὑπ' ἀριθ. 33700|2850 κοινῆς ἀποφάσεως καὶ δι' ὡράριον 3 1|2 ὡρῶν ἡμερησίως, ἐξ οὗ δῆλον, ὅτι ἡ ὑπ' ἀριθ. 33700|2850 ἀπόφασις δὲν ἀπέβλεπεν εἰς ὡράριον 3 1|2 ὡρῶν ἡμερησίως, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ἐπερίττευεν ὁ καθορισμὸς τοιούτου ὡραρίου ἀναδρομικῶς ἀπὸ τῆς κοινῆς ταύτης ἀποφάσεως, τὸ ὅπερ ἔτι πλέον κατάδηλον γίνεται ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 47178|4822 τῆς 24 Αὐγούστου 1951 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, δι' ἧς διὰ μὲν τοῦ ἄρθρου 1 ἀνακαλεῖται, ἀφ' ἧς ἰσχύσει, τὸ ἄρθρον 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 35860|3654 τῆς 15.6.1951 ἀποφάσεως, ὅπερ ὁρίζει τὸ ὡράριον τῶν 3 1|2 ὡρῶν διὰ τὰς καθαριστρίας, διὰ δὲ τοῦ ἄρθρου 2 τροποποιεῖται ἡ παράγραφος 5 τοῦ ἄρθρου 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 33700|1950 ἀποφάσεως καὶ καθαρίζεται τὸ ὡράριον εἰς 3 1|2 ὥρας ἡμερησίως ἀπὸ 16.1.1951, ὅπερ σημαίνει, ὅτι διαφορὸν ὡράριον ἴσχυε κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 33700|1550 ἀπόφασιν, δι' ἣ καὶ τροποποιεῖται, ὥστε ἀπὸ 16.1.1951 νὰ ἰσχύῃ ὡράριον 3 1|2 ὡρῶν. Ἂν ἡ ἀπόφασις ἀπέβλεπεν εἰς συμβατικὸν ἢ τὸ ὑπὸ τῆς συνηθείας καθωρισμένον, τότε οὐδεὶς λόγος συνέτρεχε νὰ διαλάβῃ περὶ πλήρους ὡραρίου καὶ περὶ μειώσεως τούτου ἐξ οἱουδήποτε λόγου, ὅπερ θὰ ἀντέκειτο εἰς τὴν σύμβασιν ἢ τὴν συνήθειαν. Ὅθεν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ἀντιθέτως κρῖναν ὅτι, μὴ ὀφειλομένης διαταξεως Νόμου ὁριζούσης τὸν χρόνον ἐργασίας τῶν καθαριστριῶν, ὡς πλῆρες ὡράριον νοεῖται ὁ συμβατικῶς ὁριοθεὶς ἢ ὁ συνήθης χρόνος ἀπασχολήσεως τῶν καθαριστριῶν καὶ μετὰ ταῦτα ἀποφηνάμενον νόμιμον τὴν ἀγωγὴν τῆς ἀναιρεσιβλήτου καθαριστρίας, διώκουσαν τὴν ὑπὸ τῆς ἀναιρεσειούσης Τραπέζης πληρωμὴν τῶν ὑπὸ τῆς μνησθείσης ὑπ' ἀριθ. 337 0|1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὁριζομένων πλήρων ἀποδοχῶν διὰ παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν 3 1|2 ὡρῶν ἡμερησίως, ἤτοι διὰ χρόνον ἐλάσσονα τῶν 3|4 τοῦ ἀνωτέρω νομίμου ὡραρίου τῶν 6 1|2 ὡρῶν, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι κατὰ τὴν ἐν τῇ ἀγωγῇ σύμβασιν ἐργασίας ἢ ἄλλως καθ' ὑπαρχούσαν συνήθειαν αἱ καθαρίστριαι ἀπασχολοῦνται 3 1|2 ὥρας ἡμερησίως, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὴν διαληφθεῖσαν διάταξιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 33700|1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως. Ἀφ' ἑτέρου ἡ ὑπ' ἀριθ. 35860|1951 ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ἐκδοθεῖσα ἐν ᾧ χρόνῳ ἦτο ἐκκρεμὴς ἐνώπιον τοῦ ὡς ἐφετείου δικά-

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Ἰσχὺς νομοθετικῶν ἐξαιρέσεων πρὸ Ν.Δ. 1255|1949

Προσωπικὸν Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος. — Ἐξαίρεσις διὰ Ν.Δ. 1049|1949 ὑπαγωγῆς εἰς Ἀσφάλισιν Ταμείου Ἀνεργίας. — Διατήρησις ἐν ἰσχύϊ προϋφισταμένων ἐξαιρέσεων ὑπαγωγῆς μισθωτῶν εἰς ἀσφάλισιν κατὰ τῆς ἀνεργίας καὶ μετὰ τὸ Ν. Δ. 1255|1949. — Ἔννοια διατάξεως ἄρθρου 11 Ν.Δ. 1255|1949.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν διὰ τῆς ἀναιρεσείσης ὑπὸ τῆς κατωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς υπ' ἀριθ. 6756|1951 ἀποφάσεώς του εἶχε δεχθῆ διὰ δύο ἐπαλλήλων αἰτιολογιῶν, ὅτι ὁ Α.Ν. 1649|1949, ἀφορῶν εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦ Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος (Ο.Τ.Ε.) δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὡς διατυποῦται, ὅτι ἐξαιρεῖ τὸ προσωπικὸν αὐτοῦ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 διὰ τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, ἄλλως καὶ ὅτι, καὶ ἂν εἶχε τὴν ἔννοιαν αὐτήν, καταργήθη διὰ τῆς μεταγενεστέρας διατάξεως τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945, κατὰ τὴν ὁποίαν πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου καταργεῖται.

Καὶ ὡς πρὸς μὲν τὸν Ο.Τ.Ε ἐρρυθμίσθη τὸ ζήτημα νομοθετικῶς διὰ τοῦ προσφάτου Α.Ν. 1944|1951 (ΕΕΔ 10, 1078), φερομένου ὡς τροποποιητικοῦ, συμπληρωματικοῦ καὶ ἑρμηνευτικοῦ ἑνίων διατάξεων τοῦ Ν.Δ. 1049|1949, ἀντιθέτως πρὸς τὴν δοθεῖσαν ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου λύσιν καὶ συμφώνως πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως διδομένην, μάλιστα δὲ ὁ ἀνωτέρω νόμος ἀναφέρει ὡς μὴ ἐφαρμοζόμενον οὔτε τὸν Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ἀφοῦ καὶ μετὰ τὸν νόμον τοῦτον θὰ ἐγεννᾶτο, ἐκ τοῦ ἄρθρου 60 αὐτοῦ, πάλιν τὸ αὐτὸ ζήτημα ἂν καὶ μετὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951 ἐξακολουθῇ ἰσχύον τὸ Ν.Δ. 1049|1949 περὶ ἀπαλλαγῆς τοῦ ἀνωτέρω Ὀργανισμοῦ τῶν διατυπώσεων καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945.

Ἐπομένως τὸ ἐνδιαφέρον τῆς καταχωριζομένης κατωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως εἶναι ἤδη εἰς τὴν δεπτὴν καὶ πάλιν δι' αὐτὴς καὶ γενικώτερον ἐνδιαφέρουσαν ἀπόψιν της, ὅτι ἡ ἔννοια τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Ν. Δ. 1255|1949, εἶναι, ὅτι δι' αὐτῆς καταργεῖται πᾶσα διάταξις τῆς κειμένης νομοθεσίας, ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ, ἀναφερομένη εἰς διατάξεις γενικοῦ περιεχομένου καὶ οὐχὶ εἰς τοιούτας ἀναφερομένας εἰς ὡρισμένα πρόσωπα, ἅτινα ὁ νομοθέτης ἐκ γενικωτέρων λόγων θέλει νὰ προστατεύσῃ καὶ διευκολύνῃ πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ των.

Ἐπαναλαμβάνεται οὕτω καὶ διὰ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἡ αὐτὴ ἄποψις τῆς Α.Π. 398|1951 (εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 10, 1110) καὶ ἐμμένει οὕτω τὸ ἀκυρωτικὸν εἰς τὴν δοθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ ἔννοιαν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 11 Ν. Δ. 1255|1949, ἐνδιαφέροντος πάντοτε τοῦ ζητήματος καὶ μετὰ τὸ ἄρθρ. 60 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων».

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 10, 1108 ἐπ.) ὅ,τι ἠδύνατο, καθ' ἡμᾶς, νὰ ὑποστηριχθῇ ὑπὲρ τῆς ἀντιπάλου ἀπόψεως.

Μετὰ τρεῖς ἤδη ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἀποφάσεις τοῦ Ἀκυρωτικοῦ (βλέπε καὶ τὴν Α. Π. 671|1950, εἰσηγητὴς *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 10, 16) τὸ ζήτημα, ἀπὸ δικαστηριακῆς ἐφαρμογῆς, πρέπει νὰ θεωρῆται λελυμένον.

Ἀπὸ νομοθετικῆς ὅμως ἀπόψεως τὸ ζήτημα παραμένει ἀνοικτὸν καὶ ὀξύτατον.

Ἐνδιαφέρει ἕνα μέγιστον ἀριθμὸν μισθωτῶν, οἱ ὁποῖοι καταδικάζονται εἰς στέρησιν τῆς περιθάλψεως των κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας, ἐνῷ ἐξ ἄλλου δὲν ὁποτελεῖ διευκόλυνσιν τῶν ἐργοδοτῶν εἰς πραγμάτωσιν τοῦ σκοποῦ τῆς δράσεώς των, ἂν ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐλευθέρα κατὰ τὸ ἰσχύον δίκαιον, περιβληθῇ τὸν τύπον τῆς διαδικασίας τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.

Καὶ ταῦτα ἀνεξαρτήτως τοῦ μὴ ἐρευνηθέντος ἀκόμη ζητήματος, ἂν οἱ ἀλλεπάλληλοι αὐτοὶ νομοθετικαὶ ἐξαιρέσεις μισθωτῶν ὑπαγωγῆς εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν διατελοῦν ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὸν συνταγματικὸν κανόνα τοῦ ἄρθρ. 3 περὶ ἰσότητος, ἀφοῦ δὲν φανταζόμεθα, ὅτι πάντοτε εἰς αὐτὰς θὰ ὑπάρχουν ἀποχρῶντες λόγοι δημοσίου ἢ κοινωνικοῦ συμφέροντος, οἱ ὁποῖοι νὰ τὰς δι-

---

σαντος Πρωτοδικείου ἡ προκειμένη διαφορά, ὁρίσασα εἰς 31|2 ὥρας ἡμερησίως τὸν χρόνον ἀπασχολήσεως τῶν καθαριστριῶν καὶ δὴ ἀναδρομικῶς ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 33703|1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, χωρὶς νὰ διαλάβῃ διάταξίν τινα περὶ τῶν ἐκκρεμῶν ἐν τῷ δευτέρῳ βαθμῷ δικῶν, δὲν εἶχεν ἐφαρμογὴν ἐν τῇ προκειμένῃ δίκῃ, συμφώνως πρὸς τὰ ἄρθρον 776 Πολ. Δικονομίας καὶ ἐσφαλμένως ἔθεν ἐφήρμοσε ταύτην τὸ Ἐφετεῖον κατ' ἐπάλληλον αἰτιολογίαν. Ἀναιρετέα ἔθεν κατέστη ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 807 § 17 Πολ. Δικονομίας, κατὰ τοὺς βασίμους περὶ τούτου ἴσον καὶ βον λόγους ἀναιρέσεως, παραπεμπτέα δὲ εἶναι ἡ ὑπόθεσις ἐνώπιον τοῦ Βου Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν.

κειολογούν (Α. Π. 285|1949, εἰσηγητής *Α. Παπανασταίσιον*, ΕΕΔ 8, 111).

Ἂν πάλιν, ὡς πιστεύομεν, δὲν εἶναι αὕτη ἡ ἔννοια τοῦ νόμου καὶ τοῦτο ἔχει στήριγμα, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 10, 1102), καὶ τὸ γεγονός, ὅτι μετὰ τὸ Ν.Δ. 1255|1949 ἠκολούθησαν εἰδικὰ νομοθετήματα περὶ ἐξαιρέσεως πάλιν τῶν αὐτῶν προσώπων, τὰ ὁποῖα εἶχον καὶ πρὸ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 ἐξαιρεθῆ, ἐμφανίζεται ἐπιτακτικὴ ἡ ἀνάγκη νὰ ἐπέμβῃ ὁ Νομοθέτης καὶ νὰ ἀποσαφηνίσῃ τὴν ἔννοιαν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 11 Ν.Δ. 1255|1949 καὶ τοῦ ἀναλόγου ἄρθρου 60 Α.Ν. 1846|1951, ὥστε νὰ μὴ ἐμφανίζεται, ἀνεξαρτήτως τῶν ἄλλων, καὶ τὸ Ι.Κ.Α., ἄξιον καταβολῆς εἰσφορῶν (ὡς εἶναι τὸ ἀντεῖμαι τῆς ὑπ' ἀριθ. 111|1951 ἐγκυκλίου τῆς Γενικῆς Διευθύνσεώς του, ΕΕΔ 10, 1018).

Ἀρείου Πάγου 455|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**

Δικηγόρος ὁ κ. Ι. Ἀναστασόπουλος

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 13 § 2 τοῦ ὑπ' ὁριθ. 1049|1949 ἔτους Νομ. Διατάγματος «περὶ ὀργανώσεως τῶν τηλεπικοινωνιῶν τῆς Ἑλλάδος», ὁριζούσης ὅτι «αἱ πάσης φύσεως διατάξεις περὶ ἀναγκαστικῆς προσλήψεως προσωπικοῦ, ὡς καὶ αἱ διατάξεις περὶ παρεμβάσεως τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἢ οἱουδήποτε κρατικοῦ ὀργάνου, ὡς καὶ αἱ διατάξεις αἱ ἐπιβάλλουσαι εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις συνδρομὴν ἢ ἐνίσχυσιν ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἢ παντὸς τρίτου, καθ' οἱονδήποτε τρόπον καὶ εἰδικώτερον διὰ καταβολῆς ποσοστοῦ ἐπὶ τῶν μισθολογίων, δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν διὰ τὸ πρόσωπον τοῦ Ο.Τ.Ε., σαφῶς προκύπτει, ὅτι δι' αὐτῆς καθιεροῦται ἐξαίρεσις ὑπὲρ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἀπὸ παντὸς περιορισμοῦ, καθιερουμένου ὑπὸ τοῦ μόνου κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος αὐτῆς ἰσχύοντος νόμου περὶ Ταμείου Ἀνεργίας, ἤτοι τοῦ νόμου 118|1945 καὶ ἀφορῶντος τὴν πρόσληψιν ἢ ἀπόλυσιν τῶν ἀπαλλήλων καὶ ἐργατῶν καὶ ἑπομένως καὶ τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 §§ 1 καὶ 3 τοῦ νόμου τούτου καθιερουμένων ὑποχρεώσεων τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἔγγραφον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀναγγελίαν τῆς καταγγελίας ταύτης, κατὰ τὸν δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὁριζόμενον τρόπον εἰς τε τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, αἵτινες ὑποχρεώσεις τοῦ ἐργοδότου οὐδὲν ἄλλο ἢ παρέμβασιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας καὶ τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας εἰς τὰς σχέσεις αὐτοῦ καὶ τοῦ προσωπικοῦ του ἀποτελοῦσιν. Ἡ διάταξις δὲ αὕτη τοῦ ἄρθρου 13 § 2 τοῦ Ν.Δ. 1049|1949, ἀφορῶσα εἰδικῶς τὸν Ο.Τ.Ε. καὶ τὸ προσωπικόν του, δὲν κατηργήθη οὔτε ρητῶς, οὔτε σιωπηρῶς, ὑπὸ τοῦ τροποποιήσαντος καὶ ἐπεκτείναντος τὰς διατάξεις τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 118|1945 ἐπὶ πάντων γενικῶς τῶν προσώπων, ἅτινα παρέχουσιν ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ἐναντι ἀμοιβῆς καὶ ὑπὸ ὡρισμένας ἄλλας προϋποθέσεις Νομοθετικοῦ Διατάγματος 1255|1949 ἔτους, ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ ὁποίου, ἀκοπτούντος τὴν διὰ τοῦ ἱδρυθέντος Ταμείου Ἀνεργίας καὶ τῶν εἰς τοῦτο εἰσφορῶν (ὧν ἀπαλλάσσεται ὁ ἀναιρεσείων κατὰ τὴν μνημονευθεῖσαν ἀνωτέρω διάταξιν τοῦ ἄρθρου 13 § 2 τοῦ Ν. Δ. 1049|1949) ἀσφάλισιν τῶν μισθωτῶν κατὰ τῆς ἀνεργίας, οὐδαμῶς συνάγεται πρόθεσις τοῦ νομοθέτου πρὸς κατάργησιν τῶν διὰ τοῦ μνησθέντος ὑπ' ἀριθ. 1049|1949 εἰδικοῦ νομοθετήματος καθιερωθεισῶν ὑπὲρ τοῦ ἀναιρεσείοντος Ὀργανισμοῦ ἐξαιρέσεων ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν περὶ ἀπολύσεως τῶν μισθωτῶν διατάξεων τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας καὶ τοῦ νόμου 118|1945, τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 11 § 7, καθ' ἣν καταργεῖται πᾶσα διάταξις τῆς κειμένης νομοθεσίας, ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος, ἀναφερομένης εἰς διατάξεις γενικοῦ περιεχομένου καὶ οὐχὶ εἰς τοιαύτας ἀναφερομένας εἰς ὡρισμένα πρόσωπα, ἅτινα ὁ νομοθέτης ἐκ γενικωτέρων λόγων θέλει νὰ προστατεύσῃ καὶ διευκολύνῃ πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ των. Τἀναντία δεξαμένη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὅτι τοιοῦτος ὁ νομοθέτης δὲν ἠθέλησε διὰ τοῦ ἄρθρου 13 § 2 τοῦ Ν. Δ. 1049|1949 νὰ ἀπαλλάξῃ τὸν ἀναιρεσείοντα τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς τήρησιν τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 §§ 1 καὶ 3 τοῦ Νόμου 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη, ἐν περιπτώσει καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ὅτι ἐν πάσῃ περιπτώσει διὰ τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 κατηργήθη ἡ διὰ τοῦ Ν.Δ. 1049|1949 καθιερουμένη ὑπὲρ τοῦ ἀναιρεσείοντος Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος ἐξαίρεσις ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν περὶ ἀπολύσεως τῶν μισθωτῶν διατάξεων τοῦ Νόμου 118|1945 καὶ ἑπομένως ἦτο ἄκυρος ἡ ἄνευ τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου τούτου, ὡς ἀντικατάστη διὰ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, γενομένη ἀπόλυσις τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἐκ τῆς ὑπηρεσίας της, ὡς καθαριστρίας τῶν γραφείων τοῦ ἀναιρεσείοντος, βάσιμος δὲ ἡ διώκουσα μετὰ τὴν τοιαύτην ἄκυρον ἀπόλυσίν της ἀγωγὴ τῆς ἀναιρεσιβλήτου, ψευδῶς τὰς ὡς ἄνω οὐσιαστικοῦ περιεχομένου διατάξεις τοῦ ἄρθρου 13 § 2 τοῦ Ν.Δ. 1049|1949 καὶ 1, β καὶ 11 § 7 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ἀναιρετέαν ἑαυτὴν κατέστησε, συνῳδὰ τῷ ἄρθρῳ 807 § 17 τῆς Πολ. Δικονομίας καὶ τοὺς βασίμους περὶ τούτου πρώτον καὶ δεύτερον λόγους τοῦ ἀναιρετηρίου.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Τίνες θεωρούνται βιοτεχνικαί επιχειρήσεις δι' εφαρμογήν Β.Δ. 16|18.7.1920

Επιχειρήσεις εστιατορίων. — Χαρακτηρισμός αύτών ώς βιοτεχνικών επιχειρήσεων διά την κατά τό β.δ. 16|18 Ιουλίου 1920 περί επεκτάσεως Ν 2112)1920 καταγγελίαν συμβάσεως εργατών αύτών. — Τίνες θεωρούνται ώς βιοτεχνικαί επιχειρήσεις. — Όρισμοί β. δ. 12|21 Δεκεμβρίου 1939.

Έκτάκτως ενδιαφέρουσα είναι ή κατωτέρω δημοσιευομένη δικαστική απόφασις.

Αποδεικνύεται εξ αύτης, ότι οι εργατικοί Δικασταί έμβαθύνουν εις την παντοίαν νομοθετικήν ύλην, διά νά εφαρμόσουν τό εργατικόν δίκαιον κατά τόν μάλλον ορθόν τρόπον.

Είναι πράγματι πρός έπαινον της κατωτέρω αποφάσεως, ότι τό ζήτημα, περί τού οποίου ασχολείται, θεωρουμένου ώς νομολογιακώς λελυμένου, δέν το εθεώρησε και αύτη ώς τοιούτον και ο εκδούς αύτην εργατικός Δικαστής, έγκυρος πλην εις την μελέτην τού ζητήματος, ανεκάλυψε — είναι ή κυριολεξία — νομικήν διάταξιν, ή οποία πρέπει νά στρέψη την δικαστηριακήν πράξιν πρός την ορθήν ήδη εφαρμογήν τού δικαίου, εις τό πραγματευόμενον δι' αύτης θέμα.

Τό ζήτημα έχει ώς εξής: Διά τού άρθρου 12 τού Ν. 2112|1920 παρασχέθη εξουσιοδότησις νά ρυθμισθή διά β.δ ή καταγγελία της συμβάσεως εργασίας εργατών βιομηχανικών, βιοτεχνικών, μεταλλευτικών ή χειροτεχνικών επιχειρήσεων.

Εις τάς περιπτώσεις επομένως αύτάς μόνον περιορίζεται ή εφαρμογή τού δυνάμει της ανωτέρω νομοθετικής εξουσιοδοτήσεως εκδοθέντος β. δ. 16|18 Ιουλίου 1920 (βλέπε παρατομπάς εις νομολογίαν και συγγραφείς έν ΕΕΔ 10, 272). Βάσει της διατάξεως ταύτης ή δικαστηριακή πράξις, θεωρούσα τάς επιχειρήσεις εστιατορίων (πρόκειται ήδη περί καταγγελίας συμβάσεως εργασίας αρβιτόρου εστιατορίου) ώς επαγγελματικάς, ήρνήθη, ώς πρός αύτάς, εις τάς δεδομένας περιπτώσεις, την εφαρμογήν τού β δ. 16|18 Ιουλίου 1920, τό οποίον δέν προβλέπει περί επαγγελματικών επιχειρήσεων (βλέπε Έφετ. Αθηνών 950|1927, Θέμ. ΛΘ 265 έπί αρβιτόρου εστιατορίου, Πρωτ|κου Αθηνών 4130|1951, εισηγητής *Σ. Παγώνης*, ΕΕΔ 10, 1068, έπί ελαντζερη- εστιατορίου, Πρωτ|κου Αθηνών 5016|1951, Πρωτοδίκης *Ι. Μαρινάκος*, ΕΕΔ 10, 1171, έπί αρβιτόρου καφενείου).

Συνέπεια της όπόψεως αύτης ήτο ή εφαρμογή τού άρθρου 669 Α. Κ. διά τας μετά την εισαγωγήν τού Α.Κ. συνομολογηθείσας σχέσεις (βλέπε εκτενέστερον σημειώσεις μας έν ΕΕΔ 10, 1170), κατά τόν επικουρικόν χαρακτήρα τού Αστικού Κώδικος.

Τό νέον της κατωτέρω δικαστικής αποφάσεως είναι εις τούτο: Βασιζομένη εις τό εις εκτέλεσιν τού Α.Ν. 1270|1938 περί συστάσεως βιοτεχνικής εστίας» εκδοθέν β. δ. της 12|21 Δεκεμβρίου 1939 (Κώδιξ Νόμων 1939, σελ. 1123) «περί τρόπου ενισχύσεως των βιοτεχνών υπό της βιοτεχνικής εστίας εν τη ενασκήσει τού επαγγέλματός των» θεωρεί τάς επιχειρήσεις εστιατορίων ώς βιοτεχνικάς και εφαρμόζει ούτω το εκτεινόμενον και έπ' αύτων β. δ. 16|18 Ιουλίου 1920 περί επεκτάσεως τού Ν. 2112 κλπ.».

Λόγω της σημασίας των νομικών αύτών διατάξεων διά το προκείμενον θέμα παραθέτομεν ταύτας ώς έχουσι.

"*Αρθρον 2.* Διά πάσας τάς μετά της βιοτεχνικής εστίας σχέσεις βιοτέχναι θεωρούνται έκείνοι, οίτινες διατηρούσιν έπ' ονόματι των βιοτεχνικόν εργαστήριον ή κατάστημα. Ώς βιοτεχνικά δέ εργαστήρια ή καταστήματα λογίζονται έκείνα, εις τά οποία διά την επεξεργασίαν πρώτης ύλης πρός παραγωγήν αγαθών ή τον εξευγενισμόν και επισκευήν προϊόντων πρωτεύουσαν θέσιν έχει ή διά των χειρών εργασία και δέν γίνεται χρήσις συνολικής κινητηρίου μηχανικής δυνάμεως ανωτέρας τών δώδεκα (12) πραγματικών ίππων, ώς και έκείνα, εις τά οποία δέν γίνεται μέν επεξεργασία πρώτης ύλης, απαιτείται όμως διά την εις αύτά εργασίαν τού επιχειρηματίου τεχνική τούτου κατάρτισις. Ή κατάρτισις δέ αύτη και ή ικανότης πρός παραγωγήν ή επεξεργασίαν έν γένει κτάται διά της πρακτικής κυρίως μαθητεύσεως και άσκήσεως. Ή άπ' ευθείας υπό των βιοτεχνών διάθεσις των προϊόντων τού εργαστηρίου των εις την κατανάλωσιν δέν μεταβάλλει την ιδιότητά των ώς βιοτεχνών.

"*Αρθρον 3.* — 1. Ώς βιοτέχναι, υπό τάς προϋποθέσεις της διατάξεως τού προηγουμένου άρθρου, θεωρούνται οι έπ' ονόματι των διατηρούντες εν των ενδεικτικώς αναφερομένων κατωτέρω βιοτεχνικών εργαστηρίων ή καταστημάτων, ήτοι:

α) Σιδηρουργείον, χαλκουργείον, ορειχαλκουργείον, χυτήριον ορειχάλκου, στοιχειοχυτήριον, μαχαιροποιείον, συρματουργείον, συρματοπλεκτήριον, τορνευτήριον, μηχανουργείον, καρφοβελονοποιείον, κλινοποιείον, ηλεκτρομηχανουργείον, κασσιτεροστήριον, κλειθροποιείον, λευκοσιδηρουργείον, οπλοδιορθωτήριον, ωρολογοποιείον, χρυσοχοείον, αργυροχοείον, εργαστήριον σημιέδων, κατασκευής πυροτεχνημάτων, κατασκευής και επισκευής ηλεκτρικών ειδών, οργάνων, συσκευών, και εγκαταστάσεων, επισκευής αεροθαλάμων (βουλκανιζατέρ), επισκευής μουσικών οργάνων, επι-

σκινής γραφομηχανών, κατασκευής σαγίων, σαλληκαρίων και πρεσσαριστών ειδών, επιμεταλλώσεως εν γένει, επισκευής ζυγών και πλαστίγγων, κατασκευής και επισκευής ψυγείων, θερμαστρών και υδραυλικών εν γένει εγκαταστάσεων, κατασκευής πολυφώτων, εσμαλτωμένων τεχνουργημάτων, κατασκευής τεχνητών οδόντων.

β) Εργαστηρίων κατασκευής κομβίων, ειδών εκ κυτταρινοειδούς όστού, κέρατος, γαλαλίθου ή άλλων παρεμφερών ουσιών, κτενοποιείων.

γ) Εργαστηρίων μικράς δημιουργίας ή τεχνουργίας, επεξεργασίας γιούτης και χιννάβεως, καλτσοποιίας, νηματουργίας, κορδονοποιίας, κορδελλοποιίας, κατασκευής ταινιών, σειρητίων ή γαϊτανίων, κεντημάτων εν γένει, ραφής ανδρικών ή γυναικείων ενδυμάτων εν γένει, υποκαμίσων και εσωρούχων, κατασκευής βαπτιστικών ειδών, τεχνητών άνθεων, γυναικείων και ανδρικών πίλων, εφαπλωματοποιίας και ειδών στρωμνής, κατασκευής κηροΐδων, πλεκτών ειδών εν γένει, χρυσοποικιλτήριον, ταινιοπλεκτηρίων.

δ) Καυρείων, βαφείων, καθαριστηρίων ενδυμάτων ή πίλων, πλυντηρίων, σιδηρωτηρίων, στιλβωτηρίων.

ε) Βυρσοδεψείων, δερματοβαφείων, δερματοσιδηρωτηρίων, υποδηματοποιείων, σανδαλοποιείων, αρβυλοποιείων, ακροκαθαριστηρίων, σκυτορραφείων, εργαστηρίων κατεργασίας έντερων, αίματος και γονών, επεξεργασίας ακατεργάστων δερμάτων και κατασκευής ειδών ταξιδίου, κατασκευής εφιππίων και λοιπών ειδών σαγής.

στ) Εργαστηρίων παραγωγής και επεξεργασίας πίθηρίων ελαίων (αρωματοποιία, μυροποιία, κλπ.), καλλυντικών ειδών, σαπωνοποιείων, κηροπλαστείων, εργαστηρίων κατασκευής στιλβωτικών ουσιών, κατοπτροποιίας, επαργυρώσεως κρυστάλλων.

ζ) Εργαστηρίων καυσιμοποιίας, επιπλοποιίας, κορνιζοποιίας καλαθοπλεκτικής, ψαθίνων επίπλων, κατασκευής κιβωτίων συσκευασίας ή ταξειδίου, κατασκευής φορέτρων, στρωστικής γυψουργικής, κατασκευής άθυρμάτων, καλαποδοποιίας, κατασκευής και επισκευής άτρακτων, συσκευών και εργαλείων εν γένει κατεργασίας ύφαντικών ύλών, ξυλοτορνευτήριων, ψηκτροποιείων, εργαστηρίων κατεργασίας φελλού, εργαστηρίων κατασκευής και επισκευής βακτηριών, όμβρελλών και των λαβών αυτών, πριονιστηρίων κανσοξύλων, ναυπηγοξυλουργείων, σκευοστολιστηρίων, εργαστηρίων κατασκευής και επισκευής ειδών άλιείας, κωπών, βαρελίων και κάδων, καρροποιίας και αμαξοποιίας, κατασκευής και επισκευής αμαξωμάτων αυτοκινήτων.

η) Εργαστηρίων κατεργασίας μαρμάρου και πλακών μελίτης, κατασκευής μωσαϊκών πλακών, ειδών παρκλάνης, πλινθοποιείων, κεραμοποιείων, αγγειοπλαστείων, ασβεστοποιείων, γυψοποιείων, τριβείων εν γένει.

θ) Αρτοποιείων, κουλουροποιείων μακαρονοποιείων, μπισκοτοποιείων, ζαλβαδοποιείων, οινοπνευματοποιείων, ποτοποιείων, άλλαντοποιείων, ζαχαροπλαστείων, άλατοκαθαριστηρίων, κρεοπωλείων, καφεκαπτείων, ελαιοτριβείων, εργαστηρίων κατασκευής ζαχαρωδών και άμυλωδών προϊόντων, κατεργασίας κακάου και σοκολάτας, κατεργασίας λιπών και ελαίων, προϊόντων γάλακτος εν γένει, αεριούχων ποτών, κατασκευής ξηρών καρπών (καρασκευή στραγαλίων, ριστικίων κλπ.).

ι) Τυπογραφείων, τσιγκογραφείων, λιθογραφείων, φωτογραφείων, βιβλιοδετείων, κυτιοποιείων και ειδών χαρτονίου, χαρτοσακκουλοποιείων, κατασκοπιοποιείων, εργαστηρίων σφραγιδοποιίας, επιγραφοποιίας και χαρακτικής.

2. Εκ των άνωτέρω εργαστηρίων τα εργαστήρια κατεργασίας ξύλου και μαρμάρου θεωρούνται ως βιοτεχνικά, ανεξαρτήτως της συνολικής παρ' αυτών χρησιμοποιουμένης κινητηρίου μηχανικής δυνάμεως εις ίππους.

***

Είναι αληθές, ότι τα εστιατόρια (περίπτωσις της πρωτοδικειακής αποφάσεως) δεν αναφέρονται εις τα εν άρθρω 8 του ανωτέρω β.δ. αναφερόμενα βιοτεχνικά καταστήματα.

Αλλ' αφού ταύτα αναφέρονται μόνον ενδεικτικώς και εν άρθρω 2 αυτού προσδιορίζονται τίνες λογίζονται ως βιοτέχναι, η απόφασις θεωρεί και τα εστιατόρια ως βιοτεχνικά καταστήματα.

Εις το άρθρ. 6 του Ν. 3305|1925 «περί επαγγελματικών και βιοτεχνικών επιμελητηρίων», εξ άλλου, αναφέρονται μεταξύ των αυτόθι ενδεικτικώς πάλαι κατονομαζομένων συμπλεκτικώς επαγγελματιών και βιοτεχνών, των ασφαλιζομένων εις το Τ.Σ.Β.Ε., και οι οινομάγειροι, διευθύνται εστιατορίων.

Είναι τούτο ένδειξις—και εκ της παραλείψεως εκ των εν άρθρω 8 του β.δ. 12|21 Δεκεμβρίου 1939 ενδεικτικώς αναφερομένων—ότι κατά την νομοθετικήν αντίληψιν τα εστιατόρια είναι επαγγελματικαί επιχειρήσεις;

Αλλά το κριτήριον του άρθρ. 8 του διατάγματος, εις το οποίον στηρίζεται η απόφασις, είναι σαφές και θά ήτο επισφαλές να δεχθώμεν, ότι ή εν άρθρω 6 Ν. 3305|1925 κατονομασία και των εστιατόρων άφορά εις τον χαρακτηρισμόν αυτών ως επαγγελματιών και όχι βιοτεχνών, αφού εν τω άρθρω τούτω συμπλέκονται επαγγελματίαι και βιοτέχναι, άνευ διαχωρισμού.

Οπωσδήποτε η χρησιμοποίησις του ανωτέρω β. δ. υπό της δικαστηριακής πράξεως διά την κατά το β. δ. 16|18 Ιουλίου 1920 καταγγελίαν της συμβάσεως θά αποσαφηνίσῃ την δυσχερή διάκρισιν του βιοτέχνου (εθεωρήθησαν υπό της δικαστηριακής πράξεως και τά κουρεία ως επαγγελματικαί επιχειρήσεις. Πρωτ|κείου Αθηνών 5142|1941, ΕΕΔ 1, 898, ένθ' αναφέρονται εις το εν λόγω διάταγμα ως βιοτεχνικαί επιχειρήσεις), διά την οποίαν άπειτο προσφυγή εις γενικά κριτήρια της οικονομικής επιστήμης, κατά τα οποία το βιοτεχνικόν εργαστήριον διακρίνεται εκ του ότι ή κίνησις των μηχανών και ή δι' αυτών μεταβολή της πρώτης ύλης εις βιομηχανικά προϊόντα γίνεται διά της δυνάμεως των χειρών (βλέπε σημείωσιν μας εν ΕΕΔ 1, 137. Γ.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

Ι. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ. — ΙΙ. ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΚΑΤ' Α.Ν. 512) 1948.

I

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

Σύνθεσις Πρωτοδικειακής Ἐπιτροπῆς Προστασίας Ἐφέδρων Παλαιῶν Πολεμιστῶν.

Συμμετοχή εἰς Ἐπιτροπὴν ἁρμοδίου ἀντιπροσώπου ἐργοδοτῶν, ἀναλόγως τοῦ ἀπολύοντος τὸν ἔφεδρον πολίτου πολεμιστὴν ἐργοδότου. — Ἀναγκαία δι' Αὐτόνομον Σταφιδικὸν Ὀργανισμὸν ἡ συμμετοχὴ τοῦ ἐκπροσώπου τῶν ἐμπόρων.

Το ιστορικόν της υποθέσεως έχει ως εξής: Παρά τῷ αἰτοῦντι Αὐτονόμῳ Σταφιδικῷ Ὀργανισμῷ ὑπηρέτει ὡς ὑπάλληλος ἔφεδρος παλαιὸς πολεμιστής. Οὗτος, λόγῳ διαχειριστικῶν ἀνωμαλιῶν, ἐτέθη εἰς κατάστασιν ἀργίας μέχρι πέρατος τῶν διαταχθεισῶν ἀνακρίσεων καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐπιμηκύνθη δι' ἑξαμήνου προσωρινῆς ἀκολούθως δι' ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Διοικητικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὀργανισμοῦ τούτου. Διὰ μεταγενεστέρου ἐγγράφου τοῦ Ὀργανισμοῦ κατόπιν σχετικοῦ πρακτικοῦ τοῦ Συμβουλίου τοῦ ἀνωτέρω ἠνωρίθη ὁ ρηθεὶς ὑπάλληλος ὡς παραιτηθείς τῆς ὑπηρεσίας, ὡς μὴ ἐμφανισθεὶς εἰς αὐτὴν μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ὡς ἄνω ποινῆς καὶ ἀποτιμήσας οὕτως ἀδικαιολογήτως ὑπὲρ τὸν μῆνα, γεγονὸς ὅπερ κατὰ τὸ ἄρθρ. 25 § 7 τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Προσωπικοῦ τοῦ Α.Σ.Ο. ἐξομοιοῦται πρὸς παραίτησιν.

Κατόπιν ὅμως προσφυγῆς τοῦ ὑπαλλήλου ἡ παρὰ τῷ Πρωτοδικείῳ Καλαμῶν Ἐπιτροπὴ Προστασίας Ἐφέδρων Παλαιῶν Πολεμιστῶν διὰ τῆς 5ης ἀριθ. 1|1950 ἀποφάσεως της ἠκύρωσε τὴν δριστικὴν ἀπόλυσιν αὐτοῦ.

Κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης τῆς Ἐπιτροπῆς ἠσκήθη αἴτησις ἀκυρώσεως, μὲ λόγον, μεταξὺ τῶν ἄλλων, κακὴν σύνθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία ἐξέδωκε τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1374|1951 Ὁλομελ.

Προεδρεύων ὁ Σύμβουλος κ. *Π. Μερτικόπουλος*
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. *Δ. Τσβουλάρης*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Στρατήγης, Π. Ρογκάκος

Διὰ τοῦ ἄρθρου 1 § 1 τοῦ ἀν. ν. 771 τοῦ

Τρίμην. Ἡ Ἀνεργία ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Νομοθεσίᾳ, σελ. 86)

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5565|1951

Διαδικασία Ν. Γ' ΘΟΛ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μ. Κυριλλόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Θ. Σούλης, Γ. Ζωγόπουλος

Ἐκ τῆς ἐν γένει ἀποδεικτικῆς διαδικασίας ἐβεβαιώθησαν τὰ ἀκόλουθα: Ἡ ἐναγομένη ἑταιρία, ἔχουσα τὴν ἐκμετάλλευσιν ἐνταῦθα κειμένου ἐστιατορίου πολυτελείας, προσέλαβε τὸν Μάρτιον 1925 τὸν ἐνάγοντα ὡς σερβιτόρον τοῦ ἐστιατορίου αὐτῆς. Τὴν 27 Ἰουλίου 1951, ἤτοι μετὰ 26 πλήρη ἔτη ἀπὸ τῆς καταρτίσεως τῆς συμβάσεως, ἡ ἐναγομένη προέβη εἰς τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἡ καταγγελία ἐγένετο ἐγγράφως, ἀνηγγέλθη δὲ ἐμπροθέσμως εἰς τὸ Ι.Κ.Α. (Διεύθυνσιν Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας).

Εἰς τὸν ἐνάγοντα κατεβλήθη ὡς ἀποζημίωσις αἱ ἀποδοχαὶ 60 ἡμερῶν, ὑπολογισθεισῶν τῶν ἡμερησίων αὐτοῦ ἀποδοχῶν πρὸς 30.000 ἡμερησίως, ἤτοι κατεβλήθησαν ἐν ὅλῳ δρχ. 2.000.000, εἰς ἃς συνυπελογίσθη καὶ ἡ ἀναλογία τῶν δώρων Χριστουγέννων καὶ Πάσχα. Ταύτην ὁ ἐνάγων ἔλαβε, διατηρήσας ἐπιφύλαξιν ὡς πρὸς τὰ δικαιώματά του. Ἐρευνητέον τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας ἀπὸ ἀπόψεως καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως.

Ἡ ἐναγομένη, ἀσκοῦσα ἐπιχείρησιν ἐστιατορίου, τυγχάνει βιοτεχνικὴ ἐπιχείρησις. Ὁρισμὸς τῆς βιοτεχνικῆς ἐπιχειρήσεως ἐν τῇ κειμένῃ νομοθεσίᾳ ὑπάρχει ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 τοῦ κατὰ τὸν ἀ.ν. 12.0|1938 ἐκδοθέντος Β.Δ. 12|21 Δεκεμβρίου 1939 περὶ τοῦ τρόπου ἐνισχύσεως τῶν βιοτεχνῶν ἐν τῇ ἐνασκήσει τοῦ ἐπαγγέλματός των ὑπὸ τῆς βιομηχανικῆς ἑστίας (Κ. Ν. 1939 σελ. 1123), καθ' ὃ ὡς βιοτεχνικὰ ἐργαστήρια ἢ καταστήματα λογίζονται ἐκεῖνα εἰς τὰ ὁποῖα διὰ τὴν ἐπεξεργασίαν πρώτης ὕλης πρὸς παραγωγὴν ἀγαθῶν ἢ τὸν ἐξευγενισμὸν καὶ ἐπισκευὴν προϊόντων πρωτεύουσαν θέσιν ἔχει ἡ διὰ τῶν χειρῶν ἐργασία καὶ δὲν γίνεται χρῆσις συναλικῆς κινητηρίου μηχανικῆς δυνάμεως ἀνωτέρας τῶν 12 ἵππων, ὡς καὶ ἐκεῖνα, εἰς τὰ ὁποῖα δὲν γίνεται μὲν ἐπεξεργασία πρώτης ὕλης, ἀπαιτεῖται ὅμως διὰ τὴν εἰς αὐτὰ ἐργασίαν τοῦ ἐπιχειρηματίου τεχνικὴ τούτου κατάρτισις. Ἡ κατάρτισις δ' αὕτη καὶ ἡ ἱκανότης πρὸς παραγωγὴν ἢ ἐπεξεργασίαν ἐν γένει κτᾶται διὰ τῆς πρακτικῆς κυρίως μαθητεύσεως καὶ ἀσκήσεως. Σαφῶς ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης συνάγεται, ὅτι ἡ ἐπιχείρησις ἐστιατορίου ὑπάγεται εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν βιοτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων, διότι ἐν αὐτῇ γίνεται ἐπεξεργασία πρώτης ὕλης πρὸς παραγωγὴν ἀγαθῶν ἢ τὸν ἐξευγενισμὸν προϊόντων, εἰς ἣν πρωτεύουσαν θέσιν κατέχει ἡ διὰ τῶν χειρῶν ἐργασία, ἄλλως (καὶ ἂν θεωρηθῇ ὅτι ἡ παρασκευὴ φαγητῶν δὲν ἐνέχει τὴν ἔννοιαν τῆς ἐπεξεργασίας πρώτης ὕλης διὰ παραγωγὴν ἢ ἐξευγενισμὸν προϊόντων), διότι ἀπαιτεῖται διὰ τὴν ἐργασίαν τοῦ ἐπιχειρηματίου ἐστιατορίου τεχνικὴ τούτου κατάρτισις, κτωμένη διὰ τῆς πρακτικῆς κυρίως μαθητεύσεως καὶ ἀσκήσεως (contra Ε.Α. 600|1938 Θεμ. ΜΘ' σ. 691· σημειωτέον ὅμως ὅτι ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐξεδόθη πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ὡς ἄνω Β.Δ., δι' οὗ νομοθετικῶς ἐτέθησαν τὰ κριτήρια τῆς διακρίσεως τῆς βιοτεχνικῆς ἐπιχειρήσεως). Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἕπεται, ὅτι ἡ ἐπιχείρησις τῆς ἐναγομένης, ὡς βιοτεχνική, ὑπάγεται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Β. Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 καὶ οἱ ἐργάται, τεχνῖται καὶ ὑπηρέται ταύτης δικαιοῦνται ἐν περιπτώσει καταγγελίας τῆς συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας τῆς ὑπὸ τοῦ διατάγματος τούτου καθοριζομένης ἀποζημιώσεως.

1937 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως της περί προστασίας έφέδρων παλαιών πολεμιστών νομοθεσίας» (Σ.Κ. 250) ορίζεται, ότι «παρ' έκάστη Πρωτοδικειακή περιφερεία συνιστάται τετραμελής Έπιτροπή, αποτελουμένη α) έκ τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν ὡς Προέδρου..., β) ἐξ ἑνὸς ὑπαλλήλου τοῦ Ὑφυπουργείου Ἐργασίας..., γ) ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῶν ἐργοδοτῶν καὶ δ) ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν, ἐχόντος τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ...». Διά τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ αὐτοῦ ἀν. ν. ὁρίζεται ἐν συνεχείᾳ ὅτι: «2.—Ἡ ἐκλογὴ τῶν μελῶν καὶ τοῦ Γραμματέως ἐνεργεῖται ὡς ἑξῆς: α)... γ) Διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ ἀντιπροσώπου τῶν ἐργοδοτῶν ἀπευθύνονται ἔγγραφα πρὸς τὸ Ὑφυπουργεῖον Ἐργασίας παρὰ τοῦ 1) Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου τῆς περιφερείας, 2) τοῦ Ἐπαγγελματικοῦ καὶ Βιοτεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου τῆς περιφερείας, 3) τοῦ Συνδέσμου Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, 4) τῆς Ἑνώσεως Τραπεζῶν, 5) τῆς Ἑνώσεως Δήμων καὶ Κοινοτήτων ὅτι' ἁπάσας τὰς πρωτοδικειακὰς περιφερείας ὁρίζονται ἐν ταμτικὸν καὶ ἓν ἀναπληρωματικὸν μέλος πρὸς διορισμόν. Οἱ οὕτω ὁριζόμενοι ἀντιπρόσωποι τῶν ἐργοδοτῶν, περιλαμβανομένου ἁπάντως ἐν τῇ συγκροτούσῃ τὴν Ἐπιτροπὴν ἀποφάσει τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας, μετέχουσι τῆς Ἐπιτροπῆς ἀναλόγως τοῦ εἴδους τῆς ἐπιχειρήσεως, ἣν ἀφορᾷ ἡ ὑπὸ ἐκδίκασιν ὑπόθεσις... 5. Ὅπου κατὰ τὸν παρόντα νόμον ἀπαιτεῖται ὑπόδειξις τῶν διοριστέων ὡς μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ σχετικὴ ἀναφορὰ δέον νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὸ Ὑφυπουργεῖον Ἐργασίας ἐντὸς προθεσμίας 15 ἡμερῶν ἀπὸ τοῦ σχετικοῦ ἐρωτήματος τοῦ Ὑφυπουργείου τούτου, ἄλλως ὁ διορισμὸς τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς γίνεται ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας, μὴ δεσμευομένου ὑπὸ τῶν διατάξεων τῆς προηγουμένης παραγράφου».

Διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 58269 τῆς 13ης Ἰανουαρίου 1950 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δι' ἧς συνεκροτήθη ἡ ἐκδοῦσα τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν Ἐπιτροπὴ Περιφερείας Πρωτοδικείου Καλαμῶν, δὲν περιελήφθη μὲν εἰς τὴν σύνθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης ἀντιπρόσωπος τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Καλαμῶν, μὴ προταθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἐπιμελητηρίου τούτου (βλ. ὑπ' ἀριθ. 36874 τῆς 22 Ἰουνίου 1951 ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας πρὸς τὸν παρεμβαίνοντα), διορίσθη ὅμως ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ, ἔχοντος ἁρμοδιότητα πρὸς τοῦτο, συμφώνως πρὸς τὴν ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει διάταξιν, διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ἀντιπρόσωπος ἐκ τῆς τάξεως τῶν βιομηχάνων, ὡς καὶ ἕτερος ἀντιπρόσωπος ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἐμπόρων.

Προκειμένης τῆς συζητήσεως τῆς προσφυγῆς τοῦ παρεμβαίνοντος, ὑπαλλήλου τοῦ αἰτοῦντος Ὀργανισμοῦ, ἔδει εἰς τὴν σύνθεσιν τῆς ἐκδούσης τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν Ἐπιτροπῆς νὰ περιληφθῇ ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ ἐργοδότου, συμφώνως πρὸς τὰ ἐν τῇ αὐτῇ διατάξει ὁριζόμενα, ὁ ἐκπρόσωπος τῆς τάξεως τῶν ἐμπόρων, ὡς ἁρμοδιώτερος παντὸς ἄλλου, δοθέντος ὅτι ὁ αἰτῶν Αὐτόνομος Σταφιδικὸς Ὀργανισμὸς ἐνεργεῖ, κατὰ τὴν κυρίαν αὐτοῦ ἀποστολήν, ἐμπορικὰς πράξεις (Σ.τ.Ε. 1271 τοῦ 1949).

Ἡ ἐκδοῦσα τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν Ἐπιτροπὴ συνετέθη διὰ τῆς συμμετοχῆς οὐχὶ τοῦ ἀντιπροσώπου τούτων τῶν ἐμπόρων, ἀλλὰ τοῦ ἀντιπροσώπου τῶν Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν. Οὕτως ὅμως συντεθεῖσα ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη συνετέθη παρὰ τὸν νόμον, τοῦ αἰτοῦντος Ὀργανισμοῦ ἐκπροσωπηθέντος ὑπὸ τοῦ ἀντιπροσώπου ξένης ἐπαγγελματικῆς κατηγορίας. Κατ' ἀκολουθίαν, ἀκυρωτέα καθίσταται ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὡς ἐκδοθεῖσα ὑπὸ συλλογικοῦ ὀργάνου οὐχὶ νομίμως συντεθέντος.

II

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΚΑΤ' Α. Ν. 512|1948.

Ἀνάκλησις σχετικῆς ἀποφάσεως ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ.

Ἀμετάκλητον ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ περὶ ἀπολύσεως μαθητῶν κατὰ τὸν Α. Ν. 512|1948 «περὶ μέτρων ἀσφαλείας τῶν ἑταιριῶν κλπ. κοινῆς ὠφελείας». — Ἀνεφάρμοστον τῶν περὶ ἀνακλήσεως διοικητικῶν πράξεων ἀρχῶν τοῦ δημοσίου δικαίου.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1135|1951 Ὁλομελ.

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. *Κ. Κυριακόπουλος*

Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. *Ρ. Νικολαΐδης*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Β. Κουβαριτάκης, Δ. Καλλαντζάκος, Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ὑπὸ τοῦ Ψηφίσματος ΝΒ'|1948 κυρωθέντος ἀν. ν. 512|1948 «περὶ μέτρων ἀσφαλείας τῶν ἑταιριῶν κλπ. κοινῆς ὠφελείας διαρκούσης τῆς ἀντάρσιας» ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς δύναται, κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, νὰ προβαίνῃ εἰς τὴν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀπόλυσιν τῶν λόγῳ φύσεως ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν κλπ. καὶ ἰδίᾳ τῶν ἑταιριῶν παραγωγῆς ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, τηλεφώνων κλπ. Πλὴν ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου καὶ ἰδίᾳ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 2, καθ' ἣν αἱ ὡς ἄνω ἀπολύσεις εἶναι ὁριστικαί, ἀπαγορευομένης προσφυγῆς ἢ αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ὑπὸ τῶν ἀπολυομένων, θεσπίζεται τὸ ἀμετάκλητον αὐτῶν καὶ συνεπῶς ἐπὶ τῶν πράξεων τούτων δὲν χωρεῖ ἐφαρμογὴ τῶν περὶ ἀνακλήσεως τῶν διοικητικῶν πράξεων ἀρχῶν τοῦ δημοσίου δικαίου. Οὐδὲ διὰ μεταγενεστέρων διατάξεων ἐπιτράπη ἡ ἀναθεώρησις τῶν ὑπὸ τοῦ ἀν. νόμου 512|1948 προβλεπομένων ἀπολύσεων, οἷα καθιεροῦται ρητῶς ὑπὸ τοῦ ἀν. νόμου 1540|1950 διὰ τοὺς δυνάμει τῶν ψηφισμάτων Θ'|1946 καὶ ΒΘ'|1948 ἀπολυθέντας ὑπαλλήλους, ἐξ οὗ, κατ' ἀντιδιαστολήν, ἐνισχύεται ἡ περὶ ἀμετακλήτου τῶν πράξεων ἀπολύσεως τῶν ἐνεργηθεισῶν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀν. νόμου 512|1948 ἀνωτέρω ἐκδοχή. Οὗτον ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἀνακαλέσασα ἀμετάκλητον ἀπόλυσιν τοῦ ἐν λόγῳ ὑπαλλήλου, τυγχάνει ἀκυρωτέα διὰ παραβάσιν νόμου, δεκτῆς κρινομένης τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως, ἀπορριπτέας δὲ τῆς ὑπὸ κρίσιν παρεμβάσεως.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΝΑΥΤΙΚΩΝ

I

Ανεφάρμοστον άρθρ. 195 Πολ. Δικ. περί παρεκτάσεως προθεσμίας κλητεύσεως εις δίκας κατά την εργατικήν διαδικασίαν.— Υπαγωγή σχέσεως, κατά θέλησιν συμβαλλομένων, εις άλλοδαπόν δίκαιον, εφ' όσον τούτο δεν προσκρούει εις τα χρηστά ήθη ή την δημοσίαν τάξιν.— Εφαρμογή διατάξεων Παναμαϊκού Νόμου περί αδείας ναυτικού.— Έννοια σχετικών διατάξεων.— Χαρακτηρισμός διατάξεων Ε.Ν. ως δημοσίας τάξεως.— Ελευθερία δικαστού κατά διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΟΔ'.

Η κατωτέρω απόφασις του ως έφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Αθηνών επιλύει, εν πρώτοις, ζήτημα άμεσως συνεχόμενον προς την καθ' ημέραν δικαστηριακήν πρακτικήν, αποφαινομένη ότι παρέκτασις προθεσμίας κοινοποιήσεως της κατά την εργατικήν διαδικασίαν του Ν Γ'ΘΟΔ' ενθέσεως αγωγής, κοινοκοινουμένης προ πέντε τουλαχίστον ημερών, δεν χωρεί (ούτω και ή Πρωτοδικείον Αθηνών 2748|1949, Πρωτοδίκης *Α. Καλλέργης*, ΕΕΔ 8, 477, πρβλ. και γνωμοδ. Εισαγγ. Α.Π. *(Α. Γιδόπουλος)*, Θέμ. ΜΓ' 395 επί αναλόγου περιπτώσεως, άγωγής μικροδιαφοράς).

Περί του εφαρμοστέου κατά το άρθρ. 25 Α.Κ. δικαίου, περί του όποίου ασχολείται ή αύτη απόφασις βλέπε και Α.Π. 67|1949 (εισηγητής *Ι. Αποστολόπουλος*, ΕΕΔ 8, 301). Πρωτοδικείου Αθηνών 900|1949 (εισηγητής *Γ. Κορκάρης*, ΕΕΔ 8, 345). Πρωτοδικείου Πειραιώς 201|1949 (Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχελόπουλος*, ΕΕΔ 8, 511). Πρωτοδικείου Πειραιώς 1072|1949 (Πρωτοδίκης *Κ. Κουτουρίσης*, ΕΕΔ 8, 1044).

Πρωτοδικείου Αθηνών 10162|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' έφεσιν

Πρόεδρος ο κ. *Κ. Ψιλόκουλος*

Εισηγητής ο Πρωτοδίκης κ. *Γ. Καραμάνος*

Η εκκαλούσα εταιρία, εδρεύουσα εν τη αλλοδαπή, νομίμως κατ' άρθρ. 145 § 6 Π. Δ. κλήθη μέσω του ενταύθα Εισαγγελέως Πρωτοδικών κατά την πρωτόδικον συζήτησιν της προθέσεως, καθ' ά προκύπτει εκ του προσαγομένου αποδεικτικού επιδόσεως δικαστικού κλητήρος. Τήρησις προθεσμίας παρεκτάσεως δεν ήτο αναγκαία, διότι, κατ' άρθρ. 195 Π. Δ., παρεκτάσεις προθεσμίας παρέχεται μόνον κατά τας εν τω νόμω οριζομένας περιπτώσεις, ο νόμος Ν Γ'ΘΟΔ' περί τοιαύτης ού μόνον δεν προνοεί, αλλ' εν άρθρω 5 αυτού ορίζει, ότι ή δικάσιμος εν δύναται να ορισθή υπό του Πρωτοδίκου εις μόνον μείζονα των 10 ημερών, εξ ού σαφώς συνάγεται, ότι εις τας υποθέσεις αυτάς δεν υφίσταται έδαφος εφαρμογής των διατάξεων του άρθρ. 195 Π Δ. (όρα Πρ. Αθ. 2748|1949, ΕΕΔ τ. 8, σελ. 477, Κώδ. Εργατ. Δικαίου, Αμερικάνου, Τεύχος Α' σελ. 10 σημ. 12, ένθα νόμος και νομολ. συναφείς, Γνωμ. Είσαγ. Α.Π. ΜΓ' σελ. 395). Η εκκαλούσα, εν τη αλλοδαπή εδρεύουσα, δεν έσχε ποτέ εν Ελλάδι την έδραν της και ορθώς εδικάσθη υπό του Δικαστηρίου της εκκαλουμένης (άρθρ. 7 § 1 και 126 Εισ Ν. Α.Κ.). Ο πρώτος όθεν λόγος εφέσεως ότι ακύρως εδικάσθη πρωτοδίκως ή εκκαλούσα ερήμην, διότι δεν εκλήθη παντάπασιν, άλλως ούχι εμπροθέσμως κτλ., τυγχάνει απορριπτέος, ως αβάσιμος.

Οι συμβαλλόμενοι δύνανται, κατ' άρθρ. 25 Α. Κ., να ορίσουν εφαρμοστέον επί τής σχέσεώς των και αλλοδαπόν δίκαιον, εφ' όσον τούτο δεν προσκρούει κατ' άρθρ. 33 Α. Κ. εις τα χρηστά ήθη ή εις την εν γένει δημοσίαν τάξιν (Α.Π. 67|1949, Ν.Δ. τ. 5, σελ. 338). Εν προκειμένω εκ των κάτωθι αποδεικτικών στοιχείων προκύπτει σαφώς, ότι οι διάδικοι υπήγαγον την σχέσιν των υπό τας διατάξεις του Παναμαϊκού Νόμου. Τούτο προκύπτει: 1) Εκ της ένώπιον του Συμβολαιογράφου Αθηνών Χ. Σ. (όρα την προσαγομένην υπ' αριθ. 19341|1950 πράξιν του) ένόρκου βεβαιώσεως του τότε υποπλοιάρχου του σκάφους της εκκαλούσης Λ. Α., εις ο υπηρέτησεν ο ενάγων εφεσίβλητος. 2) Εκ του γεγονότος ότι το συμφωνητικόν συνετάγη εις την επίσημον γλώσσαν του Παναμά και το μισθολόγιον ωρίσθη εις δολλάρια και εις ποσοστά σύμφωνα με τα υπό Παναμαϊκήν σημαίαν πλοία. Περί του αντιθέτου ή εκκαλούσα ουδέν αποδεικτικόν στοιχείον προσήγαγεν. Η εν προκειμένω εφαρμοστέα διάταξις του Παναμαϊκού Νόμου και δη το άρθρ. 170 § 1 τούτου δεν αντίκειται εις διάταξίν τινα δημοσίας τάξεως. Αύτη προσάγεται εν νομίμω μεταφράσει υπό του επικαλουμένου αυτήν εφεσιβλήτου (οι άλλοδαποί νόμοι κατ' άρθρ. 245 § 3 Π. Δ. εξομοιούνται με πραγματικά γεγονότα). Η μετάφρασις έχει ενεργηθή τόσον υπό του δικηγόρου Κ. Δ., κατ' άρθρ. 48 Κώδικος περί δικηγόρων, όσον και υπό του Υπουργείου Εξωτερικών. Διά ταύτης ορίζεται, ότι εξάπτυος εργάτης δικαιούται ετησίας αδείας μετ' αποδοχών ούχι εις βάρος της εβδομαδιαίας αδείας, ως ακολούθως: εριάκοντα ημερών ανά 11 συναπτούς μήνας εργασίας. Κατ' ακολουθίαν μιάς ημέρας ανά ένδεκα συναπτάς ημέρας εργασίας εις την υπηρεσίαν του εργοδότου. Η συνέχεια της υπηρεσίας δεν διακόπτεται υπό των ημερών εβδομαδιαίας αργίας ή εθνικών εορτών, ούτε εκ δεδικαιολογημένων απουσιών. Κατά δε την § 5 τούτου το εργάτης εγκαταλείπων την εργασίαν του λόγω δεδικαιολογημένης αιτίας, χωρίς να έχη συμπληρώσει την περίοδον αναπαύσεως,

περὶ ἧς ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ, δικαιοῦται νὰ πληρωθῇ τοῖς μετρητοῖς διὰ τὰς ἀθροιζομένας ὑπὲρ αὐτοῦ ἡμέρας ἀδείας, ἐκτὸς ἂν αὗται εἶναι ὀλιγώτεραι τῶν ἓξ. Ἐκ τούτων σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἐπὶ 11 συναπτῶν μηνῶν ἐργασίας ἕκαστος ἐργάτης δικαιοῦται ἐτησίας ἀδείας 30 ἡμερῶν μετ' ἀποδοχῶν, τοῦτέστι μιᾶς ἡμέρας ἀδείας ἀνὰ 11 συναπτὰς ἡμέρας ἐργασίας καὶ ὅτι ἐν ἡ περιπτώσει ἐργάτης ἤθελεν ἐγκαταλείψει τὴν ἐργασίαν του λόγῳ δεδικαιολογημένης αἰτίας (ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς ὁποίας περιλαμβάνεται καὶ ἡ διάσπασις τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως ἡμοιβαίᾳ συναινέσει, διότι καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ διάσπασις ταύτης δὲν ἐπέρχεται παίσματι τοῦ μισθωτοῦ, δεδικαιολογημένως δ' ὑπ' αὐτοῦ δὲν παρέχεται ἐργασία), χωρὶς νὰ ἔχῃ συμπληρώσει τὴν περίοδον ἀναπαύσεως τῶν 11 μηνῶν δικαιοῦται νὰ πληρωθῇ τὰς ἀθροιζομένας ὑπὲρ αὐτοῦ ἡμέρας ἀδείας (τὰ ἐν τῇ προσθήκῃ καὶ ἀντικρούσει ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἐκτιθέμενα, ὡς πρὸς τὸ ἄρθρ. 172 τοῦ Παναμ. Κώδ., δὲν προκύπτουν ἐκ τῶν προσαγομένων μεταφράσεων, αἵτινες ἀναφέρονται εἰς τὸ ἄρθρ. 170 τοῦ Παναμ. Κώδικος). Αὗται ἐξευρίσκονται διὰ διαιρέσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐργασίμων ἡμερῶν διὰ 11, ἐφ' ὅσον ἀνὰ 11 ἡμέρας ἐργασίας δικαιοῦται ὁ μισθωτὸς μιᾶς ἡμέρας ἀναπαύσεως καὶ τότε μόνον οὗτος δὲν δικαιοῦται ἀδείας, ἐὰν τὸ πηλίκον τῆς ἄνω διαιρέσεως εἶναι ἔλασσον τῶν ἓξ. Αἱ ὡς ἄνω διατάξεις τοῦ Παναμαϊκοῦ Δικαίου δὲν προσκρούουν εἰς διάταξίν τινα τῆς ἡμεδαπῆς δημοσίας τάξεως, ὥστε νὰ μὴ τύχουν ἐφαρμογῆς ἐν προκειμένῳ, διότι καὶ αὗται εἶναι ἐξ ἴσου μὲ τὰς ἡμεδαπὰς προστατευτικαὶ διὰ τοὺς ναύτας καὶ δὲν ἀντίκεινται εἰς κοινωνικοοικονομικὰς τῆς πολιτείας καὶ ἠθικὰς ἀρχάς.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 366 Ε.Ν., καθ' ἣν πᾶσαι αἱ διατάξεις, αἱ ἀφορῶσαι τὴν μισθοδοσίαν, τὴν παλιννόστησιν καὶ τὴν νοσηλείαν τῶν ναυτῶν εἶναι δημοσίας τάξεως, ἀναφέρονται εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς ἐσωτερικῆς δημοσίας τάξεως καὶ οὐχὶ τῆς τοιαύτης τῆς τοῦ ἰδιωτ. διεθνοῦς δικαίου, οὔσης διαφόρου τῆς πρώτης (*Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχαὶ § 5, *Στρέϊτ - Βάλληνδα*, Ἰδιωτ. Διεθνές, 1937 § 15, σελ. 315 - 348, *Βάλληνδα*, Ἡ ἐπιφύλαξις τῆς δημοσίας τάξεως ἐν τῷ Ἰδιωτ. Διεθνεῖ Δικαίῳ, σ. 73 - 79 καὶ 105). Σημειωτέον ἐν τέλει ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ παρ' ἡμῖν Ἐμπορ. Δικαίου δὲν κωλύουν τὴν ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων θέσπισιν κανόνων εὐνοϊκωτέρων διὰ τοὺς ναύτας (Ἐμπορ. *Ἀναφ.* τ. Β' § 309 σημ. 17). Ἀπορριπτέοι ὅθεν τυγχάνουν οἱ δεύτερος καὶ τέταρτος λόγοι, δι' ὧν παραπονεῖται ἡ ἐκκαλοῦσα κατὰ τῆς ἐκκαλουμένης ὅτι κακῶς ὑπὸ ταύτης ἐκρίθη, ὅτι ἡ σύμβασις τῶν διαδίκων διέπεται ὑπὸ τοῦ Παναμαϊκοῦ νόμου, ὡς καὶ ὅτι τὸ περιεχόμενον τοῦ ἐν λόγῳ νόμου κακῶς ἐξετιμήθη.

Κατ' ἄρθρα 12 καὶ 16 ν. Γ'ΘΟΔ' ὁ δικαστὴς δὲν δεσμεύεται ὑπὸ διαδικαστικῶν τύπων, ἀλλ' ἀκολουθεῖ ἑκάστοτε τὴν ὁδόν, δι' ἧς νομίζει ὅτι ἀσφαλέστερον, ὀλιγοδαπανώτερον, δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας. Ὀρθῶς κατὰ ταῦτα ἡ ἐκκαλουμένη, μετ' ἐκτίμησιν καταθέσεων ἐνώπιον συμβολαιογράφου ληφθεισῶν, ἄνευ κλητεύσεως τῆς ἐκκαλούσης (Α.Π. 443]1948 Ν.Δ. τ. 5 σελ. 81), ἔκρινε ἀποδεδειγμένην τὴν σύμβασιν ναυτολογήσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου (Α.Π. 67]1949 Ν.Δ. τ. 6 σ. 338). Κατὰ ταῦτα ἀπορριπτέος καθίσταται καὶ ὁ τρίτος λόγος ἐφέσεως, ὁ ἐπὶ ἀντιθέτου προϋποθέσεως ἐρειδόμενος.

II

Περιπτώσεις συνυπολογισμοῦ πολεμικῶν ἐπιδομάτων ναυτικοῦ εἰς ὀφειλόμενον λόγῳ ναυαγίου μισθόν.— Σχετικαὶ νομοθετικαὶ διατάξεις.

Ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ἀκολουθεῖ εἰς τὴν λύσιν τοῦ ἀπασχολήσαντος αὐτὴν νομικοῦ ζητήματος τὴν παγιοποιημένην ἤδη ἀποψιν τῶν Δικαστηρίων (βλέπε προχείρως Πρωτοδικεῖος Ἀθηνῶν 6501]1951, εἰσηγητὴς *Ε. Ποταμίτης* ΕΕΔ 10, 934. Πρωτοδικεῖου Πειραιῶς 128]1951 εἰσηγητὴς *Π. Μανρογιάννης*, ΕΕΔ 10, 751).

Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 8349]1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. *Κ. Ψιλόπουλος*
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Β. Φαρμακίδης*
Δικηγόροι κ.κ. Φ. Τζίλιος, Δ. Δρακωτός

Ὁ συνυπολογισμὸς τῶν πολεμικῶν ἐπιδομάτων εἰς τὸν μισθὸν δὲν ἀντίκειται εἰς τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ Α.Ν. 2171]1940, ὡς τοῦτο ἠρμηνεύθη αὐθεντικῶς ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Α.Ν. 2355]1940 διότι, κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο, τὰ πολεμικὰ ἐπιδόματα δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν πρὸς καθορισμὸν μισθῶν καὶ ἀποζημιώσεων ὀφειλομένων ἐκ τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου κλπ. μόνον ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἀτυχημάτων ἐκ μὴ πολεμικῶν κινδύνων, λαμβάνονται ὅμως ταῦτα ὑπ' ὄψιν, προκειμένου περὶ ἀτυχημάτων ἐκ πολεμικῶν κινδύνων, ἐπισυμβάντων κατὰ τὸ ἀπὸ 1 Σ]βρίου 1939 μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ Α.Ν. 2171]40 (4 Ἰανουαρίου 1940). Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ Α.Ν. 2171]40, δι' οὗ συνεστήθη ὁ Ἀσφαλιστικὸς Ὀργανισμὸς Κινδύνων Πολέμου (Α.Ο.Κ.Π.) καὶ μετὰ ταῦτα αἱ ὀφειλόμεναι ἀποζημιώσεις καθορίζονται συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 14 τοῦ Α.Ν. 2116]1939. Ἐν προκειμένῳ τὸ ναυάγιον συνέβη μὲν τὴν 8ην Σ]βρίου 1940, πλὴν ὅμως ἡ ἀξίωσις τοῦ κληρονόμου διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ μισθοῦ ἑνὸς μηνὸς μετὰ τὸ ναυάγιον, συνισταμένη εἰδικὴν περίπτωσιν, δὲν συνεχωντεύθη πρὸς τὴν ἀποζημίωσιν τὴν παρεχομένην ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 14 τοῦ ν. 2116]1939 καὶ ὡς ἐκ τούτου θὰ ὑπολογισθοῦν εἰς τὸν μισθὸν καὶ τὰ ἐπιδόματα, διότι τὸ ὡς ἄνω ἄρθρον 2 τοῦ Ν. 2171]1940 ὥρισεν, ὅτι ὑπολογίζονται τὰ ἐπιδόματα διὰ τὰ μέχρι τῆς 4.1.1941 ἀτυχήματα ἐκ πολεμικῶν κινδύνων, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι διὰ τὰ μετὰ ταῦτα ἀτυχήματα θὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ ἄρθρον 14 τοῦ Ν. 2116]39, ἐνῷ ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν περιπτώσει ἡ ἀξίωσις τοῦ μισθοῦ τοῦ ἑνὸς μηνὸς τυγχάνει ἀσχετος πρὸς τὴν ἀξίωσιν ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2116]1939.

Κατόπιν τούτων ἡ κρινομένη ἀγωγὴ δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ διὰ τὸ εἰς δραχμὰς ἰσόποσον Λιρῶν Ἀγγλίας 88-10.0, ἀπορριπτομένων τῶν περὶ τοῦ ἐναντίου ἐνστάσεων καὶ ἰσχυρισμῶν τοῦ ἐναγομένου ὡς ἀβασίμων.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

I. ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΔΙ' ΑΠΟΛΥΣΙΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΝ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΤΙ.— II. ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ Ν. 3514. III. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ.— IV. ΩΡΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ — V. ΑΔΕΙΑ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΕΠΙΒΛΑΒΗ ΕΡΓΑ.— VI. ΕΝΝΟΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ.

I

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΔΙ' ΑΠΟΛΥΣΙΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΝ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΤΙ

Περίληψις ἐρωτήματος: Ἂν, προκειμένου περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐργατῶν, τεθέντων εἰς διαθεσιμότητα, λόγῳ οἰκονομικῆς ἀνεπαρκείας τῆς ἐπιχειρήσεως, δέον διὰ τὴν καταβολὴν τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως αὐτῶν νὰ ληφθῇ ὡς βάσις διὰ τὸν ὑπολογισμὸν ταύτης τὸ πραγματικὸν ποσόν, ὅπερ οὗτοι ἐλάμβανον κατὰ τὰς ἐργασίμους ἡμέρας, πρὸ τῶν ὁποίων ἔδει νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως καὶ τὸ ὁποῖον, ὡς ἐκ τῆς θέσεως αὐτῶν εἰς διαθεσιμότητα ἦτο ἠλαττωμένον ἢ δέον νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν τὸ ποσόν, ὅπερ θὰ ἐλάμβανον οὗτοι κατ' ἴσον χρονικὸν διάστημα, ἀλλὰ πρὸ τῆς διαθεσιμότητος αὐτῶν.

Νομικοῦ Συμβουλίου (Τμῆμα Διακοπῶν)

Γνωμ. 631|1951

Προεδρεύων καὶ Εἰσηγητὴς ὁ Νομικὸς Σύμβουλος τοῦ Κράτους κ. *Τρ. Κοντογιαννόπουλος*

Ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ φακέλλου τῆς ὑποθέσεως, πρόκειται περὶ ἐργατῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ Ν. 2112 ἐκδοθέντος Β.Δ. τῆς 16ης Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 κ.λ.π.». Ὅθεν δικαιοῦνται οὗτοι τῆς κατὰ τὸ Β. Δ. τοῦτο ἀποζημιώσεως, λόγῳ καταγγελίας συμβάσεως. Δεδομένου δὲ ὅτι ἡ καταγγελία αὕτη ἔλαβε χώραν ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. 118|45, ὁ ὑπολογισμὸς τῆς καταβληθησομένης αὐτοῖς ἀποζημιώσεως θέλει γίνει ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ὡς ἄνω Νόμου, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 9 § 1 τοῦ ὁποίου τὸ ὑπολογισμὸς οὗτος γίνεται βάσει τῶν ἀποδοχῶν τοῦ τελευταίου μηνὸς ὑπὸ καθεστὼς πλήρους ἀπασχολήσεως». Διὰ τῆς ρητῆς καὶ σαφοῦς διατυπώσεως τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως λύεται κατὰ τρόπον ἀναμφίβολον ἡ ἐν τῇ ἐρωτήσει ἀπορία. Ἡ διάταξις αὕτη τοῦ νεωτέρου τούτου νόμου δὲν διαφέρει οὐσιωδῶς τῶν ἀντιστοίχων διατάξεων τοῦ Ν. 2112 καὶ τοῦ μνημονευθέντος ἀνωτέρω Β. Διατάγματος τῆς 16ης Ἰουλίου 1920, αἵτινες καὶ αὗται ὡμίλουν περὶ τῶν «τακτικῶν μισθῶν ἢ ἀποδοχῶν», ἃς θὰ ἐλάμβανεν ὁ ἀπολυόμενος ὑπάλληλος ἢ ἐργάτης κατὰ τὸν νόμιμον πρὸ τῆς καταγγελίας χρόνον, ὑπὸ τὴν προφανῆ ἔννοιαν ἐκτοῦ καθεστῶτος τῆς πλήρους ἀπασχολήσεως», τὴν ὁποίαν μετὰ ταῦτα νιοθέτησεν ὁ ν. 118|45 διὰ ρητῆς διατάξεως του πρὸς ἄρσιν πάσης ἐν προκειμένῳ ἀμφιβολίας. Ἡ ἀμφιβολία αὕτη ἠδύνατο νὰ γεννηθῇ καὶ εἰς ἄλλας μὲν περιπτώσεις, ἰδιαίτατα ὅμως ἐκ τῆς ἐν τῇ ἑπομένῃ παραγράφῳ (§ 2) τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου τοῦ εἰρημένου νόμου προβλεπομένης διαθεσιμότητος, καθ' ἣν αἱ οἰκονομικῶς δυσπραγοῦσαι ἐπιχειρήσεις καταβάλλουσιν εἰς τοὺς εἰς ταύτην τεθέντας ὑπαλλήλους ἢ ἐργάτας αὐτῶν τὸ ἥμισυ τῶν πλήρων ἀποδοχῶν των. Καὶ ἡ διάταξις δὲ αὕτη τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|45 καὶ αἱ λοιπαὶ σχετικαὶ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 3 § 1 τοῦ Ν. 2112 καὶ τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ Β. Δ. τῆς 16ης Ἰουλίου 1920, αἱ καθορίζουσαι τὴν καταβλητέαν ἀποζημίωσιν ἐν περιπτώσει καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἔχουσιν ὡς αἰτιολογίαν ὅτι τὸ καθεστὼς τῆς διαθεσιμότητος καὶ ἡ οἰκονομικὴ ἀνεπάρκεια, ἕνεκα τῆς ὁποίας ἐξαναγκάζεται ἡ ἐπιχείρησις νὰ χρησιμοποιήσῃ τὸ μέτρον τοῦτο προσωρινῶς πρὸς ἀποφυγὴν οἰκονομικῆς καταρρεύσεώς της, δὲν εἶναι μόνιμος καὶ τακτικὴ κατάστασις, ἀλλὰ προσωρινὴ τοιαύτη καὶ ἕνεκα τοῦ λόγου τούτου δὲν εἶναι δίκαιον νὰ βαρύνῃ αὕτη ἀποφασιστικῶς καὶ κατὰ τρόπον ἐπαχθῆ εἰς βάρος τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας αὐτοῦ, τοσοῦτον μᾶλλον ὅσον ἡ καταβολὴ τῆς εἰρημένης ἀποζημιώσεως δὲν εἶναι διαρκής, οὕτως ὥστε νὰ ἀποβαίνῃ περισσότερον ὑπολογίσιμος καὶ ἐπαχθὴς εἰς τὴν οἰκονομικῶς δυσπραγοῦσαν ἐπιχείρησιν, ἀλλὰ συντελεῖται ἐφ' ἅπαξ μόνον καὶ οὕτω ἀποβαίνει ὀλιγώτερον αἰσθητὴ καὶ καταθλιπτικὴ εἰς ταύτην.

II

ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ Ν. 3514

Περίληψις ἐρωτήματος: Ἂν ἐπιχείρησις, ἥτις ἔπαυσε λειτουργοῦσα, λόγῳ πλήρους οἰκονομικῆς ἀδυναμίας καὶ ἀνωτέρας βίας, ὑπάγεται εἰς τὴν διάταξιν τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. 3514|1928, ὡς οὕτως ἑτεροποιηθῆ, οὕτως ὥστε νὰ δύναται ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας νὰ ἀπαλλάξῃ ταύτην ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει δι' ἀποφάσεώς του τῆς ὑποχρεώσεως ὅπως καταβάλῃ τὰ ἐφεδρικὰ ἐπιδόματα, περὶ ὧν ὁ εἰρημένος νόμος.

Νομικοῦ Συμβουλίου Ὑπουργείου Ἐργασίας

Γνωμ. 49|423|1951

Γνωμοδοτῶν ὁ Νομικὸς Σύμβουλος τοῦ Κράτους κ. *Τρ. Κοντογιαννόπουλος*

Περὶ τῆς τύχης τῶν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων ἐν περιπτώσει οἰκονομικῆς δυσπραγίας τοῦ ἐργοδότου ὁμιλοῦσι δύο διατάξεις τοῦ πρόσθεν Νόμου, ἤτοι ἡ τοῦ ἐδ. 2 τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Α.Ν. 2672|1940, τροποποιήσαντος τὸν ἀρχικὸν Νόμον 3514|1928 καὶ ἡ τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ τελευταίου τούτου. Καὶ τὸ μὲν ἄρθρ. 8 τοῦ Ν. 3514|1928 ἐπιβάλλει ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως ἢ διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως αὐτοῦ, ὅπως πληρωθῶσι τὰ δεδουλευμένα (μέχρι τῆς πτωχεύσεως τοῦτέ-

στι ἡ τῆς διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως δικαιώματα τοῦ στρατευθέντος, κατ' ἀπόλυτον προτεραιότητα, ἐκ τῆς περιουσίας τῆ, πτωχευσάσης ἢ διαλυθείσης ἐπιχειρήσεως, τὸ δὲ ἄρθρ. 1 § 2 τοῦ Α.Ν. 2672|1940 ὁρίζει, ὅτι δύναται ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας, μετὰ γνώμην τῶν συμφώνως τῷ Α. Ν. 1458|1938 ἀντιπροσωπευτικῶν Ὀργανώσεων, ν' ἀπαλλάσσῃ δι' ἀποφάσεως τὸν ἐν μέρει ἢ ἐν ὅλῳ ἢ καὶ πάσης ὑποχρεώσεως τοὺς νόμῳ ὑποχρέους διὰ τὴν καταβολὴν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων, ἐὰν διαπιστωθῇ, ὅτι οὗτοι περιῆλθον ἐξ ἀνωτέρας βίας, καταστροφῆς ἐργοστασίου, στρατεύσεως ἄνω τοῦ ἡμίσεος τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐπιχειρήσεώς του κλπ. εἰς παντελῆ ἀδυναμίαν πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης. Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ὡς ἄνω διατάξεως καὶ ἔκδοσιν τῆς ὡς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἀπαιτεῖται (πλὴν τῆς γνώμης τῶν ἀντιπροσωπευτικῶν Ὀργανώσεων τοῦ Α.Ν. 1458|1938 ἡ διαπίστωσις ὅτι περιῆλθεν οὗτος εἰς παντελῆ ἀδυναμίαν, συνεπείᾳ ἀνωτέρας βίας, καταστροφῆς ἐργοστασίου κλπ., ἤτοι ἕνεκα ἐνδεικτικῶς ἀναφερομένων ἐν τῷ νόμῳ λόγων πρὸς καταβολὴν τῶν περὶ ὧν πρόκειται ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων. Ἡ διαπίστωσις αὕτη εἶναι ἐντελῶς πραγματικὸν ζήτημα καὶ ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς διακριτικῆς ἐξουσίας τοῦ Ὑπουργοῦ. Τὸ γεγονός, ἐν τούτοις, ὅτι ἔπαυσε τὸ ἐργοστάσιον τοῦ ἐν τῷ ἐρωτήματι ἐργοδότου νὰ λειτουργῇ καὶ δὴ ἕνεκα ἀνωτέρας βίας καὶ οἰκονομικῆς ἀδυναμίας τεκμηριοῖ ἀπολύτως, ὅτι συντρέχει ἐν προκειμένῳ ἡ παντελὴς ἀδυναμία τοῦ ἐργοδότου, ὅπως ἐκπληρώσῃ τὰς εἰρημένας ὑποχρεώσεις του, ἣν ἀπαιτεῖ ὡς ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν ὁ Νόμος διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἐν λόγῳ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἡ οἰκονομικὴ δυσπραγία, εἰς ἣν ἀντικειμενικῶς περιῆλθεν ἡ ἐπιχείρησις τοῦ ἐργοστασίου τούτου καὶ συνεπείᾳ τῆς δυσπραγίας ταύτης παῦσις τῶν ἐργατῶν αὐτῆς πλαισιοῦται καὶ συγκαταλέγεται ἀναμφιβόλως μεταξὺ τῶν περιπτώσεων, ἃς ἐνδεικτικῶς ἀναφέρει ὁ Νόμος ὡς λόγους συνεπαγομένους τὴν παντελῆ ἀδυναμίαν τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν εἰρημένων ὑποχρεώσεών του, διότι ὁ νόμος ἀπήτησε πρωτίστως νὰ ἐμφανίζηται ἡ ἐν λόγῳ παντελὴς ἀδυναμία τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν εἰρημένων πρὸς τοὺς ἐφέδρους ὑποχρεώσεών του καὶ ἡ ἀδυναμία αὕτη νὰ ἀπορρέῃ ἐκ σοβαροῦ γεγονότος, μὴ ἐξαρτωμένου καὶ προερχομένου ἐκ τῆς βουλήσεως αὐτοῦ, ἀμφότερα δὲ αἱ προϋποθέσεις αὗται συντρέχουσιν ἐν προκειμένῳ, κατ' ἀντικειμενικὴν κρίσιν. Κατὰ ταῦτα δύναται ὁ Ὑπουργὸς νὰ ἐκδώσῃ τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ἀπόφασίν του, ἐφ' ὅσον ἤθελε κριθῇ, ὅτι συνεπείᾳ τῆς πρόσθεν ἀνωτέρας βίας καὶ τῆς παύσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης προέκυψε παντελὴς ἀδυναμία ταύτης, ὅπως ἐκπληροῖ τὰς ὑποχρεώσεις αὐτῆς πρὸς καταβολὴν τῶν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων. Εἶναι δὲ προφανὲς ὅτι, ἐφ' ὅσον ὁ Νόμος συναρτᾷ τὴν ἔκδοσιν τῆς εἰρημένης ἀποφάσεως ἐκ τῆς ὑπάρξεως τῆς παντελοῦς οἰκονομικῆς ἀδυναμίας τοῦ ἐργοδότου καὶ ταύτην ἔχει ὡς γενεσιουργὸν αἰτίαν, δύναται, συμφώνως πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ Νόμου, νὰ προσδοθῇ ἀναδρομικὴ δύναμις εἰς τὴν ἐν λόγῳ ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, ἀνατρέχουσα μέχρι τῆς γεννήσεως τῆς παντελοῦς ταύτης οἰκονομικῆς ἀδυναμίας.

III

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

Περίληψις ἐρωτήματος: *"Ἂν διὰ τῆς τελευταίας φράσεως τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ Α.Ν. 1836|1951 «πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ διὰ τοῦ νόμου τούτου ὁριζομένου ποσοστοῦ» νοῆται ὁ Α.Ν. 1836|1951, οὕτως ὥστε νὰ νομιμοποιῶνται οἱ καθ' ὑπέρβασιν τοῦ Ν. 751|1948 γενόμεναι τοποθετήσεις πολεμιστῶν μέχρι συμπληρώσεως τοῦ ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1836|1951 ὁριζομένου ποσοστοῦ ἢ ἀντιθέτως διὰ τῆς εἰρημένης φράσεως ὑπονοῆται ὁ Ν. 751|1948, οὕτως ὥστε διὰ μὲν τοὺς τοποθετηθέντας ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ οὐχὶ καθ' ὑπέρβασιν τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ὁριζομένου ποσοστοῦ νὰ προβλέπεται ἁπλῶς ἡ πρόοληψις τούτων, ὅσον ἀφορᾷ δὲ τοὺς τοποθετηθέντας καθ' ὑπέρβασιν τοῦ εἰρημένου ποσοστοῦ νὰ μὴ δύνανται οὗτοι νὰ ἀπορροφηθῶσιν, οὐδ' ἂν συμπεριλαμβάνωνται ἐντὸς τοῦ ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1836|1951 ὁριζομένου ποσοστοῦ.*

Νομικοῦ Συμβουλου Ὑπουργείου Ἐργασίας Γνωμ. 47|388|1951

Γνωμοδοτῶν ὁ Νομικὸς Σύμβουλος τοῦ Κράτους κ. *Τρ. Κοντονασόπουλος*

Ὁ ἀρχικὸς νόμος 751|1948 διὰ τοῦ ἄρθρ. 8 αὐτοῦ καθώρισε τὸ ποσοστὸν προσλήψεως πολεμιστῶν ὑπὸ τῶν ὑποχρέων πρὸς τοῦτο Ὑπηρεσιῶν ἢ Ἐπιχειρήσεων. Τὸ ποσοστὸν τοῦτο ηὐξήθη ἐλαφρῶς διὰ τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ μεταγενεστέρου Α.Ν. 1836|1951. Καὶ ἐπειδὴ τὸ νεώτερον τοῦτο ποσοστὸν καθωρίσθη ἐπὶ τοῦ συνολικοῦ ἀριθμοῦ τοῦ παρ' ἑκάστης Ὑπηρεσίας ἢ Ἐπιχειρήσεως ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ, καθ' ὃν τρόπον εἶχε συμβῇ καὶ διὰ τοῦ Ν. 751, χωρὶς ἐν τούτοις διὰ τοῦ ὡς ἄνω Α.Ν. 1836|1951 νὰ γίνηται λόγος ἐν τῷ καθορισμῷ τοῦ νέου τούτου ποσοστοῦ καὶ περὶ τῶν μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου γενομένων τοποθετήσεων, ἐντεῦθεν δὲ παρείχετο εὐλόγως ἡ ἐντύπωσις, ὅτι ἡ τοποθέτησις πολεμιστῶν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νέου εἰρημένου Α.Ν. θὰ συντελεῖτο, ἀνεξαρτήτως τοῦ ποσοστοῦ τοῦ προγενεστέρου Ν. 751|1948 καὶ τῶν ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ γενομένων τοποθετήσεων, αἵτινες προσελήφθησαν ὑπὸ τῶν ὑποχρέων τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Α.Ν. 1836|1951 ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Ν. 751|1948, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 1196|1949, συμψηφίζεται πρὸς τὸ ποσοστόν, ὅπερ ὑποχρεοῦνται νὰ προσλάβωσιν οὗτοι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου. Ὑπῆρξαν ὅμως περιπτώσεις, καθ' ἃς πρὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ τελευταίου τούτου Α.Ν. ἐγίνοντο τοποθετήσεις πολεμιστῶν ἐπὶ τῇ βάσει μὲν τῶν προγενεστέρων σχετικῶν νομοθετημάτων, ἀλλὰ καθ' ὑπέρβασιν τοῦ ὑπ' αὐτῶν προβλεπομένου ποσοστοῦ προσλήψεως, αἵτινες τοποθετήσεις δὲν εἶχον ἐκτελεσθῇ ὑπὸ τῶν ὑποχρέων Ὑπηρεσιῶν ἢ Ἐπιχειρήσεων μέχρι τῆς ἐκδόσεως τοῦ ὡς εἰρηται Ἀν. Νόμου. Διὰ τὰς τοιαύτας ὑπεραρίθμους καὶ ἀνεκτελέστους τοποθετήσεις ἐλήφθη νομοθετικὴ πρόνοια διὰ τῆς τελευταίας παραγράφου τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ μεταγενεστέρου Α. Νόμου. Ἡ ἔννοια τῆς διατάξεως ταύτης προφανῶς εἶναι, ὅτι ἀφορᾷ εἰς τοὺς

καθ' ὑπέρβασιν τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου 751 ὁριζομένου ποσοστοῦ τοποθετηθέντας πολεμιστάς, διότι ἄλλως ἡ πρόσληψις τῶν ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ ποσοστοῦ τούτου τοποθετηθέντων θὰ ἦτο ἀφ' ἑαυτῆς ὑποχρεωτική, ὡς ἐπιβάλλεται ἐπὶ πάσης νομίμου καὶ ἐκτελεστῆς διοικητικῆς πράξεως καὶ δὲν θὰ ἔχρηζεν ἰδιαιτέρας προβλέψεως ἡ μνεία περὶ τούτου ἐν τῷ μεταγενεστέρῳ τούτῳ Α. Νόμῳ, ἥτις ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω προϋποθέσεις γενομένη θὰ ἦτο ἐντελῶς περιττὴ καὶ ἄσκοπος. Ἐν τούτοις, παρὰ τὸ κατάδηλον τῆς ἐννοίας τῆς προκειμένης διατάξεως, ὑπεστηρίχθη καὶ ἡ ἐκδοχή, καθ' ἣν ἡ ἐν τῷ ἐρωτήματι φράσις τῆς τελευταίας παραγράφου τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ Α.Ν. 1836|1951 ἀναφέρεται εἰς τὸ ποσοστὸν τοῦ Νόμου 751 καὶ οὐχὶ τοῦ Α.Ν. 1836|1951, πρὸς ὑποστήριξιν δὲ τῆς ἐκδοχῆς ταύτης προεβλήθη τὸ ἐπιχείρημα, ὅτι ἡ θέσπισις τῆς διατάξεως ταύτης ἦτο ἀναγκαία, καθόσον διὰ τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ Α.Ν. 1836|1951 κατηργήθη ὁ Ν. 751|1948 καὶ ὅτι συνεπείᾳ τούτου συγκατηργήθησαν καὶ αἱ ἐπ' αὐτῆς στηριζόμεναι διοικητικαὶ πράξεις. Δὲν παρίσταται ἀνάγκη, φρονοῦμεν, μεγάλης προσπαθείας, διά νὰ καταδειχθῇ τὸ ἐσφαλμένον τοῦ ὡς ἄνω ἐπιχειρήματος καὶ τῆς ἐπ' αὐτοῦ ἐρειδομένης ἐκδοχῆς ταύτης. Αἱ νομίμως ληφθεῖσαι ἀποφάσεις καὶ νομίμως συντελεσθεῖσαι διοικητικαὶ πράξεις καθόλου ἐπὶ τῇ βάσει οἱουδήποτε νόμου οὐδέποτε ἀποβάλλουσι τὴν ἰσχύν ἢ τὸ κῦρος αὐτῶν, ὅταν ὁ νόμος, ἐφ' οὗ ἐστηρίχθησαν αὗται, καταργηθῇ μεταγενεστέρως, ἐκτὸς ἐὰν εἰδικῶς ὁ νεώτερος νόμος ὁ καταλύσας τὸν ἐφ' οὗ ἐστηρίχθησαν αὗται νόμον συγκαταργήσῃ καὶ τὰς διοικητικὰς ταύτας πράξεις ἢ ἀποφάσεις, τοῦθ' ὅπερ οὐδόλως συμβαίνει ἐν προκειμένῳ. Ἑπομένως, ἂν ἡ διάταξις τῆς τελευταίας παραγράφου τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ Α.Ν. 1836|1951 ἀφεώρα εἰς τοὺς ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ ποσοστοῦ τοῦ νόμου 751 καὶ οὐχὶ καθ' ὑπέρβασιν αὐτοῦ τοποθετηθέντας πολεμιστάς, ἡ μνεία ἐν αὐτῇ ὅτι ἡ πρόσληψις τούτων καθίσταται ὑποχρεωτικὴ θὰ ἦτο, ὡς ἐτονίσθη ἀνωτέρω, περιττὴ καὶ ἄσκοπος. Ἡ διάταξις ὅμως αὕτη ἀφορᾷ εἰς τοὺς καθ' ὑπέρβασιν τοῦ νομίμου ποσοστοῦ τοποθετηθέντας πολεμιστάς, τοὺς ὑπεραρίθμους, τῶν ὁποίων ἡ τοποθέτησις διὰ τοῦτο ἦτο παράνομος καὶ ἡ πρόσληψις αὐτῶν παρὰ τῶν ὑποχρέων Ὑπηρεσιῶν ἢ Ἐπιχειρήσεων καθίστατο οὐχὶ ὑποχρεωτική. Καὶ εἰς τὴν τακτοποίησιν τῶν ὑπεραρίθμων τούτων τοποθετήσεων ἀπέβλεψεν ἡ ἐν λόγῳ διάταξις, ἥτις ἐγκυροποιεῖ ταύτας μεχρι συμπληρώσεως τοῦ διὰ τοῦ νέου Ἀναγκ. Νόμου ὁριζομένου ποσοστοῦ προσλήψεως. Ἡ ἀντίθετος ἐκδοχὴ θὰ συνεπήγετο, πλὴν τῶν ἄλλων, καὶ τὸ ἄτοπον, ὅτι αἱ ὑπεραρίθμοι αὗται τοποθετήσεις, γενόμεναι ἄπαξ καὶ μὴ ἀνακληθεῖσαι, δὲν θὰ ἠδύναντο ν' ἀπορροφηθῶσιν ὑπὸ τοῦ νέου ποσοστοῦ προσλήψεως τοῦ καθοριζομένου ὑπὸ τοῦ νέου Α.Ν. 1836|1951, ἔστω καὶ ἂν ὑπῆρχε περιθώριον πρὸς τοῦτο.

IV

ΩΡΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

Περίληψις ἐρωτήματος: Ἂν τὰ Κοινὰ Ταμεῖα Λεωφορείων, προκειμένου περὶ τῶν παρ' αὐτοῖς ἐργαζομένων στενθμαρχῶν καὶ ἐλεγκτῶν, ὀφείλωσι νὰ ὁρίζωσι συνεχῆ ἀπασχόλησιν ἢ δύνανται νὰ ὁρίζωσι διακεκομμένην τοιαύτην.

Νομικοῦ Συμβούλου Ὑπουργείου Ἐργασίας Γνωμ. 58|176|1951

Γνωμοδοτῶν ὁ Νομικὸς Σύμβουλος τοῦ Κράτους κ. *Τρ. Κοντογιαδόπουλος*

Τὰς ὥρας ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν αὐτοκινήτων λεωφορείων κανονίζει τὸ ἀπὸ 7|14 Δεκεμβρίου σχετικὸν Π. Διάταγμα. Ἐν ἐδαφ. 1 τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ὡς ἄνω διατάγματος καθορίζεται, ὅτι ἡ διάρκεια τῆς ἐργασίας τῶν μὲν μισθωτῶν ὁδηγῶν, εἰσπρακτόρων καὶ ἐποπτῶν τῶν ἐπιβατικῶν λεωφορείων δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὑπερβαίνῃ τὰς 8 ὥρας καθ' ἑκάστην καὶ τὰς 48 καθ' ἑβδομάδα, τῶν δὲ ἐλεγκτῶν τῶν αὐτῶν λεωφορείων τὰς 9 ὥρας καθ' ἑκάστην. Ἀλλ', ὡς πληροφορούμεθα, καὶ τῶν ἐλεγκτῶν αἱ ὧραι ἐργασίας περιωρίσθησαν κατ' ἔθιμον εἰς 8 ὥρας ἡμερησίως. Εἶναι ἀληθές, ὅτι οὐδαμοῦ τοῦ Διατάγματος τούτου ἀναφέρεται ρητῶς, ἂν ἡ ὀκτάωρος αὕτη ἐργασία τῶν ὡς ἄνω μισθωτῶν πρέπει νὰ εἶναι συνεχὴς ἢ διακεκομμένη. Ἐκ τῶν διατάξεων ὅμως τοῦ ἐδ. 2 ἄρθρ. 1 τοῦ ὡς εἴρηται Διατάγματος, ἐν ᾗ γίνεται λόγος περὶ διακοπῆς τῆς ἐργασίας τῶν ἐν τοῖς λεωφορείοις ἐργαζομένων μισθωτῶν, τῆς ὁποίας διακοπῆς καθορίζεται τὸ ἐλάχιστον ὅριον καὶ κατὰ τὴν ὁποίαν ἐπιτρέπεται ἡ ἀποχώρησις τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τοῦ ὀχήματος, παρ' ᾧ ἐργάζεται χωρὶς ἀπαραιτήτως διὰ τοῦ καθορισμοῦ τούτου τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως νὰ νοῆται καὶ ἡ διακοπὴ τῆς λειτουργίας τοῦ ὀχήματος αὐτοῦ, ἐκ τῆς διατάξεως ἐπίσης τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ Διατάγματος, ἐν ᾧ γίνεται λόγος περὶ ἀλλαγῆς τῶν ὁμάδων μισθωτῶν, ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 6 καὶ 8 τοῦ ἰδίου Διατάγματος, ἐν αἷς καθορίζεται, ὅπως εἰς τοὺς ἀναρτωμένους ἐντὸς τῶν αὐτοκινήτων πίνακας ἀναγράφωνται οὐ μόνον αἱ ὧραι ἐναρξεως καὶ λήξεως τῆς ἐργασίας ἑκάστης ὁμάδος, ὡς καὶ τὰ χρονικὰ ὅρια τῶν τυχὸν διακοπῶν, ὁμοίως ἀναγράφωνται εἰς τὰ βιβλιάρια ἐργασίας τῶν ἐν τοῖς λεωφορείοις μισθωτῶν αἱ ὧραι ἐργασίας αὐτῶν, αἱ τυχὸν διακοπαὶ καὶ ὁ χρόνος καὶ ὁ τόπος τῶν ἀλλαγῶν τῶν ὁμάδων, ἰδίᾳ δὲ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 4, καθ' ἣν ὁ ἐργοδότης δύναται ν' ἀπασχολήσῃ προσωπικὸν ἐργασθὲν κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν παρ' αὐτῷ ἢ ἄλλοις ἐργοδόταις ὀλιγωτέρας τῶν ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω Π. Δ. καθοριζομένων ὡρῶν, ἀλλὰ μόνον διὰ τὸν χρόνον τὸν ἀπαιτούμενον πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ νομίμου ἀνωτάτου ὁρίου ἡμερησίας ἐργασίας, συνάγεται, κατὰ τρόπον μὴ δυνάμενον σοβαρῶς νὰ ἀμφισβητηθῇ, ὅτι οὐδόλως ἀπαγορεύεται νὰ εἶναι καὶ διακεκομμένη ἡ τῶν ἐν λόγῳ μισθωτῶν ἐργασία ἐν τοῖς αὐτοκινήτοις λεωφορείοις. Δύναται ὁ ἐργοδότης νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τοὺς εἰρημένους μισθωτοὺς καὶ διακεκομμένην ἐργασίαν ἀναλόγως τῶν συγκοινωνιακῶν ἀναγκῶν τοῦ κοινοῦ, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τοῦ συμφέροντος τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀρκεῖ μόνον νὰ ποιῆται λελογισμένην χρῆσιν τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ τούτου καὶ οὐχὶ κατάχρησιν αὐτοῦ, ὡς ἐν τῇ τελευταίᾳ περιπτώσει θὰ συνέβαινεν, ἂν ἐπὶ παραδείγματι ἐπέβαλλεν εἰς τὸν αὐτὸν μισθωτὸν περισσοτέρας τῆς μιᾶς διακοπῆς εἰς

τὸ εἰκοσιτετράωρον, ἐξαναγκάζων αὖτως αὐτὸν παραλόγως καὶ ἀδικαιολογήτως νὰ εὑρίσκηται εἰς διαρκῆ κίνησιν, ἢ καθώριζε τὰ ὅρια ἐργασίας αὐτοῦ κατὰ τρόπον, ὥστε νὰ μὴ παρεμβάλληται χρονικὸν διάστημα ἀνάλογον καὶ ἐπαρκὲς διὰ τὴν νυκτερινὴν αὐτοῦ ἀνάπαυσιν.

V

ΑΔΕΙΑ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΕΠΙΒΛΑΒΗ ΕΡΓΑ

Περίληψις ἐρωτήματος: *"Αν δικαιοῦνται δωδεκαημέρου ἐτησίας ἀδείας μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν μόνον οἱ κάτω τῶν 18 ἐτῶν ἀπασχολούμενοι μισθωτοὶ εἰς ἔργα ἐπιβλαβῆ ἢ κοπιώδη ἢ καὶ οἱ ἄνω τῶν 18 ἐτῶν τοιοῦτοι.*

Νομικοῦ Συμβουλίου Ὑπουργείου Ἐργασίας Γνωμ. 54|468|1951

Γνωμοδοτῶν ὁ Νομικὸς Σύμβουλος τοῦ Κράτους κ. *Τρ. Κοντογιαννόπουλος*

Ἡ σχετικὴ διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 § 5 τοῦ Νόμου 559|1945 «περὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν» ἔχει ἐπὶ λέξει ὡς ἑξῆς: «Εἰς πᾶσαν περίπτωσιν μισθωτοὶ ἡλικίας κατωτέρας τῶν 18 ἐτῶν ἢ ἐκτελοῦντες κατὰ κανόνα ἔργα ἐπιβλαβῆ διὰ τὴν ὑγείαν των ἢ ἰδιαιτέρως κοπιώδη (στοιχειοθέτησις ἢ ἀνάτηξις μετάλλου εἰς τὴν τυπογραφίαν, κυρία ἀπασχόλησις εἰς πλυντήρια ἢ βαφεῖα, εἰς τὴν ὑαλουργίαν καὶ εἰς τὴν διενέργειαν φορτοεκφορτώσεων) δικαιοῦνται κατ' ἔτος ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν, περιλαμβανούσης οὐχὶ ὀλιγωτέρας τῶν 12 ἀλλεπαλλήλων ἐργασίμων ἡμερῶν. Ἐκ τῆς διατυπώσεως τῆς ἀνωτέρω διατάξεως σαφῶς καταφαίνεται, ὅτι ἡ χορήγησις τῆς προκειμένης ἀδείας δὲν παρέχεται μόνον εἰς τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς ἔργα κατὰ κανόνα ἐπιβλαβῆ διὰ τὴν ὑγείαν των ἢ ἰδιαιτέρως κοπιώδη μισθωτούς, εἴτε ἄγοντας ἡλικίαν κάτω τῶν 18 ἐτῶν, εἴτε ἄγοντας μεγαλυτέραν τοιαύτην, ἀλλὰ καὶ εἰς μισθωτοὺς ἄγοντας ἡλικίαν κάτω τῶν 18 ἐτῶν, ἀνεξαρτήτως ἂν οὗτοι ἀπασχολοῦνται εἰς ἔργα βλαπτικὰ τῆς ὑγείας των ἢ ἰδιαιτέρως κοπιώδη. Ἡ ἐν λόγῳ διάταξις, ὅσον ἀφορᾷ τὴν χορήγησιν τῆς 12ημέρου ταύτης, ἀνεξαρτήτως τῶν λοιπῶν ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ Νόμου προϋποθέσεων, ἀδείας διακρίνει τοὺς μισθωτοὺς εἰς δύο κατηγορίας, δεομένας τῆς αὐτῆς προστασίας καὶ μεταχειρίσεως, εἰς μισθωτοὺς ἄγοντας ἡλικίαν κατωτέραν τῶν 18 ἐτῶν καὶ εἰς τοιούτους ἀπασχολουμένους εἰς ἔργα βλαπτικὰ τῆς ὑγείας των ἢ ἰδιαιτέρως κοπιώδη. Καὶ ἡ διάκρισις αὕτη καταφαίνεται ἐκ τοῦ ὅτι εὐθὺς μετὰ τὴν λέξιν «μισθωτοί», ἐτέθη κόμμα, μετὰ δὲ τὴν πρώτην κατηγορίαν (τῶν ἀγόντων ἡλικίαν μικροτέραν τῶν 18 ἐτῶν) ἐχρησιμοποιήθη ὁ διαζευκτικὸς σύνδεσμος «ἢ». Ἐὰν ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ προστατεύσῃ μόνον τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς βλαπτικὰ τῆς ὑγείας των ἔργα ἢ εἰς ἰδιαιτέρως κοπιώδη μισθωτούς, εἴτε ἄγουσιν οὗτοι ἡλικίαν κάτω τῶν 18 ἐτῶν, εἴτε ὄντας μεγαλυτέρας ἡλικίας, ὡς διατυποῦται εἰς τὸ ἕτερον σκέλος τοῦ ἐρωτήματος, θὰ ἔδει νὰ ἐξεφράζετο, κατ' ἄλλον τρόπον, πλέον σαφῆ, συγκεκριμένως δὲ θὰ ἔλεγε: «μισθωτοὶ εἴτε ἡλικίας κατωτέρας τῶν 18 ἐτῶν, εἴτε μείζονος τοιαύτης, ἐκτελοῦντες κατὰ κανόνα ἔργα ἐπιβλαβῆ διὰ τὴν ὑγείαν των ἢ ἰδιαιτέρως κοπιώδη». Ἀλλὰ ὁ νομοθέτης δὲν ἐποίησε τοῦτο. διότι δὲν ἠθέλησε νὰ περιορίσῃ τὴν προκειμένην προστασίαν μόνον εἰς τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς ἰδιαιτέρως κοπιώδη ἢ ἐπιβλαβῆ διὰ τὴν ὑγείαν των ἔργα. Ἀπεσκόπησε νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν προστασίαν ταύτην καὶ ἐπὶ τῶν ἀγόνων ἡλικίαν κάτω τῶν 18 ἐτῶν, ἀνεξαρτήτως ἂν ἀπασχολοῦνται οὗτοι εἰς βαρείας ἢ ἀνθυγιεινὰς ἐργασίας, διὰ τὸν λόγον ὅτι ἡ τρυφερὰ αὐτῶν ἡλικία χρήζει τῆς αὐτῆς προστασίας, ὅσον καὶ ἡ ἐπιβλαβῶς ἐπὶ τῆς ὑγείας τοῦ ἐργαζομένου ἐπενεργοῦσα ἀπασχόλησις. Καὶ ἕνεκα τοῦ λόγου τούτου πρέπει εἰς τὴν ἐν τῷ κειμένῳ διατύπωσιν.

VI

ΕΝΝΟΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ

Περίληψις ἐρωτήματος: *"Αν ἡ "Εταιρία..., ἐμπορευομένη πετρελαιοειδῆ, ἀνήκῃ εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Α.Ν. 1836|1951 ἑταιριῶν κοινωφελοῦς σκοποῦ.*

Νομικοῦ Συμβουλίου Ὑπουργείου Ἐργασίας Γνωμ. 55|532|1951

Γνωμοδοτῶν ὁ Νομικὸς Σύμβουλος τοῦ Κράτους κ. *Τρ. Κοντογιαννόπουλος*

Κατὰ τὴν θεωρίαν καὶ τὴν Νομολογίαν τῶν Δικαστηρίων ἐπιχειρήσεις κοινωφελεῖς ἢ κοινωφελοῦς σκοποῦ χαρακτηρίζονται ἐκεῖναι, αἵτινες κατ' ἀρχὴν ἀποβλέπουσιν εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου καὶ τῶν ὁποίων ἡ λειτουργία προσιδιάζει καὶ δέον, κατ' ἀρχήν, ν' ἀνήκῃ εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Κράτους, ἢ ὑπὸ ἄλλων δέ, πλὴν τοῦ Κράτους, νομικῶν ἢ φυσικῶν προσώπων διεξαγωγὴ αὐτοῦ δέον νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς κατὰ παραχώρησιν ἢ κατ' ἐντολὴν τοῦ Κράτους γινομένη. Ὡς τοιαῦται κοινωφελεῖς ἐπιχειρήσεις ἐχαρακτηρίσθησαν αἱ συγκοινωνίαι, αἱ τηλεπικοινωνίαι κ.λ.π. Τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ ἐμπόρευμα (πετρελαιοειδὲς ἐν προκειμένῳ), οὗτινος τὴν εἰσαγωγὴν καὶ ἐμπορίαν διεξάγει μία ἐμπορικὴ ἐπιχείρησις, εἶναι ἀγαθὸν πρώτης ἀνάγκης, δὲν ἀρκεῖ, διὰ νὰ χαρακτηρισθῇ τὴν ἐπιχείρησιν ὡς κοινωφελῆ ἢ ἔχουσαν κοινωφελῆ σκοπόν, διότι, ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, θὰ ἔπρεπε νὰ χαρακτηρισθῶσιν ὡς κοινωφελεῖς ὅλαι αἱ ἐπιχειρήσεις, αἱ ὁποῖαι ἀσχολοῦνται εἰς τὴν παραγωγήν, προμήθειαν καὶ ἐμπορίαν τοιούτων ἀγαθῶν πρώτης ἀνάγκης, ὡς εἶναι τὰ τρόφιμα ἐν γένει, τοιοῦτόν τι ὅμως οὐδεὶς ἰσχυρίσθη. Καθ' ἃ προλαβόντες ἐξεθέσαμεν, διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς ἐπιχειρήσεως ὡς κοινωφελοῦς ἀπαιτεῖται, πλὴν τῆς ἐξυπηρετήσεως τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου, νὰ ὑπάγηται αὐτὴ εἰς τὴν σφαῖραν τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Κράτους, νὰ συγκατολέγηται τοὐτέστι μεταξὺ τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐπιδιωκομένων σκοπῶν, ὡς π.χ. εἶναι ἡ ἐξασφάλισις τῆς συγκοινωνίας, τῆς τηλεπικοινωνίας κ.λ.π. Μεταξὺ τῶν σκοπῶν τούτων ὅμως δὲν περιλαμβάνεται ὑπὸ τοῦ Κράτους, ὡς εἶναι διαμορφωμένον τοῦτο παρ' ἡμῖν, καὶ ἡ τροφοδοσία ἢ ἡ προμήθεια τῶν ἀγαθῶν πρώτης ἀνάγκης εἰς τοὺς πολίτας αὐτοῦ, ἀφεθεῖσα καὶ ὑπαχθεῖσα εἰς τὴν σφαῖραν τῆς ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως καὶ πρωτοβουλίας.

ΝΟΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟΝ Α.Ν. 1836|1951

Ὑπὸ τοῦ κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ Β. ΑΛΕΒΙΖΟΥ, Δικηγόρου

Ὁ Α.Ν. 1836|1951 ἐρρύθμισε τὸ φλέγον κοινωνικὸν ζήτημα τῆς ἀποκαταστάσεως καὶ εὑρέσεως ἐργασίας τῶν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπολυομένων ἐφέδρων. Διὰ τῶν σχετικῶν αὐτοῦ ἄρθρων 1 καὶ 5 ὥρισε ποῖα τὰ δικαιούμενα τῆς προστασίας αὐτοῦ πρόσωπα καὶ ποῖα τὰ ὑποβλητέα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν παρὰ τοῦ ἁρμοδίου Κεντρικοῦ Συμβουλίου Ὑπουργείου Ἐργασίας τοποθέτησιν τοῦ δικαιούχου εἰς ἀνάλογον ἐργασίαν. Παραιτέρω ὁ ἴδιος νόμος ὁρίζει τὸν τρόπον τῆς τοιαύτης τοποθετήσεως καὶ ὅτι ὁ κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεών του τοποθετηθεὶς ἔφεδρος μετὰ τὸν σχετικὸν ἔλεγχον τῶν προσκομισθέντων δικαιολογητικῶν του προσλαμβάνεται ὑποχρεωτικῶς ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας, εἰς ἣν ἐτοποθετήθη (ἄρθρον 3), τῆς σχέσεως ἐργασίας ὁριστικοποιουμένης ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεώς του πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας, ὡς καὶ τοῦ δικαιώματος λήψεως ἀποδοχῶν (ἄρθρον 9) καὶ ὁρίζεται ὑποχρεωτικῶς ἐπὶ μίαν τριετίαν, τῆς ἀπολύσεως ἐπιτρεπομένης εἰς ἃς περιπτώσεις ἀναφέρει τὸ ἄρθρον 7 καὶ ὑπὸ προϋποθέσεις διαγραφομένας ὑπ' αὐτοῦ.

Διὰ τὴν καταρτισιν καὶ τὸ κῦρος τῆς σχέσεως ἐργασίας εἰς τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις, οὐδεὶς ἄλλος ὅρος ἢ προϋπόθεσις πρέπει νὰ ἐκπληρωθῇ, οὐδὲ ἀπαιτεῖται νὰ προσκομισθοῦν νέα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν πρόσληψιν ὡς καὶ πιστοποιητικὸν κοινωνικῶν φρονημάτων, πολλῷ δὲ μᾶλλον μετὰ τὴν γενομένην πρόσληψιν καὶ παροχὴν ὑπηρεσίας ὑπὸ τοῦ τοποθετηθέντος. Τὸ τοιοῦτον ὅμως ζήτημα ἀνέκυψε ἀτυχῶς εἰς τὴν πρακτικὴν καὶ ἀποτελεῖ διὰ τοὺς κακοπίστους ἐργοδότας ἀφορμὴν πρὸς ἀντίδρασιν καὶ ἀνισότητας πρὸς τοὺς τοποθετουμένους, οἵτινες, μὴ δυνάμενοι νὰ ἀνθέξωσιν εἰς τοιαύτας ἀντιδράσεις καὶ ἀντιδικίας ὑποκύπτουσι, ζητοῦν ἀνάκλησιν τοῦ διορισμοῦ των, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ὁ νέος ἐργοδότης θὰ τοὺς προσλάβῃ ἄνευ ἄλλης διατυπώσεως καὶ ἅμα τῇ ἐμφανίσει των. Διὰ τοῦ τρόπου δὲ τούτου οἱ τόσον εὐγενεῖς καὶ ἱεροὶ σκοποὶ τοῦ Α.Ν. 1836|51 λιμνάζουν εἰς τὰ τέλματα τῶν ἀντιδράσεων καὶ ἀντιδικιῶν.

Ὁ Α.Ν. 1836|1951 δὲν ἠξίωσε νὰ ὑποβάλλωνται ἐκ μέρους τῶν κατὰ τὰς διατάξεις του τοποθετουμένων νέα δικαιολογητικά, ὡς καὶ τοιοῦτον κοινωνικῶν φρονημάτων, ρυθμίσας εἰδικῶς καὶ συγκεκριμένην τὴν περίπτωσιν διορισμῶν κατηγορίας προσώπων ἀναμφισβητήτου νομιμοφροσύνης. Ὁ Α.Ν. 516|48, ὁ ὁποῖος θέτει ὡς προϋπόθεσιν διορισμοῦ ἢ διατήρησιν κεκτημένης θέσεως τὴν πιστοποίησιν τῆς νομιμοφροσύνης, ἐδημοσιεύθη εἰς ἀνώμαλον ἐποχὴν ἐσωτερικῶς διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ ἀφορᾷ τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ὁ διορισμὸς γίνεται ὑπ' αὐτῶν τούτων τῶν ἐργοδοτῶν καὶ οὐχὶ ὅταν ἡ τοιαύτη τοποθέτησις γίνεται ὑπὸ κρατικοῦ ὀργάνου (ὡς τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον Ὑπουργείου Ἐργασίας προστασίας ἀπολυομένων ἐφέδρων), ἐπιφυλασσομένης τῆς ἀναποφεύκτου προσλήψεως τοῦ διορισθέντος, ὡς ὁρίζει ὁ Α.Ν. 1836|51, ὅστις εἶναι νεώτερος τοῦ Α.Ν. 516|48 καὶ δι' ἄρθρου τοῦ 13 χαρακτηρίζεται ὡς εἰδικὸς ἔναντι παντὸς ἄλλου νομοθετήματος. Θὰ ἦτο ἀδύνατος μὲ τοιαύτην κειμένην νομοθεσίαν ἡ πρακτικὴ ἐφαρμογὴ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 παράγρ. 2 Α.Ν. 516|48, καθ' ἣν εἰς τὸ ἔγγραφον διορισμοῦ δὲν νὰ ἀναγράφεται ὁ ἀριθμὸς τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 4 ἀποφάσεως νομιμοφροσύνης τοῦ διοριζομένου. Ἡ παραδοχὴ ἐκδοχῆς ὅτι οἱ τοποθετούμενοι δέσει τοῦ Α.Ν. 1836|51 ὑποχρεοῦνται νὰ προσκομίσωσι διὰ τὴν πρόσληψίν των νέα δικαιολογητικὰ εἶναι ἄνευ νομικοῦ στηρίγματος, ἀντικειμένης ἀντιθέτως πρὸς τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Α.Ν. 1836|51, ὅστις τὴν πρόσληψιν καθιέρωσε ὡς ὑποχρεωτικὴν καὶ δὲν ἐξήρτησε ταύτην ἐκ τῆς προσκομίσεως οἱουδήποτε δικαιολογητικοῦ, διότι ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ὁ διορισμὸς δὲν θὰ ἐτελειοῦτο, ὡς ἀξιοῖ ὁ Α.Ν. 1836|51, διὰ μόνης τῆς ἐμφανίσεως τοῦ τοποθετηθέντος, ἀλλὰ θὰ ἔπιπτε ὑπὸ αἴρεσιν καὶ θὰ ἐγένετο ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν, οἵτινες θὰ ἠδύναντο, λόγου χάριν, νὰ εἴπουν ὅτι, διὰ νὰ προσληφθῇς συμφώνως μὲ τὸν κείμενον κανονισμὸν τῆς ὑπηρεσίας μας, πρέπει νὰ ἔχῃς ἡλικίαν μέχρι 30 ἐτῶν ἢ νὰ γνωρίζῃς μίαν γλῶσσαν κλπ. Ἐὰν τοιοῦτόν τι ἐσκόπευεν ὁ Α.Ν 1836|51, θὰ ἔπρεπε φρονοῦμεν νὰ τοποθετῇ τὸν ἐνδιαφερόμενον ἔφεδρον εἰς Α ἐργοδότην, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι θὰ προσκόμιζε οὗτος τὰ ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας, εἰς ἣν τοποθετεῖται, προβλεπόμενα δικαιολογητικὰ καὶ δὲν θ' ἀνέφερε, ὡς ἤδη συμβαίνει, εἰς τὸ ἔγγραφον τοῦ διορισμοῦ, ὅτι τὰ σχετικὰ δικαιολογητικὰ τοῦ τοποθετουμένου εὑρίσκονται εἰς τὸν ἐν τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας ὑπάρχοντα φάκελλόν του, τῶν ὁποίων δύναται νὰ λάβῃ γνῶσιν ἡ ὑπηρεσία, εἰς ἣν τοποθετεῖται, ὅταν μάλιστα, μεταξὺ τῶν ἄλλων πιστοποιητικῶν, ζητεῖται νὰ προσαχθῇ εἰς τὸ Συμβούλιον καὶ πιστοποιητικὸν ποινικοῦ μητρώου.

Αἱ ὑπηρεσίαι ὑποχρεοῦνται νὰ προσλάβωσι τὸν τοποθετούμενον ἄνευ ἄλλης διατυπώσεως, χωρὶς νὰ ὁρίζεται ἡ ἐκ τῆς § 3 ἄρθρ. 1 Α.Ν. 516|48 εὐθύνη, διότι ὁ διορισμὸς δὲν γίνεται ὑπ' αὐτῶν, ἀλλ' ὑπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ Κράτους διὰ τοῦ ἁρμοδίου ὀργάνου του.

Ἐὰν ὑφίσταται ἀντίρρησις ὡς πρὸς τὴν ὑποχρέωσιν τῆς προσλήψεως ἢ διότι ὁ τοποθετηθεὶς δὲν συγκεντρώνει τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα ἢ ὅτι δὲν ὑπέβαλε πιστοποιητικὸν κοινωνικῶν φρονημάτων εἰς τὸ ἁρμόδιον Συμβούλιον τοποθετήσεως, τότε θὰ ἔπρεπε νὰ ζητηθῇ ἡ ἀκύρωσις τῆς πράξεως τοποθετήσεως ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ὡς ἐγένετο ἤδη εἰς περίπτωσίν τινα.

Κατ' ἀκολουθίαν ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ τοποθετηθέντος πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας ὁρίζεται ἀναγκαστικὴ σχέσις ἐργασίας καὶ νομικὸς δεσμός, μὲ δικαίωμα λήψεως ἀποδοχῶν τοῦ τοποθετηθέντος ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεώς του, μὴ ἐξαρτωμένης ἐξ οὐδεμιᾶς ἄλλης προϋποθέσεως. Δὲν δύναται ὅθεν νομικῶς νὰ προταθῇ εἰς τὸν τοποθετηθέντα καὶ ἐμφανισθέντα, ὅτι δὲν προσλαμβάνεται, ἐὰν δὲν προσκομίσῃ σειρὰν πιστοποιητικῶν, ὡς καὶ τοιοῦτον κοινωνικῶν φρονημάτων, ἐπὶ δὲ περισσοτέρων μετὰ τὴν γενομένην πρόσληψιν τοποθετηθέντος δὲν δύναται νὰ τεθῇ οὗτος ἐκτὸς ὑπηρεσίας (ὅταν δὲν προσκομίσῃ τὰ ἄνω δικαιολογητικά), εἰμὴ μόνον κατὰ τὸν τρόπον καὶ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Α.Ν. 1836.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ - ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ - ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΠΑΡΟΧΑΙ ΚΛΑΔΟΥ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Γενικής Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. Έγκύκλ. 95|1951

«Οδηγίαι σχετικώς με την έφαρμογήν των περί προϋποθέσεων ασφαλιστικής ικανότητος διά την χορήγησιν παροχών ασθενείας και μητρότητος διατάξεων του Α.Ν. 1846|1951».

Α'. Προϋποθέσεις χορηγήσεως παροχών ασθενείας

Ι. Ο Α.Ν. 1846|51 περιλαμβάνει δύο σημαντικάς διατάξεις, βασικώς διαφόρους εκείνων του Ν. 6298|34, εις το θέμα των προϋποθέσεων ασθενείας.

1) Καταργεί τας ενιαίας προϋποθέσεις του Ν. 6298 διά την παροχήν ιατρικής περιθάλψεως και επιδόματος ασθενείας και, διαφοροποιών ταύτας, θεσπίζει διαφόρους προϋποθέσεις διά τας παροχάς εις χρήμα από τας προϋποθέσεις διά την παροχήν ιατρικής περιθάλψεως. Ούτω:

α) Διά την παροχήν ιατρικής περιθάλψεως απαιτεί την πραγματοποίησιν πεντήκοντα ημερών εργασίας κατά το προηγούμενον έτος κ.λ.π. (άρθρ. 31 § 1).

β) Διά την λήψιν επιδόματος ασθενείας απαιτεί την πραγματοποίησιν εκατόν ημερών εργασίας κατά το προηγούμενον έτος κ.λ.π. (άρθρον 35 παρ. β).

γ) Ειδικώς διά την σανατοριακήν περίθαλψιν ή τας εν παραγράφω 5 του άρθρου 31 οριζομένας ειδικάς παροχάς απαιτεί, εκτός των προϋποθέσεων του άρθρου 31 παράγρ. 1, και την πραγματοποίησιν 350 τουλάχιστον ημερών εργασίας κατά τα 4 προηγούμενα της ημέρας αναγγελίας ημερολογιακά έτη (άρθρον 31, παράγραφος 10).

δ) Διά την χορήγησιν των επιδομάτων μητρότητος απαιτεί την πραγματοποίησιν διακοσίων τουλάχιστον ημερών εργασίας κατά τα δύο τελευταία έτη τα προηγούμενα της πιθανής ημέρας τοκετού.

2) Απομακρύνει τον κρίσιμον χρόνον της δημιουργίας των ως άνω προϋποθέσεων από την ημερομηνίαν εμφανίσεως της ασφαλιστικής περιπτώσεως προς αποφυγήν καταστρατηγήσεων και διευκόλυνσιν της εσωτερικής υπηρεσίας και θεωρεί πάντοτε τα έτη και τους μήνας ως άκεραίους (ημερολογιακούς) προς διευκόλυνσιν των σχετικών υπολογισμών. Ούτω:

α) Κατ' αρχήν απαιτεί την δημιουργίαν των προϋποθέσεων κατά την διάρκειαν του προηγουμένου έτους της ημέρας της αναγγελίας της ασφαλιστικής περιπτώσεως ή

β) δέχεται, διά λόγους προσαρμογής των ησφαλισμένων εις τας νέας διατάξεις και διά μεταβατικήν περίοδον, και τον υπολογισμόν τινών εκ των ημερών εργασίας του τρέχοντος έτους, αποκλείων όμως πάντοτε τον συνυπολογισμόν των ημερομισθίων του μηνός, εντός του οποίου ανηγγέλθη ή ασφαλιστική περίπτωσις, και εκ των τριών ημερολογιακών μηνών, οίτινες προηγήθησαν της ημέρας της αναγγελίας.

ΙΙ. Αναφέρομεν κατωτέρω σειράν παραδειγμάτων σχετικώς με τον υπολογισμόν των προϋποθέσεων ασθενείας και μητρότητος προς πλήρη κατατόπισίν σας:

1) Κατ' αρχήν άπαντες οι ησφαλισμένοι, οίτινες έχουσι πραγματοποιήσει εκατόν ή πεντήκοντα ημέρας εργασίας κατά το έτος 1950, έχουσιν αντιστοίχως πλήρη ασφαλιστικήν ικανότητα (δι' ιατρικήν περίθαλψιν και επιδόματα ασθενείας) ή μερικήν ασφαλιστικήν ικανότητα (ιατρικήν περίθαλψιν μόνον) δι' ολόκληρον το έτος 1951.

2) Όμοίως ησφαλισμένοι έχοντες πραγματοποιήσει τας ως άνω ημέρας εργασίας εντός του έτους 1951 έχουσιν αναλόγως ασφαλιστικήν ικανότητα διά το έτος 1952.

3) Ησφαλισμένοι έχοντες πραγματοποιήσει 100 ή 50 ημέρας εργασίας κατά το έτος 1950 και 100 ή 50 ημέρας εργασίας κατά το έτος 1951 θά λάβωσιν ασφαλιστικήν ικανότητα πλήρη ή μερικήν, αναλόγως των ημερών εργασίας, διά τα έτη 1951 και 1952. Ήτοι θά λαβωσιν από τούδε ασφαλιστικήν ικανότητα μέχρι 31.12.1952.

4) Διά τους ησφαλισμένους, οίτινες δεν έχουσι πραγματοποιήσει τας προϋποθέσεις κατά την διάρκειαν του προηγουμένου έτους, κατά τα ανωτέρω οριζόμενα, ο υπολογισμός θά γίνηται ως ακολούθως:

Θά λαμβάνηται ως βάσις ή ημερομηνία αναγγελίας της ασφαλιστικής περιπτώσεως ή προκλεύσεως του ησφαλισμένου, ίνα λάβη ασφαλιστικήν ικανότητα. Αφού αφαιρεθή ο μήν της προκλεύσεως του ησφαλισμένου και οι τρεις προηγούμενοι τούτου θά γίνηται αναδρομή εις περίοδον μέχρι 12 μηνών προγενεστέρως και εάν ο ησφαλισμένος έχη πραγματοποιήσει εντός της περιόδου ταύτης τα 100 ή 50 ημερομίσθια, θά τω χορηγήται ασφαλιστική ικανοτης διά περίοδον 15 ημερολογιακών μηνών από του μηνός, εντός του οποίου επραγματοποίησε την 1ην εκ των 100 ή 50 τελευταίων ημερών εργασίας.

Π. χ. ο ησφαλισμένος Α προσέρχεται προς λήψιν ασφαλιστικής ικανότητος την 18ην Αυγούστου 1951. Η ασφαλιστική ικανότης, ήτις θά τω χορηγηθή, υπολογίζεται ως ακολούθως:

α) Δεν υπολογίζονται οι μήνες Αύγουστος, Ιούλιος, Ιούνιος και Μάϊος.

β) Γίνεται αναδρομή μέχρι 12 μηνών, ήτοι από 30.4.51 μέχρι 1.5.50.

γ) Αναλόγως της ημέρας, καθ' ην έχει πραγματοποιήσει την 1ην εκ των 100 ή 50 τελευταίων ημερών εργασίας, τω δίδεται ασφαλιστική ικανότης ως κάτωθι:

αα) Αν έχη πραγματοποιήσει 25 ημέρας εργασίας κατά το έτος 1950, εξ ων την πρώτην την 15.9.50, και 25 ημέρας εργασίας κατά το έτος 1951 (μέχρι 30.4.51), θά λάβη ασφαλιστικήν ικανότητα διά 15 μήνας υπολογιζομένους

από 1ης Σεπτεμβίου 1950, ήτοι μέχρι 30 Νοεμβρίου 1951.

ββ) Αν έχη πραγματοποιήσει 10 ήμέρας έργασίας το έτος 1950, έξ ών την πρώτην την 1.7.50 και 40 ήμέρας έργασίας μέχρι 30.4.51 θά λάβη άσφαλιστικήν ικανότητα μέχρι 30.9.51.

γγ) Αν έχη πραγματοποιήσει 45 ήμέρας έργασίας κατά το έτος 1950, έξ ών την πρώτην την 15 Ιανουαρίου 1950, και τάς υπολοίπους δ μέχρι 31.1.1951, δεν θά λάβη άσφαλιστικήν ικανότητα διά τον έφεξής χρόνον, διότι αύτη έληξε την 31 Μαρτίου 1951.

Ένταύθα δέον να σημειωθή, ότι αί ήμέραι επιδοτήσεως δι' ανεργίαν ή ασθένειαν συμφώνως τω άρθρω 31 § 1 εδαφ. δεύτερον του Νόμου υπολογίζονται διά την συμπλήρωσιν των προϋποθέσεων της ιατρικής περιθάλψεως μόνον. Συνεπώς, εάν χρησιμοποιηθή έστω και μία ήμέρα εκ των ημερών επιδοτήσεως δι' ασθένειαν ή ανεργίαν διά την συμπλήρωσιν των προϋποθέσεων ασφαλιστικής ικανότητος διά παροχάς ασθενείας, τότε ή ασφαλιστική ικανότης θά δοθή μόνον διά παροχήν ιατρικής περιθάλψεως. (Στρογγύλη σφραγίς βλ. κατωτ.).

Β'. Δικαιούχα πρόσωπα

Διά του νέου νόμου ο κύκλος των δικαιούχων διά την λήψιν παροχών ιατρικής περιθάλψεως ή παροχών ασθενείας εις χρήμα, καθορίζεται ως ακολούθως:

Ι. Παροχαί ασθενείας δι' ιατρικήν περίθαλψιν και επίδομα ασθενείας:

1) Άμεσως ησφαλισμένοι διά μικτήν ασφάλισιν εις το Ι.Κ.Α.

2) Άμεσως ησφαλισμένοι των κλάδων ασθενείας εις το Ι.Κ.Α.

ΙΙ. Παροχαί ασθενείας μόνον δι' ιατρικήν περίθαλψιν:

1. Άμεσως ησφαλισμένοι:

α) Συνταξιούχοι του Ι.Κ.Α. λόγω αναπηρίας ή γήρατος.

β) Συνταξιούχοι αναπηρίας ή γήρατος των λοιπών ταμείων κυρίας ασφαλίσεως, οίτινες κατά την ενεργόν ασφάλισίν των ήσαν ησφαλισμένοι διά τους κλάδους ασθενείας παρά τω Ι.Κ.Α.

Τά εν λόγω πρόσωπα συμφώνως τω άρθρω 6 του Α.Ν. 1846|1951 εν συνδυασμώ προς το άρθρον 60 § 1 εδ. β' θά συνεχίσουν δικαιούμενα των παροχών της ασφαλίσεως του Ιδρύματος από 1.8.51, ήμέρας εναρξεως της ισχύος των περί παροχών διατάξεων του Α.Ν. 1846|1951, εφ' όσον πληρούν τάς προϋποθέσεις του Νόμου. Ήτοι:

αα) Είναι συνταξιούχοι Κλαδικών Ταμείων.

ββ) Κατά τον άμεσως προηγούμενον της συνταξιοδοτήσεως των χρόνον ήσαν ησφαλισμένοι των κλάδων ασθενείας του Ιδρύματος.

γγ) Κατά την ήμέραν της έναρξεως της συνταξιοδοτήσεως των είχον ασφαλιστικήν ικανότητα διά την λήψιν των παροχών ασθενείας του Ιδρύματος. Τούτο συνάγεται εκ της διατυπώσεως του άρθρου 6 του Νόμου, δι' ής ορίζεται, ότι τά εν λόγω πρόσωπα εσυνεχίζουν δικαιούμενα κ.λ.π.

δδ) Εφ' όσον δεν πρόκειται περί συνταξιούχων λόγω θανάτου ή αναπηρίας, εις τά πρόσωπα ταύτα το συνταξιοδοτικόν δικαίωμα πρέπει να έχη αναγνωρισθή αφού συνεπλήρωσαν το 60ον έτος της ηλικίας των προκειμένου περί ανδρών και το 55ον έτος της ηλικίας των προκειμένου περί θηλέων.

Σημειωτέον, ότι τά εν λόγω πρόσωπα συνεχίζουν ασφαλιζόμενα άνευ υποχρεώσεως καταβολής εισφορών. Συνεπώς συνταξιούχοι των κατηγοριών ταύτων, υπαχθέντες εις την ασφάλισιν του Ιδρύματος επί τη βάσει του Νόμου 1022|1946, θά παύσουν καταβάλλοντες ασφαλιστικάς εισφοράς από 1.8.1951, εφ' όσον πληρούν τάς προϋποθέσεις του άρθρου 6 του Νόμου.

Πάντως επί του θέματος τούτου γενικώτερον θέλει επακολουθήσει ειδική εγκύκλιος.

γ) Επιδοματούχοι λόγω αναπροσαρμογής.

δ) Ησφαλισμένοι, των οποίων έληξεν η ασφαλιστική ικανότης, συνεχίζοντες αρξαμένην θεραπείαν (άρθρον 31 παράγραφος 3).

ε) Εξαιρετικώς προκειμένου περί συνταξιούχων λόγω αναπηρίας και γήρατος (οίτινες κατά τά εν κατωτέρω διαλημβανόμενα θά έχωσιν εις το βιβλιάριον ασθενείας των στρογγύλην σφραγίδα) θά υφίσταται το δικαίωμα προς λήψιν εξόδων κηδείας.

2) Εμμέσως ησφαλισμένοι:

α) Τά μέλη της οικογενείας του ησφαλισμένου ή συνταξιούχου λόγω αναπηρίας ή γήρατος ή επιδοματούχου εξ αναπροσαρμογής, ως καθορίζονται εν άρθρω 33. Ήτοι:

αα) Η σύζυγος ή ο άνάπηρος και άπορος σύζυγος.

ββ) Τά άγαμα τέκνα κ.λ.π. (ως εν παραγράφω β' του άρθρου 33) μέχρι συμπληρώσεως του 18ου έτους της ηλικίας των.

γγ) Η μήτηρ και ο άνάπηρος και άπορος πατήρ.

δδ) Οι ορφανοί πατρός και μητρός έγγονοι και άδελφοί (ως εν παραγράφω δ' του άρθρ. 33), εφ' όσον είναι άγαμοι και μέχρι συμπληρώσεως του 18ου έτους της ηλικίας των.

Οι άνωτέρω θεωρούνται ως μέλη οικογενείας του ησφαλισμένου, συνταξιούχου ή επιδοματούχου λόγω αναπροσαρμογής, εφ' όσον συμβιούσι μετ' αύτου και ή συντήρησις των, προκειμένου περί των υπό στοιχεία ββ, γγ και δδ κατηγοριών, βαρύνει κυρίως αύτόν. Μέχρι της συντάξεως του εν εδαφίω β' § 2 του άρθρου 33 προβλεπομένου Κανονισμού θά δύναται, κατά τά μέχρι σήμερον ισχύοντα, να ορισθή δι' αποφάσεως της οικείας Τ.Δ.Ε., ότι υπάρχει συμβίωσις και όταν διά λόγους υγείας, σπουδών ή άλλους κρινομένους ως σοβαρούς παρά της Τ.Δ.Ε. ο σύζυγος, ή σύζυγος, τά τέκνα κ.λ.π. δεν διαμένουσιν υπό την αυτήν στέγην.

β) Τά κατά τά άνωτέρω μέλη οικογενείας των συνταξιούχων Κλαδικών Ταμείων κυρίας ασφαλίσεως, οίτινες ασφαλίζονται εις το Ι.Κ.Α. κατά τά εν άρθρω 6 του Νόμου οριζόμενα.

γ) Οι συνταξιούχοι, λόγω θανάτου, του Ιδρύματος ή των Κλαδικών Ταμείων του άρθρου 6 του Νόμου.

Γ'. Τρόπος αναγνωρίσεως ασφαλιστικής ικανότητος και απαιτούμενα δικαιολογητικά.

1. Συμφώνως τω άρθρω 65 του Νόμου αί

περί παροχών διατάξεις αύτοῦ ἰσχύουν ἀπό 1 Αὐγούστου 1951. Συνεπῶς ἀπό τῆς ἡμερομηνίας ταύτης θά παύσουν ἰσχύουσαι αἱ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου 6298 δοθεῖσαι παραιτάσεις ἀσφαλιστικῆς ἱκανότητος καί θά πρέπει νά δοθοῦν νέαι τοιαῦται ἐπί τῇ βάσει τῶν προϋποθέσεων τοῦ παρόντος Νόμου.

Πρός τοῦτο δέον, ὅπως κληθῶσιν οἱ ἠσφαλισμένοι δι' ὅλων τῶν εἰς τήν διάθεσιν τῶν Ὑποκαταστημάτων μέσων (δημοσιεύσεις, ραδιόφωνον, ἐπαγγελματικά σωματεῖα κ.λ.π.) καί προσέλθωσιν ἀπό τοῦδε διά τήν εἰς αὐτούς χορήγησιν ἀσφαλιστικῆς ἱκανότητος, ἥτις θά ἰσχύσῃ ἀπό 1 Αὐγούστου 1951. Ἐξ ἄλλου θά πρέπει νά ἐπιστηθῇ ἡ προσοχή τῶν Ὑγειονομικῶν ὀργάνων τοῦ Ἱδρύματος, ἵνα μή λαμβάνουν ὑπ' ὄψιν διά τήν χορήγησιν παροχῶν κατά τόν μῆνα Ἰούλιον ἐ. ἔ. τάς οὕτω δοθησομένας νέας παραιτάσεις, δοθέντος, ὅτι μέχρι τῆς 31ης Ἰουλίου θά ἰσχύσωσιν αἱ παλαιαί. Ἵνα καταστῇ δυνατή ἡ ἐξυπηρέτησις τῶν ἠσφαλισμένων κατά τήν μεταβατικήν ταύτην περίοδον δέον, ὅπως ληφθῇ πρόνοια διά τήν ἐνίσχυσιν τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιῶν Μητρώων Ἠσφαλισμένων, ἅτινα θά πρέπει διά διαλόγου συνεργείου νά ἐργάζωνται καθ' ὅλην τήν διάρκειαν τῆς ἡμέρας.

Διά τήν διευκόλυνσιν καί ἁπλούστευσιν τῆς ἐργασίας τῆς χορηγήσεως τῶν παραιτάσεων ἀσφαλιστικῆς ἱκανότητος καθορίζομεν, ὅπως εἰς τό μέλλον αἱ ἀσφαλιστικαί ἱκανότητες καί αἱ παραιτάσεις αὐτῶν χορηγοῦνται δι' εἰδικῶν σφραγίδων, ὡς τά συνημμένα ὑποδείγματα.

Ἀπό ἑκάστου ὑπαλλήλου, ἐπιφορτισμένου μέ τήν χορήγησιν παραιτάσεως ἀσφαλιστικῆς ἱκανότητος εἰς τούς ἠσφαλισμένους, θά χρησιμοποιηθῶσιν 6 σφραγῖδες ὡς κάτωθι:

1) Σφραγίς σχήματος ὀρθογωνίου, διά πλήρεις προϋποθέσεις παροχῶν ἀσθενείας (100 ἡμερομίσθια) καί ἰσχύν διά τό ἔτος 1951.

2) Σφραγίς σχήματος ὀρθογωνίου, διά πλήρεις προϋποθέσεις παροχῶν ἀσθενείας (100 ἡμερομίσθια) καί ἰσχύν διά τό ἔτος 1952.

3) Σφραγίς σχήματος ὀρθογωνίου, διά πλήρεις προϋποθέσεις παροχῶν ἀσθενείας (100 ἡμερομίσθια) καί ἰσχύν διά τά ἔτη 1951 καί 1952.

4) Σφραγίς στρογγύλη, διά προϋποθέσεις ἰατρικῆς περιθάλψεως (50 ἡμερομίσθια) καί ἰσχύν διά τό ἔτος 1951.

5) Σφραγίς στρογγύλη, ὁμοίως ὡς ἄνω, ἰσχύος διά τό ἔτος 1952.

6) Σφραγίς στρογγύλη, ὁμοίως ὡς ἄνω, ἰσχύος διά τά ἔτη 1951 καί 1952.

Εἰς τάς ὡς ἄνω σφραγῖδας ἀναγράφεται:

α) Ὁ τίτλος τοῦ Ἱδρύματος (Ι.Κ.Α.).

β) Τό Ὑποκατάστημα τοῦ Ἱδρύματος.

γ) Ἄν δίδεται πλήρης ἀσφαλιστική ἱκανότης (100 ἡμερομίσθια) ἤ μόνον δι' ἰατρικήν περίθαλψιν (50 ἡμερομίσθια).

δ) Ἄν ἡ διδομένη ἀσφαλιστική ἱκανότης ἰσχύῃ διά τό ἔτος 1951 ἤ 1952 ἤ δι' ἀμφότερα τά ἔτη.

ε) Ὁ κῶδιξ (κλεῖς) τοῦ ὑπογράφοντος ὑπαλλήλου.

στ) Τά ἀρχικά στοιχεῖα τοῦ ὀνοματεπωνύμου τοῦ ὑπαλλήλου.

ζ) Ἡ ἡμερομηνία, καθ' ἣν ἐχορηγήθη ἡ ἀσφαλιστική ἱκανότης, ἥτις συμπληροῦται παρά τοῦ ὑπογράφοντος.

η) Ἡ ὑπογραφή τοῦ ὑπαλλήλου, τιθεμένη κατά τήν χορήγησιν τῆς παραιτάσεως.

Κατά τήν διά σφραγῖδος χορήγησιν ἤ παράτασιν τῆς ἀσφαλιστικῆς ἱκανότητος δέον, ὅπως ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν καί τά κάτωθι:

1) Θά δίδεται πάντοτε ἀσφαλιστική ἱκανότης δι' ὅλην τήν περίοδον, καθ' ἣν δικαιοῦται ὁ ἠσφαλισμένος.

2) Δι' ὅλους τούς ἠσφαλισμένους, οἵτινες ἔχουν συνεχῆ ἀπασχόλησιν (δημόσιοι ὑπάλληλοι, λοιποί ἐμμίσθοι, προαιρετικῶς ἠσφαλισμένοι κλπ.), ἐφ' ὅσον ἔχουν τάς προϋποθέσεις, θά χορηγηθῇ ἐφ' ἅπαξ ἀσφαλιστική ἱκανότης διά τά ἔτη 1951 καί 1952.

3) Ἡ σφραγίς θά τίθεται ἐπί τῆς πρώτης σελίδος τοῦ ἐσωφύλλου.

4) Θά καταβάλληται προσπάθεια διά τήν καλήν ἀπεύκτωσιν τῆς σφραγῖδος καί τό εὐανάγνωστον τοῦ περιεχομένου της.

5) Σφραγῖδες σχήματος ὀρθογωνίου θά χρησιμοποιοῦνται ἀποκλειστικῶς καί μόνον διά τά πρόσωπα τά ἔχοντα δικαίωμα καί εἰς τάς εἰς χρῆμα παροχάς. Συνεπῶς τοιαῦται σφραγῖδες θά χρησιμοποιοῦνται:

α) *Διά τούς ἠσφαλισμένους διά μικτήν ἀσφάλισιν εἰς τό Ἵδρυμα.*

β) *Διά τούς ἠσφαλισμένους δι' ἀσφάλισιν τῶν κλάδων ἀσθενείας τοῦ Ἱδρύματος.*

6) Διά τούς λοιπούς ἀμέσως καί ἁπαντας τούς ἐμμέσως ἠσφαλισμένους θά χρησιμοποιοῦνται σφραγῖδες στρογγύλου σχήματος.

7) Αἱ σφραγῖδες θά χρησιμοποιοῦνται μόνον παρά τῶν ὑπαλλήλων, δι' οὓς προορίζονται καί τῶν ὁποίων θά φέρουν τόν κῶδικα καί τά ἀρχικά γράμματα τοῦ ὀνόματος, καί θά φυλάσσωνται ὑπ' εὐθύνην αὐτῶν.

8) Διά τούς ἠσφαλισμένους, οἵτινες θά λάβουν ἀσφαλιστικήν ἱκανότητα ἐπί τῇ βάσει τῶν προϋποθέσεων τοῦ Ἰδιήνου, ἐφ' ὅσον δέν δικαιοῦνται νά λάβουν ἀσφαλιστικήν ἱκανότητα δι' ὁλόκληρον τό ἔτος, ἡ ἔκδοσις ἤ παράτασις τῆς ἰσχύος τῶν βιβλιαρίων ἀσθενείας θά γίνηται ὡς καί μέχρι τοῦδε διά τῆς συμπληρώσεως τῶν οἰκείων ἐνδείξεων τῶν βιβλιαρίων ἀσθενείας.

9) Διά τά μέλη τῆς οἰκογενείας τῶν ἠσφαλισμένων, συνταξιούχων κλπ. ἡ ἀσφαλιστική ἱκανότης χορηγεῖται δι' ὃν χρόνον χορηγεῖται καί διά τόν ἐξ οὗ ἕλκεται τό δικαίωμα. Ἄν δέ ὑπάρχουν μεταξύ αὐτῶν πρόσωπα τῶν ὁποίων τό δικαίωμα λήγει εἰς χρόνον συντομώτερον, τότε κάτωθι τῆς φωτογραφίας τοῦ ἐν λόγῳ προσώπου, ὅπου ἀναγράφεται καί τό ἔτος γεννήσεως, θά τίθεται διά σφραγῖδος ἡ διά μελάνης εὐαναγνώστως ἡ ἡμερομηνία λήξεως τοῦ δικαιώματος ὡς ἀκολούθως: «Λῆξις δικαιώματος τῇ . . . . . .».

10) Οἱ ἰατροί τοῦ Ἱδρύματος πρέπει νά ἔχωσιν ὑπ' ὄψιν ὅτι μόνον αἱ ὀρθογώνιαι σφραγῖδες δίδουν δικαίωμα εἰς παροχάς εἰς χρῆμα καί συνεπῶς δίδοντες γνωμάτευσιν περί ἀνικανότητος εἰς ἠσφαλισμένους, τῶν ὁποίων τά βιβλιάρια ἀσθενείας φέρουν στρογγύλην σφραγῖδα, γίνονται ὑπαίτιοι ἀναιτίων διαπληκτισμῶν τῶν ἠσφαλισμένων μέ τάς ὑπηρεσίας τοῦ Ἱδρύ-

μικτος, γεγονός, ὅπερ θά θεωρῆται ὡς πειθαρχικόν παράπτωμα καί θά κολάζεται προσηκόντως.

11) Ὡς δικαιολογητικά διά τήν χορήγησιν ἤ παράτασιν τῆς ἀσφαλιστικῆς ἱκανότητος θά χρησιμεύουν:

1) Διά τούς ἀμέσως ἠσφαλισμένους:

α) *Ἠσφαλισμένοι τοῦ Ἱδρύματος γενικῶς:* Τά ἀσφαλιστικά βιβλιάρια τῶν ἠσφαλισμένων μέ τά ἐπ' αὐτῶν ἐπικεκολλημένα ἔναντι ἤ τάς πράξεις ἀναγνωρίσεως ἡμερομισθίων. Ἐπί ἠσφαλισμένων ἐκτάκτων δημοσίων ὑπαλλήλων, αἱ ἀτομικαί πινακίδες τῶν ἠσφαλισμένων ἤ οἱ παρά τῆς Διευθύνσεως Μηχανογραφήσεως συνταχθέντες ἀτομικοί λογαριασμοί τούτων. Ἐπί προαιρετικῶς ἠσφαλισμένων, μελῶν σωματείων κλπ., τά φέροντα τάς ἐγγραφάς ἀσφαλιστικά βιβλιάρια ἤ αἱ τηρούμεναι ἀτομικαί πινακίδες.

β) *Συνταξιοῦχοι τοῦ Ι.Κ.Α. λόγῳ ἀναπηρίας ἤ γήρατος:* Τά εἰς χεῖρας των βιβλιάρια συντάξεως.

γ) *Ἐπιδοματοῦχοι τοῦ Ι.Κ.Α. δι' ἀσθένειαν ἤ ἀνεργίαν:* Αἱ εἰς τά ἀσφαλιστικά βιβλιάρια ἐγγραφαί περί τῶν ἡμερῶν ἐπιδοτήσεως ἀσθενείας καί αἱ εἰς τά βιβλιάρια ἀνέργου ἐγγραφαί περί τῶν ἡμερῶν ἐπιδοτήσεως ἀνεργίας.

δ) *Συνταξιοῦχοι ἄλλων Ταμείων πυρίας ἀσφαλίσεως πληροῦντες τάς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Νόμου.*

αα) Τό εἰς χεῖρας των συνταξιοδοτικόν βιβλιάριον.

ββ) Τό εἰς χεῖρας των βιβλιάριον ἀσθενείας, ἐξ οὗ προκύπτει, ὅτι κατά τόν πρό τῆς συνταξιοδοτήσεως των χρόνον ἦσαν ἠσφαλισμένοι τοῦ Ἱδρύματος δι' ἀσθένειαν.

γγ) Τό αὐτό ὡς ἄνω βιβλιάριον διά τήν βεβαίωσιν, ὅτι εἶχον ἀσφαλιστικάς προϋποθέσεις ἀσθενείας κατά τόν χρόνον ἐνάρξεως τῆς συνταξιοδοτήσεως.

δδ) Προκειμένου περί συνταξιούχων λόγῳ γήρατος βεβαίωσιν τοῦ συνταξιοδοτήσαντος Ταμείου ἀναφέρουσαν, ὅτι κατά τήν ἔναρξιν τῆς συνταξιοδοτήσεως των εἶχον συμπληρώσει τό ὄγδον (ἐπί ἀρρένων) ἤ τό ὄγδοον (ἐπί θηλέων) ἔτος τῆς ἡλικίας των.

ε) *Ἐπιδοματοῦχοι λόγῳ ἀναπροσαρμογῆς:* Τό εἰς χεῖρας των βιβλιάριον εἰδικῆς συντάξεως.

στ) *Ἠσφαλισμένοι, τῶν ὁποίων ἔληξεν ἡ ἀσφαλιστική ἱκανότης καί συνεχίζουν θεραπείαν* (ἄρθρ. 31 § 3):

αα) Τό βιβλιάριον ἀσθενείας των.

ββ) Γνωμάτευσιν Πρωτοβαθμίου Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς περί τοῦ χρόνου ἐνάρξεως καί πιθανῆς λήξεως τῆς συνεχιζομένης θεραπείας, ὡς καί περί τῆς νόσου, δι' ἣν συνεχίζεται ἡ θεραπεία αὕτη. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ ἀσφαλιστική ἱκανότης θά δυθῇ μέχρι τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν προβλέπεται ἡ λήξις τῆς ἀρξαμένης θεραπείας καί μόνον διά τήν αὐτήν πάθησιν.

2) Διά τά μέλη οἰκογενείας:

α) *Διά τήν ἐγγραφήν τῆς συζύγου:* Ληξιαρχική πρᾶξις γάμου ἤ βεβαίωσις περί τῆς οἰκογενειακῆς καταστάσεως συνταγομένη παρά τοῦ ἁρμοδίου ἱερέως.

β) *Διά τήν ἀναγραφήν τοῦ ἀναπήρου καί ἀπόρου συζύγου:*

αα) Ληξιαρχική πρᾶξις γάμου ἤ βεβαίωσις περί τῆς οἰκογενειακῆς καταστάσεως κατά τά ὡς ἄνω.

ββ) Γνωμάτευσις τῆς Πρωτοβαθμίου Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ι.Κ.Α. περί τῆς ἀναπηρίας τοῦ συζύγου.

γγ) Βεβαίωσις ἀπορίας, ἐκδιδομένη ἀπό τήν εἰδικήν ἐπιτροπήν ἀπορίας τοῦ οἰκείου Κέντρου Κοινωνικῆς Προνοίας.

γ) *Διά τήν ἐγγραφήν τῶν τέκνων:* Ληξιαρχική πρᾶξις γεννήσεως ἤ πιστοποιητικόν ἐγγραφῆς εἰς τά μητρῶα ἀρρένων ἤ τά δημοτολόγια. Ἐνταῦθα δέον νά σημειωθῇ, ὅτι συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 10 § 2 τοῦ Νόμου ἡ ἡλικία βεβαιοῦται μόνον διά τῆς ληξιαρχικῆς πράξεως γεννήσεως ἤ ἐγγραφῆς εἰς τά μητρῶα ἀρρένων ἤ εἰς τά δημοτολόγια. Δεδομένου, ὅτι προσεχῶς εἰς τά ἐν λόγῳ πρόσωπα θέλει ἐπεκταθῇ ἡ περίθαλψις ἀσθενείας, καθ' ἣν ἔκτασιν χορηγεῖται αὕτη καί εἰς τούς ἀμέσως ἠσφαλισμένους, ἐνῷ ἐξ ἄλλου ἐπεξετάθη τό δικαίωμα τῆς περιθάλψεως μέχρι τοῦ 18ου ἔτους τῆς ἡλικίας των, αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ Ἱδρύματος εἶναι ὑποχρεωμέναι νά βασίζωνται εἰς τό μέλλον διά τήν ἐγγραφήν τῶν προστατευομένων μελῶν, εἰς τά ὑπό τοῦ Νόμου καθοριζόμενα βέβαια στοιχεῖα. Τοῦτο δέον νά γίνῃ εὐρέως γνωστόν εἰς τούς ἠσφαλισμένους. Ὁπωσδήποτε διά μεταβατικήν περίοδον τριῶν μηνῶν ἐπαφίεται εἰς τήν κρίσιν τῶν Διευθυντῶν τῶν Ὑποκαταστημάτων καί, προκειμένου περί τῶν Μητρώων Ἠσφαλισμένων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς—Θεσσαλονίκης, τῶν Προϊσταμένων τῶν Μητρώων Ἠσφαλισμένων, ὅπως ἀποδέχωνται κατ' ἐξαίρεσιν καί προκειμένου περί ἐπειγουσῶν περιπτώσεων ἢ ἀδυναμίας ἀμέσου προσκομίσεως τῶν ληξιαρχικῶν πράξεων κλπ., τήν ἐγγραφήν τῶν τέκνων ἐπί τῇ βάσει ἑτέρων, πλήν τῶν ὑπό τοῦ Νόμου καθοριζομένων, στοιχείων.

δ) *Διά τήν ἐγγραφήν τῆς μητρός:* Βεβαίωσις ἱερέως περί τῆς οἰκογενειακῆς καταστάσεως.

ε) *Διά τήν ἐγγραφήν τοῦ ἀναπήρου καί ἀπόρου πατρός:*

αα) Γνωμάτευσις Πρωτοβαθμίου Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς περί τῆς ἀναπηρίας.

ββ) Πιστοποιητικόν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ οἰκείου Κέντρου Κοινωνικῆς Προνοίας περί τῆς ἀπορίας.

στ) *Διά τήν ἐγγραφήν τῶν ὀρφανῶν πατρός καί μητρός ἐγγόνων καί ἀδελφῶν:*

αα) Βεβαίωσις τοῦ ἱερέως περί τῆς συγγενικῆς σχέσεως μέ τόν ἀμέσως ἠσφαλισμένον καί περί τοῦ ὅτι εἶναι ἄγαμοι.

ββ) Ληξιαρχική πρᾶξις γεννήσεως.

ζ) *Διά τήν ἐγγραφήν τῶν ὀρφανῶν πατρός μόνον, ἢ μητρός ἐγγόνων καί ἀδελφῶν, ἐφ' ὅσον ὁ ἐπιζῶν γονεύς λογίζεται κατά τό ἀνωτέρω μέλος τῆς οἰκογενείας:* Τά ἐν παραγράφῳ στ' δικαιολογητικά. Διά τάς περιπτώσεις χωριστῆς συμβιώσεως δέον, ὅπως συννεκβάλλεται ἀπόφασις τῆς οἰκείας Τ.Δ.Ε., δικαιολογούσης τήν χωριστήν συμβίωσιν κατά τά ἐν παραγράφῳ δ τοῦ Κεφαλαίου Β' διαλαμβανόμενα.

Ειδικώς προκειμένου περί τών τέκνων, τών άδελφών και τών γονέων είναι απαραίτητον, όπως εις τάς εκδιδομένας βεβαιώσεις αναφέρηται ότι είναι άγαμα.

η) **Συνταξιούχοι λόγω θανάτου**: Διά τούς συνταξιούχους λόγω θανάτου, οίτινες συμφώνως τώ άρθρω 31 παράγραφος 2 δικαιούνται τών παροχών της ασφαλίσεως, εφ' όσον χρόνον είναι συνταξιούχοι και 6 μήνες μετά την λήξιν τού δικαιώματος, ως δικαιολογητικά διά την έκδοσιν και περάτωσιν της ασφαλιστικής ικανότητος θά χρησιμεύουν τά εις χείρας των συνταξιοδοτικά βιβλιάρια. Εις τά εν λόγω πρόσωπα θά δίδεται πάντοτε ασφαλιστική ικανότης διά τό επόμενον έτος, κατά δε την λήξιν τού δικαιώματος δι' έξ μήνας μετ' αύτην.

Δ'. Σύνταξις και επεξεργασία δελτίων οικογενειακής καταστάσεως. — Τήρησις Μητρώου μελών οικογενείας.

I. Από της έναρξεως της εφαρμογής της παρούσης άπαντα τά δικαιολογητικά έγγραφής τών μελών οικογενείας τών ησφαλισμένων θά διαβιβάζωνται εις την Διεύθυνσιν Μηχανογραφήσεως, όπου και θά τηρούνται, αφού συνταχθή επί τη βάσει αύτών το Δελτίον Οικογενειακής Καταστάσεως.

II. Εις το δελτίον οικογενειακής καταστάσεως θά αναγράφωνται στατιστικά στοιχεία σχετικά με τά μέλη της οικογενείας.

III. Επί τη βάσει τών δελτίων οικογενειακής καταστάσεως τών ησφαλισμένων θά καταρτισθούν πινακίδες οικογενειακής καταστάσεως και μητρώα μελών οικογενείας.

IV. Τών ανωτέρω πινακίδων θά γίνη στατιστική επεξεργασία πρός εξαγωγήν σχετικών συμπερασμάτων.

V. Τά εν παραγράφω 1 δικαιολογητικά θά διαβιβάζωνται ημίν αφού ταξινομηθούν ως έπεται:

1) Τά αφορώντα τον αυτόν ησφαλισμένον δικαιολογητικά θά συγκεντρούνται εις δεσμίδα και θά συνδέωνται μετά μεγίστης επιμελείας διά συρραπτικής μηχανής ή δι' άλλου μέσου.

2) Έκάστη δεσμίς θά καταχωρήται εις ειδικόν πρωτόκολλον δικαιολογητικών, συμφώνως πρός το συνημμένον υπόδειγμα και θά λαμβάνη αριθμόν πρωτοκόλλου καταχωρήσεως, όστις θά αναγράφηται ευκρινώς δι' ερυθράς μολυβδίδος επί τού πρώτου τών δικαιολογητικών.

3) Ώσαύτως επί τού πρώτου τών δικαιολογητικών θά αναγράφηται ευαναγνώστως ο ακριβής αριθμός μητρώου τού ησφαλισμένου.

4) Ο εν παραγράφω 2 αριθμός πρωτοκόλλου θά αναγράφηται και εις την στήλην επαρκτηρήσεις της ατομικής πινακίδος.

5) Δικαιολογητικά διαβιβαζόμενα ύμιν μεταγενεστέρως και αφορώντα άλλα μέλη της οικογενείας τού ησφαλισμένου θά διαβιβάζωνται, αφού ταξινομηθούν κατά τά ανωτέρω εις νέαν δεσμίδα, επί της οποίας, εκτός τού αριθμού μητρώου, θά αναγραφή ο παλαιός αριθμός πρωτοκόλλου (υφ' ον κατεχωρήθησαν τά το πρώτον αποσταλέντα δικαιολογητικά) και μετά κάθετον γραμμήν, ο αριθμός πρωτοκόλλου της νέας δεσμίδος.

6. Ώσαύτως επί τού πρώτου δικαιολογητικού έκάστης δεσμίδος πρέπει να αναγράφηται κάτωθι ή κατηγορία, εις ην ανήκει ο άμεσος ησφαλισμένος.

Ήτοι:

α) Ησφαλισμένος Ι.Κ.Α.

β) Συνταξιούχος Ι.Κ.Α.

γ) Συνταξιούχος άλλου Κλαδικού Ταμείου κυρίας ασφαλίσεως (άρθρον 6 του Νόμου).

Περαίνοντες συνιστώμεν προσεκτικήν μελέτην και εφαρμογήν τών διαλαμβανομένων.

Συναφείς (έγκ. 106|1951):

1. Κατά την πρώτην εφαρμογήν τού Α.Ν. 1846|1951 αί υπηρεσίαι τών Υποκαταστημάτων θά αποφύγουν την αίτησιν ληξιαρχικών πράξεων γάμου, γεννήσεως ή άλλων πιστοποιητικών διά την εγγραφήν τών μελών οικογενείας τών ησφαλισμένων, εφ' όσον τά πρόσωπα ταύτα έχουν περιληφθή εις τά οικογενειακά βιβλιάρια, επί τη βάσει τών δικαιολογητικών, άτινα εζητούντο κατά το παρελθόν.

Η παράτασις της ασφαλιστικής ικανότητος εις τά οικογενειακά βιβλιάρια των ησφαλισμένων τούτων θά γίνεται άνευ της προσκομιδεως οιουδήποτε νέου δικαιολογητικού.

Εις τούς ησφαλισμένους τούτους θά γίνεται σύστασις, όπως προσκομίσωσι βραδύτερον ληξιαρχικάς πράξεις γεννήσεως των τέκνων κλπ., εφ' όσον δέν έχουσι προσκομίσει κατά το παρελθόν, διότι άνευ της προσκομίσεως επισήμων πιστοποιητικών δέν θά καταστή δυνατή ή εν καιρώ επέκτασις εις τά μέλη οικογενείας αυτών της περιθάλψεως, ήτις προβλέπεται παρά τού άρθρ. 31 § 4 εδάφ. Β' του Α.Ν. 1846|1951.

2. Διά τά το πρώτον συμπεριλαμβανόμενα εις τά οικογενειακά βιβλιάρια μέλη οικογενείας θά τύχωσιν αυστηράς εφαρμογής τά εν εγκυκλίω 95|1951 διαλαμβανόμενα σχετικώς με τά απαιτούμενα δικαιολογητικά διά την εγγραφήν τών μελών της οικογενείας.

3. Επί τη ευκαιρία εφιστώμεν ιδιαιτέρως την προσοχήν τών Δ|ντών των Υποκαταστημάτων και Προϊσταμένων Παραρτημάτων Γενικού Μητρώου, επί της ιδιαιτέρας σημασίας, την οποίαν έχει ή αναγραφή ευαναγνώστως και άνευ ξεσμάτων τού Α.Μ. των ησφαλισμένων και εξ δυνατόν τού ονοματεπωνύμου, επί της σελίδος τού βιβλιαρίου ασθενείας επί της οποίας τίθεται ή χορηγούσα την παράτασιν της ασφαλιστικής ικανότητος σφραγίς.

Γενικής Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. Εγκύκλ. 119|1951

«Τροποποίησις και συμπλήρωσις υπ' αριθ. 95|1951 εγκυκλίου περί τών προϋποθέσεων ασφαλιστικής ικανότητος κατά τον Α.Ν. 1846|1951».

Εν σχέσει με την αναγνώρισιν της ασφαλιστικής ικανότητος προς λήψιν τών παροχών ασθενείας (άρθρα 31 και 35 του Α.Ν. 1846|1951) παρέχομεν εν συνεχεία προς την υπ' αριθ. 95|1951 εγκύκλιον διαταγήν μας τάς κατωτέρω συμπληρωματικάς οδηγίας.

I. Συνδρομή τών προϋποθέσεων του άρθρου 31 και επιγενομένη συμπλήρωσις τών προϋποθέσεων του άρθρου 35.

Εφ' όσον η συνδρομή τών προϋποθέσεων,

συμφώνως πρὸς τὰς ἀνωτέρω διατάξεις, συνδέεται μὲ τὴν ἡμέραν ἀναγγελίας τῆς ἀσφαλιστικῆς περιπτώσεως (ὑπολογισμὸς τοῦ δεκαπενταιμήνου), εἶναι ἐνδεχόμενον ἡσφαλισμένος, δικαιωθεὶς μόνον ἰατρικῆς περιθάλψεως (στρογγύλη σφραγίς), βραδύτερον διὰ τῆς συνεχίσεως τῆς ἐργασίας του καὶ συμπληρώσεως τῶν ἀπαιτουμένων καὶ διὰ τὴν ἐπιδότησιν προϋποθέσεων νὰ δικαιοῦται κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀναγγελίας τῆς ἀσφαλιστικῆς περιπτώσεως πλήρους ἀσφαλιστικῆς ἱκανότητος (ὀρθογώνιος σφραγίς). Ἐφιστῶμεν τὴν προσοχὴν τῶν ἀσφαλιστικῶν ὀργάνων ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω, ἵνα εἰς τὰς ἐν λόγῳ περιπτώσεις, ὡς ἀκριβῶς δηλονότι βεβαιοῦται ἰατρικῶς ἀνικανότης πρὸς ἐργασίαν ἡσφαλισμένου ἔχοντος μερικὴν ἀσφαλιστικὴν ἱκανότητα, μὴ ἀποκλείεται οὔτος τῆς ἐπιδοτήσεως μὲ μόνον τὸν λόγον, ὅτι τὸ βιβλιάριον ἀσθενείας αὐτοῦ ἔχει σφραγισθῇ μὲ στρογγύλην σφραγῖδα.

Ἐπειδὴ ὅμως εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτὰς ἡ ἔρευνα τῆς ὑπάρξεως καὶ τῶν προϋποθέσεων τῆς ἐπιδοτήσεως δὲν εἶναι εὐχερὲς νὰ γίνεται παρὰ τῶν ὑγειονομικῶν ὀργάνων, καὶ ὅταν ἀκόμη ὁ ἡσφαλισμένος φέρει μεθ' ἑαυτοῦ τὸ ἀσφαλιστικόν βιβλιάριόν του, πρὸς ἀποφυγὴν σφαλμάτων καὶ ἀδικιῶν εἰς βάρος τούτου, οἱ ἰατροὶ τοῦ Ἱδρύματος, διαπιστώνοντες ἀνικανότητα πρὸς ἐργασίαν τοῦ ἐξεταζομένου παρ' αὐτῶν ἡσφαλισμένου, ὅστις ἔχει μερικὴν ἀσφαλιστικὴν ἱκανότητα (στρογγύλη σφραγίς), δέον νὰ παραπέμπουν τοῦτον εἰς τὴν ἁρμοδίαν ὑπηρεσίαν διὰ τὴν ἐπανεξέτασιν τοῦ δικαιώματός του τῆς πλήρους ἀσφαλιστικῆς ἱκανότητος (ὀρθογώνιος σφραγίς).

Ἀπαραιτήτως δὲ οἱ ἰατροὶ δέον νὰ χορηγῶσιν εἰς τὸν ἐνδιαφερόμενον ἔνδειξιν περὶ τοῦ χρόνου τῆς ἀνικανότητός του πρὸς ἐργασίαν, ἥτις θὰ χρησιμεύσῃ εἰς μὲν τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς θέλει χορηγηθῇ ἐπίδομα, ὡς δικαιολογητικὸν τῆς ἐπιδοτήσεως, ἀντικαθισταμένην διὰ τῆς κεκανονισμένης γνωματεύσεως ἀνικανότητος, εἰς δὲ τὰς λοιπὰς περιπτώσεις ὡς στοιχεῖον διὰ τὴν ταχτοποίησιν τοῦ ἡσφαλισμένου ἔναντι τοῦ ἐργοδότου του διὰ τὰς ἡμέρας ἀποχῆς του ἐκ τῆς ἐργασίας. (Βλέπε σχετικῶς καὶ ἐγκύκλ. 274|1949).

II. Ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ 15μήνου ἀφορᾷ τὰς ἡμέρας ἐργασίας.

Ἐκ τῆς διατυπώσεως τοῦ ἄρθρου 31 § 1 τοῦ Α. Ν. 1846|1951 σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ 15μήνου, ἀφορᾷ τὰς ἡμέρας ἐργασίας, ἐξ ὧν δὲν ὑπολογίζονται αἱ πραγματοποιηθεῖσαι κατὰ τὸ τελευταῖον ἡμερολογιακὸν τρίμηνον πρὸ τῆς ἀναγγελίας τῆς ἀσθενείας ἢ τῆς πιθανῆς ἡμέρας τοῦ τοκετοῦ. Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ὁ νομοθέτης ἠθέλησε προφανῶς τὴν ἐξασφάλισιν κατὰ τὸ δυνατὸν τοῦ ἀσφαλιστικοῦ φορέως ἔναντι τοῦ ἡσφαλισμένου ἐκείνου, ὅστις χρησιμοποιεῖ τὴν ἐργασίαν του ὡς μέσον πρὸς παροχήν, ὅπερ συμβαίνει, πιθανώτατα, ὅσάκις ὁ ἡσφαλισμένος ἀμέσως μετὰ πραγματοποίησιν τῶν προϋποθέσεων ἀναγγέλλει τὴν ἀνικανότητά του πρὸς ἐργασίαν. Ὁ κίνδυνος οὗτος δὲν ὑπάρχει προκειμένου περὶ ἡμερῶν ἐπιδοτήσεως.

Ἑπομένως αἱ ἡμέραι, καθ' ἃς ὁ ἡσφαλισμένος ἔλαβεν ἐπίδομα ἀνεργίας ἢ ἀσθενείας, δέον νὰ ὑπολογίζωνται ἀνεξαρτήτως τοῦ χρόνου τῆς ἀναγγελίας τῆς ἀσφαλιστικῆς περιπτώσεως διὰ τὴν παροχὴν τῆς ἰατρικῆς περιθάλψεως ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἡμερολογιακοῦ ἔτους.

III. Ἀσφαλιστικὴ ἱκανότης ἐπὶ συνεχιζομένης θεραπείας.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 31 § 3 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ἡ ἰατρικὴ περίθαλψις παρέχεται ἐφ' ὅσον χρόνον διαρκεῖ ἡ ἀσθένεια, ἔστω καὶ ἂν ἐν τῷ μεταξὺ ὁ ἡσφαλισμένος δὲν πληροῖ τὰς προϋποθέσεις, ἀρκεῖ νὰ συνέτρεχον αὗται κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀναγγελίας τῆς ἀσθενείας του.

Ἐν ἑκάστῃ συγκεκριμένῃ περιπτώσει ἁρμόδιος ν' ἀποφανθῇ περὶ τῆς τοιαύτης ἀνάγκης συνεχίσεως τῆς ἀρξαμένης θεραπείας, ὡς καὶ τοῦ χρόνου τῆς ἀποθεραπείας τοῦ ἀσθενοῦς, τυγχάνει προφανῶς ὁ θεράπων αὐτοῦ ἰατρός, ὅστις ἐφ' ὅσον ἔληξεν ἡ ἀσφαλιστικὴ ἱκανότης τούτου καὶ δὲν συντρέχουν αἱ λοιπαὶ προϋποθέσεις παρατάσεως της, δέον νὰ προβαίνῃ εἰς σχετικὴν ἐγγραφὴν συντάσσων ἐπὶ τοῦ βιβλιαρίου ἀσθενείας καὶ εἰς τὴν σελίδα ἐκείνην, εἰς ἣν ἀναγράφονται αἱ ἰατρικαὶ ἐπισκέψεις καὶ τὰ φάρμακα, σύντομον ἔκθεσιν, περιλαμβάνουσαν τὸ ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἀσθενοῦς, τὸν ἀριθμὸν μητρώου ἀσφαλίσεώς του, τὴν γενομένην διάγνωσιν τῆς νόσου, τὴν ἡμερομηνίαν ἐνάρξεως τῆς θεραπείας καὶ τὴν πιθανὴν διάρκειαν εἰσέτι ταύτης. Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ἰατρείου ἢ ὁ Προϊστάμενος τῆς Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας, λαμβάνων γνῶσιν τῆς περιπτώσεως, βάσει τῆς ἐκθέσεως τοῦ θεράποντος ἰατροῦ, δέον νὰ ἐγκρίνῃ τὴν συνέχισιν τῆς θεραπείας, προσδιορίζων ἅμα καὶ τὸν χρόνον τῆς ἀποθεραπείας.

Ἅπασαι αἱ ὡς ἄνω ἐγγραφαὶ δυνατὸν νὰ ἀντικατασταθοῦν δι' εἰδικῆς σφραγῖδος ἐπιτιθεμένης ἐπὶ τῆς ὡς ἄνω σελίδος.

Τροποποιοῦντες ὅδε τὰ ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 95|1951 ἐγκυκλίῳ διαλαμβανόμενα πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἁπλουστεύσεως τῆς διαδικασίας, ἀλλὰ καὶ τῆς διασφαλίσεως τοῦ Ἱδρύματος ἔναντι ἐνδεχομένων, εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας τῆς παρατάσεως τῆς ἀσφαλιστικῆς ἱκανότητος λόγῳ συνεχιζομένης θεραπείας, καταχρήσεων, ἐντελλόμεθα τὰ κατωτέρω :

1) Ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας ἐγκρίσεως παρὰ τοῦ Διευθυντοῦ Ἰατρείου ἢ τοῦ Προϊσταμένου Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας τῆς συνεχίσεως τῆς θεραπείας ἡσφαλισμένου, οὗτος θὰ παρακολουθῆται ὑπὸ τοῦ γνωματεύσαντος, κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, θεράποντος ἰατροῦ αὐτοῦ καὶ ἀποκλειστικῶς μόνον διὰ τὴν καθορισθεῖσαν νόσον, δι' ἣν δικαιοῦται ἰατρικῆς περιθάλψεως μέχρι τῆς ἀποθεραπείας του.

2) Ἡ ἀντικατάστασις τοῦ θεράποντος ἰατροῦ ἐπιτρέπεται κατόπιν ἐγκρίσεως τοῦ Διευθυντοῦ Ἰατρείου ἢ τοῦ Προϊσταμένου Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας, ὅστις θέλει ἐγκρίνει καὶ τὴν παράτασιν τοῦ χρόνου τῆς ἀποθεραπείας.

3) Παρ' ἑκάστῳ Ἰατρείῳ θὰ τηρῆται ἀρχεῖον περιπτώσεων συνεχιζομένης θεραπείας (βιβλίον ἢ ἀτομικαὶ καρτέλλαι) ἔνθα θὰ καταχωροῦνται αἱ κάτωθι ἐνδείξεις :

α) Ἀὔξων ἀριθμὸς ἐγκρίσεως τῆς συνεχιζομένης θεραπείας, ὅστις θὰ ἀναγράφεται καὶ ἐν

τῷ βιβλιαρίῳ ἀσθενείας τοῦ ἡσφαλισμένου ἄνωθεν τῆς διατυπωθείσης ἀντιστοίχου ἐγκρίσεως. β) Ὀνοματεπώνυμον ἡσφαλισμένου. γ) Ἀριθμὸς Μητρώου. δ) Διεύθυνσις κατοικίας. ε) Ἡ πάθησις, δι' ἣν συνεχίζεται ἡ θεραπεία, στ) Τὸ ὀνοματεπώνυμον τοῦ ὁριισθέντος θεράποντος ἰατροῦ. ζ) Ἡ ἡμερομηνία ἐνάρξεως θεραπείας. η) Ἡ πιθανὴ ἡμέρα τῆς ἀποθεραπείας. θ) Παρατηρήσεις.

Προκειμένου περὶ τῶν νοσηλευομένων εἰς Κλινικὰς καὶ Νοσοκομεῖα ἡ ἔγκρισις περὶ συνεχίσεως τῆς θεραπείας θὰ χορηγῆται παρὰ τοῦ ἁρμοδίου ἐλεγκτοῦ ἰατροῦ. Ἡ ἐγγραφὴ εἰς τὸ οἰκεῖον ἀρχεῖον τοῦ Ἰατρείου θὰ γίνεται ἅμα τῇ ἐξόδῳ τοῦ ἀσθενοῦς ἐκ τοῦ Θεραπευτηρίου.

Ἅπαντα τὰ ὑγειονομικὰ ὄργανα τοῦ Ἱδρύματος δέον νὰ λάβωσι γνῶσιν τῶν ἀνωτέρω, ὡς καὶ τῶν ἐν τῇ § 3 διαλαμβανομένων, καθ' ὅσον θέλουσι καταλογιοῦῃ εὐθύνας εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν προκύψει παράλειψις σχετικῆς ἐνεργείας των.

IV. Λῆξις τῆς συνταξιοδοτήσεως πρὸ τῆς 1.8.1951.

Τὰ πρόσωπα τῆς κατηγορίας ταύτης δὲν καταλαμβάνονται ἀπὸ τοῦ ἄρθρου 31 § 2 τοῦ Α.Ν. 1846|1951, ὡς μὴ δικαιωθέντα συντάξεως τὴν 1.8.51, ἡμέραν ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως ταύτης. Ἐπειδὴ ὅμως διατηροῦν τὸ δικαίωμα τῆς παραστάσεως τῆς ἀσφαλιστικῆς ἱκανότητός των κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 39 § 1 ἐδ. 3 τοῦ Νόμου 6298 ἐπὶ δεκαμηνον ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς συνταξιοδοτήσεώς των, δέον νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ἡ τοιαύτη χορήγησις παραστάσεως ἐπὶ δεκαμηνον περιορίζεται μέχρις τῆς 31.1.1952, διὸ συμπληροῦται ἑξάμηνον, καθ' ὃ παραγίνεται ἡ ἀσφαλιστικὴ ἱκανότης τῶν συνταξιούχων ἐκείνων, τῶν ὁποίων τὸ συνταξιοδοτικὸν δικαίωμα ἔληξε τὴν 1.8.1951 κατὰ τὴν ἀνωτέρω διάταξιν τοῦ Α.Ν. 1846|1951.

Ἡ λύσις αὕτη εἶναι σύμφωνος πρὸς τὴν θέλησιν τοῦ Νομοθέτου, ὅστις ἐδέσμευσεν ἀπὸ 1.8.1951 νέας προϋποθέσεις ἀσφαλιστικῆς ἱκανότητος δι' ἅπαντας τοὺς ἡσφαλισμένους. Διευκρινίζομεν, ὅτι ἡ ἀρξαμένη θεραπεία θὰ συνεχίζεται, ἄνευ χρονικοῦ περιορισμοῦ, μέχρις ἀποθεραπείας καὶ διὰ τὰ πρόσωπα ταῦτα.

V. Στράτευσις ἡσφαλισμένων.

Μὴ ἐπαναλαμβανομένης ἐν τῇ νέᾳ νόμῳ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 39 παραγρ. 5 τοῦ Νόμου 6298, οἱ ἡσφαλισμένοι οὗτοι δὲν δικαιοῦνται νὰ τύχουν ἐκ τοῦ λόγου τῆς στρατεύσεως τῶν παραστάσεως τῆς ἀσφαλιστικῆς των ἱκανότητος. Ἡ χορηγηθεῖσα τυχὸν τοιαύτη διακόπτεται τὴν 1.8.1951. Ἐφ' ὅσον ὅμως ὑπάρχει ἀναγγελία τῆς ἀσθενείας των εἰς χρόνον, καθ' ὃν εἶχον ἀσφαλιστικὴν ἱκανότητα, οὗτοι πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Α.Ν. 1846|1951, οὗτοι δικαιοῦνται νὰ συνεχισθῇ τὴν ἀρξαμένην θεραπείαν κατὰ τὴν, κατὰ τ' ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, διαδικασίαν.

VI. Οἱ τυχόντες ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως ἡσφαλισμένοι.

Οἱ ἐν λόγῳ ἡσφαλισμένοι διατηροῦσι καὶ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως τὸ δικαίωμα νὰ τύχουν παροχῆς ἰατρικῆς περιθάλψεως δι' ὅσον χρόνον συντρέχουν αἱ προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 31 παραγρ. 1 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 διὰ τὴν λῆψιν ταύτης. Τονίζομεν ὅτι οὗτοι δὲν δύνανται νὰ ἐπιδοτηθῶσιν, καθ' ὅσον ἤσκησαν τὸ ὃ εἶχον δικαίωμα ἐπιλογῆς ἐπὶ τῶν ἐδικαιοῦντο παροχῶν εἰς χρῆμα.

VII. Παράλληλος ἀσφάλισις διὰ τὸν κλάδον ἀσθενείας καὶ εἰς ἕτερον Ταμεῖον

Εἶναι δυνατόν, ὁσάκις τὸ αὐτὸ πρόσωπον ἔχει συγχρόνως δύο ἐξηρτημένας ἐργασίας, νὰ ἀσφαλίζεται διὰ τὸν κλάδον ἀσθενείας εἰς δύο Ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμούς π.χ. τραπεζιτικὸς ὑπάλληλος, ἐργαζόμενος τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας καὶ ὡς λογιστής, ἀσφαλίζεται εἰς τὸ κλαδικὸν Ταμεῖον τῆς Τραπέζης καὶ παραλλήλως εἰς τὸ Ἵδρυμα. Εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας ὁ ἡσφαλισμένος, ἐφ' ὅσον πληροῖ τὰς νομίμους προϋποθέσεις λήψεως παροχῶν κλάδων ἀσθενείας, δύναται νὰ ἐπιλέξῃ μεταξὺ τῶν δύο Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν. Ἡ περίπτωσις τῆς ὑπερασφαλίσεως δέον ἑκάστοτε νὰ ἐρευνᾶται καὶ παρὰ τῆς ὑπηρεσίας, τῆς μὴ λήψεως δηλονότι τῶν αὐτῶν παροχῶν ἀσθενείας παρ' ἀμφοτέρων τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν.

VIII. Συμπλήρωσις κύκλου μελῶν οἰκογενείας δικαιουμένων παροχῶν

Εἰς τὰ ἐν § 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 25|1951 ἐγκυκλίου ἀναφερόμενα ὡς δικαιοῦμενα παροχῶν ἀσθενείας μέλη οἰκογενείας καὶ δὴ τοὺς ὑρμανοὺς πατρὸς καὶ μητρὸς ἐγγόνους ἢ ἀδελφούς, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 83 Α.Ν. 1846, δέον νὰ προστεθοῦν καὶ οἱ ὀρφανοὶ πατρὸς ἢ μητρὸς ἐγγονοὶ ἢ ἀδελφοί, ἐφ' ὅσον ὁ ἐπιζῶν γονεὺς πληροῖ τὰς κατὰ τὸ αὐτὸ ἄρθρον προϋποθέσεις ὥστε νὰ λογίζεται μέλος οἰκογενείας τοῦ ἀμέσως ἡσφαλισμένου.

IX. Δικαιολογητικὰ ἐγγραφῆς μελῶν οἰκογενείας

Κατόπιν τῆς ἀδυναμίας ἀμέσου συγκεντρώσεως τῶν σχετικῶν ληξιαρχικῶν πράξεων κ.λ.π. διὰ τὴν ἐγγραφὴν τῶν μελῶν οἰκογενείας, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. ἐγκ. 100|1951 διαταγὴ ἡμῶν, ἡ προσπάθεια διὰ τὴν ἵδρυσιν Μητρώου μελῶν οἰκογενείας ἀναβάλλεται καὶ τὰ συγκεντρωθέντα τυχὸν δικαιολογητικὰ θὰ παραμένουν εἰς τὰ Ὑποκείμενα, ταξινομούμενα εἰς δεσμίδας κατ' αὔξοντα ἀριθμὸν εἰς συνεχῆ σειρὰν 1, 2, 3, κλπ. ἀναλόγως τῆς ἡμερομηνίας καταθέσεως. Διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τῶν δικαιολογητικῶν ἐν περιπτώσει ἀνάγκης θὰ πρέπει νὰ ἀναγράφεται ἐπὶ τῆς πινακίδος τοῦ ἡσφαλισμένου ὁ αὔξων ἀριθμὸς, τὸν ὁποῖον ἔλαβον τὰ δικαιολογητικά.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΙ

1846|1951 ΑΝΑΓΚ. ΝΟΜΟΣ

Περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (*)

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 179 της 21 Ιουνίου 1951)

. . . . . .

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

Διοικητική και οικονομική οργάνωσις

Φορείς της ασφαλίσεως

Άρθρον 11

Η υπό του παρόντος νόμου θεσπιζομένη ασφάλισις συνεχίζεται ασκουμένη διά πάντα τα πρόσωπα του άρθρου 2 παρά τω διά του Νόμου 6298|1934 συσταθέντος Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων, δηλουμένου εν τω παρόντι διά των αρχικών του Ι.Κ.Α., όπερ αποτελεί αυτόνομον Νομικόν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου, εδρεύον εν Αθήναις και τελούν υπό την ανωτέραν εποπτείαν του Κράτους, ασκουμένην υπό του Υπουργού Εργασίας.

Διοικητικόν Συμβούλιον

Άρθρον 12

1. Το Ι.Κ.Α. διοικείται υπό Διοικητικού Συμβουλίου, απαρτιζομένου εκ των κατωτέρω 11 μελών.

α') Εκ τεσσάρων αντιπροσώπων των ησφαλισμένων.

β') Εκ τεσσάρων αντιπροσώπων των εργοδοτών.

γ') Εκ τριών ειδικών επιστημόνων, εκ των οποίων ο εις ιατρός και οι έτεροι δύο ειδικοί εις τα οικονομικά ή κοινωνικά θέματα.

2. Άπαντα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Ι.Κ.Α. μετά των αναπληρωτών αυτών, οίτινες όπου να έχουν τας ιδιότητας των αναπληρουμένων, διορίζονται εντός ιβδομήρου από της ολοκληρώσεως των κατά τα κατωτέρω υποδείξεων, δι' αποφάσεως του Υπουργικού Συμβουλίου, λαμβανομένης προτάσει του Υπουργού Εργασίας και δημοσιευομένης εις την Εφημερίδα του Κυβερνήσεως.

3. Τα υπό στοιχ. α' της § 1 τακτικά μέλη του Συμβουλίου και οι αναπληρωταί τούτων υποδεικνύονται υπό της Γ.Σ.Ε.Ε.

Τα υπό στοιχ. β' της § 1 τακτικά μέλη του Συμβουλίου και οι αναπληρωταί αυτών υποδεικνύονται ως ακολούθως: α) δύο τακτικά μετά των αναπληρωτών των υποδεικνύονται από κοινού υπό του Συνδέσμου Ελλήνων Βιομηχάνων και του Συνδέσμου Βιομηχάνων Μακεδονίας, Θράκης, β) εν τακτικόν μετά του αναπληρωτού του υποδεικνύονται από κοινού υπό των Επαγγελματικών και Βιοτεχνικών Επιμελητηρίων Αθηνών, Πειραιώς και Θεσσαλονίκης και γ) εν τακτικόν μετά του αναπληρωτού του υποδεικνύονται από κοινού υπό των Εμπορικών Συλλόγων Αθηνών, Πειραιώς και Θεσσαλονίκης.

Αι κατά τα ανωτέρω υποδείξεις των υπό στοιχ. α' και β' μελών του Συμβουλίου είναι υποχρεωτικαί διά τον Υπουργόν.

Εν περιπτώσει μη υποδείξεως των υπό στοιχ. α' και β' μελών παρά των οικείων οργανώσεων εντός 10ημέρου, άφ' ης ζητηθή τούτο παρά του Υπουργού Εργασίας, το Υπουργικόν Συμβούλιον δύναται, προτάσει τούτου, να προβή εις τον διορισμόν των μελών τούτων ελευθέρως και άνευ δεσμεύσεώς τινος.

4. Δεν διορίζεται, ούτε δύναται ν' αποτελή μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου:

α') Ο μη συμπληρώσας το 25ον έτος της ηλικίας του.

β') Ο ανίκανος ν' αναλάβη ή να διατηρή δημόσιον λειτούργημα.

γ') Ο διατελών εν υπηρεσιακή σχέσει προς το Ι.Κ.Α.

δ') Ο διατελών βουλευτής.

ε') Ο τελών εις οιανδήποτε άξιαν λόγου οικονομικήν σχέσιν προς το Ι.Κ.Α.

στ') Ο μη έχων ή παύσας να έχη ορισμένως την ιδιότητα υφ' ην διωρίσθη.

ζ') Ο καθυστερών εισφοράς προς το Ι.Κ.Α.

Διά τους ανωτέρω λόγους τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εκπίπτουσι του αξιώματος των αποφάσει του Υπουργού Εργασίας.

5. Η θητεία των τακτικών και αναπληρωματικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του Ι.Κ.Α., όπερ ανανεούται τμηματικώς, είναι εξαετής, εκτός των το πρώτον διορισθησομένων μελών, εν ή θητεία δύναται κατά τα κατωτέρω να είναι μείζων ή ελάσσων, εφ' όσον ήθελον κληρωθή προς αντικατάστασίν των κατά την πρώτην ή δευτέραν διετίαν από του διορισμού του πρώτου Δ. Σ. Η κατά τα ανωτέρω τμηματική ανανέωσις άρχεται ήδη από της συμπληρώσεως της πρώτης διετίας από του διορισμού του πρώτου Δ.Σ.

Κατά την πρώτην ως και κατά την δευτέραν διετίαν γίνεται ανανέωσις ενός μέλους εξ εκάστης κατηγορίας διά κληρώσεως των αντικαταστατέων μεταξύ των αρχικώς διορισθέντων, διενεργουμένης υπό του Διοικητικού Συμβουλίου την τελευταίαν τριημηνίαν εκάστης δι-

---

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Εις την σελ. 637 επ. του παρόντος τόμου έχει δημοσιευθή ο ανωτέρω Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων». Παρελείφθησαν όμως εκ της αρχικής δημοσιεύσεως, λόγω ανεπαρκείας τότε χώρου, τα άρθρα 11—23 (Κεφάλαιον Γ') του ανωτέρω Νόμου, αφορώντα εις την διοικητικήν και οικονομικήν οργάνωσιν του Ι.Κ.Α.

Δημοσιεύονται ήδη εις το τελευταίον τούτο τεύχος του παρόντος τόμου, ίνα υπάρξη ο Νόμος ούτος πλήρης εις τον συμπληρούμενον διά του παρόντος τεύχους 10ον τόμον μας.

τίας. Από τής τρίτης διετίας καί έφεξής άντικαθίστανται οί συμπληρούντες δετή θητείαν.

Οί έξερχόμενοι είναι έπαναδιορισταί.

Έκαστον μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου παραμένει είς τήν θέσιν του καί μετά τήν λῆξιν τής θητείας του μέχρι διορισμοῦ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ, ὅστις δέον νά λάβῃ χώραν έντός τριῶν μηνῶν. Τά είς άντικατάστασιν έκπιπτόντων ἤ ὁπωσδήποτε άποχωρούντων διοριζόμενα μέλη διορίζονται διά τόν ὑπόλοιπον χρόνον τής θητείας τῶν έκπεσόντων ἤ άποχωρησάντων, έκτός ἄν ὁ διορισμός διενεργῆται κατά τό τελευταῖον έτος τής θητείας τοῦ άντικαθισταμένου μέλους, ὁπότε οὗτος γίνεται διά τήν ὑπόλοιπον θητείαν τούτου ηὐξημένην κατά ἕξ ἔτη.

6. Διά τής περί διορισμοῦ τῶν μελῶν τοῦ Δ. Σ. άποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὁρίζεται καί ὁ Πρόεδρος αὐτοῦ, μεταξύ τῶν ὑπό στοιχεῖον γ' μελῶν τοῦ Συμβουλίου τῶν είδικῶν είς τά οἰκονομικά ἤ κοινωνικά θέματα.

Τό Διοικητικόν Συμβούλιον τοῦ Ι. Κ. Α. έκλέγει μεταξύ τῶν ὑπό στοιχεῖα α' καί β' τῆς παραγράφου 1 μελῶν του δύο Άντιπροέδρους, ἕνα έκ τῆς τάξεως τῶν έργοδοτῶν καί ἕνα έκ τῆς τάξεως τῶν ἠσφαλισμένων.

Ὁ Πρόεδρος καί οἱ Άντιπρόεδροι άσκοῦν τό λειτούργημά των καθ' ὅλην τήν διάρκειαν τῆς θητείας των. Οἱ Άντιπρόεδροι άναπληροῦν τόν Πρόεδρον άπόντα, έλλείποντα ἤ κωλυόμενον, ὡς περί τούτου θέλει ὁρίσει ὁ Κανονισμός. Έκ τῶν δύο Άντιπροέδρων προηγεῖται ὁ τῶν ἠσφαλισμένων.

Εἰς τάς συνεδριάσεις τοῦ Δ. Σ. δύναται νά παρίσταται ἄνευ ψήφου, ὁσάκις κρίνει τοῦτο σκόπιμον, ὁ Ὑπουργός Έργασίας, ὅστις, παριστάμενος, προεδρεύει τοῦ Συμβουλίου.

7. Άπαντα τά μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καί ὁ Κυβερνητικός Έπίτροπος δικαιοῦνται ἐξόδων κινήσεως κατά συνεδρίασιν. Ὁ Πρόεδρος καί οἱ Άντιπρόεδροι δικαιοῦνται προσθέτως καί μηνιαίας παγίας άποζημιώσεως. Αἱ άνωτέρω άποζημιώσεις ὁρίζονται δι' άποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α., έγκρινομένης ὑπό τῶν Ὑπουργῶν Έργασίας καί Οἰκονομικῶν.

8. Τό Δ. Σ. συνέρχεται είς συνεδρίασιν προσκλήσει τοῦ Προέδρου, ὅστις καλεῖ αὐτό ὁσάκις κρίνει τοῦτο ἀναγκαῖον, τοὐλάχιστον δέ τρίς τοῦ μηνός, ἤ έπί τῇ ἐγγράφῳ αἰτήσει τριῶν τοὐλάχιστον μελῶν ἤ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ, εὑρίσκεται δέ έν άπαρτίᾳ παρόντων ἓξ τοὐλάχιστον μελῶν, μεταξύ τῶν ὁποίων ὁ Πρόεδρος ἤ ὁ Έτερος τῶν Άντιπροέδρων, καί λαμβάνει άποφάσεις διά τῆς πλειοψηφίας τῶν παρόντων μελῶν καί διά ψήφων οὐχί ὀλιγωτέρων τῶν τεσσάρων.

Έπί ἰσοψηφίας, προκειμένου μέν περί φανερᾶς ψηφοφορίας, ὑπερισχύει ἡ γνώμη ὑπέρ ἧς ἐδόθη ἡ ψῆφος τοῦ προεδρεύοντος, προκειμένου δέ περί μυστικῆς ψηφοφορίας, ἡ πρότασις θεωρεῖται ἀπορριφθεῖσα.

9. Έν περιπτώσει ἐλλείψεως δι' οἱανδήποτε αἰτίαν μέχρι τριῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ. δύναται τοῦτο νά συνεδριάζῃ καί νά λαμβάνῃ άποφάσεις ἐγκύρως, οὐχί ὅμως καί πέραν τῶν τριῶν μηνῶν άπό τῆς ἐλλείψεως.

10. Έν περιπτώσει σοβαρῶν παραβάσεων τῶν ὑπό τῶν ὁρισμῶν τοῦ παρόντος νόμου ἤ τῶν είς ἐκτέλεσιν τούτου ἐκδιδομένων Κανονισμῶν, ὡς καί τῶν διατάξεων γενικωτέρας ἰσχυόντων νόμων, δύναται ὁ Ὑπουργός Έργασίας νά αἰτήσηται τήν διάλυσιν τοῦ Δ. Σ. παρά τοῦ Συμβουλίου Έπικρατείας.

Έν περιπτώσει διαλύσεως τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ι.Κ.Α. κατά τά άνωτέρω καί μέχρι τοῦ διορισμοῦ νέου Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὅστις δέον νά συντελεσθῇ έντός τριῶν μηνῶν, ἡ Διοίκησις τοῦ Ι.Κ.Α. άνατίθεται είς προσωρινήν Έπιτροπήν περιλαμβάνουσαν ἕνα Νομικόν Σύμβουλον τοῦ Κράτους, ὑποδεικνυόμενον μετά τοῦ άναπληρωτοῦ του ὑπό τοῦ Προέδρου τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, ὡς Πρόεδρον, ἕνα Σύμβουλον τοῦ Έλεγκτικοῦ Συνεδρίου, ὑποδεικνυόμενον ὡσαύτως μετά τοῦ άναπληρωτοῦ του ὑπό τοῦ Προέδρου τοῦ Έλεγκτικοῦ Συνεδρίου, τόν Πρόεδρον τοῦ Έμπορικοῦ καί Βιομηχανικοῦ Έπιμελητηρίου Άθηνῶν, μέ άναπληρωτήν του τόν νόμιμον άναπληρωτήν αὐτοῦ, καί τόν Γενικόν Γραμματέα τῆς Γ.Σ.Ε.Ε., μέ άναπληρωτήν του τόν νόμιμον άναπληρωτήν αὐτοῦ.

Ἡ ὑπόδειξις τῶν δύο πρώτων καί τῶν άναπληρωτῶν των γίνεται έντός 5 ἡμερῶν άπό τῆς πρός τοῦτο προσκλήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Έργασίας, γινομένης ἅμα τῇ δημοσιεύσει τῆς περί διαλύσεως τοῦ Δ.Σ. άποφάσεως, ὁ δέ διορισμός άπάντων τῶν μελῶν τῆς Έπιτροπῆς ἐνεργεῖται έντός ἑτέρων 5 ἡμερῶν άπό τῆς κοινοποιήσεως τῆς τελευταίας ὑποδείξεως δι' άποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Έργασίας, δημοσιευομένης διά τῆς Έφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως. Έν περιπτώσει μή ὑποδείξεως τῶν δύο πρώτων μελῶν παρά τῶν οἰκείων Συμβουλίων έντός τῆς άνωτέρω πενθημέρου προθεσμίας ὁ Ὑπουργός Έργασίας ἐνεργεῖ τόν διορισμόν καί ἄνευ τῆς ὑποδείξεως τούτων.

Διά τήν θητείαν τῶν μελῶν τοῦ άνασυγκροτουμένου Δ. Σ. ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τῆς § 5 τοῦ παρόντος ἄρθρου περί τῆς μετά διετῆ θητείαν τμηματικῆς άνανεώσεως μέρους τῶν μελῶν αὐτοῦ.

11. Έν περιπτώσει σοβαρᾶς παραβάσεως τῶν καθηκόντων του ὑπό μέλους τοῦ Δ. Σ. δύναται τοῦτο νά κηρύσσεται έκπτωτον κατά τήν άνωτέρω διαδικασίαν. Ὡς σοβαρά παράβασις θεωρεῖται καί ἡ μή προσέλευσις ἄνευ άποχρώντος λόγου είς πέντε ἐν συνεχείᾳ συνεδριάσεις τοῦ Δ. Σ. ἤ τῶν Έπιτροπῶν είς ἃς μετέχει, καίπερ κανονικῶς προσκληθέν.

12. Διά κανονισμοῦ ὁρισθήσεται εἰδικώτερον ὁ τρόπος λειτουργίας τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ι.Κ.Α.

13. Χρέη γραμματέως τοῦ Δ. Σ. καί τῆς περί ἧς ἡ § 10 Έπιτροπῆς ἐκτελοῦν ὑπάλληλοι τοῦ Ι.Κ.Α., ὁριζόμενοι ὑπό τοῦ Προέδρου τοῦ Δ. Σ. καί τῆς Έπιτροπῆς.

Ἁρμοδιότης Διοικητικοῦ Συμβουλίου — Τοπικαί Διοικητικαί Έπιτροπαί.

Άρθρον 13

Τό Δ. Σ. ἀποφαίζει ἐφ' ὅλων τῶν γενικῶν ζητημάτων διοικήσεως καί διαχειρίσεως τοῦ Όργανισμοῦ. Εἰδικώτερον:

1. Μελετᾶ καὶ εἰσηγεῖται εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας τὰ λητέα νομοθετικὰ μέτρα διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ γενικώτερον τοῦ ἐν Ἑλλάδι πρατοῦντος συστήματος κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως.

2. Καταρτίζει τοὺς ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου προβλεπομένους κανονισμοὺς ὡς καὶ τοιούτους ρυθμίζοντας :

α') Τὰ τῆς εἰσπράξεως τῶν εἰσφορῶν.

β') Τὰ τῆς τοποθετήσεως κεφαλαίων.

γ') Τὰ τοῦ τρόπου καὶ τῆς διαδικασίας τῆς πραγματοποιήσεως τῶν πάσης φύσεως ἀσφαλιστικῶν παροχῶν.

δ') Τὰ τῆς βαθμιαίας ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως καὶ ἱδρύσεως Ὑποκαταστημάτων.

ε') Τὰ τῆς προμηθείας παντὸς εἴδους ὑλικοῦ καὶ ἐφοδίων, μισθώσεως καὶ ἀποκτήσεως ἀκινήτων, ἀνεγέρσεως καὶ διασκευῆς κτιρίων.

στ') Τὰ τοῦ προσωπικοῦ ἐν γένει κατὰ τὰ ὑπὸ τοῦ παρόντος εἰδικώτερον ὁριζόμενα.

ζ') Τὰ τῆς συνθέσεως καὶ ὀργανώσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ι.Κ.Α.

3. Ἐγκρίνει τὸν προϋπολογισμὸν καὶ τὸν ἀπολογισμὸν τοῦ Ι.Κ.Α. ὡς καὶ τὸ μαθηματικὸν ἰσοζύγιον τούτου.

4. Λαμβάνει γνῶσιν τῶν ἐκθέσεων οἰκονομικοῦ ἐλέγχου κατὰ τὰς διατάξεις Κανονισμοῦ.

5. Συγκροτεῖ τακτικὰς καὶ εἰδικὰς ἐκτάκτους ἐπιτροπὰς ἐκ μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἢ εἰδικῶν προσώπων ἢ καὶ ὑπαλλήλων τοῦ Ἱδρύματος πρὸς προπαρασκευὴν, γνωμοδότησιν ἢ διαχείρισιν καὶ ἀπόφανσιν ἐπὶ ζητημάτων ἀναγομένων εἰς τὴν ἀρμοδιότητά του, καθορίζον ἅμα τὰς ἁρμοδιότητας τῶν Ἐπιτροπῶν τούτων καὶ τὴν καταβλητέαν εἰς τοὺς μετέχοντας εἰς αὐτὰς ἀποζημίωσιν, καθ' ἃ εἰδικώτερον θέλει ὁρίσει Κανονισμός.

Τὸ Δ.Σ. δύναται νὰ μεταβιβάζῃ μέρος τῶν ἁρμοδιοτήτων του εἰς ἕνα ἢ πλείονα τῶν μελῶν του πρὸς συστηματικωτέραν παρακολούθησιν τοῦ ἔργου τοῦ Ι.Κ.Α., καθ' ἃ θέλει ὁρίσει Κανονισμός.

6. Ἐλέγχει τὰς σχετικὰς πρὸς τὴν διοίκησιν καὶ διαχείρισιν τοῦ Ι.Κ.Α. πράξεις τῶν λοιπῶν ὀργάνων τούτου πρὸς τὸν σκοπὸν ἐξασφαλίσεως τῆς νομιμότητος καὶ συμμορφώσεως τούτων πρὸς τὸν νόμον, τοὺς Κανονισμοὺς καὶ τὰς ἀποφάσεις αὐτοῦ. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον δικαιοῦται νὰ ἀναθέτῃ τὸ ἔργον τοῦτο, ἐφ' ὅσον κρίνει τοῦτο ἀναγκαῖον, εἰς εἰδικευμένα πρόσωπα διὰ μικρὰ χρονικὰ διαστήματα, μὴ ὑπερβαίνοντα ἐν συνόλῳ τοὺς δύο μῆνας ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους δι' ἕκαστον πρόσωπον.

7. Ὑποβάλλει ἅμα τῇ λήξει τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους λεπτομερῆ ἔκθεσιν εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας ἐπὶ τῶν πεπραγμένων τοῦ Ι.Κ.Α.

8. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Δ.Σ. ἐκπροσωπεῖ τὸ Ἵδρυμα ἐξωδίκως καὶ δικαστικῶς. Δύναται, ἀποφάσει τοῦ Δ.Σ., ἡ ἐκπροσώπησις τοῦ Ἱδρύματος ν' ἀνατίθεται καὶ εἰς ἕτερον μέλος τοῦ Δ.Σ. ἢ τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν ἢ ἀνώτερον ὑπάλληλον τοῦ Ἱδρύματος.

9. Παρὰ τοῖς σοβαρωτέροις Ὑπ]μασι τοῦ Ι.Κ.Α., ἅπινα θέλει ὁρίσει Κανονισμός, διορίζονται δι' ἀποφάσεων τοῦ οἰκείου Νομάρχου, δημοσιευομένων διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, Τοπικαὶ Διοικητικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐκ 5 ἢ 7 μελῶν, ἀναλόγως τῆς σπουδαιότητος τοῦ Ὑπ]ος καὶ κατὰ τὴν περὶ τούτου ἀπόφασιν τοῦ Δ.Σ τοῦ Ι.Κ.Α. Προκειμένου περὶ ἐπταμελῶν Τοπικῶν Διοικητικῶν Ἐπιτροπῶν αὗται ἀπαρτίζονται ἐκ τριῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἠσφαλισμένων, τριῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἐργοδοτῶν καὶ ἑξ ἑνὸς εἰδικοῦ περὶ τὰ ἀσφαλιστικὰ ζητήματα ἢ δημοσίου ὑπαλλήλου ἢ δικαστικοῦ καὶ προκειμένου περὶ πενταμελῶν ἐκ δύο ἀντιπροσώπων τῶν ἠσφαλισμένων, δύο ἀντιπροσώπων τῶν ἐργοδοτῶν καὶ ἑξ ἑνὸς εἰδικοῦ περὶ τὰ ἀσφαλιστικὰ ζητήματα ἢ δημοσίου ὑπαλλήλου ἢ δικαστικοῦ.

Οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἠσφαλισμένων καὶ οἱ ἀναπληρωταὶ τούτων λαμβάνονται ὑποχρεωτικῶς ἐκ πίνακος περιλαμβάνοντος διπλάσιον ἀριθμὸν ὑποψηφίων (τακτικῶν καὶ ἀναπληρωματικῶν), ὑποβαλλομένου εἰς τὸ διορίζον ὄργανον παρὰ τῆς Γ.Σ.Ε.Ε. ἐντὸς 15θημέρου, ἀφ' ἧς ζητηθῇ παρὰ τ' ὑτου καὶ οἱ ἐκπρόσωποι τῶν ἐργοδοτῶν καὶ οἱ ἀναπληρωταὶ των ἐκ πίνακος περιλαμβάνοντος διπλάσιον ἀριθμὸν ὑποψηφίων (τακτικῶν καὶ ἀναπληρωματικῶν), ὑποβαλλομένου εἰς τὸ διορίζον ὄργανον ἐντὸς 15θημέρου προθεσμίας, ἀφ' ἧς ζητηθῇ παρὰ τούτου, παρὰ τῶν περὶ ὧν ἡ § 8 τοῦ ἄρθρου 12 Ἐπιμελητηρίων καὶ τῶν Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν τοιούτων τῆς περιοχῆς τοῦ Ὑπ]ος καὶ καταρτιζομένου ἀπὸ κοινοῦ ὑπὸ τούτων. Ἐν ἐλλείψει Ἐπιμελητηρίων καὶ τῶν τριῶν κατηγοριῶν ἡ ὑπόδειξις ἐνεργεῖται παρὰ τῶν ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ Ὑπ]ος λειτουργούντων τοιούτων. Ἐν ἀριπτώσει μὴ ἐγκαίρου ὑποβολῆς πρὸς τὸ διορίζον ὄργανον τῶν ἀνωτέρω πινάκων τοῦτο προβαίνει εἰς τὸν διορισμὸν τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἠσφαλισμένων καὶ ἐργοδοτῶν κατὰ τὴν κρίσιν του. Τὰ εἰδικὰ πρόσωπα ἢ δημόσιοι ὑπάλληλοι ἢ δικαστικοὶ ἐκλέγονται ἐλευθέρως παρὰ τοῦ διορίζοντος ὀργάνου. Ἡ θητεία τῶν μελῶν τῶν Τ.Δ.Ε. ὁρίζεται ἑξαετής.

Διὰ κανονισμοῦ ὁρισθήσεται ὁ τρόπος τῆς λειτουργίας τῶν Τοπικῶν Διοικητικῶν Ἐπιτροπῶν καὶ τὰ τοῦ Προεδρείου αὐτῶν. Ἡ διάταξις τῆς § 7 τοῦ ἄρθρου 12 ἰσχύει ἀναλόγως καὶ διὰ τὰς Γ.Δ.Ε.

Αἱ Τοπικαὶ Διοικητικαὶ Ἐπιτροπαὶ μεριμνοῦν διὰ τὴν εὐρυθμον διεξαγωγὴν τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τὴν περιφέρειάν των, μελετοῦν τὰ κατὰ τόπους εἰδικὰ ζητήματα καὶ ὑποβάλλουν εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ι.Κ.Α. σχέδια περὶ τοῦ προσφορωτέρου τρόπου ὀργανώσεως τῆς ἀσφαλίσεως.

Προτείνουν εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ι.Κ.Α. τὸ ὑγειονομικὸν πρόγραμμα τοῦ Ὑποκαταστήματος, περιλαμβάνον τὸν ἀριθμὸν τῶν ἰατρείων, τοῦ ὑγειονομικοῦ προσωπικοῦ, τὴν σύναψιν συμβάσεων μὲ Νοσηλευτικὰ Ἱδρύματα κλπ. καὶ ἀναλαμβάνουν μετὰ τὴν ἔγκρισίν του τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ.

Καταρτίζουν καὶ ὑποβάλλουν σχέδια προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑποκαταστήματος ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἠσφαλισμένων.

Προτείνουν τὸν καθορισμὸν τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τοῦ Ὑπ]ος.

Ἐπιλαμβάνονται τῆς ἐξετάσεως τῶν γενικῆς

φύσεως παραπόνων τῶν ἠσφαλισμένων καὶ ἐργοδοτῶν ἐν σχέσει μὲ τὴν λειτουργίαν τοῦ Ὑπ)τος καὶ μεριμνᾷ διὰ τὴν ἱκανοποίησίν των. Μεριμνᾷ διὰ τὴν διαφώτισιν ἐπὶ τῆς φύσεως καὶ τῶν σκοπῶν τοῦ θεσμοῦ τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων.

Μελετᾷ, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπ)τος τὰς ἀνάγκας τοῦ Ὑπ)τος εἰς χῶρον καὶ ἐγκαταστάσεις καὶ ὑποβάλλουν σχετικὰς εἰσηγήσεις εἰς τὴν Γενικὴν Δ)νσιν διὰ τὴν ἀπόκτησιν (δι' ἀγορᾶς, ἐκχωρήσεως ἢ μισθώσεως) τῶν ἀναγκαιούντων πρὸς τοῦτο οἰκοπέδων, κτιρίων καὶ ἐγκαταστάσεων.

Διαπιστώνουν τὰς παρὰ τῇ κοινῇ γνώμῃ κρατούσας ἀντιλήψεις ὡς πρὸς τὴν λειτουργίαν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑποκαταστήματος καὶ τακτικῶς ἐνημερώνουν σχετικῶς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον καὶ τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν ἐπὶ τοῦ κατὰ πόσον αἱ διάφοροι ὑπηρεσίαι τοῦ Ὑποκαταστήματος ἀνταποκρίνονται πρὸς τὰς ἀνάγκας τῶν ἠσφαλισμένων.

Ἀποφαίνονται ἐπὶ αἰτήσεως θεραπείας κατὰ πάσης φύσεως ἀποφάσεων τοῦ Δ)ντοῦ τοῦ Ὑπ)τος, ἀφορωσῶν τὴν ὑπαγωγὴν εἰς τὴν ἀσφάλισιν, τὴν διάρκειαν τῆς ἀσφαλιστικῆς σχέσεως, τὸν ὑπολογισμὸν καὶ τὴν καταβολὴν τῶν εἰσφορῶν καὶ τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἀσφαλιστικῶν παροχῶν. Ἡ ἀνωτέρω ἁρμοδιότης ἀσκεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἰσχυόντων Κανονισμῶν μέχρις ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων ἐν τῇ περιοχῇ ἑκάστου Ὑπ)τος.

Συγκροτοῦν ἐπιτροπὰς προμηθειῶν, παραλαβῶν, αἰτιάσεως καὶ οἰκοδομικοῦ προγράμματος, καθ' ἃ θέλει ὁρίσει Κανονισμός.

Ἀσκοῦν πᾶσαν ἑτέραν ἁρμοδιότητα ἀνατιθεμένην αὐτοῖς διὰ τῶν Κανονισμῶν.

Εἰς τὰς συνεδριάσεις τῆς Τοπικῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς συμμετέχει ἄνευ ψήφου ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ὑπ)τος, εἰσηγούμενος τὰ διάφορα θέματα.

Χρέη γραμματέως ταύτης ἐκτελεῖ εἷς τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπ)τος, ὁριζόμενος ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπ)τος.

Ὑπηρεσίαι—Γενικὸς Διευθυντής

Ἄρθρον 14

1. Αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ Ι.Κ.Α. διακρίνονται εἰς Γενικὴν Διεύθυνσιν καὶ Τμήματα, καθ' ἃ θέλει ὁρίσει κανονισμός, τηρουμένης πάντως τῆς ἀρχῆς τῆς διοικητικῆς καὶ ἀσφαλιστικῆς ἀποσυγκεντρώσεως τῶν Ὑποκαταστημάτων ὡς πρὸς τὴν ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τῶν κλάδων παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς χρῆμα καὶ εἰς εἶδος.

Εἰδικῶς διὰ τὰς περιοχὰς Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς δύναται νὰ ὁρίζεται διὰ τοῦ Κανονισμοῦ ἴδιον αὐστηρὸν ὀργάνωσις τῆς ἀσφαλίσεως ἐν αὐταῖς, ἐπιτρεπομένης καὶ τῆς ἱδρύσεως πλειόνων ὑποκαταστημάτων ἢ παραρτημάτων τούτων.

2. Ὡς Γενικὸς Διευθυντὴς διορίζεται πρόσωπον κεκτημένον τὰ κάτωθι προσόντα :

α') Πτυχίον Νομικῆς Σχολῆς ἢ Σχολῆς Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν Πανεπιστημίου ἢ τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν ἢ ἀναλόγου Σχολῆς ἰσοτίμου Ἱδρύματος τῆς ἀλλοδαπῆς.

β') Εἰδίκευσιν εἰς τὰ θέματα τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς, καὶ πλὴν τῶν ἀνωτέρω δεκαετῆ τοὐλάχιστον ἐνδόξως διοικητικὴν πεῖραν κτηθεῖσαν εἰς ὑπηρεσίας τομέων τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς ἢ δεκαετῆ προϋπηρεσίαν ὡς δημοσίου ὑπαλλήλου εἰς ὑπηρεσίας, δι' ὃν ἀσκεῖται κοινωνικὴ πολιτική.

3. Ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς διορίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, δημοσιευομένης διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, μεταξὺ τῶν ἐχόντων τὰ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον προσόντα.

4. Διὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ι.Κ.Α. προσωρινῶς ἢ ὁριστικῶς ἐχουσιν ἐφαρμογὴν τὰ ἰσχύοντα περὶ Γενικῶν Διευθυντῶν τῶν Ὑπουργείων.

5. Παρὰ τῷ Ἱδρύματι Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων συνιστᾶται θέσις Ἀναπληρωτοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ ἐπὶ βαθμῷ καὶ ἀποδοχαῖς Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἱδρύματος. Ὡς Ἀναπληρωτὴς τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ διορίζεται πρόσωπον κεκτημένον τὰ διὰ τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν προβλεπόμενα προσόντα. Ὡς πρὸς τὴν διαδικασίαν διορισμοῦ τοῦ Ἀναπληρωτοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ καὶ τοὺς λόγους καὶ τὴν διαδικασίαν ἀπολύσεως αὐτοῦ ἐφαρμόζονται ἀναλόγως τὰ περὶ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ σχετικῶς ἰσχύοντα.

6. Αἱ ἁρμοδιότητες τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ εἶναι αἱ ἑξῆς :

α') Προτείνει εἰς τὸ Δ.Σ. πρὸς ἔγκρισιν σχέδια ὀργανώσεως τῆς ὅλης ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ κανονισμῶν.

β') Προτείνει εἰς τὸ Δ.Σ. τὸν καθορισμὸν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν θέσεων δι' ὅλας τὰς κατηγορίας τῶν θέσεων τοῦ Ι.Κ.Α.

γ') Ἐπιμελεῖται τῆς συντάξεως τῶν ζητουμένων παρὰ τοῦ Δ.Σ. ἐκθέσεων ἐπὶ θεμάτων ἀφορώντων τὴν ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ γενικώτερον τὸν θεσμὸν τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, δυνάμενος νὰ ὑποβάλῃ σχετικὰς ἐκθέσεις πρὸς τὸ Δ.Σ. καὶ αὐτεπαγγέλτως.

δ') Προπαρασκευάζει καὶ ὑποβάλλει εἰς τὸ Δ.Σ. τὸν ἐτησίων προϋπολογισμὸν καὶ ἀπολογισμόν, ὡς καὶ τὸ ἀσφαλιστικὸν ἰσοζύγιον κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ Κανονισμοῦ.

ε') Μεριμνᾷ, συμφώνως πρὸς τὰς ἀποφάσεις τοῦ Δ.Σ., περὶ τῆς διοικήσεως τῆς περιουσίας τοῦ Ι.Κ.Α., ὑποδεικνύων τοὺς προσφορωτέρους τρόπους ἐπενδύσεως αὐτῆς ἐντὸς τῶν πλαισίων τοῦ παρόντος νόμου καὶ τῶν οἰκείων κανονισμῶν.

στ') Προΐσταται πασῶν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ ἀσκεῖ ἔλεγχον καὶ ἐποπτείαν ἐπ' αὐτῶν κατὰ τὰς διατάξεις τῶν κανονισμῶν καὶ ἐν γένει διευθύνει τὰς ὑποθέσεις τοῦ Ὀργανισμοῦ καὶ λαμβάνει πᾶν ἀναγκαῖον, κατάλληλον πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος νόμου, μέτρον καὶ ἐν γένει ἀσκεῖ πᾶσαν ἐκ τῶν κανονισμῶν ἀνατιθεμένην αὐτῷ ἁρμοδιότητα.

ζ') Ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς δύναται νὰ μεταβιβάζῃ δι' ἀποφάσεώς του τινὰς τῶν ἁρμοδιοτήτων του πρὸς ἕνα ἢ περισσοτέρους τῶν

ἐναλλήλων τοῦ Ι.Κ.Α., συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις κανονισμοῦ.

η') Ἕκαστος ὑπάλληλος, ἀσκῶν ἀνατεθείσας αὐτῷ δι' ἀποφάσεων τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ κατὰ τ' ἀνωτέρω ἁρμοδιότητας, ὑπόκειται ἐν τῇ ἀσκήσει τούτων ὑπὸ τὸν ἔλεγχον, ἐπίβλεψιν καὶ καθοδήγησιν τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ.

θ') Κατὰ τὰς συνεδριάσεις τοῦ Δ. Σ. παρίσταται ἄνευ ψήφου ὁ Γενικὸς Διευθυντής, ἐκτὸς τῶν περιπτώσεων, καθ' ἃς συζητοῦνται θέματα σχετικὰ μὲ τὴν ὑπηρεσιακὴν κατάστασιν αὐτοῦ.

7. Ἀπὸ τῆς ἀναλήψεως τῶν καθηκόντων του παρὰ τοῦ Ἀναπληρωτοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ, ὅστις, ὑπαγόμενος ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ι.Κ.Α., θὰ ἀναπληροῖ καθ' ὑπάσας αὐτοῦ τὰς ἁρμοδιότητας τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν ἐλλείποντα, ἀπόντα ἢ κωλυόμενον, οὗτος θὰ προΐσταται ἀμέσως ἀντὶ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῶν διοικητικῶν, οἰκονομικῶν καὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ὑγειονομικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ἱδρύματος καὶ ἀναλόγως θὰ ἀποφασίζῃ ἢ θὰ εἰσηγῆται εἰς τὰ συλλογικὰ ὄργανα τοῦ Ι.Κ.Α. ἐπὶ πάντων τῶν εἰς τὴν ἁρμοδιότητα αὐτοῦ ἀναγομένων κατὰ τὰ ἀνωτέρω θεμάτων ἀντὶ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ, ὁσάκις ὁ τελευταῖος οὗτος εἶναι ἀρμόδιος, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου καὶ τῶν Κανονισμῶν τοῦ Ἱδρύματος. Αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης διατάξεως ὁρισθήσονται διὰ Κανονισμοῦ.

Ἐν περιπτώσει ἀμφισβητήσεων, ὡς πρὸς τὸ ἂν θέμα τι ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ ἢ τοῦ Ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ, ἀποφασίζει σχετικῶς ὁριστικῶς ὁ Πρόεδρος τοῦ Δ. Σ.

Ὁ Ἀναπληρωτὴς Γενικοῦ Διευθυντοῦ παρίσταται εἰς πάσας τὰς συνεδριάσεις τοῦ Δ. Σ. ὡς εἰσηγητὴς ἄνευ ψήφου ἐπὶ τῶν εἰς τὰς ἁρμοδιότητας αὐτοῦ ἀναγομένων θεμάτων.

Μέχρι τοῦ διορισμοῦ καὶ τῆς ἀναλήψεως τῶν καθηκόντων του παρὰ τοῦ Ἀναπληρωτοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τὰς ἁρμοδιότητας τούτου ἀσκεῖ ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Ἱδρύματος.

8. Οἱ Διευθυνταὶ τῶν Ὑποκαταστημάτων, ὁριζόμενοι κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ οἰκείου Κανονισμοῦ, ἀποφασίζουν κατὰ τὴν ὡσαύτως ὑπὸ τῶν Κανονισμῶν ὁρισθησομένην διαδικασίαν περὶ τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν, τῆς διαρκείας τῆς ἀσφαλιστικῆς σχέσεως καὶ τῆς καταβολῆς τῶν εἰσφορῶν καὶ τῆς πραγματοποιήσεως τῶν ἀσφαλιστικῶν παροχῶν, ὡς καὶ ἐπὶ παντὸς ἑτέρου θέματος ὁρισθησομένου διὰ τοῦ αὐτοῦ Κανονισμοῦ.

Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος

Ἄρθρον 15

1. Τῶν συνεδριάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α. μετέχει ἄνευ ψήφου, ὡς Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος, ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἀναπληρούμενος ὑπὸ ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἐπὶ βαθμῷ τοὐλάχιστον Διευθυντοῦ διοριζομένου ἐπὶ τριετῆ θητείᾳ παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

2. Ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος παρακολουθεῖ τὴν νομιμότητα τῶν λαμβανομένων ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἀποφάσεων, δυνάμενος νὰ λαμβάνῃ τὸν λόγον ἐπὶ παντὸς θέματος καὶ νὰ ὑποβάλῃ προτάσεις. Ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἤθελε κρίνει ὅτι ἀπόφασις τις τοῦ Δ.Σ. ἀντίκειται εἰς τὸν παρόντα νόμον ἢ τοὺς εἰς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδοθησομένους ἢ διατηρουμένους ἐν ἰσχύϊ δυνάμει τοῦ παρόντος κανονισμούς, ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος δύναται εἴτε προφορικῶς, διαρκούσης τῆς συνεδριάσεως, εἴτε δι' ἐγγράφου ἀνακοινώσεως, κοινοποιουμένης εἰς τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν καὶ τὸν Πρόεδρον τοῦ Δ.Σ. ἐντὸς 48 ὡρῶν ἀπὸ τῆς λήψεως τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως, νὰ ζητῇ τὴν ἀναστολὴν τῆς ἐκτελέσεως αὐτῆς. Ἐντὸς τῆς αὐτῆς 48ώρου προθεσμίας ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος ἀναφέρει ἐγγράφως τὰ τῆς διαφωνίας του εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας, εἰς ὃν δύναται νὰ ὑποβάλῃ τὰς ἀπόψεις τοῦ Δ.Σ. καὶ ὁ Πρόεδρος αὐτοῦ ἐντὸς 48ώρου ἀπὸ τῆς ἀνακοινώσεως τῆς διαφωνίας τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου, ἐγγράφως ἢ προφορικῶς, κατὰ τὰ ἀνωτέρω.

Ἐὰν ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας συμφωνήσῃ πρὸς τὴν γνώμην τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου, ἀνακαλεῖ τὴν ἀπόφασίν του εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ Δ.Σ. καὶ τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν ἐντὸς 7ημέρου προθεσμίας ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς εἰς αὐτὸν τῆς διαφωνίας παρὰ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου, ἀναστελλομένης τῆς ἐκτελέσεως τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως, μέχρις οὗ ἀποφανθῇ σχετικῶς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, εἰς ὃ εἰσάγεται παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁ σχετικὸς φάκελλος ἐντὸς 10ημέρου πρὸς ὁριστικὴν ἄρσιν τῆς διαφωνίας καὶ ὅπερ ἀποφασίζει σχετικῶς ἐντὸς 30ημέρου.

Ἐὰν ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας δὲν ἀνακοινώσῃ εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ Δ. Σ. καὶ τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν τοῦ Ι.Κ.Α. τὴν ἐπὶ τῆς διαφωνίας ἀπόφασίν του ἐντὸς τῆς ἀνωτέρω ἑπταημέρου προθεσμίας, ὡς ἐπίσης καὶ ὅταν οὗτος δὲν ἀνακοινώσῃ αὐτοῖς τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐντὸς τῆς 30ημέρου ὡς ἄνω προθεσμίας τὸ Δ. Σ. δύναται νὰ διατάξῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως.

3. Ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος παρίσταται καὶ εἰς τὸ Συμβούλιον τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ παρόντος μὲ τὰς αὐτὰς περὶ ὧν ἀνωτέρω ἁρμοδιότητας.

4. Αἱ συνεδριάσεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ τῶν ἀνωτέρω Συμβουλίων θεωροῦνται ὡς νομίμως γενόμεναι καὶ ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου, ἐφ' ὅσον οὗτος προσεκλήθη κανονικῶς καὶ δὲν προσῆλθε.

Διαδικασία Θεσπίσεως Κανονισμῶν

Ἄρθρον 16

Πάντες οἱ ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου προβλεπόμενοι Κανονισμοὶ θεσπίζονται δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, λαμβανομένων προτάσει τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ δημοσιευομένων εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως. Ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας, ἐφ' ὅσον συμφωνεῖ πρὸς τὴν πρότασιν τοῦ Ι.Κ.Α., ὑποχρεοῦται, ὅπως ἀποστείλῃ πρὸς δημοσίευσιν τὸν σχετικὸν Κανονισμὸν ἐντὸς 30ημέρου προθεσμίας. Ἐν περιπτώσει διαφωνίας τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐπὶ διατάξεων τῶν προτεινομένων ὑπὸ τοῦ Δ. Σ. σχεδίων Κανονισμῶν, οὗτος ὑποχρεοῦται, ὅπως ἀναπέμψῃ τὸν οἰκεῖον Κανονισμὸν πρὸς ἐπανεξέτασιν εἰς τὸ Δ. Σ. μετ' εἰδι-

κῆς ἐκθέσεως, αἰτιολογούσης τὰς διαφωνίας του, ἐντὸς τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω προθεσμίας. Ἐν ἡ περιπτώσει τὸ Δ. Σ. τοῦ Ι.Κ.Α. ἐμμένει εἰς τὴν ἀρχικήν του ἀπόφασιν, ἡ διαφωνία αἴρεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου φέρει τὸ ζήτημα ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας ἐντὸς 10ημέρου προθεσμίας ἀπὸ τῆς ἀναγνώσεως αὐτῷ τῆς νεωτέρας ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. Παρελθούσης ἀπράκτου τῆς ὡς ἄνω 30ημέρου προθεσμίας, ὡς καὶ ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας δὲν ἀναπέμψῃ τὸ πρῶτον ὑποβληθὲν αὐτῷ σχέδιον Κανονισμοῦ, λόγῳ τυχὸν διαφωνίας του, εἰς τὸ Δ.Σ., δύναται ὁ Πρόεδρος τούτου νὰ ἐπιμελῆται τὴν δημοσίευσιν αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ἀφ' ἧς καὶ ἀποκτᾷ τοῦτο ἰσχὺν Κανονισμοῦ.

Ἡ ἀνωτέρω διαδικασία ἰσχύει καὶ ὡς πρὸς τὴν τροποποίησιν ἢ συμπλήρωσιν ἰσχυόντων ἑκάστοτε Κανονισμῶν τοῦ Ι.Κ.Α.

Διὰ τῶν κανονισμῶν δὲν δύνανται νὰ τροποποιῶνται διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας δύναται νὰ ζητῇ παρὰ τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ι.Κ.Α τὴν ὑποβολὴν εἰς ταῦτον προτάσεων Κανονισμῶν ἢ τροποποιήσεων καὶ συμπληρώσεων ἰσχυόντων τοιούτων. Ἐὰν τὸ Δ. Σ. δὲν ἤθελε ὑποβάλει τὴν σχετικὴν πρότασιν ἐντὸς 45ημέρου, ἀφ' ἧς ζητηθῇ αὕτη, ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας δύναται νὰ προκαλέσῃ ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου περὶ θεσπίσεως τοῦ οἰκείου Κανονισμοῦ ἢ τῆς οἰκείας τροποποιήσεως ἢ συμπληρώσεως ἰσχυόντων τοιούτων.

Αἱ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου πρατάσεις τοῦ Δ Σ ψηφίζονται εἰς δύο διαφόρους συνεδριάσεις τούτου, ἀπεχούσας τοὐλάχιστον 3 ἡμέρας ἀπ' ἀλλήλας.

Προκειμένου περὶ Κανονισμῶν ἀναγομένων εἰς τὴν σύνθεσιν καὶ ὀργάνωσιν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ι.Κ Α., ὡς καὶ τοιούτων ἀφορώντων τὰ τῆς καταστάσεως ἐν γένει τοῦ προσωπικοῦ αὐτοῦ καὶ τὰ τῆς διενεργείας τῶν προμηθειῶν τοῦ Ἱδρύματος, δὲν δύναται διὰ τῆς ἀνωτέρω προβλεπομένης διαδικασίας περὶ λύσεως τῶν διαφωνιῶν μεταξὺ Ι.Κ.Α. καὶ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας νὰ αὐξάνωνται αἱ προτεινόμεναι παρὰ τοῦ Δ Σ. τοῦ Ἱδρύματος ὀργανικαὶ θέσεις, οὐδὲ νὰ θεσπίζωνται διατάξεις ἐξαρτῶσαι τὴν ἐκτέλεσιν τῶν εἰρημένων Κανονισμῶν ἐκ τῆς συμπράξεως ὀργάνων ξένων πρὸς τὸ Ἵδρυμα, ἐκτὸς ἂν τὴν σύμπραξιν τοιούτων ὀργάνων προτείνῃ τὸ Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ αὕτη προβλέπεται ὑπὸ διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου.

Διαχείρισις καὶ ἔλεγχος

Ἄρθρον 17

1. Ὁ τρόπος τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ τὸ ἐν γένει λογιστικὸν αὐτοῦ σύστημα θέλουν ὁριοθῇ διὰ Κανονισμοῦ.

Ἡ ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. διενεργουμένη ἀσφάλισις διακρίνεται εἰς τέσσαρας αὐτοτελεῖς κλάδους, κατὰ τὴν κατωτέρω διάκρισιν, τηρουμένων κεχωρισμένων λογαριασμῶν δι' ἕκαστον τούτων.

2. Τὰ ἐξ εἰσφορῶν ἔσοδα τοῦ Ι.Κ.Α. κατανέμονται κατὰ μῆνα εἰς τοὺς λογαριασμοὺς τῶν διαφόρων κλάδων ἀσφαλίσεως, κατὰ τὰς ἀκολούθους ἀναλογίας.

α) 2|19 εἰς τὸν κλάδον παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος, εἰς χρῆμα.

β) 7,5|19 εἰς τὸν κλάδον ἀναπηρίας, γήρατος, θανάτου.

γ) 2|19 εἰς τὸν κλάδον ἀνεργίας.

δ) 7,5|19 εἰς τὸν κλάδον παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς εἶδος (ἰατρικὴ περίθαλψις).

3. Αἱ πάσης φύσεως πρόσοδοι ἐκ τῶν κεφαλαίων τῶν ἀνωτέρω λογαριασμῶν περιέρχονται εἰς τὸν οἰκεῖον λογαριασμόν. Πάντα τὰ λοιπὰ ἔσοδα, τὰ εἰσπραττόμενα ἄνευ ὅρου, ὡς πρὸς τὴν διάθεσιν αὐτῶν κατανέμονται κατὰ τὴν ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ ὁριζομένην ἀναλογίαν εἰς τοὺς διαφόρους λογαριασμούς. Δωρεαί, κληρονομίαι ἢ κληροδοσίαι ἐπὶ ὅρῳ τοῦ Ι.Κ.Α., ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς χρησιμοποιήσεως τῶν πρὸς ὡρισμένον σκοπὸν, περιέρχονται εἰς τὸν ἢ τοὺς σχετικοὺς λογαριασμούς, δι' ὧν ἐξυπηρετεῖται ὁ τεθεὶς ὅρος.

Αἱ παροχαὶ τοῦ ἄρθρου 32 (ἔξοδα κηδείας) βαρύνουν τὸν κλάδον ἀσφαλίσεως παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς χρῆμα.

Μεταφοραὶ ποσῶν ἢ πιστώσεων ἐκ τινος λογαριασμοῦ εἰς τὸν ἄλλον ἀπαγορεύονται, ἐκτὸς ἂν δι' αὐτῶν ἐπιδιώκεται διόρθωσις γενομένων σφαλμάτων. Πόροι, κατατεθέντες ἢ πιστωθέντες εἰς ἕνα λογαριασμόν, χρησιμοποιοῦνται ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν χορήγησιν τῶν ἀσφαλιστικῶν παροχῶν τῶν πραγματοποιουμένων ὑπὸ τοῦ κλάδου τούτου.

4. Αἱ δαπάναι διοικήσεως τοῦ Ι.Κ.Α. ἀντιμετωπίζονται διὰ ποσῶν, ἅτινα ἀφαιροῦνται ἐκ τῶν διαφόρων λογαριασμῶν, κατ' ἀναλογίαν τῶν δαπανῶν διοικήσεως ἑκάστου κλάδου ἀσφαλίσεως, κατὰ τὰ διὰ Κανονισμοῦ ὁρισθησόμενα. Μέχρις ἐκδόσεως τοῦ ἐν λόγῳ Κανονισμοῦ τὰ τῆς κατὰ κλάδους κατανομῆς καθορίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ., λαμβανομένης πρότασιν τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ. Τὰ ἐν λόγῳ ποσὰ ἀναγράφονται εἰς τὸν γενικὸν προϋπολογισμόν, ὃν καταρτίζει ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς καὶ ἐγκρίνει τὸ Δ.Σ.

Τὰ ποσὰ ταῦτα ἀποσυρόμενα ἐκ τῶν σχετικῶν λογαριασμῶν ἀποτελοῦν ἴδιον λογαριασμὸν ἀποκαλούμενον «Λογαριασμὸν Διοικήσεως» καὶ χρησιμοποιοῦνται ἀποκλειστικῶς πρὸς κάλυψιν τῶν ἐξόδων τῆς διοικήσεως τοῦ Ι.Κ.Α.

5. Αἱ δαπάναι ἀποκτήσεως ἀκινήτων, ἀνεγέρσεως κτιρίων κ.λ.π., πρὸς στέγασιν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ι. Κ. Α. καὶ ἐφοδιασμοῦ του διὰ τῶν ἀναγκαίων ἐγκαταστάσεων, κατανέμονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. εἰς τοὺς διαφόρους λογαριασμούς, κατ' ἀναλογίαν τῆς χρησιμοποιήσεως των διὰ τὰς ἀνάγκας ἑκάστου κλάδου ἀσφαλίσεως.

6. Οἰκονομικὸν ἔτος διὰ τὸ Ι.Κ.Α. εἶναι τὸ ἡμερολογιακὸν τοιοῦτον.

7. Προμήθειαι πάσης φύσεως ὑλικοῦ, μισθώσεις καὶ ἐκτελέσεις οἱωνδήποτε ἔργων, ἐφ' ὅσον ἡ σχετικὴ δαπάνη δὲν ὑπερβαίνει τὸ ποσὸν τῶν εἴκοσι ἑκατομμυρίων δραχμῶν, δύνανται νὰ διενεργοῦνται ἀποφάσει τοῦ Δ.Σ., διὰ τῆς συνάψεως ἀπ' εὐθείας συμφωνίας. Προκειμένου περὶ προμηθειῶν ὑλικοῦ ἡ ἀνωτέρω διάταξις δὲν δύναται νὰ ἐφαρμόζεται εἰμὴ ἅπαξ δι' ἕκαστον ὑπὸ προμήθειαν εἶδος κατ' ἔτος. Διὰ ποσὰ ἄνω τῶν εἴκοσι ἑκατομμυρίων δραχμῶν διενερ-

γείται πάντοτε μειοδοτικός διαγωνισμός. Τά τής διενεργείας προμηθειών, μισθώσεων και εκτελέσεων έργων θέλει καθορίσει λεπτομερέστερον είδικός Κανονισμός.

Εξαιρετικώς επιτρέπεται ή μή διενέργεια διαγωνισμού επί προμηθειών, μισθώσεων και εκτελέσεων έργων, έφ' όσον τούτο ήθελε κρίνει σκόπιμον και αναγκαίον το Δ.Σ., διά πλειοψηφίας 9 τουλάχιστον μελών ή 8 μελών άν παρίστανται μόνον οκτώ.

8. Άπαντα τά στοιχεία τής διαχειρίσεως τού Ι.Κ.Α. διαφυλάσσονται επί δεκαετίαν. Διά κανονισμών δύναται νά ορισθή ή καταστροφή μέρους τούτων και πρό τής παρόδου τής ανωτέρω δεκαετίας.

9. Παρά τώ Ι.Κ.Α. λειτουργεί έννεαμελές Κεντρικόν Εποπτικόν Συμβούλιον, αποτελούμενον:

α) Έξ ενός μέλους τού Ελεγκτικού Συνεδρίου, υποδεικνυομένου μετά τού αναπληρωτού του υπό τού Προέδρου αύτού, ώς Προέδρου.

β) Έκ τού Προϊσταμένου τής Δ]νσεως Επιθεωρήσεως και Ελέγχου τού Υπουργείου Εργασίας, ώς Αντιπροέδρου, αναπληρουμένου υπό έτέρου Δ]ντού τού αύτού Υπουργείου, και έξ ενός είδικ. Διευθυντού του αύτού Υπουργείου, αναπληρουμένου υπό έτέρου Διευθυντού.

γ) Έκ τριών ήσφαλισμένων τού Ι.Κ.Α. υποδεικνυομένων υπό τής Γ.Σ.Ε.Ε. μετ' ισαρίθμων αναπληρωτών των έχόντων την αύτην Ιδιότητα.

δ) Έκ τριών εργοδοτών, ών το προσωπικόν υπάγεται εις την ασφάλισιν τού Ι.Κ.Α., υποδεικνυομένων άπό κοινού υπό τών εν παραγρ. 9 τού άρθρου 13 τού παρόντος οριζομένων Επιμελητηρίων.

Εν περιπτώσει μή υποδείξεως τών υπό στοιχ. α, γ και δ μελών τού Συμβουλίου εντός 15θημέρου προθεσμίας, άφ' ής ζητηθούν αί σχετικαί υποδείξεις παρά τού Υπουργού Εργασίας, ό Υπουργός διορίζει ταύτα κατ' οίκείαν κρίσιν.

Άπαντα τά μέλη τού Κεντρ. Επ. Συμβουλίου διορίζονται μετά τών αναπληρωτών των δι' αποφάσεως τού Υπουργού Εργασίας, δημοσιευομένης διά τής Εφημερίδος τής Κυβερνήσεως, επί τριετεί θητεία.

Χρέη Γραμματέως τού Εποπτικού Συμβουλίου εκτελεί εις τών υπαλλήλων τού Υπουργείου Εργασίας ή τού Ιδρύματος, διοριζόμενος μετά τού αναπληρωτού του δι' αποφάσεως τού Υπουργού Εργασίας.

Τό Κεντρ. Εποπτικόν Συμβούλιον ευρίσκεται εν απαρτία παρόντων πέντε τουλάχιστον εκ τών μελών αύτού, μεταξύ τών οποίων ό Πρόεδρος ή ό Αντιπρόεδρος, και λαμβάνει αποφάσεις διά τής πλειοψηφίας τών παρόντων μελών και διά ψήφων ούχί ολιγωτέρων τών τεσσάρων, εν ισοψηφία υπερισχυούσης τής γνώμης υπέρ ής εδόθη ή ψήφος τού προεδρεύοντος.

Παρά τοίς ασβαρωτέρους Υποκαταστήμασι τού Ι.Κ.Α., οριζομένοις δι' αποφάσεων τού Κ.Ε.Σ., συνιστώνται πενταμελή Τοπικά Εποπτικά Συμβούλια αποτελούμενα:

α) Έξ ενός δικαστικού, επί βαθμώ τουλάχιστον Πρωτοδίκου ή ενός ανωτέρου Δημοσίου Οικονομικού Υπαλλήλου, ώς Προέδρου.

β) Έκ δύο ήσφαλισμένων τού Ι.Κ.Α., υποδεικνυομένων υπό τής Γ.Σ.Ε.Ε. μετά δύο αναπληρωτών των, έχόντων την αύτην Ιδιότητα.

γ) Έκ δύο εργοδοτών, ών το προσωπικόν ασφαλίζεται εις το Ι.Κ.Α., υποδεικνυομένων κατά την εν παρ. 9 τού άρθρου 13 τού παρόντος προβλεπομένην διαδικασίαν υποδείξεως τών εξ εργοδοτών μελών τών Τοπικών Διοικητικών Επιτροπών μετ' ισαρίθμων αναπληρωτών των, έχόντων την Ιδιότητα τών αναπληρουμένων.

Εν περιπτώσει μή υποδείξεως τών υπό στοιχ. β' και γ' μελών τών Τ.Ε.Σ. εντός 15θημέρου προθεσμίας, άφ' ής ζητηθούν αί σχετικαί υποδείξεις παρά τού διορίζοντος οργάνου τούτου, διορίζει ταύτα κατ' οίκείαν κρίσιν.

Άπαντα τά μέλη τών Τοπικών Εποπτικών Συμβουλίων διορίζονται μετά τών αναπληρωτών των δι' αποφάσεως τού οίκείου Νομάρχου, δημοσιευομένης διά τής Εφημερίδος τής Κυβερνήσεως, επί τριετεί θητεία.

Το Τοπικόν Εποπτικόν Συμβούλιον ευρίσκεται εν απαρτία παρόντων τριών τουλάχιστον μελών, εν οίς ό Πρόεδρος ή ό Αντιπρόεδρος, και λαμβάνει αποφάσεις διά τής πλειοψηφίας τών παρόντων μελών και διά ψήφων ούχί ολιγωτέρων τών τριών.

Τό Τοπικόν Εποπτικόν Συμβούλιον εκλέγει διά μυστικής ψηφοφορίας, κατά την πρώτην αύτού συνεδρίασιν, τον Αντιπρόεδρον αύτού μεταξύ των υπό στοιχ. β' και γ' μελών.

Χρέη Γραμματέων τών Τοπικών Εποπτικών Συμβουλίων εκτελούν υπάλληλοι τού Ιδρύματος οριζόμενοι υπό τού Προέδρου αύτών.

Τό Κεντρικόν Εποπτικόν Συμβούλιον τού Ι.Κ.Α. ελέγχει την νομιμότητα τής οικονομικής διαχειρίσεως τού Ιδρύματος και τά πεπραγμένα τών Τ.Ε.Σ., άτινα υπάγονται υπό την καθοδήγησιν αύτού, δυνάμενον νά τροποποιή και αποφάσεις τούτων κατά τά είδικώτερον διά Κανονισμού ορισθησόμενα.

Τά Τοπικά Εποπτικά Συμβούλια ελέγχουν την νομιμότητα τής οικονομικής διαχειρίσεως τών παρ' οίς λειτουργούν Υπ]των τού Ι.Κ.Α. και τών υπό την δικαιοδοσίαν τούτων υπαγομένων κατά τάς αποφάσεις τού Κ.Ε.Σ. έτέρων Υπ]των, παρ' οίς δεν λειτουργούν ίδια Τ.Ε.Σ., και υπηρεσιών τού Ι.Κ.Α.

Ό κατά τά ανωτέρω έλεγχος τής νομιμότητος τής οικονομικής διαχειρίσεως τού Ι.Κ.Α. παρά τών Εποπτικών Συμβουλίων συνίσταται εις την άσκησιν καταστατικού μόνον ελέγχου, τού προληπτικού τοιούτου ασκουμένου κατά τα κατωτέρω οριζόμενα.

Τά Εποπτικά Συμβούλια εκδίδουν αποφάσεις καταλογισμού κατά τά είδικώτερον διά Κανονισμού ορισθησόμενα, αίτινες εκτελούνται καθ' ον τρόπον και δι' ών μέσων αί κατά των δημοσίων υπολόγων εκδιδόμεναι καταλογιστικαί αποφάσεις. Κατά τών καταλογιστικών αποφάσεων τών Τ.Ε.Σ. επιτρέπεται έφεσις εντός μηνός από τής κοινοποιήσεως αύτών εις τον υπόλογον ενώπιον τού Κ.Ε.Σ., κατά δε τών αποφάσεων τού Κ.Ε.Σ., είτε εν πρώτω είτε εν δευτέρω βαθμώ εκδιδομένων, επιτρέπεται προσφυγή ενώπιον τών Δευτεροβαθμίων Ασφαλιστικών Δικαστηρίων, ασκουμένη εντός μηνός από τής κοινοποιήσεως τής σχετικής αποφάσεως εις τον υπόλογον.

Τά Εποπτικά Συμβούλια συντάσσουν άπαξ τουλάχιστον καθ' έξάμηνον έκθεσιν περί τού

πορίσματος τοῦ ἐλέγχου διαχειρίσεως, ἥτις δημοσιεύεται ἐν τῷ συνόλῳ της ἢ ἐν περιλήψει εἰς εἰδικὸν δελτίον τοῦ Ἱδρύματος.

Ὁ προληπτικὸς ἔλεγχος τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τοῦ Ι.Κ.Α., συνιστάμενος εἰς τὴν πρὸ πάσης ἐξοφλήσεως οἱουδήποτε ἐντάλματος πληρωμῆς ἐξαιρέσει τῶν ἀφορώντων εἰς τὴν ἐξόφλησιν τῶν ὑπὸ τοῦ Ἱδρύματος χορηγουμένων παροχῶν πρὸς τοὺς ἠσφαλισμένους καὶ συνταξιούχους, διαπίστωσιν ὅτι ἡ πληρωμὴ ἐντέλλεται ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ προϋπολογισμοῦ, ὅτι ἐν τῇ διενεργείᾳ τῆς δαπάνης ἐτηρήθησαν αἱ ἰσχύουσαι ἑκάστοτε διατάξεις περὶ πραγματοποιήσεως ταύτης καὶ ὅτι ἐπισυνάπτονται εἰς τὸ οἰκεῖον ἔνταλμα ἅπαντα τὰ δικαιολογητικά, τὰ ἀποδεικνύοντα τὸ νόμιμον τῆς πληρωμῆς, ἀσκεῖται παρὰ Παρέδροις τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, ὁριζομένοις ὑπὸ τοῦ Προέδρου αὐτοῦ καὶ προκειμένου περὶ Ὑπαίτων καὶ Ὑπηρεσιῶν, εἰς ἃς δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ χρησιμοποίησις Παρέδρων τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου παρ' ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν (Γενικὴ Δ/σις Δημοσίου Λογιστικοῦ), ὁριζομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν.

Ἐν περιπτώσει διαφωνίας μεταξὺ τῆς Διοικήσεως καὶ τῶν ἀσκούντων τὸν προληπτικὸν ἔλεγχον ὀργάνων, αὕτη, ἐφ' ὅσον μὲν ἀναφέρεται εἰς δαπάνας τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ τῶν ἐν τῇ Περιφερείᾳ τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης λειτουργουσῶν πάσης φύσεως ὑπηρεσιῶν τοῦ Ι.Κ.Α., ἐπιλύεται διὰ πράξεως τοῦ ἀρμοδίου τμήματος τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, εἰς πάσας δὲ τὰς λοιπὰς περιπτώσεις διὰ πράξεως τριμελοῦς Ἐπιτροπῆς, ἀποτελουμένης ἐκ τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ οἰκείου Ὑποκαταστήματος τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἐδρεύοντος Ἐπιθεωρητοῦ δημοσίων ὑπολόγων καὶ δύο ἀνωτέρων δημοσίων ὑπαλλήλων, ὁριζομένων ὑπὸ τοῦ οἰκείου Νομάρχου. Πάντα τὰ σχετιζόμενα πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης διατάξεως θέματα ὁρισθήσονται διὰ Κανονισμοῦ.

Ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν Ἐποπτικῶν Συμβουλίων ἢ τῶν Παρέδρων τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου δύναται πρὸς διευκόλυνσιν τοῦ ἔργου των νὰ ἀποσπῶνται παρ' αὐτοῖς ὡρισμένοι ὑπάλληλοι τοῦ Ἱδρύματος κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας. Οἱ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀποσπώμενοι παρὰ τοῖς Ἐποπτικοῖς Συμβουλίοις ὑπάλληλοι τοῦ Ἱδρύματος δὲν δύνανται ν' ἀνακληθῶσιν ἐκ τῆς ἀποσπάσεως πρὸ τῆς παρελεύσεως πενταετίας, ἐκτὸς ἂν πρὸ ταύτης αἰτήσωσι τοῦτο οἱ ἴδιοι ἢ τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον ἢ ὁ Πρόεδρος.

Ὁ τρόπος τῆς λειτουργίας καὶ ἐκπληρώσεως τοῦ ἔργου τῶν Ἐποπτικῶν Συμβουλίων καὶ γενικώτερον τὰ τῆς ἀσκήσεως τοῦ ἐλέγχου ὁρισθήσεται εἰδικώτερον διὰ Κανονισμοῦ ἐντὸς τῶν κλεισίων τῶν ἀνωτέρω διατάξεων.

Τὰ πραγματικὰ ἔξοδα κινήσεως τῶν μετεχόντων εἰς τὰ Ἐποπτικὰ Συμβούλια μελῶν, τῶν Παρέδρων καὶ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν δύνανται νὰ ὁρίζωνται καὶ κατ' ἀποκοπὴν δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἐγκρινομένης ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Μέχρις ὁρισμοῦ τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὀργάνων ἀσκήσεως τοῦ προληπτικοῦ ἐλέγχου, οὗτος ἐνασκεῖται βάσει τῶν σχετικῶν διατάξεων τῆς ἰσχυούσης κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νομοθεσίας τοῦ Ι.Κ.Α.

Ἐπενδύσεις κεφαλαίων

Ἄρθρον 18

1. Τὰ διαθέσιμα κεφάλαια τοῦ Ι.Κ.Α. δύνανται νὰ ἐπενδύωνται κατὰ τὰς διατάξεις Κανονισμοῦ, τηρουμένων τῶν ἐκάστοτε ἰσχυουσῶν γενικῶν διατάξεων περὶ ἐπενδύσεως τῶν κεφαλαίων Ν.Π.Δ.Δ. εἰς χρεώγραφα τοῦ Κράτους καὶ εἰς ἀξίας ἐγγυημένας παρ' αὐτοῦ εἰς μετοχὰς μεγάλων Τραπεζῶν ἢ Ἑταιριῶν Κοινῆς Ὠφελείας, εἰς δάνεια πρὸς Συνεταιρισμούς, ὡς καὶ εἰς ἀκίνητα.

2. Τὸ Ι.Κ.Α. δύναται νὰ διαθέτῃ μέρος τῆς περιουσίας του :

α) Πρὸς ἐπέκτασιν καὶ πλουτισμόν, χάριν τῶν σκοπῶν τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α., τῶν ἐκασταχοῦ τυχὸν ἀνεπαρκῶν ὑγειονομικῶν κλπ. κέντρων καὶ ἐγκαταστάσεων ἀνηκόντων εἰς τὸ Κράτος, Δήμους, Κοινότητας, Ἱδρύματα καὶ Φιλανθρωπικὰς Ὀργανώσεις.

β) Πρὸς ἀνέγερσιν ἢ ἐπέκτασιν κτισμάτων ἢ ἀγορὰν οἰκοπέδων ἢ ἑτοίμων οἰκοδομῶν, πρὸς διευκόλυνσιν τῆς λειτουργίας του καὶ τὴν ἐπιτευξιν τῶν ὑπὸ τούτου ἐπιδιωκομένων σκοπῶν, καὶ τὸν ἐξοπλισμὸν αὐτῶν μὲ τὰ ἀναγκαιοῦντα μέσα καὶ ἐγκαταστάσεις (γραφεῖα, νοσοκομεῖα, σανατόρια, μαιευτήρια, παιδικοὶ σταθμοί, πρεβαντόρια, παιδικαὶ κατασκηνώσεις, πάσης φύσεως κέντρα προληπτικῆς δράσεως, ὑδροθεραπευτήρια κλπ.).

Εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἐδαφίου α' τὸ Ι.Κ.Α. δικαιοῦται νὰ συμμετέχῃ εἰς τὴν διοίκησιν τῶν οἰκείων ὑγειονομικῶν ἐγκαταστάσεων καὶ νὰ ἐνασκῇ ἔλεγχον ἐπὶ τούτων, εἰς ἔκτασιν καθοριζομένην διὰ τῶν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Κράτους, τῶν Δήμων, Κοινοτήτων, Ἱδρυμάτων καὶ Φιλανθρωπικῶν Ὀργανώσεων συναπτομένων συμφωνιῶν.

γ) Διὰ τὴν σύστασιν ἐργοστασίων ἢ ἐργαστηρίων, διὰ τὴν κατασκευὴν προσθέτων μελῶν ἢ ἄλλων εἰδῶν χρησίμων διὰ τοὺς σκοποὺς τῆς ἀσφαλίσεως, ὡς καὶ διὰ τὴν ἀγορὰν καὶ δημιουργίαν ἀποθεμάτων ἐκ τῶν ἀνωτέρω εἰδῶν.

3. Τὸ Δημόσιον, οἱ Δῆμοι καὶ αἱ Κοινότητες δύνανται νὰ παραχωροῦσι δωρεὰν κατὰ κυριότητα εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἢ ἐπὶ τιμήματι, ὁριζομένῳ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, τὰ κατάλληλα γήπεδα πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ἐν τῷ ἐδαφίῳ β' τῆς προηγουμένης παραγράφου σκοπῶν.

4. Ἀπαγορεύεται ἡ ἐνέργεια πάσης φύσεως δωρεῶν ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. ἄνευ εἰδικῆς περὶ τούτου διατάξεως εἰδικοῦ διὰ τὸ Ι.Κ.Α. Νόμου.

Ἀπαλλαγαί

Ἄρθρον 19

1. Τὸ Ι.Κ.Α. ἀπαλλάσσεται παντὸς δημοσίου, δημοτικοῦ, κοινοτικοῦ ἢ λιμενικοῦ φόρου, ἀμέσου ἢ ἐμμέσου, παντὸς τέλους ταχυδρομικοῦ, ὡς καὶ δικαστικοῦ εἰς πᾶσαν δίκην του καὶ ἀπολαύει ἀνεξαιρέτως ἁπασῶν τῶν ἀτελειῶν καὶ προνομίων δικαστικῶν, διοικητικῶν καὶ οἰκονομικῶν, ὡς ἐὰν εἶναι αὐτὸ τὸ Δημόσιον.

2. Αἱ προμήθειαι τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ τὰ διὰ λογαριασμὸν αὐτοῦ ἐκτελούμενα ἔργα, αἱ μισθώσεις καὶ αἱ πάσης φύσεως πληρωμαὶ αὐτοῦ, ἀπαλλάσσονται τῶν ὑπὲρ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου

Πολιτικῶν Ὑπαλλήλων ἢ ἄλλου οἱουδήποτε Ὀργανισμοῦ ἢ Λογαριασμοῦ θεσπιζομένων εἰσφορῶν.

3. Ὁ εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἐπιβαλλόμενος διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως ὅρκος δίδεται ὑπὸ τοῦ δι' ἀποφάσεως τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ ὁριζομένου προσώπου.

Εἰς πᾶσαν περίπτωσιν ὁ τοιοῦτος ὅρκος διατυποῦται ὑπὸ τὸν τύπον τοῦ πιστεύειν καὶ μὴ γινώσκειν, εἰς τὴν τροποποίησιν δὲ ταύτην τοῦ τύπου δύναται νὰ προβῇ ὁ δίδων τὸν ὅρκον κατὰ τὴν δόσιν αὐτοῦ καὶ ἐν περιπτώσει κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ὅρκος διετυπώθη ἄλλως, χωρὶς νὰ εἶναι ἀναγκαία ἡ ἔκδοσις περὶ τούτου ἀποφάσεως.

4. Ἅπασαι αἱ δίκαι τοῦ Ι.Κ.Α. εἰσάγονται παρ' αὐτοῦ ἐνώπιον παντὸς δικαστηρίου καὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὡς νόμῳ προτετιμημέναι, τὴν ὀγδόην ἡμέραν ἀπὸ τῆς κλητεύσεως ἄνευ πράξεως προτιμήσεως. Ἐπίσης αἱ κατ' ἐργοδοτῶν καὶ ἠσφαλισμένων ἐπὶ παραβάσει τοῦ παρόντος νόμου ποιναὶ ἀγωγαί, ἐφ' ὅσον ὡφελοῦσι πταίσματα καὶ πλημμελήματα, εἰσάγονται δι' ἀπ' εὐθείας κλήσεως, ἐκδικαζόμεναι ἀνυπερθέτως ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς σχετικῆς μηνύσεως.

5. α) Ἐπιτρέπεται ἡ ἀναγκαστικὴ ἀπαλλοτρίωσις ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α., διὰ λόγους κοινῆς ὠφελείας, ἰδιωτικῆς ἀκινήτου περιουσίας, διὰ τὴν ἀνέγερσιν καὶ ἵδρυσιν ἰατρείων, κλινικῶν, νοσοκομείων, σανατορίων καὶ ἀναρρωτηρίων τοῦ Ι.Κ.Α.

β) Ἡ ἀπαλλοτρίωσις αὕτη ἐνεργεῖται καὶ ἡ καταβλητέα ἀποζημίωσις καθορίζεται κατὰ τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 1737/1939 «περὶ ἀναγκαστικῶν ἀπαλλοτριώσεων», ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, ὁριζόμενα.

7. Ἡ εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Ι.Κ.Α. κατάσχεσις εἶναι ἄκυρος καὶ ἀποδίδει τὸ Ι.Κ.Α. τὰ κατασχεθέντα, ἐκτὸς ἐὰν ἡ κατάσχεσις ἐπεβλήθη δυνάμει ἀδείας τοῦ ἁρμοδίου Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν, ὡς καὶ ἐὰν εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἡ ἀπαίτησις, δι' ἣν ἐπιβάλλεται ἡ κατάσχεσις, στηρίζεται ἐπὶ τελεσιδίκου δικαστικῆς ἀποφάσεως ἢ ἐπίσης στηρίζεται ἐπὶ οἱουδήποτε ἄλλου δημοσίου ἐγγράφου ἐπέχοντος θέσιν τίτλου ἐκτελέσεως, καὶ γίνεται μνεία αὐτῆς ἐν τῷ κατασχετηρίῳ.

8. Τὰ παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. τηρούμενα λογιστικὰ βιβλία ἀποτελοῦν ἐντελῆ ἀπόδειξιν περὶ τε τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ μεγέθους τῶν ἀπαιτήσεων του κατὰ παντὸς, μέχρι παραγραφῆς τῶν ἀπαιτήσεων τούτων. Ἀπόσπασμα δὲ τῶν ἐν λόγῳ βιβλίων, ὑπογεγραμμένον ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ ἢ τῶν Διευθυντῶν τῶν Ὑποκαταστημάτων, ἀποτελεῖ πλήρη ἀπόδειξιν ἐνώπιον τῶν Δικαστηρίων.

Ὑπηρεσίαι—Διοικητικὸν Προσωπικόν

Ἄρθρον 20

1. Ἡ ὑπηρεσία τοῦ Ι.Κ.Α. διεξάγεται δι' ἐμμίσθων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν, τακτικῶν καὶ ἐκτάκτων.

2. Διὰ Κανονισμοῦ θέλουσι ὁρισθῆ τὰ τῆς συνθέσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως καὶ τῶν Ὑποκαταστημάτων καὶ λοιπῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ἱδρύματος.

3. Τὰ τῆς καταστάσεως τοῦ διοικητικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ι.Κ.Α., ἤτοι τὰ τῶν προσόντων καὶ τὰ τῆς ἐπιλογῆς καὶ προσλήψεως αὐτοῦ ἐν γένει, αἱ κατηγορίαι καὶ διαβαθμίσεις τούτου, αἱ εὐθῦναι, τὰ καθήκοντα καὶ ὁ χρόνος ἐργασίας, τὰ τῆς προαγωγῆς του ἐν γένει οἱ περιορισμοὶ καὶ τὰ ἀσυμβίβαστα, αἱ ἄδειαι, τὰ φύλλα ποιότητος, αἱ μεταβολαί, ἡ ἀρχαιότης, αἱ ἠθικαὶ ἀμοιβαί, τὰ πειθαρχικὰ ἀδικήματα καὶ αἱ πειθαρχικαὶ ποιναί, ἡ πειθαρχικὴ δικαιοδοσία καὶ διαδικασία, τὰ τῆς λύσεως τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως, ὡς καὶ πᾶν ἕτερον θέμα ἀφορῶν τὴν κατάστασιν τοῦ προσωπικοῦ ἐν γένει, θέλουσι ρυθμισθῆ διὰ Κανονισμοῦ.

Ἡ πρόσληψις τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ι.Κ.Α. ἐνεργεῖται πάντοτε κατόπιν διαγωνιστικῶν ἐξετάσεων, ἀναγγελλομένων δημοσίᾳ ἕνα τοὐλάχιστον μῆνα πρὸ τῆς διενεργείας τούτων. Αἱ διαγωνιστικαὶ ἐξετάσεις περιλαμβάνουν πᾶν προσφόρου μέσου, γραπτὸν ἢ προφορικόν, ἢ ἐπαγγελματικὰς ἐφαρμογὰς ἢ ἀξιολογικὰς βάσει τυπικῶν καὶ οὐσιαστικῶν προσόντων, συγκρίσεις πρὸς ἐξακρίβωσιν τῶν προσωπικῶν καὶ ἐπαγγελματικῶν ἱκανοτήτων τῶν ὑποψηφίων. Αἱ λεπτομέρειαι τῆς διεξαγωγῆς τῶν ἐν λόγῳ διαγωνισικῶν ἐξετάσεων θέλουν καθορισθῆ διὰ τοῦ προμνησθέντος Κανονισμοῦ.

Τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω περὶ διαγωνισμῶν διατάξεων δύνανται νὰ ἐξαιροῦνται διὰ τοῦ Κανονισμοῦ αἱ προσλήψεις εἰς ὡρισμένας θέσεις ἐργατοτεχνιτῶν τοῦ Ι.Κ.Α. Οἱ εἰς πλήρωσιν τῶν ἀνωτέρω θέσεων προσλαμβανόμενοι δύνανται νὰ προσλαμβάνωνται ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ὡρισμένης ἢ ἀορίστου διαρκείας.

Εἰδικὸς Κανονισμὸς δύναται νὰ προβλέψῃ ὡσαύτως περὶ τοῦ τρόπου ἐπιλογῆς καὶ χρησιμοποιήσεως παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. προσώπων ἀσκούντων ἐλευθέρα ἐπαγγέλματα καὶ μὴ προσλαμβανόντων τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου τοῦ Ι.Κ.Α. (δικηγόρων, μηχανικῶν, ἀρχιτεκτόνων κ.λ.π.), ἐξασφαλιζομένης πάντως τῆς δι' ἀξιολογικῆς διαβαθμίσεως ἐπιλογῆς τῶν δοκιμωτέρων ἐκ τῶν ὑποψηφίων.

4. Οἱ περὶ ὧν ἡ § 3 τοῦ παρόντος ἄρθρου καὶ τὸ ἄρθρον 22 Κανονισμοὶ ρυθμίσεως τῆς καταστάσεως τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἱδρύματος δέον, ὅπως ἐγκαίρως τροποποιούμενοι προβλέψουν τὴν ἐφαρμογὴν ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1953 συστήματος ἀξιολογικῆς χρησιμοποιήσεως καὶ ἀμοιβῆς τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ι.Κ.Α., βασιζομένου ἐπὶ τῶν ἀκολούθων εἰδικωτέρων ἀρχῶν:

α) Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς κατατάξεως τοῦ προσωπικοῦ εἰς τάξεις, καθοριζομένων τῶν καθηκόντων καὶ εὐθυνῶν τοῦ εἰς ἑκάστην τάξιν ἀνήκοντος προσωπικοῦ καὶ τῶν ἐλαχίστων προσόντων τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν εἰς ἑκάστην τάξιν κατάταξιν ἢ πρόσληψιν.

β) Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ καθορισμοῦ ἰδιαιτέρων ἀποδοχῶν δι' ἑκάστην τάξιν, μὲ διαφορισμὸν ἀνωτάτων, μέσων καὶ κατωτάτων ἀποδοχῶν, ἀναλόγως τῶν εὐθυνῶν καὶ ὑποχρεώσεων ἑκάστης θέσεως. Οἱ τὴ πρώτον διοριζόμενοι λαμβάνουν ὑποχρεωτικῶς τὰς κατωτάτας ἀποδοχὰς τῆς τάξεως εἰς ἣν κατατάσσονται.

γ) Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς πληρώσεως ἁπασῶν τῶν κενῶν θέσεων βάσει διαγωνιστικῶν ἐξετάσεων κατὰ τὰ εἰδικώτερον ὁριζόμενα ἐν § 2 τοῦ παρόντος ἄρθρου.

δ) Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς μονιμοποιήσεως τῶν

τὸ πρῶτον προσλαμβανομένων μετὰ ἐνιαυσίαν δοκιμασίαν. Τὸ μονιμοποιηθὲν προσωπικὸν δὲν δύναται τὰ ἀπολυθῇ εἰμὴ διὰ δεδικαιολογημένην αἰτίαν ἢ διὰ καταργησιν θέσεως καὶ τὰ εἰδικώτερον διὰ τῶν Κανονισμῶν ὁριοθησούμενα.

ε) Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς πληρώσεως τῶν δημιουργουμένων κενῶν διὰ προαγωγῆς τῶν ἐκ τοῦ ὑπηρετοῦντος προσωπικοῦ κεκτημένων τὰ διὰ τὰς ὑπὸ πλήρωσιν θέσεις προβλεπόμενα προσόντα. Αἱ προαγωγαὶ ἐνεργοῦνται πάντοτε κατὰ τὸ ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ ὁρισθησόμενον σύστημα ἐπιλογῆς τῶν ἱκανωτέρων

στ) Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς κατὰ περιοδικὰ διαστήματα καταρτίσεως φύλλων ποιότητος τοῦ προσωπικοῦ περὶ τῶν ἱκανοτήτων, τῆς ἀποδόσεως, τῆς φιλεργίας, τοῦ ἤθους αὐτοῦ καὶ παντὸς ἑτέρου χρησίμου διὰ τὴν ἀξιολόγησίν του στοιχείου.

ζ) Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς μετεκπαιδεύσεως τοῦ προσωπικοῦ, ἐπὶ τῇ βάσει συγχρόνων μεθόδων, ἐπὶ τῷ τέλει βελτιώσεως τῆς ἀποδόσεώς του.

δ. Διὰ τὴν πλήρωσιν τῶν εἰς ἀνωτάτας θέσεις κενῶν τοῦ Ἱδρύματος, ἐφ' ὅσον οἱ ἐκ τοῦ ὑπηρετοῦντος προσωπικοῦ κεκτημένοι τὰ διὰ τὴν προαγωγὴν εἰς ταύτας τυπικὰ προσόντα δὲν κρίνονται ὡς ἔχοντες καὶ τὰ ἀπαραίτητα διὰ τὴν κατάληψιν τούτων οὐσιαστικὰ τοιαῦτα, δύναται, καθ' ἃ θέλει ὁρίσει Κανονισμός, δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου, ληφθησομένης ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Κανονισμοῦ, αὐτὴ νὰ ἐνεργηθῇ διὰ τῆς ἀνακατατάξεως εἰς ταύτας ὑπηρετούντων ὀργάνων τοῦ Ι.Κ.Α., ἀνεξαρτήτως τοῦ βαθμοῦ ὃν κέκτηνται, ἐφ' ὅσον δὲ πάντως ἔχουσι τὰ διὰ τὴν εἰς ἣν ἀνακατατάσσονται θέσιν προσόντα σπουδῶν, ἢ ἐν ἐλλείψει τοιούτων δι' ἀπευθείας διορισμοῦ εἰς ταύτας προσώπων μὴ ὑπηρετούντων παρὰ τῷ Ἱδρύματι καὶ μέχρι τοῦ 1/4 τῶν ὑφισταμένων κενῶν, ἐφ' ὅσον δὲ καὶ τὰ πρόσωπα ταῦτα κέκτηνται τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὴν κατάληψιν τῶν εἰς ἃς διορίζονται θέσεων προβλεπόμενα προσόντα.

Ἄρθρον 21

Εἰδικὸς Κανονισμὸς θέλει ρυθμίσει τὰ τῆς συνταξιοδοτήσεως τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἱδρύματος. Διὰ τοῦ ὡς ἄνω Κανονισμοῦ δὲν δύναται ὅμως νὰ θεσπισθοῦν ὅροι συνταξιοδοτήσεως εὐνοϊκώτεροι τῶν ἰσχυόντων διὰ τοὺς πολιτικοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους. Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν τὸ κατὰ τὰ ἀνωτέρω θεσπιζόμενον σύστημα συνταξιοδοτήσεως τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἱδρύματος εἶναι δαπανηρότερον τοῦ ὑπὸ τοῦ παρόντος προβλεπομένου γενικοῦ τοιούτου, ἡ ἐκ πλέον δαπάνη καλύπτεται ὑποχρεωτικῶς διὰ προσθέτων εἰσφορῶν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἱδρύματος.

Ὑγειονομικὸν προσωπικόν

Ἄρθρον 22

Τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν σύνθεσιν καὶ λειτουργίαν τῶν Ὑγειονομικῶν καὶ συναφῶν πρὸς ταύτας ὑπηρεσιῶν τοῦ Ι.Κ.Α. θέματα, ὡς καὶ τὰ τῆς καταστάσεως τοῦ πάσης φύσεως ὑγειονομικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἱδρύματος, ρυθμισθήσονται διὰ Κανονισμῶν.

Αἱ διατάξεις τῶν ἐδαφίων 2 καὶ 3 τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἄρθρου 20 καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 21, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ὀργάνων ἐχόντων τὴν ἰδιότητα ὑπαλλήλων ἢ ὑπαγομένων εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ κλάδου ἀναπηρίας, γήρατος καὶ θανάτου τοῦ Ι.Κ.Α., ἐφαρμόζονται καὶ ὡς πρὸς τὸ ἀνωτέρω προσωπικόν. Δὲν ἰσχύουν ὅμως ὡς πρὸς τοῦτο αἱ διατάξεις νόμων περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τοῦ στρατοῦ πολεμιστῶν.

Ὑπηρεσιακὸν Συμβούλιον

Ἄρθρον 23

1. Παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. συνιστᾶται Ὑπηρεσιακὸν Συμβούλιον ἀποτελούμενον: α) ἐκ τοῦ Προέδρου τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἱδρύματος, ὡς Προέδρου, ἀναπληρουμένου ὑπὸ ἑνὸς τῶν ἐν τῷ Δ.Σ. τακτικῶν ἢ ἀναπληρωματικῶν μελῶν τῆς τάξεως τῶν εἰδικῶν ἐπιστημόνων, ὅπερ, μετέχον τοῦ Συμβουλίου, προκρίνει τούτου, β) ἐξ ἑνὸς Ἀρεοπαγίτου, ὑποδεικνυομένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Ἀρείου Πάγου, μεθ' ἑνὸς ἀναπληρωτοῦ του, γ) ἐκ τοῦ Νομικοῦ Συμβούλου τοῦ Ι.Κ.Α., ἀναπληρουμένου ὑπὸ ἑνὸς ἐκ τῶν παρὰ τῇ Γεν. Δ)σει ὑπηρετούντων δικηγόρων τοῦ Ι.Κ.Α., ὁριζομένου δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ' τούτου, δ) ἐκ τῶν Ἀντιπροέδρων τοῦ Δ.Σ., ἀναπληρουμένων ὑπὸ ἑτέρων δύο τακτικῶν ἢ ἀναπληρωματικῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἐκ τῶν τάξεων τῶν ἀναπληρουμένων, ὑποδεικνυομένων ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ε) ἐκ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ στ) ἐκ τοῦ Ἀναπληρωτοῦ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ. Τὰ ὑπὸ στοιχεῖα ε' καὶ στ' μέλη τοῦ Συμβουλίου ἀναπληροῦνται ἐν ἐλλείψει τοιούτων, ὡς καὶ ἐν περιπτώσει κωλύματος ἢ ἀπουσίας των, ὑπὸ ἀνωτέρων ἢ ἀνωτάτων ὑπαλλήλων τοῦ Ι.Κ.Α., ὑποδεικνυομένων ὑπὸ τοῦ Δ. Σ.

Ἅπαντα τὰ μέλη τοῦ Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου μετὰ τῶν ἀναπληρωτῶν των διορίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δημοσιευομένης διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως ὁρίζεται ὁ Ἀντιπρόεδρος τοῦ Συμβουλίου. Ἡ θητεία τῶν οὐχὶ λόγῳ θέσεως μελῶν τοῦ ἐν λόγῳ Συμβουλίου ὁρίζεται τριετής.

Τὸ Ὑπηρεσιακὸν Συμβούλιον ἀσκεῖ τὰς ὑπὸ τοῦ παρόντος Νόμου καὶ τῶν Κανονισμῶν τοῦ Ι.Κ.Α. ἀνατιθεμένας αὐτῷ ἁρμοδιότητας ἐπὶ παντὸς θέματος ἀφορῶντος τὰ τῆς καταστάσεως τοῦ πάσης φύσεως προσωπικοῦ τοῦ Ἱδρύματος, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς πειθαρχικῆς δικαιοσίας.

Κατ' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου, δι' ἃς ὑπάρχει μειοψηφία δύο τοὐλάχιστον μελῶν, ἐπιτρέπεται ἡ ἄσκησις αἰτήσεως ἀναθεωρήσεως ἐντὸς δεκαημέρου ἀναρεπτικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως ἐνώπιον τοῦ αὐτοῦ Συμβουλίου, συμπληρουμένου ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ δι' ἑνὸς καθηγητοῦ ἢ ὑφηγητοῦ τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ὑποδεικνυομένου μετὰ τοῦ ἀναπληρωτοῦ του ὑπὸ τῆς Σχολῆς καὶ δι' ἑνὸς τακτικοῦ μέλους τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Δημοσίων Ὑπαλλήλων, ὑποδεικνυομένου μετὰ τοῦ ἀναπληρωτοῦ τον ὑπὸ τοῦ Προέδρου τούτου.

2. Χρέη εἰσηγητοῦ παρὰ τῷ ὡς ἄνω Συμβουλίῳ ἐκτελεῖ ὁ ἀναπληρωτὴς τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ ἢ ὁ ἀναπληρῶν ταύτην ἀνώτερος ὑπάλληλος τοῦ Ἱδρύματος. Γραμματεὺς δὲ ἕτερος ὑπάλληλος, ὁριζόμενος ὑπὸ τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α.

8. Τά τῆς λειτουργίας ἐν γένει τοῦ ἀνωτέρω Συμβουλίου (ἀπαρτία, λῆψις ἀποφάσεων, προσκλήσεις εἰς συνεδρίασιν κλπ.) θέλουν ὁρισθῆ διά Κανονισμοῦ.

4. Τά καταβαλλόμενα εἰς τά μετέχοντα εἰς τό ἀνωτέρω Συμβούλιον πρόσωπα ἔξοδα κινήσεως δύνανται νά καθορίζωνται κατ' ἀποκοπήν δι' ἀποφάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α. ἐγκρινομένων ὑπό τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας.

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί προσοπασίας κατά τῆς ἀσθενείας τῶν ναυτικῶν καί τῶν οἰκογενειῶν των.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 301 τῆς 17 Νοεμβρίου 1951)

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

51644|Σ.950|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί τροποποιήσεως τοῦ Κατασταστικοῦ Κλάδου Συντάξεων τοῦ Ταμείου Συντάξεων καί Προνοίας Προσωπικοῦ Σ.Π.Α.Π.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 207 τῆς 16 Ὀκτωβρίου 1951)

Ἀποφασίζομεν :

Ὅπως εἰς τό Κατασταστικόν Κλάδου Συντάξεων καί Προνοίας Προσωπικοῦ Σ.Π.Α.Π. ἐπέλθωσιν αἱ κάτωθι τροποποιήσεις καί προσθῆκαι:

Ι) Τό ἄρθρον 4 τοῦ ὡς ἄνω Κατασταστικοῦ τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

Κρατήσεις μετόχων καί συντάξιμοι ἀποδοχαί.

Ἄρθρον 4

Α'. 1. Κράτησις 6 ο|ο ἐπί τῶν συντάξιμων ἀποδοχῶν τῶν ἠσφαλισμένων, ὡς αὗται καθορίζονται ἐν Κεφαλαίῳ Β' τοῦ παρόντος ἄρθρου, τῶν λευτερευουσῶν ἀπολαυῶν λογιζομένων ἐν προκειμένῳ εἰς ποσοστόν διπλάσιον τοῦ ἐν τῷ Κεφαλαίῳ τούτῳ ὁριζομένου διά τόν ὑπολογισμόν τῶν συντάξεων (ἤτοι 80 ο|ο, 45 ο|ο καί 30 ο|ο) διά τάς ἀντιστοίχους κατηγορίας, ὡς καί ἐπί τῶν χορηγουμένων εἰς αὐτούς δώρων ἐπί ταῖς ἑορταῖς καί ἐπί πάσης ἄλλης οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως καί ἐπιδόματος ἐπί τοῦ μισθοῦ.

2. Τό ἥμισυ τῶν συντάξιμων ἀποδοχῶν, ὡς αὗται καθορίζονται ἐν § 1 τοῦ παρόντος τοῦ πρώτου μηνός τῶν νεοεγγραφομένων ἠσφαλισμένων, καταβαλλόμενον εἰς 6 μηνιαίας δόσεις.

Β. Ποσόν ἐφ' ἅπαξ ἴσον πρός τό 1)10 τῶν συντάξιμων ἀποδοχῶν ὡς αὗται καθορίζονται ἐν § 1 τοῦ παρόντος τῶν τε ἐγγάμων καί ἀγάμων ἠσφαλισμένων, τῶν τελευταίων τούτων ἐφ' ὅσον ἔχουσι δικαιοδόχους.

Ὡς ἀποδοχαί διά τόν καθορισμόν τοῦ ἀνωτέρω ποσοστοῦ λαμβάνονται αἱ ἰσχύουσαι κατά τόν χρόνον τῆς εἰς τό Ταμεῖον γνωστοποιήσεως τῆς τελέσεως τοῦ γάμου τοῦ ἠσφαλισμένου ἤ τῆς ὑπάρξεως δικαιοδόχων, προκειμένου περί γάμου τοιούτου.

Β'. 1. Συντάξιμοι ἀποδοχαί, βάσει τῶν ὁποίων ὑπολογίζονται αἱ συντάξεις, θεωροῦνται ὁ μέσος ὅρος τῶν μηνιαίων μισθῶν τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἠσφαλισμένων τῶν ὁριζομένων ὑπό τῶν ἑκάστοτε ἰσχυουσῶν συναφῶν διατάξεων κατά τόν χρόνον τῆς ἐξόδου τοῦ ἠσφαλισμένου, ὑφ' οὓς θά ἠμείβετο οὗτος κατά τό τελευταῖον 12μηνον πρό τῆς ἐξόδου του ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του ἤ τοῦ θανάτου του μετά τῶν λοιπῶν προσαυξήσεων λόγῳ πολυετοῦς παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ προσαυξανομένων κατά τά ἀκόλουθα ποσοστά, λόγῳ δευτερευουσῶν ἀπολαυῶν.

α) 40 ο|ο διά τούς μηχανοδηγούς, θερμαστάς, ἐλεγκτάς, προϊσταμένους ἁμαξ., ὁδηγούς ἁμαξ., τροχοπεδητάς.

β) 22 1|2 ο|ο διά τούς ἐργοδηγούς, ἀρχιεργάτας καί ὑπαρχιεργάτας γραμμῆς, ἐργοδηγούς μεταλλικῶν γεφυρῶν καί τεχνικῶν ἔργων, φύλακας καί φυλακίδας μηχανοστασιάρχας, ὑπομηχανοστασιάρχας, ἐργοστασιάρχας, ὑπεργοστασιάρχας καί ἐργοδηγούς ἐργοστασίων καί μηχανοστασίων, ὡς καί ἅπαν τό προσωπικόν τῶν σταθμῶν καί στάσεων.

γ) 15 ο|ο δι' ἅπαντας τούς λοιπούς ἠσφαλισμένους συμπεριλαμβανομένου καί τοῦ προσωπικοῦ τῶν οἰκείων Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν.

2. Διά τό ἡμερομίσθιον προσωπικόν ὡς μηνιαῖος μισθός νοεῖται τό ἑκάστοτε ἡμερομίσθιον ἐπί 30.

3. Ἐν περιπτώσει μεταθέσεως ἤ μετατάξεως προσωπικοῦ ἐξ ἑνός Κλάδου εἰς ἕτερον μετά 10ετῆ τοὐλάχιστον ὑπηρεσίαν εἰς τόν Κλάδον, ἐξ οὗ μετετέθη ἤ μετετάγη, ὑπολογίζονται ὡς δευτερεύουσαι ἀπολαναί διά τόν καθορισμόν τῆς συντάξεως των αἱ τοῦ τελευταίου τούτου Κλάδου, ἐφ' ὅσον αὗται εἶναι μεγαλύτεραι τῶν τοῦ Κλάδου, εἰς ὃν μετετέθη ἤ μετετάγη κατά τά ἐν § Β 1 ὁριζόμενα.

ΙΙ. Τό ὑπό στοιχεῖον α τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 14 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

Δικαίωμα συντάξεως

Ἄρθρον 14

1. . . . . .

α) Πᾶς μέτοχος μετά 24 ἐτῶν πραγματικῆς κατά τήν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 15, ἐάν ἔχῃ συμπληρώσει τό 55ον ἔτος τῆς ἡλικίας του, βεβαιούμενον διά πιστοποιητικοῦ τῆς ἁρμοδίας ἀρχῆς, καί παύσῃ ἐργαζόμενος καί μισθοδοτούμενος παρά τῆς Ἑταιρίας Σ.Π.Α.Π. ἤ τῶν οἰκείων Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν.

Διά τό προσωπικόν τῶν ἁμαξοστοιχιῶν καί μηχανοστασίων ὁρίζεται ὅριον μέν ἡλικίας τό 50ον, ἡ δέ συντάξιμος αὐτοῦ ὑπηρεσία εἰς 20ετῆ, ἐξ ὧν τά 10 τοὐλάχιστον ἐπί τῶν ἁτμαμαξῶν ἤ ἁμαξοστοιχιῶν ἤ εἰς τά μηχανοστάσια.

Ἐν ᾗ περιπτώσει διά τοῦ πιστοποιητικοῦ δέν καθορίζεται ἡ ἡμερομηνία τῆς γεννήσεως, ὡς τοιαύτη λογίζεται ἡ 1η Ἰανουαρίου.

ΙΙΙ. Τό ἄρθρον 16 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Κατασταστικοῦ τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

Καθορισμός συντάξεων ἐπί τῇ βάσει συντάξιμου χρόνου

Ἄρθρον 16

1. Εἰς τάς περιπτώσεις α, β, γ καί ε τοῦ ἄρθρου 14 ἡ σύνταξις 20ετίας ἤ ὑπερετίας εἶναι τά 3|4 τῶν 80 ο|ο τῶν συντάξιμων ἀποδοχῶν τοῦ ἠσφαλισμένου, ὡς ὁρίζονται αὗται ἐν ἄρθρῳ 4 ἀντὶ μειώσεως αὐτῶν λόγῳ τυχόν ἀσθενείας, τιμωρίας, ἀπουσίας κλπ.

2. Δι' ἕκαστον ἔτος ἐπί πλέον τῶν 25 ἤ 20 ἐτῶν, κατά τό ἐδάφιον 1 τοῦ ἄρθρου 14, προσ-

αθενται 5 ο|ο έπί της άνωτέρω συντάξεως, δι' έκαστον δέ έτος ύπηρεσίας έπί έλαττον τών 25 ή 20 έτών έκπίπτονται έκ της άνωτέρω συντάξεως 1 ο|ο.

Έν περιπτώσει θανάτου ή άπολύσεως λόγω σωματικής ή πνευματικής άνικανότητος ή άνωτέρω έκπτωσις περιορίζεται είς 2 ο|ο.

3. Έπίσης δι' έκαστον έτος έπί έλαττον τοῦ κεκανονισμένου όρίου ήλικίας, κατά τά έν άρθρω 14 όριζόμενα, έκπίπτεται προσέτι έκ της άρχικής συντάξεως 1 ο|ο, πλήν τών περιπτώσεων της σωματικής ή πνευματικής άνικανότητος, τοῦ θανάτου καί της άπολύσεως μετά συμπλήρωσιν 25 ή 20 έτών κρατήσεων.

4. Ή σύνταξις τών λόγω φυματιώσεως άπολυομένων καθορίζεται ώς άκολούθως:

Διά τούς έχοντας 4 έτών συμπεπληρωμένων μέχρι 10 συντάξιμον χρόνον ή σύνταξις ίσοῦται μέ τό ήμισυ τών 80 ο|ο τών συντάξιμων άποδοχών, ώς αὗται καθορίζονται έν άρθρω 4 τοῦ παρόντος.

Διά τούς έχοντας 10ετίαν καί άνω ή σύνταξις κανονίζεται κατά τάς κοινάς διατάξεις τοῦ παρόντος άρθρου άνευ ούδεμιᾶς έκπτώσεως διά τά έλαττον της 25ετίας ή 20ετίας ζῆν.

5. Ούδεμία σύνταξις κατά τά άνω ύπολογιζομένη δύναται νά ύπερβῆ τά 80 ο|ο τών συντάξιμων άποδοχῶν, ώς αὗται καθορίζονται έν άρθρω 4.

Ώσαύτως ούδεμία σύνταξις οἱασδήποτε άμέσως δικαιούχου ήσφαλισμένου ή όμάδος δικαιοδόχων δύναται νά εἶναι κατωτέρα τοῦ είς νέας δραχμάς άντιστοιχοῦντος ποσοῦ συντάξεως έκ 1050 προπολεμικῶν δραχμῶν κατ' έφαρμογήν τών έκάστοτε ίσχυουσῶν οἰκείων κοινῶν άποφάσεων Ύπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Έργασίας περί άναπροσαρμογῆς τῶν προπολεμικῶν συντάξεων είς νέας δραχμάς.

IV. Τό άρθρον 17 τοῦ αὐτοῦ ὡς άνω Καταστατικοῦ τροποποιεῖται ὡς έξῆς:

Λόγω βιαίου συμβάντος

Άρθρον 17

1. Έν περιπτώσει παθήσεως ή βλάβης σωματικής ή πνευματικής, όφειλομένης είς βιαιον συμβάν, έπερχόμενον έν τῇ έκτελέσει της ύπηρεσίας ή έξ άφορμῆς ταύτης, ἂν ὁ παθών ήσφαλισμένος κατέστη έκ της αἰτίας ταύτης άνίκανος διά τήν έκτέλεσιν τῆς ύπηρεσίας του καί άπελύθη ταύτης, διά τόν ύπολογισμόν τῆς είς τοῦτο άπονεμητέας συντάξεως λόγω άναπηρίας οὗτος θεωρεῖται ὅτι ἔχει συμπεπληρωμένην τοὐλάχιστον τήν ύπό τοῦ άρθρου 16 προβλεπομένην 20ετῆ ή 25ετῆ συντάξιμον ύπηρεσίαν.

2. Ή αἴτησις περί άπονομῆς συντάξεως λόγω βιαίου συμβάντος, δέον νά ύποβληθῆ είς τό Ταμεῖον ἐντός 6 μηνῶν άπό τοῦ άτυχήματος, έκτός ἐάν έπακολουθήσῃ νοσηλεία τοῦ παθόντος, ὁπότε ή προθεσμία παρατείνεται μέχρι τῆς άπολύσεως τοῦ έκ της ύπηρεσίας.

V. Τό άρθρον 45 τοῦ αὐτοῦ ὡς άνω Καταστατικοῦ τροποποιεῖται ὡς έξῆς:

Άναπροσαρμογή παλαιῶν συντάξεων.

Άρθρον 45

Αἱ κατά τήν έναρξιν τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης καταβαλλόμεναι συντάξεις, άναθεωρούμεναι ύπολογίζονται κατά ποσόν άπό τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης βάσει τῶν διά ταύτης τροποποιουμένων άρθρων 4, 14, 16 καί 17 τοῦ παρόντος.

Διά τήν τοιαύτην άναπροσαρμογήν:

Ώς συντάξιμοι άποδοχαί θεωροῦνται ὁ μέσος όρος τῶν μηνιαίων μισθῶν καί δευτερευουσῶν άπολαυῶν τῶν άντιστοιχούντων κατά τήν έναρξιν τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης κατά τό ἰσχύον μισθολόγιον τῶν Σ. Π. Α. Π. είς τούς βαθμούς, οὓς ἔφερε κατά τό τελευταῖον δωδεκάμηνον πρό τῆς έξόδου του έκ της ύπηρεσίας του ὁ συνταξιοῦχος καί προκειμένου περί δικαιοδόχων ὁ έξ οὗ ἔλκουσι τό δικαίωμα ήσφαλισμένος ή συνταξιοῦχος, μή συνυπολογιζομένων ὅμως τῶν τυχόν προσαυξήσεων λόγω πολυετοῦς παραμονῆς έν τῷ αὐτῷ βαθμῷ.

Έν ούδεμιᾷ ὅμως περιπτώσει ή οὕτως άναθοριζομένη σύνταξις δύναται νά εἶναι κατωτέρα τῆς ἤδη καταβαλλομένης τοιαύτης.

Αἱ κατ' έφαρμογήν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ άπονεμόμεναι συντάξεις έφεξῆς, ὡς έπίσης καί αἱ μέχρι τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης άπονεμηθεῖσαι άναθεωρητέαι τοιαῦται, δύνανται νά άναπροσαρμόζονται έν περιπτώσει οὐσιωδῶν αὐξομειώσεων τῶν μισθῶν τῶν έν ένεργείᾳ ήσφαλισμένων έπί τῷ τέλει προσαρμογῆς των πρός τούς νέους μισθούς.

Οὐσιώδης κατά τά άνωτέρω αὐξομείωσις τῶν μισθῶν θεωρεῖται ἡ κατά 20 ο|ο τοὐλάχιστον αὔξησις τοῦ μέσου όρου τῶν άποδοχῶν τῶν ήσφαλισμένων, τοῦ ἰσχύοντος κατά τήν δημοσίευσιν τῆς παρούσης.

Τό Διοικ. Συμβούλιον δύναται νά άποφαίζῃ τήν τοιαύτην άναπροσαρμογήν μόνον έφ' ὅσον έπιτρέπει ταύτην ἡ οἰκονομική κατάστασις τοῦ Όργανισμοῦ καί μετ' έγκρισιν πάντως τοῦ Ύπουργοῦ Έργασίας.

Ή καταβολή τῶν οὕτως άναπροσαρμοζομένων συντάξεων ἀρχεται άπό τῆς 1ης Ἰανουαρίου ἢ άπό τῆς 1ης Ἰουλίου τοῦ έπομένου τῆς ἡμερομηνίας λήψεως τῆς περί άναπροσαρμογῆς τῶν συντάξεων άποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Ἡ παροῦσα, ἧς ἡ ἰσχύς ἀρχεται άπό τῆς 1ης τοῦ μηνός τοῦ έπομένου τῆς δημοσιεύσεώς της, δημοσιευθήτω διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Έν Άθήναις τῇ 16 Όκτωβρίου 1951

113618|1951 Άπόφ. Ύπουργοῦ Δημοσίων Έργων

Περί ἐγκρίσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 284 ἐ. ἐ. πράξεως Ο.Α.Π. περί τροποποιήσεως κανονισμοῦ καί τιμολογίων φορτοεκφορτωτικῶν δικαιωμάτων Ο.Α.Π.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 210 της 22 Όκτωβρίου 1951)

Έχοντες ὑπ' ὄψιν τάς διατάξεις τοῦ Νόμου 1680 «περί συρρώσεως, τροπεπαιήσεως καί συμπληρώσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1559|1950 Ἀν. Νόμου «περί Όργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς» ἐγκρινόμεν, ὡς ἔχει, τήν ὑπ' ἀριθ. 284 ἐ.ἐ. πρᾶξιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ο.Α.Π. περί προσθήκης § 4 εἰς τό κεφ. VI τοῦ τιμολογίου φορτικῶν καί λοιπῶν δικαιωμάτων τοῦ Ο.Α.Π.

Έν Άθήναις τῇ 17 Όκτωβρίου 1951

113672|1951 Απόφ. Υπουργού Δημοσίων Έργων

Περί εγκρίσεως των ὑπ' ἀριθ. 227 καὶ 270 ε.ἐ. πράξεων Ο.Α.Π. περὶ τροποποιήσεως τιμολογίων φορτοεκφορτωτικῶν δικαιωμάτων Ο.Α.Π.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 910 τῆς 22 Ὀκτωβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 1680 «περὶ κυρώσεως, τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1559|1939 Ἀν. Νόμου περὶ Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς», ἐγκριθέντων τὰς ὑπ' ἀριθ. 227 καὶ 270 ε. ἐ. πράξεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ο.Α.Π. περὶ τροποποιήσεως τῶν κανονισμῶν καὶ τιμολογίων φορτ|κῶν καὶ λοιπῶν δικαιωμάτων τοῦ Ο.Α.Π.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Ὀκτωβρίου 1951

53722|Σ. 989|1951 Ἀπόφ. Υπουργού Εργασίας

Περὶ τροποποιήσεως Κανονισμοῦ Παροχῶν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Δυτονόμων Ὀργανισμοῦ Καπνοῦ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 993 τῆς 29 Σεπτεμβρίου 1951)

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τὸν Κανονισμὸν Παροχῶν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Λυτονόμου Ὀργανισμοῦ Καπνοῦ κλπ. ἐπέλθωσιν αἱ κάτωθι τροποποιήσεις καὶ προσθῆκαι:

I. Ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου 1 προστίθεται § 5, ἔχουσα ὡς ἀκολούθως:

«5. Ἐὰν ἀπομακρυνθῶσιν ὁπωσδήποτε τῆς ὑπηρεσίας καὶ ἔχουν συμπληρώσει τριακονταετῆ πραγματικὴν συντάξιμον ὑπηρεσίαν ἀνεξαρτήτως ἡλικίας.

Ἐπὶ θήλεος ὑπαλλήλου ἀρκεῖ εἰκοσαετὴς πραγματικὴ συντάξιμος ὑπηρεσία, ἀνεξαρτήτως ἡλικίας, ἐκτὸς ἂν συντρέχῃ περίπτωσις ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως τῆς § 1, ἐδαφίου γ', ὅτε ἐφαρμόζεται αὕτη».

II. Αἱ παράγραφοι 2 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 2 τροποποιοῦνται ὡς ἀκολούθως:

«2. Ὡς ἀκλὴ συντάξιμος ὑπηρεσία, μὴ δυναμένη νὰ ὑπερβῇ ἐν συνόλῳ τὴν δεκαετίαν, ἐξαιρέσει τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν ἤδη ἀνεγνωρίσθη μεγαλυτέρα τοιαύτη δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου, βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 50125|6437|1949 ἀποφάσεως τοῦ Υπουργοῦ Ἐργασίας, μέχρι δὲ πάντως 15 ἐτῶν κατ' ἀνώτατον ὅριον λογίζεται, ἐφ' ὅσον δὲν συμπίπτει πρὸς χρόνον τῆς ἐν § 1 ὑπηρεσίας:

α) Ὁ χρόνος τῆς παρὰ τῷ Δημοσίῳ καὶ Νομικῷ Προσώπῳ Δημοσίου Δικαίου καὶ τῇ Ἐπιτροπῇ Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων διανυθείσης προϋπηρεσίας ὡς τακτικοῦ ἢ δοκίμου ἢ ἐκτάκτου ὑπαλλήλου, ὑπηρέτου ἢ ἐργάτου.

β) Ὁ χρόνος τῆς διανυθείσης ὑπηρεσίας ὑπὸ τὴν ἰδιότητα διευθυντικοῦ στελέχους εἰς ἀνεγνωρισμένον Καπνεμπορικὸν Σύλλογον καὶ διευθυντοῦ Ἑνώσεως Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν Καπνοῦ.

γ) Τὰ ἔτη τῆς ἐφεδρικῆς ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίας.

3. Ὁ κατὰ τὰς παραγράφους 1, ἐδάφιον β', καὶ 2 τοῦ παρόντος ἄρθρου χρόνος ὑπηρεσίας ἀναγνωρίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, μετ' ἔλεγχον τῶν δικαιολογητικῶν, ὑποχρεουμένου τοῦ ἰσφαλισμένου, ἐν περιπτώσει δὲ θανάτου τούτου τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας του, νὰ ἐξαγοράσωσι τὸν οὕτω ἀναγνωριζόμενον χρόνον κατὰ τὰς ἀνωτέρω διατάξεις.

III. Τὸ ἄρθρον 3 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

«Ἄρθρον 3

1. Ἡ μηνιαία σύνταξις ἰσφαλισμένου, ἔχοντος συντάξιμον ὑπηρεσίαν μέχρι 30 ἐτῶν, συνίσταται εἰς τόσα πεντηκοστὰ τοῦ ἐν παραγράφῳ 2 παρόντος ἄρθρου καθοριζομένου συνταξίμου μισθοῦ του, ὅσα τὰ ἔτη τῆς συνταξίμου ὑπηρεσίας του.

Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τριακονταετοῦς συνταξίμου ὑπηρεσίας ἡ σύνταξις προσαυξάνεται κατὰ τρία πεντηκοστὰ τοῦ ἐν παραγράφῳ 2 τοῦ παρόντος ἄρθρου συνταξίμου μηνιαίου μισθοῦ δι' ἕκαστον ἔτος συνταξίμου ὑπηρεσίας ἀπὸ τοῦ τριακοστοῦ πρώτου συμπεριλαμβανομένου καὶ ἑξῆς.

2. Ὡς μισθός, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου καθορίζονται αἱ συντάξεις, λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν τὸ κατὰ τὴν παράγραφον 4 ποσοστὸν τοῦ μέσου ὅρου τῶν μηνιαίων μισθῶν τῶν δώδεκα (12) τελευταίων μηνῶν πρὸ τῆς ἐξόδου, ἐξαιρέσει τῶν περιπτώσεων θανάτου ἢ ἀποχωρήσεως λόγῳ σωματικῆς ἢ πνευματικῆς ἀνικανότητος, καθ' ἃς λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὁ μισθὸς τοῦ βαθμοῦ τοῦ πρὸ τῆς ἐξόδου μηνός.

3. Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου ὡς μισθὸς νοεῖται ὁ ἑκάστοτε βασικὸς μισθὸς ἐνεργείας μετὰ τῆς τυχὸν προσαυξήσεως λόγῳ πολυετοῦς παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ ἢ λόγῳ ἐξαντλήσεως τῆς διοικητικῆς ἱεραρχίας.

4. Τὸ κατὰ τὴν § 2 τοῦ παρόντος ἄρθρου ποσοστόν, βάσει τοῦ ὁποίου κανονίζεται ἡ σύνταξις τοῦ ὑπαλλήλου, ὁρίζεται εἰς τὰ 80 ο|ο τοῦ συνόλου τῶν ἐν § 3 τοῦ παρόντος ἄρθρου ἀναφερομένων ἀποδοχῶν.

5. Πᾶσα αὔξησις τῶν μισθῶν ὑφ' οἱονδήποτε τύπον χορηγουμένη, περιλαμβάνεται εἰς τὸν κατὰ τ' ἀνωτέρω βασικὸν μισθὸν τοῦ ὑπαλλήλου διὰ τῶν κανονισμῶν τῆς συντάξεως.

6. Αἱ ἤδη καταβαλλόμεναι συντάξεις ἀναπροσαρμόζονται συμφώνως πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ παρόντος ἄρθρου ὁριζόμενα, μὴ δυνάμεναι νὰ εἶναι κατώτεραι τῶν ἤδη καταβαλλομένων.

7. Ἡ ἀπονεμητέα σύνταξις ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύναται νὰ εἶναι κατωτέρα τοῦ 1|4 τοῦ μηνιαίου συνταξίμου μισθοῦ, ὡς οὗτος ὁρίζεται ἐν § 3 τοῦ παρόντος ἄρθρου.

8. Ἡ μηνιαία σύνταξις προσαυξάνεται κατὰ 50 ο|ο, ἐὰν ὁ συνταξιοῦχος τελῇ εἰς κατάστασιν ἀπολύτου καὶ διαρκοῦς ἀναπηρίας, χρήζουσαν τὴν συμπαράστασιν ἑτέρου προσώπου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Σεπτεμβρίου 1951

36157|Σ. 698|1951 Ἀπόφ. Υπουργού Εργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Ἑλληνικοῦ Πυριτιδοποιείου καὶ Καλυκοποιείου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 206 τῆς 16 Ὀκτωβρίου 1951)

60800|6507|1951 Ἀπόφ. Υπουργού Εργασίας

Περὶ κηρύξεως ὑποχρεωτικῆς τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπαλλήλων Τραπεζῶν

Αμέρικαν Έξπρές Κόμπανυ INK. Τραπέζης Υποθηκών Α.Ε. κλπ

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 230 της 28 Νοεμβρίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν: 1) Τας διατάξεις του άρθρου 6 § 2 του Α.Ν. της 16|21 Νοεμβρίου 1950 «περί συλλογικών συμβάσεων εργασίας», 2) την υπ' αριθ. 58445|6188|26.10.1951 απόφασιν ημών περί κηρύξεως ως υποχρεωτικής της από 29.8.1951 συλλογικής συμβάσεως εργασίας προσωπικού μεσαίων και μικρών Τραπεζών και 3) σχετικήν αίτησιν του Εθνικού Παντραπεζικού Συλλόγου, αποφασίζομεν:

Την από 29.8.1951 συλλογικήν σύμβασιν εργασίας του προσωπικού των Τραπεζών Αθηνών, Εμπορικής, Ιονικής, Λαϊκής, Εμπορικής Πίστεως και Καραβασίλη(*), κατατεθείσαν παρά τω Γραμματεί του Ειρηνοδικείου Αθηνών διά της υπ' αριθ. 174|31.8.1951 πράξεως καταθέσεως, κηρύσσομεν υποχρεωτικήν και διά τας Τραπέζας 1) Αμέρικαν Έξπρές Κόμπανυ INK και 2) Τραπεζαν Υποθηκών Α.Ε. υπό τους όρους και προϋποθέσεις της υπ' αριθ. 58445|6188 από 26.10.1951 αποφάσεως ημών, δημοσιευθείσης εις το υπ' αριθ. 220 (τεύχος Β') της 3.11.1951 Φ.Ε.Κ. (**).

Εν Αθήναις τη 26 Νοεμβρίου 1951

52286|Δ. 59|1951 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας

Περί αυξήσεως των υπό του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Νέας Ανωνύμου Εταιρίας Διώρυγος Κορίνθου καταβαλλομένων συντάξεων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 229 της 27 Νοεμβρίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν:

1) Τας διατάξεις του άρθρου 2 του υπ' αριθ. 19|1944 Νόμου.

2) Την υπ' αριθ. 6249|1951 απόφασιν της Νομισματικής Επιτροπής.

3) Την υπ' αριθ. 106|17.6.1951 αναφοράν του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Νέας Ανωνύμου Εταιρίας Διώρυγος Κορίνθου.

4) Τας κρατούσας οικονομικάς συνθήκας, αποφασίζομεν:

Αυξάνομεν από 1 Οκτωβρίου 1951 τας υπό του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Νέας Ανωνύμου Εταιρίας Διώρυγος Κορίνθου καταβαλλομένας βάσει της 50855|6499|1947 αποφάσεως ημών συντάξεις κατά 60 ο|ο, συμπεριλαμβανομένης εις την αύξησιν ταύτην και της διά της υπ' αριθ. 20669|Δ. 68 έ.έ καινής αποφάσεως εγκριθείσης αυξήσεως κατά 40 ο|ο.

Εν Αθήναις τη 19 Νοεμβρίου 1951

4545|Δ. 407|1951 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας

Περί αυξήσεως των υπό του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Αθηναϊκών Εφημερίδων καταβαλλομένων συντάξεων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 229 της 27 Νοεμβρίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν: 1) Τας διατάξεις του άρθρου 2 του υπ' αριθ. 19|1944 Νόμου, 2) την υπ' αριθ. 6249|1951 απόφασιν της Νομισματικής Επιτροπής, 3) την υπ' αριθ. 92|14.8.1951 αναφοράν του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Αθηναϊκών Εφημερίδων, 4) τας κρατούσας οικονομικάς συνθήκας, αποφασίζομεν:

Αυξάνομεν από 1ης Ιανουαρίου 1952 τας παρά του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Αθηναϊκών Εφημερίδων καταβαλλομένας συντάξεις κατά 100 ο|ο επί των διά της υπ' αριθ. 50855|6499|1947 καθοριζομένων τοιούτων, διατηρουμένων των μηνιαίως καταβαλλομένων εις τους συνταξιούχους του επιδομάτων του Α.Ν. 406|1947, ρυθμιζομένων βάσει των οικονομικών δυνατοτήτων του Ταμείου και του Ειδικού Λογαριασμού Α.Ν. 2176.

Εν Αθήναις τη 19 Νοεμβρίου 1951

55268|Φ. 82|1951 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας

Περί αυξήσεως των υπό του Ταμείου Ασφαλίσεως Εργατών Φορτοεκφορτωτών Λιμένος Καλαμών καταβαλλομένων συντάξεων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 229 της 27 Νοεμβρίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν: 1) Τας διατάξεις του άρθρου 2 του υπ' αριθ. 19|1944 Νόμου, 2) την υπ' αριθ. 717|1.10.1951 αναφοράν του Ταμείου Ασφαλίσεως Εργατών Φορτοεκφορτωτών Λιμένος Καλαμών, 3) την υπ' αριθ. 6249|1951 απόφασιν της Νομισματικής Επιτροπής, 4) τας κρατούσας οικονομικάς συνθήκας, αποφασίζομεν:

Αυξάνομεν από 1ης Αυγούστου 1951 τας παρά του Ταμείου Ασφαλίσεως Εργατών Φορτοεκφορτωτών Λιμένος Καλαμών καταβαλλομένας συντάξεις βάσει της υπ' αριθ. 50855|6499|1947 καινής αποφάσεως ημών κατά 100 ο|ο, ενσωματουμένης εις την αύξησιν ταύτην και της δυνάμει της υπ' αριθ. 35545|Ε. 968|1950 αποφάσεως ημών εγκριθείσης τοιαύτης εκ 30 ο|ο.

Εν Αθήναις τη 19 Νοεμβρίου 1951

22920|Σ. 409|1951 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας

Περί προσθήκης εδαφίου εις Κανονισμόν Εσωτερικής Υπηρεσίας του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Εταιρίας Ελληνικού Πυριτιδοποιείου και Καλυκοποιείου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 229 της 27 Νοεμβρίου 1951)

Αποφασίζ μεν:

Όπως εν τέλει του άρθρου 14 του Κανονισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Εταιρίας Ελληνικού Πυριτιδοποιείου και Καλυκοποιείου προστεθή εδάφιον, έχον ούτω:

«Η ανωτέρω διάταξις ισχύει και διά τους μέχρι της δημοσιεύσεως της παρούσης διορισθέντας εις το Ταμείον βάσει των νόμων 751|1948 και 1836|1951 απαλλήλους, οίτινες δύνανται να εντάσσωνται εις θεσιαμένας κενάς οργανικάς θέσεις μέ τον βαθμόν γραφέως α' τάξεως».

Εν Αθήναις τη 28 Νοεμβρίου 1951

(*) ΕΕΔ 10, σελ. 959.

(**) ΕΕΔ 10, σελ. 1254.

62789|6570|1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί παρατάσεως απλογικής συμβάσεως έργασίας ταξιθετών—ταξιθετριών κινηματογράφων Αθηνών, Πειραιώς, Περιχώρων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 229 της 27 Νοεμβρίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν: 1) Τάς διατάξεις του άρθρου 1 § 8 του Α.Ν. 866|1937 και του άρθρου 8 § 1 του Α.Ν. 1367|1938, 2) την υπ' αριθ. 41570|1951 απόφασιν ημών και 3) σχετικήν αίτησιν του Σωματείου Ταξιθετών Θεάτρων—Κινηματογράφων Α.Π.Π., αποφασίζομεν:

Παρατείνομεν επί έν είσέτι έτος, ήτοι μέχρι 18.6.1953, την ισχύν της από 7.2.46 συλλογικής συμβάσεως έργασίας ταξιθετών—ταξιθετριών κινηματογράφων Αθηνών, Πειραιώς και Περιχώρων διά την Πανελλήνιον Ένωσιν Κινηματογραφιστών, ήτις προέβη εις καταγγελίαν ταύτης.

Εν Αθήναις τη 26 Νοεμβρίου 1951

41038|1951 Απόφ. Διοικητικού Συμβουλίου Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Περί επεκτάσεως της ασφαλίσεως του Ι.Κ.Α εις την πόλιν Καρπενησίου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 229 της 27 Νοεμβρίου 1951)

Έχον υπ' όψιν:

α) Τάς διατάξεις των άρθρων 2, 3, 4, 7, 13 και 14 § 1 του Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων».

β) Τάς διατάξεις των άρθρων 1, 2, 3 και 4 του Κανονισμού «περί τρόπου επεκτάσεως της ασφαλίσεως και υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών του Ι.Κ.Α.».

γ) Τάς διατάξεις του Κανονισμού «περί τρόπου συγκροτήσεως και λειτουργίας των Τ.Δ.Ε. του Ι.Κ.Α.».

δ) Το υπ' αριθ. 14479|2449|1951 εισηγητικόν σημείωμα του Ασφαλιστικού Κλάδου της Γενικής Διευθύνσεως του Ι.Κ.Α.

ε) Εισήγησιν του Αναπληρωτού Γενικού Διευθυντού του Ι.Κ.Α., αποφασίζει:

α) Την επέκτασιν της ασφαλίσεως του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων εις την πόλιν του Καρπενησίου.

β) Την εν τη πόλει ταύτη σύστασιν τοπικού Υποκαταστήματος του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων υπαγομένου εις το εν Αθήναις Περιφερειακόν Υποκατάστημα του Ιδρύματος.

γ) Τον καθορισμόν της ασφαλιστικής περιοχής ταύτου ως ακολούθως: «Τα όρια αύτης άρχονται από της εις θέσιν Μεσημπελιά Γεφύρας της όδού Καρπενησίου—Γαύρου, ακολουθούν την όδόν ταύτην με κατεύθυνσιν προς Καρπενήσιον, μέχρι θέσεως Τσούκα. Εκείθεν ακολουθούν νοητήν ευθείαν γραμμήν μέχρις εξωκκλησίου Αγίου Νικολάου, όπόθεν ανέρχονται ακολουθούντα τον χείμαρρον Κακόρρεμα μέχρι θέσεως «Κόκκινες Πλάκες». Εκείθεν ακολουθούν νοητήν γραμμήν προς δυσμάς και διά των θέσεων Αλεπόβρυση, Κλαρατσά και Μπργαρίτα, καταλήγουν εις τον αύχενα Ράχη Καρνά (χιλ. 9,800 όδού Καρπενησίου—Αγρινίου). Εκείθεν κατέρχονται διά του ρεύματος Γοριανάδων εις το αρχικόν σημείον, ήτοι εις Γέφυραν Μεσημπελιάς».

δ) Την έναρξιν της εφαρμογής της ασφαλίσεως εις την ασφαλιστικήν περιοχήν του ως άνω Υποκ|τος δι' άπαντας τους εν άρθρω 1 § 2 του Α.Ν. 1846|1951 αναφερομένους Κλάδους της ασφαλίσεως, πλην του Κλάδου της Ανεργίας και ως προς πάντα τα απασχολούμενα εντός της περιοχής ταύτης πρόσωπα τα υπαγόμενα εις την ασφάλισιν του Ι.Κ.Α. κατά τας διατάξεις του άρθρου 2 § 1 του αυτού ως άνω Α.Ν. «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων» και υφ' ην έκτασιν εφαρμόζεται η κοινωνική ασφάλισις εις τας λοιπάς τοπικάς περιοχάς από της πρώτης του μηνός του μεθεπομένου εκείνου της δημοσιεύσεως της αποφάσεως ταύτης εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, και

ε) Την σύστασιν πενταμελούς Τ.Δ.Ε. εις το ως άνω τοπικόν Υποκ|μα λόγω της υπάρξεως ιδιαιτέρων γεωγραφικών λόγων (απόστασις εκ του κέντρου, έλλειψις τακτικών συγκοινωνιακών μέσων).

Εν Αθήναις τη 16 Νοεμβρίου 1951

41252|7282|1951 Απόφ. Διοικητικού Συμβουλίου Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Περί επεκτάσεως της ασφαλίσεως του Ι.Κ.Α. εις την πόλιν της Άρτης και την τοποθεσίαν «Άγιος Γεώργιος» Φιλιππιάδος.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 229 της 27 Νοεμβρίου 1951)

Έχον υπ' όψιν: α) τας διατάξεις των άρθρων 2, 3, 4, 7, 13 και 14 παρ. 1 του Α.Ν. 1846|1951 περί «Κοινων. Ασφαλίσεων», β) τας διατάξεις των άρθρων 1, 2 και 4 του Κανονισμού «περί τρόπου επεκτάσεως της ασφαλίσεως και υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών του Ι.Κ.Α.», γ) το υπ' αριθ. 7282|14.11.1951 εισηγητικόν σημείωμα του Ασφαλιστικού Κλάδου (Δ|σεως Εσόδων) και δ) εισήγησιν του αναπληρωτού Γεν. Δ|ντού, αποφασίζει ομοφώνως:

α) Την επέκτασιν της ασφαλίσεως του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων εις την πόλιν της Άρτης και την τοποθεσίαν «Άγιος Γεώργιος» Φιλιππιάδος, ένθα και εκτελούνται τα υδροηλεκτρικά έργα του Λούρου ποταμού.

β) Την εν τη πόλει της Άρτης σύστασιν Τοπικού Υποκαταστήματος του Ιδρύματος Κοιν. Ασφαλίσεων, υπαγομένου εις το εν Ιωαννίνοις Περ|κόν Υποκ|μα του Ιδρύματος.

γ) Τον καθορισμόν της ασφαλιστικής περιοχής τούτου ως ακολούθως:

«Εις την ασφαλιστικήν περιοχήν του Τοπικού Υποκαταστήματος Άρτης περιλαμβάνεται η περιοχή της πόλεως Άρτης ή περικλειομένη υπό των ακολούθων περιμετρικών ορίων: Προς Β., Δ. και Ν., από των ποταμών Άραχθον. Ακολουθούντα τα όρια των ρεύθρων του ποταμού προς Ν. φθάνουσι μέχρι της τοποθεσίας, όπου το Μοναστήριον «Κάτω Παναγία», πλησίον του οποίου εύρίσκονται τα ομώνυμα λατομεία, περιλαμβανόμενα εις την περιοχήν. Εκείθεν στρεφόμενα προς Δ. προς το εσωτερικόν της πόλεως διά μέσου ορεινής τοποθεσίας διέρχονται όπισθεν των Παλαιών Στρατώνων, του Νεκροταφείου και προς Β.Δ. του Νεού «Άγιοι Ανάργυροι», ένθα τα εργοστάσια Κεραμοποιίας, άπινα κείνται εκατέρωθεν της δημοσίας όδού Αγρινίου—Άργους—Ιωαννίνων, των εργοστασίων

τούτων συμπεριλαμβανομένων εἰς τὴν περιοχήν. Ἐκ τοῦ Β.Α. σημείου ἀπὸ τὴν τοποθεσίαν «Ἅγιοι Ἀναργύροι», στρέφοντα ὀλίγον ἀριστερὰ πρὸς τὴν ἀναφερθεῖσαν δημοσίαν ὁδὸν διὰ μέσου τῶν ἐλαιώνων φθάνουσι εἰς τὸ ἀρχικὸν Β. ἡμεῖον τοῦ ποταμοῦ Ἀράχθου. Τοῦ ποταμοῦ Ἀράχθου λαμβάνεται ἡ δεξιὰ ὄχθη ἀπὸ Β. πρὸς Δ., ἵνα ἐντὸς τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς περιληφθῶσιν ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸ ἐργοστάσιον παγοῦ καὶ ἡ τοποθεσία «Ἰμαρέτ», ἔνθα τὸ ἐργοστάσιον τῆς ἑταιρίας «ΒΟΟΤ» (ἀποξηραντικὰ ἔργα), κείμενα πρὸς τὸ Δ. μέρος τῆς πόλεως καὶ ἀφ' ἑτέρου πρὸς Ν.Δ. τὸ πλησίον τῆς Γεφύρας κατῳκημένον μέρος τῆς πόλεως».

«Ὡσαύτως εἰς τὴν ἀσφαλιστικὴν περιοχὴν τοῦ Ὑποκ[τος περιλαμβάνεται ἡ περιοχὴ τῆς τοποθεσίας «Ἅγιος Γεώργιος» Φιλιππιάδος, ἔνθα ἐκτελοῦνται τὰ ὑδροηλεκτρικὰ ἔργα τοῦ ποταμοῦ Λούρου».

Τὴν ἔναρξιν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τὴν ἀσφαλιστικὴν περιοχὴν τοῦ ὡς ἄνω Ὑποκ[τος δι' ἅπαντας τοὺς ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 § 3 τοῦ Α. Ν. 1846[51 ἀναφερομένους κλάδους τῆς ἀσφαλίσεως πλὴν τοῦ Κλάδου τῆς Ἀνεργίας, καὶ ὡς πρὸς πάντα τὰ ἀπασχολούμενα ἐντὸς τῆς περιοχῆς ταύτης πρόσωπα τὰ ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 § 1 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Α.Ν. «περὶ Κοιν. Ἀσφαλίσεων» καὶ ὑφ' ἣν ἔκτασιν ἐφαρμόζεται ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλισις εἰς τὰς λοιπὰς τοπικὰς περιοχάς, ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς τοῦ μεθεπομένου ἐκείνου τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως ταύτης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Νοεμβρίου 1951

41250[7565]1951 Ἀπόφ. Διοικητικοῦ Συμβουλίου Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων

Περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ι. Κ. Α. κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας εἰς περιοχὰς Ὑποκαταστημάτων τινῶν τοῦ Ι.Κ.Α.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 220 τῆς 27 Νοεμβρίου 1951)

Ἔχον ὑπ' ὄψιν:

α) Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 2 § 1, 3, 4, 7 καὶ 13 τοῦ Α. Ν. 1846[51 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», β) τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1, 2, 3 καὶ 4 τοῦ Κανονισμοῦ «περὶ τρόπου ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως καὶ ὑπολογισμοῦ τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α.» καὶ γ) τὸ ὑπ' ἀριθ. 7305[1951 εἰσηγητικὸν σημείωμα τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Κλάδου τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. (Διεύθυνσις Ἐσόδων), ἀποφασίζει:

α) Τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων διὰ τὸν Κλάδον τῆς Ἀνεργίας εἰς τὰς ἀσφαλιστικὰς περιοχὰς τῶν Τοπικῶν Ὑποκαταστημάτων τοῦ Ἱδρύματος: 1) Ἄργους, 2) Φλωρίνης, 3) Ἀγρινίου, 4) Ἀλεξανδρουπόλεως καὶ τῶν Τοπικῶν Παραρτημάτων: 1) Ἐλευθερουπόλεως, 2) Χρυσουπόλεως, 3) Ναυπλίου καὶ 4) Ἀλιβερίου, εἰς ἃ μέχρι σήμερον ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ν. 6298[34 καὶ ὡς πρὸς πάντα τὰ ἐν αὐταῖς ἀπασχολούμενα πρόσωπα, ἐκ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 § 1 τοῦ Α. Ν. 1846[51 ἀναφερομένων καὶ ὑφ' ἣν ἔκτασιν ἐφαρμόζεται ἡ λοιπὴ κοινωνικὴ ἀσφάλισις.

β) Τὴν ἔναρξιν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἀσφαλίσεως ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς τοῦ μεθεπομένου ἐκείνου τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως ταύτης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Νοεμβρίου 1951

Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας (*)

Περὶ χορηγήσεως εἰς τοὺς συνταξιούχους καὶ ἐπιδοματούχους Ὀργαν. Κοιν. Ἀσφαλίσεως προκαταβολῆς ἐναντι τοῦ δώρου τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων 1951 καὶ Νέου Ἔτους 1952.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 208 τῆς 10 Ὀκτωβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19[1944 Νόμου ὡς καὶ τὰς τοιαύτας τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Α.Ν. 1777[1951, 2) τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Α'. Ἐγκρίνομεν τὴν χορήγησιν ἐναντι τοῦ δώρου τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων 1951 καὶ τοῦ Νέου Ἔτους 1952:

1. Εἰς ἕκαστον τῶν συνταξιούχων καὶ βοηθηματούχων (τύπου συντάξεως) τῶν Ὀργανισμῶν κυρίας καὶ ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως ἀρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ποσοῦ ἴσου πρὸς τὸ ἥμισυ (1[2) μιᾶς μηνιαίας συντάξεως ἢ ἑνὸς μηνιαίου βοηθήματος μετὰ τῶν ἀναλογούντων πάσης φύσεως ἐπιδομάτων.

2. Τοῦ κατὰ τ' ἀνωτέρω δώρου δικαιοῦνται οἱ συνταξιοῦχοι ἢ βοηθηματοῦχοι (τύπου συντάξεως), ἐφ' ὅσον ἔχει διαταχθῇ ἢ θέλει διαταχθῇ ἡ ἔναρξις συνταξιοδοτήσεως των ἀπὸ τῆς 1ης τοῦ μηνὸς Αὐγούστου 1951. Εἰς περίπτωσιν ἐνάρξεως τῆς συνταξιοδοτήσεως ἀπὸ 2—31 Αὐγούστου 1951, οἱ ἀνωτέρω θὰ λάβωσι τὸ σα τριακοστὰ τοῦ ὡς ἄνω δώρου, ὅσαι αἱ ἡμέραι τοῦ μηνὸς Αὐγούστου ἐ.ἔ., καθ' ἃς συνταξιοδοτοῦνται.

3. Τὸ διὰ τῆς παρούσης παρεχόμενον δῶρον καταβάλλεται μόναν ἐκ μιᾶς πηγῆς, ὁριζομένης ὡς τοιαύτης τῆς ἐξ ἧς καταβάλλεται ἡ μεγαλυτέρα σύνταξις ἢ βοήθημα, συνυπολογιζομένων καὶ τῶν καταβαλλομένων πάσης φύσεως ἐπιδομάτων.

Ἐν περιπτώσει συρροῆς ἰσοπόσων συντάξεων ἢ βοηθημάτων (τύπου συντάξεως) ἐκ πλειόνων τοῦ ἑνὸς Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν, τὸ δῶδον βαρύνει κατ' ἰσομοιρίαν ἕκαστον τούτων.

4. Ἐν περιπτώσει συρροῆς συντάξεως ἢ βοηθήματος (τύπου συντάξεως) καὶ μισθοῦ τοῦ ὡς ἄνω δώρου θέλει τύχει ὁ δικαιοῦχος ἐκ τοῦ παρ' οὗ συνταξιοδοτεῖται Ὀργανισμοῦ μόνον ἐφ' ὅσον δὲν δικαιοῦται τοιούτου, κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις, παρὰ τοῦ ἐργοδότου του. Ἐν περιπτώσει δέ, καθ' ἣν τὸ δικαιούμενον παρὰ τοῦ ἐργοδότου του ποσὸν δώρου εἶναι μικρότερον τοῦ διὰ τῆς παρούσης ὁριζομένου, ἡ διαφορὰ καταβάλλεται παρὰ τοῦ οἰκείου Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ.

5. Ἐν περιπτώσει συρροῆς συντάξεων ἢ βοηθημάτων (τύπου συντάξεως) ἐξ Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ καὶ τοῦ Δημοσίου, τὸ δῶρον θὰ

(*) Φέρεται ἐνεὸς ἀριθμοῦ.

καταβληθῇ ὑπὸ τοῦ συνταξιοδοτοῦντος 'Οργανισμοῦ. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, ἂν τὸ ὑπὸ τοῦ 'Οργανισμοῦ καταβληθὲν δῶρον εἶναι κατώτερον ἐκείνου, ὅπερ θὰ ἐλάμβανεν ὁ δικαιοῦχος ἐκ τοῦ Δημοσίου, τὴν ἐπὶ πλέον διαφορὰν θέλει λάβει ὁ ἐνδιαφερόμενος παρὰ τοῦ Δημοσίου Ταμείου, ἐξ οὗ λαμβάνει τὴν σύνταξίν του, ἐπὶ τῇ προσαγωγῇ βεβαιώσεως τοῦ οἰκείου 'Οργανισμοῦ, ἐμφαινούσης τὸ καταβληθὲν αὐτῷ παρὰ τούτου ποσὸν δώρου.

Β'. 1. Εἰς ἕκαστον τῶν ὑπὸ τῶν 'Οργανισμῶν Κοιν. Ἀσφαλίσεως ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπ. Ἐργασίας ἐπιδοτουμένων λόγῳ ἀσθενείας ἠσφαλισμένων ποσοῦ ἴσου πρὸς :

α) ἐπίδομα δώδεκα (12) ἡμερῶν προκειμένου περὶ τῶν ἠσφαλισμένων τῶν συμπληρούντων δίμηνον συνεχῆ ἐπιδότησιν κατὰ τὴν 24ην Λύγουστου 1951 καὶ

β) τὸ ἐπίδομα ἑπτὰ (7) ἡμερῶν προκειμένου περὶ τῶν λοιπῶν ἐπιδοτουμένων λόγῳ ἀσθενείας ἠσφαλισμένων.

2. Τὸ κατὰ τὸ προηγούμενον ἑδάφιον δῶρον θὰ λάβουν οἱ ἀνωτέρω ἠσφαλισμένοι ἐφ' ὅσον μία τοὐλάχιστον ἡμέρα ἐπιδοτήσεώς των ἐμπίπτει εἰς τὸ ἀπὸ 16—31 Λύγούστου 1951 χρονικὸν διάστημα καὶ ἐφ' ὅσον δὲν δικαιοῦνται λαμβάνειν παρὰ τοῦ ἐργοδότου των. Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ ἐπιδοτούμενος δικαιοῦται λαμβάνειν παρὰ τοῦ ἐργοδότου του μέρος μόνον τοῦ ὡς ἄνω δώρου, τὴν διαφοράν, μέχρι συμπληρώσεως τοῦ οὗ δικαιοῦται οὗτος ποσοῦ, θέλει λάβει παρὰ τοῦ ἐξ οὗ ἐπιδοτεῖται 'Οργανισμοῦ.

Διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς οὕτω καταβλητέας διαφορᾶς λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὅτι οἱ μισθωτοὶ δικαιοῦνται παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν των ἑνὸς ἡμερομισθίου δι' ἕκαστον δεκαήμερον διαρκείας τῆς μισθωτικῆς σχέσεως ἀπὸ 16.4.51 μέχρι 15.8.51.

Ὡς ἐπίδομα διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέρω δώρου νοεῖται τὸ παρ' ἑκάστου ἐπιδοματούχου λαμβανόμενον ἐπίδομα ἀσθενείας μετὰ τῶν τυχὸν ἐπὶ τούτου προσαυξήσεων (λόγῳ φυματιώσεως κλπ.).

Ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἐπιδοματοῦχος δικαιοῦται τυχὸν καὶ ἑτέρου δώρου λόγῳ ὑπάρξεως παρ' αὐτῷ καὶ τῆς ἰδιότητος τοῦ συνταξιούχου ἢ βοηθηματοῦχου (τύπου συντάξεως) ἑτέρου Ἀσφαλιστικοῦ 'Οργανισμοῦ ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, τὸ χορηγούμενον ἐπίδομα ὡς δῶρον μειοῦται εἰς τὸ ἥμισυ.

ΙΙ. Τὸ εἰς τοὺς συνταξιούχους, βοηθηματούχους καὶ ἐπιδοματούχους παρεχόμενον κατὰ τ' ἀνωτέρω ποσὸν ἐναντὶ τοῦ δώρου τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων 1951 καὶ τοῦ Νέου Ἔτους 1952 ἀπαλλάσσεται πάσης κρατήσεως ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α., ἢ παντὸς ἑτέρου 'Οργανισμοῦ 'Ασφαλιστικῶν εἰσφορῶν.

ΙΙΙ. Ἡ καταβολὴ τοῦ περὶ οὗ ἡ παροῦσα ποσοῦ θέλει ἀρχίσει τὴν 1ην Σεπτεμβρίου 1951.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Λύγούστου 1951

36577|Ο.819|1951 'Απόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Προνοίας Ὑπαλλήλων Ο.Α.Π. καταβαλλομένων συντάξεων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 208 τῆς 10 'Οκτωβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1944 Νόμου.

2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 750|15.6.1951 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Προνοίας Ὑπαλλήλων Ο.Α.Π.

3) Τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν :

1. Αὐξάνομεν ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1951 τὰς ὑπὸ τοῦ Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ τοῦ Ταμείου Προνοίας Ὑπαλλήλων Ο.Α.Π. καταβαλλομένας συντάξεις πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους τοῦ Συνδέσμου Παραλαβῆς καὶ Παραδόσεως Ἐμπορευμάτων Λιμένος Πειραιῶς κατὰ 70 ο|ο.

2. Τὰ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 50855|6499|47 ἀποφάσεως ἡμῶν ἐν παραγράφοις 2, 3 καὶ 4 προβλεπόμενα ἐπιδόματα ἐξακολουθοῦν καταβαλλόμενα ὡς μέχρι σήμερον.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Σεπτεμβρίου 1951

52105|Σ. 956|1951 'Απόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης διατάξεων εἰς τὰ τέλος τοῦ ἑδαφ. ε' τῆς Υ παρ. τῆς ὑπ' ἀριθ. 1027|Σ.19|1948 ἀποφάσεως.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 208 τῆς 10 'Οκτωβρίου 1951)

'Αποφασίζομεν :

Ὅπως εἰς τὸ τέλος τοῦ ἑδαφίου ε' τῆς Υ παραγράφου τῆς ὑπ' ἀριθ. 1027|Σ. 19|1948 ἡμετέρας ἀποφάσεως προστεθῶσιν αἱ ἀκόλουθοι διατάξεις :

Ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἠσφαλισμένος δὲν ἠδυνήθη, διὰ λόγους ἀναγομένους εἰς τὴν φύσιν τῆς ἐργασίας, νὰ συμπληρώσῃ ἐντὸς ἡμερολογιακοῦ τινος ἔτους τὸν ὡς ἄνω ἀριθμὸν τῶν 175 ἡμερομισθίων, ἔχει ὅμως οὗτος εἰσπράξει διὰ τὴν παρασχεθεῖσαν ὑπὸ τούτου ἐργασίαν ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἀριθμὸν καλύπτουσαν τὸν ἀριθμὸν τῶν 175 ἡμερομισθίων, τὸ ἔτος τοῦτο θεωρεῖται ὡς πλῆρες ἔτος πραγματικῆς ἐν ἀσφαλίσει ὑπηρεσίας.

Ἠσφαλισμένοι, μετέχοντες τῆς διοικήσεως τῆς κοινοπραξίας των, συνεχίζουν ὑποχρεωτικῶς τὴν ἀσφάλισίν των παρὰ τῷ Ταμείῳ καὶ διαρκοῦντος τοῦ χρόνου τῆς τοιαύτης ὑπηρεσίας των. Διὰ τοὺς οὕτω συνεχίζοντας τὴν ἀσφάλισίν των παρὰ τῷ Ταμείῳ καταχωρεῖται εἰς τοὺς ἀτομικοὺς των λογαριασμοὺς εἰς τὸ τέλος ἑκάστου ἔτους ἀριθμὸς ἡμερομισθίων ἴσος πρὸς τὸ πηλίκον τὸ προκῦπτον ἐκ τῆς διαιρέσεως τοῦ μὴ χρησιμοποιηθέντος, πρὸς πίστωσιν τῶν ἀτομικῶν λογαριασμῶν τῶν λοιπῶν ἠσφαλισμένων τοῦ Ταμείου, ὑπολοίπου ἐκ τοῦ ὁλικοῦ ποσοῦ ἀμοιβῆς των διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν προσώπων, ἅτινα κατὰ τὰ ἀνωτέρω μετεῖχον τῆς διοικήσεως τῆς κοινοπραξίας κατὰ τὸ οἰκεῖον ἡμερολογιακὸν ἔτος.

Ὁ εἰς πίστωσιν ὅμως τῶν τελευταίων τούτων ἀναγραφόμενος ἀριθμὸς ἡμερομισθίων κατ' ἔτος ἐν τῷ ἀτομικῷ των λογαριασμῷ δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ τὰ 175.

Αἱ ἀνωτέρω ρυθμίσεις ἰσχύουν ἀπὸ τῆς 1.1.1951

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 'Οκτωβρίου 1951

52033|Σ. 959|1951 'Απόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης παραγράφου εἰς τὸ ἄρθρον 19

τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Κουρέων, Κομμωτηρίων κλπ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 203 τῆς 10 Ὀκτωβρίου 1951)

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Κουρέων, Κομμωτηρίων προστεθῇ παράγραφος ὑπ' ἀριθ. 10, ἔχουσα ὡς ἑξῆς:

10. Εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις ὀφειλῆς σοβαρῶν ποσῶν ἐκ καθυστερουμένων εἰσφορῶν πρὸς τὸ Ταμεῖον παρ' ἐργοδοτῶν εὑρισκομένων ἀποδεδειγμένως εἰς ἀδυναμίαν ἐξοφλήσεως διὰ (12) δώδεκα δόσεων δύναται τὸ Δ. Σ. νὰ καθορίζῃ τὴν ἐξόφλησιν των εἰς πλείονας τῶν 12 μηνιαίων δόσεων, οὐχὶ ὅμως πάντως πλείονας τῶν τεσσαράκοντα ὀκτὼ (48).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Ὀκτωβρίου 1951

44235|Γ. 186|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Γεωργικῶν Συνεταιρικῶν Ὀργανώσεων καταβαλλομένων συντάξεων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 208 τῆς 18 Ὀκτωβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1944 Νόμου.

2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 6249|1951 ἀπόφασιν τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς.

3) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 3043|805 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Γεωργικῶν Συνεταιρικῶν Ὀργανώσεων.

4) Τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας,

ἀποφασίζομεν:

Ι. Αὐξάνομεν ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1951 τὰς ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Συνεταιρικῶν Ὀργανώσεων καταβαλλομένας συντάξεις κατὰ 100 ο|ο ἐπὶ τῶν καθοριζομένων διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 50855|6499|1947 κοινῆς ἀποφάσεως ἡμῶν ἀδιακρίτως ποσοῦ, ἐνσωματουμένης εἰς τὸ ποσοστὸν ταύτο καὶ τῆς χορηγηθείσης αὐξήσεως διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 52097|Γ. 260|48|11.4.1951 ἡμετέρας ἀποφάσεως.

ΙΙ. Τὰ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 50855|6499|1947 κοινῆς ἀποφάσεως ἡμῶν προβλεπόμενα οἰκογενειακὰ ἐπιδόματα αὐξάνομεν ἀπὸ τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω ἡμερομηνίας κατὰ 100 ο|ο.

ΙΙΙ. Τῆς ἀνωτέρω αὐξήσεως τῶν συντάξεων ἐξαιροῦνται οἱ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ι.Κ.Α. συνταξιοδοτούμενοι συνταξιοῦχοι τοῦ ὡς ἄνω Ὀργανισμοῦ, ὡς καὶ οἱ συνταξιοδοτηθέντες κατὰ τὸ ἐδάφ. δ' ἄρθρου 15 τοῦ Καταστατικοῦ του δι' οἱονδήποτε λόγον, πλὴν τοῦ τῆς καταλήψεως ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Ὀκτωβρίου 1951

55526|Σ. 1030|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἀνων. Ἑλλην. Ἑταιρείας Ὑδάτων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 208 τῆς 18 Ὀκτωβρίου 1951)

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τὸ Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἀνων. Ἑλλην. Ἑταιρίας Ὑδάτων ἐπέλθωσιν αἱ κάτωθι τροποποιήσεις καὶ προσθῆκαι:

Ι. Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 32 προστίθεται παράγραφος 7, ἔχουσα ὡς ἀκολούθως:

7. Ἐπιτρέπεται, ὅπως δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου καὶ κατόπιν αἰτήσεως τοῦ ἐνδιαφερομένου, ὑποβαλλομένης ἐντὸς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας δύο (2) μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης, ἀναγνωρίζηται ὑπὸ τοὺς ὅρους καὶ τοὺς περιορισμοὺς τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ ὁ ἐκτὸς τῆς ἐνεργοῦ ὑπηρεσίας χρόνος παραμονῆς ἠσφαλισμένων, οἵτινες ἀπελύθησαν ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Ταμείου μέχρι τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης καὶ ἐπαναπροσελήφθησαν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν λόγῳ ἀκυρώσεως τῆς ἀπολύσεως των.

Ὁμοίως ἡ διανυθεῖσα προθεσμιακὴ ὑπηρεσία παρὰ τῇ Οὐλεν Μόνκς Γιοὐλεν ἢ Νέα Ἔργα τῆς Ἑταιρίας Ὑδάτων παρ' ἠσφαλισμένων τοῦ Ταμείου, οἵτινες ὑπηρέτουν παρὰ τῇ Ἑταιρίᾳ κατὰ τὴν 31.12.50 καὶ ὑπὸ τοὺς ἐν τῷ παρόντι Καταστατικῷ ὁριζομένους ὅρους καὶ περιορισμούς.

Ἡ κατὰ τ' ἀνωτέρω ἀναγνωριζομένη προϋπηρεσία ἐξαγοράζεται κατὰ τὰ ἐν τῷ παρόντι Καταστατικῷ ὁριζόμενα.

ΙΙ. Τὸ ἄρθρον 39 τροποποιεῖται ὡς κάτωθι:

Ἄρθρον 39

1. Τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως, εἰς ἣν δικαιοῦται ἡ χήρα (χήρος), ἰσοῦται πρὸς τὰ 60 ο|ο τοῦ ποσοῦ τῆς συντάξεως τοῦ θανόντος (τῆς θανούσης).

2. Τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως, εἰς ἣν δικαιοῦται ἕκαστον τέκνον, ἰσοῦται πρὸς τὰ 20 ο|ο τοῦ ποσοῦ τῆς συντάξεως τοῦ θανόντος (θανούσης).

Προκειμένου ὅμως περὶ τέκνου ὀρφανοῦ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν γονέων τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως αὐτοῦ τριπλασιάζεται.

Τὸ σύνολον πάντως τῶν συντάξεων τῆς χήρας (χήρου) καὶ τῶν τέκνων δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως τοῦ θανόντος (θανούσης) καὶ μὴ ὑπαρχούσης χήρας (χήρου) δικαιουμένης συντάξεως τὰ 80 ο|ο τοῦ ἐν λόγῳ ποσοῦ.

Ἐὰν τὸ σύνολον τῶν συντάξεων ὑπερβαίνῃ τὰ ὅρια τῶν προηγουμένων ἐδαφίων ἡ συντάξις ἑκάστου δικαιουμένου μειοῦται ἀναλόγως.

3. Οἱ περὶ ὧν ἡ § 1 τοῦ ἄρθρου 30 ἔγγονοι, πρόγονοι καὶ γονεῖς δικαιοῦνται συντάξεως, ἐὰν δὲν ὑπάρχουν χήρα, χήρος ἢ τέκνα δικαιούμενα συντάξεως ἢ ἐπὶ ὑπαρχόντων τοιούτων διὰ τῆς ἱκανοποιήσεως τῶν εἰς σύνταξιν δικαιωμάτων αὐτῶν δὲν ἐξαντλεῖται τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως τοῦ θανόντος (θανούσης).

4. Τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως ἑκάστου ἐγγόνου, προγόνου τοῦ πατρὸς ἢ τῆς μὴ χήρας μητρὸς ἰσοῦται πρὸς τὰ 20 ο|ο τῆς συντάξεως τοῦ θανόντος (τῆς θανούσης), τῆς δὲ χήρας μητρὸς εἰς τὰ 40 ο|ο τῆς αὐτῆς συντάξεως, χωρὶς ὅμως τὸ σύνολον τῶν συντάξεων ἐγγόνων, προγόνων καὶ γονέων νὰ δύναται νὰ ὑπερβῇ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ περιπτώσει τῆς προηγουμένης παραγράφου τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως τοῦ θανόντος (θανούσης), ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ περιπτώσει τῆς αὐτῆς παραγράφου τὸ ποσὸν τὸ ἀπομένον ἐκ τῆς ἐν λόγῳ συντάξεως μετὰ τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ εἰς

σύνταξιν δικαιώματος της χήρας (χήρου) ή των τέκνων.

Αί διατάξεις του τελευταίου έδαφίου της § 2 του παρόντος εφαρμόζονται αναλόγως και εν προκειμένω.

δ. Ως σύνταξις του θανόντος (θανούσης) διά τον υπολογισμόν της συντάξεως των περί ων το παρόν άρθρον μελών οικογενείας λογίζεται το ποσόν της εις προπολεμικάς δραχμάς συντάξεως, το οποίον έλάμβανεν ο θανών (θανούσα) συνταξιούχος ή εις ο θα εδικαιούτο ο θανών ησφαλισμένος, αν κατά την ημέραν του θανάτου του καθίστατο ανάπηρος. Βάσει του ποσού τούτου της συντάξεως του θανόντος υπολογίζεται ή εις προπολεμικάς δραχμάς σύνταξις εκάστου μέλους οικογενείας αναλόγως του ποσοστού, εις ο κατά τα τ' ανωτέρω ανέρχεται ή σύνταξίς του. Το άθροισμα των ούτω ευρισκομένων εις προπολεμικάς δραχμάς συντάξεων όλων των δικαιουμένων τοιαύτης μελών οικογενείας αναπροσαρμόζεται εις νέας δραχμάς, έκαστος δε δικαιούχος λαμβάνει την έκ του ποσού τούτου αναλογίαν του.

Εν περικτώσει λήξεως του δικαιώματος εις σύνταξιν μέλους τινός οικογενείας ή σύνταξις των λοιπών επανυπολογίζεται, ώς να μη υπήρχε το μέλος, οδτινος διεκόπη ή συνταξιοδότησις.

ΙΙΙ. Το άρθρον 50 τροποποιείται ώς ακολούθως :

Άρθρον 50

Το δικαίωμα προς απόληψιν συντάξεως είναι άσυμβίβαστον προς πάσαν αντιμισθίαν ή περιοδικόν παρεχόμενον παρά της εταιρίας υφ' οιονδήποτε τύπον εις συνταξιούχους του Ταμείου, εξαιρέσει των λόγω θανάτου τοιούτων, πάσα δε τοιαύτη παντός είδους χορηγία συνεπάγεται την αναστολήν του δικαιώματος συντάξεως.

Η ισχύς της παρούσης άρχεται από της πρώτης του μηνός του επομένου της δημοσιεύσεώς της.

Εν Αθήναις τη 18 Οκτωβρίου 1951

55456|L. 597|1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί υποχρεωτικής ασφαλίσεως εις τό Ι.Κ.Α. κατά της ασθενείας πάντων των συνταξιοδοτουμένων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 298 της 18 Οκτωβρίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν :

1. Τάς διατάξεις της § 3 του άρθρου 4 του Α.Ν. 1022|1946.

2. Τάς διατάξεις του άρθρου 6 του υπ' αριθ. 1846|1951 Α. Νόμου.

3. Γνώμας του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων, διατυπωθείσας εν ταις υπ' αριθ. 31|15.5.1951, 37|12.6.1951 και 63|28.9.1951 συνεδριάσεσι αύτου και υποβληθείσας ημίν διά των υπ' αριθ. 1282|760|2.6.1951, 1580|9660|23.6.1951, 33618|5967|8.10.1951 και 33806|5989|9.10.1951 αναφορών της Γενικής Διευθύνσεως του Ι.Κ.Α., αποφασίζομεν:

Άρθρον 1

1. Ασφαλίζονται υποχρεωτικώς εις τό Ι.Κ.Α. κατά της ασθενείας από της 1ης Δεκεμβρίου 1951 και υπό τούς εν τοίς επομένοις άρθροις περιλαμβανομένους όρους και προϋποθέσεις :

α) Πάντες οί πάσης φύσεως συνταξιούχοι του Ταμείου Ασφαλίσεως Προσωπικού Αερίου της Αθηνών άσχέτως αίτίας συνταξιοδοτήσεως των.

β) Πάντες οί πάσης φύσεως συνταξιούχοι του Ταμείου Συντάξεων και Προνοίας Προσωπικού Γεωργικών Συνεταιρικών Οργανώσεων άσχέτως αίτίας συνταξιοδοτήσεως των.

γ) Πάντες οί εκ του Ταμείου Συντάξεων Ηθοποιών - Συγγραφέων - Μουσικών και Τεχνιτών Θεάτρου συνταξιοδοτούμενοι υποβολεί Ελληνικού Θεάτρου, άσχέσως αίτίας συνταξιοδοτήσεως των.

δ) Πάντες οί πάσης φύσεως συνταξιούχοι του Ταμείου Ασφαλίσεως Εκπροσώπων και Υπαλλήλων Εργατικών Επαγγελματικών Οργανώσεων άσχέτως αίτίας συνταξιοδοτήσεως των, εφ' όσον δέν συνταξιοδοτούνται παραλλήλως παρ' Οργανισμού κοινωνικής ασφαλίσεως, καλύπτοντος και τον κίνδυνον της ασθενείας.

2. Της κατά την § 1 ασφαλίσεως εξαιρούνται οί εμπίπτοντες εις τάς διατάξεις του άρθρου 6 του υπ' αριθ. 1846|1951 Α.Ν. «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων», ώς και οί μη διαμένοντες εντός ασφαλιστικών περιοχών Περιφερειακών ή Τοπικών Υποκαταστημάτων του Ι.Κ.Α. ή Τοπικών Παραρτημάτων τούτων.

Άρθρον 2

Εισφοραί

1. Το ποσοστόν της ασφαλιστικής εισφοράς δι' έκαστον συνταξιούχον ορίζεται ίσον προς πέντε επί τοίς εκατόν (5 ο|ο) επί της εις αυτόν καταβαλλομένης συντάξεως μεθ' απάντων των επιδομάτων, προσαυξήσεων κλπ.

2. Υπόχρεως διά την καταβολήν εις το Ι.Κ.Α. των εισφορών είναι ο συνταξιοδοτών ασφαλιστικός Οργανισμός, όστις υποχρεούται καθ' εκάστην μηνιαίαν πληρωμήν συντάξεων να παρακρατή τ' αναλογούντα εις την ασφαλιστικήν εισφοράν ποσά και να καταθέτη ταύτα εις τά κατά τόπους αρμόδια Υποκαταστήματα του Ι.Κ.Α., αποστέλλων συγχρόνως και τας υπό του Ι.Κ.Α. δρισθησομένας καταστάσεις, τας περιλαμβανούσας τά στοιχεία των συνταξιούχων, ούς αφορούν αί καταβαλλόμεναι εισφοραί.

3. Χρόνος καταβολής εισφορών ορίζεται ή πρώτη εκάστου μηνός δι' ολόκληρον τον μήνα.

Εισφοραί μη καταβληθείσαι εντός τριάκοντα ημερών (30) από της προθεσμίας ταύτης επιβαρύνονται διά προσθέτων τελών συμφώνως προς τας διατάξεις του άρθρου 27 Α.Ν. 1846|1951. Τά πρόσθετα τέλη βαρύνουν τον καθυστερούντα την καταβολήν των εισφορών ασφαλιστικόν Οργανισμόν.

4. Εις τούς ασφαλιζομένους κατά τ' ανωτέρω συνταξιούχους δύναται να παρέχηται παρά του Ι.Κ.Α. είδικόν βιβλιάριον, εν ω δέον να γίνωνται παρά του συνταξιοδοτούντος Οργανισμού αί σχετικαί εγγραφαί καταβολής εισφορών ή εφ' όσον ήθελε ζητηθή παρά του Ι.Κ.Α. ή επικόλλησις εν αυτώ ασφαλιστικών ενσήμων.

Άρθρον 3

Παροχαί

1. Το Ι.Κ.Α. υποχρεούται, όπως παρέχη εις τον κατά το άρθρον 1 ασφαλιζόμενον συνταξιούχον, ώς και εις τά κατά το άρθρον 35 του Α.Ν. 1846|1951 μέλη οικογενείας του λόγω γή-

ρατος ή ἀναπηρίας συνταξιούχου, ἁπάσας τὰς εἰς τοὺς ἰδίους αὐτοῦ συνταξιούχους τῆς ἀντιστοίχου κατηγορίας χορηγουμένας κατὰ νόμον παροχὰς ἀσθενείας καὶ ὑφ' ἃς προϋποθέσεις, καθ' ἣν διαδικασίαν καὶ εἰς ἣν ἔκτασιν παρέχονται αὗται.

2. Εἰς ἣν περίπτωσιν ἐκ τῶν καταστατικῶν διατάξεων τοῦ συνταξιοδοτοῦντος τὸν ὡς ἄνω ἀσφαλιζόμενον παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. συνταξιούχων Ὀργανισμοῦ προβλέπεται ἡ χορήγησις παροχῆς τινος ἐκ τῶν ἐν τῇ παραγράφῳ 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου ὁριζομένων, αὕτη δὲν καταβάλλεται ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α.

3. Ἡ ὑποχρέωσις τοῦ Ἱδρύματος διὰ τὴν χορήγησιν τῶν κατὰ τ' ἀνωτέρω παροχῶν ἄρχεται ἀπὸ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τῆς παρούσης ἐνάρξεως τῆς ἀσφαλίσεως καὶ λήγει κατὰ τὰ διὰ τοὺς συνταξιούχους τοῦ Ι.Κ.Α. ἰσχύοντα.

Ἄρθρον 4

Ἐφ' ὅσον δὲν ὁρίζεται ἄλλως διὰ τῆς παρούσης, ἰσχύουν διὰ τὴν πραγμάτωσιν τῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 καὶ 3 προσώπων αἱ σχετικαὶ διατάξεις τῆς Νομοθεσίας τοῦ Ι.Κ.Α.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Ὀκτωβρίου 1951

48026|Μ. 351|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν καταβαλλομένων συντάξεων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 209 τῆς 20 Ὀκτωβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1944 Νόμου, 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 6249|1951 ἀπόφασιν τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς, 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 5739|27.8.1951 ἀναφοράν τοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν, 4) τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Αὐξάνομεν ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1951 τὰς ὑπὸ τοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν καταβαλλομένας συντάξεις εἰς τοὺς πάσης φύσεως συνταξιούχους του ἀπὸ δρχ. 125.000 εἰς δραχμὰς 175.000, ἐξαιρέσει τῶν βοηθηματούχων τοῦ ἄρθρου 52 τοῦ Κατ|κοῦ του.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Ὀκτωβρίου 1951

56455|6025|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ κηρύξεως ὑποχρεωτικῆς τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καπναγωγείων Ζακύνθου.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 209 τῆς 20 Ὀκτωβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 § 2 τοῦ Α.Ν. τῆς 16|21 Νοεμβρίου 1935 περὶ συλλ. συμβάσεων ἐργασίας καὶ τοῦ ἄρθρου 9 § 2 τοῦ Α.Ν. 1567|1938 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ συλλ. συμβάσεων ἐργασίας Νομοθεσίας, ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ὑποχρεωτικὴν διὰ πάντας τοὺς ἐργοδότας καὶ ἐργαζομένους τοῦ ἐπαγγέλματος, εἰς ὃ ἀφορᾷ καὶ τῆς περιφερείας εἰς ἣν ἰσχύει, τὴν ἀπὸ 11.10.1951 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας καπναγωγείων Ζακύνθου, κατατεθεῖσαν παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ζακύνθου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 301|12.10.1951 πράξεως καταθέσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Ὀκτωβρίου 1951

52081|Σ. 957|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ προσθήκης μεταβατικῶν διατάξεων εἰς τὸ τέλος τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως τοῦ Ὑπαλληλικοῦ καὶ Ὑπηρετικοῦ Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Τσιμέντων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 209 τῆς 20 Ὀκτωβρίου 1951)

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τὸ τέλος τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου προστεθοῦν αἱ ἀκόλουθοι μεταβατικαὶ διατάξεις:

1. Αἱ μέχρι 31.10.1951 ὀφειλαὶ τῶν Ἑταιριῶν Τσιμέντων πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλληλικοῦ καὶ Ὑπηρετικοῦ Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Τσιμέντων παγιοποιοῦνται καὶ ἐξοφλοῦνται εἰς ἴσας μηνιαίας δόσεις ὁριζομένας ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ μέχρι 12 κατ' ἀνώτατον ὅριον, τῆς πρώτης δόσεως καθισταμένης ἀπαιτητῆς τὴν 15ην Δεκεμβρίου ἑ.ἔ.

Εἰς τὴν ἀνωτέρω ρύθμισιν δὲν περιλαμβάνονται αἱ δόσεις τῶν παρὰ τοῦ Ταμείου χορηγουμένων δανείων εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ἄνω Ἑταιριῶν.

2. Αἱ κατὰ τ' ἀνωτέρω ὀφειλαὶ ὑπολογίζονται κατὰ τὴν παγιοποίησίν των ἄνευ τῶν ὑπὸ τῆς διεπούσης τὸ Ταμεῖον νομοθεσίας προβλεπομένων προσθέτων ἐπιβαρύνσεων λόγῳ μὴ ἐμπροθέσμου καταβολῆς, οὐχὶ ὅμως καὶ τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Α.Ν. 1022|1946 προβλεπομένων ἀναπροσαρμογῶν.

3. Ἡ καθυστέρησις τῆς καταβολῆς δόσεώς τινος πέραν τοῦ ὀκταημέρου, ἀφ' ἧς αὕτη καθίσταται ἀπαιτητή, καθιστᾷ ἀμέσως ἀπαιτητὸν ὁλόκληρον τὸ ποσὸν τῶν περὶ ὧν ἀνωτέρω ὀφειλῶν, παραγγέλλεται δὲ ἄνευ ἑτέρου ἡ διὰ τῶν Δημοσίων Ταμείων ἀναγκαστικὴ εἰσπραξις αὐτῶν, προσαυξανομένων κατὰ 4 ο|ο διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν δικαιωμάτων τοῦ Δημοσίου Ταμείου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ὀκτωβρίου 1951

100073|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Κοινωνικῆς Προνοίας

Περὶ χορηγήσεως εἰς τοὺς συνταξιούχους καὶ βοηθηματούχους τοῦ Τ.Σ.Α.Υ. προκαταβολῆς ἐναντι τοῦ δώρου Χριστουγέννων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 213 τῆς 24 Ὀκτωβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 16607|1169|18.10.51 ἀναφορᾶς τοῦ Ταμείου Συντάξεως καὶ Αὐτασφαλίσεως Ὑγειονομικῶν ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν ὑπ' ἀριθ. 778|31.9.51 ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου αὐτοῦ, ἰδόντες τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1944 νόμου «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κλπ.», ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν χορήγησιν εἰς τοὺς συνταξιούχους καὶ τοὺς βοηθηματούχους τοῦ Ταμείου Συντάξεως καὶ Αὐτασφαλίσεως Ὑγειονομικῶν ποσοῦ ἴσου πρὸς τὸ ἥμισυ μιᾶς μηνιαίας συντάξεως ἢ βοηθήματος ὡς προκαταβολὴν ἐναντι τοῦ δώρου τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων 1951 καὶ Νέου Ἔτους 1952.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Ὀκτωβρίου 1951

58078|6169|1951 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας

Περί αύξήσεως τιμολογίου δμοιβής σταφιδοκαρφωτών Πύργου Κατακώλου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 213 της 24 Όκτωβρίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν τας διατάξεις του Α.Ν. 28|44, ως ούτος αύθεντικώς ήρμηνεύθη και συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, αποφασίζομεν:

Καθορίζομεν την άμοιβήν των εργατών κατασκευής σταφιδοκιβωτίων Πύργου Κατακώλου και Αμαλιάδος των απασχολουμένων εις τας εργασίας κουφώματος, σκαρώματος και καπακώματος συρματοδέματος εις δραχμάς 590 κατά κιβώτιον δια πάσας τας άνω εργασίας.

Η ισχύς της παρούσης άρχεται από της δημοσιεύσεως της εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Εν Αθήναις τη 23 Όκτωβρίου 1951

13107|Κ.126|1951 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας

Περί αυξήσεως των υπό του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Υπαλλήλων Καπνεμπορικών Επιχειρήσεων καταβαλλομένων συντάξεων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 213 της 24 Όκτωβρίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν:

1) Τας διατάξεις του Ν. 19|1944.

2) Την υπ' αριθ. 224|24.2.1951 αναφοράν του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Υπαλλήλων Καπνεμπορικών Επιχειρήσεων.

3) Τας κρατούσας οικονομικάς συνθήκας, αποφασίζομεν:

Αυξάνομεν από 1ης Ιουνίου 1951 τας παρά του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Υπαλλήλων Καπνεμπορικών Επιχειρήσεων χορηγουμένας συντάξεις κατά 50 ο|ο.

Εν Αθήναις τη 20 Όκτωβρίου 1951

54843|Σ.1082|1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως του Κανονισμού Συντάξεων και Αοθενείας του Ταμείου Ασφαλίσεως Αρτεργατών.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 213 της 24 Όκτωβρίου 1951)

46731| Η. 107|1951 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας

Περί αυξήσεως των υπό του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Ηλεκτροτεχνιτών Ελλάδος καταβαλλομένων συντάξεων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 214 της 25 Όκτωβρίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν: 1) τας διατάξεις του Ν. 19|1944, 2) την εν τω υπ' αριθ. 6249|11.6.1951 έγγράφω της Νομισματικής Επιτροπής απόφασιν αυτής, 3) την υπ' αριθ. 888|20.8.1951 αναφοράν του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Ηλεκτροτεχνιτών Ελλάδος, 4) τας κρατούσας οικονομικάς συνθήκας, αποφασίζομεν:

Όπως: α) αι παρά του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Ηλεκτροτεχνιτών Ελλάδος χορηγούμεναι συντάξεις βάσει της υπ' αριθ. 50855|6393|1947 αποφάσεως ημών αυξηθώσιν από 1ης Αυγούστου 1951 κατά 100 ο|ο, συμπεριλαμβανομένης εις την αύξησιν ταύτην και της δια της υπ' αριθ. 6787|Η. 18|5.4.1951 ημετέρας αποφάσεως εγκριθείσης από 1.3.1951 τοιαύτης κατά 50 ο|ο και β) το παρά του αυτού Ταμείου καταβαλλόμενον μηνιαίον επίδομα οικογενειακών βαρών δι' έκαστον προστατευόμενον μέλος και μέχρι τριών (3) το πολύ αυξηθή από της αυτής ημερομηνίας εις είκοσι χιλιάδας (20.000) δραχμάς δια το πρώτον μέλος και εις δραχμάς δέκα χιλιάδας (10.000) δια τα λοιπά.

Εν Αθήναις τη 20 Όκτωβρίου 1951

44512|Η.104|1951 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας

Περί αυξήσεως των υπό του Ταμείου Συντάξεων Ηθοποιών, Συγγραφέων, Μουσικών και Τεχνιτών Θεάτρου καταβαλλομένων συντάξεων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 214 της 25 Όκτωβρίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν: 1) τας διατάξεις του άρθρου 2 του υπ' αριθ. 19|1944 Νόμου, 2) την υπ' αριθ. 6249|1951 απόφασιν της Νομισματικής Επιτροπής, 3) την υπ' αριθ. 955|2.8.51 αναφοράν του Ταμείου Συντάξεων Ηθοποιών, Συγγραφέων, Μουσικών και Τεχνιτών Θεάτρου, 4) τας κρατούσας οικονομικάς συνθήκας, αποφασίζομεν:

Αυξάνομεν από 1ης Ιουνίου 1951 τας υπό του Ταμείου Συντάξεων Ηθοποιών, Συγγραφέων, Μουσικών και Τεχνιτών Θεάτρου καταβαλλομένας συντάξεις κατά 100 ο|ο επί των καθοριζομένων δια της υπ' αριθ. 50855|6393|47 κοινής αποφάσεως ημών, ενσωματουμένης εις το κοσοστόν τούτο πάσης προηγουμένης αυξήσεως, ως και των χορηγηθεισών αυξήσεων κατά 50 ο|ο δια της υπ' αριθ. 51999|1181 της 30.10.1950 αποφάσεως ως και 30 ο|ο δια της υπ' αριθ. 10217|Η.29|30.2.1951 ημετέρας δμοίας.

Εν Αθήναις τη 6 Όκτωβρίου 1951

51643|Σ. 968|1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως της υπ' αριθ. 28125 υπ. αποφάσεως.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 213 της 24 Όκτωβρίου 1951)

Αποφασίζομεν:

Όπως η § 4 του άρθρου 5 της υπ' αριθ. 28125|1942 αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας, ως αύτη συνεπληρώθη δια της υπ' αριθ. 61131|1950 δμοίας τοιαύτης, τροποποιηθή ως ακολούθως:

4) Εις την χορήγησιν προσωπικών τοκοχρεωλυτικών δανείων μέχρις είκοσι πέντε τοις εκατόν (25 ο|ο) των διαθεσίμων παρά Τραπέζαις κεφαλαίων του Ταμείου εις τους παρ' αυτώ ησφαλισμένους και βοηθηματούχους, ως και εις το ησφαλισμένον προσωπικόν αυτού, εξοφλητέων δια μηνιαίων τοκοχρεωλυτικών δόσεων, ων ο αριθμός δεν δύναται να υπερβή τας εξήκοντα (60), επί επιτοκίω ίσω προς το εκάστοτε εισπραττόμενον τοιούτον καταθέσεως όψεως παρά Τραπέζης και ασφαλιστρίω ενός τοις εκατόν (1ο|ο).

Άπαντα τα μέχρι τούδε χορηγηθέντα προ-

σωπικά τοκοχρεολυτικά δάνεια εξοφλούνται εις 60 μηνιαίας δόσεις, αναπροσαρμοζομένου αναλόγως του ποσού εκάστης δόσεως.

Η παροχή των δανείων τούτων επιτρέπεται μόνον εις εξαιρετικάς περιπτώσεις δικαιολογημένας εκ σοβαρών, απροβλέπτων αναγκών του αιτούντος, κατόπιν ηιτιολογημένης αποφάσεως του Διοικ. Συμβουλίου, τηρουμένων και των εκάστοτε επί του θέματος τούτου ισχυουσών γενικών αποφάσεων του Υπουργείου Εργασίας.

Το ποσόν του χορηγητέου δανείου διά μεν τους ησφαλισμένους δεν δύναται να είναι ανώτερον των αποδοχών, εφ' ών αποδίδονται ασφαλιστικαί εισφοραί ενός (1) μηνός διά τους έχοντας υπηρεσίαν εν ασφαλίσει πέντε (5) ετών συμπεπληρωμένων, δύο (2) μηνών διά τους έχοντας υπηρεσίαν εν ασφαλίσει άνω των πέντε (5) και μέχρις ώτου (8) ετών συμπεπληρωμένων και τριών (3) μηνών διά τους έχοντας υπηρεσίαν εν ασφαλίσει άνω των οκτώ ετών συμπεπληρωμένων, διά δε τους βοηθηματούχους των τριών μηνιαίων βοηθημάτων.

Προ της ολοσχερούς εξοφλήσεως χορηγηθέντων οιασδήποτε φύσεως δανείων ουδέποτε παρέχεται νέον δάνειον.

Η απόδοσις των μηνιαίων τοκοχρεολυτικών δόσεων συντελείται κατά την περί τούτου απόφασιν του Δ.Σ. είτε διά παρακρατήσεως αυτών εκ των αποδοχών του οφειλέτου ή του βοηθήματος, είτε διά καταθέσεως υπό του λαβόντος το δάνειον των μηνιαίων τοκοχρεολυτικών δόσεων απ' ευθείας εις την επί τούτω οριζομένην Τράπεζαν, δι' ής ενεργεί τας πληρωμάς του ο Οργανισμός, κατά την σχετικήν εγγραφον ειδοποίησιν της υπηρεσίας του προς τον υπόχρεων οφειλέτην.

Εν περιπτώσει καθυστερήσεως δόσεώς τινος κατά τ' ανωτέρω χορηγηθέντος μηνιαίου τοκοχρεολυτικού δανείου πέραν του μηνός, αφ' ής αύτη κατέστη απαιτητή και εφ' όσον ο οφειλέτης δεν ήθελε καταβάλει τα οφειλόμενα εντός επταημέρου προθεσμίας από της κοινοποιήσεως αυτώ σχετικής προσκλήσεως προς πληρωμήν υπό του Δ/ντού του Ταμείου, καθίσταται αυτοδικαίως άμεσος απαιτητόν ολόκληρον το οφειλόμενον υπόλοιπον κεφαλαίου και δεδουλευμένων τόκων και εισπράττεται κατά τας διατάξεις του Νόμου 4845 περί εισπράξεως των δημοσίων εσόδων, ως ούτος τροποποιήθη και συνεπληρώθη μεταγενεστέρως και έκάστοτε ισχύει κατά την ειδικήν του Νόμου τούτου διαδικασίαν, μη αποκλειομένης της διά της δικαστικής οδού επιδιώξεως προστασίας των συμφερόντων του δανειστού Οργανισμού.

Εν περιπτώσει θανάτου ή εξόδου εκ της υπηρεσίας του δανεισθέντος εάν μεν ούτος ή οι δι' αυτού έλκοντες δικαιώματα δικαιούνται παροχών παρά του Οργανισμού παρακρατείται εφεξής το χορηγηθέν δάνειον κατά την σύμβασιν εκ των παροχών.

Εν περιπτώσει, καθ' ην ο δανεισθείς δεν δικαιούται παροχών τηρείται η σύμβασις υπ' αυτού ή των κληρονόμων των, άλλως ο Οργανισμός προβαίνει εις τα νόμιμα προς προστασίαν των συμφερόντων του.

Πασαι αι κατά τ' ανωτέρω λαμβανόμεναι γενικαί αποφάσεις του Δ. Συμβουλίου περί τρόπου επενδύσεως των κεφαλαίων αυτού και περί των διαθετέων δι' έκάστην κατηγορίαν επενδύσεων και ανώτατον όριον ποσών υπόκεινται εις την έγκρισιν του Υπουργού Εργασίας.

Καταργείται η υπ' αριθ. 1954/Σ. 22/1951 ημετέρα απόφασις.

Η παρούσα, ης η ισχύς άρχεται από της δημοσιεύσεως της, δημοσιευθήτω διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Εν Αθήναις τη 28 Σεπτεμβρίου 1951

52085/Σ.962/1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί προσθήκης άρθρων εις Κανονισμόν του Ταμείου Ασφαλίσεως Ν. Πρακτόρων και Υπαλλήλων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 213 της 24 Οκτωβρίου 1951)

Αποφασίζομεν:

Όπως εις το Β' Μέρος του Κανονισμού του Ταμείου Ασφαλίσεως Ν. Πρακτόρων και Υπαλλήλων επέλθωσιν αι κάτωθι προσθήκαι:

I. Εις το τέλος της § 9 του άρθρου 2 προστίθεται εδάφιον, έχον ως ακολούθως:

"Ομοίως συνεχίζεται διαρκούντος του χρόνου της επιδοτήσεως και από της έναρξεως ταύτης ή ασφάλισις των ήδη παρά τω Ταμείω ησφαλισμένων ατμοπλοϊκών και πρακτορειακών υπαλλήλων και υπηρετών των επιδοτηθέντων και επιδοτουμένων παρά των προς τούτο συσταθησών Επιτροπών, ήτοι: 1) Επιτροπής υποχρεωτικής συλλογικής συμβάσεως ναυτοπλοϊκών υπαλλήλων και 2) Ειδικού λογαριασμού πλοιοκτητών — πρακτόρων — υπαλλήλων (συμβάσεως 7.5.49), υποχρεουμένων της τε Επιτροπής και του Ειδικού Λ/σμού εις την καταβολήν προς το Ταμείον των κεκανονισμένων εργοδοτοϋπαλληλικών εισφορών.

II. Εις την § 2 του άρθρου 9 προστίθεται εδάφιον, έχον ούτω:

«Δεν δικαιούνται συντάξεως τέκνα ή άγαμοι αδελφαί αποβιούντων ησφαλισμένων ή συνταξιούχων, εφ' όσον κατά τον χρόνον του θανάτου του ησφαλισμένου ή συνταξιούχου, εξ ού έλκουν το δικαίωμά των αποκερδαίνουσιν εκ τακτικής απασχολήσεως αυτών προσόδους υπερβαινούσας το τετραπλάσιον της αποδιδομένης παρ' εκάστου συντάξεως. Η επακολουθούσα την απονομήν προς τους άνω συντάξεως απόκτησις προσόδων υπέρ το τετραπλάσιον του ποσού της συντάξεως επάγεται αναστολήν της καταβολής της συντάξεως. Αύτη άρχεται εκ νέου καταβαλλομένη μετά πάροδον εξαμήνου, αφ' ής οι ως άνω συνταξιούχοι έπαυσαν αποκερδαίνοντες το περί ού ανωτέρω ποσόν».

Εν Αθήναις τη 20 Οκτωβρίου 1951

55438/Σ.1025/1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί προσθήκης άρθρου εις Κανονισμόν Συντάξεων του Ταμείου Ασφαλίσεως Τυπογράφων και Μισθωτών Γραφικών Τεχνών.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 213 της 24 Οκτωβρίου 1951)

Αποφασίζομεν:

Όπως εις τον Κανονισμόν Συντάξεων του Ταμείου Ασφαλίσεως Τυπογράφων και Μισθω-

των Γραφικών Τεχνών προστεθῇ ἄρθρον ὑπ' ἀριθ. 19, ἔχον οὕτω:

"Ἄρθρον 19

Προκειμένου περὶ πάσης φύσεως συνταξιούχων τοῦ Ταμείου, ἀσφαλιζομένων κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς τὸ "Ἱδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἐὰν αὗτοι λόγῳ μὴ ὑπαγωγῆς των εἰς τὴν διατάξιν τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινων. Ἀσφαλίσεων» ὑπόκεινται εἰς τὴν καταβολὴν εἰσφορῶν ἐπὶ τῆς συντάξεως των εἰς τὸ Ι.Κ.Α., τὸ Ταμεῖον βαρύνεται μὲ τὴν καταβολὴν τοῦ ἡμίσεως τούτων.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ ἑπομένου τῆς δημοσιεύσεώς της μηνός.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ὀκτωβρίου 1951

58620|Σ.901|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς κανονισμὸν παροχῆς τοῦ Ταμείου Ἐξόδου καὶ Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Βιομηχανίας Καπνοῦ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 213 τῆς 24 Ὀκτωβρίου 1951)

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως ἐν τέλει τοῦ Κανονισμοῦ Παροχῶν τοῦ Ταμείου Ἐξόδου καὶ Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Βιομηχανίας Καπνοῦ προστεθῇ μεταβατικὴ διάταξις, ἔχουσα ὡς ἀκολούθως:

«Ἡ ὑπὸ τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ὁριζομένη προθεσμία περὶ ἀναγνωρίσεως καὶ ἐξαγορᾶς προϋπηρεσίας ὑπὸ τῶν δικαιουμένων τοιαύτης παρατείνεται ἐπὶ ὀκτὼ (8) εἴσαπτ μῆνας ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ὀκτωβρίου 1951

56628|Μ.425|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ διαλύσεως Ταμείων Ἀλληλοβοηθείας Ἑταιριῶν Ἀνθρακωρυχείων Κύμης καὶ Ἀλιβερίου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 215 τῆς 26 Ὀκτωβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

α) Τὴν παρ. 2 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Ν. 1607|1939 «περὶ συμπληρώσεως τῶν Νόμων καὶ Διαταγμάτων περὶ Ταμείου Μεταλλευτῶν»,

β) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 60708) Σ. 1769)1940 ἀπόφασιν ἡμῶν,

γ) Γνώμην τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν, διατυπωθεῖσαν κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 9ης Ὀκτωβρίου 1951 καὶ ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 7610) 12.10.1951 ἀναφορᾶς τοῦ ὡς ἄνω Ταμείου,

δ) Τὰς ὑπ' ἀριθ. 18815)2848)12.6.1951 καὶ 29707|5138) 11.9.1951 ἀναφορὰς τῆς Γεν. Δ)νσεως τοῦ Ι.Κ.Α., ἀποφασίζομεν:

Διαλύομεν ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1952 α) τὸ Ταμεῖον Ἀλληλοβοηθείας Ἑταιρίας Ἐπιχειρήσεων Ἀνθρακωρυχείων Κύμης, ἑδρεῦον ἐν Κύμῃ καὶ β) τὸ Ταμεῖον Ἀλληλοβοηθείας Ἑταιρίας Ἀνθρακωρυχείων Ἀλιβερίου, ἑδρεῦον ἐν Ἀλιβερίῳ.

Ἡ περιουσία αὐτῶν περιέρχεται συμφώνως ταῖς διατάξεσι τοῦ ἄρθρου 4 παρ. 2 τοῦ Α.Ν. 1607)39 καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 60708)Σ. 1769)1940 ἀποφάσεως ἡμῶν εἰς τὸ "Ἱδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, αἱ δὲ γενόμεναι πρὸς τὰ διαλυόμενα Ταμεῖα εἰσφοραὶ τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰς ὡς ἄνω μεταλλευτικὰς ἐπιχειρήσεις ὑπολογίζονται διὰ τὰς ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ὑποκαταστήματος τοῦ Ἱδρύματος παροχὰς ἀσθενείας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Ὀκτωβρίου 1951

57534|Σ.1077|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης ἐδαφίου εἰς ἄρθρον 58 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Α.Σ.Ο.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 217 τῆς 29 Ὀκτωβρίου 1951)

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τὴν § 1 τοῦ ἄρθρου 58 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Α.Σ.Ο. προστεθῇ ἐδάφιον ὡς ἀκολούθως:

«Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 58 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου, ὡς αὕτη ἐτροποποιήθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29821|Σ. 714|6.8. 1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, εἶναι ὅτι τὸ μετὰ τὴν συγκεφαλαίωσιν τοῦ συνολικοῦ χρόνου ἀσφαλίσεως ἀπομένον τυχὸν κλάσμα ἔτους ὑπολογίζεται διὰ τὴν χορηγίαν ἀναλόγου τμήματος μηνιαίων ἀποδοχῶν».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Σεπτεμβρίου 1951

67800|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ καταβολῆς πρὸς τοὺς μισθωτοὺς ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς Χριστουγέννων 1951.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει:

Τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 1901|1951 «περὶ κυρώσεως τοῦ Α.Ν. 1777|1951 περὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 28|1944 καὶ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Α.Ν. 866|1946».

Ἀποφασίζομεν:

"Ἄρθρον 1

1. Οἱ πάσης φύσεως ἐργοδόται φυσικὰ ἢ νομικὰ πρόσωπα ὑποχρεοῦνται, ὅπως καταβάλουν εἰς τὰ πάσης φύσεως προσωπικὸν αὐτῶν, μεθ' οὗ συνδέονται διὰ σχέσεως ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ἐφ' ὅσον ἡ σχέσις αὕτη διήρκεσεν ἀπὸ τῆς 15.4.1951 μέχρι τῆς 5.1.1952, ἐκτακτον οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν (δῶρον) ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων ἴ. ἐ. ἴσον πρὸς ἕνα καὶ ἥμισυ (1 1|2) μηνιαῖον μισθὸν διὰ τοὺς ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ μισθοδοτουμένους ἢ τεσσαράκοντα (40) ἡμερομίσθια διὰ τοὺς ἐπὶ ἡμερομισθίῳ ἀμειβομένους.

2. Εἰς τοὺς μὴ ἐργασθέντας καθ' ὅλον τὸ ἀνωτέρω χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 15.4.1951—5.1. 1952 ὀφείλει καταβληθῇ δῶρον ἀνάλογον πρὸς τὸν χρόνον τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως των, ἤτοι 2|10 τοῦ ἑνὸς καὶ ἡμίσεως μισθοῦ ἢ δύο ἡμερομισθίων δι' ἕκαστον 15ήμερον χρονικὸν διάστημα ἐργασιακῆς σχέσεως ἐντὸς τῆς χρονικῆς περιόδου ἀπὸ 15.4.1951—5.1.1952. Διὰ χρονικὸν διάστημα ἐργασιακῆς σχέσεως κάτω τῶν 15 ἡμερῶν καταβάλλεται ἀνάλογον πρὸς τὸ κλάσμα τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως δῶρον.

3. Εἰς τὴν διὰ τῶν προηγουμένων παραγράφων καθοριζομένην οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν συμ-

ψηφίζεται ἡ δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 47704|1951(*) ἡμετέρας ἀποφάσεως καταβληθεῖσα προκαταβολὴ ἐνανεῖ τοῦ δώρου Χριστουγέννων ἐ.ἔ., τὸ δὲ ὑπόλοιπον καταβληθήσεται εἰς δύο δόσεις, ἐξ ὧν ἡ μὲν πρώτη ἐξ ἡμίσεως μηνιαίου μισθοῦ ἢ ἐκ 15 ἡμερομισθίων καταβληθήσεται μέχρι τῆς 23ης Δεκεμβρίου ἐ.ἔ., ἡ δὲ δευτέρα ἐξ ἡμίσεως μηνιαίου μισθοῦ ἢ ἐκ 15 ἡμερομισθίων καταβληθήσεται ἐντὸς τοῦ τρίτου δεκαημέρου τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου 1952.

"Αρθρον 2

1. Ἡ ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπομένη παροχὴ θέλει ὑπολογισθῆ βάσει τῶν ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων ἢ διαιτητικῶν ἀποφάσεων ἢ ἀποφάσεων ἐκδοτέων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 28|1941 ἢ ἑτέρων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἢ ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν ἢ ἄλλων ὀργάνων, προβλεπομένων ὑπὸ εἰδικῶν Νόμων, καθωρισμένων μισθῶν ἢ ἡμερομισθίων, προσηυξημένων διὰ τῶν κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον καθωρισμένων προσαυξήσεων καὶ ἐπιδομάτων, ἐξαιρουμένων μόναν τῶν ἐπιδομάτων, προσαυξήσεων ἢ ἀποζημιώσεων, τῶν παρεχομένων λόγῳ ηὐξημένης ἀπασχολήσεως, ὑπερωριακῆς ἀπασχολήσεως, ὁδοιπορικῶν ἐξόδων καὶ παντὸς ἐν γένει οἰκειοθελῶς παρὰ τοῦ ἐργοδότου παρεχομένου.

2. Δὲν ὑπολογίζεται ὡρισμὸς τὸ ἀντίτιμον τῶν τυχὸν εἰς εἶδος παροχῶν, οἷον τροφῆς, οἰκήσεως, ἐνδύσεως, φωτισμοῦ κλπ., ἐφ' ὅσον αἱ τοιαῦται παροχαὶ δὲν προβλέπονται ρητῶς ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων ἢ διαιτητικῶν ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων. Συνυπολογίζονται ὅμως μετὰ τοῦ εἰς χρῆμα μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου αἱ τυχὸν διὰ τὰ ἀνωτέρω εἴδη ἐνεργούμεναι κρατήσεις ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν.

3. Εἰς ἃς περιπτώσεις ἡ ἀμοιβὴ τοῦ μισθωτοῦ καθορίζεται δι' ἐλευθέρας συμφωνίας, ἐλλείψει εἰδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἢ ἄλλης τινὸς πράξεως ἐκ τῶν ἐν § 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου ἀναφερομένων διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ διὰ τῆς παρούσης προβλεπομένου δώρου θὰ ληφθῶσι ὑπ' ὄψιν διὰ τοὺς ἐκ τούτων ὑπαλλήλους τὰ ὑπὸ τῆς ἀπὸ 12.8.1936 ἐθνικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ ὑπαλλήλων καθοριζόμενα ἐλάχιστα ὅρια μισθῶν, ὡς ταῦτα ἀναπροσηρμόσθησαν καὶ ηὐξήθησαν μέχρι τοῦδε(**), διὰ δὲ τοὺς ἐργατοτεχνίτας καὶ ὑπηρέτας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 τῆς παρούσης καθοριζόμενα ἡμερομίσθια.

"Αρθρον 3

1. Τῆς διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένης παροχῆς δικαιοῦνται καὶ οἱ ἐπὶ συμβάσει ὡρισμένου χρόνου ἢ ἔργου προσληφθέντες μισθωτοί, οἱ ἐργατοτεχνῖται τῶν Δημοσίων ἔργων, ὡς καὶ οἱ ἐποχιακῶς ἐν γένει ἐργαζόμενοι μισθωτοὶ (ὑπάλληλοι, ὑπηρέται καὶ ἐργατοτεχνῖται), ἐξαιρέσει τῶν ὡς κατωτέρω εἰδικῶν περιπτώσεων.

2. Οἱ μισθωτοὶ τῆς προηγουμένης παραγράφου, ὡς καὶ ὅσοι ἐκ τῶν μισθωτῶν ἐν γένει δὲν ἐδικαιοῦντο καὶ δὲν ἔτυχον τῆς διὰ τῆς προειρημένης ὑπ' ἀριθ. 47704|1951 ἀποφάσεως ἡμῶν προκαταβολῆς καὶ διετέλεσαν εἰς σχέσιν ἐργασίας συνεχῶς ἀπὸ 15.4.1951 - 5.1.1952 θὰ λάβωσι ὡς δῶρον πυρὸν ἴσον πρὸς ἕνα μηνιαῖον μισθὸν ἢ 25 ἡμερομίσθια διὰ τοὺς ἐπὶ ἡμερομισθίῳ ἀμειβομένους, καταβλητέον τοῦ ἡμίσεος μὲν μέχρι τῆς 23ης Δεκεμβρίου ἐ.ἔ., τοῦ δὲ ἑτέρου ἡμίσεος ἐντὸς τοῦ τρίτου δεκαημέρου τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου 1952.

3. Διὰ τοὺς ἐκ τῶν ἀνωτέρω μὴ ἐργασθέντας συνεχῶς κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 15.4.1951-5.1.1952 θέλει καταβληθῆ δῶρον ἀνάλογον, ἤτοι: εἰς μὲν τοὺς ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ ἀμειβομένους 1|25 τοῦ μηνιαίου μισθοῦ τῶν δι' ἑκαστον 10ήμερον ἐργασιακῆς σχέσεως ἐντὸς τῆς ἀνωτέρω χρονικῆς περιόδου, εἰς δὲ τοὺς ἐπὶ ἡμερομισθίῳ ἀμειβομένους ἓν ἡμερομίσθιον ἀνὰ 10 πραγματοποιηθέντα ἡμερομίσθια ἐντὸς τῆς ἀνωτέρω χρονικῆς περιόδου ἢ κλάσμα τούτου διὰ τὰ κάτω τῶν δέκα (10) πραγματοποιηθέντα.

Κλάσμα ἐργασιακῆς σχέσεως ὑπερ τὸ πενθήμερον θεωρεῖται συμπεπληρωμένον δεκαήμερον διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ δώρου εἰς τοὺς ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ ἀμειβομένους.

4. Εἰς τοὺς ἐργάτας συσκευασίας σταφυλῶν (σταφυλοεργάτας), ὡς καὶ εἰς τοὺς ἐν γένει ἀπασχολουμένους εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν καὶ συσκευασίαν σταφίδος θέλει καταβληθῆ ὡς δῶρον ἀνὰ πέντε (5) πραγματοποιηθέντα κατὰ τὸ ἀπὸ 15.4.1951-5.1.1952 διάστημα ἓν (1) ἡμερομίσθιον ἢ ἀνάλογον κλάσμα τούτου διὰ τὰ κάτω τῶν πέντε (5) πραγματοποιηθέντα, ὑπολογιζομένου κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 2 τῆς παρούσης ὁριζόμενα ἢ διὰ τοὺς ἐκ τούτων ἀμειβομένους κατὰ τεμάχιον διὰ τοῦ πηλίκου τῆς διαιρέσεως τῶν πραγματοποιηθεισῶν ἀμοιβῶν κατὰ τὸ ὡς ἀνωτέρω χρονικὸν διάστημα διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν πραγματοποιηθέντων ἡμερομισθίων, τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τοῦ δώρου μὴ δυναμένου νὰ ὑπερβῇ τὰ 25 ἡμερομίσθια.

5. Εἰδικῶς πρὸς ἐξεύρεσιν τῶν πραγματοποιηθέντων ἡμερομισθίων ὑπὸ τῶν ἐπὶ τιμολογίῳ ἀμειβομένων σταφιδεργατῶν Ἡρακλείου Κρήτης ὅπως τὸ σύνολον τῶν πραγματοποιηθεισῶν ἀμοιβῶν ἀπὸ 15.4.1951 μέχρι καὶ 5.1.1952 διαιρεθῇ διὰ τοῦ ὑπὸ τῆς οἰκείας συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας προβλεπομένου ἡμερομισθίου, τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τῆς ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως μὴ δυναμένης νὰ ὑπερβῇ τὰ 25 ἡμερομίσθια.

6. Εἰς τοὺς ὑφαλοχρωματιστάς, ναυπηγοξυλουργοὺς καὶ ματσακονιστάς, ἀντὶ τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 προβλεπομένης παροχῆς, θέλει καταβληθῆ ὡς δῶρον ἀνὰ τρία (3) πραγματοποιηθέντα κατὰ τὸ ἀπὸ 15.4.1951—5.1.1952 χρονικὸν διάστημα ἡμερομίσθια ἓν ἡμερομίσθιον πρὸς δραχ. 26.000 ἢ ἀνάλογον κλάσμα τούτου διὰ τὰ ἐλάττονα τῶν 3 πραγματοποιηθέντα, αὐξανομένων ἀντιστοίχως τῶν ἐγκεκριμένων ἐργατικῶν τιμολογίων κατὰ 30 ο|ο ἀπὸ 20.12.1951 μέχρι 20.1.1952, μὴ δυναμένου νὰ ὑπερβῇ τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τοῦ δώρου τὰ 25 ἡμερομίσθια.

"Αρθρον 4

Πρὸς ἀπόληψιν δώρου ὑπὸ τῶν ἀπασχολουμένων εἰς μὴ μόνιμον ἐργοδότην καὶ ἐπὶ τιμο-

---

*) ΕΕΔ 10, 887.

**) *Σημ. ΕΕΔ*: Ἀναπροσαρμογὴ διὰ τῶν ἀπὸ 4.11.1947 καὶ 1.12.1947 συλλογικῶν συμβάσεων, αὐξήσεις 30 ο|ο δι' ὑπ' ἀριθ. 29458|2592|1949 ὑ. ἀ. καὶ αὐξήσεις 100.000 δραχ. δι' ὑπ' ἀριθ. 2750|1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

λογίφ ἀμειβομένων, ὡς ἐκδορυφαγέων, ἐργατῶν κατεργασίας ἐντέρων, συντηρητῶν ζώων, ἐλαιοσακκιαστῶν, ἐργατοκαραγωγέων, φορτοεκφορτωτῶν μὴ διεπομένων ὑπὸ τῆς περὶ φορτοεκφορτώσεων κειμένης νομοθεσίας κλπ. αὐξάνονται τὰ τιμολόγια ἀμοιβῆς αὐτῶν κατὰ 30 ο|ο διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 20.12.1951 μέχρι καὶ τῆς 20.1.1952.

Ἄρθρον 5

1. Εἰς τοὺς κατὰ μονάδα ἐργασίας (κατ' ἀποκοπὴν) ἀμειβομένους ἡ διὰ τῆς παρούσης προβλεπομένη παροχὴ θέλει καταβληθῆ βάσει ἡμερομισθίου 28.000 δραχ. διὰ τοὺς ἄρρενας τεχνίτας, 26.000 δρχ. διὰ τοὺς εἰδικευμένους βοηθοὺς αὐτῶν, 22.000 δρχ. διὰ τὰς θήλεις τεχνίτριας, εἰδικευμένας ἐργατρίας, ἄρρενας ἀνειδικεύτους ἐργάτας καὶ λοιποὺς βοηθοὺς τεχνιτῶν, 18.000 δρχ. διὰ τὰς θήλεις ἀνειδικεύτους καὶ βοηθοὺς τεχνιτριῶν καὶ τέλος 8.000 δραχ. διὰ τοὺς μαθητευομένους ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ἐὰν διὰ τούτους δὲν προβλέπωνται ὑπὸ συλλογικῶν συμβάσεων ἢ ἄλλως πως καθωρισμένα εὐνοϊκώτερα ἡμερομίσθια.

2. Εἰς τοὺς ἐργαζομένους καὶ ἀμειβομένους κατὰ μονάδα ἐργασίας εἰς τὰ ἐργοστάσια ὑφαλουργίας τὸ ὑπὸ τῆς προηγουμένης παραγράφου καθοριζόμενα ποσὰ ἡμερομισθίων θὰ ὑπολογισθοῦν προσηυξημένα κατὰ 30 ο|ο.

Ἄρθρον 6

1. Τῆς διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένης παροχῆς καὶ ὑπὸ τὰς ἐν αὐτῇ προϋποθέσεις δικαιοῦνται καὶ οἱ α) ἐν καταστάσει στρατεύσεως τελοῦντες ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρ' αὐτῶν λαμβανομένου ἐπιδόματος στρατεύσεως, β) οἱ ἐν καταστάσει ἀσθενείας τελοῦντες μισθωτοί, γ) οἱ ἐν καταστάσει διαθεσιμότητος τελοῦντες μισθωτοί, οἵτινες διὰ τὸν χρόνον τῆς διαθεσιμότητος των δικαιοῦνται τοῦ ἡμίσεος αὐτῆς, καὶ δ) οἱ ἐπὶ μισθῷ νομικοὶ σύμβουλοι καὶ ἰατροὶ τῶν Τραπεζῶν, Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, Νομικῶν Προσώπων Ἰδιωτικοῦ Δικαίου καὶ Ἐπιχειρήσεων ἐν γένει.

2. Οἱ μουσικοὶ τῶν κέντρων διασκεδάσεως καὶ κοσμικῶν ταβερνῶν δικαιοῦνται τὰ 50 ο|ο τῆς ὑπὸ τῆς παρούσης ἀποφάσεως προβλεπομένης ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως.

3. Εἰς τὰ τεχνικὸν προσωπικὸν τῶν θεατρικῶν ἐπιχειρήσεων ἡ ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπομένη παροχὴ καταβληθήσεται ὑπὸ τοῦ τελευταίου ἐργοδότου, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ συνολικοῦ χρόνου ὑπηρεσίας ἑκάστου μισθωτοῦ ἀπὸ 15.1.1951 μέχρι 5.1.1952 παρὰ τῇ αὐτῇ ἢ παρὰ διαφόροις θεατρικαῖς ἐπιχειρήσεσι.

4. Τὸ ἡμισυ τῆς διὰ τῆς παρούσης προβλεπομένης παροχῆς δικαιοῦται ἐπίσης καὶ τὸ προσωπικὸν τῶν ὑπὸ τοῦ Κράτους ἐπιχορηγουμένων δύο Κρατικῶν Σκηνῶν, Ἐθνικοῦ Θεάτρου καὶ Λυρικῆς Σκηνῆς, ἤτοι μουσικοί, ἠθοποιοὶ καὶ τεχνῖται.

5. Τῆς ὑπὸ τῆς παρούσης καὶ ὑπὸ τὰς ἐν αὐτῇ προϋποθέσεις καὶ διακρίσεις προβλεπομένης παροχῆς δικαιοῦνται καὶ οἱ ἀρτεργάται καὶ ἀρτοϋπάλληλοι.

6. Εἰς τοὺς μακαρονοτεχνίτας ἐν γένει καὶ ἐργάτας ἡ ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπομένη παροχὴ θέλει ὑπολογισθῆ ἐπὶ τῶν βάσει τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἀναγνωριζομένων ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων κρατικῶν Ὑπηρεσιῶν ἐν τῇ κοστολογήσει τῶν ζυμαρικῶν.

Ἄρθρον 7

1. Οἱ ἐκ τῶν μισθωτῶν ἀμειβόμενοι διὰ ποσοστῶν ἢ φιλοδωρημάτων μόνον δὲν δικαιοῦνται δώρου, οἱ ἐκ τούτων ὅμως ἀμειβόμενοι διὰ μικτοῦ συστήματος, ἤτοι διὰ μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου εἰς χρῆμα καὶ ποσοστῶν ἢ φιλοδωρημάτων, δικαιοῦνται δώρου ἐπὶ τῶν εἰς χρῆμα μόνον ἀποδοχῶν των κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 1 τῆς παρούσης ὁριζόμενα.

Ἄρθρον 8

1. Δὲν δικαιοῦνται τῆς κατὰ τὸ τρίτον δεκαήμερον τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου 1952 καταβλητέας δόσεως τοῦ δώρου οἱ μισθωτοὶ δι' οὓς δι' ὑπογραφείσων ἢ ὑπογραφησομένων μέχρι 5.1.1952 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας προβλέπεται αὔξησις τῶν ἀποδοχῶν των ἀπὸ 1.10.1951 ἢ καὶ μεταγενεστέρως.

2. Ἐργοδόται, ἀπασχολοῦντες μισθωτοὺς μὴ ὑπαγομένους εἰς τὴν ὑπὸ τῆς προηγουμένης παραγράφου ὁριζομένην ἐξαίρεσιν καὶ συνεπῶς ὄντες ὑπόχρεοι πρὸς καταβολὴν τῆς κατὰ τὸ τρίτον δεκαήμερον τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου 1952 καταβλητέας δόσεως τοῦ δώρου, ἀπαλλάσσονται τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν δώρου ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα 1952.

Ἄρθρον 9

1. Ἡ ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπομένη παροχὴ συμψηφίζεται πρὸς πᾶσαν ἐπὶ σκοπῷ δώρου διὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους χορηγουμένην, πλὴν τῆς περιπτώσεως κρατήσεων ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ σκοπῷ καταβολῆς τοιούτου δώρου, καθ' ἣν αἱ κρατήσεις αὗται θὰ καταβληθοῦν ἐπὶ πλέον ταύτης.

2. Ἐὰν ἐργοδότης καταβάλῃ εἰς τοὺς παρ' αὐτῷ ἀπασχολουμένους μισθωτοὺς ἀποδοχὰς ὑψηλοτέρας τῶν καθοριζομένων ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, τὸ ἐπὶ πλέον τοῦτο ποσὸν δὲν συμψηφίζεται πρὸς τὴν διὰ τῆς παρούσης προβλεπομένην παροχήν.

Ἄρθρον 10

Ἡ ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπομένη παροχὴ ὑπόκειται εἰς πάσας τὰς νομίμους κρατήσεις ὑπὲρ τῶν οἰκείων Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν.

Ἄρθρον 11

Αἱ διατάξεις τῆς παρούσης δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογήν:

α) Ἐπὶ τῶν σπογγαλιέων καὶ τῶν ἐργατῶν ἐν γένει θαλάσσης, καὶ

β) ἐπὶ τῶν μισθωτῶν, ὧν τὰ τῆς παροχῆς δώρου ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς Χριστουγέννων καὶ Πάσχα, αἱ προϋποθέσεις καὶ τὸ καταβλητέον ποσὸν τούτου ρυθμίζονται δι' ὑπογραφείσων κατὰ τὸ ἔτος 1951 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, οἵτινες θὰ λάβωσι τὸ δῶρον κατὰ τὰ ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων τούτων ὁριζόμενα.

Ἡ παροῦσα, ἰσχύουσα καθ' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως (*).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Δεκεμβρίου 1951

---

*) Ἀπεστάλη πρὸς δημοσίευσιν. Δημοσιεύεται ἐν Φ.Ε.Κ. τ. Β' φ. 215 τῆς 18 Δεκεμβρίου 1951.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Σκηναί της νομικής ζωής.

Μισθωτός, υπηρετών εις μίαν μακρυνήν πόλιν, ήρωτησεν Άθηναίον δικηγόρον :

—Μήπως γνωρίζετε σείς, που ζήτε εις το Κέντρον, άν θά έπεκταθή και εις την πόλιν μας ό Νόμος περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων ;

Ό δικηγόρος ήσθάνθη κάποιαν στενοχωρίαν, διότι δέν ήτο φυσικά εις θέσιν να εύχαριστήση τον μισθωτόν μέ μίαν θετικήν πληροφορίαν.

Έχει δίκαιον, διελογίσθη, ν' άσχολήται ό συμπαθής φίλος του. Από 70 ήδη έτών, από της έποχής του Μπισμαρκ, ή υποχρεωτική άσφάλισις άθεωρήθη ώς μαγνα καρτα κοινωνικής πολιτικής.

—Κάτι, είπε, θά γίνη σύντομα... Έδώ συζητείται να έπεκταθή ή άσφάλισις και εις όλον τον πληθυσμόν..

Θ' άνέμενε τις ό μισθωτός να εύχαριστηθή. Άλλά παραδόξως έφάνη μελαγχολών.

—Αί πληροφορίαι σας, άτυχώς, δέν μέ καθησυχάζουν... Έγώ άντιθέτως άνησυχώ μήπως συντόμως έπεκταθή ή άσφάλισις και έκεί, όπου ύπηρετώ.

Είναι έξάμηνα περίεργον κάτι, έξήγησε... Άλλ' έχω άκούσει—σείς θά γνωρίζετε—πώς ήμπορεί να συμβή, θά συμβή μάλλον, το έξής :

Είμαι υπάλληλος μέ ποσοστά εις έμπορικήν έπιχείρησιν. Προκειται, ώς έπληροφορήθην, ν' άπολυθώ άπό τον έργοδότην μου. Έχω ύπηρεσίαν 30 έτών και υπολογίζω, σύμφωνα μέ τον νόμον, να έχω άποζημίωσιν 24 μηνών. Είναι μία καλή άποζημίωσις... Και δέβαια κάτι θά κάμω μέ τό ποσόν αύτό, τώρα μάλιστα που ή έργατική ικανότης μου δέν είναι κατί πολύ καλή. Αύτα όμως όλα τά χάνω, μόλις ή κοινωνική άσφάλισις έπεκταθή διά την άνεργίαν και εις την πόλιν μου. Δι' αύτό σάς έρωτώ.

Ό δικηγόρος έκύτταζε τώρα τον μισθωτόν μέ κάποιαν έκπληξιν. Τί άραγε να ήννόει ; Δέν θά είναι καλά πληροφορημένος.

—Άλλά πώς ; τον ήρώτησε ό μισθωτός... Απαιτούνται την διάταξιν του άρθρου 2 του Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 ; Συμβουλευθήτε την μίαν στιγμήν...

Ό δικηγόρος την συμβουλεύεται.

—Έχεις δίκαιον, φίλε μου, τοῦ είπε, ν' άνησυχής. Ή διάταξις είναι, άτυχώς, σαφής. Λογίζεσαι ταχυδίτης και δικαιούσαι άποζημίωσιν μόνον δύο μηνών.

—Ένώ, χωρίς άσφάλισιν, θά έδικαιούμην 24 μηνών...

—Έλπίζω όμως, προσέθεσε ό δικηγόρος, μετά μικράν διακοπήν, όσην έχρειάσθη, διά να άνθυμηθή τό τοῦ Μαγιακοβσκί «Δέν είναι τι δίκαιον, διότι είναι νόμος, άλλά πρέπει να είναι νόμος, διότι είναι δίκαιον». Και προλάβεις ν' άπολυθής, πρίν άλθη ή άσφάλισις εις την πόλιν σου...

—Μά αύτό, ίσα - ίσα, περιμένει και ό έργοδότης μου, τον διέκοψε ό μισθωτός.

Ό δικηγόρος έμεινε έπί πολύ σκεπτόμενος. Έχει, έξ έπαγγέλματος, έξοικειωθή πρός τας ιδιοτροπίας του δικαίου, άνεθυμήθη πάλιν τον ύπερβολικόν βαθμόν, σφοτιμών του Μοντεσκιέ «οί περισσότεροι άπό τους νομοθέτας ύπήρξαν άνθρωποι μέ περιορισμένον πνεύμα, που ή τύχη τους έφερε έπί κεφαλής των άλλων και δέν έσκοπούλευσαν σχεδόν ποτέ, παρά τας προλήψεις των και τας ιδιοτροπίας των», άλλ' εις την περίπτωσιν αύτην ήδυνάτει να άνιχνεύση πώς είναι δυνατόν να ύπάρχουν εις το θετικόν δίκαιον διατάξεις, που άναγκάζουν τον μισθωτόν να φοβήται μίαν είδικής μορφής προστασίαν του, διά να ώφεληθή της άλλης, και τον έργοδότην πλέον να αύξεται και ισχύη διά τον μισθωτόν του ή προστασία αύτή τό ταχύτερον.

***

Μισθωτός, υπηρετών και αύτός εις μίαν μακρυνήν πόλιν, ήρώτησε τον αύτόν Άθηναίον δικηγόρον.

—Μήπως γνωρίζετε σείς, άν θά έπεκταθή γρήγορα εις την πόλιν μου ό Νόμος περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων ;

Ό δικηγόρος άδοκίμασε παλιν στενοχωρίαν. Θά είναι και αύτός—διελογίσθη—υπάλληλος έπί ποσοστοῖς και θα τον συνέχη ό τρόμος της περιστάσεως αύτης διατάξεως τοῦ άρθρου 2 του Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946, ώς και τον προηγούμενον μισθωτόν.

—Έχω μάθη, είπε,—σείς θά γνωρίζετε φυσικά—πώς, άν άπολυθώ εις περιοχήν, όπου λειτουργεί ή άσφάλισις κατά της άνεργίας, ή άποζημίωσίς μου θά υπολογισθή μέ βάσιν τον μισθόν του τελευταίου τής άπολύσεως μηνός. Ένώ, άν δέν λειτουργή ή άσφάλισις, το πράγμα διαφέρει.. Κανονίζεται ή άποζημίωσις μέ βάσιν τον μισθόν, που έλαβον εις όλον το χρονικόν διάστημα της νομίμου προειδοποιήσεως. Ό μισθός όμως εις το χρονικόν αύτό διάστημα έχει πάθει μεταβολάς και άντιλαμβάνεσθε τον λόγον διά το ζωηρόν ένδιαφέρον της έρωτήσεως μου.

—Πρόκειται ν' άπολυθήτε ; έρωτά ό δικηγόρος τον πελάτην του.

—Φοβούμαι πώς ό έργοδότης μου έχει σχετικάς πληροφορίας. Και θέλει να μέ άπολύση τώρα, πρίν άναγκασθή, μέ την έπέκτασιν της άσφαλίσεως, να υπολογίση την άποζημίωσίν μου κατά τον τρόπον, που εις αύτην την περίπτωσιν μέ ώφελεί. Τί να κάμω ;

—Τί να κάμης ; Άλλά, νομίζω, μόνον δύο θέσεις εις τον Ύψιστον. Να δώση ό Θεός να φρονηματισθούν οί άνθρωποι... Και να λογικεύωνται, όταν νομοθετούν...

Ήτο ή μόνη σύστασις, που ήμπορούσε να δώση κανείς, όταν άναφωλλίζη τάς σελίδας νόμων, που δέν έχουν λογικήν. Και άς είπε τις, ότι ό καλός νόμος δέν είναι άλλο, παρά ό κοινός νους όργανωμένος.

Μία άνακοίνωσις τοῦ Πρωτοδικείου Άθηνῶν

Άνακοινούται εις τους κ. κ. Δικηγόρους ότι άπό του προσεχούς μηνός Ιανουαρίου 1952 θά έφαρμόζωνται άπαρεγκλίτως και άνευ ούδεμιάς έξαιρέσεως, όσον άφορά την κατάθεσιν των προτάσεων έπί των κατά την τακτικήν διαδικασίαν ζητουμένων ένώπιον όλων των Πολιτικών Τμημάτων του Πρωτοδικείου διαθέσεων, αί διατάξεις του άρθρου 500 της Πολ. Δικονομίας. Συμφώνως πρός τάς διατάξεις ταύτας αί έγγραφοι προτάσεις των διαδίκων, μεθ' άπάντων των πρός υποστήριξιν έγγράφων, πρέπει να κατατίθενται έν τῇ γραφείῳ του Δικαστηρίου δύο (2) πλήρεις ήμέρας πρό τῆς ήμέρας της έπ' άκροατηρίῳ συζητήσεως, αί δέ κατόπιν τούτων άντιπροβάσεις των υποβληθεισων προτάσεων θά συμπληρούνται μέχρι της μεσημβρίας της προτεραίας της συζητήσεως.

(Έκ του Γραφείου του Προϊσταμένου των Υπηρεσιών του Πρωτοδικείου Άθηνών Έφέτου).

ΕΥΡΕΤΗΡΙΑ

ΤΟΜΟΣ 10ος, ΕΤΟΣ 1951

Ἐπιμελείᾳ: **Μιχαὴλ Δ. Παναγιωτοπούλου**, Δικηγόρου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Α'. Ἀπόψεις καὶ σημειώματα Συντάξεως.
Β'. Ἀπόψεις συνεργατῶν ἐπὶ τῇ δεκαετίᾳ τῆς ΕΕΔ.
Γ'. Ἄρθρα, διατριβαί, μελέται, νομικὰ ζητήματα.
Δ'. Ἐπίσημοι γνωμοδοτήσεις, ἐγκύκλιοι κ.λ.π.
Ε'. Γνωμοδοτήσεις Νομικοῦ Συμβουλίου.
ΣΤ'. Γνωμοδοτήσεις νομομαθῶν.
Ζ'. Νέα βιβλία.
Η'. Βιβλιοκρισίαι.
Θ'. Νεκρολογίαι.
Ι'. Ἀλφαβητικὸν εὑρετήριον νομολογίας.
ΙΑ'. Ἀριθμητικὸν εὑρετήριον δημοσιευθεισῶν ἀποφάσεων κ.λ.π.
ΙΒ'. Ἀλφαβητικὸν εὑρετήριον νόμων, διαταγμάτων, ὑπουργικῶν ἀποφάσεων κ.λ.π.
ΙΓ'. Ἀριθμητικὸν εὑρετήριον νόμων, διαταγμάτων, ὑπουργικῶν ἀποφάσεων κ.λ.π.

Α.' ΑΠΟΨΕΙΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

Σκέψεις τινὲς ἐπὶ τοῦ διοικητικοῦ καθορισμοῦ τῶν μισθῶν σ. 192.— Κοινωνικὸν αἴτημα σ. 248.—Ἀνώμαλα δικαίου σ. 344.—Ἀστάθεια δικαίου σ. 392.— Αἱ ἐργατικαὶ δίκαι σ. 440. —Ἀλήθειαι σ. 440.— Πέντε νόμοι σ. 440.— Ἐπὶ ἑνὸς σχεδίου νόμου σ. 496.— Μετὰ τὸν ἀ.ν. 1804|1950 σ. 544.— Νέος ὑφηγητὴς σ. 544.— Σύνθεσις Ἐπιτροπῶν πρὸς ἐκπόνησιν σχεδίου Κώδικος Ἐργασίας σ. 599.— Σύνθεσις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας σ. 599.— Σύνθεσις Διοικητικῶν Συμβουλίων Ἀσφαλιστικῶν Ταμείων ἁρμοδιότητος Ὑπουργείου Ἐργασίας σ. 599.— Ἐνδιαφέρουσα προσφυγὴ εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας σ. 599.— Αἱ ἀγωγαὶ ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ καὶ ἡ ἐργατικὴ νομοθεσία σ. 599.—Ἐπὶ ἑνὸς προσφάτου νόμου σ. 600.—Ὁ Κῶδιξ Ἐργασίας σ. 600.— Προαγωγαὶ σ. 600.—Ἡ νέα κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισις καὶ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας σ. 663.— Τὸ χαρτόσημον τῶν ἐξοφλητικῶν τοῦ μισθοῦ ἀποδείξεων σ. 664.— Ἡ σχέσις τῶν ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ταξὶ ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας σ. 664.— Τὰ Κέντρα ἀσφαλίσεως τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων σ. 718.—Ἡμέραι νομίμου ἐτησίας ἀδείας μισθωτῶν μετ' ἀπουσιῶν σ. 719.— Περὶ Κώδικος Ἐργασίας σ. 720.— Κατάργησις μιᾶς χρησίμου νομοθετικῆς διατάξεως τοῦ ν. 751|1948 σ. 775.— Τὰ βιβλιάρια ὑγείας καὶ τὸ κῦρος τῶν συμβάσεων ἐργασίας σ. 775.—Ἡ ἀργία τῆς 29 Ἰουνίου 1951 σ. 775.— Αἱ ἐργατικαὶ δίκαι σ. 776.— Πρὸ 70 ἐτῶν σ. 776.— Μικραὶ ἀγγελίαι σ. 832.— Παροράματα σ. 832.— Τιμητικοὶ τόμοι σ. 888.—Ἡ νεότης... δυστύχημα σ. 888.—Ἡ δεκαετία μας σ. 889.— Κρίσεις διὰ τὸ ἐργατικὸν δίκαιον καὶ τὸ ἔργον μας, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει δεκαετίας τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου» σ. 957.— Ἀναμνήσεις σ. 968.— Κοινωνικὴ εἰρήνη σ. 969.— Κρίσεις διὰ τὸ ἐργατικὸν δίκαιον καὶ τὸ ἔργον μας σ. 1007.— Νόμοι καὶ πραγματικότης σ. 1033.— Κρίσεις διὰ τὸ ἐργατικὸν δίκαιον καὶ τὸ ἔργον μας σ. 1088.— Νομοθετικὸν σύστημα σ. 1145.—Διοικητικαὶ πράξεις σ. 1257.— Σκηναὶ τῆς νομικῆς ζωῆς σ. 1312.

Β'. ΑΠΟΨΕΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ ΕΠΙ ΤΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΗΣ Ε.Ε.Δ.

(Κρίσεις διὰ τὸ ἐργατικὸν δίκαιον καὶ τὸ ἔργον μας ἐπὶ τῇ συμπληρώσει δεκαετίας τῆς Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου).

Ἀμοργιανοῦ Κ., Δικηγόρου σ. 946.—Ἀποστολοπούλου Ι., Ἀρεοπαγίτου σ. 937.—Βάλληνδα Π., Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης σ. 899. — Βασιλείου Β., Δικηγόρου σ. 947.— Βιτωράτου Θεοφ., Προεδρευόντος Πρωτοδικῶν Λεβαδείας σ. 1008.—Βλαχοπούλου Θ., Διδάκτορος Νομικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Παρισίων, Δικηγόρου σ. 947.— Γαζῆ Α., Ὑφηγητοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Δικηγόρου σ. 940. — Γέροντα Δ., Δικηγόρου σ. 948.— Γεωργακοπούλου Ἰω., Προέδρου Πρωτοδικῶν σ. 942. — Δημάκη Κ., Δικηγόρου σ. 948.— Δημάκου Π., Δικηγόρου σ. 949.— Δημητρακάκη Κ., Δικηγόρου σ. 949.— Δικηγορικοῦ Συλλόγου Θεσσαλονίκης, διὰ τοῦ Προεδρεύοντος Ἀντιπροέδρου του Γ. Βιδάλη σ. 950.— Δικηγορικοῦ Συλλόγου Λαρίσης, διὰ τοῦ Προεδρεύον-

τος Ἰω. Μπιμπίκου καὶ τοῦ Γραμματέως αὐτοῦ Δ. Γκουγκούλη σ. 946.— Ζέπου Π., Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης σ. 938.— Θεοδωροπούλου Π., Πρωτοδίκου σ. 1143.— Κακίση Θ., Προέδρου Πρωτοδικῶν σ. 942.— Καλδῆ Π., Δικηγόρου σ. 950.— Καλλέργη Α., Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν σ. 1007.— Κανακάρη Ἀντ., Προϊσταμένου Πταισματοδικείου Ἀθηνῶν σ. 945.— Καποδίστρια Ι., Ὑφηγητοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Δικηγόρου σ. 940.— Καραμάνου Γ., Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν σ. 943.— Κανελλάκου Α., Προέδρου Πρωτοδικῶν σ. 1007.— Κασίμη Γ., Δικηγόρου, τέως Ἐφέτου σ. 950.— Καυκᾶ Κ., Ἀρεοπαγίτου σ. 937.— Κονιαβίτη Κ., Προέδρου Πρωτοδικῶν Μυτιλήνης σ. 1088.— Κοντογεώργου Χρ., Προέδρου Πρωτοδικῶν σ. 942.— Κοντογιάννη Ν., Νομικοῦ Συμβούλου τοῦ Κράτους σ. 940.— Κροκίδα Γ., Πρωτοδίκου Πειραιῶς σ. 944.— Κουτσογίση Κ., Πρωτοδίκου Πειραιῶς σ. 944.— Κυπραίου Μιχ., Δικηγόρου σ. 951.— Λιτζερακούλου Α., Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν σ. 938.— Μαλλιάρα Εὐαγ., Πρωτοδίκου σ. 944.— Μαρμαρᾶ Κ., Προέδρου Πρωτοδικῶν Πατρῶν σ. 1088.— Μήλα Γ., Δικηγόρου σ. 951.— Μητσοπούλου Π., Γεν. Δ/τοῦ Ὑπουργ. Ἐργασίας σ. 941.— Μοτσενίγου Σπ., Προέδρου Πρωτοδικῶν σ. 943.— Μπουρνιᾶ Α., Δικηγόρου σ. 953.— Μπουροπούλου Α., Ἐπιτίμου Εἰσαγγελέως Ἀρείου Πάγου σ. 937.— Παρτσαλίδου - Κομνηνοῦ Ἀρ., Πρωτοδίκου, Προέδρευοντος Πρωτοδικείου Πρεβέζης σ. 943.— Ποταμίτου Εὐστ., Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν σ. 944.— Ράμιου Γ., Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν σ. 1088.— Ρόκα Κ., Ὑφηγητοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν σ. 940.— Ροντήρη Ν., Προέδρου Δικηγ. Συλλ. Ἀθηνῶν σ. 1008.— Σακελλαροπούλου Α., Δικηγόρου σ. 952.— Σακέτα Ι., Ἐπιτίμου Προέδρου Ἀρείου Πάγου σ. 937.— Σαμαρᾶ Π., Δικηγόρου σ. 1008.— Σερράου Κ., Δικηγόρου σ. 1143.— Σιμωνέτου Γ., Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης σ. 939.— Τσαρπόπουλου Γ., Δικηγόρου σ. 1008.— Τσιαηνιᾶ Ν., Δικηγόρου ἐν Θεσσαλονίκῃ σ. 1008.— Φαρμάκη Ἰω., Δικηγόρου 952.— Φαρμακίδου Β., Προέδρου Πρωτοδικῶν σ. 943.— Χοϊδᾶ Θ., Δικηγόρου σ. 952.

Γ'. ΑΡΘΡΑ, ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ, ΜΕΛΕΤΑΙ, ΝΟΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ.

Ἀγγελῆ Φ., Δικηγόρου. Ἐπὶ τῶν ἄρθρων 657 καὶ 658 Ἀστικοῦ Κώδικος σ. 47.— Συνταγματικὴ προστασία προνομίων φορτοεκφορτωτῶν λιμένων καὶ ξηρᾶς σ. 345.— Ἡ δικαστικὴ κρίσις «ἀνδρὸς ἀγαθοῦ» σ. 897.

Ἀλεβίζου Γ., Δικηγόρου. Προστασία ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ κατὰ τὸν ἀ.ν. 1836/1951 σ. 1279.

Ἀναγνώστου, Οἱ ἐπὶ ποσοστοῖς ὑπάλληλοι σ. 96.

Ἀνιτσῆ Π., Δικηγόρου. Μισθὸς ἐργατῶν ἐργολαβικῶν συμβάσεων δημοσίων ἔργων· ἀνεφάρμοστον ὑπουργικῶν ἀποφάσεων περὶ καταβολῆς δώρου καθ' ἑορτάς σ. 125.

Βασιλείου Β., Δικηγόρου. Τὸ κῦρος τῆς παραιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τῶν ἀξιώσεών του σ. 193.— Αἱ νεώτεραι κατευθύνσεις τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου σ. 601.— Τὸ περιεχόμενον καὶ ἡ φύσις τῆς ἀξιώσεως ἀδείας σ. 908.— Ἡ εὐθύνη τοῦ ἐργοδότου ἐκ πράξεων τῶν ὑπηρεσιακῶν συμβουλίων σ. 1201.

Βεκρῆ Σ., Δικηγόρου. Δικαίωμα ἀδείας μισθωτῶν ἐπὶ συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου σ. 838.

Βικελίδη Νικηφ., Δικηγόρου. Τινὰ περὶ τῆς συμβάσεως ἐργασίας οἰκοσίτου ὑπηρέτου μετὰ τὸν Α.Ν. 1846/1951 σ. 781.

Βλαχοπούλου Θ., Διδάκτορος Νομικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Παρισίων, Δικηγόρου, τέως Πρωτοδίκου. Σύμβασις μαθητείας σ. 85.— Νομὴ καὶ συνέπειαι τῆς ἀπεργίας σ. 49 ἑπ., σ. 97 ἑπ.— Συνταγματικὴ προστασία δικαιώματος ἀπεργίας· κλεισίμου καταστήματος διὰ διαμαρτυρίαν καὶ ἀγορανομικὰν ἀδίκημα σ. 130.— Ἡ ἀποστολὴ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας (μετάφρασις) σ. 296.— Ἡ ἔννοια τῆς ἀναιτιώδους καταγγελίας ἐν τῷ Ν. 2112 σ. 721.— Ἡ κοινωνικὴ σημασία τῶν πηγῶν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου σ. 905.— Ἡ ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας ὡς πειθαρχικὸν παράπτωμα σ. 1081.

Βλάχου Ἀγησ., Δικηγόρου. Τὸ χαρτόσημον ἐξοφλητικῶν τοῦ μισθοῦ ἀποδείξεων σ. 102.

Βουζίκα Ἐμμ., Χατζηνικολάου - Βουζίκα Ρίτας, Δικηγόρων. Σχέσις ὁδηγῶν ἀγοραίων αὐτοκινήτων (ταξὶ) πρὸς ἰδιοκτήτας (προτάσεις ἐπὶ ὑποθέσεως) σ. 208.

Γαρουφαλῆ Κ., Δικηγόρου ἐν Σάμῳ. Ἰσχὺς τοῦ Ν.Δ. 1799/1942 ἐν σχέσει πρὸς τοὺς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους σ. 813.

Γέροντα Δ., Δικηγόρου. Ἡ θέσις τοῦ οἰκιακοῦ ὑπηρέτου ἐν τῇ ἐργατικῇ νομοθεσίᾳ σ. 429.

Γιαννακοπούλου Γ., Δικηγόρου ἐν Πάτραις. Παροχὴ ἐργασίας καθ' ἡμέρας ἀργίας καὶ δικαίωμα ἀμοιβῆς σ. 510.— Μονοπωλιακὴ ἄσκησις ἐπαγγέλματος· σχετικὸς ὅρος συλλογῆς συμβάσεως καὶ συνταγματικὴ ἐλευθερία· παράβασις τοῦ ὅρου ὡς ποινικὸν ἀδίκημα σ. 861.

Δημάκη Κ., Δικηγόρου. Ἐργατικὴ διαδικασία καὶ ἀπαιτήσεις ἐκτὸς συμβάσεως· συμβάσεις ἀορίστου καὶ ὡρισμένου χρόνου σ. 777.— Κων. Τριανταφυλλόπουλος σ. 1089.

Εὐθυμίου Ἀναστ., Δικηγόρου. Ἡ θέσις τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν σ. 785.

Ζέπου Π., Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Ἡ σιωπηρὰ ἀνανέωσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας σ. 890.

Κ. Ἐπὶ τῶν δι' ἑορτὰς παροχῶν τῶν μισθωτῶν σ. 664.

Καμπίτση Η., Παρέδρου Συμβουλίου Ἐπικρατείας. Διοικητικὸς καθορισμὸς ἀποδοχῶν ἐκτάσεως ἐξουσιοδοτήσεως ν. 28/1944· προσαύξησις μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ ἑορτὰς· κῦρος ὑπ. ἀποφ. 25825/1951 σ. 751.

Καποδίστρια Ι., Ὑφηγητοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Δικηγόρου. Ἐφαρμογὴ κανόνων ἐντολῆς ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας σ. 1.— Ἡ πρόσθετος ἀμοιβὴ νυκτερινῆς ἐργασίας σ. 891.

Κασίμη Γ., Δικηγόρου, τέως Ἐφέτου. Χρόνος καὶ ἀμοιβὴ ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων σ. 1145.

Κασίμου Χρ., Καὶ πάλιν ἐπὶ τῶν ἄρθρων 657 καὶ 658 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος σ. 141.

Καψάλη Εὐαγγ., Πρωτοδίκου. Νομολογία τοῦ Πρωτοδικείου Πατρῶν σ. 1115.

Κούγια Δ., Δικηγόρου. Ἰσχὺς ἀποφάσεων ἐπιτροπῶν διαιτησίας· συνταγματικότης ἀ.ν.1406|1950 καὶ δεδικασμένον ἐξ ἀποφάσεως Συμβουλίου Ἐπικρατείας σ. 1181.

Κυπραίου Μ., Δικηγόρου. Τὰ ὅρια ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν σ. 546.

Μαγκάκη Α., Νομικοῦ Συμβούλου Ι.Κ.Α. Μὴ ἐξάρτησις τῆς εἰσπράξεως τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ Ι.Κ.Α. ἐκ τῆς λειτουργίας τῶν ἀσφαλιστικῶν δικαστηρίων σ. 252.

Μπλατσίου Γ., Δικηγόρου. Τὸ ἐπίδομα φθορᾶς ἐργαλείων ξυλουργῶν, ἐπιπλοποιῶν καὶ βαρελοποιῶν σ. 136.— Προσωρινὴ ἐκτέλεσις καὶ ἀναστολὴ ἐκτελέσεως ἀποφάσεων κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν σ. 665.— Ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἀκύρως ἀπολυομένου μισθωτοῦ σ. 1258.

Μπουρνιᾶ Α., Δικηγόρου. Τὸ χαρτόσημον τῶν ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων μισθῶν κατὰ τὸ Β. Δ. τῆς 12|15.9.1949 σ. 135.

Νάσλα Κ., Δικηγόρου. Ἐξέλιξις τῶν ἐπιτροπῶν ἐπιχειρήσεων σ. 912.

Ντασίου Δ., Δικηγόρου ἐν Βόλῳ. Σύστασις ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας σ. 10.

Οἰκονόμου Χρ., Ἀντεισαγγελέως Ἀρείου Πάγου. Σύμβασις ἔργάτου ἐπ' ἀμοιβῇ, κατ' ἀποκοπὴν ἐκ τῶν ὑπ' αὐτοῦ εἰσπρατομένων σ. 545.

Παπασπύρου Σ., Δικηγόρου. Ἀσφάλισις τῶν μισθωτῶν εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας σ. 441.

Ρουτσάκου Δ., Δικηγόρου. Ἡ ἐλευθερία ἐν τῇ ἐργασίᾳ καὶ ἡ νομικὴ ρύθμισις τοῦ θεσμοῦ σ. 970.

Σακελλαροπούλου Α., Δικηγόρου. Ἡ σύνταξις Ἐργατικοῦ Κώδικος σ. 894.

Σερράου Κ., Δικηγόρου. Τὰ ὅρια τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν σ. 393.

Σιμωνέτου Γ., Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Βασικοὶ τρόποι ὑπολογισμοῦ τοῦ μισθοῦ ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας κατὰ τὸν Ἀστικὸν Κώδικα σ. 833.

Σπυροπούλου Γ., Δικηγόρου. Ἡ σύμβασις ἐργασίας ἐργατῶν οἰκοδομῶν σ. 375.

Στεργίου Δ., Δικηγόρου. Ἐργασιακὴ σχέσις μισθωτῶν Σιδηροδρόμων Ἑλληνικοῦ Κράτους σ. 528.

Στογιαννοπούλου Κ., Δικηγόρου ἐν Θεσσαλονίκῃ. Ἀνάκλησις ἀποφάσεως περὶ ἀπολύσεως δι' ἔλλειψιν νομιμοφροσύνης καὶ δικαίωμα μισθοῦ· ἔννοια ἀ.ν. 516|1948 «περὶ ἐλέγχου νομιμοφροσύνης δημοσίων κλπ. ὑπαλλήλων»· ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 656 Ἀστ. Κώδικος σ. 250.

Συντάξεως (Τσιμπούκη Τάσου). Τὸ χαρτόσημον ἐξοφλητικῶν μισθοῦ ἀποδείξεων σ. 7.— Περὶ διοικητικῶν προάξεων σ. 144.— Διοικητικὸς καθορισμὸς ἀποδοχῶν μισθωτῶν σ. 430.— Ἡ ἀνάγκη Κώδικος Ἐργασίας σ. 490.— Σχόλια ἐπὶ τῆς νέας νομοθεσίας σ. 543.— Μισθώσεις ὑπηρεσιῶν κατὰ λαϊκὰς παροιμίας σ. 1032.— Ἀσφαλιστικαὶ ὑποχρεώσεις πρὸς τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων· τεκμαρτὰ ἡμερομίσθια μισθωτῶν μὲ κυμαινομένας ἀποδοχὰς σ. 1084.— Τινὰ περὶ τῶν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Ὑποχρεωτικῆς Διαιτησίας τοῦ Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 σ. 1142.

Τριανταφυλλοπούλου Κ., Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας (Σχέδιον Διαγράμματος τοῦ Ἐνοχικοῦ Δικαίου, Πρακτικὰ Ἀναθεωρητικῆς Ἐπιτροπῆς) σ. 145.

Φαρμάκη Ἰωάν., Δικηγόρου. Καὶ πάλιν περὶ τοῦ χαρτοσήμου ἐξοφλητικῶν τοῦ μισθοῦ ἀποδείξεων σ. 96.— Τινὰ περὶ τῶν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας σ. 1245.

Δ'. ΕΠΙΣΗΜΟΙ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ, ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ ΚΛΠ.

Εἰσαγγελίας Ἀρείου Πάγου (Κιονοσπούλου Δ.). Ποινικαὶ κυρώσεις διὰ μὴ ἐμπρόθεσμον καταβολὴν ἀποδοχῶν σ. 152.

Ι.Κ.Α. (Γενικῆς Διευθύνσεως). Θέματα κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, ἀσφαλιζόμενα εἰς τὸ Ι.Κ.Α. πρόσωπα καὶ τοπικὰ ὅρια ἀσφαλιστικῆς ὑποχρεώσεως μετὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951 σ. 1009.— Κατάργησις προϋφισταμένων τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ἐξαιρέσεων ὑπαγωγῆς κατηγοριῶν μισθωτῶν εἰς ἀσφάλισιν κατὰ τῆς ἀνεργίας κλπ. σ. 1013.— Παροχαὶ κλάδου συντάξεων Ι.Κ.Α. κατὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951 σ. 1015.— Παροχαὶ κλάδων ἀσθενείας καὶ μητρότητος Ι.Κ.Α. κατὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951 σ. 1067.— Βοηθήματα τοκετοῦ καὶ ἔξοδα κηδείας σ. 1072.— Παροχαὶ κλάδου ἀνεργίας Ἱδρύματος Κοιν. Ἀσφαλίσεων σ. 1185.— Ὁδηγίαι ἐπὶ ἐφαρμογῆς τῶν περὶ προϋποθέσεων ἀσφαλιστικῆς ἱκανότητος διὰ τὴν χορήγησιν παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος διατάξεων τοῦ Α.Ν. 1846|1951· προϋποθέσεις· δικαιοῦχα πρόσωπα· τρόπος ἀναγνωρίσεως ἀσφαλιστικῆς ἱκανότητος καὶ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά· σύνταξις καὶ ἐπεξεργασία δελτίων οἰκογενειακῆς καταστάσεως· τήρησις μητρώου μελῶν οἰκογενείας σ. 1280.

Μαγκάκη Α., Νομικοῦ Συμβούλου Ι.Κ.Α. Τὸ χαρτόσημον τῶν ἐξοφλητικῶν τοῦ μισθοῦ ἀποδείξεων σ. 179.

Ὑπουργείου Ἐργασίας. Διευκρινίσεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750|1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ αὐξήσεως μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων σ. 188.— Τὸ χαρτόσημον τῶν ἐξοφλητικῶν τοῦ μισθοῦ ἀποδείξεων σ. 186.— Δικαίωμα ἐπιδόματος ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας σ. 535.— Προστασία ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ σ. 1193.— Εἰσηγητικὴ ἔκθεσις Α.Ν. 1846|1951 «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων» σ. 816.— Εἰσηγητικὴ ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ σχεδίου Νόμου «περὶ συστάσεως Ἐπιτροπῆς πρὸς ἐκπόνησιν σχεδίου Κώδικος Ἐργασίας καὶ εἰσαγωγικοῦ τούτου νόμου» σ. 490.

Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν. Πρόσληψις ἐφέδρων Ν. 751|1948 εἰς δημοτικὰς κλπ. ὑπηρεσίας σ. 334.

Ε'. ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Εἰσηγητὴς ***Χ. Βασιλακόπουλος***, Νομικὸς Σύμβουλος. Ναυτολόγησις ναυτικοῦ μὴ ἐγγεγραμμένου ὡς μέλους ναυτικῆς ὀργανώσεως σ. 871.— Ἀπογραφὴ ὡς ἐργατῶν θαλάσσης Δωδεκανησίων καὶ νομοθετικὴ προστασία ἀνέργων σ. 872.

Εἰσηγητὴς ***Ν. Κοντογιάννης***, Νομικὸς Σύμβουλος. Προστασία ἀπολυομένων ἐκ τοῦ στρα-

τοῦ λιμενοφυλάκων σ. 757.—Ἔναρξις μισθοῦ διοριζομένων καὶ προαγομένων ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου σ. 1066.— Πρόσληψις ἀσυρματιστοῦ εἰς ἐπιβατηγὰ μηχανοκίνητα πλοῖα σ. 1184.— Παραγραφὴ ἀποδοχῶν πληρωμάτων ἐπιτάκτων πλοίων σ. 1184.

Εἰσηγητὴς **Τρ. Κοντογιαδόπουλος**, Νομικὸς Σύμβουλος. Ἔκτασις ἐφαρμογῆς υ.ἀ. 3370ο]1950 περὶ ἡμερομισθίου ἀνειδικεύτων ἐργατῶν σ. 832.— Χαρτόσημον ἐξοφλητικῶν μισθοῦ ἀπυδείξεων σ. 379.—Ἐπαγγελματικὰ βιβλιάρια ἀρτεργατῶν σ. 580.— Μισθὸς ἐπὶ ἀσθενείας ναυτικοῦ κατ' ἄρθρ. 656 καὶ 657 Ἀστ. Κώδικος σ. 872.— Κήρυξις δι' ἀποφάσεως ἐποπτευούσης τὸ σωματεῖον Ἀρχῆς ἐκπτώτου διοικητικοῦ συμβουλίου σωματείου διὰ διαχειριστικὰς ἀνωμαλίας· διάλυσις σωματείου διὰ παρέκκλισιν σκοποῦ του σ. 1005.— Δικαίωμα ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος μισθωτοῦ κατὰ χρόνον προφυλακίσεως μετ' αὐθωσίαν του σ. 1006.— Ἀποζημιώσεις δι' ἀπόλυσιν μισθωτῶν ἐν διαθεσιμότητι σ. 1275.—Ἀπαλλαγὴ ἐπιχειρήσεων καταπολῆς ἐπιδομάτων Ν. 3514 σ. 1275.— Ἔννοια τελευταίας φράσεως τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ Α.Ν. 1836]1951 «περὶ συμπλήρωσιν τοῦ διὰ τοῦ νόμου τούτου ὁριζομένου ποσοστοῦ» νοεῖται ὁ Α.Ν. 1836]1951 καὶ οὐχὶ ὁ Α.Ν. 751· νομιμοποίησις τῶν καθ' ὑπέρβασιν τοῦ Ν. 751 γενομένων τοποθετήσεων πολεμιστῶν μέχρι συμπληρώσεως τοῦ ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1836 ὁριζομένου ποσοστοῦ σ. 1276.—Ὧραι ἐργασίας προσωπικοῦ λεωφορείων αὐτοκινήτων σ. 1277.—Ἄδεια μισθωτῶν ἀπασχολουμένων εἰς ἐπιβλαβῆ ἔργα σ. 1278.—Ἔννοια ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας· ἂν ἡ ἑταιρία... ἐμπορευομένη πετρελαιοειδῆ ἀνήκῃ εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Α.Ν. 1836]1951 ἑταιριῶν κοινῆς ὠφελείας σ. 1278.

Εἰσηγητὴς **Κ. Περιφανάκης**, Νομικὸς Σύμβουλος. Δικαίωμα ἀπεργίας· ἄσκησις αὐτοῦ καὶ συνταγματικὴ προστασία σ. 527.

Εἰσηγητὴς **Ἐμμ. Σαμαλέας**, Πάρεδρος. Τὸ χαρτόσημον τῶν ἐξοφλητικῶν τοῦ μισθοῦ ἀποδείξεων σ. 297.

ΣΤ'. ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΟΜΑΘΩΝ

Καποδίστρια Ἰω., Ὑφηγητοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ἀκυρότης διατάξεων περὶ Ὀργανισμοῦ Ἀντιφυματικῆς Ἀσφαλίσεως σ. 249.

Καποδίστρια Ἰω., Ὑφηγητοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, **Κουτσουρέλη Φ.** Κατάργησις προϋφισταμένων τοῦ Α.Ν. 1846]1951 ἐξαιρέσεων ὑποχρεώσεως κατηγοριῶν μισθωτῶν εἰς ἀσφάλισιν κατὰ τῆς ἀνεργίας κ.λ.π. σ. 1013.

Ζ'. ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Βλαχοπούλου Θ., Διδάκτορος Νομικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Παρισίων, Δικηγόρου, τέως Πρωτοδίκου. Τὰ Ἐργατικὰ Συμβούλια τῶν Ἐπιχειρήσεων (Δογματικὴ καὶ συγκριτικὴ μελέτη) σ. 1144.

Μητσοπούλου Π., Γενικοῦ Διευθυντοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας. Τὰ ὅρια τῆς συνδικαλιστικῆς δράσεως σ. 248.

Παπαγρηγορίου Ἰω., Προέδρου Πρωτοδικῶν. Συνύπαρξις διαδοχῆς ἐκ διαθήκης καὶ ἐκ τοῦ νόμου κατὰ τὸν Ἀστικὸν Κώδικα σ. 344.

Σιμωνέτου Γ., Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Δώδεκα Μελέται Ἀστικοῦ καὶ Ἐργατικοῦ Δικαίου σ. 1144

Τούση Α., Ἐφέτου. Οἰκογενειακὸν Δίκαιον (κατὰ τὸν Κώδικα) Ἡμίτομος Β' (τελευταῖον) σ. 48.

Η'. ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

Ρουμπάνη Κ., Τὰ ὅρια τῆς συνδικαλιστικῆς δράσεως, τοῦ κ. Π. Μητσοπούλου, Γενικοῦ Διευθυντοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας σ. 248.

Σακελλαροπούλου Α., Συνύπαρξις διαδοχῆς ἐκ διαθήκης καὶ ἐκ τοῦ νόμου κατὰ τὸν Ἀστικὸν Κώδικα, τοῦ κ. Ἰωάν. Γρ. Παπαγρηγορίου σ. 344.

Συντάξεως, Οἰκογενειακὸν Δίκαιον (κατὰ τὸν Κώδικα) Ἡμίτομος Β' (τελευταῖον), τοῦ κ. Ἀνδρέου Χ. Τούση, Ἐφέτου ἐν Ἀθήναις σ. 48.— Δώδεκα Μελέται Ἀστικοῦ καὶ Ἐργατικοῦ Δικαίου, τοῦ κ. Γεωργίου Σ. Σιμωνέτου, Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης σ. 1144. — Τὰ Ἐργατικὰ Συμβούλια τῶν Ἐπιχειρήσεων (Δογματικὴ καὶ συγκριτικὴ μελέτη), τοῦ κ. Θεοδ. Βλαχοπούλου, Διδάκτορος Νομικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Παρισίων, Δικηγόρου, τέως Πρωτοδίκου σ. 1144.

Θ'. ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑΙ

Δικαστικὰ πένθη, Ἰωάννης Παπαγρηγορίου σ. 832.

Ι'. ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΝ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΣ ΔΕΚΑΤΟΥ [10ου] ΤΟΜΟΥ ΕΕΔ

Ἐπεξήγησις κυριωτέρων συντετμημένων λέξεων.

Ἀλγρ.=Ἀλληλογραφία, Α.Μ.Ε.Δ.=Ἀπόφασις Ἀνωτέρας Μονίμου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, Α.Π.=Ἀπόφασις Ἀρείου Πάγου, Ἀπόψ.=Ἀπόψεις ΕΕΔ, Γν. Σ=Γνωμοδότησις Νομικοῦ Συμβουλίου, Γν. γνθ.=Γνωμοδότησις νομομαθῶν, Ε.=Ἀπόφασις Ἐφετείου, Ἔγγρ. Υ.Ε.=Ἔγγραφον Ὑπ. Ἐργασίας, Ἐγκ.=Ἐγκύκλιος, Εἰρ.=Ἀπόφασις Εἰρηνοδικείου ἢ Εἰρηνοδίκου, Εἰσαγ.=Εἰσαγωγικὰ Σχόλια, Ἐπ. γνμδ.=Ἐπίσημος Γνωμοδότησις, Ε.Π.Π.=Ἀπόφασις Πρωτοδ. Ἐπιτρ. Παλ. Πολεμιστῶν, ΝΖ=Νομικὰ Ζητήματα, Νμλγ.=Συγκεντρωμένη νομολογία, Π=Ἀπόφασις Πρωτοδικείου, Πρωτοδίκου ἢ Προέδρου, Παρατ.=Παρατηρήσεις, Π.Ε.Δ=Ἀπόφασις Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, Σ.Ε.=Ἀπόφασις Συμβουλίου Ἐπικρατείας, Σημ.=Σημείωσις.

Α

Ἄγνοια. Νόμου· πότε συγγνωστή, Π 46 σ. 166.— Προσκλήσεως μισθωτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα· συνέπειαι ὡς πρὸς προστασίαν Ν. 3514, Π 3674 σ. 996, Π 78 σ. 997.—Ὑπάρξεως συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, Π 1426 σ. 868.

Ἀγορανομικὸν ἀδίκημα. Μὴ παρασκευὴ ὑπὸ ἀρτοποιείου παραγομένου ἐξ' αὐτοῦ εἴδους βιοτικῆς ἀνάγκης· θεώρησις ὡς ἀγορανομικοῦ ἀδικήματος, ἔστω καὶ ἂν ὀφείλεται εἰς ἀπεργίαν, Α.Π. 593 σ. 130, Παρατ. σ. 130.

Ἀγοραπωλησία. Πώλησις ἀτμοπλοίου ὑπὸ ἀρ-

χικοῦ κυρίου του, ὀφείλοντος μισθούς· εὐθύνη εἰς ὁλόκληρον τοῦ ἀγοραστοῦ κατ' ἄρθρ. 479 Ἀστικοῦ Κώδικος· ἔννοια διατάξεως, Π 424 σ. 657.

Ἀγροτικαὶ ἐπιχειρήσεις. Μὴ ὑπαγωγὴ ἐργατῶν ἀγροτικῶν ἐπιχειρήσεων εἰς β. δ. 16 Ἰουλ. 1920, Π 65 σ. 852.— Χαρακτὴρ φύλακος, Π. 191 σ. 1112.

Ἀγροτικὴ Τράπεζα. Βλ. λ. *Τράπεζαι*.

Ἀγροφύλακες. Ἰδιωτικοί· θεώρησις σχέσεως ὡς δημοσίου δικαίου· ἀπαράδεκτον ἐνδικάσεως ἀξιώσεως κατ' ἐργατικὴν διαδικασίαν· χαρακτηρισμὸς ἄλλως ὡς ὑπηρέτου καὶ ἀνεφάρμοστον Ν. 2112|1920, Π 1710 σ. 464.

Ἀγωγή. Κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ'ΒΟΔ'· ἔκτασις ἐφαρμογῆς τούτου. Βλ. λ. *Ἐργατικαὶ διαφοραί*. —Ἐπ' ὀνόματι ἀγνώστου ἐπικειμένης ἀποτροπῆς κινδύνου, Π 4142 σ. 86.—Ἐξαγγελματικοῦ σωματείου ἐπ' ὀνόματι μελῶν, (πλειοφ.) Π 56 σ. 875.—Ἀπαράδεκτον μεταβολῆς βάσεως ἀγωγῆς καὶ κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ'ΒΟΔ', Π 821 σ. 68, Α. Π. 165-169 σ. 502, Α. Π. 2070 σ. 518, Π 1672 σ. 1047, Α.Π. 223 σ. 1060.— Βάσις ἀγωγῆς περὶ ἀναγνωριστικῆς συμβάσεως· ἀπαράδεκτον νέας βάσεως περὶ ἐκ προθέσεως μὴ τηρήσεως τῶν ὑπὸ νόμων προφυλακτικῶν τοῦ μισθωτοῦ μέτρων, Α.Π. 61 σ. 870.—Ἀπαράδεκτον νέας βάσεως ἀγωγῆς περὶ καταχρηστικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, Π 2070 σ. 518, Π 1672 σ. 1047.—Κρίσις περὶ ἀοριστίας ἀγωγῆς· ἀνέλεγκτος, Α.Π. 548 σ. 295.—Κατὰ νομικοῦ προσώπου· ἀρκεῖ ἡ ἀναγραφὴ μόνης ἐπωνυμίας ἄνευ προσδιορισμοῦ καὶ φυσικῶν προσώπων ἐκπροσωπούντων ταῦτα κατὰ νόμον ἢ καταστατικόν, Α.Π. 94 σ. 421.— Περὶ ἀποζημιώσεως ἄρθρ. 4 Ν. 3514 ἐν ἀπολύσει ἀποστρατευθέντος· οὐ στοιχεῖον τὸ μὴ δεδικαιολογημένον τῆς ἀπολύσεως· ἔνστασις ἐργοδότου, Π 2634 σ. 688.—Περὶ καταβολῆς μισθοῦ ἐν ἀκύρῳ ἀπολύσει· στοιχεῖα, Π 7943 σ. 847, Α.Π. 410 σ. 1208, ΝΖ σ. 1258.— Ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἀκύρως ἀπολυομένου μισθωτοῦ, ΝΖ σ. 1258.— Νομίμως ἐνάγουν καὶ ἐνάγονται Ὑποκαταστήματα Τραπεζῶν, Π 67 σ. 865.—Ἀναγνωριστικὴ· ἀναγκαία ἡ ὕπαρξις ἐννόμου συμφέροντος καὶ ἀβεβαιότητος ἢ ἀμφιβολίας, Π 409 σ. 311.—Ἀναγνωριστικὴ μισθωτοῦ κατ' ἐργοδότου περὶ ὑπάρξεως δικαιωμάτων αὐτοῦ ἐκ κανονισμοῦ καὶ νόμου· παραδεκτὴ ἐκδίκασις κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ'ΒΟΔ', Π 8779 σ. 1224.— Ἀναγνωριστικαὶ ἀγωγαὶ καὶ διαδικασία Ν. Γ'ΒΟΔ'. Βλ. λ. *Ἐργατικαὶ διαφοραί*, παράγρ. Α' —Ἕνωσις εἰς ἓν δικόγραφον ἀγωγῶν μὴ ἀντιφασκουσῶν πρὸς ἀλλήλας· ἀντίφασις πρὸς ἀλλήλας ἀγωγῶν περὶ μισθοῦ λόγῳ ἀκύρου ἀπολύσεως καὶ ἀποζημιώσεως Ν. 2112· συνέπεια οὐχὶ ἀκυρότης δικογράφου ἀγωγῆς, Π 6505 σ. 922. —Ἕνωσις ἀγωγῶν καὶ παθητικὴ δημοδικία, Π 86 σ. 1122.

Ἄδεια ἐργασίας. Ἀπαγόρευσις διὰ Ν. 5167|1932 ἐργασίας εἰς ἐργάτας μὴ ἐφωδιασμένους δι' εἰδικῆς ἀδείας ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος· συνταγματικότης περιορισμῶν, Σ. Ε. 1026 σ. 86.—Ὑπαλληλικὴ ἰδιότης ἠλεκτροτεχνιτῶν κατὰ Ν. Δ. 381|1947· ἀδιάφορος ἡ μὴ ἔγκαιρος θεώρησις τῆς ἀδείας ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος, Α. Π. 78 σ. 360.— Παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ εἰσπράκτορος λεωφορείου αὐτοκινήτου στερουμένου νομίμου ἀδείας· ἀκυρότης συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀνεφάρμοστον νόμου περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας· ἀνεφάρμοστον καὶ Α. Ν. 539|1945 περὶ ἀδειῶν, Π 1 σ. 807.— Ἀπαγόρευσις εἰς ἀλλοδαποὺς ἀναλήψεως ἐν Ἑλλάδι πάσης φύσεως ἐργασίας, ἄνευ ἐφοδιασμοῦ προηγουμένως δι' ἐπὶ τούτῳ ἐγγράφου ἀδείας Ἀρχῆς· ἀποκλειστικὸς τρόπος ἀποδείξεως ἢ ἄδεια τῆς νομίμου ἀρχῆς· ἀκυρότης ἄλλως συμβάσεως, ἀντικειμένης εἰς νόμους περὶ ἀλλοδαπῶν, ὄντας δημοσίας τάξεως, Α. Π. 394 σ. 1167. Contra : Π 4669 σ. 1106.

Ἄδεια μισθωτῶν. Τὸ περιεχόμενον καὶ ἡ φύσις τῆς ἀξιώσεως ἀδείας· ἔννοια ἀδείας· φύσις ἀξιώσεως περὶ ἀδείας· ἐκ τοῦ νόμου· δυνατὴ καὶ ἐκ συμβάσεως· δημοσίας τάξεως· δροι δικαιώματος· αὐτουσία χορήγησις· ἐξαιρέσεις· ἀδυναμία ἢ καθυστέρησις παροχῆς ἀδείας· προϋποθέσεις ἀξιώσεως ἀδείας· αἰτήσεις· συνέπειαι ὑπερημερίας ἐργοδότου περὶ τὴν παροχήν· ἀποζημίωσις ἀδείας ἀπολυθέντος, ΝΖ σ. 908.— Ἰσχὺς ν. 539|1945 καὶ μετὰ τὸν Ἀστ. Κώδικα, Π 433 σ. 1118.— Κατάργησις Α.Ν. 539|1945 «περὶ ἀδειῶν μισθωτῶν» ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. 7|10 Μαΐου 1946 «περὶ ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος», Π 368 σ. 452, πρβλ. Σημ. σ. 452.— Προϋπόθεσις παροχῆς ἀδείας ἡ αἴτησις οὐχὶ καὶ διὰ την μετ' ἀπόλυσιν ἀποζημίωσιν ἀδείας, Π 177 σ. 1118.— Κῦρος παραιτήσεως μισθωτοῦ, ΝΖ σ. 197.— Συνέπεια μὴ συμμορφώσεως ἐργοδότου· μόνον ποινικὴ δίωξις, Π 177 σ. 1118.— Ἀναπήρων μισθωτῶν κατὰ Α.Ν. 1324|1949· ἔναρξις ἰσχύος ἔτους, ἐντὸς τοῦ ὁποίου τὸ δικαίωμα ἀδείας, ἀπὸ δημοσιεύσεως εἰς Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως Α.Ν. 1324|1949· μὴ νοητέον τὸ ἔτος ὡς ἡμερολογιακόν, Π 4364 σ. 234.— Ἔννοια ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας· ἐφαρμογὴ Α. Ν. 539|1945 περὶ ἀδειῶν μισθωτῶν, Π 1578 σ. 323. — Ἔννοια Α. Ν. 539|1945· παροχὴ μόνον ἀδείας in naturam καὶ ἀνεπίτρεπτον ἀποζημιώσεως αὐτῆς εἰς χρῆμα, Π 1578 σ. 323, Π 75 σ. 467, Π 177 σ. 1118.— Προϋπόθεσις δικαιώματος ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν κατ' ἔτος κατ' Α. Ν. 539|1945 ἡ συνεχὴς ἀπασχόλησις τοῦ μισθωτοῦ· τὸ αὐτὸ καὶ διὰ τὴν ἀποζημίωσιν ἡμερῶν ἀδείας ἕνεκεν ἀπολύσεως, Π 728 σ. 425.— Ἐπὶ οἰκιακῶν ὑπηρετῶν· ἀνεφάρμοστον Ν. 539|1945, ΝΖ σ. 499.— Θέσπισις δι' Α. Ν. 539|1945 ἐτησίας ἀδείας μισθωτῶν· ἔκτασις δικαιώματος μόνον ἐπὶ μισθωτῶν συμβάσεων ἀορίστου χρόνου· ἀνεφάρμοστον ἐπὶ συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου, Π 2476 σ. 560.— Ἀποζημίωσις Ν. 2112, ὡς καὶ Α. Ν. 539|1945 «περὶ ἀδειῶν μισθωτῶν», εἰς ἐργάτας Α.Ε. Λιγνιτωρυχείων Ἀττικῆς, τελούσης ὑπὸ μεσεγγύησιν Δημοσίου, ἀμειβομένους ἀναλόγως τῆς συντελουμένης ὑπ' αὐτῶν ἐργασίας· βάσις ὑπολογισμοῦ· τίνες θεωρηταὶ ὡς τακτικαὶ ἀποδοχαί, Γν. Σ. σ. 758.— Δικαίωμα ἀδείας μισθωτῶν ἐπὶ συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου, ΝΖ σ. 838.— Ἡμέραι νομίμου ἑτησίας ἀδείας μισθωτῶν μετ' ἀποδοχῶν, Σημ. σ. 719.

— Έννοια συνήθων αποδοχών μισθωτού κατά την διάρκειαν έτησίας άδειας του· νοητέαι αί τακτικαί, καταβαλλόμεναι διά τακτικήν έργασίαν· μή συνυπολογισμός έκτάκτων απολαυών, διδομένων εις απασχολουμένους πέραν τακτικής έργασίας· μή συνυπολογισμός και προσαυξήσεως μισθού ή ημερομισθίου διά παροχήν έργασίας κατά Κυριακάς. Π 3898 σ. 858.— Ναυτικού· εφαρμογή Παναμαϊκού νόμου· έννοια σχετικών διατάξεων· χαρακτήρ διατάξεων Ε.Ν. ως δημοσίας τάξεως, Π 10162 σ. 1273.—Άδεια μισθωτών απασχολουμένων εις έργα επιβλαβή· άν δικαιούνται 12ημέρου έτησίας άδείας μετά πλήρων αποδοχών μόνον οί κάτω των 18 έτών απασχολούμενοι μισθωτοί εις έργα επιβλαβή ή κοπιώδη ή και οί άνω των 18 έτών τοιούτοι, Γν. Σ. σ. 1278.— Προϋπόθεσις αποζημιώσεως κατ' άρθρ. 5 § 5 ή έναρξις εγκύρου συμβάσεως εργασίας, Π 459 σ. 1118.

Άδικαιολόγητος πλουτισμός. Άκυρος σύμβασις εργασίας· αξίωσις αποζημιώσεως βάσει αρχών αδικαιολογήτου πλουτισμού, Π 4224 σ. 82, Π 8419 σ. 232, Π 31 σ. 425, Π 1 σ. 807.—Ένάσκησις απαιτήσεως προσληφθέντος δι' αγωγής βασιζομένης εις αδικαιολόγητον πλουτισμόν ή και εις άδικημα, Π 31 σ. 425. —Παροχή εργασίας υπό εισπράκτορος λεωφορείου αυτοκινήτου στερουμένου νομίμου άδειας· άκυρότης συμβάσεως εργασίας· αναζήτησις αποζημιώσεως κατά διατάξεις περί αδικαιολογήτου πλουτισμού, Π 1 σ. 807.— Αί αγωγαί εξ αδικαιολογήτου πλουτισμού και ή εργατική νομοθεσία, Σημ. σ. 599.— Εργατική διαδικασία και απαιτήσεις εκτός συμβάσεως· συμβάσεις αορίστου και ωρισμένου χρόνου, ΝΖ σ. 777.—Απαράδεκτον εισαγωγής κατά διαδικασίαν ν. ΓΘΟΔ' αγωγής περί αποζημιώσεως βάσει αρχών αδικαιολογήτου πλουτισμού εκ παροχής εργασίας, Π 604 σ. 117, Π 553 σ. 120, Π 11338 σ. 132, 221, Π 4232 σ. 229, Π 8419 σ. 232, Π 2930 σ. 234, Π 460 σ. 277, Π 1578 σ. 323 έμ., Π 11967 σ. 355, Π 1010 σ. 400, Π 31 σ. 425, Π 1710 σ. 507, Α.Π. 231 σ. 606, Π 3985 σ. 786, Π 159 σ. 1121, Π 166 σ. 1121, contra: Π 5 σ. 403, Εισαγ. σ. 277, 403, Π 832 σ. 803, ΝΖ σ. 777.—Παροχή εργασίας υπέρ τάς νομίμους ώρας άνευ άδειας· αξίωσις εκ του αδικαιολογήτου πλουτισμού, Π 604 σ. 117, Π 11338 σ. 132, Π 460 σ. 277, Π 1578 σ. 323 έμ., Π 11967 πλ. σ. 355, Π 1010 σ. 400, Π 5 σ. 403, Α.Π. 231 σ. 606, ΝΖ σ. 777, Π 832 σ. 803, Π 159 σ. 1121.—Παροχή εργασίας κατά Κυριακάς· αξίωσις εκ του αδικαιολογήτου πλουτισμού, Π 553 σ. 120, Π 11338 σ. 221, Π 2930 σ. 234, Π 5 σ. 403, Π 1710 σ. 507, Α.Π. 231 σ. 606, ΝΖ σ. 777, Π 832 σ. 803, Π 166 σ. 1121.—Έννοια της υ.δ. 8900/1946· έλλειψις δικαιώματος μισθωτού προς λήψιν και έτέρων ημερησίων μισθών δι' ημέρας αργίας κατ' άρθρον 659 Α.Κ. ή λόγω αδικαιολογήτου πλουτισμού εργοδότου, Π 883 σ. 509.—Αδικαιολόγητος πλουτισμός εργοδότου και χρόνος επιδόσεως αγωγής, Π 604 σ. 117. —Τί αναζητητέον επί αγωγής εξ αδικαιολογήτου πλουτισμού· έννοια άρθρ. 905 Α.Κ. περί αποκλεισμού απαιτήσεως αχρεωστήτου, Π 604 σ. 117.—Υπολογισμός ωφελείας εργοδότου κατ' άρθρον 904 Α.Κ. περί αδικαιολογήτου πλουτισμού, Π 5 σ. 403.—Δώρον εορτών εις καπνεργάτας· ακύρωσις υπουργικής αποφάσεως υπό Συμβουλίου Επικρατείας· έρεισμα όμως εις συλλογικήν σύμβασιν εργασίας ή Νοεμβρίου 1947· θεώρησις εξ αυτού ως νομίμως γενομένης της παροχής· άνυπόχρεον εν πάση περιπτώσει επιστροφής προς εργοδότας ληφθέντων υπό μισθωτών κατ' άρθρον 900 Α.Κ. εξ ιδιαιτέρου ηθικού καθήκοντος και εκ λόγων ευπρεπείας προς την εργατικήν τάξιν· μή καταβολή επομένως αχρεωστήτως και των προς το Ταμείον Ασφαλίσεως Καπνεργατών εισφορών επί των παροχών και άνυπόχρεον επιστροφής αυτών εις εργοδότας, Ε 75 σ. 614.

Άδίκημα (ποιν.). Απόλυσις μισθωτού μεθ' υποβολήν μηνύσεως δι' αξιόποινον πράξιν. Βλ. λ. *Άνεργία*, παράγρ. Β', *Καταγγελία συμβάσεως εργασίας*, παράγρ. Ε'.— Παράβασις Ν. 751/1948· υπαγωγή εις εξουσίαν δικαστηρίου της εκτιμήσεως περί δολίας προαιρέσεως ή αμελείας του κατηγορουμένου, Α.Π. 581 σ. 378.—Καταδίκη μισθωτού μετά την αποστράτευσιν· καταδίκη επί υπεξαιρέσει αναγομένη εις τον πρό της στρατεύσεως χρόνον· δέν επηρεάζει απαίτησιν εφεδρικών επιδομάτων· συμψηφισμός ανταπαιτήσεως εργοδότου εξ υπεξαιρέσεως· μόνον προς αποζημίωσιν άρθρ. 4 ν. 3514· ούχι και προς εφεδρικά επιδόματα, Π 371 σ. 171.—Μή παραδεκτή ύπό άρτοποιείου παραγομένου υπ' αυτού είδους βιοτικής ανάγκης· θεώρησις ως αγορανομικού αδικήματος, έστω και άν οφείλεται εις απεργίαν, Α.Π. 593 σ. 130. Βλ. και λ. *Αποδοχαί*, παράγρ. Δ', *Συλλογικαί συμβάσεις, Ποινή*.

Άδικοπραξίαι. Ευθύνη Δημοσίου ένεκα πράξεων ή παραλείψεων των όργάνων του, Π 2806 σ. 30.—Αποζημίωσις ησφαλισμένου εξ αδικήματος· συμψηφισμός εις αποζημίωσιν αστικού δικαίου συντάξεως εκ Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Α.Π. 84 σ. 372.—Ένάσκησις απαιτήσεως ακύρως προσληφθέντος δι' αγωγής βασιζομένης εις αδικαιολόγητον πλουτισμόν ή και εις άδικημα, Π 31 σ. 425.— Εργατικόν ατύχημα κατά μεταφοράν εις τόπον εργασίας· ευθύνη υπαιτίου του ατυχήματος τρίτου κατά το αστικόν δίκαιον· πόσος νοητέος τρίτος, Π 7109 σ. 1222.

Άδυναμία. Παροχής υπηρεσιών υπό μισθωτού· τύχη συμβάσεως εργασίας· δικαίωμα μισθού. Βλ. λ. *Ασθένεια, Εργασίας σύμβασις, Καταγγελία συμβάσεως εργασίας*, παράγρ. Ε'.— Αποδοχής υπηρεσιών μισθωτού υπό εργοδότου και δικαίωμα μισθού, Α.Π. 687 σ. 219.— Συνεχίσεως εργασιών εξ ανωτέρας βίας· συνέπειαι ως προς μισθόν και καταγγελίαν συμβάσεως εργασίας, Π 2384 σ. 555.—Οικονομική επιχειρήσεων· απαλλαγή καταβολής επιδομάτων Ν. 3514, εν παύσει λειτουργίας, Γν. Σ. σ. 1275.—Αποζημίωσις κατά κρίσιν δικαστού, επί ανυπαιτίου αδυναμίας μισθωτού προς παροχήν υπηρεσιών επί συμβάσεων συνομολογηθεισών πρό της ισχύος του Αστικού Κώδικος, Π. 2475 σ. 558.

Αεριόφως. Δημοτική Εκμετάλλευσις Αεριόφωτος

τος· χαρακτήρ πράξεως Δημάρχου ὡς προϊσταμένου Δημοτικῆς Ἐκμεταλλεύσεως Ἀεριόφωτος· οὐκ ἐκτελεστὴ διοικητικὴ πρᾶξις· σχέσις προσωπικοῦ ἢ τῆς μισθώσεως ἐργασίας, Σ.Ε. 1889 σ. 331.

Ἀεροπορικαὶ συγκοινωνίαι. Ἐργασία εἰς· ἐφαρμογὴ ὑ.ἀ. 8900|1946 περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς διὰ παροχὴν ἐργασίας κατὰ Κυριακάς· βάσις ὑπολογισμοῦ, Π 553 σ. 120, Π 2646 σ. 508.

Ἀθώωσις. Ἀξιόποινος πρᾶξις μισθωτοῦ καὶ ἀποζημίωσις Ν. 2112· ἀθώωσις ὑπὸ ποινικοῦ δικαστηρίου ἕνεκα πλήρους συγχύσεως κατηγορουμένου, Π 7302 σ. 925. Βλ. καὶ λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας*, παρ. Ε'.— Δικαίωμα ἑβδομαδικοῦ ἐπιδόματος μισθωτοῦ κατὰ χρόνον προφυλακίσεως μετ' ἀθώωσίν του, Γν. Σ. σ. 1006.

Αἴτησις ἀκυρώσεως. Κήρυξις ἐκπτώτου διοικητικοῦ συμβουλίου ἐπαγγελματικοῦ σωματείου ὑπὸ Διοικήσεως· προσβολὴ διοικητικῆς πράξεως δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως ὡς παρανόμου ὑπὸ Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν Ἑλλάδος, Σ.Ε. 2120 σ. 87.—Ἀπαγόρευσις ἀδικαιολογήτου ἀπολύσεως ἀναπήρων· διακοπὴ προθεσμίας ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως ἐκ προσφυγῆς εἰς τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας, Α.Π. 668 σ. 216.—Χαρακτὴρ πράξεως Δημάρχου ὡς προϊσταμένου Δημοτικῆς Ἐκμεταλλεύσεως Ἀεριόφωτος· οὐκ ἐκτελεστὴ διοικητικὴ πρᾶξις, Σ.Ε. 1889 σ. 331.—Προστασία ἐκπροσώπων ἠσφαλισμένων εἰς Ὀργανισμοὺς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατ' Α.Ν. 194|1937· ἁρμόδιον ὄργανον πρὸς κρίσιν περὶ τῶν λόγων ἀπολύσεως· ἀνέλεγκτον ὑπὸ Συμβουλίου Ἐπικρατείας τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν, Σ.Ε. 1809 σ. 332.—Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν· ἐπιτροπὴ ἄρθρου 5 Ν.Δ. 1291|1912· χαρακτὴρ ὡς Διοικητικοῦ Δικαστηρίου· ἀπαράδεκτον αἰτήσεως ἀκυρώσεως καὶ ἀναιρέσεως ἐνώπιον Σ.Ε., Σ.Ε. 190 σ. 172.— Πρᾶξις διοικητικοῦ συμβουλίου Ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου περὶ ἀπονομῆς ἢ μὴ συντάξεως· προσβλητὴ ἐπὶ ἀκυρώσει ἐνώπιον Συμβ. Ἐπικρατείας ἁρμοδιότης τακτικῶν δικαστηρίων, Σ.Ε. 1157 σ. 1163.—Ἔννοια ἐξουσιοδοτήσεως Ν. 28|1944· ἀνεπίτρεπτος ἔλεγχος ὑπὸ Συμβουλίου Ἐπικρατείας οὐσιαστικῆς κρίσεως Ὑπουργῶν διὰ καθορισμὸν μισθῶν· ἔλεγχος κανονιστικῆς πράξεως δι' ὑπέρβασιν ἄκρων ὁρίων διακριτικῆς ἐξουσίας καὶ διὰ κατάχρησιν ἐξουσίας, Σ.Ε. 1333 σ. 784.—Δεδικασμένον ἐξ ἀποφάσεων Συμβουλίου Ἐπικρατείας· ἰσχὺς ἐναντι πάντων, Π 177 σ. 80, Π 3289 σ. 165, Π 1010 σ. 100, Α.Π. 165—169 σ. 502, Α.Π. 417 σ. 1181, Παρατ. σ. 1181.—Δεδικασμένον ἐξ ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως Συμβουλίου Ἐπικρατείας· προϋπόθεσις ἡ ἔκδοσις ἀποφάσεως κατὰ πρᾶξεως διοικητικῆς Ἀρχῆς καὶ οὐχὶ κατὰ νομοθετικῆς τῆς Κυβερνήσεως πράξεως, Α.Π. 417 σ. 1181, Παρατ. σ. 1181.—Παράβασις δεδικασμένου ἐξ ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως Σ.Ε., Σ.Ε. 1333 σ. 784.

Αἰτία. Ἀναιτιώδης ἡ καταγγελία, Α.Π. 592 σ. 56, Α.Π. 199 σ. 618.—Ἡ ἔννοια τῆς ἀναιτιώδους καταγγελίας ἐν τῷ Ν. 2112, ΝΖ σ. 721.

Αἰτιολογία. Πότε ἔλλειψις τῆς κατὰ τὸ Σύνταγμα ἐπιβεβλημένης εἰδικῆς αἰτιολογίας ἀποφάσεως, Α.Π. 363 σ. 1231.— Αἰτιολόγησις διαιτητικῆς ἀποφάσεως ἐπὶ συλλογικῶν διαφορῶν, Σ.Ε. 1361 σ. 1215 — Δικαίωμα Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας πρὸς ἀναδρομικὸν καθορισμὸν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων· ἀναγκαία ἀποχρῶσα προφανὴς δικαιολογία καὶ ἀναδρομὴ κατ' ἐπίλογον μέτρον· ἀκύρωσις σχετικῆς ὑπ. ἀποφάσεως ὡς ἀναιτιολογήτου, Σ.Ε. 1177 σ. 1217, Σ.Ε. 2122 σ. 1264.—Ὑποχρεώσεις ἐρεύνης ὑπὸ Κεντρικοῦ Συμβουλίου Ν. 751 περὶ ὑποχρεώσεως ἐπιχειρήσεως εἰς ἀναγκαστικὴν πρόσληψιν μισθωτοῦ· ἀκύρωσις σχετικῆς ἀποφάσεως ὡς ἀναιτιολογήτου, Σ.Ε. 827 σ. 1237.

Ἀκυρότης. Πότε ἀκυρότης δικαιοπραξίας ἐκ τοῦ ἄρθρ. 174 Ἀστικοῦ Κώδικος, Π 679 σ. 1064.—Ἄκυροι καὶ ἀκυρώσιμοι δικαιοπραξίαι· διαφοραί, ΝΖ σ. 1258.— Συμβάσεις ἐργασίας· ἀξίωσις ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ· ἁρμοδιότης. Βλ. λ. *Ἀδικαιολόγητος πλουτισμός*. *Ἐργατικαὶ διαφοραί*, παρ. Α'.— Συμβάσεως ἐργασίας ἀντικειμένης εἰς νόμον δημοσίας τάξεως, Νμλγ. σ. 142.— Συμβάσεως ἐργασίας· ἀνεφάρμοστον νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, Π 3419 σ. 232, Π 2186 σ. 685, Π 2144 σ. 686, Π 2272 σ. 686, Σημ. σ. 775, Π 1 σ. 807, Εἰσαγ. σ. 929.— Συμβάσεως ἐργασίας καὶ Ν. 3514, Π 2805 σ. 30, Π 4224 σ. 32, Π 4308 σ. 1054, Π 3922 σ. 1055.— Συμβάσεων μετὰ δημοσίου καὶ ἀποζημίωσις ἀπολυομένων· ἐφαρμογὴ τῶν ὑπ' ἀριθ. 956 καὶ 976|1947 πράξεων Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, Α.Π. 28 σ. 308.— Συμβάσεως ἐργασίας μετὰ Δημοσίου μὴ καταρτισθείσης ἐγγράφως· οὐ θεραπεία ἀκυρότητος διὰ τῆς ἐκτελέσεως· ἄρθρ. 159 Α.Κ., Π 31 σ. 425, Π 3923 σ. 105.— Συμβάσεως ἐργασίας κατὰ παράβασιν νόμων περὶ ἐλέγχου νομιμοφροσύνης, Π 838 σ. 1111.—Ἔλλειψις βιβλιαρίου ὑγείας καὶ κῦρος συμβάσεως ἐργασίας, Π 2186 σ. 685, Σημ. σ. 775, Π 37 σ. 923, Εἰσαγ. σ. 928, Π 679 σ. 1064, Νμλγ. σ. 1116.—Ἔλλειψις ἀτομικοῦ βιβλιαρίου ἐργασίας κατ' οἶκον ὑπηρετριῶν καὶ κῦρος συμβάσεως ἐργασίας· ἀκυρότης ἀστυνομικῆς διατάξεως, ἐφ' ὅσον ἄνευ ἐξουσιοδοτήσεως νόμου ἐπιβάλλει περιορισμοὺς ἄσκησιν ἐπαγγέλματος, Π 2581 σ. 732.— Συμβάσεως ἐργασίας ἀλλοδαποῦ ἄνευ νομίμου ἀδείας, Α.Π. 894 σ. 1157, πρβλ. Π 4669 σ. 1106.— Συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τῶν μεταξὺ τοῦ ἐργοδότου καὶ τῆς ὑπαλλήλου ἐξωγαμίων σχέσεων· πότε δύναται νὰ προκύψῃ ἀκυρότης τῆς συμβάσεως, Π 4578 σ. 1169.— Συμφωνίας μὲ περιορισμὸν δικαιώματος λύσεως συμβάσεως διὰ σπουδαίον λόγον, Π 3798 σ. 18.— Καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου ἄνευ σπουδαίου λόγου· συνέπειαι, Π 20 σ. 631.— Ἀπολύσεως ἐπικειμένης προσκλήσεως μισθωτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα πρὸς περιγραφὴν τῶν ἐκ τοῦ Νόμου 3514 δικαιωμάτων, Π 2382 σ. 29.— Ἀπολύσεως ὀλίγας ἡμέρας ἐμετὰ τὴν ὑπὸ Συμβουλίου Ἐπιλογῆς πρόσκλησιν αὐτοῦ πρὸς κατασταθήσιν διατάξεων προστασίας στρατευομένων, Π 346 σ. 798.— Καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐν κατοχῇ δικαιώ-

ματος. Α.Π. 593 σ. 56, Π 4488 σ. 555, Π 716 σ. 793, Π 896 σ. 1162.— Παραιτήσεως μισθωτού άπό δικαιωμάτων του, Βλ. λ. *Ανεργία*, παράγρ. Γ', *Εργασίας σύμβασις*, *Καταγγελία συμβάσεως εργασίας*, παράγρ Γ', *Συλλογικαί συμβάσεις*.— Μειώσεως μισθού καθωρισμένου διά συλλογικής συμβάσεως εργασίας ή υπουργικής αποφάσεως, Π 553 σ. 120. — Παραιτήσεως από δικαιώματος μισθού έκ συλλογικής συμβάσεως εργασίας ή υπουργικής αποφάσεως· ενυπάρχων φόβος μισθωτού διά καταγγελίαν συμβάσεως εργασίας εν μη αποδοχή, Π 1115 σ. 827.— Παραιτήσεως ναυτικών από δικαιωμάτων έκ διατάξεων περί προστασίας, Π 6501 σ. 934, Π 8349 σ. 986.— Συμφωνίας περί παροχής εργασίας κατά Κυριακάς ή υπέρ το όκτάωρον· συγκεκριμ. Βλ. λ. *Κυριακή*, *Υπερωρίαι*.— Δηλώσεως ναύτου ή κληρονόμων περί παραιτήσεως από αξιώσεων ή συμβιβασμού, Π 9241 σ. 177.— Συμφωνιών επιβλαβών διά τά έκ του Ν. 2112|1920 δικαιώματα των μισθωτών, Βλ. λ. *Καταγγελία συμβάσεως εργασίας*, παράγρ. Γ'.— Κύρος ατομικών συμβάσεων περί μισθού υπέρ τά νόμιμα όρια. Βλ. λ. *Αποδοχαί*, παράγρ. Γ', *Συλλογικαί συμβάσεις*.— Απασχόλησις μισθωτού εις δύο εργοδότας· ούκ άκυρότης συμβάσεως εργασίας, Π 5126 σ. 1173.— Άκύρωσις απολύσεως υπαλλήλου δι' αποφάσεως Σ.Ε και δικαίωμα μισθού, Α.Π. 410 σ. 1208.— Προαλλήψεως νομικών συμβούλων ή δικηγόρων παρ' Οργανισμοίς Κοινωνικής Ασφαλίσεως δι' αποφάσεως Υπουργού Εργασίας κατ' Α.Ν. 1022|1946 άνευ προηγουμένης γνώμης Διοικ. Συμβουλίου τού Ασφαλιστικού Οργανισμού, Σ.Ε. 1125 σ. 1232.— Διορισμού ιατρού εις νομικά πρόσωπα, ιδρύματα και επιχειρήσεις έν έλλείψει οργανωμένου ιατρικού τμήματος και μή απασχολήσει άνω των 15 ιατρών, Σ.Ε. 809 σ. 1236.— Κανονιστικού διατάγματος, μή υποβληθέντος προς επεξεργασίαν εις Συμβούλιον Επικρατείας, Σ.Ε. 652 σ. 87.— Νομοθετική κύρωσις άκύρου κατά τό Σύνταγμα Κανονιστικού Διατάγματος, Σ.Ε. 1551 σ. 1094.—Υπουργικής αποφάσεως περί μή ισχύος αναδρομικώς υπ. άριθ. 18310|1946 ό.δ. επί άρτεργατών, Π 4324 σ. 124.— Διατάξεων περί Οργανισμού Αντιφυματικής Ασφαλίσεως, Γν. σ. 249.— Ούχί εκ βραδείας καταθέσεως προτάσεων εν διαδικασίᾳ Ν. ΓΦΟΔ', Α.Π. 94 σ. 421.—Άρθρου 23 Β.Δ. 18 Ιουνίου|1 Αυγούστου 1936, εκτελεστικού Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περί συλλογικών διαφορών εργασίας» ως εκτός νομοθετικής εξουσιοδοτήσεως, Α.Π 165—169 σ. 502.— Υπ. αποφάσεως 2750|1951 και ως προς καθορισμόν ωρών εργασίας μαθητευομένων κατά χρήσιν εξουσιοδοτήσεως Ν. 28|1944, Σ.Ε. 706 σ. 526.—Υπουργικής αποφάσεως εις εκτέλεσιν άκύρου όρου αποφάσεως επιτροπής διαιτησίας, Σ.Ε. 1452 σ. 1093.— Έκτακτοι οικονομικαί ενισχύσεις δι' εορτάς· άκύρωσις σχετικής υπουργικής αποφάσεως και επιστροφή ληφθέντων, Ε 75 σ. 614.—Άκυρωσιμον αποφάσεως συνελεύσεως αντιτιθεμένης προς τον νόμον ή καταστατικόν· παραγωγή εννόμων αποτελεσμάτων μέχρι δικαστικής άκυρώσεως, Π 423 σ. 236.— Άκύρωσις αποφάσεως Κεντρικού Συμβουλίου Α.Ν. 751|1948 περί διορισμού μετά την εκπνοήν της προθεσμίας, Σ.Ε. 785 σ. 1235.—Άοριστία λόγου άναιρέσεως περί άκυρότητος κατά την ποινικήν έκ' άκροατηρίω διαδικασίαν, Α.Π. 363 σ. 1221.— Η άγωγή τού άκύρως απολυομένου μισθωτού, ΝΖ σ. 1258.—Άλλα θέματα βλ. εις τάς οικείας λέξεις, ήτοι: *Αίτησις άκυρώσεως*, *Ανεργία*, *Αποδοχαί*, *Καταγγελία συμβάσεως εργασίας*, *Καταχρήσεις δικαιώματος*, *Στράτευσις*, *Συλλογικαί διαφοραί*, *Συλλογικαί συμβάσεις* κλπ.

Αλλεπάλληλοι συμβάσεις εργασίας. Ωρισμένων χρόνων μή δικαιολογούμεναι έκ της φύσεως υπηρεσιών· συνιστούν σύμβασιν αορίστου χρόνου. Π 2383 σ. 446, ΝΖ σ. 975, Π 28 σ. 987, Νμλγ. σ. 1116.

Αλληλέγγυον. Πώλησις άτμοπλοίου υπό αρχικού κυρίου του οφείλοντος μισθούς· ευθύνη αγοραστού εις ολόκληρον κατ' άρθρ. 479 Αστικού Κώδικος, Π. 424 σ. 757.

Αλλοδαποί. Απαγορευσις εις αλλοδαπούς αναλήψεως εν Ελλάδι πάσης φύσεως εργασίας, άνευ εφοδιασμού προηγουμένως δι' επί τούτω εγγράφου άδειας της Αρχής· αποκλειστικός τρόπος αποδείξεως ή άδεια της νομίμου Αρχής· άκυρότης άλλως συμβάσεως, αντικειμένης εις νόμους περί αλλοδαπών, όντας δημοσίας τάξεως έκ λόγων γενικωτέρου κοινωνικού συμφέροντος, Α.Π. 391 σ. 1167, πρβλ. Π 4669 σ. 1106.— Προϋποθέσεις υπαγωγής αλλοδαπών εις ασφάλισιν Ι.Κ.Α.· εφαρμογή άρθρου 2 Ν. 118|1945 διά καταγγελίαν συμβάσεως εργασίας, Π 4578 σ. 1169.

Αλλοδαπός νόμος. Βλ. λ. *Ιδιωτικόν διεθνές δίκαιον*.

Αμέλεια. Η δόλος εν παραβάσει Ν. 751|1948· έκτίμησις δικαστηρίου, Α.Π. 581 σ. 378.—Βαρεία εργοδότου εν εργατικῷ ατυχήματι· μή εξομοίωσις προς δόλον, Α.Π. 61 σ. 370, πρβλ. Π. 7621 σ. 749.— Ζημίαι από μισθωτού εξ αμελείας και άρθρ. 664 Α.Κ. και 3 β. δ. 24 Ιουλίου 1920, Π 48 σ. 1100.

Αμερικανικαί εταιρίαι. Προσωπικόν· ασφάλισις Ι.Κ.Α.. Έγκ. σ. 1014.

Αμοιβή. Παροχή εργασίας αντί αμοιβής κατ' αποκοπήν· υποχρέωσις αναλόγου απασχολήσεως και νόμιμοι συνέπειαι παραβάσεως, Π 3700 σ. 1103.—Αποζημιώσεις δι' απόλυσιν εργατών κατ' αποκοπήν αμειβομένων· αποζημιώσεις ημερών άδειας, Γν. Σ. σ. 758.— Σύμβασις εργάτου έπ' αμοιβῇ, κατ' αποκοπήν έκ των υπ' αυτού είσπραττομένων· φύσις σχέσεως οδηγού αυτοκινήτου (ταξί), ΝΖ σ. 545. Βλ. και λ. *Αβροκίνητα*.

Αμφιβολία. Εδλογος διαδίκου· συμψηφισμός δικαστικής δαπάνης, Π 3 σ. 424, Π 12 σ. 426, Π 1612 σ. 458.— Εδλογος εργοδότου περί της καταβλητέας αποζημιώσεως· ούκ άκυρότης καταταγγελίας συμβάσεως εργασίας κατ' άρθρ. 9 Ν. 118|45, Π 9843 σ. 57, Π 46 σ. 167, Α.Π. 73 σ. 360, Π 3003 σ. 681, Π 37 σ. 806.—Ως προϋπόθεσις δικαιώματος αναγνωριστικής αγωγής, Π 409 σ. 811.

Αναβολή. Συζητήσεως επί βραδείας καταθέ-

σεως προτάσεων. Α.Π. 94 σ. 421.—Πολιτικῆς δίκης μέχρις ἐκδόσεως ποινικῆς ἀποφάσεως, Π 109 σ. 520.—Κατατάξεως ἐν τῷ στρατῷ καὶ προτασία Ν. 3514, Π 4126 σ. 1053.

Ἀναγγελία. Βλ. λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. Β',Γ').—

Ἀναγκαστική σχέσις ἐργασίας. Βλ. λ. *Νεοπολεμιστεί. Στράτευσις* (παράγρ. Η').

Ἀναγνώρισις. Καταβολὴ χρόνου εἰσπραττομένου ἀναγκαστικῶς κατὰ διατάξεις νόμου εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων· οὐ καὶ ἀναγνώρισις νομίμου ὑποχρεώσεως. Α.Π. 18 σ. 271.—

Ἀναγνωριστική ἀγωγή. Βλ. λ. *Ἀγωγή, Ἐργατικαὶ διαφοραί* (παράγρ. Α').

Ἀναγνωριστική σύμβασις. Ἀγωγὴ ἀποζημιώσεως ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος κατὰ τὸ ἀστικὸν δίκαιον· παρεμπίπτουσα ἀγωγὴ μὲ βάσιν ἀναγνωριστικὴν σύμβασιν· κρίσις περὶ μὴ προθέσεως ἀναγνωρίσεως ἐκ διαπραγματεύσεων συμβιβασμοῦ, Α.Π. 61 σ. 370.

Ἀναγωγή. Παθήσεις ἐργατῶν μεταλλευτικῶν ἐπιχειρήσεων· ἀπαλλαγὴ ἐπιχειρήσεων καὶ ὑποχρεώσεως Ταμείου Μεταλλευτῶν· δικαίωμα ἀναγωγῆς κατὰ τοῦ παραλείψαντος τὰς νομίμους βεβαιώσεις ἐργοδότου, Α.Π. 10 σ. 307.

Ἀναδρομικότης. Ἐξουσία Ὑπουργῶν κατὰ Ν. 28|1944 πρὸς ἀναδρομικὸν καθορισμὸν μισθῶν· ἔννοια καὶ ἔκτασις ἐξουσιοδοτήσεως Ν. 28|1944. Βλ. λ. *Ἀποδοχαί*, παράγρ. Β'.—Υ.Α. 5563|1948 περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ἐκτάκτων ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν Ἀγροτικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος δι' ὑπηρεσίαν ΕΦ—ΕΞ· κύρωσις δι' Α.Ν. 913|1949 ἀνάδρομος ἰσχὺς ἀπὸ 20 Ὀκτωβρίου 1947, Α.Π. 635 σ. 161.—Ἀκυρότης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ μὴ ἰσχύος ἀναδρομικῶς ὑ.ἀ. 18310|1948 ἐπὶ ἀρτεργατῶν, Π 4321 σ. 124, Σ.Ε. 2122 σ. 1264.—Ἀνεπίτρεπτον ρυθμίσεως φορτοεκφορτωτικῶν δικαιωμάτων ἀναδρομικῶς, Α.Π. 549 σ. 36.—Ὑπολογισμὸς προσαυξήσεως μισθοῦ ἀπὸ γνωστοποιήσεως προϋπηρεσίας καὶ οὐχὶ ἀναδρομικῶς, Π 1426 σ. 868.

Ἀναθεώρησις. Συντάξεων καθόντων μεταλλευτῶν· ἁρμόδιον δικαστήριον πρὸς μεταρρύθμισιν δικαστικῆς ἀποφάσεως κατὰ Ν. 6139|1935, Α.Π. 54 σ. 417.— Ἀποτιμήσεως παροχῶν εἰς εἶδος· ἔννοια συλλογ. συμβ. 4|11|1947· ἐφαρμογὴ συλλ. συμβ. νοσοκόμων, Α. Π. 550 σ. 70, πρβλ. Π 6044 σ. 71, Π 3825 σ. 71.— Καθυστερουμένων ἀποδοχῶν· ἀνίσχυρον ὑ. ἀ. 31265|1945, Α.Π. 688 σ. 216.

Ἀναίρεσις (διοικ.). Ἀπαράδεκτος κατ' ἀποφάσεων Ἐπιτροπῆς ἄρθρου 5 Ν.Δ. 1291|1942 «περὶ τροποπ. τῶν περὶ Ταμείου Ἀσφαλ. Ἀρτεργατῶν νόμων», Σ.Ε. 190 σ. 472.

Ἀναίρεσις (ποιν. δικ.). Ἀοριστία λόγου ἀναιρέσεως περὶ ἀκυρότητος κατὰ τὴν ἐπ' ἀκροατηρίῳ διαδικασίαν· ἀοριστία λόγου περὶ ἀντισυνταγματικότητος Α.Ν. 2018|39, Α.Π. 363 σ. 1221.

Ἀναίρεσις (πολ. δικ.). Βλ. καὶ λ. *Ἀνέλεγκτον*. Ἀπαράδεκτος κατὰ πρωτοδίκου ἐκκληθείσης ὑπὸ Ἐφετείου καὶ προσβαλλομένης μετὰ ταῦτης, Α.Π. 587 σ. 15.— Ἀποδοχὴ ἀποφάσεως καὶ ἔνδικον μέσον ἀναιρέσεως, Α.Π. 546 σ. 85.—Ἀπαράδεκτον ἰσχυρισμοῦ τὸ πρῶτον ἐνώπιον Ἀρείου Πάγου, μὴ ὑποβληθέντος πρότερον εἰς Δικαστήριον οὐσίας· ἐξαίρεσις, Α.Π. 631 σ. 158, Α.Π. 15 σ. 205, Α.Π. 633 σ. 220, Α.Π. 94 σ. 421.— Συνεκδίκασις συναφῶν αἰτήσεων, Α.Π. 15 σ. 205, Α.Π. 638 σ. 217.— Λόγος ἀναιρήσεως καὶ δικαίωμα ἀναιρέσεως, Α.Π. 638 σ. 216.— Στήριξις διατακτικοῦ ἀποφάσεως ἐκ τῆς ἐπαλλήλου αἰτιολογίας, Α.Π. 597 σ. 321.—Ἔρεισμα στηρίζον αὐτοτελῶς τὸ διατακτικὸν ἀποφάσεως· ματαία ἡ ἔρευνα λόγου ἀναιρέσεως πλήττοντος ἐπάλληλον ἔρεισμα, Α.Π. 89 σ. 868, Α.Π. 61 σ. 370, Α.Π. 94 σ. 421.— Ἀπαράδεκτον λόγου ἀναιρέσεως μὴ περιεχομένου ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ, ἀλλ' εἰς τὰς προτάσεις, περὶ ὧν δὲν ἀποδεικνύεται, ὅτι ἐκοινοποιήθησαν κατὰ τὸ ἄρθρ. 821 § 3, Α.Π. 194 σ. 613.— Κακὴ σύνθεσις δικαστηρίου· πότε λόγος ἀναιρέσεως, Α.Π. 581 σ. 378.—Ἐσφαλμένη κήρυξις ἁρμοδιότητος· λόγος ἀναιρέσεως· παραδεκτὴ πρότασις τὸ πρῶτον παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ, ὡς ἀφορῶντος τὴν κοινὴν εὐταξίαν, Α.Π. 58 σ. 362.—Μὴ λῆψις ὑπ' ὄψιν ὑπὸ δικαστηρίου οὐσίας πραγμάτων προταθέντων· ἔννοια ἄρθρ. 807 παρ. 7 Πολιτικῆς Δικονομίας, Α.Π. 183 σ. 630.—Μὴ ἀπάντησις εἰς ἐπουσιώδη ἰσχυρισμόν· οὐ λόγος ἀναιρέσεως, Α.Π. 18 σ. 271.—Ἀναίρεσις διὰ μὴ λῆψιν ὑπ' ὄψιν προσαχθεισῶν ἀποδείξεων, Α.Π. 608—612 σ. 422, Α.Π. 199 σ. 618.—Ἀναίρεσις διὰ λόγον ἄρθρ. 807 § 15· ἀνατροπὴ δεδικασμένου, Α.Π. 15 σ. 205.—Ψευδὴς ἑρμηνεία ἢ ἐσφαλμένη ἐφαρμογὴ νόμου· λόγος ἀναιρέσεως, Α.Π. 595 σ. 13, Α.Π. 650 σ. 199, Α.Π. 646 σ. 155, Α.Π. 633 σ. 220, Α.Π. 45 σ. 304, Α.Π. 200 σ. 577, Α.Π. 227 σ. 675, Α.Π. 184 σ. 707, Α.Π. 455 σ. 1268.—Ψευδὴς ἑρμηνεία καὶ ἐσφαλμένη ἐφαρμογὴ συλλογ. συμβάσεως· λόγος ἀναιρέσεως, Α.Π. 550 σ. 70.—Λόγος ἀναιρέσεως ἡ ὀρθὴ ἢ μὴ ἐφαρμογὴ περιστατικῶν εἰς ἔννοιαν καταχρήσεως δικαιώματος, Π 1492 σ. 263.—Ἀναίρεσις διὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν νόμου· παραπομπὴ ὑποθέσεως εἰς Β Τμῆμα διὰ κατάλληλον ἐφαρμογὴν νόμου, Α.Π. 599 σ. 13, Α.Π. 571 σ. 16, Α.Π. 641—645 σ. 112, Α.Π. 646 σ. 155, Α.Π. 78 σ. 360.—Ἀναίρεσις δι' ἐσφαλμένην κήρυξιν ἁρμοδιότητος· παραπομπὴ ὑποθέσεως εἰς ἰσόβαθμον καὶ ὁμοειδὲς δικαστήριον, Α.Π. 58 σ. 362.—Διαφωνία τμημάτων· παραπομπὴ εἰς Ὁλομέλειαν, Α.Π. 56 σ. 419.

Ἀνάκλησις. Ἀποφάσεως περὶ ἀπολύσεως δι' ἔλλειψιν νομιμοφροσύνης καὶ δικαίωμα μισθοῦ· ἔννοια Α.Ν. 516|1948 «περὶ ἐλέγχου νομιμοφροσύνης δημοσίων κλπ. ὑπαλλήλων», Α.Π. 648 σ. 257, Π 2327 σ. 258, πρβλ. Π 567 σ. 258, Παρατ. σ. 259.—Ἀποφάσεως περὶ ἐκτοπίσεως δημοσίου ὑπαλλήλου· ἔννοια σχετικῶν διατάξεων διὰ τὰς συνεπείας ὡς πρὸς τὸν μισθόν, Α.Π. 43 σ. 326.—Ἀμετάκλητον ἀποφάσεων Ὑπουργοῦ περὶ ἀπολύσεως μισθωτῶν κατὰ τὸν Α.Ν. 512|1948 «περὶ μέτρων ἀσφαλείας τῶν ἑταιριῶν κλπ. κοινῆς ὠφελείας»· ἀνεφάρμοστον τῶν περὶ ἀνακλήσεως διοικητικῶν πράξεων ἀρχῶν τοῦ δημοσίου δικαίου, Σ.Ε. 1135 σ. 1272.— Πράξεως περὶ ἀπονομῆς συντάξεως μετὰ δεκαετίαν·

ὑπέρβασις εὐλόγου χρόνου καὶ ἐκ τούτου ἀνεπίτρεπτον ἀνακλήσεως, Σ.Ε. 1157 σ. 1188.

Ἀνακοπή. Ἐργοδότου ἐκ τοῦ ἄρθρ. 235 Πολ. Δικ. κατὰ πράξεως Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἐπιβολῆς παρανόμου ἀσφαλιστικῆς εἰσφορᾶς, Π 3015 σ. 84, Ε 187 σ. 284.— Ἀνεπίτρεπτος κατ' εἰρηνοδικειακῆς ἀποφάσεως Ν. 3514, Π 3519 σ. 85.— Τρίτου κατ' ἄρθρ. 235 Πολ. Δικ. νοητέα ἐξώδικος πρᾶξις καὶ ἡ παρὰ Δημοσίου Ταμίου πρόσκλησις τοῦ ὀφειλέτου πρὸς πληρωμὴν ὀφειλῆς του, Π 304 σ. 467.

Ἀναλογικὴ ἐφαρμογή. Ἀνεπίτρεπτος ἐπὶ ἐξαιρετικοῦ δικαίου, Π 1593 σ. 410.

Ἀνανέωσις. Σιωπηρὰ συμβάσεως ἐργασίας, ΝΖ σ. 890.—Συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου μετὰ Δημοσίου· ἔγγραφος τύπος, Π 4224 σ. 32.

Ἀνάπαυσις Βλ. λ. *Κυριακή*.

Ἀνάπηροι. Βλ. καὶ λ. *Νεοσαλεμισταί. Στρατεύσεις* (παράγρ. Η') δικαίωμα ἀδείας ἀναπήρων μισθωτῶν κατ' Α.Ν 1324|1949 ἔναρξις ἰσχύος ἔτους· μὴ νοητέον τὸ ἔτος ὡς ἡμερολογιακόν, Π 4864 σ. 284.—Ἀσφάλισις ἀναπηρίας παρὰ τῷ Ι.Κ.Α., Ἔγκ. 109 σ. 1017.

Ἀναπροσαρμογή. Βλ. λ. *Ἀναθεώρησις*.

Ἀνάρμοστος συμπεριφορά. Ἀναγκαστικὴ σχέσις ἀπολυομένων ἐκ τοῦ στρατοῦ· ὑποχρέωσις παροχῆς ἐργασίας καὶ συνέπειαι ἐξ ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς μισθωτοῦ, Π 1713 σ. 789, πρβλ. Π 230 σ. 790.

Ἀναστολή. Ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας· ἔννοια· ἀναστολὴ ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας λόγῳ ἀπεργίας, ΝΖ σ. 49 ἐπ., 97 ἐπ.— Συμβάσεως ἐργασίας· οὐ καὶ ὀφειλὴ μισθοῦ, Π 408 σ. 566.—Ἐκτελέσεως ἀποφάσεων κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν, ΝΖ σ. 665.— Συνταξιοδοτήσεως παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 1019.—Ἐπιδομάτων ἀνεργίας Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 1186. Βλ. καὶ λ. *Δικαιοστάσιον, Προθεσμία*.

Ἀνατροπή. Δεδικασμένου, Α.Π. 15 σ. 235.

Ἀναψηλάφησις. Ἀπαράδεκτος κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. Γ'ΒΟΑ'· μεταβατικὴ διάταξις Ν.Δ. 331|1941, Π 359 σ. 811.— Λόγος ἀναψηλαφήσεως καὶ δικαίωμα ἀναιρέσεως, Α Π. 638 σ. 216.

Ἀνδρὸς ἀγαθοῦ κρίσις. Ἡ δικαστικὴ κρίσις «ἀνδρὸς ἀγαθοῦ», ΝΖ σ. 897.

Ἀνειδίκευτοι ἐργάται. Ἔκτασις ἐφαρμογῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 53700|1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ ἡμερομισθίου ἀνειδικεύτων ἐργατῶν, Γν. Σ. σ 332.

Ἀνέλεγκτον. Ὑπὸ δικαστηρίου τῆς ἀνάγκης ἐκδόσεως Ἀναγκ. Νόμου, Π 3708 σ. 18.— Κρίσεως Συμβουλίων Ν. 751|1948 ὡς πρὸς διορισμὸν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, Π 739 σ. 27, Α.Π. 581 σ. 378.— Κρίσεως περὶ δολίας προαιρέσεως ἢ ἀμελείας ἐν παραβάσει Ν. 751|1948, Α.Π. 581 σ. 378.— Κρίσεως ἐργοδότου περὶ θέσεως εἰς διαθεσιμότητα, Π 97 σ. 1231.—Ἐκτιμήσεως πραγμάτων ὑπὸ Ἀρείου Πάγου, Α.Π. 593 σ. 56, Α.Π. 646 σ. 155, Α.Π. 17 σ 203, Α.Π. 638 σ. 216, Α.Π. 548 σ. 293, Α.Π. 89 σ. 358, Α.Π. 94 σ. 491, Α.Π. 536 σ. 1163, Α.Π. 410 σ. 1208.— Κρίσεως περὶ ἀοριστίας ἀγωγῆς, Α.Π. 548 σ. 293.—Ἐκτιμήσεως προσκομισθέντων ἀποδεικτικῶν στοιχείων, Α.Π. 91—93 σ. 853.

Ἀνεργία. (Ν. 118|1945, Ν.Δ. 1255|1949, Α.Ν. 1846|1951). *Α'. Γενικά. Προϋποθέσεις· Ἔκτασις ἐφαρμογῆς Ν. 118|1945.* Σκοπὸς Ν. 118|1945, Π 5126 σ. 1173, Π 2083 σ. 449.—Ἀσφάλισις μισθωτῶν εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, ΝΖ σ.441.—Ἔναρξις ἰσχύος Ν.Δ. 1255|1949, Α.Π. 88 σ. 399. — Κύκλος μισθωτῶν ὑπαγομένων εἰς ἀσφάλισιν Ταμείου Ἀνεργίας μετὰ Ν.Δ. 1255|1949 καὶ συνεπῶς εἰς καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, Π 1197 σ. 175, Π 1782 σ. 223, Π 710 σ. 318, Π 448 σ. 367, Α.Π. 88 σ. 399, Νμλγ. σ. 441, Π 368 σ. 451, Π 2564 σ. 462, Α.Π. 173 σ. 568, Π 7943 σ. 847, Π 4274 σ. 1039, Α.Π. 455 σ. 1266.— Κριτήρια ἀσφαλίσεως μισθωτῶν εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας κατὰ Ν.Δ 1255|1949, Α. Π. 650 σ. 109 ἑξ., Εἰσαγ. σ. 109, Π 1197 σ. 175, Π 1782 σ. 223, Π 21 σ. 369, Νμλγ. σ. 441, Π 2383 σ. 446, Π 409 σ. 514, Α.Π. 173 σ. 568, Π 2146 σ. 683, Π 37 σ. 806, Π 4 σ. 808. —Σύστημα ἀσφαλίσεως μισθωτῶν κατ' ἀνεργίας εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας κατὰ Ν.Δ. 1255|1949 ἀδιάφορον ἂν ὁ ἐργοδότης δὲν ἀσκῇ ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν, Π 1348 σ. 816, Νμλγ. σ. 441.— Μόνη προϋπόθεσις ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας μετὰ Ν.Δ. 1255|1949 ἡ ἰδιότης τοῦ ἠσφαλισμένου κατὰ τῆς ἀσθενείας παρὰ τῷ Ι.Κ.Α., Π 1197 σ. 175, Νμλγ. σ. 441, Π 21 σ. 369, Εἰσαγ. σ. 445, Π 2383 σ. 446.— Ἔννοια ὅρου «ἠσφαλισμένος κατὰ τῆς ἀσθενείας παρὰ τῷ Ι.Κ.Α.» δι' ἐφαρμογὴν Ν. 118|1945, Π 2383 σ. 446, Π 409 σ. 514.— Προϋπόθεσις ὑπαγωγῆς μισθωτῶν εἰς ἀσφάλισιν Ταμείου Ἀνεργίας ἡ ἀσφάλισις αὐτῶν κατὰ τῆς ἀσθενείας παρὰ τῷ Ι.Κ.Α.· μὴ ἀναγκαία ἐγγραφὴ εἰς μητρῶα Ι.Κ.Α.· αὐτεπάγγελτος καὶ αὐτόματος ἡ ἀσφάλισις, Α.Π. 650 σ. 109 ἑξ., Εἰσαγ. σ. 109, Π 1782 σ. 223, Νμλγ. σ. 441, 1119, Α.Π. 173 σ. 568 ἑξ., Π 2146 σ. 683.— Ἐγκαταλείψις ὑπὸ Ν.Δ. 1255|1949 παλαιοῦ κριτηρίου εἴδους ἐπιχειρήσεως δι' ὑπαγωγὴν εἰς Ν. 118|1945· μόνα κριτήρια ἤδη ἡ ἰδιότης ἐργαζομένου ὡς μισθωτοῦ, ἡ ἀσφάλισίς του κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. καὶ ἡ ἀπασχόλησίς του εἰς περιφερείας, ἐνῶ ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις Ι.Κ.Α., Π 2383 σ. 446, Π 409 σ. 514, —Ὑπαγωγὴ εἰς ἀσφάλισιν Ι.Κ.Α. καὶ ἑπομένως καὶ Ν. 118|1945 ὑποχρεωτικῶς τῶν ἐν τῷ τόπῳ, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐπεξετάθησαν καὶ ἰσχύουν αἱ διατάξεις Νόμου περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων· ἀνεξαρτήτως τόπου ἕδρας ἐπιχειρήσεως, Α.Π. 650 σ. 109, Α.Π. 173 σ. 568, Εἰσαγ. 109, 568, Νμλγ. σ. 441.— Ἀσφάλισις μισθωτῶν εἰς τὸ Ι.Κ.Α. κατὰ τῆς ἀσθενείας· ἀδιάφορον διὰ τὴν ἀσφάλισιν καὶ καταγγελίαν κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἡ μὴ καταβολὴ ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν, Π 4 σ. 808.— Ὑπαγωγὴ εἰς ἀσφάλισιν Ν. 118|1945, ἀδιαφόρως τοῦ ὅτι ἐκ τῆς ἀσφαλίσεως δὲν ὠφελεῖται ὁ ἐργοδότης, Γν. Σ. σ. 811.— Παροχὴ ἐργασίας εἰς ἰδιώτην

ὑπὸ συνταξιούχων τοῦ Δημοσίου καὶ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, Π 7204 σ. 1002.—Ἐξαίρεσις ὑπαγωγῆς μισθωτῶν ἀσφαλιζομένων κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς ἄλλον ἀσφαλιστικὸν ὀργανισμόν, Π 520 σ. 411, Π 985 σ. 463, Π 1141 σ. 573, Π 2561 σ. 575, Π 7455 σ. 854, Νμλγ. σ. 1119. — Μὴ ὑπαγωγὴ συντακτῶν, ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν ἡμερησίων Ἐφημερίδων Ἀθηνῶν - Θεσσαλονίκης· ἀσφάλισις κατ' ἀνεργίας εἰς Εἰδικὸν Ταμεῖον Ν. 3501|1945· καταργησις διὰ Ν.Δ. 1255|1949 προϋφισταμένων εἰδικῶν διατάξεων, ἐπομένως καὶ Ν. 1126|1946, Π 520 σ. 411, Π 2464 σ. 575.—Ἐξαίρεσις μόνον τῶν πράγματι ἠσφαλισμένων εἰς ἄλλους Ὀργανισμούς· ὑπαγωγὴ ἀρτεργατῶν εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας, ἐφ' ὅσον δὲν λειτουργεῖ παρὰ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν ἢ κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισις, Π 7455 σ. 854, πρβλ. Π 985 σ. 463, Νμλγ. σ. 1119.— Ἀνασφάλιστον μισθωτῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν· ἐφαρμογὴ Ν. 118|1945, Π 1141 σ. 573.— Καταργησις διὰ Ν.Δ. 1255|1949 προϋφισταμένων ἐξαιρέσεων ὑπαγωγῆς εἰς Ν. 118|1945, Π 1197 σ. 175, Π 803 σ. 314, Π 710 σ. 313, Π 21 σ. 569, Π 2383 σ. 446, Π 6598 σ. 739, Π 7943 σ. 847, Π 4274 σ. 1039, Νμλγ. σ. 441.— Ἀσφαλιζόμενα εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας πρόσωπα μετὰ Ν.Δ. 1255|1949· καθορισμὸς ἐξ ὑπαρχῆς κύκλου ὑπαγομένων εἰς ἀσφάλισιν μισθωτῶν, ἐξαιρουμένων μόνον τῶν ἐν τῷ Ν.Δ. 1255|1949 μισθωτῶν· καταργησις δι' αὐτοῦ πάσης ἄλλης προϋφισταμένης ἐξαιρέσεως ὑπαγωγῆς εἰς Ν. 118|1945, Π 409 σ. 311, Π 710 σ. 313, Π 803 σ. 314, Π 448 σ. 367, ΝΖ σ. 441.— Contra: Διατήρησις ἐν ἰσχύϊ προϋφισταμένων ἐξαιρέσεων ὑπαγωγῆς μισθωτῶν εἰς ἀσφάλισιν κατὰ τῆς ἀνεργίας καὶ μετὰ Ν.Δ. 1255|1949 ἔννοια διατάξεως ἄρθρ. 11 Ν.Δ. 1255|1949, Α.Π. 455 σ. 1283, Α.Π. 398 σ. 1110, Α.Π. 571 σ. 16.— Ἔννοια ἄρθρ. 11 § 7 Ν.Δ. 1255|1949 περὶ καταργήσεως πάσης διατάξεως τῆς κειμένης νομοθεσίας ἀντικειμένης εἰς Ν.Δ. 1255|1949· ἀναφορὰ αὐτῆς εἰς διατάξεις γενικοῦ περιεχομένου καὶ οὐχὶ εἰς ἀφορώσας ὡρισμένα πρόσωπα, Α.Π. 398 σ. 1110.—Ἀνεφάρμοστον Ν. 118|1945 ἐπὶ προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ. καὶ Σ.Π.Α.Π. κατὰ Ν.Δ. 648|1948· διατήρησις τῆς ἐξαιρέσεως καὶ μετὰ Ν.Δ. 1255|1949, Α.Π. 571 σ. 16.—Ἀνεφάρμοστον Ν. 118|1945 ὄχι μόνον ἐπὶ τοῦ χρόνου ἀποκαταστάσεων τῶν ἐκ τοῦ πολέμου ζημιῶν προσλαμβανομένου προσωπικοῦ τῶν Σ.Ε.Κ. καὶ Σ.Π.Α.Π., ἀλλὰ γενικῶς ἐπὶ ἅπαντος τοῦ προσωπικοῦ, Α.Π. 571 σ. 16.—Ὑπαγωγὴ εἰς ἀσφάλισιν καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945· καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας καὶ συνδεομένου διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου προσωπικοῦ δημοσίων νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων· ἀνεφάρμοστον Ν. 291|1943, Π 1197 σ. 175, Π 10637 σ. 274 ἐμμ., Π 448 σ. 367, Π 6598 σ. 739.— Ἐπέκτασις Ν. 118|1945 δι' ὑ.ἀ. 20516|1948 εἰς προσωπικὸν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων σανατορίων, νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων κ.λπ.· ἰσχὺς ὑ.ἀ. ὡς νόμου· ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ κοινωφελῶν νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων· ἀνεφάρμοστον Ν. 291|1943· κατάργησις ἄλλως Ν. 291|1943 διὰ πράξεως 303|1946 Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου· περιορισμὸς διὰ Ν.Δ. 1255|1949 ἐξαιρέσεων ὑπαγωγῆς εἰς Ν. 118|1945 εἰς μόνας Ν.Δ. 1255|1949 ἐξαιρέσεις, Π 803 σ. 314, Π 6598 σ. 739.—Καταργήσις Ν. 291|1943 περὶ προσωπικοῦ νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων διὰ πράξεως 203|1946 Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου· καταργήσις πάντως καὶ διὰ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, Π 1348 σ. 316.— Ἐφαρμογὴ Ν. 118|1945 ἐπὶ προσωπικοῦ Φυματιολογικοῦ Ἰνστιτούτου Σισμανόγλου, Π 803 σ. 314, Π 1348 σ. 316, Π 6598 σ. 739.—Μὴ ὑπαγωγὴ ἐργατῶν θαλάσσης εἰς ἀσφάλισιν κατ' ἀνεργίας Ν. 118|1945· εἰδικὴ ὑπὲρ αὐτῶν νομοθετικὴ προστασία· παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ δύτου· ἀνεφάρμοστον Ν. 118|1945, Π 128 σ. 454.—Προσωπικὸν Κρατικοῦ Ὀργανισμοῦ Διαχειρίσεως Πλεονάζοντος Συμμαχικοῦ Ὑλικοῦ (Ο.Δ.Ι.Σ.Υ.)· ἐξαίρεσις διὰ Ν.Δ. 183|1946 ὑπαγωγῆς εἰς Ν. 118|1945· διατήρησις ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ Ν.Δ. 1255|1949, Α.Π. 197 σ. 579.—Ὑπαγωγὴ μετὰ τὸ Ν.Δ. 1255|1949 καὶ μισθωτῶν λιγνιτωρυχείων, Π 21 σ. 569.— Μισθωτοὶ λιγνιτωρυχείων· ἐξαίρεσις ὑπαγωγῆς εἰς Ν. 118|1945· περίπτωσις μισθωτοῦ μὴ ἀνήκοντος εἰς προσωπικὸν ἀσκουμένης ὑπὸ ἐργοδότου ἐπιχειρήσεως λιγνιτωρυχείου, ἀλλ' εἰς προσωπικὴν αὐτοῦ ὑπηρεσίαν· ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 διὰ καταγγελίαν, Α.Π. 250 σ. 669.—Ἀνεφάρμοστον Ν. 118|1945 ἐπὶ προσωπικοῦ Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος· ἔννοια ἄρθρου 13 Ν.Δ. 1949|1949 διατήρησις εἰδικῆς διατάξεως καὶ μετὰ τὸ Ν.Δ. 1255|1949, Π 3542 σ. 1001, Α.Π. 455 σ. 1266.— Εἰδικαὶ διατάξεις Ν. 552|1945 περὶ τοῦ προσωπικοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ· ἀνεφάρμοστον παντὸς νόμου γενικοῦ· μὴ καταργήσις διὰ Ν.Δ. 1255|1949 περὶ τροποποιήσεως Ν. 118|1945, Α.Π. 398 σ. 1110. Contra: Π 4274 σ. 1039.— Ὑπαγωγὴ εἰς ἀσφάλισιν καὶ τραπεζιτικῶν ὑπαλλήλων, Π 409 σ. 311, Π 710 σ. 313, Π 7943 σ. 847.— Ἀσφάλισις κατ' ἀνεργίας προσωπικοῦ Τραπεζῶν καὶ ὑποχρεώσεις τούτων εἰς καταβολὴν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν, Γν. Σ. σ. 814.— Ἐπέκτασις Ν. 118|1945 καὶ ἐπὶ πάσης φύσεως Συνεταιρισμῶν ὑ.ἀ. 21242|1948· ὑπαγωγὴ εἰς πάσης φύσεως Συνεταιρισμούς καὶ Γεωργικὰς κώμας ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, Π 1475 σ. 571, Π 1141 σ. 573.— Ἐφαρμογὴ Ν. 118|1945 εἰς ὅσας περιφερείας ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α., Π 2564 σ. 462.— Ἐπέκτασις Ν. 118|1945 εἰς περιφέρειαν, ἔνθα δὲν λειτουργοῦσι Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις.— Ἐπέλευσις Ν.Δ. 1255|1949, καθιεροῦντος ὡς κριτήριον ὑπαγωγῆς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς τὸ Ι.Κ.Α.· ἐξακολουθήσις ἰσχύος τῆς ἐπεκτάσεως Ν. 118|1945, ἀδιαφόρως κριτηρίου· τόπος ἀπασχολήσεως μισθωτοῦ, Π 37 σ. 806.— Ἡ νέα κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισις καὶ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951 περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων, Σημ. σ. 668.—Καταργήσις προϋφισταμένων τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ἐξαιρέσεων ὑπαγωγῆς κατηγοριῶν μισθωτῶν εἰς ἀσφάλισιν

κατὰ τῆς ἀνεργίας κ.λ.π., ΝΖ σ. 663. Ἐγκ. σ. 1013. Γνμδ. γμθ. σ. 1013. Βλ. καὶ κατωτέρω παράγρ. Β'.

Δημόσιον, Δήμοι, Νομικὰ Πρόσωπα. Ἀνεφάρμοστον Ν. 118|1945 ἐπὶ σχέσεων ἐργασίας δημοσίου δικαίου, Α.Π. 646 σ. 155.— Πρόσληψις ὑπὸ Δήμου ἡμερομισθίου ἐργάτου χειρωνακτος συνιστᾷ σχέσιν ἰδιωτικοῦ δικαίου· τήρησις διὰ λύσιν συμβάσεως διατυπώσεων ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 μετὰ τὸ Ν.Δ. 1255|1949, Π 130 σ. 76.—Ἀνεφάρμοστον Ν. 118|1945 ἐπὶ προσωπικοῦ Δήμων, προσλαμβανομένου διὰ πραγμάτωσιν σκοποῦ αὐτοδιοικήσεως διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου· φύσις σχέσεως ἐκτάκτου ἡμερομισθίου ἐπάκτου καθαριότητος Δήμου, Α.Π. 646 σ. 155.—Ὑπαγωγὴ εἰς Ν. 118|1945 μετὰ Ν.Δ. 1255|1949 καὶ ὀργανισμῶν Δημοσίου Δικαίου ὡς πρὸς τὸ συνδεόμενον μετ' αὐτῶν διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου προσωπικόν· προσωπικὸν ὀργανισμοῦ ἀνελκύσεως ναυαγίων, Π 1782 σ. 223.—Ἀσφάλισις καὶ μισθωτῶν Δημοσίου, Δήμων, Κοινοτήτων, Κοινωφελῶν Ἱδρυμάτων, τῶν συνδεομένων διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, Π 1948 σ. 316, Εἰσαγ. σ. 399, Π 368 σ. 452.—Ἐξαίρεσις ὑπαγωγῆς εἰς Ν. 118|1945 ἐπιχειρήσεων διεξαγομένων ὑπὸ ἢ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κράτους ἢ τῶν Δήμων ἢ συνδεομένων μετ' αὐτῶν διὰ συμβάσεων παραχωρήσεως· σκοπὸς τῆς μεταβατικῆς ἐξαιρέσεως ὑπαγωγὴ εἰς ἔννοιαν αὐτῶν καὶ ἐπιταχθείσης ὑπὸ Κράτους ἐπιχειρήσεως, Α.Π. 18 σ. 271.—Ὑπαγωγὴ εἰς Ν. 118|1945 τῶν μετὰ τὴν ἔναρξιν ἰσχύος τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 (16 Δεκεμβρίου 1949) καταγγελιῶν συμβάσεων, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπῆγοντο πρότερον (μισθωτοὶ Δημοσίου) εἰς Ν. 118|1945, Α.Π. 88 σ. 399.

Συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου: Ἀνεφάρμοστον, πρὸ Ν.Δ. 1255|1949, τοῦ Ν. 118|1945 ἐπὶ συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου· ἐπέκτασις διὰ Ν.Δ. 1255|1949· ἐφαρμογὴ καὶ διατάξεως ἄρθρ. 9 § 2 Ν. 118|1945 περὶ θέσεως εἰς διαθεσιμότητα δι' ἔλλειψιν ἐργασιῶν, Π 4458 σ. 1099.—Ὑποχρέωσις ἀναγγελίας λήξεως συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου μετὰ τὸ Ν.Δ. 1255|1949· παράλειψις· ποιναὶ καὶ οὐχὶ ἀστικαὶ κυρώσεις, Π 3708 σ. 18, Π 128 σ. 454, Π 2564 σ. 462, ΝΖ σ. 976, Π 3925 σ. 984, Νμλγ. σ. 442, 1119· ἔννοια καὶ περιπτώσεις συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου βλ. εἰς λ. *Ἐργασίας σύμβασις.*

Β'. Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρον 9 Ν. 118|1945, ἄρθρ. 2 Ν.Δ. 8|11.5.1946· ὅροι ἐφαρμογῆς ἄρθρ. 9 Ν. 118· προϋποθέσεις κύρους καταγγελίας κλπ.: Σύστημα καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 καὶ συνέπειαι, Π 65 σ. 852· ἀνεφάρμοστον ἐπὶ οἰκειοθελοῦς ἀποχωρήσεως, Νμλγ. δ. 1119.— Παροχὴ ὑπὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 εἰς ἐργοδότας δικαιώματος ἀνατιθέσεως καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας· περιορισμὸς ὅμως ἐκ τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ., Α.Π. 593 σ. 56, Α.Π. 193 σ. 618, πρβλ. ΝΖ σ. 721.—Ἡ καταγγελία δικαίωμα διαπλαστικόν· μονομερὴς πρᾶξις καταργοῦσα ἀλλότριον δικαίωμα, Π 346 σ. 798, Εἰσαγ. σ. 451.—Ἀδιάφορος διὰ τὴν κατὰ Ν. 118|1945 καταγγελίαν ἡ μὴ συμπλήρωσις δυμήνου ὑπηρεσίας· ἀνυπόχρεων μόνον καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112, Π 2564 σ. 462, Π 1574 σ. 464, Νμλγ. σ. 1119.—Ἀδιάφορος δι' ἐφαρμογὴν Ν. 118|1945 ἔλλειψις δικαιώματος ἐπιδοτήσεως, Π 1574 σ. 464.—Ἔννοια καὶ περιεχόμενον ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945· ἔννοια ἄρθρ. 281 Α.Κ.· ἀνεφάρμοστον μετὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, καθοριζοντος τρόπον ἀπολύσεως πλεονάζοντος προσωπικοῦ, Π 3395 σ. 552.— Διατήρησις ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ εἰσαγωγὴν Ἀστικοῦ Κώδικος τῶν διατάξεων ἄρθρου 9 Ν. 118|1945, Α.Π. 245 σ. 736, Π 65 σ. 852.—Ὁρισμοὶ ἄρθρ. 669 Ἀστικοῦ Κώδικος· ἀνεφάρμοστον ἐφ' ὅσον δὲν συμπορεύονται πρὸς τὸ ἰσχύον σύστημα καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τῶν εἰδικῶν ἐργατικῶν νόμων, Π. 65 σ. 852.—Ἄκυρος σύμβασις ἐργασίας· ἀνεφάρμοστον νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, Π 3419 σ. 232, Π 2144 σ. 686, Π 2272 σ. 686, Σημ. 775, Νμλγ. σ. 442, Π 459 σ. 1119.— Περιπτώσεις ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας βλ. εἰς λ. *Ἐργασίας σύμβασις.*— Καταγγελία ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας δι' ἔλλειψιν βιβλιαρίων ὑγείας, Π 2186 σ. 685, Σημ. σ. 775.—Ἐφαρμογὴ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 καὶ ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν πυρηνελαιουργῶν καὶ σαπωνοποιῶν στερουμένων βιβλιαρίου ὑγείας· συνέπεια παραβάσεως ἡ ποινικὴ δίωξις ἐργοδοτῶν καὶ ὄχι ἡ ἀκυρότης συμβάσεως Π 37 σ. 929.— Φύσις σχέσεως ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου (ταξὶ) πρὸς ἰδιοκτήτην καὶ ἐφαρμογὴ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945, Π 4000 σ. 20, Π 10300 σ. 208, Π 7057 σ. 208, Π 870 σ. 365, Π 890 σ. 367, Σημ. σ. 545, Σημ. σ. 664, Π 4699 σ. 678, Π 3003 σ. 681, Π 459 σ. 849, Α.Μ.Ε.Δ. 2 σ. 991, Π 4821 σ. 1244.— Πάρεργος ἀπασχόλησις μισθωτοῦ (τραπεζικοῦ) εἰς ἐπιχείρησιν· ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 9 Νόμου 118|1945, Π 2083 σ. 449.—Ἐφαρμογὴ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 μετ' ἀπάλυσιν διὰ πειθαρχικὸν παράπτωμα κατὰ κανονισμὸν ἐπιχειρήσεων Α.Ν. 343|1945, Α.Π. 275 σ. 787.— Ἀπόλυσις ἀποστρατευομένων μισθωτῶν· ἀκυρότης ἀπολύσεως ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 καὶ ἐπιδίωξις ἀποζημιώσεως Ν. 3514, Π 607 σ. 931.— Προϋποθέσεις ὑπαγωγῆς ἀλλοδαπῶν εἰς ἀσφάλισιν Ι.Κ.Α.· ἐφαρμογὴ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, Π 4578 σ. 1169.— Ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἀπασχολουμένου ἤδη παρ' ἄλλῳ ἐργοδότῃ· σκοπὸς Ν. 118|1945, Π 5126 σ. 1173.—Ὑποχρέωσις ἀναγγελίας καὶ ἐπὶ καταγγελίας λόγῳ ἀνωτέρας βίας· συνέπειαι παραλείψεως, Π 2384 σ. 556.—Ἡ νέα κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισις καὶ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸν Α. Ν. 1846|1951 περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ΝΖ σ. 663.

Ἐπὶ ἀξιοποίνου πράξεως· ὑποβολὴ μηνύσεως: Μήνυσις κατὰ μισθωτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν καὶ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 9 Ν.

118|1945, Π 870 σ. 365, Π 2070 σ. 518, Π 2217 σ. 519, Π 109 σ. 520, Π 2131 σ. 521, Π 2093 σ. 521, Π 7302 σ. 925, Π 3933 σ. 1062, Νμλγ. σ. 442, 1119.—Ἀπαλλαγὴ τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 διὰ καταγγελίαν εἰς περίπτωσιν μηνύσεως κατὰ μισθωτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν κατ' ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας του· ἀδιάφορος ὁ χρόνος ὑποβολῆς τῆς μηνύσεως, Π 870 σ. 365, Π 2070 σ. 518, Π 2217 σ. 519, Π 109 σ. 520, Π 3933 σ. 1062.—Ἀπαλλαγὴ διατυπώσεων ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 εἰς περίπτωσιν μηνύσεως κατὰ μισθωτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, ἅμεσον σχέσιν ἔχουσαν καὶ ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως· ἰσχυρισμὸς περὶ καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος ἐργοδότου, Π 3933 σ. 1062.—Δικαίωμα μισθωτοῦ ἐπὶ ἀποζημιώσεως Ν. 2112 εἰς περίπτωσιν ἀπαλλαγῆς ἀπὸ κατηγορίας· ἀναβολὴ πολιτικῆς δίκης μέχρι ἐκδόσεως ποινικῆς ἀποφάσεως, Π 870 σ. 365, Νμλγ. σ. 442, Π 109 σ. 520, Π 2131 σ. 521, Π 1764 σ. 629, Π 7302 σ. 925, Α.Π. 416 σ. 1206.—Ἔννοια ἀπαλλακτικῆς ἀποφάσεως δι' ἀποζημίωσιν Ν. 2112· στενωτέρα ἢ ἐν τῷ ποινικῷ δικαίῳ· ἀναγκαία ἀπαλλαγὴ λόγῳ ἀνυποστάτου καταμηνυθείσης πράξεως, Π 2133 σ. 521.—Ἀπαλλαγὴ λόγῳ πλήρους συγχύσεως· ἔλλειψις εἰς περίπτωσιν ταύτην δικαιώματος ἀποζημιώσεως Ν. 2112, Π 2133 σ. 521, πρβλ. Π 7302 σ. 925.—Παραγραφὴ ἀδικήματος κατὰ Ν. 1628|1951 καὶ τύχη ἀποζημιώσεως Ν. 2112, Π 2093 σ. 521.

Διὰ μονομεροῦς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας: Μονομερὴς μεταβολὴ ὅρων συμβάσεως ἐργασίας καὶ συνέπειαι κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, Π 520 σ. 411, Νμλγ. σ. 442, Π 6505 σ. 922.—Ἐξίσωσις μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας πρὸς καταγγελίαν συμβάσεως· ἀκυρότης ἐκ μὴ τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, Νμλγ. σ. 442, Π 1574 σ. 464.— Μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ διὰ μειώσεως ἀποδοχῶν· συνέπεια ὑπὸ τὸν Ν. 2112|1920 καὶ ὑπὸ τὸ ἄρθρον 9 Ν. 118|1945· ἀκυρότης μειώσεως νομίμων ἀποδοχῶν εἰς κατώτερα ὅρια, Π 459 σ. 849.—Μονομερὴς μεταβολὴ ἐπὶ συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου· προστασία ἐκ τῶν ἄρθρων 672, 673 Α.Κ., Νμλγ. σ. 442. Βλ. ὡς πρὸς τὴν μονομερῆ μεταβολὴν ὅρων καὶ λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας*, παράγρ. ΣΤ'.

Καταχρηστικὴ ἄσκησις δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945· περιπτώσεις· συνέπειαι. Βλ. λ. *Κατάχρησις δικαιώματος*.

Ἡ καταγγελία ἐγγράφως: Τύπος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945· ὑποχρεωτικὸς ἔγγραφος τύπος, Π 1061 σ. 59, Α.Π. 650 σ. 109, Π 2335 σ. 684, Α.Π. 275 σ. 787, Π 4376 σ. 1044, Νμλγ. σ. 442, 1119.—Ἀναγκαία καὶ ἡ περιέλευσις τοῦ ἐγγράφου εἰς χεῖρας τοῦ μισθωτοῦ· ἀκυρότης, ἄλλως, καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, Π 2335 σ. 684.

Καταβολὴ ἀποζημιώσεως ἐξ ὁλοκλήρου· ὑπολογισμός· ἐλλιπὴς καταβολή· συνέπειαι: Στοιχεῖον κύρους καταγγελίας κατ' ἄρθρον 9 Ν. 118|1945 ἡ ἐξ ὁλοκλήρου καταβολὴ τῆς ὑπ' αὐτοῦ ὁριζομένης ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 ἢ τοῦ Β.Δ. 16 Ἰουλ. 1920, Π 3843 σ. 57, Π 1061 σ. 59, Α.Π. 650 σ. 109, Α.Π. 46 σ. 166, Π 57 σ. 230, Α.Π. 73 σ. 360, Π 234 σ. 408, Π 1598 σ. 410, Π 1141 σ. 575, Α.Π. 275 σ. 787, Π 6958 σ. 979, Π 78 σ. 982, Π 4376 σ. 1045, Π 9034 σ. 1061, Νμλγ. 443,1119, ΝΖ σ. 1258.— Μὴ ἰσχὺς τῆς εὐχερείας ἐργοδότου κατὰ Ν. 2112|1920 καταβολῆς τοῦ 1|4 ἀποζημιώσεως ἀπαλλήλων εἰς περίπτωσιν ταξικῆς (μετὰ προειδοποίησιν) καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, Νμλγ. σ. 443, Π 4376 σ. 1045.— Καταβολὴ ἀποζημιώσεως μόνον ὅταν ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται τοιαύτης κατὰ Ν. 2112 ἢ Β.Δ. 16 Ἰουλ. 1920, Π 10637 σ. 274, πρβλ. Εἰσαγ. σ. 273, Π 234 σ. 408, Π 807 σ. 463, Π 5046 σ. 1171, Νμλγ. σ. 443.— Περιπτώσεις μὴ δικαιουμένων ἀποζημιώσεως βλ. Νμλγ. σ. 443 καὶ λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας*, παράγρ. ΙΑ'.— Ἀπόλυσις μισθωτοῦ νοσηλευτικοῦ ἱδρύματος κατ' ἄρθρον 9 Ν. 118|1945· ἀνυπόχρεον προκειμένου περὶ ὑπηρέτου (καὶ ἐργάτου) καταβολῆς ἀποζημιώσεως διὰ τὴν ἀπόλυσιν ἐφ' ὅσον δὲν προβλέπεται ὑπὸ τοῦ Β.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, Π 10637 σ. 274.— Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας τεχνιτῶν κουρείων· ἀνυπόχρεον καταβολῆς ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ Β.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 ἀνυπόχρεον ἑπομένως καταβολῆς καὶ κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945· ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 669 Ἀστικοῦ Κώδικος, Π 807 σ. 463.— Ἐπιχειρήσεις καφενείων· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς Β. Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως Ν. 2112|1920· ἀνυπόχρεον διὰ τὴν κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας καταβολῆς ἀποζημιώσεως· ἐφαρμογὴ ἄρθρου 669 Α. Κ., Π 5046 σ. 1171, πρβλ. ὅμως Π 5565 σ. 1269.— Ἀνυπόχρεον καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112 ἐπὶ μὴ συμπληρωσάντων δίμηνον, Π 2564 σ. 462, Νμλγ. σ. 443.— Ὑποχρέωσις δημοσίας καταθέσεως ἀποζημιώσεως ἐν ἀρνήσει μισθωτοῦ πρὸς εἰσπραξιν, Π 1061 σ. 59.—Ἀπαιτεῖται καταβολὴ ἀποζημιώσεως εἰς δικαιοῦχον ἢ κατάθεσις παρὰ Ταμ. Παρακ. καὶ Δανείων· δὲν προσαπαιτεῖται ἀναγγελία παρακαταθέσεως εἰς μισθωτόν, οὔτε, πολλῷ μᾶλλον, ἀνάληψις αὐτῆς παρὰ ταύτου, Π 78 σ. 982.— Συμψηφισμὸς πρὸς μισθὸν κερδηθέντων ἀλλαχοῦ καὶ ἀποζημιώσεως Ν. 2112, Π 46 σ. 166, Νμλγ. σ. 444.— Δικαίωμα ἐργοδότου εἰς συμψηφισμὸν ἀνταπαιτήσεως αὐτοῦ πρὸς ἀποζημίωσιν Ν. 2112 καὶ ὑπὸ τὸ καθεστὼς ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, Π 6505 σ. 922, πρβλ. Νμλγ. σ. 444.— Ὑπολογισμὸς ἀποζημιώσεως Ν. 2112· βάσει τίνων ἀποδοχῶν· ἔννοια τακτικῶν ἀποδοχῶν· συνυπολογιζόμενα εἰς ἀποζημίωσιν κλπ. Βλ. λ. *Ἀποδοχαί* παράγρ. Α', *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας*, παράγρ. Δ'.—Ὑπολογισμὸς βάσει ἀποδοχῶν τελευταίου μηνὸς ὑπὸ καθεστὼς πλήρους ἀπασχολήσεως, Π 78 σ. 982, Π 4376 σ. 1044.—Ἔννοια ἀποδοχῶν τελευταίου μηνὸς ὑπὸ καθεστὼς πλήρους ἀπασχολήσεως, Π 46 σ. 166.— Συνυπολογισμὸς

καὶ ἀναλογίας παροχῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Πάσχα· ἀκυρότης ἄλλως ἀπολύσεως, Π 46 σ. 167, Π 460 σ. 277, Εἰσαγ. σ. 982. Contra: Π 1058 σ. 516, Π 1764 σ. 629, Π 78 σ. 982. βλ. Νμλγ. σ. 443.— Οὐ συνυπολογισμὸς ἀμοιβῶν ἐξ ὑπερωριῶν, Νμλγ. σ. 443, 1117.—Ἀπόλυσις ἠφαλισμένου εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας μισθωτοῦ καὶ ἀμειβομένου ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον λόγον ἐπὶ ποσοστοῖς· δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἀφειλομένης εἰς τεχνίτην μὲ τὸ ἡμερομίσθιον τῆς γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀνεξαρτήτως κατηγορίας εἰς ἣν ἀνήκει, Π 460 σ. 277, Π 3003 σ. 681, πρβλ. Εἰσαγ. σ. 277.—Ὑπολογισμὸς ἀποζημιώσεως βάσει καταβαλλομένων ἀποδοχῶν, ἐκτὸς ἂν αὗται εἶναι κατώτεραι τῶν νομίμων, ὅτε ὑπολογίζεται βάσει τῶν νομίμων, Νμλγ. σ. 443.—Ἀδέσμευτον ἐπὶ ἀκύρου ἀπολύσεως μισθωτοῦ νὰ ζητήσῃ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112 ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι προσέφυγεν εἰς τὸ Δικαστήριον καὶ προσέβαλε τὴν ἀπόλυσιν ὡς ἄκυρον, ἐφ' ὅσον ὁ ἐργοδότης ἐξακολουθεῖ νὰ μὴ ἀποδέχεται τὰς ὑπηρεσίας του, Π 1781 σ. 819.— Ὑπολογισμὸς ἀποζημιώσεως βάσει ἰδιάτητος μισθωτοῦ κατὰ χρόνον ἀπολύσεως· οὐ συνυπολογισμὸς προϋπηρεσίας ἀπαλλήλου ὡς ἐργάτου, Νμλγ. σ. 443, 444.—Ἀποζημίωσις δι' ἀπόλυσιν μισθωτῶν ἐν διαθεσιμότητι· βάσει τίνων ἀποδοχῶν ὑπολογίζεται, Γν. Σ. σ. 1275.

Ἔλλειψις καταβολῆς: Ἀποζημιώσεως καὶ συνέπειαι ἐπὶ τοῦ κύρους τῆς ἀπολύσεως, Π 3843 σ. 57, Π 46 σ. 167, Α.Π. 73 σ. 360, Π 3003 σ. 681, Α.Π. 275 σ. 787, Π 37 σ. 806, Νμλγ. σ. 443.—Ἀκυρότης ἀπολύσεως ἐκ καταβολῆς ἀποζημιώσεως ὡς ἐργάτου καὶ οὐχὶ ὡς ὑπαλλήλου, Α.Π. 275 σ. 787.—Ἀνεπηρέαστον κύρους καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τῆς ὑπάρξεως εὐλόγων ἀμφιβολιῶν ἐργοδότου περὶ τὸν καθορισμὸν τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως, Π 46 σ. 166, Π 3003 σ. 681, Π 37 σ. 806, Α.Π. 73 σ. 360.— Συγγνωστὴ πλάνη ἢ εὔλογος ἀμφιβολία ἐργοδότου περὶ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ μισθωτοῦ καὶ τὴν καταβλητέαν ἀποζημίωσιν· οὐκ ἀκυρότης ἀπολύσεως· ἀξίωσις συμπληρώσεως ἀποζημιώσεως, Π 3843 σ. 57.—Ἀσυγγνωστον πλάνης περὶ τὸν συνυπολογισμὸν καὶ τῆς ἀναλογίας παροχῶν πρὸς μισθωτοὺς ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἑορτῶν, Π 46 σ. 166, Νμλγ. σ. 443.—Ἑλλιπὴς καταβολὴ ἀποζημιώσεως λόγῳ ἀμφιβολιῶν διὰ χρόνον καταρτίσεως συμβάσεως· ἀξίωσις ἀκυρώσεως· κατάχρησις δικαιώματος, Π 848 σ. 1119.

Ἀναγγελία ἀπολύσεως· προθεσμία· στοιχεῖα· παράλειψις ἢ ἐλλείψεις· συνέπειαι: Προϋποθέσεις ἐγκύρου καταγγελίας ἡ ἀναγγελία αὐτῆς εἰς Ταμ. Ἀνεργίας καὶ Γραφ. Εὑρ. Ἐργασίας· ἄλλως ἀκυρότης καταγγελίας, Α.Π. 15 σ. 205, Π 1598 σ. 410, Π 868 σ. 452, Α.Π. 173 σ. 568, Α.Π. 193 σ. 623, Α.Π. 215 σ. 736, Π 6958 σ. 979, Π 4274 σ. 1039, Π 9034 σ. 1061, Α.Π. 378 σ. 1097, Νμλγ. σ. 1119, Π 9431 σ. 1243, ΝΖ σ. 1258.—Ἀναγγελία μετὰ τὸν ἀ.ν. 1846|1951 πρὸς τὸ Ι. Κ. Α., ΝΖ σ. 663. — Ἀναγγελία μετὰ τὸν Λ. Ν. 1846|1951 πρὸς τὸ Ι. Κ. Α., ΝΖ σ. 663.— Ὑποχρέωσις ἀναγγελίας ἐντὸς 8 ἡμερῶν· ἐκπρόθεσμος ἀναγγελία· ἀκυρότης καταγγελίας, Π 368 σ. 452.—Ἔναρξις προθεσμίας ἀναγγελίας, Νμλγ. σ. 443.—Ἀδιάφορον διὰ τὴν κατὰ Ν. 118|1945 καταγγελίαν ἡ μὴ συμπλήρωσις δυμήνου ἀνυποχρεώτου μόνου καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112, Π 2564 σ. 462.—Ἀναγγελία λήξεως συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου μετὰ Ν. 1255|1949· παράλειψις· ποιναὶ καὶ οὐχὶ ἀστικαὶ κυρώσεις, Π 3708 σ. 18, Π 128 σ. 454, ΝΖ σ. 441, Π 2564 σ. 462, Π 3825 σ. 984.—Ὑποχρέωσις ἀναγγελίας καὶ ἐπὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας λόγῳ ἀνωτέρας βίας· συνέπεια παραλείψεως· ἀποζημίωσις μισθωτοῦ διὰ μὴ ἐπιδότησιν παρὰ Ταμείου Ἀνεργίας, Π 2884 σ. 555. — Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 669 Α.Κ.· 15ήμερος προθεσμία καταγγελίας· χρόνος λύσεως συμβάσεως· τήρησις διατυπώσεων ἄρθρ. 9 Ν. 118 ἐπὶ ἀσφαλιζομένων εἰς τὸ Ι.Κ.Α.· ἀνίσχυρον ἀναγγελίας πρὸ λήξεως 15ήμέρου προθεσμίας, Εἰσαγ. σ. 1171, 273.— Διαταγὴ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας πρὸς Ἀστυνομικὴν Ἀρχὴν περὶ ἀποδοχῆς ὑπ' αὐτῆς ἀναγγελιῶν καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ διαβιβάσεως πρὸς ἁρμόδιον Ὑποκατάστημα Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας· κῦρος μετὰ ταῦτα καταγγελίας ἐκ τῆς ἐγχειρίσεως ἀναγγελίας πρὸς Ἀστυνομικὴν Ἀρχήν, Α.Π. 245 σ. 786. —Ὑποχρέωσις ἀναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας μὲ τὰ νόμιμα τῆς ὑ. ἀ. 51560|1948 στοιχεῖα, Π 8351 σ. 920, Π 9034 σ. 1061, Νμλγ. σ. 443.— Στοιχεῖα ἀναγγελίας κατὰ τὴν ἐντὸς τοῦ Νόμου ἐκδοθεῖσαν ὑ. ἀ. 51560|1948, Α.Π. 378 σ. 1097.— Συνέπεια ἐλλείψεως στοιχείων ἀναγγελίας ἡ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, Α.Π. 15 σ. 205, Α. Π. 173 σ. 568, Α. Π. 193 σ. 623, Π 7944 σ. 855, Π 7452 σ. 856, Π 8351 σ. 920, Π 9034 σ. 1061, Α.Π. 378 σ. 1097, Νμλγ. σ. 442.— Παράλειψις ἀναγραφῆς ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ καταγγελίας τοῦ ἀριθμοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου Ι.Κ.Α.· ἀκυρότης, Α.Π. 660 σ. 109, Α.Π. 173 σ. 568, Π 7204 σ. 1002, Νμλγ. 443, 1119. Contra: Π 4343 σ. 61.— Μὴ ἀναγραφὴ στοιχείου ἀναγγελίας· οὐκ ἀκυρότης ἐφ' ὅσον ἐκ τούτου δὲν τίθεται ἐν ἀμφιβολίᾳ ἡ ἀτομικότης τῆς καταγγελθείσης συμβάσεως, Π 4343 σ. 61.— Σφάλματα εἰς τὰ νόμιμα στοιχεῖα ἀναγγελίας· οὐκ ἀκυρότης ἐφ' ὅσον δὲν καθίσταται ἀμφίβολος ἡ ἀτομικότης τῆς καταγγελθείσης συμβάσεως Π 1058 σ. 516.— Στοιχεῖα ἀναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας σχετικὰ πρὸς ἐργοδότην· σκοπὸς ὑ. ἀ. 51560|1948· πότε παράλειψις τούτων ἐπάγεται ἀκυρότητα· οὐχὶ καὶ ἐπὶ νομικοῦ προσώπου διεπομένου διὰ κανονισμοῦ δημοσιευμένου εἰς Ἐφημ. Κυβερνήσεως, Π 10637 σ. 274.— Παράλειψις ὀνοματεπωνύμου, πατρωνύμου καὶ διευθύνσεως τῶν ἐκπροσωπούντων τὴν ἐπιχείρησιν· ἀκυρότης ἀναγγελίας, Α.Π. 193 σ. 623.— Παράλειψις πατρωνύμου τοῦ ἐκπροσωποῦντος τὴν ἐπιχείρησιν φυσικοῦ προσώπου· ἀκυρότης ἀναγγελίας καὶ συνεπῶς καὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, Α.Π

378 σ. 1097.— Παράλειψις στοιχείου οἰκογενειακῶν βαρῶν μισθωτοῦ· συνέπειαι, Π 8551 σ. 920.— Στοιχεῖον οἰκογενειακῶν βαρῶν ἀπολυομένου μισθωτοῦ ἐν ἀναγγελίᾳ κατὰ τὴν ὑ. ἀ. 5156/1948· παράλειψις· οὐκ ἀκυρότης ἐφ' ὅσον βεβαιοῦται ὅτι ὁ ἀπολυόμενος δὲν ἔχει οἰκογενειακὰ βάρη, Π 7841 σ. 1041.— Ἐπίδοσις ἀναγγελίας εἰς ἕτερον καὶ οὐχὶ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας· ἀκυρότης, Νμλγ. σ. 443.

Γ'. *Ἀπόλυσις κατὰ παράβασιν ἄρθρ. 9 Ν. 118· συνέπειαι· ἀκυρότης· ὑπερημερία ἐργοδότου· δικαίωμα ἀποδοχῶν παρελεύσεως· ἀπόδειξις κλπ.*— Ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἀκύρως ἀπολυομένου μισθωτοῦ, ΝΖ σ. 1258.— Ἀκυρότης ἀπολύσεως ἐκ μὴ τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρου 9 Ν. 118/1945· ὑπερημερία ἐργοδότου· ὑποχρέωσις καταβολῆς ἀποδοχῶν, Π 803 σ. 315, Π 1598 σ. 410, Π 868 σ. 452, Π 1574 σ. 464, Π 409 σ. 514, Π 2385 σ. 684, Π 6958 σ. 979, Π 4578 σ. 1169, Νμλγ. σ. 442, 444, ΝΖ 665, Π 9431 σ. 1243, ΝΖ σ. 1258.— Φύσις ἀκυρότητος· σχετικὴ ἢ ἀπόλυτος; Νμλγ. σ. 444, ΝΖ σ. 1258. — Παράλειψις ἀναγγελίας ἢ ἔλλειψις στοιχείων αὐτῆς· συνέπειαι διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας. Βλ. ἀνωτέρω εἰς παράγρ. Ἀναγγελία ἀπολύσεως.— Ἀκυρότης ἐκ μὴ ἐμπροθέσμου ἀναγγελίας κατ' ἄρθρον 9 Ν. 118/1945, Π 9431 σ. 1243.— Παράλειψις ἀναγγελίας ἀπολύσεως γενομένης λόγῳ ἀνωτέρας βίας· συνέπεια ἡ ὑποχρέωσις ἐργοδότου εἰς ἀποζημίωσιν μισθωτοῦ διὰ τὴν ἐξ ὑπαιτιότητός του μὴ ἐπιδότησιν παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας· διακοπὴ ἐργασιῶν ἐπιχειρήσεως ἐξ ἀζητησίας εἰδῶν αὐτῆς, Π 2381 σ. 555.— Μὴ καταβολὴ πλήρους ἀποζημιώσεως Ν. 2112· συνέπεια ὡς πρὸς καταγγελίαν. Βλ. ἀνωτέρω εἰς παράγρ. Καταβολὴ ἀποζημιώσεως.— Μὴ συναγωγὴ παραιτήσεως μισθωτοῦ ἀπὸ δικαιώματος προσβολῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου ἐκ τῆς ἐπιδοτήσεως ὑπὸ Ταμείου Ἀνεργίας ἢ τῆς ἀλλαχοῦ παροχῆς ἐργασίας, Π 1061 σ. 59.— Μὴ συναγωγὴ παραιτήσεως προσβολῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου ἐκ μόνης εἰσπράξεως ἀποζημιώσεως Ν. 2112, Π 6408 σ. 1211, Π 9431 σ. 1249.— Συναγωγὴ παραιτήσεως ὁσακις πρὸς τῇ εἰσπράξει ἀποζημιώσεως Ν. 2112 συνυπάρχει καὶ δήλωσις μισθωτοῦ περὶ ὑποχρήσεως της συμβάσεως ὡς λυθείσης καὶ περὶ μὴ διατηρήσεως οὐδεμιᾶς κατὰ τοῦ ἐργοδότου ἀπαιτήσεως, Π 6408 σ. 1211.— Λῆψις ἀποζημιώσεως Ν. 2112 εἰς περίπτωσιν ἀκύρου ἀπολύσεως καὶ ἐπιδίωξις καταβολῆς καὶ ἀποδοχῶν· κατάχρησις δικαιώματος, Π 30 σ. 128.— Ἐπιδότησις μισθωτοῦ καὶ συμψηφισμὸς ὠφελειῶν ἐπὶ ἀκύρου ἀπολύσεως, Π 1061 σ. 59.— Ἀκυρότης ἀπολύσεως μισθωτοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118/1945 καὶ ἐπιδίκασις μειωμένων κατὰ τὴν Υ.Α. 3601/1946 ἀποδοχῶν, Α.Π. 607 σ. 114.— Συμψηφισμὸς ἀλλαχοῦ κερδηθέντων. Βλ. λ. *Ἐργασίας σύμβασις*.— Συμψηφισμὸς πρὸς μισθὸν κερδηθέντων ἀλλαχοῦ καὶ ἀποζημιώσεως Ν. 2112, Π 46 σ. 166.— Δικαίωμα παραιτήσεως ἀπὸ ἀκυρότητος καταγγελίας καὶ ἀποδοχῆς ὡς ἐγκύρου διὰ τὴν ἀποζημίωσιν Ν. 2112, Π 1781 σ. 319, Νμλγ. σ. 444.— Ματαία ἡ προσφορὰ τῶν ὑπηρεσιῶν μετὰ τὴν ἀπόλυσιν· οὐ στοιχεῖον ἀγωγῆς ἡ προσφορὰ πρὸς ἐξακολούθησιν παροχῆς ἐργασίας, Α.Π. 410 σ. 1208, πρβλ. ΝΖ σ. 1260.— Μὴ προσφορὰ ὑπηρεσιῶν μετ' ἄκυρον ἀπόλυσιν καὶ ἀδιαμαρτύρητος ἀποδοχὴ αὐτῆς· συνέπεια ἡ ἔλλειψις ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου, Π 368 σ. 452, πρβλ. Εἰσ. σ. 451.— Πρόσκλησις ἄκύρως ἀπολυθέντος πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας· συνέπειαι, Νμλγ. σ. 444.— Χορήγησις προθεσμίας 24 ὡρῶν πρὸς ἐμφάνισιν μισθωτοῦ δι' ἐπανάληψιν ἐργασίας μετ' ἄκυρον ἀπόλυσιν· ἀντίθεσις καλῇ πίστει· μὴ ἀποδοχὴ ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ βραδύτερον ἐμφανισθέντος· δὲν αἴρει ὑπερημερίαν ἐργοδότου, Π 3780 σ. 741.— Στοιχεῖα ἀγωγῆς περὶ καταβολῆς μισθοῦ ἐν ἀκύρῳ ἀπολύσει· ἀπόδειξις κύρους ἀπολύσεως βαρύνει τὸν ἐργοδότην, Π 7943 σ. 847, Π 8351 σ. 920, ΝΖ σ. 1258.— Ἐνστάσεις ἐναγομένου ἐργοδότου καὶ ἀπόδειξις, ΝΖ σ. 1258. — Ἰσχυρισμὸς ἐναγομένου ὅτι κατήγγειλε νομίμως τὴν σύμβασιν ἐργασίας· καταλυτικὴ ἔνστασις καὶ οὐχὶ ἄρνησις, Α.Π. 173 σ. 568, ΝΖ σ. 1261.— Ἀντίφασις πρὸς ἀλλήλας ἀγωγῶν περὶ μισθοῦ λόγῳ ἀκύρου ἀπολύσεως καὶ ἀποζημιώσεως Ν. 2112· συνέπεια ὅμως οὐχὶ ἡ ἀκυρότης τοῦ δικογράφου ἀγωγῆς, Π 6505 σ. 922, Νμλγ. σ. 444.— Ἐπιδίωξις ἀποζημιώσεως Ν. 3514 στερεῖ μισθωτὸν δικαιώματος προσβολῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118/1945, Π 607 σ. 981, Νμλγ. σ. 444.— Μὴ πρόοληψις μισθοῦ μετὰ λύσιν ἀπεργίας καὶ συνέπειαι ἐκ μὴ τηρήσεως ἄρθρου 9 Ν. 118/1945, Π 1598 σ. 409, Π 6598 σ. 979.— Δεδικασμένον περὶ ἀκύρου ἀπολύσεως καὶ ἀποκλειστικὴ προθεσμία ἐπιδόσεως ἀγωγῆς, Π 3757 σ. 1049.—

Μεταβολὴ ἐργοδότου: Συνέπειαι ἐκ τῆς ἀκύρου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας· μεταβίβασις ὑποχρεώσεων ἐκ τοῦ ἄρθρου 479 Ἀστικοῦ Κώδικος, Π 551 σ. 926. Βλ. ὡς πρὸς τὴν μεταβολὴν προσώπου τοῦ ἐργοδότου καὶ λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. Ζ').— Προσωρινὴ ἐκτέλεσις ἀποφάσεων ἐπὶ ἀκύρων ἀπολύσεων, ΝΖ σ. 665.

Δ'. *Προθεσμία ἀσκήσεως ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως* ἄρθρ. 2 § 7 Ν. 765/1943· ἄρθρ. 8 Ν.Δ. 8 Μαΐου 1946. Βλ. λ. *Προθεσμία*.

Ε'. *Διαθεσιμότης κατ' ἄρθρον 9 Ν. 118/1945*. Βλ. λ. *Διαθεσιμότης*.

ΣΤ'. *Ἄλλα θέματα ἀνεργίας*. Δικαίωμα ἀποζημιώσεως λόγῳ ἀνεργίας εἰς περίπτωσιν ναυαγίου πλοίου, κατὰ τὴν ὑπὸ Ν. 4004/1929 κυρωθεῖσαν διεθνῆ σύμβασιν· ἀξία τροφῆς καὶ Ν. 18/1944, Π 7922 σ. 935. Βλ. καὶ λ. *Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας, Ταμεῖα* (Ἀνεργίας).

Ἀνεργίας παροχαί. Βλ. λ. *Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις, Ταμεῖα* Ἀσφάλισις Ι.Κ.Α.· Α.Ν. 1846/1951, Εἰσηγ. ἔκθ. σ. 689 ἑπ., Ἐγκ. σ. 1016.

Ἀνεργοι. Ἀπογραφὴ ὡς ἐργατῶν θαλάσσης Δωδεκανησίων καὶ νομοθετικὴ προστασία ἀνέργων, Γν. Σ. σ. 872.

Ἀνήθικον. Μὴ ἀνηθικότης παροχῆς ἐργασίας καθ' ὑπερωρίαν· μὴ ὑπαγωγὴ ἀξιώσεως εἰς ἐργατικὴν διαδικασίαν, Π 604 σ. 117. Βλ.

και λ. *Υπερωρίαι*.—Ἀπόλυσις ἐργατρίας δι' ἀπόκρουσιν ἀνηθίκων προτάσεων· καταχρησις δικαιώματος, Π 716 σ. 792.

Ἀνήλικος. Δικαίωμα πρὸς παράστασιν ἐνώπιον δικαστηρίου διὰ τὰς ἐκ παροχῆς ἐργασίας ἀξιώσεις, ἄλλως καὶ προκειμένης ἀποτροπῆς ἐπικειμένου κινδύνου, Π 66 σ. 1004, Π 4149 σ. 88.—Ἀπασχόλησις εἰς ἐπιβλαβῆ ἔργα· ἄδεια· ἔννοια σχετικῆς διατάξεως Α.Ν. 539|1945, Γν. Σ. σ. 1278.

Ἀνθυγιεινὴ ἐργασία. Δικαίωμα ἐπιδόματος ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας, Ἐγκ. σ. 851.

Ἀνταγωγή. Ἀπαράδεκτος κατ' ἐργατικὴν διαδικασίαν, Π 11358 σ. 221.

Ἀντέφεσις. Ἐν διαδικασίᾳ Ν. Γ'ΘΟΔ', Π 199 σ. 1123, Π 177 σ. 1122.

Ἀντικατάστασις στρατευθέντος. Βλ. λ. *Στράτευσις* (παραγρ. Δ').

Ἀντιπρόσωποι. Κριτήρια διακρίσεως διοικητικοῦ ὑπαλλήλου ἀπὸ ἐμπορικοῦ ἀντιπροσώπου, Π 6503 σ. 918.—Ἐκπροσώπησις συμπλοιοκτησίας ὑπὸ διαχειριστοῦ πλοίου κατ' ἄρθρ. 293 Ἐμπ. Νόμου· ἐξακολούθησις δρᾶσεως διαχειριστοῦ καὶ μετὰ λύσιν συμπλοιοκτησίας μέχρι πέρατος ἐκκαθαρίσεως περιουσιακῶν στοιχείων συμπλοιοκτησίας, Π 7923 σ. 935.—Προστασία ἐκπροσώπων ἠσφαλισμένων εἰς Ὀργανισμοὺς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατ' Α.Ν. 191|1937· ἁρμόδιον ὄργανον πρὸς κρίσιν περὶ λόγων ἀπολύσεως· ἀνέλεγκτον ὑπὸ Συμβουλίου Ἐπικρατείας τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν, Σ.Ε. 1809 σ. 383.—Ἡ θέσις τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν, ΝΖ σ. 385.

Ἀντιρρήσεις. Κατὰ διοικητικῆς ἐκτελέσεως· ἁρμοδιότης Προέδρου, Π 18769 σ. 176.

Ἀντίστασις Ἐθνική. Ἀπολύσεις κατὰ κατοχὴν μισθωτῶν μελῶν ἐθνικῶν ὀργανώσεων· ἔκτασις ἐξουσιοδοτήσεως ΞΖ' Ψηφίσματος περὶ κυρώσεως νομοθετικῶν πράξεων, Α.Π. 188 σ. 625, Α.Π. 75 σ. 405.—Ἀκυρότης ἄρθρου 6 Ν.Δ. 1104|1949 περὶ ἐξομοιώσεως παραιτήσεως μισθωτῶν μελῶν ὀργανώσεων ἐθνικῆς ἀντιστάσεως πρὸς ἀπόλυσιν, Α.Π. 75|1951 σ. 405.—Ἀκυρότης ἄρθρ. 3 Ν.Δ. 1104|1949 περὶ παρατάσεως προθεσμίας προσβολῆς ἀπολύσεως μισθωτῶν μελῶν ἐθνικῶν ὀργανώσεων ἐσωτερικῆς ἀντιστάσεως κατὰ κατοχὴν καὶ περὶ τρόπου ἐξοφλήσεως ἀποδοχῶν αὐτῶν, Α.Π. 188 σ. 625.

Ἀντισυνταγματικότης. Βλ. λ. *Σύνταγμα*.

Ἀντιφυματικὴ ἀσφάλισις. Ἀκυρότης διατάξεων περὶ Ὀργανισμοῦ Ἀντιφυματικῆς Ἀσφαλίσεως, Γ'νμδ. νμθ. σ. 249. — Συγχώνευσις Ὀργανώσεως Ἀντιφυματικῆς Ἀσφαλίσεως εἰς Ι.Κ.Α., Εἰσηγ. Ἐκθ. σ. 689 ἑπ.

Ἀνώνυμον συνάλλαγμα. Παροχῆς ὑπηρεσιῶν· ἀρχαὶ διέπουσαι τοῦτο κατὰ βυζαντινορωμαϊκὸν δίκαιον· ἐκδίκασις ἀξιώσεων κατὰ ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΟΔ', Π 3803 σ. 1064.—Ἀποζημίωσις παρασχεθεισῶν ὑπηρεσιῶν μετὰ μὴ ἐκπλήρωσιν ὑποσχέσεως νίοθεσίας καὶ προικίσεως, Π 3803 σ. 1064.

Ἀνώνυμος ἑταιρία. Ἐκπροσώπησις· ὑπαλληλικὴ ἰδιότης μελῶν Διοικητικοῦ Συμβουλίου, Π 3015 σ. 84.— Χρονικὸν ὅρια ἐργασίας προσωπικοῦ ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας· ἐπιτρεπτὴ ὑπέρβασις μόνον κατόπιν ἀδείας Ἀρχῆς· παράβασις· συνέπειαι, Π 4262 σ. 229.—Μισθοδοσία ὁδηγοῦ φορτηγοῦ αὐτοκινήτου ἀνωνύμου ἑταιρίας, Π 5 σ. 403—Ὁδοιπορικὰ ὑπαλλήλων δι' ἐξωτερικὰς ὑποθέσεις, Σ.Ε. 1024 σ. 1183.

Ἀνωτέρα βία. Βλ. λ. *Βία*.

Ἀξιόποινος πρᾶξις. Ἀπόλυσις μισθωτοῦ μεθ' ὑποβολὴν μηνύσεως δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν. Βλ. λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. Β'), *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. Ε').

Ἀξιωματικοί. Συνυφηρμισμὸς λαμβανομένου ἐκ τοῦ Δημοσίου μισθοῦ στρατευθέντος ὡς ὑπαξιωματικοῦ πρὸς ἐπίδομα Ν. 3514· εἰδικαὶ διατάξεις περὶ ἐφέδρων ἀξιωματικῶν καὶ ἐφέδρων δημοσίων ὑπηρετούντων ὡς τακτικῶν ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν Δήμων, Κοινοτήτων καὶ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου· Νόμος 1102|1950 περὶ ἐπιστρατευομένων ὑπαλλήλων Τραπεζῶν, Π 1553 σ. 1341.

Ἀοριστία. Λόγοι ἀναιρέσεως, Α.Π. 363 σ. 1221.—Ἀνέλεγκτον κρίσεως περὶ ἀορισίας ἀγωγῆς, Α.Π. 548 σ. 293.

Ἀορίστου χρόνου σύμβασις. Βλ. λ. *Ἐργασίας σύμβασις*.

Ἀπαλλαγή. Ἀπὸ κατηγορίας τοῦ ἀπολυθέντος λόγῳ ἀξιοποίνου πράξεως· συνέπειαι· ἔννοια ἀπαλλαγῆς, Π 870 σ. 365, Π 2133 σ. 521, Π 1764 σ. 629, Π 7302 σ. 925, Π 416 σ. 1295.—Ἐπιχειρήσεων καταβολῆς ἐπιδομάτων Ν. 3514, ἐν παύσει λειτουργίας λόγῳ πλήρους οἰκονομικῆς ἀδυναμίας καὶ ἀνωτέρας βίας, Γν. Σ. σ. 1275.—Στρατευσίμου· ἀδιάλυτον κατ' ἄρθρ. 1 Ν. 3514|1928 συμβάσεως ἐργασίας· δικαίωμα ἐπανόδου εἰς θέσιν καὶ τιμὴν ἀπαλλαγέντος· προϋποθέσεις, Π 4126 σ. 1053.

Ἀπαράδεκτον. Ἐπαγωγὴ ὅρκου ἐπὶ ἀπαραδέκτων ἰσχυρισμῶν, Π 10637 σ. 274.— Οὐχὶ ἐκ βραδείας καταθέσεως προτάσεων ἐν διαδικασίᾳ Ν. Γ'ΘΟΔ', Α.Π. 94 σ. 421. Βλ. καὶ λ. *Ἀναίρεσις* (πολ. δικ.), *Ἔφεσις*.

Ἀπασχόλησις.—Μισθὸς μὴ ἀπασχολουμένων μισθωτῶν· ἰσχύς ὑ.ν. 3601|1946 καὶ μετὰ συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας, Α.Π. 607 σ. 114.—Βαθμὸς ἀπασχολήσεως μισθωτῶν καὶ δικαίωμα ἀδείας κατ' Α.Ν. 539|1945, Π 728 σ. 425.—Πάροχος· συνέπειαι, Π 2083 σ. 449, Π 8 σ. 461, Α.Π. σ. 635.—Τόπος ἀπασχολήσεως μισθωτοῦ, Π 37 σ. 806.—Παροχὴ ἐργασίας ἀντὶ ἀμοιβῆς κατ' ἀποκοπήν· ὑποχρεώσεις ἀναλόγου ἀπασχολήσεως καὶ νόμιμοι συνέπειαι παραβάσεως, Π 3700 σ. 1103. Βλ. καὶ λ. *Διαθεσιμότης*.

Ἀπεργία. Νόμιμοι συνέπειαι ἀπεργίας· ἔννοια ἀναστολῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας· ἀναστολὴ ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας λόγῳ ἀπεργίας κλπ., ΝΖ σ. 49 ἑπ., 97 ἑπ.— Δικαίωμα ἀπεργίας· ἄσκησις αὐτοῦ καὶ συνταγματικὴ προστασία, Γν. Σ. σ. 527.—Ἀναγνώρισις ἀπεργίας μισθωτῶν ὡς δικαιώματος, Π 3008 σ. 72, Παρατ. σ. 49 ἑπ., Π 1598 σ. 410, Π 520 σ. 411, Π 1764 σ. 629, Π 6958 σ. 979.—Ἐνάσκησις δικαιώματος ἀπεργίας κατὰ τρόπον, ὥστε νὰ μὴ ὑπέρχεται ὑπέρβασις ὁρίων ἐκ κοινωνικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος, Π. 3008 σ. 72 Παρατ. σ. 49 ἑπ.— Μακροχρόνιος ἀπεργία ἐξ ἧς κλονισμὸς ἐπιχειρήσεως· ἀντίθεσις καλῇ πίστει καὶ κοι-

νωνικῷ καὶ οἰκονομικῷ σκοπῷ δικαιώματος· συνέπεια ἡ ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ λύσις τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, Π 3008 σ. 72, πρβλ. Παρατ. σ. 49 ἐπ., Π 1598 σ. 410, Π 6598 σ. 979.— Περιορισμὸς ἀπεργίας ὑπὸ ἄρθρον 281 Α.Κ ὡς ἐπὶ λαντὸς δικαιώματος· ἀπεριόριστον ὑπὸ χρονικῶν ὁρίων ἄρθρον 3 Ν. 4558|1930· ἀνεπίδεκτος δι' ἀναλογίας ἐφαρμογῆ ἐξαιρετικοῦ δικαίου, Π 1598 σ. 410. —Ἀνεπίτρεπτος θεώρησις ἀσκήσεως δικαιώματος ἀπεργίας, ὡς παραιτήσεως ἐκ θέσεως μισθωτοῦ· συνέπεια μόνον ἡ ἀποτυχία τοῦ ἐπιδιωκομένου διὰ τῆς ἀπεργίας σκοποῦ, Π 1598 σ. 410, Π 6858 σ. 979.—Ὑποχρέωσις ἐργοδότου εἰς ἀποδοχὴν ὑπηρεσιῶν μισθωτῶν μετὰ λύσιν ἀπεργίας, μὴ ἀσκουμένης κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος, ἄλλως θεώρησις μὴ ἀποδοχῆς ὑπηρεσιῶν ὡς ἀπολύσεως καὶ ταύτης ἀκύρου, μὴ τηρηθεισῶν προϋποθέσεων ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, Π 6958 σ. 979, Π 1598 σ. 410.— Συνταγματικὴ προστασία δικαιώματος ἀπεργίας· κλείσιμον ἀρτοποιείων διὰ διαμαρτυρίαν καὶ ἀγορανομικὸν ἀδίκημα, Α. Π. 593 σ. 130, Παρατ. σ. 130.—Ἀποχὴ ἐκ τῆς ἐργασίας δι' ἀπεργίαν καὶ μισθός· ἀπαγόρευσις καταβολῆς ἀποδοχῶν χρόνου ἀπεργίας εἰς ὑπαλλήλους Τραπεζῶν δι' ὑπ' ἀριθ. 1121|1950 πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου· ἀνεπίτρεπτον περιορισμοῦ ἐλευθερίας βουλήσεως ἄνευ εἰδικῆς ἐξουσιοδοτήσεως νόμου· ἀκυρότης ἀνωτέρω πράξεως, Σ.Ε. 425 σ. 471, Σ.Ε. 822 σ. 1237.— Θεώρησις ὑπὸ ὀργανισμοῦ Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς ἀπεργίας ὡς πειθαρχικοῦ παραπτώματος· μὴ ἰσχὺς ἤδη διατάξεως ἀναγνωρισιν ἀπεργίας ὡς δικαιώματος, Π 1761 σ. 629.— Μισθὸς ἐπὶ ἀπεργίας· ἀνεφαρμοστον ὑ. ἀ. 3600|1946, Π 173 σ. 1118.

Αποβολή. Μισθωτοῦ ἐξ ἀστικοῦ ἀκινήτου, παρεχωρημένου κατὰ τὴν σύμβασιν ἐργασίας, μετὰ τὴν λύσιν αὐτῆς· διαδικασία· δεδικασμένον, Π 4113 σ. 994.

Απογραφή. Ὡς ἐργατῶν θαλάσσης Δωδεκανησίων καὶ νομοθετικὴ προστασία ἀνέργων, Γν. Σ. σ. 872.

Αποδείξεις ἐξοφλητικαί. Γενικὴ ἐξοφλητικὴ ἀπόδειξις τοῦ μισθωτοῦ· κύρος, ΝΖ σ. 198.— Μισθοῦ· χαρτόσημον· τίνα βαρύνει. Βλ. λ. *Χαρτόσημον.*

Απόδειξις. Συμβάσεως ἐργασίας μετὰ Δημοσίου· μόνον ἐγγράφως, Π 31 σ. 425.—Βάρος ἀποδείξεως κύρους ἀπολύσεως, Π 7913 σ. 847, Π 8351 σ. 920. –Βάρος ἀποδείξεως σκοποῦ καταστρατηγήσεως ἐν καθορισμῷ ὡρισμένου χρόνου εἰς σύμβασιν ἐργασίας, Π 6503 σ. 918.— Πλήρωσις προϋποθέσεως Ν. 751 περὶ ὑπερέκως θέσεως προσληπτέου παρ' ἐπιχειρήσει ἐκ τῆς πράξεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου, ἐγκύρου παρισταμένης κατὰ ἐην ἐξωτερικὴν ἐπιφάνειαν αὐτῆς· βάρος ἐργοδότου, ἀμφισβητουθέντος ὑπαρξιν θέσεως πρὸς ἀπόδειξιν ἐπὶ δικαστηρίου· ἔνστασις καὶ οὐχὶ ἄρνησις ἀγωγῆς, Α.Π. 192 σ. 563.—Ἀντικειμένου ἀποδείξεως κατ' ἄρθρ. 244 Πολ. Δικ, Α.Π. 410 σ. 1208.—Ἐνδιάθετον αἰσθημα ψυχικῆς ὀδύνης· οὐκ ἀντικείμενον ἀποδείξεως, Π 7109 σ. 1222. Βλ. καὶ λ. *Ἀναίρεσις (πολ. δικ.). Ἀνέλεγκτον, Ἐργατικαὶ διαφοραὶ (παράγρ. Δ') καὶ τὰ κατ' ἰδίαν ἀποδεικτικὰ μέσα εἰς τὰς οἰκείας λέξεις.*

Ἀποδοχαί. Βλ. καὶ λ. *Ἄδεια, Ἐργασίας σύμβασις, Συλλογικαὶ διαφοραί, Συλλογικαὶ συμβάσεις.*

Α'. Γενικὰ· τακτικοί· ἔννοια· περιεχόμενον. Τακτικαί· ἔννοια, Π 46 σ. 166, Π 97 σ. 414, Π 7302 σ. 925.—Συνομολόγησις μισθοῦ καταβλητέου κατὰ μῆνα· ἀντιστοιχία μηνιαίας ἀμοιβῆς εἰς σύνολον ἐργασίας ἑνὸς μηνός, Π 883 σ. 509, πρβλ. Παρατ. σ. 510.—Χαρακτὴρ προσθέτων παροχῶν καθ' ἑορτάς· τακτικαὶ ἀποδοχαί· συνυπολογισμὸς ἀναλογίας εἰς ἀποζημίωσιν ἐν καταγγελίᾳ συμβάσεως ἐργασίας, Π 46 σ. 166, Π 460 σ. 277, Εἰσαγ. σ. 982. Contra : Π 1058 σ. 516, Π 2270 σ. 523, Π 1764 σ. 629, Π 78 σ. 982.—Ἀποδοχαὶ ἐξ ὑπερωριῶν· πότε τακτικαί, Π 1492 σ. 263.— Ἔννοια κανονικῆς ἀντιμισθίας πρὸς ὑπολογισμὸν προσαυξήσεως ἐκ παροχῆς ἐργασίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια· νοητέα ὡς τοιαύτη τὸ σύνολον τῶν καταβαλλομένων νομίμων ἀποδοχῶν· συνυπολογισμὸς καὶ οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων καὶ προσαυξήσεως λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας, Α.Π. 195 σ. 557.— Ἔννοια συνήθων ἀποδοχῶν μισθωτοῦ κατὰ διάρκειαν ἐτησίας ἀδείας του, κατ' Α.Ν. 539| 1945· νοητέαι αἱ τακτικαί, καταβαλλόμεναι διὰ τακτικὴν ἐργασίαν· μὴ συνυπολογισμὸς καὶ ἐκτάκτων ἀπολαυῶν δι' ἐργασίαν πέραν τῆς τακτικῆς· μὴ συνυπολογισμὸς καὶ προσαυξήσεως δι' ἐργασίας κατὰ Κυριακάς, Π 2898 σ. 858.—Ἀξία εἰδητηρίων καὶ στολῆς τροχιοδρομικῶν, Π 7302 σ. 925.— Κῦρος ὑ.ἀ. 3323| 295|1951 περὶ χορηγήσεως ἀποζημιώσεως λόγῳ ἀδιποριῶν εἰς ὑπαλλήλους ἀπασχολουμένους εἰς τὴν διεκπεραίωσιν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων χαρακτὴρ ταύτης· προσαυξήσεις μισθοῦ, Σ.Ε. 1024 σ. 1183.—Ἀναπροσαρμογὴ ἀποτιμήσεως παροχῶν εἰς εἶδος· ἔννοια συλλ. υηβ. 4.11.1947· ἐφαρμογὴ συλλυγ. συμβ. νοσοκομων, Α.Π. 550 σ. 70, πρβλ. Π 6044 σ. 71, Π 3395 σ. 71.— Νόμιμος συνομολογήσις μισθοῦ εἰς εἶδος· εἰδικὴ συμφωνία περὶ καταβολῆς διὰ παροχὴν ἐργασίας ποσότητος ἐλαίου· ἀγωγὴ μὲ αἴτημα καταβολῆς ἰσαξίου εἰς δραχμάς· διαζευκτικὴ εὐχέρεια ἐπενεστοῦ μισθωτοῦ, Π 34 σ. 235.— Παροχαὶ εἰς εἶδος ἀντὶ μισθοῦ· τακτικαὶ ἀποδοχαί, Π 97 σ. 414.— Συμφωνία περὶ μισθοῦ εἰς εἶδος· ἀποβολὴ φύλακος ἐξ οἰκήματος ἐργοδότου μετὰ λύσιν συμβάσεως, Π 4113 σ. 994.— Σύμβασις ἐργασίας ἐπὶ καταβολῇ μισθοῦ εἰς εἶδος· προσδιορισμὸς εἰς χρῆμα ἀξίας εἰδῶν, Π 48 σ. 1100, Π 803 σ. 314.— Μετατροπὴ τῶν εἰς εἶδος παροχῶν εἰς χρῆμα, Ἐγκ. σ. 935.—Ὑπολογισμὸς δώρων ἑορτῶν καὶ ἐπὶ τοῦ ἀντιτίμου τῶν εἰς εἶδος παροχῶν, Π 5149 σ. 1219.— Παροχὴ κατοικίας εἰς μισθωτόν· τακτικὴ πρόσθετος ἀποδοχή, Νμλγ. σ. 1118.— Ἔλλειψις ρητῆς περὶ μισθοῦ συμφωνίας καὶ δικαίωμα μισθοῦ, Π 4 σ. 810.— Βασικοὶ τρόποι ὑπολογισμοῦ τοῦ μισθοῦ ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας κατὰ τὸν Ἀστικὸν Κώδικα, ΝΖ σ. 833 — Τὰ ὅρια τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, ΝΖ σ. 393.—Ἀποδοχαὶ τεχνιτῶν καὶ βοηθῶν

έργαζομένων εἰς τὰ κουρεῖα καὶ κομμωτήρια Ἀθηνῶν καὶ Προαστείων· σύστημα ἀμοιβῆς διὰ ποσοστῶν ἢ φιλοδωρημάτων· ἔννοια συστήματος μικτῆς ἀμοιβῆς, Σ.Ε. 1107 σ. 843.— Νόμιμος ὑπολογισμὸς μισθοῦ ναυτικοῦ εἰς ξένον συνάλλαγμα, Π 4757 σ. 1112.

Β'. *Καθορισμὸς ἀποδοχῶν· Ν. 28|1944 καὶ 19|1944· ἔννοια καὶ ἔκτασις ἐξουσιοδοτήσεως ὑπουργῶν*: Σχέσεις τινὲς ἐπὶ τοῦ διοικητικοῦ καθορισμοῦ τῶν μισθῶν, Σημ. σ. 182, 430, 440, 1257.— Σύστημα κρατικῆς παρεμβολῆς εἰς καθορισμὸν ἐργατικῶν ἀποδοχῶν· σχετικὰ νομοθετήματα· νόμοι περὶ συλλογικῶν διαφορῶν, συλλογικῶν συμβάσεων καὶ Ν. 28|1944, ΝΖ σ. 393.— Τὰ ὅρια τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, ΝΖ σ. 546.— Ἔννοια καὶ ἔκτασις τῆς διὰ τοῦ Ν. 28|1944 ἐξουσιοδοτήσεως Ὑπουργῶν πρὸς καθορισμὸν ἀποδοχῶν, Α.Π. 535 σ. 13, Π 1694 σ. 74, Α.Π. 607 σ. 111, Π 3867 σ. 122, Π 4324 σ. 124, Σ.Ε. 80 σ. 134, Σ.Ε. 239 σ. 332, Α.Π. 91 - 93 σ. 353, Σημ. σ. 392, Σ.Ε. 706 σ. 526, Π 408 σ. 566, Π 1656 σ. 616, Σ.Ε. 1323 σ. 784, Π 3255 σ. 845, Σ.Ε. 815 σ. 916, Σ.Ε. 1024 σ. 1183.—Ἐξάρτησις ἐφαρμογῆς Ν. 19|1944 καὶ 28|1944 ἐκ προσώπου ἐργοδότου· ἀδιάφορον ἂν συνδέεται μετὰ τοῦ προσωπικοῦ του διὰ σχέσεως δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, Α.Π. 595 σ. 15, Π. 11967 σ. 353.— Μὴ παροχὴ εἰς Ὑπουργοὺς ἁρμοδιότητος καθορισμοῦ καὶ τοῦ τρόπου ἀντιμετωπίσεως ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν τοῦ βάρους ἐκ τῶν αὐξήσεων μισθῶν· σύμπραξις εἰς ὑπουργικὴν ἀπόφασιν καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ, Σ.Ε. 2039 σ. 332. — Ἐξουσιοδότησις Ν. 28|1944· εὐθεῖα ἐκτίμησις οἰκονομικῶν καὶ νομισματικῶν συνθηκῶν πρὸς καθορισμὸν ἀποδοχῶν καὶ οὐχὶ ἁπλῆ ἀναφορὰ εἰς διοικητικὰς ἀποφάσεις, Σ.Ε. 257 σ. 470. — Παροχὴ διὰ κατ' ἐξουσιοδότησιν Ν. 28|1944 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐκτάκτου χρηματικῆς ἐνισχύσεως δι' ἑορτὰς 1950· εὐρεῖα κατὰ Ν. 28|1944 ἐξουσιοδότησις Ὑπουργῶν· δικαίωμα καθορισμοῦ βάσει γενικῶν καὶ ἀντικειμενικῶν κριτηρίων δι' ἑκάστην κατηγορίαν ἐργαζομένων· δικαίωμα τροποποιήσεως καὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἔννοια μισθωτοῦ· ἀρχὴ ἄρθρ. 8 Συντάγματος περὶ ἰσότητος, Σ.Ε. 1107 σ. 843, Σ.Ε. 815 σ. 916.— Κῦρος διατάξεως ὑπουργικῆς ἀποφάσεως σχετικῆς πρὸς παροχὴν ἐκτάκτων ἀποδοχῶν εἰς συντάκτας ἡμερησίων ἐφημερίδων, Σ.Ε. 815 σ. 916.— Ἐξουσιοδότησις Ν. 28|1944· ἔκδοσις υ.ἀ. 3823|295|1951 περὶ χορηγήσεως ἀποζημιώσεως λόγῳ ὁδοιπορικῶν εἰς ὑπαλλήλους ἀνωνύμων ἑταιριῶν ἀπασχολουμένους εἰς ἐξωτερικὰς ὑποθέσεις, Σ.Ε. 1024 σ. 1183.— Παροχαὶ οἰκονομικῶν ἐνισχύσεων δι' ἑορτὰς εἰς κληρωτούς· ἐξουσιοδότησις Ν. 28|1944 καὶ κῦρος σχετικῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, Π 408 σ. 566.— Ἐξουσιοδότησις Ν. 28|1944 καὶ κατὰ χρῆσιν αὐτῆς ἔκδοσις τῆς υ.ἀ. 3601|1946 περὶ μειωμένου μισθοῦ τῶν σιδηρίων ἢ ἐν μέρει ἀπασχολουμένων μισθωτῶν λόγῳ ἐλλείψεως ἢ περιορισμοῦ ἐργασιῶν· ἰσχὺς κατὰ τοῦτο τῆς υ.ἀ. καὶ μετὰ τὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας, Α.Π. 607 σ. 114.— Ἀνεπίτρεπτος ἔλεγχος ὑπὸ Συμβουλίου Ἐπικρατείας τῆς οὐσιαστικῆς ὀρθότητος τῶν Ὑπουργῶν διὰ τὸν καθορισμὸν μισθῶν· ἔλεγχος κανονιστικῆς πράξεως δι' ὑπέρβασιν ἄκρων ὁρίων διακριτικῆς ἐξουσίας καὶ διὰ κατάχρησιν ἐξουσίας, Σ.Ε. 1823 σ. 784.— Ἀρμοδιότης Κυβερνητικοῦ Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου· μὴ ἐκ τοῦ Νόμου ἐπιβεβλημένη διὰ τὸ κῦρος ὑπουργικῆς κατὰ Ν. 28|1944 ἀποφάσεως προηγουμένη γνωμάτευσις αὐτοῦ, Σ.Ε. 1323 σ. 784.— Κακὴ χρῆσις ἐξουσιοδοτήσεως Ν. 28|1944 καὶ ἔλεγχος ὑπὸ πολιτικῶν δικαστηρίων, Π 3867 σ. 122 — Ἀναδρομικὸς καθορισμὸς μισθῶν καὶ διοικητικῶν πράξεων· ἔννοια ἐξουσιοδοτήσεως Ν. 28|1944 καὶ ἀρχαὶ περὶ χρησεως διοικήσεως, Π 3867 σ. 122, Σ.Ε. 1177 σ. 1217.— Ἐξουσιοδότησις Ν. 28|1944· ἔννοια ἀναδρομικοῦ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν μὴ ὑπαγωγὴ εἰς αὐτὸν καὶ μειώσεως ἀποδοχῶν, Π 4324 σ. 124.— Ἀκυρότης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ μὴ ἰσχύος ἀναδρομικῶς υ. ἀ. 18310|1946 ἐπὶ ἀρτεργατῶν, Π 4324 σ. 124, Σ.Ε. 2122 σ. 1264.— Μεταβολὴ περιεχομένου ἐλευθέρως συνομολογηθεισῶν συμβάσεων ἐργασίας διὰ τοῦ ἐξουσιαστικοῦ καθορισμοῦ μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων δι' ἀναπροσαρμογὴν πρὸς οἰκονομικὰς συνθήκας ἐκτιμήσεις συνθηκῶν ὑφισταμένων κατὰ χρόνον ἐκδόσεως ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ κατὰ χρόνον μέχρι οὗ, κατ' εὔλογον καὶ χρησιμὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου θὰ ἠδύνατο νὰ ἀνατρέξῃ ἡ ἰσχύς της· ἀκυρότης υ.ἀ. 53451|1950, Σ.Ε. 80 σ. 134.— Κύρωσις ὑπουργικῶν ἀποφάσεων περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν δι' Α.Ν. 918|1949· ἔννοια κυρώσεως καὶ ἔναρξις ἰσχύος κυρουμένων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, Α.Π. 635 σ. 161.— Ἀναγκαῖος πρὸς ἀναδρομικὸν καθορισμὸν ἀποδοχῶν κατὰ Ν. 866|1916 ἢ ἔναρξις ἀποχρώσης καὶ ἐμφανοῦς ἐκάστοτε δικαιολογίας· σκοπὸς ἀναδρομικοῦ καθορισμοῦ· ἀνεπίτρεπτον πάντως τοιούτου καθορισμοῦ πέραν εὐλόγων χρονικῶν ὁρίων· ἀκυρότης ὡς πρὸς τοῦτο υ.ἀ. 2750|1951, Σ.Ε. 706 σ. 526, Σ.Ε. 2122 σ. 1264.— Παροχὴ δι' Α.Ν. 866|1946 ἐξουσιοδοτήσεως εἰς Ὑπουργοὺς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας πρὸς ἀναδρομικὸν καθορισμὸν ἀποδοχῶν μισθωτῶν· ἀναγκαία ὅμως κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ Νόμου, δικαιολόγησις αὐτοῦ, ἐν ἑκάστῃ συγκεκριμένῃ περιπτώσει καὶ ἀναλόγως τῶν πρὸς τοῦτο συμπαραμαρτουσῶν ἰδιαιτέρων συνθηκῶν· κύρωσις σχετικῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὡς ἀναπιολογήτου, Σ.Ε. 1177 σ. 1217.— Ἐθνικὴ ἑορτασμὸς τῆς 28ης Ὀκτωβρίου· κλείσιμον καταστημάτων δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας· θεώρησις δι' αὐτῆς τοῦ χρόνου διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν ὡς ἐργασίμου καὶ διαπραγμ περὶ καταβολῆς μισθοδοσίας μισθωτῶν· ἀκυρότης ὡς πρὸς τοῦτο τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, Σ.Ε. 810 σ. 729.—Διοικητικὸς καθορισμὸς μισθῶν· πρόσθετος ἀμοιβὴ δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ σχέσεις δημοσίου δικαίου, Α.Π. 196 σ. 730.—Αἴτησις ἀκυρώσεως κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825|1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως· ἐξουσιοδότησις Ν

28|1944 πρός καθορισμόν ἀποδοχῶν· κῦρος ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως· ἀναδρομικὴ ρύθμισις ἀποδοχῶν κατὰ Ν. 866|1946· ἔξουσία αὐθεντικῆς ἑρμηνείας προγενεστέρων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων· κῦρος ἀναδρομικῆς ρυθμίσεως ἀποδοχῶν ἐκ τῶν Ν. 18|1944 καὶ 866|1946· κῦρος διατάξεως περὶ μὴ συμψηφισμοῦ προσαυξήσεων πρὸς τυχὸν καταβαλλομένας ὑπὸ ἐργοδοτῶν ἀνωτέρας ἐλαχίστων ὁρίων ἀποδοχῆς. Σ.Ε. 1321 σ. 751.—Ἁρμοδιότης Ὑπουργῶν κατὰ Ν. 28|1944 καὶ ἁρμοδιότης Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ὑπὸ Α.Ν. 1804|1951, Σ.Ε. 1323 σ. 784.—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Δήμων· ἀναγκαία κοινὴ ἀπόφασις Ὑπ. Οἰκον. καὶ Ἐσωτερικῶν Α.Π. 595 σ. 13.—Ὀργανισμὸς Γεωργικῆς Ὑπηρεσίας· χαρακτηρισμὸς ὡς Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου μὴ ἀσκοῦντος διοίκησιν· θεώρησις σχέσεως ὑπαλλήλων ὡς τοιαύτης ἰδιωτικοῦ δικαίου· ἐφαρμογή Α.Ν. 28|1944, Α.Π. 631 σ. 158.—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Εἰσαγ. σ. 278, Π 1142 σ. 279, Π 11967 σ. 355.—Δυνατὸς ὁ ὑπὸ Διοικήσεως Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου καθορισμὸς μισθοῦ εἰς κατώτερα τοῦ Α. Ν. 1558|1950 ἑπίπεδα· ὅροι πρὸς τοῦτο, Σ.Ε. 785 σ. 1235.—Ἡμερομίσθιον προσωπικὸν δι' ἀνάγκας ταχυδρομικῆς ὑπηρεσίας· σχέσις ἰδιωτικοῦ δικαίου· καθορισμὸς ἀποδοχῶν δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων κατὰ Ν. 19|1944, Π 75 σ. 461.—Νομικὸς καθορισμὸς ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ. ΝΖ σ. 528.—Ἀνεπηρέαστον κύρους διατάξεως ἄρθρου 13α ὀργανισμοῦ Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἐκ τῶν διατάξεων Ν. 28|1944, Α.Π. 187 σ. 610, πρβλ. Εἰσαγ. σ. 610.—Καθορισμὸς μισθοῦ μαθητευομένων μισθωτῶν· ρυθμιστικαὶ διατάξεις ὑπ' ἀριθ. 33700|1950 Υ.Α. καὶ ἐξουσιοδότησις Ν. 28|1944, Π 1056 σ. 616, πρβλ. Εἰσαγ. σ. 616.—Ἀνεφάρμοστον ὑπουργ. ἀπορ. ἐκδιδομένων κατὰ Ν. 28|1944 ἐπὶ φορέων ὑπαλλήλων, Α.Π 196 σ. 730.—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν μισθωτῶν δι' ὑπ' ἀριθ. 58151|1950 Υ.Α.· ἀκύρωσις αὐτῆς ὑπὸ Συμβουλίου Ἐπικρατείας· ἰσχὺς διοικητικοῦ δεδικασμένου ἔναντι πάντων καὶ κατὰ πάντων, Π 1010 σ. 490.—Καθορισμὸς μισθοῦ ὑπαλλήλων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου· ἔννοια σχετικοῦ Α.Ν. 1558|1950, Σ.Ε. 785 σ. 1235.

Ὅρια ἀποδοχῶν· ἐπιτρεπτὸν ὑπερβάσεως. Ἐπὶ τοῦ ἐπιτρεπτοῦ ὑπερβάσεως ὁρίων Συλλογικῶν Συμβάσεων Ἐργασίας βλ. λ. ***Συλλογικαὶ συμβάσεις.*** - Σκοπὸς Ν. 28|1944· κατίσχυσις ρυθμιστικῆς παρεμβάσεως Κράτους ἔναντι πάσης ἀντιθέτου διατάξεως προγενεστέρου νόμου (καὶ παρ. 3 ἄρθρ. 680 Α.Κ.) καὶ τοῦ δικαιώματος ρυθμίσεως τοῦ θέματος ἀτομικῶς ἢ συλλογικῶς, Α.Π. 60 σ. 292, πρβλ. Εἰσαγ. σ. 290, 480, Παρατ. σ. 546.—Ἀνεπίτρεπτον ὑπερβάσεως ὁρίων Ὑπουργικῶν ἀποφάσεων διὰ μεταγενεστέρας ἀτομικῆς ἢ συλλογικῆς συμβάσεως, ΝΖ σ. 895.—Τὰ ὅρια ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, ΝΖ σ. 546.—Ἀκυρότης ἀτομικῆς συμβάσεως περὶ μισθοῦ ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια, Π 8351 σ. 920. —Μισθὸς ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια καὶ ὑπολογισμὸς προσθέτου ἡμερίσιου δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς, Π 547 σ. 506.—Προσαυξήσεις μισθοῦ καὶ ἡμερομισθίων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας δι' ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 Υ.Α.· καθορισμὸς κατωτάτων καὶ οὐχὶ ἀνωτάτων ὁρίων ἀποδοχῶν, Π 3955 σ. 845.

Δ'. Καθυστερήσεις ἀποδοχῶν. Ποιναὶ κυρώσεις διὰ μὴ ἐμπρόθεσμον καταβολὴν ἀποδοχῶν, Ἐπ. γνωμ. σ. 152.— Καθυστέρησις καταβολῆς διαφορᾶς ἀποδοχῶν· οὐ μονομερὴς μεταβολὴ ἐν τῇ ἐννοίᾳ ἄρθρ. 7 Ν. 2112, Α. Π. 587 σ. 15. — Ἀναπροσαρμογὴ καθυστερουμένων ἀποδοχῶν· ἀνίσχυρον ὑ.ἀ. 31265|1945, Α.Π. 638 σ. 216.— Καθυστέρησις ἀποδοχῶν πρὸς ἐξαναγκασμὸν εἰς παραίτησιν· μονομερὴς μεταβολὴ ὅρων συμβάσεως, Α.Π. 89 σ. 358.— Καθυστέρησις· σπουδαῖος λόγος ἄρθρ. 672 Α.Κ.· καταγγελία· ἀποζημίωσις, Νμλγ. σ. 1120.

Ε'. Συμψηφισμός, κρατήσεις, παραγραφή, βλ. τὰς λέξεις ταύτας.— Διάταξις ἄρθρου 8 Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 περὶ ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἐντὸς τριμήνου ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἀπὸ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας· ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἀξιώσεως δεδουλευμένων ἀποδοχῶν, Α.Π. 390 σ. 1165.

ΣΤ'. Χαρτόσημον. Ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων. Βλ. λ. ***Χαρτόσημον.***

Ζ'. Πρόσθετοι ἡμερίσιαι δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς, νυκτερινὰς ὥρας ἢ κατ' ὑπερωρίαν. Βλ. λ. ***Κυριακή, Νυκτερινὴ ἐργασία, Ὑπερωρίαι.***

Η'. Ἄλλα θέματα. Ἀσθένεια μισθωτοῦ καὶ δικαίωμα μισθοῦ· ἄρθρ. 657, 658 Α.Κ. Βλ. λ. ***Ἀσθένεια, Ἐργασίας σύμβασις.***—Ὑπερημερία ἐργοδότου· ὑποχρεώσεως παροχῆς μισθοῦ· συμψηφισμὸς ἀλλαχοῦ κερδηθέντων· ἀποχὴ μισθωτοῦ· δικαίωμα μισθοῦ. Βλ. περὶ τούτων εἰς λέξιν ***Ἐργασίας σύμβασις.***— Τὸ κῦρος τῆς παραιτήσεως μισθωτοῦ ἀπὸ ἀξιώσεών του, ΝΖ σ. 193.—Ἀνίσχυρον παραιτήσεως ἀπὸ δικαιώματος μισθοῦ ἐκ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως· ἐνυπάρχων φόβος μισθωτοῦ διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας του ἐν μὴ ἀποδοχῇ ἠλαττωμένου μισθοῦ· βραδύτης ἀσκήσεως δικαιώματος· συνέπειαι, Π 1115 σ. 327.— Μείωσις μισθοῦ καθωρισμένου διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως· συνέπειαι, Π 553 σ. 120, Π 459 σ. 849.— Λῆξις ἀποζημιώσεως Ν. 2112 εἰς περίπτωσιν ἀκύρου ἀπολύσεως καὶ ἐπιδίωξις καταβολῆς καὶ ἀποδοχῶν· κατάχρησις δικαιώματος, Π 90 σ. 128.— Διευκρινίσεις ὑ. ἀ. 2750|1951 περὶ αὐξήσεως μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, Ἐγκ. σ. 183.— Πηγὴ ἀρχῆς ἴσης μεταχειρίσεως μισθωτῶν· καροχὴ ὑπὸ ἐργοδότου αὐξήσεως μισθοῦ εἰς τὸ προσωπικόν του ἐν γένει· ἐξαίρεσις μισθωτοῦ ἄνευ λόγου σχέσιν ἔχοντος πρὸς τὴν ἐργατικὴν ἐν γένει ἱκανότητα καὶ ἀπόδοσιν αὐτοῦ· ἀντίθεσις πρὸς ἀρχὴν ἴσης μεταχειρίσεως, Π 3602 σ. 999.—Υ. ἀ. 29488|1949 περὶ προσαυξήσεως ἀποδοχῶν μισθωτῶν· ἔννοια τῆς διατάξεως περὶ συμψηφισμοῦ αὐξήσεως ἀποδοχῶν, Α.Π. 231 σ. 608.— Μισθὸς μὴ ἀπασχολου-

μένων μισθωτών· σχύς ὑ. ἀ. 3601|1946 καὶ μετὰ τὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας, Α.Π. 607 σ. 114.— Παροχὴ ἐργασίας ἀντὶ ἀμοιβῆς κατ' ἀποκοπήν· ὑποχρέωσις ἀναλόγου ἀπασχολήσεως καὶ νόμιμος συνέπεια παραβάσεως, Π 3700 σ. 1103.— Μισθὸς ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν δι' ἐκτέλεσιν δημοσίων ἔργων· καθορισμὸς βάσει ἡμερομισθίων ἐλευθέρας ἀγορᾶς· εἰδικαὶ νομοθετικαὶ διατάξεις περὶ ἀναθεωρήσεως τιμῶν· ἀνεφαρμοστον ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἢ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, Π 975 σ. 124.— Μισθὸς ὑπηρέτου νοσηλευτικοῦ ἱδρύματος, Π 10637 σ. 275.—Ἔκτασις ἐφαρμογῆς ὑ. ἀ. 33700|1950 περὶ ἡμερομισθίων ἀνειδικεύτων ἐργατῶν· δικαίωμα καὶ τῶν ἀπασχολουμένων εἰς ἑστιατόρια καὶ λοιπὰ κέντρα καὶ ἀμειβομένων διὰ μηνιαίου μισθοῦ καὶ τροφῆς· συνυπολογισμὸς ἀξίας τροφῆς, Γν. Σ. σ. 332.— Καθορισμὸς μισθοῦ μαθητευομένων μισθωτῶν· ρυθμιστικαὶ διατάξεις ὑπ' ἀριθ. 33700|1950 καὶ ἐξουσιοδότησις Ν. 28|1944, Π 1056 σ. 616, Π 4770 σ. 1105.— Διακοπὴ ἐργασιῶν δι' ἐθνικὸν ἑορτασμὸν καὶ δικαίωμα μισθοῦ· κῦρος σχετικῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, Σ.Ε. 810 σ. 729.— Δικαιοδοσία πρωτοδικειακῶν ἐπιτροπῶν προστασίας παλαιῶν πολεμιστῶν· ἔλλειψις δικαιοδοσίας εἰς καθορισμὸν καταβλητέων εἰς μισθωτὸν ἀποδοχῶν ἢ συμψηφισμοῦ αὐτῶν, Σ.Ε. 814 σ. 933.—Ἔναρξις μισθοῦ διοριζομένων καὶ προαγομένων ὑπαλλήλων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ναυτικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἑλλάδος), Γν. Σ. σ. 1066.—Ἀσφαλιστικαὶ ὑποχρεώσεις πρὸς τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων· τεκμαρτὰ ἡμερομίσθια μισθωτῶν μὲ κυμαινομένας ἀποδοχάς, ΝΖ σ. 1081.— Καθορισμὸς μισθολογίου προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Ἑλλην. Κράτους, Σ.Ε. 1106 σ. 1113.— Χρόνος καὶ ἀμοιβὴ ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, ΝΖ σ. 1146. —Ἀποδοχαὶ τῶν κατ' ἀποκοπὴν ἐργαζομένων, ΝΖ σ. 1255.—Ἄλλα θέματα ἀποδοχῶν ὡρισμένων κατηγοριῶν μισθωτῶν. Βλ. εἰς τὰς οἰκείας λέξεις, ἤτοι *Ἀπεργία, Ἀβιοκίνητα, Φυρωροί, Ναυτικοί, Τράπεζαι, Ὑπάλληλοι δημόσιοι κλπ.*

Ἀποδοχή. Δικαστικὴς ἀποφάσεως· ἀπώλεια δικαιώματος προσβολῆς· προϋποθέσεις κύρους ἀποδοχῆς, Α.Π. 546 σ. 85, Π 3834 σ. 1114.— Ἀνεπιφύλακτος εἰσπραξις ὑπὸ νικήσαντος ἐνάγοντος ἐπιδικασθέντος ὑπὸ ἀποφάσεως ποσοῦ· ἀποδοχὴ ἀποκλείουσα ἄσκησιν ἐνδίκου μέσου ἐφέσεως, Π 3834 σ. 1114.— Καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας δὲν ἀπαιτεῖται, Εἰσαγ. σ. 451. Βλ. λ. *Παραίτησις*.—Ἀποδυνάμωσις δικαιώματος. Βλ. λ. *Δικαίωμα*.

Ἀποζημίωσις. Ἐν καταγγελίᾳ συμβάσεως ἐργασίας. Βλ. λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. Β'), *Ἐργασίας σύμβασις, Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. Δ' ἑπ.), *Στράτευσις* (παράγρ. Ε')—Ἀπολυθέντος διὰ μὴ χορηγηθεῖσαν ἄδειαν. Βλ. λ. *Ἄδεια μισθωτῶν*.—Διὰ παράβασιν συλλογ. συμβάσεως. Βλ. λ. *Συλλογικαὶ συμβάσεις*.—Λόγῳ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος. Βλ. λ. *Ἐργατικὰ ἀτυχήματα*.—Εὔλογος κατ' ἄρθρ. 671 Α.Κ.· ἀπαράδεκτον εἰσαγωγῆς ἀξιώσεως κατ' ἐργατικὴν διαδικασίαν, Π 3708 σ. 18.— Ἠσφαλισμένου ἐξ ἀδικήματος· συμψηφισμὸς εἰς ἀποζημίωσιν ἀστικοῦ δικαίου συντάξεως ἐκ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, Α.Π. 84 σ. 372.—Ὑπαλλήλων Σιδηροδρόμων Ἀττικῆς μετ' ἀποχώρησιν, Α.Π. 48 σ. 406.— Παρασχεθεισῶν ὑπηρεσιῶν μετὰ μὴ ἐκπλήρωσιν ὑποσχέσεως γιοθεσίας καὶ προικίσεως, Π 3808 σ. 1064.— Μεταβολὴ περιουσιακῶν σχέσεων ἐργοδότου· δικαίωμα ἀποζημιώσεως μισθωτοῦ μετὰ λύσιν συμβάσεως κατ' ἄρθρον 674 Α.Κ., Π 397 σ. 635.—Ἐπὶ καταχρηστικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, Α.Π. 396 σ. 1162. Βλ. καὶ λ. *Ἀδικαιολόγητος πλουτισμός, Ἀδικοῦντων συναλλαγμα, Ναυτικοί*.

Ἀποθῆκαι. Ὑπηρεσίας ἀνοικοδομήσεως ἐν Πάτραις· μὴ ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 καὶ 8900|1946 ἀποφάσεων ἐπὶ νυκτοφυλάκος, Π 475 σ. 1117.

Ἀποκατάστασις. Ἀποκατάστασις ὑπαλλήλου κατὰ 24|1945 Συντ. Πράξιν· χρόνος ἑκτὸς ὑπηρεσίας καὶ συνυπολογισμὸς δι' ἀποζημίωσιν Ν. 2112|1920, Α.Π. 114 σ. 1210.

Ἀποκοπή. Βλ. λ. *Ἀμοιβή*. Ἀποδοχαὶ τῶν κατ' ἀποκοπὴν ἐργαζομένων, ΝΖ σ. 1255.

Ἀπόλυσις. Βλ. λ. *Ἄδεια, Ἀνεργία* (Ν. 118|1945 κλπ.), *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, Ναυτικοί, Νεοπολεμισταί, Παλαιοὶ Πολεμισταί Στράτευσις*. Προστασία ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ· Ν. 751|1948 κλπ. Βλ. λ. *Στράτευσις* (παράγρ. Η').

Ἀπόπειρα συμβιβασμοῦ. Ἐπὶ συλλογικῶν διαφορῶν. Σ.Ε. 1861 σ. 1215.

Ἀποσιώπησις. Ὑπὸ μισθωτοῦ τῆς προσκλήσεως τὸν ὑπὸ τὰ ὅπλα, Π 3674 σ. 996.

Ἀποστρατευομένων προστασία. Βλ. λ. *Στράτευσις*.

Ἀποτίμησις. Ἀναπροσαρμογὴ ἀποτιμήσεως παροχῶν εἰς εἶδος· ἔννοια συλλογ. συμβ. 4.11.1947· ἐφαρμογὴ συλλογικῆς συμβάσεως νοσοκόμων, Α.Π. 550 σ. 70, πρβλ. Π 6044 σ. 71, Π 3325 σ. 71.—Ἀδείας μισθωτῶν εἰς χρήμα ἀνεπιτρέπτον, Π 75 σ. 467.

Ἀπουσία. Ἐκ τῆς ἐργασίας· συνέπειαι. Βλ. λ. *Ἐργασίας σύμβασις. Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. Ε').

Ἀπόφασις. Βλ. καὶ λ. *Ἀποδοχή, Δεδικασμένον, Προσωρινὴ ἐκτέλεσις, Συλλογικαὶ διαφοραί, Ὑπουργοί—Ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις*. Ἀνυπόχρεον δικαστηρίου πρὸς εἰδικὴν μνημόνευσιν προσαχθέντων ἐγγράφων, Α.Π. 18 σ. 271, Α.Π. 183 σ. 620.—Δικαστικὴ μνεία ὀνομάτων διαδίκων· ἀρκοῦσα ἐπὶ νομικῶν προσώπων ἡ ἀναγραφὴ μόνης ἐπωνυμίας αὐτοῦ ἀνευ προσδιορισμοῦ καὶ φυσικῶν προσώπων ἐκ προσωποῦντων ταῦτα κατὰ νόμον ἢ καταστατικόν, Α.Π. 94 σ. 421.— Ἀντίθεσις ἀποφάσεως συνελεύσεως ἐπαγγελμ. σωματείου πρὸς νόμον ἢ καταστατικόν· θεώρησις ὡς ἀκυρωσίμου καὶ παραγούσης ἔννομα ἀποτελέσματα μέχρι δικαστικῆς ἀκυρώσεως, Π 42 σ. 236.—Ἡ δικαστικὴ κρίσις ἀνδρὸς ἀγαθοῦ, ΝΖ σ. 897.— Ἑρμηνεία ὑπὸ δικαστηρίων, Π 101 σ. 1122.

Ἀποχή. Ἀπὸ ἐργασίας· τύχη συμβάσεως ἐργασίας· δικαίωμα ἀποδοχῶν ἄρθρ. 657, 658 Α.Κ. Βλ. λ. *Ἀνεργία, Ἐργασίας σύμβασις, Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ.

Ε').— Ἡ ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας ὡς πειθαρχικὸν παράπτωμα. ΝΖ σ. 1084.

Ἀποχώρησις. Ὑπαλλήλων Σιδηροδρόμων Ἀττικῆς· χαρακτὴρ συμφώνου 18|10|1929 μεταξὺ Ὑπ. Συγκοινωνίας καὶ ἑταιριῶν· μὴ συνυπολογισμὸς ποσοστῶν ἐκ δώρων δι' ἑορτὰς καὶ ἀντιτίμου εἰσιτηρίων εἰς ἀποζημίωσιν ἀποχωρούντων ὑπαλλήλων, Α.Π. 48 σ. 406.

Ἀργία. Βλ. καὶ λ. ***Κυριακή, Διαθεσιμότης***. Ἡ ἀργία τῆς 29 Ἰουνίου 1951, Σημ σ. 775.— Θέσις μισθωτοῦ εἰς κατάστασιν ἀργίας κατὰ Κανονισμὸν ἐργοδότου διὰ διαχειριστικὰς ἀνωμαλίας· δεδικαιολογημένη παράτασις χρόνου αὐτῆς δὲν συνιστᾷ κατάχρησιν δικαιώματος, Α.Π. 89 σ. 368.

Ἄρειος Πάγος. Βλ. λ. ***Ἀναίρεσις, Ἀνέλεγκτον***.

Ἁρμοδιότης. Διαφοραὶ ὑπαγόμεναι εἰς διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ'. Βλ. λ. ***Ἐργατικαὶ διαφοραί*** (παράγρ. Α'). Ἁρμοδιότης ἐπὶ διαφορῶν ἐκ τοῦ Ν. 3514. Βλ. λ. ***Στράτευσις*** (παράγρ. Ζ'). Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἐπὶ συλλογικῶν διαφορῶν. Βλ. λ. ***Συλλογικαὶ διαφοραί***. Συμβουλίων Ν. 751|1948 περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ. Βλ. λ. ***Στράτευσις*** (παράγρ. Η').— Παρέκτασις ἐν διαδικασίᾳ Ν. ΓΨΟΔ', Π 18 σ. 1121.— Προέδρου ἐπὶ ἀντιρρήσεων κατὰ διοικητικῆς ἐκτελέσεως, Π 18769 σ. 176.— Εἰρηνοδίκου καὶ Προέδρου Πρωτοδικῶν κατ' ἔφεσιν πρὸς ἐκδίκασιν αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἀποφάσεως γενικῆς συνελεύσεως ἐπαγγ. σωματείου· κατὰ τίνος ἀπευθύνεται ἡ αἴτησις ἀκυρώσεως· ἐπιτρεπτὸν παρεμβάσεως, Π 122 σ. 236.— Προέδρου Πρωτοδικῶν, κατ' ἄρθρ. 634 ἐπ. Πολιτ. Δικονομίας, δι' ἀποβολὴν μισθωτοῦ ἐξ ἀστικοῦ ἀκινήτου, παρεχωρημένου κατὰ τὴν σύμβασιν ἐργασίας, μετὰ τὴν λύσιν αὐτῆς· δεδικασμένον ἐκ προσδρικῆς ἀποφάσεως, Π 4143 σ. 994.— Δι' ἀπονομὴν συντάξεων παθόντων μεταλλευτῶν Διοικ. Συμβ. Γεν. Μεταλλευτῶν εἰς α' βαθμὸν καὶ Ἐφετείου Ἀθηνῶν εἰς β' βαθμὸν καθ' ὅλην τὴν Ἐπικράτειαν· δημοσίως καὶ δι' ἀνιπροσαρμογὴν συντάξεως κατὰ Ν. 6459|1935, Α.Π. 54 σ. 117.— Ἐπὶ ἀποδοχῶν θυρωρῶν πολυκατοικιῶν· τίς ὑπόχρεως ἔναντι τοῦ θυρωροῦ· ἀντικείμενον ἁρμοδιότητος Προέδρου Πρωτοδικῶν Π 12 σ. 426, Π 12244 σ. 992. — Εἰσαγωγὴ ἀναρμοδίως ἐνώπιον Προέδρου Πρωτοδικῶν ἐφέσεως καὶ' ἀποφάσεως κατὰ τὴν διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ'· οὐκ ἀπόρριψις, ἀλλὰ παραπομπὴ εἰς ἁρμόδιον δικαστήριον· δημοσίως καὶ ἐν ἐρημοδικίᾳ ἐκκαλοῦντος, Π 12 σ. 427.— Παραπομπὴ ἐφέσεως εἰς Πρωτοδικεῖον ὑπὸ Προέδρου λόγῳ ἀναρμοδιότητός του· προδικασία εἰσαγωγῆς ὑποθέσεως ἐνώπιον δικαστηρίου, Π 432 σ. 812.— Δικόγραφον ἐφέσεως ἀναγράφον ἐσφαλμένως τὸ ἁρμόδιον Δικαστήριον, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ἀπευθύνεται καὶ ὅπερ συνάγεται ἐκ τοῦ συνόλου αὐτοῦ· οὐκ ἀκυρότης, Π 432 σ. 812. — Ἐσφαλμένη κήρυξις ἁρμοδιότητος· λόγος ἀναιρέσεως ἀφορῶν κοινὴν εὐταξίαν· δυνατὴ πρότασις τὸ πρῶτον παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ, Α.Π. 58 σ. 362. — Ἐπιτροπῶν Ρυθμίσεως Φορτοεκφορτώσεων Ξηρᾶς καὶ Δικαστηρίων, Π 64 σ. 78.—Ὄργανα Διοικήσεως τῶν Σ.Ε.Κ. καὶ ἁρμοδιότητες αὐτῶν, ΝΖ σ. 475.—Ὑπουργῶν κατὰ Ν. 28|1944 καὶ ἁρμοδιότης Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ὑπὸ Α.Ν. 1801|1951, Σ.Ε. 1823 σ. 784.— Ἔκτασις δικαιοδοσίας δικαστηρίων πρὸς ἔλεγχον διοικ. πράξεων, Π 739 σ. 27, Παρατ. σ. 28, Π 8779 σ. 1224, Παρατ. σ. 1202.— Οὐ δικαστικὸς ἔλεγχος περὶ ἀνάγκης ἐκδόσεως Ἀναγκ. Νόμου, Π 3708 σ. 18.— Καλὴ χρῆσις ἐξουσιοδοτήσεως Ν. 28|1944 καὶ ἔλεγχος ὑπὸ πολιτικῶν δικαστηρίων, Π 3867 σ. 122.— Δικαστικὸς ἔλεγχος συνταγματικότητος νόμων, Σ.Ε. 253 σ. 374, Π 56 σ. 375.—Ἀναγκαστικὸς διορισμὸς ἀπολυομένων ἐκ τοῦ στρατοῦ· ἀνέλεγκτον ὑπὸ δικαστηρίων σχετικῆς διοικητικῆς πράξεως· ἐκτίμησις ὑπὸ δικαστηρίου περὶ δολίας προαιρέσεως ἢ ἀμελείας καταγγορομένου διὰ παράβασιν Ν. 751|1948, Α.Π. 581 σ. 378.— Κανονισμὸς προσωπικοῦ Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν Ὑδάτων· κρίσις Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου περὶ εὐδοκίμων ἢ μὴ ὑπηρεσίας προσωπικοῦ· ἐκφεύγει ἐλέγχου τακτικῶν δικαστηρίων ὡς ἀναγομένη εἰς οὐσιαστικὴν ἐκτίμησιν ὑπηρεσιακῆς ἐπιδόσεως μισθωτοῦ, Α.Π. 194 σ. 613.— Δικαστικὸς ἔλεγχος Διοικητικῶν πράξεων· κρίσις Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου κατὰ Κανονισμὸν ἐπέχοντα ἰσχὺν Νόμου, Π 8779 σ. 1224, Παρατ. σ. 1202.

Ἀρτεργάται—ἀρτοποιεῖα. Πρόσθετος ἀμοιβὴ μισθωτῶν διὰ παροχὴν νυκτερινῆς ἐργασίας· μὴ ἰσχὺς σχετικῆς Υ.Α. ἐπὶ ἀρτεργατῶν· νομιμότης ὑπ. 16784|1443|1950, Π 3867 σ. 122.— Ἀκυρότης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ μὴ ἰσχύος ἀναδρομικῶς ὑ.ἀ. 18310|1946 ἐπὶ ἀρτεργατῶν, Π 4324 σ. 124, Σ.Ε. 2122 σ. 1264. —Ἀσφάλισις εἰς Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν· ἀνεφάρμοστον ἑπομένως Ν. 118|1945, Π 985 σ. 463.— Ἀσφάλισις εἰς Ταμεῖον Ἀρτεργατῶν· ὑπαγωγὴ εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας ἐφ' ὅσον δὲν λειτουργεῖ παρὰ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν ἡ κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισις· μὴ ἀναγκαῖος ὁ διὰ βιβλιαρίου ὑγείας ἐφοδιασμὸς ἀρτεργατῶν κεκτημένων ἐπαγγελματικὸν βιβλιάριον, Π 7455 σ. 854.—Ἐπαγγελματικὸ βιβλιάριο ἀρτεργατῶν, Γν. Σ. σ. 580.—Ἐφοδιασμὸς ἀρτεργατῶν δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων· ἀντικατάστασις βιβλιαρίου ὑγείας ἀρτεργατῶν διὰ τῶν κατὰ νόμον ἐκδιδομένων ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων αὐτῶν, Π 7911 σ. 855, Π 7452 σ. 856.—Μισθωτοὶ ἀρτοποιείων· ἀναγκαῖος ἐφοδιασμὸς αὐτῶν διὰ βιβλιαρίων ὑγείας· ἀκυρότης, ἄλλως, συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀνεφάρμοστον Νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, Π 2144 σ. 686.—Μὴ παρασκευὴ ὑπὸ ἀρτοποιείου παραγομένου ὑπ' αὐτοῦ εἴδους βιοτικῆς ἀνάγκης· θεώρησις ὡς ἀγορανομικοῦ ἀδικήματος, ἔστω καὶ ἂν ὀφείλεται εἰς ἀπεργίαν, Α.Π. 593 σ. 180.— Διατάξεις περὶ κανονισμοῦ ὑπηρεσίας στρατιωτικῶν ἀρτοποιείων· παροχὴ εἰς αὐτὰ ἐργασίας συνιστᾷ σχέσιν δημοσίου δικαίου· ἀπαράδεκτον ἀγωγῆς εἰς ἐργατικὴν διαδικασίαν, Π 583 σ. 423. Βλ. καὶ λ. ***Ταμεῖα***.

Ασθένεια. Άποχή μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας λόγῳ ἀσθενείας· συνέπειαι· τύχη συμβάσεως ἐργασίας· ἔννοια ἄρθρ. 5 Ν. 2112 καὶ 3 Ν. 1558. Βλ. λ. ***Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας*** (παράγρ. Β΄.).—Ἀσθένεια μισθωτοῦ καὶ δικαίωμα μισθοῦ· ἄρθρ. 657 καὶ 658 Α. Κώδικος· κάλυμα παροχῆς ἐργασίας, ΝΖ σ. 144, Π 3089 σ. 163, Π 4240 σ. 229, Γν. Σ. σ. 872. Βλ. καὶ λ. ***Ἐργασίας σύμβασις.***—Θεώρησις ἀσθενείας μισθωτοῦ ὡς σπουδαίου κωλύματος μὴ παροχῆς ἐργασίας κατ' ἄρθρα 657 καὶ 658 Α.Κ., Π 3089 σ. 163.—Ἂν δικαιοῦται ὁ ἐργοδότης νὰ ἐκτίσῃ ἐκ μισθοῦ ἀσθενήσαντος μισθωτοῦ ὁλόκληρον τὸ ἐπίδομα ἀσθενείας, ὅπερ θὰ ἐλάμβανεν ὁ μισθωτός, ἂν δὲν ἐνοσηλεύετο ἢ μόνον τὸ ποσὸν ὅπερ λαμβάνει εἰς χεῖράς του, Γν. σ. 872.—Ἀσφάλισις κατὰ τῆς ἀσθενείας παρὰ τῷ Ι.Κ.Α.· παροχαὶ πλάδων ἀσθενείας κλπ. Βλ. λ. ***Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις.***—Κριτήριον ὑπαγωγῆς μισθωτῶν εἰς ἀσφάλισιν Ταμείου Ἀνεργίας μετὰ τὸ Ν.Δ. 1255|1949 ἢ ἀσφάλισις εἰς Ὀργανισμὸν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας, Π 21σ. 369. Βλ. καὶ λ. ***Ἀνεργία*** (παράγρ. Α΄).—Ἔννοια Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατὰ κινδύνου ἀσθενείας· ὑπαγωγὴ εἰς αὐτοὺς καὶ ἀλληλοβοηθητικῶν Ταμείων, Π 409 σ. 311, Π 710 σ. 318.—Ὡς λόγος ἀναστολῆς τριμήνου προθεσμίας ἀγωγῆς περὶ ἀκυρότητος ἀπολύσεως, Π 123 σ. 1120.—Ὡς λόγος παρατάσεως προθεσμίας ὑποβολῆς αἰτήσεως διορισμοῦ κατὰ Ν. 751|1948, Σ.Ε. 795 σ. 1285. Βλ. καὶ λ. ***Ἐργατικὰ ἀτυχήματα, Ναυτικοί.***

Ἀστικὸς Κῶδιξ. Σχέσεις ἐργατικῆς νομοθεσίας καὶ Ἀστικοῦ Κώδικος, Α.Π. 183 σ. 620, Α.Π. 315 σ. 736, Α.Π. 65 σ. 852, Π 10114 σ. 178, Α.Π. 195 σ. 557.— Σχέσεις συναφθείσαι πρὸ Ἀστικοῦ Κώδικος· ἐφαρμογὴ προϊσχυόντος Ἀστικοῦ Δικαίου, Α.Π. 410 σ. 1208.—Διατήρησις ἐν ἰσχύι εἰδικῶν διατάξεων Ἐμπορικοῦ Νόμου περὶ προστασίας τοῦ ναύτου καὶ μετὰ τὸν Ἀστικὸν Κώδικα, Π 10114 σ. 178.— Κατάργησις Α.Ν. 539|1945 «περὶ ἀδείων μισθωτῶν ὑπὸ Ν.Δ. 7|10 Μαΐου 1946 περὶ ἀποκαταστάσεως Ἀστικοῦ Κώδικος», Π 368 σ. 453, πρβλ. Σημ. σ. 452, Π 433 σ. 1118.

Ἀστυνομικὴ Ἀρχή. Νομοθεσία περὶ ἐργοστασίων ἐκρηκτικῶν ὑλῶν μὴ παροχὴ εἰς Ἀστυνομικὴν Ἀρχὴν δικαιώματος διαταγῆς ἀπολύσεως ἐργατῶν, Π 2819 σ. 677.— Διαταγὴ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας πρὸς Ἀστυνομικὴν Ἀρχὴν περὶ ἀποδοχῆς ὑπ' αὐτῆς ἀναγγελιῶν καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ διαβιβάσεως πρὸς ἀρμόδιον Ὑποκατάστημα Ἀνεργίας καὶ Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας· κῦρος μετὰ ταῦτα καταγγελίας ἐκ τῆς ἐγχειρίσεως ἀναγγελίας πρὸς Ἀστυνομικὴν Ἀρχήν, Α.Π. 915 σ. 736.

Ἀστυνομικὴ διάταξις. Ὑποχρέωσις ἐφαδιασμοῦ ἐκπιετηρίας δι' ἀτομικοῦ βιβλιαρίου ἐργασίας κατ' ἀστυνομικὴν διάταξιν· σκοπὸς διατάξεως· ἔλλειψις βιβλιαρίου δὲν ἄγει εἰς ἀκυρότητα συμβάσεως· ἀκυρότης ἄλλως ἀστυνομικῆς διατάξεως, ἐφ' ὅσον ἄνευ ἐξουσιοδοτήσεως νόμου ἐπιβάλλει περιορισμοὺς καὶ ἀπαγορεύσεις εἰς ἄσκησιν ἐπαγγέλματος, Π 2581 σ. 732.

Ἀσυρματισταί. Πρόσληψις εἰς ἐπιβατηγὰ μηχανοκίνητα πλοῖα, Γν. Σ. σ. 1184.

Ἀσφάλισις. Βλ. λ. ***Ἀνεργία*** (παράγρ. Α΄), ***Ἀντιρρυμαντικὴ ἀσφάλισις, Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις, Ναυτικοί, Ταμεῖα.***

Ἀσφαλιστικὰ δικαστήρια. Μὴ ἐξάρτησις ἀναγκαστικῆς εἰσπράξεως ἀπαιτήσεων Ι.Κ.Α. ἐκ λειτουργίας ἀσφαλιστικῶν δικαστηρίων, ΝΖ σ. 252, Ε 187 σ. 284, Π 18769 σ. 176.—

Ἀτυχήματα. Βλ. λ. ***Ἐργατικὰ ἀτυχήματα, Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις, Ναυτικοί.***

Αὐτεπάγγελτος ἐξέτασις. Συνδρομὴς ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἄρθρ. 3 Ν.Δ. 8 Μαΐου 1946, Π 821 σ. 68, Π 610 σ. 450, Π 1475 σ. 571, Π 123 σ. 1002.—Ἐνεργητικὴς νομιμοποιήσεως, Π 56 σ. 375.—Διαφορὰς κατ' οὐσίαν καὶ ἐπὶ ἐρημοδικίας διαδίκου κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ', Α.Π. 94 σ. 421.—Ἐλλείψεως προδικασίας, Α.Π. 165—169 σ. 562.

Αὐτοκίνητα. Φύσις σχέσεως ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ πρὸς ἰδιοκτήτην· σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας καὶ ἐφαρμογὴ ἐργατ. νόμων ἢ μίσθωσις πράγματος, Π 4000 σ. 20, Π 10300 σ. 208, Π 7057 σ. 208, Πρωτάσεις σ. 208, Π.Ε.Δ. σ. 213, Π 870 σ. 365, Π 390 σ. 367, ΝΖ σ. 545, Σημ. σ. 664, Π 4699 σ. 678, Π 8003 σ. 681, Α.Μ.Ε.Δ. 2 σ. 991, Π 4821 σ. 1244.—Σύμβασις ἐργάτου ἐπ' ἀμοιβῇ, καὶ· ἀποκοπὴν ἐκ τῶν ὑπ' αὐτοῦ εἰσπραττομένων, ΝΖ σ. 545.—Καθορισμὸς ἀποζημιώσεως, ἀμειβομένου ἐπὶ ποσοστοῖς ἕνεκα ἀπολύσεως, ἐκείνης τοῦ τεχνίτου, ἀδιαφόρως ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος· βάσις τὸ πραγματικῶς λαμβανόμενον ἡμερομίσθιον, Π 3003 σ. 681.—Ἔλλειψις νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς σύστασιν τῆς Υ.Ε.Κ.Α. δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως· προσπικύρωσις ὅμως διὰ μεταγενεστέρων νομοθετημάτων, Π 3708 σ. 18.— Κατάρτισις συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου καὶ ἀπόλυσις μισθωτοῦ Υ.Ε.Κ.Α. ὡς πλεοναζοντος κατ' Α.Ν. 1422|1950· θεώρησις ὡς σπουδαίου λόγου ἄρθρ. 672 Α.Κ. πρὸς καταγγελίαν συμβάσεως πρὸ λήξεως χρόνου αὐτῆς, Π 3708 σ. 18.— Πρόσληψις προσωπικοῦ δι' Υ.Ε.Κ.Α.· ἐξουσιοδότησις διευθυντοῦ ἐκμεταλλεύσεως καὶ ὑπέρβασις αὐτῆς· ἀκυρότης συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀνεφάρμοστον νόμου 118|1945, Π 3419 σ. 232, Π 159 σ. 1119.—Ἐφαρμογὴ ὑ.δ. 8900 καὶ 18110|1946 καὶ ἐπὶ ἐργαζομένων εἰς τὴν Υ.Ε.Κ.Α., Α.Π. 91—93|1951 σ. 353.— Χαρακτὴρ συμβάσεως μισθωτοῦ Ὑπηρεσίας Ἐκμεταλλεύσεως Κρατικῶν Αὐτοκινήτων (Υ.Ε.Κ.Α.) ἰδιωτικοῦ δικαίου, Π 368 σ. 452.—Ἀναστολὴ πάσης προστασίας συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τοῦ Α.Ν. 516|1948 περὶ νομιμοφροσύνης μισθωτοῦ παρὰ τῇ Ὑπηρεσίᾳ Ἐκμεταλλεύσεως Κρατικῶν Αὐτοκινήτων (Υ.Ε.Κ.Α.), Π 3 σ. 808. Βλ. καὶ λ. ***Ταμεῖα.***—Ὧραι ἐργασίας ὁδηγῶν, εἰσπρακτόρων καὶ ἐποπτῶν ἐπιβατικῶν λεωφορείων αὐτοκινήτων· τίνες θεωροῦνται ὧραι ἐργασίας, Π 1578 σ. 823.—Ὧραι ἐργασίας προσωπικοῦ λεωφορείων αὐτοκινήτων· ἂν τὰ Κοινὰ Ταμεῖα Λεωφορείων προκειμένου περὶ στα-

θμαρχῶν καὶ ἐλεγκτῶν ὀφείλωσι νὰ ὁρίζωσι συνεχῆ ἀπασχόλησιν ἢ δύνανται νὰ ὁρίζωσι διακεκομμένην τοιαύτην, Γν. Σ. σ. 1277.— Καθορισμὸς ὡρῶν ἐργασίας προσωπικοῦ φορτηγῶν αὐτοκινήτων· μισθοδοσία ὁδηγοῦ φορτηγοῦ αὐτοκινήτου ἀνωνύμου ἑταιρίας· ὑπολογισμὸς προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ὑπερωρίας καὶ ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς, Π 5 σ. 403.— Μισθὸς ὁδηγῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων, Π 459 σ. 845.— Παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ εἰσπράκτορος λεωφορείου αὐτοκινήτου στερουμένου νομίμων ἀδείας· ἀκυρότης συμβάσεως· ἀνεφάρμοστον νόμου περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ νόμου περὶ ἀδειῶν, Π 1 σ. 807.— Εἰσπράκτωρ λεωφορείου· ἰδιωτ. ὑπάλληλος, Νμλγ. σ. 1118.

Αὐτόνομος Σταφιδικὸς Ὀργανισμός. Βλ. λ. *Σταφιδικὸς Ὀργανισμός.*

Ἄφεσις χρέους. Διὰ παραιτήσεως μισθωτοῦ ἀπὸ ἀξιώσεών του, ΝΖ σ. 193 ἑπ.

Ἀχρεώστητον. Βλ. λ. *Ἀδικαιολόγητος πλουτισμός.*

Β

Βαρελοποιοί. Βλ. λ. *Ξυλουργοί.*

Βάρος ἀποδείξεως Βλ. λ. *Ἀπόδειξις.*

Βία. Ἀνωτέρα βία ὡς λόγος ἀπολύσεως μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας· συνέπειαι. Βλ. λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. Ε'), *Ἐργασίας σύμβασις.*— Ἔννοια ἀνωτέρας βίας· διακοπὴ ἐργασιῶν ἐπιχειρήσεως κεραμοποιίας λόγῳ τῆς ἐκ πολυετοῦς χρήσεως ἐξαντλήσεως ὑλῶν (χωμάτων)· οὐκ ἀνωτέρα βία, Α.Π. 637 σ. 219.— Ἀνωτέρα βία διὰ μὴ ἀποδοχὴν ὑπηρεσιῶν καὶ δικαίωμα μισθοῦ· ἐφαρμογὴ ἄρθρου 656 Ἀστικοῦ Κώδικος, Α.Π. 637 σ. 219.— Ἀνωτέρα· λόγος ἀναστολῆς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀγωγῆς Ν. 1101|1949, Π. 89 σ. 226.— Ἀνωτέρα· λόγος ἀναστολῆς προθεσμίας· βαρεῖα ἀσθένεια· πότε θεωρεῖται ὡς ἀνωτέρα βία, Π 123 σ. 1002.— Ἀνωτέρα ὡς λόγος παρατάσεως προθεσμίας ὑποβολῆς αἰτήσεως διορισμοῦ κατὰ Ν. 751|1948, Σ.Ε. 795 σ. 1235.— Ἀπόλυσις μισθωτοῦ κατ' ἐπιταγὴν νόμου· ἀνωτέρα βία· μὴ ἀποδοχὴ ὑπηρεσιῶν· οὐ δικαίωμα μισθοῦ, Α.Π. 648 σ. 257, Π 2827 σ. 258, πρβλ. Π 567 σ. 258, Παρατ. σ. 259, Π 2819 σ. 677.— Διαταγὴ Ἀρχῆς ἀποτελεῖ γεγονὸς ἀνωτέρας βίας ὅταν ἐξεδόθη ὑπὸ δημοσίου ὑπαλλήλου ἐντὸς σφαίρας δικαιοδοσίας καὶ ἁρμοδιότητος αὐτοῦ ἐνεργοῦντος, Π 2819 σ. 677.— Ἀνωτέρα ὡς λόγος διακοπῆς ἐργασιῶν ἐπιχειρήσεως· ἀνυπόχρεον τακτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἑπομένως καὶ ἀποζημιώσεως Ν. 2112|1920· ὅροι· ἔννοια ἀνωτέρας βίας, Α.Π. 151 σ. 551.— Ἀνωτέρα· ἀπαλλαγὴ εὐθύνης ἐργοδότου διὰ μὴ περαιτέρω ἐκτέλεσιν ἐργασιακῆς συμβάσεως, τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς μισθοῦ καὶ τῆς τακτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως· ὑποχρεώσεως ὅμως ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας συνέπεια ἐκ παραλείψεως ὑποχρεώσεως ἐργοδότου κἰς ἀποζημίωσιν μισθωτοῦ διὰ τὴν ἐξ ὑπαιτιότητός του μὴ ἐπιδότησιν παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας· διακοπὴ ἐργασιῶν ἐπιχειρήσεως ἐξ ἀζητησίας εἰδῶν αὐτῆς, Π 2384 σ. 555.— Ἀνωτέρα ὡς λόγος ἀπαλλαγῆς ἐπιχειρήσεων καταβολῆς ἐπιδομάτων Ν. 3514, Γν. Σ. σ. 1275.

Βιβλιάρια. Ι.Κ.Α.· παράλειψις ἀναγραφῆς ἐν ἀναγγελίᾳ καταγγελίας· ἀκυρότης, Α.Π. 650 σ. 109, Π 7201 σ. 1002.— Ἐπαγγελματικὰ φορτ|τῶν· συνταγματικότης νόμου περὶ φορτοεκφορτωτῶν ξηρᾶς· ὑποχρεωτικὴ χρησιμοποίησις ἐργατῶν ἐφοδιασμένων διὰ βιβλιαρίου, Σ.Ε. 2002 σ. 283.— Ἐπαγγελματικὰ ἀρτεργατῶν, Γν. Σ. σ. 580.— Μὴ ἀναγκαῖος ὁ διὰ βιβλιαρίου ὑγείας ἐφοδιασμὸς ἀρτεργατῶν κεκτημένων ἐπαγγελματικὸν βιβλιάριον, Π 7455 σ. 854.— Ἐφοδιασμὸς ἀρτεργατῶν δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων· ἀντικατάστασις βιβλιαρίου ὑγείας ἀρτεργατῶν διὰ τῶν κατὰ νόμον ἐκδιδομένων ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων αὐτῶν, Π 7944 σ. 855, Π 7452 σ. 856.— Ὑγείας καὶ κύρος συμβάσεων ἐργασίας, Π 2186 σ. 685, Π 2144 σ. 686, Σημ. σ. 775, Π 87 σ. 929, Π 679 σ. 1064.— Ὑγείας μισθωτῶν ἐσιατορίων· ἀκυρότης ἄλλως συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀνεφάρμοστον νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, Π 2186 σ. 685.— Ὑγείας μισθωτῶν ἀρτοποιείων· ἀκυρότης, ἄλλως, συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀνεφάρμοστον νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, Π 2144 σ. 686.— Ἀτομικὰ ὑπηρεσιῶν κατ' ἀστυνομικὴν διάταξιν· σκοπὸς διατάξεως· ἔλλειψις βιβλιαρίου συνέπειαι, Π 2581 σ. 732.— Ἀπεργάσιμος διὰ συλλογικὴς συμβάσεως ἐργασίας προσλήψεως παρ' ἐργοδοτῶν ἐργατῶν μὴ ἐφωδιασμένων δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων· ἀντίθεσις σχετικοῦ ὅρου πρὸς ἄρθρ. 1 Συντάγματος περὶ ἀπαραβιάστου προσωπικῆς ἐλευθερίας καὶ περὶ ἰσότητος, Πλημ. Πατρῶν 116|1951 σ. 860, Παρατ. σ. 861.— Ὑγείας τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν πυρηνελαιουργῶν καὶ σαπωνοποιῶν· ἐφαρμογὴ Β.Δ. 8. 10|4.11.1940· συνέπεια παραβάσεως, Π 87 σ. 929.— Χρησιμοποίησις ἐργατῶν βυρσοδεψείων μὴ ἐφωδιασμένων διὰ βιβλιαρίων ὑγείας καὶ κύρος συμβάσεως ἐργασίας, Π 679 σ. 1064.— Ἐξουσιοδότησις ἄρθρου 8 Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 πρὸς Ἐπιτροπὰς Διαιτησίας· μὴ ὑπαγωγὴ καὶ ἀρμοδιότητος ὅπως προβλέψωσι περὶ συστάσεως ἑτέρων Ἐπιτροπῶν μὲ δικαιοδοσίαν ἐφοδιασμοῦ μισθωτῶν διὰ βιβλιαρίων εἰδικότητος, οἰκογενειακῆς κατηστάσεως κλπ., Σ.Ε. 1452 σ. 1093.

Βιβλιοδέται Ἀκυρότης ὑπ' ἀριθ. 14|1949 διαιτητικῆς ἀποφάσεως περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ἐργατῶν βιβλιοδετῶν, Π 1010 σ. 400.

Βιομηχανικαὶ ἐπιχειρήσεις. Χρόνος καὶ ἀμοιβὴ ἐργασίας προσωπικοῦ, ΝΖ σ. 1146.

Βιοτεχνικαὶ ἐπιχειρήσεις. Ἐπιχειρήσεις ἐστιατορίων· χαρακτηρισμὸς ὡς βιοτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων διὰ τὴν κατὰ τὸ β.δ. 16 Ἰουλ. 1920 καταγγελίαν συμβάσεως ἐργατῶν αὐτῶν· τίνες θεωροῦνται ὡς βιοτεχνικαὶ ἐπιχειρήσεις· ὁριαμοὶ β.δ. 12|21 Δεκ. 1939, Π 5565 σ. 1271.

Βλάβη ἠθική. Ὡς μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ ὅρων συμβάσεως ἐργασίας, Π 520 σ. 411.

Βοηθήματα. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα, Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις.* Ἀπολυομένου προσωπικοῦ τοῦ Δημοσίου· πράξεις Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου 956 καὶ 976|1947· προϋποθέσεις· ἔκτασις ἐ-

ημερομηνίας, Α.Π. 23 σ. 308, Π 1781 σ. 319, Π 11967 σ. 855, Π 5890 σ. 989, Γν. Σ. σ. 758. Βλ. λ. *Δημόσιον*.

Βοηθοί. Ἠλεκτροτεχνιτῶν ν.δ. 581|1947· οὐχὶ ὑπάλληλοι. Εἰσαγ. σ. 360.— Σύμβασις ἐργασίας βοηθῶν τεχνιτῶν· σύνδεσμος μετὰ τοῦ ἐπιχειρήματίου ὡς ἐργοδότου καὶ τήρησις ὑπ' αὐτοῦ ἐργατικῶν νόμων· ὑποχρεώσεις ν. 3514, Π 2073 σ. 869.— Παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ βοηθοῦ ἐν ἰατρείῳ καὶ προσήκουσα δι' ἐφαρμογὴν συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, Π 4578 σ. 1169.

Βόρτιος Ἑλλάς. Ρύθμισις ἐφέλκυσις ἐξόδου ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ὑπαλλήλων τῆς 'Αγροτικῆς Τραπέζης· παροχαὶ· μὴ συνυπολογισμός καὶ εἰδικοῦ ἐπιδόματος 15 ο|ο ἐπὶ μισθοῦ ὑπηρετούντων ἐν Βορείῳ Ἑλλάδι ὑπαλλήλων, Α.Π. 617 σ. 159.

Βραδύτης Ἀκύρωσις δικαιώματος· συνέπειαι, Π 1492 σ. 263, Π 167 σ. 796, Π 1115 σ. 327. — Βραδεῖα κατάθεσις πρακτάσεων καὶ ἀποδεικτικῶν ἐγγράφων ἐν διαδικασίᾳ Ν. Γ'ΦΟΔ· συνέπεια, Α.Π. 94 σ. 421.

Βυρσοδεψεῖα. Ἐφαρμογὴ β.δ. 19 Ἰουλίου 1937 περὶ χορηγήσεως βιβλιαρίων ὑγείας εἰς ἐργάτας βυρσοδεψείων· σκοπὸς διατάξεως· κύρος συμβάσεως ἐργασίας τοῦ μὴ ἐφωδιασμένου διὰ βιβλιαρίου ὑγείας· πότε ἀκυρότης δικαιοπραξίας ἐκ τοῦ ἄρθρ. 174 Ἀστικοῦ Κώδικος, Π 679 σ. 1064.

Γ

Γεωργικαὶ ἐργασίαι. Ὑπαγωγὴ εἰς ἀσφάλισιν Ι.Κ.Α., μετὰ Α.Ν. 1846|1951, ΝΖ σ. 663.— Ὀργανισμὸς Γεωργικῆς Ὑπηρεσίας Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου μὴ ἀσκούντων βιοτεχνίαν· θεώρησις σχέσεως ὑπαλλήλων ὡς τοιούτων ἰδιωτικοῦ δικαίου· ἐφαρμογὴ Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ὡς καὶ Α.Ν. 28|1944, Α.Π. 631 σ. 158.

Γεωργικοὶ συνεταιρισμοί. Βλ. λ. *Συνεταιρισμοί*.

Γνώσεις εἰδικαί. Μισθωτοῦ ὡς στοιχεῖον ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος, Π 337 σ. 684.

Γνωστοποίησις. Προϋπηρεσίας, Π 1426 σ. 863.— Καταθέσεως ἀποζημιώσεως ἀπολυομένου εἰς Ταμ. Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων· συνέπεια παραλείψεως, Π 78 σ. 952.

Γραφεῖα. Βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων· ἀνωνύμων ἑταιριῶν· ὥραι ἐργασίας καὶ ἀμοιβὴ προσωπικοῦ, ΝΖ σ. 1146.

Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας. Ταμεῖον Ἀνεργίας, Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ Ι.Κ.Α., Εἰσηγ. Ἔκθ. σ. 699.— Ἀναγγελία ἀπολύσεων, Βλ. λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. Β').— Ὑποχρεωτικὴ πρόσληψις μισθωτῶν μέσῳ Γ.Ε.Ε.· ἐπιλογὴ ὑπὸ ὑποχρέων· ἰσχὺς ἄρθρ. 6 Ν.Δ. 1255 καὶ μετὰ Α.Ν. 1846|1951, Σημ. σ. 832.

Γυναῖκες. Ἀπόλυσις γυναικὸς ὑπαλλήλου λόγῳ μειώσεως τῆς πρὸς ἐργασίαν ἀποδοτικότητος ἐκ τῆς προσφάτου ἀποκτήσεως τέκνου· ἀντίθεσις ἄρθρ. 281 Ἀστ. Κώδικος, Α.Π. 593 σ. 56.— Δικαίωμα πρὸς ἀποχὴν ἐκ τῆς ἐργασίας πρὸ καὶ μετὰ τὸν τοκετόν, Π 2475 σ. 558.

Δ

Δάνεια. Πρὸς μισθωτούς· ἐνεχυρίασμὸς εἰς ἀποζημίωσιν Ν. 2112, Π 1761 σ. 629.

Δαπάναι. Προκαταβολὴ δαπανῶν μισθωτοῦ ἐργασίας, Μελ. σ. 6.

Δασικαὶ ἐργασίαι. Ἀσφάλισις Ι.Κ.Α., ΝΖ σ. 663.

Δεδικασμένον. Ἐξ ἀποφάσεων Συμβουλίου Ἐπικρατείας, Π 177 σ. 80, Π 3289 σ. 165, Π 1010 σ. 402, Α.Π. 165 - 169 σ. 502, Α.Π. 417 σ. 1181, Παρατ. σ. 1181.— Ἐξ ἀποφάσεως Σ.Ε.· ἰσχὺς ἔναντι πάντων· ἔννοια ἄρθρου 50 Ν. 3713 «περὶ Συμβουλίου Ἐπικρατείας», Π 3289 σ. 165, Π 1010 σ. 400, Α.Π. 165 - 169 σ. 502.— Παράβασις δεδικασμένου ἐξ ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως Σ. Ἐπικρατείας, Σ Ε. 1323 σ. 784.— Ἐξ ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως Συμβουλίου Ἐπικρατείας· προϋπάρξεις ἢ ἔκδοσις ἀποφάσεως κατὰ πράξεως διοικητικῆς Ἀρχῆς καὶ οὐχὶ κατὰ νομοθετικῆς τῆς Κυβερνήσεως πράξεως, Α.Π. 417 σ. 1181, Παρατ. σ. 1181.— Ὑφισταμένου τοῦ δεδικασμένου περὶ τῆς ἀκυρότητος ἀπολύσεως, δὲν ἐφαρμόζεται ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 3 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 ἀποκλειστικὴ προθεσμία ἐπιδόσεως ἀγωγῆς· σκοπὸς προθεσμίας· ἀνατροπὴ δεδικασμένου, Α.Π. 15 σ. 205.— Προϋπάρξεις δεδικασμένου κατ' ἄρθρον 374 Πολ. Δικ., Π 1781 σ. 319, Π 20 σ. 631.— Κρίσις δικαστηρίου οὐσίας περὶ δεδικασμένου, Α.Π. 94 σ. 421.— Ἰσχὺς δεδικασμένου ἐκ τελεσιδίκου ἀποφάσεως ἐπὶ προηγουμένης ἀγωγῆς· ἐπιτρεπτόν, παρὰ τὸ δεδικασμένον, ἀναζητήσεως διὰ νέας ἀγωγῆς ὑπολοίπου μέρους τῆς μέχρι πρώτης ἀγωγῆς ἀπαιτήσεως, Π 20 σ. 631.— Ἐκ προεδρικῆς ἀποφάσεως κατ' ἄρθρ. 634 Πολ. Δικ., Π 4143 σ. 994.— Περὶ ἀκύρου ἀπολύσεως καὶ ἀποκλειστικὴ προθεσμία ἐπιδόσεως ἀγωγῆς, Π 3757 σ. 1049.— Ἐκ ποινικῆς ἀποφάσεως, Π 7109 σ. 1322.— Ὅροι τελεσιδίκου κρίσεως ὅτι ὁ μισθωτὸς ἐδικαιοῦτο 1.000.000· ἐπιδίκασις μόνον αἰτηθέντος ποσοῦ 450.000 οὐ νέα δικαστικὴ ἔρευνα δι' ὑπόλοιπον, Π 43 σ. 1122.

Δέκατος τρίτος μισθός. Βλ. λ. *Δῶρον*.

Δῆμοι — Κοινότητες. Καθορισμὸς ἀποδοχῶν προσωπικοῦ· ἀναγκαία κοινὴ ἀπόφασις Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐσωτερικῶν, Α.Π. 595 σ. 13.— Ἀνεφάρμοστον ὑ.ἀ. 8900|1946 περὶ προαγέτου ἀμοιβῆς κατὰ Κυριακὰς ἐπὶ προσωπικοῦ Δήμων, Α.Π. 595 σ. 13.— Ἀνεφάρμοστον Β.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 ἐπὶ ἐργατῶν Δήμων· ἀνεφάρμοστον καὶ ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 καὶ 18810|1946 ὑ.ἀ. ἐπὶ σχέσεων προσωπικοῦ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Π 1142 σ. 279.— Πρόσληψις ὑπὸ Δήμου ἡμερομισθίου ἐργάτου χειρωνακτος· σχέσις ἰδιωτικοῦ δικαίου· τήρησις διατυπώσεων ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 μετὰ τὸ Ν.Δ. 1255|1949 δι' ἀπόλυσιν· καταγγελία συμβάσεως μετὰ προθεσμίαν 15 ἡμερῶν ἄρθρ. 669 Α.Κ., Π 130 σ. 76, πρβλ. Π 1142 σ. 279.— Ἄσκησις ὑπὸ Δήμων καὶ Κοινοτήτων δημοσίας διοικήσεως· σύνδεσμος μετὰ προσλαμβανομένου διὰ τὸν σκοπὸν τῆς αὐτοδιοικήσεως προσωπικοῦ διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου· ἀνεφάρμοστον ἐπὶ τοιαύτης σχέσεως ἐργατικῶν νόμων· ἄρα ἀνεφάρμοστον καὶ Ν. 118|1945,

Α.Π. 646 σ. 155, Α.Π. 58 σ. 862.— Σχέσις ἐκτάκτου ἡμερομισθίου ἐποπτῶν καθαριότητος Δήμου· τοιαύτη δημοσίου δικαίου· ἰσχὺς διατάξεων ἄρθρου 148 Κώδικος περὶ καταστάσεως δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ὑπαλλήλων, Α.Π. 646 σ. 155, Παρατ. σ. 154, Α.Π. 58 σ. 862.— Πρόσληψις ὑπὸ Δήμου ἡμερομισθίων ἐργατῶν, βάσει ἄρθρου 115 Κώδικος περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων· κατάρτισις σχέσεως δημοσίου δικαίου, Π 1142 σ. 279, Π 13 σ. 680.—Ἐξαίρεσις Δήμων καὶ Κοινοτήτων ἀπὸ προσωρινῆς ἐκτελέσεως ἀποφάσεων, Π 4274 σ. 269.—Ὑπαγωγὴ εἰς ἀσφάλισιν Ν. 118|1945 καὶ τῶν μισθωτῶν Δήμων, Κοινοτήτων, τῶν συνδεομένων διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, Π 1318 σ. 316.— Κατάργησις Δημοτικῶν φόρων καὶ ἀπόλυσις προσωπικοῦ· τύχη τῆς προϋφισταμένης ταῦ Α.Ν. 843|1948 προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, Α.Π. 597 σ. 321.—Δημοτικὴ Ἐκμετάλλευσις Ἀεριόφωτος· χαρακτὴρ πράξεως Δημάρχου ὡς προϊσταμένου τῆς Δημοτικῆς Ἐκμεταλλεύσεως Ἀεριόφωτος· οὐκ ἐκτελεστὴ διοικητικὴ πρᾶξις· σχέσις προσωπικοῦ ἡ τῆς μισθώσεως ἐργασίας, Σ.Ε. 1889 σ. 331.— Προσληψις ἐφέδρων Ν. 751|1948 εἰς δημοτικὰς κλπ. ὑπηρεσίας, Ἐγκ. σ. 884.—Ἀπαλλαγὴ Δήμων καὶ Κοινοτήτων κατ' ἄρθρ. 48 § 1 Κώδικος Δήμων καὶ Κοινοτήτων τῶν κατ' εἰδικοὺς νόμους ἀμέσων ἢ ἐμμέσων εἰσφορῶν ὑπὲρ Ταμείων Συντάξεων καὶ Ἀσφαλιστικῶν ἐν γένει Ταμείων· διατήρησις ἐν ἰσχύϊ διατάξεως καὶ μετὰ σύστασιν Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Φορτεχνικῶν Ὑπαλλήλων· ὑποχρέωσις ὅμως Δήμων καὶ Κοινοτήτων εἰς παρακράτησιν ἐκ μισθοῦ φορτεχνικῶν ὑπαλλήλων βαρυνούσης αὐτοὺς εἰσφορᾶς, Α.Π. 227 σ. 673.— Φορτεχνικοὶ ὑπάλληλοι προσλαμβανόμενοι ὑπὸ Δήμων ἢ Κοινοτήτων· χαρακτηρισμὸς ὑπὸ ἄρθρου 28 Ν.Δ. 1465|1912 ὡς ἐκτάκτων δημοτικῶν ὑπαλλήλων· κατάργησις ὡς πρὸς αὐτοὺς Ν.Δ. 759|1937, θεωρουμένους φορτεχνικοὺς ὑπαλλήλους ὡς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους· χαρακτηρισμὸς σχέσεως ὡς δημοσίου δικαίου· ἀνεφάρμοστον ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἐκδιδομένων κατὰ Ν. 28|1944 καὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, Α.Π. 196 σ. 780.— Εἰδικαὶ διατάξεις περὶ ἐφέδρων ἀξιωματικῶν καὶ ἐφέδρων ὁπλιτῶν ὑπηρετούντων ὡς τακτικῶν ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν Δήμων, Κοινοτήτων καὶ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου· νόμος 1502|1950 περὶ ἐπιστρατευομένων ὑπαλλήλων Τραπεζῶν, Π 4453 σ. 1241.

Δημόσια ἔργα. Πρόσληψις ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν δι' ἐκτέλεσιν δημοσίων ἔργων· καθορισμὸς ἀμοιβῶν βάσει ἡμερομισθίων ἐλευθέρας ἀγορᾶς· εἰδικαὶ νομοθετικαὶ διατάξεις περὶ ἀναθεωρήσεως τιμῶν, Π 975 σ. 124, Παρατ. σ. 125.—Σκοπὸς ἐργολαβικῶν διὰ δημόσια ἔργα συμβάσεων· ἀνεφάρμοστον ὑπουργικῶν ἀποφάσεων περὶ παροχῆς χρηματικῶν ἐνισχύσεων δι' ἑορτὰς ἐπὶ μισθωτῶν τοιούτων συμβάσεων, Π 975 σ. 124, Παρατ. σ. 125, Π 13 σ. 687.—Δικαίωμα ἐκτάκτου χρηματικῆς παροχῆς δι' ἑορτὰς Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους 1951 μισθωτῶν ἐργαζομένων εἰς ἐργολάβους δημοσίων ἔργων· γενικότης ὑ.ἀ. 68500|1950· ὑπολογισμὸς ἐπὶ νομίμων ἡμερομισθίων, Π 121 σ. 1000.

Δημόσια κατάσεις. Ἀποζημιώσεως ἐν ἀπολύσει κατὰ Ν. 118|1945 εἰς περίπτωσιν ἀρνήσεως μισθωτοῦ πρὸς παραλαβήν, Π 1061 σ. 59, Π 18 σ. 982.—Οὐ καὶ ἀναγκαία διὰ τὸ κῦρος ἀπολύσεως ἡ ἀναγγελία τῆς παρακαταθέσεως ἢ ἀνάληψις ταύτης παρὰ τοῦ μισθωτοῦ, Π 78 σ. 982.

Δημόσια τάξις. Χαρακτηρισμὸς διατάξεων Ἐμπορικοῦ Νόμου περὶ προστασίας ναύτου ὡς δημοσίας τάξεως· ἀκυρότης παραιτήσεως δικαιωμάτων, Π 9241 σ. 177, Π 6501 σ. 934, Π 8439 σ. 936, Π 10162 σ. 1273.—Χαρακτὴρ τῶν περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως Νόμων ὡς δημοσίας τάξεως· ἀνεπίτρεπτον ἀποκλεισμοῦ ἐφαρμογῆς δι' ἀντιθέτου συμφωνίας, Π 11338 σ. 221.— Λόγος ἀναιρέσεως δι' ἐσφαλμένην κήρυξιν ἀρμοδιότητος· ἀφορᾷ τὴν δημοσίαν τάξιν, Α.Π. 58 σ. 862.—Σύμβασις ἐργασίας ἀντικειμένη εἰς δημοσίαν τάξιν· ἄκυρος, Νμλγ. σ. 443.—Διατάξεις περὶ ἀδείων μισθωτῶν δημοσίας τάξεως, ΝΖ σ. 908.—Νόμοι περὶ ἀλλοδαπῶν· δημοσίας τάξεως, Α.Π. 394 σ. 1167.—Ὑπαγωγὴ σχέσεως, κατὰ θέλησιν συμβαλλομένων, εἰς ἀλλοδαπὸν δίκαιον, ἐφ' ὅσον ταῦτα δὲν προσκρούει εἰς χρηστὰ ἤθη ἢ δημοσίαν τάξιν· ἐφαρμογὴ διατάξεων Παναμαϊκοῦ Νόμου περὶ ἀδείας ναυτικοῦ· χαρακτηρισμὸς διατάξεων Ἐμπ. νόμου ὡς δημοσίας τάξεως, Π 10162 σ. 1273.

Δημοσίευσις. Ὑποχρεωτικὴ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, δημοσίευσις πράξεων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου περὶ διορισμοῦ κλπ. ὑπαλλήλων των εἰς Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως κατ' Α.Ν. 972|1937· οὐχὶ καὶ τῆς πειθαρχικῆς ποινῆς προσωρινῆς ἀπολύσεως, Α.Π. 379 σ. 1107.—Μὴ δημοσίευσις εἰς Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως συμφώνου ἀπὸ 18 Ὀκτωβρίου 1929 μεταξὺ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνίας καὶ ἑταιριῶν μεταφορῶν καὶ Σ.Π.Α.Π. περὶ ἀποζημιώσεως ἀποχωρούντων ὑπαλλήλων τῶν ἄλλοτε Σιδηροδρόμων Ἀττικῆς· συνέπειαι, Α.Π. 18 σ. 406.

Δημόσιοι ὑπάλληλοι. Βλ. λ. *Ὑπάλληλοι δημόσιοι.*

Δημόσιον. Βλ. καὶ λ. *Δημοσίου δικαίου σχέσις. Νομιμοφροσύνη. Στράτευσις* (παράγρ. Α', Γ'). *Ὑπάλληλοι δημόσιοι.* Ὑπαγωγὴ εἰς Ν. 118|1945 μισθωτῶν Δημοσίου. Βλ. λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. Α').— Εὐθύνη ἕνεκα πράξεων ἢ παραλείψεων ὀργάνων του, Π 2806 σ. 30.—Ὑποβολὴ εἰς ἔγγραφον τύπον καὶ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου μετὰ Δημοσίου· συστατικὸν στοιχεῖον τὸ ἔγγραφον· συνέπειαι παραλείψεως· ὁμοίως ἐπὶ ἀνανεώσεως συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, Π 2806 σ. 30, Π 4224 σ. 32, Π 3922 σ. 1055.—Ὑποχρεωτικὴ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος κατάρτισις συμβάσεως ἐργασίας μετὰ Δημοσίου ἐγγράφως· ἀνεπίτρεπτον κατ' ἄλλον τρόπον ἀποδείξεως· οὐ θεραπεία ἀκυρότητος διὰ τῆς ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως· ἄρθρον 159 Α.Κ., Π 91 σ. 125.—Ἀναστολὴ προθεσμίας κατὰ διάστημα δικαστικῶν διακοπῶν ἐπὶ δικῶν κατὰ Δημοσίου· ἀνατρε-

πτική προθεσμία ἀγωγῆς Ν. 1191|1949· ἀναστολή ἐκ λόγων ἀνωτέρας βίας, Π 89 σ. 226. —Ἐξαίρεσις ἀπό προσωρινῆς ἐκτελέσεως ἀποφάσεων, Π 4374 σ. 368.—Ἄκυροι συμβάσεις μετά Δημοσίου καί ἀποζημίωσις ἀπολυομένων· ἐφαρμογή τῶν ὑπ' ἀριθ. 956 καί 976|1947 πράξεων Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου· προϋπόθεσις ἡ ὕπαρξις ἐγκύρου μετά τοῦ Δημοσίου συμβάσεως ἐργασίας, Α.Π. 28 σ. 308.—Ἀποζημίωσις ἀπολυομένου προσωπικοῦ Δημοσίου· βοήθημα μόνον ὑπ' ἀριθ. 956 καί 976|1947 πράξεων Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἄνευ ποσοστῶν δώρων Πάσχα καί Χριστουγέννων καί ἀποζημιώσεως διά μή χορηγηθείσαν ἄδειαν· ἀνεφάρμοστον ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἀγωγῆς καί βοηθημάτων πράξεων Υ.Σ., Π 1731 σ. 310.— Δικαίωμα βοηθήματος ὑπ' ἀριθ. 956|1947 πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου τοῦ ἀπολυομένου προσωπικοῦ τοῦ Δημοσίου, Π 11967 σ. 355. Ἐφαρμογή πράξεως Ὑπ. Συμβουλίου 976|1947 γενικῶς ἐπί τοῦ πόσης φύσεως ἀπολυομένου ἐκτάκτου καί ἡμερομισθίου προσωπικοῦ τοῦ Δημοσίου, Π 5820 σ. 989.—Ἐφαρμογή Ν. 6321|1934· τρόπος ἀπολύσεως ἐκτάκτου προσωπικοῦ συνεργείων κατά διάλυσιν στρατοῦ· δικαίωμα πάντως βοηθήματος τῆς ὑπ' ἀριθ. 976|1947 πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου· γενική, Π 5890 σ. 989.—Ἂν αἱ ἀποζημιώσεις δι' ἀπόλυσιν κατά τάς ὑπ' ἀριθ. 956 καί 976|1947 πράξεις τοῦ Ὑπ. Συμβουλίου χορηγῶνται εἰς ἐπώς ἀπολυομένους ἢ καί εἰς τούς παραιτουμένους, Γ'γ.Σ. σ. 758.— Βάσις ὑπολογισμοῦ ἀποζημιώσεων Ν. 2112, λόγῳ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὡς καί ἀ. ν. 539|1945 «περί ἀδείων μισθωτῶν» εἰς ἐργάτας Α.Ε. Λιγνιτορυχείων Ἀττικῆς, ἐκλυθείσης ὑπό μεταγγίσεων Δημοσίου, ἀμειβομένους ἀναλόγως συντελουμένης ἐργασίας, Γ'γ. Σ. σ. 758.— Πρόσληψις ἡμερομισθίου προσωπικοῦ δι' ἀνάγκας ταχυδρομικῆς ὑπηρεσίας· χαρακτηρισμός σχέσεως ὡς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ Ἰδιωτικοῦ δικαίου· καθορισμός ἀποδοχῶν δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων κατά Ν. 19|1944, Π 75 σ. 461.— Παροχή ἐργασίας ὑπό μισθωτῶν Δημοσίου κατά Κυριακάς καί νύκτας καί ἐφαρμογή ὁ. ἀ. 8300 καί 18310|1946, Α.Π. 91 σ. 353, Π 11967 σ. 355, Π 75 σ. 461.— Νομική φύσις Σ.Ε.Κ.· ἐφαρμογή δικονομικῶν κανονισμῶν Δημοσίου, Ν.Ζ. σ. 475.— Ἐργατικόν ἀτύχημα κατά Ν. 551· ὑποχρέωσις εἰς ἀποζημίωσιν παθόντος καί τοῦ Δημοσίου, Π 7109 σ. 1229.

Δημόσιον λογιστικόν. Καταρτίσεις συμβάσεων μετά Δημοσίου· τύπος· παράβασις· συνέπειαι, Π 2806 σ. 80, Π 4234 σ. 32, Π 31 σ. 425, Π 3922 σ. 1055.

Δημοσίου δικαίου σχέσεις. Ἔννοια· κριτήρια διακρίσεως ἀπό σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, Π 130 σ. 76, Α.Π. 646 σ. 155, Π 1142 σ. 279, Εἰσαγ. σ. 278, Π 12 σ. 280, Π 11967 σ. 355, Α.Π. 58 σ. 362, Π 3 σ. 424, Π 75 σ. 461.— Πρόσληψις ὑπό Δημοσίου ἡμερομισθίου ἐργάτου χειρώνακτος· σχέσις ἰδιωτικοῦ δικαίου· διατυπώσεις δι' ἔγκυρον λύσιν, Π 130 σ. 76. — Χαρακτήρ σχέσεως ξυλουργοῦ, προσληφθέντος ὑπό Ἑλληνικοῦ Δημοσίου κατά Ν. 515|1948· ἰδιωτικοῦ δικαίου, Π 9238 σ. 115. —Ἄσκησις ὑπό Δήμων καί Κοινοτήτων Δημοσίας διοικήσεως· συνδεσμος μετά προσλαμβανομένου διά τόν σκοπόν τῆς αὐτοδιοικήσεως προσωπικοῦ διά σχέσεως δημοσίου δικαίου· συνέπειαι· σχέσις ἐκτάκτου ἡμερομισθίου ἑπάλληλου καθαριότητος· Α.Π. 646 σ. 155, Παρατ. σ. 154, Α.Π. 58 σ. 362.— Πρόσληψις ὑπό Δήμου ἡμερομισθίων ἐργατῶν, βάσει ἄρθρου 115 Κώδικος περί Δήμων καί Κοινοτήτων· κατάρτισις σχέσεως δημοσίου δικαίου, Π 1142 σ. 279, Π 12 σ. 280.—Ὀργανισμός Γεωργικῆς Ὑπηρεσίας· χαρακτηρισμός ὡς Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου μή ἀσκοῦντος διοίκησιν θεώρησις σχέσεως ὑπαλλήλων ὡς τοιαύτης ἰδιωτικοῦ δικαίου· συνέπειαι, Α.Π. 631 σ. 158.—Παροχή ἐργασίας εἰς στρατιωτικά ὀρτοποιεῖα· συνιστᾷ σχέσιν δημοσίου δικαίου, Π 588 σ. 423.—Σχέσις ἱεροψαλτῶν πρός Ναούς· τοιαύτη δημοσίου δικαίου, Π 3 σ. 424.—Συναφῆς πρός Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου συμβάσεων μισθώσεως ὑπηρεσιῶν πρός πλήρωσιν ἐκτάκτων ἀναγκῶν ἄνευ δόσεως ὅρκου ὑπηρεσίας· πρόσληψις μισθωτῶν ὑπό Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος Ραδιοφωνίας· φύσις σχέσεως, Π 2383 σ. 446.— Συμβάσεις ἐργασίας μετά Δημοσίου καί καθορισμός ἀποδοχῶν, Π 75 σ. 461.— Σύνδεσις κατ' ἀρχήν τοῦ Κράτους μετά ὑπαλλήλων του διά σχέσεως δημοσίου δικαίου· πρόσληψις ὅμως ὑπαλλήλων προσκαίρως καί ἐκτάκτως ἄνευ συνδρομῆς νομίμων προϋποθέσεων δι' ἱδρύσιν δημοσιοϋπαλληλικῆς σχέσεως· συνιστᾷ σύμβασιν ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου· τοιαύτη ἡ σύμβασις μισθωτοῦ Υ.Ε.Κ.Α., Π 368 σ. 452, Π 4308 σ. 1054.— Παροχή ὑπηρεσιῶν ὑπό ἰδιωτικοῦ ἀγροφύλακος· σχέσις δημοσίου δικαίου, Π 1710 σ. 464.— Σύμβασις ἐργασίας ἰατροῦ Σ.Ε.Κ.· σχέσις δημοσίου δικαίου, Π 3948 σ. 465.— Φύσις σχέσεως φορτεχνικῶν ὑπαλλήλων, προσλαμβανομένων ὑπό Δήμων ἢ Κοινοτήτων, Α.Π. 196 σ. 730.— Χαρακτήρ σχέσεως προσληφθέντων διά τήν διαχείρισιν τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐφοδίων ὡς ἰδιωτικοῦ δικαίου, Π 4308 σ. 1054.—Διάφοροι περιπτώσεις σχέσεων ἐργασίας δημοσίου δικαίου, Νμλγ. σ. 1121.—Πρόσθετος ἀμοιβή δι' ἐργασίαν κατά Κυριακάς καί σχέσεις δημοσίου δικαίου, Α.Π. 196 σ. 730.—Μή λῆψις ὑπ' ὄψει ἐγγράφου διά σχηματισμόν κρίσεως περί φύσεως σχέσεως ὡς δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου· λόγος ἀναιρέσεως, Α.Π. 608—612 σ. 422.—Ἀπαράδεκτον ἐκδικάσεως ἀξιώσεων ἐκ σχέσεως δημοσίου δικαίου κατά διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ', Α.Π. 58 σ. 362, Π 588 σ. 423, Π 1710 σ. 464.—Ἀσφαλιζόμενοι εἰς Ταμεῖον Συντάξεως Αὐτοκινητιστῶν πρόσωπα· μή ὑπαγωγή των διά σχέσεως δημοσίου δικαίου μετά τοῦ Δημοσίου ἢ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου συνδεομένων ὁδηγῶν αὐτοκινήτου, Σ.Ε. 158 σ. 472.

Δημοτικοί ὑπάλληλοι. Βλ. λ. *Δῆμοι - Κοινότητες.*

Διαβάθμισις. Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Ὑδάτων κατά Κανονισμόν καί μετά γνώμην Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου· καταργήσεις ὀργανικῶν θέσεων διά Σ.Π. 59|1945· ἀνεφάρμοστον

ἐπὶ Ἀνωνύμων Ἑταιρίας Ὑδάτων, Π 8779 σ. 1224, Παρατ. σ. 1202.

Διαγωνισμός. Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ γενομένων ἀναγκαστικῶν ἐκ τοῦ Ν. 751|1948 τοποθετήσεων, Π 789 σ. 27.— Προκήρυξις· χαρακτήρ· πρότυπος πρὸς σύμβασιν ὑπὸ ἀναβλητικὴν αἴρεσιν, Εἰσαγ. σ. 25.

Διαδικασία Βλ. λ. *Ἐργατικαὶ διαφοραί, Στράτευσις* (παράγρ. Ζ'.). Ἀναγναρίσεως παροχῶν κλάδου συντάξεων Ι.Κ.Α., Ἐγκ. σ. 1020.

Διάδικοι. Βλ. λ. *Ἐργατικαὶ διαφοραί* (παράγρ. Β').

Διαζευκτικὴ εὐχέρεια. Συμφωνία περὶ καταβολῆς διὰ παροχὴν ἐργασίας ποσότητος ἐλαίου· ἀγωγὴ μὲ αἴτημα καταβολῆς ἰσαξίου εἰς δραχμὰς· διαζευκτικὴ εὐχέρεια δανειστοῦ μισθωτοῦ, Π 34 σ. 235.

Διαθεσιμότης. Δικαίωμα ἐπιχειρήσεως Ν. 118|1945 πρὸς θέσιν μισθωτῶν εἰς διαθεσιμότητα, ἐφ' ὅσον κύκλος ἐργασιῶν δὲν ἐπιτρέπει ἀπασχόλησιν ὅλου ἢ μέρους προσωπικοῦ των· ἔννοια ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, Π 100 σ. 173, Π 1516 σ. 512, Π 2246 σ. 513, Π 4969 σ. 1174, Π 97 σ. 1231.— Χρονικὸς περιορισμὸς ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 ἐπὶ ἓν τρίμηνον ἐτησίως ἐν συνεχείᾳ εἴτε τμηματικῶς, Π 97 σ. 1231.—Ἀνέλεγκτος κρίσις ἐργοδότου περὶ θέσεως εἰς διαθεσιμότητα· ἰσχὺς ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἀποκλειστικὸς ἐπὶ μισθωτῶν Ν. 118|1945 καὶ οὐχὶ ὑπ' ἀριθ. 3600 καὶ 3601|1946 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, Π 97 σ. 1231.—Ὑπαγωγὴ καὶ πολαιῶν πολεμιστῶν, Εἰσαγ. σ. 172.— Ὑπαγωγὴ καὶ τῶν προστατευομένων ἀπὸ ἀδικαιολογήτου ἀπολύσεως μισθωτῶν Ν. 3514· μὴ θεώρησις ὡς μοναιρούς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως, Π 100 σ. 173, Π 2278 σ. 511, Π 1516 σ. 512.— Ὑπαγωγὴ καὶ τῶν κατὰ Ν. 751|1948 ἀναγκαστικῶς ἐργαζομένων· μὴ θεώρησις ἐκ τούτου διαθεσιμότητος ὡς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας, Π 2616 σ. 513.—Ἐφαρμογὴ ἄρθρου 9 § 2 Ν. 118|1945 περὶ θέσεως εἰς διαθεσιμότητα δι' ἔλλειψιν ἐργασιῶν καὶ ἐπὶ μισθωτῶν συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου μετὰ τὸ Ν.Δ. 1955|1949· ἔρευνα ἰσχυρισμοῦ περὶ καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος ἐργοδότου, Π 1458 σ. 1099, πρβλ. Π 97 σ. 1231.— Ἀναγκαία διὰ τὴν ἐπέλευσιν νομίμων ἀποτελεσμάτων ἡ προηγουμένη ρητὴ (ἔγγραφος ἢ προφορικὴ) δήλωσις ἐργοδότου περὶ θέσεως εἰς διαθεσιμότητα καὶ τοῦ χρόνου αὐτῆς· ὑπερημερία ἄλλως ἐργοδότου καὶ ὑποχρέωσις πληρωμῆς μισθοῦ πλήρους ἀπασχολήσεως, Π 1969 σ. 1174.— Δυνατὴ ἀπόλυσις διαρκούσης διαθεσιμότητος, Εἰσαγ. σ. 172.— Ἀποζημίωσις δι' ἀπόλυσιν μισθωτῶν ἐν διαθεσιμότητι· βάσει τίνων ἀποδοχῶν ὑπολογίζεται, Γ'ν.Σ. σ. 1275.

Διαιτησίαι. Βλ. λ. *Συλλογικαὶ διαφοραί.*

Διακεκομμένη ἐργασία. Νυκτερινὴ καὶ δικαίωμα προσώπου ἀμοιβῆς, Π 5149 σ. 1219.— Σταθμαρχῶν καὶ ἐλεγκτῶν Κοινῶν Ταμείων Λεωφορείων, Γν. Σ. σ. 1277.

Διακοπαὶ δικαστικαί. Ἀναστολὴ προθεσμίας ἐπὶ δικῶν κατὰ Δημοσίου, Π 89 σ. 226.

Διακοπή Ἐπιδομάτων ἀνεργίας Ι.Κ.Α., Ἐγκ. σ. 1186.—Ἐργασιῶν ἐπιχειρήσεως. Βλ. λ. *Διάλυσις ἐπιχειρήσεως.*— Προθεσμίας. Βλ. λ. *Προθεσμία.*—Διακοπαὶ ἐργασίας. Βλ. λ. *Διακεκομμένη ἐργασία, Ἐθνικὴ Ἐορτή.*

Διάλυσις ἐπιχειρήσεως. Διακοπὴ ἐργασιῶν ἐξ ἀνωτέρας βίας καὶ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας. Βλ. λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. Ε').— Ἀνωτέρα βία διὰ μὴ ἀποδοχὴν ὑπηρεσιῶν καὶ δικαιώματα μισθοῦ· τοιαύτη δὲν εἶναι ἡ διακοπὴ ἐργασιῶν ἐπιχειρήσεως κερματοποιίας λόγῳ τῆς ἐκ πολυετοῦς χρήσεως ἐξαντλήσεως ὑλῶν (χωμάτων), Α.Π. 637 σ. 219.—Ἀπαλλαγὴ καταβολῆς ἐπιδόματος Ν. 3514 ἐν περιπτώσει λειτουργίας λόγῳ πλήρους οἰκονομικῆς ἀδυναμίας καὶ ἀνωτέρας βίας, Γν. Σ. σ. 1275.

Διαταγὴ Ἀρχῆς. Ἀπόλυσις μισθωτοῦ κατὰ διαταγὴν Ἀρχῆς· ὅροι θεωρήσεως διαταγῆς Ἀρχῆς ὡς ἀνωτέρας βίας, Π 2819 σ. 677.

Διάταγμα. Βλ. λ. *Νόμος.*

Διαχειριστής. Συμπλοιοκτησίας, Π 7922 σ. 935.

Δικαιοδοσία. Βλ. λ. *Ἁρμοδιότης.*

Δικαιολογητικά. Βλ. λ. *Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις.*

Δικαιοπραξία. "Ακυροι δικαιοπραξίαι· ἄρθρον 180 Ἀστ. Κώδικος· διαφοραὶ ἀπὸ ἀκυρωσίμων, ΝΖ σ. 1258.

Δικαιοστάσιον. Ἀναστολὴ παραγραφῆς ἄρθρ. 512 Ἐμπορ. Νόμου ἐκ τοῦ δικαιοστασίου, Π 498 σ. 756, Π 1611 σ. 870.—Ἔννοια Ν. 625|1948 περιλαμβάνει μόνον τὰς νομίμους δικαστικὰς καὶ συμβατικὰς προθεσμίας καὶ ὄχι τὰς παραγραφάς, Π 498 σ. 756, Π 1611 σ. 870.

Δικαίωμα. Βλ. καὶ λ. *Ἀπεργία, Κατάχρησις δικαιώματος, Παρεύρεσις.*— Βραδύτης ἀσκήσεως· συνέπειαι, Π 1492 σ. 263, Π 1115 σ. 327, Π 167 σ. 796.— Ἀποδυνάμωσις· ὅροι· δὲν ἀρκεῖ μόνη ἡ πάροδος χρόνου· ἀπαιτεῖται καὶ συνδρομὴ εἰδικῶν συνθηκῶν πρὸς δικαιολογίαν τῆς ἐκπτώσεως ἐκ τοῦ δικαιώματος, Π 1115 σ. 327.— Παροχὴ ὑπηρεσιῶν εἰς ἄλλον ἐργοδότην ἐπὶ μακρὸν χρόνον· ἐκτίμησις ὡς οἱωνεὶ παραιτήσεως ἀπὸ θέσεως· ἐφαρμογὴ ἄλλως θεσμοῦ ἀποδυναμώσεως - ἀτονίας τοῦ δικαιώματος, Π 3757 σ. 1049.

Δικασταί. Ἡ δικαστικὴ κρίσις ἀνδρὸς ἀγαθοῦ, ΝΖ σ. 897.

Δικαστήρια. Κακὴ σύνθεσις δικαστηρίου· πότε λόγος ἀναιρέσεως, Α.Π. 581 σ. 378.— Ἀσφαλιστικὰ Βλ. λ. *Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις.*— Ἐπιτροπὴ ἄρθρου 5 Ν. Δ. 1291|1942· Ταμ. Ἀσφαλ. Ἀρτεργατῶν· Διοικητικὸν Δικαστήριον· ἀπαράδεκτον αἰτήσεως ἀκυρώσεως καὶ ἀναιρέσεως ἐνώπιον Σ.Ε., Σ.Ε. 190 σ. 472.—

Δικαστικὰ ἔξοδα. Συμψηφισμὸς ἐν εὐλόγῳ ἀμφιβολίᾳ, Π 3 σ. 421, Π 12 σ. 426, Π 1612 σ. 868, Νμλγ. σ. 1122.— Συμψηφισμὸς ἐν ἀσαφείᾳ νόμου, Π 4126 σ. 1058, Νμλγ. σ. 1122.

Δικαστικὴ κατάθεσις. Βλ. λ. *Δημόσια κατάθεσις.*

Δικαστικὸν ἔνσημον. Οὐχὶ ἐπὶ ἀγωγῶν διαδικασίας Ν. Γ'ΧΟΔ', Π 80 σ. 128, Π 67 σ. 865.

Δίκη. Βλ. λ. *Ἐργατικαὶ διαφοραί, Στράτευσις* (παράγρ. Ζ').— Δικονομικὰ προνόμια Σ.Ε.Κ. κατὰ διεξαγωγὴν δίκης μετ' αὐτῶν, ΝΖ σ. 475.

Δικηγόροι. Ἐκπροσώπησις διαδίκων ὑπὸ δικη-

γόρων άνευ ανάγκης αὐτοπροσώπου ἐμφανίσεως διαδίκων· πληρεξουσιότης δικηγόρου κατά διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΟΔ' δι' ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου. Α.Π. 94 σ. 421.— Διορισμός ἐφέδρων ὡς δικηγόρων πρό τῆς διά τοῦ Ν.Δ. 1196|1949 τροποποιήσεως τοῦ Ν. 751|1948· προϋπόθεσις ἡ ὕπαρξις εἰδικοῦ δικαστικοῦ τμήματος· μή ἰσχύς ὅμως περιορισμῶν ὡς πρός τόν ἀριθμόν ὑπηρετούντων δικηγόρων καί ὕπαρξιν ὀργανισμοῦ περί τοῦ εἰδικοῦ τμήματος. Α.Π. 108 σ. 453.— Σχέσις δικηγόρων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου· ὑπαγωγή εἰς Συντακτικήν Πρᾶξιν 59|1945 καί τῶν παρεχόντων ἐλευθερίας ὑπηρεσίας, εἰς οὓς καί οἱ νομικοί σύμβουλοι. Α.Π. 185 σ. 674.— Προάληψις νομικῶν συμβούλων ἢ δικηγόρων παρ' Ὀργανισμοῖς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως δι' ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κατ' Α.Ν. 1022|1946· οὐσιώδης τύπος πρός ἔκδοσιν σχετικῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἡ προηγουμένη γνώμη τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Ἀσφαλ. Ὀργανισμοῦ· παράβασις· ἀκυρότης τῆς περί προσλήψεως ὑπουργικῆς ἀποφάσεως· νοητέα ὡς γνώμη τοῦ Διοικητ. Συμβουλίου ἡ ἀφορῶσα εἰς ὡρισμένον πρόσωπον· ἀκυρότης ἄλλως ὑπουργικῆς ἀποφάσεως. Σ.Ε. 1125 σ. 1233.— Προϋποθέσεις ἀσφαλίσεως προσώπων εἰς Ἀσφαλιστικά Ταμεῖα ὑπαλλήλων καί ἐργατῶν· μή ἀποβολή δικηγορικῆς ἰδιότητος τοῦ παρέχοντος νομικάς ὑπηρεσίας ἐπί μηνιαίᾳ ἀντιμισθίᾳ εἰς ἰδιωτικήν ἐπιχείρησιν· ἀνεπίτρεπτον ὑποχρεωτικῆς ὑπαγωγῆς δικηγόρου εἰς ἀσφάλισιν Ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου μισθωτῶν. Σ.Ε. 1030 σ. 1234.

Δικόγραφον. Ἔφεσις· ἀναγράφον ἐσφαλμένος τό ἁρμόδιον Δικαστήριον, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ἀπευθύνεται· συναγωγή ἐκ τοῦ συνόλου· οὐκ ἀκυρότης. Π 432 σ. 812.— Ἀγωγή ἀκύρως ἀπολυθέντος μισθωτοῦ περί μισθῶν καί συγχρόνως ἀποζημιώσεως Ν. 2112· οὐκ ἀκυρότης δικογράφου. Π 6505 σ. 922

Διοίκησις. Ἔκτασις δικαιοδοσίας πολιτικῶν δικαστηρίων πρός ἔλεγχον διοικητικῶν πράξεων. Π 739 σ. 21, Παρατ. σ. 28, Α.Π. 58 σ. 378, Π 8779 σ. 1224, Παρατ. σ. 1262. Βλ. καί λ. *Δημοδιότης*.— Ἐπαγγελματικά σωματεῖα· καταργήσεις ἄρθρ. 10 Ν. 643|1941 περί παροχῆς εἰς Διοίκησιν ἐξουσίας πρός κήρυξιν ἐκπτώτου Διοικητικοῦ Συμβουλίου διά παράβασιν διατάξεων κατασιατικοῦ ἢ διά διοικητικάς ἀνωμαλίας. Σ.Ε. 2120 σ. 87.— Κήρυξις ἐκπτώτου διοικητικοῦ συμβουλίου ἐπαγγελματικοῦ σωματείου ὑπό Διοικήσεως· προσβολή διοικητικῆς πράξεως δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως ὡς παρανόμου ὑπό Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν Ἑλλάδος. Σ.Ε. 2120 σ. 87.—Ἀναδρομικός καθορισμός μισθῶν καί διοικητικῶν πράξεων· ἔννοια ἐξουσιοδοτήσεως Ν. 28|1944 καί ἀρχαί περί χρηστῆς διοικήσεως. Π 3867 σ. 122.— Περί διοικητικῶν πράξεων. Σημ. 144 σ. 1257.— Θέσις ἐκτὸς ὑπηρεσίας ἐκπιπτόντος δημοσίου ὑπαλλήλου καί στέρησις μισθοῦ ἀπό τῆς τελεσιδίκου τῆς περί ἐκποιήσεως ἀποφάσεως· ἐπιστροφή ἀποτελεσμάτων τῆς τελεσιδίκου ἐκποιήσεως μόνον ἀπό τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀνακλητικῆς ἀποφάσεως. Α.Π. 43 σ. 326.— Χαρακτήρ πράξεως Δημάρχου ὡς προϊσταμένου Δημοτικῆς Ἐκμεταλλεύσεως Λειμῶνος· οὐκ ἐκτελεστή διοικητική πρᾶξις. Σ.Ε. 1869 σ. 331.—Ἀνάκλησις πράξεως περί ἀπονομῆς συντάξεως μετά δικαστείαν· ὑπέρβασις εὐλόγου χρόνου καί ἐκ τούτου ἀνεπίτρεπτον ἀνακλήσεως. Σ.Ε. 1157 σ. 1183.—Ἀμετάκλητον ἀποφάσεων Ὑπουργοῦ περί ἀπολύσεως μισθωτῶν κατά τόν Α.Ν. 512|1945 «περί μέτρων ἀσφαλείας τῶν ἑταιριῶν κλπ. κοινῆς ὠφελείας»· ἀνεφάρμοστον τῶν περί ἀνακλήσεως διοικ. πράξεων ἀρχῶν τοῦ δημοσίου δικαίου. Σ.Ε. 1185 σ. 1272. Βλ. καί λ. *Αἴτησις ἀκυρώσεως*, *Δημοδιότης*, *Ὑπάλληλοι δημόσιοι*, *Ὑπουργοί*—*Ὑπουργικαί Ἀποφάσεις*.

Διοικητικά δικαστήρια. Ἐπιτροπή ἄρθρ. 8 Ν.Δ. 1291|1942 (Ταμ. Ἀσφ. Ἀρτεργατῶν)· διοικητικόν δικαστήριον· ἀπαράδεκτον αἰτήσεως ἀκυρώσεως καί ἀναιρέσεως ἐνώπιον Σ.Ε., Σ.Ε. 190 σ. 472.

Διοικητικαί πράξεις. Βλ. λ. *Διοίκησις*.

Διοικητική ἐκτέλεσις. Βλ. λ. *Εἰσπραξις δημοσίων ἐσόδων*.

Διοικητικόν Συμβούλιον. Βλ. λ. *Ἀνώνυμος ἑταιρία*, *Σωματεῖα*, *Ταμεῖα*.

Διόρθωσις. Πιστοποιητικοῦ ἐργασίας· διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ', Π 67 σ. 865.

Διορισμός. Βλ. λ. *Νεοπολεμισταί*, *Παλαιοί Πολεμισταί*, *Στρατεύσεις* (παράγρ. Η'), *Ὑπάλληλοι δημόσιοι*. Διδακτικοῦ προσωπικοῦ ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτηρίων· μονιμότης Α.Ν. 2545|1940 καί μεταρρύθμισις διά Ν. 881|1943, Α.Π. 161 σ. 524.— Εἰσπραξις ἀποδοχῶν πρό δημοσιεύσεως διορισμοῦ ὑπό δοκίμων Ναυτικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἑλλάδος· ὑποχρέωσις ἐπιστροφῆς, Γν. Σ. σ. 1066.— Διορισμός Νομικῶν Συμβούλων παρ' Ὀργανισμοῖς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως· γνώμη Διοικητικοῦ Συμβουλίου Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ, Σ.Ε. 1125 σ. 1239.

Δόκιμοι. Ὑπάλληλοι Ναυτικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἑλλάδος, διορισθέντες ὡς δόκιμοι ἐπί ἑξαμήνῳ δοκιμασίᾳ καί εἰσπράξαντες ἀποδοχάς πρό δημοσιεύσεως διορισμοῦ των εἰς Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως· ἂν ὑποχρεοῦνται νά ἐπιστρέψουν τάς πρό τῆς δημοσιεύσεως ἀποδοχάς. Γν. Σ. σ. 1066.

Δόλος. Ἐργατικόν ἀτύχημα ἐκ δόλου ἐργοδότου· ἀξίωσις ἐκ τοῦ κοινοῦ δικαίου· οὐ καί ἐν βαρείᾳ ἀμελείᾳ. Α.Π. 61 σ. 370, Π 1673 σ. 416.— Ποινικόν ἀδίκημα παραβάσεως Ν. 751|1948· στοιχεῖα· ὑπαγωγή εἰς ἐξουσίαν δικαστηρίου τῆς ἐκτιμήσεως περί δολίας προαιρέσεως ἢ ἀμελείας κατηγορουμένου. Α.Π. 581 σ. 378.— Δολία συμπεριφορά μισθωτοῦ δι' ἐξαναγκασμόν πρός ἀπόλυσιν· καταχρηστική ἄσκησις δικαιώματος καί συνέπειαι δι' ἀποζημίωσιν Ν. 2112, Π 1012 σ. 742.— Ἐν παραβάσει συλλογ. συμβάσεως ἐργασίας, Π 1426 σ. 863.

Δομικαί ἐργασίαι. Σύστασις Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατοτεχνιτῶν Δομικῶν κλπ. Ἐργασιῶν ὡς Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου διά κανονιστικοῦ διατάγματος μή ὑποβληθέντος πρός ἐπεξεργασίαν εἰς Συμ-

βούλιων 'Επικρατείας' ἀκυρότης, Σ.Ε. 652 σ. 87.

Δρομοκαΐτειον. Φιλανθρωπικόν Ἵδρυμα, Εἰσαγ. σ. 272.

Δύται. Παροχή ἐργασίας ὑπό δύτου' ἐργάτης θαλάσσης' ἀνεφαρμοστον Ν. 118|1945' εἰδική νομοθετική προστασία' παροχή δώρων εἰς ἐργάτας ξηρᾶς' ἀνεφάρμοστον ἐπί ἐργατῶν θαλάσσης, Π 128 σ. 454.

Δωδεκάνησος. Ἀπογραφή ὡς ἐργατῶν θαλάσσης Δωδεκανησίων καί νομοθετική προστασία ἀνέργων, Γν. Σ. σ. 873.

Δωρεά. Διά παραιτήσεως μισθωτοῦ ἀπό ἀξιώσεών του, ΝΖ σ. 193 ἐπ.

Δῶρον ἑορτῶν. 'Εξουσιοδότησις Ν. 28|1944 καί κῦρος ὑπουργικῶν ἀποφάσεων περί δώρου ἑορτῶν, Π 408 σ. 566.—'Επί τῶν δι' ἑορτάς παροχῶν τῶν μισθωτῶν, 'Επιστ. σ. 864.—Ὅροι ὑποχρεώσεως πρός καταβολήν, Π 718 σ. 1117, Π 72 σ. 1117.—Προϋπόθεσις δικαιώματος ἡ ὕπαρξις ἐνεργοῦ ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας κατά χρόνον ἐκδόσεως ὑ.ἀ.' ἔλλειψις δικαιώματος ἀπολυθέντων πρό αὐτῆς' ἀκυρότης ὡς πρός τοῦτο σχετικῶν ὑπ. ἀποφάσεων, Π 128 σ. 454, Π 3925 σ. 984, Π 718 σ. 1117.—Ὀφειλή δώρου ἀνεξαρτήτως ἂν αἱ παρεχόμεναι ἀποδοχαί εἶναι ἀνώτεραι τῶν ὁρίων τῶν συλλογ. συμβάσεων ὑπολογισμός ὅμως βάσει τῶν ὁρίων τῶν συλλ. συμβάσεων, Π 36 σ. 38, Π 88 σ. 1117.—Ἔννοια ὑπουργικῶν ἀποφάσεων περί μή παροχῆς 13ου μισθοῦ εἰς ἐπί ποσοστοῖς ἀμειβομένους' διάκρισις ἀπό ἀμειβομένων κατά μονάδα ἐργασίας, Π 1061 σ. 59.—Χαρακτήρ προσθέτων παροχῶν καθ' ἑορτάς ὡς τακτικῶν ἀποδοχῶν' συνυπολογισμός ἀναλογίας εἰς ἀποζημίωσιν Ν. 2112, Π 46 σ. 166, Π 403 σ. 277, Εἰσαγ. σ. 982, Π 177 σ. 1117.—Contra: Π 1058 σ. 516, Π 3270 σ. 523, Π 1764 σ. 629, Π 78 σ. 982, Π 162 σ. 1117, πρβλ. Π 2270 σ. 982.—Ἀσύγνωστον πλάνης περί τόν συνυπολογισμόν εἰς ἀποζημίωσιν Ν. 2112 καί τῆς ἀναλογίας παροχῶν πρός μισθωτούς ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἑορτῶν, Π 46 σ. 166.—'Αποζημίωσις ἀπολυομένου προσωπικοῦ Δημοσίου' βοήθημα μόνον ὑπ' ἀριθ. 956 καί 976|1947 πράξεων 'Υπουργικοῦ Συμβουλίου ἄνευ ποσοστῶν δώρων Πάσχα καί Χριστουγέννων, Π 1781 σ. 319.—Μή συνυπολογισμός ποσοστῶν ἐκ δώρων δι' ἑορτάς εἰς ἀποζημίωσιν ἀποχωρούντων ὑπαλλήλων Σιδηροδρόμων 'Αττικῆς, Α.Π. σ. 406.—Πρός στρατευθέντας, Π 2270 σ. 523, Π 408 σ. 566, Παραπ. σ. 664, Π 167 σ. 796, Π 895 σ. 798, Π 607 σ. 931.—'Ανυπόχρεον καταβολῆς παροχῶν δι' ἑορτάς εἰς στρατευθέντας' ἀκυρότης σχετικῶν ὑπ. ἀποφάσεων ὡς καθ' ὑπέρβασιν ἐξουσίας Ν. 28|1944 ἐκδοθεισῶν, Π 408 σ. 566, Π 607 σ. 931, πρβλ. Π 2270 σ. 523.— Δικαίωμα τῶν δικαιουμένων ἐπιδομάτων μισθοῦ κατά Ν. 519|1948 εἰς συνυπολογισμόν καί παροχῶν δι' ἑορτάς εἰς τήν μισθοδοσίαν πρός καθορισμόν ἐπιδομάτων μισθοῦ, Π 408 σ. 566, Εἰσαγ. σ. 566, Π 167 σ. 796.— Δικαίωμα καί ἀναλόγου ποσοστοῦ δώρων δι' ἑορτάς, κατ' ἀναλογίαν πρός ποσοστόν ἐπιδομάτων μισθοῦ, Π 895 σ. 798.—Οἰκονομικαί ἐνισχύσεις δι' ἑορτάς' οὐ τακτικαί ἀποδοχαί πρός καθορισμόν ὀφειλομένων ἐπιδομάτων μισθοῦ κατά Ν. 3514' ἔρεισμα μόνον εἰς ὑπουργικάς ἀποφάσεις καί ἀναρμοδιότης Εἰρηνοδίκου πρός ἐπιδίκασιν κατά διαδικασίαν Ν. 3514' εἰσαγωγή ἀξιώσεως κατά διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΟΛ', Π 2270 σ. 523, συμπ. Παραπ. σ. 664.— Μισθοί ἐργατῶν ἐργολαβικῶν συμβάσεων δημοσίων ἔργων' ἀνεφάρμοστον ὑπουργικῶν ἀποφάσεων περί καταβολῆς δώρου καθ' ἑορτάς, Π 975 σ. 124, Παραπ. σ. 125, Π 13 σ. 687.— Γενικότης διατυπώσεως ὑ. ἀ. 68500|1950 περί δώρου ἑορτῶν Χριστουγέννων καί Ν. Ἔτους 1951' δικαίωμα καί μισθωτῶν ἐργολάβων δημοσίων ἔργων' ὑπολογισμός ἐπί νομίμου ἡμερομισθίου' ποῖον τό νόμιμον ἡμερομίσθιον, Π 121 σ. 1000, Π 121 σ. 1117.— Παροχή δώρων ἑορτῶν εἰς ἐργάτας ξηρᾶς' ἀνεφάρμοστον ἐπί ἐργατῶν θαλάσσης, Π 128 σ. 454.—Οὐ δικαίωμα τῶν ἐργολαβικῶν φορτοεκφορτώσεων λιμένος Πατρῶν, Νμλγ. σ. 1117.— Δώρων ἑορτῶν Χριστουγέννων 1947 εἰς καπνεργάτας' ἀκύρωσις ὑπ' ἀποφάσεως ὑπό Συμβουλίου 'Επικρατείας' ἔρεισμα ὅμως εἰς συλλογικήν σύμβασιν ἐργασίας 4 Νοεμβρίου 1947' ἀνυπόχρεον ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐπιστροφῆς πρός ἐργοδότας ληφθέντων ὑπό μισθωτῶν κατ' ἄρθρ. 906 Α.Κ. ἐξ ἰδιαιτέρου ἠθικοῦ καθήκοντος καί ἐκ λόγων εὐπρεπείας πρός τήν ἐργατικήν τάξιν' μή καταβολή ἑπομένως ἀχρεωστήτως καί τῶν πρός τό Ταμεῖον 'Ασφαλίσεως Καπνεργατῶν εἰσφορῶν ἐπί τῶν παροχῶν, Ε 75 σ. 614.— Παροχή δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως δώρου ἑορτῶν 1950 βάσει Νόμου 28|1944' εὐρεῖα κατά Νόμον 28|1944 ἐξουσιοδότησις 'Υπουργῶν' δικαίωμα καθορισμοῦ βάσει γενικῶν καί ἀντικειμενικῶν κριτηρίων δι' ἑκάστην κατηγορίαν ἐργαζομένων' δικαίωμα τροποποιήσεως καί συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας' ἀρχή ἄρθρ. 3 Συντάγματος περί ἰσότητος, Σ.Ε. 1107 σ. 843, Σ.Ε. 815 σ. 916.— Κῦρος διατάξεως ὑπ. ἀποφάσεως σχετικῆς πρός παροχήν ἐκτάκτων ἀποδοχῶν εἰς συντάκτας ἡμερησίων ἐφημερίδων, Σ.Ε. 815 σ. 916.—'Υπολογισμός δώρων ἑορτῶν καί ἐπί τοῦ ἀντιτίμου τῶν εἰς εἶδος παροχῶν, Π 5149 σ. 1219.

Ε

Ἔγγραφα. Τύπος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας· βλ. λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. Β')· συστατικός τύπος συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου μετά Δημοσίου, Π 2806 σ. 30, Π 4224 σ. 82, Π 31 σ. 425.— Προσβολή ἐγγράφου ὡς πλαστοῦ καί ἐλευθερία δικαστοῦ κατά τήν ἐργατικήν διαδικασίαν, Π 50 σ. 74.—'Ανυπόχρεον δικαστηρίου πρός εἰδικήν μνημόνευσιν προσαχθέντων ἐγγράφων, Α.Π. 18 σ. 271, Α.Π. 188 σ. 620.—Βραδεῖα κατάθεσις ἀποδεικτικῶν ἐγγράφων' ἐν διαδικασίᾳ Ν. Γ'ΘΟΛ', Α.Π. 94 σ. 421.— Μή λῆψις ὑπ' ὄψει ὑπό 'Εφετείου ἐγγράφου διά σχηματισμόν κρίσεως περί φύσεως σχέσεως ὡς δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου· λόγος ἀναιρέσεως, Α.Π. 608—612 σ. 422.

Ἕδρα. 'Επιχειρήσεως καί ἀσφάλισις Ι.Κ.Α., Α.Π. 173 σ. 568.

Ἐθελονταί. Δικαίωμα ἐπιδομάτων μισθοῦ κατὰ Ν. 8514· ὅροι, Π 4565 σ. 1240.

Ἐθελοντικαὶ Ὀργανώσεις. Ἀμερικανικαί· μισθωταί· ἀσφάλισις Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 1014.

Ἐθνικὴ ἀντίστασις. Βλ. λ. *Ἀντίστασις Ἐ. Θνική*.

Ἐθνικὴ ἑορτή. Ἐθνικὸς ἑορτασμὸς 28ης Ὀκτωβρίου· κλείσιμον καταστημάτων δι' ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας· ὑποχρεώσεις χρόνου διακοπῆς ἐργασιῶν ὡς ἐργασίμου καὶ διαταγὴ καταβολῆς μισθοδοσίας· ἀκυρότης ὡς πρὸς τοῦτο ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, Σ.Ε. 810 σ. 729.— Ἡ ἀργία τῆς 29ης Ἰουνίου 1951, Σημ. σ. 775.

Εἶδος. Παροχαὶ εἰς εἶδος βλ. λ. *Ἀποδοχαί* (παράγρ. Α'), *Κατοικία*, *Τροφή*.

Εἰρηνοδίκης. Βλ. καὶ λ. *Ἐργατικαὶ διαφοραί* (παράγρ. Α'), *Στρέβλωσις* (παράγρ. Ζ'). Ἀρμοδιότης πρὸς ἐκδίκασιν αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἀποφάσεως γενικῆς συνελεύσεως σωματείου, Π 122 σ. 236.

Εἰσιτήρια. Μὴ συνυπολογισμὸς ἀντιτίμου εἰσιτηρίων εἰς ἀποζημίωσιν ἀποχωρούντων ὑπαλλήλων Σιδηροδρόμων Ἀττικῆς, Α.Π. 48 σ. 406.— Τακτικαὶ ἀποδοχαὶ κατὰ τὴν ἔννοιαν ἄρθρου 8 Ν. 2112· ἀξία εἰσιτηρίων καὶ στολῆς τροχιοδρομικῶν, Π 7302 σ. 925.

Εἰσπράκτορες. Βλ. λ. *Αὐτοκίνητα*.

Εἴσπραξις ἀποζημιώσεως. Ν. 2112· συνέπειαι ὡς πρὸς δικαίωμα προσβολῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου, Π 80 σ. 128, Π 6408 σ. 1211, Π 9431 σ. 1243.

Εἴσπραξις δημοσίων ἐσόδων. Ἀρμοδιότης Προέδρου ἐπὶ ἀντιρρήσεων κατὰ διοικητικῆς ἐκτελέσεως, Π 18769 σ. 176.—Δικαίωμα Ι.Κ.Α. πρὸς εἴσπραξιν καθυστερουμένων εἰσφορῶν κατὰ νόμον περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων· μὴ ἰσχὺς ἀσφαλιστικῶν δικαστηρίων δὲν συνεπάγεται ἀτονησιν διατάξεως περὶ διαδικασίας εἰσπράξεως εἰσφορῶν, Π 18769 σ. 176, Π 187 σ. 284, Π 301 σ. 467.— Καταβολὴ χρέους εἰσπραττομένου ἀναγκαστικῶς κατὰ διατάξεις νόμου περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων· οὐ καὶ ἀναγνώρισις νομίμου ὑποχρεώσεως, Α.Π. 18 σ. 271.—Ἄσκησις ἀνακοπῆς κατὰ ἐνταλματος ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων, Ε 187 σ. 384.— Ἀνακοπὴ τρίτου κατ' ἄρθρ. 235 Πολ. Δικ· νοητέα ἐξώδικος πρᾶξις καὶ ἡ παρὰ Δημοσίου Ταμίου πρόσκλησις ὀφειλέτου πρὸς πληρωμὴν ὀφειλῆς του, Π 304 σ. 467.

Εἰσφοραί. Βλ. λ. *Εἴσπραξις δημοσίων ἐσόδων*· *Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις*, *Ταμεῖα*. Ἀσφάλιστρα κατ' ἀνεργίας προσωπικοῦ Τραπεζῶν καὶ ὑποχρεώσεις Τραπεζῶν εἰς καταβολὴν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν, Γν. Σ. σ. 814.—Ἀσφάλισις μισθωτῶν εἰς Ι.Κ.Α. κατὰ ἀσθενείας· ἀδιάφορον διὰ τὴν ἀσφάλισιν καὶ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118]1945 ἢ μὴ καταβολὴ ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν, Π 4 σ. 806.

Ἐκδίκησις. Ἀπόλυσις ἐξ ἐλαττηρίου ἐκδικήσεως καὶ ἄρθρ. 281 Α.Κ., Α.Π. 396 σ. 1162, Π 173 σ. 1150, Π 34 σ. 1119, Π 37 σ. 806, Π 10687 σ. 274.

Ἐκδορασφαγεῖς. Ἀσφάλισις Ι.Κ.Α. Ἔγκ. σ. 1013.

Ἐκμεταλλεύσεις. Σύστημα ἀσφαλίσεως μισθωτῶν κατ' ἐνεργίας εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας κατὰ Ν.Δ. 1265]1949· ἀδιάφορον ἂν ὁ ἐργοδότης δὲν ἀσκῇ ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν, Π 1348 σ. 816.— Ἄσκησις ὑπὸ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος Ραδιοφωνίας ἐκμεταλλεύσεως· ἔννοια ἐκμεταλλεύσεως, Π 2383 σ. 446.—Ἔννοια ἐκμεταλλεύσεως· νοσηλευτικὰ ἱδρύματα ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ καινοφελὴς χαρακτὴρ ὡς ἐκμεταλλεύσεων, Π 6598 σ. 739.—Ἐκμεταλλεύσεις αὐτοκινήτων (Υ.Σ.Κ.Α.). Βλ. λ. *Αὐτοκίνητα*.

Ἐκπαιδευτήρια. Ἰδιωτικά· διορισμὸς διδακτικοῦ προσωπικοῦ κατὰ Ν. 881]1948 μετὰ πρότασιν ἰδιοκτητῶν ἰδιωτικῶν σχολείων δι' ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Παιδείας δι' ἓν σχολικὸν ἔτος, καταργηθείσης μονιμότητος Α.Ν. 2545]1940· ἀπαραίτητος προϋπόθεσις ἡ πρότασις ἰδιοκτητῶν σχολείων· ἔλλειψις δικαιώματος Ὑπουργοῦ Παιδείας πρὸς ἀνανέωσιν διορισμοῦ ἄνευ προτάσεως ἰδιοκτητῶν σχολείων, Α.Π. 161 σ. 524.

Ἐκπρόσωποι ἠσφαλισμένων. Προστασία. Βλ. λ. *Ἀντιπρόσωποι*.

Ἐκπτωσις. Κήρυξις δι' ἀποφάσεως ἐποπτευούσης τὸ Σωματεῖον Ἀρχῆς ἐκπτώτου διοικητικοῦ συμβουλίου σωματείου διὰ διαχειριστικὰς ἀνωμαλίας, Γν. Σ 1005.—Ἀπὸ δικαιώματος· ὅροι, Π 1115 σ. 327.

Ἐκτακτοι. Μισθωτοὶ Δημοσίου Δήμου· φύσις σχέσεως. Βλ. λ. *Δημοσίου δικαίου σχέσεις*.

Ἐκτέλεσις. Βλ. λ. *Εἴσπραξις δημοσίων ἐσόδων*, *Προσωρινὴ ἐκτέλεσις*.

Ἐκτόπισις. Θέσις ἐκτὸς ὑπηρεσίας ἐκτοπισθέντος δημοσίου ὑπαλλήλου καὶ στέρησις μισθοῦ ἀπὸ τελεσιδικίας τῆς περὶ ἐκτοπίσεως ἀποφάσεως· ὕστερα ἀνάκλησις· οὐ καὶ ἀνατροπὴ ἀποτελεσμάτων τελεσιδίκου ἐκτοπίσεως, ἀφ' ἧς ἴσχυσαν, ἀλλὰ μόνον ἀπὸ ἐκδόσεως ἀνακλητικῆς· συνεπῶς οὐ δικαίωμα μισθοῦ κατὰ τὸν πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀνακλητικῆς ἀποφάσεως χρόνον, Α.Π. 43 σ. 326.

Ἔλεγχος. Διοικητικῶν πράξεων ὑπὸ δικαστηρίων· ἔκτασις· βλ. λ. *Ἁρμοδιότης*.— Πειθαρχικαὶ κοιναὶ καὶ δικαστικὸς ἔλεγχος, Π 164 σ. 688.— Συνταγματικότης νόμων ὑπὸ Δικαστηρίων, Σ.Ε. 353 σ. 374, Π 56 σ. 375.

Ἐλευθέρα Ζώνη Θεσσαλονίκης. Ἐφαρμογὴ ἐπὶ προσωπικοῦ ὑ. ἀ. 8900]1944 περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς, Α.Π. 633 σ. 220.

Ἐλευθερία. Ἔννοια συνταγματικοῦ κανόνος περὶ σεβασμοῦ ἐλευθερίας ἐργασίας· καθιέρωσις ὑπὸ νομοθέτου προσωπικῶν προνομίων ἐργασίας μὲ περιορισμὸν τῆς ἐπαγγελματικῆς δραστηριότητος ἄλλων· ἀσυμβίβαστος πρὸς συνταγματικὰς ἀρχὰς ἐλευθερίας τῆς ἐργασίας καὶ ἰσότητος, Σ.Ε. 353 σ. 374.— Ἀπαραβίαστον προσωπικῆς ἐλευθερίας ἐκ τοῦ ἄρθρου 4 Συντάγματος· ὑπαγωγὴ εἰς ἔννοιαν προσωπικῆς ἐλευθερίας καὶ ἐλευθερίας ἐργασίας· θεμιτοὶ περιορισμοί, Π 56 σ. 375.— Ἀπαγόρευσις διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας προσλήψεως ἐργατῶν μὴ ἐφωδιασμένων δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων· ἀντίθεσις σχετικοῦ ὅρου πρὸς ἄρθρ. 4 Συντά-

γματος περί απαραβιάστου προσωπικής ελευθερίας και πρός άρθρ. 8 περί ισότητος. Πλημ. Πατρών 416 σ. 860. Παρατ. σ. 861.— Η ελευθερία εν τη εργασία και η νομική ρύθμισις του θεσμού, ΝΖ σ. 970.— Κανόνες περί προσωπικής ελευθερίας και επομένως και ελευθερίας εργασίας και ισότητος άρθρων 3 και 4 του Συντάγματος· επιτρεπόμενοι εις τον Νομοθέτην περιορισμοί, Π 28 σ. 1056, Πλημ. Πατρ. 416 σ. 860. Παρατ. σ. 861, Πλημ. Καλ. 864 σ. 1229.— Φορτοεκφορτωτικαί εργασίαι· ρύθμισις διά Ν.Δ. 1254|1949· περιορισμοί· συνταγματικότης. Βλ. λ. *Φορτοεκφορτωταί.* — Απαγόρευσις απασχολήσεως αναρμαλίστων μυλεργατών· ποιναί κυρώσεις κατά παραβατών εργοδοτών εκ του Α.Ν. 2018|1939 δοριστία λόγου περί αντισυνταγματικότητος Α.Ν. 2018|1939· ισχύς του Νόμου τούτου, Α.Π. 363 σ. 1221.— Απαγόρευσις καταβολής αποδοχών χρόνου απεργίας εις υπαλλήλους Τραπεζών δι' υπ' αριθ. 1191|1950 πράξεως του Υπουργικού Συμβουλίου· ανεπίτρεπτον περιορισμού ελευθερίας βουλήσεως άνευ ειδικής εξουσιοδοτήσεως νόμου· ακυρότης ανωτέρω πράξεως, Σ.Ε. 425 σ. 471.— Αποχή εκ της εργασίας δι' απεργίαν και μισθός· περιορισμός ελευθερίας εργοδοτών εις καταβολήν μισθού απεργών μισθωτών διά Πράξεως Υπουργικού Συμβουλίου, Σ.Ε. 822 σ. 1237.

Έλλειψις εργασιών. Βλ. λ. *Διαθεσιμότης, Διάλυσις επιχειρήσεως.* Ισχύς υπ. άποφ. 3601|1946 περί μειωμένου μισθού ούδόλως ή εν μέρει απασχολουμένων μισθωτών λόγω ελλείψεως ή περιορισμού εργασιών και μετά τας συλλογικάς συμβάσεις εργασίας, Α.Π. 607 σ. 114.— Απόλυσις δι' έλλειψιν εργασιών· ού καταχρηστική άσκησις δικαιώματος, Π 1058 σ. 516.

Έλλιπής καταβολή αποζημιώσεως. Βλ. λ. *Ανεργία* (παράγρ. Β').

Εμπορικοί αντιπρόσωποι. Κριτήρια διακρίσεως από ιδιωτικού υπαλλήλου, Π 6508 σ. 918.

Ένδικα μέσα. Βλ. λ. *Αποδοχή, Εργατικαί διαφοραί* (παράγρ. ΣΤ') και τα κατ' ιδίαν ένδικα μέσα εις τας οικείας λέξεις.

Ενοχή. Οριστέα υπό ενός των συμβαλλομένων η τρίτου· δικαία κρίσις· έννοια ταύτης· κριτήρια· προσδιορισμός υπό δικαστηρίου εν μη δικαία κρίσει, Π 9485 σ. 26.

Ένσημον δικαστικόν. Βλ. λ. *Δικαστικόν ένσημον.*

Ένστασις. Παθητικής νομιμοποιήσεως, Π 24 σ. 985.—Αναγκαστική τοποθέτησις μισθωτού κατά Ν. 751|1948· αμφισβήτησις υπό εργοδότου της υπάρξεως θέσεως· ένστασις και ουχί άρνησις αγωγής· βάρος αποδείξεως, Α.Π. 192 σ. 563.

Εντολή. Εφαρμογή κανόνων εντολής επί συμβάσεως εργασίας, Μελ. σ. 1.

Εξαγορά. Βλ. λ. *Προϋπηρεσία.*

Εξαρτησις. Σύμβασις εξηρτημένης εργασίας· έννοια· κριτήρια· περιπτώσεις· διάκρισις από μισθώσεως πράγματος, μισθώσεως έργου βλ. εις λ. *Εργασίας σύμβασις* (εν αρχή).

Έξοδα. Βλ. λ. *Δικαστικά έξοδα.*—Εξοφλητικών αποδείξεων μισθού. Βλ. λ. *Χαρτόσημον.*

Εξουσιοδότησις νομοθετική. Βλ. και λ. *Αποδοχαί* (παράγρ. Β'). — Έκτασις νομοθετικής εξουσιοδοτήσεως προς Επιτροπάς ρυθμίσεως φορτ|κών εργασιών, Α.Π. 649 σ. 86.— Έκτασις εξουσιοδοτήσεως ΞΖ' Ψηφίσματος εις μόνον το δικαίωμα κυρώσεως, τροποποιήσεως ή καταργήσεως των υπ' αυτού διεπομένων νομοθετικών πράξεων· ανεπίτρεπτον θεσμού νέων κανόνων δικαίου· ακυρότης επομένως άρθρου 6 Ν.Δ. 1104|1949 περί εξομοιώσεως παραιτήσεων μισθωτών μελών οργανώσεων εθνικής αντιστάσεως προς απολύσεις, Α.Π. 75 σ. 495.—Ακυρότης άρθρου 23 β.δ. 18 Ιουνίου|1 Αυγούστου 1936, εκτελεστικού Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935, περί συλλογικών διαφορών εργασίας ως εκτός νομοθετικής εξουσιοδοτήσεως, Α.Π. 165—169 σ. 502, Α.Π. 641—645 σ. 112.— Σύμβασις εργασίας κατ' οίκον υπηρετριών· υποχρέωσις εφοδιασμού διά βιβλιαρίου κατ' αστυνομικήν διάταξιν· έλλειψις τοιούτου· ούχ ακυρότης· άλλως ακυρότης αστυνομικής διατάξεως εφ' όσον άνευ εξουσιοδοτήσεως νόμου επιβάλλει περιορισμούς και απαγορεύσεις εις άσκησιν επαγγέλματος, Π 2581 σ. 732.— Μεταβίβασις νομοθετικής εξουσιοδοτήσεως προς επέκτασιν επικουρικής ασφαλίσεως εργατών μετάλλου και εις άλλας εκτός Αθηνών και Πειραιώς πόλεις εις Υπουργόν Εργασίας· νόμιμος η επέκτασις διά πράξεως Υπουργού Εργασίας, κατά διαδικασίαν άρθρ. 59 Α.Ν. 11|12 Νοεμβρίου 1935 «περί οργανισμού Υπουργείου Εργασίας», άσχετος τυχόν ακυρότητος γενικής εξουσιοδοτήσεως Υπουργού Εργασίας δι' άρθρ. 59, Ε 1490 σ. 170.

Εξοφλητικαί αποδείξεις. Γενική εξοφλητική απόδειξις του μισθωτού· σκοπός· κύρος, ΝΖ σ. 198. — Μισθού χαρτόσημον· τίνα βαρύνει. Βλ. λ. *Χαρτόσημον.*

Έξωσις. Ανάληψις επιχειρήσεως υπό μισθωτού οικήματος, μετ' έξωσιν υπομισθωτού, δεν συνιστά μεταβολήν προσώπου εργοδότου, Π 1612 σ. 458.—Άρνησις εργοδότου εις αποδοχήν υπηρεσιών μισθωτού εύλογος αιτία άρθρ. 672 Α.Κ. έξ εξωσιτικής εργοδότου αποφάσεως· τι ερευνητέον, Π 519 σ. 76.

Εορταί. Βλ. και λ. *Δώρον εορτών, Κυριακή.* Διακοπή εργασιών δι' εθνικών εορτασμών και δικαίωμα μισθού· κύρος σχετικής αποφάσεως Υπουργού Εργασίας, Σ.Ε. 810 σ. 729.—Η άρχή της 29 Ιουνίου 1951, Σημ. σ. 775.

Επάγγελμα. Βλ. λ. *Βιβλιάρια, Ελευθερία.* Κύριον επάγγελμα και πάρεργος απασχόλησις, Π 2088 σ. 449, Α.Π. 163 σ. 635.

Επανάληψις εργασίας. Μετ' άκυρον απόλυσιν· πρόσκλησις· συνέπειαι, Π 2780 σ. 741, Νμλγ. σ. 444. Μετ' απυστράτευσιν βλ. λ. *Στράτευσις* (παράγρ. Ε').

Επιβλαβή έργα. Άδεια μισθωτών, Γν. Σ. σ. 1278.

Επιδόματα. Βλ. και λ. *Κοινωνικαί ασφαλίσεις, Νεοπλεμιστεί, Ταμεία.*—Εφεδρικά. Βλ. λ. *Στράτευσις.*—Πολεμικά ναυτικών. Βλ. λ. *Ναυτικοί.*— Μη συναγωγή παραιτήσεως μισθωτού από δικαιώματος προσβολής απολύσεως ως άκυρου εκ της επιδοτήσεως υπό του Ταμείου Ανεργίας, Π 1061 σ. 59.—Ασυμφώνι-

στον επιδόματος ανεργίας πρὸς μισθόν· ἔννοια ἄρθρ. 656 Α.Κ., Π 1061 σ. 59.—Ἀνεργίας· τίς δικαιοῦται· ἔννοια ἄρθρ. 10 Ν 118· προϋπόθεσις ἡ ἐγκυρος καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας· οὐ δικαίωμα ἐν ἀκυρότητι καταγγελίας, Π 1061 σ. 59.— Τεχνικὸν ἐπίδομα χημικῶν ὑπηρετούντων εἰς ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐν γένει εἰς Ὀργανισμοὺς Δημοσίου Δικαίου δι' ὑ.ἀ. 27578|1946· ἀνυπόχρεον τοῦ Πανεπιστημίου εἰς καταβολήν, Π 1694 σ. 74.—Δικαίωμα εἰδικοῦ ἐπιδόματος διὰ φθορὰν ἐργαλείων ξυλουργῶν κλπ. ἀνεξαρτήτως ποίος εἶναι ὁ ἐργοδότης, φυσικὸν ἢ Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου· ἰσχὺς σχετικῆς ὑ.ἀ. καὶ μετὰ τὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας, Π 9238 σ. 115, Σημ. σ. 116.— Τὸ ἐπίδομα φθορᾶς ἐργαλείων ξυλουργῶν, ἐπιπλοποιῶν καὶ βαρελοποιῶν, ΝΖ σ. 136.— Προσθήκη ἄρθρου 69 Α εἰς Ὀργανισμὸν Ἀγροτικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος· ρύθμισις ἐθελουσίας ἐξόδου ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ὑπαλλήλων της· παροχαὶ μὴ συνυπολογισμὸς καὶ εἰδικοῦ ἐπιδόματος ἰδ υ|ο ἐπὶ μισθοῦ ὑπηρετούντων ἐν Βορείῳ Ἑλλάδι ὑπαλλήλων, Α.Π. 617 σ.159.— Ἔλλειψις δικαιώματος διὰ παροχὴν ἐπιδόματος εἰς ὑπηρετοῦντας ἐν Βορείῳ Ἑλλάδι ἐκ τοῦ προσωπικοῦ ΕΦ - ΕΞ, Α.Π. 187 σ. 610.—Ἐπιδόματα καὶ αὐξήσεις ἀποδοχῶν, Ἔγκ. σ. 184.—Ἐπὶ μισθοῦ ἀναπήρων, Α.Π. 638 σ. 216.—Ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας, Ἔγκ. σ. 384.—Ἀδιάφορος δι' ἐφαρμογὴν Ν. 118|1945 ἢ ἔλλειψις δικαιώματος ἐπιδοτήσεως, Π 1574 σ. 464.—Δικαίωμα ηὐξημένης ἀμοιβῆς ἐκ παροχῆς ἐργασίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια· συνυπολογισμὸς καὶ οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων καὶ προσαυξήσεως λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας, Α.Π, 195 σ. 557.—Δικαίωμα ἐπιδομάτων μισθοῦ κατὰ κανονισμὸν ἐργοδότου· δικαστικὸς ἔλεγχος κρίσεως Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου περὶ εὐδοκίμου ὑπηρεσίας, Α.Π. 194 σ. 615.— Ἔκπτωσις ἐκ μισθοῦ ἀσθενήσαντος μισθωτοῦ τοῦ ἐπιδόματος ἀσθενείας, ὅπερ θὰ ἐλάμβανεν ὁ μισθωτὸς ἂν δὲν ἐνοσηλεύετο ἢ μόνον τοῦ ποσοῦ, ὅπερ λαμβάνει εἰς χεῖράς του. Γν.Σ. σ. 872.

Ἐπιμελητήρια. Ἂν ὑπάλληλοι τοῦ Ναυτικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἑλλάδος, διορισθέντες ὡς δόκιμοι ἐπὶ ἑξαμήνῳ δοκιμασίᾳ καὶ εἰσπράξαντες ἀποδοχὰς πρὸ δημοσιεύσεως διορισμοῦ των εἰς Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως ὑποχρεοῦνται νὰ ἐπιστρέψωσιν τὰς πρὸ τῆς δημοσιεύσεως ἀποδοχὰς των, Γν. Σ. σ. 1066.

Ἐπιπλοποιοί. Βλ. λ. *Ξυλουργοί.*

Ἐπίταξις. Παραγραφὴ ἀποδοχῶν πληρωμάτων ἐπιτάκτων πλοίων, Γν. Σ. σ. 1181.—Ἐξαίρεσις ὑπαγωγῆς εἰς Ν. 118|1945 ἐπιχειρήσεων διεξαγομένων ὑπὸ ἢ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κράτους· ὑπαγωγὴ καὶ ἐπιταχθείσης ὑπὸ Κράτους ἐπιχειρήσεως· ἀνυπόχρεον καταβολῆς εἰσφορῶν πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, Α.Π. 18 σ. 271.

Ἐπιτροπαί. Βλ. καὶ λ. *Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις, Παλαιοὶ πολεμισταί, Στράτευσις* (παράγρ. Ε'), *Συλλογικαὶ διαφοραί, Φορτοεκφορτωταί.* Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν. Προσφυγὴ κατὰ καταλογιστικῶν ἀποφάσεων Διοικ. Συμβουλίου ἐνώπιον Ἐπιτροπῆς ἄρθρ. 5 Ν.Δ. 1291|1942· χαρακτὴρ Ἐπιτροπῆς ὡς Διοικητικοῦ Δικαστηρίου· ἀπαράδεκτον αἰτήσεως ἀκυρώσεως καὶ ἀναιρέσεως ἐνώπιον Σ.Ε., Σ.Ε. 190 σ. 472.— Σύνθεσις Ἐπιτροπῶν πρὸς ἐκπόνησιν σχεδίου Κώδικος Ἐργασίας, Σημ. σ. 599.—Ἐξέλιξις τῶν ἐπιτροπῶν ἐπιχειρήσεων, ΝΖ σ. 913.

Ἐπίτροπος. Κυβερνητικὸς Ἱδρύματος Κοινων. Ἀσφαλίσεων, Αἰτιολ. Ἐκθ. σ. 703.

Ἐπιχειρήσεις. Ὑπαγόμεναι εἰς Ν. 118|1945 καὶ β. δ. 16 Ἰουλ. 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 Βλ. λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. Α'), *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. ΙΑ').— Ἔννοια ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας· ἐφαρμογὴ Α.Ν. 539|1945 περὶ ἀδειῶν μισθωτῶν, Π 1578 σ. 823.—Ἄσκησις ὑπὸ Ἐθν. Ἱδρύματος Ῥαδιοφωνίας ἐκμεταλλεύσεως· ἔννοια ἐκμεταλλεύσεως, Π 2383 σ. 440.—Ἔννοια ἐκμεταλλεύσεως νοσηλευτικὰ ἱδρύματα (ἰδιωτικοῦ δικαίου ἢ κοινωφελῆ· χαρακτὴρ ὡς ἐκμεταλλεύσεων, Π 6598 σ. 739.—Ἐξέλιξις ἐπιτροπῶν ἐπιχειρήσεων, ΝΖ σ. 912.— Βιομηχανικαί· χρόνος καὶ ἀμοιβὴ ἐργασίας προσωπικοῦ, ΝΖ σ. 1146.— Βιοτεχνικαί· τίνες· ὁρισμοὶ β.δ. 12|21 Δεκ. 1939· ἐπιχειρήσεις ἐοπιατορίων· χαρακτηρισμὸς ὡς βιοτεχνικῶν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ β.δ. 16 Ἰουλ. 1920, Π 5565 σ. 1271. Βλ. καὶ λ. *Διάλυσις ἐπιχειρήσεως, Κοινωφελεῖς ἐπιχειρήσεις.*

Ἐπόπται. Λειτουργείων· ὧραι ἐργασίας, Π 1578 σ. 823.— Κοινῶν ταμείων λειτουργείων· διακεκορμένη ἐργασία, Γν. Σ. σ. 1277.— Καθαριότητος Δήμων ἐκτάκτου φύσεως σχέσεως, Α.Π. 616 σ. 155, Παρατ. σ. 154, Α.Π. 58 σ. 362.

Ἔργα. Βλ. λ. *Δημόσια ἔργα, Μίσθωσις ἔργου.*— Συμβάσεις ἐργασίας δι' ἐκτέλεσιν ὡρισμένου ἔργου· χαρακτὴρ ὡς ὡρισμένου χρόνου, Π 23 σ. 967.

Ἐργαλεῖα. Βλ. λ. *Ξυλουργοί.*

Ἐργασία. Προσωπικὴ ἐλευθερία· ἐλευθερία ἐργασίας, ἰσότης κατὰ τὸ Σύνταγμα καὶ ἐπιτρεπταὶ παρεκκλίσεις, Σ.Ε σ. 374, Π 56 σ. 375, Πλημ. Πατρ. 416 σ. 860, Παρατ. σ. 861, ΝΖ σ. 970, Π 28 σ. 1056, Πλημ. Καλ. 864 σ. 1229. Βλ. καὶ λ. *Ἐλευθερία.*— Ἐργασία φορτοεκφορτωτικαί· ρύθμισις διὰ Ν.Δ. 1254|1949· περιορισμὸς· συνταγματικότης. Βλ. λ. *Φορτοεκφορτωταί.* — Ἐξηρτημένη ἐργασία· ἔννοια· κριτήρια· περιπτώσεις· διάκρισις ἀπὸ μισθώσεως πράγματος, μισθώσεως ἔργου βλ. εἰς λ. *Ἐργασίας σύμβασις.*— Συμβάσεις διὰ παροχὴν μὴ ἐπιτρεπομένης ἐργασίας· σκοπὸς ἀπαγορευτικῶν διατάξεων περὶ παροχῆς ἐργασίας καὶ κῦρος ἀντιθέτων συμβάσεων, Π 11338 σ. 221. Βλ. καὶ λ. *Ἀνήλικοι, Γυναῖκες* καὶ τὰ λοιπὰ καθ' ἕκαστον θέματα εἰς τὰς οἰκείας λέξεις.

Ἐργασίας σύμβασις. Βλ. καὶ λ. *Ἄδειαι μισθωτῶν, Ἀνεργία, Ἀπεργία, Ἀποδοχαί, Ἐργασία, Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, Κατάχρησις δικαιώματος, Ὑπάλληλοι ἰδιωτικοί* καὶ τὰ λοιπὰ κατ' ἰδίαν θέματα εἰς τὰς οἰκείας λέξεις.— Σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας (σχέδιον διαγράμματος τοῦ ἐνοχικοῦ δικαίου καὶ πρακτικὰ ἀναθεωρητικῆς

έπιτροπῆς Λ. Κ.), σ. 145.— Αἱ νεώτεραι κατευθύνσεις τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ΝΖ σ. 601. —Ἔννοια διατηρήσεως ἐν ἰσχύϊ νόμων περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸν Ἀστ. Κῶδικα κατ' ἄρθρ. 38 Εἰσαγ. Νόμου Λ. Κ., Π 65 σ. 852.— Σχέσεις συναφθεῖσαι πρὸ Ἀστ. Κώδικος· ἐφαρμογὴ προϊσχύοντος δικαίου, Λ.Π. 410 σ. 1208.— Ἐφαρμογὴ κανόνων ἐντολῆς ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας, ΝΖ σ. 1.— Ἡ δικαστικὴ κρίσις «ἀνδρὸς ἀγαθοῦ», ΝΖ σ. 897.— Μίσθωσις ὑπηρεσιῶν κατὰ λαϊκὰς παροιμίας, Σημ. σ.1033. — Σχέσεις ἐργασίας καὶ σύμβασις ἐργασίας, Εἰσαγ. σ. 605, Νμλγ. σ. 1116.— Στοιχεῖον τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἡ προσωπικὴ ἐξάρτησις, Π 104 σ. 267, Α.Μ.Ε.Δ. 2 σ. 991.— Ἔννοια καὶ κριτήρια συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, Π 4000 σ. 20, Π 64 σ. 78, Π 975 σ. 124, Π 10300 σ. 208, Π 7057 σ. 208, Π.Ε.Δ. 3 σ. 213, Π 104 σ. 267, Π 4374 σ. 268, Π 870 σ. 366, Π 390 σ. 366, Π 4699 σ. 678, Π 3003 σ. 681, Α.Μ.Ε.Δ. 2 σ. 991, Νμλγ. σ. 1116.—Ἀδιάφορον διὰ τὴν σχέσεως ὡς συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας ὁ τρόπος προσδιορισμοῦ τῆς ἀμοιβῆς (ποσοστά), Π 390 σ. 366, Α.Π. 231 σ. 606.— Φύσις σχέσεως δδηγοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ πρὸς ἰδιοκτήτην· σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας ἢ μίσθωσις πράγματος, Π 4000 σ. 20, Π 10300 σ. 208, Π 7057 σ. 208, Προτ. σ. 208, Π.Ε.Δ. σ. 213, Π 870 σ. 365, Π 390 σ. 367, ΝΖ σ. 515, Π 4699 σ. 678, Π 3003 σ. 681, Α.Μ.Ε.Δ. 2 σ. 991, Π 4821 σ. 1214.— Διάκρισις συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας ἀπὸ μισθώσεως πράγματος, Π 4000 σ. 20, Π 10300 σ. 208, Π 7057 σ. 208, Προτ. σ. 208, Π.Ε.Δ. σ. 213, Π 4699 σ. 678, Π 3003 σ. 681, Α.Μ.Ε.Δ. 2 σ. 991.— Διάκρισις ἀπὸ μισθώσεως ἔργου, Π 64 σ. 78, Π 177 σ. 80, Π 4374 σ. 268.— Διάκρισις ἀπὸ ἀντιπροσωπείας, Π 6503 σ. 918.— Διάκρισις ἀπὸ ἑταιρίας, Νμλγ. σ. 1116. — Πρόσληψις προσωπου δι' ἐργασίαν μετὰ τοῦ ἴππου του καὶ κάρρου· προσωπικὴ ἐξάρτησις ἐργοδότου· σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας, Π 975 σ. 124.— Σύμβασις καλλιτεχνῶν περὶ παροχῆς ἐργασίας· πότε συνιστᾷ σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας, Π 104 σ. 267.— Πρόσληψις μουσικοῦ ὑπὸ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος Ραδιοφωνίας συνιστᾷ σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας, Π 4374 σ. 268.—Ἔννοια σχέσεως ἐργασίας (Ν. Γ'ΘΟΛ')· νοητέα οὐχὶ πᾶσα ἀξίωσις ἐκ παροχῆς ἐργασίας, ἀλλὰ μόνον ἡ νομικὴν βάσιν ἔχουσα σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας ἐπὶ ἀμοιβῇ, ἀδιαφόρως τρόπου καθορισμοῦ αὐτῆς, Α.Π. 231 σ. 606. — Ραφὴ ἐνδυμασιῶν ὑπὸ ἐργαζομένου εἰς ἴδιον ἐργαστήριον διὰ λογαριασμὸν καταστήματος πωλήσεως ἑτοίμων τοιούτων· χαρακτηρισμὸς σχέσεως ὡς συμβάσεως ἐργασίας λόγῳ προσωπικῆς ἐξαρτήσεως τοῦ ἐργαζομένου ἐκ τοῦ ἐργοδότου του· ἀδιάφορος ἢ εἰς ἴδιον ἐργαστήριον ἐργασία, Π 3700 σ. 1103.— Περιεχόμενον συμβάσεως μαθητείας· διαφορὰ ἀπὸ συμβάσεως ἐργασίας· παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ μαθητευομένης εἰς ἐργαστήριον ραπτικῆς γυναικείων φορεμάτων, Π 4149 σ. 33, Παρατ. σ. 35.— Διάκρισις σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀπὸ δημοσίου δικαίου. Βλ. λ. ***Δημοσίου δικαίου σχέσεις.***— Φύσις σχέσεως Προσωπικοῦ Δημοτικῆς Ἐκμεταλλεύσεως Ἀκριδώτου· μίσθωσις ἐργασίας, Σ.Ε. 1889 σ. 331.— Σύναψις ὑπὸ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου συμβάσεων μισθώσεως ὑπηρεσιῶν πρὸς πλήρωσιν ἐκτάκτων ἀναγκῶν ἄνευ δόσεως ὅρκου ὑπηρεσίας· χαρακτὴρ σχέσεως· πρόσληψις μισθωτῶν ὑπὸ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος Ραδιοφωνίας, Π 2383 σ. 446.— Χαρακτὴρ σχέσεως προσληφθέντων διὰ τὴν διαχείρισιν τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐφοδίων ὡς ἰδιωτικοῦ δικαίου· Π 4308 σ. 1054.—Ἀναγκαστικαὶ σχέσεις ἐργασίας. Βλ. λ. ***Νεοπολεμικαί. Στρατεύσεις*** (παράγρ. Η').—Σύμβασις ἐργασίας βοηθῶν τεχνιτῶν· σύνδεσμος μετὰ τοῦ ἐπιχειρηματίου ὡς ἐργοδότου καὶ τήρησις ὑπ' αὐτοῦ ἐργατικῶν νόμων, Π 2073 σ. 869.—Ἐργασιακὴ σχέσις μισθωτῶν Σιδηροδρόμων Ἑλληνικοῦ Κράτους, ΝΖ σ. 474, 528.— Σύμβασις ἐργασίας οἰκοσίτου ὑπηρέτου μετὰ τὸν Α.Ν. 1846]1951, ΝΖ σ. 781.—Ἀποζημίωσις παρασχεθεισῶν ὑπηρεσιῶν μετὰ μὴ ἐκπλήρωσιν ὑποσχέσεως νιοθεσίας καὶ προικίσεως· ἀνώνυμον συνάλλαγμα, Π 3803 σ. 1064.—Ὑποχρεωτικὴ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος κατάρτισις συμβάσεως ἐργασίας μετὰ Δημοσίου ἐγγράφως· ἀνεπίτρεπτον κατ' ἄλλον τρόπον ἀποδείξεως· οὐ θεραπεία ἀκυρότητος διὰ τῆς ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως, Π 2806 σ. 80, Π 4224 σ. 32, Π 81 σ. 125, Π 3922 σ. 1055, Νμλγ. σ. 1116.—Ἔγγραφος τύπος καὶ διὰ τὴν ἀνανέωσιν συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου μετὰ Δημοσίου, Π 4224 σ. 32.— Πρόσληψις προσωπικοῦ συνεργείων κατὰ Ν. 6321]1934 παρὰ τοῦ ἁρμοδίου κατ' αὐτὸν ὀργάνου· οὐκ ἀναγκαία ἔγγραφος κατάρτισις τῆς συμβάσεως ἢ τήρησις διαδικασίας περὶ νομιμοφροσύνης, Π 5800 σ. 989.—Ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ σχέσεως δημοσίου ὑπαλλήλου πρὸς τὸ Κράτος τῶν περὶ ἐκμισθώσεως ὑπηρεσιῶν θεμελιωδῶν διατάξεων τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, Α.Π. 410 σ. 1208.

Ἄκυροι ἢ μὴ συμβάσεις ἐργασίας· συνέπειαι: Συμβάσεις διὰ παροχὴν μὴ ἐπιτρεπομένης ἐργασίας· σκοπὸς ἀπαγορευτικῶν διατάξεων περὶ παροχῆς ἐργασίας καὶ κῦρος ἀντιθέτων συμβάσεων Π 11338 σ. 221.—Πρόσληψις προσωπικοῦ δι' Ὑπηρεσίαν Ἐκμεταλλεύσεως Κρατικῶν Αὐτοκινήτων (Υ.Ε.Κ.Α.) καθ' ὑπέρβασιν ἐξουσιοδοτήσεως Διευθυντοῦ· ἀκυρότης συμβάσεως ἐργασίας, Π 3419 σ. 232, Π 459 σ. 1119.— Ἔλλειψις βιβλιαρίου ὑγείας· ἐπίδρασις ἐπὶ τοῦ κύρους τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ συνέπειαι, Π 2186 σ. 685, Σημ. σ. 775, Π 37 σ. 929, Εἰσαγ. σ. 928, Π 679 σ. 1064, Νμλγ. σ. 1116.— Σύμβασις ἐργασίας κατ' οἶκον ὑπηρετριῶν· ἔλλειψις ἀτομικοῦ βιβλιαρίου ἐργασίας καὶ νόμιμοι συνέπειαι, Π 2581 σ. 782.— Παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ εἰσπράκτορος λεωφορείου αὐτοκινήτου στερουμένου νομίμου ἀδείας· ἀκυρότης συμβάσεως ἐργασίας, Π 1 σ. 807.—Ἀκυρότης συμβάσεως ἐργασίας μετὰ Δημοσίου μὴ καταρτισθείσης ἐγγράφως· συνέπειαι, Π 2806 σ. 80, Π 4224 σ. 32, Π 81

σ. 425, Π 3922 σ. 1055.— Σύναψις συμβάσεως εργασίας μετ' άλλοδαποῦ· έλλειψις νομίμου άδείας· συνέπεια έπι κύρους συμβάσεως, Π 4669 σ. 1106, Είσαγ. σ. 1106, Α.Π 394 σ. 1167.—Άπασχόλησις μισθωτοῦ εις δύο έργοδότας· κύρος συμβάσεως καί καταγγελία κατ' άρθρον 9 Ν. 118|1945· ποινική κύρωσις καί ούχί άκυρότης συμβάσεως, Π 5126 σ. 1173.—Άνεπηρέαστον κύρους συμβάσεως έργασίας έκ τῶν μεταξύ έργοδότου καί τῆς ύπαλλήλου αύτοῦ έξωγαμίων σχέσεων· πότε δύναται νά προκύψη άκυρότης τῆς συμβάσεως, Π 4078 σ 1169.—Άκυρος συμβασις έργασίας· άνεφάρμοστον νόμων περί καταγγελίας συμβάσεως έργασίας, Π 3419 σ. 232, Π 2186 σ. 685, Π 2144 σ. 686, Π 2272 σ. 686, Σημ. σ. 775, Π 1 σ. 807, Είσαγ. σ. 920, Π 459 σ. 1119.—Άκυρος σύμβασις έργασίας· άνεφάρμοστον καί Α.Ν. 539|1945 περί άδειῶν, Π 1 σ. 807.—Άκυροι συμβάσεις μετά δημοσίου καί άποζημίωσις άπολυομένων· έφαρμογή τῶν ύπ' άριθ. 956 καί 976|1947 πράξεων Ύπουργικοῦ Συμβουλίου, Α.Π. 23 σ. 308.—Άκυρότης συμβάσεως έργασίας· άποζημίωσις βάσει άρχῶν άδικαιολογήτου πλουτισμοῦ· άπαράδεκτον άγωγῆς κατά διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ', Π 3419 σ. 232, Π 31 σ. 425, Σημ. σ. 775, Π 1 σ. 807.—Άκυρότης συμβάσεως καί προστασία στρατευομένων, Π 3 σ. 808, Π 4308 σ. 1054.—Έκτασις Ν. 3514|1928 έπι μισθωτῶν, άνεξαρτήτως κύρους ή μή συμβάσεως έργασίας· άναστολή όμως πάσης προστασίας συμβάσεως έργασίας έκ τοῦ Α.Ν. 516|1948 περί νομιμοφροσύνης· μισθωτοί παρά τῇ Ύπηρεσίᾳ Έκμεταλλεύσεως Κρατικῶν Αύτοκινήτων (Υ.Ε.Κ.Α.), Π 3 σ. 808.—Συμβάσεις μετά δημοσίου παρά τόν νόμον περί νομιμοφροσύνης· ύστερα μετά τήν λύσιν τῆς συμβάσεως έπίκλησις τῆς άκυρότητος, Α.Π. 838 σ. 1111.

Άναστολή συμβάσεως έργασίας: Έννοια άναστολῆς άτομικῆς συμβάσεως έργασίας· άναστολή λόγῳ άπεργίας, ΝΖ σ. 49 έπ., σ. 97 έπ.—Σύμβασις έργασίας έν άναστολῇ· οὐ δικαίωμα μισθοῦ, Π 408 σ. 506.

Μισθός σιωπηρά συνομολόγησις (άρθρ. 648, 649, 653 Α.Κ.)· χρόνος καταβολῆς (άρθρ. 655 Α.Κ.): Έφαρμογή άρθρ. 648· αύσιώδης όρος ή συμφωνία περί μισθοῦ· ούχί άπαραίτητος ό καθορισμός ποσοῦ μισθοῦ διά τῆς συμβάσεως, Π 8 σ. 461.—Μισθός εις είδος καί έπιλογή δανειστοῦ μισθωτοῦ εις καταβολήν τοῦ ίσαξίου εις δραχμάς, Π 31 σ. 285.—Σύμβασις έργασίας έπι καταβολῇ μισθοῦ εις είδος· προσδιορισμός εις χρῆμα άξίας εἰδῶν, Π 48 σ. 110.—Συμφωνία περί μισθοῦ εις είδος· άποβολή φύλακος έξ οἰκήματος έργοδότου μετά λύσιν συμβάσεως, Π 4143 σ. 991.—Διακοπή έργασιῶν δι' έθνικούς έορτασμούς καί δικαίωμα μισθοῦ· κύρος σχετικῆς άποφάσεως Ύπουργοῦ Έργασίας, Σ.Ε. 810 σ. 729.—Βασικοί τρόποι ύπολογισμοῦ μισθοῦ έν συμβάσει έργασίας κατ' Άστικόν Κώδικα, ΝΖ σ 833.—Άνεφάρμοστον τριμήνου προθεσμίας άρθρου 3 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 έπι άξιώσεως δεδουλευμένων άποδοχῶν, Α.Π. 895 σ. 1165.—Σιωπηρά συνομολόγησις μισθοῦ (άρθρον 649 Α.Κ.), ἐφ' ὅσον ή έργασία παρέχεται συνήθως μόνον έπι μισθῷ· έννοια συμβάσεως μαθητείας, Π 4 σ. 810, Π 4149 σ. 88.—Πρόσληψις ύπηρεσίας έπι μή ώρισμένῳ μισθῷ, άλλά διά καθορισμοῦ κατά κρίσιν άγαθοῦ άνδρός (άρθρ. 649, 653 Α.Κ.), Π 3581 σ. 732.—Ύποχρεώσεις έργοδότου εις καταβολήν μισθοῦ μετά παροχήν ύπηρεσιῶν ύποχρεώσεως μισθωτοῦ εις προεκτέλεσιν συμβάσεως· έλλειψις άλλως δικαιώματος μισθοῦ, Π 459 σ. 849, Π 230 σ 790.—Καθορισμός ή ποδοχῶν· έξουσιοδότησις Ν. 28|1944· έκτασις κλπ. Βλ. λ. Άποδοχαί.—Συνολόγησις μισθοῦ καταβλητέου κατά μῆνα· άντιστοιχία άμοιβῆς εἰς τό σύνολον έργασίας ένός μηνός, Π 885 σ. 509, Παραπ. σ. 510.

Αύτοπρόσωπος παροχή έργασίας· έπιμέλεια· εύθύνη έκ μισθωτοῦ (άρθρ. 651, 652 Α.Κ.): Άρθρον 651 Α.Κ.· αύθαίρετος ύποκατάστασις· περιπτώσεις έκμισθωτοῦ ύπηρεσιῶν· μή άνάλογική έφαρμογή άρθρ. 716 Α.Κ., Μελ. σ. 6.—Έπιμέλεια έκμισθωτοῦ έργασίας (άρθρ. 652 Α.Κ.)· άνάλογος έφαρμογή άρθρ. 717 Α.Κ· παρέκκλισις άπό ύπηρεσιακῶν όδηγιῶν· όροι πληροφορίαι περί τῆς άνατεθείσης έργασίας· άνάλογος έφαρμογή άρθρ. 718 Α.Κ., Μελ. σ. 5.—Ύποχρεώσεις έργαζομένου· μή συμμόρφωσις πρός έντολάς έργοδότου δι' έκτέλεσιν συμβάσεως· σιωπηρά παραίτησις έκ τῆς έργασίας του· δολία άλλως συμπεριφορά έργαζομένου τείνουσα εις πρόκλησιν άπολύσεως άντίκειται εἰς ἄρθρον 281 Α.Κ., Π 1012 σ. 742.—Άρθρον 652 § 1 Α.Κ.· εύθύνη μισθωτοῦ διά ζημίας προξενουμένης εις έργοδότην έκ δόλου ή άμελείας· συμψηφισμός μισθοῦ πρός άνταπαίτησιν έκ ζημιῶν, Π 4 σ. 1100.—Ύποχρέωσις έκμισθωτοῦ έργασίας πρός άπόδοσιν ληφθέντων ή κτηθέντων έκ τῆς έκτελέσεως τῆς έργασίας· άνάλογος έφαρμογή άρθρ. 719 Α.Κ., Μελ. σ. 5.

Ύπερημερία έργοδότου άνευ τέρα βίᾳ· συμψηφισμός ώφελειῶν (άρθρ. 656 Α.Κ.): Ύπερημερία έργοδότου περί τήν άποδοχήν ύπηρεσιῶν μισθωτοῦ καί δικαίωμα έντεῦθεν καταβολῆς μισθοῦ, Π 30 σ. 128, Π 4374 σ. 268, Π 171 σ. 789, Π 230 σ. 790, Π 2819 σ. 677, Π 486 σ. 1174.—Μή καταλλήλως χρησιμοποίησις ύπηρεσιῶν μισθωτοῦ κατά Ν. 751|1948· έξαίρεσις πρός ἄρνησιν προσλήψεως· ύπερημερία έργοδότου· καταβολή άποδοχῶν, Π 948 σ. 26, Π 789 σ. 27.—Ύποχρέωσις έργοδότου εις παροχήν άναλόγου έργασίας δι' άπασχόλησιν τοῦ κατά μονάδα έργαζομένου έπι πλήρες ὠκτάωρον· άλλως έν μή παροχῇ ύπαρχούσης έργασίας· ύπερημερία κατ' ὀφειλήν κατ' άρθρ. 656 Α.Κ. άναλόγου μισθοῦ, Π 3700 σ. 1103.—Θέσις εις διαθεσιμότητα μισθωτοῦ άνευ προηγουμένης δηλώσεως· ύπερημερία έργοδότου· ὀφειλή μισθοῦ πλήρους άπασχολήσεως, Π 4969 σ 1174.—Μή προσφορά ύπηρεσιῶν μετ' άκυρον άπόλυσιν καί άδιαμαρτύρητος άποδοχή αύτῆς συνέπεια ή έλλειψις ύπερημερίας τοῦ έργοδότου, Π 868 σ. 452, πρβλ. Είσαγ. σ. 451.—Μεταία ή προσφορά τῶν ύπηρεσιῶν μετά τήν

ἀπόλυσιν· οὐ στοιχεῖαν ἀγωγῆς ἡ προσφορὰ πρὸς ἐξακολούθησιν παροχῆς ὑπηρεσιῶν. Α.Π. 410 σ. 1208.— Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου ἄνευ σπουδαίου λόγου κατ' ἄρθρ. 672 Α.Κ.· ἀκυρότης· ὑπερημερία ἐργοδότου καὶ δικαίωμα μισθοῦ. Π 20 σ. 631.—Ὑποχρέωσις κατ' ἄρθρον 656 Α.Κ. εἰς καταβολὴν μισθοῦ καὶ εἰς περίπτωσιν μὴ ἀποδοχῆς ὑπηρεσιῶν ἐκ λόγων ἀναφερομένων εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐργοδότου, ἤτοι ἀδυναμίας καὶ εἰς τυχηρὰ ἀκόμη γεγονότα ὀφειλομένης, μὴ συνιστώντα ὅμως ἀνωτέραν βίαν. Α.Π. 637 σ. 219.—Ἔννοια ἀνωτέρας βίας· τοιαύτη δὲν εἶναι ἡ δυσκολία ἐργασιῶν ἐπιχειρήσεως κεραμοποιΐας λόγῳ τῆς ἐκ πολυετοῦς χρήσεως ἐξαντλήσεως ὑλῶν (χωμάτων). Α.Π. 637 σ. 219.—Ἀπόλυσις μισθωτοῦ κατ' ἐπιταγὴν νόμου· ἀνωτέρα βία· μὴ ἀποδοχὴ ὑπηρεσιῶν· οὐ δικαίωμα μισθοῦ. Α.Π. 648 σ. 257, Π 2327 σ. 258, πρβλ. Π 567 σ. 258, Παρατ. σ. 259.—Συνέπεια ἀνακλήσεως ὑπὸ Δευτεροβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου περὶ ἀπολύσεως ὑπαλλήλου· ἀποκατάστασις μόνον εἰς τὴν θέσιν· ἔλλειψις δικαιώματος μισθοῦ κατὰ τὸν ἐκτὸς ὑπηρεσίας χρόνον· ἐφαρμογὴ γενικῶν ἀρχῶν δικαίου περὶ ἐλλείψεως δικαιώματος μισθοῦ εἰς περίπτωσιν ἀνωτέρας βίας. Α.Π. 648 σ. 257, Π 2327 σ. 258, πρβλ. Π 567 σ. 258, Παρατ. σ. 259.—Διαταγὴ Ἀρχῆς· πότε ἀποτελεῖ γεγονὸς ἀνωτέρας βίας· νομοθεσία περὶ ἐργοστασίων ἐκρηκτικῶν ὑλῶν· μὴ παροχὴ εἰς Ἀστυνομικὴν Ἀρχὴν δικαιώματος διαταγῆς ἀπολύσεως ἐργατῶν· συνέπεια αὐτῆς ἡ κατ' ἄρθρ. 656 Α.Κ. ὑπερημερία ἐργοδότου καὶ ὑποχρέωσις καταβολῆς μισθοῦ. Π 2819 σ. 677.— Μὴ ἀποδοχὴ ὑπηρεσιῶν μετὰ λύσιν ἀπεργίας· ἀπόλυσις· ἀκυρότης ἐν μὴ τηρήσει διατυπώσεων ἄρθρου 9 Ν. 118|1945· δικαίωμα ἀποδοχῶν. Π 6958 σ. 979.— Συμψηφισμὸς ἀλλαχοῦ κερδηθέντων. Π 1061 σ. 59, Π 30 σ. 138, Π 46 σ. 166, Π 20 σ. 631.—Ἔννοια ἄρθρ. 656 Α.Κ.· προϋπόθεσις συμψηφισμοῦ ἡ πραγματικὴ ὠφέλεια τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἐκ τῆς ματαιώσεως τῆς ἐργασίας τούτου ἢ τῆς ἀλλαχοῦ παροχῆς ταύτης. Π 1061 σ. 59.—Ἐπιδότησις μισθωτοῦ καὶ συμψηφισμὸς ὠφελειῶν ἐπὶ ἀκύρου ἀπολύσεως. Π 1061 σ. 59.— Συμψηφισμὸς κερδηθέντων ἀλλαχοῦ παρ' ἄλλῳ ἐργοδότῃ· ἀσυμψήφιστον κερδηθέντων ἐξ ἐργασιῶν δι' ἀτομικῶν λογαριασμῶν. Π 30 σ. 128.

Ἀποχὴ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας· κωλύματα παροχῆς ἐργασίας· συνέπειαι· δικαίωμα μισθοῦ κατ' ἄρθρ. 657 καὶ 658 Α. Κ.: Ἀποχὴ μισθωτοῦ ἀπὸ ἐργασίας ἕνεκα ἀσθενείας ἢ ἄλλης αἰτίας· τύχη συμβάσεως ἐργασίας· ἄρθρ. 5 § 8 Ν. 2112. Βλ. λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. Ε'.).—Κώλυμα παροχῆς ἐργασίας καὶ δικαίωμα μισθοῦ· ἄρθρ. 657 καὶ 658 Α.Κ., ΝΖ σ. 47, ΝΖ σ. 144, Π 3089 σ. 163, Π 1340 σ. 220, Γν. Σ. σ. 872, Π 3925 σ. 984, Π 497 σ. 1000, Π 4129 σ. 1062, Νμλγ. σ. 1117.— Ἔννοια ἄρθρων 657, 658 Α.Κ. περὶ διατηρήσεως ἀξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ τὸν μισθὸν δι' ἕνα μῆνα ἢ 15 ἡμέρας, ἀναλόγως χρόνου ὑπηρεσίας αὐτοῦ· δικαίωμα μισθωτοῦ ἐπὶ ἐκείνου τὸν μισθόν, τὸν ὁποῖον θὰ ἐλάμβανεν ἐὰν εἰργάζετο. Π 3089 σ. 163.— Θεώρησις ἀσθενείας μισθωτοῦ ὡς σπουδαίου κωλύματος μὴ παροχῆς ἐργασίας κατ' ἄρθρα 657 καὶ 658 Α.Κ., Π 3089 σ. 163.— Περιορισμὸς ἀξιώσεως μισθοῦ εἰς χρονικὰ ὅρια ἄρθρ. 658 Α.Κ. ἀνεξαρτήτως περιπτώσεων κωλυμάτων, Π 4340 σ. 229.— Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ ἐργοδότου διὰ μείωσιν ἐργασιῶν· ἔλλειψις δικαιώματος μισθωτοῦ πρὸς καταβολὴν εἰς αὐτὸν μισθοῦ κατὰ τὰ ἄρθρα 657, 658 Ἀστικοῦ Κώδικος διὰ τὸν μετὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας χρόνον. Π 497 σ. 1000.—Ἐκπτωσις τῶν ἐκ τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως παροχῶν. Π 3089 σ. 163.—Ἔκπτωσις ἐκ μισθοῦ ἀσθενήσαντος μισθωτοῦ τοῦ ἐπιδόματος ἀσθενείας, ὅπερ λαμβάνει εἰς χεῖράς του. Γν. Σ. σ. 872.—Ἀποζημίωσις κατὰ κρίσιν Δικαστοῦ ἐπὶ ἀνυπαιτίου ἀδυναμίας μισθωτοῦ πρὸς παροχὴν ὑπηρεσιῶν ἐπὶ συμβάσεων συνομολογηθεισῶν πρὸ Ἀστικοῦ Κώδικος· ἀπουσία ἐργαζομένης γυναικὸς πρὸ καὶ μετὰ τὸν τοκετόν. Π 2475 σ. 558.

Ἐργασία ἐπὶ πλέον συμφωνηθείσης ἡ νομίμου· ἄρθρον 659 Α.Κ.: Ἔννοια ἄρθρ. 659 Α.Κ.· ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 659 Α.Κ. ἐπὶ παροχῆς ἐργασίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια. Π 604 σ. 117, Π 11338 σ. 132, Π 5 σ. 403, Π 832 σ. 803.—Ὑποχρέωσις μισθωτοῦ ἐὰν παρασταθῇ ἀνάγκη εἰς παροχὴν ἐργασίας ἐπὶ πλέον συμφωνηθείσης ἢ συνήθους· δικαίωμα συμπληρωματικῆς ἀμοιβῆς ἄρθρ. 659 Α.Κ.· τί νοητέα ὡς ἐπὶ πλέον ἐργασία· ἐργασία ἐντατικωτέρα ἢ διάφορος ἀρχικῶς συμφωνηθείσης· ἀξίωσις βάσει γενικῶν διατάξεων καὶ οὐχὶ ἄρθρ. 659 Α.Κ., Π 2285 σ. 511.—Ἔννοια ὑ. ἀ. 8900|1946· ἔλλειψις δικαιώματος μισθωτοῦ πρὸς λῆψιν καὶ ἑτέρων ἡμερησίων μισθῶν δι' ἡμέρας ἀργίας κατ' ἄρθρον 659 Α.Κ. ἢ λόγῳ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἐργοδότου. Π 883 σ. 509, πρβλ. Παρατ. σ. 510. Βλ. καὶ λ. *Ὑπερωρίαι*.

Συμψηφισμὸς ἀνταπαιτήσεως ἐργοδότου· ἄρθρ. 664 Α.Κ.: Μισθὸς ἀναγκαῖος πρὸς διατροφὴν μισθωτοῦ· ἀνεπίτρεπτον συμψηφισμοῦ πρὸς αὐτὸν ἀνταπαιτήσεως ἐργοδότου κατὰ μισθωτοῦ. Π 30 σ. 128.— Συμψηφισμὸς κατ' ἄρθρ. 664 Α.Κ μισθοῦ πρὸς ἀνταπαίτησιν ἐργοδότου κατὰ μισθωτοῦ ἐκ ζημιῶν προξενηθεισῶν ὑπὸ τούτου δολίως· διαφορὰ διατάξεως ἄρθρ. 664 Α.Κ. ἐκείνης ἄρθρου 3 Β.Δ. 24 Ἰουλίου 1920. Π 48 σ. 1109.—Συμψηφισμὸς ἀπαιτήσεως ἐργοδότου πρὸς μισθὸν κατ' ἄρθρον 664 Α.Κ., Α.Π. 396 σ. 1162.

Διάρκεια· συμβάσεις ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου: Σύμβασις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου· ἔννοια· χαρακτηριστικά, Π 31 σ. 65, Α.Π. 186 σ. 620, ΝΖ σ. 777, Π 125 σ. 805, ΝΖ σ. 975, Π 28 σ. 987.— Συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου· τοιαῦται διὰ καθορισμοῦ ὡρισμένου χρόνου καὶ δι' ἀναφορᾶς εἰς παραστατικὸν τοῦ ὁποίου ἡ ἐπίλυσις εἶναι ἐκ τῶν προτέρων γνωστή. Π 125 σ. 805 — Στοι-

χεια προσδιορισμοῦ συμβάσεως ὡς ἀορίστου χρόνου, Π 1475 σ. 571.— Συμβάσεις ἀορίστου καὶ ὡρισμένου χρόνου, ΝΖ σ. 777.— Σύμβασις ἐργασίας μὲ ὅριον ἡλικίας· χαρακτὴρ ὡς ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, Π 4482 σ. 809, Π 384 σ. 408, Νμλγ. σ 441, Σ.Ε. 791 σ. 932, Π 8436 σ. 1046.— Καθορισμὸς δι' ὀργανισμοῦ ἐργοδότιδος ἀνωτάτου ὁρίου ἡλικίας προσωπικοῦ· αὐτοδικαία ἔξοδος ἐκ τῆς ὑπηρεσίας μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας λύσις συμβάσεως οὐχὶ μονομερῶς, ἀλλὰ κατ' ἀμοιβαίαν συμφωνίαν, Π 234 σ. 408.— Συμπλήρωσις ὁρίου ἡλικίας διὰ κανονισμοῦ· οὐκ ἀπόλυσις, ἀλλὰ λόγος λήξεως χρόνου συμβάσεως καὶ αὐτοδικαία λύσις μισθώσεως ὑπηρεσιῶν· δὲν ἀπαιτεῖται ἑπομένως ἀπόφασις Ἐπιτροπῆς Παλαιῶν Πολεμιστῶν, Σ.Ε. 794 σ. 932.— Ἀλληπάλληλοι συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου, μὴ δικαιολογούμεναι ἐκ τῆς φύσεως ὑπηρεσιῶν, συνιστοῦν σύμβασιν ἀορίστου χρόνου, Π 2383 σ. 446, ΝΖ σ. 975, Π 23 σ. 987.— Πρόσληψις καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀναλόγως παρουσιαζομένων ἀναγκῶν ἐργοδότου, προσδιοριζομένων ἐκ χρόνου ἀποστολῆς καὶ ποσότητος εἰσαγομένων ἐμπορίων· σύμβασις ὡρισμένης διαρκείας, Π 476 σ. 1116.— Σύμβασις μὲ ὡρισμένην διάρκειαν ἐκ τοῦ εἴδους καὶ τοῦ σκοποῦ τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν, Α.Π. 183 σ. 620, Π 23 σ. 987, Π 74 σ. 1116.— Συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου· ἐπιφύλαξις δικαιώματος ἐργοδότου πρὸς καταγγελίαν συμβάσεως κατ' ἰδίαν του κρίσιν καὶ πρὸ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου συμβάσεως· χαρακτηρισμὸς συμβάσεως ὡς ἀορίστου χρόνου· δικαίωμα ἀποζημιώσεως Ν. 2112, Π 3985 σ. 786, Παρατ. σ. 777.— Χαρακτηρισμὸς συμβάσεως Ν. 751|1948 ὡς ὡρισμένου χρόνου· ὑπαγωγὴ μετὰ τὴν πάροδον ἑνὸς ἔτους εἰς προστασίαν ἐργατικῶν νόμων, Π 459 σ. 793.— Σύμβασις μὲ ὡρισμένον χρόνον, καθοριζόμενα πρὸς καταστρατήγησιν τῶν περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας Νόμων· θεώρησις ὡς ἀορίστου χρόνου βάρος ἀποδείξεως, Π 6503 σ. 918, Π 23 σ. 987.—Ἡ σύμβασις ἐργασίας ἐργατῶν οἰκοδομῶν, ΝΖ σ. 975.— Συμβάσεις ἐργασίας δι' ἐκτέλεσιν ὡρισμένου ἔργου, Π 23 σ. 987, Νμλγ. σ. 1116.—Ἀνάλογος καὶ ἐπὶ τῶν συμβάσεων τούτων ἰδ' ἐκτέλεσιν ὡρισμένου ἔργου ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 8 Ν. 2112|1920, Π 23 σ. 987.—Ἐφαρμογὴ Ν. 118|1945 ἐπὶ συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου· ἀναγγελία λήξεως· συνέπειαι παραλείψεως. Βλ. λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. Α').— Συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου καὶ Α.Ν. 539|1945 περὶ ἀδείας, Π 2476 σ. 560, ΝΖ σ. 838.—Ὡρισμένου χρόνου· ἀνεφάρμοστον Ν. 2112|1920, Π 125 σ. 805, Π 23 σ. 987.—Ὡρισμένου χρόνου· ἀνεφάρμοστον πρὸ τοῦ Ν.Α. 1655|1949 διατάξεων Ν. 118|1945 περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ δέσεως εἰς διαθεσιμότητα μισθωτῶν συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου, Π 4458 σ. 1099.—Ὡς πρὸς τὴν λύσιν συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου βλ. κατωτέρω.

Ἀνανέωσις ἄρθρον 671 Α.Κ.: Ἡ σιωπηρὰ ἀνανέωσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ΝΖ σ. 890.—Ἀνανέωσις συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου μετὰ Δημοσίου· ἀναπαραδεκτὸς τύπος τὸ ἔγγραφον κατὰ νόμον περὶ δημοσίου λογιστικοῦ· συνέπεια παραλείψεως, Π 4224 σ. 32.

Ἀξιώσεις· λύσις· καταγγελία· ἄρθρα 669, 672, 674 Α.Κ.: Αὐτοδίκαιοι λήξεις συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου μετὰ πάροδον χρόνου αὐτῆς, Π 397 σ. 633. — Συμβάσεις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου· διατήρησις ἐν ἰσχύϊ νόμων καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸν Ἀστικὸν Κώδικα, Α.Π. 183 σ. 620. — Ἀνεφάρμοστον διαθεσιμότητος ἐπὶ μισθωτῶν συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου, Π 97 σ. 1231.— Σύστημα καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρον 669 Α.Κ. καὶ συνέπειαι, Π 65 σ. 852, Εἰσαγ. σ. 275, Νμλγ. σ. 443.—Ὁρισμοὶ ἄρθρου 669 Α.Κ.· ἀνεφάρμοστον ἐφ' ὅσον δὲν συμπορεύονται πρὸς τὸ ἰσχῦον σύστημα καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τῶν εἰδικῶν ἐργατικῶν Νόμων, Π 65 σ. 852.— Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρον 669 Α.Κ.· 15ὁήμερος προθεσμία καταγγελίας· χρόνος λύσεως συμβάσεως· τήρησις διατυπώσεων ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 προκειμένου περὶ μισθωτοῦ ἀσφαλιζομένου εἰς τὸ Ι.Κ.Α.· ἀνίσχυρον ἀναγγελίας πρὸ λήξεως 15ὁημέρου προθεσμίας, Εἰσαγ. σ. 275, 1171, 1269, Νμλγ. σ. 443.— Πρόσληψις ὑπὸ Δήμου ἡμερομισθίου ἐργάτου χειρώνακτος συνιστᾷ σχέσιν ἰδιωτικοῦ δικαίου· ἀναγκαία διὰ τὴν ἔγκυρον λύσιν συμβάσεως ἐργασίας ἡ τήρησις διατυπώσεων ἄρθρ. 9 Ν 118|1945 μετὰ τὸ Ν.Δ. 1255|1949· καταγγελία συμβάσεως μετὰ προθεσμίαν 15 ἡμερῶν ἄρθρ. 669 Α.Κ., Π 180 σ. 76.— Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 669 Ἀστικοῦ Κώδικος ἐπὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τεχνιτῶν κουρείων, Π 807 σ. 468.— Ἀνεφάρμοστον Β. Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 καὶ ἄρθρ. 669 Α.Κ. ἐπὶ ἐργατῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Δήμων), Π 5873 σ. 676.—Ἐφαρμογὴ ἄρθρου 669 Α. Κ. ἐπὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐργατῶν, ὑπηρετῶν, ξενιατρείων, Π 4180 σ. 1063. — Ἐφαρμογὴ ἄρθρου 669 Α.Κ. ἐπὶ μισθωτῶν καφενείων, Π 5046 σ. 1171.— Ἀποζημίωσις ἐκ τοῦ ἄρθρ. 669 Α.Κ.· ἰσχὺς τούτου μόνον διὰ τὰς μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Α.Κ. συμβάσεις ἐργασίας, Π 179 σ. 1118 — Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας πρὸ ὡρισμένου χρόνου διὰ σπουδαῖον λόγον ἄρθρου 672 Α.Κ., Π 3708 σ. 18, Π 31 σ. 65, Π 519 σ. 76, Π 97 σ. 414, ΝΖ σ. 441, Π 20 σ. 681, Π 397 σ. 633, ΝΖ σ. 725, Π 459 σ. 793, Π 3925 σ. 984, ΝΖ σ. 975.—Ἀπόλυσις μισθωτοῦ Υ.Ε.Κ.Α. ὡς πλεονάζοντος κατ' Α.Ν. 1422|1950· θεώρησις ὡς σπουδαίου λόγου, ἄρθρ. 672 Α.Κ., πρὸς καταγγελίαν συμβάσεως πρὸ λήξεως χρόνου αὐτῆς· κρίσις περὶ ὑπάρξεως σπουδαίου λόγου, Π 3708 σ. 18.— Κριτήρια σπουδαίου λόγου· ἀνεξάρτητον ὑποκειμενικῆς εὐθύνης μισθωτοῦ· ἀκυρότης συμφωνίας μὲ περιορισμὸν δικαιώματος λύσεως συμβάσεως διὰ σπουδαῖον λόγον, Π 3708 σ. 18.— Δυνατότης καταγγελίας καὶ πρὸ λήξεως χρόνου διὰ σπουδαῖον λόγον κατ' ἄρθρ. 672 Α.Κ.· ἀκυρότης ἄλλως καταγγελίας, Π 31 σ. 65.—Ἄρνησις ἐργοδότου εἰς ἀποδοχὴν ὑπη-

ρεσιῶν μισθωτοῦ· εὔλογος αἰτία ἄρθρ. 672 Α.Κ. ἐξ ἐξωστικῆς ἐργοδότου ἀποφάσεως· τί τότε ἐρευνητέον. Π 519 σ. 76.—Σπουδαῖος λόγος λύσεως συμβάσεως κατ' ἄρθρον 672 Α.Κ.· ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 672 Α.Κ., ἐπὶ συμβάσεων συνομολογηθεισῶν πρὸ Α.Κ. Π 97 σ. 414.— Σύμβασις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου· μεταβολὴ ὅρων βλαπτική· προστασία ἐκ τῶν ἄρθρ. 672, 673 Α.Κ. ΝΖ σ. 441.— Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ἄνευ ἀπενδαίου λόγου, κατ' ἄρθρον 672 Α.Κ.· ἀκυρότης· ὑπερημερία· δικαίωμα μισθοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρου 656 Α.Κ.· συμψηφισμὸς κερδηθέντων ἀλλαχοῦ. Π 20 σ. 531.— Ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 672 Α.Κ. ἐπὶ συμβάσεων ὁρίστου χρόνου. Π 2819 σ. 677.—Ἀπόλυσις μισθωτοῦ κατὰ διαταγὴν Ἀρχῆς· ὅροι θεωρήσεως διαταγῆς Ἀρχῆς ὡς ἀνωτέρας βίας. Π 2819 σ. 677.— Χαρακτηρισμὸς συμβάσεως Ν. 751|1948 ὡς ὡρισμένου χρόνου· ὑπαγωγὴ μετὰ πάροδον ἔτους εἰς προστασίαν ἐργατικῶν νόμων· σπουδαῖος λόγος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 672 Α.Κ. Π 459 σ. 793.— Ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 5 Ν. 2112|1920 ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου εἰς περίπτωσιν ἀποχῆς μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας· ἐφαρμογὴ ἄρθρου 672 Α.Κ. ὑφισταμένου σπουδαίου λόγου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας· τοιοῦτος ἡ ἀποχὴ λόγῳ προφυλακίσεως. Π 3925 σ. 984.—Ἔδαφος ἐφαρμογῆς ἄρθρου 672 Α.Κ. καὶ ἄρθρ. 5 ἐδ. 1 Ν. 2112, ΝΖ σ. 725.— Τρόποι περατώσεως συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου. ΝΖ σ. 975.—Μεταβολὴ περιουσιακῶν σχέσεων ἐργοδότου· δικαίωμα ἀποζημιώσεως μισθωτοῦ μετὰ λύσιν συμβάσεως κατ' ἄρθρον 674 Α.Κ.· τί ληπτέον ὑπ' ὄψει ὑπὸ Δικαστοῦ. Π 397 σ. 633.—Ἀπαράδεκτον εἰσαγωγῆς ἀξιώσεως ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ ἄρθρ. 674 Α.Κ., κατ' ἐργατικὴν διαδικασίαν. Π 3708 σ. 18.— Καθυστέρησις μισθοῦ· σπουδαῖος λόγος ἄρθρ. 672· καταγγελία· ἀποζημίωσις. Π 70 σ. 1120.

Παραίτησις ἀπὸ δικαιωμάτων ἄρθρ. 679 Α.Κ.: Τὸ κῦρος τῆς παραιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τῶν ἀξιώσεών του, ΝΖ σ. 193 ἐπ., Π 4374 σ. 268.—Ἀκυρότης παραιτήσεως μισθωτοῦ ἀπὸ δικαιωμάτων του. Π 4374 σ. 268 — Παροχὴ ὑπηρεσιῶν εἰς ἄλλον ἐργοδότην ἐπὶ μακρὸν χρόνον· ἐκτίμησις ὡς σιωπηρᾶς παραιτήσεως ἀπὸ θέσεως· ἐφαρμογὴ ἄλλως θεσμοῦ ἀποδυναμώσεως - ἀτονίας τοῦ δικαιώματος· κατάχρησις δικαιώματος. Π 3757 σ. 1049.

Σχέσεις πρὸς συλλογικὰς συμβάσεις (ἄρθρ. 680 Α.Κ.): Κῦρος ὅρων ἀτομικῶν συμβάσεων εὐνοϊκοτέρων τῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας. Π 2819 σ. 677.—Ὁρισμοὶ ἄρθρου 680 § 3 Α.Κ.· ὑπερίσχυσις ἀτομικῶν συμβάσεων περὶ μισθοῦ ὑπὲρ τὰ ὅρια τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας· διάταξις συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας 4 Νοεμβρίου 1947 περὶ μὴ ὑπερβάσεως ὁρίων αὐτῶν· ἀκυρότης αὐτῆς ὡς ἀντικειμένης εἰς τὸ ἄρθρ. 680 Α.Κ., Π 3255 σ. 845, Π 86 σ. 37.

Ἐργάται. Διάκρισις ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων· περιπτώσεις. Βλ. λ. *Ὑπάλληλοι*.—Θαλάσσης. Βλ. λ. *Ναυτικοί*.— Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἐργατοτεχνιτῶν· Β.Δ. 16 Ἰουλίου 1920. Βλ. λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παρ. ΙΑ').— Ἔννοια ὅρων «ἐργάτης», «ὑπηρέτης», Π 10637 σ. 271.—Ἔκτασις ἐφαρμογῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 33700|1950 περὶ ἡμερομισθίου ἀνειδικεύτων ἐργατῶν, Γν. Σ. σ. 352. — Ὑποχρεωτικὴ τοποθέτησις ἀναπήρων πολέμου 1940—1941 μόνον ὡς ὑπαλλήλων καὶ οὐχὶ ἐργατῶν, Α.Π. 146 σ. 561.— Προαγωγὴ ἢ ἄλλως ἐπίδομα 15 ο|ο ἐπὶ μισθοῦ τῶν ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 1739|1942 προστατευομένων προσώπων· ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν, Α.Π. 248 σ. 671, Α.Π. 415 σ. 1213.—Ἐργασία λινοτύπου σωματικὴ καὶ χαρακτηρισμὸς ὡς ἐργάτου δι' ἀποζημίωσιν ἕνεκεν ἀπολύσεως. Π 7382 σ. 75, Π 337 σ. 684, πρβλ. ΝΖ σ. 544.—Ἀποζημιώσεις δι' ἀπόλυσιν ἐργατῶν κατ' ἀποκοπὴν ἀμειβομένων· ἀποζημιώσεις ἡμερῶν ἀδείας, Γν. Σ. σ. 758.—Ὡς πρὸς τὰ κατ' ἰδίαν θέματα βλ. τὰς οἰκείας λέξεις.

Ἐργάται θαλάσσης. Βλ. λ. *Ναυτικοί*.

Ἐργατικὰ ἀτυχήματα. Ἀποζημίωσις Ν. 551 μετὰ τὰς Κοινωνικὰς Ἀσφαλίσεις· προϋπόθεσις ἀπαλλαγῆς ἐργοδότου καὶ ὑποχρεώσεως Ι.Κ.Α.· συνδυασμός τῆς κατ' ἄρθρ. 69 § 4 Ν. 6298 1934 ἀπαλλαγῆς ἐργοδότου πλὴν ὑπάρξεως δόλου ἀπὸ τῆς ἐκ τοῦ Ν. 551 ὑποχρεώσεως εἰς ἀποζημίωσιν πρὸς ἐγγραφὴν τοῦ παθόντος εἰς μητρῶα Ι.Κ.Α., Π 1707 σ. 67. Contra: Π 1673 σ. 416.— Προϋπόθεσις τῆς ἐκ Ν. 551|1914 ἀποζημιώσεως παθόντος ἡ ἐπέλευσις τοῦ ἀτυχήματος εἴτε ἐκ περιστατικοῦ συμφυοῦς πρὸς τὴν ἐργασίαν, εἴτε καὶ ἐκ γεγονότος ἁπλῶς συναφοῦς πρὸς τὴν ἐργασίαν, Α Π. 24 σ. 305.— Θάνατος ἐργάτου ἀπασχολουμένου εἰς ἀοκουμένην ὑπὸ Γεωργικοῦ Συνεταιρισμοῦ ἐπιχείρησιν ἐκ προσκρούσεως ἐπὶ νάρκης, τοποθετημένης ἐπὶ ἐδάφους ὑπὸ τρίτων, συνιστᾷ ἐργατικὸν ἀτύχημα. Α.Π. 24 σ. 305.—Ἀπαλλαγὴ διὰ Ν. 6298|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» ἐργοδότου τῆς ὑπὸ Ν. 551 ἀποζημιώσεως εἰς περίπτωσιν ὑπαγωγῆς παθόντος ἐργατικὸν ἀτύχημα εἰς ἀσφάλισιν Ι.Κ.Α.· περιορισμὸς μόνον εὐθύνης ἐργοδότου εἰς καταβολὴν ἀποζημιώσεως κατὰ τὸ κοινὸν ἀστικὸν δίκαιον, ἐὰν τὸ ἀτύχημα προῆλθεν ἐκ δόλου ἐργοδότου ἢ προστιθέντων μὴ ἐξομοίωσις βαρείας ἀμελείας πρὸς δόλον. Α.Π. 61 σ. 370.— Περιορισμὸς εὐθύνης ἐργοδότου εἰς ἀποζημίωσιν παθόντος ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος διὰ παράβασιν κανονισμῶν ἀσφαλείας εἰς μόνην περίπτωσιν ὑπάρξεως δόλου τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ προστηθέντος· ὑποχρέωσις τοῦ προστηθέντος εἰς ἀποζημίωσιν παθόντος κατὰ τὸ κοινὸν ἀστικὸν δίκαιον εἰς περίπτωσιν ἀτυχήματος ἐξ ἀμελείας του, Π 7621 σ. 749 — Περιπτώσεις συνυπολογισμοῦ πολεμικοῦ ἐπιδόματος εἰς ἀποζημιώσεις Νόμου περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων, Ἐμπορ. Νόμου, Ν. 4004, Π 7922 σ. 935, Π 6501 σ. 948.—Ἔννοια ἐργατικοῦ ἀτυχήματος κατὰ Ν. 551· Τοιοῦτον καὶ κατὰ τὴν μεταβασιν παθόντος ἐργάτου εἰς τόπον ἐργασίας διὰ μεταφορικοῦ μέσου ἐργοδότου· ὑποχρέωσις

εἰς ἀποζημίωσιν παθόντος καὶ τοῦ Δημοσίου· πότε δικαίωμα ἀγωγῆς παθόντος δι' ἀποζημίωσιν κατὰ τὸ ἀστικὸν δίκαιον· εὐθύνη ὑπαιτίου τοῦ ἀτυχήματος τρίτου· ποῖος νοητέος ὡς τρίτος· δεδικασμένον ἐκ κοινικῆς ἀποφάσεως· ἀπόδειξις, Π 7109 σ. 1222.—Ἀσφάλισις Ι.Κ.Α.: Α.Ν. 1846]1951, Εἰσηγ. Ἐκθ. σ. 689 ἑπ., Ἔγκ. σ. 1016.

Ἐργατικαὶ διαφοραί (Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ').

Α' Γενικὰ· προϋποθέσεις καὶ ἔκτασις ἐφαρμογῆς τῆς διαδικασίας· ἁρμοδιότης. Ἐπὶ ἑνὸς σχεδίου Νόμου, Σημ. σ. 496.— Αἱ ἐργατικαὶ δίκαι, Σημ. σ. 776.— Διαφοραὶ ὑπαγόμεναι εἰς διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ', Π 4374 σ. 868, Π 460 σ. 277, Α.Π. 58 σ. 362, Π 56 σ. 375, Π 3948 σ. 465, Α.Π. 231 σ. 606, Π 832 σ. 803, Π 8 σ. 811, Π 58 σ. 1003, Νμλγ. σ. 1120.— Ὑπαγωγὴ πάσης ἰδιωτικῆς ἀξιώσεως ἐκ σχέσεως ἐργασίας· νοητέα οὐχὶ πᾶσα ἀξίωσις ἐκ παροχῆς ἐργασίας, ἀλλὰ μόνον ἡ νομικὴν βάσιν ἔχουσα σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας ἐπὶ ἀμοιβῇ, ἀδιαφόρως τρόπου καθορισμοῦ αὐτῆς, Α.Π. 231 σ. 606, Νμλγ. σ.1120. —Ἔννοια ἐξηρτημένης ἐργασίας· περιπτώσεις βλ. εἰς λ. *Ἐργασίας σύμβασις*.—Ἀναρδέκτων κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ' ἀγωγὴ περὶ ἀποζημιώσεως βάσει ἀρχῶν ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἐκ παροχῆς ἐργασίας, Π 604 σ. 117, Π 553 σ. 120, Π 11838 σ. 132, Π 4232 σ. 329, Π 3413 σ. 252, Π 2930 σ. 234, Π 460 σ. 277, Π 1578 σ. 323 ἐμμ., Π 11967 σ. 855, Π 1010 σ. 400, Π 31 σ. 425, Π 1710 σ. 507, Α.Π. 231 σ. 606, Π 3985 σ. 786, Νμλγ. σ. 1121. Contra: Π 5 σ. 403, Εἰσαγ. σ. 403, Π 832 σ. 803, ΝΖ σ. 777.— Ἀναρδέκτων εἰσαγωγῆς ἀξιώσεων ἐκ παροχῆς ἐργασίας ὑπὲρ τὰς νομίμους ὥρας ἄνευ ἀδείας, Π 604 σ. 117, Π 11838 σ. 132, Π 460 σ. 277, Π 1578 σ. 323 ἐμμ., Π 11967 πλ. σ. 855, Π 1010 σ. 400, Α.Π. 231 σ. 606, Νμλγ. σ. 1121, Contra: Π 5 σ. 403, Εἰσαγ. σ. 403, Π 832 σ. 803, ΝΖ σ. 777.—Ὑπαγωγὴ ἀξιώσεως δι' ἐργασίαν ὑπὲρ τὰς νομίμους ὥρας κατόπιν ἐμμέσου ἀδείας τῆς Ἀρχῆς, Π 1578 σ. 323.—Ἀναρδέκτων εἰσαγωγῆς ἀξιώσεως ἐκ παροχῆς ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς ἢ ἐξαιρετέας ἡμέρας· ἀξίωσις ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, Π 553 σ. 120, Π 2930 σ. 234, Π 1710 σ. 507, Α.Π. 231 σ. 606, Νμλγ. σ. 1121. Contra: Π 5 σ. 403, Π 832 σ. 803, ΝΖ σ. 777.—Ὑπαρξις ἀξιώσεως ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας εὐθυτέρας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκδικασις ἐπομένως κατὰ διαδικασίαν καὶ ἀξιώσεων ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, Π 832 σ. 803.— Ἐργατικὴ διαδικασία καὶ ἀπαιτήσεις ἐκτὸς συμβάσεως, ΝΖ σ. 777.— Ὑπαγωγὴ ἀξιώσεων ἐκ σχέσεων ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ οὐχὶ δημοσίου δικαίου, Π 9238 σ. 115, Π 12 σ. 280, Α.Π. 58 σ. 362, Π 558 σ. 423, Π 8 σ. 424, Π 1710 σ. 464, Π 3948 σ. 465, Νμλγ. σ. 1121.—Ἔννοια καὶ περιπτώσεις σχέσεων δημοσίου δικαίου βλ. εἰς λ. *Δημοσίου δικαίου σχέσις*.—Ὑπαγωγὴ καὶ ἀξιώσεων ἐκ συμβάσεως ἐργασίας μετὰ Δημοσίου, ἐφ' ὅσον ἡ συνδέουσα σχέσις εἶναι ἰδιωτικοῦ δικαίου, Π 9238 σ. 115.—Ἀναφέρουσαν ἐπὶ ἀγωγῆς κατὰ ἐνοραικῶν Ναῶν, Π 8 σ. 424.—Ὑπαγωγὴ μόνον διαφορῶν ἐξ ἐγκύρου συμβάσεως ἐργασίας, Π 11838 σ. 132.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἀπαιτήσεως ἀκύρως προσληφθέντος ἀσκουμένης δι' ἀγωγῆς ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἢ καὶ ἐξ ἀδικήματος, Π 31 σ. 425.— Ἐκδίκασις ἀξιώσεως μισθοῦ ἐξ ἀκύρου κατὰ καταχρησιν δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ', Α.Π. 396 σ. 1163.—Ἀπαράδεκτον εἰσαγωγῆς ἀξιώσεως ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ ἄρθρ. 674 Α.Κ., Π 3708 σ. 18.— Εἰσαγωγὴ ἀξιώσεων ἐκ τοῦ ἄρθρ. 357 Ἐμπορ. Νόμου, Π 36 σ. 37.— Ἁρμοδιότης δικαστοῦ κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ' ἐπὶ διαφορῶν φορτοεκφορτωτῶν, Π 64 σ. 78, ΝΖ σ. 345.—Ἀπαράδεκτον εἰσαγωγῆς ἀξιώσεως δι' ἔξοδα κινήσεως, Π 1781 σ. 319.—Ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ ἐργοδότου καὶ ἐργατικὴ διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ', Π 8 σ. 811, Π 58 σ. 1003, Π 4376 σ. 1045, Νμλγ. σ. 1121, ΝΖ σ. 1359.—Ἀπαράδεκτον ἀγωγῆς ἐργοδότου κατὰ μισθωτοῦ, ἐκτὸς ἀρνητικῆς ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς· ἀπόρριψις καὶ ὄχι παραπομπὴ ἀγωγῆς εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον, Π 8 σ. 811, Π 58 σ. 1003, Νμλγ. σ. 1121.— Παραδεκτὴ ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ ἐργοδότου κατὰ μισθωτοῦ περὶ νομιμότητος γενομένης ὑπ' αὐτοῦ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, Π 4376 σ. 1045.— Ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ μισθωτοῦ κατ' ἐργοδότου περὶ ὑπάρξεως δικαιωμάτων αὐτοῦ ἐκ Κανονισμοῦ καὶ Νόμου· παραδεκτὴ ἐκδίκασις κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ', Π 8779 σ. 1224.— Δικαστικὴ ἐπέμβασις ἐν ἀρνήσει ἐργοδότου πρὸς χορήγησιν πιστοποιητικοῦ ἐργασίας (ἄρθρ. 2 Ν. 2112) καὶ πρὸς διόρθωσιν ἢ συμπλήρωσιν μὴ προσήκοντος· ἐκδίκασις σχετικῆς ἀγωγῆς κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ', Π 67 σ. 865.—Ὑπαγωγὴ καὶ ἀγωγῆς περὶ ἀποδοχῶν λόγῳ ἀκύρου καταγγελίας, γενομένης μετὰ πρόσκλησιν ὑπὸ τὰ ὅπλα, Π 78 σ. 997, Νμλγ. σ. 1121.—Ἐκδίκασις καὶ ἀξιώσεων ἐξ ἀνωνύμου συναλλάγματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν, Π 3803 σ. 1064, Νμλγ. σ. 1120. —Ἀγωγὴ ἐπαγγελματικοῦ σωματείου ἐπ' ὀνόματι μελῶν (πλειοψ.), Π 56 σ. 375.—Ἀναρμοδιότης Εἰρηνοδίκου πρὸς ἐπιδίκασιν δώρων ἑορτῶν κατὰ διαδικασίαν Ν. 3514· εἰσαγωγὴ ἀξιώσεως κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ', Π 2279 σ. 523.— Ρύθμισις δι' Α.Ν. 1001]1946 συμμετοχῆς καὶ τῶν ἐνοικιαστῶν πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων εἰς ὑποχρεώσεις μισθοῦ θυρωροῦ· αἴτησις θυρωροῦ πρὸς ἐπιδίκασιν μισθοῦ ἁρμόδιον κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Δικαστηρίων, Π 12244 σ. 992.—Ἐκδίκασις ἀξιώσεων συνεταιρισμοῦ κατὰ τρίτων κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ', Π 432 σ. 812. —Ἁρμοδιότης Πρωτοδίκου πρὸς ἐκδίκασιν τῶν κατὰ Ν. ΓΨΟΔ' ἐργατικῶν διαφορῶν· περιπτώσεις ἁρμοδιότητος Εἰρηνοδίκου κριτήριον κατὰ τόπον ἁρμοδιότητος, Π 3712 σ. 1115.— Παρέκτασις ἁρμοδιότητος, Π 18 σ. 1121.

Β'. Ἀγωγὴ· διάδικοι· παρέμβασις. Ἀντίφασις πρὸς ἀλλήλας ἀγωγῶν περὶ μισθοῦ λόγῳ ἀκύρου ἀπολύσεως καὶ ἀποζημιώσεως Ν. 2112· οὐχὶ ὅμως ἀκυρότης τοῦ δικογράφου ἀγω-

γῆς, Π 6505 σ. 922.—Ἐπιτρεπτὸν ἀσκήσεως ἀγωγῆς ἐπ' ὀνόματι ἀνηλίκου, ἐπικειμένης ἀποτροπῆς κινδύνου. Π 4119 σ. 33, Π 66 σ. 1004.— Ἀγωγὴ ἐπαγγελματικοῦ σωματείου ἐπ' ὀνόματι μελῶν, Π 56 σ. 375.—Ἐπιτρεπτὴ παρεμβάσεις τρίτου εἰς δίκην· προϋποθέσεις παρεμβάσεως, Π 765 σ. 236.—Ἐκπροσώπησις διαδίκων ὑπὸ δικηγόρων ἄνευ ἀναγκης αὐτοπροσώπου ἐμφανίσεως διαδίκων· πληρεξουσιότης δικηγόρου κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΟΔ' δι' ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου, Α.Π. 94 σ. 421.—Συνεταιρισμός Ν. 602 ὡς ἐνάγων· ἐκπροσώπησις καὶ ὑπὸ μόνου Προέδρου αὐτοῦ, ὁσάκις διὰ καταστατικοῦ ὡρίσθη τοιοῦτος τρόπος· ἐκδίκασις ἀξιώσεων Συνεταιρισμοῦ κατὰ τρίτων κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΟΔ'· σύνταξις τῆς δεούσης ἐργατικῆς ἐκθέσεως, Π 432 σ. 812.— Νομίμως ἐνάγουν καὶ ἐνάγονται ὑποκαταστήματα Τραπεζῶν, Π 67 σ. 865.— Διαδικασία ἐργατικῶν διαφορῶν· σώρευσις ἀγωγῶν· ἀγωγὴ ἀνηλίκου· παρέμβασις· χωρισμὸς ἀγωγῶν. Νμλγ. σ. 1121, 1122.

Γ'. Δικαστικὸν ἔνσημον. Ἀπαλλαγὴ ἀγωγῶν διαδικασίας Ν. Γ'ΘΟΔ' ἀπὸ καταβολῆς δικαστικοῦ ἐνσήμου, Π 30 σ. 128, Π 67 σ. 865.—

Δ'. Διαδικασία· ἀπόδειξις. Ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 195 Π Δ. περὶ παρεκτάσεως προθεσμίας κλητεύσεως εἰς δίκας κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν, Π 10162 σ. 1273.—Ἐλευθερία δικαστοῦ κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΟΔ', Π 123 σ. 754, Π 10162 σ. 1273.— Προσβολὴ ἐγγράφου ὡς πλαστοῦ καὶ ἐλευθερία δικαστοῦ κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΟΔ', Π 59 σ. 74.— Προθεσμία κλητεύσεως, Νμλγ. σ. 1121.—Ἐπαγωγὴ ὅρκου κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΟΔ'· δυνητικὴ ἐπιβολὴ εἰς μὴ παριστάμενον διάδικον· ἐπαγωγὴ δι' ἐξωδίκου δηλώσεως· συνέπειαι μὴ δόσεως, Α.Π. 17 σ. 203, Νμλγ. σ. 1122. —Ἐπαγωγὴ ὅρκου ἐπὶ ἀπαραδέκτων καὶ νόμῳ ἀβασίμων ἰσχυρισμῶν, Π 10637 σ. 274, Π 8351 σ. 920.—Ἐλευθέρα ἐκτίμησις τοῦ δοθέντος δικαστικοῦ ὅρκου καὶ τῆς παραλείψεως τῆς δόσεως αὐτοῦ· δόσις ἀναπληρωματικοῦ ὅρκου τροποποιηθέντος· συνεκτίμησις ἐλευθέρως μετὰ τῶν ἀποδείξεων, Π 6189 σ. 427.— Λῆψις ὑπ' ὄψιν ὑπὸ δικαστηρίου ἐργατικῆς διαδικασίας μαρτυρικῶν καταθέσεων, λαμβανομένων μονομερῶς παρὰ τοῦ ἑτέρου καὶ ἐν ἀπουσίᾳ αὐτοῦ, Π 765 σ. 236.— Βραδεία κατάθεσις ἀποδεικτικῶν ἐγγράφων, Α.Π. 94 σ. 421.— Ὑποχρέωσις διαδίκων διὰ προσαγωγὴν ἀποδεικτικῶν στοιχείων κατὰ τὴν πρὸς συζήτησιν δικάσιμον, Α.Π. 394 σ. 1167.— Αὐτεπάγγελτος ἔρευνα κατ' οὐσίαν διαφορᾶς καὶ ἐπὶ ἐρημοδικίας διαδίκου κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΟΔ', Α.Π. 94 σ. 421, Νμλγ. σ. 1122.—Ἀνυπόχρεον δικαστηρίου πρὸς εἰδικὴν μνημόνευσιν προσαχθέντων ἐγγράφων, Α.Π. 18 σ. 271.—Ἡ δικαστικὴ κρίσις ἀγαθοῦ ἀνδρός, ΝΖ σ. 897.— Δεδικασμένον· ἐρμηνεία ἀποφάσεων· δικαστικὴ δαπάνη· κατάργησις δίκης, Νμλγ. σ. 1122.

Ε'. Προτάσεις· μεταβολὴ βάσεως ἀγωγῆς· ἀνταγωγή. Ἀπαράδεκτος μεταβολὴ βάσεως ἀγωγῆς διὰ τῶν προτάσεων καὶ κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΟΔ', Π 831 σ. 68, Π 12 σ. 426, Νμλγ. σ. 1121.—Ἀπαράδεκτον νέας βάσεως ἀγωγῆς, Α.Π. 165—169 σ. 502.— Προσβολὴ παραλείψεως προσαγωγῆς μισθωτοῦ διὰ καταχρηστὸν δικαιώματος· προτάσεις διὰ ζώσης κατὰ τὴν πρωτόδικον δίκην καὶ διὰ τῶν ἐγγράφων προτάσεων· ἐκτίμησις ὑπὸ Ἐφετείου ὡς ἀποτελούντος τοῦ αὐτὸ προταθέντος ἰσχυρισμοῦ περὶ καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος νέαν βάσιν ἀγωγῆς, Α.Π. 614 σ. 174.— Κατάθεσις προτάσεων κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΟΔ'· μὴ κατάθεσις καὶ νόμιμοι συνέπειαι, Π 519 σ. 76.—Βραδεία κατάθεσις προτάσεων· οὐκ ἀκυρότης ἢ ἀπαράδεκτον ἢ ἐρημὴν συζητήσεως· καταβολὴ μόνον συζητήσεως, Α.Π. 94 σ. 421.—Ἀπαράδεκτον ἀνταγωγῆς ἐργοδότου κατὰ μισθωτοῦ, Π 11338 σ. 221.

ΣΤ'. Ἔνδικα μέσα· ἔφεσις· ἀναίρεσις· ἀναψηλάφησις. Ἔφεσις κατ' ἀποφάσεως κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΟΔ'· εἰσαγωγὴ ἀναρμοδίως ἐνώπιον Προέδρου Πρωτοδικῶν· οὐκ ἀπόρριψις, ἀλλὰ παραπομπὴ εἰς ἁρμόδιον δικαστήριον· δμοίως καὶ ἐν ἐρημοδικίᾳ ἐκκαλοῦντος, Π 12 σ. 427.—Ἀπαράδεκτον νέων ἰσχυρισμῶν κατ' ἔφεσιν· παραδεκτὴ ὀψιγενὴς ἔνστασις ἐξοφλήσεως, Π 2791 σ. 868.—Ἐρημοδικία ἐκκαλοῦντος ἐν διαδικασίᾳ Ν. Γ'ΘΟΔ'· προηγουμένη καταβολὴ παρ' αὐτοῦ ἐν προεδρικῇ δίκῃ παραβόλου ἐφέσεως· ὑποχρεωτικὴ οὐσιαστικὴ ἔρευνα ὑπὸ Ἐφετείου, Π 432 σ. 812.— Δικόγραφον ἐφέσεως, ἀναγράφον ἐσφαλμένως τὸ ἁρμόδιον Δικαστήριον, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ἀπευθύνεται, καὶ ὅπερ συνάγεται ἐκ τοῦ συνόλου αὐτοῦ· οὐκ ἀκυρότης, Π 432 σ. 812.—Ἔφεσις· ἀντέφεσις, Νμλγ. σ. 1122.—Ἀποδοχὴ ἀποφάσεως καὶ ἔνδικον μέσον ἀναιρέσεως, Α.Π. 546 σ. 85.— Μὴ λῆψις ὑπ' ὄψει ὑπὸ Ἐφετείου ἐγγράφου διὰ σχηματισμὸν κρίσεως αὐτοῦ περὶ φύσεως σχέσεως ὡς δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου· λόγος ἀναιρέσεως, Α.Π. 608—612 σ. 422.— Καθορισμὸς περιοριστικῶς διὰ τῶν Ν. 765|1943 καὶ 1968|1944 ἐνδίκων μέσων ἐν τῇ ἐργατικῇ διαδικασίᾳ· ἀπαράδεκτον αἰτήσεως ἀναψηλαφήσεως· μεταβατικὴ διάταξις Ν.Δ. 331|1941, Π 359 σ. 811.

Ζ'. Προσωρινὴ ἐκτέλεσις· ἀναστολή. Βλ. λ. ***Προσωρινὴ ἐκτέλεσις.***

Ἐργατικὴ νομοθεσία. Σχέσεις ἐργατικῆς νομοθεσίας καὶ Ἀστικοῦ Κώδικος, Α.Π. 188 σ. 620, Α.Π. 245 σ. 736, Α Π. 65 σ. 852, Π 10114 σ. 178, Α.Π. 195 σ. 557.— Διατήρησις ἐν ἰσχύϊ τῶν περὶ ὡρῶν ἐργασίας εἰδικῶν διατάξεων ἐργατικῶν Νόμων κατ' ἄρθρ. 38 Εἰσαγ. Νόμου Α.Κ., Α.Π. 195 σ. 557.— Σύνθεσις Ἐπιτροπῶν πρὸς ἐκπόνησιν Σχεδίου Κώδικος Ἐργασίας, Σημ. σ. 599.—Ὁ Κῶδιξ Ἐργασίας, Σημ. σ. 600, 730.—Ἡ σύνταξις Ἐργατικοῦ Κώδικος, Ἄρθρον σ. 894.— Αἱ νεώτεραι κατευθύνσεις τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ΝΖ σ. 601.—Ἡ κοινωνικὴ σημασία τῶν πηγῶν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ΝΖ σ. 905.

Ἐργοδότης. Σύμβασις ἐργασίας βοηθῶν τεχνιτῶν· σύνδεσμος μετὰ τοῦ ἐπιχειρηματίου ὡς ἐργοδότου καὶ τήρησις ὑπ' αὐτοῦ ἐργατικῶν νόμων, Π 2078 σ. 863.

Ἐργολαβία. Βλ. λ. ***Δημόσια ἔργα, Μίσθωσις ἔργου.***

Ἐρημοδικία. Αὐτεπαγγέλτως ἔρευνα κατ' οὐσίαν διαφορᾶς καὶ ἐπὶ ἐρημοδικίας διαδίκου κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΦΟΔ', Α.Π. 94 σ. 421. — Βραδεῖα κατάθεσις προτάσεων· οὐκ ἐρήμην αὐξήτησις, Α.Π. 94 σ. 421.— Εἰσαγωγὴ ἀναρμοδίως ἐφέσεως κατ' ἀποφάσεως διαδικασίας Ν. ΓΦΟΔ' ἐνώπιον Προέδρου Πρωτοδικῶν· ἐρημοδικία ἐπικαλοῦντος· οὐκ ἀπόρριψις, ἀλλὰ παραπομπὴ εἰς ἁρμόδιον δικαστήριον, Π 12 σ. 427.— Ἐρημοδικία ἐκκαλοῦντος ἐν διαδικασίᾳ Ν. ΓΦΟΔ'· προηγουμένη καταβολὴ παρ' αὐτοῦ ἐν προεδρικῇ ἀνοδίκῳ παραβόλου ἐφέσεως· ὑποχρεωτικὴ οὐσιαστικὴ ἔρευνα ὑπὸ Ἐφετείου, Π 432 σ. 812.—Ἐφαρμόζεται ἐν δίκῃ Ν. 3514 οὐ τεκμηρίων ὁμολογίας· ἔρευνα ὑποθέσεως κατ' οὐσίαν, Π 4387 σ. 1051.

Ἑρμηνεία. Ἀποφάσεων ὑπὸ δικαστηρίου, Νμλγ. σ. 1129.

Ἐρυθρὸς Σταυρός. Προσωπικὸν Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ διατάξεις Α.Ν. 552|1945 περὶ μὴ ἐφαρμογῆς νόμων περὶ ἀπολύσεως ἐργατῶν, ὑπαλλήλων κ.λ.π.· καταργηθεῖσαι διὰ Ν. Δ. 1255|1949, Π 1274 σ. 1039. Contra : Α.Π. 398 σ. 1110.

Ἐρωτικαὶ σχέσεις. Μεταξὺ ἐργοδότου καὶ ὑπαλλήλου· νομικαὶ συνέπειαι ἐπὶ κύρους συμβάσεως ἐργασίας, Π 4578 σ. 1169.

Ἑστιατόρια. Δικαίωμα τῶν διὰ τῆς ὑ.Δ. 33700|1950 ἡμερομισθίων καὶ τῶν ἀπασχολουμένων εἰς ἑστιατόρια καὶ λοιπὰ Κέντρα καὶ ἀμειβομένων διὰ μηνιαίου μισθοῦ καὶ τροφῆς· συνυπολογισμὸς ἀξίας τροφῆς, Γν. Σ. σ. 332.— Μάγειρος ἑστιατορίου· τεχνίτης· ἀποζημίωσις Β.Δ. 16 Ἰουλίου 1920 δι' ἀπόλυσιν, Π 2791 σ. 363.— Ἐπιτρεπτὸν ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς εἰς ἑστιατόρια· πρόσθετος ἀμοιβὴ δι' ὑ. ἀ. 8900|1946· ὑπολογισμὸς ἐπὶ νομίμου μισθοῦ, Π 2791 σ. 363.— Μισθωτοὶ ἑστιατορίων· ἀναγκαῖος ἐφοδιασμὸς διὰ βιβλιαρίων ὑγείας· ἀκυρότης ἄλλως συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀνεφάρμοστον Νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, Π 2186 σ. 685.— Ἀνεφάρμοστον Β.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως Ν. 2112 ἐπὶ ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων ἑστιατορίων· ἐφαρμογὴ ἄρθρου 669 Α.Κ., Π 4130 σ. 1065.— Ἐπιχειρήσεις ἑστιατορίων· χαρακτηρισμὸς ὡς βιοτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων διὰ τὴν κατὰ τὸ Β.Δ. 16 Ἰουλίου 1920 καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ἐργατῶν αὐτῶν· τίνες θεωροῦνται ὡς βιοτεχνικαὶ ἐπιχειρήσεις· ὁριστικὸν Β. Δ. 12|21 Δεκ. 1939, Π 5565 σ. 1271.

Ἑταιρίαι. Βλ. λ. *Ἀνώνυμος ἑταιρία, Τομεῖα· Ὑδάτων ἑταιρία.*— Διάκρισις συμβάσεως ἐργασίας ἀπὸ ἑταιρίας, Νμλγ. σ. 1116.

Εὐδόκιμος ὑπηρεσία. Οὐ δικαστικὸς ἔλεγχος κρίσεως ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου Ἑταιρίας Ὑδάτων περὶ εὐδοκίμου ὑπηρεσίας προσωπικοῦ, Α.Π. 194 σ. 613.

Ἐφεδροι. Βλ. λ. *Ἀνάπηροι. Νεοπολεμισταί, Παλαιοὶ πολεμισταί. Στράτευσις.*— Δικαίωμα κληρωτῶν δι' ἐφεδρικὸν ἐπίδομα ἀπὸ εἰσόδου εἰς ἐφεδρείαν· τίνες λογίζονται ὡς ἔφεδροι, Π 571 σ. 171.

Ἔφεσις. Βλ. καὶ λ. *Ἐργατικαὶ διαφοραὶ* (παράγρ. ΣΤ'), *Στράτευσις* (παράγρ. Ζ').— Ἐπανφορὰ κατὰ ἔκκλητον δίκην τῶν πραγμάτων εἰς τὴν πρὸ τῆς ἐκτελέσεως τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως κατάστασιν, Α.Π. 617 σ. 159.— Ἀπαράδεκτον νέων ἰσχυρισμῶν κατ' ἔφεσιν· ὁριγενὴς ἔνστασις ἐξοφλήσεως, Π 2791 σ. 363.— Ἀπαλλαγὴ Ἀγροτικῆς Τραπέζης παραβόλου ἐφέσεως, Π 2782 σ. 626.— Παραπομπὴ ἐφέσεως εἰς Πρωτοδικεῖον ὑπὸ Προέδρου λόγῳ ἀναρμοδιότητός του· προδικασία εἰσαγωγῆς ὑποθέσεως ἐνώπιον δικαστηρίου· ἀρκεῖ κατάθεσις κλήσεως· οὐκ ἀναγκαία καὶ ἐπίδοσις παραπεμπτικῆς ἀποφάσεως, πολλῷ μᾶλλον ὅταν οὐσιώδη στοιχεῖα ταύτης περιελήφθησαν εἰς κοινοποιηθεῖσαν κλῆσιν, Π 432 σ. 812.— Ἰσχυρισμὸς περὶ καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἀπαράδεκτος τὸ πρῶτον κατ' ἔφεσιν, Π 1672 σ. 1047.— Ἀνεπιφύλακτος εἰσπραξις ὑπὸ νικήσαντος ἐνάγοντος ἐπιδικασθέντος ὑπὸ ἀποφάσεως ποσοῦ· ἀποδοχὴ ἀποκλείουσα ἀσκησιν ἐνδίκου μέσου ἐφέσεως, Π 3884 σ. 1114.

Ἐφετεῖον. Ἁρμοδιότης Ἐφετείου Ἀθηνῶν εἰς Β' βαθμὸν ἐπὶ ἀπονομῆς καὶ ἀναπροσαρμογῆς συντάξεων κατὰ Ν. 6439|1935 καθ' ὅλην τὴν Ἐπικράτειαν, Α.Π. 54 σ. 417.

Ἐφημερίδες. Ἐργασία λινοτύπου ἐφημερίδων· χαρακτηρισμὸς ὡς σωματικῆς καὶ τοῦ παρέχοντος αὐτὴν ὡς ἐργάτου, Π 7382 σ. 75.— Μὴ ἐφαρμογὴ Ν. 118|1945 ἐπὶ προσωπικοῦ ἐφημερίδων, Π 520 σ. 411 — Μὴ ὑπαγωγὴ εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας συντακτῶν, ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων Ἀθηνῶν - Θεσσαλονίκης· ἀσφάλισις κατ' ἀνεργίας εἰς Εἰδικὸν Ταμεῖον Ν. 390|1945· καταργησις διὰ Ν.Δ. 1255|1949 προνοιασμένων εἰδικῶν διατάξεων, ἑπομένως καὶ Ν. 1126|1946, Π 2464 σ. 575.— Κῦρος διατάξεως ὑπουργικῆς ἀποφάσεως σχετικῆς πρὸς παροχὴν ἐκτάκτων ἀποδοχῶν δι' ἑορτὰς εἰς συντάκτας ἡμερησίων ἐφημερίδων, Σ.Ε. 815 σ. 916.

Ἐφημερὶς Κυβερνήσεως. Βλ. λ. *Δημοσίευσις.*

Ἐφόδια ἐξωτερικοῦ. Προσωπικὸν Ἀγροτικῆς Τραπέζης δι' ὑπηρεσίαν ἐφοδίων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ (ΕΦ - ΕΞ). Βλ. λ. *Τράπεζαι.*

Ζ

Ζημίαι. Ζημίαι ὑπὸ μισθωτοῦ κατὰ ἐκτέλεσιν συμβάσεως· ἐπιτρεπτὸν συμψηφισμοῦ μισθοῦ πρὸς ἀνταπαίτησιν ἐργοδότου ἐκ ζημιῶν, Π 48 σ. 1100.

Ζώνη ἐλευθέρα. Βλ. λ. *Ἐλευθέρα ζώνη.*

Η

Ἤθη χρηστά. Ὑπαγωγὴ σχέσεως, κατὰ θέλησιν συμβαλλομένων, εἰς ἀλλοδαπὸν δίκαιον, ἐφ' ὅσον τοῦτο δὲν προσκρούει εἰς χρηστὰ ἤθη ἢ δημοσίαν τάξιν, Π 10162 σ. 1273.

Ἠθικὴ βλάβη. Ὡς μονομερὴς μεταβολὴ ὅρων συμβάσεως ἐργασίας, Π 520 σ. 411.

Ἠλεκτροτεχνῖται. Ὑπαλληλικὴ ἰδιότης, Π 9843 σ. 57, Α.Π. 270 σ. 787.— Ὑπαλληλικὴ ἰδιότης ἠλεκτροτεχνιτῶν κατὰ Ν.Δ. 381|1947· ἀδιάφορος ἡ μὴ ἐγκαίρου θεώρησις τῆς ἀδείας ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος· δικαίωμα ἐκ

τούτου ἀποζημιώσεως Ν. 2112|1920 καὶ ὑποχρέωσις καταβολῆς διὰ τὸ κῦρος της κατ' ἄρθρον 9 Ν. 118|1945 καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, Α.Π. 78 σ. 360.— Κατάργησις διὰ Ν.Δ. 581|1947 εἰδικῶν περὶ ἠλεκτροτεχνιτῶν διατάξεων Κανονισμοῦ ὑπηρεσιῶν σιδηροδρομικῶν καὶ τροχιοδρομικῶν γραμμῶν· καταργήσεις εἰδικοῦ διὰ γενικοῦ Νόμου, Α.Π. 78 σ. 360.—Ἔννοια Ν.Δ. 581|1947· ἐφαρμογή ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 μετ' ἀπόλυσιν διὰ πειθαρχικὸν παράπτωμα κατὰ Κανονισμὸν ἐπιχειρήσεων Α.Ν. 343|1945, Α.Π. 275 σ. 787.— Βοηθοὶ ἠλεκτροτεχνιτῶν Ν.Δ. 581|1947· οὐχ ὑπάλληλοι, Εἰσαγ. σ. 359.

Ἡλικία. Συμπλήρωσις ὁρίου ἡλικίας προσωπικοῦ ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων· ἔννοια ὑποχρεωτικῆς ἀπολύσεως κατὰ Ν.Δ. 672|1948, Α.Π. 659 σ. 207 — Συμβάσεις ἐργασίας μὲ ὅριον ἡλικίας μισθωτῶν· προστασία διὰ Νόμων ἢ Κανονισμῶν δι' ἀπόλυσιν καὶ ἀποζημίωσις Ν. 2112, Π 4482 σ. 309.— Καθορισμὸς δι' ὀργανισμοῦ ἀνωτάτου ὁρίου ἡλικίας προσωπικοῦ· αὐτοδικαία ἔξοδος ἐκ τῆς ὑπηρεσίας μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας· λύσις συμβάσεως οὐχὶ μονομερῶς, ἀλλὰ κατ' ἀμοιβαίαν συμφωνίαν· ὑποχρέωσις καταβολῆς ἀποζημιώσεως κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ὑφισταμένου ὅμως πρὸς τοῦτο δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ, Π 231 σ. 108.—Ἔννοια Α.Ν. 201|1936· στέρησις ἀποζημιώσεως Ν. 2112|1920 μόνον τῶν ἀπολυομένων ἢ παραιτουμένων λόγῳ συμπληρώσεως ὁρίου ἡλικίας ὑπαλλήλων σιδηροδρόμων καὶ τροχιοδρόμων, μετόχων Ταμείου Προνοίας· δικαίωμα τῶν μετόχων, ἀλλὰ μὴ δικαιουμένων βοηθήματος, Π 3948 σ. 465.—Ὑπέρβασις ἐξουσιοδοτήσεως Ν. 28|1944 διὰ καθορισμοῦ ἔννοίας μαθητευομένου ἀναλόγως ἡλικίας αὐτοῦ, Π. 1056 σ. 616, πρβλ. Εἰσαγ. σ. 616.— Καθορισμὸς ἡμερομισθίων μαθητευομένων ἐργατῶν διὰ σχετικῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων· ἔννοια μαθητευομένων δι' ἐφαρμογὴν αὐτῶν ὑπολογισμὸς ἡλικίας κατ' ἄρθρ. 8 Ν.Δ. 1.7|12.8. 1927 «περὶ στρατολογίας τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ», Π 1770 σ. 1105.— Λῆψις ὑπ' ὄψιν διὰ προσδιορισμὸν ὑπὸ διατάξεως νόμου προβλεπομένης ἡλικίας ὡς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν συνέβη τὸ γεγονὸς τῆς γεννήσεως καὶ λήξεως τῆς παρελεύσεως τῆς κατ' ἀριθμὸν ἀντιστοίχου πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐνάρξεως ἡμερομηνίας τοῦ τελευταίου ἔτους· ὅριον ἡλικίας σιδηροδρομικῶν ὑπαλλήλων κατὰ Ν.Δ. 672|1948, Α.Π. 138 σ. 747, Π 26 σ. 748.— Συμπλήρωσις ὁρίου ἡλικίας διὰ κανονισμοῦ· οὐχὶ ἀπόλυσις, ἀλλὰ λόγος λήξεως χρόνου συμβάσεως καὶ αὐτοδικαία λύσις μισθώσεως ὑπηρεσιῶν· δὲν ἀπαιτεῖται ἑπομένως ἀπόφασις Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Προστασίας Ἐφέδρων Παλαιῶν Πολεμιστῶν, Σ.Ε. 794 σ. 932.— Σύμβασις μὲ ὅριον ἡλικίας· χαρακτὴρ ἀορίστου χρόνου, Π 4482 σ. 309, Π 8436 σ. 1046.

Ἡμέρα. Ἔννοια δι' ἐφαρμογὴν ὑ.ἀ. 8900 περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς, Α.Π. 78 σ. 323, Α.Π. 160 σ. 504, Α.Π. 217 σ. 576.

Ἡμερομίσθια. Βλ. λ. *Ἀποδοχαί, Συλλογικαὶ διαφοραί, Συλλογικαὶ συμβάσεις.* Ἔκτασις ἐφαρμογῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 33700|1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ ἡμερομισθίου ἀνειδικεύτων ἐργατῶν, Γν. Σ. 42 σ. 382.

Ἡμερομίσθιοι. Μισθωτοὶ ἀμειβόμενοι δι' ἡμερομισθίου· ὑπαλληλικὴ ἰδιότης πάντ. Π 37 σ. 806, Α.Π. 17 σ. 2 3, Π 337 σ. 684, Π 5873 σ. 676, πρβλ. Εἰσαγ. σ. 203.—Ἐργάται Δήμων προσληφθέντες βάσει ἄρθρου 115 Κώδικος περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων· σχέσις Δημοσίου Δικαίου, Π 12 σ. 280, Π 1142 σ. 279.

Θ

Θάνατος. Ἀσφάλισις Ι.Κ.Α., Ἐγκ. 1009 σ. 1017.

Θυρωροί. Μισθὸς θυρωρῶν πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων καὶ ὑπόχρεοι εἰς καταβολήν· ἀγωγὴ θυρωροῦ, Π 12 σ. 426, Π 587 σ. 733, Π 12244 σ. 992.— Συμμετοχὴ καὶ ἐνοικιαστῶν πολυκατοικίας εἰς καταβολὴν μισθοῦ θυρωροῦ κατὰ λόγον καταβαλλομένου μισθώματος· ὑπόχρεως ἐναντι θυρωροῦ ὁ ἰδιοκτήτης τῆς πολυκατοικίας καὶ ἐργοδότης· ἀντικείμενον ἁρμοδιότητος Προέδρου Πρωτοδικῶν, Π 12 σ. 426.—Ἐξουσιοδότησις Α.Ν. 1001|1946 πρὸς κατανομὴν μεταξὺ ἰδιοκτήτου πολυκατοικίας καὶ ἐνοικιαστῶν μισθοῦ θυρωρῶν· ἔκδοσις σχετικῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων· ἐπιβάρυνσις (ἰδιοκτητῶν καὶ ἐνοικιαστῶν ἐξυπηρετουμένων ἢ μὴ ὑπὸ θυρωροῦ· ποιναὶ κυρώσεις καὶ κατὰ ἐνοικιαστῶν διὰ καθυστέρησιν μισθοῦ θυρωροῦ· νομιμοποίησις θυρωροῦ ἐπιζητοῦντος δι' ἀγωγῆς κατὰ ἐνοικιαστοῦ καταβολὴν ἀναλογίας μισθοῦ, Π 587 σ. 733.— Ρύθμισις δι' Α.Ν. 1001|1946 συμμετοχῆς καὶ ἐνοικιαστῶν εἰς ὑποχρεώσεις μισθοῦ θυρωροῦ· καθορισμὸς συγχρόνως καὶ διαδικασίας (Προέδρου κατ' ἄρθρον 634 ἐπ.) πρὸς ἐπιδίωξιν ἐξοφλήσεως τῶν ἐκ τῆς κατανομῆς τοῦ ἑνὸς τοῦ θυρωροῦ βάρους γεννωμένων ἀπαιτήσεων· ἀπαράδεκτον κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην αἰτήσεως θυρωροῦ πρὸς ἐπιδίκασιν μισθοῦ· ἁρμόδιον τὸ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Δικαστήριον, Π 12244 σ. 992. Βλ. καὶ λ. *Ξενοδοχεῖα.*

Ι

Ἰατροί. Σύμβασις ἐργασίας ἰατροῦ Σ.Ε.Κ.· σχέσις δημοσίου δικαίου, Π 3948 σ. 465.— Παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ βοηθοῦ ἐν ἰατρείῳ καὶ προσήκουσα δι' ἐφαρμογὴν συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, Π 4578 σ. 1169.—Ὁρισμοὶ Ν.Δ. 1196|1949 ἀπαραίτητος προϋπόθεσις διορισμοῦ ἰατροῦ εἰς Νομικὰ Πρόσωπα, Ἱδρύματα καὶ Ἐπιχειρήσεις ἢ ὕπαρξις ὠργανωμένου ἰατρικοῦ τμήματος καὶ ἀπασχόλησις ἄνω τῶν δεκαπέντε ἰατρῶν· ἀκυρότης ἄλλως ἀποφάσεως Κεντρικοῦ Συμβουλίου περὶ διορισμοῦ ἰατροῦ, Σ.Ε. 809 σ. 1236.

Ἰδιωτικὰ Ἐκπαιδευτήρια. Βλ. λ. *Ἐκπαιδευτήρια.*

Ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι. Βλ. λ. *Ὑπάλληλοι ἰδιωτικοί.*

Ἰδιωτικὸν διεθνὲς δίκαιον. Ὑπαγωγὴ σχέσεως, κατὰ θέλησιν συμβαλλομένων, εἰς ἀλλοδαπὸν δίκαιον, ἐφ' ὅσον τοῦτο δὲν προσκρούει εἰς χρηστὰ ἤθη ἢ δημοσίαν τάξιν.

έφαρμογή διατάξεων Παναμαϊκού Νόμον περί άδειας ναυτικού· έννοια σχετικών διατάξεων· χαρακτηρισμός διατάξεων Έμπορ. νόμον ως δημοσίας τάξεως. Π 10163 σ. 1278.

Ίδρύματα. Βλ. λ. *Έργοδότ Σταυρός, Κοινωνικαί Ασφαλίσεις, Νοσοκομεία, Ραδιοφωνία* κλπ.

Ιεροψάλται. Σχέσεις ιεροψαλτών προς τούς Ναούς και εφαρμογή εργατικών Νόμων. Π 3 σ. 121.

Ικανοποίησις χρηματική. Λόγω ψυχικής οδύνης· ού θέμα αποδείξεως. Π 7109 σ. 1222.

Ικανότης δικονομική. Επιτρεπτόν άσκήσεως αγωγής επ' ονόματι ανηλίκου, επικειμένης αποτροπής κινδύνου. Π 4149 σ. 33.—Δικαίωμα ανηλίκου προς παράστασιν ενώπιον δικαστηρίου διά τάς εκ παροχής εργασίας αξιώσεις του· άλλως και προκειμένης αποτροπής επικειμένου κινδύνου. Π 66 σ. 1004.—Υποκαταστημάτων Τραπεζών, Π 67 σ. 865.—Υποκαταστημάτων Ι.Κ.Α., Π 1063 σ. 1003.

Ινστιτούτον Φυματιολογικόν. Περιορισμός διά Ν.Δ. 1255|1949 εξαιρέσεων υπαγωγής εις Ν. 118|1945 εις μόνας τάς εν αύτώ εξαιρέσεις· προσωπικόν Φυματιολογικού Ινστιτούτου Σισμάνογλου, Π 803 σ. 814.

Ίση μεταχείρισις. Αρχή ίσης μεταχειρίσεως μισθωτών· μισθοδοσία προσωπικού Αγροτικής Τραπέζης διά την υπηρεσίαν εφοδίων εξωτερικού, Α.Π. 187 σ. 610.—Αρχή ίσης μεταχειρίσεως μισθωτών εν τω καθορισμώ του μισθού· πηγή το άρθρ. 288 Αστ. Κώδικος· παροχή υπό εργοδότου αύξήσεως μισθού εις το προσωπικόν του εν γένει· εξαίρεσις μισθωτού άνευ λόγου σχέσιν έχοντος προς την εργατικήν εν γένει ικανότητα και απόδοσιν αύτού· αντίθεσις προς αρχήν ίσης μεταχειρίσεως, Π 3602 σ. 999.

Ίσότης. Βλ. και λ. *Ελευθερία.* Έννοια άρθρ. 3 Συντάγματος και νομοθετική πράξις. Π 177 σ. 80, Είσαγ. σ. 277, Σ.Ε. 353 σ. 361, Σ.Ε. 1107 σ. 843.

Κ

Καθαριότητος υπηρεσία. Βλ. λ. *Δήμοι.*

Καθαρισταί. Υπηρέται, Π 10637 σ. 374.—Βιομηχανικών επιχειρήσεων, ΝΖ σ. 1152.—Διατάξεις ν.δ. 3870|1950· καθορισμός αποδοχών καθαριστριών παρ' οιουδήποτε εργοδότη κατά πλήρες ωράριον εργαζομένων· έννοια πλήρους ωραρίου του ισχύοντος δι' εκάστην κατηγορίαν εργοδοτών, είτε εξ υπουργικής αποφάσεως, είτε εκ συλλογικής συμβάσεως εργασίας, Α.Π. 454 σ. 1256.

Καθυστέρησις. Αποδοχών συνέπειαι. Βλ. λ. *Αποδοχαί* (παράγρ. Δ').—Εισφορών. Βλ. λ. *Είσπραξις δημοσίων εσόδων.*—Άσκήσεως δικαιώματος συνέπειαι, Π 1493 σ. 263, Π 167 σ. 730, Π 1115 σ. 827.—Καταθέσεως προτάσεων και αποδεικτικών εγγράφων· συνέπειαι, Α.Π. 91 σ. 421.

Καλή πίστις. Κριτήριον δικαίας κρίσεως εν προσδιορισμώ ένοχής υπό ενός συμβαλλομένων ή τρίτου Π 9485 σ. 26.—Χορηγήσεως προθεσμίας 24 ωρών προς εμφάνισιν μισθωτού δι' επανάληψιν εργασίας μετ' άκυρον απόλυσιν· αντίθεσις καλής πίστεως (άρθρα 200 και 288 Α.Κ.), Π 2780 σ. 741.—Πηγή αρχής ίσης μεταχειρίσεως το άρθρον 288 Αστικού Κώδικος, Π 3602 σ. 999.—Η δικαστική κρίσις «άνδρός αγαθού», ΝΖ σ. 897. Βλ. και λ. *Ίση μεταχείρισις, Κατάχρησις δικαιώματος.*

Καλλιτέχναι. Πρόσληψις καλλιτέχνου διά παροχήν εργασίας· συνιστά συμβασιν εξηρτημένης εργασίας, εφ' όσον υπόκειται εις προσωπικήν εξάρτησιν εργοδότου διά παροχής υπ' αύτού οδηγιών προς εκτέλεσιν εργασίας και υπακοής εις εντολάς του, Π 104 σ. 267.—Πρόσληψις μουσικού υπό Εθνικού Ιδρύματος Ραδιοφωνίας συνιστά σύμβασιν εξηρτημένης εργασίας, Π 4374 σ. 267.—Έννοια άρθρ. 9 Ν. 2112 περί μη εφαρμογής Ν. 2112 εις περίπτωσιν υπάρξεως προστασίας διά νόμων ή κανονισμών· μη νοητέα τοιαύτη ή συνταξιοδότησις· εφαρμογή και εν τη περιπτώσει ταύτη Ν. 2112, Α.Π. 557 σ. 23, Π 2782 σ. 626, Π 1761 σ. 629.—Συμβάσεις εργασίας μέ όριον ηλικίας μισθωτών· προστασία διά Νόμων ή Κανονισμών δι' απόλυσιν και αποζημίωσις Ν. 2112, Π 4482 σ. 309.—Καθορισμός δι' οργανισμού εργοδότιδος ανωτάτου ορίου ηλικίας προσωπικού· αυτοδικαία εξοδος εκ της υπηρεσίας μετά συμπλήρωσιν ορίου ηλικίας· λύσις συμβάσεως ούχι μονομερώς, αλλά κατ' αμοιβαίαν συμφωνίαν, Π 234 σ. 408.—Προσχώρησις μισθωτού εις οργανισμόν προσωπικού εργοδότου, μειούντος τά εκ του Ν. 2112|1920 δικαιώματα του μισθωτού· ακυρότης συμβάσεως, Α.Π. 221 σ. 692.—Κανονισμοί εργασίας Επιτροπών φορτοεκφορτώσεων, Π 177 σ. 80.—Εσωτερικοί κανονισμοί εργοδότου· ανακοίνωσις εις μισθωτούς· ρητή σιωπηρά· περιεχόμενον· ούχι και τοιούτον αντικείμενον εις νόμους δημοσίας τάξεως, Είσαγ. σ. 407.—Κανονισμός προσωπικού Ανων. Εταιρίας Υδάτων έπεχει ισχύν νόμου, Α.Π. 194 σ. 618, Π 8779 σ. 1224, Παρατ. σ. 1202.—Κρίσις Υπηρεσιακού Συμβουλίου κατά Κανονισμόν έπεχοντα ισχύν Νόμου· ού δικαστικός έλεγχος, Π 8779 σ. 1224, Παρατ. 1202.—Διαβάθμισις προσωπικού Εταιρίας Υδάτων κατά Κανονισμόν και μετά γνώμην Υπηρεσιακού Συμβουλίου· κατάργησις οργανικών θέσεων διά Σ.Π. 59|1915· ανεφάρμοστον επί Ανωνύμου Εταιρίας Υδάτων, Π 8779 σ. 1224, Παρατ. σ. 1202.—Αναγνωριστική αγωγή μισθωτού κατ' εργοδότου περί υπάρξεως δικαιωμάτων αύτού εκ Κανονισμού και Νόμου· παραδεκτή εκδίκασις κατά διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ', Π 8779 σ. 1224.—Κύρωσις Κανονισμών Σ.Ε.Κ. και παραγραφή αξιώσεων προσωπικού των εκ δευτερευουσών απολαυών, ΝΖ σ. 176.—Κανονισμός Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων Είσηγ. Εκθ. σ. 700.—Παράβασις κανονισμών ασφαλείας εργαζομένων και συνέπειαι επί εργατικού ατυχήματος, Π 7621 σ. 749.—Έννοια Ν.Δ. 381|1947· εφαρμογή άρθρ. 9 Ν. 118|1945 μετ' απόλυσιν διά πειθαρχικόν παράπτωμα κατά κανονισμόν επιχειρήσεων Α.Ν. 343|1945, Α.Π. 275 σ. 787.—Κανονισμός προσωπικού εξωτερικής υπηρεσίας τροχιοδρόμων· έκτασις εφαρμογής επί προσωπικού εσωτερικής υπηρεσίας, Α.Π. 149 σ. 1058.—Η εύθύνη εργοδότου εκ πράξεων υπηρεσιακών συμβου-

λίων, ΝΖ 1201.—Ἀγωγὴ περὶ ἀκυρότητος ἀπολύσεως ἐκ μὴ τηρήσεως σχετικῶν διατάξεων κανονισμῶν μονιμότητος· ὑπαγωγὴ εἰς τριμηνον ἀποκλειστικὴν προθεσμίαν ἄρθρ. 3 Ν.Δ. 8.5.1946, ΝΖ σ. 1259.

Καπνεργάται. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Καρραγωγεύς. Προσληψις προσώπου δι' ἐργασίαν μετὰ τοῦ ἵππου του καὶ κάρρου· χαρακτὴρ σχέσεως, Π 975 σ. 124.

Καταβολή. Χαρτοσήμων ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων μισθῶν. Βλ. λ. *Χαρτόσημον*.— Γενικὴ ἐξοφλητικὴ ἀπόδειξις τοῦ μισθωτοῦ· σκοπός, κῦρος, ΝΖ σ. 198.— Καταβολὴ χρέους εἰσπραττομένου ἀναγκαστικῶς κατὰ διατάξεις νόμου περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων· οὐ καὶ ἀναγνώρισις νομίμου ὑποχρεώσεως, Α.Π. 18 σ. 271.

Καταγγελία. Βλ. λ. *Ἄδεια*, *Ἀνεργία* (Ν. 118] 1915 κλπ.), *Ἐργασίας σύμβασις*, *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας*, *Κατάχρησις δικαιώματος*, *Ναυτικοί*, *Νεοπλημμυρισθέντες*, *Παλαιοὶ πολεμισταί*, *Στράτευσις*.—Συμβάσεως· διαπλαστικὸν δικαίωμα· μονομερὴς πρᾶξις καταργοῦσα ἀλλότριον δικαίωμα· ὑπαγωγὴ εἰς περιορισμοὺς ἄρθρ. 281 Ἀστ. Κώδικος, Π 1492 σ. 268, Π 520 σ. 411.—Ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν διαιτησίας καὶ παράτασις χρόνου ἰσχύος, Σ.Ε. 88 σ. 351.— Ἐξωτερίκευσις βουλήσεως καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐγγράφως, προφορικῶς καὶ σιωπηρῶς· θεώρησις σιωπηρᾶς δηλώσεως περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ τῆς ἀρνήσεως ἐργοδότου πρὸς ἀποδοχὴν ἐργασίας του· κρίσις Δικαστοῦ, Π 610 σ. 450.

Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας. (Ν. 2112, Β.Δ. 16|18 Ἰουλ. 1920).

Α'. Γενικά. Σκοπὸς Ν 2112, Π 2038 σ. 521.— Ἀνεφάρμοστον Ν. 2112 εἰς περίπτωσιν λύσεως συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἀμοιβαίαν συναίνεσιν τῶν μερῶν, ὑπὸ τὸν ἀναγκαῖον ὅμως ὅρον τοῦ κύρους τῆς συμφωνίας περὶ λύσεως τῆς συμβάσεως, Α.Π. 221 σ. 622.— Ἡ ἔννοια τῆς ἀναιτιώδους καταγγελίας ἐν τῷ Ν. 2112, ΝΖ σ. 721.—Ἔννοια διατηρήσεως ἐν ἰσχύϊ νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸν Ἀστ. Κώδικα, κατ' ἄρθρ. 38 Εἰσαγ. Νόμου, Π 65 σ. 852, Α.Π. 183 σ. 620.—Ἐφαρμογὴ μόνον ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ΝΖ σ. 976.—Ὁρισμοὶ ἄρθρου 669 Α.Κ.· ἀνεφάρμοστον ἐφ' ὅσον δὲν συμπορεύονται πρὸς τὸ ἰσχῦον σύστημα καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τῶν εἰδικῶν ἐργατικῶν Νόμων, Π 65 σ. 852.— Βλ. ὡς πρὸς τὸ ἄρθρ. 669 Α.Κ. καὶ λ. *Ἐργασίας σύμβασις*.

Β'. Προϋποθέσεις καὶ ἔκτασις ἐφαρμογῆς: Ἀνεφάρμοστον Ν. 2112 ἐπὶ σχέσεων δημοσίου δικαίου, Α.Π. 646 σ. 155.— Χαρακτηρισμὸς ἐνοριακῶν Ναῶν ὡς Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου· ἀνεφάρμοστον ἐργατικῶν νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, Π 3 σ. 424.— Συμβάσεις ἐργασίας μὲ ὅριον ἡλικίας μισθωτῶν· προστασία διὰ Νόμων ἢ Κανονισμῶν δι' ἀπόλυσιν καὶ ἀποζημίωσις Ν. 2112, Π 4182 σ. 809.—Ἀνεφάρμοστον Ν. 2112|1920 καὶ Β.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας μὲ ὡρισμένην διάρκειαν χρόνου ἢ προκυπτούσαν τοιαύτην ἐκ δηλωθέντος σκοποῦ ἐργασίας, Α.Π. 183 σ. 620, Π 125 σ. 305, Π 3925 σ. 984.— Συμβάσεις ἐργασίας ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου βλ. εἰς λ. *Ἐργασίας σύμβασις*.— Συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου· ἐπιφύλαξις δικαιώματος ἐργοδότου πρὸς καταγγελίαν συμβάσεως κατ' ἰδίαν του κρίσιν καὶ πρὸ παρόδου χρόνου συμβάσεως· χαρακτηρισμὸς συμβάσεως ὡς ἀορίστου χρόνου καὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεως Ν. 2112, Π 3985 σ. 786.—Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου· ἀναγγελία κατὰ Ν.Δ. 1255|1949. Βλ. λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. Α').—Ἔννοια ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου· κριτήριον, Π 337 σ. 681. Βλ. καὶ λ. *Ὑπάλληλοι ἰδιωτικοί*.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἀκύρου συμβάσεως ἐργασίας, Π 3419 σ. 232, Π 2186 σ. 685, Π 2144 σ. 686, Π 2272 σ. 686, Σημ. σ. 775, Π 1 σ. 807, Εἰσαγ. σ. 929.— Κῦρος συμβάσεως δημοσίου ὑπαλλήλου μετ' ἰδιώτου πρὸς παροχὴν ἰδιωτικῶν ὑπηρεσιῶν· ἀνεφάρμοστον ὅμως νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, Π 8 σ. 461.— Ἔλλειψις βιβλιαρίου ὑγείας· ἐπίδρασις ἐπὶ κύρους συμβάσεως ἐργασίας καὶ συνέχειαι, Π 2186 σ. 685, Σημ. σ. 775, Π 37 σ. 929, Εἰσαγ. σ. 928, Π 679 σ. 1064.— Μισθωτοὶ ἐσιατορίων· ἀναγκαῖος ἐφοδιασμὸς αὐτῶν διὰ βιβλιαρίων ὑγείας· ἀκυρότης ἄλλως συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀνεφάρμοστον Νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, Π 2186 σ. 685.—Ἀκυρότης συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου μετὰ Δημοσίου ἄνευ διαπιστώσεως νομιμοφροσύνης· ἀνεφάρμοστον νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, Π 2273 σ. 686.—Ἀκυρότης συμβάσεως ἐργασίας εἰσπράκτορος λεωφορείων αὐτοκινήτου στερουμένου νομίμου ἀδείας· ἀνεφάρμοστον νόμου περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, Π 1 σ. 807.— Διάλυσις συμβάσεως ἐργασίας ἀντικαταστάτου στρατευθέντος μισθωτοῦ, Π 51 σ. 809.—Ἀπόλυσις μισθωτοῦ μετὰ πρόσκλησιν εἰς στρατόν· νόμιμοι συνέπειαι κατὰ προστατευτικὰς τῶν μισθωτῶν διατάξεις Ν. 3514, Π 3674 σ. 996 - 997. Π 78 σ. 997.

Γ'. Καταγγελία· χαρακτὴρ τύπος. Διαπλαστικὸν δικαίωμα, Π 520 σ. 411, Π 346 σ. 798.— Μονομερὴς δήλωσις βουλήσεως πρὸς τερματισμὸν διαρκοῦς ἐνοχῆς· οὐ χρεία ἀποδοχῆς· ἐνεργὸς ἀφ' ἧς περιελήφθη εἰς γνῶσιν, Εἰσαγ. σ. 451, Π 346 σ. 798, ΝΖ σ. 1258.—Ἀναιτιώδης, Α.Π. 593 σ. 55, Α.Π. 199 σ. 618, πρβλ. ΝΖ σ. 721.—Ἐξωτερίκευσις βουλήσεως καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐγγράφως, προφορικῶς καὶ σιωπηρῶς· θεώρησις σιωπηρᾶς δηλώσεως περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ τῆς ἀρνήσεως ἐργοδότου πρὸς ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας του· κρίσις περὶ αὐτοῦ τοῦ Δικαστοῦ, Π 610 σ. 450.— Μὴ ἀποδοχὴ ὑπηρεσιῶν μισθωτῶν μετὰ λύσιν ἀπεργίας, μὴ ἀσκουμένης κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος· θεώρησις ὡς ἀπολύσεως, Π 6958 σ. 979.

Δ'. Ἀποζημιώσεως· ὑπολογισμός· συμψηφισμὸς κ.λ.π. Ἔννοια τακτικῶν ἀποδοχῶν μισθωτοῦ δι' ὑπολογισμὸν ἀποζημιώσεως Ν. 2112, Π 97 σ. 411. Βλ. καὶ λ. *Ἀποδοχαί* (παράγρ.

Α'). — Συνυπολογισμός εἰς ἀποζημίωσιν ν. 2112 καὶ ἀναλογίας προσθέτων παροχῶν δι' ἑορτάς, Π 46 σ. 167, Π 460 σ. 277, Εἰσαγ. σ. 982. Contra: Π 1058 σ. 516, Π 1764 σ. 629, Π 78 σ. 982. — Καθορισμός διά συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀποζημιώσεως ἰδιοτικῶν ὑπαλλήλων διά βοηθούς φορτηγῶν αὐτοκινήτων κύρωσις διατάξεως, Π 9433 σ. 63. — Δικαίωμα πάντοτε τοῦ μισθωτοῦ παραιτήσεως τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας καὶ ἀποδοχῆς αὐτῆς ὡς ἐγκύρου διά τήν ἀποζημίωσιν Ν. 2112, Π 1781 σ. 819. — Ὑπηρεσία ὑπαλλήλου εἰς Κεντρικήν Ὑπηρεσίαν Διαχειρίσεως Ἐγχωρίων Προϊόντων (Κ.Υ.Δ.Ε.Π.) καὶ Ἕνωσιν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν μή συνυπολογισμός ὑπηρεσίας παρ' ἑκατέρᾳ, ἀπαιτέλουσα ἰδίων νομικῶν προσώπων ἰδιωτικοῦ δικαίου, δι' ἀποζημίωσιν Ν. 2112, Α.Π. 200 σ. 576. Contra: Π 1141 σ. 578. — Ἀποκατάστασις ὑπαλλήλων κατά 24|1945 Συντ. Πρᾶξιν χρόνος ἐκτός ὑπηρεσίας καὶ συνυπολογισμός δι' ἀποζημίωσιν Ν. 2112|1920, Α.Π. 414 σ. 1310. — Ἀποζημίωσις δι' ἀπόλυσιν μισθωτῶν ἐν διαθεσιμότητι βάσει τινων ἀποδοχῶν ὑπολογίζεται, Γν. Σ. σ. 1275. — Συμψηφισμός ἀντικαταστάσεως ἐργοδότου πρός ἀποζημίωσιν Ν. 2112, Π 1764 σ. 629, Π 6503 σ. 918, Π 6505 σ. 922, Π 8436 σ. 1046. — Ἀδικαιολόγητος ἀπόλυσις στρατευομένων· συρροή ἀξιώσεων ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ Ν. 2112|1920 καὶ ἄρθρ. 4 Ν. 3514· πληρωμή τῆς μιᾶς μεγαλυτέρας· ἀδύναμον ἑτέρας, Π 328 σ. 637. — Ἀποζημίωσις μισθωτῶν ἐπί ποσοστοῖς δι' ἀπόλυσιν, Π 5003 σ. 681. — Δόλια συμπεριφορά μισθωτοῦ δι' ἐξαναγκασμόν πρός ἀπόλυσιν· καταχρηστική ἄσκησις δικαιώματος καὶ συνέπειαι δι' ἀποζημίωσιν Ν. 2112, Π 1012 σ. 742. — Ἀποζημίωσις δι' ἀπόλυσιν ἐργατῶν (Α.Ε. Λιγνιτωρυχείων Ἀττικῆς τελούσης ὑπό μεσεγγύησιν Δημοσίου) ἀμειβομένων κατ' ἀποκοπήν· τρόπος ὑπολογισμοῦ, Γν. Σ. σ. 758. — Ἀντίφασις πρός ἄλλήλας ἀγωγῶν περί μισθοῦ λόγω ἀκύρου ἀπολύσεως καὶ ἀποζημιώσεως Ν. 2112· συνέπεια ὅμως οὐχί ἡ ἀκυρότης τοῦ δικογράφου ἀγωγῆς, Π 6505 σ. 922. — Εἰσπραξις ἀποζημιώσεως ν. 2112 καὶ ἐκτίμησις ὑπό τήν ἔννοιαν παραιτήσεως ἀπό προσβολῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου, Π 6408 σ. 1211, Π 9131 σ. 1243. — Ἰσχυρισμός παραιτήσεως δικαιώματος προσβολῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου δι' εἰσπράξεως ἀποζημιώσεως Ν. 2112· ἀνέλεγκτος ὑπό Ἀρείου Πάγου, Α.Π. 396 σ. 1162. — Ἀποζημίωσις Ν. 2112· πότε μόναν ὀφείλεται τό 1|4 αὐτῆς, Π 6503 σ. 918, Εἰσαγ. σ. 1043. — Μή ἰσχύς ἐπί ὑπαγομένων εἰς Ν. 118|1945 εὐχερείας ἐργοδότου κατά Ν. 2112|1920 καταβολῆς 1|4 ἀποζημιώσεως ὑπαλλήλων εἰς περίπτωσιν ταχτικῆς καταγγελίας, Π 4376 σ. 1015. — Ἀνεφάρμοστον ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἄρθρ. 3 Ν.Δ. 8 Μαΐου 1946 ἐπί ἀποζημιώσεως Ν. 2112, Π 1781 σ. 819, Π 122 σ. 1120.

Ε'. Περιπτώσεις ἀζημίου καταγγελίας (ἄρθρ. 6 Ν. 2112, 3 Ν. 4558)· ἀποχή μισθωτοῦ ἀπό ἐργασίας· ἀνωτέρα βία· μήνυσις ἐπί ἀξιοποίνῳ πράξει.

Ἀ π ο χ ή μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας ἕνεκα ἀσθενείας ἤ ἄλλης αἰτίας· τύχη συμβάσεως ἐργασίας· ἔννοια ἄρθρ. 5 ν. 2112 καὶ 3 ν. 4558 περί χρονικῶν ὁρίων ἀσθενείας μισθωτοῦ, Α.Π. 615 σ. 107, Ἀπόψ. σ. 392, Π 2475 σ. 558, ΝΖ σ. 725, Α.Π. 305 σ. 746, Π 23 σ. 748, Π 4129 σ. 1062, Π 8436 σ. 1046, Π 1672 σ. 1047, Παρατ. σ. 1034, Π 4129 σ. 1062. — Μακροχρόνιος ἀπεργία, ἐξ ἧς κλονισμός τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀντιβαίνει εἰς καλήν πίστιν καὶ κοινωνικόν σκοπόν δικαιώματος· συνέπεια ἡ ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ λύσις τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, Π 3008 σ. 72, Παρατ. σ. 49 ἐπ. — Ἀνεπίτρεπτος θεώρησις ἀσκήσεως δικαιώματος ἀπεργίας ὡς παραιτήσεως ἐκ τῆς θέσεως τοῦ μισθωτοῦ· ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 5 Ν. 2112, Π 1598 σ. 410, Π 6958 σ. 979. — Λόγοι λύσεως συμβάσεως ὑπαλλήλων Ἀγροτικῆς Τραπέζης καὶ ἐφαρμογή διατάξεως ἄρθρου 5 Ν. 2112|1920, Α.Π. 615 σ. 107, Π 2782 σ. 626, Α.Π. 305 σ. 746, ΝΖ σ. 1034, Π 8436 σ. 1046. — Κανονισμός προσωπικοῦ Ἀγροτικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος· μετάθεσις ὑπαλλήλου· ἄρνησις πρός μετάβασιν εἰς τόπον μεταθέσεως καὶ συνέπειαι ὡς πρός ἐργασιακήν σχέσιν, Π 4482 σ. 309, Π 2782 σ. 626, Π 8436 σ. 1046, Π 1672 σ. 1047, Παρατ. σ. 1034, Π 3070 σ. 1342. — Μή συναγωγή σιωπηρᾶς παραιτήσεως ἐκ τῆς ἀρνήσεως μετατιθεμένου ὑπαλλήλου Ἀγροτικῆς Τραπέζης πρός μετάβασιν εἰς θέσιν, εἰς ἣν μετετέθη· συνέπεια κατ' ἄρθρ. 63 Ὀργανισμοῦ ἡ στέρησις ἀποδοχῶν καὶ ἡ παραπομπή εἰς τό ἁρμόδιον πειθαρχικόν συμβούλιον· ἀποζημίωσις Ν. 2112 ἐν ἀπολύσει, Π. 8436 σ. 1046, Π 4482 σ. 309, Π 3070 σ. 1342. Contra: Ὑποχρέωσις μετατιθεμένου ὑπαλλήλου Ἀγροτικῆς Τραπέζης πρός μετάβασιν εἰς νέαν θέσιν ἐντός ὡρισμένης προθεσμίας· στέρησις ἀποδοχῶν καὶ παραπομπή εἰς πειθαρχικόν συμβούλιον μετ' ἄπρακτον πάροδον προθεσμίας· μή ἀποκλεισμός ἐφαρμογῆς ἄρθρου 5 Ν. 2112|1920· ἔννοια αὐτοῦ· θεώρησις ὡς σιωπηρῶς παραιτουμένου τοῦ μή μεταβαίνοντος εἰς τήν θέσιν, εἰς ἣν μετετέθη ὑπαλλήλου, Π 1672 σ. 1047, πρβλ. Παρατ. σ. 1034. — Ἡ ἀποχή τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας ὡς πειθαρχικόν παράπτωμα, ΝΖ σ. 1034. — Θεώρησις ὡς σιωπηρᾶς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τῆς μακρᾶς καὶ ἀδικαιολογήτου ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας, Α.Π. 615 σ. 107. — Ἀπαγόρευσις καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατά διάρκειαν στρατεύσεως, ἔστω καὶ ἂν ἐπιτρέπεται τοιαύτη κατ' ἄρθρον 5 Νόμου 2112, Π 371 σ. 171. — Ὑπαγωγή εἰς διάταξιν ἄρθρ. 5 Ν. 2112|1920 τῆς ἰδίας ἀσθενείας τοῦ μισθωτοῦ καὶ οὐχί τῶν οἰκείων του, Π 2475 σ. 558. — Δικαίωμα γυναικός πρός ἀποχήν ἐκ τῆς ἐργασίας πρό καὶ μετά τόν τοκετόν, Π 2475 σ. 558. — Λύσις συμβάσεως ἐργασίας εἰς περίπτωσιν ἀποχῆς μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας ὑπέρ τά νόμιμα χρονικά ὅρια· δέν ἀποκλείεται ὅμως δικαίωμα ἐργοδότου νά μή θεωρήσῃ λυθεῖσαν τήν σύμβασιν ἐργασίας, Π 4129 σ. 1062. — Ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 5 Ν. 2112|1920 ἐπί συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου

εἰς περίπτωσιν ἀποχῆς μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας· ἐφαρμογὴ ἄρθρου 672 Α.Κ. ὑφισταμένου σπουδαίου λόγου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, Π 3925 σ. 984.—Ἔδαφος ἐφαρμογῆς ἄρθρ. 672 Α.Κ. καὶ ἄρθρ. 5 § 1 Ν. 2112, ΝΖ σ. 725. Βλ. περὶ τοῦ ἄρθρ. 672 Α.Κ. εἰς λ. *Ἐργασίας σύμβασις*.— Παροχὴ ὑπηρεσιῶν εἰς ἄλλον ἐργοδότην ἐπὶ μακρὸν χρόνον· ἐπίμηνος ὡς διακοπὴς παραιτήσεως ἀπὸ θέσεως· ἐφαρμογὴ ἄλλως θεσμοῦ ἀποδυναμώσεως - ἀτονίας τοῦ δικαιώματος, Π 3757 σ. 1049.—Ἀποχὴ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας καὶ δικαίωμα μισθοῦ· ἄρθρ. 657, 658 Α.Κ. Βλ. λ. *Ἐργασίας σύμβασις*.

Ἀνωτέρα βία: Ἀνυπόχρεον τακτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀποζημιώσεως Ν. 2112|1920 εἰς περίπτωσιν ἀπολύσεως μισθωτοῦ λόγῳ διακοπῆς ἐργασίας ἐκ περιστατικῶν ἀνωτέρας βίας, καθ' ὃν δὲν εἶναι ὁ ἐργοδότης ἠσφαλισμένος ἔννοια ἀνωτέρας βίας, Α.Π. 151 σ. 551, Π 2384 σ. 555.—Ἀπόλυσις λόγῳ ἀνωτέρας βίας· μὴ ἀπαλλαγὴ ὑποχρεώσεως ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118· συνέπεια ἐκ τῆς παραλείψεως ἡ ὑποχρέωσις ἐργοδότου εἰς ἀποζημίωσιν μισθωτοῦ διὰ τὴν ἐξ ὑπαιτιότητός του μὴ ἐπιδότησιν παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας· διακοπὴ ἐργασιῶν ἐπιχειρήσεως ἐξ ἀζητησίας εἰδῶν αὐτῆς, Π 2384 σ. 555.

Μήνυσις ἐπὶ ἀξιοποίνῳ πράξει: Ἀπρόθεσμος καὶ ἀζήμιος λύσις συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 5 Ν. 2112|1920 καὶ 6 Β.Δ. 16 Ἰουλ. 1920 εἰς περίπτωσιν μηνύσεως κατὰ μισθωτοῦ δι' ἀξιοποίνου πρᾶξιν κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας του, Π 97 σ. 414, Π 3070 σ. 518, Π 2217 σ. 519, Π 109 σ. 520, Π 2133 σ. 521, Π 2093 σ. 521, Π 7302 σ. 925, Π 3933 σ. 1062, Α.Π. 416 σ. 1206.—Ἀδιάφορος ὁ χρόνος ὑποβολῆς τῆς μηνύσεως, Π 870 σ. 365, Π 2070 σ. 518, Π 2217 σ. 519, Π 109 σ. 520, Π 3933 σ. 1062.—Ἄρθρ. 672 Α.Κ. καὶ ἄρθρ. 5 Ν. 2112, Π 2217 σ. 519.—Δικαίωμα μισθωτοῦ ἐπὶ ἀποζημιώσεως Ν. 2112 εἰς περίπτωσιν ἀπαλλαγῆς ἀπὸ κατηγορίας διὰ βουλεύματος ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως, Π 109 σ. 520, Π 2133 σ. 521, Π 870 σ. 365, Π 1764 σ. 629, Π 7302 σ. 925, Α.Π. 416 σ. 1206.—Ἀναβολὴ πολιτικῆς δίκης μέχρις ἐκδόσεως ποινικῆς ἀποφάσεως, Π 109 σ. 520.—Ἔννοια ἀπαλλακτικῆς ἀποφάσεως δι' ἀποζημίωσιν Ν. 2112· στενωτέρα ἢ ἐν τῷ ποινικῷ δικαίῳ· ἀναγκαία ἀπαλλαγὴ λόγῳ ἀνυποστάτου καταμηνυθείσης πράξεως· σκοπὸς καὶ ἔννοια Ν. 2112, Π 2133 σ. 521.—Ἀπαλλαγὴ λόγῳ πλήρους συγχύσεως· ἔλλειψις δικαιώματος ἀποζημιώσεως Ν. 2112, Π 2133 σ. 521.— Νοητέα ὡς ἀπαλλαγὴ τὸ ἀνυπόστατον τῆς κατηγορίας καὶ οὐχὶ ὁ κατὰ τὸν ποινικὸν νόμον ἀποκλεισμὸς τοῦ καταλογιστοῦ ἢ ἡ ἄρσις τοῦ ἀξιοποίνου, Α.Π. 416 σ. 1206. Contra: Ὑπαγωγὴ εἰς ἔννοιαν ἀπαλλαγῆς καὶ τῆς περιπτώσεως μὴ ἐπιβολῆς ποινῆς ἐκ λόγου αἴροντος τὸν καταλογισμὸν ποινῆς, ὡς ἕνεκα πλήρους συγχύσεως, Π 7302 σ. 925.—Ἐξάλειψις διὰ παραγραφῆς τοῦ ἀξιοποίνου πράξεως· οὐ δικαίωμα ἐκ μόνου αὐτοῦ ἀποζημιώσεως Ν. 2112· οὐσιαστικὴ ἔρευνα περὶ τῆς ἀληθείας ἢ μὴ τῆς ἀποδοθείσης πράξεως, Π 2093 σ. 521.—Ὑπαιτιότης μισθωτοῦ κατὰ τὴν ἔννοιαν ἄρθρου 5 Ν. 2112 καταλύει δικαίωμα ἀποζημιώσεως· οὐσιαστικὴ ἔρευνα πολιτικοῦ δικαστηρίου περὶ διαπράξεως ἢ μὴ ἀδικήματος μετὰ παραγραφήν Ν. 1625|1951, Π 2093 σ. 521.

ΣΤ'. *Μονομερὴς μεταβολὴ ὅρων συμβάσεως*. Ἐξίσωσις πρὸς καταγγελίαν συμβάσεως καὶ συνέπειαι ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς Ν. 2112|1920, Εἰσαγ. σ. 14, Π 100 σ. 173, Π 520 σ. 411, Π 1574 σ. 164, Π 459 σ. 849, Π 6505 σ. 932.— Μετατροπὴ τῶν εἰς εἶδος παροχῶν εἰς χρῆμα· οὐ μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ ὅρων συμβάσεως ἐργασίας, Ἔγγρ. Υ.Ε. σ. 335.—Ἔννοια μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας· ὑπαγωγὴ εἰς ταύτην μειώσεως ἀποδοχῶν ἢ ἠθικῆς βλάβης, Π 520 σ. 411, Π 553 σ. 120, Νμλγ. σ. 442.— Περικοπὴ ἀμοιβῆς ἐκ παρανόμων ὑπερωριῶν· θεώρησις ὑπὸ τὴν ἔννοιαν καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος καὶ μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως, Π 520 σ. 411.—Μεταβολὴ συμβατικοῦ ὡραρίου· ἀποτελεῖ βλαπτικὴν μονομερῆ μεταβολήν, Νμλγ. σ. 442.—Μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ ὅρων συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ ἐργοδότου διὰ μειώσεως ἀποδοχῶν· συνέπεια ὑπὸ Ν. 2112|1920 καὶ ὑπὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945· ἀκυρότης μειώσεως νομίμων ἀποδοχῶν εἰς κατώτερα ὅρια, Π 459 σ. 849.— Μεταβολὴ συμπεφωνημένων ὡρῶν ἐργασίας· μονομερὴς μεταβολὴ ἐξισουμένη πρὸς ἀπόλυσιν, Εἰσαγ. σ. 14.— Καθυστέρησις καταβολῆς διαφορᾶς ἀποδοχῶν· οὐ μονομερὴς μεταβολή, Α.Π. 587 σ. 15, Νμλγ. σ. 442.— Ἀδικαιολόγητος καθυστέρησις ἀποδοχῶν μισθωτοῦ δι' ἐξαναγκασμὸν πρὸς παραίτησιν· μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολή, Α.Π. 89 σ. 358.—Ἄξίωσις ἐργοδότου πρὸς παροχὴν ὑπὸ μισθωτοῦ ἐργασίας κατὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια, μετ' ἀνοχὴν αὐτοῦ εἰς προηγουμένην παροχὴν ἐργασίας κατ' ἀραιὰ χρονικὰ διαστήματα· οὐ μονομερὴς μεταβολή, Α.Π. 587 σ. 15.—Ὑπαγωγὴ εἰς διαθεσιμότητα καὶ τῶν προστατευομένων ἀπὸ ἀδικαιολογήτου ἀπολύσεως μισθωτῶν Ν. 3514· μὴ θεώρησις ἐνεργείας ἐργοδότου ὡς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως, ἐξαμηνιαίως πρὸς ἀπόλυσιν, Π 100 σ. 173.— Κανονισμὸς Ἀγροτικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος· μετάθεσις ὑπαλλήλου· ἄρνησις πρὸς μετάβασιν εἰς τόπον μεταθέσεως καὶ συνέπειαι, Π 4482 σ. 309, Π 2782 σ. 626, Π 8436 σ. 1046, Π 1672 σ. 1017, Παρατ. σ. 1034.—Ὑπαγωγὴ εἰς διαθεσιμότητα καὶ προστατευομένων δι' ἄρθρ. 4 Ν. 3514· μὴ θεώρησις ὡς μονομεροῦς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας, Π 2278 σ. 511, Π 1516 σ. 512.— Θέσις εἰς διαθεσιμότητα μισθωτῶν ἀναγκαστικῶς ἐργαζομένων κατὰ Ν. 751|1948· μὴ θεώρησις ὡς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων, Π 2646 σ. 518.— Θέσις μισθωτοῦ εἰς κατάστασιν ἀργίας κατὰ κανονισμὸν ἐργοδότου διὰ διαχειριστικὰς ἀνωμαλίας· δεδικαιολογημένη παράτασις χρόνου αὐτῆς δὲν συνιστᾷ καταχρηστικὴν ἄσκησιν δικαιώματος, Α.Π. 89 σ. 358.— Ἐπὶ συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου προστα-

σία ἐκ τῶν ἄρθρων 672, 673 Α.Κ., Νμλγ. σ. 441.— Ἄποχή μετά μονομερῆ μεταβολήν, Νμλγ. σ. 442.

Ζ'. Μεταβολή προσώπου ἐργοδότου (ἄρθρ. 6 Ν. 2112). Ἔννοια μεταβολῆς προσώπου ἐργοδότου κατά τό ἄρθρον 6 Ν. 2112, Π 57 σ. 230, Α.Π. 200 σ. 576, Π 1141 σ. 573, Π 6503 σ. 918, Π 551 σ. 926, Π 24 σ. 985.— Ἐφαρμογή ἄρθρου 6 Ν. 2112/1920 προκειμένου περί τῆς αὐτῆς ἐπιχειρήσεως μεταβολῆς φορέα καθ' οἱονδήποτε τρόπον, Α.Π. 200 σ. 576, Π 57 σ. 230.— Ἀδιάφορον κατά τήν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 6 Ν. 2112/1920 τό πρόσωπον τοῦ ἐργοδότου· σύνδεσμος μισθωτοῦ μετά ἐπιχειρήσεως ἐπιρροῆς τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας δι' ἐφαρμογῆς Ν. 2112/1920 βαρῶν εἰς τόν νέον ἐργοδότην, ἀσχέτως ἄν δέν ὑπάρξῃ εἰδική διαδοχή, Π 551 σ. 926.— Μεταβολή προσώπου τοῦ ἐργοδότου καί ἐπί μή ὑπάρξεως νομικοῦ δεσμοῦ μεταξύ ἀρχικοῦ καί νέου φορέως ἐπιχειρήσεως· ἀρκεῖ συνέχισις ὑπό νέαν ταύτης ὡς οἰκονομικῆς μονάδος, διατηρουμένης τῆς ἑνότητός της· νομικός μετασχηματισμός τῆς ἐπιχειρήσεως, Π 57 σ. 230, Π 24 σ. 985.— Ἐφαρμογή ἄρθρ. 6 Ν. 2112/1920 ἐπί ἀορίστου χρόνου συμβάσεως μεταξύ μισθωτοῦ καί ἀρχικοῦ ἐργοδότου ἀναληφις ὑπό τοῦ νέου τοιούτου ὡς φορέως τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ ἀρχικοῦ οὐ μόνον ἐκ τῶν ἐκ Ν. 2112 ὑποχρεώσεων τούτου, ἀλλά πασῶν τῶν ἀπορρεουσῶν ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας μεταξύ ἐπιχειρήσεως καί μισθωτοῦ, Π 24 σ. 985.— Ἀνάληψις ἐπιχειρήσεως ὑπό μισθωτοῦ αἰκήματος, μετ' ἔξωσιν ὑπομισθωτοῦ, δέν συνιστᾷ μεταβολήν προσώπου ἐργοδότου, Π 1612 σ. 458.— Ὑπηρεσία ὑπαλλήλου εἰς Κεντρικήν Ὑπηρεσίαν Διαχειρίσεως Ἐγγυρίων Προϊόντων (Κ.Υ.Δ.Ε.Π.) καί Ἕνωσιν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν· μή συνυπολογισμός ὑπηρεσίας παρ' ἑκατέρᾳ, ἀποτελοῦσα ἴδιον νομικόν πρόσωπον (ἰδιωτικοῦ δικαίου, δι' ἀποζημίωσιν Ν. 2112, Α.Π. 200 σ. 576. Contra: Π 1141 σ. 573.— Μεταβολή προσώπου ἐργοδότου· δικαίωμα ἐργοδότου εἰς συμψηφισμόν ἀνταπαιτήσεως αὐτοῦ πρός ἀποζημίωσιν Ν. 2112, Π 6503 σ. 918.— Συνέπειαι ἐκ τῆς ἀκύρου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας· μεταβίβασις ὑποχρεώσεων ἐκ τοῦ ἄρθρου 479 Ἀστικοῦ Κώδικος, Π 551 σ. 926.

Η'. Καταγγελία ὑπό μισθωτοῦ. Ἄποχή μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας λόγῳ ἀσθενείας ἤ ἄλλης αἰτίας· τύχη συμβάσεως ἐργασίας· σιωπηρά παράτασις μισθώσεως. Βλ. *ἀνωτέρω* παράγρ. Ε'.

Θ'. Πιστοποιητικόν ὑπηρεσίας. Διάταξις ἄρθρου 2 Ν. 2112 περί ἐκδόσεως πιστοποιητικοῦ περί τοῦ εἴδους καί τῆς διαρκείας τῆς ἐκτελεσθείσης ὑπηρεσίας, ἐπί τῇ εἰδικῇ δέ αἰτήσει τοῦ ὑπαλλήλου καί περί τοῦ ποιοῦ καί τῆς διαγωγῆς· διοικητική ἐπέμβασις ἐν ἀρνήσει χορηγήσεως καί πρός διόρθωσιν ἤ συμπλήρωσιν μή προσηκόντος πιστοποιητικοῦ· ἐκδίκασις σχετικῆς ἀγωγῆς κατά διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ' ἀναγραφή πραγματικῆς διαρκείας ἐργασιακῆς σχέσεως, Π 57 σ. 365.

Ι'. Ἄκυρότης ἀντιθέτων συμφωνιῶν (ἄρθρ. 8 Ν. 2112, ἄρθρ. 11 Ν. 647/1937). Τό κῦρος τῆς παραιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἀπό τῶν ἀξιώσεών του, ΝΖ σ. 193.— Ἀκυρότης συμβάσεων ἀντικειμένων εἰς Ν. 2112, Π 284 σ. 408, Α.Π. 221 σ. 622.— Ἀκυρότης ἐπιβλαβῶν διά τά ἐκ τοῦ Ν. 2112/1920 δικαιώματα τῶν μισθωτῶν συμβάσεων κατ' ἐξαίρεσιν ἔγκυρος ἤ μᾶλλον εὐνοϊκή σχετικῶς πρός τάς ὑπό τοῦ Ν. 2112 προνοουμένας περιπτώσεις, Α.Π. 221 σ. 622.— Ἀνεφάρμοστον Ν. 2112 εἰς περίπτωσιν λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἀμοιβαίαν συναίνεσιν τῶν μερῶν, ὑπό τόν ἀναγκαῖον ὅμως ὅρον τοῦ κύρους τῆς συμφωνίας περί λύσεως τῆς συμβάσεως, Α.Π. 221 σ. 623.— Προσχώρησις μισθωτοῦ εἰς ὀργανισμόν προσωπικοῦ ἐργοδότου μειούντος τά ἐκ τοῦ Ν. 2112/1920 δικαιώματα τοῦ μισθωτοῦ· ἀκυρότης συμβάσεως, Α.Π. 221 σ. 622 — Ἐφαρμογή Ν. 2112/1920 καί ἐπί συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου, καθορισθέντος πρός κατασταρτήγησιν αὐτοῦ· ἀνάλογος καί ἐπί συμβάσεων δι' ἐκτέλεσιν ὡρισμένου ἔργου ἐφαρμογή ἄρθρ. 8 Ν. 2112/1920, Π 23 σ. 987 — Ἀκυρότης ἐπιβλαβῶν εἰς μισθωτόν συμβάσεων κατ' ἄρθρ. 11 Α.Ν. 647/1937· ἀκυρότης καί παραιτήσεως μισθωτῶν ἀπό δικαιωμάτων ἐκ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας· ἀδιάφορος παραίτησις κατά διάρκειαν ἐργασιακοῦ δεσμοῦ ἤ μετά λύσιν αὐτοῦ· σκοπός ἀπαγορεύσεως, Π 19 σ. 456.

ΙΑ'. Ἐργατοτεχνιτῶν καί ὑπηρετῶν· Β.Δ. 16/18 Ἰουλ. 1920· ἔκτασις ἐφαρμογῆς. Ἔκτασις ἐφαρμογῆς Β.Δ. 16 Ἰουλίου 1920 ὑπαγόμενοι εἰς αὐτό ἐπιχειρήσεις, Π 10637 σ. 274, Π 1142 σ. 379, Π 448 σ. 367, Π 807 σ. 463, Π 5878 σ. 676, Π 37 σ. 806, Π 65 σ. 852, Π 4130 σ. 1063, Π 5046 σ. 1171, Νμλγ. σ. 443, Π 5565 σ. 1271.— Ἔκτασις ἐξουσιοδοτήσεως ἄρθρ. 12 § 2 Ν. 2112 πρός ἐπέκτασιν ἐφαρμογῆς τούτου, Π 448 σ. 367, Π 65 σ. 852.— Περιορισμός ἐφαρμογῆς Β.Δ. 16 Ἰουλίου 1920 εἰς μόνους μισθωτούς τῶν ἐν ἄρθρῳ 12 Ν. 2112/1920 ἐπιχειρήσεων· μή ὑπαγωγή ἐργατῶν ἀγροτικῶν ἐπιχειρήσεων, Π 65 σ. 852.— Ἀνεφάρμοστον ἐπί νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων, Π 10637 σ. 274, Π 448 σ. 367.— Ἀνεφάρμοστον ἐπί ἐργατῶν Δήμων καί ἐπί σχέσεων προσωπικοῦ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Π 1142 σ. 379, Εἰσαγ. σ. 273, Νμλγ. σ. 443.— Ἀνεφάρμοστον ἐπί ἐργατῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Δήμων)· ἀνεφάρμοστον ἐπίσης καί ἄρθρ. 669 Ἀστικοῦ Κώδικος, Π 5878 σ. 676, Νμλγ. σ. 443.— Ἀνυπόχρεον καταβολῆς ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ Β.Δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 εἰς τεχνίτας κουρείων· ἀνυπόχρεον ἑπομένως καταβολῆς καί κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118 ἐφαρμογή ἄρθρ. 669 Α.Κ., Π 807 σ. 463, Εἰσαγ. σ. 273, Νμλγ. σ. 443. — Χαρακτηρισμός ἰδιωτικοῦ ἀγροφύλακος ὡς ὑπηρέτου καί ἀνεφάρμοστον Ν. 2112/1920, Π 1710 σ. 484.— Ἡ θέσις τοῦ οἰκιακοῦ ὑπηρέτου ἐν τῇ ἐργατικῇ νομοθεσίᾳ, ΝΖ σ. 497. — Μή ὑπαγωγή εἰς Ν. 2112/1920 καί Β.Δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, διατηρηθέντος ἐν ἰσχύϊ δι' ἄρθρου 38 Εἰσαγ. Νόμου Ἀστ. Κώδικος, συμβάσεων ἐργασίας μέ ὡρισμένην διάρκειαν χρόνου ἤ προκύπτουσαν τοιούτην ἐκ δηλω-

θέντος σκοπού έργασίας, Α.Π. 188 σ. 620.— Ανεφάρμοστον επί εργατών και υπηρετών ξενοδοχείων· εφαρμογή άρθρου 669 Α.Κ., Π 4130 σ. 1063, Είσαγ. σ. 273, Νμλγ. σ. 443.— Επιχειρήσεις ξενοδοχείων· χαρακτηρισμός ως βιοτεχνικών επιχειρήσεων διά την κατά το Β.Δ. 16 Ιουλ. 1920 περί επεκτάσεως Ν. 2112|1920 καταγγελίαν συμβάσεως εργατών αύτών· τίνες θεωρούνται ως βιοτεχνικαί επιχειρήσεις· όρισμοί Β.Δ. 12|21 Δεκ. 1939, Π 5665 σ. 1271.— Μάγειρος ξενοδοχείου τεχνίτης· αποζημίωσις Β.Δ. 16 Ιουλ. 1920 δι' απόλυσιν, Π 2791 σ. 363, Είσαγ. σ. 273, Νμλγ. σ. 443.— Εφαρμογή επί εργατών προσληφθέντων υπό δημοσίου ως μεσεγγυούχου της Α.Ε. Λιγνιτορυχείων Αττικής, Γν. Σ. σ. 758.—Ανεφάρμοστον επί επιχειρήσεων καφενείων· ανυπόχρεον διά την κατ' άρθρ. 9 Ν. 118|1945 καταγγελίαν συμβάσεως εργασίας καταβολής αποζημιώσεως εφαρμογή άρθρου 669 Α.Κ., Π 5046 σ. 1171.— Εφαρμογή Β.Δ. 16 Ιουλ. 1920 και επί αμειβομένων δι' ημερομισθίου· πότε υπαλληλική ιδιότης τούτων, Α.Π. 17 σ. 203. —Ανεφάρμοστον Β.Δ. 16 Ιουλ. 1920 επί εργατών και υπηρετών ασφαλιστικών επιχειρήσεων, Είσαγ. σ. 273, Νμλγ. σ. 443.

ΙΒ'. Μέρισμα διά κανονισμών εργοδότου (άρθρ. 9 Ν. 2112).—Έννοια άρθρ. 9 Ν. 2112 περί μή εφαρμογής Ν. 2112 εις περίπτωσιν υπάρξεως ίσης τουλάχιστον προστασίας διά νόμων ή κανονισμών Νομικών Προσώπων ή επιχειρήσεων· έννοια ίσης προστασίας· μή νοητέα τοιαύτη ή συνταξιοδότησις· μετά λύσιν συμβάσεως, Α.Π. 557 σ. 23, Π 4482 σ. 809, Π 2782 σ. 626, Π 1761 σ. 629, Π 8456 σ. 1016.— Εφαρμογή Ν. 2112|1920 και εις περίπτωσιν παροχής συντάξεως όμοίως και επί απολύσεως μετά τήρησιν προϋποθέσεων Κανονισμού, Π 1764 σ. 629.

ΙΓ'. Κατάχρησις δικαιώματος εν τη καταγγελία συμβάσεως εργασίας. Βλ. λ. ***Κατάχρησις δικαιώματος.***

ΙΔ'. Ειδικά θέματα καταγγελίας συμβάσεως εργασίας. Άκυροι συμβάσεις μετά δημοσίου και αποζημιώσεις απολυομένων· εφαρμογή των υπ' αριθ. 956 και 976|1947 πράξεων Υπουργικού Συμβουλίου επί έγκύρων συμβάσεων εργασίας, Α.Π. 23 σ. 808.—Αποζημίωσις απολυομένου προσωπικού δημοσίου· βοήθημα μόνον υπ' αριθ. 956 και 976|1947 πράξεων Υπουργικού Συμβουλίου, άνευ ποσοστών δώρων Πάσχα και Χριστουγέννων και αποζημιώσεως διά μή χορηγηθείσαν άδειαν· ανεφάρμοστον αποκλειστικής προθεσμίας άγωγής επί βοηθημάτων πράξεων Υ.Σ., Π 1781 σ. 819.— Δικαίωμα βοηθήματος υπ' αριθ. 956|1947 πράξεως Υπουργικού Συμβουλίου του απολυομένου προσωπικού του Δημοσίου, Π 11967 σ. 355.—Αν αί αποζημιώσεις δι' απόλυσιν κατά τας υπ' αριθ. 956 και 976|1947 πράξεις Υπουργικού Συμβουλίου χορηγώνται εις τους απολυομένους ή και εις τους παραιτουμένους, Γν. Σ. σ. 758.—Εφαρμογή πράξεως Υπ. Συμβουλίου 976|1947 γενικώς επί τοῦ κύκλου φύσεως απολυομένου έκάστου και ημερομισθίου προσωπικού του Δημοσίου, Π 5890 σ. 989.— Εφαρμογή Ν. 6321|1934· τρόπος απολύσεως έκτάκτου προσωπικού συνεργείων του κατά θάλασσαν στρατού· δικαίωμα πάντως βοηθήματος της 976|1947 πράξεως Υπουργικού Συμβουλίου, Π 5890 σ. 989.— Κατάργησις δημοτικών φόρων και απόλυσις προσωπικού· τύχη της προϋφισταμένης του Α.Ν. 843|1948 προστασίας εφέδρων παλαιών πολεμιστών, Α.Π. 597 σ. 321, Σ.Ε. 1810 - 1811 σ. 331.— Προστασία εκπροσώπων ησφαλισμένων εις Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφαλίσεως κατ' Α.Ν. 194|1937· αρμόδιον όργανον προς κρίσιν περί των λόγων απολύσεως· ανέλεγκτον υπό Συμβουλίου Επικρατείας των πραγματικών περιστατικών, Σ.Ε. 1809 σ. 332.— Έννοια Α.Ν. 301|1936· στέρησις αποζημιώσεως Ν. 2112|1920 μόνον των απολυομένων ή παραιτουμένων λόγω συμπληρώσεως ορίου ηλικίας υπαλλήλων σιδηροδρόμων και τροχιοδρόμων, μετόχων Ταμείου Προνοίας· δικαίωμα όμως των μετόχων, άλλα μή δικαιουμένων βοηθήματος, Π 8948 σ. 465.— Έλεγχος νομιμοφροσύνης μισθωτών Δημοσίου και δικαίωμα αποζημιώσεως δι' απόλυσιν, Γν. Σ. 266 σ. 473.— Αμετάκλητον αποφάσεων Υπουργού περί απολύσεως μισθωτών κατά τον Α.Ν. 512|1948 «περί μέτρων ασφαλείας των εταιριών κλπ. κοινής ωφελείας», Σ.Ε. 1135 σ. 1272.—Απολύσεις κατά κατοχήν μισθωτών μελών εθνικών οργανώσεων· έκτασις εξουσιοδοτήσεως ΞΖ' Ψηφίσματος περί κυρώσεως νομοθετικών πράξεων· άκυρότης άρθρ. 3 Ν.Δ. 1104|1949 περί παρατάσεως προθεσμίας προσβολής απολύσεως κλπ., Α.Π. 188 σ. 625. Βλ. και λ. ***Ναυτικοί, Νεοπολεμισταί, Παλαιοί πολεμισταί, Στράτευσις.***

Κατάθεσις δημοσία. Βλ. λ. ***Δημοσία κατάθεσις.***

Κατάργησις δίκης. Διά καταβολής οφειλομένου μισθού, Νμλγ. σ. 1123.

Κατάργησις θέσεως. Μονιμότης μισθωτών Γεωργικών Συνεταιρισμών εκ Ν. 1859|1944· νομιμότης απολύσεως λόγω καταργήσεως θέσεως, Π 1475 σ. 511.

Καταστρατήγησις. Εν καθορισμώ πληρωμής δι' ημερομισθίου, Α.Π. 17 σ. 203, πρβλ. Είσαγ. σ. 201, Π 5878 σ. 676.—Εν απολύσει μισθωτού ολίγας ημέρας μετά την υπό Συμβουλίου Επιλογής πρόσκλησιν αύτου υπό τα όπλα, Π 346 σ. 798.— Εν καθορισμώ ωρισμένου χρόνου συμβάσεως εργασίας· βάρος αποδείξεως, Π 6503 σ. 918, Π 23 σ. 987.—Επί διαδοχικών συμβάσεων ωρισμένου χρόνου, Π 23 σ. 987.—Έναρξις προστασίας άρθρ. 1 Ν. 3514 από προσκλήσεως υπό τα όπλα και όχι της πραγματικής κατατάξεως· ματαία ή έρευνα άν η απόλυσις έγένετο προς καταστρατήγησιν του νόμου, Π 3674 σ. 396, Π 78 σ. 997.

Κατάχρησις δικαιώματος. Θέσις δι' άρθρ. 281 Α.Κ. γενικής αρχής, ισχυούσης ως κανόνος εις άπαντα τα είδη των δικαιωμάτων, είτε εκ συμβάσεως, είτε υπό του εξ αντικειμένου δικαίου, Α.Π. 199 σ. 618.— Κριτήρια άρθρ. 281 Α.Κ., Π 9485 σ. 26, Π 346 σ. 798. — Περιορισμοί άσκήσεως δικαιώματος κατά το προϊσχύσαν του Αστικού Κώδικος δι-

κειον καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 281 Ἀστικοῦ Κώδικος, Π 167 σ. 796.— Νόμοι καὶ πραγματικότης· τὸ ἄρθρ. 281 Ἀστ. Κώδικος, Σημ. σ. 1033.—Ἡ δικαστικὴ κρίσις ἀγαθοῦ ἀνδρός, ΝΖ σ. 897.— Περιορισμοὶ ἀσκήσεως δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τοῦ ἄρθρ. 281 Α. Κώδικος· ἔκτασις ἐφαρμογῆς τούτου, Α.Π. 593 σ. 56, Π 57 σ. 230, Π 1492 σ. 263, Π 520 σ. 411, Π 3395 σ. 552, Α.Π. 199 σ. 618, Π 716 σ. 792, Α.Π. 396 σ. 1162, Νμλγ σ. 444.—Ἐνάσκησις δικαιώματος ἀπεργίας κατὰ τρόπον, ὥστε νὰ μὴ ἐπέρχεται ὑπέρβασις ὁρίων ἐκ κοινωνικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ σκοποῦ δικαιώματος, Π 3008 σ. 72.— Δικαίωμα δικαστοῦ πρὸς κρίσιν πραγματικῶν περιστατικῶν, συνιστώντων ἀντικειμενικῶς τὴν νομικὴν ἔννοιαν τῆς καταχρήσεως δικαιώματος· λόγος ἀναιρέσεως ἢ ὀρθὴ ἢ μὴ ὑπαγωγὴ τῶν περιστατικῶν, Π 1492 σ. 263, Νμλγ. σ. 444.— Ἀπαράδεκτον νέας βάσεως ἀγωγῆς περὶ καταχρηστικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, Π 2070 σ. 518.—Ἰσχυρισμὸς περὶ καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας· ἀπαράδεκτον αὐτοῦ μὴ περιεχομένου ἐν τῇ ἀγωγῇ καὶ τὸ πρῶτον προβαλλομένου κατ' ἔφεσιν, Π 1673 σ. 1047. — Συνέπεια καταχρήσεως δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας· ἀκυρότης καταγγελίας καὶ θεώρησις ὡς μὴ γενομένης, Α.Π. 593 σ. 56, Π 4488 σ. 553, Π 716 σ. 792. — Καταχρηστικὴ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας δύναται νὰ ἀγάγῃ κατ' ἄρθρ. 174 Α.Κ. εἰς ἀκυρότητα, ἐὰν ὁ δικαιοῦχος δὲν ἀρκῆται εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 914 Α.Κ. ἀποζημίωσιν, Α.Π. 396 σ. 1162.—Ἐνδίκασις ἀξιώσεως μισθοῦ ἐξ ἀκύρου κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν ΓΨΟΔ', Α.Π. 396 σ. 1162.— Θέσις εἰς διαθεσιμότητα μισθωτοῦ προστατευομένου ὑπὸ ἄρθρ. 4 Ν. 3514 κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος· ἀκυρότης δικαιοπραξίας καὶ οὐχὶ ἀποζημίωσις ἐξ μηνῶν, Εἰσαγ. σ. 172.— Ἐφαρμογὴ τριμήνου ἀποκλειστικῆς προθεσμίας, ΝΖ σ. 1259.

Περιπτώσεις: Ἰσχυρισμὸς καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὡς πλεονάζοντος λόγῳ διορισμοῦ ἄλλων, Π 3708 σ. 18.—Ἀπόλυσις γυναικὸς ὑπαλλήλου λόγῳ μειώσεως τῆς πρὸς ἐργασίαν ἀποδοτικότητος ἐκ τῆς προσφάτου ἀποκτήσεως τέκνου· ἀντίθεσις ἄρθρῳ 281 Ἀστ. Κώδικος, Α.Π. 593 σ. 56.—Ἀπόλυσις μισθωτοῦ λόγῳ μειώσεως ἐργασιῶν οὐ κατάχρησις δικαιώματος, Π 2843 σ. 57, Π 1058 σ. 516.—Μακροχρόνιος ἀπεργία, ἐξ ἧς κλονισμὸς τῆς ἐπιχειρήσεως· ἀντίθεσις ἄρθρῳ 281 Α.Κ.· συνέπεια ἢ ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ λύσις τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, Π 3008 σ. 72, Παρατ. σ. 49 ἑπ.— Ἄσκησις δικαιώματος ἀπεργίας· σκοποὶ ἐπιτρεπτὰ ὅρια ἀσκήσεως δικαιώματος καὶ συνέπειαι, Π 1598 σ. 410.— Λῆψις ἀποζημιώσεως Ν. 2112 εἰς περίπτωσιν ἀκύρου ἀπολύσεως καὶ ἐπιδίωξις καταβολῆς καὶ ἀποδοχῶν· θεώρησις ἀσκήσεως δικαιώματος ὡς καταχρηστικῆς, Π 30 σ. 128.— Πρόσβολὴ παραλείψεως προαγωγῆς μισθωτοῦ διὰ κατάχρησιν δικαιώματος, Α.Π. 614 σ. 174.—Ἀπόλυσις μισθωτοῦ δι' ἀνάπτυξιν συνδικαλιστικῆς δράσεως· θεώρησις ὡς καταχρηστικῆς, Π 1492 σ. 263, Π 4488 σ. 553, Π 7841 σ. 1041.— Προσβολὴ ἀπολύσεως ὡς συνδεομένης πρὸς συνδικαλιστικὴν δράσιν τοῦ μισθωτοῦ διὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ.· ἔννοια συνδικαλιστικῆς δράσεως· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς τοιαύτην ἐνεργειῶν ὁμάδος, ἐξω τοῦ σωματείου, ἐπιβλαβῶν διὰ τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τῆς ἐπιχειρήσεως, Π 4575 σ. 265.— Βραδύτης ἀσκήσεως δικαιώματος ὑπὸ ἐποψιν καταχρήσεως δικαιώματος, Π 1492 σ. 263.—Ἐξέτασις μισθωτοῦ ὡς μάρτυρος κατηγορίας εἰς ἄβασιμον ποινικὴν δίκην· ὑστέρα ἀπόλυσις· δὲν συνιστᾷ καταχρηστικὴν ἄσκησιν δικαιώματος, Π 10637 σ. 274. —Ἰσχυρισμὸς περὶ καταχρηστικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας λόγῳ ἐξετάσεως μισθωτοῦ ὡς μάρτυρος κατὰ τοῦ ἐργοδότου, Π 37 σ. 806.— Θέσις μισθωτοῦ εἰς κατάστασιν ἀργίας κατὰ Κανονισμὸν ἐργοδότου διὰ διαχειριστικὰς ἀνωμαλίας· δεδικαιολογημένη παράτασις χρόνου αὐτῆς δὲν συνιστᾷ κατάχρησιν δικαιώματος, Α.Π. 89 σ. 358.— Περικοπὴ ἀμοιβῆς ἐκ παρανόμων ὑπερωριῶν· θεώρησις ὑπὸ τὴν ἔννοιαν καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος καὶ μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως· Π 520 σ. 411.— Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ὡς συνέπεια μέτρων λαμβανομένων ὑπὸ ἐργοδότου ἐν τῷ συμφέροντι τῆς ἐπιχειρήσεως· ἰδιάζων χαρακτὴρ ἐπιχειρήσεως καὶ ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 281 Α.Κ.· ἔννοια ἄρθρου 281 Α.Κ. ἀνεφάρμοστον μετὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118] 1945, καθαρίζοντος τρόπον ἀπολύσεως πλεονάζοντος προσωπικοῦ, Π 3395 σ. 552.— Συμμόρφωσις Ἀγροτικῆς Τραπέζης πρὸς διατάξεις νόμου διὰ καθορισμὸν ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ΕΦ—ΕΞ· οὐ κατάχρησις δικαιώματος, οὐδὲ παραβίασις ἀρχῆς ἴσης μεταχειρίσεως, Α.Π. 187 σ. 610.— Δόλια συμπεριφορὰ ἐργαζομένου τείνουσα εἰς πρόκλησιν ἀπολύσεως διὰ κάρπωσιν τῶν ἐκ τῶν Ν. 2112 καὶ 3514 ἀποζημιώσεων ἀντίκειται εἰς τὸ ἄρθρον 281 Ἀστικοῦ Κώδικος, Π 1012 σ. 742, Παρατ. σ. 665.—Ἀπόλυσις ἐργατρίας δι' ἀπόκρυψιν ἀνηθίκων προτάσεων· ἀντίθεσις πρὸς ὅρια ἄρθρου 281 Α.Κ.· ἀκυρότης καταγγελίας, Π 716 σ. 792.— Βραδύτης ἀσκήσεως δικαιώματος δὲν ἀποτελεῖ κατάχρησιν δικαιώματος, Π 167 σ. 796.— Ἀπόλυσις μισθωτοῦ ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν ὑπὸ Συμβουλίου Ἐπιλογῆς πρόσκλησιν αὐτοῦ πρὸς κατατατήγησιν διατάξεων προστασίας στρατευομένων ἀκυρότης ἐκ καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος ἀπολύσεως, Π 346 σ. 798.—Ἀπόλυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν· ἰσχυρισμὸς περὶ καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος ἐργοδότου, Π 3933 σ. 1062.— Θέσις εἰς διαθεσιμότητα δι' ἔλλειψιν ἐργασιῶν· ἔρευνα ἰσχυρισμοῦ περὶ καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος ἐργοδότου, Π 4458 σ. 1099.—Ἐπίκλησις ἀκυρότητος συμβάσεως ἐκ μὴ τηρήσεως τῶν περὶ διορισμοῦ διατυπώσεων τοῦ Α.Ν. 516]1948 (νομιμοφροσύνη δημ. ὑπαλλήλων) μετὰ τὴν λύσιν αὐτῆς πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἐκ τῆς συμ-

βάσεως ἀπορρεουσῶν ὑποχρεώσεων ἀπαιτεῖται κατάχρησιν δικαιώματος (ἄρθρ. 281, 288 Α.Κ.), Π 838 σ. 1111.— Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας διά λόγους ἐκδικήσεως συνιστᾷ κατάχρησιν δικαιώματος, Α.Π. 396 σ. 1162, Π 173 σ. 1120.—Ἀξίωσις ὅπως κηρυχθῇ ἄκυρος ἡ καταγγελία συνεπείᾳ μὴ ἐξ ὁλοκλήρου καταβολῆς ἀποζημιώσεως, ἐφ' ὅσον ὁ ἐργοδότης ἐτέλει ἐν ἀμφιβολίᾳ ὡς πρὸς χρόνον καταρτίσεως συμβάσεως ἐργασίας· κατάχρησις δικαιώματος, Π 848 σ. 1119.—Ἀπόλυσις μισθωτοῦ λόγῳ προσφυγῆς του εἰς Δικαστήριον πρὸς ἱκανοποίησιν νομίμων ἀξιώσεων· κατάχρησις δικαιώματος Π 84 σ. 1119.

Κατάχρησις ἐξουσίας. Ἔλεγχος κανονιστικῆς πράξεως Ὑπουργῶν περὶ καθορισμοῦ μισθοῦ δι' ὑπέρβασιν ἄκρων ὁρίων διακριτικῆς ἐξουσίας, Σ.Ε. 1523 σ. 784.

Κατοικία. Παροχὴ κατοικίας· πρόσθετος τακτικὴ παροχή, Νμλγ. σ. 1118.— Μὴ ὑπολογισμὸς προσθέτου ἀμοιβῆς διὰ ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ νύκτας καὶ ἐπὶ ἀντιτίμου τροφῆς καὶ κατοικίας· ὑπολογισμὸς δώρων ἑορτῶν, Π 5149 σ. 1213.— Παροχὴ κατοικίας καὶ αὔξησις ἀποδοχῶν, Ἔγκ. σ. 184.

Καφενεῖα. Ἐπιχειρήσεις καφενείων· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς Β.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως Ν. 2112|1920» ἀνυπόκρεον διὰ τὴν κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας καταβολῆς ἀποζημιώσεως, Π 5046 σ. 1171. Βλ. καὶ λ. ***Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας*** (παράγρ. ΙΑ').

Κηδεία. Βοηθήματα τοκετοῦ καὶ ἔξοδα κηδείας, Ἔγκ. σ 1079.

Κληρονόμοι. Ναυάγιον πλοίου καὶ ἀπώλεια ναυτικοῦ· ἔκτασις δικαιώματος κληρονόμων ναυτικοῦ ἐπὶ δεδουλευμένων μισθῶν· ἔννοια ἄρθρου 354 Ἐμπ. νόμου, Π 123 σ. 754, Π 4757 σ. 1112.— Κατοχύρωσις ὑπὸ διατάξεως ἄρθρου 366 Ἐμπ. νόμου καὶ τοῦ κληρονόμου τοῦ ναύτου, Π 9241 σ. 177, Π 8349 σ. 936.

Κληρωτοί. Βλ. λ. ***Στράτευσις*** (παράγρ. Γ').

Κλῆσις—Κλήτευσις. Πρὸς εἰσαγωγὴν ὑποθέσεως ἐν παρακμῇ ἐφέσεως εἰς Πρωτοδικεῖον ὑπὸ Προέδρου λόγῳ ἀναρμοδιότητός του, Π 432 σ. 812.—Ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 195 Πολ. Δικ. περὶ παρεκτάσεως προθεσμίας κλητεύσεως εἰς δίκας Ν. ΓΨΟΔ', Π 10162 σ. 1273.

Κλινικαί. Ἔκτασις ἰσχύος συλλογ. συμβάσεως 27.12.1949 νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ ἰδιωτ. κλινικῶν, Νμλγ. σ. 1117.—Ἐφαρμογὴ Ν. 118|1945 ἐπὶ προσωπικοῦ κλινικῶν, Π 6528 σ. 739.

Κοινότητες. Βλ. λ. ***Δῆμοι.***

Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις. Εὐθύνη ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος μετὰ τὸν Ν. 6298 περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων. Βλ. λ. ***Ἐργατικὰ ἀτυχήματα.***—Ἀσφάλισις μισθωτοῦ εἰς τὸ Ι.Κ.Α. κατὰ τοῦ κινδύνου ἀσθενείας ὡς προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς Ν. 118|1945 περὶ ἀνεργίας· ἔννοια τοῦ ὅρου ἠσφαλισμένος παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. Βλ. λ. ***Ἀνεργία*** (παράγρ. Α').—Ἡ νέα κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισις καὶ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», Σημ. σ. 663.— Εἰσηγητικὴ ἔκθεσις Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», σ. 689 ἑπ., 759 ἑπ., 816 ἑπ.— Τὰ κέντρα ἀσφαλίσεως τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων· περιφερειακὰ ὑποκαταστήματα, Σημ. σ. 718. — Περιφερειακὰ ὑποκαταστήματα Ι.Κ.Α.· οὐ καὶ αὐθύπαρκτα νομικὰ πρόσωπα διάφορα τοῦ Ι.Κ.Α., ἀλλ' ὑπηρεσίαι αὐτοῦ· ἀνομοιομορφίαι παραβάσεως ἐπὶ δικαστηρίου ὡς ἐναγόντων ἢ ἐναγομένων· ἐκπροσώπησις μόνον Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, Π 1063 σ. 1003.— Πρόσωπα ὑπαγόμενα εἰς ἀσφάλισιν Ν. 6298|1934, Π 3015 σ. 84, Α.Π. 650 σ. 109.—Ἀσφαλιζόμενα εἰς τὸ Ι.Κ.Α. πρόσωπα καὶ τοπικὰ ὅρια ἀσφαλιστικῆς ὑποχρεώσεως μετὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951, Ἔγκ. σ. 1009.—Ὑποχρεωτικὴ ἢ κατὰ Ν. 6298|1934 περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων ἀσφάλισις τοῦ μισθωτοῦ, ἀλλ' ὄχι καὶ αὐτοδικαία, Π 1707 σ. 67. Contra: Αὐτοδικαία ἡ κατὰ Ν. 6298|1934 ἀσφάλισις μισθωτῶν εἰς Ι.Κ.Α.· μὴ ἀναγκαία ἐγγραφὴ εἰς τὰ μητρῶα, Π 1783 σ. 233, Π 1673 σ. 416, Π 2146 σ. 683.—Ἀνεφάρμοστον ἀσφαλίσεως ἐπὶ ἀσχολουμένων εἰς ἱδρύματα, ἐν οἷς τελεῖται ἡ πρὸς τὰ Θεῖα λατρεία· ἀνεφάρμοστον οὕτω καὶ ἐπὶ ἱεροψαλτῶν, Π 3 σ. 421.—Μὴ ὑπαγωγὴ οἰκιδίτων ὑπηρετῶν, ΝΖ σ. 199.— Σύμβασις ἐργασίας οἰκοδίτου ὑπηρέτου μετ' Α.Ν. 1846|1951, ΝΖ σ. 781.—Ὑπαγωγὴ εἰς ἀσφάλισιν Ι.Κ.Α. καὶ ἑπομένως καὶ Ν.Δ. 118|1945 ὑποχρεωτικῶς τῶν ἐν τῷ τόπῳ, ἐν ᾧ ἐπεξετάθησαν καὶ ἰσχύουν αἱ διατάξεις Νόμου «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ἀσφαλιστέων, ἀνεξαρτήτως ἂν ἡ ἐπιχείρησις ἔχῃ ἀλλαχοῦ ἕδραν της, Α.Π. 173 σ. 568.—Ἀσφάλισις μισθωτῶν εἰς τὸ Ι.Κ.Α. κατὰ τῆς ἀσθενείας· ἀδιάφορος ἡ μὴ καταβολὴ ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν, Π 4 σ. 808.— Ἀσφάλισις εἰς τὸ Ι.Κ.Α. καὶ στρατιωτικοῦ συνταξιούχου, παρεχόντος ἐξηρτημένην ἐργασίαν παρ' ἐργοδότῃ· ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, Π 7204 σ. 1002.— Προϋποθέσεις ὑπαγωγῆς ἀλλοδαπῶν εἰς ἀσφάλισιν Ι.Κ.Α.· ἐφαρμογὴ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, Π 4578 σ. 1169. —Ἀσφαλιστικαὶ ὑποχρεώσεις πρὸς τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων· τεκμαρτὰ ἡμερομίσθια μισθωτῶν μὲ κυμαινομένας ἀποδοχάς, ΝΖ σ. 1084.— Καθυστερούμεναι εἰσφοραὶ καὶ διαδικασία εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων, Π 18769 σ. 176, Π 304 σ. 467.— Εὐθύνη ἐργοδότου διὰ καταβολὴν εἰσφορῶν Ι.Κ.Α.· ἔννοια ἐργοδότου· συνεπεια μὴ καταβολῆς· βιβλίον μισθολογίου· ἔλεγχος· διαδικασία ἐπιβολῆς καὶ εἰσπράξεως εἰσφορῶν ἔνδικα μέσα· ἀνακοπὴ ἄρθρ. 235 Πολ. Δικ., Π 304 σ. 467.—Ἀνακοπὴ ἐργοδότου ἐκ τοῦ ἄρθρ. 235 Πολιτ. Δικονομίας κατὰ πράξεως Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἐπιβολῆς παρανόμου ἀσφαλιστικῆς εἰσφορᾶς, Π 3015 σ. 84, Ε 187 σ. 284, Π 304 σ. 467.— Δικαίωμα Ι.Κ.Α. πρὸς εἰσπραξιν καθυστερουμένων εἰσφορῶν κατὰ νόμον εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων· μὴ ἵδρυσις Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων· οὐ καὶ ἐκ τούτου ἀτόνησις διατάξεως περὶ διαδικασίας εἰσπρά-

ρῶν, Π 18769 σ. 176, ΝΖ σ. 252, Ε 187 σ. 284, Π 304 σ. 467.— Μὴ ἐξάρτησις εἰσπράξεως ἀπαιτήσεων Ι.Κ.Α. ἐκ λιτουργίας 'Ασφαλιστικῶν Δικαστηρίων, ΝΖ σ. 252.— "Εννοια ἄρθρων 657, 658 Α.Κ. καὶ δικαίωμα μισθοῦ· ἐκπτωσις τῶν ἐκ τῆς Κοινωνικῆς 'Ασφαλίσεως παροχῶν, Π 3089 σ. 163.— 'Αποζημίωσις ἡσφαλισμένου ἐξ ἀδικήματος· συμψηφισμὸς εἰς ἀποζημίωσιν 'Αστικοῦ Δικαίου συντάξεως ἐκ Κοινωνικῶν 'Ασφαλίσεων, Α.Π. 84 σ. 872.— 'Ανάκρισις καταγγελίας κατὰ Ν. 118|1945 ἐκ παραλείψεως ἀναγραφῆς εἰς ἀναγγελίαν ἀριθμοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου Ι.Κ.Α., Π 7201 σ. 1002.— Παροχαὶ κλάδου συντάξεων Ι.Κ.Α. κατὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951, "Εγκ. σ. 1015.— Παροχαὶ κλάδων ἀσθενείας καὶ μητρότητος Ι.Κ.Α. κατὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951, "Εγκ. σ. 1067, "Εγκ. σ. 1185.— Ὁδηγίαι ἐπὶ ἐφαρμογῆς τῶν περὶ προϋποθέσεων ἀσφαλιστικῆς ἱκανότητος διὰ τὴν χορήγησιν παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος διατάξεων τοῦ Α.Ν. 1846|1951· προϋποθέσεις· δικαιοῦχα πρόσωπα· τρόπος ἀναγνωρίσεως ἀσφαλιστικῆς ἱκανότητος καὶ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά· σύνταξις καὶ ἐπεξεργασία δελτίων οἰκογενειακῆς καταστάσεως· τήρησις μητρώου μελῶν οἰκογενείας, "Εγκ. σ. 1280.— Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις "Εγκ. 95|1951 περὶ προϋποθέσεων ἀσφαλιστικῆς ἱκανότητος κατὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951· συνδρομὴ προϋποθέσεων ἄρθρου 31 καὶ ἐπιγενομένη συμπλήρωσις τῶν τοῦ ἄρθρου 35· ὑπολογισμὸς τοῦ Ἰδιήγου· ἀσφαλιστικὴ ἱκανότης ἐπὶ συνεχιζομένης θεραπείας· λῆξις συνταξιοδοτήσεως πρὸ 1.8.1951· στράτευσις ἡσφαλισμένων· οἱ τυχόντες ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως ἡσφαλισμένοι· παράλληλος ἀσφάλισις διὰ κλάδον ἀσθενείας καὶ εἰς ἕτερον Ταμεῖον· συμπλήρωσις κύκλου μελῶν οἰκογενείας δικαιουμένων παροχῶν· δικαιολογητικὰ ἐγγραφῆς μελῶν οἰκογενείας, "Εγκ. σ. 1284.

Κοινωφελεῖς ἐπιχειρήσεις. "Εννοια ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας· ἐφαρμογὴ Α.Ν. 539|1945 περὶ ἀδειῶν μαθητῶν, Π 1578 σ. 323.— Ἀμετάκλητον ἀποφάσεων Ὑπουργοῦ περὶ ἀπολύσεως μισθωτῶν κατὰ τὸν Α.Ν. 512|1948 περὶ μέτρων ἀσφαλείας τῶν ἑταιριῶν κλπ. κοινῆς ὠφελείας», Σ.Ε. 1135 σ. 1272.— "Εννοια ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας· ἂν ἡ ἑταιρία... ἐμπορευομένη πετρελαιοειδῆ ἀνήκῃ εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Α.Ν. 1836|1951 ἑταιριῶν κοινῆς ὠφελείας, Γν. Σ. σ. 1278.

Κοινωφελῆ 'Ιδρύματα. 'Ασφάλισις διὰ νόμου καὶ τῶν μισθωτῶν Κοινοτήτων, Κοινωφελῶν 'Ιδρυμάτων, τῶν συνδεομένων διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, Π 1318 σ. 316.

Κουρεῖα. 'Αποδοχαὶ τεχνιτῶν καὶ βοηθῶν ἐργαζομένων εἰς τὰ Κουρεῖα καὶ Κομμωτήρια 'Αθηνῶν καὶ Προαστείων· σύστημα ἀμοιβῆς διὰ κασσοστῶν ἢ φιλοδωρημάτων· ἔννοια συστήματος μικτῆς ἀμοιβῆς, Σ.Ε. 1107 σ. 813.— Ταμεῖον 'Επικουρικῆς 'Ασφαλίσεως 'Υπαλλήλων Κουρείων καὶ Κομμωτηρίων· ἀκυρότης ἱδρυτικοῦ ἀπὸ 17|30 Μαΐου 1944 Διατάγματος, δυσὶ μόνοις Καταστατικοῦ, μὴ ὑποβληθέντος πρὸς ἐπεξεργασίαν εἰς τὸ Συμβούλιον 'Επικρατείας· ἀναδρομικὴ κύρωσις διὰ Ν. 1731|1951· ἀνίσχυρος, Σ.Ε. 1551 σ. 1094.

Κρίσις ἀνδρὸς ἀγαθοῦ. "Η δικαστικὴ κρίσις «ἀνδρὸς ἀγαθοῦ», ΝΖ σ. 897.

Κτηνοτροφικαὶ ἐργασίαι. 'Ασφάλισις Ι.Κ.Α. μετὰ Α.Ν. 1846|1951, ΝΖ σ. 663.

Κυβερνητικὸν Οἰκονομικὸν Συμβούλιον. Βλ. λ. *Συμβούλια*.

Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος. 'Ιδρύματος Κοιν. 'Ασφαλίσεων, Αἰτιολ. "Εκθ. σ. 703.

Κ.Υ.Δ Ε.Π. 'Υπηρεσία ὑπαλλήλου εἰς Κεντρικὴν 'Υπηρεσίαν Διαχειρίσεως 'Εγχωρίων Προϊόντων (Κ.Υ.Δ.Ε.Π.) καὶ "Ενωσιν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν· μὴ συνυπολογισμὸς ὑπηρεσίας παρ' ἑκατέρᾳ, ἀποτελούσῃ ἰδίαν Νομικὸν Πρόσωπον 'Ιδιωτικοῦ Δικαίου, διὰ ἀποζημίωσιν Ν. 2112, Α.Π. 200 σ. 576.

Κυριακή. Πρόσθετος ἀμοιβὴ διὰ παροχὴν ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς καὶ μὴ ἐργασίμους ἡμέρας· ὁ. ἀ. 8900|1946, Α.Π. 595 σ. 13, Π 553 σ. 120, Α.Π. 633 σ. 220, Π 11538 σ. 221, Α.Π. 78 σ. 322, Α.Π. 91—93 σ. 353, Π 3791 σ. 363, Π 1710 σ. 507, Π 883 σ. 509, Παραρτ. σ. 510, Α.Π. 217 σ. 578, Π 18 σ. 687, Σ.Ε. 1321 σ. 751.— Παροχὴ ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς καὶ καθιερωμένας ἑορτὰς· παράνομος τοιαύτη, ἐφ' ὅσον ἀπαγορεύεται ἡ ἐργασία· περιπτώσεις ἐπιτρεπτοῦ ἐργασίας λόγῳ φύσεως ἐργασιῶν, Π 553 σ. 120.— 'Εργασία εἰς ἀεροπορικὰς συγκοινωνίας· ἐφαρμογὴ ὁ. ἀ. 8900|1946, Π 553 σ. 120.— 'Επιτρεπτὴ ἐργασία κατὰ Κυριακὰς εἰς ἐπιχειρήσεις μεταφορᾶς δι' ἀέρος, Π 2646 σ. 508.— Προσωπικὸν 'Ελευθέρας Ζώνης Θεσσαλονίκης· ἐφαρμογὴ ὁ. ἀ. 8900|1946, Α.Π. 633 σ. 220.— "Εννοια ὁ. ἀ. 8900|1946· ἐφαρμογὴ εἰς ὅσας περιπτώσεις ἐπιτρέπεται ἐκ τούτου ἡ ἐργασία κατὰ Κυριακάς, ἄλλως ὑπόκειται ἀξίωσις ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, Π 11538 σ. 221, Εἰσαγ. σ. 402, Π 1710 σ. 507.— Ἐργασία κατὰ Κυριακὰς προσωπικοῦ νοσοκομείων ἐπιτρεπτή· δικαίωμα ἀμοιβῆς καὶ ὑπολογισμός, Π 4232 σ. 229.— 'Ανεφάρμοστον ὁ. ἀ. 8900|1946 ἐπὶ σχέσεων προσωπικοῦ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Δήμων), Π 595 σ. 13, Π 1142 σ. 379.— Ἐφαρμογὴ ὁ. ἀ. 8900|1946 ἐπὶ πάντων τῶν μισθωτῶν τῶν συνδεομένων δι' ἐργατικῆς σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀδιαφόρως ποῖος ὁ ἐργοδότης, μὴ ἐξαιρουμένου τοῦ Δημοσίου ἢ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Α.Π. 91—93 σ. 353.— 'Εφαρμογὴ ὁ. ἀ. 8900|1946 καὶ ἐπὶ ἐργαζομένων εἰς τὴν Υ.Ε.Κ.Α., Α.Π. 91—93 σ. 353.— 'Εφαρμογὴ μόνον ἐπὶ ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων ἐπιχειρήσεων· παροχὴ ἐργασίας εἰς πυροσβεστικὴν ὑπηρεσίαν 'Υπουργείου 'Ανοικοδομήσεως· σύμβασις ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου· ἀνεφάρμοστον ὅμως ὁ.ἀ. 8900|1946, Π 11967 σ. 355.— Πρόσληψις ἡμερομισθίου προσωπικοῦ δι' ἀνάγκας ταχυδρομικῆς ὑπηρεσίας· ἀνεφάρμοστον ὁ.ἀ. 8900|1946, Π 75 σ. 461.— Πρόσθετος ἀμοιβὴ δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ σχέσεις δημοσίου δικαίου, Α.Π. 196 σ. 730.— 'Επιτρεπτὸν ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς εἰς ἐστιατόρια, Π 2791 σ. 363.— 'Οργανισμὸς Τηλεπικοινωνιῶν 'Ελλάδος· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς

εξαιρέσεις επιτρεπομένης εργασίας κατά Κυριακάς κατά Π.Δ. 8|14 Μαρτίου 1930, Π 1710 σ. 507.—Ανεφάρμοστον υ.ά. 8900|1946 επί νυκτοφύλακος της εν Πάτραις Υπηρεσίας Αναικοδομήσεως, Π 473 σ. 1117.—Βάσις υπολογισμού προσθέτου αμοιβής δι' εργασίαν κατά Κυριακάς και μη εργασίμους ημέρας, Π 553 σ. 120, Α.Π. 633 σ. 220, Π 1232 σ. 229, Π 547 σ. 506, Π 2646 σ. 508.—Υπολογισμός προσθέτου αμοιβής επί του νομίμου μισθού ή ημερομισθίου και ούχι του συμπεφωνημένου, Π 2791 σ. 363, Π 547 σ. 506, Π 18 σ. 687.—Ού συμψηφισμός προσθέτου αμοιβής εις το πλέον του νομίμου λαμβανόμενον, Π 2791 σ. 363, Π 18 σ. 687, πρβλ. Εισαγ. σ. 363.—Contra: Δικαίωμα προσθέτου αμοιβής μόνον εφ' όσον συμβατικός μισθός υπολείπεται άρθρισματος νομίμου μισθού μετά 75 ο|ο (πλειοψ.), Π 547 σ. 506.—Η υ.ά. 25825|254|1951 περί ερμηνείας της υ.ά. 8900|1946, NZ σ. 543.—Αίτησις ακυρώσεως κατά της υ.ά. 25825|1951· εξουσιοδότησις Ν. 28|1944 προς καθορισμόν αποδοχών· κύρος ανωτέρω υπουργικής αποφάσεως· κύρος διατάξεως περί μη συμψηφισμού προσαυξήσεων προς τυχόν καταβαλλομένας υπό εργοδοτών ανωτέρας ελαχίστων ορίων αποδοχάς, Σ.Ε. 1321 σ. 751.—Αμοιβή διά μηνιαίου μισθού και υπολογισμός αμοιβής δι' εργασίαν κατά Κυριακάς, Α.Π. 633 σ. 220, Π 2646 σ. 508, Π 559 σ. 120, Π 883 σ. 509, Παρατ. σ. 510.—Έννοια υ.ά. 8900|1946· έλλειψις δικαιώματος μισθωτού αμειβομένου διά μηνιαίου μισθού προς λήψιν και άλλων ημερησίων μισθών δι' ημέρας αργίας κατ' άρθρον 659 Α.Κ. ή λόγω αδικαιολογήτου πλουτισμού εργοδότου· αντιστοιχία μηνιαίας αμοιβής εις το σύνολον εργασίας ενός μηνός, Π 883 σ. 509, πρβλ. Παρατ. σ. 510.—Δικαίωμα προσθέτου αμοιβής κατά την υπ' αριθ. 8900|1946 Υ.Α. επί του ημερομισθίου ή του 1|25 του μηνιαίου μισθού των απασχολουμένων κατά Κυριακήν μισθωτών επιχειρήσεων, Α.Π. 217 σ. 576.—Ως ημέρα δι' εφαρμογήν υ.ά. 8900|1946 νοείται ή κατά το πολιτικόν ημερολόγιον, ήτοι το από μεσονυκτίου εις μεσονύκτιον διάστημα χρόνου 24 ωρών και ούχι το από της ανατολής μέχρι της δύσεως του ηλίου· δικαίωμα επομένως εις πρόσθετον αμοιβήν των εργαζομένων από του μεσονυκτίου (μη συμπεριλαμβανομένου) του Σαββάτου μέχρι και του μεσονυκτίου της Κυριακής, συμπεριλαμβανομένου, Α.Π. 78 σ. 323, Α.Π. 217 σ. 578. Contra: Ως Κυριακή νοητέα η εργάσιμος τοιαύτη και ούχι από μεσονυκτίου εις μεσονύκτιον, Α.Π. 160 σ. 504.—Παροχή εργασίας κατά Κυριακάς και εορτάς· αξιώσεις εξ αδικαιολογήτου πλουτισμού, εφ' όσον απαγορεύεται· μη εφαρμογή άρθρ. 659 Α.Κ.· ανεφάρμοστον διαδικασίας Ν. ΓΘΟΔ', Π 11338 σ. 221, Π 2930 σ. 234, Π 1710 σ. 507, Α.Π. 231 σ. 606, Π 832 σ. 303.—Επιτρεπομένη υπό του Νόμου παροχή εργασίας κατά Κυριακάς· ακυρότης συμφωνίας περί παροχής εργασίας κατά Κυριακάς· ανεφάρμοστον άρθρου 669 Α.Κ. και υ.ά. 8900|1946· αναζήτησις όμως ωφελείας εργοδότου κατ' άρθρον 904 Α.Κ. παραδεκτών αγωγής κατά διαδικασίαν Ν. ΓΘΟΔ', Π 5 σ. 493.—Μή συνυπολογισμός εις αποδοχάς αδείας της προσαυξήσεως του μισθού ή ημερομισθίου διά παροχήν εργασίας κατά Κυριακάς, Π 2898 σ. 858.—Χαρακτήρ των περί Κυριακής αναπαύσεως Νόμων ως δημοσίας τάξεως· ανεπίτρεπτον αποκλεισμού εφαρμογής δι' αντιθέτου συμφωνίας· ακυρότης συμφωνίας, Π 11338 σ. 221.—Υπολογισμός προσθέτου αμοιβής διά παροχήν εργασίας κατά Κυριακάς και νύκτας μόνον επί του εις χρήμα νομίμου μισθού· ούχι και επί αντιτίμου ειδών και κατοικίας, Π 5149 σ. 1218.

Κύριον επάγγελμα. Έννοια· διάκρισις από παροχής εργασίας εξ' εικαιρίας, Α.Π. 163 σ. 635.

Κώδιξ Εργασίας. Η σύνταξις Κώδικος Εργασίας, Σημ. σ. 720, Άρθρον σ. 894.

Κυλίματα εργασίας. Βλ. λ. *Δοθέντα, Εργασίας σύμβασις, Καταγγελία συμβάσεως εργασίας* (παράγρ. Ε').

Α

Λάδη. Εν αναγγελία καταγγελίας συμβάσεως εργασίας, Βλ. λ. *Ανεργία* (παράγρ. Β').

Λαϊκόν λαχείον. Πωληταί· ασφάλισις Ι.Κ.Α., Εγκ. σ. 1013.

Λεωφορεία. Βλ. λ. *Αυτοκίνητα.*

Λιγνιτωρυχεία. Μισθωτοί λιγνιτωρυχείων· εξαίρεσις δι' ειδικών νόμων της υπαγωγής εις ασφάλισιν Ταμείου Ανεργίας κατ' Α.Ν. 118|1945, Α.Π. 250 σ. 669.—Κατάργησις διά Ν.Δ. 1255|1949 προϋφισταμένων εξαιρέσεων υπαγωγής μισθωτών εις Ν. 118|1945· υπαγωγή επομένως και μισθωτών λιγνιτωρυχείων, Π 21 σ. 869.—Μισθωτός μη άνηκων εις προσωπικόν ασκουμένης υπό εργοδότου επιχειρήσεως λιγνιτωρυχείου, αλλ' εις προσωπικήν αυτού υπηρεσίαν· εφαρμογή άρθρ. 9 Ν. 118|1945, Α.Π. 250 σ. 669.—Απασχόλησις εργατών υπό Δημοσίου ως μεσεγγυούχου της Α.Ε. Λιγνιτωρυχείων Αττικής· υπαγωγή επιχειρήσεως εις άρθρ. 12 Ν. 2112· εφαρμογή Β.Δ. 16 Ιουλ. 1920 διά καταγγελίαν συμβάσεως εργασίας· υπολογισμός αποζημιώσεως επί κατ' αποκοπήν αμειβομένων, Γν. Σ. σ. 758.

Λιμενοφύλακες. Προστασία απολυομένων εκ του στρατού λιμενοφυλάκων· υπαγωγή εις Ν. 1836|1951, Γν. Σ. σ. 757.

Λινοτύπαι. Εργασία λινοτύπου σωματική και χαρακτηρισμός ως εργάτου δι' αποζημίωσιν ένεκεν απολύσεως, Π 7383 σ. 75, Π 837 σ. 684, πρβλ. NZ σ. 544.

Μ

Μάγειροι. Εστιατορίου· χαρακτηρισμός ως τεχνίτου και δικαίωμα αποζημιώσεως Β.Δ. 16|18 Ιουλίου 1920 δι' απόλυσιν, Π 2791 σ. 363.

Μαθητευόμενοι. Περιεχόμενον συμβάσεως μαθητείας· διαφορά από συμβάσεως εργασίας· παροχή εργασίας υπό μαθητευομένης εις εργαστήριον ραπτικής γυναικείων φορεμάτων, Π 4149 σ. 33, Παρατ. σ. 35.—Έννοια συμβάσεως μαθητείας, Π 4 σ. 810.—Διευκρινίσεις υ.ά. 2750|1951 περί αυξήσεως αποδοχών μαθητευόμενοι, Εγκ. σ. 183.—Καθορισμός α-

μοιβῆς μαθητευομένων δι' ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας ὑπὲρ τὰ ὅρια τῆς 33700|1950 ὑ.ά.· ἀξίωσις πρὸς πληρωμὴν ἡμερομισθίου ἀνειδικεύτου ἐργάτου μετὰ συμπλήρωσιν ἔτους ἡλικίας ὑπ' ἀριθ. 33700|1950 ὑ.ά. μὴ νόμιμος. Π 1056 σ. 616, πρβλ. Εἰσαγ. σ. 616.—Ὑπέρβασις ἐξουσιοδοτήσεως Ν. 28|1944 διὰ καθορισμοῦ ἐννοίας μαθητευομένου ἀναλόγως ἡλικίας αὐτοῦ, Π 1056 σ. 616, πρβλ. Εἰσαγ. σ. 616.— Καθορισμὸς ἡμερομισθίου μαθητευομένων ἐργατῶν διὰ τῶν σχετικῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων· ἔννοια μαθητευομένων δι' ἐφαρμογὴν αὐτῶν· ὑπολογισμὸς ἡλικίας κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν.Δ. 1.7|12.8.1927 «περὶ στρατολογίας τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ», Π 1770 σ. 1105.—Ἀκυρότης ὑ.ά. 2750|1951 καὶ ὡς πρὸς καθορισμὸν ὡρῶν ἐργασίας μαθητευομένων κατὰ χρῆσιν ἐξουσιοδοτήσεως Ν. 28|1944, Σ.Ε. 706 σ. 526.

Μάρτυρες. Λῆψις ὑπ' ὄψιν ὑπὸ δικαστοῦ ἐργατικῆς διαδικασίας μαρτυρικῶν καταθέσεων, λαμβανομένων μονομερῶς παρὰ τοῦ ἑτέρου καὶ ἐν ἀπουσίᾳ αὐτοῦ, Π 765 σ. 236.—Ἐξέτασις μισθωτοῦ ὡς μάρτυρος κατηγορίας εἰς ἀβάσιμον κοινικὴν δίκην· ὅστερα ἀπόλυσις· οὐ καταχρηστικὴ ἄσκησις δικαιώματος, Π 10637 σ. 271.—Ἰσχυρισμὸς περὶ καταχρηστικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τοῦ γεγονότος τῆς ἐξετάσεως τοῦ μισθωτοῦ ὡς μάρτυρος κατὰ τοῦ ἐργοδότου, Π 87 σ. 806.—Ἐπιτρεπτὸν ἐν ἀνεφέκτῳ κτήσεως ἐγγράφου ἀποδείξεως, Π 7109 σ. 1222.

Μείωσις. Ἀμοιβῆς ἐκ παρανόμων ὑπερωριῶν· κατάχρησις δικαιώματος· μονομερὴς μεταβολὴ ὅρων συμβάσεως, Π 520 σ. 411.—Ἀποδοχῶν· μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ ὅρων συμβάσεως, Π 558 σ. 120, Π 520 σ. 411, ΝΖ σ. 141.— Μισθοῦ καθωρισμένου διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως· ἀκυρότης, Π 558 σ. 120, Π 459 σ. 849.—Ἐξουσιοδότησις Ν. 28|1944· ἔννοια ἀναδρομικοῦ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς αὐτὸν καὶ μειώσεως ἀποδοχῶν, Π 1324 σ. 121.— Ἐργασιῶν. Βλ. λ. *Διαθεσιμότης, Περιορισμὸς ἐργασιῶν.*

Μεταβολή. Μονομερὴς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας. Βλ. λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. ΣΤ'), *Ἀνεργία* (παράγρ. Β'). — Προσώπων ἐργοδότου. Βλ. λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. Ζ'), *Στράτευσις* (παράγρ. ΣΤ'). — Συνθηκῶν. Βλ. λ. *Ἀναθεώρησις.*—Ὅρων συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου προστασία ἐκ τῶν ἄρθρ. 672 καὶ 673 Α.Κ., ΝΖ σ. 441.— Βάσεως ἀγωγῆς· ἀπαράδεκτον, Π 12 σ. 426, Α.Π. 165 - 169 σ. 502, Π 2070 σ. 518, Νμλγ. σ. 1121.—Περιουσιακῶν σχέσεων ἐργοδότου· δικαίωμα ἀποζημιώσεως μισθωτοῦ μετὰ λύσιν συμβάσεως κατ' ἄρθρ. 674 Α.Κ., Π 397 σ. 633.

Μετάθεσις. Μετάθεσις ὑπαλλήλου Ἀγροτικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος μὴ συμπόρφωσις πρὸς αὐτὴν καὶ συνέπειαι, Π 4482 σ. 309, Π 2782 σ. 626, Π 3910 σ. 1242, Π 8436 σ. 1046, Π 1672 σ. 1047, Παραρ. σ. 1034.

Μεταλλεῖα—Μεταλλευταί. Ἐπέκτασις ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως ἐργατῶν μετάλλου δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως· μεταβίβασις σχετικῆς νομοθ. ἐξουσιοδοτήσεως εἰς Ὑπουργὸν Ἐργασίας· νόμιμος ἡ διὰ πράξεως τούτου ἐπέκτασις κατὰ διαδικασίαν ἄρθρ. 59 Α.Ν. 11|1945|βρίου 1935 ἀσχέτως τυχὸν ἀκυρότητος γενικῆς ἐξουσιοδοτήσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δι' ἄρθρ. 59, Ε 1490 σ. 170.— Παθήσεις ἐργατῶν μεταλλευτικῶν ἐπιχειρήσεων· ἀπαλλαγὴ ἐπιχειρήσεων καὶ ὑποχρεώσεως Ταμείου Μεταλλευτῶν· ἔννοια σχετικῶν διατάξεων· ὑπόχρεον κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν τὸ Ταμεῖον Μεταλλευτῶν ἔναντι παθόντος καὶ δικαιοῦχου συντάξεως ἢ ἀποζημιώσεως· δικαίωμα μόνον τούτου ἀναγωγῆς κατὰ τοῦ παραλείψαντος τὰς νομίμους βεβαιώσεις ἐργοδότου, Α.Π. 40 σ. 307.—Ἀναπροσαρμογὴ συντάξεων παθόντων μεταλλευτῶν· ἁρμόδιον δικαστήριον πρὸς μεταρρύθμισιν δικαστικῆς ἀποφάσεως κατὰ Ν. 6439|1935, Α.Π. 54 σ. 417.—Ἔννοια καταστατικοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν· δικαίωμα συντάξεως ἀνικάνων τέκνων παθόντος ἡφαλισμένου ἐκ βιαίου συμβάντος ἢ ἐπαγγελματικῆς νόσου· μὴ ἐπέκτασις καὶ ἐπὶ τέκνων συνταξιοδοτηθέντος λόγῳ γήρατος, Α.Π. 186 σ. 580.

Μεταρρυθμιστικὴ ἀγωγή. Βλ. λ. *Ἀναθεώρησις.*

Μετατροπή. Τῶν εἰς εἶδος παροχῶν εἰς χρῆμα· Ἐγκ. σ. 385.—Ἀδείας μισθωτῶν εἰς χρῆμα· ἀνεπίτρεπτον· παροχὴ in natura, Π 1578 σ. 323, Π 75 σ. 467, Π 177 σ. 1118.

Μεταφοραί. Ἐπιτρεπτὴ ἐργασία κατὰ Κυριακὰς εἰς ἐπιχειρήσεις μεταφορᾶς δι' ἄερος, Π 2646 σ. 508.

Μεταχείρισις ἴσης. Βλ. λ. *Ἴση μεταχείρισις.*

Μήνυσις. Μισθωτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν κατ' ἐφαρμογὴν ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 καὶ Ν. 2112. Βλ. λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. Β'). *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. Ε').

Μητρότητος παροχαί. Βλ. λ. *Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις.*

Μητρῷα. Ἐγγραφὴ εἰς μητρῷα Ι.Κ.Α. ὡς προϋπόθεσις ἀσφαλίσεως καὶ ἐφαρμογῆς Ν. 118|1945. Βλ. λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. Α'), *Κοιναὶ ἀσφαλίσεις.*

Μισθός. Βλ. λ. *Ἀποδοχαί, Ἄδεια, Ἐργασία σύμβασις, Ναυτικοί, Νομικὰ πρόσωπα, Συλλογικαὶ διαφοραί, Συλλογικαὶ συμβάσεις, Ὑπάλληλοι δημόσιοι.* Βασικοὶ τρόποι ὑπολογισμοῦ τοῦ μισθοῦ ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας κατὰ τὸν Ἀστικὸν Κῶδικα, ΝΖ σ. 833.— Μισθὸς ἐπὶ ἀπεργίας, Νμλγ. σ. 1118.

Μίσθωσις ἔργου. Διάκρισις συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας ἀπὸ μισθώσεως ἔργου, Π 61 σ. 78, Π 177 σ. 80, Π 1371 σ. 268.

Μίσθωσις πράγματος. Διαφορὰ ἀπὸ συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας· ὑφὴ σχέσεως ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ πρὸς ἰδιοκτήτην, Π 4090 σ. 20, Π 10300 σ. 208, Π 7057 σ. 208, Πρωτ. σ. 208, Π.Ε.Δ. σ. 213, Π 870 σ. 365, Π 890 σ. 367, ΝΖ σ. 545, Σημ. σ. 604, Π 4698 σ. 678, Π 3003 σ. 681, Α.Μ.Ε.Δ. 2 σ. 991, Π 4821 σ. 1244.— Εἰδικὴ καὶ ἀποκλειστικὴ διαδικασία Προέδρου Πρωτοδικῶν, κατ' ἄρθρ. 634 ἐπ. Πολιτ. Δικονομίας, δι' ἀποβολὴν μισθωτοῦ ἐξ ἀστικοῦ ἀκινήτου, παρεχωρημένου κατὰ τὴν σύμβασιν ἐργασίας· μετὰ τὴν λύσιν αὐτῆς· δεδικασμένον ἐκ προεδρικῆς ἀποφά-

σεως, Π 4143 σ. 994.— Μισθὸς θυρωρῶν πολυκατοικιῶν καὶ ἐνοικιαστοῦ, Π 587 σ. 733, Π 12244 σ. 993.

Μίσθωσις ὑπηρεσιῶν. Βλ. λ. *Ἐργασίας σύμβασις*.

Μισθωτοί. Βλ. λ. *Ἐργάται, Τεχνῖται, Ὑπάλληλοι ἰδιωτικοί, Ὑπηρέται* καὶ τὰς κατ' ἰδίαν κατηγορίας τῶν μισθωτῶν εἰς τὰς οἰκείας λέξεις. Ἔννοια μισθωτοῦ, Σ.Ε. 1107 σ. 843.

Μονιμότης. Μισθωτῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν ἐκ τοῦ Ν. 1858|1944· τίνες νοοῦνται ὡς μόνιμοι· νομιμότης ἀπολύσεως λόγῳ καταργήσεως θέσεως, Π 1475 σ. 571.

Μουσικοί. Βλ. λ. *Καλλιτέχναι*.

Μυλεργάται. Ἀπαγόρευσις ἀπασχολήσεως ἀνασφαλίστων μυλεργατῶν· ποιναὶ κυρώσεις κατὰ παραβατῶν ἐργοδοτῶν ἐκ τοῦ Α.Ν. 2018|1939· ἀοριστία λόγου ἀναιρέσεως περὶ ἀντισυνταγματικότητος τοῦ Α.Ν. 2018|1939· ἰσχὺς τοῦ νόμου τούτου, Α.Π. 368 σ. 1221.

Ν

Ναοί. Χαρακτηρισμὸς ἐνοριακῶν Ναῶν ὡς Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου· ἀνεφάρμοστον ἐργατικῶν νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ συλλ. συμβάσεων ἐργασίας· ἀπαράδεκτον ἀγωγῆς κατ' ἐργατικὴν διαδικασίαν· σχέσεις ἱεροψαλτῶν πρὸς Ναούς, Π 3 σ. 424.

Ναυάγιον. Βλ. λ. *Ναυτικοί*.

Ναυτικοί. Ἀσθένεια ναυτικοῦ διαρκοῦντος πλοῦ καὶ δικαίωμα μισθοῦ καὶ νοσηλείας κατ' ἄρθρ. 357 Ἐμπορ. Νόμου· ὑποχρέωσις πλοιοκτήτου· δικαίωμα ἀγωγῆς καὶ κατὰ πλοιάρχου· ἔννοια ὅρου «διαρκοῦντος τοῦ πλοῦ», Π 36 σ. 37.— Προϋπάρξασα πρὸ ναυτολογήσεως χρονία νόσος· ἀδιάφορος διὰ προστασίαν ἄρθρ. 357 Ἐμπορ. Νόμου· ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 357 Ἐμπορ. Νόμου ἐπὶ οἱουδήποτε μέλους πληρώματος, Π 36 σ. 37.— Ὑπαίτιος ἀσθένεια ναυτικοῦ, Π 36 σ. 37.— — Εἰσαγωγὴ ἀξιώσεων ἐκ τοῦ ἄρθρ. 357 Ἐμπορ. Νόμου κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ΄ΘΟΔ', Π 36 σ. 37.— Χαρακτηρισμὸς διατάξεων Ἐμπορ. Νόμου περὶ προστασίας τοῦ ναύτου ὡς δημοσίας τάξεως, Π 9241 σ. 177, Π 6501 σ. 934, Π 8349 σ. 936, Π 10162 σ. 1273.— Ἀκυρότης δηλώσεως ναύτου ἢ κληρονόμων περὶ παραιτήσεως ἀπὸ ἀξιώσεων ἢ συμβιβασμοῦ, Π 9241 σ. 177, Π 6501 σ. 934, Π 8349 σ. 936. — Κατοχύρωσις ὑπὸ διατάξεως ἄρθρ. 366 Ἐμπ. νόμων ὄχι μόνον τοῦ ναύτου, ἀλλὰ καὶ τοῦ κληρονόμου αὐτοῦ, Π 8349 σ. 936.— Διατήρησις ἐν ἰσχύϊ εἰδικῶν διατάξεων Ἐμπορικοῦ Νόμου περὶ προστασίας ναύτου καὶ μετὰ τὸν Ἀστ. Κώδικα, Π 10114 σ. 178.— Ρύθμισις ἀπολύσεως ναύτου ὑπ' ἄρθρ. 361 Ἐμπορικοῦ Νόμου· δικαίωμα μισθοῦ καὶ ἀποζημιώσεως, Π 10114 σ. 178.— Μὴ ὑπαγωγὴ ἐργατῶν θαλάσσης εἰς ἀσφάλισιν κατ' ἀνεργίας Ν. 118|1945· εἰδικὴ ὑπὲρ αὐτῶν νομοθετικὴ προστασία, Π 128 σ. 451.— Παροχὴ δώρων ἑορτῶν εἰς ἐργάτας ξηρᾶς· ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἐργατῶν θαλάσσης, Π 128 σ. 454.— Παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ δύτου, Π 128 σ. 454. —Ἰσχὺς χρονικοῦ περιορισμοῦ καταβολῆς εἰδικοῦ πολεμικοῦ ἐπιδόματος προσωπικοῦ φορτηγῶν πλοίων ἐπὶ ὡρισμένας μόνον ἡμέρας διὰ τὴν παραμονὴν τοῦ πλοίου εἰς τοὺς λιμένας τῆς ἐπικινδύνου ζώνης τοῦ Ἀτλαντικοῦ καὶ τῆς Βορείου Θαλάσσης καὶ διὰ τὴν παραμονὴν τοῦ πλοίου εἰς τοὺς λιμένας ἐμπολέμων κρατῶν, Α.Π. 184 σ. 707. — Συνυπολογισμὸς πολεμικοῦ ἐπιδόματος εἰς μισθὸν ἄρθρ. 354 Ἐμπ. Νόμου, Π 6501 σ. 934.— Περιπτώσεις συνυπολογισμοῦ πολεμικοῦ ἐπιδόματος διὰ καθορισμὸν τῶν κατὰ τὸ ἀπὸ 24 Ἰουλίου - 25 Αὐγούστου 1920 Β.Δ. περὶ εὐθύνης ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἢ κατὰ τὸν Ἐμπορικὸν Νόμον ἢ τὸν Ν. 4004 ὀφειλομένων μισθῶν καὶ ἀποζημιώσεων, Π 6501 σ. 948, Π 7922 σ. 935, Π 8349 σ. 1274.— Δικαίωμα ἀποζημιώσεως λόγῳ ἀνεργίας εἰς περίπτωσιν ναυαγίου πλοίου κατὰ τὴν ὑπὸ Ν. 4004|1929 κυρωθεῖσαν διεθνῆ σύμβασιν· συνυπολογισμὸς εἰς ἀποζημίωσιν καὶ ἀξίας τροφῆς· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς τὴν διὰ Ν. 18|1944 ρύθμισιν ἀπαιτήσεως ναυτικοῦ δι' ἀξίαν τροφῆς, Π 7922 σ. 935.— Ναυάγιον πλοίου καὶ ἀπώλεια ναυτικοῦ· ἐφαρμογὴ ἄρθρου 354 § 3 Ἐμπορ. Νόμου· δικαίωμα κληρονόμων ναυτικοῦ ἐπὶ τῶν μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς τελευταίας περὶ τοῦ ἀπολεσθέντος πλοίου εἰδήσεως δεδουλευμένων μισθῶν καὶ ἑνὸς μηνὸς μισθοῦ· ἔννοια διατάξεως ἄρθρου 351 Ἐμπορ. Νόμου· μὴ συνυπολογισμὸς εἰς μισθὸν ἑνὸς μηνὸς ἀξίας τροφῆς· ἐξόφλησις ὀφειλῶν εἰς τρέχουσαν τιμὴν συναλλάγματος, Π 123 σ. 754, Π 4757 σ. 1112.—Ἐφαρμογὴ ἄρθρου 361 Ἐμπορ. Νόμου· ἑρμηνεία αὐτοῦ· ἀναστολὴ παραγραφῆς ἄρθρ. 512 Ἐμπορ. Νόμου ἐκ τοῦ δικαιοστασίου· ἀναφορὰ Ν. 625|1948 εἰς ἀναστολὴν νομίμων καὶ δικαστικῶν προθεσμιῶν καὶ ὄχι παραγραφῶν· ἔννοια κυκλικοῦ ταξειδίου, Π 498 σ. 756.—Παραγραφὴ ἀγωγῶν περὶ πληρωμῆς μισθοῦ ναυτικῶν κατ' ἄρθρ. 512 Ἐμπορ. Νόμου· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς αὐτὴν καὶ ἀξιώσεως ἐκ τοῦ ἄρθρου 361 Ἐμπ. Νόμου πρὸς ἀποζημίωσιν λόγῳ ἀκαίρου ἀπολύσεως· ἀναστολὴ ἄλλως παραγραφῆς ἐκ τοῦ Ν.Δ. 372|1941 περὶ δικαιοστασίου· ἔννοια κυκλικοῦ ταξειδίου, Π 1611 σ. 870.—Ἔννοια κυκλικοῦ ταξειδίου κατὰ συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας· περάτωσις μισθώσεως δι' ἐπιστροφῆς πλοίου εἰς χώραν ναυτολογήσεως καὶ δὴ εἴτε εἰς λιμένα, ἔνθα αὕτη ἐγένετο, εἴτε τοὐλάχιστον εἰς τὸν τοῦ τελικοῦ προορισμοῦ τοιοῦτον, Π 1611 σ. 870.— Πώλησις ἀτμοπλοίου ὑπὸ ἀρχικοῦ κυρίου του, ὀφειλόντος εἰς ἐργαζομένους μισθούς· εὐθύνη εἰς ὁλόκληρον τοῦ ἀγοραστοῦ κατ' ἄρθρ. 419 Ἀστικοῦ Κώδικος· ἔννοια διατάξεως, Π. 424 σ. 757.— Ναυτολόγησις ναυτικοῦ μὴ ἐγγεγραμμένου ὡς μέλους ναυτικῆς ὀργανώσεως, Γν. Σ. σ. 871.— Ἀπογραφὴ ὡς ἐργατῶν θαλάσσης Δωδεκανησίων καὶ νομοθετικὴ προστασία ἀνέργων, Γν. Σ. σ. 872.— Πρόληψις ἀνορμιστοῦ εἰς ἐπιβατηγὰ μηχανοκίνητα πλοῖα, Γν. Σ. σ. 1184— Παραγραφὴ ἀποδοχῶν πληρωμάτων ἐπιτάκτων πλοίων, Γν. Σ. σ. 1184.— Ἐφαρμογὴ διατάξεων Παναμαϊκοῦ Νόμου περὶ ἀδείας ναυτικοῦ· ἔννοια σχετικῶν διατάξεων· χαρακτηρισμὸς διατάξεων Ἐμπ. Νόμου ὡς δημοσίας τάξεως, Π 10162 σ. 1273.—

Ναυτικὸν Ἐπιμελητήριον. Βλ. λ. *Ἐπιμελητήρια.*

Ναυτολόγησις. Βλ. λ. *Ναυτικοί.*

Νεκροπομποί. Ἀσφάλισις Ι.Κ.Α., Ἐγκ. σ. 1013.

Νεοπλεμισταί. Προστασία αἰκειοθελῶς προσληφθέντων· ὅροι, Εἰσαγ. σ. 216.—Προστασία ἀναπήρων ὡς πρὸς τὴν ἀπόλυσιν· δικαίωμα προαγωγῆς, ἄλλως ἐπιδόματος ἐπὶ μισθοῦ, Α.Π. 638 σ. 216.—Ἔννοια διατάξεων Ν.Δ. 1799|1942 περὶ τιμητικῆς προαγωγῆς· εἰδικαὶ διατάξεις Ν. 683|1945 «περὶ τραπεζιτικῶν ὑπαλλήλων», Π 10398 σ. 233.— Κατάργησις δι' ὑπ' ἀριθ. 59|1945 Συντακτικῆς Πράξεως τῶν κατὰ διάρκειαν Κατοχῆς διατάξεων περὶ προσόντων διορισμοῦ καὶ προαγωγῆς ὑπαλλήλων τοῦ Δημοσίου ἢ Ὀργανισμῶν Δημοσίου Δικαίου· κατάργησις καὶ τῶν εἰδικῶν προνομίων ἐφέδρων πολεμιστῶν τοῦ Ν.Δ. 1799|1942 περὶ προαγωγῆς ἢ ἀπονομῆς βαθμοῦ ἢ μισθοῦ ἢ ἐπιδόματος τῶν ἄνω ὑπαλλήλων· διατήρησις δι' ὑπ' ἀριθ. 336|1946 πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἰσχύος Ν.Δ 1799|1942 μέχρι ἰσχύος τῆς ὑπ' ἀριθ. 59|1945 Συντακτικῆς Πράξεως, Α.Π. 33 σ. 330.—Τιμητικὴ προαγωγὴ κατὰ Ν.Δ. 1799|1942· δικαίωμα ὑπαλλήλων ἐπὶ ἐπιδόματος 15 ο|ο ἐπὶ τοῦ μισθοῦ μόνον εἰς περίπτωσιν στερήσεως τῶν πρὸς προαγωγὴν προσόντων καὶ ὄχι ἐπὶ ὑπάρξεως προσόντων διὰ τιμητικὴν προαγωγήν, Α.Π. 90 σ. 373.— Προαγωγὴ ἢ ἄλλως ἐπίδομα 15 ο|ο ἐπὶ μισθοῦ τῶν ὑπὸ Ν.Δ. 1799|1942 προστατευομένων· περιορισμὸς ἐφαρμογῆς εἰς μόνους τοὺς κατ' ἄρθρον 10 Ν. 1234|1918 ὑπαλλήλους ἢ τοὺς χαρακτηριζομένους ὑπὸ εἰδικῶν νόμων ὡς ὑπαλλήλους· ἀνεφάρμοστον ἐπὶ τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν, Α.Π. 218 σ. 671, Α.Π. 415 σ. 1213.—Δικαίωμα προαγωγῆς καὶ ἐπιδόματος μισθοῦ· χρόνος ἐνάρξεως δικαιώματος τραυματιῶν, ἀναπήρων, ἐφέδρων πολεμιστῶν 1940 - 1941, Α.Π. 397 σ. 1177, Π 5816 σ. 1177.—Ὑποχρεωτικὴ τοποθέτησις ἀναπήρων πολέμου 1940—1941· μόνον ὡς ὑπαλλήλων καὶ οὐχὶ ἐργατῶν, Α.Π. 146 σ. 561.—Βάσις διὰ νόμιμον ἀριθμὸν ὑποχρεωτικῶς τοποθετουμένων τὸ ὑπηρετοῦν παρ' ἐπιχειρήσει ὑπαλληλικὸν καὶ οὐχὶ ἐργατικὸν προσωπικόν· ὑπαρξις ποινικοῦ ἀδικήματος μόνον εἰς περίπτωσιν μὴ προσλήψεως ὡς ὑπαλλήλων τοποθετουμένων κατὰ Ν.Δ. 1799|1942, Α.Π. 146 σ. 561.—Ἰσχὺς τοῦ Ν.Δ. 1799|1942 ἐν σχέσει πρὸς τοὺς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους, ΝΖ σ. 813.—Ἐφαρμογὴ τριμήνου ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἐπὶ ἀγωγῆς περὶ ἀκύρωτης ἀπολύσεως ἐκ μὴ τηρήσεως διατάξεων Ν.Δ. 1799|1942 ἢ τοῦ ἄρθρ. μόνου § 8 τοῦ Ν. 564|1945, ΝΖ σ. 1258.— Τιμητικὴ προαγωγὴ πολεμιστῶν πολέμου 1940 - 1941 κατὰ Ν.Δ. 1799|1942· διατήρησις ἐν ἰσχύϊ Ν.Δ. 1799|1942 μέχρι τῆς 59|1945 Σ.Π. δι' ὑπαλλήλους Δημοσίου ἢ Ὀργανισμῶν Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, Π 8779 σ. 1221. — Βλ. καὶ λ. *Ἀνάπηροι, Στράτευσις* (παράγρ. Η').

Νομικὰ πρόσωπα. Τεχνικῶν ἐπίδομα χημικῶν ὑπηρετούντων εἰς Ὀργανισμοὺς Δημοσίου Δικαίου δι' ὑ.ἀ. 27578|1946· ἀνυπόχρεον Πανεπιστημίου εἰς καταβολήν, Π 1694 σ. 74.— Δικαίωμα εἰδικοῦ ἐπιδόματος διὰ φθορὰν ἐργαλείων ξυλουργῶν καὶ ἐπὶ ἐργοδότου Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, Π 9238 σ. 115, Σημ. σ. 116.—Ὀργανισμὸς Γεωργικῆς Ὑπηρεσίας· Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου μὴ ἀσκοῦν διοίκησιν· φύσις σχέσεως ὑπαλλήλου, Α.Π. 631 σ. 158.— Προσωπικὸν Ὀργανισμοῦ Ἀνελκύσεως Ναυαγίων· ἀσφάλισις Ι.Κ.Α., Π 1782 σ. 235.—Ἀκυρότης διατάξεων περὶ Ὀργανισμοῦ Ἀντιφυματικῆς Ἀσφαλίσεως, Γνμδ. γνμδ. σ. 249.—Προσωρινὴ ἐκτέλεσις ἀποφάσεως κατὰ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Π 4874 σ. 268.— Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μισθωτοῦ· παράλειψις ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ τῶν στοιχείων τοῦ Νομικοῦ Προσώπου· οὐκ ἀκυρότης προκειμένου Νομικοῦ Προσώπου διεπομένου ὑπὸ ὀργανισμοῦ δημοσιευμένου εἰς Ἐφημ. Κυβερνήσεως, Π 10637 σ. 274.— Καθορισμὸς ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Π 1142 σ. 279, Ἐγκ. σ. 278.— Δυνατὸς ὁ ὑπὸ τῆς Διοικήσεως Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου καθορισμὸς μισθοῦ εἰς κατώτερα τοῦ Α.Ν. 1558|1950 ἐπίπεδα· ὅροι πρὸς τοῦτο, Σ.Ε. 785 σ. 1235.—Ἀνεφάρμοστον ὑ.ἀ. 8300|1946 καὶ 18310|1946 ἐπὶ σχέσεων προσωπικοῦ Νομ. Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Π 1142 σ. 279. Contra: Α.Π. 21 - 93 σ. 353.— Πιστοποίησις νομιμοφροσύνης διοριζομένων εἰς Νομικὰ Πρόσωπα, Α.Π. 45 σ. 304.— Τιμητικὴ προαγωγὴ ὑπαλλήλων Δημοσίου καὶ Ὀργανισμῶν Δημοσίου Δικαίου· ἰσχὺς ν.δ. 1799|1942 περὶ προστασίας ἐφέδρων πολεμιστῶν 1940—1941, Α.Π. 33 σ. 330.— Σύστασις Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ἰδρυτικὸς νόμος καὶ μεταγενεστέρα σύνταξις καταστατικοῦ διὰ πολιτειακῆς πράξεως, Α.Π. 56 σ. 419.— Ἀρκοῦσα ἐπὶ Νομικῶν Προσώπων ἡ ἀναγραφὴ μόνης ἐπωνυμίας αὐτοῦ ἄνευ προσδιορισμοῦ καὶ φυσικῶν προσώπων ἐκπροσωπούντων ταῦτα κατὰ νόμον ἢ καταστατικόν, Α.Π. 94 σ. 721.—Σύναψις ὑπὸ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου συμβάσεων μισθώσεως ὑπηρεσιῶν πρὸς πλήρωσιν ἐκτάκτων ἀναγκῶν ἄνευ δόσεως ὅρκου ὑπηρεσίας· πρόληψις μισθωτῶν ὑπὸ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος Ραδιοφωνίας, Π 2383 σ. 416. — Παροχὴ ὑπηρεσιῶν ὑπὸ δημοσίου ὑπαλλήλου· Νομικὰ Πρόσωπα, Π 8 σ. 461.—Ἀπόλυσις αὐτοδικαίως κατὰ Συντ. Πράξιν 59|1945 πάντων τῶν κατὰ τὴν κατοχὴν διορισθέντων εἰς Ὀργανισμούς, Νομικὰ Πρόσωπα κλπ. ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν· ὑπαγωγὴ οὐ μόνον τῶν ὑπαλλήλων τῶν παρεχόντων πρὸς τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου κλπ. ἐξηρτημένην ἐργασίαν, ἀλλὰ καὶ τῶν παρεχόντων ἐλευθερίας ὑπηρεσίας, εἰς οὓς καὶ οἱ νομικοὶ σύμβουλοι, Α.Π. 185 σ. 674.—Ἀνεφάρμοστον Β.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 ἐπὶ ἐργατῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Δήμων)· ἀνεφάρμοστον ἐπίσης καὶ ἄρθρ. 669 Ἀστικοῦ Κώδικος, Π 5873 σ. 676.—Ἀπαγγελία προσωπικῆς κρατήσεως κατὰ διευθυντοῦ Νομικοῦ Προσώπου, Π 67 σ. 865. — Περιφερειακὰ ὑποκαταστήματα Ι.Κ.Α.· οὐ καὶ αὐθύπαρκτα Νομικὰ Πρόσωπα· ἀνο-

μιμοποίητον παραστάσεως ἐπὶ δικαστηρίου ὡς ἐναγόντων ἢ ἐναγομένων· ἐκπροσώπησις μόνον τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, Π 1063 σ. 1003.—Ἔναρξις μισθοῦ διοριζομένων καὶ προαγομένων ὑπαλλήλων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Γν. Σ. σ 1066.— Εὐθύνη Νομικῶν Προσώπων ἐκ πράξεων ἢ παραλείψεων ὀργάνων των· συμψηφισμὸς ἀπαιτήσεως ἐργοδότου πρὸς μισθὸν κατ' ἄρθρ. 664 Α.Κ., Α.Π. 396 σ. 1162, Π 3922 σ. 1055.—Ὑποχρεωτική, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, δημοσίευσις πράξεων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου περὶ διορισμοῦ κλπ. ὑπαλλήλων των εἰς Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως κατ' Α.Ν. 972|1937· μὴ ὑποβολὴ καὶ τῆς πειθαρχικῆς ποινῆς προσωρινῆς ἀπολύσεως εἰς σωστικῶν τύπον δημοσιεύσεως, Α.Π. 379 σ. 1107.—Ἀποκατάστασις ὑπαλλήλων κατὰ 24|1945 Συντ. Πράξιν· χρόνος ἐκτὸς ὑπηρεσίας καὶ συνυπολογισμὸς δι' ἀποζημίωσιν Ν. 2112|1920, Α.Π. 414 σ. 1210.—Ὁρισμοὶ Ν.Δ. 1196|1949· ἀπαραίτητος προϋπόθεσις διορισμοῦ ἰατροῦ εἰς Νομικὰ Πρόσωπα, Ἱδρύματα καὶ Ἐπιχειρήσεις ἡ ὕπαρξις ὀργανωμένου ἰατρικοῦ τμήματος καὶ ἀπασχόλησις ἄνω τῶν δέκα πέντε ἰατρῶν· ἀκυρότης ἄλλως ἀποφάσεως Κεντρικοῦ Συμβουλίου περὶ διορισμοῦ ἰατροῦ, Σ.Ε. 809 σ. 1256.— Εἰδικαὶ διατάξεις περὶ ἐφέδρων ἀξιωματικῶν καὶ ἐφέδρων ὁπλιτῶν ὑπηρετούντων ὡς τακτικῶν ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου κλπ.· νόμος 1502|1950 περὶ ἐπιστρατευομένων ὑπαλλήλων Τραπεζῶν, Π 4553 σ. 1211. Βλ. καὶ λ. *Ἀποδοχαί* (παράγρ. Β'), *Ἀνεργία* (ν. 118) (παράγρ. Α'), *Δημοσίου δικαίου σχέσις*, *Νεοπολεμισταί*, *Στράτευσις* (παράγρ. Η'), ὡς καὶ τὰ κατ' ἰδίαν Νομικὰ Πρόσωπα εἰς τὰς οἰκείας λέξεις, ἤτοι: *Δῆμοι - Κοινότητες*, *Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις*, *Ναοί*, *Σιδηρόδρομοι*, *Ταμεῖα*, *Τράπεζαι*, κλπ.

Νομικοὶ σύμβουλοι. Βλ. λ. *Δικηγόροι*.

Νομιμοποίησις. Ἀγωγὴ ἐπαγγελματικοῦ σωματείου ἐπ' ὀνόματι μελῶν (πλειον.), Π 56 σ. 375.—Ἐνεργητική· ἀνάγεται εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν· αὐτεπάγγελτος ἐξέτασις κατὰ πᾶσαν στάσιν δίκης, Π 56 σ. 375.—Ἔνστασις παθητικῆς νομιμοποιήσεως, Π 24 σ. 985—Νομιμοποίησις θυρωροῦ ἐπιζητοῦντος δι' ἀγωγῆς κατὰ ἐνοικιαστοῦ καταβολὴν ἀναλογίας μισθοῦ, Π 587 σ. 733.—Ἐπὶ ἀγωγῆς ἀνηλίκου πρὸς διεκδίκησιν τῶν ἐκ τῆς παροχῆς ἐργασίας ἀξιώσεών του, Π 66 σ. 1004. Βλ. καὶ λ. *Ὑποκαταστήματα*.

Νομιμοφροσύνη. Συνέπεια ἀνακλήσεως ὑπὸ τοῦ Δευτεροβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου περὶ ἀπολύσεως τοῦ ὑπαλλήλου· ἀποκατάστασις μόνον εἰς τὴν κατεχομένην ἐν τῇ ὑπαλληλικῇ ἱεραρχίᾳ θέσιν· ἔλλειψις δικαιώματος μισθοῦ κατὰ τὸν ἐκτὸς ὑπηρεσίας χρόνον· ἐφαρμογὴ γενικῶν ἀρχῶν δικαίου περὶ ἐλλείψεως δικαιώματος μισθοῦ εἰς περίπτωσιν ἀνωτέρας βίας, Α.Π. 648 σ. 257, Π 2827 σ. 258, πρβλ. Π 567 σ. 358, Παρατ. σ. 259.— Δικαιοδοσία Συμβουλίων Ν. 751|1948 διὰ κοποθέτησιν ἀπολυομένων ἐκ τάξεων στρατοῦ, μετὰ προσαγωγὴν εἰς αὐτὰ πιστοποιητικοῦ νομιμοφροσύνης· ἀνυπόχρεον δῆμος Νομικῶν Προσώπων ἢ Ὑπηρεσιῶν Ν. 516|1948 εἰς πρόσληψιν, ἄνευ προσαγωγῆς ἀποφάσεως Ἐπιτροπῶν Νομιμοφροσύνης, Α.Π. 45 σ. 304, πρβλ. Εἰσαγ. σ. 303.—Ἔλεγχος νομιμοφροσύνης μισθωτῶν Δημοσίου καὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεως δι' ἀπόλυσιν, Γν.Σ. σ.473.—Ὑπαγωγὴ εἰς Ν. 516|1948 περὶ νομιμοφροσύνης καὶ ἐργατῶν, συνδεομένων μετὰ Δημοσίου διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου· ἀκυρότης συμβάσεως ἄνευ διαπιστώσεως νομιμοφροσύνης· ἀνεφάρμοστον Νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, Π 2272 σ 686.—Ἐφαρμογὴ Α.Ν. 516|1948 περὶ νομιμοφροσύνης καὶ προστασία Ν. 5514, Π 3 σ. 808.— Πρόσληψις προσωπικοῦ συνεργείων κατὰ Ν 6321|1934 παρὰ τοῦ ἁρμοδίου κατ' αὐτὸν ὀργάνου· δὲν ἀπαιτεῖται τήρησις διαδικασίας περὶ νομιμοφροσύνης, Π 5890 σ 989.— Σκοπὸς Α.Ν. 516|1948 περὶ ἐλέγχου νομιμοφροσύνης δημοσίων κ.λ.π. ὑπαλλήλων· ἐπικλήσεις ἀκυρότητος συμβάσεως ἐκ τῆς μὴ τηρήσεως τῶν περὶ διορισμοῦ διατυπώσεων τοῦ Α.Ν. 516|1948 μετὰ τὴν λύσιν αὐτῆς πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως ἀπορρεουσῶν ὑποχρεώσεων· κατάχρησις δικαιώματος, Π 888 σ. 1111.

Νόμισμα. Νομισμότης συνομολογήσεως μισθοῦ εἰς εἶδος, Π 34 σ. 285, Π 803 σ. 814, Π 97 σ. 414, Π 4143 σ. 994, Π 48 σ. 1100.— Νόμιμος ὑπολογισμὸς μισθοῦ ναυτικοῦ εἰς ξένον συνάλλαγμα, Π 4757 σ. 1112, Π 126 σ. 754.

Νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις. Βλ. λ. *Ἀποδοχαί* (παράγρ. Β'), *Νόμος*.

Νόμος. Οὐ δικαστικὸς ἔλεγχος περὶ ἀνάγκης ἐκδόσεως Ἀναγκ. Νόμου, Π 3708 σ. 18.—Δικαστικὸς ἔλεγχος συνταγματικότητος Νόμων, Σ.Ε. 358 σ. 374, Π 56 σ. 375.— Συνταγματικότης Ν.Δ. 1254|1949· ἔκδοσις νομοθετικῶν διαταγμάτων κατὰ περίοδον διακοπῆς ἐργασιῶν Βουλῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν, Π 177 σ 80.—Ἰσότης ἄρθρ. 3 Συντάγματος καὶ νομοθετικὴ πρᾶξις, Π 177 σ. 80.— Κανονιστικὸν διάταγμα· ἐπεξεργασία Συμβουλίου Ἐπικρατείας· σύστασις Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατοτεχνιτῶν Δομικῶν κλπ. Ἐργασιῶν ὡς Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου διὰ κανονιστικοῦ διατάγματος μὴ ὑποβληθέντος εἰς ἐπεξεργασίαν· ἀκυρότης, Σ.Ε. 652 σ. 87. — Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Κουρείων καὶ Καμωτηρίων· ἀκυρότης ἱδρυτικοῦ ἀπὸ 17|30 Μαΐου 1944 Διατάγματος ὄντος Κανονιστικοῦ, μὴ ὑποβληθέντος πρὸς ἐπεξεργασίαν εἰς Συμβούλιον Ἐπικρατείας· ἀναδρομικὴ κύρωσις διὰ Ν. 1731|1951· ἀνίσχυρος, Σ.Ε. 1551 σ. 1094.— Κανὼν μὴ καταγῆσεως διὰ γενικοῦ προγενεστέρου εἰδικοῦ· μόνον ἐφ' ὅσον δὲν συνάγεται ἐναντία βούλησις τοῦ νομοθέτου, Π 1197 σ. 175, Α.Π. 73 σ. 360, Π 7943 σ. 847, Π 1274 σ. 1039, Α.Π. 328 σ. 1110.— Καθορισμὸς μισθολογίου προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Ἑλλην. Κράτους· σύγκρουσις νόμων ἰσχύος ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ χρόνου καὶ τίς ὁ κατισχύων, Σ.Ε. 1166 σ. 1113.—Ἔκτασις ἐξουσιοδοτήσεως ΞΖ' Ψηφίσματος εἰς μόνον τὸ δικαίωμα κυρώσεως, τροποποιήσεως ἢ κα-

ταργήσεως τῶν ὑπ' αὐτοῦ διεπομένων νομοθετικῶν πράξεων· ἀνεπίτρεπτον θέσεως νέων κανόνων δικαίου ἀνυρότης ἐπομένως ἄρθρου 6 Ν.Δ. 1104|1949 περὶ ἐξομοιώσεως παραιτήσεως μισθωτῶν μελῶν ὀργανώσεων ἐθνικῆς ἀντιστάσεως πρὸς ἀπαλλύσεις, Α.Π. 75 σ. 405.— Σύμφωνον ἀπὸ 18 Ὀκτωβρίου 1923 μεταξὺ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνίας καὶ Ἑταιριῶν Μεταφορῶν καὶ Σ.Π.Α.Π. περὶ ἀποζημιώσεως ἀποχωρούντων ὑπαλλήλων τῶν ἄλλοτε Σιδηροδρόμων Ἀττικῆς· ἀποδεικτικὸν ἔγγραφον συμβατικοῦ περιεχομένου καὶ ὄχι κανὼν δικαίου ἐκ τῆς μὴ δημοσιεύσεως εἰς Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως, Α.Π. 48 σ. 406.— Χρονικὸν σημεῖον ἀφ' οὗ λαμβάνει νόμιμον ὑπόστασιν ὁ νόμος, ΝΖ σ. 813.— Νόμοι καὶ πραγματικότης, Ἀπόφ. σ. 1033.— Κύρωσις ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας δι' ἀποφάσεως Προέδρου Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας· ἔκδυσις κτήσεις ἰσχύος αὐτοτελοῦς διατάξεως οὐσιαστικοῦ νόμου, Α.Π. 417 σ. 1181, Παρατ. σ. 1181.— Νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις Ν. 28|1944, Βλ. λ. *Ἀποδοχαί* (παράγρ. Β').

Νοσηλευτικὰ Ἱδρύματα. Βλ. λ. *Νοσοκομεῖα.*

Νοσοκομεῖα. Ὑπαγωγὴ εἰς ἀσφάλισιν καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας καὶ συνδεομένου διὰ σχέσεως Ἰδιωτικοῦ Δικαίου προσωπικοῦ δημοσίων νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων ἀνεφάρμοστον ν. 291|1943, Π 1197 σ. 175.— Ἀπόλυσις μισθωτοῦ νοσηλευτικοῦ ἱδρύματος κατ' ἄρθρον 9 Ν. 118|1945· τήρησις τῶν τυπικῶν προϋποθέσεων κύρους καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας· ἀνυπόχρεον προκειμένου περὶ ὑπηρέτου (καὶ ἐργάτου) καταβολῆς ἀποζημιώσεως διὰ τὴν ἀπόλυσιν ἐφ' ὅσον δὲν προβλέπεται ὑπὸ τοῦ Β.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, Π 10637 σ. 274.—Ἔκτασις ἐφαρμογῆς Β.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920· ἀνεφάρμοστον ἐπὶ Νοσηλευτικῶν Ἱδρυμάτων, Π 448 σ. 367.—Ἐπέκτασις Ν. 118|1945 δι' ὑ.ἀ. 20516|1948 εἰς προσωπικὸν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων σανατορίων, νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων κλπ.· ἰσχὺς ὑπ. ἀποφάσεως ὡς νόμου· ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ καινοφανῶν Νοσηλευτικῶν Ἱδρυμάτων· ἀνεφάρμοστον Ν. 291|1943· κατάργησις ἄλλως Ν.291|1943 δι' ὑπ' ἀριθ. 303|1946 πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, Π 803 σ. 314, Π 6598 σ. 739.—Κατάργησις Ν. 291|1943 περὶ προσωπικοῦ Νοσηλευτικῶν Ἱδρυμάτων δι' ὑπ' ἀριθ. 303|1946 πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου· καταγγελία σύμβασις ἐργασίας μισθωτῶν Νοσηλευτικῶν Κοινωφελῶν Ἱδρυμάτων, Π 1348 σ. 316, Π 6598 σ. 739.— Ἐφαρμογὴ Ν. 118|1945 ἐπὶ προσωπικοῦ Φυματιολογικοῦ Ἰνστιτούτου Σισμάνογλου, Π 803 σ. 314, Π 1348 σ. 316, Π 6598 σ. 739.— Τύχη Ν. 291|1943 περὶ μισθωτῶν Κοινωφελῶν Νοσηλευτικῶν Ἱδρυμάτων μετὰ τὸ Ν.Δ. 1255|1949· καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μισθωτῶν Νοσηλευτικῶν Κοινωφελῶν Ἱδρυμάτων, Π 448 σ. 367.—Ἐργασία κατὰ Κυριακὰς προσωπικοῦ νοσοκομείων ἐπιτρεπτή· δικαίωμα ἀμοιβῆς καὶ ὑπολογισμός, Π 4232 σ. 229.— Μισθὸς ὑπηρέτου Νοσηλευτικοῦ Ἱδρύματος, Π 10637 σ. 276.—Ὧραι ἐργασίας προσωπικοῦ Νοσηλευτικῶν Ἱδρυμάτων, Π 10637 σ. 274.

Νοσοκόμοι. Ἐφαρμογὴ συλλογ. συμβάσεως νοσοκόμων· ἀναπροσαρμογὴ ἀποτιμήσεως παροχῶν εἰς εἶδος· ἔννοια συλλ. συμβ. 4|11|1947, Α.Π. 550 σ. 70, πρβλ. Π 6044 σ. 71, Π 3525 σ. 71. Βλ. καὶ λ. *Νοσοκομεῖα.*

Νυκτερινὴ ἐργασία. Πρόσθετος ἀμοιβὴ μισθωτῶν διὰ παροχὴν νυκτερινῆς ἐργασίας· μὴ ἰσχὺς σχετικῆς ὑπ. ἀποφάσεως ἐπὶ ἀρτεργατῶν· νομιμότης ὑ.ἀ. 46734|1448|1950, Π 3867 σ. 122.—Ἀνυρότης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ μὴ ἐφαρμογῆς ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 περὶ ἀμοιβῆς διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν ὡς πρὸς ἀρτεργάτας, Σ.Ε. 2132 σ. 1264.—Ἀνεφάρμοστον ὑ.ἀ. 18310|1946 ἐπὶ σχέσεων προσωπικοῦ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Π 1142 σ. 279.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν παρεχόντων ὑπηρεσίας τῶν εἰς Ἑλλην. Δημόσιον, ἀσχέτως ἂν ἡ συνδέουσα σύμβασις εἶναι δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, Π 11967 σ. 355. Contra: Ἐφαρμογὴ ὑ.ἀ. 18310|1946 ἐπὶ πάντων τῶν μισθωτῶν τῶν συνδεομένων δι' ἐργατικῆς σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου· ἀδιάφορον ποίος ὁ ἐργοδότης, μὴ ἐξαιρουμένου τοῦ Δημοσίου ἢ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Α.Π. 91 - 93 σ. 353.—Ἐφαρμογὴ ὑ.ἀ. 18310|1946 καὶ ἐπὶ ἐργαζομένων εἰς τὴν Υ.Ε.Κ.Α., Α.Π. 91 - 93 σ. 353. — Ἔννοια ὑ.ἀ. 18310|1946· προϋπόθεσις ἡ συνεχὴς ἀπὸ 10 μ.μ. - 6 π.μ. ἐργασία, Π 1578 σ. 323. Contra: Δικαίωμα προσθέτου ἀμοιβῆς διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν καὶ τοῦ ἐργαζομένου κατὰ τὴν νύκτα ὄχι συνεχῶς ἀπὸ 10 μ.μ. μέχρις 6 π.μ., ἀλλὰ καὶ διακεκομμένως, Π 5149 σ. 1219.—Ἐφαρμογὴ μόνον ἐπὶ ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων ἐπιχειρήσεων, Π 11967 σ. 355.— Παροχὴ ἐργασίας εἰς πνευματικὴν ὑπηρεσίαν Ὑπουργείου Ἀνοικοδομήσεως· σύμβασις ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου· ἀνεφάρμοστον ὑ.ἀ. 18310|1946, Π 11967 σ. 355.—Ἀνεφάρμοστον ὑ.ἀ. 18310|1946 ἐπὶ ἀσχολουμένων ἀποκλειστικῶς εἰς νυκτερινὴν ἐργασίαν, ἐφ' ὅσον διὰ τὸν καθορισμὸν ἀποδοχῶν αὐτῶν προφανῶς ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν τὸ εἶδος καὶ ὁ χρόνος παρεχομένης ἐργασίας, Α.Π. 160 σ. 504.—Ἀνεφάρμοστον ὑ.ἀ. 18310|1946 ἐπὶ νυκτοφύλακος τῶν ἐν Πάτραις Ἀποθηκῶν Ὑπηρεσίας Ἀνοικοδομήσεως, Νμλγ. σ. 1117.—Ὑπολογισμὸς προσθέτου ἀμοιβῆς διὰ παροχὴν νυκτερινῆς ἐργασίας μόνον ἐπὶ τοῦ εἰς χρήμα νομίμου μισθοῦ καὶ ὄχι ἐπὶ τοῦ ἀντιτίμου τροφῆς καὶ κατοικίας, Π 5149 σ. 1219.—Διοικητικὸς καθορισμὸς μισθῶν· προσαύξησις μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ νύκτας· κῦρος διατάξεως ὑ.ἀ. 25825|1951 περὶ μὴ συμψηφισμοῦ πρὸς τυχὸν ἀνωτέρας τῶν ἐλαχίστων ὁρίων ἀπολαβὰς, Σ.Ε. 1321 σ. 751, πρβλ. Παρατ. σ. 891.—Ἡ πρόσθετος ἀμοιβὴ νυκτερινῆς ἐργασίας, ΝΖ σ. 891.

Νυκτοθυρωρός. Βλ. λ. *Ξενοδοχεῖα.*

Νυκτοφύλακες. Ἡ πρόσθετος ἀμοιβὴ νυκτερινῆς ἐργασίας, ΝΖ σ. 891.—Ἀποθηκῶν Ὑπηρεσίας Ἀνοικοδομήσεως ἐν Πάτραις· ἀνεφάρμοστον ὑ.ἀ. 18310|1946 καὶ 8900|1946, Νμλγ.

σ. 1117.— Υ.Ε.Κ.Λ.· διορισμός ὑπὸ Διευθυντοῦ καθ' ὑπέρβασιν τῆς πρὸς αὐτὸν ἐξουσιοδοτήσεως· ἀκύρωσις συμβάσεως ἐργασίας, Νμλγ. σ. 1119.— Βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, ΝΖ σ. 1150.

Ξ

Ξενοδοχεῖα. Νυκτοθυρωρὸς ξενοδοχείου ὑπνου ὑπάγεται εἰς ἀσφάλισιν Ταμείου Ἀνεργίας· ἐφαρμογὴ Ν. 118|1945, Π 4376 σ. 1044.

Ξυλουργοί. Δικαίωμα εἰδικοῦ ἐπιδόματος διὰ φθορὰν ἐργαλείων, ἀνεξαρτήτως ποῖος εἶναι ὁ ἐργοδότης, φυσικὸν ἢ Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου· ἰσχὺς σχετικῆς ὑ.ἀ. καὶ μετὰ τὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας, Π 9238 σ. 115, Σημ. σ. 116.— Τὸ ἐπίδομα φθορᾶς ἐργαλείων ξυλουργῶν, ἐπιπλοποιῶν καὶ βαρελοποιῶν, ΝΖ σ. 136.— Χαρακτηρισμὸς σχέσεως ξυλουργοῦ προσληφθέντος ὑπὸ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου κατὰ Ν. 515|1945 ὡς ἰδιωτικοῦ δικαίου· διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ', Π 9238 σ. 115.

Ο

Ὀδηγοί. Βλ. λ. *Αὐτοκίνητα, Ταμεῖα.*

Ο.Δι.Σ.Υ. Προσωπικὸν Κρατικοῦ Ὀργανισμοῦ Διαχειρίσεως Πλεονάζοντος Συμμαχικοῦ Ὑλικοῦ· ἐξαίρεσις διὰ Ν.Δ. 183|1946 ὑπαγωγῆς εἰς Ν. 118|1945· διατήρησις ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ Ν.Δ. 1255|1949, Α.Π. 197 σ. 579.— Προσωπικόν· ἀσφάλισις Ι.Κ.Α., Ἐγκ. σ. 1014.

Ὁδοιπορικά. Ἀποζημίωσις λόγῳ ὁδοιπορικῶν εἰς ὑπαλλήλους ἀπασχολουμένους εἰς τὴν διεκπεραίωσιν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων, Σ.Ε. 1024 σ. 1183.

Οἰκιακοὶ ὑπηρέται. Ἡ θέσις τοῦ οἰκιακοῦ ὑπηρέτου ἐν τῇ ἐργατικῇ νομοθεσίᾳ, ΝΖ σ. 439.— Οἰκόσιτοι ὑπηρέται· ἀσφάλισις Ι.Κ.Α. ΝΖ σ. 663.— Σύμβασις ἐργασίας οἰκιακοῦ ὑπηρέτου μετὰ Α.Ν. 1846|1951, ΝΖ σ. 781.

Οἰκογένεια. Βλ. καὶ λ. *Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις.* Δικαίωμα ἐπιδομάτων μισθοῦ κληρωτῶν· ἔννοια συντηρήσεως οἰκογενείας· δὲν ἀπαιτεῖται συντήρησις συζύγου μετὰ τὴν στράτευσιν γυναικὸς μετὰ τοῦ στρατευθέντος, Π 167 σ. 796.—Ὑπαγωγὴ εἰς ἄρθρ. 5 Ν. 2112 τῆς ἰδίας ἀσθενείας τοῦ μισθωτοῦ καὶ οὐχὶ τῶν οἰκείων του, Π 2475 σ. 558.

Οἰκογενειακὰ βάρη. Παράλειψις στοιχείου οἰκογενειακῶν βαρῶν μισθωτοῦ ἐν ἀναγγελίᾳ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατὰ Ν. 118|1945· συνέπειαι, Π 8351 σ. 920, Π. 7841 σ. 1041.— Φαρμακοποιῶν ἐπιστημόνων καὶ μισθός, Π 1426 σ. 863.

Οἰκογενειακὰ ἐπιδόματα. Βλ. λ. *Ἐπιδόματα.*

Οἰκοδομικαὶ ἐργασίαι. Ἡ σύμβασις ἐργασίας ἐργατῶν οἰκοδομῶν, ΝΖ σ. 975.

Οἰκόσιτοι ὑπηρέται. Βλ. λ. *Οἰκιακοὶ ὑπηρέται.*

Ὀκτάωρον. Βλ. λ. *Ὑπερωρίαι, Ὧραι ἐργασίας.*

Ὁμολογία. Οὐ τεκμήριον ὁμολογίας ἐξ ἐνημοδικίας ἐφεσιβλήτου ἐν δίκῃ Ν. 3514, Π 4387 σ. 1051.

Ὀργανισμοὶ - Ὀργανώσεις. Βλ. λ. *Νομικὰ Πρόσωπα* καὶ τὰ κατ' ἰδίαν Νομικὰ Πρόσωπα καὶ Ὀργανισμοὺς εἰς τὰς οἰκείας λέξεις.— Ναυτολόγησις ναυτικοῦ μὴ ἐγγεγραμμένου ὡς μέλους Ναυτικῆς Ὀργανώσεως, Γν. Σ. σ. 871.—Ἐθελοντικαὶ Ἀμερικανικαὶ Ὀργανώσεις· μισθωτοί· ἀσφάλισις Ι.Κ.Α., Ἐγκ. σ. 1014.

Ὀργανώσεις Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως. Βλ. λ. *Ἀντίστασις Ἐθνική.*

Ὅριον ἡλικίας. Βλ. λ. *Ἡλικία.*

Ὅρκος. Ἐπαγωγὴ ὅρκου κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ'· ἐπαγωγὴ δι' ἐξωδίκου δηλώσεως· συνέπειαι μὴ δόσεως Α.Π. 17 σ. 203.—Ἐπαγωγὴ ἐπὶ ἀπαραδέκτων καὶ νόμῳ ἀβασίμων ἰσχυρισμῶν, Π 10637 σ. 274.— Μὴ ἐπιβολὴ ὅρκου περὶ μὴ νομίμων ἰσχυρισμοῦ, Π 8351 σ. 920.—Ἐλευθέρα ἐκτίμησις τοῦ δοθέντος δικαστικοῦ ὅρκου καὶ τῆς παραλείψεως τῆς δόσεως αὐτοῦ· ἐν διαδικασίᾳ Ν. ΓΨΟΔ'· δύσις ἀναπληρωματικοῦ ὅρκου τροποποιημένου· συνεκτίμησις ἐλευθέρως μετὰ τῶν ἀποδείξεων, Π 6189 σ. 426.

Ο.Τ.Ε. Βλ. λ. *Τηλεπικοινωνίαι.*

Π

Παλαιοὶ πολεμισταί. Διαδικασία καὶ λόγοι ἀπολύσεως, Α.Π. 557 σ. 23.— Περιορισμὸς ἀποζημιώσεως τῶν ἀπολυομένων ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν ὑποχρεωτικῶς ἢ οἰκειοθελῶς προσληφθέντων εἰς μόνην τὴν ἁπλῆν ἀποζημίωσιν, Ν. 2112· κατάργησις διπλασίας ἀποζημιώσεως Ν. 2112, καθοριζομένης διὰ Ν. 5562, Α.Π. 557 σ. 23.—Ἐπιτρεπτὴ ἡ θέσις εἰς διαθεσιμότητα καὶ παλαιῶν πολεμιστῶν, Εἰσαγ. σ. 172.— Παραίτησις ἀπὸ ἀξιώσεων· κῦρος, ΝΖ σ. 197.— Κρίσις δικαστηρίου οὐσίας περὶ ἐξαιρέσεως ἀπολύσεως ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν μονιμοποιηθέντων κατὰ νομοθεσίαν περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν· ἀναίρεσις διὰ λόγον μόνον καταργήσεως εἰδικῶν διατάξεων δι' Α.Ν. 813|1948· στηρίξεις διατακτικοῦ ἀποφάσεως ἐκ τῆς ἐπαλλήλου αἰτιολογίας, Α.Π. 597 σ. 321.— Κατάργησις φόρων ἐπὶ κυκλοφορίας ἀγαθῶν διὰ Α.Ν. 813|1948· ὑπαγωγὴ εἰς αὐτοδικαίαν ἀπόλυσιν προσωπικοῦ καὶ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, Σ.Ε. 1810—1811 σ. 821.—Ἀνεπίτρεπτος ἐκ τοῦ Νόμου ὁ ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τῶν Συμβουλίων τοῦ Α.Ν. 28|31 Ὀκτωβρίου 1935 διορισμὸς ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν εἰς Ὑποκατάστημα ἐπιχειρήσεως· διορισμὸς μόνον παρὰ τῇ εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ Συμβουλίου ἐπιχειρήσει, Α.Π. 142 σ. 564.—Ἔννοια διατάξεως ἄρθρ. 4 Α.Ν. 244|1936 περὶ ὑποχρεωτικῶν ἀποφάσεων Συμβουλίων ἐκδοθεισῶν πρὸ αὐτοῦ, Α.Π. 142 σ. 564.— Μισθοδοσία ἐφέδρων παλ. πολεμιστῶν κατ' Α.Ν. 244|1936, Α.Π. 194 σ. 613.—Συμπλήρωσις ὁρίου ἡλικίας διὰ κανονισμοῦ· οὐκ ἀπόλυσις, ἀλλὰ λόγος λήξεως χρόνου συμβάσεως καὶ αὐτοδικαία λύσις μισθώσεως ὑπηρεσιῶν· δὲν ἀπαιτεῖται ἐπομένως ἀπόφασις Ἐπιτροπῆς Προστασίας Ἐφέδρων Παλαιῶν Πολεμιστῶν, Σ.Ε. 794 σ. 982.— Δικαιοδοσία Πρωτοδικειακῶν Ἐπιτροπῶν Παλαιῶν Πολεμιστῶν· περιορισμὸς μόνον εἰς κρίσιν περὶ ὑπάρξεως νομίμων λόγου ἀπολύσεως· ἔλλειψις δικαιοδοσίας εἰς καθορισμὸν καταβλητέων εἰς τὸν μισθωτὸν ἀποδοχῶν ἢ συμψηφισμοῦ αὐτῶν, Σ.Ε. 814 σ. 933.— Σύνθεσις Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς Προστασίας Ἐφέδρων Παλ. Πολεμιστῶν.

συμμετοχή άρμοδίου άντικροσώπου έργοδοτών, άναλόγως τοῦ άπολύσαντος έργοδότου· δι' Αὐτόνομον Σταφ. Όργανισμόν συμμετοχή έκπροσώπων τάξεως έμπόρων, Σ.Ε. 1374 σ. 1271.— Έφαρμογή τριμήνου άποκλειστικής προθεσμίας διά προσβολήν άπολύσεως, ΝΖ σ. 1259.

Πανεπιστήμιον. Άνυπόχρεον καταβολής τεχνικοῦ έπιδόματος χημικῶν θεσπισθέντος δι' ὑ.ά. 27578|1946, Π 1691 σ. 74.

Παράβασις. Συλλογικής συμβάσεως. Βλ. λ. *Συλλογικαί συμβάσεις*.

Παράβολον. Έφέσεως δέν άπαιτεῖται έπί διαφορῶν Ν. 3014, Π 51 σ. 809.— Έφέσεως· άπαλλαγή Άγροτ. Τραπέζης, Π 2782 σ. 626.— Έρημοδικία έκκαλοῦντος έν διαδικασίᾳ Ν. ΓΦΟΔ· προηγουμένη καταβολή παρ' αὐτοῦ έν προσδοκίᾳ ἄνω δίκης παραβόλου έφέσεως· ὑποχρεωτική οὐσιαστική ἔρευνα ὑπό Έφετείου, Π 432 σ. 812.

Παραγραφή. Άξιώσεων προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ. έκ δευτερευουσῶν άπολαυῶν, ΝΖ σ. 476.—Μισθῶν ὑπαλλήλων Σ.Ε.Κ., ΝΖ σ. 530.— Άγωγῶν περί πληρωμῆς μισθοῦ ναυτικῶν κατ' ἄρθρον 512 Έμπ. νόμου ἔκτασις ἐφαρμογῆς· ἀναστολή ἐκ τοῦ δικαιοστασίου· ἀναφορά Ν. 625|1948 εἰς ἀναστολήν νομίμων καί δικαστικῶν προθεσμιῶν καί ὄχι παραγραφῶν, Π 498 σ. 756, Π 1611 σ. 870.— Άξιώσεων παροχῶν ἐκ τοῦ Ι.Κ.Α., Γν. νμθ. σ. 1072.— Άποδοχῶν πληρωμάτων έπιτάκτων πλοίων Γν. Σ. σ. 1184.—Μισθοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου, Α.Π. 410 σ. 1208.—Άνάλογος ἐφαρμογή τῶν περί παραγραφῆς διατάξεων τοῦ Α.Κ. ἐπί ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς κατ' ἄρθρ. 3 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946· ἀναστολή ἐξ ἀνωτέρας βίας, Π 123 σ. 1002.—Άνεφαρμοστον τῶν περί παραγραφῆς ἐν ἐπιδικίᾳ διατάξεων Άστικοῦ Κώδικος ἐπί ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἄρθρ. 3 Ν.Δ. 8.5.1946, Α.Π. 223 σ. 738, ΝΖ σ. 1260. — Άσκησις ἐμπροθέσμως ἀγωγῆς περί ἀκύρου ἀπολύσεως· ὑπαγωγή περαιτέρω ἀξιώσεων μισθωτοῦ εἰς συνήθη παραγραφήν, Π 3757 σ. 1049, Α.Π. 223 σ. 738, ΝΖ σ. 1260. —Άπαγόρευσις ἀδικαιολογήτου ἀπολύσεως ἀναπήρων· διακοπή ἀποσβεστικῆς προθεσμίας κατ' ἀνάλογον ἐφαρμογήν τῶν περί παραγραφῆς διατάξεων Άστικοῦ Κώδικος ἐκ τῆς ὑποβολῆς ἐνώπιον Διοικητικοῦ Δικαστηρίου τῆς περί τήν ἀξίωσιν διαφορᾶς διακοπή οὕτω ἐκ προσφυγῆς εἰς τό Σ.Ε., Α.Π. 633 σ. 916.— Παραγραφή ἀδικήματος κατά Ν. 1629|1951 καί τύχη ἀποζημιώσεως Ν. 2112 τοῦ λόγῳ τοῦ ἀδικήματος ἀπολυθέντος· οὐσιαστική ἔρευνα πολιτικοῦ δικαστηρίου περί διαπράξεως ἢ μή τοῦ ἀδικήματος, Π 2093 σ. 531.

Παραίτησις. Άπό δικαιώματος σιωπηρά· ὅροι· ἐν ἀμφιβολίᾳ στενή ἑρμηνεία· μή συναγωγή παραιτήσεως ἀπό δικαιώματος προσβολῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου ἐκ τῆς ἐπιδοτήσεως ἀπό Ταμεῖον Άνεργίας ἢ τῆς ἀλλαχοῦ παροχῆς ἐργασίας, Π 1061 σ. 59.— Ναύτου ἡ κληρονόμων ἀπό ἀξιώσεων· ἀκυρότης, Π 9241 σ. 177, Π 6501 σ. 934, Π 8849 σ. 936.— Τό κῦρος τῆς παραιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἀπό τῶν ἀξιώσεών του, ΝΖ σ. 193.— Άκυρότης παραιτήσεως μισθωτοῦ ἀπό δικαιωμάτων του, Π 4374 σ. 268, Π 1115 σ. 327.— Δικαίωμα κάνετε τοῦ μισθωτοῦ παραιτήσεως τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας καί ἀποδοχῆς αὐτῆς ὡς ἐγκύρου διά τήν ἀποζημίωσιν Ν. 2112, Π 1781 σ. 319.— Άνίσχυρον παραιτήσεως ἀπό δικαιώματος μισθοῦ ἐκ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως· ἐνυπάρχων φόβος μισθωτοῦ διά καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ἐν μή ἀποδοχῇ παραμονῆς μέ ἠλαττωμένον μισθόν, Π 1115 σ. 327. —Άκυρότης ἐπιβλαβῶν εἰς μισθωτόν συμβάσεων κατ' ἄρθρ. 11 Α.Ν. 547|1937· ἀκυρότης καί παραιτήσεως μισθωτῶν ἀπό δικαιωμάτων ἐκ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας· ἀδιάφορος παραιτήσεως κατά τήν διάρκειαν ἐργασιακοῦ δεσμοῦ ἢ μετά τήν λύσιν αὐτοῦ· ἀκοπός ἀπαγορεύσεως, Π 10 σ. 456.—Άποδέσμευσις δικαιώματος· ὅροι· δέν ἀρκεῖ μόνη ἡ πάροδος χρόνου· ἀπαιτεῖται καί συνδρομή εἰδικῶν συνθηκῶν πρός δικαιολογίαν τῆς ἐκπτώσεως ἐκ τοῦ δικαιώματος, Π 1115 σ. 327.—Ἰσχυρισμός ἐργοδότου περί παραιτήσεως δικαιώματος προσβολῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου δι' εἰσπράξεως ἀποζημιώσεως Ν. 2112 ἀνέλεγκτος ὑπό Άρείου Πάγου ὡς ἀναγόμενος εἰς ἐκτίμησιν πραγμάτων, Α.Π. 396 σ. 1163.—Άπώλεια δικαιώματος καί διά παραιτήσεως· δυνατή ρητή ἢ σιωπηρά παραίτησις· οὐ συναγωγή παραιτήσεως προσβολῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου ἐκ μόνης εἰσπράξεως ἀποζημιώσεως Ν. 2112, Π 6408 σ. 1211, Π 9431 σ. 1243.— Συναγωγή παραιτήσεως ὁσάκις πρός τῇ εἰσπράξει ἀποζημιώσεως Ν. 2112 συνυπάρχει καί δήλωσις μισθωτοῦ περί θεωρήσεως τῆς συμβάσεως ὡς λυθείσης καί μή διατηρήσεως οὐσιωδῶς κατά ἐργοδότου ἀπαιτήσεως, Π 6408 σ. 1211.— Άδικαιολόγητος καθυστέρησις ἀποδοχῶν μισθωτοῦ δι' ἐξαναγκασμόν πρός παραίτησιν· μονομερής βλαπτική μεταβολή ὅρων συμβάσεως, Α.Π. 89 σ. 358.— Παραιτήσεις μισθωτῶν μελῶν ὀργανώσεων ἐθνικῆς ἀντιστάσεως· ἀκυρότης ἄρθρ. 6 Ν.Δ. 1104|1929 περί ἐξομοιώσεως παραιτήσεων τούτων πρός ἀπολύσεις, Α.Π. 75 σ. 405.— Παραίτησις μισθωτοῦ ἐν ἀποχῇ ἐκ τῆς ἐργασίας· ἄρθρ. 5 Ν. 2112. Βλ. λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. Ε').— Παροχή ὑπηρεσιῶν εἰς ἄλλον ἐργοδότην ἐπί μακρόν χρόνον· ἐκτίμησις ὡς σιωπηρᾶς παραιτήσεως ἀπό θέσεως· ἐφαρμογή ἄλλως θεσμοῦ ἀποδυναμώσεως - ἀτονίας τοῦ δικαιώματος, Π 3757 σ. 1049.— Άν οἱ ἀποζημιώσεις δι' ἀπόλυσιν κατά τάς ὑπ' ἀριθ. 955 καί 976|1947 πράξεις Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου χορηγῶνται καί εἰς τούς παραιτουμένους, Γν. Σ. σ. 758.

Παρακατάθεσις. Βλ. λ. *Δημόσια κατάθεσις*.

Παράλειψις. Στοιχείων ἀναγγελίας ἀπολύσεως καί σφάλματα· συνέπειαι. Βλ. λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. Β').

Παραπομπή. Εἰς ἁρμόδιον δικαστήριον, Π 12 σ. 427, Π 58 σ. 1003, Π 432 σ. 812.

Παράτασις. Χρόνου ἰσχύος ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, Σ.Ε. 88 σ. 351.

Παραχώρησις. Ἐξαίρεσις ὑπαγωγῆς εἰς Ν. 118|

1945 ἐπιχειρήσεων διεξαγομένων ὑπὸ συνδεομένων μετὰ τοῦ Κράτους ἢ Δήμων διὰ συμβάσεων παραχωρήσεως· ὑπαγωγὴ εἰς ἔννοιαν αὐτῶν καὶ ἐπιταχθείσης ὑπὸ Κράτους ἐπιχειρήσεως· ἀνυπόχρεον καταβολῆς εἰσφορῶν πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, ΑΠ 18 σ. 271.

Παρέκτασις. Βλ. λ. *Ἀρμοδιότης, Προθεσμία.* —Ἀρμοδιότητος κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΦΟΔ', Νμλγ. σ. 1121.— Προθεσμίας κλητεύσεως εἰς δίκας κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν· ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 195 Πολ. Δικ., Π 10162 σ. 1273.

Παρέμβασις. Ἐν δίκῃ περὶ ἀκυρώσεως ἀποφάσεως γενικῆς συνελεύσεως, Π 422 σ. 236. —Ἐπιτρεπτὴ καὶ κατὰ τὴν διαδικασίαν Ν. ΓΦΟΔ' παρέμβασις τρίτου εἰς δίκην προϋποθέσεις, Π 765 σ. 236, Νμλγ. σ. 1112.

Πάρεργον. Πάρεργος ἀπασχόλησις μισθωτοῦ εἰς ἐπιχείρησιν πρὸς αὔξησιν οἰκονομικῶν του πόρων· ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, Π 2083 σ. 149.— Διάκρισις παροχῆς ἐργασίας κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἀπὸ ἐργασίας ἐπ' εὐκαιρίᾳ, Α.Π. 163 σ. 635.

Παροιμίαι. Μίσθωσις ὑπηρεσιῶν κατὰ λαϊκὰς παροιμίας, Μελ. σ. 1082.

Παροχαὶ εἰς εἶδος. Βλ. λ. *Ἀποδοχαί* (παράγρ. Α').

Πειθαρχία. Θεώρησις ὑπὸ ὀργανισμοῦ Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς ἀπεργίας ὡς πειθαρχικοῦ παραπτώματος· μὴ ἰσχὺς ἤδη διατάξεως· ἀναγνώρισις ἀπεργίας ὡς δικαιώματος, Π 1764 σ. 629.— Πειθαρχικαὶ ποιναὶ καὶ δικαστικὸς ἔλεγχος· ἐπιβολὴ πειθαρχικῆς ποινῆς εἰς εἰσπράκτορα λεωφορείου ὑπὸ διαχειριστοῦ Κοινοῦ Ταμείου· ἀνεπίτρεπτον οὐσιαστικοῦ ἐλέγχου ὑπὸ δικαστηρίων, Π 164 σ. 688.—Ἐπιβολὴ πειθαρχικῆς ποινῆς ὑπὸ διαχειριστοῦ Κοινοῦ Ταμείου πρὸς εἰσπράκτορα ἄνευ κλήσεως πρὸς ἀπολογίαν· συνέπεια, Νμλγ. σ. 1118.— Ἠλεκτροτεχνίται· ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 μετ' ἀπόλυσιν διὰ πειθαρχικὸν παράπτωμα κατὰ Κανονισμὸν ἐπιχειρήσεων Α.Ν 343|1945, Α.Π. 275 σ. 787.—Ἡ ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας ὡς πειθαρχικὸν παράπτωμα, ΝΖ σ. 1034.— Πειθαρχικὴ ποινὴ προσωρινῆς ἀπολύσεως· μὴ ὑποβολὴ εἰς συσταλικὸν τύπον τῆς κατ' Α.Ν. 972|1937 δημοσιεύσεως πράξεων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Α.Π. 379 σ. 1107.— Μὴ συμμόρφωσις ὑπαλλήλου Ἀγροτικῆς Τραπέζης εἰς διαταγὴν περὶ μεταθέσεως· συνέπειαι, Π 1482 σ. 309, Π 2782 σ. 696, Π 8436 σ. 1046, Π 1672 σ. 1047, Παρατ. σ. 1034, Π 3070 σ. 1242.

Περιορισμὸς ἐργασιῶν. Βλ. καὶ λ. *Διαθεσιμότης.* Μείωσις ἐργασιῶν καὶ ἀπόλυσις μισθωτοῦ· οὐ κατάχρησις δικαιώματος, Π 2743 σ. 57, Π 3395 σ. 552, Π 497 σ. 1060.— Ὑπ. ἀπόφ. 3601|1946 περὶ μειωμένου μισθοῦ οὐδόλως ἢ ἐν μέρει ἀπασχολουμένων μισθωτῶν λόγῳ ἐλλείψεως ἢ περιορισμοῦ ἐργασιῶν· ἰσχὺς κατὰ ἰσότητα τῆς ὑ.ἀ. καὶ μετὰ τὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας, Α.Π. 607 σ. 114.

Περιουσιακαὶ σχέσεις. Ἐργοδότου· μεταβολὴ τούτου· δικαίωμα ἀποζημιώσεως μισθωτοῦ μετὰ λύσιν συμβάσεως κατ' ἄρθρον 674 Α. Κ., Π 397 σ. 633.

Πετρελαιοειδῶν ἑταιρίαι. Βλ. λ. *Κοινωφελεῖς ἐπιχειρήσεις, Ταμεῖα.*

Πηγαί. Ἡ κοινωνικὴ σημασία τῶν πηγῶν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ΝΖ σ. 905.

Πιστοποιητικά. Βλ. λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. Θ'). *Προϋπηρεσία*

Πλάνη. Περὶ τὸν χαρακτηρισμὸν μισθωτοῦ ὡς ὑπαλλήλου καὶ κῦρος ἀπολύσεως, Π 9843 σ. 57.— Περὶ τὸν συνυπολογισμὸν καὶ τῆς ἀναλογίας παροχῶν πρὸς μισθωτοὺς ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἑορτῶν· εἰς ἀποζημίωσιν ἐν ἀπολύσει· ἀσύγγνωστος, Π. 46 σ. 166.

Πλαστότης. Προσβολὴ ἐγγράφου ὡς πλαστοῦ καὶ ἐλευθερία δικαστοῦ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν, Π 50 σ. 74.

Πλεονάζον προσωπικόν. Ἀπόλυσις μισθωτοῦ Υ.Ε.Κ.Α. ὡς πλεονάζοντος κατ' Α.Ν. 1422|1950· θεώρησις ὡς σπουδαίου λόγου ἄρθρ. 672 Α.Κ. πρὸς καταγγελίαν συμβάσεως πρὸ λήξεως χρόνου αὐτῆς, Π 3708 σ. 18.

Πληρεξούσιοι. Βλ. λ. *Δικηγόροι.*

Πληροφορίαι. Ἐκμισθωτοῦ ἐργασίας πρὸς μισθωτὴν περὶ τῆς ἀνατεθείσης ἐργασίας, Μελ. σ. δ.

Πληρώματα πλοίων. Βλ. λ. *Ναυτικοί, Πλοῖον.*

Πλοῖον. Βλ. λ. *Ναυτικοί.* Πώλησις ἀτμοπλοίου ὑπὸ ἀρχικοῦ κυρίου του, ὀφείλοντος εἰς ἐργαζομένους μισθούς· εὐθύνη εἰς ὁλόκληρον τοῦ ἀγοραστοῦ κατ' ἄρθρ. 479 Ἀστικοῦ Κώδικος· ἔννοια διατάξεως, Π 424 σ. 757.—Ἐκπροσώπησις συμπλοιοκτησίας ὑπὸ διαχειριστοῦ πλοίου κατ' ἄρθρ. 293 Ἐμπ. Νόμου· ἐξακολούθησις τῆς δράσεως διαχειριστοῦ καὶ μετὰ τὴν λύσιν τῆς συμπλοιοκτησίας μέχρι πέρατος τῆς ἐκκαθαρίσεως τῶν περιουσιακῶν στοιχείων συμπλοιοκτησίας, Π 7922 σ. 935.— Πρόοληψις ἀσυρματιστοῦ εἰς ἐπιβατηγὰ μηχανοκίνητα πλοῖα, Γν. Σ. σ.1184.— Παραγραφὴ ἀποδοχῶν πληρωμάτων ἐπιτακτῶν πλοίων, Γν. Σ. σ. 1184.

Πλουτισμός. Βλ. λ. *Ἀδικαιολόγητος πλουτισμός.*

Ποινή. Πειθαρχική. Βλ. λ. *Πειθαρχία.*—Παράλειψις διατυπώσεων Ν. 118 ἐν καταγγελίᾳ συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου ποινικαὶ κυρώσεις καὶ αὐχὶ ἀκυρότης, Π 3708 σ. 18, Π 128 σ. 454, ΝΖ σ. 441, Π 2564 σ. 462, Π 3925 σ. 984.— Ποινικοὶ κυρώσεις διὰ μὴ ἐμπρόθεσμον καταβολὴν ἀποδοχῶν, Ἐφ. Γνμδ. σ. 152. Βλ. λ. *Ἀποδοχαί* (παράγρ. Δ').— Ποιναὶ διὰ παράβασιν συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, Π 61 σ. 810. Βλ. λ. *Συλλογικαὶ συμβάσεις.*—Ἀπόλυσις μισθωτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν· ἀπαλλαγή· συνέπειαι· ἔννοια ἀπαλλαγῆς. Βλ. λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. Β'), *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. Ε').—Ἀπαγόρευσις ἀπασχολήσεως ἀνασφαλίστων μυλεργατῶν· ποινικαὶ κυρώσεις κατὰ παραβατῶν ἐργοδοτῶν ἐκ τοῦ Α.Ν. 2018|1939, Α.Π. 363 σ. 1221.—Ἡ ποινικὴ εὐθύνη τῶν μισθωτῶν τῶν Σ.Ε.Κ., ΝΖ σ. 475.

Ποινικὴ ῥήτρα. Πολλαπλασία ἀποζημιώσεως Ν. 2112 ἐν παραβάσει συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας· χαρακτὴρ ὡς ποινικῆς ῥήτρας, Π 61 σ. 810.

Πολεμικὸν ἐπίδομα. Βλ. λ. *Ναυτικοί.*

Πολεμισταί. Βλ. λ. *'Ανάπηροι, Νεοπολεμισταί, Παλαιοί πολεμισταί, Στράτευσις.*

Πολυετής ὑπηρεσία. Προσαύξησις λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας· συνυπολογισμός δι' ἀμοιβὴν ἐκ παροχῆς ἐργασίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια. Α.Π. 195 σ. 557.

Πολυκατοικίαι. Βλ. λ. *Θυρωροί.*

Ποσοστά. Ἔννοια ὑπουργικῶν ἀποφάσεων περὶ μὴ παροχῆς 13ου μισθοῦ εἰς ἐπὶ ποσοστοῖς ἀμειβομένους· διάκρισις ἀπὸ ἀμειβομένων κατὰ μονάδα ἐργασίας. Π 1061 σ. 53.— Οἱ ἐπὶ ποσοστοῖς ὑπάλληλοι, Ἐπιστ. σ. 96.—Ἀμειβόμενοι διὰ ποσοστῶν καὶ αὐξήσεις μισθῶν, Ἔγκ. σ. 134.—Ἀποζημιώσεις μισθωτῶν ἐπὶ ποσοστοῖς δι' ἀπάλυσιν, Π 460 σ. 277, Εἰσαγ. σ. 277. Π 3003 σ. 681.— Προσδιορισμὸς ἀμοιβῆς εἰς ποσοστὰ· ἀδιάφορον διὰ τὴν φύσιν τῆς σχέσεως ὡς συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας. Π 390 σ. 366.—Ἀποδοχαὶ τεχνιτῶν καὶ βοηθῶν ἐργαζομένων εἰς τὰ κουρεῖα καὶ κομμωτήρια Ἀθηνῶν καὶ Προαστείων· σύστημα ἀμοιβῆς διὰ ποσοστῶν ἢ φιλοδωρημάτων· ἔννοια συστήματος μικτῆς ἀμοιβῆς. Σ.Ε. 1107 σ. 843.

Πρακτικά. Μνεῖα Νομικῶν Προσώπων· ἀρκεῖ ἀναγραφὴ μόνης ἐπωνυμίας ἄνευ προσδιορισμοῦ καὶ φυσικῶν προσώπων ἐκπροσωπούντων ταῦτα. Α.Π 94 σ. 421.

Προαγωγή. Βλ. καὶ λ. *Νεοπολεμισταί.* Προσβολὴ παραλείψεως προαγωγῆς μισθωτοῦ διὰ κατοχρησιν δικαιώματος, Α.Π. 614 σ. 174.—Ἔναρξις μισθοῦ διοριζομένων καὶ προαγομένων ὑπαλλήλων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Γν. Σ. σ. 1066.

Προδικασία. Αὐτεπάγγελτος ἐξέτασις ἐλλείψεως, Α.Π. 165—169 σ. 502.

Πρόεδρος. Ἀμοιδιότης Προέδρου ἐπὶ ἀντιρρήσεων κατὰ διοικητικῆς ἐκτελέσεως, Π 18769 σ. 176.— Παραπομπὴ ἐφέσεως εἰς Πρωτοδικεῖον ὑπὸ Προέδρου λόγῳ ἀναρμοδιότητός του· προδικασία εἰσαγωγῆς ὑποθέσεως ἐνώπιον δικαστηρίου, Π 432 σ. 812 — Εἰδικὴ καὶ ἀποκλειστικὴ διαδικασία Προέδρου Πρωτοδικῶν, κατ' ἄρθρ. 684 ἐπ. Πολιτ. Δικονομίας, δι' ἀποβολὴν μισθωτοῦ ἐξ ἀστικοῦ ἀκινήτου, παρεχωρημένου κατὰ τὴν σύμβασιν ἐργασίας, μετὰ λύσιν αὐτῆς· διεδικασμένον ἐκ προεδρικῆς ἀποφάσεως, Π 4143 σ. 994. Βλ. καὶ λ. *Θυρωροί, Στράτευσις* (παράγρ. Ζ').

Προθεσμία. Συμβάσεις ἐργασίας ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου Βλ. λ. *Ἐργασίας σύμβασις.*—Ὑπολογισμὸς μηνὸς κατ' Ἀστ. Κώδικα, Π 3089 σ. 163.—Ἀναιρετικὴ προθεσμία ἀγωγῆς Ν. 1101|1949· ἀναστολὴ ἐκ λόγων ἀνωτέρας βίας, Π 89 σ. 226.— Προθεσμία ἐφέσεως κατ' εἰρηνοδικειακῆς ἀποφάσεως κατὰ Ν. 3514· ἀναστολὴ κατὰ διάστημα δικαστικῶν διακοπῶν ἐπὶ δικῶν κατὰ Δημοσίου, Π 89 σ. 226.— Δημοσίου· ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ Σ.Ε.Κ., ΝΖ σ. 475.—Ἀκυρότης ἄρθρ. 8 Ν.Δ. 1104|1949 περὶ παρατάσεως προθεσμίας προσβολῆς ἀπολύσεως μισθωτῶν μελῶν Ἐθνικῶν Ὀργανώσεων ἐσωτερικῆς ἀντιστάσεως κατὰ κατοχὴν χώρας, Α.Π. 188 σ. 625 — Ἔννοια Ν. 625|1948· περιλαμβάνει μόνον τὰς νομίμους δικαστικὰς καὶ συμβατικὰς προθεσμίας καὶ ὄχι τὰς παραγραφάς, Π 1611 σ. 870.— Κλητεύσεως Αὐτονόμου Σταφ. Ὀργανισμοῦ, Νμλγ σ. 1121.— Προθεσμία ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ κηρύξεως ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας ὡς ἐκτελεστῆς· οὐχὶ ἀνατρεπτική· συνέπειαι ὑπερβάσεως, Σ.Ε. 1861 σ. 1215.— Χρονικὸς περιορισμὸς διαθεσιμότητος μισθωτῶν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 1181 1945· ἔκτασις ἐφαρμογῆς, Π 97 σ. 1231.—Ἀναιρετικὴ προθεσμία ὑποβολῆς αἰτήσεως διορισμοῦ ἀπολυομένων ἐκ στρατοῦ κατ' Α.Ν. 751|1948· παράτασις ἕνεκα ἀσθενείας ἢ ἀνωτέρας βίας· ἀκύρωσις ἀποφάσεως Κεντρικοῦ Συμβουλίου περὶ διορισμοῦ μετὰ τὴν ἐκπνοὴν τῆς προθεσμίας, Σ.Ε. 795 σ. 1235.—Ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 195 Πολ. Δικ. περὶ παρεκτάσεως προθεσμίας κλητεύσεως εἰς δίκας κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν, Π 10162 σ. 1378.

Προθεσμία ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως· ἄρθρον 3 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946: Σκοπὸς τῆς προθεσμίας, Π 8757 σ. 1049.— Γενικὴ ἐφαρμογὴ ἐπὶ πάσης ἀκύρου ἀπολύσεως, Π 610 σ. 450, Α.Π. 395 σ. 1165, ΝΖ σ. 1259. — Περιπτώσεις ἐφαρμογῆς, ΝΖ σ. 1259.—Ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ ἀκύρου ἀπολύσεως ἐπικειμένης προσκλήσεως μισθωτοῦ ὑπὸ τὰ ἄπλα πρὸς περιγραφὴν τῶν ἐκ τοῦ νόμου 3514 δικαιωμάτων, Π 2382 σ. 29.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἀπολύσεως μετὰ πρόσκλησιν μισθωτοῦ ὑπὸ τὰ ἄπλα, Π 2382 σ. 29.—Ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ ἐπικλήσεως ἀκυρότητος ἀπολύσεως στρατευθέντος ἐξ ἄλλης νομικῆς διατάξεως ἐκτὸς τοῦ Ν. 3514, Π 821 σ. 68.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἀποζημιώσεως Ν. 2112 καὶ βοηθημάτων πράξεων Ὑπ. Συμβ. 956 καὶ 976|1947, Π 1781 σ. 319.—Ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ προσβολῆς ἀπολύσεως γενομένης δι' ἀρνήσεως ἐργοδότου πρὸς ἀποδοχὴν ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ μετ' ἀποστρατεύσεων, Π 610 σ. 450.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἀξιώσεων ἐκ τοῦ Ν. 3514, Π 51 σ. 809.—Ἀνεφάρμοστον ἀποκλειστικῆς προθεσμίας, ὑφισταμένου δεδικασμένου· σκοπὸς τῆς προθεσμίας· ὑπαγωγὴ περαιτέρω ἀξιώσεως μισθωτοῦ εἰς συνήθη παραγραφήν, Π 8757 σ. 1049, Α.Π. 223 σ. 738, ΝΖ σ. 1260.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἀξιώσεως περὶ ἀποζημιώσεως Ν. 2112, Νμλγ. σ. 1120.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἀξιώσεως δεδουλευμένων ἀποδοχῶν, Α.Π. 395 σ. 1165.—Ἀφετηρία· ἐπίδοσις ἀγωγῆς μετὰ πάροδον τῆς προθεσμίας· ἀπαράδεκτον, Π 4149 σ. 33.—Ἔναρξις ἀπὸ ἡμέρας διαπάσεως ἐργασιακοῦ δεσμοῦ, Π 4149 σ. 33, Π 4345 σ. 61, Νμλγ. σ. 444.— Αὐτεπάγγελτος λῆψις ὑπ' ὄψιν ὑπὸ δικαστηρίου, Π 821 σ. 68, Π 610 σ. 450, Π 1475 σ. 571, Π 123 σ. 1002.— Ἀνάλογος ἐφαρμογὴ τῶν περὶ παραγραφῆς διατάξεων τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, Α.Π. 223 σ. 738, Π 123 σ. 1002.— Ἀνεφάρμοστον τῶν περὶ παραγραφῆς διατάξεων Ἀστικοῦ Κώδικος ἐν ἐπιδικίᾳ (ἄρθρ. 261 Α.Κ.) ἐπὶ ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἄρθρ. 5 Ν.Δ. 8 Μαΐου 1946· πλήρωσις σκοποῦ διατάξεως διὰ τῆς ἐφ' ἅπαξ ἐγέρσεως καὶ ἐπιδόσεως ἀγωγῆς, Α.Π. 223 σ. 738, Νμλγ. σ. 444, ΝΖ σ. 1260.—Ἀναστολὴ προθεσμίας ἐκ λόγου ἀνωτέρας βίας· βα-

ρεία ἀσθένεια' πότε θεωρεῖται ὡς ἀναπόφευκτον, Π 123 σ. 1002, Νμλγ. σ. 1120.—Ἀπαγόρευσις ἀδικαιολογήτου ἀπολύσεως ἀνακήρυξις· διακοπὴ ἀποσβεστικῆς προθεσμίας κατ' ἀνάλογον ἐφαρμογὴν τῶν περὶ παραγραφῆς διατάξεων Ἀστικοῦ Κώδικος ἐκ τῆς ὑποβολῆς ἐνώπιον Διοικητικοῦ Δικαστηρίου τῆς περὶ τὴν ἀξίωσιν διαφορᾶς· διακοπὴ οὕτω προθεσμίας ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως ἐκ προσφυγῆς εἰς τὸ Σ. Ε., Α.Π. 638 σ. 216, Νμλγ. σ. 441.—Ἀδικαιολόγητος πλουτισμὸς ἐργοδότου καὶ χρόνος ἐπιδόσεως ἀγωγῆς, Π 604 σ. 117.

Προίκισις. Ἀποζημίωσις παρασχεθεισῶν ὑπηρεσιῶν μετὰ μὴ ἐκπλήρωσιν ὑποσχέσεως νιοθεσίας καὶ προικίσεως, Π 3803 σ. 1064.

Προκήρυξις. Βλ. λ. *Διαγωνισμός*.

Προμήθεια. Ἀντὶ μισθοῦ· τακτικὴ ἀποδοχή, Π 97 σ. 414.

Πρόνοια διὰ τῆς Ἐργασίας. Μισθωτοὶ ἀπασχολούμενοι εἰς ἔργα τοῦ προγράμματος· ἀσφάλισις Ι.Κ.Α., Ἐγκ. σ. 1018.

Προνόμια. Δικονομικὰ προνόμια τῶν Σ.Ε.Κ. κατὰ τὴν διεξαγωγὴν δίκης μετ' αὐτῶν, ΝΖ σ. 475. Βλ. καὶ λ. *Φορτοεκφορτωταί*.

Προσαυξήσεις. Βλ. λ. *Ἀποδοχαί*, (παράγρ. Β'), *Ἐπιδόματα, Προϋπηρεσία, Συλλογικαὶ συμβάσεις*.

Προσδιορισμὸς παροχῆς. Ὑπὸ συμβαλλομένου ἢ τρίτου, Π 9485 σ. 26.

Πρόσθετοι παροχαί. Βλ. λ. *Ἀποδοχαί* (παράγρ. Α').

Πρόσκλησις. Δι' ἐπανάληψιν ἐργασίας μετ' ἄκυρον ἀπόλυσιν, Π 2780 σ. 741.—Ὀφειλέτου παρὰ Δημοσίου Ταμίου πρὸς πληρωμὴν ὀφειλῆς του' ἀνακοπὴ κατ' ἄρθρ. 235 Πολ. Δικ., Π 304 σ. 467.

Πρόσληψις. Βλ. λ. *Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας, Νεοπολεμισταί, Παλαιοὶ πολεμισταί, Στράτευσις*.

Προστασία ἀπολυομένων ἐκ στρατοῦ. Βλ. λ. *Στράτευσις* (παράγρ. Η').

Πρόστιμον. Βλ. λ. *Παραβολόν*.

Προσφορὰ ὑπηρεσιῶν. Οὐ στοιχεῖον ἀγωγῆς ἀκύρου ἀπολυθέντος, Α.Π. 410 σ. 1208, ΝΖ σ. 1260.—Μὴ προσφορὰ ὑπηρεσιῶν μετ' ἄκυρον ἀπόλυσιν καὶ ἀδιαμαρτύρητος ἀποδοχὴ αὐτῆς· συνέχεια ἢ ἔλλειψις διακοπῆς τοῦ ἐργοδότου, Π 368 σ. 452, πρβλ. Εἰσαγ. σ. 451.

Πρόσφυγες. Μισθολογικὴ ἀνακατάταξις προσφύγων σιδηροδρομικῶν, Α.Π. 222 σ. 1060.

Προσχώρησις. Μισθωτοῦ εἰς ὀργανισμὸν προσωπικοῦ ἐργοδότου, μειοῦντα τὰ ἐκ τοῦ Ν. 2112|1920 δικαιώματα· ἀκυρότης συμβάσεως, Α.Π. 221 σ. 622.

Προσωπικὴ ἐλευθερία. Βλ. λ. *Ἐλευθερία*.

Προσωπικὴ κράτησις. Ἀπαγγελία προσωπικῆς κρατήσεως κατὰ διευθυντοῦ νομικοῦ προσώπου· κήρυξις ἀποφάσεως προσωρινῶς ἐκτελεστῆς, Π 67 σ. 865.

Προσωρινὴ ἀπόλυσις. Πειθαρχικὴ ποινὴ προσωρινῆς ἀπολύσεως· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς συστατικὸν τύπον Α.Ν. 972|1937 περὶ δημοσιεύσεως πράξεων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Α.Π. 379 σ. 1107.

Προσωρινὴ ἐκτέλεσις. Αἰτήσει διαδίκου· πότε, Π 177 σ. 80.—Κήρυξις προσωρινῶς ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως ἐπὶ ἀναιτήσεως ἐκ καθυστερουμένων ἀποδοχῶν, Π 46 σ. 166.— Προσωρινὴ ἐκτέλεσις ἀποφάσεως κατὰ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Π 4374 σ. 268.—Ἀπαγγελία προσωπικῆς κρατήσεως κατὰ διευθυντοῦ Νομικοῦ Προσώπου· κήρυξις ἀποφάσεως προσωρινῶς ἐκτελεστῆς, Π 67 σ. 865.—Παροχὴ ὑπηρεσιῶν ἐπὶ προσδοκίᾳ νιοθεσίας καὶ προικίσεως· ματαίωσις αὐτῶν καὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεως παρασχεθεισῶν ὑπηρεσιῶν· καθορισμὸς ἀποζημιώσεως· κήρυξις ἀποφάσεως προσωρινῶς ἐκτελεστῆς, Π 3803 σ. 1064.—Προσωρινὴ ἐκτέλεσις καὶ ἀναστολὴ ἐκτελέσεως ἀποφάσεων κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν, ΝΖ σ. 665.—Ἐπαναφορὰ κατὰ ἔκλητον δίκην τῶν πραγμάτων εἰς τὴν πρὸ τῆς ἐκτελέσεως τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως κατάστασιν, Α.Π. 617 σ. 159.

Προτάσεις. Βλ. λ. *Ἐργατικαὶ διαφοραί* (παράγρ. Ε')

Προϋπηρεσία. Προσαύξησις προϋπηρεσίας μισθωτοῦ στρατευθέντος εἰς χρόνον ὑπηρεσίας παρὰ τῷ ἐργοδότῃ πρὸς συμπλήρωσιν ἑξαμήνου· σκοπός Ν. 519|1948, Π 5 σ. 225, Π 89 σ. 226, Π 2270 σ. 523, Π 895 σ. 795, Π 3715 σ. 1050, Π 4387 σ. 1051.— Προϋπηρεσία μισθωτοῦ Ὁμοσπονδίας Συνεταιρισμῶν παρὰ τῇ Κ.Υ.Δ.Ε.Π.· πότε μόνον συνυπολογίζεται δι' ἀποζημίωσιν Ν. 2112, Π 1141 σ. 573.— Διάταξις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 16.9.1937 περὶ χρόνου ὑποβολῆς πιστοποιητικῶν προϋπηρεσίας μισθωτοῦ· ἐφαρμογὴ ὡς κανονιστικῆς διατάξεως καὶ ἐπὶ λοιπῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων προϋπηρεσία φαρμακοποιῶν ἐπιστημόνων καὶ μισθός, Π 1426 σ. 863.— Προσαύξησις βασικοῦ μισθοῦ λόγῳ προϋπηρεσίας· προϋποθέσεις ἡ γνωστοποίησις εἰς τὸν ἐργοδότην· ὑπολογισμὸς προσαυξήσεως μισθοῦ ἀπὸ γνωστοποιήσεως καὶ οὐχὶ ἀναδρομικῶς, Π 1426 σ. 863.— Νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας πρὸς ρύθμισιν ἐξαγορᾶς προϋπηρεσίας ἠσφαλισμένων εἰς Ὀργανισμοὺς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως· ἀσφάλισις Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Αὐτονόμων Σταφιδικοῦ Ὀργανισμοῦ, Σ.Ε. 793 σ. 1238.

Προφυλάκισις. Δικαίωμα ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος μισθωτοῦ κατὰ χρόνον προφυλακίσεως μετ' ἀθώωσιν του, Γν. Σ. σ. 1006.—Ἀποχὴ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας λόγῳ προφυλακίσεως· σπουδαῖος λόγος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, Π 3925 σ. 984.

Πρωτοδικεῖον. Ἀναμοιδότης δι' ἀναπροσαρμογὴν συντάξεων μεταλλευτῶν κατὰ Ν. 6439|1935, Α.Π. 54 σ. 417.

Πταῖσμα. Βλ. καὶ λ. *Ἀμέλεια, Δόλος*. Ἐργοδότου· προϋπόθεσις πολλαπλασίας ἀποζημιώσεως Ν. 2112 διὰ παράβασιν συλλογικῆς συμβάσεως, Π 61 σ. 810, Π 1426 σ. 863, Π 31 σ. 65, Νμλγ. σ. 1117.—Ὑπαίτιος ἀσθένεια ναυτικοῦ, Π 36 σ. 37.

Πυρηνελαιουργοί. Ἐπίδομα ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας· ἔκτασις ἐφαρμογῆς, Ἐγκ. σ. 884.—Σύμβασις ἐργασίας τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν πυρηνελαιουργῶν καὶ σαπωνοποιῶν· ἀπαγόρευσις ἐργασίας εἰς στερουμένους βιβλιαρίου ὑγείας·

έφαρμογή Β.Δ. 8.10|4.11.1940· συνέπεια παραβάσεως ποινική δίωξις έργοδοτών καὶ οὐχὶ ἀκυρότης συμβάσεως· ὑποχρέωσις ἐφαρμογῆς ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 δι' ἔγκυρον καταγγελίαν συμβάσεως, Π 37 σ. 929.

Πυροσβεστική ὑπηρεσία. Παροχὴ ἐργασίας εἰς πυροσβεστικὴν ὑπηρεσίαν Ὑπουργείου Ἀνοικοδομήσεως· σύμβασις ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου· ἀνεφάρμοστον ὑπουργικῶν ἀποφάσεων περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ νυκτερινὰς ὥρας, Π 11967 σ. 355.

Ρ

Ραδιοφωνία. Πρόσληψις μουσικοῦ ὑπὸ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος Ραδιοφωνίας· σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας, Π 4374 σ. 268.— Πρόσληψις μισθωτῶν ὑπὸ Ε.Ι.Ρ. πρὸς πλήρωσιν ἐκτάκτων ἀναγκῶν ἄνευ ὅρκου ὑπηρεσίας, Π 2383 σ. 446.— Ἄσκησις ὑπὸ Ε.Ι.Ρ. ἐκμεταλλεύσεως, Π 2383 σ. 446.

Ραπτεργάται. Παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ μαθητευομένης εἰς ἐργαστήριον ραπτικῆς γυναικείων φορεμάτων· περιεχόμενον συμβάσεως μαθητείας, Π 4149 σ. 33.— Ραφὴ ἐνδυμασιῶν ὑπὸ ἐργαζομένων εἰς ἴδιον ἐργαστήριον διὰ λογαριασμὸν καταστήματος πωλήσεως ἑτοίμων τοιούτων· χαρακτὴρ σχέσεως, Π 3700 σ. 1103.

Σ

Σανατόρια. Βλ. λ. *Νοσοκομεῖα.*

Σαπωνοποιοί. Βλ. λ. *Πυρηνελαιουργοί.*

Σερβιτόροι. Βλ. λ. *Ἐστιατόρια.*

Σιδηρόδρομοι Χαρακτὴρ συγκοινωνιῶν ὡς κοινωφελῶν ἐπιχειρήσεων, Γν. Σ. σ. 1278.— Ἀνεφάρμοστον Ν. 118|1945 ἐπὶ προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ. καὶ Σ.Π.Α.Π κατὰ Ν.Δ. 648|1948· ἐκτασις ἐξαιρέσεως· διατήρησις τῆς ἐξαιρέσεως ὑπαγωγῆς εἰς Ν. 118|1945 καὶ μετὰ Ν.Δ. 1255|1949, Α.Π. 571 σ. 16.— Σκοπὸς Ν.Δ. 672|1948 ἡ ἀπασυμφόρησις τῶν σιδηροδρομικῶν δικτύων καὶ ἰδίᾳ Σ.Ε.Κ. καὶ Σ.Π.Α.Π. ἐκ πλεονάζοντος ὑπερηλίκου προσωπικοῦ· ὑποχρεωτικὴ ἔξοδος ἐκ τῆς ὑπηρεσίας μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας, ἔστω καὶ ἂν δὲν ἔχῃ συμπληρωθῇ χρόνος δι' ἀπόληψιν βοηθήματος ἐκ Ταμείου Προνοίας· κατάργησις διὰ Ν.Δ. 672|1948 ἀντικειμένων διατάξεων, Α.Π 659 σ. 207.—Ἔννοια Α.Ν. 301|1936· στέρησις ἀποζημιώσεως Ν. 2112|1920 μόνον τῶν ἀπολυομένων ἢ παραιτουμένων λόγῳ συμπληρώσεως ὁρίου ἡλικίας ὑπαλλήλων σιδηροδρόμων καὶ τροχιοδρόμων, μετόχων Ταμείου Προνοίας· δικαίωμα ὅμως τῶν μετόχων, ἀλλὰ μὴ δικαιουμένων βοηθήματος, Π 3948 σ. 165.— Κατάργησις διὰ Ν.Δ. 381|1947 εἰδικῶν περὶ ἠλεκτροτεχνιτῶν διατάξεων Κανονισμοῦ Ὑπηρεσιῶν Σιδηροδρομικῶν καὶ Τροχιοδρομικῶν Γραμμῶν, Α.Π. 75 σ. 360.— Ἀποζημίωσις ὑπαλλήλων Σιδηροδρόμων Ἀττικῆς μετ' ἀποχώρησιν· χαρακτὴρ συμφώνου 18.10.1929 μεταξὺ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνίας καὶ ἑταιριῶν μεταφορῶν καὶ Σ.Π.Α.Π.· παροχαὶ δωρεὰν δι' ἐφετίας καὶ ἀντίτιμον εἰσιτηρίων διὰ τροχιοδρομικὰ ὀχήματα, Α.Π. 48 σ. 406.— Σύμβασις ἐργασίας ἰατροῦ Σ.Ε.Κ.· σχέσις δημοσίου δικαίου, Π 3918 σ. 165.— Ἐργασιακὴ σχέσις μισθωτῶν Σιδηροδρόμων Ἑλληνικοῦ Κράτους· δικονομικὰ προνόμια Σ.Ε.Κ. κατὰ διεξαγωγὴν δίκης μετ' αὐτῶν· ὄργανα διοικήσεως Σ.Ε.Κ. καὶ ἁρμοδιότητες αὐτῶν· ποινικὴ εὐθύνη τῶν μισθωτῶν Σ.Ε.Κ.· νομικὴ θέσις τῶν μισθωτῶν· κύρωσις τῶν κανονισμῶν Σ.Ε.Κ. καὶ παραγραφὴ ἀξιώσεων προσωπικοῦ των ἐκ δευτερευουσῶν ἀπολαυῶν, Θέμα σ. 174.— Ἐργασιακὴ σχέσις μισθωτῶν Σιδηροδρόμων Ἑλληνικοῦ Κράτους· νομικὸς καθορισμὸς ἀποδοχῶν· παραγραφὴ μισθῶν, ΝΖ σ. 528.— Ὅριον ἡλικίας σιδηροδρομικῶν ὑπαλλήλων κατὰ Ν.Δ. 672|1948· ἔναρξις, λῆξις ἡλικίας, Α.Π. 198 σ. 747, Π 23 σ. 748.— Προσωπικὸν ἀτμηλάτου Δικτύου τῆς Χώρας· ἀσφάλισις Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 1014.— Διατήρησις ἐν ἰσχύϊ διατάξεων τοῦ κατὰ Ν. ΔΚΗ' ἐκδοθέντος Κανονισμοῦ προσωπικοῦ ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας τροχιοδρόμων καὶ διὰ πάντας τοὺς ὑπαλλήλους ἐξωτερικῶν καὶ ἐσωτερικῶν ὑπηρεσιῶν· ἐφαρμογὴ ὅμως διὰ προσωπικὸν ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας μόνον τῶν δυναμένων νὰ τύχωσιν ἐφαρμογῆς διατάξεων Κανονισμοῦ, Α.Π. 149 σ. 1058 – Σ.Ε.Κ.· κατάληψις θέσεως μονίμου σταθμάρχου ἢ βοηθοῦ σταθμοῦ μετὰ προηγουμένην μαθητείαν καὶ ἐπιτυχῆ δοκιμασίαν· ἔννοια Ν.Δ. περὶ ἀνακατατάξεως προσφύγων σιδηροδρομικῶν παρὰ τοῖς Σιδηροδρόμοις Ἑλληνικοῦ Κράτους· δυνατότης μισθολογικῆς ἀνακατατάξεως μόνον καὶ ὄχι βαθμολογικῆς, Α.Π. 222 σ. 1060.— Ρύθμισις καθορισμοῦ μισθολογίου σιδηροδρομικῶν Σ.Ε.Κ. διὰ τοῦ Α.Ν. 1538|1950· ρύθμισις ὅμως τοῦ αὐτοῦ θέματος κατὰ διάφορον τρόπον καὶ ὑπὸ τοῦ Α Ν. 1545|1950· σύγχρονος ἔναρξις ἰσχύος ἀμφοτέρων· κατίσχυσις Ν. 1538|1950 ὡς περιέχοντος εἰδικὴν διάταξιν διὰ τοὺς ὑπαλλήλους τῶν Σ.Ε.Κ.· ἀκυρότης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἐκδοθείσης κατ' Α.Ν. 1545|1950, Σ.Ε. 1166 σ. 1113.

Σισμανόγλειον. Βλ. λ. *Νοσοκομεῖα.*

Σιωπηρά. Παραίτησις, Π 6408 σ. 1211, ΝΖ σ 199.— Συμφωνία μισθοῦ, Π 4 σ. 810.— Ἀνανέωσις συμβάσεως ἐργασίας, ΝΖ σ. 890.— Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, Π 619 σ. 450.

Σπουδαῖος λόγος. Διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας· ἄρθρ. 672 Α.Κ. Βλ. λ. *Ἐργασίας σύμβασις.*

Σταθμάρχης. Βλ. λ. *Αὐτοκίνητα, Σιδηρόδρομοι.*

Σταφιδικὸς Ὀργανισμὸς (Α.Σ.Ο.). Σύνθεσις Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς Προστασίας Ἐφέδρων Παλαιῶν Πολεμιστῶν· συμμετοχὴ δι' Αὐτόνομον Σταφιδικὸν Ὀργανισμὸν ἐκπροσώπου τάξεως ἐμπόρων, Σ.Ε. 1374 σ. 1271.— Ἀσφάλισις Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Αὐτονόμου Σταφιδικοῦ Ὀργανισμοῦ· ἀναγνώρισις προϋπηρεσίας καὶ ἐξαγορὰ ἠσφαλισμένων, Σ.Ε. 798 σ. 1238 – Θέσις μισθωτοῦ Α.Σ.Ο. εἰς κατάστασιν ὑγείας κατὰ Κανονισμὸν διὰ διαχειριστικὰς ἀνωμαλίας· δεδικαιολογημένη παράτασις χρόνου· οὐ κατάχρησις δικαιώματος, Α.Π. 89 σ. 358.

Στελέχη συνδικαλιστικά. Βλ. λ. *Συνδικαλιστικὴ δράσις.*

Στοιχειοθέται. Βλ. λ. *Δικοτύπαι.*

Στολή. Τροχιοδρομικών· έννοια τακτικών αποδοχών, Π 7902 σ. 925.

Στράτευσις. *Α'. Γενικά· προϋποθέσεις· έκτασις εφαρμογής ν. 3514.* Προϋπόθεσις εφαρμογής Νόμων 519|1948 και 986|1949 περί προστασίας στρατευομένων ή ύπαρξις συμβάσεως έργασίας ορίστου χρόνου, Π 2806 σ. 30, Π 4224 σ. 32.— Σύμβασις έργασίας μετά τοῦ Δημοσίου μή καταρτισθείσα έγγράφως άκυρος· ανεφάρμοστον εξ αύτοῦ Ν. 3514, προϋποθέτοντος έγκυρον σύμβασιν έργασίας, Π 2806 σ. 30, Π 4224 σ. 32, Π 3922 σ. 1055. Contra: Έκτασις Ν. 3514|1928 επί μισθωτών, ανεξαρτήτως κύρους ή μή συμβάσεως έργασίας· αναστολή όμως μόνης προστασίας συμβάσεως έργασίας εκ τοῦ Α.Ν 516|1948 περί νομιμοφροσύνης· μισθωτοί παρά τῇ Υπηρεσίᾳ Εκμεταλλεύσεως Κρατικών Αυτοκινήτων (Υ.Ε.Κ.Α.), Π 3 σ. 808.— Προστασία διά τοῦ Ν. 3514 και τῶν άκύρως προσληφθέντων, Π 4308 σ. 1054.—Σύμβασις έργασίας βοηθοῦ τεχνίτου· σύνδεσμος μετά επιχειρηματίου ώς εργοδότου· όροι· υποχρεώσεις εκ τοῦ Ν. 3514 βαρύνουν τον επιχειρηματίαν, Π 2073 σ. 869. —Αναβολή κατατάξεως μισθωτοῦ εν τῷ στρατῷ· έκτασις προστασίας κατά την κειμένην περί προστασίας στρατευομένων νομοθεσίαν, Π 4126 σ. 1053.

Β'. Διατήρησις συμβάσεως έργασίας· απαγόρευσις απολύσεως κλπ. Δικαίωμα στρατευθέντος μισθωτοῦ διατηρήσεως εἰς τὴν παρά τῷ εργοδότῃ θέσιν του μετά συμπλήρωσιν διμήνου υπηρεσίας, Π 3715 σ. 1050, Π 4387 σ. 1051.—Αδιάλυτον κατ' άρθρ. 1 Ν. 3514|1928 συμβάσεως έργασίας εκ τῆς προσλήψεως τοῦ μισθωτοῦ υπό τὰ όπλα, αδιαφόρως άν κατετάγη πράγματι εν τῷ στρατῷ ή απαλλαγη νομίμως, Π 4126 σ. 1053.— Απαγόρευσις καταγγελίας συμβάσεως έργασίας κατά διάρκειαν στρατεύσεως, έστω και άν επιτρέπεται τοιαύτη κατ' άλλας διατάξεις, άρα και τὴν τοῦ άρθρ. 5 Ν. 2112, Π 371 σ. 171, Π 78 σ. 1120.—Περιορισμός διά Ν. 519|1948 τοῦ χρόνου υπηρεσίας μισθωτῶν παρά τῷ εργοδότῃ διά τὴν προστασίαν τοῦ Ν. 3514 εἰς δίμηνον, Π 5 σ. 225.—Έναρξις προστασίας άρθρ. 1 Ν. 3514 άπό προσκλήσεως υπό τὰ όπλα και όχι άπό πραγματικής εν τῷ στρατῷ καταταξεως· ματαία ή έρευνα άν ή απόλυσις έγένετο πρός καταστρατήγησιν νόμου· αδιάφορον, άν ὁ εργοδότης ήγνόει πρόσκλησιν μισθωτοῦ υπό τὰ όπλα ή άν μισθωτης άπεσιώπησε γνωστὴν εἰς αὐτὸν πρόσκλησιν, Π 3674 σ. 986, Π 78 σ. 907.—Απόλυσις επικειμένης προσκλήσεως μισθωτοῦ υπό τὰ όπλα πρός περιγραφὴν τῶν εκ τοῦ νόμου 3514 δικαιωμάτων· άκυρότης· υποχρέωσις όμως προσβολῆς απολύσεως ώς άκύρου εντός αποκλειστικῆς προθεσμίας άρθρ. 3 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946, Π 2382 σ. 29.—Ανεφάρμοστον τριμήνου αποκλειστικῆς προθεσμίας επί απολύσεως μετά πρόσκλησιν μισθωτοῦ υπό τὰ όπλα, Π 2382 σ. 29.—Απόλυσις μισθωτοῦ ολίγας ήμέρας μετά τὴν υπό Συμβουλίου Επιλογῆς πρόσκλησιν αὐτοῦ πρός καταστρατήγησιν διατάξεων προστασίας στρατευομένων· άκυρότης απολύσεως εκ τοῦ άρθρου 7 Ν. 519|1948· άλλως λόγῳ καταχρηστικῆς άσκήσεως δικαιώματος απολύσεως, Π 346 σ. 798.

Γ'. Επιδόματα μισθοῦ. Καθορισμός ώς βασικοῦ χρόνου διά τὸ δικαίωμα επιδομάτων μισθοῦ κατά Ν. 3514|1928 εξαμήνου υπηρεσίας παρά τῷ αὐτῷ εργοδότῃ, Π 5 σ. 225, Π 89 σ. 226, Π 2270 σ. 523, Π 4387 σ. 1051, Π 3715 σ. 1050.—Έλλειψις δικαιώματος επιδομάτων μισθοῦ Ν. 3514 εἰς περίπτωσιν τετραμήνου υπηρεσίας μισθωτοῦ παρά τῷ εργοδότῃ, Π 89 σ. 226.— Ανεφάρμοστον άρθρου 1 Α.Ν. 1843|1939 περί συνυπολογισμοῦ προϋπηρεσίας στρατευομένου μισθωτοῦ διά δικαίωμα επιδομάτων μισθοῦ μετά τὸν περιορισμὸν βασικοῦ χρόνου εἰς εξάμηνον διά Ν. 519|1948, Π 2270 σ. 523.— Σκοπὸς προστασίας άρθρ. 6 Ν. 519|1948 τὸ άδιάλυτον μόνον τῆς συμβάσεως έργασίας τῶν εχόντων δίμηνον υπηρεσίαν παρά τῷ αὐτῷ εργοδότῃ· έλλειψις δικαιώματος προσαυξήσεως προηγουμένης υπηρεσίας πρός συμπλήρωσιν εξαμήνου βασικοῦ χρόνου διά δικαίωμα επιδομάτων μισθοῦ, Π 3715 σ. 1050. Contra: Δυνατότης προσαυξήσεως υπό Δικαστηρίου προϋπηρεσίας μισθωτοῦ εἰς χρόνον υπηρεσίας παρά τῷ εργοδότῃ πρός συμπλήρωσιν εξαμήνου· σκοπὸς Ν. 519|1948, Π 5 σ. 225, Π 89 σ. 226, Π 4387 σ. 1051, Π 895 σ. 798.— Μείωσις δι' άρθρ. 6 Ν. 519|1948 χρόνου υπηρεσίας στρατευομένων άπό εξαμήνου εἰς δίμηνον, Π. 895 σ. 798.— Μεταβολὴ εργοδότου· αμεταβίβαστον εν πάσῃ περιπτώσει υποχρεώσεως καταβολῆς εφεδρικῶν επιδομάτων οφειλομένων πρό τῆς διαδοχῆς· μεταβίβασις μόνον εκ τοῦ άρθρ. 479 Αστ. Κώδικος, Π 1612 σ. 458.— Δώρα εορτῶν και δικαιώματα τῶν εν στρατεύσει, Π 2270 σ. 523, Π 408 σ. 566, ΝΖ σ. 661, Π 167 σ. 796, Π 895 σ. 798, Π 607 σ. 931.— Μή θεώρησις δώρων εορτῶν ώς τακτικῶν αποδοχῶν πρός καθορισμὸν οφειλομένων επιδομάτων μισθοῦ κατά Ν. 3514· έρεισμα μόνον εἰς υπουργικὰς αποφάσεις· διαδικασία επιδικάσεως, Π 2270 σ. 523, συμφ. Παρατ. σ. 664, πρβλ. όμως Π 408 σ. 566 Βλ. ώς πρός τὸν χαρακτῆρα τῶν παροχῶν καθ' εορτάς ώς τακτικῶν ή μή αποδοχῶν και λ. *Αποδοχαί* παράγρ. Α'.— Ανυπόχρεον καταβολῆς παροχῶν δι' εορτὰς εἰς στρατευθέντας· άκυρότης σχετικῶν υπ. αποφάσεων ώς καθ' υπέρβασιν έξουσίας Ν. 28|1944 εκδοθεισῶν, Π 408 σ. 566, Π 607 σ. 931, πρβλ. Π 2270 σ. 523.— Δικαίωμα και αναλόγου ποσοστοῦ δώρων δι' εορτάς, κατ' αναλογίαν πρός ποσοστὸν επιδομάτων μισθοῦ, Π 895 σ. 798.— Δικαίωμα τῶν δικαιουμένων επιδομάτων μισθοῦ κατά Ν. 519|1948 εἰς συνυπολογισμὸν και παροχῶν δι' εορτὰς εἰς τὴν μισθοδοσίαν πρός καθορισμὸν επιδομάτων μισθοῦ· αρμοδιότης Ειρηνοδίκου πρός επιδίκασιν κατά Ν. 3514, Π 408 σ. 566.—Επί τῶν δι' εορτὰς παροχῶν εἰς στρατευθέντας, Επιστ. σ. 664.—Ως συντήρησις οικογενείας δὲν νοεῖται συντήρησις ανζύγου μετά τὴν στράτευσιν νομιμοποιηθείσης μετά τοῦ στρατευθέντος· υπολογισμὸς και δώρων δι' εορτὰς εἰς επιδόματα μισθοῦ, Π 167 σ. 796.—Εν-

νοια άρθρ. 3 Ν. 519|1948· λήψις ὑπ' ὄψιν δι' ὑπολογισμὸν ἐπιδομάτων μισθοῦ μισθοδοσίας συναδέλφων στρατευθέντος· πάντως μὴ λῆψις ὡς βάσεως μεγαλυτέρας τῶν συναδέλφων μισθοδοσίας, Π 239 σ. 801.—Ἔκτακτοι παροχαὶ πρὸς μισθωτοὺς δι' ἑορτὰς καὶ δικαίωμα ἐπ' αὐτῶν καὶ τῶν ἐν στρατεύσει, Π 607 σ. 931.— Δικαίωμα ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος μισθωτοῦ κατὰ χρόνον προφυλακίσεως μετ' ἀθώωσίν του, Γν. Σ. σ. 1006.— Μόνη ἡ μετὰ τὴν ἀποστράτευσιν καταδίκη τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ ὑπεξαιρέσει ἀναγομένη εἰς τὸν πρὸ τῆς στρατεύσεως χρόνον δὲν ἐπιτρέπει ἀπαίτησιν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων, Π 371 σ. 171.— Δυνατὸς συμψηφισμὸς ἀνταπαιτήσεως ἐργοδότου ἐξ ὑπεξαιρέσεως μόνον πρὸς ἀποζημίωσιν ἄρθρου 4 Ν. 3514, οὐχὶ δὲ καὶ πρὸς ἐφεδρικὰ ἐπιδόματα, Π 371 σ. 171.— Δικαίωμα κληρωτῶν δι' ἐπιδόματα μισθοῦ ὑπὸ προϋποθέσεις Ν. 519|1948, Π 167 σ. 796.— Κληρωτοὶ κλάσεως 1945, 1946 μὴ ὑπηρετοῦντες ἐν τῷ στρατῷ κατὰ δημοσίευσιν Ν. 519|1948· δὲν δικαιοῦνται ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων· δικαίωμα ἀπὸ εἰσόδου εἰς ἐφεδρείαν· τίνες λογίζονται ἔφεδροι, Π 371 σ. 171, Π 408 σ. 566.— Προϋποθέσεις δικαιώματος ἐθελοντῶν πρὸς λῆψιν ἐπιδομάτων μισθοῦ κατὰ Ν. 3514· ἀναγκαία ἡ ὕπαρξις τῶν ὁριζομένων εἰς τὸν Ν. 519|1948 προσόντων, Π 1565 σ. 1240.—Ἐξέλιξις νομοθετικῆς προστασίας· χορήγησις κατὰ Ν. 3514 ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων καὶ εἰς ὑπαξιωματικούς, Π 1553 σ. 1241. —Ἀσυμψήφιστον λαμβανομένου ἐκ τοῦ Δημοσίου μισθοῦ στρατευθέντος ὡς ὑπαξιωματικοῦ πρὸς ἐπιδόματα μισθοῦ Ν. 3514· εἰδικαὶ διατάξεις περὶ ἐφέδρων ἀξιωματικῶν καὶ ἐφέδρων ὁπλιτῶν ὑπηρετούντων ὡς τακτικῶν ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν Δήμων, Κοινοτήτων καὶ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου· νόμος 1502|1950 περὶ ἐπιστρατευομένων ὑπαλλήλων Τραπεζῶν, Π 1553 σ. 1241.—Ἀπαλλαγὴ ἐπιχειρήσεων καταβολῆς ἐπιδομάτων Ν. 3514, ἐν παύσει λειτουργίας λόγῳ πλήρους οἰκονομικῆς ἀδυναμίας καὶ ἀνωτέρας βίας, Γν. Σ. σ. 1275.

Δ'. Ἀντικαταστάτης στρατευθέντος. Αὐτοδίκαια διάλυσις συμβάσεως ἐργασίας ἀντικαταστάτου στρατευθέντος, Π 51 σ. 809, Νμλγ. σ. 442.

Ε'. Ἐπανάληψις ἐργασίας μετ' ἀποστράτευσιν· ἄρθρ. 4 Ν. 3514· διατήρησις ἐπὶ ἕνα· ἄρσις ἀπολύσεως κατὰ παράβασιν ἄρθρ. 4· συνέπειαι. Ὑποχρέωσις ἐργοδότου ἐκ τοῦ ἄρθρ. 4 Ν. 3514|1920 πρὸς διατήρησιν ἀποστρατευθέντος καὶ ἐπαναλαβόντος ἐργασίαν του ἐπὶ ἕν ἔτος εἰς τὴν θέσιν του, Π 2278 σ. 511, Π 1516, σ. 512, Π 3070 σ. 1242.—Ὑπαγωγὴ εἰς διαθεσιμότητα καὶ τῶν προστατευομένων ἀπὸ ἀδικαιολογήτου ἀπολύσεως μισθωτῶν τοῦ Ν. 3514· μὴ θεώρησις συνεπῶς ἐνεργείας ἐργοδότου ὡς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως, ἐξομοιουμένης πρὸς ἀπόλυσιν, Π 100 σ. 173, Π 2278 σ. 511, Π 1516 σ. 512, Νμλγ. σ. 444. — Δρόλια συμπεριφορὰ ἐργαζομένου τείνουσα εἰς ἀπόλυσιν διὰ κάρπωσιν τῶν ἐκ τοῦ Ν. 2112 καὶ 3514 ἀποζημιώσεων· ἀντίθεσις ἄρθρ. 281 Ἀστ. Κώδικος, Π 1012 σ. 742.— Διὰ τὴν μετ' ἀποστράτευσιν καὶ ἐπὶ ἔτος ἀπ' αὐτῆς ἀπόλυσιν ἀπαιτεῖται πάντοτε ἡ τήρησις ὡρισμένων διατυπώσεων, Π 371 σ. 171. —Ἁρμοδιότης Ἐπιτροπῆς ἄρθρ. 7 Α.Ν. 547|1937· ἐγκρισις ἐργοδότου περὶ τοῦ δεδικαιολογημένου ἀπολύσεως καὶ οὐχὶ στοιχεῖον ἀγωγῆς, Π 2631 σ. 688.—Ἐπιζήμιος διὰ τὸν ἐργοδότην ἀπόλυσις, ἄνευ προσφυγῆς εἰς ὁρμοδίαν περὶ τῶν λόγων ἀπολύσεως Πρωτοδικειακὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α.Ν. 244|1936· ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ ἀκύρως προσληφθέντων, Π 4308 σ. 1051.— Ἀδικαιολόγητος ἀπόλυσις ἀποστρατευομένων· δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἐξ μηνῶν κατ' ἄρθρ. 4 Ν. 3514, Π 328 σ. 637, Π 2631 σ. 688.—Ἀδικαιολόγητος πρὸ παρελεύσεως ἔτους ἀπὸ ἐπαναλήψεως ἐργασίας ἀπόλυσις ἀποστρατευθέντος· συνέπεια ἡ καταβολὴ ἀποζημιώσεως ἄρθρ. 5 Ν. 3514 καὶ ὄχι ἡ ἀκυρότης ἀπολύσεως, Π 607 σ. 931, Π 3070 σ. 1242.—Ἐπιδίωξις ἀποζημιώσεως Ν. 3514 στερεῖ μισθωτὸν δικαιώματος προσβολῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945, Π 607 σ. 931. — Δικαίωμα ἐπανόδου εἰς θέσιν καὶ τοῦ τυχόντος ἀναβολῆς κατατάξεως ἢ ἀπαλλαγέντος στρατιωτικῶν ὑποχρεώσεων· προϋπόθεσις ὅμως τῆς διατηρήσεως ἐπὶ ἕν ἔτος εἰς τὴν θέσιν του ἡ κατάταξις καὶ ὑπηρεσία ἐν τῷ στρατῷ, ἀδιαφόρου ὄντος τοῦ χρόνου πραγματικῆς στρατεύσεως, Π 4126 σ. 1053.— Συρροὴ ἀξιώσεων ἐκ τοῦ ἄρθρου 4 Ν. 3514 καὶ Ν. 2112 εἰς περίπτωσιν ἀπολύσεως μισθωτοῦ, προστατευομένου ὑπὸ Ν. 3514· διὰ πληρωμὴς ὅμως τῆς μιᾶς καὶ μεγαλυτέρας καθίσταται ἀδύναμος ἡ ἑτέρα· κατεύθυνσις ἀμφοτέρων τῶν ἀξιώσεων ἐπὶ τὸν αὐτὸν σκοπόν, Π 328 σ. 637.— Δυνατὸς συμψηφισμὸς ἀνταπαιτήσεως ἐργοδότου ἐξ ὑπεξαιρέσεως πρὸς ἀποζημίωσιν ἄρθρου 4 Ν. 3514, Π 371 σ. 171.—Ἀνεφάρμοστον ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἀγωγῆς ἄρθρου 3 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 ἐπὶ ἀξιώσεως ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ Ν. 3514, Π 51 σ. 809, Εἰσαγ. σ. 68.— Ἔννοια προστασίας ἄρθρ. 4 Ν. 3514 ἀπὸ ἀδικαιολογήτου ἀπολύσεως μισθωτῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ Ν. 3514· δικαίωμα πάντως ἀπολύσεως ἐπὶ καταβολῇ ἀποζημιώσεως Ν. 3514 ἐν συνδρομῇ δεδικαιολογημένης αἰτίας κατὰ κρίσιν Ἐπιτροπῆς ἄρθρ. 7 Ν. 244|1936· ἐπίκλησις ἀκυρότητος ἐξ ἄλλης νομικῆς διατάξεως· ἀναγωγὴ τῆς περὶ αὐτῆς (ἀκυρότητος) ἀγωγῆς εἰς τριμηνον ἀποκλειστικὴν προθεσμίαν ἄρθρ. 3 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946, Π 821 σ. 68.—Ἄρνησις ἐργοδότου πρὸς ἀποδοχὴν ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ μετ' ἀποστράτευσιν· θεώρησις ὡς καταγγελίας συμβάσεως· ἀναγκαία ἡ προσβολὴ αὐτῆς ὡς ἀκύρου ἐντὸς προθεσμίας τριῶν μηνῶν· αὐτεπάγγελτος λῆψις ὑπ' ὄψιν ἀποκλειστικῆς προθεσμίας, Π 610 σ. 150.

ΣΤ'. Μεταβολὴ προσώπου ἐργοδότου: Ἀναγκαία διὰ τὴν κατ' ἄρθρ. 8 Ν. 3514 μεταβίβασιν ὑποχρεώσεων εἰς τὸν νέον ἐργοδότην ἡ καθολικὴ ἢ εἰδικὴ διαδοχή, Π 1613 σ. 458. —Ἔννοια διατάξεως ἄρθρ. 8 Ν. 3514 περὶ μεταβιβάσεως ὑποχρεώσεων εἰς διαδόχον ἐρ-

γοδότην· ἀδιάφορος ὁ τρόπος διαδοχῆς, Π 289 σ. 301.— Ἀνάληψις ἐπιχειρήσεως ὑπὸ μισθωτοῦ οἰκήματος, μετ' ἔξωσιν ὑπομισθωτου, δὲν συνιστᾷ μεταβολὴν προσώπων ἐργοδότου, Π 1613 σ. 458.— Ἀμεταβίβαστον ἐν πάσῃ περιπτώσει ὑποχρεώσεως καταβολῆς ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων ὀφειλομένων πρὸ τῆς διαδοχῆς· μεταβίβασις μόνον ἐκ τοῦ ἄρθρ. 479 Ἀστικοῦ Κώδικος, Π 1612 σ. 458.

. *Ἁρμοδιότης ἐπὶ διαφορῶν· διαδικασία· ἔνδικα μέσα*: Ἁρμόδια δικαστήρια πρὸς ἐκδίκασιν διαφορῶν στρατευομένων ἐκ τοῦ Ν. 3514, Π 2806 σ. 30 — Διαφοραὶ στρατευομένων ἐκ τοῦ Ν. 3514· ἁρμοδιότης Εἰρηνοδίκου εἰς α' βαθμὸν καὶ Προέδρου Πρωτοδικῶν εἰς β', Π 51 σ. 809.— Ἀγωγὴ περὶ ἀποδοχῶν λόγῳ ἀκύρου καταγγελίας ὡς γενομένη, μετὰ πρόσκλησιν ὑπὸ τὰ ὅπλα· ὑπαγωγὴ εἰς διαδικασίαν Ν. Γ'ΦΟΔ' καὶ οὐχὶ τοῦ ἄρθρ. 6 Ν. 3514, Π 78 σ. 997.— Ἀναρμοδιότης Εἰρηνοδίκου κατὰ διαδικασίαν Ν. 3514 δι' ἐκτάκτους παροχὰς ἑορτῶν πρὸς στρατευθέντας· εἰσαγωγὴ ἀξιώσεως κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ'ΦΟΔ', Π 2270 σ. 523, ΝΖ σ. 661, πρβλ. ὅμως Π 408 σ. 566.— Δικαίωμα τῶν δικαιουμένων ἐπιδομάτων μισθοῦ κατὰ Ν. 519|1948 εἰς συνυπολογισμὸν καὶ παροχὴν εἰς τὴν μισθοδοσίαν πρὸς καθορισμὸν ἐπιδομάτων μισθοῦ· ἁρμοδιότης Εἰρηνοδίκου πρὸς ἐπιδίκασιν κατὰ Ν. 3514, Π 408 σ. 566.— Ἐρημοδικία ἐφεσιβλήτου· ἔρευνα ὑποθέσεως κατ' οὐσίαν· ἀρνία ἐκπροθέσμου ὁμολογίας ἐξ ἐρημοδικίας, Π 4387 σ. 1051.— Ἄσκησις μόνον ἐνδίκου μέσου ἐφέσεως κατ' εἰρηνοδικειακῆς ἀποφάσεως κατὰ Ν. 3514· ἀνεπιτρεπτος ἀνακοπή, Π 3519 σ. 85.— Προθεσμία ἐφέσεως κατ' εἰρηνοδικειακῆς ἀποφάσεως κατὰ Ν. 3514· ἀναστολὴ καὶ διάστημα δικαστικῶν διακοπῶν ἐπὶ δικῶν κατὰ Δημοσίου, Π 89 σ. 236.— Μὴ ἀναγκαία καταβολὴ προσήμου ἐφέσεως, Π 51 σ. 809.

. *Προστασία ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ (Α.Ν. 751|1948, 1836|1951)*. Σκοπὸς Ν. 751|1948, Π 739 σ. 27, ΣΕ 153 σ. 471, Π 3485 σ. 26.— Ἰδιώτης προστατευομένου ὑπὸ Α.Ν. 751|1948 προσώπου· προθεσμία ὑποβολῆς αἰτήσεως διορισμοῦ· παράτασις ἕνεκα ἀσθενείας ἢ ἀνωτέρας βίας· ἀκύρωσις ἀποφάσεως Κεντρικοῦ Συμβουλίου περὶ διορισμοῦ μετὰ ἐκπνοὴν προθεσμίας, Σ.Ε. 795 σ. 1235.— Ἀνάθεσις ὑπὸ Ν. 751|1948 εἰς ἀποκλειστικὴν ἐξουσίαν Συμβουλίων τῆς κρίσεως περὶ ὑπάρξεως προσόντων διοριζομένων καὶ ὑποχρέων εἰς πρόσληψιν ἐπιχειρήσεων· ἀνέλεγκτον ἀποφάσεως Συμβουλίων ὑπὸ δικαστηρίων, Α.Π. 881 σ. 378, Π 739 σ. 27, Π 43 (ὑποσ.) σ. 28, Π 418 σ. 77.— Διαγωνισμός· ἀνεφάρμοστον ἐπὶ γενομένων ἀναγκαστικῶν ἐκ τοῦ Ν. 751|1948 τοποθετήσεων, Π 739 σ. 27.— Προϋποθέσεις προστασίας ἐκ Ν. 751|1948 οἰκειοθελῶς διορισθέντων, Π 418 σ. 77.— Ὅροι προστασίας κατ' ἄρθρ. 1 Ν. 1544|1950 μισθωτοῦ προσληφθέντος βάσει διατάξεων Ν. 751|1948· προστασία οἰκειοθελῶς προσληφθέντων, Π 109 σ. 1120, Π 639 σ. 1120. — Δικαιοδοσία Συμβουλίων Ν. 751|1948 διὰ τοποθέτησιν ἀπολυομένων μετὰ προσαγωγὴν εἰς αὐτὰ πιστοποιητικοῦ νομιμοφροσύνης· ἀνυπόχρεων ὅμως Νομικῶν Προσώπων ἢ Ὑπηρεσιῶν Ν. 516|1948 εἰς πρόσληψιν, ἄνευ προσαγωγῆς ἀποφάσεως Ἐπιτροπῶν Νομιμοφροσύνης, Α.Π. 45 σ. 304, πρβλ. Εἰσαγ. σ 305.— Πρόσληψις ἐφέδρων Ν. 751|1948 εἰς δημοτικὰς κλπ. ὑπηρεσίας, Ἔγκ. σ. 334.— Ἀναγκαία διὰ κύρος διορισμοῦ ἐφέδρων ὡς δικηγόρων πρὸ τῆς διὰ τοῦ Ν.Δ. 1196|1949 τροποποιήσεως τοῦ Ν. 751|1948 ἡ ὕπαρξις εἰδικοῦ δικαστικοῦ τμήματος· μὴ ἰσχὺς ὅμως περιορισμῶν ὡς πρὸς ἀριθμὸν ὑπηρετούντων δικηγόρων καὶ ὑπαρξιν ὀργανισμοῦ περὶ τοῦ εἰδικοῦ τμήματος, Α.Π. 108 σ. 459.— Ὁρισμοὶ Ν.Δ. 1196|1949· ἀπαραίτητος προϋπόθεσις διορισμοῦ ἰατροῦ εἰς Νομικὰ Πρόσωπα, Ἱδρύματα καὶ Ἐπιχειρήσεις ἡ ὕπαρξις ὀργανωμένου ἰατρικοῦ τμήματος καὶ ἀπασχόλησις ἄνω τῶν δεκαπέντε ἰατρῶν· ἀκυρότης ἄλλως ἀποφάσεως Κεντρικοῦ Συμβουλίου περὶ διορισμοῦ ἰατροῦ, Σ.Ε. 809 σ. 1236.— Ἀναγκαστικὴ σχέσις κατὰ Ν. 751|1948 ἀναλόγως ἀριθμοῦ ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεως, Σ.Ε. 827 σ. 1237.— Ὑποχρεώσεις ἐρεύνης ὑπὸ Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ περὶ ὑποχρεώσεως ἐπιχειρήσεως εἰς ἀναγκαστικὴν πρόσληψιν μισθωτοῦ ἀκύρωσις σχετικῆς ἀποφάσεως ὡς ἀναιτιολογήτου, Σ.Ε. 837 σ. 1237.— Ἔννοια τελευταίας φράσεως ἄρθρου 12 Α.Ν. 1836|1951 «πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ διὰ νόμου τούτου ὁριζομένου ποσοστοῦ»· νοεῖται ὁ Α.Ν. 1836|1951 καὶ οὐχὶ ὁ Α.Ν. 751· νομιμοποίησις τῶν καθ' ὑπέρβασιν τοῦ Ν. 751 γενομένων τοποθετήσεων πολεμιστῶν μέχρι συμπληρώσεως τοῦ ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1836 ὁριζομένου ποσοστοῦ, Γν.Σ. σ. 1276.— Λῆψις ὑπ' ὄψιν διὰ τὴν ὑποχρεωτικὴν κατὰ Ν. 751|1948 πρόσληψιν μισθωτῶν συνολικοῦ ἀριθμοῦ διατηρουμένου προσωπικοῦ κεντρικοῦ καταστήματος καὶ ὑποκαταστημάτων καὶ οὐχὶ αὐτοτελῶς· ἔννοια Ν. 751|1948, Σ.Ε. 153 σ. 471.— Λῆψις ὑπ' ὄψιν ὑπὸ κεντρικοῦ Συμβουλίου τοῦ ἀριθμοῦ ὑπηρετούντων παρ' ἐπιχειρήσει ὑπαλλήλων πρὸς ἀναγκαστικὴν τοποθέτησιν μισθωτῶν κατὰ Ν. 751|1948· πλήρωσις προϋποθέσεως νόμου περὶ ὑπάρξεως θέσεως προσληπτέου παρ' ἐπιχειρήσει ἐκ πράξεως Κεντρικοῦ Συμβουλίου, ἐγκύρου παριστάμενης κατὰ ἐξωτερικὴν ἐπιφάνειαν αὐτῆς· βάρος ἐργοδότων, ἀμφισβητοῦντος ὕπαρξιν θέσεως πρὸς ἀπόδειξιν ἐπὶ δικαστηρίου· ἔνστασις καὶ οὐχὶ ἄρνησις ἀγωγῆς, Α.Π. 192 σ. 563.— Ὑποχρεώσεις ἐργοδότου εἰς χρησιμοποίησιν καταλλήλων, ἀναλόγως τῶν προσόντων τοῦ διορισθέντος κατὰ Ν. 751|1948, ὑπηρεσιῶν καὶ κατὰ δικαίαν κρίσιν, κατ' ἄρθρ. 371 Ἀστικοῦ Κώδικος· προσδιορισμὸς ἄλλως ὑπὸ δικαστηρίου, Π 9485 σ. 26.— Ἐξίσωσις κατ' ἀποτελέσματα μὴ καταλλήλου χρησιμοποιήσεως ὑπηρεσιῶν πρὸς ἄρνησιν προσλήψεως· συνέπεια ἡ καταβολὴ ἀποδοχῶν, λόγῳ ὑπερημερίας ἐργοδότου, Π 9485 σ. 26, Π 739 σ. 27.— Δικαίωμα ἐργοδότου πρὸς θέσιν εἰς διαθεσιμότητα, ἕνεκα ἐλλει-

ψεως ἢ περιορισμοῦ ἐργασιῶν καὶ τῶν κατὰ Ν. 751|1948 ἀναγκαστικῶς ἐργαζομένων· ὑπαγωγὴ καὶ αὐτῶν εἰς τὸ αὐτὸ μισθολογικὸν καθεστὼς λοιπῶν μισθωτῶν· μὴ θεώρησις ἐκ τούτου διαθεσιμότητος ὡς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας, Π 2646 σ. 513.—Ἀναγκαστικὴ σχέσις ἀπολυομένων ἐκ τοῦ στρατοῦ· ὑποχρέωσις παροχῆς ἐργασίας καὶ συνέπειαι ἐξ ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς μισθωτοῦ, Π 1719 σ. 789, πρβλ. Π 290 σ. 799.—Οἰκειοθελὴς πρόσληψις ἀναπήρου ἐκ προστατευομένων Ν. 751|1948· χαρακτηρισμὸς συμβάσεως Ν. 751|1948 ὡς ὡρισμένου χρόνου· ὑπαγωγὴ μετὰ πάροδον ἑνὸς ἔτους εἰς προστασίαν ἐργατικῶν νόμων· σπουδαῖος λόγος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 672 Α.Κ., Π 459 σ. 793.—Ποινικὸν ἀδίκημα παραβάσεως Νόμου 751|1948· ὑπαγωγὴ εἰς ἐξουσίαν δικαστηρίου τῆς ἐκτιμήσεως περὶ δολίας προαιρέσεως ἢ ἀμελείας τοῦ κατηγορουμένου, Α.Π. 581 σ. 378.—Εἰσηγητικὴ ἔκθεσις Νόμου 1836|1951, σ. 590.—Σκοπὸς ἀ. ν. 1836|1951· προστατευόμενα ὑπὸ νόμου πρόσωπα· ὑπόχρεοι πρὸς πρόσληψιν προστατευομένων ὑπὸ νόμου· δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις προσλαμβανομένων καὶ τοποθετουμένων· κεντρικὸν συμβούλιον καὶ τοπικὰ συμβούλια προστασίας ἀπολυομένων· ὑποχρεώσεις τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ἐπιχειρήσεων πρὸς Διοίκησιν καὶ συστάσεις πρὸς ἐνδιαφερομένους, Ἐγκύκλ. σ. 1123.—Ἂν οἱ ἐκπληρώσαντες θητείαν λιμενοφύλακες ὑπάγωνται εἰς προστασίαν Α.Ν. 1836|1951 περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, Γν. Σ. σ. 757.—Ἐπὶ ἑνὸς προσφάτου Νόμου (1836|1951), Σημ. σ. 600.—Κατάργησις μιᾶς χρησίμου νομοθετικῆς διατάξεως τοῦ ν. 751|1948, Σημ. σ. 775.—Ἔννοια ἐπιχειρήσεων καινῆς ὠφελείας· ἂν ἑταιρία, ἐμπορευομένη πετρελαιοειδῆ, ἀνήκῃ εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Α.Ν. 1836|1951 ἑταιριῶν κοινῆς ὠφελείας, Γν. Σ. σ. 1278.—Προστασία ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ κατὰ τὸν Α.Ν. 1836|1951, ΝΖ σ. 1279.

Στρατιωτικὰ ἀρτοποιεῖα. Διατάξεις περὶ κανονισμοῦ ὑπηρεσίας· παροχὴ ἐργασίας συνιστᾷ σχέσιν δημοσίου δικαίου· ἀπαράδεκτον ἀγωγῆς κατ' ἐργατικὴν διαδικασίαν, Π 588 σ. 423.

Στρατιωτικὰ συνεργεῖα. Βλ. λ. *Συνεργεῖα*.

Στρατιωτικοί. Παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ στρατιωτικοῦ συνταξιούχου, Α.Π. 178 σ. 568.

Συγκοινωνίαι. Ἀποτελοῦν κοινωφελεῖς ἐπιχειρήσεις, Γν. Σ. σ. 1278.

Σύγχυσις πλήρης. Ἀπαλλαγὴ λόγῳ πλήρους συγχύσεως· ἔλλειψις εἰς περίπτωσιν ταύτην δικαιώματος ἀποζημιώσεως Ν. 2112 τοῦ ἀλυθέντος λόγῳ διαπράξεως ἀξιοποίνου πράξεως, Π 2133 σ. 521.

Συλλογικαὶ διαφοραὶ ἐργασίας. Ποία θεωρεῖται συλλογικὴ διαφορὰ ἐργασίας, Α.Π. 165 - 169 σ. 502.—Τινὰ περὶ τῶν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ΝΖ σ. 1245.—Διάταξις ἄρθρου 23 Β.Δ. 18 Ἰουνίου 1936 ἐκτελεστικοῦ τοῦ Α.Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 περὶ ἀποτελεσμάτων ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ὡς συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας· θέσις καθ' ὑπέρβασιν ἐξουσιοδοτήσεως καὶ ἀκυρότης αὐτῆς, Α.Π. 641 - 645 σ. 112, Α.Π. 165 - 169 σ. 502.—Ἐπίλυσις συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας δι' ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας· ἐξομοίωσις διαιτητικῶν ἀποφάσεων πρὸς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας· δυνατότης ἐκ τούτου καταγγελίας καὶ παρατάσεως χρόνου ἰσχύος διαιτητικῶν ἀποφάσεων, Σ.Ε. 88 σ. 351.—Νόμιμος σύνθεσις Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ προϋποθέσεις δεσμεύσεως ἐργοδοτῶν ἐξ ἀποφάσεων αὐτῶν Α.Π. 641-645 σ. 112.—Ἐφαρμογὴ Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας· καὶ ἐπὶ ὑπαλλήλων Ὀργανισμῶν Γεωργικῆς Ὑπηρεσίας· σχέσεις ἰδιωτικοῦ δικαίου, Α.Π. 631 σ. 158.—Ἀνεπίτρεπτον ἐπεμβάσεως Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας κατὰ διάρκειαν ἰσχύος συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, Π 3289 σ. 164, ΝΖ σ. 395, Π 1010 σ. 400.—Ἀκυρότης ὑπ' ἀριθ. 14|1949 διαιτητικῆς ἀποφάσεως περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ἐργατῶν βιβλιοδετῶν, Π 1010 σ. 400.—Ἔκδοσις Α.Ν. 1406|1950 καὶ κύρωσις δι' ὑπ' ἀριθ. 11526|898|1950 ὑπ. ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας· ἀκύρωσις ὅμως αὐτῆς διὰ 1279|1950 ἀποφάσεως Σ.Ε.· ἰσχὺς δεδικασμένου ἐναντι πάντων· ἔννοια ἄρθρου 50 Ν. 3713 περὶ Συμβουλίου Ἐπικρατείας», Π 3289 σ. 165.—Ὁρισμοὶ Α.Ν. 1406|1950· κύρωσις ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας δι' ἀποφάσεως Προέδρου Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας· ἔκδοσις ὑπ' ἀριθ. 11526|1950 κυρωτικῆς ἀποφάσεως· κτῆσις ὑπὸ ἐπικυρωθείσης διαιτητικῆς ἀποφάσεως ἰσχύος αὐτοτελοῦς διατάξεως αὐταναστικοῦ νόμου· δεδικασμένον ἐξ ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως Συμβ. Ἐπικρατείας ὅροι, Α.Π. 417 σ. 1181, Παρατ. σ. 1181, Παρατ. σ. 1245.—Συνταγματικότης Α.Ν. 1406|1950, Α.Π. 417 σ. 1181, Παρατ. σ. 1181, Παρατ. σ. 1245.—Ἔγκρισις συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας καὶ διαρκοῦντος χρόνου ἰσχύος συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας· ἀντισυνταγματικότης Α.Ν. 1406|1950· οὐχὶ ἀναγκαία ἡ προηγουμένη τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἔγκρισις τοῦ Κ.Ο.Σ.· αἰτιολόγησις διαιτητικῆς ἀποφάσεως, Σ.Ε. 1361 σ. 1215.—Ἁρμοδιότης τῆς κατὰ τὸν Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας· προϋποθέσεις ἡ ὕπαρξις διενέξεως μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν σχετικῶς πρὸς ὅρους ἐξηρτημένης ἐργασίας, Π.Ε.Δ. 3 σ. 213.—Κῦρος συμβάσεως δημοσίου ὑπαλλήλου μετ' ἰδιώτου πρὸς παροχὴν ἰδιωτικῶν ὑπηρεσιῶν· ἀνεφάρμοστον διαιτητικῶν ἀποφάσεων, Π 8 σ. 461.—Δέσμευσις ἐργοδοτῶν ἐξ ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ἐφ' ὅσον μετέσχον ὡς μέλη ἢ ἀντεπροσωπεύθησαν εἰς Ἐπιτροπάς, Α.Π. 165—169 σ. 502.—Αἰτιολογικὴ ἔκθεσις τοῦ Α.Ν. 1804|1951, σ. 582.—Σχόλια ἐπὶ τοῦ Α.Ν. 1804|1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τοῦ Α.Ν. 16|20.11.1935 περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ΝΖ σ. 548.—Μετὰ τὸν Α.Ν. 1804|1950· ἐπεξήγησις περὶ τῆς ἀφορμῆς του, ΝΖ

σ. 511.—Άρμοδιότης Ὑπουργῶν κατά Ν. 28|1944 καί ἁρμοδιότης Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ὑπό Α Ν. 1801|1951, Σ.Ε. 1223 σ. 784.—Ἐξουσιοδότησις ἄρθρου 8 Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 πρός Ἐπιτροπάς Διαιτησίας· μή ὑπαγωγή καί ἁρμοδιότητος συντάσσουσης ἑτέρων Ἐπιτροπῶν μέ δικαιοδοσίαν ἐφαρμογῆς μισθωτῶν διά βιβλιαρίων εἰδικότητος, οἰκογενειακῆς κατηστάσεως κ.λ.π.· ἀκυρότης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως εἰς ἐκτέλεσιν ἀκύρου ὅρου ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, Σ.Ε. 1152 σ. 1093.— Τινά περί τῶν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Ὑποχρεωτικῆς Διαιτησίας τοῦ Α Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935, ΝΖ σ. 1142.—Ὑποχρεώσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας πρός ἔκδοσιν ἀποφάσεως του περί κηρύξεως ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας ὡς ἐκτελεστῆς ἐντός 15 ἡμερῶν· οὐχί ὅμως ἀναιρετική προθεσμία· ὑπέρβασις γεννᾶ μόνον ἐνδεχομένως εὐθύνην τοῦ μή τηρήσαντος ταύτην Ὑπουργοῦ, Σ.Ε. 1361 σ. 1215.—Τήρησις προηγουμένως τῆς παραπομπῆς τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας εἰς Ἐπιτροπήν Διαιτησίας ἀπαιτήσας συμβιβασμοῦ ὑπό τοῦ ἁρμοδίου ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, Σ.Ε. 1361 σ. 1215.—Ἀνεφάρμοστον διαιτητικῆς ἀποφάσεως 7|1940 ἐπί μαθητευομένου 13ετοῦς· τίνας ἀφορᾷ αὕτη, Π 207 σ. 1118.

Συλλογικαί συμβάσεις. Κατάρτισις καί ὑπογραφή συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας παρουσίᾳ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἤ ἐξουσιοδοτημένων παρ' αὐτοῦ ὀργάνων· αὐτόματος δέσμευσις συνόλου ἐργοδοτῶν καί μισθωτῶν τοῦ ἐπαγγέλματος, εἰς τό ὁποῖον ἀφορᾷ ἡ συλλ. σύμβασις, Π 9483 σ. 63.— Περιέχουν κανόνας δικαίου· ἐπέχουν ἰσχύν οὐσιαστικοῦ νόμου, Π 9483 σ. 63.—Ἀποτελοῦν κανόνας δικαίου ἐξ ἀντικειμένου καί δημοσίας τάξεως, Π 1115 σ. 337.—Ψευδής ἑρμηνεία καί ἐσφαλμένη ἐφαρμογή συλλογ. συμβάσεως· λόγος ἀναιρέσεως, Α.Π. 550 σ. 70.— Κατώτερα ὅρια μισθῶν καί ἡμερομισθίων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας· συνδυασμός πρός ἐργασίαν κατά νόμιμα χρονικά ὅρια, Π 50 σ. 74. — Μισθός μή ἀπασχολουμένων μισθωτῶν· ἰσχύς της ὑπ' ἀριθ. 3601|1946 ὑ.ά καί μετά τάς συλλογικάς συμβάσεις ἐργασίας, Α.Π. 607 σ. 111. — Σκοπός Ν. 28|1944· κατισχύουσι ρυθμιστικῆς παρεμβάσεως Κράτους ἐναντί πάσης ἀντιθέτου διατάξεως προγενεστέρου νόμου (καί § 3 ἄρθρ. 680 Α.Κ.) καί τοῦ δικαιώματος ρυθμίσεως τοῦ θέματος ἀτομικῶς ἤ συλλογικῶς, Α.Π. 60 σ. 292, πρβλ. Εἰσαγ. σ. 290.— Κῦρος ὅρων ἀτομικῶν συμβάσεων εὐνοϊκωτέρων τῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, Π 2819 σ. 677. — Εὐρεία κατά Ν. 28|1944 ἐξουσιοδότησις Ὑπουργῶν· δικαίωμα τροποποιήσεως καί συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας· ἔννοια μισθωτοῦ· ἀρχή ἄρθρ 3 Συντάγματος περί ἰσότητος, Σ.Ε. 1107 σ. 845.— Κῦρος καθορισμοῦ διά συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀποζημιώσεως ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων διά βοηθούς φορτηγῶν αὐτοκινήτων, Π 9483 σ. 63.—Ἀπαγόρευσις διά συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας προσλήψεως παρ' ἐργοδοτῶν ἐργατῶν μή ἐφωδιασμένων δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων· ἀντίθεσις σχετικοῦ ὅρου πρός ἄρθρ. 4 Συντάγματος περί ἀπαραβιάστου προσωπικῆς ἐλευθερίας καί πρός τό ἄρθρ. 3 Συντάγματος περί ἰσότητος, Πλημ. Πατρῶν 416 σ. 860, Παρατ. σ. 861.— Συλλογικαί διαφοραί· ἀποφάσεις Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἐξομοίωσις πρός συλλογ. συμβάσεις· συνέπειαι· καταγγελία· παράτασις κλπ. Βλ. λ. **Συλλογικαί διαφοραί.**—Ἀνεπίτρεπτον ἐπεμβάσεως Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας κατά διάρκειαν ἰσχύος συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, Π 3259 σ. 164, ΝΖ σ. 395, Π 1910 σ. 400, πρβλ. Σ.Ε. 1361 σ. 1215.—Ἡ κοινωνική σημασία τῶν πηγῶν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ΝΖ σ. 905.— Σύστασις Ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου διά συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ΝΖ σ. 10.—Ἀνεφάρμοστον ἐπί ἐνοριακῶν Ναῶν, Π ὅ σ. 424.—Ἀνεφάρμοστον ἐπί φορατεχνικῶν ὑπαλλήλων δημοσίου δικαίου σχέσις, Α.Π. 196 σ. 730.—Κῦρος συμβάσεως δημοσίου ὑπαλλήλου μετ' ἰδιώτου πρός παροχήν ἰδιωτικῶν ὑπηρεσιῶν· ἀνεφάρμοστον ὅρων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἤ διαιτητικῶν ἀποφάσεων· ἐφαρμογή ἄρθρου 648 Ἀστ. Κώδικος, Π 8 σ. 461. — Πρόσληψις ἐργατῶν καί τεχνιτῶν δι' ἐκτέλεσιν δημοσίων ἔργων· καθορισμός ἀμοιβῶν βάσει ἡμερομισθίων ἐλευθέρας ἀγορᾶς· εἰδικαί νομοθετικαί διατάξεις περί ἀναθεωρήσεως τιμῶν· ἀνεφάρμοστον ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἤ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, Π 975 σ. 124, Παρατ. σ. 125.

Γ ε ν ι κ α ί σ υ λ λ ο γ. σ υ μ β ά σ ε ι ς· π ρ ο σ α ύ ξ η σ ι ς 30 ο|ο κλπ. Καθορισμός διά προπολεμικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας μισθοῦ ἐν μέρει εἰς χρῆμα καί ἐν μέρει εἰς εἶδος· ἀναπροσαρμογή διά Σ.Σ. 4.11.1947 μόνον τοῦ εἰς χρῆμα μισθοῦ· ἐπί τυχόν ὅμως συμφωνίας μεταξύ συμβαλλομένων περί καταβολῆς εἰς χρῆμα ἀξίας παροχῶν εἰς εἶδος χωρεῖ ἀναπροσαρμογή καί ἐπί τῆς ἀποτιμήσεως εἰς χρῆμα τῶν παροχῶν· ἐφαρμογή συλλογ συμβάσεως νοσοκόμων, Α.Π. 550 σ. 70, πρβλ. Π 6044 σ. 71, Π 3325 σ 71.— Καθορισμός μισθῶν καί ἡμερομισθίων διά τῶν ἀπό 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας· ἀπαγόρευσις ὑπερβάσεως ὁρίων αὐτῶν πέραν τοῦ 30 ο|ο· ὑποχρεωτική προσαύξησις δι' ὑ.ά. 29488|2592|1949· συμψηφισμός ὁπωσδήποτε χορηγηθείσης προσαυξήσεως, ἀσχέτως πρός ἀπόδοσιν μισθωτοῦ· Α.Π. 60 σ. 292.— Συνυπολογισμός εἰς ὑποχρεωτικήν κατά 30 ο|ο προσαύξησιν ἀποδοχῶν μισθωτῶν δι' ὑ.ά. 29488|2592|1949 τοῦ ὑπερβαίνοντος τά ὑπό τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καθοριζόμενα κατώτατα βασικά ὅρια ποσοῦ, τοῦ δι' ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας συμφωνηθέντος μισθοῦ ἤ ἡμερομισθίου, Α.Π. 231 σ. 698. — Ἔννοια διατάξεως ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περί συμψηφισμοῦ αὐξήσεως ἀποδοχῶν· καταλογισμός αὐξήσεως δι' ἀτομικῆς συμβάσεως ὑπέρ τά ὅρια συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καί ὄχι ἀξίωσις ἐργοδότου πρός ἐπιστροφήν εἰς αὐτόν ὑπερβάλλοντος ποσοῦ, Α.Π. 231 σ. 698.— Διευκρινίσεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750|1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περί αὐξήσεως μισθῶν καί ἡμερομισθίων, Ἐγκ. σ. 183.

Ειδικαί συλλογικαί συμβάσεις εργασίας: Κύρος καθορισμού διά συλλογικής συμβάσεως εργασίας αποζημιώσεως ιδιωτικών υπαλλήλων διά βυηθούς φορτηγών αυτοκινήτων, Π 9483 σ. 63.—Εφαρμογή συλλογ. συμβάσεως νοσοκόμων· αναπροσαρμογή απομειώσεως παροχών εις είδος· έννοια συλλ. συμβ. 4.11.1947, Α.Π. 550 σ. 70, πρβλ. Π 6044 σ. 71, Π 3325 σ. 71.—Έκτασις ισχύος της από 27.12.1949 συλλογ. συμβάσεως νοσηλευτικού προσωπικού ιδιωτ. κλινικών, Π 582 σ. 1117.— Διατήρησις ισχύος ό.ά. περί ειδικού επιδόματος διά φθοράν εργαλείων ξυλουργών και μετά τάς συλλογικάς συμβάσεις εργασίας, Π 9238 σ. 115, Σημ. σ. 116.— Εργασίας δυτών, Π 128 σ. 454.— Συλλογική σύμβασις εργασίας επιστημόνων φαρμακοποιών· καθορισμός μισθού αναλόγως προϋπηρεσίας, και οικογενειακών βαρών, Π 1426 σ. 863. — Διάταξις συλλογικής συμβάσεως εργασίας 16.9.1937 (ανωνύμων εταιριών κλπ.) περί χρόνου υποβολής πιστοποιητικών προϋπηρεσίας μισθωτού· εφαρμογή ως κανονιστικής διατάξεως και επί των λοιπών ιδιωτικών υπαλλήλων, Π. 1426 σ. 863.— Εξάρτησις δικαιώματος υπαλλήλου προς προσαύξησιν βασικού μισθού λόγω προϋπηρεσίας εκ προηγουμένης γνωστοποιήσεως εις εργοδότην, ως και της οικογενειακής του μισθωτού καταστάσεως· υπολογισμός προσαυξήσεως μισθού από γνωστοποιήσεως και ούχι αναδρομικώς, Π 1426 σ. 863.— Συλλογ. σύμβ. 16.9.1937 υπαλλήλων ανωνύμων εταιριών κλπ.· ανεφάρμοστον επί ηλεκτροτεχνιτου, Π 122 σ. 1117.—Έννοια κυκλικού ειδικών κατά συλλογικήν σύμβασιν εργασίας ναυτικών· περάτωσις μισθώσεως δι' επιστροφής πλοίου εις χώραν ναυτολογήσεως και δή είτε εις τον λιμένα, ένθα αύτη εγένετο, είτε τοπικώτερον εις τον του τελικού προορισμού τοιούτον, Π 1611 σ. 870.— Παροχή εργασίας υπό βοηθού εν ιατρείω και προσήκουσα δι' εφαρμογήν συλλογική σύμβασις εργασίας, Π 4578 σ. 1169.—Υποταγή και συμβολαιογράφων εις συλλογ. συμβάσεις, Π 128 σ. 1117.— Σ. Σ. 21.7.1950 και πράξις Υπ. Συμβουλίου 969|1950· αφορώσι και το εκτακτον προσωπικόν Αγροτικής Τραπέζης, Π 857 σ. 1117.

Επιτρεπτόν υπερβάσεως ορίων· ατομικαί συμβάσεις. Μείωσις· διάταξις άρθρ. 680 Α.Κ. περί συλλογικών συμβάσεων εργασίας· επιτρεπτή συμφωνία περί μισθού υπέρ τα κατωτέρα όρια συλλογικής συμβάσεως εργασίας, Π 36 σ. 38. — Παροχή εργασίας εκτάκτου ή υπέρ τα νόμιμα χρονικά όρια· κάλυψις αμοιβής ταύτης διά του υπέρ τα όρια της συλλογικής συμβάσεως εργασίας μισθού, Π 86 σ. 39, πρβλ. Είσαγ. σ. 37.— Καθορισμός μισθών και ημερομισθίων διά των από 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικών συμβάσεων εργασίας· απαγόρευσις υπερβάσεως ορίων αυτών πέραν του 30 ο|ο· υποχρεωτική προσαύξησις δι' ό.ά. 29488|2592|1949· συμψηφισμός οιασδήποτε χορηγηθείσης προσαυξήσεως, ασχέτως προς αιτίαν δόσεων μισθωτού, Α.Π. 60 σ. 202, πρβλ. Είσαγ. σ. 290.—Επιτρεπτή ατομική σύμβασις περί καθορισμού αποδοχών υπέρ τα όρια συλλογικής συμβάσεως εργασίας, Π 36 σ. 38, Είσαγ. σ. 37, 221, 363, Π 11388 σ. 221, Π 2791 σ. 363, Σημ. σ. 332, Π 5 σ. 408, Π 97 σ. 414, Π 547 σ. 506, Π 2819 σ. 677, Π 8351 σ. 920, πρβλ. Α.Π. 60 σ. 290, ΝΖ σ. 395.— Τα όρια αποδοχών μισθωτών, ΝΖ σ. 393.— Ανεπίτρεπτον καθορισμού δι' ατομικών ή συλλογικών συμβάσεων αποδοχών υπερβαινουσών τα όρια υπουργικών αποφάσεων, Α.Π. 60 σ. 290, ΝΖ σ. 395.— Μισθός υπέρ τα νόμιμα όρια και υπολογισμός προσθέτου αμοιβής δι' εργασίας κατά Κυριακάς ή νυκτερινας ώρας, Π 547 σ. 506.—Όριομοί άρθρου 680 παρ. 2 Α.Κ.· υπερισχυσις ατομικών συμβάσεων περί μισθού υπέρ τα όρια συλλογικών συμβάσεων εργασίας· διάταξις συλλογικών συμβάσεων εργασίας 4 Νοεμβρίου 1947 περί μη υπερβάσεως ορίων αυτών ακυρότης, ως αντικειμένης εις το άρθρ. 680 Α.Κ., Π 3255 σ. 845.— Προσαύξησις μισθού και ημερομισθίων συλλογικών συμβάσεων εργασίας δι' ό.ά. 29488|2592|1949· καθορισμός κατωτάτων και ούχι ανωτάτων ορίων αποδοχών εξουσιοδότησις Ν. 28|1944 προς καθορισμόν αποδοχών, Π 3255 σ. 845.—Δυνατότης συνομολογήσεως μισθού κατωτέρου των ορίων συλλογικών συμβάσεων εργασίας διά χρόνον εργασίας ελάσσονα του νομίμου, Π 50 σ. 74.— Ακυρότης μειώσεως μισθού καθορισμένου διά συλλογικής συμβάσεως εργασίας ή υπουργικής αποφάσεως, Π 553 σ. 120.

Παράβασις· συνέπειαι: Προϋποθέσεις πολλαπλασίου αποζημιώσεως Ν. 2112 διά παράβασιν συλλογικής συμβάσεως εργασίας έπεχούσης θέσιν ποινικής ρήτρας, το πταίσμα του εργοδότου, Π 61 σ. 810.— Παράβασις αντισυνταγματικού όρου συλλογικής συμβάσεως εργασίας δεν αποτελεί ποινικόν αδίκημα κατ' άρθρ. 16 Α.Ν. 547|1937, Πλημ. Πατρών 416 σ. 860, Παρατ. σ. 861.—Αποζημίωσις λόγω παραβάσεως συλλογικής συμβάσεως εργασίας· υποχρέωσις καταβολής μόνον εις παράβασιν εκ προθέσεως και ούχι εν αγνοίᾳ του εργοδότου ως προς την ύπαρξιν συλλογικής συμβάσεως, Π 1426 σ. 863, Π 33 σ. 65, Ημλγ. σ. 1117.

Παραίτησις: Ανίσχυρον παραιτήσεως από δικαιώματος μισθού εκ συλλογικής συμβάσεως εργασίας ενυπάρχων φόβος μισθωτού διά καταγγελίαν συμβάσεως εργασίας, δι' ην περίπτωσιν δεν ήθελε δεχθή να παραμείνη εν τῇ εργασίᾳ μη ηλαττωμένων μισθών, Π 1115 σ. 327, Π 19 σ. 456.—Αδιάφορον αν η παραίτησις έλαβε χώραν κατά διάρκειαν εργασιακού δεσμού ή μετά λύσιν αυτού· σκοπός απαγορεύσεως, Π 19 σ. 456.

Σύμβασις. Βλ. λ. *Δικαιοπραξία, Εργασίας σύμβασις* και τα κατ' ίδιαν θέματα εις τας οικείας λέξεις.

Συμβιβασμός. Ακυρότης δηλώσεως ναύτου ή κληρονόμων περί παραιτήσεως από αξιώσεων ή συμβιβασμού, Π 9241 σ. 177, Π 6560 σ. 934, Π 3849 σ. 936.— Κύρος του συμβιβασμού μισθωτού επί αξιώσεών του, ΝΖ σ. 192. —Απόπειρα συμβιβασμού προ παραπομπής

συλλογικής διαφοράς εργασίας εἰς Ἐπιτροπὴν Διαιτησίας, Σ.Ε. 1361 σ. 1215.

Συμβολαιογράφοι. Ὑπαγωγὴ εἰς συλλογικὰς συμβάσεις, Νμλγ σ. 1117.

Συμβούλια. Προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ κατὰ Ν. 751|1948. Βλ. λ. *Στράτευσις* (παράγρ. Η') —Ἔννοια διατάξεως ἄρθρ. 4 Α.Ν. 211|1936 περὶ ὑποχρεωτικῶν ἀποφάσεων Συμβουλίων ἐκδοθεισῶν πρὸ αὐτοῦ, Α Π. 142 σ. 564.—Σύνθεσις Διοικητικῶν Συμβουλίων Ἀσφαλιστικῶν Ταμείων ἁρμοδιότητος Ὑπουργείου Ἐργασίας, Σημ. σ. 599.— Σύνθεσις Διοικητικοῦ Συμβουλίου Ὑπουργείου Ἐργασίας, Σημ. σ. 599.—Δικαίωμα ἐπιδομάτων μισθοῦ κατὰ κανονισμὸν ἐργοδότου· δικαστικὸς ἔλεγχος κρίσεως ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου περὶ εὐδοκίμου ὑπηρεσίας, Α.Π. 194 σ. 613.— Κρίσις ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου κατὰ Κανονισμὸν ἐπέχοντα ἰσχὺν Νόμου καὶ δικαστικὸς ἔλεγχος, Π 8779 σ. 1224. Παρατ. σ. 1202.— Συμβούλια Ι.Κ.Α., Εἰσηγ. Ἐκθ. σ. 689.—Ἁρμοδιότης Κυβερνητικοῦ Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου· μὴ ἐκ τοῦ Νόμου ἐπιβεβλημένη διὰ τὸ κῦρος ὑπουργικῆς κατὰ Ν. 28|1944 ἀποφάσεως προηγουμένη γνωμάτευσις αὐτοῦ, Σ.Ε. 1323 σ. 784.— Ρύθμισις συλλογικῶν διαφορῶν δι' Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας· προσεσμία ἐκδόσεως ἀποφάσεων Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ ἔγκρισις ὑπὸ Κυβερνητικοῦ Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου, Σ.Ε. 1361 σ. 1215.—Ἡ εὐθύνη τοῦ ἐργοδότου ἐκ πράξεων τῶν ὑπηρεσιακῶν συμβουλίων, ΝΖ σ. 1901.— Διορισμὸς Νομικῶν Συμβούλων παρ' Ὀργανισμοῖς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως· γνώμη Διοικητικοῦ Συμβουλίου Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ, Σ.Ε. 1125 σ. 1283. Βλ. καὶ λ. *Σωματεῖα.*

Συμβούλιον Ἐπικρατείας. Βλ. λ. *Αἰτήσεις ἀκυρώσεως.* Ἐπεξεργασία κανονιστικῶν διαταγμάτων· παράλειψις ὑποβολῆς· ἀκυρότης διατάγματος· ἀναδρομικὴ ἀκύρωσις διὰ ν. 1731|1951 ἀνάσχορος μὴ δυναμένη νὰ καλύψῃ τὸ ἐκ τῆς παραλείψεως ἐλάττωμα, Σ.Ε. 1551 σ. 1034, Σ.Ε. 653 σ. 87.

Συμμορῖται. Προστασία ἀπολυομένων ἐκ τάξεων στρατοῦ καὶ λαβόντων μέρος εἰς ἀγῶνα ἐναντίον συμμοριτῶν, Ἐγκ. σ. 1123.

Συμπεριφορά. Βλ. λ. *Ἀνάρμοστος συμπεριφορά.*

Συμπλοιοκτησία. Βλ. λ. *Πλοῖον.*

Συμψηφισμός. Ἐπιδότησις μισθοῦ καὶ συμψηφισμὸς ὠφελειῶν ἐπὶ ἀκύρου ἀπολύσεως, Π 1061 σ. 59.—Ἀλλαχοῦ κερδηθέντων, Π 1061 σ. 59, Π 30 σ. 128, Π 46 σ. 166, Π 30 σ. 631.— Ἀναμφιβόλιστον κερδηθέντων ἐξ ἐργασιῶν δι' ἀτομικῶν λογαριασμῶν, Π 30 σ. 128.— Μισθὸς ἀναγκαίος πρὸς διατροφὴν μισθωτοῦ· ἀνεπίτρεπτον συμψηφισμοῦ πρὸς αὐτὸν ἀπαιτήσεως ἐργοδότου κατὰ μισθωτοῦ Π 30 σ. 128.— Συμψηφισμὸς ἀποζημιώσεως Ν. 2112 πρὸς μισθὸν ἐν ἀκύρωσει ἀπολύσεως, Π 46 σ. 166.— Ἀντικαταστήσεως ἐργοδότου ἐξ ὑποχρεώσεως πρὸς ἀποζημίωσιν ἄρθρ. 4 ν. 3514, οὐχὶ καὶ πρὸς ἐφεδρικὰ ἐπιδόματα, Π 871 σ. 171.— Συμψηφισμὸς ἀπαιτήσεως ἐργοδότου πρὸς μισθὸν κατ' ἄρθρ. 664 Α.Κ., Α Π. 396 σ. 1162.— Συμψηφισμὸς κατ' ἄρθρ. 684 Α.Κ. μισθοῦ πρὸς ἀνταπαίτησιν ἐργοδότου κατὰ μισθωτοῦ ἐκ ζημιῶν προξενηθεισῶν ὑπὸ τούτου δολίως· διαφορὰ διατάξεως ἄρθρ. 664 Α.Κ. ἐκείνης ἄρθρου 3 β. δ. 24 Ἰουλίου 1920, Π 48 σ. 1100.— Κῦρος συμβάσεων περὶ μισθῶν ὑπὲρ τὰ ὅρια συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας· συμψηφισμὸς ἀνταπαιτήσεως ἐργοδότου, Π 11338 σ. 221.—Ὑποχρεωτικὴ προσαυξήσις ἀποδοχῶν δι' ὑ.ἀ. 29488|2592|1949· συμψηφισμὸς ὁπωσδήποτε χορηγηθείσης προσαυξήσεως, ἀσχέτως πρὸς ἀπόδοσιν μισθωτοῦ, Α.Π. 60 σ. 292, πρβλ. Εἰσαγ. σ. 290.—Ἔννοια διατάξεως ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ συμψηφισμοῦ αὐξήσεως ἀποδοχῶν· καταλογισμὸς αὐξήσεως δι' ἀτομικῆς συμβάσεως ὑπὲρ τὰ ὅρια συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ ὄχι ἄξιωσις ἐργοδότου πρὸς ἐπιστροφὴν εἰς αὐτὸν ὑπερβάλλοντος ποσοῦ, Α.Π. 231 σ. 698. —Μισθὸς ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια· οὐ συμψηφισμὸς τοῦ ἐπὶ πλέον πρὸς πρόσθετον ἀμοιβὴν δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς, Π 2791 σ. 363, Π 18 σ. 687.— Κῦρος διατάξεως ὑ.ἀ. 25825|1951 περὶ μὴ συμψηφισμοῦ προσαυξήσεων λόγῳ ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς πρὸς τυχὸν καταβαλλομένας ὑπὸ ἐργοδοτῶν ἀνωτέρας ἐλαχίστων ὁρίων ἀποδοχάς, Σ.Ε. 1321 σ. 751. —Ἔννοια διατάξεως ὑ.ἀ. 25825|1951 περὶ μὴ συμψηφισμοῦ προσθέτου ἀμοιβῆς διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν πρὸς καταβαλλομένας τυχὸν ἀνωτέρας τῶν νομίμων ἀποδοχάς, ΝΖ σ. 892.—Ἀποζημιώσεως ἡσφαλισμένου ἐξ ἀδικήματος· συμψηφισμὸς εἰς ἀποζημίωσιν Ἀστικοῦ Δικαίου συντάξεως ἐκ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, Α.Π. 84 σ. 372.— Συμψηφισμὸς ἀνταπαιτήσεως ἐργοδότου πρὸς ἀποζημίωσιν Ν. 2112, Π 1764 σ. 639, Π 6508 σ. 918, Π 6505 σ. 923, Π 8496 σ. 1046.— Συμψηφισμὸς ἀνταπαιτήσεως ἐργοδότου πρὸς ἀποζημίωσιν Ν. 2112 καὶ ὑπὸ τὸ καθεστὼς ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, Π 6505 σ. 932.— Δικαιοδοσία πρωτοδικειακῶν ἐπιτροπῶν προστασίας παλαιῶν πολεμιστῶν· ἔλλειψις δικαιοδοσίας εἰς καθορισμὸν καταβλητέων εἰς μισθωτὸν ἀποδοχῶν ἢ συμψηφισμοῦ αὐτῶν, Σ.Ε. 814 σ. 933.— Δικαστικῶν ἐξόδων, Π 4126 σ. 1053, Νμλγ. σ. 1122.—Ἀσυμψήφιστον λαμβανομένου ἐκ τοῦ Δημοσίου μισθοῦ πρὸς ἐπιδόματα μισθοῦ Ν. 3514, Π 4553 σ. 1231.

Συνάλλαγμα. Βλ. λ. *Νόμισμα.*

Συνάλλαγμα ἀνώνυμον. Βλ. λ. *Ἀνώνυμον συνάλλαγμα.*

Συνδικαλιστικὴ δρᾶσις. Ἀπόλυσις μισθωτοῦ δι' ἀνάπτυξιν συνδικαλιστικῆς δράσεως· θεώρησις ὡς καταχρηστικῆς, Π 1493 σ. 269, Π 4575 σ. 265, Π 4488 σ. 553, Π 7841 σ. 1041. —Ἔννοια συνδικαλιστικῆς δράσεως· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς τοιαύτην ἐνεργειῶν ὁμάδος, ἐξω τοῦ σωματείου, ἐπιβλαβῶν διὰ τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τῆς ἐπιχειρήσεως, Π 4575 σ. 265.— Ἡ θέσις τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν, ΝΖ σ. 885.—Εἰσηγητικὴ ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ Α.Ν. 1803|1951 περὶ προστασίας τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν, σ. 583.—Σχόλια ἐπὶ τοῦ Α.Ν. 1803|1951 περὶ προστασίας τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν, ΝΖ σ. 543. Βλ. καὶ λ. *Σωματεῖα.*

Συνεκδίκασις. Συναφῶν αἰτήσεων ἀναιρέσεως, Α.Π. 15 σ. 205, Α.Π. 638 σ. 216.

Συνέλευσις. Βλ. λ. *Σωματεία.*

Συνεργεία. Πρόσληψις προσωπικοῦ συνεργείων κατά Ν. 6321|1934 παρά τοῦ ἁρμοδίου κατ' αὐτὸν ὀργάνου· οὐ καὶ ἀναγκαία ἔγγραφος καταρτισις συμβάσεως ἡ τήρησις διαδικασίας περὶ νομιμοφροσύνης· τρόποι ἀπολύσεως ἐκτάκτου προσωπικοῦ συνεργείων τοῦ κατὰ θάλασσαν στρατοῦ· δικαίωμα βοηθήματος τῆς ὑπ' ἀριθ. 976|1947 πράξεως Ὑπουργ. Συμβουλίου, Π 5890 σ. 989.

Συνεταιρισμοί. Κερδοσκοπία ἐπὶ συνεταιρισμῶν παροχῇ ἐργασίας εἰς ἀσκουμένην ὑπὸ Γεωργ. Συνεταιρισμοῦ ἐπιχείρησιν· πρόσκρουσις ἐπὶ νάρκης τοποθετημένης ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ὑπὸ τρίτων· ἐργατικὸν ἀτύχημα, Α.Π. 24 σ. 305.— Μονιμότης μισθωτῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν ἐκ τοῦ Ν. 1859|1944· εἶνες νοοῦνται ὡς μόνιμοι· νομιμότης ἀπολύσεως λόγῳ καταργήσεως θέσεως, Π 1475 σ. 571.—Ἐπέκτασις Ν. 118|1945 καὶ ἐπὶ πάσης φύσεως Συνεταιρισμῶν δι' ὑ.ά. 31242|1948· ὑπαγωγὴ εἰς πάσης φύσεως Συνεταιρισμοὺς καὶ Γεωργικῶν· κῦρος ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, Π 1475 σ. 571.—Ἐφαρμογὴ Ν. 118|1945 καὶ ἐπὶ Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν· ἐξαίρεσις διὰ Ν.Δ. 1255|1949 ἠσφαλισμένων εἰς ἄλλους Ὀργανισμοὺς· ἀνασφάλιστον μισθωτῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν, Π 1141 σ. 573.—Ὑπηρεσία ὑπαλλήλου εἰς Κ.Υ.Α. Ε.Π. καὶ Ἕνωσιν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν· μὴ συνυπολογισμὸς ὑπηρεσίας παρ' ἑκατέρᾳ, ἀποτελοῦσα Ἰδιον Νομικὸν Πρόσωπον Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, δι' ἀποζημίωσιν Ν. 2112, Α.Π. 200 σ. 576.—Συνεταιρισμὸς Ν. 602 ὡς ἐνάγων· ἐκπροσώπησις καὶ ὑπὸ μόνου προέδρου αὐτοῦ, ὁσάκις διὰ καταστατικοῦ ὡρίσθη τοιοῦτος τρόπος· ἐκδίκασις ἀξιώσεων συνεταιρισμοῦ κατὰ τρίτων κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΟΔ', Π 432 σ. 812.

Σύνθεσις. Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, Α.Π. 641—645 σ. 112.—Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς Προστασίας Ἐφέδρων Παλ. Πολεμιστῶν· συμμετοχὴ ἁρμοδίου ἀντιπροσώπου ἐργοδοτῶν, ἀναλόγως ἀπολυσάντος ἐργοδότου· δι' Αὐτόνομον Σταφ. Ὀργανισμόν συμμετοχὴ ἐκπροσώπου τάξεως ἐμπόρων, Σ.Ε. 1374 σ. 1271.— Κακὴ σύνθεσις δικαστηρίου· πότε λόγος ἀναιρέσεως, Α.Π. 581 σ. 378.

Σύνταγμα. Ἀρχὴ διακρίσεως ἐξουσιῶν· ἔκτασις ἐλέγχου διοικ. πράξεων ὑπὸ δικαστηρίων, Π 739 σ. 37, Παρατ. σ. 28.— Ἐπὶ τῆς συνταγματικότητος τοῦ Ν.Δ. 1251|1949 περὶ φορτοεκφορτωτῶν· ἀρχαὶ ἰσότητος, προσωπικῆς ἐλευθερίας, ἐλευθερίας ἐργασίας, Π 64 σ. 78, Π 177 σ. 80, Σ.Ε. 2002 σ. 265, ΝΖ σ. 374, Σ.Ε. 353 σ. 374, Π 56 σ. 375, Π 28 σ. 1056, Συμ. Πλημ|κῶν 374 σ. 1329.—Συνταγματικὴ προστασία προνομίων φορτοεκφορτωτῶν λιμένων καὶ ζηράς, ΝΖ σ. 345, Σ.Ε. 353 σ. 374.— Ἰδιαίτερα ἄρθρ. 3 Συντάγματος καὶ νομοθετικὴ πρᾶξις, Π 177 σ. 80, Εἰσαγ. σ. 277, Σ.Ε. 353 σ. 374, Σ.Ε. 1107 σ. 843.—Ἔκδοσις νομοθετικῶν διαταγμάτων κατὰ περίοδον διακοπῆς ἐργασιῶν Βουλῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν, Π 177 σ. 80.—Ἀπαγόρευσις διὰ Ν. 5167|1932 ἐργασίας εἰς ἐργάτας μὴ ἐφωδιασμένους δι' εἰδικῆς ἀδείας ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος· συνταγματικότης περιορισμῶν, Σ.Ε. 1926 σ. 86. — Συνταγματικὴ προστασία δικαιώματος ἀπεργίας· κλείσιμον καταστήματος διὰ διαμαρτυρίαν καὶ ἀγορανομικὸν ἀδίκημα, Α.Π. 593 σ. 130, Παρατ. σ. 130.— Δικαίωμα ἀπεργίας ἄσκησις αὐτοῦ καὶ συνταγματικὴ προστασία, Γν. Σ. σ. 527.— Συνταγματικότης ἐξουσιοδοτήσεως ἄρθρου 59 περὶ Ὀργανισμοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἐφ' ὅσον δὲν θίγονται βασικαὶ ἀρχαὶ θεσμοῦ κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, Α.Π. 619 σ. 168, πρβλ. Σ.Ε. 197 σ. 471 —Ἔννοια συνταγματικοῦ κανόνος περὶ σεβασμοῦ ἐλευθερίας ἐργασίας, Σ.Ε. 353 σ. 374. —Ἀπαραβίαστον προσωπικῆς ἐλευθερίας ἐκ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Συντάγματος· ὑπαγωγὴ εἰς ἔννοιαν προσωπικῆς ἐλευθερίας καὶ ἐλευθερίας ἐργασίας· θεμιτοὶ περιορισμοί, Π 56 σ. 375, Π 28 σ. 1056.— Δικαστικὸς ἔλεγχος συνταγματικότητος Νόμων, Σ.Ε. 353 σ. 374, Π 56 σ. 375.— Παράβασις ἀντισυνταγματικοῦ ὅρου συλλογ. συμβάσεως· οὐ ποινικὸν ἀδίκημα, Πλημ. Πατρ. 416 σ. 860, Παρατ. σ. 861.— Σύστασις Ταμείων Ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως· νομοθετικὴ κύρωσις ἀκύρου κατὰ τὸ Σύνταγμα Κανονιστικοῦ Διατάγματος, Σ.Ε. 1551 σ. 1094.—Ἰσχὺς ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας· συνταγματικότης Α.Ν. 1406|1950 καὶ δεδικασμένον ἐξ ἀποφάσεως Σ.Ε., Α.Π. 417 σ. 1181, Παρατ. σ. 1181, 1245.— Πότε ἔλλειψις τῆς κατὰ τὸ Σύνταγμα ἐπιβεβλημένης εἰδικῆς αἰτιολογίας ἀποφάσεως, Α.Π. 368 σ. 1221. Βλ. καὶ λ. *Ἐλευθερία.*

Συντάκται. Βλ. λ. *Ἐφημερίδες.*

Σύνταξις—Συντοξιοῦχοι. Βλ. καὶ λ. *Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις, Ταμεῖα.* Ἔννοια ἄρθρ. 9 Ν. 2112 περὶ μὴ ἐφαρμογῆς Ν. 2112 εἰς περίπτωσιν ὑπάρξεως προστασίας διὰ νόμων ἢ κανονισμῶν· μὴ νοητέα τοιαύτη ἡ συνταξιοδότησις, Α.Π. 557 σ. 23, Π 4483 σ. 309, Π 1761 σ. 629.—Ἀποζημίωσις ἠσφαλισμένου ἐξ ἀδικήματος· συμψηφισμὸς εἰς ἀποζημίωσιν ἀστικοῦ δικαίου συντάξεως ἐκ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, Α.Π. 84 σ. 372.—Ἀναπροσαρμογὴ συντάξεων παθόντων μεταλλευτῶν· ἁρμόδιον δικαστήριον πρὸς μεταρρύθμισιν δικαστικῆς ἀποφάσεως κατὰ Ν. 6439|1935, Α.Π. 54 σ. 417.—Ἀσφάλισις εἰς Ι.Κ.Α. καὶ στρατιωτικοῦ συνταξιούχου, παρεχόντος ἐξηρτημένην ἐργασίαν παρ' ἐργοδότῃ· ὑποχρέωσις ἐπομένως καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, Π 7204 σ. 1002, Α.Π. 173 σ. 568.—Ἀνάκλησις ἀγορανόμου διοικητικῆς πράξεως περὶ συνταξιοδοτήσεως, Σ.Ε. 1157 σ. 1183.

Συρροή Ἀξιώσεων ἐκ τοῦ Ν. 3514 καὶ Ν. 2112, Π 328 σ. 637.

Σφάλματα. Περὶ τὸν χαρακτηρισμὸν μισθωτοῦ καὶ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ἀποζημιώσεως, Π 9845 σ. 57, Π 46 σ. 167, Π 37 σ. 806.—Ἐν ἀναγγελίᾳ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας· κῦρος καταγγελίας, Π 1061 σ. 59.— Δικόγραφον ἐφέσεως ἀναγράφον ἐσφαλμένως τὸ ἁρμόδιον Δικαστήριον, πρὸς ὃ ἀπευθύνεται· συναγωγὴ ἐκ τοῦ συνόλου· οὐκ ἀκυρότης, Π 432 σ. 812.

Σχέσις δημοσίου δικαίου. Βλ. *λ. Δημοσίου δικαίου σχέσις.*

Σχέσις έργασίας. Έννοια τοῦ ὅρου. ΝΖ σ. 602. Εἰσαγ. σ. 905.

Σχολεῖα. Βλ. λ. *Ἐκπαιδευτήριο.*

Σωματεῖα. Βλ. καὶ λ. *Συνδικαλιστική δράσις.* Κήρυξις ἐκπτώτου διοικητικοῦ συμβουλίου ἐπαγγελματικοῦ σωματείου ὑπὸ Διοικήσεως· προσβολὴ διοικητικῆς πράξεως δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως ὡς παρανόμου ὑπὸ Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν Ἑλλάδος, Σ.Ε. 2120 σ. 87.— Νομικὸν καθεστὼς ἐπαγγελματικῶν σωματείων· κατάργησις διατάξεως ἄρθρ. 10 Ν. 643|1941 περὶ παροχῆς εἰς τὴν Διοίκησιν ἐξουσίας πρὸς κήρυξιν ἐκπτώτου Διοικητικοῦ Συμβουλίου διὰ παράβασιν διατάξεων καταστατικοῦ ἢ διὰ διοικητικὰς ἀνωμαλίας, Σ.Ε. 2120 σ. 87.—Ἀντίθεσις ἀποφάσεως συνελεύσεως πρὸς νόμον ἢ καταστατικόν· θεώρησις ὡς ἀκυρωτέου καὶ παραγούσης ἔννομα ἀποτελέσματα μέχρι τῆς δικαστικῆς ἀκυρώσεως, Π 422 σ. 236.—Ἀγωγὴ ἐπαγγελματικοῦ σωματείου ἐπ' ὀνόματι μελῶν (πλειοψ.), Π 56 σ. 375.— Κήρυξις δι' ἀποφάσεως ἐποπτευούσης τὸ σωματεῖον Ἀρχῆς ἐκπτώτου διοικητικοῦ συμβουλίου σωματείου διὰ διαχειριστικὰς ἀνωμαλίας· διάλυσις σωματείου διὰ παρέκκλισιν σκοποῦ του, Γν. Σ. σ. 1005.

Χώρευσις. Ἀγωγῶν, Π 6505 σ. 922, Νμλγ. σ. 1121.

Τ

Ταμεῖα. Γενικὰ θέματα: Σύστασις Ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ΝΖ σ. 10.— Νομοθ. ἐξουσιοδότησις ἐκ Ν.Δ. 1070|1942 πρὸς τροποποίησιν ὑπὸ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καταστατικῶν διατάξεων Ταμείου· ἔννοια ἐξουσιοδοτήσεως· συνταγματικότης ἐξουσιοδοτήσεως ἄρθρ. 59 περὶ Ὀργανισμοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἐφ' ὅσον δὲν θίγονται βασικαὶ ἀρχαὶ θεσμοῦ κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, Α.Π. 649 σ. 168.— Ἀντισυνταγματικότης ἄρθρ. 59 Α.Ν. 11.11.1935 «περὶ ὀργανισμοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας» διὰ τροποποίησιν ἀσφαλιστικῶν διατάξεων ὑπὸ ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, Σ.Ε. 197 σ. 471.—Ἐπέκτασις ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως ἐργατῶν μετάλλου δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως· συνταγματικότης ἐξουσιοδοτήσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ διαδικασία ἐπεκτάσεως, Ε 1490 σ. 190.— Νόμιμος ἡ κατὰ διαδικασίαν ἄρθρου 59 Α.Ν. 11 Νοεμβρίου 1935 περὶ ὀργανισμοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας· ρύθμισις ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας θέματος ἀναγνωρίσεως προϋπηρεσίας καὶ ἐξαγορᾶς αὐτῆς ὑπὸ ἠσφαλισμένων· ἀσφάλισις Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Λιπογόμου Σταφιδικοῦ Ὀργανισμοῦ, Σ.Ε. 793 σ. 1238. — Προστασία ἐκπροσώπων ἠσφαλισμένων εἰς Ὀργανισμοὺς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατ' Α.Ν. 191|1937· ἀρμόδιον ὄργανον πρὸς κρίσιν περὶ λόγων ἀπολύσεως· ἀνέλεγκτον ὑπὸ Συμβουλίου Ἐπικρατείας τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν, Σ.Ε. 1809 σ. 382.— Σύνθεσις Διοικητικῶν Συμβουλίων Ἀσφαλιστικῶν Ταμείων ἀρμοδιότητος Ὑπουργείου Ἐργασίας, σ. 589.— Διατάξεις Ν. 2868|1922 περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως ἐργατῶν καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων· ἐξαιρέσεις τῶν παρὰ δικῷ καὶ ἀκανονίστως ἐργαζομένων, ὡς καὶ προσλαμβανομένων δι' ἐργασίαν παρὰ δικῆς φύσεως· ἔννοια κυρίου ἐπαγγέλματος, Α.Π. 183 σ. 635.—Ἀπαλλαγὴ Δήμων καὶ Κοινοτήτων ἀπὸ εἰσφορῶν ὑπὲρ Ταμείων Συντάξεων καὶ Ἀσφαλιστικῶν Ταμείων ἐν γένει· ἀσφάλισις εἰς Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Φοροτεχνικῶν Ὑπαλλήλων, Α.Π. 237 σ. 672.— Πρᾶξις διοικητικοῦ συμβουλίου Ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου περὶ ἀπονομῆς ἢ μὴ συντάξεως· προσβλητὴ ἐπὶ ἀκυρώσει ἐνώπιον τοῦ Σ. Ε.· ἀναρμοδιότης τακτικῶν δικαστηρίων, Σ.Ε. 1157 σ. 1183.—Ἀνάκλησις πράξεως περὶ ἀπονομῆς συντάξεως μετὰ δεκαετίαν· ὑπέρβασις εὐλόγου χρόνου καὶ ἐκ τούτου ἀνεπίτρεπτον ἀνακλήσεως, Σ.Ε. 1157 σ. 1183.— Διορισμὸς Νομικῶν Συμβούλων παρ' Ὀργανισμοῖς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως· γνώμη Διοικητικοῦ Συμβουλίου Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ, Σ.Ε. 1125 σ. 1233.— Προϋποθέσεις ἀσφαλίσεως προσώπων εἰς Ἀσφαλιστικὰ Ταμεῖα ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν· μὴ ἀποβολὴ δικηγορικῆς ἰδιότητος τοῦ παρέχοντος νομικὰς ὑπηρεσίας ἐπὶ μηνιαίῳ ἀντιμισθίῳ εἰς ἰδιωτικὴν ἐπιχείρησιν· ἀνεπίτρεπτον ὑποχρεωτικῆς ὑπαγωγῆς δικηγόρου εἰς ἀσφάλισιν Ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου μισθωτῶν, Σ.Ε. 1030 σ. 1231.— Συγχώνευσις εἰς Ι.Κ.Α., Εἰσηγ. Ἐκθ. σ. 689.

Εἰδικὰ Ταμεῖα: Νόμιμος σύστασις Ἐπικουρικοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐμπορευπαλλήλων, ΝΖ σ. 12.— Σύστασις Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατοτεχνιτῶν Δομικῶν κλπ. Ἐργασιῶν ὡς Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου διὰ κανονιστικοῦ διατάγματος· ἀκυρότης κανονιστικοῦ διατάγματος μὴ ὑποβληθέντος πρὸς ἐπεξεργασίαν εἰς τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας, Σ.Ε. 652 σ. 87.— Χαρακτὴρ Ἀγροτικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος ὡς τραπεζιτικοῦ Ὀργανισμοῦ κοινωφελοῦς χαρακτῆρος· ἄσκησις ἀσφαλιστικῶν ἐργασιῶν· ὑπαγωγὴ ἐκ τούτου εἰς λοιποὺς Ὀργανισμούς, ἀσκοῦντας ἰδιωτικὴν ἐπιχείρησιν ἀσφαλίσεως καὶ ὑποχρεωτικὴ ἐκ τοῦ Νόμου ἀσφάλισις εἰς Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἀσφαλιστῶν καὶ προσωπικοῦ ἀσφαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων, Α.Π. 649 σ. 168.—Προσωπικὸν Ἀγροτικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος· ἔννοια Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀσθενείας· νοητὰ καὶ τὰ Ἀλληλοβοηθητικὰ Ταμεῖα· ὑπαγωγὴ εἰς ταῦτα καὶ Ταμεῖον Ὑγείας ὑπαλλήλων Ἀγροτικῆς Τραπέζης, Π. 710 σ. 313.— Μεταβίβασις νομοθ. ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς ἐπέκτασιν ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως ἐργατῶν μετάλλου καὶ εἰς ἄλλας ἐκτὸς τῶν Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς πόλεις εἰς Ὑπουργὸν Ἐργασίας· νόμιμος ἡ ἐπέκτασις διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κατὰ διαδικασίαν ἄρθρ. 59 Α.Ν. 11|12 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἀσχέτως τυχὸν ἀκυρότητος γενικῆς ἐξουσιοδοτήσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δι' ἄρθρ. 59, Ε 1490 σ. 170.—

Παθήσεις ἐργατῶν μεταλλευτικῶν ἐπιχειρήσεων· ἀπαλλαγή ἐπιχειρήσεων καὶ ὑποχρεώσεις Ταμείου Μεταλλευτῶν· ἔννοια σχετικῶν διατάξεων· ὑποχρέον κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν τὸ Ταμεῖον Μεταλλευτῶν ἔναντι παθόντος καὶ δικαιούχων συντάξεως ἢ ἀποζημιώσεως· δικαίωμα μόνον τούτου ἀναγωγῆς κατὰ τοῦ παραλείψαντος τὰς νομίμους βεβαιώσεις ἐργοδότου, Α.Π. 40 σ. 307.—Ἀναπροσαρμογὴ συντάξεων παθόντων μεταλλευτῶν· ἀρμόδιον δικαστήριον πρὸς μεταρρύθμισιν δικαστικῆς ἀποφάσεως κατὰ Ν. 6439|1935, Α.Π. 51 σ. 417.—Ἔννοια καταστατικοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν· δικαίωμα συντάξεως ἀνικάνων τέκνων παθόντος ἠσφαλισμένου ἐκ βιωσίμου συμβάντος ἢ ἐπαγγελματικῆς νόσου· μὴ ἐπέκτασις καὶ ἐπὶ τέκνων συνταξιοδοτηθέντος λόγῳ γήρατος, Α.Π. 186 σ. 580.—Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Πετρελαιοειδῶν· κτῆσις νομικῆς προσωπικότητος ἀπὸ δημοσιεύσεως εἰς Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως τοῦ ἱδρυτικοῦ διατάγματος· ἐνοχικὴ ἐκτοτε ἀξίωσις ἀπαιτήσεως πληρωμῆς πόρων Ταμείου· παρακράτησις ὑπὸ εἰσφορῶν ἠσφαλισμένων ἐκ τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν αὐτῶν ἀπὸ χρόνου ἐκδόσεως κανονισμοῦ, Α.Π. 56 σ. 419.— Συμπλήρωσις ὁρίου ἡλικίας προσωπικοῦ ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων· ἔννοια ὑποχρεωτικῆς ἀπολύσεως κατὰ Ν.Δ. 672|1948· ἐξάρτησις ἢ μὴ ἐκ δικαιώματος βοηθήματος ἐκ Ταμείου Προνοίας, Α.Π. 659 σ. 207, Π 3948 σ. 165.—Ἀσφαλιζόμενα εἰς Ταμεῖον Συντάξεως Αὐτοκινητιστῶν πρόσωπα· μὴ ὑπαγωγὴ τῶν διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου μετὰ τοῦ Δημοσίου ἢ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου συνδεομένων ὁδηγῶν αὐτοκινήτου, Σ.Ε. 158 σ. 472.— Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν· προσφυγὴ κατὰ καταλογιστικῶν ἀποφάσεων Διοικ. Συμβουλίου ἐνώπιον Ἐπιτροπῆς ἄρθρου 5 Ν.Δ. 1391|1942· χαρακτὴρ Ἐπιτροπῆς ὡς Διοικητικοῦ Δικαστηρίου· ἀπαράδεκτον αἰτήσεως ἀκυρώσεως καὶ ἀναιρέσεως ἐνώπιον Σ.Ε., Σ.Ε. 190 σ. 472.—Ἀσφάλισις εἰς Ταμεῖον Ἀρτεργατῶν· ὑπαγωγὴ εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας, ἐφ' ὅσον δὲν λειτουργεῖ παρὰ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν ἡ κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισις· μὴ ἀναγκαῖος ὁ διὰ βιβλιαρίου ὑγείας ἐφοδιασμὸς ἀρτεργατῶν κεκτημένων ἐπαγγελματικὸν βιβλιάριον, Π 7455 σ. 894.— Προσωπικοῦ ἐφημερίδων· ἀσφάλισις κατ' ἀνεργίας εἰς εἰδικὸν Ταμεῖον κατὰ Ν. 320|1945, Π 2464 σ. 575.— Μὴ καταβολὴ ἀχρεωστήτως τῶν πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν εἰσφορῶν ἐπὶ τῶν παροχῶν δι' ἑορτὰς Χριστουγέννων 1947· ἀνυποχρέων ἐπιστροφῆς εἰς ἐργοδότας, Ε 75 σ. 614.— Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν· Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου, Α.Π. 879 σ. 1107.— Διατάξεις Κανονισμοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Κτηματικῆς καὶ Ἑλλάδος· ἀσφαλιστέα πρόσωπα· ἔννοια κυρίου ἐπαγγέλματος, Α.Π. 163 σ. 635.—Ἀπαλλαγὴ Δήμων καὶ Κοινοτήτων τῶν κατ' εἰδικοὺς Νόμους ἀμέσων ἢ ἐμμέσων εἰσφορῶν ὑπὲρ Ταμείων Συντάξεων καὶ Ἀσφαλιστικῶν ἐν γένει Ταμείων· ἰσχὺς διατάξεως καὶ μετὰ σύστασιν Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Φορτεχνικῶν Ὑπαλλήλων· ὑποχρεώσεις Δήμων καὶ Κοινοτήτων εἰς παρακράτησιν εἰσφορᾶς ἐκ μισθοῦ φορτεχνικῶν ὑπαλλήλων, Α.Π. 237 σ. 673.— Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Μηχανικῶν καὶ Ἐργολητῶν Δημοσίων Ἔργων· προσωπικὸν ἀσφαλίσεως Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 1013.—Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Κουρείων καὶ Κομμωτηρίων· ἀκυρότης ἱδρυτικοῦ διατάγματος ὄντος Κανονιστικοῦ, μὴ ὑποβληθέντος πρὸς ἐπεξεργασίαν εἰς τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας· ἀναδρομικὴ κύρωσις διὰ Ν. 1731|1951· ἀνίσχυρος, Σ.Ε. 1551 σ. 1091.—Νόμιμος ἡ κατὰ διαδικασίαν ἄρθρ. 59 τοῦ Α.Ν. 11 Νοεμβρίου 1935 περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ρύθμισις ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ὕψους ἀναγνωρίσεως προϋπηρεσίας καὶ ἐξαγορᾶς αὐτῆς ὑπὸ ἠσφαλισμένων· ἀσφάλισις Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Αὐτονόμου Στηριδικοῦ Ὀργανισμοῦ, Σ.Ε. 793 σ. 1238.—Δημόσιον· ἀνακοπὴ κατὰ προσκλήσεως Δημοσίου Ταμείου, Π 304 σ. 167.— Κοινὰ Ταμεῖα Αὐτοκινήτων. Βλ. λ. **Αὐτοκίνητα.**

Ταμεῖον Ἀνεργίας: Κύκλος ἀσφαλιζομένων προσώπων· ἔκτασις ἐφαρμογῆς Ν. 118|1945· προϋποθέσεις κλπ. Βλ. λ. **Ἀνεργία.** — Τίς δικαιοῦται ἐπιδόματος ἀνεργίας· ἔννοια ἄρθρου 10 Ν. 118· προϋπόθεσις ἡ ἐγκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας· οὐ δικαίωμα ἐν ἀκυρότητι καταγγελίας· μὴ συναγωγὴ παραιτήσεως μισθωτοῦ ἀπὸ δικαιώματος προσβολῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου ἐκ τῆς ἐπιδοτήσεως ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, Π 1061 σ. 59.— Ἀσυμψήφιστον ἐπιδόματος ἀνεργίας πρὸς μισθόν· ἔννοια ἄρθρ. 656 Α.Κ., Π 1061 σ. 59.—Ἐξαίρεσις ὑπαγωγῆς εἰς Ν. 118|1945 ἐπιχειρήσεων διεξαγομένων ὑπὸ ἢ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κράτους ἢ τῶν Δήμων ἢ συνδεομένων μετ' αὐτῶν διὰ συμβάσεων παραχωρήσεως· σκοπὸς τῆς μεταβατικῆς ἐξαιρέσεως· ὑπαγωγὴ εἰς ἔννοιαν αὐτῶν καὶ ἐπιχειρήσεως ὑπὸ Κράτους ἐπιχειρήσεως· ἀνυπόχρεον καταβολῆς εἰσφορῶν πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, Α.Π. 18 σ. 271.— Ταμεῖον Ἀνεργίας. Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ Ι.Κ.Α., Εἰσηγ. Ἔκθ. σ. 699.—Ἀσφάλισις κατ' ἀνεργίας προσωπικοῦ Τραπεζῶν καὶ ὑποχρεώσεις Τραπεζῶν εἰς καταβολὴν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν, Γ'ν. Σ. σ. 814.

Ταξί. Βλ. λ. **Αὐτοκίνητα.**

Ταχυδρομικοί. Πρόσληψις ἡμερομισθίου προσωπικοῦ δι' ἀνάγκας ταχυδρομικῆς ὑπηρεσίας· σχέσις ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου· καθορισμὸς ἀποδοχῶν δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων κατὰ Ν. 19|1944· ἀνεφάρμοστον ὑπ. περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς, Π 75 σ. 461.

Τεκμήρια. Οὐ καὶ ἐκ μὴ δόσεως ἐξωδίκως ἐπαχθέντος ὅρκου, Α.Π. 17 σ. 208.—Ἐκ δόσεως ἢ μὴ δόσεως ὅρκου· ἐλευθέρα ἐκτίμησις ἐν διαδικασίᾳ Ν. ΓΨΟΔ', Π 6189 σ. 427.

Τέκνα. Ἔννοια καταστατικοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν· δικαίωμα συντάξεως ἀνικάνων τέκνων παθόντος ἠσφαλισμένου· μὴ ἐπέκτασις

και ἐπὶ τέκνων ἀνταξιοδοτηθέντος λόγῳ γήρατος, Α.Π. 186 σ. 590.

Τελεσιδικία. Βλ. λ. *Δεδικασμένον*.

Τεχνίται. Θεώρησις ὡς τεχνίτου τοῦ κατόχου τέχνης τινὸς ἄνευ θεωρητικῶν γνώσεων, Π 2791 σ. 363.— Παροχὴ εἰς ἐκπαιδευτήριον ἐργασίας μαγείρου· χαρακτηρισμὸς ὡς τεχνίτου· ἀποζημίωσις Β.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 δι' ἀπόλυσιν, Π 2791 σ. 363.— Σύμβασις ἐργασίας βοηθῶν τεχνιτῶν· σύνδεσμος μετὰ ἐπιχειρηματίου ὡς ἐργοδότου καὶ τήρησις ὑπ' αὐτοῦ ἐργατικῶν νόμων, Π 2078 σ. 869.— Ἀνεφάρμοστον ἄρθρων 7 Ν.Δ. 1799|1942 ἐπὶ τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν, Α.Π. 415 σ. 1313, Α.Π. 248 σ. 671. Βλ. καὶ λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. ΙΑ') καὶ ἰδίαν κατηγορίας τεχνιτῶν εἰς τὰς οἰκείας λέξεις.

Τηλεπικοινωνίαι. Ὀργανισμὸς Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς ἐξαιρέσεις ἐκτεινομένης ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς κατὰ Π.Δ. 8|14 Μαρτίου 1930, Π 1710 σ. 507.— Ἀνεφάρμοστον Ν. 118|1945 ἐπὶ προσωπικοῦ Ο.Τ.Ε. ἔννοια ἄρθρων 18 Ν.Δ. 1019|1949· διατήρησις εἰδικῆς διατάξεως καὶ μετὰ τὸ Ν.Δ. 1258|1949, Π 3542 σ. 1091, Α.Π. 455 σ. 1268.— Προσωπικὸν Ο.Τ.Ε.· ἀσφάλισις Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 1014.— Σχέσις προσωπικοῦ Ο.Τ.Ε. ἢ τῆς μισθώσεως ὑπηρεσιῶν ἰδιωτικοῦ δικαίου· ἀνίσχυρον ὑπ' ὄψιν διάτ. 1181|1950 πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἄνευ εἰδικῆς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως περὶ στερήσεως ἀποδοχῶν ἀπεργούντων, Σ.Ε. 833 σ. 1237. —Κοινωφελεῖς ἐπιχειρήσεις, Γν. Σ. σ. 1278.

Τοκετός. Βοηθήματα τοκετοῦ καὶ ἔξοδα κηδείας, Ἔγκ. σ. 1072.— Ἐπίδομα θηλάσεως ἐκ τοῦ Ι.Κ.Α., Γν. Σ. σ. 1071.— Κώλυσις παροχῆς ἐργασίας καὶ δικαίωμα μισθοῦ· ἀπουσία ἐργαζομένης γυναικὸς πρὸ καὶ μετὰ τὸν τοκετόν, Π 2475 σ. 558.

Τόκοι. Ὑπερημερίας Δημοσίου· ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ Σ.Ε.Κ., ΝΖ σ. 475.

Τοπικὰ ὅρια. Θέματα κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως· ἀσφαλιζόμενα εἰς τὸ Ι.Κ.Α. πρόσωπα καὶ τοπικὰ ὅρια ἀσφαλιστικῆς ὑποχρεώσεως μετὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951, Ἔγκ. σ. 1069.— Ἐπέκτασις Ν. 181|1945 δι' ἀπουργικῆς ἀποφάσεως εἰς περιφέρειαν, ἔνθα δὲν λειτουργοῦσι Κοιναὶ Ἀσφαλίσεως· ἐπιλεγόντος κριτηρίου ὑπαγωγῆς εἰς ἀσφάλισιν Ταμείου Ἀνεργίας τὴν ἀσφάλισιν εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἐξακολουθήσεως ἰσχύος ἐπεκτάσεως Ν. 118|1945, ἀδιαφόρως κριτηρίου τόπου ἀπασχολήσεως μισθωτοῦ, Π 87 σ. 806.

Τοποθέτησις. Ἀπολυομένων ἐκ τάξεων στρατοῦ. Βλ. λ. *Στράτευσις* (παράγρ. Η').

Τράπεζαι. Ἔννοια διατάξεων Ν.Δ. 1799|1942 περὶ τιμητικῆς προαγωγῆς· εἰδικαὶ διατάξεις Ν. 683|1945 περὶ τραπεζιτικῶν ὑπαλλήλων, Π 10998 σ. 233.— Ὑπαγωγὴ εἰς ἀσφάλισιν Ν. 118|45 κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας καὶ τραπεζιτικῶν ὑπαλλήλων μετὰ τὸ Ν.Δ. 1855|1949· ἔννοια Ὀργανισμοῦ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατὰ τοῦ κινδύνου ἀσθενείας· ὑπαγωγὴ εἰς αὐτοὺς καὶ Ἀλληλοβοηθητικῶν Ταμείων, Π 409 σ. 811, Π 710 σ. 313, Γν. Σ. σ. 814, Π 7943 σ. 847.— Ἑλλάδος· ὑπαγωγὴ εἰς ἀσφάλισιν Ν. 118|45 καὶ προσωπικοῦ Τραπέζης Ἑλλάδος ὡς ἠσφαλισμένου κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς τὸ Ἀλληλοβοηθητικὸν Ταμεῖον τοῦ Συλλόγου τῶν ὑπαλλήλων της, ὅπερ ἀποτελεῖ Ὄργαν. Κοιν. Ἀσφαλίσεως· ἔννοια ἀπαλλαγῆς Τραπέζης Ἑλλάδος φόρου ἢ τέλους, Π 409 σ. 811.— Ἀγροτικὴ· ὑπαγωγὴ εἰς ἀσφάλισιν Ν. 118|1945 καὶ προσωπικοῦ ταύτης ὡς ἠσφαλισμένου κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς τὸ Ταμεῖον Ὑγείας Ὑπαλλήλων Α.Τ., ἀποτελοῦντος Ὄργαν. Κοιν. Ἀσφαλίσεως, Π 710 σ. 313.—Πάροχος παροχῆ ἐργασίας εἰς ἐπιχείρησιν ὑπὸ τραπεζιτικοῦ κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ὑπαλλήλου· ἀνεφάρμοστον Ν. 118|1945, Π 2083 σ. 449.— Ἀσφάλισις κατ' ἀνεργίας προσωπικοῦ Τραπεζῶν καὶ ὑποχρεώσεις Τραπεζῶν εἰς καταβολὴν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν· οὐ δυνατὴ ἀπαλλαγὴ Τραπέζης ἀπὸ εἰσφορᾶς διὰ Δ|τος βάσει Ν. 1619|1950· οὔτε καὶ μετὰ Ν. 1846|1951, Γν. Σ. σ. 814.— Ἀποδοχαὶ χρόνου ἀπεργίας τραπεζικῶν ὑπαλλήλων, Σ.Ε. 425 σ. 471.— Διατάξεις Κανονισμοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Κτηματικῆς καὶ Ἑλλάδος· ἀσφαλιστέα πρόσωπα, Α.Π. 163 σ. 635.—Νομίμως ἐνάγουν καὶ ἐνάγονται ὑποκαταστήματα Τραπεζῶν, Π 67 σ. 865.—Ν. 1502|1950 περὶ ἐπιστρατευομένων Ὑπαλλήλων Τραπεζῶν· ἐπιλογὴ μεταξὺ μισθοῦ ἐφέδρου καὶ μισθοῦ Τραπέζης, Π 4558 σ. 1241. —Ἀγροτικὴ· κανονισμὸς προσωπικοῦ· λόγοι λύσεως συμβάσεων ὑπαλλήλων Α.Τ.Ε.· ἐφαρμογὴ καὶ τῆς γενικῆς ἰσχύος διατάξεως τοῦ ἄρθρου 5 Ν. 3112|1929, Α.Π. 615 σ. 107, Π 2782 σ. 626, Α.Π. 305 σ. 716, Π 8436 σ. 1046, ΝΖ σ. 1034.—Ἀγροτικὴ· κανονισμὸς προσωπικοῦ· μετάθεσις ὑπαλλήλου· ἄρνησις πρὸς μετάβασιν εἰς τόπον μεταθέσεως καὶ συνέπειαι ὡς πρὸς ἐργασιακὴν σχέσιν, Π 4482 σ. 909, Π 2782 σ. 626, Π 8436 σ. 1046, Π 1672 σ. 1047, Παρατ. σ. 1034, Π 3070 σ. 1242.—Ἀγροτικὴ· μὴ συναγωγὴ αἰσθητῆς παραιτήσεως ἐκ τῆς ἀρνήσεως τοῦ μετατεθέντος ὑπαλλήλου πρὸς μετάβασιν εἰς νέαν θέσιν· συνέπεια κατ' ἄρθρ. 68 ὀργανισμοῦ Α.Τ.Ε. ἢ στέρησις ἀποδοχῶν καὶ ἢ παραπομπὴ εἰς τὰ ἀριόδιον πειθαρχικὸν συμβούλιον· ἀποζημίωσις Ν. 2112 ἐν ἀπολύσει, Π 8436 σ. 1046, Π 4482 σ. 909, Π 3070 σ. 1242. Contra: Ἐποχρέωσις μετατεθέντος ὑπαλλήλου Ἀγροτικῆς Τραπέζης εἰς μετάβασιν εἰς νέαν θέσιν ἐντὸς ὡρισμένης προθεσμίας· στέρησις ἀποδοχῶν καὶ παραπομπὴ εἰς πειθαρχικὸν συμβούλιον μετ' ἄπρακτον πάροδον προθεσμίας· μὴ ἀποκλεισμὸς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 5 Ν. 2112|1920· ἔννοια αὐτοῦ· θεώρησις ὡς σιωπηρῶς παραιτουμένου τοῦ μὴ μεταβαίνοντος εἰς τὴν θέσιν, εἰς ἣν μετετέθη ὑπάλληλος, Π 1672 σ. 1047, πρβλ. Παρατ. σ. 1034.—Ἀγροτικὴ· θεώρησις ὑπὸ ὀργανισμοῦ τῆς ἀπεργίας ὡς πειθαρχικοῦ παραπτώματος· μὴ ἰσχὺς ἤδη διατάξεως· ἀναγνώρισις ἀπεργίας ὡς δικαιώματος, Π 1764 σ. 629.— Δικαίωμα ἀποζημιώσεως Ν. 2112|1920 ἐκ τῆς ὑπὸ τῆς Τραπέζης ἀπολύσεως· μέριμνα διὰ κανονισμοῦ ὡς πρὸς τὴν ἀπόλυσιν καὶ μέριμνα Ν. 2112· ἔννοια ἄρθρου 9 Ν. 2112, Π 8436 σ. 1046.—

'Αγροτική προσθήκη άρθρου 69Α εἰς ὀργανισμὸν 'Αγροτικῆς Τραπέζης· ρύθμισις ἐξελούσεως ἐξόδου ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ὑπαλλήλων της· παροχαί· μὴ συνυπολογισμὸς καὶ εἰδικοῦ ἐπιδόματος 15 οἷο ἐπὶ μισθοῦ ὑπηρετούντων ἐν Βορείῳ Ἑλλάδι ὑπαλλήλων, Α.Π. 617 σ. 159.—'Αγροτική· ὑ.ἀ. 5563|186| 1948 περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ἐκτάκτων ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν Α.Τ. δι' ὑπηρεσίαν ΕΦ-ΕΞ· κύρωσις δι' Α.Ν. 913|1949· ἀνάδρομος ἰσχὺς ἀπὸ 20.10.1947, Α.Π. 635 σ. 161.—'Αγροτική· διάταξις ἄρθρου 39α ὀργανισμοῦ Α.Τ.Ε.· ρύθμισις δι' αὐτῆς συμβάσεως ἐργατοϋπαλληλικοῦ προσωπικοῦ δι' ἐκτέλεσιν τῶν ὑπὸ τῆς Τραπέζης ἀναλαμβανομένων δυνάμει συμβάσεως ὑπὲρ Δημοσίου πάσης φύσεως ὑπηρεσιῶν, ἑπομένως καὶ προσωπικοῦ ΕΦ—ΕΞ· ἀνεφάρμοστον τῶν περὶ τοῦ ἄλλου προσωπικοῦ τῆς Τραπέζης διατάξεων νόμων, ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν· ἀνεπηρέαστον κύρους διατάξεως ἄρθρ. 39α ἐκ τῶν διατάξεων Ν. 28|1944, Α.Π. 187 σ. 610, πρβλ. Εἰσαγ. σ. 610.—'Αγροτική· ἔλλειψις δικαιώματος διὰ παροχὴν ἐπιδόματος εἰς ὑπηρετοῦντας ἐν Βορείῳ Ἑλλάδι ἐκ τοῦ προσωπικοῦ ΕΦ—ΕΞ, Α.Π. 187 σ. 610.—'Αγροτική· συμμόρφωσις πρὸς διατάξεις νόμου διὰ καθορισμὸν ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ΕΦ—ΕΞ· οὐ κατάχρησις δικαιώματος, οὐδὲ παραβίασις ἀρχῆς ἴσης μεταχειρίσεως μισθωτῶν, Α.Π. 187 σ. 610.—'Αγροτική· ἐξομοίωσις πρὸς ἄλλας Τραπέζας κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τραπεζιτικῶν ἐργασιῶν, καίτοι θεωρεῖται Νόμῳ ὡς τραπεζιτικὸς 'Οργανισμὸς κοινωφελοῦς χαρακτῆρος· ἀσκήσεις ἀσφαλιστικῶν ἐργασιῶν· ὑπαγωγὴ ἐκ τούτου εἰς λοιποὺς ὀργανισμούς, ἀσκοῦντας ἰδιωτικὴν ἐπιχείρησιν ἀσφαλίσεως καὶ ὑποχρεωτικὴ ἐκ τοῦ Νόμου ἀσφάλισις εἰς Ταμεῖον 'Επικουρικῆς 'Ασφαλίσεως 'Ασφαλιστῶν καὶ προσωπικοῦ ἀσφαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων, Α.Π. 649 σ. 168.—'Αγροτική· χαρακτὴρ σχέσεως προσληφθέντων διὰ τὴν διαχείρισιν τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσροῶν ὡς ἰδιωτικοῦ δικαίου, Π 4308 σ. 1054.—'Αγροτική· ἀπαλλαγὴ ἀπὸ παραβόλου ἐφέσεως, Π 2782 σ. 626.—Μισθοὶ τραπεζικῶν ὑπαλλήλων, Νμλγ. σ 1117.

Τραυματίαι. Βλ. λ. *'Ανάπηροι, Νεοπολεμισταί.*

Τροφή. Παροχὴ τροφῆς καὶ αὔξησις ἀποδοχῶν, 'Εγκ. σ. 184.—'Απασχολουμένων εἰς ἑστιατόρια καὶ κέντρα· συνυπολογισμὸς εἰς ἡμερομίσθια ὑ.ἀ. 31700|1950, Γν. Σ. σ. 332.— Μὴ συνυπολογισμὸς εἰς μισθὸν ναυτικοῦ ἀξίας τροφῆς, Π 123 σ. 754.—Δικαίωμα ἀποζημιώσεως λόγῳ ἀνεργίας εἰς περίπτωσιν ναυαγίου πλοίου· συνυπολογισμὸς εἰς ἀποζημίωσιν καὶ ἀξίας τροφῆς· μὴ ὑπαγωγὴ ταύτης εἰς ρύθμισιν Ν. 18|1944, Π 7922 σ. 935.—'Υπολογισμὸς δώρων καὶ ἐπ' ἀντιτίμου τῶν εἰς εἶδος παροχῶν, Π 5149 σ. 1219.— Μὴ ὑπολογισμὸς προσθέτου ἀμοιβῆς διὰ παροχὴν ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς καὶ νύκτας ἐπ' ἀντιτίμου τροφῆς καὶ κατοικίας, Π 5149 σ. 1219.

Τροχιόδρομοι. 'Αξία εἰσιτηρίων καὶ στολῆς τροχιοδρομικῶν ὡς ταμτικαὶ ἀποδοχαί, Π 7302 σ. 925.—'Ισχὺς διατάξεων τοῦ κατὰ Ν. ΔΚΗ' ἐκδοθέντος Κανονισμοῦ προσωπικοῦ ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας σιδηροδρόμων καὶ τροχιοδρόμων καὶ διὰ πάντας τοὺς ὑπαλλήλους ἐξωτερικῶν καὶ ἐσωτερικῶν ὑπηρεσιῶν· ἐφαρμογὴ ὅμως διὰ προσωπικὸν ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας μόνον τῶν δυναμένων νὰ τύχωσιν ἐφαρμογῆς διατάξεων Κανονισμοῦ, Α.Π. 149 σ. 1058.— Καταργήσεις διὰ Ν.Δ. 381|1947 εἰδικῶν περὶ ἠλεκτροτεχνιτῶν διατάξεων Κανονισμοῦ 'Υπηρεσιῶν Σιδηροδρομικῶν, Τροχιοδρομικῶν Γραμμῶν, Α.Π. 73 σ. 360.

Τυπογράφοι. Λινοτύπαι· χαρακτηρισμὸς ὡς ἐργατῶν, Π 7382 σ. 75, Π 337 σ. 684, πρβλ. ΝΖ σ. 344. Βλ. καὶ λ. *'Εφημερίδες.*

Τύποι. Βλ. λ. *'Εφημερίδες.*

Τυχηρά. Μὴ ἀποδοχὴ ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ ἐξ ἀδυναμίας ὀφειλομένης εἰς τυχηρὰ γεγονότα, μὴ συνιστώντα ὅμως ἀνωτέραν βίαν· ὑποχρέωσις καταβολῆς μισθοῦ, Α.Π. 637 σ. 219.

Υ

'Υγιεινή. Δικαίωμα ἐπιδόματος ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας, 'Εγκ. σ. 334.—'Αδεια μισθωτῶν ἀπασχολουμένων εἰς ἐπιβλαβῆ ἔργα, Γν.Σ.σ. 1278. —'Απαγόρευσις ἀπασχολήσεως μισθωτοῦ ὑπὸ ἐργοδότου κατ' ἄρθρ. 16 Π.Δ. 27 'Ιουνίου|1 'Ιουλίου 1932, ἐφ' ὅσον εἰργάσθη κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν παρ' ἄλλῳ ἐργοδότῃ· κύρωσις παραβάσεως, Π 5128 σ. 1173. Βλ. καὶ λ. *Βιβλιάρια.*

'Υδάτων 'Εταιρία. Κανονισμὸς προσωπικοῦ 'Ανων. 'Ετ. 'Υδάτων· κρίσις τοῦ κατ' ἄρθρ. 46 τοῦ ἰσχύν νόμου ἐπέχοντος Κανονισμοῦ 'Υπηρεσιακοῦ Συμβουλίου περὶ εὐδοκίμου ἢ μὴ ὑπηρεσίας προσωπικοῦ· ἀνέλεγκτον ὑπὸ τακτικῶν δικαστηρίων, Α.Π. 194 σ. 613.—Διαβάθμισις προσωπικοῦ 'Εταιρίας 'Υδάτων κατὰ Κανονισμὸν καὶ μετὰ γνώμην 'Υπηρεσιακοῦ Συμβουλίου· κατάργησις ὀργανικῶν θέσεων διὰ Σ.Π. 59 (1945)· ἀνεφάρμοστον ἐπὶ 'Ανωνύμου 'Εταιρίας 'Υδάτων, Π 8779 σ. 1224, Παρατ. σ. 1202.—'Η εὐθύνη τοῦ ἐργοδότου ἐκ πράξεων τῶν ὑπηρεσιακῶν συμβουλίων, ΝΖ σ. 1201.

Υ.Ε.Κ.Α. Βλ. λ. *Αὐτοκίνητα.*

Υἱοθεσία. 'Αποζημιώσεις παρασχεθεισῶν ὑπηρεσιῶν μετὰ μὴ ἐκπληρώσιν ὑποσχέσεως υἱοθεσίας καὶ προικίσεως, Π 3803 σ. 1064.

'Υπαιτιότης. Βλ. λ. *'Αμέλεια, Δόλος, Πταίσμα.*

'Υπάλληλοι δημόσιοι. Εὐθύνη Δημοσίου ἕνεκα πράξεων ἢ παραλείψεων ὀργάνων του, Π 2806 σ. 30.— Συνέπεια ἀναλήψεως ὑπὸ Δευτεροβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης τῆς ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου περὶ ἀπολύσεως ὑπαλλήλου· ἀποκατάστασις μόνον εἰς κατεχομένην ἐν τῇ ὑπαλληλικῇ ἱεραρχίᾳ θέσιν· ἔλλειψις δικαιώματος μισθοῦ κατὰ τὸν ἐκτὸς ὑπηρεσίας χρόνον· ἐφαρμογὴ γενικῶν ἀρχῶν δικαίου περὶ ἐλλείψεως δικαιώματος μισθοῦ εἰς περίπτωσιν ἀνωτέρας βίας, Α.Π. 648 σ. 257, Π 2327 σ. 258, πρβλ. Π 567 σ. 258, Παρατ. σ. 259.— Θέσις ἐκτὸς ὑπηρεσίας ἐκτοπισθέντος δημοσίου ὑπαλλήλου καὶ στέρησις μισθοῦ ἀπὸ τελευταιδικίας τῆς περὶ ἐκτοπίσεως ἀποφάσεως· ὑστέρα ἀνάκλησις· ἀναδρομὴ ἀποτελεσμάτων τελεσιδίκου ἐκτοπί-

σεως μόνον ἀπό τῆς ἐκδόσεως αὐτῆς· οὐ δικαίωμα μισθοῦ κατά τόν πρό τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀνακλητικῆς ἀποφάσεως χρόνον, Α.Π. 43 σ. 326.— Καταργήσας διά Σ.Π. 59|1945 τῶν κατά διάρκειαν κατοχῆς διατάξεων περί προσόντων διορισμοῦ καί προαγωγῆς ὑπαλλήλων Δημοσίου ἡ Ὀργανισμῶν Δημοσίου Δικαίου· καταργήσας καί εἰδικῶν προνομίων ἡφέρων πολεμιστῶν Ν.Δ. 1799|1942 περί προαγωγῆς ἤ ἀπονομῆς βαθμοῦ ἤ μισθοῦ ἤ ἐπιδόματος· διατήρησις δι' ὑπ' ἀριθ. 336|1946 πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἰσχύος Ν. Δ. 1799|1942 μέχρι τῆς ἰσχύος τῆς Σ.Π. 59|1945, Α.Π. 33 σ. 330.— Σύνδεσις κατ' ἀρχήν τοῦ Κράτους μετά τῶν ὑπαλλήλων του διά σχέσεως δημοσίου δικαίου· πρόσληψις ὑπαλλήλων προσκαίρως καί ἐκτάκτως ἄνευ συνδρομῆς νομίμων προϋποθέσεων δι' ἱδρυσιν δημοσιοϋπαλληλικῆς σχέσεως· σύμβασις ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου· τοιαύτη ἡ σύμβασις μισθωτοῦ Υ.Ε.Κ.Α., Π 368 σ. 452. — Παροχή προσκαίρων ὑπηρεσιῶν παρά τῷ Δημοσίῳ καί μή πλήρωσις νενομοθετημένων θέσεων· σχέσις ἰδιωτικοῦ δικαίου, Π 4308 σ. 1054.— Κῦρος συμβάσεως δημοσίου ὑπαλλήλου μετ' ἰδιώτου πρός παροχήν ἰδιωτικῶν ὑπηρεσιῶν· ἀνεφάρμοστον νόμων περί καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, συλλογ. συμβάσεων ἐργασίας, διαιτητικῶν ἀποφάσεων· ἐφαρμογή ἄρθρου 648 Ἀστικοῦ Κώδικος, Π 8 σ. 461.— Ἔλεγχος νομιμοφροσύνης μισθωτῶν Δημοσίου καί δικαίωμα ἀποζημιώσεως δι' ἀπόλυσιν, Γν. Σ. 266 σ. 472.— Νομική θέσις μισθωτῶν Σ.Ε.Κ., ΝΖ σ. 475. — Θέματα συντακτικῆς πράξεως 59|1945· αὐτοδικαία ἀπόλυσις ὑπαλλήλων· ἔκτασις ἐφαρμογῆς· ὑπαγωγή καί νομικῶν συμβούλων, Α.Π. 185 σ. 674.— Σκοπός Α.Ν. 516|1948 περί ἐλέγχου νομιμοφροσύνης δημοσίων κλπ. ὑπαλλήλων· ἐπίκλησις ἀκυρότητος συμβάσεως ἐκ μή τηρήσεως διατυπώσεων Α.Ν. 516|1948 μετά τήν λύσιν αὐτῆς πρός ἀποφυγήν τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως ὑποχρεώσεων· κατάχρησις δικαιώματος, Π 888 σ. 1111.— Σχέσις δημοσίου ὑπαλλήλου πρός τό Κράτος· ἐφαρμογή τῶν περί ἐκμισθώσεως ὑπηρεσιῶν ἀρχῶν Ἀστικοῦ Δικαίου, Α.Π. 410 σ. 1208.— Παραγραφή μισθοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου, Α Π. 410 σ. 1208.— Ἀποκατάστασις ὑπαλλήλων κατά 24|1945 Συντ. πράξιν· χρόνος ἐκτός ὑπηρεσίας καί συνυπολογισμός δι' ἀποζημίωσιν Ν. 2112|1920, Α.Π. 414 σ. 1210.

Ὑπάλληλοι δημοτικοί. Βλ. λ. *Δῆμοι—Κοινότητες.*

Ὑπάλληλοι ἰδιωτικοί. Ἔννοια· κριτήρια διακρίσεως ἀπό ἐργάτου, Π 7382 σ. 75, Π 2791 σ. 363, Π 8 σ. 461, Π 337 σ. 684, Π 6503 σ. 918, Νμλγ. σ. 1118.— Προέχον στοιχεῖον ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος ἡ παροχή κατά κύριον χαρακτῆρα ἐργασίας μή σωματικῆς· προϋπόθεσις συγχρόνως ἡ μή δι' ἡμερομισθίου ἀμοιβή· εἰδικαί γνώσεις μισθωτοῦ ὡς στοιχεῖον ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος, Π 337 σ. 684.—Ἔννοια κυρίου ἐπαγγέλματος δι' ἀσφάλισιν· διάκρισις παροχῆς ἐργασίας κατά κύριον ἐπάγγελμα ἀπό ἐργασίας ἐπ' εὐκαιρίᾳ, Α.Π. 163 σ. 625, Π 24 σ. 1118.— Πάρεργος ἀπασχόλησις μισθωτοῦ εἰς ἐπιχείρησιν· ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 διά καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, Π 2083 σ. 449.— Παροχή ὑπηρεσιῶν ὑπό δημοσίου ὑπαλλήλου πρός ἰδιώτας ἤ νομικά πρόσωπα, Π 8 σ. 461.— Κριτήρια διακρίσεως ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ἀπό ἐμπορικοῦ ἀντιπροσώπου, Π 6503 σ. 918.— Διάκρισις σχέσεως δημοσίου ἤ ἰδιωτικοῦ δικαίου. Βλ. λ. ***Δημοσίου δικαίου σχέσεις.***—Ἡμερομίσθιος ἐργάτης χειρώναξ Δημοσίου· χαρακτήρ σχέσεως, Π 130 σ. 76.— Ξυλουργός, προσληφθείς ὑπό Ἑλληνικοῦ Δημοσίου κατά Ν. 515|1945· χαρακτήρ σχέσεως ὡς ἰδιωτικοῦ δικαίου, Π 9288 σ. 115.— Φορτοεργικοί ὑπάλληλοι· χαρακτήρ, Α.Π. 190 σ. 730. Βλ. καί λ. ***Φορτεργικοί.***—Ἡμερομίσθιοι· χαρακτήρ· πότε ὑπαλληλική ἰδιότης τούτων, Α.Π. 17 σ. 293, Π 5878 σ. 676, Π 337 σ. 684, Π 37 σ. 806, Π 11 σ. 1118, πρβλ. Εἰσαγ. σ. 293.— Ὑπαλληλική ἰδιότης ἠλεκτροτεχνιτῶν, Π 9845 σ. 57.—Ὑπαλληλική ἰδιότης ἠλεκτροτεχνιτῶν κατά Ν.Δ. 381|1947· ἀδιάφορος ἡ μή ἔγκαιρος θεώρησις τῆς ἀδείας ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος· κατάργησις διά Ν.Δ. 381|1947 διατάξεων κανονισμοῦ ὑπηρεσιῶν σιδηροδρομικῶν καί τροχιοδρομικῶν γραμμῶν, Α.Π. 73 σ. 360.—Ὑπαλληλική ἰδιότης ἠλεκτροτεχνιτῶν· ἔννοια Ν.Δ. 381|1947· ἐφαρμογή ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 μετ' ἀπόλυσιν διά πειθαρχικόν παράπτωμα κατά Κανονισμόν ἐπιχειρήσεων Α.Ν. 843|1945, Α.Π. 275 σ. 787.— Δινοτύπαι ἐφημερίδων· χαρακτηρισμός ἐργασίας ὡς σωματικῆς καί τοῦ παρέχοντος αὐτήν ὡς ἐργάτου, Π 7382 σ. 75, Π 337 σ. 684.—Ὑπαλληλική ἰδιότης μελῶν Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἀνων. ἑταιρίας, Π 3015 σ. 84.—Ὑπάλληλοι ἐπί κοσσοτοίς, Ἔπισ. σ. 96.— Βοηθοί ἠλεκτροτεχνιτῶν Ν.Δ. 381|1947· οὐχ ὑπάλληλοι, Εἰσαγ. σ. 359.— Βάτοχος τέχνης τινός ἄνευ θεωρητικῶν γνώσεων· θεωρήσεις ὡς τεχνίτου· χαρακτηρισμός ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου τοῦ ἀπασχολουμένου μέ ἐργασίαν ἀνωτέρας φύσεως, Π 2791 σ. 363.— Μάγειρος ἑσπερινοῦ· χαρακτηρισμός αὐτοῦ ὡς τεχνίτου καί δικαίωμα ἀποζημιώσεως Β.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 δι' ἀπόλυσιν, Π 2791 σ. 363.— Παροχή ὑπηρεσιῶν ὑπό ἰδιωτικοῦ ἀγροφύλακος καί φύσις σχέσεως, Π 1710 σ. 464.— Οὐχί οἱ ὑπηρέται, ΝΖ σ. 498.— Εἰσπράκτωρ λεωφορείου· μισθωτός ζαχαροπλαστείου α' κατηγορίας· φύλαξ ἀγροτικοῦ κτήματος· χαρακτήρ, Νμλγ. σ. 1118.— Χαρακτήρ σχέσεως ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ταξί πρός ἰδιοκτήτην, Π 4000 σ. 20, Π 10300 σ. 208, Π 7057 σ. 208, Προτ. σ. 208, Π.Ε.Δ. σ. 213, Π 870 σ. 365, Π 4699 σ. 678, Π 3003 σ. 681, Α.Μ.Ε.Δ. 2 σ. 991.— Ἰσχύς τοῦ Ν.Δ. 1799|1942 ἐν σχέσει πρός τούς ἰδιωτικούς ὑπαλλήλους, ΝΖ σ. 815. Βλ. καί λ. ***Ἐργασίας σύμβασις***, ὡς καί τά κατ' ἰδίαν θέματα καί κατηγορίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων εἰς τάς οἰκείας λέξεις.

Ὑπαξιωματικοί. Χορήγησις κατά Ν. 3514 ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων καί εἰς ὑπαξιωματικούς· συμψηφισμός μισθοῦ Δημοσίου πρός ἐπιδόματα, Π 4558 σ. 1241.

Ὑπερημερία Βλ. καὶ λ. *Ἐργασίας σύμβασις*. Ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν συμπεφωνημένων ὑπηρεσιῶν καὶ δικαίωμα μισθοῦ, Π 4374 σ. 268.— Μὴ προσφορὰ ὑπηρεσιῶν μετ' ἄκυρον ἀπόλυσιν καὶ ἀδιαμαρτύρητος ἀποδοχὴ αὐτῆς· ἔλλειψις ὑπερημερίας ἐργοδότου, Π 368 σ. 432, πρβλ. Εἰσαγ. σ. 451.— Ἐν καταγγελίᾳ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ἄνευ σπουδαίου λόγου, Π 20 σ. 631.— Δανεισεύς· ἄρθρ. 849 Α.Κ.· ὅροι· προσφορά· πότε προσήκουσα, Π 220 σ. 790.— Ἐργοδότου περὶ τὴν παροχὴν ἀδείας· συνέπειαι, ΝΖ σ. 908.— Ἐν μὴ παροχῇ ἀναλόγου ἐργασίας δι' ἀπασχόλησιν τοῦ κατὰ μονάδα ἐργασίας ἐργαζομένου ἐπὶ πλήρες δεκάωρον, Π 3700 σ. 1103.— Ἐργοδότου ἐν ὑδρεύσει μισθωτῶν εἰς διαθεσιμότητα ἄνευ προηγουμένης δηλώσεως· συνέπειαι, Π 4069 σ. 1174.

Ὑπερωρίαι. Παροχὴ ἐργασίας ἐκτάκτου ἢ ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια· κάλυψις ἀμοιβῆς ταύτης διὰ τοῦ ὑπὲρ τὰ ὅρια τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας μισθοῦ, Π 36 σ. 37, πρβλ. Εἰσαγ. σ. 37.— Ἀμοιβὴ ἐξ ὑπερωριῶν καὶ αὐξήσεις ἀποδοχῶν, Ἐγκ. σ. 184.— Ἀποδοχαὶ ἐξ ὑπερωριῶν· ποτὲ τακτικαὶ ἀποδοχαί, Π 1432 σ. 263.— Μισθοδοσία ὁδηγοῦ φορτηγοῦ αὐτοκινήτου ἀνωνύμου ἑταιρίας· ὑπολογισμὸς προσαυξήσεως ἀμοιβῆς δι' ὑπερωρίας καὶ ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς, Π 5 σ. 403.— Περικοπὴ ἀμοιβῆς ἐκ παρανόμων ὑπερωριῶν· θεώρησις ὑπὸ τὴν ἔννοιαν καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος καὶ μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως, Π 520 σ. 411.— Δικαίωμα ηὐξημένης ἀμοιβῆς ἐκ παροχῆς ἐργασίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια· διατάξεις Π.Δ. 27 Ἰουνίου [4 Ἰουλίου 1932· βάσις ἀμοιβῆς ἡ κανονικὴ ἀντιμισθία τοῦ μισθωτοῦ· νοητέα ὡς τοιαύτη τὰ σύνολον τῶν καταβαλλομένων νομίμων ἀποδοχῶν· συνυπολογισμὸς καὶ οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων καὶ προσαυξήσεως λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας, Α.Π. 195 σ. 557.— Συνήθεις ἀποδοχαὶ μισθωτοῦ κατὰ διάρκειαν ἐτησίας ἀδείας του, καὶ· Α.Ν. 539[1945· νοητέαι αἱ τακτικαί, καταβαλλόμεναι διὰ τακτικὴν ἐργασίαν· μὴ συνυπολογισμὸς καὶ ἐκτάκτων ἀπολαυῶν, διδομένων εἰς ἀπασχολουμένους πέραν τῆς τακτικῆς ἐργασίας, Π 2898 σ. 858.— Χρόνος καὶ ἀμοιβὴ ἐργασίας προσωπικοῦ τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, ΝΖ σ. 1146.— Ἔννοια ἄρθρ. 659 Α.Κ.· ἀνεφάρμοστον ἄρθρου ἐπὶ παροχῆς ἐργασίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια, Π 601 σ. 117, Π 11538 σ. 132, Π 5 σ. 403, Π 832 σ. 803.— Παροχὴ ἐργασίας ἐπὶ πλέον τῆς συμφωνηθείσης· ἔννοια ἄρθρου 650 Ἀστ. Κώδ. διὰ συμπληρωματικὴν ἀμοιβήν· εἰς νοητέα ὡς ἐπὶ πλέον ἐργασία, Π 2285 σ. 511.— Παρέκκλισις ἀπὸ τῶν νομίμων χρονικῶν ὁρίων μετ' ἄδειαν τῆς Ἀρχῆς· Α.Π. 195 σ. 557.— Παροχὴ ἐργασίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια ἄνευ ἀδείας Ἀρχῆς· οὐχὶ πρᾶξις ἀνήθικος· δικαίωμα ἀποζημιώσεως κατὰ διατάξεις περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, Π 601 σ. 117, Π 11538 σ. 132, Π 4232 σ. 229, Π 460 σ. 277, Π 1578 σ. 328, Π 11967 σ. 355, Π 1010 σ. 400, Εἰσαγ. σ. 402, Π 5 σ. 403, Α.Π. 231 σ. 803, Π 832 σ. 808.— Χρονικὰ ὅρια ἐργασίας προσωπικοῦ ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας ἀνωνύμων ἑταιριῶν· ἐπιτρεπτὴ ὑπέρβασις μόνον κατόπιν ἀδείας Ἀρχῆς· ἀκυρότης ἄλλης συμβάσεως καὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, Π 4232 σ. 229.— Ἀπαφάδεκτον ἀγωγῆς περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἐκ παροχῆς ἐργασίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια εἰς ἐργατικὴν διαδικασίαν· ἐκδίκασις κατὰ τακτικήν, Π 601 σ. 117, Π 11538 σ. 132, Π 460 σ. 277, Π 1578 σ. 328, Π 11967 σ. 355, Π 1010 σ. 400, Εἰσαγ. σ. 402, Π 5 σ. 403, Α.Π. 231 σ. 606, Π. 832 σ. 803.— Ἀδικαιολόγητος πλουτισμὸς ἐργοδότου καὶ χρόνος ἐπιδόσεως ἀγωγῆς, Π 601 σ. 117.— Σύρευσις νυκτερινῆς ἐργασίας καὶ ταυτὸν καθ' ὑπερωρίαν, ΝΖ σ. 892. Βλ. καὶ λ. *Ὧραι ἐργασίας*.

Ὑπηρεσία Ἐκμεταλλεύσεως Κρατικῶν Αὐτοκινήτων (Υ.Ε.Κ.Α.). Βλ. λ. *Αὐτοκίνητα*.

Ὑπηρέται. Μισθὸς ὑπηρέτου νοσηλευτικοῦ ἱδρύματος, Π 10637 σ. 273.— Ἔννοια ὅρου ὑπηρέτης· διάκρισις ἀπὸ ἐργάτου, Π 10637 σ. 274, Νμλγ. σ. 1119.— Οἱ καθαρισταί, Π 10637 σ. 274.— Οἰκόσιτοι· ἀσφάλισις Ι.Κ.Α., ΝΖ σ. 663.— Θέσις οἰκιακοῦ ὑπηρέτου ἐν ἐργατικῇ νομοθεσίᾳ, ΝΖ σ. 499.— Πρόσληψις ὑπηρεσίας ἐπὶ μὴ ὡρισμένῳ χρόνῳ, ἀλλὰ διὰ καθορισμοῦ ἀποζημιώσεως κατὰ κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός· ὑποχρεώσεις ἐφοδιασμοῦ δι' ἀτομικοῦ βιβλιαρίου ἐργασίας κατ' ἀστυνομικὴν διάταξιν· σκοπὸς διατάξεως· ἔλλειψις βιβλιαρίου· οὐκ ἀκυρότης συμβάσεως· ἀκυρότης ἄλλοις ἀστυνομικῆς διατάξεως· ἔλλογος ἀμοιβὴ ὑπηρεσίας, Π 2581 σ. 732.— Τινὰ περὶ τῆς συμβάσεως ἐργασίας οἰκοσίτου ὑπηρέτου μετὰ τὸν Α.Ν. 1846[1951, ΝΖ σ. 781.— Χαρακτὴρ φύλακος ἀγροτικοῦ κτήματος, Νμλγ. σ. 1118.— Βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων· ὧραι ἐργασίας καὶ ἀμοιβή, ΝΖ σ. 1146. Βλ. καὶ λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. ΙΑ').

Ὑποκατάστασις. Μισθωτοῦ· ἀνεπίτρεπτον ἀναλογικῆς ἐφαρμογῆς ἄρθρ. 716 Α.Κ., Μελ. σ. 6.

Ὑποκατάστημα. Ἀνεπίτρεπτος ἐκ τοῦ Νόμου ὁ ἀπ' εὐθείας ὑπὸ Συμβουλίων Α.Ν. 28[31 Ὀκτωβρίου 1935 διορισμὸς ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν εἰς Ὑποκατάστημα ἐπιχειρήσεως, Α.Π. 112 σ. 564.— Τὰ Κέντρα ἀσφαλίσεως τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, Σημ. σ. 718 — Νομίμως ἐνάγουν καὶ ἐνάγονται ὑποκαταστήματα Τραπεζῶν, Π 67 σ. 865.— Περιφερειακὰ ὑποκαταστήματα Ι. Κ. Α. δὲν ἀποτελοῦν αὐθύπαρκτον νομικὰ πρόσωπα διάφορα τοῦ Ἱδρύματος, ἀλλ' ὑπηρεσίας αὐτοῦ· ἀνομοιοπαθὴς παραστάσεως ἐπὶ δικαστηρίου ὡς ἐναγόντων ἢ ἐναγομένων· ἐκπροσώπησις μόνον τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, Π 1068 σ. 1003.

Ὑπουργοί.— Ὑπουργεία— Ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις. Βλ. καὶ λ. *Ἀποδοχαί* (παράγρ. Β'). *Δῶρον*. Παρουσία Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἢ ἐξουσιοδοτημένων παρ' αὐτοῦ ὀργάνων κατὰ κατάρτισιν καὶ ὑπογραφὴν συλλ. συμβάσεως, Π 9183 σ. 63.— Κύρωσις ὑπουργικῶν ἀποφάσεων περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν δι'

Α.Ν. 913|1949· έννοια χορηγίας καὶ έναρξις ισχύος κυρουμένων ὑπουργ. ἀποφάσεων, Α.Π. 635 σ. 161.—Ἐξουσία Ὑπουργοῦ Ἐργασίας διὰ τροποποίησιν ἀσφαλιστικῶν διατάξεων· κῦρος ἄρθρου 5 Α.Ν. 1112 Νοεμβρίου 1935 περὶ ὀργανισμοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.—Ἡ ἀποστολὴ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, Σημ. σ. 236.—Παροχὴ ἐργασίας εἰς πυροσβεστικὴν ὑπηρεσίαν Ὑπουργείου Ἀνοικοδομήσεως· συμβάσεις ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου· ἀνεφάρμοστον ὁ.ν. περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς μισθωτῶν δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ νυκτερινὰς ὥρας, Π 11967 σ. 355.—Σύνθεσις Διοικητικοῦ Συμβουλίου Ὑπουργείου Ἐργασίας, Σημ. σ. 509.—Ἐκτακτοι οἰκονομικαὶ ἐνισχύσεις δι' ἐφάπαξ· ἀκύρωσις σχετικῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως· ἔρεισμα εἰς συλλογ. συμβάσεις· ἀνυπόχρεον ἐπιστροφῆς ληφθέντων, Ε 75 σ. 614.—Ἀρμοδιότης Κυβερνητικοῦ Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου μὴ ἐκ τοῦ Νόμου ἐπιβεβλημένη διὰ τὸ κῦρος ὑπουργικῆς κατὰ Ν. 28|1944 ἀποφάσεως προηγουμένη γνωμάτευσις αὐτοῦ, Σ.Ε. 1323 σ. 781.—Ἀκυρότης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως εἰς ἐκτέλεσιν ἀκύρου ὅρου ἀποφάσεως ἐπιτροπῆς διαιτησίας, Σ.Ε. 1452 σ. 1093.—Ρύθμισις συλλογικῶν διαφορῶν δι' ἐπιτροπῶν διαιτησίας· ἀπόπειρα συμβιβασμοῦ ὑπὸ ἁρμοδίου ὑπαλλήλου Ὑπουργείου Ἐργασίας· προϋποθέσεις ἐκδόσεως ἀποφάσεων Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ ἐγκρισις ὑπὸ Κ.Ο.Σ., Σ.Ε. 1361 σ. 1215.—Ὑπαγωγὴ δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως εἰς Ἀσφάλισιν Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων δικηγόρου παρέχοντος ἐπὶ μηνιαίᾳ ἀμοιβῇ νομικὰς ὑπηρεσίας εἰς ἐπιχείρησιν, Σ.Ε. 1030 σ. 1234.

Φ

Φαρμακοποιοί. Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ἐπιστημόνων φαρμακοποιῶν· καθορισμὸς μισθοῦ ἀναλόγως προϋπηρεσίας καὶ οἰκογενειακῶν βαρῶν, Π 1426 σ. 863.

Φιλοδωρήματα. Ἔννοια, Π 1061 σ. 59.—Τεχνιτῶν καὶ βοηθῶν ἐργαζομένων εἰς τὰ κουρεῖα καὶ κομμωτήρια Ἀθηνῶν καὶ Προαστείων· ἔννοια συστήματος μικτῆς ἀμοιβῆς, Σ.Ε. 1107 σ. 845.—Ἀμειβόμενοι διὰ φιλοδωρημάτων καὶ αὐξήσεις ἀποδοχῶν, Ἐγκ. σ. 184.

Φορολογία. Βλ. καὶ λ. *Χαρτόσημον*. Ἔννοια ἀπαλλαγῆς Τραπέζης Ἑλλάδος φόρου ἢ τέλους, Π 409 σ. 311.

Φορτοεχνικοί. Καταργηθεὶς φόρος ἐπὶ κυκλοφορίας ἀγαθῶν διὰ Α.Ν. 848|1948· ὑπαγωγὴ εἰς αὐτοδικαίαν ἀπόλυσιν προσωπικοῦ καὶ ἐφέδρων Παλαιῶν Πολεμιστῶν, Σ.Ε. 1810-1811 σ. 331.—Συνεισφοραὶ Δήμων ὑπὲρ Ἀσφαλιστικῶν Ταμείων· ἀπαλλαγή· ἀσφάλισις εἰς Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Φορτοεχνικῶν Ὑπαλλήλων παρακρατήσεως ὑπὸ Δήμων ἐκ μισθοῦ φορτοεχνιτῶν τῆς βαρυνούσης τούτους εἰσφορᾶς, Α.Π. 227 σ. 672.—Φορτοεχνικοὶ ὑπάλληλοι προσλαμβανόμενοι ὑπὸ Δήμων ἢ Κοινοτήτων· χαρακτηρισμὸς ὑπὸ ἄρθρου 23 Ν.Δ. 1465|1942 ὡς ἐκτάκτων Δημοτικῶν ὑπαλλήλων· κατάργησις Ν.Δ. 759|1937, θεωρουμένου αὐτοὺς ὡς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους· χαρακτηρισμὸς σχέσεως ὡς δημοσίου δικαίου· ἀναφάρματα ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἐκδιδομένων κατὰ Ν. 28|1944 καὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, Α.Π. 196 σ. 730.

Φορτοεκφορτωταί. Ἀνεπίτρεπτον ρυθμίσεως φορτοεκφορτωτικῶν δικαιωμάτων ἀναδρομικῶς· μόνον διὰ τὸ μέλλον ἔκταξις νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς Ἐπιτροπάς, Α.Π. 549 σ. 36.—Ἁρμοδιότης Ἐπιτροπῶν Ρυθμίσεως Φορτοεκφορτώσεων Ξηρᾶς καὶ ἁρμοδιότης Δικαστηρίων, Π 61 σ. 78.—Ἁρμοδιότης δικαστοῦ κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΡΟΔ' ἐπὶ διαφορῶν φορτοεκφορτωτῶν, Π 64 σ. 78.—Κανονισμοὶ ἐργασίας Ἐπιτροπῶν Φορτοεκφορτώσεων, Π 177 σ. 80.—Ἀσφάλισις Ι.Κ.Α., Ἐγκ. σ. 1015.—Ἐργολάβος φορτ|σεων· οὐ δικαίωμα δώρου ἑορτῶν, Νμλγ. σ. 1117.—Συνταγματικότης ἢ μὴ Ν.Δ. 1251|1949 περὶ φορτοεκφορτωτῶν, Π 61 σ. 78, Π 177 σ. 80, Σ.Ε. 2002 σ. 283, ΝΖ σ. 345, Σ.Ε. 353 σ. 374, Π 59 σ. 375, Π 28 σ. 1056, Συμβ. Πλημ. 364 σ. 1229.—Ἀπαγόρευσις διὰ Ν 5167|1932 ἐργασίας εἰς ἐργάτας μὴ ἐφοδιασμένους δι' εἰδικῆς ἄδειας ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος· συνταγματικότης περιορισμῶν, Σ.Ε. 1026 σ. 80.—Διατάξεις Ν.Δ. 1251|1949 περὶ φορτοεκφορτωτῶν ξηρᾶς· ἀποκλειστικὴ χρησιμοποίησις φορτοεκφορτωτῶν, ἐφοδιασμένων διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος, τοποθέτησις εἰς ἐργασίας, ἐνεργουμένας εἰς ἰδιωτικὰς ἀποθήκας καὶ καταστήματα· ἀντισυνταγματικὴ ὡς περιορίζουσα ἐλευθερίαν ἐργασίας, Σ.Ε. 2002 σ. 283.—Περιορισμοὶ Ν.Δ. 1251|1949 περὶ φορτοεκφορτωτῶν ἐργασιῶν· ἀντισυνταγματικοί, κατ' ὃ μέρος ἀφορῶσιν εἰς χορήγησιν βιβλιαρίων ἐπαγγελματικῶν εἰς ὡρισμένον μόνον ἀριθμὸν φορτοεκφορτωτῶν καὶ ἀποκλεισμὸν τῆς διεξαγωγῆς ὑπὸ τῶν ἐπιχειρήσεων δι' ἰδίων των ἐργατῶν, Σ.Ε. 353 σ. 374, Π 28 σ. 1056.—Συνταγματικὴ προστασία προνομίων φορτοεκφορτωτῶν λιμένων καὶ ξηρᾶς, ΝΖ σ. 345, Σ.Ε. 353 σ. 374.

Φύλακες. Ἀγροτικοῦ κτήματος· πότε ὑπηρέται, Νμλγ. σ. 1119.—Ἀποβολὴ φύλακος ἐξ οἰκήματος ἐργοδότου μετὰ λύσιν συμβάσεως, Π 4143 σ. 991.—Φύλακες βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, ΝΖ σ. 1150. Βλ. καὶ λ. *Νυκτοφύλακες*.

Φυλάκισις. Βλ. λ. *Προφυλάκισις*.

Φυματικοί. Ἀκυρότης διατάξεων περὶ Ὀργανισμοῦ Ἀντιφυματικῆς Ἀσφαλίσεως, Γνμδ. νμθ. σ. 249.—Ἐπίδομα λόγῳ φυματιώσεως ἐκ τοῦ Ι.Κ.Α., Γν. Σ. σ. 1071.

Φυματιολογικὸν Ἱνστιτοῦτον. Βλ. λ. *Νοσοκομεῖα*.

Χ

Χαρτόσημον. Ἔννοια ἀπαλλαγῆς Τραπέζης Ἑλλάδος, Π 409 σ. 311.—Ἀτέλεια ἐπὶ παροχῶν ἐκ τοῦ Ι.Κ.Α., Γν. νμθ. σ. 1072.—Τὸ χαρτόσημον τῶν ἐξοφλητικῶν μισθοῦ ἀποδείξεων, ΝΖ σ. 7, Ἐπισ. σ. 96, ΝΖ σ. 102, ΝΖ σ. 135, Γνμδ. Ἐπ. σ. 179, Ἐγκ. σ. 186, Π 1782 σ. 288, Γν. Σ. σ. 297, Γν. Σ. σ. 379, Σημ. σ. 664.—Βάρος τελῶν ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως μισθῶν· ἀμετάβλητον τῶν περὶ χαρτοσήμων φορολογικῶν διατάξεων καὶ μετὰ τὸ

άρθρ. 425 Αστικού Κώδικος· επιβολή τέλους χαρτοσήμου επί εξοφλήσεως μισθών, ανεξαρτήτως εκδόσεως ή μη περί αυτής εξοφλητικών αποδείξεων· επιβάρυνσις του εισπράττοντος τον μισθόν υπαλλήλου· έννοια των περί τελών χαρτοσήμου διατάξεων. Α.Π. 137 σ. 429.—Άνωτερ. την κατωτέρω Π 1782 σ. 288.— Προγενέστερον Αστικού Κώδικος δίκαιον και άρθρ. 425 Α.Κ.· επίπτωσις του βάρους των εξόδων εξοφλητικής αποδείξεως μισθών (και χαρτοσήμου) εις εργοδότην· σιωπηρά σύμβασις άλλοίας προς το άρθρον 425 ρυθμίσεως· κατακράτησις εξ αποδοχών εξόδων εξοφλ. αποδείξεως αποτελεί τοιαύτην μέρους μισθού, Π 1782 σ. 288.— Χαρακτηρισμός φόρου χαρτοσήμου ως εμμέσου τοιούτου και ουχί επί του εισοδήματος, αλλ' επί του έγγράφου· μη ρύθμισις υπό νόμου περί χαρτοσήμου αστικών υποχρεώσεων συμβαλλομένων, αλλά καθορισμός εκτάσεως φόρου και του ένοχου Δημοσίου ύπευθύνου, Π 1782 σ. 285.

Χημικοί. Τεχνικόν επίδομα χημικών υπηρετούντων εις ιδιωτικάς επιχειρήσεις και εν γένει εις Οργανισμούς Δημοσίου Δικαίου δι' υ.α. 27578|1946· ανυπόχρεον Πανεπιστημίου εις καταβολήν, Π 1634 σ. 74.

Χρηματική ικανοποίησις. Λόγω ψυχικής οδύνης· ου θέμα αποδείξεως, Π 7109 σ. 1222.

Ω

Ώραι εργασίας. Σκοπός θεσπίσεως διατάξεων περί ωκταώρου, Π 11338 σ. 132.— Συμφωνία συντομεύσεως νομίμου ωραρίου· νόμιμος· μεταβολή μονομερής· ισοδύναμος καταγγελία, Είσαγ. σ. 14.—Άξίωσις εργοδότου προς παροχήν εργασίας κατά νόμιμα χρονικά όρια, μετ' άνοχήν αυτού εις προηγουμένην παροχήν εργασίας κατ' αραιά χρονικά διαστήματα· ου μονομερής μεταβολή ώρων εργασίας, Α.Π. 587 σ. 15.— Δυνατότης συνομολογήσεως μισθού κατωτέρου των όρίων συλλογικών συμβάσεων εργασίας διά χρόνον εργασίας ελάσσονα του νομίμου, Π 50 σ. 74.— Χρονικά όρια εργασίας προσωπικού εσωτερικής υπηρεσίας ανωνύμων εταιριών· επιτρεπτή υπέρβασις μόνον κατόπιν αδείας της Αρχής· ακυρότης άλλως συμβάσεως και δικαίωμα αποζημιώσεως εξ αδικαιολογήτου πλουτισμού, Π 4252 σ. 229.— Παρέκκλισις από των νομίμων χρονικών ορίων μετ' άδειαν της Αρχής, Α.Π. 195|1951 σ. 557.—Ώραι εργασίας προσωπικού νοσηλευτικών ιδρυμάτων, Π 10637 σ. 274.—Ώραι εργασίας οδηγών, εισπρακτόρων και εποπτών επιβατικών λεωφορείων αυτοκινήτων· τίνες θεωρούνται ώραι εργασίας, Π 1578 σ. 323 — Καθορισμός ωρών εργασίας προσωπικού φορτηγών αυτοκινήτων, Π 5 σ. 403.— Ακυρότης υ.α. 2750|1951 και ως προς καθορισμόν ωρών εργασίας μαθητευομένων κατά χρήσιν εξουσιοδοτήσεως Ν. 28|1944, Σ.Ε. 706 σ. 526.— Διατήρησις εν ισχύϊ των περί ωρών εργασίας ειδικών διατάξεων εργατικών Νόμων, κατ' άρθρ. 38 Εισαγ. Νόμου Α.Κ., Α.Π. 195 σ. 557.— Καθορισμός ωρών εργασίας διά της υπό του Ν. 2269|1920 κυρωθείσης διεθνούς συμβάσεως της Διεθνούς Συνδιασκέψεως Εργασίας Ουασιγκτώνος· ισχυρισμός περί ακυρότητος Π.Δ. 27 Ιουνίου|4 Ιουλίου 1932 περί ωκταώρου, Π 3985 σ. 786. —Ώραι εργασίας και άμυβή εργασίας του προσωπικού των βιομηχανικών επιχειρήσεων, ΝΖ σ. 1146.—Απαγόρευσις απασχολήσεως μισθωτού υπό εργοδότου κατ' άρθρ. 16 Π.Δ. 27 Ιουνίου|4 Ιουλίου 1932, εφ' όσον εργάσθη κατά την αυτήν ημέραν παρ' άλλω εργοδότη καθ' όλον τον νόμιμον χρόνον ημερησίας εργασίας· κύρωσις παραβάσεως· μόνον ποινή κατά εργοδότου και ουχί ακυρότης συμβάσεως, Π 5126 σ. 1172.— Διατάξεις Υπουργ. απόφ. 83700|1950· καθορισμός αποδοχών καθαριστριών παρ' οιφδήποτε εργοδότη κατά πλήρες ωράριον εργαζομένων· έννοια πλήρους ωραρίου του ισχύοντος δι' έκάστην κατηγορίαν εργοδοτών, είτε εξ υπουργικής αποφάσεως, είτε εκ συλλογικής συμβάσεως εργασίας, Α.Π. 451 σ. 1266.—Ώραι εργασίας προσωπικού λεωφορείων αυτοκινήτων· αν τα κοινά Ταμεία Λεωφορείων προκειμένου περί αταθμαρχών και έλεγκτών όφείλωσι να όρίζωσι συνεχή απασχόλησιν ή δύνανται να όρίζωσι διακεκομμένην τοιαύτην, Γν. Σ. σ. 1277. Βλ. και λ. *Υπερωρίαι, Κυριακή, Νυκτερινή εργασία.*

Ωρισμένου χρόνου σύμβασις. Βλ. λ. *Εργασίας σύμβασις.*

Ωφέλεια. Υπολογισμός ωφελείας εργοδότου κατ' άρθρον 304 Α.Κ. περί αδικαιολογήτου πλουτισμού, Π 5 σ. 403.—Υπαγωγή εις ασφάλισιν Ν. 118|1945 αδιαφόρως του ότι εκ της ασφαλίσεως δεν ωφελείται ο εργοδότης, Γν. Σ. σ. 814.— Βλ. και λ. *Συμψηφισμός.*

ΙΑ'. ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟΝ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΕΙΣΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΚΛΠ. (*)

Α'. Συμβουλίου Επικρατείας

1950

652 — 87
1026 — 86
1809 — 332
1810 — 331
1811 — 331
1889 — 331
2002 — 283
2039 — 332
2120 — 87

1951

30 — 134
88 — 351
153 — 471
158 — 472
190 — 472
197 — 471
257 — 470
353 — 474
425 — 471
706 — 526
794 — 932
810 — 729
814 — 933
815 — 916
1024 — 1183
1107 — 843
1135 — 1272
1157 — 1183
1166 — 1113
1321 — 751
1323 — 784
1374 — 1271
1452 — 1093
1551 — 1094
2122 — 1264

Β'. Αρείου Πάγου

Πολιτικαί

1950

546 — 85
548 — 293
549 — 36
550 — 70
557 — 23
571 — 16
587 — 15
593 — 56,130
595 — 13
597 — 321
607 — 114
603 - 612 — 422
614 — 174
615 — 107
617 — 159
631 — 158
633 — 220
635 — 161
637 — 219
638 — 216
641 - 645 — 112
646 — 155
648 — 257
649 — 168
650 — 109
659 — 207

1951

15 — 203
17 — 203
18 — 271
23 — 308
24 — 305
33 — 330
40 — 307
43 — 326
45 — 304
48 — 406
54 — 417
56 — 419
58 — 362
60 — 292
61 — 370
73 — 360
75 — 405
78 — 322
84 — 372
88 — 399
89 — 358
90 — 373
91 - 93 — 353
94 — 421
108 — 459
137 — 429
142 — 564
146 — 561
149 — 1058
151 — 551
160 — 504
161 — 524
163 — 635
165 — 502
166 — 502
167 — 502
168 — 502
169 — 502
173 — 568
183 — 620
184 — 707
185 — 674
186 — 580
187 — 611
188 — 625
192 — 563
193 — 623
194 — 613
196 — 730
197 — 579
198 — 747
199 — 618
200 — 576
217 — 578
221 — 622
222 — 1060
223 — 738
227 — 673
231 —606,608
245 — 736
248 — 671
250 — 669
275 — 787
305 — 746
378 — 1097
379 — 1107
394 — 1167
395 — 1165
396 — 1162
397 — 1177
398 — 1110
417 — 1181
454 — 1266
455 — 1268

Ποινική

581|1950 — 378

Γ'. Εφετείων

1. Αθηνών

1490|1950 — 170

2. Θράκης

75|1950 — 614

3. Κρήτης

187|1950 — 264

Δ'. Πρωτοδικείων

1. Αθηνών

α'. Προεδρικαί

1950

2382 — 29
3519 — 85
4224 — 32
17071 — 67
18769 — 176

1951

100 — 173
1516 — 512
1612 — 458
2073 — 869
2270 — 523
2278 — 511
2634 — 688
3715 — 1050
3834 — 1114
3922 — 1055
4126 — 1053
4308 — 1054
4387 — 1051
12244 — 992

β'. Τακτικαί

1950

6044 — 71
6189 — 427
7057 — 208
7382 — 75
9238 — 115
9241 — 177
9483 — 63
9485 — 26
9843 — 57
10114 — 178
10300 — 208
10637 — 274
10998 — 233
11338 —132,221
11967 — 355

1951

234 — 408
409 — 311
448 — 367
710 — 313
803 — 314
1475 — 571
1672 — 1047
1673 — 416
1710 — 507
1782 — 288
2070 — 518
2083 — 449
2383 — 446
2564 — 462
2780 — 741
2782 — 626
2791 — 363
3948 — 465
3985 — 786
4699 — 678
5816 — 1177
5873 — 677
5890 — 989
6501 — 634
6503 — 918
6505 — 922
6598 — 739
6958 — 979
7204 — 1002

(*) Ο πρώτος αριθμός δηλοί τον τής αποφάσεως και ο δεύτερος τήν σελίδα.

7302 — 925
7452 — 856
7455 — 854
7621 — 749
7841 — 1041
7922 — 935
7943 — 847
7944 — 855
8351 — 920
8349 —936,1274
8436 — 1046
9034 — 1061
10162 — 1273

2. Βόλου

Προεδρική

422|1950 — 236

Τακτικαί

1951

56 — 375
359 — 811
1141 — 573

3. Ἡρακλείου

832|1951 — 803

4. Θεσ]νίκης

Προεδρική

1950

89 — 226

1951

3 — 808
5 — 225
587 — 733

Τακτικαί

1950

1694 — 74
2327 — 258

1951

610 — 450
716 — 792
1719 — 789

5. Καβάλας

Τακτικαί

553|1950 — 120
604|1950 — 117

6. Καρδίτσης

Προεδρική

167|1951 — 796

Τακτική

675|1950 — 124

7. Μεσολογγίου

Προεδρική

51|1951 — 809

8. Μυτιλήνης

Προεδρικαί

371|1950 — 171
12|1951 — 427

Τακτικαί

1012|1950 — 742
432|1951 — 812

9. Πατρῶν

Προεδρική

895|1950 — 798

Τακτικαί

1949

883 — 509

1950

1061 — 59
1197 — 175

1951

Βλ. συγκεντρωμένην νομολογίαν ἐν σελ. 1116 ἐπ.

10. Πειραιῶς

Προεδρική

2806|1950 — 30

Τακτικαί

1950

3015 — 84
3089 — 163
3289 — 164
3395 — 552

1951

123 — 754
547 — 506
1426 — 863
1611 — 870

11. Ρεθύμνης

Τακτική

304|1950 — 467

12. Σερρῶν

Τακτική

97|1951 — 414

13. Σύρου

Προεδρική

239|1951 — 801

14. Τριπόλεως

Τακτική

1115|1950 — 327

Ε'. Πρωτοδίκου

Διαδικασίας ν. ΓΦΟΔ'.

1. Ἀθηνῶν

1949

3325 — 71

1950

2930 — 234
3008 — 72
3419 — 232
3708 — 18
3867 — 122
4000 — 20
4149 — 33
4232 — 229
4324 — 134
4340 — 229
4343 — 61
4364 — 234
4374 — 268
4482 — 309
4488 — 553
4575 — 265

1951

12 — 426
104 — 267
460 — 277
588 — 423
723 — 425
807 — 463
870 — 365
985 — 463
1010 — 400
1056 — 616
1058 — 516
1348 — 316
1598 — 410
1710 — 464
1764 — 629
2093 — 521
2133 — 521
2144 — 686
2146 — 683
2186 — 685
2217 — 519
2272 — 686
2285 — 511
2335 — 684
2384 — 555
2464 — 575
2475 — 558
2476 — 560
2581 — 732
2646 —508,513
2819 — 677
2898 — 858
3003 — 681
3255 — 845
3542 — 1001
3602 — 999
3674 — 996
3700 — 1103
3712 — 1115
3757 — 1049
3803 — 1064
3925 — 984
3933 — 1062
4129 — 1062
4130 — 1063
4143 — 994
4274 — 1039
4376 — 1044
4378 — 1169
4458 — 1099
4669 — 1106
4757 — 1112
4770 — 1105
4969 — 1174
5046 — 1171
5126 — 1173
5565 — 1271

2. Βεροίας

1951

4 — 810
5 — 403
18 — 687

3. Βόλου

1950

57 — 230
1063 — 1003

1951

13 — 687

4. Δράμας

46|1950 — 156
8|1951 —461,811

5. Ζακύνθου

4|1951 — 808

6. Ἡρακλείου

1950

109 — 520
130 — 76

1951

3 — 424

7. Θεσσαλονίκης

1950

418 — 77
519 — 76
520 — 411
567 — 258
739 — 27
765 — 236
821 — 68

1951

31 — 425
75 —461,467
230 — 790
328 — 637
397 — 633
459 — 849
551 — 926
679 — 1064

8. Ἰωαννίνων

125|1950 — 805

9. Καρδίτσης

37|1951 — 806

10. Καβάλας

1|1950 — 65
1|1951 — 807
10|1951 — 631

11. Καλαμών

1950

61 — 810
64 — 78
177 — 80

12. Μεσολογγίου

23|1951 — 748

13. Μυτιλήνης

1950

24 — 985
30 — 126
34 — 235
36 — 38
37 — 929

1951

19 — 456
23 — 987
65 — 852
66 — 1004
67 — 865
78 — 992

14. Πατρών

1950

368 — 452
390 — 366

1951

12 — 280
58 — 1003
78 — 997
121 — 1000
123 — 1002
Βλ. και συγκεντρωμένην νομολογίαν έν σ. 1116 έπ.

15. Πειραιώς

1950

1142 — 279
1392 — 263
1574 — 464
1576 — 323
1781 — 319
1782 — 223

1951

128 — 454
164 — 688
337 — 685
346 — 798
408 — 566
409 — 514
424 — 757
495 — 793
497 — 1000
498 — 756
607 — 931
838 — 1111

16. Σερρών

21|1950 — 369

17. Τρικάλων

48|1951 — 1100

18. Χαλκίδος

28|1951 — 1056

ΣΤ'. Πλημμελειοδικείου

Πατρών Μονομελούς

416|1951 — 660

Σ'. Έπιτροπών Διαιτησίας

1. Άνωτέρας Μονίμου Έπιτροπής Διαιτησίας

2|1951 — 991

2. Πρωτοβαθμίου Έπιτροπής Διαιτησίας

3|1950 — 213

Η'. Γνωμοδοτήσεις

1. Είσαγγελίας Άρείου Πάγου

51|1950 — 152

2. Νομικού Συμβουλίου

1950

42 — 332

1951

13 — 580
18 — 872
19 — 1006
28 — 1005
47 — 276
49 — 1275
54 — 1278
55 — 1278
58 — 1277
127 — 527
156 — 379
266 — 473
465 — 872
466 — 1184
472 — 871
481 — 1056
606 — 1184
631 — 1275

3. Νομικού Συμβουλίου Ι.Κ.Α.

1951

33 — 756
464 — 757
478 — 758
539 — 814
2863 — 178
37575 — 179

Θ'. Έγκύκλιοι - Έγγραφα

1. Υπουργείου Έργασίας

1950

63232 — 335
65300 — 335
6[illegible]010 — 334

1951

6494 — 183
6544 — 186
37635 — 1123

2. Υπουργείου Έσωτερικών

76834|1950 — 334

3. Ίδρύματος Κοινωνικών Άσφαλίσεων

1951

95 — 1280
97 — 1015
98 — 1009
100 — 1067
103 — 1067
110 — 1072
111 — 1013
119 — 1284
120 — 1185

ΙΒ'. ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΝ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ ΝΟΜΩΝ, ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΩΝ, ΥΠΟΥΡΓΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ, ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ, ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗΣ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ ΚΛΠ.

Επεξήγησις κυριωτέρων συντετμημένων λέξεων: ά.δ.='Αγορανομική διάταξις· Ι.Κ.Α.='Απόφασις διοικητοῦ 'Ιδρύμ. Κοινων. 'Ασφαλίσεων· ά.ε.δ.='Απόφασις 'Επιτροπῆς Διαιτησίας· ά.ν.='Αναγκαστικὸς νόμος· α.π.κ.='Απόφασις Προέδρου Κυβερνήσεως· ά.υ. ἢ ὑ.ά.='Απόφασις 'Υπουργοῦ· Δ]γμα=Διάταγμα· ν.=Νόμος· ν.δ.=Νομοθετικὸν διάταγμα· π.ὑ.σ.=πρᾶξις 'Υπουργικοῦ Συμβουλίου· σ.π.=Συντακτικὴ πρᾶξις· σ.σ.=Συλλογικὴ σύμβασις· Ψήφ.=Ψήφισμα.

Α

'Αγαθοεργὰ 'Ιδρύματα. Κοινοτικά· ἀποδοχαὶ προσωπικοῦ, Δ]γμα σ. 240.— Δημοτικά· ρύθμισις ἀποδοχῶν ἐπιστημονικοῦ προσωπικοῦ, ά.υ. 8823]1951 σ. 295.— Αὔξησις κατὰ 30 ο]ο συντάξεων ἢ χορηγιῶν ἐκ Ταμείων Δήμων, Δημοτικῶν 'Αγαθοεργῶν 'Ιδρυμάτων καὶ Κοινοτήτων, ά.υ 33526]1951 σ. 1133, 1189.

'Αγγειοπλάσται. Βλ. λ. *Κεραμοποιοί, Ταμεῖα.*

'Αγροτικὰ νηπιοτροφεῖα. Βλ. λ. *Νηπιοτροφεῖα.*

'Αγροτικὴ Τράπεζα. Βλ. λ. *Τράπεζαι, Ταμεῖα.*

'Αδεια ἐργασίας. 'Υποχρεώσεις ὑπηρετῶν καὶ ὑπηρετουμένων· ἄδειαι ἐργασίας, ὅστιν. διάτ. 19]1951, σ. 1024.— 'Οργάνωσις καὶ σύνθεσις ὑπηρεσιῶν ἐπιλύσεως ἐργατικῶν διαφορῶν, ἀδείων ἐργασίας ἀλλοδαπῶν κ.λ.π., Δ]γμα σ. 1075.

'Αδεια μισθωτῶν. Δῶρον ἑορτῶν ἀδειούχων, ὑ.ά. 68500]1950, σ. 44, ὑ.ά. 25100]1951, σ. 435.— 'Επεκτάσεις διατάξεων ἄρθρου 2 παρ. δ ἀ.ν. 539]1945 εἰς μισθωτοὺς λεβητοποιείων, διάταγμα, σ. 953.— 'Αναστολὴ χορηγήσεως ἀδειῶν ἀ.ν. 539]1945 εἰς ἀρτεργατοϋπαλλήλους διὰ τὸ ἔτος 1951, Δ]γμα, σ. 1023.— 'Εγκρισις καταβολῆς ἀποδοχῶν ἀδείας εἰς ἀρτεργατοϋπαλλήλους κ.λ.π., π.ὑ.σ. 1206]1951, σ. 1247.

'Αδίκημα (ποιν.). 'Αναστολὴ διώξεως ἀδικημάτων τινῶν, προσωρινὴ ἀπόλυσις καταδίκων καὶ τροποποίησις διατάξεων τινων τῶν Ποινικῶν Κωδίκων, ἀ.ν. 1623]1951, σ. 187.

'Αεριόφως Βλ. λ. *Ταμεῖα.*

'Αεροθεραπεία. Καθορισμὸς ἐπιδόματος ἀεροθεροπείας φυματικῶν Ε.Θ. διὰ τὸ ἔτος 1951, ά.υ. 40093]1951 σ. 1030, ά.υ. 55516]1951 σ. 1133, ά.υ. 60735]1951 σ. 1250.

'Αεροπλάνων Κεντρ. 'Εργοστάσιον. Καθορισμὸς ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνικοῦ καὶ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ, ά.υ 114566]1951 σ. 485. — Μισθολογικὴ διαβάθμισις προσωπικοῦ Β.Α. καὶ ὑπερωριακὴ ἐργασία ἐπαλλήλικοῦ τοιούτου τοῦ Κ.Ε.Α., ά.ν. 1792]1951 σ. 708. — Καθορισμὸς ἀποζημιώσεως ὑπερωριακῶν συνεργείων Κ.Ε.Α., ά.ὑ. 172923]1951 σ. 886. — Μισθολογικὴ διαβάθμισις κατηγοριῶν τοῦ ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ τῆς Β.Α., ά.ν. 1792]1951, σ. 708.

'Αεροπορικαὶ ἑταιρίαι. Σύστασις 'Ελληνικῆς 'Εθνικῆς 'Αεροπορικῆς 'Ανωνύμου 'Εταιρίας, ά.ν. 1856]1951, σ. 710.

'Αθηνῶν Τράπεζα. Βλ. λ. *Ταμεῖα (Τραπεζῶν), Τράπεζαι.*

'Ακατεργάστων δερμάτων ἐργάται. Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ά. 68500]1950 σ. 46, ὑ.ά. 25100]1951 σ. 436, ὑ.ά. 67800]1951 σ. 1269.

'Αλλοδαποί. Ναυτικοί· Ν. 1752]1951 σ. 477.— 'Ασφάλισις Ι.Κ.Α.· ά.ν. 1846]1951 σ. 637, Εἰσηγ. 'Εκθ. σ. 689, 759, 816.— 'Οργάνωσις καὶ σύνθεσις ὑπηρεσιῶν ἐπιλύσεως ἐργατικῶν διαφορῶν, ἀδείων ἐργασίας ἀλλοδαπῶν κλπ., Δ]γμα σ. 1075.

'Αλυκαί. Καθορισμὸς ἀποδοχῶν μηχανικῶν, ἀρχιτεχνιτῶν καὶ βοηθῶν αὐτῶν αὐτοαλλιεργουμένων ὑπὸ Δημοσίου ἁλυκῶν, ά.ὑ. 4287]1951 σ. 485.—Καθορισμὸς κατωτάτων ὁρίων ἐργατοτεχνιτῶν ἡμερομισθίων ἁλυκῶν τοῦ Κράτους, ά.ὑ. 18999]1951 σ. 1136.

'Αλωνιστικαὶ μηχαναί. 'Αγορανομικὴ διάταξις ὑπ' ἀριθ. 86 περὶ καθορισμοῦ ἀλωνιστικῶν δικαιωμάτων, ά.ὑ. 94802]1951 σ. 956.— Καθορισμὸς ἡμοιβῆς ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ, ά.ὑ 114805]1951 σ. 1247.

'Αμέρικαν 'Εξπρὲς Κόμπανυ. Κήρυξις ὑποχρεωτικῆς συλλογ. συμβάσεως ἐργασίας ὑπαλλήλων, ά.ὑ. 60800]1951 σ. 1239.

'Αμερικανικὸν Συμβ. 'Εθελ. 'Οργανώσεων. 'Επέκτασις διατάξεων ν.δ. 1286]1949 περὶ φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν καὶ ἄλλων διευκολύνσεων καὶ ἐπὶ τῶν Συνηθικῶν 'Εθελοντικῶν 'Οργανώσεων, Δ]γμα σ. 953.

'Αμοιβαί. Βλ. λ. *'Αποδοχαί, Συλλογικαὶ συμβάσεις, Φορτοεκφορτωταί,* καὶ τὰς κατ' ἰδίαν κατηγορίας τῶν μισθωτῶν εἰς τὰς οἰκείας λέξεις.— Καταργήσις μειώσεως καὶ καθορισμὸς συντελεστοῦ δικηγορικῆς ἀμοιβῆς, Δ]γμα σ. 988.

'Αναθεώρησις. Κατ' ἀποφάσεων ἀσφαλιστικῶν δικαστηρίων Ι.Κ.Α., ά.ν. 1846]1951 σ. 655, Εἰσηγ. 'Εκθ. σ. 689, 759, 816.

'Αναίρεσις. Κατ' ἀποφάσεων ἀσφαλιστικῶν δικαστηρίων Ι.Κ.Α., ά.ν. 1846]1951 σ. 655, Εἰσηγ. 'Εκθ. σ. 689, 759, 816.— Λόξησις παραβόλου, ν. 1870 σ. 822, ν. 1484 σ. 822.

'Ανάπαυσις Βλ. λ. *'Εορταί, Κυριακή.* 'Εβδομαδιαία προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων Δημοσίων Θεαμάτων, Κέντρων Ψυχαγωγίας, Μουσικῶν Συναυλιῶν κλπ., Δ]γμα σ. 592.

'Αναστολή. Χορηγήσεως ἀδειῶν ἀ.ν. 539]1945 εἰς ἀρτεργατοϋπαλλήλους διὰ τὸ ἔτος 1951, Δ]γμα σ. 1023.— Διώξεως ἀδικημάτων, ά.ν. 1623]1951 σ. 187.

'Αναψυκτήρια. Πόλεων· ὧραι ἐργασίας προσωπικοῦ, ά.ν. 15103]1951 σ. 540.— Νυκτερινὴ καὶ Κυριακὴ ἐργασία προσωπικοῦ, ά.ὑ. 58399]1951 σ. 1199, 1251.

'Ανέκκλητον. Τροποποίησις σχετικῶν διατάξεων Πολ. Δικ. καὶ Κρητ. Πολ. Δικ., ν. 1870 σ. 822, ν. 1484 σ. 822.

'Ανεργία. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα ('Ανεργίας).* 'Ε-

πέκτασις Νομοθεσίας περί ἀσφαλίσεως ἀνεργίας εἰς Δωδεκάνησον. Δ|γμα σ. 141. — Ἀναφαρμοστέον ν. 118|1945 ἐπί προσωπικοῦ Ο.Δ.Σ.Υ., ἀ.ν. 1786|1951 σ. 482.— Ἐπέκτασις διατάξεων ν. 118|1945 καί ν. δ|τος 1955|1949 ἐπί λιγνιτωρυχείων εἰς περιφερείας Λευκώνος, Ἐλαιώνος, Ἐλευσῖνος, Μονῆς Ἁγίου Προδρόμου καί Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Νομοῦ Σερρῶν, ἀ.ὑ. 20150|1951 σ. 535.— Ἐπέκτασις ἀσφαλίσεως ἀνεργίας εἰς περιφέρειαν Ἄρτης, ἀ.ὑ. 26835|1951 σ. 539.— Ἀναφαρμοστέον ν. 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπό ἀ.ν. 1846|1951, ἐπί προσωπικοῦ Ο.Τ.Ε., ἀ.ν. 1944|1951 σ. 1073.— Ἀπογραφή ὑπηρετούντων ἀρτοϋπαλλήλων καί πλήρωσις κενῶν θέσεων ὑπό ἀνέργων, ἀ.ὑ. 75049|1951 σ. 766.— Δῶρον ἑορτῶν ἀνέργων, (ὑ.ἀ. 68500|1950) σ. 46.

Ἀνθρακωρυχεῖα. Βλ. λ. *Ταμεῖα.*

Ἀνθυγιεινή ἐργασία. Ἐπέκτασις ἐπιδόματος ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας βαφείων κλπ. ὑ.ἀ. 26167|1951 σ. 538.— Χορήγησις ἐπιδόματος ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας εἰς πυγχιούχους θερμαστάς καί ἀρχιθερμαστάς, ἀ.ὑ. 57620|1951, σ. 1198.—Εἰς κατηγορίας ἐργατοτεχνιτῶν περαμοποιΐας, ἀ.ὑ. 57614|1951, σ. 1198.— Εἰς ἐργάτας βυρσηχανίας τσιμέντων, ὑ.ἀ. 48903|1951 σ. 1141.

Ἀνοιγμα καταστημάτων. Βλ. λ. *Κυριακή.*

Ἀντιγραφικά. Καθορισμός ἀντιγραφικῶν δικαιωμάτων, ἀ.ὑ. 42032|1951 σ. 543.

Ἀντιγραφόσημον. Τιμή, ἀ.ν. 1789|1951 σ. 534.

Ἀντικρυσταί. Βλ. λ. *Ταμεῖα* (χρηματιστῶν).

Ἀνώνυμοι ἑταιρίαι. Νομικοί σύμβουλοι· δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 68500|1950 σ. 45, ὑ.ἀ. 25100|1951 σ. 435, ὑ.ἀ. 67800|1951 σ. 1309.— Ἰατροί· δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 25100|1951 σ. 435, ὑ.ἀ. 67800|1951, σ. 1309.— Χορήγησις ἐπιδόματος εἰς ἐξωτερικούς ὑπαλλήλους, ἀ.ὑ. 3323|1951 σ. 190.—Ὁδοιπορικά· συμπλήρωσις τῆς 3323|1951 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἀ.ὑ. 49004|1951 σ. 1027.

Ἀπεργία. Ἀποστέρησις ἀποδοχῶν ἀπεργούντων ὑπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας καί Τραπεζῶν, π.ὀ.σ. 1191|1950 σ. 92.—Ἀντικατάστασις ἄρθρ. 294 Ποινικοῦ Κώδικος, ἀ.ὑ. 1623|1951 σ. 187.—Ἀποδοχαί ἀπεργούντων ὑπαλλήλων Τραπεζῶν κ.λ.π., ἀ.ν. 1943|1951 σ. 1075.

Ἀπογραφή. Ὑπηρετούντων ἀρτοϋπαλλήλων καί πλήρωσις κενῶν θέσεων ὑπό ἀνέργων τοιούτων, ἀ.ν. 75049|1951 σ. 766.

Ἀποδοχαί. Βλ. καί λ. *Συλλογικαί συμβάσεις· Συλλογικαί διαφοραί, Ἐπιδόματα* καί τάς κατ' ἰδίαν κατηγορίας τῶν μισθωτῶν εἰς τάς οἰκείας λέξεις. Αὔξησις μισθῶν καί ἡμερομισθίων τῶν μισθωτῶν ἁπάσης τῆς χώρας, ἀ.ὑ. 2750|1951 σ. 141.— Τροποποίησις καί συμπλήρωσις τῆς 2750|1951 κοινῆς ἀποφάσεως περί προσαυξήσεως μισθῶν καί ἡμερομισθίων μισθωτῶν, ἀ.ὑ. 76621|1951 σ. 539.— Τροποποίησις καί συμπλήρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 33700|1950 ἀποφάσεως· ἡμερομίσθιον μαθητευομένων· ὧραι ἐργασίας τούτων, ἀ.ὑ. 2250|1951 σ. 142.—Τροποποίησις τῆς 2750|1951 ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Ἐργασίας κ.λ.π., ἀ.ὑ. 40127|1951 σ. 829.— Ἐφαρμογή τῶν ὑπ' ἀριθ. 33700|3890|16.61950 καί 2750|15.1.1951 ἀποφάσεων Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας καί ἐπί ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ Ὑπηρεσιῶν, Ὀργανισμῶν καί Ἱδρυμάτων Ὑπουργείων Γεωργίας, ἀ.ὑ. 16790|1951 σ. 541.— Συμπλήρωσις διατάξεων ἀ.ν. 28|1941 καί τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Α. Ν. 866|1946· ἐξουσιοδότησις διά δῶρα ἑορτῶν, ἀ.ν. 1777|1951 καί Εἰσηγ. Ἔκθ. σ. 482.— Κύρωσις ἀ.ν. 1777|1951 περί συμπληρώσεως διατάξεων ἀ. ν. 28|1941 καί ἄρθρου μόνου τοῦ Α. Νόμου 866|1946, ν. 1901|1951 σ. 873.—Ἀποτίμησις παρεχομένης εἰς ἐργατοτεχνίτας τροφῆς, ἀ.ὑ. 45941|1951 σ. 957.— Ἔγκρισις μισθολογίου ἰατρῶν Ι.Κ.Α. ἐπαρχιῶν, ἀ.ὑ. 36108|1951 σ. 1082.—Ἀποστέρησις ἀποδοχῶν ἀπεργούντων ὑπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας καί Τραπεζῶν, π.ὀ.σ. 1191|1950 σ. 92.— Περί ἀποδοχῶν τῶν ἀπεργούντων ὑπαλλήλων Τραπεζῶν κλπ., ἀ.ν. 1943|1951 σ. 1075.

Ἀποζημίωσις. Ἐξερχομένου δι' ὑπηρεσίαν ἐκτός ἕδρας ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ τῆς Υ.Μ.Κ. καί τοῦ Σταθμοῦ δοκιμῶν γεωργικῶν μηχανῶν, ἀ.ὑ. 149085|1951 σ. 541.— Κεφάλαια Ἀποζημιώσεως Φορτοεκφορτωτῶν. Βλ. λ. *Κεφάλαια Ἀποζημιώσεως.*

Ἀποθῆκαι Γενικαί. Βλ. λ. *Ταμεῖα* (Γενικῶν Ἀποθηκῶν).

Ἀποθήκη Ὑγειονομική. Προσαύξησις ἡμερομισθίου φυλάκων Κεντρικῆς Ὑγειονομικῆς Ἀποθήκης Ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας, ἀ.ὑ. 27976|1951 σ. 1081.

Ἀποκοπή. Ἀμειβόμενοι κατ' ἀποκοπήν· δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 68500|1950 σ. 45, ὑ.ἀ. 25100|1951 σ. 435, ὑ.ἀ. 67800|1951 σ. 1309.

Ἀπολυομένων ἐκ στρατοῦ προστασία. Βλ. λ. *Στράτευσις.*

Ἀποτίμησις. Παρεχομένης εἰς ἐργατοτεχνίτας τροφῆς, ἀ.ὑ. 45941|1951 σ. 957.

Ἀργία. Βλ. λ. *Ἑορταί, Κυριακή.*

Ἁρμοδιότης. Ἐπί διαφορῶν ἐκ τοῦ ν. περί ἐγγείρικων περιουσιῶν, ἀ.ν. 1520|1950 σ. 42.— Κύρωσις, συμπλήρωσις καί τροποποίησις τοῦ ἀ.ν. 1484|1950 «περί διατάξεών τινων ἁφορωσῶν ἁρμοδιότητα λόγῳ ποσοῦ πολιτικῶν δικαστηρίων καί ἄλλων τινῶν δικονομικῶν διατάξεων, ν. 1870|1951 σ. 822.— Περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων· διοικητική καί οἰκονομική ὀργάνωσις· ἁρμοδιότης· τοπικαί διοικ. ἐπιτροπαί, ὑπηρεσίαι κλπ., ἀ.ν. 1846|1951 σ. 1287.

Ἀρτεργάται—ἀρτοϋπάλληλοι. Βλ. λ. *Ταμεῖα.* Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 68500|1950 σ. 46, ὑ.ἀ. 25100|1951 σ. 436, ὑ.ἀ. 25123|1951 σ. 437, ὑ.ἀ. 67800|1951 σ. 1309.— Προσαύξησις ἀποδοχῶν ἀρτεργατοϋπαλλήλων ἀπό 15.1.1951, ἀ.ὑ. 3693|1951 σ. 294.— Αὔξησις ἀποδοχῶν ἀρτοϋπαλλήλων ἐπαρχιῶν, ἀ.ὑ. 16767|1951 σ. 294.— Καθορισμός ἡμερομισθίου ἀρτεργατῶν καί μισθοῦ ἀρτεργατοϋπαλλήλων, ἀ.ὑ. 70991|1951 σ. 487.— Ἀπογραφή ὑπηρετούντων ἀρτοϋπαλλήλων καί πλήρωσις κενῶν θέσεων ὑπό ἀνέργων τοιούτων, ἀ.ὑ. 75049|1951 σ. 766.— Τροποποίησις ἐδαφ. 4 τῆς περιόδου Α' τῆς 10546|16.3.1948 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἀ.ὑ. 22939|1951 σ. 880.— Ἀναστολή

χορηγήσεως άδειών ά.ν. 539]1945 εις άρτεργατοϋπαλλήλους διά τό έτος 1951. Δ]γμα σ. 1029.—Έγκρισις καταβολής άποδοχών άδείας εις άρτεργατοϋπαλλήλους κλπ., π.ό.σ. 1206] 1951 σ. 1247.—Τροποποίησις άρθρου 118 ά.ν. 558]1948, ά.ό. 27745]1951 σ. 1250.

Άρτοποιεία. Βλ. καί λ. *Άρτεργάται - άρτοϋπάλληλοι, Ταμεία.* Κομοτινής· έξαίρεσις άπό Κυριακής άργίας, Δ]γμα σ. 713.—Κλείσιμον άρτοποιείων Μεγαρίδος κατά τήν έορτήν Άγίου Ζαχαρίου, ά.ό. 133300]1951 σ. 1193.

Άρχιεργάται. Κανονισμός έργασίας άρχιεργατών λιμένος Θεσσαλονίκης, ό.ά. 21205]1951 σ. 1081.

Άρχιθερμασταί. Βλ. λ. *Θερμασταί.*

Άσθένεια. Βλ. καί λ. *Κοινωνικαί Άσφαλίσεις, Ταμεία.* Δώρον έορτών 1951, ό.ά. 68500]1950 σ. 45, ό.ά. 25100]1951 σ. 135, ό.ά. 47704]1951 σ. 887.—Συμπλήρωσις διατάξεων ά.ν. 28]1944 καί άρθρου μόνου ά.ν. 866]1948· έξουσιοδότησις πρός καθορισμόν δώρων έορτών καί διά τούς έν άσθενείᾳ τελοῦντας, ά.ν. 1777]1951 καί Είσηγ. Έκθ. σ. 432.—Άσθενείς άρτεργάται· δικαίωμα δώρου έορτών Πάσχα, ό.ά. 25123]1951 σ. 437.—Προστασία κατά τῆς άσθενείας ναυτικῶν καί οἰκογενειῶν των, Δ]γμα σ. 1297.

Άσπορροΰχων έργατοτεχνῖται. Παράτασις έπί ἑξάμηνον τῆς άπό 25.7.1940 συλλ. συμβ. έργ. άνθρικῶν άσπορροΰχων, ά.ό. 13666]1951 σ. 481, ά.ό. 59428]1951 σ. 1141.

Άστυφύλακες πρόσθετοι. Παροχή άποζημιώσεως ν. 2112, ν. 1653]1951 σ. 140.

Άσφάλεια. Μέτρα άσφαλείας καταστημάτων, οἰκιῶν καί πολυκατοικιῶν· ἄδειαι θυρωρῶν καί νυκτοφυλάκων· ὑποχρεώσεις θυρωρῶν καί νυκτοφυλάκων, άστ. διάτ. 21]1951 σ. 1025.

Άσφάλισις. Βλ. λ. *Κοινωνικαί Άσφαλίσεις, Ταμεία.*

Άσφαλισταί. Βλ. λ. *Ταμεία.*

Άσφαλιστικά Δικαστήρια. Βλ. λ. *Κοινωνικαί Άσφαλίσεις.* Καθορισμός θέσεων Δικαστῶν παρά τοῖς Άσφαλιστικοῖς Δικαστηρίοις, Δ]γμα σ. 1129.

Άσφαλιστικαί έπιχειρήσεις. Βλ. λ. *Ταμεία.*

Άτυχήματα. Βλ. λ. *Έργατικά άτυχήματα.*

Αὔξήσεις. Βλ. λ. *Συλλογικαί συμβάσεις, Ταμεία* καί τάς κατ' ἰδίαν κατηγορίας μισθωτῶν εἰς τάς οἰκείας λέξεις.

Αὐτοκίνητα. Δημοσίας χρήσεως· φορολογική έπιβάρυνσις ὑπέρ Δήμων, ά.ν. 1619]1951 σ. 188.—Ἵδρυσις Ταμείου Έπικουρικῆς Άσφαλίσεως Προσωπικοῦ Όργανισμοῦ Έλέγχου τῶν δι' Αὐτοκινήτων Συγκοινωνιῶν (Ο.Ε.Α.Σ.) καί Ὑπαλλήλων Γραφείων Κοινῶν Ταμείων Ἰδιωτικῶν Λεωφορείων, ά.ν. 1631] 1951 σ. 188.—Χορήγησις ἐφ' ἅπαξ χρηματικῆς παροχῆς ἐπί ἑορταῖς Πάσχα εἰς ὁδηγοὺς αὐτοκινήτων ταξί, ά.ό. 25112]1951 σ. 436.—Άναστολή ἐκτελέσεως τῆς 25142]1951 άποφάσεως περί δώρου Πάσχα εἰς ὁδηγοὺς αὐτοκινήτων, ά.ό. 25946]1951 σ. 540.—Ἐνοποίησις οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων προσωπικοῦ λεωφορείων ἁπάσης τῆς χώρας, ά.ό. 39386] 1951 σ. 828.—Ἐπικουρικός Όργαν. Μεταφορῶν δι' Αὐτοκινήτων (Ε.Ο.Μ.Α)· ἐξουσιοδότησις Διοικητικοῦ Συμβουλίου πρός πρόσληψιν προσωπικοῦ κλπ., π.ό.σ. 741]1951 σ. 828.—Καθορισμός ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ Ἐπικουρικοῦ Όργανισμοῦ Μεταφορῶν δι' Αὐτοκινήτων, (Ε.Ο.Μ.Α) ά.ό. 75005]1951 σ. 1029.—Συλλογική σύμβασις βοηθῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων, σ.σ., σ. 1031.—Κήρυξις ἐκτελεστῆς τῆς 5]1948 άποφάσεως Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν καί τῆς 25] 1951 άποφάσεως μονίμου άνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, δι' ὧν καθορίσθησαν αἱ άποδοχαί καί οἱ λοιποί ὅροι ἐργασίας προσωπικοῦ λεωφορείων άπάσης τῆς χώρας, ά.ό. 54498]1951 σ. 1187.—Άποδοχαί καί λοιποί ὅροι ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ λεωφορείων άστικῶν καί ὑπεραστικῶν γραμμῶν Ἀθηνῶν· κήρυξις ἐκτελεστῶν άποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ό.ά. 54497]1951 σ. 1140.—Αὔξησις τῶν ὑπό Ταμείου Συντάξεων Αὐτοκινητιστῶν καταβαλλομένων συντάξεων κατά 20 ο]ο άπό 1ης Ἰουνίου 1951 ά.ό. 21517]1951 σ. 1079.—Καθορισμός δώρων ἐργασίας πλυντῶν καί γρασσαδόρων μέτοχων ναυτοστασίων, ά.ό. 9391]1951 σ. 598.

Αὐτοκινητοστάσια. Βλ. λ. *Αὐτοκίνητα.*

Αὐτόνομος Όργανισμός Καπνοῦ. Βλ. λ. *Ταμεία.*

Αὐτόνομος Σταφιδικός Όργανισμός. Βλ. καί λ. *Ταμεία.* Πολιτική ἐπιστράτευσις ὑπαλλήλων, ό.ά. 21912]1951 σ. 342.—Άποδοχαί προσωπικοῦ· κήρυξις ἐκτελεστῶν άποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ό.ά. 54496] 1951 σ. 1138.—Αὔξησις άποδοχῶν ὑπαλλήλων Κεντρικοῦ Καταστήματος άνάλογες πρός τήν αὔξησιν τῶν ὡρῶν ἐργασίας· κήρυξις ἐκτελεστῆς άποφ. Ἐπιτρ. Διαιτησίας ά.ό. 57056]1951 σ. 1198.

Άφάνεια. Άσφάλισις Ι.Κ.Α., ά.ν. 1846]1951 σ. 687, Είσηγ. Έκθ. 689, 759, 816.

Β

Βαφεῖα. Ἐπέκτασις ἐπιδόματος άνθυγιεινῆς ἐργασίας βαφείων κλπ., ά.ό. 26167]1951 σ. 593.

Βιβλία. Ὑπηρετῶν καί ὑπηρετριῶν, ὁστελ. διάτ. σ. 1024.—Προσωπικοῦ ξενοδοχείων ὕπνου, ὁστελ. διάτ. σ. 1026.

Βιβλιάρια. Ὑγείας ἐργατοτεχνιτῶν ὑαλουργίας κλωστοϋφαντουργίας, ἐπεξεργασίας καί διαθέσεως γάλακτος καί γαλακτοκομικῶν προϊόντων, χημικῆς βιομηχανίας κλπ., Δ]γμα σ. 90 —Τροποποίησις, συμπλήρωσις διατάξεων περί τύπου καί τρόπου ἐκδόσεως βιβλιαρίων μαθητευομένων ναυτικῶν, φυλλαδίων ναυτικῶν καί ἐργατῶν θαλάσσης, καί τῶν ἀντιγράφων αὐτῶν, Διάταγμα σ. 387.—Ὑγείας προσωπικοῦ ξενοδοχείων ὕπνου, ὁστελ. διάτ. σ. 1026.

Βιβλιοδέται. Κήρυξις ἐκτελεστῶν τῶν 14]1948 καί 4]17.8.1951 άποφάσεων Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, δι' ὧν καθορίσθησαν άποδοχαί ἐργατῶν βιβλιοδετῶν Ἀθηνῶν, ά.ό. 50746]1951 σ. 1029.

Βιομηχανικά Ἐπιμελητήρια. Βλ. λ. *Ταμεία.*

Βιομηχανίαι. Άποδοχαί ἠλεκτροτεχνιτῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων καί ἐργοστασίων χώρας· κήρυξις ἐκτελεστῶν άποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ό.ά. 54493]1951 σ. 1139. Βλ. καί τάς κατ' ἰδίαν βιομηχανίας εἰς τάς

οικείας λέξεις.—Απυδοχαί και λοιποί όροι εργασίας αρχιθερμαστών και θερμαστών εργαζομένων εις βιομηχανικάς επιχειρήσεις και εργασίας της Χώρας· κήρυξις εκτελεστών αποφάσεων Επιτροπών Διαιτησίας, υ.ά. 54192|1951 σ. 1140.—Απυδοχαί και λοιποί όροι εργασίας εργατοτεχνιτών αιθηροβιομηχανίας πάσης της χώρας· κήρυξις εκτελεστών αποφάσεων Επιτροπών Διαιτησίας, υ.ά. 48208|1951 σ. 1141.—Ειδικαί τινες υποχρεώσεις βιομηχάνων, άστυν. διάτ. σ. 1023.— Χημική βιομηχανία· βιβλιάρια υγείας εργατοτεχνιτών, Δ]γμα σ. 9.

Βιοτέχναι. Ειδικαί τινες υποχρεώσεις, άστυν. διάτ. σ. 1023. Βλ. και λ. *Ταμεία.*

Βοηθήματα. Βλ. λ. *Δώρον, Κοινωνικαί Ασφαλίσεις, Ταμεία.*

Γ

Γαλακτοπωλεία Απυδοχαί προσωπικού ζαχαροπλαστείων και γαλακτοπωλείων Αθηνών—Προαστείων· κήρυξις εκτελεστών αποφάσεων Επιτροπών Διαιτησίας, υ.ά. 54495|1951 σ. 1139.

Γάλακτος επεξεργασία. Βιβλιάρια υγείας εργατοτεχνιτών, Δ]γμα σ. 90.

Γαλλοελληνική Εταιρία. Βλ. λ. *Ταμεία* (Σιδηροδρόμων).

Γενικαί Αποθήκαι. Βλ. λ. *Ταμεία.*

Γενική Συνομοσπονδία Εργατών. Αξήσεις μηνιαίας εισφοράς μισθωτών, υ.ά. 8912|1951 σ. 247.

Γενικαί Συνεταιριστικαί Οργανώσεις. Βλ. λ. *Ταμεία.*

Γκαράζ. Καθορισμός δώρου εργασίας πλυντών και γρασαδόρων αυτοκινητοστασίων, υ.ά. 9391|1951 σ. 598.—Συλλογική σύμβασις εργασίας προσωπικού γραφείων των εν Ελλάδι επιχειρήσεων πετρελαιοειδών, σ.σ., σ. 829.

Γραφεία Εύρέσεως Εργασίας. Απογραφή αρτοπαλλήλων, υ.ά 75049|1951 σ. 766.

Γραφικών τεχνών μισθωτοί Βλ. λ. *Ταμεία (Τυπογράφων κλπ.)*

Δ

Δάνεια. Ενίσχυσις των Ταμείων Προνοίας και Ασφαλίσεως Λιμενεργατών Πειραιώς, ν. 1697|1951 σ. 387.—Προς ησφαλισμένους Ταμ. Προν. Υπαλλήλων Ο.Α.Π., υ.ά. 60537|1951 σ. 368.—Προς ησφαλισμένους και επιδοματούχους Ταμ. Επικ. Ασφαλ. Προσωπικού Οργαν. Κοινων. Ασφαλίσεως, υ.ά.51643|1951 σ. 1007.

Δόση. Ίδρυσις παρά τω Πανεπιστημίω Θεσσαλονίκης Ταμείου Διοικήσεως και Διαχειρίσεως Πανεπιστημιακών Δασών, ν. 1881|1951 σ. 827.

Δήμοι—Κοινότητες. Υπαγωγή εις ασφάλισιν Τ.Π.Δ.Π. των υπηρετούντων ή διορισθησομένων εις τας υπό του Ν. 1747|1941 διεπομένας τεχνικάς υπηρεσίας Δήμων και Κοινοτήτων, υ.ά. 37538|1950 σ. 143.— Φορολογική επιβάρυνσις αυτοκινήτων δημοσίας χρήσεως, ά.ν. 1619|1951 σ. 188.— Ρύθμισις αποδοχών κοινοτικών υπαλλήλων, Δ]γμα σ. 240.—Ρύθμισις αποδοχών επιστημονικού προσωπικού Δημοτικών Αγαθοεργών Ιδρυμάτων, υ.ά. 8823|1951 σ. 295.— Αύξησις ημερομισθίων εργατοτεχνιτών Δήμων κλπ., υ.ά. 5555|1951 σ. 342.—Υποχρεώσεις έναντι απολυομένων εκ τάξεων Στρατού, ά.ν. 1836 σ. 584.— Αύξησις κατά 30 ο|ο των καταβαλλομένων συντάξεων ή χορηγιών εκ Ταμείων Δήμων, Δημοτικών αγαθοεργών Ιδρυμάτων και Κοινοτήτων, υ.ά. 38526|1951 σ. 1133, 1139.— Τροποποίησις αποφάσεως αφορώσης καθορισμόν εξόδων κινήσεως κατ' αποκοπήν υπαλλήλων Δήμου Αθηναίων ασχολουμένων εις βεβαίωσιν και είσπραξιν δημοτικών φόρων, τελών και δικαιωμάτων, υ.ά. 42618|1951 σ. 1135.— Αύξησις των υπό Ταμείου Συντάξεων Αεριόφωτος Πειραιώς καταβαλλομένων συντάξεων, υ.ά. 46042|1951 σ. 1252.

Δημόσια έργα. Βλ. λ. *Έργα.*

Δημόσιοι υπάλληλοι. Βλ. λ. *Υπάλληλοι δημόσιοι.*

Δημόσιον. Συμπλήρωσις, τροποποίησις και κατάργησις ενίων διατάξεων του ν.δ. 1138|1949 «περί εχθρικών περιουσιών», ά.ν. 1530|1950 σ. 12.— Παράτασις ενίων διατάξεων δ. καισαρίου υπέρ Δημοσίου κλπ., Δ]γμα σ. 141.—Έκτακτον ημερομίσθιον και επί συμβάσει προσωπικόν Δημοσίου· ασφάλισις Ι.Κ.Α., ά.ν. 1846|1951 σ. 637, Εισηγ. Εκθ. σ. 689, 759, 816.

Δημοτικοί υπάλληλοι. Βλ. λ. *Δήμοι - Κοινότητες.*

Διαδικασία. Βλ. λ. *Πολιτική διαδικασία.*

Διαθεσιμότης. Δώρον έορτών, υ.ά. 68500|1950 σ. 45, υ.ά. 25100|1951 σ. 435, υ.ά. 47704|1951 σ. 887, υ.ά. 67800|1951 σ. 1209.

Διαιτητικαί αποφάσεις. Κήρυξις εκτελεστών αποφάσεων Επιτροπών Διαιτησίας. Βλ. *τάς κατ' ίδιαν κατηγορίας μισθωτών.*

Διανομαί τροφίμων. Ειδικαί εις μισθωτούς, ά.ά. 11080|1951 σ. 190.

Διαχειρισταί. Καθορισμός αποδοχών διαχειριστών μονοπωλίων Ε.Δ.Υ.Π., υ.ά.18778|1951 σ. 390, υ.ά. 87445|1951 σ. 190.

Διευθυνταί. Ειδικαί τινες υποχρεώσεις διευθυντών εταιριών, εμπόρων, βιομηχάνων, κλπ., άστυν. διάτ. 15|1951 σ. 1023.

Διθειούχου άνθρακος εργοστάσιον. Κήρυξις εκτελεστών των 2|1948 και 3|1951 αποφάσεων Πρωτοβαθμίου Επιτροπής Διαιτησίας Αθηνών, δι' ών καθωρίσθησαν ημερομίσθια και λοιποί όροι εργασίας προσωπικού του εν Ελευσίνι εργοστασίου παραγωγής διθειούχου άνθρακος, υ.ά. 47578|1951 σ. 1030.

Δικαιοστάσιον. Παράτασις ενίων διατάξεων Δικαιοστασίου υπέρ Δημοσίου κλπ., Δ]γμα σ. 141.— Διατάξεις τινες αφορώσαι το Δικαιοστάσιον, Ν. 1696|1951 σ. 386.— Παράτασις της αφορώσης το Δικαιοστάσιον προθεσμίας του άρθρου 2 του ν. 1696|1951, Α.Ν. 1941] 1951 σ. 1078.

Δικηγόροι. Νομικοί σύμβουλοι· δώρον εορτών, υ. ά. 68500|1950 σ. 45, υ. ά. 25100|1951 σ. 435, υ. ά. 67800|1951 σ. 1209.— Καταργήσεις μειώσεως και καθορισμός συντελεστού δικηγορικής αμοιβής εν Δωδεκανήσω, Δ]γμα σ. 388.— Καθορισμός συντελεστού δικηγορικής αμοιβής, υ.ά. σ. 65614|1951 σ. 828.— Μισθο-

λόγιον προσωπικού Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, Δ]γμα σ. 483.

Διώρυγος Κορίνθου Ἑταιρία. Αὔξησις τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ν.Α. Ε.Δ. Κορίνθου καταβαλλομένων συντάξεων, ἀ. ὑ. 25668]1951 σ. 1132, ἀ. ὑ. 52296]1951 σ. 1800.

Δομικαὶ ἐργασίαι. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Δωδεκάνησος. Ἐπέκτασις Νομοθεσίας περὶ ἀσφαλίσεως ἀνεργίας, Δ]γμα σ. 141.— Καταργήσεις μειώσεως καὶ καθορισμὸς συντελεστοῦ δικηγορικῆς ἀμοιβῆς, Δ]γμα σ. 388.— Σύστασις αὐτοτελοῦς Ὑποκαταστήματος Ταμείου Ἀνεργίας εἰς Ρόδον καὶ παραρτημάτων εἰς Κάλυμνον, Λέρον καὶ Κῶ, ἀ.ὑ. 17040]1951 σ. 434.—Ἐπέκτασις τοῦ Ι.Κ.Α., ἀ.ν. 1846]1951 σ. 662, Εἰσηγ. Ἔκθ. σ. 689, 759.— Αὔξησις ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνιτῶν τῶν ἐν Δωδεκανήσῳ Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν, ἀ.ὑ. 281498]1951 σ. 1077.

Δῶρον. Εἰσφορὰ καὶ ἐπὶ δώρου ἑορτῶν ὑπὲρ Ταμ. Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Γαλλοελληνικῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων ὑ.ἀ. 69528]1951 σ. 836.— Εἰσφοραὶ ἐπὶ δώρου ἑορτῶν ὑπὲρ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν, ὑ.ἀ. 67968]1951 σ. 339.— Συμπλήρωσις διατάξεων τοῦ ἀ.ν. 28]1944 καὶ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ἀ.ν. 866]1946· ἐξουσιοδότησις διὰ προσδιορισμὸν δώρων ἑορτῶν, ἀ.ν. 1777]1951 καὶ Εἰσηγ. Ἔκθ. σ. 432.— Δῶρον Χριστουγέννων καὶ Πάσχα καπνεργατῶν, σ.σ. σ. 965.

Χριστουγέννων 1950 καὶ Νέου Ἔτους 1951. Γενικὴ ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ὑ.ἀ. 68500]1950 σ. 44· διόρθωσις σ. 92.— Τῶν εἰς φορτ]κὰς ἐργασίας ἀσχολουμένων, ἀ.ὑ. 60733]1950 σ. 94.— Εἰς τοὺς συνταξιούχους καὶ βοηθηματούχους τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, ἀ.ὑ. 68736]1950 σ. 142.— Παράτασις προσωρινῆς αὐξήσεως τιμολογίων πρὸς κάλυψιν ἐκτάκτου παροχῆς ἑορτῶν Χριστουγέννων εἰς φορτ]κάς, ἀ.ὑ. 1689]1951 σ. 241.

Πάσχα 1951. Χορήγησις ἐφ' ἅπαξ χρηματικῆς παροχῆς εἰς μισθωτοὺς τῆς χώρας ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα 1951, ὑ.ἀ. 25100]1951 σ. 434.—Τροποποίησις τῆς 25100]1951 ἀποφάσεως περὶ χορηγήσεως ἐφ' ἅπαξ χρηματικῆς παροχῆς εἰς μισθωτοὺς τῆς χώρας ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς Πάσχα 1951, ἀ.ὑ. 29910]1951 σ. 597.— Εἰς ὁδηγοὺς αὐτοκινήτων ταξί, ἀ.ὑ. 25142]1951 σ. 436.—Ἀναστολὴ ἐκτελέσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 25142]1951 ἀποφάσεως περὶ δώρου Πάσχα εἰς ὁδηγοὺς αὐτοκινήτων (ταξί), ἀ.ὑ. 25946]1951 σ. 540.— Εἰς ἀρτεργατοϋπαλλήλους τῆς χώρας, ἀ.ὑ. 25123]1951 σ. 437.— Τῶν εἰς τὰς φορτοεκφορτωτικὰς ἐργασίας ἀσχολουμένων φορτοεκφορτωτῶν, ἀ.ὑ. 22860]1951 σ. 438.— Καπνεργατῶν· συμπλήρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 23597]1951 ἀποφάσεως, ἀ.ὑ. 24814]1951 σ. 486.— Εἰς τοὺς μακαρονοτεχνίτας, ἀ.ὑ. 26032]1951 σ. 487.— Εἰς ἀνέργους Λογαριασμοῦ Ἀνεργίας Ταμ. Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἐφημερίδων Θεσ]νίκης, ὑ.ἀ. 23597]1951 σ. 488.— Εἰς ἀνέργους Δ]σμοῦ Ἀνεργίας Ταμ. Ἐργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν, ὑ.ἀ. 23597]1951 σ. 488.— Σμυριδωρυκτῶν, ὑ.ἀ. 23597]1951 σ. 488.— Καπνεργατῶν, ὑ.ἀ. 23597]1951 σ. 488.— Εἰς βοηθηματούχους τοῦ Τ.Α.Δ.Κ.Υ., ὑ.ὑ. 28344]1951 σ. 540.— Χορήγησις δώρου ἡμισείας συντάξεως λόγῳ ἑορτῶν Πάσχα εἰς συνταξιούχους καὶ βοηθηματούχους Ὀργανισμῶν κυρίας καὶ ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως, ἀ.ὑ. 22263]1951 σ. 593.— Παροχὴ ἐπὶ ἑορταῖς Πάσχα 1951 ὡς δώρου 1]3 μιᾶς μηνιαίας συντάξεως εἰς συνταξιούχους Δημοσίου λαμβάνοντας πολεμικὴν σύνταξιν καὶ προκαταβολὴν μιᾶς μηνιαίας συντάξεως εἰς τοὺς ἐκ τούτων ὑπαχθησομένους εἰς τὰς διατάξεις τῶν ἀ.ν. 1557]1950 καὶ 1655]1951, ἀ.ὑ. 132132]1951 σ. 957, 1189.

Χριστουγέννων 1951 καὶ Νέου Ἔτους 1952: Χορήγησις εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῆς χώρας ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων 1951, ὑ.ἀ. 47704]1951 σ. 887.— Δῶρον λόγῳ ἑορτῶν τῶν εἰς τὰς φορτ]κὰς ἐργασίας ἀσχολουμένων ἐργατῶν, ἀ.ὑ. 23845]1951 σ. 1027.— Καθορισμὸς δώρου Χριστουγέννων 1951 τῶν ἐργατῶν μακαρονοποιΐας, ἀ.ὑ. 51634]1951 σ. 1028.— Παροχὴ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ἐναντι τοῦ δώρου τῶν Χριστουγέννων 1951 εἰς ἐργάτας Ο.Λ.Π., ἀ.ὑ. 118329]1951 σ. 1028.—Ἔκτακτος προσαύξησις τοῦ φορτ]κοῦ τιμολογίου πρὸς ἀπάλλαγὴν δώρου ἑορτῶν Χριστουγέννων 1951 καὶ Νέου Ἔτους, ὑ.ἀ. 60075]1951 σ. 1254.— Χορήγησις εἰς συνταξιούχους καὶ ἐπιδοματούχους Ὀργαν. Κοινων. Ἀσφαλίσεως προκαταβολῆς ἐναντι δώρου Χριστουγέννων 1951 καὶ Νέου Ἔτους 1952, ὑ.ἀ. (ἄνευ ἀριθμοῦ) σ. 1302.— Χορήγησις εἰς συνταξιούχους καὶ βοηθηματούχους τοῦ Τ.Σ.Α.Υ. προκαταβολῆς ἐναντι δώρου Χριστουγέννων, ὑ.ἀ. 100073]1951 σ. 1306.— Καταβολὴ πρὸς τοὺς μισθωτοὺς ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων 1951, ὑ.ἀ. 67800]1951 σ. 1309.

Ε

Ἔγγραφα. Καθορισμὸς ἀντιγραφικῶν δικαιωμάτων, ὑ.ἀ. 42022]1951 σ. 542.— Ἀντιγραφόσημον· τιμή, ν. 1789]1951 σ. 531.

Ἐδωδιμοπωλεῖα. Βλ. λ. *Παντοπωλεῖα*.

Ἐθελονταί. Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 68500]1950 σ. 45, ὑ.ἀ. 25100]1951 σ. 435.

Ἐθελοντικαὶ Ὀργανώσεις. Ἐπέκτασις διατάξεων ν.δ. 1286]1949 «περὶ φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν καὶ ἄλλων διευκολύνσεων τοῦ Ἀμερικανικοῦ Συμβουλίου Ἐθελοντικῶν Ὀργανώσεων καὶ ἐπὶ τῶν Ἑλβετικῶν Ἐθελοντικῶν Ὀργανώσεων, Δ]γμα σ. 387.—Ὁμοίως ἐπὶ τῶν Σουηδικῶν Ἐθελοντικῶν Ὀργανώσεων, Δ]γμα σ. 953.

«Ἐθνικὴ» Ἀσφαλ. Ἑταιρία. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Ἐθνικὴ Τράπεζα. Βλ. λ. *Τράπεζαι, Ταμεῖα*.

Εἶδος. Παροχαὶ εἰς εἶδος οὐ συνυπολογισμὸς διὰ δῶρον ἑορτῶν, ὑ. ἀ. 68500]1950 σ. 45, ὑ. ἀ. 25100]1951 σ. 435, ὑ. ἀ. 67800]1951 σ. 1309.

Εἰρηνοδίκης. Ἀρμοδιότης λόγῳ ποσοῦ περιπτώσεις ἀνεκκλήτου ἀποφάσεων, ν. 1870 σ. 822, ν. 1484 σ. 822.

Εἰσπραξις πόρων. Τροποποίησις ἄρθρ. 6 κανονισμοῦ διενεργείας εἰσπράξεως πόρων Ἐφ-

γατικής Έστίας, ά. ὑ. 3084|1951 σ. 389.

Ἰσφοραί. Βλ. λ. *Κοινωνικαί Ἀσφαλίσεις, Ταμεῖα, Ὁμοσπονδίαι*. Διανομή της διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 1682|1951 ἀποφάσεως καθορισθείσης ὑπέρ οἰνοπνευματεργατῶν εἰσφορᾶς, ά.ὑ. 7020|1951 σ. 380.— Καθορισμός εἰδικῆς εἰσφορᾶς ὑπέρ τοῦ Σιβιτανιδείου Ἱδρύματος, Δ|γμα σ. 1022.—Ὑπέρ Γ.Σ.Ε.Ε. αὔξησις, ὑ.ἀ. 8912|1951 σ. 247.

Ἐκδορασφαγεῖς. Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 68500|1950 σ. 46, ὑ. ἀ. 25100|1951 σ. 436, ὑ. ἀ. 67800|1951 σ. 1309. — Κήρυξις ἐκτελεστῆς τῆς 1|1951 ἀποφάσεως Πρωτοβ. Ἐπιτρ. Διαιτησίας Συλλογ. Διαφορῶν Πατρῶν κοσσοτόμων καταστηματαρχῶν χρεοπωλῶν εἰς Ταμεῖον Συλλόγου ἐκδορασφαγέων Πατρῶν, ά. ὑ. 48306|1951 σ. 1077.

Ἐκπρόσωποι ἐργαζομένων. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Ἐκπτώσεις. Ἐκ παροχῶν Ι.Κ.Α., ά.ν. 1846|1951 σ. 658, Εἰσηγ. Ἔκθ. σ. 689, 759, 816.

Ἐκτελωνισταί. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Ἐλαιοσακκιασταί. Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 68500|1950 σ. 46, ὑ. ἀ. 25100|1951 σ. 436, ὑ.ἀ. 67800|1951 σ. 1309.

Ἐλαιοτριβεῖα. Βιβλιάρια ὑγείας ἐργατοτεχνιτῶν. Δ|γμα σ. 90.— Κήρυξις ἐκτελεστῶν τῶν 1|1950 καὶ 1|1951 ἀποφάσεων Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἐργασίας Ἀμαλιάδος, ἀφορωσῶν εἰς τὰς ἀποδοχὰς καὶ τοὺς λοιποὺς ὅρους ἐργασίας ἐργατοτεχνιτῶν ἐλαιοτριβείων, ά.ὑ. 47816|1951 σ. 1083, ά.ὑ. 14929|1951 σ. 772.

Ἐλευθέρα Ζώνη. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Ἐλευσῖνος λιμήν. Ἔγκρισις Κανονισμοῦ, ά.ὑ. 32184|1951 σ. 1079.

Ἐμπορικὰ Ἐπιμελητήρια. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Ἐμπορικὰ καταστήματα. Βλ. λ. *Ἑορταί, Κυριακή, Ταμεῖα*.

Ἐμπορικὴ Τράπεζα. Βλ. λ. *Τράπεζαι, Ταμεῖα*.

Ἐμπόριον τροφίμων. Προσθήκη παραγρ. εἰς καταστατικὸν Ταμείου Ἐπιχ. Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἐμπορίου Τροφίμων, ά.ὑ. 62757|1951 σ. 336.

Ἔμποροι. Εἰδικαί τινες ὑποχρεώσεις διευθυντῶν ἑταιριῶν, ἐμπόρων κλπ., ἀστν. διάτ. 15|1951 σ. 1023.

Ἐμποροϋπάλληλοι. Αὔξησις τῶν ὑπὸ Ταμείου Ἐπιχ. Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἐμπορικῶν Καταστημάτων χορηγουμένων συντάξεων ἀπὸ 1.7.1951, ά.ὑ. 18956|1951 σ. 1194.

Ἐνδικα μέσα. Δημοσίου· ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ Ο.Α.Ι.Σ.Υ., ά.ν. 1786|1951 σ. 482.

Ἔνδυσις. Οὐ συνυπολογισμὸς διὰ δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 68500|1950 σ. 45, ὑ.ἀ. 25100|1951 σ. 435, ὑ.ἀ. 67800|1951 σ. 1309.

Ἐντεροεργάται. Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 68500|1950 σ. 46, ὑ.ἀ. 25100|1951 σ. 436, ὑ.ἀ. 67800|1951 σ. 1319.

Ἔξοδα κινήσεως. Βλ. λ. *Ὁδοιπορικά*.

Ἔξωσις. Ἀρμοδιότης κατὰ ν. περὶ ἐγδικιῶν περιουσιῶν, ά.ν. 1530|1950 σ. 42.—Ὅρια ἁρμοδιότητος Εἰρηνοδίκου Προαστείων Πρωτευούσης, ν. 1870 σ. 832, ν. 1484 σ. 822.

Ἑορταί. Βλ. καὶ λ. *Δῶρον, Κυριακή*. Καθιέρωσις ἡμερῶν ὁλοκληρωτικῆς καὶ μερικῆς ἀργίας τῶν ἐδωδιμοπωλείων, παντοπωλείων, οἰνοπανταπωλείων, καφεκοπτείων καὶ τυροπωλείων τέως Δήμου Πειραιῶς, Δ|γμα σ. 241.— Κλείσιμον ἀρτοποιείων Μεγαρίδος κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου Ζαχαρίου, ά.ὑ. 133800|1951 σ. 1193.

Ἐπαγγελματίαι. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Ἐπιδόματα. Βλ. καὶ λ. *Δῶρον ἑορτῶν, Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις, Ταμεῖα*. Συνυπολογισμὸς διὰ δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 68500|1950 σ. 44, ὑ.ἀ. 25100|1951 σ. 434, ὑ.ἀ. 47704|1951 σ. 887, ὑ.ἀ. 67800|1951 σ. 1309.— Ὑπολογισμὸς ἐπὶ ηὐξημένων ἡμερομισθίων καὶ μισθῶν ὑ.ἀ. 2750|1951 σ. 141.— Εἰς ἐξωτερικοὺς ὑπαλλήλους Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν κλπ., ά. ὑ. 3328|1951 σ. 190.— Εἰδικαὶ διανομαὶ τροφίμων εἰς ἐπιδοτουμένους ἀνέργους, ὑ. ἀ. 11030|1951 σ. 130.— Καταβολὴ πεντήκοντα ἐπιδομάτων ἀνεργίας εἰς ἀνέργους Ναούσης εἰς δύο ἴσας μηνιαίας δόσεις, ά.ὑ. 23597|1951 σ. 488.—Ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας, ά.ὑ. 26107|1951 σ. 538, ά.ὑ. 48998|1951 σ. 1141, ά. ὑ. 57620|1951 σ. 1199, ά. ὑ. 57614|1951 σ. 1199.— Ἐνοποίησις οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων προσωπικοῦ λαφορείων ἁπάσης τῆς χώρας, ά. ὑ. 39386|1951 σ. 828. — Ὁδοιπορικῶν· συμπλήρωσις τῆς 3323|1951 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ά. ὑ. 49001|1951 σ. 1027.— Ἀεροθεραπείας ψυμιτικῶν ἐργατῶν θαλάσσης διὰ τὸ ἔτος 1951, ὑ.ἀ. 40693|1951 σ. 1030, ὑ.ἀ. 50516|1951 σ. 1133, ὑ.ἀ. 60735|1951 καὶ σ. 1253.— Προκαταβολὴ ἐναντι δώρου ἑορτῶν Χριστουγέννων 1951 εἰς ἐπιδοματούχους Ὀργαν. Κοιν. Ἀσφαλίσεως, ὑ. ἀ. (ἄνευ ἀριθμοῦ) σ. 1302.

Ἐπιμελητήρια. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα*. Εἰσφορὰ ὑπὲρ Σιβιτανιδείου Σχολῆς, Δ|γμα σ. 1022.—

Ἐπιστράτευσις πολιτική. Τῶν ὑπαλλήλων Αὐτονόμου Σταφιδικοῦ Ὀργανισμοῦ, ά.ὑ. 21912|1951 σ. 342.

Ἐπιτροπαί. Βλ. καὶ λ. *Φορτοεκφορτωταί*. Καταργησις Τοπικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας Πύργου, ά.ὑ. 63163|1950 σ. 94.— Κωδικοποίησις ἰσχυούσης ἐργατικῆς νομοθεσίας, ά.ν. 1834|1951 σ. 582.—Ἐπαύσεως διαφορῶν ὡς πρὸς ἀπόδοσιν καπνεργατῶν, σ.σ., σ. 564. —Περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ά.ν. 1846|1951 σ. 1287.— Τρόπος συγκροτήσεως καὶ λειτουργίας Τοπικῶν Διοικητικῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ Ι.Κ.Α., ά.ὑ. 43339|1951 σ. 1132.— Ὑπουργείου Ἐργασίας· αὔξησις ἀποζημιώσεως μελῶν μὴ δημοσίων ὑπαλλήλων, ὑ.ἀ. 46478|1951 σ. 1134.

Ἐποπτεία. Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις διατάξεων περὶ ἐποπτείας, ἐλέγχου καὶ διοικήσεως Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπουργείου Ἐργασίας, ά.ν. 1778|1951 σ. 479.

Ἐποχιακοὶ μισθωτοί. Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 68500|1950 σ. 887, ὑ.ἀ. 47704|1951 σ. 887, ὑ.ἀ. 67800|1951 σ. 1309.—Ἐξαίρεσις τῶν σταφιδοσυσκευαστῶν Πειραιῶς ἐκ τῆς κατηγορίας τῶν ἐποχιακῶς ἐργαζομένων, ά.ὑ. 22096|1951 σ. 540 — Χαρακτηρισμὸς ἀγγειοχλαστῶν καὶ πλινθοκεραμοποιῶν τέως Δήμου Θεσσαλονίκης ὡς ἐποχιακῶν μισθωτῶν, ά.ὑ. 13417|1951 σ. 483.

Ἔργα. Ἐργατοτεχνῖται δημοσίων ἔργων· δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 68500|1950 σ. 45, ὑ.ἀ. 25100|1951

σ. 435, ὑ.ἀ. 67800]1951 σ. 1309.— Τρόπος ἐκτελέσεως ἐπειγόντων δημοσίων ἔργων ἀφορώντων ἄμυναν χώρας, ἀ.ν. 1933]1951 σ. 1020.—Ἔγκρισις κανονισμοῦ ἐκτελέσεως ἔργων ὑπὸ Ι.Κ.Α., ἀ.δ. 46217]1951 σ. 1189.

Ἐργασίας σύμβασις. Ὡρομένων χρόνων δώρων ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 68500]1950 σ. 44, ὑ.ἀ. 67800]1951 σ. 1309.

Ἐργάται θαλάσσης. Βλ. λ. *Ναυτικοί.*

Ἐργάται τύπου. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα.* Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις τῶν περὶ ἀσφαλίσεως δημοσιογράφων καὶ ἐργατῶν τύπου διατάξεων, ν. 1872]1951 σ. 824.

Ἐργατικὰ ἀτυχήματα. Ἀποζημίωσις ἐκ Ταμείων Ἀσφαλίσεως δόλος ἢ βαρεῖα ἀμέλεια ἐργοδότου· εὐθύνη τούτου, ὑ.ἀ. 44952]1951 σ. 1188.— Ναυτικῶν, ν. 1752]1951 σ. 177. Βλ. καὶ λ. *Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις, Ταμεῖα.*

Ἐργατικαὶ διαφοραί. Ἀρμοδιότης ἐπὶ ἐργατικῶν διαφορῶν σχετικῶν πρὸς ἐχθρικὰς περιουσίας, ἀ.ν. 1530]1950 σ. 42.— Ὑπουργείων Ἐργασίας· ὀργάνωσις καὶ σύνθεσις· Ὑπηρεσιῶν ἐπιλύσεως ἐργατικῶν διαφορῶν, Δ]γμα σ. 1075.

Ἐργατικὴ Ἑστία. Κατάργησις Τοπικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας Πύργου, ἀ.ὑ. 68163]1950 σ. 94.— Τροποποίησις ἄρθρ. 6 Κανονισμοῦ διενεργείας εἰσπράξεως πόρων Ἐργατικῆς Ἑστίας, ἀ.ὑ. 3084]1951 σ. 389.

Ἐργατικὴ νομοθεσία. Κωδικοποίησις ἰσχυούσης Ἐργατικῆς Νομοθεσίας, ἀ.ν 1834]1951 σ. 582.—Ἡ ἀνάγκη Κώδικος Ἐργασίας. Εἰσηγ. Ἐκθ. σ. 190.

Ἐργατικὸν Κέντρον. Συμμετοχὴ εἰς διανομὴν εἰσφορῶν ὑπὲρ τῆς Γ.Σ.Ε.Ε., ἀ.ὑ. 8912]1951 σ. 317.

Ἐργατοκαρραγωγεῖς. Βλ. λ. *Καρραγωγεῖς.*

Ἐργατοτεχνῖται. Βλ. τὰ καθ' ἑκάστου θέματα καὶ τὰς κατηγορίας ἐργατοτεχνιτῶν εἰς τὰς οἰκείας λέξεις.—Αὔξησις ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνιτῶν τῶν ἐν Δωδεκανήσῳ δημοσίων ὑπηρεσιῶν, ἀ.ὑ. 281198]1951 σ. 1077.— Αὔξησις ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνιτῶν τῶν Δήμων κλπ., ἀ.ὑ. 5555]1951 σ. 342.

Ἐργοδόται. Εἰδικαί τινες ὑποχρεώσεις, ἀστυν. διάτ. σ. 1023.

Ἐρυθρὸς Σταυρός. Βλ. λ. *Ταμεῖα.*

Ἑστία Ἐργατική. Βλ. λ. *Ἐργατικὴ Ἑστία.*

Ἑστιατόρια. Παράτασις ἰσχύος διατάξεων τῆς 2]1948 ἀποφ. Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διατηρήσεως Θεσ]νίκης (ὅροι ἐργασίας προσωπικοῦ ἑστιατορίων, ζυθεστιατορίων κ.λ.π.), ἀ.ὑ. 14494]1950 σ. 191.—Παράτασις ἰσχύος διατάξεων τῆς 2]1938 ἀποφ. Πρωτοβ. Ἐπιτρ. Διατηρήσεως Θεσ]νίκης, ἀφορώσης ὅρους ἐργασίας προσωπικοῦ ἀπασχολουμένου εἰς κάθε φύσεως ζυθεστιατόρια, μαγειρεῖα, καφεζυθοπωλεῖα καὶ καφενεῖα Θεσ]νίκης, ἀ.ὑ. 6436] 1951 σ. 246.— Κήρυξις ἐκτελεστῆς τῆς 1] 1950 ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διατηρήσεως Μυτιλήνης περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ἑστιατορίων καὶ μαγειρείων Μυτιλήνης, ἀ.ὑ. 7387]1951 σ. 291. — Κύρωσις δ]τος περὶ ἱδρύσεως Ταμείου Ἐπικ. Ἀσφαλ. μισθωτῶν ἑστιατορίων, ζυθεστιατορίων, ζαχαροπλαστείων, καφενείων, οἰνομαγειρείων κλπ., ν. 1781]1951 σ. 476.— Παράτασις συλλογικῆς συμβάσεως ὑπαλλήλων ἑστιατορίων κλπ. Πειραιῶς, ἀ.ὑ. 18053] 1951 σ. 488, ἀ.ὑ. 55755]1951 σ. 1199.— Καταργήσεις Π. Διατάγματος τῆς 19.11.1928 περὶ κλεισίματος ἐκ περιτροπῆς μαγειρείων καὶ οἰνομαγειρείων Ἀθηνῶν κατὰ χειμερινὴν περίοδον καὶ καθιερώσεως ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας κατὰ τοὺς μῆνας Ἰούνιον, Ἰούλιον, Αὔγουστον καὶ Σεπτέμβριον, Δ]γμα σ. 591.— Κομοτινῆς· ἐξαίρεσις ἀπὸ Κυριακῆς ἀργίας, Δ]γμα σ. 712.— Μεσσήνης· ἐξαίρεσις ἀπὸ Κυριακῆς ἀργίας, Δ]γμα σ. 953.— Τροποποίησις β. δ. 1.2]8.3.1947 περὶ κλεισίματος ἐκ περιτροπῆς μαγειρείων, οἰνομαγειρείων καὶ ἑστιατορίων Α καὶ Β' κατηγορίας πόλεως Ναυπλίου, Δ]γμα σ. 953.— Νυκτερινὴ καὶ Κυριακὴ ἐργασία προσωπικοῦ κέντρων διασκεδάσεως, ἑστιατορίων, ζυθεστιατορίων, ἀναψυκτηρίων, κοσμικῶν ταβερνῶν, ἀ.ὑ. 58399]1951 σ. 1199, 1254.— Αὔξησις τῶν ὑπὸ Ταμείων Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως μισθωτῶν ἑστιατορίων, ζυθεστιατορίων, καφενείων κλπ. καταβαλλομένων συντάξεων, ἀ.ὑ. 44957]1951 σ. 1253.— Μάγειροι Ι.Κ.Α· μισθός, Δ]γμα σ. 133.

Ἑταιρίαι. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα*, ὡς καὶ τὰς κατ' ἰδίαν ἑταιρίας εἰς τὰς οἰκείας λέξεις.—Εἰδικαί τινες ὑποχρεώσεις διευθυντῶν ἑταιριῶν, ἀστυν. διάτ. 15]1951 σ. 1023.— Εὐθύνη διὰ φόρον μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν, ἀ.ν. 1839]1951 σ. 709.— Συστασις Ἑλληνικῆς Ἐθνικῆς Ἀεροπορικῆς Ἀνωνύμου Ἑταιρίας, ἀ.ν. 1856]1951 σ. 710.

Ἑταιρία Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων. Βλ. λ. *Ὑπέγγυοι πρόσοδοι.*

Ἔφεδροι. Δώρων ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 68500]1950 σ. 45, ὑ.ἀ. 25100]1951 σ. 435, ὑ.ἀ. 67800]1951 σ. 1309.—Ἵδρυσις ὑπηρεσίας ἐφέδρων παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐθνικῆς Ἀμύνης, ἀ.ν. 1562] 1950 σ. 88.— Κήρωσις, τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις ἀ.ν. 1801]1951 περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀ.ν. 862]1937 περὶ ἀναδιοργανώσεως Ταμείων Ἐφέδρων Πολεμικῶν Κρήτης, ν. 1868] 1951 σ. 824.

Ἔφεσις. Κατ' ἀποφάσεων ἀσφαλιστικῶν δικαστηρίων Ι.Κ.Α., ἀ.ν. 1846]1951 σ. 655, Εἰσηγ. Ἐκθ. σ. 689, 759, 816.— Διατάξεις ἀφορῶσαι ἀρμοδιότητα λόγῳ ποσοῦ πολιτικῶν δικαστηρίων καὶ ἀνεκκλήτου ἀποφάσεων· χρόνος κρίσεως ἐκκλητοῦ, ἀ.ν. 1481]1951 σ. 822.

Ἐφημερίδες. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα* (Τύπου). Συντάκται ἡμερησίων ἐφημερίδων· δώρων ἑορτῶν· ὑπολογισμός, ὑ.ἀ. 68500]1950 σ. 45, ὑ.ἀ. 67800]1951 σ. 1309.— Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις τῶν περὶ ἀσφαλίσεως δημοσιογράφων καὶ ἐργατῶν τύπου διατάξεων, ν. 1872] 1951 σ. 824.

Ἐφημεριδοπῶλαι. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα.* Καθιέρωσις Κυριακῆς ἀργίας εἰς τοὺς ἐφημεριδοπώλας, Δ]γμα σ. 242.

Ἐχθρικαὶ περιουσίαι. Συμπλήρωσις, τροποποίησις καὶ κατάργησις ἐνίων διατάξεων τοῦ ν.δ. 1138]1949 περὶ ἐχθρικῶν περιουσιῶν, ἀ.ν. 1530]1950 σ. 42.

Ζ

Ζαχαροπλαστεῖα. Παράτασις ἰσχύος τῆς 2]1948 ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διατ-

τησίας Θεσ/νίκης (ὅροι ἐργασίας προσωπικοῦ καφεζαχαροπλαστείων καὶ καφενείων), ἀ.ὑ. 14491/1950 σ. 191.— Καθιέρωσις ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς καφεζαχαροπλαστεῖα πόλεως Σπάρτης, Δ/γμα σ. 294.— Κύρωσις δ/τος περὶ ἱδρύσεως Ταμείου Ἐπικουρ. Ἀσφαλ. μισθωτῶν ἐστιατορίων, ζυθεστιατορίων, ζαχαροπλαστείων, καφενείων, οἰνομαγειρείων κλπ., ν. 1731/1951 σ. 476.— Καθορισμὸς ὡρῶν ἐργασίας προσωπικοῦ καφενείων, ζαχαροπλαστείων κλπ., ἀ.ὑ. 15103/1951 σ. 510.— Κομοτινῆς· ἐξαιρέσεις ἀπὸ Κυριακῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 712.— Κατάργησις Β. Διατάγματος 21.11/11.12.1949 περὶ καθιερώσεως ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς ζαχαροπλαστεῖα Ἡρακλείου - Κρήτης, Δ/γμα σ. 953. — Μεσσηνῆς· ἐξαιρέσεις ἀπὸ Κυριακῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 953.— Ἀποδοχαὶ προσωπικοῦ ζαχαροπλαστείων καὶ γαλακτοπωλείων Ἀθηνῶν-Προαστείων· κήρυξις ἐκτελεστῶν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ἀ.ὑ. 54495/1951 σ. 1139.

Ζυθεστιατόρια. Βλ. λ. *Ἐστιατόρια*.

Ζυθοποιΐα - Ζυθοπωλεῖα. Βλ. λ. *Ταμεῖα*. Κομοτινῆς· ἐξαιρέσεις ἀπὸ Κυριακῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 712.

Ζωαγοραί. Βιβλιάρια ὑγείας ἐργατοτεχνιτῶν συντηρήσεως καὶ ταξινομήσεως ζώντων ζώων, Δ/γμα σ. 90.

Ζώνη Ἐλευθέρα. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Η

Ἡδαποσί. Βλ. λ. *Ταμεῖα*. Δώρων ἑορτῶν, ὑ. ἀ. 67800/1951 σ. 1309.

Ἠλεκτρικαὶ ἐπιχειρήσεις. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα*. Προσαύξησις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας Μεταφορῶν, ἀ. ὑ. 11896/1951 σ. 486.— Ὀργάνωσις διοικήσεως Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ, Δ/γμα σ. 343.— Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις διατάξεων ν. 1468/1950 περὶ ἱδρύσεως Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ κλπ., ἀ. ν. 1672/1951 σ. 239.

Ἠλεκτρολόγοι. Καθορισμὸς μηνιαίου μισθοῦ διπλωματούχων Ἀνωτάτων Σχολῶν Μηχανικῶν εἰδικοτήτων μηχανολόγων, ἠλεκτρολόγων κλπ., ἀ. ὑ. 43739/1951 σ. 874

Ἠλεκτροτεχνῖται. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα*. Ἱδρύμ. Κοιν. Ἀσφαλίσεων, Δ/γμα σ. 438.—Ἀποδοχαὶ τῶν εἰς τὰς πάσης φύσεως βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐργοστάσια τῆς Χώρας ἐργαζομένων ἠλεκτροτεχνιτῶν· κήρυξις ἐκτελεστῶν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ἀ.ὑ. 54493/1951 σ. 1139

Ἡλικία. Ὅριον ἡλικίας κατ' ἀ.ν. 2449/1940· ἀνεφαρμοστον ἐπὶ προσωπικοῦ Ἑταιρίας Ὑπεγγύων Προσώπων, ἀ.ν. 1523/1950 σ. 11.— Ἀσφάλισις Ι.Κ.Α., ἀ.ν. 1846/1951 σ. 637, Εἰσηγ. Ἐκθ. σ. 689, 759, 816.

Ἡμερομίσθια. Αὔξησις ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνιτῶν τῶν Δήμων κ.λπ., ἀ.ὑ. 5555/1951 σ. 342. Βλ. καὶ λ. *Συλλογικαὶ συμβάσεις* καὶ τὰς κατ' ἰδίαν κατηγορίας τῶν μισθωτῶν εἰς τὰς οἰκείας λέξεις.

Ἡμερομίσθιοι. Τακτοποίησις τῶν βάσει τοῦ ἀ.ν. 329/1945 ὑπηρετούντων ἡμερομισθίων ὑπαλλήλων νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων ἀ.ν. 965/1937, Δ/γμα σ. 355.

Θ

Θεάματα. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα* (Ἠθοποιῶν). Δώρων ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 67800/1951 σ. 1309.—Ἑβδομαδιαία ἀνάπαυσις προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων Δημοσίων Θεαμάτων κλπ., Δ/γμα σ. 592.— Παράτασις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ταξιδιωτῶν, ἀ.ὑ. 41570/1951 σ. 1184.— Κήρυξις ὑποχρεωτικῶν τῶν διατάξεων τῆς ἀπὸ 29.11.1950 συλλ. συμβάσεως ἐργασίας ταξιδιωτῶν θεάτρου, ἀ.ὑ. 10695/1951 σ. 591.— Παράτασις συλλ. συμβάσεως ἐργασίας ταξιδιωτῶν—ταξιδιωτριῶν κινηματογράφων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς, ἀ.ὑ. 62789/1951 σ. 1301.

Θερμοσταί. Χορήγησις ἐπιδόματος ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας εἰς πενχυόχους θερμοστάς καὶ ἀρχιθερμοστάς, ἀ.ὑ. 57620/1951 σ. 1198.—Καθορισμὸς εἰσφορᾶς ὑπὲρ Ὁμοσπονδίας Μηχανικῶν καὶ Θερμοστατῶν Ἑλλάδος, ἀ.ὑ. 51189/1951 σ. 1196.—Ἀποδοχαὶ καὶ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας ἀρχιθερμοστῶν καὶ θερμοστατῶν ἐργαζομένων εἰς τὰς πάσης φύσεως βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐργασίας τῆς Χώρας· κήρυξις ἐκτελεστῶν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ἀ.ὑ. 54492/1951 σ. 1140.

Θυρωροί. Κύρωσις δ/τος περὶ συστάσεως Ταμείου ἀσφαλίσεως θυρωρῶν πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων, ν. 1731/1951 σ. 476.— Μέτρα ἀσφαλείας καταστημάτων, οἰκιῶν καὶ πολυκατοικιῶν· ἄδειαι θυρωρῶν καὶ νυκτοφυλάκων· ὑποχρέωσις θυρωρῶν καὶ νυκτοφυλάκων, ἀσυν. διάτ. 21/1951 σ. 1025.

Ι

Ἰατροί. Μισθολόγιον προσωπικοῦ Ι.Κ.Α., Δ/γμα σ. 435.— Καθορισμὸς ἀποδοχῶν κατηγοριῶν ἰατρῶν Ι.Κ.Α. ἀ.ὑ. 26343/1951 σ. 783. —Ὑπερωρίαι ἰατρῶν θεραπειῶν τοῦ Ι.Κ.Α., ἀ.ὑ. 18181/1951 σ. 1082.—Ἔγκρισις μισθολογίου ἰατρῶν Ι.Κ.Α. ἐπαρχιῶν, ἀ.ὑ. 36108/1951 σ. 1082.—Ἰατροὶ Τραπεζῶν, ἄνων. ἑταιριῶν καὶ ἐπιχειρήσεων· δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 25100/1951 σ. 435, ὑ.ἀ. 67800/1951 σ. 1309.

Ἰδιωτικαὶ κλινικαί. Βλ. λ. *Κλινικαί*.

Ἱδρύματα. Βλ. καὶ λ. *Ἀγαθοεργὰ ἱδρύματα, Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις*. Ἐφαρμογὴ τῶν 33700/2890/16.6.1950 καὶ 2750/15.1.1951 ὑπουργ. ἀποφάσεων ἐπὶ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ Ἱδρυμάτων Ὑπουργείου Γεωργίας, ἀ.ὑ. 16790/1951 σ. 541.— Καθορισμὸς εἰδικῆς εἰσφορᾶς ὑπὲρ Σιβιτανιδείου Ἱδρύματος, Δ/γμα σ. 1022.—Ὑποχρεώσεις ἐναντι ἀπολυομένων ἐκ τάξεων Στρατοῦ, ἀ.ν. 1836/1951 σ. 581.

Ἱερωμένοι. Ἀσφάλισις Ι.Κ.Α.· ἐξαιρέσεις, ἀ.ν. 1846/1951 σ. 637, Εἰσηγ. Ἐκθ. σ. 689, 759, 816.

Ἰονικὴ Τράπεζα. Βλ. λ. *Τράπεζαι*.

Κ

Καθαρίστριαι. Καθορισμὸς ἀποδοχῶν προσωπικοῦ νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων καὶ καθαριστριῶν ἐν γένει, ἀ.ὑ. 35860/1951 σ. 717.— Καθορισμὸς ἀποδοχῶν καθαριστριῶν, ἀ.ὑ. 47179/1951 σ. 957.

Καθυστεροῦμεναι εἰσφοραί. Πρὸς Ι.Κ.Α., ἀ.ν. 1846/1951 σ. 637 ἐπ., Εἰσηγ. Ἐκθ. σ. 689, 759, 816.

Κακοδικία. Παραβολαν άγωγών, ά.ν. 1789|1951 σ. 534.

Καμπαρέ. Δώρων έορτών μουσικών, ὑ.ά. 68500|1950 σ. 92, ὑ.ά. 25100|1951 σ. 456.

Καλυκοπαιδίον. Βλ. λ. *Ταμεία*.

Κανονισμοί. Βλ. καὶ λ. *Κεφάλαια Ἀποζημιώσεως, Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις, Νομικὰ Πρόσωπα, Ταμεῖα*. Ἔγκρισις κανονισμοῦ λιμένος Κιλκισίνος, ά.ὑ. 32184|1951 σ. 1079.— Κανονισμὸς ἐργασίας ἀρχιεργατῶν λιμένος Θεσσαλονίκης, ά.ὑ. 24205|1951 σ. 1081.

Καπνεμπορικαὶ ἐπιχειρήσεις. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Καπνεργάται. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα*. Παράτασις ἰσχύος ν. 5817|1933 περὶ ἀπασχολήσεως ἀρρένων καπνεργατῶν ἐν τῇ ἐπεξεργασίᾳ τῆς τόγκας, Δ]γμα σ. 212.—Ἔκτακτον ἐπίδομα λόγῳ ἑορτῶν Πάσχα, ὑ.ά. 23597|1951 σ. 188.— Συμπλήρωσις τῆς 23597|1951 ἀποφάσεως δώρων ἑορτῶν Πάσχα, ά.ὑ. 24844|1951 σ. 486.— Συλλογικὴ συμβασις ἐργασίας καπνεργατῶν, σ.σ., σ. 963.— Δῶρον ἑορτῶν, σ.σ., σ. 965.— Καθορισμὸς ἀποδοχῶν ἐλευθέρων (μὴ ἡφαλισμένων εἰς τὸ Τ.Α.Κ.) καπνεργατῶν, ά.ὑ. 19528|1951 σ. 1029.

Καπνοβιομηχανίαι. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Καπνοῦ Αὐτόνομος Ὀργανισμός. Κύρωσις δ]τος περὶ ἱδρύσεως Ταμείου Ἐπικ. Ἀσφαλ. Ὑπαλλήλων Αὐτονόμου Ὀργαν. Καπνοῦ κλπ., ν. 1731|1951 σ. 176.— Τροποποίησις Κανονισμοῦ Παροχῶν Ταμείου Ἐπικ. Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Καπνοῦ, ά.ὑ. 53722|1951 σ. 1239

Καρραγωγεῖς. Παράτασις ἐπὶ ἑξάμηνον συλλογ. συμβάσεως ἐργασίας καρραγωγέων Γυθείου, ά.ὑ. 47090|1950 σ. 95.— Παράτασις συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἐργατοκαραγωγέων Γυθείου, ά.ὑ. 15865|1951 σ. 598.— Παράτασις σ.σ.ἐ. ἐργατοκαραγωγέων Γυθείου, ά.ὑ. 46896|1951 σ. 1189.— Παράτασις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργατοκαραγωγέων Ναυπάκτου, ά.ὑ. 53337|1951 σ. 1199.— Κήρυξις ὑποχρεωτικῆς συλλογ. συμβάσεως ἐργασίας καραγωγέων Ζακύνθου, ὑ.ἐ. 56156|1951 σ. 1306.— Δῶρον ἑορτῶν ἐργατοκαραγωγέων, ὑ.ά. 25100|1951 σ. 456, ὑ.ά. 67800|1951 σ. 1309.

Καρφοκιβωτιοποιοί. Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ά. 68500|1950 σ. 46.

Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας. Παροχὴ ἀποζημιώσεως ν. 2112 εἰς προσθέτους ἀσυρμάτους, ν. 1653|1951 σ. 140.— Ναυτικῶν, ν. 1752|1951 σ. 477.— Συνδικαλιστικῶν στελεχῶν· ὅροι, ά.ν. 1803|1951 σ. 552.

Καταθέσεις. Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου καὶ Ἀσφαλιστικῶν Ταμείων, ν. 1611|1950 σ. 139.

Καταστάσεις προσωπικοῦ. Σύνταξις· ἀνάρτησις τήρησις κλπ., ἀστικ. διάτ. σ. 1023.

Καταστήματα. Μέτρα ἀσφαλείας καταστημάτων, οἰκιῶν καὶ πολυκατοικιῶν· ἄδειαι θυρωρῶν καὶ νυκτοφυλάκων· ὑποχρεώσεις θυρωρῶν καὶ νυκτοφυλάκων, ἀστυν.διάτ. 21|1951 σ. 1025.— Καταστάσεις προσωπικοῦ, ἀστυν. διάτ. σ. 1025.

Κατοικία. Ὅροι συνυπολογισμοῦ εἰς δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ά. 68500|1950 σ. 44.— Μὴ συνυπολογισμὸς εἰς αὐξήσεις, ὑ.ά. 2750|1951 σ. 141.

Καφεζαχαροπλαστεῖα. Βλ. λ. *Ζαχαροπλαστεῖα*

Καφεκοπτεῖα. Πειραιῶς· καθιέρωσις ἡμερῶν ὁλοκληρωτικῆς καὶ μερικῆς ἀργίας, Δ]γμα σ. 241.

Καφενεῖα. Παράτασις τῆς 2|1948 ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Θεσ]νίκης (ὅροι ἐργασίας προσωπικοῦ), ὑ.ά. 14491|1950 σ. 191.— Καθιέρωσις ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς καφενεῖα πόλεως Ἄργους, Δ]γμα σ. 242.—Κήρυξις ἐκτελεστῆς τῆς 1|1949 ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Μυτιλήνης, καθοριζούσης μισθοὺς κλπ. προσωπικοῦ καφενείων Μυτιλήνης, ά.ὑ. 3503|1951 σ. 214.—Θεσ]νίκης· παράτασις ἰσχύος διατάξεων τῆς 2|1938 ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Θεσσαλονίκης, ὡρισμένης ὅρους ἐργασίας προσωπικοῦ, ά. ὑ. 6436|1951 σ. 246.— Κύρωσις Δ]τος περὶ ἱδρύσεως Ταμείου Ἐπικ. Ἀσφαλ. μισθωτῶν καφενείων κλπ., ν. 1731|1951 σ. 176.— Καθορισμὸς ὡρῶν ἐργασίας προσωπικοῦ καφενείων, ζαχαροπλαστείων κλπ., ά.ὑ. 15103|1951 σ. 540.— Κυμοτινῆς· ἐξαίρεσις ἀπὸ Κυριακῆς ἀργίας, Δ]γμα σ. 712.— Μεσσήνης· ἐξαίρεσις ἀπὸ Κυριακῆς ἀργίας, Δ]γμα σ. 953.— Ἀποδοχαὶ καὶ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας τοῦ εἰς καφενεῖα τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, πλὴν Πειραιῶς, ἐργαζομένου προσωπικοῦ, ὑ.ά. 54500|1951 σ. 1140.— Αὔξησις τῶν ὑπὸ Ταμείου Ἐπικ. Ἀσφαλ. μισθωτῶν καφενείων κ.λ.π. καταβαλλομένων συντάξεων, ά.ὑ. 44957|1951 σ. 1253.

Κέντρα διασκεδάσεως. Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ά. 68500|1950 σ. 92, ὑ.ά. 67800|1951 σ. 1309.— Ἑβδομαδιαία ἀνάπαυσις προσωπικοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων κέντρων ψυχαγωγίας κλπ., Δ]γμα σ. 592.— Νυκτερινὴ καὶ Κυριακὴ ἐργασία προσωπικοῦ κέντρων διασκεδάσεως κλπ., ά.ὑ. 58399|1951 σ. 1199, 1251.

Κεραμοποιοί. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα*. Χαρακτηρισμὸς ἀγγειοπλαστῶν καὶ πλινθοκεραμοποιῶν τέως Δήμου Θεσσαλονίκης ὡς ἐπαγγελματιῶν μισθωτῶν, ά.ὑ. 12417|1951 σ. 483.— Καθορισμὸς ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνιτῶν κεραμοποιΐας, πλινθοποιΐας καὶ ἀγγειοπλαστικῆς (μηχανικῶν καὶ βιοτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων, ά.ὑ. 24635|1951 σ. 585.— Χορήγησις ἐπιδόματος ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας εἰς κατηγορίας τινὰς ἐργατοτεχνιτῶν κεραμοποιΐας, ά.ὑ. 57644|1951 σ. 1199.

Κεφάλαια Ἀποζημιώσεως. Βλ. καὶ λ. *Φορτοεκφορτωταί*. Ἔγκρισις κανονισμοῦ τοῦ Κ.Α.Φ. λιμένος Θεσσαλονίκης, ά. ὑ. 24058|1951 σ. 434.— Προσθήκη μεταβατικῆς διατάξεως εἰς κανονισμὸν Κ.Α.Φ. λιμένος Καβάλας, ά.ὑ. 2168|1951 σ. 876.— Ἔγκρισις κανονισμοῦ λειτουργίας Διοικήσεως καὶ Παροχῶν Κ.Α.Φ. ξηρᾶς Θεσ]νίκης, ά.ὑ. 24213|1951 σ. 886.—Ἔγκρισις τροποποιητικῶν διατάξεων κανονισμοῦ Κ.Α.Φ. λιμένος Μυτιλήνης, ά.ὑ. 15943|1951 σ. 954.—Ἔγκρισις κανονισμοῦ λειτουργίας Διοικήσεως καὶ Παροχῶν τοῦ Κ.Α.Φ. λιμένος Βόλου, ά. ὑ. 26307|1951 σ. 957.—Ἔγκρισις τροποποιήσεως παρ. β ἄρθρ. 11 τοῦ κανονισμοῦ Κ.Α.Φ. ξηρᾶς Ἀθηνῶν, ά.ὑ. 31588|1951 σ. 957.— Προσθήκη εἰς κανονισμὸν λειτουργίας Διοικήσεως Πα-

ροχών Κ.Α.Φ. ξηράς Θεσσαλονίκης, ά.υ. 39198|1951 σ. 1083.—Έγκρισις σχηματισμού Κ.Α.Φ. ξηράς Σύρου καί κανονισμού λειτουργίας Διοικήσεως καί Παροχών, ά.υ. 39638|1951 σ. 1189.—Έγκρισις προσθήκης μεταβατικής διατάξεως είς κανονισμόν Κ.Α.Φ. λιμένος Ιτέας, ά.υ. 39117|1951 σ. 1190.—Έγκρισις κανονισμού Κ.Α.Φ. ξηράς Αίγίου, ά.υ. 37950|1951 σ. 1129.— Αύξησις είς ποσοστόν 4 ο|ο τής ύπέρ Κ.Α.Φ. λιμένος Πατρών κρατήσεως έπί τών εισπραττομένων νομίμων έργατικών δικαιωμάτων, ύ.ά. 39321|1951 σ. 1140.—Έγκρισις προσθήκης μεταβατικής διατάξεως είς κανονισμόν Κ.Α.Φ. λιμένος Θεσσαλονίκης, ά.υ. 44611|1951 σ. 1251.

Κηροπλαστεία. Τριπόλεως· Κυριακή άργία, Δ|γμα σ. 873.

Κιβωτιοκαρφωταί. Δώρον έορτών. ύ.ά. 68500|1950 σ. 46, ύ.ά. 25100|1951 σ. 435.

Κυλινδρόμυλοι. Κατάργησις τής ύπουργικής αποφάσεως περί αποδοχών προσωπικού κυλινδρομύλων Κερκύρας, ά.υ. 49005|1951 σ. 1038.

Κινηματογράφοι. Βλ. καί λ. *Ταμεία, Ταξιθέται.* Νυκτερινή ή Κυριακή έργασία προσωπικού, ά.υ. 58399|1951 σ. 1254.

Κλείσιμον καταστημάτων. Βλ. λ. *Έορταί, Κυριακή.*

Κληρωτοί. Δώρον έορτών, ύ.ά. 68500|1950 σ. 45, ύ.ά. 25100|1951 σ. 435.

Κλινικαί. Καθορισμός αποδοχών νοσηλευτικού προσωπικού ιδιωτικών κλινικών Θεσσαλονίκης, ά.υ. 26612|1951 σ. 598.

Κλωστοϋφαντουργοί. Βλ. καί λ. *Ταμεία.* Βιβλιάρια ύγείας, Δ|γμα σ. 90.

Κοινότητες. Βλ. λ. *Δήμοι—Κοινότητες.*

Κοινωνικαί Ασφαλίσεις. Περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων· υπαγόμενα πρόσωπα· δημόσιοι υπάλληλοι· έξαιρέσεις· είδικά Ταμεία· συνέχισις ασφαλίσεως συνταξιούχων κατά τής ασθενείας· έπέκτασις ασφαλίσεως· γενικοί κανονισμοί καί όροι· άφάνεια· ήλικία· έσοδα τής ασφαλίσεως· ύποχρεώσεις πρός είσφοράν καί τρόπος καταβολής· παροχαί· σύνταξις αναπηρίας· γήρατος· θανάτου· ποσόν συντάξεως· έναρξις. λήξις· ιδιαίτερα πρόνοια ύπέρ συνταξιούχων· ιατρική περίθαλψις· έξοδα κηδείας· μέλη οικογενείας· έργατικόν άτύχημα καί επαγγελματική νόσος· έπίδομα ασθενείας καί ανεργίας· βάσις υπολογισμού χρηματικών παροχών· πασόν επιδόματος ασθενείας· επίδομα μητρότητος· έξόφλησις είδική, προστασία καί παραγραφή παροχών· προαιρετική συνέχισις ασφαλίσεως· προληπτική δράσις· ασφαλιστικά δικαστήρια· ένδικα μέσα—προσφυγή· έφεσις· αίτησις αναιρέσεως καί αναθεωρήσεως· πρωτοβάθμια διοικ. άσφαλιστ. Δικαστήρια· δευτεροβάθμια διοικ. άσφαλ. Δικαστήρια· κοιναί διατάξεις· διαφοραί έκ συμβάσεων μετά τού Ι.Κ.Α.· μεταβολή ασφαλιστικού φορέως· είδική προστασία προσωπικού Ι.Κ.Α.· στερήσεις καί έκπτώσεις παροχών· ποινικαί κυρώσεις· προσωπικόν συγχωνευομένων Ταμείων είς τό Ι.Κ.Α.· υπολογισμός επιδομάτων καί συντάξεων συγχωνευομένων Ταμείων· καθυστερούμεναι είσφοραί· αναπογκρότησις συλλογ. όργάνων Ι.Κ.Α.· καταργούμεναι διατάξεις· ιδιωτικαί ασφάλειαι κλπ.· μείωσις είσφορών επέκτασις Ι.Κ.Α. είς Δωδεκάνησον, ά.ν. 1816|1951 σ. 637 έπ., Είσηγ. Έκθ. σ. 689, 759, 816.— Περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων· διοικητική καί οικονομική οργάνωσις· ιδρυτής ασφαλίσεως· διοικητικόν συμβούλιον· αρμοδιότης· τοπικαί διοικ. επιτροπαί· υπηρεσίαι· γενικός διευθυντής· κυβερνητικός επίτροπος· διαδικασία θεσπίσεως κανονισμών· διαχείρισις καί έλεγχος· επενδύσεις κεφαλαίων· απαλλαγαί· διοικητικόν προσωπικόν· υγειονομικόν προσωπικόν· υπηρεσιακόν συμβούλιον, ά.ν. 1846|1951 σ. 1287.— Είδικαί διατομαί τροφίμων είς μισθωτούς, ύ.ά. 11930|1951 σ. 190.— Έγκρισις είδικού κανονισμού προσθέτου περιθάλψεως φυματικών ησφαλισμένων, ά.υ. 1955|1951 σ. 840.— Μισθολόγιον προσωπικού Ι.Κ.Α., Δ|γμα σ. 433. — Προσθήκη μεταβατικής διατάξεως είς είδικόν κανονισμόν προσθέτου περιθάλψεως φυματικών ησφαλισμένων καί συνταξιούχων τού Ι.Κ.Α., ά.υ. 9141|1951 σ. 714.— Καθορισμός αποδοχών κατηγοριών τινων ιατρών τού Ι.Κ.Α., ά.υ. 26343|1951 σ. 885.— Καθορισμός υπερωριών καί εξόδων κινήσεως κατηγοριών τινων τού προσωπικού τού Ι.Κ.Α., ά.υ. 26045|1951 σ. 884.— Μείωσις τών ύπέρ τού Ι.Κ.Α. εισφορών ώς πρός τά πρόσωπα, τά απασχολούμενα είς έτέρας, πλήν περιοχής τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, περιφερείας, π.υ.σ. 799|1951 σ. 958.—Απαλλαγή Ο.Τ.Ε. πάσης είσφοράς ύπέρ Ι.Κ.Α. είς υποκατάστασιν τού Ταμείου Ανεργίας, ά.ν. 1944|1951 σ. 1073.— Έγκρισις μισθολογίου ιατρών Ι.Κ.Α. επαρχιών, ά.υ. 36108|1951 σ. 1082.—Τροποποίησις προσωρινού κανονισμού λουτροθεραπείας Ι.Κ.Α., ά.υ. 49672|1951 σ. 1082.— Υπερωρίαι ιατρών θεραπευτών Ι.Κ.Α., ά.υ. 18181|1951 σ. 1082.— Καθορισμός θέσεων Δικαστών παρά τοίς Ασφαλιστικοίς Δικαστηρίοις, Δ|γμα σ. 1129.—Τρόπος συγκροτήσεως καί λειτουργίας Τοπικών Διοικητικών Επιτροπών Ι.Κ.Α., ά.υ. 43399|1951 σ. 1132.—Έγκρισις κανονισμού εκτελέσεως έργων ύπό Ι.Κ.Α., ά.υ. 46217|1951 σ. 1189.—Έπέκτασις ασφαλίσεως Ι.Κ.Α., είς πόλιν Καρπενησίου, ά.υ. 41088|1951 σ. 1301.—Έπέκτασις ασφαλίσεως Ι.Κ.Α. είς πόλιν Άρτης καί τοποθεσίαν Άγιος Γεώργιος Φιλιππιάδος, ά.υ. 41252|1951 σ. 1301.—Έπέκτασις ασφαλίσεως Ι.Κ.Α. κατά κινδύνου ανεργίας είς περιοχάς Υποκ|των τινών τού Ι.Κ.Α. ύ.ά. 41250|1951 σ. 1302. — Υποχρεωτική ασφάλισις είς τό Ι.Κ.Α. κατά τής ασθενείας πάντων τών συνταξιοδοτουμένων, ά.υ. 55456|1951 σ. 1305.— Σύστασις τοπικών υποκαταστημάτων είς Σπάρτην καί Άστακόν, ά.υ. 3634|1951 σ. 245.

Καθορισμός ημερομηνίας ένάρξεως καταβολής ασφαλιστικών εισφορών είς τάς περιοχάς υποκαταστημάτων ή παραρτημάτων. Λαγκαδά, ά.υ. 2197|1951 σ. 244.—Πλωμαρίου καί Κοινότητος Παμφίλων, ύ.ά. 3525|1951 σ. 246.— Μεγάρων, ύ.ά. 2402|1951 σ. 246.—Ιωαννίνων, ύ.ά. 3616|1951 σ. 295.—Έδέσσης, ύ.ά. 3599|1951 σ. 295.— Περιοχής λατομείων Κοττή τού Υπ|τος Τρι-

πόλεως, ὑ. ἀ. 2199|1951 σ. 233.—Θεσ|νίκης, ὑ.ἀ. 3609|1951 σ. 242, 138.—Ἀμαλιάδος, ὑ.ἀ. 64018|1951 σ. 389.—Ἁγίου Νικολάου Κρήτης, ὑ.ἀ. 3618 σ. 391.—Σουφλίου, ὑ.ἀ. 2198|1951 σ. 493.—Ἀθηνῶν, ὑ.ἀ. 18513|1951 σ. 487.—Κερκύρας, ὑ.ἀ. 18918|1951 σ. 487.—Ἀργοστολίου, ὑ.ἀ. 18973|1951 σ. 487.—Μυτιλήνης, ὑ.ἀ. 18519|1951 σ. 488.—Μεγαλοπόλεως, ὑ.ἀ. 18970|1951 σ. 488.—Καλαμῶν, ὑ.ἀ. 19990|1951 σ. 488.—Καρδίτσης, ὑ.ἀ. 22921|1951 σ. 535, 541.—Πρεβέζης, ὑ.ἀ. 18517|1951 σ.539.—Βροντάδων Χίου, ὑ. ἀ. 21270|1951 σ. 541.—Πειραιῶς, ὑ.ἀ. 12509|1951 σ. 542.—Χωρίου Κεφαλληνίου καὶ Τοπικοῦ Παραρτήματος Ναυπλίου, ὑ.ἀ. 28210|1951 σ. 717.—Ἀλιβερίου καὶ Κύμης, ὑ.ἀ. 35642|1951 σ. 767.

Κοινωφελεῖς ἐπιχειρήσεις. Ἀποστέρησις ἀπεργούντων ὑπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας κλπ., π.ὑ.σ. 1191|1950 σ. 92.—Ἀποδοχαὶ ἀπεργούντων ὑπαλλήλων, ἀ.ν. 1943|1951 σ. 1075.

Κομμωτήρια—Κομμωταί. Βλ. λ. *Κουρεῖα—Κουρεῖς.*

ουρεῖα - Κουρεῖς. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα.* Δῶρον ἑορτῶν κουρέων, κομμωτῶν, ὑ.ἀ. 68500|1950 σ. 46, ὑ.ἀ. 25100|1951 σ. 436.—Ἐλευσῖνος· ὁλοκληρωτικὴ Κυριακὴ ἀργία, Δ|γμα σ. 242.—Ξυλόκαστρου· καταργήσεις ὁλοκληρωτικῆ Κυριακῆς ἀργίας, Δ|γμα σ. 356.—Καθιέρωσις ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας κουρείων πόλεως Ἰωαννίνων, Δ|γμα σ. 388.—Ἄνοιγμα κουρείων καὶ κομμωτηρίων πόλεως Μεσολογγίου κατὰ Κυριακὰς ἀπὸ 9 π.μ. ἕως 1 μ.μ., Δ|γμα σ. 388.—Καθιέρωσις ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς κουρεῖα - κομμωτήρια πόλεως Ἄρτης, Δ|γμα σ. 532.—Καθιέρωσις ὁλοκληρωτικῆς ἀργίας κουρείων καὶ κομμωτηρίων πόλεως Μυτιλήνης κατὰ τὴν 29ην Αὐγούστου ἑορτὴν τῆς Ἀποτομῆς τῆς Τιμίας Κεφαλῆς Ἁγίου Ἰωάννου Προδρόμου, Δ|γμα σ. 873.—Καθιέρωσις ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς καταστήματα Παλαιοῦ Φαλήρου, πλὴν τῶν κουρείων - κομμωτηρίων, κατὰ τὴν θερινὴν περίοδον, Δ|γμα σ. 874.—Κήρυξις ἐκτελεστῆς τῆς 7|1950 ἀποφάσεως Πρωτοβ. Ἐπιτρ. Διαιτησίας Θεσσαλονίκης, ἀφορώσης καθορισμὸν ἀποδοχῶν καὶ λοιποὺς ὅρους ἐργασίας τεχνιτῶν κουρέων καὶ κομμωτῶν Θεσ|νίκης, ἀ.ὑ 62191|1951 σ. 244.—Κήρυξις ἐκτελεστῶν τῶν 8|1949 καὶ 5|7.8.1951 ἀποφάσεων Πρωτ. Ἐπιτρ. Διαιτησίας Πειραιῶς, δι' ὧν καθορίζονται αἱ ἀποδοχαὶ καὶ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας κουρέων καὶ κομμωτῶν Πειραιῶς, ἀ.ὑ. 50256|1951 σ.1078.—Ἀποδοχαὶ καὶ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας κουρέων καὶ κομμωτῶν Ἀθηνῶν· κήρυξις ἐκτελεστῶν ἀποφ. Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ὑ.ἀ. 54496|1951 σ. 1138.

Κρατήσεις. Διὰ παροχὰς εἰς εἴδος· συνυπολογισμὸς διὰ δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 68500|1950 σ. 45, ὑ.ἀ. 25100|1951 σ. 435, ὑ.ἀ. 67800|1951 σ. 1309.—Ἐπὶ δώρου ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 68500|1950 σ. 40, ὑ.ἀ. 25100|1951 σ. 436, ὑ.ἀ. 47704|1951 σ. 887, ὑ.ἀ. 67800|1951 σ. 1309.—Ὑπὲρ ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν ἐπὶ δώρου ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 113320|1951 σ. 1028.—Αὔξησις εἰς ποσοστὸν 10|ο τῆς ὑπὲρ Κ.Α.Φ. λιμένος Πατρῶν κρατήσεως ἐπὶ τῶν εἰσπραττομένων ναυλίμων ἐργατικῶν δικαιωμάτων, ὑ.ἀ. 39921|1951 σ. 1140.—Μετόχων Ταμ. Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σ.Π.Α.Π., ὑ.ἀ. 51644|1951 σ. 1297.

Κρεοπωλεῖα. Θεσ|νίκης· καθιέρωσις ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας, Δ|γμα σ. 243.—Αὐξήσεις τῶν ὑπὸ Ταμείου Ἐπικ. Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Κρεοπωλῶν χορηγουμένων συντάξεων, ἀ.ὑ. 33023|1951 σ. 1136.—Κύρωσις δ|τος περὶ ἱδρύσεως Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Κρεοπωλείων, ν. 1731|1951 σ. 476.—Κήρυξις ἐκτελεστῆς τῆς 1|1951 ἀποφάσεως Πρωτοβ Ἐπιτρ. Διαιτησίας συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας Πατρῶν, δι' ἧς καθορίζεται τὸ ποσοστὸν καταστηματαρχῶν κρεοπωλῶν ὑπὲρ Ταμείου Συλλόγου Ἐνδυρυσφαγέων Πατρῶν, ἀ.ὑ. 48306|1951 σ. 1077.

Κρήτη. Κύρωσις, τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις ἀ.ν. 1801|1951 περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀ.ν. 862|1937 περὶ ἀναδιοργανώσεως Ταμείων Ἐφέδρων Πολεμιστῶν Κρήτης, ν. 1868|1951 σ. 824.—Τροποπ. διατάξεων Κρητ. Πολ. Οἰκονομίας περὶ ἁρμοδιότητος λόγῳ ποσοῦ καὶ ἀνεκκλήτου, ν. 1870 σ. 822, ν. 1481 σ. 822.

Κτηματικὴ Τράπεζα. Βλ. λ. *Τράπεζαι.*

Κυριακή. Ἐπιδόματα Κυριακῆς ἐργασίας· συνυπολογισμὸς διὰ δῶρον ἑορτῶν, ὑ. ἀ. 68500|1950 σ. 45, ὑ. ἀ. 25100|1951 σ. 435, ὑ.ἀ. 47704|1951 σ. 887.—Τροποποίησις β. δ|τος 30.8|11.9.1937 περὶ ἐπεκτάσεως καὶ ἐφαρμογῆς τῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς διαφόρους πόλεις καὶ κωμοπόλεις, Δ|γμα σ. 241.—Συμπλήρωσις β. δ|τος 30.8|11.9.1937 περὶ ἐπεκτάσεως καὶ ἐφαρμογῆς τῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς διαφόρους πόλεις καὶ κωμοπόλεις, Δ|γμα σ. 243.—Ἄνοιγμα κουρείων καὶ κομμωτηρίων πόλεως Μεσολογγίου κατὰ Κυριακὰς ἀπὸ 9 π.μ. ἕως 1 μ.μ., Δ|γμα σ. 388.—Ἑρμηνεία τῆς ὑπ' ἀριθ. 8990|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως· βάσις ὑπολογισμοῦ ἀμοιβῆς κατὰ Κυριακάς, ἀ.ὑ. 25825|1951 σ. 538.—Νυκτερινὴ ἢ Κυριακὴ ἐργασία τοῦ προσωπικοῦ τῶν κέντρων διασκεδάσεως κλπ., ἀ.ὑ. 58339|1951 σ. 1254.—Καθιέρωσις ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς καφενεῖα πόλεως Ἄργους, Δ|γμα σ. 242.—Ἐκ περιτροπῆς Κυριακὴ ἐργασία εἰς τὰ καφεζαχαροπλαστεῖα τῆς πόλεως Σπάρτης, Δ|γμα σ. 294.—Κατάργησις τοῦ Π. Διατάγματος τῆς 19.11.1928 περὶ κλεισίματος ἐκ περιτροπῆς τῶν μαγειρείων καὶ οἰνομαγειρείων Ἀθηνῶν κατὰ τὴν χειμερινὴν περίοδον καὶ καθιερώσεως ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας κατὰ τοὺς μῆνας Ἰούνιον, Ἰούλιον, Αὔγουστον καὶ Σεπτέμβριον, Δ|γμα σ. 591.—Κατάργησις β. διατάγματος τῆς 21.11|14.12.1949 περὶ καθιερώσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ ζαχαροπλαστεῖα τῆς πόλεως Ἡρακλείου—Κρήτης, Δ|γμα σ. 953.—Καθιέρωσις Κυριακῆς ἀργίας εἰς ἐφημεριδοπώλας, Δ|γμα σ. 242.

Καθιέρωσις ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας: Εἰς ἐμπορικὰ καταστήματα, παντοπωλεῖα καὶ κουρεῖα πόλεως Ἐλευσῖνος, Δ|γμα σ. 242.—Εἰς τὰ κρεοπωλεῖα Θεσσαλονίκης, Δ|γμα σ. 243.—Κου-

ρείων πόλεως Ἰωαννίνων, Δ]γμα σ. 388.— Εἰς τὰ κουρεῖα - κομμωτήρια πόλεως Ἄρτης, Δ]γμα σ. 592.— Εἰς ἅπαντα τὰ καταστήματα πόλεως Κομοτινῆς. Δ]γμα σ. 712.— Τῶν κουρείων καὶ κομμωτηρίων πόλεως Μυτιλήνης κατὰ τὴν 21ην Αὐγούστου ἑορτὴν τῆς Ἀποτομῆς τῆς Τιμίας Κεφαλῆς τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου Προδρόμου, Δ]γμα σ. 873.— Εἰς τὰ παντοπωλεῖα, ἐδωδιμοπωλεῖα οἰνοπαντοπωλεῖα, οἰνοπνευματοπωλεῖα, καὶ κηροπλαστεῖα τῆς πόλεως Τριπόλεως, Δ]γμα σ. 873.— Εἰς τὰ καταστήματα Παλαιοῦ Φαλήρου, πλὴν τῶν κουρείων—κομμωτηρίων, κατὰ τὴν θερινὴν περίοδον, Δ]γμα σ. 874.— Εἰς τὰ φωτογραφεῖα Τριπόλεως κατὰ τὴν 21ην Νοεμβρίου, ἑορτὴν τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου. Δ]γμα σ. 953.— Εἰς τὰ καταστήματα τῆς πόλεως Μεσσήνης, Δ]γμα σ. 953.— Τροποποιήσις τοῦ Β.Δ. τῆς 12]8.3.1947 περὶ κλεισίματος ἐκ περιτροπῆς τῶν μαγειρείων, οἰνομαγειρείων καὶ ἐστιατορίων Α' καὶ Β' κατηγορίας τῆς πόλεως Ναυπλίου, Δ]γμα σ. 953.— Κατάργησις Β. Δ]τος τῆς 10.1]15.1. 1949 «περὶ καθιερώσεως ὁλοκληρωτικῆς ἀργίας κλπ.» ὡς πρὸς κουρεῖα κωμοπόλεως Ξυλοκάστρου, Δ]γμα σ. 336.

Κωδικοποίησις. Ἰσχυούσης ἐργατικῆς Νομοθεσίας, ἀ.ν. 1884]1951 σ. 582.—Ἡ ἀνάγκη Κώδικος Ἐργασίας. Εἰσηγ. Ἐκθ. σ. 490.

Λ

Λαϊκὴ Τράπεζα. Βλ. λ. *Ταμεῖα* (Τραπεζῶν).

Λατόμοι. Κήρυξις ἐκτελεστῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 1] 1951 ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Βόλου, δι' ἧς καθορίζονται αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ἐργατῶν λατόμων Νομοῦ Μαγνησίας, ἀ.ὑ. 48677]1951 σ. 1134.

Λαχανοκηπουροί. Προσθήκη παραγράφων εἰς καταστατικὸν Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Λαχανοκηπουρῶν, ἀ.ὑ. 15374]1951 σ. 715.

Λεβητοποιεῖα. Ἄδειαι· ἐπέκτασις διατάξεων ἄρθρ. 2 § ὁ ἀ.ν. 539]1945 εἰς τοὺς εἰς λεβητοποιεῖα ἐργαζομένους μισθωτούς, Δ]γμα σ. 953.

Λευκάς. Καθορισμὸς ἀριθμοῦ καὶ χωρητικότητος φορτηγίδων Λευκάδος, ἀ.ὑ. 79604]1951 σ. 439.

Λευκοσιδηρουργοί. Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας λευκοσιδηρουργῶν, σ.σ., σ. 489.

Λεωφορεῖα. Βλ. λ. *Αὐτοκίνητα.*

Λιγνιτωρυχεῖα. Ἐπέκτασις διατάξεων περὶ ἀσφαλίσεως ἀνεργίας ν. 118]1945 καὶ ν. δ]τος 1255]1949 ἐπὶ λιγνιτωρυχείων εἰς περιφερείας Λευκώνος, Ἐλαιῶνος, Ἐλευσῖνος, Μονῆς Ἁγίου Προδρόμου καὶ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Νομοῦ Σερρῶν, ἀ. ὑ. 20150]1951 σ. 535.

Λιμενεργάται. Βλ. λ. *Ὀργανισμὸς Λιμένος Πειραιῶς, Ταμεῖα, Φορτοεκφορτωταί.*

Λιμένες. Ἔγκρισις κανονισμοῦ λιμένος Ἐλευσῖνος, ἀ. ὑ. 32184]1951 σ. 1079.— Αὔξησις τῶν ὑπὸ Ταμείου Συντάξεων Ὑπαλλήλων Λιμενικῶν Ταμείων καταβαλλομένων συντάξεων κατὰ 30 ο]ο ἀπὸ 1.1.1951, ἀ.ὑ. 63897] 1951 σ. 246. Βλ. καὶ λ. *Φορτοεκφορτωταί, Ταμεῖα* (λιμενεργατῶν).

Λιπασμάτων ἑταιρία. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα.* Δῶρον ἑορτῶν προσωπικοῦ, ὑ. ἀ. 68500]1950 σ. 44.—Ἐπέκτασις τῶν διατάξεων τῆς ὑπ' ἀριθ. 66319]1950 ἀποφάσεως ἐπὶ τῶν χημικῶν βιομηχανιῶν, ὑ. ἀ. 29680]1951 σ. 597.— Κήρυξις ἐκτελεστῶν τῶν 10]1949 καὶ 4]1951 ἀποφάσεων Πρωτοβ. Ἐπιτρ. Διαιτησίας Πειραιῶς, δι' ὧν καθορίσθησαν αἱ ἀποδοχαὶ καὶ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας φορτοεκφορτωτῶν Σωματείου «Ἁγίας Γεωργίου» Ἑταιρίας Λιπασμάτων, ἀ.ὑ. 51923]1951 σ. 1078.

Λογαριασμοί. Περὶ τῶν ὑπὲρ ὡρίτων προσθέτων φόρων, ἀ. ν. 1532]1950 σ. 42.— Φόρος ἐπὶ ναύλων ὑπὲρ Εἰδικοῦ Λ]σμοῦ φυματικῶν ἐργατῶν θαλάσσης· κατάργησις, ἀ. ν. 1619] 1951 σ. 188.— Προσθήκη μεταβατικῆς διατάξεως εἰς Καταστατικὸν Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ Ἀνεργίας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν, ἀ. ὑ. 40447]1951 σ. 1194.

Λουτροθεραπεία. Παροχὴ Ταμ. Ἀσφαλ. Ἀρτεργατῶν, ὑ.ἀ. 67957]1951 σ. 337.— Τροποποίησις προσωρινοῦ κανονισμοῦ λουτροθεραπείας Ι.Κ.Α., ἀ.ὑ. 49672]1951 σ. 1092.

Μ

Μαγειρεῖα. Βλ. λ. *Ἐστιατόρια.*

Μαθητευόμενοι. Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις τῆς 38700]1950 ἀποφάσεως· ἡμερομίσθιον καὶ ὧραι ἐργασίας μαθητευομένων, ἀ.ὑ. 2250] 1951 σ. 142.— Μὴ ἐφαρμογὴ τῆς 38700]1950 ἀποφάσεως ἐπὶ μαθητευομένων προσωπικοῦ στρατιωτικῶν συνεργείων, ἀ.ὑ. 31403]1951 σ. 718.— Κύρωσις, τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις τοῦ ἀ.ν. 1512]1950 περὶ συστάσεως παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας Τεχνικοῦ Τμήματος Ἐκπαιδεύσεως Μαθητευομένων καὶ Συμβουλίου Τεχνικῆς Ἐκπαιδεύσεως Μαθητευομένων, ἀ.ν. 1654]1951 σ. 240.— Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις διατάξεων περὶ τύπου καὶ τρόπου ἐκδόσεως βιβλιαρίων μαθητευομένων ναυτικῶν, Δ]γμα σ. 387.—Ἀσφάλισις Ι.Κ.Α., ἀ.ν. 1846]1951 σ. 637. Εἰσηγ. Ἐκθ. σ. 689, 759, 816.

Μακαρονοποιοί. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα* (Μυλεργατῶν κλπ.). Παροχὴ χρηματικῆς ἐνισχύσεως ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς Πάσχα εἰς μακαρονοτεχνίτας, ἀ.ὑ. 26032]1951 σ. 487.— Καθορισμὸς δώρου Χριστουγέννων 1951 τῶν ἐργατῶν μακαρονοποιΐας, ἀ.ὑ. 51634]1951 σ. 1023, ἀ ὑ. 67800] 1951 σ. 1309.

Μάρτυρες. Αὔξησις ποσοῦ ἄρθρων 300, 301, 303 Πολ. Δικ.· χρόνος κρίσεως ἐπιτρεπτοῦ μαρτύρων. ν. 1870 σ. 822. ν. 1481 σ. 822.

Ματσακονισταί. Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 68500]1950 σ. 46. ὑ.ἀ. 25100]1951 σ. 436, ὑ.ἀ. 67800]1951 σ. 1309.

Μείωσις. Εἰσφορῶν Ι.Κ.Α., ἀ.ν. 1846]1951 σ. 662. Εἰσηγ. Ἐκθ. σ. 689, 759, 816. — Εἰσφορῶν ὑπὲρ Ι. Κ. Α. ὡς πρὸς τὰ πρόσωπα, τὰ ἀπασχολούμενα εἰς ἑτέρας, πλὴν τῆς ἀεριοχῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, περιφερείας, π.ὑ.σ. 799]1951 σ. 958.

Μεσῖται. Χρηματιστηρίου Ἀξιῶν· αὔξησις συντάξεων, ἀ.ὑ. 46287]1951 σ. 1191.

Μεταλλεῖα — Μεταλλευτοί. Βλ. λ. *Ταμεῖα.* Συμπλήρωσις τῆς 56979]1951 κοινῆς ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἀ.ὑ. 65008]1951 σ. 1249.

Μετάξης βιομηχανία. Ἐπέκτασις τῆς ὑπ' ἀριθ.

29630]1951 ἀποφάσεως καὶ ἐπὶ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ τῆς βιομηχανίας τεχνητῆς μετάξης, ἀ.ὑ. 18905]1951 σ. 958.

Μεταφοραί. Καθορισμὸς ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ Ἐπιχειρικοῦ Ὀργανισμοῦ Μεταφορῶν δι' αὐτοκινήτων (Ε. Ο.Μ.Α.), ἀ.ὑ. 75005]1951 σ. 1029.

Μηχαναί. Βλ. λ. *Ἀλωνιστικαὶ μηχαναί.*

Μηχανικοί—μηχανοδηγοί.—Ἀποδοχαὶ καὶ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας πρακτικῶν μηχανικῶν καὶ μηχανοδηγῶν ἀπάσης τῆς Χώρας· κήρυξις ἐκτελεστῶν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ὑ.ἀ. 51491]1951 σ. 1138.— Καθορισμὸς μηνιαίου μισθοῦ διπλωματούχων Ἀνωτάτων Σχολῶν Μηχανικῶν εἰδικοτήτων μηχανολόγου, ἠλεκτρολόγου κλπ., ἀ.ὑ. 48739]1951 σ. 874.— Καθορισμὸς εἰσφορᾶς ὑπὲρ Ὁμοσπονδίας Μηχανικῶν καὶ Θερμαστῶν Ἑλλάδος, ἀ.ὑ. 51189]1951 δ. 1126.— Καθορισμὸς ἀποδοχῶν μηχανικῶν, ἀρχιτεχνιτῶν καὶ βοηθῶν αὐτῶν αὐτοκιλλιεργουμένων ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἁλυκῶν, ἀ.ὑ. 4287]1951 σ. 485 — Καθορισμὸς ἀμοιβῆς ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ ἁλωνιστικῶν μηχανῶν, ἀ.ὑ. 148605]1951 σ. 1217.

Μηχανολόγοι. Καθορισμὸς μηνιαίου μισθοῦ τῶν διπλωματούχων Ἀνωτέρων Σχολῶν Μηχανικῶν τῶν εἰδικοτήτων μηχανολόγου, ἠλεκτρολόγου κλπ., ἀ.ὑ. 48739]1951 σ. 874.

Μικροδιαφοραί. Αὔξησις ποσοῦ ἁρμοδιότητος, ν. 1870 σ. 822, ν. 1484 σ. 822.

Μισθός. Βλ. λ. *Ἀποδοχαί, Συλλογικαὶ συμβάσεις, Συλλογικαὶ διαφοραὶ* καὶ τὰς κατ' ἰδίαν κατηγορίας τῶν μισθωτῶν εἰς τὰς οἰκείας λέξεις.

Μολυβδουργοί. Κήρυξις ἐκτελεστῶν τῶν 6]1949 καὶ 3]1951 ἀποφάσεων Πρωτοβ. Ἐπιτρ. Διαιτησίας Πειραιῶς, δι' ὧν καθωρίσθησαν ἀποδοχαὶ καὶ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας μολυβδουργῶν Πειραιῶς, ἀ.ὑ. 49727]1951 σ. 1078.

Μονοπόλια. Βλ. λ. *Ὑπέγγυοι πρόσοδοι.*

Μουσικαὶ συναυλίαι. Ἑβδομαδιαία ἀνάπαυσις προσωπικοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων Δημοσίων Θεαμάτων, Μουσικῶν Συναυλιῶν κ.λ.π., Δ]γμα σ. 592.

Μουσικοί. Βλ. καὶ λ. *Θεάματα, Ταμεῖα.* Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 68500]1950 σ. 92, ὑ.ἀ. 25100]1951 σ. 436, ὑ.ἀ. 67800]1951 σ. 1309.— Παράτασις συλλ. συμβάσεως ἐργασίας μουσικῶν, ὑ.ἀ. 53424]1951 σ. 1141.

Μουσικοὶ σύλλογοι. Βλ. λ. *Ταμεῖα.*

Μυλεργάται. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα.* Αὔξησις ἀποδοχῶν, ἀ.ὑ. 76621]1951 σ. 589.— Προσαύξησις μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων μυλεργατοϋπαλλήλων, ἀ.ὑ. 100635]1951 σ. 774.

Μῦλοι. Κατάργησις τῆς 40919 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ ἀποδοχῶν προσωπικοῦ κυλινδρομύλων Κερκύρας, ἀ.ὑ. 49005]1951 σ. 1029.

Ν

Νάουσα. Καταβολὴ πενταπλασίου ἐπιδομάτων ἀνεργίας εἰς ἀνέργους Ναούσης εἰς δύο ἴσας μηνιαίας δόσεις, ἀ.ὑ. 23597]1951 σ. 486.

Ναυπηγικαὶ ἐπιχειρήσεις. Ἀπαλλαγὴ φόρου ἄρθρ. 5 ἀ.ν. 843]1948, ἀ.ν. 1619]1951 σ. 187.

Ναυτικοί. Περὶ ναυτικῆς ἐργασίας· σύναψις συμβάσεως· ὑποχρεώσεις πλοιάρχου· ναυτικοῦ· μισθός· διάρκεια συμβάσεως· πρόωρος λύσις· ἀπουσιάσεις· σιωπηρὰ παράτασις· λύσις συμβάσεως· νόσος καὶ ἀτύχημα· πολιτογράφησις ἀλλοδαποί, ν. 1762]1951 σ. 477.— Αὔξησις βασικῆς συντάξεως φυματικῶν Οἴκου Ναύτου κατὰ 80 ο]ο ἀπὸ 1.11.1950, ἀ.ὑ. 75462]1950 σ. 93.— Φόροι ἐπὶ ναύλων ὑπὲρ Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ φυματικῶν ἐργατῶν θαλάσσης· κατάργησις, ἀ.ν. 1619]1951 σ. 188.— Τροποποιήσεις καὶ συμπλήρωσις διατάξεων περὶ τύπου καὶ τρόπου ἐκδόσεως βιβλιαρίων μαθητευομένων ναυτικῶν φυλλάδων ναυτικῶν καὶ ἐργατῶν θαλάσσης καὶ τῶν ἀντιγράφων αὐτῶν, Δ]γμα σ. 587.—Τροποποιήσεις Καταστατικοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Λιμενεργατῶν Πειραιῶς, ἀ.ὑ. 62767]1951 σ. 439.—Ἐπέκτασις τῆς κατὰ ἀ.ν 2116]1939 περὶ ἀσφαλίσεως τῶν πληρωμάτων Ἑλληνικῶν ἐμπορικῶν ἀτμοπλοίων κατὰ κινδύνων πολέμου, ἀσφαλίσεως πληρωμάτων τῶν Ἑλληνικῶν ἐμπορικῶν ἀτμοπλοίων καὶ ἐπὶ ἄλλων κινδύνων τοῦ κατὰ θάλασσαν πολέμου, Δ]γμα σ. 591, 592.— Σύνθεσις πληρώματος τῶν ἑλληνικῶν φορτηγῶν πλοίων ἀπὸ 4501 τόννων Δ.Μ. καὶ ἄνω, Δ]γμα σ. 711.— Προστασία κατὰ τῆς ἀσθενείας τῶν ναυτικῶν καὶ τῶν οἰκογενειῶν των, Δ]γμα σ. 1297.— Καθορισμὸς ἐπιδόματος ἀεροθεραπείας φυματικῶν Ε.Θ. διὰ τὸ ἔτος 1951, ἀ.ὑ. 40093]1951 σ. 1030, ὑ.ἀ. 50516]1951 σ. 1133.— Φυματικοί· ἐπίδομα ἀεροθεραπείας 1951, ὑ.ἀ. 60735]1951 σ. 1250.—Οὐ δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 67800]1951 σ. 1309.

Ναυτικοὶ πράκτορες. Βλ. λ. *Ταμεῖα.*

Ναυτικὸν Ἀπομαχικὸν Ταμεῖον. Φόροι ἐπὶ ναύλων· κατάργησις, ἀ.ν. 1619]1951 σ. 188.— Ἀνεφαρμοστον διατάξεων περὶ ὑπογρεωτικῆς προσλήψεως ἐπὶ Ο.Τ.Ε., ἀ.ν. 1944]1951 σ. 1073.

Νηπιοτροφεῖα. Ὑπαγωγὴ εἰς ἀσφάλισιν Ταμείου Προνοίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων, διευθυντηρίων καὶ νοσοκόμων τῶν Ἐθνικῶν Ἀγροτικῶν Νηπιοτροφείων, ἀ.ὑ. 17148]1951 σ. 716

Νομικὰ Πρόσωπα. Περὶ τῶν ὑπὲρ τρίτων προσθέτων φόρων, ἀ.ν. 1532]1950 σ. 42.—Ἀποστέρησις ἀποδοχῶν ἀπεργούντων ὑπαλλήλων, π.ὑ.σ. 1191]1950 σ. 92.— Καταθέσεις Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου καὶ Ἀσφαλιστικῶν Ταμείων, ν. 1611]1950 σ. 139.— Κύρωσις, τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1532]1950 ἀ.ν. περὶ τῶν ὑπὲρ τρίτων προσθέτων φόρων, ἀ.ν. 1619]1951 σ. 187.— Εἰδικαὶ διανομαὶ τροφίμων εἰς μισθωτούς, ὑ.ἀ. 11030]1951 σ. 191.— Εἰδικὰ παρὰ Κοινότησι· ἀποδοχαὶ προσωπικοῦ, Δ]γμα σ. 240.— Ὀργάνωσις Διοικήσεως Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ, Δ]γμα σ. 243.—Ὑποχρεώσεις ἐναντι ἀπολυομένων ἐκ τοῦ Στρατοῦ, ἀ.ν. 1836]1951 σ. 581.— Προσωπικὸν· ἀσφάλισις Ι.Κ.Α., ἀ.ν. 1846]1951 σ 637, Εἰσηγ. Ἐκθ. σ. 689, 759, 816.— Καταβολὴ εἰς τὸ πάσης φύσεως προσωπικὸν τῶν Ν.Π. Δ.Δ. ἀντιτίμου ὑφάσματος, ἀ.ὑ. 41944]1951 σ. 1134.

Νομικοὶ σύμβουλοι. Βλ. λ. *Δικηγόροι.*

Νομιμοφροσύνη. Τροποποίησις διατάξεων ν.

516|1948 κυρωθέντος διά τοῦ Ψηφ. ΜΘ' 1948, ά.ν. 1540|1950 σ. 43.

Νόμοι. Κατοχῆς· παράτασις μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1951 προθεσμίας ἄρθρου 1 ΣΤ'|1946 Ψηφίσματος, π.ύ.σ. 1170|1950 σ. 22.— Κύρωσις κανονιστικῶν διαταγμάτων ἀσφαλιστικῆς ἁρμοδιότητος Ὑπουργείου Ἐργασίας, ν. 1931|1951 σ. 476.

Νοσηλευτικὰ Ἱδρύματα. Τακτοποίησις τῶν βάσει ά.ν. 329|1945 ὑπηρετούντων ἡμερομισθίων ὑπαλλήλων Νοσηλευτικῶν Ἱδρυμάτων ά.ν. 965|1937, Δ|γμα σ. 335.— Καθορισμὸς ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Νοσηλευτικῶν Ἱδρυμάτων καὶ καθαριστριῶν ἐν γένει, ά.ὑ. 35880|1951 σ. 717.— Καθορισμὸς ἀποδοχῶν νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ ἰδιωτικῶν κλινικῶν Θεσσαλονίκης, ά.ὑ. 26612|1951 σ. 598.

Νυκτερινὰι σχολαί. Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 3370|1950 ἀποφάσεως· ὧραι ἐργασίας μαθητευομένων φοιτούντων εἰς νυκτερινὰς σχολάς, ά.ὑ. 2250|1951 σ. 142.

Νυκτερινὴ ἐργασία. Ἐπίδομα διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν· συνυπολογισμὸς διὰ δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ά. 68500|1950 σ. 45, ὑ.ά. 25100|1951 σ. 435, ὑ. ά. 47704|1951 σ. 887.— Νυκτερινὴ ἐργασία καὶ προσωπικὸν τῶν κέντρων διασκεδάσεως κλπ., ά. ὑ. 58899|1951 σ. 1199.

Νυκτοφύλακες. Μέτρα ἀσφαλείας καταστημάτων, οἰκιῶν καὶ πολυκατοικιῶν· ἄδειαι θυρωρῶν καὶ νυκτοφυλάκων· ὑποχρεώσεις θυρωρῶν καὶ νυκτοφυλάκων, ἀσυν. διάτ. 21|1951 σ. 1025.

Ξ

Ξενοδοχεῖα. Ὑποχρεώσεις διευθυντῶν, ὑπαλλήλων καὶ πελατῶν ξενοδοχείων ὕπνου, ἀσυν. διάτ. 28|1951 σ. 1026.

Συλουργικαὶ ἐργασίαι. Βλ. λ. *Ταμεῖα*. Συλουργοὶ Ι.Κ.Α.· μισθοδοσία, Δ|γμα σ. 433.

Ο

Ὁδηγοί. Βλ. καὶ λ. *Αὐτοκίνητα*, *Δῶρον*. Αὐτοκινήτων Ι.Κ.Α.· μισθολόγιον, Δ|γμα σ. 433.

Ὁδοιπορικά. Οὐ συνυπολογισμὸς διὰ δῶρον, ὑ.ά. 68500|1950 σ. 45, ὑ.ά. 25100|1951 σ. 434, ὑ.ά. 47704|1951 σ. 887, ὑ.ά. 67800|1951 σ. 1309. — Κατηγοριῶν τινων προσωπικοῦ Ι.Κ.Α., ὑ. ά. 26045|1951 σ. 884.— Συμπλήρωσις τῆς 3323|1951 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ά. ὑ. 49004|1951 σ. 1027.— Τροποποίησις ἀποφάσεως ἀφορώσης καθορισμὸν ἐξόδων κινήσεως κατ' ἀποκοπὴν ὑπαλλήλων Δήμου Ἀθηναίων ἀσχολουμένων εἰς βεβαίωσιν καὶ εἰσπραξὶν δημοτικῶν φόρων καὶ δικαιωμάτων, ὑ. ά. 42618|1951 σ. 1135.

Οἰκισμός. Οὐ συνυπολογισμὸς διὰ δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ά. 68500|1950 σ. 45, ὑ.ά. 25100|1951 σ. 435, ὑ.ά. 67800|1951 σ. 1309.

Οἰκογένεια. Βλ. καὶ λ. *Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις*. Προστασία κατὰ τῆς ἀσθενείας καὶ οἰκογενειῶν ναυτικῶν, Δ|γμα σ. 1297.

Οἰκογενειακὰ ἐπιδόματα. Βλ. λ. *Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις*, *Ταμεῖα*. Ἐναποίησις οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων προσωπικοῦ λιθοφορείων ἄτλαντος τῆς χώρας, ά.ὑ. 39388|1951 σ. 828.

Οἶκος Ναύτου. Αὔξησις βασικῆς συντάξεως φυματικῶν Ο. Ν., ά.ὑ. 75162|1950 σ. 93.

Οἰνομαγειρεῖα. Βλ. λ. *Ἑστιατόρια*.

Οἰνοπαντοπωλεῖα. Βλ. λ. *Παντοπωλεῖα*.

Οἰνοπνευματοποιΐα. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα*. Ἀναπροσαρμογὴ τῆς ὑπὲρ οἰνοπνευματεργατῶν 10-δράχμου ἐπιβαρύνσεως κατὰ χιλ|μον παραγομένου οἴν|τος, ά. ὑ. 1682|1951 σ. 191.— Διανομὴ τῆς ὑπὲρ οἰνοπνευματεργατῶν εἰσφορᾶς, ά.ὑ. 7020|1951 σ. 889.

Οἰνοπνευματοπωλεῖα. Τριπόλεως· Κυριακὴ ἀργία, Δ|γμα σ. 873.

Οἰνοποιΐα. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Οἰνοπωλεῖα. Κομοτινῆς· ἐξαίρεσις ἀπὸ Κυριακῆς ἀργίας, Δ|γμα σ. 712.— Καθιέρωσις ὁλοκληρωτικῆς ἀργίας εἰς οἰνοπαντοπωλεῖα, οἰνοπνευματοπωλεῖα καὶ κηροπλαστεῖα Τριπόλεως, Δ|γμα σ. 873.

Ὁμοσπονδίαι. Πανελλαδικὴ Καπνεργατικὴ· εἰσφορὰ ὑπὲρ, σ. σ., σ. 965.— Καθορισμὸς εἰσφορᾶς ὑπὲρ Ὁμοσπονδίας Μηχανικῶν καὶ Θερμαστῶν Ἑλλάδος, ά. ὑ. 51189|1951 σ. 1196. Βλ. καὶ *Συνομοσπονδία Ἐργατῶν*.

Ὀργανισμοί. Αὔξησις ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνιτῶν Ὀργανισμῶν Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως, ὑ.ά. 5555|1951 σ. 342.— Ἐφαρμογὴ τῶν 38790|2890|16.6.1950 καὶ 2750|15.1.1951 ἀποφάσεων Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας καὶ ἐπὶ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ Ὀργανισμῶν καὶ Ἱδρυμάτων Ὑπουργείου Γεωργίας, ά. ὑ. 16720|1951 σ. 541.— Ἐπικουρικὸς Ὀργανισμὸς Μεταφορῶν δι' Αὐτοκινήτων (Ε.Ο.Μ.Α.)· ἐξουσιοδότησις διοικητικοῦ συμβουλίου πρὸς πρόσληψιν προσωπικοῦ κλπ., π.ύ.σ. 741|1951 σ. 828.— Καθορισμὸς ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ Ἐπικουρικοῦ Ὀργανισμοῦ Μεταφορῶν δι' Αὐτοκινήτων (Ε.Ο.Μ.Α.), ά.ὑ. 75005|1951 σ. 1029.— Αὔξησις τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως παρεχομένων συντάξεων κατὰ 100 ο|ο ἀπὸ 1.6.1951, ά. ὑ. 45301|1951 σ. 1195.— Τροποποίησις ἄρθρου 4 κανονισμοῦ παροχῶν Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ὀργανισμῶν Κοινων. Ἀσφαλίσεως, ά.ὑ.56070|1951 σ. 1253. Βλ. καὶ λ. *Αὐτόνομος Σταφιδικὸς Ὀργανισμός*, *Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις*, *Νομικὰ Πρόσωπα*, *Ο.ΔΙ.Σ.Υ.*, *Ὁμοσπονδίαι*, *Ὀργανισμὸς Λιμένος Πειραιῶς (ΟΛΠ)*, *Ὀργανώσεις*, *Ταμεῖα*, *Τηλεπικοινωνίαι κλπ.*

Ὀργανισμὸς Διαχειρίσεως Συμμαχικοῦ Ὑλικοῦ (Ο.Δ.Ι.Σ.Υ). Ρύθμισις ζητημάτων, ά.ν. 1786|1951 σ. 482.

Ὀργανισμὸς Λιμένος Πειραιῶς (Ο.Λ.Π.) Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα*. Κύρωσις, τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις ά.ν. 1559|1950 περὶ Ο.Λ.Π., ά.ν. 1630|1951 σ. 190.— Ἀναπροσαρμογὴ μαγίας μηνιαίας εἰσφορᾶς Ο. Λ. Π. ὑπὲρ Τ.Η.Ε.Α.Π., 110589|1951 σ. 343.— Ἐνίσχυσις Ταμείων Προνοίας καὶ Ἀσφαλίσεως Λιμενεργατῶν Πειραιῶς· εἰσφορὰ Ο.Λ.Π. κλπ., ν. 1697|1951 σ. 387.— Παροχὴ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ἐναντι δώρου Χριστουγέννων ἐξ εἰς ἐργάτας Ο.Λ.Π., ά.ὑ. 113330|1951 σ. 1028.— Ἔγκρισις πράξεως διοικητικοῦ συμβουλίου Ο.Λ.Π. περὶ τροποποιήσεως ἄρθρ. 3 ὀργανισμοῦ Ὑπηρεσιῶν Ο.Λ.Π.· ἐκτακτον ἐπὶ συμβάσει ἰδιωτ. δικαίου προσωπικὸν ἐξ ἐλευθέρων ἐργατῶν· ἀποζημίωσις ἀπολυομένων ἡμερομισθίων φυ-

λήκων, ά.δ. 41976]1951 σ. 1136.—Έγκρισις τῶν ὑπ' ἀριθ. 165, 167, 174 καὶ 175 πράξεων τοῦ Ο.Α.Π. περὶ τροποποιήσεως τοῦ κανονισμοῦ τιμολογίων φορτοεκφορτωτικῶν καὶ λοιπῶν δικαιωμάτων Ο.Α.Π., ὑ.ά. 112835] 1951 σ. 1136.— Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις ὀργανισμοῦ Ὑπηρεσιῶν Ο.Α.Π., ά.δ. 13015]1951 σ. 1137.— Ἑρμηνεία ἄρθρ. 18 ὀργανισμοῦ Ὑπηρεσιῶν Ο.Α.Π., ά.δ. 112414]1951 σ. 1135.—Ἔγκρισις πράξεων Ο.Α.Π. περὶ τροποποιήσεως κανονισμοῦ φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν λιμένος Πειραιῶς, ά.δ. 113576] 1951 σ. 1198.—Ἔγκρισις τῆς 264]1951 πράξεως Ο.Α.Π. περὶ τροποποιήσεως κανονισμοῦ καὶ τιμολογίων φορτοεκφορτωτικῶν δικαιωμάτων Ο.Α.Π., ά.δ. 113618]1951 σ. 1298.— Ἔγκρισις ἐν 227 καὶ 270]1951 πράξεων Ο.Α.Π. περὶ τροποποιήσεως τιμολογίων φορτοεκφορτωτικῶν δικαιωμάτων Ο.Α.Π., ά.δ. 113672]1951 σ. 1299.

Ὀργανισμὸς Τηλεπικοινωνιῶν (Ο.Τ.Ε.). Βλ. λ. *Τηλεπικοινωνίαι, Ταμεῖα.*

Ὀργανώσεις. Βλ. λ. *Ἐθελοντικαὶ Ὀργανώσεις.* Γεωργικαί· συνεταιρικαί· τροποποιήσεις κατ]κοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεως Προσωπικοῦ, ά.δ. 8705]1951 σ. 768.—Ἔγκρισις ἀνασυνταχθέντος καταστατικοῦ ἀσφαλιστικῆς, διοικητικῆς καὶ οἰκονομικῆς ὀργανώσεως Ταμείου Ἀσφαλ. Ἐπιτροσώπων καὶ Ὑπαλλήλων Ἐργατικῶν Ἐπαγγελματικῶν Ὀργανώσεων, ά.δ. 22926]1951 σ. 881.

Π

Παλαιοὶ Πολεμισταί. Ἀνεφάρμοστον διατάξεων περὶ ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως ἐπὶ προσωπικοῦ Ο.Τ.Ε., ά.ν. 1914]1951 σ. 1073.

Πανεπιστήμιον. Ἵδρυσις παρὰ τῷ Πανεπιστημίῳ Θεσσαλονίκης Ταμείου Διοικήσεως καὶ Διαχειρίσεως Πανεπιστημιακῶν Δασῶν, ν. 1881]1951 σ. 827.

Παντοπωλεῖα. Καθιέρωσις ἡμερῶν ὁλοκληρωτικῆς καὶ μερικῆς ἀργίας ἑβδομοπωλείων, παντοπωλείων, οἰνοπαντοπωλείων, καφεκοπτείων καὶ τυροπωλείων τέως Δήμου Πειραιῶς, Δ]γμα σ. 241.— Καθιέρωσις ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ ἐμπορικὰ καταστήματα, παντοπωλεῖα καὶ κουρεῖα πόλεως Ἐλευσῖνος, Δ]γμα σ. 242.— Καθιέρωσις ὁλοκληρωτικῆς ἀργίας εἰς παντοπωλεῖα, ἑβδομοπωλεῖα, οἰνοπαντοπωλεῖα, οἰνοπνευματοπωλεῖα καὶ κηροπλαστεῖα πόλεως Τριπόλεως, Δ]γμα σ. 873.

Παράδολον. Ἀνακοκῆς ἐρήμην ἀναιρέσεως· αὔξησις ποσοῦ, ν. 1870 σ. 822, ν. 1484 σ. 822.— Ἀγωγῶν κακοδικίας, ά.ν. 1789]1951 σ. 534.

Παραγραφή. Παροχῶν Ι.Κ.Α., ά.ν. 1846]1951 σ. 657 ἑπ.

Παραίτησις. Μισθωτοῦ· οὐ δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ά. 68500]1950 σ. 44.

Παράτασις. Μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1951 προθεσμίας ἄρθρου 1 ΣΤ']1946 Ψηφίσματος, π.ὁ.σ. 1170]1950 σ. 92.—Ἐθνικῶν συλλογ. συμβάσεων ἐργασίας τοῦ 1947, ά.δ. 70330]1950 σ. 92, ά.δ. 18057]1951 σ. 391, ά.δ. 37736]1951 σ. 771, ά.δ. 58190]1951 σ. 1083.— Συλλογ. συμβάσεως ἐργασίας καρραγωγέων Γυθείου, ά.δ. 47000]1950 σ. 95.— Συλλογ. συμβάσεως ἐργασίας ἀνδρικῶν ἀσπρορρούχων, ά.δ. 13666] 1951 σ. 484.— Συλλογ. συμβάσεως ἑστιατορίων Πειραιῶς, ά.δ. 18053]1951 σ. 488.— Συλλογ. συμβάσεως ἐργασίας ὑπαλλήλων ἑστιατορίων κ.λ.π. Πειραιῶς, ά.δ. 55755]1951 σ. 1199.

Παροχαὶ εἰς εἶδος. Οὐ συνυπολογισμὸς δια δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ά. 68500]1950 σ. 45, ὑ.ά. 25100]1951 σ. 435, ὑ.ά. 67800]1951 σ. 1309.

Παῦσις ἐργασίας. Τροποποίησις διατάξεων Ποινικοῦ Κώδικος, ά.ν. 1623]1951 σ. 187.

Περιοδικῶς ἐργαζόμενοι. Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ά. 68500]1950 σ. 45, ὑ.ά. 47704]1951 σ. 897.

Πετρελαιοειδῶν ἑταιρίαι. Κύρωσις δ]τος περὶ ἱδρύσεως Ταμείου Ἐπικουρ. Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Πετρελαιοειδῶν, Ν. 1731] 1951 σ. 476.— Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας προσωπικοῦ γραφείων τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐπιχειρήσεων πετρελαιοειδῶν, σϑ., σ. 829.— Τροποποίησις καταστατικοῦ Ταμείου Ἐπικ. Ἀσφαλίσεως Προσ. Ἑταιριῶν Πετρελαιοειδῶν, ά.δ. 20793]1951 σ. 885, ά.δ. 22918]1951 σ. 880.

Πιστοποιητικά. Ὑπαλλήλων ξενοδοχείων ὕπνου, ἀστυν. διατ. σ. 1026.

Πληρώματα πλοίων. Βλ. λ. *Ναυτικοί.*

Πλινθοποιοί. Βλ. λ. *Κεραμοποιοί, Ταμεῖα.*

Πλοῖα. Βλ. λ. *Ναυτικοί.*

Πλοίαρχος. Ναυτικὴ ἐργασία· ὑποχρεώσεις πλοιάρχου, ν. 1752]1951 σ. 477.

Πλυντήρια. Ἐπίδομα ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας, ὑ.ά. 26467]1951 σ. 538.

Ποινικαὶ διατάξεις. Χρησιμοποίησις ἐργατοτεχνιτῶν μὴ ἐφωδιασμένων διὰ βιβλιαρίου ὑγείας· ποινικὸν ἀδίκημα, Δ]γμα σ. 90.— Παράβασις ἀπαγορεύσεως καταβολῆς ἀποδοχῶν εἰς ἀπεργοῦντας ὑπαλλήλους Τραπεζῶν κλπ., ά.ν. 1943]1951 σ. 1075.— Ἀναστολὴ διώξεως ἀδικημάτων τινῶν, προσωρινὴ ἀπόλυσις κατα δίκων καὶ τροποποίησις διατάξεων τινων τῶν Ποινικῶν Κωδίκων, ά.ν. 1623]1951 σ. 187.

Πολιτικὴ διαδικασία. Διατάξεις ἀφορῶσαι τὴν πολιτικὴν διαδικασίαν κ.λ.π.· ἀντιγραφόσημον· παράβολον ἀγωγῶν κακοδικίας· παράτασις προθεσμίας Ἐπιτροπῆς Κώδικος Πολ. Δικονομίας, ά.ν. 1789]1951 σ. 534.— Κύρωσις, συμπλήρωσις καὶ τροποποίησις τοῦ ά.ν. 1484]1950 περὶ διατάξεων τινων ἀφορωσῶν ἁρμοδιότητα λόγῳ ποσοῦ πολιτικῶν δικαστηρίων καὶ ἄλλων τινῶν δικονομικῶν διατάξεων, Ν. 1870]1951 σ. 822.

Πολιτικὴ ἐπιστράτευσις. Ὑπαλλήλων Αὐτονόμου Σταφιδικοῦ Ὀργανισμοῦ, ά.δ. 21912] 1951 σ. 342.

Πολυκατοικίαι. Βλ. λ. *Θυρωροί.*

Ποσοστά. Ἀμειβόμενοι διὰ ποσοστῶν· δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ά. 68500]1950 σ. 46, ὑ.ά. 25100] 1951 σ. 436, ὑ.ά. 47704]1951 σ. 887, ὑ.ά. 67800]1951 σ. 1309.

Ποτοπωλεῖα. Θεσ]νίκης· καθορισμὸς 10ώρου ἐργασίας προσωπικοῦ, ά.δ. 58096]1950 σ. 93. — Κομοτινῆς· ἐξαίρεσις ἀπὸ Κυριακῆς ἀργίας, Δ]γμα σ. 712.

Πρακτικοὶ μηχανικοί. Ἀποδοχαὶ καὶ λοιποὶ

όροι έργασίας· κήρυξις ἐκτελεστῶν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ὑ.ἀ. 54491|1951 σ. 1138.

Πρακτορεῖα. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Πράκτορες ναυτικοί. Καθορισμός ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν ὑπὲρ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ναυτικῶν Πρακτόρων καὶ Ὑπαλλήλων βάσει ἀ.ν. 1568|1950, ὑ.ἀ. 1504|1951 σ. 1196.

Πρατήρια. Σιγαρέττων Κομοτινῆς· ἐξαίρεσις ἀπὸ Κυριακῆς ἀργίας, Δ|γμα σ. 712.

Πρεβαντόρια. Περὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν Πρεβαντορίων, Δ|γμα σ. 954.

Προαγωγή. Προσωπικοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας Μεταφορῶν, ἀ.ὑ. 35082|1951 σ. 1191.

Προθεσμία. Δημοσίου· ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ Ο.ΔΙ.Σ.Υ., ἀ.ν. 1786|1951 σ. 482. — Παράτασις τῆς ἀφορίσεως τὸ δικαιοστάσιον προθεσμίας τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ 1686|1951 Νόμου, ἀ.ν. 1941|1951 σ. 1073. — Παράτασις μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1951 προθεσμίας ἄρθρου 1 ΣΤ'|1946 Ψηφίσματος (νόμοι κατοχῆς), π.ὑ.σ. 1170|1950 σ. 92. Βλ. καὶ λ. *Παράτασις*.

Προκαταβολή. Βλ. λ. *Δῶρον*.

Προσαυξήσεις. Συνυπολογισμὸς διὰ δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 68500|1950 σ. 45, ὑ.ἀ. 25100|1951 σ. 434, ὑ.ἀ. 47704|1951 σ. 887, ὑ.ἀ. 67800|1951 σ. 1309.

Πρόσθετοι ἀστυφύλακες. Βλ. λ. *Ἀστυφύλακες πρόσθετοι*.

Πρόσοδοι ὑπέγγυοι. Βλ. λ. *Ὑπέγγυοι πρόσοδοι*.

Προστασία ἀπολυομένων ἐκ στρατοῦ. Βλ. λ. *Στράτευσις*.

Πρόστιμα. Πολ. Δικονομίας· αὔξησις, ν. 1870 σ. 822, ν. 1484 σ. 822.

Προσωπικὴ κράτησις. Αὔξησις ποσοῦ δια διατροφὴν κρατουμένων, ν. 1481 σ. 822.

Προσωρινὰ μέτρα. Ἀρμοδιότης ἐπὶ διαφορῶν κατὰ ν. περὶ ἐχθρικῶν περιουσιῶν, ἀ.ν. 1590|1950 σ. 42.

Προσωρινὴ ἐκτέλεσις. Ἐφαρμογὴ διατάξεων ὑπὲρ Δημοσίου καὶ ἐπὶ Ο.ΔΙ.Σ.Υ., ἀ.ν. 1786|1951 σ. 482.

Πρωτοδικεῖον. Ἀρμοδιότης λόγῳ ποσοῦ· περιπτώσεις ἀνεκκλήτου ἀποφάσεων, ν. 1870 σ. 822, ν. 1484 σ. 822.

Πυριτιδοποιεῖον. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Ρ

Ραπτεργάται. Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 68500|1950 σ. 45.— Παράτασις συλλογικῆς συμβάσεως ραπτεργατῶν Ἀθηνῶν - Πειραιῶς, ἀ.ὑ. 7785|1951 σ. 542.

Σ

Σαπωνοποιεῖα. Καθορισμὸς ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνιτῶν, ἀ.ὑ. 29689|1951 σ. 597.

Σερβιτόροι. Βλ. λ. *Ἐστιατόρια, Ζαχαροπλαστεῖα, Καφενεῖα*.

Σιβιτανίδειος Σχολή. Καθορισμὸς εἰδικῆς εἰσφορᾶς ὑπὲρ Σιβιτανιδείου Ἱδρύματος, Δ)γμα σ. 1022.

Σιδηροβιομηχανία. Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις τῆς 38700|1950 ἀποφάσεως· ἡμερομίσθιον μαθητευομένων μηχανοτεχνιτῶν, ἀ.ὑ. 2250|1951 σ. 142.—Ἀποδοχαὶ καὶ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας τῶν ἐργατοτεχνιτῶν σιδηροβιομηχανίας πάσης τῆς χώρας· κήρυξις ἐκτελεστῶν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ὑ.ἀ. 48208|1951 σ. 1141.

Σιδηρόδρομοι. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα*. Τροποποίησις καταστατικοῦ Κλάδου Προνοίας Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας, ὑ.ὑ. 24212|1951 σ. 886.—Συμπλήρωσις καὶ ἑρμηνεία τῆς 68907|1950 κοινῆς ἀποφάσεως περὶ μισθολογίου προσωπικοῦ ἀτμηλάτων Σιδηροδρόμων, ὑ.ὑ. 19029|1951 σ. 1028.— Τροποποίησις ἄρθρ. 10 κανονισμοῦ Κλάδου Προνοίας τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Βορειοδυτικῆς Ἑλλάδος, ἀ.ὑ. 12541|1951 σ. 1195. — Τροποποίησις καταστατικοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ. (Δικτύων Μακεδονίας - Θράκης), ἀ.ὑ. 51635|1951 σ. 1250.

Σμυριδωρύκται. Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 68500|1950 σ. 46.—Ἔκτακτον ἐπίδομα λόγῳ ἑορτῶν Πάσχα, ὑ.ἀ. 23697|1951 σ. 438.

Σπογγαλιεῖς. Οὐ δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 67800|1951 σ. 1309.

Στατιστική. Κύρωσις, τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις ἀ.ν. 1535|1950 περὶ συστάσεως παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας Διευθύνσεως Στατιστικῆς καὶ Πληροφοριῶν, ν. 1742|1951 σ. 477.

Σταφιδεργάται-σταφιδοκαρφωταί. Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 68500|1950 σ. 46, ὑ.ἀ. 25100|1951 σ. 436, ὑ.ἀ. 67800|1951 σ. 1309.— Ὁρισμὸς αὐξήσεως ἀμοιβῆς σταφιδοκαρφωτῶν Πατρῶν, ἀ.ὑ. 61744|1950 σ. 91.— Αὔξησις τιμολογίων ἀμοιβῆς σταφιδοκαρφωτῶν Αἰγίου, ἀ.ὑ. 10325|1951 σ. 438.— Ἐξαίρεσις σταφιδοσυσκευαστῶν Πειραιῶς ἐκ τῆς κατηγορίας τῶν ἐποχιακῶς ἐργαζομένων, ἀ.ὑ. 23096|1951 σ. 540.— Παράτασις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας σταφιδεργατῶν Ἡρακλείου, ἀ.ὑ. 20084|1951 σ. 595, ἀ.ὑ. 39847|1951 σ. 1131.— Καθορισμὸς ἀμοιβῆς σταφιδοκαρφωτῶν Καλαμῶν, ἀ.ὑ 37396|1951 σ. 1031, 1132.— Καθορισμὸς ἀμοιβῆς ἐργατῶν κατασκευῆς σταφιδοκιβωτίων Αἰγίου, ἀ.ὑ. 37189|1951 σ. 1079. — Αὔξησις τιμολογίου ἀμοιβῆς σταφ)τῶν Πύργου, Κατακώλου, ὑ.ἀ. 58078|1951 σ. 1307.

Σταφιδικὸς Ὀργανισμός. Βλ. λ. *Αὐτόνομος Σταφιδικὸς Ὀργανισμός, Ταμεῖα*.

Σταφυλεργάται. Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 68500|1950 σ. 45, ὑ.ἀ. 25100|1951 σ. 436, ὑ.ἀ. 67800|1951 σ. 1307.

Στελέχη συνδικαλιστικά. Προστασία συνδικαλιστικῶν στελεχῶν, ἀ. ν. 1803|1951 σ. 532. Εἰσηγ. Ἔκθ. σ. 533.

Στερήσεις. Παροχῶν Ι.Κ.Α., ἀ.ν. 1846|1951 σ. 658, Εἰσηγ. Ἔκθ. σ. 689, 759, 816.

Στράτευσις. Δῶρον ἑορτῶν τῶν ἐν στρατεύσει, ὑ.ἀ. 68500|1950 σ. 45, ὑ.ἀ. 25100|1951 σ. 435, ὑ.ἀ. 47704|1951 σ. 887, ὑ.ἀ. 67800|1951 σ. 1309.— Τροποποίησις καὶ κωδικοποίησις νομοθεσίας περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τάξεων στρατοῦ καὶ λαβόντων μέρος εἰς ἀγῶνα ἐναντίον συμμοριτῶν, ἀ.ν. 1836|1951 σ. 584.—Ἀνεφάρμοστον ν. 751|1948 ἐπὶ προσωπικοῦ Ο.Τ.Ε., ἀ.ν. 1941|1951 σ. 1073.—Διατάξεις ἀφορῶσαι τοὺς δυνάμει Θ' Ψηφίσματος ἀπολυθέντας ὑπαλλήλους τοὺς ὑπηρετήσαντας μεταγενεστέρως εἰς τάξεις στρατοῦ, ἀ.ν. 1540|1950 σ. 43.— Συμπλήρωσις τοῦ ἄνω ὑπ'

άριθ. 1540 άν. νόμου, ά.ν. 1912|1951 σ. 873.

Στρατιωτικά συνεργεία. Βλ. λ. *Συνεργεία.*

Στρατιωτική Υπηρεσία. Τροποποίησις τοῦ 786|1937 ά. ν. περί ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ τῆς Στρατιωτικῆς Υπηρεσίας, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, ν. 1873|1951 σ. 827.

Συγγραφεῖς. Βλ. λ. *Ταμεῖα.* (Ἠθοποιῶν κλπ.).

Συλλογικαὶ διαφοραί. Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις διατάξεών τινων τοῦ ά.ν. 15|20. 11.1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ά.ν. 1801|1951 σ. 531, Αἰτιολ. Ἔκθεσις ά.ν. 1804|1951 σ. 532.—Κύρωσις τοῦ ἄνω ά.ν. 1804|1951, ν. 1932|1951 σ. 827.—Κήρυξις ἐκτελεστῶν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας. Βλ. τὰς κατ' ἰδίαν κατηγορίας μισθωτῶν εἰς τὰς οἰκείας λέξεις.

Συλλογικαὶ συμβάσεις. Βάσις ὑπολογισμοῦ δώρων ἑορτῶν, ὑ.ά. 68500|1950 σ. 45, ὑ.ά. 25100|1951 σ. 434, ὑ.ά. 47704|1951 σ. 887, ὑ.ά. 67800|1951 σ. 1309.—Αὔξησις μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, ὑ.ά. 2750|1951 σ. 141.—Ἐφαρμογὴ ἐπὶ τεχνιτῶν Ι.Κ.Α., Δ|γμα σ. 433.—Ἀποζημιώσεις τροφῆς, ὑ.ά. 45941|1951 σ. 957.

Γενικαὶ συλλ. συμβάσεις: Παράτασις ἐθνικῶν συλλ. συμβάσεων ἐργασίας τοῦ 1917, ά.ὑ. 70030|1950 σ. 92, ά.ὑ. 18057|1951 σ. 391, ά.ὑ. 37736|1951 σ. 771, ἀ.ὑ. 53190|1951 σ. 1083.

Εἰδικαὶ συλλ. συμβάσεις: Ἐργατοτεχνιτῶν ἀνδρικῶν ἀσπρορρούχων· παράτασις, ὑ.ά. 53423|1951 σ. 1141, ὑ.ά. 13666|1951 σ. 484.—Ἀνωνύμων ἑταιριῶν 16.9.1937· ἐφαρμογὴ ἐπὶ προσωπικοῦ νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων, ά.ὑ. 35860|1951 σ. 717.—Βοηθῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων (συμπληρωματικὴ τῆς ἀπὸ 28.7.45), σ.σ., σ. 1031.—Ἑστιατορίων κλπ. Πειραιῶς· παράτασις, ἀ.ὑ. 18053|1951 σ. 388, ά.ὑ. 55755|1951 σ. 1199.—Καραγωγέων Γυθείου· παράτασις, ά.ὑ. 47000|1950 σ. 95, ά.ὑ. 16865|1951 σ. 598, ἀ.ὑ. 46896|1951 σ. 118.1.—Ἐργατοκαραγωγέων Ναυπάκτου· παράτασις, ά.ὑ 53337|1951 σ. 1139.—Καραγωγέων Ζακύνθου· κήρυξις ὑποχρεωτικῆς συλλογ. συμβάσεως, ὑ.ά. 56456|1951 σ. 1366.—Καπνεργατῶν, σ.σ., σ. 963, Παράρτημα σ. 966.—Μουσικῶν· παράτασις, ὑ.ά. 53424|1951 σ. 1141.—Προσωπικοῦ γραφείων τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐπιχειρήσεων πετρελαιοειδῶν, σ.σ., σ. 829.—Ραπτεργατῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς· παράτασις, ἀ.ὑ. 7785|1951 σ. 512.—Στιφιδεργατῶν Ἡρακλείου· παράτασις, ἀ.ὑ. 20684|1951 σ. 595, ἀ.ὑ. 39847|1951 σ. 1131.—Ταξιθετῶν· παράτασις, ἀ.ὑ. 7031|1951 σ. 247, ἀ.ὑ. 41570|1951 σ. 1131.—Παράτασις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ταξιθετῶν—ταξιθετριῶν κινηματογράφων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς—Περιχώρων, ἀ.ὑ. 62789|1951 σ. 1301.—Ταξιθετῶν θεάτρου κήρυξις ὑποχρεωτικῶν τῶν διατάξεων τῆς συλλογ. συμβ. 29.11.1950, ἀ.ὑ. 10695|1951 σ. 391.—Προσωπικοῦ Τραπεζῶν· Ἰονικὴ καὶ Λαϊκὴ Τράπεζα, Ἐμπορικὴ, Ἀθηνῶν, Ἐμπορικῆς Πίστεως καὶ λοιπαί, σ.σ., σ. 959.—Κήρυξις ὑποχρεωτικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας προσωπικοῦ Τραπεζῶν Ἀθηνῶν, Ἐμπορικῆς, Ἰονικῆς, Λαϊκῆς, Ἐμπορικῆς Πίστεως, καὶ Καραβασίλη, ἀ.ὑ. 58445|1951 σ. 1251.—Κήρυξις ὑποχρεωτικῆς συλλ. συμβάσεως ἐργασίας ὑπαλλήλων Τραπεζῶν Ἀμέρικαν Ἔξπρες Κόμπανυ ΙΝΚ. Τραπέζης Ὑποθηκῶν Α.Ε. κλπ., ἀ.ὑ. 60800|1951 σ. 1229.—Ὑδραυλικῶν καὶ λευκοσιδηρουργῶν, σ.σ., σ. 489.

Συμβούλια. Κύρωσις, τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις ά.ν. 1542|1950 περὶ συστάσεως παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας Συμβουλίου Τεχνικῆς Ἐκπαιδεύσεως Μαθητευομένων, ά.ν. 1654|1951 σ. 249.—Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις τῶν διατάξεων περὶ ἐποπτείας, ἐλέγχου καὶ διοικήσεως τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ν. 1778|1951 σ. 479.—Ἀνασύνθεσις τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας Διοικητικοῦ Συμβουλίου, Δ|γμα σ. 593.—Αὔξησις καταβαλλομένων ἀποζημιώσεων εἰς πρόσωπα μὴ κεκτημένα τὴν ἰδιότητα τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου καὶ μετέχοντα εἰς Συμβούλια καὶ Ἐπιτροπὰς Ὑπουργείου Ἐργασίας, ά.ὑ. 46478|1951 σ. 1131. Βλ. καὶ λ. *Ἐθελοντικαὶ Ὀργανώσεις, Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις, Ταμεῖα.*

Συμψηφισμός. Δώρου ἑορτῶν πρὸς παροχὰς ἐπὶ σκοπῷ δώρου, ὑ.ά. 68500|1950 σ. 46, ὑ.ά. 25100|1951 σ. 436, ὑ.ά. 47704|1951 σ. 887, ὑ.ά. 67800|1951 σ. 1309.

Σύνδεσμοι. Κοινοτήτων· ἀποδοχαὶ προσωπικοῦ, Δ|γμα σ. 240.—Ἑλλήνων Βιομηχάνων· εἰσφορὰ ὑπὲρ Σιβιτανιδείου Σχολῆς, Δ|γμα σ. 1022.

Συνδικαλιστικὰ στελέχη. Προστασία, ά.ν. 1803|1951 σ. 532, Εἰσηγ. Ἔκθ. σ. 553.

Συνεργεῖα. Μὴ ἐφαρμογὴ τῆς 38700|1950 ἀποφάσεως εἰς στρατιωτικὰ συνεργεῖα, ά.ὑ. 31403|1951 σ. 718. Βλ. καὶ λ. *Ἀεροπλάνων Κεντρ. Ἐργοστάσιον.*

Συνεταιρικαὶ Γεωργικαὶ Ὀργανώσεις. Βλ. λ. *Ταμεῖα*

Συνομοσπονδία Ἐργατῶν. Αὔξησις μηνιαίας εἰσφορᾶς τῶν μισθωτῶν, ά.ὑ. 8912|1951 σ. 247.—Εἰσφορὰ ὑπὲρ Σιβιτανιδείου Σχολῆς, Δ|γμα σ. 1022.

Συντάκται. Βλ. λ. *Ἐφημερίδες, Ταμεῖα.*

Συντάξεις—Συνταξιοῦχοι. Βλ. καὶ λ. *Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις, Ταμεῖα.* Αὔξησις βασικῆς συντάξεως φυματικῶν Οἴκου Ναύτου κατὰ 30 ο|ο ἀπὸ 1.11.1950, ά.ὑ. 75462|1950 σ. 93.—Χορήγησις δώρου εἰς συνταξιούχους καὶ βοηθηματούχους Ὀργανισμῶν Κοιν. Ἀσφαλίσεως ἐπὶ ἑορταῖς Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους, ά.ὑ. 68736|1950 σ. 142.—Παροχὴ ἐπὶ ἑορταῖς Πάσχα 1951 ὡς δώρου 1|2 μιᾶς μηνιαίας συντάξεως εἰς συνταξιούχους Δημοσίου λαμβάνοντας πολεμικὴν σύνταξιν καὶ προκαταβολὴς μιᾶς μηνιαίας συντάξεως εἰς ὑποκαθισμένους εἰς τὰς διατάξεις τῶν ά.ν. 1557|1950 καὶ 1655|1951, ά.ὑ. 132132|1951 σ. 957, 1189.—Χορήγησις εἰς συνταξιούχους καὶ ἐπιδοματούχους Ὀργανισμῶν Κοιν. Ἀσφαλίσεως προκαταβολῆς ἐναντι δώρου Χριστουγέννων 1951, ὑ.ά. (ἄνευ ἀριθμοῦ) σ. 1302.—Συνταξιοῦχοι Δημοσίου καὶ Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως· ἀσφάλισις Ι.Κ.Α., ά.ν. 1846|1951 σ. 687, Εἰσηγ. Ἔκθ. σ. 689, 759, 816.—Ὑποχρεωτικὴ ἀσφάλισις εἰς τὸ Ι.Κ.Α πάντων τῶν συνταξιοδοτουμένων, ὑ.ά. 55456|1951 σ.

1305.— Προσθήκη μεταβατικής διατάξεως εἰς εἰδικὸν κανονισμὸν προσθέτου περιθάλψεως ψυματικῶν ἠσφαλισμένων καὶ συνταξιούχων Ι.Κ.Α., ἀ.ὑ. 2141|1951 σ. 714.— Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις κειμένης περὶ πολεμικῶν συντάξεων νομοθεσίας· σύνταξις καὶ ἀποδοχαὶ πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν συνταξιούχων ὑπηρετούντων ὡς ἐκτάκτων ὑπαλλήλων Δημοσίου κλπ., ἀ.ν. 1939|1951 σ. 1021.

Συντηρηταὶ ζώων. Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 68500|1950 σ. 46, ὑ.ἀ. 25100|1951 σ. 436, ὑ.ἀ. 67800|1951 σ. 1309.— Βιβλιάρια ὑγείας, Δ|γμα σ. 90.

Σωματεῖα. Προστασία τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν, ἀ.ν. 1803|1951 σ. 552. Εἰσηγ. Ἐκθ. σ. 535.— Πρόσωπα διοικήσεως ἐπαγγελματικῶν σωματείων καὶ ἑνώσεων· ἀσφάλισις Ι.Κ.Α., ἀ.ν. 1846|1951 σ. 637. Εἰσηγ. Ἐκθ. 689, 759, 816.

Τ

Ταβέρναι. Κοσμικαί· μουσικοί· δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 25100|1951 σ. 436, ὑ.ἀ. 67800|1951 σ. 1309.— Νυκτερινὴ καὶ Κυριακὴ ἐργασία τοῦ προσωπικοῦ κοσμικῶν ταβερνῶν κλπ., ἀ.ὑ. 58339|1951 σ. 1199, 1251.

Ταμεῖα. *Δ. Γενικὰ Θέματα.* Περὶ τῶν ὑπὲρ τρίτων προσθέτων φόρων, ἀ.ν. 1532|1950 σ. 42.—Κύρωσις, τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις τοῦ ἀ.ν. 1532|1950 περὶ τῶν ὑπὲρ τρίτων προσθέτων φόρων, ἀ.ν. 1619|1951 σ. 187.— Κρατήσεις ἐπὶ δώρου ἑορτῶν ὑπὲρ Ἀσφαλ. Ὀργανισμῶν, ὑ.ἀ. 68500|1950 σ. 46, ὑ.ἀ. 25100|1951 σ. 436.—Ἄνεργοι· δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 68500|1950 σ. 46.— Χορήγησις δώρου εἰς συνταξιούχους καὶ βοηθηματούχους Ὀργανισμῶν Κοιν. Ἀσφαλίσεως ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους, ἀ.ὑ. 68736|1950 σ. 142.— Χορήγησις δώρου ἡμισείας συντάξεως λόγῳ ἑορτῶν Πάσχα εἰς συνταξιούχους καὶ βοηθηματούχους Ὀργανισμῶν κυρίας καὶ ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως, ἀ.ὑ. 22263|1951 σ. 593 — Καταθέσεις Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου καὶ Ἀσφαλιστικῶν Ταμείων, ν. 1611|1950 σ. 139.— Εἰδικαὶ διανομαὶ τροφίμων εἰς μισθωτούς, ὑ.ἀ. 11030|1951 σ. 190.—Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις διατάξεων περὶ ἐποπτείας, ἐλέγχου καὶ διοικήσεως τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἀ.ν. 1778|1951 σ. 479.— Χορήγησις εἰς συνταξιούχους καὶ βοηθηματούχους Ὀργανισμῶν Κοιν. Ἀσφαλίσεως προκαταβολῆς ἐναντι δώρου Χριστουγέννων 1951, ὑ.ἀ. (ἄνευ ἀριθμοῦ) σ. 1302.— Ταμεῖα· εἰδικὰ καὶ ἀσφάλισις Ι.Κ.Α., ἀ.ν. 1846|1951 σ. 637. Εἰσηγ. Ἐκθ. σ. 689, 759, 816.— Προσωπικὸν συγχωνευομένων Ταμείων εἰς τὸ Ι.Κ.Α.· ὑπολογισμὸς ἐπιδομάτων καὶ συντάξεων τούτων, ἀ.ν. 1846|1951 σ. 659.—Εἰσηγ. Ἐκθ. σ. 689, 759, 816.— Εἰσφορὰ ὑπὲρ Σιβιτανιδείου Σχολῆς, Δ|γμα σ. 1022.

Β'. Ταμεῖα Συντάξεων, Ἀσφαλίσεως, Προνοίας κλπ.

Ἀγγειοπλαστῶν: Βλ. κατωτέρω *Κεραμοποιοί*.

Ἀεριόφωτος: Αὔξησις συντάξεων Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἀεριόφωτος Ἀθηνῶν, ἀ.ὑ. 5266|1951 σ. 438.—Ὁμοίως Ἀεριόφωτος Πειραιῶς, ἀ.ὑ. 29814|1951 σ. 1132, ἀ.ὑ. 46042|1951 σ. 1252.

Ἀνεργίας: Δῶρον ἑορτῶν ἀνέργων, ὑ.ἀ. 68500|1950 σ. 46.—Ἐπέκτασις ἀσφαλιστικῆς ἀρμοδιότητος Παραρτήματος Ταμείου Ἀνεργίας Πύργου καὶ εἰς περιφερειακὴν κωμοπόλεως Κατακώλου, ἀ.ὑ. 66893|1950 σ. 92.— Τροποποίησις ἄρθρου 3 κανονισμοῦ ἐλέγχου ἀνεργίας, ἀ.ὑ. 70345|1951 σ. 191.— Αὔξησις ἐργοδοτικῆς εἰσφορᾶς ὑπὲρ Ταμείου Ἀνεργίας, ἀ.ὑ. 10743|1951 σ. 312, 391.— Τροποποίησις τῆς ἄνω 10743|24.2.1951 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας· καθορισμὸς εἰσφορᾶς, ἀ.ὑ. 33535|1951 σ. 717— Σύστασις αὐτοτελοῦς Ὑποκαταστήματος Ταμείου Ἀνεργίας εἰς Ρόδον καὶ Παραρτημάτων εἰς Κάλυμνον, Λέρον καὶ Κῶ, ἀ.ὑ. 17040|1951 σ. 484.— Καταβολὴ πεντήκοντα ἐπιδομάτων ἀνεργίας εἰς ἀνέργους Ναούσης εἰς δύο ἴσας μηνιαίας δόσεις, ἀ.ὑ. 33597|1951 σ. 488.—Ὑπαγωγὴ Κέας εἰς ἀσφαλιστικὴν ἀρμοδιότητα Κεντρικῆς Διευθύνσεως Ταμείου Ἀνεργίας, ἀ.ὑ. 21394|1951 σ. 541.— Ἔγκρισις κανονισμοῦ ἐλέγχου διαχειρίσεως Ταμείου Ἀνεργίας, ἀ.ὑ. 68184|1951 σ. 542.—Ἀπαλλαγὴ Ο.Τ.Ε. ἀπὸ εἰσφορῶν ὑπὲρ Ταμείου Ἀνεργίας, ἀ.ν. 1944|1951 σ. 1078.

Ἀνθρακωρυχείων: Διάλυσις Ταμείων Ἀλληλοβοηθείας Ἑταιριῶν Ἀνθρακωρυχείων Κύμης καὶ Ἀλιβερίου, ὑ.ἀ. 56628|1951 σ. 1309.

Ἀρτεργατῶν. Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως: Τροποποίησις ἄρθρου 18 κανονισμοῦ ἀσθενείας, ἀ.ὑ. 67957|1951 σ. 337, ἀ.ὑ. 48653|1951 σ. 1194.— Προσθήκη διατάξεων εἰς κανονισμὸν ἀσθενείας, ἀ.ὑ. 27746|1951 σ. 881.— Προσθήκη ἑδαφίου εἰς ἄρθρον 12 κανονισμοῦ ἀσθενείας, ἀ.ὑ. 32134|1951 σ. 884. — Τρόπος ὑπολογισμοῦ καὶ εἰσπράξεως εἰσφορᾶς ν.δ. 1291|1942, ἀ.ὑ. 12867|1951 σ. 244. — Τροποποίησις τοῦ ἑδαφίου 4 τῆς περιόδου Α' τῆς 10546|16.3.1948 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἀ.ὑ. 22930|1951 σ. 880.— Αὔξησις συντάξεων ἀπὸ 1.6.1951, ἀ.ὑ. 26852|1951 σ. 951.— Προσθήκη παραγράφου εἰς κανονισμὸν κλάδου ἀτυχημάτος, ἀ.ὑ. 44952|1951 σ. 1188.— Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 118 τοῦ ἀ.ν. 558|1943, ἀ.ὑ. 27745|1951 σ. 1250.— Τροποποίησις κανονισμοῦ συντάξεων καὶ ἀσθενείας Ταμείου Ἀσφαλ. Ἀρτεργατῶν, ὑ.ἀ. 54843|1951 σ. 1307.

Ἀσφαλιστῶν καὶ Προσωπικοῦ Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιριῶν. Τροποποίησις τελευταίας παραγράφου ἄρθρου 10 κανονισμοῦ παροχῶν Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἀσφαλιστῶν καὶ Προσωπικοῦ Ἀσφαλιστικῶν Ἐπιχειρήσεων, ἀ.ὑ. 67953|1951 σ. 247.— Τροποποίησις ἄρθρου 9 καταστατικοῦ Ταμείου Ἐπικ. Ἀσφαλίσεως Ἀσφαλιστῶν καὶ Προσωπικοῦ Ἀσφαλιστικῶν Ἐπιχειρήσεων, ἀ.ὑ. 40457|1951 σ. 1133.—Αὔξησις συντάξεων τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Αὐτασφαλείας Προσωπικοῦ Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρίας ε'Η Ἐθνική», ἀ.ὑ. 62508|1951 σ. 247, ἀ.ὑ. 42256|1951 σ. 1190.— Τροποποίησις καταστατικοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Αὐτασφαλείας Προσωπικοῦ Ἀσφαλιστικῆς Ἑ-

ταιρίας «Η Ἐθνική», ἀ.ὑ. 35474|1951 σ. 959.

Αὐτοκινητιστῶν: Αὔξησις συντάξεων Ταμείου Συντάξεων Αὐτοκινητιστῶν, ἀ.ὑ. 21517|1951 σ. 1079.

Αὐτοκινήτων: Βλ. κατωτέρω *Κοινῶν Ταμείων*.

Αὐτονόμου Σταφιδικοῦ Ὀργανισμοῦ: Τροποποίησις ἄρθρου 58 καταστατικοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Α.Σ.Ο., ἀ.ὑ. 10551|1951 σ. 481.— Αὔξησις ἀπὸ 1.6.1951 συντάξεων Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Α.Σ.Ο., ἀ.ὑ. 26036|1951 σ. 767.— Προσθήκη ἐδαφίου εἰς ἄρθρ. 58 τοῦ καταστατικοῦ, ὑ.ἀ. 57534|1951 σ. 1302.

Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Κανοῦ: Τροποποίησις Κανονισμοῦ Παροχῶν Ταμείου Ἐπικ. Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Κανοῦ, ἀ.ὑ. 53722|1951 σ. 1290.— Κύρωσις δ|τος περὶ ἱδρύσεως Ταμείου Ἐπικ. Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Αὐτονόμου Ὀργαν. Κανοῦ κλπ., ν. 1731|1951 σ. 476.

Βιοτεχνῶν: Βλ. κατωτέρω *Ἐπαγγελματιῶν*.

Γενικῶν Ἀποθηκῶν: Αὔξησις συντάξεων Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Γενικῶν Ἀποθηκῶν Ἑλλάδος, ἀ.ὑ. 60638|1950 σ. 94, ἀ.ὑ. 46918|1951 σ. 1193.— Τροποποίησις καταστατικοῦ τοῦ αὐτοῦ Ταμείου, ἀ.ὑ. 40450|1951 σ. 1192.

Γεωργίας, Κτηνοτροφίας καὶ Δασῶν: Καθορισμὸς ἡμερησίας ἀποζημιώσεως εἰς τὸ ἐξερχόμενον δι' ὑπηρεσίαν ἐκτὸς ἕδρας ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν τῆς Ὑπηρεσίας μηχανικῆς καλλιεργείας καὶ τοῦ Σταθμοῦ δοκιμῶν γεωργικῶν μηχανῶν, ἀ.ὑ. 14985|1951 σ. 341.

Γεωργικῶν Συνεταιρικῶν Ὀργανώσεων: Τροποποίησις καταστατικοῦ Ταμείου Συντάξεως Προσωπικοῦ· πόροι· πίστωσις Δ|σμοῦ· δικαίωμα πρὸς ἀπόληψιν βοηθήματος· δικαίωμα μελῶν οἰκογενείας ἡσφαλισμένου δικαίωμα συμψηφισμοῦ βοηθημάτων, ἀ.ὑ. 59447|1951 σ. 712.— Τροποποίησις καταστατικοῦ τοῦ αὐτοῦ Ταμείου, ἀ.ὑ. 8705|1951 σ. 768.— Αὔξησις συντάξεων τοῦ αὐτοῦ Ταμείου, ἀ.ὑ. 52097|1951 σ. 876, ἀ.ὑ. 44235|1951 σ. 1304.

Δασῶν: Ἵδρυσις παρὰ τῷ Πανεπιστημίῳ Θεσσαλονίκης Ταμείου Διοικήσεως καὶ Διαχειρίσεως Πανεπιστημιακῶν Δασῶν, ν. 1881|1951 σ. 827.

Δημοσίων ὑπαλλήλων: Ὑπαγωγὴ εἰς ἀσφάλισιν Τ.Π.Δ.Υ. τῶν ὑπηρετούντων ἢ διορισθησομένων εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ ν. 1747|1944 διεκπεραίας τεχνικὰς ὑπηρεσίας Δήμων καὶ Κοινοτήτων, ἀ.ὑ. 37538|1950 σ. 143.— Ἀναπροσαρμογὴ τῶν ἐφ' ἅπαξ βοηθημάτων Ταμείου Προνοίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων διὰ τοὺς ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1950 ἐξελθόντας, ὡς καὶ μέλλοντας νὰ ἐξέλθουν τῆς ἀσφαλίσεως ἡσφαλισμένους, ἀ.ὑ. 50454|1951 σ. 343.— Ὑπαγωγὴ εἰς ἀσφάλισιν Τ.Π.Δ.Υ. διευθυντριῶν καὶ νοσοκόμων Ἐθνικῶν Ἀγροτικῶν Νηπιοτροφείων, ἀ.ὑ. 17148|1951 σ. 716.— Ταμείου Ἀρωγῆς καὶ Ἀλληλοβοηθείας Πολιτ. Ὑπαλλήλων· ὅροι συμμετοχῆς προσωπικοῦ Ο.Τ.Ε., ἀ. ν. 1944|1951 σ. 1078.— Μετοχικὸν Πολιτικῶν Ὑπαλλήλων· ὅροι συμμετοχῆς προσωπικοῦ Ο. Τ. Ε., ἀ. ν. 1944|1951 σ. 1078.

Δημοτικῶν καὶ Κοινοτικῶν Ὑπαλλήλων: Καταβολὴ ἑκτάκτου βοηθήματος ἐπὶ τοῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα εἰς βοηθηματούχους Τ.Α.Δ.Κ.Υ., ἀ.ὑ. 28344|1951 σ. 540.— Αὔξησις κατὰ 30 ο|ο καταβαλλομένων συντάξεων ἢ χορηγιῶν ἐκ Ταμείων Δήμων, Δημοτικῶν Ἀγαθοεργῶν Ἱδρυμάτων καὶ Κοινοτήτων, ἀ.ὑ. 33526|1951 σ. 1133, 1189.

Διώρυγος Κορίνθου: Αὔξησις τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ν.Α.Ε.Δ. Κορίνθου καταβαλλομένων συντάξεων κατὰ 40 ο|ο ἀπὸ 1.5.1951, ἀ.ὑ. 25669|1951 σ. 1182, ἀ.ὑ. 32286|1951 σ. 1300

Δομικῶν καὶ ξυλουργικῶν ἐργασιῶν: Κύρωσις δ|τος περὶ ἱδρύσεως Ταμείου Ἐπικ. Ἀσφαλίσεως Ἐργατοτεχνιτῶν Δομικῶν καὶ Ξυλουργικῶν Ἐργασιῶν, ν. 1731|1951 σ. 476.— Αὔξησις τῶν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Ταμείου καταβαλλομένων συντάξεων, ἀ.ὑ. 43936|1951 σ. 1251.

Ἐκδοροσφαγέων: Κήρυξις ἐκτελεστῆς τῆς 1|1951 ἀποφάσεως Πρωτοβ. Ἐπιτρ. Διαιτησίας Πατρῶν, δι' ἧς καθορίζεται ποσοστὸν καταστηματαρχῶν κρεοπωλῶν ὑπὲρ Ταμείου Συλλόγου Ἐκδοροσφαγέων Πατρῶν, ἀ.ὑ. 48306|1951 σ. 1077.

Ἐκπροσώπων καὶ ὑπαλλήλων ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων: Ἔγκρισις ἀνασυνταχθέντος καταστατικοῦ ἀσφαλιστικῆς, διοικητικῆς καὶ οἰκονομικῆς ὀργανώσεως Ταμείων Ἀσφαλίσεως Ἐκπροσώπων καὶ Ὑπαλλήλων Ἐργατικῶν Ἐπαγγελματικῶν Ὀργανώσεων, ἀ.ὑ. 22926|1951 σ. 881, 1950.

Ἐκτελωνιστῶν: Τροποποίησις καταστατικοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἐκτελωνιστῶν Πειραιῶς, ἀ.ὑ. 67956|1951 σ. 338.— Τροποποίησις κανονισμοῦ παροχῶν Ταμείου Συντάξεων Ἐκτελωνιστῶν, ἀ.ὑ. 22938|1951 σ. 877.

Ἐλευθέρας Ζώνης Θεσσαλονίκης: Ἀναπροσαρμογὴ ἐφ' ἅπαξ παροχῶν Ταμείου Προνοίας Ἐργατῶν Κομιστικῆς Ὑπηρεσίας Ἐλευθέρας Ζώνης Θεσσαλονίκης, ἀ.ὑ. 47214|1951 σ. 1190.— Τροποποίησις ἄρθρου 8 καταστατικοῦ τοῦ αὐτοῦ Ταμείου, ἀ.ὑ. 48612|1951 σ. 1191.

Ἐμπορικῶν καταστημάτων: Αὔξησις τῶν ὑπὸ Ταμείου Ἐπικ. Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἐμπορικῶν Καταστημάτων χορηγουμένων συντάξεων ἀπὸ 1.7.1951, ἀ.ὑ. 43953|1951 σ. 1194.

Ἐμπορίου τροφίμων: Προσθήκη παραγράφου εἰς καταστατικὸν Ταμείου Ἐπικ. Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἐμπορίου Τροφίμων, ἀ.ὑ. 62757|1951 σ. 336.

Ἐξαθαρίσεως ἐπιβατηγοῦ στόλου: Φόροι ἐπὶ ναύλων ὑπὲρ Ταμείου ἐξαθαρίσεως ἐπιβατηγοῦ στόλου, ἀ.ν. 1619|1951 σ. 188.

Ἐπαγγελματιῶν καὶ Βιοτεχνῶν (Τ.Ε.Β.Ε.): Προσθήκη παραγρ. εἰς ἄρθρον 15 κανονισμοῦ περὶ τρόπου ὑπαγωγῆς εἰς ἀσφάλισιν καὶ εἰσπράξεως εἰσφορῶν Τ.Ε.Β.Ε., ἀ.ὑ. 14428|1951 σ. 716.

Ἐπιμελητηρίων: Ἀναπροσαρμογὴ ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος τῶν ἐξελθόντων τῆς ὑπηρεσίας ἡσφαλισμένων Ταμείου Συντάξεων

Προσωπικού Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων τοῦ Κράτους, ἀ.ὑ. 49558|1951 σ. 247.— Αὔξησις συντάξεων τοῦ αὐτοῦ Ταμείου, ὑπ' ἀ. 52513|1951 σ. 337.— Τροποποίησις κανονισμοῦ τοῦ αὐτοῦ Ταμείου, ἀ.ὑ. 15431|1951 σ. 875.

Ἐργατῶν τύπου: Αὔξησις τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν καταβαλλομένων συντάξεων, ἀ.ὑ. 40116|1951 σ. 874.— Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις διατάξεων, ν. 1872|1951 σ. 825.— Προσθήκη μεταβατικῆς διατάξεως εἰς καταστατικὸν τοῦ Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ Ἀνεργίας τοῦ αὐτοῦ Ταμείου, ἀ.ὑ. 40447|1951 σ. 1194.

Ἐρυθροῦ Σταυροῦ: Τροποποίησις καταστατικοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ἀ.ὑ. 22925|1951 σ. 1135.— Αὔξησις συντάξεων τοῦ αὐτοῦ Ταμείου, ἀ.ὑ. 35149|1951 σ. 1194.

Ἑστιατορίων κλπ. Κύρωσις δ|τος περὶ ἱδρύσεως Ταμείου Ἐπικ. Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Ἑστιατορίων, Ζυθεστιατορίων, Ζαχαροπλαστείων, Καφενείων, Οἰνομαγειρείων κλπ., ν. 1751|1951 σ.476.—Αὔξησις συντάξεων τοῦ αὐτοῦ Ταμείου, ἀ.ὑ. 44957|1951 σ. 1258.

Ἐφεδρων πολεμιστῶν Κρήτης: Κύρωσις, τροποποιήσεις καὶ συμπλήρωσις τοῦ Ἀν. Νόμου 1801|1951 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ἀν. Ν. 862|1937 «περὶ ἀναδιοργανώσεως Ταμείων Ἐφέδρων Πολεμιστῶν Κρήτης», ν. 1868|1951 σ. 821.

Ἐφημεριδοπωλῶν καὶ Ὑπαλλήλων Πρακτορείων. Ταμείου Συντάξεων: Αὔξησις παρεχομένων συντάξεων, ἀ.ὑ. 56098 σ. 93, ἀ.ὑ. 60732|1951 σ. 540, ἀ.ὑ. 12086|1951 σ. 594.— Σύστασις Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ Προνοίας παρὰ τῷ αὐτῷ Ταμείῳ, ν. 1801|1950 σ. 139.

Ἐφημερίδων: Βλ. ἀνωτέρω *Ἐργατῶν τύπου*, καὶ κατωτέρω *Τύπου*.

Ζυθοποιίας: Βλ. κατωτέρω: *Οἰνοποιίας*.

Ἠθοποιῶν κ.λ.π.: Αὔξησις συντάξεων Ταμείου Συντάξεων Ἠθοποιῶν, Συγγραφέων, Μουσικῶν καὶ Τεχνιτῶν Θεάτρου, ἀ.ὑ. 54999|1950 σ. 95, ἀ.ὑ. 10217|1951 σ. 595, ἀ.ὑ. 44512|1951 σ. 1307.—Αὔξησις παρεχομένου ἐπιδόματος οἰκογενειακῶν βαρῶν εἰς συνταξιούχους τοῦ αὐτοῦ Ταμείου, ἀ.ὑ. 3496 σ. 595.— Διάθεσις μέρους εἰσπραττομένων ποσῶν ἐπὶ τοῦ προσθέτου τέλους ἐπὶ τῶν εἰσιτηρίων δημοσίων θεαμάτων ὑπὲρ Ταμείου Συντάξεων Ἠθοποιῶν καὶ ἀποδιδομένων αὐτῷ διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐξόδων Ὑπουργείου Ἐργασίας χρήσεως 1951—1952, ἀ.ὑ. 48811|1951 σ. 1196.— Τροποποίησις ἄρθρου 5 τοῦ ἀπὸ 18|18 Ἰανουαρίου 1932 Διατάγματος «περὶ ἱδρύσεως Ταμείου Ἐργασίας Ἠθοποιῶν κλπ.», Δ|γμα σ. 1076.

Ἠλεκτρικῶν ἐπιχειρήσεων: Βλ. καὶ κατωτέρω *Τροχιοδρόμων*. Διάλυσις Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Ἠλεκτρισμοῦ καὶ Μεταφορῶν καὶ κύρωσις κανονιστικοῦ διατάγματος Ταμείου Κοινωνικῆς Πολιτικῆς, ν. 1736|1951 σ.584.— Τροποποίησις καταστατικοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας Μεταφορῶν, ἀ.ὑ. 35195|1951 σ. 773, ἀ.ὑ. 2484|1951 σ. 877, ἀ.ὑ. 8633|1951 σ. 882.— Αὔξησις συντάξεων Ταμείου Συντάξεων Η.Ε.Μ., ἀ.ὑ. 30002|1951 σ. 955.— Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις ἄρθρων 5 καὶ 6 κανονισμοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ Η.Ε.Μ., κυρωθέντος διὰ τοῦ ἀπὸ 17 Δεκεμβρίου 1930 Διατάγματος, Δ|γμα σ. 1021.— Τροποποίησις ἄρθρου 9 κανονισμοῦ Ἐσωτερικῆς Ὑπηρεσίας Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Η.Ε.Μ., ἀ.ὑ. 35082|1951 σ. 1191.— Τροποποίησις ἄρθρου 14 Ταμείου Συντάξεως Προσωπικοῦ Η.Ε.Μ., ἀ.ὑ. 52091|1951 σ. 1199.— Προσθήκη παραγράφου εἰς ἄρθρον 33 καταστατικοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ Ἑλληνικῆς Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας, ἀ.ὑ. 29871|1951 σ. 882.

Ἠλεκτροτεχνιτῶν: Κύρωσις δ|τος περὶ συστάσεως Ταμείου Ἐπικουρ. Ἀσφαλίσεως Ἠλεκτροτεχνιτῶν Ἑλλάδος, ν. 1731|1951 σ. 476.— Αὔξησις συντάξεων τοῦ αὐτοῦ Ταμείου, ἀ.ὑ. 6787|1951 σ. 773, ἀ.ὑ. 46731|1951 σ. 1307.

Θεαμάτων: Βλ. ἀνωτέρω *Ἠθοποιῶν κλπ.*

Θυρωρῶν: Κύρωσις δ|τος περὶ συστάσεως Ταμείου Ἀσφαλίσεως Θυρωρῶν Πολυκατοικιῶν καὶ Μεγάρων, ν. 1751|1951 σ. 476.

Καλυκοποιείου: Βλ. κατωτέρω *Πυριτιδοποιείου*.

Καπνεμπορικῶν ἐπιχειρήσεων βιομηχανιῶν καπνοῦ: Τρόπος καταβολῆς καθυστερουμένων εἰσφορῶν εἰς Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Καπνεμπορικῶν Ἐπιχειρήσεων, Ν. 1602|1950 σ. 139.— Αὔξησις συντάξεων τοῦ αὐτοῦ Ταμείου, ὑ.ἀ. 13107|1951 σ. 1307.— Αὔξησις συντάξεων Ταμείου Ἐξόδου καὶ Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Βιομηχανίας Καπνοῦ, ἀ.ὑ. 26654|1951 σ. 1191.— Προσθήκη μεταβατικῆς διατάξεως εἰς κανονισμὸν παροχῆς τοῦ αὐτοῦ Ταμείου, ὑ.ἀ. 58650|1951 σ. 1309.

Καπνεργατῶν: Προσθήκη ἑδαφ. εἰς παράγραφον 6 ἄρθρου 12 τοῦ ἀπὸ 26.4.26 Ν.Δ. περὶ τρόπου λειτουργίας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν, ἀ.ὑ. 67963|1951 σ. 339.—Ἔγκρισις κανονισμοῦ συντάξεων Τ.Α.Κ., ἀ.ὑ. 55862|1951 σ. 484.— Αὔξησις ἐπιδόματος οἰκογενειακῶν βαρῶν συνταξιούχων Τ.Α.Κ., ἀ.ὑ. 66172|1951 σ. 542.— Προσθήκη μεταβατικῆς διατάξεως εἰς κανονισμὸν ἀσθενείας Τ.Α.Κ., ἀ.ὑ. 27747|1951 σ. 767.— Τροποποίησις Νομοθεσίας Τ.Α.Κ., ἀ.ὑ. 211087|1951 σ. 879, ἀ.ὑ. 52084|1951 σ. 1252. — Καθορισμὸς ἀποδοχῶν ἐλευθέρων (μὴ ἠσφαλισμένων εἰς τὸ Τ.Α.Κ.) καπνεργατῶν, ἀ.ὑ. 49528|1951 σ. 1029.— Καθορισμὸς τῶν ὑπὸ τοῦ Τ.Α.Κ. καταβαλλομένων συντάξεων ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1951, ἀ.ὑ. 8832|1951 σ. 1192. — Τροποποίησις ἄρθρου 12 Δ|τος 26.4.1926 περὶ τρόπου ἐνεργείας λειτουργίας Τ.Α.Κ. Δ|ὑ. 50993|1951 σ. 1196.

Καπνοῦ Ὀργανισμοῦ: Βλ. ἀνωτέρω *Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Καπνοῦ*.

Κεραμοποιῶν κ.λ.π.: Ἔγκρισις καταστατικοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Κεραμοποιῶν,

Πλινθοποιών καὶ Ἀγγειοπλαστῶν, ὑ.ἀ. 22929|1951 σ. 881.— Τροποποίησις κανονισμοῦ παροχῶν τοῦ αὐτοῦ Ταμείου, ἀ.ὑ. 35081|1951 σ. 1081.— Προσθήκη παραγράφου εἰς καταστατικὸν τοῦ αὐτοῦ Ταμείου, ἀ.ὑ. 22929|1951 σ. 1191.— Αὔξησις συντάξεων τοῦ αὐτοῦ Ταμείου, ἀ.ὑ 28794|1951 σ. 1133.

Κινηματογραφικῶν ἐπιχειρήσεων: Ταμεῖον ἀλληλοβοηθείας ὑπαλλήλων· ποσοστὸν ἐπὶ προσθέτου τέλους εἰσιτηρίων, ὑ.ἀ. 48811|1951 σ. 1196.

Κλωστοϋφαντουργῶν: Ἀναπροσαρμογὴ τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Κλωστοϋφαντουργίας χορηγουμένων βασικῶν συντάξεων ἀπὸ 1.6.1951, ἀ.ὑ. 21664|1951 σ. 1080.

Κοινῶν Ταμείων: Ἵδρυσις Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ὀργανισμοῦ Ἐλέγχου τῶν δι' Αὐτοκινήτων Συγκοινωνιῶν (Ο.Ε.Α.Σ.) καὶ Ὑπαλλήλων Γραφείων Κοινῶν Ταμείων Ἰδιωτικῶν Λεωφορείων, ἀ.ν. 1631|1951 σ. 188.

Κουρείων, κομμωτηρίων: Κύρωσις δ|τος περὶ ἱδρύσεως Ταμ. Ἐπικ. Ἀσφαλ. Ὑπαλλήλων Κουρείων καὶ Κομμωτηρίων, ν. 1731|1951 σ. 476.— Τροποποίησις καταστατικοῦ τοῦ αὐτοῦ Ταμείου, ἀ.ὑ. 10549|1951 σ. 715.— Προσθήκη διατάξεως εἰς ἄρθρον 24 καταστατικοῦ τοῦ αὐτοῦ Ταμείου, ἀ.ὑ. 4091|1951 σ. 771.— Προσθήκη παραγράφου εἰς ἄρθρον 19 καταστατικοῦ τοῦ αὐτοῦ Ταμείου, ὑ.ἀ. 52083|1951 σ. 1303.

Κρεοπωλείων: Κύρωσις δ|τος περὶ ἱδρύσεως Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως ὑπαλλήλων κρεοπωλείων, ν. 1731|1951 σ. 476.— Αὐξήσεις συντάξεων τοῦ αὐτοῦ Ταμείου, ἀ.ὑ. 33025|1951 σ. 1193.

Λαχανοκηπουρῶν: Προσθήκη παραγράφων εἰς καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Λαχανοκηπουρῶν, ἀ.ὑ. 15274|1951 σ. 715.

Λιμενεργατῶν: Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Λιμενεργατῶν Πειραιῶς: Προσθήκη μεταβατικῆς διατάξεως εἰς κανονισμόν, ἀ.ὑ. 35080|1951 σ. 1131.— Προσθήκη διατάξεων εἰς κανονισμὸν Κλάδου Ἀσθενείας, ἀ.ὑ. 62765|1951 σ. 337, ἀ.ὑ. 4095|1951 σ. 669.— Ἀναπροσαρμογὴ τῆς παγίας μηνιαίας εἰσφορᾶς τοῦ Ο.Α.Π., ὑ.ἀ. 110589|1951 σ. 343.— Ἐνίσχυσις Ταμείου Προνοίας καὶ Ἀσφαλίσεως Λιμενεργατῶν Πειραιῶς, ν. 1697|1951 σ. 387.— Αὔξησις συντάξεων, ἀ.ὑ. 7086|1951 σ. 339.— Τροποποίησις καταστατικοῦ, ἀ.ὑ. 62767|1951 σ. 439.— Τροποποίησις κανονισμοῦ, ἀ.ὑ. 34348|1951 σ. 879.— Προσθήκη παραγράφου εἰς κανονισμὸν παροχῶν τοῦ Ταμείου Προνοίας Λιμενεργατῶν Πειραιῶς, ἀ.ὑ. 33946|1951 σ. 955.

Λιμενικῶν Ταμείων: Αὔξησις τῶν ὑπὸ Ταμείου Συντάξεων Ὑπαλλήλων Λιμενικῶν Ταμείων καταβαλλομένων συντάξεων, ἀ.ὑ. 66397|1951 σ. 346, ἀ.ὑ. 35817|1951 σ. 1132.

Λιπασμάτων: Καθορισμὸς ἀπὸ 1.10.50 συντάξεων Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Λιπασμάτων, ἀ.ὑ. 46222|1950 σ. 93.— Προσθήκη διατάξεως εἰς τὸ τέλος τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ αὐτοῦ Ταμείου, ἀ.ὑ. 10547|1951 σ. 714.— Τροποποίησις ἄρθρου 26 Καταστατικοῦ τοῦ αὐτοῦ Ταμείου, ἀ.ὑ. 51182|1951 σ. 1077.

Μακαρονοποιῶν: Βλ. κατωτέρω *Μυλεργατῶν*.

Μεσιτῶν Χρηματιστηρίου: Βλ. κατωτέρω *Χρηματιστῶν κλπ.*

Μεταλλευτῶν: Προσθήκη παραγράφου εἰς καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Ἐξόδου Γερόντων καὶ Ἀνικάνων Ἐργατῶν Μετάλλου, ἀ.ὑ. 7749|1951 σ. 714.— Αὔξησις τῶν ὑπὸ τοῦ Ἐπικουρικοῦ Ταμείου Ἐξόδου Γερόντων καὶ Ἀνικάνων Ἐργατῶν Μετάλλου καταβαλλομένων οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων, ἀ.ὑ. 28394|1951 σ. 874.— Νέα αὔξησις συντάξεων τοῦ αὐτοῦ Ἐπικουρικοῦ Ταμείου, ἀ.ὑ. 47872|1951 σ. 1197.— Ἀντικατάστασις τοῦ ἄρθρου 36 τοῦ καταστατικοῦ τοῦ αὐτοῦ Ἐπικουρ. Ταμείου, ἀ.ὑ. 39424|1951 σ. 1080.— Τροποποίησις καταστατικοῦ τοῦ αὐτοῦ Ταμείου, ἀ.ὑ. 52275|1951 σ. 1252.— Τροποποίησις ἄρθρου 12 καταστατικοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν, ἀ.ὑ. 29722|1951 σ. 881.— Συμπλήρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 55979 ἐ.ἔ. κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἀ.ὑ. 65008|1951 σ. 1249.— Αὐξήσεις τῶν ὑπὸ Ταμείου Μεταλλευτῶν καταβαλλομένων συντάξεων, ὑ.ἀ. 48026|1951 σ. 1306.

Μεταφορῶν: Διάλυσις Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Ἠλεκτρισμοῦ καὶ Μεταφορῶν καὶ κύρωσις κανονιστικοῦ διατάγματος Ταμείου Ἐπικ. Ἀσφαλ. Προσωπικοῦ Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς, ν. 1736|1951 σ. 534.

Μηχανημάτων Λιμεν. Ἔργων: Φόρος ἐπὶ ναύλων ὑπὲρ Εἰδικοῦ Ταμείου Μηχανημάτων Λιμενικῶν Ἔργων· κατάργησις, ἀ.ν. 1619|1951 σ. 188.

Μουσικῶν: Βλ. ἀνωτέρω *Ἠθοποιῶν κλπ.*

Μουσικῶν συλλόγων: Ταμεῖα Ἀλληλοβοηθείας· ποσοστὸν ἐπὶ προσθέτου τέλους εἰσιτηρίων, ὑ.ἀ. 48811|1951 σ. 1196.

Μουσουργῶν: Ταμεῖον Ἀλληλοβοηθείας· ποσοστὸν ἐπὶ προσθέτου τέλους εἰσιτηρίων, ὑ.ἀ. 48811|1951 σ. 1196.

Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μακαρονοποιῶν: Τροποποίησις καταστατικοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μακαρονοποιῶν, ἀ.ὑ. 64823|1951 σ. 337, ἀ.ὑ. 69417|1951 σ. 483, ἀ.ὑ. 29363|1951 σ. 886.— Προσθήκη διατάξεων εἰς τὸ καταστατικὸν τοῦ αὐτοῦ Ταμείου, ἀ.ὑ. 67954|1951 σ. 770, ἀ.ὑ. 29362|1951 σ. 885, ἀ.ὑ. 42545|1951 σ. 1194, ἀ.ὑ. 42544|1951 σ. 1194.

Ναυτικῶν Πρακτόρων: Τροποποίησις καταστατικοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ν. Πρακτόρων καὶ Ὑπαλλήλων, ἀ.ὑ. 27909|1951 σ. 883.— Καθορισμὸς ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν ὑπὲρ τοῦ αὐτοῦ Ταμείου βάσει ἀ.ν. 1538|1950, ἀ.ὑ. 1504|1951 σ. 1166.— Προσθήκη ἐδαφίων εἰς καταστατικὸν τοῦ Ταμείου, ὑ.ἀ. 52085|1951 σ. 1308.

Ξυλουργικῶν ἐργασιῶν: Βλ. ἀνωτέρω *Δομικῶν ἐργασιῶν*.

Οἰνοποιίας, ζυθοποιίας, οἰνο-

πνευματοποιίας: Αύξησις των υπό του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Προσωπικού Α.Ε. Οινοποιίας, Ζυθοποιίας, Οινοπνευματοποιίας χορηγουμένων συντάξεων, ά.ύ. 46040|1951 σ. 1082.—Τροποποιήσις κανονισμού παροχών του αύτου Ταμείου. ά.ύ. 8621|1951 σ. 714.

Οργανισμού Ελέγχου Συγκοινωνιών: Βλ. ανωτέρω *Κοινών Ταμείων*.

Οργανισμού Λιμένος Πειραιώς: Προσθήκη διατάξεων εις κατασταστικόν Ταμείου Προνοίας Υπαλλήλων Ο.Α.Π.. ά.ύ. 60527 σ. 838.— Καθορισμός των υπέρ Ταμείου Προνοίας Υπαλλήλων Ο.Α.Π. καταβαλλομένων ασφαλιστικών εισφορών, ά.ύ. 3599|1951 σ. 1198, 1250.— Αύξησις των υπό του Ταμείου Προνοίας Υπαλλήλων Ο.Α.Π. καταβαλλομένων συντάξεων, ύ.ά. 36527|1951 σ. 1303.— Ταμείον Προνοίας Προσωπικού· προσθήκη διατάξεων εις το τέλος του εδαφ. ε' της Υ παρ. της 1027|Σ 19|1948 αποφάσεως, ύ.ά. 52105|1951 σ. 1303.

Οργανισμών Κοινωνικής Ασφαλίσεως: Ταμείον Επικ. Ασφαλίσεως Προσωπικού Οργανισμών Κοινωνικής Ασφαλίσεως· τροποποίησις της 28125|1942 υπ. αποφάσεως, ύ.ά. 51643|1951 σ. 1307.—Τροποποιήσις άρθρου 4 κανονισμού παροχών του αύτου Ταμείου, ά.ύ. 56070|1951 σ. 1253.— Αύξησις συντάξεων του αύτου Ταμείου, ύ.ά. 45301|1951 σ. 1195.

Ο. Τ. Ε.: Βλ. κατωτέρω *Τηλεπικοινωνιών*.

Πετρελαιοειδών: Κύρωσις δ|τος περί ιδρύσεως Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Προσωπικού Εταιριών Πετρελαιοειδών, ν. 1731|1951 σ 476.— Τροποποίησις καταστατικού του αύτου Ταμείου, ά.ύ. 22918|1951 σ. 880, ά.ύ. 20793|1951 σ. 885.

Πρακτορείων: Βλ. ανωτέρω *Εφημεριδοπωλών, Ναυτικών πρακτόρων*.

Πυριτιδοποιείου: Αύξησις των υπό του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Εταιρίας Ελληνικού Πυριτιδοποιείου και Καλυκοποιείου καταβαλλομένων συντάξεων, ά.ύ. 41688|1951 σ. 1251.— Έγκρισις καταστατικού του αύτου Ταμείου, ά.ύ. 36157|1951 σ. 1299.— Προσθήκη εδαφίου εις κανονισμόν εσωτερικής υπηρεσίας του αύτου Ταμείου, ά.ύ. 22920|1951 σ. 1300.

Σιδηροδρόμων: Αύξησις συντάξεων Ταμείου Συντάξεων και Προνοίας Σ.Ε.Κ. (Δικτύου Μακεδονίας - Θράκης), ά.ύ. 35040|1950 σ. 95.—Τροποποιήσις καταστατικού Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Σ.Ε.Κ. (Δικτύου Μακεδονίας - Θράκης), ά.ύ. 51635|1951 σ. 1250.— Αύξησις συντάξεων Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Σ.Ε.Κ., ά.ύ. 14302|1951 σ. 717.— Τροποποίησις ύ.ά. 28179|Σ250|1951 και αύξησις των συντάξεων κατά 30 ο|ο επί των πράγματι καταβαλλομένων υπό του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Σ.Ε.Κ. (Δικτύου Λαρισαϊκού), ά.ύ. 11502|1951 σ. 717. — Προσθήκη διατάξεως εις καταστατικόν Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Σ.Ε.Κ. (Δίκτυον Λαρισαϊκού), ά.ύ. 29858|1951 σ. 881. — Τροποποίησις καταστατικού Ταμείου Συντάξεων Σ.Ε.Κ. (Δίκτυον Λαρισαϊκού), ά.ύ. 51636|1951 σ. 1250.— Προσθήκη μεταβατικής διατάξεως εις καταστατικόν Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Σ.Ε.Κ., ύ.ά. 41976|1951 σ. 1136.— Τροποποίησις και συμπλήρωσις ά.ν. 1057 του 1946, ένιων διατάξεων του εν ισχύι κανονισμού του Ταμείου Αλληλοβοηθείας Προσωπικού των εν Ελλάδι Σιδηροδρομικών και Τροχιοδρομικών Επιχειρήσεων, ως και του ά.ν. 301|1936, ά.ν. 1648|1951 σ. 238.— Αύξησις των συντάξεων του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Σιδηροδρόμων Βορειοδυτικής Ελλάδος, ά.ύ. 3684|1951 σ. 245.— Τροποποίησις άρθρου 10 κανονισμού Κλάδου Προνοίας Ταμείου Συντάξεων και Προνοίας Προσωπικού Σιδηροδρόμων Βορειοδυτικής Ελλάδος, ά.ύ. 43541|1951 σ. 1195.— Αύξησις των συντάξεων του Ταμείου Συντάξεων και Προνοίας Προσωπικού Σ.Π.Α.Π., ά.ύ. 68031|1951 σ. 245.— Τροποποίησις άρθρου 17 κανονισμού Κλάδου Προνοίας Ταμείου Συντάξεων και Προνοίας Προσωπικού Σ.Π.Α.Π., ά.ύ. 24773|1951 σ. 839.— Τροποποίησις Νομοθεσίας Ταμείου Συντάξεων και Προνοίας Προσωπικού Σ.Π.Α.Π., ά.ύ. 69526|1951 σ. 955.— Τροποποίησις καταστατικού Κλάδου Συντάξεων Ταμείου Συντάξεων και Προνοίας Προσωπικού Σ.Π.Α.Π., ά.ύ. 51644|1951 σ. 1297. — Τροποποίησις καταστατικού Ταμείου Συντάξεων και Προνοίας Προσωπικού Γαλλοελληνικής Εταιρίας Σιδηροδρόμων, ά.ύ. 69528|1951 σ. 336, ά.ύ. 8622|1951 σ. 770.— Αύξησις συντάξεων Ταμείου Συντάξεων και Προνοίας Προσωπικού Γαλλοελληνικής Εταιρίας Σιδηροδρόμων, ά.ύ. 13139|1951 σ. 717.— Αύξησις συντάξεων του Ταμείου Συντάξεων και Προνοίας Προσωπικού Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας, ά.ύ. 806|1951 σ. 542.— Τροποποίησις καταστατικού Κλάδου Προνοίας του αύτου Ταμείου, ά.ύ. 24212|1951 σ. 886.— Τροποποίησις και συμπλήρωσις των περί διοικήσεως των Ταμείων Αλληλοβοηθείας Προσωπικού των εν Ελλάδι Ατμηλάτων Σιδηροδρόμων διατάξεων, Δ)γμα σ. 1022. — Αύξησις συντάξεων Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Εταιρίας Σιδηροδρόμων Αττικής, ά. ύ. 12036|1951 σ. 1079.

Σταφιδικού Οργανισμού: Βλ. ανωτέρω *Αυτονόμου Σταφιδικού Οργανισμού*.

Συγγραφέων: Βλ. και ανωτέρω *Ηθοποιών* κλπ. Ταμείον Αλληλοβοηθείας· ποσοστόν επί προσθέτου τέλους εισιτηρίων δημοσίων θεαμάτων υπέρ Ταμείου Συντάξεων Ηθοποιών, ύ.ά. 48811|1951 σ. 1196.

Συνεταιρικών Οργανώσεων: Βλ. ανωτέρω *Γεωργικών Οργανώσεων*.

Συντακτών: Βλ. κατωτέρω *Τύπου*.

Τεχνιτών Θεάτρου: Βλ. ανωτέρω *Ηθοποιών* κλπ.

Τηλεπικοινωνιών: Ταμείον Ασφαλίσεως Προσωπικού Ο.Τ.Ε.· ασφάλισις ασθενείας, αναπηρίας, γήρατος, θανάτου· πόροι· εισφοραί· είδη παροχών· επιδόματα ασθενείας· εξουσιοδότησις δι' έγκρισιν κανονισμού κλάδου ασθενείας· υγειονομικόν προσωπικόν· εξαγορά προϋπηρεσίας· όροι κτήσεως περιου-

σιακών συνιχείων· διάθεσις διαθεσίμων κεφαλαίων· έξουσιοδότησις δι' ίδρυσιν Ταμείου Αρωγής, ά. ν. 1944|1951 σ. 1073.— Τροποποίησις άρθρου 19 καταστατικού Ταμείου Ασφαλίσεως Προσωπικού Ο.Τ.Ε., ά. ό. 8620|1951 σ. 888.

Τηλεφωνικής Εταιρίας: Αύξησις των υπό του Ταμείου Ασφαλίσεως Προσωπικού Άνων. Έλλην. Τηλεφ. Εταιρίας καταβαλλομένων συντάξεων, ά.ό. 63456|1951 σ. 859.

Τραπεζών: Αύξησις συντάξεων Ταμείου Συντάξεων και Προνοίας Προσωπικού Αγροτικής Τραπέζης, ά.ό. 64188|1951 σ. 889.— Προσθήκη έδαφίου εις καταστατικόν Ταμείου Συντάξεων και Προνοίας Προσωπικού Α.Τ.Ε., ά.ό. 36156|1951 σ. 1079.— Τροποποίησις καταστατικού Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Τραπέζης Αθηνών, ά.ό. 7745|1951 σ. 595.—Προσθήκη διατάξεων εις καταστατικόν Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Τραπέζης Αθηνών, ά.ό. 14427|1951 σ. 716, ά.ό. 48614|1951 σ. 1192, ά.ό. 50884|1951 σ. 1197.— Προσθήκη άρθρου εις καταστατικόν Ταμείου Προνοίας Εμπορικής Τραπέζης, ά.ό. 7747|1951 σ. 771.— Τροποποίησις καταστατικού Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Προσωπικού Εμπορικής Τραπέζης, ά.ό. 69415|1951 σ. 771.—Έγκρισις αύξήσεως των υπό του Ταμείου Συντάξεων Υπαλλήλων Λαϊκής Τραπέζης καταβαλλομένων συντάξεων, ά.ό. 88821|1951 σ. 1251.

Τροχιοδρόμων: Τροποποίησις και συμπλήρωσις του ά.ν. 1057 του 1946, ένιων διατάξεων του εν ισχύι κανονισμού Ταμείου Αλληλοβοηθείας Προσωπικού των εν Ελλάδι Σιδηροδρόμων και Τροχιοδρομικών Επιχειρήσεων, ως και του ά.ν. 301|1936, ά.ν. 1648|1951 σ. 238.—Προσθήκη διατάξεως εις καταστατικόν Κλάδου Συντάξεων Τροχιοδρόμων και Ηλεκτρισμού Θεσ|νίκης, ά.ό. 67958|1951 σ. 857.—Αναπροσαρμογή συντάξεων του Ταμείου Συντάξεων και Προνοίας Προσωπικού Τροχιοδρόμων και Ηλεκτρισμού Θεσσαλονίκης, ά.ό. 9908|1951 σ. 483.—Επέκτασις ένιων διατάξεων του ά.ν. 1057|1946 εις το Ταμείον Αλληλοβοηθείας Προσωπικού Κρατικής Εκμεταλλεύσεως Τροχιοδρόμων και Ηλεκτρισμού Θεσσαλονίκης, Δγμα σ. 712 — Προσθήκη έδαφίου εις άρθρον κανονισμού Κλάδου Προνοίας του αύτου Ταμείου, ά.ό. 27751|1951 σ. 955.— Τροποποίησις άρθρου 12 του κανονισμού Κλάδου Προνοίας του αύτου Ταμείου, ά.ό. 50904|1951 σ. 1079.

Ταμέντων: Αύξησις συντάξεων Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Υπαλλήλων Προσωπικού Εταιριών Ταμέντων, ά.ό. 9763|1951 σ. 485.— Προσθήκη μεταβατικών διατάξεων εις το τέλος του καταστατικού του αύτου Ταμείου, ά.ό. 52081|1951 σ. 1206.

Τυπογράφων και μισθωτών γραφικών τεχνών Ταμείον Ασφαλίσεως: Δώρον εορτών Χριστουγέννων 1950 προς ανέργους Ταμείου Ασφαλίσεως Τυπογράφων κλπ., ό.ά. 68500|1950 σ. 46.— Αύξησις συντάξεων, ά.ό. 65919|1951 σ. 836.— Προσθήκη μεταβατικής διατάξεως εις κανονισμόν Συντάξεων, ά.ό. 65071|1951 σ. 341.— Τροποποίησις άρθρου 4 καταστατικού, ά.ό. 8628|1951 σ. 770.— Τροποποίησις και συμπλήρωσις διατάξεων περί ασφαλίσεως δημοσιογράφων και εργατών τύπου, ν. 1872 σ. 824.— Τροποποίησις κανονισμού συντάξεων, ά.ό. 24849|1951 σ. 878.— Αύξησις επιδομάτων οικογενειακών βαρών συνταξιούχων, ά.ό. 15149|1951 σ. 1080.— Καθορισμός ασφαλιστικών εισφορών υπέρ του Ταμείου βάσει ά.ν. 1538|1950, ά.ό. 5238|1951 σ. 1196.— Προσθήκη άρθρου εις κανονισμόν συντάξεων, ό.ά. 55488|1951 σ. 1308.

Τύπου: Βλ. και ανωτέρω **Εργατών τύπου.** Ταμείον Συντάξεων Προσωπικού Αθην. Εφημερίδων· Ταμείον Συντάξεων Προσωπικού Εφημερίδων Θεσ|νίκης· δώρον εορτών ανέργων, ά.ό. 68500|1950 σ. 46, ά.ό. 23597|1951 σ. 488.— Ταμείον Εργατών Τύπου Αθηνών· έγκρισις καταβολής δώρου εορτών Πάσχα εις άνεργους Δ|σμού Ανεργίας, ό.ά. 23597|1351 σ. 488.— Αύξησις των υπό του Ταμείου Ασφαλίσεως Ιδιοκτητών, Συντακτών και Υπαλλήλων Τύπου καταβαλλομένων συντάξεων, ό.ά. 54375|1951 σ. 340, ό.ά. 20140|1951 σ. 1080.— Προσθήκη μεταβατικής διατάξεως εις κανονισμόν ασφαλιστικών παροχών Ταμείου Ασφαλίσεως Ιδιοκτητών Συντακτών και Υπαλλήλων Τύπου, ά.ό. 57965|1951 σ. 341.—Έγκρισις κανονισμού Ειδικού Λογαριασμού Ανεργίας Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Αθηναϊκών Εφημερίδων, ά.ό. 40900|1951 σ. 1130.— Αύξησις των υπό του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Αθηναϊκών Εφημερίδων καταβαλλομένων συντάξεων, ά.ό. 46458|1951 σ. 1300.

Υγειονομικών: Χορήγησις εις συνταξιούχους και βοηθηματούχους του Τ.Σ.Α.Υ. προκαταβολής έναντι του δώρου Χριστουγέννων, ό.ά. 100073|1951 σ. 1306.

Υδάτων Εταιρίας: Τροποποίησις καταστατικού Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Προσωπικού Ανωνύμου Ελληνικής Εταιρίας Υδάτων, ό.ά. 56526|1951 σ. 1304.

Υπεγγύων Προσόδων: Έγκρισις αυξήσεως οικογενειακών επιδομάτων παρεχομένων υπό Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Εταιρίας Διαχειρίσεως Υπεγγύων Προσόδων, ό.ά. 31785|1951 σ. 1192.— Τροποποίησις καταστατικού του αύτου Ταμείου, ά.ό. 22923|1951 σ. 880, ά.ό. 20485|1951 σ. 772.—Αύξησις συντάξεως του αύτου Ταμείου, ά.ό. 65207|1951 σ. 768, ά.ό. 28587|1951 σ. 829.

Υποδηματεργατών: Κύρωσις δ|τος περί συστάσεως Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Υποδηματεργατών Αθηνών-Πειραιώς, ν. 1781|1951 σ. 476.— Αύξησις προσωρινών περιοδικών βοηθημάτων του αύτου Ταμείου, ά.ό. 67469|1951 σ. 246.

Φαρμακευτικών εργασιών: Προσθήκη έδαφίου εις Νομοθεσίαν Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Υπαλλήλων Φαρμακευτικών Εργασιών, ά.ό. 36990|1951 σ. 767.— Αύξησις βοηθημάτων του αύτου Ταμείου, ά.ό. 4232|1951 σ. 889.— Αύξησις κατά 50 ο|ο των βοηθημάτων του Ταμείου Φαρμακοϋπαλλήλων, ά.ό. 18699|1951 σ. 957.

Φορτεχνικών: Κύρωσις δ|τος περί ί-

δρύσεως Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Φορτοεχνικών Υπαλλήλων, ν. 1731]1951 σ. 476.

Φορτοεκφορτωτών: Αύξησις συντάξεων του Ταμείου Ασφαλίσεως Εργατών Φορτ]τών Λιμένος Καλαμών, ά.ύ. 35545]1951 σ. 483, ά.ύ. 55268]1951 σ. 1800.

Χημικών: Τροποποίησις καταστατικού Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Χημικών, ά.ύ. 38517]1951 σ. 1251, ά.ύ. 53548]1951 σ. 1252.— Προσθήκη παραγράφων εις καταστατικόν του αύτου Ταμείου, ά.ύ. 69349]1951 σ. 338.— Παράτασις της προθεσμίας της ορισθείσης ύπό του άρθρου 16 του κανονισμού εσωτερικής υπηρεσίας Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Χημικών, ά.ύ. 69418]1951 σ. 337.

Χρηματιστών, μεσιτών, αντικρουστών: Αύξησις των υπό του Ταμείου Ασφαλίσεως Χρηματιστών, Μεσιτών, Αντικρουστών και Υπαλλήλων του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών καταβαλλομένων συντάξεων κατά 100 ο]ο, ά.ύ. 46287]1951 σ. 1191.

Ταξί. Βλ. λ. *Αυτοκίνητα*.

Ταξιδέται. Παράτασις συλλογικής συμβάσεως εργασίας, ύ.ά. 7031]1951 σ. 247, ά.ύ. 41570] 1951 σ. 1134, ά.ύ. 62789]1951 σ. 1301.— Κήρυξις υποχρεωτικών των διατάξεων της από 29.11.1950 συλλογικής συμβάσεως εργασίας ταξιδιατών Θεάτρου, ά.ύ. 10685]1951 σ. 391.

Ταξινομητοί ζώων. Βιβλιάρια υγείας, Δ]γμα σ. 90.

Τεχνητή μέταξα. Επέκτασις της 29630]1951 αποφάσεως και επί εργατοτεχνικού προσωπικού Βιομηχανίας Τεχνητής Μετάξης, ά.ύ. 48905]1951 σ. 958.

Τεχνίται. Βλ. τά κατ' ιδίαν θέματα και κατηγορίας των τεχνιτών εις τας οικείας λέξεις.

Τεχνίται Θεάτρου. Βλ. λ. *Ταμεία* (Ηθοποιών κλπ.)

Τηλεπικοινωνίαι. Βλ. και λ. *Ταμεία*. Τροποποίησις, συμπλήρωσις και ερμηνεία ενίων διατάξεων του 1049]1949 ν.δ. περί οργανώσεως των Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδος· διαδικασία προσλήψεως ή απολύσεως προσωπικού, ά.ν. 1944]1951 σ. 1073.

Τιμολόγιον. Αμοιβή επί τιμολογίω· δώρων εορτών, ύ.ά. 68500]1950 σ. 46, ύ.ά. 25100]1951 σ. 436. Βλ. και λ. *Σταφιδεργάται - Σταφιδοκαρφωταί, Φορτοεκφορτωταί*.

Τόγκας επεξεργασία. Παράτασις ισχύος ν. 5817]1933 «περί απασχολήσεως αρρένων καπνεργατών εν τη επεξεργασία της τόγκας», Δ]γμα σ. 242.

Τοκετός. Επίδομα τοκετού εκ Ταμείου Ασφαλίσεως Μυλεργατών κλπ., ύ.ά. 64323] 1951 σ. 337.

Τράπεζαι. Βλ. και λ. *Ταμεία*. Νομικοί σύμβουλοι· Ιατροί· δώρον εορτών, ύ.ά. 68500] 1950 σ. 45, ύ.ά. 25100]1951 σ. 435, ύ.ά. 67800] 1951 σ. 1309.— Αποστέρησις αποδοχών απεργούντων υπαλλήλων, α.ύ.α. 1191]1950 σ. 92.—Αποδοχαί απεργούντων υπαλλήλων, ά.ν. 1943]1951 σ. 1075.—Υποχρεώσεις εναντι απολυομένων εκ τάξεων στρατού, ά.ν. 1836] 1951 σ. 584.— Συλλογική σύμβασις προσωπικού Τραπεζών· Ιονική, Λαϊκή, Εμπορική, Αθηνών και λοιπαί, σ.σ., σ. 959.—Αποδοχαί και λοιποί όροι εργασίας του προσωπικού Τραπεζών Εθνικής, Ελλάδος, Αγροτικής και Κτηματικής, ύ.ά. 51494]1951 σ. 1139.— Κήρυξις υποχρεωτικής συλλογικής συμβάσεως εργασίας προσωπικού Τραπεζών Αθηνών, Εμπορικής, Ιονικής, Λαϊκής, Εμπορικής Πίστεως και Καραβασίλη, ά.ύ. 58445] 1951 σ. 1254.— Κήρυξις υποχρεωτικής συλλογικής συμβάσεως εργασίας υπαλλήλων Τραπεζών Αμερικαν Εξπρές Κόμπανυ Ι.Ν.Κ., Τραπέζης Υποθηκών Α.Ε. κλπ., ά.ύ. 60300] 1951 σ. 1299.

Τροφή - Τρόφιμα. Ού συνυπολογισμός διά δώρον εορτών, ύ.ά. 68500]1950 σ. 45, ύ.ά. 25100]1951 σ. 435, ύ.ά. 67800]1951 σ. 1309.— Μή συνυπολογισμός εις αύξησεις, ύ.ά. 2750] 1951 σ. 141.—Αποτίμησις παρεχομένης εις εργατοτεχνίτας τροφής, ά.ύ. 45941]1951 σ. 957.— Ειδικαί δυνάμει τροφίμων εις μισθωτούς, ά.ύ. 11030]1951 σ. 190.

Τροχιόδρομοι. Βλ. λ. *Ταμεία*.

Τσιμέντων βιομηχανίαι. Βλ. και λ. *Ταμεία*. Χορήγησις επιδόματος ανθυγιεινής εργασίας εις εργάτας βιομηχανίας τσιμέντων, ύ.ά. 48993]1951 σ. 1141.

Τυπογραφικαί επιχειρήσεις. Απαλλαγή φόρου άρθρ. 5 ά.ν. 848]1948 «περί καταργήσεως των φόρων επί της κυκλοφορίας εν αγαθών κλπ.», ά.ν. 1619]1951 σ. 186.

Τυπογράφοι. Βλ. και λ. *Ταμεία*. «Άνεργοι» δώρον εορτών, ύ.ά. 68500]1950 σ. 46.

Τύπος. Βλ. λ. *Εφημερίδες, Ταμεία* (Τύπου).

Τύπου εργάται. Βλ. λ. *Εφημερίδες, Ταμεία*.

Τυροπωλεία. Βλ. λ. *Παντοπωλεία*.

Υ

Υγεία. Επέκτασις επιδόματος ανθυγιεινής εργασίας βαφείων κ.λ.π., ά.ύ. 26467]1951 σ. 538. — Χορήγησις επιδόματος ανθυγιεινής εργασίας εις πτυχιούχους θερμαστάς και αρχιθερμαστάς, ά.ύ. 57620]1951 σ. 1199.— Εις κατηγορίας εργατοτεχνιτών κεραμοποιίας, ά.ύ. 57614]1951 σ. 1199.— Εις εργάτας βιομηχανίας τσιμέντων, ύ.ά. 48993]1951 σ. 1141.—Βλ. και λ. *Βιβλιάρια*.

Υγειονομικοί. Βλ. λ. *Ταμεία*.

Υδάτων Εταιρία. Βλ. λ. *Ταμεία*.

Υδραυλικοί. Συλλογική σύμβασις εργασίας υδραυλικών και λευκοσιδηρουργών, σ.σ., σ. 489.

Υδρογονοσυγκολληταί. Κήρυξις εκτελεστών των 6]1949 και 3]1951 αποφάσεων Πρωτοβ. Επιτρ. Διαιτησίας Συλλογ. Διαφορών Εργασίας Πειραιώς, δι' ών καθωρίσθησαν αποδοχαί και λοιποί όροι εργασίας υδρογονοσυγκολλητών και μολυβδουργών Πειραιώς, ά.ύ. 19727]1951 σ. 1078.

Υελουργοί. Κύρωσις δ]τος περί ιδρύσεως Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Εργατοτεχνιτών Υελουργών, ν. 1731]1951 σ. 476.— Αύξησις συντάξεων Ταμείου Επικ. Ασφαλ. Εργατοτεχνιτών Υελουργών, ά.ύ. 63889] 1951 σ. 876.—Επέκτασις της 29630]1951 αποφάσεως και επί εργατοτεχνικού προσωπικού υελουργείων, ά.ύ. 48905]1951 σ. 958.— Δώρον εορτών, ύ.ά. 25100]1951 σ. 436.— Βιβλιάρια υγείας, Δ]γμα σ. 90.

Ὑπάλληλοι δημόσιοι. Διατάξεις ἀφορῶσαι τοὺς δυνάμει τοῦ Θ' Ψηφίσματος ἀπολυθέντας ὑπαλλήλους τοὺς ὑπηρετήσαντας μεταγενεστέρως εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ, ἀ.ν. 1540|1950 σ. 43. Συμπλήρωσις τοῦ ἄνω ὑπ' ἀριθ. 1540|1950 ἀν. νόμου, ἀ.ὑ. 1913|1951 σ. 873.—Ἵδρυσις ὑπηρεσίας ἐφέδρων παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐθνικῆς Ἀμύνης, ἀ.ν. 1562|1950 σ. 88.— Εἰδικαὶ διανομαὶ τροφίμων, ἀ.ὑ. 11080|1951 σ. 190.—Ἀναπροσαρμογὴ τῶν ἐφ' ἅπαξ χορηγουμένων βοηθημάτων ὑπὸ Ταμείου Προνοίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων διὰ τοὺς ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1950 ἐξελθόντας, ὡς καὶ τοὺς μέλλοντας νὰ ἐξέλθουν τῆς ἀσφαλίσεως ἠσφαλισμένους, ἀ.ὑ. 50454|1951 σ. 313.— Μὴ ὑπαγωγὴ εἰς ἀσφάλισιν Ι.Κ.Α., ἀ.ν. 1846|1951 σ. 637. Εἰσηγ. Ἐκθ. σ. 689, 759, 816.— Ὑπαγωγὴ εἰς ἀσφάλισιν Ταμείου Προνοίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων διευθυντῶν καὶ νοσοκόμων Ἐθνικῶν Ἀγροτικῶν Νηπιοτροφείων, ἀ.ὑ. 17148|1951 σ. 716.— Αὔξησις τῶν ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνιτῶν τῶν ἐν Δωδεκανήσῳ Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν, ἀ.ὑ. 281498|1951 σ. 1077.— Αὔξησις καταβαλλομένων ἀποζημιώσεων εἰς πρόσωπα μὴ κεκτημένα ἰδιότητα δημοσίου ὑπαλλήλου καὶ μετέχοντα εἰς Συμβούλια καὶ Ἐπιτροπὰς Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἀ.ὑ. 46478|1951 σ. 1134.

Ὑπάλληλοι δημοτικοί, κοινοτικοί. Βλ. λ. *Δῆμοι - Κοινότητες.*

Ὑπέγγυοι πρόσοδοι. Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις διατάξεων ἀφορωσῶν διαχείρισιν μονοπωλιακῶν εἰδῶν καὶ λοιπῶν ὑπεγγύων προσόδων· ἐφαρμοζόμεναι διατάξεις ἐπὶ προσωπικοῦ, ἀ.ν. 1523|1950 σ. 41.— Κύρωσις, τροποποιήσεις καὶ συμπλήρωσις τοῦ ἄνω ἀ.ν. 1523|1950· κατάστασις προσωπικοῦ Ἑταιρίας Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων, ν. 1606|1950 σ. 138.— Καθορισμὸς ἀποδοχῶν τῶν διαχειριστῶν Μονοπωλίων Ε.Δ.Υ.Π. ἀ. ὑ. 37445|1951 σ. 190, ἀ.ὑ. 18770|1951 σ. 390.— Ἔγκρισις καταβολῆς εἰς διαχειριστὰς Μονοπωλίων Ε.Δ.Υ.Π. τοῦ μέχρι τοῦδε καταβαλλομένου μισθοῦ ἄνευ μειώσεως τινος, ἀ.ὑ. 22507|1951 σ. 718.— Καθορισμὸς προσαυξήσεως ἀποδοχῶν μισθωτῶν Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας Ἑταιρίας Ὑπεγγύων Προσόδων λόγῳ καθορισμοῦ τῶν ὡρῶν τακτικῆς ἐργασίας αὐτῶν εἰς 39 1|2 ἑβδομαδιαίως, ἀ.ὑ. 1877|1951 σ. 389.— Αὔξησις συντάξεων Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων, ἀ.ὑ. 65207|1951 σ. 768, ἀ.ὑ. 28587|1951 σ. 829.— Τροποποίησις καταστατικοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων, ἀ.ὑ. 20435|1951 σ. 772, ἀ.ὑ. 22928|1951 σ. 880.—Ἔγκρισις αὐξήσεως οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων παρεχομένων ὑπὸ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων, ἀ.ὑ. 31785|1951 σ. 1192.

Ὑπερωρίαι. Οὐ συνυπολογισμὸς διὰ δῶρα ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 68500|1950 σ. 45, ὑ.ἀ. 25100|1951 σ. 434, ὑ.ἀ. 47704|1951 σ. 887, ὑ.ἀ. 67800|1951 σ. 1309.— Οὐ συνυπολογισμὸς εἰς αὐξήσεις, ὑ.ἀ. 2750|1951 σ. 141.—Ὑπερωριακὴ ἐργασία προσωπικοῦ Ι.Κ.Α.· ἀποζημίωσις, Δ|γμα σ. 433.— Καθορισμὸς ὑπερωριῶν καὶ ἐξόδων κινήσεως κατηγοριῶν τινων προσωπικοῦ Ι.Κ.Α., ἀ.ὑ. 26045|1951 σ. 884.— Καθορισμὸς ἀποζημιώσεως ὑπερωριῶν συνεργείων Κ.Ε.Α., ἀ.ὑ. 172328|1951 σ. 886.—Ὑπερωρίαι ἰατρῶν θεραπευτικῶν Ι.Κ.Α., ἀ.ὑ. 18181|1951 σ. 1082.

Ὑπηρέται. Ὑποχρεώσεις ὑπηρετῶν καὶ ὑπηρετουμένων, ἀσυν. διάτ. 19|1951 σ. 1024.

Ὑποδηματεργάται—Ὑποδηματοποιοί. Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 68500|1950 σ. 45.— Αὔξησις ἀπὸ 1-12-1950 τῶν ὑπὸ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑποδηματεργατῶν παρεχομένων προσωρινῶν περιοδικῶν βοηθημάτων, ἀ.ὑ. 67469|1951 σ. 216.— Κύρωσις δ|τος περὶ συστάσεως Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑποδηματεργατῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς, ν. 1731|1951 σ. 476.— Καθορισμὸς κατηγοριῶν καὶ τύπων ὑποδημάτων καὶ περὶ τῶν ὑποχρεώσεων τῶν ὑποδηματοποιῶν, ἀ.ὑ. 51064|1951 σ. 885.—Ἀναστολὴ ἰσχύος τῶν ἄρθρων 3, 4 καὶ 5 τῆς 76|1951 ἀγορανομικῆς διατάξεως, ἀ.ὑ. 139829|1951 σ. 1027.

Ὑποκαταστήματα. Βλ. καὶ λ. *Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις.* Σύστασις αὐτοτελοῦς Ὑποκαταστήματος Ταμείου Ἀνεργίας εἰς Ρόδον καὶ παραρτημάτων εἰς Κάλυμνον, Λέρον καὶ Κῶ, ἀ.ὑ. 17040|1951 σ. 484.

Ὑπουργεῖα. Ἵδρυσις ὑπηρεσίας ἐφέδρων παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐθνικῆς Ἀμύνης, ἀ.ν. 1562|1950 σ. 88.— Κύρωσις, τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις τοῦ ἀ.ν. 1542|1950 περὶ συστάσεως παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας Τεχνικοῦ Τμήματος Ἐκπαιδεύσεως Μαθητευομένων καὶ Συμβουλίου Τεχνικῆς Ἐκπαιδεύσεως Μαθητευομένων, ἀ.ν. 1654|1951 σ. 240.— Κύρωσις κανονιστικῶν διαταγμάτων ἀσφαλιστικῆς ἀρμοδιότητος Ὑπουργείου Ἐργασίας, ν. 1731|1951 σ. 476.— Κύρωσις, τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις τοῦ ἀ.ν. 1535|1950 περὶ συστάσεως παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας Διευθύνσεως Στατιστικῆς καὶ Πληροφοριῶν, ν. 1742|1951 σ. 477.— Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις διατάξεων περὶ ἐποπτείας, ἐλέγχου καὶ διοικήσεως Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἀ.ν. 1778|1951 σ. 479.—Ἐφαρμογὴ τῶν 33700|2890|16.6.1950 καὶ 2750|15.1.1951 ἀποφάσεων Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας καὶ ἐπὶ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ διαφόρων Ὑπηρεσιῶν, Ὀργανισμῶν καὶ Ἱδρυμάτων Ὑπουργείου Γεωργίας, ἀ.ὑ. 16790|1951 σ. 54].—Ἀναθεώρησις τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας Διοικητικοῦ Συμβουλίου, Δ|γμα σ. 538.—Ὀργάνωσις, σύνθεσις τῶν Ὑπηρεσιῶν ἐπιλύσεως ἐργατικῶν διαφορῶν, ἀδειῶν ἐργασίας ἀλλοδαπῶν καὶ Γραφείου Γενικοῦ Διευθυντοῦ, Δ|γμα σ. 1075.— Προσαύξησις ἡμερομισθίου φυλάκων Κεντρικῆς Ὑγειονομικῆς Ἀποθήκης Ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας, ἀ.ὑ. 279976|1951 σ. 1081. — Αὔξησις καταβαλλομένων ἀποζημιώσεων εἰς πρόσωπα μὴ κεκτημένα ἰδιότητα δημοσίου ὑπαλλήλου καὶ μετέχοντα εἰς Συμβούλια καὶ Ἐπιτροπὰς Ὑπουργείων Ἐργασίας, ἀ.ὑ. 46478|1951 σ. 1134.

Ὑφαλοχρωματισταί. Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 68500]1950 σ. 46, ὑ.ἀ. 25100]1951 σ. 436, ὑ.ἀ. 67800]1951 σ. 1309.

Ὕφασμα. Καταβολή εἰς τὸ πάσης φύσεως προσωπικὸν τῶν Ν.Π.Δ.Δ. ἀντιτίμου ὑφάσματος, ἀ.ὑ. 41944]1951 σ. 1134.

Φ

Φαρμακοποιοί. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα*. Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις β. διατάγματος 14.8]15.9.1947 περὶ κανονισμοῦ χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας ἐν τοῖς φαρμακείοις. Δ]γμα σ. 592.—Ἀναστολὴ τοῦ ἄνω δ]τος. Δ]γμα σ. 873.

Φιλοδωρήματα. Οὐ δικαίωμα δώρου ἑορτῶν τῶν διὰ φιλοδωρημάτων ἀμειβομένων, ὑ.ἀ. 68500]1950 σ. 46, ὑ.ἀ. 25100]1951 σ. 436, ὑ.ἀ. 47701]1951 σ. 887, ὑ.ἀ. 67800]1251 σ. 1309. — Μὴ συνυπολογισμὸς εἰς αὐξήσεις, ὑ.ἀ. 2750]1951 σ. 141.

Φορολογία. Περὶ τῶν ὑπὲρ τρίτων προσθέτων φόρων, ν. 1532]1950 σ. 42.— Κύρωσις, τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις τοῦ ἀ.ν. 1532]1950 περὶ τῶν ὑπὲρ τρίτων προσθέτων φόρων, ἀ.ν. 1619]1951 σ. 187.— Κύρωσις, τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις ἀ. ν. 1520]1950 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων περὶ φορολογίας καθαρῶν προσόδων καὶ ἄλλων φορολογικῶν διατάξεων κλπ., ἀ.ν. 1618]1951 σ. 188.— Μεταρρύθμισις εἰς φορολογίαν καθαρῶν προσόδων· φόρος ἀμοιβῶν ἐκ μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν, ἀ.ν. 1839]1951 σ. 709.—Ἐπέκτασις διατάξεων ν.δ. 1286]1949 περὶ φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν καὶ ἄλλων διευκολύνσεων τοῦ Ἀμερικανικοῦ Συμβουλίου Ἐυελοντικῶν Ὀργανώσεων καὶ ἐπὶ Ἑλβετικῶν Ἐθελοντικῶν Ὀργανώσεων, Δ]γμα σ. 887.—Ὁμοίως ἐπὶ τῶν Σουηδικῶν Ἐθελοντικῶν Ὀργανώσεων, Δ]γμα σ. 953.— Φόρος καθαρᾶς προσόδου ἐπὶ παροχῶν ἑορτῶν εἰς ἐργάτας Ο.Α.Π., ὑ.ἀ. 113820]1951 σ. 1028.— Τροποποιήσις ἀποφάσεως ἀφορώσης καθορισμὸν ἐξόδων κινήσεως κατ' ἀποκοπὴν ὑπαλλήλων Δήμου Ἀθηναίων ἀσχολουμένων εἰς τὴν βεβαίωσιν καὶ εἴσπραξιν δημοτικῶν φόρων, τελῶν καὶ δικαιωμάτων. ἀ.ὑ. 12618]1951 σ. 1135.

Φορτεχνικοί. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Φορτηγίδες. Καθορισμὸς ἀριθμοῦ καὶ χωρητικότητος φορτηγίδων Λευκάδος, ἀ.ὑ. 79604]1951 σ. 139.

Φορτοεκφορτωταί. Δῶρον Χριστουγέννων, ἀ.ὑ. 66735]1950 σ. 46, 94.— Παράτασις προσωρινῆς αὐξήσεως τιμολογίων πρὸς κάλυψιν ἐκτάκτου παροχῆς ἑορτῶν Χριστουγέννων εἰς φορτ]τάς, ἀ.ὑ. 1689]1951 σ. 214.— Δῶρον Πάσχα, ἀ.ὑ. 22860]1951 σ. 438.— Δῶρον λόγῳ ἑορτῶν, ἀ.ὑ. 23845]1951 σ. 1027.— Ἔκτακτος προσαύξησις φορτ]κοῦ τιμολογίου πρὸς ἀπόληψιν δώρου Χριστουγέννων καὶ νέου ἔτους 1951, ὑ.ἀ. 60075]1951 σ. 1251.— Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 67800]1951 σ. 1309.— Καθορισμὸς ἀριθμοῦ καὶ χωρητικότητος φορτηγίδων Λευκάδος, ἀ.ὑ. 79604]1951 σ. 139.— Αὔξησις συντάξεων Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Φορτ]τῶν Λιμένος Καλαμῶν, ἀ.ὑ. 35545]1951 σ. 485, ἀ.ὑ. 55268]1951 σ. 1300.—Κήρυξις ἐκτελεστῶν τῶν 10]1949 καὶ 4]1951 ἀποφάσεων Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἐργασίας Πειραιῶς, δι' ὧν καθωρίσθησαν αἱ ἀποδοχαὶ καὶ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας φορτοεκφορτωτῶν Σωματείου «Ἅγιος Γεώργιος» Ἐκταιρίας Ἀτμοσμάτων, ἀ.ὑ. 51923]1951 σ. 1078.— Κανονισμὸς ἐργασίας ἀρχιεργατῶν λιμένος Θεσσαλονίκης, ἀ.ὑ. 24205]1951 σ. 1081.—Ἔγκρισις τῶν ὑπ' ἀριθ. 165, 167, 174 καὶ 175 πράξεων τοῦ Ο.Α.Π. περὶ τροποποιήσεως τοῦ κανονισμοῦ τιμολογίων φορτοεκφορτωτικῶν καὶ λοιπῶν δικαιωμάτων τοῦ Ο.Α.Π., ὑ.ἀ. 112835]1951 σ. 1136.—Ἔγκρισις πράξεων Ο.Α.Π. περὶ τροποποιήσεως τοῦ κανονισμοῦ φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν λιμένος Πειραιῶς, ἀ.ὑ. 113576]1951 σ. 1198.—Ἔγκρισις τῆς 264 ἐ.ἐ. πράξεως Ο.Α.Π. περὶ τροποποιήσεως κανονισμοῦ καὶ τιμολογίων φορτοεκφορτωτικῶν δικαιωμάτων Ο.Α.Π., ἀ.ὑ. 113618]1951 σ. 1298.—Ἔγκρισις τῶν ὑπ' ἀριθ. 227 καὶ 270 ἐ.ἐ πράξεων Ο.Α.Π. περὶ τροποποιήσεως τιμολογίων φορτοεκφορτωτικῶν δικαιωμάτων Ο.Α.Π., ἀ.ὑ. 113672]1951 σ. 1299.—Τροποποιήσις κανονισμοῦ φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν λιμένος Πειραιῶς, ἀ.ὑ. 112734]1951 σ. 1188.

Ἐπέκτασις διατάξεων τοῦ κ.δ. 5167]1932: Εἰς λιμένα Κάστρου Λήμνου, ἀ.ὑ. 67815]1951 σ. 874.— Εἰς λιμένα Ληξουρίου περιφερείας Αἰμεναρχείου Κεφαλληνίας, ἀ.ὑ. 515]1951 σ. 875.— Εἰς λιμένα Βαθέος Ἰθάκης περιφερείας Ὑπολιμεναρχείου Ἰθάκης. ἀ.ὑ. 69916]1951 σ. 877.— Εἰς λιμένα Πόρτο - Λάγο περιφερείας Ὑπολιμεναρχείου Πόρτο - Λάγο, ἀ.ὑ. 7164]1951 σ. 879. — Εἰς λιμένα Πάχης καὶ πόλιν Μεγάρων, ἀ.ὑ. 31608]1951 σ. 1050.— Εἰς λιμένα Κέας, ἀ.ὑ. 43512]1951 σ. 1193.—Εἰς λιμένα Λαυρίου ἀ.ὑ. 38097]1951 σ. 1195.

Κεφάλαια Ἀποζημιώσεως· ἐγκρίσεις κανονισμῶν διοικήσεως καὶ παροχῶν Κεφαλαίων Ἀποζημιώσεως Φορτ]τῶν: Λιμένος Θεσ]νίκης, ἀ.ὑ. 24058]1951 σ. 484, ἀ.ὑ. 44611]1951 σ. 1198, 1251, ἀ.ὑ. 24237]1951 σ. 1135.— Ξηρᾶς Θεσ]νίκης, ἀ.ὑ. 24212]1951 σ. 886, ἀ.ὑ. 39198]1951 σ. 1083.— Λιμένος Ἐλευσῖνος, ἀ.ὑ. 24318]1951 σ. 878.— Ξηρᾶς Ρόδου, ἀ.ὑ. 29759]1951 σ. 885.— Λιμένος Βόλου, ἀ.ὑ. 26307]1951 σ. 957, ἀ.ὑ. 25238]1951 σ. 882.— Λιμένος Μεσολογγίου, ἀ.ὑ. 12095]1951 σ. 1083. Ξηρᾶς λιμένος Ναυπλίου· προϋποθέσεις ἀπονομῆς μηνιαίου βοηθήματος, ἀ.ὑ. 38313]1951 σ. 1129.— Ξηρᾶς Ἡρακλείου, ἀ.ὑ. 19857]1951 σ. 1182.— Ξηρᾶς Σύρου, ἀ.ὑ. 36638]1951 σ. 1189.— Ξηρᾶς Χίου, ἀ.ὑ. 38261]1951 σ. 1197.—Ἔγκρισις προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς κανονισμὸν Κ.Α.Φ. λιμένος Ἰτέας, ἀ.ὑ. 39417]1951 σ. 1190. —Εἰς κανονισμὸν Κ.Α.Φ. λιμένος Θεσσαλονίκης, ἀ.ὑ. 44611]1951 σ. 1198, 1251.— Εἰς κανονισμὸν Κ.Α.Φ. λιμένος Καβάλας, ἀ.ὑ. 2108]1951 σ. 876, ἀ.ὑ. 18060]1951 σ. 876.—Ἔγκρισις προσθήκης ἄρθρου εἰς κανονισμὸν Κ.Α.Φ. λιμένος Βόλου, ἀ. ὑ. 25238]1951 σ. 882.—Ἔγκρισις τροποποιητικῶν διατάξεων κανονισμοῦ Κ.Α.Φ. λιμένος Μυτιλήνης, ἀ.ὑ.

15943]1951 σ. 954.—Έγκρισις τροποποιήσεως παραγρ. 3 άρθρου 11 του κανονισμού Κ.Α.Φ. ξηράς Άθηνών, ά.υ. 21088]1951 σ. 957.—Έγκρισις προσθήκης διατάξεων εις κανονισμόν Κ.Α.Φ. λιμένος Ηρακλείου, ά. υ. 10545]1951 σ. 1030.—Προσθήκη εις κανονισμόν λειτουργίας Διοικήσεως Παροχών Κ.Α.Φ. ξηράς Θεσσαλονίκης, ά.υ. 39198]1951 σ. 1083.—Αύξησις εις ποσοστόν 4 ο/ο της υπέρ Κ.Α.Φ. λιμένος Πατρών κρατήσεως επί των εισπραττομένων νομίμων εργατικών δικαιωμάτων, ό.ά. 39321]1951 σ. 1140.—Τροποποιήσεις κανονισμού του Κ.Α.Φ. λιμένος Θεσσαλονίκης, ά.υ. 21237]1951 σ. 1135.

Επιτροπαί ρυθμίσεως. Έγκρισις πρακτικών συνεδριάσεων επιτροπών ρυθμίσεως φορτώσεων εργασιών λιμένων: Ρόδου· επέκτασις αρμοδιότητος, ά.υ. 13225]1951 σ. 885.—Λιμένος Θεσσαλονίκης, ά.υ. 24238]1951 σ. 1137, ά. υ. 24239]1951 σ. 1137.—Επέκτασις δικαιοδοσίας της Ε.Ρ.Φ.Α. Ραφίνας εις λιμένα Πόρτο—Ράφτη, Μαρμαρίου και Καρύστου, ά.υ. 17160]1951 σ. 1080.—Επέκτασις αρμοδιότητος Ε.Ρ.Φ.Α. Βόλου εις λιμένα Αγριάς και συστάσεως Ε.Ρ.Φ.Α. εις λιμένα Ωρεών, ά.υ. 32172]1951 σ. 1134.

Φυλλάδια. Τροποποιήσεις και συμπλήρωσις διατάξεων περί τύπου και τρόπου εκδόσεως φυλλαδίων ναυτικών και εργατών θαλάσσης και των αντιγράφων αύτων, Δ]γμα σ. 387.

Φυματικοί. Έγκρισις Ειδικού Κανονισμού Προσθέτου Περιθάλψεως Φυματικών ησφαλισμένων Ι.Κ.Α., ά.υ. 1955]1951 σ. 340.—Προσθήκη μεταβατικής διατάξεως εις ειδικόν κανονισμόν προσθέτου περιθάλψεως φυματικών ησφαλισμένων και συνταξιούχων Ι.Κ.Α. ά.υ. 9141]1951 σ. 714. Βλ. και λ. *Ναυτικοί*.

Φωτισμός. Ού συνυπολογισμός διά δώρον εορτών, ό.ά. 68500]1950 σ. 45, ό.ά. 25100]1951 σ. 435, ό.ά. 67800]1951 σ. 1309.

Φωτογραφεία. Καθιέρωσις ολοκληρωτικής άργίας εις φωτογραφεία Τριπόλεως κατά την 21ην Νοεμβρίου, εορτήν των Εισοδίων της Θεοτόκου, Δ]γμα σ. 953.

Χ

Χημική βιομηχανία. Βιβλιάρια υγείας εργατοτεχνιτών, Δ]γμα σ. 90.—Επέκτασις διατάξεων της 59319]1950 αποφάσεως επί χημικών βιομηχανιών, ά.υ. 29680]1951 σ. 597.

Χημικοί. Τροποποίησις καταστατικού Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Χημικών, ά.υ. 53547]1951 σ. 1251, ά.υ. 53548]1951 σ. 1252.—Παράτασις προθεσμίας οριοθείσης υπό άρθρου 16 κανονισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Χημικών, ά.υ. 69418]1951 σ. 337.—Προσθήκη εις καταστατικόν, ά.υ. 69949]1951 σ. 338.

Χρηματικαί ποιναί. Πλ. Δικονομίας· αύξησις, ν. 1870 σ. 822, ν. 1484 σ. 822.

Χρηματισταί. Αύξησις συντάξεων Ταμείου Ασφαλίσεως Χρηματιστών - Μεσιτών - Αντικρυστών και Υπαλλήλων Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών, ά.υ. 46287]1951 σ. 1191.

Ω

Ώραι εργασίας. Καθορισμός 10ώρου εργασίας προσωπικού ποτοποιείων Θεσσαλονίκης, ά.υ. 58096]1950 σ. 93.—Καθορισμός ωρών εργασίας προσωπικού καφενείων, ζαχαροπλαστείων κλπ., ά.υ. 15103]1951 σ. 540.—Τροποποίησις και συμπλήρωσις β. δ]τος της 14.8]15.9.1947 περί κανονισμού χρονικών ορίων εργασίας εν τοις φαρμακείοις, Δ]γμα σ. 592.—Αναστολή του άνω β. διατάγματος, Δ]γμα σ. 873.—Καθορισμός 8ώρου εργασίας κλωντών και γρασαδόρων αυτοκινητοστασίων, ά.υ. 9891]1951 σ. 598.—Κηρυξις εκτελεστής της 7]1951 αποφάσεως Πρωτοβ. Επιτρ. Διαιτησίας Αθηνών, δι' ής καθορίζεται ανάλογος αύξησις αποδοχών υπαλλήλων Κεντρικού Καταστήματος Α.Σ.Ο. προς την αύξησιν των ωρών εργασίας, ά.υ. 57056]1951 σ. 1198.

Ωρισμένου χρόνου. Σύμβασις· δώρον εορτών, ό.ά. 68500]1950 σ. 45, ό.ά. 67800]1951 σ. 1309.

ΙΓ'. ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟΝ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ ΝΟΜΩΝ, ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΩΝ, ΥΠΟΥΡΓΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ, ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΚΛΠ. (*)

1. Άναγκ. Νόμοι

1950

1543 — 41
1550 — 42
1552 — 42
1564 — 88
1611 — 139
1623 — 187
1672 — 239
1789 — 534
1803 — 532
1804 — 531
1834 — 582
1836 — 584
1846 — 637

1951

1484 — 822
1777 — 432
1778 — 479
1786 — 482
1792 — 708
1839 — 709
1846 — 1287
1856 — 710
1912 — 873
1933 — 1020
1941 — 1073
1943 — 1075
1944 — 1073

2. Νόμοι

1950

1601 — 139
1602 — 139
1606 — 138
1618 — 188
1619 — 187
1630 — 190
1631 — 188
1646 — 190
1648 — 238
1653 — 140
1654 — 240
1736 — 534

1951

1696 — 386
1697 — 387
1731 — 477
1742 — 477
1752 — 477
1868 — 824
1870 — 822
1872 — 824
1873 — 827
1881 — 827
1901 — 873
1902 — 827

3. Διατάγματα

1950

11 Όκτ. — 90
24 Νοεμ. — 141
6 Δεκεμ. — 241,242
23 » — 243
27 » — 243
28 » — 141

1951

15 Ίαν. — 241
7 Φεβρ. — 242
9 » — 294,336
13 » — 335
16 » — 388
21 » — 387,388
1 Μαρτ. — 388
6 » — 388
23 » — 711
30 » — 433
9 Άπρ. — 591
23 » — 592
26 » — 592
10 Μαΐου — 591,592, 712
18 » — 593
31 » — 712
28 Ίουλ. — 873,874
20 Αύγ. — 953
22 » — 953
25 » — 954
31 » — 1021
3 Σεπτ. — 1022
8 » — 1023
15 » — 1076
20 » — 1129
22 » — 1075
17 Νοεμ. — 1297

4. Πράξεις Υπουργικού Συμβουλίου

1950

1170 — 92
1191 — 92

1951

741 — 828
799 — 958

5. Άστυνομικαί διατάξεις

1951

15 — 1023
19 — 1024
21 — 1025
28 — 1026

6. Υπουργικαί αποφάσεις

α'. Υπουργού Εργασίας

1950

37538 — 143
47000 — 95
58096 — 93
61744 — 94
63463 — 94
66893 — 92
70330 — 92

1951

1959 — 340
2108 — 876
2197 — 244
2198 — 483
2199 — 339
2402 — 245
3084 — 389
3508 — 244
3595 — 246
3599 — 295
3606 — 342,438
3616 — 295
3618 — 391
3634 — 245
4094 — 771
4095 — 769
6507 — 341
7031 — 247
7745 — 595
7747 — 771
7749 — 714
7785 — 542
7987 — 294
8620 — 388
8621 — 714
8622 — 770
8628 — 770
8633 — 882
8705 — 768
9141 — 714
9341 — 598
10547 — 714
10549 — 715
10551 — 484
10695 — 391
10743 — 342,391
12095 — 1083
12417 — 483
12509 — 542
13666 — 484
14427 — 716
14428 — 716
14431 — 875
14929 — 772
15103 — 540
15274 — 715
15545 — 1030
15865 — 595
15943 — 954
17040 — 484
17148 — 716
18000 — 876
18053 — 483
18057 — 391
18513 — 487
18517 — 539
18518 — 487
18519 — 488
18970 — 488
18973 — 487
19857 — 1132
19990 — 488
20150 — 539
20415 — 772
20684 — 595
20793 — 885
21270 — 541
21394 — 541
21588 — 957
22096 — 540
22918 — 880
22921 — 539,541
22923 — 880
22925 — 1135
22926 — 881
22928 — 877
22929 — 1191
22930 — 880
23597 — 488
23835 — 539
24212 — 886
24318 — 878
24348 — 879
24349 — 878
24773 — 880
24844 — 486
24891 — 877
25238 — 882
26307 — 957
26343 — 883
27746 — 881
27747 — 767
27751 — 955
27909 — 882
28210 — 717
29362 — 885
29363 — 886
29722 — 881
29759 — 885
29858 — 881
29871 — 882
31251 — 599
33635 — 716
33944 — 599
33945 — 599

(*) Ο πρώτος αριθμός δηλοί τον τεύ νόμου, της αποφάσεως κλπ. και ο δεύτερος την σελίδα.

33946 — 955
33947 — 886
35080 — 1131
35081 — 1031
35082 — 1191
35193 — 773
35474 — 959
35642 — 767
35860 — 717
36156 — 1079
36157 — 1299
36261 — 767
36638 — 1189
36990 — 767
37736 — 771
37950 — 1129
38313 — 1189
39195 — 1083
39417 — 1190
39424 — 1080
39487 — 1131
39921 — 1140
40447 — 1194
40450 — 1192
40457 — 1133
40909 — 1130
41570 — 1134
41976 — 1136
42541 — 1195
42544 — 1194
42545 — 1194
43399 — 1132
43677 — 1134
44611 — 1198
44952 — 1188
46217 — 1189
46836 — 1189
47578 — 1030
47846 — 1083
48208 — 1141
48306 — 1077
48614 — 1192
48642 — 1191
48653 — 1194
48811 — 1196
49572 — 1082
49727 — 1078
50256 — 1078
50746 — 1029
50884 — 1197
50903 — 1196
50904 — 1079
51182 — 1077
51643 — 1307
51644 — 1297
51921 — 1078
52081 — 1306
52083 — 1303
52091 — 1199
52105 — 1303
52805 — 1308
53190 — 1083
53357 — 1199
53423 — 1141
53424 — 1141
53722 — 1299
54490 — 1138
54491 — 1138
54492 — 1140
54493 — 1139
54494 — 1139
54495 — 1139
54496 — 1138
54497 — 1140
54498 — 1137
54500 — 1140
54843 — 1307
55348 — 1308
55456 — 1305
55526 — 1304
55755 — 1199
55862 — 484
55965 — 341
56456 — 1306
56628 — 1309
57056 — 1198
57534 — 1309
58650 — 1309
59447 — 712
60527 — 338
60800 — 1299
62191 — 244
62757 — 336
62765 — 337
62767 — 439
62789 — 1301
54018 — 389
64323 — 337
67954 — 770
67953 — 247
67956 — 338
67957 — 337
67958 — 337
67963 — 339
69415 — 771
69417 — 483
69418 — 337
69526 — 955
69528 — 336
69949 — 338
70345 — 191
211087 — 879

β'. Υπουργών Εργασίας και Οικονομικών

1950

35040 — 95
37445 — 190
46222 — 93
54999 — 95
56098 — 93
60693 — 94
66733 — 46,94
68500 — 44,92
68736 — 142

1951

806 — 542
1504 — 1196
1682 — 191
1689 — 244
2589 — 1198
3323 — 190
3496 — 595
3684 — 245
4232 — 389
5166 — 438
5233 — 1196
6787 — 773
7020 — 389
7086 — 389
8832 — 1192
8912 — 247
9763 — 485
9998 — 483
10217 — 595
10325 — 438
12036 — 1079
12086 — 594
13107 — 1307
13499 — 717
14302 — 717
14502 — 717
15449 — 1080
18699 — 957
20140 — 1080
21517 — 1079
21664 — 1080
22263 — 593
22920 — 1300
22929 — 881
24625 — 535
25100 — 434
25123 — 437
25142 — 436
25352 — 954
25669 — 1132
25825 — 538
25946 — 540
26045 — 884
26066 — 767
26654 — 1191
28394 — 874
28587 — 829
28794 — 1133
29689 — 597
29814 — 1132
29910 — 597
30002 — 955
31785 — 1192
32134 — 884
33025 — 1193
33149 — 1194
35545 — 483
35817 — 1132
36108 — 1082
36527 — 1303
37396 — 1031,1132
37489 — 1079
39380 — 828
40416 — 874
42480 — 1190
43739 — 874
43953 — 1194
44235 — 1304
44512 — 1307
45301 — 1195
45941 — 957
46040 — 1082
46287 — 1191
46476 — 1134
46458 — 1300
46731 — 1307
46918 — 1193
47178 — 957
47214 — 1190
47372 — 1197
48026 — 1306
48181 — 1082
48993 — 1141
49004 — 1027
49005 — 1028
49528 — 1029
49558 — 247
51189 — 1196
52097 — 876
52286 — 1300
53213 — 337
54375 — 340
55268 — 1300
57620 — 1198
57644 — 1198
58078 — 1307
58399 — 1199
62508 — 247
63456 — 339
63889 — 876
63897 — 246
64488 — 339
65207 — 768
65919 — 336
66172 — 542
66732 — 540
67469 — 246
68031 — 245
70474 — 343
άνευ αριθμού 1302

γ'. Υπουργών Εργασίας και Εμπορικής Ναυτιλίας

1951

515 — 875
7164 — 879
13225 — 885
22172 — 1134
31608 — 1030
37160 — 1080
38097 — 1195
43512 — 1193
67816 — 874
69916 — 877
79604 — 439

δ'. Υπουργών Εργασίας, Οικονομικών και Γεωργίας

1951

16790 — 541
149085 — 341

ε'. Υπουργού Εμπορίου

1951

94802 — 956
133300 — 1193
139829 — 1027

οτ'. Υπουργών Εμπορίου και Εργασίας

75049|51 — 766

ζ'. Υπουργών Εμπορίου, Οικονομικών και Εργασίας

1951

16767 — 294
20991 — 487

η'. Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας

32184|51 — 1079

θ'. Υπουργών Εθνικής Άμύνης και Οικονομικών

1951

75005 — 1029
114566 — 485
172923 — 886

ι'. Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομικών και Εργασίας

5555|51 — 342

ια'. Υπουργών Εφοδιασμού και Διαναμών

1951

11030 — 190
12867 — 244

ιβ'. Υπουργών Γεωργίας, Οικονομικών και Εμπορίου

21912|51 — 342

ιγ'. Υπουργού Δημοσίων Έργων

1951

13320 — 1028
112734 — 1188
112826 — 1136
112835 — 1136
113015 — 1137
113414 — 1195
113576 — 1195
113618 — 1298
113672 — 1299

ιδ'. Υπουργού Δικαιοσύνης

65614|51 — 828

ιε'. Υπουργών Δικαιοσύνης και Οικονομικών

1951

42022 — 542

ιστ'. Υπουργού Οικονομικών

132132|51 —957,1189

ιζ'. Υπουργών Οικονομικών και Γενικού Διοικητού Δωδεκανήσων

281498|51 — 1077

ιη'. Υπουργών Οικονομικών και Δημοσίων Έργων

110589|51 — 343

ιθ'. Υπουργών Οικονομικών και Εμπορικής Ναυτιλίας

1950

75462 — 93

1951

49093 — 1030
50516 — 1133

κ'. Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας και Βιομηχανίας

1951

4287 — 485
48999 — 1136

κα'. Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας, Εμπορικής Ναυτιλίας

1951

22860 — 438
23845 — 1027

κβ'. Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας, Εμπορίου και Βιομηχανίας

41944|1951 — 1134

κγ'. Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών

1951

8823 — 295
28344 — 540
33526 —1133,1189
42618 — 1135

κδ'. Υπουργών Οικονομικών και Κοινωνικής Προνοίας

100073|51 — 1306

κε'. Υπουργών Οικονομικών, Κοινωνικής Προνοίας και Εργασίας

279976|51 — 1081

κστ'. Υπουργών Συγκοινωνιών, Οικονομικών και Εργασίας

1951

19029 — 1028

κζ'. Υπουργών Συντονισμού, Οικονομικών και Εργασίας

1951

2250 — 142
2750 — 141
47704 — 887
48905 — 958
51634 — 1028
67800 — 1309
18777 — 389
18778 — 390
26467 — 538
26612 — 598
29680 — 597
31403 — 718
32507 — 718
40427 — 829

κη'. Υπουργών Συντονισμού, Οικονομικών, Εργασίας και Εμπορίου

1951

2693 — 294
76621 — 539
100635 — 774

κθ'. Υπουργών Συντονισμού, Συγκοινωνιών, Οικονομικών και Εργασίας

11806|51 — 486

λ'. Γενικού Διοικητού Βορείου Ελλάδος

1950

144494 — 191

1951

4436 — 246
24058 — 484
24205 — 1081
24237 — 1135
24238 — 1137
24239 — 1137

λα'. Διοικητικού Συμβουλίου Ι.Κ.Α.

1951

4250 — 1302
41038 — 1301
41252 — 1301

7. Συλλογικαί συμβάσεις

1950

24 Αύγούστου 1950 (Υδραυλικών κλπ.) 489
17 Νοεμβρίου 1950 (Προσωπικού επιχειρ. πετρελαιοειδών) 829

1951

28 Ιουλ. (Καπνεργατών) 963,966
28 Αύγούστου (Βοηθών φορτηγών αύτοκινήτων) 1031
29 Αύγούστ. (Τραπεζών) 959

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ - ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ - ΚΡΙΤΙΚΗ - ΜΕΛΕΤΗ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1941

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΣΥΝΤΑΞΙΣ
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ ΤΟΥ 10ου ΤΟΜΟΥ, ΕΤΟΥΣ 1951

Φίλιππος Δ. Ἀγγελῆς, Δικηγόρος, **Γ. Β. Ἀλεβίζος**, Δικηγόρος, **Π. Ι. Ἀντσᾶς**, Δικηγόρος, **Βασ. Παντ. Βασιλείου**, Δικηγόρος, **Σωκρ. Βεκρῆς**, Δικηγόρος, **Νικηφ. Βικελίδης**, Δικηγόρος, **Θεόδ. Γ. Βλαχόπουλος**, Δικηγόρος, **Ἀγησ. Βλάχος**, Δικηγόρος, **Κ. Φ. Γαρουφαλῆς**, Δικηγόρος, **Δημ. Ἀλεξ. Γέροντας**, Δικηγόρος, **Γεώργ. Α. Γιαννακόπουλος**, Δικηγόρος, **Κ. Ι. Δημάκης**, Δικηγόρος, **Ἀναστ. Ε. Εὐθυμίου**, Δικηγόρος, **Παν. Ι. Ζέπος**, Καθηγητὴς τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Θεσσαλονίκης, **Α. Κανακάρης**, Πταισματοδίκης, **Ι. Καποδίστριας**, Ὑφηγητὴς τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν, **Γ. Π. Κασίμης**, Δικηγόρος, τέως Ἔφέτης, **Χρ. Κασσῖμος**, Τμηματάρχης Ὑπουργείου Ἐργασίας, **Ε. Καφάλης**, Πρωτοδίκης, **Ν. Κοντογιάννης**, Νομικὸς Σύμβουλος Κράτους, **Τρ. Κοντοπανόπουλος**, Νομικὸς Σύμβουλος Κράτους, **Δ. Α. Κούγιας**, Δικηγόρος, **Μιχ. Γ. Κυπραῖος**, Δικηγόρος, **Ἀντ. Γ. Μαγκάκης**, Νομικὸς Σύμβουλος Ι.Κ.Α., **Γ. Δ. Μπλάτσιος**, Δικηγόρος, **Ἀπ. Ι. Μπουρνιᾶς**, Δικηγόρος, **Κλ. Νάσλας**, Δικηγόρος, **Λεων. Ντάσιος**, Δικηγόρος, **Χρ. Ι. Οἰκονόμου**, Ἀντεισαγγελεὺς Ἀρείου Πάγου, **Σπ. Α. Παπασπύρου**, Δικηγόρος, **Κ. Περιφανάκης**, Νομικὸς Σύμβουλος Κράτους, **Κ. Ρουμπάνης**, Νομικὸς Σύμβουλος Κράτους, **Δάμων Δρ. Ρουτσάκος**, Δικηγόρος, **Β. Σάββας**, Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου Κράτους, **Ἀλ. Α. Σακελλαρόπουλος**, Δικηγόρος, **Ἐμμ. Σαμαλέας**, Νομικὸς Σύμβουλος Κράτους, **Κ. Ν. Σερράος**, Δικηγόρος, **Γ. Σ. Σιμωνέτος**, Καθηγητὴς τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Θεσσαλονίκης, **Γ. Π. Σπυρόπουλος**, Δικηγόρος, **Ἐλ. Σ. Σταματιάδης**, Δικηγόρος, **Ἀθ. Στεργίου**, Δικηγόρος, **Κλ. Στογιαννόπουλος**, Δικηγόρος, **Εὐάγ. Κ. Ὑδραῖος**, Δικηγόρος, **Ι. Δ. Φαρμάκης**, Δικηγόρος.

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΧΡΥΣΟΣΠΗΛΑΙΩΤΙΣΣΗΣ 9α, ΑΘΗΝΑΙ ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦ. 31-010

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 18ος — Τεύχος 1 (223)

Ἀθῆναι, 1 Ἰανουαρίου 1951

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΕΝΤΟΛΗΣ ΚΑΝΟΝΩΝ ΕΠΙ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ὑπὸ τοῦ κ. Ι. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ, Ὑφηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Ἡ μεταξὺ μισθώσεως ἐργασίας καὶ ἐντολῆς διάκρισις μετὰ τὸν Ἀστικὸν Κώδικα ἐμφανίζει μέγα ἐνδιαφέρον διὰ τὴν λύσιν πολλῶν ἐν τῇ πράξει ἀναφυομένων ζητημάτων, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸ τῆς συμπληρώσεως τῶν κενῶν τῆς μισθώσεως ἐργασίας διὰ διατάξεων τινων ἀφορωσῶν τὴν ἐντολήν.

I.

Ἵνα γίνῃ ἀντιληπτὴ ἡ διάκρισις μεταξὺ τῶν δύο συμβάσεων, πρέπει νὰ ἴδωμεν δι' ὀλίγων τὰ σχετικῶς ἐν Γαλλίᾳ, Ἑλβετίᾳ καὶ Γερμανίᾳ ἰσχύοντα, τὰ ἐν Γαλλίᾳ μὲν διότι μακροχρόνιος ἐπιστημονικὴ παράδοσις, κρατήσασα ἐπὶ τοῦ ἐμπορικοῦ μας δικαίου, ἠκολούθησε τὴν γαλλικὴν διδασκαλίαν, ἥτις βασίζεται εἰς τὰς περὶ ἐμμίσθου ἐντολῆς (δημοσίας τῷ ρωμαϊκῷ δικαίῳ) διατάξεις τοῦ Code civil, τὰ ἐν Ἑλβετίᾳ διότι ταῦτα κυρίως, ὡς πρὸς τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ἐνεπνεύσαν τὰς διατάξεις τοῦ ἡμετέρου Κώδικος, καὶ τὰ ἐν Γερμανίᾳ διότι ταῦτα, ὡς πρὸς τὴν ἐντολήν, ἠκολούθησεν ὁ Κώδιξ, συνδυάσας ἑτερογενεῖς πρὸς ἀλλήλας διατάξεις.

1. Συνεχίζων τὴν πανδεκτιστικὴν παράδοσιν, ὁ γαλλικὸς Ἀστικὸς Κώδιξ κατέταξε τὴν μίσθωσιν ὑπηρεσιῶν (louage des services) μεταξὺ τῶν εἰδῶν τῆς γενικωτέρας συμβάσεως μισθώσεως. Ἐν ἄρθρῳ 1708 ὁρίζει ὅτι: «Ὑπάρχουν δύο εἴδη συμβάσεως μισθώσεως: ἡ μίσθωσις πράγματος καὶ ἡ μίσθωσις τῶν ἔργων». Ἐν δὲ τῷ ἄρθρῳ 1779 διακρίνει ῥητῶς τρία κύρια εἴδη τῆς μισθώσεως τῶν ἔργων καὶ βιομηχανίας (louage d' ouvrage et d' industrie): α') τὴν μίσθωσιν τῶν ἐργαζομένων οἵτινες προσλαμβάνονται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τινός· β') τὴν μίσθωσιν τῶν μεταφορέων διὰ γῆς ἢ ὕδατος, οἵτινες ἀναλαμβάνουν τὴν μεταφορὰν προσώπων ἢ ἐμπορευμάτων· καὶ γ') τὴν μίσθωσιν τῶν κατ' ἀποκοπὴν ἢ διαπραγμάτευσιν ἐργολάβων.

Ἐνῷ ὅμως ἐλαχίστας διατάξεις ἀφιερώνει εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας ὁ γαλλ.Κ, διὰ μακρῶν ρυθμίζει τὰ τῆς ἐντολῆς, τὴν ὁποίαν θέλει καὶ ἄμισθον καὶ ἔμμισθον: «Ἡ ἐντολὴ ἢ ἐπιτροπὴ—λέγει τὸ ἄρθρ. 1984 § 1—εἶναι πρᾶξις δι' ἧς ἕν πρόσωπον δίδει εἰς ἕτερον τὴν ἐξουσίαν νὰ κάμῃ τι διὰ τὸν ἐντολέα καὶ ἐν ὀνόματι αὐτοῦ». τὸ δὲ 1986 ὁρίζει ὅτι: «Ἡ ἐντολὴ εἶναι χαριστική, ἐὰν δὲν συνεφωνήθη τὸ ἐναντίον».

Ἡ τοιαύτη ρύθμισις τῶν κατὰ τὴν μίσθωσιν ὑπηρεσιῶν καὶ τὴν ἔμμισθον ἐντολὴν ἐδημιούργησε ποικίλας θεωρίας ὡς πρὸς τὸ μεταξὺ τῶν δύο τούτων συμβάσεων κριτήριον (ἴδε βλ. διεξοδικῶς ἐν *Σιμωνέσου*, Περὶ τῶν διακριτικῶν ὁρίων μεταξὺ ἐντολῆς καὶ μισθώσεως ὑπηρεσιῶν, 1937, σ. 104 ἑπ. καὶ *Herzog*, Les représentants de commerce et les accidents du travail, 1946, ἀριθ. 34 ἑπ.). Σταθεροποίησιν τῆς γαλλικῆς θεωρίας καὶ πράξεως ἐπέφερεν ἡ διὰ τοῦ ν. τῆς 18 Ἰουλίου 1937 προσθήκη εἰς τὸν Κώδικα Ἐργασίας τῶν ἄρθρων 29ι—29ο, δι' ὧν ἐχαρακτηρίσθησαν ὡς ἔμμισθοι ὑπάλληλοι οἱ μέχρι τότε θεωρούμενοι ὡς ἐντολοδόχοι, περιαδεόντες, ἀντιπρόσωποι καὶ πλασιὲ τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας. Ἤδη τὸ κριτήριον μεταξὺ συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἐντολῆς ἀναζητεῖται καὶ εἰς τὴν ὕπαρξιν ἢ μὴ ἐξαρτήσεως, ὑποστηρίζεται δὲ ὅτι μόνον ἐπὶ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπάρχει ἐξάρτησις, ἐνῷ ἐπὶ τῆς ἐντολῆς ὁ ἐντολοδόχος δρᾷ ἄνευ ἐξαρτήσεως ἀπὸ τοῦ ἐντολέως του (οὕτω ἡ νομολογία τοῦ ἀκυρωτικοῦ καὶ *Colin-Capitant-De la Morandière*, Cours de droit civil français, II 1948, ἀριθ. 1131, *Josserand*, Cours de droit civil français, II 1939, ἀριθ. 1429—οἵτινες ἄλλως τε καὶ παλαιότερον ὑπεστήριζον τὴν γνώμην ταύτην — *Aubry - Rau - Esmein*, Droit civil français, V 1947 § 371 bis, *Rouast - Durand*, Précis de législation industrielle, 1948, ἀριθ. 268, *Durand - Vitu*, Traité de droit du travail, 1950, ἀριθ. 142). Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει ὁ ἐντολοδόχος ἔχει δικαίωμα ἀντιπροσωπεύσεως τοῦ ἐντολέως του, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν συμβαίνει πάντοτε ἐπὶ τῆς συμβάσεως ἐργασίας (*Rouast - Givord*, Traité du droit des accidents du travail, 1934, ἀριθ. 71, *Aubry - Rau - Esmein*, ἔνθ' ἀν., *Josserand*, ἔνθ' ἀν., ἀριθ. 1428, ἀλλὰ καὶ 1406, 1429). Ὑποστηρίζεται καὶ ὅτι ἡ μὲν σύμβασις ἐργασίας ἔχει ὡς ἀντικείμενον τὴν παροχὴν ὅλ

«ών πράξεων, ἡ δὲ ἐντολὴ συνίσταται εἰς τὴν ἐκτέλεσιν δικαιοπραξιῶν (*Ripert - Boulanger*, Traité de droit civil, II 1949, ἀριθ. 3020, *R. Savatier*, Cours de droit civil, II 1948, ἀριθ. 857, *Durand - Vitu*, ἔνθ' ἀν.· βλ. ὅμως καὶ *Rouast - Gérard*, ἔνθ' ἀν., δεχομένους ὅτι ὁ ἐντολοδόχος δύναται νὰ ἐκτελῇ καὶ πράξεις ὀλικὰ) διδάσκεται ἐπίσης ὅτι ἡ ἐπ' ἀμοιβῇ παροχὴ ἐλευθερίων ἐργασιῶν δὲν εἶναι ἀντικείμενον οὔτε συμβάσεως ἐργασίας οὔτε ἐντολῆς, ἀλλὰ συνιστᾷ ἀνώνυμον συνάλλαγμα παροχῆς ὑπηρεσιῶν (*R. Savatier*, ἔνθ' ἀν., *J. Savatier*, La profession libérale, 1947, σ. 215 ἑπ.).

Αἱ διαφοραὶ τῆς γαλλικῆς ἐπιστήμης ὀφείλονται κυρίως εἰς τὸ ὅτι οὐδαμοῦ κατὰ νόμον γίνεται διάκρισις ὡς πρὸς τὸ εἶδος τῆς ἐργασίας ἐπὶ μισθώσεως καὶ ἐπὶ ἐντολῆς καὶ ὡς πρὸς τὸ παραδεκτὸν τῆς ἀμοιβῆς, ἔτι δὲ καὶ εἰς τὸ ὅτι ἡ γαλλικὴ ἐπιστήμη δὲν ἐξεκαθάρισεν εἰσέτι τὴν διαφορὰν, ἥτις ὑφίσταται μεταξὺ τῆς συμβάσεως τῆς ἐντολῆς καὶ τῆς δικαιοπραξίας τῆς πληρεξουσιότητος, τὰς ὁποίας καὶ ταυτίζει. Ἀπὸ κειρὰν τινα διαχωρισμοῦ κάμνει ὁ *Olarise*, De la représentation, 1949, ἰδίως σ. 183 ἑπ.).

2. Ὁ ἑλβετικὸς Κῶδιξ τῶν ἐνοχῶν, ὡς ἐτροποποιήθη τῷ 1911, ρυθμίζει τὰ τῆς διακρίσεως μεταξὺ συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἐντολῆς κατὰ τρόπον καθιστῶντα ταύτην δυσχερῆ.

Τὸ ἄρθρον 319 § 1 ὁρίζει ὅτι: «Διὰ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὁ πρὸς ὑπηρεσίαν ὑπόχρεως ὑποχρεοῦται εἰς παροχὴν ὑπηρεσιῶν ἐφ' ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον καὶ ὁ κύριος (Dienstherr) εἰς τὴν καταβολὴν μισθοῦ». Τὸ ἄρθρ. 361 ὁρίζει ὅτι: «Αἱ διατάξεις τοῦ τίτλου τούτου ἐφαρμόζονται ἐπίσης ἐφ' ὅσον συντρέχουν αἱ προϋποθέσεις τῆς συμβάσεως ἐργασίας, καὶ ἐπὶ ὑπηρεσιακῶν σχέσεων, ἐν αἷς παρέχονται ἐργασίαι ἔναντι ἀμοιβῆς καὶ αἵτινες προϋποθέτουν ἰδιαιτέραν ἐπιστημονικὴν ἢ καλλιτεχνικὴν μόρφωσιν».

Ἐξ ἄλλου, κατ' ἄρθρ. 394, «Διὰ τῆς ἀποδοχῆς ἐντολῆς τινος, ὑποχρεοῦται ὁ ἐντολοδόχος νὰ διεξαγάγῃ συμφώνως τῇ συμβάσει τὰς ἀνατεθείσας αὐτῷ ὑπ' αὐθεσίας ἢ ὑπηρεσίας. Συμβάσεις περὶ παροχῆς ἐργασιῶν, αἵτινες εἰς οὐδὲν ἰδιαίτερον εἶδος συμβάσεως τοῦ παρόντος νόμου ὑπάγονται, ὑπόκεινται εἰς τὰς περὶ ἐντολῆς διατάξεις. Ἀμοιβὴ ὀφείλεται ἐὰν συνεφωνήθη ἢ συνηθίζεται».

Ἐκ τῆς τοιαύτης εἰς τὸν ἑλβετικὸν ρυθμίσεως τῶν βασικῶν στοιχείων ἀμφοτέρων τῶν συμβάσεων, σαφῶς προκύπτει ὅτι: Ἀμφότεραι δύνανται νὰ ἔχουν ὡς ἀντικείμενον ἀδιακρίτως ὅσον καὶ ἐλευθερίους ἐργασίας, ἐργασίας συνισταμένας εἰς διεξαγωγὴν ὑποθέσεως καὶ ὅλην ἐργασίαν καὶ κατ' ἀμφοτέρας δύναται νὰ συμφωνῆται ἐκ τῶν προτέρων διὰ τὴν ἐργασίαν ἀμοιβή. Ὅθεν ὡς μόναν μεταξὺ αὐτῶν κριτήριον ἀπομένει ὅτι: Ἐπὶ μὲν συμβάσεως ἐργασίας ἀποβλέπομεν εἰς τὴν ἐργασίαν καθ' ἑαυτήν, παρεχομένην ἐπὶ χρόνον ὡρισμένον ἢ ἀόριστον, ἐπὶ δὲ ἐντολῆς ἀποβλέπομεν μόναν εἰς συγκεκριμένην ἐργασίαν ἢ ἐργασίας, διὰ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ὁποίων ἡ σύμβασις περατοῦται (*Oser - Schönenberger*, Obligationenrecht, 1936, Art. 319 ἀριθ. 36, Art. 394 ἀριθ. 21, *Becker*, Obligationenrecht, 1934, Art. 361 ἀριθ. 2, Art. 394 ἀριθ. 12, *Guhl*, Schweizerisches Obligationenrecht, 1944, § 49, *Lang*, Kommentar zum Dienstvertrag, 1930, σελ. 78, *Rossel*, Manuel du droit fédéral des obligations, I 1920, ἀριθ. 612). Ἡ σύμβασις ἐργασίας εἶναι σύμβασις διαρκής· ἡ ἐντολὴ εἶναι σύμβασις παροδική (Οἱ *Oyuin*, Arbeitsrecht, 1943, σ. 33 καὶ *Rossel*, ἔνθ' ἀν., ἀναφέρουν ὡς διαφοροποιὸν στοιχεῖον καὶ τὴν ἐξάρτησιν, ἥτις ὑφίσταται ἐπὶ μόνης τῆς συμβάσεως ἐργασίας).

Περὶ τῶν ἐλευθερίων ὑπηρεσιῶν συγκεκριμένως γίνεται δεκτὸν ὅτι ὁρίζει μέν, ὡς εἴδομεν, τὸ ἄρθρ. 361 ὅτι αὗται δύνανται νὰ καταστοῦν ἀντικείμενον συμβάσεως ἐργασίας, ἐὰν ὅμως δὲν παρέχωνται ἐπὶ χρόνον ὁπωσδήποτε μακρόν, ἀλλὰ δίδωνται προσκαίρως, ἡ παροχὴ τοιούτων ὑπηρεσιῶν εἶναι ἀντικείμενον ἐμμίσθου ἐντολῆς. Ἰσχύει δηλαδὴ καὶ ἐπὶ τούτων ὅ,τι καὶ ἐπὶ παντὸς ἄλλου εἴδους ἐργασίας. Οὕτως ὁ ἰατρός, ὁ δικηγόρος, ὁ πράκτωρ κλπ. ἐὰν μὲν προσελήφθησαν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἄλλου ἐπὶ χρόνον, θεωροῦνται συνδεόμενοι μετ' αὐτοῦ διὰ συμβάσεως ἐργασίας, ἐὰν ὅμως παρέχουν ἐλευθέρως τὰς ὑπηρεσίας των πρὸς τοὺς πελάτας των, συνδέονται διὰ συμβάσεως ἐμμίσθου ἐντολῆς (βλ. τοὺς αὐτοὺς ὡς ἄνω συγγραφεῖς).

3. Τὸ Α' σχέδιον τοῦ γερμανικοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος κατέστρωσε τὰ περὶ συμβάσεως ὑπηρεσιῶν (Dienstvertrag) καὶ ἐντολῆς (Auftrag), ὡς ταῦτα εἶχον διαμορφωθῆ κατὰ τὴν πανδεκτιστικὴν διδασκαλίαν τοῦ 19ου αἰῶνος. Οὕτως, ἐν § 559 τοῦ Α' σχεδίου ὡρίζετο ὅτι: «Διὰ τῆς συμβάσεως ὑπηρεσιῶν ὑποχρεοῦται ὁ τὰς ὑπηρεσίας ὑποσχόμενος (πρὸς ὑπηρεσίαν ὑπόχρεως) νὰ παράσχῃ τὰς συμφωνηθείσας ὑπηρεσίας πρὸς τὸν ἀντισυμβαλλόμενον (δικαιοῦχον τῶν ὑπηρεσιῶν), ὁ δὲ δικαιοῦχος τούτων ὀφείλει ἔναντι τοῦ ὑποχρέου τῶν ὑπηρεσιῶν νὰ καταβάλῃ τὴν συμφωνηθεῖσαν ἀμοιβήν. Ἀντικείμενον τῆς συμβάσεως δύνανται νὰ εἶναι ὑπηρεσίαι παντὸς εἴδους. Ἀμοιβὴ λογίζεται σιωπηρῶς συμφωνηθεῖσα, ἐὰν ἡ παροχὴ τῶν ὑπηρεσιῶν, κατὰ τὰς περιστάσεις, μόνον ἐπ' ἀμοιβῇ ἔπρεπε ν' ἀναμένεται». Ἐξ ἄλλου, ἐν § 585 ὡρίζετο ὅτι: «Διὰ τῆς ἀποδοχῆς τῆς ἐντολῆς ὑποχρεοῦται ὁ ἐντολοδόχος, ὅπως διεξαγάγῃ διὰ τὸν ἐντολέα τὴν παρὰ τούτου ἀνατεθεῖσαν εἰς αὐτὸν ὑπόθεσιν». Ἐν δὲ § 586 ὡρίζετο ὅτι: «Ὁ ἐντολεὺς δύναται νὰ ὑποχρεωθῇ νὰ καταβάλῃ εἰς τὸν ἐντολοδόχον ἀμοιβὴν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐντολῆς. Ἀμοιβὴ λογίζεται σιωπηρῶς συμφωνηθεῖσα ἐὰν ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἐντολῆς, κατὰ τὰς περιστάσεις, μόνον ἐπ' ἀμοιβῇ ἔπρεπε ν' ἀναμένεται».

Διὰ τῆς τοιαύτης τοποθετήσεως τῶν δύο συμβάσεων τὸ μεταξὺ συμβάσεως ὑπηρεσιῶν καὶ ἐντολῆς κριτήριον παρουσίαζεν οὐ μόνον τὰ μειονεκτήματα, τὰ ὁποῖα ἐνεφάνιζε καὶ ἡ

μεταξύ locatio-conductio operarum και mandatum διάκρισις, συμφώνως πρός τήν πρό τοῦ Κώδικος κρατήσασαν ἐπιστημονικήν διδασκαλίαν τῶν πανδεκτιστῶν, οἵτινες ἐδέχοντο ὅτι καί ἐπί ἐντολῆς δύναται νά γίνῃ ἐκ τῶν προτέρων συμφωνία περί ἀμοιβῆς. (*Windscheid - Πολυγένης* § 409 σημ. 7, *Dernburg - Δημόπουλος* § 115 σημ. 11) ἀλλά προσθέτως ἀνεφάνιζε καί τό μειονέκτημα ὅτι ἤδη ἡ παροχή ἐλευθερίων ὑπηρεσιῶν ἐπ' ἀμοιβῇ ἠδύνατο νά εἶνε ἀντικείμενον τόσον συμβάσεως ὑπηρεσιῶν, ὅσον καί ἐντολῆς.

Ὡς εἶχον διαμορφωθῇ εἰς τό Α' σχέδιον αἱ περί τῶν δύο τούτων συμβάσεων διατάξεις, ἦτο ἀδύνατον διά τήν θεωρίαν καί τήν πρᾶξιν νά προβῇ εἰς ἀσφαλῆ μεταξύ τούτων διαχωρισμόν, τήν δέ ἀσυχίαν ἐπέτεινε καί ἡ ταυτολόγος διάταξις τῶν §§ 539 ἐδ. 3 καί 586 ἐδ. 2, κατά τάς ὁποίας: «Ἀμοιβή λογίζεται σιωπηρῶς συμφωνηθεῖσα, ἐάν ἡ παροχή τῶν ὑπηρεσιῶν (ἡ ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἐντολῆς), κατά τάς περιστάσεις, μόνον ἐπ' ἀμοιβῇ ἔκρεπε ν' ἀναμένεται».

Ἡ ἐπί τοῦ Α' σχεδίου ἀσκηθεῖσα κριτική (περί ἧς βλ. *Σιωνίτου*, ἔνθ' ἀνωτ., σ. 142 ἑπ.) κατέδειξε τήν ἀνάγκην, ὅπως ἐξευρεθῇ ὁδηγός φιλονείκητον κριτήριον μεταξύ τῶν δύο συμβάσεων. Ὡς τοιοῦτον δέ ἐθεωρήθη ὑπό τῆς Β' Ἐπιτροπῆς τοῦ Κώδικος τό κατά πᾶσαν περίπτωσιν ἀμισθον τῆς ἐντολῆς, ἐν ἀντιθέσει πρός τό ἐμμισθον τῆς συμβάσεως ὑπηρεσιῶν. Οὕτω, εἰς τήν ὁριστικήν § 662 τοῦ γερμ. ΑΚ, ἑτέθη διάταξις, καθ' ἣν διά τῆς ἀποδοχῆς ἐντολῆς τινος, ὑποχρεοῦται ὁ ἐντολοδόχος νά διεξαγάγῃ διά τόν ἐντολέα, **ἄνευ ἀντιλλάγματος**, ὑπόθεσιν ἀνατεθεῖσαν εἰς αὐτόν παρά τοῦ ἐντολέως».

Ἐπί τῆς τοιαύτης σχέσεως ὁ Κώδιξ καθιέρωσε, ὡς πρός τάς ὑποχρεώσεις τῶν συμβαλλομένων, τούς αὐτούς κανόνας, οἵτινες ἴσχυον ἐν Γερμανίᾳ καί ὑπό τό κοινοβίκαιον ἐπί ἐντολῆς. Δικαίωμα τοῦ ἐντολοδόχου πρός ὑποκατάστασιν (§ 664), παρέκκλισις ἀπό τῶν ὁρίων τῆς ἐντολῆς (§ 665), ὑποχρεώσεις τοῦ ἐντολοδόχου (§§ 666-668) καί ὑποχρεώσεις τοῦ ἐντολέως (§§ 669-670), ἀνάκλησις τῆς ἐντολῆς ἡ καταγγελία ταύτης ὑπό τοῦ ἐντολοδόχου (§ 671), λύσις τῆς ἐντολῆς διά τοῦ θανάτου τοῦ ἑνός ἢ τοῦ ἑτέρου (§§ 672-673), εὐθύνη τοῦ ἐντολέως ἐκ τῶν ὑποθέσεων, ἃς διεξήγαγεν ὁ ἐντολοδόχος πρίν ἡ λάβῃ γνῶσιν τῆς λύσεως τῆς ἐντολῆς (§ 674) ρυθμίζονται, ὡς ταῦτα εἶχον διαμορφωθῇ ἐν Γερμανίᾳ ὑπό τῆς ἐπιστήμης τῶν πανδεκτιστῶν καί ἐφηρμόζοντο ὑπό τῶν δικαστηρίων.

Κατά πᾶσας ὅμως τάς περιπτώσεις ἀνέκυπτε τό ἐρώτημα, ἐάν αἱ διατάξεις αὗται τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, αἱ ὁποῖαι προωρίζοντο μόνον διά τήν ἐντολήν, ἥτις ἤδη εἶνε πάντοτε ἄμισθος, θά ἠδύναντο νά ἔχουν **ἄμεσον ἢ κατ' ἀναλογίαν ἐφαρμογήν** καί ἐπ' ἐκείνης τῆς συμβάσεως, ἐν τῇ ὁποίᾳ συνεφωνήθη μέν ἡ παροχή ὁμοίων, ὡς ἐπί ἐντολῆς ὑπηρεσιῶν, τοῦτέστιν ἡ διεξαγωγή ὑποθέσεως τοῦ ὑπέρ οὗ παρέχεται ἡ ἐργασία, συνεφωνήθη ὅμως καί ἡ ἐναντι τῶν ὑπηρεσιῶν τούτων καταβολή μισθοῦ, ὅτε δέν ἐπρόκειτο περί ἐντολῆς, ἀλλά περί συμβάσεως ὑπηρεσιῶν. Πρός κάλυψιν τοῦ κενοῦ τούτου, ἡ Β' Ἐπιτροπή ἐθέσπισε τήν διάταξιν τῆς § 675, ὁρίζουσαν ὅτι: «Ἐπί συμβάσεως ὑπηρεσιῶν ἢ συμβάσεως ἔργου, ἐχούσης ὡς ἀντικείμενον τήν διεξαγωγήν ὑποθέσεως, ἔχουν ἀνάλογον ἐφαρμογήν αἱ διατάξεις τῶν §§ 663, 665-670, 772-674, ἐάν δέ ὁ ὑπόχρεως ἔχῃ τό δικαίωμα νά καταγγείλῃ ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας καταγγελίας, καί αἱ διατάξεις τῆς § 671 ἐδ. 2».

Τοιουτοτρόπως, οἱ περισσότεροι κανόνες τῆς ἐντολῆς ἐπεξετείνοντο κατ' ἀναλογίαν καί ἐπί τῆς συμβάσεως ὑπηρεσιῶν, ἐφ' ὅσον αὕτη εἶχεν ὡς ἀντικείμενον τήν διεξαγωγήν ὑποθέσεως. Ἐνῷ δέ, διά τοῦ περιορισμοῦ τῆς ἐντολῆς ἐπί μόνης τῆς ἀμίσθου παροχῆς ὑπηρεσιῶν, συνισταμένων εἰς διεξαγωγήν ὑποθέσεως (§ 662), ἐνόμισαν ὅτι καθώρισαν ὁριστικῶς τά ὅρια τῆς διακρίσεως μεταξύ συμβάσεως ὑπηρεσιῶν καί ἐντολῆς, διά τῆς προσθέτου διατάξεως τῆς § 675, οὐ μόνον ἐπεξετείναν εὐρύτατα τό πεδίον ἐφαρμογῆς τῶν τῆς ἐντολῆς κανόνων καί ἐπί τῆς συμβάσεως ὑπηρεσιῶν, ἀλλ' ἔδωκαν λαβήν καί εἰς ἀτελευτήτους συζητήσεις, περί τοῦ πότε μία σύμβασις ὑπηρεσιῶν ἔχει ὡς ἀντικείμενον τήν «διεξαγωγήν ὑποθέσεως». Δεκάς γνωμῶν ὑπετηρίχθη ἐν τῇ γερμανικῇ θεωρίᾳ, περί τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τοῦ ὅρου τούτου (ὡς βλ. παρά *Σιωνίτου*, ἔνθ' ἀν., σ. 145 ἑπ., *Oertmann* § 675 ἀριθ. 1, *Staudinger-Nipperdey* § 675 ἀριθ. 4 ἑπ.). Κατά τήν ὀρθοτέραν ὅμως γνώμην (*Nipperdey* ἐν *Staudinger's* Kommentar § 675 ἀριθ. 15 ἑπ.), ὁρίζει μέν ἡ § 662 ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐντολῆς εἶναι ἡ διεξαγωγή ὑποθέσεως τοῦ ἐντολέως παρά τοῦ ἐντολοδόχου, ἀληθές ὅμως εἶναι καί ὅτι **πᾶσα σύμβασις ὑπηρεσιῶν καί πᾶσα σύμβασις ἔργου ἐνέχουν ὡς ἀντικείμενον τήν διεξαγωγήν ὑποθέσεως τοῦ ἐργοδότου**. Ὅθεν, κατ' ἀρχήν, **ἐπί πάσης συμβάσεως ὑπηρεσιῶν εἶναι ἀναλόγως ἐφαρμοσταί ὅλαι ἢ τινές τῶν περί ἐντολῆς διατάξεων**, εἰς τάς ὁποίας παραπέμπει ἡ ἀνωτέρω § 675. Ἡ ἔκτασις τῆς τοιαύτης κατ' ἀναλογίαν ἐφαρμογῆς ἤρτηται ἐκ τῆς ἰδιαιτέρας φύσεως καί τοῦ ἀντικειμένου τῆς καθ' ἑκάστην συμβάσεως ὑπηρεσιῶν.

Ἡ ὀρθή αὕτη γνώμη ὑποβαθεῖται καί ἀπό τήν νομολογίαν τῶν δικαστηρίων, τά ὁποῖα διατυπώνουν μέν ἐνίοτε διαφόρους σκέψεις ὡς πρός τό περιεχόμενον τῆς «διεξαγωγῆς ὑποθέσεως», ἐν τέλει ὅμως δέχονται πάντοτε καί ἄνευ ἐξαιρέσεως ὅτι, ἐν τῇ παρ' αὐτῶν κρινομένῃ περιπτώσει, τό ἀντικείμενον τῆς συμβάσεως ὑπηρεσιῶν συνίσταται εἰς τήν διεξαγωγήν ὑποθέσεως. Εἰς τοιαύτην δέ ἔκτασιν γίνεται τοῦτο δεκτόν, ὥστε, καθ' ἃ βεβαιοῖ καί ὁ Nipperdey, ἔνθ' ἀν., ἀπό τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ γερμΑΚ μέχρι τοῦ 1941, ὅλαι αἱ γνωσταί δικαστικαί ἀποφάσεις, αἱ ἀσχολούμεναι μέ τό ζήτημα τοῦτο, δέχονται ὅτι αἱ περί ἐντολῆς διατάξεις, εἰς τάς ὁποίας παραπέμπει ἡ § 675, ἐφαρμόζονται κατ' ἀναλο-

γίαν καὶ ἐπὶ τῆς συμβάσεως ὑπηρεσιῶν, μὲ τὴν δικαιολογίαν ὅτι, ἐν τῇ ἐκάστοτε συγκεκριμένῃ περιπτώσει, ἡ σύμβασις αὕτη ἔχει ὡς ἀντικείμενον τὴν διεξαγωγὴν ὑποθέσεως τοῦ ἐργοδότου, οὐδεμία δὲ ἀπόφασις ἐγνώσθη, ἥτις νὰ δέχεται ὅτι ἡ παράβασις ὑπηρεσιῶν, ἐφ' ἧς αὕτη ἔκρινε, δὲν εἶχεν ὡς ἀντικείμενον τὴν διεξαγωγὴν ὑποθέσεως καὶ, κατὰ συνέπειαν, δὲν ἐφηρμόζοντο ἐπὶ ταύτης ἀναλόγως αἱ περὶ ἐντολῆς διατάξεις τοῦ Κώδικος.

II

Αἱ παρ' ἡμῖν γενόμεναι παλαιότεραι προσπάθειαι συντάξεως Ἀστικοῦ Κώδικος ἐθεώρησαν τὴν ἐντολὴν ὡς σύμβασιν, ἥτις εἶναι μὲν κατ' ἀρχὴν ἄμισθος, δύναται ὅμως νὰ καταστῇ καὶ ἔμμισθος.

1. Τὸ Νομοσχέδιον τοῦ 1874 ἐν ἄρθρῳ 1738 ὥριζε, κατὰ πρότυπον τοῦ ἄρθρου 1986 γαλλ.ΑΚ ὅτι: «Ἡ ἐντολὴ εἶναι ἄμισθος, ἐὰν ἐλλείψει ἐναντίας συμφωνίας». ἄφινε δὲ τὴν ἐπιστήμην ἐλευθέραν νὰ διαπιστώσῃ πότε ὑφίσταται μίσθωσις ὑπηρεσίας (περὶ ἧς προέβλεπον τὰ ἄρθρα 1656 - 1665) καὶ πότε ἔμμισθος ἐντολή.

2. Τὸ ἡμιτελὲς Σχέδιον Ἀστικοῦ Κώδικος τοῦ 1922 (ἐκ τοῦ Ἐθν. Τυπογραφείου 1922) δὲν περιέλαβε διατάξεις περὶ συμβάσεως ἐργασίας. Ἡ παράλειψις ὀφείλεται ἴσως εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι περὶ τῆς συμβάσεως ταύτης ὑφίστατο ἤδη ἀπὸ τοῦ 1913 ἕτοιμον τὸ προσχέδιον νόμου «περὶ συμβάσεως ἐργασίας», καταρτισθὲν εἰσηγήσει τοῦ καθηγητοῦ Ζησιοπούλου (ὅστις σημειωτέον ἦτο ἐκ τῶν εἰσηγητῶν καὶ τοῦ σχεδίου Κώδικος τοῦ 1922). Διὰ τοῦ προσχεδίου νόμου ἐπεδιώκετο ν' ἀντικατασταθῇ αὐλόκληρον τὸ τμῆμα τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου, τὸ περιέχον, οὕτως εἰπεῖν, τοὺς περὶ μισθώσεως ὑπηρεσιῶν διατάξεις» (βλ. τὴν εἰσήγησιν Ζησιοπούλου ἐν ΕΕΔ Ι σ. 875). Ρητῶς ὅμως ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ εἰσηγητοῦ ἀνεφέρετο (αὐτόθι σ. 877) ὅτι «αἱ ἐλευθέριαι λεγόμεναι ὑπηρεσίαι, ὡς καὶ μέχρι τοῦδε, δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν νέαν σύμβασιν· ἡ ὑπαγωγὴ καὶ τούτων εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας εἰς πᾶσαν περίπτωσιν ἐξέρχεται τῶν ὁρίων τοῦ προσχεδίου, ἐπειδὴ θὰ καθίστα ἀναγκαίαν τὴν τε ἐφαρμογὴν διατάξεών τινων προπαιδαζουσῶν εἰς τὴν ἐντολὴν καὶ τὴν νομοθέτησιν εἰδικῶν κανόνων».

Ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο, τὸ Σχέδιον Ἀστικοῦ Κώδικος τοῦ 1922 ἐρρύθμισεν εὐρύτατα τὰ τῆς συμβάσεως τῆς ἐντολῆς ὡς ἐμμίσθου, ὥστε νὰ ὑπάγεται εἰς ταύτην καὶ ἡ ἐπὶ μισθῷ παροχὴ ἀνεξαρτήτου ἐργασίας, εἰς ἣν τὴν πρώτην θέσιν κατέχουν αἱ ἐλευθέριοι ὑπηρεσίαι.

3. Ὁ σήμερον ἰσχύων Ἀστικὸς Κώδιξ τοῦ 1940 δὲν ἠκολούθησε τῶν προγενεστέρων σχεδίων τὸ σύστημα. Ἐνῷ καθώρισε τὰ τῆς μισθώσεως ἐργασίας συμφώνως πρὸς τὸ πρότυπον τοῦ ἑλβετικοῦ Κώδικος ἐναντίον, ὅστις, ὡς ἐλέχθη, προβλέπει καὶ τὴν ἐμμισθον ἐντολήν, ἐρρύθμισε τὸ τῆς ἐντολῆς ἀκολουθήσας τὸ σύστημα τοῦ γερμανικοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ὅστις θεωρεῖ ὡς κύριον χαρακτηριστικὸν στοιχεῖον τῆς ἐντολῆς τὸ ἄμισθον αὐτῆς. Καὶ ὥρισεν ἐν μὲν τῷ ἄρθρῳ 648 ὅτι: «Διὰ τῆς συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ὁ μὲν ἐκμισθωτὴς ὑποχρεοῦται νὰ παρέχῃ ἐφ' ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ εἰς τὸν μισθωτήν, οὗτος δὲ νὰ καταβάλῃ τὸν συμφωνηθέντα μ ι σ θ ό ν». ἐν δὲ τῷ ἄρθρῳ 713 ὅτι: «Διὰ τῆς συμβάσεως τῆς ἐντολῆς ὁ ἐντολοδόχος ὑποχρεοῦται νὰ διεξαγάγῃ ἀ ν ε υ ἀ μ ο ι β ῆ ς τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ ἐντολέως ὑπόθεσιν».

Οὕτω (ἂν ληφθῇ μάλιστα ὑπ' ὄψιν ὅτι καὶ ἡ συμφωνία περὶ σ υ ν ε χ ο ῦ ς ἐπὶ χρόνον ὡρισμένον ἢ ἀόριστον, διεξαγωγὴ ὑποθέσεων τοῦ ἐντολέως ὑπὸ τοῦ ἐντολοδόχου ἀ μ ι σ θ ὶ εἶναι ἐντολὴ καὶ οὐχὶ σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας) ἡ μόνη μεταξὺ τῶν δύο τούτων συμβάσεων διαφορὰ κεῖται εἰς τὸ ὅτι: Ἐνῷ ἡ μίσθωσις ἐργασίας εἶναι πάντοτε ἔ μ μ ι σ θ ο ς, ἡ ἐντολὴ εἶναι πάντοτε ἄ μ ι σ θ ο ς, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ἐκ τῶν προτέρων συμφωνία περὶ παροχῆς ἀμοιβῆς διὰ τὴν ἐργασίαν τοῦ ἐντολοδόχου εἶναι ἀσυμβίβαστος πρὸς ταύτην.

Τὸ εἶδος τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν — βάναυσοι ἢ ἐλευθέριοι — καὶ τὸ ἐκπροσωπευτικὸν δικαίωμα τοῦ τὰς ὑπηρεσίας παρέχοντος οὐδαμῶς ἐπηρεάζουν τὴν φύσιν τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἑτέρας τῶν συμβάσεων τούτων, διότι ἀμφοτέρων δύναται νὰ εἶναι ἀντικείμενον ἡ παροχὴ τόσον «βαναύσων», ὅσον καὶ ἐλευθερίων ὑπηρεσιῶν, ὑλικῶν ἢ καὶ πνευματικῶν, καὶ ἐπ' ἀμφοτέρων δύναται προσθέτως νὰ δοθῇ εἰς τὸν παρέχοντα τὴν ἐργασίαν καὶ δικαίωμα ἐκπροσωπεύσεως τοῦ ἐντολέως ἢ τοῦ μισθωτοῦ τῆς ἐργασίας (πρβλ. καὶ 222), ὡς δὲ προκύπτει καὶ ἐκ τῆς ρητῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 650, δύναται νὰ εἶναι καὶ τῆς συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ἀντικείμενον ἡ «διεξαγωγὴ ὑποθέσεων».

Τιθεμένου τοῦ ἀμίσθου ὡς κριτηρίου τῆς μεταξὺ τῶν δύο συμβάσεων διαφορᾶς, προκύπτει αὐτομάτως τὸ συμπέρασμα: Παροχὴ ἐργασίας ἐναντι μισθοῦ εἶναι μίσθωσις ἐργασίας, ἐνῷ παροχὴ ἐργασίας δωρεάν, εἶναι, κατ' ἀρχήν, ἐντολή. Ὡς ἰδιαιτέρας συμβάσεις παροχῆς ἐργασίας ἢ ἀποτελέσματος ἐργασίας ἐπ' ἀμοιβῇ ὁ Κώδιξ διακρίνει καὶ τὴν ἐργολαβίαν, τὴν μεσιτείαν, τὴν προκήρυξιν καὶ, ἐνδεχομένως, τὴν παρακαταθήκην.

4. Λόγῳ τῆς μεταξὺ τῶν δύο συμβάσεων ὑφισταμένης ὁμοιότητος προκύπτει ἤδη τὸ ζήτημα, κατὰ πόσον ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῆς συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας, κατ' ἀναλογίαν, τινὲς τῶν ἀφορώντων τὴν σύμβασιν τῆς ἐντολῆς κανόνων. Ἡ τοιαύτη κατ' ἀναλογίαν ἐφαρμογὴ προβλέπεται, ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη, ρητῶς ἐν Γερμανίᾳ ὑπὸ τῆς § 675 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, καθ' ἣν ἐπὶ συμβάσεως ὑπηρεσιῶν ἢ συμβάσεως ἔργου, ἐχουσῶν ὡς ἀντικείμενον τὴν «διεξαγωγὴν ὑποθέσεως», ἐφαρμόζονται κατ' ἀναλογίαν καὶ ὡρισμέναι τῶν ἀφορωσῶν τὴν σύμβασιν τῆς ἐντολῆς διατάξεων. Ἀλλ' ὁ ἡμέτερος Κώδιξ ἀπέφυγε σκοπίμως νὰ περιλάβῃ ὁμοίαν διάταξιν. Ἐν τῇ εἰσηγητικῇ ἐκθέσει του ὁ καθηγητὴς Ζησιοπούλος ἐπεξηγεῖ (σελ. 226) διατί προέβη εἰς τὴν παράλειψιν ταύτην:

«Ὁσάκις — γράφει — ὁ ἐκμισθωτὴς «διεξάγει

ὑπόθεσιν» τοῦ μισθωτοῦ ἢ ὁ ἐργολάβος τοῦ ἐργοδότου, ἐπιμβαίνει ἀληθῶς εἰς τὴν οἰκονομικὴν σφαῖραν αὐτοῦ καὶ δέον κατ' ἀρχὴν τὰ ἐκατέρωθεν δικαιώματα νὰ κρίνωνται κατὰ τινας κανόνας μὴ ἀνευρισκομένους εἰς τὸ περὶ μισθώσεως ὑπηρεσιῶν κεφάλαιον, ἀλλὰ νομίζω ὅτι ὀλιγώτεραι δυσκολίαι θὰ παρουσιασθοῦν εἰς τὴν ἑρμηνείαν, ἐὰν αὕτη δὲν δεθῇ οὔτε εἰς τὴν ἐκ κειμένου ἀνεύρεσιν τῆς ἐννοίας τῆς «διεξαγωγῆς ὑποθέσεων», οὔτε εἰς ἐπιταγὴν περὶ ἀναλογίας τῆς ἐντολῆς. Θεωρῶ προτιμότερον νὰ ἀνευρίσκωνται ἑκάστοτε οἱ πολλοὶ ἢ ὀλίγοι οὗτοι κανόνες κατ' εὐθείαν ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς ἐννοίας τῆς συγκεκριμένης συμβάσεως ἢ ἐκ γενικῶν ἀρχῶν ἢ καὶ ἐξ ἀναλογίας διατάξεων περὶ τῆς ἐντολῆς, ἀλλ' ἀναλογίας κινουμένης ἐλευθέρως, μὴ ἐπιβαλλομένης ὑπὸ τοῦ νόμου».

Κατόπιν τῆς τοιαύτης ὑποδείξεως τοῦ Εἰσηγητοῦ τοῦ Κώδικος, ἡ ἐπιστήμη ὀφείλει νὰ ἀναζητήσῃ, κατὰ πόσον ὑφίσταται καὶ παρ' ἡμῖν εἰδικὴ περίπτωσις καθ' ἣν ἐν τῇ συμβάσει μισθώσεως ἐργασίας συμφωνεῖται καὶ παρέχεται ἐργασία ἔχουσα ὡς ἀντικείμενον τὴν «διεξαγωγὴν ὑποθέσεως» τοῦ μισθωτοῦ αὐτῆς καὶ, ἐν καταφατικῇ περιπτώσει, κατὰ πόσον θὰ ἐφαρμοσθοῦν ἐπὶ ταύτης ἀναλόγως αἱ περὶ ἐντολῆς διατάξεις καὶ τίνες ἐξ αὐτῶν ἐν ἑκάστῃ περιπτώσει.

III

1. Τὸ ἀντικείμενον τῆς συμβάσεως μισθώσεως (ἀνεξαρτήτου ἢ ἐξηρτημένης) ἐργασίας συνίσταται συνήθως εἰς παροχὴν ὑλικῶν ὑπηρεσιῶν, αἵτινες ἔχουν οἰκονομικὴν ἀξίαν διὰ τὸν μισθωτήν. Ὁ ἐκμισθωτὴς ἀναλαμβάνει νὰ παράσχῃ ἐργασίαν πρὸς οἰκονομικὸν ὄφελος τοῦ μισθωτοῦ, εἴτε ὑπὸ τὰς ὁδηγίας καὶ τὸν ἔλεγχον αὐτοῦ, εἴτε ὡς ἀνεξάρτητος ἐπαγγελματίας. Συνηθέστατα ἡ ὅλη ἐργασία, τόσον ἡ ἐξηρτημένη, ὅσον καὶ ἡ ἀνεξάρτητος, συνίσταται μὲν εἰς ὑλικὴν οἰκονομικὴν παροχήν, φέρει ὅμως καὶ τὸν χαρακτῆρα «διεξαγωγῆς ὑποθέσεων» τοῦ μισθωτοῦ τῆς ἐργασίας. Ἡ τοιαύτη παρὰ τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἀνάληψις τῆς διεξαγωγῆς ὑποθέσεων δὲν προϋποθέτει πάντοτε δικαίωμα τοῦ ἐργαζομένου πρὸς ἀντιπροσώπευσιν τοῦ μισθωτοῦ τῆς ἐργασίας, διότι καὶ ἄνευ δικαιώματος ἀντιπροσωπεύσεως ὁ τὴν ἐργασίαν παρέχων δύναται νὰ διεξάγῃ ὑπόθεσιν ἢ καὶ ὑποθέσεις ἀνατεθείσας εἰς αὐτόν, εἴτε εἰδικῶς, εἴτε γενικῶς. Ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὅρον «διεξαγωγὴ ὑποθέσεων», νοούμενον εὐρύτατα, ὑπάγεται πᾶσα οἱαδήποτε ἐργασία ἀποβλέπουσα εἰς ὄφελος τοῦ ἐντολέως (ἢ τοῦ μισθωτοῦ τῆς ἐργασίας), ἐπιδιώκουσα δὲ εἴτε τὴν ἐκτέλεσιν νομικῶν πράξεων, εἴτε τὴν ἐπιτευξιν οἰκονομικοῦ ἀποτελέσματος, καὶ ἐκτελουμένη εἴτε κατὰ τὰς ὁδηγίας καὶ ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ ἐπιτάσσοντος ταύτην, εἴτε καὶ ἄνευ ἐλέγχου τινός (βλ. *Nipperdey*, ἔνθ' ἀν. Vorbem. zu §§ 662 ἐπ. ἀριθ. 1, 662 ἀριθ. 20, 675 ἀριθ. 2 ἐπ. Κατὰ τὴν σταθερὰν νομολογίαν τοῦ γερμ. ἀκυρωτικοῦ, ὁ ὅρος «διεξαγωγὴ ὑποθέσεως» νοεῖται ὑπὸ εὐρεῖαν ἔννοιαν: ἀποφάσεις ἐν RG. 70, 251· 84, 53· 100, 145· 135, 103).

Ἀληθῶς, κεῖται εἰς τὴν φύσιν τῆς μισθώσεως ἐργασίας ἡ ὑπὸ τοῦ ἐκμισθωτοῦ παροχὴ ἐργασίας, ἥτις ἀποβλέπει εἰς τὸ οἰκονομικόν, τοὐλάχιστον, συμφέρον τοῦ μισθωτοῦ αὐτῆς, ἥτις δηλ. ἔχει ὡς ἀντικείμενον τὴν κατ' ἄρθρ. 713 «διεξαγωγὴν ὑποθέσεως» τοῦ ὑπὲρ οὗ αὐτὴ παρέχεται. Ἐὰν δὲ ἐκ τῆς ἐντολῆς, ὡς αὐτὴ ἔχει ρυθμισθῇ ὑπὸ τοῦ Κώδικος (ὅταν μάλιστα συνάπτεται ἵνα διαρκέσῃ ἐπὶ χρόνον) ἀφαιρέσωμεν τὸ ἄμισθον ὡς βασικὸν αὐτῆς στοιχεῖον, βλέπομεν ὅτι κατὰ τὰ λοιπὰ ἐντολὴ καὶ μίσθωσις ἐργασίας ὁμοιάζουν τόσον, ὥστε νὰ ἐνδείκνυται καὶ ἐκ τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως (ΑΚ 200,238) ἡ ἐπὶ τῆς μισθώσεως ἐργασίας ἀνάλογος ἐφαρμογὴ τινῶν τῶν περὶ ἐντολῆς κανόνων, ἐξ ἐκείνων οἵτινες ρυθμίζουν θέματα, ἐφ' ὧν εἰς τὸ κεφάλαιον περὶ μισθώσεως ἐργασίας ὁ Κώδιξ σιωπᾷ. Ἡ ἐφαρμογὴ δὲ μάλιστα τῶν κανόνων τούτων καὶ ἐπὶ τῆς μισθώσεως θὰ ἐνεδείκνυτο, ἔστω καὶ ἂν δὲν ἦσαν ἀναγεγραμμένοι εἰς τὸν Κώδικα, διότι τοῦτο θὰ ἐπέβαλλε καὶ πάλιν ἡ καλὴ πίστις. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ ἀνάλογος ἐφαρμογὴ χωρεῖ, ἐφ' ὅσον δὲν προσκρούει εἰς τὴν ἰδιάζουσαν φύσιν τῆς συγκεκριμένης συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας. Δηλαδή: Ὅπου ὁ ΑΚ εἰς τὸ περὶ μισθώσεως ἐργασίας κεφάλαιον σιωπᾷ, πρόκειται δὲ τοιαύτη σχέσις παροχῆς ἐργασίας ἥτις, ἂν ἔλειπε τὸ στοιχεῖον τοῦ μισθοῦ, θὰ ἠδύνατο νὰ εἶναι σχέσις ἐντολῆς, ἐφαρμόζονται, πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν, κατ' ἀναλογίαν, αἱ περὶ ἐντολῆς κανόνες.

2. Περιπτώσεις, καθ' ἃς δύναται νὰ χωρήσῃ ἀνάλογος ἐφαρμογὴ τῶν περὶ ἐντολῆς κανόνων ἐπὶ τῆς συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας, εἶναι αἱ ἑξῆς:

α) Ὁ ἐκμισθωτὴς ὀφείλει νὰ ἐκτελέσῃ μετ' ἐπιμελείας τὴν ἀναληφθεῖσαν ἐργασίαν, εὐθυνόμενος διὰ τὴν ἐκ δόλου ἢ ἀμελείας προξενουμένην εἰς τὸν μισθωτὴν ζημίαν, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 652, κατ' ἀναλογίαν δὲ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 717 ὁ ἐκμισθωτὴς δύναται νὰ παρεκκλίνῃ τῶν ὁρίων τῆς δοθείσης πρὸς αὐτὸν ὑπηρεσιακῆς ὁδηγίας, μόνον ὅταν ἀδυνατῇ νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν μισθωτὴν (ἐντολέα), εἶναι δὲ συνάμα φανερὸν ὅτι ὁ μισθωτὴς ἤθελεν ἐπιτρέψει τὴν παρέκκλισιν, ἐὰν ἐγνώριζε τὰ προκαλέσαντα ταύτην περιστατικά.

β) Ὁ ἐκμισθωτὴς ὑποχρεοῦται νὰ παρέχῃ εἰς τὸν μισθωτὴν πληροφορίας περὶ τῆς ἀνατεθείσης ἐργασίας, μετὰ δὲ τὸ πέρας, ἐφ' ὅσον αὐτὴ ἔχει ὡς ἀντικείμενον οἰκονομικὴν διαχείρισιν, ὀφείλει νὰ ὑποβάλῃ καὶ λογοδοσίαν. Ἡ τοιαύτη ὑποχρέωσις προκύπτει ἐκ τῆς ἀναλόγου ἐφαρμογῆς τοῦ ἀφορῶντος τὴν ἐντολὴν ἄρθρου 718, ἄλλα καὶ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 303, καθ' ἣν ὁ ἔχων τὴν διαχείρισιν ἀλλοτρίας ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ὑποθέσεως, συνεπαγομένην εἰσπράξεις καὶ δαπάνας, ὑποχρεοῦται εἰς λογοδοσίαν.

γ) Ὁ ἐκμισθωτὴς ὑποχρεοῦται ν' ἀποδώσῃ εἰς τὸν μισθωτὴν πᾶν ὅ,τι ἔλαβε πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ἢ ἀπέκτησεν ἐκ τῆς ἐκτε-

λέσεως αὐτῆς 'Η ὑποχρέωσις αὕτη προκύπτει ἐκ τῆς ἀναλόγου ἐφαρμογῆς τοῦ περὶ ἐντολῆς ἄρθρου 719. Μόνον περὶ τῶν ἐφευρέσεων, τὰς ὁποίας ἔκαμε ὁ ἐκμισθωτὴς κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας, ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρον 668.

δ) Ἐὰν ὁ ἐκμισθωτὴς ἐχρησιμοποίησε δι' ἑαυτὸν χρήματα τοῦ μισθωτοῦ τῆς ἐργασίας, ὀφείλει τόκον ἐπ' αὐτῶν ἀπὸ τῆς χρησιμοποιήσεως, κατ' ἀναλογίαν τοῦ περὶ ἐντολῆς ἄρθρου 720.

ε) Ἐὰν ὁ μισθωτὴς ἀνέθεσεν εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν τὴν παροχὴν ἐργασίας, πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ὁποίας ἀπαιτεῖται ἰδιαιτέρα χρηματικὴ δαπάνη, ὁ μισθωτὴς ὑποχρεοῦται εἰς τὴν προκαταβολὴν τῶν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ἀπαιτουμένων δαπανῶν, κατ' ἀναλογίαν τοῦ ἄρθρου 721.

στ) Ὁ μισθωτὴς ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν πᾶν ὅ,τι αὐτὸς ἐδαπάνησε πρὸς κανονικὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας, κατ' ἀναλογίαν τοῦ ἄρθρου 722.

ζ) Κατ' ἀναλογίαν τοῦ ἄρθρου 728, ὁ μισθωτὴς τῆς ἐργασίας ἢ ὁ κληρονόμος αὐτοῦ εὐθύνεται ὡς ἂν ὠφίστατο εἰσέτι ἡ σύμβασις ἐκ τῶν ὑποθέσεων, ἃς ὁ ἐκμισθωτὴς αὐτῆς διεξήγαγε πρὶν ἢ λάβῃ γνῶσιν τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως. Τοῦτο ἀλλωστε προκύπτει καὶ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 224 ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν τοῦ ἄρθρου 222.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καθίσταται φανερὸν ὅτι ἐπὶ μισθώσεως ἐργασίας ἐφαρμόζονται κατ' ἀναλογίαν ἐκεῖναι αἱ περὶ ἐντολῆς διατάξεις, αἵτινες, ὡς εἴπομεν, θὰ ἐφηρμόζοντο καὶ ἂν ἐπὶ δὲν ἦσαν ρητῶς ἀναγεγραμμέναι εἰς τὸν Κώδικα, διότι θὰ ἐπεβάλλοντο κατὰ τὴν καλὴν πίστιν ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τῆς συγκεκριμένης συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας.

3. Δὲν ἐφαρμόζονται κατ' ἀναλογίαν ἐπὶ τῆς συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας αἱ ἑξῆς διατάξεις, ἀφορῶσαι ἀποκλειστικῶς τὴν ἐντολήν:

α) Τὸ ἄρθρ. 716, κατὰ τὸ ὁποῖον, ἐὰν ὁ ἐντολοδόχος ὑποκατέστησεν ἕτερον ἄνευ δικαιώματος, εὐθύνεται διὰ τὸ πταῖσμα τοῦ ὡς δι' ἴδιον αὐτοῦ πταῖσμα. Διότι ἡ διάταξις αὕτη εἶναι ἐξαιρετικὴ (βλ. *Μιχαηλίδην - Νουάρον*, ἐν ΕρμΑΚ 334 ἀριθ. 30). Τὸ ἐπὶ μισθώσεως ἐργασίας ἰσχῦον ἀντίστοιχον ἄρθρ. 651 δὲν προβλέπει τὴν περίπτωσιν ταύτην, οὐχὶ διότι ἠθέλησε ν' ἀφίσῃ κενόν, ἀλλὰ διότι, ἐν περιπτώσει αὐθαιρέτου ὑποκαταστάσεως, θεωρεῖ τὸν ἐκμισθωτὴν ὡς ὑπερήμερον περὶ τὴν παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του (βλ. ΑΚ 651 καὶ *Μιχαηλίδην - Νουάρον*, αὐτόθι, 334 ἀριθ. 28).

β) Τὸ ἄρθρ. 723, κατὰ τὸ ὁποῖον ὁ ἐντολεὺς χρεωστεῖ νὰ ἀνορθώσῃ κᾶσαν ζημίαν ἣν ὁ ἐντολοδόχος ὑπέστη ἄνευ πταίσματός του κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐντολῆς. Τὸ ἄρθρον τοῦτο ἔχει ὑπ' ὄψιν ἀποκλειστικῶς τὴν περίπτωσιν παροχῆς ἐργασίας ἀνευ ὁμοιβῆς, ἐξ οὗ καὶ ἀναγνωρίζει εἰς τὸν ἄνευ οἰκονομικοῦ συμφέροντος παρέχοντα ἐργασίαν πρὸς τὸ ἀποκλειστικὸν συμφέρον ἑτέρου τὸ δικαίωμα, ὅπως, τοὐλάχιστον, μὴ ἐξέλθῃ ζημιωμένος ἐκ τῆς τοιαύτης δωρεᾶν ἀποσχολήσεώς του, μολονότι δὲν κεῖται ἐν πταίσματι (*Ripert*, La règle morale dans les obligations civiles, δ' ἔκδ. 1949, ἀριθ. 155, *Falque - Pierrotin*, Le mandat, 1933, σ. 71, *Tuhr - Siegwart*, Allgemeiner Teil des schweizerischen Obligationenrechts, I 1942, § 17 σελ. 122, *Enneccerus - Lehmann*, Lehrbuch des Bürgerlichen Rechts, 1932, § 159 ἀριθ. 4, *Oertmann*, Kommentar § 670 ἀριθ. 3, *Staudinger - Nipperdey* § 670 ἀριθ. 6).

γ) Τὰ ἄρθρα 724 - 725, καθ' ἃ ὁ ἐντολεὺς καὶ ὁ ἐντολοδόχος δικαιοῦνται κατ' ἀρχὴν νὰ λύσουν μονομερῶς τὴν ἐντολὴν ὁποτεδήποτε, ἔστω καὶ ἄνευ σπουδαίου λόγου, μόνον δ' ἐὰν ὁ ἐντολοδόχος κατήγγειλε τὴν σύμβασιν ἀκαίρως, δηλ. κατὰ τρόπον παραβλάπτοντα τὸ συμφέρον τοῦ ἐντολέως, ὑποχρεοῦται εἰς ἀποζημίωσιν αὐτοῦ. Ἀντιθέτως ἡ μίσθωσις ἐργασίας λύεται κατ' ἄρθρ. 672 παρ' ἀμφοτέρων τῶν συμβαλλομένων κατὰ πάντα χρόνον ἄνευ προθεσμίας, μόνον ἐφ' ὅσον συντρέχει σπουδαῖος λόγος. Μόνον δὲ προκειμένης μισθώσεως ἐμπιστευτικῶν ἐλευθερίων ἐργασιῶν, ἐν ᾗ ὁ ἐκμισθωτὴς δὲν τελεῖ εἰς διαρκῆ σχέσιν ἐπὶ παγίῳ μισθῷ (ἐν τῇ ὁποίᾳ δηλ. ἡ σύμβασις ὁμοιάζει ἔτι μᾶλλον πρὸς τὴν ἐντολήν) ἐπιτρέπεται εἰς τὸν μισθωτὴν καταγγελία καὶ ἄνευ σπουδαίου λόγου, ὡς ἐπιτρέπεται καὶ εἰς τὸν ἐκμισθωτήν, ὅστις ὅμως, ἂν καταγγείλῃ ἀκαίρως, εὐθύνεται εἰς ἀποζημίωσιν (ΑΚ 676· ὁμοία ΑΚ 724 ἐδ. 1 καὶ 725 § 2 (βλ. *Ἀνδρουτσόπουλου* ἐν ΕΕΝ τόμ. 505 ἐπ.).

δ) Τὰ ἄρθρα 726, 727, ἅτινα προβλέπουν εἰδικῶς τὴν περίπτωσιν λύσεως τῆς ἐντολῆς διὰ τοῦ θανάτου τοῦ ἐντολέως ἢ τοῦ ἐντολοδόχου, τῆς ἀπαγορεύσεως ἢ πτωχεύσεως αὐτῶν ἢ τῆς διαλύσεως νομικοῦ προσώπου. Αἱ διατάξεις αὗται δὲν δύνανται νὰ ἔχουν ἀνάλογον ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ μισθώσεως ἐργασίας, ἐπὶ τῆς ὁποίας, καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὰς συνεπείας τοῦ θανάτου τοῦ ἑτέρου τῶν συμβαλλομένων, προβλέπει εἰδικῶς τὸ ἄρθρ. 675, καθ' ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὰς συνεπείας τῆς ἀπαγορεύσεως ἢ πτωχεύσεως αὐτῶν καὶ περὶ διαλύσεως τοῦ νομικοῦ προσώπου ἔχουν ἐφαρμογὴν οἱ περὶ ἀδυναμίας παροχῆς κανόνες.

Ι. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ

ΤΟ ΧΑΡΤΟΣΗΜΟΝ ΕΞΟΦΛΗΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΜΙΣΘΟΥ ΑΠΟΔΕΙΞΕΩΝ

Ὑπὸ τῆς ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

Ἐξ ἀφορμῆς ἐπιστολῆς ἀναγνώστου μας, ἐκφράζοντος ἀπορίαν, διατί ὁ ἐκδόσας τὴν ὑπ' ἀριθ. 4156|50 ἀπόφασιν (ΕΕΔ 9, σελ. 1145) δὲν ἀναφέρει καὶ τὸ ἄρθρ. 4 § 2 τοῦ ἀπὸ 12|15 Σεπτεμβρίου 1949 β. δ. «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ τελῶν χαρτοσήμου», τὸ ὁποῖον, κατὰ τὸν ἐπιστολογράφον μας, λύει τὸ ζήτημα τοῦ ὑποχρέου πρὸς πληρωμὴν τοῦ χαρτοσήμου τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως μισθῶν τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ἐργατῶν κλπ., προβαίνομεν ἐνταῦθα εἰς ἔρευναν τῶν σχετικῶν νομοθετικῶν κειμένων, ἐκθέτοντες καὶ τὰ συμπεράσματα, εἰς τὰ ὁποῖα καταλήγομεν.

Τὸ ἄρθρον 33 § 1 τοῦ κωδ. Νόμου 4755|1931 «περὶ κωδικος τῶν νόμων περὶ τελῶν χαρτοσήμου» ὁρίζει ὅτι: «Πᾶς, εἴτε ἰδιώτης, εἴτε συμβολαιογράφος ἢ ἄλλη δημοσία, δημοτικὴ ἢ κοινοτικὴ ἢ ἐκκλησιαστικὴ Ἀρχή, ὑποχρεοῦται νὰ γράφῃ ἀπ' ἀρχῆς ἐπὶ τοῦ ἀναλόγου σφραγιστοῦ χάρτου ἢ νὰ ἐπιθέτῃ ἀπ' ἀρχῆς τὰ κινητὸν ἐπίσημα εἰς πάντα τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδιδόμενα ἢ συντασσόμενα καὶ εἰς τέλος χαρτοσήμου ὑποκείμενα ἔγγραφα, ἄλλως ***εὐθύνεται ἐναντι τοῦ Δημοσίου*** διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ τέλους χαρτοσήμου, ἐπιβάλλεται δὲ αὐτῷ προσθέτως διὰ τὴν μὴ ἀπ' ἀρχῆς χαρτοσήμανσιν τοῦ ἐγγράφου καὶ τὸ πρόστιμον, τὸ προβλεπόμενον ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ κατωτέρω κεφαλαίου Δ'».

Ἡ διάταξις αὕτη ἐπιβάλλει μὲν εἰς τοὺς ἐν αὐτῇ ἀναφερομένους, ἐν οἷς καὶ εἰς τοὺς ἰδιώτας, ὅπως γράφουν ἐξ ἀρχῆς τὰ ὑπ' αὐτῶν ἐκδιδόμενα ἔγγραφα ἐπὶ τοῦ ἀναλόγου σφραγιστοῦ χάρτου καὶ καθιστᾷ τούτους ὑποχρέους ἐναντι τοῦ Δημοσίου, δὲν λύει ὅμως καὶ τὸ ζήτημα τοῦ τίς βαρύνεται μὲ τὴν πληρωμὴν τοῦ χαρτοσήμου, διότι ὁρίζει ὅτι καὶ οἱ συμβολαιογράφοι καὶ πᾶσα ἄλλη δημοσία Ἀρχή, ἐκδίδουσα ἢ συντάσσουσα ἔγγραφον, ὑποχρεοῦται νὰ τὸ γράφῃ ἐπὶ σφραγιστοῦ χάρτου, χωρὶς βεβαίως ἐκ τούτου νὰ ἕπεται ὅτι τὴν δαπάνην τοῦ χαρτοσήμου θὰ καταβάλῃ ὁ συμβολαιογράφος ἢ ἡ δημοσία Ἀρχή. Ὁ ἐναντι τοῦ Δημοσίου ὑπόχρεως διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ χαρτοσήμου θὰ δικαιοῦται πάντοτε νὰ τὸ εἰσπράξῃ ἀπὸ τὸν ***ἀστικῶς ὑπόχρεων*** εἰς πληρωμὴν αὐτοῦ.

Περαιτέρω ἡ § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 33 ὁρίζει ὅτι: «Ἀνεξαρτήτως τοῦ κατὰ τὴν διάταξιν τῆς ἀνωτέρω παραγράφου 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου ***ἀπ' εὐθείας ἐναντι τοῦ Δημοσίου εὐθυνομένου*** διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ τέλους χαρτοσήμου ὡς ἐκδότου ἢ συντάσσοντος τὸ ἔγγραφον, δύναται διὰ διαταγμάτων νὰ καθορίζηται ἐπὶ ***ὡρισμένων ἐγγράφων ἢ σχέσεων τίς ἀπὸ βαρυνόμενος διὰ τῆς δαπάνης τοῦ τέλους χαρτοσήμου***. Ἰδιαίτεραι συμφωνίαι καθορίζουσαι τὰ τοῦ βάρους τῆς δαπάνης τοῦ τέλους χαρτοσήμου εἶναι ἰσχυραί, ἐξαιρέσει τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν συμβαλλόμενος εἶναι τὸ ***Δημόσιον ἢ Δῆμοι ἢ αἱ κοινότητες ἢ πρόσωπα ἀπαλλασσόμενα τελῶν χαρτοσήμου***», ὁπότε ἐφαρμόζεται ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 37 τοῦ αὐτοῦ διατάγματος, καθ' ἣν τὰ ἔξοδα τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως φέρει τὸ ***ἕτερον μέρος***, ὅπερ δὲν ἀπαλλάσσεται τοῦ τέλους.

Ἰδοὺ τί ἀκριβῶς ἔγραφεν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου καὶ ὁ ***Ν. Δημητρακόπουλος*** (Νομικαὶ Ἐνασχολήσεις Ι σελ. 68): «Ἀνάγκη πρὸ παντὸς νὰ διακρίνωμεν τὴν σχέσιν τῶν ***συμβαλλομένων*** πρὸς τὸν ***συμβολαιογράφον***, ὡς δημοσίου ἀξιωματικοῦ ἐπιτετραμμένου τὴν σύνταξιν τῶν φορολογητέων πράξεων καὶ τὴν σχέσιν τῶν συμβαλλομένων ***πρὸς ἀλλήλους***. Τὴν πρώτην, σχέσιν δημοσίου κυρίως δικαίου, κανονίζει ἐπαρκῶς ὁ ἰσχύων φορολογικὸς νόμος, καθ' ὃν ὁ προκαλῶν ἑκάστοτε τὴν πρᾶξιν καταβάλλει τὸ τέλος αὐτῆς πρὸς τὸν συμβολαιογράφον, δικαιούμενον μάλιστα νὰ ἀπαιτήσῃ τοῦτο πρὸ πάσης ἐνεργείας. Ἀλλὰ καὶ ἂν μὴ τὰ τέλη προκατεβλήθησαν, ὁ τὴν σύνταξιν τοῦ ἐγγράφου ἐντειλάμενος τῷ συμβολαιογράφῳ ἐνέχεται ***ἀπέναντι αὐτοῦ*** εἰς τὴν πληρωμὴν τούτων ἐκ τῆς ἐντολῆς. (Ἂν συνεπῶς ἀπὸ κοινοῦ οἱ συμβαλλόμενοι ἐνετείλαντο τὴν σύνταξιν, ἐνέχονται ἀμφότεροι, καὶ δὴ εἰς ὁλόκληρον, ἀπέναντι τοῦ συμβολαιογράφου). Τὴν σχέσιν ὅμως τῶν συμβαλλομένων ***πρὸς ἀλλήλους***, σχέσιν ***καθαρῶς ἀστικοῦ δικαίου***, δὲν κανονίζει ὁ περὶ χαρτοσήμου νόμος, οὐδὲ μεταβάλλει βεβαίως τὸ γεγονὸς τῆς ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τούτων δοθείσης πρὸς σύνταξιν τοῦ ἐγγράφου παραγγελίας καὶ τῆς καταβολῆς τῶν τελῶν πρὸς τὸν συμβολαιογράφον, ὥστε πάντοτε ζητεῖται τίνα ἐκ τῶν συμβαλλομένων βαρύνει ἡ τῶν τελῶν πληρωμή».

Ἐν τῇ αὐτῇ σελίδι καὶ ἐν ὑποσημειώσει 3 ὁ ***Δημητρακόπουλος*** γράφει: «Διὰ τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, νόμου φορολογικοῦ, ὁρίζεται μόνον τὸ ***ποσὸν*** καὶ οἱ ***ὅροι*** τοῦ διὰ τὴν ἐπίσημον κατάρτισιν τῶν δικαιοπραξιῶν πληρωτέου φόρου· ***εἰς*** ὅμως ἐκ τῶν κατὰ τὴν κατάρτισιν ταύτην συμπραττόντων θέλει πληρώσει τοῦτον, εἶναι ζήτημα, ὅπερ λύει ἡ μεταξὺ αὐτῶν σύμβασις ἢ ὁ ***ἀστικὸς νόμος***».

Διὰ τῆς διατάξεως τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 33 τοῦ κωδ. Νόμου 4755 ἐπιβεβαιοῦται ὅτι ὁ Νομοθέτης διὰ τῆς § 1 καθώρισε μόνον τίς εἶναι ***ὑπεύθυνος ἐναντι τοῦ Δημοσίου*** διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ ἐγγράφου ἐπὶ ἀναλόγου σφραγιστοῦ χάρτου, οὐχὶ ὅμως καὶ τίς ὀφείλει νὰ πληρώσῃ τὸ χαρτόσημον. Διὰ δὲ τοῦ ἄρθρου 37 ὥρισε ρητῶς ὅτι, ὅταν ἡ ***ἐξοφλητικὴ ἀπόδειξις*** ἀφορᾷ συναλλαγὴν μὲ τὸ Δημόσιον, Δῆμον, Κοινότητα ἢ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου ἢ ἄλλα πρόσωπα ἀπαλλασσόμενα τελῶν χαρτοσήμου, τότε (ἀδιαφόρως ἂν πρόκειται περὶ πληρωμῆς ἢ εἰσπράξεως) τὰ ἔξοδα χαρτοσήμου τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως φέρει τὸ ἕτερον μέρος (ὁ ἰδιώτης). Κατόπιν τούτου δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι

ἐάν εἶναι τις ὑπάλληλος λ. χ. τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἢ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, οἱ ὁποῖαι κατὰ νόμον *ἀπαλλάσσονται πάντος τέλους χαρτοσήμου*, τὸ βάρος πληρωμῆς τοῦ χαρτοσήμου τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως τῶν ἀποδοχῶν θὰ φέρῃ ὁ ὑπάλληλος, δυνάμει τῆς ρητῆς, εἰδικῆς, διατάξεως τοῦ ἄρθρου 37 τοῦ κωδ. Νόμου 4755, καίτοι συνδεομένης μετὰ τῆς Τραπέζης διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου. Ἀλλ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸν καθορισμὸν τοῦ βάρους πληρωμῆς τοῦ χαρτοσήμου ***ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων, ὅταν οὐδὲν ἐκ τῶν δύο μερῶν ἀπαλλάσσεται τῆς πληρωμῆς χαρτοσήμου***, ἔδοξεν, ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη, ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 33 § 2 εἰδικὴ ἐξουσιοδότησις πρὸς προσδιορισμὸν αὐτοῦ διὰ διατάγματος.

***

Τῆς ἐξουσιοδοτήσεως ταύτης δὲν ἔκαμε χρῆσιν ἡ Ἐκτελεστικὴ ἐξουσία καὶ δὲν καθώρισε τὸν ὑπόχρεων πρὸς πληρωμὴν τοῦ χαρτοσήμου ἐπὶ ἑκάστης δικαιοπραξίας, ἀφίσασα τὰ περὶ τούτου ***εἰς τὸ Ἀστικὸν δίκαιον, ὅστις καθορίζει τίς ἐν ἑκάστῃ συγκεκριμένῃ δικαιοπραξίᾳ θὰ φέρῃ τὸ βάρος τῶν ἐξόδων***. Τέλος ἐξεδόθη ὁ Ἀστικὸς Κῶδιξ, ὁ ὁποῖος διὰ πλήθώρας διατάξεων αὐτοῦ ὁρίζει τίς βαρύνεται μὲ τὰ ἔξοδα ὡρισμένων ἐγγράφων δικαιοπραξιῶν, μεταξὺ δὲ τῶν ἐξόδων τούτων εἶναι, βεβαίως, πρῶτον καὶ κυριώτερον, τὸ χαρτόσημον. Διότι τὸ χαρτόσημον κυρίως ἐννοεῖ ὁ Ἀστικὸς Κῶδιξ, ὅταν λέγῃ ὅτι ἐπὶ δημοσίας καταθέσεως ἢ ἐκποιητηριάσεως ἢ πωλήσεως τοῦ ὀφειλομένου τὰ ἔξοδα αὐτῶν βαρύνουσι τὸν δανειστήν (ἄρθρ. 435), ὅτι τὰ ἔξοδα τῆς συντάξεως δημοσίου ἐγγράφου περὶ ἐκχωρήσεως φέρει ὁ ἐκδοχεύς (457), ὅτι ἐπὶ πωλήσεως τὰ διὰ τὴν ἐγγραφὴν καταβαλλόμενα ἔξοδα ἢ τέλη φέρουσιν ἀμφότερα τὰ μέρη ἐξ ἴσου καὶ ὅτι ὁ ἀγοραστὴς ἀκινήτου φέρει τὰ ἔξοδα τῆς μεταγραφῆς (527), ὅτι ἐπὶ ἀναστροφῆς τῆς πωλήσεως ὁ πωλητὴς ἀποδίδει τὰ ἔξοδα τῆς πωλήσεως (547), ὅτι ὁ μισθωτὴς καταβάλλει καὶ τὰ τυχὸν ἔξοδα τῆς καταγγελίας (597 § 2), ὅτι ἐκδιδομένου νέου ἀνωνύμου τίτλου, ἀντὶ τοῦ φθαρέντος, τὴν δαπάνην φέρει ὁ κομιστὴς (894 πρβλ. καὶ 896), ὅτι τὰ ἔξοδα τῆς ἐγγραφῆς τῆς ὑποθήκης βαρύνουσι τὸν ὀφειλέτην (1316), ὅτι τὰ ἔξοδα τῆς περὶ χωρισμοῦ δίκης καὶ τῆς ἐκτελέσεως βαρύνουσι τὸν ἄνδρα (1433), ὅτι πρὸς ὑπολογισμὸν τῆς νομίμου μοίρας ἀφαιροῦνται τὰ ἔξοδα ἀπογραφῆς τῆς κληρονομίας (1831).

Ἐντὸς λοιπὸν τοῦ ὅλου πνεύματος αὐτοῦ ὁ Ἀστ. Κῶδιξ εἰς τὸ εἰδικὸν κεφάλαιον περὶ ἀποσβέσεως τῶν ἐνοχῶν καὶ εἰς τὰ εἰδικὰ περὶ ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως ἄρθρα αὐτοῦ περιέλαβε καὶ τὸ ἄρθρον 425, τὸ ὁποῖον ὁρίζει ὅτι: «***Τὰ ἔξοδα τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως φέρει ὁ ὀφειλέτης, ἐὰν ἄλλο τι δὲν προκύπτῃ ἐκ τῆς σχέσεως***». Ἡ διάταξις ἐλήφθη ἐκ τοῦ ἄρθρου 369 § 1 τοῦ Γερμανικοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, κατὰ τὸ ὁποῖον: «Die Kosten der Quittung hat *der Schuldner* zu tragen und vorzuschiessen, sofern nicht aus dem zwischen ihm und dem Gläubiger bestehenden Rechtsverhältnisse sich ein anderes ergibt». Εἰς τὴν Γερμανίαν ἅπαντες οἱ συγγραφεῖς καὶ ἡ νομολογία δέχονται ὁμοφώνως ὅτι εἰς τὰ ἔξοδα τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως περιλαμβάνονται, κατὰ πρῶτον καὶ κύριον λόγον, τὰ ἔξοδα τοῦ χαρτοσήμου. Περὶ τούτου εἶναι ὁμόφωνοι παρ' ἡμῖν καὶ οἱ Ἀποστολίδης, Ἐνοχικὸν σελ. 410 καὶ Καποδίστριας, Ἑρμην. Ἀστ. Κώδικος ὑπὸ ἄρθρ. 425 (ὁ Ζέπος, Ἐνοχικόν, δὲν ἀσχολεῖται μὲ τὸ ζήτημα τῶν ἐξόδων). Καὶ ἐρωτᾶται: Ἐὰν τὸ ἄρθρον 425 δὲν ἀφορᾷ εἰς τὰ ἔξοδα τοῦ χαρτοσήμου, τότε εἰς τί ἀφορᾷ; Εἰς τὸ κόστος τοῦ χάρτου τῆς ἀποδείξεως καὶ τὴν μελάνην; (βλ. Ἀποστολίδην αὐτόθι).

Διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος εἰδικῆς ρυθμίσεως τῶν ἐξόδων τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως καὶ τοῦ ὁρισμοῦ ὅτι τὰ ἔξοδα ταῦτα φέρει ὁ ὀφειλέτης ***καταναλώθη*** τὸ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀπὸ τοῦ 1931 δοθὲν εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν δικαίωμα, ὅπως διὰ διατάγματος καθορίσῃ τίς ὁ βαρυνόμενος μὲ τὰ ἔξοδα τοῦ χαρτοσήμου, κατηναλώθη δὲ ***τοὐλάχιστον, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς ἐξοφλητικὰς ἀποδείξεις***, διότι ὡς πρὸς ταύτας ὁ Νομοθέτης διὰ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ὥρισεν εἰδικῶς καὶ κατὰ βάσιν τίς φέρει τὰ ἔξοδα τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως. Συνέβη δηλαδὴ καὶ ἐδῶ, ἀλλὰ πολὺ σαφέστερον καὶ ἐντονώτερον, ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον παρετήρει ὁ καθηγητὴς κ. Γ. Μαριδάκης εἰς τὴν ἐν ΕΕΔ 9 σελ. 970 δημοσιευθεῖσαν γνωμοδότησίν του: Ὁ Νομοθέτης εἶχε δώσει ἐξουσιοδότησιν εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν νὰ καθορίζῃ διὰ διαταγμάτων ἕνα ὡρισμένον θέμα καὶ ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία ἤρχισεν ἐκδίδουσα σωρείαν τοιούτων διαταγμάτων. Ἔξαφνα ὅμως ὁ Νομοθέτης ἐρρύθμισε τὸ θέμα τοῦτο διὰ Νόμου. Τοῦτο σημαίνει ὅτι ἀφῄρεσεν ἀπὸ τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν τὸ δικαίωμα ποὺ τῆς εἶχε δώσει. Ἐδῶ ὅμως τὰ πράγματα εἶναι ἁπλούστερα, διότι ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία ἀπὸ τοῦ 1931 μέχρι τοῦ 1946 δὲν ἔκαμε ποτὲ χρῆσιν τοῦ χορηγηθέντος εἰς αὐτὴν δικαιώματος καὶ κατόπιν τούτου ὁ Νομοθέτης ἐρρύθμισεν εἰδικῶς τίς βαρύνεται μὲ τὰ ἔξοδα τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως, καὶ μὲ τὰ ἔξοδα ἄρα τοῦ χαρτοσήμου. Κατηργήθη δὲ ἐπίσης τὸ δικαίωμα τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας καὶ ὡς πρὸς ὅλας τὰς ἄλλας δικαιοπραξίας, καθ' ἃς ὁ Ἀστικὸς Κῶδιξ ὥρισε, κατὰ τὰ ἀνωτέρω ρητῶς, τίς φέρει τὰ βάρος τῶν ἐξόδων.

***

Ἤδη ἐρχόμεθα εἰς τὸ β.δ. τῆς 12/15 Σεπτεμβρίου 1949, τὸ ὁποῖον ἔκαμε τὸν ἐπιστολογράφον μας νὰ διερωτᾶται περὶ τῆς ὀρθότητος τῆς ἐκδοθείσης δικαστικῆς ἀποφάσεως.

Τὸ διάταγμα τοῦτο ἐν ἄρθρῳ 4 § 2 ὁρίζει ὅτι: «Εἰς ἃς περιπτώσεις κατὰ τὴν καθ' οἱονδήποτε τρόπον ἐξόφλησιν μισθῶν, ἡμερομισθίων, ἐπιχορηγήσεων, ἐπιδομάτων, συντάξεων καὶ πάσης ἐν γένει ἀμοιβῆς, παροχῆς ἢ βοηθήματος, παρωχημένης ἢ παρεχομένης ὑπηρεσίας, καταβαλλομένων ὑπὸ Δήμων, Κοινοτήτων, Νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ***πάσης φύσεως καὶ μορφῆς ἐπιχειρήσεων καὶ παντὸς ἐν γένει ἀπασχολοῦντος συστηματικῶς ἐμμίσθων ἢ ἡμερομισθίων προσωπικόν***, ἐνεργεῖται παρακράτησις τοῦ ἐπ' αὐτῶν ἀναλογοῦντος

φόρου καθαρᾶς προσόδου (ΣΤ' κατηγορίας) κατά τάς περί τούτου διατάξεις τοῦ Κώδικος περί φορολογίας τῶν καθαρῶν προσόδων, τό ἐπί τῶν μισθῶν κλπ. τούτων ἀναλογοῦν τέλος χαρτοσήμου ***εἰσπράττεται καθ' ὃν τρόπον καί χρόνον καί ὁ φόρος καθαρᾶς προσόδου***, ἐγχειριζομένης ἅμα μιᾶς καί τῆς αὐτῆς δηλώσεως, εἴτε κατά τήν ἀπόδοσιν τοῦ φόρου ἀπαιτεῖται τοιαύτη, εἴτε κατ' ἄλλον χρόνον. Ὁ τύπος τῆς δηλώσεως ταύτης δύναται νά ὁρίζηται ἐνιαίος διά τε τόν φόρον καί τό τέλος χαρτοσήμου. Κατά τόν ἀνωτέρω ὁριζόμενον τρόπον εἰσπράττεται τό τέλος χαρτοσήμου καί εἰς ἃς περιπτώσεις οἱ μισθοί, ἡμερομίσθια κλπ. δέν ὑπόκεινται λόγῳ ποσοῦ εἴτε ὡς πρός τινας, εἴτε ὡς πρός πάντας τούς δικαιούχους, εἰς φόρον καθαρᾶς προσόδου, τοῦ ἐνεργοῦντος τάς πληρωμάς ὑποχρεουμένου νά καταβάλλῃ ταῦτα εἰς τό Δημόσιον εἰς τάς διά τήν ἀπόδοσιν τοῦ φόρου καθαρᾶς προσόδου ὁριζομένας ἑκάστοτε προθεσμίας».

Ἀλλ' ἡ διάταξις αὕτη τοῦ β.δ. εἶναι ***ἄκυρος***, ὡς ἐκδοθεῖσα ἐπί τῇ βάσει ***ἀκύρου νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως***. Τό διάταγμα ἀναφέρει ὅτι ἐκδίδεται ἐπί τῇ βάσει τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου 6 § 2 τοῦ Α. Ν. 1014|1946 «περί τροποποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ κώδικος φορολογίας καθαρῶν προσόδων κλπ.» ἐξουσιοδοτήσεως, ἥτις ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Διά διαταγμάτων, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Προέδρου ἢ τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Κυβερνήσεως καί τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Δικαιοσύνης δύνανται ἑκάστοτε νά αὐξομειώνται τά ἀναλογικά καί πάγια τέλη χαρτοσήμου, νά καθορίζηται ὁ τρόπος τῆς χαρτοσημάνσεως τῶν ἐγγράφων, ὡς καί ὁ τρόπος τοῦ ὑπολογισμοῦ, τῆς ἐκκαθαρίσεως, τῆς βεβαιώσεως καί εἰσπράξεως τῶν τελῶν, νά ἐπιβάλλωνται τέλη ἐπί ἐγγράφων μή ὑποκειμένων εἰς τοιαῦτα ***καί ἐν γένει νά τροποποιῆται, συμπληρῶται ἢ καταργῆται οἱαδήποτε διάταξις τοῦ κώδικος περί τελῶν χαρτοσήμου ἢ ἄλλου νόμου, ἀφορῶσα τά τέλη χαρτοσήμου ἢ νά θεσπίζωνται καί νέαι διατάξεις***».

Ἡ ἐξουσιοδότησις αὕτη, ἀπέραντος καί ἄνευ ὁρίων, δι' ἧς ὁ Νομοθέτης ἀπεκδύεται πάσης ἐν τῷ μέλλοντι ἀναμίξεώς του εἰς τά ζητήματα τοῦ χαρτοσήμου καί μεταβιβάζει ὅλα τά δικαιώματά του εἰς τήν ἐκτελεστικήν ἐξουσίαν (ἀφοῦ ἐν λευκῷ χορηγεῖ εἰς αὐτήν καί τό δικαίωμα «ἐν γένει» νά θεσπίζῃ οἱαδήποτε βούλεται νέας διατάξεις) εἶναι προφανῶς ***ἀντισυνταγματική*** καί ***ἄκυρος***. Εἶναι δέ τοσοῦτο μᾶλλον ἀντισυνταγματική, καθ' ὅσον τό ἰσχύον Σύνταγμα ὁρίζει ρητῶς ἐν ἄρθρῳ 59 ὅτι «οὐδείς φόρος ἐπιβάλλεται, οὐδ' εἰσπράττεται ***ἄνευ νόμου***. Ἐφ' ὅσον δέ καί τό τέλος χαρτοσήμου εἶναι φόρος (ἄρθρον 1 κωδ. Νόμου 4755), ἕπεται ὅτι μόνον διά Νόμου δύναται νά ἐπιβληθῇ εἰς ὡρισμένα ***πρόσωπα*** ὁ φόρος οὗτος ἢ τοὐλάχιστον κατόπιν ***εἰδικῆς*** καί ***συγκεκριμένης*** νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως.

Ἡ εἰδική αὕτη ἐξουσιοδότησις ἀπαιτεῖται καί διότι ὁ καθορισμός τῶν βαρυνομένων μέ τήν πληρωμήν τοῦ χαρτοσήμου ἀποτελεῖ μεταβολήν αὐτῆς ταύτης τῆς βάσεως τοῦ περί χαρτοσήμου κωδ. Νόμου 4755. Ὁ Νόμος οὗτος ὁρίζει ἐν ἄρθρῳ 1 ὅτι τό τέλος χαρτοσήμου ἐπιβάλλεται ἐπί τῶν ἐν αὐτῷ ***ἐγγράφων***. Δέν ὁρίζει ὅτι ἐπιβάλλεται ἐπί ὡρισμένων ***προσώπων***. Διότι ὁ καθορισμός τῶν βαρυνομένων μέ τήν δαπάνην τοῦ χαρτοσήμου προσώπων εἶναι, ὡς ἔλεχθη, ***ζήτημα ἀστικοῦ δικαίου***, ὅπερ καθορίζει τίς βαρύνεται μέ τά ἐν γένει ἔξοδα ἑκάστης δικαιοπραξίας (βλ. καί Ν. Δ η μ η τ ρ α κ ό π ο υ λ ο ν, ἔνθ' ἀν.). Ἐάν λοιπόν ἤθελεν ὁ Νομοθέτης νά χορηγήσῃ ἐξουσιοδότησιν, ὅπως διά διατάγματος καθορισθῇ εἰδικῶς καί τό οἱουδαιότατον ζήτημα τοῦ βάρους τῆς πληρωμῆς τοῦ χαρτοσήμου ***καί μάλιστα κατά τροποποίησιν*** ὅλων τῶν ἀνωτέρω παρατιθεμένων διατάξεων τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, θά ὥριζε ταῦτα μητῶς καί ἐν πάσῃ περιπτώσει ***ὤφειλε*** νά ὁρίσῃ ταῦτα ρητῶς. Δέν παρέσχεν ὅμως τοιαύτην ἐξουσιοδότησιν, διότι δέν διενοήθη νά τροποποιήσῃ —καί μάλιστα διά διατάγματος— ***βασικάς διατάξεις τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος***.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει δέν δύναται νά ὑποστηριχθῇ, ὅτι εἰς τήν ἐξουσιοδότησιν ὅπως ἐκαθορίζηται ὁ τρόπος τῆς χαρτοσημάνσεως τῶν ἐγγράφων... τῆς βεβαιώσεως καί εἰσπράξεως τῶν τελῶν» περιλαμβάνεται καί τό δικαίωμα, ὅπως καθορίζηται ὁ βαρυνόμενος μέ τά ἔξοδα τοῦ χαρτοσήμου, ***κατά τροποποίησιν ὅλων τῶν ἀνωτέρω ἀναφερομένων διατάξεων τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος***. Ἡ ἐξουσιοδότησις ἀφεώρα μόνον εἰς τόν τρόπον τῆς εἰσπράξεως, οὕτως ὥστε νά μή διαφεύγῃ καί νά μή καταστρατηγῆται ὁ περί χαρτοσήμου Νόμος. Δέν ἀφεώρα καί εἰς καθορισμόν τῶν πρός πληρωμήν τοῦ χαρτοσήμου ὑποχρέων προσώπων. Τίς εἶναι ὁ πρός ταῦτα ὑπόχρεως καθορίζουν οἱ ἀστικοί νόμοι (διά τάς ἀστικάς δικαιοπραξίας) ἢ καί αὐτός ὁ νόμος περί χαρτοσήμου. Ἵνα ὅμως καθορίσῃ τοῦτο διάταγμα, ἀπαιτεῖται εἰδική ἐξουσιοδότησις, ἐάν δέ πρόκειται διά τοῦ καθορισμοῦ τοῦ ὑποχρέου προσώπου, νά τροποποιηθῇ καί ὁ Ἀστικός Κώδιξ, ἀπαιτεῖται ὅλως εἰδική καί σαφεστάτη καί περιωρισμένη ἐξουσιοδότησις.

Ἀλλά καί ἂν τέλος πάντων δεχθῶμεν ὅτι διά τοῦ Α. Ν. 1014|1946 (δημοσιευθέντος τήν 27 Φεβρουαρίου 1946) ἐχορηγήθη ἐξουσιοδότησις πρός τροποποίησιν διατάξεων τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, καί συγκεκριμένως τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 425 περί τοῦ φέροντος τό βάρος τῶν ἐξόδων τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως, ἡ ἐξουσιοδότησις αὕτη ***κατηργήθη*** διά τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. Δ. τῆς 7|10 Μαΐου 1946 «περί ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καί τοῦ εἰσαγωγικοῦ αὐτοῦ Νόμου», δι' οὗ κατηργήθησαν πᾶσαι ἀνεξαιρέτως αἱ διατάξεις νόμων, αἱ ρυθμίζουσαι θέματα ἀναγόμενα εἰς τό περιεχόμενον τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος.

***

Ἐκ πάντων τῶν ἀνωτέρω καταλήγομεν εἰς τό συμπέρασμα ὅτι ἡ μέ ἐλαφράν καρδίαν διατυπωθεῖσα διάταξις τοῦ ἄρθρου 4 § 2 τοῦ β. δ. τῆς 12|15 Σεπτεμβρίου 1949 (ἥτις ὁρίζει ὅτι ὡς εἰσπράττεται ἀπό τούς μισθωτούς ὁ

ΣΥΣΤΑΣΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΔΙΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΛΕΩΝ. ΝΤΑΣΙΟΥ, Δικηγόρου ἐν Βόλῳ

Εἰς τὴν ΕΕΔ (τόμος 9, σελ. 1051) ἐδημοσιεύθη γνωμοδότησις τῶν κ. κ. *Κλ. Στογιαννοπούλου* καὶ *Ι. Τσιτσελίκη*, διὰ τῆς ὁποίας ὑποστηρίζεται, ὅτι τὸ Ἐπικουρικὸν Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἐμπορουπαλλήλων, συσταθὲν διὰ τῆς ἀπὸ 2.6.1939 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας κηρυχθείσης ὑποχρεωτικῆς διὰ τὴν περιφέρειαν τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης καὶ τῶν Εἰρηνοδικείων Θεσσαλονίκης καὶ Πατρῶν, δύναμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 41317|1939 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ λειτουργοῦν βάσει κανονισμοῦ, ἐγκριθέντος, κατὰ τὰ ἐν ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 2868|1922 ὁριζόμενα, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ νόμῳ ὑφιστάμενον, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν ὑπάρχει νόμιμος ἱδρυτικὴ πρᾶξις αὐτοῦ.

Αἱ συνέπειαι μιᾶς τοιαύτης ἐκδοχῆς εἶναι σοβαρώταται, διότι, ἐκτὸς τοῦ ἀνωτέρω ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου, καὶ ἄλλα Ταμεῖα καὶ εἰδικοὶ Λογαριασμοὶ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως καὶ περιθάλψεως ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων ὡρισμένων ἐπιχειρήσεων ἔχουσιν ἱδρυθῇ διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, τὰ περισσότερα δὲ ἐξ αὐτῶν ἀριθμοῦσι πολλῶν ἐτῶν εὐδοκίμου λειτουργίαν, προσφέροντα σημαντικὴν κοινωνικὴν ὑπηρεσίαν καὶ δημιουργήσαντα, διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ των, ἀξιόλογον περιουσίαν καὶ ἀποθεματικὰ κεφάλαια καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ τυχὸν μὴ ἀναγνώρισις τῆς προσωπικότητός των καὶ τῆς νομίμου ὑποστάσεώς των, ὡς φορέων δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων, θέλει δημιουργήσει τεράστια προβλήματα, ἡ ἐπίλυσις τῶν ὁποίων θὰ εἶναι λίαν δυσχερής.

Ἐν ὄψει τῆς συβαρότητος τοῦ θιγομένου ζητήματος ἐκθέτομεν τὰς ἐπ' αὐτοῦ σκέψεις μας, τελείως ἀντιθέτους πρὸς τὰς ἐν τῇ ὡς ἄνω γνωμοδοτήσει ἐκτιθεμένας, μὲ τὴν πρόθεσιν ὅπως συμβάλωμεν εἰς τὴν ὀρθὴν λύσιν τοῦ ζητήματος τούτου, διότι ἐσφαλμένη τυχὸν κατεύθυνσις τῆς δικαστηριακῆς πρακτικῆς θὰ φέρῃ ἀναστάτωσιν εἰς τὴν πολυπληθῆ τάξιν τῶν παρὰ τοῖς Ταμείοις τούτοις ἠσφαλισμένων, μὲ εὐρυτέραν κοινωνικὴν ἀπήχησιν.

***

Κατὰ τὰς προϊσχυούσας τοῦ Α. Κ. διατάξεις τὰ νομικὰ πρόσωπα ἠδύναντο νὰ συσταθῶσι ὑπὸ τῶν ἰδιωτῶν, εἴτε ὡς ἑνώσεις προσώπων (σωματεῖα), εἴτε ὡς σύνολον περιουσίας προοριζομένης διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν ὡρισμένου κοινωφελοῦς σκοποῦ (ἱδρύματα). Τὴν διάκρισιν ταύτην τῶν νομικῶν προσώπων εἰς σωματεῖα καὶ ἱδρύματα διετήρησε καὶ ὁ Ἀστικὸς Κῶδιξ (ἄρθρ. 61).

Τὰ ἐργατικὰ ἀσφαλιστικὰ Ταμεῖα, ἅτινα συνιστῶνται ὑπὸ ὁμοειδῶν ἐπιχειρήσεων, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 4 καὶ 5 τοῦ νόμου 2868|1922, πρὸς παροχὴν νοσηλειῶν, οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως καὶ συντάξεως εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους ἐργάτας καὶ ὑπαλλήλους τῶν ἐπιχειρήσεων τούτων, ἀποβλέπουσιν εἰς κοινωφελῆ σκοπὸν καὶ ἐπαρτίζονται οὐχὶ διὰ τῆς ἑνώσεως φυσικῶν προσώπων, ἀλλὰ περιουσίας, τὴν ὁποίαν ἀναλαμβάνουσι νὰ συνεισφέρωσι οἱ ἱδρυταὶ των. Συνεπῶς ταῦτα συγκαταλέγονται μεταξὺ τῶν ἱδρυμάτων, ἀφοῦ μάλιστα καὶ αὐτὸς ὁ ἀνωτέρω νόμος ἱδρύματα τὰ ἀποκαλεῖ καὶ ἔχουσιν ἐπ' αὐτῶν ἐφαρμογὴν οὐχὶ αἱ περὶ σωματείων διατάξεις τοῦ νόμου 281|1914, ἀλλ' αἱ περὶ ἱδρυμάτων τοιαῦται, ἐφ' ὅσον ἄλλως δὲν ὁρίζεται ὑπό εἰδικοῦ τινος νομοθετήματος.

Μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Α. Κ. διὰ τὴν ἀπόκτησιν ὑπὸ ἱδρύματός τινος τῆς νομικῆς προσωπικότητος, ἀπαιτεῖται, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 108 Α. Κ., ἡ ἔκδοσις Β. Διατάγματος, ἐγκρίνοντος τὴν σύστασιν τοῦ ἱδρύματος. Τοῦτο ὅμως ἰσχύει, προκειμένου περὶ ἱδρυμάτων συσταθέντων μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Α. Κ., διότι, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 18 τοῦ Εἰσαγ. νόμου, τὰ κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Α. Κ. νομίμως συνεστηκότα νομικὰ πρόσωπα ἐξακολουθοῦσιν ὑφισταμενα. Ἑπομένως, διὰ νὰ κριθῇ ἐὰν προϋφισταμένου τι ἱδρυμα ἔχῃ νομίμως συσταθῇ, θὰ ἐφαρμοσθῶσιν αἱ κατὰ τὸν χρόνον τῆς συστάσεώς του ἰσχύουσαι νομικαὶ διατάξεις (Α. Κ., Κ. Καυκᾶ, σελ. 13). Μὴ δὲ ὑφισταμένων εἰδικῶν διατάξεων, δι' ὧν νὰ καθορίζεται ὁ τρόπος συστάσεως τοῦ ἱδρύματος, θὰ ἐφαρμοσθῶσιν αἱ γενικαὶ διατάξεις τοῦ Βυζαντινορρωμαϊκοῦ δικαίου, κατὰ τὰς ὁποίας τὰ ἱδρύματα ἠδύναντο νὰ συσταθῶσιν εἴτε διὰ διαικυτηραξίας τελευταίας βουλήσεως, εἴτε διὰ πράξεως μεταξὺ ζώντων, χωρὶς ν' ἀπαιτῆται ἡ ἔγκρισις τῆς Πολιτείας, ὡς ἀναγκαίου στοιχείου διὰ τὴν ἀπόκτησιν ὑπ' αὐτῶν τῆς νομικῆς προσωπικότητος (Windscheid. Γεν. Ἀρχ. § 57, Οἰκον. Γεν. Ἀρχ. § 25, Dernburg, Γεν. Ἀρχ. § 63, Ε.Π. 128|1931 Θεμ. ΜΒ' σελ. 511). Ὑφίστατο μόνον διάστασις γνωμῶν, ὡς πρὸς τὸ ἐὰν ἡ διὰ πράξεως μεταξὺ ζώντων σύστασις εἶναι μονομερὴς δικαιοπραξία ἢ σύμβασις, ἀπαιτοῦσα τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὀργάνων τοῦ ἱδρύματος, ὡς ἐδέχθη τὸ Γερμανικὸν ἀστικὸν (Regelsberger I § 88 σημ. 16). Ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ὅμως πρακτικῇ ἐπεκράτησεν ἡ ἄποψις, ὅτι τὰ ἱδρύματα, ἐφ' ὅσον ὁ σκοπὸς των ἦτο θεμιτός,

---

φόρος καθαρῶν προσόδων, θὰ εἰσπράττεται καὶ τὸ χαρτόσημον τῶν ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων τῶν ἀποδοχῶν των) εἶναι ὁκυρος, διότι ἐγένετα ἄνευ νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως. Ὀρθῶς δὲ καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 4156|50 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸ διάταγμα τοῦτο.

Ἀλλοίμονον ἂν ἐπρόκειτο νὰ μεταβάλλωμεν καὶ τὸν Ἀστικόν μας Κῶδικα τέσσαρα μόλις ἔτη ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐφαρμογῆς του...

αὐτῶν προσωπικότητα ἀπὸ τῆς συστάσεως των ὑπὸ τῶν ἱδρυτῶν των, τῶν ὁποίων ἡ θέλησις καὶ μόνον ἦτο ἀρκετὴ διὰ τὴν ἔγκυρον σύστασίν των, ἡ δὲ Πολιτεία εἶχεν ἁπλῶς τὸ δικαίωμα νὰ ἐγκρίνῃ ἢ μὴ τὸν σκοπὸν των (Ο ἰ κ ο ν. Γεν. Ἀρχ. § 25, Γ. Μ π α λ ή ς ΕΕΝ β', 581, Α.Π. 422|1906 Θέμ. ΙΗ', σελ. 261, Α.Π. 174|1933 Θέμ. ΜΑ', σελ. 355).

***

Εἰδικῶς διὰ τὰ ἐργατικὰ ἀσφαλιστικὰ Ταμεῖα προεβλέφθη, ὡς ἐλέχθη, ὁ νόμος 2868|1922, τροποποιηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. τῆς 13|19 Νοεμβρίου 1923 καὶ κωδικοποιηθεὶς ὑπὸ τοῦ Β.Δ. τῆς 8|21 Δεκεμβρίου 1923.

Ὁ νόμος οὗτος ἐν ἄρθρ. 4 καθορίζει, ὅτι «ὁμοειδεῖς ἐπιχειρήσεις δύνανται νὰ συστήσουν κοινὰ Ταμεῖα κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων», χωρὶς ὅμως ν' ἀναφέρῃ τὸν τρόπον τῆς συστάσεως των, ἐνῷ διὰ τὸ ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἄρθρου προβλεπόμενα ἀσφαλιστικὰ Ταμεῖα, τῶν ὁποίων τὴν σύστασιν δύναται νὰ ἐπιβάλῃ τὸ Κράτος εἰς ὁμοειδεῖς ἐπιχειρήσεις, ἀπασχολούσας προσωπικὸν ἔλαττον τῶν 70 προσώπων, ἀπαιτεῖ διὰ τὸ ἔγκυρον τῆς συστάσεως των τὴν ἔκδοσιν Β. Διατάγματος μετὰ πρότασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἐκ τοῦ συσχετισμοῦ τῶν διατάξεων τούτων τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ν. 2868 πλέον ἢ σαφῶς προκύπτει, ὅτι πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Α. Κ. ἡ διὰ Β. Διατάγματος σύστασις τῶν ἐργατικῶν ἀσφαλιστικῶν Ταμείων ἐπεβάλλετο μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ταῦτα συνιστῶντο ὑπὸ τοῦ Κράτους ἄνευ τῆς πρὸς τοῦτο θελήσεως τῶν ἐργοδοτῶν, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν συνιστῶντο οἰκειοθελῶς ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν. Τῶν τελευταίων τούτων ἡ σύστασις ἐξηκολούθησε καὶ μετὰ τὸν νόμον 2868 νὰ διέπεται ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων τοῦ Βυζαντινορωμαϊκοῦ δικαίου, ἐφ' ὅσον δὲν προεβλέφθη ἄλλως ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 5 (ν. 2868), καθ' ἣν ἡ σύστασις καὶ ἡ λειτουργία ἑκάστου ἐργατικοῦ ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου ὑπόκειται εἰς τὸν ἔλεγχον τῆς πολιτείας, ἀσκούμενον ὑπὸ τοῦ Υπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ἤδη Ἐργασίας, καὶ διέπεται ὑπὸ κανονισμοῦ ἐπέχοντος θέσιν καταστατικοῦ, ἐγκρινομένου δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ, κατόπιν γνωμοδοτήσεως τοῦ Ἀρμοδίου Συμβουλίου, ἀφορᾷ εἰς τὰ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ταμείων τούτων, τὸν ὁποῖον καὶ προηγουμένως ἠδύνατο νὰ ἀσκῇ ἡ πολιτεία καὶ ἐπιβάλλῃ ἐπιπροσθέτως τὴν σύνταξιν καὶ ἔγκρισιν, κατὰ τὰ ἐν αὐτῇ ὁριζόμενα, κανονισμοῦ λειτουργίας τῶν Ταμείων, ἐπέχοντος θέσιν καταστατικοῦ.

Ἐξ ἄλλου, ἡ τοιαύτη ἔγκρισις ὑπὸ τοῦ Υπουργοῦ τοῦ κανονισμοῦ λειτουργίας ἐνέχει καὶ τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ ἱδρύματος ἐκ μέρους τῆς Πολιτείας, χωρὶς ν' ἀπαιτῆται ἑτέρα τις διατύπωσις διὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἀπόκτησιν τῆς νομικῆς προσωπικότητος.

Οὕτω πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Α.Κ. διὰ τὴν ἔγκυρον σύστασιν ὑπὸ ὁμοειδῶν ἐπιχειρήσεων ἐργατικοῦ ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου ἀπῃτεῖτο ἡ ὕπαρξις δύο μόνον προϋποθέσεων: Ἡ ἐκδήλωσις τῆς πρὸς τοῦτο θελήσεως τῶν ἱδρυτῶν, δυναμένη νὰ γίνῃ καθ' οἱονδήποτε δικαιοπρακτικὸν τύπον, ἐφ' ὅσον ἐξ οὐδεμιᾶς διατάξεως καθωρίζετο ὡρισμένος τοιοῦτος, καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἔγκρισις τοῦ κανονισμοῦ λειτουργίας τοῦ Ταμείου. Τῶν προϋποθέσεων τούτων θεμελιωθεισῶν τὸ ἀσφαλιστικὸν Ταμεῖον θεωρεῖται ὡς νόμῳ ὑφιστάμενον, ἔχον ἰδίαν νομικὴν προσωπικότητα.

***

Ἀπομένει ἤδη νὰ ἐξετασθῇ κατὰ πόσον ἡ ἐκδήλωσις τῆς περὶ συστάσεως ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου βουλήσεως τῶν ἐργοδοτῶν ἠδύνατο νὰ γίνῃ διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Κατὰ τὰ ἄρθρ. 1—2 τοῦ ἀ. ν. τῆς 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῶν ἀ. ν. 99|1936, 806|1937 καὶ 1367|1938, ἡ συλλογικὴ σύμβασις, κατατιζομένη διὰ δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ἐργατῶν, διὰ τῶν νομίμων ἐκπροσώπων των, καθορίζει τοὺς ὑποχρεωτικοὺς ὅρους ἐργασίας, οἵτινες θὰ διέπουν τὴν μεταξὺ των σύμβασιν ἐργασίας, ἡ παράβασις τῶν ὁποίων κατοχυροῦται διὰ τῶν ὑπὸ τῶν αὐτῶν νομικῶν διατάξεων προβλεπομένων συνεπειῶν.

Κατὰ τὴν ἐπικρατήσασαν γνώμην αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις, παρὰ τὸν κανονιστικὸν χαρακτῆρα των, θεωροῦνται συμβάσεις τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, συναπτόμεναι κατὰ τὸν τύπον τῶν ἰδιωτικῶν συμβάσεων καὶ ἀφορῶσαι ρύθμισιν ἰδιωτικῶν καθαρῶς σχέσεων (1).

Ἀνεξαρτήτως δὲ τῆς ὀρθότητος τῆς γνώμης ταύτης, εἶναι, ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἐκτὸς ἀμφιβολίας σήμερον, ὅτι αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας ρυθμίζουν πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ὀργάνωσιν τῆς ἐργασίας ἐντὸς τοῦ ἔργου τῆς παραγωγῆς (2).

Καὶ ναὶ μὲν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ νομοθεσίᾳ δὲν ἀναφέρονται συγκεκριμένως ποῖαι σχέσεις δύνανται νὰ ρυθμισθῶσι διὰ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, πλὴν ὅμως ἐν τῇ θεωρίᾳ καὶ τῇ πράξει ἐγένετο δεκτόν, ὅτι δι' αὐτῆς δύνανται νὰ ρυθμισθῶσι πᾶσαι αἱ ἀφορῶσαι εἰς τὰς μεταξὺ ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ σχέσεις. Τελευταίως δὲ ἐγένετο ἐμμέσως δεκτὸν ὑπὸ τῆς νομολογίας, ὅτι καὶ εἰδικοὶ λογαριασμοὶ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τῶν μισθωτῶν δύνανται νὰ συσταθῶσι διὰ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως (3). Τὴν τοιαύτην κατὰ περιεχόμενον ἔκτασιν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως καθιέρωσε ρητῶς ὁ Γαλλικὸς νόμος τῆς 11 Φεβρουαρίου 1950 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ ρυθμίσεως τῶν συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ὅστις δὲν ἠρκέσθη μόνον εἰς τὸ νὰ καθορίσῃ τὰς ὑποχρεωτικὰς διατάξεις, ἃς δέον νὰ περιλαμβάνῃ ἑκάστη συλλογικὴ σύμβασις, ἀλλὰ ἐνδεικτικῶς ἀνέφερε καὶ προαιρετικὰς τοιαύτας, μεταξὺ τῶν ὁποίων περιέλαβε καὶ τὰς ἀφορώσας εἰς τὸ συμπληρωματικὸν καθεστὼς τῶν

(1) *Ι. Καποδίστριας*, Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας καὶ τὸ δίκαιον τῶν Σωματείων, 1940 § 94, 106, 112, ὁ ἴδιος ἐν ΑΙΔ 1940, σελ. 388, *Γ. Καραμάνος* ἐν ΕΕΝ η' σελ. 306 ἑπ.

(2) *Θεόδ. Βλαχόπουλος* ἐν ΕΕΔ 9, σελ. 828.

(3) Πρωτ. Πειρ. 1019|1950, ΕΕΔ 9, σελ. 845 καὶ τὰ ἐπ' αὐτῆς σχόλια ὑπὸ *Θ. Βλαχοπούλου* ἐν ΕΕΔ 9, σελ. 825.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΩΝ

Έννοια έξουσιοδοτήσεως Νόμων 19|1944 καὶ 28|1944

Ἐξάρτησις ἐφαρμογῆς ἑκατέρου τῶν ἀνω Νόμων ἀποκλειστικῶς ἐκ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, ἂν δηλαδὴ εἶναι οὗτος ἐκ τῶν ἐν τῇ μιᾷ ἢ ἑτέρᾳ τῶν διατάξεων ἀναφερομένων, ἀδιαφόρως ἂν συνδέεται μετὰ τοῦ προσωπικοῦ του διὰ σχέσεως δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου.—Ἀνεφάρμοστον ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 Υ.Α. περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς ἐπὶ προσωπικοῦ Δήμων.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 2510|1949 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης.

Λόγος ἀναιρέσεως ὑπῆρξεν ὁ ἑξῆς: Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ κακῶς ἐφήρμοσε τὸν Νόμον, δοθέντος ὅτι ἐδέχθη ὡς ἰσχύουσαν καὶ ἐφαρμοζομένην καὶ ἐπὶ τοῦ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ Δήμου τὴν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἐφ' ὅσον, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν Ν. 19 καὶ 28|1944, τοὺς Δήμους, ὄντας νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ἀσκοῦντα διοίκησιν, ὑποχρεοῦν ἀποφάσεις, ἐκδιδομέναι ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ μόνον ἡ τοιαῦται προσυπογεγραμμέναι καὶ παρ' αὐτοῦ.

Κατὰ τὰς διατάξεις συγκεκριμένως τοῦ ἐξουσιοδοτικοῦ Νόμου 28|1944 οἱ Ὑπουργοὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας καθορίζουσι τὰς ἀποδοχὰς τοῦ προσωπικοῦ τῶν βιομηχανικῶν ἢ βιοτεχνικῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, τῶν καταστημάτων καὶ γραφείων, ὡς καὶ παντὸς προσώπου ἐργαζομένου ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας εἰς ἰδιώτην ἐργοδότην, φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον (ἀνώνυμοι ἑταιρίαι).

Τούτων δοθέντων, ἐφ' ὅσον ὁ Δῆμος δὲν δύναται νὰ ὑπαχθῇ εἰς τινα τῶν ἀνωτέρω κατηγοριῶν ἐργοδοτῶν, οὐδόλως εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθῇ ἰσχύουσα, προκειμένου καὶ περὶ αὐτοῦ, ἡ ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας. Διότι ἄλλως τε καὶ αὐτὴ αὕτη ἡ ἀπόφασις, κατὰ τρόπον σαφῆ καὶ κατηγορηματικόν, ὁρίζει τοὺς ὑποχρέους πρὸς καταβολὴν τοῦ ἐξ 75% ἐπιδόματος ἐργοδότας, εἰς οὓς δὲν περιλαμβάνονται καὶ τὰ ὄργανα τῆς τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως.

∴

Ὡς φαίνεται ἐκ τῆς κατωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, αὕτη τοποθετεῖ ἤδη ἐπὶ νέας βάσεως τὸ πρόβλημα ἑρμηνείας τῆς ἐκ τοῦ Ν. 19|1944 καὶ 28|1944 ἐξουσιοδοτήσεως τῶν Ὑπουργῶν πρὸς καθορισμὸν ἀποδοχῶν τῶν ἐργαζομένων.

Πρόκειται περὶ ἐφαρμογῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|

συντάξεων τοῦ προσωπικοῦ. Τοῦτο δὲ ἔκραξεν ὁ Γάλλος νομοθέτης ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν ὑφισταμένων σήμερον συνθηκῶν, αἵτινες ἐπαγίωσαν σταθερῶς τὴν ἀντίληψιν, ὅτι ἡ ἀσφάλισις τῶν μισθωτῶν ἀποτελεῖ δικαίωμα τούτων, ὅπερ δύνανται οὗτοι νὰ διεκδικήσωσι καὶ νὰ κατοχυρώσωσι. Καὶ ἐφ' ὅσον ἀποτελεῖ θεμιτὸν δικαίωμα ἀπορρέον ἐκ τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως, δύνανται ν' ἀποτελέσῃ καὶ ὅρον τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ταυτοχρόνως καὶ ἀντικείμενον συλλογικῆς ἀντιμετωπίσεως. Παρ' ἡμῖν, λόγῳ τῆς αὐστηρᾶς διατυπώσεως τοῦ νόμου, ἡ διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ρύθμισις ταῦ συμπληρωματικοῦ καθεστῶτος τῶν συντάξεων δὲν δύναται ν' ἀποκλεισθῇ, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι καὶ ἡ ἀτομικὴ σύμβασις ἐργασίας δύναται νὰ περιλάβῃ τοιοῦτον ὅρον, ὡς μὴ προσκρούοντα εἰς αὐθεμίαν διάταξιν, ἀφορῶσαν εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν. Καθίσταται δὲ αὐτονόητον, ὅτι, δυνατῆς οὔσης τῆς διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ρυθμίσεως ταῦ καθεστῶτος τῶν συντάξεων, δύναται δι' αὐτῆς καὶ νὰ συσταθῇ τὸ πρῶτον ὁ Ὀργανισμός, ὅστις θὰ ἀναλάβῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀναληφθεισῶν ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν ἔναντι τῶν μισθωτῶν ὑποχρεώσεων παροχῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας, γήρατος, θανάτου κλπ. ἐφ' ὅσον ἡ σύστασις τοῦ νομικοῦ τούτου προσώπου δύναται νὰ γίνῃ καθ' οἱονδήποτε δικαιοπρακτικὸν τύπον, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται.

∴

Ἐν συμπεράσματι, ἀνεξαρτήτως τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ν. δ. 912|1941 προκυπτούσης ἐμμέσως ἐπικουρώσεως τῆς συστάσεως ταῦ περὶ οὗ πρόκειται Ἐπικουρικοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐμπορουπαλλήλων, τοῦτο, συσταθὲν οὐχὶ ὑπὸ τοῦ Κράτους, ἀλλ' οἰκειοθελῶς ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν, διὰ τῆς ὡς ἄνω συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, κηρυχθείσης ὑποχρεωτικῆς δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 4317|1939 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ λειτουργοῦν ἐπὶ τῇ βάσει καταστατικοῦ ἐγκριθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3510|Σ. 97|1943 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης μετὰ γνώμην τοῦ Συμβουλίου τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (ἀριθ. πρωτ. 94|42, συνεδρ. 62|25.1.1943) νομίμως συνεστήθη κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 4 καὶ 5 τοῦ νόμου 2868 καὶ εἶναι νομικὸν πρόσωπον, νόμῳ ὑφιστάμενον.

1916 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς (ΕΕΔ 5, 223) ἐπὶ προσωπικοῦ Δήμου, συνδεομένου μετ' αὐτοῦ διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἡ ὁποία, ὡς εἶχε δεχθῇ τὸ Πρωτοδικεῖον Θεσσαλονίκης, εἶχε ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογήν.

Ἔχει γίνει ἤδη δεκτὸν διὰ προηγουμένων ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ τοῦτο ἠκολουθεῖτο ὑπὸ τῶν Δικαστηρίων τῆς οὐσίας:

α) Ὅτι ὁ Ν. 19|1944 ἐξουσιοδοτεῖ τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν πρὸς καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν τῶν συνδεομένων μετὰ νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου διὰ σχέσεως τοῦ δημοσίου δικαίου (Α.Π. 98|1948, εἰσηγητὴς **Χ. Στυρόπουλος**, ΕΕΔ 7,856).

β) Ὅτι ἡ ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας (περὶ τῆς ὁποίας πρόκειται ἤδη) ἔχει, ὡς ἐκ τῆς γενικότητός της, ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, ἐφ' ὅσον ἡ σχέσις, ἡ συνδέουσα ταῦτα μὲ τὸ προσωπικὸν των, ἀπορρέει ἐκ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ὄχι μόνον ἐπὶ μόνου τοῦ προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πάσης ἐργασίας (ἐπρόκειτο περὶ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Ἑλληνικῆς Κρατικῆς Ἐκμεταλλεύσεως τροχιοδρόμων καὶ ἠλεκτρισμοῦ Θεσσαλονίκης (πρβλ. καὶ τὴν Α.Π. 314|1950, εἰσηγητὴς **Ι. Τραχανῆς**, ΕΕΔ 9, 591, καθ' ἣν ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ἐκδοθεῖσα δυνάμει τοῦ Ν. 28|1944, διὰ τῆς ὁποίας καθορίζονται γενικῶς τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν, τῶν συνδεομένων δι' ἐργασιακῆς σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου μετὰ τοῦ ἐργοδότου των, ἐφαρμόζεται, ἀνεξαρτήτως τοῦ ποίος εἶναι ὁ ἐργοδότης καὶ τῶν εἰδικῶν χαρακτηριστικῶν, τὰ ὁποῖα παρουσιάζει).

γ) Ὅτι ὁ Ν. 19|1944 ἐφαρμόζεται ἀδιαφόρως τοῦ εἴδους τῆς μετὰ τῶν Νομικῶν Προσώπων σχέσεως ἐργασίας (Α. Π. 126|1950, εἰσηγητὴς **Δ. Χαμόπουλος**, ΕΕΔ 9, 298, ἐφαρμόσασαν ἐν τούτοις τὴν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν ἐπὶ ὑπαλλήλου Λιμενικοῦ Ταμείου).

Καὶ ὑπὸ τὴν ἐκδοχὴν ὅμως ὅτι ὁ προγενέστερος τοῦ Ν. 28|1944 Ν. 19|1944 εἶχεν ὑπ' ὄψιν του νὰ μὴ γίνεται διάκρισις τῆς σχέσεως ὡς δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου (ὁ σύνδεσμος τῶν Τραπεζῶν πρὸς τὰ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου ἰσχυροποιεῖ τὴν ἄποψιν), ἐπῆλθεν ὁ μεταγενέστερος Ν. 28|1944, ὁ ὁποῖος, ἀναφερόμενος εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, βιομηχανικῶν ἢ βιοτεχνικῶν γραφείων, καταστημάτων καὶ εἰς πᾶν πρόσωπον, ἐργαζόμενον ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας εἰς ἰδιώτην ἐργοδότην, φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον, ἀπεχώρισε τὴν σχέσιν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀπὸ τὴν τοιαύτην τοῦ δημοσίου, χωρὶς νὰ ἐνδιαφέρῃ ποῖος εἶναι ὁ ἐργοδότης (πρβλ. Α. Π. 221|1948, εἰσηγητὴς **Κ. Βοϊατζῆς**, ΕΕΔ 7, 140).

Ἐπιβεβαίωσις τούτου παρέχεται καὶ ἐκ τοῦ Ν. 1422|1950 «περὶ διατάξεων τινων, ἀφορωσῶν εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς Υ.Ε.Κ.Α.» (ΕΕΔ 9, 279), κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ὁποίου δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ ταύτης αἱ ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 καὶ 18310|1946 ἀποφάσεις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ἐνῷ, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ δημοσίας ὑπηρεσίας, καὶ ἦτο ὀρθόν, ὅτι αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ προσωπικοῦ ταύτης ἐρρυθμίζοντο ὑπὸ τοῦ Ν. 19|1944, ἀνεξαρτήτως τῆς φύσεως τῆς σχέσεως, ὡς δέχεται ἤδη ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, δὲν ὑπῆρχε ἀνάγκη νὰ καθορισθῇ, ὅτι δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν (δι' εἰδικὸν ἐν προκειμένῳ λόγον) αἱ δυνάμει τοῦ Ν. 28|1944 ἐκδιδόμεναι ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις (πρβλ. καὶ Α. Ν. 1427|1950 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ Ἐράνου «Πρόνοια Βορείων Ἐπαρχιῶν Ἑλλάδος», ΕΕΔ 9, 323).

Τέλος, ἂν εἶναι ὀρθὸν ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ ἑκατέρας τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 19|1944 καὶ τοῦ Ν. 28|1944 ἐξαρτᾶται μόνον ἐκ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, ἀδιαφόρως ἂν οὗτος συνδέεται μετὰ τοῦ ἐργαζομένου διὰ σχέσεως δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὡς εἶναι ἡ ἄποψις τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, καθίσταται προβληματικὴ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ἰσχυουσῶν ἤδη συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἐπὶ τοῦ διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου συνδεομένου προσωπικοῦ τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, (ἄποψις καὶ τῆς Α.Π. 292|1939, Θέμ. Ν' 755), ἀφοῦ ναὶ μὲν ὁ Ν. 28|1944 ἰσχύει παραλλήλως πρὸς τὸν Νόμον περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀλλὰ δὲν συνδέεται καὶ ὁ Ν. 19|1944 πρὸς τὸν τελευταῖον τοῦτον, ἵνα θεωρηθῇ, ὅτι συμβαδίζει πρὸς τὸν Νόμον περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Ἀρείου Πάγου 595|1950 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. **Η. Παπαηλιοῦ**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Β. Μακρῆς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Ἰατρόπουλος, Κ. Θανασούλης.

Διὰ μὲν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 19|1944 ἐξουσιοδοτήθη ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως δι' ἀποφάσεων αὐτοῦ, δημοσιευομένων διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καθορίζῃ τὰς ἐν γένει ἀποδοχὰς καὶ πάσης φύσεως ἀποζημιώσεις τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Δημοσίου, Δήμων, Κοινοτήτων, Εἰδικῶν Ταμείων, Ὀργανισμῶν, Ἱδρυμάτων, Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου καὶ Τραπεζῶν, εἰς ἃς δὲ περιπτώσεις ἡ ἐποπτεία τῶν ὡς ἄνω Ὀργανισμῶν ἢ Νομικῶν ἐν γένει προσώπων ἀνήκει εἰς ἕτερον, πλὴν τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ, ὡρίσθη, ὅπως ἡ ὡς ἄνω προσαρμογὴ γίνηται διὰ κοινῶν ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν καὶ τοῦ ἀσκοῦντος τὴν ἐποπτείαν Ὑπουργοῦ. Διὰ δὲ τοῦ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐκδοθέντος νόμου 28|1944 ἐξουσιοδοτήθησαν οἱ Ὑπουργοὶ Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, ὅπως διὰ κοινῶν ἀποφάσεων αὐτῶν δημοσιευομένων διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καθορίζωσι τοὺς μισθούς, τὰ ἡμερομίσθια, ὡς καὶ τὰς προσαυξήσεις ἢ τὰς κρατήσεις πάντων τῶν ὑπαλλήλων, ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ παντὸς ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ ἰδιωτικῶν

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΜΟΝΟΜΕΡΗΣ ΒΛΑΠΤΙΚΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΟΡΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

Αξίωσις έργοδότου πρὸς παροχὴν έργασίας ἐπὶ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια

Απαράδεκτον ἀναιρέσεως κατὰ πρωτοδίκου ἀποφάσεως, ἐκκληθείσης ὑπὸ ἐφετείου καὶ προσβαλλομένης μετὰ ταῦτα.— Αξίωσις ἐργοδότου πρὸς παροχὴν ὑπὸ μισθωτοῦ ἐργασίας κατὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια, μετ' ἀνοχὴν αὐτοῦ εἰς προηγουμένην παροχὴν ἐργασίας κατ' ἀραιὰ χρονικὰ διαστήματα, δὲν συνιστᾷ τὴν κατ' ἄρθρ. 7 Ν. 2112|1920 μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν ὅρων συμβάσεως ἐργασίας.— Οὔτε συνιστᾷ τοιαύτην ἡ καθυστέρησις καταβολῆς διαφορᾶς ἀποδοχῶν.

Νόμοι καὶ διατάγματα περὶ ὡρῶν ἐργασίας καθορίζουν τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια ἐργασίας ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς γενικῆς ἀρχῆς περὶ προστασίας τῶν ἐργαζομένων.

Ἐπιτρέπεται ὅμως πᾶσα μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ἐργαζομένων συμφωνία εἶναι ἔγκυρος, ἐφ' ὅσον δὲν ἀντιβαίνει πρὸς διάταξιν ἐργατικοῦ τινος νόμου (*Καποδίστριας*, Ἑρμην. Ἐργ. Δικ. § 6).

Ἐφ' ὅσον, ἑπομένως, οὐδεὶς νόμος ἀπαγορεύει τὴν συμφωνίαν περὶ συντομεύσεως τοῦ νομίμου ὡραρίου ἐργασίας, αὕτη εἶναι ἰσχυρὰ καὶ ἔγκυρος (*Καποδίστριας*, Νόμιμοι καὶ συμβατικαὶ ὧραι ἐργασίας, ΕΕΔ 6, 513 ἐπ. Πρωτοδίκων Πειραιῶς 871|1947, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 6, 649).

Περαιτέρω μονομερὴς ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου μεταβολὴ τῶν οὕτω συμπεφωνημένων ὡρῶν ἐργασίας θεωρεῖται, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 7 Ν. 2112|1920 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ὡς καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας (Α. Π. 309|1950, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 9, 516).

Εὐνόητον ὅμως εἶναι, ὅτι πρέπει εἰς τὴν δεδομένην περίπτωσιν νὰ προκύπτῃ σαφῶς, ὅτι ὑπῆρξε σαφὴς καθορισμὸς μεταξὺ τῶν συμβληθέντων, ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ, τῶν κατὰ τὴν σύμβασιν παρασχετέων ὑπηρεσιῶν, διότι ἀναγνωρίζεται πάντοτε εἰς τὸν ἐργο-

---

ἐπιχειρήσεων, βιομηχανικῶν ἢ βιοτεχνικῶν, γραφείων, καταστημάτων καὶ παντὸς προσώπου ἐργαζομένου ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας εἰς ἰδιώτην, ἐργοδότην φυσικοῦ ἢ νομικοῦ προσώπου. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων προκύπτει, ὅτι ἑκατέρας τούτων ἡ ἐφαρμογὴ ἡρτηται ἀποκλειστικῶς ἐκ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, ἂν τοῦτέστι οὗτος εἶναι ἐκ τῶν ἐν τῇ μιᾷ ἢ τῇ ἑτέρᾳ τῶν διατάξεων ἀναφερομένων, ἀδιαφόρως δὲ ἐὰν οὗτος συνδέηται μετὰ τοῦ παρέχοντος τὴν ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν διὰ σχέσεως δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου. Συνεπῶς διὰ τὸν καθορισμὸν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ ὑπαλληλικοῦ, ὑπηρετικοῦ ἢ ἐργατοτεχνικοῦ τῶν Δήμων, περιλαμβανομένου μεταξὺ τῶν ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ Ν. 19|1944 προσώπων καὶ ὑποκειμένων ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, ὡς ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ Κώδικος περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων προκύπτει, ἀπαιτεῖται, συμφώνως πρὸς τὰς ἄνω διατάξεις, κοινὴ ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐσωτερικῶν.

Ἡ 8900|1946 ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἐκδοθεῖσα κατὰ τὴν διὰ τοῦ Ν. 28|1944 παρασχεθεῖσαν αὐτοῖς ἐξουσιοδότησιν καὶ δημοσιευθεῖσα διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ συνεπῶς ἔχουσα ἰσχὺν κανόνος οὐσιαστικοῦ δικαίου, δι' ἧς ὡρίσθη, ὅπως εἰς τὸ ἐν γένει προσωπικὸν πασῶν τῶν ἐν τῇ χώρᾳ ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, ὅπερ, λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας του, ἀπασχολεῖται κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς τοῦ ἔτους, καταβάλληται διὰ τὰς ἡμέρας ταύτας τὸ κεκανονισμένον ἑκάστοτε ἡμερομίσθιον ηὐξημένον κατὰ 75 ο|ο, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ ἐν γένει ὑπαλληλικοῦ, ὑπηρετικοῦ ἢ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ τῶν Δήμων, καὶ ἐὰν τοῦτο συνδέηται μετ' αὐτῶν διὰ συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀφοῦ ἡ ἀπόφασις αὕτη, ὡς ρητῶς ἐν αὐτῇ ἀναφέρεται, ἐξεδόθη συμφώνως τῷ Νόμῳ 28|1944 ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ἄνευ τῆς συμμετοχῆς τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν. Τἀναντία ὅθεν πρὸς ταῦτα δεξάμενον τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον καὶ ἀποφηνάμενον ὅτι ἡ ὡς ἄνω ἀπόφασις ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ἐφ' ὅσον ἡ συνδέουσα ταῦτα μὲ τὸ προσωπικὸν των σχέσις ἀπορρέει ἐκ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ἀκολούθως, δι' ἀπορρίψεως τῆς κατὰ τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως ἀσκηθείσης ἐφέσεως, δεξάμενον τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, δι' ἧς οὗτος ἐζήτει τὴν κατὰ τὴν ἄνω ἀπόφασιν καταβολὴν προσαυξήσεως 75 ο|ο ἐπὶ τοῦ ἡμερομισθίου δι' ὅσας Κυριακὰς καὶ ἄλλας μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς εἰργάσθη παρὰ τῷ ἀναιρεσείοντι Δήμῳ, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς ὡς ἄνω διατάξεις καὶ ἐκ τούτου ἀναιρετέαν κατέστησε τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασίν του κατὰ τὸ ἄρθρον 807 ἐδ. 17 Πολ. Δικ. καὶ τὸν βάσιμον περὶ τούτου πρῶτον λόγον ἀναιρέσεως, παρεμπιπτόντως δὲ ἡ ὑπόθεσις εἰς τὸ Β' Τμῆμα τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 836 Πολ. Δικ., ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 3 ἐδ. β', τοῦ ΧΜΖ' ἔτους 1877 νόμου.

δάτην ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ διευθυντικοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως του δικαιώματος ἢ χρησιμοποίησις τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, καθ' ὃν αὐτὸς κρίνει συμφέροντα τρόπον.

Κατὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ἐπικυρούσης τὴν ὑπ' ἀριθ. 3650|1950 Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, φαίνεται, ὅτι δὲν προηγήθη ρητὴ σύμβασις περὶ παροχῆς ὑπηρεσιῶν εἰς ὥρας ὀλιγωτέρας τῶν νομίμων, ἀλλ' ὡς ἐδέχθη τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας ἡ κατὰ ἀραιὰ χρονικὰ διαστήματα παροχὴ ὑπηρεσιῶν ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ ὀφείλετο εἰς ἁπλῆν ἀνοχὴν τῆς ἐργοδότιδος, ἡ ὁποία, ἀσκοῦσα τὸ ἐκ τῆς ἀρχικῆς συμβάσεως ἐργασίας δικαίωμά της, ἠξίωσε, κατὰ τὸ ἀναιρετήριον, νὰ ἐργάζεται τρὶς καθ' ἑβδομάδα καὶ κατὰ πλήρες ὡρολόγιον.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἄποψιν τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ὅτι ἡ καθυστέρησις τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ δὲν ἀποτελεῖ, κατ' οὐδεμίαν διάταξιν, μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς ἐργασίας, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 7 Ν. 2112|1920 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ἐπαναλαμβάνεται ὑπὸ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἡ ἄποψις καὶ τῆς προηγουμένης Α.Π. 870|1947 (εἰσηγητὴς *Ν. Κάτελος* ΕΕΔ 7,23).

Ἄλλο βεβαίως τὸ ζήτημα, ἂν ὁ ἐργοδότης, ἐν τῇ ἐννοίᾳ ὡς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως πάσης σκοπίμου ἐνεργείας, τεινούσης εἰς ἐξαναγκασμὸν τοῦ μισθωτοῦ πρὸς παραίτησιν (Σ. Ε 807|1941, ΕΕΔ 1,242, Σ.Ε. 120|1941, ΕΕΔ 4,81) καθυστερῇ σκοπίμως καὶ ἀδικαιολογήτως τὰς ἀποδοχὰς τοῦ μισθωτοῦ (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 8, 229).

Ἡ ἁπλῆ ὅμως ὑστερημερία τοῦ ἐργοδότου περὶ τὴν καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ —κατὰ τὸ ἀναιρετήριον ἡ ἀναιρεσίβλητος (ἁπλῶς) ἠρνήθη νὰ καταβάλῃ εἰς τὸν μισθωτὸν διαφορὰς μισθοῦ καὶ τὰς παροχὰς Χριστουγέννων καὶ Πάσχα καὶ ἡ ἄρνησις αὕτη ἀπετέλει, κατὰ τὸν ἀναιρεσείοντα, μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, ἐφ' ὅσον τὸν ἐστέρει τῶν μέσων συντηρήσεως—δὲν δύναται καθ' ἑαυτὴν νὰ θεωρηθῇ ὡς καταγγελία τῆς συμβάσεως, ἐπαγομένη τὴν λύσιν ταύτης ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου (οὕτω καὶ ἡ Α. Π. 870|1947, ἐνθ' ἀνωτ.).

Ἀρείου Πάγου 587|1950 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. **Η. Παπαηλιοῦ**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Ἀποστολόπουλος**
Συνήγοροι οἱ κ.κ. Ν. Ἀγγελόπουλος, Α. Βοσδοβάρης

Ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις ἀναιρέσεως, ἐφ' ὅσον στρέφεται κατὰ τῆς 3650|1950 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, ἥτις ἐκκληθεῖσα ἐπεκυρώθη ὑπὸ τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν διὰ τῆς ἐπίσης προσβαλλομένης ὁριστικῆς ἀποφάσεώς του, ὑποκαταστάσης εἰς ἐκείνην, εἶναι, κατὰ τὸ ἄρθρον 812 Πολ. Δικ., ἀπαράδεκτος.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον πρὸς σχηματισμὸν τῆς πεποιθήσεώς του ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν του, ὡς ἐκ τῆς πρώτης σκέψεως τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του ἀποδεικνύεται, «πάντα τὰ προταθέντα καὶ ἐπικληθέντα ἔγγραφα», ἐπομένως καὶ τὴν 350 βεβαίωσιν τοῦ Τεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου, τὸ ἀτομικὸν βιβλιάριον καὶ τὸ τῆς ἀσθενείας τοῦ ΙΚΑ, διὰ μὴ λῆψιν τῶν ἀπολων παραπονεῖται διὰ τοῦ πρώτου λόγου ἀναιρέσεως. Ὅθεν ἀβάσιμος εἶναι ὁ λόγος οὗτος τῆς ἀναιρέσεως.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του ἐδέξατο ὅτι ἀναφορᾶς εἰς τὰς σκέψεις τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων μετέβαινεν εἰς τὸ ἐργοστάσιον τῆς ἀναιρεσιβλήτου κατὰ ἀραιὰ χρονικὰ διαστήματα, ὅταν ἔκρινεν, ὅτι ἦτο πρέπον, ἐδέξατο ὅμως κατ' ἀνέλεγκτον ἐκτίμησιν τῶν ἀποδεικτικῶν μέσων, ὅτι τοῦτο ὠφείλετο εἰς ἁπλῆν ἀνοχὴν τῆς ἀναιρεσιβλήτου καὶ δὲν συνάγεται, κατὰ τὴν κρίσιν του, ὅτι ἡ ἀναιρεσίβλητος ἐταιρία παρητήθη καὶ ἐστερήθη τοῦ ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπορρέοντος δικαιώματος, ὅπως ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ ἐνάγοντος τὴν παροχὴν πλήρους καὶ πραγματικῆς ἐργασίας ἐπὶ τῇ βάσει τῶν νομίμων χρονικῶν ὁρίων τοὐλάχιστον διὰ τὸν ἥμισυ κανονικὸν χρόνον ἐργασίας. Ταῦτα δὲ ὁρθῶς ἐκρίθησαν ἀπέκρουσεν ἐμμέσως, πλὴν σαφῶς, τὸ ὅτι ἡ ἀναιρεσίβλητος εἶχεν ἀποδεχθῇ τὴν παροχὴν ἐργασίας, καθ' ὃν τρόπον ἤθελεν ὁ ἀναιρεσείων κατὰ ἀραιὰ χρονικὰ διαστήματα. Ἐπομένως δὲν παρεῖδε τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον τοῦ ἀναιρεσείοντος καὶ ἀπορριπτέος εἶναι ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου δεύτερος λόγος ἀναιρέσεως.

Ἐφ' ὅσον, καθ' ἃ εἴρηται, ἐγένετο δεκτὸν ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὅτι ἡ ἀναιρεσίβλητος δικαιωματικῶς κατὰ τοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἠξίωσε παρὰ τοῦ ἀναιρεσείοντος νὰ ἐργάζηται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν νομίμων χρονικῶν ὁρίων, τοὐλάχιστον διὰ τὸν ἥμισυ κανονικὸν χρόνον ἐργασίας, ὀρθῶς ἔκρινεν, ὅτι τὸ τοιοῦτον δὲν ἀποτελεῖ μονομερῆ μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως, δυναμένην νὰ θεωρηθῇ ὡς καταγγελία ταύτης κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ Νόμου 2112, ἀπορριπτέου κρινομένου τοῦ περὶ τοῦ ἐναντίου τρίτου λόγου ἀναιρέσεως.

Ἡ καθυστέρησις τῆς καταβολῆς διαφορᾶς ἀποδοχῶν καὶ τῶν δώρων Χριστουγέννων καὶ Πάσχα δὲν ἀποτελεῖ κατ' οὐδεμίαν διάταξιν μονομερῆ μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς ἐργασίας, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 7 Ν. 2112, καὶ ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος, ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου τέταρτος λόγος ἀναιρέσεως.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ

Προϊσχύουσαι τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 ἐξαιρέσεις ὑπαγωγῆς εἰς Ν. 118|1945

Ἀνεφάρμοστον Ν. 118|1945 ἐπὶ προσωπικοῦ ΣΕΚ καὶ ΣΠΑΠ κατὰ Ν. Δ. 648|1948. — Διατήρησις τῆς ἐξαιρέσεως ὑπαγωγῆς εἰς Ν. 118|1945 καὶ μετὰ Ν.Δ. 1255|1949. — Ἀνεφάρμοστον Ν. 118|1945 ὄχι μόνον ἐπὶ τοῦ πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν ἐκ τοῦ πολέμου ζημιῶν προσλαμβανομένου προσωπικοῦ τῶν ΣΕΚ καὶ ΣΠΑΠ, ἀλλὰ γενικῶς ἐπὶ ἅπαντος τοῦ προσωπικοῦ.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 1351|1950 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης. Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, δεχθεῖσα ὅτι μετὰ τὸ Ν. Δ. 1255|1949, διὰ τοῦ ὁποίου συνεπληρώθη ὁ Ν. 118|1945, ἡ ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ τελευταίου τούτου ἐξαίρεσίς του, ἐρειδομένη τόσον ἐπὶ τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 348|1945, ὅσον καὶ τῶν μεταγενεστέρως ἐκδοθέντων νόμων, ἤτοι 291|1947 καὶ 648|1948, περιορίζεται μόνον εἰς τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικόν, τὸ προσλαμβανόμενον διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν ζημιῶν τῶν σιδηροδρόμων, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ, τοῦ συνδεομένου μετ' αὐτοῦ διὰ συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὸν Ν. 1255|1949. Καὶ δή, ὡς ἡρμηνεύθη ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 ΝΔ, «δι' ἀποφάσεων τῶν δικαστηρίων, οὐδεμίαν ἔχει ἡ δύναται νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν τὸ Διάταγμα τοῦτο καὶ διὰ τοῦ ὁποίου ἐπεβάλλετο ὑπὸ τὰς ἐν αὐτῷ διατυπώσεις, ἡ ἀπόλυσις παντὸς μισθωτοῦ καὶ τοῦτο, διότι διὰ τῆς ἐκμεταλλεύσεώς του, μὴ λειτουργούσης ὑπὸ μορφὴν ἀνωνύμου ἑταιρίας, δὲν ἐπεξετάθη ἡ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ἀναιρεσείοντος Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου «Σιδηρόδρομοι τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους» καὶ συνεπῶς ἐξακολουθεῖ ἰσχύουσα ἡ ὑπὸ τοῦ Νόμου 118|1945 ἐξαίρεσις αὐτοῦ, ἡ διαταχθεῖσα διὰ τοῦ Ν. 348|1945.

Ἡ ρηθεῖσα διάταξις, ἐν τῷ συνόλῳ της πλαισιοῦσα ἅπαν τὸ εἰς αὐτοὺς ἐργαζόμενον ἐργατοϋπαλληλικὸν προσωπικὸν καὶ συνδεόμενον διὰ συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἴσχυε πλήρως κατὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, μηδαμῶς καταργηθεῖσα διὰ τοῦ Ν. 1255|1949, ὅστις οὔτε ἀμέσως, οὔτε ἐμμέσως, ἐπεξέτεινε τὰς διατάξεις τοῦ Διατάγματος τῆς 8|5|1946 καὶ ἐπ' αὐτοῦ.

Κατὰ ταῦτα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, κατ' ἀρχὴν συσχετίσασα τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 1255|1949 μὲ τοὺς μετὰ τὸ Διάταγμα τῆς 8|5|1946 ἐκδοθέντας εἰδικοὺς νόμους 291|1947, 648|1948, ἀφοῦ καὶ πρὸ αὐτῶν, ὡς ἡρμήνευσεν ὁ Ἄρειος Πάγος, διὰ τῆς 265|948 ἀποφάσεώς του, παρέμεινεν ἡ ἐκ τοῦ Ν. 118|1945 ἐξαίρεσίς των, μὴ ἐπεκταθέντος τούτου ἐκ' αὐτῶν διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 ἐδαφ. γ' τοῦ διατάγματος τούτου καὶ προβᾶσα εἰς τὴν ἐξαίρεσιν, ἣν ποιεῖται, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὸν Ν. 1255|1949, ἐκ τοῦ ὁποίου οὔτε ἄμεσος οὔτε ἔμμεσος κατάργησις τῆς ρηθείσης διατάξεως ὑπάρχει.

* * *

Ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ἑρμηνεύουσα τὸ Ν. Δ. 648|1948 (ΕΕΔ 7,375), κατὰ τὸ ὁποῖον αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 118|1945 δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν γενικῶς ἐπὶ τῶν ΣΕΚ καὶ ΣΠΑΠ, ἀποφαίνεται, ὅτι διὰ τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945 (ΕΕΔ 8, 901) δὲν ἐπῆλθε μεταβολή, ἐνισχύεται δὲ τοῦτο ἐκ τοῦ ὅτι ὁ Α. Ν. 1545|1950 (ἄρθρ. 4) (ΕΕΔ 9, 1058) ὥρισεν, ὅτι ὁ Ν. 118|1945 δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἀπὸ τῆς ἰσχύος του ἐπὶ τῶν ἀτμηλάτων σιδηροδρομικῶν δικτύων τῆς χώρας.

Νομίζομεν, ὅτι ἀκριβῶς ἐκ τοῦ ὅτι μεταγενέστερον τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 νομοθέτημα, ὁ Α. Ν. 1545|1950, ἐχρειάσθη νὰ ἐπανέλθῃ ἐπὶ τῆς ἐξαιρέσεως ὑπαγωγῆς εἰς τὸν Ν 118|1945, σημαίνει, ὅτι ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 (§ 7), κατὰ τὸ ὁποῖον πᾶσα διάταξις τῆς κειμένης νομοθεσίας, ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, καταργεῖται, περιελαμβάνετο καὶ ἡ εἰδικὴ διάταξις τοῦ Ν Δ. 648|1948.

Ταῦτα ἔχουν τὴν σημασίαν των ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς τύχης γενικώτερον τῶν προγενεστέρων τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 διατάξεων περὶ ἐξαιρέσεως ὑπαγωγῆς εἰς τὸν Ν. 118|1945, περὶ τοῦ ὁποίου ζητήματος διχάζονται αἱ γνῶμαι τῆς δικαστηριακῆς πράξεως (βλέπε Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 8595|1950, εἰσηγητὴς *Γ. Κορίδης*, ΕΕΔ 9, 928, ἔνθα σημειώσεις μας, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2946|1950, Πρωτοδίκης *Η. Τριανταφύλλου*, ΕΕΔ 9, 994, ἔνθα σημειώσεις μας, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 8249|1950, Πρωτοδίκης *Ε. Μαλλιάρας*, ΕΕΔ 9, 1027).

Ἀρείου Πάγου 571|1950 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. **Η. Παπαηλιού**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Β. Μακρῆς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Τρωϊάνος, Κ. Ἀνασταλίου

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ὑπ' ἀριθ. 648)1948 Νομ. Διατάγματος «περὶ ἀνικαταστάσεως τῆς παρ. 7 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 291)1947 Νομ. Διατάγματος «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας καὶ συμπληρώσεως τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 645)1945 περὶ ἀπακαταστάσεως τῶν ἐκ τοῦ πολέμου ζημιῶν τῶν σιδηροδρόμων», καθ' ἣν «ἀπὸ ἄνευ συμβάσεως προσωπικὸν προσλαμβάνεται καὶ ἀπολύεται ὁποτεδήποτε ἄνευ ἑτέρας διαδικασίας, τὸ δὲ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΟΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΔΙΑ ΣΠΟΥΔΑΙΟΝ ΛΟΓΟΝ

Κῦρος ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ συστάσεως Ὑπηρεσίας Ἐκμεταλλεύσεως Κρατικῶν Αὐτοκινήτων

Ἔλλειψις νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς σύστασιν τῆς ΥΕΚΑ δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως. — Προσεπικύρωσις ὅμως διὰ μεταγενεστέρων Νομοθετημάτων. — Κατάρτισις συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου καὶ ἀπόλυσις μιαδωτοῦ ΥΕΚΑ ὡς πλεονάζοντος κατ' Α.Ν. 1422|1950. — Θεώρησις ὡς σπουδαίου λόγου, ἄρθρ. 672 Α.Κ πρὸς καταγγελίαν συμβάσεως πρὸ λήξεως χρόνου αὐτῆς. — Κρίσις περὶ ὑπάρξεως σπουδαίου λόγου. — Ἀκυρότης συμφωνίας μὲ περιορισμὸν δικαιώματος λύσεως συμβάσεως διὰ σπουδαῖον λόγον. — Ἰσχυρισμὸς περὶ καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως. — Δικαστικὸς ἔλεγχος περὶ ἀνάγκης ἐκδόσεως Ἀναγκ. Νόμου. — Ἀπαράδεκτον εἰσαγωγῆς ἀξιώσεως ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ ἄρθρ. 674 Α.Κ κατ' ἐργατικὴν διαδικασίαν.

Ἀντικείμενον ἐρεύνης τῆς κατωτέρω δικαστικῆς ἀποφάσεως εἶναι τὸ κῦρος τῆς ὑπ' ἀριθ. 27481|1944 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, διὰ τῆς ὁποίας συνέστη ἡ Ὑπηρεσία Ἐκμεταλλεύσεως Κρατικῶν Αὐτοκινήτων (Υ.Ε.Κ.Α.).

Ἡ ἐν λόγῳ δικαστικὴ ἀπόφασις, βασιζομένη εἰς τοὺς ἀκολουθήσαντας τὴν σύστασιν τῆς ἄνω Κρατικῆς Ὑπηρεσίας, ἄνευ ἐξουσιοδοτήσεως πράγματι νόμου, Νόμον 385|1947 (ΕΕΔ 8, 111) καὶ Α.Ν. 1422|1950 (ΕΕΔ 9, 279), ἀποφαίνεται, ὅτι διὰ τῶν νόμων τούτων ἐνομιμοποιήθη ἡ σύστασις τῆς Υ.Ε.Κ.Α. (βλέπε ὁμοίως ἀποφαινομένην Πρωτοδικεῖον Θεσσαλονίκης 553|1950, Πρωτοδίκης *Δ. Βενιέρης*, ΕΕΔ 9, 929 καὶ αὐτόθι σημειώσεις μας, καθ' ὅσον δὲ ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Υ.Ε.Κ.Α. πρὸς πρόσληψιν προσωπικοῦ, βλέπε Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 6185|1950, εἰσηγητὴς *Χρ. Καθάρειος*, ΕΕΔ 9, 1043).

Φαίνεται, ὅτι ἐν προκειμένῳ ὑπῆρξε μετὰ τῆς Υ.Ε.Κ.Α. σύμβασις ὡρισμένου χρόνου καὶ ὁ ἐνάγων, σημειζόμενος εἰς τὸ ἄρθρον 672 Α.Κ. καὶ ὑποστηρίζων τὴν ἔλλειψιν σπουδαίου λόγου, δικαιολογοῦντος τὴν διάσπασιν τοῦ ἐργασιακοῦ δεσμοῦ πρὸ τῆς λήξεως τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως, προσέβαλε τὴν ἀπόλυσιν του ὡς ἄκυρον.

Πράγματι, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει σπουδαῖος

ἐπὶ συμβάσει ἀμα τῇ λήξει ἢ τῇ καταγγελίᾳ ταύτης· αἱ δὲ διατάξεις τοῦ Νόμου 118|1945 δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ ὡς ἄνω προσωπικοῦ καὶ γενικῶς ἐπὶ τῶν ΣΕΚ καὶ ΣΠΑΠ», ἀφορῶσα εἰδικῶς τὸ προσωπικὸν τῶν ΣΕΚ καὶ ΣΠΑΠ. Ὅν ἡ ἀποκατάστασις τῶν ἐκ τοῦ πολέμου ζημιῶν ἐπιδιώκεται διὰ τῶν νόμων ταύτων, δὲν κατηργήθη οὔτε ρητῶς, οὔτε σιωπηρῶς, ὑπὸ τοῦ Νομ. Διατάγματος 1255|1949, δι' οὗ ἐτροποποιήθησαν καὶ ἐπεξετάθησαν αἱ διατάξεις τοῦ Νόμου 118|1945 ἐπὶ πάντων γενικῶς τῶν προσώπων, ἅτινα παρέχουσιν ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ἔναντι ἀμοιβῆς καὶ ὑπὸ ὡρισμένας ἄλλας προϋποθέσεις. Ἐνισχύεται δὲ ἡ ἀποψις αὕτη καὶ ἐκ τοῦ ὅτι μεταγενεστέρως διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1545|1950 Ἀναγκ. Νόμου ὡρίσθη, ὅτι ὁ νόμος 118|1945 δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ δὴ ἀναδρομικῶς ἀπὸ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ ἐπὶ πάντων τῶν ἀτμηλάτων Δικτύων τῆς Χώρας. Ἐξ ἄλλου ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης τοῦ Ν.Δ. 648|1948 σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ ἀπὸ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 118|1945 ἐξαίρεσις ἀφορᾷ οὐ μόνον τὰ πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν ἐκ τοῦ πολέμου ζημιῶν προσλαμβανόμενον προσωπικόν, ἀλλὰ γενικῶς ἅπαν τὸ ἐπὶ συμβάσει καὶ ἄνευ συμβάσεως προσλαμβανόμενον προσωπικὸν ΣΕΚ καὶ ΣΠΑΠ, ὡς τοῦτο καταφαίνεται ἐκ τῆς ἐν τέλει τῆς διατάξεως ταύτης φράσεως «καὶ γενικῶς ἐπὶ τῶν ΣΕΚ καὶ ΣΠΑΠ», ἥτις ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει παρέλκει. Ὅθεν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον τἀναντία ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν τῆς ἰσχύος τῆς εἰρημένης διατάξεως τοῦ Ν.Δ. 648|1948 δεξάμενον καὶ ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι τὸ ἀναιρεσεῖον δὲν ἰσχυρίσθη, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ὑπ' αὐτοῦ διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν ἐκ τοῦ πολέμου ζημιῶν τελουμένων ἔργων, ἀποφηνάμενον διὰ τῆς ἀπορρίψεως τῆς κατὰ τῆς δεξαμένης τὴν ἀγωγὴν πρωτοδίκου ἀποφάσεως ἔφεσεως παραδεκτὴν τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὑπηρετήσαντος παρὰ τῷ ἀναιρεσείοντι Νομικῷ Προσώπῳ τῶν Σ.Ε.Κ. ὡς νυκτοφύλακος, καὶ ἀπολυθέντος διώκουσαν τὴν μετὰ τὴν ἀπόλυσίν του ἐξακολούθησιν τῆς καταβολῆς τοῦ συμπεφωνημένου ἡμερομισθίου, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ ἀπόλυσίς του, ὡς γενομένη ἄνευ ἐγγράφου καταγγελίας καὶ ἄνευ τῆς τηρήσεως τῶν λοιπῶν τοῦ νόμου διατυπώσεων καὶ καταβολῆς ἀποζημιώσεως, εἶναι ἄκυρος, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὴν εἰρημένην διάταξιν τοῦ Νομ. Διατάγματος 648|1948 καὶ τὰς διαληφθείσας διατάξεις τῶν Νόμων, δι' ἃ ἀναιρετέαν κατέστησε τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασίν του κατὰ τὸ ἄρθρον 807 ἐδάφ. 17 Πολ. Δικονομίας καὶ τὸν βάσιμον περὶ τούτου πρῶτον λόγον τοῦ ἀναιρετηρίου. Παρεπιμπτέα δὲ ἡ συζήτησις τῆς ὑποθέσεως εἰς τὸ Β' Τμῆμα τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 836 Πολ. Δικονομίας, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 3 ἐδάφ. β' τοῦ Νόμου ΧΜΖ'|1877.

λόγος καταγγελίας της συμβάσεως έργασίας, ή καταγγελία αύτη θεωρείται άκυρος (*Κ. Κανκά*, Ένοχ. Δίκαιον, Ειδικόν Μέρος, Τόμος Α' σελ. 360. *Κ. Δημάκης*, ΕΕΔ 9, 99) και ο έργοδότης περιέρχεται είς mora accipiendi, οφείλων εν μισθόν ως μισθόν μέχρι λήξεως της μισθωτικής σχέσεως (*Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, Αίτιολ. Έκθ. Προσχεδίου Αστικού Κώδικος, ΕΕΔ 9, 172, *Ι. Καποδίστριας*, Έρμ.ΑΚ εισαγ. άρθρ. 416–154, άριθ. 49).

Τό αύτό συμβαίνει και άν δεν τηρηθή ή κατά το άρθρον 669 Α.Κ. προθεσμία καταγγελίας συμβάσεως εργασίας πρό 15 ημερών πρό της λύσεως αύτης, άφοβ ή λύσις της συμβάσεως γίνεται έκπρόθεσμος διά ταυτισης καταγγελίας και λήγει διά της παρελεύσεως της προθεσμίας. (*Κ. Τριανταφυλλόπουλος*. Εισηγητική έκθεσις επί του προσχεδίου νόμου περί συμβάσεως έργασίας, 1918, ΕΕΔ 1, 906, *Κ. Κανκάς*, Ένοχ. Δίκαιον, Ειδικόν Μέρος, Τόμος Α' σελ. 350).

Έννοείται, ότι το άρθρ. 669 Α.Κ. δέν άφορά ήδη είς τάς καλυπτομένας υπό του Ν. 2112|1920 περί υποχρεωτικής καταγγελίας συμβάσεως έργασίας περιπτώσεις, διότι κατά το άρθρ. 38 του Εισαγωγικού του Α.Κ. Νόμου 2783|1941 εφαρμόζεται δι' αύτάς ο διατηρούμενος εν ισχύι Ν. 2112 και το κατ' έπεκτασιν αύτου β.δ. 16|18 Ιουλίου 1920 επί των εις αύτο αναφερομένων επιχειρήσεων.

Έχει τέλος, όπου εφαρμόζεται ο Ν. 2112 (εις αορίστου χρόνου συμβάσεις έργασίας) δέν έχει εφαρμογήν και το άρθρ. 672 Α.Κ. και τούτο έχει σημασίαν, διότι ο Ν. 2112|1920 εφαρμόζεται αδιαφόρως άν υπάρχη απουδαίος λόγος (διάφορον το άρθρ. 672 Α.Κ.), έκτος μόνον του λόγου του άρθρ. 5 Ν. 2112, ήτοι διά μήνυσιν κατά του μισθωτού δι' αξιόποινον πράξιν.

Η πρωτοδικειακή άπόφασις πρό του ισχυρισμού, ότι ο μισθωτός απελύθη μετά τον Α. Ν. 1422|1950 «περί διατάξεών τινων αφορωσών εις το προσωπικόν της Υ.Ε.Κ.Α.» (ΕΕΔ 9, 279) ως πλεονάζων θεωρεί, ότι συνέτρεξεν εν προκειμένω ο απουδαίος λόγος του άρθρ. 672 Α.Κ. χωρίς να ελέγχη, άν πραγματι ο ενάγων ήτο πλεονάζων, αρκουμένη εις το σχετικόν διοικητικόν σημείωμα της Διοικήσεως, με την αιτιολογίαν ότι ή κρίσις αύτη της διοικήσεως δέν υπόκειται είς τον έλεγχον των δικαστηρίων.

Έχει ήδη νομολογηθή, κατά την εφαρμογήν του άρθρου 9 Ν. 118|1945, ως ισχυε τούτο αρχικώς, ότι ή περί πλεονάζοντος προσωπικού κρίσις του εργοδότου δέν υπέκειτο είς τον έλεγχον των δικαστηρίων.

Άλλά τούτο, το οποίον επικαλείται ή δικαστική απόφασις εν προκειμένω, νομίζομεν, ότι είναι διάφορον.

Έκει έπρόκειτο να ερμηνευθή ποία η έννοια του άρθρ. 9 Ν. 118|1945, καθ' όσον αφορά είς τα δικαίωμα του εργοδότου να διασπάση την αορίστου χρόνου σύμβασιν έργασίας μετά ή άνευ περιορισμών—ο έλεγχος της κρίσεως περί πλεονάζοντος θ' απαιτέλει περιορισμόν—ένω εν προκειμένω, εφ' όσον υπόκειται εφαρμογή του σαφούς είς περιορισμούς άρθρ. 672 Α.Κ. ή κρίσις του δικαστηρίου άν πράγματι ο μισθωτός ήτο πλεονάζων, καθίστατο αναγκαία διά την δικαστικήν αναγνώρισιν του κύρους της καταγγελίας.

Άλλά και ως πρός την άποψιν της πρωτοδικειακής αποφάσεως, ότι ή κατά το άρθρ. 671 Α. Κ. αποζημίωσις δέν εισάγεται κατά την εργατικήν διαδικασίαν του Ν. ΓΨΟΔ' θά μάς συγχωρηθούν αντιρρήσεις.

Πηγάζει και αύτη έκ της σχέσεως έργασίας, υπό την έννοιαν του Ν. 1968|1944 και προϋπόθεσιν έχει την μεταξύ αύτου και του εναγομένου έγκύρως συναφθείσαν και έγκύρως διασπασθείσαν σύμβασιν, χωρίς νά μεταβάλλεται το πράγμα έκ του ότι το άρθρ. 674 Α. Κ. καθορίζει διά την ζημίαν του μισθωτού καταβολήν αποζημιώσεως (πρβλ. και Α. Π. 405|1948, εισηγητής *Κ. Κανκάς*, ΕΕΔ 7, 835 διά τάς έκ του Εμπορικού Νόμου αξιώσεις των ναυτικών).

Πρωτοδίκου Αθηνών 3708|1950
Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ο κ. **Γ. Καραμάνος**
Δικηγόροι ο κ. Ι. Γιαννόπουλος και ή δ)νις Χ. Αδάμ

Διά της υπό κρίσιν αγωγής εκτίθεται, ότι την 15|12|1948 ο ένάγων κατήρτισε μετά του εναγομένου Δημοσίου (της ΥΕΚΑ, οδός Υπηρεσίας τούτου) σύμβασιν έργασίας ωρισμένου χρόνου (διετίας), διά νά υπηρετήση είς την ΥΕΚΑ, μέ βαθμόν διευθυντού, εργάσθη συνεπεία της συμβάσεως ταύτης ούτος συνεχώς μέχρι της 30|5|50, ότε απελύθη ως πλεονάζων. Η απόλυσις στερείται κύρους, ως ενεργηθείσα άνευ απουδαίου λόγου, καθ' ύπέρβασιν των αρχών της καλής πίστεως και καταχρηστικώς γενομένη, δι' ό και ζητεί ήδη τάς από του χρόνου της γενομένης απολύσεως του και μέχρι του χρόνου λήξεως της συμβάσεώς του αποδαχάς του, ως και το δώρον των Χριστουγέννων 1950.

Κατά της αγωγής το εναγόμενον αντιτάσσει, ότι δέν υφίσταται έγκυρος σύμβασις έργασίας, διότι ή υπ' αριθ. 27461 υπουργική απόφασις, δι' ής συνέστη ή ΥΕΚΑ, εκδοθείσα άνευ νομίμου εξουσιοδοτήσεως, στερείται κύρους, αί έκ της τοιαύτης δέ σχέσεως αξιώσεις δέν υπόκεινται είς την παρούσαν διαδικασίαν. Ο ισχυρισμός ούτος του Δημοσίου τυγχάνει απορριπτέος, διότι, ασχέτως του τρόπου της εκδόσεως της εν λόγω υπ. αποφάσεως, άνεγνωρίσθη το έγκυρον ταύτης 1) διά του ν. 335|1947, δι' ού ωρίσθη ότι αί διατάξεις του ν. 2112 δέν έχουσιν εφαρμογήν επί του απολυομένου προσωπικού της ΥΕΚΑ. Ο νόμος ούτος, συνεπεία ειδικής διατάξεως του, καθώρισεν αναδρομικήν την ισχύν του, ισχύων άφ' ής συνέστη ή ΥΕΚΑ. Κατά την εισηγητικήν έκθεσιν δέ τούτου ρητώς ή σχέσις ΥΕΚΑ - προσωπικού της χαρακτηρίζεται ως ιδιωτικού δικαίου (Νόμοι Σιφναίου 1947, σελ. 253 και 2) διά του ν. 1422|950, δι' ού, μετ' αναφοράν είς την ιδρύσασαν την ΥΕΚΑ υπουργ. απόφασιν, ρυθμίζονται ζητήματα της Υπη-

ρεσιας ταύτης και τοῦ προσωπικοῦ της. Διά τοῦ ἄρθρου ἄλλως τε 3 ταύτης ρυθμίζεται τὸ ζήτημα τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ἀπολυομένου προσωπικοῦ, ἐνῷ, ἐὰν ὑφίστατο ἄκυρος σύμβασις, τοιαύτη ἀποζημίωσις δὲν θὰ ὠφείλετο καὶ οὐδεμία ἀνάγκη θὰ συνέτρεχε ρυθμίσεως ζητήματος μὴ ὑφισταμένου.

Ἡ κατάρτισις τῆς συμβάσεως ὑπεγράφη διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἐναγομένου ὑπὸ τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ τῆς ΥΕΚΑ, ἐνεργοῦντος νομίμως συνεπείᾳ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29|1948 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Μεταφορῶν καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 47513|1944 ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Μεταφορῶν, δι' ὧν παρεσχέθη τὸ δικαίωμα εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Μεταφορῶν νὰ προβαίνῃ εἰς προσλήψεις τοῦ προσωπικοῦ τῆς ΥΕΚΑ καὶ νὰ ἐκχωρῇ τὸ τοιοῦτον δικαίωμά του εἰς τὸν Γεν. Διευθυντὴν τῆς ΥΕΚΑ. Ἐκ τῆς καταθέσεως τοῦ ἐπ' ἀκροατηρίου ἐξεταισθέντος μάρτυρος ἐβεβαιώθη μεν, ὅτι ὁ ἐνάγων διωρίσθη εἰς τὴν θέσιν ταύτην μετὰ κρίσιν τοῦ Συμβουλίου νομιμοφροσύνης. Ὁ ἐν λόγῳ μάρτυς ἀπετέλει τότε μέλος τοῦ Συμβουλίου νομιμοφροσύνης καὶ ἔσχεν ἰδίαν ἀντίληψιν τοῦ γεγονότος. Κατὰ ταῦτα ἡ σύμβασις ἐργασίας τοῦ ἐνάγοντος εἶναι ἔγκυρος καὶ ἀπορριπτέοι τυγχάνουν οἱ ἐπὶ ἀντιθέτου προϋποθέσεως ἐρειδόμενοι ἰσχυρισμοὶ τοῦ ἐναγομένου.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 § 2 Α. Ν. 1422|1950 τὸ ὑπηρετοῦν προσωπικὸν τῆς ΥΕΚΑ κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ νόμου πέραν τοῦ ἐν τῇ παραγράφῳ 1 ὁριζομένου ἀπολύεται ὡς πλεονάζον. Βάσει τῆς διατάξεως ταύτης ἰσχυρίζεται τὸ ἐναγόμενον, ὅτι προέβη εἰς τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἐνάγοντος ὡς πλεονάζοντος. Ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος εἶναι νόμιμος. Κατ' ἄρθρον 672 Α.Κ. ἐβικαιοῦτο τὸ ἐναγόμενον νὰ προβῇ εἰς ἀπόλυσιν τοῦ ἐνάγοντος καὶ πρὸ τοῦ ὁριαθέντος διὰ τῆς συμβάσεως χρόνου λήξεως ταύτης, ἐὰν συνέτρεχε σπουδαῖος λόγος πρὸς τοῦτο. Ὁ σπουδαῖος λόγος δύναται νὰ ὑπάρχῃ καὶ ἄνευ συνδρομῆς πταίσματος παρὰ τῷ μισθωτῷ. Ὁ σπουδαῖος λόγος κρίνεται μὲ ἀντικειμενικὰ κριτήρια καὶ θεωρεῖται ὑπάρχων, ἀνεξαρτήτως τῆς ὑποκειμενικῆς εὐθύνης, ὅταν ἐκ τῆς δημιουργηθείσης καταστάσεως δὲν δύναται νὰ ἀξιωθῇ ἀπὸ τὸν ἐργοδότην κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως ἡ συνέχισις τῆς συμβάσεως ἐργασίας. (Ἐνοχ. Ζέπος, Εἰδικὸν σελ. 380). Ἐφ' ὅσον συνεπῶς ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 1422 ἐπεβλήθη εἰς τὴν ΥΕΚΑ ἡ ἀπόλυσις τοῦ πλεονάζοντος προσωπικοῦ της συνέτρεχε σπουδαῖος λόγος (ἐὰν ὁ ἐνάγων ἦτο πλεονάζων), ἵνα ὑπὸ ταύτης ἀπολυθῇ κατ' ἄρθρον 672 Α. Κ. Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐνάγοντος ὅτι ὁ Α.Ν. 1422 εἶναι ἀντισυνταγματικὸς τυγχάνει ἀπορριπτέος, διότι δὲν ἐλέγχεται ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ἡ σκοπιμότης τῆς ἐκδόσεως ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τῶν Α. Ν., ἡ ἀνάγκη καὶ τὸ κατεπείγον ταύτης (Α. Π. Ὁλομ. 334|50 Ν. Δίκ. τόμ. 6, σελ. 304). Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐνάγοντος ὅτι διὰ τῆς συμβάσεως εἶχε προβλεφθῇ, ὅτι ἡ ἀπόλυσίς του πρὸ τῆς λήξεως τοῦ συμβατικοῦ χρόνου θὰ ἠδύνατο νὰ ἐνεργηθῇ μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν διαλύσεως τῆς ΥΕΚΑ, στερεῖται ἐννόμου σημασίας, διότι κατ' ἄρθρον 672 παρ. 2 Α.Κ. εἶναι ἄκυρος συμφωνία προγενεστέρα, δι' ἧς ἀποκλείεται τὸ δικαίωμα λύσεως τῆς συμβάσεως διὰ σπουδαῖον λόγον (ὅρα Ζέπου, αὐτόθι, ὡς καὶ ἐν σελ. 370). Τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ἐνάγων ἀπελύθη ὡς πλεονάζων βεβαιοῦται ἐκ τοῦ προσαγομένου ἀπὸ 29|8|1950 ὑπηρεσιακοῦ σημειώματος τοῦ Ὑπουργείου Μεταφορῶν, ἡ κρίσις δ' αὕτη τῆς Διοικήσεως δὲν ὑπόκειται εἰς ἔλεγχον τῶν δικαστηρίων (ὅρα συναφῶς περὶ τοῦ ὅτι δὲν ἐλέγχεται ὑπὸ τῶν δικαστηρίων ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ πλεονάζοντος ἀπὸ πλευρᾶς τοῦ ἀρχικοῦ κειμένου ν. 118 Α. Π. 178|945, ΕΕΝ ΙΓ' 343, Α Π. 208|946, ΕΕΝ ΙΓ' 355). Κατὰ ταῦτα ἀπορριπτέα τυγχάνει ἡ κυρία βάσις τῆς ἀγωγῆς, ὡς ἀβάσιμος. Ἀπορριπτέα τυγχάνει ἐπίσης καὶ ἡ ἐπικουρικὴ βάσις τῆς ἀγωγῆς περὶ καταχρηστικῆς ἐνασκήσεως τοῦ δικαιώματος, διότι εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ὁ ἐξεταισθεὶς ἄνω μάρτυς κατέθεσεν, ὅτι κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος διωρίσθησαν ἕτεροι τρεῖς ὑπάλληλοι, ὁπότε θὰ ἠδύνατο νὰ κριθῇ ὅτι καταχρηστικῶς ἐνασκεῖται τὸ δικαίωμα τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος ὡς πλεονάζοντος, ἐφ' ὅσον ἐνεργοῦνται νέοι διορισμοὶ εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν, ἥτις διέθετε πλεονάζον τοιοῦτον, δὲν ἐβεβαιώθη ὅμως, ὅτι οἱ ἐν λόγῳ διωρίσθησαν εἰς θέσιν, ὡς τοῦ ἐνάγοντος, ὄντες τῶν αὐτῶν μὲ αὐτὸν προσόντων κτλ. καὶ πρὸς ἐπιτέλεσιν τῶν ὑπὸ τούτου ἐνασκουμένων καθηκόντων. Ἐνδέχεται ὁ διορισμὸς τούτων νὰ ἐγένετο πρὸς ἐπένδυσιν ἄλλης Ὑπηρεσίας, εἰς ἣν νὰ ὑφίστατο ἔλλειψις προσωπικοῦ. Διὰ τὸ ἔγκυρον τῆς ἀπολύσεως τοῦ συνδεομένου διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου ἐνάγοντος δὲν ἀπῃτεῖτο ἡ τήρησις τῶν διατυπώσεων τοῦ ν. 118, διότι ἡ παράλειψις τῶν κατ' ἄρθρ. 6 ν. 1255 μόνον τὰς ποινικὰς κυρώσεις τοῦ ἄρθρου 19 ν. 118|945 συνεπάγεται.

Ἡ ἐπικουρικὴ ἐκ τοῦ ἄρθρου 674 Α.Κ. περὶ εὐλόγου ἀποζημιώσεως βάσις τῆς ἀγωγῆς, ἀσχέτως τῆς συνδρομῆς τῶν ἐκ τοῦ ἄρθρου τούτου μνημονευομένων προϋποθέσεων, ἀναρμοδίως εἰσάγεται πρὸς κρίσιν ἐνώπιον ἡμῶν κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην (Α. Π. 101|1950, ΕΕΔ 9. σελ. 296) καὶ δέον ν' ἀπορριφθῇ κατ' ἄρθρ. 4 ν. ΓΨΟΔ', μὴ παραπεμπομένη κατ' ἄρθρ. 25 Π. Δ. (ὅρα Π. Δ. Κιτσικ. σελ. 4307 ἀρ. 1291). Τέλος ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς, δι' ἧς ἐπικουρικῶς ζητεῖται ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Α. Ν. 913|1949 καὶ πράξεων Ὑπουργ. Συμβ. 956 καὶ 976|1947 καὶ Α. Ν. 1422|1950 τυγχάνει ἀπορριπτέα, διότι, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ προσαγομένου ἀπὸ 29|8|1950 ὑπηρεσιακοῦ σημειώματος τοῦ Ὑπουργείου Μεταφορῶν, ἡ ἐν λόγῳ ἀποζημίωσις κατεβλήθη ταύτῳ πλήρως

ΣΧΕΣΙΣ ΟΔΗΓΟΥ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ ΤΑΞΙ ΠΡΟΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΝ

Στοιχεῖα συμβάσεως περὶ παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας

Θεώρησις τῆς σχέσεως ὡς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ὄχι μισθώσεως πράγματος. — Κυριαρχοῦντα στοιχεῖα τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ διάκρισις ἀπὸ μισθώσεως πράγματος. — Ὑποχρέωσις καταγγελίας κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945

Καὶ ἡ νεωτέρα αὕτη πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις χαρακτηρίζει τὴν σχέσιν τοῦ ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ πρὸς τὸν ἰδιοκτήτην αὐτοῦ, ἀπὸ τοὺς γνωστοὺς καὶ συνήθεις ὅρους ἐργασίας, ὡς σύμβασιν ἐργασίας (βλέπε καὶ σύμφωνον Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 8947|1950, Πρωτοδίκης *Μ. Κυριλλόπουλος*, ΕΕΔ 9, 1130).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4000|1950

Διαδικασία Ν. ΓΡΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Δ. Σκούμπης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Μυλωνᾶς, Λ. Παπαταύρου

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ, ὡς αὕτη παραδεκτῶς ἐβελτιώθη καὶ συνεπληρώθη, ἱστορεῖται ὅτι ὁ ἐνάγων, κατ' ἐπάγγελμα ὁδηγὸς αὐτοκινήτου τυγχάνων, προσελήφθη κατ' Ὀκτώβριον τοῦ 1947, ἄνευ εἰδικωτέρου χρονικοῦ προσδιορισμοῦ περὶ τῆς διαρκείας τῆς γενομένης προσλήψεως, παρὰ τοῦ ἐναγομένου, ὡς ὁδηγὸς αὐτοκινήτου ταξί, τῆς σχετικῆς ἀμοιβῆς του καθορισθείσης εἰς ποσοστὰ ἐπὶ τῶν πραγματοποιουμένων εἰσπράξεων, ἐργασθεὶς δὲ παρ' αὐτῷ ὡς τοιοῦτος συνεχῶς καὶ ἀδιαλείπτως μέχρι καὶ τῆς 11 Ἰουνίου 1950, ἀπελύθη ἔκτοτε τῆς ὑπηρεσίας ἀπροειδοποιήτως, ἐφ' ᾧ καὶ διώκεται δι' αὐτῆς ἡ καταδίκη τοῦ ἐναγομένου πρὸς παροχὴν εἰς τὸν ἐνάγοντα τῆς προσηκούσης ἐκ τοῦ ν. 2112|20 ἀποζημιώσεως, ἀντιστοιχούσης εἰς ἀποδοχὰς τοῦ δύο μηνῶν, ἀνερχομένας ἐν συνόλῳ εἰς δραχμὰς 5.400.000. Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγὴ αὕτη νομίμως βάσιμος κατ' ἀρχὴν ἐλέγχεται καὶ ἐξεταστέα περαιτέρω κατὰ τὴν οὐσιαστικὴν της βασιμότητα ἀποβαίνει, σφόδρα ἀμφισβητουμένη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, ἰσχυριζομένου πρὸ παντὸς ἄλλου ὅτι δὲν ἔλαβε χώραν μίσθωσις ἐκ μέρους του τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος, ἀλλ' ἐκμίσθωσις πρὸς τοῦτον τοῦ εἰρημένου αὐτοκινήτου, ἤτοι ὅτι ἐπρόκειτο περὶ μισθώσεως πράγματος καὶ οὐχὶ περὶ μισθώσεως ὑπηρεσιῶν.

Ἐπὶ τοῦ προέχοντος τούτου ζητήματος, γενικώτερον δὲ ἐπὶ τῆς βάσεως τῆς κρινομένης ἀγωγῆς, ἐβεβαιώθησαν, κατὰ τὴν ἐλευθέραν περὶ τούτου κρίσιν μας, ἀντληθεῖσαν ἐκ τῆς γενομένης ἐπ' ἀκροατηρίου συζητήσεως, τῶν κατὰ ταύτην ληφθεισῶν ἐνόρκων μαρτυρικῶν καταθέσεων καὶ τῶν ἐκατέρωθεν ἐπικαλουμένων καὶ νομίμως προσαγομένων ἐγγράφων, τὰ ἀκόλουθα οὐσιώδη πραγματικὰ περιστατικά, καὶ δή α) ὅτι ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦ 1947 ἀντιτέθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου εἰς τὸν ἐνάγοντα, κατ' ἐπάγγελμα ὁδηγὸν αὐτοκινήτου τυγχάνοντα, ἡ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐπὶ δεκάωρον καὶ πλέον ὁδήγησις καὶ ἐκμετάλλευσις ἐν γένει ἑνὸς αὐτοκινήτου ταξί, ἀνήκοντος εἰς τὸν πρῶτον, καθωρίσθη δὲ συναμα δι' εἰδικῆς τῶν μερῶν συμφωνίας, ὅτι ἐκ τῶν κατὰ τὴν ταιαύτην ἐκμετάλλευσιν πραγματοποιουμένων εἰσπράξεων ὁ μὲν ἐναγόμενος θὰ ἐλάμβανε 1200 δραχμὰς κατὰ διανυόμενον χιλιόμετρον, τῆς σχετικῆς ἐνδείξεως ἐξαγομένης ἐκ τοῦ ἐπὶ τοῦ ὀχήματος ὑπάρχοντος χιλιομετρικοῦ μετρητοῦ (compteur), ὁ δὲ ἐνάγων θὰ ἐκράτει ὡς ἀμοιβήν του τὴν ἐπὶ πλέον ἀπομένουσαν διαφοράν, εἴτε μικρά, εἴτε μεγάλη, εἴτε ἀνύπαρκτος ἦτο αὕτη, β) ὅτι κατὰ τὴν ἄσκησιν τῆς ρηθείσης ἐκμεταλλεύσεως ἦτο μὲν ἐλεύθερος ὁ ἐνάγων ὡς πρὸς τὴν ἐκλογὴν τόσον τοῦ τόπου σταθμεύσεως καὶ ἀφετηρίας του (πιάτσας), ὅσον καὶ τοῦ τρόπου κινήσεως καὶ κυκλοφορίας τοῦ αὐτοκινήτου, μὴ ὑποκείμενος εἰς τὴν ἐκ τοῦ σύνεγγυς ἐποπτείαν τοῦ ἐναγομένου, ἀποκλειομένην ὡς ἐκ τοῦ εἴδους καὶ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας, ὑπεχρεοῦτο ὅμως παραλλήλως οὗτος νὰ προσέρχεται πρὸς παραλαβὴν τοῦ αὐτοκινήτου καθ' ὡρισμένην ἑκάστοτε ὥραν καὶ νὰ ἐξέρχηται ἐπ' αὐτοῦ πρὸς ἐργασίαν διαρκοῦσαν καθ' ὡρισμένας ὥρας, μὴ δυνάμενος πρὸ τῆς ἐκπνοῆς τούτων νὰ ἐπαναφέρῃ τὸ αὐτοκίνητον εἰς τὸ ἀμαξοστάσιον, οὐδὲ νὰ ἀρνῆται κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῶν τὴν ἐκτέλεσιν ἀγωγίων, τυχὸν ἐμφανιζομένων, γ) ὅτι διὰ τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ εἰρημένου αὐτοκινήτου, κυκλοφοροῦντος σχεδὸν καθ' ὁλόκληρον τὰ 24 ὥρων, ἐχρησιμοποιεῖτο, πλὴν τοῦ ἐνάγοντος, καὶ ἕτερος ὁδηγός, ἀμφοτέρων δὲ τούτων τὸν χρόνον καὶ τὴν σειρὰν ἀναλήψεως ἐργασίας καθώριζεν ὁ ἐναγόμενος, κανονίζων ταῦτα, εἰς τρόπον ὥστε ἕκαστος ἐξ αὐτῶν ὁτὲ μὲν νὰ ἐργάζηται κατὰ τὴν ἡμέραν, ὁτὲ δὲ κατὰ τὴν νύκτα, δ) ὅτι ἅπαντα τὰ ἔξοδα κινήσεως, συντηρήσεως καὶ φυλάξεως τοῦ αὐτοκινήτου τούτου, τοὐτέστι τὰς δαπάνας, τὰς ἀπαιτουμένας διὰ τὴν προμήθειαν βενζίνης καὶ λιπαντικῶν οὐσιῶν, διὰ τὴν φύλαξιν αὐτοῦ ἐν ἀμαξοστασίῳ καὶ διὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν ἐκτάκτων, ἀλλὰ καὶ τῶν συνήθων ἐπισκευῶν του, τὰ κατέβαλεν ὁ ἐναγόμενος, ε) ὅτι ὁ τελευταῖος οὗτος ἔφερεν ἐπίσης καὶ τοὺς ἐκ τῆς κυκλοφορίας τοῦ αὐτοκινήτου δημιουργουμένους κινδύνους, ὡς κύριος, ἀλλὰ καὶ ὡς μοναδικὸς κάτοχος αὐτοῦ, τοῦ ἐνάγοντος οὐδέποτε ἀποκτήσαντος ἐπὶ τούτου δικαίωμα κατοχῆς, παρ' αὐτοῦ δὲ τοῦ ἰδίου, ἤτοι τοῦ ἐναγομένου, ἐπληρώνοντο καὶ τὰ συμπαρομαρτοῦντα πρὸς τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ ὀχήματος καὶ πρὸς τὴν δι' αὐτοῦ ἀσκουμένην ἐπιχείρησιν μεταφορᾶς δημόσια βάρη (φόροι, εἰσφοραὶ κλπ.) καὶ στ) τέλος ὅτι ἡ ὑπὸ τὰς συνθήκας ταύτας ἀπασχόλησις τοῦ ἐνάγοντος ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει τοῦ ρηθέντος

αύτοκινήτου μέ παρεμπεσούσαν μικράν διακοπήν άπό 28-11-1945 μέχρι 15-12-1949, προκληθείσαν έκ τής τότε λαβούσης χώραν πωλήσεως τοῦ παλαιοῦ ὀχήματος καί ἀντικαταστάσεώς του διά νέου, συνεχίσθη μέχρι καί τής 11 Ἰουνίου 1950, ὅτε ὁ ἐναγόμενος, μεθ' οὗ, καί μετά τήν ρηθείσαν ἀντικατάστασιν, ἐξηκολούθησε συναλλασσόμενος ὁ ἐνάγων, ἔπαυσε νά δέχηται τάς ὑπηρεσίας τούτου, ἀπευθέμφας αὐτόν ἀπροϊδοποιήτως καί ἀτάκτως.

Ἐν ὄψει τῶν δεδομένων τούτων ὀρθός χαρακτηρισμός τῆς συνδεσάσης τούς διαδίκους ἐννόμου σχέσεως δέν εἶναι ὁ τῆς μισθώσεως πράγματος, ἤτοι τοῦ περί οὗ πρόκειται αὐτοκινήτου, ὡς καί τοῦ ὑποκαταστάθεντος εἰς αὐτό ἀπό 15-12-1949 καινουργοῦς ὁμοίου, παραχωρηθέντων δήθεν ἀμφοτέρων κατά χρῆσιν εἰς τόν ἐνάγοντα, ἀντί τοῦ εἰρημένου ἀνταλλάγματος τῶν 1200 δραχμῶν κατά διανυόμενον χιλιόμετρον, ἀλλ' ὁ τῆς ἐκμισθώσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ τελευταίου τούτου πρός τόν ἐναγόμενον, πρός ἃς καί ἀπέβλεφαν κατά βάσιν οἱ συμβληθέντες καί διά τήν παροχήν τῶν ὁποίων αὐτονόητος ὅρος καί προϋπόθεσις ἐτύγχανε ἡ προεκτεθεῖσα παραχώρησις.

Πράγματι, κατά τήν ἀληθῆ καί ἀναμφισβήτητον πρόθεσιν τῶν μερῶν, οἰκοδομουμένην ἐπί τῶν διαπιστουμένων ὡς ἄνω γεγονότων, τό βάρος καί ἡ οὐσία τῆς καταρτισθείσης συμβάσεως δέν ἐνέκειτο εἰς τοῦτο, ὅτι δηλαδή παρεχωρεῖτο εἰς τόν ἐνάγοντα δικαίωμα πρός χρῆσιν τοῦ εἰρημένου αὐτοκινήτου ἐπί ὡρισμένῳ ἀνταλλάγματι, ἀλλά κυρίως εἰς τό ὅτι ἀνελάμβανε οὗτος τήν ὑποχρέωσιν, ρητήν, εἴτε καί ἐξυπονοουμένην, νά ἐκτελῇ δι' αὐτοῦ τήν μεταφοράν προσώπων, ἤτοι εἰς τό νά κινῇ καί ἐκμεταλλεύηται κατά τόν προορισμόν του τό ὄχημα τοῦτο, εἰς τρόπον ὥστε ἐκ τῶν πραγματοποιουμένων ἀγωγίων καί τῆς κατά τήν διάρκειαν αὐτῶν κυρίως λειτουργίας τοῦ χιλιομετρικοῦ μετρητοῦ νά δημιουργῆται ἡ βάσις καί ἡ προϋπόθεσις πρός ἀπόληψιν παρά μέν τοῦ ἐναγομένου τῆς ἀναλόγου πρός τά διανυθέντα χιλιόμετρα χρηματικῆς ὠφελείας, παρά δέ τοῦ ἐνάγοντος τοῦ πέραν τῆς ὠφελείας ταύτης ἀπομένοντος καταλοίπου, καριστῶντος τό κατ' ἀποκοπήν συμφωνηθέν ἀντίτιμον τῆς ἐργασίας του. Ἐάν κατά τήν βούλησιν τῶν μερῶν ὑπέκειτο μισθώσεις πράγματος, θά ἔδει νά ἀναγνωρίζεται εἰς τόν ἐνάγοντα καί τό δικαίωμα, ὅπως καί ὅταν ἀκόμη ὑπῆρχε προσφορά ἐργασίας ἀποκρούῃ ταύτην καί κρατῇ ἐν ἀναισησίᾳ τό ρηθέν αὐτοκίνητον, δυνάμενος νά πράττῃ ταῦτο καί καθ' ὅλον τόν χρόνον τῆς μισθώσεως, χωρίς νά παραβιάζῃ οὔτε τό πνεῦμα, οὔτε τάς ἐκ ταύτης ὑποχρεώσεις του, ἀφοῦ τοιαῦται, τοῦ μετρητοῦ οὐδεμίαν κίνησιν σημειώνοντος, οὐδόλως θά ὑφίσταντο. Τοιαύτη ὅμως ἐλευθερία καί ἐξουσία τοῦ ἐνάγοντος οὐδαμόθεν πιθανολογεῖται, ὅτι προσήγγιζε, ἔστω καί πόρρωθεν, πρός τάς πραγματικάς προθέσεις τῶν διαδίκων, καί δή τάς τοιαύτας τοῦ ἐναγομένου, ὅστις διά τῆς μετά τοῦ ἐνάγοντος συμφωνίας καί τῆς καθιερωθείσης ἐπί ποσοστοῖς ἀμοιβῆς τούτου δέν ἀπέβλεψεν, εἰ μή εἰς τήν ἐντατικωτέραν καί ἀποδοτικωτέραν ἐκμετάλλευσιν τοῦ αὐτοκινήτου του, οὐχί δέ καί εἰς τήν ἐν ἀδρανείᾳ διατήρησιν αὐτοῦ. Βεβαίως ἡ παρεμβληθεῖσα παραχώρησις πρός τόν ἐνάγοντα, ἔστω καί προσωρινή, καί διακεκομμένη, τῆς χρήσεως τοῦ αὐτοκινήτου, ὁ καθιερωθείς ἰδιότυπος μηχανισμός τῆς καταγομῆς τῶν εἰσπράξεων, ἐμφανίζων τόν ἐνάγοντα ὡς λαμβάνοντα τήν ἀμοιβήν τῆς ὑπηρεσίας του ἀμέσως παρά τῶν τρίτων πελατῶν τοῦ αὐτοκινήτου καί οὐχί παρά τοῦ ἐναγομένου ἐργοδότου του, ὡς καί ἡ σημειουμένη, ἐξ ἀντικειμενικῶν κυρίως λόγων, χαλαρότης τοῦ ἐπ' αὐτοῦ ἀσκουμένου ἐργοδοτικοῦ ἐλέγχου, συσκοτίζοντα τήν ἀλήθειαν τοῦ πράγματος καί δημιουργοῦντα συλλήβδην καί χωριστά ἕκαστον τήν ἀπατηλήν ἐπίφασιν μισθώσεως πράγματος, καθιστῶσι δυσχερῆ καί λεπτήν τήν ἐξεύρεσιν καί διάκρισιν τῶν ὑφερπόντων, πλήν κυριαρχούντων, τήν ἐπίδικον σχέσιν, στοιχείων τῆς μισθώσεως ὑπηρεσιῶν. Αἱ δυσχέρειαι ὅμως αὗται δέν εἶναι ἱκαναί νά ἀλλοιώσουν τήν οὐσίαν τῶν συντεθέντων, καθόσον, μή ἀποτελοῦσαι καινοφανῆ φαινόμενα, ἀλλά παρατηρηθεῖσαι καί εἰς ἄλλας ἀναλόγους περιπτώσεις, καθ' ἃς εἴτε τό ἕν τῶν μερῶν ἐκτελεῖ ἐργασίαν πρός ὄφελος τοῦ ἄλλου ἐπί ἀντικειμένου ἀνήκοντος εἰς τό τελευταῖον καί τεθέντος παρ' αὐτοῦ εἰς τήν διάθεσιν τοῦ πρώτου, εἴτε ἡ ἀμοιβή τοῦ μισθωτοῦ συντελεῖται διά καταβολῶν γενομένων ἀπ' εὐθείας πρός αὐτόν διά τῶν τρίτων πελατῶν τῆς ἐπιχειρήσεως (ὡς π. χ. συμβαίνει ἐπί σερβιτόρων), εἴτε τέλος ὁ ἀσκούμενος ἐπ' αὐτοῦ ἔλεγχος εἶναι σκιώδης (ὡς π. χ. ἐπί ἐργαζομένων οἴκοι κατ' ἀποκοπήν), ἀντιμετωπίσθησαν ἤδη ἐπιτυχῶς ὑπό τῆς ἐρμηνείας καί τῆς πρακτικῆς καί ἐξωβελίσθησαν ἐκ τοῦ μέσου, ἐπί τῇ σκέψει, ἀφ' ἑνός μέν ὅτι τό παραχωρούμενον ἀντικείμενον, ἐφ' οὗ παρέχεται ἢ δι' οὗ ἐκτελεῖται ἡ ἐργασία, οὐδέν ἄλλο ἐστίν, εἰ μή ἁπλοῦν ὄργανον ἢ ἐργαλεῖον, διά μέσου τοῦ ὁποίου ἡ ἐργασία αὕτη καί ἡ ἐκ ταύτης ὠφέλεια ἀντανακλᾶ εἰς τόν κύριαν αὐτοῦ, τῆς προσκαίρου παραχωρήσεως τῆς χρήσεώς του μή ἀποτελούσης αὐτοσκοπόν, ἀλλά μέσον πρός ἐπίτευξιν τοῦ πράγματι ὑποκειμένου σκοποῦ, μή ὄντος ἄλλου ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει ἀπό τοῦ τῆς ἀνταλλαγῆς ἐργατικῆς δυνάμεως πρός χρηματικόν ἀντιστάθμισμα, ἀφ' ἑτέρου δέ ὅτι αἱ καταβολαί τῶν τρίτων ἀποτελοῦσιν ἔμμεσον παροχήν πρός αὐτόν τοῦτον τόν ἐργοδότην, ἐξοφλοῦντα δι' αὐτῶν τήν πρός παροχήν μισθῶν ὑποχρέωσίν του, καί ἐκ τρίτου ὅτι ἡ ἔλλειψις ἐκείνη ἐλέγχου καί παρακολουθήσεως, μή ἐξαφανίζουσα παντελῶς πᾶν ἴχνος νομικῆς (προσωπικῆς) ἐξαρτήσεως, διασωζομένης ἐν τῷ δικαιώματι τοῦ ἐργοδότου τοῦ δίδειν τάς γενικάς κατευθύνσεις τῆς ἐργασίας, ἐπί τοῦ προκειμένου δέ νά καθορίζῃ τόν χρόνον τῆς ἐργασίας τοῦ ἐνάγοντος, ἤτοι τό ἂν οὗτος θά εἰργάζετο κατά τήν διάρκειαν τῆς ἡμέρας ἢ τῆς νυκτός, ἀναπληροῦται κατά τό πλεῖστον ἐκ τοῦ ἐνυπάρχοντος πάντοτε στοιχείου τῆς

οἰκονομικῆς ἐξαρτήσεως, ἐπαρκοῦς κατά τινα; καὶ μόνον ὅπως θεμελιώση τὴν ἔννοιαν τῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας. Ἡ ἀντίθετος πρὸς τὰ ἐνταῦθα ἐκτιθέμενα ἐκδοχή, ἡ μὴ τοῦτέστιν ἀναγνωρίζουσα εἰς τοὺς ὑπὸ τοὺς ἄνω ὅρους ἐργαζομένους ἀδηγοὺς ταξὶ τὴν ἰδιότητα ἐκμισθωτῶν τῶν ὑπηρεσιῶν των, ἀλλ' ἐκλαμβάνουσα τούτους ὡς μισθωτὰς πράγματος (τοῦ ταξί), οὐδεμίαν εὔλογον ἐξήγησιν δύναται νὰ παράσχη ἐπὶ τῶν βεβαιωθέντων ἐκείνων περιστατικῶν, καθ' ἃ αἱ δαπάναι συντηρήσεως, κινήσεως καὶ φυλάξεως τῶν περὶ ὧν πρόκειται αὐτοκινήτων, τὰ ἔξοδα τῆς ἐπιοκειμένης των καὶ δι' αὐτὰς ἔτι τὰς ἐκ τῆς συνήθους χρήσεως σημειουμένας βλάβας, αἱ ἐκ τῆς κυκλοφορίας αὐτῶν κίνδυνοι καὶ οἱ συναφεῖς πρὸς τὴν ἐκμετάλλευσίν των φόροι βαρύνουσι τοὺς ἰδιοκτήτας των, καὶ ἅτινα ἅπαντα, ἐμφανίζοντα τοὺς τελευταίους ὡς τοὺς μόνους ἀληθεῖς φορεῖς τῆς ἀσκουμένης ἐπιχειρήσεως μεταφορᾶς, οὐδόλως συμβιβάζονται πρὸς τὴν περὶ τούτων ἰδέαν ὡς δήθεν ἐκμισθωτῶν τῆς χρήσεως τῶν εἰρημένων αὐτοκινήτων, ἰδέαν εὐθέως ἄλλως προσκρούουσαν, οὐ μόνον πρὸς τὴν κοινωνικὴν καὶ οἰκονομικὴν ὑφὴν τῆς ὑποκειμένης βιοτικῆς σχέσεως, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν ἐπὶ τοῦ θέματος ἐκπεφρασμένην ἀντίληψιν αὐτοῦ τούτου τοῦ νομοθέτου, ὅστις, καίπερ ἐν γνώσει τελῶν τοῦ ὅτι ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὡς ἄνω ὅρους ἐργάζεται ἡ πλειονότης τῶν ὁδηγῶν ταξί, ἐν τούτοις ρητῶς περὶ αὐτῶν ὥρισε, ἄνευ διακρίσεώς τινος, ὅτι δικαιοῦνται μιᾶς ἡμέρας ἀναπαύσεως καθ' ἑβδομάδα, ἅμα δὲ λεπτομερῶς καθώρισε τὰ τῶν ὡρῶν ἐργασίας των, ἀναχωρῶν προφανῶς ἐκ τῆς ὀρθῆς προϋποθέσεως ὅτι ἡ συνδέουσα τούτους μετὰ τῶν ἰδιοκτητῶν σχέσις εἶναι ἡ τῆς μισθώσεως ὑπηρεσιῶν (ἄρθρον 2 § 3 τοῦ ἀ. ν. 199|1936 καὶ Β. Δ. τῆς 14 Αὐγούστου - 8 Σεπτεμβρίου 1950 «περὶ κανονισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ ἀγοραίων καὶ ἰδιωτικῆς χρήσεως αὐτοκινήτων». (Βλέπε ἐπὶ πάντων τῶν ἀνωτέρω: Durant—Vitu, Traité du Droit de Travail, Tome II. § 131. Planiol—Ripert—Rouast. Traité Pratique, Tome XI σελ. 6 κ. ἑπ., Courde Cassetion ἐν Dallos Réeniel Hébdomadaire 1935 σελ. 50, Dallos Répertoire ἐν λέξει Louage d'ouvrage et d'industrie αὐ 21, Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους ἐν ΕΕΔ 9, 522, Χ. Οἰκονόμου, Δίκαιον τῶν ἐργατικῶν ἀτυχημάτων σελ. 98 κ. ἑπ. Ι. Καποδίστριαν, ΕΕΔ 3, 67 κ. ἑπ. Λιτζερόπουλον, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας § 6 σημ. 7, Σιμωνέτου ἐν Θέμ. ΝΔ' σελ. 1 κ. ἑπ.). Κατ' ἀκολουθίαν, ὑποκειμένης συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου καὶ τοῦ τοιούτου χαρακτῆρος τῆς οὐδαμῶς αἰρομένου, ὡς ἐκ τῆς παραλλήλου ὑποχρεώσεως τοῦ ἐνάγοντος πρὸς παραφυλακὴν τοῦ ἐμπεπιστευμένου αὐτῷ αὐτοκινήτου κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἐπ' αὐτοῦ ἐργασίας του, ὡς καὶ ἐκ τῆς ἀνατεθειμένης αὐτῷ ἐντολῆς πρὸς εἰσπραξιν παρὰ τῶν μεταφερομένων προσώπων τοῦ ἀντιτίμου τῆς μετακομιδῆς των, ἅτε ἀμφοτέρων τῶν παρεπομένων τούτων συμβάσεων ἀπορροφωμένων ἐν τῷ κυριάρχῳ τύπῳ τῆς πρώτης, εἰς ἣν καὶ ἀπέβλεψαν κατὰ κύριον λόγον τὰ μέρη (Α. Τοσσης ΕΕΝ ιγ' σελ. 63-64. Κ. Σούρλας, Ἑρμ. Ἀστ. Κώδ. Τόμ. ΙΙ σελ. 358 κ. ἑπ), πλήρες ἔδαφος παρέχεται πρὸς ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ ταύτης τοῦ νόμου 2112|20, ἰσχύοντος ἐν προκειμένῳ, λόγῳ τῆς ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος τοῦ ἐνάγοντος, αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ ὁποίου ἐτύγχανον προεχόντως μὴ σωματικαὶ (ἄρθρον 10 ν. 1234), προκύπτοντος δὲ περαιτέρω ἐκ τῶν ἐν ἀρχῇ τῆς παρούσης σκέψεως ἀποδείξεων ὅτι ὁ ἐνάγων ἀπελύθη καὶ δὲν ἀπεχώρησεν οἰκειοθελῶς ἐκ τῆς ἐργασίας του, ὡς ἀβασίμως ὁ ἐναγόμενος ὑποστηρίζει, ὅτι ἡ ἀπόλυσίς του αὕτη ἐγένετο ἄνευ ἐγγράφου καταγγελίας τῆς συμβάσεως καὶ χωρὶς ἐμπρόθεσμον περὶ τούτου προηγουμένην εἰδοποίησιν, καὶ τέλος ὅτι αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ ἰδίου, ἀντιστοιχοῦσαι, ὡς προελέχθη, εἰς δ,τι ἀπέμενεν εἰς χεῖρας του ἐκ τῶν πραγματοποιουμένων εἰσπράξεων μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν ἐκ τούτου τοῦ διὰ τὸν ἐναγόμενον προσριζομένου, 1200δράχμιου κατὰ χιλιόμετρον, ἀνήρχοντο κατὰ μέσον ὅρον εἰς 40.000 δραχμὰς ἡμερησίως, κατὰ τὸ προηγηθὲν δὲ τῆς ἀπολύσεως διάστημα τῶν 60 ἡμερῶν, πρὸ τῶν ὁποίων, ἐν ὄψει τῆς ὑπερδιετοῦς συνεχοῦς ὑπηρεσίας του, ἔδει νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία, εἰς τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 2.400.000, παρέπεται, ὅτι διὰ τὸ ποσὸν τοῦτο μόνον δέον νὰ γένηται δεκτὴ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ὡς οὐσίᾳ βάσιμος, ν' ἀπορριφθῇ δὲ κατὰ τὸ ἐπὶ πλέον ζητούμενον ὡς ἀναπόδεικτος. Τὸ γεγονὸς ὅτι ἀπὸ 28.11.1949 μέχρι 15.12.1949 δὲν ἐχρησιμοποιήθησαν αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ ἐνάγοντος οὐδόλως κλονίζει τὴν ἐβδαιότητα τῆς ἐπιδικαζομένης ὡς ἄνω ἀξιώσεώς του, καθ' ὅσον, καθ' ἃ ἐβεβαιώθημεν ἐκ τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω στοιχείων, δὲν ἔπαυσε λειτουργοῦσα ἡ ἐπίδικος σύμβασις, οὐδὲ κατὰ τὸ μεσόχρονον τοῦτο διάστημα, ἀλλ' ἁπλῶς ἐτέλει κατὰ τοῦτο ἐν ἀναστολῇ, εἰδικῶς συμφωνηθείσῃ μεταξὺ τῶν μερῶν, λόγῳ τῆς πωλήσεως ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου τοῦ παλαιοῦ αὐτοκινήτου καὶ τῆς ἀντικαταστάσεώς του διὰ νέου, ἅμα τῇ προμηθείᾳ τοῦ ὁποίου ἐξεκολούθησεν ὁ ἐνάγων παρέχων καὶ ἐπ' αὐτοῦ τὰς πρετέρας ὑπηρεσίας του ἄνευ παρεμβολῆς νέας τινὸς συμβάσεως, ἀλλὰ δυνάμει τῆς ἀρχικῆς τοιαύτης, παραταθείσης ἀναλλοιώτως μέχρι τῆς κατὰ τὴν 11 Ἰουνίου 1950 καταγγελίας της. Ἐκ τοῦ ὅτι δὲ πρὸ τῆς καταγγελίας ταύτης καὶ δὴ ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου 1950 κατέστη ἀποκλειστικὸς ἰδιοκτήτης τοῦ ἄνω αὐτοκινήτου, τοῦ νεογοραισθέντος, τρίτου πρόσωπον, ἀποξενωθέντος τοῦ ἐναγομένου ἐκ παντὸς ἐπ' αὐτοῦ δικαιώματος, οὐδόλως ἕπεται, ὅτι ὁ τελευταῖος οὗτος ἔπαυσεν ἔκτοτε νὰ δεσμεύεται ἐκ τῆς ἐπιδίκου συμβάσεως, ἐφ' ὅσον, ἐξακολουθήσασα αὕτη νὰ ἐκτελῆται, ὡς καὶ κατὰ τὸ παρελθόν, μέχρι τῆς ἐπελθούσης κατὰ τὴν 11.6.1950 ὁριστικῆς καταλύσεώς της, οὐδαμόθεν βεβαιοῦται ὅτι ἠλλοιώθη ἐν τῷ μεταξὺ καὶ κατὰ τὰ ὑποκείμενά της καὶ δὴ κατὰ τὴν κατεύθυνσιν τοῦ ἐργοδότου, ἐξακολουθοῦντος πάντοτε νὰ ἐμφανίζεται ὡς τοιούτου τοῦ ἐναγομένου.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΣ ΔΙ' ΑΠΟΛΥΣΙΝ

Προστασία διά νόμων ή κανονισμών καὶ ἀποζημίωσις Ν. 2112

Διαδικασία καὶ λόγοι ἀπολύσεως ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν.—Ὑποχρέωσις καταβολῆς ἀποζημιώσεως νόμων περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.—Ἔννοια ἄρθρ. 9 Ν. 2112 περὶ μὴ ἐφαρμογῆς Ν. 2112 εἰς περίπτωσιν ὑπάρξεως προστασίας διὰ νόμων ἢ κανονισμῶν.— Μὴ νοητέα τοιαύτη ἡ συνταξιοδότησις. — Περιορισμὸς ἀποζημιώσεως τῶν ἀπολυομένων ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν εἰς μόνην τὴν ἁπλῆν ἀποζημίωσιν Ν. 2112. — Κατάργησις διπλασίας ἀποζημιώσεως Ν. 2112, καθοριζομένης διὰ Ν. 5532.

Ἡ κατωτέρω νεωτέρα ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ἔχουσα νὰ κρίνῃ, μεταξὺ ἄλλων, ἂν ἐξακολουθῇ, μετὰ τὸν Α.Ν 244|1936, ἰσχύουσα ἡ διάταξις τοῦ Ν. 5532|1932 περὶ δικαιώματος διπλασίας ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 τῶν ἀπολυομένων ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, συμφωνεῖ πρὸς τὴν ἄποψιν τῶν νεωτέρων ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου, αἱ ὁποῖαι ἀπεμακρύνθησαν τῆς ἐπὶ τοῦ θέματος γνώμης τῶν παλαιοτέρων (βλέπε συμφώνους Α.Π 428|1949, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 8, 887, ἔνθα σημειώσεις μας, Α.Π 46|1950, εἰσηγητὴς *Δ. Παπανοστασίου*, ΕΕΔ. 9, 165). Σχετικῶς μὲ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 2112|1920 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 6 Ν. 4558|1930, καὶ προκειμένου περὶ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν τοῦ ἄρθρου 3 Α. Ν. 771|1937, ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112, ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ἀκολουθεῖ τὰ ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ κρατοῦντα, ὅτι ἡ κατὰ τὰς ἀνωτέρω διατάξεις μέριμνα διὰ νόμων ἢ κανονισμῶν, ὡς λόγος μὴ ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. 2112, πρέπει νὰ ἔχῃ ληφθῇ διὰ τὰς ἐν τῷ Ν. 2112 προνοουμένας περιπτώσεις, ἤτοι διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ἄνευ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπολυομένου ὑπαλλήλου (Α.Π 306|1938, Θέμ. ΜΗ' 11, Α.Π 1 καὶ 2|1937, Θέμ. ΜΗ' 439, Α.Π 194|1937, Θέμ. ΜΗ' 803), ἐνῷ ἡ περὶ συνταξιοδοτήσεως τοῦ ὑπαλλήλου μέριμνα, μετὰ τὴν ἐκ τῆς ἐργασίας του ἀπόλυσιν, δὲν εἶναι μέριμνα διὰ τὴν ἀπόλυσιν (Α.Π 1|1937, Θέμ. ΜΗ' 439, Α.Π 194|1937, Θέμ. ΜΗ' 802).

Ἀρείου Πάγου 557|1950 Τμ. Α'

Πρόεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Μαγγιώρος, Πάρεδρος Νεμικοῦ Συμβουλίου, Τ. Λεονταρίδης

Κατὰ τὴν παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 7 Α. Ν. 244|1936 ἔφεδροι παλαιοὶ πολεμισταί, ὑπηρετοῦντες εἰς τὰς ἐν ἄρθρ. 2 ἐπιχειρήσεις κλπ. δὲν ἀπολύονται, εἰ μὴ μόνον διά τινα τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 παρ. 1 ἐδ. α'—δ' τοῦ Α. Ν. ἀπὸ 23|24-1-1936 ἀναφερομένων λόγων ἀπολύσεως καὶ κατόπιν εἰδικῶς αἰτιολογημένης ἀποφάσεως τῆς κατὰ τὴν ἑπομένην παράγραφον ἐπιτροπῆς, ἤτοι α') διὰ παράβασιν τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 21, 22 καὶ 24 τοῦ Ποιν. Νόμου ἀναφερομένων ἀδικημάτων καὶ τοῦ νόμου 4229 β') δι' ἀποδεδειγμένην ἀνεπάρκειαν ἢ ἀκαταλληλότητα καὶ ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν γ') διὰ παραβάσεις προβλεπομένας ὑπὸ τοῦ πρὸ τῆς προσλήψεως τοῦ παλαιοῦ πολεμιστοῦ ἰσχύοντος καὶ νομίμως ἀνεγνωρισμένου ὀργανισμοῦ ἢ κανονισμοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως, δι' ἃς προβλέπεται ὡς ποινὴ ἡ ἀπόλυσις καὶ δι' ἀποδεδειγμένην οἰκονομικὴν ἀνεπάρκειαν τῆς ἐπιχειρήσεως, ὅπως διατηρήσῃ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ της ὑπάλληλον ἢ ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρέτας, κατὰ δὲ τὸ τελευταῖον ἐδάφιον τῆς παρ. 2 τοῦ αὐτοῦ, ὡς ἀντικατεστάθη τοῦτο ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 771 τῆς 1|8-7-1937, «πᾶσα διάταξις προγενεστέρου νόμου, ὁρίζουσα ἄλλως τὰ τῆς ἀποζημιώσεως τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως, καταργεῖται, πλὴν τῶν διατάξεων τῶν νόμων περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐφαρμοζομένων καὶ διὰ τοὺς κατὰ τὴν ἀνωτέρω διαδικασίαν ἀπολυομένους ἐφέδρους, ἐκτὸς ἐὰν δικαιοῦνται ἀποζημιώσεώς τινος, ὑπερβαινούσης τὴν ἀποζημίωσιν τὴν προβλεπομένην ὑπὸ τῶν νόμων περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ ἐὰν οὗτοι δικαιοῦνται τοιαύτης ἐκ τῶν Ταμείων συντάξεως ἢ προνοίας ἐπιχειρήσεων, ὀργανισμῶν νομικῶν προσώπων ἢ ὑπηρεσιῶν, παρ' αἷς ὑπηρετοῦσι. Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως κατὰ τὴν ἐν αὐταῖς διαδικασίαν καὶ δι' οἱανδήποτε περίπτωσιν ὑπ' αὐτῶν προνοουμένην, ὑπαλλήλου ἢ ὑπηρέτου παλαιοῦ πολεμιστοῦ, ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται νὰ ἀποζημιώσῃ τὸν ἀπολυόμενον διὰ τῆς ὑπὸ τῶν νόμων περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας προβλεπομένης ἀποζημιώσεως, διότι ἄλλως δὲν θὰ ἠδύναντο νὰ εὕρουν ἔδαφος ἐφαρμογῆς οἱ περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας νόμοι, ἣν ὁ νομοθέτης προέθετο γενικῶς καὶ ῥητῶς διέταξε, ἀφοῦ ἡ ἀπόλυσις τοῦ ὑπαλλήλου παλαιοῦ πολεμιστοῦ ἀπαγορεύεται ἀπολύτως δι' ἄλλον τινά, πλὴν τῶν ἀνωτέρω, λόγων. Οὕτως ἀποφηναμένη καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καὶ ἀπορρίψασα τὸν σχετικὸν λόγον

έφέσεως κατά της πρωτοδίκου αποφάσεως δρθως τας ως άνω διατάξεις του νόμου ήρμήνευσε και εφήρμοσε και ούδεμίαν άλλην παρεβίασε και είναι απορριπτέοι οι περί του εναντίου λόγοι του αναιρετηρίου και των προσθέτων.

Κατά την έννοιαν των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρ. 7 του ύπ' αριθμ. 244|1936 νόμου, ως αντικατεστάθη υπό του Α. Ν. 771|1937, και του άρθρ. 9 του ύπ' αριθμ. 2112 νόμου περί καταγγελίας συμβάσεως εργασίας, ως ταύτα αθεντικώς ήρμηνεύθη διά του άρθρ. 6 του 4558|1930 νόμου, εξαιρούντων της εφαρμογής αυτών τους υπαλλήλους επιχειρήσεων, δι' ους έχει ληφθή ειδική πρόνοια διά νόμων ή κανονισμών εγκεκριμένων υπό του Κράτους, τότε μόνον αποκλείεται ή ως άνω εφαρμογή των διατάξεων αυτών, όπόταν ή δι' εκείνους κλαμμένη πρόνοια άνάγεται εις τας παρ' αυτών προνοουμένας περιπτώσεις, εις την κατ' αίτησιν τουτέστι των διατάξεων αυτών λύσιν της συμβάσεως εργασίας, άνευ εγκαίρου καταγγελίας αυτής κατά τους όρισμούς των, ήτοι αφορά μέριμναν προς αποζημίωσιν των εξερχομένων αύτως, ούχί όμως και άσάκις ή ληφθείσα πρόνοια αποβλέπει εις την διάφορον περίπτωσιν της συνταξιοδοτήσεως ή συνίσταται εν γένει εις άλλοίαν μέριμναν, μή αποσκοπούσαν εις αποζημίωσιν ένεκα της ως είρηται ανεικανονικώς γενομένης απολύσεως, άνευ προκαταγγελίας, κατά τας τεταγμένας υπό των νόμων προθεσμίας, εκ της ελλείψεως της οποίας τίκτεται το προς αποζημίωσιν δικαίωμα, αδιαφόρως άν ή απόλυσις εγένετο μετά τήρησιν των προαπαιτουμένων υπό των εγκεκριμένων κανονισμών και μετ' απόφασιν της οικείας επιτροπής. Όθεν ούτως αποφηνάμενον και το ως εφετείον δικάσαν Πρωτοδικείον και απορρίψαν τον σχετικόν λόγον εφέσεως κατά της πρωτοδίκου αποφάσεως, δι' ής επεδικάσθη ή αγωγή περί αποζημιώσεως του ενάγοντος, καθ' ό απολυθέντος άνευ προτέρας καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας, εφ' όσον, ως δέχεται, δέν είχε ληφθή ως προς τούτο μέριμνα εκ του κανονισμού, ούδέ εκ των καταστατικών του Ταμείου συντάξεως και προνοίας, νόμων, ορθώς τας προπαρατεθείσας διατάξεις του νόμου ήρμήνευσε και εφήρμοσε και μή βάσιμοι και απορριπτέοι οι περί του εναντίου λόγοι τρίτος και τέταρτος των προσθέτων.

Έκ της διατάξεως του άρθρου 17 του ύπ' αριθμ. 1818 έτους 1942 Ν. Δ., δριζούσης ότι οι ησφαλισμένοι εις τον κλάδον προνοίας των Ταμείων συντάξεων του προσωπικού τροχιοδρόμων και ηλεκτροφωτισμού Θεσσαλονίκης, συμπληρούντες τα εν αυτώ δριζόμενα όρια ηλικίας, μή αποχωρήσαντες της υπηρεσίας, τρείς μήνας μετά την επί τούτω γενομένην έγγραφον είδοποίησιν των Ταμείων, θεωρούνται μείωσιν του αναλογούντος αυτοίς βοηθήματος εκ του κλάδου προνοίας κατά 10 ο|ο δι' έκαστον μήνα πλέον της τριμήνου παραμονής των εν τη υπηρεσία, μη αποχωρήσαντες δε μετά την κατά τα ως άνω μείωσιν του βοηθήματος ό μήνας μετά την επί τούτω γενομένην είδοποίησιν, απόλλυσι πάν δικαίωμα βοηθήματος και αναλήψεως των κρατήσεων, εις ας υπεβλήθησαν υπέρ των κλάδων προνοίας, μή υποκειμένοι εις το εξής εις κρατήσεις υπέρ αυτού, σαφώς προκύπτει, ότι δέν καθιερούται δι' αυτής δριον ηλικίας, μετά την συμπλήρωσιν του οποίου υποχρεωτικώς αποχωρεί της υπηρεσίας ό υπάλληλος ή υπηρέτης, λυομένης της υπαλληλικής σχέσεως, άλλ' δριζεται ότι ή μή αποχώρησις των υπαλλήλων μετά την συμπλήρωσιν ωρισμένης ηλικίας ως κώρωσιν έχει μόνον την μείωσιν του εκ του Ταμείου βοηθήματος ή και παντελή απώλειαν τούτου. Υπό την έννοιαν ταύτην της ως άνω διατάξεως (άσχέτως του ότι ό αναιρεσίβλητος απελύθη ούχι ως συμπληρώσας τό υπό του νόμου δριζόμενον δριον ηλικίας, άλλα λόγω ανεπαρκείας) δρθως εκρίθη διά της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι τό υπό της διατάξεως ταύτης δριζόμενον δριον ηλικίας δέν καθιστά την συμβασιν ωρισμένου χρόνου, άλλά δημιουργεί λόγον απολύσεως και είναι απορριπτέοι οι περί του εναντίου λόγοι, δεύτερος του αναιρετηρίου και πέμπτος των προσθέτων.

Έκ του συνδυασμού των αυτών ως άνω διατάξεως της παρ. 1 του άρθρ. 7 του Αν. Νόμου 244|1936 και του τελευταίου εδαφίου της παρ. 2 του αυτού άρθρου, ως αντικατεστάθη υπό του Α.Ν. 771|1937, των εν τη πρώτη σκέψει μνημονευομένων, σαφώς προκύπτει, ότι ή αποζημίωσις των απολυομένων εφέδρων παλαιών πολεμιστών, άνευ διακρίσεως άν υποχρεωτικώς ή οικειοθελώς προσελήφθησαν ούτοι υπό των ανωτέρω επιχειρήσεων, κατανεν της υπό της παρ. 1 του άρθρ. 7 του μνησθέντος Α.Ν. 244 έτους 1936 εξομοιώσεως, ρυθμίζεται από της ισχύος του νόμου ταύτου υπό των διατάξεων των νόμων περί υποχρεωτικής καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας (Ν. 2112|1920, ως ετροποποιήθη υπό του νόμου 4558|1930), καταργηθείσης πάσης διατάξεως προγενεστέρων νόμων, δριζούσης άλλως τα της αποζημιώσεως αυτών εν περιπτώσει απολύσεως, άρα και του νόμου 5532 έτους 1932, κατά την παρ. 1 του μόνου άρθρου του οποίου προεβλέπετο αποζημίωσις, εν απολύσει των οικειοθελώς προσληφθέντων, ή του νόμου 2112 διπλασιαζομένη, ως και των άρθρων 24 Α.Ν. της 28—10—1935, ως αντικατεστάθη τούτο υπό της παρ. 4 του άρθρου 1 του Α.Ν. της 23|24—1—1936, δι' ού δριζετο αποζημίωσις εν απολύσει των αναγκαστικώς προσληφθέντων 24 μηνιαίων μισθών κατά δόσεις και υπό τον δρον της μή προσλήψεως αυτού υπό άλλης επιχειρήσεως, ήτις διάταξις και ρητώς κατηργήθη υπό της παρ. 3 του άρθρου 10 του ως είρηται Α.Ν. 244|1936. Ή εν τη άνω παρ. 2 εν συνεχεία φράσις «εκτός εάν δικαιούνται αποζημιώσεως τινος, υπερβαινούσης την αποζημίωσιν την προβλεπομένην υπό του νόμου περί υποχρεωτικής καταγγελίας συμβάσεως εργασίας», δέν αναφέρεται εις τους καταργηθέντας περί αποζημιώσεως των απολυομένων παλαιών πολεμιστών προγενεστέρους άνωτέρω νόμους, άλλ' εις τους περί καταγγελίας συμβάσεως εργασίας τοιούτους, επαναλαμβανομένων δι' αυτής ό,τι

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΑΘΕΣΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΤΑ ΠΡΟΣΟΝΤΑ ΔΙΟΡΙΣΘΕΝΤΟΣ

Συνέπειαι ἐκ τῆς μὴ προσηκούσης ἀναθέσεως ὑπηρεσιῶν κατὰ δικαίαν κρίσιν.

I

Ὑποχρέωσις ἐργοδότου εἰς χρησιμοποίησιν καταλλήλων, ἀναλόγως τῶν προσόντων τοῦ διορισθέντος κατὰ Ν. 751|1948, ὑπηρεσιῶν καὶ κατὰ δικαίαν κρίσιν, κατ' ἄρθρ. 371 Ἀστικοῦ Κώδικος.— Προσδιορισμὸς ἄλλως ὑπὸ δικαστηρίου.—Ἐξίσωσις κατ' ἀποτελέσματα μὴ καταλλήλου χρησιμοποιήσεως ὑπηρεσιῶν πρὸς ἄρνησιν προσλήψεως.— Συνέπεια ἡ καταβολὴ ἀποδοχῶν, λόγῳ ὑπερημερίας ἐργοδότου.

Ζητήματα σχετικὰ πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 751|1948 περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ πραγματεύονται καὶ αἱ δύο παρατιθέμεναι κατωτέρω δικαστικαὶ ἀποφάσεις.

Ἡ πρώτη ὑπ' ἀριθ. 9485|1950 Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἔχει ὑπ' ὄψιν της περίπτωσιν ἀναγκαστικῶς διορισθέντος, εἰς τὸν ὁποῖον δὲν καθωρίσθησαν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου αἱ προσηκουσαι εἰς τὰ προσόντα του ὑπηρεσίαι, αἱ ὁποῖαι ἔπρεπε νὰ καθορισθοῦν κατὰ δικαίαν κρίσιν (πρβλ. καὶ Πρωτοδικείου Πειραιῶς 3889|1949, εἰσηγητὴς *Σ. Ἀλεξανδρῆς*, ΕΕΔ 8, 71, Πρωτοδικείου Κερκύρας 43|1949, εἰσηγητὴς *Ν. Γιωτόπουλος*, ΕΕΔ 9, 202, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1255|1950, Πρωτοδίκης *Χ. Κονταγεώργος*, ΕΕΔ 9, 165, πρβλ. καὶ *Σούρλαν*, ΕρμΑΚ ὑπ' ἄρθρ. 371 Α.Κ., καθ' ὃν ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς βραδύτητος εἰς προσδιορισμὸν τῆς παροχῆς εἶναι καὶ ἡ ἄρνησις τοῦ δικαιουμένου εἰς προσδιορισμὸν νὰ ἐνεργήσῃ αὐτόν).

Συνέπεια τῆς μὴ ἀποδοχῆς τῶν προσηκουσῶν εἰς τὰ προσόντα τοῦ διορισθέντος ὑπηρεσιῶν εἶναι ἡ ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ἐκ τοῦ ἄρθρου 656 Α.Κ. ὑποχρέωσις αὐτοῦ εἰς καταβολὴν τοῦ μισθοῦ του, ἀνεξαρτήτως τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν. 751|1948 (ΕΕΔ 7, 658), ὁ ὁποῖος ὁρίζει, ὅτι παράβασις τῶν διατάξεων αὐτοῦ συνεπάγεται κατὰ τῶν ὑποχρέων εἰς τὴν τήρησιν αὐτῶν, πλὴν τῶν ποινῶν τοῦ ἄρθρου 7, καὶ τὴν ἀστικὴν αὐτῶν εὐθύνην διὰ τὴν καταβολὴν τῆς μισθοδοσίας τῶν μὴ προσλαμβανομένων ἢ τῶν κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων αὐτοῦ ἀπολυομένων.

Ἡ δευτέρα ἐκ τῶν κατωτέρω δικαστικῶν ἀποφάσεων, ὑπ' ἀριθ. 739|1950 Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης, ἔχει ὑπ' ὄψιν της περίπτωσιν ἀναγκαστικοῦ διορισμοῦ εἰς νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου (τὸ Ι.Κ.Α.), ὅπου αἱ συνήθεις προσλήψεις γίνονται διὰ διαγωνισμοῦ καὶ ἐντεῦθεν προέκυψε τὸ ζήτημα, ἂν καὶ διὰ τῶν ἀναγκαστικῶν διορισμῶν προσώπων τοῦ Ν. 751|1948 ἀπαιτῆται ἡ τήρησις τῶν ἐκ τοῦ ὀργανισμοῦ αὐτῶν ὑποχρεώσεων.

Καὶ τούτου ἀρνητικῶς ἀποφαίνεται ἡ ἀπόφασις αὕτη.

Ἂν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἡ προχειρεξις διαγω-

καὶ ἐν ἄρθρ. 3 τοῦ νόμου 2112 ὡρίσθη, ἤτοι ὅτι καὶ οἱ περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας νόμοι δὲν θὰ τύχωσιν ἐφαρμογῆς διὰ τὸν ἀπολυόμενον παλαιὸν πολεμιστήν, ἐὰν ἡ ἐκ τῆς συμβάσεως, ἐθίμου ἢ ἄλλης οἱασδήποτε αἰτίας, ἀσχέτου πάντως πρὸς τοὺς καταργηθέντας ἀνωτέρω νόμους, δικαιοῦνται οὗτοι μεγαλυτέρας τῆς παρ' ἐκείνου ὁριζομένης ἀποζημιώσεως. Ὑπὸ τὴν ἀντίθετον ἐκδοχήν, ὅτι δηλονότι ἡ ἀποζημίωσις τῶν ἀπολυομένων παλαιῶν πολεμιστῶν, ὑποχρεωτικῶς ἢ οἰκειοθελῶς προσληφθέντων, ἐξακολουθεῖ καὶ μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Α.Ν. 244|1936 καθαριζομένη ὑπὸ τῶν προγενεστέρων νόμων 5532|1932, δὲν δύνανται νὰ εὕρωσιν ἔδαφος ἐφαρμογῆς αἱ περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας νόμοι, τὴν ἐφαρμογὴν ὅμως τῶν ὁποίων, μετὰ τὴν κατάργησιν τῶν προγενεστέρων περὶ ἀποζημιώσεως σχετικῶν νόμων, προέθετο ὁ νομοθέτης διὰ τὴν ἀποζημίωσιν γενικῶς τῶν ἀπολυομένων ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ἣν κατὰ τὰ ἀνωτέρω καὶ ρητῶς διέταξε. Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δεξάμενον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, κατὰ τὴν περὶ πραγμάτων ἀνέλεγκτον κρίσιν του, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος, παλαιὸς τογχάνων πολεμιστής, οἰκειοθελῶς προσληφθεὶς παρὰ τῆς ἣν ὑποκατέστησε τὸ ἀναιρεσεῖον δημόσιον ἑταιρίας τροχιοδρόμων καὶ ἠλεκτρισμοῦ Θεσσαλονίκης ἀπὸ τοῦ ἔτους 1921, ὡς εἰσπράκτωρ, ἀπελύθη παρ' αὐτοῦ τὴν 9 Δεκεμβρίου 1947, μετ' ἀπόφασιν τῆς κατὰ τὸν Α. Ν. 244|1936 ἐπιτροπῆς καὶ μετὰ ταῦτα κρίναν ὅτι ἐδικαιοῦτο οὗτος τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 2112 ἀποζημιώσεως διπλασιαζομένης κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ διατηρηθέντος ἐν ἰσχύϊ, ὡς ἔκρινε, Ν. 5532|1932, ἀπέρριψε τὴν κατὰ τῆς ἐπιδικασάσης διπλασίαν τὴν τοῦ νόμου 2112 ἀποζημίωσιν πρωτοδίκου ἀποφάσεως ἔφεσιν, χωρὶς νὰ δέχηται, ὅτι ἐξ ἄλλης αἰτίας ἐδικαιοῦτο οὗτος μείζονος ἀποζημιώσεως τῆς ὑπὸ τῶν νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὁριζομένης, ψευδῶς ἡρμήνευσε τὰς παρατεθείσας ἀνωτέρω οὐσιαστικοῦ περιεχομένου διατάξεις καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε ἐν τῷ καθορισμῷ τῆς ἀποζημιώσεως τὸν καταργηθέντα νόμον 5532|1932 καὶ ἀναιρετέαν κατέστησε τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασίν του, κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 παρ. 17 τῆς Πολ. Δικονομίας, καὶ τὸν βάσιμον περὶ τούτου τέταρτον ἐν τοῖς προσθέτοις λόγον ἀναιρέσεως.

νημον είναι πρότασις πρὸς κατάρτισιν ὁριστικῆς συμβάσεως μετὰ τὴν πλήρωσιν τῆς ἀναβλητικῆς αἱρέσεως τῆς ἐπιτυχίας τοῦ διαγωνιζομένου (βλέπε *Κ. Κανκᾶ*, Ἐνοχ. Δίκαιον κατὰ τὸν Κώδικα, Εἰδικὸν Μέρος, Τόμος Α', σελ. 288 ἑξ., *Ι. Καποδίστρια*, Ἑρμην. Ἐργ. Διν. σελ. 99 ἑπ., Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 717|1949, Πρωτοδίκης *Β. Φαρμακίδης*, ΕΕΔ 8, 392) καὶ ὅτι ἐκ τοῦ Ν. 751|1948 προκύπτει ἀμέσως, ὅτι ἡ σχέσις ἐργασίας συνάπτεται ἀναγκαστικῶς ἄνευ προτάσεως τοῦ ἐργοδότου, τελειουμένη διὰ τοῦ ἐγγράφου τοῦ διορισμοῦ καὶ τῆς ἐμπροθέσμου ἐμφανίσεως τοῦ διορισθέντος πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας, ἄνευ ἄλλου στοιχείου (Α.Π. 183|1942, Α' Τμήματος, ΕΕΔ 2, 19. Α.Π. 113|1943, Β' Τμήματος, ΕΕΔ 2, 596. *Κ. Σούρλας*, ἐν Ἔρμ. Α.Κ. ὑπ' ἄρθρ. 361-378, ἀριθ. 69, *Ι. Καποδίστριας*, ΕΕΔ 8, 69). πρέπει νὰ εἶναι ὀρθὴ ἡ ἄποψις τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως περὶ τοῦ ὅτι δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ διὰ διαγωνισμοῦ πρόσληψις (πρβλ. καὶ ἄρθρ. 22 § 6 Λ. Ν. 28|31 Ὀκτωβρίου 1935 περὶ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, κατηργημένον ἤδη διὰ τοῦ ἄρθρου 10 Λ.Ν. 244|1936, ὅπου γίνεται λόγος περὶ διαγωνισμοῦ, ἐνῷ εἰς τὸν Ν. 751|1948 δὲν ἀναφέρεται τι περὶ αὐτοῦ).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9485|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Β. Πατσουράκης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ε. Ποταμίτης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Ταβλαρίδης, Ι. Μαγγουτιάννης

Ἐκ τοῦ ἄρθρου 3 § 3 τοῦ νόμου 751|1948 σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ τοποθέτησις καὶ χρησιμοποίησις τῶν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπολυομένων εἰς ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν θέσιν ἐπαφίεται εἰς τὴν κρίσιν τοῦ ἐργοδότου, ὀφείλοντος κατὰ τὴν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματός του τούτου νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰς σωματικὰς αὐτῶν ἱκανότητας, γραμματικὰς ἢ τεχνικὰς γνώσεις ἢ λοιπὰ προσόντα αὐτῶν καὶ καθορίσῃ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν καὶ τῶν ἀναγκῶν του τὴν προσιδιάζουσαν αὐτοῖς ἐργασίαν κατὰ δικαίαν κρίσιν, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 371 τοῦ Α. Κ., ὑπὸ τοῦ ὁποίου ὁρίζεται, ὅτι ἐὰν ὁ προσδιορισμὸς τῆς παροχῆς ἀνετέθη εἰς τινα τῶν συμβαλλομένων ἢ τρίτον ἐν ἀμφιβολίᾳ θεωρεῖται, ὅτι ὁ προσδιορισμὸς πρέπει νὰ γίνῃ κατὰ δικαίαν κρίσιν, ὡς τοιαύτην δὲ ὁ νόμος ἐννοεῖ τὴν κατὰ τὰ ἀντικειμενικὰ κριτήρια τῆς καλῆς πίστεως καὶ τῶν κρατούντων συναλλακτικῶν ἠθῶν, σχηματιζομένην μετὰ δικαίαν στάθμισιν ἁπάντων τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν. Συνέπειαν δὲ τοῦ ἀντικειμενικοῦ τούτου χαρακτῆρος τῶν κριτηρίων, ἐξ ὧν σχηματίζεται ἡ δικαία κρίσις, ἀποτελεῖ ἡ διάταξις παρ. 2 τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου 371 τοῦ Α.Κ., δι' ἧς ὁρίζεται, ὅτι, ἐὰν ὁ προσδιορισμὸς τῆς παροχῆς δὲν γίνῃ ὑπὸ τοῦ ὡρισμένου συμβαλλομένου κατὰ δικαίαν κρίσιν ἢ βραδύνῃ νὰ γίνῃ αὕτη, ὁ προσδιορισμὸς τῆς παροχῆς γίνεται ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου. Ἐκ δὲ τοῦ ἄρθρου 6 παρ. 2 τοῦ νόμου 751|1948 σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἡ παρὰ βάσιν τῶν διατάξεων αὐτοῦ συνεπάγεται κατὰ τῶν ὑποχρέων εἰς τὴν τήρησιν αὐτῶν, πλὴν τῶν ποινῶν τοῦ ἄρθρου, καὶ ἀστικὴν αὐτῶν εὐθύνην διὰ τὴν καταβολὴν τῆς μισθοδοσίας τῶν μὴ προσλαμβανομένων ἢ τῶν κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ εἰρημένου νόμου ἀπολυομένων.

Ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος (ἐνάγων), κεκτημένος ἅπαντα τὰ ἐκ τοῦ νόμου 751|1948 προσόντα, ἐταποθετήθη δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 38921|18.8.1949 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας (Γραφ. Προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ) εἰς τὴν ἐπιχείρησιν τῆς ἐκκαλούσης (ἐναγομένης) ἑταιρίας, εἰς ἣν παρουσιάσθη αὐθημερόν, ἵνα ἀναλάβῃ ἐργασίαν, αὐτὴ δέ, ἀφοῦ ἐπὶ ἀρκετὸν χρονικὸν διάστημα ἀνέβαλεν, ὅπως τοποθετήσῃ αὐτὸν εἰς ἀνάλογον θέσιν ἐπὶ τῷ ἀβασίμῳ ἰσχυρισμῷ ὅτι δὲν τῇ προσεκομίσθησαν τὰ ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα τῶν γραμματικῶν αὐτοῦ γνώσεων καὶ τῆς ἐπαγγελματικῆς του εἰδικεύσεως, καίτοι ἐγνώριζεν ἐκ τοῦ κοινοποιηθέντος εἰς αὐτὴν ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ὅτι ταῦτα εὑρίσκοντο εἰς τὸν παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τούτῳ τηρούμενον φάκελλον τοῦ ἐφεσιβλήτου καὶ συνεπῶς ἠδύνατο εὐχερῶς νὰ λάβῃ γνῶσιν αὐτῶν (πρβλ. ὑπ' ἀριθ. 37921|10.8.49 ἐγγράφον Ὑπουργείου Ἐργασίας). Τέλος τὴν 21ην Νοεμβρίου 1949 τῷ ἀνέθεσεν ὑπηρεσίαν καθαριότητος τοῦ καταστήματός της καὶ τῶν παραρτημάτων αὐτοῦ, ἤτοι ἐργασίαν καθαριστρίας, ἡ ὁποία ἐργασία ἀφ' ἑνὸς προσιδιάζει εἰς γυναῖκας καὶ ἀφ' ἑτέρου δὲν ἦτο ἀνάλογος πρὸς τὰς γραμματικὰς αὐτοῦ γνώσεις, δοθέντος ὅτι εἶναι ἀπόφοιτος τῆς ΣΤ' τάξεως τοῦ Γυμνασίου, τὰς σωματικὰς του ἱκανότητας καὶ τὰ λοιπὰ προσόντα αὐτοῦ. Πρὸς τούτοις δὲ ἦτο δι' αὐτὸν καὶ ὑποτιμητικὴ δι' ἕνα πολεμιστὴν καὶ ἀντίθετος πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου 751|1948, ὑπὸ τοῦ ὁποίου σκοπεῖται ἡ ἀποκατάστασις εἰς ἐργασίας ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι μὲ τὰς θυσίας των ἔγραφαν τὴν νεωτέραν καὶ ὄχι ὀλιγώτερον ἔνδοξον ἱστορίαν τοῦ Ἔθνους. Ὅτι τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ προκειμένῳ ἡ συμπεριφορὰ τῆς ἐκκαλούσης ἔναντι τοῦ ἐφεσιβλήτου προκύπτει, ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἀποδεικτικῶν στοιχείων, καὶ ἐκ τῶν προσαγομένων ὑπ' ἀριθ. 39801|1-9-49, 45269|15-10-49 καὶ 52517|28-11-49 ἐγγράφων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας πρὸς τὴν ἐκκαλοῦσαν, ἡ ὁποία καὶ εἰδικὸν ἐρώτημα ὑπέβαλεν εἰς αὐτό, ἐὰν δύναται κατὰ νόμον νὰ μισθοδοτῇ τὸν ἐφεσίβλητον, χωρὶς νὰ τῷ ἀναθέσῃ ἐργασίαν.

Ἡ κατὰ τὰ προεκτεθέντα ἐνέργεια τῆς ἐκκαλούσης ἐν τῇ ἐνασκήσει τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 § 3 τοῦ νόμου 751|48 χορηγηθέντος εἰς αὐτὴν δικαιώματος πρὸς προσδιορισμὸν τῆς παροχῆς ἐργασίας, εἰς ἣν ὑπεχρεοῦτο ὁ ἐφεσίβλητος, καταδεικνύει τὴν ἄρνησιν αὐτῆς πρὸς πρόσληψιν τοῦ ἐφεσιβλήτου εἰς τὴν ἐπιχείρησιν αὐτῆς καὶ ἀποδοχὴν τῶν εἰς τὴν διάθεσιν αὐτῆς προσηκόντως τεθεισῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς καταχρήσεως δικαιώματος, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 281 τοῦ Α. Κ. κατὰ τὸ ὁποῖον τάσσον-

ται ὡς ἀντικειμενικὰ κριτήρια τῆς ἀσκήσεως αὐτοῦ ἡ καλὴ πίστις, τὰ χρηστὰ ἤθη καὶ ὁ εἰς τὸ δικαίωμα ἐγκείμενος κοινωνικὸς καὶ οἰκονομικὸς σκοπός. Τούτων οὕτως ἐχόντων ἔπεται, ὅτι ἡ περὶ ἧς πρόκειται κρίσις τῆς ἐκκαλούσης περὶ τῆς παρασχεθησομένης ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐφεσιβλήτου, μὴ οὖσα σύμφωνος πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς καλοπίστου καὶ τὰ συναλλακτικὰ ἤθη λειτουργίας τῆς ἐνοχῆς καὶ τὴν κοινωνικήν, ἐπιεικῆ καὶ σύμφωνον πρὸς τὸ κοινὸν περὶ δικαίου αἴσθημα ἐφαρμογὴν παντὸς κανόνος δικαίου, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς δικαία, ὡς ἀπαιτεῖ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 371 τοῦ Α.Κ. καὶ ὑπόχρεων καθίστησιν αὐτήν, ἕνεκα τῆς ἀνωτέρω συμπεριφορᾶς της, ἐξισουμένης πρὸς ἄρνησιν προσλήψεως τοῦ ἐφεσιβλήτου, εἰς τὴν ἐπιχείρησιν αὐτῆς, ἧτις πρόσληψίς του εἶναι κατὰ νόμον ὑποχρεωτικὴ (ἄρθρον 2 § 1 νόμου 751|1948) καὶ λόγῳ τῆς ὑπερημερίας αὐτῆς περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του εἰς τὴν καταβολὴν αὐτῷ τῶν αἰτουμένων ἀποδοχῶν του (ἄρθρα 340 καὶ ἑπόμ., 656 τοῦ Α.Κ. καὶ 6 § 2 τοῦ νόμου 751|1948). Οἱ δὲ κατὰ τὴν πρωτόδικον δίκην προταθέντες καὶ νομίμως ἐπαναφερόμενοι ἰσχυρισμοὶ τῆς ἐκκαλούσης ὅτι δὲν τῷ ἀνέθεσεν ἐργασίαν καθαριστρίας, ἀλλὰ ἐργασίαν καθαριστοῦ τῶν πάγκων, γραφείων καὶ δαπέδου τοῦ καταστήματός της καὶ ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ ἀναθέσῃ εἰς αὐτὸν ἄλλην ἐργασίαν, καθ' ὅσον οὗτος δὲν ἦτο κατάλληλος, μὴ βάσιμοι εἶσι καὶ ἀπορριπτέοι, διότι, κατὰ τὴν ταῦ Δικαστηρίου κρίσιν, ἠδύνατο αὐτὴ νὰ τῷ ἀναθέσῃ ἐργασίαν πωλητοῦ ἢ βοηθοῦ αὐτοῦ ἢ βοηθοῦ λογιστοῦ ἢ ἄλλην τινὰ ἀνάλογον ἐργασίαν, μὴ ἀπαιτοῦσαν εἰδικευσιν, τῆς ὁποίας δὲν φαίνεται, ὅτι ἐστερεῖτο ὁ ἐφεσίβλητος, ἀφοῦ εἶχε προϋπηρεσίαν εἰς παρεμφερεῖς ἐπιχειρήσεις μὲ τὴν ὑπ' αὐτῆς ἀσκουμένην. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ ἐναντίᾳ ἐκδοχῇ ἠδύνατο οὗτος ταχέως ν' ἀποκτήσῃ τὰς ἀνωτέρω εἰδικότητας λόγῳ τῶν γραμματικῶν αὐτοῦ γνώσεων.

II

Ἁρμοδιότης Συμβουλίων Ν. 751|1948 πρὸς διορισμὸν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ. — Κρίσις αὐτοῦ ἀνέλεγκτος ὑπὸ δικαστηρίων. — Διαγωνισμός. — Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ γενομένων ἀναγκαστικῶν ἐκ τοῦ Ν. 751|1948 τοποθετήσεων.

Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 739|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Σ. Στεμματιάδης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Καρασεβδᾶς, Ι. Δέδες

Κατὰ τὰ ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς ἀγωγῆς ἐκτιθέμενα πραγματικὰ περιστατικὰ ὁ ἐνάγων, ὑπαγόμενος εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 751|1948, καθὼ κεκτημένος τὰ ὑπ' αὐτῶν ὁριζόμενα νόμιμα προσόντα, ἐτοποθετήθη παρὰ τῷ ἐναγομένῳ ὡς γραφεὺς β' τάξεως, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3212.2.50 ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου τοῦ Νόμου Συμβουλίου. Πλὴν τὸ τελευταῖον ἠρνήθη νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ὡς ἄνω ἀπόφασιν, δι' ἣ καὶ ὁ ἐνάγων ἀξιοῖ ἤδη τὰς ἀποδοχάς του, ἀφ' οὗ χράνου προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του, ἤτοι ἀπὸ τῆς 21.2.1950, ἐφεξῆς δὲ μέχρι τέλους Ἰουνίου 1950. Οὕτω ἡ ἔχουσα ἡ ἀγωγὴ εἶναι ἐπαρκῶς ὡρισμένη, κατὰ τὸ ἄρθρον 533 τῆς Πολ. Δικ., διότι περιέχει ἅπαντα τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 656 τοῦ Α. Κ., ἐφ' οὗ ἐρείδεται, στοιχεῖα, ἤτοι τὴν μισθωσιν ἐργασίας, ὡς αὕτη κατηρτίσθη διὰ τῆς ἀναγκαστικῆς τοποθετήσεως τοῦ ἐνάγοντος (Α. Π. 363|50 ΕΕΔ 9, 648) καὶ τὴν μὴ ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του ἐκ μέρους τοῦ ἐναγομένου (Α. Π. 407|1947, ΕΕΔ 7, 172).

Τὸ ἐναγόμενον ἐπικαλεῖται λόγους πρὸς νομιμοποίησιν τῆς ἀρνήσεώς του, ὅπως ἀποδεχθῇ τὰς προσφερομένας ὑπηρεσίας τοῦ ἐνάγοντος, ἔχοντας δὲ οὕτω : 1) Ὅτι δὲν ὑπῆρχον κατὰ τὸν χρόνον τοῦ διορισμοῦ του ὀργανικαὶ θέσεις γραφέων ἢ γραμματέων α' ἢ β' τάξεως 2) ὅτι δὲν ἔχουσιν ἀρθῇ οἱ προσωρινῶς καὶ ἰσχύοντες εἰσέτι περιορισμοὶ περὶ διορισμοῦ ὑπαλλήλων εἰς τὰς δημοσίας ὑπηρεσίας καὶ τὰ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου καὶ 3) (τοῦτο ἐπικουρικῶς προβάλλεται) ὅτι, συμφώνως πρὸς τὸν παρ' αὐτῷ (ἰσχύοντα κανονισμὸν ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ, πᾶσα πλήρωσις θέσεως γίνεται διὰ διαγωνισμοῦ.

Κατὰ τὴν καὶ συνταγματικῶς ἀναγνωριζομένην ἀρχὴν τῆς διακρίσεως τῶν λειτουργιῶν τὰ τακτικὰ δικαστήρια, ἐπιλαμβανόμενα τῆς ἐρεύνης περὶ τῆς προσβολῆς ἢ μὴ ἐκ μέρους τῆς Διοικήσεως ἰδιωτικῶν δικαίων, ἔχουσι τὸ δικαίωμα, μὴ ἐξικνούμενον πάντως μέχρι ἀκυρώσεως τῆς προσβαλλούσης ἐκείνα διοικητικῆς πράξεως, ὅπως ἐρευνῶσι τὰ κῦρος καὶ τὴν νομιμότητα τῶν διοικητικῶν πράξεων, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν, ἂν αὕτη ἐγένετο κατὰ τοὺς διαγεγραμμένους ὅρους ταῦ νόμου καὶ ἐντὸς τῆς ἀνηκούσης αὐτῷ ἐξουσίας, ὑπὸ τὸν περιορισμὸν ὅμως, ὅπως ὁ τοιοῦτος ἔλεγχος μὴ ἐπεκτείνηται καὶ ἐπὶ θεμάτων, ἐφ' ὧν ἀποφαίνεται ἡ Διοίκησις κατὰ τὴν παρεχομένην αὐτῇ διακριτικὴν ἐξουσίαν (Α. Π. 122|1937, ΜΗ' 690, 49|1945, ΝΣΤ' 248, 209|1948, Ε. ΕΝ. ιε' 403). Ἐρευνῶσι δηλονότι τὸ νόμιμον τῶν πράξεων τῶν διοικητικῶν Ἀρχῶν, ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς τηρήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου διαγραφομένων τρόπου, τύπου, ἐξωτερικῆς μορφῆς τῆς πράξεως, οἷα ἡ ἔγγραφος κατάρτισις, ὡρισμέναι ἐν αὐταῖς μνεῖαι, καταχώρησις αἰτιολογίας, δημοσίευσις διαταυσαμένη ὡς στοιχεῖον τῆς πράξεως, ἢ τῆς διαδικασίας τῆς ἐκδόσεως ἢ τῶν προϋποθέσεων τῆς διοικητικῆς ἐνεργείας πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς διακριβώσεως ἂν οὗτοι, φέροντες τὸν χαρακτῆρα κανόνων ἀναγκαστικοῦ δικαίου, ἐτηρήθησαν (Ε. Π. 440|1931 ΜΓ' 679, Π. Θεσ|νίκης 219|1950, ΕΕΔ 9,504).

Κατὰ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ Ν. 751|48 τὰ τοπικὰ συμβούλια προστασίας τῶν ἀπολυομένων τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, ἀποτελοῦντα συλλογικὰ ὄργανα διοικήσεως (Σ.Ε. 22|1937, προκειμένου περὶ συμβουλίων τοῦ Α.Ν. 244|1936, ἅτινα ταυτίζονται πρὸς τὰ τοῦ Ν. 751|48), δύνανται, μετὰ προηγούμενον οὐσιαστικὸν καὶ τυπικὸν ἔλεγχον τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 1 αὐτοῦ προσόντων τῶν αἰτούντων τὸν δι' αὐτῶν διορισμὸν καὶ κατὰ κρίσιν ἀνέλεγκτον καὶ

ὡς τοιαύτην μὴ ὑποκειμένην εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν Δ|ρίων, ἀφοῦ οἱοσδήποτε περιορισμὸς ἐκ τοῦ νόμου δὲν συνάγεται νὰ προβαίνωσιν εἰς τὴν τοποθέτησιν αὐτῶν, μόνοι δικαιώματος περιγομένου ὑπὲρ τῶν ἐπιχειρήσεων, ὅπως προσβάλλωσι τὰς ἀποφάσεις ταύτας, ἀποτελούσης διοικητικὰς πράξεις, δεκτικὰς προσβολῆς δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως, ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καὶ ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ Νόμου προθεσμίας τῶν 60 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς γνωστοποιήσεως τῆς πράξεως (49 Ν. 3713, Σ.Ε. 221|1937). Κατὰ ταῦτα ὅθεν καὶ ἀφοῦ τὸ Συμβούλιον τοῦ Ν. 751|48, προκειμένου περὶ τοῦ διορισμοῦ τοῦ ἐνάγοντος παρὰ τῷ ἐναγομένῳ ΙΚΑ, ἔκρινεν ἤδη, κατὰ κρίσιν ἐξηρημένην τῆς τοιαύτης τῶν τακτικῶν Δικαστηρίων, περὶ τε τῶν τυπικῶν καὶ οὐσιαστικῶν προσόντων τοῦ ἐνάγοντος, ἐν οἷς περιλαμβάνεται καὶ τὸ ζήτημα περὶ τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ κενῶν θέσεων, προδήλως ὁ περὶ τοῦ ἀντιθέτου προβαλλόμενος καταλυτικὸς τῆς ἀγωγῆς ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου, μὴ ὀφεῖλον ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ δικαιώματος, εἶναι ἀπορριπτέος. (*)

Σκοπὸς τοῦ Ν. 751|48, ὡς τοῦτο καὶ ἐκ τῆς εἰσηγητικῆς αὐτοῦ ἐκθέσεως (πρβλ. ταύτην ἐν Κωδ. Θ. 1948 σ. 319 κ. ἑ.), δείκνυται, εἶναι ἡ διασφάλισις ὅλων ἐκείνων, οἵτινες, κληθέντες ὑπὸ τὰ ὅπλα καὶ ὑπηρετήσαντες τὴν πατρίδα, ἐπανῆλθον εἰς τὸν τόπον τῆς ἐγκαταστάσεως των καὶ δὲν ἠδύναντο νὰ εὕρουν ἐργασίαν, διὰ τῆς τοποθετήσεως αὐτῶν εἰς δημοσίας ὑπηρεσίας καὶ ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις καὶ τοῦτο, ἵνα μὴ οὗτοι, ἐν οἷς προσθετέαι καὶ αἱ χῆραι, μητέρες καὶ ἀδελφαὶ φονευθέντων, ἐξ ὧν οἱ πρῶτοι ἐγκατέλιπον πρὸ μακροῦ τὰ πάντα, ἐνῶ αἱ τελευταῖαι ἀπεστερήθησαν προστάτου, ἐξακολουθοῦσι στερούμεναι καὶ αὐτοῦ τοῦ ἄρτου. Τοιούτου ὄθεν ὄντος τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου, δὲν εἶναι πιθανόν, ὅτι ὁ νομοθέτης, ἐπιβάλλων τὴν ὑποχρέωσιν τῆς προσλήψεως τῶν ἀπολυομένων καὶ εἰς αὐτὰ τὰ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου (ἄρθρον 3 § 1 Ν. 751|48, Ν. 1195|1949), καὶ μάλιστα ἄνευ ἄλλων διατυπώσεων καὶ μόνον ἐν συνδρομῇ γενικῶν προσόντων (8 § 1), ἠθέλησεν ἐν τοσούτῳ νὰ διατηρήσῃ διατυπώσεις ἐπιβαλλομένας δι' ἄλλων νόμων, οἷαι αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τοὺς ἐσωτερικοὺς κανονισμοὺς νομικῶν προσώπων δημοσίου ἰδίως δικαίου, ὡς ἡ διὰ διαγωνισμοῦ πλήρωσις τῶν θέσεων.

Τοῦτο, ἀσφαλῶς γνωρίζων, ἠθελημένως οὐδεμίαν περὶ αὐτοῦ διετύπωσεν ἐπιφύλαξιν, ὁρκεσθεὶς εἰς τὰ δοα ἀπήτησε, ἔστω καὶ ἂν ἡ πλήρωσις τῆς θέσεως ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει θὰ ἔδει νὰ γίνῃ, ὡς ἐν πάσῃ ἄλλῃ, διὰ διαγωνισμοῦ. Τὸ ἀντίθετον θ' ἀντέκειτο, προφανῶς τὸ μὲν πρὸς τὴν ἀναγκαστικὴν σχέσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἣν αὐτὸς ὁ νόμος διὰ τοῦ ἄρθρου 3 § 1 αὐτοῦ ἐδημιούργησε, ὑποκαταστήσας εἰς τὴν κρίσιν τοῦ ἐργοδότου τὴν κρίσιν τῆς διοικήσεως, τὸ δὲ ὅμως καὶ κυρίως πρὸς τὴν ἐπείγουσαν ἀνάγκην τῆς τοποθετήσεως καὶ ἀπασχολήσεως εἰς ἐργασίας τῶν ἀπολυομένων. Συμμετοχὴ ἄλλωστε εἰς διαγωνισμόν, μὲ τὴν συμφυᾶ πρὸς αὐτὸν ἀπώλειαν χρόνου διὰ τὴν προπαρασκευήν, εἶναι ἐντελῶς ἀντίθετον πρὸς τὴν κάλυψιν τῆς κοινωνικῆς ἀνάγκης, τῆς δημιουργουμένης ἀμέσως ἅμα τῇ ἀπολύσει, ἥτις δὲν εἶναι δεκτικὴ οἱασδήποτε ἀργοπορίας. Συνεπῶς καὶ εἴτε θεωρηθῇ ὡς ἀναγομένη εἰς τὰ τυπικὰ προσόντα τοῦ διορισμοῦ ἡ ἐπικαλουμένη διὰ διαγωνισμοῦ πλήρωσις τῆς θέσεως, εἰς ἣν ἐτοποθετήθη ὁ ἐνάγων, εἴτε ὡς ἀναγομένη εἰς νόμιμον προϋπόθεσιν, ἣν τὰ δικαστήρια ἐρευνῶσιν, οὐδεμίαν ἀσκεῖ ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς κρινομένης διαφορᾶς, ἐν μὲν τῇ πρώτῃ περιπτώσει ὡς ἀναγομένη εἰς ἐξηρημένην τῆς κρίσεως ἡμῶν κρίσιν τῆς Διοικήσεως, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ, διότι τοιοῦτο ἐκ τῆς ὅλης οἰκονομίας τοῦ νόμου οὐδαμῶς συνάγεται, ἀπορριπτομένου οὕτω τοῦ ἐπικουρικῶς προβαλλομένου καταλυτικοῦ τῆς ἀγωγῆς ἰσχυρισμοῦ.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 3 ἐδ. 2 τοῦ Ν. 751|1948 αἱ προσλήψεις τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 εἰς τὰς δημοσίας, δημοτικὰς καὶ κοινοτικὰς ὑπηρεσίας, ὡς καὶ τὰ Ν.Π.Δ.Δ. θὰ πραγματοποιηθοῦν, εὐθὺς ὡς ἠθέλεν ἀρθῇ ἡ διαταχθεῖσα κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Κυβερνήσεως περὶ περιορισμοῦ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων προσωρινὴ ἀναστολὴ διορισμοῦ εἰς αὐτὰς πάσης φύσεως προσωπικοῦ. Τούτων δοθέντων καὶ ἐφ' ὅσον ἡ τοιαύτη ἀναστολὴ ἐξακολουθεῖ καὶ σήμερον ὑφισταμένη, κατόπιν τῆς ἀπὸ 27.3.1950 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, παρατασθείσης ἔκτοτε μέχρι σήμερον, ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ προώρως ἀσκεῖται καὶ ὡς τοιαύτη εἶναι ἀπορριπτέα.

(*) Πρβλ. ἐπ' αὐτοῦ καὶ Πρωτοδικεῖον Καρκούρας 43|1949 (εἰσηγητὴς *Ν. Γιωτόπουλος*, ΕΕΔ 9, 263), ὁμοίως ὡς ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης ἀποφαινομένη καὶ καθ' ἣν, βάσει τῶν ἰσχυουσῶν ἀρχῶν τοῦ διοικητικοῦ δικαίου καὶ πρὸς διάκρισιν τῶν λειτουργιῶν τῆς Πολιτείας τὰ τακτικὰ δικαστήρια δὲν δύνανται μὲν νὰ προβῶσιν εἰς ἀκύρωσιν τῶν πράξεων τῆς Διοικήσεως, οὐδ' εἰς ἐνάσκησιν ἐλέγχου ἐπὶ τῆς οὐσιαστικῆς ἐνεργείας τῶν ὀργάνων αὐτῆς, ἀνήκει ὅμως εἰς ταῦτα τὸ δικαίωμα περὶ τῶν εἰς αὐτὰ ὑπαγομένων, κατ' ἄρθρ. 1 Πολιτ. Δικ. διαφορῶν περὶ ἰδιωτικῶν δικαιωμάτων νὰ ἐλέγχωσι τὸ κῦρος καὶ τὴν νομιμότητα τῶν διοικητικῶν πράξεων, ἐφ' ὅσον ἀναγόμεναι ἐν αὐτῇ ἐγένετο κατὰ τοὺς διαγεγραμμένους ὅρους τοῦ νόμου καὶ ἐντὸς τῆς ἀνηκούσης αὐτῇ ἐξουσίας, ὑπὸ τὸν περιορισμὸν ὅμως νὰ μὴ ἐκτείνεται ὁ τοιοῦτος ἔλεγχος καὶ ἐπὶ θεμάτων, ἐφ' ὧν ἀπεφάνθη ἡ Διοίκησις κατὰ διακριτικὴν ἐξουσίαν (*Παπαχατζῆ*, Ἡ ἔννοια τῆς διακριτικῆς ἐξουσίας τῶν διοικητικῶν Ἀρχῶν, σ. 21 ἑπ., 126 καὶ ἑπόμ.· Α.Π. 129|1937, Θέμ. ΜΗ' 690 40|1945 Ὀλομ. Θέμ. ΝΣΤ' 248 καὶ 209|1948, ΕΕΝ ιε' 408).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΕΠΙΚΕΙΜΕΝΗΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΣ ΥΠΟ ΤΑ ΟΠΛΑ

Ὑποχρέωσις προσβολῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου ἐντὸς τριμήνου ἀποκλειστικῆς προθεσμίας

Ἀπόλυσις ἐπικειμένης προσκλήσεως μισθωτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα πρὸς περιγραφὴν τῶν ἐκ τοῦ Ν. 3514 δικαιωμάτων τοῦ μισθωτοῦ.—Ἀκυρότης.—Ὑποχρέωσις ὅμως προσβολῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου ἐντὸς τῆς ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἄρθρ. 3 Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946.—Ἀνεφάρμοστον προθεσμίας ἐπὶ ἀπολύσεως μετὰ τὴν πρόσκλησιν τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα.

Τὸ ἐνδιαφέρον τῆς κατωτέρω προεδρικῆς κατ' ἔφεσιν, κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. 3514 ἀποφάσεως, εἶναι εἰς τοῦτο: Ἔχουσα ὑπ' ὄψιν της περίπτωσιν προσβολῆς ἀπολύσεως μισθωτοῦ πρὸ τῆς ὑπὸ τὰ ὅπλα κλήσεως αὐτοῦ, πρὸς περιγραφὴν τῶν ἐκ τοῦ Ν. 3514 δικαιωμάτων του (ἄρθρ. 7 Ν. 519|1948) δέχεται, ὅτι εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἐφαρμόζεται ἡ τρίμηνος ἀποκλειστικὴ προθεσμία ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἄρθρου 3 Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946.

Διαφέρει ἡ περίπτωσις τῆς ἀπολύσεως μετὰ τὴν ὑπὸ τὰ ὅπλα πρόσκλησιν τοῦ μισθωτοῦ, ὁπότε ἀπαγγέλλεται ἐκ τοῦ ἄρθρου 1 Ν. 3514 ἀκυρότης τῆς ἀπολύσεως καὶ δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀμφιβολία περὶ τοῦ κύρους τῆς ἀπολύσεως, διὰ τὴν ἄρσιν τῆς ὁποίας ἐντὸς τῆς τριμήνου ἀποκλειστικῆς προθεσμίας τοῦ ἄρθρ. 3 Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 εἰσήχθη ἡ διάταξις αὕτη (βλ. εἰσηγ. ἔκθεσιν Ν.Δ. 8|11|5|1946 ἐν ΕΕΔ 5, 286 ἑπ., ἐν συνδυασμῷ πρὸς εἰσηγητ. ἔκθεσιν προγενεστέρου Ν. 765|1943 ἐν ΕΕΔ 2, 680, πρβλ. καὶ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 66|1949, προεδρευόντων ***Β. Φαρμακίδης***, ΕΕΔ 8, 116, Προέδρου Πρωτ. Βεροίας 14|1949, προεδρευόντων ***Κ. Σφακιανάκης***, ΕΕΔ 8, 206, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 709|1949, προεδρεύοντος ***Β. Φαρμακίδης***, ΕΕΔ 8, 294, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1128|1949, προεδρεύοντος ***Π. Παπακωνσταντίνου***, ΕΕΔ 8, 379, Προέδρου Πρωτοδ. Ἀθηνῶν 2691|1949, προεδρεύοντος ***Δ. Γαλανός***, ΕΕΔ 8, 992, Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 1954|1949, προεδρεύοντος ***Γ. Κοκκιόπουλος***, ΕΕΔ 8, 1042, πρβλ. καὶ ***Γ. Ἀποστολοπούλου***, ὁ Πρόεδρος Πρωτ. ἐκδ. 1948, τεῦχος Α' σελ. 215, τὰς ἐν ΕΕΔ 7, 413 ἑπ. σημειώσεις μας '99, ***Β. Ζαπλείου***, ΕΕΔ 9, 4).

Ἐννοεῖται, ὅτι εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς προεδρικῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως, καθ' ἣν ἐφαρμόζεται ἡ ἀποκλειστικὴ προθεσμία ἐπιδόσεως ἀγωγῆς, ἀφοῦ δύναται τοῦ ἄρθρ. 279 Α. Κ. ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ ἀποσβεστικῶν προθεσμιῶν ἀναλόγως αἱ περὶ παραγραφῆς διατάξεις, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ αἱ περὶ ἀναστολῆς τοιαύτης τοῦ ἄρθρου 255 Α.Κ., καθ' ἃ ἡ παραγραφὴ (ἄρα καὶ ἡ ἀποσβεστικὴ προθεσμία) ἀναστέλλεται, ἐφ' ὅσον ὁ δικαιοῦχος ἐκ λόγων ἀνωτέρας βίας ἐκωλύθη ν' ἀσκήσῃ τὴν ἀξίωσίν του, καθίσταται πάντοτε ζήτημα ἀποδείξεως ἡ τυχὸν ὕπαρξις ἀνωτέρας βίας.

Πρωτοδ. Ἀθηνῶν 2382|1950

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Πρωτοδικῶν ὁ Πρωτοδίκης κ. **Η. Τριανταφύλλου**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. Καραμητσάνης, Ξ. Παπαδόπουλος

Ὁ ἐκκαλῶν διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς του, ἐκθέτων ὅτι εἰργάσθη παρὰ τῇ ἐφεσιβλήτῳ ἐπὶ συμβάσει ἀορίστου χρόνου ἀπὸ 19.10.1947 ἕως 16.3.1948, ὅτι κατετάγη εἰς τὰς τάξεις τοῦ Στρατοῦ ὡς κληρωτὸς τῆς κλάσεως 1945 τὴν 21.4.1948, ὑπηρετήσας μέχρις 23.3.1950, ὅτε, ἀπολυθείς, προσεφέρθη, ὅπως ἐπαναλάβῃ τὴν παρὰ τῇ ἐφεσιβλήτῳ ἐργασίαν του, ἥτις δὲν ἀπεδέχθη ταύτην, αἰτεῖται τὴν καταβολὴν τῶν ποσοστῶν τῆς μισθοδοσίας του ἀπὸ τοῦ χρόνου, ἀφ' οὗ κατέστη ἔφεδρος (21.10.1949) μέχρι τῆς ἀπολύσεώς του καὶ ἀποζημίωσιν ἴσην πρὸς τὰς ἀποδοχάς του ἓξ μηνῶν, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου κατὰ τὴν 15.3.1948 γενομένη καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας του ἀπεσκόπει εἰς περιγραφὴν τῶν ἐκ τοῦ ν. 3514, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη, ὑποχρεώσεών της, καθ' ὅσον κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταγγελίας δὲν εἶχε μὲν κληθῇ ἡ κλάσις του ὑπὸ τὰ ὅπλα, ἐπέκειτο ὅμως ἡ πρόσκλησις αὐτῆς. Οὕτω διατυπουμένη ἡ ἐν λόγῳ ἀγωγὴ στηρίζεται εἰς τὸ ἄρθρον 7 ν. 519|1948 καὶ περαιτέρω εἰς τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ ν. 3514.

Ὡς σαφῶς συνάγεται ἐκ τῆς ἀνωτέρω γενομένης ἐκθέσεως τοῦ περιεχομένου τῆς ἀγωγῆς, ἡ ἐπιδίκασις τῶν δι' αὐτῆς ζητουμένων ποσοστῶν τῆς μισθοδοσίας τοῦ ἐκκαλοῦντος καὶ ἀποζημιώσεως ἤρτηται ἐκ τῆς ἀκυρώσεως τῆς ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου γενομένης καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας αὐτοῦ, κατ' ἐφαρμογὴν τῆς προμνησθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 7 ν. 519|48. Ἡ ἐπιδίωξις ὅμως τῆς ἀκυρώσεως τῆς τοιαύτης καταγγελίας περιορίζεται ὑπὸ τῆς διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. δ. 8|11 Μαΐου 1946 θεσπιζομένης τριμήνου ἀποσβεστικῆς προθεσμίας. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι διὰ τὴν ἐπιδίωξιν τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω δικαιωμάτων τοῦ στρατευθέντος μισθωτοῦ δὲν ἐφαρμόζεται ἡ ἀρτι ρηθεῖσα διάταξις, ὅταν ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας του λαμβάνῃ χώραν κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. 3514, ἤτοι μετὰ τὴν ὑπὸ τὰ ὅπλα πρόσκλησιν αὐτοῦ, τοῦτο ὅμως ἰσχύει, διότι,

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Ὑποχρεωτικὸς ἔγγραφος τύπος συμβάσεως κατὰ Νόμον περὶ δημοσίου λογιστικοῦ.

I

Ἁρμόδια δικαστήρια πρὸς ἐκδίκασιν διαφορῶν στρατευομένων ἐκ τοῦ Ν. 3514. — Εὐθύνη Δημοσίου ἕνεκα πράξεων ἢ παραλείψεων τῶν ὀργάνων του. — Ἀναγκαία ἐκ τῶν περὶ δημοσίου λογιστικοῦ διατάξεων ἡ ἀνάληψις ὑποχρεώσεων τοῦ Δημοσίου ἐγγράφως. — Ὑποβολὴ εἰς ἔγγραφον τύπον καὶ συμβάσεων ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου. — Θεώρησις τῆς ἐγγράφου καταρτίσεως συμβάσεως ὡς οὐσιαστικοῦ στοιχείου — Προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς Νόμων 519|1948 καὶ 986|1949 περὶ προστασίας στρατευομένων ἢ ὑπαρξις συμβάσεως ἐργασίας.

Αἱ ἀπόψεις καὶ τῶν δύο κατωτέρω παρατιθεμένων δικαστικῶν ἀποφάσεων, ἱκανοῦ ἐνδιαφέροντος, ὡς ἀναφερόμενοι εἰς ζήτημα τὸ πρῶτον ἤδη ἀνακινούμενον εἰς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον, συμπίπτουν εἰς τὸ ὅτι ἀφοῦ ἐκ τῶν ἄρθρων 31, 39 καὶ 40 τοῦ Νόμου ΣΙΒ «περὶ δημοσίου λογιστικοῦ» καὶ τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδοθέντος ἀπὸ 3|10 Ἀπριλίου 1883 β δ. περὶ ὀργανώσεως τῶν Ὑπουργείων πᾶσα διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου συναπτομένη συμβασις παρ' ἀντικρυσώπου αὐτοῦ πρέπει πάντως νὰ γίνεται ἐγγράφως, τοῦ ἐγγράφου τούτου ἀπαιτουμένου ὡς οὐσιαστικοῦ στοιχείου τῆς συμβάσεως καὶ οὐχὶ μόνον ὡς ἀποδεικτικοῦ αὐτῆς μέσου (Α. Π. 216|1936, εἰσηγητής *Η. Παπαηλιού*, ΕΕΝ γ' 884), ἔπεται, ὅτι καὶ ἡ σύμβασις ἐργασίας μετὰ τοῦ Δημοσίου πρέπει νὰ συνιστᾶται ἐγγράφως.

Ἐξ ἄλλου, ἀφοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 159 Α. Κ. δικαιοπραξία, δι' ἣν δὲν ἐτηρήθη ὁ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενος τύπος, ἐνοσῳ δὲν ὁρίζεται τὸ ἐναντίον, εἶναι ἄκυρος (βλέπε *Σούρλην*, ἐν Ἑρμ.ΑΚ ὑπ' ἄρθρ. 369 Α. Κ. ἀριθ. 41), συνέπεια τῆς μὴ τηρήσεως τοῦ τύπου εἶναι ἡ ἀκυρότης τῆς συμβάσεως.

Ζήτημα περαιτέρω γεννᾶται, ἂν καὶ ἐπὶ ἀκύρων συμβάσεων ἔχῃ ἐφαρμογὴν ὁ Ν. 3514, ὡς εἶναι τὸ θέμα τῶν ἐν λόγῳ προεδρικῶν ἀποφάσεων (βλέπε καταφατικὰς Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 557|1949, προεδρευούσης *Β. Φαρμακίδης*, ΕΕΔ 8, 944).

Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 2806|1950

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Λ. Κανελλάκος**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Χ. Καλογερόπουλος, Γ. Κομνηνταρόπουλος

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἔφεσις, στρεφομένη κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 120|1950 ἀποφάσεως τοῦ Εἰρηνοδικείου Πειραιῶς, ἐκδοθείσης ἐπὶ ἀπαιτήσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου κατὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος, πηγαζούσης ἐκ τοῦ κωδικοποιημένου νόμου 3514 περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει ἐπιστρατεύσεως, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ νόμου 519|1948 καὶ 986|1949, εἶναι δεκτή, ὡς ἐμπροθέσμως ἀσκηθεῖσα καὶ ἁρμοδίως ὑποβληθεῖσα ἡμῖν, συνῳδὰ τῷ ἄρθρῳ 6 § 1 τοῦ νόμου τούτου, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἀκροτελεύτιον ἄρθρον τοῦ πρώτου τῶν ὡς ἄνω τροποποιητικῶν νόμων καὶ τὴν κατὰ τὴν ψήφισιν τούτου κατατεθεῖσαν ἑρμηνευτικὴν δήλωσιν τοῦ Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης, ἀποδεχομένην τὴν ἡμετέραν ἁρμοδιότητα (Ἀποστολοπούλου, Ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, ἔκδοσις Β' § 218, σελ. 213 σημ. 15).

Ὁ ἐφεσίβλητος διὰ τῆς πρωτοδίκως δεκτῆς γενομένης ἀγωγῆς του ἠτήσατο τὴν ἐπιδίκασιν αὐτῷ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος διὰ τὸ ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1949 μέχρις 21 Μαρτίου 1950, ὅτε ἀπελύθη τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ χρονικὸν διάστημα, διατεινόμενος ὅτι, ἐκο-

---

κατὰ τὴν ρητὴν τοῦ ἄρθρου τούτου ἐπιταγήν, ἡ ὑπὸ τὰ ὅπλα πρόσκλησις δὲν ἀποτελεῖ λόγον διαλύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ, ἀπαγορευομένης δηλονότι εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως ὑπὸ τοῦ νόμου ὁποσοδήποτε. Δὲν συμβαίνει ὅμως τὸ ἴδιον, ὅταν ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐγένετο πρὸ τῆς ὑπὸ τὰ ὅπλα προσκλήσεως, καθ' ὅσον εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην δὲν ἀπαγορεύεται ἡ ἀπόλυσις, ἀλλὰ τὸ κῦρος αὐτῆς ἠρτηται μόνον ἐκ τῆς κρίσεως ὅτι ἡ καταγγελία δὲν ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τῶν ἐκ τοῦ νόμου ὑποχρεώσεων τοῦ ἐργοδότου, ὡς τοῦτο ἰσχύει καὶ ἐπὶ κασῶν τῶν ἀπολύσεων τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου 3 Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946, ἐκείνων δηλονότι, αἵτινες δὲν ἀπαγορεύονται ὑπὸ τοῦ νόμου, ἀλλὰ διὰ τὸ κῦρος αὐτῶν ἀπαιτεῖται ἡ τήρησις ὡρισμένων προϋποθέσεων ἢ διατυπώσεων (Πρ. Πρωτ. Ἀθηνῶν 66|49, ΕΕΔ 8, σελ. 116). Ὅθεν, ὁμολογουντος τοῦ ἐκκαλοῦντος, προκύπτοντος δὲ καὶ ἐκ τῆς ἐν γένει ἀποδεικτικῆς διαδικασίας ὅτι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἐγένετο, ἐπικειμένης τῆς στρατεύσεώς του, πρὸ πάσης ὅλως κλήσεως αὐτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα καὶ ἐφ' ὅσον ἡ καταγγελία ἐγένετο τὴν 15.3.1948, ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ἐγερθεῖσα πολὺ μετὰ τὴν παροδον τριμήνου ἀπὸ τῆς χρονολογίας ἐκείνης, εἶναι ἀπαράδεκτος, ὀρθῶς δέ, εἰ καὶ ἐπὶ ἄλλῃ αἰτιολογίᾳ, ἀπερρίφθη ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, πάντες δὲ οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου λόγοι τῆς ἐφέσεως εἶναι ἀπορριπτέοι, ὡς ἀβάσιμοι.

λοιθῶν τὴν κλάσιν 1946, εἰργάζετο πρό τῆς στρατεύσεώς του ὡς ἐργάτης παρά τῇ Διευθύνσει Θαλασσίων Μεταφορῶν, συνεπείᾳ ἰδιωτικοῦ δικαίου συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου μετά τοῦ ἐκκαλοῦντος, παρά τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ ὁποίου εἶχε συμπληρώσει ἑξάμηνον ὑπηρεσίαν, ἤτοι, ἐπικαλούμενος συνδρομήν τῶν προϋποθέσεων ὑφ' ἃς, κατά τάς συνδυαζομένας διατάξεις τῶν ἀνωτέρω ἀναφερθέντων νόμων, παρέχεται ἐφεδρικόν ἐπίδομα εἰς τούς ὑπαλλήλους, ὑπηρέτας καί ἐργατοτεχνίτας τοῦ Δημοσίου, Δήμων καί Κοινοτήτων καί τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, συμπεριλαμβανομένων καί τῶν διά συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου συνδεομένων πρός τούς ἐργοδότας τούτους.

Κατά τό ἄρθρον 104 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος τό Δημόσιον εὐθύνεται ἕνεκα πράξεων ἢ παραλείψεων τῶν ὀργάνων του, ἀναγομένων εἰς ἐννόμους σχέσεις τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἢ τῆς ἰδιωτικῆς αὐτοῦ περιουσίας κατά τάς περί νομικῶν προσώπων διατάξεις τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, κατ' ἄρθρ. 70 τοῦ ὁποίου δικαιοπραξίαι, ἐπιχειρηθεῖσαι ὑπό τοῦ διοικοῦντος τό νομικόν πρόσωπον ὀργάνου ἐντός τῶν ὁρίων τῆς ἐξουσίας του, ὑποχρεοῦσι τό νομικόν πρόσωπον, προϋποτιθεμένου, ὡς εἰκός, ὅτι ἐτηρήθησαν αἱ ὑπό τοῦ νόμου διαγραφόμεναι προϋποθέσεις διά τήν ἔκφρασιν τῆς βουλήσεως τοῦ νομικοῦ τούτου προσώπου. Ὡς σαφῶς δέ προκύπτει ἐκ τῶν ἄρθρων 34, 39 καί 40 τοῦ νόμου ΣΙΒ'|1852 «περί δημοσίου λογιστικοῦ καί τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδοθέντος ἀπό 15-10-1852 Βασιλικοῦ Διατάγματος, διά τήν σύναψιν συμβάσεων συνεπαγομένων ὑποχρεώσεις διά τό Δημόσιον ἀπαιτεῖται, πλήν ἄλλων, ὡς συστατικόν στοιχεῖον, ἡ ἔγγραφος κατάρτισις (Λ. Π. 296|1931, 320|1931, Θέμ. ΜΒ'., σελ. 753 καί 802, Κ α υ κ ά κ ε ν Θέμ. ΝΘ' σελ. 855), τοῦτο δέ, ἰσχύον ἀδιακρίτως ἐπί πάσης συμβάσεως, ἐφαρμόζεται καί ἐπί τῶν μετά τοῦ Δημοσίου συμβάσεων ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὡς ἡ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐπικαλουμένη. Καί ὁσάκις δέ τό Δικαστήριον κρίνει ἐκ τῶν ἐνόντων δέν ἔπεται ὅτι τό στοιχεῖον τοῦτο παρορᾶται, διότι νομική τις σχέσις δέν ἀλλοιοῦται ἐκ τοῦ εἴδους τῆς διαδικασίας, ἀλλ' ἡ κρίσις αὐτοῦ, σχηματιζομένη βεβαίως ἐλευθέρως, δέον νά εἶναι περί τοῦ ὅτι κατηρτίσθη ἡ σύμβασις κατά τούς ὅρους τοῦ νόμου, ἤτοι ἐγγράφως ἐν προκειμένῳ, διότι τότε μόνον ὑφίσταται τό νομικόν τοῦτο γεγονός.

Ἐν προκειμένῳ ὁ ἐν πρώτῳ βαθμῷ δικάσας Εἰρηνοδίκης ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν του τάς καταθέσεις τῶν ἑκατέρωθεν προσαχθέντων μαρτύρων καί τά παρά τοῦ ἐναγομένου προσαχθέντα ἔγγραφα, ἤτοι τά ὑπ' ἀριθ. 3402|5.5.1950 καί 5424|24.7.1950 ἔγγραφα τῆς Διευθύνσεως Θαλασσίων Μεταφορῶν, ὡς καί τά ἐκτεθέντα παρά τῶν διαδίκων, ἐκ τούτων δέ ἔκρινεν, ὅτι συνήφθη πράγματι ἡ τήν ἀγωγήν στηρίζουσα ἀορίστου χρόνου σύμβασις ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου μεταξύ τῶν διαδίκων. Οὕτως ὅμως κρίνας, προδήλως ἐσφάλη, διότι ἐκ τῶν ἐκφερομένων σκέψεων τῆς ἀποφάσεως του προκύπτει, ὅτι δέν ἐπεζήτησε νά βεβαιωθῇ, ὅτι ἡ ἐν λόγῳ σύμβασις συνέστη νομίμως, ἤτοι ἐγγράφως, ἀλλ' ἐθεώρησε ταύτην ὑποστᾶσαν ἐκ τῆς ἐπί τόν καθωρισμένον χρόνον παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐναγόντος εἰς τήν ἀποθήκην καυσίμων τῆς ὡς ἄνω Ὑπηρεσίας καί ἐκ τοῦ τρόπου τῆς πληρωμῆς αὐτοῦ. Τά γεγονότα ὅμως ταῦτα δέν δύνανται, συμφώνως πρός τ' ἀνωτέρω λεχθέντα, ν' ἀποτελέσωσιν ἢ νά ἑρμηνευθῶσιν ὡς ἔκφρασις τῆς βουλήσεως τοῦ ἐναγομένου ὅπως ὑποχρεωθῇ ἐκ συμβάσεως. Ὄντως δέ ἐκ τῆς ἐκτιμήσεως τῶν ὡς ἄνω μαρτυρικῶν καταθέσεων καί τῶν ἐγγράφων, τῶν τε πρωτοδίκως καί τῶν ἤδη τό πρῶτον προσαγομένων, αὐτολόγως βεβαιοῦται ἡ κατάρτισις κατά τάς νομίμους διατυπώσεις συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ἐπ' ἀορίστου χρόνου μεταξύ τῶν διαδίκων. Καθ' ὅσον οἱ μέν μάρτυρες βεβαιοῦσι τό γεγονός, ὅτι ὁ ἐνάγων καί ἤδη ἐφεσίβλητος παρέσχε τάς ἐργασίας του ἐπί τόν καθοριζόμενον χρόνον ἔναντι ἀμοιβῆς, τά δέ ὡς ἄνω μνησθέντα ἔγγραφα τῆς Διευθύνσεως Θαλασσίων Μεταφορῶν, ὡς καί τό ἤδη τό πρῶτον προσαγόμενον ὑπ' ἀριθ. 6750|28.9.50, εἰς τά ὁποῖα ὁ ἓν α' βαθμῷ δικάσας ἔδει νά δώσῃ μείζονα βαρύτητα, καί ὑφ' ἣν οὐχί ἀρθῆν ἔννοιαν ἐξετίμησεν αὐτά, ὡς προερχόμενα ἐκ δημοσίας Ἀρχῆς, ἀναφέρουσιν, ὅτι ὁ εἰρημένος ἐχρησιμοποιεῖτο παρά τῆς ἀποθήκης καυσίμων καί λιπαντικῶν τῆς ἐν λόγῳ Ὑπηρεσίας ἐπ' εὐκαιρίᾳ, μηδέποτε λαβών τό παρά τῆς οἰκείας συλλογικῆς συμβάσεως καταρτιζόμενον ἡμερομίσθιον, (τό τελευταῖον δέ τοῦτο γεγονός ἐπιβεβαιοῦται καί ἐκ τῶν προσαγομένων καταστάσεων καταβληθέντων αὐτῷ ἡμερομισθίων κατά τό ἀπό 23 Μαρτίου μέχρις 8.11.1947 χρονικόν διάστημα, ἐξ ὧν συνάγεται ὅτι ἡ ἀμοιβή του ἐκυμαίνετο ἀναλόγως τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἐκάστοτε ἐχρησιμοποιεῖτο), οὐδαμοῦ δέ γίνεται μνεία περί ἐγγράφου συνάψεως τῆς ἐπικαλουμένης συμβάσεως, ὥστε νά παρέχηται βεβαίωσις τις περί τούτου καί ἐν μή προσαγωγῇ αὐτοῦ τούτου τοῦ ἐγγράφου.

Τό ὑπό τοῦ νόμου 986|1949 προβλεπόμενον ἐφεδρικόν ἐπίδομα διά παραπομπῆς εἰς τό ἄρθρον 4 τοῦ νόμου 519|1948 ἀποτελεῖ ἐπέκτασιν τοῦ νόμου 3514 καί συνεπῶς προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς αὐτοῦ εἶναι ἡ ὕπαρξις συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου. Τοῦτο ὅμως οὐδόλως ἐβεβαιώθη ἐν προκειμένῳ, κατά τά ὡς ἄνω γενόμενα ἀποδεκτά, καί βάσιμοι καταδείκνυνται οἱ πρῶτος καί τελευταῖος λόγοι τῆς ὑπό κρίσιν ἐφέσεως, δι' ἧς τό ἐκκαλοῦν παραπονεῖται, ὅτι ἐσφαλμένως ὁ Εἰρηνοδίκης ἐδέχθη τήν ὕπαρξιν συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου μεταξύ αὐτοῦ καί τοῦ ἐφεσιβλήτου, κατ' ἀκολουθίαν δέ δεκτή καθίσταται κατ' οὐσίαν ἡ ἔφεσις, ἄνευ περαιτέρω ἐρεύνης καί μεταρρυθμιστέα ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἐπί τῷ τέλει ὅπως ἀπορριφθῇ ἡ ἀγωγή τοῦ ἐφεσιβλήτου.

II

Αναγκαία ἡ ἔγγραφος μετά τοῦ Δημοσίου κατάρτισις συμβάσεως ἐργασίας.—Τοιαύτη καί ἡ ἀνανέωσις συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου.—Δικηγόρος ἄλλως συμβάσεως καί δικαίωμα ἀποζημιώσεως κατά τάς περί ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διατάξεις Α. Κ.—Ἔλλειψις προστασίας ἐκ Ν. 3514.

Πρωτ. Ἀθηνῶν 4224|1950

Διαδικασία Ν. 6511 κατ' ἔφεσιν

Πρωτοδίκης κ. **Ρ. Μαλλιάρας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Θεοφιλάκος Α. Πανταζόπουλος, δικαστικός ἀντιπρόσωπος Δημοσίου

Ὁ ἐκκαλῶν διά τῆς ἀπό 26.5.1950 αἰτήσεώς του, ἐφ' ἧς ἔκρινεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἱστορῶν ὅτι εἰργάσθη παρά τῷ ἤδη ἐφεσιβλήτῳ Ἑλληνικῷ Δημοσίῳ, ἐπί συμβάσει ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου ἐξηκολούθησεν ἐργαζόμενος εἰς τήν αὐτήν ὑπηρεσίαν καί καθ' ὅλον τόν μῆνα Ἰούλιον 1949, ἀνανεωθείσης οὕτω σιωπηρῶς τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐπ' ἀόριστον χρόνον, διώκει τήν καταβολήν ἐφεδρικῶν του ἐπιδομάτων ἐκ δραχμῶν ἐν συνόλῳ 9.170.000, συνῳδά ταῖς διατάξεσι τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου 3514 καί τῶν τροποποιησάντων καί συμπληρωσάντων τοῦτον. Ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, δεχομένη τήν ὕπαρξιν τῆς ὡρισμένου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας καί ὅτι, λήξάσης ταύτης τήν 30.6.1949, διά τῆς ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἤδη ἐκκαλοῦντος ὑπό τοῦ ἐφεσιβλήτου καί πέραν τῆς χρονολογίας ταύτης, ἤτοι καί καθ' ὅλον τόν μῆνα Ἰούλιον 1949, ταυτέστι μέχρι τῆς κατά τήν 1ην Αὐγούστου 1949 κατατάξεώς του εἰς τάς τάξεις τοῦ Στρατοῦ, λογίζεται ἡ σύμβασις ὡς σιωπηρῶς ἀνανεωθεῖσα ἐπ' ἀόριστον, ἀπέρριψε τήν ἀγωγήν, ἐπί τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι δέν εἶχεν οὗτος συμπληρώσει οὐδέ δίμηνον ὡς ὑπάλληλος ἀορίστου χρόνου, διότι τότε ἠδύνατο νά γίνῃ λόγος περί προσμετρήσεως τῆς ἐπί ὡρισμένῳ χρόνῳ προϋπηρεσίας του πρός συμπλήρωσιν ἑξαμήνου, διά νά ἔχῃ δικαίωμα ἐπιδοτήσεως. Κατά τῆς οὕτως ἀποφανθείσης ἐκκαλουμένης παραπονεῖται ὁ ἐκκαλῶν, ἐπί τῷ λόγῳ ὅτι κακῶς ἐκρίθη, ὅτι δέν ἔχει συμπεπληρωμένον τόν πρός ἐπιδότησιν τοῦ χρόνον, ἐνῷ εἶχεν ὑπηρεσίαν 10 μηνῶν, οὐχί ὀρθῶς δ' ὡσαύτως ἀπεφήνατο αὐτή, ὅτι δέν ἀσκεῖ ἐπιρροήν διά τήν ἐπιδότησιν τοῦ τό συνεχές καί ἀδιάλειπτον ἐπί 10μηνον τῆς ὑπηρεσίας του, ἐφ' ὅσον τοῦτο ὀφείλεται εἰς κεχωρισμένας συμβάσεις.

Ἐκ τῶν ἄρθρων 34, 39 καί 40 τοῦ ν. ΣΙΒ περί Δημοσίου Λογιστικοῦ, συνδυαζομένων πρός τό ἄρθρον 6 τοῦ ἐκτελεστικοῦ τοῦ νόμου τούτου Διατάγματος καί πρός τό ὑπό χρονολογίαν 3|10 Ἀπριλίου 1933 Β Δ. περί ὀργανώσεως τῶν Ὑπουργείων, σαφῶς συνάγεται ὅτι πᾶσα διά λογαριασμόν τοῦ Δημοσίου συναπτομένη σύμβασις ἐφ' ἀντιπροσώπου αὐτοῦ, ἐξ ἧς συμβάσεως ἀπορρέουσι δικαιώματα καί ὑποχρεώσεις, πρέπει πάντοτε νά γίνηται ἔγγράφως, τοῦ ἐγγράφου τούτου ἀπαιτουμένου ὡς συστατικοῦ στοιχείου τῆς συμβάσεως καί οὐχί μόνον ὡς ἀποδεικτικοῦ αὐτοῦ μέσου (Α.Π. 216|1936 ΕΕΝ Γ' σ. 884, Α. Π. 86|1940 ΕΕΝ Ζ' σ. 213). Ἡ διάταξις αὕτη, ὡς εἰδική, σκοποῦσα νά προφυλάξῃ τό Ἑλληνικόν Δημόσιον ἀπό δαπάνας, αἵτινες ἴσως δέν προβλέπονται καί ὑπό τοῦ προϋπολογισμοῦ του, ὑπερισχύει προφανῶς τῆς γενικωτέρας, ἅτε ἀφορώσης οἱονδήποτε μισθωτήν, διατάξεως τοῦ ἄρθρου 671 Α.Κ., καθ' ἣν «σύμβασις ἐργασίας, συνομολογηθεῖσα δι' ὡρισμένον χρόνον, ἐάν, λήξαντος τοῦ χρόνου αὐτῆς, ὁ ἐκμισθωτής ἐξακολουθῇ τήν ἐργασίαν ἄνευ ἐναντιώσεως τοῦ μισθωτοῦ, λογίζεται ἀνανεωθεῖσα ἐπ' ἀόριστον», οὕτως ὥστε ἐν τῇ κρινομένῃ περιπτώσει, μή ἀνανεωθείσης τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐγγράφως, δέν ὑφίσταται ἀπό 1.7.1949 σύμβασις ἐργασίας, οὔτε καί γεννᾶται ζήτημα μισθοῦ τοῦ ἤδη ἐκκαλοῦντος ὑπηρετήσαντος κατά τόν μῆνα Ἰούλιον 1949, ἁπλῶς τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ὑποχρεουμένου εἰς ἀπόδοσιν τῆς ὠφελείας ὡς καταστάντος πλουσιωτέρου ἄνευ νομίμου αἰτίας ἐπί ζημίᾳ τοῦ ἐκκαλοῦντος (Α.Κ. 904). Ἀφοῦ δέ κατά τάς διατάξεις τοῦ νόμου 3514, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καί συνεπληρώθη, προϋπόθεσις διά τήν καταβολήν τοῦ ὁριζομένου ὑπ' αὐτοῦ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος εἶναι ἡ ὕπαρξις ἐργασιακῆς σχέσεως μεταξύ τοῦ στρατευθέντος καί ἐργοδότου κατά τόν χρόνον τῆς στρατεύσεως τοῦ πρώτου, ἥτις προϋποθέσις δέν ὑφίσταται ἐν προκειμένῳ, δεδομένου ὅτι, ὡς ἐλέχθη, ἡ ἐργασιακή σχέσις ἐπαυσεν ὑφισταμένη τήν 30.6.1949 καί ὁ ἤδη ἐκκαλῶν κατετάγη εἰς τάς τάξεις τοῦ Στρατοῦ τήν 1.8.1949, δέν δικαιοῦται οὗτος εἰς ἀπόληψιν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων καί ὀρθῶς, εἰ καί ἐπί ἄλλῃ αἰτιολογίᾳ, ἀπέρριψεν ὁ δικάσας Εἰρηνοδίκης τήν ἀγωγήν του, δι' ὃ, ἀπορριπτομένων τῶν λόγων ἐφέσεως, δέον νά συναπορριφθῇ καί ἡ ἔφεσις.

ΕΡΓΑΤΙΚΟΙ ΘΕΣΜΟΙ

ΔΙΑΚΡΙΣΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

Δικαίωμα αὐτοπροσώπου δικαστικῆς παραστάσεως ἀνηλίκου.

Ἐπιτρεπτὸν ἀσκήσεως ἀγωγῆς ἐπ' ὀνόματι ἀνηλίκου, ἐπικειμένης ἀποτροπῆς κινδύνου.— Ἄκυρος ἀπόλυσις καὶ ἀποκλειστικὴ προθεσμία ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἄρθρ. 3 Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 Ν.Δ.— Περιεχόμενον συμβάσεως μαθητείας.— Διαφορὰ ἀπὸ συμβάσεως ἐργασίας.-Παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ μαθητευομένης εἰς ἐργαστήριον ραπτικῆς γυναικείων φορεμάτων

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4149|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Δ. Σκεύμπης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Χριστόπουλος, Σ. Καράκαλος

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ἰσχυρίζεται ἡ ἐνάγουσα ὅτι, προσληφθεῖσα τὴν 27.4.1949 ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, διατηρούσης ἐνταῦθα ἐργαστήριον ραπτικῆς γυναικείων φορεμάτων ὡς μαθητευομένη ἐργάτρια, ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, εἰργάσθη παρ' αὐτῇ ὡς τοιαύτη καθ' ἁπάσας τὰς ἀπὸ τῆς προσλήψεώς της μέχρι τῆς 10.5.1950 μεσολαβούσας ἐργασίμους ἡμέρας, ὅτε ἡ ἐναγομένη κατήγγειλε τὴν σύμβασιν, χωρὶς νὰ τηρήσῃ οὐδεμίαν τῶν ἐν ἄρθρῳ 9 τοῦ Α. Ν. 118|45 ἀναγραφομένων διατυπώσεων, ἐφ' ᾧ καὶ διώκεται ἡ καταδίκη τῆς ἐναγομένης πρὸς παροχὴν εἰς τὴν ἐνάγουσαν ἀφ' ἑνὸς μὲν τῶν δεδουλευμένων ἀποδοχῶν της ὁλοκλήρου τοῦ ἄνω χρονικοῦ διαστήματος, καθυστερουμένων εἰσέτι καὶ συμποσουμένων βάσει τῆς ἀπὸ 4.11.1947 ἐθνικῆς συλλογικῆς συμβάσεως εἰς 936.000 δραχμῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ τῶν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς της καὶ ἐντεῦθεν μισθῶν της, ὀφειλομένων λόγῳ τῆς ἀκυρότητος τῆς γενομένης καταγγελίας καὶ τῆς ἐκτοτε ὑπερημερίας τῆς ἐναγομένης περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν της. Οὕτως ἔχουσα ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, δὲν στερεῖται κατ' ἀρχὴν νομίμου ἐρείσματος, τείνουσα δὲ εἰς πραγματοποίησιν ἀπαιτήσεων συνεχομένων πρὸς τὸν βιοπορισμὸν καὶ τὴν συντήρησιν τῆς ἐναγούσης, τινῶν δὲ ἐκ τούτων εἰς βραχυτάτην ἀνατρεπτικὴν προθεσμίαν ὑποκειμένων, καλῶς ἠσκήθη ὑπὸ μόνης τῆς τελευταίας ταύτης, καίπερ ἀνηλίκου, ἀφ' ὅτε παρὰ τοῦτο ἰκανῆς οὔσης νὰ παρίσταται αὐτοπροσώπως ἐπὶ δικαστηρίου, προκειμένου περὶ ταχίστης ἀποτροπῆς κινδύνου, οἷος ἀναμφιβόλως ἐπέκειτο ἐν προκειμένῳ, ρητῶς τούτου ἐπιτρεπομένου ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 74 τῆς Πολ. Δικ., μὴ καταργηθέντος, κατὰ τὴν ὀρθοτέραν γνώμην, ὑπὸ τοῦ ἐπελθόντος Ἀστ. Κώδικος (Ε.Α. 1715|46 ΝΗ' 344, Πρωτ. Ἀθηνῶν 9773|49, ΕΕΔ 9,113), καὶ τὰ περὶ τοῦ ἐναντίου παρὰ τῆς ἐναγομένης ὑποστηριζόμενα ἀπορριπτέα, ὡς ἀβάσιμα. Οὐχ' ἧττον τῆς σπουδῆς τῆς ἐναγούσης καθυστερημένως ἐκδηλωθείσης, ἤτοι μετὰ τὴν ἐκπνοὴν τῆς ἐν ἄρθρῳ 3 τοῦ Ν. Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946 τασσομένης τριμήνου ἀποσβεστικῆς προθεσμίας, ἥτις, ἀφετηριαζομένη ἀπὸ τῆς ὡς ἄνω ἀπολύσεώς της, χρονολογουμένης ἀπὸ 10.5.1950, εἶχεν ἤδη ὁλόκληρος διαδράμει κατὰ τὴν κοινοποίησιν τῆς κρινομένης ἀγωγῆς, λαβοῦσαν χώραν μόλις τὴν 9.9.1950, ἀπαράδεκτος κατέστη ἡ δι' αὐτῆς ἀσκουμένη ἀξίωσις, καθ' ὃ μέρος της στηρίζεται εἰς τὴν ἀκυρότητα τῆς εἰρημένης ἀπολύσεως, ἤτοι ἐφ' ὅσον τείνει εἰς ἀπάλλαξιν τῶν ἀπὸ ταύτης καὶ ἐφεξῆς ἀποβοχῶν τῆς ἐναγούσης, καὶ δέον ὡς τοιαύτη ν' ἀπορριφθῇ, ἐρευνητέα δὲ μόνον κατὰ τὸ ὑπόλοιπον μέρος της, σφόδρα ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ἀμφισβητούμενον.

Ἡ σύμβασις μαθητείας, ἀναχθεῖσα ὑπὸ πλείστων ξένων δικαίων εἰς ἴδιον ὅλως θεσμόν, εἰς λεπτομερῆ καὶ ἐξαντλητικὴν ρύθμισιν ὑποβαλλόμενον, ὡς ἀποτελοῦντα οὐσιώδη παράγοντα ἐν τῇ ἐπαγγελματικῇ ἀγωγῇ τῆς νεότητος καὶ τῇ διαμορφώσει εἰδικευμένων στελεχῶν τῆς κατωτέρας παραγωγικῆς βαθμίδος, προοριζομένων εἰς ἀνανέωσιν τῶν ἀποχωρούντων τῆς ἐργασίας παλαιοτέρων, δὲν ἔτυχε ἐν Ἑλλάδι ἰδιαιτέρας τινὸς νομοθετικῆς ἀντιλήψεως, ὡς ἐκ τούτου δὲ ἀντιμετωπίζεται, γενικῶς καὶ ἀδιαστίκτως, μὲ τὰ ἐπὶ τῆς κοινῆς συμβάσεως ἐργασίας κρατοῦντα μέτρα, ὑποβαλλομένη εἰς πάντας τοὺς κανόνας, εἰς οὓς καὶ ἡ τελευταία (*Καποδίστριας* § 117, *Καυκᾶς*, Ἐνοχικόν, τόμος Λ' σελ. 302). Καίτοι κατ' ἀρχὴν δὲν πρόκειται περὶ ὅλως ἀσχέτων θεσμῶν, ἀναγκαία ἐν τούτοις καθίσταται μία διαστολή, ἐπιβαλλομένη ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς πραγματικότητος, καθ' ἣν, ὅ,τι ὀνομάζομεν ὡς σύμβασιν μαθητείας, ἐμφανίζεται συνήθως ὑπὸ διάφορα σχήματα, πολούμενα περὶ δύο βασικοὺς τύπους. Ὑπὸ τὸν πρῶτον τῶν τύπων τούτων, τὸν ἀποδίδοντα τὴν γνησίαν μορφὴν τοῦ συναλλάγματος μαθητείας (contrat d' apprentissage), τὸ οὐσιῶδες περιεχόμενον τῆς συμβάσεως δὲν ἔγκειται εἰς ἀνταλλαγὴν ἐργασίας τοῦ μαθητευομένου πρὸς ἀμοιβὴν χορηγουμένην εἰς τοῦτον ὑπὸ τοῦ ἀντισυμβαλλομένου ἐργοδότου (μάστορα - maitre), ἀλλ' εἰς τὴν ὑποχρέωσιν, ἣν ἀναλαμβάνει ὁ τελευταῖος οὗτος ἀπέναντι τοῦ πρώτου ἵνα ἐκμάθῃ εἰς αὐτὸν τὴν ἐν τῷ ἐργοστασίῳ, ἐργαστηρίῳ ἢ ἐν τῷ καταστήματι του ἐν γένει ἀσκουμένην τέχνην, καὶ δὴ ἐντὸς ὡρισμένου χρόνου. Τοιοῦτον σκοπὸν καὶ ἀντικείμενον ἔχουσα διαφέρει οὐσιωδῶς καὶ προδήλως ἀπὸ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, πρὸς ἣν οὐδόλως μετατι-

πτει, ούδέ συνταυτίζεται έκ μόνου τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ μαθητευόμενος ἐργάζεται συνάμα διά λογαριασμόν τοῦ ἐργοδότου - διδασκάλου, καθ' ὅσον ἡ ἐργασία αὕτη, ἐλάσσονος ποιότητος καί ποσότητος οὖσα καί οὐσιώδη ὅρον ἀποτελοῦσα διά τήν ἐπίτευξιν τοῦ κυρίου σκοποῦ τῶν συμβληθέντων, ἤτοι τῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ μαθητοῦ, ἀποτελεῖ παρεπόμενον καί δευτερεῦον στοιχεῖον τῆς συμβάσεως, παριστῶν τήν εὔλογον ἀμοιβήν τοῦ ἐργοδότου διά τάς παρ' αὐτοῦ καταβαλλομένας φροντίδας καί τήν παρεχομένην εὐκαιρίαν καί μέσα πρός ἐπιτυχίαν τοῦ ἄνω σκοποῦ (Durand - Vitu, Traité du Droit de Travail, Tom II § 187 ἐπ). Παρουσιαζούσης δέ τυχόν τῆς τοιαύτης ἐργασίας ἰδιαίτερον τι ἐνδιαφέρον διά τήν ἐπιχείρησιν, δέν εἶναι μέν ἀνυμβίβαστος πρός τήν ἐνταῦθα μελετωμένην μορφήν μαθητείας καί αὐτή ἔτι ἡ παροχή ἀμοιβῆς τινος εἰς τόν μαθητευόμενον, ἄτε καί τότε, ἐφ' ὅσον βεβαίως ἐξακολουθεῖ κατά τήν πρόθεσιν τῶν μερῶν καί τά συντρέχοντα περιστατικά νά παραμένῃ ὡς κύριος συμβατικός σκοπός ἡ παροχή τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως, μή ἀλλοιουμένης κατά βάσιν τῆς συμβάσεως, οὐχ' ἧττον ὅμως δέν εἶναι καί αὐτονόητος, οὐδέ τεκμαίρεται, προϋποθέτουσα εἰδικήν περί μισθοῦ συμφωνίαν. Παράλληλος πρός τόν ἄνω τύπον μαθητείας, συνηθέστατος δέ καί ἐπικρατῶν ἐν τῇ χώρᾳ μας, εἶναι ἐκεῖνος καθ' ὃν ὡς κύριον ἀντικείμενον τῆς συμβάσεως ἐμφανίζεται ἡ ἀντί ἀμοιβῆς παροχή ὑπό τοῦ μαθητευομένου τῆς ἐργασίας του, ἤτοι ἡ μισθωσις τῶν ὑπηρεσιῶν τούτου, ὡς παρεπόμενος δέ μόνον σκοπός αὐτῆς ἡ παρά τοῦ τελευταίου ἐκμάθησις τῆς τέχνης, μή ἀποτελοῦσα ἀντικείμενον ἰδιαιτέρας τινός ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου, ἀλλ' ἐπερχομένη ὡς αὐτόματος συνέπεια τῆς ἐφαρμογῆς τῆς καταρτισθείσης συμβάσεως καί ἐντός τῶν πλαισίων τῆς συνήθους λειτουργίας αὐτῆς. Τόν τελευταῖον τοῦτον τύπον εἶχε πρό ὀφθαλμῶν καί ὁ νομοθέτης, ὅπου τῶν ἐργατικῶν κειμένων του τόν ἐμνημόνευσε (ἄρθρον 10 ν. 7234, ἄρθρον 1 § 3 τοῦ Β.Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920), εἰς αὐτόν δέ ἀναφέρονται καί αἱ συλλογικαί συμβάσεις καί αἱ βάσει τοῦ Ν. 28|1944 ἐκδοθεῖσαι ὑπουργικαί ἀποφάσεις, αἱ μισθιζουσαι τά τῆς ἀμοιβῆς καί τά τῶν ὅρων ἐργασίας τῶν μαθητευομένων. Ὡς ἀναγκαία συνέπεια τῶν σημειωθεισῶν διαφορῶν μεταξύ τῶν δύο τούτων συμβατικῶν τύπων ἐπιβάλλεται ἡ διακεκριμένη καί διάφορος νομική μεταχείρισις των, τοῦ μέν πρώτου ρυθμιζομένου ἀναλόγως τῆς συμφωνίας τῶν μερῶν καί τῆς ἰδιαζούσης φύσεώς του, μή ἀποκλειούσης κατ' ἀρχήν τήν ἐπ' αὐτοῦ ἰσχύν τῶν εἰς τήν ὑγιεινήν καί ἀσφάλειαν τῆς ἐργασίας ἀναγομένων δημοσίας τάξεως διατάξεων, προϋποθετουσῶν συνήθως ἁπλῆν ἀπασχόλησιν ἐν τῷ τόπῳ τῆς ἐργασίας, ἥτις συντρέχει καί ἐπί τῆς περιπτώσεως ταύτης (π. χ. ἄρθρον 1 τοῦ Ν. ΔΚΘ| 1911, ἄρθρον 2 § 1 τοῦ ν. 6298|1934), τοῦ δέ δευτέρου ὑπαγομένου εἰς πάντας τούς ὁρισμούς τούς ἀφορῶντας εἰς τήν σύμβασιν ἐργασίας, εἴτε εἰς νόμους, εἴτε εἰς ὑπουργικάς ἀποφάσεις, εἴτε εἰς συλλογικάς συμβάσεις περιεχομένους. Ἐν ὄψει πάντων τούτων καί τῶν διεξαχθεισῶν ἀποδείξεων, ἰδίᾳ δέ τῶν ἐνόρκων καταθέσεων τῶν ἐπ' ἀκροατηρίου ἐνόρκως ἐξετασθέντων μαρτύρων, ἐξ ὧν προέκυψε ἀφ' ἑνός μέν, ὅτι ἡ ἐναγομένη, διατηροῦσα ἐνταῦθα ἐργαστήριον ραπτικῆς γυναικείων φορεμάτων καί οὐχί σχολήν ραπτικῆς, ὡς ἀβασίμως ἰσχυρίζεται, προσέλαβε ἀπό τῆς 27|4|1949 τήν ἐναγουσαν ὡς μαθητευομένην ἐργάτριαν, ἤτοι ἵνα ἐργάζηται ἐν τῷ ἄνω ἐργαστηρίῳ, ἐκμανθάνουσα παραλλήλως καί τήν ἐν αὐτῷ ἀσκουμένην τέχνην, χωρίς νά μεσολαβήσῃ μεταξύ αὐτῶν ἄλλη τις εἰδικωτέρα περί τοῦ σημείου τούτου συμφωνία καί δή συγκεκριμένος προσδιορισμός τῆς διαρκείας τῆς μαθήσεως καί τῶν ἑκατέρωθεν δικαιωμάτων καί ὑποχρεώσεων διδασκαλίσσης καί μαθητευομένης, ἀφ' ἑτέρου δέ ὅτι εἰς ἐκτέλεσιν τῆς καταρτισθείσης συμβάσεως εἰργάσθη ἡ τελευταία αὕτη ἀπό τῆς προσλήψεώς της καί ἐφεξῆς μέχρι τῆς 10.5.1950, ὅτε ἀπελύθη συνεχῶς καί ἀδιαλείπτως παρά τῇ ἐναγομένῃ, ἀπασχολουμένη ἐπί δεκάωρον καί πλέον καθ' ἑκάστην ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ της, ἀποκλείεται, κατά τήν κρίσιν μας, ὁ χαρακτηρισμός τῆς ὑποκειμένης σχέσεως ὡς γνησίας συμβάσεως μαθητείας ὑπό τήν προπεριγραφεῖσαν μορφήν της. Καίτοι εἰδική περί μισθοῦ συμφωνία οὐδόλως ἐβεβαιώθη ὅτι συνέτρεξε, μ' ὅλον ταῦτο πρόκειται ἐνταῦθα σύμβασις μισθώσεως ὑπηρεσιῶν, ἀντικείμενον ἔχουσα τήν ἐργασίαν τῆς ἐναγούσης, εἰς ἣν καί μόνον ἀπέβλεψεν ἡ ἐναγομένη, καρπουμένη ἅμα καί τήν ἐξ αὐτῆς οἰκονομικήν ὠφέλειαν, οὐχί ἀσήμαντον, ἀφοῦ διά τοιούτων προσώπων, ὡς καί ἡ ἐνάγουσα, διεξάγει κατά τό πλεῖστον τήν ὅλην ἐπιχείρησίν της. Ἡ τεχνική ἐκπαίδευσις τῆς ἐναγούσης δέν φαίνεται ἀποτελέσασα τό κύριον ἀντικείμενον τῆς συμβάσεως, ἀλλ' ἀντιμετωπίσθη κατά τήν βούλησιν τῶν μερῶν ὡς φυσικόν ἀποτέλεσμα τῆς παρασχεθησομένης ἐργασίας, διά ταύτης σύν τῷ χρόνῳ ἐπερχόμενον, οὐδόλως δέ ἐθεωρήθη παρ' αὐτῶν ὡς συνιστῶν μέρος τῶν ὑποχρεώσεων τῆς ἐναγομένης. Ἑπομένως, ὑποκειμένης παροχῆς ἐργασίας, ἥτις κατά τάς συνήθεις, ἀλλά καί τάς συντρεχούσας ἐν προκειμένῳ περιστάσεις, μόνον ἐπί μισθῷ παρέχεται, ὀφίσταται πλήρως ἔδαφος ἐφαρμογῆς ἐπ' αὐτῆς τοῦ ἄρθρου 649 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, καθ' ὃν ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ λογίζεται σιωπηρῶς συνομολογηθεῖσα ἡ ὀφειλή μισθοῦ. Βάσει τοῦ ἄρθρου τούτου, ἐφαρμοστέου ἐν προκειμένῳ ἐλλείψει ἑτέρου εἰδικωτέρου ὁρισμοῦ, δέον, ὡς εὔλογος μισθός τῆς ἐναγούσης, προσδιοριζόμενος ἀναλόγως πρός τήν ἡλικίαν της, μή ὑπερβᾶσαν τά 16 ἔτη, τήν ποσότητα καί ποιότητα τῆς ἐργασίας της καί τά ἐν παρομοίαις περιπτώσεσι κρατοῦντα μέτρα, νά ἐπιδικασθῇ ὑπέρ αὐτῆς τό ποσόν τῶν δραχμῶν 3.000 δι' ἑκάστην ἐργάσιμον ἡμέραν, διά τό σύνολον δέ τούτων, ἀνερχομένων ἀπό 27.4.1949 μέχρι 10.5.1950 εἰς 266, τό ποσόν τῶν δραχ. 798.000, καθ' ὃ καί δέον νά γίνῃ, ἐν μέρει δεκτόν τό

ξευνώμενον κεφάλαιον της ὑπό κρίσιν ἀγωγῆς, ἀπορριπτόμενον κατά τό ἐπί πλέον αἰτούμενον, ὡς οὐσίᾳ ἀβάσιμον.

Παρατηρήσεις:

Ἡ σύμβασις μαθητείας—περί τήν ἔννοιαν της ὁποίας ἀσχολεῖται ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις—ἀποτελεῖ μικράν γωνίαν τοῦ εὐρυτέρου πλαισίου τοῦ τεχνικοῦ ἢ ἐπαγγελματικοῦ ἐξοπλισμοῦ τῶν ἐργαζομένων. Αἱ παλαιαί συντεχνίαι τῶν *maîtres*, τῶν *compagnons* καί τῶν *apprentis* ἐπεδίωξαν πρῶται τήν τεχνικήν καί ἐπαγγελματικήν ἐκπαίδευσιν εἰς τήν σύμβασιν μαθητείας (contrat d'apprentissage), τήν ὁποίαν καί προσεπάθησαν νά ὀργανώσουν. Ἡ σύμβασις συνήπτετο μεταξύ *maître* καί *apprenti*. Ὁ μαθητευόμενος δέν ἔπρεπε νά εἶναι ἄνω τοῦ 16ου ἔτους. Ἀλλ' οἱ ὅροι τῆς συμβάσεως συνεζητοῦντο μετά τῶν γονέων του. Ὁ ἀριθμός τῶν μαθητευομένων ἦτο περιωρισμένος. Ἡ σύμβασις συνιστᾶτο ἐγγράφως καί κατεχωρίζετο εἰς τά μητρῶα τῶν συντεχνιῶν. Ὁ *maître* ὑποχρεοῦτο νά χειρίζεται ἀνθρωπίνως τόν μαθητευόμενον καί νά ἐκμανθάνῃ εἰς τοῦτον τήν τέχνην του. Οἱ γονεῖς παρεῖχον τά ἐνδύματα καί ὁ *maître* τήν τροφήν. Ἀλλ' ἐνίοτε, κατά τό τελευταῖον ἔτος, κατέβαλε καί μισθόν. Ἡ διάρκεια τῆς μαθητείας ἦτο ὡρισμένη (*Dolleans*, Histoire du travail. Paris, 1948, 45). Τά στοιχεῖα ταῦτα τῆς συμβάσεως μαθητείας παρέμειναν περίπου τά αὐτά καί μετά τήν κατάργησιν τῶν συντεχνιῶν καί ὅταν εἰσέτι ἡ ἀγορά ἐργασίας ὑπῆχθη εἰς τό καθεστώς τοῦ ἐλευθέρου συναγωνισμοῦ. Καί πλέον, κατά τήν περίοδον ταύτην, ἡ σύμβασις μαθητείας τό μέν νοεῖται περιλαμβάνουσα τήν περίοδον τῆς *προκαθητείας* καί τήν τῆς *κυρίως μαθητείας*, τό δέ ἀποχωρίζεται τῆς *συμβάσεως δοκιμῆς* (contrat d'essai). Οὕτω, ἡ ὀργάνωσις τοῦ τεχνικοῦ καί ἐπαγγελματικοῦ ἐξοπλισμοῦ τῶν ἐργαζομένων ἀνατίθεται—διά τῆς συμβάσεως μαθητείας—εἰς τήν ἰδιωτικήν πρωτοβουλίαν. Ἀλλά τό σύστημα τοῦτο ὡδήγησεν εἰς καταχρήσεις καί ἐκμεταλλεύσεις. Τό σύγχρονον Ἐργατικόν Δίκαιον, χωρίς νά παραγνωρίζῃ τήν σχετικήν ἀξίαν τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας καί εἰς τό θέμα τοῦτο, ἀναθέτει εἰς τό Κράτος τήν ὀργάνωσιν τῆς τεχνικῆς καί ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως. Αἱ σχετικαί ἔρευναι τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας παρέχουν ἱκανοποιητικάς λύσεις ἐπί τοῦ τοιούτου ρόλου τοῦ Κράτους (B. I. T. La formation professionnelle des adultes au royaume uni, Genève 1949. La formation professionelle en extrême - orient, Genève, 1948). Τέλος, τό ζήτημα ἀπησχόλησε καί τήν 33ην Διεθνῆ Συνδιάσκεψιν Ἐργασίας, ἥτις συνεκροτήθη ἐν Γενεύῃ κατά τό θέρος τοῦ 1950.

Τό ζήτημα δέν φαίνεται νά ἐκίνησε τό ἐνδιαφέρον τοῦ Ἕλληνος νομοθέτου. Ἡ τεχνική καί ἐπαγγελματική ἐκπαίδευσις ὑποτυπωδῶς καί μόνον κατευθύνεται ἀπό τό Κράτος. Αἱ πλεῖσται τῶν τεχνικῶν καί ἐπαγγελματικῶν σχολῶν κατευθύνονται ἀπό ἰδιώτας καί χωρίς κρατικόν ἔλεγχον. Ἡ σύμβασις μαθητείας εἶναι περίπου ἄγνωστος εἰς τόν Ἕλληνα νομοθέτην ὡς μέσον τεχνικοῦ ἢ ἐπαγγελματικοῦ ἐξοπλισμοῦ, ἐπιτυγχανομένου διά τῆς ταυτοχρόνου παροχῆς ἐργασίας εἰς τόν διδάσκοντα ἐργοδότην. Ἐν τούτοις τό ζήτημα ἀπησχόλησε τό περίφημον *Προσχέδιον Τριανταφυλλοπούλου* ἀπό τό 1913, εἰς τό ὁποῖον, κατ' ἐπιτυχῆ μίμησιν τοῦ ἄρθρ. 325 τοῦ Ἑλβετικοῦ Κώδικος τῶν Ἐνοχῶν, ἀναγράφεται ὅτι: «Συμβάσεις μαθητείας μετ' ἀνηλίκων εἶναι ἄκυροι, ἐάν δέν συνετάχθησαν ἐγγράφως καί δέν ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ ἀναλαβόντος τήν ἐκπαίδευσιν (ἀρχιτεχνίτου) καί τοῦ πατρός ἢ ἐπιτρόπου. Ἐν τῇ συμβάσει πρέπει νά καθορίζωνται οἱ ἀπαιτούμενοι ὅροι περί τοῦ εἴδους ἢ τῆς διαρκείας τῆς τε ἐπαγγελματικῆς ἢ τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως καί τῆς παρασχετέας ἐργασίας περί τοῦ ἡμερησίου ἐργασίμου χρόνου, τῆς διατροφῆς ἢ ἄλλων παροχῶν, ὡς ἐπίσης καί περί τοῦ χρόνου τῆς δοκιμασίας». Ἀποτελεῖ νομικόν ἀτύχημα ἡ μή λῆψις ὑπ' ὄψιν τῆς διατάξεως ταύτης κατά τήν σύνταξιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, δεδομένου μάλιστα ὅτι κατά τήν σύνταξιν ταύτην τά ἐργατικά ζητήματα ἀπησχόλουν ἤδη εὐρύτατα τόν Ἕλληνα νομοθέτην.

Ἔλλειψει, ὅθεν, εἰδικῶν διατάξεων, ἡ ὡς ἄνω ἀπόφασις προσπαθεῖ νά δώσῃ τήν ἔννοιαν τῆς συμβάσεως μαθητείας διά τῆς καταφυγῆς εἰς τό ἀπέναντι ταμεῖον τῆς θεωρίας. Ἀλλ' ἡ ἑλληνική θεωρία, μή οὖσα πλουσία ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ, δέν ἐβοήθησε τόν δικαστήν. Διά νά χρίνῃ, ἄν ὁ μαθητευόμενος δικαιοῦται ἢ μή ἕστω καί μειωμένου ἡμερομισθίου, ἢ ὡς ἄνω ἀπάφασις ἀναγκάζεται νά διακρίνῃ μεταξύ συμβάσεως μαθητείας, ἐν ᾗ προέχει ἡ διδασκαλία τῆς τέχνης ἢ τοῦ ἐπαγγέλματος καί συμβάσεως μαθητείας, ἐν ᾗ προέχει ἡ καταβολή τοῦ μισθοῦ. Ἡ διάκρισις δέν εἶναι ἐπιτυχής. Δέν ὑπάρχουν δύο εἴδη συμβάσεως μαθητείας. Αὕτη εἶναι μία καί ἑνιαία. Εἶναι ἡ σύμβασις, δι' ἧς πᾶς ἀρχηγός βιομηχανικοῦ ἢ ἐμπορικοῦ καταστήματος, πᾶς τεχνίτης ἢ κατασκευαστής ὑποχρεοῦται νά παρέχῃ μεθοδικήν καί πλήρη ἐπαγγελματικήν ἐκπαίδευσιν εἰς ἕτερον πρόσωπον, τό ὁποῖον ὑποχρεοῦται νά ἐργασθῇ δι' αὐτόν κατά τόν συμφωνηθέντα χρόνον καί ὑπό τούς συμφωνηθέντας ὅρους. Ἑπομένως ἡ σύμβασις μαθητείας—οὐδεμία σύμβασις ἐκπαιδεύσεως—διαφέρει τῆς συμβάσεως ἐργασίας κατά τό ὅτι προέχει ἐν αὐτῇ ἡ τεχνική καί ἐπαγγελματική ἐκπαίδευσις τοῦ ἐργαζομένου καί οὐχί ἡ παροχή ἐργασίας ἔναντι ἀμοιβῆς. Ὁ μαθητευόμενος πληρώνει τήν ἐκμάθησιν διά τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας του. Ἂν τά δύο ταῦτα συμψηφίζωνται κατ' ἀξίαν, δέν λαμβάνει ἐπί πλέον καί μισθόν. Ἂν ἡ παροχή τῆς ἐργασίας ἀξίζῃ περισσότερον τῆς ἐκμαθήσεως, ὁ μαθητευόμενος δικαιοῦται μισθοῦ, ἕστω καί μειωμένου. Ἂν συμβαίνῃ τό ἀντίθετον, ὁ μαθητευόμενος ὑποχρεοῦται νά πληρώσῃ τήν διαφοράν (*Durand - Vitu*, Traité de droit du travail. Paris, 1950 No 187, *Ruast - Durand*, Precis de legislation industrielle, Paris, 1947, No 358). Ὁ δικαστής ὀφείλει νά ἑρμηνεύσῃ ποίαν ἀξίαν ἔδωσαν εἰς τάς ἀντιπαροχάς οἱ συμβαλλόμενοι. Ἂν δέν συνεφωνήθη, ὅτι ὁ μαθητευόμενος ὀφείλει νά πληρώσῃ καί ποσόν τι ἐπί πλέον τῆς ἐργασίας του, ἀπομένει νά ἐρευνηθῇ ἂν ἡ ἀξία τῆς ἐργασίας τούτου ἠννοήθη ὡς συμψηφίζουσα ἢ μή τήν ἀξίαν τῆς ἐκμαθήσεως. Ἔλλειψει τοιαύτης συμβατικῆς προθέσεως πρέπει νά δεχθῇ ὅτι αἱ ἀξίαι αὗται δέν συμψηφίζονται

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΦΟΡΤΟΕΚΦΟΡΤΩΤΩΝ

ΡΥΘΜΙΣΙΣ ΤΙΜΟΛΟΓΙΩΝ ΑΜΟΙΒΗΣ ΦΟΡΤΟΕΚΦΟΡΤΩΤΩΝ

Ἐπιτρεπτὸν ἀναδρομικῆς ρυθμίσεως ὑπὸ Ἐπιτροπῶν Φορτοεκφορτώσεων

Θέσις κανόνων δικαίου μόνον διὰ τὸ μέλλον.—Ἀνεπίτρεπτον ρυθμίσεως φορτοεκφορτωτικῶν δικαιωμάτων ἀναδρομικῶς.—Ἔκτασις νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς Ἐπιτροπάς.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 § 3 τοῦ κωδικοποιηθέντος Ν. 5187 «περὶ ρυθμίσεως τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν εἰς τοὺς λιμένας τοῦ Κράτους» (Π. Δ. 4)9 Μαρτίου 1932) αἱ διατάξεις τοῦ ὁποίου ἐπεξετάθησαν, δυνάμει τῶν ἄρθρ. 3 τοῦ Δ. Ν. 881)1936 καὶ 4 § 1 τοῦ Δ. Ν. 9312)1940, καὶ ἐπὶ τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν ξηρᾶς (βλέπε ἤδη Ν. Δ. 1254)1949, ΕΕΔ 8, 1006) εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν κατὰ τόπους Ἐπιτροπῶν Ρυθμίσεως Φορτοεκφορτώσεων ἀνήκει ἡ ἐπεξεργασία γενικῶν ἢ εἰδικῶν κανονισμῶν διεξαγωγῆς τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν καὶ τῶν τιμολογίων ἀμοιβῆς τῶν ἐργατῶν καὶ ἐν γένει τοῦ κόστους τῶν φορτοεκφορτωτῶν. Οἱ ἐν λόγῳ κανονισμοὶ καὶ τιμολόγια ὑπόκεινται εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ, δυναμένου νὰ τροποποιήσῃ τὰς διατάξεις αὐτῶν. Ἡ τοιαύτη ἔγκρισις ἐνεργεῖται διὰ πράξεων, δημοσιευομένων ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως, ἀπὸ δὲ τῆς ἐγκρίσεως τῶν κανονισμοὶ καὶ τιμολόγια ἰσχύουν ὑποχρεωτικῶς, προσδιοριζόντα ἀναγκαιτικῶς τοὺς ὅρους τῆς ἐργατικῆς συμβάσεως, οὗτινος ἄκυρου πᾶσα μεταβολὴ τῶν κανονισμῶν ἢ πᾶσα αὔξομειώσεις τῶν τιμολογίων, λαμβανούσης τυχὸν χώραν κατὰ τὴν σύναψιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας μεταξὺ τούτων. Ὑπὸ τὰ νομοθετικὰ ταῦτα κείμενα ἐρευνᾶται ὑπὸ τῆς κατωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ἂν ἡ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἔγκρισις τῶν τιμολογίων δύναται νὰ ἀνατρέχῃ εἰς χρόνον προγενέστερον αὐτῆς.

Ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ἐπικυροῦσα τὴν ὑπ. ἀριθ. 192)1949 Ἐφετείου Πατρῶν ἀπορρίπτει ἀρνητικῶς (οὕτω καὶ Σ.Ε 259)1949 Ὀλομελ., εἰσηγητὴς **Χ. Μητρέλιας**, ΕΕΔ 8, 1080, καθ' ἣν ἡ ὑπουργικὴ ἀπόφασις ὡς διοικητικὴ πρᾶξις δὲν δύναται, κατ' ἀρχήν, ἄνευ εἰδικῆς ἐξουσιοδοτήσεως, νὰ ἐκδοθῇ μετὰ δυνάμεως ἀνατρεχούσης εἰς χρόνον προγενέστερον συντελέσεως της ἐπὶ δὲ ὀλιγώτερον ἐν προκειμένῳ, ἐφ' ὅσον ὁ νόμος ρητῶς ὁρίζει, ὅτι τὰ τιμολόγια ἀμοιβῆς φορτοεκφορτώσεων ἰσχύουσιν ὑποχρεωτικῶς ἀπὸ τῆς ἐγκρίσεώς των, συντελουμένης τυπικῶς διὰ τῆς δημοσιεύσεως τῆς σχετικῆς πράξεως ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως, πρβλ. καὶ Νομικοῦ Συμβουλίου Ρωσ. 316)49, εἰσηγητὴς **Δ. Καλαντζάκος**, ΕΕΔ 8,695).

Παρόμοιον ζήτημα ἐγεννήθη καὶ διὰ τὰς δυνάμει τοῦ Ν. 28)1944 ἐκδεδομένας περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν ὑπουργικὰς ἀποφάσεις καὶ μετὰ τὴν Σ. Ε. 302)1945, ὁμοίως ὡς ἄνω ἀποφαινομένην, ἐχρειάσθη νὰ εἰσαχθῇ ὁ Δ. Ν. 866)1946 (ΕΕΔ 5, 57), διὰ τοῦ ὁποίου παρέχεται εἰς τοὺς κατὰ Ν. 28)1944 ἁρμοδίους Ὑπουργοὺς τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ἡ ἐξουσία πρὸς καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν καὶ ἀναδρομικῶς.

Ἀρείου Πάγου 549)1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ν. Πλατύκας**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ν. Σταματόπουλος, Ι. Χριστόπουλος

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 παρ. 3 τοῦ Προεδρικοῦ Διατάγματος τῆς 4)9 Μαρτίου 1932 περὶ κωδικοποιήσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένας φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν ἡ ρυθμιστικὴ τῶν τιμολογίων ἀμοιβῆς τῶν ἐργατῶν καὶ ἐν γένει τοῦ κόστους φορτοεκφορτώσεων ἀπόφασις τῆς ἐκ τοῦ νόμου τούτου Ἐπιτροπῆς ρυθμίσεως φορτοεκφορτωτικῶν δικαιωμάτων λιμένων ἰσχύει ἀπὸ τῆς ἐγκρίσεώς της ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας καὶ Ἐργασίας, εἶναι δὲ ἄκυρος πᾶσα μεταβολὴ τῶν κανονισμῶν ἢ πᾶσα αὐξομειώσις τῶν τιμολογίων, λαμβάνουσα τυχὸν χώραν μετὰ τὴν σύναψιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἡ δὲ διάταξις αὕτη διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ λόγου ἐφαρμογὴν ἔχει καὶ ἐπὶ τῆς βραδύτερον διὰ τοῦ νόμου 881)1936 προστεθείσης διατάξεως εἰς τὴν παρ. 4 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, δι' ἧς ρυθμίζεται ἡ ἀποζημίωσις τῶν ἐργολάβων φορτοεκφορτώσεων καὶ συνεπῶς σαφῶς ἐκ τούτων προκύπτει, ὅτι ἡ παρεχομένη νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς ρυθμίσεως φορτωτικῶν δικαιωμάτων λιμένων διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ὡς ἄνω Πρ. Διατάγματος χορηγεῖ δικαίωμα πρὸς διατύπωσιν κανόνων δικαίου μόνον διὰ τὸ μέλλον καὶ οὐχὶ ἀναδρομικῶς καὶ διὰ σχέσεις συναφθείσας πρὸ τῆς ἰσχύος τῶν ἀποφάσεών της, συμφώνως καὶ πρὸς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Ἀστ.

πλήρως καὶ ὅτι ἄρα ἡ παροχὴ ἔσται καὶ μειωμένης ἀμοιβῆς εἰς τὸν μαθητευόμενον εἶναι ἐπιβεβλημένη. Καὶ ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ θὰ διενοχλεῖτο τὸν δικαστὴν ἡ ἀναλογικὴ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρου 649 Α. Κ. Ἡ ὡς ἄνω δικαστικὴ ἀπόφασις—τῆς ὁποίας ἡ νομικὴ ἐπιχειρηματολογία εἶναι κατὰ τὰ ἄλλα ἐπιτυχὴς—καταλήγει εἰς τὸ αὐτὸ συμπέρασμα, ἀλλ' ἐκινεῖτο ἀπὸ βάσιν θεωρητικῶς ἐπικίνδυνον, ὡς εἶναι ὁ διχασμὸς τῆς συμβάσεως μαθητείας εἰς δύο εἴδη.

Θεόδωρος Γ. Βλαχόπουλος
Δικηγόρος

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΑΣΘΕΝΕΙΑ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΜΙΣΘΟΥ ΚΑΙ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ

Μισθὸς ἀνώτερος ὁρίων συλλογικῶν συμβάσεων καὶ ἀξιώσεις ἐξ ὑπερωριῶν

Διάταξις ἄρθρ. 680 Α. Κ. περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.—Ἐπιτρεπτὴ συμφωνία περὶ μισθοῦ ὑπὲρ τὰ κατώτερα ὅρια συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.—Παροχὴ ἐργασίας ἐπιτάκτου ἢ ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια.—Κάλυψις ἀμοιβῆς ταύτης διὰ τοῦ ὑπὲρ τὰ ὅρια συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας μισθοῦ.—Ἀσθένεια ναυτικοῦ διαρκοῦντος τοῦ πλοῦ καὶ δικαίωμα μισθοῦ καὶ νοσηλείας κατ' ἄρθρ. 357 Ἐμπορ. Νόμου.—Ὑποχρέωσις πλοιοκτήτου.—Δικαίωμα ἀγωγῆς καὶ κατὰ πλοιάρχου.—Ἔννοια ὅρου «διαρκοῦντος τοῦ πλοῦ».—Προϋπάρξασα πρὸ ναυτολογήσεως χρονία νόσος.—Ἀδιάφορος διὰ προστασίαν ἄρθρ. 357 Ἐμπορ. Νόμου.—Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 357 Ἐμπορ. Νόμου ἐπὶ οἱουδήποτε μέλους πληρώματος.—Εἰσαγωγὴ ἀξιώσεων κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ'ΦΟΔ'.—Ὑπαίτιος ἀσθένεια ναυτικοῦ.

Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 36|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΦΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Μ. Καλεύρας*

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Λ. Παρασκευαΐδης, Λ. Καμπουρόπουλος

Ζητήματα, συνδεόμενα πρὸς δικαιώματα ἐκ τοῦ ναυτικοῦ ἐκ τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου πραγματεύεται ἡ κατωτέρω δικαστικὴ ἀπόφασις.

Λύση, μεταξὺ τῶν ἄλλων, ἀποφαίνεται, ἐνῷ ἀναγνωρίζει τὸ κῦρος τῶν ἀτομικῶν περὶ μισθοῦ συμβάσεων ὑπὲρ τὰ ὅρια τῶν συλλογικῶν τοιούτων, ἀκολουθοῦσα τὴν παγιωθεῖσαν ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ ἄποψιν, μετὰ

κοῦ Κώδικος. Ὅθεν ἀποφηνάμενον τὸ Ἐφετεῖον, διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὅτι ἡ ὑπ' ἀριθ. 4 τῆς 16 Λύγούστου 1947 ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς ρυθμίσεως φορτοεκφορτωτικῶν δικαιωμάτων λιμένος Κατακώλου, ἡ κυρωθεῖσα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 38561|3762 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας καὶ Ἐργασίας, ἐφ' ὅσον ἐρρύθμισεν ἀναδρομικῶς ἀποζημιώσεις τῶν ἐργολάβων φορτοεκφορτώσεων, ἦτο κατὰ τὸ κεφάλαιον τῆς ἀναδρομικῆς ρυθμίσεως ἄκυρος καὶ ἐφαρμογὴν καὶ ἰσχὺν εἶχε διὰ τὸν μετὰ τὴν ἔγκρισίν της χρόνον, ὀρθῶς τὰς διατάξεις τοῦ ἄνω ἀπὸ 4|9 Μαρτίου 1932 Πρ. Διατάγματος ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ οὐδεμίαν διάταξιν νόμου παρεβίασε, τοῦ περὶ τοῦ ἐναντίου β' λόγου ἀναιρέσεώς του, ἀπορριπτομένου, ὡς μὴ νομίμου.

Καθ' ἃ ἐκ τοῦ δικογράφου τῆς ἀπὸ 3ης Μαρτίου 1949 ἐνδίκου ἀγωγῆς προκύπτει, αὐτὴ μοναδικὴν βάσιν ἔχει, ὅπως ὑποχρεωθῇ ὁ ἀναιρεσίβλητος Ὀργανισμὸς καὶ πληρώσῃ τῇ ἀναιρεσιούσῃ διὰ τὴν ὑπὸ ταύτης φορτοεκφόρτωσιν σταφίδος καὶ ξυλείας τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Ὀργανισμοῦ ἐκ τοῦ λιμένος Κατακώλου δραχμὰς 14.553.800, βάσει τῆς ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ρυθμίσεως φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν λιμένος Κατακώλου κεκανονισμένης ἀμοιβῆς ἢ ἀποζημιώσεως, οὐδαμῶς δὲ περιέχεται ἐν αὐτῇ καὶ ἑτέρα βάσις περὶ πληρωμῆς τοῦ αὐτοῦ ποσοῦ ἐξ ἑτέρας διαφόρου συμφωνίας τῶν συναλλαξαμένων διαδίκων, ἥτις ἄλλως ἤθελεν εἶσθαι καὶ ἄκυρος, συμφώνως ταῖς συνδεδιασαμέναις διατάξεσι τῶν παρ. 3 καὶ 4 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ὡς ἄνω ἀπὸ 4|9 Μαρτίου 1932 Πρ. Διατάγματος. Ὅθεν, ὁ πρῶτος λόγος ἀναιρετηρίου, κατὰ τὸ β' σκέλος αὐτοῦ, ἀποδιδὼν εἰς τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν τὸ σφάλμα, ὅτι δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν πράγματα προταθέντα καὶ ἐπέχοντα κατὰ νόμον οὐσιώδη ἔπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης, τοὐτέστιν ὅτι δὲν ἐξήτασε τὴν δευτέραν ταύτην βάσιν τῆς ἀγωγῆς, εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος.

Καθ' ἃ ἐκ τῆς VI αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δείκνυται, τὸ Ἐφετεῖον ἀναφέρεται ἐν τῇ κρίσει του εἰς τὴν ρυθμίσασαν τὰ φορτοεκφορτωτικὰ δικαιώματα ὑπ' ἀριθ. 38.561|3762 ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας καὶ Ἐργασίας, δημοσιευθεῖσαν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 188 ἔτους 1947 τεῦχ. Β' φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, δοθέντος δ' ὅτι ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις, ὡς ἐκ τοῦ περιεχομένου της προκύπτει, ὁρᾷ ἔγκρισιν τῶν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ρυθμίσεως φορτωτικῶν δικαιωμάτων λιμένος Κατακώλου ὁρισθέντων τιμολογίων διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 4 ἔτους 1947 ἀποφάσεώς της, σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἀκριβῶς αὐτὸ τοῦτο τὸ ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐπικληθὲν τιμολόγιον, οὐδὲ μεταβάλλει τὴν οὐσίαν τοῦ πράγματος, ὅτι ἐν τῇ προσβαλλομένῃ ἀποφάσει ἐκ γραφικῆς παραδρομῆς ἀναφέρεται ὡς ἐκδοθεῖσα ἡ ἄνω ἀπόφασις ὑπὸ τῆς λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς Κατακώλου, ἀντὶ τοῦ πραγματικοῦ Ἐπιτροπῆς ρυθμίσεως φορτοεκφορτωτικῶν λιμένος Κατακώλου. Συνεπῶς ὁ 1ος λόγος ἀναιρέσεως καὶ κατὰ τὸ πρῶτον σκέλος αὐτοῦ, ἀποδιδὼν εἰς τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν τὸ σφάλμα ὅτι ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν πράγματα μὴ προταθέντα, ἤτοι ἀπόφασιν τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς Κατακώλου ρυθμίσεως φορτοεκφορτωτικῶν δικαιωμάτων, μὴ ἐχούσης κατὰ νόμον δικαίωμα ἐκδόσεως ἀποφάσεως τοιούτου περιεχομένου, εἶναι ἀπορριπτέος ἐπίσης, ὡς ἀβάσιμος.

την υπ' αριθ. 800|1950 απόφασιν του Αρείου Πάγου (εισηγητής **Β. Κυριακόπουλος**, ΕΕΔ 9, 516, βλέπε και τας εν τη εν λόγω αποφάσεις λοιπάς παραπομπάς), δέχεται εν τούτοις, ότι εις ην περίπτωσιν αι δι' ατομικής συμβάσεως, ευνοϊκώτερος δια τον μισθωτόν, συνομολογηθείσαι αποδοχαί είναι τοιαύται, ώστε καλύπτουσι και τας τυχόν υπερωρίας ή εν γένει πρόσθετους αμοιβάς, λόγω έκτακτου εργασίας, αι τοιαύται υπερωρίαι ή πρόσθετοι αμοιβαί δεν δύνανται να ζητηθώσι, διότι λογίζονται ότι αναχωνεύονται εις τας συμφωνηθείσας ηύξημένας αμοιβάς.

Αλλά, νομίζομεν, μόνη ή συνομολόγησις μισθού υπέρ τα νόμιμα όρια, χωρίς ν' αποδεικνύεται και ότι ο μισθός ούτος, κατά την συμφωνίαν των ενδιαφερομένων, αποτελεί αντάλλαγμα και τυχόν παρασχεθησομένης εργασίας υπέρ τα νόμιμα χρονικά όρια—ότε πάλιν θα εξετασθή και άν, τού νόμου απαγορεύοντος την παροχήν εργασίας υπέρ τα νόμιμα όρια, εγκύρως συνομολογήται τοιούτό τι εν τη συμβάσει—δεν δύναται να σημαίνη, ότι αι πρόσθετοι αύται αμοιβαί λογίζεται ότι αναχωνεύονται εις τας συμφωνηθείσας, ως δέχεται ή απόφασις.

Αν ή άποψις αύτη είχεν απήχησιν εν τη νομολογία (Πρωτοδικών Αθηνών 968|1950, Πρωτοδίκης **Β. Φαρμακίδης**, ΕΕΔ 9, 899) υπό την πρότερον κρατούσαν παρ' αυτή εκδοχήν ότι αι ατομικαί περί μισθού υπέρ τα νόμιμα όρια συμβάσεις ήσαν άκυροι, δεν δύναται να εύρη έρεισμα πλέον μετά την θεώρησιν ως ισχυρών των ευνοϊκωτέρων της συλλογικής συμβάσεως ατομικών συμβάσεων, τούτο δε καθίσταται φανερόν, άν ληφθή υπ' όψιν ότι:

α) Ότι κατ' αρχήν ο μισθός των συλλογικών συμβάσεων εργασίας αναφέρεται εις παροχήν εργασίας κατά τα συνήθη και νόμιμα χρονικά όρια (Πρωτοδικών Αθηνών 2275|1949, Πρωτοδίκης **Ε. Μαλλιάρης**, ΕΕΔ 8, 715 κλπ.).

β) Ότι, καθορίζων τα άρθρ. 9 του Π.Δ. 80 Ιουλίου 1982 περί ωκταώρου—διά να αναφέρωμεν εν εκ των πολλών—ότι ή διά τας προσθέτους ώρας αναλογούσα αντιμισθία πρέπει νά ήναι ηύξημένη τουλάχιστον κατά 25 ο|ο εν σχέσει προς την κανονικήν τοιαύτην, δεν ήγνόει κανονικήν την νόμιμον, διότι, ότε είσηχθη το Διάταγμα τούτο, δεν υπήρχεν εν ισχύι νομικός καθορισμός αποδοχών, αλλ' αύται απετέλουν αντικείμενον κατ' ιδίαν συμβάσεων.

γ) Ότι, καθορίζοντος και του άρθρ. 650 Α.Κ. ότι ο εκμισθωτής διά την επιπλέον εργασίαν, άν παραστή ανάγκη, δικαιούται εις συμπληρωματικήν αμοιβήν, κανονιζομένην αναλόγως του συμφωνηθέντος μισθού και των ειδικών περιστάσεων, καθίσταται προβληματική ή εφαρμογή του, άν είναι όντως το δεκτόν γενόμενον ότι διά μόνης της συνομολογήσεως μισθού υπέρ τα νόμιμα όρια λογίζεται καλυπτομένη διά του μισθού αύτου πάσα επί πλέον εργασία.

Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 36|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ο κ. **Μ. Καλεύρας**
Δικηγόροι οι κ.κ. Α. Παρασκευαΐδης, Δ. Καμτσουράπουλος

Εκ των διατάξεων των §§ 1 και 3 του άρθρ. 680 Α.Κ. σαφώς προκύπτει, ότι διά των συλλογικών συμβάσεων εργασίας δύνανται να καθορίζωνται οι όροι, υφ' ούς θα συνομολογώνται αι κατ' ιδίαν συμβάσεις εργασίας των εις ταύτας υποβαλλομένων ενώσεων ή ατόμων και ότι οι προς την συλλογικήν σύμβασιν αντιτιθέμενοι όροι των κατ' ιδίαν συμβάσεων, εφ' όσον είναι ευνοϊκώτεροι διά τον μισθωτόν, επικρατούσι των της συλλογικής και είναι άκυροι, μόνον εφ' όσον είναι δι' αυτόν δυσμενέστεροι. Και αναφέρεται μεν εν τω ένάτω όρω της ενδιαφερούσης ημάς εν προκειμένω από 27.11.1947 συλλογικής συμβάσεως, δι' ης καθωρίσθησαν αι αποδοχαί των πληρωμάτων των πετρελαιοκινήτων κάτω των 500 κόρων ολικής χωρητικότητος (Κ.Ο.Χ.), ότι πάσα συμφωνία αντικειμένη εις την άνω συλλογικήν σύμβασιν θεωρείται αθέμιτος και άκυρος, ούχ' ήττον, και ανεξαρτήτως του ότι ο τοιούτος όρος έχει την έννοιαν ότι απαγορεύεται και θεωρείται άκυρος μόνον πάσα συμφωνία δυσμενεστέρα διά τον ναυτεργάτην ο όρος ούτος δεν δύναται να κατισχύση των οργανικών και δημοσίας τάξεως επί όλης γενικώς του εργατικού δικαίου, συνεπώς και του ναυτεργατικού τοιούτου, ανωτέρω διατάξεων του άρθρ. 680, ών η έννοια είναι ή εν αρχή της παρούσης σκέψεως διατυπωθείσα (πρβλ. Α.Π. 309|1950, ΕΕΔ 9, 516. Πρ. Αθ. 9551|1949, ΕΕΔ 9,20|1949, Πρ. Θ|κης 2289|1949, ΕΕΔ 9,19, Πρ. Πρ.Πειρ. 1423|1949, ΕΕΔ 8, 693, Π|κου Θ|κης 82|1949, ΕΕΔ 8, 534, Π|κου Δρ. 18|1950. ΕΕΔ 9, 695. Καποδίστριαν, εν ΕΕΝ ιζ' 407 επ., Βασιλείου εν Ν. Δικ. 6,398 και Κυπραίου εν ΕΕΔ 8, 1013 επ.). Εν ταύτοις δέον νά γίνη δεκτόν, ότι εις ην περίπτωσιν αι δι' ατομικής συμβάσεως, ευνοϊκώτερος διά τον μισθωτόν, συνομολογηθείσαι αποδοχαί είναι τοιαύται, ώστε καλύπτουσι και τας δικαιουμένας τυχόν υπερωρίας ή εν γένει πρόσθετους αμοιβάς, λόγω έκτακτου εργασίας ή τοιαύτης υπό δυσμενεστέρας συνθήκας, πάντως παραπλησίας της συμφωνηθείσης, αι τοιαύται υπερωρίαι ή πρόσθετοι αμοιβαί δεν δύνανται νά ζητηθώσι, διότι λογίζονται ότι αναχωνεύονται εις τας συμφωνηθείσας αποδοχάς (πρβλ. Πρ. Αθ. 998|1950, ΕΕΔ 9, 399). Δώρα όμως εορτών (Χριστουγέννων και Πάσχα) νομίμως αιτούνται, και άν άκόμη αι άνω ηύξημέναι αποδοχαί υπερκαλύπτουσι και ταύτα, αφού τα δώρα παραχωρούνται δι' υπουργικής αποφάσεως, ως επί το πλείστον εν συνδυασμώ και προς τας συλλογικάς συμβάσεις και αποτελούσιν όλως έκτακτον παροχήν προς αντιμετώπισιν των εκτάκτων δαπανών των εορτών. Εν πάση όμως περιπτώσει τα τοιαύτα δώρα δεν υπολογίζονται βάσει των ηύξημένων συνομολογηθεισών αποδοχών, αλλά συμφώνως

πρὸς τὰ διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ὁριζόμενα ἐλάχιστα ὅρια (πρβλ. Α. Π. 446|1950 καὶ 312|1949, ΕΕΔ 9, 591 καὶ 8, 623).

Κατὰ τὰς διατάξεις τῶν §§ 1, 2 καὶ 5 ἄρθρ. 357 Ε.Ν. ὁ ναύτης, ὁ ἀσθενήσας διαρκοῦντος τοῦ πλοῦ, πληρώνεται τοὺς μισθούς του καὶ νοσηλεύεται δαπάναις τοῦ πλοίου. Ἐὰν ἀσθένησις ἢ πληγωθῇ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἐπιτεταγμένης ὑπηρεσίας, πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ πλοίου καὶ τοῦ φορτίου, νοσηλεύεται δαπάναις τοῦ πλοίου καὶ τοῦ φορτίου. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὁ ἀποβιβασθεὶς τοῦ πλοίου ναύτης δὲν ἔχει δικαίωμα εἰς ἔξοδα νοσηλείας καὶ εἰς μισθοὺς πέραν τῶν τεσσάρων μηνῶν ἀπὸ τῆς ἀποβιβάσεως. Σχετικῶς σημειωθήτωσαν τὰ κάτωθι: Α'. Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τούτων πρὸς τὰς ταυτοτάς τῆς § 4 ἄρθρ. 278 Ε.Ν. καὶ § 2 ἄρθρ. 324 Ε.Ν., σαφῶς συνάγεται, ὅτι ὑπόχρεως διὰ τε τοὺς ἄνω μισθοὺς καὶ τὰ νοσήλεια τυγχάνει ὁ πλοιοκτήτης καὶ δὴ ἀπεριορίστως καὶ μόνον, ἐκτὸς τοῦ τόπου διαμονῆς τοῦ πλοιοκτήτου, ἐπιτρεπτῶς ἐνάγεται ὁ πλοίαρχος (πρβλ. Πρ. Πρ. 1423|1949, ΕΕΔ 8,693. Οἰκονόμου: Δίκ. Ἐργ. Ἀτυχ. § 699 in fine. Ἀναστασ. Ναυτ. § 306 σημ. 76 καὶ 312 σημ. 67, Σπηλιόπουλον: Ἑλλ. Ναυτ. Δικ. § 180, Ρόκαν ἐν ΕΕΔ 6, 610). Β'. Ἡ φράσις «διαρκοῦντος τοῦ πλοῦ» ἑρμηνεύεται εὐρέως, τοῦ πλοῦ θεωρουμένου ὡς διαρκοῦντος, ἀφ' ἧς ἄρχονται αἱ ἐκ τῆς ναυτολογήσεως ὑποχρεώσεις μέχρι τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν συντρέξωσιν ἢ τε ἐπιστροφὴ τοῦ πλοίου εἰς τὸν λιμένα τῆς ναυτολογήσεως καὶ ἡ λῆξις τῆς μισθώσεως, εἰς τρόπον, ὥστε, ἐὰν μὲν ἔληξε μόνον ἡ μίσθωσις, πλὴν τὸ πλοῖον δὲν ἀφίχθη «εἰς τὸν λιμένα ναυτολογήσεως», ὁ ναυτεργάτης προστατεύεται ἀπὸ τὰς ἄνω διατάξεις, ὡς ἐπίσης προστατεύεται ὁμοίως καὶ ὅταν ἔχῃ ἐπιστρέψει μὲν τὸ πλοῖον εἰς τὸν ἄνω λιμένα, δὲν ἔχει ὅμως λήξει ἡ μίσθωσις (ὅρα Ἀναστ. ἔνθ. ἀνωτ. § 311 σημ. 47 Χρόνην ἐν ΕΕΝ ιζ' 140) Γ'. Καὶ εἰς ἣν ἔτι περίπτωσιν ὀφίστατο πρὸ τῆς ναυτολογήσεως χρονία τις νόσος, ἐξ ἧς ἔπασχεν ὁ ναυτεργάτης, οὗτος δικαιοῦται τῶν ἀνωτέρω μισθῶν καὶ νοσηλείων, ἐφ' ὅσον ὑποστῇ ὀξεῖαν κρίσιν ἐκ τῆς νόσου ταύτης (πρβλ. Πκου Πειρ. 682|1950, ΕΕΔ 9, 663 καὶ 1072|1949, ΕΕΔ 8, 1044. Ἀναστ. ἔνθ. ἀνωτ. Δ'. Εἰς τὰ νοσήλεια περιλαμβάνονται πᾶσαι αἱ ἀναγκαῖαι καὶ ἐκ τῶν περιστάσεων ἐπιβαλλόμεναι δαπάναι πρὸς ἰατροὺς, ἀγορὰν φαρμάκων, δι' ἐγχειρήσεις, εἰς νοσοκομεῖα κ.λ.π. (ὅρα Χ. Ἀγαλλόπουλον: Ἡ προστασία τοῦ ἀσθενοῦς ναυτικοῦ, σελ. 43, Χρόνην ἔνθ. ἀνωτ.), εἰς δὲ τοὺς μισθοὺς συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ εἰς χρῆμα τροφοδοσία (Πκου Ἀθ. 4327|1949, ΕΕΔ 9,174 καὶ 1440|1950, ΕΕΔ 9, 663) Ε'. Δὲν εἶναι πρόωρος ἡ αἴτησις τῶν μισθῶν 4 μηνῶν καὶ ὅταν ἀκόμη ἡ ἀγωγὴ ἐγείρεται πρὸ τῆς παρόδου τοῦ τετραμήνου, ἐὰν, κατὰ τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐκτιθέμενα, ἡ ἀσθένεια φέρηται ὡς μέλλουσα νὰ διαρκέσῃ ἐπὶ τετράμηνον ταὐλάχιστον (Ἴδε Ἐφ. Ἀθ. 406|1936, Θέμ. ΜΖ', 699, Πκου Πειρ. 1072|1949, ΕΕΔ 8, 1044 καὶ 155|1947. ΕΕΔ 6, 626. Χρόνην ἐν ΕΕΝ ιζ' 141 καὶ Ρόκον ἐν ΕΕΔ 6, 610 IV 3) καὶ ΣΤ'. Αἱ διατάξεις τῶν τοῦ ἄρθρ. 357 Ε. Ν. ἐφαρμόζονται, δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 367 Ε. Ν. ὄχι μόνον ἐπὶ ναυτῶν, ἀλλ' ἐπὶ οἱασδήποτε μέλους τοῦ πληρώματος πλοίου, ἄρα καὶ ἐπὶ μηχανικῶν (πρβλ. Ἐφ. Ἀθ. 27|1914, Θέμ. ΚΕ' 589) καὶ τέλος Ζ'. Ὁ ἀσθενήσας διαρκοῦντος τοῦ πλοῦ ναυτικὸς δικαιοῦται νοσηλείας, ἀδιαφόρως ἂν ἠσθένησε κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν διατεταγμένης ἢ ὄχι ὑπηρεσίας, τῆς ἐννοίας τῆς § 2 τοῦ ἄνω ἄρθρ. 357 Ε.Ν. οὔσης ὅτι ἐὰν ἠσθένησε ἐν ἐκτελέσει διατεταγμένης ὑπηρεσίας πρὸς τὸ συμφέρον «καὶ τοῦ ναύλου» νοσηλεύεται δαπάναις «καὶ τοῦ ναύλου».

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ, ὡς αὕτη παραδεκτῶς ἐβελτιώθη διὰ τῶν προτάσεων τοῦ ἐνάγοντος, ἱστορεῖται, κατὰ τὴν ἡμετέραν κρίσιν, ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη ὡς μηχανικὸς ἐπὶ τοῦ πετρελαιοκινήτου (πλκ) «Λῆμνος» κόρων ὁλικῆς χωρητικότητος (κ. ο. χ.) 75, 27, τῆς ἰδιοκτησίας τῆς διυτέρας ἐναγομένης, κατοίκου Μυτιλήνης, συζύγου τοῦ πρώτου τοιούτου, τὴν 3.11 1939, παρ' ᾧ πλοίῳ καὶ ὑπηρέτησεν ὡς τοιοῦτος μέχρι τῆς 9.11.1949· ὅτι ἐπαναπροσελήφθη παρὰ τῷ ἰδίῳ καὶ ὑπὸ τὰς αὐτὰς συνθήκας τὴν 11.12.49 καὶ εἰργάσθη οὕτω μέχρι 10.1.50, ὅτε προσελήφθη ἐκ νέου τὴν 14.2.1950, ἐργασθεὶς μέχρι τῆς 5.8.1950, ὅτε ἀπελύθη ἀκύρως λόγῳ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος· ὅτι συμφωνηθεὶς μισθὸς ἦτο δραχ. 1.500.000, εἰς ὃν συμπεριελαμβάνοντο κατὰ τὴν συμφωνίαν καὶ αἱ ὑπερωρίαι· ὅτι, ἐκκαθαρισθεισῶν τῶν ὀφειλῶν τῶν ἐναγομένων τὴν 15.7.1950, ὁ ἐνάγων εἶχε λαμβάνειν διὰ μισθοὺς μέχρι τῆς ἡμέρας ταύτης 800.000· ὅτι ἐκτοτε δὲν κατεβλήθη αὐτῷ τι ἐναντι ἀποδοχῶν του· ὅτι δὲν τῷ κατεβλήθησαν τὰ ὧρα τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων 1949 καὶ Πάσχα 1950· ὅτι δὲν τῷ κατεβλήθη τι δι' ἐπίδομα ἐξωτερικοῦ, ἐνῷ παρέμεινεν ἐν Τουρκίᾳ ἐπὶ 15 ἡμέρας· ὅτι ἐν Θάσῳ εἰργάσθη ὡς χειριστὴς τοῦ «βίντσι» ἐπὶ ἓξ ἡμέρας καὶ δὲν τῷ κατεβλήθη τι διὰ τὴν ἐργασίαν του ταύτην· ὅτι καθ' ὃν χρόνον ἐξετέλει ὑπηρεσίαν περὶ τὰ τέλη Ἰουνίου 1950 ἐν Πειραιεῖ ὑπέστη κρίσιν ἕλκους τοῦ στομάχου καὶ εἰσήχθη εἰς τὸ ἐν Πειραιεῖ θεραπευτήριον «Ἅγιος Σπυρίδων», καταβαλὼν αὐτῷ ὧρα. 101.000 διὰ φάρμακα· ὅτι τὴν αὐτὴν κρίσιν ὑπέστη τὴν ἑσπέραν τῆς 4ης Αὐγούστου 1950, εἰσαχθεὶς εἰς τὸ ἐν Μυτιλήνῃ «Βοστάνειον Ἱερὸν Νοσοκομεῖον», ἔνθα τὴν ἑπομένην ἐνεχειρήθη, καταβαλὼν αὐτῷ ὧρα. 1.205.000 καὶ ἐν συνεχείᾳ ὧρα. 1.000.000 εἰς ἰατρὸν δι' ἀποθεραπείαν του καὶ ὅτι ἡ ἀσθένειά του θέλει διαρκέσει 4 καὶ πλέον μῆνας ἀπὸ τῆς 6ης Αὐγούστου 1950, συνεπείᾳ τῆς τελευταίας ὡς ἄνω προσβολῆς, αἰτεῖται δέ: 1) ὧρα. 1.000.000 δι' ἀποδοχάς του ἀπὸ 16.7.1950 μέχρι 5.8.1950, 2) ὧρα. 124.000 διὰ ὥρων Χριστουγέννων 1949, 3) ὧρα. 388.750 διὰ ὥρων Πάσχα 1950, 4) ὧρα. 300.000 δι' ἓξ ἡμερομισθία χειρισμοῦ «βίντσι», 5) ὧρα. 120.000 δι' ἐπίδομα ἐξωτερικοῦ 15 ἡμερῶν, 6) ὧρα. 2.316.000 διὰ νοσήλεια καὶ 7) ὧρα. 7.140.000 διὰ μισθοδοσίαν καὶ τροφοδοσίαν 4 μηνῶν, ἤτοι 6.000.000 διὰ

μισθός και 1.140.000 διά τροφοδοσίαν 120 ημερών πρός 9.500 δραχ. την ημέραν. Ούτως έχουσα ή υπό κρίσιν αγωγή απορριπτέα κρίνεται καθ' όσον αφορά τον πρώτον των εναγομένων, ως παθητικώς ανομιμοποίητος, της ιδιότητος νομιμοποιήσεως λαμβανομένης υπ' όψιν εξ επαγγέλματος (άρθρ. 60 και 533 § 3 ΚΠολΔικ.) καθόσον ούτος, καίτοι πλοίαρχος, ευρίσκεται εν τω τόπω διαμονής του πλοιοκτήτου, ως ομολογεί αύτος ούτος ο ενάγων. Καθ' όσον όμως αφορά την δευτέραν εναγομένην, πλοιοκτήτριαν, νόμιμος παρίσταται ο Α' ως προς το υπ' αριθ. 1 αίτημα, έρειδομένη εις τας διατάξεις των άρθρων 648, 653 και 655 Α. Κ., εν συνδυασμώ προς την από 27.11.1947 συλλογικήν σύμβασιν των μισθών των πληρωμάτων των πετρελαιοκινήτων κλπ. πλοίων κ.ο.χ κάτω των 500, προς την υπ' αριθ. 40174|2948|19.7.1949 απόφασιν του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας και τας εν τη υπό στοιχ. Ι σκέψει προπαρατεθείσας διατάξεις. Β'. ως προς το υπ' αριθ. 2 αίτημα, έρειδομένη εις τον νόμον της άνωτέρω από 27.11.1947 συλλογικής συμβάσεως, εν συνδυασμώ προς την υπ' αριθ. 72753|6372|20.12.1949 απόφασιν του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας (στοιχ. 1, δ. 2) Γ'. ως προς το υπ' αριθ. 3 αίτημα, στηριζομένη εις τον ίδιον νόμον της άνω συλλογικής συμβάσεως, εν συνδυασμώ προς την υπ' αριθ. 20302|1507|4.4.1950 απόφασιν του αυτού Υπουργού (ι, δ, 2) και Δ'. ως προς τα υπ' αριθ. 6 και 7 αιτήματα, έρειδομένη εις τας εν τη υπό στοιχείον ΙΙ σκέψει αναφερομένας διατάξεις. Αντιθέτως δεν είναι νόμιμος ως προς το υπ' αριθ. 4 αίτημα, αφού η αμοιβή της αφορώσης το αίτημα τούτο εργασίας, παραπλησίως της δι' ην προσελήφθη ο ενάγων και παρασχεθείσης εν αυτώ τω ιδίω πετρελαιοκινήτω, περιλαμβάνεται εις τον συμφωνηθέντα μισθόν, δεδομένου ότι ούτος υπερκαλύπτει ταύτην τε και τας υπό της οικείας συλλογικής συμβάσεως, εν συνδυασμώ προς την υπ' αριθ. 40174|2948|19.7.1947 απόφασιν του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας, δικαιουμένας αποδοχάς (μισθός μηχανικού υπολόγου 700.000 σύν επιδόματι έκτάκτων κινδύνων ναυσιπλοΐας 77.500=777.500), εφ' όσον ούδεμίαν υπερωρίαν ή άλλην τινά έκτακτον εργασίαν επικαλείται ο ενάγων, αίτινες τυχόν ήθελον υπερβή την μεταξύ του συμφωνηθέντος μισθού και της υπό της συλλογικής συμβάσεως νενομισμένης αμοιβής διαφοράν. Τέλος πάντη αόριστος τυγχάνει, ως προς το υπ' αριθ. 5 αίτημα, διότι δεν αναφέρεται εν τη αγωγή, ούτε, κατά παραδεκτήν βελτίωσιν, εν ταΐς προτάσεσι του ενάγοντος, ποίας ημέρας εργάσθη επί του πλοίου εν τη αλλοδαπή, ανεξαρτήτως του ότι επίδομα αλλοδαπής δέν προβλέπεται υπό της άνω επί της προκειμένης υποθέσεως εφαρμοζομένης συλλογικής συμβάσεως, άλλ' ηύξημέναι αποδοχαί διά τους υπηρετούντας επί πλοίων ενεργούντων πλόας μεταξύ Ελλάδος και εξωτερικού, άλλά και ταύτας, ανερχομένας διά την περίπτωσιν του ενάγοντος εις 1.011.250 δραχ. εν συνόλω, υπερκαλύπτει προφανώς ο συμφωνηθείς μισθός των 1.500.000 δραχ. Νομίμως δε φερομένη προς συζήτησιν ή υπό κρίσιν αγωγή ενώπιον ημών κατά την παρούσαν ειδικήν και ολιγοδάπανον διαδικασίαν, ως βάσιν έχουσα ούσιαστικώς εξηρτημένης εργασίας (πρβλ. Πλημ Πειρ. 155|1947, ΕΕΔ 6,626, Ρόκας εν ΕΕΔ 6,610 vv) και δή και άνευ καταβολής δικαστικού ενσήμου, τύποις δεκτή καθίσταται και εξεταστέα ουσία αποβαίνει, κατά τας ως άνω νομίμους βάσεις της, απορριπτομένων πάντων των εναντίων, ως μή νομίμων.

Συνωδά τη διατάξει του άρθρ. 358 Ε. Ν. εάν ο ναύτης—και οιονδήποτε άλλο μέλος του πληρώματος (πρβλ. άρθρ. 367 Ε. Ν.) άρα και ο μηχανικός—ασθενήση εξ υπαιτιότητος του ή καθ' ον χρόνον ευρίσκετο άνευ άδειας εν τη ξηρά, φέρει αύτός τας δαπάνας της νοσηλείας. Κατά την ορθοτέραν, καθ' ημάς, άποψιν—της έννοίας του άνω όρου «υπαιτιότης» σφόδρα αμφισβητουμένης—η υπαιτιότης περιορίζεται εις μόνην την πρόθεσιν, δηλαδή την βούλησιν προκλήσεως της ασθενείας ή ετέρας τινός πράξεως, ής συνέπεια ήδύνατο να είναι κατά γενικήν ή ειδικήν πείραν ή ασθένεια. Ώστε ως υπαιτιότης δέν θεωρείται ή αμέλεια, όσον βαρεία και άν είναι. Συνεπώς, άν ναυτεργάτης υποστή πάθημά τι ένεκεν άπλώς μέθης, ήν δέν προεκάλεσε επί τω σκοπώ όπως υποστή εκ της μέθης το πάθημα, δικαιούται να ζητήση παρά του πλοιοκτήτου νοσήλεια. Εις την παραδοχήν της απόψεως ταύτης άγεται τις σκεπτόμενος, ότι ο επαγγελματικός κίνδυνος, όστις δέον να βαρύνη τον πλοιοκτήτην, απορροφά πάντα τα πταίσματα του ναυτεργάτου, πλήν του δόλου, ότι ή προστασία του, ασθενούντος μακράν της πατρίδος του ναυτικού, δέον να ή έντονος και ότι, άν θά εδεχόμεθα άπαλλαγήν του εργοδότου εν τη κρινομένη περιπτώσει της αμελείας του ναυτεργάτου, θά απηλλάσσετο ο πρώτος της υποχρεώσεώς του εις τας πλείστας των περιπτώσεων, αφού ή ασθένεια σχεδόν πάντοτε προκαλείται λόγω μή προφυλάξεως ένεκεν αμελείας. Άλλως τε, όπου ο νόμος ήθέλησε να περιλάβη την αμέλειαν ρητώς (πρβλ. άρθρ. 330, 1320 Α. Κ. κλπ.) την εμνημόνευσε (πρβλ. ad hoc Πρ. Πρ. Πειρ. 617) 1950, ΕΕΔ 9, 518 ή ΕΕΝ ιζ' 453 και Αγαπητίδου: Αι σύγχρονοι τάσεις εν τη προστασία της ναυτικής εργασίας σελ. 149, όπου και Χρ. Αγαλλοπούλου, Η προστασία του ασθενούς ναυτικού, σελ. 32, σημ. 5 και σελ. 41 σημ. 24. Ripert: Droit maritime I n. 585, contra Πρ. Πειρ. 2292|1937, Επιθ. Εμπ. Δικ. Β' 62, ο Αναστ. § 311 σημ. 54 δέχεται, ότι, εάν ή ασθένεια οφείλεται εις τας κατοχρήσεις του ναύτου υπάρχει υπαιτιότης, ο Ρόκας εν ΕΕΔ 6, 609 IV. Ι δέν λαμβάνει θέσιν, ο δε Χρόνης εν ΕΕΝ ιζ' 141 δέν εξετάζει λεπτομερέστερον την έννοιαν της υπαιτιότητος του ερμηνευομένου ως άνω άρθρου). Ο ισχυρισμός δθεν του εναγομένου ότι ο ενάγων εξ υπαιτιότητός του, συνεπεία μέθης, καταχρήσεων, των συναφών προς τον χαρακτήρα του εξεων και εν γένει άταξίας περί τον βίον ησθένησε και συνεπώς φέρει ο ίδιος το βάρος της δαπάνης της νοσηλείας και δέν δικαιούται τεσ-

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΙ — ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

1523]1950 Α. Ν. «Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως διατάξεων άφορωσών την διαχείρισιν των μονοπωλιακών ειδών και λοιπών ύπεγγύων προσόδων».

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 246 της 29 Όκτωβρίου 1950)

Λαβόντες ὑπ' ὄψει τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 25ης Ὀκτωβρίου 1950 τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ληφθεῖσαν ἀπόφασιν περὶ ἐκδόσεως, λόγῳ κατεπειγούσης καὶ ἀναποφεύκτου ἀνάγκης, Ἀναγκαστικοῦ Νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων ἀφορωσῶν τὴν διαχείρισιν τῶν μονοπωλιακῶν εἰδῶν καὶ λοιπῶν ὑπεγγύων προσόδων», ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1.

1. Ἐξουσιοδοτεῖται ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως διὰ συμβάσεως, συναφθησομένης μετὰ τῆς Ἑταιρίας Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων, τροποποιήσῃ τὴν μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἑταιρίας ταύτης σύμβασιν τῆς 29 Αὐγούστου 1936, ὡς αὕτη τροποποιηθεῖσα ἰσχύει, διὰ τὸ μέχρι τῆς λήξεως τῆς διαρκείας της χρονικὸν διάστημα, ἤτοι μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1957, ἀναπροσαρμοζομένης καὶ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 39 τῆς συμβάσεως προβλεπομένης ἀμοιβῆς, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑφισταμένων οἰκονομικῶν καὶ νομισματικῶν συνθηκῶν τῆς χώρας.

2. Κατὰ τὴν λῆξιν τῆς διαρκείας τῆς κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον 1 συμβάσεως ἢ καὶ πρὸ τῆς λήξεως ταύτης ἐξουσιοδοτεῖται ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως συνάπτῃ μετὰ τῆς Ἑταιρίας Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων νέαν σύμβασιν, διαρκείας οὐχὶ μείζονος τῶν εἴκοσιν ἐτῶν ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς προθεσμίας τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. 3300]1925 «περὶ καθορισμοῦ τρόπου εἰσπράξεως καὶ διαχειρίσεως τῶν ὑπεγγύων εἰς τὸ προσφυγικὸν δάνειον προσόδων».

3. Αἱ κατὰ τὰς ἀνωτέρω παραγράφους 1 καὶ 2 συμβάσεις κυροῦνται διὰ Β. Διαταγμάτων, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 2.

Τὸ Ν. Δ. 91]1941 «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἀπόλυσιν, μετάθεσιν, ἀπόσπασιν, ὑποβιβασμόν, θέσιν εἰς διαθεσιμότητα, προαγωγὴν καὶ διορισμὸν τῶν ὑπαλλήλων Ὀργανισμῶν Δημοσίου Δικαίου, Τραπεζῶν, παραχωρηθεισῶν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν καὶ λοιπῶν διατάξεων», τὸ Ν. Δ. 191]1941 «περὶ κωδικοποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ ἀρμοδιοτήτων τῶν Ὑπουργῶν», τὸ Ν. Δ. 579]1941 «περὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ ἀρμοδιοτήτων τῶν Ὑπουργῶν» καὶ τὸ Ν. Δ. 2053]1942 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 579]1941 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ ἀρμοδιοτήτων τῶν Ὑπουργῶν» δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογήν, προκειμένου περὶ τῆς Ἑταιρίας Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων.

Ἄρθρον 3.

1. Αἱ διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2413]1940 Ἀν. Νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Νόμου 2432]1940 περὶ καθορισμοῦ ἀνωτάτου ὁρίου ἡλικίας ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων ἑταιριῶν διαχειριζομένων δημόσια συμφέροντα» δὲν ἔχουσιν ἐφεξῆς ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ ἐν γένει τῆς Ἑταιρίας Διαχειρίσεως τῶν εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου Χρέους Ὑπεγγύων Προσόδων.

2. Αἱ ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. Δ. 422]1941 (Φ.Ε.Κ. 289]36.8.41, τεῦχος Α') καὶ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος ἐκδοθεῖσαι ἀποφάσεις τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τῆς Ε.Δ.Υ.Π. ἀφορῶσαι διορισμούς, προαγωγάς, μεταθέσεις, ἀπολύσεις καὶ λοιπὰς μεταβολὰς τοῦ προσωπικοῦ ταύτης, θεωροῦνται ἔγκυροι, καίπερ μὴ δημοσιευθεῖσαι εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρθρον 4.

Ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως δι' ἀποφάσεώς του, δημοσιευομένης διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, μεταβάλλῃ τὸς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ἀπὸ 19ης Ὀκτωβρίου 1930 Διατάγματος «περὶ ἐκτελέσεως τοῦ Νόμου 4516 τῆς 8ης Ἀπριλίου 1930 «περὶ χορηγήσεως ἅλατος διὰ βιομηχανικὴν καὶ γεωπονικὴν χρῆσιν κλπ.» ὁριζομένας ἀναλογίας τῆς ἀπαιτουμένης ποσότητος ἅλατος δι' ἄλλων τῶν προοριζομένων πρὸς ἐξαγωγὴν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν λίτρων καὶ ἐλαίων.

Ἄρθρον 5

Ἡ δευτέρα παράγραφος τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 31ης Ὀκτωβρίου 1940 «περὶ παραιτήσεως προθεσμίας διὰ τὴν ἐξαγωγὴν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἐγχωρίων προϊόντων ἠλιεμένων δι' ἅλατος χορηγηθέντος ἐπὶ ἠλαττωμένῃ τιμῇ» ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

«Ἐν ἐξαιρετικαῖς περιστάσεσι δύναται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ κατ' ἀπόλυτον κρίσιν αὐτοῦ νὰ παρατείνηται ἡ ἀνωτέρω προθεσμία ἐπὶ τρία ἔτη εἰσέτι τὸ πολὺ συνολικῶς ἢ τμηματικῶς».

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ὑποβληθήσεται δὲ πρὸς κύρωσιν εἰς τὴν Βουλήν, κἂν ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιών της.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ὀκτωβρίου 1950

σάρων μηνῶν μισθοτροφοδοσίαν, ἐν ᾧ ἰσχυρισμῷ δὲν γίνεται ἐπίκλησις, ὅτι ὁ ἐνάγων ἐμισθώθη ἐπὶ τῷ σκοπῷ, ὅπως ὑποστῇ τὰς ὡς ἄνω ἐκτεθείσας κρίσεις ἕλκους, δὲν εἶναι νόμιμος καὶ ἀπορριπτέος ὡς τοιοῦτος καθίσταται.

1530]1950 Α. Ν. «Περί συμπληρώσεως, τροποποιήσεως και καταργήσεως ενίων διατάξεων του Ν. Δ. 1138]1949 «περί των έ. χθρικών περιουσιών».

(Β. Κ. τ. Α' 247 της 29 Όκτωβρίου 1950)

Λάβοντες υπ' όψει την κατά την συνεδρίασιν της 20ής Όκτωβρίου 1950 του Ημετέρου Υπουργικού Συμβουλίου ληφθείσαν απόφασιν περί εκδόσεως λόγω κατεπειγούσης και αναποφεύκτου ανάγκης αναγκαστικού νόμου «περί συμπληρώσεως, τροποποιήσεως και καταργήσεως ενίων διατάξεων του Ν. Δ. 1138]1949 «περί των εχθρικών περιουσιών», αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Άρθρον 1.

1. Από της έναρξεως της ισχύος του παρόντος περιέρχονται αυτοδικαίως και άνευ άλλης διατυπώσεως εις το Ελληνικόν Δημόσιον αι κατά την έννοιαν του Ν. Δ. 1138]1949 εχθρικαί περιουσίαι κατά πλήρες κυριότητος και νομής δικαίωμα. Από της αυτής χρονολογίας περιέρχονται αυτοδικαίως και άνευ άλλης διατυπώσεως εις το Ελληνικόν Δημόσιον και πάντα τα δικαιώματα, περί ων αι διατάξεις του άρθρου 3 του αυτού Ν.Δ., ορισμός δε θεωρούνται εγχωρηθείσαι προς το Ελληνικόν Δημόσιον και πάσαι αι απαιτήσεις, περί ων αι αυταί ως ανωτέρω διατάξεις.

. . . . . .

Άρθρον 3

1. Αποκλειστικώς αρμόδιον Δικαστήριον προς εκδίκασιν των κατά το άρθρον 2 του παρόντος Νόμου αγωγών, ως και πάσης άγωγής ή αιτήσεως του Δημοσίου ή κατ' αυτού ως δικαιοδόχου των δικαιωμάτων των πέρας εχθρών, κατά την έννοιαν του Ν. Δ. 1138]1949, είναι το Εφετείον Αθηνών. Επί των δικών, περί ων το προηγούμενον εδάφιον της παρούσης παραγράφου, εφαρμόζονται αι περί δικών του Δημοσίου διατάξεις, εφ' όσον ειδικώς δεν ορίζεται άλλως εν τω παρόντι Νόμω.

2. Αι κατά την έναρξιν της ισχύος του παρόντος Νόμου εκκρεμείς δίκαι, αι έχουσαι αντικείμενον, δι' ο καθίσταται αρμόδιον το κατά το παρόν άρθρον δικαστήριον, καταργούνται από της έναρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου, εις οιανδήποτε στάδιον και παρ' οιρδήποτε βαθμώ δικαιοδοσίας και αν ευρίσκωνται.

3. Όπου εν ταις διατηρουμέναις εν ισχύι διατάξεσι του Ν. Δ. 1138]1949 αναφέρεται ως αρμόδιον δικαστήριον το κατά το άρθρον 5 του Νομοθετικού τούτου Διατάγματος Δικαστήριον, θεωρείται ήδη ως αρμόδιον διά την εφαρμογήν των διατάξεων τούτων το κατά το παρόν άρθρον τοιούτον.

4. Το κατά το παρόν άρθρον Δικαστήριον δεν καθίσταται αρμόδιον διά τας δίκας επί αγωγών εξόσεως μισθωτών και διενέξεων επί μισθωτικών σχέσεων περί προσωρινών μέτρων, εξ αναγκαστικών απαλλοτριώσεων, επί μικροδιαφορών και επί των εργατικών εν γένει διαφορών, ως προς τας οποίας διατηρείται η αρμοδιότης των κατά τας κειμένας διατάξεις δικαστηρίων. Αι εκκρεμείς δίκαι, αι έχουσαι ως αντικείμενα τα περί ων το προηγούμενον εδάφιον της παρούσης παραγράφου, διακόπτονται από της έναρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου, δύνανται δε να επαναληφθώσιν υπό ή κατά του Ελληνικού Δημοσίου, εφαρμοζομένων αναλόγως των διατάξεων των άρθρων 3 και 4 του Νόμου 109]1946 «περί αναστάσεως των εμπρησθέντων αρχείων κλπ.».

5. Το άρθρον 5 του Ν. Δ. 1138]1949 καταργείται.

. . . . . .

Άρθρον 17.

Διά Β. Διαταγμάτων, εκδιδομένων προτάσει του Υπουργικού Συμβουλίου, δύνανται να κωδικοποιηθώσι συναρμολογούμεναι εις ενιαίον κείμενον αι διατάξεις του Ν. Δ. 1138]1949 και του παρόντος Νόμου.

Εν Αθήναις τη 29 Όκτωβρίου 1950

1532]1950 Α.Ν. «Περί των υπέρ τρίτων προσθέτων φόρων».

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 246 της 29 Όκτωβρίου 1950).

Λαβόντες υπ' όψει την κατά την συνεδρίασιν της 20ής Όκτωβρίου 1950 του Ημετέρου Υπουργικού Συμβουλίου ληφθείσαν απόφασιν περί εκδόσεως, λόγω κατεπειγούσης και αναποφεύκτου ανάγκης, Αναγκαστικού Νόμου «περί των υπέρ τρίτων προσθέτων φόρων», αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Άρθρον 1.

1. Διά Διαταγμάτων εκδιδομένων τη προτάσει του Υπουργού των Οικονομικών, μετά σύμφωνον γνώμην Επιτροπής, συγκειμένης εκ του Προέδρου της Κυβερνήσεως, του Υπουργού Συντονισμού, του Υπουργού των Οικονομικών και του αρμοδίου Υπουργού, δύνανται να καταργώνται, διαρρυθμίζωνται, αυξάνωνται και μειώνται οι υφιστάμενοι πάσης φύσεως φόροι, τέλη, δικαιώματα, εισφοραί και λοιποί κοινωνικοί πόροι, υπέρ νομικών προσώπων, οργανισμών, ιδρυμάτων, ειδικών ταμείων, υπηρεσιών και λογαριασμών, οποτεδήποτε επιβληθέντες.

2. Αρμόδιος Υπουργός, δι' ους συμμετέχει της κατά την προηγουμένην παράγραφον Επιτροπής, νοείται ο Υπουργός, υπό την εποπτείαν του οποίου τελεί το νομικόν πρόσωπον, οργανισμός, ίδρυμα, ειδικόν ταμείον, υπηρεσία και λογαριασμός, υπέρ του οποίου υφίστανται κοινωνικοί πόροι.

Άρθρον 2.

1. Από της ισχύος του παρόντος νόμου αυθεις φόρος, τέλος, δικαίωμα, εισφορά και λοιποί κοινωνικοί πόροι επιβάλλονται, αυξάνονται, μειούνται ή διαρρυθμίζονται, επί τη βάσει των κειμένων διατάξεων υπέρ τρίτων, διά Διατάγματος ή υπουργικής αποφάσεως άνευ συνυπογραφής τούτων, εκτός του αρμοδίου Υπουργού, και του Υπουργού των Οικονομικών.

2. Κοινωνικοί πόροι, κατά την έννοιαν του παρόντος, νοούνται αι πάσης φύσεως άμεσοι ή έμμεσοι επιβαρύνσεις διά φόρων, τελών, δικαιωμάτων, εισφορών κλπ. των φυσικών ή νομικών προσώπων, άνευ αμέσου ωφελείας τούτων εκ τοιούτης επιβαρύνσεως.

Η ισχύς του παρόντος άρχεται από της δημοσιεύσεως του εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, υποβληθησεται δε προς κύρωσιν άμα τη επαναλήψει των εργασιών της Βουλής.

Εν Αθήναις τη 29 Όκτωβρίου 1950

[640]1950 Α. Ν. «Περί διατάξεων αφορωσών τους δυνάμει του Θ' Ψηφίσματος απολυθέντας υπαλλήλους τους υπηρετήσαντας μεταγενεστέρως εις τας τάξεις του Στρατού».

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 247 της 29 Όκτωβρίου 1950)

Αποδίνοντες ὅπ' ὄψιν την κατα την συνεδρίασιν της 20 Όκτωβρίου 1950 του Ημετέρου Υπουργικού Συμβουλίου ληφθείσαν απόφασιν περί εκδόσεως λόγω κατεπειγούσης και αναποφεύκτου ανάγκης Άναγκ. Νόμου «περί διατάξεων αφορωσών τους δυνάμει του Θ' Ψηφίσματος απολυθέντας υπαλλήλους τους υπηρετησαντας μεταγενεστέρως εις τας τάξεις του Στρατού», απεφασίσαμεν και διατάσσομεν :

Άρθρον 1.

1. Τό κατά τάς διατάξεις της παρ. 3 του άρθρ. 8 του Θ' Ψηφίσματος του έτους 1946 «περί εξυγιάνσεως δημοσίων υπηρεσιών, ως τοῦτο μεταγενεστέρως εφροντοποιήθη, κώλυμα πρός κατάληψιν έμμίσθου δημοσίας, δημοτικής, κοινοτικής μονίμου ή έκτάκτου θέσεως και διορισμόν ως δικηγόρων, συμβολαιογράφων ή υποθηκοφυλάκων διά τους κατ' εφαρμογήν των διατάξεων των παρ. 2 και 3 του άρθρου 2 του ως άνω Θ' Ψηφίσματος απολυθέντας της θέσεως των δεν ισχύει, προκειμένου περί εκείνων, οίτινες υπηρέτησαν εὐδοκίμως υπό τα όπλα είτε κατά τον χρόνον της κατα τ' ανωτέρω εκ της υπηρεσίας απολύσεως των, είτα μεταγενεστέρως.

2. Τό εὐδόκιμον της υπό τα όπλα υπηρεσίας βεβαιούται μόνον εκ πιστοποιήσεως του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Αμύνης, προκειμένου δε περί υπηρετησάντων εις τα Σώματα Ασφαλείας υπό του Υπουργείου Δημοσίας Τάξεως.

3. Διά τον διορισμόν των περί ού το παρον άρθρον τηρούνται πάντως αι διατάξεις του ΜΘ' Ψηφίσματος του 1948.

Άρθρον 2.

1. Πράξεις απολύσεως εκ της υπηρεσίας των περί ων ή παρ. 1 του άρθρου 5 του Θ'[1944] Ψηφίσματος «περί εξυγιάνσεως των δημοσίων υπηρεσιών κλπ.», ως τοῦτο εφροντοποιήθη μεταγενεστέρως, εκδοθείσαι κατ' εφαρμογήν του αὐτοῦ Θ' Ψηφίσματος, δύνανται να καταργηθούν καθ' ὃν τύπον εξεδόθησαν, εντός ἑνὸς μηνῶν από της δημοσιεύσεως του παρόντος, μετά σύμφωνον και ηιτολογημένην γνώμην Επιτροπών συγκροτουμένων προτάσει των αρμοδίων Υπουργών, ως ὁρίζει ή παρ. 3 του άρθρου 5 του Θ' Ψηφίσματος, ως τοῦτο εφροντοποιήθη μεταγενεστέρως. Η περί ης ανωτέρω καταργήσις χωρεί, εφ' όσον ήθελε διαπιστωθή ότι τα πραγματικά περιστατικά, εφ' ων εστηρίχθησαν αι περί απολύσεως πράξεις, είναι ανακριβή ή ότι οι απολυθέντες υπηρέτησαν ευδοκίμως υπό τα όπλα, είτε κατά τον χρόνον της εκ της υπηρεσίας απολύσεως των, είτε μεταγενεστέρως κατά την διάρκειαν του αντισυμμοριακού αγώνος. Περί της εὐδοκίμου υπό τα όπλα υπηρεσίας δέον πάντως να προσάγηται πιστοποίησις του Γεν. Επιτελείου Εθνικής Αμύνης, προκειμένου δε περί υπηρετησάντων εις τα σώματα ασφαλείας, πιστοποίησις του Υπουργείου Δημοσίας Τάξεως.

2. Οι ούτως αποκαθιστάμενοι υπάλληλοι επανέρχονται αὐτοδικαίως εις τας θέσεις, ας κατείχον πρό της απολύσεως των, εφ' όσον αὐται είναι κεναί, άλλως τοποθετοῦνται εις άλλας δημοσιοβάθμους κενάς θέσεις της ίδιας υπηρεσίας ή διατηροῦνται ως υπεράριθμοι και τακτοποιοῦνται εις άλλας θέσεις υπό των οικείων υπηρεσιακών Συμβουλίων.

3. Ο χρόνος από της απολύσεως μέχρι της επανόδου εις την υπηρεσίαν των ως άνω επανερχομένων υπαλλήλων λογίζεται ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας ως πρός την σύνταξιν, τα τυπικά προσόντα προαγωγής, την αρχαιότητα κλπ. οὐχι ὅμως και ως πρός την απόληψιν των αποδοχών των.

4. Υπάλληλοι, περί ων αι κατά την παράγρ. 1 επιτροπαι ἀγνωμοδότησαν ὑπέρ καταργήσεως των περί απολύσεως των πράξεων, μή επιθυμοῦντες να επανέλθωσιν εις την υπηρεσίαν, δύνανται να προσμετρήσουν τον από της απολύσεως των μέχρι λήξεως της κατά την παράγρ. 1 ἀνωτέρω προθεσμίας χρόνον ως χρόνον πραγματικής υπηρεσίας διά την σύνταξιν και τα δικαιώματα των, ως συνταξιούχων επί των οικείων ασφαλιστικῶν Ταμείων, Ταμείου Προνοίας, Μετοχικοῦ Ταμείου Πολιτικῶν Υπαλλήλων και παντός άλλου συναφοῦς Ταμείου.

5. Αι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και επί των απολυθέντων κατ' εφαρμογήν των διατάξεων του ΜΘ') 1948 Ψηφίσματος «περί κορωσεως του υπ' αριθ. 510[1948 Α. Ν. «περί άλλαγης της νομισματοσειρᾶς των δημοσίων κλπ. υπαλλήλων και υπηρετῶν», εφ' όσον οὗτοι υπηρέτησαν εὐδοκίμως υπό τα όπλα, είτε κατά τον χρόνον της εκ της υπηρεσίας απολύσεως των, είτε μεταγενεστέρως κατά την διάρκειαν του αντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος. Περί της εὐδοκίμου υπό τα όπλα υπηρεσίας δέον πάντως να προσάγηται πιστοποίησις του Γεν. Επιτελείου Εθνικής Αμύνης, προκειμένου δε περί υπηρετησάντων εις τα σώματα ασφαλείας, πιστοποίησις του Υπουργείου Δημοσίας Τάξεως.

Άρθρον 3.

1. Πράξεις περί αποδοχής παραιτήσεως εκ της υπηρεσίας των περί ων ή § 1 του άρθρου 5 του Θ' Ψηφίσματος του 1946, εκδοθείσαι κατά την διάρκειαν της ισχύος αὐτοῦ, δύνανται να ανακληθούν, καθ' ὃν τύπον εξεδόθησαν εντός των εν παρ. 1 του άρθρου 2 ὁριζομένων προθεσμιῶν, μετά σύμφωνον ηιτολογημένην γνώμην των εν παρ. 1 του άρθρου 2 του παρόντος ὀργάνων, εφ' όσον ήθελε αποδειχθή, ότι ο παραιτηθείς εξηναγκάσθη εις υποβολήν παραιτήσεως, λόγω δυσμενοῦς μεταθέσεως του ή άλλης μειωτικῆς αὐτοῦ μεταχειρίσεως εν τη υπηρεσία, άνευ οιασδήποτε υπαιτίου συμπεριφορᾶς του, και ότι άμα δέν συνέτρεχεν εν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ τις των εν άρθρῳ 3 του Θ' Ψηφίσματος λόγων, συνεπείᾳ του οποίου θά ἠδύνατο να απολυθῇ οὗτος της υπηρεσίας.

2. Αι διατάξεις της προηγουμένης παραγράφου ισχύουν υπό τους λοιπούς ὅρους αὐτῆς και προκειμένου περί των περί ων αὐτη υπαλλήλων των απολυθέντων κατά τήν διάρκειαν της ισχύος του Θ' Ψηφίσματος λόγω ἀγκαταλείψεως της θέσεως των, εφ' όσον αὐτη ωφείλετο εις αναίτιον ποινικήν δίωξίν των, συνεπεία της οποίας απηλλάγησαν τελεσιδίκως και δέν ἐκκρεμεῖ κατ' αὐτῶν οιαδήποτε άλλη ποινική δίωξις.

3. Αί διατάξεις των παρ. 2, 3 και 4 του άρθρ. 2 του παρόντος Νόμου εφαρμόζονται και εις τας περιπτώσεις του παρόντος άρθρου.

Άρθρον 4.

Οί κατά τας διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 6 του υπ' άριθ. 516|1948 'Αν. Νόμου «περί έλέγχου νομιμοφροσύνης των δημοσίων κλπ. υπαλλήλων και υπηρετών» απολυθέντες της υπηρεσίας άνευ της δικής της παρ. 2 του άρθρου 2 του αύτου υπ' άριθ. 516|1948 'Αν. Νόμου προβλεπομένης γνώμης του Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης δικαιούνται ν' ασκήσουν προσφυγήν κατά της περί απολύσεως των μελών ενώπιον του Δευτεροβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης έντος αναπεπτικής προθεσμίας τριών μηνών από της ισχύος του παρόντος.

Άρθρον 5.

1. Οί απολυθέντες έκ της δημοσίας υπηρεσίας κατ' εφαρμογήν των διατάξεων των υπ' άριθ. 59 και 63 του 1945 Συντακτικών Πράξεων δύνανται να επαναδιορισθούν εις τας εξ ών απελύθησαν θέσεις, εφ' όσον αύται είναι οργανικαί και κεναί, έντος ενός μηνός από της δημοσιεύσεως του παρόντος μετά σύμφωνον γνώμην των αρμοδίων υπηρεσιακών Συμβουλίων, προκειμένου δε περί δικαστικών, του 'Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου ή της 'Ολομελείας του Συμβουλίου 'Επικρατείας, εφ' όσον υπηρέτησαν ευδοκίμως υπό τα όπλα διαρκούντος του εθνικού κατά των συμμοριτών άγώνος υπέρ τους εξ μήνας. Το ευδόκιμον της υπό τα όπλα υπηρεσίας διαπιστούται κατά τον εν παρ. 2 του άρθρου 1 του παρόντος τρόπον. Τον τοιούτον επαναδιορισμόν των δύνανται να ζητήσουν οί ενδιαφερόμενοι έντός αναπεπτικής προθεσμίας τριών μηνών από της δημοσιεύσεως του παρόντος. 'Εν ή περιπτώσει αί θέσεις εξ ών εύτοι απελύθησαν, δεν είναι κεναί, δύνανται να διορισθούν και ως υπεράριθμοι, οπότε έχουν εφαρμογήν αί διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 2 του παρόντος. Αί διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 2 του παρόντος εφαρμόζονται αναλόγως και εις τας περιπτώσεις του παρόντος άρθρου.

2. Αί διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν έχουσι εφαρμογήν προκειμένου περί υπαλλήλων απολυθέντων δια λόγους πειθαρχικούς ή ένεκεν επαγγελματικής ή επιστημονικής ανεπαρκείας, αλλεπαλλήλου έθους, ή ασυμβιβάστου προς την ιδιότητα αυτών διαγωγήν κατά την διάρκειαν της ξενικής κατοχής.

3. Διά τον διορισμόν των περί ων το παρόν άρθρον, τηρούνται πάντως αί διατάξεις του Μθ΄|1948 Ψηφίσματος.

Άρθρον 6.

1. Η παρ. 2 του άρθρου 5 του δια του Ψηφίσματος Μθ΄|48 «περί κυρώσεως του υπ' άριθ. 516|48 'Αν. Νόμου «περί έλέγχου της νομιμοφροσύνης των δημοσίων κλπ. υπαλλήλων και υπηρετών» κυρωθέντος Α. Ν. 516|48 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. 'Επιτρέπεται ή αύστασις δι' αποφάσεως του Υπουργού της Δικαιοσύνης πλειόνων του ενός τμημάτων του Δευτεροβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης, εάν αί ανάγκαι της υπηρεσίας αύτου το επιβάλλουν. 'Εν τη περιπτώσει ταύτη ως Πρόεδρος δύναται να δρισθή, άντι αντιπροέδρου του Συμβουλίου της 'Επικρατείας, και αντιπρόεδρος του 'Αρείου Πάγου ή Σύμβουλος της 'Επικρατείας ή 'Αρεοπαγίτης άντι δε Προέδρου 'Εφετών, Πάρεδρος του Συμβουλίου της 'Επικρατείας ή 'Εφέτης ή 'Αντεισαγγελεύς 'Εφετών».

2. Μετά την παρ. 2 του αύτου ως άνω άρθρου, ως αύτη αντικαθίσταται, προστίθενται τρείς παράγραφοι υπ' άριθ. 3, 4 και 5 της παρ. 3 του αύτου άρθρου λαμβανούσης τον αριθμόν 6.

«3. 'Αναπληρωτής του 'Αντιπροέδρου του Συμβουλίου της 'Επικρατείας, εν τη προεδρεία του Δευτεροβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης ορίζεται Σύμβουλος της 'Επικρατείας, του δε 'Αντιπροέδρου του 'Αρείου Πάγου, 'Αρεοπαγίτης.

4. Το Δευτεροβάθμιον Συμβούλιον Νομιμοφροσύνης ευρίσκεται εν απαρτία παρόντων 4 των μελών αύτου, μεταξύ των οποίων και ο Πρόεδρος ή αναπληρωτής αύτου, αποφασίζει δε κατά πλειοψηφίαν, εν ισοψηφία νικώσης της ψήφου του προέδρεύοντος.

5. 'Η άσκησις της ενώπιον του Δευτεροβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης προσφυγής δεν αναστέλλει την εκτέλεσιν της προσβαλλομένης αποφάσεως του Πρωτοβαθμίου».

3. Οί κατά τας διατάξεις του υπ' άριθ. 516|48 'Αν. Νόμου απολυθέντες της υπηρεσίας και μή άσκήσαντες προσφυγήν ενώπιον του Δευτεροβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης, κατ' εξαίρεσιν δύνανται προς τούτο, δύνανται να άσκήσουν ταύτην έντός μηνός από της δημοσιεύσεως του παρόντος.

Άρθρον 7.

'Η ισχύς του παρόντος άρχεται από της δημοσιεύσεως αύτου εις την 'Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, υποβληθήσεται δε προς κύρωσιν εις την Βουλήν άμα τη επαναλήψει των εργασιών της.

'Εν 'Αθήναις τη 29 'Οκτωβρίου 1950.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

85500|1950 'Απόφ. 'Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας «Περί χορηγήσεως εις τους μισθωτούς της χώρας εκτάκτου χρηματικής παροχής επ' ευκαιρία των εορτών Χριστουγέννων 1950 και Νέου 'Έτους 1951».

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 296 της 18 Δεκεμβρίου 1950)

'Εχοντες υπ' όψει:

1) Τας διατάξεις του Α.Ν. 28|44, ως αύται συνεπληρώθησαν και τροποποιήθησαν μεταγενεστέρως.

2) Το άρθρον 4 των από 4.11.47 εθνικών συλλογικών συμβάσεων εργασίας υπαλλήλων και εργατοτεχνιτών.

3) Την υπ' άριθ. 927|5.11.47 πράξιν του 'Υπουργικού Συμβουλίου.

4) Τον Νόμον 85 του 1943 και

5) Τας υπ' άριθ. 31240|45, 44814|46, 49400|47, 50416|48 και 57200|49 αποφάσεις ημών.

'Αποφασίζομεν:

Άρθρον 1.— Μισθωτοί παρέχοντες εξηρτημένην εργασίαν παρ' εργοδότη φυσικώ ή νομικώ προσώπω και συνδεόμενοι μετ' αύτου διά συμβάσεως εργασίας ιδιωτικού δικαίου, αορίστου χρόνου, δικαιούνται επ' ευκαιρία των εορτών των Χριστουγέννων 1950 και Νέου 'Έτους 1951 εκτάκτου χρηματικής παροχής, εξ ενός μηνιαίου μισθού διά τους εκ τούτων αμειβο-

μένους διά μισθού ή έξ 25 ημερομισθίων διά τούς άμειβομένους έπί ημερομισθίω.

Ή ώς άνω παροχή βαρύνει τούς οίκειους έργοδότας.

Άρθρον 2.— 1. Ή ύπό τού προηγουμένου άρθρου προβλεπομένη παροχή θέλει ύπολογισθή έπί τών ύπό τών οίκείων συλλογικών συμβάσεων έργασίας ή διαιτητικών αποφάσεων ή αποφάσεων εκδοθεισών κατά τας διατάξεις τού Α.Ν. 28|44 καθορισμένων μισθών και ημερομισθίων προσηυξημένων:

α) διά τών δι' αποφάσεων ημών χορηγηθεισών προσαυξήσεων και

β) διά τών επιδομάτων και προσαυξήσεων των προβλεπομένων ύπο τών οίκείων συλλογικών συμβάσεων έργασίας ή διαιτητικών αποφάσεων ή αποφάσεων εκδοθεισών κατά τάς διατάξεις τού Α.Ν. 28|44.

2.—Έπιδόματα παρεχόμενα λόγω ηύξημένης αποδόσεως υπερωριακής απασχολήσεως ή δι' οδοιπορικά έξοδα δέν υπολογίζονται.

3.—Δέν υπολογίζονται ομοίως αί χορηγούμεναι τυχόν είς είδος παροχαί και ή τροφή, ρουσιμός, οίκισμός, ένδυσις ή το άντίτιμον τούτων, έφ' όσον τοιαύται παροχαί δέν προβλέπονται ρητώς ύπό τών οίκείων συλλογικών συμβάσεων έργασίας ή διαιτητικών ή υπουργικών αποφάσεων.

Συνυπολογίζονται όμως αί τυχόν διά τ' ανωτέρω είδη ενεργούμεναι κρατήσεις έκ τών αποδοχών τών μισθωτών.

Είς ας περιπτώσεις ή άμοιβή τού μισθωτού καθορίζεται δι' ελευθέρας συμφωνίας έλλείψει ειδικής συλλογικής συμβάσεως έργασίας κλπ. διά τον υπολογισμόν τής παροχής τού άρθρου 1 θά ληφθή ύπ' όψιν διά τους έκ τούτων υπαλλήλους ή από 12.8.36 έθνική συλλογική σύμβασις έργασίας υπαλλήλων, εν συνδυασμώ πρός τάς από 4.11.47 και 1.12.47 έθνικάς συλλογικάς συμβάσεις έργασίας υπαλλήλων και την ύπ' αριθ. 29488|49 απόφασιν ημών, διά δέ τους έργατοτεχνίτας και υπηρέτας τό άρθρον 6 τής παρούσης.

Άρθρον 3.—1. Τής παροχής τού άρθρου 1 δικαιούνται είς το ακέραιον οί είς σύμβασιν εξηρτημένης έργασίας τελούντες κατά την 15 Νοεμβρίου έ. έ. μισθωτοί συναφθείσαν πρό τής 15.3.1950.

2.—Έάν ή σύμβασις έργασίας συνήφθη μετά την 15ην Μαρτίου 1950 ή συναφθείσα μεταγενεστέρως έλύθη μετέπειτα και μέχρι τής 15.11.50 ή ύπό τού άρθρ. 1 τής παρούσης προβλεπομένη παροχή θά καταβληθή είς τους δικαιούχους ταύτης μειωμένη κατά 1|25 δι' έκαστον δεκαήμερον έλλείποντος από 15.3.50 μέχρι 15.11.50 έργασίας.

3.— Κλάσμα υπερβαίνον το πενθήμερον θεωρείται συμπεπληρωμένον δεκαήμερον.

4.— Οί οίκειοθελώς αποχωρήσαντες τών έργασιών των μισθωτοί, ώς και οί απολυθέντες άνευ αποζημιώσεως, διά τινα τών λόγων τού άρθρου δ τού Νόμου 2112, δέν δικαιούνται τής παροχής τού άρθρου 1. Δέν θεωρείται οίκειοθελής αποχώρησις διά την καταβολήν τής παροχής τού άρθρου 1 ή συνεπεία ασθενείας τού μισθωτού επελθούσα λύσις τής συμβάσεως έργασίας.

5.— Οί παρασχόντες εξηρτημένην έργασίαν κατά το από 15.3.50 μέχρι και 15.11.50 χρονικόν διάστημα, περιοδικώς, είς πλείονας τού ενός έργοδότας, δικαιούνται παρ' εκάστου έκ τής παροχής τού άρθρου 1 τού 1|25 έκαστον δεκαήμερον έργασίας.

Άρθρον 4.— 1. Τής παροχής τού άρθρου 1 δικαιούνται και οί έν καταστάσει ασθενείας ή στρατεύσεως (ήμεδροι, κληρωτοί, έθελονται) ή άδείας τελούντες μισθωτοί, εφαρμοζομένων αναλόγως και έπ' αύτών τών λοιπών διατάξεων τής παρούσης.

2.—Έπίσης δικαιούνται ταύτης ύπό τας ανωτέρω προϋποθέσεις και οί έπί μισθώ νομικοί Σύμβουλοι τών Τραπεζών, Ανωνύμων Εταιριών και επιχειρήσεων έν γένει.

3.—Τής παροχής τού άρθρου 1 δικαιούται είς το ήμισυ (1|2) οί είς κατάστασιν διαθεσιμότητος τελούντες μισθωτοί, έφ' όσον είς την κατάστασιν αύτην περιήλθον πρό τής 20.9.1951 άλλως έχουν εφαρμογήν και δι' αύτους αί διατάξεις τού άρθρου 3.

Άρθρον 5.— 1. Οί έπί συμβάσει εξηρτημένης έργασίας ορισμένου χρόνου ή και έργου διατελέσαντες μισθωτοί κατά το από 15.3.50 μέχρι και 15.11.50 χρονικόν διάστημα δικαιούνται τής παροχής τού άρθρου 1, εν αναλογία πρός το 1|25 ταύτης ανά 8 πραγματοποιηθέντα είς το διάστημα τούτο ημερομίσθια, μή δυναμένη όμως να υπερβή τα 25 ημερομίσθια.

2.—Είς τας διατάξεις τής ανωτέρω παραγράφου υπάγονται και οί εργατοτεχνίται τών δημοσίων έργων.

3.—Έάν ή σύμβασις έργασίας τών εν παραγράφω 1 τού παρόντος άρθρου μισθωτών συναφθείσα πρό τής 15.3.50 υφίστατο την 15.11.50, ή παροχή τού άρθρου 1 θά καταβληθή είς το ακέραιον.

Άρθρον 6.—1. Είς τους παρέχοντας εξηρτημένην έργασίαν είς μόνιμον έργοδότην έπ' αμοιβή κατά μονάδα έργασίας (κατ' αποκοπήν) ή παροχή τού άρθρου 1 ύπό τας προϋποθέσεις τών άρθρων 3, 4 και 5 θά υπολογισθή βάσει ημερομισθίου δραχμών 24.000 διά τους τεχνίτας και ειδικευμένους και δραχ. 18.000 διά τους ανειδικεύτους εργάτας, έφ' όσον ύπό συλλογικών συμβάσεων ή διαιτητικών αποφάσεων δέν προβλέπονται ευνοικώτερα βασικά ημερομίσθια.

2.—Είς τους εργαζομένους είς το τμήμα θελουργίας τής Εταιρίας Λιπασμάτων τά ανωτέρω ποσά θά υπολογισθούν προσηυξημένα κατά 20 ο|ο.

3.—Είς τους υποδηματεργάτας και ραπτεργάτας ή παροχή τού άρθρου 1 θά υπολογισθή βάσει ημερομισθίου δραχμών 24.000 διά τους τεχνίτας και 14.000 διά τους βοηθούς αύτών, καταβληθησόμενα δέ είς αμφοτέρους ύπό τού εργοδότου τού τεχνίτου.

Άρθρον 7.—Ή παροχή τού άρθρου 1 ύπό τας προϋποθέσεις τού άρθρου 3 θέλει καταβληθή και είς τους συντάκτας τών ημερησίων εφημερίδων υπολογιζομένη έπι τη βάσει τών καταβαλλομένων είς ταύτους παρ' εκάστου εργοδότου αποδοχών.

Άρθρον 8.—1. Είς τους σταφυλεργάτας και εργάτας σταφίδος εν γένει θέλει καταβληθή, άντι τής ύπό τού άρθρου 1 τής παρούσης προ-

βλεπομένης παροχής ανά δ πραγματοποιηθέντα κατά τό από 15.4.50 μέχρι καί 15.12.50 διάστημα εν ημερομισθίων ή κλάσμα τούτου διά τα κάτω των δ πραγματοποιηθέντα, υπολογιζομένων κατά τά έν άρθρω 2 της παρούσης οριζόμενα ή διά τούτου εκ τούτων κατά τιμάχιον αμειβομένους διά τό πηλίκον της διαιρέσεως των πραγματοποιηθέντων αμοιβών εν τω ως άνω χρόνω διά τού αριθμού των πραγματοποιηθέντων ημερομισθίων.

2.—Προς έξεύρεσιν των πραγματοποιηθέντων ημερομισθίων υπό των επί τιμολογίω αμειβομένων εργατών σταφίδος Ηρακλείου δέον όπως το σύνολον των πραγματοποιηθεισών αμοιβών από 15.4.50 μέχρι 15.12.50 διαιρεθή διά τού τό της από 5.12.47 οικείας συλλογικής συμβάσεως εργασίας προβλεπομένου ημερομισθίου, μή δυναμένου νά υπερβή τα 25 δι' έκαστον.

3.— Εις τους εν Ηρακλείω καφετάς κιβωτίων σταφυλών και σταφίδος ή εκτακτος παροχή θέλει υπολογισθή επί τη βάσει τού υπό τού άρθρου 6 παραγράφου 1 της παρούσης προβλεπομένου ημερομισθίου.

Άρθρον 9.—1. Οι εκ των μισθωτών τού άρθρου 1 αμειβόμενοι διά ποσοστών ή φιλοδωρημάτων ή αμφοτέρων τούτων, μόνον, δέν δικαιούνται της υπό τού άρθρου 1 προβλεπομένης παροχής.

2.—Οι εκ τούτων αμειβόμενοι διά μικτού συστήματος, υπό τας προϋποθέσεις και διακρίσεις των προηγουμένων άρθρων, δικαιούνται, άντι της παροχής τού άρθρου 1, δραχμών 175.000.

3.—Εις τους κουρείς και κομμωτάς υπό τας προϋποθέσεις και διακρίσεις τού άρθρου 8 θέλουσι καταβληθή, άντι της υπό τού άρθρου 1 προβλεπομένης παροχής, εις μέν τους υπηρετούντας εις κουρεία και κομμωτήρια πολυτελείας δραχμαί 250.000 εις τους τεχνίτας, 200.000 εις τάς μανικιουριστρίας και 150.000 εις τους βοηθούς, εις τους υπηρετούντας εις κουρεία ή κομμωτήρια Α' κατηγορίας δρχ. 200.000 εις τους τεχνίτας, 150.000 εις τάς μανικιουριστρίας και 100.000 εις τους βοηθούς και εις τους υπηρετούντας εις κουρεία ή κομμωτήρια Β' κατηγορίας δρχ. 160.000 εις τους τεχνίτας, 120.000 εις τάς μανικιουριστρίας και 80.000 εις τους βοηθούς.

4.—Της παροχής τού άρθρου 1 υπό τας προϋποθέσεις και διακρίσεις των προηγουμένων άρθρων δικαιούνται επίσης οι αρτεργάται και οι αρτοϋπάλληλοι.

Άρθρον 10.— Εις άς περιπτώσεις ή παροχή τού άρθρου 1 ρυθμίζεται ευνοϊκώτερον υπό συλλογικών συμβάσεων ή διαιτητικών αποφάσεων υπερισχύουν της παρούσης αί σχετικαί διατάξεις τούτων.

Άρθρον 11.— 1. Των επί τιμολογίω αμειβομένων και εις μή μόνιμον εργοδότην απασχολουμένων μισθωτών, εκδορασφαγέων, εργατών κατεργασίας ενέτερων, άκατεργάστων δερμάτων, συντηρητών ζώων, ελαιοσακκιαστών κλπ. αύξάνονται τά τιμολόγια αμοιβής διά τό χρονικόν διάστημα από 20.12.50 μέχρι καί 19.1.1951 κατά ποσοστόν 80 ο/ο.

2.— Εις τους ψαλτοχρηματιστάς καί ματσακονιστάς, άντι της υπό τού άρθρου 1 προβλεπομένης παροχής, θέλει καταβληθή ανά 4 πραγματοποιηθέντα κατά το από 15.3.1950 μέχρι καί 15.11.1950 χρονικόν διάστημα ημερομίσθια εν ημερομισθίων εκ δρχ. 22.000, αυξανομένων αντιστοίχως των εγκεκριμένων εργατικών τιμολογίων κατά 30 ο/ο από 15.12.1950 μέχρι καί 31.1.1951.

Άρθρον 12.—Η παροχή τού άρθρου 1 συμψηφίζεται προς πάσαν επί σκοπώ δώρου διά τάς εορτάς των Χριστουγέννων καί Νέου Έτους χορηγουμένην, πλήν της περιπτώσεως κρατήσεως εκ των αποδοχών τού μισθωτού επί σκοπώ καταβολής ταιούτου δώρου, καθ' ήν αί κρατήσεις αύται θά καταβληθούν επί πλέον ταύτης.

2.—Εάν ο εργοδότης καταβάλλη εις τους παρ' αύτώ απασχολουμένους μισθωτούς μισθόν ή ημερομίσθιον υψηλότερον τού καθοριζομένου υπό των συλλογικών συμβάσεων εργασίας, αποφάσεων επιτροπών διαιτησίας κλπ. τό επί πλέον τούτο ποσόν δέν συμψηφίζεται με την παροχήν τού άρθρου 1.

Άρθρον 13.— 1. Οι κατά την 15ην Νοεμβρίου 1950 επιδοτηθέντες άνεργοι, ως καί οι εφεξής μέχρι της 16ης Δεκεμβρίου ε. έ. δικαιωθέντες ή δικαιούμενοι επιδόματος ανεργίας εκ τού Ταμείου Ανεργίας καί των Ειδικών Λογαριασμών α) τού Ταμείου Ασφαλίσεως Τυπογράφων καί Μισθωτών Τεχνών, β) τού Ταμείου Ασφαλίσεως Τυπογράφων Αθηνών, γ) τού Ταμείου Συντάξεως Προσωπικού Αθηναϊκών Εφημερίδων, δ) τού Ταμείου Συντάξεως Υπαλληλικού καί Συντακτικού Προσωπικού Εφημερίδων Θεσσαλονίκης, λαμβάνουν ως πρόσθετον επίδομα λόγω των εορτών των Χριστουγέννων καί τού Νέου Έτους, οί μέν πληρωνόμενοι κατά δεκαπενθήμερον δύο δεκαπενθήμερα, οί δέ πληρωνόμενοι κατά μήνα επίδομα ενός μηνός.

2.— Εις τους σφουγγαράδας Νάξου θά χορηγηθή ως επίδομα ανεργίας λόγω των εορτών των Χριστουγέννων καί τού Νέου Έτους ποσόν ίσον προς 8 ημερήσια επιδόματα.

Άρθρον 14.—Η παροχή τού άρθρου 1 υποκαθίσταται εις πάσας τάς νομίμους κρατήσεις υπέρ των οικείων Ασφαλιστικών Οργανισμών.

Άρθρον 15.—Η παροχή τού άρθρου 1 της παρούσης καταβληθήσεται εις τους επί ημερομισθίω αμειβομένους εις δύο ισοπόσους δόσεις, της πρώτης την 23.12.50 καί της δευτέρας από 7 μέχρι 15 τού μηνός Ιανουαρίου 1951, εις δέ τους διά μηνιαίου μισθού αμειβομένους εις τρείς δόσεις, εξ ών ή πρώτη εκ 50 ο/ο τού όλου δώρου θέλει καταβληθή την 23.12.50, ή δευτέρα εξ 25 ο/ο από 7 μέχρι 15.1.51 καί ή τρίτη εκ των υπολοίπων 25 ο/ο από 25 μέχρι 31.1.51.

Άρθρον 16.—Η παρούσα, ισχύουσα καθ' άπασαν την Επικράτειαν, δημοσιευθήτω διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Εν Αθήναις τη 18 Δεκεμβρίου 1950.

66733]6658]1950 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών καί Εργασίας «Περί δώρου Χριστουγέννων των εις Φορ]κάς εργασίας απασχολουμένων».

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 224 της 14ης Δεκεμβρίου 1950)

ΑΠΟ ΟΣΑ ΜΑΣ ΓΡΑΦΟΥΝ

Καὶ πάλιν ἐπὶ τῶν ἄρθρων 657 καὶ 658 Ἀστικοῦ Κώδικος

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27ῃ Δεκεμβρίου 1950

Φίλε κ. Διευθυντά

Εἰς σχολιασμὸν νομικοῦ ἄρθρου μου, δημοσιευθέντος εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 15 τεῦχος τῆς ΕΕΔ, 9, 677, ὑπὸ τὸν τίτλον: «Τὸ φιλάνθρωπον τῆς μεταχειρίσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐν ἀσθενείᾳ του, ἡ ὑποχρεωτικὴ ἀσφάλισις καὶ τὰ ἄτομα ἐφαρμογῆς», ὁ κ. Χρ. Κασσίμος, εἰσαγγελεὺς παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας, διὰ τῆς εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 22 τεῦχος τῆς ΕΕΔ 9, 1063 δημοσιευθείσης ἐπιστολῆς του παρατηρεῖ, ὅτι, ἀντιθέτως πρὸς ὅσα εἰς τὸ ἐν λόγῳ ἄρθρον μου ὑποστηρίζω προκύπτει, κατ' αὐτόν, ἐκ τῆς διατυπώσεως τοῦ ἄρθρου 658 Α.Κ., ὅτι «ἀεὶ ἑκάστου νέου κώλυμα γεννᾶται νέα ἀξίωσις ἐπὶ μισθοῦ» ἀπεριορίστως, ὡς καὶ ὅτι ἡ διάταξις αὕτη δὲν ἀποτελεῖ «ἐπιείκειαν» καὶ «φιλάνθρωπον μεταχείρισιν» τοῦ μισθωτοῦ, ἀλλὰ «δικαίωμα» αὐτοῦ, διεκδικηθὲν διὰ τῆς ὠργανωμένης καὶ πολυπλήθους τάξεώς του. Μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου μου εἰς τὴν ΕΕΔ ἠκολούθησεν ἡ ἐν αὐτῇ δημοσίευσις (ΕΕΔ, 9, 879, 881) δύο διαφόρων, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος, ἀποφάσεων τοῦ κ. Πρωτοδίκου Πειραιῶς. Διὰ τῆς πρώτης αὐτῶν, ὑπ' ἀριθ. 1078|1950 (*Γ. Κροκίδας*), προστίθενται ἐπιχειρήματα εἰς τὴν ὑπ' ἐμοῦ προτιμηθεῖσαν ἐπὶ τοῦ θέματος ἄποψιν, ὅτι ἡ ἐκ τῶν ἄρθρων 657 καὶ 658 Α.Κ ἀξίωσις «ἐξαντλεῖται» ἐφ' ἅπαξ ὡς ὁ ἐκμισθωτὴς ἀπολαύσῃ τὴν ἐκ τῶν ἄρθρων τούτων ἀξίωσιν συντρεχόντων καὶ τῶν λοιπῶν ὅρων, καὶ δὲν γεννᾶται τοιαύτη ἀξίωσις ἐκ νέου μετὰ τοιαύτην καὶ πλήρη ἀπολαυήν, διὰ τῆς ἐμφανίσεως καὶ νέου κωλύματος ἐκ σπουδαίου λόγου, εἴτε τοῦ αὐτοῦ, εἴτε διαφόρου φύσεως, καὶ δὴ κατ' ἐπαναληψιν καθ' ἑκάστου ἔτους διαρκείας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως ἢ καὶ ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους, μετὰ πάροδον ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ πρώτου κωλύματος δεκαημέρου παροχῆς ἐργασίας ἢ καὶ ἔτους, ἐφ' ὅσον ἤθελεν ἐξαντληθῇ ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ 658 Α.Κ ὁρίζομένη χρονικὴ διάρκεια διὰ τοῦ προηγηθέντος ἀνεπαιτίου κωλύματος». Ἡ ἀπόφασις αὕτη σκέπτεται: «Ἐὰν ταὐτὸν τι ἤθελεν ὁ νομοθέτης, σαφῶς θὰ διετύπου τοῦτο, ὡς ἐξεφράσθη ἐν ἄρθρῳ 660 ΑΚ, ἐν ᾧ, προκειμένου περὶ παροχῆς ἀδείας, καθορίζει τὴν κατ' ἔτος περὶ ταύτης ἀξίωσιν τοῦ ἐκμισθωτοῦ. Ἡ ἀντίθετος ἐκδοχὴ ἀποκρούεται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι δι' αὐτῆς ὁ ἐκμισθωτὴς θ' ἀπελαμβάνεν ἀξιώσεως ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ὑπερβαινούσης κατὰ πολὺ τὰ 15 ἢ καὶ 30 ἡμερομίσθια, πλὴν ταῦτα θέτει ὁ νομοθέτης ὡς ἀνώτατα ὅρια τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐκμισθωτοῦ, ἐν περιπτώσει σπουδαίου κωλύματος, ἐπὶ τὴν ἀξίωσιν πρὸς καταβολὴν τῆς μισθοδοσίας αὐτοῦ καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ χρόνου διαρκείας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, μετὰ τὴν ἐμφάνισιν τὸ πρῶτον τοῦ σπουδαίου λόγου, ἐξ οὗ ἐκωλύθη πρὸς παροχὴν τῆς ἐργασίας του, καὶ δεδομένου ὅτι αἱ διατάξεις τῶν ὡς ἄνω ἄρθρων ἀποτελοῦν τροποποίησιν τῶν περὶ ἀναπαιτήτου ἀδυναμίας διατάξεων τοῦ Α.Κ (ἄρθρον 880), ἀφοῦ, ἀντὶ συναπαλλαγῆς τοῦ ἀντισυμβαλλομένου ἐργοδότου, διατηροῦν τὴν ὑποχρέωσιν αὐτοῦ πρὸς καταβολὴν τοῦ μισθοῦ, ὑπὸ τὰς ἐν αὐτῷ προϋποθέσεις. Ἄλλως τε ἤθελεν ἀποτελεῖ, ἐπικρατοῦσα ἀντίθετος ἄποψις, ἀπέρματον ἐπιβάρυνσιν τοῦ μισθωτοῦ ἐργοδότου, εἰς ἣν, ἐὰν ἤθελε νὰ χωρήσῃ ὁ νομοθέτης, ἐκ τῆς πλήρους προηγουμένης ἀπαλλαγῆς τοῦ μισθωτοῦ . . . θὰ ἐξεφράζετο σαφῶς διὰ διατάξεως προλεπούσης τὸ τοιοῦτον, τοῦτο δὲ μὴ πραξάντος τοῦ νομοθέτου, δέον ἡ ἑρμηνεία τούτων νὰ εἶναι περιωρισμένη, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τοὺς τιθεμένους ἐν § 8 τοῦ ἄρθρου 657 περιορισμούς, διὰ τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου τῆς ἀφαιρέσεως ἐκ τοῦ μισθοῦ τῶν ὡς ἤθελεν καταβληθῇ εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας. Ἐξ ὑποχρεωτικῆς ἐκ τοῦ νόμου ἀσφαλίσεως, ὅτ' οὗ σταυνάει ἔτι μᾶλλον ἡ ἔκτασις τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἐν λόγῳ διατάξεων». Διὰ τῆς δευτέρας τῶν ἀποφάσεων τούτων, ὑπ' ἀριθ. 1213|1950 (*Κ. Παπαμιχαλόπουλος*), γίνεται δεκτόν, ὅτι: «τὸ μὲν ἄρθρον 657 Α.Κ, ὡς ἐν αὐτῷ ἔχει, ὁρίζει τὰς προϋποθέσεις, ὑφ' ἃς ὁ μισθωτὸς διατηρεῖ τὴν ἀξίωσιν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν μισθόν του, ἐν περιπτώσει κωλύματος κλπ., τὸ δὲ ἄρθρον 658, ὡς ἐν αὐτῷ ἁπλῶς ἔχει, ὁρίζει τὴν κατὰ χρόνον ἔκτασιν τῆς τοιαύτης ἐπὶ τὸν μισθὸν ἀξιώσεως. Ἡ τοιαύτη κατὰ χρόνον ἔκτασις, ἂν ἀπὸ τῆς ἀνάρξεως τῆς συμβάσεως δὲν ἔχῃ παρέλθει ἔτος, ὁρίζεται εἰς ἓξ μῆνας, ἐὰν δὲ ἔχῃ παρέλθει ἔτος εἰς ἕνα μῆνα κατ' ἔτος. Λόγῳ «τὸ ἐπὶ μῆνα κατ' ἔτος», δὲν προκύπτει σαφῶς ἐκ τῆς γραμματικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου, προκύπτει ὅμως ἐκ τῆς λογικῆς τοιαύτης, διότι καταφανὴς εἶναι ὁ σκοπὸς τοῦ νομοθέτου, ὅπως ὁ ἐργοδότης μὴ ἐπιβαρύνεται πλέον τοῦ μηνὸς δι' ἕκαστον ἔτος, ἀφοῦ τὸ ἔτος τάσσει ὡς ἐλάχιστον ὅριον, διὰ νὰ ὁρίσῃ τὴν κατὰ χρόνον ἔκτασιν τῆς ἐπὶ τὸν μισθὸν ἀξιώσεως εἰς ἕνα μῆνα. Ὁ νομοθέτης δηλαδή, κινούμενος ἐκ φιλεργατικοῦ πνεύματος, παρεξέκλινε τοῦ κανόνος ὅτι ἕκαστος φέρει τὸν κίνδυνον τῆς ἰδίας του παροχῆς καὶ ἐπέβαλε βάρος εἰς τὸν ἐργοδότην ὑπὲρ τοῦ μισθωτοῦ, ἀλλὰ δὲν ἠθέλησε τὸ βάρος τοῦτο νὰ εἶναι δυσβάστακτον, διὸ καὶ ὥρισε διὰ τῶν ἄνω διατάξεων, ὅτι πρὸ μὲν τῆς συμπληρώσεως ἔτους ἀπὸ τῆς ἀνάρξεως τῆς συμβάσεως θὰ φέρῃ οὗτος τὸ βάρος αὐτὸ ἐπὶ ἓξ μῆνα, μετὰ δὲ τὴν συμπλήρωσιν ἔτους, ἐπὶ ἕνα δι' ἕκαστον ἔτος».

Διὰ τρίτης, προσφάτου ἀποφάσεως, τῆς ὑπ' ἀριθ. 3407|1950, Πρωτοδ. Ἀθην. (*Ν. Δρούσας*) (ΕΕΔ, 9, 1082), φαίνεται, ἄνευ εἰδικωτέρας τινὸς αἰτιολογίας, γενομένη δεκτὴ ἡ γνώμη, ὅτι ὁ ἐκμισθωτὴς τῶν ὑπηρεσιῶν του, ὁ μισθωτὸς ἀσθενήσας δικαιοῦται, κατ' ἄρθρα 657 - 658 ΑΚ, ὑπὸ τὰς ἐν αὐτοῖς προϋποθέσεις, τῶν ἀποδοχῶν του παρὰ τοῦ ἐργοδότου «μηνὸς ἢ δέκα πέντε ἡμερῶν - ἀπεριορίστως, ἐφ' ὅσον τὸ ἐμφανισθὲν «σπουδαῖον καὶ ἀνεπαίτιον κώλυμα ἐργασίας» εἰς αὐτὸν εἶναι «διακεκριμένον οἱουδήποτε προηγουμένου».

Ἡ γνώμη αὕτη ἀκολουθεῖ, προφανῶς, τὴν ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ κ. *Κ. Τριανταφυλλοπούλου* διατυπωθεῖσαν ἑρμηνείαν τῶν διατάξεων τούτων (ΕΕΔ, 9, 725), ἧτις ἔχει, πλὴν ἄλλων, τὴν ἰδιαιτέραν ἀξίαν, ὅτι προέρχεται παρὰ τοῦ Εἰσηγητοῦ καὶ Συντάκτου τῶν διατάξεων τοῦ τμήματος τοῦ Ἐνοχικοῦ Δικαίου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἐνθα περιλαμβάνονται αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 657, 658 Α.Κ., στηρίζεται δὲ οὐχὶ μόνον εἰς νεωτέρους κώδικας καὶ εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἰσχύοντα - ὡς ἀναγράφει ἐν τῇ εἰς ἣν ἀπαντᾷ ἐπιστολῇ του ὁ κ. Χρ. Γ. Κασσίμος - ἀλλὰ καὶ εἰς ὑπ' αὐτοῦ, τοῦ κ. Καθηγητοῦ, ἀναφερομένην καὶ ἑρμηνευομένην διάταξιν τοῦ προϊσχύοντος παρ' ἡμῖν ρωμ. δικαίου, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν γραμματικὴν διατύπωσιν τῶν διατάξεων τούτων ἐν τῷ Ἀστικῷ Κώδικι. Ἀλλ' ἡ ἑρμηνεία αὕτη παρίσταται ἐν τῇ πρακτικῇ ἐφαρμογῇ της ὑπερακοντίζουσα τὸν σκοπόν, δι' ὃν ἐθεσπίσθη, ἀφοῦ δι' ἑκάστην αὐτοτελῆ ἀσθένειαν, ἀπέχουσαν 15 ἢ 30 ἡμέρας τῆς λήξεως τῆς προηγουμένης, δύναται ὁ μισθωτὸς νὰ δικαιοῦται συνεχῶς, καίτοι μὴ ἐργαζόμενος, ἀποδοχῶν. Ἀλλ' ἡ-

θελον αι διατάξεις αύται να επιδαρύνωσι τόσον πολύ τον εργοδότην. Και τοιαύτη άποψις εξυπηρετεί τον μισθωτόν και ανταποκρίνεται εις τον κατά πρώτιστον λόγον οικονομικόν σκοπόν και αποτέλεσμα της συμβάσεως εργασίας; Βεβαίως, ο εργοδότης έχει το δικαίωμα καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας - άλλα και τούτο υποβάλλεται εις πλείστους όσους του άρθρου 281 Α.Κ περιορισμούς παρά την αντίθεσιν της εν τούτω τελευταίας νομολογίας του Α.Π. (βλ. Α.Π. 493|1950. ΕΕΔ. 9, 1087. Δεκτικήν. Α.Π. Ε' 361|1950. ΕΕΔ. 9. 1121 αποκρούσαν. άμεσως) όπερ άμως δικαίωμα τούτο, αναφέρομεν, δεν είναι αζήμιον δι' εαυτόν, άλλ' αύτη και δύναται να θεωρηθή απωτέλεσ διά τον έγκλημα επανειλημμένων ασθενειών και των οικονομικών συνεπειών αύτων διά τον εργοδότην απολυόμενον μισθωτόν.

Συνεπώς κατά την και εν προκειμένω εφαρμοστέαν ερμηνευτικήν οδηγίαν του Celsus (Πανδ. 1. 3.17 έντοτ. Rzo. 2.1.27 σχολ.) καθ' ην: «Βλέπειν νόμους δεν εστίν οι το γινώσκειν τα ρήματα, άλλα την δύναμιν αυτών», δέον να ερμηνεύσωμεν λογικώς την διάταξιν και κατά τους κανόνας της καλής πίστεως, εφαρμοσθέντος προκειμένου περί της αμφοτεροβαρούς συμβάσεως εργασίας, δι' ην και αι διατάξεις των άρθρων 200 281 και 288 Α.Κ βοηθούσιν.

Τοιαύτην λύσιν δίδουσιν, έστω και κατά διάφορον αποτέλεσμα εκάστη, αι προμνησθείσαι υπ' αριθ. 1078|1950 και 1218|1950 αποφάσεις του Πρωτοδίκου Πειραιώς.

Εξ ετέρου, ότι αι διατάξεις των άρθρων 657, 658 Α.Κ είναι διά τον μισθωτόν επιεικείς και φιλάνθρωποι, εφ' όσον αμείβεται εν τη συμβάσει εργασίας, καίτοι δεν παρέχει τας υπηρεσίας του, ήτοι δεν εκπληροί τας υποχρεώσεις του, είναι, νομίζομεν, εκτός πάσης αμφιβολίας. Και ήτο δεκτόν, διά το υπ' αυτού εξεταζόμενον θέμα, διά τινων μόνων αι διατάξεις αύται επετεύχθησαν, διά της δυνάμεως του συνδικαλισμού—ως αποστηρίζει ο κ. Χρ. Γ. Κασσίμης, εις την είς ην απαντώ επισολήν του—ή διά της νεωτέρας, ένεκεν της αξελίξεως της συγχρόνου κοινωνίας (επιτακτικώς και διά δυναμικών μέσων πολλάκις απαιτούσης τοιαύτας μεταρρυθμίσεις) επιβράσεως παρ' αυτής του συγχρόνου νομοθέτου προς έρευνν και υιοθέτησιν θεσμοθετήσεως τοιούτων παρ' αυτού διατάξεων.

Η σπουδαιότης όμως του παρ' ημίν ερευνηθέντος θέματος εν ΕΕΔ 9, 677 δέν έγκειται εις τα θιγόμενα υπό του κ. Χρ. Γ. Κασσίμου σημεία εφ' ών εκφράζει τας παρατηρήσεις του, άλλ' υφίσταται εν τη μη υπό του Ι.Κ.Α ('Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων) καλύψει ολοκλήρου του οφειλομένου εν ασθενεία του μισθωτού ποσού αποδοχών του, ένω ούχι μονον ο μισθωτός, άλλα και ο εργοδότης, και μάλιστα ο τελευταίος κατά διπλάσιαν του πρώτου ποσοστόν, καταβάλλουσι πλήρη ασφάλιστρα και δια την περίπτωσιν της ασθενείας του μισθωτού, καθ' ης όμως δεν είναι πλήρως ο εργοδότης ησφαλισμένος κατά την δικαίαν εφαρμογήν των άρθρων 657, 658 Α. Κ. 'Επ' αυτών όμως ο κ. Χρ. Γ. Κασσίμης δεν δικαίωσε γνώμην ή παρατήρησίν τινα.

Μετά τιμής
Φίλιππος Α. Αγγελής
Δικηγόρος

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

'Ανδρέου Χρ. Τούση, 'Εφέτου εν 'Αθήναις
Οικογενειακόν δίκαιον *(κατά τον Κώδικα)*
'Ημίτομος Β' (τελευταίον)

Διά του μόλις κυκλοφορήσαντος δευτέρου ημιτόμου του δευτέρου τόμου συνεπληρώθη ολόκληρον το σύστημα οικογενειακού δικαίου του 'Εφέτου 'Αθηνών κ. *'Ανδρέου Χρ. Τούση*, εν σελίσιν περίπου 800.

Ο κυκλοφορήσας δεύτερος ημίτομος περιλαμβάνει την υπόλοιπον ύλην του οικογενειακού δικαίου, ήτοι τα κεφάλαια περί εξαγάμων τέκνων (εκουσία και δικαστική αναγνώρισις νομιμοποιήσεως εξαγάμων τέκνων), περί υιοθεσίας, επιτροπείας ανηλίκων, κηδεμονίας και γεραφεσίας, επιτροπείας απηγορευμένων, επιτροπείας απόντος, δικαστικής αντιλήψεως, διατάξεων ιδιωτικού διεθνούς δικαίου, αφορωσών εις το οικογεν. διεθνές δίκαιον και εισαγωγικού νόμου του 'Αστ. Κώδικος, αναφερομένου εις το οικογενειακόν δίκαιον. Ο συγγραφεύς είναι τοσούτον γνωστός εκ των προηγουμένως κυκλοφορησάντων έργων του, ώστε να περιττεύη πάσα έξαρσις του έργου του.

Εκείνο, το οποίον διακρίνει το σύστημα οικογενειακού δικαίου του κ. *Τούση*, είναι: α) η τελεία επεξεργασία της σχετικής ύλης του 'Αστικού Κώδικος και των διατηρηθέντων ειδικών νόμων, β) η εξαντλητική τελείως των ζητημάτων οικογενειακού δικαίου, από θεωρητικής και πρακτικής απόψεως, εις τρόπον ώστε να παρέχηται τόσον εις τον ασχολούμενον με την πρακτικήν δικηγόρων ή δικαστήν όσον και τον ασχολούμενον με την θεωρίαν, πλήρης ή εικών του ισχύοντος δικαίου, γ) Η πλήρης επεξεργασία και της υπό τα προϊσχύσαν δίκαιον νομολογίας και βιβλιογραφίας, εφ' όσον ανάγεται εις θέματα επαναληφθέντα εις τον άστικον κώδικα, δ) η τελεία και μη ανημερότητα χρησιμοποίησις της χρησίμου αλλοδαπής βιβλιογραφίας και νομολογίας, ούτως ώστε ού μόνον διά την ορθήν ερμηνείαν των διατάξεων του ημετέρου 'Αστικού Κώδικος να παρέχηται απαραίτητος βοήθεια, άλλα και ο θέλων ν' ασχοληθή μέ την συγκριτικήν μελέτην θέματος του οικογενειακού δικαίου να εύρίσκη κατά μέρος τας πηγάς της έρεύνης του. ε) η παράλληλος επεξεργασία διατάξεων έτέρων τμημάτων του δικαίου, σχετιζομένων μέ το οικογενειακόν δίκαιον, ως π. χ. του 'Εμπορικού Νόμου, Πολιτικής Δικονομίας, Ποινικού Νόμου. Τό οικογενειακόν δίκαιον παρακολουθεί τον 'Ελληνα και εκτός της 'Ελλάδος ευρισκόμενον, ενώ, εξ άλλου, πλείσται σχέσεις δημιουργούνται διά τους 'Ελληνας εν τη αλλοτρίφ και κατά τούτο είναι πολύ επιτυχής ή ιδέα του συγγραφέως, όπως δώση πλήρη εικόνα και του διεθνούς οικογενειακού δικαίου υπό την σημερινήν του κατάστασιν. Παραπέρω αναγκη να παρατηρήσωμεν, ότι ο συγγραφεύς δεν αρκείται εις την ξηράν ερμηνείαν του 'Αστ. Κώδικος δίδει ημεδαπών και αλλοδαπών συγγραφών και νομολογίας, άλλα δημιουργεί πλήρη συνοχήν ερμηνείας του προϊσχύσαντος και του ισχύοντος δικαίου, ούτως ώστε ο χρησιμοποιών το σύγγραμμα τούτο να είναι εις θέσιν δίδει των δεδομένων να αναπτύξη και ιδίαν ερμηνείαν. Χαρακτηριστική είναι ή εν προσομοιώσει των παραγράφων έκθεσις των κατ' ιδίαν θεσμών ού μόνον από απόψεως ισχύοντος δικαίου, άλλα και βυζαντινού, ρωμαϊκού έκθεμη, όστις δτε και αρχαίου αττικού δικαίου. Διά το τελευταίον τούτο πρέπει να τονισθή η αξιέπαινος και έπιτυχής προσπάθεια του συγγραφέως, όπως υπό το άρθρον ερμηνευτικών ύλικών επανθμίζη πόσον, παρά τον αφόρητον δανεισμόν του δικαίου από τας αλλοδαπάς νομοθεσίας, το δίκαιον εν τη 'Αρχαία 'Ελλάδι είναι άλλαχού μεν εν πληρότητι, άλλαχού δ' εν σπέρματι το σύγχρονον δίκαιον των πεπολιτισμένων κρατών.

Τό τέλος του βιβλίου συμπληρώνουν ευρετήρια κατά παραγράφους, κατ' άρθρα του Α.Κ., και λοιπών νόμων και λεπτομερή ευρετήρια κεφαλαίων

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 10ος — Τεύχος 2 (224)

Ἀθῆναι, 15 Ἰανουαρίου 1951

ΝΟΜΙΚΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ ΤΗΣ ΑΠΕΡΓΙΑΣ

('Εξ ἀφορμῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 3008|1950 ἀποφάσεως Πρωτοδίκου 'Αθηνῶν)

Ὑπὸ τοῦ κ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ Γ. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΥ, Δικηγόρου

Ἡ κατωτέρω, σελ. 72, ὑπ' ἀρ. 3008|1950 ἀπόφασις Πρωτοδίκου 'Αθηνῶν θίγει δύο σοβαρώτατα ζητήματα ἀναγόμενα εἰς τὸ δυναμικὸν θέμα τῆς ἀπεργίας. Ἤτοι:

α) Ἂν ἡ ἀπεργία λύῃ ἢ ἀναστέλλῃ τὴν ἀτομικὴν σύμβασιν ἐργασίας.

β) Ἂν ἡ ἀπεργία εἶναι δικαίωμα τοῦ ἐργαζομένου.

Εἶναι πρὸς τιμὴν τῆς σχολιαζομένης ἀποφάσεως τὸ γεγονὸς ὅτι εἰς ἀμφότερα τὰ ζητήματα ταῦτα δίδει ἀπαντήσεις προσηρμοσμένας εἰς τὴν σύγχρονον θεωρίαν τοῦ 'Εργατικοῦ Δικαίου. Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν δέχεται, ὅτι ἡ ἀπεργία δὲν λύει, ἀλλ' ἁπλῶς ἀναστέλλει τὴν ἀτομικὴν σύμβασιν ἐργασίας. Εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν δέχεται, μετὰ τολμηρᾶς εἰλικρινείας, ὅτι ἡ ἀπεργία εἶναι δικαίωμα τοῦ ἐργαζομένου, ἀλλ' ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦτο, ὡς πᾶν ἕτερον, δέον νὰ ἀσκῆται ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν νόμων, ἄλλως θεωρεῖται ἀκούμενον καταχρηστικῶς. Εἶναι, ἐπίσης, πρὸς τιμὴν τῆς ἀποφάσεως, ὅτι ποιεῖται ρητὴν μνείαν τῶν ἐν Γαλλίᾳ διδαχθεισῶν λύσεων, αἵτινες προσέδωσαν πράγματι εἰς τὸ δίκαιον τῆς ἀπεργίας θαυμαστὴν ἀρτιότητα.

Σκοπὸς τῆς παρούσης ἐργασίας εἶναι νὰ προβῇ εἰς λεπτομερεστέραν ἀνάλυσιν τῶν γαλλικῶν τούτων λύσεων ἐπὶ τῶν ὁποίων καὶ θὰ πρέπῃ νὰ στερεωθῇ μονιμότερον ἡ ἑλληνικὴ νομολογία καὶ θεωρία. Ἐν ἀνυπαρξίᾳ σαφῶν νομοθετικῶν κειμένων, ἡ προσφυγὴ εἰς ταύτας εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαία. Ἐξ ἄλλου, τὰ ἐργατικὰ προβλήματα ἔχουν διεθνῆ χαρακτῆρα καὶ ὡς ἐκ τούτου ὁ δανεισμὸς ἀλλοδαπῶν λύσεων, ἀντὶ νὰ ἀποφεύγηται ὡς ἄστοχος μίμησις, συνιστᾶται ἰδιαιτέρως ὑπὸ τῆς θεωρίας τοῦ διεθνοῦς ἐργατικοῦ δικαίου (1).

Ἡ εὐρύτης τοῦ θέματος ἀναγκάζει ἡμᾶς νὰ περιορισθῶμεν εἰς τὴν ἀνάλυσιν τοῦ πρώτου μόνον ζητήματος. Ἡ ἀπεργία λύει τὴν ἀτομικὴν σύμβασιν ἐργασίας ἢ ἀναστέλλει ἁπλῶς τὴν ἐκτέλεσιν ταύτης; Ὡς γνωστὸν ἀμφότεραι αἱ γνῶμαι ὑποστηρίχθησαν. Μέχρι ὡρισμένης ἐποχῆς ἐπεκράτει ἡ πρώτη ἄποψις, ὀφειλομένη εἰς τὴν ἐμμονὴν τοῦ Γαλλικοῦ 'Ακυρωτικοῦ. 'Από τῆς Ἰδρύσεως, ἐν Γαλλίᾳ, τοῦ 'Ανωτέρου Διαιτητικοῦ Δικαστηρίου — καὶ διὰ τῆς νομολογίας τούτου — ἦλθεν εἰς τὴν ἐπικαιρότητα ἡ δευτέρα ἄποψις, ὑποστηριζομένη σταθερῶς καὶ ἀπὸ τὸ μεῖζον τμῆμα τῆς γαλλικῆς θεωρίας. Εἶτα ἀμφότεραι ἀλληλοεπηρεάσθησαν. Καὶ τέλος, ἡ γαλλικὴ νομοθεσία — ἐμμέσως δὲ καὶ τὸ νέον γαλλικὸν Σύνταγμα τῆς 27ης 'Οκτωβρίου 1946 — προσεγειώθησαν πρὸς τὴν ἰδέαν, ὅτι ἡ ἀπεργία ἀναστέλλει καὶ δὲν λύει τὴν ἀτομικὴν σύμβασιν ἐργασίας. Ἡ μικρὰ αὕτη περίληψις τῆς κινήσεως τοῦ ζητήματος τούτου καταδεικνύει ἐναργέστερον τὴν ἀνάγκην τῆς εἰδικωτέρας ἐρεύνης, ἐξ ἧς πλεῖστα ὠφέλιμα διδάγματα θὰ πορισθῇ ἡ ἑλληνικὴ νομολογία καὶ θεωρία.

I. Ἡ ἀπεργία λύει τὴν ἀτομικὴν σύμβασιν ἐργασίας.

Ἡ δικαιολογία τῆς ἐκδοχῆς ταύτης πρέπει νὰ ἀναζητηθῇ εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἀστικοῦ δικαίου. Ὁ ἐργαζόμενος συνδέεται μετὰ τοῦ ἐργοδότου διὰ συμβατικοῦ δεσμοῦ διαρκείας. Ὀφείλει νὰ ἐργασθῇ ἐφ' ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον (2). Ἀφ' ἧς στιγμῆς ἀπεργήσῃ, τοῦτο πρέπει νὰ ἑρμηνευθῇ ὡς μονομερὴς δήλωσις τῆς βουλήσεώς του περὶ διασπάσεως, κατὰ τρόπον ὁριστικὸν καὶ ἀμετάκλητον, τοῦ ὑφισταμένου συμβατικοῦ δεσμοῦ. Ἀλλ' ὁ συλλογισμὸς οὗτος στηρίζεται ἐπὶ ὡρισμένης προϋποθέσεως. Ἡ ἀπεργία συντίθεται ἀπὸ διάφορα πραγματικὰ γεγονότα. Ταῦτα εἶναι, κυρίως μὲν ἡ ἀπὸ κοινοῦ μετ' ἄλλων ἐργατῶν παῦσις τῆς ἐργασίας, δευτερευόντως δὲ διάφοροι πράξεις βίας καὶ διαταραχῆς (κατάληψις τοῦ τόπου τῆς ἐργασίας, φθορὰ ἢ καταστροφὴ μηχανῶν, ἐργαλείων ἢ ὁλικῶν κλπ.). Συνεπῶς ὁ ἄνω συλλογισμὸς τελεῖ ὑπὸ τὴν

1) Θ. Βλαχοπούλου, Θεωρία τοῦ διεθνοῦς ἐργατικοῦ δικαίου, ΕΕΔ 8, 793 - 798 καὶ 837 - 842.

2) Γ. Στεφανέτου, Δώδεκα μελέται ἀστικοῦ καὶ ἐργατικοῦ δικαίου, τεῦχος δεύτερον, 'Αθῆναι 1950.

προϋπόθεσιν, ὅτι, ἐκ τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν, δι' ὧν ἐκδηλοῦται ἡ ἀπεργία, συνάγεται ἀβιάστως ἡ βούλησις ἑκάστου ἀπεργοῦ νὰ διασπάσῃ, ὁριστικῶς καὶ ἀμετακλήτως, τὸν ὑφιστάμενον συμβατικὸν δεσμόν. Νὰ δώσῃ τέρμα, βίαιον καὶ μονομερές, εἰς τὴν ἀτομικὴν σύμβασιν ἐργασίας.

Ἡ παλαιὰ θεωρία—τὴν ὁποίαν ἠκολούθησε τὸ Γαλλικὸν Ἀκυρωτικόν—υἱοθετεῖ ἀβιάστως τὴν προϋπόθεσιν ταύτην, διδάσκουσα, ὅτι αὐτὸ καὶ μόνον τὸ πραγματικὸν γεγονὸς τῆς ἀπεργίας δεικνύει, ὅτι οἱ ἐργαζόμενοι, μὴ ὄντες ἱκανοποιημένοι ἐκ τῶν ἐπιβληθέντων—διὰ τῆς συμβάσεως—ὅρων ἐργασίας, ἐπιδιώκουν τὴν βελτίωσιν καὶ ἄρα τὴν ἀλλαγὴν τούτων. Βαθυτέρα πρόθεσις τῶν ἀπεργῶν εἶναι νὰ ἀντικαταστήσουν τὴν παλαιὰν ἀτομικὴν σύμβασιν ἐργασίας διὰ νεωτέρας, πλέον ἐπωφελοῦς δι' αὐτούς. Βεβαίως γνωρίζουν αὐτοί, ὅτι πιθανὸν νὰ ἀναλάβουν ἐκ νέου τὴν αὐτὴν ἐργασίαν καὶ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς μισθολογικοὺς ἰδίᾳ ὅρους. Τοῦτο, ὅμως, οὐδόλως σημαίνει, ὅτι ἔχουν τὴν πρόθεσιν νὰ θεωροῦν ἑαυτοὺς ὡς δεσμευομένους ἔναντι τοῦ ἐργοδότου καθ' ὃν χρόνον διαρκεῖ εἰσέτι ἡ ἀπεργία (3).

Ἡ ἐκδοχὴ αὕτη καταλήγει εἰς τὰς ἑξῆς νομικὰς συνεπείας:

α) Ἡ ἀτομικὴ σύμβασις ἐργασίας θεωρεῖται λυθεῖσα. Ὡς χρόνος λύσεως νοεῖται ἡ στιγμὴ τῆς κηρύξεως τῆς ἀπεργίας. Ὡς αἰτία λύσεως δὲν εἶναι αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἡ ἀπεργία, ἀλλ' ἡ ἐκ ταύτης συναγομένη βούλησις τοῦ μισθωτοῦ νὰ καταγγείλῃ ὁριστικῶς τὴν ἀτομικὴν σύμβασιν ἐργασίας. Καὶ ἐπειδὴ τὸ γεγονὸς τῆς ἀπεργίας, λόγῳ τῆς φύσεώς του, ἐκδηλοῦται ἀποτόμως καὶ συνήθως ἄνευ προηγουμένης γνωστοποιήσεως τούτου πρὸς τὸν ἐργοδότην, ἡ ὡς ἄνω ἐκ μέρους τοῦ ἀπεργοῦ τεκμαιρομένη καταγγελία τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας νοεῖται γενομένη ἄνευ προειδοποιήσεως. Ἑπομένως, ἂν ὁ νόμος ἀπαιτῇ καὶ διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἐργαζομένου γενομένην καταγγελίαν τὴν τήρησιν ὡρισμένου χρόνου προειδοποιήσεως, ὁ ἀπεργὸς ὑπόκειται εἰς τὰς συνεπείας τῆς ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας. Ἀλλὰ καὶ ἐν ἀνυπαρξίᾳ τοιαύτης εἰδικῆς διατάξεως, ὁ ἀπεργὸς ὑπέχει εὐθύνην πρὸς ἀποζημίωσιν, ἂν ἐκ τῆς ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας ὁ ἐργοδότης ὑπέστη ζημίαν.

β) Ὁ ἐργοδότης οὐδόλως εὐθύνεται διὰ τὴν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης λύσιν τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας. Διότι δὲν πρόκειται περὶ καταγγελίας γενομένης παρ' αὐτοῦ. Οὔτε καὶ ἐρευνᾶται—τοὐλάχιστον ἐν τῇ ἀρχικῇ διατυπώσει τῆς θεωρίας ταύτης—ἂν ὑπαίτιος τῆς κηρύξεως τῆς ἀπεργίας ὑπῆρξεν αὐτὸς αὐτὸς ὁ ἐργοδότης. Τὸ δὲ γεγονὸς ὅτι οὗτος, μετὰ τὸν τερματισμὸν τῆς ἀπεργίας, εἰδοποιεῖ τοὺς ἀπεργούς, ὅτι δὲν πρόκειται νὰ ἐπαναπροσλάβῃ τούτους εἰς τὴν ἐργασίαν, δὲν ἀποτελεῖ καταγγελίαν—διότι ἡ ἀτομικὴ σύμβασις ἐργασίας ἔχει ἤδη λυθῇ ἐξ αἰτίας τῆς ἀπεργιακῆς δράσεως τῶν ἐργαζομένων—ἀλλ' ἀναγνώρισιν, ἐκ μέρους του, πραγματικῆς καταστάσεως δημιουργηθείσης παρὰ τῶν ἀπεργῶν καὶ εἰς βάρος των.

γ) Ἡ ἐπαναπρόσληψις τῶν ἀπεργῶν ἀποτελεῖ συναφῆ νέας συμβάσεως ἐργασίας, ἥτις δύναται νὰ περιέχῃ τοὺς αὐτοὺς ἢ ἄλλους ὅρους, εὐμενεστέρους ἢ δυσμενεστέρους διὰ τοὺς ἐπαναπροσλαμβανομένους, ἐν σχέσει πρὸς τὴν παλαιὰν σύμβασιν. Τὸ παλαιὸν νομικὸν καθεστὼς ἐξαφανίζεται καὶ εἰς τὴν θέσιν του ἔρχεται τὸ νέον. Ἡ μεταγενεστέρα ἀτομικὴ σύμβασις ἐργασίας οὐδαμῶς συνδέεται πρὸς τὴν προγενεστέραν, καίτοι τὰ αὐτὰ πρόσωπα συμβάλλονται εἰς ἀμφοτέρας καὶ ἂν ἔτι οἱ ὅροι τῆς ἐργασίας οὐδόλως ἠλλαξαν. Αἱ σπουδαιότεραι συνέπειαι τῆς λύσεως ταύτης εἶναι αἱ ἑξῆς: Ἡ προϋπηρεσία τοῦ ἀπεργήσαντος δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν εἰς τὰς δημιουργηθείσας μεταγενεστέρως σχέσεις. Ἐὰν ὁ ἐργοδότης καταγγείλῃ τὴν νέαν σύμβασιν καὶ ἂν ὁ νόμος τάσσῃ ὡρισμένον χρόνον προειδοποιήσεως τοῦ ὁποίου ὁ προσδιορισμὸς ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ χρόνου τῆς προϋπηρεσίας, ὡς τοιοῦτος νοεῖται ὁ χρόνος τῆς διαρκείας τῆς μεταγενεστέρας ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἣν ἀφορᾷ ἡ καταγγελία. Τέλος, ὁ ἐργοδότης δικαιοῦται νὰ ἐπαναπροσλάβῃ ἐκ τῶν ἀπεργῶν, κατ' ἐλευθέραν βούλησιν, τοὺς παρ' αὐτοῦ προτιμωμένους. Οὕτω, τὸ δικαίωμα τῆς ἐπαναπροσλήψεως, τὸ ὁποῖον καθίσταται διὰ τὸν ἐργοδότην ἐνεργὸν ἀπὸ τῆς στιγμῆς τοῦ τερματισμοῦ τῆς ἀπεργίας, παρίσταται, κατὰ λογικὴν ἐξήγησιν τῆς ἀπόψεως ταύτης, ὡς δικαίωμα ἀπόλυτον, μὴ διεπόμενον ὑπὸ νομικοῦ τινος περιορισμοῦ (4).

II. Ἡ ἀπεργία ἀναστέλλει τὴν ἀτομικὴν σύμβασιν ἐργασίας.

Ἡ νέα αὕτη ἄποψις ἀπομακρύνεται ἐκ τῶν ἀρχῶν τοῦ ἀστικοῦ δικαίου. Προσπαθεῖ νὰ λύσῃ τὸ ζήτημα τῆς ἐπιρροῆς τῆς ἀπεργίας ἐπὶ τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας διὰ τῆς παρεμβολῆς γενικῶν ἀρχῶν συγγενῶν πρὸς τὴν φύσιν τοῦ συγχρόνου Ἐργατικοῦ Δικαίου. Οἱ εἰς τὴν λύσιν ταύτην ὁδηγοῦντες νομικοὶ συλλογισμοὶ εἶναι οἱ ἑξῆς: Ὑπάρχει ἀναμφιβόλως μεταξὺ ἐργοδότου καὶ ἐργάτου μία σύμβασις — ἤτοι ἐλευθέρα σύμπτωσις δύο βουλήσεων — τῆς ὁποίας τὰ γενικὰ χαρακτηριστικὰ δὲν διαφέρουν, ἀπὸ ἀπόψεως νομικῆς κατασκευῆς, τῶν χαρακτηριστικῶν τῶν λοιπῶν συμβάσεων τοῦ ἀστικοῦ δικαίου. Ἂν ὁ ἐργάτης δὲν θέλῃ νὰ ἐργασθῇ, εἴτε διότι δὲν εἶναι ἱκανοποιημένος ἀπὸ τοὺς ὅρους τῆς ἐργασίας του, εἴτε διότι ὁ ἐργοδότης ἀθετῇ τὰς συμπεφωνημένας ὑποχρεώσεις του, δύναται νὰ ἐξηγηθῇ ἡ ἀποχὴ ἐκ τῆς ἐργασίας του ὡς μονομερὴς καὶ σιωπηρὰ ἐκ μέρους του καταγγελία τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἡ λύσις αὕτη στηρίζεται εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ ἀστικοῦ δικαίου

3) Capitant-Cuche, Précis de législation industrielle. Paris, 1936, No 499. Bry Cours élémentaire de législation industrielle, Paris, 1909, No 135.

4) Foignet-Dupont, Manuel élémentaire de législation industrielle, Paris, 1939, 206.

και εἶναι ὀρθή, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ *ἀτομικῆς ἀπεργίας*, ἤτοι περὶ ἐργαζομένου, ὁ ὁποῖος, διὰ τοὺς ἐκτεθέντας ἀνωτέρω λόγους, ἀποφασίζει νὰ σταματήσῃ τὴν ἐργασίαν του. Ἀλλ' ὅταν πρόκειται περὶ *συλλογικῆς ἀπεργίας*, ἤτοι περὶ ἀποφάσεως πλειόνων ἐργαζομένων νὰ ἀπόσχουν ἐκ τῆς ἐργασίας των πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ κατέλθουν εἰς ἀπεργίαν, κατὰ ποίαν λογικὴν ἢ τοιαύτη *συλλογικὴ ἀπόφασις* πρέπει νὰ τεθῇ, ἀπὸ ἀπόψεως νομικῶν ἀποτελεσμάτων, εἰς τὴν αὐτὴν μοῖραν πρὸς τὴν *ἀτομικὴν ἀπόφασιν* ἐργαζομένου τινός, ὅστις ἀπέχει ἐκ τῆς ἐργασίας του, διότι δὲν θέλει πλέον νὰ ἐργασθῇ; Καὶ εἰς τὴν μίαν καὶ εἰς τὴν ἄλλην περίπτωσιν εὑρισκόμεθα πρὸ τοῦ αὐτοῦ νομικοῦ φαινομένου, ἐπιδεκτικοῦ τῆς αὐτῆς νομικῆς τακτοποιήσεως, ἢ πρὸ δύο διαφόρων φαινομένων, εἰς ἕκαστον τῶν ὁποίων ἁρμόζει καὶ διάφορος νομικὴ λύσις; Καὶ ἂν συμβαίνῃ τὸ δεύτερον, αἱ περὶ συμβάσεων ἀρχαὶ τοῦ ἀστικοῦ δικαίου εἶναι ἱκαναὶ νὰ δώσουν εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν ἱκανοποιητικὴν λύσιν, εἰς τὰ συμφέροντα τῶν ἐνδιαφερομένων καὶ τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου, ἢ πρέπει νὰ προχωρήσωμεν πρὸς νέας λύσεις, ὧν ἡ νομικὴ δικαιολογία εὑρίσκεται εἰς ἄλλας δικαιοπλαστικὰς ἀρχάς; Εἰς τὰ ἐρωτήματα ταῦτα ἐκαλεῖτο νὰ δώσῃ ἀπάντησιν ἡ θεωρία τοῦ συγχρόνου Ἐργατικοῦ Δικαίου. Καὶ ἐδέχθη μὲν τελικῶς, ὅτι ἡ ἀπεργία δὲν λύει, ἀλλ' ἁπλῶς ἀναστέλλει τὴν ἀτομικὴν σύμβασιν ἐργασίας, πλὴν ὅμως ἡ συμπύκνωσις τῆς λύσεώς της εἰς τὴν ἀποφασιστικὴν ταύτην φράσιν ἀπαιτεῖ τὰς ἑξῆς εἰδικωτέρας ἀναλύσεις.

Α'. Ἡ ἔννοια τῆς ἀναστολῆς τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας: Ἡ θεωρία τοῦ συγχρόνου Ἐργατικοῦ Δικαίου δέχεται ἤδη εὐρύτατα, ὅτι ὑπάρχουν γεγονότα μὴ δικαιολογοῦντα τὴν λύσιν τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας — καίτοι κατὰ τὸ ἀστικὸν δίκαιον τοῦτο θὰ ἦτο ἡ λογικὴ συνέπεια τῆς παρεμβολῆς του — καὶ ὅτι εἶναι ὀρθότερον, εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας, νὰ δεχθῶμεν ὅτι ἁπλῶς αὕτη ἀναστέλλεται. Ἡ βαθυτέρα δικαιολογία τῆς ἀπόψεως ταύτης πρέπει νὰ ἀναζητηθῇ εἰς τὴν ὀρθὴν ἐκτίμησιν τοῦ *διαρκοῦς χαρακτῆρος* τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας, συνεπείᾳ τοῦ ὁποίου ἡ ἐκτέλεσις ταύτης ἐκτείνεται ἐν τῷ χρόνῳ. Κατὰ συνέπειαν, θὰ πρέπῃ, ἀναλόγως τῆς φύσεως τοῦ κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως προκύψαντος γεγονότος, νὰ ἀποφασίζεται, ἐν ἑκάστῃ συγκεκριμένῃ περιπτώσει, ἂν θὰ ἔχωμεν λύσιν ἢ ἀναστολὴν ταύτης. Διδάσκεται, ἐπὶ πλέον, ὅτι, πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς σταθερότητος τῆς ἐργατικῆς ἀπασχολήσεως—δι' ἣν ἐνδιαφέρονται καὶ ὁ ἐργαζόμενος καὶ ὁ ἐργοδότης — πρέπει, εἰς πάσας τὰς ἀναλόγους περιπτώσεις, ἡ ἀναστολὴ νὰ προτιμᾶται τῆς λύσεως τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας. Οὕτω ἡ ἀναστολὴ παρίσταται ὡς ὠφέλιμος καὶ διὰ τοὺς ἐργοδότας, διότι διατηρεῖ ἀνέπαφον τὸν συνδέοντα τούτους πρὸς τὸ προσωπικὸν των συμβατικὸν δεσμὸν καὶ διὰ τοὺς ἐργαζομένους, διότι ἐξασφαλίζει καὶ εἰς αὐτοὺς πάσας τὰς δυνατότητας τῆς προτέρας των ἀπασχολήσεως (5).

Β'. Ἡ ἀναστολὴ τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας λόγῳ ἀπεργίας: Αἱ ὡς ἄνω σκέψεις διηυκόλυναν τὴν θεωρίαν τοῦ συγχρόνου Ἐργατικοῦ Δικαίου εἰς τὸ νὰ δεχθῇ, ὅτι ἡ ἀπεργία ἀποτελεῖ γεγονὸς δικαιολογοῦν τὴν ἀναστολὴν καὶ οὐχὶ τὴν λύσιν τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας. Εἶχεν ἤδη ἐνώπιόν της τὴν γενικὴν ἀρχήν. Ἠδύνατο νὰ προχωρήσῃ πρὸς νέας λύσεις. Αὗται ἐπεβάλλοντο προκειμένου περὶ ἀπεργίας. Διότι ἤδη κατεδεικνύετο ὅτι ἡ παλαιὰ θεωρία δὲν ἱκανοποιεῖ, οὔτε τοὺς ἐργοδότας, οὔτε τοὺς ἐργαζομένους. Ἡ θεωρία τῆς ἀναστολῆς ἀρχίζει τὴν ἐμφάνισίν της δι' ἐπιτυχοῦς κριτικῆς κατὰ τῆς θεωρίας τῆς λύσεως. Δύο εἶναι τὰ σπουδαιότερα στάδια τῆς ἐξελίξεως ταύτης.

α) Ἡ ἐπιτυχὴς ἑρμηνεία τῆς βουλήσεως τοῦ ἀπεργοῦ: Ἡ θεωρία τῆς ἀναστολῆς θέτει τὰ ἑξῆς ἐρωτήματα ἐν προκειμένῳ: Εἶναι ὀρθὸν τὸ ὑποστηριζόμενον ὑπὸ τῆς θεωρίας τῆς λύσεως, ὅτι αἱ κύριαι ἢ δευτερεύουσαι ἀπεργιακαὶ πράξεις ἐκφράζουν—καὶ δὴ κατὰ τρόπον ἀναμφίβολον καὶ ἀνεπίδεκτον ἀντιθέτου ἑρμηνείας—τὴν βούλησιν τοῦ ἀπεργοῦ περὶ ὁριστικῆς διασπάσεως τοῦ ἀτομικοῦ συμβατικοῦ δεσμοῦ; Εἶναι ὀρθὸν ἐπίσης τὸ ὑποστηριζόμενον ἐντεῦθεν, ὅτι ἡ παρ' ἑκάστου ἀπεργοῦ παῦσις τῆς ἐργασίας ἀποτελεῖ γνωστοποίησιν πρὸς τὸν ἐργοδότην τῆς προθέσεώς του περὶ μονομεροῦς λύσεως τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας; Ἡ θεωρία τοῦ συγχρόνου Ἐργατικοῦ Δικαίου ἤρχισε νὰ δίδῃ εἰς τὰ ἐρωτήματα ταῦτα ἀρνητικὰς ἀπαντήσεις. Κατέστη, προϊόντος τοῦ χρόνου, κατάδηλον, ὅτι ἡ ἐν ἑκάστῃ συλλογικῇ συγκρούσει ἐργασίας ἀπότομος ῥῆξις μεταξὺ ἐργάτου καὶ ἐργοδότου ἦτο ἔννοια τελείως διάφορος τῆς καταστροφῆς, δι' ἑτερομεροῦς δηλώσεως τῆς βουλήσεως, τοῦ ἀτομικοῦ συμβατικοῦ δεσμοῦ καὶ ὅτι, κατὰ τὸ ἐπίμαχον χρονικὸν διάστημα τῆς διαρκείας τοῦ ἀπεργιακοῦ ἀγῶνος, ἐργάται καὶ ἐργοδόται ἐξακολουθοῦν νὰ θεωροῦν ἑαυτοὺς ὡς δεσμευομένους πρὸς ἀλλήλους, ἐξ οὗ λόγου ἀναστέλλουν μὲν τὴν παροχὴν ἢ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας, ἀλλὰ δὲν ἔχουν καὶ τὴν πρόθεσιν νὰ χωρισθοῦν ὁριστικῶς (6). Κατὰ τὴν ἄποψιν ταύτην, στηριζομένην ἐπὶ οἰκονομικῶν ἰδίᾳ ἐξηγήσεων, ἡ ἀπεργία χαλαρώνει τὸν μηχανισμὸν τῆς ἐργασίας, ἀλλὰ δὲν θραύει τοῦτον. Ἡ χαλάρωσις αὕτη διαρκεῖ μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ἡ σύγκρουσις τερματίζεται διὰ συλλογικῆς τακτοποιήσεως, ἧς ἡ ἔννοια συνίσταται εἰς τὴν σταθεροποίησιν ἢ βελτίωσιν τῆς ἀρχικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ οὐχὶ εἰς τὴν δημιουργίαν νέας. Τοῦτο εἶναι ἰδίᾳ αὐταπόδεικτον εἰς τὰς ἑξῆς περιπτώσεις:

αα) Ὅσάκις ἡ αἰτία τῆς συγκρούσεως συνίσταται ἐν τῇ παραβιάσει, ἀληθοῦς ἢ ὑπο-

---

5) Durand - Vitu, Traité de droit du travail, Paris, II' n. 114.

6) Bayard, Caractère juridique de la grève, Revue critique. 1909. 534. Lalou, La grève, faute contractuelle, D. H. 1930. 13 chr., Planiol, notes D. P. 1904. 1.289 καὶ 1907. 1.373.

τιθεμένης, των όρων της ατομικής συμβάσεως εργασίας ή της συλλογικής τοιαύτης, εκ μέρους του εργοδότου, αποκλειστικός δε σκοπός των απεργών είναι να υποχρεώσουν τούτον εις σεβασμόν των παραβιαζομένων όρων.

ββ) Ούακις ή απεργία έχει ως αιτίαν γεγονός κείμενον εκτός της ατομικής συμβάσεως εργασίας, ως επί παραδείγματι ή εργοστασιακή πειθαρχία, ή υπεράσπισις του συνδικαλιστικού δικαιώματος, ή πολιτική δρασις ή ή εργατική αλληλεγγύη. Και εις τας περιπτώσεις ταύτας ή απεργία ουδόλως σχετίζεται προς τους όρους της σχετικής συμβάσεως εργασίας και επομένως δεν δύναται να υποστηριχθή, ότι ή βούλησις των απεργών στρέφεται περί την διάλυσιν του συμβατικού δεσμού (7).

β) Η έννοια της απεργίας ως δικαιώματος: Από τινων ετών η θεωρία του συγχρόνου Εργατικού Δικαίου ήρχισε να αντιλαμβάνεται, ότι δεν θα ήδύνατο να απαντήση ορθώς εις το ζήτημα, αν ή απεργία λύη ή αναστέλλη την ατομικήν σύμβασιν εργασίας, αν δεν απεμακρύνετο οριστικώς από την έμμονον προσπάθειαν της ερμηνείας της βουλήσεως των απεργών. Εις τον τρόπον τούτον του σκέπτεσθαι ή επιρροή του αστικού δικαίου ήτο, ως ελέχθη, τεραστία. Άλλ' ή διδομένη εκάστοτε λύσις—και άν έτι εξοικονομούσε τα πράγματα—ουδένα ικανοποιεί την επομένην, διότι το αυτό πρόβλημα ενεφανίζετο υπό διάφορον όψιν ή απήτει διάφορον λύσιν. Πλειστοι, όθεν, ήρχισαν να διερωτώνται: Δεν θα ήτο δικαιότερον να αναχωρήσωμεν εκ της αρχής, ότι ή απεργία αποτελεί θεμιτήν πράξιν, ότι είναι απόρροια ωρισμένης ελευθερίας—άν όχι δικαίωμα—και ότι δίδεται εις τον μισθωτόν προς υπεράσπισιν των επαγγελματικών του συμφερόντων, ίδία δε ίνα επιτύχη καλυτέρους όρους εργασίας; Άν εκκινήσωμεν εκ της αρχής ταύτης, θα είναι αδύνατον πλέον να δεχθώμεν, ότι ή προσφυγή εις απεργίαν επάγεται λύσιν του συμβατικού δεσμού. Άλλως, το δοθέν εις τον μισθωτόν όπλον προς υπεράσπισιν των συμφερόντων του θα εστρέφετο εναντίον του. Ο απεργός, διά της αποτόμου παύσεως της εργασίας, θα απέκλειε μόνος εαυτόν εκ του επιχειρηματικού συγκροτήματος εις το οποίον εργάζεται. Συνεπώς, ή πρωτότυπος νομική κατασκευή της απεργίας συνίσταται εις το ότι αποτελεί αύτη *θεμιτήν αιτίαν μή εκτελέσεως της ατομικής συμβάσεως εργασίας* και ότι εξ αύτης ταύτης της φύσεώς της αποκλείει πάσαν ιδέαν λύσεως της συμβάσεως. Ταύτα πάντα δεν αποκλείουν βεβαίως την ύπαρξιν πταισματικής απεργίας, εφ' όσον οι μισθωτοί παραβιάζουν εκ πταίσματος των ωρισμένην υποχρέωσίν των. Άλλ' εν τη περιπτώσει ταύτη υπόκεινται πάντοτε εις τας πειθαρχικάς κυρώσεις του εργοδότου, ων ή σπουδαιοτέρα είναι ή παρ' αυτού άζημιος καταγγελία της ατομικής συμβάσεως εργασίας των απεργών (8).

γ) Νομικαί συνέπειαι της αναστολής: Είτε τεθή ως βάσις το επιχείρημα, ότι ή απεργία δεν δύναται να ερμηνευθή ως δήλωσις βουλήσεως του απεργού περί καταστροφής του συμβατικού εργατικού δεσμού, είτε γίνει δεκτόν, ότι αύτη αποτελεί θεμιτήν πράξιν ή ένάσκησιν δικαιώματος, το συμπέρασμα είναι υπ' αμφοτέρας τας εκδοχάς ταύτας, ότι ή ατομική σύμβασις εργασίας διασώζεται και διατηρείται παρά το έμφιλοχωρήσαν απεργιακόν γεγονός. Αι εντεύθεν πηγάζουσαι σπουδαιότεραι νομικαί συνέπειαι είναι αι εξής:

α) Η αποχή του εργαζομένου, εξ αιτίας της απεργίας, δεν λύει τον μεταξύ τούτου και του εργοδότου συμβατικόν δεσμόν. Αλλά διά τον χρόνον της απεργίας δεν δίδεται εις τον απεργόν μισθός, καθ' όσον ή αναστολή της ατομικής συμβάσεως εργασίας ισχύει διά τας υποχρεώσεις του τε εργαζομένου και του εργοδότου, ως ούσης ταύτης αμφοτεροβαρούς. Αυθείσης, τέλος, της απεργίας δεν δύναται ο εργοδότης—ερμηνεύων ταύτην ως απροειδοποιήτων καταγγελίαν της ατομικής συμβάσεως εργασίας—να ζητήση παρά του απεργού την εκ του λόγου τούτου αποζημίωσιν.

β) Η ελευθερία του εργοδότου να επαναπροσλάβη, μετά την απεργίαν, το όλον ή μέρος των απεργησάντων μισθωτών του δεν υφίσταται. Διότι ή ατομική σύμβασις εργασίας δεν έλύθη (απλώς ανεστάλη) και επομένως δεν τίθεται πλέον ζήτημα ενασκήσεως δικαιώματος τινος επαναπροσλήψεως, άλλ' εργοδοτικής προσκλήσεως των εργατών, όπως επαναρχίσουν τας εργασίας των. Εν τούτοις ο εργοδότης δύναται, τόσον διαρκούσης της απεργίας, όσον και μετ' αυτήν, να καταγγείλη την μεθ' εκάστου απεργού ατομικήν σύμβασιν εργασίας, βάσει των γενικών διατάξεων και του ευρυτάτου δικαιώματος καταγγελίας όπερ κέκτηται, ως εκ της φύσεως της ατομικής συμβάσεως εργασίας και ουχί εξ αιτίας της απεργίας, υποκείμενος πάντοτε εις τας ως εκ της τοιαύτης τοποθετήσεώς του υποχρεώσεις.

III. Θεωρητική τοποθέτησις της γαλλικής νομολογίας.

Μεταξύ των ως άνω δύο θεωριών επάλαισεν, επί μακρόν χρόνον, ή γαλλική νομολογία. Αι δυσκολίαι, άς άντιμετώπισεν, ήσαν αι εξής:

α) Η σιωπή της νομοθεσίας: Πράγματι, μέχρι του γαλλικού Συντάγματος της 27ης Οκτωβρίου 1946, εν τω προοιμίω του οποίου ορίζεται ρητώς—υπό την έννοιαν γενικής αρχής—ότι ή απεργία αποτελεί δικαίωμα του εργαζομένου, ουδείς σημαντικός γαλλικός νόμος, δημοσιευθείς κατά τα τελευταία τριάκοντα έτη, επί του κοινωνικού ή του οικονομικού πεδίου, περιέχει ειδικόν κεφάλαιον αναγόμενον εις τας νομικάς συνεπείας της απεργίας, ίδία επί της ατομικής συμβάσεως εργασίας.

β) Η φαντασία των νομικών: Δεν πρέπει ασφαλώς να κατηγορήση τις τους Γάλλους νομικούς διά την διάθεσιν, ειδικώς εις το θέμα

7) Pic, Traité élémentaire de législation industrielle, Paris, 1930 No 811.

8) Durand, Les effets de la grève sur le contrat de travail, Droit social, 1938, 58 και 1948, 262.

τοῦτο τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, μεγάλης ποσότητος δυναμικῆς νομικῆς φαντασίας. Ὤφειλον, πάσῃ θυσίᾳ, νὰ ἀναπληρώσουν τὸ κενὸν τῆς νομοθεσίας. Καὶ κατενόουν ὅτι ἡ προσπάθειά των αὕτη ἀπετέλει εἰσφορὰν θετικῆς ἀξίας διὰ τὸν δικαστήν. Ἀλλ' ἡ φύσις τοῦ θέματος ὡδήγησεν αὐτοὺς ἀνεπαισθήτως εἰς τὸ νὰ ξεπεράσουν τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ καθιερωμένου ἀστικοῦ δικαίου καὶ τὰς μεθόδους ἑρμηνείας τούτου. Εἰς τὴν θέσιν τῆς παρατηρήσεως καὶ τοῦ συνθετικοῦ πνεύματος ἐγκατέστησαν τὴν ***δημιουργικὴν φαντασίαν*** (*).

Δὲν θὰ ἦτο παράτολμον νὰ εἴπῃ τις, ὅτι αἱ ὡς ἄνω δύο δυσκολίαι (σιωπὴ τῆς νομοθεσίας-φαντασία τῶν νομικῶν) εὑρίσκονται εἰς τὸ κέντρον τῆς διχοτομήσεως τῆς γαλλικῆς νομολογίας ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν νομικῶν συνεπειῶν τῆς ἀπεργίας ἐπὶ τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Α'. Νομολογία τοῦ Γαλλικοῦ Ἀκυρωτικοῦ : Τοῦτο ὑπερήσπισε τὴν παλαιὰν ἰδέαν, καθ' ἣν ἡ ἀπεργία ἐπάγεται τὴν λύσιν τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας. Αἱ σχετικαὶ ἀποφάσεις του ἀφθονοῦν καὶ χαρακτηρίζονται ἀπὸ ἔμμονον προσκόλλησιν πρὸς τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου τῶν συμβατικῶν ἐναχῶν (10). Ἐν τούτοις, δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ μέχρι τέλους τὴν αὐτὴν ἔμμονήν, ἤτις πολλάκις ἠρχετο εἰς ἀντίθεσιν, οὐχὶ μόνον πρὸς τὴν φύσιν τοῦ κοινωνικοῦ δικαίου, ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτὰ ταῦτα τὰ οἰκονομικὰ συμφέροντα ἀμφοτέρων τῶν μερῶν. Αἱ πρῶται διασπάσεις ἠκολουθήθησαν καὶ ἀπὸ ἄλλας καὶ διεμορφώθη τελικῶς νέα διασπαστικὴ νομολογία, εἰς τρόπον ὥστε τὸ Γαλλικὸν Ἀκυρωτικόν, χωρὶς νὰ ἀρνηθῇ τὴν βασικήν του γραμμήν, καθ' ἣν ἡ ἀπεργία ἀποτελεῖ μονομερῆ, ἐκ μέρους τοῦ ἐργάτου, καταγγελίαν τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας, δέχεται σήμερον ὅτι τοῦτο δὲν ἰσχύει εἰς τὰς ἑξῆς περιπτώσεις :

α) Ἐὰν ἡ ἀπεργία εἶναι μικρᾶς διαρκείας : Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ γίνεται περίπου δεκτὴ ἡ παλαιὰ γνώμη τοῦ Planiol, καθ' ἣν ἡ ἀπεργία ἀποτελεῖ μόνον ***προσωρινὴν ἀργησιν ἐκτελέσεως*** τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας. Διὰ τῆς υἱοθετήσεως τοιαύτης νομολογίας τὸ Γαλλικὸν Ἀκυρωτικόν, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀποφεύγει τὰς ἀδίκους συνεπείας τῆς καταστροφῆς τοῦ νομικοῦ δεσμοῦ συνεπείᾳ ὀλιγοχρόνου ἀπεργίας, ἣν ἐξεμεταλλεύοντο οἱ ἐργοδόται, ἵνα προβοῦν εἰς σχεδιασμένας ἐκ τῶν προτέρων ἀπολύσεις, ἀφ' ἑτέρου δὲ προσπαθεῖ νὰ καθορίσῃ σαφέστερον τὰ χρονικὰ ὅρια τῆς ἀπεργίας (11).

β) Ἐὰν ἡ ἀπεργία δικαιολογῆται συνεπείᾳ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου παραβιάσεως τῶν ὅρων τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας : Ἐνταῦθα γίνεται δεκτόν, ὅτι ἡ ἀναστολὴ τῆς συμβάσεως ἐπιτυγχάνεται κατ' ἐφαρμογὴν τῆς ***ἐνστάσεως τοῦ μὴ ἐκπληρωθέντος συναλλάγματος*** (exceptio non adimpleti contractus) ἢ κατ' ἐπεκτατικὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ***δικαιώματος τῆς παρακρατήσεως*** (droit de retention). Τὰ αὐτὰ κρατοῦν καὶ εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ ἀπεργία ὀφείλεται εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου παραβίασιν τῶν ὅρων τῆς ***συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας*** (12).

γ) Ἐὰν ἡ ἀπεργία εἶναι ἀνοσία ἢ ἐξηναγκασμένη : Εἰς τὰς περισσοτέρας περιπτώσεις τοῦτο συμβαίνει, ὅταν ὁ ἐργαζόμενος δὲν δύναται νὰ μεταβῇ εἰς τὸν τόπον τῆς ἐργασίας, διότι ἐμποδίζεται ἀπὸ τὰ ὀδοφράγματα τῶν λοιπῶν ἀπεργῶν ἢ διότι παρακωλύεται ὑπὸ τῶν πρὸς τοῦτο σχηματισθεισῶν ἀπεργιακῶν ὁμάδων ἢ διότι ὁ τόπος τῆς ἐργασίας κατέχεται ὑπὸ τῶν ἀπεργῶν (13).

δ) Ἐὰν ἡ ἀπεργία δὲν στρέφεται κατὰ τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας : Ἐνταῦθα ἀνήκουν ἡ ***πολιτικὴ ἀπεργία***, ἥτις ἀποτελεῖ διαμαρτυρίαν τῶν ἐργαζομένων κατὰ τῆς συγκεκριμένης διακυβερνήσεως τῆς χώρας καὶ ἡ λεγομένη ***ἀπεργία συμπαθείας ἢ ἀλληλεγγύης***, ἥτις λαμβάνει χώραν πρὸς ὑποστήριξιν ἄλλης ἀπεργίας θιγούσης τὴν ἀτομικὴν σύμβασιν ἐργασίας ἄλλων ἐργατῶν. Εἶναι ἀληθές, ὅτι τὸ Γαλλικὸν Ἀκυρωτικὸν δὲν ἀπεφάνθη σαφῶς ἐπὶ τῶν περιπτώσεων τούτων. Ἀλλ' οἱ ἀποδεχόμενοι τὰς ἀπόψεις του περὶ λύσεως τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας λόγῳ τῆς ἀπεργίας συγγραφεῖς, δεχόμενοι ἐξαιρετικῶς ἐνταῦθα τὴν θεωρίαν τῆς ἀναστολῆς, προσπαθοῦν οὐσιαστικῶς νὰ καθορίσουν τὰ ὅρια τῆς θεωρίας τῆς λύσεως, ὑποστηρίζοντες γενικῶς ὅτι ἡ ἀπεργία ἐπάγεται λύσιν τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας μόνον ἂν στρέφεται κατὰ τῶν ὅρων ταύτης καὶ ἐφ' ὅσον ἐπιζητεῖ τὴν τροποποίησιν τῶν (14).

Β'. Νομολογία τοῦ Ἀνωτέρου Διαιτητικοῦ Δικαστηρίου : Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ Γαλλικὸν Ἀκυρωτικόν, τὸ ἐν Γαλλίᾳ Ἀνώτερον Διαιτητικὸν Δικαστήριον προσωρμίσθη ἀπ' ἀρχῆς πρὸς τὴν ἰδέαν, ὅτι ἡ ἀπεργία ἀναστέλλει καὶ δὲν λύει τὴν ἀτομικὴν σύμβασιν ἐργασίας. Ἤδη τὰ πνεύματα ἦσαν προετοιμασμένα ὡς ἐκ τῶν ἐξαιρέσεων τοῦ Ἀκυρωτικοῦ. Ἐξ ἄλλου, ἡ ἐπιρροὴ τῶν θεωρητικῶν ὑπὲρ τῆς νέας ταύτης λύσεως καθίστατο ὁσημέραι πλέον ἔντονος. Τέλος, ἡ ἐπὶ κοινωνικοτέρων βάσεων σύνθεσις τοῦ Ἀνωτέρου Διαιτητικοῦ Δικαστηρίου ἐβοήθησεν ἀναμφιβόλως εἰς τὴν τοιαύτην ἐξέλιξιν τῆς νομολογίας του. Ἡ ποθητὴ εὐκαιρία ἐδόθη διὰ τῆς γνωστῆς ἀποφάσεώς του τῆς ***19ης Μαΐου 1939***, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἀναφέρονται συγκεκριμένως τὰ ἑξῆς : « . . . Ἐν ἀπουσίᾳ πάσης βουλήσεως, ρητῆς ἢ σιωπηρᾶς, τῶν μισθωτῶν νὰ ἐγκαταλείψουν

9) Mercy, Le juriste et la greve, Les cahiers du droit, No 20, σελ. 5.

10) Civ. 4 mars 1904, S. 1906.1.497, note Wahl, Civ. 15 mai 1907, D. P. 1907.1.369, note Colin, Civ. 9 juillet 1921, D. P. 1922 1.127, note Nast, Civ. 16 nov. 1927, D. P. 1928.1.33, note Rousset.

11) Civ. 16 nov. 1927, D. P. 1928. 1.33, Civ. 15 juin 1937, D. P. 1938.1.25.

12) Civ. 4 aout. 1937, D. P. 1938, 1. 25, note Rousset.

13) Colin - Capitant - de la Morandière, Cours élementaire de droit civil français, t. II', Paris, 1948, No 1154.

14) Rousset - Durand, Precis de législation industrielle, Paris, 1947, n. 345.

ὁριστικῶς τὰς ἀπασχολήσεις των, ἡ ἀπεργία δὲν δύναται, καθ' ἑαυτήν, νὰ ἐπιφέρῃ λύσιν τῶν ἀτομικῶν συμβάσεων ἐργασίας (ἀλλὰ δύναται μόνον) ... καθ' ὃ μέτρον ἀποτελεῖ πταισματικὴν μὴ ἐκτέλεσιν τούτων ἐκ μέρους τῶν μισθωτῶν, νὰ ἐπιτρέπῃ εἰς τὸν ἐργοδότην νὰ λάβῃ, ἐναντίον τοῦ συνόλου τῶν ἀπεργῶν ἢ μέρους τούτων, κυρώσεις δυναμένας νὰ φθάσουν καὶ μέχρις ἀπολύσεως, ἄνευ προειδοποιήσεως καὶ ἄνευ ἀποζημιώσεως»[15]. Ἡ θεωρητικὴ καὶ πρακτικὴ σημασία τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐτονίσθη ἰδιαιτέρως ὑπὸ τῶν προτάσεων τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου *Pierre Laroque*, ὧν ἡ περίληψις ἔχει ὡς ἑξῆς: «... Οἱ ἐν ἀπεργίᾳ μισθωτοὶ οὐδεμίαν προφανῶς ἔχουν πρόθεσιν νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν ἀπασχόλησίν των. Ἐπιθυμοῦν ἀντιθέτως νὰ ἐπιτύχουν βελτίωσιν τῶν εἰς τὴν ἀπασχόλησιν ταύτην προσδεδεμένων πλεονεκτημάτων, ἐνίοτε ἁπλῶς νὰ ὑπερασπίσουν ἢ νὰ διατηρήσουν ταῦτα, ὁσάκις ὁ ἐργοδότης ἐπιδιώκει τὴν μείωσίν των. Δὲν δύναται τις νὰ ἴδῃ εἰς τὴν ἀπεργίαν δήλωσιν βουλήσεως τῶν ἀπεργῶν περὶ λύσεως τῶν συμβάσεών των, χωρὶς νὰ κλείσῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὰς πλέον προφανεῖς πραγματικότητας... Τὸ δικαίωμα τῆς ἀπεργίας, μακρὰν τοῦ νὰ εἶναι λύσις τῆς συμβάσεως, ἀποτελεῖ μίαν ἀπὸ τὰς σιωπηρὰς καὶ οὐσιώδεις ρήτρας τῆς συγχρόνου συμβάσεως ἐργασίας» [16].

Γ'. Συγκριτικαὶ παρατηρήσεις: Τὸ Γαλλικὸν Ἀκυρωτικὸν — παρὰ τὰς διασπάσεις — ἀκολουθεῖ τὴν θεωρίαν τῆς λύσεως τοῦ συμβατικοῦ ἐργατικοῦ δεσμοῦ συνεπείᾳ τῆς ἀπεργίας. Τὸ Ἀνώτερον Διαιτητικὸν Δικαστήριον προσγειοῦται εἰς τὴν θεωρίαν τῆς ἀναστολῆς. Ἀλλ' ἡ βασικὴ αὐτὴ διένεξις ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἀκολουθητέας ἀρχῆς πηγάζει ἐκ τῶν ἑξῆς οὐσιαστικωτέρων διαφορῶν:

α) Τὸ Ἀνώτερον Διαιτητικὸν Δικαστήριον ἀντιμετωπίζει τὴν ἀπεργίαν ὡς ἐνάσκησιν *συλλογικοῦ δικαιώματος* καὶ οὐχὶ ἐπὶ τοῦ πεδίου τῶν ἀτομικῶν σχέσεων ἐργασίας, ὡς πράττει τοῦτο τὸ Ἀκυρωτικόν. Ὡς συλλογικὸν δὲ δικαίωμα ἡ ἀπεργία ἀποτελεῖ *κίνησιν τοῦ συνόλου*, ἐντὸς τοῦ ὁποίου δὲν δύναται νὰ διακριθῇ ἡ ἀτομικὴ δρᾶσις ἑκάστου ἀπεργοῦ, ἀποτελεῖ *συλλογικὴν σύγκρουσιν* μεταξὺ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ καὶ ἀρχηγοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ οὐχὶ πρᾶξιν θίγουσαν τὰς ἀτομικὰς σχέσεις ἐργασίας [17].

β) Τὸ Ἀνώτερον Διαιτητικὸν Δικαστήριον δέχεται, ὅτι ἡ ἐνδεχομένη διακοπὴ τῆς ἐργατικῆς σχέσεως, συνεπείᾳ τῆς ἀπεργίας, δὲν πηγάζει ἐκ τῆς δηλώσεως τῆς βουλήσεως τῶν ἀπεργῶν. Προέρχεται ἐκ τῆς ἀπολύσεως, ἤτις, ὡς νομικὴ πρᾶξις, ἐμφανίζει τὴν πειθαρχικὴν ἐξουσίαν τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως, ὁσάκις ἡ συλλογικὴ παῦσις τῆς ἐργασίας παρουσιάζει τὸν χαρακτῆρα βαρέος πταίσματος. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν, ἐλλείψει εἰδικῶν διατάξεων, τὰ διαιτητικὰ δικαστήρια ἐπιφυλάσσουν εἰς ἑαυτὰ τὸ δικαίωμα νὰ ἐλέγχουν τὴν συμμετρικότητα τῆς κυρώσεως πρὸς τὸ πταίσμα τῶν ἀπεργῶν καὶ νὰ μετριάζουν, εἰς περίπτωσιν ὑπερβολῆς, τὴν ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως ἐπιβληθεῖσαν πειθαρχικὴν ποινὴν τῆς ἀπολύσεως [18].

IV. Σύγχρονοι νομοθετικαὶ καὶ νομολογιακαὶ ἐξελίξεις.

Δύο βασικαὶ μεταπολεμικαὶ τάσεις βοηθοῦν εἰς τὴν ἐπικράτησιν τῆς θεωρίας τῆς ἀναστολῆς τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐν περιπτώσει ἀπεργίας. Αὗται εἶναι:

α') Ἡ οἰκονομικὴ σημασία τῆς ἀπεργίας. Ὡς εἶναι γνωστὸν ἡ ἀπεργία ἐκσπᾷ ἕνεκα τῆς μὴ ἀποδοχῆς ὡρισμένων ἐργατικῶν διεκδικήσεων. Μέχρι τοῦ πολέμου ὁ χρωματισμὸς τούτων ἦτο ἐνίοτε ἀκαθόριστος. Συνήθως ὁ τόνος ἐδίδετο ὑπὸ τῶν κοινωνικῶν διεκδικήσεων, ὡς ὁ καθορισμὸς τῶν ὡρῶν ἐργασίας, ἡ βελτίωσις τῶν ὅρων τῆς ὑγιεινῆς καὶ ὁ σεβασμὸς τῶν συνδικαλιστικῶν ἐλευθεριῶν. Αἱ κυρίως οἰκονομικαὶ διεκδικήσεις, ὧν ἡ ἀπουδαιότης ἀφορᾷ τὰ μισθολογικὰ προβλήματα, ἤρχοντο εἰς δευτέραν μοῖραν. Ἤδη, αἱ μὲν πρῶται σχεδὸν ἔπαυσαν νὰ ἐνασκοῦνται, ὡς κατασταθεῖσαι κεκτημένα ἐργατικὰ δικαιώματα, αἱ δὲ δεύτεραι ἐμφανίζονται δυναμικώτατα εἰς τὸ προσκήνιον καὶ ἀποτελοῦν τὴν μοναδικὴν περίπου αἰτίαν τῶν συγχρόνων ἀπεργιῶν. Οὕτω πᾶσα ἀπεργία ἀρχίζει νὰ ἐπηρεάζῃ ἀμέσως τὴν οἰκονομικὴν ζωήν. Ἐν περιπτώσει ἐπιτυχίας της, ἡ αὔξησις τῶν μισθῶν ἐπάγεται ἀντιστοίχους ὑφώσεις τῶν τιμῶν. Ἐν περιπτώσει ἀποτυχίας της, ὁ χρόνος, καθ' ὃν ἡ παραγωγὴ παρέμεινεν ἐν ἀδρανείᾳ, ἐπιδρᾷ ἐπίσης ἐπὶ τῶν τιμῶν, ἐπὶ τῶν κερδῶν, ἐπὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς παραγωγικῆς δραστηριότητος, ἐπὶ τῶν εἰσοδημάτων, ἐπὶ τοῦ ἐμπορίου καὶ ἰδίᾳ ἐπὶ τῶν προβλημάτων τῆς ἀνεργίας [19]. Ἡ ἀνάψωσις τῆς ἀπεργίας εἰς τὸ ἐπίπεδον τοῦ κυρίως οἰκονομικοῦ φαινομένου θέτει τὰ ἑξῆς ἐνδιαφέροντα τὰ ἡμέτερον θέμα ἐρωτήματα: Ἐὰν εἶναι ἀληθές, ὅτι ἡ ἀπεργία λύει τὴν ἀτομικὴν σύμβασιν ἐργασίας, συνεπείᾳ τοῦ ὅτι οἱ ἀπεργοὶ ζητοῦντες τὴν αὔξησιν τῶν μισθῶν των, ἐκδηλοῦν τὴν βούλησίν των νὰ ἀλλάξουν τοὺς ὅρους τῆς ἀρχικῆς συμβάσεως, δι' ἄλλων, ἤτοι διὰ τῆς συνάψεως νέας συμβάσεως, ποίαν ἐξυπηρέτησιν παρέχει ἡ θεωρία τῆς λύσεως διὰ τῆς παρ' αὐτῆς δημιουργουμένης αὐτομάτου καὶ ἐπὶ νομικῆς βάσεως θεμελιουμένης ἀνεργίας; Δύναται ἡ σύγχρονος οἰκονομικὴ ζωὴ — ἡ ὁποία, διὰ νὰ ἀνοικοδομηθῇ καὶ νὰ ἐπιβιώσῃ, λαμβάνει μέτρα ἐναντίον τῆς ἀνεργίας — νὰ ὑποβαστάσῃ τὸ βάρος μιᾶς ἀνεργίας τεραστίας ἐκτάσεως, ἡ ὁποία θὰ δημιουργηθῇ ἐν περιπτώσει γενικῆς ἀπεργίας, ἧς συνέπεια θὰ εἶναι, κατὰ τὴν καλαιὰν θεωρίαν, ἡ αὐτόματος λύσις πασῶν τῶν ἀτομικῶν συμβάσεων ἐργασίας τῶν ἀπεργῶν;

(Συνέχεια καὶ τέλος εἰς τὸ ἑπόμενον)

15) C. S. A. 19 mai 1939, Droit Social, 1939, 199.

16) Conclusions P. Laroque, Droit social, 1939, 202.

17) Bonne, La réglementation du droit de grève, thèse, Paris, 1948, 34.

18) Durand, Les effets de la grève sur le contrat de travail, Droit social, 1948, 263.

19) Picard, La leçon des grèves américaines, Paris, 1946, 43.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΑΤΑΧΡΗΣΙΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ

Περιορισμοί έργοδότου έκ τοῦ ἄρθρου 281 Ἀστικοῦ Κώδικος

Παροχή ὑπό τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 εἰς ἐργοδότας δικαιώματος ἀναιτιώδους καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλ' ὄχι ἀπεριόριστος καί ἀνεξέλεγκτος ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος, ὑποκειμένη εἰς περιορισμούς ἄρθρ. 281 Α.Κ.—Ἀκυρότης ἄλλως καταγγελίας καί θεώρησις ὡς μή γενομένης.— Ἀπόλυσις γυναικός ὑπαλλήλου λόγῳ μειώσεως τῆς πρός ἐργασίαν ἀποδοτικότητος ἐκ τῆς προσφάτου ἀποκτήσεως τέκνου. — Θεώρησις ὡς γενομένης κατά παράβασιν ἄρθρ. 281 Ἀστικοῦ Κώδικος.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 10747|1948 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (εἰσηγητής *Δ. Καλλέργης*) (ἀκριβῶς ὁμοία ἡ δημοσιευομένη ἐν ΕΕΔ 8, 53, ὑπ' ἀριθ. 10746|1948 ἀπόφασις τοῦ αὐτοῦ Πρωτοδικείου μέ τόν αὐτόν εἰσηγητήν).

Τραπεζιτική ὑπάλληλος, καταστᾶσα μήτηρ καί μέ τήν δικαιολογίαν τῆς ἐργοδότιδος ὅτι ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἐμειώθη ἡ πρός ἐργασίαν ἀποδοτικότης αὐτῆς, ἀπελύθη καί ὑποστηρίξασα τό ἄκυρον τῆς ἀπολύσεως, ὡς γενομένης κατά κατάχρησιν δικαιώματος (ἄρθρ. 281 Α.Κ.) ζήτησε τάς ἑκτοτε ἀποδοχάς της.

Τό Πρωτοδικεῖον, μεταξύ τῶν ἄλλων, ἐσκέφθη ὅτι ἡ αἰτία τῆς μειώσεως τῆς ἀποδοτικότητος τῆς ὑπαλλήλου δέν ὀφείλε νά εἶναι γεγονός ἀδιάφορον διά τήν ἐργοδότιδα. Αὕτη ὀφείλετο εἰς τό ὅτι κατέστη μήτηρ. Ἐν δέ τῇ συγχρόνῳ ἀντιλήψει τό γεγονός τοῦτο δέν συνδέεται μόνον μέ τό ἄτομόν της, ἀλλά καί ἀποτελεῖ συμβολήν πρός τό κοινωνικόν σύνολον. Δι' ὃ καί ἡ Πολιτεία, ἐκτός τῆς λήψεως ἑτέρων νομοθετικῶν μέτρων, νομοθετικῶς κυροῦσα τήν διεθνῆ περί τοῦ θέματος τούτου ἀντίληψιν, διά τοῦ ἐπικυρωτικοῦ τῆς διεθνοῦς συμβάσεως τῆς Διεθνοῦς Συνδιασκέψεως τῆς Οὐασιγκτῶνος «περί ἐργασίας τῶν γυναικῶν, πρό καί μετά τόν τοκετόν, νόμου 2274 τῆς 24 Ἰουνίου]1 Ἰουλίου 1920 ἐθέσπισε (ἄρθρ. 3 § β), ὅτι ἡ γυνή δικαιοῦται νά διακόψῃ τήν ἐργασίαν της, κατόπιν προσαγωγῆς ἰατρικοῦ πιστοποιητικοῦ, ἐμφαίνοντος ὅτι ὁ τοκετός πιθανῶς θά λάβῃ χώραν ἐντός ἓξ ἑβδομάδων, ὅτι μετ' αὐτόν (§ α) δέν ἐπιτρέπεται νά ἐργασθῇ, ἐπί ἓξ ἑβδομάδας, ὅτι (§ δ) ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ γυνή, ἐάν θηλάζῃ τό τέκνον της, ἔχει τό δικαίωμα νά τῇ παρέχονται δύο διακοπαί πρός ἀνάπαυσιν ἡμισείας ὥρας ἑκάστη διά τόν θηλασμόν, πρός δέ ἐθέσπισεν ὡς ὑποχρέωσιν τοῦ ἐργοδότου τήν μή καταγγελίαν τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, ἐν ὅσῳ διαρκεῖ ἡ διακοπή τῆς ἐργασίας λόγῳ τοκετοῦ ἢ ἐπακολουθησάσης αὐτόν ἀσθενείας. Ταῦτα δέ πάντα ἐν τῇ ἐπιγνώσει ὅτι ζημιοῦται μέν ἡ ἐπιχείρησις, εἰς ἣν ὑπηρετεῖ ἡ γυνή, λόγῳ τῆς ἐπί μακρόν χρόνον ἀπομακρύνσεώς της ἐκ τῆς ἐργασίας καί τῆς διακοπῆς κατά τά κεκανονισμένα ὅρια κατά τήν διάρκειαν τοῦ θηλασμοῦ, ἀλλ' ὅτι ἡ ζημία της αὕτη, μή ἀποτελοῦσα παραχώρησιν πρός τήν γυναῖκα μητέρα, οὔτε καταλογιζομένη εἰς αὐτήν (ἐξ οὗ ἕπεται, ὅτι οὐδέ στήριγμα κρίσεως τῆς ἐργοδότιδος πρός χαρακτηρισμόν τῆς γυναικός ὑπαλλήλου ὡς μή ἀποδοτικῆς δύναται ν' ἀποτελέσῃ) παρίσταται τοσοῦτον μᾶλλον δεδικαιολογημένη καί ἐπιβεβλημένη, καθ' ὅσον ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ νομοθέτου θεωρεῖται ὡς μία προσφορά εἰς τό κοινωνικόν σύνολον, οὗ τό συμφέρον παρίσταται ὑπέρτερον τοῦ τοιούτου ἀτομικοῦ τῆς ἐργοδότιδος.

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 8, 52 ἐπ.), ὅτι ἡ ἀνωτέρω δικαστική ἀπόφασις ἀποτελεῖ, χωρίς ἀμφιβολίαν, μίαν ἐκ τῶν πλέον σημαντικῶν τῆς ἑλληνικῆς νομολογίας ἀποφάσεων.

Ἡ ἐπικύρωσις αὐτῆς ὑπό τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου τῆς Χώρας ἐπισημοποιεῖ, διά τῆς αὐθεντίας του, τήν ἀντίληψιν αὐτήν.

Ὁ Ἄρειος Πάγος καί διά τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀποφάσεώς του, μετά τήν μοναδικήν ἀπόκλισιν τῆς Α. Π. 564|1950 (εἰσηγητής *Σ. Βλαχογιάννης*, ΕΕΔ 9, 1121), ἐπανέρχεται εἰς τήν καί διά σειράς ἄλλων ἀποφάσεών του δεκτήν γενομένην ἄποψιν, ὅτι καί ἰσχύοντος τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, διά τοῦ ὁποίου δίδεται τό δικαίωμα ἀναιτιώδους καταγγελίας τῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἐφαρμόζεται πάντοτε τό ἄρθρ. 281 Α.Κ. καί ὅτι συνέπεια τῆς παραβάσεως αὐτοῦ εἶναι ἡ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας (βλέπε Α.Π. 186|1950, εἰσηγητής *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 9, 345, Α.Π. 210|1948, εἰσηγητής *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 8, 369 καί λοιπάς ἐν ΕΕΔ 9, 343 παρακομπάς εἰς θεωρίαν καί νομολογίαν).

Ἐν προκειμένῳ, εἶχε βεβαίως συμφέρον ἡ ἐπιχείρησις νά ἀποφύγῃ τήν ζημίαν της διά τῆς μειώσεως τῆς ἀποδοτικότητος τῆς ὑπαλλήλου καί ἡ οὐσιώδης ἐλάττωσις τῆς πρός ἐργασίαν ἱκανότητος τοῦ ἐργαζομένου δέν ἀποτελεῖ, κατ' ἀρχήν, καταχρηστικήν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (βλέπε Α.Π. 582|1949, εἰσηγητής *Δ. Μίχος*,

ΕΕΔ 9, 107, νομολογίαν Γαλλικού Ακυρωτικού ἐν ΕΕΔ 7, 18 σημ. 6), ἀλλ' ἡ ὑπαρξις καταχρήσεως δὲν κρίνεται ἐκ μόνης τῆς ἐλλείψεως συμφέροντος καὶ τῆς προθέσεως τοῦ ἀσκοῦντος τὸ δικαίωμα, ὅπως βλάψῃ τὸν ἕτερον, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἂν «ἡ φύσις καὶ ὁ σκοπὸς» τοῦ δικαιώματος ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχῶν τῆς Treu und Glauben (τοῦ μέσου ἠθικοῦ μέτρου, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ διέπῃ τὴν ἔννομον συναλλαγήν) δικαιολογῇ εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν τὴν ἄσκησιν αὐτοῦ, μ' ὅλον ὅτι ἐξ αὐτῆς ἐπέρχεται ζημία εἰς ἕτερον. Καὶ συμφέρον, ἑπομένως, ἐὰν ἀποδεικνύεται πρὸς ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος, δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ἡ ἄσκησις αὐτοῦ ὡς καταχρηστική, ἐὰν παραβλάπτωνται ἀπείρως μεγαλύτερα καὶ οὐσιώδη συμφέροντα τοῦ ἑτέρου. Treu und Glauben ὡς ὅριον ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος, σημαίνει, ὅτι ὁ δικαιοῦχος, ὡς ἀξιοπρεπὴς ἄνθρωπος, πρέπει νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ ἑτέρου μέρους, κατὰ τὸ μέτρον τὸ ἐπιβαλλόμενον ὑπὸ τῶν εἰδικῶν συνθηκῶν (*Γ. Μαριδάκης*, Αἰτιολογικὴ ἔκθεσις Εἰσηγητοῦ Σχεδίου Γεν. Ἀρχῶν, ἔκδ. 1930, σελ. 123 ἑπ., πρβλ. καὶ *Ι. Καποδίστριαν*, Ἡ καταχρηστικὴ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ΕΕΔ 6, 545 ἑπ.).

Ἀρείου Πάγου 593|1950 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. **Η. Παπαηλιοῦ**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Κ. Καυκᾶς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Μπαζοῦρος, Η. Παρασκευᾶς

Ναὶ μὲν διὰ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118 τοῦ 1945, οὗτινος αἱ διατάξεις ἐπεξετάθησαν διὰ τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 8|11 Μαΐου 1946 καὶ ἐπὶ τῶν βιοτεχνικῶν, ἐπαγγελματικῶν καὶ λοιπῶν ἐν αὐτῷ ἀναφερομένων ἐπιχειρήσεων, ἐδόθη τὸ δικαίωμα εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις ταύτας, ὅπως δι' ἀναιτιώδους καταγγελίας τῶν λύωσι τὴν μετὰ τῶν μισθωτῶν αὐτῶν συναφθεῖσαν σύμβασιν ἐργασίας. Ἐκ τῆς διατάξεως ὅμως τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος σαφῶς προκύπτει, ὅτι καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην δὲν εἶναι ἀνεξέλεγκτος καὶ ἀπεριόριστος ἡ ἄσκησις ὑπὸ τοῦ δικαιοῦχου τοῦ εἰς αὐτὸν παρεχομένου ὡς ἄνω δικαιώματος, ἀλλ' αὕτη ὑπόκειται εἰς ἔρευναν, ἂν ἐγένετο συμφώνως πρὸς τοὺς κανόνας τῆς καλῆς πίστεως, τῶν χρηστῶν ἠθῶν καὶ τοῦ ἐν τῷ δικαιώματι ἐγκειμένου οἰκονομικοῦ καὶ κοινωνικοῦ σκοποῦ αὐτοῦ, δυναμένου τοῦ δικαστοῦ, μετ' ἐκτίμησιν τῶν ἀντικειμενικῶν τούτων κριτηρίων καὶ ἐν περιπτώσει ὑπερβάσεως τῶν ὑπ' αὐτῶν τεθειμένων ὁρίων, νὰ θεωρήσῃ ἄκυρον καὶ συνεπῶς ὡς μὴ γενομένην (ἄρθρ. 174, 180 Κώδ.) τὴν οὕτω γενομένην ἀναιτιώδη καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ὁ περὶ τοῦ ἀντιθέτου 1ος λόγος ἀναιρέσεως τοῦ κυρίου δικογράφου τυγχάνει ἀπορριπτέος.

Καθ' ἃ ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως προκύπτει, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐδέξατο, κατὰ τὴν ἀνέλεγκτον ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐκτίμησιν πραγμάτων, ὅτι ἡ ἀναιρεσείουσα προέβη εἰς τὴν καταγγελίαν τῇ 29ῃ Αὐγούστου 1947 τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἣν εἶχε συνάψει μετὰ τῆς ἀναιρεσιβλήτου δύο ἡμέρας πρὸ τῆς λήξεως τῆς χορηγηθείσης αὐτῇ ἀναρρωτικῆς ἀδείας, διότι ἔκρινεν ὡς μειωθεῖσαν τὴν πρὸς ἐργασίαν ἀποδοτικότητά της, ἐκ τοῦ λόγου ὅτι αὕτη διετέλει ὑπὸ οἰκογενειακὸν καθεστὼς (ὡς ἐκ τῆς προσφάτου ἀποκτήσεως τέκνου), ὅπερ δὲν τῇ ἐπέτρεπε νὰ ἀφιερώνῃ ὅλας τὰς δυνάμεις της διὰ τὴν ἐργασίαν, κρίναν δὲ μετὰ ταῦτα τὴν τοιαύτην καταγγελίαν ὡς γενομένην καταχρηστικῶς κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ ὡς ἐκ τούτου ἄκυρον καὶ ἀποφηνάμενον δεκτὴν τὴν ἐνδικον ἀγωγὴν ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει παρατεθείσας διατάξεις τῶν νόμων, οὔτε ἄλλην τινὰ παρεβίασε καὶ δὴ τοῦ νόμου 2274 τοῦ 1920, δι' οὗ ἐπιβάλλεται ἡ χορήγησις ἀδειῶν καὶ ἡ διακοπὴ τῆς ἐργασίας εἰς τὰς ἐγκύους γυναῖκας καὶ οἱ περὶ τοῦ ἀντιθέτου 2, 3, 4 καὶ 5 λόγοι τοῦ κυρίου δικογράφου καὶ 1 καὶ 2 τοῦ ἀπὸ 16 Αὐγούστου 1950 προσθέτου τοιούτου τυγχάνουσιν ἀπορριπτέοι.

Καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τῶν ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου 1948 ἐνώπιον τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου ὑποβληθεισῶν προτάσεων τῆς ἀναιρεσιβλήτου, αὕτη ὑπέβαλεν ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τούτου τὸν ἰσχυρισμὸν περὶ τοῦ ὅτι ἡ ἀναιρεσείουσα κατήγγειλε τὴν μετ' αὐτῆς συναφθεῖσαν σύμβασιν ἐργασίας, ὑποστηρίζουσα ὅτι ἡ ἀναιρεσιβλητος εἶχε προσφάτως ἀποκτήσει τέκνον καὶ εἶχεν ὡς ἐκ τούτου μειωθῇ ἡ πρὸς ἐργασίαν ἀποδοτικότης της καὶ ὁ περὶ τοῦ ἀντιθέτου 6ος λόγος τοῦ κυρίου δικογράφου τυγχάνει ἀπορριπτέος.

Οἱ λόγοι ἀναιρέσεως 7ος τοῦ κυρίου δικογράφου καὶ 1ος τοῦ προσθέτου δικογράφου τῆς 21 Αὐγούστου 1950, συνιστάμενοι εἰς τὸ ὅτι τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸν ἐνώπιόν του ὑποβληθέντα ἰσχυρισμὸν τῆς ἀναιρεσειούσης περὶ τοῦ ὅτι ὀκτὼ ἕτεραι ὑπάλληλοί της εἶχον τεκνοποιήσει, ἐν τούτοις δὲν ἀπελύθησαν ὑπ' αὐτῆς ὑπηρετοῦσαι εἰσέτι, τυγχάνουσιν ἀπορριπτέοι, διότι τὰ γεγονότα ταῦτα δὲν συνιστῶσιν αὐτοτελῆ πραγματικὸν ἰσχυρισμόν, ἔχοντα οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης, ἀλλ' ἁπλοῦν ἐπιχείρημα αὐτῆς, ἐπιδιωκούσης διὰ τούτου νὰ ὑποστηρίξῃ τὸν ἰσχυρισμόν της περὶ τοῦ ὅτι ἡ παρ' αὐτῆς γενομένη καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας δὲν ἐγένετο ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ἡ ἀναιρεσίβλητος ἀπέκτησε τέκνον καὶ ἑπομένως δὲν ἐγένετο καταχρηστικῶς, καὶ εἰς ὃ ἐπιχείρημα δὲν ἦτο ὑπόχρεων νὰ ἀπαντήσῃ εἰδικῶς τὸ Δικαστήριον.

Ὁ λόγος ἀναιρέσεως (2ος τοῦ ἀπὸ 21 Αὐγούστου 1950 προσθέτου δικογράφου), συνιστάμενος εἰς τὸ ὅτι τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸν ἐνώπιόν του προταθέντα καὶ οὐσιώδη ἐπιρροὴν ἀσκοῦντα ἰσχυρισμὸν τῆς ἀναιρεσειούσης περὶ τοῦ ὅτι ἡ ἀναιρεσίβλητος ὑπάλληλός της εἶχε καταστῇ μὴ ἀποδοτικὴ οὐχὶ μόνον κατὰ θμῆνον τοῦ 1947, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰ ἔτη 1945 καὶ 1946, ὡς εὑρισκομένη συνεχῶς ἐκτὸς ὑπη-

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΣ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Πλάνη έργοδότου περί τὸν χαρακτηρισμὸν μισθωτοῦ ὡς ὑπαλλήλου καὶ κῦρος ἀπολύσεως.

Στοιχεῖον τοῦ κύρους ἀπολύσεως μισθωτοῦ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ἡ ἐξ ὁλοκλήρου καταβολὴ τῆς ὑπ' αὐτοῦ ὁριζομένης ἀποζημιώσεως.— Μὴ ἀπαγγελία ὅμως ἀκυρότητος ἀπολύσεως εἰς ἀμφισβητήσεις ὡς πρὸς τὴν ἰδιότητα τοῦ μισθωτοῦ καὶ τὴν ὀφειλομένην ἀποζημίωσιν.— Ὑπαλληλικὴ ἰδιότης ἠλεκτροτεχνιτῶν.— Ἀπόλυσις μισθωτοῦ λόγῳ μειώσεως ἐργασιῶν.— Δὲν συνιστᾷ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 281 Α.Κ. κατάχρησιν δικαιώματος.

Ὡς εἶναι γνωστόν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ὡς τοῦτο ἰσχύει ἤδη μετὰ τὴν διὰ τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 (ΕΕΔ 8, 961) τροποποίησιν, διὰ τὴν ἔγκυρον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ν. 118|1945 μισθωτῶν (ἀναφερομένων εἰς τὸ Ν.Δ. 1255|1949) ἀπαιτεῖται, πρὸς τοῖς ἄλλοις, ἡ ἐξ ὁλοκλήρου καταβολὴ εἰς τὸν μισθωτὸν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν.2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 4558|1930, ἢ τοῦ ἀπὸ 16|18 Ἰουλίου 1920 β.δ., ἀναλόγως τῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου.

Ἡ ἔννοια ὅμως τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου εἶναι ἔννοια νομική (Α.Π. 68|1942, εἰσηγητὴς *Ι. Σακκέτας*, ΕΕΔ 1, 529, Α.Π. 240|1949, εἰσηγητὴς *Β. Διάρης*, ΕΕΔ 8, 195), ἡ νομολογία δὲ τῶν δικαστηρίων ἐπὶ πλείστων περιπτώσεων δὲν ἔχει καταλήξει εἰς ὁριστικὰ συμπεράσματα, ὥστε νὰ καθίσταται ἀναμφισβήτητον, ὅτι ὁ μισθωτὸς τῆς συγκεκριμένης περιπτώσεως εἶναι πράγματι, ὑπὸ τὴν νομικὴν ἔννοιαν, ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος καὶ τῆς ἀποζημιώσεως ἐκείνου δικαιοῦται διὰ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἀπόλυσίν του.

Τοιαύτη εἶναι ἡ περίπτωσις τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Αὕτη, στηριζομένη καὶ εἰς τὴν ὑπὸ τῆς Α.Π. 294|1949 (εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 8, 578) δεκτὴν γενομένην ἀποψιν (πρβλ. καὶ Α. Π. 278—280|1950, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 9, 150), ἐφ' ὅσον ὁ ἐργοδότης ἐτέλει ἐν συγγνωστῇ πλάνῃ περὶ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ ἀπολυθέντος μισθωτοῦ ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ἐκ τῆς μὴ καταβολῆς ἐξ ὁλοκλήρου τῆς προσηκούσης εἰς τὴν ἰδιότητα τοῦ μισθωτοῦ ἀποζημιώσεως δὲν ἀπαγγέλλει ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας, ὡς ἤτο τὸ αἴτημα τῆς σχετικῆς ἀναγνωριστικῆς τοῦ μισθωτοῦ ἀγωγῆς.

Κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 141 Α.Κ. περὶ τοῦ ἀσυγγνώστου τῆς πλάνης δὲν γίνεται διάκρισις μεταξὺ πλάνης περὶ τὸ δίκαιον καὶ πλάνης περὶ τὰ πραγματικὰ γεγονότα (*Γ. Μαριδάκης*, Αἰτιολογ. Ἐκθεσις Σχεδίου Γεν. Ἀρχῶν, ἐκδ. Ὑπουργείου Δικαιοσύνης 1936, σελ. 189, *Γ. Μπαλῆς*, Γεν. Ἀρχ. § 177).

Καὶ ναὶ μὲν κατὰ κανόνα ἡ ἄγνοια τοῦ νόμου εἶναι ἀσυγχώρητος, διότι ἡ γνῶσις τῶν ἐπιταγῶν τοῦ δικαίου ἐπιβάλλεται ἐκ τῆς ἀπαιτουμένης ἐν ταῖς συναλλαγαῖς ἐπιμελείας (*Γ. Μπαλῆς*, Γεν. Ἀρχ. § 177). ἀλλ' εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις καὶ δὴ ὅταν ὑπάρχῃ σοβαρὰ ἀμφισβήτησις ἐπί τινος νομικοῦ ζητήματος ἢ ἐνέργεια ἐπὶ τῇ βάσει ἐσφαλμένης νομικῆς ἑρμηνείας δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἀνυπαίτιος (*Μιχαηλίδης—Νονάρος*, ἐν ΕρμΑΚ ἄρθρ. 330, ἀριθ. 35).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9843|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΦΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Β. Πατσουράκος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Μ. Κυριλλόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Ραφτόπουλος, Γ. Βελονάκης

Ἐν περιπτώσει καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945 ἡ μὴ ἐξ ὁλοκλήρου καταβολὴ τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου ὁριζομένης ἀποζημιώσεως δύναται νὰ μὴ συνεπαγάγῃ ἀκυρότητα τῆς γενομένης καταγγελίας, ὅταν ὁ ἐργοδότης, εὑρισκόμενος πρὸ ἀμφισβητήσεων περὶ τὴν ἔννοιαν ὡρισμένης νομικῆς διατάξεως, εἴτε ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τῆς καταβλητέας ἀποζημιώσεως, εἴτε ὡς πρὸς τὸν νομικὸν χαρακτηρισμὸν τῆς ἰδιότητος τοῦ μεθ' οὗ συνδέεται διὰ σχέσεως συμβάσεως ἐργασίας καὶ τελῶν οὕτω ἐν δικαίᾳ καὶ εὐλόγῳ ἀμφιβολίᾳ περὶ τῆς ἐκτάσεως τῶν ὑποχρεώσεών του, ἀκολουθήσῃ τὴν μίαν τῶν ὑποστηριζομένων ἀπόψεων καὶ ὑπολογίσῃ τὴν καταβλητέαν ἀποζημίωσιν βάσει ταύτης. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὁ ἐργοδότης θεωρεῖται εὑρισκόμενος ἐν καλῇ πίστει καὶ συγγνωστῇ πλάνῃ καὶ ἡ μὴ καταβολὴ πλήρους ἀποζημιώσεως δὲν ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας, ἀλλ' ἀξίωσιν τοῦ μισθωτοῦ πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἀποζημιώσεως (Α.Π 294|1949, ΕΕΔ τόμ. 8, 578, *Regel.* Γεν. Ἀρχ. τόμ. II § 128 IV). Ἐν προκειμένῳ τὸ κυρίως κρίσιμον σημεῖον τῆς ὅλης ὑποθέσεως εἶναι, ἂν ἡ παρὰ τῆς ἐφεσιβλήτου καταβληθεῖσα τῷ ἐφεσείοντι ἀποζημίωσις διὰ

ρεσίας, ἄλλοτε ἐπ' ἀδείᾳ ἀναρρωτικῇ καὶ ἄλλοτε ἀπουσιάζουσα αὐθαιρέτως, τυγχάνει ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος, διότι, καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ δικάσαν Δικαστήριον ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καὶ ἐξετίμησε τὸν ἰσχυρισμὸν τῆς τοῦτον, δεξάμενον ὅτι κατὰ τὸν πρὸ τοῦ Νοεμβρίου τοῦ 1947 χρόνον ἡ ἀναιρεσίβλητος ἐπέδειξεν ἀφοσίωσιν εἰς τὸ καθῆκον της, δι' ὃ καὶ ἀνετέθησαν αὐτῇ καθήκοντα, ἅτινα συνήθως ἀνατίθενται εἰς ἀνωτέρους ὑπαλλήλους, ὡς ἡ ἰδία ἀναιρεσείουσα διὰ τοῦ ἀπὸ 20 Νοεμβρίου 1947 πιστοποιητικοῦ της ἐβεβαίωσεν.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΑΤΑΘΕΣΙΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΣ Ν. 2112

Ἐπιδότησις μισθωτοῦ καὶ συμψηφισμὸς ὠφελειῶν ἐπὶ ἀκύρου ἀπολύσεως

Ἔννοια ὑπουργικῶν ἀποφάσεων περὶ μὴ παροχῆς 13ου μισθοῦ εἰς ἐπὶ ποσοστοῖς ἀμειβομένους.— Διάκρισις ἀπὸ ἀμειβομένων κατὰ μονάδα ἐργασίας.— Στοιχεῖον τοῦ κύρους καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ἡ καταβολὴ ἀποζημιώσεως Ν. 2112.— Ὑποχρέωσις ἐργοδότου εἰς δημοσίαν κατάθεσιν, εἰς περίπτωσιν ἀρνήσεως μισθωτοῦ εἰς παραλαβὴν αὐτῆς.— Μὴ συναγωγὴ παραιτήσεως μισθωτοῦ ἀπὸ δικαιώματος προσβολῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου ἐκ τῆς ἐπιδοτήσεως ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἢ τῆς ἀλλαχοῦ παροχῆς ἐργασίας.— Ἀσυμψήφιστον ἐπιδόματος ἀνεργίας πρὸς μισθόν.— Ἔννοια ἄρθρ. 656 Α.Κ.

Κατὰ τὴν § VII τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας αἱ διατάξεις αὐτῶν δὲν ἰσχύουν δι' ἐκείνους, διὰ τοὺς οἱουσδήποτε ἡ ἀμοιβὴ των συνίσταται ἐν ὅλῳ ἢ κατὰ κύριον αὐτῆς μέρος ἐκ τοῦ προϊόντος ποσοστῶν ἢ φιλοδωρημάτων.

Δικαιολογητικὸς λόγος τῆς διατάξεως ὑπῆρξε προφανῶς, ὅτι εἰς τὸ συστημα τοῦτο ἀμοιβῆς τῶν μισθωτῶν ἐμπεριέχεται ἡ ἀναλόγως τοῦ τιμαρίθμου τῆς ζωῆς ἀναπροσαρμογὴ τῆς ἀμοιβῆς (πρβλ. τὴν Α. Π. 414|1948, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 7, 825, ἑρμηνεύουσαν τὴν προϊσχύσασαν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ὑπ' ἀριθ. 3601|46 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν).

Ἐπομένως δὲν ἰσχύουν ἐπὶ τῶν μισθωτῶν τούτων καὶ αἱ διατάξεις τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας περὶ καταβολῆς χρηματικῶν παροχῶν κατ' ἔτος, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν Χριστουγέννων καὶ Πάσχα.

Ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὰ συλλογικῶς ὡς ἄνω συντεθέντα κεῖται τὸ ἄρθρ. 8 τῆς ἑρμηνευομένης ὑπὸ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Πατρῶν ὑπ' ἀριθ. 57200|1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως «περὶ παροχῆς εἰς τοὺς μισθωτοὺς δώρου ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους 1950» (ΕΕΔ 9, 44), κατὰ τὸ ὁποῖον οἱ ἐκ τῶν μισθωτῶν ἀμειβόμενοι μόνον διὰ ποσοστῶν ἢ φιλοδωρημάτων δὲν δικαιοῦνται τῆς παροχῆς

τὴν κατὰ τὰ λοιπὰ νόμιμον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἦτο ἡ ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζομένη. Ὁ ἐφεσείων ὑποστηρίζει, ὅτι ὡς ἠλεκτροτεχνίτης, ἔχων ἄδειαν Γ' εἰδικότητος, τυγχάνει, κατὰ τὸ Ν. Δ. 381|1947, ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, ἑπομένως ἔδει νὰ καταβληθῇ αὐτῷ ἀποζημίωσις βάσει τοῦ ν. 2112, ἐνῷ ἡ ἐφεσιβλητος ἰσχυρίζεται, ὅτι τὸ ὡς ἄνω Ν. Δ. 381|1947 ὁρίζον ἐν ἄρθρ. 1 § 2 ὅτι «δὲν χαρακτηρίζονται ὑπάλληλοι οἱ βοηθοὶ τῶν μισθωτῶν τῶν ἀνωτέρω κατηγοριῶν» ἠθέλησε νὰ ἐξαιρέσῃ τοὺς εἰς τὴν κατηγορίαν τοῦ ἐφεσείοντος κρινομένους, οἵτινες κατὰ τὸν Ν. 6422|1934 καὶ τὰ εἰς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδοθέντα σχετικὰ διατάγματα ἀποτελοῦν βοηθητικὸν προσωπικόν, καὶ ὅτι συνεπῶς οὗτος τυγχάνει ἐργάτης καὶ οὐχὶ ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος καὶ δικαιοῦται ὡς ἐκ τούτου τῆς ἀποζημιώσεως τῆς παρεχομένης ὑπὸ τοῦ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, ἣν ἀποζημίωσιν καὶ κατέβαλε αὐτῷ. Ἡ ἀπόψις, ἣν ἡ ἐφεσιβλητος ὑποστηρίζει καὶ βάσει τῆς ὁποίας αὕτη ὑπελόγισε τὴν πρὸς τὸν ἐφεσείοντα ὀφειλομένην ἀποζημίωσιν ὑπεστηρίχθη καὶ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 240|1949 ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου (ΕΕΔ, τόμ. 8, σελ. 493).

Ἀσχέτως ὅθεν πρὸς τὴν λύσιν τοῦ νομικοῦ ζητήματος, ἂν ὁ ἐφεσείων τυγχάνῃ ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος ἢ ἐργάτης, ἡ ἐφεσιβλητος καὶ εἰς ἣν ἔτι περίπτωσιν δὲν κατέβαλε ὁλόκληρον τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπομένην ἀποζημίωσιν, ἐτέλει κατόπιν τῆς ἐκδόσεως τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐν εὐλόγῳ ἀμφιβολίᾳ περὶ τὴν ἔκτασιν τῶν ὑποχρεώσεών της καὶ ἑπομένως ἐν καλῇ πίστει. Κατόπιν τούτων δὲν πάσχει ἀκυρότητα ἡ γενομένη καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Περαιτέρω δὲ τοιος δεδομένου ὅτι διὰ τῆς ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου 1949 ἀγωγῆς του ὁ ἐφεσείων δὲν ἐζήτει τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἀποζημιώσεως, ἀλλὰ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἀπολύσεως του ὡς ἀκύρου καὶ τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἐφεσιβλήτου, ὅπως καταβάλῃ αὐτῷ τὰς μετὰ τὴν ἀπόλυσιν ἀποδοχάς του, ματαία ἦθελε ἀποβῇ ἡ παρὰ τοῦ δικαστηρίου ἔρευνα καὶ λύσις τοῦ ζητήματος ἂν ὁ ἐφεσείων τυγχάνῃ ἐργάτης ἢ ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος.

Ἀπορριπτέα ὅθεν διὰ τοὺς ὡς ἄνω λόγους ἡ ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου 1949 ἀγωγὴ τοῦ ἐφεσείοντος, ὡς πρὸς τὴν βάσιν αὐτῆς περὶ ἀκυρότητος τῆς γενομένης καταγγελίας τῆς συμβάσεως, λόγῳ μὴ πλήρους καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως. Μετὰ ταῦτα ὅλως ἀλυσιτελὴς τυγχάνει ἡ ἐξέτασις τοῦ πρώτου λόγου τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως, δι' οὗ ὁ ἐφεσείων βάλλει κατὰ τοῦ αἰτιολογικοῦ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἧτις ἐχαρακτήρισε ταύτην ὡς ἐργάτην καὶ οὐχὶ ὡς ἰδιωτικὸν ὑπάλληλον, διότι, καὶ ἐσφαλμένη ἂν τυγχάνῃ ἡ αἰτιολογία αὕτη, δὲν ἔχει ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ διατακτικοῦ τῆς ἀποφάσεως.

Κατ' ὀρθὴν ἐκτίμησιν τοῦ προσαχθέντος ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐδέχθη, ὅτι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἐνάγοντος ἐγένετο ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου λόγῳ μειώσεως τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς καὶ οὐχὶ κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος, ἀπορριπτέος ὅθεν διὰ τοὺς ἐν τῇ προσβαλλομένῃ ἀποφάσει ὀρθοὺς καὶ νομίμους λόγους, εἰς οὓς τὸ δικαστήριον ἀναφέρεται, καὶ ὁ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζων δεύτερος λόγος ἐφέσεως.

ταύτης. Ὅμοιον καὶ τὸ ἄρθρ. 8 ὑπ' ἀριθ. 17590|1375|1950 ὑπουργ. ἀποφάσεως, ΕΕΔ 9, 370, διὰ τὸ Πάσχα 1950).

Ἡ ἐν λόγῳ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις ἔχει ὑπ' ὄψιν της περίπτωσιν τεχνίτου ζαχαροπλαστείου, ἀμειβομένου διὰ ποσοστοῦ 10 ο|ο ἐπὶ τῆς ἀξίας τῆς παραγομένης παρ' αὐτοῦ ποσότητος γλυκισμάτων, ὑπολογιζομένης κατὰ τεμάχιον ἢ ὀκᾶν, ἀναλόγως τοῦ εἴδους τῶν γλυκισμάτων.

Πράγματι, ὡς δέχεται ἡ ἀπόφασις, ἡ περίπτωσις αὕτη εἶναι εἰς τὴν ἔννοιαν τῶν ἐν λόγῳ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας περὶ τοῦ ἀνεφαρμόστου αὐτῶν ἐπὶ τῶν διὰ ποσοστῶν ἀμειβομένων.

Ὁριζούσης ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 6 τῆς ὑπ' ἀριθ. 57200|1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ ἀμοιβῆς κατὰ μονάδα ἐργασίας, ὁπότε ὑπάρχει τὸ δικαίωμα τῆς παροχῆς, ἐννοεῖ προφανῶς τὸν κατ' ἀποκοπὴν μισθόν, μία τῶν μορφῶν τοῦ ὁποίου εἶναι ὁ μισθὸς κατὰ τεμάχιον, ἤτοι ἀμοιβὴ κανονιζομένη ἀναλόγως τῶν μονάδων, ἃς παρήγαγεν ὁ ἐργάτης καὶ ἐφαρμοζομένη ἐκεῖ ὅπου γίνεται παραγωγὴ ὁμοειδῶν τεμαχίων (*Γ. Τρίμης*, Περὶ ἐργατικοῦ μισθοῦ, ἔκδ. 1938, σελ. 22).

Ἀλλὰ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἐν λόγῳ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων προφανῶς, λόγῳ τοῦ σκοποῦ των, ἐννοεῖται ὑφισταμένη παγία ἀμοιβὴ κατὰ τεμάχιον, ὥστε νὰ μὴ παρακολουθῇ αὕτη τὴν αὔξομείωσιν τοῦ τιμαρίθμου τῆς ζωῆς.

Ἂν ἀντίθετος ἦτο ἡ ἔννοια τῶν νομικῶν αὐτῶν διατάξεων, ὅτι δηλαδὴ ἐννοοῦνται ποσοστὰ εἰς βάρος τῶν πελατῶν τῶν ἐπιχειρήσεων, θὰ ὡρίζετο τοῦτο ρητῶς, ὡς ἐγένετο εἰς τὸ ἄρθρ. 3 § 4 τοῦ Α. Ν. 539|1945 «περὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν» (ΕΕΔ 4, 175, βλέπε καὶ σχετικὸν διάταγμα ἐν ΕΕΔ 8, 1058).

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν αἰτίαν τῆς αὐτῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως περὶ τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου εἰς κατάθεσιν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 ἐν ἀρνήσει τοῦ μισθωτοῦ νὰ παραλάβῃ ταύτην, διότι μόνον διὰ τῆς καταθέσεως ἀποσβέννυται ἡ ἔνοχή (πρβλ. *Ι. Καποδίστριαν*, ἐν Ἑρμ.Κ ὑπὸ ἄρθρον 427 ἐπ.), ἡ ἀπόφασις ἀκολουθεῖ τὴν παγίως κρατοῦσαν νομολογιακὴν ἄποψιν.

Τὰ αὐτὰ συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῆς ἀπόψεως τῆς ἀποφάσεως περὶ μὴ συναγωγῆς παραιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τοῦ δικαιώματος προσβολῆς τῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου διὰ τῆς εἰσπράξεως τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας καὶ τοῦ ἀνεπιτρέπτου τοῦ συμψηφισμοῦ πρὸς τοὺς ὀφειλομένους μισθοὺς τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας (βλέπε σχετικῶς ἀντὶ πάσης ἄλλης Πρωτοδίκου Πειραιῶς 546|1950, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 9, 600 καὶ λοιπὴν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 8, 189, ἔνθα σημειώσεις μας).

Πρωτοδικεῖον Πατρῶν 1061|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Μαρμαρᾶς**
Εἰσηγήτης ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ε. Καφάλης**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ν. Ἱππιλῆς, Β. Βελλόπουλος

Ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, κρίνασα ἐπὶ τῆς ἐπιδίκου ἀγωγῆς, ἐν ᾗ ἐξετίθετο, ὅτι ὁ ἐνάγων καὶ ἤδη ἐφεσίβλητος προσελήφθη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης καὶ ἤδη ἐκκαλούσης Ἑταιρίας, διατηρούσης ἐπιχείρησιν ζαχαροπλαστείου, τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1948, ὡς τεχνίτης κατασκευῆς γλυκισμάτων, δυνάμει συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἐπὶ συμφωνημένῳ μισθῷ καθορισθέντι εἰς 10 ο|ο ἐπὶ τῆς ἀξίας τῆς παραγομένης παρ' αὐτοῦ ποσότητος γλυκισμάτων καὶ εἰργάσθη παρ' αὐτῇ μέχρι τῆς 6.7.1950, ὅτε ἀπελύθη ἀκύρως, ἄτε μὴ τηρηθεισῶν τῶν προϋποθέσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945 καὶ δι' ἧς ἐδιώκετο ἡ καταψήφισις τῆς ἐναγομένης εἰς τὴν καταβλὴν τῷ ἐνάγοντι 5.491.330 δραχμῶν, ἐδέχετο ἐν μέρει ταύτην, ἤτοι ἐπεδίκασεν αὐτῷ 572.000 δραχμάς, λόγῳ δώρου τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων 1949 καὶ τοῦ Πάσχα 1950 καὶ 117.000 δραχμὰς δι' ἡμερησίους μισθοὺς μὴ χορηγηθείσης ἀδείας. Κατὰ τῆς τοιαύτης δὲ ἀποφάσεως ἀσκεῖται ἤδη ἡ ὑπὸ κρίσιν ἔφεσις.

Ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐνάγων-ἐφεσίβλητος προσελήφθη ὡς τεχνίτης ζαχαροπλαστείου, ἀμειβόμενος διὰ ποσοστοῦ 10 ο|ο ἐπὶ τῆς ἀξίας τῆς παραγομένης παρ' αὐτοῦ ποσότητος γλυκισμάτων, ὑπολογιζομένης κατὰ τεμάχιον ἢ ὀκᾶν ἀναλόγως τοῦ εἴδους τῶν γλυκισμάτων. Ὁ κατὰ τοιοῦτον τρόπον καθορισμὸς τῆς ἀμοιβῆς τούτου διὰ τὴν παρεχομένην εἰς τὴν ἐκκαλοῦσαν-ἐναγομένην ἐργασίαν δὲν ἐμπίπτει εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τῶν ὑπ' ἀριθ. 57200|1949 καὶ 17590|1950 κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, δὲν πρόκειται τοὐτέστι περὶ ἀμοιβῆς προσδιοριζομένης κατὰ μονάδα ἐργασίας, ὡς ἐσφαλμένως δέχεται ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἀλλὰ περὶ ἀμοιβῆς ἐπὶ ποσοστοῖς, περὶ ἧς ὁμιλεῖ τὸ ἄρθρον 8 τῶν ὡς ἄνω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων. Ἡ ἔκδοχὴ ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦτο, ὅπερ ἀποκλείει τὴν καταβολὴν δώρων ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Πάσχα εἰς τοὺς ἐπὶ ποσοστοῖς ἀμειβομένους, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τοῦ ἐνάγοντος-ἐφεσιβλήτου, καθ' ὅσον ἐννοεῖ ποσοστὰ ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων ἐν γένει ἢ τῶν κερδῶν τῆς ἐπιχειρήσεως, δὲν ἔχει οὔτε νομικήν, οὔτε λογικήν τινα ὑποστήριξιν. Διότι, τόσον ἐκ τοῦ πνεύματος, ὅσον καὶ ἐκ τοῦ γράμματος τοῦ ἄρθρου 8, ὁρίζοντος «ὅτι οἱ ἀμειβόμενοι μόνον διὰ ποσοστῶν ἢ φιλοδωρημάτων δὲν δικαιοῦνται ἑκτάκτου χρηματικῆς παροχῆς.....» προκύπτει σαφῶς, ὅτι ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ περιλάβῃ ἐν αὐτῷ ἅπαντας τοὺς ἐπὶ ποσοστοῖς μόνον ἀμειβομένους καὶ παρέχοντας ἐξηρτημένην ἐργασίαν εἰς μόνιμον ἐργοδότην. Ἠθέλησε δηλαδὴ νὰ παρέχωνται δῶρα ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Πάσχα εἰς τοὺς ἀμειβομένους διὰ παγίου καὶ ὡρισμένου μισθοῦ καθοριζομένου εἴτε ἀναλόγως τοῦ χρόνου τοῦ καταναλισκομένου πρὸς παροχὴν τῆς ἐργασίας, εἴτε ἀναλόγως τοῦ ἀποτελέσματος ταύτης, καὶ οὐχὶ εἰς τοὺς ἀμειβομένους μόνον διὰ ποσοστῶν ἢ φιλοδωρημάτων. Ἡ τοιαύτη ἔννοια ἐνισχύεται καὶ ἐκ τῆς διαστολῆς, ἥτις γίνεται μεταξὺ ποσοστῶν καὶ φιλοδωρημάτων. Ἐὰν ἐνυπῆρχεν ἐν

τῇ βουλήσει τοῦ νομοθέτου ἡ πρόθεσις τοῦ νὰ ἀποκλείωνται τῶν παρεχομένων ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Πάσχα δώρων, οὐχὶ ἅπαντες ἐν γένει οἱ ἐπὶ ποσοστοῖς ἀμειβόμενοι, ἀλλὰ μόνον οἱ ἀμειβόμενοι διὰ ποσοστῶν ἐξ εἰσπράξεων ἢ ἐκ τῶν κερδῶν τῆς ἐπιχειρήσεως, δὲν θὰ ὑφίστατο οὐδεὶς ἀποχρῶν λόγος ὅπως μνημονεύσῃ εἰδικῶς καὶ τὰ φιλοδωρήματα, ἅτινα εἶναι ἐπίσης ποσοστὰ παρεχόμενα εἰς τὸν ὑπάλληλον καταστήματός τινος ὑπὸ τῶν πελατῶν τούτου, ὅτε μὲν προαιρετικῶς, ὅτε δὲ ὑποχρεωτικῶς, εἴτε δυνάμει διατάξεως τοῦ νόμου, εἴτε κατόπιν συμβάσεως καταρτιζομένης μεταξὺ τοῦ ἐργοδότου καὶ πελάτου (*Κ. Καυκά*, Ἔνοχ. Τόμος Α' σελ. 299). Ἡ περὶ φιλοδωρημάτων προσθήκη ἐν ἀποδοχῇ τῆς ἀποκρουομένης ἐκδοχῆς θὰ ἔπρεπε νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐκ περισσοῦ τεθεῖσα καὶ συνεπῶς περιττὴ καὶ ἄνευ τινὸς ἐννοίας, ὅπερ δὲν προκύπτει ἐκ τῆς λογικῆς βασάνου. Κατὰ ταῦτα ὁ καθορισμὸς τῆς ἀμοιβῆς διὰ ποσοστοῦ ἐπὶ τῆς ἀξίας τῆς μονάδος συνιστᾷ ἀμοιβὴν ἐπὶ ποσοστοῖς καὶ οὐχὶ ἀμοιβὴν κατὰ μονάδα, τοσοῦτον μᾶλλον, καθ' ὅσον ὁμιλοῦσαι αἱ ὡς ἄνω ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις «περὶ παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας εἰς μόνιμον ἐργοδότην ἐπ' ἀμοιβῇ κατὰ μονάδα ἐργασίας» ἐκλαμβάνουσι προφανῶς τὴν ἔννοιαν τῆς ἐργασίας «κατὰ μονάδα», ὅπως εἶναι αὕτη γνωστὴ εἰς τὴν ζωὴν τῶν συναλλαγῶν, κατὰ δὲ τὴν ἐν ταῖς συναλλαγαῖς ἀντίληψιν τότε θὰ ὑφίστατο ἐργασία «κατὰ μονάδα» ἡ «μὲ τὸ κομμάτι», ἂν ὁ ἐνάγων - ἐφεσίβλητος παρεῖχε τὴν ἐργασίαν του ἐπ' ἀμοιβῇ καθοριζομένῃ, ἀντὶ φερ' εἰπεῖν 100 δραχμῶν κατὰ τεμάχιον γλυκίσματος. Ὅθεν δέον ὅπως γίνῃ δεκτὸς ὁ πρῶτος λόγος τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως, ὡς νόμιμος καὶ βάσιμος, καὶ μεταρρυθμισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις κατὰ τὸ κεφάλαιον τοῦτο.

Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 9 § 1 τοῦ Ν. 118|1945 ἐπιχειρήσεις ὑπαγόμεναι εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου δύνανται νὰ καταγγέλλωσι τὴν σύμβασιν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ, ὑποχρεούμεναι νὰ καταβάλλωσι τὴν ὑπὸ τοῦ Β.Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920, προκειμένου περὶ τεχνιτῶν ὁριζομένην ἀποζημίωσιν, ἡ δὲ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας θεωρεῖται ἔγκυρος, ἐφ' ὅσον γίνεται ἐγγράφως καὶ ὀφ' ἧς καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ ὡς ἄνω ὁριζομένη ἀποζημίωσις. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς προκύπτει, ὅτι, διὰ νὰ ἐπέλθῃ ἀπόσβεσις τῆς ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας δημιουργηθείσης ἐνοχῆς, δὲν ἀρκεῖ ἁπλῶς προσφορὰ τῆς ἀποζημιώσεως, ἀλλ' ἀπαιτεῖται, ἐν μὴ ἀποδοχῇ ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ, δημοσία κατάθεσις ταύτης, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 427 ΑΚ, δι' ἧς, κατὰ τὸ ἄρθρον 431 τούτου, ἀποσβέννυται ἡ ἐνοχή. Ἐν προκειμένῳ ἡ ἐκκαλοῦσα - ἐναγομένη, ἀπολύσασα τὸν ἐνάγοντα - ἐφεσίβλητον καὶ προσφερθεῖσα μόνον εἰς καταβολὴν ἀποζημιώσεως, χωρὶς νὰ καταβάλῃ ταύτην, ὡς ἠδύνατο, διὰ δημοσίας καταθέσεως, λόγῳ μὴ ἀποδοχῆς τοῦ ἐνάγοντος - ἐφεσιβλήτου, δὲν ἐτήρησεν ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος διατύπωσιν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Νόμου 118|1945. Πρόκειται ὅθεν περὶ ἀκύρου ἀπολύσεως (Α.Π. 15|1948, ΕΕΔ 7, 111) ὁ δὲ ἰσχυρισμὸς τῆς ἐκκαλούσης - ἐναγομένης ὅτι ὁ ἐνάγων-ἐφεσίβλητος ἐξεδήλωσεν ἀποδοχὴν τῆς παρὰ ταύτης ἀπολύσεώς του καὶ παραίτησιν τοῦ ἐντεῦθεν δικαιώματος αὐτοῦ νὰ ἀπαιτήσῃ τὸν μισθόν, τὸ μὲν διότι εἰσέπραξε παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας, τὸ δὲ διότι προσέφερεν ἀλλαχοῦ τὴν ἐργασίαν του, στερεῖται βασιμότητος, καθ' ὅσον ὅπως ἐπέλθῃ παραίτησις ἀπό τινος δικαιώματος ἐκ πράξεων, πρέπει νὰ συνάγεται ἐξ αὐτῶν σαφῶς καὶ ἀνενδοιάστως ἡ τῆς παραιτήσεως πρόθεσις καὶ ἐν ἀμφιβολίᾳ νὰ ἑρμηνεύεται στενῶς (*Οἰκονομίδου*, Γενικαὶ Ἀρχαὶ § 48 σημ. 3 καὶ 11 σελ. 163 καὶ 165, Α.Π. 181|1946, ΕΕΝ ιγ' 345). Τοιαύτην δὲ πρόθεσιν ἀναγνωρίσεως τῆς ἀκύρου ἀπολύσεώς του καὶ παραιτήσεως τοῦ ἐπὶ τούτῳ δικαιώματός του νὰ αἰτήσηται τὴν καταβολὴν τοῦ μισθοῦ οὐδαμῶς ἐμφαίνει, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, ἡ ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος - ἐφεσιβλήτου μετὰ τὴν ἀπόλυσίν του ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης - ἐναγομένης, ἀποποιουμένης τὴν ἐργασίαν του, ἐκμίσθωσις αὐτῆς εἰς ἄλλον, ὡς καὶ ἡ λῆψις παρ' αὐτοῦ τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας. Ὅθεν ὁ 2ος σχετικὸς λόγος τῆς κρινομένης ἐφέσεως, ὡς μὴ νόμιμος, ἀπορριπτέος κρίνεται.

Κατὰ τὴν σαφῆ ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. 118|1945 τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας δικαιοῦται ὁ ἐκμισθωτής ὅστις ἔπαυσεν ἐργαζόμενος κατόπιν ἐγκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ, ὅτε οὗτος δὲν ὑποχρεοῦται εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ μισθοῦ. Ἑπομένως, ἐφ' ὅσον, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει ἐκτεθέντα, ὁ ἐνάγων - ἐφεσίβλητος ἀπελύθη ἀκύρως, συνεπείᾳ δὲ τῆς ἀκύρου ταύτης ἀπολύσεώς του ἡ ἐκκαλοῦσα - ἐναγομένη κατέστη ὑπερήμερος καὶ κατ' ἀκολουθίαν ὑπόχρεως τυγχάνει εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ μισθοῦ τούτου, δὲν δικαιοῦται αὕτη νὰ ἐκπέσῃ ἐκ τοῦ μισθοῦ του τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας, ὅπερ ὁ ἐνάγων-ἐφεσίβλητος εἰσέπραξεν ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας. Διότι ἐκ τοῦ ἄρθρου 656 Α. Κ. προκύπτει σαφῶς, ὅτι ὁ συμψηφισμὸς προϋποθέτει πραγματικὴν ὠφέλειαν τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἐκ τῆς ματαιώσεως τῆς ἐργασίας ταύτου ἢ τῆς ἀλλαχοῦ παροχῆς ταύτης (*Κ. Καυκά*, Ἔνοχ. Α' σελ. 317), ἥτις (ὠφέλεια) δὲν προέκυψεν ἐκ τῆς παρὰ τοῦ ἐνάγοντος - ἐφεσιβλήτου λήψεως τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας, καθ' ὅσον τοῦτο δέον νὰ ἐπιστραφῇ εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, ὅπερ τοῦ ὁποίου ἐγενήθη ἀξίωσις πρὸς ἐπιστροφὴν τῶν καταβληθέντων (πρβλ. Πρωτ. Πειραιῶς 335|1949, ΕΕΔ 8, 190). Ἐξ ἄλλου οὐδαμῶς ἐβεβαιώθη ἐκ τῆς ἀποδεικτικῆς διαδικασίας ὅτι ὁ ἐνάγων - ἐφεσίβλητος ἐνήργει ἐμπόριον παγωτῶν, ἐξ οὗ ἐκέρδιζε 50.000 δραχμὰς ἡμερησίως. Ὅθεν ὁ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζων τρίτος λόγος ἐφέσεως ἀπορριπτέος κρίνεται, ὡς πρὸς μὲν τὸ πρῶτον σκέλος αὐτοῦ (συμψηφισμὸς μισθοῦ καὶ ἐπιδόματος ἀνεργίας) ὡς μὴ νόμιμος, ὡς πρὸς δὲ τὸ δεύτερον σκέλος του (συμψηφισμὸς μισθοῦ μὲ ὠφέλειαν ἐκ πωλήσεως παγωτῶν), ὡς κατ' οὐσίαν ἀβάσιμος.

ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Παράλειψις νομίμων στοιχείων καὶ ἐπιρροὴ ἐπὶ τοῦ κύρους αὐτῆς

Ἔναρξις προθεσμίας ἀναγγελίας καταγγελίας, κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ἀπὸ τῆς ἡμέρας διασπάσεως τοῦ ἐργασιακοῦ δεσμοῦ.— Ἐσφαλμένη ἀναγραφὴ στοιχείων ἀναγγελίας καὶ παράλειψις αὐτῆς ὡς λόγοι ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας.— Μὴ ἀκυρότης ἐκ τῆς παραλείψεως ἀναγραφῆς ἀριθμοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου Ι.Κ.Α.

Δὲν ὑπάρχει ἐκ τοῦ νόμου ἀμφιβολία, ὅτι ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 «περὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ Ν. 118|1945 κλπ.» (ΕΕΔ 8, 961) ὀκταήμερος προθεσμία ἀναγγελίας τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ν. 118|1945 καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἄρχεται ἀπὸ τῆς (ἑπομένης, ἄρθρ. 241, 242 Α.Κ.) καταγγελίας.

Τοῦτο ὁρίζων ὁ Νόμος ἐννοεῖ ὡς καταγγελίαν τὴν μονομερῆ δήλωσιν βουλήσεως, διὰ τῆς ὁποίας ἐπέρχεται ὁ τερματισμὸς τῆς διαρκοῦς ἐνοχῆς τῆς συμβάσεως ἐργασίας (*Κ. Καυκᾶ*, Ἔνοχ. Δίκ. σελ. 847, *Π. Ζέπου*, Ἔνοχ. Δίκ. Β' Μέρος, Εἰδικόν, Τεῦχος 3, σελ. 373, *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΝ ιε' 585).

Οὗτος ἐπὶ ταχυτικῆς καταγγελίας, δηλαδὴ ὅταν δηλοῦται, ὅτι ἡ λύσις τῆς συμβάσεως θὰ ἐπέλθῃ μετὰ πάροδον προθεσμίας, ἡ ὁποία προβλέπεται ὑπὸ τοῦ Νόμου 2112|1920 ἢ τοῦ κατ' ἐπέκτασιν αὐτοῦ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, θὰ ἐπέλθῃ πράγματι μετὰ τὴν λῆξιν τῆς προθεσμίας (*Καποδίστριας*, Ἑρμ. Α.Κ., εἰσαγωγὴ ἄρθρ. 416—454, ἀριθ. 34), χωρὶς ὅμως τοῦτο νὰ σημαίνῃ (ὁ λόγος εἶναι μόνον διὰ τὰς περιπτώσεις ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. 2112, διότι διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 669 ΑΚ, ὅπου τοῦτο ἤδη ἐφαρμόζεται, μετὰ τὸ ἄρθρ. 38 τοῦ Εἰσαγ. Νόμου 2783|1941, τὸ πρᾶγμα εἶναι διάφορον), ὅτι, ἂν πρὸ τοῦ πέρατος τῆς προθεσμίας Ν. 2112 γίνῃ ἡ διάσπασις τοῦ ἐργασιακοῦ δεσμοῦ, αὕτη θεωρεῖται ἄκυρος. Εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν μόνον ἀποζημίωσιν (Ν. 2112) ὀφείλει ὁ ἐργοδότης. Ἀλλὰ καὶ ἂν δὲν τηρηθῇ ἡ νόμιμος προθεσμία καταγγελίας συμβάσεως (Ν. 2112) καὶ γνωστοποιηθῇ εἰς τὸν μισθωτόν, κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 167 Α. Κ. ἀποτελέσματα ἐκ τῆς μονομεροῦς δηλώσεως, οἷα εἶναι ἡ καταγγελία συμβάσεως, ὅτι ἀπὸ ὡρισμένης ἡμέρας θέλει θεωρηθῇ διασπασθεῖσα ἡ ἐργασιακὴ σύμβασις, αὕτη θὰ ἐξακολουθῇ νὰ ἰσχύῃ μέχρι τῆς ἡμέρας αὐτῆς, ἄλλο δὲ τὸ ζήτημα ἂν θεωρηθῇ καὶ τότε ὡς ἀτάκτως γενομένη καὶ ἐντεῦθεν ἀνακύπτει δικαίωμα πάλιν ἀποζημιώσεως.

Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως ἐγνωστοποιήθη εἰς τὸν ὑπάλληλον ἐγγράφως ἀπὸ 10 Ἰουνίου 1950, ὅτι οὗτος ἀπολύεται ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1950, τὴν 20 Ἰουνίου 1950 κατεβλήθη εἰς αὐτὸν ἡ ἐκ τοῦ Ν. 2112 ἀποζημίωσις καὶ ἡ ἀναγγελία τῆς ἀπολύσεως ἐγένετο τὴν 6 Ἰουλίου 1950.

Ὑπὸ τοιαῦτα πραγματικὰ περιστατικὰ ἡ ἐν λόγῳ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις θεωρεῖ ἐγκύρως διασπασθεῖσαν τὴν ἐργασιακὴν σύμβασιν.

Πράγματι, ἂν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ προθεσμία τῆς ἀναγγελίας ἄρχεται ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως καὶ ὄχι ἀπὸ τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1936|1949, εἰσηγητὴς *Χ. Καραμανλῆς*, ΕΕΔ 8, 457, Πρωτοδικ. Ἀθηνῶν 1166|1947, Πρωτοδίκης *Ε. Ποταμίτης*, ΕΕΔ 6, 270), ὡς ἐγένετο ἤδη δεκτόν, ὅτι καὶ ἡ τρίμηνος ἀποκλειστικὴ προθεσμία προσβολῆς τῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου, κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946, ἄρχεται ἀπὸ τῆς καταγγελίας καὶ ὄχι ἀπὸ τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 (Α. Π. 389|1946, εἰσηγητὴς *Ε. Κολρκούρης*, ΕΕΔ 5, 617), ἦτο ἡ ἐργοδότις ὑπόχρεως νὰ ἀναγγείλῃ τὴν καταγγελίαν ἐντὸς τῆς προθεσμίας τῶν 8 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς 1ης Ἰουλίου, ἀφ' ἧς ἐγνωστοποιήθη εἰς τὸν μισθωτόν, ὅτι διασπᾶται ἡ ἐργασιακὴ σύμβασις, εἶναι δὲ ἄλλο τὸ ζήτημα, ἂν τὸ κῦρος αὐτῆς ἐξηρτᾶτο καὶ ἐκ τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112, κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ἡ ὁποία καὶ κατεβλήθη ἐν προκειμένῳ προηγουμένως τῆς 1ης Ἰουλίου, πρωΐως.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 8, 122) καθοριζόμενα στοιχεῖα ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας, ἡ αὐτὴ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις κρίνει, ὅτι ἡ παράλειψις ἐν προκειμένῳ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου τοῦ Ι.Κ.Α. δὲν θέτει ἐν ἀμφιβολίᾳ τὴν ἀτομικότητα τῆς καταγγελθείσης συμβάσεως καὶ ἑπομένως δὲν ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας (πρβλ. σχετικῶς Α. Π. 161|1947, εἰσηγητὴς *Α. Θεοφίλου*, ΕΕΔ 6, 361, Α. Π. 357|1949, εἰσηγητὴς *Κ. Γκολφινόπουλος*, ΕΕΔ 8, 626).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4343|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΑ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ε. Μαλλιάρας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Θ. Τσουλόγιαννης, Ν. Συριόπουλος

Κατὰ τὴν διάταξιν τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118|45 «αἱ ἐπιχειρήσεις τῆς § 1 ὑποχρεοῦνται ν' ἀναγγέλλουν ἐγγράφως ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τῆς περιφερείας των πᾶσαν ὑπ' αὐτῶν γενομένην καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας κλπ», κατὰ δὲ τὴν § 2 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν. Δ. 1255|49 «ἡ ὑπὸ τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|45 προβλεπομένη τριήμερος προθεσμία ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὁρίζεται εἰς ὀκτὼ ἡμέρας». Ἂν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἐν τῇ ἀμέσως ταύτῃ παραγράφῳ, λαβούσῃ καὶ ταύτῃ τὸν ἀριθμὸν 2,

καθοριζούσῃ δέ τὸν χρόνον ἀναγγελίας καταγγελίας ὡρισμένου χρόνου εἰς ὁκτὼ ἐπίσης ἡμέρας, εἰς ἣν ἀναγράφεται, ὅτι ἡ ἀναγγελία δέον νὰ γίνῃ ἐντὸς ὁκτὼ ἡμερῶν «ἀπὸ ταύτης», δηλαδὴ ἀπὸ τῆς καταγγελίας, ἄγεται τις εἰς τὸ ἀναμφισβήτητον συμπέρασμα, ὅτι καὶ ἐν τῇ καταγγελίᾳ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὡσαύτως ἡ αὐτὴ πρὸς ἀναγγελίαν χρονικὴ προθεσμία ἐθεσπίσθη, ἡ προθεσμία αὕτη ἄρχεται ἀπὸ τῆς καταγγελίας καὶ οὐχὶ ἀπὸ τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως, λέγοντες δὲ καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐννοοῦμεν ἐνταῦθα τὸν χρόνον τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως, ἤτοι ἐκεῖνον, καθ' ὃν ὁ μισθωτὸς ἀποπέμπεται ἐκ τῆς ἐργασίας του, μὲ πρόθεσιν τοῦ ἐργοδότου ὅπως μὴ χρησιμοποιήσῃ πλέον τὰς ὑπηρεσίας του, καὶ οὐχὶ τὸ ἔγγραφον, δι' οὗ ἀναγγέλλεται ὁ χρόνος τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως, ὁ ὁποῖος ἀνάγεται εἰς τὸ μέλλον (βλέπε *Ι. Καποδίστριαν*, ἐν ΕΕΔ 3, σελ. 152). Ἐν προκειμένῳ, ὡς δείκνυται ἐκ τοῦ ἐν ἀντιγράφῳ προσαγομένου ἀπὸ 10 Ἰουνίου 1950 ἐγγράφου τῆς ἐναγομένης πρὸς τὸν ἐνάγοντα, αὕτη γνωρίζει τοῦτῳ ὅτι δι' ἀποφάσεως τοῦ ὑποδιοικητοῦ της ἀπολύεται τῆς ὑπηρεσίας της ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1950, ὡς δ' ὡσαύτως δείκνυται ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 786]333 ἀποφάσεως τοῦ εἰρημένου ὑποδιοικητοῦ της, ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐλήφθη τὴν 9ην Ἰουνίου 1950. Ἐν ὄψει ἐκ τῶν ὡς ἄνω ὅτι ἡ σύμβασις λύεται τὴν 1ην Ἰουλίου 1950 ἡ ἐναγομένη κατέβαλε τὴν 16 Ἰουνίου 1950 τὸν μισθὸν τοῦ δευτέρου δεκαπενθημέρου Ἰουνίου 1950 εἰς τὸν ἐνάγοντα, τὴν δὲ 20ὴν τοῦ αὐτοῦ μηνὸς τῷ κατέβαλε καὶ τὴν ἐκ τοῦ νόμου 2112 ἀποζημίωσιν, κοινοποιήσασα ἅμα τούτῳ τὸ ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 54639 τῆς 10]6]50 ἔγγραφον, δι' οὗ τῷ ἐγνώριζε, ὅτι ἀπολύεται τῆς ὑπηρεσίας του ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1950. Μέχρι τῆς τελευταίας ταύτης χρονολογίας προφανῶς ὁ ἐνάγων θεωρεῖται ὑπάλληλος ταύτης, ἀσχέτως ἂν προσέφερεν ἢ μὴ τὰς ὑπηρεσίας του καὶ ἠδύνατο αὕτη νὰ χρησιμοποιήσῃ ὡς τοιοῦτον αὐτόν, ἐνῷ, ἐὰν ἐθεωρεῖτο, ὅτι ἡ καταγγελία ἔλαβε χώραν τὴν 20ὴν Ἰουνίου 1950, ὅτε τῷ κατεβλήθη ἡ ἀποζημίωσις καὶ τῷ ἐγνωστοποιήθη ἡ ἀρχομένη ἀπὸ 1]7]1950 ἀπόλυσίς του, δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ὑποχρεώσῃ τοῦτον ὅπως ἐργασθῇ παρ' αὐτῇ. Συνεπῶς ἡ καταγγελία θεωρεῖται ὡς λαβοῦσα χώραν τὴν 1ην Ἰουλίου 1950, ἀφοῦ δὲ ἡ ἀναγγελία πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἐγένετο τὴν 6]7]1950, ἤτοι ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου τεταγμένης ὀκταημέρου ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως προθεσμίας, ἐγκύρως ἐγένετο καὶ ὁ περὶ τοῦ ἀντιθέτου ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐνάγοντος τυγχάνει ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος.

Διὰ τῆς κατόπιν νομίμου ἐξουσιοδοτήσεως ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 51560]48 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὡρίσθη, ὅτι «αἱ εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 118]45 ὑπαγόμεναι καὶ ἀπαχθησόμεναι εἰς τὸ μέλλον ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις ὑποχρεοῦνται, ὅπως, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, ἀναγγέλλουν ἐγγράφως εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας πᾶσαν παρ' αὐτῶν γενομένην καταγγελίαν συμβάσεως μισθωτοῦ. Τὴν παράγραφον ταύτην ἀκολουθεῖ ἑτέρα, ἐπαγομένη τὰ ἑξῆς: Ἡ κατὰ τ' ἀνωτέρω ἀναγγελία, ὑποβαλλομένη εἰς διπλοῦν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ εἰς ἁπλοῦν εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, δέον νὰ περιλαμβάνῃ τὰ ἑξῆς στοιχεῖα: Α) Στοιχεῖα ἐπιχειρήσεως κλπ.». Καὶ ἂν ἤθελε γίνει δεκτὴ ὡς ὀρθὴ ἡ ἀκολουθουμένη ἀποψις ὅτι τὰ ἀπαιτούμενα πρὸς ἀναγραφὴν στοιχεῖα δέον νὰ περιέχωνται ἅπαντα ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, καίτοι τοῦτο, κατὰ τ' ἀνωτέρω, δὲν ἀναφέρεται ἐν τῇ χωριστῇ παραγράφῳ τῆς ἀποφάσεως, ἤτοι ἀπὸ τοῦ ὁρισμοῦ της «ἡ κατὰ τ' ἀνωτέρω ἀναγγελία, ὑποβαλλομένη ..... δέον νὰ περιλαμβάνῃ τὰ ἑξῆς στοιχεῖα κλπ.» καὶ ἐντεῦθεν, ἀναφερόμενον μόνον εἰς τὴν ὑποχρέωσιν πρὸς ἔγγραφον ἀναγγελίαν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας («ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ἀναγγέλλωσιν ἐγγράφως εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας κλπ.»), ἐν τούτοις ἡ μὴ ἀναγραφὴ στοιχείου τινός, ἐφ' ὅσον ἐκ τούτου δὲν τίθεται ἐν ἀμφιβολίᾳ ἡ ἀτομικότης τῆς καταγγελθείσης συμβάσεως, δὲν ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα νὰ θεωρηθῇ ἡ ἀναγγελία ὡς μὴ γενομένη καὶ συνεπῶς ἄκυρος ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας. (Ἡ ὑπ' ἀριθ. 161]47 ἀπόφασις τοῦ Α. Π., ΕΕΔ 6, σ. 361, ἐδέχατο ὅτι «σφάλματα ἐν ταῖς πληροφορίαις ταύταις (ταῖς ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ) μὴ θέτοντα ἐν ἀμφιβολίᾳ τὴν ἀτομικότητα τῆς καταγγελθείσης συμβάσεως, δὲν ἔχουν ὡς ἀποτέλεσμα νὰ θεωρηθῇ ἡ ἀναγγελία ὡς μὴ γενομένη καὶ συνεπῶς ἄκυρος ἡ καταγγελία»), ἀφοῦ δὲ τὸ σφάλμα ἐν τινι στοιχείῳ ἐκ τῶν ἀπαιτουμένων δὲν εἶναί τι ὀλιγώτερον τῆς ἀνυπαρξίας τούτου (ἐὰν π. χ. ἐλλείπῃ τὸ ὄνομα πατρὸς τοῦ ἀπολυθέντος, δὲν δυνάμεθα ν' ἀποφανθῶμεν κατηγορηματικῶς ὅτι οὗτος δὲν εἶναι ὁ ἀπολυθείς, ἐνῷ, ἐὰν εἶναι ἐσφαλμένον τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς τούτου «τοῦ Γεωργίου» καὶ ἀντ' αὐτοῦ τεθῇ «τοῦ Δημητρίου» ἡ ἀπόφασίς μας εἶναι κατηγορηματικωτέρα ὅτι δὲν πρόκειται περὶ τοῦ ἀπολυθέντος, ἔπεται, ὡς ἐλέχθη, ὅτι καὶ ἂν ἐλλείπῃ στοιχείόν τι, ἐφ' ὅσον ἐκ τούτου δὲν τίθεται ἐν ἀμφιβολίᾳ ἡ ἀτομικότης τῆς καταγγελθείσης συμβάσεως, δὲν εἶναι ἄκυρος ἐκ τούτου καὶ μόνον ἡ καταγγελία. Ἐνταῦθα δέον νὰ λεχθῇ ὅτι, ὅταν ἐξεδόθη ἡ εἰρημένη ἀπόφασις τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου μας, ἴσχυεν, ὡς καὶ ἐκ ταύτης δείκνυται, ἡ ὑπ' ἀριθ. 25960]1945 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἥτις ἀπήτει τὴν ἀναγραφὴν τῶν ἐν ταύτῃ ἀναφερομένων στοιχείων ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ διὰ τῆς ἑξῆς φράσεως: «Ἡ ἀνωτέρω ἀναγγελία, ὑποβαλλομένη εἰς ἁπλοῦν, δέον «ἀπαραιτήτως» νὰ περιλαμβάνῃ τὰ ἑξῆς στοιχεῖα: 1) ....κλπ.», ἐνῷ ἡ ἤδη ἰσχύουσα ὑπ' ἀριθ. 51560]48 ἀπόφασις τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργοῦ ἐξήλειψε τὴν λέξιν «ἀπαραιτήτως», ἔχουσα ἐπὶ λέξει: «Ἡ κατὰ τ' ἀνωτέρω ἀναγγελία, ὑποβαλλομένη εἰς διπλοῦν, εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΥΤΟΜΑΤΟΣ ΔΕΣΜΕΥΣΙΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ ΕΚ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

Συνομολόγησις άποζημιώσεως ίδιωτικών ύπαλλήλων διά βοηθούς φορτηγών αύτοκινήτων

Κατάρτισις καί ύπογραφή συλλογικής συμβάσεως έργασίας παρουσία τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἢ τῶν ἐξουσιοδοτημένων παρ' αὐτοῦ ὀργάνων.— Δέσμευσις ἐντεῦθεν συνόλου ἐργοδοτῶν καί μισθωτῶν τοῦ ἐπαγγέλματος, εἰς τό ὁποῖον ἀφορᾷ.— Καθορισμός διά συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀποζημιώσεως ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων διά βοηθούς φορτηγῶν αὐτοκινήτων.

Κατά ὅρον τῆς ἀπό 28 Ἰουλίου 1945 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας βοηθῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων «οἱ βοηθοί φορτηγῶν αὐτοκινήτων ἐν περιπτώσει λύσεως τῆς μετά τοῦ ἐργοδότου σχέσεως ἐργασίας ἀπολαμβάνουν τῶν ὑπό τῆς κειμένης νομοθεσίας θεσπιζομένων ὑπέρ τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων πλεονεκτημάτων».

Πλεονεκτήματα θεσπιζόμενα ὑπό τῆς κειμένης νομοθεσίας ὑπέρ τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων διά τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ρηθείσης διατάξεως εἶναι τά ἐκ τοῦ Ν. 2112|1920 «περί ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς ἐτεροποιηθῇ ὑπό τοῦ Ν. 4558|1930.

Οὕτω ἀποφαίνεται καί τό ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν διά τῆς κατωτέρω ἀποφάσεώς του, (βλέπε καί συμφώνους σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 848), μεταρρυθμίζον τήν ἄλλως σκεφθεῖσαν πρωτόδικον ὑπ' ἀριθ. 3469|1948 (Πρωτοδίκης *Ε. Μαλλιάρας*, ΕΕΔ 8, 849).

Πράγματι, ἐφ' ὅσον πᾶσα σύμβασις εἶναι ἰσχυρά, ἀρκεῖ νά μή προσκρούῃ αὕτη εἰς ἀπαγορευτικήν νόμου διάταξιν (Σ.Ε. 370|1948, ΕΕΔ 2, 759), δύνανται καί οἱ συλλογικῶς συμβαλλόμενοι νά συνομολογήσουν ὅρους συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, μέ περιεχόμενον μεῖζον τῆς τῶν ἐργατικῶν νόμων ἐλαχίστης προστασίας (βλέπε ΕΕΔ 8, 848), συγκεκριμένως δέ ἐν προκειμένῳ καί αὐτό τό ἄρθρ. 3 Ν. 2112|1920 «περί ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» ὁρίζει «... πλήν ἂν ἐκ συμβάσεως ἢ ἐθίμου ὀφείλεται μεγαλυτέρα ἀποζημίωσις».

Τήν ἀρχήν αὐτήν ἀπηχεῖ καί ὁ Α.Ν. 539|1945 «περί χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τούς μισθωτούς ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν» (ΕΕΔ 4, 474), κατά τό ἄρθρ. 2 § 7 τοῦ ὁποίου «τυχόν εὐμενέστεροι ὅροι χορηγήσεως ἀδειῶν εἰς μισθωτούς, περιεχόμενοι εἰς συλλογικάς συμβάσεις, κανονισμούς ἢ ἄλλας διατάξεις, δέν θίγονται ὑπό τοῦ παρόντος».

Ἐξ ἄλλου, δεδομένου ὅτι, ὡς καί τό Πρωτοδικεῖον δέχεται, ἐκ τοῦ Α.Ν. 1367|1938 «περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως τῆς περί συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας νομοθεσίας» αἱ συλλογικαί συμβάσεις ἐργασίας, ἐφ' ὅσον ὑπογράφονται ὑπό τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δεσμεύουσι, κατά τό ἄρθρ. 5 αὐτοῦ, τό σύνολον τῶν ἐργοδοτῶν τοῦ ἐπαγγέλματος ἢ τῶν ἐπαγγελμάτων, ἅτινα ἀφορῶσι καί διά τήν περιφέρειαν δι' ἣν ἰσχύουν, ἀκολουθεῖ ἡ αὐτόματος ἐκ τοῦ νόμου δέσμευσις καί τῶν μή συμπραξάντων εἰς τήν κατάρτισιν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας (οὕτω καί ἡ Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 5280|1948, εἰσηγητής *Δ. Θεοτικός*, ΕΕΔ 7, 551).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9483|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Β. Παπασυράκος.**
Εἰσηγητής ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ε. Ποταμίτης.**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Τζάκας, Ν. Παρασκευόπουλος

Ἐκ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Α.Ν. 1367|1938 σαφῶς προκύπτει, ὅτι αἱ συλλογικαί συμβάσεις ἐργασίας, ἐφ' ὅσον καταρτίζονται καί ὑπογράφονται παρουσίᾳ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἢ τῶν παρ' αὐτοῦ ἐξουσιοδοτημένων ὀργάνων, δεσμεύουσι τό σύνολον τῶν ἐργοδοτῶν καί τῶν μισθωτῶν τοῦ ἐπαγγέλματος ἢ τῶν ἐπαγγελμάτων, τά ὁποῖα ἀφορῶσι καί διά τήν περιφέρειαν, δι' ἣν ἰσχύουσι. Συνεπῶς τούτοις ἕπεται, ὅτι ἡ αὐτόματος δέσμευσις δέν προέρχεται πλέον ἐκ συμβάσεως, ὡς ἀρχικῶς εἶχε γίνει δεκτόν ἐπί τῇ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ προγενεστέρου Α.Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935, ἀλλ' ἐκ τοῦ νόμου. Ὅθεν ἐν προκειμένῳ ἡ ἀπό 28 Ἰουλίου 1945 συλλογική σύμβασις ἐργασίας τῶν βοηθῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων, καταρτισθεῖσα νομίμως, κατατεθεῖσα παρά τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν καί κηρυχθεῖσα ὑποχρεωτική ἀπό 1ης Ἀπριλίου 1946 καθ' ἅπασαν τήν Ἐπικράτειαν διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 9107|1946 ἀ-

---

καί εἰς ἁπλοῦν εἰς τό Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, δέον νά περιλαμβάνῃ τά ἐξῆς στοιχεῖα :...», νομίζομεν δ' ὅτι δέν εἶναι τυχαία ἡ παράλειψις τῆς λέξεως ταύτης. Ἐν προκειμένῳ, ἑπομένως, ἡ παράλειψις ἐκ τῆς ἀναγγελίας τῆς ἀναγραφῆς τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου Ι. Κ. Α. τοῦ ἐνάγοντος, μή θέτουσα ἐν ἀμφιβολίᾳ τήν ἀτομικότητα τῆς καταγγελθείσης συμβάσεως, δέν ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα νά θεωρηθῇ ἡ ἀναγγελία ὡς μή γενομένη καί συνεπῶς ἄκυρος ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς ἰσχυρίζεται οὗτος, οὕτινος ἡ ἀγωγή οὕτως ἀποβαίνει ἀπορριπτέα.

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΔΙΑ ΠΑΡΑΒΑΣΙΝ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

Καταγγελία συμβάσεως έργασίας ωρισμένου χρόνου διά σπουδαίον λόγον

Χαρακτηριστικά συμβάσεως έργασίας ωρισμένου χρόνου.— Δυνατότης καταγγελίας καί πρό λήξεως χρόνου διά σπουδαίον λόγον, κατ' άρθρ. 672 Άστικοῦ Κώδικος.— Άκυρότης άλλως καταγγελίας.— Προϋπόθεσις δικαιώματος πολλαπλασίας άποζημιώσεως Ν. 2112 ἡ πρόθεσις ἐργοδότου πρός παράβασιν συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἡ κατωτέρω παρατιθεμένη δικαστική ἀπόφασις ἔχει ὑπ' ὄψιν της περίπτωσιν συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ἡ ὁποία καταγγέλθη ὑπό τοῦ ἐργοδότου ἀκύρως, ἐφ' ὅσον, κατά τά ἀποδειχθέντα, δέν συνέτρεχε σπουδαῖος λόγος, δικαιολογῶν τήν λύσιν αὐτῆς κατ' ἄρθρ. 672 Ἀστικοῦ Κώδικος.

Ἀντικείμενον τῆς ἀγωγῆς ὑπῆρξεν, ὡς φαίνεται, καί ἡ καταβολή εἰς τόν μισθωτόν πολλαπλασίας ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112|1920 διά τήν παράβασιν συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἡ ἀπόφασις, ἀκολουθοῦσα τήν ἄποψιν τῆς Α. Π. 610|1949 (εἰσηγητής *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 9, 103), δέχεται, ὅτι δέν ὑπῆρξεν, ἐν προκειμένῳ, πρόθεσις ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου παραβάσεως τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἀνακινεῖται ὅμως τό θέμα, ἄν καί ἐπί συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου δύναται νά ἐχῃ ἐφαρμογήν ἡ διάταξις τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, καθ' ἣν πᾶς μή συμμορφούμενος ἢ παραβαίνων τάς διατάξεις αὐτῆς ὑποχρεοῦται ἔναντι τοῦ ζημιουμένου εἰς τήν καταβολήν τοῦ πενταπλασίου τῆς ὑπό τοῦ Ν. 2112, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καί συνεπληρώθη μετεγενεστέρως, ὁριζομένης ἀποζημιώσεως (ὅρος τῶν ἰσχυουσῶν ἤδη συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας).

Ὑπό τήν διαφόρων πως διατύπωσιν τοῦ ὅρου εἰς τάς προπολεμικάς συλλογικάς συμβάσεις ἐργασίας εἶχον γίνει δεκταί ἐν τῇ νομολογίᾳ καί αἱ δύο ἀντίπαλοι ἀπόψεις (βλέπε *Τ. Τσιμπούκη*, Κῶδιξ Συλλογικῶν Συμβάσεων Ἐργασίας, ἔκδ. 1937, σελ. 445 ἐπ.).

Κατά τήν μίαν ἐξ αὐτῶν, ἐφ' ὅσον διά τάς συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου δέν ἔχει ἐφαρ-

---

ποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, περιέχουσα κανόνας, ἐπέχει ἰσχύν οὐσιαστικοῦ νόμου, τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 9 αὐτῆς, καθ' ἣν «οἱ βοηθοί φορτηγῶν αὐτοκινήτων ἐν περιπτώσει λύσεως τῆς μετά τοῦ ἐργοδότου σχέσεως ἐργασίας ἀπολαμβάνουν τῶν ὑπό τῆς κειμένης νομοθεσίας θεσπιζομένων ὑπέρ τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων πλεονεκτημάτων», μή ἀντικειμένης εἰς ἑτέραν τινά ἀπαγορευτικήν διάταξιν νόμου καί συνεπῶς οὔσης ἐγκύρου καί ἰσχυρᾶς.

Ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, δεχθεῖσα ὅτι ἡ προμνηοθεῖσα διάταξις τοῦ ἄρθρου 9 τῆς περί ἧς πρόκειται συμβάσεως ἐργασίας ἐτέθη, ἐπί σκοπῷ ὅπως οἱ ἀπολυόμενοι βοηθοί φορτηγῶν αὐτοκινήτων τυγχάνωσιν ἐφεξῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Β.Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920, καθ' ὅσον οὗτοι, ἀνήκοντες εἰς τήν κατηγορίαν τῶν μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων μεταφορᾶς διά γῆς, δέν ὑπήγοντο εἰς τάς διατάξεις τοῦ εἰρημένου Διατάγματος καί συνεπῶς ὅτι οὗτοι ἀπολυόμενοι ὑπό τῶν ἐργοδοτῶν δέν δικαιοῦνται συμφώνως πρός τήν ἀνωτέρω διάταξιν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112|1920, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη ὑπό τοῦ νόμου 4558|1930, ἀλλά δικαιοῦνται τῆς ὑπό τοῦ ἀνωτέρω διατάγματος καθοριζομένης ἀποζημιώσεως, ἐσφαλε καί θά ἔδει νά μεταρρυθμισθῇ καί ἐξαφανισθῇ, δεκτοῦ γινομένου τοῦ πρώτου λόγου τῆς ὑπό κρίσιν ἐφέσεως. Λαμβανομένου ὅμως ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐκ τῶν κατά τήν πρωτόδικον δίκην προσαχθεισῶν καί αὐθις προσαγομένων ἀποδείξεων, ἤτοι τῶν καταθέσεων τῶν ἐνόρκως ἐξετασθέντων μαρτύρων, ἁπάντων τῶν νομίμως προσαγομένων καί ἐπικαλουμένων ἐγγράφων καί τῆς διαδικασίας ἐν γένει, κατά τήν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐκκαλῶν (ἐνάγων) κατά τό χρονικόν διάστημα, καθ' ὃ ὑπηρέτησε παρά τοῖς ἐφεσιβλήτοις (ἐναγομένοις) δέν ἐξετέλει ἐργασίαν βοηθοῦ φορτηγοῦ αὐτοκινήτου, ἀλλ' ἠσχολεῖτο ὡς ἁπλοῦς ἐργάτης εἰς τήν φόρτωσιν καί ἐκφόρτωσιν τοῦ αὐτοκινήτου τῶν ἐφεσιβλήτων, ὀρθῶς καί νομίμως ἐθεωρήθη οὗτος ὑπό τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ὡς ἐργάτης καί καλῶς αὕτη ἐπεδίκασεν εἰς αὐτόν διά τήν ὑπό τῶν ἐφεσιβλήτων ἄκτακτον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας του ἀορίστου χρόνου τήν ὑπό τοῦ Β.Δ τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 ὁριζομένην ἀποζημίωσιν καί οὐχί τήν ἀποζημίωσιν τοῦ νόμου 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπό τοῦ νόμου 4558|1930, καί οἱ τά ἐναντία ὑποστηρίζοντες πρῶτος καί δεύτερος λόγοι τῆς κρινομένης ἐφέσεως μή βάσιμοι εἶσι καί ἀπορριπτέοι. Ἡ ἐκδοχή αὕτη ἐνισχύεται, ἐκτός τῶν ἄλλων ἀποδεικτικῶν στοιχείων, καί ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ ἐκκαλῶν καθ' ὅλον τό χρονικόν διάστημα τῆς ὑπηρεσίας του παρά τοῖς ἐφεσιβλήτοις ἐστερεῖτο τοῦ ὑπό τῶν ἄρθρων 3 καί ἑπ. τῆς ἀπό 28 Ἰουλίου 1945 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας προβλεπομένου διά τούς βοηθούς φορτηγῶν αὐτοκινήτων ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου (πρβλ. 38|11-7-49 ἔγγραφον Ὑπουργείου Ἐργασίας).

μογήν ὁ Ν. 2112|1920, ὁ ὁποῖος, ὡς γνωστόν, ἀφορᾷ εἰς συμβάσεις ἀορίστου χρόνου, δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ καταβολῆς καὶ τῆς πολλαπλασίας ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 διὰ τὴν παράβασιν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως.

Κατὰ τὴν ἄλλην ὅμως ἄποψιν εἶναι ἀδιάφορον, ἂν πρόκειται περὶ συμβάσεως ἀορίστου ἢ ὡρισμένου χρόνου, κατὰ δὲ τὴν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 5442|1941 (εἰσηγητὴς **Σ. Μοτσενίγος**, ΕΕΔ 1, 398) ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, ἀναφερομένη εἰς τὸν Ν. 2112, ἀρύεται ἐξ αὐτοῦ μόνον τῶν χαρακτηρισμόν τινος ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου καὶ τὸ μέτρον τῆς καταβλητέας ἐκ τῆς παραβάσεως «ἀποζημιώσεως».

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ ἤδη εἰς τὰς ἰσχυούσας μεταπολεμικὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας ἐκράτησεν ἤδη ἡ γνώμη, καὶ ἐκ τῆς διαφόρου διατυπώσεως τοῦ ὅρου ὅτι πρόκειται περὶ ἰδιοτύπου ποινικῆς ρήτρας καὶ διὰ τὴν ὁποίαν ἔχουν ἐφαρμογὴν τὰ ἄρθρα 404 - 407 τοῦ Α. Κ. (βλέπε **Κ. Δημάκην**, ΕΕΔ 9, 436. Πρωτοδίκου Ἀγρινίου 1|1950, Πρωτοδίκης **Κ. Ἀτσάλης**, ΕΕΔ 9, 260 ἔνθα καὶ λοιπὴ νομολογία, **Σόντην**, ἐν ΕρμΑΚ 404, ἀριθ. 2) καὶ ἑπομένως πρέπει νὰ εἶναι ὀρθὴ ἡ ἄποψις, ὅτι δὲν ἐνδιαφέρει, ἂν ἡ σύμβασις ἐργασίας εἶναι ἀορίστου ἢ ὡρισμένου χρόνου.

Τέλος, ἂν ἤθελε πάντως θεωρηθῇ ὡς ὀρθοτέρα ἡ ἄποψις, ὅτι ἡ πολλαπλασία ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112|1920 ἀναφέρεται εἰς τὰς ἀορίστου χρόνου μόνον συμβάσεις ἐργασίας, τότε διὰ τὰς ὡρισμένου χρόνου τοιαύτας θὰ ἀπέμενε ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 672 Α. Κ. δυνατότης καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐργαζομένου διὰ σπουδαῖον λόγον, οἷον ἀποτελεῖ ἡ μὴ πληρωμὴ ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ (ἐργοδότου) τοῦ συμπεφωνημένου μισθοῦ του ἢ ἡ ἐπ' αὐτοῦ μείωσις τοῦ μισθοῦ του (**Κ. Κανκᾶ**, Ἔνοχ. Δίκαιον, Εἰδικὸν Μέρος, Τόμος Α', σελ. 365).

Πρωτοδίκου Καβάλας 31|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Γ. Κώνστας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Παπακωνσταντίνου, Θ. Βελλῆς

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, ὡς αὐτὴ ἐβελτιώθη καὶ διευκρινήθη ἐνώπιόν μας καὶ διὰ τῶν προτάσεων τοῦ ἐνάγοντος, οὗτος διατείνεται, ὅτι προσελήφθη παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ ἐναγομένου, ἐνεργοῦντος ἐν προκειμένῳ ὡς ἀντιπροσώπου καὶ διὰ λογαριασμόν αὐτοῦ, τὴν 23.6.1950 ὡς καπνεργάτης καὶ μετὰ παρέλευσιν μιᾶς ἑβδομάδος ὡς ἀρχιεργάτης καπνῶν, ἵνα ἐργασθῇ ὡς τοιοῦτος καθ' ὅλην τὴν παροῦσαν περίοδον ἐπεξεργασίας καπνῶν ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεώς του, ἤτοι ἐπὶ χρόνῳ ὡρισμένῳ καὶ ὅτι εἰργάσθη παρ' αὐτῇ μόνον ἐπὶ τρεῖς μῆνας περίπου, ὡς ἀρχιεργάτης, διότι ὁ ἐναγόμενος κατήγγειλε τὴν τοιαύτην μετὰ τοῦ ἐνάγοντος σύμβασιν ἐργασίας (ὡς ἀρχιεργάτου) ἀδικαιολογήτως καὶ ἄνευ νομίμου λόγου πρὸ τοῦ συμβατικοῦ χρόνου διαρκείας ταύτης, δι' ἣ αἰτεῖται τὰς ἀποδοχὰς αὐτοῦ ἐπὶ 18 ἡμέρας ἤτοι μέχρι τῆς 25.9.50 (ὅτε ἠναγκάσθη νὰ ἀποχωρήσῃ ἐκ τῆς ἐργασίας του), τοῦ ἐναγομένου ἀρνουμένου ν' ἀποδεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας του ὡς ἀρχιεργάτου καὶ τὴν πολλαπλασίαν ἀποζημίωσιν τοῦ νόμου 2112|20, λόγῳ τῆς μὴ συμμορφώσεως τοῦ ἐναγομένου ἐκ προθέσεως πρὸς τὰς διατάξεις τῆς ἀπὸ 17.8.50 συλλογικῆς συμβάσεως καπνεργατῶν. Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγὴ αὕτη νόμῳ βάσιμος παρίσταται, ἐρειδομένη ἐπὶ τῶν περὶ μισθώσεως ὑπηρεσιῶν διατάξεων τοῦ Α. Κ. (ἄρθρ. 648, 653, 655, 656, 669 καὶ 211 Α. Κ., Βάλλη ὁ α. Ἔνοχ. σ. 92) ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἀνωτέρω συλλογικὴν σύμβασιν καὶ τὴν ἀπὸ 4.11. 47 ἐθνικὴν τοιαύτην καὶ ἐρευνητέα περαιτέρω ἀποβαίνει, ἐφ' ὅσον κατεβλήθη καὶ τὸ νόμιμον δικαστικὸν ἔνσημον.

Ἀρκούντως ἐβεβαιώθη, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν μας, ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη τὴν 23 Ἰουνίου 1950 παρὰ τοῦ ὡς ἀντιπροσώπου τοῦ ἐναγομένου συμβληθέντος Ε. Π. (ἀδελφοῦ τοῦ ἐναγομένου), ἵνα ἐργασθῇ ὡς καπνεργάτης εἰς τὴν ἐπιχείρησιν τοῦ ἐναγομένου καὶ ὅτι μετὰ μίαν ἑβδομάδα ἐργασίας προσελήφθη διὰ νέας συμβάσεως κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον, ἵνα ἐργασθῇ ὡς ἀρχιεργάτης καθ' ὅλην τὴν ἐφετεινὴν περίοδον ἐπεξεργασίας καπνῶν, ἤτοι καθ' ὅλον τὸ χρονικὸν διάστημα λειτουργίας τοῦ «σαλονιοῦ» τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ ἐναγομένου κατὰ τὴν τρέχουσαν περίοδον. Ἑπομένως κατηρτίσθη σύμβασις ἐργασίας μεταξὺ τῶν δύο διαδίκων ἐπὶ χρόνῳ ὡρισμένῳ, ἡς ἄλλως τε ἡ χρονικὴ διάρκεια σαφῶς συνήγετο ἐκ τοῦ εἴδους, τοῦ σκοποῦ καὶ τοῦ ἐκτελεστέου ὡρισμένου ἔργου (Α. Π. 400|47, ΕΕΝ ιε' σελ. 91, Καποδίστρια, Ἑρμ. Ἐργατ. Δικ. § 72, Ζέπος, Ἔνοχ. σελ. 325). Ὁ ἰσχυρισμὸς εἰδικώτερον τοῦ ἐναγομένου ὅτι κατηρτίσθη ἡ νεωτέρα σύμβασις ἐπὶ δοκιμῇ τῆς ἱκανότητος καὶ καταλληλότητος τοῦ ἐνάγοντος διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἀρχιεργάτου δὲν ἐβεβαιώθη παντάπασιν. Ἐρευνητέα ὅμως ἀποβαίνει ἡ προβαλλομένη παρ' αὐτοῦ, ἐμμέσως πλὴν σαφῶς, ἑτέρα ἔνστασις, ὅτι προέβη εἰς τὴν καταγγελίαν τῆς μετὰ τοῦ ἐνάγοντος συμβάσεως ἐργασίας ὡς ἀρχιεργάτου καὶ δὴ μετὰ τρίμηνον περίπου ἀπ' αὐτῆς λόγῳ σπουδαίου λόγου, συνισταμένου εἰς τὴν διαπιστωθεῖσαν ἀκαταλληλότητα καὶ ἀνικανότητα τοῦ ἐνάγοντος ἵνα ἀνταποκριθῇ εἰς τὰ καθήκοντα τοῦ ἀρχιεργάτου, διότι νόμῳ βάσιμος ἔστιν ἡ ἔνστασις αὕτη κατὰ τὸ ἄρθρον 672 Α. Κ. καὶ οὐσιώδη ἀσκεῖ ἐπιρροὴν ἐν προκειμένῳ, καθ' ὅσον, ἐὰν μὲν εἶναι ἀληθής, ἐπῆλθε δι' αὐτῆς (καταγγελίας) ἡ λύσις τῆς συμβάσεως (πρὸ τῆς λήξεως τοῦ συμπεφωνημένου χρόνου), ἐὰν δὲ οὐχὶ ἀληθής, τότε ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη ἐν λειτουργίᾳ ἡ μισθωτικὴ σχέσις, διότι ἡ καταγγελία εἶναι ἄκυρος, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 174 Α.Κ. ὡς δικαιοπραξία ἀντιβαίνουσα εἰς τὸν νόμον καὶ ὁ ἐνάγόμενος ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ λόγῳ τῆς ὑπερημερίας του περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος (ἡ προσφορὰ πάντως τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος κατὰ τὸ κρίσιμον ἀνωτέρω χρονικὸν διάστημα ἐπαρκῶς ἐβεβαιώθη), τὰς ἀποδοχὰς τούτου κατὰ τοὺς ὅρους τῆς

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ Ν. 551 ΜΕΤΑ ΤΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ

Προϋπόθεσις απαλλαγής εργοδότου και υποχρέωσις Ίδρ. Κοιν. Ασφαλίσεων

Υποχρεωτική ή κατά Ν. 6298|1934 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων» ασφάλισις του μισθωτού, άλλ' όχι και αυτοδικαία.— Συνδυασμός της κατ' άρθρ. 69 § 4 Ν. 6298|1934 απαλλαγής του εργοδότου από της εκ του Ν. 551 υποχρεώσεως εις αποζημίωσιν προς έγγραφήν του παδόντος εις μητρώα Ίδρύματος Κοινων. Ασφαλίσεων.

Αντικείμενον ερεύνης της κατωτέρω προεδρικής αποφάσεως είναι το γνωστόν ζήτημα, αν κατά την έννοιαν του άρθρου 69 § 4 του νόμου 6298|1934 «περί κοινωνικών ασφαλίσεων» ή απαλλαγή του εργοδότου της εκ του Ν. 551 «περί εργατικών ατυχημάτων» υποχρεώσεως συνδυάζεται προς την πράγματι έγγραφήν του παθόντος εις τα μητρώα των Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Επαναλαμβάνεται δι' αυτής η γνωστή άποψις της δικαστηριακής πράξεως ότι προϋπόθεσις της απαλλαγής του εργοδότου είναι η έγγραφή του ησφαλισμένου (βλέπε σχετικώς και Πρωτοδικείου Αθηνών 3688|1943, εισηγητής *Π. Σταύρου*, ΕΕΔ 3, 89, Πρωτοδικείου Αθηνών 10219|1949, εισηγητής *Ν. Χριστούλος*, ΕΕΔ 9, 508, πρβλ. και Πρωτοδικείου Αθηνών 11107|1949, εισηγητής *Π. Πεφάνης*, ΕΕΔ 9, 895, αντίθετος ή Πρωτοδικείου Αθηνών 2201|1942, εισηγητής *Κ. Καβάγιος*, ΕΕΔ 1, 824, *Ι. Παλαιολόγος*, ΕΕΔ 3, 90, *Μ. Κυπραίος*, ΕΕΔ 9, 481 επ.).

Εσημειώσαμεν (ΕΕΔ 9, 895) ότι και καθ' ημάς αρκεί διά την κατά την έννοιαν του άρθρου 69 § 4 Ν. 6298|1934 απαλλαγήν του εργοδότου από της εκ του Ν. 551 υποχρεώσεως ή λειτουργία απλώς του θεσμού της αναγκαστικής εκ του Ν. 6298|1934 ασφαλίσεως και το εκ ταύτης δικαίωμα του ησφαλισμένου επί των παροχών του Ν. 6298|1934 (πρβλ. και *Χ. Οικονόμου*, Δίκαιον Έργατ. Ατυχημάτων και Επαγγελματικών Νόσων, σελ. 876), το αυτό δε ζήτημα από απόψεως εφαρμογής του Ν.Δ. 1255|1949 περί τροποποιήσεως του Ν. 118|1945 (ΕΕΔ 8, 961) δύναται να γεννηθή (βλέπε Πρωτοδίκου Αθηνών

συμβάσεως (βλ. Κ. Δημάκην εν ΕΕΔ τ. 9, σελ. 99 επ., Βάλληνδα, Ένοχ. υπό τα άρθρα 174 και 656 Α. Κ.).

Ούδαμώς εβεβαιώθη ο ανωτέρω ισχυρισμός του εναγομένου, τουναντίον μάλιστα προέκυψεν, ότι ο ένάγων, μέλος ων του σωματείου αρχιτεχνιτών και αρχιεργατών καπνού άπό ετών, μετά περισσής αυστηρότητος έφέρετο προς τους εργάτας, ων η έποπτεία περιελαμβάνετο εις τα καθήκοντά του, προς το συμφέρον της επιχειρήσεως του εναγομένου, προηγουμένως δε είργάζετο εις την επιχείρησιν Παπασταύρου ως βοηθός αρχιεργάτης, παρά τη οποία, λόγω της ικανότητός του και καταλληλότητός του, έπρόκειτο να προσληφθή και κατά την τρέχουσαν περίοδον ως αρχιεργάτης πλέον και ότι εματαιώθη η τοιαύτη πρόσληψίς του, διότι ήδη είχε προσληφθή παρά του εναγομένου, αποτρέψαντος αυτόν (διά του αδελφού του) ν' αποχωρήση εκ της εργασίας του εναγομένου και επαναλαβόντος την υπόσχεσιν ότι θά τον διατηρήση ως αρχιεργάτην της επιχειρήσεώς του (εναγομένου) καθ' όλην την περίοδον ταύτην, τοῦθ' όπερ όμως δεν έπραξε, διότι μετά τριμηνον περίπου (την 8 Σεπ|βρίου 1950) τω έδήλωσεν, ότι τον απολύει της θέσεως του ως αρχιεργάτου και τον διατηρεί, εάν επιθυμή, ως απλούν καπνεργάτην ή βοηθόν αρχιεργάτου. Τά τοιούτον δεν απεδέχθη ο ένάγων, καθ' όσον θά είχε, πλην των ηθικών συνεπειών διά την ιδιότητά του ως αρχιεργάτου, και οικονομικάς συνεπείας, διότι, εκτός του μικροτέρου ημερομισθίου κατά 5.000 δραχμάς ημερησίως, έστερείτο και του έβδόμου ημερομισθίου καθ' έβδομάδα (τό 7ον τοῦτο ημερομίσθιον λαμβάνουσι μόνον οι εργαζόμενοι ως αρχιτεχνίται ή αρχιεργάται), άφοῦ δε ματαίως επί 18 ημέρας διεμαρτύρετο προς τον εναγόμενον και την ένταῦθα Επιθεώρησιν Εργασίας, ηναγκάσθη (τήν 25.9.50) ν' αποχωρήση εκ της επιχειρήσεως του εναγομένου. Βασίμως δθεν αιτείται την κατοψήφισιν του ενάγοντος εις την πληρωμήν των ανωτέρω 18 ημερομισθίων, ων έκαστον ανέρχεται εις δραχμάς 53.000 (μετά σχετικής προσαυξήσεως) συμφώνως τη μνησθείση συλλογική συμβάσει, όπερ άλλως τε ημερομίσθιον αρχιεργάτου (προς δρχ. 53.000) συνομολογείται παρά του εναγομένου. Δέον επομένως, όπως γίνη δεκτή η υπό κρίσιν αγωγή, ως προς τό σχετικόν αυτής αίτημα, διά δραχμάς 954.000 εν συνόλω.

Δεν εβεβαιώθημεν ότι συνέτρεξεν εν προκειμένω και πρόθεσις του εναγομένου, όπως μη συμμορφωθή η παραβή τας διατάξεις της ανωτέρω συλλογικής συμβάσεως και συνεπώς απορριπτέον κρίνεται τό σχετικόν αίτημα της αγωγής, ήτοι διότι εν προκειμένω εβεβαιώθη, ως εξετέθη, ότι ο εναγόμενος κατήγγειλε την μετά του ενάγοντος σύμβασιν εργασίας προ του συντεθέντος χρόνου, χωρίς να συντρέχη δεδικαιολογημένος ή σπουδαίος λόγος προς τοῦτο και ούχι διότι ήθέλησε διά της καταγγελίας ταύτης να παραβή ή μη συμμορφωθή προς τας διατάξεις της σχετικής συλλογικής συμβάσεως (βλ. και Α. Π. 610|49 ΕΕΔ 9, σελ. 103).

1950]1950, Πρωτοδίκης *Μ. Κυριλλόπουλος*, ΕΕΔ 9, 1123), μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν ἐργατικῶν ἀτυχημάτων ἡ ἀπόφασις περὶ τῆς προϋποθέσεως ἐγγραφῆς τοῦ ἠσφαλισμένου εἰς τὰ μητρῶα τῶν Κοινων. Ἀσφαλίσεων διὰ τὴν ἀπάλλαγὴν τοῦ ἐργοδότου ἀπὸ τῆς ὑποχρεώσεως ἐκ τοῦ Ν. 551 ἀποβαίνει, εἰς περίπτωσιν μὴ ἐγγραφῆς τοῦ ἠσφαλισμένου, εἰς ὄφελος τοῦ μισθωτοῦ καὶ εἰς βάρος τοῦ ἐργοδότου, δεδομένου ὅτι ὁ Ν. 551 παρέχει ἐν τῷ συνόλῳ του μείζονα προστασίαν τῆς τοῦ Ν. 6298|1931, ἐνῷ εἰς τὴν περίπτωσιν ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. 118|1945 ἀποβαίνει εἰς βάρος τοῦ μισθωτοῦ, καταδικαζομένου εἰς στέρησιν τῆς ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἐπιδοτήσεως (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 1122 ἐπ.).

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 17071|1950

Διαδικασία προσωρινῆς ἐπιδικάσεως

Πρόεδρος ὁ κ. **Δ. Μαργέλλες**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Δοντᾶς, Σ. Μπρουλιδάκης

Κατὰ τὸ ἄρθρον 69 § 4 τοῦ Νόμου 6298 εἰς περίπτωσιν ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν ἢ θανάτου, ὀφειλομένου εἰς ἀτύχημα ἐκ βιαίου συμβάντος, ἐπελθόντος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς, ἐὰν ὁ παθὼν ἦχη ὑπαχθῇ εἰς τὴν ἀσφάλισιν καὶ ὡς ἐκ τούτου δικαιοῦται ὁ ἴδιος ἢ τὰ ἐν ἄρθρῳ 35 ἀναφερόμενα πρόσωπα τῶν παροχῶν τοῦ παρόντος νόμου, ὁ οἰκεῖος ἐργοδότης ἀπαλλάσσεται τῆς ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ Βασ. Διατάγματος τῆς 24 Ἰουλίου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων» ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν τῆς ὑπ' αὐτῶν προβλεπομένης ἀποζημιώσεως καὶ ἐξόδων νοσηλείας καὶ κηδείας. Διὰ δὲ τοῦ ἄρθρου 45 § 2 ἡ κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον εὐθύνη τοῦ ἐργοδότου περιωρίσθη μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν τὸ ἀτύχημα ἐπῆλθεν ἐκ δόλου τοῦ ἰδίου ἢ τῶν ὑπ' αὐτῶν προστηθέντων (Α. Π. 435|1948, Ἐφ. Ἑλλ. Νομ. ΙΣΤ' 28). Ἀφ' ἑτέρου κατὰ τὸ ἄρθρον 2 αἱ ἐν αὐτῷ ἀναφερόμεναι κατηγορίαι προσώπων ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ εἰρημένου νομοθετήματος ὑποχρεωτικῶς. Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 4 τὰ τῆς ἐν λόγῳ ὑπαγωγῆς τῶν ἐν λόγῳ προσώπων εἰς τὴν ἀσφάλισιν καὶ αἱ σχετικαὶ ὑποχρεώσεις αὐτῶν καὶ τῶν ἐργοδοτῶν ὁρισθήσονται διὰ κανονισμοῦ. Ὁ παρὰ τοῦ ἄρθρου τούτου προβλεπόμενος κανονισμὸς ἐξεδόθη ὑπὸ τὸν τίτλον «περὶ τρόπου ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν κλπ.» καὶ ἐνεκρίθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10703|1937 ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑφυπουργοῦ. Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων τοῦ νόμου «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων» προκύπτει σαφῶς, ὅτι ἡ κατὰ τὸ νομοθέτημα τοῦτο ἀσφάλισις τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 περιλαμβανομένων προσώπων εἶναι μὲν ὑποχρεωτική, ἀλλὰ δὲν ἐπέρχεται αὐτοδικαίως. Ἐν τῷ νόμῳ δὲν θεσπίζεται τοιοῦτό τι, οὐδὲ ταυτίζεται τὸ ὑποχρεωτικὸν τῆς ἀσφαλίσεως πρὸς τὴν αὐτοδικαίαν ἐπέλευσιν αὐτῆς. Ὅλως ὅμως ἀντιθέτως ἡ ὑπαγωγὴ τῶν ἐν λόγῳ προσώπων εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἐκείνην ρυθμίζεται δι' εἰδικοῦ κανονισμοῦ. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 αὐτοῦ ὁ τρόπος τῆς ὑπαγωγῆς συνίσταται εἰς τὴν ἐγγραφὴν τοῦ ἀσφαλιστέου εἰς τὸ οἰκεῖον μητρῶον τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ τὴν ἔκδοσιν ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου μετὰ δελτίων εἰσφορῶν, ἕνεκεν δ' ἀκριβῶς τῆς ὑποχρεωτικότητος τῆς ἀσφαλίσεως ἡ ἐνέργεια τῆς ἐγγραφῆς δὲν ἐξηρτήθη ἀποκλειστικῶς ἐκ τῆς προαιρέσεως τοῦ ἐγγραπτέου. Παραλλήλως ἐπεβλήθη εἰς τὸν ἐργοδότην τὸ χρέος νὰ προκαλέσῃ τὴν ἐγγραφήν, παρασχέθη ἀνάλογον δικαίωμα εἰς τοὺς ἔχοντας ἔννομον συμφέρον τρίτους καὶ ἀνήχθη μεταξὺ τῶν καθηκόντων τῶν ὀργάνων τῆς ἀσφαλίσεως ἡ αὐτεπάγγελτος ἐγγραφὴ τῶν μὴ ἐγγεγραμμένων. Ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὴν ἐνταῦθα ὑποστηριζομένην ἄποψιν κατὰ τὴν § 3 τοῦ ἄρθρ. 4 ὁ ὅρος «ἠσφαλισμένος» σημαίνει ἐν τοῖς ἑπομένοις ἄρθροις τὸν ὑπαχθέντα καὶ οὐχὶ τὸν ὑπαγόμενον εἰς τὴν ἀσφάλισιν, κατὰ δὲ τὴν ὑπ' ἀριθ. 68024|1940 ἀπόφασιν τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑφυπουργοῦ, εἰς ἣν περίπτωσιν ἐκ πλάνης τοῦ ἀσφαλιστικοῦ ὀργάνου περὶ τὸν νόμον δὲν ὑπήχθη τις εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἢ κατετάγη εἰς μικροτέραν, εἴτε μεγαλυτέραν τῆς πραγματικῆς, μισθολογικὴν κλάσιν, ἡ νέα περὶ ὑπαγωγῆς ἀπόφασις τῆς οἰκείας Τ.Δ.Ε. μόνον τῇ αἰτήσει τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ ἀσφαλιστέου ἔχει ἀναδρομικὴν δύναμιν. Κατ' ἀκολουθίαν ὁ περιορισμὸς τῆς εὐθύνης τοῦ ἐργοδότου ἐπὶ τῶν ἐκ τοῦ δόλου τοῦ ἰδίου ἢ τῶν ὑπ' αὐτοῦ προστηθέντων ἐπερχομένων ἐργατικῶν ἀτυχημάτων προϋποθέτει τὴν διὰ τῆς ἐγγραφῆς εἰς τὸ μητρῶον ἠσφαλισμένων τοῦ Ι. Κ. Α. ὑπαγωγὴν τοῦ παθόντος εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ νόμου 6298 καὶ τὸ δικαίωμα αὐτοῦ ἢ τῶν ἐν ἄρθρῳ 35 ἀναφερομένων προσώπων ἐν περιπτώσει θανάτου του πρὸς λῆψιν τῶν παροχῶν τοῦ νομοθετήματος τούτου.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΑΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΟΣ ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΑΠΟΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Δικαίωμα αποζημιώσεως Ν. 3514 και ακυρότης εξ άλλης νομικής διατάξεως

Έννοια προστασίας άρθρ. 4 Ν. 3514 από αδικαιολογήτου απολύσεως μισθωτών προστατευομένων υπό του Ν. 3514. — Δικαίωμα πάντως απολύσεως επί καταβολή αποζημιώσεως Ν. 3514. — Επίκλησις ακυρότητος εξ άλλης νομικής διατάξεως. — Υπαγωγή όμως της περί αυτής (ακυρότητος) αγωγής εις τριμηνον αποκλειστικήν προθεσμίαν επιδόσεως αγωγής άρθρ. 3 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946. — Αυτεπάγγελτος λήψις υπ' όψιν υπό δικαστηρίου της αποκλειστικής προθεσμίας. — Απαράδεκτος μεταβολή βάσεως αγωγής και κατά διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ'.

Η κατά τον κωδικοποιηθέντων Ν. 3514|1928 «περί της θέσεως των ιδιωτικών υπαλλήλων εν περιπτώσει στρατεύσεως», ως επεξετάθη μεταγενεστέρως και ετροποποιήθη τελικώς διά του Ν. 519|1948 (βλέπε κωδικοποίησιν εν ΕΕΔ 7, 581 και ερμηνείαν υπό *Ι. Αποστολοπούλου*, ο Πρόεδρος Πρωτοδικών, έκδοσις δευτέρα, τεύχος Α', σελ. 213) προστασία του αποστρατευθέντος μισθωτού από αδικαιολογήτου απολύσεως κατά διάρκειαν ενός έτους από της επαναλήψεως της εργασίας δεν έχει την έννοιαν, ως είναι και η άποψις της κατωτέρω δικαστικής αποφάσεως, ότι η γενομένη άλλως απόλυσις καθίσταται άκυρος.

Την ελάσσονα κύρωσιν (lex minus quam perfecta) της αποζημιώσεως εξ αποδοχών εξ μηνών, εκτός της συνήθους του Ν. 2112 (βλέπε Προέδρου Πρωτ. Καβάλας 305|1950, προεδρεύων *Γ. Κώνστας*, ΕΕΔ 9, 843 και λοιπήν νομολογίαν εν ΕΕΔ 6, 96, ΕΕΔ 7, 613), έχει βάλλει ως μόνην κύρωσιν της παραβάσεως (άλλως φαίνεται δεχομένη η Σ. Ε. 953|1950, εισηγητής *Γ. Παπαχατζής*, ΕΕΔ 9, 709).

Περαιτέρω και οι διά του Ν. 3514 προστατευόμενοι μισθωτοί υπάγονται εις την κατά το άρθρ. 2 Ν. 118|1945 καταγγελίαν συμβάσεως εργασίας, ανεξαρτήτως της εκ του Ν. 3514 προστασίας.

Εις την περίπτωσιν ταύτην είναι υπόχρεως ο εργοδότης διά το κύρος της καταγγελίας συμβάσεως εργασίας να καταβάλη εις τον μισθωτόν την εκ του Ν. 2112|1920, ως ετροποποιήθη διά του Ν. 4558|1930, ή του Β. Δ. 16|18 Ιουλίου 1920 αποζημίωσιν, αναλόγως της ιδιότητος του μισθωτού ως ιδιωτικού υπαλλήλου ή εργάτου, ή καταβολή της οποίας μόνον έχει συνδεθή προς το κύρος της καταγγελίας.

Αν δεν έχη ληφθή άδεια απολύσεως υπό της κατά το άρθρ. 7 του Α. Ν. 244|1936 Πρωτοδικειακής Επιτροπής, κατ' άρθρ. 11 Α. Ν. 547|1937, κρίνεται ως αδικαιολόγητος γενομένη ή απόλυσις και οφείλεται και η αποζημίωσις του άρθρ. 4 Ν. 3514 (δώδεκα εξ μηνών).

Εφ' όσον όμως η εκ του άρθρου 9 Ν. 118|1945 άκυρότης καταγγελίας θεωρείται ως σχετική (βλέπε Πρωτοδίκου Πειραιώς 519|1950, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 9, 711) και λοιπάς παραπομπάς εις σημειώσεις μας, ΕΕΔ 9, 712), αν ο μισθωτός ζητήση την εκ του Ν. 3514 και Ν. 2112 αποζημίωσιν, θεωρείται, ότι επελέξατο την εξ αυτών προστασίαν (βλέπε σχετικώς Πρωτοδίκου Αθηνών 2300|1950, Πρωτοδίκης *Ε. Μαλλιάρας*, ΕΕΔ 9, 805 και αυτόθι σημειώσεις μας).

Οπωσδήποτε όμως, ενώ η περί αποζημιώσεως εκ των Ν. 2112|1920 και 3514|1928 αγωγή δεν υπόκειται εις προθεσμίαν τινά, υποβαλλομένη μόνον εις την συνήθη προθεσμίαν παραγραφής, η περί ακυρότητος εκ του άρθρ. 9 Ν. 118|1945 αγωγή υπόκειται εις την τριμηνον αποκλειστικήν προθεσμίαν του άρθρ. 3 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946, ως δέχεται και η κατωτέρω δικαστική απόφασις.

Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 821|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ο κ. **Σ. Σταματιάδης**
Δικηγόροι οι κ.κ. Ι. Λέφας, Ι. Καμπίτογλου

Καθ' ά υπό του ενάγοντος εν τη υπό κρίσιν αγωγή εκτίθεται, ούτος, κατ' ακολουθίαν συμβάσεως εργασίας αορίστου χρόνου, ην συνήψε μετά της εναγομένης ενταύθα, τη 16.9.1945, προσελήφθη παρ' αυτής ως τεχνίτης, παρασχών τας τοιαύτας υπηρεσίας του μέχρι της 10 Ιανουαρίου 1947, δτε και κατόπιν της από 2 Ιανουαρίου του αυτού έτους προσκλήσεως κατετάγη εις τας τάξεις του στρατού προς εκτέλεσιν των στρατιωτικών του υποχρεώσεων. Τη 9.10.1949 και μετά παραμονήν εν αυτώ 2 και πλέον ετών, απολυθείς των τάξεων του στρατού, προσέφερεν ούτος προς την εναγομένην εκ νέου τας υπηρεσίας του, πλην αυτη ηρνήθη, επικαλεσθείσα έγκυρον αυτού από 4.1.1947 απόλυσιν, ήτις όμως και κατόπιν της από 31.10.1950 αγωγής του ενώπιον του Ειρηνοδίκου Θεσσαλονίκης, εφ' ής η υπ' αριθ. 31|1950 απόφασις του Προέδρου του Δικαστηρίου τούτου, μεταρρυθμίσασα εν μέρει την υπ' αριθ. 204|1949 όμοιαν του πρώτου, εκρίθη άκυρος, υποχρεωθείσης της εναγομένης εις την καταβολήν των εφεδρικών επιδομάτων εξ 7.287.500 δρχ.

Ήδη διά της υπό κρίσιν αγωγής ζητούνται παρά του ενάγοντος αι από 10.10.1949 και εφεξής μέχρι της 30.5.50 αποδοχαί του μετά την κατά την τελευταίαν ταύτην ημέραν παρά της εναγομένης γενομένην κατάθεσιν των εκ των Ν. 3514 και 2112 αποζημιώσεων.

Η εκ του Ν. 3514, ως ούτος τροποποιη-

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΕΩΣ ΠΑΡΟΧΩΝ ΕΙΣ ΕΙΔΟΣ

Έννοια τῆς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας

Καθορισμὸς διὰ προπολεμικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας μισθοῦ ἐν μέρει εἰς χρῆμα καὶ ἐν μέρει εἰς εἶδος.—Ἀναπροσαρμογὴ διὰ τῆς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας μόνον τοῦ εἰς χρῆμα μισθοῦ.—Ἐπὶ τυχὸν ὅμως συμφωνίας μεταξὺ συμβαλλομένων περὶ καταβολῆς εἰς χρῆμα ἀξίας παροχῶν εἰς εἶδος χωρεῖ ἀναπροσαρμογὴ καὶ ἐπὶ τῆς ἀποτιμήσεως εἰς χρῆμα τῶν παροχῶν.—Ἐφαρμογὴ συλλογικῆς συμβάσεως νοσοκόμων.

Τὸ θέμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἠσχολήθη ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ἔχει ὡς ἑξῆς: Διὰ τῆς ἀπὸ 18.7.1940 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ νοσοκομείων, κλινικῶν κλπ. (*Τ. Τσεμπούκη*, Κῶδιξ Συλλογικῶν Συμβάσεων Ἐργασίας, ἐκδ. 1947, σελ. 58) καθορίζονται κατώτατα ὅρια μηνιαίων μισθῶν καὶ ὅτι εἰς ἅπαν τὸ προσωπικόν, εἰς τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ ἡ ἀνωτέρω συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, χορηγεῖται, ἐπὶ πλέον τοῦ μισθοῦ, τροφή, κατοικία καὶ στολὴ ὑπηρεσίας.

Τὸ Θεραπευτήριον «Εὐαγγελισμός», δι' ἀποφάσεως τοῦ διοικητικοῦ του συμβουλίου, ἀντὶ νὰ χορηγῇ αὐτουσίας τὰς εἰς εἶδος παροχάς, εἶχε προπολεμικῶς ἀποτιμήσει ταύτας (τροφή, κατοικία κλπ.) εἰς δραχμὰς 1150, ἐνῷ ὁ εἰς χρῆμα μισθὸς τοῦ συγκεκριμένου νοσοκόμου, ἐνάγοντος ἐν τῇ δίκῃ, ἀνήρχετο εἰς δραχμὰς 1150 μηνιαίως.

Τὸ ἐν λόγῳ Ἵδρυμα, προκειμένου νὰ ἀναπροσαρμοσθοῦν αἱ τοιαῦται ἀποδοχαί, κατὰ τὴν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 γενικὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας, προσέθεσε ταύτας εἰς ἓν ἐνιαῖον ποσὸν καὶ οὕτω καθωρίσθη ὁ ἀναπροσηρμοσμένος μηνιαῖος μισθός.

Ὁ μισθωτὸς δι' ἀγωγῆς του ἐνώπιον τοῦ κατὰ Ν. Γ΄ΘΟΔ΄ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν ὑπεστήριξεν, ὅτι κατὰ τὸν νόμον ἐννοεῖται χωριστὴ ἀναπροσαρμογὴ τοῦ εἰς χρῆμα μισθοῦ καὶ τῆς εἰς χρῆμα ἀποτιμήσεως τῶν εἰς εἶδος παροχῶν καὶ οὕτω διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ προήρχετο μία ἐκ δραχ. 56.000 μηνιαίως διαφορὰ μισθοῦ, τὴν ὁποίαν καὶ ἐζήτησε.

Ὁ πρωτόδικος δικαστής, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς κατωτέρω παρατιθεμένης ἀποφάσεως αὐτοῦ, ἀπέρριψε τὴν ἀγωγήν, μὲ τὴν αἰτιολογίαν ὅτι, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀναπροσαρμόζονται μόνον τὰ κατωτάτα ὅρια τοῦ

θείς κατὰ τὸ παρελθόν, ἐσχάτως δὲ διὰ τοῦ ν. 519|1948, ἰσχύει, προαστασία περιλαμβάνει, πλὴν τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἐπιδότησιν τοῦ στρατευθέντος μισθωτοῦ, ὡς ἐφέδρου ἢ κληρωτοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐπιστρατεύσεως, καὶ τὴν ὑποχρέωσιν αὐτοῦ, ὅπως μὴ προβαίνῃ εἰς τὴν ἀπόλυσιν αὐτοῦ, κατά τε τὸν χρόνον τῆς στρατεύσεως καὶ ἓν ἔτος μετὰ τὴν ἀποστράτευσιν. Ἡ ταιαύτη τοῦ ἐργοδότου, ἐν σχέσει πρὸς τὸ δεύτερον, περὶ οὗ κυρίως καὶ ἐν προκειμένῳ πρόκειται, ὑποχρέωσις δὲν εἶναι ἀπόλυτος, διότι οὗτος δύναται καὶ πάλιν νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἀποστρατευθέντος, ἂν ὑφίαται κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένη αἰτία, ὑποκειμένη εἰς τὴν κρίσιν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ Ν. 244|1936, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 11 τοῦ Ν. 547|1937, ἐπιτροπῆς, ἀλλὰ περαιτέρω καὶ ἄνευ αὐτῆς, ὁπότε ἡ ἀπόλυσις δὲν εἶναι ἄκυρος, ἐφ' ὅσον ὅμως καταβάλλεται ἀποζημίωσις ἴση πρὸς μισθοὺς 6 μηνῶν, βάσει τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεως ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ καθεστὼς πλήρους ἀπασχολήσεως (ἄρθρ. 4 Ν. 3514, ὡς ἐτροπ. διὰ τοῦ ἄρθρ. 5 Ν. 765|1943, διατηρηθέντος ἐν ἰσχύϊ τοῦ ἄρθρου τούτου καὶ μετὰ τὴν κατάργησιν τοῦ ν. 765|43 διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 324|30.5.1946 Σ.Π., ΕΕΔ 5, 470). Ἀκυρότητα ὅμως ἀπολύσεως δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ ὁ ἀπολυθεὶς ἀποστρατευθεὶς μισθωτὸς καὶ ἐξ ἄλλης διατάξεως, παρεχούσης τυχὸν τοιοῦτο εἰς αὐτὸν δικαίωμα, ὁπότε δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ ἀξιώσεως πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν 6 μηνῶν (*Ἀποστολόπουλος*, Πρ. Πρωτοδικῶν ἐκδ. Β' § 216 καὶ ἑπ.). Μετὰ ταῦτα καὶ ἐφ' ὅσον διὰ τῆς ἀγωγῆς ζητοῦνται αἱ ἀπὸ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως καὶ ἐφεξῆς ἀποδοχαὶ τοῦ ἐνάγοντος πρόδηλον, ὅτι δὲν πρόκειται πλέον περὶ ἀποζημιώσεων τοῦ Ν. 3514, ἂς καὶ μόνον οὗτος ἔχει ὑπ' ὄψιν του (*Ἀποστολόπουλος* § 219 σ. 213) καὶ συνεπῶς ἐπὶ τῶν πρώτων ἔχει ἐφαρμογὴν ἡ περὶ ἧς τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. 6. τῆς 8|11 Μαΐου 1946 προθεσμία, ἣν καὶ αὐτεπαγγέλτως λαμβάνει ὑπ' ὄψιν του τὸ Δικαστήριον (Α. Κ. 280, *Μπαλῆ* Γ. Ἀρχαὶ σ. 234).

Ἄρα καὶ ἐφ' ὅσον ἐν προκειμένῳ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ ἐκοινοποιήθη πρὸς τὴν ἐναγομένην κατὰ τὸ προσαγόμενον ἀποδεικτικὸν ἐπιδόσεως ἐνταῦθα δικ. κλητῆρος τῇ 12)4)1950, ἤτοι μετὰ τὴν πάροδον τοῦ τριμήνου, αὕτη κρίνεται ἀπορριπτέα, μὴ δυναμένη νὰ ἐκτιμηθῇ οὐδ' ὡς ταιαύτη περὶ ἀποζημιώσεως, καθ' ἃ ἐν αὐτῇ κατὰ βελτίωσιν προφανῶς παρὰ τοῦ ἐνάγοντος ἐκτίθεται, διότι αὕτη, μεταβάλλουσα τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς καὶ παρεξερχομένη τῶν ὁρίων τοῦ ἄρθρου 158 τῆς Πολ. Δικ., εἶναι ἀνεπίτρεπτος καὶ ἐν τῇ παρούσῃ διαδικασίᾳ (Α. Π. 149|47, Θέμ. ΝΗ' 267, Π.Π. 215|1949, ΕΕΔ 8, 778).

εἰς χρῆμα μισθοῦ τῶν προπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν, ὡς δείκνυται πάλιν ἐκ τῆς κατωτέρω παρατιθεμένης ἀποφάσεως αὐτοῦ, εἶχε διάφορον γνώμην. Κατ' αὐτὸ ἀναπροσαρμόζονται καὶ αἱ εἰς χρῆμα ἀποτιμήσεις παροχῶν εἰς εἶδος καὶ ἀκολουθήσαι χωρισμὸν ἀναπροσαρμογῆν τῶν δύο ποσῶν (μισθοῦ εἰς χρῆμα καὶ μισθοῦ εἰς εἶδος) ἔδεχθη τὴν ἀγωγὴν ὡς νόριμον, κατὰ τὴν αὐτὸ προκύπτουσαν διαφορὰν μισθοῦ.

Ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις δέχεται μὲν τὴν ἄποψιν τοῦ Πρωτοδικείου περὶ ἀναπροσαρμογῆς καὶ τῆς εἰς χρῆμα ἀποτιμήσεως τῶν εἰς εἶδος παροχῶν, ἀλλ' ὄχι χωριστὴν ἀναπροσαρμογήν, ἀλλὰ τοιαύτην ἑνιαίων ποσοῦ.

Ὡς προκύπτει ὅμως ἐκ τῆς ἐν λόγῳ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, αὕτη καθορίζει κατώτατα ὅρια μηνιαίων εἰς χρῆμα μισθοῦ καὶ ὡρισμένας εἰς εἶδος παροχάς, μόνον δὲ εἰς περίπτωσιν μὴ χορηγήσεως κατοικίας εἰς τὸ ἄρρεν προσωπικόν, ἐφ' ὅσον δὲν διαθέτει ταιαύτην τὸ οἰκεῖον Ἵδρυμα, καταβάλλεται ἐπίδομα κατοικίας ἐκ δραχμῶν 300 μηνιαίως.

Δεδομένου δὲ ὅτι κατὰ τὴν ὀρθὴν ἄποψιν (Α. Π. 411|1950, εἰσηγητὴς *Δ. Μίχος*, ΕΕΔ 9, 891, Α. Π. 471|1950, εἰσηγητὴς *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 9, 977) ἡ ἔννοια τῶν ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1947 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας εἶναι, ὅτι ἀναπροσαρμόζονται μόνον τὰ κατώτατα ὅρια μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν προπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, χωρὶς νὰ λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν συμβατικοὶ μισθοί, ἢ ὁμαλώτερα ἐν προκειμένῳ λύσις ἦτο, κατὰ τὴν γνώμην μας, ἡ ἑξῆς: Ἀναπροσαρμογὴ διὰ τῆς ἀπὸ 1 Δεκεμβρίου 1947 συμπληρωματικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ εἰς χρῆμα μηνιαίου μισθοῦ ἀρχ. 1150 [+300] ἐπιδόματος κατοικίας (ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ὁ ἐργοδότης δὲν διέθετε τοιαύτην) καὶ διατήρησις πάντοτε τῆς ἀξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ εἰς παροχὴν τροφῆς καὶ ἀτελοῦς ὑπηρεσίας, ἂν δὲ ἐτίθετο ζήτημα ἀδυναμίας τοῦ ἐργοδότου πρὸς παροχὴν τῶν εἰδῶν, θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπιδικασθῇ ἡ ἀξία αὐτῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταγγελίσεως, ἀφοῦ κατὰ τοὺς γενικοὺς περὶ ὑπερημερίας τοῦ ὀφειλέτου κανόνας ἐν περιπτώσει ἀδυναμίας αὐτοῦ πρὸς πάσσουσαν ἀπόδοσιν τοῦ ἀντικειμένου τῆς παροχῆς ὀφείλει οὗτος κατὰ κανόνα νὰ δώσῃ ἀποζημίωσιν, κατ' ἐπιλογὴν τοῦ δανειστοῦ, ἴσην μὲ τὴν ἀξίαν τοῦ πράγματος, εἴτε κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐνάρξεως τῆς ὑπερημερίας, εἴτε κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδικάσεως (ἄρθρ. 314 Α. Κ.).

Ἂν, ὡς εἶναι τὸ θέμα τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, εἶχε, εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν αὐτῆς, καθορισθῇ προπολεμικῶς διὰ συμβάσεως ἡ ἀποτίμησις τῶν εἰς εἶδος παροχῶν εἰς ὡρισμένον χρηματικὸν ποσόν, τοῦτο διαφεύγει τῆς διὰ τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ρυθμίσεως, αἱ ὁποῖαι, πάλιν, εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ἐνῷ ἀφ' ἑνὸς ἀναπροσήρμοσαν τὰ εἰς χρῆμα κατώτατα ὅρια μισθῶν, ἐπανέφεραν ἐξ ἄλλου καὶ τὰς εἰς εἶδος παροχάς (ὅπου αὗται εἶχον προπολεμικῶς συλλογικῶς συμφωνηθῇ), περαιτέρω δὲ εἶναι ζήτημα νέας συμβάσεως ἢ κατὰ τὸν δείκτην τοῦ τιμαρίθμου τῆς ζωῆς ἀποτίμησις των.

Τοῦτο συνάγεται, ἄλλως τε, καὶ ἐκ τῆς συμπληρωματικῆς τῆς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 1 Δεκεμβρίου 1947 (ΕΕΔ 8, 780), ἔνθα λαμβάνεται αὐτὸ τὸ ὁρισμένων ἐπιπτώσεων ἐκ τοῦ εἰς χρῆμα μισθοῦ εἰς τὰς περιπτώσεις, κατὰ τὰς ὁποίας ὁ ἐργοδότης παρέχει (ἐξ ἀτομικῆς συμβάσεως) ὡρισμένας εἰς εἶδος παροχὰς καὶ αἱ ὁποῖαι ἐπιπτώσεις δὲν ἀφοροῦν εἰς τὰς ἐκ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καθορισμένας παροχάς, ἀφοῦ εἰς τὸν καθορισμὸν τοῦ ὕψους τοῦ εἰς χρῆμα μισθοῦ ἐλήφθη ὑπὸ τῶν συλλογικῶς συμβληθέντων ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ ὅτι παρέχονται καὶ αἱ παροχαὶ αὗται καὶ ἀναλόγως διεμορφώθη ὁ εἰς χρῆμα μισθός.

Ἀρείου Πάγου 550|1950 Τμ. Α'

Πρόεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ν. Πλατύκας**

Διηγόρευσαν οἱ κ.κ. Κλ. Φερεντίνος, Ι. Κομιανός

Κατὰ τὰς διατάξεις τῆς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, ἐκθεσίσης βάσει τοῦ ἀπὸ 16 Νοεμβρίου 1935 νόμου περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 1367 καὶ ἑπομένως ἰσχύν νόμου ἐχούσης, συνεφωνήθη μεταξὺ τῶν διὰ ταύτης συμβληθέντων, ὅπως ἀναπροσαρμοσθῶσι κατὰ τὸν ἐν ἄρθρῳ 1 αὐτῆς πίνακα τὰ ὑπὸ τῶν προπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καθωρισμένα κατώτατα ὅρια μισθῶν. Κατὰ τὴν ἀφῃ ἔννοιαν τῶν διατάξεων τῆς ὡς ἄνω ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐφ' ὅσον διὰ τῆς προπολεμικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶχε καθορισθῇ ὁ μισθὸς τοῦ ὑπαλλήλου ἐν μέρει μὲν εἰς χρῆμα, ἐν μέρει δὲ εἰς εἶδος, ἀναπροσαρμογὴ χωρεῖ μόνον διὰ τὸν εἰς χρῆμα συμφωνηθέντα μισθόν, ἐφ' ὅσον, ὅμως, τυχὸν εἶχε συμφωνηθῇ μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων διὰ μεταγενεστέρας συμφωνίας, ὅπως ἀντὶ τοῦ τιμήματος τοῦ εἰς εἶδος μισθοῦ καταβάλληται ἡ ἀποτίμησις αὐτοῦ εἰς χρῆμα καὶ ἀντὶ τῶν εἰδῶν κατεβάλλετο ἡ χρηματικὴ ἀποτίμησις αὐτῶν, τότε καὶ τὸ ἀντίτιμον τῶν εἰδῶν θέλει τύχει ἀναπροσαρμογῆς διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ λόγου, τοῦτέστι τὴν ἐπελθοῦσαν ἀνατίμησιν τοῦ τιμαρίθμου τῆς ζωῆς, συνεναδόμενον μετὰ τοῦ εἰς χρῆμα τοιούτου εἰς ἑνιαῖον εἰς χρῆμα μισθόν.

Καθ' ἃ ἐκ τῆς Η αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δείκνυται, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐδέχθη ἀνελέγκτως, ὅτι μεταξὺ τῶν διαδίκων εἶχε συμφωνηθῇ, ὅπως ἀντὶ τοῦ διὰ τῆς προπολεμικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καθορισθέντος μισθοῦ, τοῦ καταβλητέου τῷ ἀναιρεσιβλήτῳ εἰς εἶδος, καταβάλληται τοῦτο εἰς τὴν χρηματικὴν ἀποτίμησιν αὐτοῦ καὶ κατεβάλλετο

πράγματι εἰς χρῆμα. Περαιτέρω δὲ ἐδέχθη, ὅτι ὁ εἰς χρῆμα μισθὸς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου κατὰ τὴν προπολεμικὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας ἀνήρχετο εἰς δραχμὰς 1.150 μηνιαίως καὶ εἰς ποσὸν ἑτέρων 1.150 δραχμῶν ἡ συμφωνηθεῖσα ἀποτίμησις τοῦ εἰς εἶδος μισθοῦ του, ἤτοι ἐλάμβανεν ἐν συνόλῳ μηνιαίως μισθὸν δραχμῶν 2.300, ὅπερ ποσόν, ἀναπροσαρμοζόμενον ἐνιαίως, συμφώνως πρὸς τὸν ἐν ἄρθρῳ 1 τῆς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας πίνακα, ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς 414.000 μηνιαίως. Τὰ ἀντίθετα ὅθεν δεχθέντ τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του καὶ προβὰν εἰς ἀναπροσαρμογὴν ἰδιαιτέρως τοῦ εἰς χρῆμα μισθοῦ καὶ ἰδιαιτέρως τῆς ἀποτιμήσεως τοῦ εἰς εἶδος τοιούτου, ἀνῷ ἐπρόκειτο ἐνιαῖος μισθὸς καὶ διὰ παραδοχῆς τῆς ἐφέσεως, ἀποφηνάμενον δεκτὴν τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, διώκουσαν τὴν καταδίκην τοῦ ἀναιρεσείοντος εἰς πληρωμὴν τοῦ ἐν αὐτῇ ποσοῦ, διὰ χωριστῆς ἀναπροσαρμογῆς ἑκάστου τιμήματος τοῦ ὡς ἄνω ἐνιαίου μισθοῦ του, ψευδῶς τὴν ὡς ἄνω σαφῆ διάταξιν τῆς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ἐκ τούτου ἀναιρετέαν τὴν ἀποφασίν του κατέστησε, συνῳδὰ τῷ ἄρθρῳ 807 παρ. 17 τῆς Πολ. Δικονομίας, κατὰ τὸν περὶ τούτου βάσιμον γ' ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγον ἀναιρέσεως.(*)

(*) Ἡ ἀναιρουμένη ὑπ' ἀρ. 6014|1950 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (εἰσηγητὴς *Χ. Σωτηρόπουλος*) εἶχεν ὡς ἑξῆς: Δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, καταρτισθείσης μεταξὺ τῶν διαδίκων, ὁ ἐνάγων προσελήφθη παρὰ τοῦ ἐναγομένου ὡς πρακτικὸς νοσοκόμος ἀπὸ τοῦ ἔτους 1938 καὶ εἰργάσθη παρ' αὐτῷ κατ' ἀρχὰς ὡς ἐσωτερικὸς νοσοκόμος καὶ βραδύτερον ἀπὸ τῆς 1ης Ὀκτωβρίου 1947 καὶ ἐφεξῆς ὡς ἐξωτερικὸς τοιοῦτος. Ὁ ἐνάγων, κατὰ τὴν ὑφισταμένην μεταξὺ των σύμβασιν, ἔδει νὰ λαμβάνῃ α) τὸν εἰς χρῆμα μισθὸν τὸν καθοριζόμενον ὑπὸ τῆς ἀπὸ 18 Ἰουλίου 1940 συλλογικῆς συμβάσεως νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ νοσοκόμων καὶ ἐπιπροσθέτως τὴν εἰς χρῆμα ἀποτίμησιν τῶν ὑπὸ τῆς αὐτῆς συλλογικῆς συμβάσεως παρεχομένων εἰς εἶδος παροχῶν (τροφῆς, κατοικίας καὶ στολῆς ὑπηρεσίας). Ὁ εἰς χρῆμα μισθός του, κατὰ τὴν προμνησθεῖσαν συλλογικὴν σύμβασιν, ἀνήρχετο εἰς δραχμὰς 1150, ἀναπροσαρμοζόμενος δὲ, συμφώνως πρὸς τὴν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων τῶν κάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἀπὸ 1|12|1947 συμπληρωματικὴν τοιαύτην, ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς 235.000, τὸ δὲ χρηματικὸν ἀντίτιμον τῶν εἰς εἶδος παροχῶν ἀνήρχετο διὰ τὸν ἐν τῇ ἀγωγῇ χρόνον εἰς δραχμὰς 235.000 μηνιαίως. Οὕτω τὸ σύνολον τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐνάγοντος ἀνήρχετο εἰς δραχμὰς 470.000 μηνιαίως, ἐναντὶ τοῦ ὁποίου ἐλάμβανεν, ὡς συνομολογεῖται, δραχ. 414.000 καὶ ὀφείλεται ἐπομένως αὐτῷ διαφορὰ ἐκ δραχ. 56.000 μηνιαίως. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, δι' ἧς ἐπιδιώκεται ἡ κατὰ τὰ ἀνωτέρω προκύπτουσα ὑπὲρ τοῦ ἐνάγοντος διαφορὰ ἀποδοχῶν ἐκ δραχ. 56.000 διὰ τὸ ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1947 ἕως τέλους Ἰουλίου 1949 διάστημα ἔδει νὰ γίνῃ δεκτὴ ὡς νόμιμος καὶ κατ' οὐσίαν βάσιμος. Ἀντιθέτως ὅμως πρὸς ταῦτα ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἀπορρίψασα τὴν ἀγωγήν, ἐσφαλε *.

(*) Ἡ πρωτόδικος ὑπ' ἀριθ. 3325|1949 (Πρωτοδίκης *Δ. Μητρόκος*) εἶχεν ὡς ἑξῆς: Κατὰ τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ ὁ ἐνάγων, τοποθετημένος ὡς ἐξωτερικὸς νοσοκόμος, λαμβάνει, ἐκτὸς τοῦ εἰς χρῆμα κεκανονισμένου διὰ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως μισθοῦ του, καὶ τὰς εἰς εἶδος διὰ τῆς αὐτῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἀποτιμωμένας ἐπίσης εἰς χρῆμα διὰ διοικητικῆς ἀποφάσεως τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ ἐναγομένου εἰς τὸ ποσὸν τῶν δρχ. 1150. Ὅτι, ἐφ' ὅσον διὰ τῆς ἀπὸ 4.11.1947 γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἀναπροσηρμόσθησαν οἱ μισθοὶ τῶν ὑπαλλήλων, ἔδει κατὰ τὴν γενομένην ἀναπροσαρμογήν, ὅπως κεχωρισμένως ὑπολογισθῇ τὸ ἀντιστοιχοῦν εἰς τὸ κατώτατον ὅριον μισθοῦ εἰς χρῆμα κατὰ τὸν ἐν τῇ ρηθείσῃ συλλογικῇ συμβάσει διαλαμβανόμενον πίνακα ἐπὶ τῆς ἀποτιμήσεως ἐπίσης εἰς χρῆμα τῶν εἰς εἶδος παροχῶν καὶ οὐχὶ ἐν συναθροίσει τῶν δύο τούτων παροχῶν εἰς ἓν ποσὸν προπολεμικοῦ μισθοῦ καὶ εἶτα μὲ τὸ ἀντίστοιχον ἐν τῷ πίνακι τῆς ἀναπροσαρμογῆς ποσόν, ἐπερχομένης οὕτω ζημίας τῷ ἐνάγοντι τοῦ ποσοῦ τῶν δρχ. 56.000 κατὰ μῆνα, ἀφοῦ, ἐν κεχωρισμένως ὑπελογίζετο, θὰ κατεβάλλοντο διὰ μὲν τὸν εἰς χρῆμα διὰ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως μισθὸν δραχ. 265.000, διὰ δὲ τὰς εἰς χρῆμα παροχὰς ἀποτιμωμένας εἰς τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 1150 μὲ τὴν ἀναπροσαρμογὴν δρχ. 235.000.

Κατὰ τὴν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 γενικὴν συλλογικὴν σύμβασιν συνεφωνήθη, ὅπως τὰ ὑπὸ τῶν προπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων καθορισμένα κατώτατα ὅρια μισθῶν τῶν δι' ὧς ταῦτα συνεφωνήθησαν ἰσχύσαντα ὡς ἀναπροσηρμοσμένα ὡς κατώτατα ὅρια μισθῶν τῶν δι' ὧς ταῦτα συνεφωνήθησαν κατὰ τὸν ἐν αὐτῇ πίνακα. Ἡ ἔννοια τῆς συμβάσεως ταύτης εἶναι, καθ' ἡμᾶς, σαφῆς, δηλονότι ὁ διὰ ταύτης προβλεπόμενος καθορισμὸς ἐκτείνεται μόνον εἰς τοὺς διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καθορισμένους προπολεμικῶς εἰς χρῆμα μισθοὺς καὶ οὐχὶ εἰς τὰς διὰ κατ' ἰδίαν συμφωνίας ἀποτιμωμένας εἰς χρῆμα ἐν τῇ συμβάσει κατ' εἶδος παροχάς. Ἐντεῦθεν ἀκολουθεῖ, ὅτι καὶ ἂν ἔτι ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου αἱ εἰς εἶδος περὶ ὧν ἀνωτέρω παροχαὶ εἶχον καθορισθῇ εἰς χρῆμα ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου, αὗται δὲν δύνανται νὰ τύχωσιν ἀναπροσαρμογῆς κατὰ τὰς διατάξεις τῆς ἐπικαλουμένης γενικῆς ἀπὸ 4.11.1947 συλλογικῆς συμβάσεως, οὐδὲ διὰ τῆς κατ' ἀναλογίαν ἐφαρμογῆς της, ὡς ἐκ τοῦ ἐξαιρετικοῦ δικαίου, ὅπερ εἰσήγαγεν. Ὅθεν μὴ νόμιμος ἐν τούτῳ καὶ ὡς τοιαύτη ἀπορριπτέα ἡ ἐνδικος ἀγωγή, δι' ἧς διώκεται ἡ ἀναγνώρισις ὅτι ὁ εἰς χρῆμα μισθὸς καὶ αἱ ἀποτιμηθεῖσαι ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου εἰς εἶδος παροχαὶ δέον νὰ ὑπολογισθῶσι κεχωρισμένως, ἀναπροσαρμοζόμεναι κατὰ τὸν ρηθέντα πίνακα τῆς γενικῆς ἀπὸ 4.11.1947 συλλογικῆς συμβάσεως. Ὥστε αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ ἐνάγοντος πράγματι, ἐὰν οὕτως ἐγίνετο ὁ ὑπολογισμός, ἀνερχόμεναι εἰς μεῖζον τοῦ καταβαλλομένου μισθοῦ ποσόν, νὰ ἀναγνωρισθῶσι κατὰ τὴν προκύπτουσαν διαφορὰν ὡς ὀφειλόμεναι.

ΑΠΕΡΓΙΑ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

ΑΣΚΗΣΙΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΑΠΕΡΓΙΑΣ

Ἐπιτρεπτὰ ὅρια ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος καὶ συνέπειαι καταχρήσεως

Ἀναγνώρισις τῆς ἀπεργίας μισθωτῶν ὡς δικαιώματος.— Ἐνάσκησις ὅμως κατὰ τρόπον, ὥστε νὰ μὴ ἐπέρχεται ὑπέρβασις τῶν ὁρίων ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος.— Μακροχρόνιος ἀπεργία, ἐξ ἧς κλονισμὸς τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀντιβαίνει εἰς τὴν καλὴν πίστιν καὶ τὸν κοινωνικὸν καὶ οἰκονομικὸν σκοπὸν τοῦ δικαιώματος.— Συνέπειαι ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ λύσις τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως.

Μέγα θεωρητικὸν καὶ πρακτικὸν ἐνδιαφέρον ἔχει ἡ κατωτέρω ἐκ τῶν σημαντικωτέρων πράγματι ἀποφάσεων ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ἐρευνῶσα τὸ δικαίωμα τῆς ἀπεργίας τῶν μισθωτῶν καὶ ἀπὸ τῆς ἐπόψεως τοῦ τρόπου ἐνασκήσεως αὐτοῦ, πέραν τῆς ὀρθῆς ἀρχῆς ὅτι ἡ ἀπεργία ἀποτελεῖ ἤδη καὶ νομοθετικῶς παρ' ἡμῖν ἀναγνωρισθὲν δικαίωμα (βλέπε σχετικῶς καὶ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 8315|1950, Πρωτοδίκης *Β. Φαρμακίδης*, ΕΕΔ 9, 1072, καὶ λοιπὰς παραπομπὰς εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν εἰς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 1071 ἑπ., ΕΕΔ 5, 176, ΕΕΔ 5, 615 καὶ ἐπὶ τῶν ποικίλων νομικῶν προβλημάτων ἐπὶ τοῦ θέματος *Θ. Γ. Βλαχόπουλον*, ἀνωτέρω σελ. 40 *ἑξ.*).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3008|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΦΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Γ. Καραμάνος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Μονεστηριώτης Ν. Ἀγγελόπουλος

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ὁ ἐνάγων ἐκθέτει, ὅτι συνδεόμενος μετὰ τοῦ ἐναγομένου διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου τὴν 9ην Μαρτίου 1950 ἐκήρυξεν ὅμως μετ' ἄλλων μισθωτῶν ἀπεργίαν, ἐπιδιώκων βελτίωσιν τῶν συμπεφωνημένων ὅρων ἐργασίας του. Τὴν 1ην Ἀπριλίου 1950 ὁ ἐναγόμενος ἐκοινοποίησε δήλωσιν τούτου, ὅτι θεωρεῖ τὴν ἐκ τῆς ἐργασίας του ἀπουσίαν ὡς λύσιν ἐκ μέρους του τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀποδέχεται ταύτην. Τὴν 15.4.1950 ὁ ἐνάγων δι' ἐξωδίκου ἀπαιτήσεώς του ἐγνώρισεν εἰς τὸν ἐναγόμενον, ὅτι λύει τὴν ἀπεργίαν καὶ ἐπανέρχεται εἰς τὴν ἐργασίαν του. Ὁ ἐναγόμενος ὅμως δὲν τὸν ἀπεδέχθη πρὸς ἐργασίαν, ὅτε ὁ καὶ ὁ ἐνάγων ζητεῖ ἤδη τὰς ἔκτοτε καὶ μέχρι τῆς ἀγωγῆς νομίμους του ἀποδοχάς, λόγῳ τῆς γενομένης ἐκ μέρους τοῦ ἐναγομένου ἀκύρου, κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας του.

Τὸ ἀλλοτε ὑποστηριζόμενον ὅτι ὁ μισθωτός, μετέχων μετ' ἄλλων συναδέλφων του εἰς ἀπεργίαν, διαρρηγνύει τὸν συμβατικὸν δεσμὸν καὶ ὁ ἐργοδότης δικαιοῦται ἀζημίως νὰ μὴ τὸν ἐπαναπροσλάβῃ μετὰ τὴν λύσιν τῆς ἀπεργίας (ὅρα Α.Π 163|1930 καὶ διὰ τὰ ἐν Γαλλίᾳ Traité élémentaire de droit civil, *Planiol - Ripert - Boulanger* ἐκδ. 1947 τόμ. II, σ. 399 ἀρ. 2974), σήμερον δὲν κρατεῖ. Ἀναγνωρίζεται ἤδη γενικῶς, ὅτι ἡ ἀπεργία εἶναι δικαίωμα (ἐν Γαλλίᾳ τὸ Ἀνώτατον Διαιτητικὸν Δικαστήριον διὰ τῆς ἀπὸ 19.5.1939 ἀποφάσεώς του δὲν ἀνεγνώρισε μὲν τὴν ἀπεργίαν ὡς δικαίωμα, ἐπέτρεψεν ὅμως τὴν ἔρευναν τῶν προθέσεων τῶν ἀπεργῶν, πρὸς διάσπασιν ἢ μὴ τοῦ συμβατικοῦ δεσμοῦ, δεχθὲν ὅτι ἡ συμβασις τελεῖ ἐν ἀναστολῇ (*Dalloz - Rouast - Durand* Législation industrielle ἐκδ. 1947 § 345), παρ' ἡμῖν δὲ τὸ δικαίωμα τοῦτο εὑρίσκει ἔμμεσον ὑποστήριξιν εἰς τοὺς ν. 2112, 2151, 3435, 5498, Α.Ν. 16|20|11|1939 ἄρθρ. 10 περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν, ν. 539|1945, ἄρθρ. 2 § 6, ψήφισμα Γ' 1945, ἄρθρ. 7, ψήφισμα ΛΘ|1947 περὶ ἀναστολῆς τοῦ δικαιώματος ἀπεργίας (ὅρα *Κασσάδιστραν* ἐν ΕΕΔ τ. 8, σελ. 222). Ἡ ἐνάσκησις ὅμως τοῦ δικαιώματος τούτου δὲν εἶναι ἀπεριόριστος καὶ δὲν ὑποθήλοι, ὅτι εἰς πᾶσαν περίπτωσιν ὀφίσταται ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου νὰ δεχθῇ καὶ αὖθις τὸν μισθωτὸν εἰς τὴν ἐργασίαν του, ἐξ ἧς λόγῳ τῆς ἀπεργίας ἀπέσχε. Τὸ Γαλλικὸν Ἀκυρωτικὸν τὴν κρίσιν τοῦ ζητήματος τούτου ἐξήρτησεν ἐκ τῆς διαρκείας τῆς ἀπεργίας καὶ τοῦ ἐλατηρίου, τὸ ὁποῖον τὴν ἐπέβαλε, δεχθὲν ὅτι ἀπεργίαι μεγάλης χρονικῆς διαρκείας ἐπιφέρουν διάσπασιν τοῦ συμβατικοῦ δεσμοῦ, ἐνῶ μικρᾶς διαρκείας ἢ ἐπιβληθεῖσαι ὑπὸ συνδικάτων ἐκ πολιτικῶν λόγων κλπ. δὲν ἐπιφέρουν διάσπασιν τούτου (*Planiol - Ripert - Boulanger*, Traité élémentaire ἐνθ' ἀνωτ. καὶ *Dalloz - Rouast - Durand* Législation industrielle ἐνθ' ἀνωτ.) Ὁ Α.Π (237|946 καὶ 20|947 ΕΕΝ ΙΕ' σελ. 4 καὶ 184), ἐδέχθη, ὅτι ἡ ὀποχὴ εἰς οἱανδήποτε αἰτίαν ὀφειλομένη, τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας του, ὑπερβαίνουσα τὸ ἐν ἄρθρῳ 9 § 3 Ν. 2112 χρονικὸν ὅριον, δημιουργεῖ λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, προτρεχομένην ἐκ μέρους τοῦ ἀπέχοντος μισθωτοῦ. Ἀλλὰ καὶ ἡ βραχυτέρου χρόνου ἀπεργία δύναται κατὰ τὰς περιστάσεις νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐπιφέρουσα διάσπασιν τοῦ συμβατικοῦ δεσμοῦ. Ἡ ἰδιάζουσα μορφὴ τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπεργίας, ὅπερ ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τὰς στενὰς ἄνω διαγραφείσας προϋποθέσεις, θέτει τὴν ἐνάσκησιν τούτου ὑπὸ αὐστηρότερον ἔλεγχον, ἐρευνωμένου μήπως ἐκ τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ, τῆς φύσεως τῶν ἐλατηρίων καὶ τῶν περιστάσεων τῆς κηρύξεως τῆς ἀπεργίας καὶ τῆς χρονικῆς της διαρκείας, ἐπέρχεται προφανῆς

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

I. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ.—II. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.—III ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.—IV. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΦΟΡΤΟΕΚΦΟΡΤΩΤΩΝ.—V. ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ.—VI. ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

Εἰσαγωγικαὶ σημειώσεις συντάξεως.

1.—Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ὑπ' ἀριθ. 7382|1950 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, κατωτέρω σελ. 76, σχετικῶς πρὸς τὴν ὑπαλληλικὴν ἰδιότητα τοῦ λινοτύπου ἐφημερίδος, ἐκτὸς τῶν ἐν τῇ ἀποφάσει ἀναφερομένων, βλέπε καὶ ἀντιθέτους Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4805|1946 (εἰσηγητὴς *Ι. Μαρινάκος*, ΕΕΔ 5, 500), Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 1008|1949 (εἰσηγητὴς *Γ. Κώνστας*, ΕΕΔ 8, 679), Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1020|1950 (Πρωτοδίκης *Ε. Μαλλιάρας*, ΕΕΔ 9, 544).

Τὸ χρησιμοποιούμενον ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως αὐτοῦ ἐπιχείρημα ὅτι ἐκ τοῦ Ν. 6078|1934 χαρακτηρίζονται οἱ λινοτύποι κλπ. ἐφημερίδων ὡς «ἐργάται τύπου», ἀποτελοῦντες τὸ τεχνικὸν προσωπικὸν αὐτῶν, δὲν νομίζομεν ὅτι εἶναι πράγματι ἀποφασιστικόν.

Ἡ ἀπὸ ἀσφαλιστικῆς ἀπόψεως καὶ δι' ἄλλον σκοπὸν ὀνομασία ὑπὸ τὴν γενικὴν ἔκφρασιν «ἐργάται τύπου» δὲν ἔχει σημασίαν τινὰ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 2112, οὔτε ὁ ἄλλως οὕτως καὶ μὴ ταυτιζόμενος κατὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ Ν. 6078|1934 ἔχει σχέσιν πρὸς τὰ γενικὰ κριτήρια τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Ν. 2112 καὶ οὔτε ἄλλως τε ἀποκλείεται νὰ ἀποτελῇ καὶ τὸ «τεχνικὸν προσωπικὸν» τῆς ἐπιχειρήσεως, ὑπὸ τὴν τεχνικὴν ἁπλῶς ἔννοιαν τοῦ ὅρου καὶ νὰ εἶναι ὑπὸ νομικὴν ἔννοιαν ὑπάλληλος.

2.—Ἡ ὑπ' ἀριθ. 130|1950 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἡρακλείου, σελ. 76, σχετικῶς πρὸς τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργατῶν Δήμων, συνδεομένων μετ' αὐτῶν διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀκολουθεῖ τὴν κρατήσασαν ἤδη ἐν τῇ δικαστηριακῇ ἀποψιν περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. 118|1945 (ΕΕΔ 9, 1079).

Τὸ ἄξιον ἰδιαιτέρως προσοχῆς εἶναι ὅτι, κατ' αὐτήν, ἐφ' ὅσον διὰ τοὺς ἐργάτας Δήμων δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112|1920 καὶ ἐπὶ ἐργατῶν» (Α' Π. 85|1949, εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 8, 278 καὶ λοιπαὶ ἐν ΕΕΔ 8, 278 παραπομπαί) ἐπιβάλλεται ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 669 Α. Κ. καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἡ τήρησις συγχρόνως καὶ τῶν τυπικῶν προϋποθέσεων τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.

Δεδομένου δέ, ἐν συνεχείᾳ τῆς αὐτῆς ἀπόψεως, ὅτι τὸ ἄρθρ. 669 Α. Κ. δὲν προβλέπει περὶ καταβολῆς ἀποζημιώσεως, ἀλλὰ περὶ προθεσμίας εἰδοποιήσεως λύσεως τῆς συμβάσεως, μέχρι τῆς παρόδου τῆς ὁποίας διαρκεῖ ἡ μισθωτικὴ σχέσις καὶ εἶναι ἄκυρος ἡ πρόωρος λύσις αὐτῆς (*Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, Εἰσηγητικὴ ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ προσχεδίου νόμου περὶ συμβάσεως ἐργασίας, 1913, ΕΕΔ 1, 966, *Κ. Καυκᾶς*, Ἐνοχ. Δίκαιον, Εἰδικὸν Μέρος, Τόμος Α', σελ. 350), τοῦ ἐργοδότου τελοῦντος ἐν ὑπερημερίᾳ, θὰ πρέπει ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1935 ἀναγγελία τῆς καταγγελίας νὰ γίνεται ἐντὸς 8 ἡμερῶν (ἄρθρ. 6 Ν. Δ. 1255|1949, ΕΕΔ 8, 981) ἀπὸ τῆς παρελεύσεως τῆς προθεσμίας τῶν 15 ἡμερῶν τοῦ ἄρθρ. 669 Α. Κ.

3.—Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ὑπ' ἀριθ. 3015|1950 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς, κατωτέρω σελ. 84, σχετικῶς πρὸς τὴν ἰδιότητα μελῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν ὡς ἀσφαλιστέων κατὰ Ν. 6298|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» ὑπαλλήλων, πρβλ. καὶ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 7294|1946 (Πρωτοδίκης *Ν. Πιέρρος*, ΕΕΔ 6, 50), Ἐφετεῖον Ἀθηνῶν 987|1941 (εἰσηγητὴς *Β. Λιάρης*, ΕΕΔ 1, 213).

4.—Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ὑπ' ἀριθ. 3519|1950 ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν, κατωτέρω σελ. 85, σχετικῶς πρὸς τὸ ἀνεπίτρεπτον ἀνακοπῆς κατ' ἀποφάσεως ἐκδιδομένης κατὰ τὴν διαδικασίαν ἄρθρ. 8 Ν. 3514|1928 ἐπὶ διαφορῶν στρατευομένων μισθωτῶν (διαδικασία ἄρθρ. 634 ἐπ. Πολιτ. Δικ.), βλέπε καὶ σύμφωνον *Ι. Ἀπο-*

ὑπέρβασις τῶν ὁρίων, ἅτινα ἐπιβάλλει ὁ κοινωνικὸς καὶ οἰκονομικὸς σκοπὸς τοῦ δικαιώματος καὶ δημιουργεῖ ἀντίθεσιν πρὸς τὴν καλὴν πίστιν. Ἐκ τούτου ἕπεται, ὅτι ἡ μακροχρόνιος ἀπεργία, ἥτις ἐκλόνισε τὴν ἐπιχείρησιν, ὥστε νὰ ἀντιμετωπίσῃ τελικῶς αὕτη πτώχευσιν, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὅτι εὑρίσκεται ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς καλῆς πίστεως καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος, ἀλλ' ἀποτελεῖ προφανῆ ὑπέρβασιν τούτου. Συντρεχούσης τοιαύτης περιπτώσεως δέον νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι ἡ ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἐνέχει τὴν ἔννοιαν λύσεως ἐκ μέρους του τοῦ ὑπάρχοντος συμβατικοῦ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐργοδότου του δεσμοῦ. Ἐν προκειμένῳ, καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τῶν ἀποδεικτικῶν στοιχείων τῆς δικογραφίας καὶ ἰδίᾳ τῶν καταθέσεων τῶν ἐπ' ἀκροατηρίῳ ἐξετασθέντων μαρτύρων, ἡ ἀπεργία τῶν μισθωτῶν τοῦ ἐναγομένου διήρκεσεν ὑπὲρ τὸν μῆνα ἰδιά τινας τούτων μὲ ὑπέρβασιν τῶν τοῦ ἄρθρ. 5 § 3 Ν. 2112 χρονικῶν ὁρίων) καὶ ὅτι ἕνεκα τῆς ἀπεργίας τὸ ἐργοστάσιόν του ἔκλεισεν ἔκτοτε, μηδέποτε ἐπαναλειτουργήσαν, κατετέθη δ' ἐνώπιον τοῦ Γραμματέως Πρωτοδικῶν καὶ δήλωσις ἀπὸ 21.1.1950 περὶ παύσεως τῶν πληρωμῶν του. Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, ἡ προκειμένη ἀπεργία, ἧς ἡ διάρκεια κρίνεται ἀδικαιολογήτως λίαν μακρά, ἡ σχοῦσα τοσαύτην δυσμενῆ ἐπίδρασιν εἰς τὴν ἐπιχείρησιν, ὥστε νὰ κλονισθῇ ἡ ὑπόστασις αὐτῆς, δὲν δύναται νὰ κριθῇ ὡς νόμιμος ἐνάσκησις δικαιώματος. Ἡ ἐκ τῆς ἐργασίας σθεν ἀποχὴ ταῦ ἐνάγοντος δέον νὰ ἑρμηνευθῇ ὡς ἔκφρασις τῆς βουλήσεώς του περὶ ἐκουσίας λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας του. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων, ἐφ' ὅσον ἐβεβαιώθη, ὅτι ὑφίσταται οἰκειοθελὴς λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐνάγοντος, ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ δέον νὰ ἀπορριφθῇ ὡς ἀβάσιμος.

οτολόπουλον, Ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, ἐκδ. δευτέρα τεῦχος Α', σελ. 214.

Ι. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

1. Χρόνος ἐργασίας καὶ μισθὸς συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας

1.—Κατώτερα ὅρια μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.— Συνδυασμὸς πρὸς ἐργασίαν κατὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια.— Δυνατότης συνομολογήσεως μισθοῦ κατωτέρου τῶν ὁρίων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας διὰ χρόνον ἐργασίας ἐλάσσονα τοῦ νομίμου.— Προσβολὴ ἐγγράφου ὡς πλαστοῦ καὶ ἐλευθερία δικαστοῦ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν.

Πρωτοδικοῦ Μυτιλήνης 50|1950

Διαδικασία Ν. ΡΞΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Μ. Καλύβρας*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Σαββᾶς, Δ. Ζάχος

Τὰ διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων προβλεπόμενα κατώτερα ὅρια μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων— ἐφ' ὅσον δι' αὐτῶν δὲν προβλέπεται τι διάφορον—ἀναφέρονται εἰς τὸν ἐκ τοῦ εἴδους τῆς ἐργασίας ἀνάλογον ἐργασίμων χρόνον, ὅστις διὰ τὴν ἐν τοῖς ἐργοστασίοις ἐργασίαν τῶν ἐργατοτεχνιτῶν κατὰ κανόνα (π. δ. τῆς ΙΓ-6|4-7-1932) καὶ συγκεκριμένως διὰ τὴν ταυτύτην ἐν τοῖς πυρηνελαιουργείοις (π. δ. τῆς 9|20-7-1935), εἶναι ὀκτὼ ὧραι ἡμερησίως. Ἑτέρωθεν ἐξ οὐδεμιᾶς διατάξεως γενικῶς, οὔτε καὶ ἐκ τῶν ἄρθρ. 679 καὶ 680 Α. Κ. εἰδικῶς, ἀπαγορεύεται ἡ μεταξὺ μισθωτοῦ καὶ ἐργοδότου συμφωνία, ὅπως παρασχεθῇ ἔλασσον τοῦ ὁπαιφόρου ἐργασία καὶ ἐναντι ταύτης καταβληθῇ μισθὸς κατώτερος τῶν ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων προβλεπομένων ὁρίων· ἀρκεῖ ἡ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων προβλεπομένου μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου καὶ τοῦ συμφωνηθέντος τοιούτου νὰ εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὴν διαφορὰν μεταξὺ τῆς ὁπαιφόρου ἐργασίας καὶ τῆς συνομολογηθείσης τοιαύτης, ἐπιτρεπομένης μόνον εὐνοϊκοτέρας διὰ τὸν μισθωτὸν συμφωνίας (πρβλ. Α.Π. 309|1950, ΕΕΔ 9.516, Π|κου Ἀθ. 1834|1950, 379|1949, 6239 καὶ 5672|1948, ΕΕΔ 9, 697, 8, 206 καὶ 158 καὶ 7,880). Ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι ὁ ἐναγόμενος, ὅτι μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐνάγοντος συνεφωνήθη, ὅπως ὁ τελευταῖος ἐργάζηται μόνον ἐπὶ ἕξαμηνον καὶ, ἕνεκα τῆς μειωμένης οὕτως ἐργασίας, μὴ λαμβάνῃ τὸ σύνολον τοῦ ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων προβλεπομένου ἡμερομισθίου, ἀλλὰ κατώτερον τούτου καὶ δὴ τὸ ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος διὰ τῆς ἀγωγῆς κατὰ χρονικὰ διαστήματα καθοριζόμενον τοιοῦτον, ὅπερ ἐν πάσῃ περιπτώσει λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς δι' αὐτοῦ παρεχομένης ἀμοιβῆς δι' ἑκάστην ὥραν ἐργασίας, εἶναι εὐνοϊκώτερον διὰ τὸν ἐνάγοντα τοῦ παρὰ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων θεσπισθέντος, σύννομός ἐστι, ὡς ἐνστασις διακωλυτικὴ ἐν μέρει τῆς γενέσεως τοῦ διὰ τῆς ἀγωγῆς διωκομένου δικαιώματος ἐπὶ τὰς ἀσκουμένας διαφορὰς τῶν ἡμερομισθίων καὶ τῶν δώρων καὶ ἐρευνητέος οὐσίᾳ τυγχάνει.

Συνῳδὰ τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ κ. ν. Γ'ΡΟΔ' ὁ δικάζων κατὰ τὴν διαδικασίαν τούτου δὲν δεσμεύεται ὑπὸ διαδικαστικῶν τύπων, ἀλλ' ἀκολουθεῖ ἑκάστοτε τὴν ὁδόν, δι' ἧς νομίζει, ὅτι ἀσφαλέστερον, ταχύτερον καὶ ὀλιγοδαπανώτερον δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας. Κατὰ συνέπειαν, ἐὰν, κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην, προσβληθῇ ἔγγραφον ὡς πλαστὸν ἢ ἀμφισβητηθῇ ἡ γνησιότης του δὲν εἶναι ὑποχρεωμένος ὁ δικάζων ν' ἀκολουθήσῃ τὴν διαδικασίαν τῶν ἄρθρ. 437 ἑπ. ἢ 456 ἑπ. Πολ. Δικ., ἀλλὰ θὰ κρίνῃ ἐκ τῶν ἐνόντων, τόσον τὴν πλαστότητα καὶ γνησιότητα, ὅσον καί, κρίνων κατ' οὐσίαν, τὴν ὅλην διαφοράν (πρβλ. Πρ. Ἀθ. 1715|1944, ΕΕΔ 3, 401 καὶ σχετικῶς Γνωμ. Μ. Χατζάκου, Θέμ. ΜΑ' 125).

2. Καθορισμὸς μισθῶν κατὰ Ν. 19|1944

1.—Ἔννοια ἐξουσιοδοτήσεως Ν. 19|1944.— Τεχνικὸν ἐπίδομα χημικῶν ὑπηρετούντων εἰς ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐν γένει εἰς Ὀργανισμοὺς Δημοσίου Δικαίου δι' ὑπ' ἀριθ. 27578|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.—Ἀνυποχρέωτον τοῦ Πανεπιστημίου εἰς καταβολήν.

Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 1694|1950

Πρόεδρος ὁ κ. *Π. Δαλιάνης*
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Κ. Κοντογέργης*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Μαγγόφρας, Ι. Καμπίτογλου

Ὁ ἐνάγων ἐπικαλεῖται α) ὑπαλληλικὴν σύμβασιν, κατόπιν τῆς ὁποίας, τυγχάνων πτυχιοῦχος χημικὸς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐναγομένου Πανεπιστημίου Θεσ)νίκης ἐν ἔτει 1930, κατ' ἀρχὰς μὲν ὡς παρασκευαστής, ἤδη δὲ ὡς ἐπιμελητής, ἀσχολούμενος μὲ τὴν θεωρητικὴν καὶ πρακτικὴν διδασκαλίαν τῶν φοιτητῶν εἰς τὸ Ἐργαστήριον Ἀνοργάνου Χημείας β) τὴν ὑπ' ἀριθ. 27578|46 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, δι' ἧς ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1946 ἐχορηγήθη εἰς τοὺς χημικοὺς τοὺς ὑπηρετοῦντας εἰς ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις καὶ Ὀργανισμοὺς Δ. Δ. τεχνικὸν ἐπίδομα ἴσον μὲ τὰ 60 ο|ο ἐπὶ τοῦ βασικοῦ αὐτῶν μισθοῦ διὰ τοὺς ἔχοντας συμπληρώσει, ὡς ὁ ἐνάγων, δεκαπενταετῆ ὑπηρεσίαν καὶ γ) ἐπιδιώκει τὴν καταψήφισιν τοῦ ἐναγομένου εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ ἄνω ἐπιδόματος, ἀνερχομένου ἐν ὅλῳ εἰς δραχμὰς 8.863.000.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 2 § 1 τοῦ ν. 19|44 «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνῃ εἰς τροποποιήσεις τῶν φορολογικῶν συντελεστῶν», παρεσχέθη εἰς τὸν ὡς εἴρηται Ὑπουργὸν ἡ ἐξουσία, ὅπως, πρὸς τὸν σκοπὸν ἀναπροσαρμογῆς μετὰ τὴν νομισματικὴν διαρρύθμισιν καὶ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς νέας δραχμῆς τῶν ἐξόδων τοῦ Δημοσίου, Δήμων, Κοινοτήτων, Ὀργανισμῶν Νομ. Προσώπων Δ. Δ. κλπ. δι' ἀποφάσεων αὐτοῦ δημοσιευομένων εἰς τὴν Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως, ἀναπροσαρμόζῃ αὐξάνων ἢ ἐλαττώνων ἢ ἐν γένει τροποποιῶν κλπ. τὰς ἀποδοχὰς τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ ἐν γένει τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν ὡς ἄνω Ὀργανισμῶν καὶ Νομικῶν Προσώπων. Ἐν δὲ τῇ § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ὁρίσθη, ὅτι εἰς ἃς περιπτώσεις ἡ ἐποπτεία τῶν ὡς ἄνω ὀργανισμῶν ἢ νομικῶν ἐν γένει προσώπων ἀνήκει εἰς ἕτερον, πλὴν τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ, ἡ κατὰ τ' ἀνωτέρω προσαρ-

μοχή γίνεται διά κοινών αποφάσεων τού Υπουργού Οικονομικών και τού ασκούντος την έποπτείαν Υπουργού.

Η επικαλουμένη υπ' αριθ. 27578|1946 κοινή απόφασις των Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας και Εθνικής Οικονομίας, ήτις εξεδόθη βάσει τού νόμου 28|44 (περί ού δεν πρόκειται νύν) και τού ανωτέρω νόμου 19|44 και εδημοσιεύθη εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Τεύχος Β', φύλλον 132), διαλαμβάνει επί λέξει τα εξής: Καθορίζομεν, όπως από της ισχύος της παρούσης χορηγήται εις τους χημικούς τους υπηρετούντας εις ιδιωτικάς επιχειρήσεις και εν γένει τους Οργανισμούς Δημοσίου Δικαίου πρόσθετον τεχνικόν επίδομα επί των βασικών μισθών, ανερχόμενον εις ποσοστόν 60 ο|ο διά τους έχοντας υπηρεσίαν 15 ετών και άνω.

Η προαπαρατεθείσα υπουργική απόφασις άφορᾷ τους χημικούς τους υπηρετούντας εις επιχειρήσεις ή εκμεταλλεύσεις, ασκουμένας είτε υπό ιδιωτών, είτε υπό Οργανισμών ή Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, υπαγομένων όμως των τελευταίων τούτων (Οργανισμών και Ν.Π.Δ.Δ.) από απόψεως εποπτείας ως εκ της υπ' αυτών επιδιώξεως σκοπών αναγομένων εις τον τομέα της εθνικής οικονομίας της χώρας, εις την δικαιοδοσίαν τού Υπουργού επί της Εθνικής Οικονομίας, ακριβώς διά τούτο συμπράξαντος εις την έκδοσιν της αποφάσεως, δεν περιλαμβάνει επομένως και τους, οίος ο ενάγων, χημικούς, τους αποτελούντας το διδακτικόν προσωπικόν των Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, αφού τούτων κατά κανόνα η εποπτεία ανήκει εις τον μη συμπράξαντα εις την έκδοσιν της αποφάσεως Υπουργόν Παιδείας. Αλλά και υπό την αντίθετον εκδοχήν, ότι δηλ. και τούτους ηννόησε να περιλάβη η απόφασις, αύτη δεν είναι υποχρεωτική διά το εναγόμενον Πανεπιστήμιον, αποτελούν Νομικόν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου (άρθρον 1 § 1 Α.Ν. 1895|39) υπαγόμενον κατά ρητήν τού νόμου διάταξιν (άρθρ. 2 Ν. 3341|25, άρθρ. 1 Ν. 5143|31) υπό την εποπτείαν τού Υπουργού Παιδείας, ούτινος την υπογραφήν δεν φέρει η απόφασις. Μετά ταύτα η αγωγή αβάσιμος νομφ ελέγχεται και απορριπτέα.

Π. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Υπαλληλική ιδιότης τυπογράφων

1.—Εργασία λινοτύπου εφημερίδων.—Χαρακτηρισμός ως σωματικής και τού παρέχοντος αύτην ως εργάτου.

Πρωτοδικείου Αθηνών 7382|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' και' έφεσιν

Πρόεδρος ο κ. *Ι. Μαιζίμης*

Εισηγητής ο Πρωτοδίκης κ. *Κ. Παπαζήτης*

Δικηγόροι οι κ.κ. Ι. Δαμπρινόπουλος, Σ. Σπετσάκης

Η εργασία τού λινοτύπου, όστις πλήσσων τα πλήκτρα «γράφει» επί τού ρευστού μολύβδου, όστις άπασπάται εις αυτοτελείς στίχους, τιθεμένους εις το πιεστήριον προς εκτύπωσιν, είναι κατ' αρχήν εργασία μηχανική, σωματική κατά κύριον χαρακτήρα, ως τούτο καταφαίνεται εκ τού γεγονότος ότι ο λινοτύπης τυπογράφος δύναται ν' αποδώση και ξενόγλωσσα κείμενα, καίτοι άγνοεί την ξένην γλώσσαν. Η διά την εργασίαν του δε ταύτην απαιτουμένη στοιχειώδης γνώσις αναγνώσεως και η διά της πείρας αποκτωμένη ευχέρεια προς ανάγνωσιν δεν μεταβάλλει τον χαρακτήρα της εργασίας εις πνευματικήν, δοθέντος ότι τα προς στοιχειοθέτησιν παραδιδόμενα κείμενα είναι κατά κανόνα ευανάγνωστα. Βεβαίως ο έχων μεγαλυτέραν μόρφωσιν λινοτύπης εργάζεται μέ μεγαλυτέραν ευχέρειαν, ιδίως διά την αποδοσιν χειρογράφων κακογεγραμμένων και δυσαναγνώστων μέ δυσδιάκριτον ορθογραφίαν, τούτο όμως δέν θ' αποτελέση κριτήριον διά τον χαρακτηρισμόν της φύσεως της εργασίας τού λινοτύπου ως σωματικής ή πνευματικής (Πρωτοδικείου Αθηνών 1663|1948, ΕΕΔ, τόμος 15ος, σ. 359, Πρωτοδικείου Αθηνών 4615|1947, ΕΕΔ, τόμος 6, σελ. 594, Πρωτοδικείου Αθηνών 1663|1948, ΕΕΔ τόμος 7, σ. 359). Άλλως τε, εν προκειμένω, ανεξαρτήτως τού ορισμού τού διδομένου διά τού άρθρου 10 ν. 1234, ως ετροποποιήθη, εις την έννοιαν τού υπαλλήλου, δι' ειδικωτέρας διατάξεως τού ν. 6073|1934 πάντες οι λινοτύπαι, στοιχειοθέται πιεσταί, βοηθοί, σελιδοποιοί εφημερίδων, χαρακτηρίζονται εκ τού νόμου «εργάται τύπου», αποτελούντες τό τεχνικόν προσωπικόν αύτών (βλ. και εισηγητικήν έκθεσιν). Εφ' όσον όθεν ο εφεσίβλητος χαρακτηρίζεται ως εργάτης, αφού δε η μεταξύ των διαδίκων σύμβασις εργασίας, καταγγελθείσα, ως βεβαιούται εκ τού αύτού ως άνω αποδεικτικού υλικού, όκτω ημέρας πρό της λύσεως της συμβάσεως, ήτις διήρκεσε επί 12 μήνας, κατηγγέλθη νομίμως και συμφώνως προς τα άρθρα 1, 3 § 1 εδ. α' τού Β. Δ. της 16|18 Ιουλίου 1920, ο εφεσίβλητος ενάγων δέν δικαιούται αποζημιώσεως διά την απόλυσίν του, ούτε της τοιαύτης τού περί ής το άρθρον 2 τού ν. 4558|1930, διότι η διάταξις αύτη, ομιλούσα μόνον περί υπαλλήλων, δέν έχει εφαρμογήν και επί των εργατών. Κατά συνέπειαν η υπό κρίσιν αγωγή, καθ' ο μέρος δι' αύτης διώκεται η εις τον ενάγοντα επιδίκασις της κατά τον ν. 2112 αποζημιώσεως, είναι απορριπτέα ως άβάσιμος. Αντιθέτως όμως προς τ' ανωτέρω δεχθείσα η εκκαλουμένη, επί τη εσφαλμένη εκδοχή ότι ο ενάγων είχε την ιδιότητα τού ιδιωτικού υπαλλήλου και επιδικάσασα αύτώ ως αποζημίωσιν εκ τού ν. 2112 το εν αύτη ποσόν των δραχμών 1.500.000, εσφάλη, και δέον, δεκτού γινομένου τού σχετικού της έφέσεως λόγου, να μεταρρυθμισθή η εκκαλουμένη, επί τω τέλει ν' απορριφθή η ένδικος αγωγή κατά το κεφάλαιον τούτο.

2. Καταγγελία συμβάσεως εργασίας ωρισμένου χρόνου διά σπουδαίον λόγον κατ' άρθρ. 672 Αστικού Κώδικος.

1.—Κατάθεσις προτάσεων κατά διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΟΔ' — Μή κατάθεσις και νόμιμοι συνέπειαι.— Άρνησις εργοδότου εις αποδοχήν υπηρεσιών μισθωτού.—Εύλογος αιτία άρθρ.

672 Α.Κ. ἐξ ἐξωστικῆς ἐργοδότου ἀποφάσεως. — Τί τότε ἐρευνητέον.

Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 519|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Σ. Σταματιάδης*

Ἔγγραφοι προτάσεις εἶναι ἀπαραίτητοι, ὅπως καταλίθενται καὶ ἐν τῇ προκειμένῃ διαδικασίᾳ (Α. Π. 450|1949, ΕΕΔ 8, σ. 995), χωρὶς ὅμως ἐκ τῆς μὴ καταθέσεως αὐτῶν νὰ ἐπέρχωνται αἱ ἐν παντὶ ἄλλῃ περιπτώσει ἐπιβλαβεῖς διὰ τὸν μὴ συμμορφούμενον συνέπειαι, ἀφοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 15 τοῦ Ν. Γ'ΘΟΔ' καὶ ἐρήμην τοῦ διαδίκου ἐρευνᾶται αὐτεπαγγέλτως κατ' οὐσίαν ἡ διαφορά (Α. Π. 411|1947, ΕΕΔ 7, σ. 134, Α.Π. 237|1947, ΕΕΔ 6, σ. 475).

Τούτων δὲν δυθέντων καὶ ἐφ' ὅσον ἐκ τῶν πρακτικῶν προκύπτει, ὅτι οἱ ἐναγόμενοι, παρασταντες κατὰ τὴν ἐνώπιον ἡμῶν προφορικὴν συζήτησιν τῆς διαφορᾶς, διὰ τοῦ πληρεξουσίου των δικηγόρου, δὲν κατέθεσαν ἐν τούτοις ἐγγράφους προτάσεις, ἡ μετὰ ταῦτα διεξαγωγὴ τῆς δίκης δέον νὰ χωρήσῃ, ὡς ἐὰν οὗτοι ἦσαν παρόντες.

Τὰ ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ἐκτιθέμενα πραγματικὰ περιστατικὰ ἔχουσιν ὡς ἀκολούθως: Ὁ ἐνάγων, μουσικὸς τὸ ἐπάγγελμα, προσελήφθη ὑπὸ τὴν ἰσταύτην ἰδιότητά του παρὰ τῶν ἐναγομένων, διατηρούντων ἐνταῦθα κέντρον διασκεδάσεως διὰ τὴν χειμερινὴν περίοδον 1949—1950, ἀρχομένην ἀπὸ 1 - 15.10.49—1 - 15.5.1950 (ἀπόφ. Υ.Ε. 16971|4492 τῆς 20|20.10.1949), παρέχων δὲ τὰς ὑπηρεσίας του μέχρι τῆς 17 Φεβρουαρίου 1950, ἤτοι πολὺ πρὸ τοῦ χρόνου τῆς λήξεως τῆς ὡς ἄνω συμβάσεως ἐργασίας ὁρισμένου χρόνου, ἀπελύθη. Ζητεῖ δὲ τὴν καταβολὴν 1) ἡμερομισθίων ἐκ δρχ. 45.000, ἅτινα θὰ ἐπραγματοποίει ἀπὸ τῆς 17.2.50, ὅτε ἀπελύθη, μέχρι δὲ καὶ τῆς 8.4.50, ἐκπίπτων ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου ὅσα ἐργαζόμενος ἀλλαχοῦ καὶ ἐπὶ μικροτέρῳ ἡμερομισθίῳ ἀπὸ 9.3.50—31.3.50 ἀπεκόμισεν, 2) προσαυξήσεων ἀμοιβῶν δι' ἐργασίαν κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ λοιπὰς ἐξαιρέσιμους ἑορτάς, 3) τοῦ δώρου τῶν Χριστουγέννων 1949, 4) τοῦ ὁμοίου τοῦ Πάσχα 1950 καὶ 5) ἀποζημιώσεως διὰ τὰς πλέον τῶν κεκανονισμένων ὡρῶν παραχρεοστασίας ὑπηρεσίας του.

Ὡς δείκνυται ἐκ τῶν ἐν τῷ προσαγομένῳ ὑπ' ἀριθ. 146|1950 πρακτικῷ περιεχομένων καταθέσεων τῶν ἐξετασθέντων ἐνόρκως μαρτύρων, ἰδίως ὅμως ἐκ τῆς ἀπὸ 17.2.1950 ἐξωδίκου δηλώσεως μετὰ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἐναγομένων πρὸς τὸν ἐνάγοντα, λόγος αὐτῆς ἦτο ἡ ἐκ τοῦ παρ' αὐτῶν διατηρουμένου κέντρου βιαία ἀποβολὴ τοῦ, κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 1135|49 ἐξωστικῆς ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τοῦ Δικαστηρίου τούτου καὶ ἡ συνεπείᾳ αὐτῆς βιαία διακοπὴ τῶν ἐργασιῶν του, μὴ ἀμεσαν ἀποτέλεσμα τὴν, μὴ ἐξ ἀφορμῆς βαρυνούσης αὐτούς, δικαιολογημένην ἀργησίν των, ὅπως ἀπὸ τῆς ἀποβολῆς (17.2.1950) παύσωσι ἀποδεχόμενοι τὰς ὑπηρεσίας τοῦ ἐνάγοντος.

Τὸ προέχον συνεπῶς ἐν προκειμένῳ συνίσταται εἰς τὸ ἂν συντρέχωσιν οἱ ὅροι τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 672 τοῦ Α.Κ., ἤτοι λόγος δικαιολογῶν τὴν ἄρνησιν τῶν μισθωτῶν, ὅπως ἀποδεχθῶσι τὰς προσφερομένας ὑπηρεσίας τοῦ ἐκμισθωτοῦ, ἰσοῦτος δὲ ἀπουδαῖος, οἷος δέον νὰ θεωρηθῇ ὁ μὴ ὀφειλόμενος εἰς πταίσμα ἐκείνου, ὅστις τὸν ἐπικαλεῖται (*Κ. Καυκᾶ*, Ἔνοχ. ὑπὸ ἄρθρον 672 § 3, σ. 862 κ. ἑ.) ἢ ἂν τοὐναντίον οὗτοι κατέστησαν ὑπερήμεροι περὶ τὴν ἀποδοχὴν ἢ ἡ τελευταία εἶναι ἀδύνατος ἕνεκα λόγων μὴ ὀφειλομένων εἰς ἀνωτέραν βίαν, ὁπότε ὁ ἐκμισθωτὴς δικαιοῦται ν' ἀπαιτήσῃ τὸν μισθὸν (Α.Κ. 656). Ἐτέρωθεν ἐκ τοῦ ἄρθρου 674 τοῦ Α.Κ. σαφῶς συνάγεται, ὅτι αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἡ ἔκδοσις ἐξωστικῆς ἀποφάσεως καὶ ἡ ἐν συνεχείᾳ ἐκτέλεσις αὐτῆς διὰ τῆς ἀποβολῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τοῦ μισθίου, ἔνθα ἐλειτούργει ἡ ἐπιχείρησις, παρ' ἣ ὁ ἐκμισθωτὴς παρεῖχε τὰς ὑπηρεσίας του, δὲν εἶναι ἀρκετή, ὅπως θεμελιώσῃ τὸν ἐκ τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου λόγον, ἐν τῇ συνδρομῇ τῶν προϋποθέσεων τοῦ ὁποίου τὸ Δικαστήριον, δεχόμενον μεταβολὴν τῶν περιουσιακῶν σχέσεων τοῦ μισθωτοῦ, δύναται νὰ ἐπιδικάσῃ εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν εὔλογον ἀποζημίωσιν, ἐκτὸς ἂν ἐκ τοῦ περιεχομένου αὐτῆς ἀποδεικνύεται, ὅτι ὁ λόγος, δι' ὃν διετάχθη ἡ ἔξωσις, ὀφείλεται εἰς πταῖσμα τοῦ μισθωτοῦ καὶ τοῦτο ἀκριβῶς ἀμφισβητούμενον δέον ν' ἀποδεικνύεται (*Καυκᾶ*, Ἔνοχ. 674, § 2 σ. 870, ἐν συνδ. πρὸς 672 § 3 τοῦ Α.Κ.)

Τούτων οὕτως ἐχόντων καὶ ἐφ' ὅσον οὐδαμόθεν προέκυψεν, ὅτι ἕνεκα ἀπουδαίου λόγου, κατὰ τὰς ὡς ἄνω διατάξεις, ἐχώρησεν ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος, πρὸ τοῦ συμπεφωνημένου χρόνου, νομίμως οὗτος διὰ τῆς ἀγωγῆς ζητεῖ τὸν μέχρις αὐτοῦ μισθόν, σὺν ταῖς προσθέτοις παροχαῖς, ὡς αὗται ὀφείλονται κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἄρθρων 656, 648, καὶ 653 τοῦ Α.Κ καὶ τῶν κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Ν. 28|44, ὡς οὗτος αὐθεντικῶς ἑρμηνεύθη διὰ τοῦ ν. 866|1946, ἐκδοθεισῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.

Μετὰ ταῦτα αἱ ἀξιώσεις τοῦ ἐνάγοντος, ὅστις ἀρκούντως ἀπεδείχθη, ὅτι προσελήφθη πράγματι ὑπὸ τῶν ἐναγομένων ὡς μουσικὸς καὶ ὅτι ὑπηρετῶν παρ' αὐτοῖς εἰργάζετο, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας του κατά τε τὰς Κυριακὰς καὶ ἑορτασίμους ἡμέρας, οὐχὶ ὅμως καὶ παθ' ὑπερωρίαν ὡς τὸ σχετικὸν αἴτημα τῆς ἀγωγῆς, ὅπερ μὴ ἀποδειχθέν, δέον ν' ἀπορριφθῇ, δέον νὰ ὑπολογισθῶσιν ὡς κάτωθι.

---

3. Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἐργατῶν Δήμων μετὰ τὸ Ν. Δ. 1255|1949

1. — Διάρκειαι σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀπὸ δημοσίου δικαίου. — Πρόσληψις ὑπὸ Δήμου ἡμερομισθίου ἐργάτου χειρώνακτος συνιστᾷ σχέσιν ἰδιωτικοῦ δικαίου. — Ἀναγκαία διὰ τὴν ἔγκυρον λύσιν συμβάσεως ἐργασίας ἡ τήρησις διατυπώσεων ἄρθρ. 9 Ν.118|1945 μετὰ τὸ Ν. Δ. 1255|1949. — Καταγγελία συμβάσεως μετὰ προθεσμίαν 15 ἡμερῶν ἄρθρ. 669 Α. Κ.

Πρωτοδίκου Ἡρακλείου 130|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Β. Βρέλλης*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Σκορδίλης, Δ. Σταυριανάκης

Κατ' οὐδεμίαν νόμου διάταξιν ἡ ὑπὸ προσώπου, ἔχοντος δημοσίαν ἰδιότητα, πρόσληψις ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου, δημιουργεῖ μεταξὺ αὐ-

των, αύτη καθ' έαυτήν, σχέσιν μισθώσεως ύπηρεσιών δημοσίου δικαίου, άνευ συνδρομής και άλλων όρων, ιδία δε προσλήψεως είς οργανικήν αύτου θέσιν, μετά τήρησιν ύπό νόμου ή καταστατικού επιβαλλομένων διατυπώσεων και όρκοδοσίαν τού προσλαμβανομένου, δσάκις τοιαύτη άπαιτείται. Η ύπαρξις τοιούτων όρων δεν έβεβαιώθη εν τη ύπό κρίσιν περιπτώσει, αντιθέτως δε προέκυψεν έπαρκώς, ότι ο ένάγων προσελήφθη την 10 Νοεμβρίου 1949, άνευ διατυπώσεως τινος, ύπό του εναγομένου Δήμου Ηρακλείου, ώς ημερομίσθιος εργάτης χειρώναξ, δι' αόριστον χρόνον προς θεραπείαν εκτάκτων αναγκών του Δήμου και ουχί εις οργανικήν αύτου θέσιν. Εκ πάντων τούτων διαφαίνεται ο προέχων ιδιωτικός χαρακτήρ της σχέσεως ταύτης, καθιστών αρμόδιον τον επί των εργατικών διαφορών Δικαστήν προς επίλυσιν της εκ ταύτης συνεπείς απολύσεως του ενάγοντος την 3|9|1950, αναφυείσης ύπό κρίσιν διαφοράς, κατά την εν τω νόμω Γ'ΘΟΔ' διαγραφομένην διαδικασίαν, εφ' ω και οι αντίθετοι περί αναρμοδιότητος του Δικαστηρίου ισχυρισμοί του εναγομένου, επί τω λόγω ότι η διαφορά δεν ανάγεται εις την σφαίραν του ιδιωτικού δικαίου, είναι μη νόμιμοι και απορριπτέοι.

Υπό των §§ 1 και 3 του άρθρου 9 του Ν. 118|1945 διά την έγκυρον καταγγελίαν της συμβάσεως εργασίας επιβάλλονται διατυπώσεις τινές, διατεταγμέναι επί ποινή ακυρότητος, αίτινες εξακολουθούσι υφιστάμεναι και μετά το Ν. Δ|γμα 1255|49, το οποίον ου μόνον δεν μετερρυθμισε ταύτας, αλλ' αντιθέτως, μετά την διά του άρθρου 1 αύτου γενομένην επέκτασιν της κατά της ανεργίας ασφαλίσεως επί παντός προσώπου παρέχοντος εξηρτημένην εργασίαν έναντι αμοιβής, ύπό τας εν αύτω προϋποθέσεις, ήτοι να ασχολήται εις περιφερείας, εις ας έχει επεκταθή η ασφάλισις του "Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων και να είναι ησφαλισμένον κατά της ασθενείας είτε παρ' αύτω, είτε παρ' ετέρω Οργανισμώ Κοινωνικής Ασφαλίσεως, αδιακρίτως της ιδιότητος του εργοδότου, υπήγαγεν εις αύτας και πάν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, οίος είναι ο εναγόμενος Δήμος, κατ' ορθήν της εν λόγω διατάξεως και του όλου Νομοθετήματος ερμηνείαν, σύμφωνον ούσαν και προς το υπό του συντάκτου αύτου ηθελημένον (πρβλ. και εισηγ. έκθεσιν επί του Ν. Δ|τος 1255|49, Επιθ. Εργ. Δικ. 8. σελ. 964), αφού η τήρησις των άνω διατυπώσεων είναι αλληλένδετος προς την κατά της ανεργίας ασφάλισιν και εφ' όσον αύτη παρέχεται εις πρόσωπα εργαζόμενα ύπό τας προϋποθέσεις του άρθρου 1 του Ν. Δ. 1255|1949, ουδείς λόγος συνηγορεί υπέρ της αντιθέτου απόψεως, ότι δηλονότι αι διά την έγκυρον καταγγελίαν επιβαλλόμεναι διατυπώσεις δεν πρέπει να τηρώνται ύπό των εργοδοτών αύτών, ειμή μόνον, εάν συγκεντρώσι εν αύταις τας απαιτουμένας ύπό του Ν. 118|45 ιδιότητας των επιχειρήσεων ή εκμεταλλεύσεων. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω και το μεν βεβαιωθέντος εκ του προσαγομένου βιβλιαρίου ασφαλίσεως του Ι.Κ.Α ότι ο ένάγων τυγχάνει ησφαλισμένος κατά της ασθενείας εις το "Ιδρυμα τούτο, ο εναγόμενος Δήμος ήτο υπόχρεως, εφ' όσον η συνδέουσα αύτον και τον ένάγοντα σχέσις είναι ιδιωτική, να τηρήση τας προαναφερομένας διατυπώσεις, αίτινες εν προκειμένω, μετά την μη εφαρμογήν επί εργατών νομικών προσώπων του Β. Δ|τος της 16|18 Ιουλίου 1920 περί επεκτάσεως του Ν. 2112 και επί εργατών, τεχνιτών και υπηρετών» είναι α) καταγγελία της συμβάσεως πρό 15 ημερών, συμφώνως προς το άρθρον 669 Α. Κ. και β) έγγραφος αναγγελία της καταγγελίας εις το Ταμείον Ανεργίας και το Γραφείον Εύρέσεως Εργασίας, το δε μη βεβαιωθέντος ότι αι ως άνω διατυπώσεις ετηρήθησαν, γεγονός, όπερ ούτε ο εναγόμενος Δήμος επικαλείται, η απόλυσις του ενάγοντος υπ' αύτου, γενομένη την 3 Σ)βρίου 1950, είναι άκυρος και άνευ εννόμων συνεπειών και δέον ν' αναγνωρισθή η ακυρότης αύτη και να απορριφθώσι, ως μη νόμιμοι, πάντες οι ένάντιοι του εναγομένου ισχυρισμοί.

III. ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Οικειοθελής πρόσληψις μισθωτών και προϋποθέσεις προστασίας Ν. 751|1948 διά την απόλυσιν.

1.—Κρίσις συμβουλίου προστασίας απολυομένων εκ των τάξεων του στρατού περί ύπάρξεως προσόντων Ν. 751|1948 εις συγκεκριμένον μισθωτόν.—Ανεπίτρεπτος περί αύτου δικαστικός έλεγχος.—Προϋποθέσεις προστασίας εκ Ν. 751|1948 οικειοθελώς διορισθέντων.

Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 418|1950
Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'
Πρωτοδίκης ο κ. *Σ. Στεφανιάδης*

Ο ένάγων, συγκεντρών τα προσόντα του Ν. 751|1948, καθ' ά εδέχθη κατά κρίσιν εξηρημένην της αρμοδιότητος των Δικαστηρίων (3 Πολ. Δικ., Α. Π. όλομ. 282|1939, Θέμ. Ν' 749, Α. Π. 49|1945 Θέμ. ΝΣΤ' 248) και το Τοπικόν Συμβούλιον προστασίας των απολυομένων εκ των τάξεων του Στρατού Θεσ|νίκης διά του υπ' αριθ. 25|29.11.1949 πρακτικού του, έτοποθετήθη, ως υπάλληλος, εις το ενταύθα υποκατάστημα του εναγομένου. Παρά τούτο το τελευταίον ηρνήθη ν' αποδεχθή τας προσηκόντως προσφερομένας εκτοτε υπηρεσίας του, επί τη σκέψει, ότι, εφ' όσον ο αριθμός των παρ' αύτου προσληφθέντων είχε καθορισθή διά της υπ' αριθ. 27840|1949 αποφάσεως του Κεντρικού Συμβουλίου του Ν. 751 εις 28, τούτο δε είχε προσλάβει εν τω μεταξύ κατόπιν μεν αποφάσεως του τοπικού συμβουλίου 24, οικειοθελώς δε τη 29 Δεκεμβρίου 1948, 4, είχεν εξαντλήσει το ανώτατον όριον, μέχρις ου εξικνείτο η υποχρέωσίς του.

Το εριστόν συνεπώς εν προκειμένω σημείον περιορίζεται εις το αν η άρνησις του εναγομένου είναι δεδικαιολογημένη ή αν τουναντίον από του χρόνου της γενομένης προσφοράς των υπηρεσιών του ενάγοντος τελή τούτο εν υπερημερία, υποχρεούμενον εις την καταβολήν του μισθού του.

Αληθώς κατά το άρθρον 3 § 2 του Ν. 751|1948 ή οικειοθελής πρόσληψις υπό των προς τούτο υποχρέων Υπηρεσιών των προσώπων των εχόντων τα προσόντα των άρθρων 1 και 2 ενεργείται διά των Γραφείων Εύρέσεως Εργασίας,

τοῦθ' ὅπερ ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι διὰ τὴν πρόσληψιν αὐτῶν ἀπαιτεῖται ἔγκρισις ἐκείνου, ἧς ἄνευ εἶναι αὐτὴ ἄνευ ἀποτελέσματος.

Τὸ ἐναγόμενον τὸ μόνον ἔγγραφον, ὅπερ ἐπικαλεῖται καὶ προσάγει, εἶναι τὸ ὑπ' ἀριθ. 2495|3.12.1949 τοῦ ἐνταῦθα Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας, δι' οὗ ταῦτα, ἀναφερόμενον εἰς τὰς γενομένας ἤδη παρὰ τοῦ ἐναγομένου προσλήψεις 4 ὑπαλλήλων προγενεστέρως τοῦ χρόνου τῆς ἰσχύος τοῦ ν. δ. 1196|1949, ἐμμέσως ἀρνεῖται τὴν ἔγκρισιν. Τούτων δοθέντων καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς ἐν αὐτῷ αἰτιολογίας, καθ' ἣν δι' ἐγκυκλίου τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ εἶχεν ἀνασταλῇ τὸ δικαίωμα τῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ Ἐπιχειρήσεων περὶ οἰκειοθελοῦς προσλήψεως ἐχόντων τὰ προσόντα τοῦ Ν. 751|1948 ἧτις εἶναι ἐσφαλμένη, τὸ γεγονὸς καὶ μόνον, ὅτι δὲν ἐνεκρίθησαν αἱ προσλήψεις καὶ ἐπομένως ὁ ἀριθμὸς τῶν προσληφθέντων εἶναι 21, ἔναντι τοῦ ἀριθμοῦ 23, ὅστις εἶχεν ὁρισθῇ εἰς τὸ ἀνώτατον ὅριον, καθ' ὃ θὰ ἔδει νὰ ἐπιβαρυνθῇ τὸ ἐναγόμενον, ἀρκεῖ διὰ νὰ στηρίξῃ τὸ δικαίωμα τοῦ ἐνάγοντος, ἔναντι τοῦ ἐναγομένου, ὑπερημέρου ἔκτοτε καταστάντος διὰ τῆς ἀπὸ 3 Δεκεμβρίου 1949 γενομένης προσφορᾶς τῆς ὑπηρεσίας του, ὑποχρέου δὲ πρὸς καταβολὴν τῶν ἀπὸ ταύτης καὶ ἑξῆς μισθῶν του μετὰ τοῦ δώρου τοῦ Πάσχα 1950.

IV. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΦΟΡΤΟΕΚΦΟΡΤΩΤΩΝ

1.— Διάκρισις συμβάσεως ἐργασίας ἀπὸ συμβάσεως ἔργου.

1.—'Αρμοδιότης Διευθυντοῦ κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ?ΟΔ' ἐπὶ διαφορῶν φορτοεκφορτωτῶν.— Κριτήρια ἐξαιρετικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ τοιαύτης μισθώσεως ἔργου.— 'Αρμοδιότης 'Επιτροπῶν Ρυθμίσεως Φορτοεκφορτώσεων Ξηρᾶς καὶ Διαφοραὶ αὐτῶν.— Συντηρητικὴ Ν.Δ. 1254|1949 περὶ φορτοεκφορτωτῶν.

Πρωτοδικοῦ Καλαμῶν 64|1950

Διαδικασία Ν. Γ?ΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Χ. Παΐρος*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Κουλεμπάκης, Π. Παπαθεοδώρου

"Ο ἐνάγων ἐν τῇ εἰς τὴν κρίσιν ἡμῶν ἐκκειμένῃ ἀγωγῇ ἐξεθέσιν, ὅτι, φορτοεκφορτωτὴς ὢν καὶ εἰς ἐκ τῶν 97, ἐν συνόλῳ, δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου φορτοεκφορτωτοῦ ἐφωδιασμένων φορτοεκφορτωτῶν ξηρᾶς, δὲν προσελήφθη παρὰ τῆς ἐναγομένης ἑταιρίας, διατηρούσης ἐνταῦθα βιομηχανίαν καπνοῦ, ἵνα χρησιμοποιηθῇ εἰς τὰς ἀπὸ 31-10-1949 μέχρι τῆς ἀγωγῆς γενομένας φορτοεκφορτώσεις τῶν ἀρυόντων τῆς βιομηχανίας της καὶ ἄλλων ἐμπορευμάτων, οὔσης δὲ πρὸς τοῦτο ὑποχρέου κατὰ τὰς διατάξεις τῆς παρ. 2 τοῦ ἄρθρ. 1 ν. δ. 1254|1949, ἀλλὰ προσέλαβε πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐλευθέρους ἐργάτας, μὴ ἐφωδιασμένους δι' ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος καὶ ἐξαιρεῖται τὴν καταψήφισιν τῆς ἐναγομένης εἰς τὴν καταβολὴν πρὸς τοῦτον ποσοῦ ἐκ δραχμῶν 397.891, ἐντόκως νομίμως, ἀπὸ ἡρνήθησαν τὴν καταβολὴν τοῦ ζητηθέντος τούτου ποσοῦ, ὅπερ συνιστᾷ ἀναλογίαν του ἐπὶ τοῦ ὅλου ποσοῦ τῶν δικαιωμάτων ὅλων τῶν φορτοεκφορτωτῶν ἐκ δραχμῶν 38.595.505 διὰ τὰς γενομένας κατὰ τὸ ἄνω χρονικὸν διάστημα φορτοεκφορτώσεις, ἐφ' ἃ ἅπαντες οἱ φορτοεκφορτωταὶ ἔχουσιν ἴσην μερίδα καὶ δὴ ἕκαστος κατὰ τὸ 1)97. Ἡ ἀξίωσις αὕτη τοῦ ἐνάγοντος νόμῳ βάσιμος καθίσταται, προκειμένης ἀνιβάσεως μισθώσεως ἔργου, κατὰ τὰ ἐκτεθησόμενα, ἐκ λόγε, ἤτοι πλάσματι τοῦ νόμου καταρτισθείσης, δυνάμει τῆς ὁποίας μετὰ τὴν πράξιν ἢ πλάσματι ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου γεννῶνται ὑποχρεώσεις τοῦ ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν τῆς συμφωνηθείσης ἢ νόμῳ καθοριζομένης ἀμοιβῆς, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν ἐχρησιμοποίησε τὴν ἐργασίαν τούτων ἢ ἄλλων ἐλευθέρων, ἤτοι μὴ δι' ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος ἐφωδιασμένων φορτοεκφορτωτῶν, ἐρείσμα ἔχουσα εἰς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 681 καὶ ἑπ., 340 καὶ 361 Α. Κ., ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς τοιαύτας τοῦ ἄρθρ. 1 ἐδ. 2 ἄρθρ. 3 καὶ 9 ἐδ. 1 καὶ 2 ν. δ. 1254|1949, ἄρθρ. 3 ν. 381|1936, ἄρθρ. 4 ν. 2212|1940 καὶ τὰς συναφεῖς τῶν κωδικοποιηθέντων νόμων 3469 καὶ 5167|1932, καθὼς καὶ εἰς τὴν ἰσχὺν νόμου ἐχουσαν ἀπὸ 28 Ἰουλίου 1946 ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς ρυθμίσεως φορτοεκφορτώσεων ξηρᾶς (Ε.Ρ.Φ.Ξ.) Καλαμῶν, ἐγκριθεῖσαν διὰ τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν νόμου ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 30192)1946 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ παραδεκτῶς κατὰ τὰ ἐκτεθησόμενα ἀσκεῖται κατὰ τὴν προκειμένην διαδικασίαν, καίτοι πρόκειται μισθώσεως ἔργου, δι' ἣν δὲν τυγχάνουσιν ἐφαρμογῆς οἱ ἐργατικοὶ νόμοι, οὐδὲ ἡ διαδικασία τοῦ Γ?ΟΔ' νόμου εἰς ἄλλας περιπτώσεις, δι' ὃ ἐξεταστέα βεβαίως (Α.Π. 159)1927, Θέμ. ΛΗ' 538, Καποδίστριας, Ἐρμ. Ἐργ. Δικ. § 26 ὁρ. 4).

Πλεῖστα ὅσα κριτήρια ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τῶν σχετικῶν διατάξεων διετυπώθησαν διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς διὰ συμβάσεως παρεχομένης ἐργασίας, ἂν δηλαδὴ πρόκειται μίσθωσις ἐργασίας ἢ μίσθωσις ἔργου, ἕνεκεν τῶν δυσδιακρίτων ὁρίων, ἅτινα αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρ. 168 καὶ 681 Α.Κ διαγράφουσι. Ἐθεωρήθη ὅμως, ὅτι ἀποφασιστικὸν κριτήριον τοῦ χαρακτῆρος τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡς ἐργολαβίας ἢ μισθώσεως ὑπηρεσιῶν εἶναι τὸ ὡρισμένον ἢ ἀόριστον τοῦ χρόνου τῆς ἐκτελέσεως τῆς ὑπηρεσίας. Ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἔκτασιν τοῦ ἐκτελεσθησομένου ἔργου, ἂν δηλονότι θέλει ἐκτελεσθῇ ὁλοσχερῶς ἢ ἐν μέρει τὸ διὰ τῆς ἐργασίας ἐπιδιωκόμενον ἀποτέλεσμα καὶ ταῦτα ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν προσωπικὴν ἢ ἄλλως νοητὴν ἐξάρτησιν τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἐκ τοῦ ἐργοδότου. Καὶ ἐγένετο δεκτόν, ὅτι ὅσάκις ἀπουσιάζει ἡ νοητὴ ἐξάρτησις τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τοῦ ἐργοδότου, ἤτις ὑποχρέωσις τοῦ μισθωτοῦ, ὅπως συμμορφοῦται πρὸς τὰς ὁδηγίας τοῦ ἐργοδότου, ὡς πρὸς τὸν τρόπον καὶ τὴν ἐν γένει τεχνικὴν τῆς ἐκτελουμένης ἐργασίας, ἐξ ἄλλου δὲ ὁ μισθωτὸς ἀναλαμβάνει τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου, ἤτοι τὴν παροχὴν τοῦ ἀποτελέσματος, ὡς προϊόντος τῆς ἐργασίας αὐτοῦ, μεθ' ὃ ἀποτέλεσμα οὐδεὶς ἐνοχλητὸς δεσμὸς μεταξὺ ἐκμισθωτοῦ καὶ ἐργοδότου θέλει ὑφίστασθαι, τότε πρόκειται περὶ μισθώσεως ἔργου, ἐνῷ ἐν τῇ ἐναντίᾳ περιπτώσει καὶ ὁσάκις, πρὸς τούτοις, ἡ σύμβασις ἔχει ἀντικείμενον αὐτὴν ταύτην τὴν

*ἐργασιαν τοῦ ἐκμισθωτοῦ, σκοπουμένην ὡς ἐνέργειαν προσώπου ἱκανοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν ὡρισμένου εἴδους ἐργασίας, τότε πρόκειται μίσθωσις ὑπηρεσιῶν (Α.Π 149)1948, ΕΕΔ 7, σελ. 390, **Βαλληνδος**, Ἐνοχ., ὑπ' ἄρθρ. 648 καὶ 661 ἐδ. 6, **Καυκᾶς**, Ἐνοχ. ὑπ' ἄρθρον 648 § 2 ἐδ. 4 καὶ ἄρθρ. 681 παρ. 5 ἐδ. α', **Σιμωνέτον**, 12 Μελέται Α.Δ σελ. 119, 130, 138 καὶ 199, **Καποδίστρια**, Ἐμπ. Ἐργ. Δικ. § 37, **Κασιμάτης**, ἐν ΚΕΝ Β', σελ. 201. Ἄλλως πως ὡς πρὸς τὴν νομικὴν ἐξάρτησιν Α.Π 395)1946, Θέμ. ΝΗ' 49 Α.Π. 117)1942, Θέμ. ΝΓ' 255, ὅρα καὶ σχόλια **Καποδίστρια**, ὑπὸ τὴν τελευταίαν). Ἡ φορτοεκφορτωτικὴ συνεπῶς ἐργασία δὲν δύναται νὰ ἀποτελέσῃ, εἰμὴ ἀντικείμενον τοῦ συναλλάγματος τῆς ἐργολαβίας, ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς, ἤτοι ὡς ἐκ τῆς ὅλης λειτουργίας τῆς φορτοεκφορτώσεως, ὡς δὲ αὕτη καθορίζεται διὰ τοῦ ὡς ἄνω ἐν ἰσχύϊ ὄντος κανονισμοῦ τῆς ΕΡΦΞ Καλαμῶν, ἐκ τῶν ὅρων τοῦ ὁποίου προσδιορίζονται σαφῶς τὰ ἄνω κριτήρια διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς συμβάσεως, ἐξ ἧς ἡ προκειμένη ἀξίωσις ἀπορρέει, ὡς ἐργολαβίας, καὶ δὴ ἐκ τῶν ὁρισμῶν τῶν ἄρθρ. 15, 30 ἐδ. 16 καὶ ἄρθρ. 37 καὶ 42 τούτου «κανονισμοῦ», καθ' οὓς αἱ ὧραι ἐργασίας καὶ ἡ σειρὰ πρὸς ἐργασίαν καθορίζονται ὑπὸ ἀρχιεργατῶν,οἵτινες παρακολουθοῦν τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας, ὁ δὲ πρόεδρος τοῦ σωματείου ὑποχρεοῦται νὰ παρακολουθῇ τοὺς ἐργάτας εἰς τὴν ὁμαλὴν διεξαγωγὴν τῶν φορτοεκφορτώσεων καὶ νὰ ἐπιλαμβάνεται τῆς ἐπιλύσεως πάσης διαφορᾶς ἐν τῇ ἐργασίᾳ, τῶν φορτοεκφορτωτῶν, ὄντων ὑποχρέων, ὅπως ἀπροφασίστως καὶ προθύμως ἐκτελοῦν τὰς ὁδηγίας τῶν ἀνωτέρω. Κατὰ ταῦτα, δεδομένου ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 3 § 3 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1254)1949 ν. δ., καθ' ἣν ἡ ΕΡΦΞ καθήκοντα ἔχει «... τὴν ἑκάστοτε ἐπὶ ἀμφισβητήσεων ἑρμηνείαν τῶν κανονισμῶν καὶ νὰ ἐπιλαμβάνη

τῶν ποινικῶν κυρώσεων τούτου εἶναι δημόσια ὄργανα, τεταγμένα εἰς τὴν ἐπιτήρησιν τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τούτων (ἄρθρ. 10 ν.δ. 1254). ἡ ἔκδοσις τοῦ ν.δ. τούτου ἐγένετο ἀναμφισβητήτως ἐκ λόγων κοινωνικῆς σκοπιμότητος, ἀνάγκης καὶ δικαιοσύνης, οὗτινος τὸ περιεχόμενον ὑπόδολως ἀντιστρατεύεται πρὸς τὸ σύνταγμα (ἄρθρ. 3 καὶ 4 αὐτοῦ), ἀφοῦ ἄλλως ἐν τῇ ρυθμίσει τοῦ θέματος τούτου δὲν ἀποκλείεται εἰς τινας περιπτώσεις δευτερευούσης κοινωνικῆς σκοπιμότητος ἡ ἐκτέλεσις τῆς φορτοεκφορτώσεως καὶ δι' ἄλλων ἐργατῶν τῆς ἀρεσκείας τοῦ ἑκάστοτε φορτοπαραλήπτου, ὡς καὶ διὰ τῶν καλουμένων ἐργατῶν αὐλῆς, ἀλλὰ μόνον φαινομενικὴν ἀνισότητα περιέχει, ἥτις καὶ πραγματική, ἐὰν ἦτο, δὲν δύνανται τὰ δικαστήρια κατ' ἀρχὴν νὰ κρίνουν, διὰ τῆς ἐρεύνης τοῦ περιεχομένου του, ἂν τοῦτο ἀποτελῇ ὀρθὸν ἢ ἄδικον δίκαιον (dura lex sed scripta), τοσοῦτο μᾶλλον, καθόσον, ὡς προεξετέθη, ἡ ἔκδοσις τοῦ ἐπεβλήθη ἐκ τῶν ἄνω λόγων, οὓς μόνον ἡ πολιτικὴ ἐξουσία δύναται νὰ κρίνῃ καὶ οὐχὶ τὰ Δικαστήρια (*Καλλιγᾶ*, Γεν. Ἀρχ. § 17. *Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχ. § 2). Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει ἐν προκειμένῳ, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ προνομίου, παρεχομένου διὰ τοῦ ἄνω ν.δ., καθότι δὲν παρέχεται διὰ τούτου τὸ μένειν εἰς ὡρισμένον πρόσωπον ἢ τάξιν προσώπων ἢ εἰς ἀντικείμενον ἢ εἰς ἐνδικον σχέσιν, ἀλλὰ παρέχεται ἁπλῶς προτίμησις εἰς πρόσωπα, ἅτινα κέκτηνται ὡρισμένα τυπικὰ προσόντα, οἷον εἶναι ἡ κατοχὴ ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου, οὗτινος ἀνεμποδίστως δύναται πᾶς τις νὰ γίνῃ κάτοχος ἐπὶ ταῖς νομίμοις προϋποθέσεσι καὶ παρίσταται ἡ οὕτωσι γενομένη ρύθμισις τῶν φορτοεκφορτώσεων καὶ ὡς μία τῶν περιπτώσεων τῆς ἀνάγκης προστασίας τοῦ ἐπαγγέλματος. Μὴ ὀφισταμένης ὅθεν, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, ἀντιθέσεως τῶν διατάξεων τοῦ ν.δ. (1254|49) πρὸς τὰς τοῦ ἄρθρ. 3 καὶ 4 τοῦ Συντάγματος, ἀπορριπτέα κρίνεται, ὡς ἀβάσιμος, ἡ περὶ ἀντισυνταγματικότητος τοῦ διατάγματος τούτου ἔνστασις τῆς ἐναγομένης.

Κατὰ τὴν ἡμῖν, ὡς ὀρθοτέραν, ἀποδεχόμεθα γνώμην δὲν εἶναι ἐπιτρεπτὴ ἡ συνεκδίκασις τῶν ἀγωγῶν ὅλων τῶν φορτοεκφορτωτῶν κατὰ τῆς ἐναγομένης, ἅτε μεταξὺ τούτων ὑφισταμένης ἁπλῆς συναφείας, ἀνεξαρτήτως τῆς συλλογικῆς δράσεως τούτων εἰς τὰς φορτοεκφορτώσεις, ἐφ' ὅσον ἑκάστη τούτων φέρει τὸν χαρακτῆρα κυρίας δίκης, ἐν ἄλλαις λέξεσι δὲν ὑπάρχει δεσμὸς ἐξαρτήσεως μεταξὺ τῶν ἐνώπιον ἡμῶν συζητηθεισῶν δικῶν (ἄρθρ. 21 καὶ 513 Πολ. Δικ. *Ολκ.-Λιβ.* § 35 καὶ § 70 σημ. 5, *Ράμμος ἐν Glasson* Π παρ. 278 σημ. α', contra *Εὐκλ.* § 70 σημ. 1, § 146 σημ. 5 καὶ § 177 σημ. 2, *Κιτσικοπ.* ὑπ' ἄρθρ. 21 Πολ. Δικ. § 4) καὶ δέον ὅπως ἀπορριφθῇ ἡ σχετικὴ τῆς ἐναγομένης ἔνστασις, μὴ συνιστώσης κατάχρησιν δικαιώματος τῆς ἐν προκειμένῳ ἀπουσίας συναινέσεως τοῦ ἐναγόντος πρὸς συνεκδίκασιν, ἅτε μὴ γενομένης κατ' ἀπομάκρυνσιν τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου τασσομένων ὁρίων, ὡς καὶ ἡ ἀναφερομένη εἰς τὴν ἔλλειψιν ἐνεργητικῆς νομιμοποιήσεως ταύτης, ἐπὶ τῷ ὅτι δὲν εἶναι βεβαιωμένον, ἂν ἤθελον χρησιμοποιηθῇ ἅπαντες οἱ φορτοεκφορτωταὶ (καὶ ὁ ἐνάγων) διὰ τὰς ἄνω ἐργασίας, οὐδὲ ἂν ἐξ ἴσου συμμετέχουν πάντες οἱ φορτοεκφορτωταὶ εἰς ταύτας, ὥστε ν' ἀξιοῖ τὸ 1|97, ὡς ἀναλογίαν αὐτοῦ κλπ., καθ' ὅτι καθ' οἱονδήποτε τρόπον καὶ παρ' ὁσωνδήποτε ἐργατῶν καὶ ἂν ἐγένοντο αἱ φορτοεκφορτώσεις, κατὰ τὸν ἄνω κανονισμὸν τῆς Ε.Ρ.Φ.Ξ., ἕκαστος φορτοεκφορτωτὴς εἰς τὰ ἀντιμισθιακά του δικαιώματα συμμετέχει ἐξ ἴσου καὶ δὴ κατὰ 1|97, ὡς ἐκ τῆς προϋπαρχούσης καταστάσεως τοῦ οἰκείου Σωματείου, ἐν ᾧ φέρονται ὡς ἐγγεγραμμένοι τοιοῦτοι 97 τὸν ἀριθμόν, τροχίπτει ταῦτα.

2.— Συνταγματικότης Ν.Δ. 1254|1949 περὶ φορτοεκφορτωτῶν.

1.— Διάκρισις συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας ἀπὸ μισθώσεως ἔργου.— Ἰσότης ἄρθρ. 3 Συντάγματος καὶ νομοθετικὴ πρᾶξις.— Συνταγματικότης Ν.Δ. 1254|1949.— Ἔκδοσις νομοθετικῶν διαταγμάτων κατὰ περίοδον διακοπῆς ἐργασιῶν Βουλῆς, καὶ ἐξουσιοδότησιν.— Κανονισμοὶ ἐργασίας Ἐπιτροπῶν Φορτοεκφορτώσεων.— Δεδιμασμένον ἐξ ἀποφάσεων Ὁλομελείας Συμβουλίου Ἐπικρατείας.

Πρωτοδίκου Καλαμῶν 177|1950

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Ν. Ραυμελιώτης*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Κουλουμβάκης, Σ. Ἀναγνωστόπουλος

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ἐκτίθεται, ὅτι ὁ ἐνάγων, ὢν φορτοεκφορτωτής, ἐφωδιασμένος δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου, δὲν προσελήφθη παρὰ τοῦ ἐναγομένου, διατηροῦντος βιομηχανίαν πυρηνελαιουργίας ἐν Καλάμαις, ἵνα χρησιμοποιηθῇ εἰς τὰς ἐκτὸς τοῦ περιβόλου τοῦ ἐργοστασίου του λαβούσας χώραν ἀπὸ τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1949 μέχρι τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς φορτοεκφορτώσεις τῶν εἰσαγομένων εἰς τοῦτο, ἀποθήκας του κ.λ.π. πρώτων ὅλων καὶ τῶν ἐξαγομένων προϊόντων του καὶ ἄλλων ἐμπορευμάτων, καίτοι προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του, ὅτι δὲ αὐτὸς, μολονότι ἦτο ὑπόχρεως, συνῳδὰ τῷ Ν. Δ. 1254|49, νὰ διεξαγάγῃ τὰς φορτοεκφορτωτικὰς ἐργασίας δι' ἐργατῶν κεκτημένων ἐπαγγελματικὴν ταυτότητα, ἐν τούτοις ἐνήργησε ταύτας δι' ἐλευθέρων ἐργατῶν, διώκεται δὲ ὅπως ὑποχρεωθῇ εἰς τὴν καταβολὴν αὐτῷ (ἐνάγοντι) δραχμῶν πεντακοσίων πεντήκοντα ἑπτὰ χιλιάδων ὀκτακοσίων ἑξήκοντα (557.860), αἵτινες ἀντιστοιχοῦν εἰς τὸ μερίδιον τούτου, ὄντος ἑνὸς ἐκ τῶν ἐνενήκοντα ἑπτὰ (97) φορτοεκφορτωτῶν καὶ τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ ἑνὸς ἑνενηκοστοῦ ἑβδόμου (1|97) τοῦ εἰς ὅλους ὁμοῦ τοὺς φορτοεκφορτωτὰς ὀφειλομένου ποσοῦ τῶν δραχμῶν 54.112.500. Ἡ ἀγωγὴ αὕτη, οὕτωσι διατυπουμένη, νόμῳ βάσιμος παρίσταται, ἐρειδομένη ἐπὶ τῶν, περὶ μισθώσεως ἐργασίας διατάξεων τῶν ἄρθρων 648 καὶ ἑπ. Ἀστ. Κώδ., τῶν ἄρθρ. 1 § 2 καὶ 3, 9 § 1 Ν.Δ. 1254|49 καὶ τῶν διατάξεων ταῦ ἀπὸ 28 Ἰουλίου 1946 κανονισμοῦ φορτοεκφορτώσεων.

Κατὰ μὲν τὸ ἄρθρον 648 Α. Κ. διὰ τῆς συμβάσεως μισθώσεως ὁ μὲν ἐκμισθωτὴς ὑποχρεοῦται νὰ παρέχῃ ἐφ' ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ εἰς τὸν μισθωτήν,

αὐτὸς δὲ νὰ καταβάλῃ τὸν συμφωνηθέντα μισθόν...», κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 681 τούτου «διὰ τῆς συμβάσεως μισθώσεως ἔργου ὁ μὲν ἐργολάβος ὑποχρεοῦται εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου, ὁ δὲ ἐργοδότης νὰ καταβάλῃ τὴν συμφωνηθεῖσαν ἀμοιβήν». Κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν διατάξεων τούτων ἡ μίσθωσις ἐργασίας διαφέρει τῆς μισθώσεως ἔργου κατὰ τὸ ὅτι τῆς μὲν πρώτης ἀντικείμενον εἶναι ἡ παροχὴ τῆς ἐργασίας ὡς τοιαύτης, ἐφ' ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον, τῆς δὲ δευτέρας τὸ ἐκ τῆς ἐργασίας παραχθησόμενον ἀποτέλεσμα, ἤτοι αὐτὸ τὸ ἔργον, οὗτινος ἡ κατασκευὴ συμφωνεῖται (βλέπε *Καυκᾶ*, Ἐνοχ. ὑπὸ τὸ ἄρθρον 648 Α. Κ., *Βάλληνδα*, Ἐνοχ. ὑπὸ τὸ ἴδιον ἄρθρον, *Σιμωνέτου*, Δώδεκα μελέται ἀστικοῦ καὶ ἐργατικοῦ δικαίου σελ. 130). Ἐν προκειμένῳ ἡ ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. 1254|49 ἱδρυομένη σχέσις μεταξὺ τῶν φορτοεκφορτωτῶν καὶ ἐργοδοτῶν δὲν συνιστᾷ μίσθωσιν ἔργου, ἧς οὐσιῶδες στοιχεῖον εἶναι ἡ αὐτοβουλία καὶ ἀνεξαρτησία τοῦ ἐργολάβου, μὴ ὑποχρεουμένου νὰ συμμορφοῦται πρὸς τὰς ὁδηγίας καὶ συμβουλὰς τοῦ ἐργοδότου ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ ἔργου (*Βάλληνδα*, Ἐνοχ. ὑπὸ τὸ ἄρθρον 681 Ἀστ. Κώδ., *Καυκᾶ*, Ἐνοχ. ὑπὸ τὸ αὐτὸ ἄρθρον, σελ. 388), ἀλλ' εἶναι σύμβασις ἐργασίας ἀναγκαστικὴ (σχετικῶς Πλημ. Πειραιῶς 8492|49, ΕΕΔ Τόμ. 9ος, σελ. 408), καθ' ἣν οἱ μὲν ἐργοδόται ὑποχρεοῦνται νὰ δεχθῶσι τὰς ὑπηρεσίας τῶν ἐφοδιασμένων διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος φορτοεκφορτωτῶν, οἱ τελευταῖοι δὲ νὰ παράσχωσι ταύτας ἐπὶ μισθῷ, νόμῳ καθωρισμένῳ, εἰς τοὺς πρώτους, οἵτινες δὲν ἀποξενοῦνται τῆς διευθύνσεως τῆς ἐργασίας παντελῶς, πᾶσα δ' ἀξίωσις ἐκ τῆς τοιαύτης συμβάσεως, ἄρα καὶ ἡ τοιαύτη ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐναγομένου, περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος προσφερθεισῶν ὑπηρεσιῶν, παραδεκτῶς εἰσάγεται κατὰ τὴν προκειμένην ἐνώπιον ἡμῶν διαδικασίαν (Β. Δ. 1|1 Λύγουστου 1920 περὶ κωδικοποιήσεως εἰς ἓν ἐνιαῖον κείμενον τῶν διατάξεων τοῦ ν. Γ'ΨΟΔ' περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν κλπ.», ἄρθρ. 1 Νόμου 1968|44), καὶ δέον ν' ἀπορριφθῶσι τὰ ἐναντία ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ὑποστηριζόμενα.

Κατὰ μὲν τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ Συντάγματος 1911 «οἱ Ἕλληνες εἶναι ἴσοι ἐνώπιον τῶν νόμων καὶ συνεισφέρουν ἀδιακρίτως εἰς τὰ δημόσια βάρη, ἀναλόγως τῶν δυνάμεών των...», κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 4 τούτου «ἡ προσωπικὴ ἐλευθερία εἶναι ἀπαραβίαστος, οὐδεὶς καταδιώκεται, συλλαμβάνεται, φυλακίζεται ἢ ἄλλως πως περιορίζεται, εἰμὴ ὅπως καὶ ὅπως ὁ Νόμος ὁρίζει». Ἐκ τούτων τὸ μὲν ἄρθρον 4 θεσπίζει τὸ ἀπαραβίαστον τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας, ἐν ᾗ περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἐλευθερία τῆς ἐργασίας, τὸ δὲ ἄρθρον 3 καθιεροῖ τὴν ἀρχὴν τῆς ἰσότητος τῶν Ἑλλήνων ἐνώπιον τοῦ Νόμου καὶ συνεπῶς τῆς ὁμοιομόρφου μεταχειρίσεως αὐτῶν ὑπὸ τὰς αὐτὰς ἢ ὁμοίας περιστάσεις. Κατὰ τὰς διατάξεις ταύτας ἐπιβάλλεται εἰς τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν ἡ ἴση κατ' ἀρχὴν μεταχείρισις καὶ ἡ κατ' ἴσον λόγον ἀσφάλεια τοῦ δικαιώματος τῆς ἐργασίας ἔναντι πάντων τῶν Ἑλλήνων. Περιορισμὸς ὅθεν τοῦ δικαιώματος τούτου διὰ τῆς νομοθετικῆς ὁδοῦ, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς εἰσαγωγῆς διακρίσεων ὑπὲρ ὡρισμένων, ὑποκειμενικῶς, προσώπων, εἴτε μεμονωμένως, εἴτε ἐν ἐπαγγελματικῇ ὀργανώσει τελούντων καὶ ἀναφορικῶς πρὸς ὡρισμένην ἐργασίαν, εἶναι, κατ' ἀρχήν, ἀνεπίτρεπτος. Βεβαίως ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία δύναται ἐν τῇ ρυθμίσει τῶν ὅρων, ὑφ' οὓς διασφαλίζεται ἑκάστοτε τὸ δικαίωμα τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας, νὰ θέτῃ καὶ περιορισμοὺς εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἐργασίας, οὗτοι ὅμως δέον νὰ ὁρίζωνται ἐξ ἀντικειμένου καὶ κατ' ἴσον δι' ἅπαντας τοὺς Ἕλληνας μέτρον, συγχωρούμενοι μόνον ὅταν καὶ καθ' ὅσον δικαιολογοῦνται ἐξ ἀποχρώντων λόγων δημοσίου ἢ κοινωνικοῦ συμφέροντος (βλέπε σχετικῶς Α. Π. 235|49, Θέμ. Ξ' σελ. 301,235|49, Θέμ. ΝΖ' σελ. 359, Συμβ. Ἐπικρ. 1148|48, ΕΕΔ τόμ. 7, τεῦχ. 16, σελ. 610, *Σαριπ.* Συντ. Δίκ. τόμ. γ' σελ. 51, ἐκδ. 1923, Πλημ. Πειραιῶς 8492|49, ΕΕΔ τόμ. 9ος, τεῦχ. 9ον, σελ. 408). Ἐν προκειμένῳ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 § 2 τοῦ Ν. Δ. 1254 τῆς 29|31 Ὀκτωβρίου 1949 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐνίων διατάξεων τῶν περὶ φορτοεκφορτώσεων νόμων» «ἡ φορτοεκφορτωτικὴ ἐργασία εἰδῶν καὶ ἐμπορευμάτων ἡ διενεργουμένη εἰς πόλεις, εἰς ἃς ἰσχύουν αἱ διατάξεις τοῦ κωδ. Νόμου 5167|32 «περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς λιμένας φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη οὗτος μεταγενεστέρως, καὶ εἰδικώτερον ἡ τοιαύτη, ἡ ἐνεργουμένη εἰς σιδηροδρομικοὺς σταθμοὺς ἢ ἀερολιμένας τῆς οἰκείας πόλεως, εἰς ἀποθήκας πάσης φύσεως καὶ καταστήματα, εἰς τόπους συγκεντρώσεως λαχανικῶν, ὀπωρῶν, σφαγίων πρὸς χονδρικὴν πώλησιν, ἐνεργεῖται ἀποκλειστικῶς παρ' ἐργατῶν ἐφοδιασμένων διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος φορτοεκφορτωτοῦ ξηρᾶς, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος, διὰ τὴν ἐξασφάλισιν εὐρυθμίας καὶ διὰ λόγους δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας». Συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν ταύτην οἱ λόγοι, οἵτινες ἐπιβάλλουν τὴν παρ' ὡρισμένων ἐργατῶν ἐκτέλεσιν τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν, εἶναι ἡ ἐξασφάλισις τῆς εὐρυθμίας καὶ τῆς δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας. Καὶ πράγματι διὰ τῆς ὑπὸ εἰδικευμένων ἐργατῶν, τελούντων ὑπὸ κρατικὸν ἔλεγχον καὶ ἐποπτείαν, ἐφοδιασμένων διὰ τοῦ κατὰ νόμον πιστοποιητικοῦ νομιμοφροσύνης, ὑγιῶν καὶ μὴ διαπραξάντων ἀδικήματα ἀτιμωτικά (ἄρθρ. 4 Ν. Δ. 1254), ἐκτελέσεως τῶν εἰρημένων ἐργασιῶν, πραγματοποιοῦνται αἱ φορτοεκφορτώσεις μὲ ταχύτερον ρυθμόν, ἐξασφαλίζεται ἡ μεταφορὰ τῶν ἐμπορευμάτων ἄνευ μεγάλων φθορῶν καὶ καταπολεμᾶται ὁ κίνδυνος τῆς διαταράξεως τῆς δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας εἰς καίρια σημεῖα δημοσίου καὶ κοινωνικοῦ ἐνδιαφέροντος (σιδηροδρομικοὺς σταθμούς, ἀερολιμένας κλπ.), ἔνθα διεξάγονται αἱ ἐργασίαι αὗται καὶ ὅστις προέρχεται ἐκ προσώπων ἀναρχικῆς καὶ κομμουνιστικῆς προδιαθέσεως. Ὑπαρχόντων, ὄντως, ἀποχρώντων λόγων, περιλαμβανομένων εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ δημοσίου καὶ κοινωνικοῦ συμφέροντος, οἵτινες ἐπέβαλον τὴν ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. 1254|49 ἀνάθεσιν τῆς ἐκτελέσεως τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν ξηρᾶς εἰς πρόσωπα ἔχοντα ὡρισμένα προσόντα, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὅτι αἱ διατά-

ξεις τούτου άντιστρατεύονται πρὸς τὰς προδιληφθείσας διατάξεις τῶν ἄρθρων 5 καὶ 4 τοῦ Συντάγματος τοῦ 1911 καὶ διὸν ν' ἀπορριφθῶσι οἱ ἀντίθετοι ἰσχυρισμοὶ τοῦ ἐναγομένου.

Κατὰ μὲν τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ψηφίσματος ΣΗ' τῆς 29|29 Ἰουλίου 1949 «περὶ διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς μέχρι τῆς 1ης Νοεμβρίου 1949 καὶ ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς ἔκδοσιν ψηφισμάτων, νομοθετικῶν διαταγμάτων κλπ. καὶ συστάσεως ἐπιτροπῆς πρὸς ἀναθεώρησιν τοῦ Συντάγματος» ἡ Βουλὴ διακόπτει τὰς ἐργασίας αὐτῆς μέχρι τῆς 1ης Νοεμβρίου 1949, ἐντὸς τῶν ὁ Πρόεδρος αὐτῆς συγκαλεῖται αὐτὴν ἐκτάκτως, κατὰ δὲ τὴν § 1 τοῦ ἄρθρου 2 τούτου «κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς τοιαύτης διακοπῆς ὁ Βασιλεὺς ἐκδίδει καὶ δημοσιεύει νομοθετικὰ διατάγματα β) δημοσιεύει ψηφίσματα κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις τῇ προτάσει τῆς Κυβερνήσεως καὶ μετ' ἀπόφασιν Ἐπιτροπῆς ἐξουσιοδοτήσεως τῆς Βουλῆς» καὶ κατὰ τὴν § 1 τούτου (ἄρθρ. 2) «τὰ κατὰ τὸ παρὸν ψηφισθέντα ἐκδιδόμενα ψηφίσματα καὶ Νομοθετικὰ Διατάγματα ἰσχύουσιν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτῶν, ἐκτὸς ἂν ἄλλως ὁρίζεται ἐν αὐτοῖς (τὰ ψηφίσματα ὅμως ὑποβάλλονται ἐπὶ τὴν ἐγκρισιν τῆς Βουλῆς). Κατὰ τὴν 29|31 Ὀκτωβρίου 1949 ἐδημοσιεύθη τὸ ὑπ' ἀριθ. 1354 Νομοθετικὸν Διάταγμα, ἄπερ, κατὰ τὸ ἀκροτελεύτιον ἄρθρον του ἰσχύει ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεώς του, καθορίζει δὲ τὰ διενεργοῦντα τὰς φορτοεκφορτώσεις ξηρᾶς πρόσωπα κλπ. Τοῦτο δέ, ἐκδοθὲν εἰς χρόνον, καθ' ὃν ἀπουσίαζεν ἡ Βουλὴ καὶ κατ' εἰδικὴν νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν τοῦ ρηθέντος ψηφίσματος, ἔχοντος ηὐξημένην τυπικὴν δύναμιν, εὑρίσκεται ἐν ἀπολύτῳ ἁρμονίᾳ πρὸς τὸ Σύνταγμα τοῦ 1911 καὶ δὴ τὰ ἄρθρα 21 καὶ 22 τούτου (βλέπε σχετικῶς Σπυρτάλου, Συνταγμ. Δίκαιον, τόμος β' ἔκδ. 1923, σελ. 238 ἑ.ἑ.). Κατ' ἀκολουθίαν τὸ ἐναντία ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου διϊσχυριζόμενα κρίνονται ἀπορριπτέα.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ν. 1473|50 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν τῶν λιμένων ἰσχυουσῶν διατάξεων αἱ παράγραφοι 3 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Κωδ. Νόμου 5167|1932 καὶ 2 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Α.Ν. 381|36 ἀντικαθίστανται ὡς ἑξῆς: 'Η ἐπεξεργασία καὶ κατάρτισις γενικῶν ἢ εἰδικῶν κανονισμῶν ἐργασίας καὶ ὁ καθορισμὸς τῶν πάσης φύσεως δικαιωμάτων, ἀμοιβῶν ἢ ἀποζημιώσεων τῶν εἰσπραττομένων παρ' οἱουδήποτε νομικοῦ ἢ φυσικοῦ προσώπου κατὰ τὰς φορτοεκφορτώσεις εἰς τοὺς λιμένας καὶ ἐκβαρυνόντων τὰ φορτία καὶ πλοῖα ἐνεργεῖται δι' ἀποφάσεων τῶν ἐπιτροπῶν ρυθμίσεως φορτοεκφορτώσεων λιμένος, ἐγκρινομένων διὰ κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, δυναμένων νὰ τροποποιοῦν τὸ περιεχόμενον τῶν ἀποφάσεων τῶν ἐπιτροπῶν ρυθμίσεως.....3) .....3) .....4) .....5) Οἱ κανονισμοὶ ἐργασίας καὶ τὰ τιμολόγια ἰσχύουν ἐπιχειρητικῶς δι' οἱανδήποτε ἐνδιαφερόμενον, ἀπαγορευομένης ρητῶς τῆς συνάψεως διαφόρου πρὸς τοὺς κανονισμοὺς τούτους ἢ τιμολόγια συμφωνίας, τῆς τελευταίας ταύτης οὔσης ἀπωδήποτε ἀκύρου, ἐκατὸ δὲ τὸ ἄρθρον 8 § 3 Κ.Ν. 5167|32 αἱ ἐπιτροπαὶ ρυθμίσεως φορτοεκφορτώσεων ἑκάστου λιμένος καθ' ὃν κανόνα ἔχουσι τὴν ἐπεξεργασίαν γενικῶν ἢ εἰδικῶν κανονισμῶν διεξαγωγῆς τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν καὶ τῶν τιμολογίων ἀμοιβῆς τῶν ἐργατῶν καὶ ἐν γένει κόστους τῶν φορτοεκφορτώσεων. Οἱ ἐν λόγῳ κανονισμοὶ καὶ τιμολόγια ὑπάκεινται εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ, δυναμένου νὰ τροποποιήσῃ τὰς διατάξεις αὐτῶν καὶ κατὰ τὴν § 2 τοῦ ἄρθρου 3 ταῦ Α.Ν. 381|36 (αἱ ἐπιτροπαὶ ρυθμίσεως φορτοεκφορτώσεων ἑκάστου λιμένος καθήκοντα ἔχουσι) «τὴν ἐπεξεργασίαν διὰ τὸν καθορισμὸν γενικῶν ἢ εἰδικῶν κανονισμῶν ἐργασίας καὶ τιμολογίων δικαιωμάτων καὶ ἀμοιβῆς τῶν πρακτόρων ἐργαλίθων φορτοεκφορτώσεων, ἰδιοκτητῶν φορτηγίδων. Τοῦτον ἐκ τῆς ἐπικεφαλίδος τοῦ Ν. 1473|50, ὅσον καὶ ἐκ τοῦ περιεχομένου τῶν διατάξεων τῶν Κ.Ν. 5167|32 καὶ Α.Ν. 381|36, ὧν ἀντικατασταθεισῶν διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τούτου (ν. 1473|50), προκύπτει, ὅτι ὁ νόμος οὗτος ἀφορᾷ τὴν ἐπιτροπὴν ρυθμίσεως φορτοεκφορτώσεων λιμένων καὶ καθορίζει τὴν ἁρμοδιότητα καὶ τὰ καθήκοντα ταύτης, ἥτις οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει μὲ τοὺς φορτοεκφορτωτὰς ξηρᾶς. Ἡ ρύθμισις τῶν φορτοεκφορτώσεων ξηρᾶς, ὡς καὶ ὁ ἐφοδιασμὸς τῶν φορτοεκφορτωτῶν ξηρᾶς διὰ βιβλιαρίων ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος, εἶναι ἔργον ἑτέρας ἐπιτροπῆς, ἥτις τὸ πρῶτον συνεστήθη διὰ τῆς παραγράφου 1 τοῦ Α. Ν. 381. Κατ' ἀκολουθίαν ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου, καθ' ὃν ὁ ἐνάγων, ἐφοδιασθεὶς διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος, βάσει τοῦ Α.Ν. 381|36, δὲν νομιμοποιεῖται ἀξιῶν δικαίωμα ἀποκλειστικῆς ἀπασχολήσεως εἰς τὰς φορτοεκφορτωτικὰς ἐργασίας, κρίνεται ἀπορριπτέος.

Αἱ ἀποφάσεις τῆς ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἀκυρωτικαὶ καὶ ἀπορριπτικαί, ὡς καὶ αἱ τῶν τμημάτων, ἀποτελοῦσι μεταξὺ τῶν διαδίκων δεδικασμένον, ἰσχὺον καὶ ἐν πάσῃ ἑνώπιον Δικαστικῆς ἢ ἄλλης Ἀρχῆς ὑποθέσει ἡ διαφορά, καθ' ἣν προέχει τὸ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου κριθὲν διοικητικῆς φύσεως ζήτημα (διάταξις προστεθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 Ν. 5168|32 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τοῦ Νόμου 3713 περὶ Συμβουλίου Ἐπικρατείας», ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου 50 τοῦ Νόμου τούτου (3713). Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης συνάγεται, ὅτι, ὁσάκις τὸ ἐν τῇ εἰσαχθείσῃ ἑνώπιον τακτικοῦ Δικαστηρίου διαφορᾷ προέχον ζήτημα ἐκρίθη δι' ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, τότε ἡ ἀπόφασις αὕτη ἀποτελεῖ δεδικασμένον, ὑποχρεοῦν τὸ τακτικὸν τοῦτο Δικαστήριον νὰ συμμορφωθῇ (Α.Π. 489|40, ΕΕΝ Ζ' 591, Α.Π. 221|39, Θέμ. Ν' 692). Ὁ ἐναγόμενος διϊσχυρίζεται, ὅτι ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27|50 ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἐκδοθείσης ἐπὶ διενέξεως μεταξὺ τῆς ἐν Καλάμαις ἐδρευούσης Ἀνων. Ἑταιρίας ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Κυλινδρόμυλοι Μεσσηνίας Εὐαγγελίστρια Α.Ε.» καὶ τοῦ σωματείου φορτοεκφορτωτῶν Καλαμῶν, οὗτινος μέλος ἀποτελεῖ ὁ ἐνάγων, καθ' ἣν ὁ καθορισμὸς τῶν ὅρων ἐργασίας τῶν διὰ βιβλιαρίων ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος ἐφοδιασμένων ἐλευθέρων φορτοεκφορτωτῶν ξηρᾶς καὶ θαλάσσης, ὡς καὶ πᾶσα μεταβολὴ αὐτῶν, ἀνήκει, συμφώνως ταῖς διατάξεσι τῶν ἄρθρων 5 Κ.Ν. 5167|32, 3 § 1 Α.Ν. 381|36 καὶ 1 § 1 Α.Ν. 2212|1940, εἰς τὴν κανονιστικὴν

ἀποκλειστικὴν ἁρμοδιότητα τῶν κατὰ τόπους οἰκείων ἐπιτροπῶν ρυθμίσεως φορτοεκφορτώσεων, παρέγεται δεδικασμένον, ὅπερ δὲν ἠδύνατο νὰ ἀνατρέψῃ τὸ Ν.Δ. 1251|49, καθορίζον νέους ὅρους ἐργασίας τῶν φορτοεκφορτωτῶν ξηρᾶς, ἄνευ τῆς κανονιστικῆς ἀποκλειστικῆς ἁρμοδιότητος τῶν οἰκείων ἐπιτροπῶν ρυθμίσεως φορτοεκφορτώσεων. Ἀνεξαρτήτως ὅμως τοῦ ὅτι, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, τὸ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας κριθὲν ζήτημα δὲν εἶναι τὸ προέχον ἐν τῇ παρούσῃ μεταξὺ ἑτέρων διαδίκων δίκῃ καὶ τοῦ ἂν τὸ δεδικασμένον τοῦτο ἰσχύῃ ἐναντι τρίτων προσώπων, ἤτοι ἐναντι παντὸς (*Ράμος* ἐν *Glaeser*, τόμ. 4 § 777 β', σελ. 172) καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Ν.Δ. 1254|49 ὁ καθορισμὸς τῶν ὅρων ἐργασίας τῶν διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος ἐφοδιασμένων ἐργατῶν, ὡς καὶ ἡ μεταβολὴ τούτων, εἶναι ἔργον τῆς ὑπὸ τούτου προβλεπομένης ἐπιτροπῆς ρυθμίσεως φορτοεκφορτώσεων καὶ δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὅτι τὸ ρηθὲν διάταγμα ἀνατρέπει δεδικασμένον ἐκπηγάζον ἐκ τῆς μνησθείσης ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας. Ἀπορριπτέα ὅθεν τὰ ἐναντία ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου διατυπούμενα.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Ν.Δ. 1254|49 «ἐφεξῆς οἱ διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος φορτοεκφορτωτοῦ ἐφοδιαζόμενοι ἐργάται δέον νὰ ἔχουν τὰ ἀκόλουθα προσόντα: α) Νὰ εἶναι στρατολογικῶς ἐν τάξει Ἕλληνες ὑπήκοοι β) Νὰ ἔχουν ἡλικίαν ἄνω τῶν 18 ἐτῶν καὶ ἔλαττον τῶν 40· τὸ ὡς ἄνω ὅριον ἡλικίας δὲν ἰσχύει διὰ τοὺς ἐφοδιασθέντας διὰ βιβλιαρίων ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος βάσει τῶν διατάξεων Ν. 5167|32, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως γ) νὰ εἶναι σωματικῶς ἱκανοὶ πρὸς ἐργασίαν δ) νὰ μὴ ἔχωσι καταδικασθῇ ἐπὶ ἀδικήματι ἐπισύροντι τὰς κυρώσεις τῶν ἄρθρων 22 καὶ 24 τοῦ Ποιν. Νόμου ε) νὰ μὴ ἀσκοῦν ἕτερον κύριον ἐπάγγελμα καὶ νὰ μὴ κέκτηνται ἐπαρκῆ ἀτομικὴν περιουσίαν στ) νὰ εἶναι ἐφοδιασμένοι διὰ τοῦ κατὰ Νόμον πιστοποιητικοῦ νομιμοφροσύνης. Κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς διατάξεως ταύτης τὰ ἐν αὐτῇ ἀναγραφόμενα νέα προσόντα (πιστοποιητικὸν νομιμοφροσύνης, ὅριον ἡλικίας κ.λ.π.) τῶν φορτοεκφορτωτῶν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν τὸ πρῶτον μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ νέου Νόμου ἀσκούντων τὸ ἐπάγγελμα καὶ ἐφοδιαζομένων δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου φορτοεκφορτωτῶν, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἤδη ἐφοδιασμένων τοιούτων βάσει τῶν Λ.Ν. 881|36 καὶ Κ.Ν. 5167|32 (Πλημ. Πειραιῶς 8193|49 ΕΕΔ τόμ. 9ος, τεῦχος 9ον, σελ. 410, Γνωμοδ. Νομ. Συμβουλίου τοῦ Κράτους 5π' ἀριθ. 42|50, ΕΕΔ τόμ. 9ος, τεῦχ. 12, σελ. 5661. Κατὰ συνέπειαν οἱ ἤδη ἐφοδιασμένοι διὰ βιβλιαρίων φορτοεκφορτωταὶ διατηροῦν ταῦτα, ὁ δὲ ἐνάγων, ἀνήκων εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην, νομιμοποιεῖται ἐγείρων τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴν καὶ ἀπορριπτέα τὰ ἐναντία.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 21 Πολ. Δικ. «δίκαι, αἱ ὁποῖαι ἔχουν πρὸς ἀλλήλας τοιαύτην συνάφειαν, ὥστε δὲν ἠμποροῦν νὰ χωρισθοῦν χωρὶς ἐπιβλαβοῦς ἐπιροῆς εἰς τὴν διαδικασίαν ἢ τὴν ἀπόφασιν τῆς ὑποθέσεως, καθὼς (καὶ) δλαι αἱ προπαρασκευαστικαὶ (καὶ) ἀφορῶσαι προδικαστικόν, παροδικὸν ἢ παρεμπίπτον τι ζήτημα, εἰσάγονται εἰς τὸ κατὰ τὴν κυρίαν δίκην ἁρμόδιον Δικαστήριον. Ἐν προκειμένῳ ὁ ἐναγόμενος αἰτεῖται, ὅπως διαταχθῇ ἡ συνεκδίκασις τῆς κρινομένης ἀγωγῆς μετὰ τῶν ἀγωγῶν τῶν ὑπὸ τῶν ὑπολοίπων φορτοεκφορτωτῶν ἐγερθεισῶν. Δοθέντος ὅμως ὅτι μεταξὺ τῶν πλείονων τούτων ἀγωγῶν δὲν ὑφίσταται ἐξαρτησίς τις, ἤτοι σχέσις κυρίου πρὸς παρεπόμενον, οὐδὲ συνάφεια ἐσωτερική, δηλαδὴ τοιαύτη, ὥστε χωριζομένων τῶν δικῶν νὰ ἐπέλθῃ βλάβη εἰς τὴν διάγνωσιν τῶν ὑποθέσεων, ἀλλ' ὑφίσταται ἁπλῆ μεταξὺ αὐτῶν συνάφεια (ἑκάστης τούτων φερούσης τὸν χαρακτῆρα κυρίας δίκης), δὲν ὑπάρχει δὲ εἰδικὴ διάταξις, ἐπιβάλλουσα τὴν συνεκδίκασιν ὅλων τούτων τῶν ἀγωγῶν, δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ αὕτη καὶ δέον ν' ἀπορριφθῇ ὁ σχετικὸς ἐναντίος ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου (περὶ τούτων βλέπε *Οἰκον. -Διβ.* Πολ. Δικ. §§ 35 καὶ 70, *Εὐκλ.* Πολ. Δικ. §§ 55, σημ. 1 καὶ 146, *Κιτσικοπούλου* Πολ. Δικ. ὑπ' ἀριθ. 21, ἀριθ. 4, 5 καὶ ἑπ.).

Κατὰ μὲν τὴν § 1 τοῦ ἄρθρου 30 τοῦ κανονισμοῦ φορτοεκφορτώσεων, ὅστις, συνταχθεὶς, συμφώνως τοῖς Νόμοις 5167|32, 381|36 καὶ 2212|40, ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ρυθμίσεως φορτοεκφορτώσεων ξηρᾶς Καλαμῶν, διατηρεῖται ἐν ἰσχύι καὶ μετὰ τὸ Ν. Δ. 1254|49, καθ' ἑκάστην ἐσπέραν ὑποχρεοῦνται (οἱ ἀρχιεργάται ξηρᾶς) νὰ συντάσσουν κατάστασιν διανομῆς τοῦ ἡμερησίου εἰσοδήματος τῶν ἐργατῶν, τὴν ὁποίαν μετὰ τοῦ ἀντιστοίχου χρηματικοῦ ποσοῦ παραδίδουν εἰς τὸν ταμίαν τῶν ἐργατῶν, ὅστις διενεργεῖ τὴν διανομὴν εἰς τοὺς δικαιούχους ἐργάτας», κατὰ δὲ τὴν § 13 τούτου κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ ἡμερησίου μεριδίου τῶν ἐργατῶν, δφείλει νὰ κατανέμῃ εἰς ἴσα μερίδια μεταξὺ πάντων ἀνεξαιρέτως τῶν παρόντων ἐργατῶν τὸ καθαρὸν προϊὸν τῆς ἐργασίας των, μὴ δυναμένου οὐδενὸς ἐργάτου νὰ λάβῃ δι' οἱανδήποτε αἰτίαν ποσὸν μεῖζον τοῦ ἴσου μεριδίου». Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων συνάγεται, ὅτι καθ' οἱονδήποτε τρόπον καὶ παρ' οἱωνδήποτε ἐργατῶν καὶ ἐὰν ἐγένοντο αἱ φορτοεκφορτώσεις, ἕκαστος τούτων δικαιοῦται νὰ λάβῃ ἴσον μερίδιον ἐκ τοῦ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου καταβληθέντος μισθοῦ. Δοθέντος δὲ ὅτι οἱ φορτοεκφορτωταὶ ἀνέρχονται εἰς ἐνενήκοντα ἑπτά (97), συμφώνως πρὸς τὸν προσαγόμενον σχετικὸν πίνακα τῆς 16.8.50, ὅστις νομίμως ἔχει θεωρηθῇ, ἕπεται ὅτι τὸ μερίδιον ἑκάστου ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸ ἓν ἐνενηκοστὸν ἑβδομον ($^1/_{97}$) τοῦ ὅλου μισθοῦ καὶ καλῶς ζητεῖ τοῦτο ὁ ἐνάγων, ἀπορριπτομένων τῶν ἀντιθέτων ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ὑποστηριζομένων.

Τὸ Δικαστήριον ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ νικῶντος διαδίκου δύναται νὰ κηρύξῃ τὴν ἀπόφασιν προσωρινῶς ἐκτελεστὴν ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν, καθ' ἣν, κατὰ τὴν κρίσιν του, συντρέχουν ἐξαιρετικοὶ πρὸς τοῦτο λόγοι ἢ ἡ ἐπιβράδυνσις τῆς ἐκτελέσεως δύναται νὰ ἐπιφέρῃ σημαντικὴν ζημίαν εἰς τὸν νικῶντα διάδικον..., ἰδίᾳ δὲ δύναται νὰ διαταχθῇ προσωρινὴ ἐκτέλεσις ἐπὶ ἀπαιτήσεως περὶ πληρωμῆς ἐργατικῶν ἢ ὑπαλληλικῶν μισθῶν ἢ στηριζομένων εἰς παράβασιν τῶν περὶ καταγγελίας συμβάσεων ἐργασίας διατάξεων. Ἐν προκειμένῳ, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, δὲν συντρέχει περίπτωσις, ὅπως

κηρυχθῇ προσωρινῶς ἐκτελεστὴ ἡ παροῦσα διὰ τὸ δι' αὐτῆς ἐπιδικαζόμενον ποσὸν, ὅπερ ἄλλως δὲν εἶναι καὶ ζωτικῆς διὰ τὸν ἐνάγοντα σημασίας. Δέον, ὅθεν, ν' ἀπορριφθῇ τὸ σχετικὸν αἴτημα.

V. ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Ἀσφάλισις εἰς Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

Ἀνακοπὴ ἐργοδότου ἐκ τοῦ ἄρθρ. 235 Πολιτ. Δικονομίας κατὰ πράξεως Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἐπιβολῆς παρανόμου ἀσφαλιστικῆς εἰσφορᾶς.—Πρόσωπα ὑπαγόμενα εἰς ἀσφάλισιν Ν. 6298|1934.—Ἐκπροσώπησις Ἀνωνύμου Ἑταιρίας.—Ὑπαλληλικὴ ἰδιότης μελῶν Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Πρωτοδικεῖου Πειραιῶς 3015|1950

Πρόεδρος ὁ κ. *Κ. Καρμάλης*
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Γ. Τσίχλης*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Μ. Μολωνογιάννης, Μ. Γαλαῖος

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀνακοπή, διώκουσα τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἀπὸ 14 Ἀπριλίου ἐ. ἔ. πράξεως τοῦ καθ' οὗ αὐτὴ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, δι' ἧς ἐπεβλήθη εἰς τὴν ἀνακόπτουσαν ἐργοδοτικὴ εἰσφορὰ ἐκ τοῦ ἐν αὐτῇ ἀναφερομένου ποσοῦ, εἶναι νόμῳ βάσιμος, ἐρειδομένη εἰς τὸ ἄρθρον 235 τῆς Πολ. Δικονομίας, καθ' ὅσον ἡ ὡς ἄνω πρᾶξις, εἰς ἣν δὲν συνήργησεν, οὐδὲ προσεκλήθη ἡ προσελήφθη κατὰ τὴν κατάρτισιν ταύτης ἡ ἀνακόπτουσα, οὖσα ἐξώδικος, ἐμβάλλει εἰς κίνδυνον τὰ συμφέροντα τῆς ἀνακοπτούσης, ἀφοῦ ἐν μὴ συμμορφώσει της πρὸς πληρωμὴν τοῦ ἐν αὐτῇ ἀναφερομένου ποσοῦ ἐπακολουθεῖ ἀναγκαστικὴ ἐκτέλεσις κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου «περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων», συνῳδὰ τῷ ἄρθρῳ 23 § 3 τοῦ Ν. 6298|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» καὶ ὡς τοιαύτη ἐξεταστέα κατ' οὐσίαν.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 2 § 1 ἐδ. α' τοῦ Ν. 6298|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς τὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα παρέχουν κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ἐξηρτημένην ὑπηρεσίαν ἔναντι ἀμοιβῆς. ἐπὶ δυσχεροῦς δὲ διακρίσεως ἐξηρτημένης ἢ μὴ ἐργασίας ἢ τοῦ κυρίου ἢ μὴ ἐπαγγέλματος προσώπου τινός, τοῦτο θεωρεῖται ὡς ὑπαγόμενον εἰς τὴν ἀσφάλισιν. Ἐκ τῆς ἄνω διατάξεως σαφῶς προκύπτει, ὅτι διὰ τὴν ὑπαγωγὴν εἰς τὴν ἀσφάλισιν ταύτην ἀπαιτοῦνται α) παροχὴ ἐξηρτημένης ἐργασίας ἢ ὑπηρεσίας ἔναντι ἀμοιβῆς καὶ β) ἡ παροχὴ αὕτη νὰ γίνεται κατὰ κύριον ἐπάγγελμα. Ἐξ ἄλλου κατὰ τὸ ἄρθρον 18 τοῦ Ν. 2190|1920 «περὶ ἀνωνύμων ἑταιριῶν» ἡ ἀνώνυμος ἑταιρία ἐκπροσωπεῖται ἐπὶ δικαστηρίου καὶ ἐξωδίκως ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ αὐτῆς συμβουλίου, ἐνεργοῦντος συλλογικῶς. Τὸ καταστατικὸν δύναται νὰ ὁρίσῃ, ὅτι καὶ ἓν ἢ πλείονα μέλη τοῦ Συμβουλίου ἢ ἄλλο πρόσωπον δικαιοῦνται νὰ ἐκπροσωπῶσι τὴν ἑταιρίαν ἐν γένει ἢ ἐφ' ὡρισμένου εἴδους πράξεων καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 22 τοῦ αὐτοῦ Νόμου τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον εἶναι ἀρμόδιον νὰ ἀποφασίζῃ ἐπὶ πάσης ὑποθέσεως, ἀφορώσης εἰς τὴν διοίκησιν τῆς ἑταιρίας ἢ εἰς τὴν διαχείρισιν τῆς περιουσίας αὐτῆς, ἐξαιρουμένων μόνον τῶν ἀποφάσεων ἐκείνων, τῶν κατὰ διάταξιν νόμου ἢ τοῦ καταστατικοῦ ὑπαγομένων εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῆς Γεν. Συνελεύσεως. Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 24 τοῦ αὐτοῦ Νόμου οἱ διοικητικοὶ σύμβουλοι δικαιοῦνται ἀμοιβῆς, καθοριζομένης εἴτε διὰ συμμετοχῆς ἐπὶ τῶν κερδῶν τῆς ἑταιρίας, εἴτε διὰ σταθεροῦ ποσοῦ, πᾶσα δὲ ἄλλη ἀμοιβὴ ἢ ἀποζημίωσις μὴ καθοριζομένη κατὰ τὸ ποσὸν ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ, χορηγουμένη δὲ ἐξ οἱουδήποτε λόγου εἰς σύμβουλον, θεωρεῖται βαρύνουσα τὴν ἑταιρίαν μόνον ἂν ἐγκριθῇ δι' εἰδικῆς ἀποφάσεως τῆς τακτικῆς Γεν. Συνελεύσεως. Ἐκ τῆς διατάξεως δὲ ταύτης προκύπτει, ὅτι τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου Ἀνων. Ἑταιρίας λαμβάνουσιν ἀμοιβὴν διὰ τὴν ἄσκησιν τῶν καθηκόντων ἐκπροσωπήσεως καὶ διοικήσεως αὐτῆς. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων προκύπτει, ὅτι καὶ καθ' ἃς περιπτώσεις τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου Ἀνων. Ἑταιρίας λαμβάνουσι τακτικὸν μισθὸν ἢ ποσοστὰ ἐπὶ τῶν κερδῶν, διὰ τὴν ἄσκησιν τῶν καθηκόντων αὐτῶν πρὸς ἐκπροσώπησιν καὶ διοίκησιν αὐτῆς, ἡ συνδέουσα αὐτὰ σχέσις πρὸς τὴν ἑταιρίαν εἶναι ἡ τῆς ἐμμίσθου ἐντολῆς καὶ οὐχὶ ἡ τῆς συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας (ὅρα Ἀναστασιάδου, Ἐμπορ. Δίκαιον τ. 1 § 119, σελ. 235 καὶ ἑπόμ.), ἡ ἄσκησις δὲ τῶν καθηκόντων διοικήσεως καὶ ἐκπροσωπήσεως τῆς ἑταιρίας ὑπὸ τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐργασία ἢ ὑπηρεσία ἐξηρτημένη, ἤτοι ὑποτεταγμένη εἰς ὑπηρεσιακὰς διαταγάς, ἐκτὸς ἂν εἰς ταῦτα ἔχωσι ἀνατεθῇ καὶ καθήκοντα, τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουσιν ὡς ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν τὴν ἰδιότητα τοῦ συμβούλου, οἷον καθήκοντα τεχνικοῦ ἢ ἐμπορικοῦ ἢ βιομηχανικοῦ διευθυντοῦ (ὅρα καὶ γνωμάτευσιν τῶν Μαγκάκη καὶ Καποδίστρια ἐν Ἐπιθεωρήσει Ἀν. Ἑταιρ. καὶ Βιομηχ. καὶ Ἐμπορίου σελ. 4). Κατ' ἀκολουθίαν τούτων ἡ παρὰ τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου Ἀνων. Ἑταιρίας παρεχομένη ἐργασία δὲν εἶναι ἐξηρτημένη καὶ δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α, ἐξαιρέσει τῆς ῥηθείσης περιπτώσεως.

Ἐν προκειμένῳ ἐκ τοῦ ὑπὸ τῆς ἀνακοπτούσης ἐν ἐπισήμῳ ἀντιγράφῳ, προαποδεικτικῶς προσαγομένου καὶ ἐπικαλουμένου ἀπὸ 6 Νοεμβρίου 1928 Καταστατικοῦ αὐτῆς, νομίμως δημοσιευθέντος εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως (τεῦχος Δελτίου Ἀνων. Ἑταιριῶν ἀριθ. 239 τῆς 10|11|1928) προκύπτει, ὅτι τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου λαμβάνουσιν ἐξ ἴσου ὡς ἀμοιβὴν 10 ο|ο ἐπὶ τῶν καθαρῶν κερδῶν, ἀφοῦ προηγουμένως ἀφαιρεθῶσιν αἱ κρατήσεις διὰ τὸ τακτικὸν ἀποθεματικόν. Πᾶσα δὲ ἄλλη ἀμοιβὴ ἢ ἀποζημίωσις, δι' οἱανδήποτε αἰτίαν χορηγουμένη εἰς μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, δέον νὰ ἐγκρίνηται ὑπὸ τῆς τακτικῆς Γεν. Συνελεύσεως (ἄρθρ. 24 καταστ.). Ἐφ' ὅσον δὲ ἡ ἀνακόπτουσα ἰσχυρίζεται, ὅτι οἱ Κ. Κ., Α. Ν. καὶ Κ. Μ., ἐπὶ τῆς ἀμοιβῆς τῶν ὁποίων ἐπε-

βληθη διά τῆς καθ' ἧς ἀπό 14|4|1950 πράξεως τοῦ καθ' οὗ ἐργοδοτική ὑπέρ αὐτοῦ εἰσφορά, εἶναι μέλη τοῦ Διοικητικοῦ αὐτῆς Συμβουλίου καὶ ἀμείβονται ὡς ἐκτελοῦντες καθήκοντα, ὁ πρῶτος Γεν. Διευθυντοῦ, ὁ δεύτερος συμπράττοντος Συμβούλου καὶ ὁ τρίτος Διευθυντοῦ, περιστατικά, ἅτινα καὶ δὲν ἀμφισβητεῖ τό καθ' οὗ ἡ ἀνακοπή Ι.Κ.Α. ἰσχυριζόμενον μόνον ὅτι ἡ τοιαύτη ἐργασία τῶν ἀνωτέρω προσώπων, ὡς παρεχομένη ἐπ' ἀμοιβῇ, εἶναι ἐξηρτημένη καὶ ταῦτα ὑπάγονται ὡς ἐκ τούτου εἰς τὴν ἀσφάλισιν ταύτην, ἀκύρως ἐπεβλήθη ὑπ' αὐτοῦ διά τῆς ἄνω πράξεώς του ἐργοδοτική εἰσφορά ἐπί τῆς ἀμοιβῆς των, ἀφοῦ, κατά τά ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει ρηθέντα, ταῦτα, μέλη ὄντα τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς ἀνακοπτούσης, καίπερ ἀμειβόμενα διά τά ἔργα τῆς διοικήσεως αὐτῆς, δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ καθ' οὗ Ι.Κ.Α. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων δέον, ὅπως, ἀπορριπτομένων τῶν ἀντιθέτων ὑπό τοῦ καθ' οὗ ὑποστηριζομένων, γίνῃ δεκτή ἡ ὑπό κρίσιν ἀνακοπή.

VI. ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

1.—Ἀποδοχή ἀποφάσεως καὶ ἐνδικον μέσον ἀναιρέσεως.

Ἀπώλεια δικαιώματος προσβολῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως, εἰς περίπτωσιν ἀποδοχῆς αὐτῆς.—Προϋποθέσεις κύρους ἀποδοχῆς.

Ἀρείου Πάγου 546|1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. *Χ. Σταυρόπουλος*
Εἰσηγητής ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. *Δ. Κωττούλας*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Κομιανός, Ν. Χαλκιόπουλος

Ὡς συνάγεται ἐκ τοῦ ἄρθρου 813 παρ. 1 Πολιτικῆς Δικονομίας, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρός τά ἄρθρα 789, 485 καὶ 486 παρ. 3 Πολ. Δικ., ὁ ἀποδεχθείς δικαστικήν ἀπόφασιν ἀπόλλυσι τό δικαίωμα νά προσβάλῃ ταύτην διά τοῦ ἐνδίκου μέσου τῆς ἀναιρέσεως. Ἡ τοιαύτη ἀποδοχή, διά νά ἔχῃ κῦρος, δέον νά ἐγένετο αὐθορμήτως καὶ νά ἐξεφράσθη καθαρῶς καὶ εὐκρινῶς παρά τοῦ διαδίκου εἴτε ρητῶς, εἴτε σιωπηρῶς, διά πράξεων ἀναμφισβητήτων, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξάγεται ἀναγκαίως ὁ περί ἀποδοχῆς σκοπός. Τοιαύτη τῆς ἀποφάσεως ἀποδοχή συνάγεται, ὅταν ἀβιάστως ὁ διάδικος συμμορφοῦται πρός τά ἐν αὐτῇ διατασσόμενα, εἰδικῶς δέ ὅταν ὁ νικήσας διάδικος ἐπιδιώξῃ τήν ἐκτέλεσιν αὐτῆς διά κοινοποιήσεως ἐπιταγῆς πρός πληρωμήν καὶ ἀποδοχῆς τοῦ ἐπιδικασθέντος αὐτῷ προσφερομένου ὑπό τοῦ ἀντιδίκου του. Ἡ τυχόν δέ διά τῆς ἐπιταγῆς γενομένη δήλωσίς του εἶναι ἄνευ ἰσχύος, ἐφ' ὅσον ἀντιφάσκει εἰς τὴν οὐσιώδη ἔννοιαν αὐτῆς.

Ἐκ τῶν προσαγομένων καὶ ἐπικαλουμένων ὑπό τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐγγράφων προκύπτει 1) ὅτι τὴν 14|7|49 διά δικαστικοῦ κλητῆρος τῶν ἐν Κερκύρᾳ Πρωτοδικῶν ἐκοινοποίησε τῷ ἀναιρεσιβλήτῳ ἀντίγραφον ἐξ ἀπογράφου ἐκτελεστοῦ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως 200|1949 μετά τῆς κάτωθι αὐτοῦ ταυτοχρόνου ἐπιταγῆς του πρός πληρωμήν εἰς αὐτόν τοῦ ἐν τῇ ἀποφάσει καθορισθέντος ποσοῦ μισθῶν καὶ τῆς ἐπιδικασθείσης αὐτῷ δικαστικῆς δαπάνης, δηλώσας ἅμα δι' αὐτῆς ὅτι ἀνακαλεῖ ἀνεπιφυλάκτως τήν ὑπό τήν μεταρρυθμισθεῖσαν διά τῆς προσβαλλομένης ἀπόφασιν 40|1949 τοῦ δικάσαντος Πρωτοδικου καινοποιηθεῖσαν τῷ ἀναιρεσιβλήτῳ πρότεραν ἀπό 4|9|49 ἐπιταγήν, κατόπιν τῆς ἐκδόσεως τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, 2) ὅτι ἀπό τῆς ἐκδόσεως τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως καὶ ἐξακολουθητικῶς μέχρι τῆς 9|10|50 ὁ ἀναιρεσείων ἔχει λάβει ἀνεπιφυλάκτως παρά τοῦ ἀναιρεσιβλήτου τό ὑπό τῆς ἄνω ἀποφάσεως καθορισθέν ὑπέρ αὐτοῦ ποσόν μισθοῦ (βεβαιωσις νομίμως χαρτοσημασμένη τῆς 9|10|50 ὑπ' ἀριθ. 1755 τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὀργανισμοῦ, συνομολογουμένου ρητῶς καὶ διά τῶν προτάσεων τοῦ ἀναιρεσείοντος κατά τὴν προκειμένην συζήτησιν, 3) ὅτι ἀσκηθείσης ὑπό τοῦ ἀναιρεσιβλήτου τὴν 3|8|49 αἰτήσεως ἀναιρέσεως τῆς αὐτῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως παρέστη κατά τὴν συζήτησιν τῆς ὁ ἀναιρεσείων, ἀμυνόμενος ὑπέρ τῆς ὀρθότητος τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἠσκησε δὲ τὴν κατ' αὐτῆς ὑπό κρίσιν αἴτησίν του τῇ 14|5|50, ἤτοι μετά δέκα μῆνας παρέλευσιν ἑκτοτε (ἀπόφασις 600|1949 Ἀρείου Πάγου ἀπορριπτική).

Ἐκ τῶν ἄνω ἐκτεθειμένων πράξεων τοῦ ἀναιρεσείοντος, μηδαμῶς ἀμφισβητουμένων ὑπ' αὐτοῦ, ἐξάγεται ἀναγκαίως ὁ περί ἀποδοχῆς τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως σκοπός του. Ἡ δέ διά τῆς ἐκτεθείσης ἀπό 14|7|49 ἐπιταγῆς πρός πληρωμήν δήλωσις τούτου, ὅτι ἐπιφυλάσσεται παντός ἑτέρου δικαιώματός του ἀντιφάσκει καταδήλως πρός τὴν ἐνεργηθεῖσαν πρᾶξιν τῆς ἐπιταγῆς καὶ τάς ἐπακολουθησάσας λοιπάς ἐνεργείας του, ἀντικειμένη πρός τὴν οὐσιώδη ἔννοιαν τῆς πράξεως τούτου, οὐδεμίαν ἔχει ἔννομον ἰσχύν. Βάσιμος κατά ταῦτα ἡ ἔνστασις τοῦ ἀναιρεσιβλήτου περί ἀπαραδέκτου τῆς ὑπό κρίσιν αἰτήσεως, ἥτις προσβάλλεται δι' αὐτῆς, καὶ ἀπορριπτέα ἡ αἴτησις αὕτη, συμφώνως καὶ πρός τάς προπαρατεθείσας διατάξεις τῶν ἄρθρ. 813 παρ. 1 καὶ 485 καὶ 486 Πολ. Δικονομίας.

2.—Διαδικασία Ν. 3514

Ἄσκησις μόνον ἐνδίκου μέσου ἐφέσεως κατ' εἰρηνοδικειακῆς ἀποφάσεως.—Ἀνεπίτρεπτος ἀνακοπή.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 35|9|1950

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν
Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. *Δ. Μίχος*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Καραβασίλης, Λ. Γαβριηλίδης

Διά τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ νόμου 3514 ὁρίζεται, ὅτι περί πάσης διαιρρώς, προκυπτούσης ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου τούτου, δικάζει εἰς πρῶτον βαθμόν ὁ Εἰρηνοδίκης, ἀνεξαρτήτως ποσοῦ, καὶ εἰς β' βαθμόν ὁ πρόεδρος Πρωτοδικῶν. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης σαφῶς προκύπτει, ὅτι κατ' ἀπόφασιν Εἰρηνοδίκου δικάζοντος κατά τὴν διαδικασίαν τὴν θεσπιζομένην ὑπό τῆς διατάξεως ταύτης, ἐπιτρέπεται μόνον τό ἔνδικον μέσον τῆς ἐφέσεως, διότι σκοπεῖται ἡ ταχεῖα ἐκδίκασις τῶν διά τοῦ νό-

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

I. ΑΣΚΗΣΙΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ ΦΟΡΤΟΕΚΦΟΡΤΩΤΩΝ ΛΙΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.— II. ΕΞΟΥΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΠΡΟΣ ΚΗΡΥΞΙΝ ΕΚΠΤΩΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ.— III. ΣΥΣΤΑΣΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΔΙΑ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ

Εἰσαγωγικαὶ σημειώσεις Συντάξεως

Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας διὰ τῆς κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. 1026|1950 ἀποφάσεως του ἐν Ὁλομελείᾳ, ἔχον νὰ κρίνῃ περὶ τῆς συνταγματικότητος τοῦ κωδικοποιηθέντος Ν. 5167|1932 περὶ φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν εἰς τοὺς λιμένας τοῦ Κράτους, ἀποφαίνεται εὐθέως ὅτι ὁ Νόμος οὗτος δὲν προσκρούει οὔτε εἰς τὸ ἄρθρ. 8, οὔτε εἰς τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ Συντάγματος (πρβλ. καὶ Σ. Κ. 1148|1948, εἰσηγητὴς *Χ. Μητρέλιας*, ΕΕΔ 7, 610, ἡ ὁποία ἐθεκρήνησε (πρὸ τοῦ Ν. Δ. 1264|1949) ὡς ἀντισυνταγματικὰς τὰς διατάξεις περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 5167|1932 καὶ ἐν τῷ ξηρῷ καὶ προκειμένου περὶ τοῦ Ν. 5167|1932 ἐλέχθη, ὅτι εἰ ἀποχρῶντες πράγματι λόγοι δημοσίου συμφέροντος συνιστάμενοι εἰς τὴν συντήρησιν τῶν λιμενικῶν ἐγκαταστάσεων καὶ τὴν ἀσφάλειαν τῶν ἐν αὐταῖς διεξαγομένων φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν δικαιολογοῦσιν ἐν τινι μέτρῳ τὴν κατ' ἀποκλεισμὸν παντὸς ἄλλου προσώπου ἐκτέλεσιν τῶν ἐργασιῶν τούτων παρὰ μόνων τῶν ἐργατῶν λιμένος, τῶν ἐφωδιασμένων δι' εἰδικῶν δελταρίων).

I

Ἀπαγόρευσις διὰ Ν. 5167|1932 ἐργασίας εἰς ἐργάτας μὴ ἐφωδιασμένους δι' εἰδικῆς ἀδείας ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος.— Συνταγματικότης περιορισμῶν.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1026|1950. Ὁλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Πουλίτσας**
Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. **Κ. Μηλιαρέσης**
Δικηγόρος ὁ κ. Δ. Κούρτιας

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως προσβάλλεται ἐπὶ ἀκυρώσει ἡ ὑπ' ἀριθ. 51866|4823|1949 πρᾶξις τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, δι' ἧς ἀπερρίφθη σχετικὴ αἴτησις τοῦ προσφεύγοντος ἐμπόρου μετάλλων ἐν Πάτραις, ὅπως ἐπιτραπῇ αὐτῷ ἡ δι' ἀχθοφόρων, ἐλευθέρως ὑπ' αὐτοῦ ἐκλεγομένων, φόρτωσις καὶ ἐκφόρτωσις εἰδῶν τοῦ ἐμπορίου του ἐντὸς τῆς περιοχῆς τοῦ λιμένος Πατρῶν.

Συμφώνως τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρ. 1 § 1 τοῦ κωδικοποιηθέντος Ν. 5167|1932 «περὶ φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν» «εἰς τὰς φορτοεκφορτώσεις ἐμπορευμάτων εἰς τοὺς διαφόρους λιμένας τοῦ Κράτους ἀπαγορεύεται ἡ ἐργασία εἰς ἐργάτας, μὴ ἐφωδιασμένους δι' εἰδικῆς ἀδείας ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος φορτοεκφορτωτῶν». Νομίμως ἑπομένως διὰ τῆς προσβαλλομένης πράξεως του ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας ἠρνήθη νὰ παράσχῃ τῷ αἰτοῦντι τὴν πρὸς τὴν διάταξιν ταύτην τοῦ νόμου ἀντικειμένην ἄδειαν τῆς δι' ἐργατῶν ἐκλεγομένων ὑπὸ τοῦ αἰτοῦντος, ἀλλὰ μὴ ἐφωδιασμένων διὰ τῆς κατὰ νόμον ἀδείας ἐκτελέσεως φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ λιμένος.

Τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Συντάγματος θεσπίζον τὸ ἀπαραβίαστον τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας, ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς ὁποίας περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἐλευθερία τῆς ἐργασίας καὶ ἐπιβάλλον ἄρα εἰς τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ αὐτοῦ Συντάγματος, τὴν ἴσην κατ' ἀρχὴν μεταχείρισιν πάντων τῶν Ἑλλήνων ἐν τῇ ἀσκήσει τοῦ δικαιώματος τῆς ἐργασίας, οὐδόλως ἀπαγορεύει τὴν ὑπὸ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας ἐν τῇ ρυθμίσει τῶν γενικωτέρων ὅρων τῆς ἐργασίας θέσπισιν ὡρισμένων περιορισμῶν εἰς τὴν ἀπόλυτον ἐλευθερίαν τῆς ἐργασίας, ἐφ' ὅσον οἱ τοιοῦτοι περιορισμοί, δικαιολογούμενοι ἐξ ἀποχρώντων λόγων κοινωνικοῦ συμφέροντος, ὁρίζονται ἐξ ἀντικειμένου καὶ κατ' ἴσον, κατὰ τὸ δυνατόν, μέτρον.

Ἡ προμνησθεῖσα διάταξις τοῦ νόμου 5167 δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς κειμένη πέραν τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐπιτρεπομένων νὰ τεθῶσι θεμιτῶν περιορισμῶν ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ ἀσκήσει τῆς ἐργασίας.

μιον τούτου ἀναγνωριζομένων ἀπαιτήσεων ὑπὲρ τῶν σιρατευθέντων μισθωτῶν κατὰ τῶν ἐργοδοτῶν αὐτῶν. Τὸ ἐνδικον μέσον τῆς ἀνακοπῆς ναι μὲν δὲν ἀποκλείεται ρητῶς ὑπὸ τῆς ὡς ἄνω διατάξεως τοῦ Νόμου 3514, πλὴν ὅμως ἐκ τοῦ ἄλλου πνεύματος τῆς διατάξεως ταύτης σαφῶς συνάγεται ἡ βούλησις τοῦ Νομοθέτου, ὅπως ἀποκλείσῃ τὸ ἐνδικον τοῦτο μέσον, διότι τόσον ὁ Εἰρηνοδίκης, ὅσον καὶ ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, δικάζουν ἐκ τῶν ἐνόντων κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν ἄρθρων 634 καὶ ἑπ. τῆς Πολ. Δικονομίας καὶ ἑπομένως ἐξετάζουν οὐσιαστικὴν τὴν διαφορὰν καὶ ἐρήμην τοῦ ἑνὸς τῶν διαδίκων, ὥστε νὰ μὴ δικαιολογῆται ἡ ἄσκησις ἀνακοπῆς κατὰ τῆς ἐρήμην ἐκδιδομένης ἀποφάσεώς των. Ὅθεν ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀνακοπή, στρεφομένη κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2678|50 ἐρήμην ἀποφάσεως ἡμῶν, δι' ἧς ἀπερρίφθη ἡ ἀσκηθεῖσα ἔφεσις κατ' ἀποφάσεως Εἰρηνοδίκου, δικάσαντος κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν. 3514, δὲν εἶναι νόμιμος καὶ δέον τῷ λόγῳ τούτῳ ν' ἀπορριφθῇ αὐτή.

II

Κήρυξις ἐκπτώτου διοικητικοῦ συμβουλίου ἐπαγγελματικοῦ σωματείου ὑπὸ Διοικήσεως — Προσβολὴ διοικητικῆς πράξεως δι' αἰτήσεως

Ανωμάλως ὡς παρανόμου ὑπὸ Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν Ἑλλάδος.— Νομικὸν καθεστὼς ἐπαγγελματικῶν σωματείων.—Κατάργησις διατάξεως ἄρθρ. 10 Ν. 643|1941 περὶ παροχῆς εἰς τὸν Διοικητικὸν ἐξουσίας πρὸς κήρυξιν ἐκπτώσεως διοικητικοῦ συμβουλίου διὰ παράβασιν διατάξεων καταστατικοῦ ἢ διὰ διοικητικὴν ἀνωμαλίαν.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 2120|50, Ὁλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Πουλίτσας**

Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. **Δ. Μουρίκης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Καποδίστριας, Κ. Γάλλης

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως, ἐπιδικαζομένης διὰ τὴν Γενικὴν Συνομοσπονδίαν Ἐργατῶν τῆς Ἑλλάδος, ἀτε τῶν ὑπολοίπων αἰτούντων παραιτηθέντων ἐπ' ἀκροατηρίῳ, διώκεται ἡ ἀκύρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 18501 τῆς 18 Ἰουλίου 1950 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Βορείου Ἑλλάδος, δι' ἧς ἐκηρύχθη ἔκπτωτον τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ «Ἐθνικοῦ Συνδέσμου Τροχιοδρομικῶν καὶ Ἠλεκτροτεχνιτῶν Θεσσαλονίκης», διορισθείσης προσωρινῆς διοικητικῆς ἐπιτροπῆς.

Ἡ εἰς τὴν προκειμένην δίκην παρέμβασις τοῦ ἐκλεγέντος νέου διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ ὡς ἄνω «Ἐθνικοῦ Συνδέσμου Τροχιοδρομικῶν» τυγχάνει τόποις δεκτή, ὄντος προδήλου τοῦ ἐννόμου αὐτοῦ συμφέροντος ἐπὶ τὴν ἐν ἰσχύϊ διατήρησιν τῆς προσβαλλομένης διοικητικῆς πράξεως.

Ἡ αἰτοῦσα Γενικὴ Συνομοσπονδία Ἐργατῶν Ἑλλάδος νομιμοποιεῖται εἰς τὴν ἀσκησιν τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως, συντρέχοντος ὑπὲρ αὐτῆς ἠθικοῦ συμφέροντος, λόγῳ τοῦ χαρακτῆρός της ὡς ἀνωτέρας ἐπαγγελματικῆς ὀργανώσεως, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν λόγῳ τῆς λήξεως, τὴν 11 Σεπτεμβρίου 1950, τῆς θητείας τοῦ κηρυχθέντος ἐκπτώτου Διοικητικοῦ συμβουλίου, δὲν ὑφίσταται ἤδη—καὶ κατόπιν τῆς ἐκλογῆς νέου διοικητικοῦ συμβουλίου—δυνατότης ἀσκήσεως τῶν καθηκόντων του ὑπὸ τοῦ κηρυχθέντος, κατὰ τὰ ἄνω, ἐκπτώτου διοικητικοῦ συμβουλίου.

Διὰ τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 τοῦ ἀναδημοσιευθέντος τὴν 25 Μαΐου 1945 ἀναγκαστικοῦ νόμου τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Καΐρου ὑπ' ἀριθ. 3127|1942 ὡρίσθη, ὅτι ἀπὸ τῆς ἰσχύος του καταργεῖται ὁ ἀναγκαστ. νόμος 1435|1938 «περὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ ἐπαγγελματικῶν σωματείων κειμένης νομοθεσίας», ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη τυχὸν διάταξις νόμου ἢ διατάγματος ἐκδοθέντος μεταγενεστέρως καὶ ἀφορῶντος τὴν σύνθεσιν, λειτουργίαν καὶ ἐκπροσώπησιν τῆς Ἐθνικῆς Συνομοσπονδίας τῶν Ἐργατῶν τῆς Ἑλλάδος ἢ τῶν πάσης φύσεως ἐπαγγελματικῶν σωματείων τῶν μισθωτῶν καὶ τῶν ἑνώσεων τοιούτων σωματείων. Τὰ πάσης φύσεως ἐργατικὰ σωματεῖα καὶ αἱ ἑνώσεις τούτων διέπονται ἐφεξῆς ὑπὸ τῶν νόμων 281|1914 «περὶ σωματείων» καὶ 2151|1920 «περὶ ἐπαγγελματικῶν σωματείων», ὡς οὗτοι ἰσχυον πρὸ τοῦ ἀναγκαστ. νόμου 1435|1938. Συνεπείᾳ τῆς διατάξεως ταύτης καὶ προκειμένου περὶ τῶν ἐπαγγελματικῶν εἰδικῶς σωματείων, περὶ ὧν εἰδικῶς ἡ ἐπίδικος περίπτωσις, δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς καταργηθεῖσα ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ νόμου 643|1941, ἥτις παρεῖχε εἰς τὴν Διοίκησιν τὴν ἐξουσίαν, ὅπως κηρύσσῃ ἔκπτωτον τὸ διοικητικὸν συμβούλιον διὰ μὴ ἐπαγομένην ποινικὴν βίωξιν, παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ καταστατικοῦ ἢ διὰ διοικητικὴν ἀνωμαλίαν, περὶ ὧν ἐνταῦθα πρόκειται. Διότι ἡ διάταξις αὕτη, ὡς ἀναγομένη εἰς τὴν λειτουργίαν τῶν σωματείων, εἰς ἣν ἀνήκει καὶ ὁ διοικητικὸς ἔλεγχος αὐτῆς, περιλαμβάνεται εὐθέως εἰς τὴν παρατεθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 3127|1942, ἥτις κατήργησε ῥητῶς πᾶσαν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου διάταξιν, μεταγενεστέραν τῶν νόμων 281|1914 καὶ 2151|1920. Κατ' ἀκολουθίαν καὶ ἐφ' ὅσον κατὰ τὰ προεκτεθέντα δὲν πρόκειται ἐνταῦθα περὶ ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 33 τοῦ νόμου 281|1914 «περὶ σωματείων» ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὡς στηριχθεῖσα ἐπὶ τῆς καταργηθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ νόμου 643|1941, τυγχάνει παράνομος, ἀκυρωτέα δ' ἐκ τοῦ λόγου τούτου, κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου ἰσχυρισμὸν τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως.

III

Σύστασις Ταμείου Ἀσφαλίσεως ἐργατοτεχνιτῶν δομικῶν κλπ. ἐργασιῶν ὡς νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου διὰ κανονιστικοῦ διατάγματος.—Ἀκυρότης διατάγματος, μὴ ὑποβληθέντος πρὸς ἐπεξεργασίαν εἰς τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 652|1950, Ὁλομελείας

Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. **Χ. Μητρέλιας**

Δικηγόρος ὁ κ. Θ. Ζούκας

Τὸ διάταγμα, ἐκδοθὲν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν.Δ. 912|1941 ἐξουσιοδοτήσεως, καθ' ἣν «δύναται ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας διὰ διαταγμάτων ἐκδιδομένων μετὰ τῆς προσυπογραφῆς τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως νὰ προβαίνῃ εἰς τὴν σύστασιν Ταμείων Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως τῶν ἐργαζομένων, οἱ πόροι τῶν ὁποίων καθορίζονται ἐντὸς τῶν ὑπὸ τοῦ Νόμου 2868 ὁριζομένων ὁρίων» συνέστησε τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως ἐργατοτεχνιτῶν δομικῶν κλπ. ἐργασιῶν ὡς νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, ἐθέσπισε περαιτέρω τὰ ὑποχρεωτικὰ τῆς παρ' αὐτῷ ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως τῶν μισθωτῶν τῆς κατηγορίας, περὶ ὧν εἰδικῶς προβλέπει, ὥρισε τὰς βαρυνούσας αὐτοὺς καὶ τοὺς ἐργοδότας αὐτῶν ἀσφαλιστικὰς εἰσφορὰς καὶ τέλος προέβλεψε τὴν ἔκδοσιν καταστατικοῦ ρυθμίζοντος ἐν λεπτομερείᾳ τὰ τῆς διοικήσεως καὶ λειτουργίας τοῦ Ταμείου. Οὕτω τὸ διάταγμα τοῦτο καὶ ἐκ καταγωγῆς ἐκδοθὲν τῇ προσυπογραφῇ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ἀσκοῦντος ὑπὸ τὸ τότε καθεστὼς τὰς ἁρμοδιότητας τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, καὶ λόγῳ περιεχομένου εἶναι κανονιστικόν καὶ ὡς τοιοῦτον ἔδει νὰ εἶχεν ὑποβληθῇ πρὸς ἐπεξεργασίαν εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 82 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος, ὡς ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρου 102 τοῦ Συντάγματος τοῦ 1927, καὶ τῷ νόμῳ 3713|1928 περὶ Συμβουλίου Ἐπικρατείας. Τοῦτο ὅμως μὴ γενομένου εἶναι ἄκυρον, λόγῳ παραλείψεως οὐσιώδους τύπου διατεταγμένου περὶ τὴν ἔκδοσιν αὐτοῦ.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΙ

1562/1950 Α. Ν. «Περί ιδρύσεως Υπηρεσίας Έφέδρων παρά τῷ Υπουργείῳ Έθνικῆς Άμύνης».

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 264 τῆς 29 Όκτωβρίου 1950).

Λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 25 Όκτωβρίου 1950 τοῦ Ἡμετέρου Υπουργικοῦ Συμβουλίου ληφθεῖσαν ἀπόφασιν περὶ ἐκδόσεως, λόγῳ κατεπειγούσης καὶ ἀναποτρέπτου ἀνάγκης, Άναγκ. Νόμου «περὶ ἱδρύσεως Υπηρεσίας Έφέδρων παρὰ τῷ Υπουργείῳ Έθνικῆς Άμύνης», ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Άρθρον 1.

1. Ἱδρύεται παρὰ τῷ Υπουργείῳ Έθνικῆς Άμύνης εἰδικὴ Υπηρεσία ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Υπηρεσία Έφέδρων Υ.Ε.Θ.Α.».

2. Ἡ ὑπηρεσία αὕτη, συγκροτουμένη κατὰ τὰς ἑπομένας διατάξεις, ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου Έθνικῆς Άμύνης, κατὰ τὰ εἰδικώτερον διὰ Βασ. Διατάγματος καθορισθησόμενα.

Άρθρον 2.

Εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῆς ἱδρυομένης ὡς ἄνω Υπηρεσίας ὑπάγεται:

α) Ἡ μέριμνα διὰ τὴν ἠθικὴν καὶ στρατιωτικὴν διαπαιδαγώγησιν τῶν ἐφέδρων πρὸς ἀποτελεσματικωτέραν συμβολὴν αὐτῶν εἰς τὴν ἐθνικὴν ἄμυναν.

β) Ἡ συμβολὴ εἰς τὴν προετοιμασίαν καὶ ἐκπόνησιν σχεδίων περὶ τοῦ τρόπου χρησιμοποιήσεως ἐν ἐπιστρατεύσει τῶν μὴ κληθησομένων διὰ τὴν συγκρότησιν τοῦ ἐμπολέμου τακτικοῦ Στρατοῦ Ἐφέδρων.

γ) Ἡ προσπάθεια διὰ τὴν ἠθικὴν ἐξύψωσιν τῶν ἐφέδρων εἰς τὴν ἐνδεδειγμένην ἐν τῇ κοινωνίᾳ θέσιν.

δ) Ἡ πάσης φύσεως δυνατὴ βοήθεια αὐτῶν διὰ τὴν ἐν τῇ κοινωνίᾳ διαβίωσίν των καὶ δημιουργικὴν ἀπασχόλησιν.

Άρθρον 3.

1. Έφεδροι κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ παρόντος Νόμου εἶναι ἅπαντες α) οἱ ἐφεδροι ἐκ μονίμων ἢ ἐξ ἐφέδρων Άξιωματικοὶ καὶ Άνθυπασπισταί, οἱ ἐγγεγραμμένοι εἰς τὰ στελέχη τῆς ἐφεδρείας, β) οἱ ἀποκτήσαντες τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐφέδρου ὁπλίτου μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἀντιστοίχων στρατιωτικῶν ὑποχρεώσεών των, ἄγοντες δὲ ἡλικίαν οὐχὶ ἀνωτέραν τοῦ ἰδίου ἔτους, γ) οἱ κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις ἔχοντες τὴν ἰδιότητα τοῦ παλαιοῦ πολεμιστοῦ, ἀνεξαρτήτως ἡλικίας. Εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ὑπάγονται καὶ οἱ πολεμισταὶ περὶ ὧν τὸ Ν.Δ. 1799/1942 καὶ ὁ Α.Ν. 701/48.

2. Ὁμοίως ἐφεδροι κατὰ τὴν ἀνωτέρω ἔννοιαν εἶναι καὶ ἅπαντες οἱ ἀνήκοντες εἰς τὰς ἀντιστοίχους κατηγορίας τοῦ Ναυτικοῦ, τῆς Άεροπορίας καὶ τῆς Χωροφυλακῆς. Ὅπου ἐν τῷ παρόντι Νόμῳ καθορίζονται βαθμοὶ τοῦ Στρατοῦ Ξηρᾶς, περιλαμβάνονται καὶ οἱ ἀντίστοιχοι τοῦ Ναυτικοῦ, τῆς Άεροπορίας καὶ τῆς Χωροφυλακῆς.

Άρθρον 4.

Εἰς ἑκάστην Κοινότητα ἢ Δῆμον κάτω τῶν 20.000 κατοίκων τηρεῖται μητρῷον παρὰ τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος ἢ τοῦ Δημάρχου, εἰς ὃ ἐγγράφονται ἅπαντες οἱ εἰς τὴν Κοινότητα ἢ τὸν Δῆμον διαμένοντες Έφεδροι, ὡς οὗτοι προσδιορισθησόμενοι ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ.

2. Εἰς Δήμους πληθυσμοῦ 20.000 κατοίκων καὶ ἄνω ἡ τήρησις τῶν ὡς ἄνω μητρώων ἐφέδρων γίνεται κατὰ διαμερίσματα, ὁριζόμενα κατ' ἀστυνομικὰ τμήματα ἢ ἄλλας τοπικὰς ὑποδιαιρέσεις, συμφώνως πρὸς τὰ διὰ διαταγῆς τοῦ Υπουργοῦ Έθνικῆς Άμύνης λεπτομερέστερον καθορισθησόμενα. Δι' ὁμοίας διαταγῆς θέλει προσδιορισθῇ καὶ τὸ πρόσωπον, ὅπερ καθ' ἑκάστον διαμέρισμα θὰ τηρῇ τὸ ἀντίστοιχον μητρῷον.

Άρθρον 5.

1. Εἰς ἑκάστην ἕδραν Νομοῦ καὶ εἰς τὴν πόλιν τοῦ Πειραιῶς ἑδρεύει Συμβούλιον Έφέδρων, ἀποτελούμενον ἐξ ἑνὸς Προέδρου, ἑνὸς Άντιπροέδρου, ἑνὸς Γραμματέως, ἑνὸς Ταμίου καὶ δύο Συμβούλων. Ἐκ τούτων ὁ Πρόεδρος δέον νὰ εἶναι ἀνώτερος ἔφεδρος ἐκ μονίμων ἢ ἐξ ἐφέδρων ἀξιωματικός, ὁρίζεται δὲ ὑπὸ τοῦ Υπουργοῦ Έθνικῆς Άμύνης, προτάσει τοῦ Γ.Ε.Ε Θ.Α. Ἐν ἐλλείψει καταλλήλου ἀνωτέρου ἀξιωματικοῦ δύναται νὰ ὁρισθῇ καὶ κατώτερος τοιοῦτος. Ὁμοίως ὑπὸ τοῦ Υπουργοῦ Έθνικῆς Άμύνης, προτάσει τοῦ Γ.Ε.Ε Θ.Α., ὁρίζονται καὶ ὁ Άντιπρόεδρος, ὁ Γραμματεὺς καὶ ὁ Ταμίας τοῦ Συμβουλίου, ἐκ τῶν ἐν τῇ ἕδρᾳ τοῦ Νομοῦ διαμενόντων ἐφέδρων, ἀνεξαρτήτου στρατιωτικοῦ βαθμοῦ. Τὰ ἕτερα δύο μέλη τοῦ Συμβουλίου ἐκλέγονται παρὰ τῶν ἐφέδρων τῆς περιφερείας τοῦ Νομοῦ κατὰ τὰ εἰδικώτερον διὰ Β. Διατάγματος καθορισθησόμενα.

2. Παρὰ τοῦ Γραμματέως ἑκάστου ὡς ἄνω Συμβουλίου Έφέδρων τηρεῖται α) Γενικὸν Μητρῷον, εἰς ὃ ἐγγράφονται ἅπαντες οἱ ἐφεδροι τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παρόντος Νόμου, οἱ εἰς τὰ Μητρῷα Έφέδρων τῶν Κοινοτήτων, Δήμων καὶ Διαμερισμάτων Δήμων τῆς περιφερείας τοῦ Νομοῦ ὄντες ἐγγεγραμμένοι, β) Εἰδικὸν Μητρῷον, εἰς ὃ ἐγγράφονται μόνον οἱ ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐφέδρων ἔχοντες τὴν ἰδιότητα τοῦ παλαιοῦ πολεμιστοῦ, ὑπὸ τὴν ἐν ἄρθρῳ 3, παράγρ. 1, ἐδάφ. γ' του παρόντος καθοριζομένην ἔννοιαν.

3. Διὰ διαταγῶν τοῦ Υπουργοῦ Έθνικῆς Άμύνης, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Γ.Ε.Ε Θ.Α. ὁρίζεται ἑκάστοτε τὸ πρόσωπον, ὅπερ θὰ ἐκπροσωπῇ τὸ ἀνωτέρω Συμβούλιον εἰς ἑκάστην Κοινότητα, Δῆμον ἢ Διαμέρισμα Δήμου.

Άρθρον 6.

1. Εἰς Άθήνας, Πειραιᾶ, Θεσσαλονίκην, Πάτρας, Λάρισαν, Ἰωάννινα καὶ Χανιὰ ἑδρεύουσιν ἀνὰ ἓν Περιφερειακὸν Συμβούλιον Έφέδρων, ὑφ' ἕκαστον τῶν ὁποίων ὑπάγονται τὰ Συμβού-

λια Έφέδρων τῶν Νομῶν, συμφώνως πρὸς τὰ διὰ Βασ. Διατάγματος καθορισθησόμενα.

2. Ἕκαστον περιφερειακὸν Συμβούλιον Ἐφέδρων ἀποτελεῖται ἐξ ἑνὸς ἀνωτάτου ἀξιωματικοῦ ἢ Συνταγματάρχου ἐν ἀποστρατείᾳ ὡς Προέδρου, ἑνὸς Ἀντισυνταγματάρχου ἐν ἐνεργείᾳ ἢ Ἀντισυνταγματάρχου ἐν ἀποστρατείᾳ, ὡς Ἀντιπροέδρου, δύο Ἀντισυνταγματαρχῶν ἢ Ταγματαρχῶν ἐν ἀποστρατείᾳ, τοῦ ἑνὸς ὡς Γραμματέως καὶ τοῦ ἑτέρου ὡς Ταμίου καὶ τεσσάρων Συμβούλων, προερχομένων ἐξ ἐφέδρων.

Ὁ Πρόεδρος, ὁ Ἀντιπρόεδρος, ὁ Γραμματεύς, ὁ Ταμίας καὶ οἱ δύο ἐκ τῶν Συμβούλων διορίζονται παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Ἀμύνης, προτάσει τοῦ Γ.Ε.Ε.Θ.Α. Οἱ ἕτεροι δύο Σύμβουλοι ἐκλέγονται παρὰ τῶν ἐν ἑκάστῃ περιφερείᾳ ἐγγεγραμμένων εἰς τὰ Μητρῶα ἐφέδρων, κατὰ τὰ εἰδικώτερον διὰ Β. Διατάγματος καθορισθησόμενα.

3. Παρὰ τοῦ Γραμματέως ἑκάστου Περιφερειακοῦ Συμβουλίου Ἐφέδρων τηροῦνται δύο μητρῶα, ὡς ἐν ἐδαφίῳ 2 τοῦ προηγουμένου ἄρθρου προβλέπονται, εἰς ἃ ἐγγράφονται ἀντιστοίχως ἅπαντες οἱ εἰς τὰ Μητρῶα τῶν Συμβουλίων Ἐφέδρων τῶν Νομῶν ἑκάστης περιφερείας ἐγγεγραμμένοι ἔφεδροι καὶ παλαιοὶ πολεμισταί, ὑπὸ τὴν ἐν ἄρθρῳ 8 παράγρ. 1 ἐδάφ. γ' τοῦ Νόμου τούτου καθοριζομένην ἔννοιαν.

Ἄρθρον 7.

1. Τὰ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον περιφερειακὰ Συμβούλια ὑπάγονται ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν «Ὑπηρεσίαν Ἐφέδρων» Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Ἀμύνης.

2. Τὴν «Ὑπηρεσίαν Ἐφέδρων» Υ.Ε.Θ.Α. διευθύνει «Κεντρικὸν Συμβούλιον», συγκροτούμενον ἐξ ἑνὸς Ἀντιστρατήγου ἐν ἐνεργείᾳ ὡς Προέδρου, ἑνὸς Ὑποστρατήγου ἐν ἐνεργείᾳ ὡς Ἀντιπροέδρου, ἑνὸς Συνταγματάρχου ἐν ἐνεργείᾳ ὡς Γενικοῦ Γραμματέως, ἑνὸς Ἀντισυνταγματάρχου ἐν ἐνεργείᾳ τοῦ Σ.Ο.Υ. ὡς Ταμίου καὶ δέκα Συμβούλων, προερχομένων ἐξ ἐφέδρων. Ἐκ τούτων ὁ Πρόεδρος, ὁ Ἀντιπρόεδρος, ὁ Γενικὸς Γραμματεύς, ὁ Ταμίας καὶ οἱ πέντε σύμβουλοι ὁρίζονται παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθν. Ἀμύνης, προτάσει τοῦ Γ.Ε.Ε.Θ.Α. Οἱ ἕτεροι πέντε σύμβουλοι ἐκλέγονται παρὰ τῶν ἐφέδρων ἁπασῶν τῶν περιφερειῶν κατὰ τὰ εἰδικώτερον διὰ Β. Δ. καθορισθησόμενα.

3. Τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ ὡς ἄνω Συμβουλίου ὁρίζονται παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθν. Ἀμύνης προτάσει τοῦ Γ.Ε.ΕΘΑ., ὡς βοηθοὶ τρεῖς εἰδικοὶ Γραμματεῖς, ἐξ ἀξιωματικῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἢ ἀποστρατείᾳ ἢ ἐξ ἀξιωματικῶν ἐφέδρων ἐξ ἐφέδρων.

Ἄρθρον 8.

Δὲν δύναται νὰ διορισθῇ ἢ νὰ ἐκλεγῇ τις εἰς οἱανδήποτε τῶν ἐν τοῖς ἀνωτέρω ἄρθροις προβλεπομένων θέσεων τῆς διοικητικῆς διαρθρώσεως τῆς ἱδρυομένης Ὑπηρεσίας, τυχὸν δὲ διορισθεὶς ἢ ἐκλεγεὶς παύεται, ἐὰν δὲν ἔχῃ τὰ προσόντα τὰ ἀπαιτούμενα πρὸς διορισμὸν δημοσίου ὑπαλλήλου κατὰ τὰ ἄρθρα 17, 18, 19 παρ. 1 καὶ 44 παρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1368|49 Α.Ν «περὶ κώδικος καταστάσεως τῶν Δημοσίων Διοικητικῶν Ὑπαλλήλων».

Ἄρθρον 9.

Τὰ Συμβούλια Ἐφέδρων Νομῶν, τὰ Περιφερειακὰ Συμβούλια Ἐφέδρων καὶ τὸ «Κεντρικὸν Συμβούλιον», συνεδριάζουσι καὶ λαμβάνουσιν ἀποφάσεις ἐγκύρως, παρόντων τοὐλάχιστον τῶν 2|3 τῶν ἀπαρτιζόντων αὐτὰ μελῶν. Κλάσμα πλέον ἢ ἔλασσον δὲν ὑπολογίζεται. Αἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν τῶν παρόντων, ἐν περιπτώσει δὲ ἰσοψηφίας ὑπερισχύει ἡ ψῆφος τοῦ Προέδρου.

Ἄρθρον 10.

Ὁ Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Ἀμύνης διὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Γ.Ε.ΕΘ.Α. ἀσκεῖ τὴν ἐποπτείαν ἐφ' ὁλοκλήρου τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω διαρθρουμένης Ὑπηρεσίας Ἐφέδρων.

Ἄρθρον 11.

1. Διὰ τὴν λειτουργίαν καὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ προορισμοῦ τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω ἱδρυομένης Ὑπηρεσίας Ἐφέδρων ὁρίζονται ὡς πόροι:

α) Ἀναγραφὴ κονδυλίου εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Ἀμύνης.

β) Εἰδικὸν ἔνσημον, δυνάμενον νὰ καθιερωθῇ διὰ Β. Διατάγματος, ἐπὶ πάσης φύσεως ἰδιωτικοῦ περιεχομένου αἰτήσεως πρὸς τὴν Ὑπηρεσίαν ταύτην καὶ τῶν παρὰ ταύτης ἐκδιδομένων βεβαιώσεων καὶ πιστοποιητικῶν.

γ) Πᾶς οἱοσδήποτε ἕτερος πόρος.

2. Ἅπαντες οἱ πόροι περιέρχονται εἰς τὸ Ταμεῖον τῆς Ὑπηρεσίας Ἐφέδρων Υ.Ε.Θ.Α., ἡ διαχείρισις τῶν δὲ ἀνήκει εἰς τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον ταύτης, τηρουμένων καὶ τῶν ἐν ἄρθρῳ 19 ὁριζομένων.

Ἄρθρον 12.

Τὰ διὰ τὴν λειτουργίαν τῆς Ὑπηρεσίας Ἐφέδρων ἀναγκαῖα κτίρια πρὸς ἐγκατάστασιν τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ὀργάνων αὐτῆς εἰς τοὺς διαφόρους τόπους θεωροῦνται Στρατιωτικὰ Καταστήματα καὶ διὰ τὴν ἀνεύρεσιν καὶ χρησιμοποίησίν των ἐφαρμόζονται ἅπασαι αἱ κείμεναι διατάξεις, αἱ ἀφορῶσαι τὰ διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς Στρατ. Ὑπηρεσίας χρησιμοποιούμενα κτίρια καὶ Καταστήματα. Τὰ ἀναγκαῖα μισθώματα ἢ ἀποζημιώσεις καταβάλλονται ἐκ τῶν πόρων τῆς Ὑπηρεσίας Ἐφέδρων.

Ἄρθρον 13.

1. Τὸ ἐν ἄρθρῳ 7 τοῦ παρόντος Νόμου ὁριζόμενον Κεντρικὸν Συμβούλιον τῆς Ὑπηρεσίας Ἐφέδρων Υ.Ε.Θ.Α. προΐσταται τῶν περιφερειακῶν Συμβουλίων Ἐφέδρων, τῶν Συμβουλίων Ἐφέδρων Νομῶν καὶ τῶν εἰς τὰς Κοινότητας, Δήμους καὶ Διαμερίσματα Δήμων ὁριζομένων ἐκπροσώπων τῶν Συμβουλίων Νομῶν, πρὸς ἄσκησιν δὲ τῶν ἐν ἄρθρῳ 2 καθοριζομένων ἁρμοδιοτήτων τῆς Ὑπηρεσίας Ἐφ. Υ.Ε.Θ.Α. ἐκδίδει ἀποφάσεις ἢ διαταγὰς πρὸς τὰ ὑφιστάμενα ταύτα ὄργανα.

2. Αἱ ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου τούτου, αἱ ἀφορῶσαι συμμετοχὴν τῶν ἐφέδρων εἰς ἐκπαιδευτικὰς ἀσκήσεις ἢ διδασκαλίας, εἶναι ὑποχρεωτικαὶ διὰ τούτους, οἵτινες, ἐν ἀδικαιολογήτῳ ἀρνήσει νὰ συμμορφωθῶσι πρὸς ταύτας, τιμωροῦνται παρὰ τοῦ ἁρμοδίου Δικαστηρίου διὰ χρηματικῆς ποινῆς ἢ διὰ φυλακίσεως μέχρι τριῶν μηνῶν, ἐν ὑποτροπῇ δὲ διὰ φυλακίσεως μέχρις ἑνὸς ἔτους. Ὁ τρόπος τῆς δημοσιεύσεως

ή δι' άλλου μέσου γνώσεως παρά των ενδιαφερομένων των εν λόγω αποφάσεων ρυθμίζεται διά Β. Διατάγματος.

Άρθρον 14

Έκαστος των εφέδρων, περί ων το άρθρον 8 του παρόντος, δικαιούται ν' αναγκρεται εγγράφως προς την εκπρόσωπον του Συμβουλίου Εφέδρων Νομού ή και άπ' ευθείας εις το Συμβούλιον τούτο διά πάν γενικόν ή ατομικόν αυτού ζήτημα, εμπίπτον εις τον κύκλον των εν άρθρω 2 του Νόμου τούτου διαγραφομένων αρμοδιοτήτων της ιδρυομένης υπηρεσίας, διά την κατά το δυνατόν επίλυσιν του μεμψίμοιρου ταύτης.

Άρθρον 15.

Η προθεσμία, εντός της οποίας, από της ισχύος του παρόντος Νόμου, θέλει πραγματοποιηθή ή κατά τας διατάξεις αυτού προβλεπομένη σύνταξις των Μητρώων Εφέδρων, ως και αι λεπτομέρειαι περί του τρόπου της συντάξεως τούτων, καθορισθήσονται διά Β. Διατάγματος.

2. Από της λήξεως της προθεσμίας ταύτης ως απαραίτητον συμπλήρωμα των από της κειμένης Νομοθεσίας απαιτουμένων δικαιολογητικών, διά την απόδειξιν της ιδιότητος του εφέδρου, μη συμπληρωσαντος το 50ον έτος της ηλικίας του ή του καλαιού πολεμιστού υπό την εν τω ανωτέρω άρθρω 8 παράγρ. 1 εδάφ. γ' καθοριζομένην έννοιαν, ανεξαρτήτως ηλικίας, απαιτείται πιστοποιητικόν της Υπηρεσίας Εφέδρων αποδεικνύον την εν τοις Μητρώοις αυτής εγγραφήν τούτων. Η έλλειψις τοιούτου πιστοποιητικού διά τους έχοντας μέχρι λήξεως της ως άνω προθεσμίας επιστηρίξει δικαίωμα πηγάζον εκ της ανωτέρω ιδιότητος, έχει ως επακόλουθον την απώλειαν αυτού. Αι λεπτομέρειαι διά την εφαρμογήν της διατάξεως ταύτης ρυθμισθήσονται διά Β. Διατάγματος.

Άρθρον 16.

1. Όπου εν ταις κατά μέρος διατάξεσι του Νόμου τούτου ορίζεται, ότι αι λεπτομέρειαι θέλουσι καθορισθή διά Β. Διαταγμάτων, ταύτα προκαλούνται παρά του Υπουργού Εθνικής Άμυνης, μετά πρότασιν του Γεν. Επιτελείου Εθν. Άμυνης.

2. Δι' ομοίων Β. Διαταγμάτων θέλουσιν επιπροσθέτως ρυθμισθή τα κάτωθι ζητήματα:

α) Κύρωσις ειδικού Κανονισμού, αφορώντος τον τρόπον της εν γένει λειτουργίας της ιδρυομένης υπηρεσίας και τας αρμοδιότητας των Συμβουλίων αυτής.

β) Ίδρυσις ειδικών Ταμείων αρωγής εκ των πόρων της Υπηρεσίας Εφέδρων Υ.Εθ.Α. ων προορισμός θα είναι η αποκατάστασις ακτημόνων ή πενήτων απόρων επαγγελματιών εφέδρων.

γ) Τα της λογιστικής και ταμειακής διαχειρίσεως των πόρων της ιδρυομένης υπηρεσίας.

δ) Τα του τρόπου της αποζημιώσεως των εν ενεργεία μελών των Συμβουλίων, του υπαλληλικού προσωπικού της Υπηρεσίας ταύτης και των κινουμένων οργάνων αυτής εκ των πόρων αυτής.

ε) Πάσα έτερα λεπτομέρεια αναγκαία διά την εκτέλεσιν του παρόντος Νόμου.

Άρθρον 17.

Η ισχύς του παρόντος άρχεται από της δημοσιεύσεως του εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, υποβληθήσεται δε προς κύρωσιν εις την Βουλήν άμα τη επαναλήψει των εργασιών της.

Εν Αθήναις τη 29 Οκτωβρίου 1950

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

«Περί εφοδιασμού διά βιβλιαρίων υγείας των εργατών και τεχνιτών βαλουργίας, κλωστοϋφαντουργίας, επεξεργασίας και διαθέσεως γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων, χημικής βιομηχανίας κλπ.».

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 268 της 29 Νοεμβρίου 1950)

Έχοντες υπ' όψιν το άρθρον 6 του Διατάγματος της 25ης Αυγούστου 1920 «περί καθιερώσεως των περί υγιεινής και ασφαλείας των εργατών κλπ. διατάξεων», προτάσει του Ημετέρου επί της Εργασίας Υπουργού, μετά σύμφωνον γνώμην του Συμβουλίου Επικρατείας και του Συμβουλίου Εργασίας, αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Άρθρον 1.

Πας εργαζόμενος εις βιομηχανικάς και βιοτεχνικάς επιχειρήσεις βαλουργίας, κλωστοϋφαντουργίας, επεξεργασίας και διαθέσεως γάλακτος και γαλακτοκομικών εν γένει προϊόντων, εις χημικάς εν γένει βιομηχανίας, εις ελαιοτριβεία ως και εις εργασίας συντηρήσεως και ταξινομήσεως ζώντων ζώων εν ταις ζωαγοραίς, όπως άσκη το επαγγελμά του, οφείλει να είναι εφοδιασμένος διά βιβλιαρίου υγείας κατά τας διατάξεις του παρόντος.

Άρθρον 2.

1. Ο εφοδιασμός διά βιβλιαρίων υγείας των ανωτέρω διενεργείται παρ' Επιτροπής συνισταμένης δι' εκαστον των ανωτέρω κλάδων εργαζομένων.

Η Επιτροπή αύτη αποτελείται α) Εξ ενός ανωτέρου υπαλλήλου του Υπουργείου Εργασίας ή Επιθεωρητού ή Επόπτου Εργασίας διά τας περιφερείας Επιθεωρήσεων Εργασίας της περιφερείας τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης και ενός Επιθεωρητού ή Επόπτου Εργασίας διά τας λοιπάς περιφερείας, ως προέδρου. Εν ελλείψει υπαλλήλου του Υπουργείου Εργασίας δύνανται να διορισθή έτερος δημόσιος υπάλληλος ή αξιωματικός της Αστυνομίας Πόλεων ή της Χωροφυλακής, υποδεικνυόμενος υπό του οικείου Νομάρχου.

β) Εκ του Επιθεωρητού Επαγγελματικής Υγιεινής και ενός ιατρού διά τας περιφερείας Επιθεωρήσεων Εργασίας της περιφερείας τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης και διά τας λοιπάς περιφερείας εκ δύο ιατρών, υποδεικνυομένων υπό των οικείων υγειονομικών κέντρων. Εν ελλείψει ιατρών εκ δύο ιατρών υποδεικνυομένων υπό του οικείου Νομάρχου.

γ) Εξ ενός αντιπροσώπου των εργοδοτών του οικείου επαγγέλματος υποδεικνυομένου υπό του οικείου Σωματείου ή ελλείψει τοιούτου υπό της ανωτέρας επαγγελματικής Οργανώσεως.

δ) Εξ ενός αντιπροσώπου των εργατών του οικείου επαγγέλματος, υποδεικνυομένου υπό της Γενικής Συνομοσπονδίας των Εργατών της Ελλάδος.

2. Δια την διεξαγωγην της γραφικης ψηφοφορίας έκάστης Έπιτροπης διορίζεται εις ύπάλληλος τοῦ Ύπουργείου Έργασίας καὶ ἐν ἐλλείψει τοιούτου ἕτερος διοικητικὸς ὑπάλληλος, ὑποδεικνυόμενος ὑπὸ τοῦ οἰκείου Νομάρχου.

Τὰ μέλη τῶν Ἐπιτροπῶν, οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ ἀναπληρωταὶ τούτων, διορίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἢ τοῦ οἰκείου Νομάρχου.

Ἡ θητεία τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι ἐτησία.

Ἄρθρον 3.

1. Αἱ ἐπιτροπαὶ συνιστῶνται ὑποχρεωτικῶς κατ' ἔτος καὶ κατὰ μῆνα Ἰούλιον διὰ μὲν τὰς Ἀθήνας καὶ τὸν Πειραιᾶ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, διὰ δὲ τὰς λοιπὰς πόλεις δι' ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου Νομάρχου.

Ἑκάστη Ἐπιτροπὴ 10 ἡμέρας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν της καλεῖ διὰ τῶν οἰκείων ὀργανώσεων τοὺς ἐνδιαφερομένους, ὅπως προσέλθωσι πρὸς λῆψιν τοῦ βιβλιαρίου των.

Αἱ ἐργασίαι τῆς Ἐπιτροπῆς δὲν δύνανται νὰ παρατείνωνται πέραν τοῦ χρονικοῦ διαστήματος δύο μηνῶν.

Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος ἡ σύστασις τῶν Ἐπιτροπῶν δύναται νὰ λάβῃ χώραν ὁποτεδήποτε, αἱ δὲ ἐργασίαι αὐτῶν δύνανται νὰ παραταθῶσι ἐπὶ ἕνα ἐπὶπλέον μῆνα ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῆς Ἐπιτροπῆς δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δύναται ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ συνελθῇ καὶ ἐκτάκτως, ὁσάκις διαπιστωθῇ ἀνάγκη ἐφοδιασμοῦ διὰ βιβλιαρίων ὑγείας τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ παρόντος ἀναφερομένων ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν.

2. Ἡ Ἐπιτροπὴ συγκαλεῖται ὑπὸ τοῦ Προέδρου αὐτῆς καὶ συνεδριάζει εἰς κατάστημα τῆς Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας καὶ ὅπου δὲν ὑπάρχει τοιαύτη εἰς τὸ Ἀστυνομικὸν τοιοῦτον καθ' ἡμέραν καὶ ὥραν ὑπὸ ταύτου ὁριζομένην.

Ἡ Ἐπιτροπὴ εὑρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ παρισταμένων τεσσάρων τοὐλάχιστον μελῶν, ἐξ ὧν ὁ εἷς ὁ Πρόεδρος καὶ οἱ δύο ἰατροί.

Αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν βάσει τῆς γνωματεύσεως περὶ τῆς ὑγιεινῆς καταστάσεως τῶν ἐργαζομένων τῶν ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ ἰατρῶν.

Ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας ὑπερισχύει ἡ ψῆφος τοῦ Προέδρου.

3. Ἡ Ἐπιτροπὴ χορηγήσεως βιβλιαρίων ὑγείας ὑποχρεοῦται εἰς τὴν τήρησιν τῶν ἑξῆς βιβλίων:

1) Βιβλίον πρωτοκόλλων, εἰς ὃ καταχωροῦνται αἱ λαμβανόμεναι ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς.

2) Μητρῷον τῶν διὰ βιβλιαρίων ὑγείας ἐφοδιαζομένων ἐργατῶν, περιλαμβάνον τὰ ἐν τῷ βιβλιαρίῳ ἀναφερόμενα στοιχεῖα.

Ἄρθρον 4.

Ἑκάστη Ἐπιτροπὴ ἐφοδιάζει διὰ βιβλιαρίου ὑγείας τὰ πρόσωπα τὰ ἀνήκοντα εἰς τὰς ὡς ἄνω κατηγορίας ἐργαζομένων, ἐφ' ὅσον ταῦτα δὲν πάσχουσιν ἐκ μεταδοτικοῦ νοσήματος, δυναμένου ἀμέσως ἢ ἐμμέσως νὰ βλάψῃ τὴν δημοσίαν ὑγείαν ἢ καὶ τοὺς ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιχειρήσει ἀπασχολουμένους μισθωτοὺς καὶ συγκεντροῦσι τὴν ἀναγκαίαν διὰ τὴν ἐνάσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός των ὑγιεινὴν κατάστασιν.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐξετάζει διὰ τῶν ἰατρῶν τὴν κατάστασιν τῆς ὑγείας ἑκάστου ἐκ τῶν ἐνώπιον αὐτῆς παρουσιαζομένων πρὸς ἐξέτασιν καὶ καταχωρεῖ ἐπιμελείᾳ τοῦ Γραμματέως ἐν τῷ Μητρῴῳ τῶν διὰ βιβλιαρίου ἐφοδιαζομένων τὰ ὀνοματεπώνυμον κλπ. στοιχεῖα τοῦ βιβλιαρίου ὑγείας, ὡς διὰ τοῦ ἑπομένου ἄρθρου ταῦτα καθορίζονται.

Ἐν περιπτώσει διαφωνίας τῶν δύο ἰατρῶν, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἱκανότητα πρὸς ἐργασίαν τοῦ ἐξεταζομένου, οὗτος ἐπανεξετάζεται ὑπὸ Ἐπιτροπῆς, ἀποτελουμένης ἐκ τῶν δύο ἰατρῶν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 2 καὶ ἑνὸς ἰατροῦ τοῦ Ι. Κ. Α., ὁριζομένου παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη λαμβάνει ἀποφάσεις κατὰ πλειοψηφίαν.

Διὰ νὰ ἐφοδιασθῇ τις διὰ βιβλιαρίου ὑγείας, δέον ὅπως προσκομίσῃ:

α) Βεβαίωσιν τοῦ ἐργοδότου, ἐξ ἧς νὰ ἐμφαίνηται ὅτι ἐργάζεται.

Ἐν περιπτώσει ἀνεργίας του βεβαίωσιν ἐμφαίνουσαν τὴν προϋπηρεσίαν του.

β) Βεβαίωσιν τοῦ οἰκείου Σωματείου.

γ) Πιστοποιητικὸν τοῦ οἰκείου Δήμου ἢ Κοινότητος περὶ ἐγγραφῆς εἰς τὰ Μητρῶα καὶ

δ) Δύο φωτογραφίας.

Εἰς τὰς περιπτώσεις ἀδικαιολογήτου ἀρνήσεως τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ Σωματείου πρὸς ἔκδοσιν τοῦ βιβλιαρίου, ἢ ἐφ' ὅσον ὁ αἰτῶν βιβλιάριον δὲν ἀνήκει εἰς Σωματεῖον, ἀποφασίζει ἡ Ἐπιτροπὴ κατὰ πλειοψηφίαν.

Ἄρθρον 5.

Τὸ βιβλιάριον ὑγείας ὑπογράφεται παρὰ τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Γραμματέως τῆς Ἐπιτροπῆς, περιλαμβάνει δὲ τὰ κάτωθι στοιχεῖα:

1) Τὸν ἀριθμὸν Μητρῴου.

2) Τὸ ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐργάτου ἢ τεχνίτου.

3) Τὴν εἰδικότητα εἰς ἣν ἀνήκει.

4) Τὸ ἔτος καὶ τὸν τόπον γεννήσεως.

5) Τὴν χρονολογίαν ἐκδόσεως τοῦ βιβλιαρίου.

6) Βεβαίωσιν περὶ τῆς ὑγείας τούτου δεόντως ὑπογεγραμμένην παρὰ τῶν ἐξετασάντων ταῦτον ἰατρῶν.

Ἐπὶ τοῦ βιβλιαρίου ἐπικολλᾶται φωτογραφία τοῦ κατόχου τούτου.

Ἀντικαταστάσεις βιβλιαρίων ἐπιτρέπονται μόνον ἐν περιπτώσει ἀπωλείας ἢ φθορᾶς τούτου, ὁπότε τὸ ἕτερον καταστρέφεται ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἄρθρον 6.

Οἱ ἐφοδιαζόμενοι διὰ βιβλιαρίου ὑγείας ὑποβάλλονται ὑποχρεωτικῶς κατ' ἔτος παρὰ τῆς αὐτῆς Ἐπιτροπῆς εἰς ἐπανεξέτασιν, καταχωρουμένης τῆς σχετικῆς βεβαιώσεως τοῦ ἰατροῦ ἐν τῷ βιβλιαρίῳ ὑγείας.

Ἄρθρον 7.

Ἐργοδόται χρησιμοποιοῦντες κατὰ παράβασιν τοῦ παρόντος εἰς τὰς ἐργασίας των μὴ ἐφοδιασμένους διὰ βιβλιαρίου ὑγείας τιμωροῦνται συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Β. Δ/τος τῆς 25.8.1920 «περὶ καθιερώσεως τῶν περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν κλπ. διατάξεων».

Εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Ὀκτωβρίου 1950.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

1170]1950 Πράξις Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου «Περὶ παρατάσεως μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1951 τῆς ληγούσης τὴν 31 Δεκεμβρίου 1950 προθεσμίας τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ΣΤ' τοῦ 1946 Ψηφίσματος».

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 275 τῆς 5 Δεκεμβρίου 1950)

Ἔχον ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ὑπὸ στοιχεῖον ΣΤ' Ψηφίσματος «περὶ τῆς ἰσχύος καὶ τῆς ἐκκαθαρίσεως τῶν Νομοθετημάτων τῆς περιόδου τῶν Κυβερνήσεων τῆς ἐχθρικῆς στρατιωτικῆς κατοχῆς τῶν ἐτῶν 1941—44».

Ἀποφασίζει

Παρατείνει μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1951 τὴν λήγουσαν τὴν 31 Δεκεμβρίου 1950 προθεσμίαν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ὡς ἄνω ΣΤ' τοῦ 1946 Ψηφίσματος, μέχρι τῆς ὁποίας αἱ Νομοθετικαὶ πράξεις τῶν ἐν Ἑλλάδι Κυβερνήσεων τῆς περιόδου τῆς ἐχθρικῆς στρατιωτικῆς κατοχῆς τῆς Χώρας τῶν ἐτῶν 1941—44 διατηροῦσι τὴν ἣν εἶχον κατὰ τὴν 31 Μαΐου 1946 ἰσχύν των ὡς ἁπλοῖ Νόμοι.

Ἐκδόσαν πρὸς τοῦτο τὴν ὑπ' ἀριθ. 1170 παροῦσαν πρᾶξιν του.

Ὁ Πρόεδρος Ὁ Ἀντιπρόεδρος Τὰ Μέλη

Ἀκριβὲς ἀντίγραφον

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Δεκεμβρίου 1950

Ὁ Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου

1191]1950 Πρᾶξις Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου «Περὶ ἀποστερήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀπεργούντων ὑπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., Ἐπιχειρήσεων Κοινῆς Ὠφελείας καὶ Τραπεζῶν».

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 279 τῆς 8 Δεκεμβρίου 1950)

Ἀφορμὴν λαμβάνον ἐξ ἐκδηλωθείσης ἀπεργίας, ὡς καὶ προθέσεως πρὸς κήρυξιν ἑτέρων ἀπεργιῶν ὑπαλλήλων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Ἐπιχειρήσεων Κοινῆς Ὠφελείας καὶ Τραπεζῶν, πρὸς δὲ τὴν ἐκ τούτων δημιουργουμένην ἀνωμαλίαν εἰς τὴν εὐρυθμον ζωὴν τῆς Χώρας, ἥτις σήμερον διανύει δυσχερῆ περίοδον ἀνασυγκροτήσεως ἐπιβάλλουσαν τὴν ἀνάγκην τῆς ἐντάσεως τῶν προσπαθειῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ἀποφασίζει:

Ὑπάλληλοι Ὀργανισμῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Ἐπιχειρήσεων Κοινῆς Ὠφελείας καὶ Τραπεζῶν ἀπέχοντες τῶν καθηκόντων των συνεπείᾳ ἀπεργίας θὰ ἀποστεροῦνται τῶν ἀποδοχῶν τοῦ χρόνου τῆς ἐκ τῶν καθηκόντων αὐτῶν ἀποχῆς των.

Διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς παρούσης ἀποφάσεως καθίστανται προσωπικῶς ὑπεύθυνοι αἱ ἀρμόδιαι Διοικήσεις τῶν ὡς ἄνω Ὀργανισμῶν κλπ., αἵτινες θέλουσιν ἀναφέρει ἀμέσως εἰς τοὺς κ. κ. Ὑπουργούς, εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν ὁποίων ὑπάγονται οἱ ὑπ' αὐτοὺς Ὀργανισμοὶ κλπ., ὅτι ἔλαβον γνῶσιν τῆς παρούσης καὶ θὰ συμμορφωθῶσιν ἀπαρεγκλίτως πρὸς αὐτήν.

Κατὰ τῶν Διοικήσεων, αἵτινες δὲν θὰ συμμορφωθῶσι πρὸς τὴν παροῦσαν ἀπόφασιν, θέλουσιν ἐπιβληθῇ νόμιμοι κυρώσεις.

Ἐκδόσαν πρὸς τοῦτο τὴν ὑπ' ἀριθ. 1191 παροῦσαν πρᾶξιν του ἡ Δημοσιευθησομένην διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ Πρόεδρος Ὁ Ἀντιπρόεδρος Τὰ Μέλη

Ἀκριβὲς ἀντίγραφον

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Δεκεμβρίου 1950

Ὁ Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

68500]1950 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας (*).

Διορθώσεις ἡμαρτημένων.

Εἰς τὴν δημοσιευθεῖσαν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 221 (τεύχος Β') τῆς 18.12.50 Φ.Ε.Κ. ὑπ'ἀριθ. 68500]50 ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου χρηματικῆς παροχῆς εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῆς χώρας ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν Χριστουγέννων 1950 καὶ Νέου Ἔτους 1951 ἐπιφέρεται ἡ ἀκόλουθος διόρθωσις καὶ προστίθεται ἡ παραλειφθεῖσα παρ. δ τοῦ ἄρθρου 9, ἔχουσα ὡς ἀκολούθως: «δ. Οἱ Μουσικοὶ τῶν Κέντρων διασκεδάσεως (καμπαρέ) καὶ χοσμικῶν ταβερνῶν θὰ τυχωσι τοῦ 50 ο|ο μόνον ἐκ τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 1».

(Ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας)

66893]1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

«Περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλιστικῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Παραρτήματος τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας Πύργου καὶ εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς κωμοπόλεως Κατακώλου».

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 232 τῆς 27 Δεκεμβρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 118]45 καὶ τοῦ Ν.Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946, 2) τὰς διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 1255]1949 «περὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ Ν. 118|45», 4) τὴν ὑπ' ἀριθ. 29594]3125]7.12.1950 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ἀποφασίζομεν:

Ἐπεκτείνομεν τὴν ἀσφαλιστικὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Παραρτήματος τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας Πύργου καὶ εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς κωμοπόλεως Κατακώλου.

Ἡ ἔναρξις τῆς ἰσχύος τῆς νομοθεσίας περὶ ἀσφαλίσεως ἀνεργίας καθορισθήσεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Δεκεμβρίου 1950

70330]7115]1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

«Περὶ παρατάσεως τῶν ἐθνικῶν συμβάσεων ἐργασίας τοῦ 1947 μέχρι 31.3.1951».

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 235 τῆς 30 Δεκεμβρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 § 3 τοῦ Α. Ν. 866]1937 ὡς καὶ τοῦ ἄρθρου 9 § 1 τοῦ Α. Ν. 1367]1938 καὶ 2) προηγουμένας ὁμοίας ἀποφάσεις ἡμῶν, ἀποφασίζομεν:

Παρατείνομεν ἐπὶ ἓν ἔτος τριμήνου ἀπὸ τῆς λήξεώς των (31.12.50) τὰς κατωθι Ἐθνικὰς Γενικὰς Συλλογικὰς Συμβάσεις Ἐργασίας:

1) Τῶν ὑπαλλήλων πάσης φύσεως ἐπιχειρή-

(*) ΕΕΔ 9, σελ. 14.

σεων και έργασιών ὑπό χρονολογίαν 4.11.47, ἥτις ἐνεκρίθη διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 927|1947 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ κατετέθη εἰς τό Εἰρηνοδικεῖον Ἀθηνῶν διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 20189|10.11.47 ἐκθέσεως καταθέσεως.

2) Τάς ἀπό 1.12.47 συμπληρωματικάς αὐτῆς, αἵτινες ἐνεκρίθησαν διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 999|5.12.47 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ κατετέθησαν παρά τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου διά τῶν ὑπ' ἀριθ. 21790|5.12.47 καὶ 21791|5.12.47 ἐκθέσεων καταθέσεων.

3) Τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ὑπό χρονολογίαν 4.11.47, ἥτις ἐνεκρίθη διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 927|5.11. 47 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ κατετέθη παρά τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 20188|10.11.47 ἐκθέσεως καταθέσεως.

4) Τήν συμπληρωματικήν αὐτῆς ὑπό χρονολογίαν 1.12.47, ἥτις ἐνεκρίθη διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 999|5.12.1947 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ κατετέθη παρά τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 21739|5.12.47 ἐκθέσεως καταθέσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Δεκεμβρίου 1950

75462|4132|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας.

«Περί αὐξήσεως βασικῆς συντάξεως φυματικῶν Ο. Ν. κατά 30 ο|ο ἀπό 1.11.50».

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 219 τῆς 5 Δεκεμβρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1. Τάς διατάξεις τοῦ Α. Νόμου 306|1935, ὡς οὗτος ἰσχύει σήμερον «περί προστασίας φυματικῶν, καρδιοπαθῶν καὶ ἐξ ἀδενοπαθείας πασχόντων ἐργατῶν θαλάσσης» (Φ.Ε.Κ. 440 Α') 5.11.1936).

2. Τό ἄρθρον 2 τοῦ Ν. 19|1944.

3. Τήν ὑπ' ἀριθ. 64802|3196|3196 ἀπό 22.12. 1947 κοινήν ἀπόφασιν «περί καθορισμοῦ ἀπό 1 Ἰανουαρίου 1948 συντάξεων ἐν γένει τῶν φυματικῶν καὶ καρδιοπαθῶν ἐργατῶν θαλάσσης καὶ οἰκογενειῶν αὐτῶν».

4. Τήν ὑπ' ἀριθ. 278767|293 ἐ. ἔ. ἀπόφασιν Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν περί χορηγήσεως αὐξήσεως ἀπό 1 Νοεμβρίου ἐ. ἔ. κατά 30 ο|ο εἰς συνταξιούχους Δημοσίου, ἀποφασίζομεν :

Χορηγοῦμεν εἰς τοὺς ἐν γένει συνταξιούχους τοῦ Οἴκου Ναύτου, ὡς καὶ τάς οἰκογενείας ἀποβιωσάντων συνταξιούχων Οἴκου Ναύτου ἀπό 1 Νοεμβρίου 1950 ποσόν ἴσον πρός τριάκοντα τοῖς ἑκατόν (ἀριθ. 30 ο|ο) ἐπί τῆς καταβαλλομένης συντάξεως ἄνευ ἀναλόγου αὐξήσεως τῶν ἐπιδομάτων.

Ἡ καταβολή τῆς αὐξήσεως ὁμοῦ μετά τῆς συντάξεως θά ἐνεργῆται διά μιᾶς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως.

2. Τό ποσόν τοῦτο θά ἀχθῇ εἰς πίστωσιν τῆς διαχειρίσεως τοῦ Ταμείου Οἴκου Ναύτου καὶ θά βαρύνῃ τάς πιστώσεις τῶν οἰκείων κεφαλαίων καὶ ἄρθρων τοῦ προϋπολογισμοῦ Οἴκου Ναύτου.

3. Τό κατά τήν πληρωμήν προκύπτον κλάσμα χιλιοδράχμου δέν θά λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν.

4. Τά ἐπί τῆς συντάξεως πάσης φύσεως ἐπιδόματα νόσου, φυματικοῦ οἰκογενειακῶν βαρῶν καὶ φαρμακευτικῆς περιθάλψεως θά ἐξακολουθήσωσι καταβαλλόμενα ὡς ἔχουσι μέχρι τοῦδε, ἄνευ τῆς αὐξήσεως 30 ο|ο.

Ἡ παροῦσα κοινοποιηθήτω καὶ ἐκτελεσθήτω δεόντως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Νοεμβρίου 1950

46222|Α. 182|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

«Περί καθορισμοῦ ἀπό 1.10.50 τῶν ὑπό τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Λιπασμάτων καταβαλλομένων συντάξεων».

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 219 τῆς 5 Δεκεμβρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : 1) Τάς διατάξεις τοῦ Ν. 19|1944 καὶ 2) τήν ὑπ' ἀριθ. 4475|17.8.1950 ἀναφοράν τοῦ Ταμείου Ἐπικ. Ἀσφαλίσεως Προσωπ. Ἑταιρ. Λιπασμάτων, ἀποφασίζομεν :

Καθορίζομεν ἀπό τῆς 1ης Ὀκτωβρίου 1950 τάς ὑπό τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπ. Ἑταιρίας Λιπασμάτων καταβαλλομένας συντάξεις ὡς κάτωθι :

Διά τούς ἔχοντας βασικήν σύνταξιν :

ἀπό δρχ.	1— 500	εἰς δρχ.	200.000
»	501— 750	»	220.000
»	751—1000	»	240.000
»	1001—1500	»	260.000
»	1501—2000	»	280.000
»	2001—2500	»	300.000
»	2501—3000	»	320.000
»	3001—3500	»	340.000
»	3501—4000	»	360.000
»	4001—4500	»	380.000
»	4501—5000	»	400.000
»	5001—5500	»	420.000
»	5501—6000	»	440.000
»	6001—6500	»	460.000
»	6501—7000	»	480.000
»	7001—καί ἄνω	»	500.000

Κατά τά λοιπά ἐξακολουθοῦν ἰσχύουσαι αἱ διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 50855|1947 ἀποφάσεως ἡμῶν, ὡς ἐτροποποιήθησαν μεταγενεστέρως, καὶ τοῦ καταστατικοῦ τοῦ ὡς ἄνω Ταμείου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Νοεμβρίου 1950

58096|5830|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

«Περί καθορισμοῦ 10ώρου ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν ποτοποιείων Θεσσαλονίκης».

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 210 τῆς 23 Νοεμβρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει : τάς διατάξεις τῶν ἄρθρων 16 καὶ 17 τοῦ Π. Δ/τος τῆς 8|13 Ἀπριλίου 1932 «περί χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας εἰς τά κατ/τα κλπ.», 2) τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Α.Ν. 41|1941 «περί τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ Ν. 3502|1928 καὶ 3) γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας, ἀποφασίζομεν :

Καθορίζομεν εἰς δέκα (10) τάς ὥρας τῆς ἡμερησίας ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν ποτοποιείων λιανικῆς καὶ χονδρικῆς πωλήσεως Θεσσαλονίκης, εἰς ἃ δέν σερβίρονται ποτά.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Νοεμβρίου 1950

56098|Ε. 1637|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

«Περί αὐξήσεως ἀπό 1ης Ὀκτωβρίου 1950 τῶν

ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἐφημεριδοπωλῶν καὶ Ὑπαλλήλων Πρακτορείων παρεχομένων συντάξεων».

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 211 τῆς 25 Νοεμβρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Νόμου 19|1944.

2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. Σ. 1410|13.10.1950 ἀναφοράν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἐφημεριδοπωλῶν καὶ Ὑπαλλήλων Πρακτορείων.

3) Τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας,

ἀποφασίζομεν:

Ι. Αὐξάνομεν ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1950 τὰς ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεως Ἐφημεριδοπωλῶν καὶ Ὑπαλλήλων Πρακτορείων παρεχομένας συντάξεις ὡς κατωθι:

Κλιμάκιον βασικῆς συντάξεως		Ποσὸν αὐξημένης συντάξεως
Ἀπὸ	1 — 500 δρχ.	230.000
»	501 — 700 »	250.000
»	701 — 1000 »	270.000
»	1001 — 1500 »	290.000
»	1501 — 2000 »	305.000
»	2001 — 2500 »	335.000
»	2501 — 3000 »	355.000
»	3001 — 3500 »	375.000
»	3501 — 4000 »	395.000
»	4001 καὶ ἄνω δραχμάς	415.000

ΙΙ. Ἐπὶ πλέον τῶν ἀνωτέρω συντάξεων δύνανται νὰ καταβάλλωνται εἰς τοὺς συνταξιούχους τοῦ Ταμείου καὶ τὰ ὑπὸ τῶν παραγράφων 2, 3 καὶ 4 τῆς ὑπ' ἀριθ. 50855|47 κοινῆς ἀποφάσεως ἡμῶν προβλεπόμενα εἰδικὰ ἐπιδόματα ὑπὸ τοὺς ἐν αὐτῇ ὁριζομένους ὅρους, προϋποθέσεις καὶ περιορισμούς.

ΙΙΙ. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἐξακολουθοῦν ἰσχύουσαι αἱ διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 50855|47 κοινῆς ἀποφάσεως, ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν μεταγενεστέρως, ἐφ' ὅσον αὗται δὲν ἀντίκεινται πρὸς τὰς διατάξεις τῆς παρούσης.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Νοεμβρίου 1950

60698|Γ. 331|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

«Περὶ αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ τῆς Προνομούχου Ἀνωνύμου Ἑταιρίας Γενικῶν Ἀποθηκῶν Ἑλλάδος παρεχομένων συντάξεων κατὰ 50 ο|ο».

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 226 τῆς 18 Δεκεμβρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: α) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1944 Νόμου, β) τὴν ὑπ' ἀριθ. 288|4.11.50 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Συντάξεων τοῦ Προσωπικοῦ τῆς Προνομούχου Ἀνωνύμου Ἑταιρίας Γενικῶν Ἀποθηκῶν τῆς Ἑλλάδος, γ) τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Αὐξάνομεν τας ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων τοῦ Προσωπικοῦ τῆς Προνομούχου Ἀνωνύμου Ἑταιρίας Γενικῶν Ἀποθηκῶν τῆς Ἑλλάδος βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 50855|1947 κοινῆς ἀποφάσεως ἡμῶν καταβαλλομένας συντάξεις κατὰ 50 ο|ο ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1950, ὁριζομένου ὡς κατωτάτου ὁρίου συντάξεως τοῦ ποσοῦ τῶν 200.000 δραχ. Τὰ πάσης φύσεως πρόσθετα ἐπιδόματα ἐξακολουθοῦν καταβαλλόμενα ὡς μέχρι σήμερον.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Νοεμβρίου 1950

61744|5942|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ***«Περὶ ὁρισμοῦ αὐξήσεως ἀμοιβῆς τῶν σταφιδοναρφωτῶν Πατρῶν».***

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 226 τῆς 18 Δεκεμβρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. τῆς 16|20.11.1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ὡς καὶ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 16.8.1938 Β.Δ. «περὶ Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας κλπ.», 2) τὰς ὑπ' ἀριθ. 3 καὶ 4 ἐ. ἐ. ἀποφάσεις τῆς ἐν Πάτραις Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἐργασίας, ὡς καὶ γνωμάτευσιν Ὑποεπιτροπῆς ἐξ εἰδικῶν πραγματογνωμόνων, διαπιστούσης μείωσιν τῆς εἰς ἔργον ἀποδόσεως καὶ τῶν ἀπολαυῶν τῶν περὶ ὧν πρόκειται ἐργατῶν, λόγῳ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου Α.Σ.Ο. εἰσαγωγῆς καὶ χρησιμοποιήσεως νέου τύπου σορματοδετικῶν μηχανημάτων, 3) τὴν ἀπὸ 14.12.1950 σχετικὴν ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ, ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσοντες ἐκτελεστὰς τὰς ὡς ἄνω ἀναφερομένας διαιτητικὰς ἀποφάσεις, ὁριζομεν ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1950 αὔξησιν κατὰ 30 ο|ο τῆς κατὰ τὴν χρονολογίαν ταύτην ἰσχυούσης κατ' ἀποκοπὴν ἀμοιβῆς τῶν σταφιδοναρφωτῶν Πατρῶν διὰ τὴν ἐργασίαν τοῦ καπακώματος καὶ σορματοδέσεως σταφιδοκιβωτίων διὰ νέου τύπου σορματοδετικῶν μηχανημάτων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Δεκεμβρίου 1950

63463|1844|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

«Περὶ καταργήσεως τῆς Τοπικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας Πύργου».

Ε. Κ. τ. Β' φ. 226 τῆς 18 Δεκεμβρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α. Ν. ὑπ' ἀριθ. 1688|39 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ Ἐργατικῆς Ἑστίας διατάξεων», 2) Ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας ληφθεῖσαν κατὰ τὴν συνεδρίαν αὐτοῦ τῆς 25.10.50, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν κατὰ τὴν ὡς ἄνω συνεδρίασιν τοῦ Δ. Σ. τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας περὶ καταργήσεως τῆς Τοπικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας Πύργου».

Ἡ διαχείρισις τῶν περιουσιακῶν στοιχείων ταύτης μέχρι νεωτέρας ἀποφάσεως ἀνατίθεται εἰς τὸν αὐτόθι ἐπόπτην ἐργασίας κ. Νικολόπουλον, ἄχρι τοῦδε μέλος αὐτῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Δεκεμβρίου 1950

66733|6658|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

«Περὶ δώρου Χριστουγέννων τῶν εἰς φορτ|κὰς ἐργασίας ἀσχολουμένων».

(Ε. Κ. τ. Β'. φ. 224 τῆς 14 Δεκεμβρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰ διατάξεις τοῦ Νόμου 28|44, ὡς ἐτροποποιήθησαν καὶ συνεπληρώθησαν μεταγενεστέρως, ἐν συνδυασμῷ πρὸς

τάς ισαιύτας τοῦ κωδ. Ν. 5167|1932, ὡς οὗτος τροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως. Τὴν ἀπὸ μακροῦ χρόνου καθιερωθεῖσαν ἀρχὴν καταβολῆς δώρου εἰς τοὺς μισθωτούς, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων, Νέου Ἔτους καὶ Πάσχα καὶ τὰς ἐν προκειμένῳ μεταγενεστέρας ἡμῶν ἀποφάσεις, ἀποφασίζομεν:

Πρὸς ἀπολῆψιν ἐκ μέρους τῶν εἰς τὰς φορτοεκφορτωτικὰς ἐργασίας ἀσχολουμένων τῆς εἰς τοὺς λοιποὺς μισθωτοὺς χορηγηθησομένης ἐκτάκτου παροχῆς λόγῳ δώρου τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους καὶ ἕνεκεν τοῦ ἰδιοτύπου τῶν ἐργασιῶν τούτων, καθορίζομεν τὰ ἀκόλουθα:

1. Διὰ τοὺς στερουμένους μονίμου ἐργοδότου καὶ ἀμειβομένους ἐπὶ τιμολογίῳ ἐργάτας φορτ|τάς λιμένων καὶ ξηρᾶς, σημειωτάς, ζυγιστάς, καὶ φύλακας ἐμπορευμάτων, αὔξησιν τοῦ ἰσχύοντος ἐργατικοῦ τιμολογίου ἀμοιβῆς των ἢ των πάσης φύσεως νομίμων ἀποδοχῶν των ἀπὸ 11ης Δεκεμβρίου 1950 μέχρι 10ης Ἰανουαρίου 1951 συμπεριλαμβανομένης κατὰ ποσοστὸν 40 ο|ο.

2. Διὰ τοὺς ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ λιμένος Πειραιῶς ἐργαζομένους ἐπὶ ἡμερομισθίῳ ἢ τιμολογίῳ ἐργάτας, ὡς οἱ σημειωταί, ἐργάται φορτηγίδων, φύλακες ἐμπορευμάτων, ζυγισταὶ γαιανθράκων, αὔξησιν τῶν πάσης φύσεως νομίμων ἀποδοχῶν των κατὰ τὸ ἐν παραγράφῳ 1 τῆς παρούσης ὁριζόμενον χρονικὸν διάστημα, κατὰ ποσοστὸν 40 ο|ο.

Ἐν περιπτώσει μὴ πραγματοποιήσεως εἰς τὸ ἀκέραιον ἐκ μέρους τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ τῆς διὰ τοὺς λοιποὺς μισθωτοὺς ὁριοθησομένης ἐκτάκτου παροχῆς, τὸ ὑπόλοιπον ποσὸν θέλει καταβληθῇ παρὰ τῶν οἰκείων αὐτῶν ἐργοδοτῶν κατ' ἀναλογίαν τῆς παρ' αὐτοῖς ἀπασχολήσεώς των.

3. Πρὸς κάλυψιν τῆς διὰ τῶν ἐργολάβων φορτοεκφορτώσεων λιμένων καταβληθησομένης ὡς ἄνω ἐκτάκτου παροχῆς εἰς τοὺς παρ' αὐτῶν κατὰ τὰς φορτοεκφορτώσεις χρησιμοποιουμένους ἐργάτας πάσης κατηγορίας, ὡς στερουμένους μονίμου ἐργοδότου, προσαυξάνονται τὰ ἐν ἰσχύϊ ἐργολαβικὰ δικαιώματα, τὰ καταβαλλόμενα παρὰ τῶν φορτοπαραληπτῶν τῶν φορτίων, κατὰ ποσοστὸν 25 ο|ο, διὰ τὸ ἐν παραγράφῳ 1 τῆς παρούσης ὁριζόμενον χρονικὸν διάστημα.

4. Ὡσαύτως πρὸς κάλυψιν τῆς ὡς ἄνω ἐκτάκτου παροχῆς τῶν ἐργατοκαραγωγέων (ἡνιόχων), προσαυξάνονται κατὰ ποσοστὸν 30 ο|ο τὰ ἰσχύοντα τιμολόγια τῆς διὰ τῶν μέσων τούτων μεταφορᾶς εἰδῶν ἢ ἐμπορευμάτων (καραγώγια), διὰ τὸ ἐν παραγράφῳ 1 τῆς παρούσης ὁριζόμενον χρονικὸν διάστημα.

5. Αἱ διατάξεις τῆς γενικῆς ἡμῶν ἀποφάσεως «περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου παροχῆς λόγῳ τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους εἰς τοὺς λοιποὺς μισθωτοὺς τῆς Χώρας», αἱ ἀναφερόμενοι εἰς τὴν χορήγησιν τῆς παροχῆς ταύτης εἰς τοὺς ἐν καταστάσει ἀσθενείας, στρατεύσεως, ὡς καὶ εἰς κρατήσεις ὑπὲρ Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν καὶ τέλος εἰς τὸν χρόνον ἀπολήψεως τῆς παροχῆς, ἔχουσιν ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν διὰ τῆς παρούσης ὁριζομένων.

6. Δι' ἰδίας ἀποφάσεως θέλει ρυθμισθῇ ἡ χορήγησις τῆς ἐκτάκτου παροχῆς λόγῳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους εἰς τοὺς ἐργάτας τοῦ Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς (Ο.Α.Π.).

Ἡ παροῦσα ἰσχύει καθ' ἅπασαν τὴν Χώραν

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Δεκεμβρίου 1950

35040|Σ.761|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

«Περὶ προσαυξήσεως ἀπὸ 1-7-50 τῶν παρὰ τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Σ. Ε. Κ. (Δικτ. Μακεδονίας — Θράκης) παρεχομένων συντάξεων».

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 120 τῆς 11 Αὐγούστου 1950)

Ἀποφασίζομεν:

Ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1950 αἱ παρὰ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ. (Δικτ. Μακεδονίας—Θράκης) παρεχόμεναι συντάξεις συμφώνως τῇ παρ 1 τῆς ὑπ' ἀριθ. 56855) 1947 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας προσαυξάνονται κατὰ (35 ο|ο) τριάκοντα πέντε ἐπὶ τοῖς ἑκατόν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Αὐγούστου 1950

47030|4449|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

«Περὶ παρατάσεως ἐπὶ ἑξάμηνον συλλογ. συμβάσεως ἐργασίας καραγωγέων Γυθείου.

(Ε.Κ.τ.Β' φ. 161 τῆς 21 Σεπτεμβρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 866|1937, ὡς καὶ τοῦ ἄρθρου 9 παρ. 1 τοῦ Α.Ν. 1367|1938. 2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 15746|1222|25-8-50 ἀπόφασιν ἡμῶν καὶ 3) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 4887|17-8-50 ἀναφορὰν τῆς Γεν. Συν)δίας Ἐργατῶν Ἑλλάδος, ἀποφασίζομεν:

Παρατείνομεν ἐπὶ ἓν εἰσέτι ἑξάμηνον ἀπὸ τῆς λήξεως των (27-8-50) τὰς διατάξεις τῆς ἀπὸ 10 Ἰανουαρίου 1946 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καραγωγέων Γυθείου, ὡς καὶ τῶν ἀπὸ 4 Μαρτίου 1946 καὶ 5 Ἀπριλίου 1946 συμπληρωματικῶν καὶ τροποποιητικῶν ταύτης ὁμοίων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Σεπτεμβρίου 1950.

54999|Η.161|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

«Περὶ αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἠθοποιῶν, Συγγραφέων, Μουσικῶν κλπ. παρεχομένων συντάξεων κατὰ 50 ο|ο».

(Ε.Κ.τ. Β' φ. 198 τῆς 7 Νοεμβρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει:

α) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1914 Νόμου.

β) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 931|4-10-50 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἠθοποιῶν, Συγγραφέων, Μουσικῶν καὶ Τεχνιτῶν Θεάτρου.

γ) Τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Αὐξάνομεν τὰς ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἠθοποιῶν, Συγγραφέων, Μουσικῶν καὶ Τεχνιτῶν Θεάτρου παρεχομένας συντάξεις κατὰ 50ο|ο ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1950.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Ὀκτωβρίου 1950

ΑΠΟ ΟΣΑ ΜΑΣ ΓΡΑΦΟΥΝ

Καὶ πάλιν περὶ τοῦ χαρτοσήμου ἐξοφλητικῶν τοῦ μισθοῦ ἀποδείξεων

Ἀξιότιμε κ. Διευθυντά,

Εἰς τὴν ἀξιόλογον ἀναφορὰν σας περὶ τοῦ ἀρχίζοντος νὰ δημιουργῇ ἀρκετὸν σάλον ζητήματος τοῦ χαρτοσήμου τῶν ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων (ΕΕΔ 10, 7) γράφετε ὅτι τὸ ἄρθρον 425 Α.Κ. ἐλήφθη ἐκ τοῦ ἄρθρου 369 παρ. 1 τοῦ Γερμανικοῦ Ἀστ. Κώδικος καὶ παραιτέρω ὅτι «διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος εἰδικῆς ρυθμίσεως τῶν ἐξόδων τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως κ.τ.λ.». Ἐν τέλει τῆς μελέτης σας ποιεῖσθε ἐπίσης μνείαν τῆς ἐκδοθείσης ἐπὶ τοῦ ἀνω θέματος ὑπ' ἀριθ. 4156|1950 ἀποφάσεως τοῦ κ. Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν (ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν). Ἀλλ' ἡ ἀπόφασις αὐτὴ περιλαμβάνει εἰς τὸ σκεπτικόν της οὐδαμοδέστατον, κατὰ τὴν γνώμην μας, σημεῖον, δυνάμενον νὰ ἔχῃ σπουδαιότητα ἐπιρροῆς ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς τελευταίας φράσεως τοῦ ἄρθρου 425 Α.Κ. «ἂν ἄλλο τι δὲν προκύπτῃ ἐκ τῆς σχέσεως». Λέγει τοὐτέστιν ἡ ὡς ἄνω ἀπόφασις ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 425 Α.Κ. δὲν εἶναι νέα, ἀλλ' ἐπαναλαμβάνει κανόνα τοῦ δικαίου τῶν Πανδεκτῶν. Τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς ἀποφάσεως, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, δὲν μνημονεύετε καθόλου ἐν τῇ ἀνω μελέτῃ σας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Ἰανουαρίου 1951

Μετ' ἐξαιρέτου τιμῆς

Ἰωάν. Δ. Φαρμάκης, Δικηγόρος

Σημ. Συντάξεως: Ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 425 Ἀστικοῦ Κώδικος, καθ' ἣν «τὰ ἔξοδα τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως φέρει ὁ ὀφειλέτης, ἐὰν ἄλλο τι δὲν προκύπτῃ ἐκ τῆς σχέσεως», δὲν εἶναι νέα, ἀλλ' ἀπηχεῖ καὶ τὸ ἰσχύον πρὸ τοῦ Κώδικος δίκαιον, εἶναι ἀναμφίβολον. Τὸ ἀρχικὸν ἄρθρ. 131 τοῦ Προσχεδίου Δικαίου Ἐνοχῶν, εἰλημμένον ἐκ τοῦ Γερμ. 369, εἶχε διατυπωθῇ ὡς ἑξῆς: Τὰ ἔξοδα τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως καὶ ἀκυρώσεως φέρει καὶ προκαταβάλλει ὁ ὀφειλέτης, ἐὰν ἄλλο τι δὲν προκύπτῃ ἐκ τῆς σχέσεως.

Τὸ ἀντίστοιχον ἄρθρ. 128 τοῦ Σχεδίου Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς διετυπώθη ὡς ἑξῆς: Τὰ ἔξοδα τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως ἢ τῆς ἀκυρώσεως τοῦ χρεωστικοῦ ἐγγράφου φέρει ὁ δανειστής, ἐὰν ἄλλο τι δὲν προκύπτῃ ἐκ τῆς σχέσεως.

Ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς (βλέπε ἐπίσημον ἔκδ. Ὑπουργείου Δικαιοσύνης, σελ. 873) ἡ Ἐπιτροπὴ ἠκολούθησε τὸν Αὐστριακὸν Κώδικα (μεταρρύθμισις τοῦ 1916), ἄρθρ. 1426, §δ. 2. Ὁ Εἰσηγητής, μειοψηφῶν, ἐνέμεινε εἰς τὴν διάταξιν, ὅτι τὰ ἔξοδα βαρύνουν τὸν ὀφειλέτην, ὡς καὶ κατὰ τὸ ἰσχύον δίκαιον. Ἐν πάσῃ περιπτώσει - προστίθεται εἰς τὰ πρακτικὰ - οἱαδήποτε ρύθμισις νοεῖται, ὡς εἰκός, ἐπιτρεπτική.

Τὸ ἠδη ἰσχύον ἄρθρ. 425 Ἀστικοῦ Κώδικος ἠκολούθησε, ἀντιθέτως, τὸ Προσχέδιον τοῦ Εἰσηγητοῦ.

Καὶ παραιτέρω τίθεται δῶ τὸ ἐρώτημα: εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν τῆς ἐξοφλητικῆς τοῦ μισθοῦ ἀποδείξεως δύναται νὰ προκύπτῃ ἄλλο τι ἐκ τῆς σχέσεως;

Ἡ συνήθης ἐν τῇ συναλλαγῇ περίπτωσις εἶναι νὰ προβαίνῃ ὁ ἐργοδότης εἰς τὴν ἀπαλλαγὴν ἐκ τοῦ μισθοῦ κρατήσεων διὰ τὰ ἔξοδα τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως εἰς τὰ ὁποῖα περιλαμβάνεται ὁ φόρος πρὸς τὸ Δημόσιον, κατὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ, ἀδιαφόρως συναινέσεως ἢ μὴ τοῦ ἐργαζομένου.

Ἀλλ' ἂν ἡ ρύθμισις τῆς δαπάνης εἶναι, παρὰ τὴν τοῦ ἄρθρ. 425 ρύθμισιν, ἐπιτρεπτὴ διὰ τῆς ἐξ ἄλλων συμβάσεων ἐνοχῆς, θὰ ἐρευνηθῇ ἀναγκαίως εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας εἰδικῶς, ἂν ἡ τοιαύτη κράτησις ἐκ τοῦ μισθοῦ εἶναι ἐξ ἄλλων διατάξεων, ἐπιτρεπτή.

Τὰς μόνας ὅμως καὶ ἐπιτρεπομένας κρατήσεις ἐκ τοῦ μισθοῦ ρυθμίζει τὸ ἐν ἰσχύϊ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 38 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος 2783|1941, β. δ. τῆς 24 Ἰουλίου 1920 «περὶ πληρωμῆς τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἐργατῶν καὶ περὶ τῶν μισθῶν τῶν ὑπηρετῶν καὶ ὑπαλλήλων», αἱ ὁποῖαι βεβαίως εἶναι ἀσχετοι πρὸς τὴν κράτησιν τῶν ἐξόδων τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως.

Ὁ νόμος οὗτος εἶναι ἀσφαλῶς τοιοῦτος δημοσίας τάξεως, ἐξ ἐκείνων, περὶ ὧν τὸ ἄρθρ. 8 τοῦ Α. Κ. ὁρίζει, ὅτι οὐ' ἰδιωτικῆς βουλήσεως (ἀκόμη) δὲν δύναται ν' ἀποκλεισθῇ ἡ ἐφαρμογή των.

Ἐπομένως ἀποκλείεται νὰ προσθεθῇ ἀκόμη εἰς τὴν συμφωνίαν περὶ κρατήσεων ἐκ τοῦ μισθοῦ διὰ πᾶσαν ἄλλην αἰτίαν, ἐκτὸς τῶν εἰς τὸν ἀνω νόμων, κύρος (ἄρθρ. 174 Α. Κ.), πρέπει δὲ νὰ θεωρηθῇ ἡ ἀκυρότης ἀπόλυτος (πρβλ. καὶ Ἐφετ. Ἀθηνῶν 2116|1936, Θέμ. ΜΗ' σελ. 388 διὰ τὸν Ν. 1694|1939 «περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς ἐκχωρήσεως καὶ κατασχέσεως τῶν μισθῶν τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων».

Οἱ ἐπὶ ποσοστοῖς ὑπάλληλοι

Φίλη «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου».

Ἔχετε γράψει κατὰ καιροὺς διὰ τὴν ἄδικον διάταξιν τῆς § ὁ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946, ἡ ὁποία, διὰ τὴν ἀποζημίωσιν μεταβάλλει τὸν ἐπὶ ποσοστοῖς ἀμειβόμενον ὑπάλληλον εἰς τεχνίτην ἤδη (Ν. Δ. 1258|1949) καὶ καθορίζει, ὅτι τὴν ἀποζημίωσιν ἐκείνου δικαιοῦται διὰ τὴν ἀπόλυσίν του.

Ἀλλ' ἀνεξαρτήτως ἂν αὐτὴ εἶναι ἄδικος (καὶ εἶναι ἀναμφιβόλως) νομίζω, ὅτι εἶναι ἀντισυνταγματική.

Ὅταν ὅλοι οἱ μισθωτοὶ χαρακτηρίζωνται ὡς ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι μὲ τὰ γενικὰ κριτήρια τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Ν. 1312 καὶ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. 1284, δὲν ἐμπορεῖ, νομίζω, ὁ Νομοθέτης τῆς ἀνωτέρω διατάξεως κατ' ἄνισον μεταχείρισιν ὁμοίων καταστάσεων, νὰ εἰσάγῃ ἐξαιρέσεις, χωρὶς νὰ παραβιάζεται οὕτω τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Συντάγματος.

Ἂν τὰ δικαστήρια ἠρεύνων τὸ ζήτημα, ἀπὸ τῆς πλευρᾶς αὐτῆς, ὡς ὀφείλουν, θὰ ἦτο τρόπος νὰ διαγραφῇ ἀπὸ τὸ θετὸν δίκαιον ἡ ἄδικος, ἀπαναλαμβάνω, αὐτὴ διάταξις.

Μὲ φιλικοὺς χαιρετισμούς

Ἀναγνώστης

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 10ος — Τεύχος 5 (225)

Ἀθῆναι, 1 Φεβρουαρίου 1951

ΝΟΜΙΚΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ ΤΗΣ ΑΠΕΡΓΙΑΣ(*)

('Εξ ἀφορμῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 3008/1950 ἀποφάσεως Πρωτοδίκου 'Αθηνῶν)

Ὑπὸ τοῦ κ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ Γ. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΥ, Δικηγόρου

Καὶ ἐφ' ὅσον εὑρισκόμεθα ἤδη εἰς περίοδον προγραμματικῆς οἰκονομίας ἐντὸς τοῦ ἀστικοῦ καθεστῶτος—ἀναγκαίας διὰ τὴν ἀνασυγκρότησίν του—κατὰ ποίαν λογικὴν τὰ δικαστήρια θὰ δεχθοῦν, ὅτι, λόγῳ τῆς ἀπεργίας, ἐλύθησαν αἱ ἀτομικαὶ συμβάσεις ἐργασίας, εἰς στιγμὴν καθ' ἣν τὸ οἰκονομικὸν πρόγραμμα ἀπαιτεῖ ἀντιθέτως τὴν συνέχισιν τούτων; Τέλος, εἰς ἐποχήν, ὡς ἡ σημερινή, καθ' ἣν οἱ ἐργατικοὶ καὶ ὑπαλληλικοὶ μισθοὶ καθορίζονται ὑπὸ τοῦ Κράτους, ἐπιβάλλονται ὑπὸ τούτου εἰς τοὺς ἐργοδότας καὶ αὐξάνονται κατὰ περιόδους, ἀναλόγως τοῦ κόστους τῆς ζωῆς, χωρὶς οὐδέποτε νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι ἡ ἀλλαγὴ τοῦ μισθολογίου, οὕτω γενομένη, ἐπάγεται σύναψιν νέας ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας, κατὰ ποίαν λογικὴν πρέπει νὰ ὑποστηριχθῇ τὸ ἀντίθετον, ὅταν οἱ ἐργαζόμενοι κατέρχονται εἰς ἀπεργίαν ἀκριβῶς διὰ νὰ ἐπιτύχουν τὴν τοιαύτην ἀλλαγήν;

β) Ἡ προλεταριοποίησις τοῦ ἀστικοῦ δικαίου. Ὡς ἐλέχθη ἤδη ἡ θεωρία τῆς λύσεως τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας συνεπείᾳ τῆς ἀπεργίας στηρίζεται ἐπὶ τῶν γενικῶν ἀρχῶν τῶν συμβάσεων τοῦ ἀστικοῦ δικαίου. Ἀλλὰ σήμερον καὶ τὸ δίκαιον τοῦτο ἀποβάλλει τὴν παλαιάν του τυπικότητα, ὁσάκις ρυθμίζει ζητήματα ἀναγόμενα εἰς τὰς σχέσεις τῶν οἰκονομικῶς ἀσθενεστέρων τάξεων. Ἡ ἀτομικὴ σύμβασις ἐργασίας ρυθμίζεται σήμερον ὑπὸ νόμων, οἱ ὁποῖοι σκοπὸν ἔχουν νὰ προστατεύσουν τοὺς ἐργαζομένους, ὡς οἰκονομικῶς ἀσθενεστέρους, ἔναντι τῶν ἐργοδοτῶν, οὓς θεωροῦν ὡς οἰκονομικῶς ἰσχυροτέρους. Σύγχρονοι ἀστικοὶ νόμοι ἀναγόμενοι εἰς τὴν μίσθωσιν πράγματος περιέχουν εἰδικὰς εὐεργετικὰς διατάξεις ὑπὲρ τῶν οἰκονομικῶς ἀσθενεστέρων καὶ τῶν μισθοσυντηρήτων. Αἱ ἀγοραπωλησίαι τῶν ἀκινήτων κατὰ τὴν κατοχὴν ὑπέχθησαν εἰς ἀκύρωσιν, διότι ὁ σύγχρονος νομοθέτης ἔκρινεν ὅτι οἱ ἀγοράσται ἐξεμεταλλεύθησαν τὴν ἀνάγκην τῶν οἰκονομικῶς ἀσθενεστέρων πωλητῶν. Αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἡ ἔννοια τῶν οἰκονομικῶς ἀσθενεστέρων κατέκτησεν, εἰς πλείστας περιπτώσεις, τὸ λεξιλόγιον τοῦ ἀστικοῦ δικαίου. Νὰ δεχθῶμεν, ὅτι εὑρισκόμεθα ἐνώπιον ***προλεταριοποιήσεως*** τούτου(20); Νὰ υἱοθετήσωμεν τὴν ἄποψιν, ὅτι πρόκειται περὶ τινος μορφῆς ***ἰμπεριαλισμοῦ*** τοῦ κοινωνικοῦ δικαίου(21); Νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν ἀπαισιόδοξον ἄποψιν περὶ ***παρακμῆς τοῦ δικαίου***(22); Τὰ πάντα εἶναι δυνατὰ εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν τοῦ ἀτερματίστου μετασχηματισμοῦ. Ἀλλὰ καὶ ἂν ὑποτεθῇ, ὅτι τὸ ἀστικὸν δίκαιον δὲν ἐπρολεταριοποιήθη, ἡ τάσις τῆς προλεταριοποιήσεως του ὑπάρχει. Συνεπῶς καὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ ἀστικὸν δίκαιον δὲν δύναται πλέον νὰ υἱοθετήσῃ τὴν ἐκδοχήν, καθ' ἣν ἡ ἀπεργία λύει τὴν ἀτομικὴν σύμβασιν ἐργασίας, χωρὶς νὰ ἀρνηθῇ τὰς ἐντὸς αὐτοῦ κινουμένας τάσεις τοῦ μετασχηματισμοῦ του.

Δὲν εἶναι, ἄρα, ἀνεξήγητον σήμερον διὰ ποῖον λόγον ἡ θεωρία τῆς λύσεως ὑπεχώρησε πρὸ τῆς θεωρίας τῆς ἀναστολῆς τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας συνεπείᾳ τῆς ἀπεργίας, ὡς καὶ διὰ ποῖον λόγον εἰς τὴν παλαιὰν ἄποψιν, καθ' ἣν ἡ ἀπεργία ἀποτελεῖ ἁπλῶς ***θεμιτὴν πρᾶξιν*** ἢ ***ἄσκησιν ἐλευθερίας*** ὑποκατεστάθη ἡ νεωτέρα, καθ' ἣν ἡ ἀπεργία ἀποτελεῖ ***δικαίωμα***, τοῦ ὁποίου ἡ ἐνάσκησις κατ' οὐδένα λόγον δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐπαγομένη λύσιν τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Οὕτω, ἐν τῷ ***Προοιμίῳ*** τοῦ Γαλλικοῦ Συντάγματος τῆς 27ης Ὀκτωβρίου 1946 ἀναγράφεται ρητῶς ὅτι: «***Τὸ δικαίωμα τῆς ἀπεργίας ἐνασκεῖται ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῶν νόμων, οἱ ὁποῖοι ρυθμίζουν τοῦτο***». Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἡ συνταγματικὴ αὐτὴ διάταξις γεννᾷ πλεῖστα νομικὰ ζητήματα, τῶν ὁποίων ἡ μελέτη δὲν ἀνήκει ἐνταῦθα. Συνδέεται, ὅμως, πρὸς τὸ ἐρευνώμενον θέμα κατὰ τοῦτο: Διότι δίδει

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 69 παρόντος τόμου.

20) Savatier, Prolétarisation du droit civil. Dalloz, 1947, 161.

21) Rivero, Impérialisme du droit social, Droit social, 1949, 270.

22) Ripert, Le déclin du droit, Paris, 1949, 1-35.

άπάντησιν εἰς τὸ ἐρώτημα, ἂν ἡ ἀπεργία λύῃ ἢ ἀναστέλλῃ τὴν ἀτομικὴν σύμβασιν ἐργασίας. Ἀφ' ἧς στιγμῆς τὸ Σύνταγμα δέχεται τὴν ἀπεργίαν ὡς δικαίωμα, καταπίπτει ἡ ἀντίληψις, ὅτι αὕτη λύει τὴν ἀτομικὴν σύμβασιν ἐργασίας καὶ ἀπομένει νὰ ἐρευνηθῇ μόνον μέχρι ποίου σημείου ἡ ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει τοιαύτη ἢ τοιαύτη ἐνάσκησις τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπεργίας ἔρχεται εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὴν καλῇ τῇ πίστει ἐκτέλεσιν τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας (23).

Παρὰ ταῦτα, ἡ ἀνωτέρω συνταγματικὴ ἀρχὴ δὲν εὗρεν ἀρχικῶς ἐν τῇ γαλλικῇ νομολογίᾳ τὴν ἀναμενομένην ἢ ἐλπιζομένην συμπάθειαν. Τὸ Ἀκυρωτικὸν δὲν ἀπεφάνθη εἰσέτι ἐπὶ τῆς ἐκτάσεως ταύτης. Τὰ κατώτερα δικαστήρια—εἰς τὰ ὁποῖα πλεῖσται ἐδόθησαν εὐκαιρίαι—ἐκινήθησαν μετά τινος ἀμφιταλαντεύσεως καὶ ἐνίοτε μετά τινος σκοπιμότητος, ἰδίᾳ κατὰ τὰς ἐπικινδύνους ἀπεργιακὰς ἐκδηλώσεις τοῦ τέλους τοῦ 1947.

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἡ πλειονότης τῶν ἀποφάσεων τῶν δικαστηρίων τούτων, χωρὶς νὰ ἀρνηθῇ τὴν παλαιὰν θεωρίαν περὶ λύσεως τοῦ συμβατικοῦ ἐργατικοῦ δεσμοῦ συνεπείᾳ τῆς ἀπεργίας, προσπαθεῖ νὰ συμβιβάσῃ τὰ πράγματα: Οὕτω, κατά τινας ἀποφάσεις, ἡ ἀρχή, καθ' ἣν ἡ ἀπεργία λύει τὴν ἀτομικὴν σύμβασιν ἐργασίας, ὑπόκειται εἰς τὴν κυριαρχικὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, ὅστις, ἀναλόγως τῶν περιστάσεων, δύναται νὰ συναγάγῃ, ἐκ τῶν γεγονότων τῆς ὑποθέσεως, ἀντίθετον κρίσιν (Conseil de prud' hommes de Saint - Quentin, 2 janv. 1948, *Droit ouvrier*, 1948, 33), ἄλλως ὁ συμβουλεύων τὴν ἐνάσκησιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπεργίας δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς τελῶν ἐν πταίσματι καὶ δὲν δύναται νὰ ἀπολυθῇ παρὰ τοῦ ἐργοδότου διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην (Conseil de prud' hommes de Meinn, 2 avril 1948, *Droit ouvrier*, 1948, 206), ἄλλως καὶ ἂν ἔτι δὲν ὑπάρχουν ρυθμιστικοὶ τῆς ἀπεργίας νόμοι, τὰ δικαστήρια δὲν δύνανται νὰ παραγνωρίσουν τὴν συνταγματικὴν διάταξιν καὶ συνεπῶς ὀφείλουν νὰ ἀναγνωρίσουν ὅτι ἡ ἀπεργία δὲν ἀποτελεῖ λόγον λύσεως τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ πρᾶξιν θεμιτὴν καὶ ἐνάσκησιν δικαιώματος πανηγυρικῶς ἀνεγνωρισμένου (Conseil de prud' hommes de Toulouse, 3 juin 1948, *Droit ouvrier*, 1948, 384).

Παρὰ ταῦτα, ἕτερα κατώτερα γαλλικὰ δικαστήρια ἐξακολουθοῦν νὰ ὑποστηρίζουν τὴν παλαιὰν ἄποψιν—κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν ἀνωτέρω συνταγματικὴν διάταξιν—ἰσχυριζόμενα ἐπὶ πλέον, ὅτι, ἐὰν ἡ ἀπεργία λύῃ τὴν ἀτομικὴν σύμβασιν ἐργασίας, τοῦτο δὲν συμβαίνει, διότι οἱ ἀπεργοὶ ἔχουν τὴν θέλησιν ταύτην, δοθέντος ὅτι ἡ πρόθεσίς των εἶναι ἐνίοτε ἀντίθετος, οὔτε διότι διέπραξαν πταίσμά τι ἐπιτρέπον εἰς τὸ ἀντιπαλὸν μέρος νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν, δοθέντος ὅτι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἐφικτὴ καὶ ἐν ἀνυπαρξίᾳ πταίσματος, ἀλλὰ διότι οἱ ἀπεργοί, λόγῳ τῆς παύσεως τῆς ἐργασίας, καθιστοῦν ἀδύνατον τὴν συνέχισιν τῆς συμβάσεως. Ὡς εἶναι γνωστόν, αὕτη ὑποθέτει τὴν ὕπαρξιν δεσμοῦ ἐξαρτήσεως μεταξὺ ἐργάτου καὶ ἐργοδότου, ἡ ἀνυπαρξία δὲ τοιούτου δεσμοῦ καθιστᾷ ἀνύπαρκτον καὶ τὴν σύμβασιν ἐργασίας. Οὐδόλως, ὅμως, ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς βουλήσεως τοῦ ὑπαλλήλου νὰ θεωρήσῃ τὸν δεσμὸν τοῦτον ὡς ἁπλῶς ἀνασταλέντα καὶ ὡς δεκτικὸν ἀναγεννήσεως κατὰ τὴν θέλησίν του [Jugement du tribunal civil de la Seine, 16 nov. 1949, *Droit ouvrier*, 1950, 39].

Εἰς τὴν ἀνωτέρω ἀντιφατικὴν θέσιν τῆς νομολογίας καὶ εἰς τὴν σιωπὴν τῆς νομοθεσίας ἦλθε νὰ δώσῃ τέρμα ὁ νέος γαλλικὸς νόμος τῆς 11ης Φεβρουαρίου 1950 περὶ συλλογικῶν συμβάσεων καὶ περὶ διαδικασίας ρυθμίσεως τῶν συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας, ἐν ἄρθρῳ 4 τοῦ ὁποίου θεσπίζεται ρητῶς ὅτι: «***Ἡ ἀπεργία δὲν λύει τὴν σύμβασιν ἐργασίας ἐκτὸς βαρέος πταίσματος καταλογιστέου εἰς τὸν μισθωτὸν***» (24).

V'. Θεμέλια καὶ συνέπειαι τῆς θεωρίας τῆς ἀναστολῆς.

Ἡ διάταξις τοῦ γαλλικοῦ νόμου λύει τὴν διαμάχην ὑπὲρ τῆς θεωρίας τῆς ἀναστολῆς. Ἀλλὰ προσπαθεῖ, ἐπὶ πλέον, νὰ προσαρμόσῃ ταύτην πρὸς τὴν πραγματικότητα τῆς ἀπεργίας. Ὁ νομοθέτης δὲν λησμονεῖ, ὅτι τὸ πρῶτον καινοτόμον βῆμά του θὰ ἀποβῇ ὠφέλιμον εἰς τὰ ἀτομικὰ καὶ συλλογικὰ συμφέροντα, ἐφ' ὅσον δύναται νὰ προσαρμοσθῇ εἰς τὰς πραγματικὰς καταστάσεις. Οἱ γάλλοι ἑρμηνευταὶ προσεπάθησαν νὰ οἰκοδομήσουν ἐπὶ τοῦ νόμου τούτου νέον περὶ ἀπεργίας δίκαιον, τοῦ ὁποίου ἡ ἀνάλυσις εἶναι ἀναγκαία ἐν Ἑλλάδι, ἰδίᾳ λόγῳ τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ ἑλληνικὴ νομολογία—παρὰ τὴν ἔλλειψιν θετικῶν νομικῶν διατάξεων—προηγεῖται ὁσημέραι σταθερώτερον πρὸς τὴν θεωρίαν τῆς ἀναστολῆς.

Κατὰ τὸν *Durand*, ἡ ἑρμηνεία τῆς ἀνωτέρω διατάξεως ἀπαιτεῖ τὰς ἑξῆς ἀναλύσεις:

Α'. Ἡ ἔννοια τῆς ἀναστολῆς τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας συνεπείᾳ τῆς ἀπεργίας: Ὁ γαλλικὸς νόμος θέτει τὴν ***γενικὴν ἀρχὴν*** τῆς ἀναστολῆς. Εἰς τὴν ἑρμηνείαν ἐναπόκειται νὰ ἀνεύρῃ τὰ ***νομικὰ θεμέλιον*** ταύτης καὶ νὰ ἀναλύσῃ τὸν ***μηχανισμόν*** της.

1) Νομικὰ Θεμέλιον τῆς ἀναστολῆς: Τοῦτο ἀναλύεται εἰς τρία στοιχεῖα:

Ἐὰν ὁ γαλλικὸς νόμος ὁρίζῃ ἤδη σαφῶς, ὅτι ἡ ἀπεργία δὲν λύει, ἀλλ' ἁπλῶς ἀναστέλλει τὴν ἀτομικὴν σύμβασιν ἐργασίας, τοῦτο ὀφείλεται τὸ μὲν εἰς τὸ ὅτι εἶχε γίνει ἤδη κοινῶς δεκτόν, ὅτι ἡ ἀπεργία εἶναι δικαίωμα τοῦ ἐργαζομένου, τὸ δὲ εἰς τὸ ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦτο προστατεύεται ὑπὸ τοῦ γαλλικοῦ Συντάγματος.

Ἐάν, ὅμως, τὸ δικαίωμα τῆς ἀπεργίας παρέχεται εἰς τοὺς μισθωτοὺς πρὸς βελτίωσιν τῶν ὅρων τῆς ἐργασίας των, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ δεχθῇ τις πλέον, ὅτι ἡ ἐνάσκησις τούτου ἐπάγεται λύσιν τῆς ἀτομικῆς συμβά-

23) Charlier, Le droit constitutionnel de la grève, Semaine Juridique, 1948 n. 729.

24) Θ. Βλαχοπούλου, Ὁ νέος γαλλικὸς νόμος περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ΕΕΔ 9, 385 - 388 καὶ 437 - 442.

σεως εργασίας. Η άπεργία αποτελεί έφεξής θεμιτήν αιτίαν μή εκτελέσεως της ατομικής συμβάσεως εργασίας (25).

Εάν, τέλος, ή άπεργία δέν λύη την ατομικήν σύμβασιν εργασίας, τούτο οφείλεται και εις την συλλογικότητα του απεργιακού φαινομένου, ήτις είναι έννοια ολιγώτερον οικεία εις τους αστικολόγους, οίτινες υποστήριξαν την παλαιάν θεωρίαν της λύσεως. Πράγματι, οι τελευταίοι υποστηρικται της απόψεως ταύτης *Henri et Léon Mazeaud* έγραφον εσχάτως (Revue trimestrielle du droit civil 1949, 259) τας εξής παρατηρήσεις: «Τα δικαστήρια λησμονούν συνήθως, ότι το δικαίωμα του εργάτου να αρνήται την εργασίαν δέν είναι επί του πεδίου του αστικού δικαίου και προκειμένου περί των συμβατικών σχέσεων εργοδότου και υπαλλήλου, είμή το δικαίωμα του δευτέρου να λύση την σύμβασιν εργασίας διά μονομερούς δηλώσεως της βουλήσεώς του. Ελάχιστα ενδιαφέρει το ότι ή λύσις αύτη είναι μεμονωμένη ή συλλογική». Και εν τούτοις το πρόβλημα έγκειται ακριβώς εις την διαπίστωσιν, ότι ή μεμονωμένη παρά τινος εργαζομένου λύσις της ατομικής συμβάσεως εργασίας αποτελεί νομικόν φαινόμενον διάφορον της συλλογικής παύσεως της εργασίας κατόπιν κοινής αποφάσεως καθόδου εις απεργίαν.

2) Μηχανισμός της αναστολής: Ελέχθη ήδη και ανωτέρω ότι ή θεωρία της αναστολής της ατομικής συμβάσεως εργασίας εφαρμόζεται εις πλείστα θέματα του Εργατικού Δικαίου. Εντεύθεν έπεται ότι έχει ανάγκην να οπλισθή από ίδιαν *νομικήν τεχνικήν*, φιλοτεχνουμένην υπό της επιστήμης. Προκειμένου περί απεργίας, ή θεωρία της αναστολής προϋποθέτει την ύπαρξιν *ατομικής συμβάσεως εργασίας του ιδιωτικού δικαίου*. Διότι της συμβάσεως ταύτης αναστέλλονται αι νομικαί συνέπειαι. Αλλ' ή διαπίστωσις αύτη δέν αρκεί. Πρέπει να δοθούν, εν προκειμένω, περισσότεραι πρακτικαί διασαφήσεις. Η νομική τεχνική της αναστολής καταλήγει εις τα εξής συμπεράσματα:

α) Το δικαίωμα του εργοδότου να καταγγείλη την ατομικήν σύμβασιν εργασίας δι' έτερον λόγον, προγενέστερον της απεργίας και ανακαλυπτόμενον μετά ταύτα, εξακολουθεί να υφίσταται και μετά την έκρηξιν ταύτης. Και αντιστοίχως, ο εργαζόμενος διατηρεί ωσαύτως το αυτό δικαίωμα μονομερούς καταγγελίας της ατομικής συμβάσεως εργασίας ακόμη και κατά τον χρόνον καθ' ον διαρκεί ή απεργία.

β) Ο εργοδότης διατηρεί το δικαίωμά να καταγγείλη μονομερώς την ατομικήν σύμβασιν εργασίας κατά την διάρκειαν της απεργίας και *εξ αιτίας ταύτης*. Τούτο δέν αντιφάσκει προς την τεχνικήν της αναστολής. Η απεργία αναστέλλει απλώς την εκτέλεσιν της ατομικής συμβάσεως εργασίας, ήτοι δέν ερμηνεύεται ως μονομερής καταγγελία εκ μέρους του εργαζομένου. Ο εργοδότης δύναται να προβή εις καταγγελίαν λόγω της απεργίας, όφου δύναται να πράξη τούτο και άνευ λόγου τινός. Αλλ' εν τοιαύτη περιπτώσει οφείλει να τηρήση τον χρόνον της προειδοποιήσεως ή να πληρώση αποζημίωσιν, άν ή καταγγελία θεωρηθή ως καταχρηστική (διότι ή κατάχρησις του δικαιώματος της απεργίας δέν επάγεται ακυρότητα, εν τω γαλλικώ δικαίω, αλλά δίδει λαβήν προς αποζημίωσιν).

γ) Οι απεργοί δέν δικαιούνται να ζητήσουν μισθόν διά τον χρόνον καθ' ον διήρκεσεν ή απεργία. Διότι ή ατομική σύμβασις εργασίας είναι αμφοτεροβαρής, ή δέ αρχή της αμοιβαιότητος των παροχών δέν δύναται να ανεχθή την εκτέλεσιν της μιάς και μόνον και την αναστολήν της έτερας. Εν εκάστη συμβάσει αμφοτεροβαρούς χαρακτήρος ή παροχή του ενός αποτελεί την αιτίαν της παροχής του έτέρου. Εν τη εκτελέσει, δθεν, της μιάς παροχής και εν τη αναστολή της έτερας υπάρχει εκτέλεσις άνευ αιτίας. Εν τη ατομική συμβάσει εργασίας ο μισθός αποτελεί το αντιστάθμισμα της παροχής της εργασίας. Ούδείς, συνεπώς, οφείλεται μισθός, εάν ο μισθωτός δέν παρέχη την συμφωνηθείσαν εργασίαν (26). Η ορθότης των ανωτέρω σκέψεων είναι αδιάσειστος. Εν τούτοις υπεστηρίχθη και ή άποψις, ότι ο απεργός δικαιούται να λάβη τον μισθόν του και διά τον χρόνον καθ' ον είναι εν απεργία, επί τω λόγω ότι ή νομική κατάστασις τούτου δέν διαφέρει του μή απεργήσαντος, αλλά και μή εργασθέντος, εξ αιτίας της απεργίας. Αμφοτέρων ή σύμβασις τελεί εν αναστολή. Διατί ο εις θά λάβη μισθόν και ο έτερος δέν θά λάβη εφ' όσον αμφότεροι δέν παρέσχον εργασίαν και εφ' όσον ή απεργία είναι θεμιτή πράξις (27); Η γνώμη αύτη κατεπολεμήθη ως εξής: Ο απεργός και ο μή απεργός δέν παρέχουν την συμφωνηθείσαν εργασίαν. Κανονικώς δέν πρέπει να δοθή εις αμφοτέρους ο μισθός. Ούτω μόνον διατηρείται ανέπαφος ή αρχή της αμοιβαιότητος των παροχών εις τας αμφοτεροβαρείς συμβάσεις. Αλλ' ο δικαστής δύναται να διασπάση την αρχήν ταύτην στηριζόμενος επί της *αιτίας* εξ ής έχώρησεν ή αναστολή. Εις την περίπτωσιν του απεργού αιτία της αναστολής είναι ή απεργία αύτου του ίδιου. Εις την περίπτωσιν του μή απεργού αιτία είναι ή απεργία των άλλων, ήτοι γεγονός οφειλόμενον εις τρίτους (28).

δ) Ο εργοδότης υποχρεούται να επαναπροσλάβη τον μισθωτόν μετά τον τερματισμόν της απεργίας. Η άρνησις της επαναπροσλήψεως εκ του λόγου της απεργίας ή ή επαναπρόσληψις εις κατωτέραν θέσιν αποτελεί μορφήν καταχρηστικής καταγγελίας της ατομικής συμβάσεως εργασίας. Η επαναπρόσληψις δέν αποτελεί νέαν σύμβασιν. Αλλά δή-

25) Durand, La fin d'une controverse. Les effets de la grève sur le contrat de travail, Droit social, 1950, 120.

26) Durand-Vitu, Traité de droit du travail, Paris, 1950, t. II, No 134.

27) G. Lyon-Caen, Droit ouvrier, 1950, 279.

28) Hebraud, Conflits individuels et conflits collectifs du travail, Droit social, 1950, 825.

λωσιν της βουλήσεως τοῦ ἐργοδότου περὶ συνεχίσεως τῆς παλαιᾶς συμβάσεως.

Β'. Ἡ ἔννοια τῆς λύσεως τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας συνεπείᾳ βαρέος πταίσματος κατὰ τὸ στάδιον τῆς ἀπεργίας: Ὡς ἐλέχθη ἤδη, ὁ γαλλικὸς νόμος ἐπανέρχεται εἰς τὴν θεωρίαν τῆς λύσεως ἐν περιπτώσει *βαρέος πταίσματος καταλογιστέου εἰς τὸν μισθωτόν*.

Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ἐρευνητέα τὰ ἑξῆς:

1) Ἔννοια τοῦ βαρέος πταίσματος: Διὰ τοῦ γαλλικοῦ νόμου ἡ ἔννοια τοῦ βαρέος πταίσματος καθίσταται ἀντικείμενον ἐρεύνης καὶ ἐν τῷ θέματι τῆς ἀπεργίας. Τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον ὀφείλει νὰ ἀναδράμῃ εἰς τὴν θεωρίαν τοῦ ἀστικοῦ δικαίου. Κατὰ τὸ ἐν Γαλλίᾳ διδασκόμενα, ἡ ἔννοια τοῦ πταίσματος ἐπάγεται σύγκρισιν μεταξὺ τῆς διαγωγῆς τοῦ δράστου καὶ τῆς διαγωγῆς τοῦ φυσιολογικῶς συμπεριφερομένου καὶ μέσης ἐπιμελείας ἀνθρώπου[29]. Τὸ πταίσμα καθίσταται βαρύτερον καθ' ὅσον ἀπομακρύνεται τὶς περισσότερον ἐκ τῆς φυσιολογικῆς συμπεριφορᾶς. Ἀλλ' ἡ συμπεριφορὰ ἑκάστου ἤρτηται ἐκ τῆς φύσεως τῶν ἐπιβληθεισῶν αὐτῷ ὑποχρεώσεων. Ὅσον αὐστηροτέρα εἶναι ἡ ὑποχρέωσις, ἐπὶ τοσοῦτον ἐνδιαφέρει περισσότερον τὸν ὑπάρχοντα κανόνα διαγωγῆς, κριθέντα οὐσιώδη διὰ τὴν δημοσίαν τάξιν ἢ τὴν αὐμβασιν. ἐπὶ τοσοῦτον δὲ τὰ διαπραχθέντα πταίσματα θεωροῦνται βαρύτερα. Τοιοῦτον χαρακτῆρα—προκειμένου περὶ ἀπεργίας—ἔχουν πταίσματα ἀναγόμενα εἰς τὴν διάπραξιν πλημμελημάτων ἢ πράξεων ἐπιζημίων εἰς μηχανήματα καὶ πρώτας ὕλας ἢ πράξεων βίας κατὰ τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ ἢ μὴ τηρήσεως τῆς προθεσμίας προειδοποιήσεως[30]. Ἀλλ' ἤδη ἡ γαλλικὴ νομολογία—καὶ πρὸ τῆς νομοθετικῆς ταύτης ἐπιταγῆς περὶ ἐρεύνης τοῦ στοιχείου τοῦ πταίσματος ἐν τῇ ἀπεργίᾳ—ἔδιδε τὰς αὐτὰς περίπου λύσεις, κατ' ἐφαρμογὴν τῆς θεωρίας περὶ καταχρήσεως τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπεργίας. Δὲν ἀπομένει πλέον εἰμὴ νὰ προσαρμοσθῇ πρὸς τὸν νέον νόμον.

2) Καταλογισμὸς εἰς τὸν μισθωτόν: Ἡ διάταξις ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι ἐφ' ὅσον ὑπάρχει διένεξις μεταξὺ ἐργοδότου καὶ ἐργαζομένου περὶ τὸ ἐὰν ἡ ἀπεργία ἔλυσε ἢ ἀνέστειλε τὴν ἀτομικὴν σύμβασιν ἐργασίας, τὸ δικαστήριον, κατὰ πρότασιν τοῦ ἐργοδότου, θὰ ἐρευνήσῃ, ἐὰν ἡ ἀπεργία περιελεῖ βαρὺ πταίσμα καταλογιστέον, βάσει τῶν ἀρχῶν τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, εἰς τὸν ἐργαζόμενον. Ἀλλὰ διατί μόνον εἰς τὸν ἐργαζόμενον μεθ' οὗ ἡ δίκη καὶ οὐχὶ εἰς πάντας τοὺς ἐργαζομένους καὶ ἀπεργήσαντας, ἀφοῦ ἡ ἀπεργία εἶναι συλλογικὸν φαινόμενον; Ἐγένετο, περὶ τὴν διατύπωσιν τοῦ νόμου, σφοδρὰ πάλη μεταξὺ ἐνικοῦ καὶ πληθυντικοῦ κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ *Durand*[31]. Ἐὰν τὸ βαρὺ πταίσμα ἀπέδιδετο εἰς πάντας τοὺς ἀπεργήσαντας, ὑπῆρχε φόβος τὰ δικαστήρια νὰ ἀρνηθοῦν τὴν λύσιν τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὁσάκις ἀπεδεικνύετο ὅτι ὁ μισθωτὸς ὑπήκουσεν ἁπλῶς εἰς διαταγὴν καθόδου εἰς παράνομον ἀπεργίαν καὶ ὅτι, ἄρα, ἐκεῖνοι εἰς τοὺς ὁποίους ἐπιπίπτει τὸ βαρὺ πταίσμα εἶναι μόνον οἱ ὑποκινηταί. αἵτινες, ὅμως, δυνατὸν καὶ νὰ μὴ ἀνήκουν εἰς τὴν αὐτὴν μὲ τὸν διάδικον ἐργαζόμενον ἐπιχείρησιν. Ἐπομένως ἡ χρησιμοποίησις τοῦ ἑνικοῦ εἶναι ὀρθὴ καὶ αὐτονόητος. Ἡ ἀπεργία εἶναι συλλογικὸν φαινόμενον. Ἀλλ', ἡ δίκη, ἥτις ἀφορᾷ τὴν λύσιν τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης, ἀποτελεῖ *ἀτομικὴν διένεξιν* μεταξὺ ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ. Ἡ λύσις τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀποτελεῖ, ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, κύρωσιν τοῦ βαρέος πταίσματος, ἣν ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἐπιχειρήσεως δύναται νὰ ἐπιβάλῃ ὡς ἐκ τῆς πειθαρχικῆς του ἐξουσίας[32].

Ἐὰν τὸ κατὰ τὴν ἀπεργίαν διαπραχθὲν βαρὺ πταίσμα ἀνήκει εἰς τρίτον—αἴφνης εἰς τὸν ὑποκινητὴν ταύτης—ὁ μὲν ἐργαζόμενος, καθ' οὗ στρέφεται ἡ σχετικὴ ἀγωγὴ περὶ λύσεως τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διατάξεως τοῦ γαλλικοῦ νόμου, δὲν δύναται νὰ ὑποστῇ ὡς κύρωσιν τὴν ἀπόλυσιν, ἐφ' ὅσον ἡ διάπραξις τοῦ βαρέος πταίσματος κατὰ τὴν ἀπεργίαν δὲν εἶναι εἰς αὐτὸν καταλογιστέα, ὁ δὲ τρίτος, εἰς ὃν τυχὸν ὀφείλεται τὸ βαρὺ πταίσμα, δὲν δύναται νὰ ὑποστῇ τὴν ἀνωτέρω κύρωσιν ὡς μὴ συνδεόμενος μετὰ τοῦ ἐργοδότου διὰ συμβατικοῦ τινος δεσμοῦ. Ἐν τούτοις, ἡ λύσις τοῦ γαλλικοῦ νόμου, θέτει τὸ ἑξῆς ἐρώτημα: Ἐὰν ὑποτεθῇ ὅτι ἡ παράνομος ἀπεργία—ἤτοι ἡ ἀπεργία κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁποίας διαπράττεται βαρὺ πταίσμα—προέρχεται ἐκ τινος τρίτου, ἡ συμμετοχὴ τοῦ διαδίκου ἤδη μισθωτοῦ εἰς τὴν ἀθέμιτον, κατὰ τὸν νόμον, πρᾶξιν, δὲν ἀποτελεῖ δι' αὐτὸν περιπτωσιν βαρέος πταίσματος; Ἐν ἄλλοις λόγοις, ἡ τυφλὴ ὑποταγὴ τοῦ ἐργαζομένου εἰς τὸ δοθὲν ἀπεργιακὸν σύνθημα καταργεῖ τὴν ἔννοιαν τοῦ πταίσματος; Κατὰ τὸν *Durand*, τοιαύτη ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τοῦ πταίσματος δὲν εἶναι ὀρθή: Ὁ νομοθέτης, πράττων οὕτω, ἀφαιρεῖ ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον τὸ αἴσθημα τῆς εὐθύνης του. Καὶ προσθέτει: «Ποίαν ὀπισθοδρόμησιν θὰ ἐσημειώνεν, ἐν τῇ ἐξελίξει τοῦ ἡμετέρου δικαίου, ἡ ἀποδοχὴ τῶν ἀρχῶν τούτων! Ἡ προσπάθεια τοῦ συγχρόνου δικαίου συνίσταται εἰς τὸ νὰ ἀρνῆται πάντα δικαιολογητικὸν χαρακτῆρα εἰς τὰς παρανόμους διαταγὰς ἀνωτέρας τινὸς ἀρχῆς. Προσχωρῶν ἐλευθέρως εἰς τὴν ἀθέμιτον πρᾶξιν, ὁ μισθωτὸς καθίσταται προσωπικῶς ἔνοχος τοῦ βαρέος πταίσματος. Τὸ μόνον ἀληθὲς εἶναι, ὅτι δὲν δύναται τις νὰ καταλογίσῃ βαρὺ πταίσμα—οὔτε καὶ πταίσμα οἱοδήποτε—εἰς τὸν μισθωτὸν ὁ ὁποῖος δὲν μετέσχεν *ἐκουσίως* εἰς τὴν παῦσιν τῆς ἐργασίας» (33). Ἂς ἐπιτραπῇ, ἐν τού-

29) Robiot, De la faute lourde en droit privé francais, Revue trimestrielle du droit civil, 1948 1-25.

30) Durand, op. cit. Droit social, 1950, 124.

31) Durand, op. cit., Droit social, 1950, 125.

32) Legal—Brèthe de la Gressaye, Le pouvoir disciplinaire dans les institutions privées, Paris, 1938, 5.

(33) Durand, op. cit., Droit social, 1950, 125.

τοις, νά δώσωμεν την προτίμησίν μας είς την λύσιν τοῦ γαλλικοῦ νόμου. Ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐτονίσαμεν ἡ ἀπεργία ἀποτελεῖ συλλογικὸν φαινόμενον. Ἀλλ' ἡ δίκη περὶ λύσεως τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας συνεπείᾳ βαρέος πταίσματος τοῦ ἀπεργιακοῦ ἀγῶνος ἀποτελεῖ ἀτομικὴν διένεξιν μεταξὺ συγκεκριμένου ἐργοδότου καὶ ὡρισμένου ἐργαζομένου. Ἂν ὁ τελευταῖος οὗτος δὲν μετέσχεν ἐκουσίως εἰς τὴν ἀπεργίαν δὲν εἶναι κἂν ἀπεργός. Ἁπλῶς ἠμποδίσθη νὰ ἐργασθῇ λόγῳ τῆς ἀπεργίας τῶν συναδέλφων του. Δὲν τίθεται συνεπῶς ζήτημα εὐθύνης τούτου. Ἂν πάλιν μετέσχεν εἰς τὴν ἀπεργίαν, δύναται νὰ κριθῇ ὑπὸ δύο ὄψεις: Ἡ προσεχώρησεν εἰς ἀπεργίαν ἀποφασισθεῖσαν ὑπὸ τῶν συναδέλφων του ἢ εἶναι ἐκ τῶν ἀρχικῶν ὑποκινητῶν ταύτης. Ποία εἶναι ἡ εὐθύνη του, ἂν ἡ ἀπεργία θεωρηθῇ παράνομος; Νομίζομεν ὅτι δὲν δύναται νὰ γίνῃ διαχωρισμὸς μεταξὺ τοῦ ἀρχικοῦ ὑποκινητοῦ καὶ τοῦ μεταγενεστέρως προσχωρήσαντος εἰς παράνομον ἀπεργίαν. Τοιαύτη γενικὴ διάσπασις τῆς εὐθύνης δὲν ἱκανοποιεῖ τὸ αἴσθημα τοῦ δικαίου. Τὸ ζήτημα πρέπει νὰ κριθῇ ἀναλόγως τῆς ἀτομικῆς στάσεως ἑκάστου ἀπεργοῦ ἐναντι τῆς *παρανομίας*. Ἡ ἔρευνα τῶν ἐλατηρίων, ἅτινα ὦθησαν ἕκαστον μισθωτὸν εἰς τὸ νὰ κατέλθῃ εἰς τὴν παράνομον ταύτην ἀπεργίαν, εἶναι ἀναγκαία διὰ τὴν ὀρθὴν ἐπιμέτρησιν καὶ τῆς εὐθύνης καὶ τῆς κυρώσεως. Καὶ ἐπειδή, ὡς ὀρθῶς ἐλέχθη, ἡ ἀπόλυσις συνεπείᾳ παρανόμου ἀπεργίας ἀποτελεῖ μορφὴν πειθαρχικῆς κυρώσεως ἐπιβλητέας ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως, πρέπει νὰ σταθμισθῇ δεόντως καὶ ἡ στάσις τοῦ ἀπεργοῦ, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἀπεργίας. Τέλος, ἐπειδὴ κάθε ἀπεργία δὲν εἶναι ἐξ ἀρχῆς παράνομος, ἀλλὰ δύναται νὰ καταστῇ τοιαύτη διὰ μεταγενεστέρων πράξεων ἐκδηλωτικῶν τοῦ βαρέος πταίσματος, ὁ σύνδεσμος τῶν πράξεων τούτων πρὸς τοὺς πραγματικοὺς δράστας—ἐν ἄλλοις λόγοις ὁ καταλογισμός—εἶναι ἀναγκαία προϋπόθεσις τῆς ἐπιβληθησομένης κυρώσεως. Ἑπομένως, κατὰ τὴν ἡμετέραν γνώμην, ἡ ἐκ τοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἀναδυομένη θεωρία τοῦ πταίσματος — καὶ ἐντεῦθεν καὶ ἡ τοῦ καταλογισμοῦ — πρόκειται νὰ δώσῃ οὐ μόνον νομικήν, ἀλλὰ καὶ *ἠθικὴν βάσιν* εἰς τὴν κύρωσιν τῆς λύσεως, εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις, τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας, συνεπείᾳ τῆς ἀπεργίας. Καὶ ἐπειδὴ ἡ κύρωσις αὕτη δὲν εἶναι καθόλου ἀνώδυνος—οὔτε διὰ τοὺς ἐργαζομένους, οὔτε διὰ τὴν οἰκονομικὴν κοινωνίαν—ἡ ἠθικὴ βάσις τῆς θεωρίας τοῦ πταίσματος, οὕτω πανηγυρικῶς καθιερουμένη ὑπὸ τοῦ Γάλλου νομοθέτου καὶ ἐν τῇ περιπτώσει τῆς ἀπεργίας, πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀπαρχὴ ἰσχυρᾶς καταπολεμήσεως τῆς πράγματι βελτιώσεως τοῦ γαλλικοῦ ἀπεργιακοῦ δικαίου.

Ἡ ἀνάγκη ἐπέβαλε τὴν μακρὰν ταύτην ἀνάλυσιν τῆς γαλλικῆς θεωρίας καὶ νομολογίας ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἂν ἡ ἀπεργία λύῃ ἢ ἀναστέλλῃ τὴν ἀτομικὴν σύμβασιν ἐργασίας. Διότι ἐλλείψει θετικῶν διατάξεων τοῦ συγχρόνου ἑλληνικοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, ἡ σχολιαζομένη ὑπ' ἀριθ. 3008/1950 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 10, 72) καταφεύγει—καὶ δικαίως—εἰς τὰ ἐν Γαλλίᾳ κρατοῦντα.

Ποῖα τὰ πραγματικὰ περιστατικά, ἐφ' ὧν ἔκρινεν αὕτη; Ὁ δικάσας δικαστὴς εἶχεν ἐνώπιόν του τὰ ἑξῆς στοιχεῖα: α) Ἀπεργίαν διαρκέσασαν ἐπὶ δυσαναλόγως μακρὸν χρόνον β) Οἰκονομικὸν κλονισμὸν τῆς ἐπιχειρήσεως, συνεπείᾳ τῆς ἀπεργίας, ὅστις καὶ ὡδήγησε ταύτην εἰς πτώχευσιν. Βάσει τῶν δεκτῶν γενομένων στοιχείων τούτων ἔκρινεν, ὅτι ἡ μεγάλη χρονικὴ διάρκεια τῆς ἀπεργίας ἦτο ἀδικαιολόγητος, ἡ δ' ἐνάσκησις τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπεργίας δὲν ἦτο νόμιμος, ἐφ' ὅσον ἐπέφερε οἰκονομικὸν κλονισμὸν τῆς ἐπιχειρήσεως. Ἐντεῦθεν συνήγαγε τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ λόγῳ τῆς τοιαύτης ἀπεργίας ἀποχὴ τοῦ ἐνάγοντος δέον νὰ ἐρμηνευθῇ ὡς ἔκφρασις τῆς βουλήσεώς του περὶ ἐκουσίας λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Οὕτω διατυπούμενον τὸ συμπέρασμα τοῦτο δὲν εἶναι συνεπὲς πρὸς τὰς προϋποθέσεις, ἐφ' ὧν στηρίζεται:

α) Διότι ἡ ἀπόφασις υἱοθετεῖ εἰς τὸ σκεπτικόν της τὴν θεωρίαν τῆς ἀναστολῆς καὶ οὐχὶ τὴν θεωρίαν τῆς λύσεως. Ἀλλ' ἡ θεωρία τῆς ἀναστολῆς δὲν στηρίζεται—τοὐλάχιστον σήμερον—ἐπὶ τῆς ἑρμηνείας τῆς βουλήσεως τοῦ ἀπεργοῦ. Στηρίζεται εἰς τὸ ὅτι ἡ ἀπεργία ἀποτελεῖ ἐνάσκησιν δικαιώματος. Ἂν ὅμως τὸ δικαίωμα τοῦτο ἀσκῆται καταχρηστικῶς, ὁ ἐργοδότης δικαιοῦται νὰ καταγγείλῃ τὴν ἀτομικὴν σύμβασιν ἐργασίας λόγῳ τῆς αἰτίας ταύτης, ἤτοι βάσει τῆς ἰδέας ὅτι ἡ οὕτω ἐκδηλωθεῖσα ἀπεργία ἀποτελεῖ πειθαρχικὸν παράπτωμα. Ὑπὸ τὸ κράτος δὲ τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. θὰ ἦτο παράτολμον νὰ λεχθῇ, ὅτι ἡ ἀποχὴ τοῦ ἐργαζομένου ἐκ τῆς ἐργασίας του, ὀφειλομένη εἰς καταχρηστικὴν ἄσκησιν τῆς ἀπεργίας, ἐπάγεται λύσιν τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας, λόγῳ τῆς ἰδιοτύπου ἀκυρότητος τοῦ ἄρθρου τούτου. Ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ—χωρὶς τὸν κίνδυνον τῆς ἐγκαταλείψεως τῆς θεωρίας τῆς ἀναστολῆς—ὅτι ἡ μακροχρόνιος ἀπεργία πρέπει νὰ ἑρμηνευθῇ ὡς ἔκφρασις τῆς βουλήσεως τοῦ ἀπεργοῦ περὶ ἐκουσίας λύσεως τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας. Διότι, τέλος, δὲν πρέπει νὰ λησμονῆται, ὅτι, εἰς πλείστας περιπτώσεις, ἡ μακρὰ διάρκεια τῆς ἀπεργίας ἀποτελεῖ ἀναγκαῖον στοιχεῖον διὰ τὴν ἀποτελεσματικὴν ἄσκησιν τοῦ ἀπεργιακοῦ ἀγῶνος.

β) Διότι ἡ ἀπόφασις δὲν ἐρευνᾷ τὸ στοιχεῖον τοῦ πταίσματος. Ἐφ' ὅσον ἡ κύρωσις τὴν ὁποίαν ἐπιβάλλει εἶναι τοσοῦτον βαρεῖα, θὰ πρέπει νὰ ἔχῃ αὕτη ὡς ἠθικὸν ἀντίκρυσμα τὸ πταῖσμα τοῦ ἀπεργοῦ, τὴν ἀντικοινωνικὴν στάσιν τούτου λόγῳ τῆς ἐκ τῆς ἐργασίας αὐθαιρέτου ἀποχῆς του. Ὡς ἐλέχθη ἤδη, ὁ γαλλικὸς νόμος υἱοθετεῖ τὴν θεωρίαν τῆς ἀναστολῆς. Ἐπανέρχεται, ὅμως, εἰς τὴν θεωρίαν τῆς λύσεως, ἂν ὑπάρχῃ βαρὺ πταῖσμα καταλογιστέον εἰς τὸν ἀπεργόν. Δέχεται, λοιπόν, ἡ ἀπόφασις, ὅτι τὸ πταῖσμα τοῦτο συνάγεται ἐκ τῆς μακρᾶς διαρκείας τῆς ἀπεργίας ἢ ἐκ τῶν καταστρεπτικῶν οἰκονομικῶν συνεπειῶν, ἃς ἔσχεν αὕτη διὰ τὸν ἐργοδότην;

(Συνέχεια εἰς τὴν σελίδα 105)

ΤΟ ΧΑΡΤΟΣΗΜΟΝ ΕΞΟΦΛΗΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΜΙΣΘΟΥ ΑΠΟΔΕΙΞΕΩΝ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΑΓΗΣΙΛΑΟΥ ΒΛΑΧΟΥ, Δικηγόρου

Ἐτέθη ἤδη πρό τινος χρόνου ἐνώπιον τοῦ ἐργατικοῦ δικαστοῦ Ἀθηνῶν τὸ ζήτημα, ἐὰν τὸ τέλος χαρτοσήμου τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως ἐπὶ μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων βαρύνῃ τὸν μισθωτὸν ἢ τὸν ἐργοδότην, ἐξεδόθη δὲ συναφῶς ἡ ὑπ' ἀριθ. 4156|1950 ἀπόφασις αὐτοῦ (ὅρα ταύτην εἰς ΕΕΔ 1950, σελ. 1145 ἐπ.). Ἡ ἀπόφασις αὕτη δέχεται, ὅτι αἱ διατάξεις τῶν συναφῶν φορολογικῶν νόμων (ν. 4155|1930 «περὶ κώδικος τῶν νόμων περὶ τελῶν χαρτοσήμου», ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ν. 5164|1931), καθορίζουν μόνον τὸν διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ χαρτοσήμου ἔναντι τοῦ δημοσίου εὐθυνόμενον (τὸν πληρωτήν), ὄχι δὲ καὶ τὸν πράγματι διὰ τοῦ τέλους βαρυνόμενον (τὸν φορέα τοῦ βάρους), περαιτέρω δὲ ὅτι ἡ πλήρωσις τοῦ κενοῦ τούτου, κατὰ τὴν σαφῆ πρόθεσιν τοῦ φορολογικοῦ νομοθέτου, ἀφίεται εἰς τὸ Ἀστικὸν Δίκαιον καὶ τέλος ὅτι, ἐφαρμοζομένου κατόπιν τούτου τοῦ ἄρθρ. 425 Α.Κ., καθ' ὃ ὁ ὀφειλέτης βαρύνεται μὲ τὰ ἔξοδα τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως, ὁ μισθωτὴς τῆς ἐργασίας (ὢν ὁ ὀφειλέτης τοῦ μισθοῦ) εἶναι ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει ὁ ὑπόχρεως. Τὰ αὐτὰ κατὰ βάσιν ὑποστηρίζει καὶ ἡ *Σύνταξις* τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου» εἰς ἐν ἀξιόλογον σχόλιόν της (ὅρα ΕΕΔ 1951, σελ. 7 ἐπ.).

Τὰ ἑξῆς ἔχομεν νὰ σημειώσωμεν ἐπ' αὐτοῦ:

1. Ἡ ἀντίληψις ὅτι ὁ νομοθέτης τοῦ φόρου, ὁ ὁποῖος φέρει τὸ ὄνομα «τέλος χαρτοσήμου», δύναται νὰ ρυθμίζῃ μόνον τὸ πρόσωπον τοῦ πληρωτοῦ, ὄχι δὲ καὶ ἐκεῖνο τοῦ φορέως αὐτοῦ, ὀφείλεται εἰς ἀνεπαρκῆ κατανόησιν τῆς φύσεως τοῦ φόρου τούτου καὶ εἶναι ἀποδοτέα εἰς τὸν ἐκ πρώτης ὄψεως χαρακτῆρα αὐτοῦ, ὡς φόρου ὄχι ἐπὶ προσώπων, ἀλλὰ φόρου ἐπὶ ἐγγράφων. «Φόρος ὑπὸ τὸ ὄνομα τέλος χαρτοσήμου ἐπιβάλλεται κατὰ τὰ ἐν τῷ παρόντι νόμῳ ὁριζόμενα ἐπὶ τῶν ἐν αὐτῷ καθοριζομένων ἐγγράφων», λέγει τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ κώδικος περὶ τελῶν χαρτοσήμου. Καὶ ἂν οὕτω πράγματι εἶχε τὸ ζήτημα, τότε θὰ ἦτο λίαν φυσικὸν τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ φορολογικοῦ νομοθέτου νὰ ἐξαντληθῇ εἰς τὸ πῶς θὰ εἰσπράξῃ τὸν φόρον, ὄχι δὲ καὶ εἰς τὸ ποῖος θὰ βαρύνεται μὲ αὐτόν. Ταῦτα ὅμως δὲν ἔχουν οὕτως. Ἴδοὺ τί γράφει σχετικῶς ὁ *Fleiner*, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξεν ὁ συγγραφεὺς ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος κατέστησε τὸ διοικητικὸν δίκαιον καὶ τὰς ἐννοίας του κολλήτους εἰς τὰς μεγάλας κατηγορίας τῶν νομικῶν: «Ἡ γλωσσικὴ συνήθεια διαστέλλει συχνάκις ὑποκειμενικοὺς φόρους καὶ ἀντικειμενικοὺς φόρους, καθόσον ὁ φόρος βαρύνει πρόσωπον ἢ πρᾶγμα. Νομικὸν τι ὅμως γνώρισμα ὡς πρὸς τοῦτο δὲν ὑφίσταται. Τὸ φορολογικὸν καθῆκον παρέχει πάντοτε *προσωπικὴν* ὑποχρέωσιν· ὁ νόμος βαρύνει ἑπομένως πάντοτε ὡρισμένον *ὑποκείμενον φορολογίας*. Τὸ πρόσωπον τοῦ ὑποχρέου δύναται εἴτε νὰ καθορίζηται ἀμέσως (φόρος εἰσοδήματος), εἴτε μόνον ἐμμέσως, δηλ. οὕτως ὥστε ὁ νόμος νὰ φορολογῇ ἐκεῖνον, ὅστις ἐπιχειρεῖ ὡρισμένας πράξεις (σύναψιν δικαιοπραξιῶν κλπ.) ἢ ἐκεῖνον, ὅστις εἶναι κάτοχος ἢ ἰδιοκτήτης ὡρισμένου πράγματος (φόρος τῶν κυνῶν, αὐτοκινήτων κλπ.). . . . . Ἀντικείμενον φορολογίας εἶναι. . . . . ἡ πραγματικὴ κατάστασις, δυνάμει τῆς ὁποίας παράγεται κατά τινος προσώπου ἡ πρὸς καταβολὴν ὡρισμένου φόρου ὑποχρέωσις». (ὅρα *F. Fleiner*, Διοικητικὸν Δίκαιον, μετάφρασις *Γ. Σεμφαλιάδη*, σελ. 388 ἐπ.).

Οὔτε μεταβάλλει τὴν ὡς ἄνω θέσιν τοῦ ζητήματος τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ τέλος χαρτοσήμου ἀποτελεῖ ἕνα ἐκ τῶν «ἀντικειμενικῶν» ἐκείνων φόρων, ἐφ' ὧν εἶναι νοητὴ ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐπιπτώσεως. Ἡ εὐχέρεια ὅπως ὁ φορολογούμενος μετακυλίσῃ περαιτέρω τὸ ποσὸν τοῦ φόρου, δὲν εἶναι νομικὴ ἔννοια, ἀλλ' ἔννοια οἰκονομική. Ὁ μὲ νομικὴν ἔννοιαν φέρων τὸ βάρος τοῦ φόρου παραμένει ὁ αὐτός, ἁπλῶς καθίσταται ὁ ἄλλος ὁ οἰκονομικῶς φέρων αὐτό.

2. Τὸ ἄρθρ. 33 ἀριθ. 1 τοῦ κώδικος περὶ τελῶν χαρτοσήμου ἀσχολεῖται μὲ τοὺς ἐναντι τοῦ δημοσίου εὐθυνομένους διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ τέλους χαρτοσήμου καὶ καθορίζει ὡς πληρωτὰς τὸν ἐκδότην τοῦ ἐγγράφου, τὸν συντάκτην αὐτοῦ καὶ τέλος τὸν δεχθέντα τὸ ἀχαρτοσήμαντον ἔγγραφον ἢ τὸν ποιησάμενον χρῆσιν αὐτοῦ. Δὲν φαίνεται νὰ ἀσχολῆται μὲ τὸν βαρυνόμενον μὲ τὸν φόρον καὶ δίδεται ἡ ἐντύπωσις τῆς ὑπάρξεως νομοθετικοῦ κενοῦ. Τὸ ζήτημα ὅμως τοῦ ποῖος εἶναι ὁ φορολογούμενος εἶναι ζήτημα κατ' ἐξοχὴν δημοσίου δικαίου καὶ ἡ τυχὸν ὕπαρξις κενοῦ ἐν συναφείᾳ πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο δέον νὰ καλύπτεται διὰ τῆς ἑρμηνείας τῶν ἰδίων τοῦ διατάξεων. Ἴδοὺ τί λέγει σχετικῶς ὁ Fleiner:

«... Δὲν ὑπολείπεται εἰ μὴ, ἐν σιωπῇ τοῦ νόμου, νὰ ἀναχθῶμεν εἰς τὸν κανόνα, ὅτι πᾶν σύστημα δικαίου δέον νὰ συμπληροῦται ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ ὅτι ἑπομένως τὸ ὀφιτάμενον τυχὸν κενὸν ἐν τῷ συστήματι τοῦ δημοσίου δικαίου δὲν ἐπιτρέπεται νὰ συμπληρωθῇ τῇ συνδρομῇ διατάξεων τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου διὰ τῆς ἀναλογίας, ἀλλὰ διὰ διατάξεων, αἵτινες ἀπορρέουσιν ἐκ τοῦ κύκλου τῶν ἐννοιῶν τοῦ δημοσίου δικαίου. Ἵνα ἀνεύρωμεν τοὺς μὴ διατετυπωμένους τούτους κανόνας τοῦ δημοσίου δικαίου, πρέπει νὰ ἀναλογισθῶμεν, ὅτι πᾶν δίκαιον περικλείει μὴ ἐκπεφρασμένας νομικὰς ἐννοίας» (ὅρα ἔνθ' ἀνωτέρω, σελὶς 51).

Ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει τῆς νομοθεσίας περὶ τέλους χαρτοσήμου, τοῦτου ὄντος φόρου ἐπὶ τῶν ἐγγράφων, ὁ ὡς ἄνω μὴ ἐκπεφρασμένος νομικὸς κανὼν συνίσταται εἰς τὸ ὅτι μὲ τὸν φόρον βαρύνεται ὁ ἐκδότης τοῦ ἐγγράφου. Ἴδοὺ τί λέγει σχετικῶς ὁ *Otto*

Mayer: «Η έπιταγή τοῦ νόμου, ὅπως ἐπι ὡρισμένης πράξεως χρησιμοποιῆται χαρτόσημον ὡρισμένου ποσοῦ ἢ προϋποθέτει τὴν ὑπαρξιν ἤδη φορολογικῆς ὑποχρεώσεως ὁμοίου περιεχομένου ἢ αὐτὴ αὕτη ἡ ἐπιταγὴ περιλαμβάνει ἐν ἑαυτῇ τὴν ἐπιβολὴν τοιαύτης ὑποχρεώσεως. Βαρύνεται μὲ τὸν φόρον ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἐκτελεῖ τὴν καθωρισμένην πρᾶξιν» (ὅρα *Otto Mayer*, Deutsches Verwaltungsrecht, Τόμος Ιος, Ἔκδοσις 3η 1924, σελὶς 328). Καὶ ὁ *Mayer* δὲν εἶναι εἷς συνήθης συγγραφεύς. Εἶναι ὁ θεμελιωτὴς τοῦ συγχρόνου διοικητικοῦ δικαίου, ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος διὰ τῆς πρώτης ἐκδόσεως (1895)(1896) τοῦ ἀνωτέρω σημειωθέντος κλασσικοῦ του ἔργου κατέστησε τὴν διοικητικὴν ἐπιστήμην ἐπιστήμην νομικήν. Εἰδικώτερον δὲ εἶναι ὁ νομικὸς ἐκεῖνος, τοῦ ὁποίου ἡ διδασκαλία ἔσχε βαθεῖαν ἐπίδρασιν εἰς τὴν γερμανικὴν φορολογικὴν νομοθεσίαν, ὅπως ὁμολογεῖ περὶ τούτου ρητῶς ὁ *Enno Becker*, ὁ συντάκτης τοῦ γερμανικοῦ νόμου περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων τῆς 13 Δεκεμβρίου 1919.

Ὁ ἀμέσως ἀνωτέρω ὅμως κανὼν προκύπτει καὶ ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς οἰκονομίας τῶν ἡμετέρων διατάξεων περὶ τοῦ τέλους χαρτοσήμου. Ἐνῷ, κατ' ἀρχήν, ὁ Ν. 4755)1930 δὲν διατυπώνει γενικὴν διάταξιν καθορίζουσαν τὸν βαρυνόμενον μὲ τὸ τέλος χαρτοσήμου, ἀντιθέτως προβαίνει εἰς εἰδικὴν ρύθμισιν ὡρισμένων περιπτώσεων καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας καθορίζει τὸν βαρυνόμενον. Ἂς τὰς σημειώσωμεν: Εἰς τὸ ἄρθρον 18 § 12β ὁρίζει, ὅτι τὸ τέλος χαρτοσήμου τῶν ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, ὕδατος ἢ φωταερίου βαρύνει τὸν λήπτην τῆς ἀποδείξεως. Εἰς τὸ ἄρθρον 21 § 44 ὁρίζει ἐπίσης, ὅτι τὸν λήπτην βαρύνει τὸ τέλος τῶν ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων τῶν ἐκδιδομένων ὑπὸ ἐνοικιαστοῦ δημοσίων, δημοτικῶν ἢ κοινοτικῶν ἢ λιμενικῶν προσόδων ἢ προσόδων ἄλλων ὀργανισμῶν δημοσίου δικαίου. Εἰς τὸ ἄρθρον 24 § 12α ὁρίζει, ὅτι τὸ πάγιον τέλος τῶν ἀποδείξεων πληρωμῆς ἐνοικίων καταβάλλεται κατὰ τὸ ἥμισυ ὑπὸ τοῦ ἐκμισθωτοῦ καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ. Εἰς τὸ ἄρθρον 24 § 12γ ὁρίζει, ὅτι τὸ πρόσθετον τέλος τῶν ἀποδείξεων καταβολῆς μισθώματος ἀστικοῦ ἀκινήτου βαρύνει ἐξ ὁλοκλήρου τὸν μισθωτήν. Αὗται εἶναι αἱ περιπτώσεις, καθ' ἃς ὁ Νόμος καθορίζει ρητῶς τὸν φορέα τοῦ τέλους καὶ σημειοῦμεν, ὅτι τὰς ἠρύσθημεν ἀπὸ τὸ κείμενον τῆς ὑπ' ἀριθ. 4156)1950 ἀποφάσεως τοῦ ἐργατικοῦ δικαστοῦ Ἀθηνῶν. Καὶ περὶ τοῦ ὅτι μὲν αἱ διατάξεις αὗται εἶναι ἐξαιρετικαὶ εἶναι προφανές. Προσεκτικώτερα ὅμως παρατήρησις δεικνύει, ὅτι κοινὸν χαρακτηριστικὸν πασῶν αὐτῶν τῶν ἐξαιρετικῶν διατάξεων εἶναι ἡ ἐπιβολὴ τοῦ φορολογικοῦ βάρους εἰς τὸν λήπτην τῆς ἀποδείξεως. Ἂν τοῦτο εἶναι ἡ ἐξαίρεσις, τότε προφανῶς ἡ ἐπιβολὴ τοῦ βάρους τοῦ τέλους χαρτοσήμου εἰς τὸν ἐκδότην τῆς ἀποδείξεως εἶναι ὁ κανὼν τοῦ νόμου.

3. Μόνον ἐσφαλμένη ἑρμηνεία δύναται νὰ ἀνεύρῃ εἰς τὰς διατάξεις τοῦ κώδικος περὶ τελῶν χαρτοσήμου παραπομπὴν εἰς τὸ ἀστικὸν δίκαιον.

Ἡ κατανόησις τῆς ἐννοίας τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 33 ἀριθ. 2, ἐδάφιον πρῶτον, καθ' ἣν, «ἀνεξαρτήτως τοῦ.... ἀπ' εὐθείας ἔναντι τοῦ Δημοσίου εὐθυνομένου διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ τέλους χαρτοσήμου ὡς ἐκδότου ἢ συντάσσοντος τὸ ἔγγραφον, δύναται διὰ διαταγμάτων νὰ καθορίζηται ἐπὶ ὡρισμένων ἐγγράφων ἢ σχέσεων τίς ὁ βαρυνόμενος διὰ τῆς δαπάνης τοῦ τέλους χαρτοσήμου», εἶναι δυνατὴ μόνον ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῶν ἀνωτέρω σημειωθεισῶν γενικῶν γραμμῶν. Ὁ νομοθέτης ἔχει κατὰ νοῦν, ὅτι ἡ διὰ τῶν διατάξεών του ρύθμισις στηρίζεται «εἰς τὴν ἀρχήν, ὅτι ὁ ἐκτελῶν τὴν ὑπ' αὐτοῦ καθοριζομένην πρᾶξιν (ὁ ἐκδότης τοῦ ἐγγράφου) βαρύνεται μὲ τὸν φόρον χαρτοσήμου. Ἡ ποικιλία ὅμως τῶν περιπτώσεων καὶ ἡ ἰδιορρυθμία αὐτῶν ἐπιβάλλουν εἰς πάντα κανόνα τὰς ἐξαιρέσεις του. Τοιαύτας ἐξαιρέσεις ἐθέσπισεν ὁ νομοθέτης ἤδη κατὰ τὴν κατάρτισιν τῶν διατάξεών του καὶ τὰς ἐσημειώσαμεν ἀμέσως ἀνωτέρω. Ἡ ζωὴ ὅμως ρέει καὶ ἡ ἀνάγκη νέων ἐξαιρέσεων ἀπὸ τοῦ κανόνος ἠδύνατο ἐν τῷ μέλλοντι νὰ καταστῇ ἐπιτακτική. Οὕτω παρέσχεν εἰς τὴν Διοίκησιν τὴν πρὸς τοῦτο ἐξουσιοδότησιν. Τοῦτο ὅμως δύναται νὰ πράξῃ ἡ Διοίκησις μόνον «ἐπὶ ὡρισμένων ἐγγράφων ἢ σχέσεων» καὶ εἶναι πολὺ φυσικὸν τὸ ὅτι ἡ ἐξουσιοδότησις εἶναι περιωρισμένη. Ἄλλως θὰ ἦτο, ὡς ἐὰν ἐπέτρεπεν εἰς τὴν Διοίκησιν νὰ μεταβάλῃ αὐτὰς ταύτας τὰς ἀρχὰς καὶ βάσεις τῆς ρυθμίσεώς του. Αὐτὴ εἶναι ἡ φυσικὴ ἑρμηνεία τῆς διατάξεως ταύτης. Ἡ φραστικὴ διατύπωσις της βεβαίως δὲν εἶναι πολὺ ἐπιτυχὴς καὶ ἡ ἑρμηνεία της ἀπαιτεῖ γενικώτερον πλαίσιον ἐννοιῶν δημοσίου δικαίου. Τὸ νὰ στηριχθῇ ὅμως τις εἰς τὰς φραστικὰς ἀτελείας τῆς διατάξεως, ἰδίως εἰς τὴν φράσιν «ἀνεξαρτήτως τοῦ.... ἀπ' εὐθείας ἔναντι τοῦ δημοσίου εὐθυνομένου διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ τέλους χαρτοσήμου....», καὶ νὰ καταλήξῃ εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἐκ τῆς (ἢ τοὐλάχιστον καὶ ἐκ τῆς) διατάξεως ταύτης προκύπτει, ὅτι ὁ φορολογικὸς νομοθέτης δὲν καθώρισε τὸν φορολογούμενον καὶ ἄφησε τὴν ρύθμισιν τοῦ ζητήματος τούτου, ἐνδιαφέροντος ἀποκλειστικῶς τὸ δημόσιον δίκαιον, εἰς τὸν ἀστικὸν νομοθέτην, ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν, εἶναι ἀπαράδεκτον. Καὶ τοῦτο κάμνει ἡ ὡς ἄνω 4156)1950 ἀπόφασις, διευκολυνομένη ἐν ἀρκετῷ μέτρῳ ἀπὸ τὴν παράλειψιν τῆς φράσεως «ἐπὶ ὡρισμένων ἐγγράφων ἢ σχέσεων», ἥτις καὶ αὐτὴ ἀρκούντως διευκολύνει εἰς τὴν κατανόησιν.

Οὔτε εἶναι ἐπιχείρημα ὑπὲρ τῆς καλουμένης παραπομπῆς τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ κῶδιξ περὶ τελῶν χαρτοσήμου καθορίζει κατ' ἐξαίρεσιν εἰς μίαν σειρὰν περιπτώσεων, τὰς ὁποίας ἐπικαλεῖται ἡ ὡς ἄνω ἀπόφασις, τὸν φορέα τοῦ βάρους. Ἤδη ἀνωτέρω ἐσημειώσαμεν, ὅτι ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 18 § 12β, 21 § 44, 24 § 12α καὶ 24 § 12γ ἀκριβῶς συνάγεται, ὅτι ἐν τῷ κώδικι τούτῳ ἐμπεριέχεται σιωπηρῶς γενικὴ ἀρχὴ ρυθμίζουσα τὸν φορέα τοῦ βάρους. Ἡ διάταξις περαιτέρω τοῦ ἄρθρου 18 § 12α καθίσταται ἐπιβεβλημένη πρὸς ἀποφυγὴν διπλῆς φορολογήσεως, ἐκείνη τοῦ ἄρθρου 21 § 46 (ἐκ λάθους προφανῶς σημει-

οῦται § 47) θεσπίζει φορολογικὴν ἀπαλλαγὴν καὶ τέλος ἐκείνη τοῦ ἄρθρου 37 εἶναι ἀναγκαία, διότι ἄλλως ὁ συμβαλλόμενος μετὰ τοῦ ἀπολαμβάνοντος φορολογικῆς ἀπαλλαγῆς προσώπου θὰ ὑπεχρεοῦτο μόνον εἰς τὸ ἡμισυ τῶν τελῶν. Πῶς νῦν, κατόπιν τῶν ἀνωτέρω, ἡ ὡς ἄνω ἀπόφασις ἐπικαλεῖται τὰς ἀνωτέρω διατάξεις ὡς ἐπιχείρημα ὑπὲρ τῆς παραπομπῆς δὲν δυνάμεθα νὰ ἀντιληφθῶμεν.

4. Διεσαφηνίσθη διὰ τῶν ἀνωτέρω, ὅτι ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου περὶ τελῶν χαρτοσήμου προκύπτει, ὄχι μόνον ὁ πληρωτὴς τοῦ φόρου (ρητῶς), ἀλλὰ καὶ ὁ μὲ αὐτὸν βαρυνόμενος (διὰ τῆς ἑρμηνείας). Βεβαίως συμβατικὴ συμφωνία μεταξὺ τοῦ φέροντος τὸ βάρος δημοσίας τινὸς ὑποχρεώσεως καὶ τρίτου τινός, δι' ἧς ὁ τελευταῖος ἀναλαμβάνει τὴν βαρύνουσαν τὸν πρῶτον ὑποχρέωσιν, εἶναι ἰσχυρά, μὲ τὴν ἔννοιαν ὅτι ἡ συμφωνία αὐτὴ, μὴ θίγουσα τὴν δημοσίου δικαίου σχέσιν μεταξὺ τοῦ Κράτους καὶ τοῦ ὑποχρέου, παράγει ἀποτελέσματα ἀστικοῦ δικαίου μεταξὺ τῶν μερῶν. Ἐν τῇ περιπτώσει φορολογικῆς ὑποχρεώσεως ὁ φορολογούμενος δὲν δύναται ἀληθῶς νὰ μεταβιβάσῃ τὴν ἰδιότητά του ταύτην καὶ αὐτὸς ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ὑπεύθυνος ἔναντι τοῦ δημοσίου, ὁ τρίτος ὅμως εὐθύνεται ἐνοχικῶς ἔναντι τοῦ πρώτου διὰ τὰ παρ' αὐτοῦ καταβληθέντα. Ἡ πρόθεσις ὅμως τοῦ ἀστικοῦ νομοθέτου ἐν ἄρθρῳ 425 Α.Κ., τὸ ὁποῖον οἱ ἄλλα ὑποστηρίζοντες ἐπικαλοῦνται, συνίσταται εἰς τὸ νὰ καταστήσῃ κανόνα τὴν ἐνοχικὴν μεταβίβασιν τοῦ φορολογικοῦ βάρους, ἤτις ἄνευ αὐτοῦ μόνον διὰ συμβατικῆς συμφωνίας ἦτο δυνατή; Δὲν νομίζομεν, ὅτι τοῦτο προκύπτει ἐκ τῆς ἱστορίας τῆς διατάξεως.

Τὸ ἄρθρον 424 Α.Κ. καθώρισεν, ὅτι ἡ ἐξοφλητικὴ ἀπόδειξις εἶναι ὑποχρέωσις τοῦ πιστωτοῦ καὶ δικαίωμα τοῦ ὀφειλέτου. Ὅμως μὲ αὐτὴν τὴν διάταξιν καὶ μόνον θὰ ἠδύναντο νὰ γεννηθοῦν ἔριδες ἐν συναφείᾳ πρὸς τὸν μὲ τὰ ἔξοδα βαρυνόμενον. Θὰ ἠδύνατο νὰ ὑποστηριχθῇ ἐξ ἴσου καλῶς, τόσον ὅτι ὁ πιστωτὴς βαρύνεται μὲ αὐτά, ἀφοῦ ὑποχρέωσις ἰδική του καὶ δικαίωμα τοῦ ὀφειλέτου του εἶναι ἡ χορήγησις ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως, ὅσον καὶ ὅτι ὁ ὀφειλέτης βαρύνεται μὲ αὐτά, ἀφοῦ ἡ διάταξις αὐτοῦ κατ' ἀποκλειστικὸν λόγον ἐξυπηρετεῖ τὰ συμφέροντα. Ὁ αὐστριακὸς κῶδιξ ἀκολουθεῖ τὴν πρώτην ἀποψιν, ὁ γερμανικὸς τὴν δευτέραν. Τὸ προσχέδιον τοῦ Εἰσηγητοῦ (ἄρθρον 131) ἠκολούθει τὴν δευτέραν ἀποψιν, τὸ σχέδιον τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς (ἄρθρον 128) τὴν πρώτην. Ὁ ἰσχύων ἀστικὸς κῶδιξ ἐπροτίμησε τὴν δευτέραν ἀποψιν, τὴν ὁδὸν τοῦ γερμανικοῦ ἀστικοῦ κώδικος. Εἶναι, λοιπόν, προφανὲς ὅτι τὸ ἄρθρον 425 Α.Κ. ἐσκόπησεν ἁπλῶς νὰ ὁρίσῃ ποίος ἐκ τῶν συμβαλλομένων φέρει τὸ βάρος τῶν ἐξόδων, ὄχι δὲ καὶ νὰ καθορίσῃ τὴν ἔννοιαν αὐτῶν.

Ὅσάκις ὁ ἀστικὸς νομοθέτης ἠθέλησε νὰ καθορίσῃ ποῖα εἶναι τὰ ἔξοδα τὰ ἕκαστε ρητῶς. Τοῦτο ἔχει συμβῆ μὲ τὸ ἄρθρον 527 ΑΚ, τὸ ὁποῖον ὁμιλεῖ καὶ περὶ τῶν τελῶν τῆς συμβάσεως πωλήσεως. Ἐνδιαφέρουσα εἶναι, ἐν σχέσει μὲ τὸ ἄρθρον τοῦτο, ἡ παρακολούθησις τῶν νομοπαρασκευαστικῶν ἐργασιῶν τοῦ ἰσχύοντος ἀστικοῦ κώδικος. Τὸ ἄρθρον 239 τοῦ προσχεδίου τοῦ Εἰσηγητοῦ ὡριζε: «Τὰ ἔξοδα τῆς καταρτίσεως τῆς συμβάσεως πωλήσεως βαρύνουν ἐξ ἴσου πωλητὴν καὶ ἀγοραστήν». Τὸ ἄρθρ. 236 τοῦ σχεδίου τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπανελάμβανεν ἐπὶ λέξει τὰ αὐτά. Ὁ ἀστικὸς κῶδιξ προσέθεσε τὸ πρῶτον καὶ τὴν φράσιν «ἢ τὰ τέλη». Εἶναι προφανές, ὅτι ὁ νομοθέτης ἠσθάνετο ὅτι εἰς τὴν λέξιν τῶν σχεδίων «ἔξοδα τῆς συμβάσεως» δὲν συμπεριελαμβάνοντο καὶ τὰ τέλη καὶ διὰ νὰ συμπεριλάβῃ καὶ αὐτὰ ἐθεώρησεν ἀναγκαίαν τὴν ρητὴν ἔκφρασιν καὶ ἀναγραφήν των.

Οὔτε εἶναι σοβαρὸς ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι, ἐὰν δὲν θεωρήσωμεν ὡς ἔξοδα τὰ τέλη χαρτοσήμου, μένει ἄνευ ἀντικειμένου ὁ ὅρος «ἔξοδα» τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως καὶ ἄνευ ἐννοίας τὸ ἄρθρον 425 ΑΚ. Δὲν εἶναι ἀληθές, ὅτι ἡ δαπάνη τοῦ «χάρτου καὶ τῆς μελάνης» τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως λόγῳ εὐτελείας της δὲν εἶναι ἄξια νομικῆς ρυθμίσεως (ΕΕΔ 1951, σελ. 8). Εἰς τὰς μεγάλας ἐπιχειρήσεις μὲ τὰς πολλὰς χιλιάδας τῶν μισθωτῶν ἡ δαπάνη αὐτὴ εἶναι κάθε ἄλλο παρὰ εὐτελὴς οἰκονομικῶς. Ἡ δαπάνη διὰ τὴν ἀσφαλῆ ἀποστολὴν τῆς ἀποδείξεως, ὅταν ἡ καταβολὴ λαμβάνῃ χώραν μεταξὺ ἀπόντων, ἀγήκει καὶ αὐτὴ εἰς τὰ ἔξοδα. Εἰς ταῦτα ἐπίσης ἀνήκουν καὶ τὰ συμβολαιογραφικὰ δικαιώματα, ἐὰν ἡ φύσις τῆς καταβολῆς ἐπιβάλλῃ τὴν κατάρτισιν συμβολαιογραφικῆς πράξεως. Ἀκόμη κατὰ τὸν ***Καποδίστριαν*** (ΕρμΑΚ ὑπὸ τὸ ἄρθρον 425, Γ') εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου ρυθμιζόμενα ἔξοδα συμπεριλαμβάνονται καὶ αὐταὶ αἱ ἐκ λόγων ἀφαιρώντων τὸ πρόσωπον τοῦ δανειστοῦ ἠὐξημέναι δαπάναι τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως, πρᾶγμα, διὰ τὸ ὁποῖον ἡμεῖς, ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν, ἔχομεν ἐνδοιασμούς.

Τὸ ἄρθρον 425 τοῦ ἡμετέρου ἀστικοῦ κώδικος ἐλήφθη ἐκ τοῦ γερμανικοῦ ἀστικοῦ κώδικος καὶ ἀποτελεῖ ἐπὶ λέξει μετάφρασιν τοῦ ἄρθρου 369, ἐδάφιον πρῶτον αὐτοῦ: «Τὰ ἔξοδα τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως βαρύνουν καὶ προκαταβάλλονται ἀπὸ τὸν ὀφειλέτην, ἐφ' ὅσον δὲν προκύπτει ἄλλο τι ἐκ τῆς μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ πιστωτοῦ ἐννόμου σχέσεως». Ἔχει λοιπὸν σημασίαν ἡ ἐν Γερμανίᾳ κρατοῦσα συναφῶς γνώμη «***Διατάξεις τοῦ δικαίου τῶν χωρῶν***, καθ' ἃς φέρει ὁ πιστωτὴς κρατικὰ βάρη κατὰ τὴν ἔκδοσιν ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων ἀποδοχῶν δημοσίων ὑπαλλήλων κλπ. δὲν θίγονται ἀπὸ τὸν ἀστικὸν κῶδικα, ***καθ' ὃ ἀνήκουσι εἰς τὸ δημόσιον δίκαιον*** (αἰτιολογία ἐπὶ τοῦ σχεδίου τοῦ ἀστικοῦ κώδικος, II, 90). Ἐπίσης μένουν ἄθικτοι αἱ ***δημοσίου δικαίου*** διατάξεις αἱ συναφεῖς πρὸς τὴν εὐθύνην διὰ τὰ τυχὸν καθοριζόμενα ***τέλη χαρτοσήμου*** «πάντων τῶν κατὰ τὴν ἔκδοσιν ἐγγράφου τινὸς συμμετεχόντων» (Standinger's, Kommentar zum B. G. B. II. Band. Recht der Schuldverhältnisse, 8 ἔκδοσις 1912 ὑπὸ τὴν § 369 ἀριθ. 2, σελ. 389 ἐπ.). Ἐπίσης «... Ἐπίσης τέλος δὲν βαρύνουν τὸν ὀφειλέ-

την τὰ ὑπὸ τοῦ δικαίου τῶν χωρῶν ἐπιβληθέντα τυχὸν εἰς τὸν πιστωτὴν τέλη χαρτοσήμου (αἰτιολογίαι ἐπὶ τοῦ σχεδίου τοῦ ἀστικοῦ κώδικος 2, 90)... (Reichsgerichtsräte, Kommentar, 1 Band, ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 369 σελ. 300). Ταῦτα καὶ διὰ τὰ ἐν Γερμανίᾳ.

5. Ἡ κρατοῦσα γνώμη δέχεται, ὅτι τὸ τέλος χαρτοσήμου εἶναι φόρος ἐπὶ τῶν ἐγγράφων καὶ ὄχι φόρος ἐπὶ τῶν δικαιοπραξιῶν (ὅρα ***Μαγκριώτη - Σταυροπούλου***, Τὰ τέλη χαρτοσήμου 1949, ὑπὸ τὸ ἄρθρον 1 σελ. 4). Προκειμένου περὶ τῶν ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων τοῦτο σημαίνει, ὅτι ἡ πραγματικὴ κατάστασις, πρὸς τὴν ὁποίαν ὁ νόμος συνδέει τὴν ἐπιβολὴν τοῦ φόρου, εἶναι τὸ πραγματικὸν γεγονὸς τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποδείξεως καὶ ὄχι τὸ νομικὸν γεγονὸς τῆς ἐξοφλήσεως. Ἐν συναφείᾳ πρὸς τὰς ἐξοφλητικὰς ἀποδείξεις τῶν μισθῶν τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ τῶν ἡμερομισθίων ἐργατῶν, τοῦτο προκύπτει σαφῶς ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄρθρων 12, 13, 1α Α. 14 καὶ 15 § 18α τοῦ κώδικος περὶ τελῶν χαρτοσήμου. Ἐνῷ ὅμως ὁ ὁ νόμος ἀπήτει, κατὰ τ' ἀνωτέρω, διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ τέλους τὴν ἔκδοσιν ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως, εἰς τὸ ἀρχικὸν ἄρθρον 32 ἀριθ. 4 τοῦ Ν. 4755|1930 ὥριζεν: «Ἐπὶ μισθῶν..... ἐξοφλουμένων οὐχὶ ἀμέσως δι' ἐκδόσεως ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως τοῦ δικαιούχου, ἀλλ' ἐμμέσως εἴτε διὰ μεταφορᾶς τῶν χρηματικῶν ποσῶν εἰς λογαριασμὸν καταθέσεως οἱασδήποτε φύσεως παρὰ Τραπέζῃ ἢ ἀνωνύμῳ ἑταιρίᾳ ἢ κατ' ἄλλον οἱονδήποτε τρόπον, τὸ ἀναλογικὸν τέλος.... καταβάλλεται ἅμα τῇ μεταφορᾷ ἢ τῇ ἄλλῃ τυχὸν πράξει». Μεταγενέστερον τὸ ἄρθρον 14 § 2 τοῦ Νόμου 5164 προσέθεσεν ἐπίσης εἰς τὸ τέλος τῆς διατάξεως ταύτης τὴν φράσιν: «ἢ τῇ γενομένῃ πληρωμῇ». Οὕτω πλέον σήμερον, προκειμένου περὶ μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, τὸ τέλος χαρτοσήμου καταβάλλεται ὄχι μόνον, ὅταν ἐκδίδεται ἀπόδειξις διὰ τὴν ἐξόφλησιν, ἀλλὰ καὶ ὅταν γίνεται ἐξόφλησις, χωρὶς νὰ ἐκδίδεται ἀπόδειξις περὶ αὐτῆς. Ἡ περίπτωσις αὕτη τοῦ ἄρθρου 32 § 4 ἀποτελεῖ σχεδὸν τὴν μοναδικὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν καταβάλλεται τὸ τέλος χαρτοσήμου ἄνευ ἐκδόσεως ἐγγράφου (ὅρα ***Μαγκριώτην - Σταυροπούλου*** ἔνθ' ἀνωτ). Ἡ μεταβολὴ ὅμως αὕτη δὲν μετέτρεψε, προκειμένου περὶ μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, τὸν χαρακτῆρα τοῦ τέλους χαρτοσήμου καὶ δὲν κατέστησε τὸν φόρον τοῦ χαρτοσήμου ἀπὸ φόρον ταῦ πραγματικοῦ γεγονότος τῆς ἐκδόσεως ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως εἰς φόρον τοῦ νομικοῦ γεγονότος τῆς ἐξοφλήσεως.

Ὁ νομοθέτης ἁπλῶς εἰς ὡρισμένας περιπτώσεις ἀθεώρησε κατὰ πλάσμα ὡς δεδομένην τὴν ἔκδοσιν τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως καὶ ὑπεχρέωσεν εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ τέλους. Αὕτη εἶναι ἡ ἔννοια τῆς μεταβολῆς καὶ εἰς τοῦτο ἐκινήθη οὗτος ἀπὸ λόγους καθαρῶς δημοσιονομικούς. Ἐὰν ἐδεχόμεθα τὴν μετατροπὴν τοῦ χαρακτῆρος τοῦ φόρου, εἶναι, ὡς ἐὰν ἀρνούμεθα τὸν ἱστορικὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ καὶ ὡς ἐὰν ἀνεγνωρίζομεν τὴν ἔλλειψιν νομικῆς ἑνότητος εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Κώδικος, ἀφοῦ εἰς τὴν μίαν περίπτωσιν τὸ τέλος θὰ ἀπετέλει φόρον ἐπὶ τῆς ἀποδείξεως τῆς καταβολῆς καὶ εἰς τὴν ἑτέραν φόρον ἐπ' αὐτῆς ταύτης τῆς καταβολῆς. Ἡ ἐνομος αὕτη ρύθμισις ἐξηκολούθησεν ἡ αὐτὴ καὶ μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Α.Ν. 138|1945 «περὶ τελῶν χαρτοσήμου», καταργηθέντος ἤδη διὰ τοῦ Β.Δ. τῆς 18|18 Ἰουλίου 1950 (ἄρθρον 2 ἐδάφ. 3 § στ) «περὶ τροποποιήσεως κλπ. τῶν περὶ τελῶν χαρτοσήμου διατάξεων», ὅπως ἐπίσης ἐξακολουθεῖ ἡ αὐτὴ καὶ μετὰ τὸ Β. Δ. τῆς 12|15 Σεπτεμβρίου 1949 (ἄρθρον 4 ἀριθ. 2) «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τῶν τελῶν χαρτοσήμου», τὸ ὁποῖον, νομίζομεν, περιέχει ἁπλῶς διατάξεις φορολογικῆς οἰκονομίας καὶ οὐχὶ οὐσιαστικοῦ δικαίου, ὡς δέχεται ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» (1951, σελ. 7 ἐπ.), ἡ ὁποία πάντως πρὸς ἀντικρουσὶν του ἐχρησιμοποίησεν ἐπιχειρήματα δεικνύοντα εὐρεῖαν νομικὴν ἀντίληψιν.

Δὲν εἶναι περιττὸν νὰ σημειωθῇ ὅτι, ἐὰν πράγματι τὸ τέλος χαρτοσήμου ἐπὶ τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων εἶχεν ἀπολέσει τὸν ἀρχικόν του χαρακτῆρα καὶ εἶχε καταστῇ φόρος τοῦ νομικοῦ γεγονότος τῆς ἐξοφλήσεως, τότε, τῆς καταβολῆς ὡς ἀποσβεστικοῦ λόγου τῶν ἐνοχῶν οὔσης συμβάσεως, κατὰ τὴν κρατοῦσαν καὶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ καὶ παρ' ἡμῖν γνώμην, τοῦτο ἔδει νὰ βαρύνῃ κατὰ τὰ προγενέστερον σημειωθέντα ἀμφοτέρους τοὺς συμβαλλομένους καὶ ἡ 4156|1950 ἀπόφασις, ἡ ὁποία δέχεται τοῦτο, αὐτὸ ἔπρεπε τοὐλάχιστον νὰ ἀποφανθῇ.

ΝΟΜΙΚΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ ΤΗΣ ΑΠΕΡΓΙΑΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 101)

Ἀσφαλῶς ὄχι. Διότι ἡ ἀπεργία δὲν δύναται νὰ εἶναι πταισματικὴ ἐκ μόνου τοῦ λόγου ὅτι διήρκεσεν ἐπὶ μακρὸν ἢ ἐκ μόνου τοῦ λόγου ὅτι ἐπέφερε τὴν πτώχευσιν τοῦ ἐργοδότου. Πάντα ταῦτα ὑπῆρξαν ἴσως συνέπειαι τῆς κηρύξεως τῆς ἀπεργίας. Ἀλλὰ δὲν ἦσαν ἐν τῇ βουλήσει τοῦ ἀπεργοῦ, ὅταν ἐκήρυσσεν ἢ συνέχιζε τὴν ἀπεργίαν. Ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει ἡ ἀπόφασις δὲν περιέχει τοιαύτας αἰτιολογίας. Οὔτε διαφαίνεται ὅτι ἡ ἀπεργία αὕτη, ἐκ μόνου τοῦ γεγονότος τῆς μακρᾶς διαρκείας της καὶ τῶν συνεπειῶν της, ἠκολούθη πράγματι κακῇ τῇ πίστει ἢ ἀντιθέτως πρὸς τὸν οἰκονομικὸν καὶ κοινωνικὸν της σκοπόν. Θὰ εἶχε, συνεπῶς, πολλὰ νὰ κερδίσῃ ἡ κατὰ τὰ λοιπὰ ἀξιόλογος αὕτη ἀπόφασις, ἂν δεχομένη—ὡς δέχεται ἀλλωστε—ὅτι ἡ ἀπεργία ἀναστέλλει τὴν ἀτομικὴν σύμβασιν ἐργασίας, ἔκρινε, παρ' ὅλα ταῦτα, ὅτι ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει ὑπάρχει λύσις καὶ οὐχὶ ἀναστολὴ τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας, συνεπείᾳ τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ ἐν τῇ δίκῃ ἀπεργὸς συνετέλεσεν ἐκ πταίσματός του εἰς τὴν διάρκειαν τῆς ἀπεργίας ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἢ εἰς τὴν ἐπέλευσιν, εἰς βάρος τοῦ ἐργοδότου, τῶν καταστρεπτικῶν οἰκονομικῶν της συνεπειῶν, ἐφ' ὅσον ἡ τοιαύτη κρίσις ἐστηρίζετο πράγματι ἐπὶ τοῦ ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΠΟΧΗ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΕΚ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Έννοια άρθρου 5 Ν. 2112|1920 «περί ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας»

Λόγοι λύσεως ὑπαλληλικῆς συμβάσεως ὑπαλλήλων Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.— Ἐφαρμογὴ καὶ τῆς γενικῆς ἰσχύος διατάξεως τοῦ ἄρθρου 5 Ν. 2112|1920.— Ἔννοια ἄρθρου 5 Ν. 2112|1920.— Ἀποχὴ ἐκ τῆς ἐργασίας δι' ἄλλον λόγον, πλὴν ἀσθενείας.— Θεώρησις ὡς σιωπηρᾶς καταγγελίας συμβάσεως τῆς μακρᾶς καὶ ἀδικαιολογήτου ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας.

Κατέθη καὶ πάλιν ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ Ἀρείου Πάγου τὸ ἀπασχολήσαν τοῦον τὴν θεωρίαν καὶ δικαστηριακὴν πρᾶξιν ζήτημα τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου 5 Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. 4558|1930.

Ἀφοῦ αἱ τελευταῖαι τοῦ ἔτους 1950 ἐπὶ τοῦ θέματος ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου (217|1950, εἰσηγητὴς *Ἰ. Τραχανῆς*, ΕΕΔ 9,447, 299|1950, εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 9, 631), ἐγκαταλείψασαι τὴν ἄποψιν τῆς Α.Π. 356|1949, (εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 8,547) καὶ ἐπανελθοῦσαι εἰς τὴν ἄποψιν προηγουμένων αὐτῆς (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 145, ΕΕΔ 9, 631) ἐδέχθησαν, ὅτι, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 5 Ν. 2112|1920, λύεται ὁριστικῶς ἡ σύμβασις ἐργασίας, δημιουργουμένου ἐκ τοῦ νόμου τεκμηρίου, ὅτι ἡ λύσις αὐτὴ ἐπέρχεται τῇ βουλήσει τοῦ μισθωτοῦ, εἰς περίπτωσιν ὑπερβάσεως τῶν ἐν τῷ νόμῳ (ἄρθρ. 3 Ν. 4558|1930) τεταγμένων χρονικῶν ὁρίων ἀποχῆς, λόγῳ ἀσθενείας, καὶ ὅτι πᾶν ἕτερον γεγονός, ἔστω καὶ ἀνωτέρας βίας, ἐξ οὗ ἡ ἀποχὴ ἐκ τῆς ἐργασίας, ἐπιφέρει καὶ αὐτὸ (ἀνεξαρτήτως χρόνου ἀποχῆς) τὴν ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἡ νεωτάτη αὕτη ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐπανέρχεται πάλιν εἰς τὴν ἄποψιν τῆς Α.Π. 356|1949 (ἐνθ' ἀνωτ.), μὲ προέκτασιν ἀκόμη τῆς ἀπόψεως αὐτῆς.

Ἡ τελευταία αὕτη ἐδέχθη, ὅτι ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 2112 εἶναι, ὅτι ὅταν ἡ ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ, ὀφειλομένη εἰς βραχεῖαν ἀσθένειάν του, δὲν ὑπερβαίνῃ τὰ ἐν αὐτῷ ἀναφερόμενα ὅρια ἢ προκειμένου περὶ γυναικός, ἐὰν ὀφείλεται αὕτη εἰς λοχείαν της, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους του. Ἑπομένως, ὅταν ἡ ἀποχὴ αὐτοῦ ὀφείλεται εἰς ἄλλην ἀνυπαίτιον αἰτίαν (καὶ ὑπαίτιον, βλέπε *Κ. Καυκᾶ*, ΕΕΔ 8,613), εἰς τὸν δικαστὴν θὰ ἀπόκειται νὰ κρίνῃ βάσει τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως (ἄρθρ. 200 Α.Κ.), ἐκτιμῶντα τὰς ἑκάστοτε εἰδικὰς περιστάσεις καὶ συνθήκας, ὑφ' ἃς συνετελέσθη ἡ ἀποχή, ἐὰν τὸ χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ διήρκεσεν αὕτη, ἡ αἰτία, ἥτις τὴν προεκάλεσε, δύνανται νὰ ἐκτιμηθῶσιν ὡς συνιστῶντα σιωπηρὰν δήλωσιν βουλήσεως τοῦ ἀπέχοντος μισθωτοῦ περὶ λύσεως τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους του.

Ὡς φαίνεται ἐκ τῆς κατωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, αὕτη δὲν διαχωρίζει, ἂν ἡ ἀποχὴ ἐκ τῆς ἐργασίας δι' ἄλλον λόγον, πλὴν ἀσθενείας, εἶναι ἀναίτιος ἢ ὑπαίτιος καὶ τὸ σημαντικώτερον τοποθετεῖ καὶ διὰ τὸν ἄλλον τοῦτον λόγον τὴν σιωπηρὰν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, ὡς ἐπὶ ἀσθενείας, πέραν τῶν ἐν ἄρθρῳ 3 Ν. 4558|1930 χρονικῶν ὁρίων.

Ἐγκαταλείπει ἡ νεωτέρα αὕτη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις τὸ ἐξ ἀντιδιαστολῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 2112|1920 ἐπιχείρημα, τὸ ὁποῖον ἐχρησιμοποίησαν αἱ προηγούμεναι, πλὴν τῆς 356|1949, ἀρεοπαγιτικαὶ ἀποφάσεις, ἵνα φθάσουν εἰς τὴν κρίσιν των, ὅτι ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης συνάγεται, ὅτι πᾶσα ἄλλη ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας, πλὴν ἀσθενείας, ἔστω καὶ ἂν ὀφείλεται εἰς ἀνωτέραν βίαν, ἐπιφέρει λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ.

Οὕτω ἀποκαθίσταται ἡ λογικὴ ἔννοια τοῦ Νόμου, ἀφοῦ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι ὁ Νομοθέτης τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 2112|1920, προνοῶν περὶ τοῦ ἀσθενοῦντος μισθωτοῦ νὰ μὴ λύεται ἡ σύμβασις ἐργασίας του ἐκ τοῦ προσώπου αὐτοῦ μέχρις ἓξ μηνῶν (τὸ ἀνώτατον ὅριον τοῦ ἄρθρου 3 Ν. 4558|1930), ἠννόησε νὰ συναχθῇ ἐξ ἀντιδιαστολῆς, ὅτι ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ διὰ πάντα ἄλλον λόγον λύει τὴν σύμβασιν, κατ' ἐκτροπὴν τῶν κατὰ τὸ ἀστικὸν δίκαιον ἰσχυόντων, κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐπέρχεται ἐν περιπτώσει μὴ παροχῆς ὑπηρεσιῶν ἐπὶ μακρὸν χρονικὸν διάστημα, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ (βλέπε Α.Π. 486|1949, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 9, 56, *Κ. Δημάκην*, ΕΕΔ 7, 195, ΕΕΔ 9, 529, *Α. Σακελλαρόπουλον*, ΕΕΔ 8, 178, καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 6, 333, 682, ΕΕΔ 8, 14 κλπ).

Ἡ ἀπόφασις εἶναι ἐξόχως σημαντικὴ διὰ τὰ πρακτικὰ ἀποτελέσματά της καὶ πρέπει, ἐκ

τέλους, μετά τόσας ἀμφιταλαντεύσεις γνωμῶν, νά σταθεροποιηθῇ τό τόσον ἀσταθές δίκαιον τοῦ πασιγνώστου πλέον ἄρθρ. 5 Ν. 2112.

Ἡ περίπτωσις ἦδη τῆς ἀποφάσεως ἦτο ἡ ἀκόλουθος: Κατά τό ἄρθρον 47 τοῦ διά τοῦ Α.Ν. 2584|1940 κυρωθέντος ὀργανισμοῦ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἔχοντος κατά τό ἄρθρ. 2 ταῦ ἄνω Νόμου ἰσχύν Νόμου, ἡ ὑπαλληλική σχέσις λύεται: α) διά καταγγελίας τῆς συμβάσεως ὑπό τῆς Τραπέζης β) διά παραιτήσεως τοῦ ὑπαλλήλου γ) δι' ἀπολύσεως δ) διά τοῦ θανάτου τοῦ ὑπαλλήλου.

Ἡ παραίτησις ὑποβάλλεται ἐγγράφως, ἡ δέ ὑπαλληλική σχέσις λύεται μόνον διά τῆς ἀποδοχῆς αὐτῆς.

Ἡ ἀναιρεθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 3554|1950 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετεῖον, ἐδέχθη, ὅτι ἡ ἀναγραφή ἐν τῷ ὀργανισμῷ τῆς Τραπέζης τῶν λόγων λύσεως τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως εἶναι περιοριστική καί ὅτι ἀποκλείει πάντα ἄλλον λόγον λύσεως αὐτῆς.

Δόγος ἀναιρέσεως ὑπῆρξεν, ὅτι ἡ ἀληθής καί ὀρθή ἔννοια τοῦ μέν ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 2112|1920 εἶναι, ὅτι ἡ ἀδικαιολόγητος καί μακρά ἀποχή τοῦ ὑπαλλήλου ἐπιφέρει πάντοτε τήν λύσιν τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως, ἑπομένως καί τῶν ὑπαλλήλων τῆς ἀναιρεσειούσης Τραπέζης, τοῦ δέ ὀργανισμοῦ ὅτι ἡ ὑπ' αὐτοῦ ἀναγραφή τῶν λόγων λύσεως τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως εἶναι ἐνδεικτική καί δέν ἀποκλείει ἑπομένως τήν ἐπέλευσιν λύσεως τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως καί δυνάμει ἄλλου λόγου, προβλεπομένου ὑπό γενικοῦ ἤ εἰδικοῦ τινος ἐργατικοῦ Νόμου, ὅστις ὡς νόμος δημοσίας τάξεως ἔχει πάντοτε ἀναγκαστικήν ἐφαρμογήν. Συνεπῶς ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, παρά τόν νόμον, δέν ἐδέχθη, ὅτι ἡ ὑπαλληλική σύμβασις τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὑπαλλήλου της δέν ἐλύθη συνεπείᾳ τῆς ἐπί ἐτίαν ἀδικαιολογήτου ἀποχῆς του ἐκ τῆς ἐργασίας καί παρά τόν ὀργανισμόν ἔκρινεν, ὅτι αὗτος ἀποκλείει τήν λύσιν τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως διά τῆς σιωπηρᾶς παραιτήσεώς του, ἐφ' ὅσον τοὐναντίον ἐν τῷ ἄρθρῳ 47 αὐτοῦ ρητῶς ὁρίζεται, ὅτι ἡ ὑπαλληλική σύμβασις τῶν ὑπαλλήλων της λύεται καί διά παραιτήσεως. Ὅτι ὁ ὀργανισμός δι' ἄλλης διατάξεώς του ὁρίζει, ὅτι ἡ παραίτησις πρέπει νά εἶναι ἔγγραφος, οὐδεμίαν ἀξίαν ἔχει, δεδομένου ὅτι ἡ διάταξις αὕτη εἶναι τεθειμένη χάριν τοῦ προσώπου τῆς Τραπέζης.

Ἀρείου Πάγου 615|1950 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. **Η. Παπαηλιοῦ**
Εἰσηγητής ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Β. Μακρῆς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Θ. Κωστόπουλος, Κ. Σταυρίτης

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 47 τοῦ διά τοῦ ἀν. νόμου 2584|1940 κυρωθέντος ὀργανισμοῦ τῆς ἀναιρεσειούσης Τραπέζης, ἔχοντος ἰσχύν νόμου κατά τό ἄρθρ. 2, ὅπερ κατήργησε καί πᾶσαν ἄλλην ἀντιτιθεμένην εἰς τόν κυρωθέντα ὀργανισμόν διάταξιν, δι' ἧς ὡρίσθησαν οἱ λόγοι, ὧν ἕνεκα λύεται ἡ ὑπαλληλική σχέσις τῶν ὑπαλλήλων τῆς ἀναιρεσειούσης, ἐν οἷς καί ἡ ἀποδοχή τῆς ὑπό τοῦ ὑπαλλήλου ἐγγράφως ὑποβαλλομένης παραιτήσεως ἤ ἡ παρέλευσις μηνός ἀπό τῆς ὑποβολῆς ταύτης, οὐδαμῶς ἀπέκλεισε τήν ἐκ παραλλήλου ἐφαρμογήν τῆς διατάξεως τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 2112|1920, ὡς αὕτη συνεπληρώθη διά τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 4558|1930, ἐξ ἧς, ὁριζούσης ὅτι ἀποχή τοῦ ὑπαλλήλου ἀπό τῆς ἐργασίας, ὀφειλομένη εἰς βραχείας σχετικῶς διαρκείας ἀσθένειαν, κατά τά ἐν ταύτῃ καθοριζόμενα χρονικά ὅρια, ἡ προκειμένου περί γυναικός εἰς λοχείαν δέν θεωρεῖται ὡς λύσις τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους αὐτοῦ, συνάγεται, ὅτι ἡ δι' ἄλλον λόγον καί περαν τῶν δι' αὐτῆς ὁριζομένων χρονικῶν ὁρίων ἀποχή ταῦ ὑπαλλήλου ἐκ τῆς ἐργασίας, ἐπί μακρόν χρόνον ἐξακολουθοῦσα ἀδικαιολογήτως, ἐπιφέρει λύσιν τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως τῇ βουλήσει τοῦ ὑπαλλήλου, τῆς τοιαύτης ἀποχῆς θεωρουμένης ὡς σιωπηρᾶς ἐκ μέρους αὐτοῦ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀφοῦ ἡ διάταξις αὕτη, γενικήν ἔχουσα ἐφαρμογήν ἐπί πάντων τῶν ὑπαλλήλων καί σκοποῦσα προφανῶς τήν προστασίαν τοῦ ἐργοδότου διά τῆς ἀποτροπῆς τῶν δυναμένων νά προκύψωσιν ἐκ τῆς ἀποχῆς τῶν ὑπαλλήλων δυσχερειῶν ἐν τῇ κανονικῇ λειτουργίᾳ τῆς ἐπιχειρήσεώς του, ἀφ' ἧς προστασίας οὐδείς συντρέχει λόγος, ὅπως ἀποκλεισθῇ ἡ ἐργοδότις ἀναιρεσείουσα, οὐδαμῶς ἀντιτίθεται εἰς τήν ὡς ἄνω διάταξιν τοῦ ὀργανισμοῦ. Τἀναντία ὀθεν δεξάμενον τό ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς δευτέρας σκέψεως τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του καί ἀποφηνάμενον ὅτι ἡ ὡς ἄνω διάταξις τοῦ ὀργανισμοῦ, ὁρίσασα περιοριστικῶς τούς λόγους λύσεως τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως, ἀπέκλεισε πάντα ἄλλον λόγον λύσεως, ἐπερχόμενον τῇ βουλήσει τοῦ ὑπαλλήλου, ὡς καί τόν τοιοῦτον ἐκ τῆς ἀδικαιολογήτου ἀποχῆς αὐτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας ὑπέρ τά χρονικά ὅρια τά ὁριζόμενα ὑπό τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 2112, ὡς αὕτη συνεπληρώθη, ψευδῶς ἡρμήνευσε καί ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τάς ὡς ἄνω διατάξεις καί ἐκ τούτου ἀναιρετέαν κατέστησε τήν προσβαλλομένην ἀπόφασίν του κατά τό ἄρθρον 807 ἐδ. 17 Πολ. Δικονομίας καί τόν βάσιμον περί τούτου πρῶτον λόγον τοῦ δικογράφου προσθέτων λόγων ἀναιρέσεως. Παραπεμπτέα δέ ἡ συζήτησις τῆς ὑποθέσεως εἰς τό Β' Τμῆμα τοῦ Ἀρείου Πάγου διά τήν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν, συμφώνως πρός τό ἄρθρ. 836 Πολ. Δικ., ἐν συνδυασμῷ πρός τό ἄρθρ. 3 ἐδ. β' τοῦ νόμου ΧΜΖ'|1877.

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΙΣ ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Παράλειψις στοιχείου άναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως καὶ συνέπειαι

Κύκλος ἀσφαλιζομένων κατὰ Ν. 6298|1934 μισθωτῶν.— Κῦρος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.— Παράλειψις ἀναγραφῆς ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ καταγγελίας ἀριθμοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου Ι.Κ.Α.— Συνέπεια ἡ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 1406|1950 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Λόγος ἀναιρέσεως ὑπῆρξεν ὁ ἑξῆς :

Διότι ἐσφαλμένως ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἠρμήνευσε τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945, καθ' ἣν καὶ ἐπιχειρήσεις κλπ. ὑποχρεοῦνται ν' ἀναγγέλλουν κλπ. πᾶσαν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας ταύτης, κατὰ τὰ λεπτομερέστερον δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁριζόμενα», αἱ δὲ ὑπ' ἀριθ. 18000|1946 καὶ 51560|1946 ὑπουργ. ἀποφάσεις ρητῶς καθώρισαν ὡς στοιχεῖον ἀπαραίτητον τὴν ἀναγραφὴν τοῦ ἀριθμοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου ΙΚΑ ἢ ἄλλου ὁμοειδοῦς ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ, παρ' ᾧ τυγχάνει ἠσφαλισμένος ὁ ἀπολυόμενος. Ἡ μὴ ἀναγραφὴ ὅθεν ἀριθμοῦ βιβλιαρίου τοῦ Ταμ. Ἀσφαλίσεως, εἰς ὃ θὰ ἔπρεπεν, ὡς μισθωτός, νὰ ἦτο ἠσφαλισμένος, καθιστᾷ ἄκυρον τὴν καταγγελίαν, ἡ δὲ αἰτιολογία τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ὅτι δὲν ὑπεχρεοῦτο ὁ ἀντίδικος ἐργοδότης νὰ τὸν εἶχεν ἠσφαλισμένον εἰς τὸ ΙΚΑ, ἐπειδὴ εἰς τὴν ἕδραν τῆς ἐπιχειρήσεώς του ἐν Σάμῳ δὲν ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ ΙΚΑ, εἶναι παντελῶς πεπλανημένη καὶ παρείδε τὰ προσκομισθέντα ἔγγραφα καὶ ἰδίᾳ τὸ ὑπ' ἀριθ. 3027 τῆς 17.7.1948 πιστοποιητικὸν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν, εἰς τὸ ὁποῖον ἐμφαίνεται, ὅτι παρὰ τοῦ ἀντιδίκου ἐργοδότου εἶχεν ὑποβληθῇ εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦτο τὴν 9.8.1947 κατάστασις τοῦ ὑπαλλήλικοῦ καὶ ἐργατικοῦ του προσωπικοῦ καὶ ἐν τῇ ὁπωίᾳ, φέρεται ἀναγεγραμμένος καὶ ἑπομένως δὰ ἔδει νὰ ἀνεγράφετο τοὐλάχιστον ἡ εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν ἀσφάλισίς του. Ἡ τοιαύτη ὅμως δήλωσις, καὶ ἂν ἐγίνετο, θὰ ἦτο ψευδής, διότι, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ προσαχθέντος ἐπισήμου ὑπηρεσιακοῦ σημειώματος τῆς 3ης Δεκεμβρίου 1949 τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν, δὲν τυγχάνει ἠσφαλισμένος εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦτο καὶ τὸ ἐπίσημον δὲ τοῦτο σημείωμα οὐδόλως ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν, οὐδ' ἐμνημόνευσε τοῦτο ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις. Ὡσαύτως παρείδε τὸ ὑπ' ἀριθ. 26815|3183 τῆς 15 Νοεμβρίου 1949 ἔγγραφον τῆς Γεν. Δ|σεως ΙΚΑ, ἧτις ἐγνωμάτευσε περὶ τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου του, ὅπως τὸν ἀσφαλίσῃ παρὰ τῷ ΙΚΑ, οὐδ' ἐμνημόνευσεν ἐπίσης τοῦτο. Ἡ ἀσφάλισίς του εἰς τὸ ΙΚΑ εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν ἀντίδικον ἐργοδότην καὶ ἐφ' ὅσον, ὡς ἐπιστοποιήθη καὶ ὡμολογήθη παρὰ ταύτου, εἶναι μισθωτὸς ὑπάλληλός του, μονίμως παρ' αὐτοῦ τοποθετημένος ἐν Ἀθήναις, ἔδει δὲ οὕτω νὰ ἐτύγχανεν ἠσφαλισμένος παρὰ τῷ ΙΚΑ, ἐφ' ὅσον τόπος τῆς προσφερομένης ἐργασίας του εἶναι αἱ Ἀθῆναι καὶ διότι κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νόμου 6298|1934 «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων», παρ. 1, «εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ νόμου ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς α) τὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς Χώρας παρέχουν κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ἐξηρτημένην ὑπηρεσίαν ἐναντι ἀμοιβῆς», μὴ ἐξαιρουμένου συνεπῶς ποὺ ἐδρεύουν αἱ ἐπιχειρήσεις.

* * *

Εἶναι ἀναμφισβήτητον, ὡς δέχεται καὶ ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ὅτι, ὅταν ὁ τόπος ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ εὑρίσκεται εἰς κέντρον ἀσφαλίσεως (ἤτοι ἐντὸς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς Ὑποκαταστήματος Ταμείου Ἀνεργίας) θεμελιοῦται ὑποχρέωσις ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας (βλέπε καὶ ὑπ' ἀριθ. 56300|1949 ἐγκύκλιον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ΕΕΔ 9, 40, β' στήλη).

Τοῦτο, ἄλλως τε, προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. 6298|1934 περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (βλ. **Χ. Οἰκονόμου**, Δίκαιαν Ἐργατικῶν Ἀτυχημάτων καὶ Ἐπαγγελματικῶν Νόσων, σελ. 906), καθ' ὃ δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ν. 6298 τὰ πρόσωπα τὰ μὴ διαμένοντα εἰς κέντρα ἀσφαλίσεως καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 § 1 Κανονισμοῦ ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν οἱ προσκαίρως διαμένοντες ἠσφαλισμένοι ἐκτὸς κέντρου ἀσφαλίσεως συνεχίζουσι τὴν ἀσφαλιστικὴν αὐτῶν ὑποχρέωσιν, ἐὰν ἡ ἕδρα τῆς ἐπιχειρήσεως, εἰς ἣν παρέχουν τὴν ἐργασίαν των, εὑρίσκεται ἐν κέντρῳ ἀσφαλίσεως.

Σχετικῶς ἤδη πρὸς τὰ ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 51560|1949 ὑπουργικῇ ἀποφάσει (ΕΕΔ 8, 122) ὁριζόμενα στοιχεῖα ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, διὰ τρίτην φορὰν ὁ Ἄρειος Πάγος ἀσχολεῖται ἐπὶ τῆς ἐννοίας τῆς σχετικῆς διατάξεως (βλέπε Α. Π. 161|1947, εἰσηγητὴς **Δ. Θεοφίλου**, ΕΕΔ 6, 361, Α. Π. 357|1949, εἰσηγητὴς **Κ. Γκολφινόπουλος**, ΕΕΔ, 8, 626).

Τὸ ἄξιον ἰδιαιτέρας προσοχῆς εἶναι, ὅτι ὁ Ἄρειος Πάγος φαίνεται δεχόμενος ὅτι ἡ κατὰ τὸ Ν. Δ. 1235|1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945 (ΕΕΔ 9, 968) ἀσφάλισις τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τῆς ἀνεργίας καὶ ἡ κατὰ συνέπειαν αὐτῆς καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὸ ἄρθρον 9 Ν. 118|1945 δὲν συνδέεται πρὸς τὴν πράγματι ἐγγραφὴν τοῦ ὑποχρεωτικῶς ἠσφαλισμένου εἰς τὰ μητρῶα τοῦ Ι. Κ. Α. (περὶ τοῦ ὁποίου ζητήματος ἡ Πρωτο-

δικον Ἀθηνῶν 3959|1950. Πρωτοδίκης **Μ. Κυριλλόπουλος**, ΕΕΔ 9. 1123), ἀλλ' ἀρκεῖ, ὅτι κατὰ τὸν Ν. 6298|1934 ἀσφαλίζεται ὁ μισθωτὸς κατὰ τῆς ἀσθενείας παρὰ τῷ Ι.Κ.Α., ἀφοῦ ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις θέτει ὡς βάσιν τῆς κατὰ τὰ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 καταγγελίας ὑφισταμένην **ὑποχρέωσιν** (μόνον) **πρὸς ἀσφάλισιν** (βλέπε καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9. 1123).

Ἀρείου Πάγου 650|1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Πρωτονοτάριος, Κ. Καφετζιδάκης

Ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 2 καὶ 4 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 6298|1934 νόμου «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», διαλαμβανουσῶν τῆς μὲν πρώτης ὅτι εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ νόμου τούτου ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς τὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς χώρας παρέχουν κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ἐξηρτημένην ὑπηρεσίαν ἐναντι ἀμοιβῆς, τῆς δὲ δευτέρας ὅτι τὰ ἐν ἄρθρῳ 2 πρόσωπα θέλουσιν ὑπαχθῆ εἰς τὴν ἀσφάλισιν εἴτε συνολικῶς, εἴτε κατὰ ἐπαγγελματικὰς κατηγορίας ἢ κατὰ τοπικὰς περιοχὰς καὶ ὅτι διὰ κανονισμοῦ ὁρισθήσονται τὰ τῆς ἐν γένει ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τῶν ἐν λόγῳ προσώπων καὶ αἱ σχετικαὶ ὑποχρεώσεις αὐτῶν καὶ τῶν ἐργοδοτῶν των, σαφῶς προκύπτει, ὅτι εἰς τὴν περίπτωσιν ὑπαγωγῆς τῶν ἠσφαλισμένων κατὰ τοπικὰς περιοχὰς περιλαμβάνονται, ὑπαγόμενοι ὑποχρεωτικῶς εἰς ἀσφάλισιν, ἅπαντες οἱ ἐν τῷ τόπῳ, ἐν ᾧ ἐπεξετάθησαν καὶ ἰσχύουν αἱ διατάξεις τοῦ νόμου περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων, παρέχοντες ἐξηρτημένην ὑπηρεσίαν ὑπάλληλοι, ἀνεξαρτήτως ἐὰν ἡ ἐπιχείρησις τοῦ ἐργοδότου, πρὸς ὃν παρέχεται ἡ ὑπηρεσία, ἔχῃ τὴν ἕδραν της ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ἢ ἀλλαχοῦ ἢ ἂν ἔχῃ ὁ ἐργοδότης ἐγκατάστασιν ἐν αὐτῷ, διότι ἠσφαλισμένος κατὰ τὸν νόμον εἶναι ὁ ὑπάλληλος καὶ ἐκ τοῦ τόπου, ἐν ᾧ παρέχει τὴν ἐργασίαν, θέλει κριθῆ ἡ ὑπαγωγή του εἰς τὴν ἀσφάλισιν, οὐχὶ δὲ ὁ ἐργοδότης, ὅστις μόνον ὑποχρέωσιν ἔχει νὰ καταβάλῃ τὰς βαρυνούσας αὐτὸν καὶ τὸν ὑπάλληλον εἰσφοράς, δικαιούμενος νὰ εἰσπράττῃ τὴν βαρύνουσαν τὸν ἠσφαλισμένον μερίδα (ἄρθρον 22 Ν. 6298). Ἐκ δὲ τῶν διατάξεων τῶν παραγράφων 1 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 118|1945 Ἀναγκ. Νόμου «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων», καθ' ἃς ἡ κατὰ τὸν νόμον ταῦτον καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας θεωρεῖται ἔγκυρος, ἐφ' ὅσον γίνεται ἐγγράφως καὶ καταβληθῇ ὁλόκληρος ἡ ἀποζημίωσις, ὑποχρεοῦνται δὲ αἱ ἐπιχειρήσεις νὰ ἀναγγέλλουν ἐγγράφως ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Ἐργασίας ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας ταύτης κατὰ τὰ λεπτομερέστερον δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁριζόμενα, συνδυαζομένων πρὸς τὰς τοιαύτας τῆς κατὰ νομικὴν ἓκ τοῦ ἄρθρου ταύτου τοῦ Νόμου 118|1945 ἐξουσιοδότησιν ἐκδοθείσης καὶ ἰσχὺν νόμου ἐχούσης ὑπ' ἀριθ. 51560 τῆς 23|12|1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ὁριζούσης, ὅτι ἐν τῇ πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἀναγγελίᾳ τῆς ἐπιχειρήσεως περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας δέον νὰ περιλαμβάνωνται, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, μεταξὺ ἄλλων στοιχείων τοῦ ἀπολυομένου καὶ ὁ ἀριθμὸς ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου τοῦ ΙΚΑ ἢ ἄλλου Ὀργανισμοῦ κυρίας ἀσφαλίσεως, σαφῶς προκύπτει, ὅτι, ὀφειλομένης ὑποχρεώσεως πρὸς ἀσφάλισιν τοῦ ἀπολυομένου, ἡ παράλειψις τῆς ἀναγραφῆς ἐν τῇ γενομένῃ πρὸς τὸ ὡς ἄνω Ταμεῖον καὶ Γραφεῖον ἀναγγελίᾳ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου συνεπάγεται τὴν ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ῥητῶς ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαγγελλομένην, ἀσχέτως τοῦ ἂν ἐκ τῶν λοιπῶν στοιχείων προκύπτῃ ἡ ἀτομικότης τῆς καταγγελθείσης συμβάσεως. Ὅθεν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν, ἀντιθέτως πρὸς ταῦτα ἀποφηνάμενον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὡς ἐκ ταύτης δείκνυται, ὅτι δὲν ὠφίστατο ὑποχρέωσις πρὸς ἀσφάλισιν τοῦ ἀναιρεσείοντος, ἐφ' ὅσον δὲν εἶχον εἰσέτι ἐπεκταθῇ αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 6298 ἐν Σάμῳ, τῇ περιφερείᾳ ἐν ᾗ κεῖται ἡ ἐπιχείρησις τοῦ ἐργοδότου καὶ δὲν εἶχεν αὕτη ἐγκατάστασιν ἐν Ἀθήναις, καίτοι δέχεται, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων παρεῖχε τὴν ὑπηρεσίαν μονίμως ἐν Ἀθήναις, ἔνθα ἰσχύουν αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 6298 καὶ ὅτι ἡ παράλειψις τῆς ἀναγραφῆς τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου ἐν τῇ γενομένῃ πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἀναγγελίᾳ δὲν συνεπάγεται τὴν ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐφ' ὅσον δὲν τίθεται ἐν ἀμφιβόλῳ ἡ ἀτομικότης τῆς καταγγελθείσης συμβάσεως, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς ὡς ἄνω οὐσιαστικοῦ περιεχομένου διατάξεις καὶ ἀναιρετέαν κατέστησε τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασίν του, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 807 παρ. 17 τῆς Πολ. Δικονομίας καὶ τὸν βάσιμον περὶ τούτου πρῶτον λόγον ἀναιρέσεως.

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ

ΡΥΘΜΙΣΙΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Αποτελέσματα αποφάσεως Επιτροπής Διαιτησίας ως συλλογικής συμβάσεως εργασίας

Νόμιμος σύνθεσις Επιτροπών Διαιτησίας και προϋποθέσεις δεσμεύσεως εργοδοτών εξ αποφάσεων αυτών.—Διάταξις άρθρου 23 Β.Δ. 18 Ιουνίου/1 Αυγούστ. 1936 εκτελεστικού του Α.Ν. 16/21 Νοεμβρίου 1935 περί αποτελεσμάτων αποφάσεων Επιτροπών Διαιτησίας ως συλλογικών συμβάσεων εργασίας.— Θέσις καθ' υπέρβασιν εξουσιοδοτήσεως και ακυρότης αυτής.

Αναιρείται ή υπ' αριθ. 1044/1950 απόφασις του Πρωτοδικείου Αθηνών, ως έφετείου, κατόπιν αιτήσεως αναιρέσεως του Αυτονόμου Σταφιδικού Οργανισμού.

Λόγοι αναιρέσεως υπήρξαν οι εξής:

α) Διότι, κατά τα σαφώς εκ του Α.Ν. της 16/20 Νοεμβρίου 1935 «περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας» εξαγόμενα (ιδίως άρθρα 2, 3, 4, 8), αι κατά την διαδικασίαν αυτού υπό των κατά το άρθρ. 3 Επιτροπών Διαιτησίας εκδιδόμεναι αποφάσεις ισχύν έχουν μεταξύ των εν διενέξει μισθωτών και εργοδοτών των μετασχόντων της διαιτησίας, κατά τους ορισμούς του νόμου, υποχρεούσαι ταύτους και μόνον, ουχί δε και τρίτους εργοδότας, καθ' ων δεν εσιράφη ή διαιτησία, ούδε μετέσχον ταύτης.

Εν προκειμένω ή αναιρεσιβαλλομένη απόφασις, κατ' εσφαλμένην δε ερμηνείαν των ανωτέρω διατάξεων, δεχομένη ότι ή υπ' αριθ. 14 έτους 1948 απόφασις της Πρωτοβαθμίου Επιτροπής Διαιτησίας Αθηνών εξεδόθη μεταξύ προσώπων τρίτων, ήτοι συνεπεία αιτήσεως των διπλωματούχων μηχανικών και διπλωματούχων χημικών, αγραφείσης κατά του «Συνδέσμου Ελλήνων Βιομηχάνων» προς επίλυσιν μεταξύ αυτών αναφυείσης διαφωνίας επί των όρων εργασίας, παρά ταύτα δε κρίνασα ως βάσιμον νόμω την αγωγήν του ανιδίκου, δι' ης ούτος, υπάλληλος αυτού διπλωματούχος χημικός, ήξίωσε το μισθολόγιον το διά της ρηθείσης υπ' αριθ. 14 αποφάσεως καθορισθέν, χωρίς να δέχηται εν ταύτω, ότι μετέσχεν ως εν διενέξει εργοδότης της εφ' ής αύτη διαιτησίας, ψευδώς ήρμήνευσε και εφήρμοσε τας προαναφερθείσας διατάξεις του Α.Ν. της 16/20 Νοεμβρίου 1935.

β) Διότι το υπό της αναιρεσιβαλλομένης γενόμενον δεκτόν, ότι κατά την άνω μεταξύ μηχανικών-χημικών και του «Συνδέσμου Ελλήνων Βιομηχάνων» διεξαχθείσαν διαιτησίαν «εξεπροσωπήθη νομίμως» και αυτός, ως εκ του ότι μετέσχεν εις την Επιτροπήν Διαιτησίας (καταλαβών την 4ην έδραν—άρθρ. 3 του νόμου) αντιπρόσωπος του «Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Αθηνών», τούτο δε (το Εμπορικόν και Βιομηχανικόν Επιμελητήριον) είναι ή συγγενεστέρα δι' αυτόν επαγγελματική οργάνωσις, ούδόλως άγει κατά νόμον εις το πόρισμα της αναιρεσιβαλλομένης περί εφαρμογής της διαιτητικής αποφάσεως επ' αυτού, εφ' όσον, κατά τα εις πρώτον λόγον αναπτυσσόμενα, αι αποφάσεις των Επιτροπών Διαιτησίας αφορούν και δεσμεύουν τα εν διενέξει και μετασχόντα της διαιτησίας μέρη ταύτα και μόνον, ή εις την διαιτησίαν δε συμμετοχή συντελείται κατά νόμον διά της κλήσεως κατά την προδικασίαν (άρθρον 2 του νόμου), της συμμετοχής εις την σύνθεσιν της Επιτροπής Διαιτησίας δι' απ' ευθείας υπό του εργοδότου ορισμού του διαιτητού της 2ας έδρας (άρθρον 3), τέλος δε εκ της παραστάσεως κατά την κυρίαν διαδικασίαν (άρθρον 4 και επόμ.), ούδέν των οποίων έλαβεν εν προκειμένω χώραν, ούδε δέχεται ή αναιρεσιβαλλομένη (αυτού λαβόντος γνώσιν της διεξαγωγής της διαιτησίας μόνον μετά την περαίωσίν της εκ της ειδησεογραφίας του τύπου), είναι δε έκδηλον, ότι ή φερομένη συγγένεια με το «Εμπορικόν και Βιομηχανικόν Επιμελητήριον Αθηνών», και αληθώς υπαιτιεμένη, ούδεμίαν μεταβολήν επιφέρει εις την έκτασιν ισχύος της αποφάσεως. Ρητέον δε, ότι ο αντιπρόσωπος του «Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Αθηνών» δεν μετέσχεν ως εκπρόσωπος εν διενέξει εργοδότου (ή διαφορά, καθ' ά δέχεται ή αναιρεσιβαλλομένη, αφεώρα μόνον τον Σύνδεσμον Ελλήνων Βιομηχάνων), αλλ' ως εκ του νόμου (άρθρον 3) μέλος της Επιτροπής Διαιτησίας, μονίμως μετέχων ταύτης, οιοσδήποτε και αν είναι ο εν διενέξει εργοδότης. Κατά ταύτα, ή αναιρεσιβαλλομένη, δεχομένη «νόμιμον εκπροσώπησιν» αυτού, υπό τα άνω δεδομένα, παρηρμήνευσε και ψευδώς εφήρμοσε τας διατάξεις του νόμου.

γ) Διότι, εφ' όσον, κατά τα προεκτεθέντα, πρόκειται περί αποφάσεως μεταξύ τρίτων εκδοθείσης και ως τοιαύτης μη δημιουργούσης ένοχήν δι' αυτόν, ή επάλληλος σκέψις της αναιρεσιβαλλομένης περί του υποχρεωτικού της αποφάσεως βάσει της διατάξεως του άρθρου 23 του Β. Δ. της 18 Ιουνίου 1936 «περί των Επιτροπών Διαιτησίας και εκτελέσεως του Α. Ν. 16/20 Νοεμβρίου 1935», εν συνδυασμώ προς την διάταξιν του άρθρου 5 του Α. Ν. 1367/1938, ούδόλως στηρίζει αυτήν, ένεχουσα ψευδή ερμηνείαν του νόμου, διότι α) το εφ' ού ή αναιρεσιβαλλομένη στηρίζεται άρθρον 23 του άνω εκτελεστικού διατάγματος, καθ' ό αι εκδιδόμεναι αποφάσεις των Επιτροπών Διαιτησίας, αι κηρυσσόμεναι υποχρεωτικαί υπό του Υπουργού Εργασίας, εξομοιούνται προς συλλογικάς συμβάσεις, είναι άκυρον, ως εκδοθέν υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας καθ' υπέρβασιν της εξουσιοδοτήσεως του νόμου. Ο Α. Ν.

16|20 Νοεμβρίου 1935, ρυθμίσας ὁλοκληρωτικῶς τὰ καθ' ἕκαστον θέματα, τόσον τὰ εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῆς διαιτησίας ἀναγόμενα, ὅσον καὶ τὰ εἰς τὴν ἰσχὺν τῶν ἐκδιδομένων ἀποφάσεων, δὲν παρεῖχεν εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν ἐξουσιοδότησίν τινα πρὸς θέσιν νέων κανόνων δικαίου συμπληρωματικῶν ἢ τροποποιητικῶν αὐτοῦ, ἁπλῶς δὲ μόνον διὰ τοῦ ἄρθρου 13 αὐτοῦ ἐξουσιοδότησεν αὐτὴν μόνον καὶ μόνον πρὸς καθορισμὸν τῶν λεπτομερειῶν ἐφαρμογῆς αὐτοῦ, ἤτοι ἀληθῶς δὲν παρεῖχεν ἐξουσιοδότησίν τινα, ἐφ' ὅσον κατὰ τὰ ἄρθρα 22 καὶ 95 τοῦ Συντάγματος ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία ἐκδίδει καὶ ἄνευ εἰδικῆς ἐξουσιοδοτήσεως τὰ πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν νόμων διατάγματα. Ἑπομένως ἡ ὑπὸ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας ἐπιχειρηθεῖσα διὰ τοῦ ἄρθρου 23 θέσις ἄλλων διατάξεων πέραν τῶν εἰς λεπτομερείας ἐφαρμογῆς ἀναγομένων καὶ δὴ νέων κανόνων δικαίου, δυνάμει τῶν ὁποίων τρίτοι, μηδεμίαν δέσμευσιν ὑπέχοντες ἐκ διαιτητικῶν ἀποφάσεων βάσει τῶν διατάξεων τοῦ νόμου, θὰ ὑποχρεοῦνται τοῦ λοιποῦ βάσει τῆς ρηθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 23, ἐκ ταύτης δὲ καὶ μόνον, εἶναι ἔκνομος, ὡς καθ' ὑπέρβασιν, ἄνευ ἐξουσιοδοτήσεως, ἐκδοθεῖσα καὶ ἀνατρέπουσα τὰς βασικὰς διατάξεις τοῦ νόμου καὶ ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις κρίνασα αὐτὴν νόμιμον ψευδῶς ἡρμήνευσε τὸν νόμον β) διότι καὶ ὑπὸ τὴν ἐκδοχὴν ἔτι τῆς ἐντὸς τῶν ὁρίων ἐξουσιοδοτήσεως ἐκδόσεως τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ διατάγματος, πάλιν, κατὰ παρερμηνείαν τοῦ νόμου, ἔδεχθη ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη, ὅτι ἐξωμοιώθη ἡ προκειμένη ὑπ' ἀριθ. 14 ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας πρὸς συλλογικὴν σύμβασιν, ἀφοῦ οὐδόλως δέχεται ἐν ταύτῳ, ὅτι ἐπληρώθησαν αἱ κατὰ τὸ ἄρθρ. 23 προϋποθέσεις, ἤτοι ἀποδοχὴ τῆς ἀποφάσεως ἢ ἄλλως κήρυξίς της ὡς «ὑποχρεωτικῆς» δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας. Τὸ ὅτι δὲ ἡ ἀπόφασις, ὡς δέχεται ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη, ἐκηρύχθη ἐκτελεστὴ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41173|4643|1948 ἀποφάσεώς τον, τοῦτο δὲ ἵνα λάβῃ αὐτὴ νόμιμον ὑπόστασιν κατὰ τὰ προβλεπόμενα ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Α. Ν. τῆς 16|21 Νοεμβρίου 1935 περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», οὐδόλως ἐνέχει καὶ κήρυξιν αὐτῆς ὡς ὑποχρεωτικῆς», ὅπερ ἐστὶ νομικὴ πρᾶξις λίαν διάφορος, προβλεπομένη καὶ ρυθμιζομένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 6 § 2 τοῦ Α. Ν. τῆς 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας». Κατὰ ταῦτα δὲ ὑφίσταται καὶ ἐκ τοῦ λόγου τούτου ψευδὴς ἑρμηνεία τοῦ νόμου, ἐπαγομένη ἀναίρεσιν.

* * *

Ὁ Ἄρειος Πάγος καὶ διὰ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀποφάσεώς του ἐπανέρχεται εἰς τὴν καὶ ὑπὸ τῆς Α.Π. 486|1950 (εἰσηγητὴς **Δ. Μίχος**, ΕΕΔ 9,1020) δεκτὴν γενομένην ἄποψιν ὅτι τὸ ἄρθρ. 23 τοῦ β. δ. τῆς 18 Ἰουνίου|1 Αὐγούστου 1936 «περὶ τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ ἐκτελέσεως τοῦ Α.Ν. τῆς 16 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», κατὰ τὸ ὁποῖον «ἡ διαιτητικὴ ἀπόφασις, ἐφ' ὅσον ἐγένετο ἀποδεκτὴ παρ' ἀμφοτέρων τῶν ἐνδιαφερομένων μελῶν ἢ διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας (ἤδη Ἐργασίας) ἐκηρύχθη ὑποχρεωτική, ἐπιφέρει τὰ ἀποτελέσματα συλλογικῆς συμβάσεως...», εἶναι ἄκυρον, ὡς ἐκδοθὲν καθ' ὑπέρβασιν τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ Α.Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ἀναφερομένης μόνον εἰς τὰς λεπτομερείας πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ Νόμου.

Ἡ προηγουμένη ὑπ' ἀριθ. 486|1950, ἐνῶ ἀνωτ. ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐδέχθη τὸ αὐτό, διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὴν κρίσιν της, ὅτι δὲν παρατείνεται ἐπ' ἀόριστον, ὡς καὶ ἐπὶ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», ἡ ὡρισμένου χρόνου διαιτητικὴ ἀπόφασις, μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ χρόνου αὐτῆς.

Μεταξὺ ὅμως τῶν «ἀποτελεσμάτων συλλογικῆς συμβάσεως», περὶ τῶν ὁποίων τὸ ἄρθρ. 23 τοῦ β.δ. 18 Ἰουνίου|1 Αὐγούστου 1936, εἶναι καὶ τὸ κατ' ἄρθρ. 3 τοῦ Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», τῆς ἀναρρώσεως τῶν ἀντιθέτων καὶ δυσμενεστέρων ὅρων τῶν ἀτομικῶν συμβάσεων (καὶ ἄρθρ. 680 Α.Κ).

Ἦτο ἤδη ἐν-τῇ ἐννοίᾳ τοῦ Νόμου νὰ μὴ ἰσχύῃ καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο, προκειμένου περὶ ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ὅταν προκύπτῃ ἐκ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Α.Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ὅτι αἱ ἀποφάσεις τῶν Ἐπιτροπῶν δύνανται καὶ νὰ ἐπεκτείνουν καὶ ἐπὶ τῶν εἰδικῶς ἐνδιαφερομένων τοὺς ὅρους συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἰσχυουσῶν εἰς ἄλλας συναφεῖς ἐπιχειρήσεις;

Ἀμφιβάλλομεν, ἂν ἐκ τοῦ σκοποῦ τῶν διδύμων ἐν τῇ γεννήσει των νόμων περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας δύναται νὰ στηριχθῇ τοιοῦτον συμπέρασμα.

Πέραν τούτων εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως τὸ πρᾶγμα νομίζομεν, ὅτι εἶχεν οὕτω: Ἐκ τοῦ ὅτι τὸ ἄρθρ. 23 τοῦ β. δ. 18 Ἰουνίου|1 Αὐγούστου 1936 ὁρίζει, ὅτι ἡ διαιτητικὴ ἀπόφασις ἐπιφέρει τὰ ἀποτελέσματα συλλογικῆς συμβάσεως, δὲν ἕπεται καὶ ὅτι θὰ ἐφηρμόζετο ἀναγκαίως καὶ τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ μεταγενεστέρου Α.Ν. 1367|1938, διότι τοῦτο καθορίζει εἰδικῶς τὴν αὐτόματον δέσμευσιν τοῦ συνόλου τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῶν μισθωτῶν τοῦ ἐπαγγέλματος μόνον ἐφ' ὅσον αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας καταρτίζονται καὶ ὑπογράφονται παρουσίᾳ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἢ τῶν παρ' αὐτοῦ ἐξουσιοδοτημένων ὀργάνων, ἐνῷ αἱ ἀποφάσεις Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἰσχύουσι κατ' ἀρχὴν (μὲ ἀποτελέσματα συλλογικῆς συμβάσεως) μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν, δι' οὓς ἡ διένεξις (πρβλ. καὶ Σ. Ε. 859|1949, εἰσηγητὴς **Α. Ραγκούσης**, ΕΕΔ 8, 667).

Ἂν, τέλος, ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ β. δ. 18 Ἰουνίου|1 Αὐγούστου 1936 εἶναι ἄκυ-

ρος, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, καθίσταται ἤδη προβληματική ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἀναπροσαρμογῆς διὰ τῶν ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1947 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ τῶν ὁρίων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν προπολεμικῶν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ἀφοῦ αὗται ἀναφέρονται μόνον εἰς τὰ κατώτατα ὅρια τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, τὸ βασικώτερον δὲ ἐπιχείρημα τῆς δικαστηριακῆς πράξεως περὶ τῆς ἀναπροσαρμογῆς καὶ τῶν ὁρίων μισθῶν τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ὑπῆρξεν, ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρ. 23 τοῦ β. δ. 18 Ἰουνίου | 1 Αὐγούστου 1936 αἱ ἀποφάσεις τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἰσχύουν ὡς συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας (βλέπε προχείρως τὴν Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς 231|1948, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 7, 308, *Ι. Καποδίστρια*, Ἡ Συλλογικὴ Σύμβασις Ἐργασίας, σελ. 241)

Ἀρείου Πάγου 641 - 645|1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Β. Κυριακόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Χριστόπουλος, Γ. Ἀντωνιάδης

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 1 ἕως 5 καὶ 8 τοῦ ἀπὸ 16|20 Νοεμβρίου 1935 Α. Ν. «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» σαφῶς προκύπτει, ὅτι πᾶσα διένεξις, ἀναφυομένη μεταξὺ τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 ἐργοδοτῶν ἢ ἑνώσεως τούτων καὶ ἑνώσεως μισθωτῶν ἢ ὁμάδος αὐτῶν καὶ ἀναφερομένη εἰς τοὺς ὅρους ἢ τὰς συνθήκας τῆς ἐργασίας, θεωρεῖται συλλογικὴ διαφορὰ ἐργασίας καὶ λύεται ὑποχρεωτικῶς κατὰ τὴν ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ καθοριζομένην διαδικασίαν, καθ' ἣν, ἐν ἀποτυχίᾳ τῆς ἀποπείρας συμβιβασμοῦ, ἡ διένεξις παραπέμπεται ἐνώπιον τῆς κατ' ἄρθρον 3 Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, αἱ ἀποφάσεις τῆς ὁποίας, κατ' ἄρθρον 5, εἶναι ὁριστικαὶ καὶ, κηρυσσόμεναι ἐκτελεστοί διὰ ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, καθίστανται ὑποχρεωτικαὶ διὰ τοὺς ἐν διενέξει ἐργοδότας καὶ μισθωτούς, οἵτινες ὅμως δεσμεύουσι καὶ ὑποχρεοῦσι τούτους μόνον, ἐφ' ὅσον μετέσχον ὡς μέλη τῆς συνθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, συντιθεμένης, κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ διαληφθέντος νόμου καὶ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀπὸ 18 Ἰουνίου | 1 Αὐγούστου 1936 ἐκτελεστικοῦ αὐτοῦ Βασ. Διατάγματος, ἐκ τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν ὡς Προέδρου, ἑξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτῶν καὶ ἑνὸς τοιούτου τῶν μισθωτῶν, καλουμένων ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν ἐν διενέξει μερῶν, ὅπως ὁρίσωσι τούτους καὶ καταλαμβανόντων τὰς δευτέραν καὶ τρίτην ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ Διαιτησίας ἕδρας, ὡς καὶ δύο εἰσέτι μελῶν, ἑνὸς ἐργοδοτικοῦ, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ οἰκείου ἐμπορικοῦ ἢ ἐπαγγελματικοῦ Ἐπιμελητηρίου, καὶ ἑνὸς μισθωτικοῦ, ὁριζομένου ὑπὸ τῆς νομίμως ὑφισταμένης καὶ λειτουργούσης Ὀργανώσεως τῆς οἰκείας τάξεως, καταλαμβανόντων τὰς τετάρτην καὶ πέμπτην γενικὰς ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ ταύτῃ ἕδρας.

Ἐξ ἑτέρου, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ ἀπὸ 18 Ἰουνίου | 1 Αὐγούστου 1936 Β. Δ. «περὶ ἐπιτροπῶν διαιτησίας καὶ ἐκτελέσεως τοῦ Α. Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ἡ διαιτητικὴ ἀπόφασις, ἐφ' ὅσον ἐγένετο ἀποδεκτὴ παρ' ἀμφοτέρων τῶν διαφερομένων μερῶν ἢ διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἐκηρύχθη ὑποχρεωτική, ἐπιφέρει τὰ ἀποτελέσματα συλλογικῆς συμβάσεως, ἂν ἡ ἐφ' ἧς ἐξεδόθη συλλογικὴ διαφορὰ ἐγεννήθη μεταξὺ ἑνὸς ἢ πλειόνων ἐργοδοτῶν ἢ μιᾶς ἢ πλειόνων ἐργοδοτικῶν ὀργανώσεων ἀφ' ἑνὸς καὶ μιᾶς ἢ πλειόνων ὀργανώσεων μισθωτῶν ἀφ' ἑτέρου, κατὰ δὲ τὴν τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Α. Ν. 1367|1938 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας νομοθεσίας» αἱ κατ' αὐτὸ καταρτισθεῖσαι συλλογικαὶ συμβάσεις, δεσμεύουσι τὸ σύνολον τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῶν μισθωτῶν τοῦ ἐπαγγέλματος ἢ τῶν ἐπαγγελμάτων, ἅτινα ἀφορῶσιν. Ἀλλ' ἡ προρρηθεῖσα τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ διαληφθέντος Βασ. Διατάγματος διάταξις, ἐκδοθεῖσα πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας Α. Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935, κατὰ τὸ ἄρθρον 13 τοῦ ὁποίου κατὰ τοῦ τρόπου τῆς ἐκπροσωπήσεως ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου προβλεπομένας διαφοράς, ὡς καὶ πᾶσα ἀναγκαία πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ λεπτομέρεια, κανονίζονται διὰ διαταγμάτων, ἐκδιδομένων τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας», προφανῶς δὲν ἀφορᾷ λεπτομέρειαν ἀναγκαίαν πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ρηθέντος Ἀναγκ. Νόμου, ἀλλὰ δι' αὐτῆς θεσπίζεται νέα διάταξις νόμου, καθ' ἣν, ὑπὸ τὰς ἐν αὐτῷ προϋποθέσεις, ἡ διαιτητικὴ ἀπόφασις ἐπιφέρει τ' ἀποτελέσματα συλλογικῆς συμβάσεως καὶ τίθεται νέος κανὼν δικαίου, ὅτι αὗται δεσμεύουσι τὸ σύνολον τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῶν μισθωτῶν τοῦ ἐπαγγέλματος ἢ τῶν ἐπαγγελμάτων, ἅτινα ἀφορῶσι, καθ' ὑπέρβασιν τῆς δοθείσης ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 13 ἐξουσιοδοτήσεως καὶ εἶναι ὡς ἐκ τούτου ἀντισυνταγματικὴ καὶ ἀνίσχυρος καὶ κατ' ἀκολουθίαν αἱ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ προρρηθέντος Α. Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 ἐκδοθεῖσαι διαιτητικαὶ ἀποφάσεις δὲν ἐξομοιοῦνται πρὸς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας καὶ δὲν ἐπιφέρουσι τὰ κατ' ἄρθρον 5 τοῦ Α. Ν. 1367|1938 ἀποτελέσματα αὐτῶν.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δεξάμενον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, κατὰ τὴν ἀνέλεγκτον περὶ πραγμάτων κρίσιν του, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος, διπλωματοῦχος χημικὸς ἀνωτάτης σχολῆς, διετέλει ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ ἀναιρεσείοντος Αὐτονόμου Σταφιδικοῦ Ὀργανισμοῦ καὶ ὅτι διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 14|1948 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, ἐκδοθείσης ἐπὶ συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐν διενέξει ἐργοδότου Συνδέσμου Ἑλλήνων Βιομηχάνων ἀφ' ἑνὸς καὶ τῶν διπλωματούχων χημικῶν καὶ μηχανικῶν ἀνω-

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΜΙΣΘΟΣ ΜΗ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Ἰσχὺς τῆς ὑπ' ἀριθ. 3601|1946 Υ.Α. καὶ μετὰ τὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας

Νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις Ν. 28|1944 καὶ κατὰ χρῆσιν αὐτῆς ἔκδοσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 3601|1946 Υ.Α. περὶ μειωμένου μισθοῦ οὐδόλως ἢ ἐν μέρει ἀπασχολουμένων μισθωτῶν λόγῳ ἐλλείψεως ἢ περιορισμοῦ ἐργασιῶν.—Ἰσχὺς κατὰ τοῦτο τῆς Υ.Α. καὶ μετὰ τὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας.—Ἀκυρότης ἀπολύσεως μισθωτοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 καὶ ἐπιδίκασις μειωμένων, κατὰ τὴν Υ.Α., ἀποδοχῶν.

Κατὰ τὴν § 9 τῆς ὑπ' ἀριθ. 3601|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3600|46 (ΕΕΔ 5, 93. 94), αἱ ὁποῖαι ἴσχυον, καθ' ὅλας τὰς διατάξεις αὐτῶν, πρὸ τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ὅσοι ἐκ τῶν μισθωτῶν δὲν ἀπασχολοῦνται δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότου των ἢ δι' ἔλλειψιν ἢ λόγῳ περιορισμοῦ τῶν ἐργασιῶν τούτων, δικαιοῦνται τοῦ ἡμίσεος τῶν ἀποδοχῶν, τὰς ὁποίας θὰ ἐλάμβανον εἰς περίπτωσιν πλήρους ἀπασχολήσεως.

Μετὰ τὴν θέσιν ἐν ἰσχύϊ τῶν ἀνωτέρω γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, διὰ τῶν ὁποίων ἐτέθησαν νέα κατώτατα ὅρια ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, ἐγεννήθη τὸ ζήτημα, ἂν ἡ διάταξις αὕτη τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ὡς ἄνω περὶ μειωμένων ἀποδοχῶν, εἰς περίπτωσιν μὴ ἀπασχολήσεως, ἐξακολουθῇ νὰ ἰσχύῃ.

Καταφατικὴ καὶ παγία ὑπῆρξεν ἡ ἄποψις τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας (βλέπε προχείρως Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 63|1949, Πρωτοδίκης *Κ. Τρουπάκης*, ΕΕΔ 8,115 καὶ συμφώνους σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 7, 207 ἑπ.).

Ἡ ἄποψις αὕτη προσπικνοῦται ἤδη ὡς ὀρθὴ καὶ ὑπὸ τῆς κατωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως.

Πράγματι οἱ συλλογικῶς συμβληθέντες διὰ τῶν ἀνωτέρω συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας εἶχον ὑπ' ὄψιν των καὶ ἐρρύθμισαν τὰ κατώτατα ὅρια μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν ἀπασχολουμένων μισθωτῶν, παρέμεινε δὲ πάντοτε ἐν ἰσχύϊ ἡ εἰδικὴ ρύθμισις τῶν ἀνωτέρω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων περὶ τοῦ μειωμένου μισθοῦ τῶν μὴ ἀπασχολουμένων λόγῳ ἐλλείψεως ἢ περιορισμοῦ ἐργασιῶν, ἀτηριζομένη εἰς τὴν διὰ τοῦ Ν. 28|1944, ὡς ἠρμηνεύθη διὰ τοῦ Δ.Ν. 866|1948, ἐξουσιοδότησιν, ἄνευ τῆς ὁποίας θὰ εἶχεν ἐφαρμογὴν τὸ

τατων Σχολῶν μισθωτῶν ἀφ' ἑτέρου, καὶ κηρυχθείσης ἐκτελεστῆς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καθωρίσθησαν ὑποχρεωτικῶς τὰ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὡς εἴρηται μισθωτῶν καὶ κρίναν ὅτι ἡ μεταξὺ τῶν ἄνω διαφερομένων ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν ἐκδοθεῖσα διαιτητικὴ ἀνωτέρω ἀπόφασις δεσμεύει καὶ τὸν ἀναιρεσείοντα Αὐτόνομον Σταφιδικὸν Ὀργανισμόν, τὸ μὲν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ὡς εἴρηται ἀπὸ 16|20 Νοεμβρίου 1935 Α. Ν. ὡς διαιτητικὴ ἀπόφασις, διότι, ὡς δέχεται, ἐξεπροσωπήθη καὶ οὗτος ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ Διαιτησίας διὰ τοῦ μετασχόντος ταύτης ἀντιπροσώπου τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν, καταλαβόντος ἐν τῇ συνθέσει ταύτης τὴν τετάρτην ἕδραν τοῦ γενικοῦ διὰ τὰς διαιτησίας προσθέτου ἐργοδοτικοῦ μέλους, χωρὶς ὅμως περαιτέρω νὰ δέχεται, ὅτι ἐκλήθη καὶ ὁ ἀναιρεσείων Ὀργανισμὸς ὑπὸ τοῦ προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς ὡς ἐν διενέξει ἐργοδότης, καθ' ἃ, ρητῶς, κατὰ τ' ἀνωτέρω, ὁ νόμος ἐπιτάσσει, ἵνα ὁρίσῃ τὸν ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ ἀντιπρόσωπόν του, ὡς καὶ ὅτι ὁ Σύνδεσμος τῶν Ἑλλήνων Βιομηχάνων, ὅστις, ὡς ἐν διενέξει ἐργοδότης, κατέλαβε τὴν δευτέραν ἐν τῇ συνθέσει τῆς Ἐπιτροπῆς ἕδραν, εἶχε διορισθῇ παρὰ τοῦ ὡς εἴρηται Ὀργανισμοῦ, ὅπως ἐκπροσωπήσῃ καὶ τοῦτον, κατ' ἐπάλληλον δὲ αἰτιολογίαν, διότι ἡ διαιτητικὴ ἀνωτέρω ἀπόφασις, κηρυχθεῖσα ἀρμοδίως ἐκτελεστή, περιεβλήθη, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ ὡς εἴρηται ἐκτελεστικοῦ Βασ. Διατάγματος ἰσχύν συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, δεσμευούσης, κατ' ἄρθρον 5 Α. Ν. 1367|1938, τὸ σύνολον τῶν ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν τοῦ ἐπαγγέλματος, ὑπὲρ ἀφεώρα αὕτη, ἄρα καὶ τῶν ἀναιρεσειόντα Ὀργανισμόν, ἀπέρριψε τὴν ὑπὸ τούτου ἀσκηθεῖσαν ἔφεσιν κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν Πρωτοδίκου, δι' ἧς εἶχαν ἐπιδικασθῇ εἰς τὸν ἀναιρεσίβλητον ἐνάγοντα αἱ ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ του αἰτούμεναι ἀποδοχαί. Οὕτως ὅμως τὸ δικάσαν ἐφετεῖον ἀποφηνάμενον, ψευδῶς, κατὰ τ' ἀνωτέρω, τὰς διαληφθείσας οὐσιαστικοῦ περιεχομένου διατάξεις τοῦ νόμου ἠρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε καὶ ἀναιρετέαν τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασίν του, κατ' ἀμφότερα τὰ ἐπάλληλα ἐρείσματα τοῦ διατακτικοῦ της, κατέστησε, κατ' ἄρθρον 807 παρ. 17 τῆς Πολ. Δικονομίας καὶ τοὺς βασίμους πρώτον, δεύτερον καὶ τρίτον ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ σχετικοὺς λόγους ἀναιρέσεως.

Ἀναιρουμένης τῆς ἀποφάσεως διὰ τὸν ἐκτεθέντα λόγον δέον ἡ ὑπόθεσις νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὸ Βον Τμῆμα τοῦ Δικαστηρίου τούτου, συμφώνως ταῖς διατάξεσι τοῦ ἄρθρου 836 Πολ. Δικονομίας καὶ ἄρθρου 3 παρ. 2 τοῦ Νόμου ΧΜΖ' διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ Νόμου ἐφαρμογήν.

άρθρ. 656 Α.Κ., κατά τὸ ὁποῖον θὰ ὑπεχρεοῦτο ὁ ἐργοδότης εἰς καταβολὴν πλήρους μισθοῦ ἀπασχολήσεως, ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως ὑπάρξεως ἀνωτέρας βίας, ὡς διακωλυτικοῦ τῆς ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν γεγονότος.

Ἐντός, ἄλλως τε, τοῦ συστήματος τούτου κεῖται καὶ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, τὸ ὁποῖον παρέχει εἰς τὸν ἐργοδότην τὴν δυνατότητα διαθεσιμότητος τῶν μισθωτῶν εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν του δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἀπασχόλησιν ὅλου ἢ μέρους τοῦ προσωπικοῦ του, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι τὸ τελευταῖον τοῦτο (ἄρθρ. 9 Ν. 118) περιορίζει τὴν διαθεσιμότητα τῶν μισθωτῶν (μὲ μειωμένας ἀποδοχάς) μόνον εἰς ἓν τρίμηνον ἑτησίως (ἄλλως ἡ Α.Π. 68|1948, εἰσηγητὴς **Ν. Πλατύκας**, ΕΕΔ 7, 309, ἡ ὁποία ἐφήρμοσε τὴν ὑπ' ἀριθ. 3601|1946 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν καὶ δι' ἀόριστον χρόνον ἐπὶ ἐπιχειρήσεως τοῦ Ν. 118|1945, ἐνῷ διὰ ταύτην ἔπρεπε νὰ ἐφαρμοσθῇ μόνον τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ὡς ὀρθῶς περὶ αὐτοῦ ἀπεφάνθη ἡ Α.Π. 2|1948, εἰσηγητὴς **Δ. Ζῆλος**, ΕΕΔ 7,157).

Ὡς φαίνεται ἐκ τῆς παρατιθεμένης ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ἐτέθη ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς περιπτώσεως ἀκύρως, κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ἀπολυθέντος μισθωτοῦ.

Κατὰ τοὺς ὑπ' ὄψιν μας λόγους τοῦ ἀναιρετηρίου δὲν ἐτέθη ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ Ἀρείου Πάγου τὸ ζήτημα, ἂν ἡ διάταξις τῆς ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως δύναται μετὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, τὸ ὁποῖον καθορίζει εἰδικῶς διὰ τὰς ὑπαγομένας εἰς τὸν Νόμον τοῦτον ἐπιχειρήσεις τὸ δικαίωμα διαθεσιμότητος μὲ μειωμένας ἀποδοχὰς καὶ ἐπὶ ἓν τρίμηνον ἑτησίως, νὰ εὑρῇ ἔδαφος ἐφαρμογῆς καὶ διὰ χρόνον ἀόριστον. ἀλλ' ἐτέθη τὸ ζήτημα, ἂν ἡ ἀπόφασις ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ ἀκύρου ἀπολύσεως μισθωτοῦ, ὅτε ἡ μὴ ἀπασχόλησίς του προέρχεται ἐκ τῆς αὐθαιρέτου καὶ ἠθελημένης βουλήσεως τοῦ ἐργοδότου καὶ ὄχι ἐξ αἰτίας ἀνεξαρτήτου τῆς βουλήσεως ἐκείνου.

Οὕτω καὶ ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ἀφοῦ κατὰ τὴν γενικὴν ἀρχὴν τοῦ δικαίου ὁ ὑπαίτιος προξενήσας ζημίαν ὀφείλει ν' ἀποκαταστήσῃ ταύτην διὰ τῆς ἄρσεως τῆς διαφορᾶς, ἡ ὁποία ὑπάρχει μεταξὺ τῆς παρούσης περιουσιακῆς καταστάσεως τοῦ ζημιωθέντος καὶ ἐκείνης, ἐν ἡ οὗτος θὰ διετέλει, ἂν δὲν συνέβαινε τὸ ζημιογόνον γεγονός (Α. Π. 105|1948, ΕΕΔ 1, 565), καὶ ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἐδέχθη, ὅτι ἡ ἐργοδότις δὲν θ' ἀπησχόλει τὸν μισθωτὸν καὶ ἂν δὲν τὸν ἀπέλυεν ἀκύρως, δέχεται ὅτι δικαιοῦται οὗτος μειωμένων ἀποδοχῶν.

Ἐν τούτοις τὸ δικαίωμα τοῦτο τῆς ἐργοδότιδος δὲν ἐβασίζετο εἰς τὴν ἐφαρμοζομένην ὑπ' ἀριθ. 3601|1946 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, ἀλλ' ἠδύνατο νὰ βασισθῇ μόνον εἰς τὸ ἄρθρον 9 Ν. 118|1945 καὶ διὰ τρεῖς μῆνας ἑτησίως.

Ἂν ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, δεχθεῖσα ἔλλειψιν ἐργασιῶν, ἐπεδίκασεν εἰς τὸν μισθωτὸν μειωμένας καὶ πέραν τοῦ τριμήνου ἀποδοχάς, νομίζομεν, ὅτι ὑπέπεσεν εἰς λάθος, διότι μετὰ τὴν πάροδον τοῦ τριμήνου ἀνέκυπτε ἡ ὑποχρέωσις τῆς ἐργοδότιδος, ὑπαγομένης εἰς τὸν Ν. 118|1945, εἰς πληρωμὴν πλήρων ἀποδοχῶν, διότι ἠδύνατο μὲν νὰ μὴ τὸν ἀπασχολῇ, ἀλλὰ δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα τῆς καταβολῆς μειωμένων ἀποδοχῶν, δικαιουμένου τοῦ μισθωτοῦ νὰ ζητήσῃ τὸν ἐκ τοῦ ἄρθρου 656 Α. Κ. πλήρη αὐτοῦ μισθόν.

Ἀφοῦ, τέλος, τὸ ἄρθρον 9 Ν. 118|1945, μεταγενεστέρων τοῦ Ν. 28|1944, ἐρρύθμισε εἰδικῶς τὸ αὐτὸ θέμα τῆς ὑπ' ἀριθ. 3601|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, θεωρεῖται, διὰ τὰς περιπτώσεις τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945, παύσασα ἡ ἰσχύς της κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Ν. 28|1944 ἐκδοθεῖσης ὑπ' ἀριθ. 3601|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (πρβλ. **Γ. Μαριδάκην**, ΕΕΔ 9, 970).

Ἀρείου Πάγου 607|1950 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. **Η. Παπαηλιοῦ**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ἰ. Ἀποστολόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Κ. Μπαλντᾶς, Δ. Δόγκας, Μ. Πεσμαζόγλου.

Διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Α.Ν. 28|44, ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ μόνου ἄρθρου Α. Ν. 866|1946, παρεσχέθη ἐξουσιοδότησις εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας τὸ μὲν νὰ καθορίζωσι τὰς ἀποδοχὰς τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, τὸ δὲ νὰ ὁρίζωσι, ὅτι οἱ λόγῳ ἐλλείψεως ἢ περιορισμοῦ τῶν ἐργασιῶν οὐδόλως ἢ ἐν μέρει ἀσχολούμενοι μισθωτοὶ λαμβάνουσι μέρος μόνον τῶν κεκανονισμένων ἀποδοχῶν καὶ νὰ ἀπαλλάσσωσιν ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τὰς ληλαθημένας ἢ καταστραφείσας πλήρως ἢ μερικῶς ἐπιχειρήσεις τῶν πρὸς τοὺς μισθωτοὺς των ὑποχρεώσεών των. Διὰ τῆς εἰς ἐκτέλεσιν τῆς διατάξεως ταύτης ἐκδοθείσης καὶ ἰσχύν νόμου ἐπεχούσης 3601 τῆς 8|14 Φεβρουαρίου 1946 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν τὸ μὲν καθωρίσθησαν διὰ τῶν παραγράφων 1—8 αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, τὸ δὲ διὰ τῆς παραγράφου 9 ὡρίσθη, ὅτι εἰς τοὺς μισθωτοὺς τοὺς μὴ ἀπασχολουμένους δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότου των ἢ δι' ἔλλειψιν ἢ λόγῳ περιορισμοῦ τῶν ἐργασιῶν τούτου, καταβάλλεται τὸ ἥμισυ τῶν ὑπὸ τῆς 1ης παραγράφου καθοριζομένων ἀποδοχῶν, τὰς ὁποίας θὰ ἐλάμβανον εἰς περίπτωσιν πλήρους ἀπασχολήσεώς των. Διὰ τῆς μεταγενεστέρως συναφθείσης ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν καθωρίσθησαν αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων εἰς ποσὰ μείζονα τῶν ὑπὸ τῶν παραγράφων 1—8 τῆς ὡς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καθοριζομένων καὶ κατὰ τοῦτο μόνον μετερρυθμίσθη αὕτη, οὐδαμῶς ὅμως ἐθίγη διὰ τῆς ρηθείσης συλλογικῆς συμβάσεως καὶ ὑπὸ τῆς 9ης παραγράφου τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ρυθμιζομένη εἰδικὴ περίπτωσις τῆς καταβολῆς τοῦ ἡμίσεος τῶν κεκανονισμένων ἀποδοχῶν ἐν περιπτώσει μὴ ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ δι' ἔλλειψιν ἐργα-

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Είδικὸν ἐπίδομα ξυλουργῶν, ἐπιπλοποιῶν καὶ βαρελοποιῶν διὰ φθορὰν ἐργαλείων

Ἐκδίκασις κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΔ' ἰδιωτικῶν ἀξιώσεων μισθωτῶν.— Χαρακτηρισμὸς σχέσεως ξυλουργοῦ, προσληφθέντος ὑπὸ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου κατὰ Ν. 515|1945, ὡς ἰδιωτικοῦ δικαίου.— Δικαίωμα εἰδικοῦ ἐπιδόματος διὰ φθορὰν ἐργαλείων, ἀνεξαρτήτως ποῖος εἶναι ὁ ἐργοδότης, φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου.— Διατήρησις ἰσχύος σχετικῆς Υ.Α. καὶ μετὰ τὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας.

Πρόκειται περὶ ἐφαρμογῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 41660|1947 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 6, 735) ἐπὶ μισθωτῶν ἐργαζομένων παρὰ τῷ Δημοσίῳ.

Διὰ τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς, ἐκδοθείσης κατὰ χορήσιν τῆς ἐκ τοῦ Ν. 28|1944 ἐξουσιοδοτήσεως, ὡρίσθη, ὅτι προσαυξάνεται τὸ ἑκάστοτε νόμιμον ἡμερομίσθιον τῶν ξυλουργῶν, ἐπιπλοποιῶν, βαρελοποιῶν διὰ προσθέτου ἐπιδόματος 15 ο|ο λόγῳ φθορᾶς ἐργαλείων καὶ ὅτι τοῦ ὡς ἄνω ἐπιδόματος δικαιοῦνται ἐκεῖνοι μόνον ἐκ τῶν ὡς ἄνω μισθωτῶν, οἵτινες εἶναι κάτοχοι πάντων τῶν ὑπὸ τοῦ ἀπὸ 31.8.1938 ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ ἐργασίας ἐργοστασίων καὶ βιοτεχνικῶν ἐργαστηρίων κατεργασίας ξύλου προβλεπομένων ἐργαλείων.

Ὁ Ἄρειος Πάγος καὶ διὰ δύο ἀποφάσεων αὐτοῦ (Α. Π. 314|1950, εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανῆς*, ΕΕΔ 9, 591, Α. Π. 518|1950, εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανῆς*, ΕΕΔ 9, 1139) ἐδέχθη, ὅτι διὰ τῆς ἐν λόγῳ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως εἰδικοῦ ἐπιδόματος δικαιοῦνται ἅπαντες οἱ τεχνῖται τῶν κατηγοριῶν τούτων, οἱ συνδεόμενοι μετὰ τῶν οἰκείων αὐτῶν ἐργοδοτῶν διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἐφ' ὅσον κατέχουσι κατὰ τὴν ἐργασίαν των πάντα τὰ ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω κανονισμοῦ κατ' εἶδος κατονομαζόμενα ἐργαλεῖα, ἀνεξαρτήτως τοῦ ποῖος εἶναι ὁ ἐργοδότης καὶ τῶν εἰδικῶν χαρακτηριστικῶν, τὰ ὁποῖα παρουσιάζει. (Ἡ Α. Π. 314|1950 εἶχεν ὑπ' ὄψιν της ὡς ἐργοδότην τοὺς Σ. Ε. Κ., νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου).

Ὅμοια ἐπὶ τοῦ θέματος εἶναι καὶ ἡ ἄποψις τῆς παρατιθεμένης ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἡ ὁποία, ὡς ἐσημειώθη ἀνωτέρω, εἶχεν ὑπ' ὄψιν της ἐργοδότην τὸ Δημόσιον.

Ἀλλ' ἐνῷ τὸ πρᾶγμα ἐφαίνετο ὁμαλὸν καὶ μετὰ τὰς σημειουμένας ἀνωτέρω δύο ἀρεοπαγιτικὰς ἐπὶ τοῦ θέματος ἀποφάσεις, παρενεβλήθη ἤδη ἡ Α. Π. 595|1950 (εἰσηγητὴς *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 10, 13), κατὰ τὴν ὁποίαν, ἑρμηνεύουσαν τὴν ὑπ' ἀριθ. 8390|1946 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν περὶ προσαυξήσεως ὁμοιβῆς μισθωτῶν δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς, ἐκδοθεῖσαν καὶ ταύτην κατὰ Ν. 28|1944, ἐδέχθη, ὅτι αὕτη, μὴ ἐκδοθεῖσα κατὰ τὴν ἐκ τοῦ Ν. 19|1944 ἐξουσιοδότησιν, ἡ ὁποία ἀναφέρεται εἰς τὰ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ἀνεξαρτήτως τῆς φύσεως τῆς σχέσεως, δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῶν τελευταίων τούτων.

Ἑπομένως, κατὰ τὴν νεωτέραν ταύτην ἀρεοπαγιτικὴν ἀπόφασιν, ἀπομακρυνθεῖσαν τῆς ἀπόψεως προηγουμένων (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 12 ἑπ.), δὲν θὰ πρέπει νὰ ἔχῃ ἔδαφος ἐφαρμογῆς ἡ ἐφαρμοζομένη ἐπὶ τοῦ Δημοσίου ὑπὸ τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως ἐν λόγῳ ὑπουργικὴ ἀπόφασις.

Νὰ πῖπωμεν ὅτι αἱ συχναὶ αὗται ἀντιθέσεις γνωμῶν καὶ εἰς αὐτὰς τὰς ἀρεοπαγιτικὰς ἀποφάσεις, αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ διατηροῦν εἰς τὴν ἐπιβαλλομένην ἑνότητα τὸ δίκαιον, τοῦ ἀφαιροῦν τὴν ἀπαραίτητον εὐστάθειάν των.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9238|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Β. Πατσουράκος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ε. Πεταμίτης**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Α. Γιαννουλάτος, δικαστικὸς ἀντιπρόσωπος Δημοσίου, Σ. Μαντζαλόπουλος

ἀιῶν. Ἡ διάταξις αὕτη τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἰσχύουσα οὕτω, ἐφαρμοστέα τυγχάνει καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 ἀπολυομένων ὑπαλλήλων, καθόσον καὶ οὗτοι, ὡς μὴ νομίμως, ἀπολυθέντες, δικαιοῦνται νὰ ἀπαιτήσωσι τὸν μισθόν, τὸν ὁποῖον θὰ ἐλάμβανον, ἂν δὲν ἀπελύοντο.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του ἐδέξατο, κατὰ τὴν περὶ πραγμάτων ἀνέλεγκτον κρίσιν του, ὅτι ἡ ἀναιρεσίβλητος δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεώς της καὶ εἰδικῶς λόγῳ ἀνυπαιτίου ἐλλείψεως οἰκονομικῶν μέσων, ἔτι δὲ καὶ περιορισμοῦ τῶν ἐργασιῶν της, δὲν θὰ ἀπησχόλει τὸν ἀναιρεσείοντα ὑπάλληλόν της καθ' ἅπαντα τὸν δι' ὃν ἡ ἀγωγὴ χρόνον, διότι ὀπέστη ζημίας τὸν Δεκέμβριον 1944 καὶ περιῆλθεν εἰς οἰκονομικὰς δυσχερείας. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων ὀρθῶς τὰς ἐν τῇ προηγουμένῃ σκέψει διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσεν, ἐπιδικάσασα τὸ ἥμισυ τῶν ὑπὸ τῆς ἄνω συλλογικῆς συμβάσεως καθοριζομένων ἀποδοχῶν καὶ οὐδεμίαν ἄλλην διάταξιν νόμου παρεβίασεν, οὐδὲ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν πράγματα μὴ προταθέντα καὶ δὴ ἰσχυρισμὸν περὶ θέσεως τοῦ ἀναιρεσείοντος ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου εἰς διαθεσιμότητα, καθόσον ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις δὲν ἐρείδεται ἐπὶ τοιαύτης αἰτιολογίας. Ἐκ τούτου ἀπορριπτέοι ὡς ἀβάσιμοι εἶναι οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου τρεῖς λόγοι ἀναιρέσεως τοῦ ἀναιρετηρίου καὶ ὁ διὰ τοῦ δικογράφου τῶν προσθέτων προτεινόμενος.

Έκ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Ν. 1968|44 σαφῶς προκύπτει, ὅτι πᾶσα ἰδιωτική ἀξίωσις μισθωτοῦ ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου αὐτοῦ τῶν κατὰ νόμον δικαιουμένων προσώπων κατὰ τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, δικάζεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀνωτέρω νόμου, ἀνεξαρτήτως ποσοῦ, ὑπὸ Πρωτοδίκου, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ κατοικία τοῦ ἐναγομένου ἢ ἐν ἢ παρεσχέθησαν ἢ ἔδει νὰ παρασχεθοῦν αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ μισθωτοῦ. Ὅθεν ἐν προκειμένῳ, ἐφ' ὅσον ὁ ἐφεσίβλητος (ἐνάγων) προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος (ἐναγομένου) ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 4 § 1 τοῦ Ν. 515|45 προσωρινῶς καὶ προσκαίρως, ὡς ξυλουργός, πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς ὀργανώσεως τῆς ὑπηρεσίας τῆς ΕΦΕΞ, ἕπεται, ὅτι ἡ συνδέουσα αὐτὸν μετὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος δημοσίου σχέσις ἐργασίας ἀνάγεται εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἰδιωτικοῦ καὶ οὐχὶ τοῦ δημοσίου δικαίου καὶ συνεπῶς ἁρμοδίως ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ τοῦ ἐφεσιβλήτου (ἐνάγοντος) εἰσήχθη κατὰ τὴν πρακειμένην εἰδικὴν διαδικασίαν τοῦ Νόμου ΓΨΟΔ', ὡς ἐτροποποιήθη διὰ μεταγενεστέρων νόμων, καὶ ὀρθῶς καὶ νομίμως ἀπερρίφθη ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἡ περὶ ἀναρμοδιότητος ἔνστασις τοῦ ἐκκαλοῦντος (ἐναγομένου) καὶ ὁ πρῶτος λόγος τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως μὴ βάσιμός ἐστι καὶ ἀπορριπτέος.

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 41690|1947 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου 28|1944 σαφῶς προκύπτει, ὅτι τὸ ἑκάστοτε νόμιμον ἡμερομίσθιον τῶν ξυλουργῶν, ἐπιπλοποιῶν καὶ βαρελοποιῶν προσαυξάνεται διὰ προσθέτου ἐπιδόματος 15 ο|ο, λόγῳ φθορᾶς ἐργαλείων, ὅτι τοῦ ἐπιδόματος τούτου δικαιοῦνται ἐκεῖνοι μόνον ἐκ τῶν ἀνωτέρω μισθωτῶν, οἵτινες εἶναι κάτοχοι πάντων τῶν ὑπὸ τοῦ ἀπὸ 31|3|1938 ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ ἐργασίας ἐργοστασίων καὶ βιοτεχνικῶν ἐργαστηρίων κατεργασίας ξύλου προβλεπομένων ἐργαλείων καὶ ὅτι τὸ ἀνωτέρω ἐπίδομα συμψηφίζεται πρὸς τυχὸν καταβαλλόμενα ἀνώτερα τῶν ἑκάστοτε νομίμων ἡμερομισθίων. Ἐπὶ τούτοις, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ μνησθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 41690|1947 ἀποφάσεως ἐξεδόθη ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὑπὸ τοῦ Ν. 28|1944 χορηγηθείσης εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ἐξουσιοδοτήσεως, ἕπεται ὅτι τοῦ ἀνωτέρω ἐπιδόματος δικαιοῦνται ἐκεῖνοι ἐκ τῶν περὶ ὧν πρόκειται μισθωτῶν, οἵτινες συνδέονται δι' ἐργασιακῆς σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου μετὰ τοῦ ἐργοδότου αὐτῶν, ἀδιαφόρως τοῦ ποίος εἶναι οὗτος καὶ τῶν εἰδικῶν χαρακτηριστικῶν, τὰ ὁποῖα οὗτος παρουσιάζει.

Ἡ δὲ ἀνωτέρω ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ἐκδοθεῖσα, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν καὶ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως δημοσιευθεῖσα, ἐπέχει ἰσχὺν νόμου, εἰδικὴ δὲ οὖσα, ρυθμίζουσα χορήγησιν εἰδικοῦ ἐπιδόματος εἰς ἀντάλλαγμα τῆς ἐκ τῆς χρήσεως φθορᾶς τῶν ἐργαλείων τῆς περὶ ἧς πρόκειται κατηγορίας ἐργαζομένων καὶ οὐχὶ περίπτωσιν χορηγήσεως ἐπιδόματος διὰ παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν, δὲν κατηργήθη οὔτε ὑπὸ τῆς μεταγενεστέρως ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 272125|16.10.47 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐφοδιασμοῦ, τὸ μὲν διότι ἡ τελευταία αὕτη, ἐκδοθεῖσα ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὑπὸ τοῦ Ν. 19|44 ἐξουσιοδοτήσεως, ἀφορᾷ τοὺς μισθωτοὺς τοὺς συνδεομένους μὲ τὸ Δημόσιον διὰ συμβάσεως ἐργασίας δημοσίου δικαίου, τὸ δὲ διότι αὕτη, ἀφορῶσα τὸν καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν αὐτῇ ἀναφερομένων μισθωτῶν μόνον διὰ τοὺς μῆνας Σεπτέμβριον καὶ Ὀκτώβριον 1947 καὶ συνεπῶς ὡς μεταβατικῆς ἰσχύος ἔπαυσε νὰ ἰσχύῃ μετὰ τὸν μῆνα Ὀκτώβριον 1947, εἰς ὃν χρόνον ἀνάγεται τὸ ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνάγοντος αἰτούμενον ἐπίδομα 15 ο|ο, λόγῳ φθορᾶς ἐργαλείων. Οὔτε ἡ ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 41690|1947 ὑπουργικὴ ἀπόφασις κατηργήθη ὑπὸ τῶν γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας τῆς 4 Νοεμβρίου 1947 κλπ., διότι ἐξ αὐτῶν δὲν προκύπτει, ὅτι ὁ καθορισμὸς τῶν ἀποδοχῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν μισθωτῶν ἐγένετο ἐν ὄψει τῶν εἰδικῶν καὶ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου 28|1944 ἐκδοθεισῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ὡς ἐν προκειμένῳ συμβαίνει. Κατὰ ταῦτα ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, εἰ καὶ ἐπὶ ἄλλῃ αἰτιολογίᾳ, ταῦτα δεχθεῖσα, ὀρθῶς τὰς προδιαληφθείσας διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ οἱ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζοντες δεύτερος, τρίτος καὶ τέταρτος λόγοι τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως μὴ βάσιμοί εἰσι καὶ ἀπορριπτέοι (*).

(*) ***Σημ. ΕΕΔ:*** Δὲν φαίνεται, ἀληθῶς, ὀρθόν, ὡς δέχεται καὶ ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὅτι μετὰ τὴν διὰ τῆς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀναπροσαρμογὴ τῶν κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων τῶν προπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας θεωρεῖται καταργηθὲν τὸ διὰ τῆς ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως δι' εἰδικὸν λόγον (φθορὰν ἐργαλείων) παρεχόμενον ἐπίδομα ἐπὶ τοῦ ἑκάστοτε νομίμου ἡμερομισθίου.

Τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας προβλέπει περὶ ἐργαλείων δὲν σημαίνει, κατ' ἀνάγκην, καὶ ὅτι ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ ἡμερομισθίου καὶ ἡ ζημία ἐκ τῆς φθορᾶς τῶν ἐργαλείων, ἡ ὁποία ἀπετέλεσεν ἀντικείμενον νεωτέρας εἰδικῆς ρυθμίσεως (βλέπε ἐν τούτοις ***Γ. Μπλάτσιον***, κατωτέρω).

ΠΑΡΟΧΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΥΠΕΡ ΤΑ ΝΟΜΙΜΑ ΧΡΟΝΙΚΑ ΟΡΙΑ

Δικαίωμα αποζημιώσεως κατ' άρθρ. 904 Α.Κ. καί αρμόδιον Δικαστήριον

Παροχή έργασίας ύπέρ τά νόμιμα χρονικά όρια, καίτοι ύπό τοῦ νόμου απαγορευομένη επί απειλή ποινῆς, δέν αποτελεῖ πρᾶξιν ανήθικον.— Δικαίωμα έντεῦθεν αποζημιώσεως κατά διατάξεις περί αδικαιολογήτου πλουτισμοῦ.—Απαράδεκτον αγωγῆς περί αὐτῆς εἰς εργατικήν διαδικασίαν.— Έκδίκασις κατά τακτικήν.—Άνταφάρμοστον άρθρου 659 Α.Κ. επί παροχῆς έργασίας ύπέρ τά νόμιμα χρονικά όρια.— Τί αναζητητέον επί αγωγῆς έξ αδικαιολογήτου πλουτισμοῦ.—Έννοια άρθρ. 905 Α.Κ. περί αποκλεισμοῦ απαιτήσεως αχρεωστήτου.— Αδικαιολόγητος πλουτισμός εργοδότου καί χρόνος επιδόσεως αγωγῆς.

Ἡ ἄποψις τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Καβάλας περὶ τοῦ ὅτι ἡ ἀγωγὴ ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ (τοιαύτη ἐπὶ ἀκύρου συμβάσεως περὶ παροχῆς ἐργασίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια) δὲν εἰσάγεται παραδεκτῶς κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ'ΦΟΑ', ἀλλ' ἐκδικάζεται κατὰ τὴν κοινὴν διαδικασίαν (ἔνθα καὶ εἰσήχθη ἐν προκειμένῳ), ἀπηχεῖ ἐκείνην τῆς Α. Π. 101|1950 (εἰσηγητὴς *Ν. Πλατάκας*, ΕΕΔ 9, 295), διασπάσασαν τὴν παγίως πρότερον ἐν τῇ πρακτικῇ τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας κρατοῦσαν καὶ ὑπὸ τῆς θεωρίας ὑποστηριζομένην (βλέπε ΕΕΔ 9, 998, ἔνθα ἀντίθετος ὑπ' ἀριθ. 801|1950 Πρωτοδικείου Καλαμῶν, εἰσηγητὴς *Π. Πρινόπουλος*).

Ἐσημειώσαμεν ἐπανειλημμένως, ὅτι τὸ δικονομικὸν αὐτὸ πρόβλημα προστασίας τοῦ μισθωτοῦ κατέστη πλέον ὀξύτατον, δὲν ἔχει δὲ πῶς κοινωνικῶς σκεπτόμενος νὰ εὐχηθῇ ἄλλο ἀπὸ τὴν νομοθετικὴν λύσιν του.

Ἀξία ἰδιαιτέρας προσοχῆς εἶναι ἡ ὀρθὴ ἄποψις τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως, ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 659 Α.Κ. κατὰ τὴν ὁποίαν «ἐὰν παρασταῖ ἀνάγκη ἐργασίας ἐπὶ πλέον τῆς συμφωνηθείσης ἢ τῆς συνήθους, ὁ ἐκμισθωτὴς ὑποχρεοῦται εἰς ταύτην, ἐὰν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐκτελέσῃ αὐτὴν καὶ ἡ ἄρνησίς του θὰ προσέκρουεν εἰς τὴν καλὴν πίστιν. Ὁ ἐκμισθωτὴς δικαιοῦται εἰς συμπληρωματικὴν ἀμοιβήν, κανονιζομένην ἀναλόγως τοῦ συμφωνηθέντος μισθοῦ ἢ τῶν εἰδικῶν περιστάσεων», δὲν ἐφαρμόζεται, ὅταν ὑπὸ τῆς κειμένης ἐργατικῆς νομοθεσίας, διατηρηθείσης ἐν ἰσχύϊ κατὰ τὸ ἄρθρ. 38 Εἰσαγωγικοῦ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος Ν. 2783|1941, περιορίζεται ἡ παροχὴ ἐργασίας εἰς ὡρισμένα ὑποχρεωτικὰ χρονικὰ ὅρια (βλέπε σχετικῶς ἐκτενέστερον εἰς σημείωσίν μας ἐν ΕΕΔ 9,785 ἐπ. ΕΕΔ 9.980 ἐπ., ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί, ἐπὶ τῶν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6190|1950, 8235|1950).

Περίπτωσις τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως εἶναι παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ μισθωτοῦ Ἀνωνύμου Ἑταιρίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα, τοῦ Α.Ν. 547|1937, χρονικὰ ὅρια ἄνευ ἀδείας τῆς Ἀρχῆς.

Ἡ ἀπόφασις ὀρθῶς ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν ἐφαρμόζει τὴν διάταξιν τοῦ αὐτοῦ Α. Ν. 547|1937, καθ' ἣν ἡ νόμιμος προσαύξησις τῆς ἀμοιβῆς τοῦ μισθωτοῦ εἶναι 30 ο|ο ἐπὶ τῆς κανονικῆς, ἀφοῦ αὐτὴ προϋποθέτει ἐγκύρως παρεχομένην (μετ' ἄδειαν τῆς Ἀρχῆς) ἐργασίαν, προκειμένου δὲ περὶ ἀπαιτήσεως, στηριζομένης εἰς τοὺς περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ κανόνας (ἄρθρ. 904 Α.Κ.) εἶναι πάντοτε ζήτημα ἀποδείξεως εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν ποία ἡ προσγενομένη ὠφέλεια εἰς τὸν πρὸς ὃν προσεφέρθησαν αἱ ὑπηρεσίαι (*Κ. Καυκᾶς*, Ἔνοχ. Εἰδικὸν Μέρος, Τόμος Α', σελ. 302, *Κ. Ἀποστολίδης*, Ἔνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 659 Α.Κ.).

Ἀλλὰ κατὰ τὸ ἄρθρ. 909 Α.Κ. ἡ ὑποχρέωσις πρὸς ἀπόδοσιν ἀποσβέννυται, ἐφ' ὅσον ὁ λήπτης δὲν εἶναι πλέον πλουσιώτερος κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς (*Κ. Καυκᾶς*, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 302, *Π. Ζέπος*, Ἔνοχ. Δίκαιον. Α' Μέρος Γενικόν, σελ. 439, ἀναφέρων καὶ τὴν περίπτωσιν παροχῆς ὑπηρεσιῶν).

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἑρμηνείαν τοῦ ἄρθρου 905 Α.Κ. κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ ἀπαίτησις ἀχρεωστήτου ἀποκλείεται, ἐὰν ὁ πρὸς ὃν ἐγένετο ἡ παροχὴ ἀποδείξῃ, ὅτι ὁ καταβαλὼν διετέλει ἐν γνώσει τῆς μὴ ὑπάρξεως τοῦ χρέους, πρβλ. καὶ συμφώνους Πρωτοδίκου Βόλου 91|1948, Πρωτοδίκης *Π. Βουγᾶς*, ΕΕΔ 8,11 καὶ σημείωσίν μας ἐν ΕΕΔ 8,278.

Τὸ ἄρθρ. 905 Α.Κ. (ἀντίστοιχον ἄρθρ. 520 προσχεδίου Εἰσηγητοῦ) ρυθμίζει τὰ βάρη τῆς ἀποδείξεως ἐπὶ τῆς condictio indebiti, ὁ ἐνάγων δηλαδὴ ὑποχρεοῦται ν' ἀποδείξῃ τὸ ἀχρεώστητον, οὐχὶ καὶ τὴν πλάνην του. Ἀλλὰ παρὰ τὴν ἀπόδειξιν ταύτην τοῦ ἀχρεωστήτου ἀπαιτεῖ ἡ condictio, ἐὰν ὁ ἐναγόμενος ἀποδείξῃ γνῶσιν τοῦ καταβαλόντος (Αἰτιολογ. Ἔκθεσις Προσχεδίου Εἰσηγητοῦ, ἐπίσημ. ἐκδ. Ὑπουργείου Δικαιοσύνης, σελ. 250).

Ἐπὶ παροχῆς ἐργασίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια, ὑποκειται ἀξία ἐπιδοθεῖσα εἰς τὸν ἕτερον, ἐπὶ τῇ βάσει ἀκύρου σχέσεως, καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἀναζητεῖται αὐτὴ συμφώνως πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διὰ τῆς condictio ob injustam causam (*Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, Αἰτιολογ. Ἔκθεσις Προσχεδίου Δικαίου Ἐνοχῶν, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 228).

Πρωτοδικείου Καβάλας 604|1950

Τακτικὴ διαδικασία

Πρόεδρος ὁ κ. **Σ. Γάγγας**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Κώνστας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Μαργαρίτης, Β. Κρητικός

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, διώκουσα, κατὰ τὴν ἐν τῷ συνόλῳ ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου ἑρμηνείαν

καὶ ἐκτίμησιν αὐτῆς, τὴν καταψήφισιν τῆς ἐναγομένης εἰς τὴν πληρωμὴν τῷ ἐνάγοντι τοῦ ἐν αὐτῇ χρηματικοῦ ποσοῦ, ἀποτελοῦντος τὴν ἀξίαν τῆς ἐργασίας τοῦ ἐνάγοντος, παρασχεθείσης πέραν τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιτρεπομένων ὁρίων κατὰ τὸ ἀπὸ 16.10.1947 μέχρι 10.7.1950 χρονικὸν διάστημα, χωρὶς δὲ νὰ ἔχῃ εἰδικῶς ἐπιτραπῇ παρὰ τῆς ἁρμοδίας Ἀρχῆς ἡ τοιαύτη καθ' ὑπερωρίαν ἐργασία καὶ καθ' ὃ ποσὸν ἡ ἐναγομένη κατέστη ἀδικαιολογήτως πλουσιωτέρα, ἐπὶ ζημίᾳ τοῦ ἐνάγοντος, νόμῳ βασιμὸς ἐστιν, ὡς ἀγωγὴ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ τοῦ ἄρθρ. 904 Α. Κ., ἀφοῦ ἡ τοιαύτη καθ' ὑπέρβασιν τῶν νομίμων χρονικῶν ὁρίων ἐργασία δὲν ἀποτελεῖ, καίτοι ἀπαγορευόμενη ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπὶ ἀπειλῇ ποινῆς, ὑπὸ τὰς συγχρόνους κοινωνικὰς συνθήκας καὶ κατὰ τὴν κοινὴν περὶ τούτων ἀντίληψιν, πρᾶξιν ἀνηθίκων (Α. Π. 345|1949 ΕΕΝ τ. ΙΣΤ' σ. 666, *Τριανταφυλλόπουλος* ἐν Σχεδίῳ Ἔνοχ. σελ. 227—250, *Καποδίστριας* ἐν ΕΕΔ 9, σελ. 227 καὶ Θέμ. ΜΘ' 745 ἐπ. καὶ 825 ἐπ. σχόλ. καὶ νομολ. ΕΕΔ τ. 5, 513, τ. 8, 278 καὶ 742, *Φουρκιώτης* ἐν ΕΕΝ τ. Ε', σελ. 806). Ἐρευνητέα ὅθεν περαιτέρω ἀποβαίνει ἡ ἀγωγὴ αὕτη, ἐφ' ὅσον κατεβλήθη καὶ τὸ νόμιμον δικαστικὸν ἔνσημον, ἀπορριπτομένων τῶν περὶ τοῦ ἐναντίου ἰσχυρισμῶν τῆς ἐναγομένης.

Τὸ διὰ τοῦ ἄρθρου 659 Α. Κ. ἀναγνωριζόμενον δικαίωμα εἰς τὸν μισθωτὸν πρὸς λῆψιν συμπληρωματικῆς ἀμοιβῆς εἰς τὴν περίπτωσιν παροχῆς προσθέτου ἐργασίας ἀναφέρεται προδήλως εἰς ἐργασίαν, παρασχεθεῖσαν πλέον τῆς συμπεφωνημένης ἢ συνήθους, οὐχὶ δὲ καὶ πλέον τῆς νομίμου τοιαύτης, πλὴν ἂν εἶχεν ἐπιτραπῇ, εἰς τὴν τελευταίαν περίπτωσιν, παρὰ τῆς ἁρμοδίας διοικητικῆς ἢ ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς ἡ τοιαύτη ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια ἐργασία (*Καποδ.* Ἔνοχ. τ. α' σελ. 325. *Τριανταφ.* Σχ. Ἔνοχ. 227 - 228, *Βάλληνδα*, Ἑρμ. Α. Κ. ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 659 Α. Κ.). Κατ' ἀκολουθίαν τούτων ἀπορριπτέα, ὡς μὴ νόμιμος, κρίνεται ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ὡς πρὸς τὴν ἑτέραν αὐτῆς βάσιν, ἤτοι καθ' ὅσον δι' αὐτῆς διώκεται ἡ ὑποχρέωσις τῆς ἐναγομένης εἰς πληρωμὴν τοιαύτης, κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον, συμπληρωματικῆς ἀμοιβῆς.

Σαφὴς ἔννοια τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀπὸ 1.8.1920 Β. Δ., κωδικοποιήσαντος τὰς διατάξεις τοῦ ν. ΓΨΟΔ' «περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν», ὡς τοῦτο ἐτροποπ. διὰ τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ νόμου 765|43 καὶ ἄρθρ. μόνου ν. 1968|44, εἶναι ὅτι ἐν τῇ ἀποκλειστικῇ ταύτῃ διαδικασίᾳ περιλαμβάνεται πᾶσα ἀγωγή, νομικὴν βάσιν ἔχουσα σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας ἀντὶ ἀμοιβῆς, ἀνεξαρτήτως τοῦ τρόπου καθορισμοῦ ταύτης, περιλαμβανομένης δὲ ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς κατὰ τὸ ἀστικὸν δίκαιον συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας. Ἑπομένως δὲν περιλαμβάνεται ἐν τῇ ἀνωτέρω διαδικασίᾳ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἀπαιτησις condictio ob injustam causam διὰ τὴν παρασχεθεῖσαν ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια ἐργασίαν, ἤτοι διὰ τοιαύτην παράνομον, ὡς ἀντικειμένην εἰς ἀπαγορευτικὰς (δημοσίας τάξεως) διατάξεις (ἄρθρ. 174 Α. Κ.), οἵαι ἐν προκειμένῳ εἶναι αἱ τοιαῦται τοῦ Π. Δ. 8|15 Ἀπριλίου 1932 «περὶ χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας εἰς τὰ καταστήματα κλπ.» καὶ τοῦ Α. Ν. 547|1937, ὅστις νόμος, διὰ τοῦ ἄρθρ. 7, τροποποιήσας τὸ ἄρθρ. 18 τοῦ ἀνωτέρω Π. Δ|τος, ὥρισεν, ὅτι ἡ ἐργασία τοῦ ὑπαλλήλικου προσωπικοῦ τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν, οἷα τυγχάνει ἡ ἐναγομένη, ὡς συνομολογεῖται, δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ τὰς 7 ὥρας ἡμερησίως (*Καποδίστριας* ἐν ΕΕΔ τ. 9, σελ. 227 καὶ αὐτόθι παραπ. εἰς νομολ.) καὶ συνεπῶς νομίμως δὲν εἰσήχθη ἡ προκειμένη ἀγωγὴ εἰς τὴν ἀνωτέρω ἀποκλειστικὴν διαδικασίαν (Α. Π. 101|1950, ΕΕΝ σελ. 349 καὶ λοιπὴ νομολ. ἐν ΕΕΔ τ. 9, σελ. 852, 740, 663, 460) δι' ὃ ἀπορριπτέα ἐλέγχεται ἡ περὶ ἀναρμοδιότητος καθ' ὕλην τοῦ Δικαστηρίου τούτου ἔνστασις τῆς ἐναγομένης, ὡς καὶ ὁ ἰσχυρισμὸς της, ὅτι τὸ νόμιμον ὅριον ἐργασίας εἶναι τὸ τῶν 8 ὡρῶν ἡμερησίως.

Τὸ ἀναζητητέον ἐν προκειμένῳ ποσὸν εἶναι, ὡς ἐξετέθη ἀνωτέρω, τὸ τοιοῦτον, καθ' ὃ κατέστη πλουσιωτέρα ἡ ἐναγομένη καὶ ἐζημιώθη ἀντιστοίχως ὁ ἐνάγων, διὰ τῆς ἀποφυγῆς τοιούτοι δαπάνης, ἣν ὁπωσδήποτε θὰ κατέβαλλεν ἡ ἐναγομένη, ἐκμισθώνουσα τὰς ὑπηρεσίας, ἃς ἀκριβῶς προσέφερεν αὐτῇ ὁ ἐνάγων (Α. Π. 331|30 καὶ 198|31, Θέμ. ΜΒ' 67 καὶ Α. Π. 638|39, Θέμ. Ν' 652, *Βάλληνδα*, Ἔνοχ. τ. β' σελ. 224, *Ἀποστολοπούλου*, Ὁ Ἰδιωτ. Δικ. σελ. 270). Συνεπῶς ὁ ἐν τῇ ἀγωγῇ ὑπολογισμὸς τῆς ἐν λόγῳ ὠφελείας τῆς ἐναγομένης βάσει μόνον τῶν συμπεφωνημένων ἀποδοχῶν τοῦ ἐνάγοντος προσηυξημένων καθ' ὡρισμένον μάλιστα ποσοστόν, ἀδόκιμός ἐστι, δι' ὃ ἄνευ νομικῆς ἐν προκειμένῳ σημασίας ἐστὶν ἐπίσης ἡ ἔρευνα τοῦ ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἐνάγοντος ὅτι οὐχὶ νόμιμος ἦτο ἡ γενομένη τὴν 1|7|1949 παρὰ τῆς ἐναγομένης μείωσις τῶν ἐν λόγῳ συμπεφωνημένων ἀποδοχῶν του.

Ἡ παρὰ τῆς ἐναγομένης ἐπίκλησις τοῦ ἄρθρ. 905 τοῦ Α. Κ. ἐν τῇ προκειμένῃ διαφορᾷ ἀδόκιμος ἐστι, διότι τὸ ἄρθρον τοῦτο ὁρίζει, ὅτι ἀποκλείεται ἡ ἀπαίτησις τοῦ ἀχρεωστήτου, ἐὰν ὁ καταβαλὼν διετέλει ἐν γνώσει τῆς μὴ ὑπάρξεως χρέους, ἤτοι διότι τοῦτο ἀφορᾷ μόνον τὴν ἀπαίτησιν ἀχρεωστήτου, οὐχὶ δὲ πᾶσαν ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἀπαίτησιν, σαφῶς διατελλομένης τῆς ἀπαιτήσεως ἀχρεωστήτου ἀπὸ τῆς τοιαύτης ἐκ παροχῆς δι' αἰτίαν παράνομον (ὡς ἐν προκειμένῳ), καθ' ἃ συνάγεται ἐκ τῶν ἄρθρ. 904 καὶ 911 τοῦ Α. Κ. (ἴδε ΕΕΔ τ. 8, σελ. 278, Π. Β. 94|48, ΕΕΔ τ. 8, σελ. 11). Τὸ αὐτὸ ρητέον καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 906 τοῦ Α. Κ., ἐπίσης ἐπικαλουμένου παρὰ τῆς ἐναγομένης, καθ' ὃ ἡ ἀπαίτησις ἀχρεωστήτου ἀποκλείεται διὰ τὸ καταβληθὲν ἐξ ἰδιαιτέρου ἠθικοῦ καθήκοντος ἢ ἐκ λόγων εὐπρεπείας, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἀντικειμενικῶς ἐξεταζομένη ἡ ἐν λόγῳ παροχὴ τοῦ ἐνάγοντος δὲν ἐμπίπτει προδήλως εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρου τούτου. Ἀπορριπτέα ὅθεν τυγχάνουσι τὰ περὶ τοῦ ἐναντίου ὑποστηριζόμενα ὑπὸ τῆς ἐναγομένης.

Καὶ ὁ ἕτερος ἰσχυρισμὸς τῆς ἐναγομένης ὅτι δὲν ἦτο αὐτὴ πλουσιωτέρα καὶ κατὰ τὸν

ΠΡΟΣΘΕΤΟΣ ΑΜΟΙΒΗ ΕΚ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΑΣ

Μείωσις αποδοχών μισθωτού έξ ατομικής συμβάσεως ή συλλογικής συμβάσεως και συνέπειαι

Θεώρησις μειώσεως αποδοχών μισθωτού ώς μονομερούς βλαπτικής μεταβολής όρων συμβάσεως.—Άκυρότης όμως μειώσεως μισθού καθωρισμένου διά συλλογικής συμβάσεως έργασίας ή υπουργικής αποφάσεως.—Παροχή έργασίας κατά Κυριακάς και καθιερωμένας εορτάς.—Παράνομος τοιαύτη, έφ' όσον απαγορεύεται ή έργασία.—Περιπτώσεις επιτρεπτού έργασίας, λόγω φύσεως έργασιών.—Έργασία εις αεροπορικάς συγκοινωνίας.—Εφαρμογή υπ' αριθ. 8900|1946 Υ.Α. περί προσθέτου αμοιβής διά παροχήν έργασίας κατά Κυριακάς.—Βάσις υπολογισμού.

Τό Πρωτοδικείον Καβάλας διά της κατωτέρω αποφάσεώς του ασχολείται μέ τάς συνεπείας έκ της μειώσεως ύπό τού έργοδότου μισθού τού έργαζομένου καθωρισμένου δι' ατομικής συμβάσεως και πέραν τών νομίμων ορίων.

Τυθτο, κατά την ορθήν άποψιν τού Πρωτοδικείου, αποτελεί μονομερή βλαπτικήν μεταβολήν τών όρων της συμβάσεως, κατά τό άρθρ. 7 Ν. 2112|1920, ένώ δέν αποτελεί τοιαύτην ή μείωσις μισθού καθωρισμένου ύπό συλλογικής συμβάσεως έργασίας ή διοικητικής πράξεως (βλέπε έκτενέστερον και σημειώσεις μας έν ΕΕΔ 9, 552, ένθα και λοιπαί παραπομπαί).

Περαιτέρω, τό Πρωτοδικείον, προκειμένου νά εφαρμόσῃ την ύπ' αριθ. 8900|1946 υπουργικήν άπόφασιν περί προσθέτου κατά 75ο|ο αμοιβής δι' έργασίαν κατά Κυριακάς και λοιπάς μή έργασιμους ημέρας, διαχωρίζει τάς περιπτώσεις, καθ' άς έπιτρέπεται έκ τού νόμου ή έργασία, ότε εφαρμόζεται ή ανωτέρω υπουργική άπόφασις (βλέπε όμοίως και τάς έν τῇ αποφάσει παραπομπάς και σημειώσεις μας έν ΕΕΔ 9, 398), και έκείνας, καθ' άς δέν έπιτρέπεται έκ τού νόμου ή έργασία, ότε ύπάρχει άκυρος σύμβασις και δικαίωμα μόνον αποζημιώσεως κατά τας περί αδικαιολογήτου πλουτισμού διατάξεις τού άρθρου 904 Α.Κ., δι' ήν όμως, κατά την κρατήσασαν, μετά την Α. Π. 101|1950 (ΕΕΔ 9, 295), δικαστηριακήν άποψιν δέν είναι εισακτέα ή αγωγή κατά την εργατικήν διαδικασίαν.

Έν προκειμένῳ όμως πρόκειται περί της Ανωνύμου Αεροπορικής Εταιρίας ΤΑΕ και αύτη δέν υποβάλλεται, ώς έκ της φύσεως τών έργασιών της, εις τούς περιορισμούς τού άπό 8|14.3.1930 Π.Δ. «περί κωδικοποιήσεως τών νόμων περί Κυριακής αναπαύσεως».

Μεταξύ όμως της πλειοψηφίας και μειοψηφίας της έν λόγῳ αποφάσεως υφίσταται διαφ

χρόνον της επιδόσεως της ύπό κρίσιν αγωγής, χωρίς νά έκτίθεται παρ' αύτης κατά τινα τρόπον και διά τινα ίδίαν λόγον συνέβη τό τοιούτον κ.λ.π. απορριπτέος κρίνεται, ώς άοριστος και ανεπίδεκτος δικαστικής έκτιμήσεως, ανεξαρτήτως τού ότι δέν νοείται κατ' άρχην εις την προκειμένην περίπτωσιν απώλεια τού πλουτισμού, έφ' όσον, κατά την άγωγήν, παρεσχέθησαν πάντως αί υπηρεσίαι τού ενάγοντος και έχρησιμοποίησε ταύτας ή εναγομένη, έπελθόντος έκτοτε τού πλουτισμού δια της αποφυγής δαπάνης, ήν υποθήποτε θά κατέβαλλεν αύτη, και όφισταμένης εισέτι της ωφελείας, άφού υποθήποτε και άν διέθεσε τό εξοικονομηθέν ποσόν πρός εκπλήρωσιν άλλων υποχρεώσεων αύτης, δέν σημαίνει ότι εξηνεμήθη ή ωφέλεια.

Κατά τά λοιπά οί ισχυρισμοί της εναγομένης ήτιολογημένην αρνητικήν απάντησιν της άγωγής απαρτίζουσιν, υπόχρεως δέ καθίσταται ό ένάγων πρός απόδειξιν τών θεμελιούντων την άγωγήν του πραγματικών περιστατικών δια παντός νομίμου αποδεικτικού μέσου και μαρτύρων, λόγῳ τού ανεφίκτου κτήσεως έγγράφου αποδείξεως, ώς έκ της φύσεως τών αποδεικτέων γεγονότων.

Διά ταύτα

Υποχρεοί τόν ένάγοντα, ίνα αποδείξῃ διά παντός νομίμου αποδεικτικού μέσου και μαρτύρων ότι παρέσχε τάς υπηρεσίας του ώς υπαλλήλου (εις τί άκριβώς συνίσταντο αύται) εις τό ένταύθα Υποκατάστημα της εναγομένης άπό 16 Οκτωβρίου 1947 μέχρι 10 Ιουλίου 1950, εργαζόμενος έπί πλέον τού νομίμου έπταώρου καθ' έκάστην ημέραν είσέτι 4 ώρας καθ' έκάστην άπό 16 Οκτωβρίου 1947 μέχρι 31 Δ|βρίου 1947 (άπό 9 π. μ. μέχρι 2,30 μ. μ. και άπό 4,30 μέχρι 10 μ. μ.), ήτοι έπί 228 έν συνόλῳ ώρας έπί πλέον, άπό 1 Ιανουαρίου 1948 μέχρι 31 Δ|βρίου 1949 έπί 7 ώρας έπί πλέον καθ' έκάστην ημέραν, ήτοι έπί 4970 έν συνόλῳ ώρας έπί πλέον, και άπό 1 Ιανουαρίου 1950 μέχρι 10 Ιουλίου 1950 έπί πλέον 643 ώρας έν συνόλῳ, ήτοι έπραγματοποίησεν υπερωριακήν έργασίαν 117 ωρών τόν μήνα Ιανουάριον, 103 ωρών τόν Φεβρουάριον, 123 τόν Μάρτιον, 120 τόν Απρίλιον, 120 τόν Μάϊον και 60 ωρών τόν μήνα Ιούλιον 1950 και ότι ή εναγομένη κατέστη ώς έκ τούτου πλουσιωτέρα, διά της αποφυγής ταυτέστι δαπάνης, ήν υποθήποτε θά κατέβαλλεν, έάν έξεμισθώνετο τάς υπηρεσίας, άς άκριβώς προσέφερεν αύτῃ, κατά τ' άνωτέρω, ό ένάγων (εις μισθόν, επίδομα, συσσίτιον, άντίτιμον κανονικής αδείας κλπ.), κατά δραχμάς έν συνόλῳ 48.167.340 (δση δηλονότι έστίν ή άξία της παρασχεθείσης έργασίας), ήτοι κατά δραχ. 57.720 δι' έκάστην τοιαύτην ώραν καθημερινής έργασίας.

σις γνωμών ὡς πρὸς τὸ ἐπιδικαστέον δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς ποσόν.

Νομίζομεν, ὅτι ἡ ὀρθὴ λύσις ἐν προκειμένῳ εἶναι αὕτη: Ἐφ' ὅσον δὲν ἀπαγορεύεται ὑπὸ τοῦ νόμου ἡ κατὰ Κυριακὴν ἐργασία, ὁπότε κατὰ τὸ ἄρθρ. 12 τοῦ Π.Δ. τῆς 14.3.1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως» ὁ ἀπασχοληθεὶς τὴν Κυριακὴν μισθωτὸς ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀναπαυθῇ ἄλλην ἡμέραν, προϋποτίθεται, ἐκτὸς ἐναντίας συμφωνίας, ὅτι εἶναι ὑπόχρεως ὁ μισθωτὸς νὰ ἐργασθῇ καὶ κατὰ τὴν Κυριακὴν καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δικαιοῦται μόνον τῆς ἐξ 75ο/ο προσαυξήσεως τοῦ μισθοῦ του, χωρὶς νὰ τίθεται δηλαδὴ ζήτημα, ὅτι θ' ἀμειφθῇ καὶ δι' ἰδιαιτέρου ἄλλου ἡμερησίου μισθοῦ, ὡς δὲν γίνεται ἔκπτωσις ἐκ τοῦ μηνιαίου μισθοῦ καὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος τοιούτου διὰ τὴν ὑποχρεωτικὴν ἡμέραν ἀναπαύσεως.

Ὡς βάσις, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἡ προσαύξησις, θὰ ληφθῇ τὸ 1/25 τοῦ μηνιαίου μισθοῦ, ὡς λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν τοῦτο καὶ ἀπὸ ἀσφαλιστικῆς ἀπόψεως (ἄρθρ. 7 Ν. 6298/1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων»), προκειμένου περὶ καταβολῆς μηνιαίου μισθοῦ, πλὴν ἂν ἡ συμπεφωνημένη ἐργασία ἢ αἱ ὑπηρεσίαι παρέχωνται καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας τοῦ μηνός, ὁπότε ὡς ἡμερήσιος μισθὸς θεωρεῖται τὸ τριακοστόν.

Πρωτοδικείου Καβάλας 553/1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Σ. Γάγγας**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Κώνστας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Β. Κρητικός, Π. Μαρτζαρίτης

Ἡ μείωσις τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ὑπαλλήλου, γενομένη παρὰ τοῦ ἐργοδότου του, συνιστᾷ μόναν τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ νόμου 2112/20 μονομερῆ μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως (Α. Π. 274/50 ΕΕΔ τ. 9, σελ. 510 καὶ λοιπὴ νομολ. ἐν ΕΕΔ τ. 8, 229), ἐκτὸς ἐὰν ὁ ὑπάλληλος ἀμείβεται δι' ἀποδοχῶν κατὰ τὰ ὅρια τῆς οἰκείας συλλογικῆς συμβάσεως ἢ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ὁπότε ἡ τοιαύτη μείωσις τοῦ μισθοῦ του ἀποτελεῖ παράβασιν νόμου δημοσίας τάξεως καὶ εἶναι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 174 Α. Κ., ἄκυρος καὶ συνεπῶς λογίζεται μὴ γενομένη (180 Α.κ.), ἤτοι δικαιοῦται ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὁ ὑπάλληλος τοῦ μισθοῦ του, ἀνεξαρτήτως ἂν ἀπεδέχθη τὴν μείωσιν (Α.Π. 321/49, ΕΕΔ τ. 8, 673 καὶ νομολ. ἐν ΕΕΔ τ. 7, 533 καὶ τ. 9 σελ. 522). Ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω ὅθεν νομικὰς ἀπόψεις ἦτο ἐν προκειμένῳ ἐρευνητέα ἡ ἐπελθοῦσα τὴν 1ην Ἰουλίου 1949 μείωσις τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐνάγοντος καὶ οὐχὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ νόμου 2112, ὡς ἐσκέφθη ἡ ἐκκαλουμένη, καθ' ὅσον τὸ ἄρθρον τοῦτο, ὡς ἠρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Α. Π. 547/37, θεωρεῖ ἀκύρους τὰς συμβάσεις τὰς ἀντικειμένας εἰς τὸν νόμον αὐτὸν (2112) καὶ ὡς πρὸς τὰς ἐκ τοῦ νόμου τούτου παραγομένας ἀξιώσεις τοῦ ὑπαλλήλου, οἷα δὲν εἶναι ἡ ἀνωτέρω ἀξίωσις τοῦ ἐνάγοντος. Ἔσφαλεν ἑπομένως ἡ ἐκκαλουμένη, ἐπιδικάσασα ὁραχμὰς ἐν συνόλῳ 1.727.000, λόγῳ παρακρατηθείσης διαφορᾶς μισθοῦ ἀπὸ 1/7/49 μέχρι τῆς ἀπολύσεώς του (10/7/50), ἐφ' ὅσον καὶ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου τούτου, μορφωθεῖσαν ἐκ τῶν προσαγομένων καὶ ἐπικαλουμένων ἐγγράφων, τῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων καὶ τῶν ἐξηγήσεων τῶν διαδίκων, ἐπαρκῶς βεβαιοῦται, ὅτι αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ ἐνάγοντος ὑπερέβαινον κατὰ πολὺ τὰς ὑπὸ τῆς οἰκείας, περὶ ἧς κατωτέρω, συλλογικῆς συμβάσεως προβλεπομένας τοιαύτας καὶ ὅτι ἡ ἐν λόγῳ μείωσις (κατὰ 140.000 ὁρχ. μηνιαίως) τῶν ἀποδοχῶν τούτου (καὶ ὅλου τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐναγομένης, κατὰ διάφορον ποσοστόν), μεθ' ἣν ὅμως πάλιν ὁ καταβαλλόμενος μισθὸς ὑπερέβαινε τὸν τοιοῦτον τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ἀπεφασίσθη παρὰ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς ἐναγομένης κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 26 Ἰουνίου 1949 καὶ συνεπῶς οὐδαμῶς ἐπηρεάσθη ἡ μείωσις αὕτη παρὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488 τῆς 8/9 Ἰουλίου 1949 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἥτις παρέσχε εἰς τοὺς μισθωτοὺς προσαύξησιν κατὰ 30 ο/ο ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν των καὶ ὥρισε, ὅτι ἐὰν εἶχε χορηγηθῇ προγενεστέρως αὔξησις, τότε, ἐὰν μὲν εἶναι μικροτέρα τοῦ ἀνωτέρω ποσοστοῦ, συμπληροῦται, ἐνῶ, ἐὰν εἶναι ἀνωτέρα, διατηρεῖται, μὴ ἐπιτρεπομένης μειώσεως, ἤτοι διότι ἐν προκειμένῳ εἶχεν ἐπέλθει ἡ μείωσις τοῦ συμπεφωνημένου μισθοῦ πρὸ τῆς ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ εἶχε γίνει ἀποδεκτὴ (Π.Α. 2112/50, ΕΕΔ τ. 9, σελ. 553). Ἀκολούθως τούτοις δεκτοὶ καθίστανται οἱ πρῶτος καὶ δεύτερος λόγοι τῆς ἐφέσεως τῆς ἐναγομένης καὶ μεταρρυθμιστέα κατὰ τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις.

Ναὶ μὲν κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Ν.Δ. τῆς 8/11 Μαΐου 1946 πᾶσα ἀξίωσις μισθωτοῦ, πηγάζουσα ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τυγχάνει ἀπαράδεκτος, ἐφ' ὅσον ἡ σχετικὴ ἀγωγὴ δὲν ἐκοινοποιήθη ἐντὸς τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως, πλὴν ὅμως ἐν προκειμένῳ δὲν προσβάλλεται ὡς ἄκυρος ἡ καταγγελία τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως καὶ δὲν ὑποβάλλεται ἀξίωσίς τις ἐκ τῆς τοιαύτης ἀκυρότητος, ἀλλὰ ζητοῦνται δεδουλευμέναι ἀποδοχαί, τοιαῦται δηλονότι ἀναγόμεναι εἰς χρόνον, καθ' ὃν ὀφείλετο ἡ σχέσις ἐργασίας καὶ συνεπῶς δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἡ ἀνωτέρω διάταξις, ὡς ἐκρίνε καὶ ἡ ἐκκαλουμένη, δι' ὃ ἀπορριπτέος τυγχάνει ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου τρίτος λόγος τῆς ἐφέσεως τῆς ἐναγομένης.

Δὲν περιλαμβάνεται εἰς τὴν παροῦσαν διαδικασίαν τοῦ Νόμου ΓΠΟΔ' ἡ ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 904 Α.Κ. ἀξίωσις, ὅπερ συμβαίνει ὅταν αἰτῆται ἀποζημίωσις διὰ παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν κατὰ τὰς ἐξαιρετέας ἡμέρας ἀναπαύσεως (Κυριακὰς καὶ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὡς ἀργίας καθιερωμένας ἑορτάς), ἤτοι δι' ἐργασίαν παράνομον, ὡς ἀντικειμένην εἰς ἀπαγορευτικὰς ὡς δημοσίας τάξεως διατάξεις (ἄρθρ. 174 Α.Κ.), οἷαι εἶναι αἱ τοιαῦται τοῦ Π.Δ. τῆς 8/14-3-1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως (Α.Π. 101/50, ΕΕΝ τ. ΙΖ', σελ. 349, καὶ νομολ. ἐν ΕΕΔ τ. 9 σελ. 852, 740, 663, 460). Ἐν

προκειμένω δμως δέν έπιβάλλεται ή ύποχρέωσις τής άναπαύσεως κατά τάς Κυριακάς καί έορτάς, διότι ή έναγομένη είναι έπιχείρησις μεταφοράς, άλλά καί διότι έκ τής φύσεως ταύτης καί τών ειδικών συνθηκών δέν έπιτρέπεται διακοπή τών έργασιών της κατά τάς άνωτέρω ήμέρας (άρθρ. 7 καί 8 τοῦ άνωτέρω Π. Δ/τος, έν συνδυασμῷ πρός τό Π.Δ. τής 3/10-4-1933) καί συνεπῶς έχει έφαρμογήν ή ὑπ' άριθ. 8930/46 άπόφασις Ύπουργοῦ Έργασίας, έκδοθεῖσα κατ' έξουσιοδότησιν τοῦ Νόμου 28/44 καί τούτου ένεκα ίσχύν νόμου έχουσα καί σήμερον, ύπό τό καθεστώς τών συλλογικών συμβάσεων (Α. Π. 511/50, ΕΕΔ τ. 9, σελ. 1025), δι' ής διά τήν έργασίαν κατά τάς άνωτέρω ήμέρας παρέχεται είς τό έν γένει προσωπικόν πασών τών έν τῇ χώρᾳ έπιχειρήσεων καί έργασιῶν τό κεκανονισμένον έκάστοτε ήμερομίσθιον ηὐξημένον κατά 75 ο/ο.

Συνεπῶς άρμοδίως κατά τοῦτο εἰσήχθη ή ύπό κρίσιν άγωγή ένώπιον τοῦ δικάσαντος Πρωτοδίκου, ὡς έδέχθη καί ή έκκαλουμένη, εἰ καί έπί άλλαις αἰτιολογίαις, δι' ὁ άπορριπτέος έλέγχεται ὁ περί τοῦ έναντίου τέταρτος λόγος τής έφέσεως τῆς έναγομένης.

Κατά τήν *μείζονα γνώμην τοῦ δικαστηρίου* εἰς τόν κατά μῆνα άμειβόμενον ύπάλληλον ὁ μηνιαῖος οὗτος μισθός καταβάλλεται διά τάς έργασίμους μόνον ήμέρας (καί ὁ ύπό τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καθοριζόμενος μισθός δίδεται διά τάς έργασίμους μόνον ήμέρας), ὅπερ ἄλλως τε ἐβεβαιώθη ἀρκούντως ἐκ τοῦ ἀνωτέρω ἀποδεικτικοῦ ὁλικοῦ ὅτι συνέβαινε καί διά τόν διά μηνιαίου μισθοῦ ἀμειβόμενον ἐνάγοντα (λαμβάνοντα δηλονότι κατά συμφωνίαν τόν ἐν λόγῳ μισθόν διά τάς έργασίμους ήμέρας τοῦ μηνός), ὅστις ὁπωσδήποτε ἐδικαιοῦτο ἀναπαύσεως μίαν ήμέραν καθ' ἑβδομάδα, τῆς έναγομένης μή ἰσχυριζομένης ὅτι ἡ τοιαύτη ήμέρα ἀναπαύσεως ἦτο ἄλλη πλήν τῆς Κυριακῆς (ἴδε ήμετέραν ἀπόφασιν 18/50 καί ΕΕΔ τ. 9 σελ. 853), κατά τήν *ἐλάσσονα ὅμως γνώμην τοῦ Δικαστηρίου* ἐν προκειμένῳ προέκυψεν ἐκ τῆς ἀποδεικτικῆς διαδικασίας, ὅτι ὁ ἀνωτέρω μηνιαῖος μισθός καταβάλλετο τῷ ἐνάγοντι διά τήν έργασίαν του καθ' ὅλας γενικῶς τάς ήμέρας τοῦ μηνός, δοθέντος μάλιστα ὅτι ἡ κατά τάς Κυριακάς καί έορτάς έργασία ἦτο ύπό τοῦ νόμου ἐπιτρεπομένη, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως τῆς έναγομένης, καί ὁ ἐνάγων ἦτο ὑποχρεως ἐκ τῆς συμβάσεως νά έργάζεται καί κατά τάς ήμέρας ταύτας. Τούτων τεθέντων κατά *τήν γνώμην τῆς πλειοψηφίας* καί ἐφ' ὅσον ἐξ ἑτέρου σαφής ἔννοια τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 8900/45 Υ. Α. εἶναι ὅτι ἐάν διά τήν κατά Κυριακήν έργασίαν δέν συνεφωνήθη μεγαλυτέρα ἀμοιβή, ὡς ἐν προκειμένῳ, ὅτε ὀφείλεται μόνον συμφωνία διά τήν ἀμοιβήν τῶν λοιπῶν ήμερῶν, τῆς κατά Κυριακήν έργασίας, ὡς βάσις πρός ὑπολογισμόν τῆς ἀμοιβῆς θά ληφθῇ ὑπ' ὄψιν τό καταβλητέον (κεκανονισμένον) ήμερομίσθιον, ἦτοι τό διά τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἤ συλλογικῶν συμβάσεων καθοριζόμενον τοιοῦτον, ὅπερ οὕτω θεωρεῖται τό κατώτατον ὅριον τῆς ἀμοιβῆς τῆς κατά Κυριακήν έργασίας, καί οὐχί τό ὑπό τῆς έναγομένης καταβαλλόμενον διά τάς λοιπάς ήμέρας ήμερομίσθιον (Π. Χ. 178/49, ΕΕΔ τ. 9, σελ. 300, ἔνθα καί λοιπή νομολ. σχόλια ΕΕΔ τ. 8, σελ. 742), ἕπεται ὅτι ἐσφαλε διττῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἀφ' ἑνός μέν ὑπολογίσασα τήν τοιαύτην προσαύξησιν ἐπί τοῦ συμπεφωνημένου ηὐξημένου μισθοῦ, δι' ὅπερ βασίμως παραπονεῖται ἡ έναγομένη, δεχθεῖσα ὅτι τό ήμερομίσθιον ἰσοῦται πρός τό 1/30 τοῦ μισθοῦ, ἐνῷ ἰσοῦται πρός τό 1/25, ἀφοῦ ὁ μισθός κατά τήν συναφθεῖσαν σύμβασιν ἀναφέρεται εἰς μόνας τάς έργασίμους ήμέρας καί μή ἐπιδικάσασα καί τό εἰς τήν έργασίαν τῆς Κυριακῆς κεκανονισμένον ήμερομίσθιον κατά τάς ὡς ἄνω ήμέρας, ἀλλά μόνον τήν προσαύξησιν, δι' ὅπερ βασίμως παραπονεῖται ὁ ἐνάγων.

Δέον ἑπομένως, ὅπως, δεκτῶν καθιστομένων ἐν μέρει τῶν πρώτου καί δευτέρου λόγων τῆς ἐφέσεως τοῦ ἐνάγοντος καί πέμπτου τῆς τοιαύτης τῆς έναγομένης ἐπιδικασθῶσι τῷ ἐνάγοντι (ἔχοντι σύζυγον καί 2 ἀνήλικα τέκνα), μεταρρυθμιζομένης τῆς ἐκκαλουμένης καί ἐπιδικαζομένης τῆς ἀγωγῆς, διά τήν ἀνωτέρω αἰτίαν, δραχμαί ἐν συνόλῳ 3.798.400, ἤτοι α) δραχ. 2.800.000 δι' έργασίαν 100 Κυριακῶν καί ἑορτῶν κατά τά ἀπό 15 Ὀκτωβρίου 1947 μέχρι τῆς ἰσχύος τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488/1949 Υ.Α. χρονικόν διάστημα (ἐπί τοῦ 1/25 τοῦ μηνιαίου μισθοῦ δρχ. 400.000, βάσει τῆς ἀπό 16/7/1937 συλλογ. συμβάσεως έργασίας τῶν ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἀνών. ἑταιριῶν, οἷα τυγχάνει καί ἡ έναγομένη, ἐν συνδυασμῷ πρός τήν ἀπό 4/11/1947 ἐθνικήν τῶν ὑπαλλήλων τοιαύτην, προσηυξημένου κατά 75 ο/ο καί ἐπί 100 τοιαύτας ήμέρας) καί β) δραχ. 998.000 δι' έργασίαν ἐπί 64 τοιαύτας ήμέρας ἀπό τῆς ἰσχύος τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως, δι' ἧς ηὐξήθησαν αἱ ἀποδοχαί κατά 30 %, μέχρι τῆς 10 Ἰουλίου 1950 (μηνιαῖος μισθός ἐκ δραχ. 520.000). Καί τοι, *κατά τήν γνώμην τῆς μειοψηφίας*, ὁ συμφωνηθείς μισθός, προκειμένης ἐπιχειρήσεως, ἥτις ὡς ἐκ τῆς φύσεως της έργάζεται καί κατά τάς Κυριακάς, ἀναφέρεται, ὡς ἐβεβαιώθη ἐν προκειμένῳ καί εἰς τάς ήμέρας ταύτας καθ' ἃς ὁ ὑπάλληλος ὑποχρεοῦται, ὅπως προσφέρῃ τάς έργασίας του ἐκ τῆς συμβάσεως καί ἐπί τῇ συμπεφωνημένῃ ἀμοιβῇ, ἤτοι τοῦ 1/30 τοῦ μηνιαίου μισθοῦ, δικαιούμενος μείζονος ἀμοιβῆς, μόνον ἐάν τό κεκανονισμένον διά τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ήμερομίσθιον τῆς κατηγορίας του, ηὐξημένον κατά 75 %, ὑπερβαίνῃ τό ὡς ἄνω συμπεφωνημένον καί καθ' ὅσον ὑπερβαίνει τοῦτο, ἀφοῦ, ὡς ἐλέχθη, τοῦτο (τό κεκανονισμένον 75 %) ἀποτελεῖ τό ἐλάχιστον ὅριον ἀμοιβῆς τῆς κατά Κυριακήν νομίμου έργασίας. Ἔδει ἑπομένως κατά τήν γνώμην ταύτην ν' ἀπορριφθῇ ὁ σχετικός λόγος τῆς ἐφέσεως, ὀρθῶς τῆς ἐκκαλουμένης μή ἐπιδικασάσης τό παρά τοῦ ἐνάγοντος αἰτηθέν ποσόν.

ΑΝΑΔΡΟΜΙΚΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΩΝ ΔΙΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

Έννοια έξουσιοδοτήσεως Ν. 28|1944 καὶ ἀρχαὶ περὶ χρηστῆς διοικήσεως

I

Πρόσθετος ἀμοιβὴ μισθωτῶν διὰ παροχὴν νυκτερινῆς ἐργασίας. — Μὴ ἰσχὺς σχετικῆς Υ.Α. ἐπὶ ἀρτεργατῶν. — Νομιμότης ὑπ' ἀριθ. 46734|4443|1950 Υ.Α. — Κακὴ χρῆσις ἐξουσιοδοτήσεως Ν. 28|1944 καὶ ἔλεγχος ὑπὸ πολιτικῶν δικαστηρίων.

Ἀντικείμενον ἐρεύνης τῆς ἐκ τῶν κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. 4324|1950 πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως εἶναι, ἂν ἡ ὑπ' ἀριθ. 46734|4443 τῆς 24 Αὐγούστου 1950 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐργασίας καὶ Ἐφοδιασμοῦ καὶ Διανομῶν (ΕΕΔ 9, 870), ἡ ὁποία καθώρισεν, ὅπως τὰ τῆς ἀμοιβῆς τῆς νυκτερινῆς ἐργασίας τῶν ἀρτεργατῶν διέπωνται ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 18285|1949 ἀποφάσεως ἀπὸ τῆς ἰσχύος ταύτης, μὴ ἰσχυούσης οὐδὲ διὰ τὸν προγενέστερον ταύτης χρόνον, ὡς πρὸς τὴν κατηγορίαν τῶν ἐν λόγῳ μισθωτῶν, τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 5 τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας (περὶ προσαυξήσεως τοῦ ἡμερομισθίου κατὰ 25 ο|ο διὰ παροχὴν νυκτερινῆς ἐργασίας) εἶναι ὡς πρὸς τοῦτο, τὴν μὴ ἰσχὺν ἀναδρομικῶς τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, νόμιμος.

Ἀποψις τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀποφάσεως εἶναι, ὅτι ἡ ἐν λόγῳ ὑπουργικὴ ἀπόφασις, καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀναδρομικὴν κατάργησιν κεκτημένων δικαιωμάτων τῶν μισθωτῶν, εἶναι ἄκυρος, ὡς μὴ οὖσα ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὴν ἐξουσιοδότησιν τοῦ Ν. 28|1944, ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 866|1946, (βλέπε καὶ συμφώνους σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, σελ., ὅμως ἀντιθέτως ἀποφανθείσας Πρωτοδίκου Πειραιῶς 1493|1950, Πρωτοδίκης ***Κ. Παπαμιχαλόπουλος***, ΕΕΔ 9, 1026, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3195|1950, Πρωτοδίκης ***Δ. Μίχος***, ΕΕΔ 9, 1035).

Ἡ ἑτέρα παρατιθεμένη κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. 3867|1950 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, ἀσχολουμένη ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος, ἀντιμετωπίζει τὴν ἀνωτέρω ὑπουργικὴν ἀπόφασιν ἀπὸ ἄλλης σκοπιᾶς : Δέχεται μέν, κατ' ἀρχήν, ὅτι ἡ ἀνωτέρω ὑπουργικὴ ἀπόφασις κεῖται ἐντὸς τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ν. 28|1944, ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ Α. Ν 866|1946, ἀλλὰ σκέπτεται εὐθαρσῶς, ὅτι, ἂν ἐπεβάλλετο εἰς διοικητικὸν ἔλεγχον, ἀσκούμενον ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, θὰ ἐνεφανίζετο ὡς ἐκδοθεῖσα κατὰ κακὴν χρῆσιν τῆς παρασχεθείσης εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς νομοθετικῆς ἐξουσίας, ἐφ' ὅσον, ἀνακαλούσης προγενεστέραν, ἐχώρησεν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀνακαλουμένης πράξεως (ὑπ' ἀριθ. 18310|1946) τόσος χρόνος.

Οὕτω καὶ κατὰ τὴν Σ. Ε. 1382|1948 (εἰσηγητὴς ***Χ. Μητρέλιος***, ΕΕΔ 7, 598) ἐφ' ὅσον ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ἐκδοθεῖσα βάσει τοῦ Ν. 28|1944, ἰσχυσεν, ἄνευ περιορισμοῦ τινος, ἐπὶ ἓν ἔτος (ἦτο ἡ περίπτωσις τῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας), δημιουργήσασα πραγματικὴν κατάστασιν μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀνακλητικῆς πράξεως, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς τελοῦσα ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς χρηστῆς διοικήσεως, ἐφ' ὅσον ἡ αὐτὴ ἐκ τῶν ὑστέρων καὶ ὑπὸ συνθήκας, ὡς αἱ ἀμέσως ἡγουμένως ἐκτεθεῖσαι, δημιουργουμένη διὰ τοὺς ἐν λόγῳ μισθωτοὺς κατάστασις ἀποβαίνει εἰς ἄκρον ἐπαχθής, κατ' ἀντίθετον πρὸς τὸν σκοπὸν καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Ν. 28|1944 ἔννοιαν.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3867|1950

Διαδικασία Ν.Γ' ΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Δ. Σκεύμπης**
Δικηγόροι ὁ κ. Ν. Ἀγγελόπουλος, ἡ κ. Π. Θηβαίου.

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς διώκεται ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος, προσληφθέντος, κατὰ τοὺς ἰσχυρισμούς του, παρὰ τῶν ἐναγομένων ὡς ἀρτεργάτου καὶ ὑπηρετήσαντος παρ' αὐτοῖς ὡς τοιούτου ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου 1945 μέχρι 1 Ἰουλίου 1950, ἡ ἀπόληψις τῆς προσθέτου κατὰ 25 ο|ο ἐπὶ τῶν κεκανονισμένων νομίμων ἀποδοχῶν του ἀμοιβῆς, ὀφειλομένης αὐτῷ λόγῳ νυκτερινῆς ἐργασίας του, λαβούσης χώραν τακτικῶς ἐπὶ ἑξάωρον μὲν καθ' ὅλας τὰς νύκτας τῶν ἡμερῶν Παρασκευῆς πρὸς Σάββατον, τὰς ἐμπιπτούσας εἰς ἀδιάλειπτον τὸ χρονικὸν ἐκεῖνο διάστημα, ἐπὶ ἡμίσεον δὲ καθ' ἑκάστην τῶν λοιπῶν ἐργασίμων ἡμερῶν τοῦ διαστήματος τούτου.

Κατὰ τὴν παράγραφον 5 τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης κατ' ἐξουσιοδότησιν τῶν νόμων 28|1944 καὶ 866|1946, εἰς τοὺς πάσης φύσεως μισθωτούς (ἐπαλλήλους, ὑπηρέτας καὶ ἐργατοτεχνίτας) τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει συνεχοῦς ἢ μὴ λειτουργίας, ὁσάκις ἀπασχολοῦνται ἀπὸ 10 μ. μ. μέχρι 6 μ. μ., καταβάλλονται αἱ ἑκάστοτε κεκανονισμέναι νόμιμοι ἀποδοχαὶ αὐξημέναι κατὰ 25ο|ο. Ἡ ρύθμισις αὕτη, γενικὴ καὶ ἀδιάσπαστος οὖσα, κατελάμβανε ἀναμφιβόλως καὶ τοὺς ἀρτεργάτας, δὲν ἰσχυεν ὅμως ὡς πρὸς αὐτούς, εἰ μὴ μόνον μόνον μέχρι τῆς 1 Δεκεμβρίου 1949. Ἐκτοτε ἐπελθούσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 18285|10372|1949 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐφοδιασμοῦ, Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, συμπεριλαβούσης καὶ συγχωνευσάσης τὴν διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν τῶν ἀρτεργατῶν προβλεφθεῖσαν ἐπὶ πλέον ἀμοιβὴν των εἰς τὰ καθόλου ἡμερομίσθιά των, καθορισθέντα κατὰ προσαύξησιν 20 ο|ο εἰς τὸ ἐνιαῖον ποσὸν τῶν 26.520 δραχμῶν δι' ἑκάστην ἐργάσιμον ἡμέραν ἢ 378 δραχμῶν καὶ 85 λεπτῶν κατ' ὥραν ἐπεξεργαζομένου ἀλεύρου, δὲν

έδικαιούντο οὗτοι ἰδιαιτέρας ἀμοιβῆς διὰ τὴν νυκτερινὴν ἀπασχόλησίν των, καὶ δὴ τῆς ἐξ 25 οἷο ἐπὶ τῶν κεκανονισμένων ἀποδοχῶν των διὰ τῆς ρηθείσης ὑπ' ἀριθμ. 18310|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καθιερουμένης, ἀπὸ τῆς ἀποφάσεως ταύτης καταργηθείσης προφανῶς ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ διὰ τῆς νεωτέρας, εἰδικωτέρας καὶ συνεπῶς ἐπικρατεστέρας τῆς ὑπ' ἀριθ. 18285|1949 ὁμοίας. Ἐπομένως, ἡ ἐπίδικος ἀξίωσις, μηδόλως ἰσχυριζομένου τοῦ ἐναγομένου, ὅτι τὸ καταβαλλόμενον εἰς αὐτὸν τακτικὸν ἡμερομίσθιον ὑπερεῖπετο τοῦ διὰ τῆς τελευταίας ταύτης ἀποφάσεως καθορισθέντος ἐνιαίου ταιούτου, ἀλλὰ θεμελιοῦντος ταύτην ἄνευ τινὸς χρονικῆς διακρίσεως ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 ἀποφάσεως, ἣν ἐσφαλμένως ὑπολαμβάνει ἰσχύουσαν ὡς πρὸς τοὺς ἀρτεργάτας καὶ μετὰ τὸν ἀπὸ 1.12.1949 χρόνον, στερεῖται νομικῆς ἐδραιότητος, καθ' ὅσον τοὐλάχιστον ἀνάγεται εἰς διάστημα μεταγενεστέρων τῆς τελευταίας ταύτης χρονολογίας, καὶ ἀπορριπτέα τυγχάνει κατὰ τὸ τμῆμα της τοῦτο, ὡς ἀβάσιμος.

Διὰ τὸν προγενέστερον τῆς 1.12.1949 χρόνον, ἡ αὐτὴ προσήκει λύσις, ἐπιβαλλομένη κατ' ἀρχὴν ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 46.734|4448|1950 ἀποφάσεως τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω Ὑπουργῶν, ἥτις, βάσει ἐπίσης τῶν νόμων 28|1944 καὶ 866|1946 ἐκδοθεῖσα, ρητῶς καὶ κατ' ἀναδρομὴν ἀποκλείει τὴν ἐπὶ τῶν ἀρτεργατῶν ἐφαρμογὴν τῆς εἰρημένης ὑπ' ἀριθμ. 18310|46 ἀποφάσεως, ἐφ' ἧς θεμελιοῦται κατὰ τὰ προλεχθέντα ἡ κρινομένη ἀγωγή. Πράγματι, κατὰ τὸ ρητὸν γράμμα τῆς εἰρημένης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως τοῦ 1950, τὰ τῆς ἀμοιβῆς τῆς νυκτερινῆς ἐργασίας τῶν ἀρτεργατῶν διέπονται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς ὑπ' ἀριθμ. 18285|1949 ἑτέρας ἀποφάσεως ὑπὸ τῆς τελευταίας ταύτης, μὴ ἰσχυούσης οὐδὲ διὰ τὸν προγενέστερον ταύτης χρόνον ὡς πρὸς τὴν κατηγορίαν τῶν ἐν λόγῳ μισθωτῶν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 5 τῆς ὑπ' ἀριθμ. 18310|46 ἀποφάσεως. Ἡ οὕτω ἐκ τῶν ὑστέρων ρυθμισις σχέσεων ἀναγομένων εἰς τὸ παρελθὸν ἐνέχουσα μερικὴν ἀναδρομικὴν ἀνάκλησιν τῆς ὑπ' ἀριθμ. 18310|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ ἂν ἔτι ἐκρίνετο μὲ τὸ μέτρον τὸ κρατοῦν ἐπὶ τῶν ἀτομικῶν διοικητικῶν πράξεων, θὰ ἔπρεπε κατ' ἀρχὴν νὰ θεωρηθῇ ἀνενεργὸς καὶ ἀνίσχυρος, ὡς ἐπελθοῦσα μετὰ μακρὸν χρόνον ἀπὸ τῆς ἀνακαλουμένης καὶ συνεπῶς ἀνατρέπουσα κτηθέντα ἤδη δικαιώματα καὶ δημιουργημένας βάσει ταύτης καταστάσεις, κατὰ παράβασιν σχετικοῦ ἀντιθέτου ἀξιώματος τοῦ διοικητικοῦ Δικαίου. Ἐνταῦθα ὅμως πρόκειται κανονιστικὴ τῆς διοικήσεως δρᾶσις, ἥτις, πρὸς νομοθετικὴν λειτουργίαν ἐξισουμένη καὶ ὡς τοιαύτη οὐδένα ἄλλον φραγμὸν ἔχουσα πέραν τῶν τεθειμένων ἐν τῷ Συντάγματι καὶ τῇ νομοθετικῇ ἐξουσιοδοτήσει ὁρίων, εἰς οὐδένα ἄλλον τακτικὸν δικαστικὸν ἔλεγχον δύναται νὰ ὑποβληθῇ, πλὴν τοῦ στρεφομένου περὶ τὴν τήρησιν τῶν ὁρίων ἐκείνων. Ἐφ' ὅσον ἡ δρᾶσις τῆς κατὰ παραχώρησιν νομοθετούσης διοικήσεως περιορίζεται ἐντὸς τῶν ἄνω ὁρίων καὶ δὲν παρεκβαίνει αὐτῶν, ἐγγύτερος οὐσιαστικὸς ἔλεγχός της, καὶ δὴ τοιοῦτος ἀναγόμενος εἰς τὸ ἂν ἐγένετο καλὴ ἢ κακὴ χρῆσις τῆς παρασχεθείσης ἐξουσιοδοτήσεως, δὲν εἶναι ἐπιτρεπτὸς εἰς ἡμᾶς, ὡς προσκρούων εἰς τὸ ἄρθρον 3 τῆς Πολιτ. Δικονομίας καὶ τὸ συνταγματικὸν δόγμα τῆς διακρίσεως τῶν ἐξουσιῶν, ὡς ἀμφότερα ταῦτα ἑρμηνεύονται ἀπὸ τὴν κρατοῦσαν ἐν τῇ πράξει δόξαν, καὶ ὡς συνεχόμενος ἐν πάσῃ περιπτώσει πρὸς ἀπόψεις σκοπιμότητος καὶ ἀναγκαιότητος, ἡ περὶ τῶν ὁποίων κρίσις ἐπηρεαζομένη ἀπὸ γενικώτερα κοινωνικὰ καὶ πολιτικὰ αἴτια, ἀνήκει ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν σφαῖραν τῆς διακριτικῆς ἐκτιμήσεως τοῦ ἁρμοδίου ἑκάστοτε διοικητικοῦ ὀργάνου, οὐσα ξένη πρὸς τὸ ἡμέτερον δικαιοδοτικὸν ἔργον. Καὶ ναὶ μὲν καὶ ἐπὶ κανονιστικῶν πράξεων τῆς διοικήσεως ἐκτείνοντερα καὶ καθολικὴ διαγορεύεται ἡ ἀρχὴ τῆς μὴ ἀναδρομικῆς ἰσχύος τῆς τυχὸν ἐπακολουθούσης ἀνακλήσεώς των, πλὴν καὶ ἡ ἀρχὴ αὕτη κάμπτεται ὅπου τὸ ἀντίθετον καθιεροῦται δι' εἰδικῆς νομοθετικῆς διατάξεως, ἧς ὑφισταμένης ἡ ἐλευθερία τῆς νομοθετούσης διοικήσεως, πλὴν τῶν ἐκτεθέντων ἐκείνων φραγμῶν ἐκ τοῦ Συντάγματος καὶ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως, εἰς οὐδὲν ἕτερον περιορισμὸν ὑπόκειται, οὔτε ὡς πρὸς τὴν πρωτοβουλίαν ἐνεργείας, οὔτε ὡς πρὸς τὸν χρόνον, οὔτε ὡς πρὸς τὸ περιεχόμενον τῆς προκρινομένης παρ' αὐτῆς ρυθμίσεως (περὶ πάντων τούτων ἴδε ***Μιχ. Στασινοπούλου***, Τὸ Δίκαιον τῶν διοικητικῶν πράξεων, σελ. 101, 237, 239, 351, 356, 369 καὶ 370, καὶ ***Φ. Βεγλερῆ***, Ὁ Δικαστικὸς Ἔλεγχος τῆς Διοικήσεως, σελ. 29, 32, 42, 47, 48, 61. Ἐπίσης *P. Dareste* Voies de Recours, ἔκδοσις 1914, *J. Alibert* Le contrôle juridictionnel de l'Administration, *Welter* Le contrôle juridictionnel de la moralité administrative). Κατ' ἀκολουθίαν ρητῶς τοῦ Νόμου 866|1946 ἐπιτρέψαντος εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ὅπως προβαίνωσιν εἰς ἀναδρομικὴν ρύθμισιν τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἁρμοδιότητος των καὶ τοῦ Συντάγματος, προσέδοσαν οὗτοι εἰς τὴν εἰρημένην ὑπ' ἀριθμ. 16734|7448|1950 ἀπόφασίν των ἀναδρομικὴν ἰσχύν, καλύπτουσαν ἅπαντα τὸν προδιαδραμόντα ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310|46 ἑτέρας ἀποφάσεως των καὶ ἐφεξῆς χρόνον, στερούμενοι δὲ κατὰ τὰ προειρημένα δικαιοδοσίας, ὅπως ὑπεισέλθωμεν πέραν τῆς πιστοποιήσεως τῆς τυπικῆς νομιμότητος τῆς πράξεως ταύτης καὶ εἰς οὐσιαστικώτερον ἔλεγχον τῆς ἐνεργείας των, ὅστις, ἐὰν ἐχώρει, ἀσφαλῶς δὲν θὰ διεγίγνωσκεν ἁρμονικότητα αὐτῆς πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς χρηστῆς διοικήσεως (πρβλ. Σ.τ.Ε. 1382|1948, ΕΕΔ 7, 598, 29|1950, ΕΕΔ 9, 201), εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ ἐφαρμόσωμεν τὴν εἰρημένην ἀπόφασίν των καὶ βάσει ταύτης νὰ ἀπορρίψωμεν τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγήν, ὡς νόμῳ ἀβάσιμον, τόσον ὡς πρὸς τὸν χρόνον τὸν ἀντιστοιχοῦντα εἰς τὸ ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς ὑπ' ἀριθμ. 18310|1946 ἀποφάσεως καὶ ἐντεῦθεν διάστημα, ὅσον καὶ ὡς πρὸς τὸν προγενέστερον, καθ' ὃν οὐδεμία διάταξις ὑφίστατο προβλέπουσα πρόσθετον ἀμοιβὴν διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν].

II

Ἐξουσιοδότησις Ν. 28|1944. — Ἔννοια ἀναδρομικοῦ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν. — Μὴ ὑπαγωγὴ εἰς αὐτὸν καὶ μειώσεως ἀποδοχῶν. — Ἀκυρότης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ μὴ

ΜΙΣΘΟΣ ΕΡΓΑΤΩΝ ΕΡΓΟΛΑΒΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Ἀνεφάρμοστον ὑπουργικῶν ἀποφάσεων περὶ καταβολῆς δώρου καθ' ἑορτάς

Πρόσληψις προσώπου δι' ἐργασίαν μετὰ τοῦ ὕπου του καὶ κάρρου, ἐφ' ὅσον τελεῖ ὑπὸ τὴν προσωπικὴν ἐξάρτησιν τοῦ ἐργοδότου, συνιστᾷ σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας.— Πρόσληψις ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν δι' ἐκτέλεσιν δημοσίων ἔργων.— Καθορισμὸς ἀμοιβῶν βάσει ἡμερομισθίων ἐλευθέρας ἀγορᾶς.— Εἰδικαὶ νομοθετικαὶ διατάξεις περὶ ἀναθεωρήσεως τιμῶν.— Ἀνεφάρμοστον ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἢ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Πρωτοδικείου Καρδίτσης 975|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΒΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. Ι. Κόρδας
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Ν. Μελάς
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Π. Ἀντωνᾶς καὶ Ι. Τσικριτσης, Κ. Μίστρας

Κατὰ τὰ ἐκ τῶν ἐγγράφων τῆς ἐρωτηθείσης δίκης προκύπτοντα, ὁ ἤδη ἐφεσίβλητος διὰ τῆς ἀπὸ 12.3.1949 ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδικείου Σοφάδων ἀγωγῆς του ἰσχυρίσθη, ὅτι, προσληφθεὶς διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου μετὰ τοῦ ὕπου καὶ κάρρου του, ἐπὶ ἡμερομισθίῳ δραχ. 50.000 παρὰ τῶν ἐχόντων ἀναλάβῃ τὴν ἀνοικοδόμησιν τῆς πόλεως Σοφάδων ἐναγομένων - ἐκκαλούντων, εἰργάσθη παρ' αὐτοῖς ἀπὸ 7.8.1948 μέχρι 15.12.1948 καὶ ἠτήσατο τὴν ὑποχρέωσιν τούτων πρὸς καταβολὴν αὐτῷ τοῦ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 50415|48 κοινῆς ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας χορηγηθέντος ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων 1948 εἰς τοὺς μισθωτοὺς δώρου. Τῆς διαφορᾶς ταύτης ἐπιληφθεὶς ὁ ῥηθεὶς Εἰρηνοδίκης ἐξέδωκε τὴν ὑπ' ἀριθ. 3|1949 ἀπόφασίν του, δι' ἧς καὶ διὰ τοὺς ἐν αὐτῇ λόγους ἐδέχατο ὡς βάσιμον καὶ ἀποδεδειγμένην ἐν μέρει τὴν τοῦ ἤδη ἐφεσιβλήτου ἐνδικον ἀγωγὴν καὶ καθ' ἧς, ὡς κακῶς ἐκτιμήσασης τὰς ἀποδείξεις καὶ τοὺς λοιποὺς ἐν αὐτῇ λόγους, βάλλει ἡ ἐνδικος ἔφεσις, διώκουσα τὴν ἐξαφάνισίν της.

Ἐκ τῆς δλης ἐν τῇ πρώτῃ δίκῃ περὶ τὴν ἀποδειξιν διαδικασίας καὶ ἰδίᾳ τῶν ἐν τῷ ταὐταριθμῳ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως πρακτικῷ φερομένων καταθέσεων τῶν ἐνώπιον τοῦ δικάσαντος Εἰρηνοδικείου ἐνόρκως ἐξετασθέντων μαρτύρων ἀρκούντως καὶ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου ἐβεβαιώθη ἔνθεν μὲν τὸ δεκτὸν καὶ ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως γενόμενον, ὅτι ἡ συνάπτουσα τοὺς διαδίκους σχέσις ἦτο ἡ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, καθ' ὅσον ὁ ἐναγων ἐφεσιβλητος, προσληφθεὶς μετὰ τοῦ ὕπου καὶ κάρρου του διὰ τὴν μεταφορὰν ἄμμου κλπ. οἰκοδομικῶν ὑλικῶν τῶν ἐκκαλούντων καὶ ἀμειβόμενος δι' ἡμερομισθίου, ἐτέλει προδήλως ἐν σχέσει προσωπικῆς ἐξαρτήσεως πρὸς αὐτούς, ὑποχρεούμενος νὰ ἐνεργῇ συμφώνως πρὸς τὰς ἐντολὰς καὶ ὁδηγίας των καὶ διαθέτῃ τὰς ἰδίας αὐτοῦ δυνάμεις καὶ τὰ τῆς ἐργασίας του μέσα κατὰ τὴν βούλησιν καὶ πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ οἰκονομικοτεχνικοῦ σκοποῦ τῶν ἐκκαλούντων, ἐτέρωθεν δέ, μὴ ἀμφισβητηθὲν ἄλλωστε, ὅτι αἱ μνησθεῖσαι ὑπηρεσίαι παρεσχέθησαν ἐν τῇ πόλει τῶν Σοφάδων. Συνεπῶς τοῦτοις παραδεκτῶς καὶ ἀρμοδίως κατὰ τὰ ἄρθρ. 1 ἐδ. 1, 2 Ν. 1968|1944 ἐπελήφθη τῆς ὑποκειμένης διαφορᾶς ὁ δικάσας Εἰρηνοδίκης, οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου δὲ ἰσχυρι-

---

Ἰσχύος ἀναδρομικῶς δι' ἀριθ. 18310|1946 Υ. Α. ἐπὶ ἀρτεργατῶν.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4324|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΒΟΔ.
Πρωτοδίκης ὁ κ. Ν. Χριστούλας
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ν. Ἀγγελόπουλος, Χ. Παπαστεφάνου.

Διώκεται διὰ τῆς ἀγωγῆς ἡ κατὰ 25 ο|ο προαύξησις τοῦ ἡμερομισθίου τῶν ἐναγόντων ἀρτεργάτου λόγῳ νυκτερινῆς ἐργασίας.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 5 τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310|46 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ προσαυξήσεως κατὰ 25 ο|ο τοῦ ἡμερομισθίου τῶν εἰς νυκτερινὴν ἐργασίαν ἀπασχολουμένων μισθωτῶν ἔχει πλήρη ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν ἀρτεργατῶν, ἀφ' ἑνὸς μὲν διότι οὐδεμίαν ποιεῖται διάκρισιν, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι δὲν πρόκειται περὶ ἐργατῶν ἀπασχολουμένων ἀποκλειστικῶς εἰς νυκτερινὴν ἐργασίαν, δι' οὓς ἐλήφθη πρόνοια καθορισμοῦ ἰδιαιτέρου μισθολογίου. Τρόπον τινὰ ἡ πρὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 182351|49 ἰσχύουσα ὑπ' ἀριθ. 123962|48 ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Ἐφοδιασμοῦ, Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν δὲν φαίνεται νὰ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὴν νυκτερινὴν ἐργασίαν διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ ἡμερομισθίου τῶν ἀρτεργατῶν. Ἐξ ἄλλου ἡ νεωστὶ ἐκδοθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 16734|4413|1950 κοινὴ ἀπόφασις τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν, ἀποκλείουσα ἀναδρομικῶς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310 ἐπὶ τῶν ἀρτεργατῶν, εἶναι ἄκυρος, ὡς ἐκδοθεῖσα καθ' ὑπέρβασιν τῆς ὑπὸ Νόμου 28|44 παρασχεθείσης ἐξουσιοδοτήσεως, καθ' ὅσον διὰ τοῦ νόμου τούτου, ὡς ἠμηνεύθη αὐθεντικῶς διὰ τοῦ νόμου 866|46, παρεσχέθη εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς τὸ δικαίωμα τοῦ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἐκάστοτε ὑφισταμένων τοῦ τιμαρίθμου τῆς ζωῆς, ὡς δὲν ἠδύνατο νὰ προλαμβάνῃ ἡ βραδέως κινουμένη νομοθετικὴ μηχανή, οὐδαμῶς ὅμως περιλαμβάνεται καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἀναδρομικῆς μειώσεως τούτων, ἐξερχομένου προδήλως τοῦ σαφῶς διαγραφομένου σκοποῦ τοῦ νομοθέτου. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων ἡ ἀγωγὴ ἐλέγχεται νόμῳ βάσιμος, τὰ δ' ἐναντία ἀπορριπτέα.

σμοί τῶν ἐκκαλούντων καὶ ἐκ τούτων, ὡς καὶ περὶ μὴ ὀρθοῦ νομικοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ ἐφεσιβλήτου σχέσεως λόγοι ἐφέσεως, ἀβάσιμοι καὶ ἐντεῦθεν ἀπορριπτέοι κρίνονται.

Ἐξ ἄλλου ἐκ τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω ἀποδεικτικῆς διαδικασίας τὸ μὲν ἐβεβαιώθη, συνομολογηθὲν ἄλλωστε καὶ ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου διὰ τῆς μνηθείσης ἀγωγῆς αὐτοῦ, ὅτι ἡ ἐργασία, δι' ἣν οὗτος προσελήφθη καὶ ἐν ᾗ πράγματι ἀπησχολήθη, ἦτο ἡ τῆς ἀνοικοδομήσεως τῆς πόλεως Σοφάδων, τὸ δὲ περαιτέρω προέκυψεν, ὅτι ταύτην ἀρχικῶς μὲν καὶ κατὰ τὴν ὑλοποίησίν της ὑπὸ τοῦ Ὑπ. Ἀνοικοδομήσεως εἶχεν ἀναλάβει ὁ Ι. Π., ἐν συνεχείᾳ δὲ κατ' ἐκχώρησιν αὐτοῦ οἱ ἐναγόμενοι, ὑποκαταστάντες εἰς ἅπασας τοῦ ἀρχικοῦ ἐργολάβου ὑποχρεώσεις καὶ ἐναντι τοῦ Δημοσίου δικαιώματα.

Ὅθεν τούτοις, καθ' ἃ ἀλλωστε ἐτύγχανε κοινῶς καὶ εἰς τὸν ἐφεσίβλητον ἐνάγοντα γνωστόν, ὑπόκειται ἐργολαβία δημοσίου ἔργου, διεπομένη ὑπὸ τῆς περὶ ἐκτελέσεως τοῦ ρηθέντος ἔργου διακηρύξεως καὶ συγγραφῆς ὑποχρεώσεων καὶ ἐν ᾗ, παρὰ τὰ ἀβασίμως ὑπὸ τοῦ τελευταίου ἐπικαλούμενα ἐναντία, ἐφαρμοστέαι τυγχάνουσιν αἱ περὶ τούτων ἀρχαί. Τούτων τεθέντων ὁ μνησθεὶς Εἰρηνοδίκης, κρίνας ὡς ἐν τῇ ὑποκειμένῃ περιπτώσει ἐφαρμοστέας τὴν ἀπὸ 4.11.1947 συλλογικὴν σύμβασιν τῶν ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ὑπ' ἀριθμ. 50416|48 κοινὴν ἀπόφασιν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας καὶ κατ' ἀκολουθίαν τούτων δεξάμενος τὴν ἀγωγὴν καὶ ὑποχρεώσας τοὺς ἐκκαλοῦντας εἰς καταβολὴν τῷ ἐφεσιβλήτῳ ἐνάγοντι τοῦ ὑπὸ τῆς τελευταίας ταύτης χορηγηθέντος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν Χριστουγέννων 1948 δώρου, ἐσφαλε καὶ κατὰ τὸν περὶ τούτου βάσιμον λόγον ἐφέσεως ἐξαφανιστέαν τὴν μνησθεῖσαν ἀπόφασιν αὐτοῦ κατέστησε, καθ' ὅσον αὐταί, καθ' ἃ ἐκ τοῦ περιεχομένου των σαφῶς προκύπτει, ἔχουσιν ἐφαρμογὴν μόνον ἐπὶ τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ τῶν συναφῶν τοιούτων, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ ἔργατῶν καὶ τεχνιτῶν τῶν ἐργολαβικῶν συμβάσεων δημοσίων ἔργων, οἷα κατὰ τὰ ρηθέντα ἡ ἐν ᾗ ὁ ἐνάγων εἰργάσθη τοιαύτη ἀνοικοδομήσεως τῆς πόλεως Σοφάδων, τῶν ὁποίων μεταξὺ ἄλλων σκοπὸς εἶναι καὶ ὅπως καταβάλλωνται εἰς τὸν ἐργολάβον τὰ πράγματι λόγῳ παροχῆς ὑπηρεσιῶν δι' ἡμερομίσθια τοῦ παρ' αὐτοῦ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων προσληφθέντος ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ δαπανηθέντα καὶ ἅτινα εἶσιν ἀεὶποτε ἀνώτερα τῶν ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων προβλεπομένων τοιούτων, ἐκ τοῦ ὅτι θὰ καθίστατο ἄλλως ἐπὶ βλάβῃ τοῦ τε Δημοσίου καὶ τοῦ ἐργολάβου, πρὸς δὲ καὶ κυρίως ἐπὶ βλάβῃ τοῦ δι' αὐτῶν τῶν ἔργων ὑπηρετουμένου, ὡς εἰκός, εὐρυτέρου κοινωνικοῦ σκοποῦ δυσχερὴς ἡ ἐκτέλεσις αὐτῶν, λόγῳ τῆς ἀρνήσεως τῶν μνησθέντων προσώπων νὰ ἐργασθῶσιν εἰς τοιαῦτα ἔργα μὲ ἡμερομίσθια βάσει συλλογικῆς συμβάσεως, ἐφ' ὅσον εὑρίσκουσιν εἰς τὴν ἐλευθέραν ἀγορὰν ἡμερομίσθια ἀνώτερα ταύτης (Ε. Α. 1036|1949). Ἐκ πάντων τούτων ὅθεν, ἐπικυρουμένων καὶ ἐκ τοῦ ὅτι 1) αἱ ἐν λόγῳ συμβάσεις ἐργολαβίας ἐπὶ δημοσίων ἔργων ὑπόκεινται, κατὰ τὰ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 τῆς περὶ τούτων συγγραφῆς ὑποχρεώσεων προκύπτοντα καὶ αὐδόλως ἀμφισβητηθέντα, καὶ εἰς ἀναθεώρησιν τῶν τιμῶν τῶν ἡμερομισθίων, βάσει τῶν ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ ἀγορᾷ, λόγῳ μεταβολῆς τῶν συνθηκῶν, διαμορφουμένων ἑκάστοτε πραγματικῶν τοιούτων, ἐπωφελουμένων ἐντεῦθεν τῶν εἰς τοιαύτας ἐργολαβίας ἐργαζομένων ἐργατοτεχνιτῶν, 2) ὅτι ἡ ἐφ' ἧς στηρίζει ὁ ἐνάγων τὸ ἀξιούμενον δικαίωμά του ὑπ' ἀριθμ. 50416|1948 κοινὴ ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκ|κῶν καὶ Ἐργασίας προδήλως ἐπὶ τῇ προθέσει τοῦ Νομοθέτου, ὅπως διὰ τοὺς προεκτεθέντας λόγους ἐξαιρέσῃ τοὺς ἐργατοτεχνίτας δημοσίων ἔργων τῆς καταβολῆς τοῦ δι' αὐτῆς χορηγουμένου δώρου, δὲν ἐπανέλαβε τὴν ἐν ἄρθρ. 11 τῆς προγενεστέρας ὑπ' ἀριθμ. 13443|1947 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν ρητὴν αὐτῶν μνείαν ὡς δικαιούχων καὶ 3) ἐκ τοῦ ἐν § 1 τῆς ἀπὸ 4.11.1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργατοτεχνιτῶν φερομένου ὅτι «διὰ τῆς ἀναπροσαρμογῆς τῶν ἡμερομισθίων δὲν πρόκειται νὰ ἐπηρεασθῶσιν αἱ τιμαὶ τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ἐλευθέρως ἐργαζομένης βιομηχανίας καὶ βιοτεχνίας», δῆλον καθίσταται τὸ νόμῳ ἀβάσιμον τῆς ὑποκειμένης ἀγωγῆς, δι' ἃ καὶ δέον, ὅπως, δεκτῆς καθισταμένης τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως καὶ παρελκούσης τῆς ἐρεύνης τῶν λοιπῶν ἐν αὐτῇ λόγων, νὰ ἐξαφανισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἐπὶ τῷ τέλει, ὅπως ἀπορριφθῇ αὐτη.

Παρατηρήσεις

Εἶναι ἀναμφιβόλως ὀρθὴ ἡ λύσις, ἣν δίδει διὰ τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεώς του τὸ Πρωτοδικεῖον Καρδίτσης, δεχθὲν ὅτι ἡ ὑπ' ἀριθ. 50416|1948 ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου παροχῆς (δώρου) διὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων 1948 δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν ἐργολαβικῶν συμβάσεων δημοσίων ἔργων (οὕτω καὶ Ε. Α. 2052|1949, ΕΕΔ 9, 120 καὶ 1036|49).

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ γενικότης τῆς διατυπώσεως ὅλων τῶν σχετικῶν περὶ δώρων ἀποφάσεων δύναται, ἐκ πρώτης ὄψεως, νὰ ἀγάγῃ εἰς πεπλανημένην ἀντίληψιν, ὅτι εἶναι αὗται γενικῆς ἐφαρμογῆς ἐπὶ πάσης περιπτώσεως συμβάσεως ἐργασίας. Ἐνδελεχέστερα ὅμως ἔρευνα τοῦ θέματος πείθει, ὅτι εἰδικῶς διὰ τοὺς ἐργατοτεχνίτας τοὺς ἐργαζομένους εἰς ἐργολαβους ἐκτελέσεως δημοσίων ἔργων δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν αἱ περὶ δώρων διατάξεις τῶν κοινῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.

Διὰ τῶν ἀποφάσεων τούτων, ὡς γνωστόν, σκοπεῖται ἡ βελτίωσις τῶν ἐργατικῶν μισθῶν, ἔρεισμα δὲ τούτων ἀπετέλουν τὸ μὲν αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις τῆς 4.11.1947, τὸ δὲ ὁ Α. Ν. 28|1944.

Ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ ὅμως τῶν ἐργολάβων ἐκτελέσεως δημοσίων ἔργων, κατὰ κανόνα, ὁ αὐτὸς σκοπὸς ἐπιτυγχάνεται κατὰ διάφορον σύστημα, προσιδιάζον καλύτερον πρὸς τὸ γενικώτερον συμφέρον τῆς ταχείας τῶν ἔργων ἐκτελέ-

σεως. Χωρίς νά λαμβάνωνται ποσῶς ὑπ' ὄψιν τά ἡμερομίσθια τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, οὔτε νά συναφθοῦν εἰδικαί συλλ. συμβάσεις ἐργασίας, οὔτε νά ἐκδοθοῦν ἀποφάσεις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας, ἡ νομοθεσία περί ἐκτελέσεως δημοσίων ἔργων (νόμος 5367|1932 καί τό ἐκτελεστικόν τούτου Διάταγμα τῆς 12.7.1932) ἀνέθεσε εἰς τούς Ὑπουργούς Δημοσίων Ἔργων ἡ Ἀνοικοδομήσεως, ὅπως διά τῶν ὑπ' αὐτούς ὀργάνων καθορίζουν κατά τήν σύνταξιν τῆς μελέτης ἑκάστης ἐργολαβίας τάς βασικάς τιμάς ἡμερομισθίων, αἱ ὁποῖαι δέον νά ἐφαρμοσθοῦν κατά τήν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων. Αἱ τιμαί αὗται εἶναι κατά κανόνα μεγαλύτεραι τῶν τοιούτων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας (Ε. Α. 1697|1948, ΕΕΔ 8. 280), ἐπί τῇ βάσει δέ τούτων σχηματίζονται τά τιμολόγια πληρωμῶν τῶν ὑπό τοῦ ἐργολάβου ἐκτελεστθησομένων ἐργασιῶν. Ὁ ἐργολάβος ἀντιστοίχως, λαμβάνων γνῶσιν τῶν τιμολογίων καί τῶν λοιπῶν στοιχείων τῆς μελέτης καί τῆς διακηρύξεως, οἱ ὅροι τῶν ὁποίων ἰσχύουν τόσον συμβατικῶς, ὅσον καί ὡς τιθέμενοι κατά τήν κανονιστικήν ὁρμοδιότητα τῆς διοικήσεως (Ὀλ. Σ. Ε. 904|1934), ὑποχρεοῦται, ὅπως μισθοδοτῇ τούς ὑπ' αὐτόν ἐργάτας μέ τάς τιμάς ἡμερομισθίων τῆς μελέτης (ἰδ. **Παπαδάκη**, Ἑρμηνεία νόμων περί δημ. ἔργων σελ. 128, Ἐκτελ. Δ|μα ν. 5367 ἄρθρ. 18 παρ. 1, 24 παρ. 5, 34 παρ. 1 καί 35 παρ. 4).

Ἐπί πλέον συνήθως ὁρίζεται ὑπό τῶν οἰκείων μελετῶν καί ἀναθεωρήσεως τῶν τιμῶν ἡμερομισθίων, ὅταν ἡ ἀγοραία αὐτῶν ἀξία ὑποστῇ διακυμάνσεις, ὥστε καί διά τοῦ τρόπου τούτου ἡ ἱκανοποίησις τῶν ἐργατῶν δημ. ἔργων ἐπιτυγχάνεται ἐνωρίτερον τῆς ἐκδόσεως συλλ.. συμβάσεων.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω, ἐν συνδυασμῷ πρός τό κεφάλαιον ΙΧ τῶν συλλ. συμβάσεων ἐργασίας τῆς 4.11.1947, καθ' ἃ «ἐκ τῆς ἀναπροσαρμογῆς τῶν ἡμερομισθίων δέν πρόκειται νά διαταραχθοῦν αἱ τιμαί τοῦ ἐμπορίου καί τῆς *ἐλευθέρως ἐργαζομένης βιομηχανίας καί βιοτεχνίας*» προκύπτει: α) ὅτι ὁ νόμος 28|1944, ὡς γενικός δέν καταργεῖ τάς εἰδικωτέρας διατάξεις τοῦ νόμου 5367, ἄλλως ρυθμιζούσας τά τοῦ τρόπου καθορισμοῦ τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἐργαζομένων εἰς τήν ἐκτέλεσιν δημοσίων ἔργων καί *ὑπεριαχυούσας* εἰς τάς περιπτώσεις ταύτας (**Μπαλῆ**, Γεν. Ἀρχαί § 6 ἐν τέλει) καί β) ὅτι αἱ συλλογικαί συμβάσεις ἐργασίας τῆς 4|11|1947 δέν ἔχουσιν ἐφαρμογήν ἐπί τῶν ἐργολαβικῶν συμβάσεων ἐκτελέσεως δημοσίων ἔργων, ὡς μή ἐργαζομένων ἐλευθέρως, ἀλλά βάσει τῶν περιορισμῶν τῶν ἐκ τῶν συμβάσεών των καί τῆς εἰδικῆς περί δημοσίων ἔργων νομοθεσίας ἐπιβεβλημένων.

Οὕτως ἀμφότερα τά ἐρείσματα τῶν κοινῶν περί δώρων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἐλλείπουν διά τάς περιπτώσεις τῶν ἐργατῶν τῶν ἐργολάβων ἐκτελέσεως δημ. ἔργων καί κατ' ἀναγκαίαν συνέπειαν αἱ ἀποφάσεις αὗται δέν ἔχουσιν ἐφαρμογήν διά τήν εἰδικήν ταύτην κατηγορίαν ἐργαζομένων.

Ἡ ἄποψις αὕτη ἐποικοδομεῖται καί ἐνισχύεται ἀφ' ἑνός μέν ἐκ τῶν σκέψεων τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Καρδίτσης καί ἀφ' ἑτέρου ἐκ τοῦ ὅτι, ἐνῷ αἱ ἐκτακτοι αὗται παροχαί, ἀποτελοῦσαι μισθόν, ὑπολογίζονται εἰς τά ἔξοδα τῶν ἐπιχειρήσεων καί ἡ δαπάνη αὐτῶν ἐπιπίπτει εἰς τάς τιμάς τῶν ὑπό τούτων παραγομένων ἢ πωλουμένων προϊόντων ἐπί τῶν ἐργολαβιῶν δημ. ἔργων τό βάρος τούτων (τῶν δώρων) ἐπιπίπτει ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τόν ἐργολάβον, ὅστις οὔτε κύριος τοῦ ἔργου εἶναι, οὔτε δύναται νά ἐπιρρίψῃ τοῦτο εἰς τά ἔξοδα τοῦ ἔργου, καθ' ὅσον κατά τάς συμβάσεις ἐκτελέσεως παντός δημοσίου ἔργου εἰς τόν ἐργολάβον καταβάλλονται ὑπό τοῦ Δημοσίου μόνον τά πραγματικά ἡμερομίσθια καί οὐχί πλασματικά τοιαῦτα.

Ἂν συνεπῶς ὑπολογισθῇ, ὅτι ἐπί 250 ἡμερομισθίων, τά ὁποῖα δύνανται νά πραγματοποιηθῶσι κατά μέσον ὅρον ἐτησίως ἕνας ἐργάτης δημ. ἔργων, πρέπει νά λάβῃ καί 40 ἡμερομίσθια διά δῶρα Πάσχα καί Χριστουγέννων, ἡ ἑκατοστιαία ἀναλογία πληρωμῆς δώρων (πλασματικῶν ἡμερομισθίων) ἐπί τῶν πραγματικῶν τοιούτων εἶναι 16 ο|ο, ἤτοι κατά πολύ μεγαλυτέρα τοῦ συνήθους ἐργολαβικοῦ κέρδους.

Οὕτως ὁ ἐργολάβος θά ἔδει νά καταβάλῃ διά τήν ἀξίαν δώρων ποσά μείζονα τῶν κερδῶν του καί αἱ περί δώρων ὑπουργικαί ἀποφάσεις θά κατέληγον νά ἐπιφέρουν ἀποτελέσματα ἀντίθετα τῶν ἐπιδιωκομένων, ἀλλά καί ἀντίθετα πρός τούς ὅρους τῶν ἐργολαβικῶν συμβάσεων καί τόν σκοπόν τούτων.

Συνεπῶς ἀδιστάκτως φρονοῦμεν, ὅτι ὀρθή λύσις εἶναι μόνον ἡ ὑπό τῆς ὑπ' ὄψιν ἀποφάσεως διδομένη εἰς τό θέμα τοῦτο.

Βόλος *Π. Ι. Ἀντωσᾶς*, Δικηγόρος

ΣΥΜΨΗΦΙΣΜΟΣ

ΚΑΤΑΛΟΓΙΣΜΟΣ ΩΦΕΛΕΙΩΝ ΕΠΙ ΑΚΥΡΟΥ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Ἀσυμψήφιστον ἀνταπαιτήσεως ἐργοδότου κατὰ μισθωτοῦ πρὸς μισθόν

Μὴ ἀποδοχὴ ὑπὸ ἐργοδότου ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ καὶ δικαίωμα ἐντεῦθεν καταβολῆς μισθοῦ — Συμψηφισμὸς κερδηθέντων ἀλλαχοῦ παρ' ἄλλῳ ἐργοδότῃ.— Ἀσυμψήφιστον ὅμως κερδηθέντων ἐξ ἐργασιῶν δι' ἀτομικὸν λογαριασμόν.— Μισθὸς ἀναγκαίος πρὸς διατροφὴν μισθωτοῦ.— Ἀνεπίτρεπτον συμψηφισμοῦ πρὸς αὐτὸν ἀνταπαιτήσεως ἐργοδότου κατὰ μισθωτοῦ. — Λῆψις ἀποζημιώσεως Ν. 2112 εἰς περίπτωσιν ἀκύρου ἀπολύσεως καὶ ἐπιδίωξις καταβολῆς καὶ ἀποδοχῶν.— Θεώρησις ἀσκήσεως δικαιώματος ὡς καταχρηστικῆς.

Ἐπὶ ἀκύρου ἀπολύσεως μισθωτοῦ ὁ ἐργοδότης, ἕνεκα τῆς ὑπερημερίας αὐτοῦ περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ πρώτου, ὀφείλει τὸν μισθὸν αὐτοῦ, κατὰ τὸ ἄρθρον 656 Α. Κ.

Δικαιοῦται ὅμως νὰ ἐκπέσῃ ἐκ τοῦ μισθοῦ πᾶν ὅ,τι ὁ μισθωτὸς ὠφελήθη ἐκ τῆς ματαιώσεως τῆς ἐργασίας ἢ τῆς ἀλλαχοῦ παροχῆς αὐτῆς.

Ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἀρχὴν τοῦ προϊσχύοντος τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος δικαίου (Ν. 19 § 9 καὶ 10 Πανδ. (9.2) ἰ Πανδ. 1.22 καὶ 10 Βασ. (5.24) (***Α. Λιτζερόπουλος***, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ Ν. Δ. 121|1941, σελ. 58, ***Ι. Καποδίστριας***, Ἑρμ. Ἐργ. Δικ. § § 344, 395, Α. Π. 113|1943, εἰσηγητὴς ***Γ. Πετρίτσης***, ΕΕΔ 2, 534, Α. Π. 274|1950, εἰσηγητὴς ***Χ. Δινάρδος***, ΕΕΔ 9, 509), εἶχε νομολογηθῆ (Α. Π. 868|1936, εἰσηγητὴς ***Σ. Σακελλαριάδης***, ΕΕΝ δ' 94), ὅτι κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν παρατεθεισῶν διατάξεων ἡ περὶ μισθοῦ ἀπαίτησις ἐκλείπει ἢ μειοῦται ἀναλόγως, ὅταν ὁ μισθωτός, ἔχων, ὡς ἐκ τῆς μὴ προσφορᾶς τῶν ὑπηρεσιῶν του, ἐλεύθερον χρόνον, ἐπορίσθη ἕνεκεν τούτου κέρδος, διαθέσας τὴν ἐργασίαν του ἀλλαχοῦ, καὶ οὕτω δὲν ἐπῆλθεν αὐτῷ ἡ ἐκ τῆς μὴ ἀπολήψεως τοῦ μισθοῦ περιουσιακὴ στέρησις, αὐδὲ ἡ ἐντεῦθεν βλάβη ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει. Δὲν εἶναι δὲ ἀναγκαῖον, ὅπως ἡ ὠφέλεια, ἥτις καταλογίζεται, κατὰ τὰς ἄνω διατάξεις, εἰς τὴν ἀπαίτησίν του περὶ μισθοῦ, εἶναι τὸ προϊὸν διαθέσεως τῆς αὐτῆς ἐργασίας ἐπὶ τῇ βάσει μόνον συμβάσεως παροχῆς αὐτῆς ἐπὶ μισθῷ, τὴν ὁποίαν μετ' ἄλλου νὰ συνῆψε, διότι ὁ ἐννπάρχων εἰς τὰς διαληφθείσας διατάξεις κανὼν τοῦ δικαίου, ἐφαρμοζήν τοῦ ὁποίου ἀποτελοῦσιν ἁπλῶς αὗται εἰς τὰς περιπτώσεις, περὶ ὧν ποιοῦνται λόγον, ἐν ἁρμονίᾳ καὶ πρὸς τὰς περὶ διαφέροντος διατάξεις τοῦ νόμου, εἶναι, ὅπως ὁ ἐκμισθωτὴς μὴ στερηθῇ τοῦ οὐτινος ἤθελε ποριαθῇ ἐκ τῆς ἐκμισθώσεως τῆς ἐργασίας του χρηματικὸν κέρδος, ὑφιστάμενος οὕτω ζημίαν, οὐχὶ δὲ ὅπως καὶ ἄνευ τοιαύτης περιελθῇ εἰς αὐτὸν τὸ ἐκ τοῦ μισθοῦ χρηματικὸν ὄφελος, ὁσάκις δὲν διετέλεσεν ἐν ὁμοίᾳ σχέσει μετ' ἄλλου προσώπου (εἶχεν ὑπ' ὄψιν της ἡ ἀρεσκαγιτικὴ ἀπόφασις περίπτωσιν ἀπολυθέντος καὶ ἰσχυρισμὸν ὅτι οὗτος ὡς ἐργολάβος δημοσίων ἔργων ἐπορίσθη ὡς κέρδος ποσὸν ἀνώτερον τῶν μισθῶν του). (Πρβλ. καὶ Α. Π. 208|1938, ΕΕΝ ε' 584, Α. Π. 346|1938, ΕΕΝ ε' 769).

Σημειοῦται, ὅτι τὸ ἄρθρ. 312 τοῦ Σχεδίου Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς (ἐπίσημος ἔκδ. Ὑπουργείου Δικαιοσύνης, σελ. 317) εἶχε διατυπωθῆ ὡς ἑξῆς: Ὁ μισθωτὴς δὲν ἀπαλλάσσεται τῆς ὀφειλῆς τοῦ μισθοῦ, ἐὰν καταστῇ ὑπερήμερος περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας. Οὐχ' ἧττον ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται νὰ ἐκπέσῃ ἐκ τοῦ μισθοῦ πᾶν ὅ,τι ὁ ἐκμισθωτὴς ἐξοικονόμησεν ἐκ τῆς ματαιώσεως τῆς ἐργασίας ἢ ἀπέκτησεν ἐργασθεὶς ἀλλαχοῦ ἢ ἐκ προθέσεως παρέλειψε νὰ ἀποκτήσῃ.

Ὑπὸ ἀνάλογον διατύπωσιν εἶχε διασκευασθῆ καὶ τὸ ἄρθρ. 313 Προσχεδίου Α. Κ., δικαιολογῶν δὲ ὁ εἰσηγητὴς αὐτοῦ (***Κ. Τριανταφυλλόπουλος***) τὴν διάταξιν, ἀναφέρει ἐν τῇ αἰτιολογικῇ ἐκθέσει του (ΕΕΔ 9, 468), ὅτι ὁμοία διάταξις περιέχεται καὶ εἰς τὸ ἄρθρ. 94 τοῦ Προσχεδίου (ἄρθρ. 381 Α. Κ.).

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω νομίζομεν, ὅτι δὲν συνάγεται μεταβολὴ τις διὰ τοῦ ἄρθρ. 656 Α. Κ. εἰς τὸ προϊσχύσαν δίκαιον καὶ ὅτι πρέπει νὰ μὴ ἐκπίπτεται ἐκ τῶν μισθῶν καὶ πᾶν ποσόν, ὅπερ ὠφελήθη ὁ μισθωτὸς ἀσχοληθεὶς εἰς ἰδίαν ἐργασίαν (βλέπε καὶ ***Κ. Ἀποστολίδην***, Ἐνοχικόν, Τόμος 3ος, Ἐιδικὸν Μέρος, τεῦχος 6ον, σελ. 595, ***Δ. Δημητρακάκην***, Ἡ ὑπερημερία τοῦ μισθωτοῦ περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ὑπὸ τοῦ ἐκμισθωτοῦ προσφερομένης ἐργασίας, ἔκδ. 1948, σελ. 29), ἀφοῦ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 656 Α. Κ. σκοπὸν ἔχει νὰ ἀποκλείσῃ τὸν πλουτισμὸν τοῦ ἐργαζομένου ἐκ τῆς μὴ παροχῆς τῆς ἐργασίας του (***Π. Ζέπος***, Ἔνοχ. Β' Μέρος, Ἐιδικόν, Τεῦχος 3ον, σελ. 356) (ἄλλως ***Κ. Κανκᾶς***, Ἔνοχ. Ἐιδικὸν Μέρος, Τόμος Α', σελ. 317, καθ' ὃν προκύπτει ἐκ τοῦ ἄρθρ. 656, ὅπερ ἀναφέρει «ἐκ τῆς ματαιώσεως τῆς ἐργασίας ἢ τῆς ἀλλαχοῦ παροχῆς αὐτῆς», ὅτι νοεῖ προφανῶς τὴν παροχὴν ἀλλαχοῦ ὁμοίας φύσεως ἐργασίας).

Διαφόρως σκέπτεται περὶ αὐτοῦ ἡ κατωτέρω δικαστικὴ ἀπόφασις, ἡ ὁποία ἀπορρίπτει ἰσχυρισμὸν τῆς ἐναγομένης ἐργοδότιδος, ὅτι ὁ ἐνάγων ὠφελήθη ἐκ μεσιτικῶν ἐργασιῶν, τὰς ὁποίας ἐξετέλεσε δι' ἀτομικὸν λογαριασμόν, ὡς μὴ νομίμων.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸν ἰσχυρισμὸν περὶ κέρδους ἐξ ἐργασίας παρ' ἄλλῳ ἐργοδότῃ, ἀφοῦ ὁ ἐναγόμενος, προβάλλων ὑπὲρ ἑαυτοῦ συμψηφισμὸν κέρδους καὶ ζημίας, ὀφείλει νὰ

ἐπικαλεσθῇ ἐγκαίρως (ἄρθρ. 180 Πολ. Δικ.) καὶ γ' ἀποδείξῃ τὰ σχετικὰ πρὸς τὸ κέρδος περιστατικά (*Δητζεράκουλος*, Ἑρμ.ΑΚ ὑπ' ἄρθρ. 298, ἀριθ. 60), ὀρθῶς ἀπερρίφθη οὗτος ὡς ἀόριστος (πρβλ. Α.Π. 131|1921, Θέμ. ΑΒ' 629, Α.Π. 499|1936, Θέμ. ΜΗ' 415).

Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 30|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΔ'.

Πρωτοδίκης ὁ κ. Μ. Καλεύρας
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Σάββας, Γ. Καρκέτας

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ, ὡς αὕτη παραδεκτῶς ἐβελτιώθη διὰ τῶν προτάσεων τοῦ ἐνάγοντος, ἱστορεῖται κατὰ τὴν ἡμετέραν κρίσιν, ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη τὴν 15.9.1939 παρὰ τῆς ἐναγομένης Ἑνώσεως Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν Λέσβου, ὡς ὑπάλληλος ταύτης, πρὸς τήρησιν τῶν λογιστικῶν της βιβλίων, ὅτι παρ' αὐτῇ εἰργάσθη τοιουτοτρόπως μέχρι τῆς 31.5.1950, ὅτε αὕτη ἀναιτίως ἢ ἄνευ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τῆς περὶ Ταμείου Ἀνεργίας νομοθεσίας (ἄνευ ἐγγράφου καταγγελίας τῆς ἐργοπαικῆς συμβάσεως, ἄνευ ἀναγγελίας τῆς ἀπολύσεως εἰς τὰς ἁρμοδίας Ὑπηρεσίας κ.λ.π., ἄνευ ἀποζημιώσεώς του, τὸν ἀπέλυσε ἀκύρως καὶ ὅτι, παρὰ τοῦτο, ἔκτοτε συνέχισε προσφέρων τὰς ὑπηρεσίας του, ἀλλ' ἡ ἐναγομένη δὲν τὰς ἀπεδέχετο, αἰτεῖται δὲ ἡ καταβολὴ αὐτῷ ἀποδοχῶν του τῶν μηνῶν Ἀπριλίου, Μαΐου καὶ Ἰουνίου ἐκ δραχμῶν 780.000 ἑκάστου, τοῦ ἐνάγοντος ἐπιφυλασσομένου διὰ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν τυχὸν δικαιοῦται ἐπὶ ἠδικημένων ἀποδοχῶν. Οὕτως ἔχουσα ἡ κρινομένη ἀγωγὴ νόμιμος παρίσταται, ἐρειδομένη εἰς τὰς περὶ μισθώσεως ὑπηρεσιῶν διατάξεις τοῦ β. π. δ.—ἰσχυούσας ἐν προκειμένῳ κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 24 Εἰσ.ν.Α.Κ. λόγῳ τοῦ ὡς ἄνω χρόνου τῆς συναμολογήσεως τῆς ἐνδίκου συμβάσεως — ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς περὶ Ταμείου Ἀνεργίας διατάξεις τῶν ἄρθρ. 1 ν. δ. 1255|1949, παράγρ. 1 καὶ 3 ν. 118|1945 (ὡς ἡ παρ. 1 ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 2 παράγρ. 3 ν. δ. τῆς 8|11.5.46 καὶ ἡ παράγρ. 3 ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 6 ν. δ. 1255|1949) καὶ ε' ἄρθρον 2 ν. διατάγματος 6298|1934 περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (ΙΚΑ), ὡς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 42079|1948 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δι' ἧς ἐπεξετάθη ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς Μυτιλήνην, ἁρμοδίως δὲ καὶ παραδεκτῶς εἰσάγεται ἐνώπιον ἡμῶν κατὰ τὴν παροῦσαν ὁλιγοδάπανον διαδικασίαν καὶ ἄνευ καταβολῆς δικαστικοῦ ἐνσήμου (πρβλ. Πρωτ. Χαλκιδικῆς 1|1949, ΕΕΔ 8, 683). Ὅθεν τόποις δεκτὴ καθίσταται καὶ ἐξεταστέα οὐσίᾳ ἀπαβαίνει, ἀπορριπτομένων πάντων τῶν ἀντιθέτων ὡς μὴ νομίμων.

Ναὶ μέν, κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τῶν ν. ν. 19 § 9 καὶ 10 Π. 19-2 καὶ 4 Π. 1. 22 (Βασ. Κ', α' 19 καὶ ΣΤ' ηδ. 10), ἰσχύοντας ἐντεῦθεν διὰ τὸν ἀνωτέρω λόγον, ἐὰν ὁ ἐργοδότης δὲν δέχεται τὰς ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ προσφερομένας αὐτῷ ὑπηρεσίας, τότε μόνον ἀπαλλάσσεται τῆς ὑποχρεώσεως νὰ τῷ καταβάλῃ τοὺς μισθούς του, ὅταν ὁ μισθωτὸς κατὰ τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἀπεκρούσθησαν αἱ ὑπηρεσίαι του, εἰργάσθη παρ' ἄλλῳ ἐργοδότῃ ἐν παρομοίᾳ ἐργασίᾳ καὶ εἰσέπραξε ἀποδοχὰς ἴσας πρὸς τοὺς ἀνωτέρω μισθούς του ἢ μεγαλυτέρας τούτων (πρβλ. *Κοποδ.*, Ἑρμ. Ἐργ. Δικ. § § 344 ἑπ.). Ὁ ἰσχυρισμὸς ὅμως τῆς ἐναγομένης, ὅτι ὁ ἐνάγων ἤρχισε νὰ ἐργάζηται εἰς ἄλλας ἐργασίας καὶ συγκεκριμένως εἰς μεσιτικὰς τοιαύτας δι' ἀτομικῶν λογαριασμῶν καὶ ὅτι οὗτος ὠφελεῖτο ἐξ ἄλλων ἐργασιῶν, εἶναι, καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὰς μεσιτικὰς ἐργασίας δι' ἀτομικῶν λογαριασμῶν, μὴ νόμιμος, ἀφοῦ δὲν πρόκειται περὶ ἐργασιῶν παρ' ἄλλῳ ἐργοδότῃ, καθ' ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὰς λοιπὰς ἐργασίας ἀόριστος παντελῶς καὶ ἀνεπίδεκτος δικαστικῆς ἐκτιμήσεως, ἀφοῦ δὲν καθορίζεται ἐν αὐτῷ, οὔτε πότε εἰργάσθη, οὔτε παρὰ τίνι ἐργοδότῃ, οὔτε τί εἰσέπραξε ἐκ τῆς τοιαύτης ἐργασίας του. Ὅθεν ἀπορριπτέος καθίσταται.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 664 Α.Κ., ἐφαρμοζομένου δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 38 Εἰσ. Α. Κ. καὶ ἐπὶ τῶν πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Α. Κ. συναμολογηθέντων συμβάσεων ἐργασίας, ὁ ἐργοδότης δὲν δύναται νὰ συμψηφίσῃ τὸν πρὸς τὸν μισθωτὸν ὀφειλόμενον μισθὸν πρὸς ἀντιπαίτησίν του κατ' αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον τὸ ὀφειλόμενον ποσὸν εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖον εἰς τὴν διατροφὴν τοῦ δικαιούχου καὶ τῆς οἰκογενείας του. Κατ' ἀκολουθίαν ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἐναγομένης, ὅτι ταῦτα κατεβλήθησαν ὡς ἀποζημίωσις λόγῳ ἀδικαιολογήτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ἀχρεωστήτως ὅμως, ἕνεκα τοῦ ὅτι αὕτη εἶναι ἄκυρος καὶ ὅτι ταῦτα ὑπερκαλύπτουν τὰς αἰτουμένας ἀποδοχάς, ἀπορριπτέος κρίνεται, εἴτε ἐὰν ἐν αὐτῷ περιέχηται ἔνστασις συμψηφισμοῦ τῆς ἀπαιτήσεως ἐπιστροφῆς των, ἀφοῦ οἱ αἰτούμενοι μισθοὶ προφανῶς, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖοι διὰ τὴν διατροφὴν τοῦ ἐνάγοντος καὶ τῆς οἰκογενείας του, εἴτε ἐὰν ἐνίσχῃ τὴν ἔννοιαν ἀνταγωγικῶν ἀξιώσεων, καθ' ὅσον ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἀναρμοδίως εἰσάγεται κατὰ τὴν παροῦσαν εἰδικὴν διαδικασίαν (ἄρθρ. 1 κ.ν. Γ'ΘΔ', ὡς τοῦτο ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ν. 1969|1944).

Ἡ ἐναγομένη ὁμολογεῖ ὅτι ἀπέλυσε τὴν 31.3.50 τὸν ἐνάγοντα ἄνευ ἐγγράφου καταγγελίας, χωρὶς ν' ἀναγγείλῃ τὴν ἀπόλυσιν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ χωρὶς ν' ἀποζημιώσῃ ταῦτον. Παραδέχεται ἐπίσης, ὅτι ὁ μισθός του εἶναι 780.000 δραχ. μηνιαίως. Ὡς προκύπτει ἐκ τῶν προσαγομένων ἀποδείξεων καὶ τῆς ρητῆς ὁμολογίας τοῦ ἐνάγοντος, ἡ ἐναγομένη κατέβαλε τῷ ἐνάγοντι δρχ. 2.095.000. Τὸ ποσὸν ταῦτο κατέβαλεν ἔναντι τῶν αἰτουμένων ἀποδοχῶν του. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι εἰς τὰς προσκομιζομένας ἀποδείξεις φέρεται ὡς καταβαλοῦσα αὐτῷ μεγαλείτερα ποσά, οὐχ ἧττον τὰ λοιπὰ ποσὰ ἀφορῶσι καταβολὴν δώρου Πάσχα, ὡς καὶ ἄλλας, ἀσχέτους πρὸς τὴν παροῦσαν δίκην, χρηματικὰς δοσοληψίας μεταξὺ ἐνάγοντος καὶ ἐναγομένης. Ἐπίσης ἀληθὲς τυγχάνει, ὅτι εἰς τὰς ἀποδείξεις ὡς αἰτιολογία τῆς πληρωμῆς ἀναγράφεται: ἔναντι ἀποζημιώσεως. Νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ἐδόθησαν ἔναντι τῆς μὴ ὀφειλομένης ἀποζη-

ΑΠΕΡΓΙΑ

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΑΠΕΡΓΙΑΣ

Κλείσιμον καταστήματος διά διαμαρτυρίαν καὶ ἀγορανομικὸν ἀδίκημα

Μὴ παρασκευὴ ὑπὸ ἀρτοποιείου παραγομένου ὑπ' αὐτοῦ εἴδους βιωτικῆς ἀνάγκης.—Θεώρησις ὡς ἀγορανομικοῦ ἀδικήματος, ἔστω καὶ ἂν ὀφείλεται εἰς ἀπεργίαν.—Συνταγματικὴ προστασία ἀπεργίας.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ἡ κατατέρω ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἔχει ὡς ἑξῆς :

Τὸ Ἀγορανομικὸν Δικαστήριον Πατρῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 819|1950 ἀποφάσεώς του κατεδίκασε ἐπὶ παραβάσει τοῦ ἀγορανομικοῦ Κώδικος κηρυχθέντα ἔνοχον εἰς χρηματικὴν ποινὴν ὁράχ. 500.000.

Ὁ καταδικασθεὶς ἤσκησε κατὰ τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς αἴτησιν ἀναιρέσεως.

α) Διότι τὸ Δικαστήριον ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσεν ἐσφαλμένως τὸν Ποινικὸν Νόμον καὶ εἰδικώτερον τὸ ἄρθρον 30 § 19 τοῦ Ν. Δ. 136 τῆς 30|30 Σεπτεμβρίου 1946 περὶ ἀγορανομικοῦ Κώδικος, κατὰ τὸ ὁποῖον ἄρθρον τιμωρεῖται «ἡ μὴ παρασκευὴ φαγητῶν καὶ λοιπῶν εἰδῶν βιωτικῶν ἀναγκῶν ἐν μέρει ἢ ἐν ὅλῳ ὑπὸ ἑστιατορίων καὶ γενικῶς καταστημάτων, ἐργαστηρίων ἢ ἐργοστασίων πρὸς ἐξυπηρέτησιν τοῦ κοινοῦ προωρισμένων».

Ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ὑποτιθεμένης διαπράξεως τοῦ ἀδικήματος ἅπαντες οἱ ἐπαγγελματίαι τῆς Ἑλλάδος ἐτέλουν ἐν νομίμῳ ἀπεργίᾳ καὶ εἶχον κλείσει τὰ καταστήματά των, εἰς ἔνδειξιν διαμαρτυρίας διὰ τὴν ἐπιβληθεῖσαν εἰς αὐτοὺς ἀπηνῆ φορολογίαν, εἶχε δὲ περὶ τούτου εἰδοποιηθῇ καὶ ἡ Κυβέρνησις καὶ αἱ κατὰ τόπους Ἀστυνομικαὶ Ἀρχαί.

Κατ' ἀκολουθίαν δὲν ὑφίσταται ὁ ἀνέμιτος κερδοσκοπικὸς σκοπός, τὸν ὁποῖον ἔχει ὑπ' ὄψιν του ὁ Ἀγορανομικὸς Κῶδιξ καὶ ὅστις ἀποτελεῖ τὴν ἀναγκαίαν δολίαν προαίρεσιν πρὸς τελεσιουργίαν τοῦ ἀδικήματος. Ὁ Ἀγορανομικὸς Κῶδιξ δὲν προβλέπει μὴ παρασκευὴν φαγητῶν ἢ ἄρνησιν πωλήσεως, γενομένην δι' ἄλλον λόγον ἢ δι' ἐπιδίωξιν ἀθεμίτου κέρδους.

β) Διότι κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου (ἄρθρ. 30 § 19, ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἄρθρ. 1 Ν. Δ. 136|1946) ἐδέχθη, ὅτι τὸ κλεῖσιμον τοῦ καταστήματος ἑστιατορίου ἢ ἀρτοποιείου ἀποτελεῖ ἀγορανομικὸν ἀδίκημα, ἔστω καὶ ἂν ὀφείλεται εἰς ἀπεργίαν, ἐνῷ ἐκ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δ. 136|1946 σαφῶς συνάγεται ποῖαι πράξεις δύνανται νὰ συστήσωσι τοιοῦτον ἀδίκημα, εἰς ὃ δὲν περιλαμβάνεται ἡ ἀπεργία.

γ) Διότι, καὶ ἂν ἤθελεν ὑποτεθῇ, ὅτι τὸ κλεῖσι-

μιώσεως, ἀφοῦ ἄκυρος ἦτο ἡ καταγγελία, δὲν θὰ ἦτο λογικόν, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ τοιαύτη ἀκυρότης ἐγένετο ἀμέσως ἀντιληπτὴ ὑπὸ τῆς ἐναγομένης. Νὰ δεχθῶμεν ὅτι ἐδόθησαν ἔναντι μελλούσης ἐγκύρου καταγγελίας, τοῦτο εἶναι ἄτοπον, ἂν μὴ πρωτοφανές. Λαμβανομένων ὑπ' ὄψει τῶν ἀνωτέρω καὶ τοῦ ἀναμφισβητήτου γεγονότος ὅτι αἱ καταβολαὶ ἐγένοντο τμηματικῶς, τρόπου οὐχὶ ἰδίου εἰς καταβολὴν ἀποζημιώσεως διὰ λαβοῦσαν χώραν ἢ μέλλουσαν νὰ συντελεσθῇ καταγγελίαν, ὡς ἐπίσης καὶ τοῦ ἑτέρου γεγονότος ὅτι κατὰ τὴν ἐπακολουθήσασαν δευτέραν καταγγελίαν κατεβλήθη ἀποζημίωσις τῷ ἐναγομένῳ, πλήρης, κατὰ τοὺς ἰσχυρισμοὺς τῆς ἐναγομένης, οὐχὶ πλήρης, κατὰ τοὺς τοιούτους τοῦ ἐναγοντος, μᾶλλον πλήρης καθ' ἡμᾶς, βάσει τῶν ὑπ' ὄψιν ἡμῶν ἐλλιπῶν ἀληθῶς στοιχείων (περὶ αὐτοῦ δὲν καλούμεθα νὰ ἀποφανθῶμεν), καὶ δεδομένου ὅτι σκοπὸς τῆς ἀποζημιώσεως, λόγῳ ἀτάκτου καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, εἶναι ἡ ἀντιμετώπισις τῶν βιωτικῶν ἀναγκῶν, οἷος εἶναι καὶ ὁ σκοπὸς τῆς καταβολῆς ἀποδοχῶν, καταλήγομεν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι τ' ἀνωτέρω ποσὰ κατεβλήθησαν ἔναντι ἀποδοχῶν καὶ οὐχὶ ἔναντι ἀποζημιώσεως.

Ἀλλὰ καὶ εἰς ἣν περίπτωσιν θὰ ἐγίνετο δεκτὴ ἡ ἀντίθετος ἄποψις, ἡ ἀπαίτησις ἀποδοχῶν, ἀφοῦ καὶ ἐλήφθη τὸ ἰσόποσον λόγῳ ἀποζημιώσεως καὶ δὴ ἀφοῦ αἱ μὲν ἀποδοχαὶ προϋποθέτουσιν ἔγκυρον σύμβασιν, ἡ δὲ ἀποζημίωσις ἄκυρον τοιαύτην, ἦτοι, ἀφοῦ ἡ εἰσπραξις ἀμφοτέρων περιέχει ἀντίφασιν, ὑπερβαίνει, κατὰ τὴν ἡμετέραν κρίσιν, προφανῶς, τὰ ὅρια τὰ ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῆς καλῆς πίστεως, τῶν χρηστῶν ἠθῶν καὶ τοῦ κοινωνικοῦ καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος τῆς μισθοδοσίας καὶ ἀπαγορεύεται (βλ. ἄρθρ. 281 Α. Κ. ἰσχύοντος ἀναδρομικῶς, κατόπιν τοῦ ἄρθρ. 19 Εἰσ. ν. Α. Κ.), διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ εἴχομεν διπλῆν καταβολὴν καὶ μάλιστα δι' ἐργασίαν μὴ πράγματι καταβληθεῖσαν (πρβλ. σχετικῶς Πλημ. Πειρ. 546|1950, ΕΕΔ 9, 601 καὶ Πρ. Α. 6336|1945, ΕΕΔ 5, 49). Κατὰ ταῦτα δέον ν' ἀπορριφθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ κατὰ τὸ ποσὸν τοῦτο, δεκτὴ καθισταμένη καὶ ὡς οὐσίᾳ βασίμου ἐν μέρει τῆς περὶ καταβολῆς τῶν αἰτουμένων ἀποδοχῶν ἐνστάσεως τῆς ἐναγομένης, ἄλλως διότι περιέχει κατάχρησιν δικαιώματος, γίνῃ δμως δεκτὴ ἡ κρισιλογουμένη ἀγωγὴ ὡς πρὸς τὸ ὑπόλοιπον, διὰ δρχ. 245.000 (3×780.000=2.340.000—2.095.000).

μιον καταστήματος λόγῳ ἀπεργίας ἀποτελεῖ πρᾶξιν ἀπαγορευομένην καὶ τιμωρουμένην ὑπὸ τῆς παραγρ. 19 τοῦ ἄρθρου 30 τοῦ Ν.Δ. 136|1946, πάλιν, κατ' ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος, ἔδεχθη τὴν συνταγματικότητα τῆς διατάξεως ταύτης, ἐνῷ ὤφειλε νὰ μὴ ἐφαρμόσῃ αὐτὴν ὡς ἀντισυνταγματικήν. Τοῦτο δὲ διότι ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς ἐλευθερίας τοῦ συνεταιρίζεσθαι, ἣν καθιεροῖ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ Συντάγματος, περιλαμβάνεται καὶ ἡ συνταγματικὴ κατοχύρωσις τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπεργίας, ὅπερ ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐπίτευξιν τῶν σωματειακῶν σκοπῶν. Ἀποδειξιν δὲ τούτου ἀποτελεῖ τὸ ὅτι ὁ Νομοθέτης, ὅτε ἠθέλησε νὰ θέσῃ περιορισμούς ἢ ἀπαιορήσῃ νὰ ρυθμίσῃ τὴν ἐπὶ τῶν ἰδιωτῶν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπεργίας, δὲν ἠρκέσθη εἰς ἁπλοῦν νόμον, ἀλλὰ μετεχειρίσθη διατάξεις ἐπηυξημένης καὶ δὴ συνταγματικῆς ἰσχύος, ὡς συνέβη π. χ. μὲ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ Γ' Ψηφίσματος τῆς 18|18 Ἰουνίου 1946, τὸ ἄρθρ. 1 καὶ ἑπόμ. τοῦ ΛΘ' Ψηφίσματος τῆς 7|7 Δεκεμβρίου 1947, δι' οὗ ἀπηγορεύθη τὸ δικαίωμα τῆς ἀπεργίας, ὅπερ ὅμως κατηργήθη διὰ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ΝΕ' Ψηφίσματος τῆς 29 Ἀπριλίου|7 Μαΐου 1948, κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ Ξ' Ψηφίσματος τῆς 16 Αὐγούστου 1948.

δ) Διότι κατ' ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 30 § 19 τοῦ Ν.Δ. 136|1946 ἐδέχθη, ὅτι ἡ παρασκευὴ φαγητοῦ ἢ ἄρτου ὑπὸ κεκλεισμένου καταστήματος ἀποτελεῖ ἀξιόποινον πρᾶξιν, ἐνῷ ὤφειλε νὰ δεχθῇ, ὅτι ἡ διάταξις αὕτη ἐφαρμόζεται μόνον, ἐφ' ὅσον τὸ κατάστημα εἶναι ἀνοικτὸν καὶ δολίως δὲν παρασκευάζει φαγητὰ ἢ ἄρτον, ἐπὶ τῷ σκοπῷ καταστρατηγήσεως τῶν ἀγορανομικῶν διατάξεων. Τοιοῦτόν τι ὅμως δὲν συνέβαινεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου, διότι κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς διαπράξεως τοῦ ἀδικήματος, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς δίκης, τὸ μὲν καταστημά τον ἦτο κλειστόν, ὁ δὲ ἄρτος τῆς ἡμέρας ταύτης εἶχε παρασκευασθῇ καὶ διανεμηθῇ εἰς τὸ κοινὸν ἀπὸ τῆς προτεραίας, εἶχε δὲ καταβληθῇ καὶ τὸ ἡμερομίσθιον εἰς τοὺς ἀρτεργάτας, εἰς τρόπον ὥστε ἐκ τῆς ἀπεργίας καὶ τοῦ συνεπεῖ ταύτης κλεισίματος τοῦ καταστήματός του νὰ μὴ παρατηρηθῇ οὐδεμία ἀνεπάρκεια βιωτικῶν ἀγαθῶν διὰ τὸ καταναλωτικὸν κοινόν.

Ἀρείου Πάγου 593|1950 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Λινάρδος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Ἡλιόπουλος**
Δικηγόρος ὁ κ. Η. Μαστραντζόγλου

Διὰ τῆς προσβαλλομένης τῶν Πλημμελειοδικῶν ἀποφάσεως ὁ ἀναιρεσείων ἐκηρύχθη ἔνοχος, ὅτι κατὰ τὸν ἐν αὐτῇ ὁριζόμενον χρόνον καὶ τόπον δὲν παρεσκεύασε, διευθύντης καὶ ἰδιοκτήτης καταστήματος τυγχάνων, ἤτοι ἀρτοποιείου, ἐν ὅλῳ ὑπὸ τοῦ καταστήματός του παραγόμενον εἶδος βιωτικῆς ἀνάγκης πρὸς ἐξυπηρέτησιν τοῦ κοινοῦ προωρισμένον.

Τὰ οὕτωσι ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου τῆς οὐσίας, κατὰ κρίσιν ἀνέλεγκτον ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου, δεκτὰ γενόμενα πράγματα συνιστῶσι τὸ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 30 § 19 τοῦ 136|1946 Ν.Δ. «περὶ κυρώσεως, τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 10|11|5|1946 Ν.Δ. τοῦ ἀγορανομικοῦ κώδικος» προβλεπόμενον ἀδίκημα, ἐφ' ᾧ καὶ ἐκηρύχθη ἔνοχος ὁ ἀναιρεσείων, τῆς μὲν δολίας προαιρέσεως ἐγκειμένης ἐν αὐτῇ τῇ ἐκτελέσει τῆς πράξεως, χωρὶς νὰ ἡ ἀνάγκη εἰδικωτέρου διὰ τῆς ἀποφάσεως προσδιορισμοῦ τοῦ δόλου, ἄνευ τοῦ ὁποίου ἡ πρᾶξις δὲν εἶναι νοητή, τῆς δὲ ἀποδείξεως κέρδους μὴ ἀποτελοῦσης στοιχεῖον τοῦ ἀδικήματος. Ὁ τῆς ἀναιρέσεως ὅθεν λόγος περὶ ψευδοῦς ἑρμηνείας καὶ ἐσφαλμένης ἐφαρμογῆς τῆς προμνησθείσης διατάξεως τοῦ ἀγορανομικοῦ κώδικος, ὡς διὰ τῶν προσθέτων τοιούτων διασαφηνίζεται καὶ ἀναπτύσσεται, εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

Οἱ α, β καὶ γ τῶν προσθέτων λόγοι ἀναιρέσεως, στηριζόμενοι ἐπὶ τῆς προϋποθέσεως, καθ' ἣν ἐδέχθη τὸ Δικαστήριον, ὅτι τὸ κλείσιμον τοῦ καταστήματος (ἀρτοποιείου) ἀποτελεῖ ἀγορανομικὸν ἀδίκημα, ἔστω καὶ ἂν ὀφείλεται εἰς ἀπεργίαν, ἥτις κατοχυροῦται ὑπὸ τοῦ Συντάγματος, εἶναι ἀπορριπτέοι, ἀνεξαρτήτως τοῦ νόμῳ ἀβασίμου αὐτῶν, ὡς σαφῶς ἐκ τοῦ ἄρθρου 42 τοῦ μνησθέντος Ν.Δ. προκύπτει, ὡς ἀπαράδεκτοι, καθ' ὃ ἀντιτιθέμενοι εἰς τὰ παρὰ τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας ἀνελέγκτως δεκτὰ γενόμενα πράγματα.

Παρατηρήσεις:

Οὐδέποτε θὰ ἐφαντάζετό τις, ὅτι ὁ ὑπό τινων ὑποστηριχθεὶς *ἰμπεριαλισμὸς* τοῦ κοινωνικοῦ δικαίου (*Rivero*, impérialisme du droit social. *Droit social*. 1949, 270)—ὡς τάσις ἐπιδιωκομένη τὴν κατάκτησιν καὶ πολλῶν ἄλλων τομέων τοῦ δικαίου—θὰ ἐξετείνετο καὶ ἐπὶ τῶν ἀγορανομικῶν παραβάσεων. Καὶ ὅμως καὶ τοῦτο ἐπραγματοποιήθη. Ἡ νίκη ἀνήκει εἰς τὴν ὡς ἄνω ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἥτις, κατὰ μίαν ἐπικίνδυνον ἐννοιολογικὴν τοποθέτησιν, θεωρεῖ τὸ κλείσιμον τῶν καταστημάτων πρὸς τὸν σκοπὸν διαμαρτυρίας τῶν καταστηματαρχῶν λόγῳ τῆς βαρυτάτης κρατικῆς φορολογίας ὡς ἀπεργίαν. Οὕτω οἱ ἐν Ἑλλάδι ἑρμηνευταὶ τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, ἀντὶ νὰ ἀσχολῶνται εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς θεωρίας, ὀφείλουν νὰ διεξαγάγουν πάλην ἐννοιῶν. Ἀποτελεῖ ἀπεργίαν τὸ κλείσιμον τοῦ καταστήματος διὰ τὴν ὡς ἄνω αἰτίαν; Ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις δέχεται τοῦτο ρητῶς καὶ κατηγορηματικῶς. Δὲν λέγει, ὅμως, διατί πρόκειται περὶ ἀπεργίας, ὅπως οὐδὲν λέγουν καὶ αἱ ἐφημερίδες, ὅταν ὁμιλοῦν περὶ ἀπεργίας τῶν φοιτητῶν, ὅταν οὗτοι δὲν προσέρχωνται εἰς τὰ μαθήματα, διαμαρτυρόμενοι διὰ τὰ ὑψηλὰ δίδακτρα, ἢ περὶ ἀπεργίας πάλιν τῶν κρατουμένων, ὅταν οὗτοι διαμαρτύρωνται διὰ τὴν κακὴν ποιότητα τῆς τροφῆς των ἢ διὰ τὴν ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν τῶν δεσμοφυλάκων των. Ἀλλ' ἂν οἱ δημοσιογράφοι δὲν εἶναι νομικοί, τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι οἱ νομικοὶ πρέπει νὰ δανείζωνται ἀνεξελέγκτως τὰς ἐννοίας τῶν δημοσιογράφων. Ἡ θεωρία τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου διδάσκει σαφῶς, ὅτι ὁ ὅρος ἀπεργία κυριολεκτεῖται ἐπὶ τῆς *ἐργατικῆς ἀπεργίας* καὶ ὅτι ὡς ἔννοια σημαίνει τὴν ***συλλογικὴν καὶ κατόπιν συνεννοήσεως παῦσιν τῆς ἐργασίας ἐκ μέρους τῶν μισθωτῶν*** (*Char.*

ΧΡΟΝΙΚΑ ΟΡΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΞΙΩΣΕΙΣ ΕΞ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΥΠΕΡ ΤΑ ΝΟΜΙΜΑ ΧΡΟΝΙΚΑ ΟΡΙΑ

Άγωγή άδικαιολογήτου πλουτισμοῦ καὶ ἁρμόδιον Δικαστήριον

Σκοπὸς θεσπίσεως διατάξεων περὶ ὀκταώρου.— Παροχὴ ἐργασίας ὑπὲρ τὸ ὀκτάωρον ἄνευ ὁδείας τῆς Ἀρχῆς.— Ἀκυρότης συμβάσεως καὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεως κατὰ διατάξεις περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ.— Ἀπαράδεκτον ἐκδικάσεως ἀγωγῆς κατ' ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. Γ'ΟΔ'.— Ἔννοια ἄρθρου 659 Α. Κ.

Τὸ ὡς ἀνωτέρω δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν διὰ τῆς νεωτάτης αὐτῆς ἀποφάσεώς του, ἀκολουθοῦν τὴν κρατήσασαν ἤδη ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ ἄποψιν, μετὰ τὴν Α. Π. 101|1950 (εἰσηγητὴς *Ν. Πλατύκας*, ΕΕΔ 9, 245) (βλέπε ἐπ' αὐτῆς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 295), δέχεται, ὅτι ἡ ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἀγωγὴ περὶ ἀποζημιώσεως τοῦ μισθωτοῦ (καὶ τοιαύτη ἐπὶ ἀκύρου συμβάσεως) δὲν εἰσάγεται κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν (ἀντιθέτως πρὸς τὰ ὑπὸ τῆς θεωρίας δεκτὰ γενόμενα, βλέπε παραπομπὰς εἰς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 295, *Κ. Καϊνάν*, Ἐνοχ. Δίκαιον, Εἰδικὸν Μέρος, Τόμος Α', σελ. 302 καὶ παρὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Ν. 1968|1944, ὁμιλοῦντος περὶ «σχέσεως ἐργασίας» ἁπλῶς) (βλέπε καὶ σύμφωνον πρὸς τὴν ἐν λόγῳ ἀπόφασιν Πρωτοδικεῖον Καβάλας 604|1950, εἰσηγητὴς *Γ. Κώνστας*, ἀνωτέρω, σελ. 117, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν παροχὴν ἐργασίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια, ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις ἀκολουθεῖ τὴν κρατοῦσαν ἤδη ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ (βλέπε καὶ Πρωτοδικεῖον Καβάλας 604|1950, ἐνθ' ἀνωτ.) καὶ ἐν τῇ θεωρίᾳ ὑποστηριζομένην γνώμην (*Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, Αἰτιολογ. ἔκθεσις προσχεδίου συμβάσεως ἐργασίας, ΕΕΔ 9, 470, *Ι. Καποδίστριας*, ΕΕΔ 6, 518, *Π. Ζέπος*, Ἐνοχ. Δίκαιον, Β' Μέρος, Εἰδικόν, Τεῦχος 3ον, σελ. 349, *Κ. Ἀποστολίδης*, Ἐνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 659) ὅτι δικαιοῦται ὁ μισθωτὸς νὰ ἀποζημιωθῇ, ἐφ' ὅσον ἡ παροχὴ ἐργασίας εἶναι ἁπλῶς παράνομος καὶ οὐχὶ ἀνήθικος (ἄρθρ. 904 Α.Κ., βλέπε καὶ τὴν διάκρισιν τῆς Α. Π. 586|1950, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, Θέμ. ΞΒ' 20, καθ' ἣν σύμβασις, συναφθεῖσα κατὰ παράβασιν ἀπαγορευτικῆς διατάξεως νόμου καὶ ἐὰν διὰ τὴν παράβασιν ταύτην ἀπαγγέλλεται ποινή, δὲν εἶναι ἄκυρος, ὡς ἀντικειμένη πρὸς τὰ χρηστὰ ἤθη,

---

lier, Le droit constitutionnel de la grève, *Semaine Juridique*, 1948, No 729). Στοιχεῖα τῆς ἐργατικῆς ἀπεργίας εἶναι τὰ ἑξῆς: α) ἐγκατάλειψις τῆς ἐργασίας, β) πνεῦμα ἐπιστροφῆς εἰς ταύτην μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἀπεργίας, γ) προσυνεννόησις καὶ συλλογικότης τῆς ἀπεργιακῆς κινήσεως. Ἔναντι τῆς οὕτω ἐννοιολογικῶς τοποθετουμένης ἀπεργίας ἱσταται ἡ **ἀνταπεργία** (lock-out), ἤτοι τὸ κλείσιμον τοῦ καταστήματος ἐκ μέρους τοῦ πιεζομένου ὑπὸ τῶν ἀπεργῶν ἢ τῶν μελλόντων ἀπεργῶν ἐργοδότου. Ἀπεργία καὶ ἀνταπεργία ὁρισθέντων ἐντὸς τῆς εὐρυτέρας ἐννοίας τῆς **συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας**, ἥτις ἀποτελεῖ νομικὴν ἐκδήλωσιν τῆς διενέξεως **κεφαλαίου καὶ ἐργασίας** (*Γρ. Κασιμάτη*, Συλλογικαὶ Διαφοραὶ Ἐργασίας, Ἀθῆναι, 1936, 3). Ἀλλ' αἱ μεταξὺ τῶν κατόχων τοῦ κεφαλαίου διενέξεις οὐδέποτε δύνανται νὰ χαρακτηρισθοῦν ὡς ἀπεργία ἢ ὡς ἀνταπεργία. Δὲν εἶναι, ἀξίωμα, οὔτε ἀπεργία, οὔτε ἀνταπεργία ἡ ἕνωσις πλειόνων κατόχων κεφαλαίων εἰς καρτὲλ ἢ εἰς τράστ πρὸς τὸν σκοπόν, ἵνα οὗτοι διακόψουν τὴν ἀγορᾶς ἢ ἡ ἀπόφασις τούτων νὰ κλείσουν τὰ ἐργοστάσιά των, ἵνα θημιουργηθῇ τεχνητὴ ἔλλειψις ἐμπορευμάτων καὶ ἄρα ὕψωσις τῶν τιμῶν των. (*Rouast - Durand*, Précis de législation industrielle, Paris, 1947, No 216), ὅπως δὲν εἶναι οὔτε ἀπεργία, οὔτε ἀνταπεργία ἡ ἄρνησις τῆς πωλήσεως ὑπαρχόντων ἐμπορευμάτων καὶ ἡ ἀπόκρυψις τούτων ἐπὶ τῷ σκοπῷ διεξαγωγῆς μαύρης ἀγορᾶς. Συνεπῶς καὶ εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν, καθ' ἣν οἱ καταστηματάρχαι ἔκλεισαν τὰ καταστήματά των, ἵνα διαμαρτυρηθοῦν διὰ τὴν ἀπηνῆ κρατικὴν φορολογίαν, δὲν ἔχομεν ἀπεργίαν ἢ ἀνταπεργίαν. Ποῦ εἶναι ἡ συλλογικὴ σύγκρουσις ἐργασίας; Ποῦ βλέπει τις τὴν συλλογικὴν διένεξιν μεταξὺ τῶν ἀνταγωνιζομένων φορέων κεφαλαίου καὶ ἐργασίας; Ποῦ διαπιστώνει τις τὸν **πόλεμον** μεταξὺ τῶν ἀνταγωνιζομένων κύκλων ἐντὸς τοῦ κόσμου τῆς ἐργασίας, κατὰ τὴν ἐπιτυχῆ ἔκφρασιν τοῦ *Gide*; Πρόκειται ἁπλῶς περὶ ἐπαγγελματικῆς διαμαρτυρίας τῶν κατόχων τοῦ κεφαλαίου, ἐμφανιζομένης διὰ τοῦ κλεισίματος τῶν καταστημάτων των, δηλαδὴ διὰ τῆς προσκαίρου παθητικότητος τοῦ πλούτου των. Εἶναι τοῦτο παράνομον καὶ ποινικῶς κολάσιμον; Εἶναι τυχὸν ἡ ποινικὴ διάταξις τοῦ ἀγορανομικοῦ κώδικος ἀντισυνταγματική; Ἂν ὁ Ἄρειος Πάγος ἠκολούθει ὀρθὴν ἐννοιολογικὴν τοποθέτησιν, θὰ ἔβλεπε καὶ τὴν ἀρμόζουσαν λύσιν. Ἀλλ' ἡ ἐπικύρωσις τροχιᾶ, τὴν ὁποίαν ἠκολούθησεν, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἠνάγκασε τοῦτον νὰ μὴ ἀπαντήσῃ ἐπὶ τοῦ πραγματικοῦ ἐρωτήματος, ἂν κατὰ τὸ Σύνταγμα, ὁ κάτοχος τοῦ κεφαλαίου δικαιοῦται νὰ χρησιμοποιήσῃ τοῦτο ἐλευθέρως ἢ βάσει περιορισμῶν οὐχὶ ἀντισυνταγματικοῦ χαρακτῆρος, ἀφ' ἑτέρου δὲ προσέθεσεν εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς ἐργατικῆς ἀπεργίας καὶ τῆς ἐργοδοτικῆς ἀνταπεργίας ἀνακρίβειαν καὶ ξένα στοιχεῖα, ἄγνωστα ἐν τῇ θεωρίᾳ καὶ ἐπισφαλῆ διὰ τὴν διαμόρφωσιν θετικῆς γνώμης ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς συνταγματικῆς προστασίας τοῦ ἀπεργιακοῦ ἀγῶνος.

Θεόδωρος Γ. Βλαχόπουλος
Δικηγόρος

άλλ' ὡς ἔχουσα παροχὴν ἀπηγορευμένην ὑπὸ τοῦ νόμου, διάφορος δὲ εἶναι ἡ ἐκ τοῦ νόμου ἀκυρότης κατ' ἐφαρμογὴν εἰδικῆς ἀπαγορευτικῆς διατάξεως (ἄρθρ. 174 Α. Κ.) τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 178 Α. Κ., ὡς ἀντικειμένης τῆς δικαιοπραξίας πρὸς τὰ χρηστὰ ἤθη). (Ἄλλως ὡς πρὸς τὸ θέμα τῆς παροχῆς ἐργασίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια, ἄνευ ἀδείας τῆς Ἀρχῆς, ὁ *Κ. Καυκᾶς*, Ἔνοχ., Εἰδικὸν Μέρος, Τόμος Β', Τεῦχος Γ', σελ. 425, καθ' ὅτι ἡ παροχὴ αὕτη ἐργασίας δὲν εἶναι μόνον παράνομος, ἀλλὰ καὶ ἀνήθικος, διότι εἶναι προφανές, ὅτι ὁ Νομοθέτης ἀπηγορεύσας τὴν πέραν ὡρισμένου χρονικοῦ ὁρίου ἐργασίαν, σκοπῶν νὰ ἀποφευχθῇ ἡ ἐκ ταύτης ὑπερβολικὴ καταπόνησις τῶν ἐργαζομένων καὶ ἡ ἐπακολουθοῦσα εἰς αὐτὴν βλάβη τῆς ὑγείας των, ἐπιδιώκων γενικώτερον, ἵνα μὴ διὰ τῆς ὑπερβολικῆς καὶ παρατεταμένης ἐργασίας καὶ τῆς ἐκ ταύτης ἀσθενείας καὶ ἀνικανότητος τῶν ἐργατῶν καταναλωθοῦν προώρως αἱ ἐργατικαὶ δυνάμεις τῆς χώρας, ἐπὶ προφανεῖ βλάβῃ τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, (οὕτω καὶ ἡ παλαιοτέρα Α. Π. 48|1934 ΕΕΝ α' 88).

Ἡ τελευταία αὕτη ἄποψις (*Κ. Καυκᾶ*), (βλέπε καὶ συμφώνους σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 1, 122), ὅσον καὶ ἂν ἐκ πρώτης ὄψεως, φαίνεται πιεστικὴ διὰ τὸν ἐργάτην, ὁ ὁποῖος παρέσχεν ἐργασίαν, ἐπικρατοῦσα θὰ ὁδηγήσῃ εἰς πιστοτέραν ἐφαρμογὴν τῶν περὶ ὡκταώρου νόμων καὶ εἰς δικαιοτέραν κατανομὴν τῆς ἐργασίας μεταξὺ περισσοτέρων, κατὰ τὸ δυνατόν, ἀτόμων, ἐπὶ τῷ τέλει ἀποφυγῆς τῆς ἀνεργίας, δι' ὃν σκοπὸν ἀκόμη ἐθεσπίσθη ὁ χρονικὸς περιορισμὸς τῆς ἐργασίας (ἄποψις καὶ τῆς Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5580|1935, ΕΕΔ. 1, 423, σημ. ὁ, ἀναφερομένης καὶ εἰς τοὺς Capitant et Cuche, Précis de législation industrielle § 7 καὶ 257) καὶ θὰ τείνῃ εἰς μεγαλυτέραν ἀντίδρασιν τῶν ἐργαζομένων κατὰ τῆς ψυχολογικῆς πιέσεως τῶν ἐργοδοτῶν.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 11338|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. Κ. Ψιλέπουλος
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Σ. Κοσκινᾶς
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Καπελλάρας, Λ. Κυβέλος

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐπικαλουμένην παρὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος παροχὴν ἐργασίας του εἰς τὸν ἐφεσίβλητον ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια, ρητέα τὰ ἑξῆς: Κατὰ τὸ ἄρθρον 3ον, στοιχ. Β', τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας δυτῶν, ἥτις κατετέθεισα εἰς τὸ Εἰρηνοδικεῖον Πειραιῶς, συνταχθείσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 346|1947 πράξεως καταθέσεως ἐκηρύχθη ὑποχρεωτικὴ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1870|1947 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐν συνδιασμῷ μὲ τὸ Π.Δ. τῆς 27 Ἰουνίου|4 Ἰουλίου 1932 «περὶ κωδικοποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ ὡκταώρου ἐργασίας διατάξεων», ἡ ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιτρεπομένη ἐργασία διὰ τὸν ὁδηγὸν δυτῶν, οἷος ὁ ἐκκαλῶν, εἶναι ὀκτάωρος. Αἱ ἀνωτέρω δὲ διατάξεις περὶ ὡκταώρου, αἵτινες ἐθεσπίσθησαν πρὸς προστασίαν τῶν ἐργαζομένων μισθωτῶν, ὅπως μὴ καταπονῶνται διὰ βαρείας καὶ δυσαναλόγου ἐργασίας καὶ διετηρήθησαν ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Α.Κ. (ἄρθρ. 38, ἐδάφ. 1 Εἰσαγ. Νόμου) ἀφορῶσι τὴν δημοσίαν τάξιν, ὡς ἀποβλέπουσαι εἰς τὸ ὑπέρτατον κοινωνικὸν συμφέρον (*Κ. Ἀποστολίδου*, Ἔνοχ. Δίκαιον, Τόμος Γ', ὑπ' ἄρθρ. 659 Α.Κ. § 1, Α.Π. 59|1937, Θέμ. ΜΗ' σελ. 551, Α. Π. 43|1934, Θέμ. ΜΕ σελ. 361), εὑρίσκονται ἐν ἁρμονίᾳ μὲ τὸ ἄρθρ. 659 Α.Κ., καθ' ὅσον ναὶ μὲν τοῦτο ἀναγνωρίζει εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν διὰ τὴν ἐπὶ πλέον τῆς ἐργασίας του παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν συμπληρωματικὴν ἀμοιβήν, κανονιζομένων ἀναλόγως τοῦ συμφωνηθέντος μισθοῦ καὶ τῶν εἰδικῶν περιστάσεων, πλὴν τοῦτο προϋποθέτει ἀναγκαίως, ὅτι ἡ συμφωνηθεῖσα ἐργασία ἢ δὲν ἀπαγορεύεται ἢ ἐπιτρέπεται ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ ρυθμίζει τὰς ἐκ ταύτης δημιουργουμένας ἑκατέρωθεν ὑποχρεώσεις καὶ δικαιώματα (*Κ. Ἀποστολίδου*, αὐτόθι § 1, σελ. 604). Ἐὰν ὅμως ἡ ἐπὶ πλέον τῆς συμφωνηθείσης ἢ τῆς συνήθους ἐργασία ἐξετελέσθη καθ' ὑπέρβασιν τῶν νομίμων χρονικῶν ὁρίων ἢ ἄνευ ἀδείας τῆς ἁρμοδίας Ἀρχῆς, ὡς ἀπαγορευομένης ὑπὸ τοῦ νόμου, πρόκειται περὶ παροχῆς ἐργασίας καὶ ἀξίας ἐπιδοθείσης εἰς τὸν μισθωτήν, ἐπὶ τῇ βάσει ἀκύρου σχέσεως, διότι ἡ παρὰ τὴν ἀπαγορευτικὴν διάταξιν τοῦ νόμου δικαιοπραξία, κατὰ τὸ ἄρθρ. 174 Α.Κ., εἶναι ἄκυρος (Α.Π. 63|1948, Α.Π. 70|1948, ΕΕΝ ιε', σελ. 270 καὶ 309, Α.Π. 345|1949, ΕΕΝ ιστ', σελ. 666), τυχὸν δὲ ἐκτέλεσις αὐτῆς παρέχει δικαίωμα ἀποδόσεως μόνον τῆς ὠφελείας τοῦ ἐργοδότου κατὰ τὰς περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 904 Α.Κ. (βλέπε αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν Σχεδίου Ἀστικοῦ Κώδικος, εἰσηγητοῦ *Κ. Τριανταφυλλοπούλου*, ἔκδοσις Ἐθνικοῦ Τυπογραφείου, 1936, σελ. 228, *Ι. Καποδίστριαν*, ΕΕΔ Τόμος 9ος, σελ. 227, *Ἀποστολίδου*, Ἔνοχ. Δίκαιον, Τόμος Γ' ὑπ' ἄρθρ. 659 Α.Κ., ἀριθ. 6, Α.Π. 345|1949).

Ἐν τῇ περιπτώσει ὅμως ταύτῃ τυγχάνει καθ' ὅλην ἀναρμόδιος ὁ κατὰ τὸν Νόμον 1968|1944 Πρωτοδίκης, καθ' ὅσον, κατὰ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 1 § 1 τοῦ Ν. Γ'ΘΟΔ', ὡς ταῦτο ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ νόμου 1968|1944, εἰς τὴν προκειμένην διαδικασίαν ὑπάγονται μόναι διαφοραὶ πηγάζουσαι ἐξ ἐγκύρου συμβάσεως ἐργασίας (Α.Π. 101|1950, ΕΕΔ Τόμος 9ος, σελ. 296). Νομίμως ὅθεν ὁ πρωτοδίκως δικάσας δικαστὴς ἀπέρριψε κατὰ τὸ κεφάλαιον τοῦτο τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐκκαλοῦντος, ταὐτάτι τὸ τοιοῦτον περὶ ὑπερωριακῆς ἐργασίας, ἐφ' ὅσον ὁ ἐκκαλῶν δὲν ἰσχυρίζεται, ὅτι ἡ παρ' αὐτοῦ παρασχεθεῖσα ὑπερωριακὴ ἐργασία, μὴ ἐπιτρεπομένη ὑπὸ τοῦ νόμου, ἐξετελέσθη ἄνευ τῆς ἁρμοδίας Ἀρχῆς.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΩΝ

ΑΝΑΔΡΟΜΙΚΗ ΡΥΘΜΙΣΙΣ ΜΙΣΘΩΝ ΚΑΙ ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΩΝ

Έννοια καὶ σκοπὸς ἐξουσιοδοτήσεως Ὑπουργῶν διὰ τοῦ Ν. 28|1944

Μεταβολὴ τοῦ περιεχομένου ἐλευθέρως συνομολογηθεισῶν συμβάσεων ἐργασίας διὰ τοῦ ἐξουσιαστικοῦ καθορισμοῦ μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων δι' ἀναπροσαρμογὴν πρὸς οἰκονομικὰς συνθήκας. — Ἐκτίμησις ὅμως τῶν συνθηκῶν τῶν ὑφισταμένων κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ κατὰ τὸν χρόνον μέχρις οὗ, κατ' εὔλογον καὶ χρηστὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου, δὰ ἠδύνατο ν' ἀνατρέξῃ ἡ ἰσχύς της. — Ἀκυρότης ὑπ' ἀριθ. 59451|1950 Υ. Α.

Νέον καὶ μεγίστου ἐνδιαφέροντος, ὡς ἀφορῶντος καὶ εἰς πλῆθος ἐργαζομένων, ζήτημα παρεμβάλλεται ἤδη εἰς τὸν διοικητικὸν καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν: Ἡ ἀκύρωσις ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας τῆς ὑπ' ἀριθ. 59451|1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως «περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ἐνίων κατηγοριῶν μισθωτῶν» (ΕΕΔ 9, 1057), διὰ τῆς ὁποίας καθωρίσθησαν μισθοὶ καὶ ἡμερομίσθια 31 κατηγοριῶν μισθωτῶν.

Κατὰ τὴν ἐκθεσιν τοῦ εἰσηγητοῦ ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως ἔχει ὡς ἑξῆς:

Αἱ ἐθνικαὶ συλλογικαὶ συμβάσεις τῆς 4ης Νοεμβρίου καὶ 1ης Δεκεμβρίου 1947 ὡρίσθησαν ὡς ἐξαμήνου διαρκείας, τὴν ἰσχὺν των δὲ ἐπέτεινεν ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας δι' ἀποφάσεών του, συμφώνως πρὸς τοὺς ἀν. ν. 866|1937 καὶ 1367|1938. Παραλλήλως ἐδημιουργήθησαν διενέξεις μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν, ἀχθεῖσαι ἐνώπιον ἐπιτροπῶν διαιτησίας. Πλεῖσται ἀποφάσεις τούτων προσεβλήθησαν ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, τὸ ὁποῖον διὰ σειρᾶς ἀποφάσεών του ἔκρινεν, ὅτι ἐκ τῆς δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως παρατάσεως τῆς ἰσχύος τῶν συλλογικῶν συμβάσεων δὲν δημιουργεῖται κώλυμα πρὸς διαιτητικὴν λύσιν συλλογικῶν διαφορῶν (ΣΟΛ. 852, 857—860, 866, 913, 1432, 1618, 1721|1949). Ἀντιθέτως ὅμως ἐξεδόθη ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου (Α' 453|1949), καθ' ἣν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ δημιουργηθῇ συλλογικὴ διαφορά, ἰσχυούσης ἔτι καὶ δυνάμει παρατάσεως συλλογικῆς συμβάσεως.

Τὸν ἐκ τῆς τοιαύτης ἀντιθέσεως τῆς νομολογίας τῶν δύο δικαστηρίων προκύψαντα σάλον προσεπάθησεν ἡ Κυβέρνησις νὰ δαμάσῃ ἐκδοῦσα τὸν ὑπ' ἀριθ. 1496|1950 ἀναγκαστικὸν νόμον, ἐπιτρέψαντα εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας, ὅπως, διὰ κοινῶν ἀποφάσεων, κυρώσῃ προεκδοθεῖσας διαιτητικὰς ἀποφάσεις. Τοιαύτη κοινὴ ἀπόφασις ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 11 526|1950, ἧτις καὶ, προσβληθεῖσα, ἠκυρώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1279 (1950) ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας. Διὰ ταύτης ἐγένετο δεκτόν, ὅτι τὴν ἔκδοσιν τοῦ ρηθέντος νόμου ὡς ἀναγκαστικοῦ ὑπὸ μόνου τοῦ ἐκτελεστικοῦ δὲν ἐπέβαλεν ἀναπότρεπτος καὶ προδήλως κατεπείγουσα ἀνάγκη, διότι, καὶ ἂν ἤθελεν, ὡς ἐκ τῆς ἀντιθέσεως ἐν τῇ νομολογίᾳ, προκύψει δυσχέρεια ἢ ἀμφισβήτησις περὶ τὴν ἐφαρμογὴν διαιτητικῶν ἀποφάσεων, ἠδύνατο ἡ Κυβέρνησις ν' ἀντιμετωπίσῃ τὸ ζήτημα δι' ἐφαρμογῆς τοῦ ν. 28|1944, ὅπερ, ὡς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἀν. ν. 866|1946, παρέχει εἰς τοὺς οἰκείους Ὑπουργοὺς εὐρείαν πρὸς ρύθμισιν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων ἐξουσίαν, ἥτις καὶ ὑπάρχειται τῆς εἰς τὰς ἐπιτροπὰς διαιτησίας ἀνατεθειμένης.

Τὴν ἀπόφασιν ταύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἠκολούθησεν ἡ ἔκδοσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 59451|25-10-1950 (Β' 194) ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, δι' ἧς οὗτοι, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ν. 28|1944 καὶ τὴν μνημονευθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου τούτου, καθώρισαν τὰς ἀποδοχὰς ἐνίων κατηγοριῶν μισθωτῶν, ὡς αὗται καθορίζοντο ὑπὸ τῶν κατὰ καιροὺς (ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ ἔτους 1948 μέχρι τέλους τοῦ ἔτους 1949) ἐκδοθεισῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων καὶ ἀφ' ἧς δυνάμει τῶν ἀποφάσεων τούτων οὕτω καθωρίζοντο.

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως διώκεται ἤδη ἡ ἀκύρωσις καὶ τῆς πράξεως ταύτης, προβαλλομένου α) ὅτι διὰ ταύτης δὲν καθορίζονται κατ' οὐσίαν ἀποδοχαὶ μισθωτῶν, ἀλλ' ἀναβιοῖ ἡ ἀκυρωθεῖσα καινὴ ἀπόφασις, β) ὅτι ἐπιβάλλονται αὐξήσεις ὀγκώδεις, λόγῳ τῆς μακρᾶς ἀναδρομῆς, μὴ δυνάμεναι νὰ ἐπιρριφθῶσιν ἤδη εἰς τὴν κατανάλωσιν, γ) ὅτι οὕτω οἱ Ὑπουργοὶ ὑπερέβησαν τὰ συνταγματικῶς ἀνεκτὰ ὅρια πάσης ἐξουσιοδοτήσεως, δ) ὅτι ἡ πρᾶξις ἐξεδόθη ἄνευ γνώμης τοῦ Κυβερνητικοῦ Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου καὶ ἄνευ συμπράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ, ε) ὅτι εἶναι ἀναιτιολόγητος, στ) ὅτι ἡ πρᾶξις εἶναι πρόδηλος καταχρήσεως ἐξουσίας, ζ) ὅτι παρανόμως κυροῖ καὶ τροποποιεῖ διαιτητικὴν ἀπόφασιν, ἧς ἡ αἰτοῦσα δὲν μετεῖχε καὶ η) ὅτι παρανόμως παραπέμπει εἰς διαιτητικὰς ἀποφάσεις ἀκύρους, συνεπῶς ἀνυπάρκτους.

* * *

Ἡ ἔκθεσις τοῦ εἰσηγητοῦ κάμνει λόγον — καὶ δικαίως — περὶ σάλου προκύψαντος ἐκ τῆς ἀντιθέσεως τῆς νομολογίας τῶν δύο δικαστηρίων.

Ἀνεξαρτήτως ἤδη τῆς νομικῆς ὀρθότητος τῆς ἀποφάσεως ταύτης τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐ-

πικρατείας—σημειωτέον ὅτι τὴν χρῆσιν τῆς ἐκ τοῦ Ν. 28|1944 ἐξουσιοδοτήσεως εἶχεν ὑποδείξει ἡ ἀκυρώσασα τὴν κυρωτικὴν τῶν ἀποφάσεων τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ὑπ' ἀριθ. 11526|898|1950 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, δυνάμει τοῦ Α. Ν. 1406|1950, θεωρηθέντος ὡς ἀνησυνταγματικοῦ, ὑπ' ἀριθ. 1279|1950, ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας—ἐπανέρχεται πάλιν ἐκ τῆς ἀκυρώσεως ἤδη διὰ τῆς ἐν λόγῳ ἀναψηλάσεως τοῦ Σ. τῆς Ε. (ὁμοία καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 29|1951 ὁλομελ.) τῆς ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ εἰς μεγαλυτέραν ἔντασιν ὁ κοπάσας πρὸς χωρὸν σάλος.

Ἂν, ὡς εἶναι ὀρθόν, τὸ προκύπτον ἤδη διοικητικὸν δεδικασμένον ἰσχύῃ ἔναντι πάντων (τὴν προσφυγὴν ἤσκησεν ἡ ἐν Ἀθήναις Ἀνώνυμος Ἑταιρία «Κεραμεικὸς» καὶ παρενέβη καὶ ὁ ἐν Πειραιεῖ Σύνδεσμος Κεραμοποιῶν, Ἀγγειοπλαστῶν καὶ Διακοσμητῶν Πειραιῶς), οὐδεὶς ἀληθῶς δύναται νὰ γνωρίζῃ τί ἀκριβῶς ἰσχύει ἤδη.

Ἡ ἀσαφὴς αὐτὴ νομικὴ κατάστασις ἐπιτείνεται ἤδη καὶ ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης προσφάτου ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ὑπ' ἀριθ. 3750|1951, «περὶ αὐξήσεως τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν μισθωτῶν ἁπάσης τῆς Χώρας», διὰ τῶν ὁποίων αὐξάνονται καὶ οἱ ὑπὸ τῶν ἐν ἰσχύι ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καθοριζόμενοι μισθοὶ καὶ ἡμερομίσθια.

Ἀλλ' ἀφοῦ αἱ ἀποφάσεις Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας δὲν ἰσχύουν—κατὰ τὴν ἄποψιν τῆς Α.Π. 458|1949 (ΕΕΔ. 8, 936)—ἐπὶ ποίου κόσου θὰ ὑπολογισθοῦν αἱ αὐξήσεις;

Πολλὰ ἐρωτήματα καὶ πολὺ ἀσαφὴς νομικὴ κατάστασις, τὴν ὁποίαν μόνην ἡ Νομοθετικὴ ἐξουσία καλεῖται—καὶ ἐπιγόντως—ν' ἀποσαφηνίσῃ.

Νὰ εἴπωμεν, ὅτι εἶναι ὀξύτατον ζήτημα κοινωνικῆς εἰρήνης;

Καθ' ἡμᾶς, ἵνα καταστῇ δυνατὸν νὰ ἐξομαλυνθῇ ἡ ἀρκετὰ περιπεπλεγμένη ἐπὶ τοῦ θέματος νομικὴ κατάστασις, ἐπιβάλλεται νὰ κυρωθῇ ὑπὸ τῆς Βουλῆς ὁ ἄκυρος, κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 1279|1950 ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας (ΕΕΔ 9, 688), ἐκδοθεὶς Α.Ν. 1406|1950 «περὶ κυρώσεως ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἐπὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» (ΕΕΔ 9, 179) καὶ ἡ δυνάμει αὐτοῦ ἐκδοθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 11526|898|1950 ἀπόφασις τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, κυρωτικὴ τῶν ἐν αὐτῇ ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, καὶ διὰ νὰ καταστῇ μετὰ τοῦτο ὁμαλῶν νὰ ἐφαρμόζωνται τόσον ἡ ὑπ' ἀριθ. 29438|2592|1949 ὑπουργικὴ ἀπόφασις (ΕΕΔ 9, 618), ἡ ὁποία, ὡς γνωστόν, προσηύξησε τοὺς μισθοὺς καὶ τὰ ἡμερομίσθια καὶ τῶν ἐκτελεστῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων (τὸ κῦρος τῶν ὁποίων ἀμφισβητεῖται, Α. Π. 458|1949, ἐνθ' ἀνωτ.), ὅσον καὶ ἡ πρόσφατος ὑπ' ἀριθ. 3750|1951 (κατωτέρω σελ. 141).

Ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ μόνον τοῦτο. Ἡ διατύπωσις τοῦ Α. Ν. 1406|1950 ὑπῆρξε τοιαύτη, ὥστε, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν Α. Π. 458|1949, νὰ ἀμφισβητηθῇ καὶ ἡ διὰ τὸ μέλλον δυνατότης ἐπεμβάσεως Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ἰσχυουσῶν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Ἂν, ὡς πιστεύομεν, δὲν εἶναι τοῦτο σύμφωνον πρὸς τὴν ἀσκουμένην νομοθετικὴν πολιτικήν, νὰ καθορισθῇ συγχρόνως μετὰ τῆς κυρώσεως τοῦ Α.Ν. 1406|1950 ἡ ἐξουσία ἐπεμβάσεως τῶν Ἐπιτροπῶν, ἀφοῦ παρίστη ἀνάγκη ἐπεμβάσεως αὐτῶν καὶ μετὰ τὸν Α. Ν. 1406|1950.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 30|1951 Ὁλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Πουλίτσας**
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Γ. Ἀγγελίδης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Βαρδέρης, Ι. Καποδίστριας, Ν. Κεντογιάννης. Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου.

Ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις, ἐμπροθέσμως καὶ μετὰ συμφέροντος ἀσκουμένη, εἶναι ἐξεταστέα κατ' οὐσίαν.

Παραδεκτῶς παρεμβαίνει εἰς τὴν δίκην, αἰτούμενον τὴν ἀπόρριψιν τῆς αἰτήσεως τὸ ἐν Πειραιεῖ σωματεῖον ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Σύνδεσμος κεραμοποιῶν, ἀγγειοπλαστῶν καὶ διακοσμητῶν Πειραιῶς», ἔχον πρὸς τοῦτο συμφέρον, διοθέντος ὅτι καὶ εἰς τὰ μέλη του ἀφορᾷ ἡ προσβαλλομένη πρᾶξις.

Ὁ νόμος ὑπ' ἀριθ. 28|1944, ὡς παγίως ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἐπέτρεψε, κατὰ τὴν ἀληθῆ τοῦ ἐννοιαν, εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς τῶν Οἰκ[ικῶν καὶ Ἐργασίας τὴν μεταβολὴν τοῦ περιεχομένου ἐλευθέρως συνομολογηθεισῶν συμβάσεων μισθώσεως ἐργασίας διὰ τοῦ ἐξουσιαστικοῦ καθορισμοῦ μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, πρὸς τὸν ἀποκλειστικὸν σκοπὸν τῆς προσαρμογῆς τούτων πρὸς τὰς ἑκάστοτε μεταβαλλομένας οἰκονομικὰς καὶ νομισματικὰς συνθήκας ἐν τῇ χώρᾳ. Ἐκ τούτου παρέπεται ἀναγκαίως, ὅτι ὁ τοιοῦτος καθορισμὸς τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων δέον νὰ στηρίζηται ἐπὶ εὐθείας ἐκτιμήσεως τῶν ῥηθεισῶν συνθηκῶν, αἱ ὁποῖαι ὑφίστανται κατά τε τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τῆς κοινῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ κατὰ τὸν χρόνον, μέχρις οὗ, κατ' εὔλογον καὶ χρηστὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀναγκ. νόμου ὑπ' ἀριθ. 865|1946, θὰ ἠδύνατο ν' ἀνατρέξῃ ἡ ἰσχύς της.

Ὁ διὰ τῆς ἤδη προσβαλλομένης πράξεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας γενόμενος καθορισμὸς τῶν ἀποδοχῶν ἐνίων κατηγοριῶν μισθωτῶν οὐχὶ κατ' ἐκτίμησιν τῶν ἐν τῇ ἡγουμένῃ σχέσει διαγραφεισῶν συνθηκῶν, ἀλλὰ δι' ἁπλῆς ἀναφορᾶς εἰς προεκδοθείσας ἀποφάσεις τῶν κατὰ τὸν ἀν. νόμον τῆς 16 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» πρωτοβαθμίων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ἀποτελεῖ παράβασιν τοῦ αὐ εἰς ἐφαρμογὴν νόμου ὑπ' ἀριθ. 28|1944 ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη πρᾶξις.

Κατὰ ταῦτα ἡ πρᾶξις αὕτη εἶναι ἀκυρωτέα διὰ παράβασιν νόμου, κατ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν αἰτοῦσαν, κατὰ τὰ σαφῶς καὶ βασίμως διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως προβαλλόμενα, παρελκούσης τῆς ἐξετάσεως τῶν λοιπῶν περὶ ἀκυρώσεως προτεινομένων λόγων καὶ οὔσης ἀπορριπτέας κατ' οὐσίαν τῆς παρεμβάσεως.

ΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

ΤΟ ΧΑΡΤΟΣΗΜΟΝ ΤΩΝ ΕΞΟΦΛΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟΔΕΙΞΕΩΝ ΜΙΣΘΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ Β.Δ. ΤΗΣ 12)15-9-49

Ὑπὸ τοῦ κ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Ι. ΜΠΟΥΡΝΙΑ, Δικηγόρου παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ

I. Τὸ ζήτημα τοῦ τίς βαρύνεται μὲ τὰ τέλη χαρτοσήμου τὰ ἀναλογοῦντα εἰς ἐξοφλητικὰς ἀποδείξεις τῶν μισθῶν, ἡμερομισθίων κλπ. ἀνέκυψε τελευταίως μὲ μεγάλην ὀξύτητα (ΕΕΔ Θ' 1145, Ι' 7, 96). Ἀνεξαρτήτως τῆς ἀκολουθουμένης πρακτικῆς καὶ τῶν ἐκατέρωθεν προβαλλομένων ἐπιχειρημάτων, δὲν φαίνεται ὅτι ἠδύνατο, μέχρι τοῦ Β. Δ. τῆς 12|15-9-1949, νὰ κλονισθῇ νομικῶς ἡ ἄποψις ὅτι κατ' ἀρχὴν τὰ τέλη ταῦτα ἐβάρυναν κατὰ νόμον τὸν ἐργοδότην. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 425 Ἀστικοῦ Κώδικος, ἀκολουθήσασα τὸ προϊσχῦον ρωμαϊκὸν δίκαιον (Dernburg Ἐνοχ. παρ. 55), ἦτο σαφής, οὐδεμία δὲ ἀντίθετος νομοθετικὴ διάταξις ἐφαίνετο ἀνατρέπουσα αὐτήν, ἀφ' ἑτέρου δὲ δὲν φαίνεται νὰ εἶχε γίνει χρῆσις τῆς παρασχεθείσης νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν, ἵνα διὰ διαταγμάτων μετατοπίζῃ τὰ βάρη ἐκ τοῦ τοιούτου χαρτοσήμου ἀπὸ τοῦ ἑνὸς τῶν συμβαλλομένων μερῶν εἰς τὸ ἕτερον.

II. Τὸ διάταγμα τῆς 12|15-9-1949 περιέλαβε τὴν γνωστὴν διάταξιν τῆς παρ. 2 ἄρθρου 4, ἡ ὁποία ἐμφανίζεται ὡς ἀνατρέπουσα ἐπὶ τοῦ προκειμένου θέματος τὸν γενικὸν κανόνα τοῦ ἄρθρου 425 Α. Κ. Ὑπεστηρίχθη ἡ τολμηρὰ ἄποψις τῆς ἀκυρότητος τῆς διατάξεως ταύτης (ΕΕΔ Ι' 7). Ἀνεξαρτήτως τῆς ἀπόψεως αὐτῆς, ἐρευνητέον πρωτίστως, ἂν πράγματι ἡ ἔννοια τῆς ἀνωτέρω διατάξεως εἶναι ἡ εἰς αὐτὴν ἀποδιδομένη.

III. Οἱ φορολογικοὶ νόμοι ἀποβλέπουσιν εἰς τὸν καθορισμὸν τοῦ φόρου, τῶν κανόνων τῆς βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως αὐτοῦ, τοῦ προσώπου παρ' οὗ μέλλει ὁ φόρος οὗτος νὰ καταβληθῇ εἰς τὰς φορολογικὰς ἀρχὰς κ.ο.κ. Ἐὰν, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀστικοῦ ἢ ἄλλου κλάδου τοῦ δικαίου, τὸ πρόσωπον τοῦτο δὲν μέλλῃ νὰ εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον θὰ ἐπιβαρυνθῇ καὶ τελικῶς μὲ τὸν φόρον, τοῦτο εἶναι ζήτημα, ὑπερ ἐκφεύγει τοῦ ἐνδιαφέροντος τοῦ φορολογικοῦ νομοθέτου. Διό, οἱ φορολογικοὶ νόμοι δὲν περιέχουσι, κατ' ἀρχήν, διατάξεις ἀνατρεπούσας τὴν ὑπὸ τοῦ ἀστικοῦ δικαίου γενομένην τυχὸν κατανομὴν τῶν φορολογικῶν βαρῶν, ἡ ἑρμηνεία τῶν δὲ εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνεται ὑπὸ τὸ ἀνωτέρω πρίσμα καὶ μὲ σκοπὸν τὴν ἐναρμόνισίν των πρὸς τὰς ὑφισταμένας τυχὸν διατάξεις τοῦ ἀστικοῦ δικαίου καὶ ὄχι τὴν σύγκρουσίν των. Καὶ ἂν ἀνάμη ἡ ἀντίθεσις τοῦ φορολογικοῦ νόμου πρὸς τοὺς τοιούτους κανόνας εἶναι σαφής, ἡ ἑρμηνεία του πρέπει νὰ εἶναι τότε στενή.

Ἐὰν λ. χ. τὸ ἀστικὸν δίκαιον (ἢ σύμβασις) ὁρίσῃ ὅτι ὁ κατὰ παράκλησιν λαβὼν ἀκίνητον φέρει τὰ βάρη καὶ τοὺς φόρους ἐπὶ τοῦ ἀκινήτου, πᾶσα τυχὸν ἀντίθετος διάταξις φορολογικοῦ νόμου δὲν σημαίνει ὅτι ἐσκόπει ἀναγκαίως τὴν ἀνατροπὴν τῆς τοιαύτης κατανομῆς· εἶναι πιθανώτατον ὅτι ὁ φορολογικὸς νομοθέτης ἠθέλησεν ἁπλῶς νὰ ὁρίσῃ τίς εὐθύνεται ἔναντι τοῦ Κράτους εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ φόρου, χωρὶς νὰ διενοήθη νὰ ἐπηρεάσῃ τὰς μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων σχέσεις ὡς πρὸς τὴν κατανομὴν τοῦ βάρους τούτου. Μόνον σαφὴς ἐκδήλωσις ἐπιθυμίας πρὸς τοιαύτην μεταβολὴν δύναται νὰ ἰσχύσῃ, ἀλλὰ καὶ τότε ἡ σχετικὴ διάταξις θὰ εἶναι στενῶς ἑρμηνευτέα.

Ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ἀνωτέρω ἀρχῶν καθίσταται περισσότερον ἀναγκαία, ὅταν ὁ φορολογικὸς νομοθέτης ἐκφρασθῇ διὰ διατάγματος. Διότι τότε περιορίζεται οὗτος ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀπὸ τὴν ἔκτασιν τῆς δοθείσης ἐξουσιοδοτήσεως καὶ ἀφ' ἑτέρου ἀπὸ τὸν συνταγματικὸν κανόνα καθ' ὃν οὐδεὶς φόρος ἐπιβάλλεται, οὐδ' εἰσπράττεται ***ἄνευ νόμου***.

IV. Ἐὰν μὲ τὸ πνεῦμα τοῦτο ἑρμηνευθῇ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 4 παρ. 2 Β. Δ. 12|15.9. 1949, ἡ ἔννοια της θὰ ἀνακύψῃ ἀβίαστος. Ὅταν λέγεται, ὅτι τὸ ἐπὶ τῶν ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων μισθῶν, ἡμερομισθίων κλπ. χαρτόσημον «εἰσπράττεται, καθ' ὃν τρόπον καὶ χρόνον καὶ ὁ φόρος καθαρᾶς προσόδου» (τῶν ὑπαλλήλων, ἐργατῶν καὶ κλπ.), οὐδεὶς λόγος ὑπάρχει νὰ ἐννοῇ ὁ νομοθέτης εἴσπραξιν τοῦ χαρτοσήμου ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἀπὸ τὸν μισθωτὸν διὰ παρακρατήσεως, ἀφοῦ μάλιστα δὲν ὁμιλεῖ περὶ τοιαύτης, καὶ ὄχι — ὡς εἶναι φυσικώτερον — εἴσπραξιν τοῦ χαρτοσήμου ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἀπὸ τὸν ἐργαζόμενον, ἡ ὁποία εἴσπραξις εἶναι καὶ ἡ ἐνδιαφέρουσα τὸν φορολογικὸν νομοθέτην. Ὅτι δὲ τοιαύτη εἶναι ἡ ἔννοια τῆς διατάξεως προκύπτει ἐμφανῶς ἐκ τῶν ἐν συνεχείᾳ λεγομένων, δι' ὧν καθορίζεται κατὰ ποῖον τρόπον (ἐγχειριζομένης μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς δηλώσεως) καὶ κατὰ ποῖον χρόνον (κατὰ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ φόρου) θὰ γίνεται ἡ τοιαύτη παρὰ τοῦ Δημοσίου εἴσπραξις τοῦ χαρτοσήμου. Ἀλλὰ καὶ αἱ μετέπειτα διατάξεις τῆς αὐτῆς § 2 ἄρθρου 4 τοῦ ὡς ἄνω δ|τος ἀποδεικνύουσιν ὅτι εἰς αὐτὴν τὴν εἴσπραξιν ἀποβλέπει ὁ νομοθέτης. Τοιαύτη δὲ ἑρμηνεία, ἡ ὁποία τελεῖ ἐν ἁρμονίᾳ καὶ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, προσαρμόζεται πληρέστερον πρὸς τὸ γράμμα καὶ πνεῦμα τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ ἄρθρου 6 παρ. 2 Α.Ν. 1014|1946, βάσει τῆς ὁποίας ἐξεδόθη τὸ Β. Δ. 12|15.9.1949.

V. Εἰς τὴν ἀντίθετον ἑρμηνείαν ἔδωκε λαβεῖν ἡ ἐν ἀρχῇ τῆς § 2 ἄρθρου 4 τοῦ διατάγματος φράσις «εἰς ἃς περιπτώσεις, κατὰ τὴν καθ' οἱονδήποτε τρόπον ἐξόφλησιν μι-

ΤΟ ΕΠΙΔΟΜΑ ΦΘΟΡΑΣ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΞΥΛΟΥΡΓΩΝ, ΕΠΙΠΛΟΠΟΙΩΝ ΚΑΙ ΒΑΡΕΛΟΠΟΙΩΝ

(Σχόλια επί των Α.Π. 314 και 518/1950)

Ὑπὸ τοῦ κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ Δ. ΜΠΛΑΤΣΙΟΥ, Δικηγόρου

1.—Προσφάτως ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ δύο ἀποφάσεών του (Α.Π. 314 καὶ 518/50, ΕΕΔ τόμος ιθ΄, σελ. 501 καὶ 1139, εἰσηγητὴς ἀμφοτέρων *Ι. Τραχανιᾶς*) ἠσχολήθη μὲ τὸ ζήτημα τοῦ προσῳστου ἐπιδόματος 15ο/ο ἐπὶ τοῦ νομίμου ἡμερομισθίου τῶν τεχνιτῶν ξυλουργῶν καὶ ἐπιπλοποιῶν ὡς καὶ βαρελοποιῶν, ὅπερ εἶχεν ἐπιβληθῇ διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 29004/48 καὶ 41690/47 κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἐκδοθεισῶν κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ νόμου 28/44, εἰς ἀντάλλαγμα τῆς ἐκ τῆς χρήσεως φθορᾶς τῶν ἀργαλείων, τὰ ὁποῖα ὑποχρεοῦνται αὐτοὶ νὰ ἔχωσιν εἰς τὴν κατοχήν των κατὰ τὴν ἀνάληψιν ἐργασίας καὶ νὰ χρησιμοποιῶνται κατ' αὐτήν, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 31/5/1938 ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ ἐργασίας διομηχανικῶν ἐργοστασίων καὶ βιοτεχνικῶν ἐργαστηρίων κατεργασίας ξύλου. Ἐκρίθη δὲ δ' ἀμφοτέρων τῶν ἀποφάσεων τούτων, ὅτι τὸ ἐν λόγῳ ἐπίδομα δικαιοῦνται ἅπαντες οἱ τεχνῖται τῶν κατηγοριῶν τούτων, οἱ συνδεόμενοι μετὰ τῶν οἰκείων ἐργοδοτῶν διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἐφ' ὅσον κατέχουσι κατὰ τὴν ἐργασίαν των πάντα τὰ ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ κατ' εἶδος κατονομαζόμενα ἐργαλεῖα, ἀνεξαρτήτως τοῦ ποίας εἶναι ὁ ἐργοδότης καὶ τῶν εἰδικῶν χαρακτηριστικῶν, τὰ ὁποῖα παρουσιάζει, καὶ ὅτι [κατὰ τὴν Α.Π. 518/50) τὸ εἰδικὸν τοῦτο ἐπίδομα «οὐδόλως ἐθίγη οὔτε ὑπὸ τῆς ἐπακολουθησάσης ἀπὸ 4/11/47 Συλλ. Συμβ. Ἐργασίας καὶ τῆς συμπληρωματικῆς ταύτης ἀπὸ 11/12/47 τοιαύτης, ἀλλ' οὔτε καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 19258/47 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Μεταφορῶν, Δημοσίων Ἔργων, ΤΤΤ καὶ Ἐργασίας». Ἐπειδὴ ὅμως ἡ αἰτήσασα ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου διαφορὰ ἀφεώρα ἐπιχείρησιν ὑπαγομένην εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην κοινὴν ἀπόφασιν τῶν εἰρημένων Ὑπουργῶν, ἡ Α.Π. 518/50 δὲν ἐξῆγε περαιτέρω τὴν σκέψιν της, περὶ τοῦ ὅτι καὶ μετὰ τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ συστήματος τοῦ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν διὰ Συλλογικῶν Συμβάσεων Ἐργασίας ἐξακολουθεῖ ἰσχύουσα ἡ ἐπιβαλοῦσα τὸ ἐν λόγῳ ἐπίδομα ὑπ' ἀριθ. 41690 τῆς 13/17-10-1947 κοινὴ ἀπόφασις, ἐνῷ ἡ προκληθεῖσα Α.Π. 314/50 αὐτὸ ἐπ' αὐτοῦ παντελῶς προφανῶς λόγῳ μὴ προβολῆς σχετικοῦ ἰσχυρισμοῦ ἐκ μέρους τῶν διαδίκων.

Ἐξ ἴσου μὲ τὸ ζήτημα τοῦτο ἠσχολήθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 7302/48 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (ὡς καὶ ἡ ἐπικυρώσασα ταύτην ὑπ' ἀριθ. 5793/48 Πρωτοδικείου Λυγνῶν (ὡς ἐφετεῖον), ἀμφότεραι ἀδημοσίευτοι, αἵτινες ἀπέρριψαν ἀγωγὴν διώκουσαν τὴν πληρωμὴν τοῦ ἐπιμάχου ἐπιδόματος, μὲ τὴν αἰτιολογίαν ὅτι, ἐφ' ὅσον ἡ εἰδικὴ Συλλογικὴ Σύμβασις Ἐργασίας τῆς 17 Αὐγούστου 1937 ἐρ-

σθῶν, ἡμερομισθίων κλπ. ἐνεργεῖται **παρακράτησις** τοῦ ἐπ' αὐτῶν ἀναλογοῦντος φόρου καθαρᾶς προσόδου Σ.Τ' κατηγορίας, τὸ ἐπὶ τῶν μισθῶν κλπ. τούτων ἀναλογοῦν τέλος εἰσπράττεται *καθ' ὃν τρόπον* καὶ χρόνον καὶ ὁ φόρος καθαρᾶς προσόδου κ.α.κ.ε. Ἀλλ' ὡς ἐλέχθη ἤδη τὸ «καθ' ὃν τρόπον καὶ χρόνον» δὲν ἀναφέρεται εἰς τὴν παρακράτησιν καὶ ἐν γένει εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου εἰσπραξιν τοῦ φόρου (διὰ παρακρατήσεως), ἀλλ' εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου εἰσπραξιν ταύτου. Ἐννοεῖται δηλαδὴ διὰ τῆς φράσεως ταύτης («καθ' ὃν τρόπον καὶ χρόνον») ἐκεῖνο κυρίως, τὸ ὁποῖον λέγεται ἐν συνεχείᾳ «ἐγχειριζομένης ἅμα μιᾷς καὶ τῆς αὐτῆς δηλώσεως εἴτε κατὰ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ φόρου ἀπαιτεῖται τοιαύτη, εἴτε κατ' ἄλλον χρόνον». Προκύπτει, ἔθεν, ὅτι τὸ διάταγμα, ἐνῷ ὁμιλεῖ περὶ παρακρατήσεως τοῦ φόρου καθαρᾶς προσόδου, οὐδαμῶς ὁμιλεῖ καὶ περὶ παρακρατήσεως τοῦ χαρτοσήμου ἀπὸ τῶν μισθῶν, ἡμερομισθίων κλπ.

Σκέπτεται, δηλαδή, ὁ νομοθέτης περίπου ὡς ἑξῆς: "Ὅταν ὁ ἐργοδότης παρακρατῇ ἐκ τοῦ μισθοῦ, ἡμερομισθίου κλπ. τὸν φόρον καθαρᾶς προσόδου τοῦ ὑπαλλήλου, ἐργάτου κλπ. καὶ τὸν ἀποδίδει αὐτὸς εἰς τὸ Δημόσιον, νὰ μὴ ἐπικολλᾷ τὸ ἀναλογοῦν χαρτόσημον (ὅπερ βαρύνει τὸν κατὰ τὸ ἀστ. δίκαιον ὑπόχρεων, ἐπὶ τῶν ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων, ἀλλὰ νὰ τὸ καταβάλῃ (νὰ τὸ εἰσπράττῃ, τοὐτέστι τὸ Δημόσιον), ὁμοῦ μετὰ τοῦ παρακρατηθέντος φόρου καθαρᾶς προσόδου κατὰ τὴν ἀπόδοσιν τούτου καὶ μάλιστα διὰ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς δηλώσεως. Αὕτη εἶναι ἡ ἁβίαστος ἑρμηνεία τῆς διατάξεως.

Ἀλλὰ τότε, καὶ εἰς αὐτὸν τοῦτον τὸν ὅρον «παρακράτησις» οὐδεμία ὀφείλεται ἀνάγκη νὰ ἀποδοθῇ ἔννοια εἰσάγουσα καινὰ δαιμόνια καὶ ἀγατρέπουσα τὴν ὀφειλομένην κατάστασιν. Σημαίνει οὗτος ὅτι ὁ ἐργοδότης κρατεῖ εἰς χεῖρας του τὸν φόρον ἢ τὸ τέλος, ἵνα τὸ καταβάλῃ εἰς τὸ Δημόσιον (ὅπερ καὶ ἐνδιαφέρει τὸν φορολογικὸν νομοθέτην) καθ' ὃν τρόπον τὸ διάταγμα ὁρίζει. Ἂν ἡ κράτησις θὰ γίνῃ ἐκ χρημάτων τοῦ μισθωτοῦ ἢ ἐξ ἰδίων τοῦ ἐργοδότου, τοῦτο θὰ ἐξαρτηθῇ ἐκ τοῦ τίς βαρύνεται μὲ τὸν φόρον ἢ τὸ τέλος, ὅπερ ὁρίζεται ὑπὸ ἄλλων νομοθετικῶν διατάξεων. Ὁ φόρος καθαρᾶς προσόδου βαρύνει τὸν μισθωτόν, δι' ὃ ἡ παρακράτησις θὰ γίνῃ ἐκ τῶν χρημάτων τῶν ὀφειλομένων εἰς αὐτόν. Τὸ χαρτόσημον βαρύνει τὸν ἐργοδότην, δι' ὃ καὶ θὰ κρατήσῃ αὐτὸς ἐκ τῶν ἰδίων του χρημάτων ὅ,τι θὰ ἐξώδευεν, ἵνα ἐπικολλήσῃ χαρτόσημον καὶ θὰ καταβάλῃ τὸ ποσὸν τοῦτο εἰς τὸ Δημόσιον, καθ' ὃν τρόπον τὸ διάταγμα ὁρίζει. Αὕτη εἶναι ἡ ἔννοια τῆς παρακρατήσεως ἐν τῷ τελευταίῳ ἐδαφίῳ τῆς παρ. 2 ἄρθρου 4 τοῦ προκειμένου διατάγματος, ὅπου γίνεται λόγος περὶ ἀποδοχῶν τῶν πληρωμάτων τῶν πλοίων.

γατών κατεργασίας ξύλου προβλέπει υποχρέωσιν των τεχνιτών ξυλουργών, όπως χρησιμοποιώσιν ίδια εργαλεία, άτινα και καθορίζει κατ' είδος διά τοῦ λαβόντος την θέσιν τοῦ ἄρθρου 22 ὡς ἄνω Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ, ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν τὸ γεγονὸς τοῦτο ὑπὸ τῶν συλλογικῶς συμβληθέντων κατὰ τὸν καθορισμὸν διὰ τῆς Συλλ. Συμβάσεως Ἐργασίας τῶν ἀποδοχῶν τούτων, καὶ ἄρα δὲν δικαιοῦνται προσθέτου ἐπιδόματος 15 ο/ο λόγῳ ὑποχρεώσεως ἰδίων ἐργαλείων οἱ μισθωτοὶ τῶν ὡς ἄνω κατηγοριῶν, τῶν ὁποίων αἱ ἀποδοχαὶ ρυθμίζονται διὰ τῆς Συλλ. Συμβάσεως Ἐργασίας τῆς 17 Αὐγούστου 1937. Κατὰ τῆς συλλογιστικῆς ταύτης καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 414|50 (9.600) ἀποφάσει του, (ἥτις ἀνεκρίθωσεν τὴν ὑπ' ἀριθ. Πρωτοδικείου Πειραιῶς 617|49.8.409) ἐδέχθη, ὅτι ἡ ὑπ' ἀριθ. 18310|46 κοινὴ ἀπόφασις, περὶ 25 ο/ο λόγῳ νυκτερινῆς ἐργασίας δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ νυκτοφυλάκων τῶν ὁποίων αἱ ἀποδοχαὶ καθορίζονται διὰ τῆς εἰκείας Συλλ. Συμβάσεως Ἐργασίας (οὕτω καὶ Πρωτ. Πειραιῶς 1498|50.9.1020). Ἀντιθέτως αἱ ὑπ' ἀριθ. 40-53|50 ὁμοιαι ἀποφάσεις τοῦ Πρωτοδίκου Καλαμῶν (ἀδημοσίευτοι) ἐκδοθεῖσαι μετὰ τὴν Α. Π. 314|50, τὴν ὁποίαν, ὡς κύριον ἐρεῖσμα των, ἐπικαλοῦνται, ἔκριναν ὅτι ἡ ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 10690|47 κοινὴ ἀπόφασις, ἔχουσα ἰσχὺν νόμου, ὡς ἐκδοθεῖσα κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ νόμου 28|44, ἐξακολουθεῖ ἰσχύουσα καὶ ἐν τῇ συστήματι τῶν Συλλ. Συμβάσεων Ἐργασίας, ἐφ' ὅσον δὲν κατηργήθη ἢ ἀτροποποιήθη διὰ νεωτέρας τοιαύτης.

Οὕτω τὸ τεθέντων μετὰ τὰ ἀνωτέρω ζήτημα εἶναι τὸ ἡ σχέσις τῆς ὡς ἄνω εἰδικῆς ὑπ' ἀριθ. 41690|47 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως πρὸς τὴν ἐπίσης εἰδικὴν ἀπὸ 17 Αὐγούστου 1937 Συλλ. Σύμβασιν Ἐργασίας ἐργατῶν κατεργασίας ξύλου, ἐφ' ὅσον ἀμφότεραι μὲν (ὑπουργικὴ ἀπόφασις καὶ Συλλ. Σύμβασις Ἐργασίας) προβλέπουν ὑποχρέωσιν τῶν περὶ ὧν αὗται μισθωτῶν, ὅπως χρησιμοποιῶσιν ἴδια ἐργαλεῖα, πλὴν ὅμως ἡ μὲν ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ἐκδοθεῖσα εἰς χρόνον, καθ' ὃν δὲν ἐλειτούργουν Συλλογικαὶ Συμβάσεις, ἐπιβάλλει «εἰς ἀνταλλαγμα» τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης πρόσθετον ἐπίδομα 15 ο/ο, ἡ δὲ Συλλ. Σύμβασις Ἐργασίας ὄχι.

ΙΙ. Καὶ τὸ δημιουργηθέν, ὡς ἄνω, ζήτημα, νομίζομεν, ὅτι ἔχει ὡς ἀπωτέραν αἰτίαν τὴν ἄνευ σχεδίου καὶ συστήματός τινος ἐπιδίωξιν ἀσκήσεως παρὰ τοῦ Κράτους διευθυνομένης οἰκονομίας, καὶ τὴν, ὡς ἐκ τούτου, θέσιν ἐν ἰσχύϊ ἐκ παραλλήλου τριῶν ἀρμοδιοτήτων ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργαζομένων, ἤτοι δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων κατὰ τὸν νόμον 28|44, συλλογικῶν συμβάσεων καὶ διαιτητικῶν ἀποφάσεων (ὅρα περὶ τοῦ προβλήματος τῆς πρὸς ἀλλήλας σχέσεως τούτων μελέτην τοῦ συναδέλφου κ. *Β. Βασιλείου* ἐν ΕΕΔ. 9.1006). Νομίζομεν δὲ καὶ ἡμεῖς ὅτι καὶ αἱ τρεῖς ὡς ἄνω πηγαὶ τῶν ρυθμιστικῶν τῶν μισθῶν κανόνων τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου εἶναι παράλληλοι καὶ ἰσοδύναμοι, καθ' ὅσον τὴν δύναμίν των ἀπὸ ἐλκουσιν ἐκ τῆς αὐτῆς ἀνωτέρας πηγῆς Δικαίου, ἤτοι τοῦ Νόμου, διὰ τοῦ ὁποίου παρέχεται ἐξουσιοδότησις ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργαζομένων εἴτε εἰς τὰ διοικητικὰ ὄργανα (Ὑπουργοὺς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας — Ἐπιτροπὰς Διαιτησίας) εἴτε εἰς τὰς Ἐπαγγελματικὰς Ὀργανώσεις. Ἐκ τοῦ ὅτι δὲ ἡ ὑπ' ἀριθ. 41690|47 κοινὴ ἀπόφασις, ὡς καὶ ἡ, εἰς ἣν αὕτη ἀναφέρεται, ὑπ' ἀριθ. 3600|46 τοιαύτη, εἶναι μεταγενεστέραι τῆς ἀπὸ 17 Αὐγούστου 1937 Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἐργασίας, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συναχθῇ ὅτι αὕτη, ὡς προγενεστέρα, κατηργήθη διὰ τῶν ἀποφάσεων τούτων, καθ' ὅσον αἱ τελευταῖαι ἐξεδόθησαν καὶ ἴσχυσαν εἰς χρόνον, καθ' ὃν ἐτέλουν ἐν ἀναστολῇ ἅπασαι αἱ προπολεμικαὶ Συλλογικαὶ Συμβάσεις Ἐργασίας ἀναβιώσασαι διὰ τῶν ἀπὸ 4.11.47 μεταπολεμικῶν τοιούτων.

ΙΙΙ.—Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω, νομίζομεν, ὅτι ἐπαρκῆς λύσις εἶδεται εἰς τὸ προκύψαν, ὡς ἄνω, ζήτημα διὰ τῶν ἀπομένων σκέψεων:

α) Ἡ ἀπὸ μαχος ὑπ' ἀριθ. 41690|49 ἀ. ὑ. ο. ἐ. (ἐκδοθεῖσα τὴν 13.10.47 καὶ δημοσιευθεῖσα εἰς τὴν Ἐφ. Κυβερν. τὴν 17.10.47) εἶχεν ὑπ' ὄψιν ὡς νόμιμον «ἡμερομίσθιον», ὅπερ προσηύξησε δι' ἐπιδόματος 15 ο/ο, τὸ καθοριοθὲν «ἡμερομίσθιον» διὰ τῆς ἐν ἰσχύϊ τότε ὑπ' ἀριθ. 3600|46 ἀ. ὑ. ο. ἐ. οὐχὶ δὲ τὰ κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίων, τὰ καθοριζόμενα διὰ τῆς προπολεμικῆς Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἐργασίας τῆς 17.8.37, ἥτις τότε ἐτέλει ἐν ἀναστολῇ, ὡς καὶ ἅπασαι αἱ λοιπαὶ τοιαῦται, ἀναβιωσάσαι διὰ τῶν ἀπὸ 4.11.47 μεταπολεμικῶν τοιούτων. Ἑπομένως ἡ ἐν λόγῳ φράσις «τὸ ἑκάστοτε νόμιμον ἡμερομίσθιον» ἀναφέρεται εἰς ἡμερομίσθιον, ὅπερ θὰ καθωρίζετο διὰ νέας ἀποφάσεως, παρομοίας πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 3600|46 τοιαύτην, ἥτις ὅμως δὲν ἐξεδόθη, καθ' ὅσον ἀπὸ τῆς 4.11.47 τὰ ἡμερομίσθια τῶν ξυλουργῶν κλπ. καθορίζονται διὰ τῆς ἀναβιωσάσης ἀπὸ 17.8.37 εἰδικῆς Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἐργασίας ἐργατῶν κατεργασίας ξύλου.

β) Διὰ τῆς ἀπὸ 17.8.37 εἰδικῆς Συλλογικῆς Συμβάσεως ἐργατῶν κατεργασίας ξύλου προβλέπεται ὑποχρέωσις τούτων, ὅπως χρησιμοποιῶσιν ἴδια ἐργαλεῖα. Ὅθεν κατὰ τὸν προσδιορισμὸν ὑπὸ ταύτης τῶν ἡμερομισθίων, ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν τὸ γεγονὸς τοῦτο, τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 41690|47 ἀ. ὑ. ο. ἐ. ἀποτελεῖ τὸν λόγον (αἰτίαν, ratio legis) τῆς ἐπιβολῆς τοῦ ἐπιμάχου ἐπιδόματος. Ἑπομένως, ἐφ' ὅσον ὁ λόγος (αἰτία) οὗτος εἶχε ληφθῇ ὑπ' ὄψιν κατὰ τὸν προσδιορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν λόγῳ μισθωτῶν ὑπὸ τῆς ὡς ἄνω Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἐργασίας, καὶ ἄρα εἶχεν ἱκανοποιηθῇ ἡ ἀνάγκη τῶν μισθωτῶν τούτων, ἥτις ἐγεννᾶτο, ὡς ἐκ τῆς ὑποχρεώσεως αὐτῶν πρὸς χρησιμοποίησιν ἰδίων ἐργαλείων καὶ δὲν ἐχρῆζε νέας ρυθμίσεως δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ δέον νὰ θεωρηθῇ ἡ ὡς ἄνω 41690|47 ἀ. ὑ. ο. ἐ. ὡς καταργηθεῖσα.

IV.—Ὡς συμπέρασμα τοῦ παρόντος συμβουλίου θεωροῦμεν, ὅτι ἅπασα νὰ ἰσχύῃ τὸ πρόσθετον ἐπίδομα 15 ο/ο λόγῳ αὐθορᾶς ἐργαλείων τῶν τεχνιτῶν ξυλουργῶν μετὰ τὴν ἀναβίωσιν τῆς ἀπὸ 17.8.1937 εἰδικῆς Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἐργασίας διὰ τοὺς μισθωτούς, τῶν ὁποίων αἱ ἀποδοχαὶ καθορίζονται δι' αὐτῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Δεκεμβρίου 1950

Γεώργιος Δ. Μπαλάνος
Δικηγόρος

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΙ

1606]1950 ΝΟΜΟΣ

Περί κυρώσεως, τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του ὑπ' ἀριθ. 1523]1950 Αν. Νόμου «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως διατάξεων ἀφορωσῶν την διαχείρισιν των μονοπωλιακῶν εἰδῶν και λοιπῶν ὑπεγγύων προσόδων.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 300 της 28 Δεκεμβρίου 1950)

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετά της Βουλής, ἀποφασίζομεν και διατάσσομεν:

Ἄρθρον πρῶτον

Κυροῦται ἀφ' ἧς ἰσχύσεν ὁ Ἀναγκαστικός Νόμος ὑπ' ἀριθ. 1523]1950 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως διατάξεων ἀφορωσῶν την διαχείρισιν των μονοπωλιακῶν εἰδῶν και λοιπῶν ὑπεγγύων προσόδων», δημοσιευθείς διά του ὑπ' ἀριθ. 248 της 29 Ὀκτωβρίου 1950 φύλλου της Ἐφημερίδος της Κυβερνήσεως, τροποποιούμενος και συμπληρούμενος ὡς ἀκολούθως.

Ἄρθρον 1.

1. Ἐξουσιοδοτεῖται ὁ Ὑπουργός των Οἰκονομικῶν, ὅπως διά συμβάσεως συναφθησομένης μετά της Ἑταιρίας Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων τροποποιήσῃ την μεταξύ του Ἑλληνικού Δημοσίου και της Ἑταιρίας ταύτης σύμβασιν της 29 Αὐγούστου 1936, ἧς αὕτη τροποποιηθεῖσα ἰσχύει, διά τό μέχρι της λήξεως της διαρκείας της χρονικόν διάστημα, ἤτοι μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1957, ἀναπροσαρμοζομένης και της ἰσχυούσης ἀραιβῆς κατ' ἀνώτατον ὅριον βάσει σήμερον τοῦ συντελεστοῦ της μεταλλικῆς δραχμῆς κατά την ὑπογραφήν της συμβάσεως.

2. Ἡ κατά την ἀνωτέρω παράγραφον 1 σύμβασις κυροῦται διά Β. Διατάγματος, ἐκδιδομένου προτάσει του Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 2.

1. Τά Ν.Δ. 91]1941 «περί ἐξουσιοδοτήσεως της Κυβερνήσεως πρός ἀπόλυσιν, μετάθεσιν, ἀπόσπασιν, ἀποβιβασμόν, θέσιν εἰς διαθεσιμότητα, προαγωγήν και διορισμόν των ὑπαλλήλων Ὀργανισμῶν Δημοσίου Δικαίου, Τραπεζῶν, παραχωρηθεισῶν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν και λοιπῶν διατάξεων», το Ν. Δ. 194]1941 «περί κωδικοποιήσεως και συμπληρώσεως των διατάξεων περί ἀρμοδιοτήτων των Ὑπουργῶν», το Ν.Δ. 579]1941 «περί συμπληρώσεως των διατάξεων περί ἀρμοδιοτήτων των Ὑπουργῶν» και το Ν.Δ. 2053]1942 «περί αὐθεντικῆς ἑρμηνείας του ἄρθρου 1 του ὑπ' ἀριθ. 573]1941 Νομοθετικού Διατάγματος «περί συμπληρώσεως των διατάξεων περί ἀρμοδιοτήτων των Ὑπουργῶν» δέν ἔχουσιν ἐφαρμογήν προκειμένου περί της Ἑταιρίας Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων.

2. Διά Β. Διατάγματος ἐκδιδομένου τῇ προτάσει του Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δύναται ἡ κατάργησις των ὡς ἄνω διατάξεων νά ἐπεκταθῇ και ἐπί των κατά την παράγραφον 1 του ἄρθρου τούτου Νομικῶν Προσώπων και Ὀργανισμῶν.

Ἄρθρον 3.

1. Αἱ διατάξεις του ὑπ' ἀριθ. 2449]1940 Αν. Νόμου «περί τροποποιήσεως του Νόμου 2432]1940 «περί καθορισμοῦ ἀνωτάτου ὁρίου ἡλικίας ἐπί των ὑπαλλήλων ἑταιριῶν διαχειριζομένων δημόσια συμφέροντα» δέν ἔχουσιν ἐφεξῆς ἐφαρμογήν ἐπί του προσωπικοῦ ἐν γένει της Ἑταιρίας Διαχειρίσεως των εἰς την Ὑπηρεσίαν του Ἑλληνικοῦ Δημοσίου Χρέους Ὑπεγγύων Προσόδων.

2. Αἱ ἀπό της ἰσχύος του ἄρθρου 4 Ν.Δ. 422]1941 (Φ.Ε.Κ. 289]26.8.41, τεῦχος Α') και μέχρι της δημοσιεύσεως του παρόντος ἐκδοθεῖσαι ἀποφάσεις του Διοικ. Συμβουλίου της Ε.Δ.Υ.Π. ἀφορῶσαι διορισμούς, προαγωγάς, μεταθέσεις ἀπολύσεις και λοιπάς μεταβολάς του προσωπικοῦ ταύτης, θεωροῦνται ἐγκυροι, καίπερ μή δημοσιευθεῖσαι εἰς την Ἐφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ἄρθρον 4.

Ἐπιτρέπεται εἰς τόν Ὑπουργόν των Οἰκονομικῶν, ὅπως δι' ἀποφάσεώς του δημοσιευομένης διά της Ἐφημερίδος της Κυβερνήσεως μεταβάλλῃ τάς ὑπό του ἄρθρου 6 του ἀπό 9ης Ὀκτωβρίου 1940 Διατάγματος «περί ἐκτελέσεως του Νόμου 4516 της 8ης Ἀπριλίου 1930 «περί χορηγήσεως ἄλατος διά βιομηχανικήν και γεωπονικήν χρῆσιν κλπ.» ὁριζομένας ἀναλογίας της ἀπαιτουμένης ποσότητος ἄλατος πρός ἅλισιν των προοριζομένων πρός ἐξαγωγήν εἰς την ἀλλοδαπήν κίτρων και ἐλαίων.

Ἄρθρον 5.

Ἡ δευτέρα παράγραφος του ἄρθρου μόνου του Β. Διατάγματος της 31 Ὀκτωβρίου 1940 «περί παρατάσεως προθεσμίας διά την ἐξαγωγήν εἰς την ἀλλοδαπήν ἐγχωρίων προϊόντων ἡλισμένων δι' ἅλατος χορηγηθέντος ἐπί ἡλαττωμένῃ τιμῇ» ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

«Ἐν ἐξαιρετικαῖς περιστάσεσι δύναται δι' ἀποφάσεως του Ὑπουργοῦ των Οἰκονομικῶν και κατ' ἀπόλυτον κρίσιν αὐτοῦ νά παρατείνηται ἡ ἀνωτέρω προθεσμία ἐπί τρία ἔτη εἰσέτι τό πολύ συνολικῶς ἤ ἐνιαυτικῶς».

Ἡ ἰσχύς του παρόντος ἄρχεται ἀπό της δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς την Ἐφημερίδα της Κυβερνήσεως, ὑποβληθήσεται δέ πρός κύρωσιν εἰς την Βουλήν εὐθύς ἅμα τῇ ἐπαναλήψει των ἐργασιών της.

Ἄρθρον δεύτερον

Ἡ ἰσχύς του παρόντος ἄρχεται ἀπό της δημοσιεύσεως του διά της Ἐφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Ὁ παρών Νόμος ψηφισθείς ὑπό της Βουλῆς και παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διά της Ἐφημερίδος της Κυβερνήσεως και ἐκτελεσθήτω ὡς Νόμος του Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Δεκεμβρίου 1950.

1602|1950 ΝΟΜΟΣ

Περί τρόπου καταβολής καθυστερουμένων εισφορών εις το Ταμείον Επικουρικής Ασφαλίσεως Υπαλλήλων Καπνεμπορικών Επιχειρήσεων.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 299 της 27 Δεκεμβρίου 1950)

Ψηφισάμενοι ομοφώνως μετά της Βουλής, αποφασίζομεν και διατάσσομεν:

Άρθρον μόνον

1. Καθυστερούμεναι ασφαλιστικαί εισφοραί προς το Ταμείον Επικουρικής Ασφαλίσεως Υπαλλήλων Καπνεμπορικών Επιχειρήσεων της περιόδου από 11 Νοεμβρίου 1944 μέχρι 31 Μαρτίου 1948 υπολογίζονται επί τοις μέχρι 12.000 δραχμών ημήματος των μηνιαίων αποδοχών των υπαλλήλων Καπνεμπορικών Επιχειρήσεων και καταβάλλονται παρά των εργοδοτών.

Τυχόν επί πλέον καταβληθέντα ποσά διά την ως άνω περίοδον δεν επιστρέφονται.

2. Αι διατάξεις της προηγουμένης παραγράφου ισχύουν, εφ' όσον η καταβολή των οφειλομένων κατά τ' ανωτέρω εισφορών ήθελε πραγματοποιηθή έντος τριμήνου από της ισχύος του παρόντος Νόμου.

3. Η ισχύς του παρόντος άρχεται από της δημοσιεύσεώς του εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο παρών Νόμος ψηφισθείς υπό της Βουλής και παρ' Ημών σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως και εκτελεσθήτω ως νόμος του Κράτους.

Εν Αθήναις τη 27 Δεκεμβρίου 1950.

1601|1950 ΝΟΜΟΣ

Περί συστάσεως Ειδικού Λογαριασμού Προνοίας παρά τω Ταμείω Συντάξεων Εφημεριδοπωλών και Υπαλλήλων Πρακτορείων.

(Ε.Κ.τ. Α', φ. 296 της 24 Δεκεμβρίου 1950).

Ψηφισάμενοι ομοφώνως μετά της Βουλής, αποφασίζομεν και διατάσσομεν:

Άρθρον 1.

Συνιστάται διά του παρόντος νόμου παρά τω Ταμείω Συντάξεων Εφημεριδοπωλών και Υπαλλήλων Πρακτορείων Ειδικός Λογαριασμός Προνοίας αποκαλούμενος εφεξής χάριν συντομίας «Λογαριασμός Προνοίας».

Σκοπός του Λογαριασμού Προνοίας έσεται η χορήγησις εφ' άπαξ βοηθήματος εις τους παρά τω Ταμείω ησφαλισμένους, κατά τα ειδικώτερον διά Κανονισμού ορισθησόμενα.

Άρθρον 2.

Α'. Πόροι του Λογαριασμού Προνοίας είναι:

1. Εισφορά των ησφαλισμένων εφημεριδοπωλών ίση προς είκοσι πέντε εκατοστά επί τοις εκατόν (0,25 ο|ο) της τιμής πωλήσεως των εν Αθήναις, Πειραιεί και Περιχώροις πωλουμένων εφημερίδων, περιοδικών, βιβλίων και λοιπών εντύπων, παρακρατουμένη υπό των αναλαβόντων την κυκλοφορίαν των ως άνω εντύπων Πρακτορείων Εφημερίδων εκ της αμοιβής των πωλούντων ταύτα.

2. Εισφορά των ησφαλισμένων υπαλλήλων των εν Αθήναις και Πειραιεί Πρακτορείων Εφημερίδων και του Ταμείου ίση προς δύο επί τοις εκατόν (2ο|ο) επί των πάσης φύσεως μηνιαίων αποδοχών των, παρακρατουμένη εκ των αποδοχών των υπό των ως άνω Πρακτορείων Εφημερίδων και του Ταμείου.

Β'. Αι περί εισπράξεως και αποδόσεως των λοιπών πόρων του Ταμείου διατάξεις εφαρμόζονται και ως προς την είσπραξιν και απόδοσιν των πόρων του συνιστωμένου Λογαριασμού Προνοίας.

Άρθρον 3.

1. Ο Λογαριασμός Προνοίας έχει οικονομικήν και ασφαλιστικήν αυτοτέλειαν έναντι των λοιπών Λογαριασμών του Ταμείου.

2. Διά Κανονισμού του συνιστωμένου Λογαριασμού Προνοίας, όστις θέλει εγκριθή κατά την διαδικασίαν του άρθρου 59 του Α.Ν. της 11 Νοεμβρίου 1935 «περί Οργανισμού του Υπουργείου Εργασίας», ως τούτο αυθεντικώς ερμηνευθέν και τροποποιηθέν μεταγενεστέρως ισχύει νύν, θέλουσιν ορισθή:

α) Ο τρόπος οργανώσεως διοικήσεως και διαχειρίσεως αυτού·

β) Ο τρόπος τοποθετήσεως των κεφαλαίων του Λογαριασμού.

γ) Αι προϋποθέσεις, αϊ δέον να πληρούν οι ησφαλισμένοι, ίνα τύχωσι των παρεχών του Λογαριασμού, το ποσόν του χορηγητέου βοηθήματος, ως και πάσα άλλη λεπτομέρεια αναγκαία διά την εκπλήρωσιν των σκοπών του Λογαριασμού.

Ο παρών Νόμος ψηφισθείς υπό της Βουλής και παρ' Ημών σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως και εκτελεσθήτω ως νόμος του Κράτους.

Εν Αθήναις τη 23 Δεκεμβρίου 1950.

1611|1950 ΑΝΑΓΚ. ΝΟΜΟΣ

Περί καταθέσεων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και Ασφαλιστικών Ταμείων.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 301 της 31 Δεκεμβρίου 1950).

Λαβόντες υπ' όψιν την κατά την συνεδρίασιν της 30 Δεκεμβρίου 1950 του Ημετέρου Υπουργικού Συμβουλίου ληφθείσαν απόφασιν περί εκδόσεως Αναγκ. Νόμου «περί καταθέσεων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και Ασφαλιστικών Ταμείων», λόγω υφισταμένης κατεπειγούσης και αναποφεύκτου ανάγκης, αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Άρθρον 1.

«Δημόσιοι Οργανισμοί» υπαγόμενοι εις τας διατάξεις του παρόντος Νόμου νοούνται τα πάσης φύσεως Νομικά Προσωπα Δημοσίου Δικαίου, ως και τα πάσης φύσεως Ασφαλιστικά Ταμεία Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου.

Άρθρον 2.

1. Από της 1ης Ιανουαρίου 1951 παντα τα επενδυόμενα υπό μορφήν εντόκου καταθέσεως κεφάλαια των κατά το άρθρον 1 του παρόντος νόμου Δημοσίων Οργανισμών παρακαταθέτονται παρά τη Τραπέζη της Ελλάδος, ήτις ενεργεί εν προκειμένω ως Διαχειριστικόν όργανον συμ-

φώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

2. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἱδρύεται παρὰ τῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος ἰδιος λογαριασμὸς ὑπὸ τὸν τίτλον «Εἰδικὸς Λογαριασμὸς Διαχειρίσεως Διαθεσίμων Δημοσίων Ὀργανισμῶν», ὅστις θὰ κινῆται συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

3. Ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1951 οὐδεμία Τράπεζα ἢ Τραπεζικὸς Ὀργανισμὸς δὰ ἀποδέχεται καταθέσεις παρ' αὐτῷ ὑπὸ οἱανδήποτε μορφὴν κεφαλαίων τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ παρόντος νόμου Δημοσίων Ὀργανισμῶν.

4. Πᾶσαι αἱ κατὰ τὴν 31.12.50 καταθέσεις παρὰ Τραπέζαις ἢ Τραπεζικοῖς Ὀργανισμοῖς κεφαλαίων τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ παρόντος νόμου Δημοσίων Ὀργανισμῶν μεταφέρονται δυνάμει τῆς παρούσης διατάξεως καὶ ἄνευ ἑτέρας ἐντολῆς εἰς πίστωσιν τοῦ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον 2 Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ παρὰ τῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐπ' ὀνόματι τοῦ δικαιούχου Νομικοῦ Προσώπου.

Ἄρθρον 3

Οἱ παρακαταθέτοντες παρὰ τῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος «Δημόσιοι Ὀργανισμοὶ» θὰ δικαιοῦνται νὰ λαμβάνουν τόκον ἐπὶ τῶν ἀντιστοίχων ὑπολοίπων αὐτῶν παρὰ τῷ «Εἰδικῷ Λογαριασμῷ Διαχειρίσεως Διαθεσίμων Δημοσίων Ὀργανισμῶν» ἐπὶ τῇ βάσει ἐπιτοκίου, ὁριζομένου ἑκάστοτε δι' ἀποφάσεως τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἄρθρον 4.

1. Τὰ παρακατατιθέμενα παρὰ τῷ «Εἰδικῷ Λογαριασμῷ Διαχειρίσεως Διαθεσίμων Δημοσίων Ὀργανισμῶν» κεφάλαια θὰ ἐπενδύωνται ὑπὸ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος εἰς ἐντόκους καταθέσεις παρὰ Τραπέζαις ἢ Τραπεζικοῖς Ὀργανισμοῖς, χρηματοποιουμένας ὑπὸ τούτων πρὸς χρηματοδότησιν τῆς γεωργίας, τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας. Οἱ σκοποί, οἱ ὅροι καὶ αἱ προϋποθέσεις τῶν τοιούτων ἐπενδύσεων καθορίζονται ἑκάστοτε δι' ἀποφάσεως τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς. Εἰς περιπτωσιν μὴ συμμορφώσεως τῶν Τραπεζῶν ἢ Τραπεζικῶν Ὀργανισμῶν πρὸς τιθεμένους ὑπὸ τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς ὅρους ἢ εἰς περίπτωσιν ἀρνήσεως αὐτῶν, ὅπως ἀποδεχθῶσι τοιαύτας καταθέσεις, ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος δύναται νὰ χρησιμοποιῇ τὰ περὶ ὧν πρόκειται κεφάλαια εἰς ἀπ' εὐθείας ἢ ἀπ' αὐτῆς χορηγήσεις πρὸς χρηματοδότησιν τῆς γεωργίας, τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας.

2. Ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1951 μεταφέρονται ὑπὸ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος εἰς πίστωσιν τῶν οἰκείων Τραπεζῶν ἢ Τραπεζικῶν Ὀργανισμῶν ποσὰ ἴσα πρὸς τὰς καταθέσεις τῶν Δημοσίων Ὀργανισμῶν παρ' ἑκάστῃ τῶν ἐν λόγῳ Τραπεζῶν ἢ Τραπεζικῶν Ὀργανισμῶν κατὰ τὴν 30 Ἰουνίου 1950. Τὰ ποσὰ ταῦτα ἀποτελοῦσι κατάθεσιν τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος παρ' ἑκάστῃ τῶν ἐν λόγῳ Τραπεζῶν ἢ Τραπεζικῶν Ὀργανισμῶν, ἐφ' ἧς καταβάλλεται ὁ ἑκάστοτε καθοριζόμενος δι' ἀποφάσεως τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς τόκος.

Ἄρθρον 5.

Τὰ ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1951 παρακατατιθέμενα παρὰ τῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος διαθέσιμα τῶν Δημοσίων Ὀργανισμῶν ἀποδίδονται τῇ αἰτήσει τῶν οἰκείων Δημοσίων Ὀργανισμῶν, δυναμένων νὰ μειωθῶσιν ἀναλόγως καὶ ἄνευ ἀποφάσεως τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς ἐὰν παρὰ Τραπέζαις ἢ Τραπεζικοῖς Ὀργανισμοῖς γενομένων καταθέσεων τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἐκ τοιούτων κεφαλαίων.

Ἄρθρον 6.

Ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἐνεργεῖ ἐντὸς τῆς παρεχομένης διὰ τοῦ παρόντος νόμου ἀρμοδιότητος κατὰ τρόπον ὥστε οὐδὲν κέρδος νὰ προκύπτῃ διὰ τὴν Τράπεζαν ἐκ τῆς κινήσεως τοῦ λογαριασμοῦ τούτου.

Ἄρθρον 7.

Δι' ἀποφάσεως τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς δύνανται νὰ ὑποχρεωθῶσιν οἱ κατὰ τὸν παρόντα νόμον Δημόσιοι Ὀργανισμοί, ὅπως ὑποβάλλωσι πρὸς αὐτὴν περιοδικὰς λογιστικὰς καταστάσεις, τῶν ὁποίων ὁ τύπος καὶ τὰ στοιχεῖα θέλουσι καθορισθῆ δι' ἀποφάσεων τῆς αὐτῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἄρθρον 8.

Ἡ Νομισματικὴ Ἐπιτροπὴ ἔχει τὴν ἁρμοδιότητα, ὅπως ἐκδίδῃ ἀποφάσεις καὶ κανονισμοὺς ρυθμίζοντας συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου τὴν κίνησιν τοῦ «Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ Διαχειρίσεως Διαθεσίμων Δημοσίων Ὀργανισμῶν» παρὰ τῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος.

Ἄρθρον 9.

Ἡ παράβασις τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου ἐπισύρει κατὰ τῶν παραβατῶν Τραπεζῶν ἢ Τραπεζικῶν Ὀργανισμῶν ἢ Δημοσίων Ὀργανισμῶν τὰς κυρώσεις, τὰς προβλεπομένας ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. Δ. 588|1948 «περὶ ἐλέγχου τῆς Πίστεως», ἐπιβαλλομένας δι' ἀποφάσεως τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἄρθρον 10.

Πᾶσα διάταξις ἐπιτρέπουσα εἰς πάσης φύσεως Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου ἢ Ἀσφαλιστικὰ Ταμεῖα Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, τὴν ἐπένδυσιν τῶν διαθεσίμων αὐτῶν ὑπὸ μορφὴν ἐντόκου καταθέσεως παρὰ Τραπέζαις ἢ Τραπεζικοῖς Ὀργανισμοῖς καταργεῖται.

Ἄρθρον 11.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, θέλει δὲ ὑποβληθῆ πρὸς κύρωσιν εἰς τὴν Βουλὴν εὐθὺς ἅμα τῇ συνόδῳ αὐτῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1950.

1653|1951 ΝΟΜΟΣ ***Περὶ παροχῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Νόμου 2112 εἰς τοὺς προσθέτους ἀστυφύλακας.***

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 17 τῆς 11 Ἰανουαρίου 1951)

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀποφαίζομεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον.

Τὸ ἑδάφιον β' τοῦ ἄρθρου 39 τοῦ κωδικ. Νόμου 4971|31 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Σώματος τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων» ἀντικαθίστατοι ὡς ἀκολούθως:

Οἱ πρόσθετοι ἀστυφύλακες ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ των τελοῦσιν ἐν συμβάσει ἐργασίας ἀορί-

στου χρόνου διαρκείας πρὸς τὸ πρόσωπον (φυσικὸν ἢ νομικὸν, δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὡς καὶ τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων), αἰτήσει τοῦ ὁποίου ἐγένετο ὁ διορισμὸς αὐτῶν, ἡ δὲ ὑπηρεσία των τερματίζεται πάντοτε διὰ διαταγῆς τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας, μετὰ ἔγγραφον προειδοποίησιν τοῦ ἐργοδότου, κοινοποιουμένην καὶ πρὸς τὸν πρόσθετον ἀστυφύλακα.

Οἱ ὅροι καὶ ὁ χρόνος τῆς προειδοποιήσεως καὶ ἡ ἐν παραλείψει ταύτης ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν προσθέτων ἀστυφυλάκων καθορίζονται ἀναλόγως τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας τούτων ὡς προσθέτων ἀστυφυλάκων παρὰ τοῖς ὡς ἄνω προσώποις ὑπὸ τῶν Νόμων 2113|20 καὶ 4558|1930. Τῆς προστασίας τοῦ παρόντος ἀπολαμβάνουσιν ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ των, καὶ οἱ ἤδη ὑπηρετοῦντες πρόσθετοι ἀστυφύλακες, ἀνεξαρτήτως χρόνου προσλήψεως των.

Ὁ παρὼν Νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ἰανουαρίου 1951

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ παρατάσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ Δικαιοστασίου ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου κ.λ.π.

(Ε.Κ.τ.Α' φ. 303 τῆς 28 Δεκεμβρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1673 τοῦ 1944 Νόμου «περὶ παρατάσεως τοῦ δικαιοστασίου» καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 729|1950 γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, προτάσει τῶν Ἡμετέρων Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον μόνον

1. Ἡ ἰσχὺς τῶν διατάξεων τοῦ δικαιοστασίου (Ν. Δ. 372|1941, τροποποιηθὲν καὶ κωδικοποιηθὲν μεταγενεστέρως) α) περὶ ἀναστολῆς τῆς λήξεως πάσης παραγραφῆς (ἄρθρον 8 Καν. Διατάγματος κωδικοποιήσεως) καὶ β) περὶ ἀναστολῆς τῶν συμβατικῶν, νομίμων καὶ δικαστικῶν προθεσμιῶν (ἄρθρα 9 καὶ 12 Καν. Διατάγματος κωδικοποιήσεως) παρατείνεται μέχρι τέλους Μαρτίου 1951, ἀλλὰ μόνον ὅσον ἀφορᾷ τὴν συμπλήρωσιν τῆς παραγραφῆς καὶ τῶν προθεσμιῶν κατὰ τοῦ Δημοσίου καὶ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.

2. Ἡ ἰσχὺς τῶν διατάξεων τοῦ δικαιοστασίου περὶ χορηγήσεως ὑπὸ τοῦ Προέδρου ἀναστολῆς ἐκτελέσεως ἐπὶ πάσης οἱασδήποτε ἀποφάσεως οἱουδήποτε δικαστηρίου (ἄρθρον 14, παράγραφος 4 κωδικοποιήσεως) παρατείνεται μέχρι τέλους Μαρτίου 1951.

3. Εἰς τοὺς αὐτοὺς Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Δεκεμβρίου 1950.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ ἐπεκτάσεως τῆς Νομοθεσίας «περὶ ἀσφαλίσεως ἀνεργίας» εἰς Δωδεκάνησον.

(Ε.Κ.τ. Α' φ. 4 τῆς 5 Ἰανουαρίου 1951).

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Ν. ΔΡΛΔ «περὶ Διοικήσεως τῶν στρατιωτικῶς κατεχομένων χωρῶν», ὡς αὗται τροποποιήθησαν καὶ συνεπληρώθησαν μεταγενεστέρως ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ Ν.Δ. ὑπ' ἀριθ. 318|1947 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Νόμου ΔΡΛΔ τοῦ 1918», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον μόνον.

Ἡ ἐν ἰσχύι νομοθεσία «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας» ἐπεκτείνεται εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς Δωδεκανήσου κατὰ τὴν ἐν τῷ Νόμῳ 118|1945 καὶ ἐν τῷ Ν. Δ)τι ὑπ' ἀριθ. 1255|1949 προβλεπομένην διαδικασίαν.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Νοεμβρίου 1950.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

2750|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Περὶ αὐξήσεως τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν μισθωτῶν ἁπάσης τῆς χώρας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 9 τῆς 15 Ἰανουαρίου 1951).

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις α) τοῦ Α.Ν. 28|44, ὡς οὗτος τροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως καὶ β) τοῦ Νόμου 14|46 «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 9|12.1.46 Ν.Δ.».

Ἀποφασίζομεν

Ἄρθρον 1ον.—α) Τὰ ὑπὸ τῶν ἐν ἰσχύι Συλλ. Συμβάσεων Ἐργασίας ἢ ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Ὑποχρεωτικῆς Διαιτησίας ἢ τοιούτων τοῦ Α.Ν. 28|44 καθοριζόμενα ἡμερομίσθια, ὡς ταῦτα ἀναπροσαρμόσθησαν δι' ἀποφάσεων τοῦ Α. Ν. 28|44, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπερβαίνουν τὸ ποσὸν τῶν δρχ. 35.000, προσαυξάνονται κατὰ 4.000 δρχ.

β) Κατὰ τὸ αὐτὸ ποσὸν προσαυξάνεται καὶ ἡ τυχὸν πέραν τῶν ὡς ἄνω κατωτάτων ὁρίων μέχρι καὶ τοῦ ποσοῦ τῶν δραχ. 35.000 καταβαλλομένη τοιαύτη ἀπὸ 15|12|50 ἡμερησία ἀμοιβὴ ἐργασίας, μὴ συνυπολογιζομένης εἰς ταύτην τῆς ἐξ ὑπερωρίων ἀμοιβῆς, τροφῆς, κατοικίας καὶ τῶν εἰς βάρος τῆς καταναλώσεως χορηγουμένων ποσοστῶν ἢ φιλοδωρημάτων.

γ) Τὰ ὑπὸ τῶν ἐν ἰσχύι Συλλογ. Συμβάσεων Ἐργασίας ἢ ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Ὑποχρεωτικῆς Διαιτησίας ἢ τοιούτων τοῦ Α.Ν. 28|44 καθοριζόμενα ἡμερομίσθια μαθητευομένων ἀρρένων καὶ θηλέων, ὡς καὶ τὰ ἐπὶ πλέον τούτων τυχὸν καταβαλλόμενα, προσαυξάνονται κατὰ 2.000 δραχ.

δ) Ὡσαύτως κατὰ 4.000 δραχ. προσαυξάνονται καὶ τὰ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2250|1951 (*) ἀποφάσεως ἡμῶν καθοριζόμενα ἡμερομίσθια.

ε) Τὰ πάσης φύσεως ἐπιδόματα, τὰ προβλεπόμενα ὑπὸ τῶν ἐν ἰσχύι Συλλογ. Συμβάσεων Ἐργασίας ἢ ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Ὑποχρεω-

(*) Βλ. ταύτην ἀμέσως κατωτέρω.

τικῆς Διαιτησίας ἢ τοιούτων τοῦ Α.Ν. 28|1944 ὑπολογίζονται ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῶν παραγράφων α' καὶ δ' τοῦ παρόντος ἄρθρου διαμορφουμένων ἡμερομισθίων, μὴ συμψηφιζόμενα πρὸς τὰ τυχὸν ἐπὶ πλέον καταβαλλόμενα.

Ἄρθρον 2ον. — α) Οἱ ὑπὸ τῶν ἐν ἰσχύϊ Συλλ. Συμβάσεων Ἐργασίας ἢ ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Ὑποχρεωτικῆς Διαιτησίας ἢ τοιούτων τοῦ Α.Ν. 28|44 προβλεπόμενοι μηνιαῖοι βασικοὶ μισθοί, ὡς ἀναπροσηρμόσθησαν δι' ἀποφάσεων τοῦ Α.Ν. 28|41, προσαυξάνονται κατὰ 100.000 δραχ. ἑφ' ὅσον δὲν ὑπερβαίνουν τὸ ποσὸν τῶν δρ. 1.000.000.

β) Κατὰ τὸ αὐτὸ ποσὸν προσαυξάνονται καὶ αἱ τυχὸν πέραν τῶν ὡς ἄνω κατωτάτων ὁρίων μέχρι καὶ τοῦ ποσοῦ τῶν δραχ. 1.000.000 καταβαλλόμενοι, τοὐλάχιστον ἀπὸ τῆς 15.12.50, μηνιαῖοι βασικοὶ μισθοί.

γ) Εἰς τοὺς ἐκ τῶν μισθωτῶν ἀμειβομένους διὰ μηνιαίου μισθοῦ καὶ ποσοστῶν ἢ φιλοδωρημάτων ἢ τροφῆς ἢ καταλοιπῆς, ἐφ' ὅσον τὸ σύστημα τοῦτο τῆς ἀμοιβῆς προβλέπεται ὑπὸ τῶν ἐν ἰσχύϊ Συλλ. Συμβάσεων Ἐργασίας ἢ ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Ὑποχρεωτικῆς Διαιτησίας ἢ τοιούτων τοῦ Α.Ν. 28|44, ἢ κατὰ τὸ ἀνωτέρω προσαύξησις περιορίζεται εἰς 50.000 δραχ. μηνιαίως, ὑπολογιζομένη καὶ ἐπὶ τῶν τυχὸν καταβαλλομένων ἀπὸ τῆς 15.12.50 τοὐλάχιστον πέραν τῶν ὡς ἄνω κατωτάτων ὁρίων μέχρι τοῦ ποσοῦ δραχ. 1.000.000 μηνιαίων μισθῶν.

δ) Τὰ πάσης φύσεως ἐπιδόματα, τὰ προβλεπόμενα ὑπὸ τῶν ἐν ἰσχύϊ Συλλ. Συμβάσεων Ἐργασίας ἢ ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Ὑποχρεωτικῆς Διαιτησίας ἢ τοιούτων τοῦ Α.Ν. 28|1944 ὑπολογίζονται, κατὰ τὰ μέχρι τοῦδε ἰσχύοντα, μὴ συμψηφιζόμενα πρὸς τυχὸν καταβαλλομένους ἐπὶ πλέον τῶν ὑπὸ τῶν παραγρ. α' καὶ γ' τοῦ παρόντος ἄρθρου καθοριζομένων μηνιαίων μισθῶν.

Ἄρθρον 3ον. — Εἰς τοὺς κατ' ἀποκοπὴν ἀμειβομένους μισθωτοὺς δὲν ὅπως ἐξασφαλίζηται ἡ ὑπὸ τῶν οἰκείων Συλλ. Συμβάσεων Ἐργασίας ἢ ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Ὑποχρεωτικῆς Διαιτησίας ἢ τοιούτων τοῦ Α.Ν. 28|44 προβλεπομένη διὰ τὴν ἀντίστοιχον εἰδικότητα ἢ ἰδιότητα ἀμοιβή, ὡς αὕτη διαμορφοῦται ὑπὸ τῆς παρούσης.

Ἄρθρον 4ον.—Οἱ λοιποὶ ὅροι τῶν ἐν ἰσχύϊ Συλλ. Συμβάσεων Ἐργασίας, ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Ὑποχρεωτικῆς Διαιτησίας καὶ τοιούτων τοῦ Α.Ν. 28|44 ἐξακολουθοῦν ἰσχύοντες.

Ἄρθρον 5ον. — Αἱ διὰ τῆς παρούσης χορηγούμεναι αὐξήσεις δὲν ὑπολογίζονται εἰς τὴν κοστολόγησιν τῶν προϊόντων.

Ἡ παροῦσα, ἧς ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ 15 Ἰανουαρίου 1951, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ἰανουαρίου 1951

2250|158|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας,

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 33700|1950 ἀποφάσεως (*).

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 9 τῆς 15 Ἰανουαρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 28|44, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, καὶ

2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 33700|50 ἀπόφασιν ἡμῶν,

Ἀποφασίζομεν

Συμπληροῦντες καὶ τροποποιοῦντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 33700|50 ἀπόφασιν ἡμῶν, ὁρίζομεν:

Ἄρθρον 1ον.—Ἐργατοτεχνίτης ἢ μαθητευόμενος, ἡλικίας 19 ἐτῶν συμπεπληρωμένων, ἀνεξαρτήτως χρόνου ἀπασχολήσεως, ἢ 18 ἐτῶν συμπεπληρωμένων καὶ ἔχων ἑνὸς ἔτους τοὐλάχιστον ἀπασχόλησιν ἐν τῷ κλάδῳ τῆς ἐργασίας του, δικαιοῦται, ὡς κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίου, δραχμῶν 18.000.

Ὁμοίως ἐργατοτεχνίτρια ἢ μαθητευομένη, ἡλικίας 17 ἐτῶν συμπεπληρωμένων, ἀνεξαρτήτως χρόνου ἀπασχολήσεως ἢ 16 ἐτῶν συμπεπληρωμένων καὶ ἔχουσα ἑνὸς ἔτους τοὐλάχιστον ἀπασχόλησιν ἐν τῷ κλάδῳ τῆς ἐργασίας της, δικαιοῦται, ὡς κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίου, δραχμῶν 14.000.

Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου δὲν ἀφοροῦν τοὺς ἐκ τῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἀμειβομένους διὰ μικτοῦ συστήματος (ἡμερομισθίου ἢ μισθοῦ καὶ τροφῆς, ἡμερομισθίου ἢ μισθοῦ καὶ ποσοστῶν, ἡμερομισθίου ἢ μισθοῦ καὶ φιλοδωρημάτων), καθιερωθέντος διὰ Συλλογικῶν Συμβάσεων Ἐργασίας ἢ ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἢ τοιούτων ἐκδοθεισῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 28|44, ἐφ' ὅσον τὸ ἐκ τοῦ τρόπου τῆς ἀμοιβῆς των προϊὸν ἐξασφαλίζει αὐτοῖς ἡμερησίως τὸ ὡς ἄνω καθοριζόμενον ἐλάχιστον ὅριον ἡμερομισθίου.

Ἄρθρον 2ον.—Οἱ μαθητευόμενοι μηχανοτεχνῖται τοῦ κλάδου τῆς σιδηροβιομηχανίας δικαιοῦνται τοῦ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ἡμερομισθίου τῶν δραχμῶν 18.000, ἐφ' ὅσον εἶναι ἡλικίας 19 ἐτῶν συμπεπληρωμένων καὶ ἔχουν ἑνὸς ἔτους τοὐλάχιστον ἀπασχόλησιν ἐν τῷ κλάδῳ.

Ἄρθρον 3ον.—Αἱ ὧραι ἐργασίας μαθητευομένων πάντων τῶν κλάδων τῆς σιδηροβιομηχανίας, ἐφ' ὅσον φοιτοῦν εἰς νυκτερινὰς σχολάς, ὁρίζονται εἰς ἑπτὰ ἡμερησίας.

Ἄρθρον 4ον.—Καταβληθέντα τυχὸν μέχρι σήμερον ἀνώτερα τῶν ὑπὸ τῶν προηγουμένων ἄρθρων καθοριζομένων ἡμερομισθία δὲν ἀναζητοῦνται, οὐδὲ συμψηφίζονται πρὸς ταῦτα.

Ἡ παροῦσα, ἰσχύουσα ἀπὸ 1.7.50 καθ' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ἰανουαρίου 1951

68736|Ε.2075|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας,

Περὶ χορηγήσεως δώρου εἰς τοὺς συνταξιούχους καὶ βοηθηματούχους τῶν Ὀργανισμῶν Κοιν. Ἀσφαλίσεως ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 234 τῆς 29 Δεκεμβρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 10|1944 Νόμου καὶ 2) τὰς κειμένας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφαινόμεθα:

Ἐγκρίνομεν τὴν χορήγησιν ἐφ' ἐφάπαξ εἰς τοὺς ἐπικειμένους ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Νέου Ἔτους.

(*) ΕΦΔ 9, σελ. 623.

1. Εἰς ἕκαστον τῶν συνταξιούχων καὶ βοηθηματούχων (τύπου συντάξεως) τῶν Ὀργανισμῶν χωρὶς καὶ ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, δῶρον ἴσον πρὸς τὸ ποσὸν μιᾶς μηνιαίας συντάξεως ἢ ἑνὸς μηνιαίου βοηθήματος, μετὰ τῶν ἀναλογούντων πάσης φύσεως παιδομάτων.

Τοῦ κατὰ τ' ἀνωτέρω δώρου δικαιοῦνται οἱ συνταξιοῦχοι ἢ βοηθηματοῦχοι (τύπου συντάξεως), ἐφ' ὅσον ἔχει διαταχθῇ ἢ θέλει διαταχθῇ ἡ ἐναρξις τῆς συνταξιοδοτήσεως των ἀπὸ 1ης τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου 1950. Εἰς περίπτωσιν ἐνάρξεως τῆς συνταξιοδοτήσεως ἀπὸ 2—31 Δεκεμβρίου 1950, οἱ ἀνωτέρω θὰ λάβωσι τόσα τριακοστὰ τοῦ ὡς ἄνω δώρου, ὅσαι αἱ ἡμέραι τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. καθ' ἃς συνταξιοδοτοῦνται.

Τὸ ὡς ἄνω δῶρον εἶναι καταβλητέον κατὰ τὸ ἥμισυ μὲν τὴν 22αν Δεκεμβρίου ἐ. ἔ., κατὰ δὲ τὸ ἕτερον ἥμισυ τὴν 15ην Ἰανουαρίου 1951.

Τὸ διὰ τῆς παρούσης παρεχόμενον δῶρον καταβάλλεται μόνον ἐκ μιᾶς πηγῆς, ὁριζομένης ὡς τοιαύτης τῆς ἐξ ἧς καταβάλλεται ἡ μεγαλυτέρα σύνταξις ἢ βοήθημα συνυπολογιζομένων καὶ τῶν καταβαλλομένων ἐπιδομάτων. Ἐν περιπτώσει συρροῆς ἰσοπόσων συντάξεων ἢ βοηθημάτων ἐκ πλειόνων τοῦ ἑνὸς Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν, τὸ δῶρον βαρύνει κατ' ἰσομοιρίαν ἕκαστον τούτων.

Ἐν περιπτώσει συρροῆς συντάξεων ἢ βοηθημάτων (τύπου συντάξεως) ἐξ Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ καὶ τοῦ Δημοσίου, τὸ δῶρον θὰ καταβληθῇ ὑπὸ τοῦ συνταξιοδοτοῦντος Ὀργανισμοῦ. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, ἂν τὸ ὑπὸ τοῦ Ὀργανισμοῦ καταβληθὲν δῶρον εἶναι κατώτερον ἐκείνου, ὅπερ θὰ ἐλάμβανεν ὁ δικαιοῦχος ἐκ τοῦ Δημοσίου, τὴν ἐπὶ πλέον διαφορὰν θέλει λάβει ὁ ἐνδιαφερόμενος παρὰ τοῦ Δημοσίου Ταμείου ἐξ οὗ λαμβάνει τὴν σύνταξίν του ἐπὶ τῇ προσαγωγῇ βεβαιώσεως τοῦ οἰκείου Ὀργανισμοῦ, ἐμφαινούσης τὸ καταβληθὲν αὐτῷ παρὰ τούτου ποσὸν δώρου.

ΙΙ. Εἰς ἕκαστον τῶν ὑπὸ τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἐπιδοτουμένων λόγῳ ἀσθενείας ἠσφαλισμένων, δῶρον ἴσον πρὸς α) τὸ ἐπίδομα εἴκοσι πέντε (25) ἡμερῶν προκειμένου περὶ τῶν ἠσφαλισμένων τῶν συμπληρούντων δίμηνον συνεχῆ ἐπιδότησιν κατὰ τὴν 20ὴν Δεκεμβρίου 1950, β) τὸ ἐπίδομα δέκα πέντε (15) ἡμερῶν προκειμένου περὶ τῶν λοιπῶν ἐπιδοτουμένων λόγῳ ἀσθενείας.

Τὸ εἰς τοὺς ὡς ἄνω βοηθηματούχους ἀσθενείας παρεχόμενον δῶρον εἶναι καταβλητέον κατὰ τὸ ἥμισυ μὲν τὴν 22αν Δεκεμβρίου ἐ. ἔ., κατὰ τὸ ἕτερον δὲ ἥμισυ τὴν 15ην Ἰανουαρίου 1951.

Τοῦ δώρου τούτου δικαιοῦνται οἱ ἀνωτέρω ἠσφαλισμένοι, ἐφ' ὅσον μία τουλάχιστον ἡμέρα ἐπιδοτήσεως ἐμπίπτει εἰς τὸ δεύτερον δεκαπενθήμερον τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. καὶ ἐφ' ὅσον δὲν δικαιοῦνται τοιούτου κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις παρὰ τοῦ ἐργοδότου των.

Ὡς ἐπίδομα, διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ κατὰ τ' ἀνωτέρω δώρου, νοεῖται τὸ παρ' ἑκάστου ἐπιδοματούχου λαμβανόμενον ἐπίδομα ἀσθενείας, μετὰ τῶν τυχὸν ἐπὶ τούτου προσαυξήσεων (λόγῳ φυματιώσεως κ. λ. π.).

Τὸ δῶρον τοῦτο ἀπαλλάσσεται πάσης ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου καὶ τρίτων κρατήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Δεκεμβρίου 1950.

37538]Δ.88]1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Τ. Π. Δ. Υ. τῶν ὑπηρετούντων ἢ διοριστέων εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ Ν. 1747]44 διεπομένας τεχνικὰς ὑπηρεσίας Δήμων καὶ Κοινοτήτων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 165 τῆς 29 Σεπτεμβρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ Ὀργανισμοῦ τοῦ Ταμείου Προνοίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων καὶ σύμφωνον ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου τούτου, ἀποφασίζομεν :

Ὑπάγομεν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Προνοίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1949 ἅπαντας τοὺς κατὰ τὴν χρονολογίαν ταύτην ὑπηρετοῦντας ὡς καὶ τοὺς ἐφεξῆς διοριστησομένους εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ Νόμου 1747]44 διεπομένας τεχνικὰς ὑπηρεσίας Δήμων καὶ Κοινοτήτων τακτικοὺς καὶ ἐκτάκτους ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρέτας πλὴν τῶν τυχὸν ἡμερομισθίων καὶ ἐπὶ συμβάσει τοιούτων. Οἱ οὕτως ὑπαγόμενοι εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου ὑποχρεοῦνται νὰ καταβάλωσιν εἰς τὸ Ταμεῖον καὶ τὰς ὑπὲρ αὐτοῦ εἰσφορὰς τὰς ἀντιστοιχούσας διὰ τὸν μετὰ τὴν 1 Ἰουλίου 1926 καὶ ἐφεξῆς διαδραμόντα χρόνον πραγματικῆς των ὑπηρεσίας, ἐφ' ὅσον αὕτη θεωρεῖται ὡς χρόνος πραγματικῆς ὑπηρεσίας δημοσίου πολιτικοῦ ὑπαλλήλου καὶ προσμετρᾶται ὡς τοιοῦτος εἰς τὴν λοιπὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν των. Ἑκάστη τῶν διὰ τὸν πρὸ τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν διαδραμόντα χρόνον ὀφειλομένων εἰσφορῶν δέον νὰ εἶναι ἰσόποσος πρὸς τὴν εἰσφορὰν τὴν ἀντιστοιχοῦσαν εἰς τὸν μισθὸν αὐτοῦ τοῦ μηνὸς τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἀσχέτως τοῦ βαθμοῦ ἢ βασικοῦ μισθοῦ ὃν ἐκέκτηντο οὗτοι προγενεστερως.

Πρὸς ἀποπληρωμὴν τῶν οὕτως ὀφειλομένων εἰσφορῶν ἡ κεκανονισμένη μηνιαία εἰσφορὰ τοῦ ἐρχοντος μηνὸς δέον ὑπ' εὐθύνην τοῦ ἐντεταλμένου διὰ τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὡς ἄνω ὑπαλλήλων νὰ ἐνεργῆται εἰς τριπλάσιον ποσὸν μέχρι παντελοῦς ἐξοφλήσεως τῶν ὀφειλομένων.

Εἰς τὸ καταβλητέον ἐν συνόλῳ ποσὸν θέλουσι συμψηφισθῆ αἱ ἄχρι τοῦδε καταβληθεῖσαι τυχὸν εἰσφοραί.

Πρὸς παρακολούθησιν τῆς ἀποδόσεως καὶ ἐξοφλήσεως τῶν ὀφειλομένων εἰσφορῶν δέον νὰ διαβιβάζηται κατὰ μῆνα εἰς τὸ ταμεῖον ὑπὸ τῆς ἐκκαθοριζούσης τὰς ἀποδοχὰς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας κατάστασις ἐμφαίνουσα τὸ ὀνοματεπώνυμον, τὸν βασικὸν μισθὸν καὶ τὸ καταβληθὲν ὑπὸ ἑκάστου τούτων ποσὸν εἰσφορῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Σεπτεμβρίου 1950.

ΑΠΟ ΟΣΑ ΜΑΣ ΓΡΑΦΟΥΝ

Καὶ πάλιν ἐπὶ τῶν ἄρθρων 657 καὶ 658 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος.

Ἀξιότιμε κ. Διευθυντά,

Εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 1 τεύχος τοῦ ἔτους 1951 τῆς ΕΕΔ ὁ ἔγκριτος δικηγόρος κ. Φ. Δ. Ἀγγελής μοῦ ἔκαμε τὴν τιμὴν ν' ἀπαντήσῃ εἰς τὴν δημοσιευθεῖσαν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 23 τεύχος τοῦ ἔτους 1950 ΕΕΔ ἐπιστολήν μου, τὴν σχετικὴν μὲ τὸ ζήτημα ἂν ἅπαξ ἢ πλατονάζων χρόνος δικαιοῦται ὁ μισθωτὸς ὁ κωλυόμενος νὰ ἐργασθῇ ἕνεκα ἀποδεδειγμένου λόγου μὴ ὀφειλομένου εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ, νὰ λάβῃ τὸν μισθόν αὐτοῦ κατὰ τὰ ἄρθρα 657 καὶ 658 τοῦ Α. Κ.

Παραθέτει δὲ τρεῖς δικαστικὰς ἀποφάσεις, αἵτινες, ἀλλαχοῦ, ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὸ ἡμέτερον περιοδικὸν καὶ αἵτινες οὐδὲν νέον στοιχεῖον προσθέτουν εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ ὑποστηριχθεῖσαν γνώμην.

Διότι ἡ μὲν 1073]50 τοῦ Πρωτ. Πειραιῶς συμφωνεῖται σύμφωνος μὲ τὴν γνώμην τοῦ κ. Ἀγγελῆ, αἱ δὲ ἄλλαι δύο δὲν συμφωνοῦσι πρὸς ταύτην. Ἡ 1213]50, ἀκολουθοῦσα τὴν μέσην ὁδόν, δέχεται ὅτι ὁ μισθωτὸς ἅπαξ δύναται νὰ λάβῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος, ὅσα ὅμοια κωλύματα καὶ ἂν παρουσιασθῶσι καὶ ἀναξαρτήτως αἰτίας, ἡ δὲ τρίτη ὑπ' ἀριθ. 3407]50 Πρωτ. Ἀθηνῶν εἶναι σύμφωνος μὲ τὴν ὑφ' ἡμῶν ὑποστηριζομένην γνώμην, ἤτοι δέχεται ὅτι διὰ πᾶν νέον κώλυμα τοῦ μισθωτοῦ γεννᾶται νέα ἀξίωσις αὐτοῦ πρὸς ἀπόληψιν μισθοῦ.

Συνεπῶς αἱ ὡς ἄνω ἀποφάσεις ὄχι μόνον δὲν ἀνατρέπουν τὰς ἀπόψεις τοῦ κ. Ἀγγελῆ, ἀλλ' ἀντιθέτως συνηγοροῦσι ὑπὲρ τῶν ἡμετέρων ἀπόψεων, βεβαιοῦσαι ὅτι αἱ ἀπόψεις ἡμῶν εἶναι σύμφωνοι καὶ μὲ τὴν γνώμην τοῦ καθηγητοῦ κ. *Τριανταφυλλοπούλου* καὶ μὲ τὸ γράμμα τοῦ Νόμου καὶ μὲ τὴν ξένην Νομολογίαν.

Ἀλλ' ὁ κ. Ἀγγελὴς ἐπικαλεῖται περαιτέρω ὑπὲρ τῆς ἀπόψεώς του καὶ τὴν καλὴν πίστιν καὶ ἀρίστως ὅτι αὐτὴ ἐπιβάλλει νὰ μὴ γίνεται ὑπέρμετρος ἐπιβάρυνσις τοῦ ἐργοδότου χάριν τοῦ μισθωτοῦ. Ἐπικαλεῖται ὄμως τὴν καλὴν πίστιν ὑπὲρ τοῦ ἐργοδότου, διότι φυσικὰ ἐξακολουθεῖ νὰ ἐκπέμπῃ ὅτι ἐκ λόγων φιλανθρωπίας ἐθέσπισεν ἡ πολιτεία τὸ δικαίωμα ἀπολήψεως μισθοῦ ὑπὲρ τοῦ ἀσθενοῦντος μισθωτοῦ. Ἡ πολιτεία ὅμως δὲν ἐθέσπισε τὸ δικαίωμα τοῦτο μόνον ὑπὲρ τοῦ ἀσθενοῦντος μισθωτοῦ, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ μισθωτοῦ γενικῶς τοῦ ὁπωσδήποτε κωλυομένου νὰ ἐργασθῇ, ἕνεκα ἀποδεδειγμένου λόγου, μὴ ὀφειλομένου εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ. (Λ. χ. τοῦ μισθωτοῦ, ὅστις ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἀπασχολεῖται ὡς μάρτυς εἰς δίκην. Βλέπε ἐν ΕΕΔ τεύχος 16]1950 καθηγητοῦ *Κ. Τριανταφυλλοπούλου*). Ὅπερ σημαίνει, ὅτι ἡ πολιτεία διὰ τῶν ἄρθρων 657 καὶ 658 δὲν ἀπεβλέψεν εἰς φιλάνθρωπον παροχώρησιν τοῦ μισθοῦ ἅπαξ, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐργατικῆς σχέσεως, ἀλλ' ἀκριβῶς ἐκ τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως ὡρισμένην, ἔκρινεν, ὅτι εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ὁ μισθωτὸς κωλύεται νὰ προσέλθῃ εἰς τὴν ἐργασίαν του, ἕνεκα ἀποδεδειγμένων λόγων ξένων πρὸς τὴν δούλειάν του, εἶναι δικαιότερον, ἀντὶ νὰ ἐπιβαρύνεται αὐτὸς ὁ οἰκονομικῶς ἀσθενὴς, τοῦ ὁποίου ὁ μισθὸς μόλις ἐπαρκεῖ ἢ καὶ πολλάκις δὲν ἐπαρκεῖ πρὸς διατροφὴν τοῦ ἰδίου καὶ τῆς οἰκογενείας του, νὰ ἐπιβαρύνεται ὁ οἰκονομικὸς ἰσχυρότερος ἐργοδότης, χάριν τοῦ ὁποίου, τέλος πάντων, ὁ μισθωτὸς καταναλίσκει συνεχῶς τὰς ἐργατικάς του δυνάμεις.

Καὶ ὅπου ἀληθῶς εἶναι ἐπικριτέαι αἱ ὡς ἄνω διατάξεις εἶναι εἰς τὸ ὅτι ὁρίζεται ὅτι αὐτῶν, ὅτι ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου γεννᾶται μετὰ δεκαήμερον παροχὴν ἐργασίας τῶν μισθωτῶν καὶ μάλιστα, καθὼς ὁ εἰσαγωγικὸς Νόμος τοῦ Α. Κ. 2783]1941 δὲν ἔχει δώσει ἀναδρομικὴν ἰσχὺν εἰς τὰ ἄρθρα 657 καὶ 658 αὐτῶν, καταντᾷ σήμερον ὅπλον τοῦ ὡς ἄνω ἐνεργετήματος νὰ ἀπολαύῃ ὁ ἐπὶ δεκαήμερον ἐργασθεὶς καὶ νὰ στερῆται τούτων ὁ ἐργασθεὶς δεκαεπτηρίδας. Ὅπως εἶναι ἐπικριτέαι καὶ διότι αἱ ὡς ἄνω διατάξεις ἐθεσπίσθησαν, χωρὶς νὰ γίνεται διάκρισις, ὅσον ἀφορᾷ τὴν οἰκονομικὴν ἀντοχὴν τῆς ἐπιχειρήσεως, καὶ οὕτω ἐξισοῦνται ἐξ ἴσου ὁ θεμιτῶς μὲ τὸν μικρομπακάλην τῆς ἐπαρχίας καὶ τῆς συνοικίας τὸν ἀπασχολοῦντα ἕνα μόνον μισθωτόν, διὰ τὸν ὁποῖον μικροεπαγγελματίαν, ὁμολογουμένως, εἶναι λίαν δυσβάστακτοι αἱ περὶ ὧν πρόκειται ὑποχρεώσεις. Περιέργως ὅμως διὰ τὰ ζητήματα αὐτά, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διαφεύγουν τὴν ἀντίληψιν τοῦ ἐγκρίτου δικηγόρου κ. Ἀγγελῆ, δὲν γίνεται λόγος, οὔτε εἰς τὰ ἄρθρα του, οὔτε εἰς τὴν ἐπιστολήν του. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ πενιχρὸν τῶν παροχῶν ἀσθενείας τοῦ Ι. Κ. Α., περὶ τῶν ὁποίων μὲ ἐρωτᾷ ὁ κ. Ἀγγελής, τὸν πληροφορῶ, ὅτι τόσον διὰ τὰς παροχὰς, ὅσον καὶ διὰ τὰ ἄλλα ἄτοπα, περὶ ὧν ἀναφέρω ἀνωτέρω, ἔχω ἀσχοληθῇ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1947 (Βλέπε Δ. Κ. Ν., τεύχος 18 - 19 ἔτους 1947, σελ. 404]406).

Ἄλλως τὰ ἐπιδόματα τοῦ Ι. Κ. Α. παρέχονται μόνον εἰς περιπτώσεις ἀσθενείας καὶ οὐχὶ καὶ διὰ τοὺς ἄλλους σπουδαίους λόγους, τοὺς κωλύοντας τοὺς μισθωτοὺς νὰ ἐργασθῶσι.

Ἀθῆναι τῇ 12.1.1951 *Χρ. Ἰω. Κασσίμος*

Περὶ διοικητικῶν πράξεων

Προκαλεῖ κάποιαν ἐκπλῆξιν, ὅτι ἐπ' ἐσχάτων κυρίως ἡ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἔλεγχος τῶν διοικητικῶν πράξεων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἀκύρωσιν πολλῶν ἐξ αὐτῶν.

Ἀλλὰ πῶς ἄλλως νὰ γίνῃ, ὅταν, κατὰ κανόνα, αἱ διοικητικαὶ αὗται πράξεις συντάσσωνται καὶ ἐκδίδωνται τόσον πλημμελῶς;

Πόσαι σχέσεις π.χ. ἔχει πρὸς τὸν κατὰ Ν. 28]1944 διοικητικὸν καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν τὸ ἄρθρον 8 τῆς ἀνωτέρω (σελ. 132) δημοσιευομένης ὑπ' ἀριθ. 2281]1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, κατὰ τὴν ὁποίαν «αἱ ὧραι ἐργασίας μαθητευομένων πάντων τῶν κλάδων τῆς βιομηχανίας, ἐφ' ὅσον φοιτοῦν εἰς νυκτερινὰς σχολάς, ὁρίζονται εἰς ἑπτὰ ἡμερησίως»;

Ἐν τοιούτοις θὰ κληθοῦν ἄρτιον τὰ δικαστήρια ν' ἀποδώσουν δικαιοσύνην καὶ ἂν, ὡς εἶναι τὸ ὀρθὸν νομικῶς, δὲν ἐφαρμόσουν τὴν διάταξιν, ὡς ἐκτὸς ἀξιωποδοτήσεως νόμου κειμένην, ὁ πτωχὸς μαθητευόμενος ἐπάνω τῶν κλάδων τῆς βιομηχανίας, ἀνίδεος τοῦ κόσμου τῶν ἁπλῶν ἀκόμη νομικῶν ἐννοιῶν, θὰ ἔχῃ τὴν (ἀδιάφορον ἂν ἀστήρικτον) πικρίαν ὅτι τὰ δικαστήρια τὸν ἠδίκησαν.

Δὲν ἔχει λοιπὸν ὑποχρέωσιν ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία νὰ μὴ δίδῃ αὐτῇ ἀφορμὰς παραπόνων κατὰ τῆς δικαστικῆς;

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 10ος — Τεύχος 4 (226)

Ἀθῆναι, 15 Φεβρουαρίου 1951

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΜΙΣΘΩΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ἐν συνεχείᾳ τῆς εἰς τὸν 9ον τόμον μας, σελ. 466, δημοσιεύσεως τοῦ προσχεδίου μισθώσεως ἐργασίας τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ τῆς αἰτιολογικῆς ἐπ' αὐτοῦ ἐκθέσεως τοῦ εἰσηγητοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου κ. **Κ. Τριανταφυλλοπούλου**, δημοσιεύομεν κατωτέρω, παραλαμβάνοντες ἐκ τῆς ἐπισήμου ἐκδόσεως τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης, ἔτους 1936, τὸ σχετικὸν πρὸς τὴν σύμβασιν ἐργασίας σχέδιον διαγράμματος τοῦ Ἐνοχικοῦ Δικαίου τοῦ εἰσηγητοῦ κ. καθηγητοῦ καὶ τὰ πρακτικὰ τῆς Ἀναθεωρητικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ταῦτα ἀποτελοῦν πράγματι πολύτιμα στοιχεῖα διὰ τὴν ἑρμηνείαν τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ Κώδικος καὶ ἔχουν πρωτεύουσαν θέσιν εἰς τὰς στήλας τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου».

I

Σχέδιον Διαγράμματος τοῦ Ἐνοχικοῦ Δικαίου.

Ἡ μίσθωσις ὑπηρεσιῶν εἶναι τὸ κεφάλαιον, ὅπερ θέλει ἔχει νέαν μορφήν, ἐν πολλοῖς δὲ καὶ οὐσίαν νέαν, ἐν σχέσει πρὸς τὸ Ρωμαϊκὸν Δίκαιον, τὸν Ἰόνιον καὶ τὸν Σαμιακὸν Κώδικα.

Διὰ τῆς ρυθμίσεως ταύτης δὲν θέλει τεθῇ ἐκποδὼν κατ' ἀρχὴν ἡ ποικίλη εἰδικὴ νομοθεσία, ἡ συνήθως γνωστὴ ὡς ἐργατικὴ νομοθεσία, ἀλλὰ θέλει διατυπωθῇ ἐν τῷ Κώδικι τοιοῦτον γενικὸν πλαίσιον, ὥστε ἄλλαι μὲν ἐκ τῶν διατάξεων ἐκείνων νὰ καταστῶσι περιττοί, ἄλλαι δὲ νὰ παραμείνουν ἐν ἰσχύϊ, ὡς εἰδικῶν προσώπων ἢ σχέσεων ρυθμιστικαί. Εἰς τὴν δευτέραν κατηγορίαν ὑπάγονται ἐνδεικτικῶς αἱ διατάξεις τοῦ Ἐμπορικοῦ Κώδικος περὶ ἐργασίας τοῦ πληρώματος, ὁ νόμος περὶ τῆς διὰ σκαφάνδρων ἁλιείας, ὁ νόμος περὶ ἐργασίας γυναικῶν καὶ ἀνηλίκων, κατὰ τὸ πλεῖστον ὁ νόμος περὶ ἡμερομισθίων, ὁ νόμος περὶ ἀνεκχωρήτου καὶ ἀσυμψηφίστου ἀμοιβῶν ἐξ ὑπηρεσιῶν καὶ εἷς τις ἄλλος. Διὰ τὴν τοιαύτην ρύθμισιν καταλληλότερον πρότυπον ἀσφαλῶς εἶναι ὁ Ἑλβετικὸς Κῶδιξ, ὅστις καὶ ἐλήφθη ὡς βάσις τοῦ προσχεδίου νόμου περὶ συμβάσεως ἐργασίας, ὅπερ εἶχεν ἐκπονήσει μετ' αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως ἐν ἔτει 1913 τὸ τότε εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Οἰκονομίας λειτουργοῦν Ἀνώτατον Συμβούλιον Ἐργασίας, ἀποτελούμενον ἐξ ἴσου ἀριθμοῦ ἀντιπροσώπων ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν.

Τὸ σχέδιον τοῦτο, διατυπωμένον τότε, οὕτως ὥστε ν' ἀντικαθιστᾷ τὸ περὶ μισθώσεως ὑπηρεσιῶν τμῆμα τοῦ Ρωμαϊκοῦ καὶ τῶν τοπικῶν Δικαίων, θέλει ληφθῇ καὶ νῦν ὡς ἀφετηρία, ἀπομεμονωμένης τῆς δεούσης διὰ τοῦ ἀστικοῦ δικαίου προστασίας εἰς τὰς ἀσθενεστέρας τάξεις ἐργατῶν, ὑπαλλήλων κλπ. κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς ἀπὸ μακροῦ ἐγκαινιασθείσης εἰδικῆς κοινωνικῆς νομοθεσίας ἡμῶν καὶ τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ συμφώνου τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ 13ον τμῆμα τῆς συνθήκης τῶν Βερσαλλιῶν.

Ἐννοεῖται ὅτι τὸ κεφάλαιον δὲν θὰ περιλαμβάνῃ, εἰμή, ὡς ἐμπρέπει εἰς Κώδικα, προωρισμένον νὰ ἔχῃ πάγιον χαρακτῆρα, διατάξεις τοιαύτης γενικῆς φύσεως, ὥστε νὰ ἐφαρμόζωνται ἐπὶ τῆς σχέσεως παντὸς ἐργαζομένου ἀντὶ μισθοῦ, ἐν τῷ πλαισίῳ δὲ τῆς γενικῆς ταύτης ρυθμίσεως θὰ κινηθοῦνται αἱ εἰδικαὶ διατάξεις, αἱ ἀφορῶσαι καθ' ἑκάστην κατηγορίαν ἐργαζομένων, αἵτινες ἀποτελοῦν ἢ θὰ ἀποτελοῦν ἀντικείμενον εἰδικῶν ἑκάστοτε νομοθετημάτων.

Ἰδοὺ ποῖον εἶναι τὸ περιεχόμενον τοῦ κεφαλαίου τούτου:

Α') Ἔννοια τῆς συμβάσεως. Κατάρτισις ἄτυπος γενικῶς. Εἰδικὴ κατάρτισις διὰ κανονισμῶν ἐργασίας. Συλλογικὴ σύμβασις (contrat collectif). Κατάρτισις προτύπων συμβάσεων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, μετὰ γνώμην ἐνδιαφερομένων Ἑνώσεων. Σύμβασις μαθητείας.

Β') Ἀποτελέσματα. (1) Ὑποχρεώσεις ἐκμισθώτου (ἐργαζομένου). Εὐθύνη αὐτοῦ δι' ἴδιον πταῖσμα. Εὐθύνη δι' ἀλλότριον, ἤτις καλὸν εἶναι νὰ ὁρισθῇ εἰδικῶς ἐνταῦθα, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐν τῷ γενικῷ μέρει τῶν ἐνοχῶν ὁρισμοῦ. (2). Ὑποχρεώσεις μισθωτοῦ (ἐργοδότου): α) εὐθύνη β) μισθός: ποσόν, ὑπερημερία ἐργοδότου ὡς δανειστοῦ, χρόνος πληρωμῆς μισθοῦ, προκαταβολαί, μισθὸς ἐπὶ κωλύματος (ἀσθένεια, ἐφεδρικὴ ὑπηρεσία), νοσηλεία διαιτωμένων παρ' ἐργοδότῃ γ) ἐκπαίδευσις μαθητευομένων δ) ἐργαλεῖα καὶ ὑλικὰ ε) προστατευτικὰ μέτρα στ) συμψηφισμός, ἐκχώρησις (καὶ κατάσχεσις) ζ) ἐλεύθερος χρόνος καὶ ἄδειαι η) πιστοποιητικόν, ἐφευρέσεις.

Γ') Λῆξις συμβάσεως. (1). Παρέλευσις χρόνου. (2) Σιωπηρὰ ἀνανέωσις. (3) Καταγγελία μετὰ προθεσμίαν, καταγγελία ἄνευ προ-

θεσμίας δι' εύλογον αίτίαν και είδικώς δι' άναξιοχρεάτητα τοῦ ἐργοδότου. Ἀποζημιώσεις ἐν καταγγελίᾳ δι' εὔλογον αἰτίαν.

Ἄλλαι τινές διατάξεις συμπληρωματικαί, οἷον ἡ περί ἡρεμίας τῆς παραγραφῆς ἀπουδαίσ διάταξις τοῦ ἄρθρου 134 Ἑλβετικοῦ Κώδικος, θά τοποθετηθοῦν εἰς τό οἰκεῖον μέρος τοῦ Κώδικος ἢ καί εἰς ἄλλους Κώδικας, οἷον ἡ διάταξις περί ἀποβλέψεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ τῆς ἐξοφλήσεως τοῦ μισθοῦ.

II

Πρακτικά τῆς Ἀναθεωρητικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος

Συνεδρίασις 16—21 Ἰανουαρίου 1931.

Πρόεδρος ὁ κ. Ν. Ἀβραάμ, Ὑπουργός τῆς Δικαιοσύνης.

Κ. Τριανταφυλλόπουλος. Ἐρχόμεθα τώρα εἰς τήν σύμβασιν ἐργασίας, ἥτις σήμερον εἶναι ἡ σπουδαιοτέρα ἐξ ὅλων τῶν συμβάσεων, διότι δέν ὑπάρχει ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος νά μή διατελῇ εἰς σχέσιν μισθώσεως ὑπηρεσιῶν.

Ἐλευθ. Βενιζέλος. Ἂν μπορῆτε μάλιστα νά βρῆτε ἄλλον ὅρον, ὅπως εὑρήκατε διά τήν μίσθωσιν ἀγροτικῶν κτημάτων τήν λέξιν κάκτωσις.

Κ. Τριανταφυλλόπουλος. Ὁμιλῶ περί συμβάσεως ἐργασίας καί νομίζω, ὅτι αὐτός ὁ ὅρος θά ἐπικρατήσῃ. Οὕτω τήν ὀνομάζουν οἱ Γάλλοι καί οἱ Ἑλβετοί. Ἂν ὑπολογίσωμεν σήμερον εἰς κάθε Κράτος καί τούς δημοσίους ὑπαλλήλους, τότε θά ἴδωμεν, ὅτι δέν ὑπάρχουν σήμερον παρά ὀλίγοι προνομιοῦχοι, οἱ ὁποῖοι δέν προσφέρουν ἐπί μισθῷ τάς ὑπηρεσίας αὐτῶν.

Ἐλευθ. Βενιζέλος. Ἔχω τό καθῆκον νά κάμω μίαν ἐπιφύλαξιν, ὅτι ἡ σχέσις τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων δέν ἠμπορεῖ νά ἐξομοιωθῇ οὐδέ πόρρωθεν μέ τήν μίσθωσιν.

Κ. Βαρβαρέσος. Μόνον ὅτι νομικῶς ὡς πρός τήν κατάρτισιν εἶναι καί αὐτή σύμβασις, ὅτι δηλαδή ἀπαιτεῖται καί θέλησις τοῦ ὑπαλλήλου.

Ἐλ. Βενιζέλος. Τίποτε ἄλλο ἀπό τήν θέλησιν. Ἀλλά δέν ἠμπορεῖ νά ἐξομοιωθῇ ἡ σχέσις τοῦ ὑπαλλήλου μέ τήν μίσθωσιν. Διαμαρτύρομαι ἐντονώτατα κατά τῆς ἀντιλήψεως αὐτῆς. Ρυθμίζονται κυριαρχικῶς, ἂς εἴπω τήν λέξιν, ἀπό τήν Πολιτείαν οἱ ὅροι, ὑπό τούς ὁποίους ἐργάζονται οἱ ὑπάλληλοι. Ἔχει τό δικαίωμα ἡ Πολιτεία νά μεταβάλλῃ τούς ὅρους ἀνά πᾶσαν στιγμήν καθ' ὅλην τήν ἔκτασιν, πρᾶγμα τό ὁποῖον δέν ἠμπορεῖ νά προσαρμοσθῇ οὐδόλως πρός τήν ἔννοιαν τῆς μισθώσεως. Ἂς μή μᾶς ἀπασχολήσῃ τό ζήτημα αὐτό ἐδῶ. Ἡμεῖς θά ὁμιλήσωμεν περί συμβάσεως ἐργασίας τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου καί δέν εἶναι ὀρθόν ἐδῶ εἰς τήν Ἐπιτροπήν νά θίξωμεν ἕνα ζήτημα, τό ὁποῖον εἶναι φλέγον. Ἐγώ δέν ἠμπορῶ νά προσχωρήσω οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον εἰς τήν ἀντίληψιν αὐτήν.

Π. Ἀραβαντινός. Ἡ σχέσις τῶν ὑπαλλήλων ἔχει τήν ἔννοιαν τῆς ὑποταγῆς.

Κ. Τριανταφυλλόπουλος. Ἐγώ εἶπον ὅτι τό δικαιον τό σύγχρονον τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἐξαιρετικῆς σπουδαιότητος, διότι ρυθμίζει τάς σχέσεις ὅλων τῶν ἐργαζομένων κατ' ἀρχήν, ἀδιάφορον δέ εἶναι ἂν καί κατά πόσον διά τινας κλάδους, ὅπως διά τούς δημοσίους ὑπαλλήλους, τό Ἀστικόν Δίκαιον ἰσχύει ἐπικουρικῶς.

Ἐλ. Βενιζέλος. Δέν μᾶς ἀπασχολεῖ αὐτό τό ζήτημα ἐδῶ, διότι ἡμεῖς ἐδῶ κανονίζομεν τά τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου. Αὐτά θά τά ποῦμε ἄλλοτε, ὅταν θά ψηφισθῇ ἀπό τήν Βουλήν ὁ νόμος ὁ σχετικός, ὁ ρυθμίζων τήν σχέσιν τῶν ὑπαλλήλων πρός τήν Πολιτείαν, θά τά ξεκαθαρίσωμεν ὅλα αὐτά.

Κ. Τριανταφυλλόπουλος. Ἡ σύμβασις ἐργασίας, πού ἔχει προσλάβει ἐξαιρετικήν σπουδαιότητα σήμερον, εἰς τό Ρωμαϊκόν Δίκαιον, τοὐναντίον, ὅπως καί εἰς τούς τρεῖς ἡμῶν τοπικούς Κώδικας, ἢ μᾶλλον εἰς τούς δύο, ἔχει ἰσχνοτάτην ἐμφάνισιν. Διότι εἰς μέν τήν Ρώμην ὑπῆρχον οἱ δοῦλοι, οἱ ὁποῖοι εἰργάζοντο, ὅσοι δέ δέν εἶχον ἰδίους δούλους, ἐμίσθωναν τοιούτους ἀπό τούς κυρίους των καί ταῦτο ἦτο οὐχί μίσθωσις ὑπηρεσιῶν, ἀλλά μίσθωσις πράγματος. Ὁ δέ Γαλλικός Κῶδιξ, ἐξ οὗ ἀπέρρευσαν οἱ μεταγενέστεροι, ἠρκέσθη εἰς τήν ἰσότητα, ἀπό τήν ὁποίαν διαπνέεται. Ἐθεωρεῖτο τότε ὡς μεγάλη κατάκτησις, ὅπως καί ἦτο, ἀλλά καί ὡς ἔπαρκής ἡ κατάργησις ὅλων τῶν ἀπολυταρχικῶν καί φεουδαλικῶν δεσμῶν, πού δέν ἄφηναν ἐλευθερίαν ἐργασίας εἰς τά ἄτομα, χάρις εἰς τήν ὕπαρξιν καί λειτουργίαν τῶν συντεχνιῶν καί τῶν κανονισμῶν καί τῶν προνομίων. Ἅπας ἀνεκηρύχθη ἡ ἐλευθερία ἐργασίας, ἠδύνατο νά ρυθμίζεται ἀπό δύο μόνον ἄρθρα, ὅπως συμβαίνει εἰς τόν Ναπολεόντειον Κώδικα. Ἡ ἐλευθερία περί τούς ὅρους τῆς ἐργασίας ἐθεωρεῖτο μεγάλη καί ἐπαρκής κατάκτησις.

Ἀλλ' ἔκτοτε ἐπῆλθον βαθεῖαι ἀλλοιώσεις, τόσον εἰς τήν τεχνικήν τῆς παραγωγῆς, ὅσον καί εἰς τάς οἰκονομικάς ἀντιλήψεις, ὥστε τήν σήμερον νά θεωρῆται ὡς στοιχειώδης ἀπαίτησις ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦ κεφαλαιοκρατικοῦ καθεστῶτος νά τύχῃ ἐπαρκοῦς προστασίας ἡ ἀνθρωπίνη ἐργασία ἀπό τῆς νεαρᾶς ἡλικίας, καθ' ἣν εἶναι ἠναγκασμένη νά εἰσέρχεται εἰς τά ἐργοστάσια, μέχρι τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν θάττον ἢ βράδιον, μᾶλλον ἀνωρίς, φθείρεται καί ἐξαφανίζεται πλέον αὐτό τό κεφάλαιον, πού διαθέτει κάθε ἄνθρωπος.

Ἡ ἀρχή τῆς ἐλευθερίας τῶν συναλλαγῶν καί τῆς αὐτονομίας τῆς βουλήσεως εἰς τό κεφάλαιον αὐτό ἀκριβῶς εἶναι, πού ὑπέστη τήν μεγαλειτέραν μείωσιν. Ὁλονέν καί περισσότερον αἱ διατάξεις περί συμβάσεως ἐργασίας τείνουν νά γίνουν καί γίνονται δημοσίας τάξεως, jus cogens, τό ὁποῖον οἱ Ρωμαῖοι τό χαρακτηρίζουν ὡς jus publicum, πού δέν ἠμπορεῖ νά μεταβάλλεται δι' ἰδιωτικῶν συμφώνων, ἀλλά παρ' ὅλην αὐτήν τήν μεταβολήν δέν ἔπεται, ὅτι τό δίκαιον τῆς συμβάσεως ἐργασίας δέν ἔχει θέσιν εἰς Κώδικα ἰδιωτικοῦ δικαίου, εἰς τόν Ἀστικόν Κώδικα, διότι τάχα κατέστη δημόσιον δίκαιον καί ἔχει ἀνάγκην νά διατυπωθῇ ὁλοκληρωτικῶς εἰς ἰδιαίτερον Κώδικα.

Βεβαίως ἐκ τῶν ἐργαζομένων ἐπ' ἀμοιβῇ ἐσχηματίσθησαν ἰδιαίτεραι κατά εἴδη ἐργασιῶν ἢ εἴδη ἐπαγγελμάτων κατηγορίαι μέ

διους κανόνας, ιδίως δσον άφορᾷ τούς όρους έργασίας καί τάς προϋποθέσεις καταγγελίας τῆς συμβατικῆς σχέσεως, άλλ' ἡ διάκρισις αὕτη ἐπιβάλλει ἁπλῶς τήν δι' ἰδιαιτέρων νόμων ρύθμισιν τῶν λεπτομερεστέρων αὐτῶν κατά κατηγορίαν σχέσεις. Τοιουτοτρόπως αἱ βασικαί καί θεμελιώδεις σχέσεις, αἱ ὁποῖαι ἀπαντῶσιν εἰς κάθε σύμβασιν ἐργασίας, θά ρυθμισθοῦν εἰς τόν Κώδικα κατά τοιοῦτον τρόπον, ὥστε τά ἰδιαίτερα κατά κατηγορίας νομοθετήματα νά κινοῦνται ἐλευθέρως, ἀλλά πάντοτε ἐντός τοῦ πλαισίου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος. Τοῦτο δέ εἶναι καί ἄλλως ὠφέλιμον, διότι πολλάκις αὐτά τά συχνά ἐναλλασσόμενα νομοθετήματα, τῆς ἁρμοδιότητος διαφόρων Ὑπουργείων, προσκρούουν καί ἀνατρέπουν ἐκ σπουδῆς ἤ καί ἐξ ἀγνοίας θεμελιώδεις ἀστικάς διατάξεις καί καλόν εἶναι νά ἀποτελέσῃ εἰς τοῦτο φραγμόν τό πλαίσιον τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ὅστις φυσικά ἐπί πολλάς δεκαετηρίδας δέν θά μεταβληθῇ καί δέν πρέπει νά θίγεται ἀπό εἰδικούς νόμους.

Ὡς πρότυπον εἰς τό τμῆμα τῆς συμβάσεως ἐργασίας θέλει χρησιμεύσει ὁ Ἑλβετικός Κώδιξ Ἐνοχῶν τοῦ 1912 ἤ μᾶλλον τό προσχέδιον περί συμβάσεως ἐργασίας παρά τῷ Ὑπουργείῳ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας. Τό σχέδιον τοῦτο εἶναι συντεταγμένον ἐπί τῇ βάσει τοῦ Ἑλβετικοῦ Κώδικος καί προωρίζετο τότε νά ἀντικαταστήσῃ τά περί μισθώσεως ὑπηρεσιῶν τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου καί τῶν τριῶν τοπικῶν Κωδίκων. Ὁ πίναξ τῶν περιεχομένων τοῦ τμήματος τούτου καταχωρίζεται εἰς τό Διάγραμμα καί ἐκεῖθεν ἀποκομίζει τις μίαν γενικήν ἰδέαν τοῦ μέλλοντος δικαίου τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἡ πρώτη μεταρρύθμισις ἀφορᾷ εἰς τό ὅτι ἐκλείπει ἡ διάκρισις εἰς ἐλευθερίας καί βαναύσους ὑπηρεσίας. Σύμβασις ἐργασίας θά εἶναι καί ὅταν αἱ ὑπηρεσίαι εἶναι ἐλευθέριοι, μέ τήν διαφοράν ὅτι ἐπί τινων ἐξ αὐτῶν, αἱ ὁποῖαι κατ' ἐξοχήν ἀπαιτοῦν ἐμπιστοσύνην, θά εἰσαχθοῦν καί εἰδικώτεροι λόγοι τερματισμοῦ. Ἐκλείπει ἔπειτα ἡ ἔννοια τοῦ Ρωμαϊκοῦ ἀνωνύμου συναλλάγματος. Τοῦτο δέν ἔχει θέσιν οὐδ' εἰς τό κρατοῦν δίκαιον, ἐν τούτοις προσκόπτει ἐστιν ὅτε ἡ νομολογία εἰς τό ζήτημα ταῦτο. Εὑρύνεται ἔπειτα ἡ ἔννοια τῆς μισθώσεως ὑπηρεσιῶν κατά τοῦτο, ὅτι θέλει περιλάβει καί περιπτώσεις ἐκ τῆς Ρωμαϊκῆς μισθώσεως ἔργου, ὅταν δηλ. ὁ ἐργάτης πληρώνεται μέ τό κομμάτι καί διατελῇ μᾶλλον ἤ ἧττον ὑπό τήν ἐπίβλεψιν τοῦ ἐργοδότου. Καί σήμερον ἔτι δυνάμει ἐνδείξεως ἐκ νεωτέρων νόμων ἡ σχέσις αὕτη εἶναι μίσθωσις ὑπηρεσιῶν καί οὐχί διαδοχικαί μισθώσεις ἔργων. Ἔπειτα θά εἰσαχθῶσι μεταρρυθμίσεις τινές, τάς ὁποίας ἔχει ἤδη ὁ Κρητικός Κώδιξ παραλάβει ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ Κώδικος, μία μεταρρύθμισις σχετική πρός τήν ἀρχήν pericalum est locatoris καί μία ἄλλη ἐπιβάλλουσα εἰς τόν μισθωτήν ὑπηρεσιῶν ὑποχρεώσεις τινάς, ἐν περιπτώσει ἀσθενείας τοῦ παρ' αὐτῷ διατρωμένου ἐκμισθωτοῦ ὑπηρεσιῶν.

Σπουδαιότερον εἶναι τό ζήτημα τῶν λεγομένων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας. Συχνότατα ἀπαντῶσι καί παρ' ἡμῖν ἀκόμη κατά τήν τελευταίαν εἰκοσαετίαν συμφωνίαι μεταξύ πλειόνων ἐργατῶν ἀφ' ἑνός καί ἑνός ἤ πλειόνων ἐργοδοτῶν ἀφ' ἑτέρου. Διά τῶν συμφωνιῶν αὐτῶν, αἱ ὁποῖαι πολλάκις χαρακτηρίζονται ὡς πρωτόκολλα ὑπό τῶν μερῶν, καθορίζονται ὡρισμένοι τινές ὅροι, ὑπό τούς ὁποίους οἱ συμβαλλόμενοι θέλουν κλείει εἰς τό μέλλον μεταξύ των συμβάσεις ἐργασίας. Οἱ ὅροι οὗτοι ἀναφέρονται συνήθως εἰς τόν ἐργάσιμον χρόνον, εἰς τόν μισθόν, εἰς τήν προθεσμίαν καταγγελίας, εἰς τούς λόγους τῆς ἀπροθέσμου καταγγελίας καί τῆς ἀμέσου λύσεως καί οὕτω καθ' ἑξῆς.

Ποία εἶναι ἡ τύχη μιᾶς τοιαύτης συμφωνίας κατά τό ἰσχῦον Δίκαιον;

Ἀφοῦ κατά τό σημερινόν Ρωμαϊκόν δίκαιον πᾶσα μή παράνομος καί μή ἀνήθικος σύμβασις εἶναι ἰσχυρά, εἶναι φανερόν, ὅτι καί ἡ συλλογική σύμβασις ἐργασίας δέν εἶναι ἀνίσχυρος, ἀλλ' ἡ νομική αὐτῆς ἐνέργεια καί τά ἐξ αὐτῆς ἀποτελέσματα παρουσιάζουν ζητήματα δυσεπίλυτα, διότι ἡ ἔννοια αὐτῆς δέν δύναται νά ὑπαχθῇ εἰς τήν μίσθωσιν ὑπηρεσιῶν, ἐπειδή οἱ συμβαλλόμενοι δέν ὑπόσχονται πρός ἀλλήλους μισθόν καί ἐργασίαν, ἀλλά μόνον καθορίζουν ὅρους, ὑφ' οὓς θά κλείσουν μεταξύ των εἰς τό μέλλον συμβάσεις ἐργασίας. Ἀλλά καί ὡς προσύμφωνον συμβάσεως ἐργασίας δέν δύναται νά χαρακτηρισθῇ, ἐπειδή τά προσύμφωνον ἀφορᾷ ὡρισμένα πρόσωπα, ἐνῷ διά τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας δέν ὑπόσχονται πάντοτε οἱ συμβαλλόμενοι πρός ἀλλήλους νά κλείσουν μεταξύ των εἰς τό μέλλον σύμβασιν, ἀλλά συμφωνοῦν ὅρους, ὑφ' οὓς θά κλείωνται αἱ συμβάσεις καί ἐκ μέρους τρίτων, δηλαδή προσώπων νομικῶν ἀλλοίων ἀπό τά συμβαλλόμενα μέρη, ὅπως εἶναι τά μέλη τοῦ σωματείου, ὅσχετα νομικῶς πρός τό σωματεῖον, ποῦ κλείει τήν συλλογικήν σύμβασιν. Οὔτε συμβιβασμός τέλος δύναται νά χαρακτηρισθῇ ἡ συλλογική σύμβασις ὡς ἐπακολουθοῦσα ἀπεργίαν πλειστάκις, ἐπειδή εἰς κάθε συμφωνίαν δυνατόν νά προηγηθῇ ἔρις περί τούς ὅρους, χωρίς μέ τοῦτο ἡ συμφωνία νά φέρῃ τόν χαρακτῆρα συμβιβασμοῦ.

Πρόκειται λοιπόν περί μιᾶς νέας ἐννόμου σχέσεως sui generis, ἡ ὁποία πρέπει νά ρυθμισθῇ νομοθετικῶς τόσον ἀπό ἀπόψεως προϋποθέσεων, δσον, καί ἰδίᾳ, ἀπό ἀπόψεως ἀποτελεσμάτων καί κυρώσεων.

— Ζήτημα εἶναι μόνον, ἄν αἱ διατάξεις περί συλλογικῆς συμβάσεως θά περιληφθοῦν εἰς τόν Κώδικα, ὅπως ἔκαμαν εἰς τήν Ἑλβετίαν ἡ Ὁλλανδίαν, ἤ θ' ἀποτελέσουν ἴδιον νόμον.

Οἱ Γάλλοι καί Γερμανοί ἔχουν ἰδίους νόμους περί συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὁ Γερμανικός νόμος εἶναι τοῦ ἔτους 1928, ὁ δέ Γαλλικός εἶναι τοῦ 1919, ἀλλά δέν βλέπω τόν λόγον διατί νά μή ἀκολουθήσωμεν τό νέον τοῦ Ἑλβετικοῦ Κώδικος σύστημα καί νά περιλάβωμεν τρία ἤ τέσσαρα ἄρθρα εἰς αὐτόν τοῦτον τόν Κώδικα περί ἑνός θεσμοῦ τόσον εὐρέως, ἄρθρα ἄλλως, τά ὁποῖα θά ἔχουν ἐφαρμογήν εἰς πᾶσαν περίπτωσιν συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καί αἱ τυχόν ἰδιάζουσαι σχέσεις θά ρυθμίζωνται ὑπό τῶν

είδικῶν νόμων, λ.χ. περὶ καταγγελίας, ἀλλὰ καὶ τότε ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῶν διατάξεων τοῦ Κώδικος.

Κατὰ τὴν ἐκπόνησιν τῶν ἄρθρων τούτων θὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν καὶ τὰ νεώτερα νομοθετήματα, ὡς καὶ νομοσχέδιον καταρτισθὲν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ ὑποβληθὲν εἰς τὴν Βουλὴν ἐν ἔτει 1927. Ὡσαύτως ὑπάρχει καὶ Νομοθετικὸν Διάταγμα τῆς 21 Ἀπριλίου 1926 περὶ διαιτησίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, τὸ ὁποῖον εἰς τὰ ἄρθρα 14 καὶ 22 ὁρίζει τὰς συνεπείας τῶν ἀναγκαστικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, τοιαύτας δὲ ὀνομάζει συμβιβαστικὰς ἀποφάσεις, αἱτινες ἐκδίδονται ἐπὶ «συλλογικῶν» διαφορῶν ἀπὸ τὰς Ἐπιτροπὰς Συνδιαλλαγῆς, ἀλλὰ τὸ Νομοθετικὸν αὐτὸ Διάταγμα, τὸ ὁποῖον ἄδηλον εἶναι ἂν ἐκυρώθη (*) καὶ ἂν ἰσχύῃ, ἀφορᾷ κυρίως εἰς τὰς συλλογικὰς διαφοράς καὶ παρεπιπτόντως ὁμιλεῖ περὶ τῶν συμβιβασμῶν ποὺ ἐπακολουθοῦν τὴν λύσιν τῶν διαφορῶν ἐκείνων.

Τὸ σπουδαῖον ζήτημα, τὸ ὁποῖον θὰ μᾶς ἀπασχολήσῃ, εἶναι τὸ ζήτημα τῶν κυρώσεων. Εἰς τὸ σχέδιον τοῦ 1913 τὸ Ἀνώτατον Συμβούλιον Ἐργασίας εἶχε δεχθῇ, ὅτι δεσμεύονται ἐκ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὅσοι ἦσαν μέλη τοῦ σωματείου ἢ τῆς ὁμάδος κατὰ τὴν κατάρτισιν τῆς συμβάσεως καὶ παρόντα κατὰ τὴν ἀπόφασιν περὶ τῆς συμβάσεως δὲν ἐψηφίσησαν. Ὅσα μέλη τοὐναντίον ἢ ἦσαν ἀπόντα ἢ παρευρίσκοντο μέν, ἀλλ' ἐψηφίσησαν, πρέπει νὰ ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἀποχωρῶσι τοῦ σωματείου ἐντὸς βραχείας προθεσμίας, ἵνα μὴ δεσμεύωνται ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἄλλως θὰ δεσμεύωνται καὶ οὗτοι. Ἡ πρόσφατος Ἰταλικὴ Νομοθεσία βαίνει περαιτέρω καὶ διὰ τῆς ἀναγκαστικῆς ὀργανώσεως τῆς ἐργασίας δεσμεύει καὶ τοὺς τυχὸν ἀντιτιθεμένους, ἀλλὰ τὸ σύστημα τοῦτο συνδέεται πρὸς τὴν ὅλην φασιστικὴν ὀργάνωσιν τοῦ Κράτους, πρὸς τὴν ὁποίαν ἡμεῖς βεβαίως δὲν ἔχομεν ν' ἀποβλέψωμεν, ἀλλὰ προέχει τὸ ζήτημα, ἂν θὰ περιλάβωμεν εἰς τὸν Κώδικα τὸν θεσμόν, ὅπως προτείνει ἡ Συντακτικὴ Ἐπιτροπή.

Π. Ἀραβαντινός. Ἡ εἰσήγησις τοῦ κ. Τριανταφυλλοπούλου ἦτο ἀρκετὰ διαφωτιστική. Ἔχω ὅμως ἐνδοιασμούς τινας, ὅσον ἀφορᾷ τὸν τρόπον τῆς ἐργασίας, τὸν ὁποῖον δέον νὰ ἀκολουθήσῃ ἐν τούτῳ ἡ Συντακτικὴ Ἐπιτροπή. Ὁ κ. Τριανταφυλλόπουλος καὶ ὁ κ. Βαρβαρέσος καὶ οἱ ἄλλοι κύριοι τῆς ἀριστερᾶς πλευρᾶς εἶναι ἐντριβέστατοι περὶ τὰ ζητήματα τὰ ἐργατικά. Νομίζω ὅμως ὅτι τὴν θεωρίαν των τὴν στηρίζουν εἰς γνώμας σχηματισμένας ἤδη ἀπὸ τοῦ 1913. Ἡ παρακμὴ ἢ μᾶλλον ἡ σύγκρισις, τὴν ὁποίαν ἔκαμαν τῶν Ἀστικῶν Κωδίκων, προκειμένου περὶ τῆς ρυθμίσεως τοῦ θέματος τούτου, εἰς αὐτὸ τοὐλάχιστον τὸ συμπέρασμα ἄγει ἐμέ. Εἰς τὰ 1913 οἱ Κώδικες ἦσαν σοφοί. Εἰς τὰ 1923 τὰ πράγματα ὑπερέβησαν τὴν σοφίαν τῶν Κωδίκων, διότι ὑπὸ τὴν ροπὴν τοῦ ἀντικτύπου, τὸν ὁποῖον ἔσχεν ἡ Ρωσικὴ Ἐπανάστασις εἰς τὰ Μεσευρωπαϊκὰ καὶ Δυτικὰ Κράτη, ἀνέκυψαν ἀνάγκαι τοιαῦται, αἱ ὁποῖαι ἐπιβάλλουν τὴν μετὰ μείζονος προσοχῆς ἀντιμετώπισιν τοῦ προβλήματος τούτου τῆς ἐργασίας, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι μόνον πρόβλημα ἀνθρωπισμοῦ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῶν ἐργατῶν, ἀλλὰ πρόβλημα ἀνθρωπισμοῦ δι' ὁλόκληρον τὴν ἀνθρωπότητα, διότι εἰς τὰς θεωρίας τὰς φιλανθρωπικὰς εὗρήκαν βάθρον αἱ μᾶλλον ἀντίθετοι πρὸς τὸν ἀνθρωπισμὸν πολιτικαὶ πραγματοποιήσεις. Θὰ ἐνόμιζον ὅτι ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης ὀρθὸν θὰ ἦτο ἡ Συντακτικὴ Ἐπιτροπή, παρατρέχουσα τὰ ἄλλα ἐπιτευχθέντα ἀποτελέσματα ἐκ μέρους τοῦ Ἰταλικοῦ Φασισμοῦ, νὰ διατρίψῃ εἰς τὴν μελέτην τοῦ τελευταίου Διατάγματος τοῦ καταρτισθέντος ἐν Ἰταλίᾳ, τὸ ὁποῖον νομίζω ὅτι ἐπιτυγχάνει νὰ ἄρῃ τὰς ἀφορμὰς τῶν ταξικῶν ἀγώνων καὶ νὰ ἐμπεδώσῃ μίαν πειθαρχίαν εἰς τὴν ἐργασίαν, προάγουσαν τὴν κοινὴν εὐημερίαν καὶ τηροῦσαν ἀπαρασαλεύτως τὰς ἀρχάς, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐδράζεται ἡ κοινωνία τοῦ Χριστιανικοῦ, Ἑλληνικοῦ καὶ Ρωμαϊκοῦ πολιτισμοῦ.

Δὲν δύναται τις νὰ ἀντείπῃ εἰς τὴν ἀποδοχὴν ἐκ τοῦ πρώτου κεφαλαίου τῆς ἀνάγκης τῆς καταρτίσεως τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀλλὰ τὴν κατάρτισιν ταύτην δὲν θὰ τὴν ἐμπιστευθῶμεν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Οἰκονομίας. Θὰ ἐπροτίμων ν' ἀντικρύσωμεν τὸ πρόβλημα ριζικῶς καὶ τὴν σύμβασιν ταύτην νὰ τὴν ἐμπιστευθῶμεν εἰς τὴν Δικαστικὴν ἐξουσίαν, σεβόμενοι ἐν τούτῳ καὶ ἐμπνεόντες ἐν ταύτῃ εἰς τὰς διαφόρους κοινωνικὰς τάξεις τὴν ἰδέαν ὅτι εἴμεθα Κράτος Δικαίου, ὄχι μόνον διότι διὰ τοῦ νόμου καὶ ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ νόμου παρέχομεν δικαιώματα καὶ ἐπιβάλλομεν ὑποχρεώσεις, ἀλλὰ καὶ διότι ἐξασφαλίζομεν ταῦτα δι' ὀργάνων, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι εὐδημαγώγητα, ὅπως δὲν εἶναι εὐδημαγώγητοι αἱ δικαστικαὶ Ἀρχαί.

Λύτὰς τὰς ὀλίγας παρατηρήσεις θὰ εἶχον νὰ κάμω, διότι φαντάζομαι ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο δέον νὰ ἀντικρυσθῇ ὄχι ὡς ζήτημα λεπτομερειῶν, ὄχι ὡς ἁπλῆ ἐξέλιξις θαυμαστῶν θεωριῶν.

Θὰ ἐνόμιζον ὅτι ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης, χωρὶς νὰ παρασυρθῇ ἡ Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐκ τοῦ ἂν καλῶς ἢ κακῶς ὁ Μουσολίνι κατήργησε τὸ Κοινοβούλιον καὶ ἐδημιούργησεν ἰδικόν του Κοινοβούλιον, ἐκ τοῦ ἂν καλῶς ἢ κακῶς ἔφθασε τελευταῖον εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι πρέπει τὸ κόμμα τὸ Φασιστικὸν νὰ ἄρχῃ ὡς Κυβέρνησις καὶ οἱονεὶ νὰ θεωρηθῇ θεσμὸς κρατικὸς ἐπὶ ἀποκλεισμῷ τῶν μὴ φασιστικῶς σκεπτομένων καὶ ἐργαζομένων πολιτικῶν ἀνδρῶν, ἀδιαφορούσα περὶ τούτων ἡ Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ ἂς ἐξετάσῃ τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ὅπως τὴν ἔχει ρυθμίσει ἡ Ἰταλία διὰ τοῦ Decreto τοῦ Ἀπριλίου 1926. Ἂς τὸ μελετήσῃ, διὰ νὰ ἴδῃ, ἂν εἶναι δυνατὸν νὰ βαδίσωμεν τὴν ὁδὸν ταύτην, κατὰ τὴν ὁποίαν αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ὁρμῶνται ἐκ τῆς ἀρχῆς ὅτι ὑπεράνω τῶν τάξεων ὑπάρχει τὸ καθολικὸν συμφέρον, ἐκπροσωποῦμενον ὑπὸ τῆς πολιτείας, τὰ ὁποῖον ὡς ὄργανα τοῦ νόμου, ὡς ὄργανα τοῦ δικαίου,

(*) Σημ. ΕΕΔ. Δὲν ἐκυρώθη.

τὸ προστατεύουν καὶ τὸ ἐκφράζουν αἱ καθεστηκυῖαι δικαστικαὶ Ἀρχαί, τὰ Ἐφετεῖα ἐν Ἰταλίᾳ. Δὲν ἠξεύρω εἰς ποῖον βαθμὸν δικαστικῶν θὰ ἐφθάναμεν ἡμεῖς νὰ ἀπονείμωμεν τοιοῦτον δικαίωμα.

Η. Ἀναστασιάδης. Τὰ περὶ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας δὲν ἔχουν βεβαίως πολὺ ὡριμάσει παρ' ἡμῖν, ἀλλὰ φρονοῦμεν ὅτι δὲν πρέπει ὁ Ἀστικὸς Κῶδιξ, προκειμένου νὰ ἰσχύσῃ οὗτος ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν, νὰ ἀγνοήσῃ τὴν σύμβασιν αὐτήν, ἀφοῦ ἄλλως τε τὴν γνωρίζει ἤδη ἡ νομοθεσία μας. Ἀλλὰ τὸ ζήτημα τῆς συλλογικῆς συμβάσεως σχετίζεται μὲ τὴν ἑκάστοτε ἐξέλιξιν τῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν μιᾶς χώρας, αἱ ὁποῖαι ἐπιβάλλουν ἑκάστοτε διάφορον ρύθμισιν τοῦ θέματος ἐν ταῖς λεπτομερείαις. Φρονῶ λοιπόν, ὅτι ὁ Ἀστικὸς Κῶδιξ δὲν πρέπει νὰ τὴν περιλάβῃ παρὰ εἰς γενικὰς γραμμάς, αἱ δὲ λεπτομέρειαι νὰ ἀφεθῶσιν εἰς τοὺς ἑκάστοτε νόμους. Τοιουτοτρόπως αἱ Κυβερνήσεις τοῦ μέλλοντος θὰ ἔχουν τὴν ἀπαιτουμένην εὐκαμψίαν νὰ προσαρμόζουν πρὸς τὰς τότε ὀφισταμένας οἰκονομικὰς συνθήκας τὰς λεπτομερείας τῆς συντάξεως τῆς συλλογικῆς συμβάσεως.

Α. Σβῶλος. Νομίζω, κύριοι, ὅτι εἶναι χρήσιμον νὰ μὴ μείνῃ ἄνευ ἀπαντήσεώς τινος ἡ ἀγόρευσις τοῦ ἀξιοτίμου συναδέλφου κ. Ἀραβαντινοῦ. Ὁ ἀκούων αὐτὴν θὰ ἐνόμιζεν, ὅτι ἡ μοναδικὴ αἰτία τῆς κοινωνικῆς διαπάλης, ἡ ὁποία παρετηρήθη εἰς χώρας τινὰς τῆς Εὐρώπης καὶ ἰδίως εἰς τὴν Ἰταλίαν ὀλίγον πρὸ τῆς ἐπικρατήσεως τοῦ φασισμοῦ, ἦτο ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, περὶ τῆς ὁποίας συζητοῦμεν. Ἀλλ' ὁ κ. Ἀραβαντινὸς γνωρίζει πολὺ καλλίτερον ἐμοῦ πῶς ἐξειλίχθησαν τὰ κοινωνικὰ καὶ τὰ οἰκονομικὰ ζητήματα τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἰταλίας εἰδικῶς καὶ γνωρίζει, ὅτι ἡ ὀξεῖα μορφή, τὴν ὁποίαν ἐπῆρε ἡ ἐργατικὴ σχέσις, ἰδίως τὴν ἐπαύριον τοῦ πολέμου, ὀφείλεται εἰς αἴτια πρωτογενῆ καὶ ὄχι εἰς θεσμοὺς νομικούς, ὀφείλεται δηλ. εἰς τὴν μοιραίαν ἀντιπαράταξιν ἐργασίας καὶ κεφαλαίου, παραγόντων, οἱ ὁποῖοι ἔχουν φυσικῶς ἀντίθετα συμφέροντα ἐν τῇ οἰκονομίᾳ καὶ οἱ ὁποῖοι μετέφεραν τὴν ἀντίθεσίν των ἐπὶ τοῦ πολιτικοῦ πεδίου, ἁπλούστατα διότι ἡ δύναμις τῶν ἐργατῶν εἶναι ὠργανωμένη τόσον διὰ τῆς καθολικῆς ψήφου, ὅσον καὶ διὰ τοῦ συνδικαλισμοῦ. Ἀλλ' ἂν ἐκ τῆς πάλης ταύτης ἐργασίας καὶ κεφαλαίου ἐπηρεάζεται ἡ πολιτικὴ κατάστασις, δὲν πταίει ἡ σύμβασις ἐργασίας ἢ ἄλλος ἀνάλογος θεσμός. Εἶναι μάλιστα τοῦτο τόσον ἀληθές, ὥστε εἰς αὐτὴν τὴν Ἰταλίαν τοῦ φασιστικοῦ συστήματος ἡ ὅλη ὀργάνωσις τῶν σχέσεων ἐργασίας καὶ κεφαλαίου ἐστηρίχθη ἀκριβῶς ἐπὶ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως τῆς ἐργασίας.

Π. Ἀραβαντινός. Δὲν εἶπα ἐγὼ αὐτό.

Α. Σβῶλος. Ὡμιλήσατε, κ. Ἀραβαντινέ, ὡσὰν νὰ ἐπρόκειτο αἰτία τῆς ἀναρχίας, ἡ ὁποία προηγήθη τῆς ἀνόδου τοῦ φασισμοῦ εἰς τὴν ἀρχήν, νὰ ἦτο ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας. Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ὄχι μόνον δὲν εἶναι στοιχεῖον ἀναρχίας, ἀλλὰ τοὐναντίον εἶναι ἀπὸ τὰ στοιχεῖα τὰ δεσμεύοντα τὰς ἀναρχικὰς τάσεις, διότι ἀποτελεῖ θεσμὸν δικαίου καὶ ἐφαρμοζομένη γεννᾷ μαζὶ μὲ τὰ δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις. Αὐτὸ τὸ θεωρῶ ἀναμφισβήτητον καὶ τὸ ἀποδεικνύει καὶ ἡ πεῖρα τῆς ἀπανταχοῦ ἐφαρμογῆς. Διὰ τὴν Ἰταλίαν μάλιστα εἰδικῶς ἠμπορεῖ νὰ λεχθῇ, ὅτι ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ἀποτελεῖ καὶ τὸ σπουδαιότερον νομικὸν ὄργανον τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς τοῦ φασισμοῦ. Διότι, ὡς διεμορφώθη ἐν τῷ νέῳ Ἰταλικῷ δικαίῳ, κατὰ τὸν περίφημον δηλ. νόμον τῆς 3 Ἀπριλίου 1926 περὶ τῶν συλλογικῶν σχέσεων ἐργασίας, δεσμεύει ὄχι μόνον τοὺς ἐργάτας τῆς κατηγορίας ἐκείνης, τὴν ὁποίαν ἀφορᾷ ἡ σύμβασις, ἔστω καὶ ἂν δὲν μετέχουν τοῦ συνδικάτου. Συνδικάτα δὲ δικαιοῦμενα νὰ συνάψουν συλλογικὴν σύμβασιν, προστατευομένην ἰδιαιτέρως ὑπὸ τοῦ δικαίου, εἶναι μόνον τὰ πολιτικῶς πιστὰ τοῦ φασισμοῦ, ἤτοι τὰ κατὰ τὴν νομοθεσίαν ἀναγνωρισμένα ὑπὸ τῆς Διοικήσεως. Σημειωτέον δὲ μάλιστα ὅτι ἂν ὑπάρχῃ σήμερα νομοθεσία, ἡ ὁποία διακρίνει μὲ ὀξύτητα, ἠμπορεῖ νὰ εἴπῃ κανείς, τὰς τάξεις ἀπ' ἀλλήλων, μολονότι δὲν ἀνομολογεῖ τὴν μεταξύ των πάλην, εἶναι ἀκριβῶς ἡ φασιστικὴ νομοθεσία, διότι διεχώρισεν ἐντελῶς καὶ συστηματικῶς ἐργάτας καὶ ἐργοδότας, ἔβαλε δὲ τὸ Κράτος διαιτητὴν μεταξὺ αὐτῶν.

Ἓν μέλος. Τὰς ἤνωσεν ὑπὸ τὸ κράτος.

Α. Σβῶλος. Ἀποδείξις ὅτι τὰς διεχώρισε συστηματικῶς εἶναι, ὅτι ρυθμίζει τὰ τῶν ὀργανώσεων των εἰς ἐντελῶς χωριστὰς ἑνώσεις ἀπὸ τοῦ κατωτάτου μέχρι τοῦ ἀνωτάτου βαθμοῦ.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀνάμιξιν τῶν δικαστηρίων, περὶ τῆς ὁποίας ὡμίλησεν ὁ κ. Ἀραβαντινός, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον γνωρίζω, εἶναι ὅτι διὰ τοῦ ἀνωτέρω νόμου τοῦ 1926 τμήματα τῶν Ἐφετείων ὡρίσθησαν ὡς δικαστήρια ἐργασίας, εἰς ταῦτα δὲ ἀνετέθη ἡ δικαιοδοσία ἐπὶ πάσης διαφορᾶς ἀναγομένης εἰς τὴν νομικὴν εὐταξίαν τῶν συλλογικῶν σχέσεων ἐργασίας, εἴτε ὑπάρχει σύμβασις συλλογική, ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ὁποίας ἐγεννήθησαν διαφοραί, εἴτε ὄχι. Εἰς τὴν δευτέραν ταύτην περίπτωσιν τὸ δικαστήριον κατ' οὐσίαν ἐκτελεῖ ἔργον διοικητικόν, καθορίζον ὅρους ρυθμιστικοὺς τῆς συλλογικῆς σχέσεως, ὅπου ζητεῖται τοιαύτη ρύθμισις. Ὡς πρὸς τὴν πρώτην ἁρμοδιότητα οὐδεμία ἀντίρρησις θὰ ὑπῆρχε νὰ ἀνατεθῇ καὶ παρ' ἡμῖν εἰς τὰ δικαστήρια. Θὰ ἔπρεπε ὅμως νὰ ἱδρυθοῦν μᾶλλον δικαστήρια εἰδικῆς δικαιοδοσίας, καταλληλότερον συγκεκροτημένα. Ὡς πρὸς τὴν δευτέραν ὅμως ἁρμοδιότητα, ἐκτὸς τοῦ ὅτι αὐτὴ δὲν συμβιβάζεται πολὺ μὲ τὸ κύριον ἔργον τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας, δὲν πρέπει νὰ λησμονῆται ὅτι ἐν Ἰταλίᾳ τὸ σύστημα τοῦτο συνδέεται μὲ τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς ἀπεργίας.

Π. Ἀραβαντινός. Αἱ ἀποφάσεις θὰ δημιουργοῦν ὑποχρέωσιν, εἰς τρόπον ὥστε δὲν ἐπιτρέπεται οὔτε νὰ ἀθετήσουν τὴν ὑποχρέωσιν αὐτήν, οὔτε ἀπεργίαν νὰ κάμουν.

Α. Σβῶλος. Τὸ ζήτημα τῆς ἀπεργίας εἶναι τι τὸ ἰδιάζον. Διότι, ἐνῷ κατὰ τὴν ἀντίληψιν τῶν φιλελευθέρων κρατῶν εἶναι ἄσχετον πρὸς τὴν σύμβασιν ἐργασίας, εἰς τὸ φασιστικὸν

σύστημα άπηγορεύθη ή άπεργία καὶ ἀντ'αὐτῆς πρὸς μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς ἐργασίας ὁ ἐργάτης δικαιοῦται νὰ καταφύγῃ εἰς τὸ δικαστήριον. Ἡ ἀπεργία ἀπηγορεύθη ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ἐν τῇ Σοβιετικῇ Ρωσίᾳ. Εἰς τὰ κράτη ὅμως τῆς φιλελευθέρας Εὐρώπης ἡ ἀπεργία δὲν θεωρεῖται, ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ ἀπαγορευθῇ. Ἀλλὰ παρ' ἡμῖν ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν νομίζω ὅτι ὑπάρχει κανεὶς ποὺ νὰ προτείνῃ σοβαρῶς τὴν ἀποδοχὴν τοῦ φασιστικοῦ συστήματος ρυθμίσεως τοῦ κοινωνικοῦ ζητήματος, διὰ τὸν ἁπλούστατον λόγον ὅτι τὸ σύστημα τοῦτο εἶναι τμῆμα τοῦ ὅλου πολιτικοῦ συστήματος τοῦ Φασισμοῦ καὶ δὲν δύναται νὰ σταθῇ τὸ τμῆμα ἐκτὸς τοῦ συνόλου. Παρ' ἡμῖν καὶ ἀπὸ τὴν ἄποψιν τοῦ Κώδικος τὸ ζήτημα ἐτέθη ὀρθῶς ἀπὸ τὸν κ. Τριανταφυλλόπουλον, ὅτι δηλαδὴ κατ' ἀρχὴν ὁ Κώδιξ πρέπει νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας. Ἐγώ, κύριοι, ἀπαντῶ κατηγορηματικῶς ναί, ὑπὸ τὴν ἑξῆς ἔννοιαν:

Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας εἶναι ἤδη ἕνα παγκόσμιον πραγματικὸν γεγονὸς τοῦ νεωτέρου οἰκονομικοῦ βίου. Ἂν δὲν ἐμφανίζεται παρ' ἡμῖν μὲ τὴν ἔκτασιν, ποὺ ἐμφανίζεται ἀλλοῦ, τοῦτο ὀφείλεται καὶ εἰς τὴν ἐλλιπῆ ἀνάπτυξιν τοῦ ἐργάτου, εἰς τὴν ἐλλιπῆ ἀνάπτυξιν τῶν ὀργανώσεων αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἔλλειψιν τῆς νομοθεσίας. Ἡ ἔλλειψις ἐπαρκοῦς ἀναπτύξεως τῶν ὀργανώσεων εἶναι βεβαίως κώλυμα διὰ τὴν καλὴν ἐφαρμογὴν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως. Ἀλλ' ἐλπίζομεν ὅτι ἡ σημερινὴ οἰκτρὰ κατάστασις τῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων τῶν ἐργατῶν, ἡ ὁποία κυρίως ὀφείλεται εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν τῆς πολιτικῆς, θὰ βελτιωθῇ σὺν τῷ χρόνῳ. Ἐφ' ὅσον ἡ ὅλη μας ζωὴ κινεῖται καὶ προοδεύει, ἕνα τμῆμα τῆς προόδου αὐτῆς πρέπει νὰ εἶναι καὶ ἡ βελτίωσις τῶν ὀργανώσεων τῆς ἐργατικῆς τάξεως.

Πάντως θὰ διευκολύνωμεν καὶ ἐδῶ διὰ τοῦ δικαίου τὴν πρόοδον. Πρέπει λοιπὸν νὰ θεσμοθετήσωμεν τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας, ἀπὸ τὴν ἔννοιαν ὅμως ὅτι θὰ δώσωμεν τὸ πλαίσιον μόναν, δηλαδὴ θὰ ἀναγνωρίσωμεν τὴν ἀρχὴν ὅτι ἕνα τοιοῦτον γεγονὸς εἶναι παραγωγικὸν δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων ἀγωγίμων, ὥσαν νὰ συνεβλήθη ἕνας ἕκαστος τῶν μελῶν τῆς ὀργανώσεως ἢ τῆς ὁμάδος. Τὸ περιεχόμενον τῶν συμβάσεων δὲν ἠμποροῦμεν νὰ τὸ καθορίσωμεν διὰ τοῦ Κώδικος, ἐκτὸς ὡρισμένων ὁρίων, λ.χ. τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου τῆς διαρκείας, τοῦ εἴδους τῶν ποινικῶν ρητρῶν κλπ. Δὲν εἰσέρχομαι εἰς λεπτομερείας. Καὶ ὅσον ἀκόμη ἀφορᾷ τὴν ἀτομικὴν σύμβασιν ἐργασίας, τὴν ὁποίαν κατὰ μείζονα λόγον θὰ ρυθμίσῃ ὁ Κώδιξ διὰ γενικῶν διατάξεων, νομίζω ὅτι ἀπαραιτήτως πρέπει νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν καὶ αἱ σχετικαὶ συστάσεις τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως Ἐργασίας. Ὁ Κώδιξ ὅμως φυσικὰ δὲν θὰ εἰσέλθῃ καὶ ἐδῶ εἰς λεπτομερείας, ἀλλ' ἀφοῦ δώσῃ τὸ πλαίσιον τῆς νομικῆς σχέσεως, θὰ παραπέμψῃ εἰς τοὺς εἰδικοὺς νόμους, οἵτινες ὑπάρχει τάσις νὰ καταστοῦν διεθνῶς ὁμοιόμορφοι, θὰ μεταβάλλωνται δὲ πιθανώτατα συχνότερον τοῦ Κώδικος.

Θὰ προσέθετα μόνον, εἰδικῶς, ὅτι θὰ ἦτο εὐχῆς ἔργον, ἐὰν ἠδύνατο ὁ Ἀστικὸς Κώδιξ νὰ καθορίσῃ τὸ ζήτημα τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου, ὅπως ἐπιτρέπῃ εἰς τὸν ἐργαζόμενον, χωρὶς μείωσιν τοῦ μισθοῦ του, νὰ μαθητεύῃ ὡρισμένας ἐσπερινὰς ὥρας εἰς σχολεῖα κατωτέρας ἐπαγγελματικῆς καὶ τεχνικῆς μορφώσεως. Εἶναι ἴσως ὑπὸ τὰς συνθήκας τῆς παρούσης οἰκονομικῆς στιγμῆς ὁ πρακτικώτερος τρόπος διὰ νὰ ἡμπορέσῃ ἡ χώρα μας νὰ ἀποκτήσῃ κατώτερον ἐργατικὸν προσωπικὸν τεχνικῶς μορφωμένον. Διότι, ὅπως ἠξεύρετε, εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ καθυστεροῦμεν πολύ.

Ἐλ. Βενιζέλος. Δὲν ἠξεύρω ἐὰν ἔχῃ μεγάλην ἀξίαν αὐτὸ τὸ «χωρὶς νὰ τοῦ κρατῇ τὸν μισθόν», διότι, ἐὰν τοῦ δίδῃ ἄδειαν, θὰ ἐλαττώνῃ τὸν μισθὸν ἀναλόγως. Νομίζω ὅτι πρέπει νὰ εἴπωμεν ὅτι πρέπει νὰ ὑποχρεοῦται αὐτός.

Ἀ. Σβῶλος. Κύριε Πρόεδρε, αὐτὸν τὸν τρόπον μετεχειρίσθησαν καὶ ἐν Γαλλίᾳ, διὰ νὰ δώσουν εὐκαιρίαν νὰ μορφωθῶσι τεχνικῶς αἱ ἐργαζόμεναι τάξεις. Ἂς τὸν δοκιμάσωμεν. Εἶμαι ἄλλως τε βέβαιος, ὅτι καὶ οἱ ἐργοδόται ἔχουν συμφέρον νὰ ὑποστοῦν μίαν μικρὰν θυσίαν ἀπέναντι τῆς ὠφελείας, τὴν ὁποίαν αὐτοὶ πρωτίστως θὰ ἔχουν, ἀποκτῶντες τεχνικῶς κατηρτισμένον ἐργατικὸν προσωπικόν.

Κ. Βαρβαρέσος. Τὸ ζήτημα, τὸ ὁποῖον θὰ μᾶς ἀπασχολήσῃ σήμερον ἐν σχέσει πρὸς τὴν σύμβασιν ἐργασίας εἶναι ζήτημα ἀρχῆς. Ἐὰν τοῦτο τὸ σύστημα τῆς ἐλευθερίας τῶν συναλλασσομένων ὑπὸ τοὺς περιορισμούς, τοὺς ὁποίους πρὸς τὸ κοινωνικὸν συμφέρον τάσσει ἡ ἔννομος τάξις, ἢ θὰ δεχθῶμεν νέον τι σύστημα ρυθμιστικόν, σύστημα καταναγκασμοῦ πρὸς σύμβασιν ἐργατικῆς σχέσεως καὶ προσδιορισμοῦ τῶν ὅρων αὐτῆς. Τὰ ρυθμιστικὰ δὲ ταῦτα συστήματα εἶναι σήμερον γνωστά, εἶναι τὸ μπολσεβικικὸν καὶ τὸ φασιστικόν. Ἀμφότερα βασίζονται οὐχὶ ἐπὶ τῆς ἐλευθέρας συμβάσεως, ἀλλ' ἐπὶ τῆς ἀναγκαστικῆς ρυθμίσεως καὶ δὴ ὄχι μόνον τῆς ἐργασίας, ἀλλὰ καὶ τῆς οἰκονομίας ἐν γένει.

Ἐφ' ὅσον ἡ ὅλη ὀργάνωσις τῆς οἰκονομίας μας βασίζεται ἐπὶ τῆς ἐλευθερίας, περιοριζομένης ὑπὸ τῆς ἐννόμου τάξεως, ὑπάρχει λόγος ἀποκλίσεως ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ταύτης προκειμένου εἰδικῶς περὶ τῆς ἐργασίας;

Κατὰ τὴν κρατοῦσαν σήμερον εἰς τὰς ἐλευθέρας κοινωνίας ἀντίληψιν, ἡ ἄσκησις τῆς ἀνθρωπίνης ἐργασίας δὲν ἀποτελεῖ μόνον ἀτομικὸν δικαίωμα τοῦ ἐργαζομένου, ἀλλὰ καὶ κοινωνικὴν λειτουργίαν, διὰ τὴν ὁποίαν ἐνδιαφέρεται τὸ κοινωνικὸν σύνολον. Ἐκδήλωσιν τῆς ἀντιλήψεως αὐτῆς εὑρίσκομεν εἰς τοὺς ἐργατικοὺς νόμους, οἵτινες δὲν δημιουργοῦσιν ἁπλῶς ἀτομικὰ δικαιώματα τῶν προστατευομένων. Οἱ ἐργατικοὶ νόμοι ἐκφράζουν τὴν θέλησιν τῆς κοινωνίας καὶ τὴν ἄποψιν ὅτι ὑπάρχει μία διαθέσιμος ἐργατικὴ δύναμις, ἥτις ὀφείλει νὰ γίνῃ ἀντικείμενον σκοπίμου χρησιμοποιήσεως, τὸ σκόπιμον δὲ αὐτὸ τὸ κρίνει

τὸ Κράτος διὰ τῆς νομοθεσίας, ὄχι διὰ τῆς ἐπεμβάσεως τῆς Διοικήσεως εἰς τὰς σχέσεις τῶν συναλλασσομένων. Ὁ νόμος ἀπαγορεύει ὄχι μόνον εἰς τὸν ἐργοδότην νὰ ἐκμεταλλευθῇ ὑπὲρ τοῦ ἰδίου συμφέροντος τὴν ἐργατικὴν δύναμιν, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ἐργάτην νὰ κάμῃ κακὴν χρῆσιν τῆς ἐργατικῆς αὐτοῦ δυνάμεως ἀποβλέπων μόνον εἰς τὸ παρὸν καὶ οὐχὶ εἰς τὸ μέλλον. Νομίζω ὅτι πρέπει νὰ ἐμμείνωμεν εἰς τὸ σύστημα τῆς ἐλευθέρας ἐργατικῆς συμβάσεως μὲ ἀναγνώρισιν ταῦ ἀπολύτου δικαιώματος, τὸ ὁποῖον ἔχει ἡ κοινωνία, ἐκπροσωπουμένη ὑπὸ τοῦ Κράτους, νὰ ρυθμίσῃ αὐτὰς τὰς σχέσεις, νὰ τάξῃ δηλ. ὅρια, πέραν τῶν ὁποίων λόγῳ κοινωνικοῦ συμφέροντος δὲν ἀναγνωρίζεται ἡ ἄσκησις τῆς ἐλευθερίας τῶν συμβαλλομένων. Ἀφ' ἑτέρου πρέπει νὰ ἀναγνωρίσωμεν πλήρως καὶ τὴν συλλογικὴν σύμβασιν. Δὲν εἶναι δυνατὸν σήμερον νὰ δεχθῶμεν τὸν ἀναχρονισμὸν τῆς ἀπαγορεύσεως τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, διότι αὗται εἶναι τὸ μοναδικὸν μέσον εἰς χεῖρας τῶν ἐργατῶν, ὅπως ἀποκαταστήσουν κάποιαν ἰσορροπίαν δυναμικῶν σχέσεων μεταξὺ ἐργασίας καὶ κεφαλαίου. Διὰ τοῦτο ἀπὸ ἀπόψεως Ἀστικοῦ Κώδικος νομίζω, ὅτι οὗτος πρέπει κατ' ἀνάγκην νὰ περιλάβῃ ὡρισμένας θεμελιώδεις διατάξεις ἀναγνωριστικὰς τοῦ θεσμοῦ καὶ ἐντὸς αὐτῶν τῶν γενικῶν ὁρίων τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος νὰ ἀφεθῇ ὕστερον ἡ ἐξέλιξις τῆς καθ' ἕκαστον νομοθεσίας, ἀναλόγως τῶν ἑκάστοτε ἀναγκῶν λεπτομερειακῆς ρυθμίσεως.

Ἐλευθ. Βενιζέλος. Ὅτι ὁ νέος Κῶδιξ πρέπει νὰ περιλάβῃ καὶ τὰς γενικὰς ἀρχὰς διὰ τὴν ρύθμισιν τῆς συμβάσεως τῆς ἐργασίας, ἰδίως δὲ νὰ κάμῃ λόγον περὶ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, νομίζω ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀντίρρησις. Ὁ κ. Ἀραβαντινὸς θέλει, ἀφ' οὗ ρυθμίσωμεν τὰ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, νὰ προχωρήσωμεν καὶ εἰς τὴν ἀναγκαστικὴν ρύθμισιν αὐτῶν ἐπὶ τῇ βάσει ἴσως τοῦ συστήματος τοῦ φασισμοῦ. Νομίζω ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ πᾶμε ἕως ἐκεῖ.

Πρέπει νὰ ἀναγνωρίσω ὅτι μεταξὺ τῶν ἔργων, διὰ τὰ ὁποῖα ὁ φασισμὸς πρέπει νὰ ὑπερηφανεύεται, εἶναι ἡ προσπάθειά του ὅπως λύσῃ τὸ τεράστιον πρόβλημα τῆς συγκρούσεως κεφαλαίου καὶ ἐργασίας διὰ τοῦ σωματειακοῦ Κράτους. Φοβοῦμαι ὅμως ὅτι ἡ ρύθμισις τῶν ζητημάτων αὐτῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς φασιστικῆς νομοθεσίας συνδέεται ἀναποσπάστως μὲ τὸν χαρακτῆρα τοῦ φασιστικοῦ Κράτους καὶ ἑπομένως, ἐφ' ὅσον δὲν εἴμεθα διατεθειμένοι νὰ ἀπομακρυνθῶμεν ἀπὸ τὸ πολίτευμα τὸ ἰδικόν μας, εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐφαρμόσωμεν αὐτὰς τὰς διατάξεις.

Ἐγώ, ὁ ὁποῖος εἶμαι ἐκ τῶν πιστευόντων εἰς τὸ ἐλεύθερον πολίτευμα καὶ τὸν κοινοβουλευτισμόν, ὄχι ὡς κάτι τέλειον, ἀλλ' ὡς εἰς τὸ ἔχον τὰ ὀλιγώτερα ἐλαττώματα, δὲν θὰ ἤμουν βεβαίως διατεθειμένος νὰ θυσιάσω τὸ πολίτευμα αὐτὸ τῆς ἐλευθερίας, διὰ νὰ ἐφαρμόσωμεν ἀπὸ τοῦδε τὰς διατάξεις τὰς φασιστικάς, ἀλλ' ἀναγνωρίζω ὅτι, ἐὰν ὁ φασισμὸς εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο εὐδοκιμήσῃ μέχρι τέλους, ὅλοι ἡμεῖς πρέπει νὰ κλαίωμεν τὰ ἐλεύθερά μας πολιτεύματα. Ἐὰν ὁ φασισμὸς κατορθώσῃ νὰ λύσῃ τὸ ζήτημα τῶν σχέσεων κεφαλαίου καὶ ἐργασίας, τὰ ἐλεύθερα πολιτεύματα κινδυνεύουν τὸν ἔσχατον κίνδυνον. Ἐγὼ δὲν θὰ κλαύσω δι' αὐτό, ἐὰν πραγματικῶς ἡ ἀνθρωπότης πρόκειται νὰ εὕρῃ ἕνα ἄλλον καλλίτερον τρόπον νὰ προοδεύσῃ. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ὅμως δὲν ἠξεύρομεν ἀκόμη τί θὰ ἤθελε συστήσῃ αὐτὸ τοῦ Σωματειακοῦ Κράτους εἰς τὴν Ἰταλίαν. Εἴμεθα λοιπὸν ὑποχρεωμένοι νὰ περιμένωμεν, νὰ ἀφίσωμεν νὰ ἴδωμεν ποῖα ἀποτελέσματα θὰ δώσῃ καὶ ἐν τῷ μεταξὺ θὰ περιορισθῶμεν βεβαίως εἰς τὸ νὰ θέσωμεν διατάξεις τινάς, αἱ ὁποῖαι θὰ ρυθμίσουν εἰς τὰς γενικὰς γραμμὰς τὸ συμβόλαιον τῆς ἐργασίας. Αὐτὴν τὴν σχετικὴν ὀργάνωσιν νὰ κάμωμεν, διὰ νὰ κατορθώσωμεν, ὥστε εἰς τὴν ἐργασίαν ταῦ ἀνθρώπου, ἡ ὁποία κατὰ τὴν παλαιοτέραν ἀντίληψιν ἦτο ἐμπόρευμα ὑποκείμενον εἰς τὸν γενικὸν νόμον τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζητήσεως, νὰ δώσωμεν τὰ μέσα νὰ ἀνταγωνίζεται ταὐλάχιστον εἰς τὸν ἀγῶνα αὐτὸν τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζητήσεως, μέσα ὅσον τὸ δυνατὸν ἰσοδύναμα πρὸς τὰ τοῦ κεφαλαίου. Λοιπὸν τὰ περὶ συλλογικῶν συμβάσεων θὰ ρυθμισθῶσιν εἰς τὸν Ἀστικὸν Κώδικα εἰς τὰς γενικωτάτας αὐτῶν γραμμάς, ἐντὸς τῶν ὁποίων θὰ κινῆται ἑκάστοτε ἡ νομοθεσία, κατὰ τὰς ἀντιλήψεις ἑκάστου Κράτους.

Π. Ἀραβαντινός. Κύριε Πρόεδρε, ὀφείλω νὰ εἴπω δύο λέξεις, διότι ἐτέθησαν ὡς βάσις συζητήσεως γνῶμαι, τὰς ὁποίας δὲν εἶπον καὶ πρὸ παντὸς δὲν εἶχον ἐν νῷ. Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον μὲ ἔφερεν εἰς τὸ νὰ ὁμιλήσω—καὶ ἀντελήφθησαν ὅλοι ὅτι δὲν ἀναγνωρίζω εἰς ἐμαυτὸν σοφίαν ἐπὶ τοῦ θέματος, τό γε νῦν ἔχον—ἦτο ἡ παρατήρησις τοῦ ἀξιοτίμου καὶ ἀγαπητοῦ μου κ. Τριαντοφυλλοπούλου ὅτι λόγῳ τοῦ πολιτικοῦ ζητήματος δὲν ἠσχολήθη ἡ Ἐπιτροπὴ καὶ μὲ τὰ θεσπισθέντα ἐν Ἰταλίᾳ. Εἶναι καὶ ἡ ἀντίληψις τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως. Ἐγὼ νομίζω ὅτι καλὸν θὰ ἦτο ἡ Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ νὰ μελετήσῃ τὸ σύστημα αὐτό, διότι πιθανόν—ἐγὼ εἶπον ὅτι δὲν ἐμελέτησα τὰ ζητήματα αὐτὰ—πιθανὸν νὰ ὑπάρχωσι διατάξεις, αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ μᾶς ἀγάγουν εἰς λύσεις ὀρθοτέρας ἢ βασικωτέρας. Πιθανὸν νὰ πλανῶμαι. Πιθανὸν ἡ μελέτη τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀποδείξῃ τὴν πλάνην μου. Αὐτὸ εἶναι ἄλλο ζήτημα.

Α. Ζάκος. Παρ' ὅλα ὅσα ἐλέχθησαν, κ. Πρόεδρε, περὶ τοῦ ὅτι πρέπει νὰ περιληφθῇ εἰς τὸν Κῶδικα διάταξις διὰ τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας, ὁμολογῶ ὅτι δὲν εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι πρέπει νὰ περιλάβωμεν εἰς τὸν Κῶδικα διάταξιν τοιαύτην. Τὸ συμβόλαιον ἐργασίας ἐνδιαφέρει σπουδαίως τὴν ἐργατικὴν τάξιν, ἡ δὲ διαμόρφωσις αὐτοῦ, καθὼς καὶ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ἐξαρτᾶται καὶ ἐκ τῆς ἐπιδράσεως τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ τῆς διεθνοῦς κινήσεως. Κατ' ἀνάγκην καὶ ἡ Ἑλλάς, συμμετέχουσα εἰς τὴν διεθνῆ ὀργάνωσιν τῆς ἐργασίας, θὰ εὑρεθῇ καὶ αὐτὴ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ προσαρμόσῃ τὰς ἰδικάς της διατάξεις μὲ τὰς διεθνεῖς καὶ συνεπῶς νὰ

ΕΠΙΣΗΜΟΙ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΠΟΙΝΙΚΑΙ ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΔΙΑ ΜΗ ΕΜΠΡΟΘΕΣΜΟΝ ΚΑΤΑΒΟΛΗΝ ΑΠΟΔΟΧΩΝ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΔΗΜ. ΚΙΟΥΣΟΠΟΥΛΟΥ, Εἰσαγγελέως τοῦ Ἀρείου Πάγου

Ἀριθ. 51|29.11.1950.

Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Μεταφορῶν

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 64331 ἐ.ἔ. συνεπιστρεφομένου ἐγγράφου σας διατυπωθέντος εἰς ἡμᾶς ἐρωτήματος, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν, ὅτι ἡ διάταξις τοῦ μοναδικοῦ ἄρθρου τοῦ Ν. 690 τοῦ 1945 εἶναι τόσον γενική, ὥστε νὰ μὴ διαφεύγῃ τῶν διὰ ταύτης ἐπιβαλλομένων ποινικῶν κυρώσεων οἱοσδήποτε ἐργοδότης ἢ διευθυντὴς ἢ ἐπιτετραμμένος ἢ οἱῳδήποτε τίτλῳ ἐκπρόσωπος ἐπιχειρήσεως, ἐργασίας ἢ ἐκμεταλλεύσεως, ὅστις δὲν ἤθελε καταβάλει ἐμπροθέσμως εἰς τοὺς παρ' αὐτῷ, ἀντὶ μισθοῦ ἀπασχολουμένους, τὰς εἰς ταύτους, ὡς ἐκ τῆς σχέσεως τῆς ἐργασίας, ὀφειλομένας ἀποδοχάς. Ἐὰν ὅμως εἰδικώτερον καὶ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Σ.Π.Α.Π. καὶ ὁ Γεν. αὐτοῦ Διευθυντὴς ὑπόκειται εἰς τὰς ποινὰς τοῦ ὡς ἄνω Νόμου, συντρεχουσῶν τῶν ἄλλων ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ τιθεμένων προϋποθέσεων, ἢ δὲν ὑπόκειται εἰς ταύτας, εἴτε δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Ν. Δ|τος 557 τοῦ 1941, κυρωθέντος κατὰ τὴν διαδικασίαν τῆς ὑπ' ἀριθ. 58|1945 Συντ. Πράξεως, εἴτε, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τοῦ λειτουργήματός των (ὅρα Ἀν. Ν. 2378|40), περὶ τούτου δὲν δύναται ἀπὸ τοῦδε νὰ λάβῃ θέσιν ἡ Εἰσαγγελία τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἀλλ' ἁρμόδιον εἶναι ν' ἀποφανθῇ, χρείας τυχούσης, τὸ ποινικὸν Δικαστήριον, διότι ἡ Εἰσαγγελία τοῦ Ἀρείου Πάγου γνωμοδοτεῖ ἐπὶ νομικῶν ζητημάτων γενικωτέρου ἐνδιαφέροντος καὶ ἀσχέτως πρὸς ὡρισμένην εἰδικὴν περίπτωσιν, δι' ἣν εἴτε ἐπελήφθησαν, εἴτε πρόκειται νὰ ἐπιληφθῶσιν αἱ ἁρμόδιαι Δικαστικαὶ Ἀρχαί.

τροποποιήσῃ μετ' ὀλίγον τὰς διατάξεις, τὰς ὁποίας σήμερον θὰ ἔθετεν εἰς τὸν Κώδικα.

Η. Ἀναστασιάδης. Νομίζω ὅτι ὁ κ. εἰσηγητὴς ἀνέπτυξε τὴν λεπτομερῆ ρύθμισιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἐν γενικοῖς γραμμαῖς τὴν ρύθμισιν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως. Ὁ κ. Ζάκας θέλει γενικῶς σύμβασιν ὡς πρὸς ἀμφοτέρας.

Α. Ζάκας. Δὲν θέλω νὰ ἀγνοήσῃ ὁ Ἀστικὸς Κῶδιξ τὴν σύμβασιν ἐργασίας, διότι ὅλοι ἐπιδιώκομεν νὰ κάμωμεν ἕνα Κώδικα βιώσιμον, προωρισμένον νὰ ἰσχύσῃ πολλὰ χρόνια καὶ ἀσφαλῶς πρέπει νὰ περιλάβῃ διάταξιν ρυθμίζουσαν τὸ ζήτημα αὐτό. Ὁ κ. εἰσηγητὴς εἰς τὸ διάγραμμά του, τὸ ὁποῖον τόσον καλῶς ἔχει καταρτίσει, ἀναφέρει μεταξὺ ἄλλων, ὅτι πρέπει νὰ καθορίσωμεν νοσήλεια ἐν περιπτώσει ἀσθενείας τοῦ ἐργάτου. Νομίζω ὅτι δὲν πρέπει νὰ ρυθμισθοῦν ὑπὸ τοῦ Κώδικος τὰ τῆς ἐργασίας. Ἐὰν ταῦτα περιληφθοῦν ἐν τῷ Ἀστικῷ Κώδικι, τότε δύναμαι νὰ εἴπω μετὰ βεβαιότητος ὅτι θὰ ἔλθῃ καιρός, ὁπότε κατ' ἀνάγκην ἡ ἐργατικὴ νομοθεσία θὰ ἔρχεται εἰς σύγκρουσιν συχνὰ πρὸς τὸν Ἀστικὸν Κώδικα.

Γ. Ἀνυφαντάκης. Καὶ ἐγώ, κ. Πρόεδρε διὰ τοὺς ἐκτεθέντας λόγους ἀποδέχομαι πλήρως ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας δὲν πρέπει νὰ ρυθμισθῇ ὑπὸ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος. Αἱ ἀπόψεις τοῦ κ. Ζάκα θεωρῶ ὅτι εἶναι οὐ μόνον ἀπολύτως ὀρθαί, ἀλλὰ καὶ ἀπολύτως συγχρονισμέναι. Ἡ σύμβασις ὑπηρεσιῶν, ἣν ἀναγράφουσιν οἱ σήμερον ἐν ἰσχύι Ἀστικοὶ Κώδικες καὶ αὐτὸς ὁ Γερμανικός, ἐδράζονται ἐπὶ τῆς locatio conductio operarum τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου, ἥτις εἶναι καὶ αὐτὴ διάφορος τῆς σημερινῆς συμβάσεως ἐργασίας, διότι ἡ μὲν ρωμαϊκὴ ἀντίληψις εἶναι ὑπὲρ τοῦ ἐργοδότου, ἡ δὲ σημερινὴ ἀντίληψις ὑπὲρ τοῦ ἐργάτου. Ἐντεῦθεν δὲ καθίσταται ἀναγκαία ριζικὴ ἀνάπλασις τοῦ θεσμοῦ. Δεδομένου ὅμως ὅτι ὁ θεσμὸς τῆς «ἐργατικῆς συμβάσεως» εὑρίσκεται ἐν καθημερινῇ ἐξελίξει, ἥτις τείνει πρὸς ὁσημέραι μείζονα ἐξασφάλισιν τοῦ ἐργάτου, οἱαδήποτε μορφὴ καὶ ἂν εἶδετο εἰς τὴν σύμβασιν ταύτην, μετ' ὀλίγον χρόνον ἡ ρύθμισις αὐτὴ θὰ ἦτο ἀνεπαρκής. Οὕτω δέ, ἐὰν ἡ σύμβασις αὐτὴ κατεχωρίζετο ἐν τῷ Ἀστικῷ Κώδικι, ὁ Κῶδιξ μετὰ βραχύτατον χρόνον θὰ ἔχρηζεν ἀσφαλῶς τροποποιήσεως, ἐνῷ αἱ διατάξεις τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος πρέπει νὰ εἶναι πάγιαι, τοὐλάχιστον διὰ μίαν τριακονταετίαν. Ἐξ ἄλλου ἡ ἐργατικὴ σύμβασις συνέχεται πρὸς πλεῖστα ἄλλα νομοθετήματα ἐργατικῆς φύσεως. Ἐντεῦθεν φρονῶ ὅτι ἐνδείκνυται ἀπολύτως, ἵνα ὁ θεσμὸς οὗτος μὴ περιληφθῇ ἐν τῷ Ἀστικῷ Κώδικι, ἀλλ' ἀποτελέσῃ ἴδιον Κώδικα, ὑπὸ τὸν τίτλον Ἐργατικὸς Κῶδιξ, περιλαμβάνοντα ὁλόκληρον τὴν ἐργατικὴν νομοθεσίαν. Διὰ τὴν ἐπεξεργασίαν δὲ τοῦ Κώδικος τούτου ἀπαιτεῖται καὶ συμμετοχὴ εἰδικῶν προσώπων. Οὐδὲ προσήκει διὰ τὴν ὕλην ταύτην, ἥτις παρουσιάζει τοσοῦτον φλέγοντα ζητήματα, ἡ ἐφ' ἅπαξ ψήφισις αὐτῆς καὶ δὴ ἄνευ ὡδεμιᾶς τροποποιήσεως ὑπὸ τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων.

Ν. Ἀβραάμ. Κηρύσσεται περαιωμένη ἡ συζήτησις. Ἐρωτῶ τὴν Ἐπιτροπήν, ἂν δέχεται νὰ τεθοῦν εἰς τὸν Κώδικα γενικαὶ διατάξεις περὶ συμβάσεως ἐργασίας.

Πολλὰ μέλη. Μάλιστα.

Ν. Ἀβραάμ. Ἀποφασίζεται λοιπόν, ὅπως περιληφθοῦν εἰς τὸν Ἀστικὸν Κώδικα γενικαὶ διατάξεις ρυθμίζουσαι τὴν σύμβασιν ἐργασίας καὶ τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας.

Λύεται ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν Τρίτην, ὥραν 10 π.μ.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΔΗΜΩΝ

Σχέσεις δημοσίου δικαίου καὶ ἐφαρμογὴ ἐργατικῶν Νόμων

Ἄσκησις ὑπὸ Δήμων δημοσίας διοικήσεως.— Σύνδεσμος μετ' αὐτῶν τοῦ προσλαμβανομένου διὰ τὴν πραγμάτωσιν τοῦ σκοποῦ τῆς αὐτοδιοικήσεως προσωπικοῦ διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου.— Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ τοιαύτης σχέσεως ἐργατικῶν Νόμων.— Ἀνεφάρμοστον ἑπομένως καὶ τοῦ Ν. 118|1945.— Σχέσις ἐκτάκτου ἡμερομισθίου ἐπόπτου καθαριότητος Δήμου.— Τοιαύτη τοῦ δημοσίου δικαίου.— Ἰσχὺς διατάξεων ἄρθρου 148 τοῦ Κώδικος «περὶ καταστάσεως τῶν δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ὑπαλλήλων».

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 2016|1950 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος κατὰ Ν. ΓΨΟΔ' Πρωτοδικείου Πειραιῶς (ΕΕΔ 9, 888).

Τὸ Πρωτοδικεῖον εἶχε δεχθῆ, κατὰ τὴν πλειοψηφήσασαν γνώμην, ὅτι ἡ σχέσις τοῦ ἐπίστατου κάρρων καθαριότητος Δήμου εἶναι τοιαύτη τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ἑπομένως εἶχεν ἐπ' αὐτῆς ἐφαρμογὴν διὰ τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ὁ Ν. 118|1945, ὡς τελικῶς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν. Δ. 1256|1949.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Κατὰ τὸν νόμον ἡ «Ὑπηρεσία Καθαριότητος» τοῦ Δήμου ἀνάγεται εἰς τὴν κοινωφελῆ αὐτοῦ δρᾶσιν, ἤτοι εἰς τὴν διοικητικὴν αὐτοῦ δρᾶσιν, τὴν διὰ διατάξεων καὶ κανονισμῶν δημοσίου δικαίου διεπομένην καὶ ἀνατεθειμένην εἰς τὴν κυριαρχικὴν ἐξουσίαν τοῦ Δήμου.

Ὁ διὰ τὴν κοινωφελῆ αὐτὴν δρᾶσιν (ἤτοι διὰ τὴν ὑγείαν τῶν πολιτῶν) προσλαμβανόμενος ὑπάλληλος ἢ ἐργάτης ὑποβάλλεται καὶ ὑποκύπτει διὰ τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἀποδοχῆς τοιαύτης γνωστῆς αὐτῷ (ὡς νόμῳ προϋφισταμένης) ὑπηρεσίας εἰς τὰς δημοσίου δικαίου διατάξεις καὶ κανονισμούς, τοὺς ἐκ τῶν πρωτέρων προκαθορίσαντας τὰ κατὰ τὴν κοινωφελῆ διοικητικὴν ὑπηρεσίαν ταύτην, εἰς τὴν ὁποίαν τὸ δημόσιον συμφέρον ὑπερισχύει παντὸς ἀντιτιθεμένου ἰδιωτικοῦ συμφέροντος. Ὥστε ἄλλη εἶναι ἡ θέσις τοῦ διὰ τὴν κοινωφελῆ τοῦ Δήμου δρᾶσιν, ἤτοι διὰ τὴν διοικητικὴν τοῦ Δήμου λειτουργίαν καὶ δρᾶσιν, προσλαμβανομένου ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου καὶ ἄλλη ἡ θέσις τοῦ διὰ προσοδοφόρον τοῦ Δήμου ἐπιχείρησιν προσλαμβανομένου τοιούτου, οἷα προσοδοφόρος ἐπιχείρησις, ἤτοι οἰκονομολογικὴ ἁπλῶς δρᾶσις, εἶναι μόνον ἡ ἀπ' εὐθείας τυχὸν ὑπὸ τοῦ Δήμου διὰ τῶν μονίμων ὀργάνων αὐτοῦ (καὶ οὐχὶ δι' ἐργολαβίας) διεξαγωγὴ ἀνεγέρσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως — διὰ προσόδους — λουτρῶν π. χ. εἴτε σιδηροδρόμων δημοτικῶν, εἴτε οἰκοδομήσεως ἐκμισθουμένων, εἴτε δημοτικῶν ἀγορῶν ἢ ἄλλων δημοτικῶν κτισμάτων πρὸς συγκομιδὴν μισθωμάτων. Ἐνῷ κατὰ τὴν προϋφισταμένην τῶν διὰ τὴν ὑπηρεσίαν καθαριότητος τοῦ Δήμου μισθωτῶν δὲν συνάπτεται, κυρίως εἰπεῖν, σύμβασις κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου. Ἀλλ' ὁ μὲν Δήμος παρίσταται ὡς κυρίαρχος ἐξουσία, ὡς Ἀρχή (διότι μόνον διὰ κυριαρχικῆς ἐξουσίας, ἔστω δυτῆς, δύναται νὰ ἐκπληρώσῃ ὁ Δήμος τὰ δημοσίας διοικήσεως ἔργα), ὁ δὲ προσλαμβανόμενος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτὴν παρίσταται ὡς ἰδιώτης. Καὶ ὁ μὲν Δήμος κατὰ τὴν πρόσληψιν αὐτὴν διεξαιροπραγτεῖ χάριν δημοσίου συμφέροντος (ὑγείας τῶν πολιτῶν κλπ.), ὁ δὲ προσλαμβανόμενος δικαιοπραγτεῖ (διὰ τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἀποδοχῆς τῆς ὑπηρεσίας αὐτῆς), χάριν τοῦ ἑαυτοῦ καὶ μόνον συμφέροντος, ἤτοι χάριν ἰδιωτικοῦ συμφέροντος. Δὲν ὑφίσταται λοιπὸν ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ οὔτε ἰσοτιμία συμβαλλομένων μερῶν, οὔτε ἰσοτιμία ἀτομικῶν συμφερόντων καὶ συνεπῶς δὲν πράκειται εἰς τὴν ἐπίδικον περίπτωσιν περὶ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὥστε νὰ ἐφαρμόζεται ἡ διαδικασία τοῦ νόμου ΓΨΟΔ', οὔτε καὶ αἱ καθόλου διατάξεις τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, δεδομένου ὅτι τὸ ἰδιωτικὸν δίκαιον βάσιν ἔχει τὴν ἰσοτιμίαν τῶν ὑποκειμένων καὶ εἶναι προσηρμοσμένον εἰς τὴν ἐξομάλυνσιν ἰσοτίμων ἀτομικῶν συμφερόντων. Θετικαὶ δὲ μάλιστα διατάξεις δημοσίου δικαίου (Κώδιξ Δήμων, ἄρθρον 115) πληρεξουσιοδοτοῦσι τὰ δημοτικὰ συμβούλια μονομερῶς αὐτὰ νὰ ἰδρύσωσι, ἐκτάκτως καὶ προσωρινῶς, «ὑπηρεσίαν καθαριότητος» τοῦ Δήμου, διεξαγομένην ὑπ' αὐτοῦ δι' αὐτεπιστασίας, ἀλλὰ τότε «συνιζίζεται προσωρινὸς ὀργανισμός, εἰς τὸν ὁποῖον καθορίζονται τὰ ἀνώτατα ὅρια ἀριθμοῦ ἐργαζομένων καὶ ἡμερομισθίου αὐτῶν. Καὶ ἡ πρᾶξις αὕτη δέον νὰ ἐγκριθῇ ὑπὸ τῆς διοικητικῆς Ἀρχῆς, διὰ νὰ καταστῇ ἐκτελεστή». Συνεπῶς δὲν ἀφήνεται ὑπὸ τῶν δημοσίου δικαίου διατάξεων τούτων εἰς τὰ ἐκτελεστικὰ ὄργανα τοῦ Δήμου ἐλευθερία συνομολογήσεως, κατ' ἰδίαν αὐτῶν κρίσιν ἢ βούλησιν, οἱωνδήποτε ὅρων ἰδιωτικῆς συμβάσεως καὶ δὴ μετ' ὁσωνδήποτε ἰδιωτῶν, οὔτε δι' ὁσηνδήποτε ἀμοιβὴν αὐτῶν, οὔτε δι' ἀόριστον χρόνον, ἀλλὰ μόνον δι' ὅσον χρόνον ὁρίζεται ἢ προβλέπεται

εἰς τὸν προσωρινὸν αὐτὸν 'Οργανισμὸν τοῦ «Συνεργείου Ὑπηρεσίας Καθαριότητος». Ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη συνεπῶς ἀπόφασις, δεχθεῖσα ἐφαρμόσιμον ἐν προκειμένῳ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ'ΘΔ' καὶ ἀποφηναμένη ἀντιθέτως πρὸς τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου καὶ τὰς ὡς ἄνω ρητὰς διατάξεις τῶν νόμων, ψευδῶς ἡρμήνευσε τοὺς νόμους καὶ ἀναιρετέα τούτου ἕνεκεν κατὰ τὸ ἄρθρον 807 ἐδάφ. 17 Πολ. Δικονομίας.

β) Σαφῶς καὶ κατηγορηματικῶς καθορίζει καὶ ὑποδεικνύει ὁ νόμος 118|1945 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων», ὅτι δὲν ἀφορᾷ τὴν ἐνδικον περίπτωσιν, ὡς ἐξάγεται ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ αὐτοῦ ταύτῃ καθορισμοῦ τοῦ πλαισίου ἐφαρμογῆς αὐτοῦ εἰς βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ἐν ἄρθροις 1, 3 καὶ 9 κατηγορηματικῆς ἐπαναλήψεως πάντοτε τῆς λέξεως καὶ τῆς ἐννοίας «ἐπιχειρήσεως» οἱουδήποτε ἰδιώτου, εἴτε τοῦ Δημοσίου, εἴτε Δήμου ἐπιχειρηματίου. Καὶ ἑπομένως, ὅταν καὶ ἐφ' ὅσον δὲν πρόκειται περὶ ἐπιχειρήσεως, αὐτὸς ὁ νόμος ὑποδεικνύει, ὅτι δὲν ὑφίσταται ὑποχρέωσις ἀναγγελίας εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, εἴτε εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας. Καὶ μόνον ὅταν πρόκειται περὶ ἐπιχειρήσεως ἑνὸς τοῦ Δημοσίου, εἴτε Δήμου, χάριν προσπορίσεως προσόδων, διὰ τῆς κατασκευῆς καὶ ἐκμεταλλεύσεως παρὰ τούτων ἀπ' εὐθείας, κερδοφόρων, εἴτε προσοδοφόρων ἁπλῶς ἔργων, τότε μόνον ὑφίσταται ἡ περίπτωσις ἐφαρμογῆς τῶν διατυπώσεων τοῦ Ν. 118|1945. Ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς γραμματικῆς καὶ ἀνεπιδέκτου οἱασδήποτε ἀμφισβητήσεως διατυπώσεως τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν Δ. 1255|1949, καθ' ἣν «ἅπασαι αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, περιλαμβανομένων καὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου κλπ.» ὑποχρεοῦνται νὰ προσλαμβάνωσι τοὺς μισθωτοὺς αὐτῶν, τοὺς συνδεομένους διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, μέσῳ τοῦ οἰκείου Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ ὅτι ὑποχρεοῦνται ἐπίσης νὰ ἀναγγέλλωσιν αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις τὴν καταγγελίαν ἢ τὴν λῆξιν τῆς συμβάσεως ἐντὸς 8 ἡμερῶν, σαφέστατα καὶ ἐκ τῆς διατυπώσεως ταύτης τοῦ τροποποιητικοῦ αὐτοῦ Ν. Δ. ἐξάγεται, ὅτι δὲν ὑφίσταται περίπτωσις ἐφαρμογῆς αὐτοῦ, ὅταν πρόκειται οὐχὶ περὶ ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως τινος τοῦ Δήμου, ἀλλὰ περὶ δημοσίας ὑπηρεσίας, διεξαγομένης χάριν κοινῆς ὠφελείας (ὑγείας τῶν πολιτῶν κλπ.), ὡς εἶναι ἡ δι' αὐτεπιστασίας «Ὑπηρεσία Καθαριότητος τοῦ Δήμου», ὅτε αἱ σχέσεις τῶν προσλαμβανομένων πρὸς τὸν Δήμον κανονίζονται ὑπὸ δημοσίου δικαίου διατάξεων καὶ κανονισμῶν.

Συνεπῶς ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τοὺς νόμους αὐτοὺς δεχθεῖσα τὴν ἀγωγὴν καὶ ἀναιρετέα ἕνεκεν τούτου κατέστη, κατὰ τὸ αὐτὸ ἄρθρ. 807 ἐδάφ. 17 τῆς Πολιτ. Δικονομίας.

***

Ἡ ἄποψις τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως περὶ τῆς φύσεως τῆς ἐρευνηθείσης σχέσεως, ὡς τοιαύτης τοῦ δημοσίου δικαίου, δὲν εἶναι νέα (οὕτω καὶ αἱ Α. Π. 98|1945, εἰσηγητὴς *Δ. Ζήλος*, ΕΕΔ 4, 569, ἔνθα ἐπρόκειτο περὶ ἡμερομισθίου ἐκτάκτου καθαριότητος Δήμου, Α. Π. 93|1948, εἰσηγητὴς *Ν. Πλατένας*, ΕΕΔ 7, 256, ἔνθα ἐπρόκειτο πάλιν περὶ ὑπαλλήλου καθαριότητος Δήμου, συμφώνως καὶ ἡ ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ἐκκληθεῖσα πρωτοδικεῖον ὑπ' ἀριθ. 522|1950, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 9, 598).

Ταῦτα ὑπὸ τὸ προϊσχύον τοῦ Α. Ν. 1430|1950 «περὶ καταστάσεως τῶν δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ὑπαλλήλων» δικαίων.

Κατὰ τὴν διάταξιν ἤδη τοῦ ἄρθρου 148 τοῦ ἀνωτέρω Κώδικος, τὸ προσωπικὸν τῶν συνιστωμένων συνεργείων α) διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων δι' αὐτεπιστασίας καὶ β) διὰ τὴν ἐν περιπτώσει ἐκτάκτου ἢ προσωρινῆς ἀνάγκης ἐξυπηρέτησιν προσωρινῆς ἢ μὴ διαρκοῦς φύσεως ὑπηρεσιῶν, μὴ δυναμένων νὰ διεξαχθοῦν διὰ τοῦ τακτικοῦ προσωπικοῦ τοῦ οἰκείου ὀργανισμοῦ, προσλαμβάνεται ἐπ' ἡμερομισθίῳ, συνδέεται δὲ πρὸς τὸν ἐργοδότην 'Οργανισμὸν διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Ἡ διάταξις αὕτη, ὡς δέχεται καὶ ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, δὲν εἶναι βεβαίως ἑρμηνευτική, ἀλλ' ἀφοῦ καὶ ὑπὸ τὸ προϊσχύον δίκαιον ἦτο ζήτημα ἑρμηνείας ἡ φύσις τῆς σχέσεως ἐφ' ᾗ διὰ τοιαῦτα ἔργα προσλαμβανομένου προσωπικοῦ, ὁμαλώτερον, νομίζομεν, εἶναι νὰ δεχθῇ τις, ὅτι καὶ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 148 τοῦ Κώδικος ὑποδηλοῦται ὁ χαρακτὴρ τῆς σχέσεως ὡς ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀφοῦ ἄλλως θὰ ἀνέκυπτον, κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 148 τοῦ Κώδικος, δυσεπίλυτα ζητήματα, συνδεόμενα πρὸς τὴν κατάστασιν τοῦ πρὸ τοῦ Α.Ν. 1430|1950 ὑπηρετοῦντος προσωπικοῦ καὶ τὴν λύσιν τῆς σχέσεως, διότι διὰ τὸ μετὰ τὸν Α.Ν. 1430|1950 προσλαμβανόμενον δὲν προκύπτει ζήτημα χαρακτηρισμοῦ τῆς σχέσεως ὡς ἰδιωτικοῦ δικαίου (βλέπε καὶ σύμφωνον περὶ τῆς σχέσεως τοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 115 τοῦ Κ.Ν.Δ.Κ. προσλαμβανόμενου προσωπικοῦ ὡς τοιαύτης τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν 28700|1940, ἐν Ἐπιθ. Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως, τόμος ΙΘ', τεῦχος ε', σελ. 682).

Περαιτέρω, ἀφοῦ ὑπὸ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἐχαρακτηρίσθη ἐν προκειμένῳ ἡ σχέσις ὡς δημοσίου δικαίου, ὁμαλὴ καθίσταται ἡ λύσις, ὅτι δὲν ἔχουσιν ἐπ' αὐτῆς ἐφαρμογὴν οἱ ἐργατικοὶ νόμοι, οἱ καὶ ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως ἀναφερόμενοι, οἱ ὁποῖοι ρυθμίζουν τὴν σχέσιν ἐξηρτημένης ἐργασίας τῶν μισθωτῶν, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ Ν. 765|1943 (βλέπε περὶ αὐτῆς Α.Π. 395|47, ΕΕΔ 6, 69, Α.Π. 149|1948, ΕΕΔ 7, 390, *Κ. Κουκάν*, Ἐνοχ. σκλ. 271 ἑπ., *Γ. Σιμωνέτον*, Δώδεκα μελέται ἀστικοῦ καὶ ἐργατικοῦ δικαίου, ἐκδ. 1948, σελ. 118 ἑπ., *Ἰ. Καποδίστριαν*, ΕΕΔ 3, 67 ἑπ.).

Ἀλλ' ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ἐν τῇ συλλογιστικῇ αὐτῆς σκέπτεται γενικῶς, ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 2112|1920, Ν. 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη, ἀφορῶσιν εἰς ἐπιχειρήσεις καὶ

έκμεταλλεύσεις καὶ προστατεύουσι τοὺς μετὰ τοιούτων ἐργοδοτῶν συνδεομένους διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου μισθωτούς.

Προδήλως ἐκ παραδρομῆς ἀνεγράφη καὶ ὁ Ν. 2112, ὡς ἀφορῶν εἰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, ἀφοῦ ἀντιθέτως τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 2112|1920 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ὡς ἠρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 1558|1950, ἀφορᾷ καὶ εἰς τοὺς ὑπαλλήλους νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῆς ὑπάρξεως σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ μὴ λήψεως εἰδικῆς μερίμνης διὰ νόμων ἢ κανονισμῶν, παρεχόντων τοιαύτην ἴσην προστασίαν πρὸς τὴν τοῦ νόμου 2112 (πρβλ. Α.Π. 236|1949, εἰσηγητὴς **Δ. Μίχος**, ΕΕΔ 8, 448, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Ἂν ἤδη, ὡς πρὸς τὸν Ν. 118|1945, ὡς ἰσχύει ἤδη μετὰ τὴν τροποποίησίν του διὰ τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 (ΕΕΔ 8, 964), νοῆται ὑπὸ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ὅτι καὶ οὗτος περιορίζεται μόνον εἰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, προκύπτουν, νομίζομεν, πολλοὶ διασταγμοὶ διὰ τὴν ὀρθότητα τῆς συλλογιστικῆς τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως.

Ἐκ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. Δ. 1255|1949, τὸ ὁποῖον καθορίζει ἐξ ὑπαρχῆς τὸν κύκλον τῶν ἀσφαλιζομένων εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας προσώπων καὶ τῆς σαφοῦς, ὡς πρὸς τοῦτο εἰσηγητικῆς τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 ἐκθέσεως (ΕΕΔ 8, 965), ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἄρθρ. 2 καὶ 3 τοῦ Ν. 6298|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», σαφῶς προκύπτει, ὅτι εἰς τὴν νέαν διὰ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 ρύθμισιν ὑπάγονται καὶ οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τὸ Δημόσιον, Δήμους κλπ., ἀνεξαρτήτως ἂν δὲν ἀσκοῦν ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν (ὅπου ὁ Νομοθέτης ἠθέλησε τὸ ἀντίθετον τὸ ἐρρύθμισε σαφῶς, βλέπε π.χ. ἄρθρ. 9 καὶ 10 Ν. Δ. 424|1941, ΚΕΔΙ, 28), ἀφοῦ καὶ οἱ μισθωτοὶ οὗτοι ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. κατὰ τῆς ἀσθενείας, ὡς παγίως ἐφαρμόζεται ἤδη τὸ Ν. Δ. 1255|1949 ὑπὸ τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9, 1079, ΕΕΔ 10, 76).

Ἀντίθετος ἄποψις, ὅτι δηλαδὴ ὁ Ν. 118|1945, ὡς ἰσχύει ἤδη, ἀφορᾷ εἰς μόνας τὰς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις, θὰ καθίστα νεκρὸν γράμμα τὸ τῆς διατάξεως τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν. Δ. 1255|1949, κατὰ τὸ ὁποῖον, ἐν τούτοις, οἱ ἐργοδόται ἢ, προκειμένου περὶ νομικῶν προσώπων, οἱ διοικηταὶ κλπ., παραλείποντες τὴν ἀγγελίαν τῆς καταγγελίας ὑπόκεινται καὶ εἰς τὰς ποινικὰς κυρώσεις τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Ν. 118|1945.

Ἂν ἤδη διὰ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως νοῆται, ὅτι εἰς τὸν Ν. 118|1945 ὑπάγονται καὶ οἱ Δῆμοι, ἐφ' ὅσον ἀσκοῦν, ὑπὸ συγκεκριμένην μορφήν, ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν, ὡς ὑπῆρξε καὶ ὁ σχετικὸς λόγος τῆς ἀναιρέσεως, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἡ ἔρευνα τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως δὲν στρέφεται περὶ τοῦτο, ἀλλὰ περὶ τὴν φύσιν τῆς συγκεκριμένης ἐν προκειμένῳ σχέσεως, καὶ πάλιν ἡ τοιαύτη ἔκδοχὴ δὲν συνάγεται ἐκ τοῦ νόμου, ὅτι ἀπηχεῖ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν αὐτοῦ, διότι τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 δὲν καθορίζει τὸν κύκλον τῶν ἀσφαλιζομένων προσώπων ἐκ τοῦ ποίου εἶναι ὁ ἐργοδότης, ἀλλ' ἀποκλειστικῶς ἐκ τοῦ ἂν ὁ μισθωτὸς ἀσφαλίζεται παρὰ τῷ Ι.Κ.Α.

Μία εἶναι ἡ ἀντιδιαστελλομένη ὑπὸ τοῦ νόμου περίπτωσις, ἡ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 (ΕΕΔ 8, 963), κατὰ τὴν ὁποίαν ἀπαιτεῖται νὰ ἀσκῆται ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, Δήμων, Κοινοτήτων καὶ λοιπῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ἐπιχείρησις ἢ ἐκμετάλλευσις μόνον εἰς περίπτωσιν προσλήψεως τῶν μισθωτῶν αὐτῶν, τῶν συνδεομένων διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ, δικαίου ὑποχρεωτικῶς μέσῳ τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας.

Ἐνῷ δηλαδὴ ὁ Νόμος ἐξήρτησε τὴν ἀσφάλισιν τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τῆς ἀνεργίας καὶ τὴν συνεχομένην πρὸς τὸ σύστημα τῆς ἀσφαλίσεως καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ἐκ μόνου τοῦ ὅτι ὁ μισθωτὸς εἶναι ἀσφαλιστέος κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. (πρβλ. Α.Π. 650|1950, εἰσηγητὴς **Γ. Βουμβουλάκης**, ΕΕΔ 10, 109), προκειμένου περὶ τῆς ἀπορροφήσεως εἰς ἐργασίας τῶν ἀνέργων, ἠξίωσε τὴν ὕπαρξιν καὶ ἐκ μέρους τοῦ Δημοσίου, Δήμων καὶ λοιπῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως, κατὰ τὴν γνωσιήν ἔννοιαν τῆς οἰκονομικῆς ἐπιστήμης, καὶ τοῦτο διότι δὲν ἠθέλησε, προδήλως, νὰ ἐπιβάλῃ πολλούς, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ νομοθέτου, περιορισμοὺς διὰ προσλήψεις μισθωτῶν εἰς ὑπηρεσίας συγκεκροτημένας εἰς τὸν ὀργανισμὸν τῶν νομικῶν τούτων προσώπων (πρβλ. καὶ ὑπ' ἀριθ. 56300|1949 ἐγκυκλίων Ὑπουργείου Ἐργασίας, ΕΕΔ 9, 40 α' στήλη).

Ἀρείου Πάγου 646|1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Β. Κυριακόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Σκουρίτης, Β. Βασιλείου

Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 83 τοῦ Κώδικος Νομοθεσίας περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων σαφῶς προκύπτει, ὅτι οἱ Δῆμοι, ἔχοντες αὐτοδιοίκησιν τῶν ἐκ τῶν κοινωνικῶν καὶ δημοσίων αὐτῶν σκοπῶν ἀπορρεουσῶν ἰδίων τοπικῶν ὑποθέσεων, ἐνασκοῦσιν, ὡς μέλη τοῦ καθ' ὅλου Ὀργανισμοῦ τοῦ Κράτους, δημοσίαν διοίκησιν καὶ κατὰ παραχώρησιν ὑπὸ τούτου πολιτικὴν ἐξουσίαν· ἐκ τούτων δ' ἀμέσως παρέπεται, ὅτι τὸ παρ' αὐτῶν, κατὰ νόμον, προσλαμβανόμενον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν των προσωπικὸν διὰ τὴν πραγμάτωσιν τοῦ σκοποῦ τῆς αὐτοδιοικήσεως συνδέεται πρὸς αὐτὸν διὰ μονομεροῦς δημοσίου δικαίου δικαιοπρακτικῆς πράξεως, ἐπιχειρουμένης κυριαρχικῶς βάσει τοῦ νόμου καὶ πάντοτε κατὰ τὰς διατάξεις αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ἐκπροσωποῦντος τὸν Δῆμον ὀργάνου ὡς Ἀρχῆς, ἡ δὲ συγκατάθεσις τῶν οὕτω προσλαμβανομένων, εἴτε προηγουμένη, εἴτε ἐπακολουθοῦσα τῆς πράξεως τοῦ διορισμοῦ αὐτῶν, εἶναι ἁπλῶς νομικὴ προϋπόθεσις διὰ τὸ ἔγκυρον αὐτῆς, τῆς θελήσεως τοῦ Δή-

μου έξακολουθούσης νά εἶναι ὑπερτέρας ἔναντι τοῦ διοριζομένου ἐκ λόγων δημοσίου συμφέροντος. Ἐπί τῶν τοιαύτης δέ φύσεως δημοσίου δικαίου σχέσεων, δέν ἔχουσιν ἐφαρμογήν αἱ ἀποκλειστικῶς τήν ἐργασίαν τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καί ἐργατῶν διέπουσαι διατάξεις τῶν ἐργατικῶν νόμων καί δή τῶν ν. 2112|1920 «περί ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ν. 118|1945 «περί ἀσφαλίσεως κατά τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων», Ν. Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946, κυρωθέντος ὑπό τοῦ Ν. 1390|1949 «περί ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 118|1945 εἰς τάς βιοτεχνικάς, ἐπαγγελματικάς καί λοιπάς ἐπιχειρήσεις» καί τοῦ Ν. 1255|1949 «περί τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945 καί Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 κλπ.», διότι, ὡς ἐκ τοῦ συνόλου περιεχομένου τῶν διατάξεων αὐτῶν σαφῶς προκύπτει, ἀφορῶσαι αὐταί ἐπιχειρήσεις καί ἐκμεταλλεύσεις καί προστατεύουσι τούς μετά τοιούτων ἐργοδοτῶν συνδεομένους διά σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου μισθωτούς, τούς παρέχοντας εἰς αὐτούς ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἤ ὑπηρεσίαν ἔναντι ἀμοιβῆς, δυνάμει ἀμφοτεροβαρῶς συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου ἤ ἀορίστου χρόνου, ἐπί ἴσοις ὅροις συναπτομένης, καί ὑπαγομένους ἐν ἀπολύσει, κατά τούς ὅρους τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ προρρηθέντος Νόμου 1255|1949, εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, οὐχί δέ καί τούς διά μονομεροῦς δημοσίου δικαίου δικαιοπρακτικῆς πράξεως, κατά τ' ἀνωτέρω, ὑπό τοῦ ἀσκοῦντος διοίκησιν καί ἐξουσίαν Δήμου, ὡς Ἀρχῆς, προσλαμβανομένους, μή παρεχόντας πρός αὐτόν, κατά τήν ἔννοιαν τοῦ νόμου, ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἤ ὑπηρεσίαν.

Τό ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δεξάμενον διά τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, κατά τήν ἀνέλεγκτον περί πραγμάτων κρίσιν του, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος προσελήφθη ὑπό τοῦ ἀναιρεσιόντος Δήμου Νικαίας κατά τόν Ἰανουάριον 1948 εἰς τήν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ ἐπ' ἀορίστῳ χρόνῳ ὡς ἔκτακτος, ἐπί ἡμερομισθίῳ, ἐπιστάτης τῶν κάρρων καθαριότητος τοῦ Δήμου ἐν μή ὀργανικῇ θέσει, βάσει τῶν ἐν τῷ χρόνῳ τοῦ διορισμοῦ του ἰσχυουσῶν διατάξεων τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ ἀπό 18|27 Ἰουνίου 1935 Ν. Δ., περιληφθείσης ἐν ἄρθρῳ 111 παρ. 1 τῆς κωδικοποιήσεως 1936, καί ὅτι ἀπελύθη κατά τήν 16ην Ἰανουαρίου 1950 παρ' αὐτοῦ, ἄνευ τηρήσεως τῶν ἐν ἄρθρῳ 9 τοῦ Ν 118|1945 διατυπώσεων, καί κρίναν τήν μετά τοῦ Δήμου ὡς εἴρηται σχέσιν αὐτοῦ ὡς διμερῆ δικαιοπραξίαν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὑποκειμένην εἰς τάς διατάξεις τοῦ διαληφθέντος ἐργατικοῦ Ν. 118|1945 καί ἄκυρον ἐκ τῆς μή τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ὡς εἴρηται ἄρθρου τήν ἀπόλυσιν αὐτοῦ, ἐξηφάνισε διά τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του τήν ἐκκληθεῖσαν 522|1950 ἀπόφασιν τοῦ ἐπί τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν Πρωτοδίκου Πειραιῶς, δι' ἧς οὗτος εἶχεν ἀπορρίψει κατ' ἄρθρον 8 τοῦ νόμου ΓΦΟΔ' τήν ἐπί καταβολῇ παρά τοῦ Δήμου τῶν ἐν τῇ ἀγωγῇ ταῦ ἀναιρεσιβλήτου ζητουμένων ἡμερομισθίων, ὡς ὑποκειμένης σχέσεως δημοσίου δικαίου μή ὑπαγομένης εἰς τήν ἐπί τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν εἰδικήν διαδικασίαν τοῦ μνησθέντος νόμου, καί κατά παραδοχήν τῆς ἀγωγῆς ἐπεδίκασε τά ζητηθέντα δι' αὐτῆς ἡμερομίσθια. Οὕτως ὅμως ἀποφηνάμενον, ψευδῶς ἡρμήνευσε τάς διαληφθείσας οὐσιαστικοῦ δικαίου διατάξεις τοῦ ἄρθρου 83 τοῦ Κώδικος τῆς Νομοθεσίας περί Δήμων καί Κοινοτήτων καί ἄρθρ. 15 τοῦ ἀπό 18|27 Ἰουνίου 1935 Ν.Δ. καί ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118|1945, ἄτε τῆς μετά τοῦ ἀναιρεσείοντος Δήμου σχέσεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, προσληφθέντος, ὡς τό δικάσαν Ἐφετεῖον διά τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του δέχεται, εἰς τήν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ ὡς ἐκτάκτου ἡμερομισθίου ἐπιστάτου τῶν κάρρων τῆς καθαριότητος τοῦ Δήμου, κατά τάς ἐν τῷ χρόνῳ τῆς προσλήψεως του ἰσχυούσας διατάξεις τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ ὡς εἴρηται ἀπό 18|27 Ἰουνίου 1935 Ν.Δ., καθ' ἃς τό ἐργατικόν καί ἡμερομίσθιον ἐν γένει προσωπικόν, τό ἀπαιτούμενον διά τήν λειτουργίαν τῆς ὑπηρεσίας ταύτης τοῦ Δήμου διέπεται ὑπό ἐψηφισμένου ὑπό τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου προσωρινοῦ ὀργανισμοῦ καί τό ἡμερομίσθιον αὐτοῦ καθορίζεται διά πράξεως τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, ὑποκειμένων εἰς τήν ἔγκρισιν τῆς Διοικητικῆς Ἀρχῆς, ὑπαγομένης εἰς τήν κατηγορίαν πράξεων δημοσίου δικαίου, ὡς ἀφορώσης τήν ὑγιεινήν κατάστασιν τῶν δημοτῶν πρός πραγμάτωσιν τοῦ σκοποῦ τῆς αὐτοδιοικήσεως, καί μή συνιστώσης, ὡς ἐσφαλμένως τοῦτο ἔκρινεν, ἀμφοτεροβαρῆ ἐπί ἀμοιβῇ δικαιοπραξίαν παροχῆς πρός τόν Δήμον ἐξηρτημένης ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου τῶν διατάξεων τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 148 τοῦ μεταγενεστέρως, ἀπό τῆς 17ης Αὐγούστου 1950, ἰσχύσαντος μή ἑρμηνευτικοῦ Α. Ν. 1490 «περί καταστάσεως τῶν δημοτικῶν καί κοινοτικῶν ὑπαλλήλων» μή ἐχόντος ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογήν, ἄτε ἰσχύσαντος ἀπό τῆς δημοσιεύσεως του εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, καί ἀναιρετέαν τήν προσβαλλομένην ἀπόφασίν του κατέστησε, κατ' ἄρθρ. 807 § 17 τῆς Πολ. Δικονομίας καί τούς σχετικούς, πρῶτον καί δεύτερον, ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγους ἀναιρέσεως, εἰς ἣν διάταξιν, ὡς διατυποῦνται, ἐμπίπτουσιν οὗτοι, ἀπορριπτομένης τῆς περί ἀπαραδέκτου σχετικῆς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐνστάσεως.

Ἀναιρουμένης τῆς ἀποφάσεως διά τόν ἐκτεθέντα λόγον, δέον ἡ ὑπόθεσις νά παραπεμφθῇ εἰς τό Β' Τμῆμα τοῦ Δικαστηρίου τούτου, συμφώνως ταῖς διατάξεσι τοῦ ἄρθρου 836 Πολ. Δικονομίας καί ἄρθρου 3 § 2 τοῦ νόμου ΧΜΖ', διά τήν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν.

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Σχέσεις ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ἐφαρμογὴ οἰκείων νομοθετικῶν διατάξεων

Ὀργανισμὸς Γεωργικῆς Ὑπηρεσίας. — Χαρακτηρισμὸς ὡς νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου μὴ ἀσκούντος διοίκησιν. — Θεώρησις σχέσεως ὑπαλλήλων αὐτοῦ ὡς τοιαύτης τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου. — Ἐφαρμογὴ Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ὡς καὶ τοῦ Α.Ν. 28|1944. — Ἀπαράδεκτον ἰσχυρισμοῦ τὸ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου, μὴ ὑποβληθέντος πρότερον εἰς τὸ Δικαστήριον τῆς οὐσίας.

Ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀποφάσεώς του ἀπομακρύνεται τῆς ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος ἀπόψεως τῆς Α. Π. 595|1950 (εἰσηγητὴς *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 10, 12) καὶ δέχεται ὡς ὀρθὴν τὴν ἀντίθετον τῆς προηγουμένης ἀποφάσεως του ἄποψιν.

Ἀξιοσημείωτον—καὶ βεβαίως μὴ τεῖνον εἰς τὴν ἀσταθερότητα δικαίου—εἶναι, ὅτι ἐντὸς ἐλαχίστου ἐξεδόθησαν ἀρεοπαγιτικαὶ ἀποφάσεις, καταλήξασαι ἑκάστη εἰς διάφορον ἑρμηνείαν.

Ἡ προηγουμένη, ὑπ' ἀριθ. 595|1950, ἐδέχθη, ὅτι, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, ἀδιαφόρως ἂν ἡ μετὰ τῶν ὑπαλλήλων του σχέσις εἶναι τοιαύτη τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὁ διοικητικὸς καθορισμὸς τῶν ἀποδοχῶν γίνεται κατὰ χρῆσιν τῆς ἐκ τοῦ Ν. 19|1944 ἐξουσιοδοτήσεως καὶ δὲν ἐφαρμόζονται αἱ δυνάμει τοῦ Ν. 28|1944 ἐκδιδόμεναι ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις.

Ἡ παρατιθεμένη νεωτέρα ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ἔχουσα νὰ κρίνῃ περὶ ἐφαρμογῆς ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας ἐπὶ νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, ἀφοῦ ἐρευνᾷ τὴν φύσιν τῆς σχέσεως, ἐκτιμῶσα ταύτην ὡς ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀποφαίνεται ὅτι ἐφαρμόζεται ἡ ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, ἡ ὁποία κατὰ παράλληλον πρὸς τὸν Ν. 28|1944 ἁρμοδιότητα, καθορίζει ἀποδοχὰς ἐργαζομένων καὶ διατελούντων ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 10, 12 ἐπ.), ὅτι ἡ τελευταία αὕτη ἄποψις εἶναι ἡ ὀρθοτέρα, ὡς εἶχε γίνει δεκτὸν καὶ διὰ προηγουμένων τῆς Α.Π. 595|1950 ἀρεοπαγιτικῶν ἀποφάσεων (βλέπε παραπομπὰς εἰς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 12 ἐπ.), καθιστᾷ δὲ καὶ ὁμαλὴν τὴν ἐφαρμογὴν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἐπὶ ἐργαζομένων εἰς νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ἐφ' ὅσον ἡ συνδέουσα αὐτὰ μετ' ἐκείνων σχέσις εἶναι τοιαύτη τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου (Α. Π. 292|1939).

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 702|1949 τοῦ Πρωτοδικείου Χανίων, ὡς ἐφετείου.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν :

α) Κατ' ἐσφαλμένην ἑρμηνείαν τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 4142|1929 «περὶ ὀργανώσεως Γεωργικῆς Ὑπηρεσίας», τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Ν. 5227, τοῦ Πρ. Διατάγματος τῆς 9|16 Νοεμβρίου 1932 «περὶ διοικήσεως τοῦ Α.Ο.Ο.Ο.Κ.» ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις ἐδέχθη, ὅτι ὁ ἐν Χανίοις ἑδρεύων Αὐτόνομος Οἰκονομικὸς Ὀργανισμὸς Οἰνοποιείων Κρήτης δὲν εἶναι νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου ἐκ τῶν ἀσκούντων διοίκησιν καὶ ὅτι συνεπῶς ἡ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀντιδίκου του ὑπαλληλικὴ σχέσις δὲν εἶναι δημοσίου, ἀλλ' ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπ' αὐτῆς αἱ διατάξεις τῶν ἐργατικῶν νόμων καὶ εἰδικώτερον ἡ διαδικασία τοῦ νόμου ΓΨΟΛ'.

β) Κατὰ τὴν ἀληθῆ ἑρμηνείαν τοῦ Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 ἡ διαδικασία περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ μισθωτῶν διατελούντων εἰς σχέσεις ἐργασίας πρὸς ἐργοδότας, οἵτινες εἶναι εἴτε φυσικά, εἴτε νομικὰ πρόσωπα ἰδιωτικοῦ δικαίου, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν εἶναι νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ὡς αὐτὸς ἐν προκειμένῳ.

γ) Διὰ τοῦ ἀναγκαστικοῦ νόμου 19|1944 παρεσχέθη ἡ ἐξουσιοδότησις εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως ἐν συμπράξει μετὰ τοῦ ἑκάστοτε ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ ρυθμίζῃ δι' ἀποφάσεών του τὰς ἀποδοχὰς τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν ἀναγκαστικὸν νόμον 28|1944, ὅστις προβλέπει διὰ τὸν τρόπον ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν παρ' ἰδιώταις ἢ νομικοῖς προσώποις ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν ἠδύνατο νὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς παρ' αὐτῷ ἡ ὑπ' ἀριθ. 14|1948 ἀπόφασις τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν.

δ) Καθ' ὃν χρόνον ἐξεδόθη ἡ ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 14|1948 ἀπόφασις τῆς πρωτοβαθμίου διαιτητικῆς Ἐπιτροπῆς Ἀθηνῶν ἰσχυεν ἡ δυνάμει τοῦ Α.Ν. 19|1944 ἐκδοθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 29818 τοῦ 1947 κοινὴ ἀπόφασις τῶν ἁρμοδίων Ὑπουργῶν, ἥτις ἐρρύθμιζε τὰ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ὡς καὶ ἡ ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1947 συλλογικὴ σύμβασις, ἥτις ἐρρύθμιζε τὰ τῶν ἀποδοχῶν καὶ μισθῶν τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, αἵτινες καὶ ἐξακολουθοῦν ἰσχύουσαι μέχρι σήμερον καὶ συνεπῶς, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι μόνον ἐν ἐλλείψει ἢ λήξει συλλογικῆς συμβάσεως ἢ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ρυθμιζούσης τοὺς μισθούς, ἔχει δικαίωμα ἡ ἐπιτροπὴ διαιτησίας νὰ ἐπιληφθῇ ὁμοίας ρυθμίσεως, οὐχὶ δὲ καὶ παραλλήλως, ἀκύρως ἐξεδόθη ἡ διαιτητικὴ αὕτη ἀπόφασις καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ τύχῃ νομίμως ἐφαρμογῆς.

ε) Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ αὐτὴ διαιτητικὴ ἀπόφασις, καίπερ κυρωθεῖσα δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δὲν δύναται νὰ

τύχῃ ἐφαρμογῆς πέραν τῶν ὁρίων τῆς Πρωτευούσης, διότι κατ' ἄρθρον 6 τοῦ Ἐκτελεστικοῦ Διατάγματος τοῦ ἀπό 16.11.1935 Α.Ν. περί ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἔδει νά ἐκδοθῇ πρότερον Διάταγμα πρός ἐπέκτασιν καθ' ἅπασαν τήν Ἐπικράτειαν καί δή μετά προηγουμένην γνωμάτευσιν εἰδικῆς ἐπιτροπῆς, τοιαύτη δέ διατύπωσις ἐν προκειμένῳ δέν ἔλαβε χώραν, οὔτε καί δύναται νά ἀναπληρώσῃ τό τοιοῦτον Διάταγμα ἡ κυρώσασα τήν διαιτητικήν ἀπόφασιν ὑπουργική πρᾶξις, ἔστω καί ἄν ἐπεκτείνῃ τήν ἰσχύν τῆς ἀποφάσεως καθ' ἅπασαν τήν Χώραν, διότι τό Διάταγμα εἶναι ἐντελῶς διάφορον συντάγματικῶς τῆς ὑπουργικῆς πράξεως.

Κατά ταῦτα, κατά κλῆσιν ἐρμηνείαν τῶν προδιαληφθεισῶν διατάξεων, τό Πρωτοδικεῖον Χανίων ἐδέχθη, ὅτι ἡ ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 14|1948 διαιτητική ἀπόφασις ἔχει ἐφαρμογήν ἐν τῇ μεταξύ αὐτοῦ καί τοῦ ἀντιδίκου ὑπαλληλικῇ σχέσει.

***

Ἡ ἀρεοπαγιτική ἀπόφασις, ἐκ τοῦ λόγου ὅτι οἱ δ' καί ε' λόγοι ἀναιρέσεως δέν εἶχον ὑποβληθῇ εἰς τό Πρωτοδικεῖον, δέν ἀπασχολεῖται περί αὐτῶν.

Ἀπωλέσθη οὕτω ἡ εὐκαιρία νά τεθῇ καί πάλιν ὑπό τήν κρίσιν τοῦ Ἀρείου Πάγου τό περί οὗ ὁ δ' λόγος ἀναιρέσεως ἐξόχως ἐνδιαφέρον νομικόν ζήτημα, ἐπί τοῦ ὁποίου ἡ Α. Π. 453|1949 (εἰσηγητής *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 8, 938) καί ἐπί τοῦ ζητήματος τοῦ ε' λόγου ἀναιρέσεως ἡ Σ. Ε. 859|1949 (εἰσηγητής *Α. Ραγκούσης*, ΕΕΔ 8, 667).

Ἀρείου Πάγου 631|1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητής ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ε. Κολοκούρης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Δαμανάκης, Φ. Βεγλερῆς

Διά τοῦ ἄρθρου 4 ἐδαφ. α' Νόμου 4142|39 «περί Ὀργανισμοῦ τῆς Γεωργικῆς Ὑπηρεσίας», ὁρίζεται, ὅτι εἰς τήν ἁρμοδιότητα τῶν διευθύνσεων τεχνικῶν ἔργων τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ὑπάγονται αἱ παντός εἴδους ἀγροτικαί ἐγκαταστάσεις (κτίρια, οἰνοποιεῖα, δεξαμεναί κλπ.), διά τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω νόμου, συμπληρώσαντος τό ἄρθρ. 1 τοῦ νόμου 5217|31, ὁρίζεται, ὅτι αἱ ἤδη λειτουργοῦντα οἰνοποιεῖα Κρήτης μετά τῶν τυχόν ἱδρυθησομένων νέων τοιούτων ἀποτελοῦσιν ἰδίαν Ὀργανισμόν, ἐδρεύοντα ἐν Χανίοις καί τελοῦντα ὑπό τήν ἄμεσον ἐποπτείαν καί ἔλεγχον τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, διαγράφεται δ' ἅμα ὁ τρόπος τῆς διοικήσεως τοῦ Ὀργανισμοῦ τούτου, ἡ σύνθεσις καί ἡ ἐκλογή τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου του, ὡς καί ὁ τρόπος τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας του καί τῆς συντάξεως προϋπολογισμοῦ καί ἀπολογισμοῦ, τέλος δέ διά τοῦ ἐπί τῇ βάσει τοῦ αὐτοῦ νόμου ἐκδοθέντος Πρ. Διατάγματος τῆς 9|16 Νοεμβρίου 1932 καθωρίσθησαν τό μέν ὁ τύπος αὐτοῦ ὡς δημοσίου δικαίου, τό δ' ὁ σκοπός του, ἐγκείμενος εἰς τήν προστασίαν τῆς οἰνοπαραγωγῆς διά προαγωγῆς τῆς κατανολώσεως ἐπί τῇ βάσει ἐπιστημονικῆς διευρύνσεως τῆς ἀμπελουργικῆς καί τῆς οἰνικῆς καταστάσεως, ὡς καί παντός ἄλλου προσφόρου μέσου, ἀποφασιζομένου ὑπό τῶν ἐν αὐτῷ κατονομαζομένων δημοσίων ὑπαλλήλων καί ἰδιωτῶν, τῆς ἐκτελέσεως τῶν σχετικῶν ἀποφάσεων ἀνατιθεμένης εἰς τόν Διευθυντήν αὐτοῦ, ὄντα ἀνώτερον ὑπάλληλον τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας (οἰνολόγον), ὑπό τοῦ ὁποίου γίνεται καί εἰσήγησις ἐπί τε τοῦ προϋπολογισμοῦ καί τοῦ ἀπολογισμοῦ. Ἐκ τῶν ἐκτεθέντων καί ἰδίᾳ τοῦ σκοποῦ καί τοῦ τρόπου διοικήσεως τοῦ ρηθέντος Ὀργανισμοῦ σαφῶς προκύπτει, ὅτι οὗτος εἶναι νομικόν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, μή ἀσκοῦν διοίκησιν ἢ πολιτικήν ἐξουσίαν καί μή ἔχον ὡς ἄμεσον ἀποστολήν τήν ἐκπλήρωσιν πολιτειακοῦ τινος σκοποῦ καί συνεπῶς ἡ συνδέουσα ταῦτον πρός τούς ὑπαλλήλους του σχέσις εἶναι ἡ ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐμπίπτουσα ὡς τοιαύτη εἰς τήν σφαῖραν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου. Ὅθεν τό κατά τήν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ', ὡς ἐφετεῖον, δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δεχθέν διά τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, κατά μεταρρύθμισιν τῆς πρωτοβλήτου τοιαύτης, τήν ἔνδικον ἀγωγήν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὑπαλλήλου τοῦ ἀναιρεσείοντος Ὀργανισμοῦ, διώκουσαν ὅπως ὑποχρεωθῇ οὗτος καί τῷ καταβάλῃ τόν διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 14|1948 ἀποφάσεως τῆς πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν καθοριοθέντα μισθόν, ἐπί τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι ὑπόκειται σχέσις ἐκ συμβάσεως ἐργασίας, ἐφ' ἧς ἐφαρμογήν ἔχουσιν αἱ διατάξεις τοῦ Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περί ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ὡς καί τοῦ Α.Ν. 28|1944, ὡς οὗτος ἡρμηνεύθη διά τοῦ Α.Ν. 866|1946, τά μέν ὀρθῶς ἔκρινεν ἑαυτό ἁρμόδιον πρός ἐκδίκασιν τῆς ἀγωγῆς, τό δ' ὀρθῶς τάς διαληφθείσας διατάξεις ἡρμήνευσε καί ἐφήρμοσεν, ἀπορριπτέσι δ' οἱ εἰς ψευδῆ ἑρμηνείαν καί ἐσφαλμένην ἐφαρμογήν τούτων, ὡς καί εἰς ἀναρμοδιότητα τοῦ δικάσαντος Πρωτοδικείου, ἐγκείμενοι πρῶτος, δεύτερος καί τρίτος λόγοι τοῦ ἀναιρετηρίου.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἐν ἀντιγράφῳ προσαγομένων πρακτικῶν τοῦ ἀναιρεσείοντος, τῶν ὑποβληθεισῶν κατά τήν συζήτησιν, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, οὗτος οὐδαμῶς προέβαλεν ἔνωπιον τοῦ Δικαστηρίου τῆς οὐσίας, ὅτι, καθ' ὃν χρόνον ἐξεδόθη ἡ ρηθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 14|1948 ἀπόφασις τῆς πρωτοβαθμίου Διαιτητικῆς Ἐπιτροπῆς, ἴσχυεν ἡ ἀπό 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογική σύμβασις ἐργασίας, ρυθμίζουσα κατά διάφορον τρόπον τάς ἀποδοχάς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου καί συνεπῶς δέν ἦτο νόμῳ ἐπιτρεπτή ἡ ἔγερσις συλλογικῆς διαφοράς, ὡς ἐπίσης ὅτι μή ἐκδοθέντος τοῦ ὑπό τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ρηθέντος νόμου τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 προβλεπομένου Διατάγματος, ἡ ρηθεῖσα διαιτητική ἀπόφασις δέν ἠδύνατο νά τύχῃ ἐφαρμογῆς πέραν τῶν ὁρίων τῆς Πρωτευούσης. Ὅθεν οἱ τέταρτος καί πέμπτος λόγοι τοῦ ἀναιρετηρίου πλήττοντες τήν προσβαλλομένην ἀπόφασιν, ὡς κατά ψευδῆ ἑρμηνείαν καί ἐσφαλμένην ἐφαρμογήν τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΙΔΙΚΟΥ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΕΠΙ ΒΑΣΙΚΟΥ ΜΙΣΘΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΩΝ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ

Παροχαὶ πρὸς ἐξερχομένους τῆς ὑπηρεσίας ἐθελουσίως ὑπαλλήλους Ἀγροτικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος.

Προσθήκη ἄρθρου 69Α εἰς ὀργανισμὸν Ἀγροτικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος.—Ρύθμισις ἐθελουσίας ἐξόδου ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ὑπαλλήλων τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης.—Παροχαί.—Μὴ συνυπολογισμὸς καὶ εἰδικοῦ ἐπιδόματος 15ο/ο ἐπὶ μισθοῦ ὑπηρετούντων ἐν Βορείῳ Ἑλλάδι ὑπαλλήλων.—Ἐπαναφορὰ κατὰ ἔκκλητον δίκην τῶν πραγμάτων εἰς τὴν πρὸ τῆς ἐκτελέσεως τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως κατάστασιν.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 168|1950 ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου Θεσσαλονίκης.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς :

α) Τὸ ἐφετεῖον, ἀποφανθὲν κατὰ πλειοψηφίαν, διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὅτι τὸ ἐπίδομα 15 ο/ο Βορείου Ἑλλάδος δὲν ἀποτελεῖ γενικὴν παροχὴν πρὸς ἅπαντας τοὺς ἐν ὅλῃ τῇ χώρᾳ ὑπηρετοῦντας ὑπαλλήλους τῆς ἀναιρεσιβλήτου (Ἀγροτικῆς Τραπέζης) καὶ συνεπῶς ὡς τοιοῦτο δὲν προσαυξάνει κατ' οὐσίαν τὰς ἀποδοχάς, ὥστε νὰ δικαιοῦνται τούτου οἱ ἐθελουσίως ἐξελθόντες, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 69 Α τοῦ ὀργανισμοῦ αὐτῆς, ψευδῶς ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς διατάξεις τοῦ εἰρημένου ἄρθρου 69 Α, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ ὁποίου καὶ κατὰ τὴν γνώμην τῆς μειοψηφίας οἱ ἐξελθόντες ὑπάλληλοι τῆς ἀναιρεσιβλήτου δικαιοῦνται τοῦ ἐπιδόματος τούτου προσαυξάνοντος ἐν τῇ οὐσίᾳ τὰς ἀποδοχὰς καὶ ἀφορῶντος εἰς γενικὴν πρὸς πάντας τοὺς ἐν ἐνεργείᾳ ὑπαλλήλους της καταβολήν, τοὺς ὑπηρετοῦντας ἐν Βορείῳ Ἑλλάδι, πρὸς οὓς καταβάλλετο κατὰ τὴν ἔξοδον τῶν ἐθελουσίως ἀποχωρησάντων ὑπαλλήλων καὶ καταβάλλεται ἔκτοτε καὶ μέχρι σήμερον εἰς τοὺς ἐν ἐνεργείᾳ τοιούτους.

β) Τὸ ἐφετεῖον, δεχθὲν τὸ πρῶτον διὰ τῶν πρατίσεων τῆς ἀναιρεσιβλήτου ὑποβληθὲν αἴτημα περὶ ἐπιστροφῆς τῶν ὑπ' αὐτοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ὁριστικῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης εἰσπραχθέντος ποσοῦ καὶ μὴ ἀπορρίψαν τοῦτο δι' ἔλλειψιν προδικασίας, παρεβίασε τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 766 Πολ. Δικ.

* * *

Πρόκειται περὶ τοῦ καθοριζομένου ὑπὸ τῆς § 6 τῆς ὑπ' ἀριθ. 3602|1946 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας «περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν τῶν Τραπεζῶν» (ΕΕΔ 5, 96) ἐπιδόματος ἐκ 15 ο/ο ἐπὶ τοῦ βασικοῦ μισθοῦ διὰ τοὺς ὑπηρετοῦντας ἐν Βορείῳ Ἑλλάδι τραπεζιτικούς, παρεχομένου καὶ εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους.

Διὰ τὸ ἐπίδομα τοῦτο ἐγεννήθη ἀμφισβήτησις, ἂν εἶναι καταβλητέον καὶ μετὰ τὴν ἀπὸ 24 Δεκεμβρίου 1947 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας «περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῶν Τραπεζῶν», πρὸς ἣν ὑπεχώρησεν ἡ ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 3602|1946 ὑπουργικὴ ἀπόφασις κατὰ τὰς λοιπὰς διατάξεις της.

Μετὰ διαφωνίαν τῶν δύο τμημάτων τοῦ Ἀρείου Πάγου ἡ ὑπ' ἀριθ. 538|1950 ἀπόφασις τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀπεφάνθη, τοῦτο διατηρεῖται καὶ μετὰ τὴν συλλογικὴν σύμβασιν (πρβλ. ἐπὶ ἄλλης περιπτώσεως Α. Π. 607|1950, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 10, 114).

Ἀρείου Πάγου 617|1950 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. **Η. Παπαηλιοῦ**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Δ. Ἀργυράκης**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Κ. Χατσόπουλος, Θ. Κωστόπουλος

Κατ' εἰδικὴν ἐξουσιοδότησιν ἐκ τοῦ ἄρθρου 70 § 4 τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος, κυρωθέντος καθ' ὁλόκληρον αὐτοῦ τὸ περιεχόμενον διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Α. Ν. 2584 τοῦ 1940 καὶ σχόντος ἔκτοτε, ὡς πρὸς πάσας αὐτοῦ τὰς διατάξεις, ἰσχὺν νόμου, κατὰ ρητὴν περὶ τούτου ἐπιταγὴν τοῦ ἄρθρου 2, τοῦ κυρώσαντος Ἀναγκαστικοῦ Νόμου, προσετέθη συμπληρωματικῶς νέον ἄρθρον, ὑπὸ στοιχεῖον 69α, εἰς τὸν ὡς ἄνω ὀργανισμὸν διὰ τῆς ἐπὶ τούτῳ ἐκδοθείσης ἀπὸ 8 Ἰουλίου 1948 ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς προμνησθείσης Τραπέζης, ἥτις ἀπόφασις, ἐγκριθεῖσα διὰ τῆς ἀπὸ 31 Ἰουλίου 1948 Πράξεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 199 τοῦ 1948 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως (τεῦχος Α'), τηρηθείσης ἐπακριβῶς τῆς προβλεπομένης ἐν τῇ προμνημονευθείσῃ νομοθετικῇ ἐξουσιοδοτήσει διαδικασίας. Καὶ αἱ διατάξεις ἑπομένως τοῦ οὕτω προστεθέντος εἰς τὸν ὡς ἄνω ὀργανισμὸν νέου ἄρθρου 69α ἔχουσιν ἐπίσης ἰσχὺν νόμου, ἀντλοῦσαι τὴν τοιαύτην ἰσχὺν καὶ τὸ κῦρος αὐτῶν ἐκ τοῦ ὡς ἄνω ἐξουσιοδοτήσαντος νομοθετήματος.

Διὰ τῶν διατάξεων τῶν παραγράφων 1 καὶ 2 τοῦ ὡς ἄνω προστεθέντος εἰς τὸν ὀργανισμὸν τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης ἄρθρου 69α ἐπετράπη ἡ ἐθελουσία ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐξό-

---

διατάξεων, δεχθεῖσαν ὅτι ἡ ἐφ' ἧς ἡ ἀγωγὴ θεμελιοῦται ρηθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 14|1948 ἀποφάσεως εἶναι ἔγκυρος καὶ ὅτι αὕτη ἐφαρμογὴν ἔχει καὶ εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ Πρωτοδικείου Χανίων, καίτοι ἀφορῶντες τὴν δημοσίαν τάξιν, εἶναι οὐχ ἧττον ἀπαράδεκτοι κατ' ἄρθρον 911 § 2 Πολ. Δικονομίας, ἐφ' ὅσον αἱ ἐκτεθεῖσαι πραγματικαὶ προϋποθέσεις τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῶν αὐδόλως ὑπεβλήθησαν εἰς τὸ Δικαστήριον τῆς οὐσίας καὶ ὡς τοιοῦτοι ἀπορριπτέοι.

δος ὡρισμένων κατηγοριῶν ὑπαλλήλων, πασχόντων ἐκ διαφόρων νόσων ἀνιάτων ἢ δυσιάτων. Διὰ τῶν διατάξεων δὲ τῆς παραγράφου 5 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ἡ Τράπεζα ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν, ὅπως εἰς τοὺς οὕτως ἐξερχομένους ἐθελουσίως τῆς ὑπηρεσίας ὑπαλλήλους της, θεωρουμένους ὡς ἀπολυθέντας δι' ὑπηρεσιακοὺς λόγους καὶ τιθεμένους ὑπὸ ἰδιαιτέραν σύνταξιν, καταβάλλῃ ἐπὶ μίαν δεκαετίαν ἀπὸ τῆς ἐξόδου των τὴν διαφορὰν μεταξὺ τοῦ ποσοῦ τῆς ἧς θέλουσι τυχεῖ συντάξεως καὶ τοῦ συνόλου τῶν ἑκάστοτε ἀποδοχῶν τοῦ βαθμοῦ, ὃν ἕκαστος εἶχε κατὰ τὴν ἔξοδόν του ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, τῶν ἀποδοχῶν τούτων περιλαμβανουσῶν, κατὰ τὴν ρητὴν καὶ σαφῆ περὶ τούτου διάταξιν τῆς παραγράφου 10, ἐδάφιον α' τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 69α, τὸν ἑκάστοτε βασικὸν μισθόν, τὰ ἐπιδόματα λόγῳ τριετιῶν ὑπηρεσίας εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν ἢ λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας, τὰ οἰκογενειακὰ ἐπιδόματα, τὰ ἐπιδόματα τῶν Χριστουγέννων, τῆς πρώτης τοῦ ἔτους καὶ τοῦ Πάσχα, καθὼς καὶ πᾶσαν ἄλλην ὑφ' οἱανδήποτε μορφὴν εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος παροχήν, προσαυξάνουσαν ἐν τῇ αὐτῇ τὰς ἀποδοχὰς καὶ ἀφορῶσαν γενικὴν πρὸς πάντας τοὺς ἐν ἐνεργείᾳ ὑπαλλήλους καταβολήν. Ἐκ τῆς ταφοῦς δὲ καὶ ἀκριβολόγου γραμματικῆς ταύτης διατυπώσεως ἀναμφιβόλων καθίσταται, ὅτι εἰς τὰς ἀποδοχὰς ἐνεργείας, ἐφ' ὧν ὑπολογισθήσεται ἡ προμνημονευθεῖσα ὡς καταβλητέα ὑπὸ τῆς Τραπέζης διαφορά, οὐδόλως περιλαμβάνεται καὶ τὸ εἰδικὸν ἐπίδομα 15 ο/ο Βορείου Ἑλλάδος, τὸ ὁποῖον οὔτε εἰς τὰς ὡς ἄνω περιοριστικῶς ἀναφερομένας κατηγορίας εἰδικῶν ἐπιδομάτων δύναται νὰ καταταχθῇ, οὔτε καὶ ἀποτελεῖ γενικὴν καταβολὴν πρὸς πάντας τοὺς ἐν ἐνεργείᾳ ὑπαλλήλους τῆς Τραπέζης ἀπονεμομένην, ἀλλὰ τοὐναντίον εἶναι εὐεργέτημα κατ' ἐξαίρεσιν θεσπισθὲν ὑπὲρ ὡρισμένης κατηγορίας ὑπαλλήλων, παρεχόντων τὰς ὑπηρεσίας αὐτῶν εἰς ὑποκαταστήματα τῆς Τραπέζης ἐδρεύοντα ἐντὸς περιωρισμένης ἐδαφικῆς ζώνης τῆς Ἐπικρατείας καὶ δυνάμει ὑποχρεωτικῆς ἐν τῇ ζώνῃ ταύτῃ τοποθετήσεως καὶ διαμονῆς, δεσμευούσης, κατὰ τὸ ἄρθρον 63 τοῦ προμνημονευθέντος ὀργανισμοῦ τῆς Τραπέζης, μόνον τοὺς ἐν ἐνεργείᾳ ὑπαλλήλους αὐτῆς, ἐνῷ οὐδεμία τοιαύτη βλαπτικὴ ὑφίσταται διὰ τοὺς ὡς ἄνω ἐθελουσίως ἐξερχομένους τῆς ὑπηρεσίας. Οὐδὲ δύναται νὰ συναχθῇ ἐπιχείρημα ἐξ ἀντιθέτου ἐκδοχῆς ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἐδαφίου β' τῆς προμνησθείσης παραγράφου 10 τοῦ ἄρθρου 69α, καθ' ἣν εἰς τὰς ἀποδοχὰς ἐνεργείας δὲν περιλαμβάνονται τὰ ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ὑγείας τῆς Τραπέζης παρεχόμενα ἐπιδόματα λόγῳ ἀσθενείας, λουτροθεραπείας, ἀεροθεραπείας, καὶ παιδικῆς μερίμνης, ἅτινα θὰ καταβάλλωνται εἰς τοὺς ἐθελουσίως ἐξερχομένους μόνον καθ' ὅ μέτρον καταβάλλονται καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς συνταξιούχους, καθόσον ἡ διάταξις αὕτη δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀποκλειστικοῦ καθορισμοῦ τῶν περιπτώσεων, καθ' ἃς χωρεῖ παρέκκλισις ἀπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἡγουμένου ἐδαφίου α' τῆς παραγράφου 10, ἀλλ' ἐτέθη ἐπὶ τῷ προδήλῳ σκοπῷ νὰ καθορισθῶσι σαφέστερον τὰ εἰδικώτερα κατηγορίας δικαιώματα τῶν ἐθελουσίως ἐξερχομένων, τὰ ἀπορρέοντα ἐκ τῆς εἰδικῆς αὐτῶν ἀσφαλίσεως παρὰ τῷ Ταμείῳ Ὑγείας τῆς Τραπέζης. Οὕτω κρίνασα καὶ ἡ προσβαλλομένη ἐφετειακὴ ἀπόφασις καὶ ἀπορρίψασα, κατὰ μεταρρύθμισιν καὶ ὁλοσχερῆ ἐξαφάνισιν τῆς ἐκκληθείσης ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου πρωτοδίκου ἀποφάσεως, τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος, δι' ἧς ἠτεῖτο οὗτος τὴν καταψήφισιν τῆς ἀναιρεσιβλήτου Τραπέζης εἰς τὴν παροχὴν πρὸς αὐτόν, τέως ὑπάλληλον τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ Ὑποκαταστήματος τῆς ἀναιρεσιβλήτου καὶ ἐθελουσίως κατὰ τὰς προμνημονευθείσας διατάξεις ἐξελθόντα τῆς ὑπηρεσίας, καὶ τοῦ ἐπιδόματος 15 ο/ο Βορείου Ἑλλάδος, ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς προμνημονευθείσας καὶ ἰσχύν νόμου ἐχούσας διατάξεις τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς ἀναιρεσιβλήτου Τραπέζης, ἀβάσιμος δὲ καὶ ἀπορριπτέος ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου πρῶτος λόγος ἀναιρέσεως.

Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 766 α τῆς Πολ. Δικονομίας, προστεθέντος διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 2407 τοῦ 1940, ἀποδεικνυομένης τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἐκκληθείσης πρωτοδίκου ἀποφάσεως, περιεχούσης διάταξιν προσωρινῆς ἐκτελέσεως, δύναται κατὰ τὴν ἔκκλητον δίκην νὰ διαταχθῇ ἡ ἐπαναφορὰ τῶν πραγμάτων εἰς τὴν πρὸ τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἐξαφανισθείσης πρωτοδίκου ἀποφάσεως κατάστασιν, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὑποβαλλομένῃ διὰ τοῦ δικογράφου τῆς ἐφέσεως ἢ δι' ἰδίου δικογράφου κοινοποιουμένου εἰς τὸν ἀντίδικον. Ἐν προκειμένῳ τὸ δικάσαν Ἐφετεῖον, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ἐδέχθη, ὅτι τοιοῦτον αἴτημα ὑπεβλήθη ἐν τῇ ἐκκλήτῳ δίκῃ διὰ τῶν προτάσεων τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἐκκαλούσης, ἀποτελουσῶν δικόγραφον κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 136 τῆς Πολ. Δικονομίας, καὶ αἵτινες εἶχον, καθ' ἃ δέχεται, κοινοποιηθῇ νομίμως τῷ ἀναιρεσείοντι ἐφεσιβλήτῳ. Διατάξαν δὲ μετὰ ταῦτα τὴν ἀποκατάστασιν τῶν πραγμάτων εἰς τὴν προτέραν κατάστασιν καὶ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν κατ' ἐκτέλεσιν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως καταβληθέντων εἰς τὸν ἀναιρεσείοντα, οὐδόλως παρέβιασε τὴν προμνημονευθεῖσαν διάταξιν, ἀφοῦ οὐδεμία προτείνεται διὰ τοῦ ἀναιρετηρίου σαφὴς αἰτίασις περὶ ἀκυρότητος ἢ ἀνυπαρξίας τῆς ἐν τῇ προσβαλλομένῃ ἀποφάσει δεκτῆς γενομένης ὡς ἄνω κοινοποιήσεως τοῦ δικογράφου τῶν προτάσεων. Ἀβάσιμος ὅθεν καὶ ἀπορριπτέος ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου δεύτερος λόγος ἀναιρέσεως.

ΚΥΡΩΣΙΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΠΕΡΙ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΔΙ' Α. Ν. 913)1949

Έννοια κυρώσεως καὶ ἔναρξις ἰσχύος κυρουμένων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων

Υ. Α. 5563|186|1948 περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ἐκτάκτων ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν Ἀγροτικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος δι' ὑπηρεσίαν ΕΦ—ΕΞ — Κύρωσις δι' Α.Ν. 913|1949.— Ἀνάδρομος ἰσχύς ἀπὸ 20 Ὀκτωβρίου 1947.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 31|1950 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Πατρῶν.

Λόγος ἀναιρέσεως ὑπῆρξεν, ὅτι ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε καὶ ψευδῶς ἠρμήνευσε τὸν Α.Ν. 913|1949, δεχθεῖσα ὅτι ἡ θέλησις τοῦ νομοθέτου ἦτο, ὅπως ἡ ὑπ' ἀριθ. 5563|1948 κοινὴ ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐφοδιασμοῦ ἰσχύσῃ ἀπὸ τῆς 20 Ὀκτωβρίου 1947, τῆς ἡμέρας τοὐτέστιν, ἧτις δι' αὐτῆς ὡρίσθη ὡς χρόνος ἰσχύος της καὶ οὐχὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου, ἐνῷ ἔδει νὰ δεχθῇ, ὅτι ἡ κύρωσις διὰ τοῦ Α.Ν. 913 τῆς 5063 ἀνωτέρω ἀποφάσεως δὲν ἔχει ἀναδρομικὴν ἰσχύν, διότι πρὸ τῆς κυρώσεως εἶχεν αὕτη ἀκυρωθῇ καὶ ἐξαφανισθῇ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1652|1948 ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ὡς ἐκδοθεῖσα κατὰ παράβασιν νόμου, ἔναντι πάντων, κατὰ τὸ ἄρθρον 50 παρ. 1 τοῦ Ν. 3713, μὴ λαβοῦσα ἄλλως ὑπ' ὄψιν της ὅτι δὲν δηλοῦται κἂν ρητῶς ἐν τῷ Α.Ν. 913 ἡ πρόθεσις τοῦ Νομοθέτου, ὅπως σκοπηθῇ ἡ ἀναδρομικὴ ἰσχὺς τῆς κυρώσεως καὶ ἀναβιώσεως τῆς ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἐξαφανισθείσης πράξεως. Κακῶς, ἑπομένως, ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις δὲν ἐφήρμοσε τὴν συλλογικὴν σύμβασιν περὶ τραπεζιτικῶν ὑπαλλήλων τῆς 29 Ἰουνίου 1937, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸν μισθόν, καὶ τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ Α.Ν. 547|1937, δεχθεῖσα ὅτι αἱ ὧραι ἐργασίας τῶν νυκτοφυλάκων εἶναι ἑπτά, ἐνῷ ἔδει νὰ δεχθῇ, ὅτι κατὰ τὸ εἰρημένον ἄρθρον αἱ ὧραι ἐργασίας τῶν νυκτοφυλάκων ὁρίζονται εἰς δέκα, προκειμένου περὶ νυκτοφυλάκων Τραπεζῶν, ἀνωνύμων ἑταιριῶν κλπ.

* * *

Ἡ περὶ ἧς πρόκειται ὑπουργικὴ ἀπόφασις ὑπ' ἀριθ. 5563|186 τῆς 16 Ἰανουαρίου 1948, διὰ τῆς ὁποίας καθωρίσθησαν αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ἐκτάκτων ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, τῶν προσληφθέντων διὰ τὴν Ὑπηρεσίαν τῶν ἐφοδίων τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἐξεδόθη ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐφοδιασμοῦ κατὰ χρῆσιν τῆς ἐκ τοῦ Ν. 19|1944 ἐξουσιοδοτήσεως.

Προσεβλήθη ὅμως δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καὶ τοῦτο διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1652|1948 ἀποφάσεώς του (ΕΕΔ 8, 25) ἠκύρωσε ταύτην, ὡς ἐκδοθεῖσαν παρανόμως κατὰ Ν. 19|1944 καὶ οὐχὶ δυνάμει τοῦ Ν. 28|1944, μετὰ συμπράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας.

Ἐπῆλθεν εἶτα ὁ Α.Ν. 913|1949 (ΕΕΔ 8, 431), ὁ ὁποῖος, μετὰ πολλῶν ἄλλων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἐκύρωσε καὶ τὴν ἐν λόγῳ ὑπουργικὴν ἀπόφασιν.

Ἐντεῦθεν προέκυψε τὸ ζήτημα, ἂν ἡ κύρωσις ἔχῃ ἀναδρομικὴν ἰσχύν (ἀρνητικῶς ἡ ὑπ' ἀριθ. 1472|1948 γνωμοδότησις τῆς Ὁλομελείας τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, εἰσηγητὴς *Κ. Ρουμπάνης*, ΕΕΔ 8, 650).

Καταφατικῶς ἐπ' αὐτοῦ ἀποφαίνεται ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις.

Ἀρείου Πάγου 635|1950 τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανής**
Δικηγόρος ὁ κ. Γ. Καταπόδης

Διὰ τοῦ ἄρθρου πρώτου τοῦ Α.Ν. 913 τῆς 12|19 Μαρτίου 1949 «περὶ κυρώσεως ἐνίων ἀποφάσεων, ἐκδοθεισῶν βάσει τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Νόμου 19|1944 καὶ ἑρμηνείας τῶν διατάξεων αὐτοῦ, ὡς καὶ κυρώσεως πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κλπ.», ὁρίζεται, ὅτι «κυροῦνται αἱ κάτωθι ἀποφάσεις, ἐκδοθεῖσαι κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Νόμου 19|1944 καὶ δημοσιευθεῖσαι εἰς τὰ ἔναντι ἑκάστης φύλλα Ἐφημερίδος Κυβερνήσεως». Παραπιθεμένων δ' ἐν συνεχείᾳ διαφόρων κυρουμένων ἀποφάσεων, ὑπ' αὐξοντα ἀριθ. 51 καταχωρεῖται κυρουμένη καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 5563|186 τῆς 16.1.48 κοινὴ ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐφοδιασμοῦ «περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ἐκτάκτων ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν Α.Τ.Ε., δι' ὑπηρεσίαν ΕΦ-ΕΞ», δημοσιευθεῖσα εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 14 τῆς 26.11.1948 Φ.Ε.Κ. (τεῦχος Β'). Διὰ ταύτης, γενομένης ἀναπροσαρμογῆς τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τοῦ ἐκτάκτου προσωπικοῦ ΕΦ-ΕΞ (ΑΤΕ) πρὸς τὰς ἐν ἰσχύϊ ἐθνικὰς συλλογικὰς συμβάσεις ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν, ἐκτὸς ἄλλων, ὁρίζεται καὶ ὅτι εἰς τὸ ὑπηρετικὸν προσωπικόν, ἐν ᾧ διαλαμβάνονται καὶ οἱ φύλακες ἀποθηκῶν (ἡμέρας καὶ νυκτός), παρέχεται, ἐκτὸς τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος, καὶ ἡ κεκανονισμένη ὑπερωριακὴ ἀποζημίωσις διὰ τὰς πέραν τῶν 7 ὡρῶν ἐργασίας. Ἐν τέλει δὲ ὅτι ἡ ἰσχὺς αὐτῆς ἄρχεται ἀπὸ τῆς 20 Ὀκτωβρίου 1947.

Διὰ τῆς ὡς ἄνω κυρώσεως τῆς προρρηθείσης διοικητικῆς πράξεως ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 913|1949 ἅπασαι αἱ ἐν αὐτῷ διαλαμβανόμεναι διατάξεις αὐτῆς προσέλαβον ἰσχὺν κανόνων δικαίου καὶ δὴ μὲ ἀνάδρομον ἰσχύν (ἀπὸ 20 Ὀκτωβρίου 1947) κατὰ τὴν ρητῶς περὶ τούτου ἐκφρασθεῖσαν πρόθεσιν τοῦ νομοθέτου. Καὶ ὁρίζεται μὲν ἐν ἄρθρῳ 14 τοῦ ὡς ἄνω Α.Ν. 913, ὅτι ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ ἄρχεται ἀπὸ

ΚΩΛΥΜΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΙΑ ΣΠΟΥΔΑΙΟΝ ΛΟΓΟΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΜΙΣΘΟΥ

Έννοια σχετικών διατάξεων τών άρθρων 657, 658 Άστικοῦ Κώδικος

Θεώρησις ἀσθενείας μισθωτοῦ ὡς σπουδαίου κωλύματος μὴ παροχῆς ἐργασίας, κατ' ἄρθρα 657, 658 Α.Κ.—Ἔννοια ἄρθρων 657, 658 Α.Κ. περὶ διατηρήσεως ἀξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ τὸν μισθὸν δι' ἕνα μῆνα ἢ 15 ἡμέρας, ἀναλόγως χρόνου ὑπηρεσίας αὐτοῦ.— Δικαίωμα μισθωτοῦ ἐπὶ ἐκεῖνον τὸν μισθόν, τὸν ὁποῖον θὰ ἐλάμβανεν, ἐὰν εἰργάζετο.— Ἐκπτωσις τῶν ἐκ τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως παροχῶν.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 657 Α.Κ. ὁ ἐκμισθωτὴς διατηρεῖ τὴν ἀξίωσιν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν μισθόν, ἐὰν μετὰ δεκαήμερον τοὐλάχιστον παροχὴν ἐργασίας κωλύεται νὰ ἐργασθῇ, ἕνεκα σπουδαίου λόγου, μὴ ὀφειλομένου εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ. Ποσὰ καταβληθέντα εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν ἐξ αἰτίας τοῦ κωλύματος, διὰ τὸ ὁποῖον δικαιοῦται ὑποχρεωτικῆς ἐκ τοῦ νόμου ἀσφαλίσεως, δικαιοῦται ὁ μισθωτὴς νὰ ἐκπέσῃ ἐκ τοῦ μισθοῦ.

Κατὰ τὸ ἄρθρον δὲ 658 Α.Κ. ὁ χρόνος, δι' οὗ, κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον, ὡρισταμένου κωλύματος, διατηρεῖται ἡ ἐπὶ τὸν μισθὸν ἀξίωσις, δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸν μῆνα, ἐὰν τὸ κώλυμα ἐπῆλθεν ἐν τοὐλάχιστον ἔτος μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς συμβάσεως, τὸν ἥμισυ δὲ μῆνα εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν. Ἡ διὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἀξίωσις ὑφίσταται καὶ ἂν ἔτι, τοῦ κωλύματος παρέχοντος τοιοῦτον δικαίωμα, ὁ μισθωτὴς κατήγγειλε τὴν σύμβασιν (βλέπε περὶ τῆς ἐννοίας τῶν ἄρθρων τούτων *Κ. Δ. Τριανταφυλλόπουλον*, ΕΕΔ 9, 725 ἑπ.).

Κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἀνωτέρω ἄρθρων τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Πειραιῶς, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν της περίπτωσιν ἀμειβομένου δι' ἡμερομισθίου ἐργάτου, ἐπιδικάζει εἰς τοῦτον, ἀναλόγως τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας του, λόγῳ κωλύματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν (ἀσθενείας νοουμένης ὡς σπουδαίου κώλυμα, βλέπε *Κ. Δ. Τριανταφυλλόπουλον*, Αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν προσχεδίου συμβάσεως ἐργασίας 1913, ΕΕΔ 1, 870, *τὸν αὐτόν*, ΕΕΔ 9, 725, *Κ. Κανκᾶν*, Ἔνοχ. Δίκαιον κατὰ τὸν Κώδικα, ὑπ' ἄρθρ. 657, 658, σελ. 319 ἑπ.) τὰ ἡμερομίσθια 26 ἡμερῶν, ὅσα δηλαδὴ θὰ ἀπελάμβανεν ὁ μισθωτός, ἐὰν, μὴ κωλυόμενος, εἰργάζετο.

Πράγματι, αὕτη πρέπει νὰ εἶναι ἡ ὀρθὴ ἔννοια τῆς διατάξεως. Τὸ ἄρθρ. 657 Α.Κ. δὲν καθορίζει, ὅτι ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται ὁπωσδήποτε μισθὸν ἑνὸς μηνὸς ἢ ἡμίσεως τοιούτου, ἀλλ' ὅτι ***διατηρεῖται ἡ ἐπὶ τὸν μισθὸν ἀξίωσις*** ἐπὶ ἕνα καὶ ἐπὶ ἥμισυ μῆνα, ἀναλόγως τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως.

Ποία εἶναι ἡ διατηρουμένη ἀξίωσις ὁρίζεται εἰς τὸν νόμον (ἄρθρ. 648 Α.Κ.) ἢ εἰς τὴν σύμβασιν, ἡ ὁποία δὲν ἐλαττοῦται κατὰ τὸ ἀναλογοῦν εἰς τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἐκωλύθη νὰ ἐργασθῇ ὁ μισθωτὸς (βλέπε καὶ *Κ. Ἀποστολίδην*, Ἔνοχ. Δίκαιον, τόμος 3ος, Εἰδικὸν Μέρος, τεῦχος 6ον, σελ. 601).

Ἐνισχυτικὴ τῆς τοιαύτης ἐννοίας τῆς διατάξεως εἶναι ἡ περίπτωσις τοῦ κατὰ μονάδα ἐργασίας ἀμειβομένου μισθωτοῦ, ὁπότε δικαιοῦται τοῦ ποσοῦ, τὸ ὁποῖον θὰ ἐκέρδιζε, ἐὰν εἰργάζετο κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τοῦ μηνὸς ἢ τῶν 15 ἡμερῶν καὶ παρέδιδε τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἑτοιμασθεῖσαν ἐργασίαν (*Κ. Κανκᾶς*, Ἔνοχ. Δίκαιον, ὑπ' ἄρθρ. 657-658 σελ. 323).

Διάφορος εἶναι ἡ πρόνοια τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, καθ' ἣν (ἄρθρ. 30 Ν. 6298|1934 περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων») τὸ συνεπείᾳ ἀσθενείας ἐπίδομα, τὸ καταβαλλόμενον ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α., καταβάλλεται καὶ διὰ τὰς μὴ ἐργασίμους ἡμέρας.

Ἡ ἐκ τῶν ἄρθρων 657, 658 Α.Κ. προστασία ἀποτελεῖ ἐξαίρεσιν ἐκ τοῦ γενικοῦ κανόνος τοῦ ἄρθρου 380 Α. Κ. καὶ ἐκφράζεται ἐντὸς πάντοτε τῶν ὁρίων τῆς συμβάσεως, ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν τοῦ δικαιουμένου ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ μισθοῦ, κατὰ τὸν ἐν αὐτῷ ὁριζόμενον χρόνον.

Τὸ ζήτημα, τὸ ὑπὸ τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως πραγματευόμενον, ἐμφανίζεται μόνον ἐπὶ ἡμερησίου ἀμειβομένου μισθωτοῦ, διότι ἐπὶ τοιούτου, διὰ μηνιαίου μισθοῦ ἀμειβομένου, δὲν προκύπτει ἀμφιβολία περὶ τῆς ἀξιώσεως.

τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως, ἀλλ' ἡ διάταξις αὕτη προδήλως ἀφορᾷ ἐκείνας τῶν διατάξεων, ὡς πρὸς ἃς δὲν τίθεται ὡρισμένος χρόνος ἰσχύος αὐτῶν. Συνεπῶς, ἐφ' ὅσον, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ἐδέχετο τὸν ἀνωτέρω λόγον ἀναιρέσεως ὡς ὑπαγόμενον εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ὑπὸ τῆς προρρηθείσης διοικητικῆς πράξεως διεπομένων νυκτοφυλάκων, δι' ἣν κρίσιν του καὶ δὲν πλήττεται αὕτη, κατ' ὀρθὴν ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων ταύτης, ἐδικαίωσε περαιτέρω τοῦτον εἰς ἀπόληψιν τῆς κατὰ ταύτης κεκανονισμένης ὑπερωριακῆς ἀποζημιώσεως διὰ τὰς πέραν τῶν 7 ὡρῶν ἐργασίας. Ἡ δὲ γενικὴ διάταξις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Νόμου 547|1937, καθ' ἣν αἱ ὧραι ἐργασίας τῶν νυκτοφυλάκων τραπεζῶν καὶ ἀνωνύμων ἑταιριῶν ἐν γένει δὲν δύνανται νὰ ὑπερβαίνωσι τὰς 10 καθ' ἑκάστην, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν εἰς τὴν ὑπὸ τῶν ὡς ἀνωτέρω εἰδικῶν διατάξεων διεπομένην ὑπὸ κρίσιν διαφοράν. Ὅθεν ὁ τ' ἀντίθετα ὑποστηρίζων μοναδικὸς τοῦ ἀναιρετηρίου λόγος εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος.

σημειωτέον ότι τά ἐν λόγῳ ἄρθρα 657 καὶ 658 Ἀστικοῦ Κώδικος, κατὰ τὴν ἐκ τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος 2783|1941, δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Κώδικος (23 Φεβρουαρίου 1946) συνομολογηθεισῶν συμβάσεων ἐργασίας (οὕτω καὶ *Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, Μισθὸς ἐν κωλύματι κατ' ἄρθρ. 657, 658 Α. Κ., ΕΕΔ 9, 725 ἑπ.) καὶ τοῦτο βεβαίως, ἀπὸ νομοθετικῆς ἀπόψεως, εἶναι τὸ ἀνώμαλον, ἀφοῦ καταλήγει νὰ μὴ θάλλεται διὰ τῶν προσθευτικῶν ἀληθῶς αὐτῶν διατάξεων ὁ μισθωτός, ὁ ἔχων μακρότερον τῶν ἐφ' ὧν ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις χρόνον.

Διὰ τὰς πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Α. Κ. συμβάσεις ἐργασίας ἡ Α. Π. 178|1939 (ΕΕΝ σε', σελ. 688), ἔχει ἀποφανθῇ, ὅτι ἔχουν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου (γ. 15 § 6 Πανδ (19.2) ν. 10 πρ. Πανδ. (14.2), κατὰ τὰς ὁποίας, ἐφ' ὅσον καθίσταται ἀδύνατος ἡ παροχὴ τῆς ὑπηρεσίας, ἄνευ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐκμισθωτοῦ (ἐργαζομένου), δὲν ὑφίσταται μὲν αὐτὸς καθ' ἑαυτόν, ἀλλὰ καὶ δὲν λαμβάνει ἀντιπαροχήν.

Ἐν τούτοις, κατὰ *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 726, βάσει τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἀναφερομένων διατάξεων, δικαιοῦται ὁ μισθωτὸς νὰ μὴ περικοπῇ ὁ μισθός του.

Πρωτοδικείου Πειραιῶς 3089|1950

Διαδικασία Ν. ΓΞΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Καρμάλης**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ι. Παπαγρηγορίου**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Ταξινόπουλος, Γ. Βουνελάκος

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 657 Α.Κ. ὁ ἐκμισθωτὴς διατηρεῖ τὴν ἀξίωσιν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν μισθόν, ἐὰν μετὰ δεκαήμερον τοὐλάχιστον παροχὴν ἐργασίας κωλύεται νὰ ἐργασθῇ ἕνεκα σπουδαίου λόγου μὴ ὀφειλομένου εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 658 Α.Κ. ὁ χρόνος, δι' ὃν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον, ὀφισταμένου κωλύματος, διατηρεῖται ἡ ἐπὶ τὸν μισθὸν ἀξίωσις, δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸν μῆνα, ἐὰν τὸ κώλυμα ἐπῆλθεν ἐν τοὐλάχιστον ἔτος μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς συμβάσεως. Τὸ ἄρθρ. 657 Α.Κ. διατηρεῖ τὴν ἀξίωσιν τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἐπὶ τὸν μισθόν, τὸ δὲ ἄρθρ. 658 Α.Κ. ὁρίζει τὸν χρόνον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου διατηρεῖται ἡ ἀξίωσις ἐπὶ τὸν μισθόν, καὶ ἐὰν τὸ κώλυμα ἐπῆλθεν ἐν τοὐλάχιστον ἔτος μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς συμβάσεως ὁ χρόνος οὗτος δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸν μῆνα. Ἐπὶ ἕνα μῆνα δηλ., ὀφισταμένου τοῦ κωλύματος, ἔχει ἀξίωσιν ἐπὶ τὸν μισθόν, τὸν μισθὸν ὅμως, τὸν ὁποῖον θὰ ἐλάμβανε κατὰ τὸν μῆνα, ἐὰν εἰργάζετο μὴ ὀφισταμένου κωλύματος καὶ δι' ὅσον χρόνον θὰ εἰργάζετο εἰς τὸν αὐτὸν ἐργοδότην καὶ οὐχὶ τὸν μισθὸν ἑνὸς μηνός, ἤτοι 30 ἡμερομισθίων κατ' ἀποκοπήν, ὑπολογιζομένου τοῦ μισθοῦ κατὰ τὰς γενικὰς διατάξεις τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος.

Κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν μας, μορφωθεῖσαν ἐκ τῆς συζητήσεως τῆς προκειμένης ὑποθέσεως καὶ τῶν προσαγομένων καὶ ἐπικαλουμένων ἐγγράφων, βεβαιοῦται ὅτι ὁ ἐνάγων μισθωτὸς κατόπιν συμβάσεως ἐργασίας, δυνάμει τῆς ὁποίας προσελήφθη ὡς ἔκτακτος ἐργάτης, παρέσχε τὴν ἐργασίαν του ἀπὸ τῆς 8.4.1949 μέχρι 12.5.1950, ὅτε εὑρεθεὶς ἐν ἀδυναμίᾳ παροχῆς τῆς ἐργασίας ἕνεκα ἀσθενείας, ἤτοι βλάβης τῆς δεξιᾶς μασχάλης, ἤτις κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου εἶναι σπουδαῖος λόγος ἀδυναμίας παροχῆς, μὴ ὀφειλομένης οὐδὲ εἰς ἐλαφρὰν ἀμέλειαν τούτου, ἀπεχώρησε τῆς ἐργασίας του, διὰ νὰ ὑποστῇ ἐγχείρησιν, ἐλάμβανε δὲ μισθὸν δρχ. 20.800 ἡμερησίως. Ἡ ἀδυναμία αὕτη ἐπῆλθε μετὰ παρέλευσιν ἔτους ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς συμβάσεως, συνεχίσθη δὲ ἡ ἀνυπαίτιος ἀδυναμία παροχῆς τῆς ἐργασίας καὶ πέραν τοῦ μηνός, κατὰ τὸ διάστημα δὲ τοῦ μηνὸς τούτου θὰ εἰργάζετο ἐπὶ 26 ἡμέρας ἐργασίμους καὶ δικαιοῦται δι' αὐτὰς δρχ. 540.800. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου ἐκπίπτονται κατὰ τὸ ἄρθρ. 657 § 2 Α.Κ. ὅσα εἰσεπράχθησαν ἕνεκα τῆς ἐπελθούσης ἀδυναμίας παροχῆς τῆς ἐργασίας τοῦ ἐργαζομένου ἐκ τοῦ Ι.Κ.Α., εἰς ὃ ὑποχρεωτικῶς ἐκ τοῦ νόμου εἶναι ἠσφαλισμένος ὁ ἐργαζόμενος, καθ' ἃ δὲ προκύπτει ἐκ τοῦ ἀπὸ 12.7.1950 σημειώματος τοῦ Ι.Κ.Α. ἔλαβεν ὁ ὡς ἄνω ἐργαζόμενος παροχὰς λόγῳ ἀσθενείας ἀπὸ 20.5.1950 μέχρι τῆς 23.5.1950 τέσσερα ἡμερομίσθια πρὸς 3.167 δρχ. καὶ ἀπὸ 24.5.1950 μέχρι 13.6.50, ὅτε ἔληξεν ὁ μήν, 21 ἡμερομίσθια πρὸς δρχ. 9.500, ἤτοι ἐν συνόλῳ δρχ. 212.168, ἀφαιρουμένων δὲ τούτων ἐκ τοῦ ὡς ἄνω ποσοῦ ὁ ἐνάγων δικαιοῦται νὰ λάβῃ ἐκ τῆς ὡς ἄνω αἰτίας δρχ. 327.632. Ἡ ἐκκαλουμένη ὅμως ἀπόφασις ὑπελόγισε τὰ ἡμερομίσθια τοῦ μηνὸς εἰς 25 ἀντὶ τῶν 26, ἐπίσης δὲ ἐδέχθη ὅτι ἔλαβεν ἐκ τοῦ Ι.Κ.Α. 221.668 ἀντὶ τῶν 212.168 καὶ κατὰ τὰ σημεῖα ταῦτα ἐσφαλε καὶ δέον νὰ μεταρρυθμισθῇ, γινομένης δεκτῆς ἐν μέρει τῆς ἐφέσεως τοῦ μισθωτοῦ, καθ' ἣν ἐδει τὰ ἡμερομίσθια τοῦ μηνὸς νὰ ὑπολογισθοῦν εἰς 30, διότι ὁ μὴν κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ Α.Κ. ὑπολογίζεται εἰς 30 ἡμέρας καὶ 2) ὅτι ἐδει νὰ ἐκπεσθῇ τὸ ποσὸν τῶν δρχ. 212.200, ὃς πράγματι ἔλαβεν ἐκ τοῦ Ι.Κ.Α., ἀπορριφθῇ δὲ ὡς ἀβάσιμος ἡ ἔφεσις τοῦ ΟΛΠ, καθ' ἣν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐσφαλεν, ἐκτιμήσασα μὴ ὀρθῶς τὰς προσαχθείσας ἀποδείξεις καὶ μὴ δεχθεῖσα ὅτι ὁ ἐνάγων ἦτο ἐλεύθερος ἐργάτης, μὴ συνδεθεὶς διὰ συμβάσεως ἐργασίας καὶ δὴ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀσθενείας καὶ ὅτι εἶναι οὗτος ἠσφαλισμένος εἰς τὸ Ι.Κ.Α. κατὰ τῆς ἀσθενείας ἐν συνόλῳ καὶ οὐχὶ ἐν μέρει καὶ ὅτι ὁ ἐργοδότης, καταβάλλων εἰσφοράν, εἶναι ἀκατανόητον νὰ εὑθύνεται καὶ διὰ τὸν ἀσφαλιζόμενον κίνδυνον, ἐφ' ὅσον ἡ ἀσφάλεια ἐξικνεῖται ἐν τῷ συνόλῳ, διότι οἱ λόγοι οὗτοι εἶναι ἀβάσιμοι, κατὰ τ' ἀνωτέρω, μὴ νόμιμοι καὶ ἀόριστοι.

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΔΕΔΙΚΑΣΜΕΝΩΝ Ε' ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Συνέπειαι μετά την άκύρωσιν ύπό τοῦ Σ. Ε. τῆς κυρωτικῆς τῶν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας Υ. Α.

Ανεπίτρεπτον ἐπεμβάσεως Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας κατὰ διάρκειαν ἰσχύος συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.—Ἔκδοσις Α.Ν. 1406|1950 καὶ κύρωσις δι' ὑπ' ἀριθ. 11526|898|1950 Υ.Α. ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας. Ἀκύρωσις ὅμως αὐτῆς δι' ὑπ' ἀριθ. 1279|1950 ἀποφάσεως Σ.Ε.—Ἰσχὺς δεδικασμένου ἔναντι πάντων.— Ἔννοια ἄρθρου 50 Ν. 3713 «περὶ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας»

Ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις (Πρωτοδίκου Πειραιῶς 1470|1950, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 9, 1022), ἐπὶ ἐφαρμογῆς ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, ἡ ὁποία ἐκυρώθη μὲν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 11526|898|1950 (ΕΕΔ 9, 937) ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ Α. Ν 1406|1950 (ΕΕΔ 9, 937), ἀλλ' ἡ τελευταία αὐτὴ ἀπόφασις ἠκυρώθη ὑπὸ τῆς Σ. Ε. 1279|1950 (ΕΕΔ 9, 687), ὡς ἐκδοθεῖσα ἐπὶ τῇ βάσει νόμου (Α. Ν. 1406|1950) ἀντισυνταγματικοῦ, ἠκολούθησε τὴν γνωστὴν ἄκομψον τοῦ Ἀρείου Πάγου περὶ τοῦ ἀνεπιτρέπτου τοῦ δικαστικοῦ ἐλέγχου περὶ ἐκδόσεως ἀναγκαστικῶν νόμων (βλέπε τὰς εἰς τὴν ἐν λόγῳ ἀπόφασιν παραπομπὰς) καὶ, παρὰ τὴν ἀκύρωσιν τῆς ὡς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἐφήρμοσε τὴν διαιτητικὴν ἀπόφασιν ὡς ἔγκυρον.

Διάφορος ὅμως εἶναι ἡ ἄποψις τῆς κατ' ἔφεσιν ἐπὶ τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως ἐκδοθείσης πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως, ἡ ὁποία, ἀναλύουσα τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 50 Ν 3713 «περὶ Συμβουλίου Ἐπικρατείας», ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. 5468|1932, δέχεται ἰσχὺν τὸ ἐκ τῆς ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας κρατοῦν διοικητικῶν δεδικασμένων ἔναντι πάντων (βλέπε καὶ σύμφωνον *Σχολιαστήν*, ΕΕΔ 9, 1023 καὶ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3049|1950, Πρωτοδίκης *Γ. Κουτσόπουλος*, δεχθεῖσαν ἐπὶ ἀναλόγου περιπτώσεως δεδικασμένον, ΕΕΔ 9, 1023).

Τὸ θέμα καθίσταται πλέον ἐνδιαφέρον ἤδη μετὰ τὴν ἀκύρωσιν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 59451|1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὑπὸ τῆς Σ.Ε. 30|1951 (ΕΕΔ 10, 134).

Κατὰ τὴν Ἀρείαν Πάγου 29|1948 (Θέμις ΝΘ' 201) δὲν δημιουργεῖται δεδικασμένον περὶ τῆς ἀντισυνταγματικότητος βασιλικοῦ διατάγματος κατ' ἄρθρ. 274 Πολ. Διχ., ἐξ ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, διότι κατὰ τὸ ἄρθρ. 50 τοῦ Ν. 3713, ὡς τοῦτο συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. 5468|1932, αἱ ἀποφάσεις τῆς Ὁλομελείας, ὡς καὶ τῶν τμημάτων του, ἀποτελοῦσι δεδικασμένον μεταξὺ τῶν αὐτῶν διαδίκων ἐν πάσῃ ὑποθέσει ἡ διαφορὰ αὐτῶν, καθ' ἣν προέχει τὸ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας κριθὲν διοικητικῆς φύσεως ζήτημα. Ἐν προκειμένῳ δὲ οὔτε μεταξὺ τῶν αὐτῶν διαδίκων — συνεχίζει ἡ ἀπόφασις — ἐξεδόθη ἡ ἐπικαλουμένη ἀπόφασις, οὔτε καὶ εἰς ταὐτόσιον ἀκριβῶς θέμα ἀναφέρεται αὕτη (σχετικὴ καὶ ἡ Α.Π. 237|1949, ΕΕΝ ιστ' 669 καὶ Θέμ. Σ' 348).

Σημειωτέον ὅτι ὁμοίως πρὸς τὴν κατωτέρω ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς ἔχει ἀποφανθῇ καὶ ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4442|1950 (ἀδημοσίευτος, Πρωτοδίκης *Α. Καλλέργης*), καὶ ἡ ὁποία ἐκρίθη ὡς ἑξῆς: Ναὶ μὲν δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 50 τοῦ περὶ Συμβουλίου Ἐπικρατείας Νόμου ἡ ἀκυρωτικὴ ἐπιταγὴ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας δρᾷ ἔναντι πάντων, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν, ὅτι πᾶς τις δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ ὑπὲρ αὐτοῦ ἢ κατὰ παντὸς τὸ ἐξ αὐτῆς προκύπτον δεδικασμένον, ἐν προκειμένῳ δέ, ἀκυρωθείσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 11526|898 τῆς 1ης Μαρτίου 1950 πράξεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, δι' ἧς ἐκυρώθησαν διαιτητικαὶ ἀποφάσεις, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 1279|1950 ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, δὲν ὑφίσταται ἐξ αὐτῆς νόμιμος βάσις ἀξιώσεως τοῦ ὑπὸ τῆς διαιτητικῆς ἀποφάσεως προσδιοριζομένου μισθοῦ.

Πρωτοδικείου Πειραιῶς 3289|1950

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Καρμάλης**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ι. Παπαγρηγορίου**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Τζωρτζάκης, Κ. Ἀθανασιάδης

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς τῆς ἤδη ἐφεσιβλήτου διώκεται ἡ καταβολὴ παρὰ τοῦ ἐναγομένου ἐργοδότου καὶ ἤδη ἐκκαλοῦντος τῆς διαφορᾶς μεταξὺ τῶν καταβληθέντων ἡμερομισθίων της, βάσει τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ τῶν ὁριοθέντων ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8|1948 ἀποφάσεως τῆς πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, κηρυχθείσης ἐκτελεστῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 30526|48 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας. Ἡ ὑπ' ἀριθ. 8|1948 ὅμως ἀπόφασις τῆς ὡς ἄνω Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, καταρτισθεῖσα κατὰ τὸν χρόνον ἰσχύος τῶν ἀπὸ 4.11.47 καὶ 1.12.47 γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, εἶναι ἄκυρος, διότι δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἐγερ-

σις συλλογικής διαφοράς και ή παρέμβασις έντεῦθεν τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας κατά τήν διάρκειαν τῆς ἰσχύος τῶν ὡς ἄνω συλλογικῶν συμβάσεων, ἔστω καί ἄν ἡ ἰσχύς των παρετάθη δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας. Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐθεωρήθη ἄκυρος δι' αὐτόν τόν λόγον ὑπό τοῦ Ἀρείου Πάγου διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 453|1949 ἀποφάσεώς του (ΕΕΔ 8, 936 καί αὐτόθι ἀντίθετα σχόλια βάσει τοῦ Ψηφίσματος ΛΘ' καί τοῦ ν.δ. 310|41). Μετά ταῦτα ἐξεδόθη ὑπό τῆς Πολιτείας, θεωρούσης τάς κατά τόν χρόνον ἰσχύος τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐκδοθείσας διαιτητικάς ἀποφάσεις ὡς ἀκύρους, ὁ ὑπ' ἀριθ. 1406| 1950 ἀν. νόμος, ὅστις παρέσχεν ἐξουσιοδότησιν εἰς τήν ἐκτελεστικήν ἐξουσίαν, ὅπως διά κοινῶν ἀποφάσεων τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καί τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδιδομένων ἐντός διμήνου, ἐπικυρώσωσι τάς μέχρι τῆς δημοσιεύσεως του ἐκδοθείσας ἀποφάσεις τῶν κατά τόν ἀ. ν. 16|20.11.1935 Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἐπί συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας, βάσει δέ τούτου ἐξεδόθη ἐμπροθέσμως ἡ ὑπ' ἀριθ. 11526|895|1950 ἀπόφασις τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καί τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἥτις ἐκύρωσεν ἀναδρομικῶς τήν ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 8|1948 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας. Ἡ κοινή αὕτη ἀπόφασις τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καί τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἠκυρώθη διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 1279|50 ἀποφάσεως (ὁλομ.) τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας (ΕΕΔ. 9, 688, πρβλ. καί τήν Σ. Ἐπ. 1277|50 Θ. ΞΑ' 681), δεχθέντος ὅτι ὁ ἀ. ν. 1406|50, κατ' ἐφαρμογήν τοῦ ὁποίου ἐξεδόθη ἡ ὡς ἄνω κοινή ὑπουργική ἀπόφασις, ἐκδοθείς ἄνευ προδήλως κατεπειγούσης καί ἀναπο τρέπτου ἀνάγκης, στερεῖται κύρους, κατά τήν γνωστήν θεωρίαν του, ἥτις εἶναι ἀντίθετος πρός τήν ἀκολουθουμένην ὑπό τοῦ Ἀρείου Πάγου καί καθ' ἣν ἡ κρίσις περί τῆς ὑπάρξεως ἀνάγκης διά τήν ἔκδοσιν τῶν ἀναγκαστικῶν νόμων ἀνήκει ὡς πολιτική ἀρχή (*Σαρίπολος*, Συνταγματικόν, Β' Τόμ. σ. 177 σημ. 2) εἰς τήν ἐκτελεστικήν ἐξουσίαν, ἥτις δέν ὑπόκειται εἰς τόν ἔλεγχον τῶν δικαστηρίων (ἐσχάτως Α.Π. 332|50 ὁλομελ., 462|50, 496|50). Ὁ Ἄρειος Πάγος διά τῶν ὑπ' ἀριθ. 205 καί 233 τοῦ 1932 (Θέμ. ΜΓ' 603 καί 625) ἀποφάσεών του ἐδέχθη, ὅτι ἡ ἀκυρωτική ἀπόφασις ὑπουργικῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας δέν ἀποτελεῖ δεδικασμένον διά τά τακτικά δικαστήρια, ἐφ' ὅσον δέν ὑφίστανται τά ἀντικειμενικά καί ὑποκειμενικά ὅρια τοῦ δεδικασμένου. Ἐκ τούτου δέ ὁρμηθείς ὁ νομοθέτης διά τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5468| 1932 νόμου ἐτροποποίησε τήν § 1 τοῦ ἄρθρ. 50 τοῦ ν. 3713 περί Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καί προσέθεσεν ἐν τέλει αὐτοῦ ἑτέραν διάταξιν, θεσπίσας δι' αὐτῶν ὅτι «ἡ δεχομένη τήν αἴτησιν ἀπόφασις ἀπαγγέλλει τήν ἀκύρωσιν τῆς προσβαλλομένης πράξεως, ἐπαγομένη νόμιμον κατάργησιν ἐναντι πάντων καί δημοσιεύεται διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, τρίτος ὅμως βλαπτόμενος ἐκ τῆς ἀποφάσεως δικαιοῦται ν' ἀνακόψῃ ταύτην, ἐντός προθεσμίας 60 ἡμερῶν, λογιζομένων ἀπό τῆς γιγνομένης πρός αὐτόν (τόν τρίτον) κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως ἢ ἀφ' ἧς ἄλλως πως ἔλαβεν οὗτος γνῶσιν αὐτῆς. Αἱ ἀποφάσεις τῆς ὁλομελείας καί τῶν τμημάτων, ἀκυρωτικαί καί ἀπορριπτικαί, ἀποτελοῦσι μεταξύ τῶν διαδίκων δεδικασμένον, ἰσχύον καί ἐν πάσῃ ἑνώπιον δικαστικῆς ἤ ἄλλης Ἀρχῆς ὑποθέσει ἡ διαφορά, καθ' ἣν πράξει τό ὑπό τοῦ Συμβουλίου κριθέν διοικητικῆς φύσεως ζήτημα». Διά τῶν διατάξεων τούτων θεσπίζονται δύο περιπτώσεις, ἡ περίπτωσις τῆς ἀποφάσεως, δι' ἧς ἀκυροῦται διοικητική πρᾶξις (δ|μα, ὑπουργ. ἀπόφασις κτλ.), ἥτις ἔχει ὡς συνέπειαν τήν κατάργησιν αὐτῆς ἐναντι πάντων (*Ράκιος* ἐν *Glasson*, τόμ. 4, 1934, § 777 β σελ. 171, *Τσάτσος*, Τό ἐκ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Συμβ. τῆς Ἐπ. δεδικ. § § 7, 8 καί 9 καί αἰτιολ. ἔκθεσις ν. 5468), δι' ὃ καί καθίσταται ἄνευ ἀντικειμένου αἴτησις ἀκυρώσεως κατ' ἀκυρωθείσης ἤδη πράξεως (Ὁλομ. Συμβ. Ἐπ. 341|34, 342|34) καί ἡ περίπτωσις τῆς ἐνστάσεως δεδικασμένου, ἥτις προτείνεται μεταξύ τῶν διαδίκων μόνον, ἐξ οἱασδήποτε ἀποφάσεως, ἀκυρωτικῆς ἢ ἀπορριπτικῆς, καί ἂν προκύπτῃ ὡς πρός τό κριθέν διοικητικῆς φύσεως ζήτημα, καίτοι ὡς πρός τήν ἀκυρωτικήν ἀπόφασιν ἡ διάταξις αὕτη εἶναι πλεοναστική (σχλ. ΕΕΔ 9, 1023). Ἐφ' ὅσον ὅθεν διά τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως τῆς ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἁρμοδίου κατά τό ἄρθρ. 82 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος καί ἄρθρ. 46 τοῦ ν. 3713|1928 πρός ἀκύρωσιν πράξεων τῶν διοικητικῶν Ἀρχῶν, ἠκυρώθη ἡ κοινή ἀπόφασις τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καί τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, αὕτη θεωρεῖται, ὅτι κατηργήθη ἐναντι πάντων, ἤτοι ἐναντι καί τῆς ἐφεσιβλήτου ἐναγούσης, ἥτις δέν ἰσχυρίζεται, ὅτι ἤσκησεν ἐμπροθέσμως τριτανακοπήν ἐνώπιον τοῦ Συμβ. τῆς Ἐπικρατείας, κατά τήν ὡς ἄνω διάταξιν, δέν ἀναιρεῖται δέ ἡ ἔκτασις τῆς καταργητικῆς ἰσχύος τῶν ἀκυρωτικῶν ἀποφάσεων ἐκ τοῦ ὅτι χορηγεῖται εἰς πάντα τρίτον βλαπτόμενον ἐκ τῆς ἀποφάσεως τό δικαίωμα τῆς τριτανακοπῆς, οὐδέ ἔχει ἐπιρροήν ἡ αἰτιολογία τῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβ. τῆς Ἐπ. ἐν τῇ ἐρεύνῃ τῆς νομιμότητος τῆς ὡς ἄνω γενικῆς ἐκτελεστῆς πράξεως τῆς διοικητικῆς Ἀρχῆς, ἡ δέ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, δεχθεῖσα ὅτι ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι νόμιμος, ἐκδοθεῖσα κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἐγκύρου ἀ. ν. 1406|50, χωρίς νά λάβῃ ὑπ' ὄψιν τήν ἀκύρωσιν ταύτης, ἔσφαλε καί δέον νά ἐξαφανισθῇ, ἀπορριφθῇ δέ καί ἡ ὑπό κρίσιν ἀγωγή, ὡς νόμῳ ἀβάσιμος, κατά τόν νόμιμον καί βάσιμον λόγον τῆς ὑπό κρίσιν ἐφέσεως.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΗΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Άκυρότης απολύσεως και συμψηφισμός αποζημιώσεως Ν. 2112 προς μισθούς

"Εν έκ των στοιχείων του κύρους απολύσεως μισθωτών, κατ' άρθρ. 9 Ν. 118|1945, ή «εξ ολοκλήρου» καταβολή αποζημιώσεως Ν. 2112.— Συνυπολογισμός εις αυτήν και αναλογίας παροχών εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα.— Άκυρότης άλλως απολύσεως.— Μη απαγγελία ακυρότητος μόνον επί εσφαλμένου υπολογισμού αποζημιώσεως, οφειλομένου εις αμφιβολίαν περί έκτάσεως νομικής υποχρεώσεως.— Ασύγγνωστον πλάνης περί τον συνυπολογισμόν και της αναλογίας παροχών προς μισθωτούς επ' εύκαιρίφ εορτών.— Συμψηφισμός προς μισθόν κερδηθέντων αλλαχού και αποζημιώσεως Ν. 2112.— Κήρυξις προσωρινώς εκτελεστής αποφάσεως.

Η κατωτέρω πρωτοδικειακή απόφασις εμνέρχεται εις την γνωστήν και κρατούσαν εν τη δικαστηριακή πρακτική άποψιν (πρβλ. όμως Α.Π. 564|1950, εισηγητής **Σ. Βλαχογιάννης**, ΕΕΔ 9, 1121, εφ' ής σημειώσεις μας εν ΕΕΔ 9, 1119 επ. και λοιπάς αυτόθι παραπομπάς), ότι και η επ' ευκαιρία των εορτών Πάσχα και Χριστουγέννων παρεχομένη χρηματική παροχή, εις εκτέλεσιν των από 4 Νοεμβρίου 1947 και 1 Δεκεμβρίου 1947 συλλογικών συμβάσεων εργασίας και του Ν. 28|1944, συγκαταλέγεται μεταξύ των κατά την έννοιαν του άρθρου 8 του Ν. 2112 τακτικών αποδοχών του μισθωτού και η αναλογία αυτών υπολογίζεται διά την κατά το άρθρ. 9 Ν. 118|1945 αποζημίωσιν, μη συνέπειαν άλλως την άκυρότητα της καταγγελίας (ούτω και Πρωτοδικείον Αθηνών 5232|1949, εισηγητής **Α. Καλλέργης**, ΕΚΔ 8, 885, ένθα και λοιπαί παραπομπαί), χωρίς να δύναται ο εργοδότης να επικαλεσθή υπέρ εαυτού συγγνωστήν άγνοιαν νόμου (πρβλ. και Πρωτοδικείου Αθηνών 9843|1950, εισηγητής **Μ. Κυριλλόπουλος**, ΕΕΔ 10, 57).

Σκόπιμον είναι να σημειωθή, ότι κατά τας από 4 Νοεμβρίου 1947 και 1 Δεκεμβρίου 1947 γενικάς συλλογικάς συμβάσεις εργασίας συνωμολογήθη ως υποχρεωτική η καταβολή προς τους μισθωτούς, εάν μεν είναι επάλληλοι, επί πλέον ενός μισθού επ' ευκαιρία των εορτών των Χριστουγέννων και του Ν. Έτους και ημίσεως μισθού, επ' ευκαιρία των εορτών του Πάσχα και εάν είναι εργάται ή τεχνίται, αμειβόμενοι δι' ημερομισθίου, αντιστοίχως ημερομισθίων 25 ημερών και 15 ημερών.

Τούτο όμως, κατά τας αυτάς διατάξεις των ανωτέρω συλλογικών συμβάσεων εργασίας, προϋποθέτει να έχη ο μισθωτός συμπληρώσει έτησίαν υπηρεσίαν παρά τω αυτώ εργοδότη.

Διά τους έχοντας υπηρεσίαν έλαττον του έτους θα μισθώνται αι άνω παροχαί κατ' αναλογίαν της επί έλαττον του έτους υπηρεσίας των, κατά τα ειδικώτερον οριοθησόμενα δι' αποφάσεων των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας.

Επομένως, ως προς τους τελευταίους τούτους, εφ' όσον λαμβάνει χώραν η απόλυσις πρό της εκδόσεως της σχετικής υπουργικής αποφάσεως και αφού είναι άγνωστος η κατά ποσόν παροχή, εξαρτωμένη εκ του διά της υπουργικής αποφάσεως προσδιορισμού, νομίζομεν, ότι δεν είναι υπολογιστέα εις την αποζημίωσιν του Ν. 2112 και η—άγνωστος— αναλογία της τοιαύτης παροχής.

Περαιτέρω η αυτή απόφασις, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 661 Α.Κ., συμψηφίζει προς τους εκ της άκυρου απολύσεως του μισθωτού οφειλομένους εκ της κατ' άρθρ. 656 Α.Κ. υπερημερίας του εργοδότου μισθούς την ληφθείσαν υπό του μισθωτού αποζημίωσιν του Ν. 2112|1920 (ούτω και Πρωτοδικείου Αθηνών 6436|1945, εισηγητής **Π. Μπέλμπας**, ΕΕΔ 5, 49, Πρωτοδικείου Πειραιώς 546|1950, Πρωτοδίκης **Κ. Παπαμιχαλόπουλος**, ΕΕΔ 9, 601) (πρβλ. επί του συμψηφισμού ανταπαιτήσεως εργοδότου προς οφειλόμενον μισθόν, κατ' άρθρ. 661 Αστικού Κώδικος, **Α. Σαμελλαρόπουλον**, και τους υπ' αυτού αναφερομένους ΕΕΔ 7, 805 επ.).

Πρωτοδίκου Δράμας 46|1950

Διαδικασία Ν. Γ΄)ΟΔ΄
Πρωτοδίκης ο κ. **Ε. Κοντοφρύδης**
Διαιτηταί οι κ.κ. Γ. Δανίκας, Π. Ηλιάδης

Υπόκειται τη κρίσει μας αγωγή, δι' ής διώκεται η πληρωμή μισθού εκ συμβάσεως εργασίας αορίστου χρόνου, συνεπεία άκυρου απολύσεως του μισθωτού (ν. 118|45).

Εκ των συνδεδυασμένων διατάξεων του άρθρου 9 § 1 ν. 118|45 και άρθρ. 3 § 1 και 2 Ν. 2112 σαφώς συνάγεται, ότι, όπως η έγκυρος ή υπό των εις τον ν. 118|945 απαγομένων επιχειρήσεων καταγγελία της συμβάσεως εργασίας του προσωπικού αυτών, απαιτείται, όπως καταβληθή τούτω, προκειμένου περί υπαλλήλου, η υπό του ν. 2112 όριζομένη αποζημίωσις, υπολογιστέα βάσει των αποδοχών του τελευταίου μηνός υπό καθεστώς πλήρους απασχολήσεως, νοουμένων προφανώς ως τοιούτων του μισθού και πάσης άλλης παροχής χρηματικής ή μη, διδομένης υπό του εργοδότου εις τον υπάλληλον, κατόπιν ειδικής συμφωνίας, ήτοι ως τακτικόν συμβατικόν αντάλλαγμα της παρ' αυτού προσφερομένης υπηρεσίας, και εν αις περιλαμβάνεται ο 13ος μισθός, οσ ή καταβολή συνεφωνήθη ως τακτικόν αντάλλαγμα της προσφερομένης παρ' αυτού υπηρεσίας. Προς τούτοις

σαφείς εἶναι αἱ σχετικαὶ διατάξεις τῶν ἀπό 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, εἰς τὰς ὁποίας ρητῶς συνωμολογήθη ὡς ὑποχρεωτικὸς ὅρος τῶν ἀτομικῶν συμβάσεων (ἄρθρ. 3 Α. Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας»), ἡ τακτικὴ καταβολὴ τῶν ἐν αὐταῖς παροχῶν διὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων κτλ. κατὰ τὸ ἐν αὐταῖς καθοριζόμενον καὶ ἐκ τῶν προτέρων γνωστὸν ποσόν, εἰς τοὺς ἔχοντας συμπληρώσει ἐτησίαν ὑπηρεσίαν, παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ μισθωτοὺς (Α.Π. 80|1949, ΕΕΔ 8ος, 326, Πρ. Ἀθ. 5232|949, ΕΕΔ 9ος, 885, *Α. Σακελλαρόπουλος*, ΕΕΔ 9ος, 55). Ναὶ μέν, ἐφ' ὅσον ἡ μὴ πλήρης καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 ὀφείλεται εἰς ἐσφαλμένον ὑπολογισμὸν καὶ ἀμφιβολίαν περὶ τῆς ἐκτάσεως τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ ἐν καλῇ πίστει τελοῦντος ἐργοδότου, δὲν ἀπαγγέλλεται, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ἀκυρότης τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας (Α. Π. 294|949, ΕΕΔ 8ος, 578 καὶ Α. Π. 278|950, ΕΕΔ 9ος, 450), διότι ἡ πλάνη περὶ τὰ σφάλματα ἢ τὸν νόμον, ἐὰν εἶναι συγγνωστή, ἀποκλείει τὴν ἀμέλειαν, κατὰ κανόνα ὅμως ἡ ἄγνοια νόμου εἶναι ἀσυγχώρητος, διότι ἡ γνῶσις τῶν ἐπιταγῶν τοῦ δικαίου ἐπιβάλλεται ἐκ τῆς ἀπαιτουμένης ἐν ταῖς συναλλαγαῖς ἐπιμελείας (*Μπαλῆς*, Γ'ἐν. Ἀρχαὶ § 177 ἀριθ. 1) καὶ μόνον εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις καὶ δὴ ὅταν ὑπάρχῃ σοβαρὰ ἀμφισβήτησις ἐπί τινος ζητήματος, ἡ ἐνέργεια ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐσφαλμένης νομικῆς ἐνεργείας δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἀνυπαίτιος (*Κ. Δημάκης*, ΕΕΔ 9ος, 433 καὶ σχόλ. ΕΕΔ 9ος, 885), πλὴν ὅμως ἡ περὶ 13ου μισθοῦ νομικὴ διάταξις (συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας 4 Νοεμβρίου 1947 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947) εἶναι σαφὴς καὶ ἀνεπίδεκτος ἀμφισβητήσεως ἡ σχετικὴ ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου (Α. Π. 268|1937, Θ. ΜΗ' 906, Α. Π. 80|1949, ΕΕΔ 8ος, 326, Πρ)κου Μυτιλ. 13|50 ΕΕΔ 9ος, 837). Ἐν προκειμένῳ ἐκ τῶν ἐπικαλουμένων καὶ προσαγομένων ἐγγράφων (ὅρα τὰς ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1950 ἀναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας Δράμας), τῶν καταθέσεων τῶν μαρτύρων ἐβεβαιώθη ἀρκούντως, ὅτι ὁ ἐνάγων συνεπλήρωσε ἐτησίαν ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ ἐναγομένῳ (1-9-49 μέχρι 31-8-50), ὅτι κατὰ τὴν καταγγελίαν τῆς ἐνδίκου συμβάσεως ἐργασίας ἐτηρήθησαν πᾶσαι αἱ λοιπαὶ προϋποθέσεις τοῦ ν. 118, πλὴν τῆς οὐσιαστικῆς ταυτότης τῆς καταβολῆς ἐξ ὁλοκλήρου τῆς τοῦ ν. 2112 ἀποζημιώσεως, δηλαδὴ ὁ ἐναγόμενος κατέβαλε τῷ ἐνάγοντι ὡς ἀποζημίωσιν τὰς ἀποδοχὰς τοῦ ἑνὸς μισθοῦ, ἀνερχομένου κατὰ τὸ πρὸ τῆς ἀπολύσεώς του χρονικὸν διάστημα εἰς δραχμὰς 1.380.000, ἐνῷ ἔδει νὰ ὑπολογίσῃ ὡς τακτικὰς ἀποδοχὰς καὶ τὰ δῶρα Χριστουγέννων καὶ Πάσχα, ἤτοι δέον ὅπως προστεθῇ εἰς τὸν ἄνω μισθὸν ἓν δωδέκατον τούτου διὰ τὸ δῶρον τῶν Χριστουγέννων καὶ ἓν εἰκοστὸν τέταρτον αὐτοῦ διὰ τὸ Πάσχα ἢ δραχμὰς ἐν συνόλῳ 172.500, καὶ ὅτι, κατόπιν τούτου, δέον νὰ ληφθῇ ὡς βάσις τῆς ἀποζημιώσεώς του τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 1.552.500. Συνεπῶς, λόγῳ μὴ τηρήσεως ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου τῆς οὐσιαστικῆς τοῦ ἄρθρου 9 § 1 ἐδ. γ' τοῦ ν 118 προϋποθέσεως, ἤτοι τῆς καταβολῆς ἐξ ὁλοκλήρου τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ καθοριζομένης ἀποζημιώσεως, ἡ ἔνδικος καταγγελία ὑπῆρξεν ἄκυρος. Ἀκύρου κρινομένης, βάσει τῶν ἐκτεθέντων, τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος, γεννᾶται ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ κατὰ τοῦ ὑπερημέρου πλέον καθισταμένου ἐναγομένου ἀξίωσις πρὸς καταβολὴν τῶν ἐν συνεχείᾳ ἀποδοχῶν του, παρισταμένης καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ νομίμου τῆς ἀγωγῆς. Ὁ ἐναγόμενος ἰσχυρίζεται, ὅτι καθ' ὅλον τὸν ἐν τῇ ἀγωγῇ χρόνον ὁ ἐνάγων εἰργάζετο παρέχων τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τρίτους καὶ ἀπέκτησεν ἐκεῖθεν δραχμὰς 1.500.000 καὶ ὅτι δικαιοῦται νὰ συμψηφίσῃ τὰ οὕτω κερδηθέντα πρὸς τὴν ἐνδικον ἀξίωσιν τοῦ ἐνάγοντος. Ὁ ἰσχυρισμός του οὗτος εἶναι νόμιμος, ἐρειδόμενος ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 656 τοῦ Α. Κ., καθ' ὃ ὁ μισθωτὴς δικαιοῦται νὰ ἐκπέσῃ ἐκ τοῦ μισθοῦ πᾶν ὅ,τι ὁ ἐκμισθωτὴς ὠφελήθη ἐκ τῆς ἀλλαχοῦ ἐργασίας (*Καννάς*, Ἐνοχικὸν σελ. 316 § β, Πρ)κου Πειρ. 831|48, ΕΕΔ 8ος, 118, Πρ. Ἀθηνῶν 1945|49, ΕΕΔ 8ος, 417, Πρ.Δράμας 18|950, ΕΕΔ 9ος). Ἐκ τῆς ὅλης ἀποδείξεως ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ ἐνάγων κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 1|9|50 μέχρι 30|11|50 εἰργάσθη ὡς λογιστὴς ἐν Δράμᾳ εἰς τὸν Σ.Π.Λ. φορτηγῶν αὐτοκινήτων, ἀμειβόμενος μὲ δραχμὰς 500.000 μηνιαίως. Τὸ ἐκ τῆς ἐργασίας ταύτης κερδηθὲν ποσὸν ἐκ δραχμῶν 1.500.000 δέον νὰ ἐκπεσθῇ ἐκ τοῦ ἐνδίκου ποσοῦ. Ἐπίσης νόμιμος τυγχάνει καὶ ὁ ἕτερος ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου, ὅπως συμψηφισθῇ πρὸς τὴν ἔνδικον ἀπαίτησιν τοῦ ἐνάγοντος τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 1.380.000, ὅπερ ἔλαβεν οὗτος τὴν 31-8-50 ὡς ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112, ἐρειδόμενος ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 664 τοῦ Α. Κ. ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρ. 3 § α τοῦ Δ|τος τῆς 24 Ἰουλίου 1920 (*Καννά*, σελ. 335 § 4) καὶ δέον νὰ ἐκπεσθῇ καὶ τὸ ἀνωτέρω ποσὸν ἐκ τῆς ἐνδίκου ἀπαιτήσεως τοῦ ἐνάγοντος καὶ οὕτως ὁ ἐνάγων δικαιοῦται λαμβάνειν δραχμὰς 980.000.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 186α τῆς Πολ. Δικονομίας, ὡς ἰσχύει νῦν, ἀντικατασταθὲν διὰ τοῦ ν. 2417|40, τὸ Δικαστήριον ὑποχρεοῦται νὰ κηρύξῃ ἀπόφασίν τινα προσωρινῶς ἐκτελεστὴν ἐπὶ ἀπαιτήσεως ἐκ καθυστερουμένων μισθῶν ἢ ἡμερομισθίων καὶ τῷ λόγῳ τούτῳ δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ αἴτησις τοῦ ἐνάγοντος περὶ κηρύξεως τῆς παρούσης προσωρινῶς ἐκτελεστῆς.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΕΞΟΥΣΙΑ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΙΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΙΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

Χαρακτὴρ Ἀγροτικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος ὡς τραπεζιτικοῦ Ὀργανισμοῦ

Ἐξομοίωσις Ἀγροτικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος πρὸς ἄλλας Τραπέζας κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τραπεζιτικῶν ἐργασιῶν, καίτοι θεωρεῖται ὑπὸ τοῦ Νόμου ὡς τραπεζιτικὸς Ὀργανισμὸς κοινωφελοῦς χαρακτῆρος.—Ἄσκησις ἀσφαλιστικῶν ἐργασιῶν.—Ὑπαγωγὴ ἐκ τούτου εἰς λοιποὺς Ὀργανισμούς, ἀσκοῦντας ἰδιωτικὴν ἐπιχείρησιν ἀσφαλίσεως καὶ ὑποχρεωτικὴ ἐκ τοῦ Νόμου ἀσφάλισις εἰς Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἀσφαλιστῶν καὶ προσωπικοῦ ἀσφαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων.—Νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις ἐκ Ν.Δ. 1070|1942 πρὸς τροποποίησιν ὑπὸ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καταστατικῶν διατάξεων Ταμείου.—Ἔννοια ἐξουσιοδοτήσεως.—Συνταγματικότης ἐξουσιοδοτήσεως ἄρθρου 59 «περὶ Ὀργανισμοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ἐφ' ὅσον δὲν δίγονται βασικαὶ ἀρχαὶ δεσμοῦ κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως.

Ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ἐπινέρχεται καὶ εἰς τὴν ὑπὸ τῆς Α. Π. 83|1945 (εἰσηγητὴς *Χ. Σταυρόπουλος*, ΕΕΔ 4, 342), δεκτὴν γενομένην ἄποψιν, ἐν σχέσει πρὸς τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης ὡς τραπεζικοῦ Ὀργανισμοῦ κοινωφελοῦς χαρακτῆρος, ἀλλὰ Τραπέζης πάντοτε ὑπὸ τὴν τεχνικὴν τοῦ ὅρου σημασίαν (βλέπε καὶ συμφώνους Ἐφετ. Θεσσαλονίκης 318|1948, εἰσηγητὴς Θ. Γαλανόπουλος, ΕΕΔ 8, 11 καὶ αὐτόθι μνημονευομένας Σ. τῆς Ἐ., *Γ. Χοΐδου* Θέμ. ΜΒ', 862).

Τὸ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως εἶναι εἰς τὸ ὅτι δέχεται, κατ' ἀρχήν, ὅτι ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 59 τοῦ Α. Ν. τῆς 11|11|1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 § 2 τοῦ Α.Ν. 634|1937, ἐξουσιοδότησις τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας πρὸς τροποποίησιν τῶν διατάξεων ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν, ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἐφ' ὅσον δὲν θίγονται βασικαὶ ἀρχαὶ τοῦ θεσμοῦ τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, εἶναι συνταγματικὴ καὶ ἔγκυρος (πρβλ. Σ.Ε. Ὁλομελείας 28|1950, εἰσηγητὴς *Χ. Μητρέλιας*, ΕΕΔ 9, 219, Σ.Ε. 80|1950, Ὁλομελ., εἰσηγητὴς *Ι. Μανιάκης*, ΕΕΔ 9, 887, αἱ ὁποῖαι ἐδέχθησαν, ὅτι ἡ διάταξις, λόγῳ τῆς γενικότητος τῆς ἐξουσιοδοτήσεως, εἶναι ἀνεπισυνταγματική καὶ ἄκυρος).

Ἀρείου Πάγου 649|1950 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Θ. Κυριτόπουλος, Δ. Ματαράγκας, Ν. Κοντογιάννης. Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου.

Ὡς σαφῶς προκύπτει ἐκ τῶν διατάξεων τῆς διὰ τοῦ Ν. 4332 τοῦ 1929 ἔτους κυρωθείσης συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἀσκούσης μέχρι τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος τὰς ἀναγομένας εἰς τὴν ἀγροτικὴν πίστιν τραπεζιτικὰς ἐργασίας, ὡς μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τῶν νόμων 4454, 5087, 5277 καὶ τοῦ ἀν. νόμου τῆς 18.11.1935 καὶ ἰδίᾳ ἐκ τῶν ἄρθρ. 1, 3, 6, 20 καὶ 34 § 1, ὡς τοῦτο ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 8 § 1 τοῦ κυρώσαντος τὴν ἀπὸ 3.5.1931 τροποποιητικὴν τῆς ἀρχικῆς σύμβασιν νόμου 5277|1931, ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα ἀποτελεῖ τραπεζιτικὸν ὀργανισμὸν κοινωφελοῦς χαρακτῆρος, ὅστις, καίτοι εὑρίσκεται εἰς ἐπαφὴν μετὰ τῶν κρατικῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ ἐτυχεν ἰδιαιτέρων προνομίων πρὸς πληρεστέραν καὶ εὐχερεστέραν ἐπιτυχίαν τῆς ἀποστολῆς του, δὲν ἔπαυσε νὰ εἶναι Τράπεζα ὑπὸ τὴν τεχνικὴν τοῦ ὅρου σημασίαν, ἀφ' οὗ κατὰ κύριον προορισμὸν ἐκτελεῖ τραπεζιτικὰς ἐργασίας, δημιουργοῦσα καὶ κέρδη καὶ ἀποθεματικὸν κεφάλαιον. Ἡ τοιαύτη νομοθετικὴ ἀντίληψις προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 16 § 1 τοῦ νόμου 2076 περὶ ἀνωνύμων ἑταιριῶν, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἀν. νόμου 259|1936 καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀν. νόμου 368|1936, δι' ὧν, κατ' ἐξαίρεσιν, ἐπετράπη εἰς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν ἡ δι' ἴδιον λογαριασμὸν ἄσκησις ἐμπορίου καὶ βιομηχανίας, ἐξ ὧν προκύπτει ἡ νομοθετικὴ ἀντίληψις, ὅτι καὶ ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα δὲν διαφέρει τῶν λοιπῶν Τραπεζῶν, πρὸς ἃς ἐξομοιοῦται. Ἡ Τράπεζα δέ, ἀσκοῦσα τὰς ἐκ τοῦ καταστατικοῦ της ἐπιτρεπομένας αὐτῇ ἀσφαλιστικὰς ἐργασίας, ἀφορῶσας προσωπικῶς τοὺς γεωργούς, αὐτὴν τὴν ἰδίαν καὶ τὰ γεωργικὰ οἰκήματα, ἐγκαταστάσεις καὶ οἱαδήποτε γεωργικὰ εἴδη (ἄρθρ. 1 ἀν. νόμ. 18.11.1935), περιλαμβάνεται εἰς τοὺς περὶ ὧν προβλέπει τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ Ν. Δ. 1070|1942 ὀργανισμούς, τοὺς ἀσκοῦντας δυνάμει εἰδικοῦ νόμου ἰδιωτικὴν ἐπιχείρησιν ἀσφαλίσεως, ὧν οἱ ὑπάλληλοι ἀσφαλίζονται ὑποχρεωτικῶς εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου ἱδρυθὲν Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως ἀσφαλιστῶν καὶ προσωπικοῦ ἀσφαλιστικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἂν δὲν ὑπάγωνται εἰς τὰς διατάξεις τῆς ἀπὸ 23.12.1937 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, διότι οἱ εἰς ταύτην ὑπαγόμενοι ἰδιαιτέραν κατηγορίαν τῶν ἀσφαλιζομένων ἀποτελοῦσι καὶ ἐπομένως ὑποχρεοῦται εἰς τὴν καταβολὴν τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου 1079|1942 ὁριζομένης εἰσφορᾶς, μὴ ἀπαλλασσομένη τῆς καταβολῆς ταύτης (ἐχούσης χαρακτῆρα ἀνταποδοτικὸν τῆς παρεχομένης εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους συντάξεως καὶ ἄλλων παροχῶν),

ΕΠΕΚΤΑΣΙΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ ΕΡΓΑΤΩΝ ΜΕΤΑΛΛΟΥ ΔΙ' ΥΠΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ

Συνταγματικότης έξουσιοδοτήσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ διαδικασία ἐπεκτάσεως

Μεταβίβασις νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς ἐπέκτασιν τῆς ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως ἐργατῶν μετάλλου καὶ εἰς ἄλλας, ἐκτὸς τῶν Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, πόλεις εἰς Ὑπουργὸν Ἐργασίας.— Νόμιμος ἡ ἐπέκτασις διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κατὰ διαδικασίαν ἄρθρ. 59 Α.Ν. 11|12 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ἀσχέτως τυχὸν ἀκυρότητος γενικῆς ἐξουσιοδοτήσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δι' ἄρθρ. 59.

Διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν, ἡ ὁποία ἐπικυροῖ τὴν Πρωτοδικείου Πειραιῶς 1887|1950, λύεται τὸ ἀπασχολήσαν τὴν θεωρίαν καὶ πρᾶξιν (βλ. *Ἀντ. Μ. Μαρῆ*, ΕΕΔ 9. 814 καὶ τὰς αὐτόθι ἀναφερομένας δικαστικὰς ἀποφάσεις), ζήτημα, ἂν ἡ ἐπέκτασις τῶν διατάξεων τοῦ Ν. Δ. 5 Νοεμβρίου 1939 περὶ ἱδρύσεως Ἐπικουρικοῦ Ταμείου ἐξόδου γερόντων καὶ ἀνικάνων ἐργατῶν μετάλλου καὶ εἰς ἄλλας πόλεις, ἐκτὸς τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρου 59 § 1 τοῦ Ν. Δ. 11|12 Νοεμβρίου 1935, ὡς ἡρμηνεύθη αὐθεντικῶς διὰ τοῦ Α. Ν. 694|1937, εἶναι νόμιμος.

Τὸ Ἐφετεῖον δέχεται, ὅτι ἡ ἐν προκειμένῳ ἐξουσιοδότησις ἀφορᾷ εἰς τὴν διαδικασίαν τῆς ἐπεκτάσεως τῶν ἀνωτέρω ἀσφαλιστικῶν διατάξεων καὶ κατὰ τοῦτο εἶναι ἐν ἁρμονίᾳ ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀπὸ 18-11-1935 νόμου προστεθέντος εἰς τὸ τέλος τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρ. 34 τοῦ Καταστατικοῦ αὐτῆς ἐδαφίου. Οὕτως ἀποφηναμένη καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὡς ἐκ ταύτης δείκνυται καὶ ἀπορρίψασα τὴν ἔφεσιν κατὰ τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, ἥτις ἐδέξατο, ὅτι ἡ ἀναιρεσείουσα ὑπόκειται εἰς καταβολὴν τῆς ἐκ τοῦ Ν. Δ. 1070|1942 εἰσφορᾶς τῆς βαρυνούσης αὐτὴν καὶ τοὺς εἰς τὸ τμῆμα ἀσφαλειῶν ὑπηρετοῦντας ὑπαλλήλους της, ὀρθῶς τὰς διαληφθείσας οὐσιαστικοῦ περιεχομένου διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ εἶναι ἀπορριπτέοι, ὡς ἀβάσιμοι, οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου λόγοι ἀναιρέσεως 1ος καὶ 2ος τοῦ ἀναιρετηρίου.

Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν.Δ. 1070|1942, καθ' ὃ πᾶσα τροποποίησις τῶν καταστατικῶν ἢ ὀργανωτικῶν διατάξεων τοῦ περὶ οὗ τὸ διάταγμα τοῦτο Ταμείου θὰ ἐνεργῆται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 59 τοῦ ἀν. νόμου τῆς 11.11.1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὅπερ, ὁρίζον ὅτι πᾶσα ἐγκρισις ἢ τροποποίησις τῶν οἱουδήποτε τόπου, πλὴν τῶν κατ' οὐσίαν ἀναφερομένων εἰς κοινωνικοὺς πόρους, καταστατικῶν καὶ ὀργανωτικῶν διατάξεων τῶν ὀργανισμῶν κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, δημοσιευομένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως μετὰ γνώμην τοῦ συμβουλίου κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων, ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 § 2 τοῦ ἀν. νόμου 694|1937, καθ' ὃ ἡ ἀκριβὴς ἔννοια τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου εἶναι ὅτι κατὰ τὴν προβλεπομένην ὑπ' αὐτοῦ διαδικασίαν, τροποποιοῦνται πᾶσαι αἱ προγενέστεραι αὐτοῦ, αἱ ἀφορῶσαι τὰς βασικὰς ἀρχὰς καὶ τὰς λεπτομερείας τῆς ὀργανώσεως, πλὴν τῶν ἀφορωσῶν κοινωνικοὺς πόρους, διατάξεις ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν, ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐργασίας, σαφῶς προκύπτει, ὅτι παρεσχέθη τῷ Ὑπουργῷ τῆς Ἐργασίας νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις, ὅπως, σὺν τοῖς ἄλλοις, τροποποιῇ τὸν κανονισμὸν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως ἀσφαλιστῶν καὶ προσωπικοῦ ἀσφαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ κατὰ τὰς θεμελιώδεις αὐτοῦ ἀρχὰς καὶ ἑπομένως ἡ ὑπ' ἀριθ. 20197|2101 τῆς 7.5.1947, ἡ κυρώσασα τὸ ἀνασυνταχθὲν καταστατικὸν αὐτοῦ ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, δι' ἧς ὡρίσθησαν α') κατὰ διασάφησιν τοῦ ἄρθρ. 3 § 1 τοῦ Ν. Διατ. 1070|1942, ὅτι καὶ ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα περιλαμβάνεται μεταξὺ τῶν ἐν αὐτῇ ἀναφερομένων ὀργανισμῶν τῶν ἀσκούντων δυνάμει εἰδικοῦ νόμου ἰδιωτικὴν ἐπιχείρησιν ἀσφαλίσεως, β') οἱ πόροι τοῦ ταμείου, οἵοι καὶ ὅσοι ἐν ἄρθρῳ 4 τοῦ αὐτοῦ Ν.Δ. ὁρίζονται καὶ γ') ἡ διαδικασία τῆς εἰσπράξεως τῶν καθυστερουμένων εἰσφορῶν, ὁριοθέντος ὅτι αἱ μὴ ἐμπροθέσμως καταβληθεῖσαι ἐπιβαρύνονται διὰ προσθέτου τέλους 10 ο|ο, ἐκδοθεῖσα βάσει τῆς ὡρισμένον ἀντικείμενον ὁρώσης ἐξουσιοδοτήσεως ταύτης καὶ ἀφορῶσα τὴν διαδικασίαν τῆς εἰσπράξεως τῶν ἐν τῷ Ν.Δ. ὁριζομένων πόρων τοῦ Ταμείου παρὰ τῶν κατὰ τὸ αὐτὸ Ν.Δ. ὑποχρέων εἰς καταβολήν, οὓς σαφέστερον καθορίζει, χωρὶς νὰ θίγῃ τὰς βασικὰς ἀρχὰς τοῦ θεσμοῦ τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, ὡς λεπτομέρεια αὐτοῦ ἀναφερομένη, εἶναι συνταγματικὴ καὶ ἔγκυρος. Ὅθεν τὸ δικάσαν Ἐφετεῖον, ἀποφηνάμενον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὡς ἐκ ταύτης δείκνυται, ὅτι ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας εἶναι ἔγκυρος καὶ συνταγματικὴ καὶ ἀπορρίψαν τὸν σχετικὸν λόγον τῆς ἐφέσεως τῆς ἀναιρεσειούσης, δι' οὗ παρεπονεῖτο αὐτή, ὅτι τῆς ἀποφάσεως ταύτης τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας μὴ οὔσης ἐγκύρου καὶ συνταγματικῆς, δὲν ἦσαν νόμιμα τὰ ἐπιδικασθέντα ποσὰ διὰ τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, ἐπικυρώσαν δὲ τὴν ἀπόφασιν ταύτην, ὀρθῶς τὰς διαληφθείσας διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ εἶναι ἀπορριπτέοι οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου λόγοι ἀναιρέσεως 3ος τοῦ ἀναιρετηρίου καὶ ἀμφότεροι τῶν προσθέτων.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΚΑΤΑ ΔΙΑΡΚΕΙΑΝ ΣΤΡΑΤΕΥΣΕΩΣ

Δικαίωμα μὴ δικαιούχων ἐπιδομάτων μισθοῦ κληρωτῶν μετὰ τὴν εἴσοδον εἰς ἐφεδρείαν

Κληρωτοὶ κλάσεως 1945, μὴ ὑπηρετοῦντες ἐν τῷ στρατῷ κατὰ δημοσίευσιν Ν. 519|1948.— Δὲν δικαιοῦνται ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων.—Δικαίωμα ὅμως ἀπὸ εἰσόδου εἰς ἐφεδρείαν.—Ὡς ἐφεδροι λογίζονται οἱ συμπληρώσαντες 18μηνον πραγματικὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν.— Ἀπαγόρευσις καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατὰ διάρκειαν στρατεύσεως, ἔστω καὶ ἂν ἐπιτρέπεται τοιαύτη κατ' ἄλλας διατάξεις, ἄρα καὶ τὴν τοῦ ἄρθρ. 5 Ν. 2112.— Διὰ τὴν μετ' ἀποστράτευσιν καὶ ἐπὶ ἔτος ἀπ' αὐτῆς ἀπόλυσιν ἀπαιτεῖται πάντοτε ἡ τήρησις ὡρισμένων διατυπώσεων.— Μόνη ἡ μετὰ τὴν ἀποστράτευσιν καταδίκη τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ ὡρισμένων διατυπώσεων ἀναγομένη εἰς τὸν πρὸ τῆς στρατεύσεως χρόνον, δὲν ἐπηρεάζει ἀπαίτησιν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων.— Δυνατὸς συμψηφισμὸς ἀνταπαιτήσεως ἐργοδότου ἐξ ὑπεξαιρέσεως μόνον πρὸς ἀποζημίωσιν ἄρθρ. 4 Ν. 3514, οὐχὶ δὲ καὶ πρὸς ἐφεδρικὰ ἐπιδόματα.

Θέρα τῆς κατωτέρω προσβλητῆς ἀποφάσεως εἶναι καταβολὴ ἐπιδομάτων μισθοῦ, κατὰ Ν. 3514|1928, εἰς προσκληθέντα μὲν ὑπὸ τὰ ὅπλα ὡς κληρωτόν, εἰσελθόντα ὅμως εἰς τὴν ἐφεδρείαν κατὰ τὸν χρόνον τῆς στρατιωτικῆς του ὑπηρεσίας.

Ἀφοῦ, ὡς εἶναι τὸ ὀρθόν, ὁ καλούμενος ὑπὸ τὰ ὅπλα ἐφεδρος δικαιοῦται, κατὰ τὴν ἐκ τοῦ ἀρχικοῦ νόμου (3014 προστασίαν, ἐπιδομάτων μισθοῦ, ἀνεξαρτήτως κλάσεως—ὁ τροποποιητικὸς τοῦ Ν. 3514 Νόμος 519|1948 (ΕΕΔ 7, 581) ἐπεξέτεινε τὸ δικαίωμα τῶν ἐπιδομάτων μισθοῦ καὶ ἐπὶ τῶν κληρωτῶν τῆς κλάσεως 1944 καὶ ἀρχαιοτέρων, ἀδιακρίτως χρόνου καταταξεως ἐν τῷ στρατῷ, καὶ τῶν τοιούτων τῆς κλάσεως 1945 καὶ 1946, πρὸς τὸν ἐξουσιοδοτήσαντα νόμον (πρβλ. καὶ Α. Π. 649|1950, εἰσηγητὴς Γ. Βουμβουλάκης, ἀνωτέρω σελ. 168).

Ἐφετείου Ἀθηνῶν 1490|1950

Πρόεδρος ὁ κ. **Β. Δημητρακάκης**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἐφέτης κ. **Κ. Σούρλος**
Συνήγοροι οἱ κ.κ. Σ. Βεκρῆς, Γ. Μπαμιας

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 5 Νοεμβρίου 1939 «περὶ ἱδρύσεως ἐπικουρικοῦ Ταμείου ἐξόδου γερόντων καὶ ἀνικάνων ἐργατῶν μετάλλου» αἱ διατάξεις τοῦ νομοθετήματος τούτου δύνανται νὰ ἐπεκταθοῦν καὶ εἰς τὰς λοιπὰς ἕδρας, ἐκτὸς τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς, πόλεις, διὰ διατάγματος τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας. Ἀλλὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 63 παρ. 1 τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 11|12 Νοεμβρίου 1935 τὰ καθήκοντα καὶ τὰ δικαιώματα, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀνατεθειμένα εἰς ἄλλους Ὑπουργούς, ἀνατίθενται ἐφεξῆς εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας. Κατ' ἀκολουθίαν ἡ ἐπέκτασις τῆς ἰσχύος τοῦ διατάγματος περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἐργατῶν μετάλλου τοῦ λοιποῦ ὑπήγετο εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας. Διὰ τοῦ ἄρθρου δὲ 59 παρ. 1 τοῦ αὐτοῦ νομοθετήματος περὶ ἱδρύσεως Ὑπουργείου Ἐργασίας, ὅπως ἡρμηνεύθη αὐθεντικῶς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Ν. 694|1937, πᾶσα ἐγκρισις ἢ τροποποίησις τῶν οἱουδήποτε τύπου, πλὴν τῶν κατ' οὐσίαν ἀναφερομένων εἰς κοινωνικοὺς πόρους, καταστατικῶν καὶ ὀργανωτικῶν διατάξεων τῶν ὀργανισμῶν κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως γίνεται διὰ πράξεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δημοσιευομένων εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως. Κατὰ τὴν διαδικασίαν δὲ αὐτὴν τροποποιοῦνται καὶ πᾶσαι αἱ προγενέστεραι διατάξεις τῶν ὀργανισμῶν τῶν ἀσφαλιστικῶν, αἱ ὁποῖαι ἀφοροῦν βασικὰς ἀρχὰς καὶ λεπτομερείας τῆς ὀργανώσεως, ἐκτὸς ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι ἀναφέρονται εἰς κοινωνικοὺς πόρους. Ὥστε ἡ ὑπάρχουσα εἰδικὴ ἐξουσιοδότησις, βάσει τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Ν. Διατάγματος 5 Νοεμβρίου 1939, ἡ ὁποία ἤδη μετεβιβάσθη εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἐργασίας, βάσει τοῦ ἄρθρ. 63 παρ. 1 τοῦ Ν. Διατάγματος 11|12 Νοεμβρίου 1935, θὰ ἐνασκῆται κατὰ τὴν διαδικασίαν, τὴν ὁποίαν καθώρισε τὸ ἄρθρον 59 τοῦ τελευταίου νόμου, ὅπως ἡρμηνεύθη αὐθεντικῶς ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 694|1937. Ἡ τοιαύτη δὲ εἰδικὴ νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις οὐδεμίαν ἔχει σχέσιν πρὸς τὴν ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἄρθρ. 59 τοῦ μνημονευθέντος νόμου περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἀπὸ ἀπόψεως οὐσίας. Συνάπτεται πρὸς αὐτὴν μόνον ἀπὸ ἀπόψεως διαδικασίας. Κατὰ τὸ κεφάλαιον δὲ τοῦτο, κατὰ τὸ ὁποῖον ὁρίζεται ὁ τρόπος τῆς ἐνεργείας τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, ὡς πρὸς τὴν ἔγκρισιν τῶν καταστατικῶν καὶ λοιπῶν εἰδικῶν νομοθετικῶν ἐξουσιοδοτήσεων, εἶναι ἀπολύτως ἀσύμφωνον πρὸς τὸ ἰσχύον ἤδη Σύνταγμα τοῦ 1911. Τὸ ἂν τυχὸν παρεμβάλλεται καὶ διάταξις γενικῆς ἐξουσιοδοτήσεως, ἡ ὁποία προσκρούει ἕνεκα τούτου εἰς τὸ Σύνταγμα, ἡ τυχὸν ἀκυρότης τῆς διατάξεως ὡς πρὸς τοῦτο δὲν θίγει τὸ μνημονευθὲν ἄρθρον κατὰ τὰς εἰδικὰς διατάξεις. Μετὰ ταῦτα νομίμως ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41710|1937 πράξεώς του, δημοσιευθείσης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως (Ε.Κ. τ. Β' σελ. 221), ἐπεξέτεινε τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 5 Νοεμβρίου 1935 καὶ εἰς τὴν Θεσσαλονίκην καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἰδίαν νόμιμον ὀφειλὴν ἐξεπλήρωσεν ἡ ἐκκαλοῦσα, καταβαλοῦσα τὴν διὰ τοῦ νόμου αὐτοῦ ὁριζομένην εἰσφορὰν καὶ ἡ ἐπὶ τῆς ἀντιθέτου προϋποθέσεως βασιζομένη ἀγωγὴ της πρέπει ν' ἀπορριφθῇ. Ἄρα ὀρθῶς οὕτω ἔκρινεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις.

έφ' όσον ὑπηρέτουν κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ νόμου 519|1948 (10 Ἰανουαρίου 1948)—ἡ ἐν λόγῳ προεδρικὴ ἀπόφασις ἐπιδικάζει τοιαῦτα ἐπιδόματα καὶ εἰς τὸν κληθέντα μὲν ὡς κληρωτόν, εἰσελθόντα ὅμως εἰς τὴν ἐφεδρείαν κατὰ τὸν χρόνον τῆς στρατιωτικῆς του ὑπηρεσίας.

Περαιτέρω, μετὰ καταδίκην τοῦ δικαιούχου ἐπιδομάτων μισθοῦ ἐπὶ ὑπεξαιρέσει, διαπραχθείσῃ κατὰ τὸν χρόνον τῆς πρὸ τῆς προσκλήσεως αὐτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἡ αὐτὴ ἀπόφασις κρίνει, ὅτι αὕτη δὲν ἐπηρεάζει τὴν ἀξίωσιν τοῦ μισθωτοῦ.

Πράγματι, ἐφ' ὅσον ἐκ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου 3514|1928, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Νόμου 519|1948, συνεχίζεται ἀναγκαστικῶς ἡ ἰσχὺς τῆς συμβάσεως ἐργασίας, μὴ δυναμένη νὰ διασπασθῇ μονομερῶς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου δι' οἱονδήποτε λόγον (βλέπε καὶ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 167|1941, Πρόεδρος *Δ. Τούσης*, ΕΕΔ 8, 206, Προέδρου Πρωτοδικῶν Βεροίας 14|1949, προεδρευόντων *Κ. Σφακιανάκης*, ΕΕΔ 8, 206), δὲν ἀναιρεῖται ἡ πρὸς καταβολὴν τῶν ἐπιδομάτων ὑποχρέωσις μισθοῦ ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ, ἔστω καὶ ἂν ὁ ἐργοδότης, κατὰ χρῆσιν τῆς ἄλλην ἔννοιαν ἐχούσης (ἀπαλλαγὴν τῆς ἀπυξημιώσεως τοῦ νόμου 2112) διατάξεως τοῦ ἄρθρου 5 Ν. 2112|1920, ἡ ὁποία προβλέπει περὶ δυνατότητος ἀζημίου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς προεδρικῆς ἀποφάσεως κατηγγειλε τὴν σύμβασιν, ἡ ὁποία πάντως θὰ ἦτο ἄκυρος (βλέπε ἀνωτέρω δικαστικὰς ἀποφάσεις καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 7, 301).

Ἡ καταδίκη τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ τινι ἀδικήματι ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 5 Ν. 2112|1920 ἀναφερομένων θὰ ἠδύνατο μόνον ν' ἀποτελέσῃ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 νόμου 8511 κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένην αἰτίαν ἀπολύσεως πρὸ τῆς παρόδου τοῦ ἔτους μετὰ τὴν ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας ὑπὸ τοῦ ἀποστρατευθέντος μισθωτοῦ, περὶ τῆς ὁποίας πάντως ἀπαιτεῖται ἡ κρίσις τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ Α.Ν. 244|1936 Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς, ἁρμοδίας πρὸς τοῦτο, κατ' ἄρθρ. 11 τοῦ Α.Ν. 647|1937, καὶ παρὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α.Ν. 244|1936, καθ' ἣν ἡ ἀπόλυσις τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν διὰ λόγους ἀναφερομένους ἐν τῇ παρ. 1 ἐδ. α' τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 23|24 Ἰανουαρίου 1936 (διὰ παράβασιν τῶν ἄρθρ. 21, 22 καὶ 24 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου) συνιελείται καὶ ἄνευ ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς, ἂν θεωρηθῇ ὡς ὀρθοτέρα ἡ ἄποψις τῆς δικαστηριακῆς πράξεως ὅτι ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ Α.Ν. 647|1937 ἀνάλογος ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α.Ν. 244|1936 καὶ πρακειμένου περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου 8514 προστατευομένων ἀφορᾷ εἰς τὰς δικονομικὰς μόνον διατάξεις αὐτοῦ (βλέπε περὶ αὐτοῦ ΕΕΔ 9, 848 καὶ τὰς αὐτόθι παραπομπάς).

Σημειοῦται ὅτι ἡ ὑπ' ἀριθ. 1355|1941 Προέδρου Πρωτοδικῶν Ἀθηνῶν (προεδρεύων *Χ. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 1, 265) ἀπεφάνθη, ὅτι κατὰ τὴν ἀνάλογον ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α.Ν. 244|1936, ἐὰν ὁ λόγος τῆς ἀπολύσεως ἀποτελῇ ἀδίκημα, προβλεπόμενον ὑπὸ τῶν ἄρθρ. 21, 22 καὶ 24 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, ἕνεκα τοῦ ὁποίου κατεδικάσθη τελεσιδίκως ὁ μισθωτὸς ἢ παρεπέμφθη δι' ἀμετακλήτου βουλεύματος, δύναται νὰ γίνῃ ἀπόλυσις καὶ ἄνευ γνώμης τῆς Ἐπιτροπῆς.

Προέδρου Πρωτ. Μυτιλήνης 371|1950

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Κωνστ. Κονιαβίτης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Σάββας, Φ. Φωτίου

Ὀρθῶς μὲν ὁ πρωτόδικος δικαστὴς ἐδέχθη, ὅτι ὁ ἐνάγων, κληθεὶς ὑπὸ τὰ ὅπλα ὡς κληρωτὸς τῆς κλάσεως 1945 καὶ μὴ ὑπηρετῶν ἐν τῷ στρατῷ κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Ν. 519|1948, δὲν εἶχε δικαίωμα, κατὰ τὸ σαφὲς καὶ ἀνεπιδεκτὸν ἀλλοίας ἑρμηνείας ἄρθρ. 4 § 1 αὐτοῦ πρὸς ἀπόληψιν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων, πλὴν ὅμως—καὶ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ ἔλλειψις τοιούτου δικαιώματος ἀναφέρεται ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν χρόνον τῆς ἐκπληρώσεως τῆς στρατιωτικῆς θητείας—ἐσφαλε, παραλείψας νὰ ἐρευνήσῃ περαιτέρω, ἐὰν καὶ ἀπὸ πότε ἐκεῖνος εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἐφεδρείαν, ἵνα ἐπιδικάσῃ μόνον τὰ ἐφ' ἑξῆς ἀναλογοῦντα καὶ ὡσαύτως διὰ τῆς κρινομένης ἀγωγῆς διωκόμενα ὅμοια ἐπιδόματα, ὧν ἀπωσδήποτε ἐδικαιοῦτο ὡς ἔφεδρος, βάσει τῆς γενικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 5 § 1 τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου 3514, ὡς ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. 519|1948, συνδυαζομένης τόσον πρὸς τὴν § 6 τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ αὐτοῦ ν. 3514, ὅσον καὶ πρὸς τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ Α.Ν. 945|1949, ὅστις ἐκυρώθη ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. 1222|1949, πάντα δὲ τὰ περὶ τοῦ ἐναντίου ἐκατέρωθεν ὑποστηριζόμενα ἀπορριπτέα ἐλέγχονται, ὡς μὴ νόμιμα.

Πράγματι ὁ ἐνάγων ἀπὸ τῆς 21 Ὀκτωβρίου 1949, καθ' ἣν συνεπλήρωσε δεκαοκτάμηνον ἐν τῷ στρατῷ πραγματικὴν ὑπηρεσίαν, λογίζεται κατὰ νόμον (ἄρθρ. 22 τοῦ κωδ. νόμου 4324|1930 «περὶ στρατολογίας τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ», ὡς τοῦτο ἀντικατεστάθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως καὶ ὡς τελικῶς συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ προμνησθέντος ἀ. ν. 945|1949, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὴν διὰ τοῦ ἄρθρ. 3 αὐτοῦ κυρουμένην ὑπ' ἀριθ. 251|1947 ἐγκύκλιον διαταγὴν τοῦ Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν, ὡς ἔφεδρος, τοῦθ' ὅπερ ἄλλως τε ρητῶς σημειοῦται καὶ ἐν τῷ προσκομιζομένῳ ἐπισήμῳ ἀνταγράφῳ τοῦ οἰκείου φύλλου μητρώου του, δι' οὗ συνάμα πιστοῦται ἡ συνεχὴς ἐκτοτε ἐφεδρικὴ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία αὐτοῦ μέχρι τῆς ἀποστρατεύσεώς του, ἤτοι ἐν συνόλῳ ἐπὶ 5 μῆνας καὶ 26 ἡμέρας. Ἐκ παραλλήλου δὲ κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν ἡμῶν, μορφωθεῖσαν ἐκ τῶν . . . . ἀρκούντως ἐβεβαιώθησαν τὰ ἀκόλουθα γεγονότα (ἀνεξαρτήτως καὶ τοῦ διὰ τὰ πλεῖστα τούτων προκύπτοντος δεδικασμένου ἐκ τῶν αἰτιολογιῶν τῆς ἰδίας ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ἐν σχέσει πρὸς τὸ ἐπιδικασθὲν ἕτερον ἀγωγικὸν κεφάλαιον, τὸ θεμελιούμενον ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ αὐτοῦ ν. 3514, ἧτις ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ κατέστη ἤδη τελεσιδι-

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΜΕΤ' ΑΠΟΣΤΡΑΤΕΥΣΙΝ

Συνέπειαι μειώσεως άποδοχών ύπό έποψιν βλαπτικής μεταβολής όρων συμβάσεως έργασίας

Δικαίωμα επιχειρήσεως Ν. 118|1945 πρός θέσιν μισθωτών είς κατάστασιν διαθεσιμότητος, έφ' όσον ο κύκλος των έργασιών δέν επιτρέπει την απασχόλησιν όλου ή μέρους του έφ' όσον ο κύκλος των έργασιών δέν επιτρέπει την απασχόλησιν όλου ή μέρους του προσωπικού των.—Υπαγωγή είς διαθεσιμότητα και των προστατευομένων από αδικαιολογήτου απολύσεως μισθωτών του Ν. 3514.— Μή θεώρησις συνεπώς ενεργείας εργοδότου ως μονομερούς βλαπτικής μεταβολής όρων συμβάσεως, εξομοιουμένης πρός απόλυσιν.

Ὁ κατά τήν διαδικασίαν τοῦ Ν. 3514 δικάσας, κατ' ἔφεσιν, Πρόεδρος διά τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀποφάσεώς του ἀκολουθεῖ τήν ὑφ' ἡμῶν, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 9, 72, ΕΕΔ 9, 892), ἄποψιν, ὅτι κατά τήν ἀντίθετον ἄλλως ἔμφανῆ ἔννοιαν τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945 δύναται νά τεθῇ εἰς διαθεσιμότητα, λόγῳ ἐλλείψεως ἢ περιορισμοῦ τῶν ἐργασιῶν ἐπιχειρήσεως, μέ τάς εἰς τό ἄρθρον τοῦτο καθοριζομένας μειωμένας ἀποδοχάς, καί ὁ ὑπό τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. 3514 προστατευόμενος ἀπό ἀδικαιολογήτου ἐπί ἓν ἔτος ἀπό τῆς ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας του ἀποστρατευόμενος μισθωτός, χωρίς τοῦτο, γινόμενον κατ' ἐφαρμογήν νομικῆς διατάξεως, νά συνιστᾷ τήν κατά τό ἄρθρ. 7 Ν. 2112|1920 μονομερῆ βλαπτικήν μεταβολήν τῶν ὅρων συμβάσεως, ἐξομοιουμένην πρός ἀπόλυσιν. (Οὕτω καί Πρωτ. Ἀθηνῶν 2718|1950, προεδρεύων *Α. Παπαχρήστου*, ΕΕΔ 9, 892, ἀντίθετος ἡ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 4431|1949, προεδρεύων *Β. Τριαντοφύλλου*, ΕΕΔ 9, 73, ἐφ' ἧς βλέπε τάς ἐν ΕΕΔ 9, 72 σημειώσεις μας). Ἐπιφυλάσσεται βεβαίως ἡ περίπτωσις, καθ' ἣν ὁ ἐργοδότης ἀσκεῖ καταχρηστικῶς τό τοιοῦτον δικαίωμά του, κατά παράβασιν τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ., ὁπότε δέν θά ἀνέκυπτεν ὡς συνέ-

κος κατά τά προεκτεθέντα) (*), ἤτοι: 1) ἡ κατάρτισις τῆς ἐπιδίκου ἐργασιακῆς δι' ὁρισθέντος χρόνου συμβάσεως τοῦ ἐναγόντος, προσληφθέντος ἀρχικῶς ὡς ἐργάτου καί εἶτα ἐν συνεχείᾳ ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ἥτις ὀφείλεται καί κατά τόν χρόνον τῆς στρατεύσεώς του (21 Ἀπριλίου 1949), 2) Ὅτι αὐτός εἶχε συμπεπληρωμένην ἑξάμηνον ὑπηρεσίαν παρά τῷ ἐναγομένῳ, 3) ὅτι, ἄγαμος ὤν, συνετήρει οἰκογένειαν, ἀποτελουμένην ἐκ τῶν ὑπεργήρων γονέων καί ἀνικάνων πρός ἐργασίαν γονέων του (ἄρθρ. 2 ν. 519|1948 ἐν συνδυασμῷ πρός τό ἄρθρ. 2 ἀ. ν. 2564|1940), 4) ὅτι ἡ κατά τό ἄρθρ. 3 τοῦ αὐτοῦ ν. 519 ὑπολογιστέα ἐν προκειμένῳ μισθοδοσία του ἀνέρχεται κατ' ἐλάχιστον εἰς τάς ὑπό τοῦ ἰδίου ἀξιουμένας δρχ. 340.000 μηνιαίως καί 5) ὅτι ὁ ἐναγόμενος ἐργοδότης — καίτοι δέν προβάλλει ἀντίθετον ἰσχυρισμόν—διετήρει ὁπωσδήποτε πλέον τῶν 3 ἐν ὅλῳ ὑπαλλήλων. Τούτων δοθέντων παρέπεται, ὅτι συντρέχουσιν ἅπασαι αἱ νόμιμοι προϋποθέσεις πρός παροχήν τῷ ἐνάγοντι τῶν ἐπιμάχων διά τό εἰρημένον διάστημα τῆς ἐφεδρείας του ἐπιδομάτων, ἅτινα συνίστανται εἰς τά 2|3 τῆς ὁμολογουμένης ἄνω ἀντιμισθίας του.

Μόνη ἡ ὑπό τοῦ ἐναγομένου ἐπικαλουμένη καταδίκη τοῦ ἐνάγοντος, διναμει τῆς μεταγενεστέρως ἐκδοθείσης καί ἤδη πρασαγομένης ὑπ' ἀριθ. 662|1950 ἀποφάσεως τοῦ ἐνταῦθα Τριμελοῦς Πλημμελειοδικείου, ἐπί ὑπεξαιρέσει εἰς βάρος τοῦ ἰδίου ἐργοδότου κατά τό ἀπό 1|4|1947 μέχρις 24|3|1948 χρονικόν διάστημα οὐδεμίαν ἀσκεῖ ἐν τῇ παρούσῃ περί πληρωμῆς τῶν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων δίκῃ οὐσιώδη ἔννομον ἐπιρροήν, ἐφ' ὅσον δέν ἐχώρησε καί ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος ἐπί τοιούτῳ λόγῳ πρό τῆς ὑπό τά ὅπλα προσκλήσεώς του, καθ' ἣν, καθώς καί μέχρι τῆς εἰς τό στράτευμα κατατάξεώς του, δέν εἶχεν ὁπωσδήποτε λυθῇ ἡ ὑπαλληλική αὐτοῦ σύμβασις. Ἀλλ' οὔτε καί προτείνεται κἄν ἡ ἐπιθανολογήθη καταγγελία ταύτης ἐπί τῷ αὐτῷ ἢ οἱῳδήποτε ἑτέρῳ λόγῳ κατά τήν διάρκειαν τῆς στρατεύσεώς του, ἥτις ἐν πάσῃ περιπτώσει καί τυχόν γενομένη θά ἦτο νόμῳ ἀπηγορευμένη καί ἄκυρος, ἔστω καί ἐάν κατ' ἄλλας διατάξεις, ἄρα καί τήν τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 2112, ἐπετρέπετο τοιαύτη (πρβλ. *Ἰω. Ἀποστολοπούλου*, «Προεδρ. Πρωτοδ.» ἔκδ. β' § 218). Ἡ δέ μετά τήν ἀποστράτευσίν του ἐπακολουθήσασα καί μάλιστα ἄνευ τηρήσεως τῶν νομίμων διατυπώσεων [ἄρθρ. 11 § 2 τοῦ Α.Ν. 547|1937, ἐν συνδυασμῷ πρός τό ἄρθρ. 7 τοῦ ἀ. ν. 244|1936], μοναδική ἀπό μέρους τοῦ ἐναγομένου καταγγελία τῆς συμβάσεως τοῦ ἐνάγοντος, ἥτις καί ἔδωκεν ἀφορμήν εἰς τήν τελεσίδικον ἄνω ἐπιδίκασιν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ν. 3514, εἶναι ἀδιάφορος ἐν προκειμένῳ.

Καί ἐάν ἔτι θεωρηθῇ ὡς ἐκκαθαρισμένη ἡ ἐκ τῆς ἄνω ὑπεξαιρέσεως ἀνταπαίτησις τοῦ ἐναγομένου, ἀπαραδέκτως ἀντιτάσσεται ὅδε αὐτή πρός συμψηφισμόν. Διότι τά μέν περί ὧν πρόκειται νῦν ἐφεδρικά ἐπιδόματα τυγχάνουσι νόμῳ ἀσυμψήφιστα (ἄρθρ. 5 § 6 ν. 3514), ἡ δέ τελεσιδίκως ἐπιδικασθεῖσα ἄνω ἀποζημίωσις, ἥτις καί μόνη εἶναι κατ' ἀρχήν ἐπιδεκτική οἱουδήποτε συμψηφισμοῦ, δέν ἀποτελεῖ ἀντικείμενον τῆς δίκης ταύτης, ἔχοντος οὐχ ἧττον τοῦ ἐναγομένου τήν εὐχέρειαν νά ἀσκήσῃ καί ἱκανοποιήσῃ τό δικαίωμα τοῦ τοιούτου συμψηφισμοῦ διά τῆς προσηκούσης ἐνδίκου βοηθείας.

(*) Διότι ἡ συνεκδικαζομένη σχετική ἔφεσις τοῦ ἐργοδότου ἀπερρίφθη ὡς ἐκπρόθεσμος.

πειά ή κατά τό ἄρθρ. 4 τοῦ Ν. 3514 ἀποζημίωσις ἐξ ἀποδοχῶν ἓξ μηνῶν, ἀλλ' ἡ ἀκυρότης τῆς δικαιοπραξίας (πρβλ. καί τήν πρόσφατον Α.Π. 598|1950, εἰσηγητής *Κ. Κανκᾶς*, ΕΕΔ 10, 56 καί ἐκ τῶν παλαιοτέρων τάς Α.Π. 287—289|1949, εἰσηγητής *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 7, 552, *Κ. Κανκᾶς*, Ἔνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 669 Α.Κ. σελ. 849, *Π. Ζέπος*, Ἔνοχ. Β' Μέρος, Εἰδικόν, Τεῦχος 3ον, σελ. 375, *Ι. Καποδίστριας*, ΕΕΔ 5, 449 ἐπ., *Α. Σακελλαρόπουλος*, ΕΕΔ 7, 305).

Ἀκόμη καί εἰς τήν περίπτωσιν τῶν προστατευομένων διά μονιμότητος ὑπό τοῦ Α. Ν. 244|1936 ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν —ἡ προστασία τοῦ Ν. 3514 ἐκτείνεται ἐπί ἓν μόνον ἔτος ἀπό τῆς μετά τήν ἀποστράτευσιν ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας —δέν δύναται νά γίνῃ δεκτόν ὡς ἐκ τοῦ νόμου συναγόμενον, ὅτι δέν ἐπιτρέπεται εἰς τόν ἐργοδότην νά θέσῃ τόν οὕτω προστατευόμενον ὡς πρός τήν ἐλευθέραν καί ἀδικαιολόγητον μόναν ἀπόλυσιν ἔφεδρον παλαιόν πολεμιστήν, ἀφοῦ ἡ ἀπόλυσις εἶναι διάφορος τῆς διαθεσιμότητος, διά τήν ὁποίαν σύδεμία ἐξαίρεσις προκύπτει ἐκ τοῦ νόμου (βλέπε τάς ἐν ΕΕΔ 7, 249 σημειώσεις μας, ἔνθα παραπομπαί καί εἰς νομολογίαν).

Ἡ ἀπογις, ἄλλως τε, αὐτη κινεῖται ἐντός τοῦ συνταγματικοῦ προστασίας, ἡ ὁποία ἀπονέμεται ὡς κληρονόμιον εἰς ὡρισμένα πρόσωπα, ὡς καί ὑπό τοῦ Ν. Δ. 1799|1942, τοῦ Α. Ν. 564|1945 διά τούς ἐφέδρους πολεμιστάς τοῦ πολέμου 1940—1941 καί ἀναπήρους τῶν πολίμων, τοῦ Ν. 751|1948 διά τούς ἀπολυομένους ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ (βλέπε τό σαφές ἄρθρον 3 § 3 τοῦ τελευταίου τούτου νόμου, ΕΕΔ 7, 658, κατά τό ὁποῖον ἀντιδιαστέλλεται μόνον ἡ περίπτωσις τῆς ἀπολύσεως, ἐνῶ ὁρίζει, ὅτι διά τήν μισθοδοσίαν ἐφαρμόζονται αἱ διά τό λοιπόν προσωπικόν τῶν ἐπιχειρήσεων ὑπουργικαί ἀποφάσεις κλπ., μεταξύ τῶν ὁποίων εἶναι καί ἡ ὑπ' ἀριθ. 3601| 1946 περί μειωμένων ἀποδοχῶν τῶν εἰς διαθεσιμότητα τελούντων, πρβλ. περί τῆς τελευταίας Α. Π. 607|1950, εἰσηγητής *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 10, 113.

Ἐννοεῖται, ὅτι, ἂν ὁ ἐργοδότης ἀπολύσῃ εὐθέως τόν μισθωτόν, ἐνῶ τελεῖ εἰς κατάστασιν διαθεσιμότητος τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118| 1945, πρᾶγμα, τό ὁποῖον ἐπιτρέπεται (Α. Π. 362|1947, εἰσηγητής *Ν. Πλατώνας*, ΕΕΔ 6, 739), θά καταβάλῃ πάντως εἰς τοῦτον τήν κατά τό ἄρθρον 4 τοῦ ν. 3514 ἀποζημίωσιν, ὑπολογιζομένην ἐπί τῇ βάσει τῶν κατά τήν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεως ἀποδοχῶν, ὑπό **καθεστώς πλήρους ἀπασχολήσεως**, κατά τό ἄρθρον 5 τοῦ ν. 765|1943, ἂν κερί τοῦ δεδικαιολογημένου τῆς ἀπολύσεως δέν ἔχῃ ἀποφανθῇ ἡ κατά τό ἄρθρον 11 τοῦ Α. Ν. 547| 1937 Πρωτοδικειακή Ἐπιτροπή.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 100|1951

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν
Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. Ε. Μαλλιάρας
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Βελλιανίτης, Φ. Πολιτόπουλος

Κατά τήν διάταξιν τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118|45 «περί ἀσφαλίσεως κατά τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων» αἱ ἐπιχειρήσεις (αἱ ὁπαγόμεναι, κατ' ἄρθρον 2, εἰς τάς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου), ἐφ' ὅσον ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν δέν ἐπιτρέπει τήν ἀπασχόλησιν ὅλου ἤ μέρους τοῦ προσωπικοῦ των, δύνανται, ἀντί τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, νά θέτουν εἰς διαθεσιμότητα τούς μισθωτούς τούτους, μή δυναμένην νά ὑπερβῇ ἐν συνόλῳ τούς τρεῖς μῆνας ἐτησίως. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ οἱ ἐν λόγῳ μισθωτοί δέν ἐγγράφονται εἰς τό Ταμεῖον (Ἀνεργίας), ἀλλά λαμβάνουν παρά τῶν ἐργοδοτῶν των τό ἥμισυ τῶν πλήρων ἀποδοχῶν των (πρβλ. καί § 4 τῆς ὑπ' ἀριθ. 3600|1946 καί § 9 τῆς ὑπ' ἀριθ. 3601|1946 ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας, ἐκδοθεισῶν κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ν. 28|1944). Ἑπομένως, προκειμένου περί δικαιώματος τῶν εἰρημένων ἐπιχειρήσεων, ὑπό τοῦ νόμου χορηγουμένου, ὅπως θέτωσιν εἰς διαθεσιμότητα ἐπί τρίμηνον τούς μισθωτούς των, ἡ συνεπείᾳ τῆς καταστάσεως ταύτης ἐμμεσος μείωσις τῶν ἀποδοχῶν των κατά τό ἥμισυ δέν δύναται νά θεωρηθῇ ὡς μεταβολή τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως καί ἑπομένως καταγγελία ταύτης, ὡς διαγράφει τό ἄρθρον 7 τοῦ Ν. 2112, διά νά ἔχῃ ἐφαρμογήν ἡ διάταξις τῆς § 4 τοῦ νόμου 3514|28, καθ' ἣν «ὑπάλληλος, ἐπαναλαβών κατά τόν νόμον τοῦτον τήν ἐργασίαν του, δέν δύναται πρό τῆς παρελεύσεως ἔτους ν' ἀπολυθῇ τῆς θέσεώς του, εἰμή διά κατ' κοινήν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένην αἰτίαν, ἄλλως δικαιοῦται εἰς ἀποζημίωσιν ἴσην πρός τούς μισθούς ἓξ μηνῶν». Τό ὡς ἄνω δικαίωμα τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ τοῦ Ν. 118|45 τοῦ ἐργοδότου κατ' οὐδεμίαν διάταξιν νόμου ἀργεῖ, ὅταν πρόκειται περί μισθωτοῦ ἐπαναλαβόντος μετά τήν ἀποστράτευσίν του τήν ἐργασίαν του καί τεθέντος εἰς διαθεσιμότητα πρό τῆς παρελεύσεως ἔτους διότι, ἂν τοιοῦτόν τι προέθετεν ὁ νομοθέτης, θά τό ἀνέφερε ρητῶς, ὅπερ δέν ἔπραξε, ἐν ὄψει τῆς ὑφισταμένης τότε διατάξεως τοῦ ὡς ἄνω παρατεθέντος ἄρθρου 4 τοῦ Ν. 3514, ὡς ρητῶς ἐξήρεσε διά τῆς § 8 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118 τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου, (ἀσχέτως ἂν ἡ ἐξαίρεσις περιλαμβάνῃ καί τήν διάταξιν τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 9 (περί τούτου βλ. σχόλια ἐν ΕΕΔ 7 σ. 249) τούς παλαιούς πολεμιστάς. Δεχθείς, κατά ταῦτα, ὁ δικάσας Εἰρηνοδίκης ὅτι ἡ θέσις τοῦ ἐφεσιβλήτου ὑπό τῆς ἐκκαλούσης εἰς τήν κατά τήν § 2 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945 διαθεσιμότητα, πρό τῆς κατά τό ἄρθρον 4 τοῦ Ν. 3514 παρελεύσεως ἔτους ἀπό τῆς μετά τήν ἀποστράτευσίν του ἐπαναλήψεως τῆς παρά τῇ ἐκκαλούσῃ ἐργασίας του, ἀποτελεῖ μονομερῆ βλαπτικήν μεταβολήν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας, νόμῳ ἀνεπίτρεπτον καί ἐξομοιουμένην δῆθεν μέ ἀπόλυσιν καί, ἐπί τῇ τοιαύτῃ ἐκδοχῇ, ἐπιδικάσας τήν ὑπό τοῦ εἰρημένου ἄρθρου 4 τοῦ Ν. 3514 προβλεπομένην διά τούς ἀποστρατευομένους μισθωτούς, τούς ἀπολυομένους πρό τῆς παρελεύσεως ἔτους ἀπό τῆς ἐπαναπροσλήψεως των ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ των, ἀποζημίωσιν ἴσην πρός τούς μισθούς ἓξ μηνῶν, ἐσφαλε, κατά τούς πρώτον καί δεύτερον ὀρθούς καί νομίμους λόγους τοῦ ἐφετηρίου καί τῶν προτάσεων τῆς ἐκκαλούσης καί δέον, κατ' ἄρθρον 778 Πολ. Δικ., γινομένης δεκτῆς τῆς ἐφέσεως, ν' ἀφανισθῇ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἐπί τῷ τέλει τῆς ἀπορρίψεως τῆς ἀγωγῆς.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΙΣΧΥΡΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΕΩΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ

Προσβολή παραλείψεως προαγωγής μισθωτού διά κατάχρησιν δικαιώματος

Πρόταξις διά ζώσης κατά την πρωτόδικον δίκην και διά των έγγραφων προτάσεων.— Έκτίμησις ύπό Έφετείου ώς άποτελούντος τού ούτω προταθέντος ισχυρισμού περί καταχρηστικής άσκήσεως δικαιώματος νέαν βάσιν άγωγής.

Έπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 6815|1950 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Λόγος ἀναιρέσεως ὑπῆρξεν ὁ ἑξῆς :

Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, αὕτη ἔκρινεν ἀπορριπτέαν τὴν κυρίαν βάσιν τῆς ἀγωγῆς του περὶ καταβολῆς εἰς τὸν ἀναιρεσίδοντα τοῦ μισθοῦ τοῦ ἀνωτέρου βαθμοῦ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς ἀναιρεσιβλήτου Τραπέζης, ὅσας (βαθμὸς καὶ μισθὸς) ἀπενεμήθησαν εἰς ὅλους τοὺς ἔχοντας τὰ αὐτὰ πρὸς αὐτὸν τυπικὰ καὶ οὐσιαστικὰ προσόντα ὁμοιοβάθμους του, ἐπὶ τῇ σκέψει ὅτι «.... ὁ ἐφεσίβλητος (αὐτός)... δὲν δικαιοῦται αὐτοδικαίως τῆς διαφορᾶς ἀποδοχῶν... βάσει τῆς εἰρημένης ἀπὸ 7.1.1948 ἀποφάσεως τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου τῆς ἐκκλησίας, ἐκ μόνου τοῦ λόγου τῆς ἀναγνωρίσεως αὐτῷ διὰ ταύτης πλασματικῆς ὑπηρεσίας 4 ἐτῶν... καὶ ἐφ' ὅσον ἡ ἀγωγὴ δὲν περιέχει τὰ τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. στοιχεῖα περὶ καταχρηστικῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος τῆς ἐκκλησίας διὰ τῆς παραλείψεως ἐκ τῶν προαγωγῶν τοῦ ἐφεσιβλήτου». Ὡς ὅμως, ἀφ' ἑτέρου, προκύπτει ἐκ τοῦ κειμένου τῆς ἐκκληθείσης πρωτοβαθμου ἀποφάσεως (ἣν ἐξηφάνισεν ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη) 566|1949 τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, κατὰ τὴν ἐνώπιον τοῦ πρωτοβαθμου δικαστοῦ καὶ πρώτην ἐπ' ἀκροατηρίου συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως, προέτεινε παραδεκτῶς, σαφῶς καὶ ὡρισμένως, τόσον διὰ ζώσης, ὅσον καὶ διὰ τῶν ἐγγράφων προτάσεών του, τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον, ἀποκρούων τὴν ἀντίρρησιν τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἐναγομένης ὅτι δὲν τῇ ὤφειλε τὰς ἀποδοχὰς ὑπολογιστοῦ Α', διότι δὲν τὸν εἶχε συμπεριλάβει εἰς τὰς κατὰ τὴν ἀκόρεσιν τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου αὐτῆς γενομένας προαγωγὰς καὶ προβάλλων ὅτι ἡ παράλειψίς του αὕτη ἐγένετο ἐναντίον τοῦ κοινωνικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος τῆς ἀντιδίκου, ὅτε, συνίστατο εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν οὐσιαστικῶν προσόντων, εἰς ὃν αὕτη παρέλειψε κἂν νὰ προβῇ, καίτοι ἄνευ ἐλέγχου προώθησεν εἰς τὸν ἀνώτερον βαθμὸν πάντας τοὺς λοιποὺς ὁμοιοβαθμους του. Ἐπὶ τοῦ ἰσχυρισμοῦ δὲ τούτου, περὶ οὗ διέλαβεν ἡ ἐκκληθεῖσα ἀπόφασις ἐν τῷ σώματι αὐτῆς, ἐστηρίχθη κατ' ἐπάλληλον ἔρεισμα ἡ ἐπιδίκασις τῆς ἀγωγῆς του. Ἔδει ἑπομένως καὶ τὸ δευτεροβάθμιον δικαστήριον, ἐφ' ὅσον κατ' ἄρθρον 14 τοῦ νόμου Γ'ΘΟΔ' ἠρεύνα πατ' οὐσίαν τὴν διαφοράν, μὴ τεκμαίρον ἐκ τῆς εἰρηνοδικίας του ὁμολογίαν οἱανδήποτε τῶν προτάσεων τῆς ἀντιδίκου, καὶ ἐφ' ὅσον περὶ τοῦ ἰσχυρισμοῦ τούτου, ὡς οὐσιαστικοῦ ἔστω τῶν ἀγωγικῶν ἰσχυρισμῶν, διέλαβεν ἡ πρωτόβαθμος ἀπόφασις, νὰ λάβῃ καὶ τοῦτο ὑπ' ὄψιν τὸν ἰσχυρισμὸν αὐτόν, οὐσιωδῆ ροπὴν ἐπὶ τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης ἀσκοῦντα, ἀφοῦ ἄλλως τε εἰς τὴν ἐκ τοῦ δικογράφου τῆς ἀγωγῆς ἔλλειψιν αὐτοῦ ἀπέδωκεν ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἀγωγῆς. Ταῦτα ὅμως δεξαμένη ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις παρέλιπε νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν «πράγματα» νομίμως προταθέντα, οὐσιωδῆ δ' ἔχοντα ἐπιροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης, δι' ὃν λόγον καὶ καθίσταται ἀναιρετέα κατὰ τὸ ἄρθρον 807 ἐδάφ. 7 τῆς Πολ. Δικονομίας.

*

Κατὰ τὴν Α.Π. 66|1948 (εἰσηγητὴς **Κ. Βοΐατζῆς**, ΕΕΔ 7, 238) τὰ περιστατικά, ἐκ τῶν ὁποίων, ὡς ἀντικειμενικῶν κριτηρίων, θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ κριθῇ, ἂν ἐν τῇ ἀσκήσει τοῦ δικαιώματος συντρέχῃ κατάχρησις δικαιώματος, κατὰ τὸ ἄρθρ. 281 Α.Κ. πρέπει νὰ προτείνωνται κατὰ τὴν συζήτησιν, ἐφ' ἧς ἐκδίδεται ἡ ἀπόφασις, ἐνῷ ἐξ ἄλλου κατὰ τὰς Α.Π. 178|1946 (εἰσηγητὴς **Α. Θεοφίλου**, ΕΕΔ 7, 892) ἰσχυρισμός, μὴ περιεχόμενος ἐν τῇ ἀγωγῇ καὶ μεταβάλλων τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς, εἶναι καὶ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν ἀπαράδεκτος καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος ἀπορριπτέος, κατὰ δὲ τὴν Α. Π. 149|1947 (εἰσηγητὴς **Ε. Κυλουσούρης**, ΕΕΔ 6, 845) ἀπηλλάγησαν μὲν οἱ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ'ΘΟΔ' δικάζοντες τῆς τηρήσεως πλείστων διαδικαστικῶν τύπων, δὲν χορηγεῖται ὅμως εἰς τούτους τὸ δικαίωμα, ὅπως λαμβάνωσιν οἰκοθεν ὑπ' ὄψιν περιστατικά, μὴ περιεχόμενα ἐν τῇ ἀγωγῇ ἢ ταῖς θεμιτῶς βελτιούσαις ταύτην προτάσεσι καὶ μεταβάλλοντα τὴν βάσιν αὐτῆς.

Ἀρείου Πάγου 614|1950 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. **Η. Παπαηλιοῦ**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Β. Μακρῆς**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Π. Παρασκευᾶς, Α. Δημακόπουλος

Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὡς ἐξ αὐτῆς δείκνυται, δικάσασα ἐρήμην τοῦ ἀναιρεσείοντος καὶ ἐρευνήσασα αὐτεπαγγέλτως τὴν διαφοράν, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 15 τοῦ Ν. Γ'ΘΟΔ| 1911, ὡς τοῦτο ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 § 6 τοῦ Ν. 765|1943, ἐδέχθη τὴν ἔφεσιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου καὶ ἀπέρριψε τὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος ἀγωγὴν κατὰ τὴν κυρίαν αὐτῆς βάσιν, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι αὕτη δὲν περιέχει, καθ' ἃ δέχεται, τὰ τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

I. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Η. ΚΟΙΝΩΝΙΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ.

1. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. 'Ασφάλισις μισθωτών κοινωφελών νοσηλευτικών ιδρυμάτων εις Ταμείον 'Ανεργίας και καταγγελία συμβάσεως έργασίας.

1. 'Ασφαλιζόμενα κατά της ανεργίας πρόσωπα μετά τό Ν.Δ. 1255/1949.—Μόνη προϋπόθεσις ή ιδιότης τοῦ ἀσφαλισμένου κατά τῆς ἀσθενείας παρά τῷ Ι.Κ.Α.—'Υπαγωγή εἰς ἀσφάλισιν καί κατά τό ἄρθρ. 9 Ν. 118/1945 καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας καί συνδεομένου διά σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου προσωπικοῦ δημοσίων νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων.— Κατάργησις διά Ν.Δ. 1255/1949 προϋφισταμένων ἐξαιρέσεων.— 'Ανεφάρμοστον Ν. 291/1943.

Το κατ' έφεσιν δικάσαν Πρωτοδικείον Πατρών έν δίκη μεταξύ μισθωτοῦ καί τοῦ έν Πάτραις θεραπευτηρίου φυματιώντων «Αγιος 'Ανδρέας», δημοσίου νοσηλευτικοῦ ὑγειονομικοῦ ἱδρύματος, ἀλλά συνδεομένου μετά μή μονίμου παρ' αὐτῷ μισθωτοῦ διά σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, καθ' ἃ διά τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀποφάσεως του ἐδέχθη, ἀποφαίνεται, ὅτι ἔχει ἐφαρμογήν ὁ Ν. 118/1945, μετά τό Ν.Δ. 1255/1949 (ΕΕΔ 8, 961), διά τήν παρά τῷ Ταμείῳ 'Ανεργίας ἀσφάλισιν καί τήν κατά τό ἄρθρον 9 Ν. 118/1945 καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, παρά τό ὅτι διά τοῦ Ν. 291/1943 «περί διατάξεών τινων, ἀφορωσῶν τό προσωπικόν τῶν δημοσίων καί δημοτικῶν νοσοκομείων καί τῶν κοινωφελῶν νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων» (ΕΕΔ 2, 476) εἶχε καθορισθῆ, ὅτι δέν τάσσονται περιορισμοί εἰς τήν ἀπόλυσιν (ἀντίθετος ἡ Πρωτοδίκου 'Αθηνῶν 8249/1950, Πρωτοδίκης *Ε. Μαλλιάρας*, ΕΕΔ 9, 1027).

'Ως ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 9, 1027), αὐτή πράγματι πρέπει νά εἶναι ἡ ὀρθή ἄποψις.

'Ανεξαρτήτως τοῦ ὅτι, ὡς δέχεται τό Πρωτοδικεῖον Πατρῶν, ὁ Ν. 118/1945 δέν ἐπιβάλλει περιορισμούς εἰς τήν ἀπόλυσιν, ὑπό τήν ἔννοιαν τοῦ Ν. 291/1943, ἀλλά παραμένει πάντοτε ἐλευθέρα ἡ ἀπόλυσις, μόνον ὅτι ὑποβάλλεται εἰς ὁρισμένας διατυπώσεις—ὁ Ν. 291/1943 εἰσήχθη ἐν ᾧ χρόνῳ ἴσχυαν οἱ περιορισμοί πράγματι τῆς ἀπολύσεως ἐκ τοῦ Ν.Δ. 124/1941—καί ἂν ἀντίθετον εἶχον ἔννοιαν οἱ περιορισμοί τοῦ Ν. 291/1943, θεωροῦνται καταργηθέντες διά τῆς καταργήσεως τῶν προϋφισταμένων διατάξεων τούτων, ἐφ' ὅσον ἀντίκεινται εἰς τάς διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 1255/1949 (σαφῆς ἄρθρ. 11 αὐτοῦ) (οὕτω καί Πρωτοδίκου 'Αθηνῶν 2946/1950, Πρωτοδίκης *Η. Τριανταφύλλου*, (ΕΕΔ 9, 993, ἔνθα σημειώσεις μας, πρβλ. ὅμως Πρωτοδικείου 'Αθηνῶν 8595/1950, εἰσηγητής *Γ. Κορίδης*, ΕΕΔ 9, 928, ἡ ὁποία πάντως εἶχεν ὑπ' ὄψιν της περίπτωσιν ρητῶς διά προϋφισταμένης τοῦ Ν.Δ. 1255/1949 ἐξαιρέσεως ὑπαγωγῆς εἰς τόν Ν. 118/1945).

Πρωτοδικείου Πατρῶν 1197/1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ

Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Μαρμαρᾶς**
Εἰσηγητής ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ν. Παπανικολάου**
Συνήγοροι οἱ κ.κ. Ι. Δόντσικας, Λ. 'Αλεξόπουλος

Κατά τό ἄρθρον 1 § 1 τοῦ Ν. Δ/τος 1255/1949 «περί τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ νόμου 118 κλπ.» εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου 'Ανεργίας ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς πάντα τά πρόσωπα, τά παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ἐναντι ἀμοιβῆς, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦνται εἰς περιφερείας, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῆ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. καί ἀσφαλίζονται παρ' αὐτῷ ἢ παρ' ἑτέρῳ 'Οργανισμῷ κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως κατά τῆς ἀσθενείας, ἐξαιρουμένων α') τῶν πληρωμάτων τῶν ἐμπορικῶν πλοίων, β') τῶν μισθωτῶν τῶν ἠσφαλισμένων κατά τοῦ κινδύνου ἀνεργίας εἰς ἑτέρους ἀσφαλιστικούς 'Οργανισμούς καί γ') τῶν εἰς φορτοεκφορτωτικάς ἐργασίας τῶν λιμένων τοῦ Κράτους προσλαμβανομένων δι' ὡρισμένον χρόνον σημειωτῶν ἐμπορευμάτων καί ἐργατῶν πάσης κατηγορίας. Διά τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δ/τος αἱ § § 4, 5, 6 καί 7 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118/1945 ἀντικαθίστανται ὡς ἑξῆς: «Απασαι αἱ ἐπιχειρήσεις καί ἐκμεταλλεύσεις, περιλαμβανομένων καί τῶν ὑπό τοῦ Δημοσίου, Δήμων, Κοινοτήτων καί τῶν λοιπῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ἀσκουμέ-

---

'Αστικοῦ Κώδικος στοιχεῖα περί καταχρηστικῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος τῆς ἀναιρεσιβλήτου διά παραλείψεως ἐκ τῶν προαγωγῶν τοῦ ἀναιρεσείοντος, ἐφ' ὧν στοιχείων ἐστηρίχθη ἡ δεχθεῖσα τήν βάσιν ταύτην τῆς ἀγωγῆς ἐκκληθεῖσα πρωτόδικος ἀπόφασις. Οθεν ὁ μοναδικός λόγος ἀναιρέσεως, καθ' ὃν τό ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον δέν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τόν περί τούτου ἰσχυρισμόν τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὅστις προκύπτει ἐκ τοῦ κειμένου τῆς ἐκκληθείσης πρωτοδίκου ἀποφάσεως, ὅτι προετάθη διά ζώσης καί διά τῶν ἐγγράφων αὐτοῦ προτάσεων, ὡς ἀποτελοῦντα νέαν βάσιν ἀγωγῆς, εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀντικείμενος εἰς τήν ἐναντίαν ἐκτίμησιν τοῦ περιεχομένου τῆς ἀγωγῆς καί τῶν πρωτοδίκων πρατάσεων ὑπό τοῦ Ἐφετείου, ὁ δέ ἀναιρεσείων δέν ἐπικαλεῖται διά τοῦ ἀναιρετηρίου του, ὅτι ὁ ἰσχυρισμός οὗτος περιέχεται ἐν τῇ ἀγωγῇ του, ἔστω καί αἰωπηρῶς ἢ ἐκ πλαγίου καί ὅτι κατά θεμιτήν, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 158 παρ. 1 τῆς Πολ. Δικονομίας, συμπλήρωσιν προεβλήθη κατά τήν πρωτόδικον συζήτησιν.

νων, ὑποχρεοῦνται, ὅπως προσλαμβάνωσι τοὺς μισθωτοὺς αὐτῶν, τοὺς συνδεομένους διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, μέσῳ τῶν οἰκείων Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας, διὰ δὲ τῆς δευτέρας παραγράφου τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ὁρίζεται, ὅτι αἱ ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ ἐπιχειρήσεις ἀκμεταλλεύσεις κ.λ.π. ὑποχρεοῦνται ἐπίσης ν' ἀναγγέλλωσιν ἐγγράφως εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τὴν καταγγελίαν ἢ τὴν λῆξιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν ἀπὸ ταύτης. Τέλος κατὰ τὸ ἄρθρον 11 § 7 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δ/τος «πᾶσα διάταξις τῆς κειμένης νομοθεσίας, ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, καταργεῖται». Διὰ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων ἐσκοπήθη (ὅρα αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ ἀνω Ν. Δ/τος ἐν Κώδ. Θέμ. 1949 σελ. 627) ὁ καθορισμὸς ἐξ ὑπαρχῆς τοῦ κύκλου τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν μισθωτῶν, θεσπισθέντος ὁμοιομόρφου καὶ ἑνιαίου κριτηρίου τῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ τοῦ ἠσφαλισμένου κατὰ τῆς ἀσθενείας, ἀνεξαρτήτως τῆς ἰδιότητος τοῦ ἐργοδότου. Ἐπομένως ὑπάγεται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου καὶ τὸ προσωπικὸν τοῦ ἐναγομένου δημοσίου νοσηλευτικοῦ ἱδρύματος, τὸ συνδεόμενον μετ' αὐτοῦ διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, καταργηθείσης τῆς τυχὸν μέχρις ἐνάρξεως ἰσχύος τοῦ ἄνω Ν. Δ/τος ἐξαιρέσεως συνεπείᾳ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 291|1943, κυρωθέντος διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 304 καὶ 324 τῆς 30.5.1946 πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, καθ' ἣν ἐπὶ κοινωφελῶν νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων, οἷον καὶ τὸ ἐκκαλοῦν, δὲν ἰσχύουν αἱ διατάξεις τοῦ νόμου περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν ἢ οἱασδήποτε ἄλλης κατηγορίας ἄλλων προσώπων, τῶν ἐργατικῶν ἢ οἱωνδήποτε ἄλλων νόμων, δι' ὧν ἐπιβάλλεται ἡ ὑποχρεωτικὴ πρόσληψις εἰς τὸ προσωπικὸν αὐτῶν προσώπων ὡρισμένων κατηγοριῶν ἢ τάσσονται περιορισμοὶ εἰς τὴν ἀπόλυσιν αὐτῶν.

Τὸ Ν. Δ/μα 1255|1949, καθορίσαν ἐξ ὑπαρχῆς τὸν κύκλον τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν ἀσφάλισιν κατὰ τῆς ἀνεργίας μισθωτῶν, θεσπίσαν ὡρισμένας μόνον ἐξαιρέσεις ἐξ αὐτῆς καὶ καταργήσαν πᾶσαν ἄλλην διάταξιν, ἀντικειμένην εἰς αὐτό, ἑπομένως καὶ πᾶσαν ἐξαίρεσιν, ἐκτὸς τῶν ὑπ' αὐτοῦ θεσπιζομένων, καταργεῖ, κατὰ τὴν σαφῶς προκύπτουσαν βούλησιν τοῦ νομοθέτου καὶ τὴν ἀνω εἰδικὴν διάταξιν τοῦ Νόμου 291|1943 ὡς πρὸς τὴν δι' αὐτῆς καθιερουμένην τυχὸν ἐξαίρεσιν ἐκ τῆς ἀσφαλίσεως (ὡς ἀποτελούσης περιορισμὸν περὶ τὴν ἀπόλυσιν), παρὰ τὸν κανόνα ὅτι μεταγενέστερος νόμος δὲν καταργεῖ ἀρχαιότερον εἰδικόν, καθ' ὅσον ὁ κανὼν αὐτὸς ἔχει ἐφαρμογήν, ἐφ' ὅσον δὲν συνάγεται ἐναντία βούλησις τοῦ νομοθέτου (*Μαλλῆ*, Γεν. Ἀρχαὶ § 6 σελὶς 16, Α.Π 221|48, ΕΕΔ 7, σελ. 440, Πρωτοδ. Ἀθ. 3249|50, ΕΕΔ 9, σελ. 1027). Ἄλλως ἡ ὑπαγωγὴ τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας καὶ αἱ πρὸς ἐξασφάλισιν ταύτης δι' ἐπιδοτήσεως τοῦ τασσόμεναι διατυπώσεις περὶ τὴν ἀπόλυσιν δὲν ἀποτελοῦσι περιορισμὸν τῆς ἀπολύσεως, ἡ ὁποία εἶναι ἐλευθέρα ὑπὸ τὸ νομοθετικὸν καθεστὼς τοῦ νόμου 118|1945 καὶ τοῦ Ν.Δ. 1255|49. Αἱ διατυπώσεις τῆς ἀναγγελίας εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας κ.λ.π. δὲν συνιστῶσι περιορισμὸν τῆς βουλήσεως τοῦ ἐργοδότου περὶ τὴν ἀπόλυσιν, ἀλλ' ἔχουσι μοναδικὸν σκοπὸν τὴν ἅμα τῇ ἀπολύσει ἐξασφάλισιν τῆς ἐπιδοτήσεως καὶ τῆς δυνατότητος ἐξευρέσεως ἑτέρας ἐργασίας εἰς τὸν μισθωτόν, ἀσφαλιζόμενον οὕτω κατὰ τῆς ἀνεργίας. Ὀρθῶς ὅθεν καὶ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἔκρινεν ἀκύρως χωρήσασαν τὴν ἀπόλυσιν τῆς ἐφεσιβλήτου, ὡς μὴ τηρηθεισῶν τῶν διατυπώσεων τοῦ νόμου 118|1945 καὶ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, ἰσχυόντων καὶ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐκκαλοῦντος Ἱδρύματος, καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου λόγος τῆς ἐφέσεως εἶναι ἀπορριπτέος.

II. ΚΟΙΝΩΝΙΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ

1. Καθυστερούμεναι εἰσφοραὶ καὶ διαδικασία εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων.

1. Δικαίωμα Ι.Κ.Α πρὸς εἴσπραξιν καθυστερουμένων εἰσφορῶν κατὰ νόμον περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων. — Μὴ ἵδρυσις ἀσφαλιστικῶν δικαστηρίων δὲν ἔχει ὡς συνέπειαν τὴν ἀτονησίαν τῆς διατάξεως περὶ διαδικασίας εἰσπράξεως εἰσφορῶν. — Ἁρμοδιότης Προέδρου ἐπὶ ἀντιρρήσεων κατὰ διοικητικῆς ἐκτελέσεως.

Ἀντιθέτως πρὸς τὴν Πρωτοδικείου Ἡρακλείου 683|1950 (εἰσηγητὴς **Χ. Ζέρβας**, ΕΕΔ 9, 538) ἡ πρωτοδικὴ κατωτέρω ἀπόφασις δέχεται, ὅτι νομίμως τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων εἰσπράττει τὰς καθυστερουμένας πρὸς αὐτὸ εἰσφορὰς κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Νόμου περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων, παρὰ τὸ ὅτι δὲν λειτουργοῦν τὰ προβλεπόμενα ὑπὸ τοῦ Ν. 6298|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» ἀσφαλιστικὰ δικαστήρια (βλέπε καὶ συμφώνους σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 538).

Ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις νομίζομεν, ὅτι ἐξεύρε πράγματι τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ Νόμου, διότι πράγματι εἶναι τολμηρὸν νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι τὸ συνήθως ἐν τῇ νομοθεσίᾳ ἀπαντώμενον προνόμιον τῆς εἰσπράξεως εἰσφορῶν καὶ κοινωνικῶν πόρων κατὰ νόμον περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων, συνεδυάσθη, ὡς προϋπόθεσις αὐτοῦ, πρὸς τὴν λειτουργίαν ἀσφαλιστικῶν δικαστηρίων, τὰ ὁποῖα, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 9, 538), δὲν ἔχουν μόνον σκοπὸν τὴν ἐκδίκασιν ἐνστάσεων τοῦ ἐργοδότου κατὰ φορολογικῶν ὑπερβάσεων.

Πρόεδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 18769|1950

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Α. Κοντολάτος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Χριστοδούλου, Π. Μπαϊνέτας

Τὸ ἄρθρον 23 τοῦ Ν. 6298|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» ὁρίζει, ὅτι αἱ ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. εἰσφοραὶ εἰσπράττονται διὰ τῶν δημοσίων Ταμείων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου «περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων» καὶ ὅτι ὡς τίτλος διὰ τὴν παρὰ τῶν Ταμείων βεβαίωσιν καὶ εἴσπραξιν τῶν τοιούτων ἀπαι-

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΝΑΥΤΙΚΩΝ

I

Χαρακτηρισμός διατάξεων Ἐμπορικοῦ Νόμου περὶ προστασίας τοῦ ναύτου ὡς δημοσίας τάξεως.—Ἀκυρότης δηλώσεως ναύτου ἢ κληρονόμων περὶ παραιτήσεως ἀπὸ ἀξιώσεων ἢ συμβιβασμοῦ.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 366 τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου πᾶσαι αἱ διατάξεις, αἱ ἀφορῶσαι εἰς τὴν μισθοδοσίαν καὶ παλιννόστησιν καὶ τὴν νοσηλείαν τῶν ναυτῶν, εἶναι δημοσίας τάξεως. Κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου τούτου ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν κρίνει ἄκυρον δήλωσιν βουλήσεως περὶ παραιτήσεως ἢ συμβιβασμοῦ σχετικῶς πρὸς τὰς ἐκ τοῦ ἄρθρου τούτου ἀξιώσεις τοῦ ναύτου (οὕτω καὶ Α. Π. 193|1947, εἰσηγητὴς ***Δ. Ζήλος***, ΕΕΔ 6, 443, ἐπικυροῦσα τὴν Πρωτοδικείου Πειραιῶς 2298|1946, εἰσηγητὴς ***Α. Τσαμπούλος***, ΕΕΔ 6, 444), ἀφοῦ καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ἰσχύοντος Ἀστικοῦ Κώδικος διὰ τῆς ἰδιωτικῆς βουλήσεως δὲν δύναται νὰ ἀποκλεισθῇ ἡ ἐφαρμογὴ κανόνων δημοσίας τάξεως καὶ μόνον, δεδομένου ὅτι αἱ ἀνωτέρω διατάξεις ἐπιδιώκουν κυρίως τὴν ματαίωσιν πάσης ἐκμεταλλεύσεως ὑπὸ τοῦ ναυτικοῦ κεφαλαίου τῶν ἐργατῶν θαλάσσης, δύνανται νὰ τροποποιηθοῦν, ἐφ' ὅσον ἡ τροποποίησις γίνεται εἰς ὄφελος τοῦ ναύτου (Α.Π. 193|1947, ἔνθ. ἀνωτ., Πρωτοδίκου Πειραιῶς 828|1948, Πρωτοδίκης ***Κ. Παπαμιχαλόπουλος***, ΕΕΔ 8, 348).

Τὸ ἐνδιαφέρον τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως, ἡ ὁποία δέχεται τὸ αὐτό, καθίσταται ἐντονώτερον ἐκ τοῦ ὅτι τὴν ἀκυρότητα πάσης ἀντιθέτου πρὸς τὸ ἄρθρ. 366 Ἐμπορικοῦ Νόμου συμφωνίας ἐπεκτείνει καὶ ἐπὶ τῶν κληρονόμων τοῦ ναυτικοῦ.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9241|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Β. Πατσουράκος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Π. Θεοδωρόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Καλογεράς, Δ. Δρακωτός

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 366 τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου, ὁριζούσης ὅτι πᾶσαι αἱ διατάξεις, αἱ ἀφορῶσαι τὴν μισθοδοσίαν, τὴν παλιννόστησιν καὶ νοσηλείαν τῶν ναυτῶν, εἶναι δημοσίας τάξεως, ἐν συνδυασμῷ λαμβανομένης πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἰσχύοντος Ἀστικοῦ Κώδικος, ὁρίζουσαν ὅτι διὰ τῆς ἰδιωτικῆς βουλήσεως δὲν δύναται

τήσεων τοῦ Ι.Κ.Α. χρησιμεύουσι καταστάσεις τῶν ὀφειλετῶν, ἀποστελλόμεναι εἰς τὰ Ταμεῖα παρὰ τοῦ Ἱδρύματος, τῶν σχετικῶν λεπτομερειῶν καθοριζομένων ἐν ἄρθροις 35 καὶ 36 τοῦ κανονισμοῦ τοῦ Ι.Κ.Α., ἐγκριθέντος διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ βασικοῦ Ν. 6298 προβλεπομένης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ἣν ἴδε ἐν Κώδ. Νόμων 1937 σελ. 875). Ἐκ τοῦ ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ 23 τοῦ Ν. 6298 (§ 5) ὁρίζεται, ὅτι ἐπιτρέπονται ἐνστάσεις, ἐκδικαζόμεναι παρὰ τοῦ διοικητικοῦ ἀσφαλιστικοῦ δικαστηρίου καὶ κατ' ἔφεσιν ὑπὸ τοῦ δευτεροβαθμίου τοιούτου (τῶν ἄρθρων 56-57), διὰ τὴν σύστασιν τῶν ὁποίων δὲν ἐξεδόθη εἰσέτι τὸ κατ' ἄρθρον 56 Διάταγμα, δὲν ἕπεται, ὅτι δὲν δύναται νὰ χωρήσῃ ἐκτέλεσις κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ν.Ε.Δ.Ε. καὶ ὅτι ἀτονοῦσι καὶ αἱ προηγούμεναι §§ 1-4 τοῦ ἄρθρου 23. Ὡς μόνη συνέπεια τῆς μὴ συστάσεως τῶν ἀσφαλιστικῶν Ταμείων θὰ εἶναι, ὅτι οἱ ἐνδιαφερόμενοι δικαιοῦνται νὰ ἀνακόπτωσι κατὰ τὸ ἄρθρον 235 τῆς Πολ. Δ. πᾶσαν πρᾶξιν, δυναμένην νὰ φέρῃ βλάβην εἰς αὐτοὺς καὶ νὰ ἀμφισβητῶσι καὶ τὴν ὕπαρξιν τῆς ἐν τῷ τίτλῳ ὀφειλῆς, διότι ἡ σχετικὴ διάταξις τοῦ ἄρθρου 68 τοῦ Ν.Ε.Δ.Ε., ἡ ἀποκλείουσα τὴν ἀμφισβήτησιν τοῦ χρέους, προϋποθέτει ὕπαρξιν τίτλου καταστάντος ὁριστικοῦ (ἄρθρ. 2 τοῦ Ν.Ε.Δ.Ε.). Περὶ τούτου καὶ ρητὴ ὑπάρχει διάταξις ἐν τῷ ἄρθρῳ 68 ἐν τέλει, καθ' ἣν ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 235 τῆς Πολ. Δικ. καὶ κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς αὐτῆς ἀνακοπὴ περὶ ὑπάρξεως ὀφειλῆς ἐπιτρέπεται ἐνώπιον τῶν καθ' ὅλην ἁρμοδίων δικαστηρίων, πλὴν τῶν περιπτώσεων, καθ' ἃς ὁ προσδιορισμὸς τῆς ὀφειλῆς ἔχει ἀνατεθῇ διὰ νόμου εἰς διοικητικὰ δικαστήρια ἢ διοικητικὰς ἐπιτροπάς, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 634, ὑπάρχοντος κινδύνου λόγῳ τῆς ἐπισπευδομένης ἐκτελέσεως, ἁρμοδίως εἰσάγονται ἐνώπιον ἡμῶν αἱ ὑπὸ κρίσιν ἀντιρρήσεις. Ἀπορριπτέα ὅθεν εἶναι ἀφ' ἑνὸς ἡ ἔνστασις τοῦ Ι.Κ.Α. ὅτι ὑπάρχοντος τίτλου κατὰ τὸ ἄρθρον 23 τοῦ Ν. 6298 ἀποκλείεται ἡ οὐσιαστικὴ ἔρευνα περὶ τοῦ ὑπάρκτοῦ τοῦ χρέους καὶ ἀφ' ἑτέρου ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἀντιλεγούσης περὶ ἀκυρότητος τῆς ἐκτελέσεως, ὡς μὴ ἐχούσης παντάπασιν ἐφαρμογὴν τῆς διαδικασίας τοῦ Νόμου εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων. Ἐκ τῶν ἐνώπιον ἡμῶν ἀναπτυχθέντων, τῶν προσαγομένων ἐγγράφων καὶ μισθοδοτικῶν καταστάσεων, ὡς καὶ ἐκ τῆς καταθέσεως τοῦ μάρτυρος, δὲν ἐβεβαιώθημεν, ὅτι εἶναι ἀνύπαρκτον τὸ περὶ οὗ ἡ ἐκτέλεσις χρέος τῆς ἀντιλεγούσης ἑταιρίας, περὶ τοῦ ὁποίου αἱ ἐκθέσεις πρωτοβαθμίου καὶ δευτεροβαθμίου ἐλέγχου, ἐνεργηθέντος παρ' εἰδικῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ι.Κ.Α., εἶναι ἀρκετὰ σαφεῖς καὶ πειστικαὶ καὶ ἑπομένως ἀπορριπτέαι εἶναι αἱ ἀντιρρήσεις, ὡς κατ' οὐσίαν ἀβάσιμοι.

νά ἀποκλεισθῆ ἡ ἐφαρμογὴ κανόνων δημοσίας τάξεως, παρέπεται, ὅτι ἡ ὑπό τύπον παραιτήσεως ἢ συμβιβασμοῦ ἐξωτερικευομένη δήλωσις τῆς βουλήσεως τοῦ εἰς μισθοδοσίαν δικαιουμένου ναυτικοῦ ἢ τῶν κληρονόμων τούτου, δι' ἧς οὗτοι δέν λαμβάνουν τὰ κατὰ νόμον δικαιούμενα ποσά, εἶναι ἄκυρος, ὡς ἀντιτιθεμένη πρὸς τὰς περὶ μισθοδοσίας ὡς ἄνω διατάξεις, μὴ καταργουμένης οὕτω τῆς κατὰ τὰς διατάξεις ταύτας ἀπαιτήσεως τοῦ ἐργάτου θαλάσσης. Ὡς ἄκυρος δὲ διὰ τὸν αὐτὸν λόγον δέον νὰ θεωρηθῆ καὶ ἡ ἐξόφλησιν περιέχουσα δήλωσις ἰδιωτικῆς βουλήσεως τῶν ὡς ἄνω προσώπων, ἐὰν διὰ ταύτης ἐπέρχεται λῆψις ποσοῦ ἴσου ἢ μείζονος τοῦ κατὰ νόμον ὡς ἄνω δικαιουμένου, δεδέντος ὅτι διὰ τῆς τοιαύτης δηλώσεως οὐδὲν ἕτερον κατ' οὐσίαν διαγράφεται ἢ ἄκυρος κατὰ τὸ ὡς ἄνω ἄρθρον παραίτησις καὶ συμβιβασμός.

Ἡ ἐκκαλουμένη δθεν ἀπόφασις, κρίνασα ὅτι ἡ καὶ αὐθις προσαγομένη ἀποδείξεις τῶν ἐναγόντων καὶ ἤδη ἐφεσιβλήτων οὐδαμῶς καθίστα ἀβάσιμον τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴν διὰ τῆς ἐν αὐτῇ ἐμπεριεχομένης δηλώσεως τούτων ὅτι οὐδεμίαν οὗτοι διατηροῦσιν ἀπαίτησιν κατὰ τῆς ἐναγομένης καὶ ἤδη ἐκκαλούσης ἑταιρίας, ἀτε τῆς δηλώσεως ταύτης ἐμφαινούσης παραίτησιν τῶν ἐναγόντων ἀπὸ τοῦ δικαιώματος μισθοδοσίας τοῦ δικαιοπαρόχου αὐτῶν ναύτου, ὀρθῶς ἔκρινε.

II

Διατήρησις ἐν ἰσχύϊ εἰδικῶν διατάξεων Ἐμπορικοῦ Νόμου περὶ προσεισεως τοῦ ναύτου καὶ μετὰ τὸν Ἀστικὸν Κώδικα.— Ρύθμισις ἀπολύσεως ναύτου ὑπ' ὄψιν ἄρθρ. 361 Ἐμπορικοῦ Νόμου.— Δικαίωμα μισθοῦ καὶ ἀποζημιώσεως.

Τὸ ἄρθρον 361 τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου ρυθμίζει τὸ τῆς ἀπολύσεως τοῦ ναύτου δικαίωμα τοῦ πλοιάρχου καὶ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ πρώτου.

Ἐντεῦθεν προέκυψε τὸ ζήτημα, ἂν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου καὶ ἐπὶ θεμάτων γενικῶς, τὰ ὁποῖα ρυθμίζονται ὑπὸ τοῦ Ἐμπορικοῦ Δικαίου, δύνανται νὰ τύχωσιν ἐφαρμογῆς αἱ σχετικαὶ πρὸς τὴν αὐτὴν ἐργασίας διατάξεις τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος.

Καὶ κατὰ τὰ προϊσχύσαν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος δίκαιον ἡ σχέσις ἐργασίας τοῦ ναύτου, σχέσις μισθώσεως ὑπηρεσίας οὖσα, κυρίως διεπέπτο ὑπὸ τῶν περὶ ταύτης εἰδικῶν διατάξεων τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου, ἐπικουρικῶς δὲ καὶ ὑπὸ τῶν κοινῶν περὶ μισθώσεως ὑπηρεσιῶν διατάξεων τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, ἐφ' ὅσον αἱ τελευταῖαι αὗται δὲν ἀντετίθεντο πρὸς τὰς εἰδικὰς συνθήκας τῆς ναυτιλίας καὶ τῆς ἀσφαλείας τῆς θαλάσσης μεταφορᾶς (Ἄνασσ. Ἐμπορ. Β' 1937 § 312 σελ. 143], χωρὶς τὸ πρᾶγμα νὰ μεταβάλληται ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Α.Κ., ὅστις δὲν ἐφαρμόζεται, κατὰ τὰ ἄρθρ. 38 καὶ 47 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (Α.Π. 198|1947, εἰσηγητὴς *Δ. Ζῆλος*, ΕΕΔ 6, 443). Ἡ τελευταία αὕτη ἄποψις τῆς Α. Π. 198|1947, ὡς ἐσημειώσαμεν, ἐπὶ τοῦ γνωστοῦ νομικοῦ προβλήματος τῆς σχέσεως τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ πρὸς τὴν ἐργατικὴν νομοθεσίαν, ἐφ' ἧς πλεισταχοῦ ἀπησχολήθη ἡ θεωρία καὶ δικαστηριακὴ πρᾶξις (βλέπε προχείρως τὴν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1708|1950, εἰσηγητὴς *Π. Πεφάνης*, ΕΕΔ 9, 882 καὶ λοιπὰς παραπομπὰς εἰς σημειώσεις μας αὐτόθι) τοποθετεῖ ἐπὶ τῆς ὁρθῆς βάσεως τὸ ὅλον ζήτημα, ἐφ' οὗ δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ συντονισθοῦν αἱ γνῶμαι τῆς θεωρίας καὶ δικαστηριακῆς πράξεως.

Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς σχέσεως τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου πρὸς τὸν Ἀστικὸν Κώδικα ἀσχολεῖται καὶ ἡ παρατιθεμένη ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 10114|1950

Πρόεδρος ὁ κ. **Β. Πατσουράκος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Π. Θεοδωρόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Θ. Κρεμμύδας, Ν. Δανιόλος

Ἡ διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ἀπορριφθεῖσα ἀγωγὴ τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἱστορούσα ὅτι οὗτος συνεφώνησε τὴν 30.11.1948 μετὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου (ἐναγομένου), πλοιοκτήτου τοῦ ἀ|π «Μορέλλα», ὅπερ μετωνομάσθη βραδύτερον εἰς «Καπετὰν Μάρκος», νὰ προσφέρῃ εἰς τοῦτο τὰς ὑπηρεσίας του, ἀντὶ 345 δολλαρίων μηνιαίως καὶ ἐπὶ ἑξάμηνον χρονικὸν διάστημα, ὡς καὶ ὅτι αἱ ὑπηρεσίαι του, προσφερθεῖσαι τῷ ἐφεσιβλήτῳ, δὲν ἐγένοντο ἀποδεκταί, καὶ διώκουσα τὴν καταψήφισιν τούτου εἰς τὴν πρὸς τὸν ἐνάγοντα καταβολὴν τῶν κατὰ τὸ ὡς ἄνω διάστημα ἀναλογούντων μισθῶν του ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τοῦ νόμῳ βασίμου αὐτῆς κριθήσεται οὐχὶ κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 648 § 1, 651, 652 καὶ 656 Ἀστ. Κώδικος, ἀλλὰ κατὰ τὰς βάσει τῶν ἄρθρων 38 καὶ 47 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ τοῦ Α. Κ. Νόμου ἐφαρμογὴν ἐχούσας διατάξεις τοῦ ἄρθρου 361 κ.ἑπ. τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου, καθ' ἃς προκύπτει, ὅτι ὁ ἀπολυθεὶς ναύτης πρὸ τῆς λήξεως τῆς μισθώσεως ἄνευ δεδικαιολογημένης αἰτίας δικαιοῦται, ἐκτὸς τῆς πλήρωμής του διὰ τὰς παρασχεθείσας ὑπηρεσίας, καὶ ἀποζημιώσεως, καθοριζομένης ἀναλόγως τοῦ λιμένος, εἰς ὃν ἔλαβε χώραν ἡ ἀπόλυσις (Α.Π. 193|1947 ἐν ΕΕΝ ιδ' σ. 379). Διὰ τὴν ἀξίωσιν ὅμως ἀποζημιώσεως τοῦ προϋποθέσεως ἀπαραίτητος εἶναι τὸ περιστατικόν, ὅτι ἐναυτολογήθη ὁ ναύτης καὶ ἡ ἀπόλυσις αὐτοῦ ἔλαβε χώραν μετὰ τὴν ναυτολογίαν του, ὡς τοῦτο εἰδικώτερον προκύπτει ἐκ τοῦ τελευταίου ἐδαφίου τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου, ὁρίζοντος ὅτι «δὲν ὀφείλεται ἀποζημίωσις, ἐὰν ὁ ναύτης ἀπελύθη πρὸ τῆς συντάξεως τοῦ ναυτολογίου». Μὴ συντρέχοντος δθεν τοῦ ὅρου τούτου, νόμῳ ἀβάσιμος τυγχάνει ἡ τοιαύτην ἀξίωσιν ἔχουσα ἀντικείμενον ἀγωγὴ τοῦ ναύτου τούτου.

ΝΟΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΤΟ ΧΑΡΤΟΣΗΜΟΝ ΤΩΝ ΕΞΟΦΛΗΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΜΙΣΘΟΥ ΑΠΟΔΕΙΞΕΩΝ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ Γ. ΜΑΓΚΑΚΗ, Νομικοῦ Συμβούλου τοῦ Ι.Κ.Α.

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου», ἐν συνεχείᾳ πρὸς τὰ ἐν σελ. 1145 τοῦ 9ου τόμου αὐτῆς καὶ σ. 7 ἑπ., 90, 192 ἑπ., 136 ἑπ., δημοσιεύει, εὐγενῶς παραχωρηθεῖσαν εἰς αὐτήν, καὶ τὴν κατωτέρω γνωμοδότησιν τοῦ Νομικοῦ Συμβούλου τοῦ Ι. Κ. Α. κ. *Ἀντ. Γ. Μαγκάκη*, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ ἐνδιαφέρουσαν συμβολὴν εἰς τὴν ὀρθὴν λύσιν τοῦ ἀνακινηθέντος προσφάτως νομικοῦ αὐτοῦ ζητήματος.

Ἀριθ. πρωτ. 37575|5599 καὶ 2863|5838

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Ἰανουαρίου 1951

Πρὸς

τὴν Γενικὴν Διεύθυνσιν τοῦ Ι. Κ. Α.

Ἐνταῦθα

Εἰς ἀπάντησιν τῶν ὑπ' ἀριθ. 37575 π. ἔ. καὶ 2863|23.1.51 ὑμετέρων ἐγγράφων, ἔχομεν τὴν τιμὴν ν' ἀνακοινώσωμεν τὴν γνώμην ἡμῶν ἐπὶ τοῦ ἐν αὐτοῖς τιθεμένου ἐρωτήματος: «Ἐὰν ἐπιβαρύνῃ τὸ Ι. Κ. Α. τὸ τέλος χαρτοσήμου, εἰς ὃ ὑπόκεινται αἱ ἐξοφλήσεις τῶν μισθῶν, ἡμερομισθίων καὶ τῶν ἄλλων ἀποδοχῶν τῶν ἀνηκόντων εἰς τὸ προσωπικὸν του».

1. Ἐπὶ τῶν ἐγγράφων τῶν ἐν τῷ Κώδικι τῶν Νόμων περὶ τελῶν Χαρτοσήμου καθοριζομένων ἐπιβάλλεται, ὡς ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 ὁρίζεται, *φόρος* ὑπὸ τὸ ὄνομα «τέλος χαρτοσήμου».

Τὰ ἔγγραφα ταῦτα, ἐφ' ὧν ἐπιβάλλεται ὁ ὑπὸ τὸ ὄνομα τέλος χαρτοσήμου φόρος, καθορίζει ὁ Κώδιξ τῶν Νόμων περὶ τελῶν χαρτοσήμου ἐν τοῖς ἄρθροις 13 καὶ ἀπὸ 15 ἕως καὶ 29.

Ὁ Κώδιξ τῶν Νόμων περὶ τελῶν χαρτοσήμου ἐν τῷ ἄρθρῳ 33 § 1 αὐτοῦ ὁρίζει, ὅτι, «πᾶς εἴτε ἰδιώτης, εἴτε συμβολαιογράφος ἢ ἄλλη δημοσία, δημοτικὴ ἢ κοινοτικὴ ἢ ἐκκλησιαστικὴ Ἀρχή, ὑποχρεοῦται νὰ γράφῃ ἀπ'- ἀρχῆς ἐπὶ τοῦ ἀναλόγου σφραγιστοῦ χάρτου ἢ νὰ ἐπιθέτῃ ἀπ' ἀρχῆς τὸ κινητὸν ἔπισημα εἰς πάντα τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδιδόμενα ἢ συντασσόμενα καὶ εἰς τέλος χαρτοσήμου ὑποκείμενα ἔγγραφα, ἄλλως εὐθύνεται ἔναντι τοῦ Δημοσίου διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ τέλους χαρτοσήμου, ἐπιβάλλεται δ' αὐτῷ προσθέτως διὰ τὴν μὴ ἀπ' ἀρχῆς χαρτοσήμανσιν τοῦ ἐγγράφου καὶ τὸ πρόστιμον τὸ προβλεπόμενον ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ κατωτέρω κεφαλαίου Δ'».

2. Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης τοῦ ἄρθρου 33 § 1 δὲν ρυθμίζεται μόνον ἡ μεταξὺ τοῦ Δημοσίου καὶ τοῦ ἐκδότου ἢ συντάκτου ἐγγράφου, ἐκ τῶν εἰς τὸν φόρον—τέλος χαρτοσήμου—ὑποκειμένων ἐγγράφων, σχέσις δημοσίου δικαίου, δυνάμει τῆς ὁποίας πᾶς, ὅστις ἐκδίδει ἢ συντάσσει ἔγγραφον ἐκ τῶν εἰς τὸν φόρον τοῦτον ὑποκειμένων, οἱοσδήποτε καὶ ἐὰν εἶναι αὐτός, εἴτε ἰδιώτης, εἴτε συμβολαιογράφος ἢ ἄλλη δημοσία ἢ δημοτικὴ ἢ κοινοτικὴ ἐκκλησιαστικὴ Ἀρχή, ὑποχρεοῦται ἐπὶ ταῖς ἐν τῷ ἄρθρῳ 33 § 1 ὁριζομέναις κυρώσεσιν εἰς τὴν πληρωμὴν εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον τοῦ φόρου, ὅστις εἰσπράττεται εἴτε διὰ σφραγιστοῦ χάρτου, ἐφ' οὗ ἀπ' ἀρχῆς ὑποχρεοῦται νὰ γράψῃ τὸ ἔγγραφον ὁ ἐκδότης ἢ συντάκτης αὐτοῦ, εἴτε διὰ κινητοῦ ἐπισήματος, ὅπερ ὑποχρεοῦται ἀπ' ἀρχῆς νὰ ἐπιθέσῃ ἐπὶ τοῦ ἐγγράφου ὁ ἐκδότης ἢ συντάκτης αὐτοῦ. Ἀλλὰ διὰ τῆς διατάξεως ταύτης τοῦ ἄρθρ. 33 § 1 *καθορίζεται ἅμα καὶ ὁ ἐπιβαρυνόμενος εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ φόρου* - τέλους χαρτοσήμου, ὅστις εἶναι ὁ ἐκδότης ἢ συντάκτης τοῦ ὑποκειμένου εἰς τὸν φόρον τοῦτον ἐγγράφου, καὶ μόνον δὲν εἶναι οὗτος ὅταν ὁρίζεται ἕτερον πρόσωπον ὡς ἐπιβαρυνόμενον εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ τέλους χαρτοσήμου, εἴτε ἐν τῷ Κώδικι τῶν Νόμων περὶ «τελῶν χαρτοσήμου», εἴτε ἐν ἄλλῳ νόμῳ, εἴτε ἐν ἰδιαιτέρᾳ συμφωνίᾳ. Καθόσον, ἂν καὶ αἱ διατάξεις τῶν περὶ χαρτοσήμου νόμων εἶναι δημοσίας τάξεως, οὐχ ἧττον ὁ Κώδιξ ἀναγνωρίζει ρητῶς διὰ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 33 ὡς ἰσχυρὰς τὰς ἰδιαιτέρας συμφωνίας, δι' ὧν καθορίζονται τὰ τοῦ βάρους τῆς δαπάνης τοῦ τέλους χαρτοσήμου, ἐξαιρέσει μόνον τῶν περιπτώσεων, καθ' ἃς συμβαλλόμενος εἶναι τὸ Δημόσιον ἢ πρόσωπον ἀπαλλασσόμενον τῶν τελῶν χαρτοσήμου, ὁπότε τὸ τέλος χαρτοσήμου κατὰ τὸ ἄρθρον 37 ἐπιβαρύνει τὸ ἕτερον μέρος καὶ δὲν συγχωρεῖται νὰ συμφωνηθῇ ἄλλως δι' ἰδιαιτέρας συμφωνίας.

3. Τὴν ὀρθότητα τῆς ἐκδοχῆς ἡμῶν ταύτης ὑποστηρίζουσιν αἱ ἑξῆς σκέψεις:

α) Ὁ ὑπὸ τὸ ὄνομα «τέλος χαρτοσήμου» ἐπιβαλλόμενος διὰ τοῦ νόμου περὶ τελῶν χαρτοσήμου φόρος, εἶναι φόρος *ἐμμεσος* (*Ἀνδρεάδη*, Δημοσία Οἰκονομία σελ. 22 ἐκδ. 4η, *Κοφινᾶ*, Ἑρμηνεία Τελῶν Χαρτοσήμου, ἐκδ. 2α Εἰσαγωγὴ ΙΙΙ σελ. 5, *Μαγκριώτη*, Τὰ τέλη χαρτοσήμου ἀπὸ ἱστορικῆς κλπ. ἀπόψεως, σελ. 16, *Φιλαρέτου*, Κώδιξ Χαρτοσήμου, σελ. 48. Κατ' *Ἀγγελόπουλον*, ἐν Γεν. Θεωρίᾳ Φορολογίας σελ. 264, τὰ τέλη χαρτοσήμου ἀνήκουσιν εἰς τοὺς μικτοὺς φόρους).

Ἐπὶ τῶν ἐμμέσων φόρων ἰσχύει ἡ ἀρχὴ τῆς ἠθελημένης ἐπιπτώσεως τοῦ φόρου. Ὁ νομοθέτης ταὐτέστιν ἐν τῷ νόμῳ, δι' οὗ ἐπιβάλλεται ἔμμεσος φόρος, ὁρίζων τὰ ὑπόχρεα πρόσωπα εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ἐμμέσου φόρου, δὲν θέλει καὶ νὰ ἐπιβαρύνῃ ἅμα ταῦτα

εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ φόρου, ἀλλ' ἕτερα πρόσωπα, εἰς τὰ ὁποῖα τὰ ἐν τῷ φορολογικῷ νόμῳ ὁριζόμενα ὡς ὑπόχρεα εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ φόρου, ἐν γνώσει τοῦ Νομοθέτου θὰ ἐπιρρίψωσι τὸν φόρον.

Ἡ ἔννοια λοιπὸν τοῦ ὑπὸ τοῦ Νομοθέτου καθορισμοῦ ἐν τῷ ἐπιβάλλοντι ἔμμεσον φόρον νόμῳ τῶν εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ φόρου ὑποχρέων προσώπων εἶναι, ὅτι ταῦτα ἁπλῶς ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν πληρωμήν, κυρίως εἰπεῖν τὴν προκαταβολὴν τοῦ φόρου, εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον καὶ δὲν ἐπιβαρύνονται ἅμα διὰ τῆς πληρωμῆς τοῦ φόρου, ἀλλὰ τὰ πρόσωπα, εἰς ἃ θὰ ἐπιρρίψωσι τὸν φόρον.

Ἐπὶ τοῦ ὑπὸ τὸ ὄνομα ὅμως «τέλος χαρτοσήμου» ἐμμέσου φόρου, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τοῦ φορολογουμένου δι' αὐτοῦ ἀντικειμένου, ὅπερ εἶναι τὰ ἔγγραφα, δὲν δύναται νὰ χωρήσῃ ἐπίπτωσις τοῦ φόρου, ὡς ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐμμέσων φόρων.

Ἡ διάταξις ἑπομένως τοῦ ἄρθρου 33 § 1, δι' ἧς ὑποχρεοῦται πᾶς ἐκδότης ἢ συντάκτης ἐγγράφου ὑποκειμένου εἰς τὸν φόρον — τέλος χαρτοσήμου — εἰς τὴν πληρωμὴν αὐτοῦ διὰ τοῦ ἐν τῇ διατάξει ταύτῃ ὁριζομένου τρόπου πληρωμῆς τοῦ φόρου τούτου, ἤτοι τῆς ἀπ' ἀρχῆς γραφῆς ἐπὶ τοῦ ἀναλόγου σφραγιστοῦ χάρτου τοῦ ἐγγράφου ἢ τῆς ἀπ' ἀρχῆς ἐπιθέσεως ἐπ' αὐτοῦ τοῦ κινητοῦ ἐπισήματος, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ μόνον τὴν ἔννοιαν, ὅτι διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ἐπιβάλλεται εἰς τὸν συντάκτην ἢ ἐκδότην τοῦ ἐγγράφου ἡ ὑποχρέωσις ἁπλῶς τῆς πληρωμῆς (τῆς προκαταβολῆς) εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον τοῦ τέλους χαρτοσήμου, εἰς ὃ ὑπόκειται τὸ συνταχθὲν ἢ ἐκδιδόμενον παρ' αὐτοῦ ἔγγραφον, ἀλλ' ὅτι καὶ *ἐπιβαρύνεται ἅμα αὐτὸς διὰ τοῦ τέλους χαρτοσήμου*, δεδομένου ὅτι δὲν δύναται αὐτός, καθ' ὃ ἀδυνάτου ἐν προκειμένῳ τῆς ἐπιπτώσεως τοῦ φόρου, νὰ ἐπιρρίψῃ τὸ τέλος χαρτοσήμου εἰς ἕτερον. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ὁ Νομοθέτης, τελῶν ἐν γνώσει τοῦ ἀδυνάτου τῆς ἐπιπτώσεως τοῦ φόρου, εἰς ἃς περιπτώσεις δὲν ἠθέλησε νὰ ἐπιβαρύνηται διὰ τοῦ τέλους χαρτοσήμου ὁ κατὰ τὴν διάταξιν τῆς § 1 τοῦ Ἄρθρου 33 ὑποχρεούμενος εἰς τὴν πληρωμὴν αὐτοῦ συντάκτης ἢ ἐκδότης τοῦ εἰς αὐτὸν ὑποκειμένου ἐγγράφου, ὁρίζει τὸ πρόσωπον, ὅπερ θέλει νὰ ἐπιβαρύνῃ τὸ τέλος χαρτοσήμου εἴτε ἐν αὐτῷ τῷ Κώδικι τῶν νόμων περὶ τελῶν χαρτοσήμου (οὕτω ἐν ἄρθροις 39, 37, 18 § 12 β, 21 § 44 κλπ.), εἴτε ἐν ἄλλῳ νόμῳ (οὕτω ἐν τῷ Λατικῷ Κώδικι, ἄρθρα 425, 435, 457, 527 κλπ.), ἐπιτρέπων ἅμα διὰ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 33, ὅπως δι' ἰδιαιτέρας συμφωνίας καθορίζωσιν οἱ ἐνδιαφερόμενοι τὸν ἐπιβαρυνόμενον διὰ τοῦ τέλους χαρτοσήμου.

Διατάξεις, δι' ὧν ὁρίζεται τὸ ἐπιβαρυνόμενον διὰ τοῦ τέλους χαρτοσήμου πρόσωπον, ἐν μὲν τῷ Κώδικι εἶναι ἡ τοῦ ἄρθρου 33 αὐτοῦ, δι' ἧς ὁρίζεται ὅτι δὲν ἐπιβαρύνονται μὲ τὸ τέλος χαρτοσήμου τῶν συντασσομένων παρ' αὐτῶν ἐγγράφων οἱ συμβολαιογράφοι, τὰ δικαστήρια καὶ οἱ δημόσιαι ἢ ἄλλαι Ἀρχαί, ἀλλ' οἱ *ἐνδιαφερόμενοι* εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ ἐγγράφου, παρ' ὧν δικαιοῦνται ν' ἀπαιτήσωσι τὴν προκαταβολὴν τοῦ ἀπαιτουμένου διὰ τὴν σύνταξιν τοῦ ἐγγράφου νομίμου τέλους χαρτοσήμου, οἱ ἐπιτεταγμένοι εἰς τὴν σύνταξιν αὐτοῦ συμβολαιογράφοι, δικαστήρια καὶ δημόσιαι ἢ ἄλλαι Ἀρχαί. Ἡ τοῦ ἄρθρου 18 § 12 β, δι' ἧς ὁρίζεται ὅτι εἰς τὸ τέλος χαρτοσήμου τῶν ἀποδείξεων ἐξοφλήσεως ἀντιτίμου καταναλώσεως ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, ὕδατος ἢ φωταερίου ἐπιβαρύνεται ὁ λήπτης τῆς ἀποδείξεως καὶ οὐχὶ ὁ ἐκδότης ταύτης. Ἡ τοῦ ἄρθρου 21 § 44, δι' ἧς ὁρίζεται, ὅτι ὁ λήπτης τῆς ἀποδείξεως περὶ εἰσπράξεως δημοσίων, δημοτικῶν κλπ. προσόδων ἐπιβαρύνεται εἰς τὸ τέλος χαρτοσήμου καὶ οὐχὶ ὁ ἐκδότης ταύτης ἐνοικιαστὴς τῆς δημοσίας κλπ. προσόδου. Ἡ τοῦ ἄρθρου 37, δι' ἧς ὁρίζεται, ὅτι εἰς τὸ τέλος χαρτοσήμου τῶν τε συμβολαίων, ἐν οἷς συμβάλλεται τὸ Δημόσιον . . . ἢ νομικὰ ἢ ἄλλα πρόσωπα ἀπαλλασσόμενα τοῦ τέλους χαρτοσήμου, ὡς καὶ τῶν πρὸς τὰ πρόσωπα ταῦτα διδομένων ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων ἢ λ]σμῶν, ἐπιβαρύνεται τὸ ἕτερον μέρος, τὸ μὴ ἀπαλλασσόμενον διὰ τοῦ τέλους χαρτοσήμου.

Ἐν δὲ τῷ Λατ.Κώδικι εἶναι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 425, δι' ἧς ὁρίζεται, ὅτι τὰ ἔξοδα τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως φέρει ὁ ὀφειλέτης, ἐὰν ἄλλο τι δὲν προκύπτῃ ἐκ τῆς σχέσεως. Ἡ τοῦ ἄρθρου 435, δι' ἧς ὁρίζεται, ὅτι τὰ ἔξοδα τῆς δημοσίας καταθέσεως ἢ τοῦ πλειστηριασμοῦ ἢ τῆς πωλήσεως βαρύνουσι τὸν δανειστήν, ἐνόσῳ ὁ ὀφειλέτης δὲν ἀνέλαβε τὸ κατατεθέν. Ἡ τοῦ ἄρθρου 457, δι' ἧς ὁρίζεται, ὅτι τὰ ἔξοδα τοῦ περὶ ἐκχωρήσεως δημοσίου ἐγγράφου φέρει ὁ ἐκδοχεύς. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 527, δι' ἧς ὁρίζεται, ὅτι τὰ διὰ τὴν ἔγγραφον κατάρτισιν τῆς συμβάσεως πωλήσεως ἀπαιτούμενα ἔξοδα ἢ τέλη φέρουσιν ἀμφότερα τὰ μέρη ἐξ ἴσου κλπ.

β) Ἐν τῇ § 2 τοῦ ἄρθρου 33 ὁρίζεται, ὅτι, κἂν ἐξαρτήτως τοῦ κατὰ τὴν διάταξιν τῆς ἀνωτέρω § 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου ἀπ' εὐθείας ἔναντι τοῦ Δημοσίου εὐθυνομένου διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ τέλους χαρτοσήμου ὡς ἐκδότου ἢ συντάσσοντος τὸ ἔγγραφον, δύναται διὰ Διαταγμάτων νὰ καθορίζηται ἐπὶ ὡρισμένων ἐγγράφων ἢ σχέσεων τίς ὁ βαρυνόμενος διὰ τῆς δαπάνης τοῦ τέλους χαρτοσήμου».

Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης καὶ δὴ ἐκ τῆς ἐν αὐτῇ φράσεως «δύναται διὰ Διαταγμάτων νὰ καθορίζηται τίς ὁ βαρυνόμενος διὰ τῆς δαπάνης τοῦ τέλους χαρτοσήμου, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐν τῇ ἀμέσως ταύτης προηγουμένῃ φράσει ὁριζομένου κατὰ τὴν διάταξιν τῆς § 1 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 33 ὡς εὐθυνομένου ἀπ' εὐθείας ἔναντι τοῦ Δημοσίου διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ τέλους χαρτοσήμου ὡς ἐκδότου ἢ συντάσσοντος τὸ ἔγγραφον, συνάγεται, ὅτι ὁ ἐκδότης ἢ ὁ συντάσσων τὸ ἔγγραφον, ὅστις εὐθύνεται ἀπ' εὐθείας διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ τέλους χαρτοσήμου ἔναντι τοῦ Δημοσίου, εἶναι καὶ ὁ ἐπιβαρυνόμενος ἅμα διὰ τοῦ τέλους τούτου καὶ τότε μόνον δὲν ἐπιβαρύνεται οὗτος διὰ τῆς πληρωμῆς αὐτοῦ, ἐὰν ἠθέλεν ἐκδοθῇ διάταγμα, δι' οὗ νὰ καθορισθῇ

έτερον πρόσωπον ὡς ἐπιβαρυνόμενον εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ τέλους χαρτοσήμου.

γ) Διὰ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 33 ρητῶς ἀναγνωρίζεται, ὅτι δι' ἐκδιδομένων διαταγμάτων δύναται νὰ καθορίζηται ὡς ἐπιβαρυνόμενον διὰ τῆς πληρωμῆς τοῦ τέλους χαρτοσήμου ἕτερον πρόσωπον, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀπ' εὐθείας εὐθυνομένου εἰς τὴν πληρωμὴν αὐτοῦ ἐναντι τοῦ Δημοσίου καὶ ἑπομένως κατὰ μείζονα λόγον δύναται νὰ καθορίζηται τὸ ἐπιβαρυνόμενον πρόσωπον διὰ νόμου, ὡς ἐγένετο διὰ τοῦ Ἀστ. Κώδικος ἐν τοῖς ἄρθροις 425, 435, 457, 527 καὶ ἄλλοις.

δ) Διότι, ἐφ' ὅσον ὁ ἐκδότης ἢ ὁ συντάσσων τὸ ἔγγραφον ὑποχρεοῦται κατὰ τὴν διάταξιν τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 33 εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ τέλους χαρτοσήμου τοῦ ἐγγράφου καὶ δὲν ὁρίζεται εἰς ἑτέραν τοῦ Κώδικος διάταξιν ἢ εἰς ἄλλον νόμον ἢ δὲν ἔχει συμφωνηθῇ δι' ἰδιαιτέρας συμφωνίας, ὁ εἰς τὸ τέλος τοῦτο ἐπιβαρυνόμενος, ὁ ἐκδότης ἢ ὁ συντάσσων τὸ ἔγγραφον, οὐ μόνον ὑποχρεοῦται εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ τέλους χαρτοσήμου, ἀλλὰ καὶ ἐπιβαρύνεται εἰς τὸ τέλος χαρτοσήμου, ὅπερ καὶ ἐπλήρωσεν, ὡς ὑπεχρεοῦτο, κατὰ τὴν παρ' αὐτοῦ ἔκδοσιν ἢ σύνταξιν τοῦ ἐγγράφου, ἀφοῦ δὲν ὁρίζεται ἕτερον πρόσωπον ὡς ἐπιβαρυνόμενον, παρ' οὗ θὰ ἠδύνατο ν' ἀναζητήσῃ τὸ πληρωθὲν τέλος χαρτοσήμου.

4. Διὰ τοὺς ἀναπτυχθέντας λόγους ἡ γνώμη ἡμῶν εἶναι, ὅτι ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 33 εἶναι, ὅτι ὁ ἐκδότης ἢ ὁ συντάσσων τὸ εἰς τέλος χαρτοσήμου ὑποκείμενον ἔγγραφον **οὐ μόνον ὑποχρεοῦται** εἰς τὴν πληρωμὴν εἰς τὸ Δημόσιον ταμεῖον τοῦ τέλους χαρτοσήμου, εἰς ὃ ὑπόκειται τὸ ἐκδιδόμενον ἢ συνταχθὲν παρ' αὐτοῦ ἔγγραφον, **ἀλλ' ὅτι καὶ ἐπιβαρύνεται οὗτος** εἰς τὴν πληρωμὴν τούτου, ἐφ' ὅσον δι' ἄλλης διατάξεως τοῦ Κώδικος τῶν Νόμων περὶ τελῶν χαρτοσήμου ἢ δι' ἄλλου νόμου ἢ δι' ἰδιαιτέρας συμφωνίας δὲν ὁρίζεται ἕτερον πρόσωπον ἐπιβαρυνόμενον εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ τέλους χαρτοσήμου.

II

5. Θετικὴ νομοθετικὴ διάταξις καθορίζουσα τὸν ἐπιβαρυνόμενον διὰ τοῦ τέλους χαρτοσήμου τῆς ἐξοφλήσεως τῶν μισθῶν, ἡμερομισθίων καὶ τῶν ἄλλων ἐν γένει ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, οἷον τὸ Ι.Κ.Α., ὑφίστατο ἐν τῷ Κώδικι τῶν Νόμων περὶ τελῶν χαρτοσήμου καὶ ἐν τῷ ἄρθρῳ 37 αὐτοῦ, ἀλλ' ὡς πρὸς μόνον ὅμως τὰ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τὰ ἀπαλλασσόμενα τῶν τελῶν χαρτοσήμου. Ἡ ἐν τῷ μνησθέντι ἄρθρῳ 37 διάταξις ἔχει ἐπὶ λέξει: «. . .Ὡσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν πρὸς τὸ Δημόσιον . . . ἢ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου ἢ ἄλλα πρόσωπα ἀπαλλασσόμενα τελῶν χαρτοσήμου, ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων . . . ὑποκειμένων εἰς τὸ τέλος, τοῦτο καταβάλλεται ὑπὸ τοῦ ἑτέρου μέρους».

Ἡ διάταξις αὕτη ἦτο ἐφαρμοστέα ἐπὶ τοῦ Ι.Κ.Α., διότι τοῦτο διὰ τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ Νόμου 6298|1934 ἀπηλλάσσετο τῶν τελῶν χαρτοσήμου, καὶ ἑπομένως συμφώνως ταύτῃ διὰ τοῦ τέλους χαρτοσήμου τῆς ἐξοφλήσεως τοῦ μισθοῦ καὶ τῶν ἄλλων ἀποδοχῶν τῶν ἐπεβαρύνοντο οἱ ἀνήκοντες εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦ Ι.Κ.Α καὶ οὐχὶ τὸ Ἵδρυμα.

6. Ἀπὸ τῆς γενομένης ὅμως διὰ τοῦ Α.Ν. 413 τῆς 28|30-12-1936 καταργήσεως ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1937 τῆς ἀπὸ τῶν τελῶν χαρτοσήμου ἀπαλλαγῆς τοῦ Ι.Κ.Α δὲν ὑφίστατο μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ Α. Κ. (23.2.1946) θετικὴ νομοθετικὴ διάταξις, δι' ἧς νὰ καθορίζηται ὁ ἐπιβαρυνόμενος διὰ τοῦ ἀναλογοῦντος τέλους ἐπὶ τῶν ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων περὶ τῆς λήψεως τῶν μισθῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων καὶ τῶν ἐν γένει εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦ Ι.Κ.Α ἀνηκόντων καὶ ἑπομένως κατὰ τὸ ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1937 μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος διάστημα, ἐφαρμοστέα ἦτο ἡ γενικὴ διάταξις τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 33 ὑπὸ τὴν ἀναπτυχθεῖσαν ἀνωτέρω ἐν 1 § 2 ἔννοιαν, καθ' ἣν ὁ ἐκδιδὼν ἢ ὁ συντάσσων τὸ ὑποκείμενον εἰς τέλος χαρτοσήμου ἔγγραφον οὐ μόνον ὑποχρεοῦται εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ τέλους χαρτοσήμου, ἀλλὰ καὶ ἐπιβαρύνεται δι' αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον δι' ἄλλης διατάξεως εἴτε ἐν τῷ Κώδικι, εἴτε ἐν ἄλλῳ νόμῳ, δὲν ὁρίζεται ἄλλως ἢ δι' ἰδιαιτέρας συμφωνίας δὲν ἔχει συμφωνηθῇ ὁ ἐπιβαρυνόμενος διὰ ταῦτο τέλους χαρτοσήμου. Ἐν προκειμένῳ δὲ ἐκδότης τοῦ ἐγγράφου περὶ ἐξοφλήσεως τοῦ μισθοῦ ἢ τῶν ἄλλων ἀποδοχῶν του εἶναι ὁ ὑπάλληλος κλπ., εἴτε ἐκδίδει περὶ τῆς ἐξοφλήσεως αὐτῶν ἰδίαν ἐξοφλητικὴν ἀπόδειξιν, εἴτε ὑπογράφει ἐν τῇ μισθοδοτικῇ καταστάσει τὴν ἐξόφλησιν τῶν ἀποδοχῶν του, διότι διὰ τῆς ἐπὶ τῷ τοιούτῳ σκοπῷ ὑπογραφῆς τῆς μισθοδοτικῆς καταστάσεως καθίστανται οἱ ὑπογραφεῖς ταύτης ἐκδόται αὐτῆς. Καὶ ἑπομένως οἱ εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦ Ι.Κ.Α ἀνήκοντες ὑπάλληλοι κλπ. ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1937, ἀφ' ἧς κατηργήθη διὰ τοῦ Α. Ν. 413|1936 ἡ ἀπὸ τῶν τελῶν τοῦ χαρτοσήμου ἀπαλλαγὴ τοῦ Ι.Κ.Α ἐπεβαρύνοντο οὗτοι δυνάμει τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 33 § 1 γενικῆς διατάξεως διὰ τοῦ ἀναλογοῦντος ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν τέλους χαρτοσήμου.

7. Διὰ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ὅμως καὶ διὰ τοῦ ἄρθρου 425 αὐτοῦ ὡρίσθη ὅτι ἐτὰ ἔξοδα τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως φέρει ὁ ὀφειλέτης, ἐὰν ἄλλο τι δὲν προκύπτῃ ἐκ τῆς σχέσεως». Ἡ διάταξις αὕτη τοῦ ἄρθρου 425 τοῦ Ἀστ. Κώδικος ἀπὸ τῆς 23.2.1946, ἀφ' ἧς ἤρξατο ἡ ἰσχὺς αὐτῆς, ὡς καθορίζουσα εἰδικῶς τὸν ἐπιβαρυνόμενον διὰ τοῦ ἀναλογοῦντος τέλους χαρτοσήμου ἐπὶ τῆς ἐξοφλήσεως τῶν μισθῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων κλπ., εἶναι ἐν προκειμένῳ ἐφαρμοστέα, διότι, ὡς ἀνεπτύχθη ἀνωτέρω ἐν 1 παράγρ. 2, ἡ διάταξις τῆς παραγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 33, δυνάμει τῆς ὁποίας ὁ δυνάμει ταύτης εὐθυνόμενος ἐναντι τοῦ Δημοσίου διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ τέλους χαρτοσήμου τοῦ παρ' αὐτοῦ ἐκδιδομένου ἢ συνταχθέντος ἐγγράφου εἶναι καὶ ὁ ἐπιβαρυνόμενος ἅμα διὰ τῆς πληρωμῆς τοῦ τέλους χαρτοσήμου, ἐφ' ὅσον, εἴτε δι' ἄλλης διατάξεως ἐν τῷ Κώδικι Χαρτοσήμου, εἴτε δι' ὅλλου νόμου, εἴτε δι' ἰδιαιτέ-

ρας συμβάσεως, δέν ὁρίζεται ὁ ἐπιβαρυνόμενος διά τοῦ τέλους χαρτοσήμου. Ἐν προκειμένῳ δθεν, ἐφ' ὅσον διά τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 425 Α.Κ. ὁρίζεται, ὅτι ὁ ὀφειλέτης φέρει τά ἔξοδα τῆς ἐξοφλήσεως, ἡ διάταξις αὕτη εἶναι ἐν προκειμένῳ ἐφαρμοστέα. Καί δεδομένου ὅτι ὀφειλέτης νοεῖται ὁ καταβάλλων πρός ἐξόφλησιν ὑποχρεώσεώς του, ἐν προκειμένῳ ὀφειλέτης εἶναι τό Ι.Κ.Α., διότι καταβάλλει τούς μισθούς, ἡμερομίσθια καί τάς ἄλλας ἀποδοχάς εἰς τούς δικαιουμένους αὐτῶν ὑπαλλήλους του κλπ. πρός ἐξόφλησιν τῆς πρός αὐτούς ὑποχρεώσεώς του διά τάς προσφερομένας αὐτῷ ὑπηρεσίας των.

Τό Ι.Κ.Α. ὅθεν κατά ταῦτα ἀπό τῆς ἰσχύος τοῦ Ἀστ. Κώδικος (23.2.1946), συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 425 αὐτοῦ, ἐπιβαρύνεται διά τοῦ τέλους χαρτοσήμου, εἰς ὃ ὑπόκεινται κατά τόν Κώδικα τῶν Νόμων περί τελῶν Χαρτοσήμου αἱ ἐξοφλήσεις τῶν καταβαλλομένων παρ' αὐτοῦ εἰς τούς ἀνήκοντας εἰς τό προσωπικόν του μισθῶν, ἡμερομισθίων καί ἄλλων ἀποδοχῶν, εἴτε ἡ ἐξόφλησις αὐτῶν γίνεται δι' ἐκδόσεως ἰδίας ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως, εἴτε διά τῆς εἰς τάς μισθοδοτικάς ὀνομαστικάς καταστάσεις ὑπογραφῆς τοῦ δικαιούχου ὑπαλλήλου κλπ. (Ἴδε συμφώνους δι' ἄλλας ὁμως σκέψεις 4156|1950 ἀπόφασιν Ἐργατικοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν ἐν ΕΕΔ τόμ. 9, σελ. 1145 καί *Σύνταξιν* ΕΕΔ ἐν τόμ. 10, σελ. 7).

III

8. Εἰς τήν § 4 τοῦ ἄρθρου 32 τοῦ Κώδικος τῶν Νόμων περί τελῶν χαρτοσήμου προσετέθη ἐδάφιον β, διά τοῦ ἄρθρου 4 § 2 τοῦ Β. Δ|τος τῆς 12|15 Σεπτεμβρίου 1949, ἔχον ἐπί λέξει: «εἰς ἃς περιπτώσεις κατά τήν καθ' οἱονδήποτε τρόπον ἐξόφλησιν μισθῶν, ἡμερομισθίων, ἐπιχορηγήσεων, ἐπιδομάτων, συντάξεων καί πάσης ἐν γένει ἀμοιβῆς . . . . καταβαλλομένων ὑπό . . . . νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου . . . . ἐνεργεῖται παρακράτησις τοῦ ἐπ' αὐτῶν ἀναλογοῦντος φόρου καθαρᾶς προσόδου (Σ.Τ' Κατηγορίας) κατά τάς περί ταύτου διατάξεις τοῦ Κώδικος περί φορολογίας τῶν καθαρῶν προσόδων, *τό ἐπί τῶν μισθῶν κλπ. τούτων ἀναλογοῦν τέλος χαρτοσήμου εἰσπράττεται, καθ' ὃν τρόπον καί χρόνον καί ὁ φόρος καθαρᾶς προσόδου....*».

Τό ἀνωτέρω Β. Δ|γμα τῆς 12|15.9.1949 ἐξεδόθη βάσει τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 6 § 2 τοῦ Α.Ν. 1014|1946 νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως. Τό παρέχον τήν ἐξουσιοδότησιν ἄρθρον 6 § 2 ἔχει ἐπί λέξει:

«Διά διαταγμάτων, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Προέδρου ἡ τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Κυβερνήσεως καί τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Δικαιοσύνης, δύνανται ἑκάστοτε νά αὐξομειοῦνται τά ἀναλογικά καί πάγια τέλη χαρτοσήμου, νά καθορίζηται ὁ τρόπος τῆς χαρτοσημάνσεως τῶν ἐγγράφων, ὡς καί ὁ τρόπος τοῦ ὑπολογισμοῦ, τῆς ἐκκαθαρίσεως, τῆς βεβαιώσεως καί εἰσπράξεως τῶν τελῶν, νά ἐπιβάλλωνται τέλη ἐπί ἐγγράφων μή ὑποκειμένων εἰς τοιαῦτα καί ἐν γένει νά τροποποιῆται, συμπληροῦται ἡ καταργῆται οἱαδήποτε διάταξις τοῦ Κώδικος περί τελῶν χαρτοσήμου ἡ ἄλλου νόμου, ἀφορῶσα τά τέλη χαρτοσήμου ἢ νά θεσπίζωνται καί νέαι διατάξεις».

Ἡ διά τῆς ἀνωτέρω διατάξεως τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Α.Ν. 1014|1946 παρεχομένη ἐξουσιοδότησις εἶναι σύμφωνος πρός τό ἰσχῦον Σύνταγμα. Διότι, ἀφ' ἑνός τά θέματα, πρός ρύθμισιν τῶν ὁποίων ἐξουσιοδοτεῖται ἡ ἐκτελεστική ἐξουσία νά προβαίνῃ διά Διαταγμάτων, ὁρίζονται εἰδικῶς καί συγκεκριμένως ἐν τῇ παρεχούσῃ τήν πρός τοῦτο ἐξουσιοδότησιν διατάξει, ὅτι εἶναι ἡ ἑκάστοτε αὐξομείωσις τῶν παγίων καί ἀναλογικῶν τελῶν χαρτοσήμου, ὁ καθορισμός τοῦ τρόπου τῆς χαρτοσημάνσεως τῶν ἐγγράφων, ὡς καί τοῦ τρόπου τοῦ ὑπολογισμοῦ, τῆς ἐκκαθαρίσεως, τῆς βεβαιώσεως καί εἰσπράξεως τῶν τελῶν, ἡ ἐπιβολή τελῶν ἐπί ἐγγράφων μή ὑποκειμένων εἰς τέλος χαρτοσήμου, ἡ τροποποίησις, συμπλήρωσις, κατάργησις οἱασδήποτε διατάξεως τοῦ Κώδικος περί τελῶν χαρτοσήμου ἢ ἄλλου νόμου ἀφορώσης τά τέλη χαρτοσήμου, ἡ θέσπισις καί νέων διατάξεων. Καί ἀφ' ἑτέρου, διότι τό ἄρθρον 59 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος δέν ἀπαγορεύει τήν νομοθετικήν ἐξουσιοδότησιν πρός ἐπιβολήν φόρου (*Ν. Ν. Σαριπόλου*, Συντ. Δ. τόμ. ΙΙ § 69, σελ. 265, Α.Π. 84|1915), ὡς ἀπηγόρευε ταύτην πρό τῆς ἀναθεωρήσεώς του τό Σύνταγμα τοῦ 1864, ὅπερ ὡριζεν ἐν τῷ ἄρθρῳ 59 αὐτοῦ «οὐδείς φόρος ἐπιβάλλεται, οὐδ' εἰσπράττεται, ἐάν προηγουμένως δέν ψηφισθῇ παρά τῆς Βουλῆς καί κυρωθῇ ὑπό τοῦ Βασιλέως». Τό ἄρθρον 59, ὡς τοῦτο ἀναθεωρηθέν ἔχει ἐν τῷ ἰσχύοντι Συντάγματι, ὁρίζει, ὅτι «οὐδείς φόρος ἐπιβάλλεται, οὐδ' εἰσπράττεται ἄνευ νόμου, διά ν' ἀποκλείσῃ τήν αὐτόβουλον ἐνέργειαν τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας καί οὐχι διά ν' ἀποκλείσῃ τήν νομοθετικήν ἐξουσιοδότησιν καί τήν συνεπείᾳ ταύτης ἐπιβολήν φόρου (*Ν. Ν. Σαριπόλου* § 67, σελ. 257, ἔνθ' ἀνωτ.).

9. Ἡ διάταξις κατά ταῦτα τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Β.Δ. τῆς 12|15.9.1949, δι' ἧς προσετέθη ἐδάφιον β' εἰς τήν § 4 τοῦ ἄρθρου 32 τοῦ Κώδικος τῶν Νόμων περί τελῶν χαρτοσήμου εἶναι νόμιμος (παρά τά ἀντιθέτως ὑποστηριζόμενα ἐν ΕΕΔ. τόμ. 10, σελ. 9 ὑπό τῆς Συντάξεως αὐτῆς), διότι καί ἡ θέσπισις τῆς διατάξεως ταύτης ἐγένετο ἐντός τῶν ὁρίων τῆς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως, βάσει τῆς ὁποίας ἐξεδόθη καί ἡ νομοθετική ἐξουσιοδότησις αὕτη, καθ' ὃ εἰδική καί συγκεκριμένη, εἶναι σύμφωνος πρός τό ἰσχῦον Σύνταγμα καί διά Διατάγματος ἐκδιδομένου συνεπείᾳ νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως δύναται νά ἐπιβάλληται φόρος.

Ἐν τῇ διατάξει ὅμως τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Β Δ. τῆς 12|15.9.1949, οὔτε ὁρίζεται, οὔτε ἐκ ταύτης, κατά τήν γνώμην ἡμῶν, συνάγεται, ὅτι ἐπιβαρύνονται διά τοῦ ἀναλογοῦντος τέλους χαρτοσήμου ἐπί τῶν μισθῶν των καί τῶν ἄλλων ἀποδοχῶν των οἱ εἰς τό προσωπικόν τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ἀνήκοντες ὑπάλληλοι καί λοιπά πρόσωπα. Καί δεδομένου ὅτι οἱ φορολογικοί νόμοι ἑρμηνεύονται στενῶς καί ὁ εἰς τήν καταβολήν τοῦ φόρου ὑπόχρεως δέον ἅρα νά ὁρίζηται ἐν τῷ φορολογικῷ νόμῳ καί δέν συγχωρεῖται

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ - ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ - ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2750)1951 ΥΠΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΠΕΡΙ ΑΥΞΗΣΕΩΣ ΜΙΣΘΩΝ ΚΑΙ ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΩΝ

Ὑπουργείου Ἐργασίας Ἐγκύκλ. 6494)1951

Περὶ διευκρινίσεως τῆς ἀποφάσεως «περὶ αὐξήσεως μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων».

Πρὸς

ἁπάσας τὰς Ἐπιθεωρήσεις Ἐργασίας

Ἐν σχέσει πρὸς τὴν κοινοποιηθεῖσαν ἀπὸ 17|1|51 ὑπ' ἀριθ. 2750 ἐ. ἔ. κοινὴν ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας «περὶ αὐξήσεως τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων ἁπάσης τῆς Χώρας»(*) παρέχομεν ἡμῖν συμπληρωματικῶς τὰς κάτωθι διευκρινίσεις :

Ι. Γενικαὶ παρατηρήσεις

1) Διὰ τῆς κοινοποιηθείσης ὡς ἄνω ἀποφάσεως ὁρίζεται κατ' ἀρχὴν ἡ κατὰ 4.000 δραχμὰς αὔξησις τῶν μέχρι καὶ τοῦ ποσοῦ τῶν 35.000 δρχ. ἡμερομισθίων τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῆς Χώρας, ἀρρένων καὶ θηλέων, εἴτε προβλέπονται ταῦτα ὑπὸ Συλλ. Συμβάσεων Ἐργασίας ἢ διαιτητικῶν ἢ βάσει τοῦ Ν. 2844 ἐκδοθεισῶν ἀποφάσεων, εἴτε καταβάλλονται πέραν' τούτων δι' ἰδιαιτέρας συμφωνίας ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ. Ὁμοίως ὁ καθορισμὸς τοῦ εἰς τὸν φόρον ὑποχρέου διὰ τῆς ἑρμηνείας, δὲν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι ἐκ τοῦ ὅτι ἐν τῇ ὑπ' ὄψει διατάξει καθορίζεται διὰ τὴν εἰσπραξιν τοῦ ἀναλογοῦντος τέλους χαρτοσήμου ἐπὶ τῶν μισθῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀποδοχῶν τῶν εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν νομικῶν προσώπων δημ. δικαίου ἀνηκόντων, ὁ αὐτὸς τρόπος, ὅστις ὑπὸ τοῦ Κώδικος Φορολογίας Καθαρῶν Προσόδων καθορίζεται διὰ τὴν εἰσπραξιν τοῦ ἐπὶ τῶν μισθῶν καὶ τῶν ἐν γένει ἀποδοχῶν τῶν αὐτῶν προσώπων ἀναλογοῦντος φόρου καθαρᾶς προσόδου, συνάγεται ὅτι διὰ τῆς διατάξεως ταύτης τὸ βάρος τοῦ τέλους χαρτοσήμου ἐπεβλήθη εἰς τὰ πρόσωπα ταῦτα, ὡς εἰς ταῦτα ἐπιβάλλεται, διὰ ρητῆς δμως διατάξεως τοῦ νόμου, τὸ βάρος τοῦ ἀναλογοῦντος ἐπὶ τῶν μισθῶν τῶν κλπ. φόρου καθαρᾶς προσόδου. Καὶ ὅτι ἄρα διὰ τοῦ γενομένου καθορισμοῦ τοῦ τρόπου καὶ χρόνου τῆς εἰσπράξεως τοῦ φόρου καθαρᾶς προσόδου καὶ ὡς τρόπου καὶ χρόνου τῆς εἰσπράξεως τοῦ τέλους χαρτοσήμου, ἐπεξετάθη ἡ ἰσχὺς τῆς διατάξεως τοῦ Κώδικος Φορολογίας Καθαρῶν Προσόδων, ἡ ὁρίζουσα τὸν φέροντα τὸ βάρος τοῦ φόρου καθαρᾶς προσόδου, ὥστε νὰ ὁρίζῃ αὕτη καὶ τὸν ἐπιβαρυνόμενον διὰ τοῦ τέλους χαρτοσήμου τοῦ ἀναλογοῦντος ἐπὶ τῶν μισθῶν κλπ. Ἐὰν ἤθελεν ὁ Νομοθέτης διὰ τῆς ὑπ' ὄψει διατάξεως νὰ ἐπιβαρύνῃ τοὺς ὑπαλλήλους καὶ ἐν γένει τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν νομικῶν προσώπων δημοσ. δικαίου διὰ τοῦ ἐπὶ τῶν μισθῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀποδοχῶν τῶν ἀναλογοῦντος τέλους χαρτοσήμου θὰ ὡριζε καὶ ἔδει προκειμένου περὶ φορολογικοῦ νόμου νὰ ὁρίσῃ ρητῶς τοῦτο. Καὶ δὲν εἶναι ἄθεν δυνατὸν νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι, διότι ὁ Νομοθέτης διέταξεν, ὅπως, καθ' ὃν τρόπον καὶ χρόνον εἰσπράττεται ὁ φόρος καθαρᾶς προσόδου, νὰ εἰσπράττηται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ χρόνον καὶ τὸ τέλος χαρτοσήμου, ἠθέλησε νὰ τροποποιήσῃ τὸ ἰσχύον νομοθετικὸν καθεστὼς καὶ νὰ ἐπιβάλλῃ τὸ βάρος τοῦ τέλους χαρτοσήμου, εἰς ὃ ὑπόκεινται οἱ μισθοὶ καὶ ἄλλαι ἀποδοχαὶ τῶν, εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου.

10. Κατὰ ταῦτα ἡ γνώμη ἡμῶν εἶναι, ὅτι διὰ τοῦ προστεθέντος ἐδαφίου β' εἰς τὴν § 4 τοῦ ἄρθρου 32 δὲν ἐτροποποιήθη τὸ πρὸ τοῦ ὡς ἄνω Β.Δ. τῆς 12|15.9.49 ἰσχὺον νομοθετικὸν καθεστὼς, τὸ ὁρίζον τὰ πρόσωπα τὰ ἐπιβαρυνόμενα διὰ τοῦ ἀναλογοῦντος τέλους χαρτοσήμου ἐπὶ τῶν μισθῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀποδοχῶν τῶν ἀνηκόντων εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου.

Ὁ Νομικὸς Σύμβουλος τοῦ Ι.Κ.Α.

Ἀντ. Γ. Μαγκάκης

(*) ΕΕΔ 9, σελ. 141.

ὁρισθέντος οὕτω ὀφηλοτέρου ἡμερομισθίου θὰ προστεθῇ ἡ νέα αὔξησις.

II. Ἡμερομίσθια ἐργατῶν

1) Εἰδικώτερον, ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἡμερομίσθια, καὶ θὰ τὰ πέραν τῶν ὑπὸ τῶν Συλλ. Συμβάσεων Ἐργασίας κλπ. καταβαλλόμενα μέχρι καὶ τοῦ ποσοῦ τῶν δρχ. 35.000, ἡ ἀπόφασις ὁμιλεῖ περὶ ἡμερησίας ἀμοιβῆς ἐργασίας (ἄρθρον 1, παράγρ. β'). Κατὰ συνέπειαν πάντα τὰ ἐπιδόματα καὶ πᾶσα ἄλλη παροχὴ διδομένη ἀντὶ μισθοῦ, εἴτε προβλέπονται ὑπὸ Συλλ. Συμβάσεων Ἐργασίας κλπ., εἴτε χορηγοῦνται ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου οἰκειοθελῶς, πρὸς ἐπαύξησιν τῆς παραγωγικῆς ἱκανότητος τοῦ μισθωτοῦ ἢ πρὸς βελτίωσιν τοῦ ἡμερομισθίου του, ὑφ' οἱανδήποτε μορφὴν (ἐπιδόματα ἀποδόσεως ἢ ὑπερπαραγωγῆς, ἀδοιπορικὰ ἔξοδα, ἡμερήσιαι ἢ μηνιαῖαι οἰκονομικαὶ ἐνισχύσεις κλπ.), θὰ συνυπολογισθοῦν εἰς τὸ καταβαλλόμενον ἡμερομίσθιον πρὸς ἐξεύρεσιν τῆς ἡμερησίας ἀμοιβῆς, καὶ ἐφ' ὅσον διὰ τῆς προσθέσεως ταύτης δὲν γίνεται ὑπέρβασις τοῦ ποσοῦ τῶν δραχ. 35.000 θὰ προσμετρηθῇ εἰς τοῦτο καὶ ἡ νέα αὔξησις τῶν 4.000 δραχμῶν.

Εἰς τὴν ἡμερησίαν ἀμοιβὴν ἐργασίας κατὰ ρητὴν ἐξαίρεσιν (ἄρθρον 1 παράγρ. 2 τῆς ἀποφάσεως) δὲν συνυπολογίζονται ἡ ἐξ ὑπερωριῶν ἀμοιβή, ἡ παρεχομένη τυχὸν τροφὴ καὶ κατοικία καὶ τὰ χορηγούμενα ὑπὸ τῆς καταναλώσεως ποσοστὰ ἢ φιλοδωρήματα. Πάντως ταῦτα θὰ ἐξακολουθήσουν καταβαλλόμενα, ἀσχέτως τοῦ ἡμερομισθίου καὶ τῶν λοιπῶν ἐπιδομάτων, μετὰ τῆς αὐξήσεως τῶν 4.000 δραχμῶν.

Ἐξ ἀντιθέτου ὅμως μισθωτοί, ἀμειβόμενοι μόνον διὰ ποσοστῶν (περιποιηταὶ ἐστιατορίων κλπ.) ἢ φιλοδωρημάτων (ταξιθέται κλπ.), κλπ., δὲν δύνανται νὰ ἀξιώσουν τὴν αὔξησιν τῶν 4.000 δραχμῶν, ἔστω καὶ ἂν ἡ ἐκ τοῦ τρόπου τούτου τῆς ἀμοιβῆς των ἡμερησία ἀμοιβὴ δὲν ὑπερβαίνῃ τὸ ποσὸν τῶν 35.000 δραχμῶν.

2) Τὰ ἡμερομίσθια τῶν μαθητευομένων (ἀρρένων καὶ θηλέων), τόσον τὰ προβλεπόμενα ὑπὸ τῶν Συλλ. Συμβάσεων Ἐργασίας κ.λ.π., ὅσον καὶ τὰ τυχὸν πέραν τούτων καταβαλλόμενα προσαυξάνονται κατὸ 2.000 δραχμὰς (ἄρθρον 1, παράγρ. γ') τῆς ἀποφάσεως. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου δέον (διαιτέρως νὰ τονισθῇ, ὅτι τὰ ἡμερομίσθια καὶ τῶν μαθητευομένων ἀκόμη, ἐφ' ὅσον πληροῦν τὰς προϋποθέσεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 2250|51 κοινῆς ἀποφάσεως (ἡλικίαν ἄνω τῶν 19 ἐτῶν κλπ.) προσαυξάνονται κατὰ 4.000 δραχμὰς ἡμερησίως, ὡς ρητῶς ἀναφέρεται ἐν τῷ ἄρθρῳ 1, παράγρ. θ', τῆς ἀποφάσεως.

Τὰ πάσης φύσεως ἐπιδόματα, τὰ προβλεπόμενα ὑπὸ τῶν Συλλ. Συμβάσεων Ἐργασίας ἢ διαιτητικῶν ἀποφάσεων ἢ τοιούτων τοῦ Α.Ν. 28|44, θὰ ὑπολογίζωνται ἐπὶ τῶν ὑπὸ τούτων προβλεπομένων ἡμερομισθίων αὐτῇ διὰ τῆς καινοποιηθείσης ἀποφάσεως παρεχομένη αὔξησει τῶν 4.000 δραχμῶν. Τὰ ἐπιδόματα ὅμως ταῦτα δὲν θὰ συμψηφίζωνται πρὸς τὰ τυχὸν ἐπὶ πλέον καταβαλλόμενα ἡμερομίσθια.

3) Οὕτω π. χ. μισθωτὸς, κατ' ἐλάχιστον ὅριον μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς καινοποιήσεως ἀποφάσεως, δικαιούμενος ἡμερομισθίου δρχ. 22.000 καὶ ἐπὶ πλέον ἐπιδόματος ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας ἐξ 20 ο|ο, δικαιοῦται μετὰ τὴν νέαν ἀπόφασιν 22.000 + 4.000 = 26.000 καὶ ἐπὶ πλέον ἐξ 20 ο|ο ἐπίδομα ἐπὶ τοῦ νέου τούτου ἡμερομισθίου τῶν 26.000 δρχ., ἤτοι ἐν ὅλῳ δρχ. 26.000 × 20 ο|ο = 31.200.

Ἕτερος μισθωτὸς πάλιν μέχρι τῆς ἐνάρξεως ἰσχύος τῆς καινοποιήσεως ἀποφάσεως κατ' ἐλάχιστον ὅριον δικαιούμενος ἡμερομισθίου δραχμῶν 26.000 καὶ ἐπὶ πλέον ἐπιδόματος φθορᾶς ἐργαλείων ἐκ 15 ο|ο = 26.000 × 15 ο|ο = 3.900, ἤτοι ἐν ὅλῳ δραχμῶν 29.900, λαμβάνων δὲ πράγματι, ἀντὶ τούτων, κατὰ παραχώρησιν τοῦ ἐργοδότου του π. χ. δρχ. 35.000 ἡμερησίως, δικαιοῦται ἤδη λαμβάνειν ἀπὸ 15|1|51 βάσει τῆς καινοποιήσεως ἀποφάσεως 35.000 + 4.000 = 39.000 καὶ ἐπὶ πλέον τὴν διαφοράν, ἥτις προκύπτει ἐκ τοῦ ἐπιδόματος 15 ο|ο μεταξὺ τοῦ παλαιοῦ ἐλαχίστου ὁρίου ἡμερομισθίου καὶ τοῦ διὰ τῆς ἀποφάσεως διαμορφουμένου νέου τοιούτου, ἤτοι τὴν διαφορὰν μεταξὺ τῶν 26.000 × 15 ο|ο = 3.900 καὶ τῶν 26.000 + 4.000 = 30.000 × 15 ο|ο = 4.500, δηλ. 4.500 − 3.900 = 600 δραχ.

Τῆς αὐτῆς διαφορᾶς δικαιοῦται ἀπὸ 15|1|51 καὶ ὁ λαμβάνων ἡμερομίσθιον ἄνω τῶν 35.000 δρχ., καθ' ὅσον ἐν ἄρθρῳ 1 παράγρ. ε' τῆς ἀποφάσεως ὁρίζεται ὅτι τὰ ἐπιδόματα, ὑπολογιζόμενα ἐπὶ τῶν νέων ἐλαχίστων ὁρίων, δὲν συμψηφίζονται πρὸς τυχὸν ἐπὶ πλέον καταβαλλόμενα ἡμερομίσθια.

Ἐν συμπεράσματι, εἰς τὰ μέχρι 35.000 δρχ. ἡμερομίσθια, ἐφ' ὅσον παρακολουθοῦνται ὑπὸ ἐπιδομάτων, θὰ προστίθεται ἡ αὔξησις τῶν 4.000 δρχ. καὶ ἡ λόγῳ ἐπιδομάτων ἀναλογοῦσα εἰς τὰς 4.000 δρχ. ποσοτικὴ προσαύξησις, εἰς δὲ πέραν τῶν 35.000 δρχ. ἡμερομίσθια θὰ προστίθεται μόνον ἡ εἰς τὰς 4.000 δρχ. ἀναλογοῦσα λόγῳ ἐπιδομάτων ποσοτικὴ προσαύξησις.

III. Μισθοὶ ὑπαλλήλων

1. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς μισθοὺς τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν, ἡ αὔξησις ὁρίζεται εἰς 100.000 μηνιαίως ἐφ' ὅλων τῶν μέχρι καὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ 1.000.000 δραχμῶν βασικῶν μισθῶν, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν προβλέπωνται οὗτοι ὑπὸ Συλλ. Συμβάσεων Ἐργασίας ἢ ἀποφάσεων ἐπιτροπῶν διαιτησίας ἢ τοιούτων τοῦ Α.Ν. 28|44 ἢ καταβάλλωνται πέραν τούτων δι' ἰδιαιτέρας συμφωνίας μεταξὺ ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ (ἄρθρον 2, παρ. α' καὶ β').

2. Ἡ ἀπόφασις ὁμιλεῖ περὶ αὐξήσεως τῶν μέχρι καὶ τοῦ ποσοῦ 1.000.000 μηνιαίων βασικῶν μισθῶν κατὰ 100.000. Ἑπομένως δὲν δύναται νὰ γίνῃ συμψηφισμὸς τῆς αὐξήσεως ταύτης πρὸς τυχὸν ἐπὶ πλέον τούτων χορηγούμενα οἰκειοθελῶς ἀπὸ τοῦ ἐργοδότου ἐπιδόματα ἢ τροφὴν ἢ κατοικίαν ἢ ἀδοιπορικὰ ἔξοδα ἢ ἱματισμὸν ἢ ποσοστὰ κλπ., ἅτινα θὰ ἐξακολουθήσουν καταβαλλόμενα ἀσχέτως τῶν διὰ τῆς αὐξήσεως τῶν 100.000 διαμορφουμένων μισθῶν. Εἰδικῶς ὅμως διὰ τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἐπὶ πλέον τοῦ βασικοῦ μισθοῦ

προβλέπεται ὑπό Συλλ. Συμβάσεως Ἐργασίας ἢ διαιτητικῆς ἢ τοῦ Ν. 2844 ἀποφάσεως ἢ χορήγησις ποσοστῶν (περιποιητάς καφενείων κλπ.) ἢ τροφῆς ἢ κατοικίας (νοσοκόμους κλπ.), ἡ αὔξησις τῶν δραχμῶν 100.000 μειοῦται κατὰ τὸ ἥμισυ, ἤτοι εἰς 50.000 δρχ., δὲν συμψηφίζεται ὅμως πρὸς τυχὸν ἐπὶ πλέον τῶν ὡς ἄνω κατωτάτων ὁρίων καταβαλλομένους μισθούς (ἄρθρον 2, παράγρ. γ').

Ἐνταῦθα κρίνομεν ἐπάναγκες νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν τῶν Ἐπιθεωρητῶν καὶ Ἐποπτῶν Ἐργασίας ἐπὶ τῶν περιπτώσεων ἰδίᾳ ἐκείνων, καθ' ἃς ὑπὸ Συλλ. Συμβάσεων Ἐργασίας κλπ. προβλέπεται, καίτοι περὶ ἐργατοτεχνιτῶν πρόκειται, ἀντὶ ἡμερομισθίου μηνιαῖος μισθὸς καὶ συμπληρωματικῶς τροφὴ (πρόκειται ἰδίᾳ διὰ τὸ βοηθητικὸν προσωπικὸν κουζίνας ἑστιατορίων κλπ.). Δι' αὐτοὺς ὡρίσθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2250|1951 κοινῆς ἀποφάσεως ὅτι ὁ ἀναλογῶν ἡμερήσιος μισθός των, συνυπολογιζομένης εἰς τοῦτον καὶ τῆς ἀξίας τῆς τροφῆς, δέον νὰ ἐξασφαλίζῃ τοὐλάχιστον τὸ ἡμερομίσθιον τοῦ ἀνειδικεύτου ἐργάτου, ἤτοι τῶν δρχ. 18.000, αἵτινες διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750|1951 ἀποφάσεως αὐξάνονται εἰς δραχμὰς 22.000 (ἄρθρ. 1 παρ. δ') καὶ δέον κατὰ συνέπειαν καὶ σήμερον τὸ τελευταῖον τοῦτο ποσὸν τῶν δρχ. 22.000 νὰ ἐξασφαλίζηται εἰς αὐτοὺς ἡμερησίως κατ' ἐλάχιστον ὅριον, συνυπολογιζομένης εἰς τὸν μισθὸν τοῦτον καὶ τῆς ἀξίας τῆς παρεχομένης τροφῆς.

3) Διὰ τὰ πάσης φύσεως ἐπιδόματα τὰ προβλεπόμενα ὑπὸ Συλλ. Συμβάσεων, διαιτητικῶν ἢ τοῦ Ν. 2844 ἀποφάσεων ἐπὶ τῶν μηνιαίων βασικῶν μισθῶν, θὰ ἐφαρμοσθοῦν, ὡς πρὸς τὸν ὑπολογισμόν των, βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 2, παρ. δ' τῆς ἀποφάσεως, τὰ μέχρι ταῦτα ἰσχύοντα, ἤτοι τὰ οἰκογενειακὰ ἐπιδόματα τοῦ προσωπικοῦ τῶν Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν θὰ προστεθοῦν εἰς τὸν προβλεπόμενον ὑπὸ τῆς οἰκείας Συλλ. Συμβάσεως Ἐργασίας προπολεμικὸν μισθόν, τὰ ὑπὸ προπολεμικῶν ἐσωτερικῶν Κανονισμῶν προβλεπόμενα κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον κ.ο.κ. Βάσει τῆς αὐτῆς διατάξεως τῆς ἀποφάσεως (ἄρθρον 2, παρ. δ') δὲν συμψηφίζονται τὰ ἐπιδόματα ταῦτα πρὸς τυχὸν καταβαλλομένους πέραν τῶν ὡς ἄνω κατωτάτων ὁρίων μηνιαίους μισθούς.

Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης (ἄρθρον 2, παρ. δ') ἐν τῇ πράξει θὰ παρουσιασθοῦν αἱ κάτωθι περιπτώσεις.

α) Ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρέται μὲ βασικὸν μισθὸν κατ' ἀρχὴν ὡρισμένον εἰς προπολεμικὰς δραχμὰς καὶ ἐπιδόματα ὁμοίως. Εἰς τὸν προκύπτοντα διὰ τῆς ἀναπροσαρμογῆς μεταπολεμικὸν βασικὸν μισθὸν τῶν ἐν λόγῳ μισθωτῶν, ἐφ' ὅσον οὗτος δὲν ὑπερβαίνει τὸ 1.000.000 θὰ προστεθῇ ἡ ἐξ 100.000 δρχ. αὔξησις καὶ ἐπὶ τοῦ νέου ταύτου βασικοῦ μισθοῦ θὰ προστεθῇ ἡ λόγῳ ἐπιδομάτων προσαύξησις, ἥτις εὐκόλως ἐξάγεται ἐκ τῆς διαφορᾶς μεταξὺ τῆς ἀναπροσαρμογῆς βάσει τῶν ἐθνικῶν συλλογικῶν συμβάσεων τοῦ 1947 καὶ τῆς κατὰ 30 ο|ο προσαυξήσεως (Μάϊος 1949) τοῦ βασικοῦ ἄνευ ἐπιδομάτων προπολεμικοῦ μισθοῦ καὶ τοῦ δι' ἐπιδομάτων τοιούτου (1.800 δραχ. προπολεμικαὶ = σημεριναὶ 442.000 δρχ.). 2.000 προπολεμικαὶ (ἤτοι 1.800 + 200 ἐπίδομα συζύγου) = σημεριναὶ 491.000. Ἡ διαφορὰ μεταξὺ 491.000 — 442.000 = 39.000 μᾶς δίδει τὸ ἐπίδομα συζύγου εἰς μεταπολεμικὰς δραχμάς.

Ἂς λάβωμεν τώρα ὡς παράδειγμα ὑπάλληλον Ἀν. Ἑταιρίας δικαιούμενον εἰς προπολεμικὰς δραχμὰς βασικοῦ μισθοῦ δρχ. 5.800 καὶ ἐπὶ πλέον δι' ἐπιδόματα συζύγου καὶ δύο τέκνων ἑτέρων 400 προπολεμικῶν δραχμῶν, ἤτοι ἐν ὅλῳ δραχμῶν 6.200. Οὗτος μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς καινοποιηθείσης ἀποφάσεως ἐδικαιοῦτο εἰς μεταπολεμικὰς δρχ. βασικοῦ μὲν μισθοῦ 5.800 = 988.000, μετὰ τῶν ἐπιδομάτων δὲ 6.200 = 1.033.500. Δοθέντος ὅτι ὁ βασικὸς μισθὸς ταύτου δὲν ὑπερβαίνει τὸ 1.000.000 δρχ. δικαιοῦται ἀπὸ τῆς 15|1|51 τῆς ἐξ 100.000 δρχ. αὐξήσεως. Ἑπομένως οὗτος ἀπὸ 15|1|51 δικαιοῦται κατὰ μῆνα δραχμῶν 988.000 + 100.000 = 1.088.000 + 45.500 (τῆς διαφορᾶς μεταξὺ 1.033.500 — 988.000, ἥτις μᾶς δίδει τὸ ποσὸν τῶν οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων τούτου εἰς μεταπολεμικὰς δραχμάς) = 1.133.500 δρχ.

β) Δι' ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρέτας λαμβάνοντας μισθὸν ὡρισμένον εἰς μεταπολεμικὰς δραχμὰς καὶ ἐπιδόματα ἐπίσης εἰς ὡρισμένην ποσὸν μεταπολεμικῶν δραχμῶν καὶ οὐχὶ εἰς ποσοστὰ ἐπὶ τοῦ βασικοῦ μισθοῦ ἰσχύουν τ' ἀνωτέρω.

γ) Ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρέται μὲ μισθὸν κατ' ἀρχὴν ὡρισμένον εἰς μεταπολεμικὰς δραχμὰς καὶ ἐπιδόματα ὁμοίως, ἀλλ' ὡρισμένα εἰς ποσοστὸν ἐπὶ τοῦ βασικοῦ μισθοῦ.

Εἰς τὸν βασικὸν μισθὸν τούτων, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπερβαίνει τὰ 1.000.000 δρχ., θὰ προστεθῇ ἡ ἐξ 100.000 δρχ. αὔξησις, ἐπὶ δὲ τοῦ προκύπτοντος ἐκ τῆς προσθέσεως ταύτης ποσοῦ θὰ ὑπολογισθοῦν τὰ πάσης φύσεως ἐπιδόματα τὰ προβλεπόμενα ὑπὸ συλλ. συμβάσεων ἐργασίας κλπ., ἀδιαφόρως τοῦ ἂν μὲ τὰς προσθέσεις ταύτας γίνεται ὑπέρβασις τοῦ 1.000.000 δρχ.

Ἂς λάβωμεν ὡς παράδειγμα πρακτικὸν μηχανικὸν γ' τάξεως, ἔχοντα σύζυγον, δύο τέκνα καὶ εἰκοσαετῆ προϋπηρεσίαν. Οὗτος μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς καινοποιηθείσης ἀποφάσεως (15-1-51) ἐδικαιοῦτο βασικοῦ μισθοῦ δρχ. 897.000 καὶ ἐπὶ πλέον διὰ τὴν σύζυγον, τὰ δύο τέκνα καὶ τὴν εἰκοσαετῆ προϋπηρεσίαν 40 ο|ο ἐπὶ τοῦ βασικοῦ μισθοῦ, ἤτοι ἐν ὅλῳ 1.255.800 δραχμῶν. Ἀπὸ 15-1-51 οὗτος δικαιοῦται βασικοῦ μισθοῦ 897.000 + 100.000 = 997.000 δρχ. καὶ ἐπὶ πλέον ἐπὶ τῶν 997.000 δραχμῶν 40 ο|ο λόγῳ τῶν ὡς ἄνω ἐπιδομάτων, ἤτοι ἐν ὅλῳ δρχ. 1.395.000.

Δηλαδὴ εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας εἰς τὸν μέχρι τῆς 15-1-51 μισθὸν (βασικὸν μετὰ τῶν ἐπιδομάτων) θὰ προστίθεται ἡ ἐξ 100.000 δρχ. αὔξησις μετὰ τῶν ἀναλογούντων εἰς τὰς 100.000 ταύτας δραχμὰς ποσοστῶν λόγῳ ἐπιδομάτων. Ὅθεν εἰς τὸ ἀνωτέρω παράδειγμα θὰ προστεθοῦν αἱ 100.000 δραχ. καὶ ἕτεραι 40.000 δρχ. δσαι ἀναλογοῦν ὡς ποσοστὰ ἐπὶ τῶν 100.000 λόγῳ ἐπιδομάτων 40 ο|ο).

δ) Ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρέται λαμβάνοντες μισθὸν ἐπὶ πλέον τῶν ὑπὸ τῶν Συλλ. Συμβ.

Έργασίας ή διαιτητικών αποφάσεων ή τοιούτων τοῦ Ν. 2844 προβλεπομένων διά τάς περιπτώσεις ταύτας, ἐφ' ὅσον μετά τήν ἀφαίρεσιν τῶν ἐπιδομάτων ὁ ἀπομένων βασικῶς (καταβαλλόμενος) μισθός εἶναι κάτω τοῦ 1.000.000 θά προστίθεται ἡ ἐξ 100.000 δρχ. αὔξησις εἰς τόν βασικόν καταβαλλόμενον καί ἐπί πλέον ἡ αὔξησις λόγῳ ἐπιδομάτων, ὑπολογιζομένη ὅμως ἐπί τοῦ διαμορφουμένου διά τῆς αὐξήσεως τῶν 100.000 δρχ. νέου βασικοῦ μισθοῦ, π.χ. μηχανικός γ' τάξεως, ἔχων σύζυγον καί δύο τέκνα καί ἐπί πλέον 20ετῆ προυπηρεσίαν. Οὗτος μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς κοινοποιηθείσης ἀποφάσεως ἐδικαιοῦτο βασικοῦ μέν μισθοῦ 786.000 δρχ. μηνιαίως καί ἐπί πλέον λόγῳ ἐπιδομάτων συζύγου, τέκνων καί 20ετοῦς ὑπηρεσίας 40 ο/ο ἐπ' αὐτοῦ (786.000Χ40 ο/ο=314.400), ἤτοι ἐν ὅλῳ 1.100.400 δρχ. μηνιαίως. Ἂν ἐλάμβανε, ἀντ' αὐτῶν, 1.200.000, θά λαμβάνῃ ἤδη ἀπό 15|1|51 αὔξησιν 100.000 δρχ. εἰς τό 1.200.000 καί 40ο/ο ἐπί τῶν 100.000 δρχ. ἤτοι ἐν ὅλῳ θά λαμβάνῃ 1.200.000 + 100.000=1.300.000 + 40 ο/ο Χ100.000 (40.000)=1.340.000. Τοῦτο δέ, διότι ἀφαιρουμένων ἐκ τῶν λαμβανομένων 1.200.000 ποσοῦ λόγῳ ἐπιδομάτων ἴσου πρός 40 ο/ο ἐπί τῶν 786.000 δραχ., ἤτοι 314.000, ἀπομένει ὡς βασικός καταβαλλόμενος δραχ. 885.600 (κάτω τοῦ 1.000.000). Εἰς αὐτόν δυνάμει τῆς παραγρ. β' τοῦ ἄρθρου 2 τῆς καινοποιηθείσης ἀποφάσεως θά δοθῇ ἡ αὔξησις 100.000 δρχ., θά προσθέσωμεν δέ ἐπί τοῦ οὕτω προκύπτοντος (985.600) 40 ο/ο ἐπί τοῦ νέου βασικοῦ μισθοῦ τοῦ ὑπό τῆς οἰκείας διαιτητικῆς ἀποφάσεως προβλεπομένου (786.000 + 100.000 = 886.000Χ40 ο/ο=354.600) καί θά ἔχωμεν 985.600 + 354.600 =1.340.000. Δηλ. καί εἰς τάς περιπτώσεις ταύτας θά ἰσχύσῃ, ὅτι καί ἐν παραγράφῳ γ' ἐλέχθη.

Ἐάν, μετά τήν ἀφαίρεσιν τῶν ἐπιδομάτων ἐκ τοῦ καταβαλλομένου μισθοῦ μέχρι 15|1|51 ἐπί πλέον τοῦ ὑπό Συλλ. Συμβάσεων κλπ. προβλεπομένου, ὁ ἀπομένων βασικός καταβαλλόμενος μισθός ὑπερβαίνῃ τό 1.000.000 δρχ., θά προσθέσωμεν ἀπό 15|1|51 εἰς τόν μέχρι τῆς ἡμερομηνίας ταύτης καταβαλλόμενον μισθόν τήν ἀναλογοῦσαν εἰς τήν αὔξησιν τῶν 100.000 δρχ. λόγῳ ἐπιδομάτων αὔξησιν. Ἤτοι εἰς τό ἀνωτέρω παράδειγμα, ἂν ἀντί τῶν 1.100.400 δρχ., ὧν μέχρι τῆς 15|1|51 ἐδικαιοῦτο κατ' ἐλάχιστον ὅριον μηνιαίως ὁ μηχανικός μας, ἐλάμβανε πράγματι 1.200.000, ἐξ ὧν ἀφαιρουμένων τῶν λόγῳ ἐπιδομάτων χορηγουμένων 314.400 δρχ. (40 ο/ο Χ 786.000) ἀπομένει ὑπόλοιπον ὑπέρ τό 1.000.000 δρχ., ἤτοι 1.182.600 οὗτος ἀπό 15|1|51 θά λαμβάνῃ 1.540.000. Τοῦτο δέ, διότι ἐν ᾧ μέχρι 15|1|51 ἐδικαιοῦτο λόγῳ ἐπιδομάτων 314.400 (40 ο/ο Χ 786.000) ἀπό 15|1|51 δικαιοῦται λόγῳ ἐπιδομάτων 394.400 (40 ο/ο Χ 786.000 + 100.000 = 886.000), ἤτοι ἐπί πλέον 40.000 δραχμῶν.

δ) Εἰδική διάταξις τῆς ἀποφάσεως (ἄρθρον 3) ὁρίζει τό ἐλάχιστον ὅριον τῆς ἀμοιβῆς τῶν μισθωτῶν, οἵτινες ἀμείβονται κατ' ἀποκοπήν.

IV. *Γενική διάταξις*

1. Τέλος διά τοῦ ἄρθρου 4 τῆς ἀποφάσεως ὁρίζεται ὅτι οἱ λοιποί ὅροι τῶν ἐν ἰσχύϊ Συλλ. Συμβάσεων Ἐργασίας κλπ. θά ἐξακολουθήσουν ἰσχύοντες.

Ἡ διάταξις αὕτη ἐνέχει ἰδιαιτέραν σημασίαν, ἰδίᾳ διά τάς προσθέτους διατάξεις τῶν Ἐθνικῶν Συλλ. Συμβάσεων Ἐργασίας τοῦ 1947 κλπ. Οὕτω, εἰς ἃς περιπτώσεις ὁ ἐργοδότης, ἐπί πλέον τοῦ μισθοῦ, παρέχει οἰκειοθελῶς τροφήν ἢ κατοικίαν ἢ κατά τρόπον συνεχῆ εἴδη κλπ., δύναται νά προβαίνῃ διά τάς παροχάς ταύτας εἰς τάς ὁριζομένας ἐν ταῖς ὡς ἄνω συμβάσεσι κρατήσεις ἐκ τοῦ μισθοῦ.

Παραίνοντες παρακαλοῦμεν διά τήν ἀκριβῆ ἐφαρμογήν τῆς ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 2750 ἐ.ἐ. ἀποφάσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Ἰανουαρίου 1951

II

Τό χαρτόσημον τῶν ἐξοφλητικῶν τοῦ μισθοῦ ἀποδείξεων.

Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἀριθ. πρωτ. 65931|6544|1951.

Πρός τάς Ἐπιθεωρήσεις Ἐργασίας

Κατηγγέλθη ἡμῖν, ὅτι τά ἔξοδα τῆς ὑπό τοῦ Νόμου περί τελῶν χαρτοσήμου προβλεπομένης χαρτοσημάνσεως τῶν ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων μισθῶν καί ἡμερομισθίων κρατοῦνται παρ' ἐνίων ἐργοδοτῶν ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τῶν παρ' αὐτοῖς ἀπασχολουμένων μισθωτῶν.

Ἐπειδή τό τοιοῦτον ἀντίκειται εἰς τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 425 τοῦ ἐν ἰσχύϊ Α.Κ., καθ' ὃ «τά ἔξοδα ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως φέρει ὁ ὀφειλέτης, ἐάν ἄλλο τι δέν προκύπτῃ ἐκ τῆς σχέσεως», ὀφειλέτης δέ ἐν προκειμένῳ τυγχάνει ὁ ἐργοδότης, παρακαλοῦμεν, ὅπως ἐνεργήσητε ἔλεγχον πρός διαπίστωσιν τῶν καταγγελλομένων καί ἐν καταφατικῇ περιπτώσει συστήσητε εἰς τούς ἐργοδότας τήν ἐπιστροφήν τῶν κρατήσεων τούτων, ἐπιβάλλοντες κατά τῶν τυχόν θυστρόπων σχετικάς μηνύσεις.

Οἰκοθεν νοεῖται, ὅτι, ἐάν διά ρητῆς συμφωνίας κατά τήν πρόσληψιν τοῦ μισθωτοῦ τό βάρος τῶν ἐξόδων τῶν τελῶν χαρτοσημάνσεως τῶν ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων μισθοῦ ἀνέλαβεν ὁ μισθωτός, ἡ συμφωνία αὕτη εἶναι ἰσχυρά κατά τό προμνησθέν ἄρθρον τοῦ Α.Κ. καί ὁ οἰκεῖος ἐργοδότης ἀπαλλάσσεται τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης.

Ἐντολῇ Ὑπουργοῦ
Ὁ Γεν. Γραμματεύς

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

1623|1951 ΑΝΑΓΚ. ΝΟΜΟΣ

Περί ανασταλής διώξεως αδικημάτων τινών, προσωρινής απολύσεως κατηδίκων και τροποποιήσεως διατάξεων τινων των Ποινικών Κωδίκων.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 3 της 4 Ιανουαρίου 1951)

Λαβόντες υπ' όψιν την κατά την συνεδρίασιν της 30 Δεκεμβρίου 1950 του Ημετέρου Υπουργικού Συμβουλίου ληφθείσαν απόφασιν περί εκδόσεως Αναγκ. Νόμου «περί αναστολής διώξεως αδικημάτων τινών, προσωρινής απολύσεως κατηδίκων και τροποποιήσεως διατάξεων τινων των Ποινικών Κωδίκων», λόγω ύφισταμένης κατεπειγούσης και αναποφεύκτου ανάγκης, αποφασίσαμεν και διατάσσομεν :

. . . . . .

Άρθρον 6

Εις τον διά του νόμου 1492 του 1950 κυρωθέντα Ποινικόν Κώδικα επέρχονται αι κάτωθι τροποποιήσεις :

α') Το άρθρον 291 αντικαθίσταται ως εξής: «Διά φυλακίσεως τουλάχιστον τριών μηνών τιμωρείται, όστις, διαρκούσης της εν ή διατελεί σχέσεως μισθώσεως εργασίας, εκ προθέσεως, διά παύσεως της εργασίας άνευ εγκύρου προς τον εργοδότην και την οικείαν Ασφαλιστικήν Αρχήν προειδοποιήσεως ή κακοβούλου παρελκύσεως αυτής, γίνεται υπαίτιος τινος των εν άρθροις 292 και 293 πράξεων, εντεύθεν δε προξενείται κατάστασις κοινής ανάγκης».

β') Εκ του άρθρου 295 διαγράφονται αι λέξεις «και 291».

γ') Εν τέλει του άρθρου 311 προστίθεται διάταξις, έχουσα ούτω : «Εάν δ' η προξενηθείσα σωματική βλάβη είναι όλως ελαφρά, επιβάλλεται φυλάκισις το πολύ τριών μηνών ή χρηματική ποινή».

δ') Εις το άρθρον 339 ο αριθμός 15 αντικαθίσταται διά του αριθμού 16.

. . . . . .

3. Η ισχύς του παρόντος άρχεται από της δημοσιεύσεως αυτού εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, θέλει δε υποβληθή προς κύρωσιν εις την Βουλήν εύθυς άμα τη συνόδω αυτής.

Εν Αθήναις τη 4 Ιανουαρίου 1951

1619|1951 ΝΟΜΟΣ

Περί κυρώσεως, τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του υπ' αριθ. 1532|1950 «περί των υπέρ τρίτων προσθέτων φόρων».

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 4 της 5 Ιανουαρίου 1951).

Ψηφισάμενοι ομοφώνως μετά της Βουλής, αποφασίζομεν και διατάσσομεν :

Άρθρον πρώτον

Κυρούται αφ' ής ισχυσεν ο «Αναγκαστικός Νόμος υπ' αριθ. 1532|1950 «περί των υπέρ τρίτων προσθέτων φόρων» τροποποιούμενος και συμπληρούμενος ως κάτωθι :

Άρθρον 1.

1. Διά Διαταγμάτων εκδιδομένων τη προτάσει του Υπουργού των Οικονομικών, μετά σύμφωνον γνώμην Επιτροπής, συγκειμένης εκ του Προέδρου της Κυβερνήσεως, του Υπουργού Συντονισμού, του Υπουργού των Οικονομικών και του αρμοδίου Υπουργού, δύνανται να καταργώνται, διαρρυθμίζωνται και μειώνται οι ύφιστάμενοι πάσης φύσεως φόροι, τέλη, δικαιώματα, εισφοραί και λοιποί κοινωνικοί πόροι υπέρ νομικών προσώπων, οργανισμών, ιδρυμάτων, ειδικών ταμείων, υπηρεσιών και λογαριασμών, οποτεδήποτε επιβληθέντες.

2. Αρμόδιος Υπουργός, όστις συμμετέχει της κατά την προηγουμένην παράγραφον Επιτροπής, νοείται ο Υπουργός, υπό την εποπτείαν του οποίου τελεί το νομικόν πρόσωπον, οργανισμός, ίδρυμα, ειδικόν ταμείον, υπηρεσία και λογαριασμός, υπέρ του οποίου ύφίστανται κοινωνικοί πόροι.

3. Πάσα πρότασις του Υπουργού των Οικονομικών κατά την ανωτέρω πρώτην παράγρ. κατατάσσεται υποχρεωτικώς εις την Βουλήν και μόνον μετά παρέλευσιν δέκα πέντε ημερών από της ανακοινώσεως ταύτης συζητείται υπό της εξ Υπουργών Επιτροπής.

Άρθρον 2.

1. Από της ισχύος του παρόντος νόμου ουδείς φόρος, τέλος, δικαίωμα, εισφορά και λοιποί κοινωνικοί πόροι επιβάλλονται, αυξάνονται, μειούνται ή διαρρυθμίζονται επί τη βάσει των κειμένων διατάξεων υπέρ τρίτων, διά Διατάγματος ή Υπουργικής αποφάσεως άνευ συνυπογραφής τούτων εκτός του αρμοδίου Υπουργού και του Υπουργού των Οικονομικών.

2. Κοινωνικοί πόροι, κατά την έννοιαν του παρόντος, νοούνται αι πάσης φύσεως άμεσοι ή έμμεσοι επιβαρύνσεις διά φόρων, τελών, δικαιωμάτων, εισφορών κλπ. των φυσικών ή νομικών προσώπων, άνευ άμέσου ωφελείας τούτων εκ της τοιαύτης επιβαρύνσεως.

Άρθρον 3.

1. Απαλλάσσονται του φόρου του άρθρου 5 του Αν. Νόμου 843|1948 «περί καταργήσεως των φόρων επί της κυκλοφορίας των αγαθών και αναπληρώσεως των εξ αυτών εσόδων», αι ναυπηγικαί επιχειρήσεις διά τους παρ' αυτών καταβαλλομένους μισθούς και ημερομίσθια δι' εργασίας κατασκευής και επισκευής πλοίων μέσων, ως και αι τυπογραφικαί επιχειρήσεις.

Η ισχύς της παρούσης παραγράφου άρχεται αφ' ής ισχυσεν ο Α. Ν. 843|1948.

2. Αι διατάξεις του άρθρου 25 του Ν. Διατάγματος 60|46 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των διατάξεων φορολογικών τινων νόμων» και της κατ' εξουσιοδότησιν τούτου εκδοθείσης υπ' αριθ. Ε 8988 της 9 Σεβρίου 1946 αποφάσεως του Υπουργού των Οικονομικών

έφαρμόζονται ἀναλόγως, προκειμένου περὶ τῆς διὰ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 788|1948 ἐπιβληθείσης φορολογίας ἐπὶ τῶν διὰ τῶν Τελωνείων Μακεδονίας καὶ Θράκης εἰσαγομένων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ὡς καὶ τῶν ἐκφορτωνομένων διὰ τῶν αὐτῶν Τελωνείων ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ, κάσης φύσεως ἐμπορευμάτων ὑπὲρ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Ἡ σχετικὴ αἴτησις περὶ ἐπιστροφῆς τοῦ ἐκ τῶν ὑστέρων τυχὸν εἰσπραχθέντος φόρου δέον νὰ ὑποβληθῇ ὑπὸ τοῦ ἐνδιαφερομένου τὸ βραδύτερον μέχρι τῆς 31 Μαρτίου 1951.

Ἄρθρον 4.

1. Ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ Ν. Διατάγματος 1258|1949 «περὶ διατάξεων ἀφορώσων εἰς τοὺς Δήμους καὶ Κοινότητας» προβλεπομένη φορολογικὴ ἐπιβάρυνσις τῶν λεωφορείων, φορτηγῶν καὶ ἐπιβατηγῶν αὐτοκινήτων δημοσίας χρήσεως καθορίζεται εἰς ὡρισμένον ποσὸν δι' ἕκαστον αὐτοκίνητον, ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν θέσεων ἢ τοῦ ὠφελίμου φορτίου αὐτῶν, διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐσωτερικῶν, Οἰκονομικῶν καὶ Μεταφορῶν, ἐκδιδομένης καθ' ἕκαστον οἰκον. ἔτος.

Διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως καθορίζεται εἰς Λήμος ἢ μία Κοινότης, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπιχορεύεται ὁ ἰδιοκτήτης ἑκάστου αὐτοκινήτου νὰ καταβάλῃ τὸ καθοριζόμενον ποσόν.

2. Πᾶσα ἑτέρα διάταξις, δι' ἧς ἐπιβάλλεται ὑπὲρ τῶν Λήμων καὶ Κοινοτήτων ἐπὶ τῶν αὐτοκινήτων δημοσίας χρήσεως φόρος, τέλος, εἰσφορὰ ἢ ἄλλη φορολογικὴ ἐπιβάρυνσις, καταργεῖται.

3. Ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ Ν. Διατάγματος 1258|1949 ἐπιβληθεῖσα φορολογικὴ ἐπιβάρυνσις ἐφαρμόζεται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1950 καὶ ἐφεξῆς, τυχὸν δὲ ἐκδοθεῖσαι βάσει αὐτῶν ἀποφάσεις ἀφορῶσαι προηγούμενον χρονικὸν διάστημα καταργοῦνται, μὴ ἐπιφερομένων ὅμως τῶν τυχὸν καταβληθέντων ποσῶν.

Οἱ ὑπὲρ 1) τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου, 2) Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ ρυμοτικῶν ἔργων θαλάσσης, 3) Ταμείου ἐκκαθαρίσεως ἐπιβατηγοῦ στόλου καὶ 4) Εἰδικοῦ Ταμείου μηχανημάτων λιμενικῶν ἔργων ὀφειλόμενοι φόροι ἐπὶ τῶν ναύλων τῶν μεταφερομένων ἐν τῷ ἐσωτερικῷ καὶ ἐξαγομένων εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἐμπορευμάτων, διὰ τὰς ἀπὸ 10 Ἰανουαρίου μέχρι 30 Ἰουνίου 1949 γενομένας μεταφορὰς ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς Διευθύνσεως Τελωνείων τῆς Γενικῆς Διοικήσεως Δωδεκανήσου, δὲν βεβαιοῦνται, οἱ δὲ τυχὸν βεβαιωθέντες ἐκλείπονται μὴ εἰσπραττόμενοι.

Ἄρθρον δεύτερον

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ παρὼν Νόμος, ψηφισθεὶς ἐκ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Ἰανουαρίου 1951.

1618|1951 ΝΟΜΟΣ

Περὶ κυρώσεως, τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1520|1950 Ἀν. Νόμου περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν Νόμων περὶ φορολογίας τῶν καθαρῶν προσόδων καὶ ἄλλων φορολογικῶν διατάξεων κλπ.».

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 5 τῆς 5 Ἰανουαρίου 1951).

1631|1951 ΝΟΜΟΣ

Περὶ ἱδρύσεως Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ὀργανισμοῦ Ἐλέγχου τῶν δι' Αὐτοκινήτων Συγκοινωνιῶν (Ο. Ε. Α. Σ.) καὶ Ὑπαλλήλων Γραφείων Κοινῶν Ταμείων Ἰδιωτικῶν Λεωφορείων.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 7 τῆς 8 Ἰανουαρίου 1951).

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1.

Συνιστᾶται Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου ὑπὸ τὸν τίτλον «Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ὀργανισμοῦ Ἐλέγχου τῶν δι' Αὐτοκινήτων Συγκοινωνιῶν (Ο.Ε.Α.Σ.) Ὑπαλλήλων Γραφείων Κοινῶν Ταμείων Ἰδιωτικῶν Λεωφορείων, ἑδρεῦον ἐν Ἀθήναις καὶ ὑπαγόμενον εἰς τὴν ἐποπτείαν καὶ τὸν ἔλεγχον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

Ἄρθρον 2.

Σκοπὸς τοῦ Ταμείου εἶναι ἡ χορήγησις ἐφ' ἅπαξ ἢ περιοδικῶν παροχῶν εἰς τὰ κατὰ τὸ ἑπόμενον ἄρθρον τοῦ παρόντος ἀσφαλιζόμενα πρόσωπα εἰς περίπτωσιν ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ, ἀναπηρίας καὶ γήρατος, ὡς καὶ εἰς τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας αὐτῶν ἐν περιπτώσει θανάτου τοῦ προστάτου αὐτῶν ἠσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου.

Ἄρθρον 3.

Εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ παρόντος ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς 1) τὸ προσωπικὸν τακτικόν, ἐκτάκτων, ἡμερομισθίων καὶ ὑπηρετικῶν τοῦ Ὀργανισμοῦ Ἐλέγχου τῶν δι' Αὐτοκινήτων Συγκοινωνιῶν καὶ 2) οἱ σταθμάρχαι καὶ ἐλεγκταὶ ἀστικῶν καὶ ὑπεραστικῶν ἰδιωτικῶν λεωφορείων, ὡς καὶ οἱ ὑπάλληλοι, τακτικοί, ἔκτακτοι, ἡμερομίσθιοι καὶ ὑπηρέται τῶν Κοινῶν Ταμείων Ἰδιωτικῶν Λεωφορείων. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας μετὰ γνώμην τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου δύνανται νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ παρόντος καὶ οἱ εἰσπράκτορες καὶ οἱ ὁδηγοὶ τῶν ἀστικῶν καὶ ὑπεραστικῶν ἰδιωτικῶν λεωφορείων.

Εἰς περίπτωσιν ἀμφισβητήσεως περὶ τῆς ὑπαγωγῆς τινος εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου ἀποφαίνεται ὁριστικῶς ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας μετ' αἰτιολογημένην γνώμην τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου.

Ἄρθρον 4.

Τὸ Ταμεῖον διοικεῖται ὑπὸ ἐπταμελοῦς Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἀποτελουμένου:

1) Ἐκ δύο εἰδικῶν περὶ τὴν ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, ἐξ ὧν ὁ εἷς ὁρίζεται ὡς πρόεδρος τοῦ Δ. Συμβουλίου.

2) Ἐκ δύο τακτικῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ο.Ε.Α.Σ.

3) Ἐξ ἑνὸς σταθμάρχου.

ί) Ἐξ ἑνὸς ἐλεγκτοῦ.

δ) Ἐξ ἑνὸς τακτικοῦ ὑπαλλήλου τῶν Γραφείων Κοινῶν Ταμείων Ἰδιωτικῶν Λεωφορείων.

Ἅπαντα τὰ μέλη τοῦ Δ. Σ. καὶ ὁ γραμματεὺς αὐτοῦ μετὰ ἰσαρίθμων ἀναπληρωματικῶν διορίζονται ἐπὶ τριετεῖ θητείᾳ διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δημοσιευομένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Τὰ ὑπ' ἀριθ. 3, 4, 5 καὶ 6 μέλη τοῦ Δ.Σ. μετ' ἰσαρίθμων ἀναπληρωματικῶν λαμβάνονται ἐκ πίνακος τριπλασίου ἀριθμοῦ ἐκπροσώπων ὑποδεικνυομένων παρὰ τῶν οἰκείων ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων αὐτῶν.

Ὁ ἀντιπρόεδρος τοῦ Δ. Σ. ἐκλέγεται διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας μεταξὺ ἁπάντων τῶν μελῶν αὐτοῦ εἰς τὴν ἀρχὴν ἑκάστου ἔτους. Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος ὁ ἀντιπρόεδρος ἐκλέγεται κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Ταμείου.

Παρὰ τῷ Δ Σ. τοῦ Ταμείου ὁρίζεται διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὡς Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος εἷς ἀνώτερος δημόσιος ὑπάλληλος, ἔχων τὰς ἁρμοδιότητας τοῦ παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. Ἐπιτρόπου τῆς Ἐπικρατείας.

Ἄρθρον 5.

Τὸ Δ.Σ. λογίζεται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων τουλάχιστον τεσσάρων (4) τῶν μελῶν αὐτοῦ, ἐν οἷς ὁ πρόεδρος καὶ ὁ ἀντιπρόεδρος καὶ λαμβάνει ἀποφάσεις διὰ τῆς πλειοψηφίας τῶν παρόντων, οὐχὶ πάντως διὰ ψήφων ὀλιγωτέρων τῶν τριῶν (3).

Ἄρθρον 6.

Τὸ Δ. Σ. διοικεῖ τὸ Ταμεῖον καὶ διαχειρίζεται τὴν περιουσίαν αὐτοῦ κατὰ τοὺς ἰσχύοντας ἑκάστοτε νόμους καὶ κανονισμούς. Εἰδικώτερον ἐγκρίνει τὸν ἐτήσιον Προϋπολογισμόν, Ἀπολογισμὸν καὶ Ἰσολογισμὸν τοῦ Ταμείου, μεριμνᾷ διὰ τὴν κανονικὴν εἰσπραξιν τῶν πόρων αὐτοῦ, ἀποφαίζει περὶ τῆς ἀπονομῆς τῶν παροχῶν καὶ περὶ τῆς τοποθετήσεως τῶν κεφαλαίων, τῆς ἐκποιήσεως, ὑποθηκεύσεως καὶ ἐνεχυριάσεως τῶν περιουσιακῶν στοιχείων τοῦ Ταμείου, συμβιβάζεται ἢ παραιτεῖται ἀπὸ δικαστικοῦ ἀγῶνος, ἀποφαίζει περὶ ἀναλήψεως ἢ καταθέσεως χρημάτων τοῦ Ταμείου, διορίζει, προάγει καὶ ἀπολύει τὸ προσωπικὸν τοῦ Ταμείου κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος, ἐγκρίνει τὰς τακτικὰς δαπάνας τοῦ Ταμείου, καταρτίζει σχέδια Καταστατικοῦ καὶ Κανονισμῶν, ἅτινα ὑποβάλλει πρὸς ἔγκρισιν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας καὶ τέλος ἀσκεῖ πᾶσας τὰς ἐκ τοῦ Νόμου, καταστατικοῦ καὶ τοῦ Ταμείου ἀνατεθειμένας αὐτῷ λειτουργίας.

Ἄρθρον 7.

Ἡ ὑπηρεσία τοῦ Ταμείου διεξάγεται ἐκ τῶν κάτωθι τακτικῶν ὑπαλλήλων, διοριζομένων δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Ταμείου, δημοσιευομένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

α) Ἑνὸς Διευθυντοῦ τοῦ Ταμείου ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ Τμηματάρχου β' ἢ α' τάξεως Πολιτικοῦ Ὑπουργείου.

β) Ἑνὸς Λογιστοῦ ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ Εἰσηγητοῦ Πολιτικοῦ Ὑπουργείου.

γ) Ἑνὸς Γραμματέως ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ Γραμματέως β' ἢ α' τάξεως Πολιτικοῦ Ὑπουργείου.

δ) Ἑνὸς Γραφέως ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ Γραφέως β' ἢ α' τάξεως ἢ Ἀκολούθου Πολιτικοῦ Ὑπουργείου.

Τὰ προσόντα τοῦ προσωπικοῦ καθορίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Λύνεται πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ταμείου ν' ἀποσπῶνται παρ' αὐτῷ ἀναλόγως τῶν ἑκάστοτε ἀναγκῶν ὑπάλληλοι τοῦ Ο.Ε.Α.Σ διὰ πράξεων τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Μεταφορῶν μετὰ πρόταιν τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου.

Ἄρθρον 8.

1. Πόροι τοῦ Ταμείου εἶναι:

α) Μηνιαία εἰσφορὰ τῶν ἠσφαλισμένων ἴση πρὸς δο|α ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν των.

β) Αἱ τακτικαὶ πρόσοδοι ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ Ταμείου.

2. Ἡ ὡς ἄνω εἰσφορὰ τῶν ἠσφαλισμένων παρακρατεῖται κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταβολῆς τῶν ἀποδοχῶν των παρὰ τοῦ Ο.Ε.Α.Σ καὶ τῶν Κ.Τ.Ι.Α. καὶ κατατίθεται εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ταμείου ἐντὸς εἴκοσιν (20) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς καταβολῆς τῶν ἀποδοχῶν.

Εἰς περίπτωσιν μὴ ἐμπροθέσμου καταθέσεως τῆς ὡς ἄνω εἰσφορᾶς ὑπὲρ τοῦ Ταμείου ἐπιβαρύνονται διὰ προσθέτου τέλους ἴσου πρὸς 10 ο|ο ἐπὶ τῶν καθυστερουμένων ποσῶν ὁ Ο.Ε.Α.Σ καὶ τὰ Κοινὰ Ταμεῖα Ἰδιωτικῶν Λεωφορείων.

Δι' εἰσφορᾶς καθυστερουμένας πέραν τῆς λήξεως τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους, καθ' ὃ κατέστησαν ἀπαιτηταί, ἐπιβάλλεται ὁ νόμιμος τόκος ὑπερημερίας, ὑπολογιζόμενος ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους καὶ ἐπὶ τοῦ ποσοῦ αὐτοῦ ηὐξημένου κατὰ τὰ ὡς ἄνω πρόσθετα τέλη.

Ἄρθρον 9.

Διὰ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου ἐγκρινομένου κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 59 τοῦ Α. Ν. τῆς 11ης Νοεμβρίου 1935, ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἠρμηνεύθη διὰ μεταγενεστέρων νόμων καὶ Νομοθετικῶν Διαταγμάτων, θέλουσιν ὁρισθῆ:

1) Ὁ τρόπος λειτουργίας τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου καὶ ὁ τρόπος ὀργανώσεως τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ταμείου, ὡς καὶ τὰ καθήκοντα καὶ αἱ ἁρμοδιότητες τῶν ὑπαλλήλων αὐτοῦ. Ὡς πρὸς τὰς ἁμοιβὰς τῶν μελῶν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου (Πρόεδρος, μέλη, Εἰσηγητής, Γραμματεύς) ἐφαρμόζονται τὰ ἑκάστοτε ἰσχύοντα διὰ τὴν ἁμοιβὴν τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως.

2) Αἱ ἀσφαλιστικαὶ παροχαί, τὸ εἶδος καὶ τὸ ὕψος αὐτῶν, αἱ προϋποθέσεις, ὑφ' ἃς θὰ χορηγοῦνται αὗται πρὸς τοὺς ἠσφαλισμένους καὶ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας αὐτῶν.

3) Ὁ τρόπος ἐξακριβώσεως τῶν προϋποθέσεων πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ δικαιώματος εἰς παροχάς, ἡ ἔναρξις, παραγραφὴ καὶ λῆξις τοῦ δικαιώματος τούτου.

4) Ὁ τρόπος ἀναγνωρίσεως προϋπηρεσίας καὶ ἐξαγορᾶς ταύτης.

2. Πᾶσα τροποποίησις τοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέ-

ρω Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου θὰ ἐνεργῆται κατὰ τὴν αὐτὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 59 τοῦ Α.Ν. τῆς 11.11.1935, ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη καὶ ἐτροποποιήθη διὰ μεταγενεστέρων νόμων.

3. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ παρὼν Νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον ἀνεφθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Ἰανουαρίου 1951

1630]1951 ΝΟΜΟΣ

Περὶ κυρώσεως, τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1559]1950 Ἀναγκ. Νόμου «περὶ Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς».

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 8 τῆς 8 Ἰανουαρίου 1951).

1646]1951 ΝΟΜΟΣ

Περὶ κυρώσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1500]1950 Α. Ν. «περὶ ρυθμίσεως τῶν ἐντὸς δημοσίας ληψοδοσίας Εἰδικῶν Λογαριασμῶν καὶ περὶ παροχῆς ἐξουσιοδοτήσεως διὰ τὴν κατάργησιν ἢ συγχώνευσιν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Εἰδικῶν Ταμείων κλπ.».

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 14 τῆς 10 Ἰανουαρίου 1951).

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

37445]3406]1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν τῶν διαχειριστῶν Μονοπωλίων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 7 τῆς 12 Ἰανουαρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 98]1944, ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν καὶ συνεκληρώθησαν μεταγενεστέρως, καὶ 2) τὸν Α.Ν. 1817]38, δι' οὗ τὸ προσωπικὸν τῆς Ἑταιρίας Ὑπηγγύων Προσώπων ἐξαιρεῖται τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν τὰς ἀποδοχὰς τῶν ἀσχολουμένων τοὐλάχιστον ἐπὶ πενταήμερον ἡμερησίως διαχειριστῶν μοναπωλιακῶν εἰδῶν, των ὑπηρετούντων εἰς Α.Ε. διαχειρίσεως τῶν ὑπεγγύων προσώπων, ὡς ἀκολούθως:

Προϋπηρεσία		Μισθὸς
α) Μέχρι	2 ἐτῶν	340.000
β) ἀπὸ	2— 3 »	414.000
»	3— 5 »	442.000
»	5— 9 »	506.000
»	9—14 »	578.000
»	14—17 »	630.000
»	17—20 »	680.000
»	20 καὶ ἄνω	720.000

Διὰ πᾶν ἔτος πέραν τῆς εἰκοσαετοῦς ὑπηρεσίας προσπίπτουσι δραχμαὶ 10.000 μηνιαίως.

Ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω μισθῶν παρέχεται ἐπίδομα οἰκογενειακὸν 10ο]ο διὰ τὴν σύζυγον, ἐφ' ὅσον δὲν ἐργάζεται, καὶ 5ο]ο δι' ἕκαστον καὶ μέχρι τριῶν τέκνων, ἐφ' ὅσον εἶναι ἡλικίας κάτω τῶν 18 ἐτῶν, δὲν ἐργάζονται καὶ εἶναι ἄγαμα.

Ἡ παροῦσα ἰσχύει ἀπὸ 1.7.49 καθ' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν, πλὴν τῆς πόλεως Δ)ασεως Πρωτευούσης.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Ἰανουαρίου 1951

3323]295]1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Περὶ χορηγήσεως ἐπιδόματος εἰς ἐξωτερικοὺς ὑπαλλήλους Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν κλπ.

(Ε.Κ.τ. Β' φ. 14 τῆς 23 Ἰανουαρίου 1951).

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 98]1944, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, ἀποφασίζομεν:

Χορηγοῦμεν εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῶν Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν καὶ τῶν Βιομηχανιῶν τῆς Χώρας τῶν λειτουργουσῶν ὑπὸ μορφὴν Ἀνωνύμου Ἑταιρίας, τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς τὴν διεκπεραίωσιν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων τούτων, ἀποζημίωσιν λόγῳ ἀδιαπορικῶν ἐκ δραχ. 150.000 καὶ πλέον τοῦ καταβαλλομένου ἑκάστοτε μισθοῦ τούτων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Ἰανουαρίου 1951.

11030]1580]1951 Ὑπουργοῦ Ἐφοδιασμοῦ καὶ Διανομῶν. Ἀγορανομικὴ Διάταξις ὑπ' ἀριθ. 9.

Περὶ εἰδικῶν διανομῶν τροφίμων εἰς μισθωτούς.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 12 τῆς 20 Ἰανουαρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις α) τοῦ Ν. Δ. 666]46 περὶ συστάσεως Ὑπουργείου Ἐφοδιασμοῦ - Διανομῶν», β) τοῦ ὑπ' ἀριθ. 136 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως, τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως χοῦ ἀπὸ 10]11.5.46 Ν. Δ. «περὶ Ἀγορανομικοῦ Κώδικος», ὡς καὶ σχετικὴν ἀπόφασιν τῆς Κυβερνήσεως περὶ ἐνισχύσεως τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων διὰ τῆς χορηγήσεως εἰς τούτους τροφίμων, ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1.

1. Τὴν χορήγησιν τροφίμων, πλέον τῶν διὰ τῶν γενικῶν διανομῶν χορηγουμένων τοιούτων, εἰς τὰς κάτωθι κατηγορίας προσώπων:

α) Δημοσίους πολιτικοὺς ἐμμίσθους ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρέτας ἐν γένει.

β) Ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους καὶ ἐργάτας, ὡς καὶ τοιούτους Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, ἠσφαλισμένους εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἢ εἰς Κλαδικὰ Ἀσφαλιστικὰ Ταμεῖα καὶ

γ) Ἐπαλοτουμένους ἀνέργους.

2. Τὰ εἴδη τῶν χορηγουμένων τροφίμων, ἡ ποσότης αὐτῶν, ὁ τρόπος καὶ ἡ τιμὴ διαθέσεως των καθορίζονται δι' ἀποφάσεως ἡμῶν.

Ἄρθρον 2.

1. Ἡ διανομὴ τῶν τροφίμων ἐνεργεῖται δι' ἀτομικῶν δελτίων μισθωτῶν.

Δελτία μισθωτῶν ἐκδίδονται ὑπὸ τῶν κατὰ τόπους ὁμοειδῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐφοδιασμοῦ καὶ Διανομῶν ὑπὲρ προσώπων ἐμπιπτόντων εἴς τινα τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 προβλεπομένων κατηγοριῶν δικαιούχων καὶ τῇ ὑποβολῇ

τῶν δι' ἑκάστην τῶν κατηγοριῶν τούτων καθοριζομένων κατωτέρω δικαιολογητικῶν :

α) Οἱ ἐν ἄρθρῳ 1 παρ. 1 ὑπὸ στοιχείου α' ὑποβάλλουσι βεβαίωσιν περὶ τῆς ὑπηρεσίας των ἐκδιδομένην παρὰ τῆς ἁρμοδίας πρὸς τοῦτο Ἀρχῆς.

β) Οἱ ἐν ἄρθρῳ 1 παρ. 1 ὑπὸ στοιχείου β' ὑποβάλλουσι βεβαίωσιν περὶ τῆς ὑπηρεσίας των χορηγουμένην ὑπὸ τῆς οἰκείας πρὸς τοῦτο ἐπιχειρήσεως καὶ θεωρουμένην παρὰ τοῦ οἰκείου ἐπόπτου ἐργασίας, ἐλλείψει δὲ τοιούτου παρὰ τῆς οἰκείας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς.

Τῆς ὑποβολῆς τῶν δικαιολογητικῶν τούτων ἐξαιροῦνται οἱ ὑπάλληλοι Τραπεζῶν, οἱ ὑπάλληλοι Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, ὡς καὶ οἱ τοιοῦτοι ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας, αἵτινες ὑποβάλλουσι βεβαίωσιν περὶ τῆς ὑπηρεσίας των ἐκδιδομένην παρὰ τῆς ἁρμοδίας πρὸς τοῦτο ὑπηρεσίας ἢ Ἀρχῆς.

γ) Οἱ ἐν ἄρθρῳ 1 παρ. 1 ὑπὸ στοιχείου γ' ὑποβάλλουσι βεβαίωσιν περὶ τῆς ἐπιδοτήσεως των ἐκδιδομένην παρὰ τοῦ οἰκείου Ταμείου Ἀνεργίας.

2. Ὁ τρόπος τῆς χρησιμοποιήσεως τῶν δελτίων, ὡς καὶ πᾶσα ἑτέρα λεπτομέρεια διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης καθορισθήσονται δι' ἀποφάσεων καὶ ὁδηγιῶν τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ἐφοδίων—Διανομῶν.

Ἄρθρον 3.

Ἀπαγορεύεται ἡ συμμετοχὴ κατόχων δελτίων μισθωτῶν εἰς ἑτέρας ἐνεργουμένας ὑπὸ τοῦ Κράτους εἰδικὰς διανομὰς τροφίμων.

Ἄρθρον 4.

Οἱ ὑπόχρεοι νὰ προβῶσιν εἰς δήλωσίν τινα ἢ παράσχωσι πᾶσαν αἰτουμένην σχετικὴν πληροφορίαν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς παρούσης, ὑποχρεοῦνται νὰ συμμορφοῦνται εἰς τὰς ἐκδιδομένας πρὸς τοῦτο διαταγὰς τῆς Γεν. Δ/νσεως Ἐφοδίων—Διανομῶν. Οἱ παραβαίνοντες τῆς παρούσης, δημοσιευομένης διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἰσχυούσης καθ' ἅπαν τὸ Κράτος ἀπὸ τῆς ἀνακοινώσεώς της διὰ τοῦ τύπου, διώκονται καὶ τιμωροῦνται, ἐφ' ὅσον κατ' ἄλλην διάταξιν δὲν ἐπιβάλλεται βαρυτέρα ποινή, συμφώνως τῷ Ν.Δ. 136|1946.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Ἰανουαρίου 1951

1582)130|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Περὶ ἀναπροσαρμογῆς τῆς ὑπὲρ τῶν οἰν)εργατῶν 10δράχμου ἐπιβαρύνσεως κατὰ χιλ)μον παραγομένου οἰν)τος.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 8 τῆς 13 Ἰανουαρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει : Τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 98)44, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 25839|15 ἀπόφασιν ἡμῶν, ἀποφασίζομεν :

Τὴν διὰ τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως ἡμῶν ἀναπροσαρμοσθεῖσαν εἰς δραχ. 10 κατὰ χιλ)μον παραγομένου ἀνύδρου οἰνοπνεύματος ἐπιβάρυνσιν ὑπὲρ τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐργοστασίων οἰνοπνευματοποιίας ἀναπροσαρμόζομεν ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1950 εἰς δρχ. τεσσαράκοντα (40) κατὰ χιλ)μον.

Τὸ ἐκ ταύτης προϊὸν διανέμεται κατ' ἰσομοιρίαν μεταξὺ τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ, ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐργοστασίων οἰνοπνευματοποιίας, ἐξαιρουμένων τῶν ὑπαλλήλων τῶν γραφείων, τῶν χημικῶν, μηχανουργῶν, μηχανοδηγῶν, θερμαστῶν καὶ ἠλεκτροτεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν τμημάτων θερικοῦ ἐκχειλίσματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Ἰανουαρίου 1951

70345)1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Κανονισμοῦ Ἐλέγχου Ἀνεργίας

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 15 τῆς 24 Ἰανουαρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν 1) τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ν.Δ. 1255|1948 «περὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ Ν. 118|45 κλπ.», 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 11878|19.9.50 ἠμετέραν ἀπόφασιν, 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 30953|3248|20.12.1950 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ἀποφασίζομεν :

Τροποποιοῦμεν τὸ ἄρθρον 3, παράγρ. 2 τοῦ Κανονισμοῦ Ἐλέγχου Ἀνεργίας ἐγκριθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 11878|19.9.50 ἠμετέρας ἀποφάσεως (*) ὡς κάτωθι :

«2. Αἱ παρουσίαι, αἵτινες δέον νὰ πραγματοποιῶνται παρ' ἑκάστου ἀνέργου, ὁρίζονται εἰς δέκα (10) τοὐλάχιστον κατὰ 15ήμερον.

Αἱ παρουσίαι τοῦ ἀνέργου ἀποδεικνύονται καθ' ὃν τρόπον θέλει ὁρίσει τὸ Διοικ. Συμβούλιον. Ἄνεργος μὴ συμπληρῶν τὰς ὡς ἄνω ὑποχρεωτικὰς παρουσίας δὲν δικαιοῦται ἐπιδόματος ἀνεργίας. Αἱ ἡμέραι ὅμως ἀπουσίας δὲν ὑπολογίζονται εἰς τὴν ἐπιδότησιν».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Ἰανουαρίου 1951

14494|1950 Ἀπόφ. Γενικοῦ Διοικητοῦ Βορ. Ἑλλάδος.

Περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τῶν διατάξεων τῆς ὑπ' ἀριθ. 2|1948 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Θεσ)νίκης.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 121 τῆς 2 Αὐγούστου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 3 τοῦ Α. Ν. 866|37, ὡς καὶ τοῦ ἄρθρου 9 παρ. 1 τοῦ Α. Ν. 1367|38. 2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 11876 τῆς 28-2-38 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ κηρύξεως ἐκτελεστῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 2|38 ἀποφάσεως τῆς πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Θεσσαλονίκης, ἀφορώσης καθορισμοὺς ὅρων ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν κάτω φύσεως ζυθεστιατορίων, ἑστιατορίων, μαγειρείων, οἰνομαγειρείων, καφεζαχαροπλαστείων καὶ καφενείων Θεσ)νίκης». 3) Τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 195|48 «περὶ καθορισμοῦ ἁρμοδιοτήτων τοῦ Ὑπουργοῦ Γεν. Διοικητοῦ Βορείου Ἑλλάδος» καὶ 4) Τὴν ἀπὸ 22-6-50 ἀναφορὰν τοῦ Ἐθνικοῦ Σωματείου Ὑπαλλήλων Καφεζυθεστιατορίων Θεσσαλονίκης ἡ «Πρόοδος», ἀποφασίζομεν :

Παρατείνομεν ἐπὶ ἓν εἰσέτι ἑξάμηνον τὴν ἰσχὺν τῶν διατάξεων τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 2|38 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Θεσ)νίκης, καταγγελθείσης νομίμως ὑπὸ τῆς μιᾶς τῶν μετεχουσῶν οἰκείας Ὀργανώσεως τῶν ἐνδιαφερομένων καταστηματαρχῶν, ἀφ' ἧς ἡμερομηνίας ἔληξεν (11-7-50) ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 7152|456 τῆς 12 Δ|βρίου 1949 ἠμετέρας ἀποφάσεως χορηγηθεῖσα ἑξάμηνος παράτασις τῆς ἰσχύος ταύτης, καθ' ὅσον δὲν ἐπῆλθε μεταβολὴ τῶν κρατουσῶν συνθηκῶν ἐργασίας τῶν ἐργαζομένων, οἷς ἀφορᾷ ἡ καταγγελθεῖσα, ὡς ἀνωτέρω, διαιτητικὴ ἀπόφασις.

Ἐν Θεσσαλονίκῃ τῇ 1 Ἰουλίου 1950.

(*) ΕΕΔ 9, σελ. 965.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Σκέψεις τινές επί τοῦ διοικητικοῦ καθορισμοῦ τῶν μισθῶν

Ὁ μελετητὴς τῆς δικαστηριακῆς πράξεως γνωρίζει ποία ὑπῆρξεν ἡ ἀποψις αὐτῆς ἐπὶ τοῦ πλειστάκις ἀπασχολήσαντος νομικοῦ ζητήματος, ἀπασοδαίως ἐνδιαφέροντος τὴν ζωὴν τοῦ μισθωτοῦ, ἂν κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Ν. 28|1944 ἐπιτρέπεται ἡ συνομολόγησις ἀποδοχῶν πέραν ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι καθορίζονται διὰ τῶν δυνάμει τοῦ Ν. 28 ἐκδιδομένων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.

Ἐξ αἰτίας μιᾶς πέραν τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ν. 28|1944, διατυπώσασης τὴν ὑπ' ἀριθ. 3601|1946 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν «... οὐδενὸς δυναμένου νὰ λάβῃ μισθὸν ἀνώτερον τῶν δρχ. 250.000», παρασυρθεῖσα ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις κατέληξε νὰ δεχθῇ, ὅτι ὁ Ν. 28|1944, ἀποβλέπων εἰς τὸ συμφέρον τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας ἀπαγορεύει τὴν δι' ἀτομικῆς συμβάσεως ὑπέρβασιν τῶν ὁρίων μισθοῦ τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (βλέπε νομολογίαν Α.Π. ἐν ΕΕΔ 9. 190, ΕΕΔ 9. 388).

Ἐλεγχομένη ἡ ἀποψις αὕτη, μὲ δόσιν πολλὰ νομοθετικὰ κείμενα (βλέπε ΕΕΔ 9. 824), δὲν ἐφαίνετο, ὅτι ἐστηρίζετο πράγματι εἰς τὸν νόμον. Καὶ ὄχι μόνον αὐτό, ἀλλ' ὡδήγει καὶ εἰς πρακτικὰ ἀδιέξοδα.

Παραλλήλως ὅμως ὁ Ἄρειος Πάγος ἀπησχολήθη καὶ μὲ τὸ ἐμφανισθὲν ἄλλο, τῆς αὐτῆς ὑλότητος, ζήτημα: Ἂν, μετὰ τὸν καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν διὰ τῶν ἐν ἰσχύϊ ἀκόμη συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας τῆς 4 Νοεμβρίου 1947 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947, ἐπιτρέπεται ὁ ὑπὲρ τὰ ὅρια αὐτῶν συμβατικὸς καθορισμὸς ἀποδοχῶν.

Τὸ ζήτημα ἐλύθη καταφατικῶς καὶ ὀρθῶς διὰ τῆς Α. Π. 309|1950, ΕΕΔ 9. 514.

Ἀλλ' ἐντεῦθεν προέκυψαν ἐρωτήματά τινα, ἐπὶ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀπόψεως, ὅτι ὁ Ν. 28|1944, ἐκ τοῦ σκοποῦ του, ἀπαγορεύει τὴν πρὸς αὐτὸν ἀναντίρρητον δι' ἀτομικῆς συμβάσεως ἀνωτέρων τῶν νομίμων ἀποδοχῶν:

α) Ἂν ὁ Ν. 28|1944 εἶχε τὴν ἀποδιδομένην εἰς αὐτὸν ἔννοιαν, πῶς συμβιβάζεται νὰ ὑπάρχῃ παραλλήλως ἄλλος νόμιμος καθορισμὸς ἀποδοχῶν (διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας), τὸν ὁποῖον νὰ δύνανται οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἐγκύρως νὰ ὑπερβοῦν δι' ἀτομικῆς συμβάσεως; (βλέπε ὅμως τὴν ὀρθὴν, ὡς ἐσημειώσαμεν, Α. Π. 309|1950).

β) Ἂν ὁ Ν. 28|1944 εἶχε τὴν ἔννοιαν αὐτὴν — τοῦ ὑποχρεωτικοῦ κατ' ἀνώτατον ὅριον καθορισμοῦ ἀποδοχῶν — διατί ἡ ὑπ' ἀριθ. 29488|808|1949, συνάπτει αὐτοῦ ἐκδοθεῖσα, ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ἐνῷ θὰ ἔπρεπε νὰ σεβασθῇ τὴν προϋποτιθεμένην ὑπὸ τῆς σχολιαζομένης ἀπόψεως νομοθετικὴν θέλησιν τῆς καθηλώσεως τῶν ἀποδοχῶν ὑποχρεωτικῶς εἰς τὰ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας θεσπισθέντα ὅρια τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας — καὶ ἐκείνας περιεχόντων ἀπαγορευόντων καθορισμοῦ ἀποδοχῶν πέραν τῶν ὑπ' αὐτῶν ὁριζομένων — ὄχι μόνον ἀναγνωρίσεν ὡς ἔγκυρον τὴν ὑπέρβασιν, ἀλλὰ καὶ ἀπηγόρευσε τὴν μείωσίν της;

γ) Ἡ πρόσφατος ὑπ' ἀριθ. 2750|1951 ὑπουργικὴ ἀπόφασις (ΕΕΔ 10. 141) προσκρούει κατὰ τὸ ἐν αὐτῇ ποσὸν καὶ τοὺς τυχὸν πέραν τῶν κατωτάτων — ὡς τὰ χαρακτηρίζει — ὁρίων τῶν ἐν ἰσχύϊ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἢ τοιούτων τοῦ Α.Ν. 28|1944 καταβαλλομένους μισθοὺς καὶ ἡμερομίσθια.

Ἂν ὅμως ὁ Ν. 28|1944 (ἢ αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας καὶ ἡ ὑποχρεωτικὴ διαιτησία) εἶχον τὴν ἔννοιαν νόμων δημοσίας τάξεως πρὸς τὸ γενικώτερον τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας συμφέρον, μὲ ἀνεπίτρεπτον τὴν κατ' ἄρθρον 174 Α. Κ. ἀκυρότητα τῆς ἀντιθέτου ἀτομικῆς συμβάσεως, ὁπότε λογίζεται ἡ δικαιοπραξία ὡς μὴ γενομένη (ἄρθρ. 180 Α. Κ.), ἐὰν τὴν δικαίωμα ἡ ὑπουργικὴ ἀπόφασις καθιστᾷ ἔγκυρος τὰς τοιαύτας δικαιοπραξίας καὶ προσκρούει τὸ κατὰ παράβασιν τοῦ νόμου συνομολογηθὲν ποσόν;

Δὲν εἶναι βεβαίως λογικὸν νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι ἡ τελευταία αὐτὴ ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ὁποίας αἱ πρόχειροι αὗται σκέψεις, κάμνει καλὴν χρῆσιν τῆς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως ἢ παρερμηνεύει τὴν ἔννοιαν αὐτῆς.

Ἐκεῖνο διὰ τὸ ὁποῖον θὰ ἔπρεπε νὰ παραπονεθῇ τις κατὰ τῆς Διοικήσεως, εἶναι, ὅτι ἐνῷ διὰ τοῦ Ν. 28|1944 ἐδόθη εἰς αὐτὴν ἡ ἐξουσία τοῦ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν τῶν ἐργαζομένων κατὰ κατώτατα μέσον ὅρια καὶ ἔπρεπε νὰ εἶχεν ὑπ' ὄψιν της τὸν μετ' ὀλίγους μῆνας μόνον ἀπὸ τοῦ Ν. 28|1944 εἰσαχθέντα Α. Ν. 118|1948, ὅπου (ἄρθρ. 12) σαφῶς ὁμιλεῖ ὁ Νομοθέτης περὶ «ἐκάστοτε κατωτάτου ὁρίου μηνιαίων ἀποδοχῶν ἢ ἡμερομισθίων», διὰ νὰ ρυθμίσῃ τὰ ἐπίθετα τοῦ ἀνάρχου — καὶ βεβαίως κατωτάτου ὁρίου μηνιαίων ἀποδοχῶν δὲν νοεῖται ἐκεῖνο, περὶ τοῦ ὁποίου ἡ φράσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 3601|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως «... οὐδενὸς δυναμένου νὰ λάβῃ μισθὸν ἀνώτερον τῶν δρχ. 250.000», — παρενέβαλεν εἰς τὴν ὑπουργικὴν αὐτὴν ἀπόφασιν τὴν ἄκυρον αὐτὴν, ὡς ἀπαγορευτικὴν, διάταξιν, ἡ ὁποία καὶ ἔδωσε λαβὴν εἰς παρερμηνείαν τοῦ ἐξουσιοδοτοῦντος Νόμου.

Καὶ ἐνῷ τὴν 8 Φεβρουαρίου 1946, καθ' ἣν ὑπεγράφη ἡ ἐν λόγῳ 3601|1946 ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ἐφαίνετο ἡ Διοίκησις ν' ἀπαγορεύῃ δι' αὐτῆς τὴν πέραν τῶν 250.000 δραχμῶν ἀτομικὴν περὶ μισθοῦ συμφωνίαν, δύο μῆνας μετ' αὐτὴν, τὴν 16 Ἀπριλίου 1946, εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 13400|1946 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, τὴν σχετικὴν πρὸς τὴν χρηματικὴν παροχὴν διὰ τὸ Πάσχα 1946, ἡ Διοίκησις ἐλάμβανεν ὡς δεδομένον, ὅτι οἱ μισθωτοὶ ἠμείβοντο καὶ πέραν τῶν νομίμων ὁρίων καὶ ἔδωσε τοῦ δεδομένου αὐτοῦ καθώριζε μειωμένην τὴν χρηματικὴν αὐτὴν παροχήν.

Νὰ ἐπαναλάβωμεν τὰ κοινὰ παράπονον, ὅτι αἱ διοικητικαὶ πράξεις, αἱ σχετικαὶ πρὸς τὰ θέματα τῆς ἐργασίας, δὲν συντάσσονται μὲ τὴν ἀπαιτουμένην νομικὴν ἀπιμέλειαν;

Ἀλλ' εἶναι δέδοικεν, ὅτι βλάπτεται οὕτω ἡ σταθερότης τοῦ εὐπαθοῦς ἐργατικοῦ δικαίου.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 10ος — Τεύχος 5 (227)

Ἀθῆναι, 1 Μαρτίου 1951

ΤΟ ΚΥΡΟΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΙΤΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΑΠΟ ΤΩΝ ΑΞΙΩΣΕΩΝ ΤΟΥ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΒΑΣ. ΠΑΝΤ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, Δικηγόρου

I. Γενικότητες.

Πλεῖστα καὶ ποικίλα εἶναι τὰ παρεχόμενα ὑπὸ τῶν νόμων, τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, τῶν κανονιστικῶν διοικητικῶν πράξεων, τῶν ἀποφάσεων ἐπιτροπῶν διαιτησίας, τῶν ἐσωτερικῶν κανονισμῶν καὶ λοιπῶν κανόνων τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου δικαιώματα εἰς τὸν μισθωτόν, ἀποτελοῦντα τὸ σύμπλεγμα τῆς προστασίας τοῦ ἐργαζομένου, πραγματοποιουμένης διὰ τῆς κρατικῆς ἐν τῇ οἰκονομίᾳ τῆς ἐργασίας ἐπεμβάσεως (1). Πρόδηλος ὅθεν τῶν κανόνων τούτων τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ὁ ἀναγκαστικὸς χαρακτήρ, ἄνευ τοῦ ὁποίου δὲν εἶναι ἀποτελεσματικὴ ἡ δι' αὐτῶν ἐκδηλουμένη κρατικὴ ἐπέμβασις.

Εἰς τοιοῦτον νομικὸν κλῖμα ἀναπτυσσομένης τῆς νομικῆς καταστάσεως τοῦ μισθωτοῦ, ἀνακύπτει τὸ ζήτημα, ἐὰν αὐτὴ δύναται νὰ ἐναλλαχθῇ ὑπὸ τῶν ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας συμβαλλομένων μερῶν καὶ δὴ ἐπὶ τὸ δυσμενέστερον διὰ τὸν μισθωτὸν καὶ ἐν τίνι μέτρῳ.

Τὸ πρόβλημα τοῦτο ἀπὸ ἀπόψεως τοῦ ἰδιωτικοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ἀναλύεται εἰς τὸ κατὰ πόσον εἶναι ἐπιτρεπτὴ ἡ παραίτησις τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῶν τοιαύτης φύσεως ἀξιώσεών του, πηγαζουσῶν ἐκ κανόνων ἀναγκαστικοῦ δικαίου (2). Ζήτημα παραιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐξ ἀξιώσεων, πηγαζουσῶν ἐκ κανόνων ἐνδοτικοῦ δικαίου, δὲν γεννᾶται, δεδομένου ὅτι εἰς τὴν φύσιν τοῦ ἐνδοτικοῦ κανόνος ἐνυπάρχει ἡ δυνατότης τῆς ἐναλλαγῆς του ἰδιωτικῇ βουλήσει.

Ἐν τῇ ἐρεύνῃ μας ταύτῃ μεταχειριζόμεθα τὸν ὅρον «παραίτησις ἀπὸ ἀξιώσεως», ὡς ἐπικρατήσαντα ἐν τῇ πράξει καὶ τῇ θεωρίᾳ (3), ἂν καὶ ὁ ὅρος οὗτος δὲν εἶναι ὀρθός, καθ' ὅσον ἐξ ἐνοχικῆς ἀξιώσεως δὲν εἶναι δυνατὴ μονομερὴς παραίτησις, ἀπαιτουμένης πάντοτε συμβάσεως (4).

Ἡ περὶ παραιτήσεως σύμβασις αὕτη δύναται νὰ περιέχῃ, ὡς συνήθως συμβαίνει, ἄφεσιν χρέους ἢ ἀναγνώρισιν (ἀρνητικὴν) μὴ ὑπάρξεως χρέους (ἄρθρ. 454 ΑΚ), συμβιβασμὸν (ἄρθρ. 871 ΑΚ) ἢ καὶ δωρεάν. Δύναται νὰ λάβῃ χώραν κατὰ τὴν κατάρτισιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, διαρκούσης τῆς συμβάσεως, κατὰ ἢ μετὰ τὴν λῆξιν ταύτης, νὰ δηλωθῇ ρητῶς ἢ σιωπηρῶς καὶ ν' ἀφορᾷ γεγενημένας ἀξιώσεις ἢ μελλούσας.

Παραλλήλως πρὸς τὴν σιωπηρὰν παραίτησιν τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τῆς ἀξιώσεώς του εἶναι ἐρευνητέα καὶ ἡ λεγομένη ἀποδυνάμωσις τῆς ἀξιώσεως, ἐπερχομένη συνεπείᾳ μὴ ἀσκήσεως ταύτης παρὰ τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ μακρὸν χρόνον ὑπὸ ὡρισμένας συνθήκας.

Κατωτέρω θὰ ἐπιχειρηθῇ νὰ ἐρευνηθοῦν καὶ διασαφηνισθοῦν οἱ συνδυασμοί, οὗτοι, ὑφ' οὓς δύναται νὰ ἐμφανισθῇ ἡ λεγομένη παραίτησις τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τῶν τικτομένων ἐν

1) Αὕτη πραγματοποιεῖται ἀπὸ νομικῆς ἀπόψεως, ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τῶν δημιουργικῶν ἰδιωτικῶν δικαιωμάτων διοικητικῶν πράξεων (privatrechtsgestaltende Staatsakte) λ.χ. ἄδεια ἀπολύσεως παλαιοῦ πολεμιστοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τῶν κανονιστικῶν διοικητικῶν πράξεων, δι' ὧν ρυθμίζονται ἀξιοσυστατικῶς καὶ ἀπροσώπως αἱ σχέσεις ἐργασίας παρὰ τῆς διοικήσεως λ.χ. διοικητικὸς καθορισμὸς μισθῶν. Ἡ κρατικὴ αὕτη ἐπέμβασις ἔχει ὡς ἀκολουθον τὴν ὁλονὲν προώθησιν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ δημοσίου δικαίου. Ἐκ τῆς τελευταίας βιβλιογραφίας Η i p p e l Die nationalsozialistische Herschaftsordnung, 1946 σελ. 17 ἑξ., R h o d e, Arbeitsrecht κλπ. 1944 σελ. 28, 72. A m i a u d, Cours de droit du travail, 1949 σελ. 13 ἑξ. Πρβλ. σχετικῶς καὶ Κ α π ο δ ί σ τ ρ ι α, Ἡ καταχρήσις δικαιώματος κλπ. 1947, σελ. 49 σημ. 158 καὶ μελέτην μ α ς ἐν ΕΕΔ 1, 744.

2) Περὶ τῆς ἐν γένει λειτουργίας τοῦ κανόνος ἀναγκαστικοῦ δικαίου μελέτην μ α ς. Τινὰ περὶ ἀκυροτήτων ἐν τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ ἐν ΕΕΔ 9, 3.

3) Ἐν τῇ νομολογίᾳ γίνεται εὐρεῖα χρῆσις τοῦ ὅρου. Ἐκ τῶν τελευταίων ἀποφάσεων Πρ]κου Πειρ. 2186]49 ΕΕΔ 9, 22, Πρ]κείου Πειρ. 2878]49 ΕΕΔ 9, 208, Πρ]κου Καρδ. 43]50 ΕΕΔ 9, 1002 κ. ἑ. Ἐπίσης ἐν τῇ θεωρίᾳ Κ α π ο δ ί σ τ ρ ι α, Ἑρμην. Ἐργ. Δικαίου, 1937 σελ. 12, 98, 408, 409.

4) Μ π α λ ῆ, Γενικαὶ Ἀρχαί, 1918 σελ. 96, Σ ο ῦ ρ λ α ς ἐν ΕρμΑΚ 861 ἀριθ. 5.

τῇ συμβάσει ἐργασίας ἀξιώσεων του, ἀπορρεουσῶν ἐκ κανόνων ἀναγκαστικοῦ δικαίου.

II. Παραίτησις τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ μήπω γεγεννημένων ἀξιώσεων.

Ἡ παραίτησις αὕτη δύναται νὰ ἀφορᾷ εἰς ἀξιώσεις μισθῶν, καθοριζομένων ἐκ κανονιστικῶν διατάξεων (αὐλλογ. συμβάσεων, ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἐκδιδομένων κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Ν. 28|1944, διαιτητικῶν ἀποφάσεων)(6) ἢ ἄλλης φύσεως ἀξιώσεις, ἀπορρεούσας ἐξ ἑτέρων κανόνων ἀναγκαστικοῦ δικαίου.

Ὡς πρὸς τὰς ἀξιώσεις ἐκ μισθῶν δὲν δύνατοι νὰ γενηθῇ ἀμφισβήτησις, ὅτι ἐφ' ὅσον αὗται καθορίζονται ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω ἐν ἰσχύϊ σήμερον κανόνων τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, δὲν εἶναι ἐπιτρεπτὴ συμφωνία περὶ παραιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐξ αὐτῶν διὰ τὸ μέλλον, διότι μία τοιαύτη συμφωνία, ἡ ὁποία κατὰ κυριολεξίαν δὲν ἀποτελεῖ παραίτησιν, ἀλλὰ κατάρτισιν συμβάσεως ἢ μεταβολὴν ὑφισταμένης συμβάσεως (ἄρθρον 361 Α. Κ.) μὲ ὅρους δυσμενεστέρους διὰ τὸν μισθωτὸν τῶν καθοριζομένων ὑπὸ τῶν κανονιστικῶν διατάξεων τῶν τριῶν τούτων πηγῶν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, εἶναι ἄκυρος, ὡς ἀντιτιθεμένη εἰς τοὺς περὶ μισθοῦ ἀναγκαστικοῦ δικαίου κανόνας, μὴ δυναμένους νὰ τροποποιηθοῦν ἐπὶ τὸ δυσμενέστερον διὰ τὸν μισθωτὸν κοινῇ συμφωνίᾳ τῶν μερῶν.

Καὶ ὡς πρὸς μὲν τὴν συλλογικὴν σύμβασιν κατὰ μὲν τὴν διάταξιν τοῦ ἀπὸ 21-11-35 νόμου περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας (ἄρθρ. 3), αἱ ἀτομικαὶ συμβάσεις ἐργασίας θεωροῦνται περιέχουσαι τοὺς ἐν τῇ συλλογικῇ συμβάσει καθορισθέντας ὅρους, ἀκυρουμένων τῶν ἀντιθέτων συμφωνιῶν, κατὰ δὲ τὴν διάταξιν τοῦ περιέχοντος ὕλην ἐργατικοῦ δικαίου ἄρθρ. 680 Α. Κ., οἱ πρὸς τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἀντιτιθέμενοι ὅροι τῶν κατ' ἰδίαν συμβάσεων ἐργασίας, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι εὐνοϊκώτεροι διὰ τὸν ἐκμισθωτὴν (μισθωτόν) εἶναι ἄκυροι, ἀντὶ τούτων δὲ ἰσχύουν οἱ ὅροι τῆς συλλογικῆς συμβάσεως.

Διὰ τῶν διατάξεων τούτων καθιεροῦται ἡ ἀρχὴ τῆς αὐτομάτου καὶ ἀναγκαστικῆς ἐνεργείας τῆς συλλογικῆς συμβάσεως (7) μὲ συνέπειαν τὸν ἐκτοπισμὸν τῶν ἀντιτιθεμένων πρὸς τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ὅρων τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως καὶ ἀντικατάστασιν τούτων ὑπὸ τῶν ὅρων τῆς συλλογικῆς συμβάσεως.

Τοῦτ' αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τοὺς ὅρους τῆς διαιτητικῆς ἀποφάσεως, ἥτις ἀπὸ ἀπόψεως ἀποτελεσμάτων ἐξομοιοῦται δυνάμει ρητῆς νομοθετικῆς ἐπιταγῆς (ἄρθρ. 23 τοῦ ἀπὸ 18 Ἰουνίου—) Αὐγούστου 1935 Β. Δ. «περὶ ἐπιτροπῶν διαιτησίας κλπ.»), μὲ τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας (7).

Ἀλλὰ καὶ ἡ λειτουργία τῶν περὶ μισθοῦ διατάξεων τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, τῶν ἐκδιδομένων κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Ν. 28|44, ὡς πρὸς τοὺς ἀντιτιθεμένους πρὸς ταύτας ὅρους τῶν ἀτομικῶν συμβάσεων ἐργασίας, δὲν εἶναι διάφορος, καθ' ὅσον ἐνυπάρχει εἰς τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἀναγκαστικοῦ δικαίου κανόνος ἡ δύναμις ἐκτοπισμοῦ πάσης ἀντιθέτου συμφωνίας τῶν συμβαλλομένων, ἔστω καὶ ἂν τοῦτο δὲν ἐπιτάσσεται ρητῶς ὑπὸ τοῦ νόμου, ὡς ἐπὶ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων (8).

Ὡς πρὸς τὰς λοιπάς, μήπω γεγεννημένας ἀξιώσεις τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τὰς μὴ πηγαζούσας ἐκ τῶν ἀνωτέρω τριῶν κατωτέρας βαθμίδος πηγῶν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ἡ λύσις τοῦ ζητήματος, ἐὰν εἶναι ἐπιτρεπτὴ ἡ παραίτησις τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῶν ἀξιώσεων τούτων διὰ τὸ μέλλον, ἐξαρτᾶται ἁπλῶς καὶ μόνον ἐκ τῆς ἐξακριβώσεως καὶ μόνον τῆς φύσεως τοῦ οἰκείου κανόνος τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ὡς ἀναγκαστικοῦ ἢ ἐνδοτικοῦ.

Ἐνίοτε ὁ νόμος δὲν καταλείπει ἀμφιβολίαν τινὰ περὶ τῆς φύσεως τοῦ κανόνος ὡς ἀναγκαστικοῦ ἢ ἐνδοτικοῦ δικαίου, καθ' ὅσον ρητῶς προσδιορίζει τὴν φύσιν τοῦ κανόνος. Οὕτω διὰ τοῦ ἄρθρου 679 ΑΚ ὁρίζεται ὅτι συμφωνία, δι' ἧς περιορίζονται τὰ δικαιώματα τοῦ ἐκμισθωτοῦ (μισθωτοῦ) ἐκ τῶν ἄρθρ. 656 — 658, 659 § 2 ἕως 667, 668 § 2, 670, 674, 677 καὶ 678, εἶναι ἄκυρος. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης προκύπτει, ὅτι οἱ κανόνες τῶν ἐν αὐτῇ μνημονευομένων ἄρθρων τοῦ ΑΚ εἶναι ἀναγκαστικοῦ δικαίου (ἢ δημοσίας τάξεως κατὰ τὴν ἀνεπιτυχῆ ὁρολογίαν τοῦ ΑΚ), ὁπου κατὰ τὴν ἑτέραν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 3 ΑΚ, ὡς τοιοῦτοι (δημοσίας τάξεως) χαρακτηρίζονται οἱ κανόνες, ὧν ἡ ἐφαρμογὴ δὲν δύναται νὰ ἀποκλεισθῇ διὰ τῆς ἰδιωτικῆς βουλήσεως. Θεσπισθείσης τῆς διατάξεως ταύτης τοῦ ἄρθρ. 679 ΑΚ προκύπτει κατ' ἀντιδιαστολήν, ὅτι οἱ κανόνες τῶν λοιπῶν ἄρθρων τοῦ περὶ μισθώσεως ἐργασίας κεφαλαίου τοῦ ΑΚ εἶναι ἐνδοτικοῦ δικαίου, δυνάμενοι νὰ τροποποιηθοῦν ἢ νὰ μὴ ἐφαρμοσθοῦν διὰ συμφωνίας τῶν μερῶν, πλὴν ἐὰν τοῦτο ρητῶς ἀποκλείεται, ὡς λ.χ. ἐν ἄρθρῳ 672 ΑΚ.

Ἐπίσης ρητῶς πλεῖστοι κανόνες τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου χαρακτηρίζονται ὡς ἀναγκαστικοῦ δικαίου, τασσομένης ὡς ἀστικῆς κυρώσεως τῆς ἀκυρότητος τῆς κατὰ παράβασιν τούτων ἐπιχειρουμένης νομικῆς πράξεως, ἥτις κηρύσσεται ἄκυρος εἴτε εὐθέως ἐκ τοῦ νόμου (9), εἴτε ἐμμέσως συνάγεται ὅτι εἶναι ἀ-

---

5) Περὶ τῆς πρὸς ἀλλήλας σχέσεως τῶν πηγῶν τούτων τοῦ ἐργατ. δικαίου μελέτην μ α ς ἐν ΕΕΔ 9, 1065 ἑπ. καὶ ΕΕΔ 7, 194 ἑπ.

6) Κ α π ο δ ί σ τ ρ ι α, Ἡ συλλ. σύμβασις ἐργασίας, 1940 σελ. 249 ἑπ.

7) Πρβλ. ὅμως περὶ τοῦ κύρους τῆς διατάξεως ταύτης Δ.Π. 486|1950, ΕΕΔ 9, 1020, καὶ 641|50, ΕΕΔ 10, 118. Ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπερβάσεως ἢ μὴ τῆς ἐξουσιοδοτήσεως παρὰ τοῦ ἐν λόγῳ Β. Δ. δὲν νομίζομεν, ὅτι προσήκει ἀλλοία λύσις ὡς πρὸς τὴν λειτουργίαν τῶν ὅρων τῆς διαιτ. ἀποφάσεως ἀπὸ τὴν τῶν συλλογ. συμβάσεων.

8) Μελέτην μ α ς ἐν ΕΕΔ 9, 8.

9) Οἷον ἄρθρ. 8 Ν. 2112, ἄρθρ. 5 § 1 Ν. 539|45, ἄρθρ. 27 Α.Ν. 28|31.10.1935 κ. ἄ.

κυρος, ὡς ἀντιτιθεμένη πρὸς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν νόμου (ἄρθρ. 174 ΑΚ).

Ἀλλὰ καὶ ἂν ρητῶς ἡ ἐκ τῶν τασσομένων κυρώσεων δὲν προκύπτῃ σαφῶς ὁ ἀναγκαστικοῦ δικαίου χαρακτὴρ κανόνος τινὸς τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ἐν ἀμφιβολίᾳ δέον νὰ θεωρῆται ὡς τοιοῦτος, ὡς ἐκ τοῦ πνεύματος καὶ τῶν σκοπῶν τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, ἀποβλεπούσης εἰς τὴν προστασίαν τοῦ ἐργαζομένου, πραγματοποιουμένης ὑποχρεωτικῶς καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς θελήσεως τῶν μερῶν.

III. Παραίτησις τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ γεγεννημένων ἀξιώσεων.

Ἐὰν δὲν δύναται νὰ γεννηθῇ ἀμφισβήτησις τις περὶ τοῦ ἀνεπιτρέπτου τῆς παραιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐκ μελλοντικῶν ἀξιώσεών του, πηγαζουσῶν ἐκ κανόνων ἀναγκαστικοῦ δικαίου, εἶναι λίαν ἐριστὸν ἐν τῇ ἐπιστήμῃ τὸ ζήτημα τοῦ ἐπιτρεπτοῦ ταύτης διὰ τὸ παρελθόν.

Ἡ τοιαύτη παραίτησις τοῦ μισθωτοῦ διὰ τὸ παρελθὸν ἐκ γεγεννημένων ἀξιώσεών του δέον νὰ σημειωθῇ κατ' ἀρχήν, ὅτι κατὰ κανόνα συνιστᾷ ἄφεσιν χρέους καὶ οὐχί, ὡς ὑπεστηρίχθη ὑπό τινων[10], σύμβασιν μεταβολῆς τοῦ περιεχομένου ὑφισταμένης ἐνοχῆς τοῦ ἄρθρ. 361 ΑΚ, καθ' ὅσον ἡ σύμβασις ἐργασίας, ὡς καὶ πᾶσα σύμβασις, δὲν δύναται νὰ μεταβληθῇ ἀναδρομικῶς, τῶν μερῶν μὴ προτιθεμένων νὰ μεταβάλουν τὴν ἀρχικὴν σύμβασιν, ἀλλὰ μόνον νὰ καταργήσουν γεγεννημένας ἀξιώσεις[11].

Κατὰ μίαν ἄποψιν ἀποκρούεται γενικῶς πᾶσα παραίτησις τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἀξιώσεώς του ἐπὶ τὸν μισθόν, τὸν καθοριζόμενον παρὰ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, τόσον διὰ τὸ μέλλον, ὅσον καὶ διὰ τὸ παρελθόν[12].

Κατ' ἄλλην ἀντίθετον ἄποψιν, ἡ τοιαύτην ἄφεσιν χρέους περιέχουσα παραίτησις θεωρεῖται ἀνεπίτρεπτος μὲν διὰ τὸ μέλλον, ἐπιτρεπτὴ ὅμως διὰ τὸ παρελθόν[13] καὶ τοῦτο διότι ἡ συλλογικὴ σύμβασις (ἡ διαιτητικὴ ἀπόφασις καὶ ἡ ὑπουργικὴ ἀπόφασις) διαμορφώνει μὲν τὸ περιεχόμενον τῶν ἀτομικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀλλὰ δὲν ἐξασφαλίζει καὶ τὴν πραγματοποίησιν τῶν τικτομένων ἀξιώσεων. Τὴν τελευταίαν ταύτην ἄποψιν εἶχεν ἀκολουθήσει καὶ τὸ Γερμανικὸν Ἐργ. Ἀκυρωτικὸν ὡς πρὸς τὰς συλλογικὰς συμβάσεις[14]. Ἀντιθέτως ὑπὸ τὸ καθεστὼς τοῦ Arbeitsordnungsgesetz κρατήσασα ὑπῆρξεν ἐν Γερμανίᾳ ἡ ἄποψις, ὅτι πᾶσα ἄφεσις χρέους ἐκ μισθῶν, ἀνεξαρτήτως τοῦ χρόνου, καθ' ὃν αὕτη συντελεῖται, εἶναι ἄκυρος, ἤτις ἄποψις ἐγένετο δεκτὴ καὶ ὑπὸ τοῦ Γερμ. Ἐργ. Ἀκυρωτικοῦ ἐν τῇ βαρυσημάντῳ ἀποφάσει του τῆς 30 Μαρτίου 1935 (15).

Τὴν γνώμην ταύτην, καθ' ἣν ἡ ἐκ μέρους ταῦ μισθωτοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 454 Α.Κ. ἄφεσις χρέους (ἡ ἀναγνώρισις μὴ ὑπάρξεως χρέους), συντελουμένη εἴτε διαρκούσης τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ κατὰ ἢ μετὰ τὴν λύσιν ταύτης, εἶναι ἄκυρος, θεωροῦμεν καὶ ἡμεῖς ὀρθὴν διὰ τοὺς κάτωθι λόγους:

α') Τὸ ἄρθρ. 680 τοῦ ἡμετέρου ΑΚ περὶ συλλογικῶν συμβάσεων, περιέχον ὅλην ἐργατικοῦ δικαίου, ὡς συμπληροῦν τὴν περὶ συλλογικῶν συμβάσεων εἰδικὴν ἐργατικὴν νομοθεσίαν, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀπὸ 21.11.35 νόμου περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας (16), δὲν ὁρίζει ἁπλῶς, ὅτι αἱ ἀντιτιθέμεναι πρὸς τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ὅροι τῶν ἀτομικῶν συμβάσεων εἶναι ἄκυροι, ἀλλ' ὑπερθεματίζον ἐπὶ τὸ φιλεργατικώτερον, ὁρί-

---

10) Οἵον παρὰ τῷ Hirschfeld ἐν NZfArbR 1933, 189 καὶ Amon, Die Untersuchung des Tariflohnverzichts unter dem Gesichtspunkt der ungerechtfertigten Bereicherung und des Abänderungsvertrages. 1934 σελ. 84.

11) Hennicke, Die Tarifordnung nach dem Gesetze zur Ordnung der nationalen Arbeit, 1936 σελ. 128.

12) Οὕτω Hueck—Nipperdey, Lehrbuch des Arbeitsrechts, τόμ. II. 1932 σελ. 266, (Kaskel)—Dersch, Lehrbuch des Arbeitsrechts, ἐκδ. 4.1932 σελ. 69. Sinzheimer, Grundzüge des Arbeitsrechts, ἐκδ. 2, 1927 σελ. 223, Neumann, Tarifrecht auf der Grundlage der Rechtsprechung des RAG, 1931 σελ. 100, Schuckert Umgehung der Unabdingbarkeit der Tarifverträge durch Ausgleichsquittungen εἰς περιοδικὸν Arbeitsgericht 1932, 493. Krönig, εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν 1932, 901 καὶ 960, Hirschfeld, ἐνθ. ἀνωτ. Hanemann ἐν περιοδικῷ DArbR 1934 σελ. 46.

13) Οὕτω Molitor, Kommentar zur TVO. 1930 σελ. 81. Nikisch, Arbeitsrecht, 1930 σελ. 116. Sitzler-Goldschmidt, Tarifvertragsrecht, ἐκδ. 2. 1929 σελ. 87 καὶ λεπτὴν ἐν Hueck-Nipperdey τόμ. II ἐνθ. ἀνωτ. σελ. 268 παρ. 4 ἀναφερομένην βιβλιογραφίαν.

14) RAG BensbS 2|15, 3|135, 5|456, 13|77, 15|446, 16|240 κ. ἑ.

15) ArbRSamml. 24|93, ἐφ' ἧς σχόλια Nipperdey ἐν DArbR 1935 σελ. 250. Ἐκ τῶν συγγραφέων συντάσσονται πρὸς τὴν ἄποψιν ταύτην οἱ Hueck - Nipperdey - Dietz, Kommentar zum AOG, 1934 § 32 παρ. 208, Titka, Das Recht der Ordnung der nat. Arbeit, 1934 σελ. 15, Stolze, Die Rechtswirkungen der Tarifordnung nach dem AOG, 1934 σελ. 28, Ganser, Die Tarifordnung nach dem AOG, 1935 σελ. 32, 33. Εἶναι ἄκυρος καὶ ὅταν γίνηται κατὰ ἢ μετὰ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως Dietz, DArbR. 1940 σελ. 105, Grunsendorf DZ 1935, 1343, ἡ γνώμην φαίνεται ἀποδεχόμενος καὶ ὁ Maus, Das deutsche Arbeits - und Sozialrecht, 1948 σελ. 259 παρ. α α. Ἐκ τῶν παρ' ἡμῖν τὴν ἄποψιν ταύτην ἐν σχέσει μὲ τὴν συλλ. σύμβασιν δέχεται καὶ ὁ Καποδίστριας ἐν Συλλογ. σύμβασις ἐργασίας ἐνθ. ἀνωτ. § 144 σελ. 257. Πρβλ. καὶ τὰς αὐτόθι παρ' αὐτοῦ γινομένας παραπομπὰς εἰς συγγραφεῖς.

16) Ὡς καὶ τοῦ ἄρθρ. 1 τῆς Tarifvertragverordnung τῆς 1.5.1928.

ζει ότι οι αντιτιθέμενοι οὗτοι ὅροι τότε μόνον εἶναι ἄκυροι, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι εὐνοϊκώτεροι διὰ τὸν μισθωτόν, ἀντὶ ταύτων δὲ ἰσχύουν οἱ ὅροι τῆς συλλογικῆς συμβάσεως.

Ὑπὸ τὴν διατύπωσιν ταύτην προκύπτει ἡ βούλησις τοῦ νομοθέτου, ὅπως οἱ ὅροι τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἀποτελέσουν τὸ ἐλάχιστον ὅριον προστασίας, τὸ ὁποῖον ἐγγυᾶται ὁ νόμος διὰ τὸν ἐργαζόμενον, μὴ συνέπειαν ν' ἀκυρῶνται ὄχι μόναν οἱ δυσμενέστεροι τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ὅροι τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως, ἀλλὰ καὶ ὅλαι αἱ ἄλλαι συμφωνίαι, δι' ὧν ὁ μισθωτὸς δὲν λαμβάνει ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλει ἡ συλλογικὴ σύμβασις ὡς ἐλάχιστον ὅριον προστασίας (17).

Τὸ πνεῦμα καὶ ἡ πρόθεσις τοῦ νομοθέτου ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ τοῦ ΑΚ δὲν εἶναι νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς τὸν μισθωτὸν ἀξίωσιν μόνον ἐπὶ τὸν μισθὸν ἢ ἐπὶ ἄλλην παν' παροχήν, ἀλλὰ νὰ ὑποβοηθήσῃ αὐτόν, ὅπως καὶ πραγματι λάβῃ τὸν καθοριοθέντα μισθὸν ἢ παροχὴν ὑπὸ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως. Ἡ δημιουργία μόνον ἀξιώσεων ἐκ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως δὲν εἶναι αὐτοσκοπός, ἀλλὰ μέσον πρὸς ἐξασφάλισιν εἰς τὸν μισθωτὸν τῆς πραγματοποιήσεως τῆς λήψεως τοῦ ἐλαχίστου ὁρίου μισθοῦ, τοῦ κατὰ τὰς κρατούσας κοινωνικοοικονομικὰς ἀντιλήψεις στοιχειωδῶς ἀπαραιτήτου διὰ τὴν διαβίωσιν τοῦ ἐργαζομένου, ὅπερ τυγχάνει ἠγγυημένον παρὰ τοῦ νόμου ὡς ἐλάχιστον ὅριον (18). Ἡ αὐτόματος καὶ ἀναγκαστικὴ ἐνέργεια τῶν ὅρων τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἢ τῶν καθοριζουσῶν τὸν καταβλητέον μισθὸν κανονιστικῶν διατάξεων διασφαλίζει τὴν παρεχομένην ἀξίωσιν ἀνεξαρτήτως τῆς βουλήσεως τῶν συμβαλλομένων (19).

β') Ὑπὸ τὰς συγχρόνους κοινωνικοοικονομικὰς ἀντιλήψεις ἡ ἐργασία δὲν εἶναι πλέον ἐμπόρευμα, ὑποκείμενον εἰς τὸν νόμον τῆς προσφορᾶς καὶ ζητήσεως, δυναμένη νὰ ἀνταμειφθῇ μὲ ὅσον τὸ δυνατὸν μικροτέραν τιμήν. Ἀποτελεῖ ὀφίστην κοινωνικὴν λειτουργίαν, μὲ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὁποίας εἶναι ἐπιφορτισμένον τὸ σύνολον τῶν πολιτῶν, πλὴν ὀλίγων προνομιούχων(20), καὶ ὡς ἐκ τούτου δέον ν' ἀμείβηται προσηκόντως καὶ δικαίως. Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἔπαυσεν ἀπὸ πολλοῦ νὰ εἶναι σύμβασις καταρτιζομένη ἐλευθέρως ὑπὸ τῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων, ἀλλὰ τελεῖ ὑπὸ τὴν ἔγκρισιν καὶ τὴν ἐγγύησιν τοῦ Κράτους (21), τὸ ὁποῖον παραλλήλως διὰ τῶν ὀργάνων του (Διαιτητικαὶ Ἐπιτροπαὶ - Ὑπουργοὶ Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἐνεργοῦντες κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Ν. 2844) καθορίζει τὸν προσήκοντα μισθὸν τῶν ἐργαζομένων. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν δημιουργοῦνται ὑποχρεώσεις τῶν ἐν τῇ ἀτομικῇ συμβάσει ἐργασίας συμβαλλομένων ἔναντι μόνον ἀλλήλων, ἀλλὰ δημιουργοῦνται τοιαῦται καὶ ἔναντι τῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων, εἰς ἃς οὗτοι ἀνήκουν κατ' ἔναντι τοῦ Κράτους.

Συμφωνίαι λοιπόν, συναπτόμεναι εἴτε διαρκούσης τῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἴτε κατὰ ἢ μετὰ τὴν λύσιν ταύτης, περιέχουσαι ἄφεσιν χρέους τοῦ ἐργαδότου πρὸς τὸν μισθωτόν, ἀναιροῦσαι τὰς θεμελιώδεις ταύτας ὑποχρεώσεις τῶν συμβαλλομένων μερῶν ἔναντι τοῦ Κράτους καὶ τῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθοῦν ἐπιτρεπταί, ἀλλὰ τυγχάνουν ἄκυροι κατὰ τὸ ἄρθρ. 174 ΑΚ ὡς ἀντικείμεναι εἰς τοὺς ἀπαγορευτικοὺς περὶ καταβολῆς ἐλάσσονος μισθοῦ ἢ δυσμενεστέρας ἐν γένει μεταχειρίσεως τοῦ μισθωτοῦ ὅρους τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἢ ἑτέρας κανονιστικῆς διατάξεως (ὑπουργ. ἀποφάσεως ἢ διαιτ. ἀποφάσεως).

Ἐννοεῖται, ὅτι ἄκυρος εἶναι μόνον ἡ παραίτησις τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ γεγεννημένων ἀξιώσεων ἐπὶ τὸν μισθόν, τὸν καθοριζόμενον ὡς ἐλάχιστον ὅριον ὑπὸ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, διαιτητικῆς ἀποφάσεως ἢ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως. Ἐὰν δι' εὐμενεστέρας τυχὸν συμφωνίας ἔχῃ συμφωνηθῇ μισθός, ὑπερβαίνων τὸ ἐλάχιστον τοῦτο ὅριον, οὐδεὶς λόγος συντρέχει, ὅπως θεωρηθῇ ἄκυρος ἡ ἄφεσις τοῦ ἐπὶ πλέον τοῦ κατωτάτου ὁρίου μισθοῦ, ἀφοῦ, ὡς ἐλέχθη, ἠγγυημένον ὑπὸ τοῦ νόμου τυγχάνει τὸ ἐλάχιστον ὅριον μισθοῦ, οὐχὶ δὲ καὶ τὸ πλέον τούτου καταβαλλόμενον. Ταῦτ' αὐτὸ ἰσχύει καὶ ἂν ὁ μισθὸς ἢ ἕτερος ὅρος τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως δὲν καθορίζηται ὑπὸ κανονιστικῆς τινος διατάξεως, ἀλλὰ συμφωνῆται ἐλευθέρως ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων, ὁπότε εἶναι ἐπιτρεπτὴ ἡ παραίτησις τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τούτου καὶ διὰ τὸ μέλλον καὶ διὰ τὸ παρελθόν.

Ταῦτα ὡς πρὸς τὴν παραίτησιν τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ γεγεννημένων ἀξιώσεων του, ἀπορρεουσῶν ἐκ συλλογικῶν συμβάσεων, ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἢ διαιτητικῶν ἀποφάσεων. Ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τὰς λοιπὰς ἐξ ἀναγκαστικοῦ δικαίου κανόνων πηγαζούσας ἀξιώσεις του δὲν προσήκει ἄλλοία λύσις.

Καὶ προκειμένου μὲν περὶ τῆς ἐκ τοῦ νόμου 2112 ἀποζημιώσεως ρητῶς ὁρίζεται ἐν ἄρθρ. 8 αὐτοῦ, ὅτι εἶναι ἄκυρος οἱαδήποτε σύμβασις, ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα νόμον, πλὴν ἐὰν εἶναι μᾶλλον εὐνοϊκὴ διὰ τὸν ὑπάλληλον, τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τῆς διατάξεως ταύτης, ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Α.Ν. 547|1937, οὗσης ὅτι

17) Τὴν αὐτὴν ἑρμηνείαν δέχονται καὶ ἐν Γερμανίᾳ λόγῳ τῆς διατυπώσεως τῆς § 32 τοῦ ΑΟΓ., καθ' ἣν αἱ διατάξεις αὐτοῦ εἶναι ὑποχρεωτικαὶ ὡς ἐλάχιστοι ὅροι. Πρβλ. Η e n i n g e r, Arb. Anm., Η a m m e r a n n. ArbR 1936, σελ. 45.

18) Ἐν τῇ ἐννοίᾳ μάλιστα τοῦ ἠγγυημένου ὑπὸ τοῦ νόμου ἐλαχίστου ὁρίου ἐνυπάρχει ἡ ἀπαγόρευσις τῆς συνομολογήσεως ρήτρας ἐν συλλ. συμβάσει καθοριζούσης ἀνώτατον ὅριον μισθοῦ. Α.Π. 209|50 ΕΕΔ 9, 514, δημοσιευθείσαν ἐν ΕΕΝ τ. 17 111 μὲ σχόλια Κ α π ε τ α ν ά κ η (σελ. 107), ἐν Ν. Δικ. 6, 849 μὲ ἡ μ έ τ ε ρ α σχόλια (σελ. 898). Πρβλ. σχετικῶς καὶ Κ. Δ η μ ά κ η ἐν ΕΕΔ 9, 727.

19) Μ α ν ω, ἔνθ' ἀν., σελ. 207.

20) Πρβλ. Τ ρ ι α ν τ α φ υ λ λ ό π ο υ λ ο υ εἰς Περιπτικὰ Ἀναθεωρ. Ἐπιτροπῆς ΑΚ 1938, ἀναδημοσιευθέντα ἐν ΕΕΔ 10, 146.

21) Ν. 3235|45 περὶ Κυβερν. Οἰκον. Συμβουλίου, ἄρθρ. 6 Α.Ν. 21.11.55 περὶ συλλ. συμβάσεων ἐργασίας καὶ ἄρθρ. 4 καὶ 5 Α. Ν. 1367|1938.

αὐτοδικαίως ἄκυρος εἶναι οἱαδήποτε σύμβασις *πρὸ ἢ μετὰ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως*, ἐφ' ὅσον αὕτη δὲν περιέχει ἀναγνώρισιν ἢ ἐξόφλησιν εἰδικῶς τῶν ἐκ τοῦ νόμου τούτων ἀξιώσεων τοῦ ὑπαλλήλου ἢ δὲν εἶναι μᾶλλον εὐνοϊκὴ διὰ τὸν ὑπάλληλον.

Ἡ διὰ τοῦ Α.Ν. 547|1937 γενομένη αὐθεντικὴ ἑρμηνεία δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 2112, ἀλλὰ περιέχει γενικωτέραν ἑρμηνευτικὴν ἀρχήν (22), ὅτι ἐν ἀμφιβολίᾳ, ἐὰν ρητῶς δὲν προκύπτῃ τὸ ἀντίθετον, προκειμένων ἀξιώσεων τοῦ μισθωτοῦ, ἀπορρεουσῶν ἐξ ἀναγκαστικοῦ δικαίου κανόνων, καθοριζόντων ἐλάχιστον ὅριον προστασίας τοῦ ἐργαζομένου, εἶναι ἄκυρος πᾶσα παραίτησις μισθωτοῦ ἀπὸ ταύτων, ἔστω καὶ ἂν αὕτη λαμβάνῃ χώραν μετὰ τὴν λῆξιν τῆς συμβάσεως.

Οὕτω εἶναι ἄκυρος πᾶσα παραίτησις τοῦ μισθωτοῦ, ἔστω καὶ μετὰ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως γενομένη, ἀπὸ τῶν παρεχομένων ὑπὸ τοῦ Ν. 3514, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, ἀξιώσεων, διότι ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Α.Ν. 1843|1939, αἱ ἀπὸ τοῦ νόμου ἐπιβαλλόμεναι παροχαὶ εἰς τὸν στρατευθέντα ἀποτελοῦν ἐλάχιστον ὅριον προστασίας αὐτοῦ (23).

Ἐπίσης διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἡ ἔννοια τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 5 § 1 τοῦ Ν. 539|45 περὶ ἀδειῶν, καθ' ἣν θεωρεῖται «ἀνύπαρκτος» πᾶσα συμφωνία μεταξὺ ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ, περιλαμβάνουσα ἐγκατάλειψιν τοῦ εἰς ἄδειαν δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ ἢ τὴν παραίτησιν τούτου ἀπὸ τοῦ ἐν λόγῳ δικαιώματος, ἔστω καὶ ἂν προβλέπῃ τὴν καταβολὴν ἐπηυξημένης ἀποζημιώσεως, εἶναι ὅτι ὄχι μόνον διαρκούσης τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἀνεπίτρεπτος τοιαύτη παραίτησις, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν καταγγελίαν ταύτης δὲν εἶναι ἐπιτρεπτὴ παραίτησις τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τῆς ἀντικαθιστώσης τὴν μὴ χορηγηθεῖσαν ἄδειαν ἀποζημιώσεως (ἄρθρ. 5 §§ 4, 5), διότι καὶ αἱ διατάξεις τοῦ νόμου τούτου περὶ ἀδειῶν ἀποτελοῦν τὸ ἐλάχιστον ἠγγυημένον ὅριον προστασίας (ἄρθρ. 2 § 8).

Ὁμοίως καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 27 τοῦ Α.Ν. τῆς 28|31-10-1935 περὶ προστασίας παλαιῶν πολεμιστῶν, καθ' ἣν πᾶς συμβιβασμός, γενόμενος μεταξὺ παλαιῶν πολεμιστῶν, καὶ τῶν ἐκ τοῦ νόμου τούτου ὑποχρέων πρὸς παραίτησιν ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου παρεχομένων δικαιωμάτων θεωρεῖται ἄκυρος, δέον νὰ ἑρμηνευθῇ, ὡς ἐκ τῆς χρησιμοποιήσεως ὑπὸ τοῦ νομοθέτου, ἂν καὶ οὐχὶ κατὰ κυριολεξίαν (24), τοῦ ὅρου «συμβιβασμός» προϋποθέτοντος ἀμφισβήτησιν γεγεννημένων ἀξιώσεων, ὅτι ἀφορᾷ οὐχὶ μόνον τὰς μελλούσας ἀξιώσεις τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν, ἀλλὰ καὶ τὰς γεγεννημένας τοιαύτας, ἐφ' ὧν εἶναι ἀνεπίτρεπτος ὁ συμβιβασμὸς οὐχὶ μόνον διαρκούσης τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ καὶ κατὰ ἢ μετὰ τὴν λύσιν ταύτης.

Ὡς πρὸς τὰς ἐκ τῶν ἀναγκαστικοῦ δικαίου κανόνων τοῦ ΑΚ ἀπορρεούσας ἀξιώσεις τοῦ μισθωτοῦ (ἐκμισθωτοῦ), τὸ ἄρθρ. 679 ΑΚ κηρύσσει μὲν ἄκυρον τὴν συμφωνίαν, δι' ἧς περιορίζονται τὰ δικαιώματα τοῦ μισθωτοῦ (ἐκμισθωτοῦ) ἐκ τῶν ἐν αὐτῷ ἀναφερομένων ἄρθρων τοῦ ΑΚ, πλὴν δὲν καθορίζει, ἐὰν ἡ ἀκυρότης πλήττῃ τὴν συμφωνίαν παραιτήσεως ἀπὸ μελλοντικῶν μόνον ἀξιώσεων ἢ καὶ τὴν τοιαύτην ἀπὸ γεγεννημένων ἀξιώσεων, διαρκούσης τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ κατὰ ἢ μετὰ τὴν λύσιν ταύτης.

Ἡ διατύπωσις τοῦ ἄρθρου τούτου εἶναι τόσον γενική, ὥστε δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ δεκτὴ διάκρισις ὡς πρὸς τὸν χρόνον καταρτίσεως τῆς συμφωνίας. Τυχὸν ἐκδοχή, ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦτο ἀφορᾷ μόνον εἰς τὰς συμφωνίας κατὰ τὴν κατάρτισιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ τὰς συμφωνίας διαρκούσης τῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ μεταβολῆς τοῦ περιεχομένου ταύτης (ἄρθρ. 361 ΑΚ), οὐδόλως εὑρίσκει στήριγμα εἰς τὸ γράμμα τοῦ νόμου, ἀφοῦ, ὡς ἐλέχθη, καὶ διὰ τὴν παραίτησιν ἐκ γεγεννημένων ἐνοχικῶν ἀξιώσεων, ἀπαιτεῖται πάντοτε διμερὴς συμφωνία. Μὴ διακρίνοντος κατὰ ταῦτα τοῦ νόμου, ὀρθοτέρα φαίνεται ἡμῖν ἡ ἐκδοχή, ὅτι εἶναι ἄκυρος πᾶσα συμφωνία, καταργοῦσα ἢ περιορίζουσα τὰς περὶ ὧν πρόκειται ἀξιώσεις τοῦ μισθωτοῦ, ἀδιαφόρως τοῦ χρόνου, καθ' ὃν αὕτη κατηρτίσθη.

Ἀντιθέτως ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τῆς § 619 τοῦ Γερμ. Α.Κ., γίνεται δεκτόν, ὅτι ἀνεπίτρεπται εἶναι αἱ συμφωνίαι, δι' ὧν καταργοῦνται αἱ ἐκ τῶν §§ 617 καὶ 618 (καθιερουσῶν τὸ λεγόμενον καθῆκον προνοίας) ὑποχρεώσεις τοῦ ἐργοδότου, μόνον ἐφ' ὅσον καταρτίζονται πρὸ ἢ διαρκούσης τῆς συμβάσεως ἐργασίας, διότι ρητῶς ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ ὁρίζεται, ὅτι δὲν δύναται «ἐκ τῶν προτέρων» (in voraus) (25) νὰ καταργηθοῦν αἱ ἐν λόγῳ ὑποχρεώσεις τοῦ ἐργοδότου, πλὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ 679 τοῦ ἡμετέρου ΑΚ δὲν ὑφίσταται τοιοῦτος χρονικὸς περιορισμός.

Ἡ ἀκυρότης πάσης συμφωνίας, δι' ἧς καταργοῦνται ἢ περιορίζονται τὰ δικαιώματα τοῦ μισθωτοῦ ἐπέρχεται εἴτε ἀμέσως κατὰ ρητὴν νομοθετικὴν ἐπιταγήν, εἴτε ἐμμέσως λόγῳ ἀντιθέσεως τῆς πρὸς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν νόμου (ἄρθρ. 174 ΑΚ). Εἰ, ἀμφο-

---

22) Πρβλ. καὶ Λ. Δ η τ σ ε ρ ο π ο ύ λ ο υ, Ἡ καταγγελία τῆς ἐμπιδύσεως ἐργασίας μετὰ τὸ Ν.Δ. 424|1941 σελ. 25.

23) Τ. Τ σ ι μ π ο ύ κ η, Ἡ νομικὴ προστασία τοῦ στρατευομένου μισθωτοῦ σελ. 51 § 10 σημ. 11 ἔνθα καὶ παραπομπαὶ εἰς νομολογίαν Πρ. Πο. Ἀθ. 1361|41 ΕΕΔ 7, 210, 1660|41 ΕΕΔ 1, 266, 340|42 ΕΕΔ 1, 560, 6196|42 ΕΕΔ 1, 818, Εἰρ. Ἀθ. 658|50, ΕΕΔ 9, 955 καὶ Α—Ζ ΕΕΔ 6, 355.

24) Α.Π. 193|1941 ΕΕΔ 1, 143, Ε.Δ. 758|1941 ΕΕΔ 1, 46 καὶ Τ. Τ σ ι μ π ο ύ κ η, Ἀκυρότης παραιτήσεως δικαιωμάτων παλ. πολεμιστοῦ ΕΕΔ 1, 363 ἑπ. Εἶναι ἄλλο ζήτημα ἐὰν ἡ ἀκυρότης εἶναι ἀπόλυτος ἢ σχετική.

25) Πρβλ. ἀρτιωτάτας σχετικὰς πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ ὅρου «im voraus» (Staudinger) - N i p p e r d e y, Kommentar zum BGB. ἔκδ. 10. 1939 § 619 παρ. III.

τέρας όμως τάς περιπτώσεις γεννάται τό ζήτημα, έάν ή άκυρότης εΐναι άπόλυτος, ώς όρωσα τήν δημοσίαν τάξιν, δυναμένη νά προβληθή παρά παντός καί νά ληφθή ύπ' όψιν αύτεπαγγέλτως παρά τοΰ Δικαστηρίου, ή εΐναι σχετική, τεταγμένη πρός τό συμφέρον ώρισμένου προσώπου, όπερ καί μόνον δύναται νά έπικαλεσθή ταύτην.

Κατά κανόνα, ώς άνωτέρω έξετέθη, έφ' όσον ή παρεχομένη ύπό κανόνος άναγκαστικοΰ δικαίου άξίωσις είς τόν μισθωτόν άποτελεί τό έλάχιστον όριον προστασίας αύτοΰ, ή πραγματοποίησις τοΰ όποίου ένδιαφέρει τό κοινόν άγαθόν καί εήν δημοσίαν τάξιν, ή άκυρότης δέν εΐναι δυνατόν νά εΐναι ή άπόλυτος. Έν έναντίφ περιπτώσει, έάν ή προβολή τής άκυρότητος έξηρτάτο έκ μόνης τής βουλήσεως τοΰ μισθωτοΰ, όστις θά έδικαιοΰτο νά παραιτηθή μονομερώς άπό τοΰ δικαιώματος νά προβάλη ταύτην, θ' άνηρείτο έμμέσως τό άνεπίτρεπτον οίασδήποτε συμφωνίας περί καταργήσεως ή περιορισμοΰ τών δικαιωμάτων τοΰ μισθωτοΰ, άφοΰ ούτος θά ήδύνατο νά έπιφέρη άσκων τής σχετικώς άκύρου δικαιοπραξίας, παραιτούμενος τοΰ δικαιώματος προβολής τής άκυρότητος. Έν τούτοις εΐναι δυνατόν είς τινας περιπτώσεις, καθ' άς ή άνάγκη κηδεμονίας τοΰ μισθωτοΰ δέν παρουσιάζεται τόσον έπιτακτική, νά συνάγηται πρόθεσις τοΰ νομοθέτου νά μή εΐναι άπολυτος ή τασσομένη άκυρότης, άλλά σχετική.

Ούτω έκ τής διατάξεως τοΰ άρθρ. 3 τοΰ Ν. Δ. τής 8|11 Μαΐου 1946, καθ' ήν πάσα άξίωσις μισθωτοΰ, πηγάζουσα έξ άκύρου καταγγελίας τής συμβάσεως έργασίας, τυγχάνει άπαραδέκτος, έφ' όσον ή σχετική άγωγή δέν έκοινοποιήθη έντός τριμήνου άνατρεπτικής προθεσμίας άπό τής καταγγελίας τής συμβάσεως, προκύπτει ότι ή άκυρότης τής καταγγελίας τής συμβάσεως έξ οίασδήποτε αίτίας εΐναι σχετική, τεταγμένη πρός τό συμφέρον τοΰ μισθωτοΰ καί ώς τοιαύτη δυναμένη μόνον παρ' αύτοΰ νά προβληθή έντός τριμήνου άποκλειστικής προθεσμίας (26).

IV. Γενική έξοφλητική άπόδειξις.

Ό έργοδότης, ώς όφειλέτης, καταβάλλων τήν όφειλομένην είς τόν μισθωτόν παροχήν, οίον μισθόν κ. ό., δικαιοΰται ν' άξιώση παρ' αύτοΰ άμα τή πληρωμή, κατά τάς διατάξεις τοΰ άρθρ. 424 ΑΚ έγγραφον έξοφλητικήν άπόδειξιν, ή όποία άποδεικνύει τήν γενομένην καταβολήν, ώς έγγραφον μαρτυρίας κατά τήν όρθοτέραν γνώμην (27).

Άνεξαρτήτως όμως τοΰ τύπου τής έξοφλητικής ταύτης άποδείξεως, έν τή πρόξει συνήθως εΐναι ή λήψις παρά τοΰ έργοδότου κατά τήν λύσιν τής συμβάσεως έργασίας έξοφλητικής άποδείξεως, έν ή ό μισθωτός δηλοί, ότι έλαβε τά όφειλόμενα αύτώ καί ότι ούδεμίαν άξίωσιν διατηρεί κατά τοΰ έργοδότου έκ πάσης αίτίας (quittance ή reçu pour solde de tous comptes, Ausgleichquittung, quietanza postuma o saldo) (28).

Ή γενική αύτη έξοφλητική άπόδειξις τών άπαιτήσεων τοΰ μισθωτοΰ έχει σκοπόν νά προστατεύση τόν έργοδότην έναντι άξιώσεων τοΰ μισθωτοΰ, προβαλλομένων τό πρώτον μετά τήν λύσιν τής συμβάσεως έργασίας.

Περί τοΰ κύρους τής τοιαύτης γενικής έξοφλήσεως δέν εΐναι δυνατόν νά διατυπωθή έκ τών προτέρων ένιαία θεωρία, καθ' όσον τό κύρος ταύτης έξαρτάται έκ τής δικαιοπραξίας, ήτις περιέχεται έν ταύτη.

Έν τή άναλύσει τής γενικής έξοφλητικής άποδείξεως, έφ' όσον τό περιεχόμενόν της δέν άνταποκρίνεται πρός τήν άλήθειαν, εΐναι δυνατόν νά διαπιστωθή ότι αύτη καλύπτει:

1) ***Σύμβασιν δωρεάς*** (29), όταν δηλοΰται παραίτησις τοΰ μισθωτοΰ άπό κεκτημένου έκ τής συμβάσεως έργασίας δικαιώματός του άνευ άνταλλάγματος προθέσει δωρεάς (άρθ. 497 άστ.), γινομένη άποδεκτή παρά τοΰ έργοδότου. Έν τή περιπτώσει ταύτη πρός έγκυρον σύστασιν αύτής δέον ή έξόφλησις νά περιβληθή τόν τύπον τοΰ συμβολαιογραφικοΰ έγγράφου (άρθρ. 498 § 1 ΑΚ). Έννοείται ότι πρέπει νά έχη έκδηλωθή σαφώς ή πρόθεσις τών μερών, όπως συνάψουν σύμβασιν δωρεάς, διότι έν έναντία περιπτώσει πρόκειται περί άφέσεως χρέους ή άναγνωρίσεως μή ύπάρξεως χρέους (άρθρ. 454 ΑΚ), ήτις, οΰσα άναιτιώδης δικαιοπραξία, ούδόλως ήρτηται έκ τής αίτίας αύτής καί ώς έκ τούτου αύτη δέν ύποβάλλεται είς τόν έγγραφον τύπον τοΰ άρθρ. 498 § 1 ΑΚ (30).

2) ***Άφεσιν χρέους***, οίον όταν ό μισθωτός βέχηται νά λάβη είς έξόφλησιν ποσόν κατώτερον τοΰ όφειλομένου πρός άποφυγήν τής βραδύτητος καί τών έξόδων, τά όποία θά συνεπήγετο τυχόν δικαστική έπιδίωξις τούτου ή κατά τάς περιστάσεις ***άρνητικήν άναγνωριστικήν σύμβασιν***, όταν καίτοι ύφίστατο χρέος τοΰ έργοδότου, έν τή έξοφλητική άποδείξει δηλοΰται παρά τοΰ μισθωτοΰ, ότι δέν ύφίσταται τοιοΰτο. Περί τοΰ κύρους άμφοτέρων τών

---

26) Ώς πρός τήν άκυρότητα λέγω μή τηρήσεως διατυπώσεως άρθρ. 9 Ν 118|10. Πρ|κου Άθ. 2200|50 ΕΕΔ 9, 505. Πρ|κου Πειρ. 540|50 ΕΕΔ 9, 714 καί άναφερομένας άποφάσεις καί συγγραφείς είς σχόλια Σ υ ν τ έ λ ε ι α ΕΕΔ 9, 492 έπί Πρ|κου Άθ. 2700|50 ΕΕΔ 9, 133. Άντίθετος άνυπέρθετος άπόλυτον άκυρότητα.

27) Πρβλ. Κ α π ο δ ί σ τ ρ ι α ν έν ΕρμΑΚ άρθρ. 424 άριθ. 20 έξ.

28) Περί ταύτης δλα τά έν Γαλλία D u r a n d - V i t u, Traité de droit du travail, τόμ. II, 1950 σελ. 932 σημ. 2 καί τήν αύτόθι άναφερομένην βιβλιογραφίαν ίδία D e m o g u e, Rév. trim. dr. civ. 1931, 819. Διά τά έν Γερμανία H u e c k - N i p p e r d e y, τόμ. I ένθ' άνωτ. σελ. 204 καί τήν αύτόθι βιβλιογραφίαν, K r ö n i g, Ausgleichsquittung, ArbRKartel no 586, διά τά έν Ίταλία B a r a s s i, Il diritto del lavoro, τόμ. II σελ. 501 G r e c o, Il contratto del lavoro, 1939 σελ. 461. Διά τά παρ' ήμίν πρβλ. παρατηρήσεις Α. Τ ο π ο υ, έν ΕΕΔ 5, 405.

29) D u r a n d - V i t u, ένθ. άν. σελ. 932 αν 496.

30) Κ α π ο δ ί σ τ ρ ι α ν έν ΕρμΑΚ άρθρ. 424 άριθ. 14.

δικαιοπραξιῶν τούτων ἐγένετο λόγος ἀνωτέρω (III). Ἐνθα ἐξητάσθη τὸ κῦρος τῆς παραιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τῶν γεγεννημένων ἀξιώσεών του κατὰ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

3) *Συμβιβασμόν*[31], ὅταν ὀφισταμένης ἀμφισβητήσεως περὶ τῆς ὑπάρξεως καὶ τοῦ ποσοῦ τῆς ἀξιώσεως, τὰ μέρη διαλύουν δι' ἀμοιβαίων ὑποχωρήσεων τὴν ἔριδα αὐτῶν ἢ τὴν ὀφισταμένην ἀβεβαιότητα τῆς ἐννόμου σχέσεως των (ἄρθρ. 871 ΑΚ). Ἡ ἀβεβαιότης δυνατὸν ν' ἀφορᾷ εἰς τὰς πραγματικὰς καὶ νομικὰς προϋποθέσεις[32] τῆς ἀξιώσεως, λ.χ. περὶ τὴν καταβολὴν ἀποζημιώσεως ἐργάτου ἢ ὑαλλήλου, περὶ τὴν ἐφαρμοστέαν συλλογικὴν σύμβασιν, δι' ἣν ὀφίσταται σοβαρὰ ἀμφιβολία κ. ἄ.

Τοιοῦτος συμβιβασμός, περιεχόμενος ἐν γενικῇ ἐξοφλητικῇ ἀποδείξει ἢ κατ' ἄλλον τρόπον καταρτιζόμενος, εἶναι καθ' ὅλα ἔγκυρος, ὑπὸ τὴν ἀπαραίτητον ὅμως προϋπόθεσιν ὅτι ὀφίσταται, ἀπὸ *ἀντικειμενικῆς* ἀπόψεως κρινομένου τοῦ ζητήματος, πραγματικὴ ἔρις καὶ οὐχὶ κατ' ἐπίφασιν καὶ προσχηματικὴ τοιαύτη. Ἐὰν δὲν ὀφίσταται τοιαύτη σοβαρὰ ἔρις καὶ ἀβεβαιότης, τότε δὲν πρόκειται περὶ συμβιβασμοῦ, ἀλλὰ περὶ ἑτέρας συμβάσεως, οἷον ἀφέσεως χρέους, ἀναγνωρίσεως μὴ ὑπάρξεως χρέους, οὔσης ἀνεπιτρέπτου, ὡς ἐλέχθη ἀνωτέρω.

Ἐπιτρεπτὸς εἶναι ἐπίσης ὁ συμβιβασμός, ὅταν ἡ ἀπαίτησις τοῦ μισθωτοῦ εἶναι ἐπισφαλής, ὡς ὅταν λ.χ. ὁ ἐργοδότης τυγχάνῃ ἀφερέγγυος.

Παρὰ ταῦτα ὁ καταρτισθεὶς συμβιβασμὸς δύναται ν' ἀκυρωθῇ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 872 ΑΚ, ἐὰν τὰ γεγονότα, ἅτινα κατὰ τὸ περιεχόμενον τῆς συμβάσεως ἀπετέλεσαν τὴν βάσιν τοῦ συμβιβασμοῦ, δὲν ἀληθεύουν, ἢ ὁ ἔρις ἢ ἀβεβαιότης δὲν θὰ ἐγεννᾶτο ἐὰν οἱ συμβαλλόμενοι ἐγνώριζον τὴν κατάστασιν.

Κατὰ ταῦτα ἡ σημασία τῆς γενικῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς συμβάσεως, ἣν διὰ ταύτης ἠθέλησαν τὰ μέρη νὰ καταρτίσουν. Ἐννοεῖται, ὅτι ἐὰν ἡ δήλωσις τῆς βουλήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐν τῇ ἐξοφλητικῇ ἀποδείξει προεκλήθη δι' ἀπάτης, οἷον ὅταν ὁ ἐργοδότης ἐπέτυχεν ὑπογραφὴν τῆς γενικῆς ἐξοφλητικῆς, παρουσιάσας ταύτην δολίως εἰς τὸν μισθωτὸν ὡς κανονικὴν ἀπόδειξιν ἐξοφλήσεως τοῦ καταβληθέντος μισθοῦ, ἢ συνεπείᾳ ἀπειλῆς, οἷον ὅταν ὁ ἐργοδότης ἀρνῆται νὰ ἐκτελέσῃ τὰς ὑποχρεώσεις του ἢ νὰ χορηγήσῃ εἰς τὸν μισθωτὸν τὰ ἀτινα κατέχει ἔγγραφα, λ.χ. ἐπαγγελματικὸν βιβλιάριον κ. ἄ., ἄνευ προηγουμένης ὑπογραφῆς τῆς γενικῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως, ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἐπιχειρηθείσης δικαιοπραξίας κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 147 ἐπ. καὶ 150 ἐπ. ΑΚ.

Ἀξιοσημείωτον τυγχάνει, ὅτι πρὸς προστασίαν τοῦ ἐργαζομένου ἔναντι τῶν κινδύνων αὐτῶν ἐν Γαλλίᾳ διὰ τοῦ νόμου τῆς 8 Ὀκτωβρίου 1946, δι' οὗ προσετέθη τὸ ἄρθρον 24α εἰς τὸν Κώδικα Ἐργασίας, ὡρίσθη ὅτι καὶ μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς γενικῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως ὁ μισθωτὸς δύναται νὰ ἐπιδιώξῃ τὰς ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀξιώσεις του, ἐφ' ὅσον ἤθελε καταγγείλῃ τὴν περὶ ἐξοφλήσεως συμφωνίαν δι' ἐπιστολῆς, ἀποστελλομένης πρὸς τὸν ἐργοδότην ἐντὸς προθεσμίας ἑπτὰ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως[33].

V. Ἡ δυνατότης σιωπηρᾶς παραιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ.

Τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα περὶ τοῦ κύρους τῆς παραιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τῶν ἀξιώσεών του προϋποθέτουν ὅτι: α) ὀφίσταται δήλωσις βουλήσεως τοῦ μισθωτοῦ περὶ παραιτήσεώς του καὶ β) ὅτι αὕτη εἶναι ἄνευ ἐλαττώματός τινος (μὴ προκληθεῖσα δι' ἀπάτης ἢ ἀπειλῆς), διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ γενομένη παραίτησις εἶναι ἀκυρώσιμος.

Ἤδη τυγχάνει ἐξεταστέον κατὰ πόσον δύναται ἡ περὶ παραιτήσεως βούλησις τοῦ μισθωτοῦ νὰ ἐκφρασθῇ καὶ σιωπηρῶς[34].

Λόγῳ τῆς ὑπαρχούσης ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας ἐξαρτήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τοῦ ἐργοδότου καὶ τῆς ἀπειλῆς ἀπολύσεως του, ὁ μισθωτὸς διαρκούσης τῆς συμβάσεως ἐργασίας κυρίσκεται εἰς κατάστασιν ἐξαναγκασμοῦ, μὴ ἐπιτρέπουσαν αὐτῷ τὴν ἐνάσκησιν τῶν ἀξιώσεών του. Ὡς ἐκ τούτου ἡ σιωπὴ τοῦ μισθωτοῦ δὲν εἶναι δυνατὸν ἄνευ ἄλλου τινὸς νὰ ἐκληφθῇ ὡς δήλωσις παραιτήσεως ἀπὸ τῶν ἀξιώσεών του.

Ἡ σιωπὴ τοῦ μισθωτοῦ τότε μόνον δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀποδοχή, ὅταν κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως οὗτος ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ δηλώσῃ ῥητῶς τὴν ἐναντίωσίν του, εὑρισκόντος ἐν προκειμένῳ κατ' ἔξοχὴν ἐφαρμογὴν τοῦ κανόνος «qui tacet consentire videtur ubi loqui potuit ac debuit» (ἐπ).

Κατ' ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 189 ΑΚ, καθ' ἣν, ἐὰν δὲν ἐτάχθη προθεσμία ἀποδοχῆς τῆς γενομένης προτάσεως πρὸς σύναψιν συμβάσεως, ἡ ἀποδοχὴ δέον νὰ περιέλθῃ εἰς τὸν προτείναντα μέχρι τῆς ἀτιγμῆς, καθ' ἣν *κατὰ τὰς περιστάσεις* ὑποχρεοῦται οὗ-

---

31) Durand-Vitu, ἔνθ. ἀν. no 497, (Staudinger)—Nipperdey, Kommentar ἔνθ. ἀν. Vorb. 539 ἐπὶ § 611, Manu, ἔνθ. ἀν. σελ. 256.

32) (Staudinger) - Nipperdey ἔνθ' ἀν. Ἀντιθέτως ὁ Manu, ἔνθ. ἀν. σελ. 257, θεωρεῖ ἐπιτρεπτὸν τὸν συμβιβασμὸν μόνον ἐφ' ὅσον οὗτος ἀφορᾷ τὰς πραγματικὰς προϋποθέσεις τῆς ἀξιώσεως.

33) Πρβλ. σχετικῶς περὶ τοῦ νόμου τούτου Durand-Vitu, ἔνθ. ἀν. σελ. 987, καὶ Drouillat-Aragon κλπ. Code du travail annoté, 1950 σελ. 35.

34) Περὶ τοῦ ζητήματος πρβλ. Krause, Schweigen im Rechtsverkehr, 1938 σελ. 89 καὶ 187 καὶ Steiner Das Schweigen des Arbeitsnehmers ἐν Festgabe für den Schweiz. Juristentag 1944 σελ. 273 ἑπ.

35) Schweingruber, Das Arbeitsrecht der Schweiz, 1946 σελ. 48 καὶ Steiner, ἔνθ. ἀν. σελ. 280.

τος ν' αναμείνη την αποδοχήν, δέον και προκειμένης προτάσεως εκ μέρους του εργοδότου πρός μεταβολήν υφισταμένης συμβάσεως εργασίας ή κατάρτισιν συμβάσεως άφέσεως χρέους κ. ά. να γίνη δεκτόν ότι διαρκούσης της συμβάσεως εργασίας υφίστανται διά τόν μισθωτόν «περιστάσεις», λόγω της καταστάσεως εξαναγκασμού, εις ην ούτος ευρίσκεται, μη επιτρέπουσαι, ώστε ή σιωπή του να θεωρηθή ως αποδοχή της προτάσεως.

Άλλως βεβαίως έχει το ζήτημα μετά την λύσιν της συμβάσεως εργασίας, όπότε ή σιωπή του μισθωτού, μη υφισταμένης καταστάσεως εξαναγκασμού, δύναται να εκληφθή ως σιωπηρά αποδοχή προτάσεως και να καταρτισθή σύμβασις ισχυρά, εάν εξ άλλου λόγου, ως ανωτέρω ανεπτύχθη, δεν είναι άκυρος.

Εν τη πράξει εμφανίζονται πλείσται όσαι περιπτώσεις εφαρμογής της αρχής, ότι εκ της σιωπής του μισθωτού δεν τεκμαίρεται αποδοχή αυτού. Ούτω εν περιπτώσει βλαπτικής μεταβολής της συμβάσεως εργασίας εκ μέρους του εργοδότου, εκ της παραμονής του μισθωτού εν τη εργασία και της μη διαμαρτυρίας του δεν τεκμαίρεται αποδοχή της προτάσεως του εργοδότου περί καταρτίσεως νέας βλαπτικής συμβάσεως εργασίας, ως γίνεται δεκτόν παρά της κρατούσης γνώμης εν τη νομολογία (86), αλλ' ο μισθωτός δικαιούται πρό ή κατά ή μετά την λήξιν της συμβάσεως εργασίας να ενασκήση τας εκ της αρχικής συμβάσεως αξιώσεις του, οίαν προκειμένης αορίστου χρόνου συμβάσεως εργασίας ν' αξιώση την κατά τόν Ν. 2112 αποζημίωσιν λόγω της προς καταγγελίαν της συμβάσεως εξομοιουμένης μονομερούς βλαπτικής μεταβολής της συμβάσεως εκ μέρους του εργοδότου (άρθρ. 7 Ν. 2112).

Άν όμως ο μισθωτός επί μακρόν μετά την μεταβολήν παρέμεινεν εις την εργασίαν χωρίς να διαμαρτυρηθή ως π.χ. ο μετατεθείς δικαίλληλος παρά τους όρους της συμβάσεως εις άλλην πόλιν, μετέβη εις ταύτην άδιαμαρτυρήτως παραμείνας επί μίαν δεκαετίαν, δέν δύναται ν' αξιώση την κατά τόν Ν. 2112 αποζημίωσιν μετά την πάροδον τοσαύτου μακρού χρόνου λόγω μονομερούς βλαπτικής μεταβολής της συμβάσεως εκ μέρους του εργοδότου, διότι τούτο αντιβαίνει εις τας αρχάς της καλής πίστεως (άρθρ. 200 και 288 ΑΚ.).

VI. Αποδυνάμωσις της αξιώσεως του μισθωτού.

Η λεγομένη αποδυνάμωσις (Verwirkung) του δικαιώματος (87) του μισθωτού εκ της επί μακρόν χρόνον και υπό ωρισμένας περιπτώσεις μη ασκήσεως αυτού δέν ευρίσκει εύρύ πεδίον εφαρμογής εν τω εργατικώ δικαίω (88), λαμβανομένου υπ' όψιν, ότι αι εκ της συμβάσεως εργασίας πηγάζουσαι αξιώσεις του μισθωτού αφορούν κυρίως εις μισθούς, οπουκείμεναι εις ούντομον παραγραφήν (άρθρ. 250 ΑΚ). Γίνεται δε δεκτόν, ότι όπου οφίσταται παραγραφή της αξιώσεως και δή ούντομος, οία επί μισθού, ή μη άσκησις της αξιώσεως παρά τού μισθωτού έντος του χρόνου της παραγραφής δέν αντιβαίνει εις τας αρχάς της καλής πίστεως (89), των συνεπειών εκ της παρόδου του χρόνου καθοριζομένων υπό μόνων των περί παραγραφής κανόνων.

Και άν ο μισθωτός άσκή τας περί μισθού ή άλλας χρηματικάς αξιώσεις του το πρώτον μετά την λύσιν της συμβάσεως εργασίας, τούτο δέν αντιβαίνει εις τας αρχάς της καλής πίστεως, καθ' όσον πρό της λύσεως της συμβάσεως εύρίσκετο, ως ελέχθη, εις κατάστασιν εξαναγκασμού, εμποδίζουσαν εγκαιροτέραν επιδίωξιν των αξιώσεών του. Αντιθέτως είναι ο εργοδότης εκείνος, όστις, εκμεταλλευόμενος την κατάστασιν εξαναγκασμού του μισθωτού και μη καταβάλλων τον κεκανονισμένον μισθόν, ευρίσκεται εν κακή πίστει.

Εφ' όσον μάλιστα αι κανονιστικαί περί μισθού διατάξεις και λοιποί αναγκαστικού δικαίου κανόνες των εργατικών νόμων αποσκοπούν εις την προστασίαν του εργαζομένου διά της θεσπίσεως ελαχίστων φιλεργατικών όρων, διά της απαδοχής της θεωρίας της απαδυναμώσεως των αξιώσεων, θά παρενεβάλλοντο εμπόδια εις την πραγματοποίησιν των σκοπών τούτων της εργατικής νομοθεσίας. Εάν, ως ανωτέρω (III) ανεπτύχθη, ο μισθωτός δέν δύναται εγκύρως να παραιτηθή από γεγεννημένων αξιώσεών του, απορρεουσών εξ αναγκαστικού δικαίου κανόνων, συνάπτων λ. χ. άφεσιν χρέους, πολύ ολιγώτερον τας αξιώσεις του ταύτας δύναται διά της μη ενασκήσεως αύτών να καταστήση ανενεργείς (90).

---

86) Α.Π. 140|1948 ΕΕΔ 7, 69) και αντιφωνεί προς ταύτην *Α. Σακελλαρόπουλον* ΕΕΔ 8,137.

87) Εκ των παρ' ημίν *Β. Δούκα*, Venire contra factum proprium, εν Ν. Δικ. 6 σελ. 269, ιδίως εν σελ. 278, ένθα ή διάκρισις μεταξύ αυτοχρόνου παραιτήσεως και αποδυναμώσεως.

88) Υπέρ της απόφασης ότι μη εφαρμογής της αποδυναμώσεως επί των αξιώσεων του μισθωτού και ιδία των εκ μισθών καθοριζομένων υπό πολλών συμβάσεων ή άλλων κανονιστικών διατάξεων πρβλ. Molitor, TVO, ένθ. άν. σελ. 81, ArbRPrax. 1930 σελ. 344, Neumann, Tarifrecht ένθ. άν. σελ. 111, Hennicke, Die Tarifordnung κ.λ.π. ένθ. άν. σελ. 182, Dersch, Das Gesetz zur Ordnung der nat. Arbeit, Kommentar, 1934 σελ. 191, Stolze, Die Rechtswirkungen der TO ένθ. άν. σελ. 80 και ή παλαιοτέρα νομολογία του RAG 1|379, 6|471 εν BensheS. Υπέρ της εφαρμογής Hueck-Nipperdey II ένθ. άν. σελ. 296 και λοιποί παρ' αυτού αναφερόμενοι συγγραφείς. (Kaskel) - Dersch ένθ. άν. σελ. 97 (υπό περιορισμούς). Siebert Verwirkung and Unzulässigkeit der Rechtsausübung 1934 σελ. 237, Mans. ένθ. άν. σελ. 254 και ή νεωτέρα νομολογία του RAG 9|496, 10|233, 15|41, 16|123 εν BensheS.

89) (Kaskel) - Dersch, ένθ' άν. σελ. 191. Hennicke, ένθ. άν. σελ. 180.

90) Hennicke, ένθ. άν. σελ. 187. Εν τοιούτοις, ως παρατηρεί Nipperdey εν Standinger's Kommentar ένθ. άν. Vorb. 541 σελ. 1067, δέν πρέπει να παραράται, ότι ή αποδυνάμωσις της αξιώσεως στηρίζεται επί κανόνος ανεπικειμενικού δικαίου, ήτοι εις την επιβάλλουσαν την υποχρέωσιν καλοπίστου εκτελέσεως της παροχής διάταξιν του άρθρ. 288 Α.Κ. ένθ ή παραίτησις από αξιώσεως επί της δηλώσεως της ρουλήσεως του μισθωτού. Ούτω και Citron-Hessel, Grundlage des Einzelarbeitsrechts, 1949 σελ. 77.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΜΟΙΒΗ ΔΙ' ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΟΥ ΚΑΙ ΥΠΑΛΛΗΛΙΚΗ ΙΔΙΟΤΗΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Καθορισμὸς νομίμων ἀποδοχῶν καὶ ἀποζημιώσεως λόγῳ ἀπολύσεως

Νομοθετικαὶ διατάξεις περὶ μισθωτῶν ἀμειβομένων δι' ἡμερομισθίου.— Θεώρησις ὡς ὑπαλλήλων μόνον ἂν ὁ χαρακτηρισμός των ὡς ἡμερομισθίων ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ Νόμου ἢ δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν.— Δικαίωμα ἄλλως τῆς ἀποζημιώσεως ἐργατῶν λόγῳ ἀπολύσεως καὶ τοῦ δι' ἐργάτας καθοριζομένου ἡμερομισθίου.— Ἐπαγωγὴ ὅρκου κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ΄ΟΔ΄.

Λόγοι ἀναιρέσεως κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 618|1949 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς :

α') Κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. 1231 καὶ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Ν. 2112, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν. 1558|1930. Ἔκρινεν, ὅτι αἱ διατάξεις αὗται, κατὰ τὴν ἔννοιαν ἐών ὁποίων δὴθεν δὲν θεωροῦνται ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι οἱ ἀμειβόμενοι δι' ἡμερομισθίου, ἔστω καὶ ἂν παρέχουν ὑπαλληλικὰς ὑπηρεσίας, ἐκτὸς ἂν ὁ τοιοῦτος χαρακτηρισμὸς ἐγένετο πρὸς κατασιτήγησιν τοῦ νόμου ἢ δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν, ἔχουσι δὴθεν ἐφαρμογὴν καὶ διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν νομίμων ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ. Δεχθεῖσα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ὅτι ἡ ἀναιρεσείουσα ἠμείβετο δι' ἡμερομισθίου καὶ ὅτι τοῦτο δὴθεν δὲν ἐγένετο πρὸς κατασιτήγησιν τοῦ νόμου, οὔτε πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἀντίκειται, ἀπέρριψε τὸν ἀγωγὴν της κατὰ τὸ αἴτημα αὐτῆς περὶ καταβολῆς εἰς αὐτὴν τῆς διαφορᾶς τῶν ἀποδοχῶν της διὰ τὸ κρίσιμον χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 11|11|1944 μέχρις 8|6|1948 μεταξὺ τοῦ ὅτερ τῇ κατεβάλλετο ἡμερομισθίου καὶ τῶν εἰς τοὺς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους καταβλητέων ἀποδοχῶν κατὰ τὰς ἑκάστοτε ἰσχυούσας ὑπουργικὰς ἀποφάσεις καὶ συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας, οἷαι αἱ ἀπὸ 16|9|37 καὶ 4|11|47. Ἂς ὑπουργικὰς ἀποφάσεις καὶ συλλογικὰς συμβάσεις καὶ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀναφέρει καὶ εἰς τὰς κατατεθείσας πρακτόσεις της παντοτε ἐπεκαλέσθη, ἐνῷ ἀντιθέτως διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἐν λόγῳ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἐρευνᾶται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ἡ φύσις τῆς παρεχομένης ἐργασίας (ἂν εἶναι πνευματικὴ ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικὴ ἢ οὔ), χωρὶς νὰ ἐχῃ, ὡς καὶ ἐν προκειμένῳ, θέσιν ἡ ἔρευνα ἂν ὁ τυχὸν χαρακτηρισμὸς τοῦ ὑπαλλήλου ὡς ἡμερομισθίου γίνεται ἢ οὐ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου του πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου ἢ δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν, δεδομένου ὅτι ἀντικειμένου τῆς διαφορᾶς καὶ τῆς ἐν προκειμένῳ ἐρεύνης εἶναι μόνον ὁ νόμιμος ἢ οὐ τρόπος τῆς ἀμοιβῆς τοῦ μισθωτοῦ.

β') Κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν ἰσχυόντων κανόνος οὐσιαστικοῦ δικαίου ἐχουσῶν, βάσει δὲ τοῦ νόμου 28|1944 ἐκδοθεισῶν, ὡς ἄνω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καὶ ὁμοίαν ἰσχύν ἐχουσῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας. Ἔκρινεν ὅτι αὗται, ἀκολουθοῦσαι κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν των διὰ τὴν διάκρισιν ὑπαλλήλου καὶ ἐργάτου τὸν ἐν ἄρθρῳ 10 τοῦ Ν.1234|18 ὁρισμόν, δὲν περιορίζονται εἰς τὴν ἐξέτασιν μόνον τοῦ εἴδους τῶν ἐπ' ἀντιμισθίᾳ παρεχομένων ὑπηρεσιῶν (ἐργασία πνευματικὴ ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικὴ—σωματικὴ ἐργασία), ἀλλ' ἐξετάζουσι δὴθεν καὶ τὸν τρόπον τῆς καταβολῆς τῆς ἀμοιβῆς κατὰ τὴν ἀτομικὴν σύμβασιν ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ (μισθὸς ἢ ἡμερομίσθιον), ἐνῷ τὸ τελευταῖον τοῦτο οὐδεμίαν ἄσκει, οὔτε οὐσιώδη, οὔτε ἐπουσιώδη ἐπιρροὴν, οὐδὲ σημασίαν τινὰ ἔχει κατ' αὐτὰς καὶ κατὰ νόμον ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῆς καταβλητέας ἀμοιβῆς τοῦ μισθωτοῦ, ὥστε νὰ καταστῇ περαιτέρω ἀντικείμενον τῆς ἀποδείξεως τὸ ἐὰν ἡ δι' ἡμερομισθίου πληρωμὴ γίνεται πρὸς κατασιτήγησιν τοῦ νόμου ἢ δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν, ἐν μὴ ἀποδείξῃ τῶν ὁποίων νὰ μὴ ἐπιδιώκωνται διὰ παρασχεθείσης ὑπαλληλικῆς ὑπηρεσίας αἱ διὰ τοὺς ὑπαλλήλους νόμιμοι ἀποδοχαί, ἀλλ' αἱ τῶν ἡμερομισθίων ἐργατῶν, δεχθεῖσα δὲ ὅτι αὕτη δὲν ἀπέδειξε δὴθεν τὸ ὡς ἄνω περὶ οὗ ὁ λόγος θέμα, περὶ τοῦ ὁποίου διετάχθη καὶ διεξήχθη ἀπόδειξις ἐπ' ἀκροατηρίῳ, ἀπέρριψε κακῶς τὴν ἀγωγήν της.

γ') Κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τῶν ἰσχυόντων οὐσιαστικοῦ κανόνος δικαίου ἐχουσῶν ἐν τοῖς προηγουμένοις ὡς ἄνω λόγοις ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, τοῦ νόμου 28|1944, τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Ἀν. Νόμου 16|21 Νοεμβρίου 1935, τοῦ Ἀν. Νόμου 99|1936 καὶ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 806|1937. Ἔκρινεν, ὅτι

ὁ κατὰ τὴν ἀτομικὴν σύμβασιν ἐργασίας μεταξὺ ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ δοθεὶς χαρακτηρισμὸς τοῦ μισθοῦ ὡς ἡμερομισθίου καὶ ἡ ὑπ' αὐτῶν καθιέρωσις καταβολῆς ἀποδοχῶν τῷ μισθωτῷ ἡμερησίως, ἀπαλλάσσει τὸν ἐργοδότην τῆς καταβολῆς ἀποδοχῶν, αἵτινες καταβάλλονται εἰς τοὺς ὑπαλλήλους, ἔστω καὶ ἂν αἱ παρεχόμεναι ὑπηρεσίαι ἀποδεδειγμένως εἶναι ὑπαλληλικαί, τούτοις δὲ τοῖς λόγοις κακῶς ἀπέρριψε τὴν ἀγωγὴν της περὶ καταβολῆς αὐτῇ τῶν ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ διαφορῶν, ἐφ' ὅσον, ὡς ἐδέχθη, δὲν ἀπέδειξεν, ὅτι ἡ δι' ἡμερομισθίου πληρωμὴ της ἐγένετο πρὸς καταστρατήγησιν τοῦ νόμου ἢ ὅτι δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν, ἐνῷ, κατὰ τὰς ρηθείσας διατάξεις, αἱ ὡς ἄνω ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις καὶ συλλογικαὶ συμβάσεις, καθορίζουσαι καταβολὴν μηνιαίου μισθοῦ διὰ τοὺς ὑπαλλήλους καὶ ὁρίζουσαι τὰς καταβλητέας ἀποδοχὰς αὐτῶν, ἀναιροῦσιν ἀφ' ἑαυτῶν τὸν ὅρον καὶ τὸν τρόπον τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως περὶ ἀμοιβῆς δι' ἡμερομισθίου, ἀφοῦ, κατὰ τὴν σαφῆ ἔννοιάν των, αἱ ἀτομικαὶ συμβάσεις θεωροῦνται ὡς ἐκ τοῦ νόμου περιέχουσαι τοὺς ὅρους τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ τῶν ὡς ἄνω σχετικῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἀκυρουμένων τῶν ἀντιθέτων συμφωνιῶν, ἐφ' ὅσον εἶναι δυσμενέστεραι διὰ τὸν μισθωτόν.

δ) Κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τῶν ἐν τοῖς προηγουμένοις λόγοις διατάξεων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καὶ συλλογικῶν συμβάσεων, ἀπορρίψασα κακῶς διὰ τοὺς ἀνωτέρω ἐκτεθειμένους λόγους τὸ πρῶτον αἴτημα τῆς ἀγωγῆς της περὶ ἐπιδικάσεως αὐτῇ τῶν διαφορῶν τῶν ὀφειλομένων αὐτῇ ἐκ τῆς μὴ καταβολῆς αὐτῇ ὑπὸ τῆς ἀντιδίκου της μισθοῦ ὑπαλλήλου, ἀλλ' ἡμερομισθίου ἐργάτου, ἀπέρριψε κατ' ἀκολουθίαν καὶ τὸ δεύτερον αἴτημα τῆς ἀγωγῆς της περὶ ἐπιδικάσεως λόγῳ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεώς των ἐργασίας ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου τῆς ἀποζημιώσεως κατὰ τὸν νόμον 2112, ὡς ἰσχύει τροποποιηθείς, εἰς ἣ πρὸς τοὺς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους, ἐνῷ, ἐὰν ἐδέχετο, ὡς ὤφειλε τὸ πρῶτον αἴτημά της καὶ τῇ ἐπεδίκαζεν ἀποδοχάς, ὡς αἱ τοῦ διὰ μισθοῦ ἀμειβομένου ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, κατὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ δευτέρου ὡς ἄνω αἰτήματος τῆς ἀγωγῆς της, θὰ ἦτο ἤδη δικαστικῶς ἀνεγνωρισμένη ἡ ἰδιότης της ὡς ἰδιωτικῆς ὑπαλλήλου καὶ κατὰ συνέπειαν θὰ τῇ ἐπεδίκαζεν ἀποζημίωσιν ὑπολογιζομένην κατὰ τὸν νόμον 1558|30 καὶ οὐχὶ τὴν τοῦ ἐργάτου κατὰ τὸ Β. Δ. τῆς 18|7|1920.

* * *

Ἡ ἄποψις τῆς προσφευγούσης ἀποφάσεως δὲν εἶναι νόμιμος. Προηγουμένως, τὰ αὐτὰ δεχθεῖσαι, καὶ αἱ Α. Π. 466|1949 (εἰσηγητὴς *Δ. Χαμάρτσος*, ΕΕΔ 8, 1035), διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 2112|1920, Α. Π. 288|1950 (εἰσηγητὴς *Κ. Γκολφινόπουλος*, ΕΕΔ 9, 512), διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας (βλέπε καὶ παλαιοτέραν Α. Π. 427|1933, Θεμ. ΝΑ' 21, διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 3112|1920).

Τὸ θέμα, ἀπὸ ἀπόψεως δικαστηριακῆς πράξεως, πρέπει νὰ θεωρῆται λελυμένον, ἀφοῦ τέσσαρες ἤδη ἀρεοπαγιτικαὶ ἀποφάσεις κατέληξαν εἰς τὴν αὐτὴν ἑρμηνείαν τῶν σχετικῶν νομικῶν διατάξεων.

Ἐν τούτοις, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 9, 512 ἐπ.), ἡ ὀρθότης αὐτῆς δὲν εἶναι, νομίζομεν, ἀπρομάχητος.

Ἂν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀρχικοῦ Ν. 1234|1918 περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως» εἰσήχθη ἡ προσδιοριστικὴ τῆς ἐννοίας τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου διάταξις τοῦ ἄρθρου 10 αὐτοῦ μὲ τὸν ἀρνητικὸν ὁρισμὸν ὅτι δὲν εἶναι ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι οἱ ἡμερομίσθιοι καὶ ἐπανέλαβε τὸ αὐτὸ καὶ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», μὲ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν. 4558|1930, τοῦτο ἐγένετο καθ' ὃν χρόνον ὁ περὶ τοῦ τρόπου καὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ μισθοῦ ὅρος τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀνῆκεν εἰς τὴν αὐτονομίαν τῶν συμβαλλομένων.

Ἀλλ' ἀπὸ τοῦ κατὰ Ν. 310|1941, Ν. 28|1944 καὶ Α. Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν νέων οἰκείων εἰς τὴν περίπτωσιν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἢ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας τὸ κύριον ἀντικείμενον ἐρεύνης δὲν εἶναι πλέον ὁ τρόπος ἀμοιβῆς τοῦ μισθωτοῦ, ἀφοῦ αὐτὸν ἀκριβῶς προκειται νὰ ἐφαρμόσωμεν νομίμως, ἀλλ' ἡ φύσις τῆς παρεχομένης ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἐργασίας. Καὶ ἂν μὲν εἶναι ὑπάλληλος, κατὰ τοὺς θετικοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἄρθρου 10 Ν. 1234|1918 (ἐργασία ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματική), θὰ ἐφαρμοσθοῦν αἱ περὶ ὑπαλλήλων ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις (βλέπε καὶ Α. Π. 92|1945, εἰσηγητὴς *Κ. Βοΐατζῆς*, ΕΕΔ 4, 528) ἢ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας (βλέπε καὶ Α. Π. 610|1949, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 9, 168) ἂν δὲ ἐργάτης αἱ οἰκεῖαι, ἀναλόγως τῆς εἰδικότητος αὐτοῦ, ὁμοιαι ἀποφάσεις ἢ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας.

Ἀκριβῶς δι' αὐτὸ καὶ οἱ πρόσθετοι ὅροι τῆς ἀπὸ 12 Αὐγούστου 1936 πρώτης συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, οἱ ὁποῖοι ἐκυρώθησαν διὰ τοῦ Α.Ν. 99|1936 καὶ ἰσχύουν ὡς κανόνες δικαίου, περιωρίσθησαν νὰ ρίψουν τὸ βάρος τῆς ἐρεύνης περὶ τῆς ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὴν φύσιν τῆς παρεχομένης ἐργασίας. Οὗτοι, κατ' αὐτούς, ὑπάλληλος θεωρεῖται, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς παρούσης συμβάσεως, πᾶν πρόσωπον, κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἀσχολούμενον ἐπ' ἀντιμισθίᾳ εἰς ὑπαλληλικὴν ὑπηρεσίαν ἰδιωτικοῦ καταστήματος, γραφείου ἢ ἐν γένει ἐπιχειρήσεως καὶ παρέχον ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν.

Δὲν ἐπαναλαμβάνεται δι' αὐτῶν ἡ διάταξις τοῦ β' ἐδαφίου τοῦ ἄρθρου 10 Ν. 1234 περὶ ἡμερομισθίων, ἀντιθέτως μάλιστα διὰ τῶν ἐν συνεχείᾳ εἰς τοὺς προσθέτους τούτους ὅρους ἀναφερομένων «δὲν περιλαμβάνονται

εἰς τοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως ταύτης καὶ δὲν ἀφορᾷ αὐτὴν τοὺς σωματικῶς ἐργαζομένους, ἔστω καὶ ἂν ἀμείβωνται κατὰ μῆνα, καθίσταται ἐντονώτερον σαφὲς ὅτι τὸ μόνον ζήτημα ἐρεύνης εἶναι ἡ φύσις τῆς ἐργασίας. Ἂν, μετὰ ταῦτα, πρόκειται περὶ ἐφαρμογῆς τῆς γενικῆς αὐτῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, τότε θὰ ἠδύνατο ὁ δικαστὴς νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν στοιχεῖα ἐξω τῶν ὡς κανόνων δικαίου ἰσχυόντων αὐτῶν ὅρων τῆς συμβάσεως καὶ νὰ καθορίσῃ ὡς ἀποδεικτέον ἂν ἡ δι' ἡμερομισθίου ἀμοιβὴ ἐγένετο πρὸς καταστρατήγησιν τοῦ νόμου, ἵνα ἐκ μόνης τῆς ἐπιτυχίας τῆς ἀποδείξεως ἐφαρμόσῃ τὴν συλλογικὴν σύμβασιν;

Διάφορον ἔννοιαν δὲν ἔχει τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Α.Ν. 866|1937, τὸ ὁποῖον δὲν ἦλθε νὰ τροποποιήσῃ τὸ διὰ τοῦ Α. Ν 99|1936 εἰσαχθὲν δίκαιον, ἀλλ' αὐθεντικῶς νὰ ἑρμηνεύσῃ, μὲ τὴν σαφῆ ἐπιταγὴν ὅτι αἱ ἀπὸ 12 Αὐγούστου 1936 δύο κυρωθεῖσαι διὰ τοῦ Α. Ν. 99|1936 συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας (μία περὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ μία περὶ ἐργατῶν) ἐφαρμόζονται *ἀνεξαρτήτως συστήματος πληρωμῆς* (ἡμερομισθίου, κατ' ἀποκοπὴν κλπ.).

Καὶ τὸ ἐρώτημα εἶναι, ἀφοῦ ἡ διάταξις αὐτὴ ἀναφέρεται καὶ εἰς τὴν ἀπὸ 12|8|1936 συλλογικὴν σύμβασιν τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, τίνα ἀξίαν ἔχει πλέον ἡ ἀπόδειξις, ἂν ὁ ὑπάλληλος ἀμείβεται δι' ἡμερομισθίου, ἀφοῦ ρητῶς ἐπιτάσσεται ἡ ἐφαρμογή της καὶ ἐπὶ ἡμερομισθίων;

***

Ἐσημειώσαμεν ἐν ἀρχῇ ὅτι τὸ θέμα ἀπὸ δικαστηριακῆς ἀπόψεως, μετὰ τὰς τέσσαρας ἀρεοπαγιτικὰς ἀποφάσεις, πρέπει νὰ θεωρῆται, ἐν πάσῃ περιπτώσει, λελυμένον.

Ἐν τούτοις, ἀπὸ νομοθετικῆς ἠδη ἀπόψεως, ἐπιβάλλεται νὰ τακτοποιηθοῦν τὰ προκύπτοντα ἀνώμαλα.

Ἀπόπειρα τακτοποιήσεως ἐγένετο ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους δι' ἑνὸς σχεδίου νόμου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, διὰ τοῦ ὁποίου ἀπηλείφετο ἡ περὶ ἡμερομισθίων διάταξις τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. 1234.

Ἀλλὰ, παρ' ὅλον ὅτι ὁ εἰσηγητὴς Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας εἰς τὴν ἔκθεσίν του πρὸς τὴν Βουλὴν ἀνωμολόγει τὴν ἀνάγκην τῆς καταργήσεως τῆς διατάξεως, ἡ ὁποία διὰ τῆς ἑρμηνείας της μεταβάλλει τὸν ἰατρὸν π. χ. εἰς . . . ἐργάτην, ὅλον κατέστη δυνατὸν νὰ γίνῃ νόμος τοῦ Κράτους.

Ἀρείου Πάγου 17|1951 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. **Η. Παπαηλιοῦ**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Κ. Καυκᾶς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Δόγκας, Λ. Διόφαντος

Κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ νόμου 1234, ὡς τοῦτο συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ νόμου 4558, τὸ ἄρθρον 11 τοῦ νόμου 2112, ὡς τοῦτο συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἰδίου ἄρθρου τοῦ νόμου 4558, καὶ τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 2 τοῦ νόμου 866 τοῦ 1937 ὁ παρέχων εἰς ἕτερον τὴν ἐργασίαν του καὶ ἀμειβόμενος δι' ἡμερομισθίου δὲν θεωρεῖται κατὰ τεκμήριον τοῦ νόμου ὡς ὑπάλληλος, ἐκτὸς ἐὰν ἰσχυρισθῇ καὶ ἀποδείξῃ, ὅτι ὁ χαρακτηρισμός του ὡς ἡμερομισθίου ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου ἢ ὅτι δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Ὁ οὕτω δὲ παρέχων τὰς ἐργασίας του δικαιοῦται εἰς ἀπόληψιν τόσον τοῦ διὰ τοὺς ἐργάτας καθοριζομένου νομίμως ἡμερομισθίου, ὅσον καὶ τῆς εἰς τοὺς ἰδίους παρεχομένης ἀποζημιώσεως διὰ τὴν περίπτωσιν καταγγελίας τῆς συμβάσεώς των, συμφώνως πρὸς τὰ ἄρθρα 3 καὶ 5 τοῦ ἀπὸ 16|18 Ἰουλίου 1920 Β. Διατάγματος. Ὅθεν οὕτω κρίνον καὶ τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον καὶ δι' ἀπορρίψεως τῆς ἐφέσεως ἐπικυρῶσαν τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν, δι' ἧς ἀπερρίφθη ἡ ἀγωγὴ τῆς ἀναιρεσειούσης κατὰ τὰ α' καὶ β' κεφάλαια αὐτῆς, δι' ὧν ἐζήτει αὕτη νὰ τῇ ἐπιδικασθῇ διὰ τὸ ἐν αὐτῇ ἀναφερόμενον χρονικὸν διάστημα ἡ διαφορὰ μεταξὺ τῶν ἀποδοχῶν, ἃς ἐλάμβανεν ὡς ἡμερομίσθιος καὶ ἐκείνων, ἃς θὰ ἐλάμβανεν ὡς ὑπάλληλος, βάσει τῶν ἑκάστοτε ἰσχυουσῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ὡς καὶ ἡ εἰς τοὺς ὑπαλλήλους χορηγουμένη ἀποζημίωσις, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 2112, ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς προδιαληφθείσας διατάξεις τοῦ νόμου, ἀφοῦ ἐδέξατο, κατὰ τὴν ἀνέλεγκτον ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου περὶ πραγμάτων κρίσιν του, ὅτι ἡ ἀναιρεσείουσα ἠμείβετο ἐπὶ ἡμερομισθίῳ καὶ ὅτι δὲν ἀπεδείχθη, ὅτι ὁ χαρακτηρισμὸς αὐτῆς ὡς ἡμερομισθίου ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου ἢ ὅτι δὲν ἀνταπεκρίνετο εἰς τὴν ἀλήθειαν καὶ οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου α, β, γ, καὶ δ λόγοι ἀναιρέσεως τυγχάνουσιν ἀπορριπτέοι, ὡς μὴ νόμιμοι.

Ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος δὲν προσῆλθεν ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου, ἵνα δώσῃ ἐνώπιον αὐτοῦ τὸν ὑπὸ τῆς ἀναιρεσειούσης ἐπαχθέντα αὐτῇ δι' ἐξωδίκου δηλώσεως τῆς ὅρκον, δὲν παρῆχθη ὑπὲρ αὐτῆς οὐδὲν νόμιμον τεκμήριον περὶ τῆς ἀληθείας τῶν γεγονότων, ἐφ' ὧν ἐπήχθη ὁ ὅρκος, διότι τὸ ἄρθρον 352 τῆς Πολ. Δικονομίας ρυθμίζει τὰς συνεπείας τῆς μὴ δόσεως τοῦ ὅρκου τοῦ ἐπαχθέντος ὑπὸ διαδίκου τινὸς εἰς ἕτερον κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς δίκης καὶ ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου καὶ οὐχὶ ἐκτὸς αὐτοῦ καὶ ὁ 5ος λόγος ἀναιρέσεως, συνιστάμενος εἰς τὸ ὅτι τὸ δικάσαν Δικαστήριον δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καὶ δὲν συνεξετίμησε καὶ τὸ τοιοῦτον τεκμήριον, εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς μὴ νόμιμος.

Κατὰ τὰ ἄρθρα 12 καὶ 16 τοῦ Διατάγματος τῆς 1 Ἀπριλίου 1920 περὶ κωδικοποιήσεως τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' τὸ Δικαστήριον δὲν εἶναι ὑπόχρεον νὰ ἐπιβάλῃ τὸν ὑπό τινος διαδίκου ἐπιβαλλόμενον ὅρκον εἰς τὸν ἕτερον μὴ αὐτοπροσώπως παριστάμενον εἰς τὴν δίκην. Ὅθεν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, μὴ ἐπιβαλὸν τὸν ὑπὸ τῆς ἀναιρεσειούσης διὰ τῶν ἐγγράφων προτάσεών της ἐπαχθέντα ὅρκον εἰς τὴν μὴ αὐτοπροσώπως παριστομένην ἀναιρεσίβλητον, καθ' ἃ ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δείκνυται, δὲν ὑπέπεσεν εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 867 ἐδ. 9 Πολ. Δικονομίας ἀναγραφομένην παράβασιν καὶ ὁ περὶ τοῦ ἀντιθέτου δος λόγος ἀναιρέσεως ἀπορριπτέος.

ΠΑΡΑΛΕΙΨΙΣ ΝΟΜΙΜΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΝΑΓΓΕΛΙΑΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ

Ἀποκλειστικὴ προθεσμία ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως μισθωτοῦ

Ὑποχρέωσις ὑπαγομένων εἰς τὸν Ν. 118|1945 ἐργοδοτῶν εἰς ἐμπρόθεσμον ἀναγγελίαν καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος καταγγελίας. — Συνέπεια τῆς ἐλλείψεως στοιχείων ἀναγγελίας ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας. — Ὑφισταμένου δεδικασμένου περὶ τῆς ἀκυρότητος ἀπολύσεως, δὲν ἐφαρμόζεται ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1945 ἀποκλειστικὴ προθεσμία ἐπιδόσεως ἀγωγῆς. — Σκοπὸς προθεσμίας. — Ἀπαράδεκτον νέου λόγου ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου. — Ἀνατροπὴ δεδικασμένου.

Ἐπικυροῦνται αἱ ὑπ' ἀριθ. 68|1950 καὶ 201|1950 ἀποφάσεις τοῦ Πρωτοδικείου Κερκύρας ὡς ἐφετείου.

Λόγοι ἀναιρέσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 68|1950 ἀπορρίψεως ἐπροέξαν οἱ ἑξῆς:

α) Ἐσφαλμένως ἐφηρμόσθη καὶ ψευδῶς ἡρμηνεύθη τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ν. 118|1945, ὡς οὗτος ἰσχύει τροποποιηθεὶς καὶ ἐν συναρμογῇ πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 51500 τοῦ 1948 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας. Πράγματι δὲ οὐχὶ ὀρθῶς ἐκρίθη, ὅτι ἡ μὴ ἀναγραφὴ ἐν τῇ ὑποβληθείσῃ πρὸς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἁπλῇ καὶ πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας διπλῇ ἀπὸ 2.7.1949 ἀναγγελίᾳ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἀνειδίκου της παρ' αὐτῆς ὅλως ἐπουσιωδῶν στοιχείων, μὴ θετόντων ἐν ἀμφιβολίᾳ τὴν ἀτομικότητα ταύτης, ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς γενομένης καταγγελίας. Διότι, κατὰ τὴν σαφῆ διάταξιν τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118|1945, τὰ μόνον οὐσιώδη καὶ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ἀξιούμενον στοιχεῖον τυγχάνει ἡ ἔντασις τῆς προθεσμίας ἐγγράφου ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, ἧτις ἀναγγελία καὶ ἐν τῇ προσβαλλομένῃ ἀποφάσει βεβαιοῦται καὶ ἐκ τῶν προσαχθέντων παρ' αὐτῆς ἐγγράφων ἀποδεικνύεται, ὅτι ἔλαβεν ὁρίως χώραν ἐμπροθέσμως καὶ ὅτι πρὸς ἀμφότερα τὰ Γραφεῖα ταῦτα ἀπεβλήθη. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ἐν τῇ εἰρημένῃ νομοθετικῇ διατάξει προσετέθησαν ἡ φράσις «κατὰ τὰ λεπτομερέστερον ὁρισθησόμενα» ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁριζόμενα, πλὴν ἡ σαφὴς ἔννοια τῆς διατάξεως ταύτης εἶναι ὄχι ὅτι διὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δημιουργεῖται ἴδιων καὶ αὐτοτελὴς δίκαιων κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν, ἀλλ' ὅτι δι' αὐτῆς εἰδικεύεται καὶ διευκρινίζεται ὁ τρόπος, καθ' ὃν γίνεται ἡ ἔντασις τοῦ χρόνου τούτου καταγγελίας, ὅστε νὰ καθίσταται ἀνυπερθέτητος ἡ ἐπιβολὴ καὶ ἡ χρονολογία. Ἀντιθέτως ἑρμηνεία θὰ καθίστα τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας ἀνεξέλεγκτον νομοθέτην, δυνάμενον νὰ καθιερώσῃ λόγους ἀκυρότητος ἐξ ἄλλης καὶ ἀπροόπτου ἐκ τοῦ νόμου σκοπηθείσης αἰτίας. Διαδέσμως συνεπῶς ἑτέρα διατύπωσις, ἐπιβαλλομένη ὑπὸ τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, μόνην συνέπειαν ἔχει τὴν διακρίβωσιν τῶν ὅρων τῆς ἐργασίας τοῦ ἀπολυομένου καὶ ἧτις διοικητικὴν μόνον ἀξίαν κέκτηται καὶ διοικητικὰς μόνον κυρώσεις δύναται νὰ ἐπαγάγῃ, οὐδέποτε ὅμως ἀκυρότητα. Μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν αἱ διὰ τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἀξιούμεναι διατυπώσεις ἀφοροῦσι τὴν βεβαίωσιν τῆς ἀτομικότητος τῆς καταγγελλομένης συμβάσεως, ἧτις ἄλλως ὁρίστο καὶ ἀμφίβολος θὰ καθίστατο, δημιουργεῖται λόγος ἀκυρότητος, ἀλλὰ καὶ οὗτος οὐχὶ δυνάμει τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἀλλὰ δυνάμει αὐτῆς τῆς διατάξεως καὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου, ἀξιοῦντος σαφῆ, ἀκριβῆ καὶ ταχείαν ἀναγγελίαν τῆς γενομένης καταγγελίας, ἵνα λειτουργήσῃ ἡ πρὸς θεραπείαν τῆς δημιουργουμένης ἀνεργίας τοῦ ἀπολυθέντος τεταγμένη κρατικὴ ὑπηρεσία. Ἔδει, ὅθεν, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ἀληθῶς ἑρμηνευομένου καὶ ὀρθῶς ἐφαρμοζομένου τοῦ εἰρημένου νόμου, νὰ ἀκυρωθῇ, ὡς νόμῳ ἀβάσιμος, ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἐνάγοντος.

β) Ἐπὶ τῇ βάσει ψευδοῦς ἑρμηνείας τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Νόμου 118|1945 καὶ τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν αὐτῆς ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 51500|1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας προέβη εἰς ἐσφαλμένην ἐκτίμησιν τοῦ περιεχομένου τῆς ἀπὸ 2 Ἰουλίου 1949 ἀναγγελίας της πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας (εἰς διπλοῦν) καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, δεχθεῖσα ὅτι αὐτὴ δὲν περιελαμβανε α) ποία ἡ εἰδικότης τοῦ ἀναιρεσιβλήτου β) ποῖαι αἱ ἀποδοχαὶ του κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεως καὶ γ) ποῖα τὰ οἰκογενειακὰ βάρη. Ἐνῷ, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ περιεχομένου τῆς προσαχθείσης ἀπὸ 2 Ἰουλίου 1949 ἀναγγελίας της, αὕτη ἀναφέρει α) ὡς εἰδικότητα: εἰδικευμένος ἐργάτης, β) ὡς ἀποδοχὰς ἡμερίας ἀπολύσεως: σημερινὸν ἡμερομίσθιον εἰδικευμένου ἐργάτου, συμφώνως πρὸς τὰς ἰσχυούσας συλλογικὰς συμβάσεις καὶ γ) ὡς οἰκογενειακὰ βάρη: ἔγγαμος. Ὡς καταφαίνεται ἐκ τούτων, δὲν ἐσημειώθη παράλειψις τῶν ἐν λόγῳ στοιχείων, ἀλλὰ πιθανὸς ἐσφαλμένη ἀναγραφή. Συνεπῶς ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, ὀρθῶς ἑρμηνεύουσα τὸν νόμον, ὤφειλε νὰ δεχθῇ, ὅτι ἡ ἐσφαλμένη ἀναγραφὴ ὁρισμένων στοιχείων ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ, μὴ θέτουσα ἐν ἀμφιβολίᾳ τὴν ἀτομικότητα τῆς καταγγελθείσης συμβάσεως, δὲν ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἀκυρότητα τῆς ἀναγγελίας, ἀλλ' ἁπλῶς τυχὸν εὐθύνην τοῦ ἐργοδότου ἐναντι τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας. Μὴ πράξασα δὲ ταῦτα, ἀλλὰ θεωρήσασα ὅτι ἡ ἐσφαλμένη ἀναγραφὴ τῶν ὡς ἄνω στοιχείων τῆς ἀναγγελίας ἐξομοιοῦ-

και πρὸς παράλειψιν αὐτῶν, κατέστη ἀναιρετέα, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 810 § 2 Πολ. Δικονομίας, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 807 § 17, διότι ἡ δοθεῖσα ἑρμηνεία δὲν ἀνήγετο ἁπλῶς εἰς πράγματα, ἀλλὰ προσέβαλλε κανόνας δικαίου.

γ) Κατ' ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 δὲν ἀπορριψεν ὡς ἀπαράδεκτον τὴν ἐπίδικον ἀγωγήν, ἥτις ἐπεδόθη μετὰ τὴν πάροδον τῆς τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας.

Λόγοι ἤδη ἀναιρέσεως κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 201|1950 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Κερκύρας ὑπῆρξαν, ἐκτὸς τοῦ ἀνωτέρω ὑπὸ στοιχ. α' καὶ ὁ ἑξῆς :

Κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946, δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἡ παρὰ τῆς ἀναιρεσειούσης προταθεῖσα ἀπόσβεσις τῆς ἀγωγῆς, ὡς ἀσκηθεῖσα μετὰ τὴν παρελεύσιν τῆς ἐκ τοῦ ἀνωτέρω νόμου ταασομένης, ἐπὶ ποινῇ ἀπαραδέκτου τῆς ἀγωγῆς, τριμήνου προθεσμίας καὶ ὅπερ ἀπαράδεκτον, προκειμένης ἀποκλειστικῆς προθεσμίας, ἐξετάζεται ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου καὶ αὐτεπαγγέλτως.

***

Ὁ Ἄρειος Πάγος καὶ διὰ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀποφάσεως του ἐπανέρχεται εἰς τὴν καὶ ὑπὸ προηγουμένων ἀποφάσεων του δεκτὴν γενομένην ἄποψιν, ὅτι ἡ παράλειψις τῶν ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 8, 122) καθοριζομένων στοιχείων ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας ἐπάγεται ἀκυρότητα (Α. Π. 161|1947, εἰσηγητὴς ***Α. Θεοφίλου***, ΕΕΔ 6, 861, Α. Π. 857|1949, εἰσηγητὴς ***Κ. Γκολφινόπουλος***, ΕΕΔ 8, 626, Α.Π. 650|1950, εἰσηγητὴς ***Γ. Βουμβουλάκης***, ΕΕΔ 10, 108).

Ἐπανέρχεται ἐπίσης καὶ εἰς τὴν διὰ προηγουμένων ἀποφάσεων του δεκτὴν γενομένην ἄποψιν ὅτι διὰ τῆς ἐφ' ἅπαξ ἐγέρσεως καὶ ἐπιδόσεως ἀγωγῆς πληροῦται ὁ σκοπὸς τῆς ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἀγωγῆς τοῦ ἄρθρ. 3 Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 (βλέπε καὶ κατωτέρω).

Ἀρείου Πάγου 15|1951 Τμ. Α'.

Πρόεδρος ὁ κ. **Η. Παπαηλιού**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Ἀποστολόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Κ. Ράλλης, Σ. Τριδιζάκ.

Ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις τῆς ἑταιρίας ... περὶ ἀναιρέσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 68|1950 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Κερκύρας καὶ ἡ ἑτέρα συγχρόνως ἐκδικαζομένη αἴτησις τῆς αὐτῆς ἑταιρίας περὶ ἀναιρέσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 201|1950 ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ Πρωτοδικείου, ὡς προδήλως συναφεῖς, καθόσον αἱ δι' ἀμφοτέρων τῶν αἰτήσεων προσβαλλόμεναι ἀποφάσεις ἐξεδόθησαν μεταξὺ τῶν αὐτῶν διαδίκων καὶ ἐπὶ τῆς αὐτῆς διαφορᾶς, δέον νὰ συνεκδικασθῶσι κατὰ τὸ ἄρθρον 172 Πολ. Δικαναμίας.

Α') Ἐπὶ τῆς αἰτήσεως κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 68|1950 ἀποφάσεως :

Κατὰ τὸ ἄρθρον 9 § 3 τοῦ Νόμου 118|1945 αἱ εἰς τὸν νόμον τοῦτον ὑπαγόμεναι ἐπιχειρήσεις ὑποχρεοῦνται νὰ ἀναγγέλλωσιν ἐγγράφως ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν(*) εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τῆς περιφερείας των πᾶσαν ὑπ' αὐτῶν γενομένην καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ταύτης. Διὰ δὲ τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν τῆς διατάξεως ταύτης καὶ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς δοθείσης ἐξουσιοδοτήσεως ἐκδοθείσης καὶ ἑπομένως ἰσχύν νόμου ἐχούσης 51560|1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἡ κατὰ τὰ ὡς ἄνω γενομένη ἀναγγελία τῆς καταγγελίας δέον νὰ περιλαμβάνῃ τὰ ἐν τῇ ἀποφάσει ταύτῃ ἀναφερόμενα στοιχεῖα, ἀπαραίτητα διὰ τὸν ἀκριβῆ καθορισμὸν τῶν συνεπειῶν τῆς γενομένης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας. Ἡ ἔλλειψις τῶν ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως ταύτης καθοριζομένων στοιχείων συνεπάγεται, κατὰ τὰ ἄρθρα 174 καὶ 180 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἀκυρότητα τῆς γενομένης ἀναγγελίας, ἐξ οὗ ἐπέρχεται ἀκυρότης καὶ τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας δι' ἀνυπαρξίαν ἀναγγελίας ταύτης εἰς τὰ ὡς ἄνω Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας κατὰ τὰ προρηθέντα.

Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου δέχεται, κατὰ τὴν ἀνέλεγκτον ὡς εἰς πράγματα ἀναγομένην κρίσιν της, ὅτι ἐν τῇ γενομένῃ ὑπὸ τῆς ἀναιρεσειούσης ἑταιρίας ἀναγγελίᾳ τῆς γενομένης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἀναιρεσιβλήτου πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας δὲν περιελήφθησαν παντάπασι καὶ οὐχὶ ὅτι ἐγένετο ἐσφαλμένη, ἐπουσιώδης, ἀναγραφὴ τούτων, τὰ ὑπὸ τῆς ὡς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὁριζόμενα στοιχεῖα 1) ἡ εἰδικότης τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ὡς ὑπαλλήλου τῆς ἀναιρεσειούσης 2) αἱ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεως του ἀποδοχαὶ αὐτοῦ καὶ 3) τὰ οἰκογενειακὰ βάρη. Ὅθεν, ταῦτα δεχθεῖσα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὀρθῶς τὸς ἐν τῇ προηγουμένῃ σκέψει διατάξεις ἐφήρμοσε, κρίνασα ἄκυρον τὴν γενομένην ὑπὸ τῆς ἀναιρεσειούσης ἀναγγελίαν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ κατὰ συνέπειαν ἄκυρον καὶ τὴν καταγγελίαν ταύτην, ὡς μὴ ἀγγελθεῖσαν νομίμως, ἀπορριπτέων κρινομένων τῶν περὶ τοῦ ἐναντίου λόγου ἀναιρέσεως τοῦ ἀναιρετηρίου καὶ πρώτου τῶν προσθέτων.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 811 § 2 Πολ. Δικονομίας δὲν δύναται νὰ εἰσαχθῇ νέος λόγος ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὅστις δὲν εἰσήχθη εἰς τὰ ἀνεκκλήτως δικάσαν δικαστήριον, ἐκτὸς ἐὰν ὁ λόγος οὗτος ἀνάγηται εἰς τὴν κοινὴν εὐταξίαν. Ὅθεν ἡ διὰ τοῦ τρίτου τῶν προσθέτων λόγων ἀναιρέσεως προβαλλομένη αἰτίασις περὶ τοῦ ὅτι ὀρθῶς δὲν ἐκρίθη ἀπαράδεκτος ἐπίδικος ἀξίωσις περὶ μισθῶν κατ' ἐφαρμογὴν

(*) ***Σημ. ΕΕΔ***: Μετὰ τὴν διὰ τοῦ Ν. Δ. 1256|1949 τροποποίησιν ἡ προθεσμία ὡρίσθη ἤδη εἰς 8 ἡμέρας. Ἡ ἀπόφασις ἔχει ὑπ' ὄψιν περίπτωσιν καταγγελίας συμβάσεως πρὸ τοῦ Ν.Δ. 1256|1949.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΙΣ ΟΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΑΤΜΗΛΑΤΩΝ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ

Έννοια ὑποχρεωτικῆς ἀπολύσεως κατά Ν.Δ. 672|1948

Σκοπὸς τοῦ Ν.Δ. 672|1948 ἡ ἀποσυμφόρησις τῶν σιδηροδρομικῶν δικτύων καὶ ἰδίᾳ τῶν Σ.Ε.Κ καὶ Σ.Π.Α.Π ἐκ τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τοῦ πλεονάζοντος ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ. — Ὑποχρεωτικὴ ἡ ἔξοδος ἐκ τῆς ὑπηρεσίας μετὰ τὴν συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας, ἔστω καὶ ἂν ὁ σιδηροδρομικὸς ὑπάλληλος δὲν ἔχῃ συμπληρώσει τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον δι' ἀπόληψιν βοηθήματος ἐκ τοῦ Ταμείου Προνοίας. — Κατάργησις διὰ Ν.Δ 672|1948 ἀντικειμένων διατάξεων.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 3415|1950 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Ἐνῷ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 § 1 τοῦ Ν. Δ. 672|1948, ὁρίζεται ρητῶς καὶ σαφῶς, ὅτι τὰ ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Ταμείου ἢ Κλάδου Προνοίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων προβλεπόμενα ὅρια ἡλικίας (οἷα εἶναι καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ διὰ τοῦ ὑπὸ 18|18 Ἰουνίου 1936 β. δ. ἐγκριθέντος Κανονισμοῦ Ταμείου Προνοίας τοῦ προσωπικοῦ της), ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τῶν ὁποίων ὤφειλον νὰ ἀποχωρήσωσι τῆς ὑπηρεσίας οἱ συμπληροῦντες αὐτά, ὡς καὶ τὰ προβλεπόμενα ὑπὸ τοῦ Νόμου 3165|1932 καὶ τοῦ Α.Ν. 301|1936, δι' ἃς περιπτώσεις ἐφαρμόζονται ταῦτα, καθίστανται ὑποχρεωτικά, τοῦ συμπληροῦντος αὐτὰ προσωπικοῦ ἀπολυομένου ἐφεξῆς ὑποχρεωτικῶς τῆς ὑπηρεσίας, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ἰδίου Ν.Δ. 672 τὸ προσωπικὸν τῶν σιδηροδρομικῶν δικτύων, τὸ ἔχον συμπληρώσει τὴν 1ην Δεκεμβρίου 1947 τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἄνω Ν. Δ. προβλεπόμενα ὑποχρεωτικὰ ὅρια ἡλικίας, ἀπολύεται τῆς ὑπηρεσίας ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου, λαμβάνον τὰς ἐν αὐτῷ ἀποδοχάς, ἡ δὲ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐδέχθη, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος, ἀνὴκων εἰς τὸ προσωπικὸν αὐτῆς καὶ συμπληρώσας τὸ 60ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του, ἤτοι τὸ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 15 § 1 τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Ταμείου Προνοίας τοῦ Προσωπικοῦ Σ.Π.Α.Π., τοῦ κυρωθέντος διὰ τοῦ ἀπὸ 18|18 Ἰουλίου 1936 β. δ., προβλεπόμενον ὑποχρεωτικῆς ἀποχωρήσεως ὅριον ἡλικίας, ἐν τούτοις ἔκρινεν, ὅτι δὲν ὑπάγεται εἰς τοὺς ὑπὸ τῶν ἄνω διατάξεων ὑποχρεωτικῶς ἀποχωροῦντας ὑπαλλήλους τῶν Σ.Π.Α.Π., διότι δὲν ἔχει προσέτι συμπληρώσει καὶ δεκαπενταετῆ συμμετοχὴν εἰς τὸ Ταμεῖον Προνοίας καὶ ἰσων ἐτῶν κρατήσεις, διὰ νὰ δικαιοῦται βοηθήματος, ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τοῦ τοῦ ἄρθρ. 3 Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ περὶ ταύτης ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ ἐπεδόθη μετὰ τρίμηνον ἀπὸ τῆς γενομένης ἀπολύσεως, εἶναι ἀπαράδεκτος, ὡς μὴ προβληθεῖσα ἐνώπιον τοῦ ἐκδόντος τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν Πρωτοδικείου καὶ μὴ ἀναφερομένη εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν.

Παρέλκει ἡ ἐξέτασις τοῦ δευτέρου λόγου ἀναιρέσεως τῶν προσθέτων, δι' οὗ πλήττεται τὸ ἐπικουρικὸν ἔρεισμα τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως περὶ ἐκπροθέσμου τῆς γενομένης ἀναγγελίας εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, καθόσον ἀρκεῖ τὸ πρῶτον ἔρεισμα ταύτης πρὸς θεμελίωσιν αὐτοτελῶς τοῦ διατακτικοῦ καὶ καθ' οὗ ἐρείσματος οἱ προβαλλόμενοι λόγοι ἀναιρέσεως ἐκρίθησαν ἀβάσιμοι.

Ἐπὶ τῆς αἰτήσεως κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 201|1950 ἀποφάσεως:

Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τὴν περὶ πληρωμῆς τῆς ἐπιδικασθείσης ἀπαιτήσεως ὑποχρέωσιν τῆς ἀναιρεσειούσης ἑταιρίας ἐθεμελίωσεν ἐπὶ τῆς ἐνοχῆς τῆς προκυπτούσης ἐκ τοῦ ὑφισταμένου διδικασμένου περὶ τῆς ἐπιδίκου διαφορᾶς ἐκ προηγηθείσης τελεσιδίκου ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου, ἐκδοθείσης μεταξὺ τῶν αὐτῶν διαδίκων καὶ διὰ τὴν αὐτὴν διαφοράν. Ὅθεν ὁ πρῶτος λόγος ἀναιρέσεως, δι' οὗ προσάπτεται αἰτίασις κατὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως περὶ τοῦ ὅτι κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 9 Νόμου 118|1945 καὶ τῆς 51560|1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐκρίθη νόμῳ βάσιμος ἡ ἐπιδικασθεῖσα ἀπαίτησις, ἐπὶ ἀναληθοῦς προϋποθέσεως ἐρείδεται.

Ἡ ἐπιδικασθεῖσα ἀπαίτησις περὶ μισθῶν ἐρείδεται, κατὰ τὴν προηγουμένην σκέψιν, ἐπὶ τῆς ἐκ τοῦ δεδικασμένου ἀπορρεούσης ἐνοχῆς καὶ ἐκ τούτου ὀρθῶς ἀπεφήνατο ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὅτι δὲν εἶναι ἀπαράδεκτος ἡ περὶ ταύτης ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ὡς μὴ ἐγερθεῖσα ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Νομ. Διατάγματος 8|11 Μαΐου 1946 τασσομένης τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας, καθόσον αὕτη ἔχει ταχθῇ, ἵνα μὴ μένῃ ἐκκρεμὲς τὸ ζήτημα τοῦ κύρους τῆς γενομένης ἀπολύσεως, ἅπαξ δὲ ἀσκηθῇ ἡ ἀγωγὴ ἐντὸς τῆς τασσομένης προθεσμίας, ἡ ἀναγνωρισθῇ ἡ ἀκυρότης ταύτης δικαστικῶς, ἐκλείπει πλέον ὁ σκοπὸς τῆς διατάξεως ταύτης καὶ ὑπόκειται ἡ ἀπαίτησις εἰς τὴν κεκανονισμένην δι' αὐτὴν παραγραφήν, ἀπορριπτέου κρινομένου τοῦ περὶ τοῦ ἐναντίου δευτέρου λόγου ἀναιρέσεως, ὡς ἀβασίμου.

Τὸ κατὰ τὰ ἄρθρα 273 § 3 καὶ 274 Πολ. Δικονομίας ὀφιστάμενον δεδικασμένον ἐκ τελεσιδίκου ἀποφάσεως δὲν ἀνατρέπεται ἐκ τῆς ἀσκήσεως ἀναιρέσεως κατὰ ταύτης, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν συνεπείᾳ ἀσκήσεως ἀναιρέσεως καὶ μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἰδρύεται ὁ διὰ τοῦ ἄρθρου 807 παρ. 13 Πολ. Δικονομίας λόγος ἀναιρέσεως. Ὅθεν ἀπορριπτέος εἶναι ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου τρίτος λόγος ἀναιρέσεως.

ΣΧΕΣΙΣ ΟΔΗΓΩΝ ΑΓΟΡΑΙΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΠΡΟΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΑΣ

Διαφορὰ συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας ἀπὸ μισθώσεως πράγματος

I

Ἀνάληψις ὑπὸ ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου τῆς ἐκμεταλλεύσεως ἀγοραίου αὐτοκινήτου (ταξί), ἐπὶ καταβολῇ πρὸς ἰδιοκτήτην ἀποζημιώσεως δι' ἕκαστον διανυόμενον χιλιόμετρον, δὲν συνιστᾷ σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἀλλὰ μισθώσεως πράγματος.

Ὡς φαίνεται ἐκ τῶν παρατιθεμένων κατωτέρω δύο ἀποφάσεων τοῦ κατ' ἔφεσιν δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, τοῦτο δέχεται, ὅτι ἡ σχέσις ἡ συνδέουσα τὸν ὁδηγὸν αὐτοκινήτου ταξὶ μετὰ τοῦ ἰδιοκτήτου αὐτοῦ δὲν εἶναι τοιαύτη ἐξηρτημένης συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ μισθώσεως πράγματος (βλέπε ὅμως ἀντιθέτως τὴν ὑπ' ἀριθ. 8|141|1950 γνωμοδότησιν τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, εἰσηγητὴς *Τρ. Κοντογιαννόπουλος*, ΕΕΔ 9, 532 καὶ τὰ ἐν σελ. 521 ἑπ. σημειούμενα καὶ νεωτέρας ἀποφάσεις τοῦ εἰς α' βαθμὸν δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3947|1950, Πρωτοδίκης *Μ. Κυριλλόπουλος*. ΕΕΔ 9, 1130, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4000|1950, Πρωτοδίκης *Δ. Σκούμπης*, ΕΕΔ 10, 20). Τὸ ζήτημα, ὡς εἶναι εὐνόητον, εἶναι μεγάλης πρακτικῆς σημασίας, διότι ἡ ἄποψις αὕτη τοῦ Πρωτοδικείου, ἐπικρατοῦσα, θὰ κατέληγεν εἰς τὸ ἀνεφάρμοστον τῶν ἐργατικῶν νό-

αἰτιολογικοῦ τούτου ἀπέρριψε τὴν ἀπὸ 17 Δεκεμβρίου 1949 ἔφεσιν αὐτῆς κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 4536|1949 ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. Γ'ΨΟΔ' δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, διὰ τῆς ὁποίας ἐκήρυξεν ἄκυρον τὴν ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1949 γενομένην, βάσει τῆς εἰρημένης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἄνω Ν. Δ. 672|1948, ἀπόλυσιν τοῦ ἀντιδίκου της. Οὕτως ὅμως κρίνασα προφανῶς ἀπήτησε διὰ τὴν ἔννοιαν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 § 3 τοῦ Ν. Δ. 672|1948 στοιχεῖα πλείονα τῶν ὅσων προβλέπει καὶ ἀπαιτεῖ ὁ νόμος, ἐσφαλμένως οὕτως ἑρμηνεύσασα καὶ κακῶς ἐφαρμόσασα αὐτὸ καὶ τὸν ἰσχύοντα νόμον ἔχοντα ἀπὸ 13|18 Ἰουλίου 1936 Κανονισμὸν τοῦ Ταμείου Προνοίας τῶν Σ.Π.Α.Π (ἄρθρ. 15).

Ἀρείου Πάγου 659|1950 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. **Η. Παπαηλιοῦ**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Δ. Μίχος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Γεωργακόπουλος, Ἀγγ. Προκοπίου.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 22 τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Ταμείου Προνοίας τοῦ Προσωπικοῦ Σ.Π.Α.Π., κυρωθέντος διὰ τοῦ Βασ. Διατάγματος τῆς 13|18 Ἰουνίου 1936, καθ' ὃ ἡ ἑταιρία Σ.Π.Α.Π. ὀφείλει νὰ ἀποστέλλῃ κατὰ μῆνα εἰς τὸ Ταμεῖον πίνακα τῶν συμπληρούντων τὰ ἐν ἄρθρῳ 15 αὐτοῦ ὁριζόμενα ὅρια ἡλικίας τοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς, τὸ δὲ Ταμεῖον εἰδοποιεῖ τοὺς συμπληρώσαντας τὸ ὅριον ἡλικίας μετόχους αὐτοῦ τοὺς δικαιουμένους βοηθήματος ὅτι ὀφείλουσι ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐπὶ ἀποδείξει ἡ δικαστικῶς κοινοποιουμένης εἰδοποιήσεως νὰ ἀποχωρήσωσι τῆς ὑπηρεσίας, ὑπομιμνήσκον αὐτοῖς ὅτι ἐν μὴ ἐμπροθέσμῳ ἀποχωρήσει θέλει ἐπέλθῃ μείωσις ἢ ἀπώλεια τοῦ δικαιώματος πρὸς ἀπόληψιν βοηθήματος, οἱ ἐκ τούτων ὅμως μέτοχοι, οἱ μὴ δικαιούμενοι βοηθήματος, ὡς μὴ ἔχοντες τοὐλάχιστον δέκα πέντε πλήρων ἐτῶν κρατήσεις εἰς τὸ Ταμεῖον, δὲν ὑποχρεοῦνται εἰς ἀποχώρησιν ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ ὁρίου ἡλικίας, εἰ μὴ μόνον, ὅταν ἀποκτήσουν τὸ δικαίωμα ἀπολήψεως βοηθήματος, κατηργήθη, ὡς ἀντικείμενη εἰς τὰ ἄρθρα 1 § 1 καὶ 2 § 1 τοῦ Νομοθ. Διατάγματος 672 τῆς 5|7 Μαΐου 1948, ἅτινα σαφῆ ἔχουσι τὴν ἔννοιαν, ὅτι τὰ ὅρια ἡλικίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σ.Π.Α.Π., τὰ ὁριζόμενα ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Ταμείου Προνοίας αὐτοῦ ἢ τὰ ὑπὸ τῆς παραγράφου δευτέρας τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ μνησθέντος Ν. Διατάγματος ὁριζόμενα διὰ τὸ ἀνώτερον προσωπικόν, ἅτινα, ὡς ἐκ τῆς μνησθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 22 τοῦ Κανονισμοῦ ἦσαν δυνητικὰ διὰ τὸ προσωπικόν, καθίστανται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Νομ. Διατάγματος 672 ὑποχρεωτικά, τόσον διὰ τὸ προσωπικόν, ὅσον καὶ διὰ τὴν ἐπιχείρησιν Σ.Π.Α.Π., ἥτις ἀπολύει διαγράφουσα τῆς δυνάμεως αὐτῆς τὸ προσωπικὸν τὸ συμπληροῦν τὸ ὅριον ἡλικίας, λυομένης οὕτως αὐτοδικαίως, κατ' ἐπιταγὴν τοῦ νόμου, τῆς συμβάσεως ἐργασίας αὐτοῦ, μὴ δικαιούμενοι τοῦ λοιποῦ νὰ παραμείνῃ καὶ πέραν τοῦ ὁρίου ἡλικίας, ἐὰν δὲν ἔχῃ συμπληρώσει τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον πρὸς ἀπόληψιν βοηθήματος ἐκ τοῦ Ταμείου Προνοίας, διότι σκοπὸς τοῦ ὡς ἄνω Νομ. Διατάγματος 672 εἶναι, κατὰ τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν αὐτοῦ, ὅπως διὰ τοῦ καθορισμοῦ ὑποχρεωτικοῦ ὁρίου ἡλικίας δι' ἅπαν τὸ προσωπικὸν ἀπασυμφορηθῶσι τὰ σιδηροδρομικὰ δίκτυα καὶ ἰδίᾳ τὰ τῶν Σ.Ε.Κ. καὶ Σ.Π.Α.Π. ἐκ τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τοῦ πλεονάζοντος ὑπερηλίκου προσωπικοῦ καὶ ἐλαφρυνθῶσι ταῦτα ἐκ τῆς δαπάνης πρὸς μισθοδοσίαν των. Ὅθεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἀντιθέτως ἀποφηναμένη, ἤτοι ὅτι τὸ ὑπὸ τοῦ προμνησθέντος ἄρθρου 15 τοῦ κανονισμοῦ ὁριζόμενον ὅριον ἡλικίας καθίσταται ὑποχρεωτικὸν καὶ μετὰ τὰ ἄρθρα 1 § 1 καὶ 2 § 1 τοῦ Νομ. Διατάγματος 672 μόνον ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 22 τοῦ Κανονισμοῦ ἀπαιτουμένου χρόνου πρὸς ἀπόληψιν βοηθήματος ἐκ τοῦ Ταμείου Προνοίας, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς οὐσιαστικοῦ περιεχομένου προμνησθείσας διατάξεις καὶ κατέστησεν οὕτως ἑαυτὴν ἀναιρετέαν, κατὰ τὸ ἄρθρον 807 § 17 τῆς Πολ. Δικονομίας καὶ τὸν βάσιμον μοναδικὸν λόγον ἀναιρέσεως.

μων, ωρών εργασίας, καταγγελίας συμβάσεως εργασίας κλπ., ενώ, ως προς το πρώτον τουλάχιστον, υπάρχουν ρηταί διατάξεις νόμου (το από 14 Αύγ. 1950 Διάταγμα «περί καταναγκασμού ωρών εργασίας του προσωπικού αγοραίων (ταξί) και ιδιωτικής χρήσεως αυτοκινήτων» ΕΕΔ 9, 111), αι οποίαι καθορίζουν ώρας εργασίας επί απειλή ποιν. κυρώσεων και θά ήτο ενδιαφέρον νά εξετάσωμεν αν, υποβαλλομένης μηνύσεως κατά παραβάτου ιδιοκτήτου ιδίου αυτοκινήτου, η ποινική δικαιοσύνη θά απήλλασσε ταύτην, μέ την μόνην ίσως αιτιολογίαν—τολμηράν κατ' εμέ—ότι το ανωτέρω Διάταγμα, προϊόντος εσφαλμένης ιφιστάμενην σχέσιν εξηρτημένης εργασίας, ενώ κατά την άποψιν του πολιτικού δικαστηρίου διατελεί εν σχέσει μισθώσεως πράγματος, είναι έκτὸς της νομοθετικής εξουσιοδοτήσεως.

Άλλα και ή ύπ' αριθ. 270[1949 απόφασις του Διοικητού Ι.Κ.Α. περί κατατάξεως μισθωτών μέ κυμαινομένας αποδοχάς, τροποποιήσεως τεκμαρτών ημερομισθίων κλπ.» (ΕΕΔ 8, 653), κατατάσσουσα και τους τοιούτους οδηγούς αυτοκινήτων εις την εν αυτή ορισθείσαν μισθολογικήν κλίμακα, διά τας προς το Ι.Κ.Α. εισφοράς, πρέπει νά θεωρηθή, κατά την άποψιν του Πρωτοδικείου περί του χαρακτηρισμού της σχέσεως ως μισθώσεως πράγματος, ως άκυρος και μή δεσμεύουσα τους δι' αυτής υποχρέους.

Πρωτοδικείου Άθηνών 10300[1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' έφεσιν
Πρόεδρος ο κ. **Β. Πατσουράκος**
Εισηγητής ο Πρωτοδίκης κ. **Α. Μίχες**
Δικηγόροι οι κ.κ. Π. Νεσσόπουλος, Ν. Κουτσούρης

Αρκούντως εβεβαιώθη ότι μεταξύ των διαδίκων κατηρτίσθη η εξής συμφωνία: Ο ενάγων ανέλαβεν ως οδηγός την εκμετάλλευσιν του αγοραίου αυτοκινήτου του εναγομένου, λαμβάνων προς ίδιον όφελος όλας τάς εκ της εκμεταλλεύσεως αύτου πραγματοποιουμένας εισπράξεις επί καταβολή εις τον εναγόμενον ιδιοκτήτην αποζημιώσεως δραχ. 1300 δι' έκαστον διανυόμενον χιλιόμετρον, εξακριβούμενον δι' ειδικού μετρητού, άσχετως προς το άν κατά την διαδρομήν των χιλιομέτρων θά απεκόμιζεν ούτος κόμιστρα. Η τοιαύτη όμως συμφωνία δέν έχει κατά την κρίσιν του Δικαστηρίου τον χαρακτήρα της μισθώσεως εργασίας, άλλά της μισθώσεως πράγματος, κατά το άρθρον 574 Α.Κ., εν συνδυασμώ μέ το άρθρον 638 του ιδίου Κώδικος, έλλειπόντων των στοιχείων της εξαρτήσεως της εργασίας του εκμισθωτού από τού μισθωτού και του εις αντάλλαγμα της παρεχομένης εργασίας καταβαλλομένου μισθού. Ούχι ορθώς άθεν ο δικάσας Πρωτοδικείς εδέχθη διά της προσβαλλομένης αποφάσεώς του, ότι ή ώς άνω συμφωνία των διαδίκων είναι σύμβασις μισθώσεως υπηρεσιών και επί τή εκδοχή ταύτη προέβη εις περαιτέρω έρευναν της υποθέσεως, ενώ έδει να απορρίψη ταύτην. Άλλως, και άν ήθελε τις δεχθή, ότι ή συνδέουσα τους διαδίκους σχέσις είναι ή τοιαύτη της μισθώσεως υπηρεσιών, πάλιν απορριπτέα κρίνεται ή αγωγή, καθ' όσον εκ των αυτών ως άνω αποδεικτικών στοιχείων προκύπτει, ότι ο ενάγων απεχώρησεν οικειοθελώς εκ της υπηρεσίας του εναγομένου και δέν απελύθη υπ' αυτού. Δέον επομένως όπως, δεκτού καθισταμένου του υχετικού λόγου της υπό κρίσιν εφέσεως και εξαφανιζομένης της εκκαλουμένης αποφάσεως, απορριφθή ή υπό κρίσιν αγωγή.

II

Πρωτοδικείου Άθηνών 7057[1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' έφεσιν
Εισηγητής ο Πρωτοδίκης κ. **Σ. Δικμαντάκος**
Δικηγόροι οι κ.κ. Ε. Βουζίκας, Α. Παπασταύρου

Σύμβασις, δι' ής ο εις των συμβαλλομένων παραχωρεί την χρήσιν ταξιμέτρου αυτοκινήτου εις τον έτερον, επί σκοπώ τακτικής εκμεταλλεύσεως και υπό τον όρον, όπως ο μέν πρώτος, φέρων τάς εκ της εκμεταλλεύσεως δαπάνας, παρέχη τούτο εις τον έτερον, έτοιμον προς λειτουργίαν ανά πάσαν στιγμήν, ο δ' έτερος, αναλαμβάνων υπό την οικειόβουλον αυτού διεύθυνσιν και διαχείρισιν τό αυτοκίνητον, θά προσπορίζεται άπασας τάς εκ της εκμεταλλεύσεως εισπράξεις και θά καταβάλλη εις τον πρώτον ως συμπεφωνημένον μίσθωμα δρχ. 1250 δι' έκαστον διανυόμενον χιλιόμετρον, φέρει τον χαρακτήρα της μισθώσεως της χρήσεως και εκμεταλλεύσεως του αυτοκινήτου, κατά τά άρθρ. 574 επόμ., 638 και 621 ΑΚ και ούχι τον χαρακτήρα της εξηρτημένης εργασίας, της υπό του οδηγού και επί ίδια αυτού ωφελεία παρασχεθείσης υπηρεσίας, ήτις ήτο αυτόβουλος, μή εξαρτωμένη εκ των οδηγιών ή διαταγών του ιδιοκτήτου του αυτοκινήτου, όστις απέβλεψεν αποκλειστικώς εις το δι' εκμεταλλεύσεως του πράγματος πορισθησόμενον κατά χιλιόμετρον μίσθωμα, αφήσας κατά τά λοιπά πλήρη ελευθερίαν ενεργείας εις τον οδηγόν.

Όθεν διαφορά εκ τοιαύτης συμβάσεως δέν είναι άξιωσις μισθωτού, νομικήν βάσιν έχουσα σύμβασιν εξηρτημένης εργασίας, άντι άμοιβής (βλέπε Α Π, 498[1938, Θέμ. ΝΘ' 798, *Γ. Σιμωνέτου*, «Η σύμβασις εξηρτημένης εργασίας κλπ., Θέμ. ΝΔ' 1 επόμ., 57 επόμ., 145 επόμ.). (*)

(*) *Κατά την συζήτησιν της έφεσεως, εφ' ής εξεδόθη η άνω απόφασις, ο ενάγων και εκκαλών διά των πληρεξουσίων του δικηγόρων* **Εμμανουήλ Ι. Βουζίκα** *και* **Ρίτας Χατζηνικολάου-Βουζίκα**, *επεσήμανε διά των προσθέτων, μεταξύ άλλων, και τά εξής:*

1. Προτού εισέλθω εις την ανάπτυξιν των κατ' ιδίαν λόγων της έφέσεως μου, είμαι υποχρεωμένος να επιστήσω την προσοχήν του υμετέρου δικαστηρίου επί του ότι ή πρακτική σημασία της επί της προκειμένης υποθέσεως εκδοθησομένης αποφάσεως εξέρχεται των στενών ορίων μιάς υποθέσεως. Ως προκύπτει εκ των καταθέσεων πάντων των μαρτύρων, και αύτων ότι εδόν του αντιδίκου, πάντες οι οδηγοί αυτοκινήτων ταξί εργάζονται,

με' ώς όρους ακριβώς εἰργαζομην ἐγω εἰς το αὐτοκίνητον του ἐμπιστεύτου.

Ἡ ἰσχύρα συνεπῶς ἀπόφασις ἔχει πρό αὐτῆς πρός λύσιν τό ζήτημα, ἂν οἱ βιοπαλαίοντες 8.000 ἔδρῶτοι αὐτοκινήτων ταξί Ἀθηνῶν—Πειραιῶς τελοῦν ὑπό τήν προστασίαν τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας ἢ, ἀντιθέτως, ὡς ἐπαγγελματίαι ἐξαιρεθῶσι τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῆς. Ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις εἶναι μισθωτοί πράγματος ἀμφιβόλου τοιαύτης προστασίας.

ΙΙ. Ἐκ τῆς ἐνωπίον τοῦ δικάσαντος Πρωτοδικείου διαδικασίας, ὡς καί ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν ἐνωπίων συμβολαιογράφου ἐξεταισθέντων μαρτύρων προέκυψαν τά ἑξῆς περιστατικά:

α) Τόν Ἰούνιον τοῦ 1947 προσελήφθην ὡς ὁδηγός τοῦ ζωοτοκινήτου ταξί τοῦ ἀντιδίκου μέ τήν ρητήν συμφωνίαν νά ἐργάζωμαι μόνον τήν ἡμέραν, τήν δέ νύκτα νά ἐργάζεται ἄλλος ὁδηγός.

β) Ὧραι ἐργασίας εἶχον καθορισθῆ ἡ π. μ. ὡς ἡ μ.μ. Λύτος οὗτος ὁ ἀντίδικος εἰς τήν προσαγομένην καί ἐπικαλουμένην ἀπό 25.10.49 πρός μέ ἐξώδικον δήλωσιν αὐτοῦ ὁμολογεῖ τήν ὑπαρξιν ὡρολογίου ἐργασίας, τό ὁποῖον ἔδει νά τηρῶ ἀπαρεγκλίτως ἐν τῇ ἐργασίᾳ μου. Ἁπλῶς ὅτι αὐτοί οἱ ἐνώπιον συμβολαιογράφου ἐξεταισθέντες μάρτυρες τοῦ ἀντιδίκου κατέθεσαν ὅτι ἔδει νά ἐργάζωμαι οὐχί ὅσας ἡμέρας καί ὥρας ἤθελον, ἀλλά καθ' ἑκάστην ἀπό τῆς 8 π.μ. μέχρι τῆς 5 μ.μ.

γ) Πάντες οἱ μάρτυρες, τόσον οἱ ἰδικοί μου, ὅσον καί οἱ τοῦ ἀντιδίκου, κατέθεσαν ὅτι ἡ ἀροτή μου εἶχε συμφωνηθῆ εἰς ποσοστά ἐπί ἑκάστου διανυομένου χιλιομέτρου, ἤτοι δύο δραχμάς καθ' ἕκαστον διανυόμενον τοιοῦτο τοῦ ἰδιοκτήτου παρακρατουντος 1200 δραχμάς καθ' ἕκαστον διανυόμενον χιλιόμετρον, ἡ νομίμως μή δυναμένη νά ὑπερβαθῆ, διαπίμησις τοῦ ὁποίου ἀνέρχεται εἰς δραχμάς 2800 (1800 μείον 500—1250). Πάντες ἁπλῶς οἱ μάρτυρες κατέθεσαν ὅτι κατά ρητήν συμφωνίαν θά ἐκράτουν ὡς ἀμοιβήν καί: α) τήν λεγομένην πώσιν σημαίας, ἤτοι 8.000 δραχμάς, αἵτινες σημειοῦνται ἐπί τοῦ ὡρολογίου τοῦ αὐτοκινήτου καθ' ἑκάστην ἐκκίνησιν αὐτοῦ. β) τάς λεγομένας ὥρας ἀναμονῆς, ἤτοι 8.000 δραχμάς καθ' ἑκάστην ὥραν ἀναμονῆς πελάτου, τ. ἔ. καθ' ἑκάστην ὥραν, καθ' ἣν πελάτης τις κρατεῖ ἐν ἀναμονῇ εἰς τήν διάθεσιν του τό αὐτοκίνητον, χωρίς νά χρησιμοποιῇ αὐτό.

δ) Πάντα τά ἔξοδα λειτουργίας, ἐπισκευῆς κλπ. τοῦ αὐτοκινήτου ἐβάρυνον τόν ἰδιοκτήτην.

ε) Κατά τάς ὥρας τῆς ἐργασίας ἤμην ὑποχρεωμένος νά κάμνω «πιάτσα» εἰς τήν πλατείαν Μητροπόλεως καί νά ἀποδέχωμαι τήν μεταφοράν οἱουδήποτε πελάτου, ὅστις θά ἐζήτει τοῦτο, μή δυνάμενος ν' ἀρνηθῶ αὐτήν.

στ) Ἀπό τῆς προσλήψεώς μου μέχρι τῆς ἀπολύσεώς μου εἰργάσθην καθ' ὅλας τάς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος συμφώνως πρός τό καθορισθέν πρόγραμμα.

ζ) Ἑκάστην Κυριακήν ἔκαμνα ρεπό.

η) Τήν 21ην Ὀκτωβρίου 1949 ὁ ἀντίδικος μέ ἀπέλυσε. Τό εἰς τήν ἀπόλυσιν ὀφθέν αὐτόν ἐλατήριον ἦτο ὅτι κατόπιν αἰτήσεώς μου 4 ἡμέρας πρό τῆς ἀπολύσεως προσεκλήθη νά ἐμφανισθῆ εἰς τό Ὑπουργεῖον Ἐργασίας πρός διαιτητικήν λύσιν, γεννηθείσης μεταξύ αὐτοῦ καί ἐμοῦ διαφορᾶς ἀναφερομένης εἰς τό ὅτι ὁ ἀντίδικος, ἵνα ἐξοικονομήσῃ εἰς τό αὐτοκίνητον ὡς νυκτερινόν ἀνεβιόν του ποσά, ὅσης μέχρι σήμερον ὑπηρετεῖ εἰς τό αὐτοκίνητον του ὡς νυκτερινός, μέ ἐξηνάγκασε νά ἐργάζωμαι τρεῖς μόνον ἡμέρας τήν ἑβδομάδα (κατά τήν διάρκειαν τῆς ἡμέρας), τάς δέ ἄλλας τρεῖς ἐξηνάγκαζε νά ἐργάζηται τόν τοῦ νυκτερινόν ὁδηγόν.

θ) Τρεῖς ἡμέρας μετά τήν ἀπόλυσιν ὁ ἀντίδικος διά τῆς προσαγομένης καί ἐπικαλουμένης ἀπό 25 Ὀκτωβρίου 1949 ἐξωδίκου προσκλήσεως καί δηλώσεώς του μέ ἐκάλεσε νά ἐργάζωμαι εἰς τό αὐτοκίνητον του ὡς ὁδηγός κατά τήν νύκτα, ἤτοι ἀπό 5 μ. μ. ἕως 2 π.μ. καί ἀπό 5 π. μ. ἕως 7 μ. μ. Εἰς τήν ἐξώδικον ταύτην δήλωσιν ἀπήντησα διά τῆς ἀπό 29.10.49 ἐξωδίκου ἀπαντήσεώς μου, δηλῶν ὅτι ἡ δήλωσις αὕτη τοῦ ἀντιδίκου ἀποτελεῖ παράνομον μονομερῆ μεταβολήν τῶν ὅρων ἐργασίας καί, ἐπιφυλασσόμενος παντός ἐξ αὐτῆς νομίμου δικαιώματός μου, εἶμαι εἰς τήν διάθεσιν τοῦ ἀντιδίκου, ὅπως ἐκτελῶ ὑπηρεσίαν κατά τήν διάρκειαν τῆς ἡμέρας, συμφώνως πρός τό ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡρολόγιον ἐργασίας.

Τούτων οὕτως ἐχόντων εἶναι προφανές, ὅτι ἡ συνδέουσα μέ πρός τόν ἀντίδικον σύμβασις εἶναι σύμβασις ἐργασίας καί οὐχί, ὡς ἐσφαλμένως ἐδέχθη ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, σύμβασις μισθώσεως πραγμάτος. Τοῦτο προκύπτει ἐκ τῶν ἑξῆς στοιχείων, μαρτυρούντων τήν ὕπαρξιν πλήρους ἐξαρτήσεώς μου ἀπό τόν ἀντίδικον, ὥστε νά ὑπάρχῃ σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας:

α) Ὁ ἀντίδικος μοῦ εἶχε καθορίσει ὥρας ἐργασίας 8 π.μ. ἕως 5 μ. μ. (βλ. ἀνωτ. ὑπό στοιχ. β). Καθ' ἑκάστην ἡμέραν καί κατά τάς ἄνω ὥρας ἔδει νά παρέχω καί παρείχον τήν ἐργασίαν μου ὡς ὁδηγοῦ τοῦ αὐτοκινήτου τοῦ ἀντιδίκου, συμφώνως πρός τήν μεταξύ μας ὑφισταμένην σύμβασιν ἐργασίας. Ἐν ἄλλοις λόγοις δέν ἦμην ἐλεύθερος νά ἐργάζωμαι εἰς τό αὐτοκίνητον τοῦ καθ' ἃς ἡμέρας καί ὥρας κατ' οἰκείαν κρίσιν ἤθελον ἐγώ ἀλλά καθ' ἑκάστην καί κατά τάς ἄνω ὥρας. Τό στοιχεῖον ὅμως τοῦτο ἀποκλείει τήν ὕπαρξιν μισθώσεως πράγματος καί πείθει, ὅτι πρόκειται περί συμβάσεως ἐργασίας, ὡς ὀρθότατα ἐδέχθη πράσφατος ἀπόφασις τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους (βλ. ταύτην εἰς ΕΕΔ. 9. 552).

β) Διά νά μή ἐκτελέσω τήν ἐργασίαν μου, ὡς ὁδηγοῦ τοῦ αὐτοκινήτου τοῦ ἀντιδίκου, ἔδει νά λάβω ἄδειαν ἀπό αὐτόν, ὡς καί αὐτοί οὗτοι οἱ μάρτυρες τοῦ ἀντιδίκου κατέθεσαν. Ὁ μισθωτής ὅμως πράγματος ὄχι μόνον ἄδειαν δέν ὑποχρεοῦται νά ζητήσῃ ἀπό τόν ἰδιοκτήτην, ἀλλ' οὔτε κἂν νά εἰδοποιήσῃ αὐτόν.

γ) Ὁ ἀντίδικος εἶχε συμφωνήσει καί μοί ἐπεκάλλα ἔναγμα τοῦ Ι.Κ.Α., ἅτινα ἐπί ὑπαλλήλων μόνον, οὐχί καί ἐπί μισθωτῶν πράγματος ἐπικολλῶνται (βλ. τήν προμνησθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ Νομ. Συμβουλίου τοῦ Κράτους).

δ) Ὁ ἀντίδικος προσελάμβανε τό προσωπικόν τοῦ αὐτοκινήτου του.

ε) Ὁ ἀντίδικος ἀπέλυε τό προσωπικόν τοῦ αὐτοκινήτου.

στ) Φαινοτάτην ἀπόδειξιν τῆς ἐξαρτήσεώς μου ἀπό τόν ἀντίδικον ἀποτελεῖ ἡ προσαγομένη ἀπό 25.10.49 ἐξώδικος δήλωσις τοῦ ἀντιδίκου, ἐν ᾗ οὗτος μέ καλεῖ νά ἀναλάβω ἐργασίαν καθ' ὡρισμένας ὥρας (βλ. καί ἀνωτέρω ὑπό στοιχ. θ). Μόνον ὁ ἐργοδότης ὅμως ἔχει ἐξουσίαν νά ὁρίζῃ ὥρας ἐργασίας, οὐχί δέ καί ὁ μισθωτής (βλ. καί ἀνωτ. ὑπό στοιχ. α).

ζ) Καὶ ὁ τρόπος πληρωμῆς τῆς ἀμοιβῆς μου ἀποδεικνύει ὅτι πρόκειται περὶ συμβάσεως ἐργασίας.

Ἡ ἀμοιβὴ εἶναι ἐπὶ ποσοστοῖς (500 δραχ. κατὰ διανυόμενον χιλιόμετρον), τοῦ ἰδιοκτήτου παρακρατοῦντος 1250 δραχ. κατὰ διανυόμενον χιλιόμετρον. Οὐ ἡ νόμιμος διατίμησις εἶναι δραχ. 1800. Ὡς παγίως γίνεται δεκτὸν (βλ. προμνημονευθεῖσαν ἀπόφασιν Νομ. Συμβ. τοῦ Κράτους, **Καποδίστριαν**, Ἐφ. Ἐργ. Δικαίου (1937) σελ. 218 ἐπ.), ἡ ἐπὶ ποσοστοῖς ἀμοιβὴ ἀποτελεῖ μισθὸν. Κατ' οὐσίαν δὲ πρόκειται ἐνταῦθα περὶ ἀμοιβῆς «κατὰ μονάδα ἐργασίας» (= κατὰ χιλιόμετρον), ἤτις (βλ. σχετ. **Τριανταφυλλόπουλον**, Δίκ. ἔνθεσις Πρακτ. Ἐνοχ. ἀριθ. 83 σ. 220, *Oser - Schonenberger Obligationenrecht, 2 Teil (1930) Art.* 319. 22 σελ. 1144 πρβλ. καὶ **Καμπάν**, Ἐνοχ. Δίκαιον, Εἰδ. Μέρος Α' (1948) σελ. 206) ἀποτελεῖ εἶδος τῆς ἀμοιβῆς «κατ' ἀποκοπήν». Ὁ δὲ λόγος τοῦ τοιούτου συστήματος πληρωμῆς εἶναι, ὡς ἐπιγραμματικῶς ἐτόνισεν ὁ μάρτυς μου πρόεδρος τοῦ συνδέσμου ὁδηγῶν ταξὶ ἡ ἐξυπηρέτησις τοῦ συμφέροντος τῶν ἰδιοκτητῶν, δηλαδή, ὡς εἶπεν οὗτος, «διὰ νὰ ἐργάζωνται μετὰ ζήλου οἱ ὁδηγοί». Τοῦτο ἀκριβῶς τονίζει ὁ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν καθηγητὴς τῆς Πολ. Οἰκονομίας Σ. **Ζολώτας** (Θεωρητικὴ Οἰκονομικὴ (1942) σελ. 267), γράφων ἐπὶ λέξει: «Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπιδροῦν αἱ μέθοδοι πληρωμῆς. Ἐκ τῶν ὁποίων ἡ κατ' ἀποκοπὴν ἀμοιβὴ καὶ ἡ ἀμοιβὴ κατὰ δραβεῖον συντελοῦν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν μεγαλυτέρας ἐργατικῆς φιλοπονίας, δεδομένου ὅτι τὸ ὕψος τοῦ μισθοῦ βασίζεται ἀπολύτως ἐπὶ τοῦ μεγέθους τῆς καταβαλλομένης ἐργατικῆς δυνάμεως... Πάντως τὴν μεγαλυτέραν ἐργατικὴν παραγωγικότητα ἐξασφαλίζουν αἱ δύο πρῶται μέθοδοι πληρωμῆς καὶ ἰδίως ἡ κατ' ἀποκοπὴν ἀμοιβή, ἡ ὁποία, λόγῳ τῆς ὑπ' αὐτῆς προκαλουμένης ἐξαντλητικῆς προσπαθείας τοῦ ἐργάτου ἀπαιτεῖ ἐφεκτικὴ ἀμοιβήν». Τὸ αὐτὸ ἄλλως τε τονίζουν καὶ ὅλοι οἱ οἰκονομολόγοι, ἐξ. λ. χ. *Cassel*, Theoretische SozialÖkonomie (1932) σελ. 327, γράφοντες ἐπὶ λέξει: «Αἱ μορφαὶ ἐκεῖναι μισθοῦ, κατὰ τὰς ὁποίας ἐπίδρασιν ἀπὸ τοῦ μισθοῦ ἄσκεῖ ὄχι μόνον ὁ χρόνος ἢ τὸ ἀποτέλεσμα ἐργασίας, ἀλλὰ καὶ ἡ κατὰ χρονικὴν μονάδα ἀπόδοσις τῆς ἐργασίας, ἔχουν ἀναμφιβόλως ἰσχυρὰν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ἐντάσεως τῆς ἐργασίας (ἐντὸς ἴσως λίαν ἰσχυρᾶς, ἀπαιτητικὴν διὰ τὴν ἐργατικὴν δύναμιν εἰς ὑγιᾶ οἰκονομίαν)».

Ὅτι ἐνταῦθα πρόκειται περὶ μεθόδου πληρωμῆς τοῦ μισθοῦ καὶ ὄχι περὶ μισθώματος προκύπτει καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς καταθέσεως μάρτυρος τοῦ ἀντιδίκου, ὅστις, ἐρωτηθείς, διατί οἱ ὁδηγοὶ ταξὶ πληρώνονται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ἀπήντησεν ὅτι αὐτὸ εἶναι τὸ σύστημα πληρωμῆς.

Ἀλλά, λέγει ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, τὸ γεγονὸς ὅτι κατὰ συμφωνίαν ἀφῃ θὰ ἀπεκερδαίνων τὰς λοιπὰς εἰσπράξεις τοῦ αὐτοκινήτου, ἀποτελεῖ στοιχεῖον ὑπὲρ τῆς μισθώσεως πραγμάτος. Ἀλλὰ καὶ εἰς τοῦτο σφάλλει ἡ ἀπόφασις αὕτη. Ἀντιθέτως πρὸς τὴν ὑπ' αὐτῆς γενομένην ἐσκεμμένην ἀποψιν καὶ τὸ ὅτι ὁ ὁδηγὸς ἀποκερδαίνει τὰς λοιπὰς εἰσπράξεις τοῦ αὐτοκινήτου εἶναι στοιχεῖον ὑπὲρ τῆς συμβάσεως ἐργασίας διὰ τὸν ἑξῆς λόγον:

Ὡς κατέθεσαν πάντες οἱ ἐξετασθέντες μάρτυρες, ἔτι καὶ αὐτοὶ οἱ τοῦ ἀντιδίκου, αἱ μόναι, πλὴν τῶν κατὰ χιλιόμετρον, λοιπαὶ εἰσπράξεις τῶν αὐτοκινήτων ταξὶ εἶναι αἱ ἑξῆς:

α) Ἡ λεγομένη πτῶσις σημαίας, ἤτοι δρχ. 3.000.

β) Αἱ λεγόμεναι ὧραι ἀναμονῆς, ἤτοι 8.000 δραχ. καθ' ἑκάστην ὥραν ἀναμονῆς. Ἐκ τῶν εἰσπράξεων δὲ τούτων ἡ μόνη ἀξία νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν εἶναι ἡ πτῶσις σημαίας, διότι αἱ ὧραι ἀναμονῆς, ὡς κατέθεσε λίαν ἀξιόπιστος μάρτυς μου καὶ ὡς κατὰ τὰ διδάγματα τῆς κοινῆς πείρας εἶναι γνωστόν, εἶναι σπάνιαι.

Ἂς εἰσπράξεις ὅμως ταύτας εἰσπράττει ὁ ὁδηγὸς πρὸς κάλυψιν τῆς ἐκ τῶν λεγομένων κενῶν χιλιομέτρων ζημίας. Ἡ ζημία αὕτη εἶναι λίαν ὑπολογίσιμος, διότι κατὰ μὲν τὴν κατάθεσιν τοῦ μάρτυρος ἀνέρχονται εἰς 35 ἕως 40 ὀκ περίπου, κατὰ δὲ τὸν μαρτυρά.. εἰς 40 ὀκ τῶν διανυομένων χιλιομέτρων.

Τὰ κενὰ δὲ χιλιόμετρα εἶναι δύο εἰδῶν:

α) Τὰ πρῶτα κατὰ τὴν κανονικὴν 800 μέτρα τὸ μὲν ταξίμετρον, βάσει τοῦ ὁποίου πληρώνει ὁ πελάτης, οὐδὲν σημαίνει καὶ συνεπῶς ὁ ὁδηγὸς οὐδὲν εἰσπράττει, ἐνῶ ὁ χιλιομετρικὸς πίναξ, βάσει τοῦ ὁποίου εἰσπράττει ὁ ἰδιοκτήτης, σημαίνει τὸ χιλιόμετρον ὡς διανυθὲν καὶ συνεπῶς εἰσπράττει οὗτος τὴν ἐκ τῶν 1800 δρχ. κατὰ διανυθὲν χιλιόμετρον ἀναλογίαν του, ὡριστημένου ἐνταῦθα ζημίαν τοῦ ὁδηγοῦ.

β) Τὰ χιλιόμετρα, τὰ ὁποῖα σημειοῦνται ἐπὶ τοῦ χιλιομετρικοῦ πίνακος ὡς διανυθέντα κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ αὐτοκινήτου εἰς τὴν βάσιν του, ὑπολογίζονται ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτήτου καὶ εἰσπράττει οὗτος τὴν ἐκ δραχ. 1250 ἀναλογίαν, καίτοι, κατὰ τὸ συνήθως συμβαῖνον, κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν τὸ αὐτοκίνητον δὲν εὑρίσκει πελάτην καὶ συνεπῶς ἐπιστρέφει εἰς τὴν ἀφετηρίαν του ἄνευ ἐπιβάτου.

Ἐὰν λ. χ. αὐτοκίνητον ταξὶ παραλάβῃ ἐπιβάτην ἀπὸ τὴν πλατεῖαν Μητροπόλεως καὶ τὸν μεταφέρῃ εἰς ἀπόστασιν δύο χιλιομέτρων, εἰς μὲν τὸν ὁδηγὸν θὰ καταβάλῃ ὁ πελάτης 3.000 διὰ πτῶσιν σημαίας καὶ 3.000 διὰ τὰ διανυθέντα χιλιόμετρα (1800×2 μεῖον 600, ἤτοι ἀφαιρουμένου τοῦ ἐπὶ τοῦ χιλιομετρικοῦ πίνακος ἀναγραφέντος ποσοῦ διὰ τὰ 800 πρῶτα μέτρα, καθ' ἃ, ὡς ἐλέχθη, δὲν σημειώνει ὁ μετρητής), ἤτοι ἐν ὅλῳ 6000, ὁ δὲ ἰδιοκτήτης θὰ λάβῃ ἐξ αὐτῶν 5.000 δραχμὰς (ἤτοι 4 χιλιόμετρα, ἐξ ὧν τὰ δύο τῆς ἐπιστροφῆς, καθ' ἃ, κατὰ τὸ συνήθως συμβαῖνον, ὁ ὁδηγὸς δὲν εὑρίσκει ἐπιβάτην × 1250), καὶ θὰ ἀπομείνουν εἰς τὸν ὁδηγὸν δραχ. 1000. Ἐὰν δὲν ἀπεκέρδαινε εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ὁ ὁδηγὸς τὴν πτῶσιν σημαίας, θὰ ἔβλεπε εἰς τὸν ἰδιοκτήτην δρχ. 5.000+3.000=8.000, ἐνῷ μόνον 6.000 εἰσέπραξε καὶ συνεπῶς θὰ εἶχε παθητικὸν καὶ θὰ ἔζημιοῦτο κατὰ 2.000. Πρὸς κάλυψιν λοιπὸν τῆς ζημίας αὐτῆς εἰσπράττει ὁ ὁδηγὸς τὴν πτῶσιν σημαίας καὶ τὰς σπανιζούσας ὥρας ἀναμονῆς.

Τοῦτο ὅμως οὕτως ἔχοντος αἱ ὑπὸ τοῦ ὁδηγοῦ ἀποκερδαινόμεναι λοιπαί, πλὴν τῶν κατὰ χιλιόμετρον, εἰσπράξεις τοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ ἔχουν χαρακτῆρα μισθοῦ, διότι ὁ εἰς ποσοστὰ μισθὸς ἐρμανίζεται μειωμένος λόγῳ τῶν κενῶν χιλιομέτρων καὶ αἱ εἰσπράξεις αὗται ἀποκερδαίνονται ὑπὸ τοῦ ὁδηγοῦ πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ εἰς ποσοστὰ μισθοῦ. Αἱ παροχαὶ αὗται δηλ. δίδονται ἀντὶ μισθοῦ καὶ λογίζονται ὡς τακτικαὶ ἀποδοχαὶ τοῦ ὁδηγοῦ, συμ-

τρόπως πρός τό άρθρ. 8 παρ. 2 ν. 2112 (πρβλ. σχετικώς *Καυκᾶν*. Ἐνοχικόν, Εἰδ. μέρος (1948) σ. 300, καθ' ὅν: «Ἐάν ὁ μισθός εἶναι ἠλαττωμένος (ἐν προκειμένῳ ὁ εἰς ποσοστά μισθός εἶναι ἠλαττωμένος λόγῳ τῶν κενῶν χιλιομέτρων) καί καταβάλλονται καί ποσοστά πρός συμπλήρωσιν αὐτοῦ τά ποσοστά ταῦτα λογίζονται ὡς μισθός»). Φέρει δηλ. ἡ πρός τόν ὁδηγόν παροχή τῆς πισωσιᾶς τῆς συμφώνου πρός τό ἄ

θέλησιν τοῦ ὁδηγοῦ, ἀλλὰ κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ πελάτου, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀπὸ τὰς καταθέσεις τῶν πεπειραμένων εἰς τὸ ἐπαγγελμα τοῦ ὁδηγοῦ μαρτύρων μου, οἱ ὁποῖοι λέγουν: «Τὸ αὐτοκίνητον κυκλοφορεῖ κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ πελάτου καὶ ὄχι τοῦ ὁδηγοῦ. Ὁ ἰδιοκτήτης κανονίζει λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας τὴν «πιάτσα» καὶ τὸ πού καὶ πῶς καὶ πότε θὰ τὸν πληρώνῃ ἑπίσης καὶ τὰ πού καὶ πότε θὰ παραλάβῃ τὸ αὐτοκίνητον εἰς αὐτὸν ἢ εἰς τὸν συνοδηγόν... Ἄλλαι ὁδηγίαι δὲν χρειάζονται καὶ δὲν ἀπαιτεῖται ὁ ἰδιοκτήτης νὰ εἶναι εἰς τὸ αὐτοκίνητον ἢ νὰ παρακολουθῇ τὴν ἐργασίαν».

Δὲν πηγαίνει λοιπὸν ὁ ὁδηγὸς ὅπου θέλει αὐτὸς ἀλλ' εἶναι ὑποχρεωμένος, ὡς ἐκ τῆς μετὰ τοῦ ἰδιοκτήτου συμφωνίας, νὰ καθήσῃ εἰς τὴν «πιάτσαν» καὶ νὰ πάρῃ πελάτας, ὡς ἐκ τῆς φύσεως δὲ τῆς ἐργασίας ὁδηγεῖ τὸ αὐτοκίνητον ὅπου θέλει ὁ πελάτης καὶ ὄχι ὅπου θέλει ὁ ἰδιος. Κἂν τοῦτο δὲ ὁλοφανῶς εἶναι ἀνεξέλεγκτος, διότι ἐκ τῶν καταθέσεων πάντων τῶν μαρτύρων, καὶ αὐτῶν ἐκ τῶν τοῦ ἀντιδίκου, προκύπτει ὅτι καὶ ἐγὼ, ὡς ὁδηγός, ἤμην ὑποχρεωμένος νὰ σταθμεύω εἰς τὴν «πιάτσαν» καὶ νὰ ἐργάζωμαι καθ' ἡμέραν καὶ κατὰ τὸ ὡκό τοῦ ἰδιοκτήτου καθορισθὲν ὡρολόγιον πρόγραμμα· ὡς ἄλλως τε ὁμολογεῖ τοῦτο καὶ ὁ ἰδιος ὁ ἀντίδικος, εἰς τὴν προσαγομένην καὶ ἐπικαλουμένην ἀπὸ 25.10.49 ἐξώδικον πρὸς μὲ πρόσκλησίν του. Ὑπῆρχε δηλαδὴ ἔλεγχος τοῦ ἰδιοκτήτου συνεπείᾳ τοῦ ὁποίου ἐγὼ ἐργάζωμαι καθ' ἡμέραν καὶ κατὰ τὰς καθοριζομένας ὥρας. Ὁ ἔλεγχος δὲ οὗτος εἶναι ἁπλῶς δυνατός. Ἀκριβῶς οἱ πάντες οἱ μάρτυρες κατέθεσαν, ὅτι ὁ ἀντίδικος ἤρχετο δύο, τρεῖς ἢ μίαν φορὰν τὴν ἑβδομάδα εἰς τὴν «πιάτσαν», ἔλεγχε ἂν ἐργαζόμην καὶ εἰσέπραττε καὶ τὰς εἰσπράξεις τοῦ αὐτοκινήτου. Τὸ ὅτι οὗτος δὲν εἶχεν ὑπαλλήλους νὰ μὲ ἐλέγχουν εἶναι φυσικόν, διότι οὐδεὶς ἔχων ἓν αὐτοκίνητον δύναται νὰ πληρώνῃ ὑπαλλήλους πρὸς ἔλεγχον. Τοῦτο συμβαίνει μόνον ἀναφορικῶς πρὸς ὀργανωμένας ἐπιχειρήσεις ἐξ ἄλλου, ἐφ' ὅσον ὁ ἰδιος ἠδύνατο ν' ἀσκῇ τὸν ἔλεγχον, ποίος ὁ λόγος νὰ διορίσῃ ὑπαλλήλους; Πλὴν τούτου ὅμως ὁ ἔλεγχος ἐπὶ τοῦ ὅτι ἐργάζομαι ὁ ὁδηγὸς εἶναι δυνατὸς καὶ ἐκ τοῦ ὅτι κατὰ κανὸν καίρια κάθε αὐτοκίνητον ταξὶ διανύει καθημερινῶς, ὅταν ἐργάζεται, περίπου 60 χιλιόμετρα. Ἂν λοιπὸν ὁ ἰδιοκτήτης εὕρῃ ὅτι ὁ ὁδηγὸς ἐπιτυγχάνει ὀλίγα χιλιόμετρα, θὰ ἀντιληφθῇ ὅτι δὲν ἐργάζεται οὔτε κανονικῶς καὶ θὰ τὸν ἀπολύσῃ.

Ἐν ἄλλοις λόγοις ὑπάρχει ἐν προκειμένῳ διεύθυνσις ὁδηγίαι καὶ ἔλεγχος τοῦ ἰδιοκτήτου, προσαρμοσμένα πρὸς τὴν ἰδιάζουσαν φύσιν τῆς ἐργασίας τοῦ ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου. Γενικῶς δὲ γίνεται καὶ δι' τῆ θεωρία καὶ ἐν τῇ νομολογίᾳ δεκτόν, ὅτι τὸ πρὸς διεύθυνσιν ἢ παροχὴν ὁδηγιῶν δικαίωμα τοῦ ἐργοδότου (Direktionsrecht, Weisungsrecht), ποικίλλει ἀναλόγως τῆς φύσεως ἑκάστης ἐργασίας. Ὁ Schönenberger (Obligationenrecht, 2. Teil (1936) Art. 319, 28 σελ. 1116) γράφει ἐπὶ λέξει: «Τὸ καθῆκον τοῦ ἐργαζομένου πρὸς ὑπακοὴν (Gehorsamspflicht) συνίσταται εἰς ὅσα τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως ἀπαιτουμένων λόβῃ ὑπ' ὄψιν τὰς θελήσεις καὶ τὰς ὁδηγίας τοῦ ἐργοδότου... Τὸ καθῆκον τῆσδε ὑπακοῆς, εἰς τὸ ὁποῖον ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ ἐργοδότου ἀνταποκρίνεται τὸ δικαίωμα πρὸς διεύθυνσιν ἢ παροχὴν ὁδηγιῶν, ἀναφέρεται κατ' ουσίαν μόνον εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀναληφθείσης ὑπηρεσίας καὶ κυρίαρχα τὸ ὅριον αὐτοῦ εἰς ἐκεῖνο, ὅπερ κατὰ τὸν νόμον, τὴν σύμβασιν καὶ ἰδίᾳ κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως δύναται ν' ἀπαιτηθῇ ἀπὸ τὸν μισθωτόν [ἐν προκειμένῳ τι περισσότερον, ἀφ' ὅσα ἀνωτέρω διεπιστώθησαν, δύνατα ν' ἀπαιτηθῇ ἀπὸ ἐμὲ κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως;]. Τοῦτο συνεπῶς (θεμ. τὸ καθῆκον ὑπακοῆς), συναγίζει ὁ Schönenberger, καὶ τὸ πρὸς αὐτὴν ἀντιστοιχοῦν δικαίωμα διευθύνσεως τοῦ ἐργοδότου ποικίλλει τὰ μέγιστα κατ' ἐπάγγελμα (ἂν λ. χ. αἱ ὑπηρεσίαι εἶναι αὐτοτελεῖς, ἐλευθέραι ἢ ἐξηρτημέναι), κατὰ τὴν μόρφωσιν τοῦ μισθωτοῦ, ἰδίᾳ δὲ ἡ ἔκτασις του ποικίλλει εἰς διαφορωτάτους βαθμούς, ἀναλόγως τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας καὶ ἀναλόγως τοῦ ἂν αἱ ὑπηρεσίαι καθορίζονται ἐπακριβῶς ἐν τῇ συμβάσει τῆς ἐργασίας ἢ ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὴν ἑκάστοτε κρίσιν τοῦ ἐργοδότου. Ἡ φύσις λοιπὸν τῆς ἐργασίας δὲν ἐπιβάλλει ἀνταύβα παροχὴν ὁδηγιῶν ἄλλων, πλὴν τοῦ νὰ ἐφίσταται τὸ αὐτοκίνητον κατὰ τὸ καθοριζόμενον πρόγραμμα εἰς τὴν «πιάτσαν» καὶ νὰ δέχεται τὴν μεταφορὰν κάθε αὐτοῦ πελάτου.

Εἶναι δὲ ἐσφαλμένον τὸ ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀπορρίπτεσθαι λεγόμενον ὅτι ὁ ὁδηγὸς ὁδηγεῖ τὸ αὐτοκίνητον πρὸς ἴδιον αὐτοῦ ὄφελος, ἁπαξ εἶναι οὗτος ἐξηρτημένος ἀπὸ τὸν ἐργοδότην κατὰ τὸν προρρηθέντα τρόπον, εἰσπράττει δὲ μόνον τὰ ποσοστά του, τὰς ὀλίγας δὲ ἄλλας εἰσπράξεις (ποσοστὰ σημαίας κλπ.) ἀπολαμβάνει ὡς σημπλυρωματικὸν μισθόν.

Τὸ ἡμέτερον δικαστήριον δὲν ἠκολούθησεν ἐν προκειμένῳ τὴν τακτικὴν τῆς Γαλλικῆς Νομολογίας. Ἀκριβῶς ἐπὶ τῶν ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ταξὶ τῶν ἐργαζομένων ἐπὶ ποσοστοῖς καὶ ἀπολαμβανόντων πάσας τὰς λοιπὰς εἰσπράξεις τοῦ αὐτοκινήτου τὸ Γαλλικὸν Ἀκυρωτικὸν ἐξέδωκε τὴν ἀπὸ 19 Νοεμβρίου 1931 ἀπόφασιν χαρακτηρίζουσαν αὐτοὺς ὡς ὑπαλλήλους (βλ. τὴν ἀπόφασιν ταύτην εἰς Dalloz, Recueil Hebdomadaire 1935 σελ. 50 ἑπ.), καίτοι ρητῶς ἀναγνωρίζει ὅτι οἱ ὁδηγοὶ «rechercheht la clientèle à leur gré et suivant leur inspiration».

(*) *Σημ. ΕΔΔ*: Τὰ πραγματικὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα δημοσιεύονται ἀνωτέρω, ἔχουν τὴν θέσιν των, ἵνα γνωσθῇ ποῖον τὸ πραγματικὸν τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ἐκρινεν ἡ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου.

Περιττὸν εἶναι νὰ ὑπομνησθῇ, ὅτι πρὸς τὸν ὀρθὸν νομικὸν χαρακτηρισμὸν τῆς σχέσεως, τὴν ὁποίαν θεωρεῖ τὸ Πρωτοδικεῖον ὡς μίσθωσιν πράγματος (οὕτω, ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ἀποφάσεων αὐτοῦ, καὶ ἡ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1597|1950, ἐπικυρώσασα τὴν πρωτόδικον ὑπ' ἀριθ. 2298|1949, καὶ αἱ ὑπ' ἀριθ. 4302|1949, 1585|1950, 1514|1949 ἀποφάσεις τοῦ πρώτου βαθμοῦ (Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν), ἀντίθετοι ὅμως αἱ ἀνωτέρω εἰς τὰς σημειώσεις μας ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Πρωτοδικείου, ὡς ἐφετεῖον, ἀναφερόμεναι καὶ ἡ κατωτέρω, σελ. 213, δημοσιευομένη ὑπ' ἀριθ. 3|1950 ἀπόφασις τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας) συνδέονται πλεῖστα νομικὰ ζητήματα, ἀσφαλίσεως εἰς τὸ Ι.Κ.Α., καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ὡρῶν ἐργασίας, καὶ γενικῶς ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας ἐπὶ τῆς κατηγορίας αὐτῆς τῶν ἐργαζομένων.

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ

ΔΙΕΝΕΞΕΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ ΕΞΗΡΤΗΜΕΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Έπίλυσις δι' Έπιτροπῶν Ὑποχρεωτικῆς Διαιτησίας κατ' Α.Ν. 16|20.11.1935

Ἁρμοδιότης τῆς κατὰ τὸν Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας.— Προϋπόθεσις ἡ ὕπαρξις διενέξεως μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν σχετικὴς πρὸς τοὺς ὅρους τῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας.—Ἐκτίμησις τῆς σχέσεως ὁδηγοῦ ἀγοραίου αὐτοκινήτου (ταξὶ) πρὸς τὸν ἰδιοκτήτην ὡς συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας καὶ οὐχὶ μισθώσεως πράγματος.

Ἀνεπιτυχὴς πρὸς τὴν γνώμην τῶν ἀνωτέρω παρατεθειμένων ἀποφάσεων τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀπόφασις τῆς κατὰ τὸν Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» Πρωτοβάθμιος Ἐπιτροπὴ Διαιτησίας, ἐκ ἀναφυείσης συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας μεταξὺ τοῦ Συνδέσμου Ὁδηγῶν Αὐτοκινήτων Ταξὶ καὶ τοῦ Συνδέσμου Ἰδιοκτητῶν Αὐτοκινήτων Ταξί, ἀποδέχεται, κατὰ πλειοψηφίαν, ὅτι μεταξὺ ὁδηγῶν καὶ ἰδιοκτητῶν ὑφίσταται σχέσις ἐργασίας καὶ ὄχι μισθώσεως πράγματος.

Καὶ ναὶ μὲν κατὰ τὴν Σ. Ε. 27|1950 (εἰσηγητὴς *Χ. Μητρέλιος*, ΕΕΔ 9, 151) εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς δὲν ἐμπίπτει καὶ ἡ ἀμφισβήτησις περὶ τοῦ ἂν ὑφίσταται, κατ' ἀρχήν, σχέσις ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐν διενέξει μερῶν, ἡτις, στερεφομένη περὶ τὴν ὕπαρξιν ἢ μὴ ταχυδρομικῆς μεταξὺ αὐτῶν συμβάσεως ἐργασίας, ἀνήκει εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν ἁρμοδιότητα τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, ὡς νομικὴ καθαρῶς διένεξις, οὐχὶ δὲ τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας αἵτινες, ὡς συλλογικὰ ὄργανα τῆς διοικήσεως, στεροῦνται πάσης δικαιοδοτικῆς ἐξουσίας (πρβλ. περὶ τοῦ τελευταίου τούτου καὶ *Τρ. Κονταξοπούλου*, Γνωμ. Ν.Σ., ΕΕΔ 8 1931), ἀλλ' ἐφ' ὅσον φέρεται ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Ἐπιτροπῆς διένεξις, δικαιοῦται νὰ ἐξετάσῃ ἂν ὑφίσταται σχέσις ἐργασίας διὰ τὴν ἐμπνεῦσαν ἁρμοδιότητα, ἄλλο δὲ τὸ ζήτημα, ἂν ἡ περὶ αὐτοῦ κρίσις της δύναται νὰ θεμελιώσῃ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια (πρβλ. καὶ Πρωτοδικείου Πειραιῶς 512|1946, εἰσηγητὴς *Δ. Κανελλόπουλος*, ΕΕΔ 6, 20, ἐπικυρωθεῖσαν τὴν Πρωτοδίκου Πειραιῶς 2455|1946, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 6, 276, Σ.Ε. 1102|1947, εἰσηγητὴς *Ν. Γρηγορίου*, ΕΕΔ 8, 436, διὰ τὴν Πρωτοδικειακὴν Ἐπιτροπὴν Προστασίας Ἐφέδρων Παλαιῶν Πολεμιστῶν τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α.Ν. 244|1935).

Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας 3|1950

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Α. Κονταλάτος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Κασιμόπουλος, Ν. Κουτσούρης, Δ. Πομώνης, Α. Παπαστεφάνου

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Α.Ν. 16|21.11.1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων» καὶ τοῦ Α.Ν. 16|20.11.1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», διὰ νὰ ἔχῃ ἁρμοδιότητα ἡ ἐπιτροπὴ διαιτησίας πρέπει νὰ ὑφίσταται διένεξις μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν, σχετικῶς μὲ τοὺς ὅρους τῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἣν ἐκτελοῦσιν οἱ μισθωτοί. Ἕνεκα τούτου εἰς πᾶσαν περίπτωσιν ἡ Ἐπιτροπὴ διὰ τὸν ἔλεγχον τῆς ἑαυτῆς ἁρμοδιότητος ἐξετάζει ρητῶς ἢ καὶ σιωπηρῶς τὸ ζήτημα, ἂν τὰ μέλη τῶν διαφερομένων μερῶν τελῶσιν ἐν σχέσει ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἡ δὲ κρίσις αὐτῆς περὶ τούτου δὲν ἀποτελεῖ ἀπόφασιν περὶ νομικοῦ ζητήματος, δι' ἣν δὲν ἔχει δικαιοδοσίαν (Σ.Ε. 27|50, ΕΕΔ 9, σελ. 151), ἀλλ' ἐπίλυσιν ζητήματος ἀπαραιτήτου, διὰ νὰ χωρήσῃ εἰς τὴν κατ' οὐσίαν ἔξετασιν τῆς διαφορᾶς. Ὡς τοιοῦτον δ' ἐξετάζουσα ἐν προκειμένῳ τὸ ζήτημα, ἂν οἱ ὁδηγοὶ αὐτοκινήτων συγκοινωνίας ταξί, οἱ ἀμειβόμενοι διὰ μέρους τῆς διατετιμημένης ἀληθωμῆς διὰ πᾶν διανυόμενον χιλιόμετρον τελῶσιν εἰς σχέσιν ἐξηρτημένης ἐργασίας ἐναντι τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν αὐτοκινήτων ἢ ἂν οὗτοι εἶναι ἁπλοῖ μισθωταὶ πράγματος (τοῦ αὐτοκινήτου), κρίνει, κατὰ πλειοψηφίαν, ὅτι ὑφίσταται σχέσις ἐξηρτημένης ἐργασίας, καὶ ἐπομένως ὅτι ἔχει δικαιοδοσίαν νὰ ἐξετάσῃ κατ' οὐσίαν τὴν παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας παραπεμφθεῖσαν αὐτῇ διένεξιν.

Τὴν σχέσιν ταύτην ὡς τοιαύτην τὴν ἀντελήφθησαν καὶ τὴν ἀπεδέχθησαν οἱ ἤδη ἐνδιαφερόμενοι καὶ κατὰ τὸ Ἔτος 1939, ὅτε κατήρτισαν τὴν ἀπὸ 27 Φεβρουαρίου 1939 συλλογικὴν σύμβασιν Ὁδηγῶν Αὐτοκινήτων Ταξὶ (*Ταμπούκη*, Συλλογ. συμβάσεις, σελὶς 257). Ὡς τοιαύτην δὲ σχέσιν ἐξηρτημένης ἐργασίας τὴν δέχεται καὶ τὸ πρόσφατον Β. Δ. τῆς 14 Αὐγούστου 1950 «περὶ κανονισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀγοραίων (ταξὶ) καὶ ἰδιωτικῆς χρήσεως αὐτοκινήτων» (Φ.Ε.Κ. α' 202), παρὰ τὴν ἐκδηλωθεῖσαν διακύμανσιν ἐν τῇ νομολογίᾳ, προελθοῦσαν ἐκ τῆς ἰδιαζούσης πράγματι φύσεως τῆς εἰρημένης σχέσεως, προσιδιαζούσης καὶ πρὸς τὴν μίσθωσιν ἐργασιῶν καὶ πρὸς τὴν μίσθωσιν πράγματος, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὅμως σχέσει προέχει ὁ χαρακτὴρ αὐτῆς ὡς μισθώσεως ἐργασίας (θεωρητικὴν ἀνάπτυξιν ἴδε ὑπὸ *Σιμωνέτου*, ἐν Θέμιδι ΝΔ', σελ. 1 ἑ. 67-72 καὶ 145-152).

Ἐν τῇ προαναφερθείσῃ σ. σ. τῆς 27.2.39 δὲν περιέχονται ὅροι περὶ τοῦ τρόπου καὶ τοῦ μεγέθους τῆς ἀμοιβῆς τῶν ὁδηγῶν, λαμβανομένου δ' ὑπ' ὄψιν ὅτι οὗτοι ἀμείβονται μὲ ποσοστὸν μέρος ἐκ τῆς κατὰ χιλιόμετρον πληρωνομένης παρὰ τῶν πελατῶν ἀμοιβῆς καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ἐπομένως ἐξηρτῶντο τῆς ἀπὸ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΝΑΠΗΡΩΝ

ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΙΣ ΑΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΟΥ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ ΑΝΑΠΗΡΩΝ

Αποσβεστική προθεσμία άγωγής και έφαρμογή των περί παραγραφής διατάξεων Α.Κ.

Διακοπή αποσβεστικής προθεσμίας, κατ' ανάλογον έφαρμογήν των περί παραγραφής διατάξεων Αστικού Κώδικος, εκ της υποβολής ενώπιον Διοικητικού Δικαστηρίου της περί την αξίωσιν διαφοράς — Διακοπή ούτω της προθεσμίας άγωγής εξ ακύρου απολύσεως εκ προσφυγής εις το Σ. της Ε. — Προστασία αναπήρων ως προς την απόλυσιν — Δικαίωμα προαγωγής, άλλως επιδόματος επί μισθού. — Αναπροσαρμογή καθυστερουμένων αποδοχών. — Λόγος αναφηλαφήσεως και δικαίωμα αναιρέσεως.

Επικυρούται ή υπ' αριθ. 10616/1949 απόφασις του ως εφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Αθηνών.

Δύνται αναιρέσεως του ενάγοντος μισθωτού υπήρξαν οι εξής:

α') Ενώ η αναιρεσιβαλλομένη απόφασις έκρινεν άκυρον την απόλυσίν του και υπεχρέωσε το εναγόμενον Δημόσιον, όπως καταβάλη εις αυτόν τας από της απολύσεώς του μέχρι της εγέρσεως της αγωγής αποδοχάς του, δεν υπελόγισε ταύτας κατά την σαφή και ρητήν διάταξιν της υπ' αριθ. 81265 από 27 Δεκεμβρίου 1945 κοινής αποφάσεως των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, ήτις καθορίζει, ότι εν περιπτώσει καθυστερήσεως της πληρωμής αποδοχών μισθωτών, δι' οιανδήποτε λόγον, ή εξόφλησις τούτων δεν να γίνηται βάσει των κατά την ημέραν της εξοφλήσεως ισχυόντων νομίμων μισθών και ημερομισθίων και ήτις εφαρμογήν έχει εν τη προκειμένη περιπτώσει και γενικώς, άλλως τε και ειδικώς, εν συνδυασμώ προς την υπ' αριθ. 21631 της 17.1.1946 διατυγήν του Υπουργού της Αεροπορίας.

Ούτως όμως κρίνων το εις εφετείον δικάσαν Πρωτοδικείον, προδήλως ψευδώς ηρμήνευσε και εσφαλμένως εφήρμοσε την ρηθείσαν υπ' αριθ. 17687 της 22.2.48 υπουργικήν απόφασιν, την και' εξουσιοδότησιν, παρεσχημένην υπό του Α. Ν. 28/1941, εκδοθείσαν και ως εκ τούτου κανόνα δικαίου ισχύν ουσιαστικού νόμου έχουσαν υπουργικήν απόφασιν.

β') Καίτοι η προσβαλλομένη απόφασις δέχεται, ότι εις το Κρατικόν Εργαστάσιον Αεροπλάνων (υπηρεσίαν του αντιδίκου του Ελληνικού Δημοσίου) διωρίσθη κατ' εφαρμογήν των διατάξεων των άρθρων 1 και 3 του υπ' αριθ. 1799 Ν. Δ/τος ως εφεδρος νέος πολεμιστής και δη ως ανάπηρος πολέμου 1940 - 41 και ότι τας διατάξεις του ταύτας εγνώριζε το αντίδικον, εν τούτοις απέρριψεν, άλλως ουδόλως έλαβεν υπ' όψιν, την επί του άρθρ. 7 §§ 1 και 2 του ρηθέντος Ν. Δ/τος εφοδομένην και διά της αγωγής του υποβληθείσαν, ως και διά των προτάσεών του εν κατ' έφεσιν συζητήσεως επαναληφθείσαν, νόμιμον αξίωσίν του περί αποδοχών ανωτέρου βαθμού, ήτοι του υπεργοδηγού, αγή καρελθούσα το περί επιδικάσεως της διαφοράς αποδοχών ανωτέρου βαθμού, διά τον από 15.3.1945 μέχρι της απολύσεώς του χρόνον, αίτημα, υπολογίσασα δε τας από της άκυρου ως άνω απολύσεώς του και μέχρι της εγέρσεως της αγωγής αποδοχάς του βάσει ημερομισθίου τεχνίτου, ενώ έδει να υπολογίση ταύτας, ως και διά της αγωγής και διά των προτάσεών του προέβαλε, βάσει ημερομισθίου υπεργοδηγού, χωρίς ταυτοχρόνως να δεχθή, ότι είχε λάβει χωράν η παρ' αυτού αξιουμένη οικονομική προαγωγή. Ούτως όμως κρίνων το δικάσαν Πρωτοδικείον το μεν ουδόλως έλαβεν υπ' όψιν κράγματα προταθέντα και ουσιωδη έχοντα επιρροην εις την έκβασιν της δίκης, το δε ψευδώς ηρμήνευσε και εσφαλμένως εφήρμοσε τας ως άνω ουσιαστικού δικαίου διατάξεις των §§ 1 και 2 του άρθρ. 7 του Ν. Δ/τος 1799 της 12 Ιουλίου/28 Σεπτεμβρίου 1942.

γ) Ενώ διά της αγωγής του ήτησατο να τω επιδικασθώσιν άπασαι ανεξαιρέτως αι από της άκυρου απολύσεώς του (23.2.1947) μέχρι της 25.2.1949 αποδοχαί του, συμποσούμεναι εις 791 ημερομίσθια, εν οις, καθ' ά διά των προτάσεών του της 2ης ής η προσβαλλομένη απόφασις συζητήσεως ρητώς και σαφώς διηκρίνισε, περιελαμβάνοντο και ενενήκοντα ημερομίσθια, αντιπροσωπεύοντα τας εις άπαντας τους μισθωτούς καταβληθείσας εκτάκτους οικονομικάς ενισχύσεις εκ εύκαιρίας των εορτών του Πάσχα και Χριστουγέννων και τα οποία εδικαιούτο, η προσβαλλομένη απόφασις, επιδικάσασα αυτώ μόνον 611 ημερομίσθια, άτινα, ως και εξ αυτής αναφισβητήτως συνάγεται, αντιπροσωπεύουν τας τακτικάς αποδοχάς του από 13.2.1947 μέχρι 15.2.1949, υπολογιζομένας προς 25 ημερομίσθια μηνιαίως, και ουδέν περί των άνω έκτακτων οικονομικών ενισχύσεων δια-

---

4.11.1947 συλλογικής συμβάσεως (Αρθρ. VII) δεν οφείλεται κώλυμα, όπως η επιτροπή επιληφθή της υπό κρίσιν διενέξεως.

Μετά τ' ανωτέρω αποφασισθείσης κατά πλειοψηφίαν υπό της επιτροπής της κατ' ουσίαν εξετάσεως της υπό κρίσιν διενέξεως και συμφωνησάντων των εκατέρωθεν μερών περί της ανάγκης αναβολής λήψεως αποφάσεως, αποφασίζει ομοφώνως την αναβολήν αυτής κατά τα εν τω διατακτικώ.

λαβοῦσα, προδήλως ψευδῶς ἑρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς σχετικὰς ὑπουργικὰς ἀποφάσεις, αἵτινες ἐκδοθεῖσαι κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Α.Ν. 28|1944, θέτουν κανόνας δικαίου, ἔχοντας ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου.

Λόγοι αἰτήσεως ἀναιρέσεως Δημοσίου:

α') Κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν ἰσὸν διατάξεων τῶν ἄρθρων 269, 279, 280 καὶ τῶν λοιπῶν περὶ παραγραφῆς διατάξεων τοῦ Α. Κ., ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 9 § 9 τοῦ Ν. 118|45, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Ν. Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946, ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις ἔκρινε παραδεκτὴν καὶ ἐρευνητέαν τὴν ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἀγωγὴν τοῦ ἀντιδίκου του περὶ ἀποζημιώσεως, διὰ δηθὲν ἄκυρον καταγγελίαν τῆς μετὰ τοῦ ἀντιδίκου του συμβάσεως ἐργασίας, ἐνῷ ὤφειλεν ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, κατ' ὀρθὴν ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν ἀνωτέρω διατάξεων, νὰ ἀπορρίψῃ τὴν ἀγωγήν, ὡς ἀπαραδέκτως ἀσκηθεῖσαν πολὺ μετὰ τὴν πάροδον τῆς πρὸς ἔγερσιν αὐτῆς νόμῳ τεταγμένης τριετίας ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας. Διότι, πλὴν τοῦ ὅτι ἐπὶ τῆς προθεσμίας ταύτης δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις περὶ παραγραφῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἡ προσφυγὴ ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας τοῦ ἀντιδίκου του δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως τῆς ἀπολύσεώς του, οὐδόλως ἀποτελεῖ ὑποβολὴν τῆς περὶ τὴν ἀξίωσιν διαφορᾶς ἐνώπιον Διοικητικοῦ Δικαστηρίου, δυναμένην νὰ ἐπιφέρῃ διακοπήν, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 269 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, δοθέντος ὅτι τὸ ἀντικείμενον τῆς δίκης ἐπὶ ἀκυρώσει ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ὑπῆρξεν ἐντελῶς διάφορον ἀπὸ τὸ δυνάμενον νὰ διεξαχθῇ ἐνώπιον τῶν τακτικῶν Δικαστηρίων, ἐπὶ δὲ πλέον, ὡς τοιαύτη δίκη, προϋποθέτει ἀκυρώσιμον πρᾶξιν τῆς Διοικήσεως, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν ἀξίωσιν ἀποζημιώσεως ἐξ ἀκύρου καταγγελίας, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 9 τοῦ Ν. 118|45, ὡς ἰσχύει, ἥτις προϋποθέτει καταγγελίαν ἄκυρον.

β') Διότι, καὶ ἐπὶ τῇ ἐκδοχῇ ἄλλως ὅτι εἶχον ἐφαρμογὴν ἐν τῇ προκειμένῃ διαφορᾷ αἱ προμνησθεῖσαι διατάξεις τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ αὐτὰς, κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 261 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις δὲν ἀπέρριψε τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀντιδίκου του, ἐφ' ὅσον μεταξὺ τῶν ὑπ' αὐτῆς ἐπικαλουμένων διαδικαστικῶν πράξεων πλέον ἡ ἅπαξ συνεπληρώθη ἡ ἀνατρεπτικὴ προθεσμία τοῦ ἄρθρου 9 § 9 τοῦ νόμου 118|45, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Ν. Δ|τος τῆς 8|11 Μαΐου 1946, κατασταθεῖσα, συμφώνως καὶ τῷ ἄνω ἄρθρῳ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἀπαράδεκτον τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀντιδίκου του.

γ') Διότι ἐσφαλμένως, ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἄλλως καὶ παρὰ τὸν νόμον ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν πράγματα μὴ προταθέντα καὶ ἐθεώρησε ταῦτα ὡς ἀληθῆ ἄνευ ἀποδείξεως καὶ μολονότι ἀντιτεθέντα κατηγορηθέντα πρὸς τὰ διὰ τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀντιδίκου του ὁμολογούμενα, δεξαμένη ὅτι ὁ ἀντίδικός του προσελήφθη ἀναγκαστικῶς κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. Δ. 1789 ἔτους 1942 εἰς τὴν Μετεωρολογικὴν Ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου Ἀεροπορίας ἀπὸ τῆς 28|11|1942 καὶ ὅτι, ἀπολυθεὶς τῆς ὑπηρεσίας ταύτης παρανόμως, δικαιοῦται τῆς ἐπιδικασθείσης ἀποζημιώσεως, ἐνῷ ὁ ἀντίδικός του ἰσχυρίζεται ἐν τῇ ἀγωγῇ του, ὅτι τὴν 13|2|47 ἀπελύθη ἐκ τοῦ Κρατικοῦ Ἐργοστασίου Ἀεροπλάνων, παρὰ τοῦ ὁποίου εἶχε προσληφθῇ οἰκειοθελῶς τὴν 15 Μαρτίου 1945, νοσηλευθεὶς ἐν νοσοκομείῳ ἀπὸ τῆς 22|4|1941 μέχρι τοῦ Ἰουνίου 1944, οὐδόλως ἐπικαλεσθεὶς ἐν τῇ ἀγωγῇ προσληψιν ἢ ἀπόλυσιν παρὰ τῆς ξένης πρὸς τὸ Κρατικὸν Ἐργοστάσιον Ἀεροπλάνων Μετεωρολογικῆς Ὑπηρεσίας, ἐφ' ἧς ὑπέλαβεν ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις ἐρειδορένην τὴν ἀγωγήν.

***

Σχετικῶς πρὸς τὸ ὑπὸ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἐρευνώμενον ζήτημα, ἂν ἐπὶ τῆς ἐποκλειστικῆς προθεσμίας τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946, προκειμένου περὶ ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως μισθωτοῦ, ἡ ὁποία ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ πάσης ἀκύρου ἀπολύσεως μισθωτοῦ, ἀνεξαρτήτως ποίᾳ νομικὴ διάταξις παρεβιάσθη (Α. Π. 263|1950, εἰσηγητὴς *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 9, 451), ἐφαρμόζωνται ἀναλόγως αἱ περὶ παραγραφῆς διατάξεις τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἡ ὑπ' ἀριθ. 187|1950 (εἰσηγητὴς *Κ. Βοϊατζῆς*, ΕΕΔ 9, 174) ἐδέχθη, ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 261 Α.Κ., καθ' ἣν «ἡ παραγραφὴ διακόπτεται διὰ τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς καὶἡ οὕτω διακοπεῖσα παραγραφὴ ἀρχεται ἐκ νέου ἀπὸ τῆς τελευταίας διαδικαστικῆς πράξεως τῶν διαδίκων ἢ τοῦ Δικαστηρίου», δὲν δύναται νὰ τύχῃ ἀναλόγου ἐφαρμογῆς καὶ ἐπὶ ἀποσβεστικῆς προθεσμίας, ἧς ἐντὸς δέον νὰ ἀσκηθῇ τὸ δικαίωμα, ὡς προσκρουούσης τῆς τοιαύτης ἐφαρμογῆς εἰς τὸν διὰ τῆς προθεσμίας ταύτης διωκόμενον σκοπὸν τῆς ἄρσεως ἀβεβαιότητος, ἐπιβαλλομένης ἐκ τοῦ ἀντιθέτου συμφέροντος τοῦ ὑποχρέου, ὅπως ἡ ὑπ' αὐτοῦ δημιουργηθεῖσα κατάστασις μὴ παραμείνῃ ἐπὶ μακρὸν ἀμφίβολος, ἄρσεως ἐπερχομένης διὰ τῆς ἐντὸς τοῦ ταχθέντος χρόνου ἀσκήσεως τοῦ ὡρισμένου διάρκειαν, ἐκ τοῦ νόμου ἢ τῆς συμβάσεως, ἔχοντος δικαιώματος ὑπὸ τοῦ δικαιούχου καὶ οὗτινος σκοποῦ συντελεσθέντος διὰ τῆς ἐφ' ἅπαξ ἐντὸς τῆς προθεσμίας ταύτης ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος διὰ τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς ἡ προθεσμία αὕτη δὲν ὑφίσταται πλέον (πρβλ. καὶ λοιπὰς παραπομπὰς εἰς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 174).

Πρὸς τὴν ἄποψιν ταύτην συνεφώνησε καὶ ἡ Α.Π. 150|1950, Β' Τμήματος (εἰσηγητὴς *Ε. Καρεστάθης*, ΕΕΔ 9, 701).

Ὡς παρατηρεῖται (Θέμ. ΞΒ' 55), δὲν φαίνεται νὰ ὑπάρχῃ ἀντίθεσις γνωμῶν μεταξὺ τῶν προηγουμένων ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου (βλέπε καὶ Α. Π. 15|1951, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ἀνωτέρω σελ. 204) καὶ τῆς κατωτέρω παρατιθεμένης, διότι αἱ μὲν δύο πρῶται ἀρεοπαγιτικαὶ ἀποφά-

οπως έλυναν το γνωστόν και απασχολήσαν πλειστάκις τα δικαστήρια της ουσίας ζήτημα, αν αι περί παραγραφής διατάξεις του Α.Κ. έχουν εφαρμογήν και μετά την εμπρόθεσμον έγερσιν της πρώτης αγωγής, ενώ η τελευταία αύτη απόφασις έχει δι' ουσίαν της μη έγερσιν αγωγής ένώπιον του πολιτικού δικαστηρίου, αλλ' υποβολήν αιτήσεως ακυρώσεως ένώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας και εκ τούτου εκλήθη ν' αποφανθή αν διά της τοιαύτης προσφυγής διεκόπη ή αποκλειστική προθεσμία επιδόσεως αγωγής.

Καθ' όσον αφορά εις την σκέψιν της προσβαλλομένης αποφάσεως σχετικώς προς την εκ του Ν.Δ. 1799|1942 (ΕΕΔ 1, 800) προστασίαν φαίνεται, ότι ώφειλετο περιπτώσις οικειοθελώς προσληφθέντος.

Περί των οικειοθελώς προσληφθέντων προσώπων της κατηγορίας ταύτης κατά την πρώτην εφαρμογήν του νόμου προέκυψε το ζήτημα, αν απολαμβάνουν και ούτοι της υπό του άρθρου 8 του Ν.Δ. 1799|1942 προστασίας μονιμότητος, και καταφατικώς είχεν αποφανθή η Α.Π. 74|1946 (εισηγητής *Δ. Ζήλος*, ΕΕΔ 5, 173).

Επήλθεν όμως βραδύτερον το άρθρον 5 του Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 «περί επεκτάσεως του Ν. 118|1945 κλπ.» (ΕΕΔ 5, 283), και τούτο, αύθεντικώς ερμηνεύσαν το άρθρ. 8 του Ν. Δ. 1799|1942, ώρισεν, ότι της προστασίας του άρθρου τούτου απολαμβάνουν μόνον οι αναγκαστικώς διορισθέντες και διοριζόμενοι.

Υπό το κράτος ισχύος της νομοθετικής ταύτης διατάξεως ή Α.Π. 372|1946 Β' τμήματος (εισηγητής *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 5, 659) εδέχθη, ότι της αύτης προστασίας, μονιμότητος απολαμβάνουν και οι οικειοθελώς πρό του Ν. Δ. 1799|1942 όμως (και ορθώς), προσληφθέντες, εφ' όσον της τοιαύτης προσλήψεως έλαβε γνώσιν, κατ' άρθρ. 1 §§ 3 και 4 Ν. Δ. 1799|1942, η Διεύθυνσις Αναπήρων του Υπουργείου Εθνικής Αμύνης, ίνα άσκηση τον προσήκοντα έλεγχον.

Τέλος, καθ' όσον αφορά εις την σκέψιν της αυτής αποφάσεως περί της υπ' αριθ. 31265|1945 απαντητικής αποφάσεως (ΕΕΔ 5, 81), «περί καταβολής των καθυστερουμένων αποδοχών βάσει του ισχύοντος κατά την ημέραν της εξοφλήσεως μισθολογίου», καταργηθείσης ουχ' ήττον ισχύσει διά της υπ' αριθ. 4699|1946 νεωτέρας (ΕΕΔ 5, 191), πρέπει να σημειωθή ότι και τα δικαστήρια της ουσίας ώρνήθησαν να αναγνωρίσουν την νομιμότητα αυτής (βλέπε νομολογίαν εν ΕΕΔ 5, 80, πρβλ. και *Φ. Δ. Άγγελή*, ΕΕΔ 5, 101), ως δέχεται ήδη και ο Άρειος Πάγος.

Εν τούτοις, αν το σκοπούμενον διά της αναμφιβόλως εκτός της εξουσιοδοτήσεως του Ν. 28|1944 κειμένης ταύτης υπουργικής αποφάσεως επεδιώκετο διά Νόμου, δεν θά ήτο έσκοπον διά την προστασίαν του μισθωτού (πρβλ. και *Ι. Κακοδίστριον*, ΕΕΔ 5, 1 επ.).

Άρειου Πάγου 638|1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ο Αντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εισηγητής ο Άρεοπαγίτης κ. **Ι. Πίκουλας**

Διαγγώσαι οι κ.κ. Σ. Μένεγας, Δ. Μαγγιώρος Νομικός Σύμβουλος.

Αμφότεραι αι υπό κρίσιν αιτήσεις αναιρέσεως, στρεφόμεναι κατά της αυτής αποφάσεως, συνεκδικάσθησαι τυγχάνουσι, συμφώνως τω άρθρω 21 Π.Δ. λόγω προδήλου συναφείας αυτών.

Α'. Ως προς την αναίρεσιν του Δημοσίου.

Κατά το άρθρον 269 Α.Κ. ή παραγραφή διακόπτεται και διά της υποβολής της περί την άξίωσιν διαφοράς εις διοιτητάς ή ένώπιον διοικητικής Αρχής ή διοικητικού ή άλλου είδικού Δικαστηρίου, όπότε εφαρμόζονται αναλόγως αι διατάξεις των άρθρων 261 έως 263 και 267 έως 268 Α.Κ., καθ' ας ή ούτω διακοπείσα παραγραφή άρχεται εκ νέου από της τελευταίας διαδικαστικής πράξεως των διαδίκων ή του Δικαστηρίου, εάν δε ο ένάγων παραιτηθή της αγωγής ή αύτη απορριφθή τελεσιδίκως δια λόγους μη ουσιαστικούς, λογίζεται μη διακοπείσα, εκτός εάν ο δικαιούχος εντός εξ μηνών επανεγείρη την αγωγήν, ότε ή παραγραφή λογίζεται διακοπείσα δια της προηγουμένης αγωγής. Εκ τών διατάξεων τούτων, αίτινες κατά την ρητήν διάταξιν του άρθρ. 279 Α.Κ. εφαρμόζονται αναλόγως και καθ' ας περιπτώσεις υπό του Νόμου ή των μερών τάσσεται προθεσμία, εντός της οποίας δέον ν' αοκηθή το δικαίωμα (αποσβεστική προθεσμία), σαφώς προκύπτει, ότι τόσον την παραγραφήν, όσον και την αποσβεστικήν προθεσμίαν διακόπτει ή ένώπιον Διοικητικού Δικαστηρίου «υποβολή της περί την άξίωσιν διαφοράς», οίαν προφανώς αποτελεί και ή περί ακυρώσεως πράξεώς τινος της Διοικήσεως αίτησις προς το άσκούν τοιαύτην δικαιοδοσίαν Διοικητικόν Δικαστήριον, εφ' όσον ή επιδιωκομένη τοιαύτη ακύρωσις της πράξεως αποτελεί την κυρίαν βάσιν της άξιώσεως. Όθεν, δεχθέν τό ως έφετείον δικάσαν Πρωτοδικείον ότι ή κατά το άρθρον 3 από 8|11 Μαΐου 1946 Ν.Δ. περί επεκτάσεως του Ν. 118 του 1945 εις βιομηχανικάς και επαγγελματικάς επιχειρήσεις κλπ.» τριμήνος από της καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας ανατρεπτική προθεσμία, εντός της οποίας δέον να κοινοποιηθή ή αγωγή διά πάσαν άξίωσιν μισθωτού, πηγάζουσαν εξ ακύρου καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας, διεκόπη, ως εκ του ότι, κατά τά υπό της προσβαλλομένης αποφάσεως ανελέγκτως γενόμενα δεκτά πραγματικά περιστατικά, ο αναιρεσίβλητος, απολυθείς την 13 Φεβρουαρίου 1947, κατέθεσε την 12 Απριλίου 1947 ένώπιον του Συμβουλίου Επικρατείας την από 8 Απριλίου 1947 προσφυγήν του κατά της υπ' αριθ. 32 της 12 Φεβρουαρίου 1947 ημερησίας διαταγής προσωπικού του Κεντρικού Εργοστασίου Αεροπλάνων περί ακυρώσεως της γενομένης απολύσεώς του, εφ' ής ακύρου απολύσεως εξαρτάται ή διά της ένδικου αγωγής επιδιωκομένη αξίωσις, ορθώς τάς ανωτέρω διατάξεις ηρμήνευσε και εφήρμοσε

και ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου πρῶτος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως ἀπορριπτέος κρίνεται, ὡς ἀβάσιμος. Ὁ περαιτέρω ἰσχυρισμὸς τοῦ ἀναιρεσείοντος ὅτι ἡ ὡς εἴρηται τριμηνος προθεσμία δὲν διεκόπη καὶ ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ἡ διαφορὰ ἤχθη εἰς ἀναρμόδιον Δικαστήριον, μὴ περιεχόμενος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ ὡς λόγος ἀναιρέσεως, ἀπαραδέκτως προβάλλεται διὰ τῶν μὴ κατατεθεισῶν, οὐδὲ κοινοποιηθεισῶν νομίμως προτάσεών του.

Ἡ κατὰ τὴν ἠγουμένην σκέψιν τριμήνος ἀποσβεστικὴ προθεσμία, διακοπεῖσα κατὰ τ' ἀνωτέρω διὰ τῆς πρὸς τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας αἰτήσεως ἀκυρώσεως, δὲν ἤρχισε νὰ τρέξῃ ἐκ νέου, ἐφ' ὅσον χρόνον ἡ ὑκόθεσις συνεπεία ἀλληλοδιαδόχων ἀναβολῶν εὑρίσκετο ἐκκρεμὴς ἐνώπιον αὐτοῦ, διότι κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα ὁ ἀναιρεσίβλητος δὲν εἶχε τὴν εὐχέρειαν ἐνεργείας δικαστικῆς τινος πράξεως πρὸς διακοπὴν τῆς προθεσμίας, ἀφοῦ κατὰ τὸ ἀνακριτικὸν σύστημα, ὅπερ ἐφαρμόζεται παρὰ τῷ Συμβουλίῳ Ἐπικρατείας, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 37 καὶ ἑπόμενα τοῦ σχετικοῦ Νόμου 3713 τοῦ 1928, ἡ ὑπόθεσις εὑρίσκετο εἰς χεῖρας τοῦ Εἰσηγητοῦ πρὸς μελέτην, συγκέντρωσιν τῶν πρὸς διευκρίνισιν ταύτης ἀναγκαιούντων στοιχείων καὶ σύνταξιν τῆς ἐκθέσεώς του, ἥτις ἀναγιγνώσκεται καὶ ἀναπτύσσεται ὑπ' αὐτοῦ προφορικῶς κατὰ τὴν ἐπ' ἀκροατηρίῳ συζήτησιν καὶ ἑπομένως ὁ δεύτερος τῆς ἀναιρέσεως ταύτης λόγος, καθ' ὃν ἡ ὡς ἄνω τριμηνος προθεσμία συνεπληρώθη κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον, ἀπορριπτέος τυγχάνει, ὡς ἀβάσιμος.

Ὡς ἐκ τοῦ δικογράφου τῆς ἐνδίκου ἀγωγῆς δείκνυται, ὁ ἀναιρεσίβλητος ρητῶς ἰσχυρίσθη, ὅτι τὴν 13.2.1947 ἀπελύθη ὑπὸ τοῦ γενικοῦ διευθυντοῦ τοῦ εἰς ὃ ὑπηρέτει Κρατικοῦ Ἐργοστασίου Ἀεροπλάνων, παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ν.Δ.1799 τοῦ 1942, ὑφ' οὗ ἐπροστατεύετο ὡς ἀνάπηρος πολέμου 1940-1941, κατὰ διασαφήνισιν δὲ τῆς ἀγωγῆς του, γενομένην διὰ τῶν κατὰ τὴν συζήτησιν, ἐφ' ἧς ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ὑποβληθεισῶν προτάσεών του, τὴν ἀναπηρικήν του ἰδιότητα ἀναγνωρισθεῖσαν δι' ἀποφάσεως τῆς Ἀν. Ὑγ. Ἐπιτροπῆς εἶχεν ἀνακοινώσει δι' ἀναφορᾶς του πρὸς τὴν μετεωρολογικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ προϊσταμένου τοῦ Κ.Ε.Α. Ὑπουργείου Ἀεροπορίας, εἰς ἣν ἀρχικῶς ἀπὸ τοῦ 1942 ὑπηρέτει. Ὅθεν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δεχθέν, ὡς ἐκ τῆς τετάρτης αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως του δείκνυται, ὡς ὁμολογηθὲν ἢ ἄλλως ὡς ἀποδειχθὲν ἐκ τοῦ προσαχθέντος ἀπὸ 13 Φεβρουαρίου 1947 ἐγγράφου ἀπολύσεως, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ἀπελύθη τὴν 13.2.47 διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 32 τῆς 12.2.47 ἡμερησίας διαταγῆς προσωπικοῦ τοῦ Κ.Ε.Α. καὶ ὅτι οὗτος εἶναι ἀνάπηρος πολέμου 1940-1941, τὴν δὲ ἀναπηρικὴν ἰδιότητά του ἀνεκοίνωσε δι' ἀναφορᾶς του πρὸς τὴν μετεωρολογικὴν ὑπηρεσίαν, οὐδαμῶς ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν πράγματα μὴ προταθέντα καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου τρίτος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως ἀπορριπτέος τυγχάνει ὡς ἀβάσιμος.

Β'. Ὡς πρὸς τὴν ἀναίρεσιν τοῦ Ι.Τ.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 31265 τῆς 27 Δεκεμβρίου 1945 κοινὴ ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, δι' ἧς καθορίζεται, ὅπως ἐν περιπτώσει καθυστερήσεως τῶν τακτικῶν ἢ ἐκτάκτων ἀπολαυῶν τῶν διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου συνδεομένων μισθωτῶν, ἐκτὸς τῶν προβλεπομένων ποινικῶν κυρώσεων κατὰ τῶν ἐργοδοτῶν, ἡ ἐξόφλησις τῶν καθυστερουμένων ἀπολαυῶν γίνεται βάσει τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐξοφλήσεως ἰσχυόντων νομίμων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, παρεκτὸς τοῦ ὅτι εἶναι ἀνίσχυρος, ὡς ἐκδοθεῖσα καθ' ὑπέρβασιν τῆς ὑπὸ τοῦ Νόμου 28 τοῦ 1944 παρασχεθείσης εἰς τοὺς ὡς ἄνω Ὑπουργοὺς ἐξουσιοδοτήσεως, ὅπως διὰ κοινῶν ἀποφάσεων των προβαίνωσιν εἰς τὸν καθορισμὸν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, δὲν ἰσχύει αὐτὴ καὶ ὡς ἀκυρωθεῖσα ρητῶς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 4699 τοῦ 1946 νεωτέρας ἀποφάσεως τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν, δημοσιευθείσης εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 54 τεῦχος Β' τοῦ 1946 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ δι' ἧς ἐθεωρήθη ὡς μηδέποτε ἰσχύσασα καὶ ἑπομένως ἀπορριπτέος τυγχάνει ὡς ἀβάσιμος, ὁ πρῶτος τῆς ἀναιρέσεως ταύτης λόγος, καθ' ὃν ἐσφαλμένως καὶ κατὰ παράβασιν τῆς ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 31265 τοῦ 1945 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν δὲν ὑπελογίσθησαν ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως πᾶσαι αἱ ἐπιδικασθεῖσαι αὐτῷ ἀποδοχαὶ τοῦ ἀναιρεσείοντος βάσει ἡμερομισθίου. Ὡς τοῦτο καθορίζεται ὑπὸ τῆς κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς ἰσχυούσης ὑπ' ἀριθ. 77637 τοῦ 1948 ἀποφάσεως τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν.

Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 7 παρ. 1 καὶ 2 τοῦ ὡς ἄνω Νόμου 1799 τοῦ 1942 προκύπτει σαφῶς, ὅτι οἱ ἀνάπηροι πολέμου 1940-1941, οἱ τυγχάνοντες πρὸ τοῦ πολέμου ὑπάλληλοι εἰς δημοσίας, δημοτικὰς ἢ κοινοτικὰς ὑπηρεσίας, διὰ νὰ προαχθῶσι κατ' ἀπόλυτον προτίμησιν εἰς τὸν ἀμέσως ἀνώτερον βαθμὸν πρὸς πλήρωσιν κενῶν ὀργανικῶν θέσεων ἢ, ἐν ἐλλείψει τοιούτων, διὰ νὰ λάβωσι μισθὸν ἀνωτέρου βαθμοῦ καὶ ἂν δὲν ἔχωσι συμπληρώσει τὸν πρὸς προαγωγὴν ἀπαιτούμενον χρόνον, ἀπαιτεῖται, ἐκτὸς τῆς ἀναπηρικῆς ἰδιότητος αὐτῶν, ὅπως «κέκτηνται καὶ τὰ λοιπὰ κατὰ τὰς κειμένας σήμερον διατάξεις ἀπαιτούμενα προσόντα, προκύπτοντα ἐκ τῶν ἐκθέσεων ὑπηρεσιακῆς ἱκανότητος αὐτῶν καὶ μετὰ σύμφωνον περὶ τῆς ἱκανότητος αὐτῶν πρὸς προαγωγὴν γνώμην τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιακῶν συμβουλίων, ὅπου προβλέπονται τοιαῦτα». Ὅθεν, ἐφ' ὅσον ὁ ἀναιρεσείων τὴν περὶ καταβολῆς αὐτῷ ἀποδοχῶν ἀνωτέρου βαθμοῦ ἀξίωσιν του στηρίζει μόνον εἰς τὴν ἀναπηρικὴν ἰδιότητά του, χωρὶς νὰ ἐπικαλῆται καὶ τὴν συνδρομὴν παρ' αὐτῷ καὶ τῶν λοιπῶν ὡς ἄνω προϋποθέσεων τοῦ Νόμου, κατ' ὀρθὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὡς ἀνωτέρω εἰρῆται νομικῶν διατάξεων ὑπελογίσθησαν ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως καὶ ἐπεδικάσθησαν αὐτῷ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ βαθμοῦ, ὃν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεως του ἐκέκτητο καὶ οὐχὶ ἀνωτέρου τοιούτου καὶ ἀπορριπτέος οὕτω τυγχάνει ὁ περὶ

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΑΝΩΤΕΡΑ ΒΙΑ ΔΙΑ ΜΗ ΑΠΟΔΟΧΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΜΙΣΘΟΥ

Ἐφαρμογὴ ἄρθρου 656 Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ ἔννοια ἀνωτέρας βίας

Ὑποχρέωσις ἐργοδότου ἐκ τοῦ ἄρθρ. 656 Α.Κ. εἰς καταβολὴν μισθοῦ πρὸς τὸν μισθωτὸν καὶ εἰς περίπτωσιν μὴ ἀποδοχῆς ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ ἐκ λόγων ἀναφερομένων εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐργοδότου, ἤτοι ἀδυναμίας καὶ εἰς τυχηρὰ ἀκόμη γεγονότα ὀφειλομένης, μὴ συνιστῶντα ὅμως ἀνωτέραν βίαν.— Ἔννοια ἀνωτέρας βίας.— Τοιαύτη δὲν εἶναι ἡ διακοπὴ ἐργασιῶν ἐπιχειρήσεως κεραμοποιΐας λόγῳ τῆς ἐκ πολυετοῦς χρήσεως ἐξαντλήσεως ὑλῶν (χωμάτων).

Ἐπικυρώθηκε ἡ ὑπ' ἀριθ. 173[1950 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Βεροίας.

Λόγος ἀναιρέσεως ὑπῆρξεν ἡ ἑξῆς:

Ὁ τοῦ προϊσχύσαντος δικαίου κανών, καθ' ὃν πᾶν τὸ ἐξ ἀδυναμίας ἐν τῇ προθεσμίᾳ πραττόμενον δὲν δύναται νὰ βαρύνῃ τὸν παραλείψαντα τὴν πρᾶξιν «εἰς ἀδύνατος γὰρ οὐδεὶς ὑποχρεοῦται», ἀναγνωρίζεται καὶ ὑπὸ τοῦ ἰσχύοντος Ἀστικοῦ Κώδικος, ἔχοντος ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογήν, ὡς τοῦτο σαφῶς προκύπτει ἐξ ὅσων ἐκ τῆς φύσεως διατάξεως τοῦ ἄρθρου 656, ἐξ.» ἀκόμη καὶ ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 255, 279, 288, 380, 627, 660 καὶ 885. Ἀπόλυτος δὲ ἀδυναμία πρὸς ὑποχρέωσιν δύναται νὰ νοηθῇ προκύπτουσα μόνον ἐκ τῶν γεγονότων ἐξαιρετικῆς φύσεως, ἂν δὲν προσδοκᾶτο, κατὰ τὴν συνήθη τῶν πραγμάτων πορείαν, ἡ ἐμφάνισις καὶ ἀπὸ τινα δὲν δύνανται ἐπιμελοῦς ἄνθρώπου ἡ τρόπος νὰ παρεμποδίσῃ.

Μεταξὺ τῶν γεγονότων τούτων εἶναι προδήλως καὶ ἡ αἰφνιδίως ἐμφανισθεῖσα κατ' Αὔγουστον 1948 ἔλλειψις κατηλλήλων πρὸς κεραμοποιΐαν χωμάτων ἐν τῇ μισθῷ περιοχῇ, ἐξ ἧς τινὰ ἀπεκομίζοντο μέχρι τότε ἐπὶ πολλὰ ἔτη καὶ ἀπετέλουν τὴν ἀπαρχὴν τῆς πρώτης ὕλης διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ μισθίου ἐργοστασίου τῶν ἀναιρεσιόντων, ἀποτελοῦσα ἀναντιρρήτως ἀπρόοπτον γεγονὸς ἀνωτέρας βίας, τὸ ὁποῖον δὲν προσεδοκᾶτο, κατὰ τὴν συνήθη πορείαν τῶν πραγμάτων, νὰ ἐμφανισθῇ πρὸ τῆς λήξεως τοῦ χρόνου τῆς προκειμένης μισθώσεως, οὐδὲ ἠδύνατο νὰ παρεμποδισθῇ ὑπὸ τῆς προνοίας καὶ τοῦ πλέον ἐπιμελοῦς ἀνθρώπου, ἐκ τούτου δὲ διεκόπη ἡ λειτουργία τοῦ μισθίου ἐργοστασίου κεραμοποιΐας καὶ τῆς μισθίου ἐπίσης περιοχῆς, ὁπόθεν ἀπεκομίζοντο τὰ κατάλληλα πρὸς κεραμοποιΐαν χώματα· ἀπεδόθη ἡ χρῆσις αὐτοῦ εἰς τοὺς ἐκμισθώσαντας ἰδιοκτήτας, οἵτινες δὲν κατώρθωσαν ἕκτοτε νὰ τὸ ἐπαναθέσουν μέχρι σήμερον εἰς λειτουργίαν, ἀκριβῶς ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῶν καταλλήλων χωμάτων ὡς πρώτης ὕλης κεραμοποιΐας καὶ διελύθη καὶ ἡ ἑταιρία των.

Ἐπομένως δὲν ὑφίστατο κἂν λόγος, οὐδὲ ὑποχρέωσις καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας πρὸς τὸν ἀντίδικόν των, ἀφοῦ ἔπαυσεν ὑφισταμένη ἡ ἐπιχείρησις καὶ διελύθη αὕτη ἐκ τοῦ ἑνὸς περιστατικοῦ ἀνωτέρας βίας.

Οὕτω κατὰ ταῦτα ἀναιρετέα τυγχάνει ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, διότι κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ κακὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου ἔδωσεν αὕτη χαρακτηρισμὸν τῆς ἀνωτέρας βίας, ὡς ἐννοίας νομικῆς, ἀντίθετον τοῦ ὀρθοῦ καὶ ἀπέρριψε τὸν ἰσχυρισμὸν τῶν ὅτι ὑπῆρξεν ἐν προκειμένῳ περίπτωσις ἀνωτέρας βίας, ὅστις ἠκολούθησε ἐπιτρεπτὴν εἰς τὴν ἐκβίασιν τῆς δίκης.

* * *

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 656 Α.Κ. ἡ ἐκ λόγων ἀνωτέρας βίας μὴ ἀποδοχὴ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ συνεπάγεται τὴν στέρησιν τοῦ μισθοῦ του.

Διαστέλλεται δηλαδὴ ἡ περίπτωσις τοῦ τυχηροῦ (cas-us), ἅπερ νοεῖται τὸ ἐσωτερικὸν ἐμπόδιον, τὸ ὁποῖον προέρχεται ἀπὸ αὐτὸ τοῦτο τὸ πρόσωπον ἢ ἀπὸ τὴν ἐκπετάλλευσιν τοῦ ὀφειλέτου (ὁρθλ. ***Μαλῆ***, Γεν. Ἀρχ. σελ. 374). Εἰς τὸν λεγόμενον κίνδυνον τῆς λειτουργίας τῆς ἐπιχειρήσεως (περὶ αὐτοῦ βλέπε ***Δ. Σακελλαρόπουλον*** καὶ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ ἀναφερομένους, ΕΕΔ 6,481) ἐμπεριέχεται καὶ ἡ διατήρησις τῆς ἀξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ καὶ τῆς ἀποδοχῆς του βλέπε σχετικῶς καὶ ***Κ. Κανελλή***, Ἐνοχ. Δίκαιον, ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 656 Α.Κ., ***Π. Ζέπου***, Ἐνοχ. Β' Μέρος, Εἰδι-

---

τοῦ ἐναντίου δεύτερος τῆς ἀναιρέσεως ταύτης λόγος.

Κατὰ μὲν τὸ ἄρθρον 785 Π. Δ. ἂν ἐν τελεσιδίκῳ καταστάσῃ ἡ ἀνεκκλήτως ἀπαγγελθεῖσα ἀπόφασις Διαιτητῶν, Εἰρηνοδικῶν, Πρωτοδικῶν ἢ Ἐφετῶν δὲν ἔγινε παντάπασιν ἀπόφασις περὶ τινος ὑποβληθείσης αἰτήσεως, δύναται νὰ ἐπαναληφθῇ ἡ διαδικασία ἐκ νέου ἐνώπιον τοῦ αὐτοῦ Δικαστηρίου, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 811 παρ. 2 Π.Δ. δὲν δύναται νὰ ζητηθῇ ἀναίρεσις διὰ τοὺς ἐν ἄρθρῳ 785 λόγους, εἰ μὴ μόνον, ἀφοῦ πρότερον ἀποφασισθῇ περὶ αὐτῶν τὸ κατάτερον Δικαστήριον τῆς οὐσίας. Ὅθεν ὁ τρίτος ἐν τῇ ἀναιρέσει ταύτῃ λόγος, καθ' ὃν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασιν οὐδὲν διέλαβε περὶ τῶν διὰ τῆς ἀγωγῆς αἰτηθεισῶν ἐκτάκτων οἰκονομικῶν ἐνισχύσεων ἐξ ἑνενήκοντα ἡμερομισθίων, ὡς ταῦτα διακριθέντων διὰ τῶν κατὰ τὴν ἀνάκρισιν, ἐφ' ἧς ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὑποβληθέντων προτάσεων, συνιστῶν λόγον ἀναφιλαφήτου, ἀπαράδεκτος καὶ ὡς τοιοῦτος ἀπορριπτέος τυγχάνει.

ΠΡΟΣΘΕΤΟΣ ΑΜΟΙΒΗ ΔΙΑ ΠΑΡΟΧΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΑΣ

Έννοια τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 Υ.Α. διά τὸν ὑπολογισμὸν τῆς προσθέτου ἀμοιβῆς

Προσωπικὸν Ἐλευθέρας Ζώνης Θεσσαλονίκης.—Ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 Υ.Α. περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ μὴ ἐργασίμους κατὰ νόμον ἡμέρας.—Ἔννοια τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 Υ.Α.—Δικαίωμα τοῦ ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ ἀμειβομένου μόνον τῆς κατὰ 75 ο|ο προσαυξήσεως τῆς ἡμερησίας ἀμοιβῆς, ὑπολογιζομένης εἰς τὸ 1/30 τοῦ μηνιαίου μισθοῦ.—Ἀπαράδεκτον τὸ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου νέου λόγου, μὴ προταθέντος ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας.

Ἀναιρεῖται ἐν μέρει ἡ ὑπ' ἀριθ. 122|1950 ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου Θεσσαλονίκης.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Κατὰ παράβασιν καὶ ψευδῆ ἑρμηνείαν τῶν διατάξεων τοῦ Α. Ν. 962|1937 καὶ τοῦ Ν. 390|1944 «περὶ Ἐλευθέρας Ζώνης Θεσσαλονίκης», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ ἰσχύει οὗτος, ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἐδέχθη, ὅτι ἐπὶ τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἐλευθέρας Ζώνης Θεσσαλονίκης, τοῦ κατέχοντος ὀργανικὴν θέσιν, ὡς ὁ ἀντίδικος αὐτῆς, καὶ συνδεομένου πρὸς αὐτὴν διὰ μονομεροῦς δημοσίου δικαίου πράξεως ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τῶν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 καὶ 18810|1946 κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, τῶν κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Ν. 28|1944 ἐκδοθεισῶν καὶ δι' ὧν ρυθμίζονται γενικῶς αἱ ἀποδοχαὶ τῶν διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου συνδεομένων μισθωτῶν.

β) Ἄλλως, καὶ ἐπὶ τῇ ἐκδοχῇ ὅτι αἱ ὡς ἄνω κοιναὶ τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ἀποφάσεις ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου «Ἐπιτροπεία Ἐλευθέρας Ζώνης Θεσσαλονίκης», κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ παράβασιν τῶν διατάξεων τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|46 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη, κατὰ πλειοψηφίαν, ἐδέχθη, ὅτι ὁ ἐνάγων διὰ τὴν κατὰ Κυριακὰς καὶ ἐξαιρετέας ἡμέρας ἐργασίαν του, ἦν καίτοι ὑπόχρεως, κατὰ τὸ ἄρθρον 27 τοῦ Α. Ν.

κόν, Τεῦχος 3ον, σελ. 354, **Κ. Ἀποστολίδην**, Ἔνοχ. ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 656).

Ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ὑποφαίνεται, ὅτι ὑπάρχει ἀνωτέρα βία, ἐξ ἧς ἀποκλείεται ἡ ὑπερημερία τοῦ ἐργοδότου, ὅταν ἡ ἐνέργεια τοῦ ὑποχρέου παρακωλύεται ἐκ βιαίου καὶ ἀπροβλέπτου γεγονότος, ὅπερ ἦτο ἀδύνατον νὰ ἀποτραπῇ, ἀκόμη καὶ διὰ καταβολῆς ἄκρας ἐπιμελείας.

Ἡ Α.Π. 505|1950 (εἰσηγητὴς **Κ. Καυκᾶς**, ΕΕΔ 9,1069) ἀπεφάνθη, ὅτι ἀνωτέρα βία ὑφίσταται, ὅταν ἡ ἐνέργεια τοῦ ὑποχρέου παρακωλύεται ἐκ τυχηροῦ καὶ ἀπροβλέπτου γεγονότος, ὅπερ ἦτο ἀδύνατον νὰ ἀποτραπῇ, ἀκόμη καὶ διὰ μέτρων ἄκρας ἐπιμελείας καὶ συνέσεως.

Ἀρείου Πάγου 637|1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανῆς**

Συνηγόροι οἱ κ.κ. Π. Τσιφμῆς, Ι. Καπαδιστρίας

Κατὰ τὸ ἄρθρον 656 παρ. 1 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἐπὶ συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας, ἐὰν ὁ μισθωτὴς κατέστη ὑπερήμερος περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας ἢ ἂν ἕνεκα λόγων, ἀφορώντων αὐτὸν καὶ μὴ ὀφειλομένων εἰς ἀνωτέραν βίαν, εἶναι ἀδύνατος ἡ ἀποδοχὴ τῆς ἐργασίας, ὁ ἐκμισθωτὴς δικαιοῦται νὰ ἀπαιτήσῃ τὸν μισθόν, μὴ ὑποχρεούμενος εἰς παροχὴν τῆς ἐργασίας ἐν ἄλλῳ χρόνῳ. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης σαφῶς συνάγεται, ὅτι ὁ μισθωτὴς καὶ ἂν ἐκ λόγων, ἀναφερομένων εἰς τὸ πρόσωπόν του, ταυτέστιν ἀδυναμίας καὶ εἰς τυχηρὰ ἀκόμη γεγονότα ὀφειλομένης, μὴ συνιστώντα ὅμως ἀνωτέραν βίαν, δὲν ἀποδεχθῇ τὴν προσηκόντως καὶ πραγματικῶς προσφερομένην ὑπὸ τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἐργασίαν, ὑπόχρεως καθίσταται, ὡς μὴ λυομένης τῆς συμβάσεως, εἰς καταβολὴν τῶν μισθῶν πρὸς τὸν ἐκμισθωτήν, χωρὶς οὗτος νὰ εἶναι ὑπόχρεως νὰ παράσχῃ τὴν ἐργασίαν του εἰς ἄλλον, ἐκτὸς τῆς συμβάσεως, χρόνον. Ἀνωτέρα δὲ βία, ἐξ ἧς ἀποκλείεται ἡ ὑπερημερία τοῦ μισθωτοῦ, ὑφίσταται ὅταν ἡ ἐνέργεια τοῦ ὑποχρέου παρακωλύεται ἐκ βιαίου καὶ ἀπροβλέπτου γεγονότος, ὅπερ ἦτο ἀδύνατον νὰ ἀποτραπῇ, ἀκόμη καὶ διὰ καταβολῆς ἄκρας ἐπιμελείας.

Ὡς ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δείκνυται, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, καὶ δὴ τῆς ἁπ' αὐτοῦ ἐκφερομένης γνώμης, τὸν ὑπὸ τῶν ἀναιρεσειόντων ἐργοδοτῶν, εἰς κατάλυσιν τῆς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου περὶ μισθῶν ἀγωγῆς προταθέντα ἰσχυρισμόν, ὅτι ἡ μὴ ἀποδοχὴ τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐκμισθωτοῦ εἰς τὸ εἰς ὃ εἰργάζετο κεραμοποιεῖον αὐτῶν προῆλθεν ἐξ ἀδυναμίας, ὀφειλομένης εἰς διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν, λόγῳ τῆς ἐκ πολυετοῦς χρήσεως ἐξαντλήσεως τῶν πρὸς κεραμοποιΐαν καταλλήλων χωμάτων, ἔκρινεν, ἄνευ περαιτέρω ἐρεύνης, ἀπορριπτέον, ὡς μὴ ἀσκοῦντα οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης, δεξάμενον ὅτι τὰ τοιαῦτα γεγονότα δὲν συνιστῶσι τὴν νομικὴν ἔννοιαν τῆς ἀνωτέρας βίας, ὡς μὴ ὄντα ἀπρόβλεπτα, ἀλλὰ τουναντίον ἀναμενόμενα συνεπείᾳ τῆς πολυετοῦς χρήσεως. Οὕτως ἀποφηνάμενον, ὀρθῶς τὰς προπαρατεθείσας διατάξεις ἑρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ὁ περὶ ἀντιθέτου μοναδικὸς τοῦ ἀναιρετηρίου λόγος εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

962|1937, νά προσηκη, δικαιούται προσαυξήσεως έπι τοῦ καταβληθέντος αὐτῷ μισθοῦ ἐξ 175 ο|ο, ἐνῷ, κατά τήν σαφῆ ἔννοιαν καί ρητήν διάταξιν τῆς ὡς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ὁ καταβληθείς μισθός προσαυξάνεται κατά 75 ο|ο, ὡς ὀρθῶς ἐδέχθη ἡ μετωφρασα τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ἀποφάσεως.

* * *

Ὁ Ἄρειος Πάγος καί διά τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀποφάσεως του (βλέπε καί Α. Π. 181|1948, εἰσηγητής **Δ. Κωστόπουλος**, ΕΕΔ 7, 907) ἐφαρμόζει τήν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικήν ἀπόφασιν περί προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατά Κυριακάς καί λοιπάς μή ἐργασίμους ἡμέρας (ΕΕΔ 5, 223), στηριζόμενος εἰς τήν ἐν τῇ ἀποφάσει του ταύτῃ μνημονευομένην διάταξιν, καί ἐπί τοῦ νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου «Ἐπιτροπεία Ἐλευθέρας Ζώνης Θεσσαλονίκης».

Ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἐν προκειμένῳ ἡ ἀφεσιβαγιτική ἀπόφασις στηρίζεται κυρίως εἰς τήν ἐπιτυγήν τοῦ Α. Ν. 962|1937, καθ' ἣν ἐφαρμόζεται διά τό προσωπικόν τοῦ νομικοῦ τούτου προσώπου ἡ κανονιστική αὕτη διάταξις τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, τό ὅλον ζήτημα τῆς ἐφαρμογῆς τῶν δυνάμει τοῦ Νόμου 28|1944 ἐκδιδομένων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἐπί τοῦ διά σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου συνδεομένου προσωπικοῦ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ἔχει περιπλακῇ μέ τάς ἐντός ὀλιγίστου ἐκδοθείσας ἀντιφατικάς ἐπί τοῦ θέματος ἀφεσιβαγιτικάς ἀποφάσεις (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 10, 157).

Ἐνδιαφέρουσα γενικῶς εἶναι ἡ ἄποψις τῆς ἀφεσιβαγιτικῆς ἀποφάσεως ὅτι, προκειμένου περί μισθωτῶν, ἀπολυομένων διά μηνιαίου μισθοῦ, ἐφ' ὅσον οὗτοι ἐργασθοῦν κατά Κυριακάς ἢ ἄλλας μή ἐργασίμους ἡμέρας, δικαιοῦνται, κατά τήν ἔννοιαν τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, μόνον τά 75 ο|ο τῆς ἡμερησίας ἀμοιβῆς των (βλέπε καί σημείωσιν μας ΕΕΔ 10, 119 ἑπ.).

Ἀρείου Πάγου 633|1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητής ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ε. Κολοκούρης**

Διάδικοι οἱ κ. κ. Γ. Μπάμπας, Κ. Ἀνδρέου

Κατά τό ἄρθρον 33 τοῦ Α. Ν. 962|37 «περί ὀργανώσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Ἐλευθέρας Ζώνης Θεσσαλονίκης» πᾶσα διάταξις τῶν ἐργατικῶν νόμων, παρέχουσα ἐνδεχομένως μείζονα εἰς τούς ἐργαζομένους πλεονεκτήματα καί προστασίαν τῶν διά τοῦ ρηθέντος νόμου παρεχομένων, ἰσχύει καί διά τό ὑπαλληλικόν καί ἐργατικόν προσωπικόν τῆς Ἐλευθέρας Ζώνης Θεσσαλονίκης. Ὅθεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου, κρίνασα ὅτι ἡ ἰσχύς νόμου ἐπέχουσα, ἅτε ἐκδοθεῖσα κατά νομοθετικήν ἐξουσιοδότησιν τοῦ Α. Ν. 28|44, ὡς αὐτός αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διά τοῦ Α. Ν. 860|1946, ὑπ' ἀριθ. 8900 τῆς 12|20 Μαρτίου 1946 κοινῆ ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καί Οἰκονομικῶν, παρέχουσα εἰς τό ἐν γένει προσωπικόν πασῶν τῶν ἐν τῇ Χώρᾳ ἐπιχειρήσεων καί ἐργασιῶν, ὅπερ λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας του ἀπασχολεῖται κατά τάς Κυριακάς καί τάς ὡς μή ἐργασίμους καθιερωμένας ἐκ τοῦ νόμου ἑορτάς τοῦ ἔτους, διά τάς ὡς ἄνω ἡμέρας τό κεκανονισμένον ἑκάστοτε ἡμερομίσθιον, ηὐξημένον κατά 75 ο|ο, παρέχουσα ταύτοτιμον εἰς τούς ἐργαζομένους παρά τῷ ἀναιρεσείοντι νομικῷ προσώπῳ ἐργαζομένους μείζονα πλεονεκτήματα τῶν ὑπό τοῦ ρηθέντος νόμου 962|1937 παρεχομένων αὐτοῖς, ἔχει ἐφαρμογήν καί ἐπί τούτων, ὀρθῶς τήν διαληφθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 33 τοῦ ὡς ἄνω νόμου ἡρμήνευσε καί ἐφήρμοσεν, ἀπορριπτέος ὤν ὡς ἀβάσιμος ὁ περί τοῦ ἐναντίου πρῶτος κατά τό πρῶτον αὐτοῦ σκέλος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου.

Μή διατεινομένου τοῦ ἀναιρεσείοντος νομικοῦ προσώπου ὅτι ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας προέβαλεν ἰσχυρισμόν ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος συνδέεται μετ' αὐτοῦ διά σχέσεως δημοσίου δικαίου, ὁ αὐτός ὡς ἄνω πρῶτος, κατά τό δεύτερον σκέλος αὐτοῦ, λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου ὅτι ἐσφαλμένως ἐδέχθη τό Ἐφετεῖον, ὅτι ἡ ρηθεῖσα κοινή ἀπόφασις ὑπ' ἀριθ. 8900|1946, ἀφορῶσα τούς ἰδιωτικούς ὑπαλλήλους, ἔχει ἐφαρμογήν καί ἐπί τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀπαράδεκτος κατ' ἄρθρον 811 § 2 Πολ. Δικονομίας.

Ἡ σαφής ἔννοια τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως, διαλαμβανούσης ὅτι καταβάλλεται εἰς τό ρηθέν προσωπικόν τό κεκανονισμένον ἑκάστοτε ἡμερομίσθιον, ηὐξημένον κατά 75 ο|ο, εἶναι ὅτι, προκειμένου περί ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων ἀμειβομένων ἐπί μηνιαίῳ μισθῷ, θά καταβληθῇ εἰς αὐτούς μόνον τό 75 ο|ο τῆς ἡμερησίας ἀμοιβῆς των διά τάς μή ἐργασίμους ὡς ἄνω ἡμέρας. Ὅθεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου, κρίνασα ὅτι τό εἰρημένον προσωπικόν δικαιοῦται τοῦ εἰς ἑκάστην τῶν εἰρημένων ἡμερῶν στοιχοῦντος ἡμερομισθίου (1|30 μισθοῦ), ηὐξημένου κατά 75 ο|ο, καί ἐπί τῇ τοιαύτῃ αἰτιολογίᾳ δεχθεῖσα τήν ἔνδικον ἀγωγήν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ὑπαλλήλου τοῦ ἀναιρεσείοντος νομικοῦ προσώπου ἐπί μηνιαίῳ μισθῷ, ὡς δέχεται, καί καθ' ὃ μέρος διώκει ὅπως ὑποχρεωθῇ ταῦτο καί τῷ καταβάλῃ διά τάς Κυριακάς καί μή ἐργασίμους ἑορτάς, καθ' ἃς εἰργάσθη παρ' αὐτῷ, τό εἰς ἑκάστην τούτων στοιχοῦν ποσόν τοῦ μηνιαίου μισθοῦ του, ηὐξημένου κατά 75 ο|ο, ψευδῶς ἡρμήνευσε καί ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τήν διαληφθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καί Οἰκονομικῶν καί ἀναιρετέαν κατέστησε τήν ἀπόφασίν του κατά τό μέρος τοῦτο, κατά τό ἄρθρον 807 § 17 Πολ. Δικονομίας καί τόν βάσιμον περί τούτου δεύτερον λόγον τοῦ ἀναιρετηρίου.

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΔΙΑ ΠΑΡΟΧΗΝ ΜΗ ΕΠΙΤΡΕΠΟΜΕΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Σκοπὸς ἀπαγορευτικῶν διατάξεων περὶ παροχῆς ἐργασίας καὶ κῦρος ἀντιθέτων συμβάσεων

Χαρακτὴρ τῶν περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως Νόμων ὡς δημοσίας τάξεως. — Ἀνεπίτρεπτον ἀποκλεισμοῦ ἐφαρμογῆς αὐτῶν δι' ἀντιθέτου συμφωνίας. — Ἀκυρότης συμφωνίας. — Ἔννοια ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 Υ.Α. περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς μισθωτῶν δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς. — Ἐφαρμογὴ εἰς ὅσας περιπτώσεις ἐπιτρέπεται ἐκ τούτου ἡ ἐργασία κατὰ Κυριακάς. — Ἄλλως ὑπόκειται ἀξιώσεις ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ. — Ἀπαράδεκτον τοιαύτης ἀγωγῆς κατ' ἐργατικὴν διαδικασίαν. — Κῦρος συμβάσεων περὶ μισθῶν ὑπὲρ τὰ ὅρια συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας. — Συμψηφισμὸς ἀνταπαιτήσεως ἐργοδότου. — Ἀπαράδεκτον ἀνταγωγῆς κατ' ἐργατικὴν διαδικασίαν.

Ἐπὶ ἀξιώσεως μισθωτοῦ πρὸς καταβολὴν εἰς αὐτὸν δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 5, 223) παρεχομένης προσαυξήσεως τοῦ νομίμου μισθοῦ κατὰ 75 ο|ο δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς, ὁ πρωτοδίκης δικάσας (Πρωτοδίκης Ἀθηνῶν 2580|1950, ΕΕΔ 9, 911), προκειμένου νὰ κρίνῃ, ἂν ἡ ὑπουργικὴ αὐτὴ ἀπόφασις εἶχεν ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογήν — καὶ τοῦτο ἐξηρτᾶτο ἐκ τοῦ ἂν ἐπετρεπετο νομίμως ἡ παροχὴ ἐργασίας κατὰ Κυριακήν — εἶχε δεχθῇ, ὅτι ἡ ἐν λόγῳ ὑπουργικὴ ἀπόφασις ἐτροποποίησε τὰς περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως ἀπαγορευτικὰς διατάξεις.

Τὴν ἄποψιν ταύτην τὸ κατ' ἔφεσιν δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν δὲν ἐπιδοκιμάζει ὡς ὀρθὴν (βλέπε καὶ συμφώνους σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 940 ἐπ.) καὶ, ἀφοῦ ἐν προκειμένῳ δέχεται ὡς ἰσχυούσας τὰς περὶ παροχῆς ἐργασίας κατὰ Κυριακὴν ἀπαγορευτικὰς διατάξεις, ἐπαναλαμβάνει τὴν γνωστὴν καὶ κρατήσασαν ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ ἄποψιν, ὅτι, ἐφ' ὅσον ὑπόκειται ἄκυρος σύμβασις ἐργασίας — τοιαύτη ἡ περὶ παροχῆς κατὰ Κυριακὴν ἐργασίας μὴ ἐπιτρεπομένης — ὑπόκειται μόνον ἀξιώσεις ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, ἡ ὁποία ὅμως δὲν εἰσάγεται παραδεκτῶς κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9, 741, ΕΕΔ 9, 1000).

Ἀλλ' ἂν ἐκ τοῦ νόμου ἐπιτρεπτῶς παρέχεται ἡ κατὰ Κυριακὴν ἐργασία, πρέπει νὰ διακρίνωμεν τὰς ἑξῆς δύο περιπτώσεις :

α) Τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ μισθωτὸς ἀμείβεται διὰ τοῦ νομίμου (ἐξ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἢ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας) μισθοῦ,

β) Τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἀμείβεται, δυνάμει ἀτομικῆς συμβάσεως, διὰ μισθοῦ ὑπερτέρου τοῦ νομίμου.

Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν τὸ πρᾶγμα καθίσταται ὁμαλόν : ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται τῆς ἐξ 75 ο|ο προσαυξήσεως τοῦ μισθοῦ του διὰ τὴν κατὰ Κυριακὴν παροχὴν ἐργασίας.

Εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν δὲν δικαιοῦται τῆς προσαυξήσεως, ἐφ' ὅσον τὸ ἄθροισμα τοῦ νομίμου μισθοῦ του μετὰ τῆς ἐξ 75 ο|ο προσαυξήσεως ὑπολείπεται τοῦ δι' ἀτομικῆς συμβάσεως καταβαλλομένου (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9, 399).

Τὴν ἄποψιν ταύτην — ὀρθὴν κατὰ βάσιν — ἐδέχθη ἡ νομολογία ἐπὶ τὴν πρώτην κρατοῦσαν παρ' αὐτῇ ἀντίληψιν ὅτι ἡ ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια μισθῶν ἀτομικὴ σύμβασις ἦτο ἀπηγορευμένη καὶ συνεπῶς ἄκυρος, ὁπότε, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 8, 712), ἡ ὑφισταμένη ἐκ τῆς προσαυξήσεως κατὰ 75 ο|ο ἐπὶ τοῦ νομίμου μισθοῦ ἀξίωσις τοῦ ἐργαζομένου θὰ ἠδύνατο ν' ἀποσβεσθῇ μόνον διὰ τοῦ συμψηφισμοῦ ἀνταπαιτήσεως τοῦ ἐργοδότου κατὰ τοῦ μισθωτοῦ, ἐκ τῆς καταβολῆς παρανόμως ὑπερτέρων ἀποδοχῶν ἐκείνων τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου καθοριζομένων (ἀπαίτησις διὰ παρανόμων αἰτίαν, ἀφοῦ ὑπὸ τῶν ἄρθρων 904 καὶ 911 Α. Κ. διαστελλομένης τῆς ἀπαιτήσεως ἀχρεωστήτου ἀπὸ ἐκείνης δι' αἰτίαν παράνομον, οὕτω καὶ Πρωτοδικείου Καβάλας 604|1950, εἰσηγητὴς *Γ. Κώνστας*, ΕΕΔ 10, 117 καὶ αὐτόθι παραπομπαί).

Ἀφοῦ ὅμως, ὡς εἶναι τὸ ὀρθόν, ἡ ὑπὲρ τὰ νόμιμα καὶ κατώτατα ὅρια μισθῶν ἀτομικὴ σύμβασις εἶναι ἰσχυρὰ καὶ ἔγκυρος (βλέπε Α.Π. 309|1950, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 9, 514), δὲν ὑφίσταται ἐν προκειμένῳ ἀνταπαιτήσεως τοῦ ἐργοδότου, τὴν ὁποίαν νὰ προτείνῃ πρὸς συμψηφισμόν, ὡς περὶ αὐτοῦ σκέπτεται τὸ Πρωτοδικεῖον, ἐπικαλούμενον τὸ ἄρθρ. 905 § 1 Α.Κ., ἀλλὰ τὸ ἐρευνητέον εἶναι μόνον ἂν τὸ ἄθροισμα τοῦ νομίμου μισθοῦ μετὰ τῆς ἐξ 75 ο|ο προσαυξήσεως αὐτοῦ διὰ παροχὴν ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς ὑπολείπεται τοῦ ἀτομικῶς συμφωνηθέντος μισθοῦ, ὡς θὰ ἐρευνᾶτο ὁμαλῶς, ἂν ὁ ἐν γένει νόμιμος μισθὸς (τοιοῦτος λογίζεται ὁ μετὰ τῆς προσαυξήσεως) ὑπολείπεται τοῦ ἀτομικῶς συμφωνηθέντος.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 11338|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΛ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Ψιλόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Κοσκινᾶς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Καββαλαρᾶς, Α. Κυβάλος

Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Π. Δ. τῆς 8|14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως» ἀπαγορεύεται ἡ ἐργασία κατ' αὐτὰς καὶ αἱ διατάξεις αὗται, ὡς συνάγεται ἐκ τοῦ παρ' αὐτῶν ἐπιδιωκομένου γενικωτέρου σκοποῦ, εἶναι δημοσίας τάξεως, ὡς τοιαῦται δὲ τυγχάνουσι προδήλως ἀπαγορευτικαὶ καὶ δὲν δύνανται ἡ

έφαρμογή αύτών νά άποκλεισθῆ δι' άντιθέτου συμφωνίας. Έξ άλλου, κατά τό άρθρ. 174 Α.Κ., δικαιοπραξία άντικειμένη εἰς άπαγορευτικήν διάταξιν, ἐφ' ὅσον δέν συνάγεται άλλο τι, εἶναι άκυρος. Συνεπῶς ὁ ἰσχυρισμός τοῦ ἐνάγοντος ὅτι ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ ἐναγομένου εἰργάσθη ὡς ὁδηγός αὐτῶν ἐπί εἴκοσι Κυριακάς, δι' ὅ καί ἠτήσατο τό άναλογοῦν εἰς ταύτας ποσόν ἐκ δραχ. 1.500.000, άντιβαίνει εἰς τάς ρηθείσας άπαγορευτικάς διατάξεις καί κατ' άκολουθίαν, καί ἄν ἤθελε θεωρηθῆ, ὅτι συνεφώνησεν αὐτούς μετά τοῦ ἐναγομένου, ὅπως εἰργάσθη καί κατά τάς Κυριακάς, ἡ συμφωνία αὕτη, μή ἐπιτρεπομένη ὑπό τοῦ Νόμου, ἐφ' ὅσον δέν ἰσχυρίζεται, ὅτι ἐξετελέσθη ἀδεία τῆς ἀρμοδίας Ἀρχῆς, τυγχάνει ἄκυρος (Α.Π. 63|1948, ΕΕΔ. τόμος 7, σελ. 119, Α.Π. 70|1948, ΕΕΔ. τόμος 7, σελ. 273), τυχόν δέ ἐκτέλεσις αὐτῆς παρέχει δικαίωμα ἀναζητήσεως μόνον τῆς ὠφελείας τοῦ ἐργοδότου, κατά τάς περί ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 904 Α.Κ. καί κατά συνέπειαν ἐτύγχανεν ἀναρμόδιος ὁ πρωτοδίκως δικάσας δικαστής, ὅπως ἐπιληφθῆ τοῦ κεφαλαίου τούτου τῆς ἀγωγῆς καί ἐδει ὅπως ἀπορρίψῃ τοῦτο. Οὔτε δύναται νά ὑποστηριχθῆ, ὅτι ἡ ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργική ἀπόφασις, ἐκδοθεῖσα βάσει τοῦ Ν. 28|1944 καί Α.Ν. 856|1946, ἔχουσα ἰσχύν νόμου, ἐτροποποίησε τάς σχετικάς περί Κυριακῆς ἀναπαύσεως διατάξεις, τό μέν διότι καί ἄν ὁ Ν. 28|1944, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἐξεδόθη ἡ ρηθεῖσα ὑπουργική ἀπόφασις, εἶχε τήν ἔννοιαν, ὅτι παρέχει εἰς τήν ἐπιτελεστικήν ἐξουσίαν τοιαύτην ἐξουσιοδότησιν τροποποιήσεως τῶν περί Κυριακῆς ἀναπαύσεως νόμων, θά ἦτο συνταγματικῶς ἀνίσχυρος (Σ. Ε. 28|1950 καί 354|1950, ΕΕΔ τόμος 9, σελ. 219 καί 857), τό δέ διότι ὁ Ν. 28|1944, ὡς ἠρμηνεύθη διά τοῦ νόμου 856|1946, δέν ἔχει τοιαύτην ἔννοιαν, καθ' ὅσον οἱ νόμοι οὗτοι εἰσήχθησαν μέ μόνον καί περιωρισμένον σκοπόν νά ἐξουσιοδοτήσωσι τούς ἁρμοδίους Ὑπουργούς νά καθορίζωσι δι' ἀποφάσεων αὐτῶν τούς μισθούς καί τά ἡμερομίσθια τῶν ἐν συμβάσει ἐργασίας διατελούντων μισθωτῶν, πότε δέ ὀφείλεται μισθός καί πότε ἐπιτρέπεται ἡ ἐργασία εἶναι ἀντικείμενον, τό ὁποῖον ρυθμίζουσιν αἱ γενικαί ἀρχαί τοῦ δικαίου (ἐν ἐλλείψει εἰδικῶν διατάξεων τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου) καί οἱ κείμενοι ἐργατικοί νόμοι. Τέλος καί τό ἄρθρον 659 τοῦ Α.Κ., ὅπερ καθορίζει ὑποχρέωσιν τοῦ μισθωτοῦ εἰς παροχήν ἐργασίας ἐπί πλέον τῆς συνήθους, κεῖται ἐν ἁρμονίᾳ μέ τάς ἀνωτέρω διατάξεις διά τούς ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει λόγους, διότι ἔχει τήν ἔννοιαν νά ἐπιτρέπεται αὕτη ὑπό τοῦ νόμου (βλέπε ΕΕΔ. τόμος 9, σελ. 319, 785 καί 941).

Ἐσφαλμένως ἄρα ὁ πρωτοδίκως δικάσας δικαστής ἐδέχθη τήν προκειμένην ἀγωγήν κατά τό κεφάλαιον τοῦτο καί ἐπεδίκασεν εἰς τόν ἐνάγοντα ἀρχ. 675.000 δι' ἐργασίαν τούτου 16 Κυριακῶν καί δέον ὅπως μεταρρυθμισθῆ αὕτη κατά τοῦτο δεκτοῦ γινομένου τοῦ σχετικοῦ λόγου τῆς κινουμένης ἐφέσεως. Ὁ ἐγκαλῶν προβάλλει, ὅτι κατά τό χρονικόν διάστημα, καθ' ὃ εἰργάσθη ὁ ἐφεσιβλήτος παρ' αὐτῷ ἀπό 15 Νοεμβρίου 1949 μέχρις 8 Ἀπριλίου ἐ.ἔ., τῷ κατέβαλε δρχ. 50.000 ἡμερησίως, ἐνῷ ἔδει νά τῷ καταβάλῃ δραχ. 26.000, βάσει τῆς σχετικῆς συλλογικῆς συμβάσεως καί καί' ἀκολουθίαν τῷ κατέβαλεν ἐπί πλέον δρχ. 24.000 ἡμερησίως, δι' ὃ καί αἰτεῖται, ὅπως τό ποσόν τοῦτο, ὑπολογιζόμενον κατά τό ἀνωτέρω χρονικόν διάστημα, συμψηφισθῆ πρός τά τυχόν ὑπό τοῦ ἐφεσιβλήτου δικαιοῦμενα ποσά. Οὗτος ὅμως ἔχουσα ἡ ρηθεῖσα ἔνστασις συμψηφισμοῦ, ἥτις καί πρωτοδίκως προετάθη παρά τοῦ ἐγκαλοῦντος, τυγχάνει ἀπορριπτέα, ὡς μή νόμιμος, τό μέν διότι προδήλως ὁ ἐγκαλῶν ἐγνώριζεν, ὅτι δέν εἶχεν ὑποχρέωσιν καταβολῆς τῶν πέραν τῶν ἐν λόγῳ ὁρίων καταβληθέντων τῷ ἐνάγοντι λόγῳ ἀποδοχῶν τοῦ χρηματικῶν ποσῶν, τόσον δέ κατά τό προϊσχύον Ρωμαϊκόν Δίκαιον (*Windscheid – Πολυγένους*, Ἔνοχ. Δίκαιον § 426, 3), ὅσον καί κατά τό ἄρθρ. 905 παρ. 1 Α.Κ. ἡ ἀπαίτησις τοῦ ἀχρεωστήτου ἀποκλείεται, ἐάν ὁ καταβαλών διετέλει ἐν γνώσει τῆς μή ὑπάρξεως τοῦ χρέους, ὡς ἐν προκειμένῳ, τό δέ διότι, ὡς πιστεύεται ἐκ τοῦ προσαγομένου ἐγγράφου τοῦ Ὀργανισμοῦ Ἀνελκύσεως Ναυαγίων, τό ἡμερομίσθιον τοῦ ὁδηγοῦ δυτῶν καθωρίσθη ἀπό τῆς ρηθείσης ἡμερομηνίας εἰς δρχ. 55.000. Ἄλλως τε, καί ἄν ἤθελεν ὑποτεθῆ, ὅτι δέν ἰσχύει ἐν προκειμένῳ τό ὡς ἄνω ἡμερομίσθιον, διότι ἡ σχετική συλλογική σύμβασις καθορίζει διά τόν ὁδηγόν δυτῶν ἡμερομίσθιον δραχμῶν 26.000, πάλιν ὁ ρηθείς ἰσχυρισμός τοῦ ἐγκαλοῦντος τυγχάνει ἀπορριπτέος, διότι αἱ συλλογικαί συμβάσεις ἐργασίας καθορίζουσι τά κατώτατα ὅρια μισθῶν καί κατ' ἀκολουθίαν ἡ καταβολή μισθῶν πλέον τῶν ἐν αὐταῖς ὁριζομένων, ἐφ' ὅσον δέν προκύπτει, ὅτι ἐν τῇ σχετικῇ συλλογικῇ συμβάσει ὑπάρχει ὅρος, ρητῶς ἀποκλείων τήν ἰσχύν καί τῶν εὐνοϊκωτέρων διά τόν ἐκμισθωτήν ἀτομικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἐάν αὗται ἀφίστανται τῶν ἐν τῇ συλλογικῇ συμβάσει καθορισθέντων ὅρων διά σχετικῆς ρήτρας, εἶναι νόμιμος, διότι ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ οἱ ὅροι τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς εὐνοϊκώτεροι διά τόν ἐκμισθωτήν κατά τό ἄρθρ. 680 Α.Κ. ἐπικρατοῦσι τῶν τοιούτων τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας (*Ἀποστολίδης*, Ἔνοχ. Δίκαιον, Τόμος Γ' ὑπ' ἄρθρ. 680 § 22, Α. Π. 176|1949, ΕΕΔ, τόμος 8ος, σελ. 406, Α.Π. 309|1950, ΕΕΔ, τόμος 9ος, σελ. 516).

Περαιτέρω ἡ ἀνταγωγή τοῦ ἐναγομένου καί ἐκκαλοῦντος, δι' ἧς αἰτεῖται, ὅπως ὁ ἐνάγων καί ἐφεσιβλήτος τῷ καταβάλῃ δραχ. 765.000, ἃς τῷ ὀφείλει, λόγῳ τῆς ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει διαφορᾶς, εἶναι ἀπορριπτέα, ὡς ἀπαράδεκτος, διότι, καθ' ἃ σαφῶς προκύπτει ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 § 1 τοῦ ν. ΓΨΟΔ', ὡς ταῦτα ἀντικατεστάθη ὑπό τοῦ ν. 1958|1944, ἐν τῇ προκειμένῃ διαδικασίᾳ μόνον ἀγωγή μισθωτοῦ ἢ τῶν κληρονόμων του κατά τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ δύναται νά εἰσαχθῆ (*Γ. Καποδίστρια*, Ἑρμηνεία Ἐργ. Δικ. § 458, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 669|1949 καί 1722-3|10|1949, ΕΕΔ τόμος 8ος, σελ. 279 καί 555).

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΙΣ ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Κύκλος ἀσφαλιζομένων προσώπων καὶ ὑποχρέωσις καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας

Ὑπαγωγὴ εἰς Ν. 118|1945, μετὰ τὸ Ν.Δ. 1255|1949, καὶ τῶν Ὀργανισμῶν Δημοσίου Δικαίου, ὡς πρὸς τὸ συνδεόμενον μετ' αὐτῶν διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου προσωπικόν.— Προσωπικὸν Ὀργανισμοῦ Ἀνελκύσεως Ναυαγίων.— Μὴ ἀπαραίτητος ἡ πράγματι ἀσφάλισις τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὸ Ι.Κ.Α. δι' ἐγγραφῆς εἰς τὰ μητρῶα αὐτοῦ.— Αὐτοδίκαια ἡ κατὰ Ν. 6298|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» ἀσφάλισις.

Πρόκειται περὶ ἐργαζομένης ἐπὶ σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου εἰς Ὀργανισμὸν δημοσίου δικαίου (Ὀργανισμὸν Ἀνελκύσεως Ναυαγίων), ἀπολυθείσης κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 (ΕΕΔ 8, 965) καὶ συνεπῶς ἀκύρως.

Ἡ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις ἀκολουθεῖ, κατ' ἀρχήν, τὴν κρατήσασαν καὶ ὀρθὴν δικαστηριακὴν ἄποψιν, ὅτι εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας καὶ τὴν κατὰ συνέπειαν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ὑπάγονται καὶ οἱ κατὰ Ν. 6298|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» ἀσφαλιζόμενοι κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς τὸ Ι.Κ.Α μισθωτοὶ Δημοσίου, Δήμων, Νομικῶν Προσώπων καὶ Ὀργανισμῶν Δημοσίου Δικαίου (βλέπε καὶ λοιπὴν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9, 1079, ΕΕΔ 10, 76), ἐφ' ὅσον βεβαίως τελοῦν ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὑφ' ἣν ἔννοιαν καὶ ὁ ὅρος μισθωτὸς (ἄρθρ. 6 Ν. 765|1943 ΕΕΔ 2, 632, διατηρηθὲν ἐν ἰσχύϊ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 824|1946 Συντ. Πράξεως, ΕΕΔ 5, 370) (πρβλ. ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 118|1945 μετὰ τὸ Ν.Δ. 1255|1949 καὶ Α.Π. 646|1950, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 10, 155).

Περαιτέρω ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις λύει καὶ τὸ ἕτερον, βασικῆς σημασίας, ζήτημα, ἂν εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν ἀσφαλίζωνται μόνον οἱ πράγματι ἐγγεγραμμένοι εἰς τὰ μητρῶα τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἢ οἱ νόμῳ ὑπαγόμενοι εἰς τὴν ἀσφάλισιν (σχετικὴ καὶ ἀντίθετος ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 8359|1950. Πρωτοδίκης *Μ. Κυριλλόπουλος*, ΕΕΔ 9, 1123, βλέπε ὅμως καὶ νεωτέραν Α.Π. 650|1950, εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 10, 109, ἐξ ἧς συνάγεται, ὅτι ὁ Ἄρειος Πάγος ἐχάραξε τὴν ἐκ τοῦ νόμου ἐπιβαλλομένην κατεύθυνσιν ὀρθῆς ἐφαρμογῆς, τὴν ὁποίαν καὶ ἡ κατωτέρω ἀπόφασις ἀκολουθεῖ).

Πράγματι, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 10, 108), αὕτη εἶναι ἡ ὀρθὴ ἔννοια τοῦ νόμου.

Εἰς ἐνίσχυσιν τῆς ὀρθότητος συντελεῖ καὶ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 (ΕΕΔ 8, 968), κατὰ τὸ ὁποῖον ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας δύναται, ὅπως δι' ἀποφάσεών του ἀναθέσῃ τὴν εἰσπραξιν τῆς ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας εἰσφορᾶς καὶ εἰς τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον σημαίνει, ὅτι εἰς περίπτωσιν μὴ ἐγγραφῆς μισθωτοῦ τινος εἰς τὰ μητρῶα τοῦ Ι.Κ.Α., ἐνῷ ὑπάγεται ἐκ τοῦ Νόμου εἰς τὴν ἀσφάλισιν αὐτοῦ, τὸ κατὰ τὴν § 4 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10705|1937 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐγκριθέντος κανονισμοῦ τρόπου ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν καὶ εἰσπράξεως τῶν εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α. ὄργανον ἀσφαλίσεως, πληροφορούμενον τὴν ὕπαρξιν προσώπων ὑπαγομένων εἰς τὴν ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν καὶ μὴ ἐγγεγραμμένων εἰς τὰ μητρῶα καὶ προβαίνον αὐτεπαγγέλτως εἰς τὴν ἐγγραφὴν καὶ τὴν εἰς τὰ πρόσωπα ταῦτα παράδοσιν ἀσφαλιστικῶν βιβλιαρίων καὶ δελτίων εἰσφορῶν, ἐπιμελεῖται καὶ τῆς εἰσπράξεως τῶν πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας εἰσφορῶν.

Ἄλλως τε, ἂν κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 § 1 τοῦ ἀνωτέρω ὀργανισμοῦ ὑποχρεοῦται ὁ ἠφαλισμένος νὰ ζητήσῃ τὴν ἐγγραφὴν του εἰς τὰ μητρῶα τοῦ Ι.Κ.Α., καὶ ὁ ἐργοδότης, κατὰ τὴν § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, ἀπασχολῶν πρόσωπον στερούμενον ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου ἢ δελτίου εἰσφορῶν ἢ ἀμφοτέρων, ὑποχρεοῦται νὰ προκαλέσῃ ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἀπασχολήσεως τὴν ἔκδοσιν τούτων ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Ὑποκαταστήματος, ὑποβάλλων εἰς αὐτὸ σχετικὴν δήλωσιν, περιλαμβάνουσαν τὰ αὐτά, ὡς καὶ ἡ αἴτησις ἐγγραφῆς, στοιχεῖα.

Εἶναι, συνεπῶς, καὶ ἐντελῶς παράλογον νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι ὁ κοινωνικῆς σημασίας θεσμὸς τῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας ἐξηρτήθη ἐκ τῆς συμμορφώσεως μόνον τοῦ ἐργοδότου πρὸς τὴν νόμιμον ὑποχρέωσιν του νὰ ἐγγράψῃ τὸν μισθωτὸν εἰς τὰ μητρῶα τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ ἀφεθῇ ἐλεύθερος ὁ παραβάτης τοῦ νόμου ἐργοδότης.

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 1782|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Κ. Κουτουρίσης**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Σ. Βασιλατζίδης, Θ. Ἀλευρόπουλος

Καθ' ἃ ἱστορεῖται ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ, ἡ ἐνάγουσα προσελήφθη παρὰ τοῦ ἐναγομένου ὡς δακτυλογράφος, πρὸ τριετίας δι' ἀόριστον χρόνον, ἐπὶ ἡμερομισθίῳ δραχμῶν 17.500 ἡμερησίως καὶ εἰργάσθη παρ' αὐτῷ συνεχῶς μέχρι τῆς 14.7.50, ὅτε ὁ ἐναγόμενος, ἀκύρως, λόγῳ μὴ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118|45, ὡς ἐτροποποιήθη

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΧΡΟΝΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΔΙΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΜΙΣΘΟΥ

Μεταρρυθμίσεις τοῦ Ν. 519|1948 εἰς τὸ προϊσχῦον δίκαιον τοῦ Ν. 3514

Περιορισμὸς διὰ τοῦ Ν. 519|1948 τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας μισθωτῶν παρὰ τῷ ἐργοδότῃ διὰ τὴν προστασίαν τοῦ Ν. 3514 εἰς δίμηνον. — Καθορισμὸς ὡς βασικοῦ χρόνου διὰ τὸ δικαίωμα ἐπιδομάτων μισθοῦ κατὰ Ν. 3514|1928 τοῦ ἑξαμήνου. — Δυνατότης ὅμως προσαυξήσεως ὑπὸ Δικαστηρίου προϋπηρεσίας μισθωτοῦ εἰς χρόνον ὑπηρεσίας παρὰ τῷ ἐργοδότῃ πρὸς συμπλήρωσιν ἑξαμήνου. — Σκοπὸς τοῦ Ν. 519|1948.

Μετὰ τὰς γνωστὰς ἀντιθέσεις ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ γνώμας ἂν ὁ ἔχων δίμηνον παρὰ τῷ ἐξ οὗ στρατεύεται ἐργοδότῃ ὑπηρεσίαν μισθωτὸς δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ προσαυξῆσιν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του ταύτην προϋπηρεσίας παρ' ἄλλῳ ἐργοδότῃ, ἵνα συμπληρωθῇ ὁ βασικὸς χρόνος (ἑξαμήνου) τοῦ δικαιώματος ἐπιδομάτων μισθοῦ κατὰ Ν. 519|1948 (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9, 413, 414, 905, 906), αἱ νεώτεραι σήμερον ἀποφάσεις, κατ' ἔφεσιν, ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης συντάσσονται καὶ αὐτὰι πρὸς τὴν γνώμην, ὅτι ἐκ τῆς ἐννοίας τοῦ νόμου προσήκει ἡ κατωτέρω λύσις.

Διὰ τὸν γνώστην ὅμως τῶν ἀντιθέσεων τῆς νομολογίας ἐπὶ βασικοῦ ἐνδιαφέροντος νομικοῦ ζητήματος, τοῦ ὑπὸ τῶν προέδρικῶν ἀποφάσεων πραγματευομένου, παραβαίνει ἄξιον ἀπορίας διατί δὲν ἐπιχειρεῖται ἡ ἀπὸ τῆς ἰσχύος ἑρμηνείας τοῦ τεθέντος νομικοῦ προβλήματος προκαλέσαντος Ν. 519|1948 καταπάυσαι ἀναγκαία αὐθεντικὴ ἀποσαφήνισις τῆς σκοπευθείσης ὑπὸ τοῦ γράψαντος ἔννοίας του, ἡ ὁποία ὁδήγησεν εἰς τὴν ὑποστήριξιν ἰσοδυνάμως καὶ τῶν δύο ἐντιπάλων ἀπόψεων.

Ἐν τῷ μεταξὺ οὔτε διὰ τῶν μισθωτῶν, οὔτε διὰ τῶν ἐργοδοτῶν, καθίσταται σαφές, ἂν ὑπάρχῃ δικαίωμα καὶ ἀντίστοιχος διὰ τῶν δευτέρων

ὑπὸ τοῦ ν. δ|τος 1255|49, ἀπέλυσε ταύτην καὶ ὡς ἐκ τούτου αὕτη δικαιοῦται λαμβάνειν τὰ ἀ ἐστερήθη ἡμερομισθιὰ της ἀπὸ τῆς 14.7.50 μέχρι 14.10.50, ἀνερχόμενα εἰς 78 καὶ ὧν τὸ ἀντίτιμον ἐκ δραχμῶν 17.500 ἡμερησίως ἀνέρχεται εἰς δρχ. 1.365.000, ὡς ἀρνεῖται νὰ τῇ καταβάλῃ ὁ ἐναγόμενος καὶ ὡς ἐκ τούτου αἰτεῖται, ὅπως ὑποχρεωθῇ δικαστικῶς πρὸς τοῦτο. Οὕτως ἐχούσα ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ νόμῳ βάσιμος ἐστιν, ἐρειδομένη ἐπὶ τῶν ἄρθρων 648, 653 καὶ 656 Α.Κ., ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸν Ν. 118|45 καὶ ν. δ|γμα 1255|1949 καὶ ἐξεταστέα κατ' οὐσίαν τυγχάνει.

Μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ν. δ|τος 1255|49 εἰς τὰς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|45 ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς καὶ οἱ Ὀργανισμοὶ Δημοσίου Δικαίου, ὡς πρὸς τὰ προσωπικὰ αὐτῶν καὶ συνδεόμενον μετ' αὐτῶν διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου (*) ἰδιωτικοῦ δικαίου (Πρωτ|κου Ἀθηνῶν 3243|50, Πρωτ|κείου Ἀθηνῶν 8595|50, ΕΕΔ 9, σελ. 1079 καὶ 928), χωρὶς νὰ εἶναι ἀπαραίτητον, ὅπως ὁ μισθωτὸς εἶναι πράγματι ἠσφαλισμένος εἰς τὸ Ι. Κ. Α., ἐφ' ὅσον ἡ ἀσφαλιστικὴ σχέσις τούτου πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. ἐπέρχεται αὐτοδικαίως, εὐθὺς ὡς συντρέχουν αἱ προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρ. 2 Ν. 6298|1934, ἡ δὲ διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τούτου ἐκδοθέντος κανονισμοῦ περὶ τρόπου ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν κλπ. ὑποχρέωσις τοῦ μισθωτοῦ νὰ ζητήσῃ τὴν ἐγγραφήν του εἰς τὸ μητρῷον ἠσφαλισμένων τοῦ Ι.Κ.Α. δὲν σημαίνει, ὅτι ἡ ἀσφαλιστικὴ σχέσις πραγματοῦται διὰ τῆς ἐγγραφῆς, ἀφοῦ καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 Ν. 6298|1934 ὁ ὅρος «ἠσφαλισμένος» σημαίνει πρόσωπα ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 2 Ν. 6298|34 ἀναφερομένων, ὑπαχθέντα εἰς τὴν ἀσφάλισιν καὶ ποῖα τὰ ὑπαγόμενα (αὐτοδικαίως) πρόσωπα εἶναι τὰ ἐν ἄρθρῳ 2 Ν. 6298|34 ὁριζόμενα (Εἰσαγ. σημείωμα ΕΕΔ 9, σελ. 1122, εἰσήγησις Πρωτ|κου Ἀθηνῶν 3958|1950, ΕΕΔ 9, σελ. 1123). Ἐν προκειμένῳ ἐκ τῶν προσαχθέντων καὶ ἐπικληθέντων ἐγγράφων καὶ τῆς ἐν γένει λαβούσης χώραν συζητήσεως ἐβεβαιώθη, ὅτι ἡ ἐνάγουσα προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου τὴν 9ην Σ|βρίου 1947, δι' ἀόριστον χρόνον, ἐπὶ ἡμερομισθίῳ δραχ. 14.000 καὶ ὅτι ἡ συνδέουσα ταύτην μετὰ τοῦ ἐναγομένου ἐργασιακὴ σχέσις εἶναι τοιαύτη τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὅτι ἡ ἐνάγουσα εἰργάσθη παρ' αὐτῷ μέχρι τῆς 14 Ἰουλίου 1950, ὅτε τὸ ἐναγόμενον ἀπέλυσε ταύτην ἄνευ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|45, ὡς μετερρυθμίσθη ὑπὸ τοῦ ν.δ. 1255|49, ἂς ὅμως ἐτήρησε τὴν 9ην Σ|βρίου 1950, ἀφ' ἧς καὶ διεσπάσθη ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων ἐργασιακὴ σχέσις, τῶν σχετικῶν δηλώσεων πρός τε τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας περιεχουσῶν τὰ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἀπαιτούμενα στοιχεῖα καὶ ἑπομένως ἡ ἐνάγουσα ἀπὸ τῆς 14.7.50 μέχρι καὶ τῆς 8.9.50 ἐστερήθη τὰ ἡμερομίσθιά της, ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου, ὅπερ ἤρνειτο νὰ δεχθῇ καθ' ὅλον τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα τὰς προσηκάντως αὐτῷ προσφερθείσας παρὰ τῆς ἐναγούσης ὑπηρεσίας της καὶ κατ' ἀκολουθίαν ὑποχρεοῦται εἰς τὴν καταβολὴν τῇ ἐναγούσῃ τῶν αἰτηθέντων 49 ἡμερομισθίων της ἐκ δρχ. 14.000 ἑκάστου, ἤτοι δρχ. 686.000, δι' ἃς δεκτὴ καθίσταται ἡ κρινομένη ἀγωγὴ καὶ ὡς οὐσίᾳ βάσιμος, μὴ βεβαιωθέντος ὅτι ἡ ἐνάγουσα κατὰ τὸ ἄνω κρίσιμον χρονικὸν διάστημα ἔλαβεν ἄδειαν 15 ἡμερῶν, ἣν καὶ ἐπληρώθη.

(*) *Σημ. ΕΕΔ.* Καὶ ἀορίστου χρόνου.

ἰσοχρεώσεως καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ ἐπέρχεται δι' αὐτῆς ἡ τῆς ἄλλης ἐρμηνείας ἄνισος μεταχείρισις ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν.

Προέδρου Πρωτ. Θεσσαλονίκης 5|1951

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν
Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σταμ. Σταματιάδης**

Τὰ πραγματικὰ περιστατικά, ἅτινα ἤγαγον τὴν ὑπόθεσιν ἐνώπιον ἡμῶν, ἀρμοδίων κατ' ἄρθρ. 6 τοῦ Ν. 3514, ἔχουσιν ὡς ἀκολούθως: Ὁ ἐνάγων καὶ ἤδη ἐφεσίβλητος διὰ τῆς ἀπὸ 15 Ἰουλίου 1949 καὶ ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδικείου Θεσ)νίκης ἐγερθείσης ἀγωγῆς του, ἰσχυριζόμενος ὅτι τῇ 13.12.1947 προσελήφθη παρὰ τῆς Ἀμερικανικῆς Ἑταιρίας Στήρς - Γκρόβ κλπ., εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τῆς ὁποίας ὑπεισῆλθε τὸ ἐκκαλοῦν ἤδη Ἑλληνικὸν Δημόσιον (Ν. Δ. 1101|23|28|9|1949) ὡς ἐργάτης τῶν παρ' αὐτῆς ἐκτελουμένων ἔργων καὶ, ὅτι, ἐπιστρατευθεὶς τῇ 13.3.1948, προστατεύεται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 3514|1928, ἠτήσατο τὰ ἐν αὐτῇ.

Ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς του ταύτης ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἥτις καὶ ἐπεδίκασεν αὐτῷ διὰ τὴν ὡς ἄνω αἰτίαν ποσὸν δραχμῶν 1.875.000, παραπονουμένου ἤδη τοῦ ἐκκαλοῦντος κατ' αὐτῆς δι' ἐσφαλμένην ἑρμηνείαν καὶ ψευδῆ τοῦ Νόμου ἐφαρμογήν.

Ὁ Ν. 3514|1928, ὡς μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη, παρέχει εἰς τὸν ὑπὸ τὰ ὅπλα προσκληθέντα (διωτικὸν ὑπάλληλον ἢ ἐργάτην (Α.Ν. 547|1937), πλὴν τῆς ἐν ἄρθρῳ 1 αὐτοῦ προστασίας, περὶ ἧς ἤδη δὲν πρόκειται, καὶ δικαίωμα ἐκ τοῦ ἄρθρου 5 αὐτοῦ πρὸς ἐπιδότησιν, διαρκοῦν ὅσῳ διαρκεῖ καὶ ἡ ὑπὸ τὰ ὅπλα ὑπηρεσία του. Τὸ δικαίωμα τοῦτο, προσδιοριζόμενον κατὰ ποσοστὰ ἀναλόγως τοῦ χρόνου τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου παρὰ τῷ ἐργοδότῃ, ἀρχικῶς μὲν καὶ διὰ τοῦ ἄρθρ. 5 ἐδ. α΄ τοῦ Νόμου 3514|1928 εἶχεν ὡς προϋπόθεσιν συμπεπληρωμένον ἔτος ὑπηρεσίας, εἶτα δὲ διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 519|1948 τοιαύτην 6 μηνῶν (προδήλως πρὸς προστασίαν μείζονος ἀριθμοῦ στρατευομένων ὑπαλλήλων), ὁριζομένου διὰ τοῦ ἄρθρου 1 § 2 τοῦ Α.Ν. 1843|39, ἐκδοθέντος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. 519|48, ὅτι, ἐν ᾗ περιπτώσει ὁ ὑπάλληλος δὲν ἔχει συμπεπληρωμένον ἔτος ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ καταστήματος κλπ., ἔχει ὅμως συμπληρώσει τὴν ἐν ἄρθρῳ 1 § 1 τοῦ Ν. 3514 ἑξάμηνον ὑπηρεσίαν, δύναται, κατ' ὀπόφασιν τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 6 Δικαστηρίων, νὰ προσαυξήσῃ τὴν ὑπηρεσίαν του ταύτην δι' ἀποδεδειγμένης προϋπηρεσίας εἰς ἕτερον κατάστημα, γραφεῖον ἢ ἐπιχείρησιν ἐν γένει, ὑπολογιζομένην κατὰ τὴν ἐν αὐτῷ κλίμακα.

Ὑπὸ τοιοῦτο νομοθετικὸν καθεστὼς τελούσης τῆς σχέσεως, ἀλλὰ καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπιδοτήσεως τῶν ἐν στρατεύσει τελούντων, ἐκδίδεται ὁ Ν. 519|1948, ὅστις ἐν ἄρθρῳ 6ῳ αὐτοῦ ὁρίζει, ὅτι, διαρκούσης τῆς παρούσης κατὰ τοῦ ἔθνους συμμοριακῆς δράσεως, ἡ προστασία τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. 3514 ἐπεκτείνεται εἰς πάντας τοὺς στρατευθέντας (διωτικοὺς ὑπαλλήλους καὶ ἐργατοτεχνίτας, ἐφ' ὅσον ἔχουσιν οὗτοι συμπεπληρωμένην τοὐλάχιστον 2 μηνῶν ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης, οὕτωσι διατυπουμένης, προῆλθεν ἡ ἀμφισβήτησις περὶ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας καὶ ἐκτάσεως τοῦ νόμου, ὑποστηριζομένου, ὅτι διὰ ταύτης καὶ καθ' ἃ ἐξ αὐτῆς δῆλον γίνεται ἡ προστασία ἐπεκτείνεται μόνον προκειμένου περὶ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 3514, οὐχὶ δὲ καὶ προκειμένου περὶ τοῦ ἄρθρου 5 αὐτοῦ, ἀναφερομένου εἰς τὸ ἐξάμηνον, καθ' ὃ δέον ὁπωσδήποτε ὁ ἐπιστρατευθεὶς νὰ ὑπηρετῇ παρὰ τῷ ἐργοδότῃ, ἵνα τύχῃ παρ' αὐτοῦ ἐπιδοτήσεως.

Εἰ καὶ ἀληθῶς ἡ ἑρμηνευομένη ὡς ἄνω τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν. 519|48 διάταξις, οὕτω πως, ἐξ οὗ καὶ αἱ γενόμεναι ἀμφισβητήσεις, διατυποῦται, δὲν νομίζομεν, ὅτι δὲν τελεῖ ἐν συναρτήσει καὶ μετὰ τοῦ ἄρθρου 5 § γ΄, τοῦ Ν. 3514, ὡς ἡ § αὕτη ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 § 2 ταῦ Α.Ν. 1843|1939. Ἐρευνωμένη ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς κρατούσης τότε καταστάσεως οὐδεμίαν παρέχει ἔνδειξιν, ὅτι ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ ἀφίσῃ ἄνευ οὐδεμιᾶς προστασίας στρατευομένους, ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐπιτυχῶς ληξάσης ἐθνικῆς περιπετείας, οἵτινες ἢ συνεχίζουν, μετὰ ξενικὴν κατοχήν, προσφέροντες θυσίας εἰς αἷμα ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου 1944 ἢ, ἐν τῷ μεταξὺ ἀποστρατευθέντες, ἐπαναπροσελήφθησαν πρὸς συνέχισιν τοῦ ἔργου των. Οὔτε ὑπεράγαν αὐστηρὰ εἶναι, καθ' ἃ ὑποστηρίζεται (Ν. Σ. ὁλομ. 864| 1949, ΕΕΔ 8, 35) ἡ μεταχείρισις τοῦ ἐργοδότου, ὑποχρεουμένου πρὸς ἐπιδότησιν, προκειμένου περὶ ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων ἐπὶ δίμηνον μόνον χρονικὸν διάστημα ὑπηρετησάντων, διότι, ἔναντι ἐπιδοτήσεως χρηματικῆς, ἐκεῖνοι προσφέρουσι θυσίας μείζονας, διακινδυνεύοντες ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν τὴν ζωήν των, ἐγκαταλείψαντες ἀμέσους συγγενεῖς των, ἄνευ πολλάκις οὐδενὸς πόρου ζωῆς. Νομοτεχνικῶς ὁ νόμος οὗτος ὁ τελῆς καὶ ἂν ἀκόμη ἐκ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ, ὡς τοῦτο ὡς ἄνω ἀνεπτύχθη, δὲν παρέχῃ πειστικὴν ἀπόδειξιν περὶ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας του, ἐκ τοῦ γεγονότος καὶ μόνον ὅτι ὁ νομοθέτης, τελῶν ἐν γνώσει τῶν πρὸ αὐτοῦ κρατούντων, οὐδὲν περὶ αὐτῶν διέλαβε, δὲν καταλείπει ἀμφιβολίαν περὶ τοῦ ὅτι ἠθέλησε νὰ συνισχύῃ καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 5, ἀφοῦ ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ρητὴν θὰ ἐποιεῖτο περὶ αὐτοῦ μνείαν. Ὡς τοῦτο ἔπραξε ἐπὶ τοῦ Ν. 986|1949, ρυθμίσαντος τὴν θέσιν τοῦ στρατευομένου προσωπικοῦ τῶν Δήμων, Κοινοτήτων καὶ Ν.Π.Δ.Δ. Οὔτε πάλιν ἡ ἄποψις τοῦ ἐκκαλοῦντος Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, καθ' ἣν διὰ τῆς ὑπὸ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 1843|1939 εἰς τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Ν. 3514 παραπομπῆς ἐνεσωματώθη τὸ τελευταῖον τοῦτο εἰς τὸ πρῶτον, ἀκολουθοῦν τὴν τύχην του, εἰς τρόπον ὥστε, ὁσάκις δὲν ἰσχύει τοῦτο, ὡς ἐν προκειμένῳ ἐν ἄρθρῳ 6 τοῦ Ν. 519|48 παραπέμποντι μόνον εἰς τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Ν. 3514, νὰ μὴ ἰσχύῃ καὶ τὸ δεύτερον, ἀφοῦ τοῦτο δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἄνευ ἐκείνου, παρέχει ἐπιχείρημα ὑπὲρ τῆς ἀντιθέτου ἐκδοχῆς, διότι ἀληθῶς μὲν τοῦτο ἀρκούντως κρατεῖ ἔν τε τῇ θεωρίᾳ καὶ τῇ πρά-

ξει (Α.Π. 306|1932, Θέμ. ΜΓ' 756. *Ρωμάνος* ΜΑ' 725), πλην όμως άποτελεί ερμηνευτικόν βοήθημα, εφαρμοζόμενον έκεί ένθα άλλοθεν δέν δύναται νά συναχθή ή άληθής τής ερμηνευομένης διατάξεως έννοια, περίπτωσις μή συντρέχουσα έν προκειμένω, άφοϋ έκ τοϋ σκοπού τοϋ νόμου άρκούντως πιθανολογείται, κατά τά προεκτεθέντα, τό πραγματικώς σκοπηθέν.

Μετά ταϋτα, ή προσβαλλομένη άπόφασις, δεχθείσα καί αϋτη τήν έν προκειμένω εφαρμογήν τής § 2 τοϋ άρθρου 1 τοϋ Α.Ν. 1813|1939 καί υπολογίσασα εις την παρά τή έταιρία Στήρς Γκρόβ άπηρεσίαν τοϋ έναγαντος εφεσιβλήτου καί προϋπηρεσίαν αϋτοϋ παρ' άλλω έργοδότη (συναλικώς 12 μηνών καί 4 ήμερών), όρθώς τάς προδιαληφθείσας διατάξεις ήρμήνευσε καί εφήρμοσε, άπαρμπτομένου ούτω τοϋ έν τώ δικογράφω τής εφέσεως καί διά τών προτάσεων αναπτυσσομένου μοναδικοϋ λόγου εφέσεως, ώς μή νόμω βασίμου, συμψηφιζομένης όμως καί τής έκατέρωθεν δικαστικής δαπάνης, λόγω τοϋ άσαφοϋς τών ερμηνευομένων διατάξεων.

II

Προθεσμία έφέσεως κατ' είρηνοδικειακής αποφάσεως κατά Ν. 3514. — Ανατολή καί διάστημα δικαστικών διακοπών έπί δικών κατά Δημοσίου. — Αντρεπτική προθεσμία άγωγής Ν. 1101|1949. — Ανατολή έκ λόγων ανωτέρας βίας. — Έλλειψις δικαιώματος επιδομάτων μισθού Ν. 3514 εις περίπτωσιν τετραμήνου ύπηρεσίας τοϋ μισθωτοϋ παρά τώ έργοδότη. — Συνυπολογισμός όμως καί προϋπηρεσίας διά συμπλήρωσιν έξαμήνου, βασικοϋ χρόνου ύπηρεσίας δι' επιδόματα.

Προέδρου Πρωτ. Θεσσαλονίκης 89|1950

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' έφεσιν
Πρόεδρεύων ό Πρωτοδίκης κ. **Ι. Δέαπης**
Δικηγόροι οί κ.κ. Ν. Παπασπύρος, δικαστικός αντιπρόσωπος Δημοσίου, Κ. Βουλκίδης.

Νομίμως φέρεται πρός κρίσιν έφεσις κατ' αποφάσεως Είρηνοδικου, δικάσαντος έπί διαφοράς έκ τοϋ Νόμου 3514|28 περί προστασίας στρατευομένων μισθωτών (άρθρ. 6 Ν. 3514|28).

Ή προθεσμία πρός έφεσιν ωρίσθη μέν τριήμερος, χάριν ταχυτέρας περατώσεως τής δίκης τοϋ στρατευομένου μισθωτοϋ, άλλά δυνάμει τοϋ άρθρου 10 τοϋ Κώδικος νόμων περί δικών τοϋ δημοσίου ή βραχυτέρα τών τριάκοντα ήμερών προθεσμία είναι διά τό Δημόσιον διακοπείσης τριάκοντα ήμερών. Ή απόφασις, ώς προκύπτει έκ τοϋ αποδεικτικοϋ επιδόσεως, επεδόθη την 22 Ιουνίου ε.έ. Ή άρξαμένη καί μήπω συμπληρωθείσα την 30 Ιουνίου ε.έ. προθεσμία άνεστάλη κατά τό διάστημα τών διακοπών (1 Ιουλίου — 15 Σεπτεμβρίου) καί συνεχισθη τρέχουσα την 19 Σεπτεμβρίου (άρθρ. 11 ιδίου κώδικος δικών δημοσίου). Συνεπώς τούτοις είναι εμπρόθεσμος ή άσκηθείσα την 18 Σεπτεμβρίου ε.έ. έφεσις τοϋ έκκαλουντος Ελληνικοϋ Δημοσίου καί ό άντίθετος ισχυρισμός τοϋ εφεσιβλήτου έλεγχεται άβάσιμος νόμω καί δέον όπως απορριφθή.

Ό λογος έφέσεως ότι παρά τόν νόμον ό Είρηνοδίκης έκρινε παραδεκτήν την άσκηθεϊσαν μετά την έκπνοήν τής τριμήνου άνατρεπτικής προθεσμίας τοϋ Ν. 1101|49 άγωγήν έπί τή αιτιολογία ότι έκ λόγων ανωτέρας βίας παρεκωλύθη ό εφεσίβλητος ν' άσκήση την άγωγήν εμπροθέσμως, άφοϋ την άγωγήν ταύτην ήδύναντο ν' άσκήσωσι έτερα μέλη τής οικογενείας τοϋ εφεσιβλήτου (άρθρ. 5 § 2 α.ν. 2672|49), είναι άβάσιμος νόμω, διότι κατά γενικήν άρχήν τοϋ δικαίου έκαστος φέρει την εύθύνην τών ιδίων του ενεργειών καί παραλείψεων καί συνεπώς, έάν δέν δικαιοϋνται τά μέλη τής οικογενείας τοϋ στρατευθέντος μισθωτοϋ νά εναγάγωσι, διότι δι' αϋτά παρήλθε ή άνατρεπτική προθεσμία, δέν σημαίνει τοϋτο, ότι καί ό κύριος δικαιοϋχος τών επιδομάτων άπόλλυται τό δικαίωμα τοϋτο, άφοϋ τό δικαίωμα, όπως ζητήση τά επιδόματα παρεχοϋν αϋτοτελώς πρός εξυπηρέτησιν πραγματικής ανάγκης, πηγαζούσης έκ τής αδυναμίας τής υπό τοϋ κυρίου δικαιοϋχου ενασκήσεως τοϋ δικαιώματός του. Αί περί αναστολής τής παραγραφής διατάξεις τοϋ Α. Κώδικος λόγω ανωτέρας βίας εφαρμόζονται καί έπί προθεσμίας αποκλειστικής (άρθρα 279 καί 255). Ή γενική αϋτη διάταξις περί αναλόγου εφαρμογής τών περί παραγραφής ορισμών καί έπί αποκλειστικής προθεσμίας εφαρμόζεται καί έν προκειμένω, διότι έκ τοϋ σκοπού καί τής έννοίας τής ειδικής διατάξεως τοϋ άρθρ. 3 τοϋ είρημένου νόμου 1101|49 δέν συνάγεται ποσώς, ότι πρέπει ν' αποκλεισθή ώς ασυμβίβαστος. Όρθώς συνεπώς έκρινεν ή προσβαλλομένη άπόφασις, δεχθείσα την έκπρόθεσμον άγωγήν τοϋ ήδη εφεσιβλήτου, τυγχάνοντος επιστρατευμένου, ώς αποδεικνύεται έξ επισήμων στοιχείων, μέχρι τοϋ Ιανουαρίου 1950 καί μή δυνηθέντος έκ λόγων ανωτέρας βίας νά έγείρη την άγωγήν του έντός τής ληγούσης έντός τοϋ Δεκεμβρίου 1949 τριμήνου αντρεπτικής προθεσμίας.

Ό ένάγων, ήδη εφεσίβλητος, υπηρέτησε παρά τώ εναγομένω, ήδη εκκαλοϋντι, έπί διάστημα χρόνου 4 μηνών, 20 ήμερών. Τό έλλειπον χρονικόν διάστημα μέχρι τής συμπληρώσεως τοϋ έξαμήνου, βασικοϋ χρόνου επιδοτήσεως, δέν είναι δυνατόν νά καλυφθή διά τής εφαρμογής τής διατάξεως τής δευτέρας παραγράφου τοϋ άρθρ. 5 Ν. 3514|28, ήτις ορίζει, ότι συμπληρωμένα λογίζονται τά τής προηγουμένης παραγράφου έτη, καί έάν έλλειπη έξ αϋτών διάστημα μέχρι δωμήνου. Ή παράγραφος αϋτη τοϋ ιδίου άρθρου διαλαμβάνει, πριν τροποποιηθή υπό τοϋ Ν. 519|48, έτη εις όλα τά έδάφια αϋτής. Ήδη τό πρώτον έδάφιον όμιλεί περί έξαμήνου. Συνεπώς έδαφος διά την εφαρμογήν τής δευτέρας αϋτής παραγράφου παρέχουν ήδη μόνον τό δεύτερον καί τρίτον έδάφιον τοϋ αϋτοϋ άρθρου 8. Ή άντίθετος άποψις προσκρούει εις την λογικήν περί αναλογιών. Τό έλλειπον μικρόν διάστημα χρόνου ήθέλησεν ό νομοθέτης, βασιζόμενος εις την λογικήν τής επιεικείας, νά θεωρήται κατά πλάσμα συμπεπληρωμένον καί

θέσεν ὡς μέτρον τὴν ἀναλογίαν 12:2. Ἡ ἀναλογία αὕτη διαταράσσεται, συνδυαζόντες τὰ νέα δεδομένα τοῦ νόμου, ἀφοῦ διατηρεῖται σταθερὸς ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸ δίμηνον διάστημα χρόνου ὅρος τῆς ἀναλογίας. Χωροῦντες εἰς περαιτέρω ἔρευναν παρατηροῦμεν, ὅτι διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 3514 ὡρίσθη ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἐπαναπρόσληψιν τοῦ ἀποστρατευομένου, ἐφ' ὅσον οὗτος ὑπηρέτησε παρ' αὐτῷ συνεχῶς πλέον τοῦ ἑξαμήνου. Διὰ τοῦ ἄρθρου 6 Ν. 519|48 ὁ χρόνος προϋπηρεσίας ἐμειώθη εἰς δίμηνον καὶ μόνον δι' ὅσον χρόνον ἤθελε διαρκέσει ἡ συμμοριακὴ δράσις. Ἐκ παραλλήλου διὰ τοῦ ἄρθρου 5 Ν. 3514 εἶχεν ὁρισθῇ χρόνος ὑπηρεσίας παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ πρὸς ἐπιδότησιν ἓν ἔτος, διὰ δὲ τοῦ ἄρθρου 1 Ν. 519|48 ἐμειώθη εἰς ἑξάμηνον. Ἡ παράγραφος 3 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 5 Ν. 3514 διελάμβανεν εἰδικὴν ρύθμισιν, ὁρίζουσα ὅτι ἐν ἡ περιπτώσει ὁ μισθωτὸς δὲν ἔχει συμπληρώσει ἔτος ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ παρὰ τῷ ἐργοδότῃ, ἐφ' ὅσον ἔχει συμπληρώσει τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 § 1 (τοῦ Ν. 3514) ὑπηρεσίαν, δύναται νὰ προσμετρήσῃ ὑπηρεσίαν του παρ' ἑτέρῳ ἐργοδότῃ. Ἡ παράγραφος αὕτη δὲν ὑπέστη νέαν διαρρύθμισιν. Οὕτω ἀνέκυψεν ἐν τῇ ἐφαρμογῇ διχογνωμία, ἂν δύναται ἤδη νὰ γίνῃ προσμέτρησις τῆς ἀλλαχοῦ προϋπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ, χάριν τοῦ μὴ ἔχοντος συμπληρώσει τὸν βασικὸν χρόνον ἐπιδοτήσεως (ἑξάμηνον). Ἡ διαφορὰ ἀντιλήψεων ἀρύεται ἀπὸ τὸ ἐπίμαχον σημεῖον, ἂν ἡ παραπομπὴ τῆς § 3 τοῦ εἰρημένου ἄρθρου 5 γίνεται εἰς τὸ ἄρθρον 1 § 1, ὡς ἰσχύε, πρὶν νομοθετηθῇ τὸ ἄρθρ. 6 Ν. 519 (ἑξάμηνον) ἢ ὡς νῦν τοῦτο ἰσχύει (δίμηνον μέχρι λήξεως τῆς συμμοριακῆς δράσεως). Κατὰ θεωρητικὴν ἀντίληψιν, εὐρέως ἀνεγνωρισμένην ἐπὶ παραπομπῆς νόμου εἰς νόμον ἢ ἄρθρον ἰδίου νόμου, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τεθῇ γενικὰ τὶς ἀρχὴ περιλαμβάνουσα ἁπάσας τὰς περιπτώσεις ὑπὸ τὸν αὐτὸν ἑρμηνευτικὸν τύπον, ἀλλ' ἀποτελεῖ ζήτημα κριτηρίων, ἀφ' ὧν ἀφορμᾶται τὶς καὶ ἑρμηνευτικῆς ἱκανότητος ἡ ἀνεύρεσις τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τοῦ νόμου ἐν ἑκάστῃ συγκεκριμένῃ περιπτώσει. Ἐρευνῶντες τὸ τιθέμενον θέμα παρατηροῦμεν εἰς ἄδρας λεπτομερείας, ὅτι ἡ τρίτη αὕτη ἐπίμαχος παράγραφος τοῦ ἄρθρου 5 Ν. 3514 ὁμιλεῖ διὰ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ μισθωτὸς δὲν ἔχει συμπληρώσει ἔτος ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ ἐργοδότου καὶ λαμβάνει πρόνοιαν χάριν τοῦ μισθωτοῦ, ὁσάκις αὐτὸς δὲν ἔχει συμπληρώσει τὸν βασικὸν χρόνον ἐπιδοτήσεως, ὅστις ἦτο ἓν ἔτος. Ἤδη, μειωθέντος τοῦ βασικοῦ χρόνου ἐπιδοτήσεως εἰς ἑξάμηνον, ὡς προείρηται, εἶναι πρόδηλον, ὅτι ἡ παράγραφος αὕτη νοεῖ ἑξάμηνον χρόνον. Ἐφ' ὅσον οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα, ἡ παραπομπὴ εἰς τὸ ἄρθρ. 1 § 1 τοῦ αὐτοῦ νόμου δέον νὰ θεωρηθῇ ἑρμηνευτικῶς, ὅτι γίνεται οὐχὶ εἰς τὸ παλαιὸν τοῦτο ἄρθρον (δίμηνον), διότι δὲν ὑπάρχει πλέον λόγος καὶ ἔδαφος νὰ ληφθῇ μέριμνά τις, ἐπελθούσης ἐξισώσεως τοῦ χρόνου ἐπιδοτήσεως πρὸς τὸν χρόνον προσταισίας τῆς θέσεως, ἀλλ' εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο, ὡς νῦν ἰσχύει (δίμηνον). Οὕτω δὲν περιαιρεῖται τεθειμένη διάταξις νόμου, ὡς ἀντιθέτως ὑποστηρίζει ἑτέρα ἄποψις. Νὰ διατηρηθῇ τὸ κείμενον τῆς ἐπιμάχου παραγράφου, ὡς τυπικῶς ἔχει (ἔτος), δὲν εἶναι παραδεκτὸν λογικῶς, διότι, ὡς παρετηρήθη, ἡ παράγραφος αὕτη ἔχει ὡς σκοπὸν νὰ εὐνοήσῃ τὸν μὴ συμπληρώσαντα τὸν βασικὸν χρόνον πρὸς ἐπιδότησιν μισθωτὸν (ἑξάμηνον ἤδη), ὁ σκοπὸς δ' οὗτος δὲν παύει νὰ ἔχῃ δικαιολόγησιν ἐκ τῆς γενομένης ὑπὸ τοῦ νόμου μειώσεως τοῦ ἀρχικοῦ βασικοῦ χρόνου. Ἂν ἐπρυτάνευε παρὰ τῷ νομοθέτῃ ἡ ἀντίληψις, ὅτι ἐπερίττευεν ἡ δυνατότης τῆς ἐκ τοῦ πράγματος εὐνοίας τοῦ μισθωτοῦ, θὰ ἐχώρει οὗτος εἰς τὴν κατάργησιν τῆς ἐν λόγῳ παραγράφου διὰ ρητῆς διατάξεως. Ἐξ ἄλλου εἶναι παρακεκινδυνευμένον νὰ συναγάγωμεν, ὅτι ἡ διάταξις αὕτη ἐκ τῆς ἐν αὐτῇ συνυπαρχούσης ἐννοίας ἐξέλιπεν ἀφ' ἑαυτῆς. Οὔτε ἠμπορεῖ νὰ ὑποστηριχθῇ μετὰ δυνάμεως, ὅτι ἡ παράγραφος αὕτη ἐφησυχάζει ἤδη, διὰ νὰ ἐπανακτήσῃ τὴν λειτουργίαν της μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἰσχύος τῆς μεταβατικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 6 Ν. 519, ὅτε θὰ ἐπανέλθῃ ἐν ἰσχύι ἡ διάταξις περὶ ἑξαμήνου προϋπηρεσίας παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ διὰ τὴν προστασίαν τῆς θέσεως, διότι ὁ βασικὸς χρόνος πρὸς ἐπιδότησιν (δίμηνον) ὡρίσθη παγίως διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 Ν. 519, ὅπερ ἄρθρον δὲν εἶναι διαβατικὸν καὶ οὕτω θὰ ὑπάρχῃ ἐξίσωσις τῶν δύο βασικῶν προϋποθέσεων προστασίας, ἥτις, ὡς εἶναι αὐτονόητον, θὰ καταστήσῃ ἀνεδαφικὴν τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἐλεγχομένης νῦν παραγράφου. Ἡ διδομένη ἑρμηνεία δὲν παραβιάζει τὴν σχέσιν τῆς ἀναλογίας, διότι ἀμφότεροι οἱ ὅροι αὐτῆς, χρόνος ἐπιδοτήσεως καὶ χρόνος διατηρήσεως τῆς θέσεως, ἐτροποποιήθησαν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ νομοθέτου. Ἡ ἄλλη ἄποψις ὅτι ἡ παράγραφος, ἣν ἑρμηνεύομεν, ἐφαρμόζεται ἤδη μόνον εἰς τὰ ἐδάφια β' καὶ γ' τοῦ ἄρθρου 5 καὶ 1 τοῦ αὐτοῦ νόμου, μετατοπίζει αὐθαιρέτως τὴν ἐφαρμογὴν της εἰς ἔδαφος ξένα πρὸς τὸν νομοθετικὸν λόγον τῆς καθιερώσεώς της, ἀφοῦ εἶναι σαφῶς δεδομένον, ἐξ αὐτῆς τῆς ἀρχικῆς διατυπώσεως τῆς ἐρευνωμένης παραγράφου, ὅτι ἠθελήθη νὰ παρασχεθῇ εὐνοια εἰς τὸν μὴ συμπληρώσαντα τὸν πρὸς ἐπιδότησιν χρόνον παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ μισθωτόν (ὅρα διατριβὴν *Ι. Δέδε*, ἐν Ἀρμεν. 1950,29). Τὸ γεγονὸς ὅτι διὰ τοῦ Ν. 986|49 ἐτέθη εἰδικὴ διάταξις περὶ προσαυξήσεως, ὑπὸ ἄλλας αὐστηροτέρας προϋποθέσεις τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας διὰ προσθήκης τῆς παρ' ἑτέρῳ ἐργοδότῃ προϋπηρεσίας τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Δημοσίου, προσεπιβεβαιοῖ καὶ ἐνδυναμώνει τὴν ἀνωτέρω ἑρμηνείαν, διότι ὁ νομοθέτης τοῦ νόμου τούτου, τελῶν ἐν ἐπιγνώσει τῆς ἀσυμφωνίας ἔν τε τῇ θεωρίᾳ καὶ τῇ ἐφαρμογῇ, υἱοθέτησε τὴν καθ' ἡμᾶς ὀρθοτέραν ἑρμηνείαν. Ἡ διαγραφὴ τεθειμένης διατάξεως νόμου δὲν εἶναι εὔκολον ἐγχείρημα, ὡς ἀντιθέτως ὑποστηρίζει τὸ ἐκκαλοῦν Δημόσιον. Ὁσάκις εἶναι δυνατὸν ἀβιάστως διὰ τῆς λογικῆς ἑρμηνείας νὰ ἀνευρεθῇ ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῆς διατάξεως καὶ νὰ ἐφαρμοσθῇ αὕτη πρὸς ρύθμισιν ἠθελημένην καὶ δυνατῶν περιπτώσεων τῆς κοινωνικῆς ζωῆς.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

I. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ. — II. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ. — III. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΝΕΟΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ. — IV. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΝΑΠΗΡΩΝ. — V. ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ. — VI. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΣΩΜΑΤΕΙΑ.

Εἰσαγωγικαὶ σημειώσεις Συντάξεως

1.—Ἡ κατωτέρω, σελ. 229, ὑπ' ἀριθ. 4340|1950 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν ἐπανέρχεται ἐπὶ τοῦ γνωστοῦ ζητήματος, τὸ ὁποῖον ἀπασχόλησεν ἐπανειλημμένως τὴν θεωρίαν καὶ πρᾶξιν (βλέπε σχετικὰς παραπομπὰς ἐν ΕΔΔ 9, 1052. ΕΔΔ 10, 47). ἐπὶ τῆς ἐννοίας τῶν ἄρθρων 607 καὶ 608 Α. Κ. Ἀστικοῦ Κώδικος.

Ἡ ἐν λόγῳ πρωτοδικιακὴ ἀπόφασις ἀναλογοῦσα τὴν ἄποψιν, ὅτι ἡ κατ' ἄρθρ. 607 Α. Κ. ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ τῶν μισθίων, ἀνεξαρτήτως πόσα κατὰ περιόδους ἀναγνωσθήσονται καλύμματα παροχῆς ἐργασίας, περιορίζεται μόνον εἰς τὰ ἐν ἄρθρῳ 607 τεθέντα χρονικὰ ὅρια (βλέπε ὅμως **Κ. Δ. Τριανταφυλλόπουλον**, ΕΕΔ 9, 720 κπ.. Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 8407|1950. Πρωτοδίκης **Ν. Δρούτσας**, ΕΕΔ 9, 1082).

2.—Ἡ κατωτέρω, σελ. 229, ὑπ' ἀριθ. 1933|1950 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν ἔχει ὑπ' ὄψιν της περίπτωσιν ὑπηρέτου ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας Ἀνωνύμου Ἑταιρίας, ἐκμεταλλευομένης ναυπηγεῖον, ὑπαγομένου ὡς τοιούτου εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Α. Ν. 547|1937 ἐξαιρέσεις 7 ὥρας ἡμερησίας ἐργασίας.

Ἀκολουθοῦσα τὴν γνωστὴν δικαστηριακὴν ἄποψιν, ἡ ὁποία ἐκράτησε πλέον μετὰ τὴν Α. Π. 101|1950 (εἰσηγητὴς **Ν. Πλατύνος**, ΕΕΔ 9, 295 καὶ ἀνωτέρω σελ. 221), ἀποφαίνεται, ὅτι ὑφ' ὅσον πρόκειται περὶ παρανόμων ὑπερωριῶν, ἡ κατὰ ἀδικαιολογήτου ἐξ αὐτῶν πλουτισμοῦ τοῦ ἐργοδότου ἀγωγὴ δὲν εἰσάγεται κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ'ΦΟΔ'.

Περαιτέρω, ἐφαρμόζουσα τὴν ὑπ' ἀριθ. 6900|1946 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς κατὰ 75 ο|ο δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς, ἣν ὅσον ἐπιτρέπεται ἐκ τοῦ νόμου ἡ κατὰ Κυριακὰς ἐργασία εἰς τὰ νοσοκομεῖα, λαμβάνει ὡς βάσιν προσαυξήσεως τὸ 1/25 τοῦ μηνιαίου μισθοῦ (πρβλ. ὅμως Πρωτοδικείου Καβάλας 553|1950. εἰσηγητὴς **Γ. Κώνστας**, πλείοι.. ΕΕΔ 10, 119).

3.—Ἡ κατωτέρω, σελ. 230, ὑπ' ἀριθ. 57|1950 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Βόλου, σχετικὴ πρὸς τὴν μεταβίβασιν τῶν ἐκ τοῦ Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» εἰς ἐταιροποιηθὲν ὑποχρεώσεων εἰς τὸν νέον ἐργοδότην, ἀκολουθεῖ τὴν μίαν ἐκ τῶν ἐναντίων ὑποστηριζομένων ἀπόψεων, ὅτι διὰ τῆς ἐκ τοῦ νόμου μεταβάσεως τῶν ὑποχρεώσεων ἀρκεῖ ἁπλῶς τὸ πραγματικὸν γεγονὸς τῆς συνεχίσεως ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ τῆς ἐργασίας του ὑπὸ τὸν νέον ἐργοδότην, χωρὶς νὰ ἐνδιαφέρῃ ὁ μεταξὺ τοῦ παλαιοῦ καὶ τοῦ νέου ἐργοδότου νομικὸς δεσμός (βλέπε σχετικῶς παραπομπὰς εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν καὶ ἐπὶ τῆς ἀντιθέτου ἀπόψεως ἐν ΕΕΔ 8, 169).

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν περὶ τοῦ κύρους τῆς συμβάσεως συλλογιστικὴν τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως, ἐπικυμηθήσεται καὶ ἡ Α. Π. 563|1939. Θέμ. ΝΑ' 172, ἐφ' ἧς εἴδομεν παρατηρήσεις **Α. Χατζηδάκη**, ΕΕΔ 1, 808.

4.—Ἡ κατωτέρω σελ. 232, ὑπ' ἀριθ. 3419|1950 Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, ἐπανέρχεται ἐπὶ τῆς γνωστῆς δικαστηριακῆς ἀπόψεως ὅτι ἐπὶ ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας δὲν ἐφαρμόζονται αἱ νόμοι περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ κρίνει ὡς τοιαύτην σύμβασιν ἐργασίας μισθωτοῦ ἐργαζομένου παρὰ τῇ Ὑπηρεσίᾳ Ἐκμεταλλεύσεως Κρατικῶν Αὐτοκινήτων (ΥΕΚΑ), προσληφθέντος ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ της, καθ' ὑπέρβασιν τῆς ἐξουσιοδοτήσεως αὐτοῦ (οὕτω καὶ ἡ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6485|1950. εἰσηγητὴς **Χ. Καθάρειος**, ΕΕΔ 9, 1045. πρβλ. καὶ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9501|1949, εἰσηγητὴς **Π. Παπαναστασίου**, ΕΕΔ 9, 75).

5.—Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ὑπ' ἀριθ. 10998|1950 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, κατωτέρω σελ. 233, ἐν σχέσει πρὸς τὴν κατὰ τὸ Ν. 3 1799|1949 (ΕΕΔ 1, 860) τιμητικὴν προσαγωγὴν τῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ ἐν λόγῳ νόμου ἀναπήρων, τραυματιῶν καὶ πολεμιστῶν πολέμου 1940—1941, πρβλ. καὶ Α. Π. 295|1950, ὁλομελείας. εἰσηγητὴς **Κ. Κουκᾶς**, ΕΕΔ 9, 511. ἐπελθόσαν μετὰ διαφωνίαν τῶν δύο τμημάτων.

6.—Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ὑπ' ἀριθ. 1064|1950 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, κατωτέρω σελ. 234, σχετικῶς πρὸς τὸ δικαίωμα ἀδείας τῶν ἀναπήρων κατὰ τὸν Α. Ν. 1324|1949, κυρωθέντα διὰ τοῦ Ν. 1487|1950, βλέπε καὶ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2365|1950. Πρωτοδίκης **Κ. Τρουπάκης**, ΕΕΔ 9, 937. Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2980|1950. Πρωτοδίκης **Ε. Μαλλιάρης**, ΕΕΔ 9, 1006.

7.—Ἡ ὑπ' ἀριθ. 2980|1950 ἀπόφασις Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, κατωτέρω σελ. 234, ἀκολουθεῖ τὴν γνωστὴν δικαστηριακὴν ἄποψιν, ὅτι ἡ ἀγωγὴ ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἐργοδότου (ἀποζημίωσις διὰ παρασχεθείσαν ἐργασίαν ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια) δὲν εἰσάγεται κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν (βλέπε καὶ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ἀνωτέρω σελ. 221 Πρωτοδικείου Καβάλας 553|1950, εἰσηγητὴς **Γ. Κώνστας**, ΕΕΔ 10, 119, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 11338|1950. εἰσηγητὴς **Σ. Κοσμετᾶς**, ΕΕΔ 10, 131).

8.—Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ὑπ' ἀριθ. 422|1950 ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου Πρωτ. Βόλου, κατωτέρω σελ. 236, σχετικῶς πρὸς τὴν ἔνστασιν τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν ἀσκηθεῖσαν ἔφεσιν κατ' εἰρηνοδικειακῆς ἀποφάσεως περὶ ἀκυρώσεως ἀποφάσεως συνελεύσεως ἐπαγγελματικῶν σωματείων, βλέπε καὶ συμφώνους Ἐφετ. Ἀθηνῶν 1627|1947, εἰσηγητὴς **Γ. Ψυλογαλάνης**, ΕΕΔ 7, 627, Προέδρου Πρωτοδικῶν Ἀθηνῶν 11317|1948. Πρόεδρος **Δ. Γιαννακόπουλος**, ΕΕΔ 7, 702. **Ι. Καποδίστριαν**, Θέμ. ΝΘ' σελ. 97, ἀντίθετος ὅμως ἡ Πρωτοδικείου Πειραιῶς 1272|1948, εἰσηγητὴς **Ν. Παπαγεωργοπούλου**, ΕΕΔ 7, 652. **Α. Σακελλαροπούλος**, ΕΕΔ 7, 664.

Ι. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

1. Κώλυμα παροχῆς ἐργασίας καὶ δικαίωμα μισθοῦ κατ' ἄρθρ. 657, 658 Ἀστικοῦ Κώδικος.

Περιορισμὸς ἀξιώσεως μισθοῦ εἰς χρονικὰ ὅρια ἄρθρ. 658 Α. Κ. ἀνεξαρτήτως περιπτώσεων κωλυμάτων

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4340|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Ε. Μαλλιάρας*

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Σ. Σκιάφης, Π. Μαραγκάς

Κατὰ τὴν διάταξιν τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 657 Α.Κ. ὁ ἐκμισθωτὴς διατηρεῖ τὴν ἀξίωσιν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν μισθόν, ἐὰν μετὰ δεκαήμερον τοὐλάχιστον παροχὴν ἐργασίας κωλύεται νὰ ἐργασθῇ ἕνεκα σπουδαίου λόγου, μὴ ὀφειλομένου εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ, κατὰ δὲ τὴν τοιαύτην τοῦ ἄρθρου 658 Ἰδίου Κώδικος «ὁ χρόνος, δι' ὃν, κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον, ὑφισταμένου κωλύματος, διατηρεῖται ἡ ἐπὶ τὸν μισθὸν ἀξίωσις, δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸν μῆνα, ἐὰν τὸ κώλυμα ἐπῆλθεν ἐν τοὐλάχιστον ἔτος μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς συμβάσεως, τὸν ἥμισυ δὲ μῆνα εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν». Τὸ ὡς ἄνω ἄρθρον 657 Α.Κ., δὲν ὁρίζει κατὰ ποῖα χρονικὰ διαστήματα, ἐπαναλαμβανομένου τοῦ κωλύματος ἐργασίας, ἕνεκα σπουδαίου λόγου κλπ., δικαιοῦται ὁ μισθωτὸς τοῦ μισθοῦ του, ἐκ τοῦ ἄρθρου ὅμως 658 Α.Κ., ὁρίζοντος τὴν διατήρησιν τῆς ἀξιώσεως ἐπὶ τοῦ μισθοῦ ἑνὸς μηνός, ἐὰν τὸ ἐπὶ τοσοῦτον ἢ μεγαλύτερον χρόνον διαρκοῦν κώλυμα ἐπῆλθεν ἐν τοὐλάχιστον ἔτος μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς συμβάσεως, ἐξάγεται ἡ πρόθεσις τοῦ νομοθέτου, ὅπως ἐφαρμόζεται ἀκριβῶς κατ' ἔτος ὑπηρεσίας ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς συμβάσεως τὸ ὅριον τοῦ μηνός, εἰς περίπτωσιν δέ, καθ' ἣν τὸ κώλυμα ἐπῆλθε πρὸ τῆς συμπληρώσεως ἔτους, ἡ ἐπὶ τὸν μισθὸν ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸν ἥμισυ μῆνα, (βλ. *Ἀλεξ. Βαμβέτσου* ἐν ΕΕΔ 9 σ. 582, *Ἀπ. Μπαυργιῶν* ἐν ΕΕΔ 9 σ. 486 - 487, *Φιλ. Ἀγγελῆν* ἐν ΕΕΔ 9 σ. 678 - 679, ἐπίσης, ἄλλως, *Γ. Μήλαν* ΕΕΔ 8 σ. 571 - 575). Ἐφ' ὅσον ἑπομένως ὁ ἐνάγων προσεκλήθη κατὰ Μάρτιον 1949, ἠσθένησεν οὐχὶ ἐξ ὑπαιτιότητός του τὸ πρῶτον ἐπὶ 10 ἡμέρας ἀπὸ 16.8.1949 μέχρις 25.8.1949 καὶ βραδύτερον ἐπὶ ἑτέρας 15 ἡμέρας ἀπὸ 14.11.1949 μέχρις 28.11.1949, τοῦτέστιν ἀμφότεραι αἱ ἀσθενείαι του ἔλαβον χώραν πρὸ τῆς συμπληρώσεως ἔτους ἀπὸ τῆς ἐναρξεως τῆς ἐργασίας του, δικαιοῦται κατὰ νόμον (ἐφ' ὅσον βεβαίως ἤθελεν ἀποδείξει, ὅτι αἱ ἀσθένειαι αὗται δὲν ὀφείλονται εἰς ὑπαιτιότητά του), μόνον 15 ἡμερομισθίων, τοῦτέστι τῶν 10 τοιούτων τῆς πρώτης περιόδου, καθ' ἣν ἠσθένησε, σὺν 5 τῆς δευτέρας, ἤτοι ἀπὸ 14.11.1949 μέχρι καὶ 18.11.1949. Ἑπομένως εἶναι νόμῳ βάσιμος ἡ ἀγωγὴ διὰ τὰς ἀποδοχὰς τῶν 15 ἡμερῶν ἀσθενείας των, ἀπορριπτέα δὲ ὡς νόμῳ ἀβάσιμος, διὰ τὰς ὑπολοίπους 10 ἡμέρων ταύτας.

---

2. Παροχὴ ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς καὶ δικαίωμα προσθέτου ἀμοιβῆς.

Χρονικὰ ὅρια ἐργασίας προσωπικοῦ ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν. — Ἐπιτρεπτὴ ὑπέρβασις μόνον κατόπιν ἀδείας τῆς Ἀρχῆς. — Ἀνυράκτης ἄλλως συμβάσεως καὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ — Ἀπαράδεκτον ἀγωγῆς κατ' ἐργατικὴν διαδικασίαν. — Ἐργασία κατὰ Κυριακὰς προσωπικοῦ νοσοκομείων ἐπιτρεπτή. — Δικαίωμα ἀμοιβῆς καὶ ὑπολογισμός.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4232|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Δ. Σκούμπης*

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ι. Μπατσολάκης, Κ. Νάτλας

Ὁ ἐνάγων, ἰσχυριζόμενος ὅτι ὑπηρέτησεν ὡς καθαριστὴς εἰς τὸ ἐν Πεντέλῃ Σανατόριον τῆς ἐναγομένης ἀνωνύμου ἑταιρίας ἀπὸ 8 Ἰουνίου 1945 μέχρι 10 Σεπτεμβρίου 1949 καὶ ὅτι κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο εἰργάσθη οὐ μόνον ὑπὲρ τὰ κανονικὰ ὅρια ἐργασίας καθ' ἑκάστην καὶ δὴ ἐπὶ δεκαπενθαώρου, ἀλλὰ καὶ καθ' ἅλας τὰς παρεμπιπτούσας Κυριακάς, αἰτεῖται διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς του τὴν καταδίκην τῆς ἐναγομένης ὅπως τῷ καταβάλῃ ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν ἀνάλογον πρόσθετον ἀμοιβήν του διὰ τὴν πεντάωρον ἡμερησίαν ὑπερεργασίαν του μετὰ τῆς νομίμου ἐπὶ ταύτης προσαυξήσεως ἐξ 25 ο|ο, ἀφ' ἑτέρου δὲ τῆς ἐξ 75 ο|ο ἐπὶ τῶν κεκανονισμένων ἀποδοχῶν του προσαυξήσεως, τῆς προβλεπομένης διὰ τὴν κατὰ τὰς Κυριακὰς ἐργασίαν του.

Τοῦ ἐνάγοντος μὴ ἀνήκοντος εἰς τὸ κατώτερον ὑγειονομικὸν προσωπικόν, ὡς τοῦτο ὁρίζεται ἐν παραγράφῳ 1 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀ. ν. 199|1936, ἀλλ' ὑπαγομένου εἰς τὸ ἐν γένει ὑπηρετικὸν τοιοῦτον, αἱ ὧραι τῆς ἡμερησίας ἐργασίας του ἐρρυθμίζοντο οὐχὶ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 § 2 τοῦ ἄρτι ρηθέντος ἀναγκ. νόμου, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ Προεδρ. Διατάγματος τῆς 8|13 Ἀπριλίου 1932 (ἄρθρον 7 ν. 4486), δ·περ. ἰσχῦον, ὡς διεμορφώθη διὰ τῆς § 3 τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ἀ. ν. 547|37 καὶ καθορίζον διὰ μὲν τῆς πρώτης παραγράφου του τὰ χρονικὰ ὅρια ἡμερησίας ἀπασχολήσεως τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν, διὰ δὲ τῆς δευτέρας τὴν θεμιτὴν ἑκάστοτε παρέκκλισιν ἀπὸ τῶν ὁρίων τούτων, δὲν περιορίζεται εἰς τοὺς ὑπαλλήλους, οὓς μόνους ἀληθῶς ἐν τῇ πρώτῃ παραγράφῳ του ἀνημόνευσε, ἀλλὰ καταλαμβάνει, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιάν του, καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐργάτας καὶ ὑπηρέτας τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν, τοὐλάχιστον τοὺς ἐσωτερικούς, οὓς, ρητῶς ἀναφέρων εἰς τὴν δευτέραν παράγραφόν του, ἀσφαλῶς προϋποθέτει ὡς ὑπαγομένους καὶ εἰς τὴν πρώτην, τοῦ ὑποκειμένου ἐν ἑκατέρᾳ θέματος ὄντος ἑνιαίου καὶ ἀδιασπάστου. Βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου τούτου (18 τοῦ ἄνω Προεδρ. Δ|τος) δὲν ἠδύνατο ὁ ἐνάγων νὰ ἐργάζηται, εἰμὴ 7 τὸ πολὺ ὥρας ἡμερησίως, πέραν δὲ τ·ύτων ἀπασχολούμενος, ἐδικαιοῦτο μὲν νὰ ἀπαιτήσῃ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ τὴν ἐκ τῆς τοιαύτης ὑπερεργασίας του προσγενομένην τῇ ἐναγούσῃ ὠφέλειαν, οὐχὶ ὅμως καὶ νὰ ἀξιώσῃ τὸ κατὰ νόμον ἀντάλλαγμά της, ἤτοι τὴν πρόσθετον ἀμοιβήν, περὶ ἧς ἡ παραγρ·φος 2 τοῦ ρηθέντος ἄρθρου, ἤτις, προϋποθέτουσα θεμιτὴν καὶ νόμιμον ὑπέρβασιν τῶν χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας, χορηγεῖται μόνον ἐν ὑπάρξει ἀ-

δείας της άρμοδίας Άρχης, έπιτρεπούσης τήν παρέκκλισιν, καί μόνον δι' έξήκοντα τό πολύ ώρας καθ' έκαστον έτος. Κατ' άκολουθίαν, μή ίσχυριζομένου τοῦ ένάγοντος ὅτι ὑφίστατο ἰσιαύτη ἄδεια διά τήν παρασχεθεῖσαν παρ' αὐτοῦ καθ' ὑπερωρίαν ἐργασίαν, ὑπερβαινούσης δέ ταύτης ἅμα τό ρηθέν ἀνώτατον ὅριον τῶν 60 ὡρῶν κατ' ἔτος, δέν νομιμοποιεῖται οὗτος, αἰτούμενος τήν προβλεπομένην νόμων διά τήν τοιαύτην ὑπερεργασίαν τοῦ ἀμοιβήν καί δέον τό τήν ἀμοιβήν ταύτην διώκων σχετικόν κεφάλαιον τῆς ἀγωγῆς των νά ἀπορριφθῇ, ὡς νόμῳ ἀβασίμων.

Ἐβεβαιώθημεν περί τοῦ ὅτι πράγματι ὁ ἐνάγων εἰργάσθη καθ' ἅπασας τάς Κυριακάς τάς ἀντιστοιχούσας εἰς τόν χρόνον τῆς παρά τῇ ἐναγομένῃ ὑπηρεσίας του, ἀρξαμένης ἀπό τοῦ Ἰουνίου 1945 καί διαρκεσάσης ἀδιαλείπτως μέχρι τῆς 10 Σεπτεμβρίου 1949. Διά τήν τοιαύτην κατά τάς Κυριακάς ἀπασχόλησίν του, εἰδικῶς ἐπιτρεπομένην ὑπό τοῦ ἄρθρου 8 ἐδ. 12 τοῦ Διατάγματος τῆς 23 Νοεμβρίου 1923 (ἄρθρον 7 ἐδ. 12 τοῦ Προεδρ. Διατάγματος τῆς 8|14 Μαρτίου 1930), καθ' ἃ ἡ ὑποχρέωσις πρός Κυριακήν ἀργίαν δέν ἐπεκτείνεται καί εἰς τά νοσηκομεῖα, ἐδικαιοῦτο ὁ ἐνάγων, ἀλλά μόνον διά τό ἀπό 12-3-1946 καί ἐφεξῆς χρονικόν διάστημα, προσαυξήσεως ἐξ 75 ο|ο ἐπί τῶν κεκανονισμένων ἀποδοχῶν του, χορηγουμένης κατά τό ἄρθρον μόνον τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας ἀπό τῆς ἀνω χρονολογίας (12-3-1946) εἰς τό ἐν γένει προσωπικόν πασῶν ἐν γένει τῶν ἐν τῇ χώρᾳ ἐπιχειρήσεων καί ἐργασιῶν. Δοθέντος δέ ὅρκου ἐνός μέν ὅτι αἱ νομιμοι ἀποδοχαί του ἀνήρχοντο ἀπό 12-3-1946 μέχρι 20-10-1947, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 2601|1946 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας εἰς 90.000 δραχμάς κατά μῆνα, ἀπό 20-10-1947 μέχρι 15-5-1949 εἰς 250.000 δραχμάς μηνιαίως προκυπτούσης ἐκ τῆς ἀπό 16|9|1937 συλλογικῆς συμβάσεως ὑπαλλήλων καί ὑπηρετῶν τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν, ἀναπροσαρμοσθείσης διά τῆς ἀπό 4-11-1947 ἐθνικῆς συλλογικῆς συμβάσεως καί τῆς ἀπό 1-12-1947 συμπληρωματικῆς της ὁριοίας καί τέλος ἀπό 16-5-1949 μέχρι 10-9-1949 εἰς 325.000 δρχ. κατά μῆνα (250.000×30 ο|ο, χορηγηθέν διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 29188|1949 Υ.Α. καί ὅτι συνεπῶς τό ποσοστόν τῆς ρηθείσης κατά 75 ο|ο προσαυξήσεως διαμορφοῦτο κατά τήν πρώτην περίοδον εἰς δραχμάς 2.666.65), δι' ἑκάστην Κυριακήν (80.000 διά 30 ἐπί 0,75 τοῦν 2.666.65), κατά τήν δευτέραν εἰς δραχμάς 8.333 καί κατά τήν τρίτην εἰς δραχμάς 10.333, ἀφ' ἑτέρου δέ ὅτι αἱ μεσολαβοῦσαι καθ' ἑκάστην τῶν περιόδων τούτων Κυριακαί ἀνέρχονται εἰς 83,24 καί 15 ἀντιστοίχως, παρέπεται ὅτι τά ὀφειλόμενα διά τήν προκειμένην αἰτίαν εἰς τόν ἐνάγοντα ποσά συμποσοῦνται διά τήν πρώτην τῶν ἀνω περιόδων εἰς δραχμάς 221.331.95 (83×2666.65=221.331.95), διά τήν δευτέραν εἰς δραχμάς 669.972 (84×8333=669972) καί διά τήν τρίτην εἰς δραχμάς 162.595 (15×10.333=162.595), ἤτοι ἐν συνόλῳ δι' ὅλην τήν ἀπό 12-3-1946 μέχρι 10-9-1949 περίοδον εἰς δραχμάς 1.053.898,95, αἰτίνες καί δέον νά ἐπιδικασθοῦν ὑπέρ αὐτοῦ, δεκτῆς ἐν μέρει γινομένης τῆς ἀπό πάσης ἀγωγῆς κατά τό σχετικόν κεφάλαιον της, ὡς νόμῳ τε καί οὐσίᾳ βασίμου.

II. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Μεταβολή τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου καί ὑποχρέωσις ἐκ τοῦ Ν. 2112.

Ἀκυρότης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μή καταβολῆς πλήρους ἀποζημιώσεως Ν. 2112, κατά τό ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.—Ἔννοια μεταβολῆς προσώπου ἐργοδότου κατά τό ἄρθρ. 6 Ν. 2112.—Καταχρηστική ἄσκησις δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Πρωτοδικεῖον Βόλου 57|1950

Διαδικασία Ν. Γ³ΘΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Ι. Μανωλόπουλος*

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Τ. Ἀντωδ. Ν. Τσακανίκας, Δ. Δημητρίου.

Ἐν τῇ κρινομένῃ ἀγωγῇ ὁ ἐνάγων ἐκθέτει, ὅτι ἐυγχάνει ὑπάλληλος τῆς ἐναγομένης Ἑνώσεως Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν Βόλου καί συγκεκριμένος διαχειριστής τῆς εἰδικῆς αὐτῆς ὑπηρεσίας συγκεντρώσεως οἴνου, ἐργαζόμενος ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ταύτῃ ἐπί 17 συμπεπληρωμένα ἔτη, μέ ἄλλας μεταβολάς εἰς τό πρόσωπον τοῦ ἐργοδότου του, μή ἐπηρεαζούσας τά ἐκ τοῦ νόμου 2112 δικαιώματά του, προσληφθείς ὑπό τοῦ ἀρχικοῦ ἐργοδότου του Προκομιούχου Ἀνωνύμου Ἑταιρίας Γενικῶν Ἀποθηκῶν Ἑλλάδος, ἥν διεδέχθη ἡ Κεντρική Ὑπηρεσία Διαχειρίσεως Ἐγχωρίων Προϊόντων, διαδεχθείσης ταύτην ἐν τῇ ἄνω Ὑπηρεσίᾳ τῆς ἐναγομένης, ἐπί συμβάσει ἀορίστου χρόνου καί διεπόμενος ἤδη ὑπό καθεστῶτος εἰδικῆς μονιμότητος βάσει τοῦ β. δ. 13|7|1946 τοῦ ρυθμίζοντος τήν ὑπαλληλικήν κατάστασιν τοῦ προσωπικοῦ τῶν Γεωργικῶν Συνεταιριστικῶν Ὀργανώσεων, ἀπελύθη ὑπό τῆς ἐναγομένης τήν 31 Ἀπριλίου 1950 διά καταγγελίας ὑπ' αὐτῆς τῆς ἄνω συμβάσεως, κοινοποιηθείσης αὐτῷ ἐξωδίκου δηλώσεως καί προσκλήσεως ἀόρου καί δολίου, ὡς δήθεν ὑπεραριθμου καί διώκει τήν καταβολήν τῶν μισθῶν ἀπό τοῦ χρόνου τῆς ἄνω ἀπολύσεως 21 Ἀπριλίου 1950 μέχρι τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς, ἐπί τῷ λόγῳ ὅτι ἡ γενομένη καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἄκυρος καί ἀνίσχυρος, τό μέν διότι δέν κατεβλήθη αὐτῷ πλήρης ἡ ἐκ τοῦ νόμου 2112 καθοριζομένη ἀποζημίωσις, τό δέ διότι αὕτη ἡ ἀπόλυσις ἐγένετο ἄνευ τηρήσεως τῆς εἰδικῆς διαδικασίας τοῦ ἐπιχοντος θεσμόν ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ τῆς ὑπηρεσίας ἀνωτέρω Π.Δ., ὡς καί καθ' ὑπέρβασιν τῶν ἐκ τῆς καλῆς πίστεως ἐπιβαλλομένων ὁρίων ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος τούτου. Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγή κατά πᾶσαν αὐτῆς βάσιν, ἐρειδομένη εἰς τάς διατάξεις τοῦ νόμου 118|1945, ἀπαιτοῦντος διά τό ἔγκυρον τῆς καταγγελίας τήν καταβολήν πλήρους τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112 καί κατά τήν ἑτέραν αὐτῆς βάσιν ἐρειδομένη ἀφ' ἑνός μέν εἰς τάς διατάξεις τοῦ Β.Δ 23|7|1946 τοῦ ρυθμίζοντος τήν ὑπαλληλικήν κατάστασιν τοῦ προσωπικοῦ τῶν Γεωργικῶν Συνεταιριστικῶν Ὀργανώσεων καί τάς τοιαύτας τοῦ νόμου

1859|1946 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως τοῦ νόμου 785|1943 «περί καταργήσεως διατάξεων ἀφορωσῶν τὴν νομοθεσίαν τῶν Συνταιρισμῶν» καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς τὸ ἄρθρ. 281 Α.Κ. λόγῳ καταχρηστικῆς ἀσκήσεως τοῦ πρὸς ταύτην δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου, διότι τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ ὡς ἄνω ἐκτιθέμενα περιστατικά, ἀληθῆ τυγχάνοντα, πληροῦσι τοὺς ὅρους, ὑφ' οὓς ἡ ἄσκησις τοῦ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως δικαιώματος ὑπερβαίνει προφανῶς τὰ ὅρια τὰ ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῆς καλῆς πίστεως, τοῦ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος (*Γ. Καστανδιέρια*, Ἡ καταχρησις δικαιώματος εἰς τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας § 14, Α.Π 18|1947, Θέμ. ΝΗ' 148). Αὕτη ἀρμοδίως ἐγερομένη ἐνώπιον ἡμῶν πρὸς συζήτησιν, συμφώνως τῷ ἄρθρ. 1 Β.Δ. τῆς 1|4 Αὐγούστου 1920 περὶ κωδικοποιήσεως τοῦ ν. Γ'ΦΟΔ', ὡς τελικῶς ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ν. 1968|1941, ἐξεταστέα ἐστί, καταβληθέντος τοῦ νομίμου δικαστικοῦ ἐνσήμου.

Ὡς πρὸς τὴν πρώτην βάσιν τῆς ἀγωγῆς ἐκ τοῦ ἄρθρ. 6 § 1 τοῦ Ν. 2112 «περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὁριζόντος ὅτι ἡ μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, ὁπωσδήποτε ἐπερχομένη, οὐδαμῶς ἐπηρεάζει τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὑπὲρ τοῦ ὑπαλλήλου διατάξεων τοῦ νόμου τούτου, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἐὰν ἐν τῇ διαδρομῇ τοῦ χρόνου", καθ' ὃν παρέχεται ἡ ὑπηρεσία τοῦ ὑπαλλήλου, ἐπὶ τῇ βάσει καὶ πρὸς ἐκτέλεσιν συμβάσεως περὶ μισθώσεως αὐτῆς, ἄνευ χρονικῆς διαρκείας συνομολογηθείσης, ἤθελεν ἐπέλθῃ εἰς τὸ κατὰ τὴν ἐνοχικὴν ταύτην σχέσιν ἔχον κατὰ νόμων τὸ πρόσωπον τοῦ μισθωτοῦ τῆς ὑπηρεσίας, ἤτοι τοῦ ἐργοδότου, ἐν τῇ συνεχίσει τῆς ἐπιχειρήσεως ἐναλλαγὴ καθ' οἱονδήποτε τρόπον, τὸ γεγονὸς τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἐπιρροήν τινα, ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 2112 τῶν ὑπὲρ τοῦ ὑπαλλήλων ἐκδοθεισῶν, οἵτινες κατὰ τὸ ἄρθρον 8 τούτου ἀναγκαστικοῦ δικαίου καὶ μὴ ἐπιτρεπομένης οὐδὲ παραιτήσεως ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τούτων ἀπὸ τοῦ ὑπαλλήλου, οὐδ' ἀπαιτεῖται ἐν τῇ ἐναλλαγῇ ταύτῃ, ὅπως συναφθῇ ἰδία σύμβασις ἐργασίας μεταξὺ τοῦ ὑπαλλήλου καὶ τοῦ νέου ἐργοδότου, οὐδ' ἀσκεῖ ἐπιρροήν τινα τὸ κῦρος ἢ μὴ τῆς μεταξὺ τοῦ ἀρχικοῦ ἐργοδότου καὶ τοῦ διαδόχου τον συναφθείσης τυχὸν συμβάσεως, ὡς καὶ τὸ κῦρος ἢ μὴ τῆς συναφθείσης τυχὸν συμβάσεως μεταξὺ τοῦ ὑπαλλήλου καὶ τοῦ νέου ἐργοδότου. Ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ἀνωτέρω ἐνεργητικῶν διατάξεων τοῦ νόμου ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ὑπάρξεως καὶ ἀποδείξεως ἁπλῶς καὶ μόνον τοῦ πραγματικοῦ γεγονότος τῆς ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου συνεχίσεως τῆς πρώην ἐργασίας πρὸς τὸν ἐξακολουθοῦντα τὴν ἐν ἀρχικῶς προσληφθεῖσαν ὑπηρεσίαν νέον ἐργοδότην (*Τριανταφυλλόπουλος* κλπ. Γνωμοδότησις ἐν Θέμ. ΜΖ' σελ. 90, Ἐφ. Ἀ 283|50, Θέμ. ΜΖ' σελ. 620), δυναμένου οὕτω τοῦ ὑπαλλήλου ἐν καταστατικῇ σχέσει τούτων νὰ ζητήσῃ τὴν ἀποζημίωσίν του παρὰ τοῦ νέου ἐργοδότου, ὅστις, διαδεχθεὶς τὸν πρῶτον τοιοῦτον καὶ ἀποδεχθεὶς τὴν συνέχισιν τῆς ἐπιχειρήσεως, συναπεδέχθη καὶ τὰ παρακολουθοῦντα αὐτὴν βάρη, ὡς καὶ τὰ ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας κεκτημένα δικαιώματα τοῦ ὑπαλλήλου.

Ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ ἐνάγων τὸ πρῶτον προσελήφθη ὡς ὑπάλληλος δι' ἀόριστον χρόνον παρὰ τῆς Προνομιούχου Ἀνωνύμου Ἑταιρίας Γενικῶν Ἀποθηκῶν Ἑλλάδος, τοποθετηθεὶς εἰς τὴν εἰδικὴν ὑπηρεσίαν ταύτης τῆς συγκεντρώσεως σίτου, συσταθείσης εἰδικῶς πρὸς τοῦτο εἰς ἐκτέλεσιν τῆς μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου συμβάσεως πρὸς προστασίαν τῆς ἐγχωρίου σιτοπαραγωγῆς. Οὗτος μέχρι τοῦ ἔτους 1937, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς προσαγομένης ὑπ' ἀριθ. 1181 ἀπὸ 13 Αὐγούστου 1943 βεβαιώσεως τῆς ἄνω ἐπιχειρήσεως, δὲν χρεοφέρειν εἰς αὐτὴν τὰς ὑπηρεσίας του συνεχῶς, ἤτοι ἄνευ διακοπῆς τινος, ἀλλ' ἀπελύετο καὶ διωρίζετο ἐκ νέου κατ' ἔτος ὑπ' αὐτῆς ἐργαζόμενος μόνον ὡρισμένους μῆνας καὶ μόνον ἀπὸ τῆς 17ης Σεπτεμβρίου 1937 (τελευταῖος διορισμὸς τούτου) μέχρι τῆς ἐκ ταύτης τελευταίας ἀπολύσεώς του, λαβοῦσης χώραν τὴν 6-8-1940 ὑπηρέτησε συνεχῶς παρὰ τῇ ὡς ἄνω ὑπηρεσίᾳ του. Ὅτι οὗτος ἀπὸ τῆς χρονολογίας τῆς ἀπολύσεώς του προσελήφθη ἄνευ μεσολαβήσεως διακοπῆς τινος παρὰ τῆς διαδεχθείσης ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ συγκεντρώσεως σίτου τὴν ἀνωτέρω Προνομιοῦχον Ἀνώνυμον Ἑταιρίαν Γενικῶν Ἀποθηκῶν Ἑλλάδος Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας Διαχειρίσεως Ἐγχωρίων Προϊόντων καὶ ἐξηκολούθησε νὰ προσφέρῃ τὰς αὐτὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὸν νέον του ἐργοδότην, ἀποσπασθεὶς πλησίον τῆς ἐναγομένης, ἐνεργούσης καὶ διαχειριζομένης τὴν συγκέντρωσιν διὰ λογαριασμὸν τῆς ἐντολίδος τῆς ΚΥΔΕΠ μέχρι τῆς 19ης Ἰουλίου 1946, ὁπότε ἡ ἐναγομένη καὶ ἐν συνεννοήσει μετὰ τῆς ἀνωτέρω ΚΥΔΕΠ καὶ τῇ συγκαταθέσει ταύτης, δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 6 πρακτικοῦ τοῦ Διοικητικοῦ της Συμβουλίου, τὸν προσέλαβεν ὡς ἰδικόν της ὑπάλληλον, χρησιμοποιήσασα τοῦτον συνεχῶς μέχρι τῆς κρινομένης ἀπολύσεώς του, 21 Ἀπριλίου 1950, εἰς τὴν αὐτὴν ὑπηρεσίαν τῆς συγκεντρώσεως σίτου, ἣν συγκέντρωσιν αὕτη ἐξακολουθεῖ νὰ ἐνεργῇ καὶ εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν, ἣν ὁ ἴδιος πρότερον κατεῖχε, τοῦ διαχειριστοῦ, ὅτι αἱ μεταβολαὶ αὗται τῶν προσώπων τῶν ἐργοδοτῶν του δὲν ἐπηρέασαν, κατὰ τ' ἀνωτέρω, καὶ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐνάγοντος συνεχίσαντος τὴν ἰδίαν ἐργασίαν ἀπὸ τοῦ 1937, ἄνευ διακοπῆς τινος ἢ ἄλλης μεταβολῆς μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἐκ μέρους τῆς ἐναγομένης ἀπολύσεώς του, ὑπολογιζομένου τοῦ χρονικοῦ διαστήματος εἰς 13 ἔτη καὶ ἑπτὰ μῆνας, σὺν δὲ ἐπίσης, ὡς ἐβεβαιώθη, τῇ καταβληθείσῃ ἐκ μέρους τῶν πρώτων ἐργοδοτῶν του ἀποζημιώσει καὶ ὅτι ἡ ἐναγομένη διὰ κοινοποιήσεως αὐτῇ ἐξωδίκου προσκλήσεως τὴν 21 Ἀπριλίου 1950 κατήγγειλε τὴν μεταξὺ των σύμβασιν ἀορίστου χρόνου ἐργασίας καὶ ἐν συνεχείᾳ προέβη εἰς τὴν ἀπόλυσίν του ἐκ τῶν ἐργασιῶν της, τῆς ὑπηρεσίας συγκεντρώσεως, τοποθετήσασα εἰς τὴν θέσιν του ἕτερον ὑπάλληλόν της, καταβάλουσα αὐτῷ τριῶν μηνῶν ἀποδοχὰς δι' ἀποζημίωσίν του ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης. Κατὰ τὰ ἄρθρ. 1 ἐδ. στ' καὶ ζ' τοῦ νόμου 2112 ὁ ἔχων συμπληρώσει δωδεκαετῆ ὑπηρεσίαν συνεχῶς παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει δικαιοῦται ἀποζημιώσεως ἐκ μέρους τῆς ἀπολυσάσης τοῦτον ἐπιχειρήσεως ἴσου μηνῶν

άποδοχής. Ὁ νόμος ἀπαιτεῖ πλήρη ἕξη, ὅπως συνυπολογισθῶσι καὶ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν εἰς τὸν καθορισμὸν τῆς ἀποζημιώσεως. Ἐν προκειμένῳ ἡ ἐναγομένη, καταγγείλασα τὴν σύμβασιν καὶ ἀπολύσασα τὸν ἐνάγοντα καὶ μὴ καταβάλοῦσα εἰς τοῦτον τὸ ὑπὸ τοῦ ἄνω νόμου ὁριζόμενον ποσὸν ἀποδοχῶν, ἀλλὰ τριῶν μηνῶν τοιαύτας, ἀκύρως προέβη εἰς τὰς πράξεις της ταύτας, κατὰ τὰς ρητὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ νόμου 118|1945, καὶ δέον, ἐφαρμοσθείσης ἀκύρου τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος, ὅπως ὑποχρεωθῇ ἡ ἐναγομένη εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ αἰτουμένου ποσοῦ, μὴ ἀμφισβητουμένου τούτου ἐκ μέρους ταύτης, δεκτῆς καθισταμένης οὕτω τῆς ἀγωγῆς ὡς πρὸς τὴν βάσιν της ταύτην καὶ μὴ ἐρευνωμένης περαιτέρω τῆς ἑτέρας της βάσεως, ὡς κατατεινούσης εἰς τὸ αὐτὸ τέλος.

2. Διάλυσις ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας.

Πρόσληψις προσωπικοῦ δι' Ὑπηρεσίαν Ἐκμεταλλεύσεως Κρατικῶν Αὐτοκινήτων (ΥΕΚΑ). — Ἐξουσιοδότησις Διευθυντοῦ Ἐκμεταλλεύσεως καὶ ὑπέρβασις αὐτῆς. — Ἄκυρότης συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀνεφάρμοστον Ν. 118|1945. — Ἀναρμοδιότης Πρωτοδίκου ἐργατικῶν διαφορῶν ἐπὶ ἀγωγῶν ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3419|1950

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Ε. Μαλλιάρος*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Εὐσταθίου, ἡ δ|νὶς Χ. Ἀδάμ

Καθ' ἃ ἱστορεῖ ὁ ἐνάγων ἐν τῇ ἀγωγῇ του, προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου (Ὑπηρεσία Ἐκμεταλλεύσεως Κρατικῶν Αὐτοκινήτων ΥΕΚΑ) τὴν 9.1.1946 ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ὁρίστου χρόνου, ὡς τεχνίτης Β' τοῦ ἐν Φαλήρῳ συνεργείου αὐτοκινήτων της, εἰργάσθη δ' ἐκτότε συνεχῶς μέχρι τῆς 17.2.1950 καὶ δὴ εἰς ἐξωτερικὴν ὑπηρεσίαν, ὡς βοηθὸς αὐτοκινήτου, κατὰ τὰς κατὰ τῶν συμμαχικῶν ἐπιχειρήσεις, ὅτε διὰ τῶν αὐτοκινήτων μετεφέροντο τρόφιμα καὶ πολεμικὸν ὑλικὸν (ἀπὸ 1.6.1948 μέχρι 30.9.48 καὶ ἀπὸ 1.6.1949 μέχρι 30.9.1949) καὶ ὅτι εἰργάσθη καὶ καθ' ὑπερωρίαν ἐπὶ 8 ὥρας ἡμερησίως, ἐνῷ τὸ ἐναγόμενον τῷ κατέβαλλε ἀμοιβὴν μόνον διὰ 4 ὥρας ὑπερεργασίας, δεδομένου δὲ ὅτι ἀπελύθη ἄνευ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ νόμου 118|1945 τὴν 17.2.1950, αἰτεῖται νὰ τῷ ἐπιδικασθῇ α) τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 2.200.000 δι' 100 ἡμερομίσθιά του ἀπὸ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεώς του μέχρι 31.5.1950 (100×δραχ. 22.000) καὶ β) τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 1.920.000 διὰ τὴν ὡς ἄνω ὑπερωριακὴν ἐργασίαν του 210 ἡμερῶν ἐπὶ δρχ. 2.000 καθ' ὥραν) τοὐτέστιν αἰτεῖται νὰ τῷ ἐπιδικασθῇ ἐν συνόλῳ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 4.120.000.

Κοθ' ἃ ἐξάγεται ἐκ τῆς χρονομενης ἀγωγῆς, ὁ ἐνάγων στρέφεται διὰ ταύτης κατὰ τοῦ ἐναγομένου Ἑλληνικοῦ Δημοσίου εἰς ὃ καὶ ἐκοινοποίησε τὴν ἀγωγήν του καὶ οὐχὶ κατὰ δήθεν Ὀργανισμοῦ Ὑπηρεσίας Ἐκμεταλλεύσεως Κρατικῶν Αὐτοκινήτων (ΥΕΚΑ), ὡς οὐχὶ ὀρθῶς ἰσχυρίζεται τὸ ἐναγόμενον, οὗτινος ὁ ἰσχυρισμὸς περὶ ἀνυπάρκτου ταύτης, ἐπὶ τῷ εἰρημένῳ λόγῳ, εἶναι οὕτω, ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος.

Διὰ νὰ ὑποχρεωθοῦν αἱ ὑπαγόμεναι εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 118|1945, τοῦ Ν. Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946, κατόπιν τοῦ ν.δ. 1255|1949 ἐπιχειρήσεις κλπ. κατ' ἄρθρον 9 τοῦ ν. 118|1945, ὅπως καταγγείλουν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου τούτου καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας τὴν μετὰ μισθωτοῦ των ὑφισταμένην σύμβασιν ἐργασίας, δὲν αὐτὴ νὰ ἦ ἔγκυρος, δὲν τοιαύτην ἐννοεῖ τὸ ἄρθρον τοῦτο καὶ οὐχὶ ἄκυρος, ἥτις τελευταία εἶναι νομικῶς ἀνύπαρκτος καὶ ἀπὸ τῆς ὁποίας δύναται ἀζημίως καὶ ἄνευ ἀσκήσεως οἱασδήποτε καταγγελίας νὰ ἀποστῇ ἑκάτερος τῶν συμβαλλομένων, ἑπομένως καὶ ὁ μισθωτὴς (ἐργοδότης), μὴ ὑποχρεούμενος εἰς τὴν πληρωμὴν πρὸς τὸν ἐκμισθωτὴν τοῦ συμφωνηθέντος μισθοῦ, ἀφοῦ ἡ μὴ ἀποδοχὴ ταύτης ὑπ' αὐτοῦ, γενομένη ἐκ τοῦ ἄνω λόγου, δὲν ὠφείλετο εἰς ὑπερημερίαν του, συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 656 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (Α. Π. 63|1948, ΕΕΔ 7 σ. 190, Α.Π. 70|1948, ΕΕΔ 7 σ. 274). Ἐν προκειμένῳ, καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27161 τῆς 15.11.1944 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Μεταφορῶν, συνέστη διὰ ταύτης Ὑπηρεσία ἐκμεταλλεύσεως τῶν τεθέντων ὑπὸ τοῦ συμμαχικοῦ παράγοντος εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ἰρορτηγῶν αὐτοκινήτων καὶ διωρίσθη Διευθυντὴς τῆς Ἐκμεταλλεύσεως ἀνώτερος τεχνικὸς ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου Μεταφορῶν, εἰς ὃν παρεσχέθη ἐξουσιοδότησις, ἵνα προσλάβῃ διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀφ' ἑνὸς μὲν προσωπικὸν δι' ἀποσπάσεως παρ' ἑτέρων Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν ἢ Ὀργανισμῶν καὶ ἀφ' ἑτέρου ἔκτακτον νέον προσωπικὸν πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἀναγκῶν τῆς Ὑπηρεσίας ἀπολύτως ἀπαραίτητον, ἀλλὰ μόνον ἐξ ὁδηγῶν ἢ βοηθῶν αὐτῶν (ἄρθρ. 4 ἐδάφ. γ'). Συνεπῶς, ἐφ' ὅσον ὁ ἐναγὼν ὁμολογεῖ ἐν τῇ ἀγωγῇ του, ὅτι προσελήφθη ἐν τῇ Ὑπηρεσίᾳ τῆς ΥΕΚΑ, ὡς τεχνίτης Β', χωρὶς ἅμα νὰ ἰσχυρίζεται, ὅτι ἡ πρόσληψίς του προῆλθεν ἐξ ἀποσπάσεως ἄλλης Δημοσίας Ὑπηρεσίας καὶ Ὀργανισμοῦ ἢ ἄλλης Σιδηροδρομικῆς Ἐπιχειρήσεως, ἡ τοιαύτη πρόσληψίς του εἶναι ἄκυρος, καθ' ὅσον ἡ πρᾶξις περὶ προσλήψεώς του ἐξῆλθε τοῦ κύκλου τῆς δοθείσης ἐξουσιοδοτήσεως εἰς τὸν διορισθέντα Διευθυντὴν καὶ ὡς τοιαύτη δὲν δεσμεύει τὸ ἐναγόμενον, συνῳδὰ τοῖς ἄρθροις 68 καὶ 70 Α. Κ. καὶ ἑπομένως ἠδύνατο τοῦτο ν' ἀποστῇ ἀζημίως τῆς τοιαύτης ἀκύρου συμβάσεως, ἄνευ οὐδεμιᾶς ὑποχρεώσεως πρὸς καταγγελίαν τῆς νομικῶς ἀνυπάρκτου συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὴν περὶ ταύτου βάσιμον ἔνστασίν του (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9508|1949, 1013|1950). Διὰ τὴν τυχὸν δ' ἀξιουμένην ἀμοιβὴν λόγῳ ἐργασίας του τυγχάνει ἀναρμοδίως ὁ Πρωτοδίκης τοῦ ν. ΓΘΟΔ' (Α. Π. 101|1950, ΕΕΔ 9, σελ. 295), ὡς ἔχουσαν νομικὴν βάσιν οὐχὶ σύμβασιν μισθώσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἀντὶ ἀμοιβῆς καὶ δὴ ἐγκύρου, ἀλλ' ὅλως ἑτέρου πρὸς ταύτην, ἤτοι τὴν τοῦ ἄρθρου 901 Α. Κ. τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ (Α. Π 101|1950 ΕΕΔ 9, σ. 295), δι' ἃ ἡ ἀγωγὴ εἶναι ἀπορριπτέα δι' ἀμφότερα τὰ κεφάλαιά της, συμψηφιστέα ὅμως ἡ δικαστικὴ δαπάνη, καθ' ὅσον ὑπῆρχε παρὰ τῷ ἐνάγοντι εὔλογος ἀφορμὴ ν' ἀμφιβάλῃ περὶ τῆς ἐννοίας

των ρηθεισων διατάξεων και ιδιαι της ως άνω αποφάσεως των Υπουργών Οικονομικών και Μεταφορών.

ΙΙΙ. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΝΕΟΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

Τιμητική προαγωγή πολεμιστών υπαλλήλων πολέμου 1940—1941 κατά Ν. Δ. 1799|1942.

Έννοια διατάξεων Ν. Δ 1799|1942 περί τιμητικής προαγωγής.— Είδικαί διατάξεις Ν. 683|1945 περί τραπεζιτικών υπαλλήλων.

Πρωτοδικείου Αθηνών 10938|1950

Διαδικασία Ν. ΓΖΟΔ' κατ' έφεσιν
Πρόεδρος ο κ. *Κ. Ψιλόπουλος*
Εισηγητής ο Πρωτοδίκης κ. *Π. Θεοδωρόπουλος*
Δικηγόροι οι κ.κ. Κ. Σόλλας, Θ. Αποστόλου

Κατά την διάταξιν του άρθρ. 11 του Ν. Δ|τος 1010|1942, ως αύτη αντικατεστάθη διά του άρθρ. 1 του Ν. Δ|τος 1799|1942, οι ανάπηροι πολέμου, τραυματίαι και έφεδροι αξιωματικοί ή όπλίται πολεμισται του πολέμου 1940-1941, κατά την έννοιαν του άρθρου 9 (αντικατασταθέντος υπό του άρθρου μόνου του νόμου 1764|1944), τυγχάνοντες πρό του πολέμου υπάλληλοι εις Δημοσίας, Δημοτικάς ή Κοινοτικάς Υπηρεσίας ή υπάλληλοι εις Οργανισμούς δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου έν γένει, φηφισμένους κατά την δημοσίευσιν αυτού, προάγονται, κατ' απόλυτον προτίμησιν, εις τον αμέσως ανώτερον του ον κέκτηνται την βαθμόν προς πλήρωσιν κενών οργανικών θέσεων, και άν έτι δεν έχουν συμπληρώσει τον προς προαγωγήν απαιτούμενον χρόνον, έφ' όσον κέκτηνται τά λοιπά κατά τάς κειμένας διατάξεις απαιτούμενα προσόντα, προκύπτοντα έκ των εκτεθέντων υπηρεσιακής ικανότητος αυτών και μετά αύμφωνον γνώμην των αρμοδίων υπηρεσιακών συμβουλίων, όπου προβλέπονται τοιαύτα». Η τού άρθρου δέ τούτου αποδοθείσα ερμηνευτικώς υπό του άρθρου 2 του νόμου 1745|1941 άληθής έννοια είναι, ότι η δι' αύτου προβλεπομένη προαγωγή είναι τιμητική προαγωγή, παρεχομένη διά τάς κατά τον πόλεμον προσενεχθείσας παρά των πολεμιστών υπηρεσίας και άσχετος προς πάσαν άλλην προαγωγήν, ής δικαιούνται ή έτυχον, βάσει προσόντων ή ειδικών νόμων, προς την οποίαν δεν συμψηφίζεται, ούτε και αποκλείει ταύτην, τυχόν ήδη προαχθέντες βάσει του Ν.Δ|τος 1799|1942 ούδολως κωλύονται νά τύχωσι προαγωγής βάσει προσόντων κατά τάς κειμένας διατάξεις».

Έκ των διατάξεων τούτων, έξ ών προκύπτει, ότι ειδικώς καθιερούται τιμητική προαγωγή προς ήθικην αμοιβήν των υπό τας εν αύταις διαγραφομένας προυποθέσεις πολεμιστων (ΑΠ 73|1950 εν ΕΕΝ 1950, σ. 345), δέον νά γίνη δεκτόν ότι αί διατάξεις αύται εφαρμογήν έχουσι και έπί της εναγομένης Τραπέζης, απορριπτομένων ούτω ως άβασίμου του πρώτου λόγου ενστάσεως. Προς την τοιαύτην δέ εφαρμογήν των διατάξεων τούτων ούδόλως αντίκειται η διάταξις του άρθρ. 6 του νόμου 683|1945, άτε ταύτης ποιουμένης λόγον περί προαγωγών μη εκπεπτωκότων κατά τας διατάξεις του υπ' αριθ. 1799|1942 Νομ. Δ|τος, ως τούτο ειδικώτερον προκύπτει έκ της διατάξεως του πρώτου εδαφίου του άρθρου 11 του αυτού νόμου, ως τούτο αντικατεστάθη διά του άρθρου 7 του νόμου 765|1945, δηλούντος ότι διά ταύτης τό μέν ορίζεται ότι εις τάς διατάξεις των άρθρων 2, 4 και 6 του νόμου 683|45 δεν υπάγονται οι ανάπηροι, τά θύματα πολέμου, ως και οι των δύο μεγάλων πολέμων πολεμισται της ζώνης έπαφής, προϋποτιθεμένου ότι ούτοι έχουν συμπληρώσει δύο και ημίσεος μηνών υπηρεσίαν εις την ζώνην αύτην, τό δέ ότι αί κατά τας διατάξεις του Ν. Δ|τος 1799|1942 γενόμεναι προαγωγαί εις θέσεις οργανικάς κατά τον οργανισμόν της Τραπέζης θεωρούνται ως γιγνόμεναι καθ' υπέρβασιν των οργανικών θέσεων, έξ ών πασών διατάξεων ικανώς υποδηλούται η θέλησις του Νομοθέτου, όπως της ρυθμίσεως έν γένει των τάς προαγωγάς των τραπεζιτικών υπαλλήλων αφορωσών διατάξεων εξαιρεθώσι αί ειδικώς προβλέπουσαι τά της τιμητικής προαγωγής των υπό τας εκτεθείσας προϋποθέσεις διατελούντων εν λόγω υπαλλήλων, δοθέντος μάλιστα ότι, κατ' άρθρ. 2 Ν. 1745|41, ρητώς ορίζεται, ως είρηται, ότι η προαγωγή αύτη είναι άσχετος προς πάσαν άλλην προαγωγήν, ής δικαιούνται οι υπάλληλοι ούτοι και προς ην δεν συμψηφίζεται και ην δεν αποκλείει αύτη.

Έκ των εν τη δευτέρα ήγουμένη σκέψει αναφερομένων διατάξεων κατά τά γενόμενα δεκτά διά της υπ' αριθ. 295|1950 αποφάσεως της ολομελείας του Αρείου Πάγου (Εφ. Ελλ. Νομικών 1950 σ. 345), δι' ής και ήρθη σχετική διαφωνία μεταξύ των δύο τμημάτων αυτού, οί εν τη ρηθείση διατάξει του άρθρ. 11 παρ. 1 του Ν. Δ|τος 1010|1942 αναφερόμενοι υπάλληλοι, οί μή έχοντες συμπληρώσει τον προς προαγωγήν απαιτούμενον χρόνον κατά την έναρξιν τής ισχύος του νόμου 1799|1942, ήτοι την 28|9|1942, κατά τάς κειμένας τότε διατάξεις, κεκτημένοι όμως τά λοιπά απαιτούμενα προς τούτο προσόντα προάγονται τιμητικώς προς πλήρωσιν κενών οργανικών θέσεων κατ' απόλυτον προτίμησιν μόνον εις τον αμέσως ανώτερον βαθμόν εκείνου, ον εκέκτηντο κατά την ισχύν του νόμου τούτου δικαιούμενοι νά τύχωσι και περαιτέρω προαγωγής των από του εις ον τιμητικώς προήχθησαν ανωτέρου βαθμού, όταν αποκτήσωσι τά απαιτούμενα υπό των κειμένων διατάξεων προς τούτο προσόντα. Εντεύθεν παρέπεται, ότι, έάν οί υπάλληλοι ούτοι προήχθησαν μετά την ως άνω ισχύν του νόμου 1799|1942 εις τον αμέσως ανώτερον βαθμόν εκείνου, ον ούτοι εκέκτηντο κατά την εν λόγω ισχύν του νόμου τούτου, δεν δικαιούνται νά τύχωσι της ως άνω τιμητικής προαγωγής.

Τό δικαστήριον εβεβαιώθη περί των εξής περιστατικών: 1) ότι ο ενάγων—ο και εφεσίβλητος, εκτακτος ων υπάλληλος της εναγομένης και ήδη εκκαλούσης προ του πολέμου 1940—1941, ως διορισθείς παρ' αυτή ως δόκιμος την 7|6|1935, προαχθείς εις βοηθόν την 15|8|1938 προήχθη την 15|8|1943 εκ του βαθμού του βοηθού, ον κατείχε κατά την ισχύν του νόμου 1799|1942, ήτοι την 28|9|1942, μη έχων συμπληρώσει τον προς προαγωγήν απαιτούμενον χρόνον'

ήτοι πεντηκοστίων (άρθρ. 12 ώς άνω Κανονισμού) εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ὑπολογιστοῦ, ὡς κεκτημένος τὰ ὑπὸ τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς ἐωτερικῆς ὑπηρεσίας της ἐναγομένης ἀπαιτούμενα πρὸς προαγωγὴν προσόντα (βλ. ἀπόφασιν Συμβουλίου Δ|σεως ἐναγομένης ὑπὸ χρονολογίαν 7|10|1943 ὡς καὶ ἐγκύκλιον Νόμου 150 τῆς 9|12|1943), τῆς προαγωγῆς του ταύτης ἀκυρωθείσης, ὡς ἐπὶ κατοχῆς γενομένης, δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 6 § 1 τοῦ Α.Ν. 683|45, διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 6 § 2 ταὐτοῦ νόμου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 81|14|8|1946 ἐγκυκλίου τῆς ἐναγομένης, ἤτις καὶ ὥρισεν ὡς ἡμέραν, καθ' ἣν λογίζεται ἀρχομένη ἡ προαγωγὴ του αὕτη, τὴν 1|1|1944 (βλ. 85|1946 ἐγκυκλίων) καὶ 2) ὅτι ἡ οὕτω ὁρισθεῖσα χρονικὴ ἔναρξις τῆς ἐν λόγῳ προαγωγῆς μετετέθη εἰς τὴν 1|5|1943 πρὸς ἱκανοποίησιν τοῦ ἐνάγοντος, διαμαρτυρηθέντος ὅτι ἡ ἐναγομένη ἀνέβαλε τὴν, δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Ν. Δ|τος 1799|1942, κατὰ τὸ ὡς ἄνω, τιμητικὴν προαγωγήν του.

Κατ' ἀκολουθίαν τούτων ἕπεται, ὅτι ὁ ἐνάγων δὲν δικαιοῦται τῆς ἐν τῇ δευτέρᾳ σχέσει ἀναφερομένης τιμητικῆς προαγωγῆς εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ λογιστοῦ, δοθέντος ὅτι κατὰ τὴν ὡς εἰρηται ἰσχύν τοῦ νόμου 1799|1942 κατεῖχε τὸν βαθμὸν τοῦ βοηθοῦ, μετὰ δὲ τὴν ἰσχύν τοῦ νόμου τούτου προήχθη εἰς τὸν ἀμέσως τούτου ἀνώτερον βαθμόν, ἤτοι τὸν βαθμὸν τοῦ ὑπολογιστοῦ. Κατ' ἀκολουθίαν τούτου ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, δεχθεῖσα τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγήν, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὁ ἐνάγων ἐδικαιοῦτο τῆς ὡς ἄνω τιμητικῆς προαγωγῆς του, ἐσφαλμένως ἔκρινε καὶ ἐξαφανιστέαν ἐστὶν κατ' ἔφεσιν.

IV. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΝΑΠΗΡΩΝ

1. Δικαίωμα ἀδείας ἀναπήρων μισθωτῶν κατὰ Α. Ν. 1324|1949.

"Ἐναρξις ἰσχύος ἔτους, ἐντὸς τοῦ ὁποίου τὸ δικαίωμα ἀδείας, ἀπὸ δημοσιεύσεως εἰς Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως Α. Ν. 1324|49. Μὴ νοητέον τὸ ἔτος ὡς ἡμερολογιακόν.

Πρωτοδ|κου Ἀθηνῶν 4364|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Μ. Κυριλλόπουλος*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Μανεδ., Λ. Βενδούρης

Διὰ τῆς ἐνωπίου ἀγωγῆς ὁ ἐνάγων ἐκθέτει, ὅτι τυγχάνει ἀνάπηρος τοῦ ἑλληνοϊταλικοῦ πολέμου, πραστατευόμενος ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ Ν.Δ. 1799|1942 καὶ ὅτι ἡ ἐναγομένη, παρ' ἧ ὑπηρετεῖ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1937 ὡς τεχνίτης, ἠνήθη καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ἀρνῆται, ἵνα χορηγήσῃ αὐτῷ τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 30 ταὐτ. Α.Ν. 1324|1949 προβλεπομένην 30ήμερον ἄδειαν μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν τοῦ ἔτους 1949 καὶ αἰτεῖται, ὅπως ἀναγνωρισθῇ δικαστικῶς ὅτι δικαιοῦται, ὅπως τυχὴ ἀδείας 30 ἡμερῶν διὰ τὸ ἔτος 1949 μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν καὶ ὑποχρεωθῇ ἡ ἐναγομένη δικαστικῶς, ὅπως παράσχῃ ταύτην. Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγὴ αὕτη νόμῳ βάσιμος καὶ ἐξεταστέα τυγχάνει, ἐμπροθέσμως ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 127 τοῦ Α.Κ. καὶ 883 τῆς Πολ. Δικ. (*Καποδίστριος* ἐν ΕΕΔ 4, 520).

Κατὰ τὸ ἄρθρον 30 ταὐτ. Α.Ν. 1324|1949, ἀντικατασταθὲν ὑπὸ τοῦ Ν. 1497|14-8-1950, οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι, ὡς καὶ πᾶσης φύσεως ἰδιωτικαὶ ἐπιχειρήσεις, Δῆμοι καὶ Κοινότητες, ὑποχρεοῦνται, ὅπως, καθ' ὑπέρβασιν τῆς ὑπὸ τῶν οἰκείων νόμων καὶ κανονισμῶν προβλεπομένης ἀδείας, παρέχουσι εἰς τοὺς ἀναπήρους ὑπαλλήλους των κατ' ἔτος 30ήμερον τοιαύτην μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν ἄρος μετάβασιν τούτων εἰς κέντρα λουτροθεραπείας, ἀεροθεραπείας κλπ., ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ὁρίζεται. Ἡ ἰσχὺς τοῦ νόμου τούτου ἤρξατο κατὰ τὸ ἄρθρον 101 ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ἤτοι ἀπὸ 26 Νοεμβρίου 1949. Ἐκτοτε δὲ ἄρχεται καὶ τὸ ἔτος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὁ ἀνάπηρος δικαιοῦται, ὅπως τυχὴ ἀδείας, ὅπερ ἔτος λήγει ἅμα τῇ παρόδῳ τῆς ἀντιστοίχου ἡμερομηνίας τοῦ ἑπομένου ἔτους 1950, τοῦτο δὲ κατὰ τὸ ἄρθρον 243 § 3 τοῦ Α.Κ. καθ' ὃ «προθεσμία προσδιοριζομένη κατὰ ἔτη λήγει ἅμα ὡς παρέλθῃ ἡ ἀντίστοιχος ἡμερομηνία τοῦ τελευταίου ἔτους». Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐνάγοντος ὅτι ὁ νόμος ναὶ ἡμερολογιακὸν ἔτος καὶ ὡς ἐκ τούτου, δημοσιευθέντος τοῦ νόμου περὶ τὰ τέλη τοῦ ἔτους 1949, περιλαμβάνεται ὁλόκληρον τὸ ἔτος 1949, ἐλέγχεται μὴ νόμιμος, διότι εἰς τὰς περιπτώσεις ἐκείνας, καθ' ἃς ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ προσδιορίσῃ ἡμερολογιακὸν ἔτος, ὅπερ ἄρχεται τὴν 1ην Ἰανουαρίου καὶ λήγει τὴν 31 Δεκεμβρίου (*Μπαλῆς*, Γεν. Ἀρχαὶ § 130 - 131) καθώρισε ταῦτα σαφῶς, ὡς συμβαίνει εἰς τὸν Α. Ν. 539|1945, εἰς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ὁποίου ἀναφέρεται ὅτι «πᾶς μισθωτὸς . . . δικαιοῦται καθ' ἕκαστον ἡμερολογιακὸν ἔτος».

Ἀποδειχθέντος ἀκολούθως ὅτι ὁ ἐνάγων κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1950 ἔλαβεν ἄδειαν 30 ἡμερῶν μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν, γεγονὸς ὅπερ καὶ ὁ ἐνάγων δὲν ἀρνεῖται, ἕπεται, ὅτι ἡ ἐναγομένη συνεμορφώθη πρὸς τὸν νόμον καὶ ἐχορήγησεν εἰς αὐτὸν τὴν ἣν ἐδικαιοῦτο ἄδειαν διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τοῦ ἔτους ἀπὸ 26 Νοεμβρίου 1949 μέχρις 26 Νοεμβρίου 1950. Ἀπορριπτέα ὅθεν τυγχάνει ἡ κρινομένη ἀγωγὴ ὡς καὶ οὐσίαν ἀβάσιμος.

V. ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

1. Εἶδος διαφορῶν κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΟΔ'.

Ἀπαράδεκτον ἀγωγῆς ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἐργοδότου διὰ παροχῆς ἐργασίας μισθωτοῦ κατὰ Κυριακὰς καὶ ἑορτάς, ἐφ' ὧν ἀπαγορεύεται ἡ ἐργασία, κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν.

Πρωτοδ|κου Ἀθηνῶν 2930|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Ε. Μαλλιάρας*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Βλαμάκος, ἡ δ|νὶς Χ. Ἀδάμ.

Κατὰ τὰ ἐπικαλούμενα ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ὁ ἐνάγων προσελήφθη κατ' Ἰανουάριον 1946 ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου καὶ εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν Ἐκμεταλλεύσεως Κρατικῶν Αὐτοκινήτων (ΥΕΚΑ), ὡς ὁμοδος προαχθεὶς εἰς γραφέα, κατ' Ἰούνιον 1946 καὶ ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν 320.000, ὑπηρέτησε δ' ἔκτοτε ὡς τοιοῦτος μέχρι Μαρτίου 1950, ὅτε ἀπεχωρήσε. Καθ' ὅλον τὸ ὡς ἄνω διάστημα τῆς ὑπηρεσίας του εἰργάσθη καθ' ὑπέρβασιν τῶν κειμένων διατ-

ν ἐργασίας του ὡς καὶ κατὰ τὰς Κυριακὰς
ι κατὰ νόμον μὴ ἐργασίμους ἑορτάς, δι' ὃ
ητοι διὰ τὴν τοιαύτην ἐργασίαν του, κατὰ
ιδικώτερον ἐν τῇ ἀγωγῇ του, νὰ τῷ ἐπιδι-
σθῇ συνολικῶς τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 1.727.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν.
ΓΨΟΔ', ὡς οὗτος ἰσχύει ἤδη, πᾶσα ἰδιωτικὴ ἄ-
σις τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου, πη-
ζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, δικάζεται κατὰ
ς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου, ἀνεξαρτήτως
σοῦ, ὑπὸ Πρωτοδικεῖον κλπ. Ἐκ τῆς διατάξεως
ύτης σαφῶς συνάγεται, ὅτι εἰς τὴν διαδικα-
αν ταύτην ὑπάγεται οὐχὶ πᾶσα ἀξίωσις, πηγά-
ουσα ἐξ οἱασδήποτε ἐργασίας, ἀλλ' αἱ ἰδιωτικαὶ
ξιώσεις τῶν μισθωτῶν κατὰ τῶν ἐργοδοτῶν, αἱ
ννομικὴν βάσιν ἔχουσαι σύμβασιν ἐξηρτημέ-
ς ἐργασίας ἀντὶ ἀμοιβῆς περιλαμβανομένης
τῇ ἐννοίᾳ της κατὰ τὸ ἀστικὸν δίκαιον συμ-
σεως μισθώσεως ἐργασίας. Αἱ ἀξιώσεις δὲ
οιβῆς τοῦ μισθωτοῦ λόγῳ ἐργασίας του κα-
τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἑορτάς, καθ' ἃς κα-
νόμον, ἀπαγορεύεται ἡ ἐργασία, νομικὴν βά-
ν ἔχουσιν οὐχὶ σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργα-
ας ἀντὶ ἀμοιβῆς, ἀλλ' ὅλως ἄσχετον πρὸς
υτην, ἥτις εἶναι ἀναγκαία προϋπόθεσις, ὅπως
ισχύσῃ ἡ διαφορὰ εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ νό-
υ ΓΨΟΔ', ἤτοι τὴν τοῦ ἄρθρου 904 Α. Κ.
ῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, ἀφοῦ τὸ ἐνα-
μενον ὠφελήθη ἐκ τῶν παρασχεθεισῶν ὑπ'
τοῦ ἐργασιῶν. Ἀναρμοδίως, ὅθεν, εἰσάγεται
ἀγωγὴ ἐνώπιόν μας, δεδομένου δὲ ὅτι ἡ δικαι-
οσία, ἤτοι ἡ πρὸς τὸ δικάζειν ἐξουσία, ἀπορ-
ει ἐκ τοῦ κυριαρχικοῦ δικαιώματος τῆς πολι-
ας, ἔπεται ὅτι οἱ περὶ ταύτης ὁρισμοὶ εἶναι
ρουσίας τάξεως καὶ συνεπῶς δὲν δύνανται
τὸ τῶν δικαζομένων νὰ τροποποιηθῶσιν οὔτε
ιῶς, οὔτε σιωπηρῶς (Ἐφ. Ἀθ. 376|1918,
ημ. Α' 280, 134|1919, Θέμ. ΛΑ' σ. 490) καὶ ἡ
αρμοδιότης ἐν προκειμένῳ λαμβάνεται ὑπ' ὄ-
ν καὶ αὐτεπαγγέλτως. Συνεπῶς δέον νὰ ἀ-
ορισθῇ ἡ ἀγωγὴ (Α. Π. 101|1950, ΕΕΔ 9,
3) συμψηφισθῇ ὅμως ἡ δικαστικὴ δαπάνη τῶν
ιδίκων, ὡς ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἐνάγων εἶχε λόγους
ἀμφιβάλῃ ὡς πρὸς τὴν ἔκβασιν τῆς παραύ-
ης δίκης, ἀφοῦ παγία ἦτο μέχρι τῆς μνημο-
υθείσης ἀνωτέρω ἀποφάσεως τοῦ ἀνωτάτου
καστηρίου μας ἡ νομολογία τῶν δικαστηρίων
ς οὐσίας περὶ τῆς ἀρμοδιότητός μας πρὸς ἐκ-
ασαν τοιούτων διαφορῶν.

Μισθὸς εἰς εἶδος καὶ ἐπιλογὴ δανειστοῦ μισθωτοῦ εἰς καταβολὴν τοῦ ἰσαξίου εἰς δραχμάς.

Τέρμος συνομολόγησις μισθοῦ εἰς εἶδος. — Εἰδικὴ συμφωνία περὶ καταβολῆς διὰ παροχὴν ἐργασίας ποσότητος ἐλαίου. — Ἀγωγὴ μὲ αἴτημα καταβολῆς ἰσαξίου εἰς δραχμάς. — Διαζευκτικὴ ἐξέχερσις δανειστοῦ μισθωτοῦ.

Εἰρηνοδικεῖον Μυτιλήνης 34|1950
Μονοδικασία Ν. ΓΨΟΔ'
Εἰρηνοδίκης ὁ κ. *Μ. Καλεύρας*
Συνήγοροι οἱ κ.κ. Δ. Κατσάνης, Ε. Κανδραχός, Π. Κουντουράς.

Κατὰ τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρ. 20 κωδ. ν. ΓΨΟΔ' καὶ 880 § 2 Πολ. Δικ. (πρβλ. καὶ τὸν ἐξ οὗ ἐλήφθη ἡ ἄνω διάταξις τῆς Πολ. Δικ. σύμφωνον ν 68 Π. 6.1 ἢ Βασ. ΙΕ' α' 67), σαφῶς προκύπτει, ὅτι καὶ κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, μόνον ἐὰν κατὰ τὸ στάδιον τῆς ἐκτελέσεως ὁ καταδικασθεὶς ὑπόχρεως ἀορίστων κινητῶν πραγμάτων δὲν ἐκπληρώσῃ τὴν ὑποχρεώσιν του, ὁ ἐκτελῶν δανειστὴς δύναται ν' ἀπαιτήσῃ ἀντὶ τούτων, κατ' ἐκλογήν, ἢ τὴν δι' ἐξόδων τοῦ καταδικασθέντος ἀγορὰν αὐτῶν ἢ τὸ εἰς χρῆμα ἀντίτιμον τῶν προσδιοριζομένου κατὰ τὴν ἀγορανίαν τιμὴν ἢ δι' ἐκτιμητικοῦ ὅρκου (ἄρθρ. 883 Πολ. Δικ.). Πρὸς τοῦτο λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ ἀξία τοῦ πράγματος κατὰ τὸν χρόνον, καθ' ὃν γίνεται, μετὰ τὴν ἐπιταγήν, ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἀποφάσεως, ὁπότε, μὴ καθισταμένης δυνατῆς τῆς ἀμέσου ἐκτελέσεως ταύτης δι' ἀποδόσεως τῶν ὀφειλομένων πραγμάτων ὑπὸ τοῦ καταδικασθέντος, ἐπέρχεται, ἔκτοτε μόνον, ἀλλοίωσις τοῦ δικαιώματος ὡς πρὸς τὸ ἀρχικὸν ἀντικείμενον τῆς ἐνοχῆς, ἐφ' ὅσον τὸ τὴν ἐκπλήρωσιν ταύτης κωλῦον συμβὰν δὲν αἴρει συγχρόνως καὶ τὴν ὑποχρέωσιν, οὕτω δὲ ὀφείλεται πλέον, κατ' ἐκλογὴν τοῦ ἐκτελοῦντος, ἢ ἡ δι' ἐξόδων τοῦ καταδικασθέντος ἀγορὰ τῶν ἄνω πραγμάτων ἢ τὸ εἰς χρῆμα ἀντίτιμον αὐτῶν (πρβλ. Α.Π. 90|1947 ΕΕΝ ιδ', 259 ἢ Θέμ. ΝΗ' 247). Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ἱστορεῖται, ὅτι ὁ ἐνάγων διετέλεσεν ἐπὶ τριακονταετίαν ἐπιστάτης τῶν ἐλαιοκτημάτων τοῦ τὴν 14.2.1944 ἀποβιώσαντος Β. Γ., κληρονομηθέντες ὑπὸ τῶν ἐναγομένων, αἵτινες διετήρησαν τοῦτον ἐν τῇ θέσει ταύτῃ μέχρι τῆς 30.12.1946, ὅτε τὸν ἀπέλυσαν, ὅτι τὸ μισθός, ὁ ὁποῖος εἶχε συμφωνηθῇ μεταξὺ τοῦ ἐνάγοντος καὶ τῶν καθ' ὧν ἡ παροῦσα ἐργοδοτριῶν, ἀνήρχετο εἰς 60 δράδια ἐλαίου μηνιαίως, παραδοτέας αὐτῷ ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὰς ἀποθήκας τοῦ ἐν Λουτροῖς ἐλαιοτριβείου, ἔνθα ἐξέθλιβεν ὁ ἐνάγων τὴν παραγωγὴν τῶν ἄνω ἐλαιοκτημάτων τῶν ἀντιδίκων του, κατ' ἐντολὴν τῶν καὶ κατόπιν διατακτικῆς των, συνυπογραφομένης παρ' ἀμφοτέρων ἢ τὸ ἰσάξιον τῶν ἄνω ἐλαίων εἰς δραχμάς, κατ' ἐκλογὴν τοῦ ἐνάγοντος καὶ συμφώνως πρὸς τὴν τιμὴν ἣν εἶχον ἢ ἐπραγματοποίουν τὰ ὀφειλόμενα αὐτῷ ἔλαια ἐν Μυτιλήνῃ ἢ ἐν Λουτροῖς κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐξοφλήσεως, ἤτοι εἰς τὸ τέλος ἑκάστου μηνός· ὅτι δὲν κατεβλήθησαν ἀποδοχαὶ τῷ ἐνάγοντι διὰ τὸ ἔτος 1946· ὅτι, κατόπιν τούτου, δικαιοῦται ὁ ἐνάγων 720 δκ. ἐλαίου καὶ ὅτι οὗτος, ἀσκῶν τὸ ἐκ τοῦ νόμου, ἄλλως τὸ ἐκ τῆς οἰκείας συμβάσεως δικαίωμά του ἐπιλέγει τὸ ἰσάξιον τῆς σημερινῆς ἀξίας τῶν ὀφειλομένων ὡς ἄνω ἐλαίων εἰς δραχμὰς πρὸς 2.000 κατ' ὀκάν, οἵα εἶναι ἡ τιμὴ τῶν σήμερον ἐν Λουτροῖς καὶ Μυτιλήνῃ, ἤτοι δηλοῖ ὅτι ἐπιλέγει τὸ ποσὸν τῶν δρχ. 6.480.000, ὅπερ καὶ αἰτεῖται, ὅπως τῷ καταβάλωσιν αἱ ἐναγόμεναι. Οὗτος ἐχούσῃ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ (ἐκθέσεις ἐργατικῆς διαφορᾶς), καθ' ὅσον μὲν τὸ ἄνω μοναδικὸν αἴτημά της ἐρείδεται εἰς τὴν γενομένην συμφωνίαν, ἵνα οἱ μισθοὶ τοῦ ἐνάγοντος καταβάλλωνται εἰς ἔλαιον—ἥτις αὕτη καθ' ἑαυτὴν δὲν ἀντιστρατεύεται εἰς τὸν ν. 2639|1945, ἀφοῦ δὲν τείνει εἰς καταστρατήγησιν τῶν ἄνω διατάξεών του, δεδομένου ὅτι αἱ ἐναγόμεναι ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν, οὖσαι κάτοχοι ἐλαίου,

έχουν την εξέφεσιν να εκπληρώσι την ένοχήν των εις τοιούτον—δεν είναι νόμιμος, τοῦ αἰτήματος τούτου θεωρουμένου ὡς προσφόρου ὡς ἀφορῶντος εἰς δικαίωμα μὴπω ἀπαιτητὸν καὶ ἐπιδιώξιμον, ἐφ' ὅσον δὲν ἐπέρχεται εἰσέτι ὁ κρίσιμος χρόνος τῆς ἐναλλαγῆς τοῦ ἀρχικοῦ ἀντικειμένου τοῦ δικαιώματος (ἐλαίου) διὰ μεταποιήσεως τούτου εἰς τὸ συγχεκριμένον καὶ ἐνεστὼς ἰσότιμον τούτου κατ' ἀξίαν (ἄρθρ. 1 Πολ. Δικ., ν. 30 Π. δ. 1-. 186 Π. 50. 17, καὶ 0.22 Π. 12. 1 ἢ Βασ. Ζ' ε' 31, Β' γ' 186 καὶ ΚΓ' α' 9). Καθ' ὅσον δὲ τὸ αὐτὸ αἴτημα τῆς κρινομένης ἀγωγῆς ἐπιστηρίζεται εἰς τὴν συνομολογηθεῖσαν διαζευκτικὴν ἐξέφεσιν τοῦ ἐναγοντος ὅπως, ἀντὶ τοῦ ἐλαίου, ζητήσῃ τὸ ἰσάξιον τούτου, συμφώνως πρὸς τὴν τιμὴν τοῦ ἐν Μυτιλήνῃ ἢ Λουτροῖς κατὰ τὸ τέλος ἑκάστου μηνὸς (ἡμέραι πληρωμῆς), αὕτη πάντῃ ἀόριστος τυγχάνει, διότι δὲν ἀναφέρονται ἐν αὐτῇ, ὡς ἔδει, αἱ αἰμαι τοῦ ἐλαίου εἰς τὸ τέλος ἑκάστου μηνὸς τοῦ ἔτους 1946, ἵνα ἐλεγχθῇ, ἐὰν αἱ αἰτούμεναι ἀποδοχαὶ ἰσοῦνται πρὸς τὰς δικαιουμένας, ἃ δὲ προσδιορισμὸς τῆς τιμῆς τοῦ ἐλαίου κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀγωγῆς εἶναι ἐκτὸς τῆς ἐπικαλουμένης συμφωνίας. Ὅθεν ἀπορριπτέα καθίσταται ἡ κρισιολογουμένη ἀγωγὴ τούτοις τοῖς λόγοις.

3. Παρέμβασις κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ⁋ΟΔ' καὶ ἐλευθερία ἐργατικοῦ δικαστοῦ δι' ἀνεύρευσιν ἀληθείας κατὰ διαδικασίαν Νόμου Γ⁋ΟΔ'.

'Επιτρεπτὴ καὶ κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ⁋ΟΔ' παρέμβασις τρίτου εἰς δίκην — Προϋποθέσεις παρεμβάσεως. — Δίψις ὅρκου ὑπὸ δικαστοῦ ἐργατικῆς διαδικασίας μαρτυρικῶν καταθέσεων, λαμβανομένων μονομερῶς παρὰ τοῦ ἑτέρου τῶν διαδίκων καὶ ἐν ἀπουσίᾳ αὐτοῦ.

Πρωτοδικεῖον Θεσσαλονίκης 765|1950
Διαδικασία Ν. Γ⁋ΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. *Σ. Σταματιάδης*

Ὅτι ἐκ τοῦ ἄρθρου 1 § 1 τοῦ Ν. Γ⁋ΟΔ'|1911, ὡς τοῦτο τροποποιηθὲν διὰ τοῦ Ν. 1968|1944 ἰσχύει νῦν, ὅτι ἐκ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν. 765|1943, συνάγεται, ὅτι κατὰ τὴν προκειμένην διαδικασίαν, ἥτις ἔχει ὡς ἀντικείμενον πᾶσαν ἰδιωτικὴν ἀπαίτησιν, οἱαδήποτε καὶ ἂν νοεῖται ἡ πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀδιαφόρως τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου (Α. Π 93|1919, ΕΕΔ 8,490), μὲ ὑποκειμένην φυσικὸν πρόσωπον, ὅπερ παρέχει εἰς ἕτερον, φυσικὸν ἢ νομικόν, οἱαδήποτε φύσεως ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἐναντι ἀμοιβῆς, ἀποκλείεται, ὅπως ἐν τοιούτοις μεταξὺ ἄλλων δίκη παρεμβῇ τρίτος πρὸς διατήρησιν ἢ ἐπιβεβαίωσιν ἰδίων δικαίων καὶ ἀξιώσεων, ἀρκεῖ μόνον νὰ ὑπάρχῃ συνέχουσιν βεβαίως καὶ τῶν λεχθέντων προϋποθέσεων (Πολ. Δικ. 89,90 231, Α Π. 124|1927, Θέμ. ΑΗ' 488), καὶ συμφέρον ἔνεκεν, ἐγκειμένου ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει εἰς τὴν βλάβην, ἥτις δύναται νὰ ἐπέλθῃ συνεπείᾳ τῆς ἐνόχων καταδίκης, ἐξ τὰ δικαιώματα τοῦ παρεμβαίνοντος. Ὅθεν καὶ εἰσάγεται διὰ τῆς παρεμβάσεως ἀντικείμενον νέον, διότι τὸ τοῦ παρεμβαίνοντος δικαίωμα δέον ν' ἀναφέρηται καὶ ἀφορᾷ αὐτὸ τοῦτο τὸ πρᾶγμα ἢ δικαίωμα τὸ ἀποτελοῦν τὸ ἀντικείμενον τῆς κυρίας δίκης, οὗ ἄνευ αὕτη εἶναι ἀπαράδεκτος. Τούτων δὲ δοθέντων, ναὶ μὲν νομίμως εἰσάγεται παρέμβασις τῶν Δ. Α., Η. Λ. καὶ Α. Σ. δανειστῶν, οἵτινες ἰσχυρίζονται τῆς ἐναγομένης, πλὴν ὅμως, ἐφ' ὅσον οὐδὲν κατ' αὐτῶν ἐκτίθεται περὶ τοῦ ἐννόμου συμφέροντος των, ὅπερ ἔδει νὰ εἶναι ὡρισμένον, ἐγκείμενον καὶ εἰς πιθανὴν ἔστω βλάβην αὐτῶν ἐκ τῆς τυχὸν κατὰ δίκης της ἐναγομένης Λ. Ε., ἥτις ἑτερωθεν δὲν παρίσταται ἐν καταστάσει ἀπορίας οἰκονομικῶν μέσων, ὥστε νὰ μὴ δύνανται νὰ ἱκανοποιηθῶσιν, πλὴν αὐτῶν καὶ ἄλλοι, κρίνεται ἀπορριπτέα.

Ἀληθῶς ἐκ τοῦ γράμματος τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ Ν. Γ⁋ΟΔ' (765|1943, 1968|1944) προκύπτει σαφῶς, ὅτι κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου ὁριζομένην διαδικασίαν ὁ δικαστὴς ἀναζητεῖ τὴν ἀλήθειαν ἐκ τῶν πηγῶν, ἃς οὗτος ἐκτιμᾷ, ἀδιαμέσως τῶν καθιερουμένων ἐν τούτῳ ἐμποδίων. Ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς τοιαύτης αὐτοῦ ἐξουσίας περιλαμβάνεται καὶ ἡ λῆψις ὑπ' ὄψιν μαρτυρικῶν καταθέσεων, λαμβανομένων μονομερῶς παρὰ τοῦ ἑτέρου τῶν διαδίκων καὶ ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ ἀντιδίκου του, ἀείποτε ὅμως ὑποκειμένου εἰς τὴν ἔμφρονα αὐτοῦ κρίσιν, ὅπως ἐκτιμᾷ τὸν λόγον τῆς τοιαύτης μονομεροῦς ἐνεργείας. Ἐν προκειμένῳ ὁ ἐνάγων προσάγει καὶ ἐπικαλεῖται ἐνόρκους βεβαιώσεις, ληφθείσας ἐνώπιον Συμβόλου, ἄνευ κλητεύσεως τῆς ἐναγομένης, ἥτις ἀλλώστε κατὰ ταῦτος καὶ δὲν παρίστη, ἀπάσας δὲ γενομένας μετὰ ἡμέρων ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν 30 Σεβρίου 1950 συζητήσεως τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, χωρὶς νὰ ἐκτίθεται καὶ ὁ λόγος τῆς τοιαύτης ἐνεργείας. Ὑπὸ τοιαύτας ὅμως αὐτὰς συνθήκας ληφθεῖσαι παρέχουσιν ἡμῖν πολλὰς ὑπονοίας περὶ τοῦ ἐπιδιωκομένου παρὰ τοῦ ἐνάγοντος σκοποῦ, τεινόντος, ἐκ τῶν ὑστέρων, ὅπως ἀποδείξῃ, ὅτι κατὰ τὴν συζήτησιν δὲν ἀπέδειξε καὶ ὡς τοιαῦται, εἰ καὶ οὐδὲν ἀποδεικνύουσι, δὲν δύνανται νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν.

VI. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΣΩΜΑΤΕΙΑ

Προσβολὴ ἀποφάσεως γενικῆς συνελεύσεως ἐπαγγελματικοῦ σωματείου καὶ ἁρμόδιον δικαστήριον.

'Αρμοδιότης Εἰρηνοδικείου καὶ Προέδρου Πρωτοδικῶν κατ' ἔφεσιν πρὸς ἐκδίκασιν αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἀποφάσεως γενικῆς συνελεύσεως — Κατὰ τίνος ἀπευθύνεται ἡ αἴτησις ἀκυρώσεως. — 'Επιτρεπτὸν παρεμβάσεως. — 'Αντίθεσις ἀποφάσεως συνελεύσεως πρὸς τὸν νόμον ἢ καταστατικόν. — Θεώρησις ὡς ἀκυρωτίμων καὶ παραγούσης ἔννομα ἀποτελέσματα μέχρι τῆς δικαστικῆς ἀκυρώσεως.

Πρ.-Εδρου Πρωτ. Βόλου 422|1950
Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. *Κ. Δάρος*
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Τ. 'Ανιτσάς, Γ. 'Αξιώτης Γρ. Παπαστεργίου, Κ. Παπαδημητρίου

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἔφεσις κατ' ἀποφάσεως Εἰρηνοδικείου, ἐπιληφθέντος ἐπὶ αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἀποφάσεως Γ.Σ. καὶ ἐκλογῆς πρὸς ἀνάδειξιν Δ.Σ. ἐπαγγελματικοῦ σωματείου διὰ παραβάσεις τοῦ καταστατικοῦ καὶ τῶν διεπουσῶν τὰ σωματεῖα διατάξεων, νομοτύπως καὶ ἐμπρο-

αρμος άσκηθείσα, νομίμως φέρεται ἐνώπιον ...ών, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 28 παρ. 1 ...υ Β.Δ. τῆς 15|20 Μαΐου 1920—περὶ ἐπαγ...ματικῶν σωματείων—διατηρηθὲν ἐν ἰσχύϊ ...μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ...ε' ἄρθρων 12 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ τούτου Νόμου ...βλ. Ε.Α. 1627|47, ΕΕΔ Τομ. 6ος, σελ. 627, ...σατ. Καρδ. 403|47, Θέμ. ΝΗ σ. 535 καὶ ὑπ' ...την σχόλιον **Καποδίστρια** ἐν Θέμ. ΝΘ' σ. ... καὶ ἑπόμ.) καὶ δέον ὅπως ἐξετασθῇ μετὰ ...γ καταβολὴν καὶ τοῦ νομίμου προστίμου.

Ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐξεδόθη ἐπὶ αἰ...ματος τῶν ὑπὸ στοιχ. Α ἐφεσιβλήτων κατὰ ...ο ἐν Βόλῳ ἐδρεύοντος Σωματείου ὑπὸ τὴν ...ωνυμίαν: «Σύνδεσμος Σιδ|κῶν Θεσσαλίας», ...ρισθέντων ὡς ἐκπροσωπουμένων ὑπὸ τοῦ ὡς ...ράδου φερομένου τοῦ Δ. Σ. αὐτοῦ Π. Π., ...ις καὶ παρέστη διὰ τοῦ ἐκπροσωπήσαν...ος αὐτῶν πληρεξουσίου δικηγόρου, κατὰ τὰ ...ὰς ταναγνώσεις τῆς ἐκκαλουμένης ἀπο...άσεως πρακτικοῖς. Διὰ τῆς αἰτήσεως ταύτης ...ριαιβλητοι οὗτοι αἰτοῦνται τὴν ἀκύρωσιν ...φάσεως τῆς Γ.Σ. τῆς 6 Ἰουνίου 1950 τοῦ ἐν ...ῃ Σωματείου, διὰ τῆς ὁποίας ἀπεφασίσθη ...ενέργεια ἀρχαιρεσιῶν πρὸς ἀνάδειξιν Δ.Σ., ...λεγκτικῆς ἐπιτροπῆς, καὶ ἐφορευτικῆς ἐπι...πῆς, ὡς καὶ τῆς διενεργηθείσης ἐκλογῆς. Οἱ ...καλοῦντες, ἐκλεγέντες μέλη τῆς διοικήσεως ...σωματείου κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς αἰτή...σεως, παρετέθησαν δι' ἰδίου δικογράφου, αἰτη...μενοι τὴν ἀπόρριψιν τῆς αἰτήσεως. Περὶ τῆς ...μφισβητουμένης αὐτῶν εἰς τὴν ἄσκησιν τῆς ὑπὸ ...ίνων ἐφέσεως ἐμπνευσθέα τυγχάνει ἡ ἔνστα...ις ἐκ' αὐτῶν ἀσκηθείσης παρεμβάσεως, διότι ...περιτώσει, καθ' ἣν αὕτη εἶναι πρόσθετος, ...γχάνει ἀπορριπτέα, ὡς ἀπαράδεκτος, τοῦ κα...βαίνοντος μὴ ἔχοντος δικαίωμα αὐτοτελοῦς ...ώσεως (**Οἰκ.-Λιβ.** § 230 σ. 1. **Ἐδικ.** § 84 σημ. ...7 γ').

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 28 τοῦ Δ. 15|20 Μαΐου ...20, ἀποτελοῦν ἐπανάληψιν τοῦ καταργηθέν...ος ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 281|14, ἐντὸς δέκα ἡμε...ῶν ἀπὸ τῆς συντελέσεως σωματείου δύναται ...προσβληθῇ τὸ κῦρος τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς ...αἰτήσεως ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου, ἀνακοι...ωμένης παρὰ τούτου ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν εἰς ...ὺς ἐνδιαφερομένους. Ἡ ἀπόφασις τοῦ Εἰρη...οδίκου, κρίνοντος ἐκ τῶν ἐνόντων... ἐκδίδεται ...ταχὺ ἀκροάσεως τῶν μερῶν, δύναται δὲ νὰ ...ληθῇ ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἐνώπιον τοῦ Προέ...ου τῶν Πρωτοδικῶν, ἀποφαίζοντος ἀνεκ...ήτως... Οἱ αἰτοῦντες ἐν περιπτώσει ἥττης ...αδικάζονται ἀλληλεγγύως εἰς τὰ ἔξοδα τοῦ ...ωματείου. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης, ἂν καὶ ...αρῶς διατυπουμένης, ἐφ' ὅσον ὁμιλεῖ καὶ ...ερὶ καταδίκης τῶν αἰτούντων εἰς τὰ ἔξοδα τοῦ ...ωματείου, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὰς ἐν γέ...ει διατάξεις τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, τὰς διε...ούσας τὰ σωματεῖα καὶ ἰδίᾳ τὸ καθιεροῦν τὴν ...ραδεκτότητα τοῦ δικαστηρίου (τοῦ Προεδρεί...ου), διὰ τὴν ἐξέτασιν αἰτήσεων, ὡς ἡ ὑπὸ ...ρίαν, διὰ τὰ μὴ ἐπαγγελματικὰ σωματεῖα, ἄρ...ρον 101, τὸ ὁποῖον ἂν καὶ δὲν ἔχῃ ἐν προκει...ένῃ ἐφαρμογῇ, δύναται νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς ...ηνείαν τῆς βουλήσεως τοῦ νομοθέτου, ὡς ...ὸς τὰς τοιαύτας τοῦ Ν. 2151|1920, προκύπτει ...τι ἡ αἴτησις ἀκυρώσεως κατ' ἀποφάσεως Γ.Σ. δέον νὰ ἀπευθύνεται κατὰ τοῦ Νομικοῦ Προ...σώπου τοῦ Σωματείου, καθ' οὗ καὶ νομιμοποι...εῖται ὁ αἰτῶν, διότι ἡ ἀπόφασις τῆς συνελεύ...σεως τῶν μελῶν αὐτοῦ εἶναι ἀπόφασις αὐτοῦ τούτου τοῦ Σωματείου (πρβλ. περὶ τούτου ***Μπαλῆ***, Γενικαὶ Ἀρχαὶ § 71, ***Ι. Καποδίστρια***, Ἡ συλλ. σύμβασις ἐργασίας καὶ τὸ δίκαιον τῶν Σωμ. § 29 σ. 56 σημ. 6 καὶ αὐτόθι συγ...γραφεῖς καὶ Πρ. Πρωτ. Χαλκ. 633|15, Θέμ. ΝΖ σ. 501). Ἐκ τούτου προκύπτει, ὅτι δὲν δύ...ανται νὰ νοηθῇ εἰς δίκην περὶ ἀκυρώσεως ἀπο...άσεως συνελεύσεως ἄσκησις κυρίας παρεμβά...εως, ἡ ὁποία ἐπιτρέπεται ὅταν ὁ παρεμβαίνων ...νεπιφυλάσσεται ἰδίας ἀξιώσεις ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τῆς δίκης, δυναμένας νὰ προστατευθοῦν καὶ διὰ κυρίας ἀγωγῆς καὶ ζητῇ νὰ ἐξέλθῃ νικητὴς ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων (**Οἰκ.-Λιβ.** § 53 σημ. 1, **Ἐδικ.** §§ 82, 83, **Ράμμου**, Κυρία παρέμ...βασις § 9). Ἀλλὰ μόναν προσθέτου τοιαύ...της, ὡς τοιαύτη δὲ (πρόσθετος) δέον ὅπως χα...ρακτηρισθῇ καὶ ἡ ὑπὸ τῶν ἐκκαλούντων ἀσκη...θεῖσα πρωτοδίκως τοιαύτη ὑπὸ τοῦ καθ' οὗ Σωματείου, ὡς τεινουσα κατὰ τὰ ἐκ τοῦ αἰτη...τικοῦ αὐτῆς προκύπτοντα, εἰς ἀπόρριψιν τῆς αἰτήσεως καὶ μόνον, εἰς τὴν ἄσκησιν τῆς ὁποί...ας πρόδηλον εἶναι τὸ συμφέρον αὐτῶν πρὸς ἀπόκρουσιν τῆς αἰτήσεως, ὅφου διὰ τῆς ἀπορ...ίψεως ταύτης παραμένουν μέλη τῆς διοικήσε...ως τοῦ σωματείου, κατὰ τὰ ἄρθρα 80 καὶ 231 Πολ. Δικ. (πρβλ. Πρ. Πειρ. 1272) 48, ΕΕΔ τομ. 7ος, σ. 852).

Διὰ τῆς δεκτῆς γενομένης ὡς ἄνω ἀπόψεως οὐδαμῶς ἀνακόπτεται περιπτωσις, καθ' ἣν ἡ διοί...κησις ἀποτυγχάνουσα κατὰ τὰς ἐκλογὰς θὰ ἠδύ...ατο διὰ προσκειμένων πρὸς αὐτὴν μελῶν τοῦ σωματείου προσβαλλόντων τὸ κῦρος τῆς ἐκλογῆς καὶ διὰ τῆς ὑπ' αὐτῆς ὁμολογίας τῆς σχετικῆς αἰτήσεως ἀκυρώσεως νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ματαίωσιν τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐκλογῆς ὡς ὑποστηριζου...σιν οἱ ἐκκαλοῦντες, ἐπικαλούμενοι συμπαιγνίαν μεταξὺ αἰτούντων καὶ ἐκπροσώπων τοῦ σωμα...τείου. Διότι ἀπόφασις Γ. Σ., ἀντικειμένη εἰς τὸν Νόμον ἢ τὸ Καταστατικὸν εἶναι ἁπλῶς ἀκυρωσι...μος καὶ ὡς ἐκ τούτου παράγει ἅπαντα τὰ ἔννομα αὐτῆς ἀποτελέσματα, μέχρις οὗ ἀκυρωθῇ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως κατὰ τὸ ἄρθρον 28 τοῦ Β.Δ 15|20 Μαΐου 1920 ἢ τὸ ἄρθρον 101 τοῦ Α. Κ. (πρβλ. ***Καρβελᾶ***, εἰς ΕΕΔ τ. 6ος, σ. 198 καὶ ἑπ. καὶ ἰδίᾳ σ. 198, Συμβ. Ἐπικρ. 409|47 αὐτ. σ. 206). Ὡς ἐκ τούτου μὲ τὴν ἐκλογὴν τῆς νέας διοικήσεως παύει νὰ ἐκπροσωπῇ τὸ Σωματεῖον ἡ παλαιὰ διοίκησις, ἐν ἀναστολῇ δὲ τῆς ἐκτε...λέσεως τῆς ἀποφάσεως κατὰ τὸ ἄρθρον 102 τοῦ Α. Κ. ἐλλείπει διοίκησις καὶ πορίσεται ἀνάγκη διορισμοῦ τοιαύτης κατὰ τὸ ἄρθρον 69 Α. Κ. Ἐξ ἄλλου, ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει, κατὰ τὰ καὶ ὑπὸ τῶν αἰτούντων ὑποστηριζόμενα, ἡ θητεία τῆς διοικήσεως εἶχε λήξει καὶ δεδομένου ὅτι ἡ ἐξουσία τοῦ Δ. Σ. τοῦ σωματείου λήγει ἅμα τῇ παρόδῳ τοῦ χρό...νου, δι' ὃν ἐξελέγη τοῦτο, καὶ ὅστις ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ Καταστατικοῦ (Γν. Εἰσ. Ἀρ. Πάγου 22|46, Θέμ. ΝΖ σ. 201) ἔπρεπεν ἡ παλαιὰ διοίκησις νὰ ἐκπροσωπῇ τὸ καθ' οὗ ἡ αἴτησις σωματεῖον. Ἀλλ' ἀνεξαρτήτως τούτου, διότι τὰ συμφέρον...τα ταύτης (τῆς παλαιᾶς διοικήσεως) συνεκρού...οντο πρὸς τὰ τοῦ σωματείου, δὲν ἠδύνατο νο-

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΙ

1648|1951 ΝΟΜΟΣ

Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του Ά. Ν. Νόμου 1057 του 1946, ένίων διατάξεων του εν ισχύι Κανονισμού του Ταμείου Αλληλοβοηθείας Προσωπικού των εν Ελλάδι Σιδηροδρομικών και Τροχιοδρομικών Επιχειρήσεων, ως και του Α. Ν. 301|36.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 15 της 11 Ιανουαρίου 1951)

Ψηφισθέντος όμοφώνως μετά της Βουλής, αποφασίζομεν και διατάσσομεν

"Αρθρον 1.

Το άρθρον 1 του Αν. Νόμου 1057|1946 καταργείται και αντικαθίσταται διά του επομένου:

«Πάντες οι κατά την δημοσίευσιν του παρόντος Νόμου συνταξιοδοτούμενοι παρά τών Ταμείων Συντάξεων Προσωπικού των εν Ελλάδι Σιδηροδρομικών Δικτύων μετέχουν υποχρεωτικώς, υπό τους όρους του παρόντος Νόμου, εις τά παρ' αύτοις λειτουργούντα Ταμεία Αλληλοβοηθείας του Προσωπικού αύτών. Κατ' εξαίρεσιν της διατάξεως ταύτης οι συνταξιούχοι του Ταμείου Συντάξεως του τέως Σιδ|μου Αττικής δύνανται ν' ασφαλισθώσιν εις το Ταμείον Αλληλοβοηθείας Προσωπικού Σ.Π.Α.Π. μετά σύμφωνον γνώμην του Δ.Σ. του Ταμείου τούτου».

"Αρθρον 2.

1. Συνταξιούχος, μη στερούμενος εις την κατά τας διατάξεις του προηγουμένου άρθρου συμμετοχήν του εις το Ταμείον Αλληλοβοηθείας Προσωπικού της εις ην ανήκει Επιχειρήσεως δύναται, εντός ανατρεπτικής προθεσμίας δύο μηνών από της δημοσιεύσεως του παρόντος Νόμου, να ζητήσῃ την εκ του Ταμείου τούτου διαγραφήν του, εφ' όσον δε έκαμε χρήσιν των υπό του άρθρου 3 του Α. Ν. 1057|1946 παρεχομένων μέσων περιθάλψεως, ή εγκαθιστάμενος μονίμως εις περιοχην ένθα δεν είναι δυνατή η παροχή των αύτών ως άνω μέσων περιθάλψεως, καθ' ον χρόνον παρέχονται ταύτα εις το εν ενεργεία προσωπικόν, διαγράφεται αύτος εφ' αίτησει του προς ο μετέχει Ταμείον, υποχρεούμενος εν τη τελευταία ταύτη περιπτώσει εις καταβολήν εις το Ταμείον τούτο την υπό το άρθρον 5 του Αν. Νόμου 1057|1946 καθοριζομένην είσφοράν επί τριών μηνών από της τοιαύτης διαγραφής του.

2. Συνταξιούχος διαγραφόμενος του οικείου Ταμείου Αλληλοβοηθείας κατά τας διατάξεις της προηγουμένης παραγράφου απόλλυσιν οριστικώς το δικαίωμα επανεγγραφής του εις αύτο.

"Αρθρον 3.

Συνταξιούχοι απολυθέντες λόγω συμπληρώσεως κατά τας διατάξεις του άρθρου 107 του Γ.Κ.Π.Ε.Υ. εξαιρούνται της υπό του Αν. Νόμου 1057|46 ως τροποποιείται διά του παρόντος Νόμου, παρεχομένης παση φύσεως περιθάλψεως και λοιπών παροχών δι' ο,τι ανάγεται μόνον εις τά νοσήματα της φυματιώσεως.

"Αρθρον 4.

Οσάκις διαπιστωθῇ οικονομική σταθερότης εν τῇ Χώρᾳ και αισθητή βελτίωσις τών παρεχομένων συντάξεων, ο Υπουργός των Μεταφορών δύναται να διακόψῃ γενικώς την εις τά οικεία Ταμεία Αλληλοβοηθείας συμμετοχήν των περί ών το άρθρον 1 του παρόντος Νόμου Συνταξιούχων, δι' αποφάσεως αύτου εκδιδομένης προτάσει του Διοικητικού Συμβουλίου του οικείου Ταμείου, ή και αυτεπαγγέλτως μετά γνώμην του παρά τῳ Υπουργείῳ των Μεταφορών Συμβουλίου Σιδηροδρόμων.

"Αρθρον 5.

Η υπό της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του Αν. Νόμου 1057|1946 προβλεπομένη είσφορά σήμερος νοσοκομειακή ή κλινική νοσηλεία δύναται εν περιπτώσει αναποτρέπτου ανάγκης παραταθῇ επί εν είκοσαήμερον είσαι χρονικόν διάστημα κατ' ανώτατον όριον, εφ' όσον η μέχρι του χρονικού τούτου όριου παροχή της τοιαύτης νοσηλείας κρίνεται απαραίτητος, κατόπιν υπευθύνου γνώμης της αρμοδίας Υγειονο-

---

μέρους να εκπροσωπῇ ταύτο (πρβλ. άρθρον 69 Α.Κ.). Εκ τούτου έπεται, ότι εσφαλεν η εκκαλουμένη απόφασις, δεχθείσα ως νομίμως εκπροσωπηθέν το καθ' ού η αίτησις σωματείον υπό του προ της εκλογής προέδρου αύτου, ενῳ έδει να κηρύξῃ απαράδεκτον την συζήτησιν, ως μη νομιμοποιουμένου του εμφανισθέντος ως εκπροσώπου του σωματείου, προς ον η επίδοσις της αίτησεως, εις την εκπροσώπησιν αύτου (πρβλ. μνησθείσαν απ. Συμβ. Επικρ. 169|47), όπερ και αυτεπαγγέλτως έδει να λάβῃ υπ' όψιν κατ' άρθρον 68 Πολ. Δικ. Τούτο όμως, εφ' όσον δεν εκαλείτο το σωματείον, δεν δύναται να διορθωθῇ, μη αποκλειομένης καθ' ημάς της εγχύρεως άγωγῆς υπ' αυτού του νομίμου εκπροσώπου, διοριζομένου κατά το άρθρον 69 του Α.Κ. εφ' όσον η προς τον εμφανιζόμενον ως εκπρόσωπον αυτού επίδοσις τυχόν της αποφάσεως δεν έκίνησε την προς έφεσιν προθεσμίαν. Και ναι μεν διά του δικογράφου της παρεμβάσεως τοι εκκαλούντες εμφανίζουν εαυτούς ως εκπροσώπους του σωματείου και ειδικώς θα ήδύνατο να γίνῃ δεκτόν, ότι ή εις τον πρώτον βαθμόν προσέλευσις των είχε την έννοιαν ταύτην, τοιαύτη κρίσιν όμως έφεσει δεν άσκει το σωματείον δι' αύτων ως νομίμων εκπροσώπων αυτού, άλλ' ασκούν αύτοι προσωπικώς, ανεξαρτήτως ότι λόγῳ της αποφάσεως ημών (της 6ης αρ. 323|50), αναστολής των περί εκλογής αποφάσεων της Γ.Σ. οπωσδήποτε δεν εκπροσωπούν αύτό, το οποίον καθ' ημάς μετά τάς γενομένας αρχαιρεσίας και την αναστολήν της περί αύτου αποφάσεως παραμένει άνευ νομίμου εκπροσώπου. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, εφ' όσον οι εκκαλούντες ήσκησαν πρόσθετον παρέμβασιν μη δικαιούμενοι ως εκ τούτου εις αυτοτελή έφεσιν, ή υπό κρίσιν έφεσις παρίσταται απαράδεκτος και απορριπτέα.

μικής Ὑπηρεσίας καὶ ἐγκριτικῆς ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ οἰκείου Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας.

Ἄρθρον 6.

Ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος καταργεῖται ἐξ ὁλοκλήρου τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Ἀν. Νόμου 1057 τοῦ 1946.

Ἄρθρον 7.

Ἡ κατὰ τὰς διατάξεις τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ἀν. Νόμου 1057|1946 ἐπιβαρύνουσα τοὺς συνταξιούχους ἰσόποσος πρὸς τὴν ἰδικὴν των εἰσφορὰν δύναται νὰ καταβάλληται ἀπὸ τοῦ οἰκείου Ταμείου Συντάξεων, ἐφ' ὅσον αἱ διατάξεις τοῦ διέποντος αὐτὸ Κανονισμοῦ παρέχουσι τὴν εὐχέρειαν ταύτην.

Ἄρθρον 8.

Διαγράφονται ἀπὸ τοῦ δευτέρου στίχου τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ἀν. Νόμου 1057|1946 αἱ λέξεις «ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς περὶ συμμετοχῆς δηλώσεως» καὶ ἀντικαθίστανται διὰ τῶν λέξεων «ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς συνταξιοδοτήσεως αὐτῶν».

Ἄρθρον 9.

Εἰς τὸ ἄρθρον 6 τοῦ Ἀν. Νόμου 1057|46 προστίθεται ἡ ἀκόλουθος παράγραφος:

Κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ οἰκείου Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας ἐξέτασιν ζητημάτων ἀφορώντων τοὺς παρ' αὐτῷ περιβαλλομένους συνταξιούχους δύναται νὰ μετέχῃ μετ' ἀποφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Μεταφορῶν ὡς μέλος αὐτοῦ (μετὰ ψήφου) καὶ εἰς ἀντιπρόσωπος ταύτων ὑποδεικνυόμενος ὑπὸ τῆς οἰκείας ὀργανώσεως τῶν Συνταξιούχων Σιδηροδρομικῶν Π.Ο.Σ.Σ.

Ἄρθρον 10.

Τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως τὸ ἄρθρον 16 τοῦ ἐν ἰσχύϊ Κανονισμοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ ἑκάστης τῶν ἐν Ἑλλάδι Σιδηροδρομικῶν καὶ Τροχιοδρομικῶν Ἐπιχειρήσεων:

α) Εἰς τὴν δευτέραν παράγραφον τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου διαγράφεται ἡ λέξις «τριμελὴς» καὶ ἀντ' αὐτῆς τίθεται ἡ λέξις «τετραμελὴς».

β) Ἡ τρίτη παράγραφος τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου ἀντικαθίσταται διὰ τῆς ἑπομένης:

«Τὴν ἐξελεγκτικὴν ἐπιτροπὴν ἀποτελοῦσιν ἀνὰ εἷς ἀνώτερος ὑπάλληλος τῶν Ὑπουργείων Μεταφορῶν καὶ Ἐργασίας, εἷς ἀντιπρόσωπος τῆς οἰκείας Ἐπιχειρήσεως καὶ εἷς ἀντιπρόσωπος τοῦ προσωπικοῦ. Ἐκ τούτων οἱ δύο πρῶτοι διορίζονται ὑπὸ τῶν οἰκείων Ὑπουργῶν, ὁ τρίτος ὑπὸ τῆς οἰκείας Ἐπιχειρήσεως καὶ ὁ τέταρτος ἐκλέγεται ὑπὸ τοῦ ἐνδιαφερομένου προσωπικοῦ μετὰ τοῦ ἀναπληρωτοῦ του καὶ τὰ ἐν ἄρθρῳ 12 παράγραφος 3 τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ὁριζόμενα.

»Ἡ ὡς ἄνω ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπὴ θεωρεῖται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων τοὐλάχιστον τριῶν ἐκ τῶν μελῶν της, ἐξ ὧν ἀπαραιτήτως ὁ εἷς ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Ὑπουργείων, καὶ προβαίνει εἰς τὸν ἔλεγχον τῆς χρήσεως, δι' ἣν ἀπηρτίσθη.

Ἄρθρον 11.

Ἡ προτελευταία παράγραφος τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Ἀν. Νόμου 301 τοῦ 1935 ἀντικαθίσταται διὰ τῆς ἑπομένης:

«Τὰς ἀποδοχὰς τῶν ὑπὸ ἀπόλυσιν ὑπαλλήλων, τεχνιτῶν ἢ ἐργατῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλων ἐξακολουθεῖ καταβάλλουσα ἡ Σιδηροδρομικὴ ἢ Τροχιοδρομικὴ Ἐπιχείρησις τὸ πολὺ ἑπτὰ καὶ ἑξήκοντα ἡμέρας μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῆς περὶ ὁριστικῆς ἀπολύσεως ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου Συμβουλίου».

Ἄρθρον 12.

Αἱ ἐκδιδόμεναι ἀποδείξεις διὰ τὴν εἴσπραξιν τῶν πόρων τῶν ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Μεταφορῶν ἐξαρτωμένων Ταμείων Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι Σιδηρ]κῶν καὶ Τροχιοδρομικῶν Ἐπιχειρήσεων ἀπαλλάσσονται τῶν τελῶν χαρτοσήμου, ἐφ' ὅσον τὰ Ταμεῖα ταῦτα ὑφίστανται ὡς Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου.

Ἄρθρον 13.

1. Κυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 94542 τοῦ 1948 ἐγκριτικὴ διαταγὴ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Μεταφορῶν, ὅπως μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1948 τὸ ποσοστὸν ἐπὶ τῶν ἐσόδων τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ ΣΠΑΠ διὰ τὴν παροχὴν βοηθημάτων οἰκονομικῆς δυσχερείας εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦ Δικτύου ΣΠΑΠ καθορισθῇ εἰς 1|15 ἀντὶ τοῦ 1|20, ὅπερ ὁρίζουσιν αἱ διατάξεις τοῦ ἐν ἰσχύϊ Κανονισμοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι Σιδ]κῶν καὶ Τροχ]κῶν Ἐπιχειρήσεων.

2. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Μεταφορῶν ἐκδιδομένης μετὰ πρότασιν τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Ταμ. Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ ἑκάστων τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἀτμηλάτων Σιδ]κῶν Δικτύων δύναται νὰ ἰσχύσῃ διὰ τὰ ἔτη 1949 καὶ 1950 ἡ ὑπὸ τῆς προηγουμένης παραγράφου καθοριζομένη αὔξησις ποσοστοῦ χορηγήσεως βοηθημάτων οἰκονομικῆς δυσχερείας εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν Δικτύων τούτων.

Ἄρθρον 14.

Ἐπιτρέπεται, ὅπως διὰ Β. Διαταγμάτων ἐκδιδομένων τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Μεταφορῶν κατόπιν γνώμης τῶν παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Μεταφορῶν Συμβουλίων Σιδ]μων καὶ τοῦ Δ.Συμβουλίου τοῦ οἰκείου Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας καταρτίζονται, τροποποιοῦνται καὶ συμπληροῦνται Κανονισμοὶ Ταμείων Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ ἑκάστης τῶν ἐν Ἑλλάδι Σιδ]κῶν καὶ Τροχ]κῶν Ἐπιχειρήσεων, ὡς καὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ὑπουργείου Μεταφορῶν.

Ἄρθρον 15.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ παρὼν Νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ἰανουαρίου 1951

1672|1951 ΑΝΑΓΚ. ΝΟΜΟΣ

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου 1468|1950 «περὶ Ἱδρύσεως Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ κ.λ.π».

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 36 τῆς 28 Ἰανουαρίου 1951)

Λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 26 Ἰανουαρίου 1951 τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ληφθεῖσαν ἀπόφασιν περὶ ἐκδόσεως λόγῳ κατεπειγούσης καὶ ἀναπο-

φεύκτου ανάγκης 'Αναγκαστικού Νόμου «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των διατάξεων περί Δημοσίας 'Επιχειρήσεως 'Ηλεκτρισμού», άπερασίσαμεν και διατάσσομεν :

. . . . . .

"Αρθρον 8

Διατάξεις της κειμένης νομοθεσίας ρυθμίζουσαι τα του τρόπου προσλήψεως των μαθητών ή της αναγκαστικής προσλήψεως τοιούτων δεν έχουν εφαρμογήν επί του ανωτέρου τεχνικού προσωπικού, του ειδικευμένου και του ημιεπιστημονικού προσωπικού της Δημοσίας 'Επιχειρήσεως 'Ηλεκτρισμού. Δια κανονισμών αποφάσεων των 'Υπουργών Βιομηχανίας και 'Εργασίας, δημοσιευομένων εις την 'Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, θέλουσι ρυθμισθή οι όροι υφ' ούς αι κατ' άνωτέρω διατάξεις εφαρμόζονται επί του λοιπού προσωπικού της Δημοσίας 'Επιχειρήσεως 'Ηλεκτρισμού, ώστε να εξασφαλισθή η συγχρότησις του προσωπικού τούτου εκ καταλλήλων προσώπων.

. . . . . .

"Αρθρον 26

'Η ισχύς του παρόντος 'Αν. Νόμου άρχεται από της δημοσιεύσεως αυτού εις την 'Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, θέλει δε υποβληθή οδτος εις την Βουλήν προς κύρωσιν άμα τη συναλήρει των εργασιών αυτής.

'Εν 'Αλεξανδρουπόλει τη 28 'Ιανουαρίου 1951

1654|1951 ΝΟΜΟΣ

Περί κυρώσεως, τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του Α. Νόμου 1542|1950 «περί συστάσεως παρά τω 'Υπουργείω 'Εργασίας Τεχνικού Τμήματος 'Εκπαιδεύσεως Μαθητευομένων και Συμβουλίου Τεχνικής 'Εκπαιδεύσεως Μαθητευομένων».

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 17 της 11 'Ιανουαρίου 1951).

Ψηφισάμενοι δημοφώνως μετά της Βουλής, αποφαίζομεν και διατάσσομεν :

"Αρθρον πρώτον.

Κυροδται ο Α. Νόμος 1542 «περί συστάσεως παρά τω 'Υπουργείω 'Εργασίας Τεχνικού Τμήματος 'Εκπαιδεύσεως Μαθητευομένων και Συμβουλίου Τεχνικής 'Εκπαιδεύσεως Μαθητευομένων», δημοσιευθείς εις το υπ' αριθ 251 της 20.10.1950 Φ.Ε.Κ., έχον ούτω :

. . . . . .

"Αρθρον δεύτερον.

Εις το γ' και δ' εδάφ. παρ. 1 του άρθρου 3 η λέξις «τριών» αντικαθίσταται διά της λέξεως «δύο».

Ωσαύτως προστίθεται εδάφιον ε' έχον ούτω : «ε') 'Εκ δύο Καθηγητών ειδικευμένων του Πολυτεχνείου».

'Επίσης εις την παρ. 2 του ιδίου άρθρου εδάφιον δ' μετά την λέξιν «γνωμοδοτεί» προτίθενται αι λέξεις «προτάσει του 'Υπουργού».

Ο παρών Νόμος, ψηφισθείς υπό της Βουλής και παρ' 'Ημών σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διά της 'Εφημερίδος της Κυβερνήσεως και εκτελεσθήτω ως νόμος του Κράτους.

'Εν 'Αθήναις τη 9 'Ιανουαρίου 1951.

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί ρυθμίσεως των αποδοχών των Κοινοτικών υπαλλήλων.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 21 της 18 'Ιανουαρίου 1951).

"Εχοντες υπ' όψει τας διατάξεις του άρθρου 15 του Α. Ν. 1538|50 «περί ρυθμίσεως των αποδοχών των υπαλλήλων των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου», μετά την υπ' αριθ. 706|1950 γνωμοδότησιν του Συμβουλίου της 'Επικρατείας, προτάσει των 'Ημετέρων επί των 'Εσωτερικών και Οικονομικών 'Υπουργών, αποφασίσαμεν και διατάσσομεν :

"Αρθρον 1.

1. 'Ο μισθός των τακτικών υπαλλήλων και υπηρετών των Κοινοτήτων: α') των λειτουργουσών επί τη βάσει οργανισμού εσωτερικής υπηρεσίας κατά τας διατάξεις του άρθρου 42 παρ. 12 του Κώδικος της περί Δήμων και Κοινοτήτων Νομοθεσίας, β') των εχουσών πληθυσμόν πλέον των 2000 κατοίκων κατά την επίσημον απογραφήν του πληθυσμού του Κράτους, ορίζεται ως προκειμένου περί δημοτικών υπαλλήλων. Προϋπόθεσις υπαγωγής των κατά την παρούσαν παράγραφον υπαλλήλων των Κοινοτήτων των, ως είρηται, κατηγοριών εις το μισθολόγιον των δημοτικών υπαλλήλων απαιτεί η κατάταξις αυτών εις βαθμολογικήν ή μισθολογικήν αντιστοιχίαν ανάλογον προς την των τακτικών δημοτικών υπαλλήλων.

2. Εις ας περιπτώσεις οι κοινοτικοί υπάλληλοι και υπηρέται των κατά την προηγουμένην παράγραφον κατηγοριών κοινοτήτων δεν έχουσι την ρηθείσαν βαθμολογικήν αντιστοιχίαν, ο μισθός αυτών καθορίζεται αναλόγως των κατά την 30ήν 'Ιουνίου 1950 λαμβανομένων υπ' αυτών αποδοχών. Ως βάσις, δια τον τοιούτον νέον καθορισμόν των μισθών των ρηθέντων υπαλλήλων, λαμβάνεται ή μάλλον προσεγγίζουσα προς τας λαμβανομένας υπ' αυτών αποδοχάς μισθολογική αντιστοιχία της παρ. 11 του άρθρου 1 της υπ' αριθ. 87301|10.8.1947 κοινής αποφάσεως των 'Υπουργών 'Εσωτερικών και Οικονομικών.

3. Προκειμένου περί Κοινοτήτων, μη ανηκουσών εις τας κατά την παρ. 1 κατηγορίας, ο κατά τας παρ. 4, 6, 7, 9, 10 και 11 του άρθρου 42 του Κώδικος Ν. Δ. Κ. μηνιαίος μισθός των κοινοτικών υπαλλήλων και υπηρετών ορίζεται ίσος προς τον κατά την 30 'Ιουνίου 1950 λαμβανόμενον υπ' αυτών βασικόν μισθόν πλέον 50 ο|ο.

4. Ως μηνιαία αντιμισθία του μη κεκτημένου υπαλληλικήν ιδιότητα προσωπικού (ιερέων, ιεροψαλτών κλπ.) των εις τας διατάξεις του παρόντος υπαγομένων οργανισμών ορίζεται ή δια της υπ' αριθ. 87301|1947 κοινής αποφάσεως των 'Υπουργών 'Εσωτερικών και Οικονομικών οριζομένη τοιαύτη ηυξημένη κατά 50 ο|ο.

5. Οι κατά τας διατάξεις του άρθρου 43, παρ. 3, του Κώδικος της περί Δήμων και Κοινοτήτων Νομοθεσίας υπηρετούντες εις δύο ή πλείονας Κοινότητας, μη περιλαμβανομένας εις τας εν παρ. 1 του παρόντος άρθρου κατηγορίας υπάλληλοι, λαμβάνουσι τον, κατά τα άνω, καθοριζόμενον μισθόν της κυρίας αυτών θέσεως

και ἀναλόγων ἀποζημίωσιν, λόγῳ τῆς προσθέτου ἀσκήσεως καὶ εἰς ἑτέραν κοινότητα παρομοίων καθηκόντων, μὴ δυναμένην ὅμως νὰ ὑπερβῇ τὰ 50 ο/ο τοῦ μισθοῦ τῆς κυρίας αὐτῶν θέσεως.

6. Ἡ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον ἀποζημίωσις τῶν καὶ εἰς ἑτέραν Κοινότητα ὑπηρετούντων ὑπαλλήλων, λόγῳ τῆς ἀσκήσεως τῶν προσθέτων τούτων καθηκόντων, ὁρίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου Κοινοτικοῦ Συμβουλίου, ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Νομάρχου, δυναμένου καὶ νὰ μεταρρυθμίζῃ ταύτην.

Ἄρθρον 2.

1. Διὰ τὴν, κατὰ τὰ ἄνω, προσαρμογὴν τῆς μισθοδοσίας τῶν προμνησθέντων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν ἀπαιτεῖται προηγουμένη διαπίστωσις τῆς οἰκονομικῆς κατασταίσεως τῶν Κοινοτήτων, βεβαιουμένη ἡτιολογημένως, δι' ἀποφάσεως τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου, ἣτις ἐγκρίνεται παρὰ τοῦ Νομάρχου.

2. Κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 ἀναφερομένων, ἐὰν ἡ διὰ τὴν μισθοδοσίαν τοῦ προσωπικοῦ δαπάνη ὑπερβαίνῃ τὰ 30 ο/ο τῶν πραγματοποιηθέντων τακτικῶν ἐσόδων τῆς Κοινότητος, ἡ παρεχομένη διὰ τοῦ παρόντος αὔξησις τῶν ἀποδοχῶν μειοῦται ἀναλόγως δι' ἀποφάσεως τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου, ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Νομάρχου.

Ἄρθρον 3.

Ἐὰν τὸ ἔσοδα τῆς Κοινότητος ἠθέλων μειωθῇ μεταγενεστέρως, τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον ὑποχρεοῦται νὰ προέλθῃ εἰς τὴν ἀναπροσαρμογὴν τῶν μισθῶν τῶν ὑπαλλήλων ἐντὸς τῶν διὰ τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου 2 παρ. 2 καθοριζομένων ὁρίων.

Τὰ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος καθοριζόμενα ποσὰ μηνιαίων μισθῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν Κοινοτήτων ἐν ὄψει τῶν ἤδη λαμβανομένων τοιούτων ἢ τῆς βαθμολογικῆς αὐτοῦ διαβαθμίσεως, δὲν δύνανται νὰ εἶναι ἀνώτερα τοῦ μισθοῦ τῆς ἀντιστοίχου κατηγορίας τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 1 τοῦ Α.Ν. 1538|1950.

Ἄρθρον 4.

Ἡ ἡμερησία ἀποζημίωσις τοῦ πάσης φύσεως ἡμερομισθίου προσωπικοῦ τῶν Κοινοτήτων ὁρίζεται ἴση πρὸς τὸ 1|30 τοῦ κατωτέρου ὑπαλληλικοῦ μισθοῦ τοῦ οἰκείου ὀργανισμοῦ.

Ἄρθρον 5.

1. Αἱ διατάξεις τοῦ Α.Ν. 1538|1950 «περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου», αἱ μὴ θιγόμεναι διὰ τοῦ παρόντος Διατάγματος ἔχουσιν ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν Κοινοτήτων. Τὰ ἐπιδόματα ὅμως τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α.Ν. 1538|1950 παρέχονται, ὑπὸ τοὺς περιορισμοὺς τῶν ἀνωτέρω ἄρθρων 2 καὶ 3, εἰς τὸ τακτικὸν προσωπικὸν τῶν κοινοτήτων τοῦ ἄρθρου 1, παρ. 1, τοῦ παρόντος, μόνον ἐφ' ὅσον ἔχει ταύτῃ μισθολογικὴν ἢ βαθμολογικὴν ἀντιστοιχίαν πρὸς τὴν τῶν τακτικῶν δημοτικῶν ὑπαλλήλων.

Ἄρθρον 6.

1. Εἰς τὴν, κατὰ τὰ ἄνω ἄρθρα, μισθολογικὴν προσαρμογὴν καὶ ὑπὸ τοὺς ἐν αὐτοῖς τιθεμένους περιορισμούς, ὑπάγονται καὶ οἱ μισθοὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν Συνδέσμων Κοινοτήτων, Κοινοτικῶν Ἀγαθοεργῶν Ἱδρυμάτων καὶ Εἰδικῶν παρὰ Κοινότησι Νομικῶν Προσώπων.

Ἄρθρον 7.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Διατάγματος ἄρχεται ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1950.

Εἰς τοὺς κ.κ. Ἐσωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ὑπουργοὺς ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ἰανουαρίου 1951.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ καθιερώσεως ἡμερῶν ὁλοκληρωτικῆς καὶ μερικῆς ἀργίας τῶν ἐδωδιμοπωλείων, παντοπωλείων, οἰνοπαντοπωλείων, καφενοπτείων καὶ τυροπωλείων τοῦ τέως Δήμου Πειραιῶς.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 21 τῆς 18 Ἰανουαρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 2 τοῦ Π. Δ|τος τῆς 8|14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν Νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως» αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτικῶν καὶ ὑπαλληλικῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων, σύμφωνον γνώμην τῆς Ἀστυνομικῆς Διευθύνσεως Πειραιῶς, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 186|1950 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Καταργοῦμεν τὸ ἀπὸ 19|22 Ἰουνίου 1935 Διάταγμα «περὶ ὁρισμοῦ ἡμερῶν ὁλοκληρωτικοῦ κλεισίματος τῶν παντοπωλείων καὶ ἐδωδιμοπωλείων Πειραιῶς» καὶ ὁριζομεν ὡς ἡμέρας ὁλοκληρωτικῆς καὶ μερικῆς ἀργίας τῶν ἐδωδιμοπωλείων, παντοπωλείων, οἰνοπαντοπωλείων, καφεκοπτείων καὶ τυροπωλείων τοῦ τέως Δήμου Πειραιῶς τὰς κάτωθι ἑορτάς:

I. Ὁλοκληρωτικὴ ἀργία:

1. Δευτέρα ἡμέρα τῶν Χριστουγέννων.
2. Ἁγίου Βασιλείου (1η ἔτους).
3. Τῶν Θεοφανείων.
4. Τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου.

II. Ἡμιαργίαι μετὰ τὴν 2αν μ. μ.:

1. Καθαρὰ Δευτέρα.
2. Τῆς Ὑψώσεως τοῦ Σταυροῦ.
3. Τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος.
4. Ἡ τρίτη ἡμέρα τοῦ Πάσχα.
5. Πέτρου καὶ Παύλου.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Δεκεμβρίου 1950.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 30 Αὐγούστου|11 Σεπτεμβρίου 1937 «περὶ ἐπεκτάσεως καὶ ἐφαρμογῆς τῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς διαφόρους πόλεις καὶ κωμοπόλεις».

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 21 τῆς 18 Ἰανουαρίου 1951).

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Π. Δ|τος τῆς 8|14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν Νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως» αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτικῶν καὶ ὑπαλληλικῶν ὀργανώσεων, προτά-

σει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 484|1950 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον.

Τροποποιοῦμεν τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Β. Δ|τος της 30 Αὐγούστου|11 Σεπτεμβρίου 1937 «περὶ ἐπεκτάσεως καὶ ἐφαρμογῆς της Κυριακῆς ἀργίας εἰς διαφόρους πόλεις καὶ κωμοπόλεις» καὶ ὁρίζομεν ὅπως ἅπαντα τὰ γαλακτοπωλεῖα καὶ μικτὰ γαλακτοπωλεῖα κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἑορτὰς παραμένωσιν ἀνοικτά, ὡς καὶ κατὰ τὰς λοιπὰς ἐργασίμους ἡμέρας ἄνευ περιορισμοῦ.

Εἰς τὰ ὡς ἄνω Καταστήματα κατὰ τὸ μέχρι τῆς λήξεως τῆς θείας λειτουργίας χρονικὸν διάστημα ἐπιτρέπεται μόνον ἡ πώλησις γάλακτος, βουτύρου, κρέμας, γιαουρτίου.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Δεκεμβρίου 1950.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ καθιερώσεως τῆς ἐν περιτροπῇ Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ καφενεῖα τῆς πόλεως Ἄργους.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 21 τῆς 18 Ἰανουαρίου 1951).

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 παρ. 2 τοῦ Π. Δ|τος τῆς 8|14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, κατόπιν αἰτήσεως τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτικῶν καὶ ὑπαλληλικῶν ὀργανώσεων, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 485|1950 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον.

1. Ἐκ τῶν ἐν τῇ πόλει τοῦ Ἄργους λειτουργούντων καφενείων παραμένουν ἀνοικτὰ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν τῆς Κυριακῆς τὰ ἡμίση τούτων, τῆς σειρᾶς κανονιζομένης ὑπὸ τῆς οἰκείας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς.

2. Διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγρ. καταστημάτων, ἰσχύουν αἱ διατάξεις τοῦ Π. Δ|τος τῆς 27.9|1.10.1924 «περὶ ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως τῶν ὑπαλλήλων τῶν ξενοδοχείων κλπ.» διὰ τὰς ἑβδομάδας, καθ' ἃς τὸ κατὰ παρέκκλισιν ἀνοικτὸν τὴν Κυριακήν.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Δεκεμβρίου 1950.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. 5817|1933 «περὶ ἀπασχολήσεως ἀρρένων καπνεργατῶν ἐν τῇ ἐπεξεργασίᾳ τῆς τσιγκνας».

(Φ.Κ. τ. Α' φ. 21 τῆς 18 Ἰανουαρίου 1951).

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 8 παραγρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5817|1933 Νόμου «περὶ ἀπασχολήσεως ἀρρένων καπνεργατῶν ἐν τῇ ἐπεξεργασίᾳ της τσιγκνας», προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ἡμετέρου Ὑπουργοῦ, μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ μετὰ γνώμην τοῦ Συμβουλίου της Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον.

Παρατείνομεν τὴν ἰσχὺν τοῦ Νόμου 5817|1933 «περὶ ἀπασχολήσεως ἀρρένων καπνεργατῶν ἐν τῇ ἐπεξεργασίᾳ της τσιγκνας» ἐπὶ ἓν ἔτος, ἤτοι ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1951 ἕως 31ης Δεκεμβρίου 1951.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ της Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν την δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Δεκεμβρίου 1950.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ καθιερώσεως Κυριακῆς ἀργίας εἰς τοὺς ἐφημεριδοπώλας

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 47 τῆς 9 Φεβρουαρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 παρ. 4 τοῦ Π. Δ|τος τῆς 8|14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν Νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», 2) σύμφωνον γνώμην τοῦ Ὑπουργείου Τύπου καὶ Πληροφοριῶν (ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 10429|1'|21.7.50) καὶ τῆς Πανελληνίου Ἑνώσεως Ἐφημεριδοπωλῶν, 3) γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 57|1951 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Καθιεροῦμεν ὡς ἡμέραν ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως διὰ τοὺς ἐφημεριδοπώλας τὸ ἀπὸ τῆς μεσημβρίας τῆς Κυριακῆς μέχρι τῆς μεσημβρίας τῆς Δευτέρας χρονικὸν διάστημα.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Φεβρουαρίου 1951

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ καθιερώσεως ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ ἐμπορικὰ καταστήματα, παντοπωλεῖα καὶ κουρεῖα τῆς πόλεως Ἐλευσῖνος.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 24 τῆς 19 Ἰανουαρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Π. Δ|τος τῆς 8|14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν Νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», αἰτήσεις τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτικῶν καὶ ὑπαλληλικῶν ἐπαγγελματικῶν Ὀργανώσεων, σύμφωνον γνώμην τῆς Ὑποδιοικήσεως Χωρ|κῆς καὶ τοῦ Δήμου Ἐλευσῖνος, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 188|1950 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Καθιεροῦμεν ὁλοκληρωτικὴν Κυριακὴν ἀργίαν εἰς ἅπαντα τὰ ἐμπορικὰ καταστήματα ὑφασμάτων, φιλικῶν, παντοπωλεῖα καὶ κουρεῖο τῆς πόλεως Ἐλευσῖνος.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Δεκεμβρίου 1950

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί οργανώσεως της διοικήσεως της Δημοσίας Επιχειρήσεως Ηλεκτρισμού.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 35 της 28 Ιανουαρίου 1951).

Έχοντες υπ' όψει τας διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 2, ως και τας διατάξεις των άρθρων 4 και 6 του Νόμου 1468|1950 «περί ιδρύσεως Δημοσίας Επιχειρήσεως Ηλεκτρισμού» και την υπ' αριθ. 36|1951 γνωμοδότησιν του Συμβουλίου Επικρατείας, προτάσει του Ημετέρου Υπουργικού Συμβουλίου και εισηγήσει του Ημετέρου επί του Συντονισμού Υπουργού, αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

. . . . . .

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Οργάνωσις Υπηρεσίας — Προσωπικόν

Άρθρον 23.

Των υπηρεσιών της Δ. Ε. Η. προΐσταται ο Γενικός Διευθυντής.

Άρθρον 24.

1. Γενικός Διευθυντής διορίζεται προσωπον τεχνικής μορφώσεως κεκτημένον το απαιτούμενον κύρος, γνώσεις και πείραν, δυνάμενον να προαγάγη το έργον της Δ.Ε.Η.

2. Αι διατάξεις του άρθρου 9 του παρόντος εφαρμόζονται και επί του γενικού διευθυντού.

3. Η θητεία του γενικού διευθυντού είναι πενταετής, δύναται δε ούτος να επαναδιορισθή.

Άρθρον 25.

Ο γενικός διευθυντής απαλλάσσεται των καθηκόντων του πρό της λήξεως του χρόνου της θητείας διά τας εν παραγρ. 3 του άρθρου 10 του παρόντος παραβάσεις.

Άρθρον 26.

1. Ο γενικός διευθυντής, εν τω πλαισίω των αποφάσεων και υπό την εποπτείαν του διοικητικού συμβουλίου, διευθύνει τας εργασίας της Δ.Ε.Η., επιμελείται της περιουσίας ταύτης, ως και της εκτελέσεως του ετησίου προϋπολογισμού, διατάσσει πάσαν αναγκαίαν δαπάνην, διορίζει και απολύει συμφώνως προς τον υπαλληλικόν κανονισμόν και μετ' εγκρισιν του διοικητικού συμβουλίου τους διευθυντάς της Δ.Ε.Η., προσλαμβάνει δε και απολύει, συμφώνως προς τον υπαλληλικόν κανονισμόν, πάσαν το λοιπόν προσωπικόν της Δ.Ε.Η.

2. Δι' αποφάσεων του διοικητικού συμβουλίου, μετά πρότασιν του γενικού διευθυντού, δύναται ν' ανατίθενται μέρος των αρμοδιοτήτων τούτου εις τους διευθυντάς και περιφερειακά όργανα της Δ.Ε.Η.

Άρθρον 27.

1. Το πάσης φύσεως προσωπικόν της Δ.Ε.Η. τελεί προς ταύτην εις έννομον σχέσιν του ιδιωτικού δικαίου. Η πρόσληψις του προσωπικού γίνεται βάσει των προσόντων, του ήθους και της αξίας, ή δε βαθμολογική εξέλιξις του προσωπικού γίνεται βάσει μόνον των προσόντων, του ήθους, εις ην γίνει υπηρεσιακής ικανότητος και των προσφερθεισών εις την Δ.Ε.Η. υπηρεσιών.

2. Δι' ετέρου Β. Διατάγματος, εκδιδομένου συμφώνως προς τα εν άρθρω 1 παρ. 2 του Νόμου 1468|1950 οριζόμενα, θέλει θεσπισθή ο υπαλληλικός κανονισμός της Δ.Ε.Η.

. . . . . .

Άρθρον 44.

Η ισχύς του παρόντος άρχεται από της δημοσιεύσεώς του εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Εις τον Ημέτερον επί του Συντονισμού Υπουργόν ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος.

Εν Αλεξανδρουπόλει τη 28 Ιανουαρίου 1951.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί συμπληρώσεως του Β. Δ|τος της 30 Α|11.9.1937 «περί επεκτάσεως και εφαρμογής της Κυριακής αργίας εις διαφόρους πόλεις και κωμοπόλεις».

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 35 της 28 Ιανουαρίου 1951).

Έχοντες υπ' όψιν: 1) τας διατάξεις του άρθρου 18 του Π. Δ. της 8|14.3.30 «περί κωδικοποιήσεως των νόμων περί Κυριακής αναπαύσεως», 2) αίτησιν των ενδιαφερομένων εργοδοτικών και υπαλληλικών οργανώσεων Χαλανδρίου, 3) γνωμοδότησιν του Συμβουλίου Εργασίας και την υπ' αριθ. 655|1950 τοιαύτην του Συμβουλίου Επικρατείας, αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Άρθρον μόνον.

Συμπληρούντες το Β. Δ|γμα της 30.8|11.9. 1937 «περί επεκτάσεως και εφαρμογής της Κυριακής αργίας εις διαφόρους πόλεις και κωμοπόλεις» καθορίζομεν, όπως τα καυρεία της πόλεως Χαλανδρίου Αττικής παραμένουσι κλειστά από της 1 1|2 μ.μ. της Κυριακής μέχρι της ώρας του απογευματινού ανοίγματος της Δευτέρας.

Εις τον αυτόν επί της Εργασίας Υπουργόν ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος.

Εν Αθήναις τη 27 Δεκεμβρίου 1950.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί καθιερώσεως ολοκληρωτικής Κυριακής αργίας εις τα κρεοπωλεία Θεσσαλονίκης

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 37 της 29 Ιανουαρίου 1951).

Έχοντες υπ' όψιν: 1) τας διατάξεις του άρθρου 6 του Π. Δ|τος της 8|11 Μαρτίου 1930 περί κωδικοποιήσεως των Νόμων περί Κυριακής αναπαύσεως», 2) αίτησιν των ενδιαφερομένων εργοδοτικών και υπαλληλικών οργανώσεων, 3) γνώμην της Αστυνομικής Δ)νσεως Θεσσαλονίκης και 4) γνωμοδότησιν του Συμβουλίου Εργασίας και την υπ' αριθ. 656|1950 τοιαύτην του Συμβουλίου Επικρατείας, αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Άρθρον μόνον

Καθιερούμεν ολοκληρωτικήν αργίαν κατά τας Κυριακάς εις τα κρεοπωλεία της πόλεως Θεσσαλονίκης.

Εις τον αυτόν επί της Εργασίας Υπουργόν ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος.

Εν Αθήναις τη 23 Δεκεμβρίου 1950

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

6219|5979|1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί κηρύξεως εκτελεστής της υπ' αριθ. 7|1950 αποφάσεως Πρωτοβαθμίου Επιτροπής Διαιτησίας Θεσ)νίκης, αφορώσης καθορισμόν αποδοχών και λοιπούς όρους εργασίας των τεχνιτών κουρέων και κομμωτών Θεσ)νίκης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 8 της 15 Ιανουαρίου 1951).

Έχοντες υπ' όψει: Τας διατάξεις του από 16|20 Νοεμβρίου 1935 Α. Ν. «περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας», ως και τας διατάξεις του από 18.6.1936 Β. Δ)τος «περί Επιτροπών Διαιτησίας και εκτελέσεως του Α. Ν. της 16|20 Νοεμβρίου 1935 περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας», αποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν εκτελεστήν την υπ' αριθ. 7|1950 απόφασιν Πρωτοβαθμίου Επιτροπής Διαιτησίας Θεσ)νίκης, δι' ής καθορίζονται αι αποδοχαί και λοιποί όροι εργασίας των τεχνιτών κουρέων και κομμωτών Θεσ)νίκης και ορίζομεν, όπως η ισχύς αυτής αρχίση από της 1ης Ιανουαρίου 1951.

Εν Αθήναις τη 4 Ιανουαρίου 1951.

1689|123|1951 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας

Περί παρατάσεως προσωρινής αυξήσεως τιμολογίων προς κάλυψιν εκτάκτου παροχής εορτών Χριστουγέννων εις φορ)τάς.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 15 της 24 Ιανουαρίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν:

1. Τας διατάξεις του Νόμου 28|1944, ως συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, εν συνδυασμώ προς τας τοιαύτας του καδ. Νόμου 5167|32, ως ετροποποιήθησαν και συνεπληρώθησαν μεταγενεστέρως.

2. Το γεγονός ότι εις διαφόρους λιμένας ή πόλεις δεν εσημειώθη άρκετη φορτοεκφορτωτική κίνησις, κατά το από 11.12.1950 μέχρι 10.1.1951 χρονικόν διάστημα, συνεπεία δε τούτου δεν κατέστη δυνατή η εισπραξις εν μέρους των εις τας φορτοεκ)κας εργασίας ασχολουμένων έργατών της υπό της υπ' αριθ. 68500|50 κοινής αποφάσεως ημών, ορισθείσης παροχής, λόγω των εορτών των Χριστουγέννων, εις τους μισθωτούς, αποφασίζομεν:

Εφ' όσον ήθελε διαπιστωθή παρά των κατά τόπους Επιτροπών ρυθμίσεως φορτοεκφορτώσεων ή αρμοδίων Αρχών, ότι η ενεργηθείσα κατά το από 11.12.1950 μέχρι 10.1.1951 χρονικόν διάστημα φορτ)κή κίνησις δεν επεδόκει εις τους αμειβομένους κατ' αποκοπήν (τόννον) έργάτας φορτ)σεων το διά της ανωτέρω υπ' αριθ. 68500|50 κοινής ημών αποφάσεως ορισθέν δι' τους λοιπούς κατ' αποκοπήν τεχνίτας ποσόν, λόγω δηλ. ημ. 25Χ24:100=600.000 δραχμάς, εγκρίνομεν όπως παραταθή η ισχύς της υπό της παραγρ. 1 της υπ' αριθ. 66736|50 ημετέρας αποφάσεως επιβληθείσης έκτακτου κατά 40 ο|ο αυξήσεως των ισχυόντων τιμολογίου αμοιβής ή των πάσης φύσεως νομίμων αποδοχών των φορ)τών μέχρι καλύψεως παρ' εκάστου των έργατών ταύτων της ως άνω, λόγω δηλ. παροχής 600.000 δραχ. και υπό τον περιορισμόν ότι η παράτασις αύτη δεν δύναται νά υπερβή την 31.1.1951.

Αι Επιτροπαί ρυθμίσεως φορτ)σεων και αι αρμόδιαι Αρχαί εξουσιοδοτούνται όπως δι' ειδικής ητιολογημένης αποφάσεώς των, ορίσουν τό ως άνω χρονικόν διάστημα της παρατάσεως, πρός τούτο δε παρέχομεν την εν προκειμένω ημετέραν προέγκρισιν.

Εν Αθήναις τη 18 Ιανουαρίου 1951.

2197|1, 29|1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας.

Περί καθορισμού της 1.3.1951 ως ημερομηνίας ενάρξεως καταβολής εισφορών εις Τοπικόν Παράρτημα Ι.Κ.Α. Λαγκαδά.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 15 της 24 Ιανουαρίου 1951).

Έχοντες υπ' όψιν α) τας διατάξεις της παραγρ. 1 του άρθρου 41 του Κανονισμού υπαγωγής εις την ασφάλισιν και εισπράξεως εισφορών του Ι.Κ.Α., β) την υπ' αριθ. 1521|244| 18.1.1951 αναφοράν της Γεν. Δ)σεως του Ι.Κ.Α.

Αποφασίζομεν:

Εγκρίνομεν την κατα την 63ην συνεδρίασιν αύτου της 29ης Δεκεμβρίου 1950 ληφθείσαν απόφασιν του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων περί καθορισμού ως ημερομηνίας ενάρξεως καταβολής εισφορών εν τω Τοπικώ Παραρτήματι Λαγκαδά του Υπ)τος Θεσσαλονίκης του Ιδρύματος της 1ης Μαρτίου 1951 και ως προς πάντας τους εν τη ασφαλιστική περιοχή τούτου μισθωτούς και τας επιχειρήσεις.

Εν Αθήναις τη 21 Ιανουαρίου 1951.

3508|284|1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί κηρύξεως εκτελεστής της υπ' αριθ. 1|1949 αποφάσεως Πρωτοβαθμίου Επιτροπής Διαιτησίας Μυτιλήνης, καθοριζούσης μισθούς κλπ. προσωπικού καφενείων Μυτιλήνης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 15 της 24 Ιανουαρίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν τας διατάξεις του από 16|20 Νοεμβρίου 1935 Α.Ν. «περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας», ως και τας διατάξεις του από 18.6.1936 Β. Διατάγματος «περί Επιτροπών Διαιτησίας και εκτελέσεως του Α.Ν. της 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας».

Αποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν εκτελεστήν, ως έχει καθ' όλας αυτής τας διατάξεις, την υπ' αριθ 1|1949 απόφασιν της Πρωτοβαθμίου Επιτροπής Διαιτησίας Μυτιλήνης μέ μόνην την διαφοράν, ότι οί εν αυτή καθοριζόμενοι μισθοί θέλουσιν ισχύσει από της δημοσιεύσεως της παρουσης εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, πλην της καθοριζούσης τον μισθόν των σερβιτόρων διατάξεως, ήτις ισχύει, συμφώνως τη προηγουμένη υπ' αριθ. 22579|1760 ε. ε. ημετέρα σχετική αποφάσει, από της 8.12.1949.

Εν Αθήναις τη 19 Ιανουαρίου 1951

12857|1951 Απόφ. Υπουργού Εφοδιασμού και Διανομών

Περί του τρόπου υπολογισμού και εισπράξεως

της ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν εἰσφορᾶς Ν. Δ. 1291) :2.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 16 τῆς 26 Ἰανουαρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1. Τὸ Ν. Δ. 666|48 «περὶ συστάσεως Ὑπουργείου Ἐφοδιασμοῦ καὶ Διανομῶν».

2. Τὸ ὑπ' ἀριθ. 1291|42 Νομοθετικὸν Διάταγμα «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν διατάξεων».

3. Τὸ ἀπὸ 18.12.1942 Κανονιστικὸν Διάταγμα «περὶ ἐκτελέσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1291|42 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν διατάξεων».

4. Τὸν ὑπ' ἀριθ. 557|1948 Νόμον «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν διατάξεων».

5. Τὴν ὑπ' ἀριθ. 2506|7.12.50 γνωμοδότησιν τῆς Ὁλομελείας τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, δι' ἧς ταύτο ὁμοφώνως ἀπεφάνθη ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Νόμου 557, ἡ καθορίζουσα τὸν τρόπον εἰσπράξεως τῆς ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν εἰσφορᾶς δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν πλέον, καὶ δέον συνεπῶς νὰ ἰσχύσῃ τὸ Ν. Δ. 1291|42 καὶ

6) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 18285|7.12.1949 κοινὴν ἀπόφασιν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας καὶ Ἡμῶν, ἀποφασίζομεν :

Καθορίζομεν ὅτι οἱ ἀλευρόμυλοι ἐπὶ πλέον τῆς ἑκάστοτε ἰσχυούσης τιμῆς ἀλεύρων θὰ εἰσπράττουν δι' ἑκάστην ὑπ' αὐτῶν διατιθέμενον παρ' αὐτῶν ἄλευρον οἱουδήποτε τύπου καὶ δραχ. ὀγδοήκοντα πέντε καὶ εἴκοσι τέσσαρα λεπτὰ (85,24) δι' εἰσφορὰν ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, ἣν ὁποίαν καὶ θὰ καταβάλλουν κατὰ τὰ κεκανονισμένα, εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦτο.

Τὸ ἀνωτέρω ποσὸν τῶν δραχμῶν 85,24 κατ' ὁκᾶν ἀλεύρου ἀντιπροσωπεύει τὴν εἰσφορὰν ἀρτεργατου ἐξ 8 ο|ο, ὡς καὶ τὴν τοιαύτην ἐργοδότου ἐκ 14 1|2 ο|ο (ἤτοι 6 ο|ο ἐργοδοτικὴ εἰσφορὰ καὶ 8 1|2 ο|ο εἰσφορὰ ἀσφαλίσεως τοῦ ἀρτεργατου), ὑπολογιζεται δὲ ἐπὶ τοῦ σήμερον ἰσχύοντος ἀρτεργατικοῦ δικαιώματος ἑφ' ἑκάστης ὁκᾶς κατεργαζομένου ἀλεύρου ἐκ δραχμῶν 578,85.

Εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέρω τρόπου ὑπολογισμοῦ καὶ εἰσπράξεως τῆς ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν εἰσφορᾶς, αἱ οἰκεῖαι Ἀγορανομικαὶ Ἐπιτροπαὶ δέον κατὰ τὴν κοστολόγησιν τοῦ ἄρτου νὰ μὴ ὑπολογίζωσιν ὡς μέχρι σήμερον τὴν ἐκ 14 1|2 ο|ο ἐργοδοτικὴν εἰσφορὰν ὑπὲρ τοῦ ἐν προκειμένῳ Ταμείου.

Ἐπίσης θὰ ὑπολογίζωσι τὴν κατ' ὁκᾶν ἀλεύρου ὁμοιβὴν τοῦ ἀρτεργάτου, μειωμένην κατὰ 8 ο|ο, ἤτοι 378,85 μείον 30,31 δραχ. 348,54, δηλαδὴ εἶναι ἡ ἐργατικὴ εἰσφορά, ἥτις βαρύνει τὸν ἀρτεργάτην καὶ ἥτις εἰσπράττεται, ὡς ἀνωτέρω, μετὰ τῆς τιμῆς τοῦ ἀλεύρου.

Εἰς ὅσας περιφερείας τῆς χώρας ἐνεργεῖται ἀλευροδάτησις θὰ ὑπολογίζεται εἰς τὴν ἑκάστοτε ἰσχύουσαν τιμὴν τῶν ἀλεύρων δελτίου καὶ ἡ ὡς ἀνωτέρω, ἐκ δραχμῶν 85,24 εἰσφορὰ ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, ἥτις καὶ θὰ βαρύνῃ τὴν τιμὴν τοῦ διανεμομένου ἀλεύρου, ἤτοι τὴν κατανάλωσιν.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ τῆς 1ης Φεβρουαρίου 1951

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Ἰανουαρίου 1951

68031|Σ. 1558|1951 Ἀποφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν συντάξεων τοῦ Τ. Σ. καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σ.Π.Α.Π. κατὰ 30 ο|ο.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 16 τῆς 26 Ἰανουαρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει :

α) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1944 Νόμου

β) Τὰς ὑπ' ἀριθ. 3127 καὶ 3262|14.12.50 ἀναφορὰς τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σ.Π.Α.Π. καὶ

γ) Τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν :

Ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1951 αἱ παρὰ τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σ.Π.Α.Π., καταβαλλόμεναι συντάξεις αὐξάνονται κατὰ 30 ο|ο τριάκοντα ἐπὶ τοῖς ἑκατόν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ἰανουαρίου 1951.

3684|Ο. 97|1951 Ἀποφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Περὶ αὐξήσεως κατὰ 30 ο|ο τῶν ὑπὸ τοῦ Τ. Σ. Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Βορειοδυτικῆς Ἑλλάδος συντάξεων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 16 τῆς 26 Ἰανουαρίου 1951).

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει : 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1944 νόμου, 2) πρότασιν τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σ.Β.Δ.Ε., ὑποβληθεῖσαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 518|1950 ἀναφορᾶς ταύτου καὶ 3) τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν :

Ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1950 αἱ παρὰ τοῦ Ταμείων Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Βορειοδυτικῆς Ἑλλάδος παρεχόμεναι συντάξεις, βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 50855|1947 κοινῆς ἀποφάσεως ἡμῶν, πλὴν τῶν ἐπιδομάτων (οἰκογενειακῶν βαρῶν, φυματικοῦ κλπ.), αὐξάνονται κατὰ τριάκοντα ἐπὶ τῆς ἑκατὸν (30 ο|ο).

Κατὰ τὰ λοιπὰ ἐξακολουθοῦν ἰσχύουσαι αἱ διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 50855|47 ἀποφάσεως ἡμῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ἰανουαρίου 1951

3634|Σ. 49|1951 Ἀποφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ συστάσεως τοπικῶν ὑποκαταστημάτων τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς Σπάρτην καὶ Ἀστακόν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 16 τῆς 26 Ἰανουαρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 19 παρ. 3 τοῦ Νόμου 6298|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ὡς τοῦτο τροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 65035|1939 καὶ 39751|1940 ἀποφάσεων ἡμῶν.

2) Σύμφωνον γνώμην τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ι.Κ.Α. διατυπωθεῖσαν κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 3|12.1.1951 συνεδρίασιν αὐτοῦ καὶ ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10581|47|18.1.1951 ἀναφορᾶς τῆς Γεν. Δ|σεως Ἱδρύματος.

3) Γνώμην τοῦ παρ' ἡμῖν Συμβουλίου Κοι-

νοσηκών 'Ασφαλίσεων διατυπωθείσαν κατά τήν ὑπ' ἀριθ. 90|18.1.1951 συνεδρίασιν αὐτοῦ (ἀριθ. πρωτ. Σ.Κ.Α. 17|1951, ἀποφασίζομεν:

Τήν σύστασιν τοπικῶν Ὑπηκόων τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων: α) ἐν τῇ πόλει τῆς Σπάρτης, ὑπαγομένου εἰς τό Περιφερειακόν Ὑποκατάστημα Καλαμῶν. β) ἐν τῇ πόλει τοῦ Ἀστακοῦ, ὑπαγομένου εἰς τό Περιφερειακόν Ὑποκατάστημα Πατρῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ἰανουαρίου 1951.

3525|Γ. 71|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί καθορισμοῦ ὡς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν ἐν τῇ περιοχῇ τῆς πόλεως Πλωμαρίου καί τῆς Κοινότητος Παυφύλλων τῆς 16ης Μαρτίου 1951.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 17 τῆς 26 Ἰανουαρίου 1951).

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) τήν παράγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 41 τοῦ Κανονισμοῦ ὑπαγωγῆς εἰς τήν ἀσφάλισιν καί εἰσπράξεως εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α., 2) τήν ὑπ' ἀριθ. 2228|251|13.1.1951 ἀναφοράν τῆς Γεν. Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α., ἐγκρίνομεν τήν κατά τήν ὑπ' ὄψιν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 12ης Ἰανουαρίου 1951 ληφθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων περί καθορισμοῦ ὡς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν ἐν τῇ περιοχῇ Πλωμαρίου καί Παυφύλλων τοῦ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος Μυτιλήνης τοῦ Ἱδρύματος τῆς 16ης Μαρτίου 1951 καί ὡς πρός πάντας τούς ἐν τῇ περιοχῇ ταύτῃ μισθωτούς καί τάς ἐπιχειρήσεις.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Ἰανουαρίου 1951

2402|Γ. 64|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί καθορισμοῦ ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν ἐν τῇ περιοχῇ παραρτήματος Μεγάρων τῆς 1ης Μαρτίου 1951.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 17 τῆς 26 Ἰανουαρίου 1951).

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τήν παράγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 41 τοῦ Κανονισμοῦ ὑπαγωγῆς εἰς τήν ἀσφάλισιν καί εἰσπράξεως εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α. 2) τήν ὑπ' ἀριθ. 1605|25.1|15.1.1951 ἀναφοράν τῆς Γεν. Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. ἐγκρίνομεν τήν κατά τήν ὑπ' ὄψιν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 29ης Δεκεμβρίου 1950 ληφθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων περί καθορισμοῦ ὡς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ τοπικοῦ Παραρτήματος Μεγάρων τοῦ ἰατρικοῦ Ὑποκαταστήματος Ἐλευσῖνος τοῦ Ἱδρύματος τῆς 1ης Μαρτίου 1951 καί ὡς πρός πάντας τούς ἐν τῇ περιοχῇ ταύτῃ μισθωτούς καί τάς ἐπιχειρήσεις.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Ἰανουαρίου 1951

6389|Δ. 244|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας

Περί αὐξήσεως τῶν ὑπό τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ὑπαλλήλων Λιμενικῶν Ταμείων καταβαλλομένων συντάξεων κατά 30 ο|ο ἀπό 1.1.1951.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 18 τῆς 27 Ἰανουαρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

α) Τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1944 Νόμου.

β) Τήν ὑπ' ἀριθ. 1987|20.11.1950 ἀναφοράν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ὑπαλλήλων Λιμενικῶν Ταμείων.

γ) Τάς κρατούσας οἰκονομικάς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Αὐξάνομεν τάς ὑπό τοῦ Ταμείου Συντάξεως Ὑπαλλήλων Λιμενικῶν Ταμείων καταβαλλομένας συντάξεις κατά 30 ο|ο ἀπό τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1951.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Ἰανουαρίου 1951

6746|Υ. 281|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας.

Περί αὐξήσεως ἀπό 1.12.50 τῶν ὑπό τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑποδημιουργῶν παρεχομένων προσωρινῶν περιοδικῶν βοηθημάτων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 18 τῆς 27 Ἰανουαρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1944 Νόμου.

2) Τήν ὑπ' ἀριθ. 792|8.12.50 ἀναφοράν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑποδημιουργῶν.

3) Τάς κρατούσας οἰκονομικάς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Αὐξάνομεν ἀπό 1ης Δεκεμβρίου 1950 τά ὑπό τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑποδημιουργῶν παρεχόμενα προσωρινά περιοδικά βοηθήματα εἰς δρχ. 250.000.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Ἰανουαρίου 1951

4436|4.36|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Βορείου Ἑλλάδος

Περί παρατάσεως τῆς ἰσχύος τῶν διατάξεων τῆς ὑπ' ἀριθ. 2|1938 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Θεσσαλονίκης, ὁριζούσης τούς ὅρους ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἀπασχολουμένου εἰς τά πάσης φύσεως ζυθεστιατόρεια, μαγειρεῖα, οἰνομαγειρεῖα, καφεζυθοπωλεῖα, καί καφενεῖα Θεσσαλονίκης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 18 τῆς 27 Ἰανουαρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 3 τοῦ Α.Ν. 866|1937, ὡς καί τοῦ ἄρθρου 9 § 1 τοῦ Α. Ν. 1367|1938. 2) τήν ὑπ' ἀριθ. 11878 τῆς 28.2.1938 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας «περί κηρύξεως ἐκτελεστῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 2|1938 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Θεσσαλονίκης», ἀφορώσης καθορισμόν ὡρῶν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ πάσης φύσεως ζυθεστιατορίων, ἰατρείων, μαγειρείων, οἰνομαγειρείων, καφεζυθοπωλείων καί καφενείων Θεσσαλονίκης», 3) τάς διατάξεις τοῦ Νόμου 185|40 «περί καθορισμοῦ ἁρμοδιοτήτων τοῦ Ὑπουργοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Ἑλλάδος» καί 4) τήν ἀπό 12.12.1950 ὑπ' ἀριθ. 83 ἀναφοράν τοῦ Ἐθνικοῦ Σωματείου Ὑπαλλήλων Καφεζυθοπωλείων Θεσσαλονίκης «Ἡ Πρόοδος», ἀποφασίζομεν:

Παρατείνομεν ἐπί ἓν ἔτος ἐξαμήνου τήν ἰσχύν τῶν διατάξεων τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 2|1938 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Θεσσαλονίκης, καταγγελθείσης

νομίμως ὑπό μιᾶς τῶν μετεχουσῶν οἰκείας Ὀργανώσεως τῶν ἐνδιαφερομένων καταστηματαρχῶν, ἀφ' ἧς ἡμερομηνίας ἔλῃξεν (11ην Ἰανουαρίου 1951) ἡ διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 11401 τῆς 1.7.1950 ἡμετέρας ἀποφάσεως χορηγηθεῖσα ἐξαμηνος παράτασις τῆς ἰσχύος ταύτης, καθ' ὅσον δέν ἐπῆλθε μεταβολή τῶν κρατουσῶν συνθηκῶν ἐργασίας τῶν ἐργαζομένων, οὓς ἀφορᾷ ἡ καταγγελθεῖσα ὡς ἀνωτέρω διαιτητική ἀπόφασις.

Ἐν Θεσσαλονίκῃ τῇ 23 Ἰανουαρίου 1951

62508|Ε. 1867|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Περὶ αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Αὐτασφαλείας Προσωπικοῦ Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρίας «Ἡ Ἐθνικὴ» καταβαλλομένων συντάξεων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 20 τῆς 31 Ἰανουαρίου 1951).

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ'ἀριθ. 19|1944 Νόμου.

2) Τήν ὑπ' ἀριθ. 1640|16.11.50 ἀναφοράν τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Αὐτασφαλείας Προσωπικοῦ Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρίας «Ἡ Ἐθνικὴ» καὶ

3) Τάς κρατούσας οἰκονομικάς συνθήκας, ἀποφαινόμεθα:

Αὐξάνομεν τάς ὑπό τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Αὐτασφαλείας Προσωπικοῦ Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρίας «Ἡ Ἐθνικὴ» καταβαλλομένας συντάξεις ἀπό 1ης Ἰουλίου 1950 κατά 60 ο|ο.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Ἰανουαρίου 1951.

49559|Ε. 1423|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Περὶ ἀναπροσαρμογῆς ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος τῶν ἐξελθόντων τῆς ὑπηρεσίας ἠσφαλισμένων τοῦ Ταμ. Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων τοῦ Κράτους.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 20 τῆς 31 Ἰανουαρίου 1951).

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν 1) τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. 19|1944, 2) τήν ὑπ' ἀριθ. 1394|4.9.50 ἀναφοράν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων τοῦ Κράτους, 3) τάς κρατούσας οἰκονομικάς συνθήκας, ἀποφαινόμεθα:

Τό ποσόν τοῦ ἀτομικοῦ λογαριασμοῦ ἠσφαλισμένων τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων τοῦ Κράτους, οἵτινες ἀποχωρήσαντες τῆς ὑπηρεσίας των, δέν ἀνέλαβον μέχρι τοῦδε τοῦτο, ἀναπροσαρμόζεται κατά τά ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 40760|Ε. 1283|25.11.49 κοινῇ ἀποφάσει ἡμῶν ὁριζόμενα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Ἰανουαρίου 1951.

7031|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ παρατάσεως τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ταξιθετῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 21 τῆς 1 Φεβρουαρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 3 τοῦ Α.Ν. 866|37, 2) τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 9 παρ. 1 τοῦ Α.Ν. 1367|38, 3) τήν ὑπ' ἀριθ. 44868|1226 ἀπό 19.8.50 ἀπόφασιν ἡμῶν καὶ 4) σχετικήν αἴτησιν τοῦ Σωματείου Ταξιθετῶν Θεάτρων - Κινηφώτ Α.Π.Ε.

Ἀποφαινόμεθα:

Παρατείνομεν ἐπί ἓν ἔτος ἐξαμηνον, ἤτοι μέχρι τῆς 18 Αὐγούστου 1951 τήν ἰσχύν τῆς ἀπό 7.2.46 Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἐργασίας Ταξιθετῶν καὶ Ταξιθετριῶν Κινηματογράφων Α.Π.Ε. διά τήν Πανελλήνιον Ἕνωσιν Κινηματογραφιστῶν, ἥτις προσβολή εἰς καταγγελίαν ταύτης.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Φεβρουαρίου 1951

67953|Σ.1559|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τῆς τελευταίας παραγράφου τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Κανονισμοῦ Παροχῶν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἀσφαλιστῶν καὶ Προσωπικοῦ Ἀσφαλιστικῶν Ἐπιχειρήσεων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 6 τῆς 10 Ἰανουαρίου 1951)

Ἀποφαινόμεθα:

Ἡ τελευταία παράγραφος τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Κανονισμοῦ Παροχῶν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἀσφαλιστῶν καὶ Προσωπικοῦ Ἀσφαλιστικῶν Ἐπιχειρήσεων τροποποιεῖται ὡς κατωθι:

«Ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ἡ σύνταξις δύναται νά εἶναι ἀνωτέρα τῶν 40|40 τοῦ μέσου ὅρου ἀποδοχῶν, οὐδέ κατωτέρα τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν διακοσίων πεντήκοντα χιλιάδων. Ἡ ἰσχύς τοῦ κατωτάτου ὁρίου συντάξεως δραχμῶν 250.000 ἄρχεται ἀπό 1ης Νοεμβρίου 1950».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Δεκεμβρίου 1950

8912|786|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Περὶ αὐξήσεως τῆς ὑπὲρ τῆς Γ.Σ.Ε.Ε. μηνιαίας εἰσφορᾶς τῶν μισθωτῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 25 τῆς 12 Φεβρουαρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) τό ἄρθρον 2 τοῦ Ν. Δ|τος 1876|42, κυρωθέντος διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 324|30.3.46 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. 2) Τό ἄρθρον 1 τοῦ Ν. 19|44. 3) Τάς ὑπ' ἀριθ. 29879|46 καὶ 39387|48 ἀποφάσεις ἡμῶν καὶ 4) Τήν ἀπό 3.2.51 σχετικήν αἴτησιν τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν Ἑλλάδος, ἀποφαινόμεθα:

Αὐξάνομεν τήν μηνιαίαν εἰσφοράν ἑκάστου μισθωτοῦ τῆς Χώρας ἀπό 1ης Μαρτίου 1951 πρός ἐνίσχυσιν τῶν Ἐργατοϋπαλληλικῶν Ὀργανώσεων εἰς δραχ. δύο χιλιάδας (2.000), κατανεμομένην ὡς ἑξῆς: δραχμάς ἐννεακοσίας (900) ὑπέρ τῆς Γεν. Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν Ἑλλάδος, δραχμάς τετρακοσίας (400) ὑπέρ τῆς οἰκείας ἐπαγγελματικῆς ὀργανώσεως, δραχμάς ἑξακοσίας (600) ὑπέρ τοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου τῆς περιφερείας τοῦ μισθωτοῦ καὶ δραχμάς ἑκατόν (100) ὑπέρ τοῦ Ταμείου Ἐκπροσώπων καὶ ὑπαλλήλων ἐπαγγελματικῶν ἐργατικῶν ὀργανώσεων.

Κατά τά λοιπά ἐξακολουθοῦν ἰσχύουσαι αἱ διατάξεις τῶν ὑπ' ἀριθ. 29879|46 (1) καὶ 39387|48 (2) ἀποφάσεων ἡμῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Φεβρουαρίου 1951

---

1) ΕΕΔ 5, σελ. 543, 570.

2) ΕΕΔ 7, σελ. 879.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Κοινωνικόν αίτημα

Εἰς τὰς καθημερινὰς ἐφημερίδας τοῦ τελευταίου δεκαπενθημέρου ἐδημοσιεύθη ἡ ἀκόλουθος εἴδησις:

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας ἀπηύθυνεν ἐγκύκλιον πρὸς τὰς Ἐπιθεωρήσεις Ἐργασίας καὶ τὰς Ἀστυνομικὰς Ἀρχάς, διὰ τῆς ὁποίας ἐντέλλεται τὴν πιστὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων περὶ ὀκταώρου ἐργασίας καὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως, ὡς καὶ τὴν ἀπαγόρευσιν χορηγήσεως ἀδειῶν δι' ὑπερωριακὴν ἀπασχόλησιν, λόγῳ τῆς ὑφισταμένης ἀνεργίας.

Ἀπέναντι τοῦ διογκουμένου καὶ ἐπισήμως μορτυρίας, κύματος τῆς ἀνεργίας κάθε μέρον, τὸ ὁποῖον τείνει εἰς ἀνάσχεσιν των, ἀκούεται μὲ εὐχαρίστησιν.

Ἀπὸ τὴν εἰκόνα τῆς δυστυχίας, εἶπεν ὁ Καρλάϊλ, τίποτε δὲν ἐμπνέει τόσον τὴν ἀπέχθειαν καὶ δὲν ἐξεγείρει τὴν ἀνθρωπίνην συνείδησιν, ὅσον τὸ νὰ ἔχῃ τις ἀνάγκην ἐργασίας, διὰ νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὴν ἀβλιάτητόν του, νὰ ζητῇ ἐργασίαν καὶ δὲν νὰ μὴ εὑρίσκῃ.

Ἀλλὰ πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι θὰ ἠκούετο εὐχαρίστως καὶ τὸ γνωστὸν ἀνάγκης νομοθετικὸν ἐκεῖνο μέτρον, ποὺ θὰ ἔκανε νὰ μὴ γίνεται ὁ ἐργοδότης ἀδικαιολογήτως πλουσιώτερος, εἰς βάρος τοῦ μισθωτοῦ, ὅταν αὐτὸς ἀναγκάζεται νὰ παρέχῃ ἐργασίαν πέραν τῶν χρονικῶν ὁρίων, ποὺ ἐπιτρέπει ὁ Νόμος.

Ἀπὸ αὐτὸ καὶ μόνον τὸ πραγματικὸν γεγονὸς τῆς παρανόμου, ἔστω, ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ, προκύπτει μία ἀξιοσημείωτος ὠφέλεια τοῦ ἐργοδότου, ποὺ δικαιοῦται, κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου, ν' ἀναζητήσῃ.

Πῶς ὅμως ν' ἀναζητήσῃ ὑπὸ τὸ βάρος τῆς γνωστῆς δικαστημικῆς ἀπόψεως περὶ ἀγωγῆς ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ καὶ ἐργατικῆς διαδικασίας;

Κατὰ τὴν γνώμην παντὸς κοινωνικῶς σκεπτομένου ἀνθρώπου ἡ ἀνάγκη νὰ τακτοποιηθῇ τὸ ὄχι βεβαίως ἀσήμαντον αὐτὸ διὰ τὴν ζωὴν τοῦ μισθωτοῦ δικονομικὸν ζήτημα εἶναι μεγάλη. Καὶ ἐπείγουσα!

Ἐν τούτοις ἀκόμη μένει ἀνικανοποίητον τὸ κοινωνικὸν αὐτὸ αἴτημα.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

Τὰ ὅρια τῆς συνδικαλιστικῆς δράσεως

Ὑπὸ *Π. Μητσοπούλου*, Γενικοῦ Διευθυντοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας. Ἀθῆναι, 1950.

I

«Τὰ ὅρια τῆς συνδικαλιστικῆς δράσεως», ἡ τελευταία ἀνεκτυχθεῖσα ἐργασία τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας κ. Πάνου Μητσοπούλου, εἶναι ἕνα βιβλίον (ἐκ 220 σελίδων), τοῦ ὁποίου ἡ διαγγὴς καὶ ρέουσα γλῶσσα καὶ ἡ κομψότης τοῦ ὕφους ἐκάλει κάθε ἐπιεικῆ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ἀναγνώστου.

Εἰς τὸν μακρὸν πρόλογον ἐπίστευσε καὶ τὸ ἐπιχείρημα τῶν ψυχικῶν παλμῶν, οἱ ὁποῖοι κινοῦν τὸν κάλαμον τοῦ συγγραφέως: Ἀνθρωπιστικὰ αἰσθήματα, φιλοσοφικαὶ βάσεις, κοινωνικαὶ καὶ ἠθικαὶ ἀντιλήψεις, ποὺ ἀποτελοῦν τὸ πιστεύω του.

Ἡ ζωηρὰ ἐμπειρικὴ εἰκὼν τῶν πραγμάτων, τὴν ὁποίαν ἀπέκτησε κατὰ τὴν μακροχρόνιον ἐπαγγελματικήν του σταδιοδρομίαν εἰς τὸ Ταμεῖον Μεταλλευτῶν ἀρχικῶς καὶ εἶτα εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας, ἔδωκεν εἰς τὸν συγγραφέα τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀναλύσῃ καὶ νὰ φωτίσῃ τὰς βάσεις τῶν ἰδεῶν, τὰς ὁποίας ὑποστηρίζει.

Τὸ θέμα, ὁ ἀκριβὴς προσδιορισμὸς τῶν ὁρίων, ἐντὸς τῶν ὁποίων πρέπει νὰ κινῆται ἡ συνδικαλιστικὴ δράσις τῶν μισθωτῶν, εἶναι δυσχερές, διότι ἀπαιτεῖ ὁρθὸν φιλοσοφικὸν προσανατολισμόν, ὡριμότητα πολιτικήν, νομικὴν κατάρτισιν καὶ ἰδίᾳ βαθεῖαν γνῶσιν τῶν σημερινῶν οἰκονομικοκοινωνικῶν φαινομένων. Καὶ ὁ κ. Μητσόπουλος φαίνεται καλῶς ἐξοπλισμένος καὶ ἀπὸ τὸ παρελθὸν ἠσκημένος διὰ τοῦτο καὶ ἀντιμετωπίζει μὲ δεξιοτεχνίαν τὰς δυσχερείας.

II

Ἀναγνωρίζει ὅτι τὸν συνδικαλιστικὸν ἀγῶνα τοῦ ἐργάτου κατὰ τοῦ ἐργοδότου παρεμποδίζει τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ τυπικὴ ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας νομικὴ ἰσότης τῶν συμβαλλομένων μερῶν ἀντικαθίσταται κατ' οὐσίαν, ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τῆς συμβάσεως, ἀπὸ τὴν σχέσιν ὑποταγῆς τοῦ ἐργάτου εἰς τὸν ἐργοδότην. Πρὸς ἐπιτυχίαν ὅμως τῶν συνδικαλιστικῶν ἐπιδιώξεων ζητεῖ ὁ σ. ὅπως ἀναγνωρισθῇ εἰς τὸν ἐργάτην τῶν ἐπαγγελματικῶν ἐργατικῶν ὀργανώσεων, ἐν τῇ διεξαγωγῇ τῶν συνδικαλιστικῶν του ἀγώνων, πρωτοβουλία καὶ ἐλευθερία ἐνεργείας καὶ ἐπιλογῆς μέσων, τοιαύτην ἴσην «πρὸς τὴν ἀναγνωριζομένην εἰς τοὺς ἐργοδότας ἐν τῇ οἰκονομικῇ δράσει των».

Ἐκκινῶν ὁ σ. ἀπὸ τὸ τεκμήριον, ὅτι ὅλοι οἱ ἀπογειροβρίστοι εὑρίσκονται εἰς ἠλαττωμένην πνευματικὴν καὶ ψυχικὴν κατάστασιν ὑποστηρίζει, ὅτι εἰς τοὺς «πολεμικοὺς» ἰδίᾳ ἡγέτας τῆς τάξεως αὐτῆς, μαχομένους κατὰ κανόνα διὰ τοῦ λόγου καὶ χρησιμοποιοῦντας πολλάκις γραπτὰς ὑπερβολάς, αἱ ὁποῖαι τοὺς ἐκθέτουν εἰς ἕνα «ἐπαγγελματικὸν κίνδυνον ἀμετροεπείας», πρέπει νὰ παρασχεθῇ προστασία ἀνάλογος τῆς τῶν λοιπῶν ἐπαγγελματικῶν κινδύνων. Καὶ ἡ προστασία αὕτη δέον κυρίως νὰ ἐκτείνεται ἐπὶ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀσχέτως τῶν ἐπιβλητέων τυχὸν κυρώσεων, ἀστυνομικῶν ἢ ποινικῶν, διὰ πάσαν παράνομον πρᾶξιν διαπραχθεῖσαν κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ συνδικαλιστικοῦ ἀγῶνος.

III

Πέραν τοῦ εἰδικοῦ τούτου θέματος, ὁ σ., προσεγγίζων συχνὰ εἰς τὰς ἀρχάς, τὰς ὁποίας ἔχει ἤδη ἀναπτύξει κατὰ τὸ 1939 διὰ τῆς αἰτιολογικῆς του ἐκθέσεως εἰς τὸ διάταγμα περὶ Δικονομίας τῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων, συμβάλλει ἰδιαιτέρως εἰς τὴν ἀναζήτησιν τοῦ ὀρθοῦ τρόπου ἑρμηνείας τῶν ὁρισμῶν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου καὶ τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως καὶ ἐξαίρει τὴν θέσιν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου μεταξὺ τῶν κανόνων τοῦ διεθνοῦς δικαίου.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ δίδει τὴν ἀφορμὴν νὰ ἀνυμνηθῶμεν, ὅτι τὰς θεμελιώδεις ἀρχὰς τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, τὰς περιληφθείσας εἰς τὴν Διακήρυξιν τῆς Φιλαδελφείας τῷ 1944, εἶχεν ἤδη περιλάβει εἰς τὴν ὡς ἄνω αἰτιολογικήν του ἔκθεσιν. Ἐμφανισθεῖσα οὕτω πάλιν πρωτοπόρου τῆς Ἑλλάδος καὶ εἰς τὸ πεδίον τοῦτο.

Κ. Α. Ραυμάνης

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 10ος — Τεύχος 6 (228)

Ἀθῆναι, 15 Μαρτίου 1951

ΑΚΥΡΟΤΗΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΠΕΡΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΑΝΤΙΦΥΜΑΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

Γνωμοδότησις τοῦ κ. Ι. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ, Ὑφηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Δικηγόρου

Παρὰ τῶν Διοικήσεων τῶν Ταμείων Ὑγείας τῶν Ὑπαλλήλων Τραπεζῶν Ἑλλάδος, Ἐθνικῆς καὶ Ἀγροτικῆς ἠρωτήθην περὶ τῆς ἐκ τῶν ὑποχρεώσεων τῶν ὡς ἄνω Τραπεζῶν καὶ τῶν παρὰ τοῖς Ταμείοις τούτοις ἠσφαλισμένων, ὅπως συνεισφέρουν 1 ο/ο ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν αὐτῶν ὑπὲρ τῆς Ὀργανώσεως Ἀντιφυματικῆς Ἀσφαλίσεως (ΟΑΦΑ).

Ἀπάντησις:

1. Διὰ τοῦ Α.Ν. τῆς 19|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς φυματιώσεως» συνεστήθη νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὀργάνωσις Ἀντιφυματικῆς Ἀσφαλίσεως» (ΟΑΦΑ), ἑδρεῦον ἐν Ἀθήναις καὶ ὑπαγόμενον εἰς τὴν ἐποπτείαν καὶ ἔλεγχον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας (Διευθύνσεως Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως). Σκοπὸς τῆς Ὀργανώσεως εἶναι ἡ ἀσφάλισις τῶν ἐργαζομένων ἀσθενεστέρων οἰκονομικῶς τάξεων κατὰ τῆς φυματιώσεως καὶ ἡ λῆψις παντὸς προληπτικοῦ κατὰ τῆς φυματιώσεως μέτρου, εἴτε αὐτοτελῶς, εἴτε ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν συναφοῦς σκοποῦ ὀργανισμῶν δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου (ἄρθρ. 1).

Εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου προβλεπομένην ἀσφάλισιν ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς πάντες οἱ ἐπ' ἀντιμισθίᾳ ἐργαζόμενοι, ἐφ' ὅσον ἀσφαλίζονται κατὰ τῆς ἀναπηρίας, γήρατος καὶ θανάτου ἢ ἀσθενείας (ἄρθρ. 2).

Μεταξὺ τῶν πόρων τῆς ΟΑΦΑ εἶναι: α') Εἰσφορὰ μέχρις 1 ο|ο ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν παντὸς ἠσφαλισμένου, μὴ αὐτοτελῶς ἐργαζομένου, καὶ ἰσόποσος εἰσφορὰ τοῦ οἰκείου ἐργοδότου. β') Εἰσφορὰ τῶν ὀργανισμῶν δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, τῶν βαρυνομένων μὲ ἀσφάλισιν ἢ περίθαλψιν φυματικῶν ἢ προφυματικῶν, ἀπαλλασσομένων, ἀπὸ τῆς λειτουργίας τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου ἱδρυομένου Ὀργανισμοῦ, τῆς φροντίδος διὰ τούτους. Αἱ εἰσφοραὶ αὗται ὁρίζονται διὰ διατάγματος, ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, μετὰ γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἄρθρ. 3).

2. Διὰ τοῦ Β.Δ. τῆς 17|23 Μαρτίου 1948 «περὶ καθορισμοῦ τῶν εἰσφορῶν τῆς Ὀργανώσεως Ἀντιφυματικῆς Ἀσφαλίσεως» καθωρίσθη ἡ κατὰ τάνωτέρω εἰσφορὰ τῶν μὲν ἠσφαλισμένων παρὰ τῇ ΟΑΦΑ ἴση πρὸς 1 ο|ο ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν των, παρακρατουμένων παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν κατὰ τὴν καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἠσφαλισμένων ἀνεξαρτήτως τρόπου ἀμοιβῆς τούτων, ἰσόποσος δὲ καὶ ἡ ἐργοδοτικὴ εἰσφορά, βαρύνουσα τὸν ἐργοδότην. Ὡσαύτως καθωρίσθη ἡ ἡμερομηνία ἐνάρξεως καταβολῆς τῆς εἰσφορᾶς ταύτης (ἀπὸ 1 Ἀπριλίου 1948).

Ἡ τελευταία αὕτη διάταξις τοῦ Β.Δ., δι' ἧς καθωρίσθη ἡ ἡμέρα ἐνάρξεως τῆς καταβολῆς τῆς εἰσφορᾶς, εἶναι ἄκυρος, διότι τὸ ἄρθρον 3 § 3 ἐδ. 2 τοῦ Α.Ν. τῆς 19|20 Νοεμβρίου 1935 ἐξουσιοδότησε τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον νὰ προτείνῃ τὴν ἔκδοσιν διατάγματος ὁρίζοντος μόνον τὰς ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου προβλεπομένας εἰσφοράς, οὐχὶ ὅμως καὶ νὰ ὁρίσῃ τὴν ἡμερομηνίαν ἐνάρξεως καταβολῆς αὐτῶν.

3. Διάφορος τῆς συστάσεως τῆς ΟΑΦΑ, ὡς νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, εἶναι ἡ ἔναρξις τῆς λειτουργίας αὐτῆς, ἣν σαφῶς διαστέλλουν καὶ τὰ ἄρθρα 4 § 1 καὶ 3 § 1 ἀριθ. 2 τοῦ Α.Ν. «Ἡ ἔναρξις τῆς λειτουργίας τοῦ νομικοῦ τούτου προσώπου ἐξηρτήθη ἐκ τῆς ὀργανώσεως αὐτοῦ διὰ Καταστατικοῦ, ἐφ' ὅσον τὸ Καταστατικὸν τοῦτο θὰ κατηρτίζετο συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 4 τοῦ Α.Ν. καὶ θὰ περιεῖχε πάντα τὰ ἐν αὐτῷ προβλεπόμενα, ὡς ἀπαραίτητα, στοιχεῖα, θὰ ἐνεκρίνετο δὲ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, δημοσιευομένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως.

Τὰ ἀπαραίτητα ταῦτα στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα, κατ' ἄρθρον 4 τοῦ Α.Ν., θὰ ἔδει νὰ περιέχῃ τὸ Καταστατικόν, εἶναι: Γενικῶς μὲν πᾶσαι αἱ λεπτομέρειαι διὰ τὴν λειτουργίαν τῆς ΟΑΦΑ καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Α.Ν. καὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν σκοπῶν αὐτῆς (ἄρθρ. 4 § 1 τοῦ Α.Ν.). Εἰδικώτερον δέ: ὁ κύκλος τῶν ἀσφαλιζομένων προσώπων καὶ ἐν γένει τὰ τοῦ τρόπου καὶ χρόνου τῆς ὑπαγωγῆς αὐτῶν εἰς τὴν ἀσφάλισιν, τὰ δικαιώματα καὶ αἱ προϋποθέσεις κτήσεως αὐτῶν, ὡς καὶ αἱ σχετικαὶ ὑποχρεώσεις τῶν ἀσφαλιζομένων καὶ τῶν ἐργοδοτῶν, τὰ τῆς εἰσπράξεως, διαχειρίσεως, τοποθετήσεως καὶ διαθέσεως τῶν πόρων αὐτῆς, αἱ σχέσεις τῆς ΟΑΦΑ πρὸς τοὺς λοιποὺς ὀργανισμοὺς ἀσφαλίσεως καὶ προνοίας καὶ ἐν

γένει πάσα λεπτομέρεια πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν σκοπῶν τοῦ Α.Ν.

Παρὰ τὴν τοιαύτην εἰδικὴν νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν πρὸς θέσπισιν Καταστατικοῦ μὲ ὡρισμένον περιεχόμενον, μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ἀπολύ, καὶ μόνον, θὰ ἤρχιζεν ἡ λειτουργία τῆς ΟΑΦΑ, τὸ μετὰ ἕνδεκα ὁλόκληρα ἔτη δημοσιευθὲν Καταστατικὸν τῆς ΟΑΦΑ—ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας 51133] Ε. 1682 τῆς 16 Νοεμβρίου 1949, Ἐφημ. Κυβ. τ. Β' φ. 196 (*)— εἶναι τόσον ἀτελὲς καὶ ἐπὶ τοσοῦτον ἐκφεύγει τῆς ἐξουσιοδοτήσεως, ὥστε δὲν δύναται νὰ εἴπῃ τις ὅτι τὸ Καταστατικὸν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ Νομοθέτου καὶ ὅτι διὰ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ ἐτέθη πράγματι ἐν λειτουργίᾳ τὸ διὰ τοῦ νόμου συσταθὲν νομικὸν πρόσωπον τῆς ΟΑΦΑ.

4. Βασικὸν ἐλάττωμα τοῦ Καταστατικοῦ εἶναι ὅτι, κατὰ παράβασιν τῶν ὡς ἄνω ρητῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν., καθ' ἃς τὸ Καταστατικὸν θέλει καθορίσει πάσας ἐν γένει τὰς λεπτομερείας, τὰς ἀναγκαίας διὰ τὴν λειτουργίαν τῆς ΟΑΦΑ, ὁρίζει ἐν μὲν τῷ ἄρθρῳ 1 ὅτι ἡ δι' αὐτοῦ συστηθεῖσα ΟΑΦΑ «διέπεται ἐν τῇ ὀργανώσει καὶ λειτουργίᾳ αὐτῆς ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ καὶ τῶν εἰς ἐκτέλεσιν τούτου ἐκδοθησομένων εἰδικῶν Κανονισμῶν», ἐν δὲ τῷ ἄρθρῳ 22 ὅτι «πάντες οἱ ὑπὸ τοῦ παρόντος προβλεπόμενοι Κανονισμοὶ θεσπίζονται δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δημοσιευομένων εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 59 τοῦ Α.Ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ὡς τοῦτο ἡρμηνεύθη αὐθεντικῶς διὰ τοῦ Α.Ν. 694]1937 καὶ ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως».

Οὕτω, διὰ τοῦ Καταστατικοῦ ὁμολογεῖται ὅτι τοῦτο δὲν ρυθμίζει ὅλας τὰς λεπτομερείας τὰς ἀναγκαίας πρὸς λειτουργίαν τῆς ΟΑΦΑ, ἐπὶ πλέον δὲ καθορίζεται διαδικασία διάφορος τῆς ὑπὸ τοῦ Νόμου προκαθορισθείσης πρὸς ρύθμισιν τῶν λεπτομερειῶν τούτων. Παρέχεται δὲ εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας διὰ τοῦ Καταστατικοῦ ἐξουσία, τὴν ὁποίαν εἶχε μὲν διὰ τοῦ ἄρθρου 59 τοῦ Α.Ν. τῆς 11]12 Νοεμβρίου 1935 περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ὡς πρὸς τοὺς ἄλλους ἀσφαλιστικοὺς ὀργανισμούς, δὲν τῷ ἐχορήγησεν ὅμως καὶ ὁ μεταγενέστερος Α.Ν. τῆς 19]20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς φυματιώσεως», ὅστις ὥρισεν ὅτι ὁλόκληρον τὸ Καταστατικόν, καθ' ἁπάσας αὐτοῦ τὰς ἀναγκαίας διὰ τὴν λειτουργίαν τῆς ΟΑΦΑ καὶ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου λεπτομερείας, θὰ καταρτισθῇ καὶ θὰ δημοσιευθῇ ἐγκρινόμενον διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, τηρουμένης τῆς ἐν ἄρθρῳ 4 § 2 τοῦ Α. Ν. διαδικασίας.

Ταῦτα, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἡ κατ' ἄρθρον 59 τοῦ Α.Ν. τῆς 11]11]1935 χορηγηθεῖσα εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας ἐξουσία πρὸς τροποποίησιν τῶν καταστατικῶν ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν ἐθεωρήθη ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, λόγῳ τῆς εὐρύτητος αὐτῆς, ὡς ἀντισυνταγματικὴ—ἀποφάσεις Σ.Ε. 28 καὶ 354 τοῦ 1950, ΕΕΔ 9 σελ. 219 καὶ 857 (*).

Κατὰ συνέπειαν οὐχὶ νομίμως τὸ δημοσιευθὲν Καταστατικὸν ἀφῆκεν ἀρρυθμίστα σπουδαῖα θέματα, ὧν ἐν τούτοις ἡ ρύθμισις ρητῶς ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ Α.Ν. ὡς περιληπτέα ἐν τῷ Καταστατικῷ, καὶ δὴ κατὰ πάσας τὰς λεπτομερείας, τὰς ἀπαραιτήτους διὰ τὴν λειτουργίαν τῆς ΟΑΦΑ καὶ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου.

5. Στοιχεῖον, ὅπερ, κατὰ ρητὴν διάταξιν τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Α.Ν., ἔδει νὰ περιελαμβάνετο ἐν τῷ Καταστατικῷ, ἦτο ὁ καθορισμὸς τοῦ χρόνου ὑποταγῆς τῶν ἀσφαλιζομένων προσώπων εἰς τὴν ἀσφάλισιν τῆς ΟΑΦΑ, ὡς καὶ αἱ σχετικαὶ ὑποχρεώσεις τῶν ἀσφαλιζομένων καὶ τῶν ἐργοδοτῶν. Ἀντὶ τούτου, τὸ ἄρθρ. 4 § 3 τοῦ Καταστατικοῦ ὁρίζει ὅτι δι' εἰδικοῦ Κανονισμοῦ ὁρισθήσονται τὰ τῆς ἐν γένει ὑποταγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τῶν περὶ ὧν ἡ § 1 τοῦ ἄρθρου τούτου προσώπων καὶ αἱ σχετικαὶ ὑποχρεώσεις τῶν ἐργοδοτῶν. Κατὰ συνέπειαν ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ τὸ Καταστατικὸν δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν νομοθετικὴν ἐπιταγήν, ἡ δὲ διάταξις τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 4 αὐτοῦ εἶναι ἄκυρος.

6. Στοιχεῖον, ὅπερ, κατὰ ρητὴν ἐπίσης διάταξιν τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Α.Ν., ἔδει νὰ περιληφθῇ ἐν τῷ Καταστατικῷ, ἦτο καὶ ὁ τρόπος εἰσπράξεως τῶν πόρων τῆς ΟΑΦΑ. Ἀντὶ τούτου τὸ ἄρθρον 14 § 3 τοῦ Καταστατικοῦ ὁρίζει ὅτι «δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς ὀργανώσεως, ὑποκειμένης εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, θέλει καθορισθῇ.... ὁ τρόπος καὶ ἡ διαδικασία βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν λοιπῶν πόρων τῆς ὀργανώσεως». Οὕτω, διὰ τοῦ Καταστατικοῦ καθιεροῦται νέα ἁρμοδιότης πρὸς καθορισμὸν τοῦ τρόπου καὶ τῆς διαδικασίας βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν πόρων τῆς ΟΑΦΑ, μολονότι ρητῶς ὁ Α. Ν. ὥρισεν ὅτι τὰ τοῦ θέματος τούτου, μετὰ πάσης ἀναγκαίας λεπτομερείας, ἔδει νὰ καθορισθῶσιν ἐν τῷ Καταστατικῷ. Ἡ τοιαύτη ἐπέκτασις εἶναι ἀντισυνταγματικὴ καὶ ἄκυρος, ὡς πᾶσα, ἄνευ ρητῆς διατάξεως νόμου, ὑπερεξουσιοδότησις.

7. Στοιχεῖα ἀπαραίτητα, περιληπτέα ἐν τῷ Καταστατικῷ, ἦσαν, κατὰ ρητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 4 § 3 τοῦ Α.Ν., καὶ τὰ τῶν δικαιωμάτων τῶν ἠσφαλισμένων καὶ τὰ τῶν προϋποθέσεων κτήσεως αὐτῶν. Ἀντὶ δμως τούτων αἱ §§ 3 καὶ 4 τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ Καταστατικοῦ ὥρισαν, ὡς πρὸς τὰ δικαιώματα τῶν ἠσφαλισμένων, ὅτι «ὁ τρόπος τῆς πραγματοποιήσεως τῶν παροχῶν τῆς ὀργανώσεως, ἡ ἔκτασις τούτων καὶ ἡ διαδικασία χορηγήσεως αὐτῶν καθορισθήσονται δι' εἰδικοῦ Κανονισμοῦ. Δι' εἰδικοῦ Κανονισμοῦ ὁρισθήσεται ὡσαύτως καὶ ὁ τρόπος τῆς πραγματώσεως

(*) ΕΕΔ 9 σελ. 90

(*) *Σημ.* Ἡ ὑπ' ἀριθ. 649]1950 ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου (ἀνωτ. σελ. 168) ἀφορᾷ μόνον τὸ κῦρος τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν.Δ. 1070]1942, οὐχὶ δὲ καὶ τὸ κῦρος τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου 59 τοῦ Α.Ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 ἐξουσιοδοτήσεως.

τῆς προληπτικῆς δράσεως τῆς ὀργανώσεως. Αἱ κατὰ τὴν πρώτην λειτουργίαν τῆς ὀργανώσεως χορηγητέαι ὑπὸ ταύτης κατηγορίαι παροχῶν καθορισθήσονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ., ὑποκειμένης εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας». Ὡς πρὸς τὰς προϋποθέσεις κτήσεως τῶν δικαιωμάτων τῶν ἠσφαλισμένων, ἡ § 1 τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ Καταστατικοῦ ὥρισεν ὅτι «αἱ προϋποθέσεις χορηγήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος προβλεπομένων παροχῶν καθορισθήσονται διὰ Κανονισμοῦ».

8. Μεταξὺ τῶν ἀναγκαίων διὰ τὴν λειτουργίαν τῆς ΟΑΦΑ λεπτομερειῶν, τὰς ὁποίας ἔδει, κατὰ ρητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 4 §§ 1 καὶ 3 τοῦ Α.Ν., νὰ περιέχῃ τὸ Καταστατικόν, ἦσαν καὶ τὰ τῆς συγκροτήσεως τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτῆς. Ἐν ταύτοις ἐπὶ τοῦ λίαν οὐσιώδους τούτου ζητήματος τὸ Καταστατικὸν ὁρίζει ἐν ἄρθρῳ 16 § 2 ὅτι «ὁ τρόπος τῆς λειτουργίας τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς ὀργανώσεως, ἡ σύνθεσις αὐτῶν, ὁ τρόπος τῆς προσλήψεως τοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς, τὰ προσόντα, τὰ τῆς προαγωγῆς του, τὰ τῶν ἀδειῶν καὶ μεταθέσεων αὐτοῦ, τὰ πρὸς τὴν θέσιν του ἀσυμβίβαστα, οἱ λόγοι πειθαρχικῆς διώξεως καὶ ἀπολύσεως αὐτοῦ, αἱ πειθαρχικαὶ ποιναὶ καὶ ὁ τρόπος ἀσκήσεως τῆς πειθαρχικῆς δικαιοδοσίας, ὡς καὶ πᾶσα λεπτομέρεια σχετικὴ πρὸς τὴν ὑπαλληλικήν του κατάστασιν θέλουσιν ὁρισθῆ διὰ κανονισμῶν». Ἀλλ' ἡ τοιαύτη ὑπερεξουσιοδότησις εἶναι, ὡς εἴπομεν, ἀντισυνταγματικὴ καὶ ἄκυρος.

9. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων τοῦ Καταστατικοῦ προκύπτει ὅτι κρίσιμα θέματα, περὶ ὧν ὁ Α. Ν. ὥρισε ρητῶς ὅτι ἔδει νὰ ρυθμισθοῦν λεπτομερῶς ἐν τῷ Καταστατικῷ, ἵνα τεθῇ ἐν λειτουργίᾳ τὸ νομικὸν πρόσωπον τῆς ΟΑΦΑ, ἀφέθησαν ἀρρύθμιστα ἢ ἡ περὶ τούτων ὕλη μετεβιβάσθη εἰς ἄλλα ὄργανα, μολονότι ὁ Α. Ν. δὲν ἐπέτρεψε τὴν ὑπερεξουσιοδότησιν, τὴν ὁποίαν ἄλλως τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας διὰ σειρᾶς ἀποφάσεων αὐτοῦ χαρακτηρίζει ὡς ἀντισυνταγματικήν (ἀποφάσεις Σ. Ε. 5, 23, 37, 39, 50, 105, 113, 127, 136, 157 καὶ 162 τοῦ 1950).

10. Ἀνεξαρτήτως τῶν παραλείψεων τούτων, ἕνεκα τῶν ὁποίων τὸ Καταστατικὸν τῆς ΟΑΦΑ καθίσταται ἀτελὲς καὶ οὐχὶ σύμφωνον πρὸς τὸ διὰ τοῦ ἄρθρ. 4 §§ 1 καὶ 3 τοῦ Α. Ν. καθορισθὲν περιεχόμενον αὐτοῦ, τὸ Καταστατικὸν τοῦτο ἄλλοτε μὲν παραλείπει νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὴν νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν, ἄλλοτε δὲ ἐκφεύγει τῆς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως καὶ ἐπιλαμβάνεται θεμάτων, ἐφ' ὧν οὐδεμία ὑφίστατο κατὰ νόμον ἐξουσιοδότησις.

Οὕτω: Ἐνῷ ἡ § 3 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Α.Ν. ὁρίζει ὅτι τὸ Καταστατικὸν δέον νὰ καθορίζῃ καὶ τὰς σχέσεις τῆς ΟΑΦΑ πρὸς τοὺς λοιποὺς ὀργανισμοὺς ἀσφαλίσεως καὶ προνοίας, τὸ Καταστατικὸν οὐδὲν περὶ τούτων ὁρίζει, ἀλλὰ διὰ τοῦ ἄρθρου 21 § 4 αὐτοῦ ἐξουσιοδοτεῖ τὸν Ὑπουργὸν ὅπως δι' ἀποφάσεων αὐτοῦ, μετὰ πρότασιν τοῦ Δ. Σ. τῆς ΟΑΦΑ, ὑποχρεοῖ τὰς ἀσφαλιστικὰς ὀργανώσεις, ὧν οἱ ἠσφαλισμένοι ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν αὐτῆς, νὰ καταβάλλουν εἰς τὴν ΟΑΦΑ νοσήλεια διὰ τοὺς ἠσφαλισμένους των, τοὺς νοσηλευομένους εἰς σανατόρια τῆς ὀργανώσεως. Ἐν τούτοις, κατ' οὐδεμίαν διάταξιν νόμου τὸ Καταστατικὸν τῆς ΟΑΦΑ ἠδύνατο νὰ ἐξουσιοδοτήσῃ τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἐργασίας, ὅπως δι' ἀποφάσεων αὐτοῦ προβαίνῃ εἰς ἔκδοσιν διοικητικῶν πράξεων εἰς βάρος ἄλλων ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν, καὶ μάλιστα χωρὶς νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ γνώμη τῶν ὀργανισμῶν τούτων, ὡς ρητῶς ἐπιτάσσει τὸ 2 ἐδάφιον τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Α. Ν. Ἐξ ἄλλου, τὸ Καταστατικὸν ἐπιβάλλει εἰς τοὺς οἰκείους ὀργανισμοὺς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, παρ' οἷς ἀσφαλίζονται κατὰ κύριαν ἀσφάλισιν οἱ ἠσφαλισμένοι τῆς ΟΑΦΑ, ὅπως οὗτοι οἱονεὶ ὡς διαχειρισταὶ τῶν συμφερόντων τῆς ΟΑΦΑ, βεβαιοῦν καὶ εἰσπράττουν, διὰ τῶν ὑπηρεσιῶν βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως ἐσόδων αὐτῶν, τοὺς πόρους τῆς ΟΑΦΑ ἀπὸ τοὺς ἠσφαλισμένους (ἄρθρ. 14 τοῦ Καταστατικοῦ). Ἐν τούτοις οὐδαμοῦ τοῦ Καταστατικοῦ τῆς ΟΑΦΑ ἀναφέρεται ὅτι περὶ τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης ὑπάρχει σύμφωνος γνώμη καὶ τῶν ὑποχρεουμένων ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν, ὡς ὁρίζει ρητῶς τὸ ἄρθρον 4 § 2 ἐδάφ. 2 τοῦ Α. Ν., κατὰ τὸ ὁποῖον «προκειμένης ρυθμίσεως σχέσεων πρὸς ἄλλον ὀργανισμὸν ἀπαιτεῖται καὶ γνώμη τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ ὀργανισμοῦ τούτου».

Διὰ τοῦ ἄρθρου 16 § 5 ὁρίζεται ὅτι «δύναται, κατὰ τὴν πρώτην λειτουργίαν τῆς ὀργανώσεως, δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. ἐγκριθείσης ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας, ν' ἀνατίθεται ἡ ἐκτέλεσις ἐργασιῶν εἰδικῆς φύσεως, ὡς καὶ ἡ ἐκπόνησις σχεδίων κανονισμῶν εἰς ἀνωτέρους ὑπαλλήλους τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἢ τῶν ἐξ αὐτοῦ ἐξαρτωμένων ὀργανισμῶν». Ἐν τούτοις, κατ' οὐδεμίαν διάταξιν τοῦ Α. Ν. ἐπετρέπετο ἡ θέσπισις τοιαύτης διατάξεως, οὔτε εἶναι δυνατὴ ἡ διὰ τοῦ Καταστατικοῦ ἑνὸς ἀσφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ ἐπιβάρυνσις τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἢ τῶν ὑπαλλήλων ἄλλων ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν διὰ προσθέτων ἐκτάκτων ἐργασιῶν.

11. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καταφαίνεται ὅτι τὸ Καταστατικὸν τῆς ΟΑΦΑ, ἐκ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ὁποίου ἐξηρτήθη ἡ λειτουργία τῆς διὰ τοῦ Α. Ν. τῆς 19/20 Νοεμβρίου 1935 Ἱδρυθείσης «Ὀργανώσεως Ἀντιφυματικῆς Ἀσφαλίσεως» ὡς νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, εἶναι κατὰ τὰς κυριωτέρας διατάξεις αὐτοῦ ἄκυρον, ἐνῷ ἐξ ἄλλου στερεῖται βασικῶν στοιχείων, τὰ ὁποῖα ἔδει νὰ περιληφθοῦν, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 4 τοῦ Α. Ν. ἵνα τεθῇ ἐν λειτουργίᾳ ἡ ὀργάνωσις αὕτη. Τοῦ Καταστατικοῦ διατυπωθέντος παρὰ τὸν νόμον καὶ δὴ μὲ οὐσιώδεις παραλείψεις σπουδαίων στοιχείων, οἷα εἶναι (ἄρθρ. 4 §§ 1 καὶ 3 τοῦ Α. Ν.) τὰ τοῦ τρόπου καὶ χρόνου τῆς ὑπαγωγῆς τῶν ἀσφαλιζομένων προσώπων εἰς τὴν ἀσφάλισιν, τὰ δικαιώματα καὶ αἱ προϋποθέσεις κτήσεως αὐτῶν, ὡς καὶ αἱ σχετικαὶ ὑποχρεώσεις τῶν ἀσφαλιζομένων καὶ τῶν ἐργοδοτῶν, τὰ τῆς διαχειρίσεως, τοποθετήσεως καὶ διαθέσεως τῶν πόρων τῆς ΟΑΦΑ

ΜΗ ΕΞΑΡΤΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΣ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΤΟΥ Ι.Κ.Α. ΕΚ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΑΝΤΩΝ. Γ. ΜΑΓΚΑΚΗ, Νομικοῦ Συμβούλου τοῦ Ι.Κ.Α.

1. Ὁ Νόμος 6298]1934 περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων διὰ μὲν τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 23 *διέτεξε τὴν εἰσπραξιν* τῶν ἐν αὐτῇ ἀπαριθμουμένων ἀπαιτήσεων τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (Ι.Κ.Α.) διὰ τῶν Δημοσίων Ταμείων *κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων* (Ν.Ε.Δ.Ε.). Διὰ δὲ τῆς § 4 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου *καθώρισε τοὺς τίτλους*, βάσει τῶν ὁποίων θὰ ἐνεργῶσι τὰ Δημόσια Ταμεῖα τὴν βεβαίωσιν καὶ εἰσπραξιν τῶν παρ' αὐτῶν καὶ κατὰ τὸν Ν.Ε.Δ.Ε. εἰσπρακτέων ἀπαιτήσεων τοῦ Ι.Κ.Α. Καὶ διὰ τῆς § 5 τοῦ ἰδίου ἄρθρου *ἐθέσπισε κατὰ τῶν πράξεων* τῆς ἐνεργουμένης παρὰ τῶν Δημοσίων Ταμείων κατὰ τὸν Ν.Ε.Δ.Ε. διὰ τὴν εἰσπραξιν τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ Ι.Κ.Α. *ἐκτελέσεως, ἐνδικα μέσα*, τὴν *ἔνστασιν* ἐν πρώτῳ βαθμῷ καὶ τὴν *ἔφεσιν* ἐν δευτέρῳ. Διὰ τὴν ἐκδίκασιν τῶν ὁποίων κατέστησεν ἁρμόδια τὰ προβλεπόμενα ἐν τοῖς ἄρθροις 56 καὶ 57 τοῦ αὐτοῦ νόμου Ἀσφαλιστικὰ Δικαστήρια καὶ τὸ μὲν Πρωτοβάθμιον Διοικητικὸν Ἀσφαλιστικὸν Δικαστήριον διὰ τὴν ἔνστασιν, τὸ δὲ Δευτεροβάθμιον τοιοῦτον διὰ τὴν ἔφεσιν.

2. Τὰ Ἀσφαλιστικὰ ὅμως Διοικητικὰ Δικαστήρια μέχρι σήμερον δὲν συνέστησαν, καθόσον δὲν ἐξεδόθη εἰσέτι τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 56 ἀπαιτούμενον Β. Δ. διὰ τὴν σύστασιν αὐτῶν.

Ἐξ ἑτέρου δὲν ἐξεδόθη εἰσέτι ὁ προβλεπόμενος ἐν τῇ § 5 τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ νόμου 6298]1934 Κανονισμός, δι' οὗ θὰ καθωρισθῶσιν εἰδικώτερον τὰ τῆς ὑποβολῆς τῶν ἐνστάσεων κατὰ τῶν διὰ τὴν εἰσπραξιν τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ Ι.Κ.Α. πράξεων ἐκτελέσεως, καθόσον διὰ τοῦ ἄρθρου 87 τοῦ ἐκδοθέντος Κανονισμοῦ περὶ τρόπου ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐσόδων τοῦ Ι.Κ.Α. (Ἐφημ. Κυβ. τ. Β' φ. 157]12.8.1937) καθωρίσθη ὁ τρόπος τῆς ὑποβολῆς τῶν ἐνστάσεων μόνον κατὰ τῆς ἐκδιδομένης ὑπὸ τοῦ Δημοσίου Ταμείου κατ' ἄρθρον 4 τοῦ Ν.Ε.Δ.Ε. ἀτομικῆς προσκλήσεως τοῦ ὀφειλέτου, χωρὶς νὰ καθορισθῇ καὶ ὁ τρόπος τῆς ὑποβολῆς τῶν ἐνστάσεων καὶ κατὰ τῶν ἄλλων πράξεων τῆς τοιαύτης ἐκτελέσεως, ἤτοι κατὰ τῆς κατασχέσεως, ἐνταλματος προσωπικῆς κρατήσεως, προγράμματος πλειστηριασμοῦ, ἀναγκαστικοῦ πλειστηριασμοῦ κλπ.

3. Ἡ μὴ εἰσέτι σύστασις τῶν Ἀσφαλιστικῶν Διοικητικῶν Δικαστηρίων, τῶν καθισταμένων διὰ τῆς § 5 τοῦ ἄρθρου 23 πρὸς

καὶ ἐν γένει πᾶσα λεπτομέρεια, δὲν δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι ὀφίσταται νομίμως Καταστατικὸν τῆς ΟΑΦΑ καὶ ὅτι, κατὰ συνέπειαν, ἐτέθη ἐν λειτουργίᾳ τὸ νομικὸν τοῦτο πρόσωπον, οὗτινος ἡ ἔναρξις τῆς λειτουργίας ἐτέλει ἐπὶ ἑνδεκα ὁλοκλήρα ἔτη ὑπὸ τὴν ἀναβλητικὴν αἵρεσιν τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Καταστατικοῦ αὐτῆς—ἀλλὰ Καταστατικοῦ περιέχοντος πλήρη τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου προβλεπόμενα καὶ ἀκριβῶς καθοριζόμενα στοιχεῖα καὶ οὐχὶ Καταστατικοῦ παρανόμου.

12. Τὸ κατὰ τ' ἀνωτέρω δημοσιευθὲν Καταστατικὸν ἐτροποποιήθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20699]Σ.409 τῆς 22 Ἀπριλίου 1950 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Ὀργανώσεως Ἀντιφυματικῆς Ἀσφαλίσεως»—Ἐφημ. Κυβ. τ. Β' φ. 65]24 Ἀπριλίου 1950) (*). Ἡ ὑπουργικὴ αὕτη ἀπόφασις, ἥτις ὁρίζει τὴν 1 Ἰανουαρίου 1950, ὡς ἡμερομηνίαν ἐνάρξεως καταβολῆς τῶν ὑπὲρ τῆς ΟΑΦΑ εἰσφορῶν, φέρεται ἐκδοθεῖσα δυνάμει τοῦ ἄρθρου 59 § 1 τοῦ Α.Ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας» ὡς ἀοθέντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Ν. 694]1937, καὶ δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ Ν.Δ. τῆς 30 Ἀπριλίου 1946 «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν ὀργανισμῶν κοινωνικῆς πολιτικῆς».

Ἀλλ' ἡ κατ' ἄρθρον 99 τοῦ Α.Ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 καὶ ἄρθρον 3 τοῦ Ν. Δ. τῆς 30 Ἀπριλίου 1946 ἐξουσιοδότησις, λόγῳ τῆς εὐρύτητος αὐτῆς, εἶναι ἀνεπισυνταγματικὴ καὶ ἄκυρος (βλ. τὰς ἀνωτέρω ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας). Δικαίωμα τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ παρέχει εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας ἀκριβῶς ὁ, μεταγενέστερος τοῦ Α.Ν. τῆς 11]12 Νοεμβρίου 1935, Α. Ν. τῆς 19]20 Νοεμβρίου 1935 περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς φυματιώσεως», ὅστις ἐν ἄρθρῳ 4 § 2 αὐτοῦ ὥρισεν ὅτι τὸ Καταστατικὸν τῆς ΟΑΦΑ καθίσταται καὶ τροποποιεῖται διὰ πράξεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δημοσιευομένων εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, αἵτινες ἐκδίδονται τηρουμένων τῶν αὐτόθι ἀναφερομένων διατυπώσεων. Προϋπόθεσις ὅμως ἐγκύρου τροποποιήσεως κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην εἶναι ὅτι *κατέστη* νομίμως ἅπαξ τὸ Καταστατικὸν τῆς Ὀργανώσεως. Κατὰ συνέπειαν ἡ ὑπ' ἀριθ. 20699]Σ.409 ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ἐφ' ὅσον τροποποιεῖ Καταστατικὸν ἄκυρον, οὐδὲν ἐπάγει ἔννομον ἀποτέλεσμα, διότι δὲν εἶναι νομικῶς νοητὴ ἔγκυρος τροποποίησις ἀκύρου καὶ ἄρα ἀνυπάρκτου Καταστατικοῦ.

Κατὰ τὰς σκέψεις ταύτας, καταλήγω εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι οὔτε τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 51133]Ε.1682 τῆς 16 Νοεμβρίου 1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐγκριθὲν δηθὲν Καταστατικὸν τῆς ΟΑΦΑ, οὔτε ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20699]Σ.409 τῆς 22 Ἀπριλίου 1950 ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργοῦ ἐγκριθεῖσα τροποποίησις αὐτοῦ δημιουργεῖ οἱανδήποτε ὑποχρέωσιν, εἴτε τῶν ἐπιχειρήσεων, εἴτε τῶν παρ' αὐταῖς ἐργαζομένων, εἴτε τῶν ἀσφαλιστικῶν ταμείων ἔναντι τῆς ΟΑΦΑ.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 20 Νοεμβρίου 1950.

Ι. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ

(*) ΕΕΔ 9 σελ. 530.

ἐκδίκασιν τῶν διενέξεων τῆς αὐτῆς § ὁ θεσπισθεισῶν ἐνστάσεων κατὰ τῶν πράξεων τῆς ἐκτελέσεως, διὰ τὴν παρὰ τῶν Δημοσίων Ταμείων κατὰ τὸν Ν.Ε.Δ.Ε. εἰσπραξιν τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ Ι.Κ.Α., ὡς καὶ ἡ μὴ εἰσέτι ἔκδοσις τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ τῆς ἰδίας § ὁ Κανονισμοῦ καὶ τοῦ μὴ καθορισμοῦ ἑπομένως εἰσέτι τοῦ τρόπου τῆς ὑποβολῆς τῶν ἐνστάσεων κατὰ τῶν πράξεων τῆς τοιαύτης ἐκτελέσεως, **δὲν παρακωλύει** τὴν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου 6298|1934 ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 23 αὐτοῦ καὶ τὴν συμφώνως ἄρα ταύτῃ εἰσπραξιν διὰ τῶν Δημοσίων Ταμείων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Ε. Δ. Ε. τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ Ι. Κ. Α. Ἐν ἄλλοις λέγειν ἡ ἐφαρμογὴ καὶ ἰσχὺς τῆς διατάξεως τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 23. τῆς ὁριζούσης τὸν τρόπον τῆς εἰσπράξεως τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ Ι.Κ.Α., δὲν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς συστάσεως καὶ λειτουργίας τῶν ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων, ὡς ἐσφαλμένως, διὰ τοὺς ἀναπτυσσομένους κατωτέρω λόγους, δέχονται αἱ τοῦ αὐτοῦ ἀκριβῶς περιεχομένου 683|1950 (ἴδε ταύτην ἐν ΕΕΔ. Τόμ. 9, σελ. 538, καὶ ἐν Θέμ. ΞΑ' 562) καὶ 740|1950 ἀποφάσεις τοῦ Πρωτοδικείου Ἡρακλείου καὶ ὁ μειοψηφήσας Ἐφέτης ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 187|1950 ἀποφάσει τοῦ Ἐφετείου Κρήτης (ἴδε ταύτην κατωτέρω), δι' ἃς ἐξηφανίσθη ἡ προρρηθεῖσα 740|1950 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἡρακλείου Κρήτης.

4. Διὰ τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 23, ὁριζούσης, ὅτι ἡ εἰσπραξις τῶν ἐν αὐτῇ ἀπαριθμουμένων ἀπαιτήσεων τοῦ Ι.Κ.Α. ἐνεργεῖται παρὰ τῶν Δημοσίων Ταμείων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ν.Ε.Δ.Ε., ἐπεξετάθη ἡ ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων τοῦ «περὶ εἰσπράξεως τῶν δημοσίων ἐσόδων» νόμου 4845|30, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη, ἐπὶ τῆς εἰσπράξεως τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ Ι.Κ.Α. Ἰσχύουσιν οὕτω καὶ ρυθμίζουσι τὴν εἰσπραξιν τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ Ι.Κ.Α. πᾶσαι αἱ διατάξεις τοῦ Ν.Ε.Δ.Ε. πλὴν ἐκείνων, αἵτινες ρυθμίζουσι περιπτώσεις τῆς διαδικασίας τῆς εἰσπράξεως, ρυθμιζομένας διαφόρως ὑπὸ τοῦ περὶ τοῦ Ι.Κ.Α. νόμου 6298|1934, ὁπότε τὰς περιπτώσεις ταύτας καταλαμβάνουσιν, ὡς ἐπικρατέστεραι, καθ' ὃ εἰδικαί, καὶ ρυθμίζουσαι αἱ διατάξεις τοῦ Νόμου 6298|1934 καὶ οὐχὶ αἱ συναφεῖς καὶ μὴ καταργούμεναι διατάξεις τοῦ Ν.Ε.Δ.Ε. Διὰ νὰ καταλάβωσιν ὅμως καὶ ρυθμίσωσιν οἱ εἰδικαὶ περὶ τοῦ Ι.Κ.Α. διατάξεις τοῦ Νόμου 6298|1934 τὰς περὶ ὧν προβλέπουσιν αὗται περιπτώσεις τῆς διαδικασίας τῆς εἰσπράξεως, δέον αἱ διατάξεις αὗται τοῦ Ν. 6298 νὰ ἔχωσι λάβει καὶ οὐσιαστικὴν ἰσχὺν (καὶ ὄχι μόνον τυπικὴν τοιαύτην, ἣν καὶ μόνον ἐκτήσαντο αἱ περὶ ὧν πρόκειται διατάξεις ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως των). Διότι μόνον ἀπὸ τῆς οὐσιαστικῆς αὐτῶν ἰσχύος ἐπικρατοῦσιν αὗται τῶν συναφῶν αὐταῖς καὶ μὴ δι' αὐτῶν καταργουμένων διατάξεων τοῦ Ν.Ε.Δ.Ε. καὶ καταλαμβάνουσι καὶ ρυθμίζουσιν αὗται τὰς προβλεπομένας παρ' αὐτῶν περιπτώσεις. Ἄλλως καταλαμβάνουσι καὶ ρυθμίζουσι ταύτας αἱ διατάξεις τοῦ Ν.Ε.Δ.Ε., καθ' ὃν εἰσπράττονται αἱ ἀπαιτήσεις τοῦ Ι.Κ.Α. κατὰ τὴν νομοθετικὴν ἐπιταγὴν τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ Ν. 6298|1934.

5. Ἡ κατὰ τὴν § 3 τοῦ ἄρθρ. 23 τοῦ Ν. 6298|1934 εἰσπραξις τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ Ι.Κ.Α. κατὰ τὸν Ν.Ε.Δ.Ε. δὲν προϋποθέτει οὔτε κατὰ τὸ γράμμα τοῦ κειμένου τοῦ νόμου, οὔτε κατὰ τὴν βούλησιν τοῦ νομοθέτου καὶ τὴν λειτουργίαν τῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων, παρ' ὧν ἐκδικάζονται, κατὰ τὴν § 5 τοῦ ἰδίου ἄρθρου 23, τὰ κατὰ τῆς ἐκτελέσεως ἐπιτρεπόμενα ἔνδικα μέσα, τῆς ἐνστάσεως καὶ ἐφέσεως. Δὲν ὑφίσταται ταύτοτης ἀλληλοεξαρτήσεως μεταξὺ τῆς λειτουργίας τοῦ τρόπου τῆς εἰσπράξεως κατὰ τὸν Ν.Ε.Δ.Ε. καὶ τῆς λειτουργίας τῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων, ὡς τοῦτο προκύπτει σαφῶς ἐξ αὐτοῦ τοῦ κειμένου τῶν §§ 3 καὶ 5 τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ Νόμου 6298|1934.

Ἡ § 3 ἔχει ἐπὶ λέξει: «αἱ κατὰ τὸν παρόντα νόμον ἀπαιτήσεις τοῦ Ἱδρύματος ἐκ καθυστερουμένων εἰσφορῶν, τόκων ὑπερημερίας, προσθέτων τελῶν ἢ δαπανῶν. . . εἰσπράττονται διὰ τῶν Δημοσίων Ταμείων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου «Περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων». Ἡ δὲ § 5 ἔχει ἐπὶ λέξει: «Κατὰ τῆς τοιαύτης ἐκτελέσεως ἐπιτρέπονται ἐνστάσεις ὑποβαλλόμεναι κατὰ τὰ διὰ Κανονισμοῦ εἰδικώτερον ὁριζόμενα καὶ ἀπευθυνόμεναι κατὰ τοῦ Ἱδρύματος . . .»

Ἐκ τῆς ἁπλῆς καὶ μόνης ἀναγνώσεως καὶ τῆς ἀντιπαραβολῆς τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 23 πρὸς τὴν § 5 τοῦ ἰδίου ἄρθρου συνάγεται, ὅτι ἡ μὲν ἰσχὺς τῆς § 3 τῆς ὁριζούσης τὴν εἰσπραξιν κατὰ τὸν Ν.Ε.Δ.Ε. ἄρχεται ἀμέσως ἅμα τῇ δημοσιεύσει τοῦ Ν. 6298|1934, διότι ταύτην τὴν ἔννοιαν ἔχει ἡ διάταξις τῆς § 3, καθ' ἣν αἱ ἀπαιτήσεις τοῦ Ἱδρύματος ἐκ καθυστερουμένων εἰσφορῶν **εἰσπράττονται** διὰ τῶν Δημοσίων Ταμείων κλπ. (Ἐφ. Κρήτ. 187|1950, Πρόεδρ. Πρωτ. Ἀθην. 801|1951). Τοὐτέστι διὰ τῆς διατάξεως τῆς § 3 τίθεται κανὼν ἀμέσου, ἅμα τῇ δημοσιεύσει τοῦ νόμου, ἰσχύος. Ἐνῷ ἡ ἰσχὺς τῆς § 5 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 23, τῆς ὁριζούσης τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἐνστάσεων παρὰ τῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων, δὲν ἄρχεται ἀμέσως ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου, ἀλλ' ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐκδόσεως σχετικοῦ Κανονισμοῦ, ἤτοι ἄλλου κανόνος, ἐν τῷ μέλλοντι τεθησομένου. Τοὐτέστι διὰ τῆς § 5 τίθεται κανὼν οὐχὶ ἀμέσου—ἅμα τῇ δημοσιεύσει τοῦ νόμου—ἰσχύος, ἀλλὰ κανὼν, ὅστις θὰ ἰσχύσῃ εἰς τὸ μέλλον, ἀφ' ἧς ἐκδοθῇ ὁ σχετικὸς Κανονισμός, ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ ὁποίου, ἀφ' ἧς καὶ ἐξαρτᾶται ἡ ἰσχὺς τῆς § 5, θ' ἄρξηται ἡ ἰσχὺς ταύτης.

Ἐξ αὐτοῦ ὄθεν τοῦ κειμένου τοῦ Νόμου προκύπτει βούλησις τοῦ νομοθέτου περὶ τοῦ μὴ ἀπαραιτήτου τῆς συγχρόνου ἰσχύος τοῦ τρόπου τῆς εἰσπράξεως κατὰ τὸν Ν.Ε.Δ.Ε. τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ τῆς λειτουργίας τῶν ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων. Διὰ νὰ ἰσχύσῃ τὸ ἀντίθετον, ἐὰν τοῦτο ἤθελεν ὁ Νομοθέτης, θὰ ἔπρεπεν αὐτὸς οὗτος ὁ νόμος νὰ ὁρίσῃ τὸ σύγχρονον τῆς ἰσχύος τῆς § 5 καὶ τῆς § 5 τοῦ ἄρθρου 23.

Ἀλλὰ καὶ οὐσιαστικώτερα ἐξεταζομένου τοῦ θέματος πείθει περὶ τοῦ ἀνυπάρκτου ἐξαρτήσεώς τινος τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ διὰ τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 23 θεσπισθέντος τρόπου εἰσπράξεως τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ Ι.Κ.Α. κατὰ τὸν Ν.Ε.Δ.Ε. ἐκ τῆς λειτουργίας τῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων, ἅτινα καθίστανται κατὰ τὴν § 5 ἁρμόδια διὰ τὴν ἐκδίκασιν τῶν κατὰ τῆς ἐκτελέσεως ταύτης ἐνστάσεων, ὑποβαλλομένων κατὰ

τά είδικώτερον δρισθησόμενα διά τοῦ κατά τήν ἰδίαν § 5 ἐκδοθησομένου Κανονισμοῦ.

Ἡ νομοθετική ἐξουσία, καθ' ὃ εἶχε δικαίωμα, ἠθέλησε διά τῆς διατάξεως τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 23 νά καθιερώσῃ ὑπέρ τοῦ Ι.Κ.Α., νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, αὐστηρότερον τρόπον εἰσπράξεως τῶν ἀπαιτήσεών του, τόν κατά τόν Ν.Ε.Δ.Ε., ἀκριβῶς ὡς ἔπραξε τοῦτο ὑπέρ τε τοῦ Δημοσίου καί ὑπέρ πάντων σχεδόν τῶν Κλαδικῶν Ἀσφαλιστικῶν Ταμείων (οἷον ὑπέρ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας διά τοῦ Ν. Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946 ἄρθρ. 2 § 3 κλπ.). Ἐναντι τῆς τοιαύτης ὑπέρ τοῦ Ι.Κ.Α. γενομένης καθιερώσεως τοῦ αὐστηροῦ τούτου τρόπου εἰσπράξεως τῶν ἀπαιτήσεών του, δέν παρίσταται, οὔτε παρίσταται, ἀνάγκη καθιερώσεως εἰδικοῦ ἀνταναθήσματος, ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Πρωτοδικείου Ἡρακλείου, ὑπέρ ὧν ὀφειλετῶν τοῦ Ι.Κ.Α., οἵτινες θά ἐδιώκοντο πρός πληρωμήν τῶν ὀφειλῶν των κατά τόν Ν.Ε.Δ.Ε., Ἀπόδειξις τούτου τό γεγονός, ὅτι προκειμένου περί τε τοῦ Δημοσίου καί περί τῶν ἄλλων Νομικῶν Προσώπων Δημ. Δικαίου, εἰσπραττόντων τάς ἀπαιτήσεις των κατά τόν Ν.Ε.Δ.Ε. οὐδέν καθιεροῦται ἐναντι τῆς κατά τόν αὐστηρόν τοῦτον τρόπον εἰσπράξεως τῶν ἀπαιτήσεων των εἰδικόν ἀνταναθήσμα. Ἡ μή ὕπαρξις ἄλλης ἀνάγκης καθιερώσεως εἰδικοῦ ἀντιταθμίσματος προκύπτει ὡς αὐτονόητος ἐκ τε τοῦ ἄρθρου 235 τῆς Πολ. Δικονομίας, ὅπερ διά τοῦ ἐν αὐτῇ δριζομένου ἐνδίκου μέσου τῆς ἀνακοπῆς παρέχει εἰς τόν καθ' οὗ ἡ πρᾶξις τῆς ἐπιβολῆς εἰσφορῶν πλήρη προστασίαν, καί δή ἐνώπιον τοῦ φυσικοῦ δικαστοῦ, καί τοῦ Ν.Ε.Δ.Ε., παρέχοντος ἐπίσης πλήρη προστασίαν εἰς τούς ὀφειλέτας διά τῶν ἐν αὐτῷ προβλεπομένων ἐνδίκων μέσων κατά τῶν πράξεων τῆς κατά τόν νόμον τοῦτον ἐνεργουμένης κατ' αὐτῶν ἐκτελέσεως.

Ἀπαντῶσι βεβαίως ἐν τῇ Νομοθεσίᾳ ἡμῶν περιπτώσεις, καί εἰς ταύτας ἀνήκει καί ἡ προκειμένη τῆς § 5 τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ Ν. 6298|1934, καθ' ἃς ἡ Νομοθετική Ἐξουσία, σκοποῦσα τήν καροχήν οὐχί βεβαίως ἰσχυροτέρας προστασίας, διότι ἰσχυροτέρα προστασία ἀπό τῆς ἐνόπιον τοῦ φυσικοῦ δικαστοῦ — τοῦ Πρωτοδικείου — τοιαύτης δέν νοεῖται ὑπάρχουσα, ἀλλά μεγαλυτέρας τοῦ ἰδιώτου διευκολύνσεως (εὐχερείας καί ταχύτητος) περί τήν ρύθμισιν καθιερεῖ εἰδικά Δικαστήρια ἡ Ἐπιτροπάς ἐνώπιον τῶν ὁποίων δύναται νά προσφεύγῃ ὁ ἰδιώτης καθ' ὡρισμένων πράξεων τῶν διοικητικῶν ὀργάνων. Τοῦτο ὅμως δέν σημαίνει, ὅτι τήν λειτουργίαν τῶν εἰδικῶν τούτων Δικαστηρίων ἡ Ἐπιτροπῶν καθιερεῖ ὁ νόμος ὡς προϋπόθεσιν τῆς ἐνεργείας ἐῶν πράξεων τούτων. Διά τῆς εἰδικῆς ταύτης δικαιοδοσίας παρέχεται ἁπλῶς εἰς τόν ἰδιώτην διευκόλυνσις ἥς ἐν περισσοῦ, ἤτις ἀκριβῶς διά τοῦτο ἔχει δικαιολογητικήν βάσιν ἀσκήσεως, μή τελοῦσαν ἐν σχέσει ἐξαρτήσεως πρός τήν δικαιολογητικήν βάσιν τῆς καθιερώσεως τοῦ αὐστηροῦ τρόπου τῆς εἰσπράξεως ἐῶν ἀπαιτήσεων. Εἶναι μία ἐπί πλέον διευκόλυνσις ὑπέρ τοῦ ἰδιώτου, ἀκριβῶς διότι κατά τῶν πράξεων τῶν διοικητικῶν ὀργάνων οἱουδήποτε βαθμοῦ αὐστηρότητος καί ἀκαμψίας ὑπάρχει κατ' ἀρχήν ἡ ἐκ τῶν γενικῶν κανόνων, εἴτε διοικητικῶν, εἴτε δικονομικῶν, προστασία, ὡς ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 235 τῆς Πολ. Δικονομίας καί ἡ ἐκ τοῦ Ν.Ε.Δ.Ε. τοιαύτη, χορηγούντων τά ἐν αὐτοῖς προβλεπόμενα ἔνδικα μέσα εἰς τούς διωκομένους ὀφειλέτας κατά τῶν κατ' αὐτῶν πράξεων τῆς ἐκτελέσεως πρός εἰσπραξιν κατά τόν προμνησθέντα νόμον τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ Ι.Κ.Α. Καί ὁ νόμος 230|1914 περί Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἐξεδόθη χάριν εἰδικωτέρας προστασίας καί μεγαλυτέρας διευκολύνσεως τῶν πολιτῶν, ἐν τούτοις οὐδείς ποτέ διενοήθη νά ἰσχυρισθῇ, καθ' ὅλον τό μέχρι τοῦ ἔτους 1929 διάστημα, ὅτι τά ἐκδοθέντα ὑπό τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας κανονιστικά διατάγματα, τά ὁποῖα πρό τῆς ἐκδόσεως αὐτῶν ὑπέκειντο κατά τό ἄρθρον 24 τοῦ Ν. 230|1914 εἰς τήν ἐπεξεργασίαν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ὑπῆρξαν ἄκυρα, διότι δέν ἐξεδόθη τό κατά τ' ἄρθρ. 52 τοῦ νόμου τούτου Βασ. Διάταγμα, ἵνα θέσῃ εἰς λειτουργίαν τό Συμβούλιον Ἐπικρατείας.

6. Ἡ περί τῆς μή ἐξαρτήσεως τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ τρόπου τῆς εἰσπράξεως τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ Ι.Κ.Α. καί τῆς ἰσχύος ἑπομένως τῆς ὁριζούσης τήν εἰσπραξιν αὐτῶν κατά τόν Ν.Ε.Δ.Ε. § 3 τοῦ ἄρθρου 23, ἐκ τῆς προηγουμένης λειτουργίας τῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων ἀποδεικνύεται κατά τρόπον ἀναμφισβητητον καί ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι ὁ Νομοθέτης διά τοῦ μεταγενεστέρου τοῦ νόμου 6298|1934 νεωτέρου νόμου 1383 τοῦ 1942 συνέστησε διά τοῦ ἄρθρου 2 αὐτοῦ ἰδίων ἐν Ἀθήναις Δημόσιων Ταμείων ὑπό τήν ἐπωνυμίαν Ταμείων Ἐσόδων τοῦ Ι.Κ.Α. διά τήν κατά τόν Ν.Ε.Δ.Ε. εἰσπραξιν τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ Ι.Κ.Α. καί τό ὁποῖον κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 70770|11.5.43 διαταγῆς τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν λειτουργεῖ ἀπό τῆς 1ης Ἰουλίου 1949.

Τό ἄρθρον 2 τοῦ ὡς ἄνω Νόμου 1383|1942 ἐκυρώθη καί ἰσχύει παγίως διά τῆς δυνάμει τῶν Συντακτικῶν Πράξεων 58 καί 69 τοῦ 1945 καί 115 τοῦ 1946 ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 292|19.5.46 (Ἐφημ. Κυβ. φύλλ. 182|30.5.46, τεῦχ. Α) Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἡ ὑπό τοῦ Νομοθέτου, τελοῦντος βεβαίως ἐν γνώσει, ὅτι δέν συνεστήθησαν εἰσέτι τά Ἀσφαλιστικά Δικαστήρια καί δέν ἤρξατο ἑπομένως ἡ λειτουργία των, γενομένη θέσπισις τοῦ ὡς ἄνω Νόμου 1383|1942, νεωτέρου τοῦ Νόμου 6298|1934 καί ἡ θέσις τούτου ἐν ἰσχύι, καταδεικνύει ἀπῳδῶς, ὅτι ὁ Νομοθέτης δέν ἔκαρτο τήν ἰσχύν τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ ν. 6298 καί τήν συμφώνως ταύτῃ ἄρα εἰσπραξιν τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ Ι.Κ.Α. κατά τόν Ν.Ε.Δ.Ε. ἐκ τῆς προηγουμένης λειτουργίας τῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων.

7. Ἐκ τῶν ἐκτεθέντων προκύπτει, ὅτι οὔτε κατά τό γράμμα τοῦ νόμου, οὔτε κατά τήν βούλησιν τοῦ Νομοθέτου, ἐξαρτᾶται ἡ ἰσχύς τῆς διατάξεως τῆς § 3 τοῦ ἄρθρ. 23 τοῦ Νόμου 6298 καί ἡ συμφώνως ταύτῃ εἰσπραξις κατά τόν Ν.Ε.Δ.Ε. τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ Ι.Κ.Α. ἐκ τῆς λειτουργίας τῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων, παρ' ὧν ἐκδικάζονται αἱ ἐπιτρεπόμεναι κατά τήν § 5 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 23 ἐνστάσεις κατά τῶν πράξεων τῆς ἐνεργουμένης ἐκτελέσεως διά τήν κατά τόν Ν.Ε.Δ.Ε. εἰσπραξιν τῶν ἐν λόγῳ ἀπαιτήσεων.

8. Δέν ὑφίστατο ἄλλως ἀνάγκη τις, ὅπως τε-

δώσιν συγχρόνως εἰς ἰσχύν ἥ τε § 3 καὶ ἡ § 5, τοῦ ἄρθρου 23, διότι ἐξακολουθοῦσι νὰ ἰσχύωσιν αἱ συναφεῖς διατάξεις τοῦ Ν.Ε.Δ.Ε. μέχρι τῆς ἐκδόσεως τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 56 τοῦ Ν. 6298|1934 Β. Δ/τος περὶ τῆς συστάσεως καὶ λειτουργίας τῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων, ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ ὁποίου, καθ' ἣ ἀνεπτύχθη ἐν § 4, ἀρχομένης καὶ τῆς οὐσιαστικῆς ἰσχύος τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 6298|34, θὰ παύσῃ καὶ μόνον ἀπὸ ταύτης ἡ ἰσχὺς τῶν συναφῶν διατάξεων τοῦ Ν.Ε.Δ.Ε.

Μέχρι ὅθεν τῆς λειτουργίας τῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων κατὰ τῶν πράξεων τῆς ἐκτελέσεως διὰ τὴν κατὰ τὸν Ν.Ε.Δ.Ε. εἰσπραξιν τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ Ι.Κ.Α. νομίμως ἀσκοῦνται τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου Ν.Ε.Δ.Ε. προβλεπόμενα ἔνδικα μέσα, ὡς καὶ ἡ ἀνακοπὴ τοῦ ἄρθρου 235 τῆς Πολ. Δικ. καὶ ἀπευθύνονται ἐνώπιον τῶν ὡρισθέντων διὰ ταῦτα Πολιτικῶν τακτικῶν Δικαστηρίων, παρ' ὧν καὶ ἐκδικάζονται κατὰ τὰς περὶ αὐτῶν διατάξεις τοῦ Ν.Ε.Δ.Ε. ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς τοιαύτας τῆς Πολιτ. Δικονομίας (Ἐφ. Κρήτ. 187|1950, Πρωτ. Ἀθ. 3402, 3403, 3404, 3405, 3406, 3407, 7548 καὶ 10101 τοῦ 1950 καὶ 48|1951).

9. Ἡ ἐν τῇ 187|1950 ἀποφάσει τοῦ Ἐφετείου Κρήτης γνώμη τοῦ μειοψηφήσαντος Ἐφέτου, καθ' ἣν αἱ καταστάσεις ὀφειλετῶν ἀποτελοῦσι τίτλον, ἐὰν παρῆλθεν ἡ προθεσμία τῆς ἀσκήσεως τῆς ἐφέσεως ἢ ἡ ἀσκηθεῖσα ἔφεσις ἀπερρίφθη ἢ δὲν ἠσκήθη προσφυγὴ ἢ ἡ ἀσκηθεῖσα τοιαύτη ἀπερρίφθη, δὲν εὐσταθεῖ. Διότι 1) αἱ καταστάσεις αὗται ὀφειλετῶν, αἵτινες ἀποτελοῦσιν, ὡς ῥητῶς ὁρίζει ἡ § 3 τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ Ν. 6298, τοὺς τίτλους διὰ τὴν παρὰ τῶν Δημοσίων Ταμείων βεβαίωσιν καὶ εἰσπραξιν κατὰ τὸν Ν.Ε.Δ.Ε. τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ Ι.Κ.Α. δὲν συνιστῶσι πράξεις ἐκτελέσεως καὶ δὲν ὑπόκεινται αὗται εἰς οὐδὲν ἔνδικον μέσον, ὡς δὲν ὑπόκεινται καὶ αἱ κατὰ τ' ἄρθρ. 2 τοῦ Ν.Ε.Δ.Ε. τίτλοι, βάσει τῶν ὁποίων ἐνεργεῖται ἡ βεβαίωσις καὶ εἰσπραξις τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ Δημοσίου. Αἱ καταστάσεις αὗται ὀφειλετῶν δὲν ὑπόκεινται οὔτε εἰς τὴν ἔνστασιν τῆς § 5 τοῦ ἄρθρ. 23, οὔτε εἰς τὴν ἔφεσιν τῆς αὐτῆς § 5, οὔτε καὶ εἰς τὴν ἔφεσιν τοῦ ἄρθρου 53 τοῦ Ν. 6298|1934 καὶ ἑπομένως οὔτε εἰς τὴν προσφυγὴν τοῦ ἄρθρου 54 τοῦ αὐτοῦ νόμου. Εἰς τὴν ἔφεσιν τοῦ ἄρθρου 53 κατὰ τὴν § 1 β αὐτοῦ ὑπόκεινται αἱ ἀποφάσεις τῶν ὀργάνων τῆς ἀσφαλίσεως, δι' ὧν καθορίζονται αἱ καταβλητέαι εἰσφοραί, αἵτινες ὅμως εἶναι ὅλως διάφοροι πράξεις τῶν πράξεων ἐκτελέσεως αἵτινες ὑπόκεινται εἰς τὴν ἔνστασιν τοῦ ἄρθρου 23 § 5, ἐνώπιον τοῦ Πρωτοβαθμίου Διοικ. Ἀσφαλιστικοῦ Δικαστηρίου, αἱ ἀποφάσεις τοῦ ὁποίου ὑπόκεινται εἰς ἔφεσιν ἐνώπιον τοῦ Δευτεροβαθμίου Διοικητικοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Δικαστηρίου, 2) Διότι καὶ ἐὰν ἤθελε θεωρηθῇ, ὅτι αἱ καταστάσεις ὀφειλετῶν ὑπόκεινται εἰς ἔνδικον μέσον, ὅπερ δὲν συμβαίνει, ἡ ἄσκησις τῶν κατ' αὐτῶν ἐνδίκων μέσων δὲν ἀναστέλλει τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν. Καθόσον οὔτε εἰς τὴν ἔνστασιν τοῦ ἄρθρου 23 § 5, οὔτε εἰς τὴν προσφυγὴν τοῦ ἄρθρου 54 δίδεται διὰ κειμένης διατάξεως τοῦ Ν. 6298|1934 ἀναστολτικὴ δύναμις, ὁπότε καὶ μόνον θὰ εἶχον αὗται τοιαύτην. Διὰ δὲ τὴν ἔφεσιν ῥητῶς ὁρίζεται διὰ τῆς § 5 τοῦ ἄρθρ. 53 τοῦ Ν. 6298|1934, ὅτι ἡ ἄσκησις τῆς ἐφέσεως δὲν ἀναστέλλει τὴν ἐκτέλεσιν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως.

10. Ὅθεν ἀφοῦ αἱ καταστάσεις αὗται ὀφειλετῶν, αἱ συνιστῶσαι τοὺς τίτλους διὰ τὴν βεβαίωσιν καὶ εἰσπραξιν παρὰ τῶν Δημοσίων Ταμείων τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ Ι.Κ.Α. οὔτε εἰς ἔνδικον μέσον ὑπόκεινται, οὔτε ἀναστολτικὴν δύναμιν ἔχει ἡ ἄσκησις τῶν ὑπὸ τοῦ Ν. 6298|1934 προβλεπομένων ἐνδίκων μέσων, ἅτινα θὰ ἐχώρουν κατ' αὐτῶν, ἐὰν ὑπέκειντο εἰς ἔνδικον μέσον, ἔπεται, ὅτι οἱ τίτλοι, τοὺς ὁποίους ἀποτελοῦσι κατὰ τὴν § 3 τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ Ν. 6298|1934 αἱ καταστάσεις αὗται ὀφειλετῶν, βάσει τῶν ὁποίων ἐνεργεῖται παρὰ τῶν Δημοσίων Ταμείων ἡ βεβαίωσις καὶ ἡ εἰσπραξις τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ Ι.Κ.Α., τελειοῦνται διὰ μόνης τῆς συντάξεως αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Ἱδρύματος καὶ τῆς ἀποστολῆς ταύτων εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον καὶ μὴ ὀρθῶς ὅθεν ἐλέγχεται ἡ ἐν τῇ 187|1950 ἀποφάσει τοῦ Ἐφετείου Κρήτης γνώμη τοῦ μειοψηφοῦντος Ἐφέτου.

ΑΝΤ. Γ. ΜΑΓΚΑΚΗΣ

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΑΚΛΗΣΙΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΠΕΡΙ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ ΔΙ' ΕΛΛΕΙΨΙΝ ΝΟΜΙΜΟΦΡΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΜΙΣΘΟΥ

Έννοια Α. Ν. 516|1948 «περί έλέγχου νομιμοφροσύνης δημοσίων κλπ. ὑπαλλήλων»

Συνέπεια τῆς ἀνακλήσεως ὑπὸ τοῦ Δευτεροβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου περὶ ἀπολύσεως τοῦ ὑπαλλήλου ἡ ἀποκατάστασις μόνον εἰς τὴν κατεχομένην ἐν τῇ ὑπαλληλικῇ ἱεραρχίᾳ θέσιν.—Ἔλλειψις δικαιώματος μισθοῦ κατὰ τὸν ἐκτὸς ὑπηρεσίας χρόνον.—Ἐφαρμογὴ γενικῶν ἀρχῶν δικαίου περὶ ἐλλείψεως δικαιώματος μισθοῦ εἰς περίπτωσιν ἀνωτέρας βίας.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 2337|1950 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς :

α) Ἐνῷ, κατὰ τὰ θεκτὰ γενόμενα ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ἀποφάσεως πραγματικὰ περιστατικά, ὁ ἀναιρεσείων ἀπελύθη παρὰ τοῦ ἀντιδίκου του Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ὡς μὴ νομιμόφρων βάσει ἀποφάσεως τοῦ παρ' αὐτῷ Πρωτοβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσυνης καὶ ἀκολούθως, κατόπιν προσφυγῆς του εἰς τὸ Δευτεροβάθμιον Συμβούλιον Νομιμοφροσύνης τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ΜΘ' Ψηφίσματος ἔτους 1948, ἐξηφανίσθη ἡ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοβαθμίου τοιούτου, δι' ἧς ἐκρίνετο ὡς μὴ νομιμόφρων, καὶ ἔδει, κατὰ τὴν σαφῆ ἔννοιαν τοῦ εἰρημένου ἄρθρου τοῦ ΜΘ' Ψηφίσματος, νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ἀγωγή του, δι' ἧς ἠτεῖτο μόνους ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του ὑπὸ τοῦ Πρωτοβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης μέχρι τῆς ἐπαναπροσλήψεώς του, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἐνδίκῳ αἰτ' αὐτοῦ ἀγωγῇ του εἰδικώτερον ἀναφερόμενα, ἐν τούτοις ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, ἐσφαλμένως ἑρμηνεύουσα τὸ ἄρθρον 5 τοῦ ΜΘ' Ψηφίσματος δι' οὗ ὁρίζεται, ὅτι, ἐξαφανιζομένης τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης, ἡ εἰς ἐκείνων ταύτης ἐκδοθεῖσα πρᾶξις περὶ ἀπολύσεως τοῦ ὑπαλλήλου ἀνακαλεῖται ὑποχρεωτικῶς ὑπὸ τοῦ ἐκδόντος ταύτην ὀργάνου, θεωρουμένη ὡς μηδέποτε ἐκδοθεῖσα, ἀποφαίνεται ὅτι τὸ εἰρημένον ἄρθρον δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι ἡ ἀπολύσασα τὸν τοιοῦτον ὑπάλληλον ὑπηρεσία μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ τοὺς μισθοὺς ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του μέχρι τῆς ἐπαναπροσλήψεώς του, διότι βάσει τοῦ ἄρθρου 656 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος δὲν καθίσταται αὕτη ὑπερήμερος κατὰ τὸ μεσολαβήσαν χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως τοῦ ὑπαλλήλου μέχρι τῆς ἐξαφανίσεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης ὑπὸ τοῦ Δευτεροβαθμίου τοιούτου, λόγῳ ἀνωτέρας βίας, μὴ ὀφείλουσα τοιούτους μισθούς, ἐνῷ ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει δὲν γεννᾶται κἂν ζήτημα ὑπερημερίας τοῦ ἀντιδίκου, διότι, ἐκδοθείσης τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης, ἀπελύθη ὑπὸ τοῦ ἀντιδίκου του συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 3 τοῦ αὐτοῦ Ψηφίσματος, δὲν ἐτύγχανε δὲ κἂν νόμιμος ὑπάλληλος τοῦ ἀντιδίκου, ἵνα δικαιοῦται τότε μισθῶν παρ' αὐτοῦ, ὥστε νὰ ἔχωσιν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 656 τοῦ Α. Κ. περὶ ὑπερημερίας τοῦ μισθωτοῦ καὶ ἀπαλλαγῆς αὐτοῦ πρὸς καταβολὴν τούτων λόγῳ ἀνωτέρας βίας κλπ., ἡ δὲ ἐνδικος ἀξίωσις του στηρίζεται εἰς τὴν ὑποχρεωτικὴν ἀνάκλησιν τῆς περὶ ἀπολύσεως του ἀποφάσεως ἐκ μέρους τοῦ ἀντιδίκου του, μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν ὑπὸ τοῦ Δευτεροβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου τοιούτου, τοῦ κρίναντος αὐτὸν ἀδίκως καὶ παρανόμως ὡς μὴ νομιμόφρονα, βάσει τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ΜΘ' Ψηφίσματος, γεννωμένης αὐτομάτως ἐκ τοῦ νόμου τῆς περὶ μισθῶν ἀπαιτήσεώς του ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς ἀπολύσεώς του μέχρι τῆς ἐπαναπροσλήψεώς του.

β) Ἄλλως, καὶ ἐν συνεχείᾳ τῶν ἀνωτέρω, ἐπρόκειτο ζήτημα πραγματικῶν, ἤτοι ἀμφισβητήσεως τῆς νομιμοφροσύνης του ἐκ μέρους τοῦ ἀντιδίκου του καὶ ἀπελύθη οὕτως ὑπὸ τοῦ Πρωτοβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης αὐτοῦ, προσέφυγε δὲ νομίμως εἰς τὸ Δευτεροβάθμιον Συμβούλιον Νομιμοφροσύνης πρὸς λύσιν τῆς ἀμφισβητουμένης ταύτης μετὰ τοῦ ἀντιδίκου διαφορᾶς καὶ τῆς ὑποθέσεως κριθείσης κατ' ἔφεσιν ὑπὲρ αὐτοῦ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πρὸ τῆς ἐσφαλμένης πρωτοβαθμίου ἀποφάσεως κατάστασιν, ἀνακτήσας ἅπαντα τὰ προσωρινῶς ἀπολεσθέντα δικαιώματά του ἐπὶ τῶν μισθῶν του τοῦ ἐνδιαμέσου χρόνου, αἱρομένης οὕτως ἀναδρομικῶς τῆς τυχὸν νομοθετικῶς ἐπιβεβλημένης τῷ ἀντιδίκῳ ἐπιταγῆς καὶ καθισταμένου τούτου, ἐὰν γίνῃ δεκτὴ ἡ ἄποψις τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ἀποφάσεως, ὅτι ἐτύγχανεν ἐν προκειμένῳ ἐφαρ-

μητής τὸ ἄρθρον 656 τοῦ Α.Κ., ἀναδρομικῶς ὑπερημέρου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του ἐκ τῆς σαφοῦς περὶ τούτου διατάξεως τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ΜΘ' Ψηφίσματος.

γ) Ἄλλως ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις δὲν ἐλαβεν ὑπ' ὄψιν, παρανόμως, ἐπικληθέντα καὶ προσαχθέντα ὑπ' αὐτοῦ ἔγγραφα, ἤτοι τὸ ἀπὸ 17|8|1950 ἀπόσπασμα πρακτικοῦ τοῦ ἀντιδίκου του, ἐν τῷ ὁποίῳ ἀναφέρεται ρητῶς, ὅτι διὰ τῆς 552|1949 ἀποφάσεως τοῦ Δευτεροβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης ἐξηφανίσθη ἡ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοβαθμίου τοιούτου, τὸ ὑπ' ἀριθ. 233 τῆς 15|2|1950 ἔγγραφον τοῦ ἀντιδίκου, διὰ τοῦ ὁποίου τῷ κοινοποιεῖται τὸ ὑπ' ἀριθ. 34565 τῆς 23|10|1949 ἔγγραφον τοῦ Κέντρου τοῦ ἀντιδίκου πρὸς γνῶσιν του, περιέχον ἐν αὐτῷ καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 34565|1949 ἔγγραφον τῆς Γενικῆς Γραμματείας τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ἐν ᾧ ρητῶς ἀνομολογεῖται ὑπὸ τοῦ ἀντιδίκου, ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ Δευτεροβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης, δι' ἧς ἐκρίνετο ὡς νομιμόφρων ἐξεδόθη τὴν 29|7|1949 καὶ ὅτι κατὰ τοὺς ἰσχυρισμούς του, ἐν τῷ ἐγγράφῳ τούτῳ ἐπίσης περιεχομένους, ἐκοινοποιήθη αὐτῷ ἡ ὡς ἄνω ἀπόφασις τὴν 5|10|1949 καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 311|23|3|1950 ἔγγραφον τοῦ ἀντιδίκου, περιέχον τὰ αὐτὰ ὡς ἄνω καὶ τέλος τὸ ἀπὸ 17|8|1950 ἔγγραφον τοῦ ἀντιδίκου, δι' οὗ ἀνακαλεῖται ἡ παρανόμως γενομένη ἀπόλυσίς του, ὡς μὴ νομιμόφρονος, βάσει τῶν ὁποίων ἀπεδεικνύετο, ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ Δευτεροβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης ἐξεδόθη τὴν 29ην Ἰουλίου 1949 καὶ ὅτι τῷ ἐκοινοποιήθη τὴν 5|10|49 καὶ τὸν ἐπὶ τούτων ἐπικουρικῶς προταθέντα οὐσιωδῆ ἰσχυρισμόν του πρωτοδίκως καὶ ἐφέσιμως ὅτι, καὶ ἂν ἐτύγχανεν ἐφαρμογῆς τὸ ἄρθρον 656 τοῦ Α.Κ., τότε καὶ πάλιν ὁ ἀντίδικος, ἐκλιπόντος τοῦ λόγου τῆς νοσοθετικῆς ἐπιταγῆς τῆς ἀπαγορευούσης κατ' αὐτὸν τὴν ἐργασίαν του τὴν 29|7|1949, ἄλλως τὴν 5|10|1949, κατέστη ὁπωσδήποτε ἔκτοτε ὑπερήμερος περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του καὶ ὤφειλεν ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις νὰ τῷ ἐπιδικάσῃ τοὐλάχιστον τοὺς ἀπὸ 29|7|1949, ἄλλως ἀπὸ 5|10|49 μισθούς του μέχρι τῆς ἐπαναπροσλήψεως του ὑπὸ τοῦ ἀντιδίκου του τὴν 8|3|1950.

δ) Ἐπίσης, ἐσφαλμένως ἑρμηνεύουσα τὸν νόμον ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, δέχεται, ὅτι ἡ ἀπόλυσις ἐκ τῆς ἐργασίας του ὡς μὴ νομιμόφρονος ὑπὸ τοῦ ἀντιδίκου του ἀποτελεῖ γεγονὸς ἀνωτέρας βίας, ἐνῷ αὕτη μόνον εἰς ἡνωκὸν γεγονὸς δύναται νὰ ὀφείλεται καὶ τοιοῦτον δὲν ἀποτελεῖ ἡ ἀνωτέρω αἰτία, ἄλλως, ἐξαφανισθείσης τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης, κατέστη ὁ ἀντίδικος νόμῳ ὑπερήμερος ἀναδρομικῶς περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν.

Ἀρείου Πάγου 648|1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Πίκουλας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Τ. Λεονταρίδης, Μ. Πεσμαζόγλου

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ὑπὸ τοῦ Ψηφίσματος ΜΘ' τοῦ 1948 κυρωθέντος Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 516 τοῦ 1948 «περὶ ἐλέγχου νομιμοφροσύνης δημοσίων ὑπαλλήλων», ὁριζούσης ὅτι ἡ διαπιστοῦσα τὴν μὴ νομιμοφροσύνην ὑπαλλήλου τινὸς ἀπόφασις τοῦ Πρωτοβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης, ἐξαφανιζομένη, κατόπιν προσφυγῆς τοῦ ὑπαλλήλου, ὑπὸ τοῦ Δευτεροβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης, «θεωρεῖται ὡς οὐδέποτε ἐκδοθεῖσα, ἡ δὲ εἰς ἐκτέλεσιν ταύτης τυχὸν ἐκδοθεῖσα περὶ ἀπολύσεως ἐκ τῆς ὑπηρεσίας πρᾶξις ἀνακαλεῖται ὑποχρεωτικῶς ὑπὸ τοῦ ἐκδόντος αὐτήν», σαφῶς προκύπτει, ὅτι δι' αὐτῆς, συμφώνως καὶ πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς ἀνακλήσεως τῶν νομίμως ἐκδοθεισῶν ἀτομικῶν διοικητικῶν πράξεων, ἐσκοπήθη μόνον ὅπως ἡ δυνάμει τῆς ἐξαφανισθείσης ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Συμβουλίου ἀπολυθεὶς ὑπάλληλος ἀποκατασταθῇ εἰς τὴν ἣν πρὸ τῆς ἀπολύσεώς του κατεῖχεν ἐν τῇ ὑπαλληλικῇ ἱεραρχίᾳ θέσιν ὑπὸ τὰ αὐτὰ προσόντα καὶ δικαιώματα, διακοπτομένης ἐφεξῆς τῆς μέχρι τοῦδε νομίμως δι' αὐτὸν ὑπαρξάσης καταστάσεως βάσει τοῦ ἄρθρου 4 παρ. 3 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω νόμου, καθ' ἣν ἡ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης ἔχει ὑποχρεωτικὴν ἰσχὺν διὰ τὴν ἁρμοδίαν ὑπηρεσίαν, ἥτις ἐντὸς 15 ἡμερῶν ὑποχρεοῦται νὰ προβῇ εἰς τὴν ἔκδοσιν πράξεως ἀπολύσεως τοῦ μὴ νομιμόφρονος ὑπαλλήλου, ὅστις κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἀπολύεται δ. ριστικῶς, ἐφ' ὅσον δὲ ὁ Νόμος οὐδεμίαν παιτεῖται περαιτέρω μνείαν περὶ τῶν τοῦ μέσου τούτου χρόνου ἀποδοχῶν, ἐφαρμοσθήσονται αἱ γενικαὶ τοῦ δικαίου ἀρχαί, καθ' ἃς, ἐν περιπτώσει ἀνωτέρας βίας, τοιαύτη δέ εἶναι καὶ ἡ ἀπόλυσις μισθωτοῦ ἡ γενομένη κατ' ἐπιταγὴν τοῦ Νόμου, ἀπαλλάσσεται ὁ μισθωτής, μὴ ἀποδεχόμενος τὰς ὑπηρεσίας τοῦ ἐκμισθωτοῦ, καὶ συνεπῶς δὲν δικαιοῦται ὁ ἐκμισθωτὴς ὑπάλληλος νὰ ἀπαιτήσῃ τὸν μισθόν, δι' ὃν χρόνον δὲν προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του, ὡς σαφῶς τοῦτο προκύπτει ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 648, 655 καὶ 656 τοῦ Α.Κ. Ὅθεν οὕτως ἀποφανθὲν καὶ τὸ δικάσαν ὡς ἐφετεῖον Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, δεχθὲν τὴν ἔφεσιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου καὶ ἀφανίσαν τὴν ἀντιθέτως κρίνασαν ὑπ' ἀριθ. 567 τοῦ 1950 ἀπόφασιν τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Νόμου Γ'ΨΟΔ' τοῦ 1911 περὶ ἐργατικῶν διαφορῶν δικάσαντος Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης, ὀρθῶς τὰς ἀνωτέρω διατάξεις ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου πρῶτος, δεύτερος καὶ τέταρτος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγοι ἀναιρέσεως ἀπορριπτέοι τυγχάνουσιν ὡς ἀβάσιμοι.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἑβδόμης παραγράφου τῶν κατὰ τὴν συζήτησιν, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὑποβληθεισῶν

προτάσεων τοῦ ἀναιρεσείοντος, οὗτος ρητῶς ἰσχυρίσθη, ἐν σχέσει πρὸς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 656 τοῦ Α.Κ. ἐπικληθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου διὰ τὴν ὑπερημερίαν αὐτοῦ ἀνωτέραν βίαν, ὅτι πάντως δὲν ὑφίσταται τοιαύτη διὰ τὸ ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου 1949 καὶ μετέπειτα χρονικὸν διάστημα, ἀφ' ἧς ἀνεκλήθη ἡ ἀπόλυσις του, ἐκδαθείσης (κατὰ τὰ λεπτομερέστερον ἀναπτυσσόμενα ἐν τῇ ἑνάτῃ παραγράφῳ τῶν αὐτῶν προτάσεων) τῆς ὑπ' ἀριθ. 552 τοῦ 1949 ἀποφάσεως τοῦ Δευτεροβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης, δι' ἧς ἐξηφανίσθη ἡ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοβαθμίου συμβουλίου, ἐπικαλεσθείς πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ τοιούτου ἰσχυρισμοῦ του καὶ τὰ εἰς τὰς προτάσεις ταύτας κατονομαζόμενα ἔγγραφα. Ἐφ' ὅσον δὲ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν, ὡς ἐξ αὐτῆς προκύπτει, τὰ ἐπικληθέντα ταῦτα ἔγγραφα καὶ οὐδὲν ἀπολύτως διέλαβε περὶ τοῦ τοιούτου τοῦ ἀναιρεσείοντος ἰσχυρισμοῦ, δοτις δύναται νὰ ἀσκήσῃ αὐτοτελῶς ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης δι' ὃν χρόνον δὲν ὑφίστατο διὰ τὸν ἀναιρεσίβλητον ἀνωτέρα βία, ἀναιρετέαν ἐν τούτῳ μόνον κατέστησεν ἑαυτήν, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 807 §§ 7 καὶ 9 Πολ. Δικονομίας καὶ κατὰ τὸν περὶ τούτου βάσιμον τρίτον τῆς ἀναιρέσεως λόγον. (*)

(*) *Ἡ ἐπικυρουμένη ὑπ' ἀριθ. 2327/1950 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἔφετείου διαιτῶντος Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης (εἰσηγητὴς **Κ. Κουνουγέρης**) ἔχει ὡς ἑξῆς:*

Κατὰ τὸ ἄρθρον 656 Α.Κ. ἐὰν ὁ μισθωτὴς κατέστη ὑπερήμερος περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας ἢ ἂν ἕνεκα λόγων, ἀφορώντων αὐτὸν καὶ μὴ ἀφειλομένων εἰς ἀνωτέραν βίαν, εἶναι ἀδύνατος ἡ ἀποδοχὴ τῆς ἐργασίας, ὁ ἐκμισθωτὴς δικαιοῦται νὰ ἀπαιτήσῃ τὸν μισθόν, μὴ ὑποχρεούμενος εἰς παροχὴν τῆς ἐργασίας ἐν ἄλλῳ χρόνῳ. Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης καθιεροῦται ἀόθυνη τοῦ μισθωτοῦ τῆς ἐργασίας οὐ μόνον διὰ τὸ πταίσμα αὐτοῦ (ὑπερημερία), ἀλλὰ καὶ διὰ τὰ τυχηρὰ μέχρις ἀνωτέρας βίας (*Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχαὶ § 179, *Κουμᾶ* Ἐνοχικὸν ὑπ' ἄρθρ. 656 § 2, 3). Ὑφίσταται δ' ἀνωτέρα βία, ἀπαλλάσσουσα τὸν μισθωτὴν τῆς ὑποχρεώσεως του πρὸς καταβολὴν τοῦ μισθοῦ καὶ ὅταν οὗτος ἀνεπιτηδείως διατηρῆται τὴν ἐργασίαν συνεπείᾳ διατάγης τῆς δημοσίας Ἀρχῆς ἢ νομοθετικῆς ἐπιταγῆς (*Κουκᾶ*, ἔνθ' ἀνωτ.).

Ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ Α.Ν. 516/1948 «περὶ ἐλέγχου τῆς νομιμοφροσύνης τῶν δημοσίων κλπ. ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν», κυρωθέντος διὰ τοῦ ΜΘ' Ψηφίσματος, ὁρίζεται, ὅτι οἱ ὡς μὴ νομιμόφρονες κριθέντες ὑπάλληλοι ἢ ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 4 Πρωτοβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης ἀπολύονται ὑποχρεωτικῶς τῆς ὑπηρεσίας, ἐν ἄρθρῳ δὲ 5 ὅτι, ἐὰν, ἐπὶ τῇ προσφυγῇ τοῦ ἐνδιαφερομένου ὑπαλλήλου, κριθῇ οὗτος νομιμόφρων ὑπὸ τοῦ Δευτεροβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης, ἡ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοβαθμίου Συμβουλίου θεωρεῖται ὡς οὐδέποτε ἐκδοθεῖσα, ἡ δὲ εἰς ἐκτέλεσιν ταύτης ἐκδοθεῖσα τυχὸν περὶ ἀπολύσεως ἐκ τῆς ὑπηρεσίας πρᾶξις ἀνακαλεῖται ὑποχρεωτικῶς ὑπὸ τοῦ ἐκδόντος αὐτήν. Περὶ τῶν μισθῶν τοῦ ἐνδιαμέσου χρόνου, δηλαδὴ τοῦ χρόνου ἀπὸ τῆς κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἀποφάσεων τῶν Συμβουλίων ἀπολύσεως καὶ ἐπαναπροσλήψεως, καθ' ὃν ὁ ὑπάλληλος διετέλεσεν ἐκτὸς ὑπηρεσίας, οὐδὲν ἐν τῷ εἰδικῷ τούτῳ νόμῳ ὁρίζεται, οὐδὲ συνάγεται ἐκ τῶν ἀνωτέρω ὁρισμῶν αὐτοῦ, ὅτι ἐσκοπήθη ἄλλοία ἢ κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς ρύθμισις τοῦ θέματος. Τούτους ὅθεν δὲν ὀφείλει ὁ ἐργοδότης, ἀφοῦ ἡ μὴ ἀποδοχὴ τῆς ἐργασίας ὀφείλεται εἰς συμμόρφωσιν αὐτοῦ πρὸς ρητὴν τοῦ νόμου ἐπιταγήν, τοιοῦτον εἰς ἀνωτέραν βίαν.

Συμφώνως μὲ τ' ἀνωτέρω ἐκτεθέντα ἡ ἐπιβίκος ἀξίωσις τοῦ ἐνάγοντος ὑπαλλήλου, ἡ ἀφορῶσα τὴν ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ἐργοδότου αὐτοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καταβολὴν αὐτῷ τῶν μισθῶν του τοῦ χρόνου, καθ' ὃν διετέλεσεν οὗτος ἐκτὸς ὑπηρεσίας, ἀπολυθεὶς κατ' ἐφαρμογὴν ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὸ ΜΘ' Ψήφισμα Πρωτοβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης καὶ ἐπαναπροσληφθεὶς μετ' ἀπόφασιν τοῦ Δευτεροβαθμίου Συμβουλίου, ἀναγνωρισάντος αὐτὸν νομιμόφρονα, εἶναι ἀβάσιμος νόμῳ, ἡ δ' ἐγκαλουμένη ἀπόφασις ἐσφαλῶς, δεχθεῖσα τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐφεσιβλήτου καὶ ἐπιδικάσασα αὐτῷ τοὺς ὡς ἄνω μισθοὺς καὶ δέον ὅπως, δεκτῆς γιγνομένης τῆς ἐφέσεως, κατὰ τὸν σχετικὸν βάσιμον αὐτῆς λόγον, ἐξαφανισθῇ ἡ ἐγκαλουμένη καθ' ὅλας αὐτῆς τὰς διατάξεις, ἐπὶ τῷ τέλει ν' ἀπορριφθῇ ἡ ἀγωγή(*).

(*) *Ἡ ἐξαφανισθεῖσα πρωτόδικος ἀπόφασις Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 607/1950 (Πρωτοδίκης **Δ. Βενιέρης**), εἶχεν ὡς ἑξῆς:*

Ὁ ν. 516/1948 «περὶ ἐλέγχου νομιμοφροσύνης τῶν δημοσίων κλπ. ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν», ὁ ὁποῖος ἐτροποποιήθη καὶ ἐκυρώθη ὑπὸ τοῦ ΜΘ' Ψηφίσματος, ἐν ἄρθρ. 1 ὁρίζει, ὅτι ἐπὶ πλέον τῶν ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων ἀπαιτουμένων προσόντων διὰ τὸν διορισμὸν ἢ πρόοδον εἰς δημοσίαν ἐν γένει ὑπαλληλίαν καὶ ὑπηρεσίαν, ὡς καὶ τῶν πάσης φύσεως ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν κλπ. τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου... πάσης φύσεως ἱδρυμάτων, ἐπιδοτήσεως ἐπιχορηγουμένων ὑπὸ τοῦ Κράτους..., οἵτινες εἶναι τὰ ἐναγόμενα σωματεῖον «Ἐρυθρὸς Σταυρός», ἀπαιτεῖται, ὅπως ὁ διοριζόμενος ἢ προαλειφόμενος εἶναι νομιμόφρων ἐπὶ τὴν ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ νόμου τούτου ἔννοιαν, κατὰ δὲ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 οἱ κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ νόμου ὑπηρετοῦντες μισθωτοί, περὶ ὧν ἡ προηγουμένη διάταξις, ἐφ' ὅσον ἤθελε διαπιστωθῇ, ὅτι δὲν εἶναι νομιμόφρονες, ἀπολύονται ὁριστικῶς τῆς ὑπηρεσίας, τηρουμένων τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 4, ἀναστελλομένης πάσης ἄλλης περὶ προστασίας τῆς σημβάσεως ἐργασίας διατάξεως, τῆς ἀπολύσεως συντελουμένης διὰ πράξεως ἐκδιδομένης μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 4 οἰκείου συμβουλίου. οὗτινος ἡ ἀπόφασις (πρβλ. ἄρθρ. 4 § 3), διαπιστοῦσα τὴν μὴ νομιμοφροσύνην τοῦ ὑπαλλήλου, ἔχει ὑποχρεωτικὴν ἰσχὺν διὰ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ἢ ἄλλο ἁρμόδιον διὰ τὴν ἀπόλυσιν ὄργανον, τὸ ὁποῖον ὑποχρεοῦται, ὅπως ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς προβῇ εἰς τὴν ἔκδοσιν τῆς πράξεως ἀπολύσεως καὶ

ὑποκειται ἄλλως εἰς τὰς ποινὰς τοῦ ἄρθρ. 1 § 3. Περαιτέρω ὅμως τὸ ἄρθρ. 5 διαλαμβάνει, ὅτι συνιστᾶται Δευτεροβάθμιον Συμβούλιον νομιμοφροσύνης, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ἐπιτρέπεται ἡ αἴτησις προσφυγῆς ἀπὸ τῶν κριθέντων ὑπὸ τοῦ Πρωτοβαθμίου Συμβουλίου ὡς μὴ νομιμοφρόνων. Τὸ Συμβούλιον δὲ τοῦτο ἐπικουρεῖ ἢ ἐξαφανίζει τὴν ὑπὸ τοῦ Πρωτοβαθμίου Συμβουλίου ἐκδοθεῖσαν ἀπόφασιν καὶ κατὰ τὴν δευτέραν περίπτωσιν, ἂν πρόκειται περὶ ὑπηρετοῦντος ὑπαλλήλου, θεωρεῖται ὡς οὐδέποτε ἐκδοθεῖσα ἡ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοβαθμίου Συμβουλίου καὶ ἡ εἰς ἐκτέλεσιν ταύτης ἐκδοθεῖσα περὶ ἀπολύσεως ἐκ τῆς ὑπηρεσίας πρᾶξις ἀναστρεπτικὴν ὑποχρεωτικῶς ὑπὸ τοῦ ἐκδόντος ὀργάνου. Κατὰ ταῦτα, τόσον τὰ προβλεπόμενα ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω νόμου Πρωτοβάθμια Συμβούλια, ὅσον καὶ τὰ Δευτεροβάθμια, ἀποτελοῦσι συλλογικὰ ὄργανα τῆς Διοικήσεως καὶ κατὰ ρητὴν ἐπιταγὴν τοῦ νόμου αἱ ἀποφάσεις τῶν πρώτων δύνανται νὰ ἀνακληθῶσι ὑπὸ τῶν δευτέρων, ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει θεωροῦνται ὡς μηδέποτε ἐκδοθεῖσαι, ἤτοι ὡς ἐξ ὑπαρχῆς ἀνίσχυροι. Ἡ ἀρχὴ ἄλλως τε αὐτὴ κρατεῖ ἐν ἀφθονίᾳ ἐπὶ ἀνακλήσεως διοικητικῶν πράξεων (πρβλ. σχετικῶς *Fleiner*, Διοικητ. Δίκ. § 13. σελ. 179 ἑπ.). Ἐντεῦθεν ἕπεται, ὅτι μισθωτὸς εἷς τι τῶν ἀναφερομένων νομικῶν προσώπων, ἱδρυμάτων κλπ., κριθεὶς ἀπολυτέος δι' ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου Συμβουλίου, ἐξαφανισθείσης κατόπιν προσφυγῆς ὑπὸ Δευτεροβαθμίου τοιούτου, δικαιοῦται τῶν μισθῶν τοῦ διαρραυσθέντος χρόνου ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς πρωτοβαθμίου ἀποφάσεως μέχρι τῆς ἀνακλήσεως ὑπὸ τοῦ οἰκείου ὀργάνου τῆς περὶ ἀπολύσεως πράξεως, βάσει τῆς δευτεροβαθμίου ἀποφάσεως, ἅτε τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως λογιζομένης ὡς ἐνεργοῦ, δὲν ἦτο δὲ ἀπαραίτητον νὰ περιληφθῇ εἰδικὴ περὶ τούτου διάταξις ἐν τῷ νόμῳ, ἐν ᾧ ὁρίζεται μόνον, ὅτι οἱ ἀπολυόμενοι δικαιοῦνται ἴσως πρὸς τὰς ἀπολύσεως ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τὰς ἀποδοχὰς δύο μηνῶν (πρβλ. ἄρθρ. 2). Ἐξ ἄλλου, ὁ προμνησθεὶς νόμος κυρωθείς, ὡς εἴρηται διὰ τοῦ Μθ' Ψηφίσματος, ἔχει ἐπηυξημένην τοπικὴν δύναμιν καὶ ἐκ τούτου εἶναι ἐπικρατέστερος ἐν τῷ συνόλῳ παντὸς ἄλλου νόμου, περιέχοντος ἀντικειμένας εἰς αὐτὸν διατάξεις. Ἄρα κατισχύει καὶ τοῦ Ν. 653|1948, δι' οὗ παρέχεται ἐλευθερία εἰς τὸ Σωματεῖον «Ἐρυθρὸς Σταυρὸς» ὡς πρὸς τὴν πρόσληψιν, ἀπόλυσιν, προβιβασμὸν, ἀμοιβὴν, ὅρους ἐργασίας κλπ. τῶν ὑπαλλήλων, ἐργατῶν καὶ ὑπηρετῶν.

Ἐν προκειμένῳ διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ὁ ἐνάγων ἰσχυρίζεται, ὅτι, προσληφθεὶς παρὰ τοῦ ἐναγομένου Σωματείου, συνῆψε ἐργασιακὴν σχέσιν ἀορίστου χρόνου τὴν 1.1.1948, ὡς ὁδηγὸς αὐτοκινήτου, ὑπηρέτησε μέχρι τῆς 1.12.1948, ὅτε ἀπελύθη συνεπείᾳ ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου Πρωτοβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης, ἤτις ἐξηφανίσθη κατόπιν προσφυγῆς του ὑπὸ τοῦ Δευτεροβαθμίου Συμβουλίου, ἀνακληθείσης τῆς περὶ ἀπολύσεως πράξεως τῆς 8.3.1950, αἰτεῖται δὲ τὴν πληρωμὴν τῶν μισθῶν τοῦ ἀπὸ 1.12.1948 μέχρι 8.3.1950 χρονικοῦ διαστήματος, καθὼς καὶ τῶν δώρων Χριστουγέννων 1948, Πάσχα 1949 καὶ Χριστουγέννων 1949. Συμφώνως ὅθεν πρὸς τὰ ἱστορούμενα προηγουμένως, νόμῳ βάσιμος παρίσταται ἡ ἀγωγὴ καὶ ἐξεταστέα. Περίπτωσις ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1948 Ν. Δ. δὲν συντρέχει, καθ' ὅσον δὲν πρόκειται περὶ ἀξιώσεως ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ τῶν ἐναντίων ἀπορριπτέα. (*)

(*) **Παρατηρήσεις**

Τὸ Μθ' Ψήφισμα δὲν ἀπαιτεῖ καταδίκην ἢ ἐκτοπισμὸν διὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ὑπαλλήλου. Θεσπίζει ὅμως γενικὸν ἔλεγχον τῆς νομιμοφροσύνης τῶν ἤδη ὑπηρετούντων ὑπαλλήλων (κατὰ τὴν δημοσίευσίν του), διενεργούμενον ὑπὸ τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἱδρυομένων Πρωτοβαθμίων Συμβουλίων Νομιμοφροσύνης (ἄρθρον 4), ἅτινα κρίνουν βάσει πληροφοριῶν, τὰς ὁποίας δύνανται νὰ συγκεντρώσουν ἔγγραφος ἢ προφορικῶς ἐξ ἄλλων ὑπηρεσιῶν, Ἀστυνομικῶν Ἀρχῶν κλπ. καὶ ἐν ἀνάγκῃ καὶ διὰ προσωπικῆς ἐξετάσεως τοῦ κρινομένου ὑπαλλήλου (ἄρθρ. 4 παρ. 2), ἀποφαινόμενα περὶ τῆς νομιμοφροσύνης ἢ μὴ αὐτῶν. Μὴ νομιμόφρων δὲ θεωρεῖται πᾶς ὅστις καθ' οἱονδήποτε τρόπον ἐνισχύει λόγῳ ἢ ἔργῳ τοὺς σκοποὺς τῆς ἀνταρσίας (ἄρθρον 3 Μθ' Ψηφίσματος). Ὡσαύτως διὰ τὸν διορισμὸν τινος τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ Μθ' Ψηφίσματος ἀναφερομένων ὑπαλλήλων κλπ. ἀπαιτεῖ τὸν ἀπὸ τοῦ Πρωτ[ο]βαθμίου Συμ[β]ουλίου Νομιμοφροσύνης ἔλεγχον τῆς νομιμοφροσύνης αὐτῶν, ἄνευ ἀποφάσεως τοῦ ὁποίου βεβαιούσης τὴν νομιμοφροσύνην των πᾶς διορισμὸς εἶναι ἄκυρος, οὐδὲν ἔννομον ἀποτέλεσμα συνεπαγόμενος. Οἱ ὑπηρετοῦντες ὑπάλληλοι, κριτόμενοι ὡς μὴ νομιμόφρονες, ἀπολύονται τῆς ὑπηρεσίας των ἅμα τῇ ἐκδόσει τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης διὰ πράξεως ἐκδιδομένης κατὰ τὰς κειμένας ἑκάστοτε διατάξεις (ἄρθρον 2 παρ. 2). Τέλος διὰ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ αὐτοῦ Ψηφίσματος ἱδρύεται καὶ Δευτεροβάθμιον Συμβούλιον Νομιμοφροσύνης, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου δύνανται νὰ προσφύγουν οἱ κριθέντες ὡς μὴ νομιμόφρονες ὑπάλληλοι κλπ. καὶ μὴ διορισθέντες, ὡς καὶ οἱ ἀπολυθέντες, ἐπὶ τῇ αὐτῇ αἰτίᾳ. Κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἄρθρου τούτου ἐὰν τὸ Δευτεροβάθμιον Συμβούλιον Νομιμοφροσύνης ἐξαφανίσῃ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης καὶ κρίνῃ νομιμόφρονα τὸν ὑπάλληλον κλπ., τότε δὲν ὑπάρχει κώλυμα διορισμοῦ αὐτοῦ, ἐὰν δὲ πρόκειται περὶ ἀπολυθέντος ὑπαλλήλου ἡ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης θεωρεῖται ὡς μηδέποτε ἐκδοθεῖσα, ἡ δὲ εἰς ἐκτέλεσιν ταύτης ἐκδοθεῖσα περὶ ἀπολύσεως ἐκ τῆς ὑπηρεσίας πρᾶξις τῆς διοικήσεως ἀνακαλεῖται ὑποχρεωτικῶς ὑπὸ τοῦ ἐκδόντος αὐτήν.

Ἡ κρίσις λοιπὸν περὶ τῆς νομιμοφροσύνης τῶν ὑπαλλήλων κλπ. ἀνατίθεται εἰς τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 4 τοῦ Ψηφίσματος ἀναφερομένας Διοικητικὰς Ἐπιτροπὰς (Συμβούλια) κατὰ πρῶτον βαθμόν, κατὰ δεύτερον δὲ βαθμὸν εἰς τὰς Δευτεροβαθμίους Διοικητικὰς Ἐπιτροπὰς (Συμβούλια) τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ αὐτοῦ Ψηφίσματος.

Τὰ ὡς εἴρηται Πρωτοβάθμια καὶ Δευτεροβάθμια Συμβούλια Νομιμοφροσύνης ἀποτελοῦν, καὶ εἶναι τοῦτο ἐκτὸς πάσης ἀμφισβητήσεως, συλλογικὰ καθαρῶς ὄργανα τῆς Διοικήσεως, ἅτινα συνιστῶνται βάσει τοῦ εἰρημένου Ψηφίσματος ὑπ' αὐτῆς, αἱ δὲ ἀποφάσεις τῶν πρώτων εἶναι, κατὰ τὴν ρητὴν νομοθετικὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ψηφίσματος, ἀνακλητὰι ὑπὸ τῶν δευτέρων. Τίθεται λοιπὸν τὸ ἐρώτημα

ποίαι εἶναι αἱ συνέπειαι τῆς ἐξαφανίσεως τῶν ἀποφάσεων τῶν Πρωτοβαθμίων Συμβουλίων Νομιμοφροσύνης ὑπὸ τῶν Δευτεροβαθμίων τοιούτων; Καὶ πλέον συγκεκριμένως δικαιοῦται ὁ ἀπολυθεὶς ὑπάλληλος τῶν μισθῶν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του ὑπὸ τοῦ Πρωτοβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῆς ἐξαφανιζούσης ταύτην καὶ τῆς ἀποκαταστάσεώς του εἰς τὴν προτέραν του θέσιν; Τὸ θέμα δὲν ἔχει πλουσίαν νομολογίαν, μίαν μόνον ἀπόφασιν ἔχω ὑπ' ὄψιν μου μέχρι τοῦδε δημοσιευθεῖσαν, τὴν ὑπ' ἀριθ. 2980|1950 τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν (*Β. Φαρμακίδου*, ΕΕΔ 9, σελ. 254), ἐξ ἧς ἀποφαίνεται ὅτι: «ἡ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης, δι' ἧς ἀπολύεται ὑπηρετῶν ἐργατοϋπάλληλος, θεωρεῖται, ἐὰν διαταχθῇ ἡ ἐξαφάνισις της δι' ἀποφάσεως τοῦ Δευτεροβαθμίου τοιούτου, ὡς οὐδέποτε ἐκδοθεῖσα, τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἀπολυθέντος παραμενούσης οὕτω εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἐν λειτουργίᾳ καθ' ὁλόκληρον τὸν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως μέχρι τῆς ἐπαναπροσλήψεως αὐτοῦ χρόνον». Ἐπίσης τὸ θέμα τοῦτο πραγματεύονται καὶ αἱ ἐν ἐπικεφαλίδι τοῦ παρόντος ἀναφερόμεναι ἀποφάσεις τοῦ Πρωτοδίκου καὶ τοῦ Πρωτοδικείου Θεσ/νίκης, δίδουσαι διάφορον λύσιν εἰς τὸ ζήτημα, ἤτοι ἡ μὲν πρώτη ἀποδέχεται, ὅτι δικαιοῦται ὁ ὑπάλληλος τῶν μισθῶν τοῦ διαρρεύσαντος χρόνου, ἐκκινοῦσα ἐκ τῆς ἀπόψεως ὅτι ἐξαφανιζομένης τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης, δικαιοῦται ὁ ὑπάλληλος τῶν μισθῶν τοῦ ἐνδιαμέσου χρόνου, ἀφ' ὅτε τῆς ἐργασιακῆς των συμβάσεως θεωρουμένης ὡς ἐνεργοῦ καὶ ὅτι δὲν ἦτο ἀπαραίτητον νὰ περιληφθῇ εἰδικὴ περὶ τούτου διάταξις ἐν τῷ ΜΘ' Ψηφίσματι, ἡ δὲ δευτέρα, τοῦ Πρωτοδικείου, ἡ ἐξαφανίζουσα ταύτην, ἀποφαίνεται, ὅτι, ἐπειδὴ τὸ ΜΘ' Ψήφισμα δὲν περιέχει διάταξιν περὶ τῶν μισθῶν τοῦ ἐνδιαμέσου χρόνου, ὁ ἀπολυθεὶς ὡς μὴ νομιμόφρων ὑπάλληλος ὑπὸ τοῦ Πρωτ. Συμβ. Νομιμοφροσύνης δὲν δικαιοῦται τούτων, ὁ δὲ ἐργασιοδότης δὲν ὀφείλει τοὺς μισθοὺς οὔτε βάσει τοῦ ἄρθρου 656 τοῦ Α.Κ., διότι νομίμως ἀπεσείσθη τῆς ὑπηρεσίας τοῦ τοιούτου ὑπαλλήλου, ἡ ἀπόλυσις τοῦ ὁποίου, λαμβάνουσα χώραν κατὰ νομοθετικὴν ἐπιταγήν, συνιστᾷ ἀνωτέραν βίαν, ἀπαλλάσσουσαν τὸν ἐργασιοδότην τῆς ἀληθοῦς τῶν μισθῶν.

Ἀναγέτως τῶν εἰλικρινέστερον ἀναπτυχθησομένων κατωτέρω ἐπὶ τοῦ τελευταίου τούτου ζητήματος κλπ. τονίζομεν, ὅτι ἡ ἄποψις τῆς ἀπορρίψεως τοῦ Πρωτοδικείου ὅτι, ἐπειδὴ δὲν ἀναφέρεται τι ἐν τῷ ΜΘ' Ψηφίσματι περὶ τῶν μισθῶν τοῦ ἐνδιαμέσου χρόνου, δὲν δικαιοῦται ὁ ὑπάλληλος τούτων, δὲν εὑρίσκει ἐκ πρώτης ὄψεως, διότι, ἐφ' ὅσον ἡ θέσις τοῦ ὑπαλλήλου παραμένει ἐκκρεμὴς μέχρις ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ Δευτεροβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὅτι ὁ ὑπάλληλος ἀπόλλυσι τὰ δικαιώματα του, ἀλλ' ὅτι προσωρινὴ ἀπόλυσις ὁριστικοποιουμένη μόνον κατόπιν τῆς ἐπικυρώσεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης ὑπὸ τοῦ Δευτεροβαθμίου τοιούτου, ἐν περιπτώσει δὲ ἐξαφανίσεως της ἀνακύπτει ἡ περὶ μισθῶν ἀναίτησις τοῦ ἐκμισθωτοῦ ὑπηρεσιῶν αὐτομάτως ἐκ τοῦ νόμου, ἤτοι τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ΜΘ' Ψηφίσματος. Ἀντιθέτως μᾶλλον φρονοῦμεν, ὅτι, ἐὰν ὁ νομοθέτης τοῦ ἀνωτέρω Ψηφίσματος εἶχε τοιαύτην τινὰ πρόθεσιν, δηλαδὴ νὰ ἀποκλείσῃ τὸν ὑπάλληλον τῶν δικαιωθέντα δευτεροβάθμως νὰ ἀξιώσῃ τοὺς μισθοὺς τοῦ ἐνδιαμέσου χρόνου, θὰ ἔθεσπιζε ρητὴν τοιαύτην διάταξιν, ὡς τοῦτο ἔπραξεν ἐν τῷ προσφάτῳ νόμῳ 1540|1950, δι' οὗ ἐπαναφέρονται εἰς τὰς θέσεις των κατὰ τὴν ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ διαδικασίαν οἱ ἀπὸ τοῦ 1946 ἀπολυθέντες, δυνάμει τοῦ Θ' Ψηφίσματος «περὶ ἐξυγιάνσεως τῶν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν», ὑπάλληλοι, οἱ εὐδοκίμως μεταγενεστέρως ὑπηρετήσαντες εἰς τὰς τάξεις τοῦ Στρατοῦ, οἵτινες ὅμως, ὡς ἐν ἄρθρῳ 2 § 3 αὐτοῦ ὁρίζεται, δὲν δικαιοῦνται πρὸς ἀπολήψιν τῶν μισθῶν τοῦ ἐνδιαμέσου χρόνου. Ἐὰν λοιπὸν τοιαύτη τις ἦτο ἡ βούλησις τοῦ νομοθέτου διὰ τὸ ἀνωτέρω θέμα ἐν τῷ ΜΘ' Ψηφίσματι, θὰ ἐξεδηλοῦτο αὕτη διὰ ρητῆς καὶ κατηγορηματικῆς διατάξεως. Ἀλλὰ καὶ εἰς παρομοίας περιπτώσεις πρὸς τὴν ἀνωτέρω, ὅταν ἡ Διοίκησις ἀφαιρῇ ἀπὸ τοῦ ὑπαλλήλου τὴν ἄσκησιν τοῦ λειτουργήματός του (διαθεσιμότης, παραπομπὴ εἰς ὑπηρεσιακὸν Συμβούλιον κλπ.) ἢ οὗτος ἐξ ἰδίας του ὑπαιτιότητος παύει προσκαίρως νὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του (προφυλάκισις ἐπί τινι ἀδικήματι κλπ.), ἡ ὑπαλληλικὴ σύμβασις δὲν λύεται αὐτοδικαίως, ἀλλ' ἐξακολουθεῖ νὰ ὑφίσταται, ὁ δὲ ὑπάλληλος διατηρεῖ ἐστιν ὅτε καὶ ἐπὶ ὅρους τὴν ἐπὶ τῶν μισθῶν ἀξιώσιν του (ὅρα καὶ *Θ. Ἀγγελοπούλου*, «Δίκαιον τῶν Πολιτικῶν Ὑπαλλήλων» σελ. 78 κ. ἑπ.). Ὑπομιμνήσκομεν ἐν προκειμένῳ ὡς βοήθημα ἑρμηνευτικὸν ἁπλῶς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 11 § 4 τοῦ ἀ. ν. 1075|1938, ἥτις ὁρίζει τὰ ἀκόλουθα προκειμένου περὶ ὑπαλλήλου ἀπολυομένου τυχὸν λόγῳ φρονημάτων: «ὁ ἐπὶ τῶν ἐπιτροπῶν κλπ. ἐκπαιδισμὸς ὑπαλλήλου τινός... συνεπάγεται αὐτοδικαίως τὴν παραπομπήν του εἰς τὸ οἰκεῖον ὑπηρεσιακὸν Συμβούλιον, δυνάμενον νὰ ἐπιβάλῃ ποινὴν μέχρις ἑξαμήνου ἀπολύσεως ἢ ὁριστικῆς τοιαύτης μετὰ στερήσεως παντὸς δικαιώματος εἰς σύνταξιν ἢ ἄλλην ἐκ τοῦ Δημοσίου Ταμείου παροχὴν ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἐκπαισμοῦ καὶ μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῆς περὶ ἀπολύσεως ἀποφάσεως ἀναστέλλεται καὶ ἡ χορήγησις μισθοῦ». Ὥστε ἀνεστέλλετο ἁπλῶς ἡ χορήγησις μισθοῦ. Ἐὰν δηλονότι ἀπεδεικνύετο, ὅτι ὁ ὑπάλληλος ἐτύγχανεν ὑγιῶν κοινωνικῶν φρονημάτων, θὰ ἐδικαιοῦτο ἀπολήψεως τῶν μισθῶν τοῦ ἐνδιαμέσου χρόνου. Ἀνάλογος ρύθμισις ἀναμφισβητήτως συνάγεται καὶ ἐκ τοῦ συνόλου τοῦ γράμματος καὶ τοῦ πνεύματος τῶν διατάξεων τοῦ ΜΘ' Ψηφίσματος καὶ δὴ τῆς τοῦ ἄρθρου 5 αὐτοῦ, ὡς καὶ ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως τοῦ ΜΘ' Ψηφίσματος.

Ἀλλ' ἂς εἰσέλθωμεν εἰς τὴν κυρίως ἔρευναν τοῦ θέματος: Ὑπάλληλος ἀπολυθεὶς δι' ἀποφάσεως τοῦ Π.Σ.Ν. δικαιοῦται, ἐξαφανιζομένης ταύτης δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ.Ν., δι' ἧς κρίνεται ὡς νομιμόφρων, τῶν μισθῶν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως μέχρι τῆς ἀποκαταστάσεώς του;

Τὸ θέμα ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης ἀνήκει εἰς τὴν σφαῖραν ἐφαρμογῆς τοῦ Διοικητικοῦ

Δικαίου. Έφ' όσον δηλαδή ή έρευνα της νομιμοφροσύνης των υπαλλήλων δεν έχει κριτήρια αντικειμενικά, ως τούτο συνέβαινε με τα προ του ΜΘ' Ψηφίσματος ισχύσαντα νομοθετήματα, βάσει των οποίων ή ποινική καταδίκη του υπαλλήλου διά τα υπ' αύτων καθοριζόμενα ιδιώνυμα αδικήματα συνεπήγετο αυτοδικαίως την έκπτωσιν του υπαλλήλου από της υπηρεσίας του και στέρησιν ισοβίου του δικαιώματος προς άνάκτησιν 'Αρχής ή 'Υπηρεσίας, άλλ' άνατίθεται αύτη είς αυτοδίκαια όργανα της Διοικήσεως, ήτοι τα Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Συμβούλια Νομιμοφροσύνης, δέον να εξετασθή ποίαι θά ώσιν αί συνέπειαι κατά το Διοικητικόν Δίκαιον της εξαφανίσεως της αποφάσεως του Πρωτοβαθμίου Συμβουλίου διά του Δευτεροβαθμίου ταυτου και της ακολουθούσης ταύτην κατά το άρθρον 5 του ΜΘ' Ψηφίσματος υποχρεωτικής διοικητικής ανακλήσεως της πράξεως απολύσεως του υπαλλήλου. Γεννάται δηλαδή αυτομάτως το ερώτημα, εάν ή ανάκλησις της διοικητικής πράξεως της απολύσεως ανατρέχη κατά τας εν τω Διοικητικώ Δικαίω κρατούσας αρχάς εις τον χρόνον της απολύσεως του υπαλλήλου (ex tunc) ή εις της δημοσιεύσεως της αποφάσεως του Δευτεροβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης (ex nunc);

'Ο *Fleiner* ρητώς αποφαίνεται, ότι, άκυρουμένης της διοικητικής πράξεως κατά τινα των νομίμων τρόπων, δέον εν αμφιβολία αύτη να θεωρήται ως εξ υπαρχής ανίσχυρος (§ 15, II 1 γ). 'Αλλ' εις την προκειμένην περίπτωσιν ούδεμία αμφιβολία δύναται να γεννηθή, άν ή τοιαύτη ανάκλησις της πράξεως απολύσεως του υπαλλήλου ανατρέχη εις τον χρόνον της απολύσεως του (ex tunc) ή ού, διότι το άρθρον 5 του ΜΘ' Ψηφίσματος ρητώς ορίζει, ότι, εξαφανισθείσης της αποφάσεως του Πρωτοβ. Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης δι' αποφάσεως του Δευτεροβαθμίου τοιούτου, ή απόφασις του Πρωτοβαθμίου θεωρείται ως εξ υπαρχής ανίσχυρος και μηδέποτε εκδοθείσα, ή δε πράξις απολύσεως ανακαλείται υποχρεωτικώς υπό του εκδόντος ταύτην οργάνου. Άλλως τε δεν πρόκειται ένταυθα διοικητική πράξις, ήτις τυχόν εδημιούργησε δικαιώματα υπέρ τρίτων, όπότε κατά την κρατούσαν γνώμην τα αποτελέσματα της ανακλήσεώς της έπέρχονται από της ακυρώσεως (*H. Barthélemy*, Διοικ. Δίκ. Μετάφρ. ***Μ. Στασινοπούλου***, σελ. 355 και επ. και παραπεθείσα εκεί νομολογία Σ. Ε.), άλλα πράξις διοικήσεως, κριθείσα ως εξ υπαρχής πλημμελής κατά τα υπό του ειδικού νόμου (ΜΘ' Ψηφίσματος) περί τούτου οριζόμενα στάδια διοικητικής δικαιοδοσίας, συνεπώς ή ανάκλησις της άφορά και τον διαρρεύσαντα χρόνον (ώρα *Fleiner*, ένθ' ανωτέρω, και ***Μ. Δ. Στασινοπούλου***, Περί ανακλήσεως διοικητικών πράξεων, 1933, σελ. 22). Δηλαδή, ως όταν επίδικός τις διαφορά άγεται ενώπιον του τακτικού Δικαστηρίου και απορρίπτεται πρωτοβαθμίως ή αγωγή, διά δε της αποφάσεως του 'Εφετείου εξαφανίζεται πρωτοδίκως απόφασις και γίνεται δεκτή ή αγωγή, ούδεν δε πλέον απομένει εκ της εν τω μεταξύ δημιουργηθείσης κατασάσεως, ούτω και ή διά της διοικητικής οδού κανονικώς, ως εν προκειμένω, χορήσασα άκύρωσις τα αυτά επάγεται αποτελέσματα, ήτοι την εξ υπαρχής ανάκλησιν της πράξεως και την πλασχεσιν εξαφανίσεων των συνεπειών (ώρα και ***Μ. Δ Στασινόπουλον***, ένθ' ανωτέρω). Το χρονικώτερον δε εν τη εξεταζομένη περιπτώσει επακολούθημα της καταργήσεως των συνεπειών της ακυρωθείσης πράξεως είναι ή ανακύπτουσα αυτομάτως αξίωσις περί μισθών του ενδιαμέσου χρόνου του κακώς απολυθέντος υπαλλήλου.

'Υποστηριχθή όμως, ως ανωτέρω εκείθεται, (υπ' αριθ. 2327/50 απόφασις Πρωτοδικείου Θεσ/νίκης), ότι, επειδή το Ψήφισμα δεν αναφέρει περί των μισθών του ενδιαμέσου χρόνου και ώς εκ τούτου δεν συνάγεται, ότι εσκοπήθη άλλοίαν ή κατά τας γενικάς αρχάς ρύθμισιν του θέματος, εφαρμοστέον τυγχάνει διά την προκειμένην περίπτωσιν το άρθρον 656 του Α. Κ., καθ' ό ο μισθωτής υπηρεσιών απαλλάσσεται της υποχρεώσεως καταβολής μισθών εις τον εκμισθωτήν υπηρεσιών, αποδεικνύων άνωτέραν βίαν και ότι τοιαύτη είναι και ή δυνάμει νομοθετικής επιταγής (le fait de prince) άποπομπή των υπηρεσιών του υπαλλήλου.

Το ΜΘ' Ψήφισμα όμως περιέχει ρητήν διάταξιν (άρθρον 2), εν ή αναφέρεται, ότι επί των απολύσεων των βάσει αυτού λαμβανουσών χώραν δεν τυγχάνουσιν εφαρμογής αί περί προστασίας της συμβάσεως εργασίας διατάξεις. Συνεπώς εξ αυτού τούτου του Ψηφίσματος αποκλείεται ή εφαρμογή του άρθρου τούτου, το δε ειρημένον Νομοθέτημα μόνον του διά του τρόπου τούτου μάς οδηγεί εις την άνωτέρω αναπτυχθείσαν άποψιν της εν προκειμένω εφαρμογής των αρχών του Διοικητικού Δικαίου εν τη περιπτώσει, καθ' ην ή απόφασις του Πρωτοβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης εξαφανίζεται δι' αποφάσεως του Δευτεροβαθμίου τοιούτου. 'Αλλ' επειδή θά ήδύνατο να στηριχθή ένταυθα τυχόν, ότι το άρθρον 656 δεν άφορά την προστασίαν της συμβάσεως εργασίας ή ότι πλέον συγκεκριμένως ο νόμος, ομιλών περί προστατευτικών διατάξεων, υπονοεί τάς ταυτας εν περιπτώσει απολύσεως του υπαλλήλου, και πάλιν δεν δύναται να τύχη εφαρμογής το άρθρον 656 του Α. Κ. και διά διά τους ανωτέρω εκτεθέντας λόγους, άλλα και διά τους εξής:

1) Το άρθρον 656 του Α.Κ. δεν είναι εφαρμοστέον εν προκειμένω, διότι πρόκειται άκύρωσις διοικητική, της διοικητικής πράξεως απολύσεως στηριζομένης εις απόφασιν του Πρωτοβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης δυνάμει διατάξεως νόμου (άρθρον 5 ΜΘ' Ψηφίσματος), άνακαλουμένης και θεωρουμένης ανίσχυρου εξ υπαρχής, συνεπώς καταργουμένης ταύτης αυτομάτως ex lege (ήτο περιττή πάσα ειδική διάταξις εν τω Ψηφίσματι εις το σημείον τούτο, δι' ό δεν ορίζεται εν αυτώ σχετικώς ούδέν) ευρισκόμεθα εις την προ αυτής κατάστασιν και ανακύπτει ή υποχρέωσις του εργοδότου προς πληρωμήν των μισθών του υπαλλήλου του συνεπεία ανισχύρου πράξεως απολυθέντος βάσει των αρχών των την άκύρωσιν της διοικητικής πράξεως ακολουθουσών. Η πηγή όθεν του δικαιώματος προς απόληψιν των μισθών του ενδιαμέσου χρόνου είναι το ΜΘ' Ψήφισμα και όχι το άρθρον 656 του Α. Κ. Θά ήδύνατο

δε νά ὑποστηριχθῆ ἄλλως, ὅτι ὁ ὑπάλληλος δικαιοῦται ν' ἀξιώσῃ τούς μισθούς τοῦ διαρρεύσαντος χρόνου, λόγῳ ἀποζημιώσεως (διαφέροντος) διά τήν χωρήσασαν κατά πλημμελῆ ἐκτίμησιν τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν ἀπόλυσίν του ὑπό τοῦ Πρωτοβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσυνης, ἀξιώσεως, ἥτις κατά τήν δυνμενεστέραν ἐκδοχήν ἐκπηγάζει ἐκ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ΜΘ' Ψηφίσματος.

2) Τό ἄρθρον 656 δέν δύναται νά τύχῃ ἐφαρμογῆς, διότι προϋποθέτει σύμβασιν ἐργασίας ὑφισταμένην, ἐνῷ ἐν προκειμένῳ ὁ ὑπάλληλος ὁ κριθείς ὡς μή νομιμόφρων ὑπό τοῦ Π.Σ.Ν. ἀπολύεται τῆς ὑπηρεσίας του κατά τό ἄρθρον 2 τοῦ ΜΘ' Ψηφίσματος.

Πάσις λοιπόν ὑπηρεσίας ἀποκλείεται ὁ ἐργασιαδότης, ἵνα θεωρηθῆ οὗτος ἀπαλλασσόμενος συνεπείᾳ ἀνωτέρας βίας τῆς καταβολῆς μισθῶν, ἀφοῦ ἡ σύμβασις ἐργασίας πρός στιγμήν (τό Ψήφισμα ὁμιλεῖ μέν περί ὁριστικῆς ἀπολύσεως, ἀλλ' ἡ ὁριστικότης τῆς ἀπολύσεως τελεῖ ὑπό τήν αἵρεσιν, καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τοῦ ἄρθρου 2 πρός τό ἄρθρον 5 τοῦ ΜΘ' Ψηφίσματος τῆς ἐπικυρώσεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ Π.Σ.Ν. ὑπό Δευτεροβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης) δέν ὑφίσταται κἄν.

3) Διότι κατά τό ἄρθρον 5 τοῦ ΜΘ' Ψηφίσματος, ἐξαφανιζομένης τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης δι' ἀποφάσεως τοῦ Δευτεροβαθμίου τοιούτου καθίσταται ἀνίσχυρος ἐξ ὑπαρχῆς ἡ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοβαθμίου καί συνεπῶς θεωρεῖται (ἀναδρομικῶς) ὡς μηδέποτε λυομένη ἡ σύμβασις ἐργασίας τοῦ ἀπολυθέντος ὑπαλλήλου, ὡς μή νομιμοφρονος, διά τόν λόγον δέ τοῦτον τό εἰρημένον ἄρθρον δέν ὁμιλεῖ περί ἀνισχύρου τῆς ἀπολύσεως ἀπό τῆς ἀποφάσεως τοῦ Δευτεροβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης ἐπερχομένης, ἀλλά περί τοῦ ὅτι ἡ πρωτόβαθμος ἀπόφασις θεωρεῖται ὡς μηδέποτε ἐκδοθεῖσα καί ἐξ ὑπαρχῆς ἀνίσχυρος, ἀνακαλουμένης ὑποχρεωτικῶς τῆς περί ἀπολύσεως πράξεως. Μή λυομένης ὡς ἐκ τούτου τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑφίσταται καί ἡ ἀπαίτησις ἐκ τῶν μισθῶν τοῦ ἐνδιαμέσου χρόνου.

Ἀλλά καί ἂν ὑποτεθῆ, χαρι πάντα ἐ' ἀνωτέρω ἀναπτυχθέντα, ὅτι ἡ ρύθμισις δέον νά γίνῃ ἀποκλειστικῶς βάσει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 656 τοῦ Α.Κ. καί πάλιν ἡ ἀπαίτησις τοῦ ὑπαλλήλου εὑρίσκει νόμιμον ἔρεισμα καί ἐπί τοῦ ἄρθρου τούτου διά τούς ἑξῆς λόγους:

1) Διότι καί ἂν ὑφίσταται ἀπαγόρευσις ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐκμισθωτοῦ τῶν ὑπηρεσιῶν ὑπό τοῦ μισθωτοῦ (καίτοι ὡς εἴπομεν ὁ νόμος ὁμιλεῖ περί ἀπολύσεως ὑπαλλήλου, ἤτοι λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας), δυνάμει νομοθετικῆς ἐπιταγῆς, βίαιοι ὅμως ἐπίσης ρητῆς νομοθετικῆς διατάξεως (ἄρθρον 5) αὕτη θεωρεῖται ἐξ ὑπαρχῆς ἀνίσχυρος καί μή ὑπάρξασα, ἀναιρουμένη, ὅταν ἡ ἀπόφασις τοῦ Πρωτ. Συμβ. Νομιμοφροσύνης, συνεπῶς καί ὑπό τήν ἐκδοχήν ἀκόμη ὅτι τυγχάνει ἐφαρμογῆς τό ἄρθρον 656 τοῦ Α.Κ. καί πάλιν ἐκ διατάξεως νόμου (πλάσματι νόμου μᾶλλον) θεωρεῖται καθιστάμενος ὁ ἐργασιαδότης ἀναδρομικῶς ὑπερήμερος, ὀφείλων αὐτῷ τούς μισθούς τοῦ ἐνδιαμέσου χρόνου.

2) Διότι, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ ΜΘ' Ψηφίσματος, τό ζήτημα τοῦ ἂν ὁ ὑπάλληλος εἶναι νομιμόφρων ἢ οὔ ἀποτελεῖ καθαρῶς πραγματικόν ζήτημα, ὑποκείμενον εἰς τήν κρίσιν τῶν ἐν αὐτῷ ἀναφερομένων Συμβουλίων.

Ὅταν λοιπόν ὁ ὑπάλληλος κριθῆ τελεσιδίκως ὡς νομιμόφρων, ἐπανέρχεται εἰς τήν προτέραν κατάστασιν, ἀνακτῶν πάντα τά προσωρινῶς ἀπολεσθέντα δικαιώματά του, ὡς τό τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς ἐργασίας του, ἥτις οὕτω θεωρεῖται κατά νόμον παρανόμως ἐνεργηθεῖσα.

Ὁ ἐργασιαδότης δέν δύναται νά ἐπικαλεσθῆ ἀνωτέραν βίαν, διότι κατά τό ἄρθρον 4 τοῦ ΜΘ' Ψηφίσματος τό Πρωτοβάθμιον Συμβούλιον Νομιμοφροσύνης συγκροτεῖται ἐξ ἰδίων ὑπαλλήλων του ἐπιλεγομένων ὑπ' αὐτοῦ, συνεπῶς ἡ πλημμελῆς ἀποδεικνυομένη κρίσις των βαρύνει τοῦτον, θεωρούμενον οὕτω ἐμμέσως ὑπαίτιον τῆς μή ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ὑπαλλήλου κατά τόν ἐνδιάμεσον χρόνον.

Κατά ταῦτα ὑπάλληλος, ἐργάτης ἢ ὑπηρέτης κλπ. ἀπολυόμενος δι' ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης δικαιοῦται ὁπωσδήποτε τῶν μισθῶν τοῦ ἐνδιαμέσου χρόνου εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τούτου ἐξαφανίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δευτεροβαθμίου τοιούτου.

Ἐνῷ γράφω τάς γραμμάς ταύτας πληροφοροῦμαι, ὅτι καί τό Α' Τμῆμα τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους ἐγνωμοδότησεν ὑπέρ τῶν ἀνωτέρω ἀπόψεων διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 200/1949 γνωμοδοτήσεώς του, ἡ ὁποία ὅμως δυστυχῶς δέν ἐδημοσιεύθη εἰς νομικόν τι περιοδικόν, οὕτως ὥστε ἐν τῷ παρόντι νά ἔχω ὑπ' ὄψιν ταύτην. Ἀπό καθαρῶς δέ πρακτικῆς ἀπόψεως ἅπαντες οἱ ἀπολυθέντες καί ἐπανελθόντες δι' ἀποφάσεως τοῦ Δευτεροβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης ἔλαβον τούς μισθούς τοῦ ἐνδιαμέσου χρόνου, ἤδη δέ τό Νομικόν Συμβούλιον τοῦ Κράτους δι' ἀνακοινώσεώς του γενομένης διά τοῦ τύπου καλεῖ τούς τῆς κατηγορίας ταύτης ὑπαλλήλους, ὅπως ὑποβάλωσιν ἐνώπιόν του αἴτησιν πρός πληρωμήν τῶν μισθῶν των τοῦ ἐνδιαμέσου χρόνου.

Κλέανδρος Στογιαννόπουλος
Δικηγόρος ἐν Θεσσαλονίκῃ

ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ἀνάπτυξις συνδικαλιστικῆς δράσεως μισθωτοῦ καὶ ἔννοια συνδικαλιστικῆς δράσεως

I

Ὑπαγωγὴ τοῦ δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας εἰς τοὺς περιορισμοὺς τοῦ ἄρθρου 281 Ἀστικοῦ Κώδικος. — Δικαίωμα δικαστοῦ πρὸς κρίσιν τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν, τῶν συνιστώντων ἀντικειμενικῶς τὴν νομικὴν ἔννοιαν τῆς καταχρήσεως δικαιώματος. — Λόγος ἀναιρέσεως ἡ ὀρθὴ ἢ μὴ ὑπαγωγὴ τῶν περιστατικῶν εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς καταχρήσεως δικαιώματος. — Ἀπόλυσις μισθωτοῦ δι' ἀνάπτυξιν συνδικαλιστικῆς δράσεως — Θεώρησις ὡς καταχρηστικῆς. — Ἀποδοχαὶ ἐξ ὑπερωριῶν. — Βραδύτης ἀσκήσεως δικαιώματος, ὑπὸ ἔποψιν καταχρήσεως δικαιώματος.

Ἡ νομολογία τῶν ἐργατικῶν δικαστῶν δὲν ὑπῆρξεν, ἀληθῶς, διστακτικὴ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ., προκειμένου περὶ ἀπολύσεως μισθωτοῦ διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι ὡς συνδικαλιστικὸν στέλεχος ἐπεμελεῖτο τῶν νομίμων τῶν μισθωτῶν συμφερόντων.

Οὕτω κατὰ τὴν Πρωτοδικείου Πειραιῶς 1217|1946 (εἰσηγητὴς *Ἰ. Παπαργυροπούλου*, ΕΕΔ 5, 136) ἀποτελεῖ καταχρηστικὴν καταγγελίαν εἰς τὴν συνδικαλιστικὴν κίνησιν, κατὰ τὴν Πρωτοδικου Ἀθηνῶν 5059|1948 (Πρωτοδίκης *Γ. Κορκάρης*, ΕΕΔ 7, 848), διότι, ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του αὐτὴν ἐφρόντιζε διὰ τὴν ὑπεράσπισιν τῶν συνδικαλιστικῶν συμφερόντων τῶν ἐργατῶν μελῶν τοῦ σωματείου, κατὰ τὴν Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 531|1949 (Πρωτοδίκης *Β. Φαρμακίδης*, ΕΕΔ 8, 234), διότι ὁ μισθωτὸς ἐξελέγη πρόεδρος σωματείου, κατὰ τὴν Πρωτοδίκου Πειραιῶς 430|1949 (Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 8, 519), διότι, ἐκλεγεὶς ὁ μισθωτὸς ὡς σύμβουλος ἀρχικῶς καὶ πρόεδρος σωματείου ἔπειτα, ἐμερίμνα ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του αὐτὴν διὰ τὴν ὑπεράσπισιν τῶν συνδικαλιστικῶν συμφερόντων τῶν μελῶν τοῦ σωματείου του, ἀφοῦ ἡ ἀπόλυσις ἀντιβαίνει καὶ προσκρούει εἰς θεμελιώδεις διατάξεις προστατευτικὰς τῶν συνδικαλιστικῶν ἐλευθεριῶν, κατὰ τὴν Πρωτοδικείου Πειραιῶς 1602|1949 (εἰσηγητὴς *Κ. Στρατηγάκης*, ΕΕΔ 8, 799), διότι ὁ μισθωτός, ὡς πρόεδρος ἐργατικοῦ σωματείου, ὑπεστήριζε παρὰ τῇ ἐργοδότριδι τὰς νομίμους ἀξιώσεις τῶν μελῶν τοῦ σωματείου καὶ ἐργατῶν αὐτῆς, κατὰ τὴν Πρωτοδικου Μυτιλήνης 4|1950 (Πρωτοδίκης *Μ. Καλεύρας*, ΕΕΔ 9, 649), διότι ἀνεμίχθη ὁ ἀπολυθεὶς εἰς τὴν συνδικαλιστικὴν κίνησιν, καθόσον τοιαύτη ἐνέργεια ἀντιστρατεύεται εἰς τὰς καὶ συνταγματικῶς κατοχυρωμένας καὶ διὰ κλείστων ἄλλων νόμων προστατευομένας συνδικαλιστικὰς ἐλευθερίας (ἄρθρ. 11 τοῦ Συντάγματος, ἄρθρ. 78 ἐπ. Α.Κ., Ν. 281|14, Ν. 2151|20 κλπ.).

Σημειωτέον ὅτι ἡ γαλλικὴ νομολογία καὶ ἄνευ νομοθετικοῦ κειμένου, διαπλατύνουσα τὴν ἔννοιαν τῆς καταχρήσεως δικαιώματος, ἐδέχθη, ὅτι εἶναι καταχρηστικὴ ἡ καταγγελία, ἡ ὀφειλομένη εἰς πρόθεσιν καταπολεμήσεως θεσμοῦ κοινωνικῶς ἀνεγνωρισμένου (βλέπε *Ἡ Ἠλιοῦ*, ΕΕΔ 7, 18).

Ἀλλὰ καὶ ἡ παρ' ἡμῖν θεωρία οὕτω ἀντιλαμβάνεται τὸ πρᾶγμα (βλέπε *Ἰ. Καποδίστριαν*, Ἡ καταχρηστικὴ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ΕΕΔ 5, 583 ἑπ., *Π. Θεράπον*, Ἡ ἀπαγόρευσις τῆς καταχρήσεως δικαιώματος καὶ αἱ συνέπειαί της, ἐκδ. 1947, σελ. 108, ἔνθα καὶ παραπομπαὶ εἰς ξένην νομολογίαν).

Σχετικαὶ πρὸς τὸ θέμα εἶναι αἱ παρατιθέμεναι κατωτέρω δικαστικαὶ ἀποφάσεις, ἐξ ὧν ἡ ὑπ' ἀριθ. 1575|1950 Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν ἔχει ἰδιαιτέραν ἐνδιαφέρον, διότι δι' αὐτῆς καθορίζεται ἡ ἔννοια τῆς συνδικαλιστικῆς δράσεως, τὴν ὁποίαν ἀναπτύσσων ὁ μισθωτὸς προστατεύεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. (πρβλ. καὶ *Π. Μητσόπουλον*, Τὰ ὅρια τῆς συνδικαλιστικῆς δράσεως ἐκδ. 1950, *Α. Βαμβίτσον*, Ν. Δίκαιον Τομ. 7 σελ. 57).

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 1492|1950

Διαδικασία Ν. Γ³ΘΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Κ. Παπαμιχαλόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Βογιατζῆς, Κ. Δημητσιάνης, Φ. Ἀγγελής

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς του ὁ ἐνάγων διατείνεται τὰ ἑξῆς: ὅτι ἀπὸ τοῦ ἔτους 1939 προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐναγομένης καὶ εἰς τὸ ἐνταῦθα κλωστοϋφαντουργεῖον της καὶ εἰργάσθη εἰς αὐτὸ μέχρι τῆς κατοχῆς, ὁπότε διέκοψε τὴν παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του, κατατογεὶς καὶ ὑπηρετήσας εἰς τὰς ἀνταρτικὰς ὁμάδας τοῦ ΕΔΕΣ, ἐπανέλαβε δὲ τὴν ἐργασίαν του κατὰ τὸ ἔτος 1945 καὶ εἰργάσθη μέχρι τῆς 19ης Ἰουνίου 1950, ὅτε ἀπελύθη, ἐλάμβανε δὲ τελευταίως ἡμερομίσθιον μετὰ τῶν ὑπερωριῶν, τακτικῶς παρεχομένων, δραχμῶν 40.000, ὅτι ἡ ἀπόλυσις του αὐτὴ εἶναι ἄκυρος διὰ τοὺς ἑπομένους λόγους: α) διότι ἐγένετο αὐτὴ κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος, ἤτοι διότι, ὡς συνδικαλιστικὸν στέλεχος τῶν κλωστοϋφαντουργῶν, εἶχεν ἀναπτύξει συνδικαλιστικὴν δράσιν, συνισταμένην εἰς τὴν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν βελτίωσιν τοῦ ἐπιπέδου τῶν συναδέλφων του καὶ εἰς τὴν μέριμναν τῆς πιστῆς ἐφαρμογῆς τῆς κειμένης ἐργατικῆς νομοθεσίας, ἣν παρέβλεπεν ἡ ἐναγομένη καὶ β) διότι δὲν κατεβλήθη ὁλόκληρος ἡ ἀποζημίωσις, ἡ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ Β. Δ/τος τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920, ἤτοι διότι, ἐνῷ ἔδει νὰ λάβῃ ὡς ἀποζημίωσιν δραχ.

2.400.000, ἔλαβε πολὺ ὀλιγώτερα, ὅτι ἕνεκα τούτου ἡ ἐναγομένη τῷ ὀφείλει τὰς ἀποδοχάς του ἀπὸ τῆς 20|5|50 μέχρι 19|9|50 ἐκ δραχμῶν 3.75.000 ἃς καὶ αἰτεῖται. Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγὴ του εἶναι αὐτὴ νόμιμος, ὡς ἐρειδομένη ἐπὶ τῶν περὶ μισθώσεως πράγματος καὶ συνεπῶς καὶ ὑπηρεσιῶν διατάξεων τοῦ β. Δ. (ἄρθρον 24 ἀ. γ. 2783|41, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 1845 καὶ τὸ β. δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 καὶ τὸ ἄρθρον 281 Α. Κ., ὡς νομίμως δὲ ἐξεταστέα ἀποβαίνει.

Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἀποτελεῖ δικαίωμα διπλαστικόν, διότι δι' αὐτῆς, αὐθαν μονομεροῦς πράξεως, καταργεῖται ἀλλότριον δικαίωμα (*Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχαὶ § 28). Ἄρα ὡς δικαίωμα ὑπόκειται καὶ αὐτὴ ἐν τῇ ἐνασκήσει αὐτῆς εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 281 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (*Ι. Καποδίστριας*, Ἡ καταχρηστικὴ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἔκδοσις 1947 καὶ ἐν ΕΕΔ 5, 557 ἐπόμ. *Δ. Σακελλαροπούλου*, ΕΕΔ 7,305 ἐπομ., *Ἠλιού*, ΕΕΔ 7,1 ἐπόμ., *Ρωμανός*, ΕΕΔ 7,225 ἐπόμ., Α Π. 34|47, ΕΕΔ 5, 245, Α. Π. 305|48, ΕΕΔ 7, 513, Α.Π. 287|48, ΕΕΔ 7, 552, ὅρα λοιπὴν νομ/γίαν ἐν ΕΕΔ 8, 93). Κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος δὲν εἶναι ἀνεξέλεγκτος, ὡς σχεδὸν ἦτο ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ Ρωμ. Δικαίου (*Μπαλῆς*, Ἐνθ' ἀνωτέρω § 166), ἀλλ' ὑπόκειται εἰς ἀντικειμενικὰ κριτήρια. Ὡς τοιαῦτα ὁρίζονται ἐν αὐτῷ ἡ καλὴ πίστις, τὰ χρηστὰ ἤθη καὶ ὁ κοινωνικὸς καὶ οἰκονομικὸς σκοπὸς τοῦ δικαιώματος. Ὑπὸ τὸ κράτος δὲ τοῦ ἄρθρου 281 Α. Κ. ἐπιτρέπεται μὲν ἡ ἄσκησις παντὸς δικαιώματος καὶ συνεπῶς καὶ τοῦ διπλαστικοῦ τοιούτου τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως ὅπως αὐτὴ μὴ ἐξέρχεται τῶν ὁρίων τῶν ἐπιβαλλομένων ὑπὸ τῶν ὡς ἄνω τεθειμένων ἀντικειμενικῶν κριτηρίων, διότι ἄλλως ἀπαγορεύεται αὐτή. Τὸ ἂν τὰ ἐκτιθέμενα πραγματικὰ περιστατικὰ ὑπερβαίνωσι τὰ ὅρια τὰ ἐπιβαλλόμενα ὑπὸ τῶν ὡς ἄνω τεθειμένων κριτηρίων, ἤτοι τὸ ἂν ταῦτα (τὰ πραγματικὰ περιστατικὰ) συνιστῶσιν ἀντικειμενικῶς τὴν νομικὴν ἔννοιαν τῆς καταχρήσεως δικαιώματος, τοῦτο ἔχει δικαίωμα νὰ κρίνῃ ὁ δικαστὴς καὶ αὐτεπαγγέλτως, διότι αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 281 εἶναι δημοσίας τάξεως (*Καποδ.* ΕΕΔ 5, 550). Ἡ ὀρθὴ δὲ ἢ μὴ ὑπαγωγὴ τούτων εἰς τὴν ὡς ἄνω νομικὴν ἔννοιαν δίδει λόγον ἀναιρέσεως (*Καποδίστριας*, Ἐνθ' ἀνωτέρω καὶ ΝΘ' 552, *Κ. Τριανταφ.* Ἑλλ. Ἐνοχ. Δίκ. 1943 σελ. 5, *Μπαλῆς*, Γεν. Ἀρχαὶ § 92, 166 ἐν τέλει, Ἐφ.Α. 1942|48 ΕΕΝ ΙΕ' 409, ὅρα ὅμως Α.Π. 92|48, ΕΕΝ ΙΕ' 318, ἀλλὰ καὶ σχόλια ὑπὸ Α.Π. 136|48 ΕΕΝ ΙΕ' 474). Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ ἐνάγων ἰσχυρίζεται, ὡς ἐλέχθη, ὅτι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως τοῦ ἐργασίας ἐγένετο κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος, διότι, ὡς συνδικαλιστικὸν στέλεχος τῶν κλωστοϋφαντουργῶν, εἶχεν ἀναπτύξει συνδικαλιστικὴν δρᾶσιν, συνισταμένην εἰς τὴν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν βελτίωσιν τοῦ ἐπιπέδου τῶν συναδέλφων του καὶ εἰς τὴν μέριμναν τῆς καλῆς ἐφαρμογῆς τῆς κειμένης ἐργατικῆς νομοθεσίας, ἣν παρεβίαζεν ἡ ἐναγομένη. Τὰ περιστατικὰ ταῦτα, ἀληθῆ ὑποτιθέμενα, συνιστοῦν, κατὰ τὴν κρίσιν μας, τὴν νομικὴν ἔννοιαν τῆς καταχρήσεως δικαιώματος, διότι ἀντιβαίνουν καὶ προσκρούουν εἰς τὰ τεθέντα, ὡς ἄνω, ἀντικειμενικὰ κριτήρια, ὅταν ἀνταβαίνουν καὶ προσκρούουν εἰς θεμελιώδεις διατάξεις προστατευτικὰς τῶν συνδικαλιστικῶν ἐλευθεριῶν, περιφρουρουμένας ὑπὸ νόμου δημοσίας τάξεως. Ἐκ τῆς διαδικασίας ἐβεβαιώθημεν πράγματι, ὅτι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως τοῦ ἐνάγοντος ἀληθῆ αἰτίαν ἔχει τὴν ὡς ἄνω ἀναπτυχθεῖσαν παρ' αὐτοῦ συνδικαλιστικὴν δρᾶσιν. Οὕτως διετέλεσεν ἀντιπρόεδρος τῆς Ἑνώσεως ἐργατῶν καὶ ἐργατριῶν κλωστοϋφαντουργείων καὶ βαφείων Πειραιῶς ἀπὸ τῆς 8.10.47 μέχρι 15.1.48, κατὰ τὸ 9ον Πανελλαδικὸν Πανεργατικὸν Συνέδριον ἐξελέγη μέλος τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου τῆς Γ.Σ.Ε.Ε. καὶ τὴν 17.8.49, ἤτοι μεταγενεστέρως τῆς ἀπολύσεώς του, ἐξελέγη ἀντιπρόσωπος διὰ τὸ 10ον Πανελλαδικὸν Συνέδριον. Λόγῳ τούτου ἐδέχετο τὰ παράπονα τῶν ἐν τῷ ἐργοστασίῳ ἐργαζομένων μελῶν τῆς Ἑνώσεως του καὶ ἐμερίμνα διὰ τὴν πιστὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἐργατικῶν νόμων, γεγονὸς ἀπαρέσκον εἰς τὴν ἐναγομένην. Τὴν 4.5.50 μετέβη εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας Πειραιῶς καὶ κατήγγειλε τὴν ἐναγομένην ἐπὶ παραβάσει τοῦ ὡρίου, τὴν 6.6.50 ἐγένετο δι' αὐτὸ παρὰ τῶν ἁρμοδίων ἔλεγχος καὶ διεπιστώθη ἡ παράβασις αὐτή. Τοῦτο ἐξηρέθισε τὴν ἐναγομένην καὶ ἀπεφάσισε ἀπὸ τῆς στιγμῆς αὐτῆς ν' ἀπολύσῃ τοῦτον. Φοβουμένη ὅμως ἀκύρωσιν τῆς ἀπολύσεως ἀνέμενε τὴν ἀνεύρεσιν φαινομενικῆς αἰτίας. Αὐτὴ ἀνευρέθη κατὰ τὴν 19.6.50, ὅτε εἰς τὸ τμῆμα του, ἐξ ἀμελείας τῆς Δ.Γ., ἐβλάβησαν περὶ τὰ 650 μέτρα ὑφάσματος. Ὑπαίτιος τῆς βλάβης ταύτης ἐθεωρήθη δῆθεν ὁ ἐνάγων καὶ ἀπελύθη, μετὰ τριήμερον δὲ ἀπελύθη καὶ ἡ Δ.Γ. Τοιαῦται ὅμως βλάβαι ἐβεβαιώθη, ὅτι συμβαίνουν ἐνίοτε, χωρὶς νὰ ἐπακολουθοῦν κυρώσεις καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐν προκειμένῳ ἡ βλάβη αὐτὴ δὲν ὠφείλετο εἰς ὑπαιτιότητα τοῦ ἐνάγοντος, ἐὰν δὲ ἀπελύθη δι' αὐτὴν ὁ ἐνάγων, τοῦτο ἐγένετο, διὰ νὰ καλυφθῇ ἡ πραγματικὴ αἰτία τῆς ἀπολύσεως, ἤτις ἦτο ἡ συνδικαλιστική του δρᾶσις. Περὶ τῶν ἑτέρων ἰσχυρισμῶν τῆς ἐναγομένης ὅτι ὁ ἐνάγων ἦτο ἀπειθάρχος καὶ ἐκάπνιζε, παρὰ τὴν ἀπαγόρευσιν, ἐντὸς τοῦ ἐργοστασίου, δὲν ἐβεβαιώθημεν. Τεχνίτης, ὅστις ὑπηρετεῖ παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1939, μὲ διακοπὴν μόνον κατὰ μίαν περίοδον τῆς κατοχῆς, διὰ νὰ πολεμήσῃ μὲ τὰς ἐθνικὰς ἀνταρτικὰς ὁμάδας ΕΔΕΣ, χωρὶς δὲ νὰ ἔχῃ ὑποστῇ ἐν τῷ μεταξὺ πειθαρχικὴν τιμωρίαν, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ αὐτομάτως ἀπειθάρχος κατὰ τὸ ἔτος 1950, ἤτοι ἐνῷ κατὰ τὰ προηγηθέντα 11 ἔτη ἦτο καλὸς καὶ πειθαρχικός. Βεβαίως ἐβεβαιώθημεν ἐκ τῆς διαδικασίας, ὅτι εἰς τὸ ἐργοστάσιον τῆς ἐναγομένης ὑπηρετεῖ καὶ ὁ γεν. γραμματεὺς τῆς Ἑνώσεως Κλωστοϋφαντουργῶν, ὡς καὶ ἡ σύμβουλος τῆς Ἑνώσεως ταύτης Σ.Α. Ἀλλὰ καὶ ὁ ἐνάγων τυγχάνει καὶ αὐτὸς κατὰ τ' ἀνωτέρω συνδικαλιστικὸν στέλεχος καὶ συνεπῶς ἠδύνατο νὰ δέ-

χηται παράπονα ή να μεριμνᾷ διὰ τὴν πιστὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἐργατικῶν νόμων. Σημειωθήτω ὅτι, εὐθύς, ὡς ἔλαβε χώραν ἡ ἀπόλυσις, καὶ δὴ τὴν 22.6.50, ἡ Γενικὴ Συνομοσπονδία τῶν Ἐργατῶν Ἑλλάδος ἀνεφέρθη δι' ἐγγράφου της πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας, καταγγείλασα τὴν ἀπόλυσιν ταύτην, ὡς γενομένην διὰ τὴν συνδικαλιστικὴν δρᾶσιν τοῦ ἐνάγοντος. Ἐπομένως, ἀφοῦ γίνεται δεκτόν, ὅτι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως τοῦ ἐνάγοντος ἐγένετο κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος, εἶναι αὕτη ἄκυρος καὶ συνεπῶς ὁ ἐνάγων δικαιοῦται τῶν μετ' αὐτὴν ἀποδοχῶν του.

Αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ αὐτὸν ἀνέρχονται εἰς δραχμὰς 1.794.000, διότι τὸ ἡμερομίσθιον τοῦ ἐνάγοντος ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς 23.000 καὶ οὐχὶ εἰς 40.000, ἀφοῦ ἐβεβαιώθη, ὅτι αἱ ὑπερωρίαι ἐπραγματοποιοῦντο ἀτάκτως καὶ δὲν δύνανται συνεπῶς νὰ ἔχουν τὸν χαρακτῆρα τακτικῶν ἀποδοχῶν (ὅρα σχετικῶς Α Π. 530|49. ΕΕΔ 8.1034 καὶ ὑπ' αὐτὴν ἀγόρευσιν Εἰσαγγελέως Α.Π. καὶ ἀπόφασιν μας 374|47, ΕΕΔ 6, 649, ὅρα καὶ ΕΕΔ 8, 370).

Καίτοι ἡ ἀπόλυσις ἔλαβε χώραν τὴν 19.6.50, ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ ἠσκήθη μόλις τὴν 6.9.50 καὶ θὰ ἠδύνατο ἐντεῦθεν νὰ γεννηθῇ ζήτημα καταχρήσεως δικαιώματος καὶ ἐκ μέρους τοῦ ἐνάγοντος (ὅρα σχετικῶς *Κανκᾶ*, Ἐγχειρίδιον ὑπ' ἄρθρον 656, ἔδαφιον Β' σελ. 317 - 318), πλὴν ὅμως ἡ ἐναγομένη δὲν ἰσχυρίζεται τὴν ὕπαρξιν τῶν πρὸς τοῦτο ἀπαιτουμένων πραγματικῶν περιστατικῶν.

Ἀφοῦ εἶναι ἄκυρος ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας διὰ τὸν πρῶτον λόγον ἀκυρότητος, παρέλκει ἡ ἔρευνα τοῦ δευτέρου τοιούτου.

II

Προσβολὴ ἀπολύσεως, ὡς συνδεομένης πρὸς συνδικαλιστικὴν δρᾶσιν τοῦ μισθωτοῦ, διὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 281 Ἐργατικοῦ Κώδικος.—Ἔννοια συνδικαλιστικῆς δράσεως.—Μὴ ὑπαγωγὴ εἰς τοιαύτην ἐνεργειῶν ὁμάδος, ἔξω τοῦ σωματείου, ἐπιβλαβῶν διὰ τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τῆς ἐπιχειρήσεως.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4575|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Α. Καλλέργης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Δασταράς, Γ. Κασίμης, Ν. Φετοκάκης

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, ἐκτιθεμένων περιστατικῶν, καθ' ἃ, ὑπηρετῶν ὁ ἐνάγων εἰς τὴν ἐναγομένην, δυνάμει τῆς τὴν 14.12.1949 συναφθείσης συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου διαρκείας, ὡς εἰδικευμένος ἐργάτης τοῦ ἐργοστασίου κατεργασίας τεχνητῆς μετάξης, ἀπελύθη τὴν 19 Ἰουλίου 1950 ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, κατ' ἀκολουθίαν καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, ἐχούσης ὡς αἰτίαν τὴν συνδικαλιστικὴν τοῦτου δρᾶσιν, ἀναλυομένην εἰς τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ περιστατικά, πρὸς δὲ ὅίχως κατιβολῆς τῆς νομίμου, ἤτοι πλήρους κατὰ τὸ ἀπὸ 16|18 Ἰουλίου 1920 ἀποζημιώσεως καὶ γενικῶς μὴ τηρήσεως τῶν προϋποθέσεων τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945, διώκεται, ὅπως, ἐνεργοῦ θεωρουμένης τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως καὶ κατὰ τὸν ἐπίκεινα τῆς καταγγελίας χρόνον, ὑποχρεωθῇ ἡ ἐναγομένη εἰς καταβολὴν τοῦ μισθοῦ. Νόμιμος ἡ ἀγωγὴ καὶ ἐξεταστέα.

Ἐκ τῆς ἐν γένει διαδικασίας ἐβεβαιώθη, κατὰ τὴν κρίσιν μας, ὅτι ἡ κατὰ τὴν 19 Ἰουλίου 1950 ἐκ μέρους τῆς ἐναγομένης καταγγελία τῆς ὑφισταμένης ἀπὸ τῆς 14.12.1949 ἐργασιακῆς ἀορίστου χρόνου συμβάσεως ὡς αἰτίαν, ἐρευνωμένην ἐν πρακειμένῳ, ἐφ' ὅσον προβάλλεται καταχρηστικὴ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος, ἔσχε τὴν μειωμένην ἀπόδοσιν καὶ ἀντιπειθαρχικὴν συμπεριφορὰν τοῦ ἐνάγοντος, δι' ἣν καὶ δεκαεπτάκις κατὰ τὸν χρόνον ἀπὸ 18.1.50 ἕως 2.7.50 παρετηρήθη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, οὐδὲ τὰ παράπαν δὲ συνεδέετο πρὸς τὴν οἱανδήποτε τούτου συνδικαλιστικὴν δρᾶσιν, ἥτις καὶ τυχὸν ὑπάρξουσα δὲν ἐπενήργησε εἰς τὴν παραγωγὴν τῆς βουλήσεως τῆς ἐναγομένης πρὸς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως. Ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ διεισχυριζομένη συνδικαλιστικὴ του δρᾶσις, ἥτις προβάλλεται ὡς βάσις τοῦ ἰσχυρισμοῦ περὶ καταχρηστικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, θεωμένη ἀπὸ τῆς θέσεως τῶν κειμένων νόμων, κατὰ τὴν κρίσιν μας, δὲν ὑπῆρξε τοιαύτη, κινηθεῖσα ἐκτὸς νομίμων πλαισίων καὶ συνεπῶς προστατευτέα. Ὡς συνδικαλιστικὴ δρᾶσις, κατ' ἐπιτυχῆ ὁρισμόν, δέον νὰ θεωρηθῇ ἡ ὠργανωμένη δρᾶσις τῶν ἀποχειροβιώτων πρὸς βελτίωσιν τῶν συνθηκῶν ζωῆς, εἴτε ἀμέσως, εἴτε εἰς ὀλιγώτερον ἢ περισσότερον ἀπέχον μέλλον (Encyclopaedia of the Social Sciences Τόμος VIII ἄρθρον Labor movement ὑπὸ J. R. Commons).

Αὕτη, ἔρεισμα καὶ δικαιολόγησιν ἔχουσα τὸ δικαίωμα τοῦ συνεταιρίζεσθαι, τόσον ἐκ συνταγματικῆς ἐπιταγῆς, ὅσον καὶ ἐκ διεθνῶν συμβάσεων καὶ διακηρύξεων (ἄρθρον 11 τοῦ Συντάγματος, Διακήρυξις τῆς Φιλαδελφείας τοῦ 1944, κυρωθεῖσα διὰ τοῦ ν. 399|1947, διεθνὴς σύμβασις ἐργασίας τοῦ Ἁγ. Φραγκίσκου τοῦ 1948, ὅρα La trente et unieme session de la conference internationale du travail San Francisco εἰς Revue Intern. du travail, Octobre 1948 σελ. 503 ἑπόμ.) εἶναι νόμιμος καὶ ἐπιτρεπτή. Ἀλλ' ἐν προκειμένῳ ἀμφισβητεῖται ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, καὶ ὀρθῶς, τὸ δικαίωμα εἰς τὸν ἐνάγοντα, ὅπως προβαίνῃ εἰς ἐνεργείας προσήκουσας εἰς τὰ συνδικαλιστικὰ στελέχη μόνον. Πράγματι ἐβεβαιώθη, ὅτι ὀφείλεται νομίμως συγκεκροτημένων Σωματείων Ἐργατῶν Χημικῆς Βιομηχανίας Ἀθηνῶν—Πειραιῶς, εἰς ὃ καὶ οἱ ἐργάται τῆς ἐναγομένης ἀνήκουσιν.

Ὁ ἐνάγων, ὡς καὶ ἕτερά τινα πρόσωπα, μὴ ἐγγεγραμμένα εἰς τὸ Σωματεῖον (ὅρα τὸ ὑπ' ἀριθ. 85 τῆς 2-9-1950 ἐγγραφον τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Σωματείου), ὅίχως δὲ νομίμου ἐξουσιοδοτήσεως τούτου καὶ τῶν ἐκπροσώπων του, συνεκρότησαν ὁμάδα, ἀποκληθεῖσαν ἐργοστασιακὴν ἐπιτροπήν, ἥτις κατὰ τὰς ὥρας ἐργασίας προέβαινε εἰς παραστάσεις παρὰ τῇ διευθύνσει τῆς ἐναγομένης, προβάλλουσα δὲ τὴν μὴ παρ' αὐτῆς τήρησιν τῶν κανονισμῶν ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας τῆς ἐργασίας, παρεκίνει τοὺς λοιποὺς ἐργάτας εἰς

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ ΠΕΡΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Έννοια έξηρτημένης έργασίας δι' έφαρμογὴν τῶν ἐργατικῶν Νόμων

I

Πρόσληψις καλλιτέχνου διὰ παροχὴν ἐργασίας συνιστᾷ σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἐφ' ὅσον ὑπόκειται εἰς τὴν προσωπικὴν ἐξάρτησιν τοῦ ἐργοδότου διὰ τῆς παροχῆς ὑπ' αὐτοῦ ὁδηγιῶν πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας καὶ ὑπακοῆς εἰς τὰς ἐντολάς του.— Στοιχεῖον τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἡ προσωπικὴ ἐξάρτησις.

Εἰς τὴν παρ' ἡμῖν δικαστηριακὴν πρᾶξιν δὲν εἶναι συνήθεις αἱ ἀπασχολήσασαι αὐτὴν περιπτώσεις συμβάσεων ἐργασίας καλλιτεχνῶν. Ἔχει ἐπομένως ἐνδιαφέρον ἡ κατωτέρω δικαστικὴ ἀπόφασις, ἡ ὁποία ἐκλήθη νὰ ἀποφανθῇ ἐπὶ τοιούτου θέματος.

Βάσει ὧν κατὰ τὴν διαδικασίαν ἀποδεικθέντων χαρακτηρίζει ὡς σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας καὶ ἐκείνην ἡθοποιοῦ, ἡ ὁποία συνεφώνησε μετ' ἐπιχειρηματίου νὰ μετάσχῃ εἰς τὸ «γύρισμα» κινηματογραφικῆς ταινίας ὡς πρωταγωνίστρια καὶ ὁ ἐργοδότης της ἠρνήθη ν' ἀποδεχθῇ τὰς συμπεφωνημένας ὑπηρεσίας της.

Ἐφ' ὅσον ὁ Ἐργατικὸς Δικαστὴς δέχεται ὡς ἀποδεδειγμένον ὅτι ἡ ἐνάγουσα ἦτο ὑποχρεως νὰ συμμορφοῦται πρὸς ὁδηγίας καὶ ὑποδείξεις διὰ τὴν παροχὴν τῆς καλλιτεχνικῆς ἐργασίας της, ἀπαριθμεῖται ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ Ν. 765|1943 ἔννοια τοῦ μαθητοῦ, τοῦ ὑποτεταγμένου δηλαδὴ εἰς τὴν προσωπικὴν ἢ νομικὴν ἄλλως ἐξάρτησιν τοῦ ἐργοδότου (βλέπε Α. Π. 395|1947, εἰσηγητὴς *Δ. Θεοφίλου*, ΕΕΔ 6, 89, Α. Π. 149|1948, εἰσηγητὴς *ὁ αὐτός*, ΕΕΔ 7, 330, Α. Π. 578|1949, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 9, 160, *Κ. Κουκά*. Ἐνοχ. α. 271, *Γ. Σιμωνέτου*, Δώδεκα Μελέται ἀστικοῦ καὶ ἐργατικοῦ δικαίου, ἐκδ. 1948, σελ. 118, *Ι. Καποδίστρια*, ΕΕΔ 8, 67 ἑπ., *Χ. Οἰκονόμου*, Δικαιον Ἐργατ. Ἀτυχημάτων ἐκδ. 1949, σελ. 82 ἑπ.).

Κατὰ τὴν Ἰταλικὴν Νομολογίαν (Δικ. Ρώμης, τμῆμα ἐργασίας, 10 Δεκεμβρίου 1931, Dir. Lav. 1932, II, σελ. 239, R. I. J. T. 1932 No 87) ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ καλλιτέχνου, τοῦ ὁποίου ἡ πρὸς τὴν θεατρικὴν ἐπιχείρησιν συμβατικὴ σχέσις παρουσιάζει χαρακτῆρα διαρκῆ, μὲ συνέχειαν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, κατὰ τρόπον, ὥστε τὰ θέτῃ αὐτὸν εἰς θέσιν συνεργασίας πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τῆς ἐπιχειρήσεως, ἡ ὁποία τὸν ἀπασχολεῖ, καὶ ἐξαρτήσεως, τότε οὗτος εἶναι ὑπάλληλος, καθ' ὅσον ἡ ἐπαγγελματικὴ του ἐνεργητικότης ἐνδιαφέρει μᾶλλον τὴν ἐμπορικὴν ἐπιχείρησιν καὶ ὀλιγώτερον τὴν καλλιτεχνικὴν του ἐπίδοσιν (βλέπε *Δ. Κογιάννη*, Ἡ ἔννοια τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἡ ἀσφάλισις τοῦ ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου, ἐκδ. 1939, σελ. 111).

Οὕτως ἐκρίθη, ὅτι ἡ λυρικὴ καλλιτέχνις, ἡ ὁποία δὲν εἶχεν ἀπόλυτον πρωτοβουλίαν εἰς τὴν ἑρμηνείαν τοῦ ρόλου, ὁ ὁποῖος ἀνετέθη εἰς αὐτὴν καὶ ἥτις ἐξήσκει τὴν τέχνην της ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν, τὸν ἔλεγχον καὶ τὰς κρίσεις τῆς ἐπιχειρήσεως, παρ' ἧς ἐλάμβανεν ὁδηγίας καὶ διαταγάς, σχετικὰς μὲ τὴν ἐρ-

---

ἐκδηλώσεις καὶ ἐπιδείξιν δυνάμεως, διαταρασσούσας τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τοῦ ἐργοστασίου. Πᾶσαι αἱ ἐνέργειαι αὗται, καθ' ὅσον μὲν ἀφοροῦν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐνάγοντος ἀτομικῶς, δυνατὸν νὰ μὴ ἀφίστανται τῆς νομιμότητος, ἐφ' ὅσον αὐτὸς, ὡς ἀντισυμβαλλόμενος, ἠδύνατο νὰ ἀξιώσῃ τὴν τήρησιν ἐκ μέρους τῆς ἐναγομένης τῶν ὅρων ὑγιεινῆς καὶ κανονισμῶν ἀσφαλείας ὡς περιεχομένου τῆς παροχῆς της, ἐὰν πράγματι, ταῦθ' ὅπερ ὅμως δὲν ἐβεβαιώθη, αὐτη δὲν συνεμορφώθη πρὸς τὸν νόμον, ἐπιτάσσοντα τὴν παρ' αὐτῆς τήρησιν τῶν τοιούτων ὅρων, ἀλλ' ὡς ἐγένοντο αἱ ἐνέργειαι αὗται, μὲ εὐρύτητα ἐπιδιώξεων, τεινούσαν νὰ ἐμφανίσῃ τὰ ὅλον ἐργοστάσιον ἀναρχούμενον, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν ὅρῶσαν ὁμάδα ἐργατῶν, εἰς ἣν μετεῖχε καὶ ὁ ἐνάγων, ὡς κηδεμονεύουσαν τὴν ἐν γένει λειτουργίαν τούτου, ἐκινήθησαν ἐκτὸς τῶν διαγραφομένων ὑπὸ τῶν ἀνω προστατευτικῶν τοῦ συνδικαλισμοῦ νομίμων διατάξεων πλαισίων.

Ἐπὶ πᾶσιν ὅμως τούτοις, ὡς ὀλίγθεια ἀδιαφιλονίκητος προβάλλει ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ἀποδείξεων, ὅτι ἡ ἐναγομένη, ἔχουσα ἓν τῶν πρώτων ἑλληνικῶν ἐργοστασίων κατεργασίας τεχνητῆς μετάξης, ἐφήρμοσεν ἐν αὐτῷ ἀνέκαθεν σύστημα ἐργασίας καθ' ὅλα σύμφωνον πρὸς τοὺς διαγραφομένους ὑπὸ τῶν οἰκείων νόμων καὶ κανονισμῶν κανόνας ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας, ἐπέδειξεν ἐνδιαφέρον διὰ τοὺς παρ' αὐτῇ ἐργαζομένους διὰ τῆς ἱδρύσεως καὶ δαπάνης της λειτουργίας θερινῆς εἰς Σπέτσας κατασκηνώσεως, ἔνθα δύνανται οἱ ἐν ἀδείᾳ διατελοῦντες νὰ διέρχωνται ὀλίγας ἡμέρας κατ' ἔτος, δαπάνης της, καὶ τέλος, ὡς ἐργοδότης, κατέτεινεν εἰς ἁμβλύνσιν τῶν ἀντιθέσεων μεταξὺ ταύτης καὶ τῶν ἐργατῶν της γενικῶς διὰ τῶν ἐκπροσώπων της, ἀκολουθοῦσα σύστημα διευθύνσεως ἐμφανίζον ὑγιεῖς καὶ φιλεργατικὰς ἀρχάς. Δὲν εἶχε συνεπῶς λόγους βασίμους, οὐδὲ δι' ἑαυτὸν ἀτομικῶς, νὰ διαμαρτύρεται ὁ ἐνάγων, ἀλλὰ καὶ τοῦτο πράττοντος, ἔστω καὶ κατὰ τρόπον ὀξέως, διαταράξαντα τὴν ἐν γένει πειθαρχίαν τοῦ ἐργοστασίου, δὲν ἐπενήργησε εἰς τὴν βούλησιν τῆς ἐναγομένης ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ἡ ἀπόφασις τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως τὴν τοιαύτην συμπεριφορὰν του καὶ τὰς διαμαρτυρίας του νὰ ἔχῃ εἴτε αἰτίαν, εἴτε ὡς κινήσαν, ἔστω, αἴτιον

μηνείαν τοῦ ρόλου, ἤτο ὑπάλληλος (Διτ. Grenoble, 19 Φεβρουαρίου 1930 D. H. 1930, 312, βλέπε ἐνθ' ἀνωτ. σελ. 111).

αὶ εἰς τὴν Γερμανικὴν Νομολογίαν οὕτω ἀντιμετωπίζεται ἡ σχέσις (βλέπε ἀποφάσεις τοῦ Ἐργατικοῦ Ἀκυρωτικοῦ τῆς Γερμανίας ἐν ΕΚΔ 1, 373 ἑπ.)

ρωτοδίκου Ἀθηνῶν 104|1951

πδικασία Ν. ΓΞΟΔ'

ρωτοδίκης ὁ κ. **Μ. Κυριλλόπουλος**
ηγόροι οἱ κ. κ. Σ. Ἀγγελινός, Ι. Παπαγεωργίου

Ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν ιαδίκων ἐπικαλουμένου καὶ προσαγομένου πὸ 14 Ἰουνίου 1950 ἰδιωτικοῦ συμφωνητικοῦ, ξαιξὺ τῶν διαδίκων κατηρτίσθη σύμβασις, ινάμει τῆς ὁποίας ὁ ἐναγόμενος, προκειμέου νὰ προβῇ εἰς τὴν λῆψιν καὶ παραγωγὴν ινηματογραφικῆς ταινίας, ὑπὸ τὸν τίτλον Σκιὲς τοῦ παρελθόντος», προσέλαβεν εἰς τὴν πηρεσίαν του τὴν ἐνάγουσαν, παραχωρηθένας εἰς αὐτὴν τοῦ ρόλου τῆς πρωταγωνίστριας, ντὶ συμφωνηθείσης συνολικῆς ἀμοιβῆς δραχ. 000.000, ἐξ ὧν δραχ. 1.000.000 κατεβλήθησαν ὐτῇ ἅμα τῇ ὑπογραφῇ τοῦ συμφωνητικοῦ. ιάρκεια τῆς συμβάσεως ταύτης ὡρίσθη τὸ ἑάστημα τῶν ἑξήκοντα (60) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀρξεως γυρίσματος τῆς ταινίας καὶ ἑτέρων ξήκοντα ἡμερῶν, τυχὸν ἀπαιτηθησομένων διὰ ὴν ὁλοκλήρωσιν τῆς φωνοληψίας. Ἐπὶ πλέον τὸ τῆς συμβάσεως ταύτης συνεφωνήθη, ὅτι ἐνάγουσα ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν, ὅπως προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας της ἐπιμελῶς, ακτικῶς, ἀνελλιπῶς καὶ συμφώνως πρὸς τὰς ε-ικὰς ὑποδείξεις τῆς τέχνης καὶ τῆς καλῆς ποδόσεως καὶ τὰς εἰδικωτέρας ὑποδείξεις, ισεις καὶ παρατηρήσεις τοῦ διευθυντοῦ, κηνοθέτου, ὁπερατέρ, ὡς καὶ τοῦ τυχὸν καλιτεχνικοῦ διευθυντοῦ, διὰ τὴν καλυτέραν αὶ ἀρτιωτέραν ἀπόδοσιν, ὡς καὶ ὅτι αὐτὴ ὀείλει ἀπόλυτον, τυφλὴν καὶ ἀναντίρρητον ακοὴν καὶ συμμόρφωσιν εἰς τὰς ἐντολὰς ὧν διευθυνόντων τὴν ἐν γένει λῆψιν τῆς ταιίας. Βάσει τῶν ἀνωτέρω συμφωνηθέντων δων σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ μεταξὺ τῶν διαίκων καταρτισθεῖσα σύμβασις φέρει ἅπαντα ὰ στοιχεῖα τῆς συμβάσεως μισθώσεως ἐξηρημένης ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, τοῦ στοιείου τῆς ἐξαρτήσεως ἐνυπάρχοντος ἐν προειμένῳ ὑπὸ τὴν πλέον καθαρὰν αὐτοῦ μορφήν, ἀφοῦ καὶ αὐτὴ ἡ καλλιτεχνικὴ πρωτοουλία τῆς ἐναγούσης περιωρίσθη εἰς τὸ ἄκρον διὰ τῆς ἀναληφθείσης παρ' αὐτῆς ὑοχρεώσεως, ὅπως ὑπακούῃ ἢ συμμορφοῦται πολύτως καὶ ἀναντιρρήτως εἰς τὰς ἐντολὰς ὧν διευθυνόντων τὴν ἐν γένει λῆψιν τῆς ταιίας. Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, ὡς αὐτὴ ιὰ τῆς ἐν τοῖς πρακτικοῖς δηλώσεως περιελαβῆ, ἡ ἐνάγουσα ἐκθέτει, ὅτι ὁ ἐναγόμενος ατέστη ὑπερήμερος, μὴ ἀποδεχθεὶς τὰς παρ' ὐτῆς προσφερθείσας ὑπηρεσίας καὶ χρησιμοιήσας ἀντ' αὐτῆς ἑτέραν ἠθοποιὸν ὡς πρωαγωνίστριαν, καὶ αἰτεῖται ὅπως ὑποχρεωθῇ ἐναγόμενος καὶ καταβάλῃ αὐτῇ τὸ ὁπόλοιπον τῆς συμφωνηθείσης ἀμοιβῆς της ἐκ δραχ. 3.000.000.

Νόμῳ βάσιμος ὅθεν καὶ ἐξεταστέα τυγχάνει αὕτη καὶ ἀρμοδίως κατὰ τὴν παροῦσαν διαδικασίαν εἰσάγεται, ὡς προκύπτουσα ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας, ἀπορριπτέα δὲ τὰ ἐναντία ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ὑποστηριζόμενα.

Διὰ τῆς ἄνω καταρτισθείσης μεταξὺ τῶν διαδίκων συμβάσεως ἡ ἐνάγουσα ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ μὴ ἀσχοληθῇ εἰς τὸ γύρισμα ἑτέρας τινὸς ταινίας παρὰ τρίτῳ ἐργοδότῃ, οὐδὲ νὰ διαφημίζεται καθ' οἱονδήποτε τρόπον τοιαύτη τυχὸν παραγωγὴ ταινίας μὲ συμμετοχήν της. Ὁ ἐναγόμενος ἰσχυρίζεται, ὅτι ἡ ἐνάγουσα παρέβη τὸν συμβατικὸν τοῦτον ὅρον, ἀναλαβοῦσα ὑπηρεσίαν παρ' ἑτέρῳ ἐργοδότῃ καὶ μετασχοῦσα εἰς τὴν ταινίαν «Φτερὸ στὸν Ἄνεμο» καὶ διὰ τῆς ἐνεργείας της ταύτης παρέβη τὰς συμβατικὰς ὑποχρεώσεις της καὶ ἐξεδήλωσε ἐμπράκτως τὴν βούλησίν της, ὅπως ἀποστῇ καὶ ὑπαναχωρήσῃ τῆς συμβάσεως καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν δικαιοῦται αὕτη νὰ ἀξιώσῃ καταβολὴν ἀποδοχῶν.

Προέκυψαν, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν ἡμῶν, τὰ ἀκόλουθα: Τὸ γύρισμα τῆς ταινίας «Σκιὲς τοῦ παρελθόντος» ἤρξατο περὶ τὰς ἀρχὰς Ἰουλίου ἐ.ἔ. καὶ ὁ ἐναγόμενος, διότι ἔκρινε μετὰ ταῦτα, ὅτι ἡ ἐνάγουσα δὲν θὰ ἀνταπεκρίνετο ὡς πρωταγωνίστρια τῆς ταινίας, δὲν ἐκάλεσε ταύτην, καθ' ἣν εἶχε συμβατικὴν ὑποχρέωσιν, ἵνα μετάσχῃ εἰς τὸ γύρισμα τῆς ταινίας, ἀλλ' ἀντ' αὐτῆς προσέλαβε ὡς πρωταγωνίστριαν τὴν ἠθοποιὸν Κ. Π. Διὰ τῆς ἐνεργείας του ταύτης ὁ ἐναγόμενος ἐξεδήλωσε βούλησιν μὴ ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς ἐναγούσης, καταστὰς οὕτω ὑπερήμερος καὶ ὡς ἐκ τούτου κατὰ τὸ ἄρθρ. 656 τοῦ Α.Κ. ὑπόχρεως τυγχάνει, ὅπως καταβάλῃ αὐτῇ τὰς καθυστερουμένας ἀποδοχὰς της ἐκ δρχ. 3.000.000.

II

"Εννοια συμβάσεως περὶ παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας.— Διάκρισις ἀπὸ συμβάσεως ἔργου.— Διαφοραὶ ἐκδικαζόμεναι κατ' ἐργατικὴν διαδικασίαν — Μεσολάβησις μουσικοῦ ὑπὸ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος Ραδιοφωνίας συνιστᾷ σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας.— Ὑπερημερία ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν συμπεφωνημένων ὑπηρεσιῶν καὶ δικαίωμα μισθοῦ.— Ἀκυρότης παραιτήσεως μισθωτοῦ ἀπὸ δικαιωμάτων του.— Προσωρινὴ ἐκτέλεσις ἀποφάσεως κατὰ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.

Ἡ περίπτωσις τῆς κατωτέρω πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως εἶναι μουσικοῦ, προσφέροντος τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα Ραδιοφωνίας, ὡς μέλους ὀρχήστρας.

Ὑπὸ τὴν εἰδοποιὸν διαφορὰν τῆς συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας ἐκ τῆς ὑπάρξεως προσωπικῆς ἢ ἄλλως νομικῆς ἐξαρτήσεως τοῦ ἐργαζομένου ἐκ τοῦ ἐργοδότου του (οὕτω καὶ ἡ ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 104|1951 Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν) κρίνεται ἡ ἐν προκειμένῳ σύμβασις ὡς τοιαύτη ἐξηρτημένης ἐργασίας,

έπ' αὐτῆς ἔχουν ἐφαρμογὴν οἱ ἐργατικοὶ νόμοι (πρβλ. καὶ **Α. Κονιάνη**, Ἡ ἔννοια τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἡ ἀσφάλισις τοῦ ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου, ἐκδ. 1939, σελ. 113, ἔνθα παραπομπαὶ καὶ εἰς ξένην νομολογίαν).

Ἡ ἐξαγγελία ἐκ τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως, ἐχώρησεν ἐκ προκειμένου περικοπὴ τοῦ μισθοῦ τοῦ ἐναγόντος μετὰ περιορισμὸν τῶν ραδιοφωνικῶν ἐκπομπῶν εἰς τὰς ὁποίας συμμετέχει ὁ μισθωτής.

Ἡ ἀπόφασις θεωρεῖται ὅτι ὁ ἐργοδότης ἐτέλει ἐκτὸς ἐν ὑπερημερίᾳ, ἐπιδικάζει τὸν συμφωνηθέντα μισθόν.

Ἐν τούτοις, προκειμένου περὶ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, νομίζομεν, ὅτι ἡ ἐν προκειμένῳ ἐνέργεια τοῦ ἐργοδότου ἐφ' ὅσον δὲν προσέβαλε κανόνα δικαίου περὶ νομίμου μισθοῦ, ὥστε θὰ ἦτο ἀπὸ τὸ ἄρθρον 174 Α.Κ. ἄκυρος (Α.Π. 331|1939, εἰσηγητὴς **Ε. Κολοκοτρῆς**, ΕΕΔ 8, 673), χαρακτηρίζεται ὡς μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ τῶν ὅρων συμβάσεως ἐργασίας, ἐπιτρέπουσι τὰς ἐν ἄρθρῳ 7 τοῦ Ν. 2112|1920 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων συνεπείας καὶ τὰς τοιαύτας τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 1158|1945, (ὑποσ.σεις), ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς ἀσφαλίζεται κατὰ τῆς ἀνεργίας (Α.Π. 22|1950, εἰσηγητὴς **Χ. Καλέλλης**, ΕΕΔ 9, 156, Α.Π. 309|1950 εἰσηγητὴς **Β. Κυριακόπουλος**, ΕΕΔ 9, 516).

Ὑποστηρίζεται ὅμως καὶ ἡ ἄποψις, ὅτι ὁ μισθωτός, παρὰ τὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, ἐκτὸς τῆς βοηθείας τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν. 2112|1920, ἔχει δικαίωμα νὰ ἐγείρῃ τὴν ἐκ τῆς συμβάσεως ἀγωγήν. (βλ. καὶ **Δ. Σακελλαροπούλου**, ΕΕΔ 5, 101, **Κ. Δημάκην** Α.Ι.Δ. 1940, σελ. 363, Ἐφ. Ἀθηνῶν 1198|1918, εἰσηγητὴς **Δ. Ἀργυράκης**, ΕΕΔ 7, 315). Ἡ Α.Π. 511|1948 ὅμως (εἰσηγητὴς **Β. Μαυρῆς**, ΕΕΔ 7, 896), ἐπικυροῦσα μὲν τὴν Ἐφετ. Ἀθηνῶν 1138|1948, ἐνθ' ἀνωτ. (παρόντα περὶ μεταθέσεως ὑπαλλήλου, παρὰ τὴν συμφωνίαν περὶ ἀμεταθέτου), ἀλλ' ἄρθρα νὰ ταχθῇ, ὅτι αἱ ἀπαίτησις θὰ ἦσαν ν' ἀπαιτεῖται ἡ μετάθεσις καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν ἠμφιβλήθη διὰ τοῦ ἀναιρετηρίου.

Πρωτοδ/κου Ἀθηνῶν 4374|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Σ. Κοκκινάς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Τσιτσάνογλου (Σ. Δεσπαλιόπουλος

Ἐν τῇ κρινομένῃ ἀγωγῇ ὁ ἐνάγων ἐπιθέτει, ὅτι τὸ ἔτος 1945 συνήφθη μεταξὺ αὐτοῦ, ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ ὡς μουσικοῦ ἐκτελεστοῦ τοῦ ὀργάνου βιολιοῦ καὶ τοῦ ἐναγομένου σύμβασις ἐργασίας ἀορίστου ὡρισμένου χρόνου, δυνάμει τῆς ὁποίας ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ προσφέρῃ πρὸ αὐτοῦ τὰς ὑπηρεσίας του, ἀντὶ μισθοῦ, ὅτι ἔκτοτε προσέφερε ταύτας, συντασσομένης διὰ ἐξόδου ἐπὶ εἰδικῆς ἐγγράφου συμβάσεως μισθώσεως ὑπηρεσιῶν, ὅτι αἱ ῥηθεῖσαι συμβάσεις ἔπαυσαν νὰ ἐκτελῶνται ἀπὸ τῆς 30 Ἀπριλίου 1948, παραταθείσης αὐτοῦ τῆς ὡρισμένου χρόνου συμβάσεως ὡς ἀορίστου χρόνου τοιαύτης, ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ὅροις, ὅτι ὁ μισθός του ἀνήρχετο ἀπὸ ἔτους καὶ πλέον εἰς δραχμὰς 700.000, ὅτι, καίτοι παρέσχε τὰς συμπεφωνημένας ὑπηρεσίας του καὶ προσεφέρθη εἰς παροχὴν τούτων ἐξ ὁλοκλήρου, συμφώνως τοῖς ὅροις τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τὸ ἐναγόμενον μονομερῶς προέβη εἰς μεταβολὴν τῶν ὅρων ταύτης, ἐπὶ βλάβῃ τοῦ ἐνάγοντος, μὴ ἀποδεχθὲν ἐξ ὁλοκλήρου τὴν παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του, διότι καὶ τῷ περιέκοψεν ἐκ τῶν μισθῶν του τῶν μηνῶν Ἰουνίου, Ἰουλίου καὶ Αὐγούστου 1950 τὰ ἐν αὐτῇ ποσά, ὅτινα τῷ καθυστερεῖ καὶ αἰτεῖται νὰ τῷ καταβληθῇ διὰ τῆς κρινομένης ἀγωγῆς. Οὕτως ὅθεν ἐχούσα αὐτῇ βασίμως νόμῳ τυγχάνει, στηριζομένη εἰς τὰ ἄρθρα 648, 653, 656, 671 Α.Κ., ἀρκούντως ὡρισμένη εἶναι καὶ ἐπεκυνητέα κατ' οὐσίαν.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 § 1 τοῦ κωδικοποιηθέντος Νόμου Γ'ΘΔ', ὡς τοῦτο ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ Νόμου 1950|1944, κάθε ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου αὐτοῦ τῶν κατὰ νόμον δικαιουμένων προσώπων κατὰ τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας δικάζεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, ἀνεξαρτήτως ποσοῦ, ὑπὸ Πρωτοδικείου, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Πρωτοδικείου, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ κατοικία τοῦ ἐναγομένου ἢ ἐν ἢ παρεσχέθησαν ἢ ἔδει νὰ παρασχεθῶσιν αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ μισθωτοῦ. Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 6, ἐδάφιον 1 τοῦ Νόμου 765|1943 «διὰ τοῦ ὅρου μισθωτὸς νοοῦνται τὰ φυσικὰ πρόσωπα, ἅτινα παρέχουσιν εἰς ἕτερον φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον οἱασδήποτε φύσεως ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἐναντι ἀμοιβῆς». Ποία ἡ ἐξηρτημένη ἐργασία δὲν ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ νόμου, ὡς τοιαύτη ὅμως δέον νὰ θεωρηθῇ, κατὰ τὴν ὀρθοτέραν γνώμην, ἡ σωματικὴ ἢ πνευματικὴ ἐργασία, ἥτις παρέχεται ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν καὶ ἐποπτείαν τοῦ ἐργοδότου, διότι οὗτος ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς, δυνάμει σχέσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀντὶ ἀμοιβῆς, μητέρας ἢ σιωπηρῶς συμφωνουμένης, ὁπολογιζομένης δὲ καθ' οἱανδήποτε τρόπον (**Κ. Ἀποστολίδου**, Ἐναχκῶν Δικαίων, τόμος 3ος § 139, στοιχεῖον β, σελὶς 544 καὶ στοιχεῖον στ' σελὶς 548, **Γ. Σιμιντζῆς** ἐν Θέμιδι ΝΔ σελὶς 1 καὶ ἑπόμενα). Κατὰ ταῦτα, ὡς ἐκτίθενται τὰ πραγματικὰ περιστατικά, καίτοι αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ ἐνάγοντος εἶναι πνευματικαί, καὶ φέρει τὴν ἰδιότητα ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου (**Ι. Καποδίστρια**, Ἑρμηνεία Ἐργατικοῦ Δικαίου § 301) ἐν τούτοις πρόκειται περὶ συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας καὶ οὐχὶ περὶ μισθώσεως ἔργου, ὡς τὸ ἐναγόμενον ἀβασίμως ἐπικαλεῖται, καθόσον ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὁ ἐνάγων ὡς μουσικὸς ὑπόκειται ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν καὶ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐναγομένου Ἑλληνικοῦ Ἱδρύματος Ραδιοφωνίας, ἀποτελῶν μέλος τῆς ὀρχήστρας αὐτοῦ, ὅπερ εἶναι ἐναντι αὐτοῦ ἀληθὴς ἐργοδότης (**Ι. Καποδίστρια**, αὐτόθι § 40, **Σιμιντζῆς**, ἐνθ' ἀνωτέρω σελὶς 146, Α.Π. 15|1939, Θέμις ΜΣΤ' σελὶς 490, Α.Π. 599|1947). Νομίμως ὅθεν ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ ἠκολούθησε κατὰ τὴν προκειμένην διαδικασίαν, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ σχέ

σεως έξηρτημένης έργασίας ίδιωτικοῦ δικαίου, διότι έργοδότης δύναται νά εἶναι ὄχι μόνον πρόσωπον φυσικόν ἢ νομικόν ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀλλά καί τοιοῦτον δημοσίου δικαίου, διά τήν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἤθελε χαρακτηρισθῆ τοιοῦτον τό ἐναγόμενον, ἀφοῦ ἡ σχέσις ἐργασίας εἶναι ἰδιωτικοῦ δικαίου (*Ι. Καποδίστρια*, αὐτόθι § 310, Συμβουλίου Ἐπικρατείας 528|1933, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, Ἐργατική, 7063|1947, ΕΕΝ ΙΕ' σελ. 50) καί ἀπορριπτέα ὡς μή νόμιμος ἡ ἔνστασις τοῦ ἐναγομένου περί ἀναρμοδιότητος ἡμῶν, ὡς τῆς προκειμένης σχέσεως θεμελιούσης τήν ἔννοιαν τῆς μισθώσεως ἔργου.

Ἐβεβαιώθησαν, κατά τήν ἐκ τῶν ἐνόντων ἡμετέραν κρίσιν, τά κάτωθι: ὅτι ὁ ἐνάγων, ὢν μουσικός ἐκτελεστής τοῦ ὀργάνου βιολίου, ἀπό τοῦ ἔτους 1945 προσελήφθη εἰς τήν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐναγομένου, ἵνα ὑπό τήν ἰδιότητά του ταύτην συμμετάσχῃ εἰς τήν ὀρχήστραν τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ Ἀθηνῶν, συνεφωνήθη μεταξύ αὐτοῦ καί τοῦ τελευταίου συμβάσεως ἐργασίας ἀρχικῶς ὡρισμένου χρόνου, δυνάμει τῆς ὁποίας ἀνέλαβε νά προσφέρῃ παρά τῷ τελευταίῳ τάς ρηθείσας ὑπηρεσίας του, ἀντί μισθοῦ, ὅτι ἔκτοτε προσέφερεν οὗτος ταύτας, συντασσομένης ἀνά ἕκαστον ἑξάμηνον εἰδικῆς ἐγγράφου συμβάσεως, ὅτι αἱ περί ὧν πρόκειται συμβάσεις ἔπαυσαν νά ὑπογράφωνται ἀπό τῆς 1ης Μαΐου 1948, ὅτε ἔληξεν ἡ διάρκεια τῆς ἀπό 1ης Νοεμβρίου 1947 ἑξαμήνου τοιαύτης, ὅτι ὁ μισθός του ἀνήρχετο ἀπό ἔτους καί πλέον εἰς δραχμάς 700.000, ὅτι ἔκτοτε ὁ ἐνάγων προσέφερε τάς ὑπηρεσίας του πρός τό ἐναγόμενον συνεχῶς καί ἀνελλιπῶς ἐπί τοῖς ὅροις τῆς συμβάσεως, αἵτινες συνίσταντο εἰς τήν συμμετοχήν τούτου εἰς τρεῖς ἐκτελέσεις συμφωνικῶν ἔργων ἑβδομαδιαίως μεταδιδομένων διά τοῦ Ραδιοσταθμοῦ Ἀθηνῶν, ἔτι δέ καί εἰς πέντε δοκιμάς, ὅτι ὁ μισθός του ἦτο καταβλητέος, ἀνεξαρτήτως τῆς πραγματοποιήσεως ἢ μή ταύτων, ὅτι, ἐπελθούσης διενέξεως μεταξύ τούτου καί τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς συμφωνικῆς ὀρχήστρας καί τοῦ ἐναγομένου, συνεπείᾳ τῆς κατά Σεπτέμβριον 1949 ματαιώσεως μιᾶς μελοδραματικῆς ἐκπομπῆς, ἐπισυμβάσης λόγῳ ἀσθενείας καλλιτέχνιδος, τό τελευταῖον ἐπειράθη νά περικόψῃ τό ἀντίστοιχον οἰκονομικόν ἀντάλλαγμα, ἤτοι τόν μισθόν τοῦ μηνός Σεπτεμβρίου 1949, δι' ὃ καί ἐπηκολούθησε προσφυγή τῶν μελῶν τῆς συμφωνικῆς ὀρχήστρας, ἐγερθείσης κατά τοῦ ἐναγομένου, ἐνώπιον ἡμῶν, τῆς ἀπό 8 Φεβρουαρίου ἐ. ἔ. ἀγωγῆς του, ἥτις ὅμως ἐματαιώθη, λυθείσης συμβαστικῶς τῆς μεταξύ τούτων διαφορᾶς, καθόσον τό ἐναγόμενον δι' ἀποφάσεων τοῦ Διοικητικοῦ αὐτοῦ Συμβουλίου, καταχωρηθεισῶν ἐν τοῖς ὑπ' ἀριθ. 287 τῆς 15 Μαΐου ἐ. ἔ. καί 293 τῆς 3 Ἰουνίου ἐ. ἔ. πρακτικοῖς, ἀνεγνώρισε τό βάσιμον τῶν ἀπαιτήσεων τούτων, ὅτι μετά ταῦτα περιώρισε καί αὖθις τοῦτο αὐθαιρέτως τάς ἑβδομαδιαίας ραδιοφωνικάς ἐκπομπάς ἀπό τρεῖς εἰς δύο, συνεπείᾳ δέ τούτου περιέκοψε τήν ἀντιστοιχίαν τοῦ μηνιαίου μισθοῦ τούτου καί τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς συμφωνικῆς ὀρχήστρας διά μίαν ἐπί ἔλαττον ἐκπομπήν, ἤτοι ἀνά δραχ. 236.000 διά τούς μῆνας Ἰούνιον καί Ἰούλιον καί δραχ. 120.000 διά τόν Αὔγουστον ἐ. ἔ., καίτοι δέ ὁ ἐνάγων μετά τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς συμφωνικῆς ὀρχήστρας διεμαρτυρήθησαν διά τήν τοιαύτην αὐθαίρετον καί ἀντισυμβατικήν ἐνέργειαν τοῦ ἐναγομένου καί προσέφερον αὐτῷ τάς ὑπηρεσίας των, κατά τά συμφωνηθέντα, τό ἐναγόμενον ἠρνήθη ν' ἀποδεχθῇ ταύτας, καταστάν οὕτω ὑπερήμερον καί συνεπῶς ὑπόχρεον εἰς καταβολήν τοῦ ἀντιστοίχου μισθοῦ (*Κ. Ἀποστολίδης*, Ἐνοχικόν, Τόμος 3, § 113, ἀριθ. 3, *Κ. Κανελλῆς*, Ἐνοχικόν Δίκαιον ὑπ' ἄρθρ. 656 Α. Κ.). Ὁ ἰσχυρισμός τοῦ ἐναγομένου ὅτι ἡ ἐπίδικος ἀπαίτησις δέν ὀφείλεται κατ' οὐσίαν, διότι ἐκαλύφθη διά τοῦ λαβόντος χώραν ἀπό 17 Ἰουνίου ἐ. ἔ. συμβιβασμοῦ μεταξύ τῶν διαδίκων, ἐπί τῆς κατ' αὐτοῦ ἀπευθυνομένης ἀπό 8 Φεβρίου ἐ. ἔ. καί ἐνώπιον ἡμῶν ἐγερθείσης σχετικῆς ἀγωγῆς, κρίνεται ἀπορριπτέος, ὡς μή νόμιμος, διότι, ὡς ἐκ τοῦ προσαγομένου ἐγγράφου τοῦ ἐπικαλουμένου συμβιβασμοῦ προκύπτει, οὗτος παρητήθη τοῦ δικογράφου καί δικαιώματος τῆς ρηθείσης ἀγωγῆς του μέχρι τέλους Μαΐου ἐ. ἔ. Αἱ περί ὧν ὅμως πρόκειται ἀξιώσεις του πηγάζουν ἐκτοτε, ἤτοι ἀπό τοῦ Ἰουνίου μέχρι καί τοῦ Αὐγούστου ἐ. ἔ. καί κατ' ἀκολουθίαν δέν καλύπτονται ὑπ' αὐτοῦ. Ἀλλ' ἂν ἔτι ἤθελε θεωρηθῇ, ὅτι ἐν τῇ ῥήτρᾳ τοῦ ρηθέντος συμβιβασμοῦ, καθ' ἣν «δηλῶ ὅμα ὅτι παραιτοῦμαι τῆς ὡς ἄνω ἀγωγῆς μου, ὡς δικογράφου καί δικαιώματος, καθώς καί τῶν μετέπειτα ἀξιώσεών μου, μέχρι τέλους Μαΐου 1950 . . .» περιλαμβάνεται, ὅτι δι' αὐτῆς ὁ ἐνάγων παρητήθη τῶν μελλοντικῶν ἀξιώσεών του, ταὐτέστι τῶν ἐπιδίκων τοιούτων, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι δέν προκύπτει σαφῶς ταῦτα, διότι ἡ παραίτησις δικαιώματος δέον νά εἶναι σαφής, καί πάλιν αὕτη εἶναι ἄκυρος, ὡς γενομένη πρός καταστρατήγησιν τοῦ δημοσίας τάξεως νόμου 2112|1920, ὡς οὗτος τροποποιηθείς ἰσχύει νῦν, καθόσον γενικῶς ἄκυρος δέον νά θεωρῆται πᾶσα σύμβασις, ἀποβλέπουσα ἀμέσως ἢ ἐμμέσως εἰς περιορισμόν τῶν ἐκ τοῦ νόμου τούτου δικαιωμάτων τῶν ἐργαζομένων (*Ι. Καποδίστρια*, Ἐργ. Δίκ. § 421)(*). Ἄλλωστε καί διότι κατά τό ἄρθρον 679 Α. Κ. συμφωνία, δι' ἧς περιορίζονται τά δικαιώματα τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρου 659 Α. Κ., ὡς ἐν προκειμένῳ, εἶναι ἄκυρος (*Ἀποστολίδου* Ἐνοχ. § 153). Πλήρως ὅθεν ἐβεβαιώθη ἡ κρινομένη ἀγωγή, δι' ὃ καί δέον ὅπως γίνῃ δεκτή καί ὡς κατ' οὐσίαν βάσιμος, κηρυττομένης τῆς παρούσης προσωρινῶς ἐκτελεστῆς κατά τό νόμιμον περί τούτου αἴτημα τοῦ ἐνάγοντος, καθόσον, καί ἂν εἰσέτι τό ἐναγόμενον τυγχάνῃ νομικόν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, χωρεῖ κατ' αὐτοῦ προσωρινή ἐκτέλεσις, διότι μόνον τό Δημόσιον, οἱ Δῆμοι καί Κοινότητες ἐξαιροῦνται ταύτης (ἄρθρον 187 Πολ. Δικ., ὡς ἀντικατεστάθη δι' Ἀν. Νόμου 2407|1940).

(*) Βλέπε καί *Βασ. Παντ. Βασιλείου*, Τό κῦρος τῆς παραιτήσεως μισθωτοῦ ἀπό τῶν ἀξιώσεών του, ΕΕΔ 10. σελ. 193 ἑπ.

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΑΣΚΗΣΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ ΔΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΝ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Μεταβατική ἐξαίρεσις ἐπιχειρήσεων Α. Ν. 343|1945 τῆς ὑπαγωγῆς εἰς Ν. 118|1945

Ἀνυπόχρεον δικαστηρίου πρὸς εἰδικὴν μνημόνευσιν προσαχθέντων ἐγγράφων. — Καταβολὴ χρέους εἰσπραττομένου ἀναγκαστικῶς κατὰ διατάξεις νόμου περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων. — Δὲν σημαίνει ἀναγνώρισιν νομίμου ὑποχρεώσεως. — Ἐξαίρεσις ὑπαγωγῆς εἰς Ν. 118|1945 ἐπιχειρήσεων διεξαγομένων ὑπὸ ἢ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κράτους ἢ τῶν Δήμων ἢ συνδεομένων μετ' αὐτῶν διὰ συμβάσεων παραχωρήσεως. — Σκοπὸς μεταβατικῆς ἐξαιρέσεως. — Ὑπαγωγὴ εἰς ἔννοιαν αὐτῶν καὶ ἐπιταχθείσης ὑπὸ τοῦ Κράτους ἐπιχειρήσεως. — Ἀνυπόχρεον καταβολῆς εἰσφορῶν πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας.

Τὸ ὡς νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου συνεστημένον Ταμεῖον Ἀνεργίας ἠτήσατο τὴν ἀναίρεσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 500|1950 ἀποφάσεως τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν, διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους:

α) Ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις παρὰ τὸν νόμον δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν της τὰ παρ' αὐτοῦ προσαχθέντα καὶ ρητῶς διὰ τῶν πρωτάσεων αὐτοῦ ἐπικληθέντα ἔγγραφα καὶ συγκεκριμένως προσαχθὲν ἔγγραφον τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ἑλληνικῆς Βιομηχανίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐφοδιασμοῦ, ἐξ οὗ ἀποδεικνύεται κλήρως ὁ ἰσχυρισμός του, ὅτι δὲν ἐπετύχθη παντάπασιν ἡ καθ' ἧς ἡ ἀναίρεσις Ἀνώνυμος Ἑλληνικὴ Ἑταιρία Χημικῶν Προϊόντων καὶ Λιπασμάτων ἢ ἄλλως ἡ γενομένη ἐπίταξις ὁλοκλήρου ἐπιχειρήσεως τὰς νομικὰς σχέσεις καὶ τὴν ὑπόστασιν αὐτῆς καὶ ὅτι ἐν τῇ πραγματικότητι ἡ ἀπόφασις ἐπιτάξεως δὲν ἐξετελέσθη ἢ δὲ ἐπιχείρησις ἐξηκολούθησε λειτουργοῦσα καὶ συναλλασσομένη ἰδίῳ αὐτῆς ὀνόματι καὶ λογαριασμῷ.

β) Ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, κατὰ παράβασιν τοῦ νόμου, δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν της καὶ τὸν ἕτερον ἰσχυρισμόν της, καθ' ὃν ἡ ἀναιρεσίβλητος ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῆς ἐκδικάσεως τῆς ἐφέσεως της παρέβαλεν ἐξ ὁλοκλήρου τὴν ὀφειλομένην πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας εἰσφοράν της, τὴν ἀφορῶσαν εἰς τὴν κρισίμον περίοδον τῆς ἐπιτάξεως καὶ δὴ ἀδιαμαρτυρήτως καὶ ἄνευ ἐπιφυλάξεως τινος, γενομένης ἀπαραιτήτου πλήρη ἀναγνώρισιν τῆς ὑποχρεώσεως τῆς ἀναιρεσιβλήτου.

γ) Ἀνεξαρτήτως τῶν ὡς ἄνω λόγων, καὶ ἂν καθ' ἑαυτὸν ἐλήφθησαν ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἀναιρεσιβλήτου, ὅτι κατὰ τὸ κρίσιμον χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 28|12|1944 καὶ μέχρι 11|6|1946 διετέλουν αὗται ὑπὸ ἐπίταξιν, καὶ πάλιν ἔχουσαν ἀπαραδέκτως ἐφαρμογὴν διὰ ταύτην αἱ περὶ εἰσφορᾶς διατάξεις τοῦ Ν. 118|1945, καθ' ὅσον ἡ τοιαύτη ἐπίταξις δὲν δύναται λεπτὸν τὸ προσδώσῃ εἰς ταύτην τὸν χαρακτῆρα ἐπιχειρήσεως ἢ ἐπιτηδεύσεως ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ Νόμου 343|1945, ὡς οὗτος συνεπληρώθη καὶ διεφωτίσθη ὑπὸ τοῦ Ν. 511|1945, περιοριστικῶς ἀναφερομένων τοιούτων καὶ δι' ἃς καὶ μόνον δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 118|1945.

* * *

Τὰ ζήτημα ποιαι κατὰ τοὺς Α. Ν. 343 καὶ 511|1945 θεωροῦνται ὡς βιομηχανίαι, ἐκμεταλλεύσεις ἢ ἐπιχειρήσεις, εἴτε διεξαγόμεναι ὑπὸ ἢ διὰ λογαριασμὸν τῶν Δήμων ἢ τοῦ Κράτους, εἴτε συνδεόμεναι μετ' αὐτῶν διὰ συμβάσεων παραχωρήσεως, αἱ ὁποῖαι ἐξῃροῦντο τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὸν Ν. 118|1945 πρὸ τοῦ Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 — καὶ δι' αὐτὸ ἡ προκειμένη δίκη, τῆς ὑπὸ ἐπίταξιν τελούσης ἀναιρεσιβλήτου μὴ καταβαλλούσης τὰς πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας εἰσφορὰς ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ της, καθ' ὃ χρονικὸν διάστημα διήρκεσεν ἡ ἐπίταξις — ἀπησχόλησε καὶ εἰς τὸ παρελθὸν τὸν Ἄρειον Πάγον.

Οὕτω ὑπὸ τῆς Α. Π. 118|1948 (Τμ. Β', εἰσηγητὴς *Χ. Δενάρδος*, ΕΕΔ 7, 275) ἐγένετο δεκτόν, ὅτι διὰ τοῦ ὅρου βιομηχανίαι, ἐκμεταλλεύσεις ἢ ἐπιχειρήσεις, διεξαγόμεναι διὰ λογαριασμῶν τοῦ Κράτους, αἵτινες καταριθμοῦνται μετὰ τῶν ἐπιχειρήσεων τῶν διεξαγομένων ἀπ' εὐθείας ὑπ' αὐτῶν τούτων τῶν Δήμων ἢ τοῦ Κράτους καὶ τῶν κατὰ παραχωρήσεις διεξαγομένων τοιούτων, νοοῦνται ὑπὸ τῶν νόμων τούτων περιοριστικῶς αἱ συσταθεῖσαι καὶ λειτουργοῦσαι ἐπὶ κινδύνῳ, εὐθύνῃ καὶ δαπάνῃ τοῦ Κράτους, πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων κοινῆς ὠφελείας ἰδίᾳ, μὴ ἀντλοῦσαι δὲ κέρδος ἀνάλογον τῆς ἀποδόσεως τῆς ὑπὸ λειτουργίαν ἐπιχειρήσεως, μηδὲ ὑφιστάμεναι τὰς τυχὸν ἐξ αὐτῆς ζημίας, ἀλλ' ὁμοιβόμεναι διὰ κέρδους, ρυθμιζομένου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διατιθεμένων παρ' αὐτῶν κεφαλαίων ἢ τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν, ἀφ' ἑτέρου ἡ κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ Ν. Δ. 976|1942 γενομένη ἐπίταξις ἐπιχειρήσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως τινος, μὴ περιλαμβανομένης μεταξὺ τῶν ἄλλων μνημονευθεισῶν κατηγοριῶν, αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν δὲν δύναται νὰ προσδώσῃ αὐτῇ τὸν χαρακτῆρα ἐπιχειρήσεως διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κράτους ἀσκουμένης τοιαύτης, ἀλλὰ κρίνεται ἑκάστοτε ἐκ τῆς συνδρομῆς ὡρισμένων προϋποθέσεων, ὧν ὑφισταμένων δύναται νὰ προσδοθῇ εἰς τὴν ἐπιχείρησιν ὁ χαρακτὴρ οὗτος (πρβλ. καὶ Α. Π. 350|1947, Α' Τμήματος, εἰσηγητὴς *Δ. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 7, 22 καὶ σχετικῶς πρὸς τὸ θέμα *Γ. Μπαλῆν*, *Δ. Ζέπον*, *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, *Φ. Βεγλερῆν*, ΕΕΔ 6, 66, 68, 417, *Κ. Δημάκην* ΕΕΔ 6, 76).

Ἐξ ἄλλου κατά τήν Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1801|1946 (καί τάς ἐν αὐτῇ παραπομπάς εἰς συγγραφεῖς) (Πρωτοδίκης *Ι. Γεωργακόπουλος*, ΕΕΔ 5, 137) συμβάσεις παραχωρήσεως, οἵας εἶχεν ὑπ' ὄψιν του ὁ Α. Ν. 511|1945, εἶναι ἐκεῖναι, δι' ὧν ἰδιῶται ἐπιχειρηματίαι —φυσικά ἤ νομικά πρόσωπα — ἀποδέχονται τήν ὑποχρέωσιν, κατόπιν παραχωρήσεως τῆς Πολιτείας, τῶν Δήμων, τῶν Κοινοτήτων ἤ ἄλλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ἀσκούντων διοίκησιν, ὅπως δι' ἰδίων αὐτῶν ἐξόδων καί ἐπί ἰδίῳ κινδύνῳ καί εὐθύνῃ συντηρήσωσι δημοσίαν ὑπηρεσίαν ἤ ἐκτελέσωσι δημόσιον ἔργον, μετά τῆς ὑποχρεώσεως ὅπως ἐξασφαλίσωσι καί τήν λειτουργίαν τῆς ὑπηρεσίας, δι' ἣν τό ἔργον τοῦτο προορίζεται διά προσωρινῆς ἐκχωρήσεως δικαιωμάτων δημοσίας ἐξουσίας, μή ἀνηκούσης, κατ' ἀνάγκην εἰς τούς δημοσίους σκοπούς της, ἐνεργουμένης κατά κανονιστικόν τρόπον, ὡς καί ἐπ' ἀνταλλάγματι, συνιαταμένῳ εἰς εἰσπραξιν ἐφ' ὡρισμένον χρόνον τῶν προσόδων αὐτοῦ, ποικίλλουσαι κατά τόν τύπον αὐτῶν, ἀναλόγως τῆς ἱκανότητος τοῦ παραχωροῦντος προσώπου καί ὑποκείμεναι, προκειμένου περί τοιούτων συνιαταμένων ὑπό τῆς Πολιτείας, εἰς κύρωσιν διά νόμου ἤ διά διατάγματος, ἀναλόγως τῆς φύσεως τῆς παραχωρήσεως.

Ἀρείου Πάγου 18|1951 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. **Η. Παπαηλιού**
Εἰσηγητής ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Β. Μακρῆς**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Κ. Νικολόπουλος, Ι. Σακελλαρίου

Καθ' ἃ ἐν τῇ τρίτῃ σκέψει τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως του τό δικάσαν Ἐφετεῖον βεβαιοῖ, εἰς τό ἐν τῇ αὐτῇ σκέψει ἐκτιθέμενον πόρισμα κατέληξεν ἐκ τῆς συνεκτιμήσεως τῶν καταθέσεων τῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων παρ' ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων μερῶν «καί πάντων τῶν προσαγομένων καί ἐπικαλουμένων παρ' αὐτῶν νομίμων ἐγγράφων», τῆς τελευταίας ταύτης φράσεως προφανῶς ἐχούσης τήν ἔννοιαν ὅτι πάντα τά ἐπικληθέντα ἔγγραφα προσήχθησαν νομίμως. Ἐντεῦθεν οὐδεμία καταλείπεται ἀμφιβολία, ὅτι ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν καί πάντα τά ὑπό τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐπικληθέντα καί προσαχθέντα ἔγγραφα, ἐν οἷς καί τό ὑπ' ἀριθ. 73150|3188 ἀπό 2 Αὐγούστου 1946 ἔγγραφον τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ἑλληνικῆς Βιομηχανίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐφοδιασμοῦ, ἄτινα κατ' οὐδεμίαν διάταξιν ἦτο ὑπόχρεον τό Δικαστήριον, ὅπως εἰδικῶς μνημονεύσῃ· ὅθεν ὁ τάναντία ὑποστηρίζων πρῶτος λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀβάσιμος καί ἀπορριπτέος.

Ὡς ἐκ τῆς αὐτῆς τρίτης σκέψεως τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δείκνυται, τό δικάσαν Ἐφετεῖον ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καί ἐκρινεν ὡς μή κατ' οὐσίαν βάσιμον τόν ἰσχυρισμόν τοῦ ἀναιρεσείοντος ὅτι δέν ἐπετάχθη ἡ ἐπιχείρησις τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἢ ἄλλως ὅτι ἡ γενομένη τύποις ἐπίταξις δέν ἐπηρέασε τάς νομικάς σχέσεις καί τήν ὑπόστασιν αὐτῆς, καθ' ὅτι ἐν τῇ πραγματικότητι ἡ ἀπόφασις τῆς ἐπιτάξεως δέν ἐξετελέσθη, ἡ δέ ἀναιρεσιβλητος ἐξηκολούθησε λειτουργοῦσα καί συναλλασσομένη ἰδίῳ αὐτῆς ὀνόματι καί λογαριασμῷ. Ὅθεν ὁ περί τοῦ ἐναντίου λόγος ἀναιρέσεως, καθ' ὃν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις δέν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τόν ἰσχυρισμόν τοῦτον τοῦ ἀναιρεσείοντος, εἶναι ἀβάσιμος καί ἀπορριπτέος.

Ὡς δείκνυται ἐκ τῶν ἐκ κεκυρωμένῳ ἀντιγράφῳ προσαγομένων προτάσεων τοῦ ἀναιρεσείοντος, τῶν ὑποβληθεισῶν κατά τήν συζήτησιν, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, τοῦτο ἰσχυρίσθη, ὅτι ἡ ἀναιρεσιβλητος μετά τήν ἄσκησιν τῆς ἐφ' ἧς ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐφέσεώς της κατέβαλε τήν ὀφειλομένην εἰσφοράν της, περί ἧς γίνεται λόγος ἐν τῇ ἀνακοπῇ της καί ὡς ἐκ τούτου ἀνεγνώρισε πλήρως τήν δικαίαν ἐπιβολήν ταύτης ἐκ τῆς ἀνυπαρξίας τῆς ἐπιτάξεως, οὐδαμῶς δέ ἰσχυρίσθη ἐνώπιον τοῦ δικάσαντος Ἐφετείου, ὅτι ἡ καταβολή αὕτη ἐγένετο ἀδιαμαρτυρήτως καί ἄνευ ἐπιφυλάξεώς τινος, ὡς ἤδη ἀναληθῶς διατείνεται τό ἀναιρεσεῖον, οὐδέ ἰσχυρίσθη τοῦτο, ὅτι ἡ καταβολή ἐγένετο ἐπί προθέσει ἀναγνωρίσεως, οὐδαμῶς συναγομένης τοιαύτης προθέσεως ἐκ μόνης τῆς καταβολῆς, ἀφοῦ αὕτη δέν ἀποκλείεται νά ἐγένετο καί ἕνεκα ἄλλου τινός λόγου, προκειμένου μάλιστα περί χρέους εἰσπραττομένου κατά τάς διατάξεις τοῦ νόμου περί εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων, κατά τό ἄρθρον 10 τοῦ ὁποίου μετά τήν παρέλευσιν τῆς ἐν αὐτῷ ὁριζομένης προθεσμίας ἀπό τῆς βεβαιώσεως τοῦ χρέους πρός τό Δημόσιον Ταμεῖον, ὁ Διευθυντής αὐτοῦ δικαιοῦται εἰς τήν λῆψιν τῶν κατά τό ἄρθρον 12 ἀναγκαστικῶν μέσων, ἡ δέ κατά τό ἄρθρον 68 ἀνακοπή δέν ἀναστέλλει τήν ἐκτέλεσιν. Ὅθεν ὁ οὕτω ἐνώπιον τοῦ δικάσαντος ἐφετείου προβληθείς ἰσχυρισμός εἶναι ἐντελῶς ἐπουσιώδης, οὐδεμίαν ἀσκῶν ἐπιρροήν εἰς τήν ἔκβασιν τῆς δίκης, ἡ δέ μή ἐπ' αὐτοῦ ἀπάντησις δέν ἱδρύει λόγον ἀναιρέσεως, κατά τό ἄρθρον 807 ἐδ. 7 Πολ. Δικονομίας, καί ὁ ἐναντίος δεύτερος λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀπορριπτέος.

Κατά τήν διάταξιν τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ἀν. νόμου 343|1945 «περί τῆς ἀκριβοῦς ἐννοίας ὡρισμένων διατάξεων τοῦ νόμου 118|1945» ἡ ἀληθής ἔννοια τῶν §§ 1 καί 7 τοῦ νόμου 118|1945 «περί ἀσφαλίσεως κατά τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων», εἶναι, ὅτι εἰς ταύτας δέν ὑπάγονται βιομηχανίαι, ἐκμεταλλεύσεις ἢ ἐπιχειρήσεις, εἴτε διεξαγόμεναι ὑπό ἤ διά λογαριασμόν τῶν Δήμων ἤ τοῦ Κράτους, εἴτε συνδεόμεναι μετ' αὐτοῦ διά συμβάσεων παραχωρήσεως. Διά δέ τῆς § 2, ὡς αὕτη διεσαφηνίσθη διά τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ἀναγκ. νόμου 541|1945, ἐρρυθμίσθησαν τά τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἀπαρτιζόντων τό προσωπικόν τῶν ὡς ἄνω ἀναφερομένων βιομηχανιῶν, ἐπιχειρήσεων καί ἐκμεταλλεύσεων. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων καί τοῦ σκοποῦ αὐτῶν, ὅστις προφανῶς εἶναι ἡ ἀπαλλαγή τῶν ἐν λόγῳ βιομηχανιῶν, ἐκμεταλλεύσεων ἢ ἐπιχειρήσεων ἀπό τῶν κατά τόν νόμον 118|1945 ὑποχρεώσεων καί ἐπιβαρύνσεων, ἕνεκα τῆς ὑπό τῶν

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΕΡΓΑΤΩΝ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟΝ ΠΕΡΙ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Ἀνυπόχρεον καταβολῆς εἰς ἐργάτας ἐπιχειρήσεων μὴ ὑπαγομένων εἰς β.δ 16|18 Ἰουλίου 1920

Ἀπόλυσις μισθωτοῦ νοσηλευτικοῦ Ἱδρύματος κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945. — Τήρησις τῶν τυπικῶν προϋποθέσεων τοῦ κύρους καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας. — Ἀνυπόχρεον ὅμως, πρακειμένου περὶ ὑπηρέτου (καὶ ἐργάτου), καταβολῆς ἀποζημιώσεως διὰ τὴν ἀπόλυσιν, ἐφ' ὅσον δὲν προβλέπεται ὑπὸ τοῦ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920. — Ἔκτασις ἐφαρμογῆς αὐτοῦ. — Στοιχεῖα ἀναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως — Πότε παράλειψις ἐπάγεται ἀκυρότητα. — Ἐξέτασις μισθωτοῦ ὡς μάρτυρος κατηγορίας εἰς ἀδίκημα ποινικὴν δίκην. — Ὑστέρα ἀπόλυσις. — Δὲν συνιστᾷ καταχρηστικὴν ἄσκησιν δικαιώματος. Μισθὸς ὑπηρέτου νοσηλευτικοῦ Ἱδρύματος. — Ὥραι ἐργασίας — Ἐπαγωγὴ ὅρκου ἐπὶ ἀπαραδέκτων καὶ νόμῳ ἀβασίμων ἰσχυρισμῶν.

Ἐνδιαφέροντα εἶναι τὰ ζητήματα, ἅτινα κατὰ τὴν ὁμοίαν ἀπασχοληθεῖσαν ὑπ' αὐτὴν ἔκτασιν διέλυσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως αὐτοῦ.

Ἐπρόκειτο περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας μισθωτοῦ, ὑπηρετοῦντος εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις ἕδρυσιν Δρομοκαϊτείων Θεραπευτηρίων, τὰ ὁποῖα εἶναι φιλανθρωπικὸν Ἵδρυμα (Ἐφετ. Ἀθηνῶν 1877|1949, εἰσηγητὴς *Ι. Πανουλίας*, ΕΕΔ 3, 19). Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐγένετο κατὰ τὰς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945 (ἐγγράφως καὶ μετ' ἀναγγελίαν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας), ἀλλ' ἀποφαίνεται τὸ Πρωτοδικεῖον, ὅτι τὸ ὡς ἄνω Ἵδρυμα δὲν εἶχεν ὑποχρέωσιν καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 περὶ διατάξεως τοῦ Ν. 2112|1920» (ταμεῖον περὶ ὑπηρέτου), ἡ ὁποία, ὡς γνωστόν, ἔχει κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945, συνδεθῇ πρὸς τὸν νόμον τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, διότι τὸ ὡς ἄνω Ἵδρυμα, ὡς μὴ ὂν ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 12 τοῦ Ν. 2112 ἐργοδοτῶν, δὲν ὑποχρεοῦται εἰς καταβολὴν ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 περὶ διακοπῆς τοῦ Ν. 2112.

Πράγματι, κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ πρὸ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Νόμου 118|1945 δικαίου (βασιλικοῦ διατάγματος 16|18 Ἰουλίου 1920 περὶ διακοπῆς τοῦ Νόμου 2112|1920), ἐγένετο δεκτόν, ὅτι ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν κατὰ τὸ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 ἐπιβάλλεται μόνον διὰ τὰς ἐν ἄρθρῳ 12 τοῦ Ν. 2112|1920 βιομηχανικὰς, βιοτεχνικὰς, μεταλλευτικὰς ἢ χειροτεχνικὰς ἐπιχειρήσεις, ὡς καὶ ἐπὶ πλοίου φύσεως ὑπηρετῶν ἢ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, κατ' οἶκον προσλαμβανομένων, ὡς πρὸς ἃ δὲ ἐδόθη ἡ ἐν ἄρθρῳ 12 τοῦ Ν. 2112 ἐξουσιοδότησις διὰ β. δ. ρυθμίσεως (βλ. *Κ. Καυκᾶ*, Ἐνοχ. Δίκαιον, Εἰδικὸν Μέρος, σελ. 351, *Ι. Καποδίστρια*, Ἐφημ. Ἐργ. Δικ. σελ. 149, Α.Π. 490|1936, Θέμ. ΜΗ' σελ. 409, Α.Π. 512 καὶ 513|1936, Θέμ. ΜΗ' 138, Α. Π. 85|1949, εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 8, 273, Α.Π. 486|1949, εἰσηγητὴς *Δ. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 9, 55).

Κατ' ἀκολουθίαν τῆς ἀνωτέρω κειμένης κατὰ τὸ Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς κατωτέρω ἀναφερομένης αὐτοῦ ἀποφάσεως ἀπόψεως, ἡ ἐκ τοῦ Κράτους διαχείρισις αὐτῶν, συχνὰς προκύπτει, ὅτι διὰ τοῦ ὅρου «βιομηχανικαὶ ἐπιχειρήσεις» ἐμπεριλαμβάνονται μόνον αἱ ἐπιχειρήσεις, αἱ ὁποῖαι ἀποβλέπουν εἰς κερδοσκοπίαν, ἐνῷ τὰ ἐκ τοῦ Κράτους ἱδρυόμενα καὶ λειτουργοῦντα διὰ λαογραφικοὺς ἢ ἄλλους σκοποὺς ἱδρύματα δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν ἐν λόγῳ διάταξιν, ἀφοῦ ἡ ἐκμετάλλευσις αὐτῶν δὲν ἀποβλέπει εἰς κερδοσκοπίαν, ἀλλὰ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν σκοπῶν τοῦ Κράτους, ἐν τῷ ἐνδιαφέροντι δὲ τοῦ Κράτους ἀνήκει ἡ ἐκμετάλλευσις τῶν ἐν λόγῳ ἱδρυμάτων, ἡ ὁποία δὲν ἀποβλέπει εἰς κερδοσκοπίαν, ἀλλὰ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν σκοπῶν τοῦ Κράτους, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων ἐν τῇ ἀποφάσει τοῦ Πρωτοδικείου, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐκρίθη ἡ ἔφεσις, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐγένετο δεκτόν, ὅτι τὸ ἐν λόγῳ Ἵδρυμα δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν κατὰ τὸν νόμον 118|1945 ἐργοδοτικὴν εἰσφορὰν διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 28 Δεκεμβρίου 1945 ἕως 11 Μαΐου 1946, καθ' ὃ διετέλεσεν ὑπὸ τὴν ὡς εἴρηται ἐπίταξιν, ὀρθῶς τὰς ἀνωτέρω διατάξεις ἑρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσεν, ὁ δ' ἐναντίος τρίτος λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

Δήμων ἢ τοῦ Κράτους διαχειρίσεως αὐτῶν, συχνὰς προκύπτει, ὅτι διὰ τοῦ ὅρου «βιομηχανικαὶ ἐπιχειρήσεις» ἐμπεριλαμβάνονται μόνον αἱ ἐπιχειρήσεις, αἱ ὁποῖαι ἀποβλέπουν εἰς κερδοσκοπίαν, ἐνῷ τὰ ἐκ τοῦ Κράτους ἱδρυόμενα καὶ λειτουργοῦντα διὰ λαογραφικοὺς ἢ ἄλλους σκοποὺς ἱδρύματα δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν ἐν λόγῳ διάταξιν, ἀφοῦ ἡ ἐκμετάλλευσις αὐτῶν δὲν ἀποβλέπει εἰς κερδοσκοπίαν, ἀλλὰ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν σκοπῶν τοῦ Κράτους, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων ἐν τῇ ἀποφάσει τοῦ Πρωτοδικείου, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐκρίθη ἡ ἔφεσις, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐγένετο δεκτόν, ὅτι τὸ ἐν λόγῳ Ἵδρυμα δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν κατὰ τὸν νόμον 118|1945 ἐργοδοτικὴν εἰσφορὰν διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 28 Δεκεμβρίου 1945 ἕως 11 Μαΐου 1946, καθ' ὃ διετέλεσεν ὑπὸ τὴν ὡς εἴρηται ἐπίταξιν, ὀρθῶς τὰς ἀνωτέρω διατάξεις ἑρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσεν, ὁ δ' ἐναντίος τρίτος λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

τοῦ (τὸ πρῶτον ἤδη, καθ' ὅσον γνωρίζομεν, ὧν εἰς ἃς γίνεται ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως ἡ παραπομπή, δεχομένων ἁπλῶς ὅτι πρέπει νὰ τηρῶνται αἱ διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945, ἀνεξαρτήτως τῆς ἐκτάσεως κατὰ χρόνον τῆς συμβάσεως καὶ τῆς ὑπάρξεως δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ πρὸς ἀποζημίωσιν) δέχεται, ὅτι εἰς ὅσας περιπτώσεις δὲν προβλέπεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ Ν. 2112 ἀποζημίωσις (κατὰ τὸ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920), δὲν ὀφείλεται τοιαύτη καὶ μετὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945.

Οὕτω κατὰ τὴν ἄποψιν ταύτην ἀπομένουν ἄνευ δικαιώματος ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920: α) οἱ ἐργάται, τεχνῖται, ὑπηρέται νομικῶν προσώπων δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου (βλ. Α.Π. 490|1936, 512, 513|1936, ἐνθ' ἀνωτ.), β) οἱ ἐργάται ἑστιατορίων (ἐπαγγελματικῆς ἐπιχειρήσεως (Ἐφετ. Ἀθηνῶν 600|1938, Θέμ. ΜΘ' 691, ἐπρόκειτο περὶ σερβιτόρου), γ) οἱ ἐργάται κουρεῖς (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5142|1941, ΕΕΔ 1, 238), δ) οἱ ἐργάται καὶ ὑπηρέται ἀσφαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων (Α.Π. 85|1949, 186|1949 ἐνθ' ἀνωτ.), ε) τὸ Δημόσιον (Πρωτ|κου Θεσσαλονίκης 850|1950, ΕΕΔ 9, 557), στ) οἱ Δῆμοι (Πρωτ|κου Ἡρακλείου 130|1950, ΕΕΔ 10, 76) καὶ γενικῶς οἱ ἐργάται, τεχνῖται, ὑπηρέται πάσης ἐπιχειρήσεως ἢ ὀργανισμοῦ δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, μὴ ἀναφερομένων εἰς τὰ ἄρθρον 12 τοῦ Ν. 2112|1920.

Ἂν ἡ ἔννοια τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945 εἶναι πράγματι, ὡς δέχεται τὸ Πρωτοδικεῖον, ὅτι ἐννοεῖ ὡς καταβλητέαν τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 ἐκείνην, ἡ ὁποία θὰ ὀφείλετο ἐξ αὐτοῦ (καὶ δὲν ὀφείλεται εἰς ὅσας περιπτώσεις ἀνωτέρω ἀνεφέρομεν), γεννᾶται τὸ ἐρώτημα, ἐπεκτείνων ὁ νομοθέτης τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 Ν. Δ. τὸν νόμον 118|1945 ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐπὶ τῶν ἐπαγγελματικῶν ἐπιχειρήσεων (ἐξαιρουμένων τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920) καὶ καθορίζων τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945 καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, μετὰ τήρησιν τῶν τυπικῶν καὶ οὐσιαστικῶν (καταβολὴ ἀποζημιώσεως τοῦ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920) προϋποθέσεων, δὲν ἐγνώριζεν, ὅτι οἱ ἐργάται καὶ ὑπηρέται τῶν ἐπιχειρήσεων τούτων δὲν ὑπῆγοντο εἰς τὸ Διάταγμα;

Ὁμαλώτερον λοιπὸν εἶναι νὰ δεχθῶμεν, ὅτι — καὶ ἂν τὸ ἀνωτέρω Διάταγμα δὲν ἐκάλυπτε ἐκείνους μισθωτοὺς τούτους — ἐσκοπήθη ὑπὸ τοῦ ἐν λόγῳ Ν.Δ ἡ ἐφαρμογὴ του, ἀποβλέποντος τοῦ Νομοθέτου εἰς αὐτό, ὡς εἰς μονάδα μετρήσεως.

Ἐξ ἄλλου, ἂν ἡ ἄποψις τῆς πρωτοδικειακῆς ἀπορρίψεως ἦτο ἡ ὀρθοτέρα, ὅτι δηλαδὴ ἠννοήθη καταβολὴ ἀποζημιώσεως εἰς ὅσας περιπτώσεις προεβλέπετο καὶ πρότερον ὑπὸ τοῦ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, ἐλέγχεται χάνουσα τὸ ἔρεισμά της ἡ δικαστηριακὴ ἄποψις — ὀρθὴ βεβαίως, ἀφοῦ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945 ἀπαιτεῖ τὴν «ἐξ ὁλοκλήρου» καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 (βλέπε Πρωτοδίκου Θεσ|νίκης 219|1950, Πρωτοδίκης **Σ. Σταματιάδης**, ΕΕΔ 9, 504, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαὶ καὶ μὲ ἀντιθέτους γνώμας) — ὅτι καὶ εἰς περίπτωσιν ἐμπροθέσμου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὀφείλεται ἡ ἀποζημίωσις τοῦ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 (περὶ αὐτοῦ πρόκειται ἤδη), ἀφοῦ κατὰ τὸ προισχύον τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945 δίκαιον δὲν θὰ ὀφείλετο τότε ἀποζημίωσις. Ἐλθὸν τέλος τὸ ν. δ. 1255|1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945 (ΕΕΔ 8, 961) καὶ ὑπαγαγὸν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας καὶ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ν. 118|1945 καταγγελίαν πάντα μισθωτόν, ἀνεξαρτήτως τοῦ ποῖος εἶναι ὁ ἐργοδότης, ἀρκεῖ νὰ ἀσφαλίζεται κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἠννόησε, καθ' ἡμᾶς, διὰ τὸν αὐτὸν ὡς ἄνω λόγον νὰ καταβάλλεται πάλιν ἡ ἀποζημίωσις τοῦ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, ἀνεξαρτήτως ἂν δι' αὐτοῦ δὲν ἐκαλύπτετο πρότερον ὁ μισθωτός.

Ἀλλά, καὶ ἂν ἡ ὑποστηριζομένη ὑφ' ἡμῶν ἄποψις δὲν εἶναι ἡ ὀρθοτέρα, ἐφ' ὅσον τὸ Διάταγμα 16|18 Ἰουλίου 1920 δὲν ἔχει ἐφαρμογήν, θὰ προκύπτῃ ζήτημα ἐφαρμογῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (ἄρθρ. 669) (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1708|1950, εἰσηγητὴς **Π. Πεφάνης**, ΕΕΔ 9, 832) (διὰ τὰς μετ' αὐτὸν συνομολογηθείσας σχέσεις) καὶ ἀφοῦ τὸ ἄρθρον τοῦτο δὲν προβλέπει περὶ ἀποζημιώσεως, ὡς τὸ Διάταγμα 16|18 Ἰουλίου 1920, ἀλλὰ περὶ προθεσμίας εἰδοποιήσεως λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, μέχρι τῆς παρόδου τῆς ὁποίας διαρκεῖ ἡ μισθωτικὴ σχέσις καὶ εἶναι ἄκυρος ἡ πρόωρος λύσις αὐτῆς (**Κ. Τριανταφυλλόπουλος**, Εἰσηγητικὴ Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ προσχεδίου νόμου περὶ συμβάσεως ἐργασίας 1913, ΕΕΔ 1, 926, **Κ. Καυκᾶς**, Ἐνοχ. Δίκαιον, Εἰδικὸν Μέρος, Τόμος Α' σελ. 350), εἶνα ἀξίαν ἔχει ἡ τήρησις τῶν τυπικῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945, ὅταν δὲν τηρηθῇ καὶ ἡ προθεσμία τῶν 15 ἡμερῶν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος;

Πρέπει ἄρα εἰς τὰς περιπτώσεις ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 669 Α. Κ. νὰ τηρῆται προηγουμένως ἡ κατ' αὐτὸ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀφοῦ παρέλθῃ ἡ 15θήμερος προθεσμία ν' ἀναγγέλλεται ἡ ἀπόλυσις, ἀφοῦ μόνον μετὰ τὴν πάροδον τῶν 15 ἡμερῶν λύεται ἡ σύμβασις ἐγκύρως (πρβλ. καὶ Πρωτοδίκου Ἡρακλείου 130|1950, Πρωτοδίκης **Β. Βρέλλης**, ΕΕΔ 10, 76).

Ὑποστηρίζθη ὅμως (βλέπε **Κ. Καυκᾶ**, Ἐνοχ. Εἰδ. Μέρος, Τόμος Α', σελ. 351), ὅτι εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας (ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων, τοιούτων παραγγελίας, προμηθείας, μεταφορῶν, πρακτορείας), αἱ ὁποῖαι δὲν ὑπάγονται εἰς τὸ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, ὑπάγονται ὅμως εἰς τὸν Ν. 118|1945, θὰ καταβάλλεται ὡς ἀποζημίωσις ὁ μισθὸς τῶν 15 ἡμερῶν τοῦ ἄρθρ. 669 Α. Κ.

Κατὰ τῆς ἀπόψεως ὅμως ταύτης θὰ μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ σημειώσωμεν, ὅτι ἀφοῦ τὸ ἄρθρ. 669 Α.Κ. δὲν καθορίζει ἀποζημίωσιν (διάφορος ὁ Ν. 2112), ἀλλὰ μόνον τὴν προ 15 ἡμερῶν προμήνυσιν, ἄνευ τῆς ὁποίας ὁ ἐργοδότης τελεῖ ἐν ὑπερημερίᾳ, δὲν φαίνεται δημιουργουμένη ἐκ τοῦ νόμου ὑποχρέωσις ἄλλη ἢ ἐκείνη τῆς προμηνύσεως.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 10637|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΦΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Β. Πατσουράκος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Β. Φαρμακίδης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Σαρλῆς, Κ. Μαρκεζίδης

Ὡς δείκνυται ἐκ τῶν προσαγομένων ἀποδεικτικῶν ἐπιδόσεως παρὰ τῷ Πρωτοδικείῳ Ἀθηνῶν δικαστικοῦ κλητῆρος, τὸ ἐφεσίβλητον Δρομοκαΐτειον Θεραπευτήριον κατήγγειλεν ἐγγράφως τὴν σύμβασιν ἐργασίας τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἀνήγγειλε δὲ ἐμπροθέσμως τὴν καταγγελίαν αὐτῆς εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας Ἀθηνῶν, τηρήσαν οὕτω τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 9 § 1 ἐδ. 3 καὶ § 3 τοῦ νόμου 110 τοῦ 1945, οὗτινος αἱ διατάξεις ἴσχυ. πρὸ τῆς τροποποιήσεως αὐτοῦ διὰ τοῦ Νομοθ. Διατάγματος 1255 τοῦ 1949, εἶχαν ἐπεκταθῆ εἰς τὰ νοσηλευτικὰ ἱδρύματα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 26516 τοῦ 1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, ἧτις ἐκορώθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ μνησθέντος νομοθετικοῦ διατάγματος. Ἀφ' ἑτέρου εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ἐν τῇ γενομένῃ ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου πρὸς τὸ ὡς ἄνω Ταμεῖον καὶ τὸ ρηθὲν Γραφεῖον ἀναγγελίᾳ τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος δὲν ἀναφέρονται ἡ διεύθυνσις τοῦ ἐφεσιβλήτου νομικοῦ προσώπου καὶ ὁ σκοπὸς αὐτοῦ, ὡς καὶ τὸ ὀνοματεπώνυμον, τὸ ὄνομα πατρὸς καὶ ἡ διεύθυνσις τοῦ ἐκπροσωποῦντος τοῦτο, πλὴν ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560 τοῦ 1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, ἧτις ἐξεδόθη βάσει τῆς § 3 τοῦ μνησθέντος ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 110 καὶ καθορίζει τὰ στοιχεῖα τῆς ἐν λόγῳ ἀναγγελίας, εἶναι, ὅτι ἡ ἀναγραφὴ τῶν στοιχείων τούτων, ἡ ὁποία σκοπὸν ἔχει προδήλως τὴν διευκόλυνσιν τοῦ ἀπολυθέντος εἰς τὴν ἐπιδίωξιν τῶν κατὰ τοῦ ἐργοδότου αὐτοῦ τυχὸν ἀξιώσεών του καὶ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας καὶ τοῦ οἰκείου Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀφορωσῶν αὐτὰ διατάξεων, ἀπαιτεῖται μόνον, προκειμένου περὶ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, καθ' ἃς συναχθὲν πάντοτε κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον, εἶναι ἡ διακρίβωσις τῶν εἰρημένων στοιχείων, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν ἐργοδότης εἶναι νομικὸν πρόσωπον, διεπόμενον ὑπὸ ὀργανισμοῦ, νομίμως ἐγκεκριμένου καὶ ἔχοντος δημοσιευθῆ ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως, οἷον τὸ ἐφεσιβλητον, ὅπερ διέπεται ὑπὸ τοῦ κυρωθέντος διὰ τοῦ Βασ. Διατάγματος τῆς 17ης Ἰουνίου|5 Ἰουλίου 1947 ὀργανισμοῦ του, ἐν τῷ ὁποίῳ καθορίζονται ὁ σκοπός, ἡ ἕδρα καὶ ἡ ἐκπροσώπησις αὐτοῦ, διότι ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ οὐδεμία ὑπάρχει δυσχέρεια διὰ τὴν ἐξακρίβωσιν τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος στοιχείων, τῶν ὁποίων οὕτω ἡ ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ τῆς ἀπολύσεως μισθωτοῦ ἀναγραφὴ δὲν εἶναι ἀπαραίτητος. Τέλος, ὡς ἀσφῶς προκύπτει ἐκ τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ νόμου 118, καθ' ἣν ἐπιχειρήσεις ὑπαγόμεναι εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος, δύνανται νὰ καταγγέλλουν τὴν σύμβασιν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ, ὑποχρεούμεναι νὰ καταβάλουν εἰς αὐτὸ τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου 2112, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων ἢ τοῦ Βασ. Διατάγματος τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920, προκειμένου περὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν, ὁριζομένην ἀποζημίωσιν διὰ τὴν περίπτωσιν ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὁ ἐργοδότης τότε μόνον ὑποχρεοῦται ἐπὶ ἀπολύσεως μισθωτοῦ, ὑπαγομένου εἰς τὸν νόμον 118, εἰς τὴν καταβολὴν αὐτῷ ἀποζημιώσεως διὰ τὴν ἀπόλυσίν του, ὅταν ὁ μισθωτὸς οὗτος δικαιοῦται τοιαύτης ἀποζημιώσεως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 2112 ἢ τοῦ Βασ. Διατάγματος τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 (πρβλ. ἀποφάσεις τοῦ Δικαστηρίου τούτου 1663|1948, ΕΕΔ 7, 315, 8688|1949, Θέμ. ΞΑ' 210). Δοθέντος δὲ ὅτι τὸ τελευταῖον τοῦτο διάταγμα ἀφορᾷ εἰς ὡρισμένας μόνον κατηγορίας μισθωτῶν, ἤτοι τὰς ἀναφερομένας ἐν ἄρθρῳ 12 ἐδ. 2 τοῦ νόμου 2112, δι' ἧς διατάξεως ἐδόθη ἡ πρὸς ἔκδοσιν τοῦ ἐν λόγῳ διατάγματος ἐξουσιοδότησις (ὅρα **Καποδίστρια** Ἑρμ. Ἐργ. Δικ. § 446, Α.Π. 490|1936, 512|1936, 513|1936, 85|1949, 486|1949), εἰς τὰς ὁποίας ὅμως δὲν ὑπάγεται ὁ ἐκκαλῶν, τὸ ἐφεσίβλητον δὲν εἶχεν ὑποχρέωσιν, ὅπως καταβάλῃ εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα ἀποζημίωσίν τινα διὰ τὴν ἀπόλυσιν αὐτοῦ.

Μετὰ ταῦτα ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐκκαλοῦντος ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου εἶναι ἔγκυρος, ὑπὸ τὴν ἔποψιν τοῦ νόμου 118, καὶ ἀπορριπτέος ἐστὶν ὁ πρῶτος λόγος τῆς ἐνδίκου ἐφέσεως.

Καὶ ὑποτιθεμένου ὅτι ὁ ἐκκαλῶν ἀπελύθη ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἀποκλειστικῶς λόγῳ τοῦ ὅτι ἐξητάσθη ὡς μάρτυς κατηγορίας εἰς ποινικὰς δίκας κατὰ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ ἐφεσιβλήτου, τὸ Δικαστήριον τοῦτο κρίνει, ὅτι δὲν ὑφίσταται κατάχρησις δικαιώματος, ὡς ὁ ἐκκαλῶν ἰσχυρίζεται ἐν τῇ ἀγωγῇ του, ἐκ μέρους τοῦ ἐφεσιβλήτου, διότι οὐδὲ καὶ ὁ πρωτοδίκης δικαστὴς αὐτωσὶ ἔκρινε λόγους, ἤτοι, διότι, ἐφ' ὅσον ὁ ἐν λόγῳ διευθυντὴς ἀπηλλάγη διὰ τὰς ἀποδοθείσας αὐτῷ ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος καὶ ἄλλων μισθωτῶν τοῦ ἐφεσιβλήτου πράξεις διὰ τῶν προσαγομένων ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου Ἀγορανομίας Ἀθηνῶν καὶ βουλεύματος τοῦ Συμβουλίου τῶν ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν, ἕπεται, ὅτι τὰ ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος κατατεθέντα εἰς βάρος τοῦ εἰρημένου διευθυντοῦ εἶναι ἀβάσιμα, ἕνεκα δὲ τοῦ γεγονότος τούτου καὶ τῆς φυσικῷ τῷ λόγῳ δημιουργηθείσης ὀπαιτιότητι τοῦ ἐκκαλοῦντος ὀξείας ἀντιθέσεως μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ὡς ἄνω διευθυντοῦ ἡ ἐξακολούθησις τῆς ἀπασχολήσεως τοῦ πρώτου παρὰ τῷ ἐφεσιβλήτῳ ἱδρύματι προφανῶς δὲν ἐπρόκειτο νὰ εἶναι ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ τελευταίου, ὅπερ οὕτω δεδικαιολογημένως προέβη εἰς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἐκκαλοῦντος. Ἐξ ἄλλου, ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἐκκαλοῦντος δὲν ἐγένετο λόγῳ ἐπιβολῆς εἰς αὐτὸν τῆς πειθαρχικῆς ποινῆς τῆς ἀπολύσεως, τοιουτοτρόπως δὲ ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦτου, ὅτι ὁ διευθυντὴς τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὅστις προέβη εἰς τὴν καταγγελίαν τῆς ὡς ἄνω συμβάσεως, δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα, ὅπως ἐπιβάλῃ εἰς αὐτὸν τὴν ἐν λόγῳ ποινήν, δοθέντος ὅτι ταύτην δύναται νὰ ἐπιβάλῃ μόνον τὸ διοικητικὸν συμβούλιον τοῦ ἐφεσιβλήτου, κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ προσ-

αγομένου άπό 22ας Ἰανουαρίου 1947 κανονισμοῦ του πειθαρχικῆς δικαιοδοσίας, στηρίζεται εἰς ἐσφαλμένην προυπόθεσιν. Κατ' ἀκολουθίαν δέον νά ἀπορριφθῶσιν οἱ δεύτερος καί τρίτος λόγοι ἐφέσεως, δι' ὧν, ὡς ὁ τελευταῖος διηυκρινίσθη διά τῶν ἐγγράφων προτάσεων τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὑποβάλλονται παράπονα κατά τῆς ἐκκαλουμένης διά τήν ὑπ' αὐτῆς ἀπόρριψιν τῶν περί ὧν πρόκειται ἐν τῇ παρούσῃ σκέψει ἰσχυρισμῶν τοῦ ἐκκαλοῦντος.

Καί τό Δικαστήριον τοῦτο κρίνει, ὅτι ὁ ἐκκλῶν, προσληφθείς, κατά τά συνομολογούμενα, ὡς καθαριστής ὑπό τοῦ ἐφεσιβλήτου καί ὡς τοιοῦτος ὢν χαρακτηριστέος ὡς ὑπηρέτης (ὡς ὑπηρέτας ἐχαρακτήρισε τούς καθαριστάς καί ἡ ὑπ' ἀριθ. 3501 τοῦ 1946 ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας) δέν ἔδει νά μισθοδοτῆται, ὡς ἀξιοῖ διά τῆς ἐνδίκου ἀγωγῆς, βάσει τῆς ἀπό 19ης Αὐγούστου 1938 συλλογικῆς συμβάσεως τῶν ἐργατῶν ἐν γένει, ἐν συνδυασμῷ πρός τήν τοιαύτην τῆς 4ης Νοεμβρίου 1947 τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καί ἐργασιῶν καί τήν ὑπ' ἀριθ. 29488|2592 τοῦ 1949 ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας, διότι ἡ ἔννοια τοῦ ὅρου ἐργάτης εἶναι διάφορος τῆς τοιαύτης τοῦ ὅρου ὑπηρέτης, τοῦ ὑπηρέτου παρέχοντος εὐτελεῖς ὑπηρεσίας μή ἀπαιτούσας τεχνικάς ἤ γραμματικάς γνώσεις (ὅρα ***Καποδίστριαν***, ἔνθ' ἀνωτ. § 292), διαστέλλεται δέ τῆς δευτέρας καί ὑπό τῆς νομοθεσίας (ὅρα Βασ. Διάταγμα 16|18 Ἰουλίου 1920 περί ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 2112 καί ἐπί τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καί ὑπηρετῶν, ἄρθρ. 1 Α. Ν. 516 τοῦ 1948 κλπ). Εἰδικώτερον τό ὅτι καί ὑπό τήν ἔποψιν τοῦ μισθοῦ δέον νά γένηται διάκρισις μεταξύ τῆς τάξεως τῶν ὑπηρετῶν καί τῆς τοιαύτης τῶν ἐργατῶν ἐνισχύεται ἐκ τοῦ ὅτι, ὅταν βάσει τοῦ νόμου 28 τοῦ 1944 καθωρίσθησαν αἱ ἀποδοχαί τῶν μισθωτῶν, ὡρίσθη διάφορος τοῦ τῶν ἐργατῶν μισθός διά τό ὑπηρετικόν προσωπικόν, τό συνδεόμενον μετά τοῦ ἐργοδότου διά σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου (ὅρα 3600 καί 3601 τοῦ 1946 ἀποφάσεις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας). Κατ' ἀκολουθίαν ἡ μνησθεῖσα συλλογική σύμβασις τῆς 19ης Αὐγούστου 1938 δέν εἶχεν ἐφαρμογήν ἐπί τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἐνῶ ἐξ ἄλλου δέν ὑφίσταται ἑτέρα τις τοιαύτη σύμβασις ἤ ὑπουργική ἤ διαιτητική ἀπόφασις ἐφαρμοστέα ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει. Τοιουτοτρόπως ὁ τέταρτος λόγος τῆς ὑπό κρίσιν ἐφέσεως, δι' οὗ ὁ ἐκκλῶν παραπονεῖται, διότι ὁ πρωτόδικος δικαστής ἀπέρριψε τήν ἐνδικον ἀγωγήν, καθ' ὅσον διώκει, βάσει τῆς ὡς ἄνω ἀπό 19ης Αὐγούστου 1938 συλλογικῆς συμβάσεως, ἐν συνδυασμῷ πρός τήν μνησθεῖσαν τοιαύτην ὑπό χρονολογίαν 9ης Νιβρίου 1947 καί τήν ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 29488|2592 ὑπουργικήν ἀπόφασιν, τήν καταβολήν εἰς τόν ἐκκαλοῦντα τῆς διαφορᾶς μεταξύ τοῦ καταβληθέντος αὐτῷ ὑπό τοῦ ἐφεσιβλήτου μισθοῦ καί τοῦ προβλεπομένου ὑπό τῶν συλλογικῶν τούτων συμβάσεων καί τῆς ἐν λόγῳ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως τοιαύτου, εἶναι ἀπορριπτέος. Ὁ διά τῶν προτάσεων τοῦ ἐκκαλοῦντος, τῶν ὑποβληθεισῶν κατά τήν ἐφ' ἧς ἡ παροῦσα συζήτησιν, τό πρῶτον προταθείς πραγματικός ἰσχυρισμός, καθ' ὃν τό ἐφεσίβλητον μισθοδοτεῖ τούς καθαριστάς του βάσει τῶν μνησθεισῶν συλλογικῶν συμβάσεων καί τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|2592 ἀποφάσεως, εἶναι ἀπαράδεκτος, συμφώνως πρός τήν σχετικήν γενικήν ἔνστασιν τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὁ δέ πρός ἀπόδειξιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ τούτου ἐπαγόμενος ὑπό τοῦ ἐκκαλοῦντος ὅρκος δέον νά μή ἐπιβληθῇ, διότι περί ἀπαραδέκτων ἰσχυρισμῶν δέν δύναται νά ἐπαχθῇ ὅρκος (ὅρα ***Ράμμου***. Ὁ ὅρκος ὡς μέσον ἀποδείξεως, ἔκδ. Β', σελ. 50). Τέλος, ἐάν ὑποτεθῇ, ὅτι ὁ ἐκκλῶν ἐπάγει ὅρκον καί περί τοῦ ὅτι εἶχον ἐφαρμογήν ἐπ' αὐτοῦ αἱ ὡς ἄνω συλλογικαί συμβάσεις καί ὑπουργική ἀπόφασις καί ὁ ὅρκος οὗτος δέν εἶναι ἐπιβλητέος, διότι περί νόμῳ ἀβασίμου ἰσχυρισμοῦ εἶναι ἀπαράδεκτος ἡ ἐπαγωγή ὅρκου, δοθέντος ὅτι ὁ τοιοῦτος ἰσχυρισμός δέν δύναται νά κατασταθῇ ἀντικείμενον ἀποδείξεως (ὅρα ***Ράμμου***, ἔνθ' ἀνωτ.).

Πράγματι δέν ὑφίσταται διάταξις, ὡς καί ἐν τῇ ἐκκαλουμένῃ ἐκτίθεται, θέτουσα χρονικόν περιορισμόν εἰς τήν ἡμερησίαν ἐργασίαν τοῦ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῶν νοσηλευτικῶν Ἱδρυμάτων(*) καί κατ' ἀκολουθίαν ὀρθῶς ἀπερρίφθη ὑπό τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἡ ὑπό κρίσιν ἀγωγή, ὡς πρός τό κεφάλαιον αὐτῆς, δι' οὗ διώκεται ὑπό τοῦ ἐκκαλοῦντος ἀποζημίωσις διά τήν κατά τούς ἰσχυρισμούς του παροχήν ὑπ' αὐτοῦ εἰς τό ἐφεσιβλητον ἐργασίας ἐπί δύο ὥρας ὑπέρ τά ὀκτάωρον καθ' ἑκάστην κατά τό διάστημα τῆς παρ' αὐτῷ ὑπηρεσίας του, τοῦ σχετικοῦ πέμπτου λόγου τῆς ὑπό κρίσιν ἐφέσεως ὄντος τοιουτοτρόπως ἀπορριπτέου. Ὁ ἤδη τό πρῶτον προβαλλόμενος ὑπό τοῦ ἐκκαλοῦντος ἰσχυρισμός, ὅτι δι' ἀποφάσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου καθωρίσθη ὡς χρόνος ἡμερησίας ἐργασίας τῶν καθαριστῶν του τό ὀκτάωρον, εἶναι ἀπαράδεκτος, ὡς πραγματικός τοιοῦτος, συμφώνως πρός τήν σχετικήν ὡς ἄνω ἔνστασιν τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὁ δέ πρός ἀπόδειξιν αὐτοῦ ἐπαγόμενος ὅρκος δέν εἶναι ἐπιβλητέος διά τόν ἀνωτέρω, προκειμένου περί τοῦ ὅρκου, τοῦ ἀφορῶντος τόν ἰσχυρισμόν τοῦ ἐκκαλοῦντος περί τῆς μισθοδοτήσεως τῶν καθαριστῶν τοῦ ἐφεσιβλήτου, καθορισθέντα νόμιμον λόγον.

(*) ***Σημ. ΕΕΔ.***: Περί νοσηλευτικῶν Ἱδρυμάτων, ἐν αὐτῷ καθοριζομένων, ὁ Α. Ν. 199 τῆς 29 Σεπτεμβρίου|1 Ὀκτωβρίου 1936 «περί τροποποιήσεως ἐργατικῶν τινων νόμων».

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΑΜΕΙΒΟΜΕΝΩΝ ΔΙΑ ΠΟΣΟΣΤΩΝ

Ειδική διαταξις τοῦ Ν. 118|1945 διά τήν περίπτωσιν ἀπολύσεως

Ἀπόλυσις ἠσφαλισμένου εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας μισθωτοῦ καὶ ἀμειβομένου ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον λόγον ἐπὶ ποσοστοῖς. — Δικαίωμα ἀποζημιώσεως, ὀφειλομένης εἰς τεχνίτην, μὲ τὸ ἡμερομίσθιον τῆς γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀνεξαρτήτως κατηγορίας, εἰς ἣν ἀνήκει. — Παροχὴ ἐργασίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια. — Ἀπαράδεκτος ἀγωγὴ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ καὶ ἐργατικὴν διαδικασίαν.

Ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἐφαρμόζουσα τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 6 § 5 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 (ΕΕΔ 8, 962), κατὰ τὴν ὁποίαν «μισθωτοί, ἀμειβόμενοι ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον λόγον ἐπὶ ποσοστοῖς διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς εἰσφορᾶς καὶ τῶν ὑπολογισμῶν τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας θεωροῦνται, ὅτι λαμβάνουσιν ἡμερομίσθιον τεχνίτου τῆς γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἡ κατὰ τὴν § 1 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945 προβλεπομένη ἀποζημίωσις ἰσχύει πρὸς τὴν ἀποζημίωσιν τεχνίτου τῆς γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας», ὑπολογίζει τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ὀφειλομένην, λόγῳ ἀπολύσεως, ἀποζημίωσιν τοῦ μισθωτοῦ πρὸς ἡμερομίσθια 14.300 ἡμερησίως (ἡμερομίσθιον ἀνειδικεύτου ἐργάτου, πρὸ ὅρους τῆς ἰσχυούσης ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1950 ὑπ' ἀριθ. 31700|1890|1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ΕΕΔ 8, 823) καὶ σεμνύνεται πρὸς τὸ ἄκρ. 18|18 Ἰουλίου 1928 β. δ. περὶ ἐπικτάσεως τοῦ Ν. 2112|1920, καθ' ὃσον πρόκειται περὶ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. 1231|1918 καὶ ἄρθρου 11 Ν. 2112|1920 (εἰσφράκτορος ἀναφορίου αὐτοκινήτου).

Ἡ ἐκ πρώτου διὰ τοῦ ἄρθρου 2 § 5 τοῦ Ν.Δ. 6|13 Μαΐου 1946 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 118|1945 κλπ.» (ΕΕΔ 6, 284) ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου εἰσαχθεῖσα διάταξις ὥριζε τὰ ἑξῆς: Τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας ἰσοῦται «... γ) προκειμένου περὶ μισθωτῶν, ἀμειβομένων ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον λόγον ἐπὶ ποσοστοῖς, ἀνεξαρτήτως κατηγορίας εἰς ἣν ἀνήκουν, πρὸς τὸ ἡμίσυ ἀπὸ τοῦ ἀνειδικεύτου ἐργάτου δικαιουμένου ἐπιδόμα ἀνεργίας. Ὁμοίως διὰ τὴν αὐτὴν κατηγορίαν μισθωτῶν ἡ κατὰ τὴν § 1 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ παρόντος ἀποζημίωσις ἰσοῦται πρὸς τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ἀνειδικεύτου ἐργάτου.

Δικαιολογοῦσα τὴν διάταξιν ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 6, 286) ἀνέφερεν, ὅτι ἡ διάταξις αὕτη ἐλήφθη ἐκ τῶν δυσκολιῶν, ἃς θὰ ἀνεφύετο ὁ προσδιορισμὸς τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας πρὸς μισθωτῶν ἀμειβομένων ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον λόγον ἐπὶ ποσοστοῖς, καθ' ὅσον, ἄλλως, θὰ ἔπρεπε τὸ Ταμεῖον νὰ ἀναπτύξῃ εἰς ἐκτεταμένας ἀριθμητικοὺς ὑπολογισμοὺς διὰ ἕνα ἕκαστον τῶν μισθωτῶν τούτων, πρὸς ἐξεύρεσιν τῶν ἀσυνεπειῶν, ἅτινα ἐπιφυλάσσουσιν αἱ ἔτεραι διατάξεις τοῦ Νόμου. Κατὰ λόγον τῶν ἰδιορρύθμων τῶν ὑπηρεσιῶν, αἵτινες παρέχονται ὑπὸ τῶν ἐν λόγῳ μισθωτῶν, θὰ ἦτο ἀπολύτως ἀδύνατον εἰς τὸ Ταμεῖον νὰ προσδιορίσῃ τὴν κατηγορίαν, εἰς ἣν δέον νὰ καταταχθῇ ἕκαστος ἐξ αὐτῶν, δηλαδὴ νὰ θεωρήσῃ αὐτὸν ὡς ἰδιωτικὸν ὑπάλληλον, ὡς τεχνίτην, ὡς εἰδικευμένον ἐργάτην ἢ ὡς ἀνειδίκευτον. *Δι' αὐτὰ δυσχέρειαι θὰ παρουσιάζοντο καὶ ὡς πρὸς τὸν καθορισμὸν τῆς κατὰ τὴν § 1 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945 ἀποζημιώσεως.* Διὰ τοὺς λόγους τούτους τόσον τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας, ὅσον καὶ ἡ ἀποζημίωσις τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 9, ἐξομοιώθησαν, ἀνεξαρτήτως τῆς κατηγορίας, εἰς ἣν ἔδει νὰ καταταχθῇ εἷς ἕκαστος ἐκ τῶν μισθωτῶν τούτων, πρὸς τὸ ἐπίδομα καὶ τὴν ἀποζημίωσιν, ἅτινα θὰ ἐδικαιοῦντο οὗτοι, *χαρακτηριζόμενοι ὡς ἀνειδίκευτοι ἐργάται.*

Καὶ ναὶ μὲν διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945» (ΕΕΔ 8, 962) καθορίσθη γενικῶς ἄλλως τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας, δι' ἀναλογικῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν. 6208|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», κατὰ τὴν § 1 τοῦ ὁποίου ἐπὶ συμπεφωνημένης ὁμοιβῆς κατὰ τεμάχιον ἢ κατ' ἄλλον τρόπον ὁ ἡμερήσιος μισθὸς τοῦ ἠσφαλισμένου ἐξαναγκάζεται βάσει τοῦ ἐκ τῆς φύσεως τῆς παρεχομένης ἐργασίας ἢ ὑπηρεσιῶν μέσου ὅρου ἑβδομαδιαίου ἢ μηνιαίου μισθοῦ τοῦ ὁμοίου τόπου, ἀλλὰ διὰ τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 (ΕΕΔ 8, 962) διετηρήθη διὰ τοὺς ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον λόγον ἐπὶ ποσοστοῖς ἀμειβομένους μισθωτοὺς ἡ εἰδικὴ μεταχείρισις τοῦ ἄρθρου 2 § 5 τοῦ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946, μὲ μόνην τροποποίησιν, ὅτι τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας καὶ ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945 ὑπολογίζονται μὲ βάσιν τὸ ἡμερομίσθιον *τεχνίτου τῆς γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.*

Ἐσημείωσαμεν ἐπανειλημμένως, ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ Ν. 1255|1949 ἐπιχειρηθεῖσα βελτίωσις τῆς ἀποζημιώσεως μὲ βάσιν τὸ ἡμερομίσθιον τεχνίτου τῆς γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ἀντὶ τοῦ πρώτερον ἡμερομισθίου ἀνειδικεύτου ἐργάτου, ἐκινήθη ἀπὸ τοῦ δεδομένου ὅτι ἡ γενικὴ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας (τοιαύτη ἡ ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1947) προβλέπει περὶ ἡμερομισθίου τεχνίτου.

«Ἀλλ' ὡς εἶναι γνωστόν, ἡ γενικὴ αὕτη συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ἀναπροσαρμόζει μόνον τὰ ὑπὸ τῶν προκαλεσμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων καθορισμένα κατωτάτα ὅρια ἡμερομισθίων (ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν) καὶ γενικὴ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας προκαλεσμικὴ προβλέπουσα περὶ ἡμερομισθίων τεχνιτῶν (γενικῶς), δὲν ὑπάρχει εἰμὴ ἡ τῆς 19|8|1938 γενικὴ συλλογικὴ σύμβασις ἐργατῶν ἐν γένει, τὴν ὁποίαν, ἀπορρύπτα διὰ τὸ πρακτέον, ἐφαρμόζει ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις.

Εἰς περίπτωσιν λοιπὸν ὑπαλλήλου (ὡς ἡ τῆς

ἀποφάσεως), ἀμειβομένου διὰ ποσοστῶν, ποῖον εἶναι κατὰ τὸν νομοθέτην «τὸ ἡμερομίσθιον τοῦ τεχνίτου τῆς γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας» ;

Τὸ ἐρώτημα αὐτὸ θὰ εἶχε τὴν θέσιν του, ἂν ἦτο ἄγνωστον, ὅτι οἱ Νόμοι συντάσσονται μὲ ἀσυγχώρητον εἰς πολλοὺς προχειρότητα.

Ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 (καὶ ἡ δ' αὐτοῦ ἀντικατασταθεῖσα τοῦ ἄρθρου 2 Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946), καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ἀπολυομένου κατὰ τὸ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, μὲ βάσιν τὸ ἡμερομίσθιον «τεχνίτου τῆς γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας» εἶναι ἄκυρος, ὡς ἀντισυνταγματικὴ καὶ μὴ ἐκ τούτου τοῦ λόγου ἐφαρμοστέα.

Τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Συντάγματος ὁρίζει, ὅτι καὶ Ἕλληνες εἶναι ἴσοι ἀπέναντι τοῦ νόμου, ἡ διάταξις δὲ αὐτὴ δὲν ἀποτελεῖ μόνον πολιτικὴν ἀρχὴν καὶ ὁδηγίαν τοῦ Νομοθέτου, ἀλλ' ἔχει χαρακτῆρα κανόνος δεσμευτικοῦ, παρεχόντος εἰς τὰ δικαστήρια τὸ δικαίωμα τοῦ ἐλέγχου τοῦ νόμου, ἂν οὗτος εἰσάγῃ ρυθμίσεις ἢ δυσμενεῖς ἐξαιρέσεις ἀπὸ τῶν γενικῶν κανόνων (*Ν. Ν. Σαριπόλου*, Συνταγμ. Δικαίων 1918, τόμος Γ', σελ. 23, *Μπαλῆς*, Θέμ. ΝΖ' 53, *Τριαντοφυλλόπουλος*, Θέμ. ΜΣΤ' 449, *Σβώλος*, ΕΕΝ 5' 108, *Πράσινος*, Θεμ. ΝΕ' 115, Σ.Ε. 125|1948, ΕΕΔ 7, 216, Α.Π. 235|1949, ΕΕΔ 8, 411).

Καὶ ναὶ μὲν δύναται νὰ συγχωρηθῇ ἐκτροπὴ ἐκ τοῦ δεσμευτικοῦ καὶ διὰ τὸν Νομοθέτην κανόνος τοῦ Συντάγματος, ὅταν τοῦτο ὑπαγορεύεται ἐκ λόγων ὑπερτέρων κοινωνικοῦ συμφέροντος (Σ.Ε. 1026|1950, ΕΕΔ 10, 86, Α.Π. 235|1949, ΕΕΔ 8, 411, Σ.Ε. 125|1948, ΕΕΔ 7,216), ἀλλ' ἐν προκειμένῳ ποῖον γενικὸν κοινωνικὸν συμφέρον καὶ εἰδικῇ σκοπιμότητι ἐπέβαλλε τὴν διάφορον ἢ κατὰ τὰ γενικὰ κριτήρια τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. 1234| 1918 καὶ ἄρθρ. 11 Ν. 2112|1920, ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112 (καὶ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945) μεταχείρισιν τῶν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον λόγον ἐπὶ ποσοστοῖς ἀμειβομένων μισθωτῶν ;

Δικαιολογεῖ τάχα τὴν ἐκτροπὴν ἐκ τοῦ συνταγματικοῦ κανόνος ἡ δικαιολογία τοῦ Νομοθέτου (βλ. εἰσηγ. ἔκθεσιν 8|11 Μαΐου 1946 Ν.Δ., ΕΕΔ 5, 286), ὅτι λόγῳ τῶν ἰδιομορφιῶν τῶν ὑπηρεσιῶν (;), αἱ ὁποῖαι παρέχονται ὑπὸ τῶν ἐν λόγῳ μισθωτῶν, θὰ παρουσιάζοντο δυσχέρειαι ὡς πρὸς τὸν καθορισμὸν τῆς κατὰ τὴν § 1 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945 ἀποζημιώσεως, ὅταν εἶναι γνωστόν, ἀκόμη, ὅτι ἐπὶ 30 ἔτη, ἀφ' ὅτου ἐφαρμόζεται ὁ Ν. 2112, ὑπερενικῶντο αἱ «δυσχέρειαι» ;

Ἡ διάταξις, περὶ ἧς ὁ λόγος, εἶναι φανερόν, ὅτι πλήττει τὴν συνταγματικὴν ἰσότητα, ὅταν ὁ αὐτὸς μισθωτός, ὑπὸ ἄλλο οὐσιῶδες ὁμοιβῆς, χαρακτηρίζεται ὡς ὑπάλληλος καὶ δικαιοῦται τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112.

Δὲν ἀπομένει εἰμὴ ἡ διὰ τῶν δικαστηρίων ἀποτροπὴ τοῦ πλήγματος καὶ νομίζομεν, ὅτι ὑποχρεοῦνται ταῦτα νὰ ἀρνηθοῦν περαιτέρω τὴν ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως ὡς ἀντισυνταγματικῆς.

Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 460|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ε. Μαλλιάρας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Τ. Τσιρίκος, Δ. Μορφόνης, Δ. Παπασαράφου

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου Γ'ΘΟΔ', ὡς οὗτος ἰσχύει ἤδη, πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, δικάζεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου τούτου, ἀνεξαρτήτως ποσοῦ, ὑπὸ Πρωτοδικείου κλπ. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης σαφῶς συνάγεται, ὅτι εἰς τὴν διαδικασίαν αὐτὴν ὑπάγεται οὐχὶ πᾶσα ἀξίωσις, πηγάζουσα ἐξ οἱασδήποτε σχέσεως ἐργασίας, ἀλλ' αἱ ἰδιωτικαὶ ἀξιώσεις τῶν μισθωτῶν κατὰ τῶν ἐργοδοτῶν, αἱ νομικὴν βάσιν ἔχουσαι σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας ἀντὶ ἀμοιβῆς, περιλαμβανομένης δὲ ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς κατὰ τὸ ἀστικὸν δίκαιον συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας. Αἱ ἀξιώσεις δι' ἀμοιβὴν τοῦ ἐνάγοντος λόγῳ ἐργασίας του πέραν τῶν κεκανονισμένων ὡρῶν, ἤτοι δι' ὑπερωριακὴν τοιαύτην, νομικὴν βάσιν ἔχουσιν οὐχὶ σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας ἀντὶ ἀμοιβῆς, ἀλλ' ὅλως ἀσχέτου πρὸς ταύτην, ἥτις εἶναι ἀναγκαία προϋπόθεσις, ὅπως ὑπαχθῇ ἡ διαφορὰ εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ'ΘΟΔ', ἤτοι τὴν τοῦ ἄρθρου 904 Α. Κ. ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, ἀφοῦ ἡ ἐναγομένη ὠφελήθη ἐκ τῶν παρασχεθεισῶν ὑπ' αὐτοῦ ὑπηρεσιῶν. Ἀναρμοδίως ὅθεν εἰσάγεται ἡ ἀγωγὴ κατὰ τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἐνώπιον μιᾶς (Α. Π. 10|1950, ΕΕΔ 9, 295).

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 6 § 3 τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 «περὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ Ν. 118|1945» «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν κλπ.» «ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 § 5 τοῦ Ν. Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946» «περὶ . . . προσθήκης εἰς τὴν § 1 τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ Ν. 118|1945» ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς : «μισθωτοί, ἀμειβόμενοι ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον λόγον ἐπὶ ποσοστοῖς, διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς εἰσφορᾶς καὶ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας, θεωροῦνται, ὅτι λαμβάνουσι τὸ ἡμερομίσθιον τεχνίτου τῆς γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἡ δὲ κατὰ τὴν § 1 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945 προβλεπομένη ἀποζημίωσις ἰσοῦται πρὸς τὴν ἀποζημίωσιν τεχνίτου τῆς γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας». Συνάγεται ὅτι ὁ ἐνάγων ἐδικαιοῦτο ἀποζημιώσεως διὰ τὴν ἀπόλυσίν του, ἴσης πρὸς τὴν ἀποζημίωσιν τεχνίτου τῆς γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῆς 19-8-1938, οὗτινος τὸ ἡμερομίσθιον, ἐκ δραχμῶν 58, ἀναπροσαρμοζόμενον, κατὰ τὴν ἀπὸ 4-11-1947 σ. σ. ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς 11.600, ὅπερ ποσόν, μετὰ τὴν κατὰ 30 ο|ο προσαύξησιν ἐκ δραχ. 3.300, ἀνέρχεται εἰς δρχ. 14.300, ἤτοι ὁ ἐνάγων ἐδικαιοῦτο ἀποζημιώσεως ἐκ δραχμῶν 951.000, ποσόν, ὅπερ ἀποτελεῖ τὸ σύνολον τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν ἑξήκοντα ἡμερῶν τοῦ τεχνίτου, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ἐκ δώρων Χριστουγέννων καὶ Πάσχα ποσοστοῦ.

ΦΥΣΙΣ ΣΧΕΣΕΩΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΔΗΜΩΝ

Καθορισμός αποδοχών προσωπικού Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου

Διάκρισις σχέσεως δημοσίου δικαίου από ιδιωτικού.— Πρόσληψις υπό Δήμου ημερομισθίων εργατών, βάσει του άρθρου 115 του Κώδικος περί Δήμων και Κοινοτήτων.— Κατάρτισις σχέσεως δημοσίου δικαίου.— Ανεφάρμοστον Β. Δ. 16/18 Ιουλίου 1920 επί εργατών Δήμων.— Ανεφάρμοστον και υπ' αριθ. 8300/1946 και 16310/1946 Υ.Α επί σχέσεων προσωπικού Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.

Έκ της μελέτης της νομολογίας συνάγεται, ότι δεν έχει καθορισθεί αύτη σταθερά κριτήρια περί της διακρίσεως της σχέσεως ως δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου.

Κατά την πρόσφατον υπ' αριθ. 646/1950, απόφασιν του Αρείου Πάγου (εισηγητής *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 10, 150) ή πρόσληψις υπό Δήμου εκτάκτων, επί ημερομισθίω, επιστατών καθαριότητος του Δήμου και εν μη οργανική θέσει συνιστά σχέσιν του δημοσίου δικαίου (πλην και αι Α.Π. 98/1945, εισηγητής *Α. Σήφος*, ΕΕΔ 4, 569, Α.Π. 93/1948, εισηγητής *Ν. Πλατάκος*, ΕΕΔ 7, 256).

Η εν λόγω υπ' αριθ. 646/1950 αρεοπαγιτική απόφασις απέδωσε διά τον χαρακτηρισμόν της σχέσεως βαρύνουσαν σημασίαν εις το ότι τα προσωπικών του Δήμου διέπεται υπό οργανισμού, ενώ κατά παλαιοτέραν, υπ' αριθ. 506/1938, απόφασιν του Αρείου Πάγου (εκρόκειτο περί οδηγού αυτοκινήτου Κοινότητος, επί τού οποίου εφάρμοσε τον Ν. 3113/1920), εκ του γεγονότος απλώς, ότι ή θέσις προβλέπεται υπό οργανισμού δεν αναιρείται, εάν αποκλείεται, ως μη δυνατόν κατά νόμον το γεγονός της κατόπιν συμβάσεως ιδιωτικής φύσεως προσλήψεως του εργαζομένου εις την θέσιν του.

Τα δικαιούμενα, εξ άλλου, της ουσίας έχουν δεχθή τα ακόλουθα:

Η υπ' αριθ. 387/1950 Πρωτοδικείου Πειραιώς (εισηγητής *Π. Μανρογιάννης*, ΕΕΔ 9, 548) ότι η του μαθούντος τάξ υπηρεσίας δημοσία ιδιότης μόνη δεν αρκεί, όπως προσδώση εις τας σχέσεις τον δημοσιολογικόν χαρακτήρα, αλλ' ίνα ή σχέσις αύτη αποσπασθή άπο της σφαίρας του ιδιωτικού δικαίου, δέον ό εις αυτήν εισερχόμενος υπάλληλος να ενσωματούται διά του διορισμού εν τω θεσμώ της διοικήσεως και τη δημοσίω οργανωση και να δημιουργήται ούτω σχέσις οργανική, εν ή τό μεν συμβατικόν στοιχείον αφανίζεται, αναδεικνυται δε μόνη ή εκ ταύτης μονομερής βουλήσις του δημοσίου προσώπου, και' ακολουθίαν δε τούτων έκρινε την σχέσιν οδηγού αυτοκινήτου καθαριότητος Δήμου ως τοιαύτην ιδιωτικού δικαίου.

Η υπ' αριθ. 522/1950 Πρωτοδικείου Πειραιώς (Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 9, 598, προς ην συνηρώνησε ή Α.Π. 646/1950, ένθ' άνωτ.) έδεχθη, προκειμένου περί ημερομισθίου επόπτου υπηρεσίας καθαριότητος Δήμου, ότι ή σχέσις αύτου είναι τοιαύτη δημοσίου δικαίου, αφού τα ημερομίσθια καθορίζονται διά πράξεως του Δημοτικού Συμβουλίου και αύτη διά συμφωνίας εν συμβαλλομένων.

Εν τούτοις, νομίζομεν, ότι το στοιχείον τούτο δεν είναι αποφασιστικόν διά την διαγνωσιν της σχέσεως, αφού και εις τας καλουμένας συμβάσεις προσχωρήσεως δεν γίνεται διαπραγμάτευσις των όρων εκ μέρους των μισθωτών, αλλά καλούνται να δεχθούν ή να απορρίψουν τους εκ των προτέρων τεθειμένους όρους.

Η υπ' αριθ. 27/1950 Πρωτοδίκου Καβάλας (Πρωτοδίκης *Γ. Κώνστας*, ΕΕΔ 9, 1077) έδεχθη, ότι ή πρόσληψις έπόπτου και τεχνικού υπευθύνου υδραυλικών εγκαταστάσεων Δήμου συνιστά σχέσιν ιδιωτικού δικαίου.

Η υπ' αριθ. 2648/1950 Πρωτοδίκου Αθηνών (Πρωτοδίκης *Η. Τριανταφύλλου*, ΕΕΔ 9, 1012), αντιθέτως προς την Πρωτοδικείου Πειραιώς 387/1950, ένθ' άνωτ., έδεχθη, ότι ή σχέσις οδηγού αυτοκινήτου καθαριότητος Δήμου είναι τοιαύτη δημοσίου δικαίου.

Η υπ' αριθ. 31/1950 Πρωτοδίκου Δράμας (Πρωτοδίκης *Ε. Κοντοφρύδης*, ΕΕΔ 9, 903) έκρινε την σχέσιν υπαλλήλου ληξιαρχείου Δήμου, μη τοποθετημένου εις οργανικήν θέσιν και μη δόσαντος όρκον ως τοιαύτην ιδιωτικού δικαίου.

Σχετικαί προς το θέμα είναι και αι παρατιθέμεναι κατωτέρω δικαστικαί αποφάσεις, αι οποίαι συμφωνούν επί της φύσεως της σχέσεως του κατά το προϊσχύον του Α. Ν. 1490/1950 «περί καταστάσεως των δημοτικών και κοινοτικών υπαλλήλων» άρθρου 115 του Κώδικος περί Δήμων και Κοινοτήτων προσλαμβανομένου προσωπικού. (Ούτω και ή Α.Π. 646/1950, ένθ' άνωτ.).

Πρέπει να σημειωθή, ότι κατά την νομολογίαν του Συμβουλίου της Επικρατείας (βλέπε *Μ. Στασινοπούλου*, Δημόσιοι Υπάλληλοι και μισθωτοί, εν Έργ. Δικ. έτος 1, τεύχος Γ - Δ, σελ. 349):

1) Όσαι προσλαμβάνεται εν πρόσωπον προς παροχήν υπηρεσιών, αι οποίαι δεν προβλέπονται διά νενομοθετημένης θέσεως, δεν συνάπτεται δημοσία υπαλληλική σχέσις, αλλά συμβατική σχέσις εργασίας (Σ.Ε. 528/1933). Αντιστρόφως δε, εάν ο Νόμος προβλέπη την θέσιν, ή σχέσις είναι δημοσία, έστω και αν περιεβλήθη, ως εκ περισσού συμβατικόν τύπον, διά συνομολογήσεως συμβάσεως, ην δεν προβλέπει ο νόμος (Σ. Ε. 601/1933).

2) Όσαι προσλαμβάνεται προσωπικάν προς παροχήν παροδικών, κατά το μάλλον ή ήττον, έργασιών εις τεχνικά έργα, χρήσιμα εις δημοσίας υπηρεσίας, ή σχέσις δεν είναι δημοσία, αλλά διέπεται από το εργατικόν δίκαιον. Ένταύθα υπάγονται π. χ. οι εργά-

τοι τῶν ἀνεργείων τῶν προσφυγικῶν συνοικισμῶν, οἱ τεχνῖται καὶ ἐργάται τῶν συνεργείων τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ (Σ.Ε. 417|1932, 807|1937) κλπ.

3) "Οσάκις προσλαμβάνονται ὑπάλληλοι πρὸς πλήρωσιν ὀργανικῶν ἀνιγκῶν δημοσίας τινὸς ὑπηρεσίας, πλὴν ὅμως ἡ πρόσληψις ἐνεργεῖται διὰ συμβάσεως, ἡ σχέσις εἶναι «σύνθετος», ἤτοι ἀπό τινων μὲν πλευρῶν φέρει δημόσιον, ἀπό τινων δὲ ἰδιωτικὸν χαρακτῆρα. Ὡς πρὸς τὰς ἀποδοχὰς καὶ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπηρεσίας εἶναι σχέσις συμβατική, ρυθμιζομένη κατὰ τοὺς κανόνας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὡς πρὸς δὲ τὴν κατάταξιν, τὴν πειθαρχίαν, τὰς ὑπηρεσιακὰς σχέσεις, εἶναι δημοσία ὑπαλληλικὴ σχέσις, διεπομένη ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ ὑπαλληλικοῦ δικαίου (Σ.Ε. 696|1933, 941|1933, 5, 992|1934, 461|1935, 888|1937).

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 1142|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Κ. Παπαμιχαλόπουλος**

Ὁ ἐκμισθώσας τὰς ὑπηρεσίας του πρὸς νομικόν τι πρόσωπον δημοσίου δικαίου ἐκ τῶν ἀσκούντων δημοσίαν διοίκησιν καὶ πολιτικὴν ἐξουσίαν, ὡς εἶναι καὶ ὁ Δῆμος, λογίζεται τελῶν εἰς σχέσιν δημοσίου μὲν δικαίου μετὰ τοῦ νομικοῦ τούτου προσώπου ὅταν συνδέεται μετ' αὐτοῦ, διὰ μονομεροῦς δημοσίου δικαίου πράξεως δικαιοπρακτικῆς, ἐπιχειρουμένης κυριαρχικῶς, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου καὶ πάντοτε κατὰ τοὺς ὅρους αὐτοῦ, ὑπὸ τοῦ ἐκπροσωποῦντος ταῦτα ὀργάνου, ὡς Ἀρχῆς, τῆς συγκαταθέσεως τούτου, εἴτε προηγουμένης, εἴτε ἐπακολουθησάσης τῆς πράξεως τῆς προσλήψεως, οὖσης ἁπλῶς νομικῆς προϋποθέσεως διὰ τὸ ἔγκυρον αὐτῆς, τῆς θελήσεως τοῦ νομικοῦ προσώπου ἐξακολουθούσης νὰ εἶναι ὑπερτέρας ἔναντι ἐκείνης ἑκάστου δημοσίου συμφέροντος (*Καποδίστρια*, Ἑρμ. Ἐργατικοῦ Δικαίου § 306 σημ. 1 καὶ 2 καὶ αὐτόθι παραπομπαὶ εἰς συγγραφεῖς καὶ νομολ. εἰς σχέσιν δὲ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὅταν διατελῇ μετ' αὐτοῦ εἰς σχέσιν παροχῆς ἐπ' ἀνταλλάγματι ὑπηρεσίας, ἐν ᾗ ἀμφότερα τὰ μέρη προέρχονται πρὸς κατάρτισιν αὐτῆς μετὰ θελήσεως ἐχούσης κατὰ νόμον ἴσην δύναμιν καὶ ἀξίαν (*Καποδίστρια*, ἔνθ' ἀνωτέρω § 318 Α.Π. 504|33 ΜΕ' 145). Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐβεβαιώθημεν ἐκ τῆς διαδικασίας, ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Δήμου, ὡς ἡμερομίσθιος ἐργάτης, ἐχρησιμοποιήθη δμως ὡς κλητὴρ τῆς βρεφικῆς στέγης βάσει τοῦ ἄρθρου 115 ἐδαφ. 2 τοῦ Κώδικος περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων. Οἱ βάσει τοῦ ἄρθρου τούτου δμως προσλαμβανόμενοι ὑπάλληλοι, ἀλλὰ καὶ ἐργάται εἰσέτι, διατελοῦν πρὸς τὸν Δῆμον εἰς σχέσιν δημοσίου δικαίου καὶ οὐχὶ ἰδιωτικοῦ τοιούτου, ἀφοῦ σαφῶς ὁρίζει τὸ ἄρθρον τοῦτο, ὅτι τὸ ἡμερομίσθιον καθορίζεται διὰ πράξεως τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, ἐν τῇ ὁποίᾳ τίθενται ἀνώτατα ὅρια ἀριθμοῦ ἐργαζομένων καὶ ἡμερομισθίου αὐτῶν καὶ συνεπῶς οὐχὶ διὰ συμφωνίας τῶν συμβαλλομένων (Δήμου καὶ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου) καὶ ἀφοῦ ἡ πρᾶξις αὕτη τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου δέον νὰ ἐγκρίνηται ὑπὸ τῆς Διοικητικῆς Ἀρχῆς, διὰ νὰ καταστῇ ἐκτελεστή. Καὶ ὁ "Αρειος Πάγος, ἔχων ὑπ' ὄψιν του ἡμερομίσθιον ἐργάτην προσληφθέντα βάσει τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ ἀπὸ 8|27 Ἰουνίου 1935 Α.Ν. «περὶ μεταρρυθμίσεως εἰς τὴν Νομοθεσίαν περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων», ὅπερ ἀπετέλεσε τὸ νῦν ἰσχύον ἀνωτέρω ἄρθρον 115 τοῦ Κώδικος περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων, οὕτως ἔκρινεν (Α.Π. 98|45 ΕΕΝ ιγ' 40). Ἐπίσης οὕτως ἔκρινε καὶ προκειμένου περὶ ὑπαλλήλου καθαριότητος, προσληφθέντος βάσει τῶν ἄρθρων 4 καὶ 5 τοῦ ν. 1799|42 (Α.Π. 93|48 ΝΘ' 469). Συνεπῶς, ἀφοῦ ἡ συνδέουσα τοὺς διαδίκους σχέσις εἶναι δημοσίου δικαίου, ἡ ἐκ ταύτης ἀγωγὴ ὑπάγεται οὐχὶ εἰς τὴν διαδικασίαν ταύτην, ἀλλ' εἰς τὴν κοινὴν τοιαύτην καὶ δέον, ὡς ἐκ τούτου, ὅπως κατὰ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ ν. Γ'ΘΔ' ἀπορριφθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή.

Καὶ ἐπὶ τῇ ἐναντίᾳ ἐκδοχῇ, ἤτοι ἐπὶ τῇ ἐκδοχῇ ὅτι ἡ συνθέουσα τὸν ἐνάγοντα μετὰ τοῦ Δήμου σχέσις εἶναι ἰδιωτικοῦ δικαίου, καὶ πάλιν ἀπορριπτέα εἶναι ἡ ἀγωγὴ διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους: α) διότι ἐβεβαιώθημεν ἀπολύτως, ὅτι πάντα τὰ ὑπὸ ἡμερομίσθια ἐπραγματοποίει ὁ ἐνάγων, τὰ ἐπληρώνετο κανονικῶς, ἤτοι καὶ μετὰ τῆς κατὰ 75 ο|ο προσαυξήσεως ἐπειδὴ ἐπραγματοποιοῦντο κατὰ Κυριακὰς καὶ ἑορτὰς καὶ συνεπῶς τὰ κονδύλια 1—4 τῆς ἀγωγῆς εἶναι ἀβάσιμα, β) διότι ἐκ τῶν αὐτῶν ἀποδεικτικῶν στοιχείων ἐβεβαιώθημεν, ὅτι ὁ ἐνάγων μόνον ἐπὶ ἓν 20ήμερον διετέλεσε νυκτοφύλαξ τῆς Βρεφικῆς Στέγης, καθ' ὃ καὶ ἀπηλλάγη τῆς ἐργασίας του, ὡς κλητήρος, τοῦτο δὲ ἔπραξε ὄχι διότι συνῆψε μετὰ τοῦ Δήμου νέαν τοιαύτην συμφωνίαν, ἀλλ' ἐκουσίως καὶ διὰ νὰ ἐξυπηρετήσῃ ἀσθενήσαντα νυκτοφύλακα, συνεπῶς καὶ τὸ 3ον κονδύλιον εἶναι ἀβάσιμον, γ) διότι τὸ Β. Δ)γμα τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 2112 περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ καὶ ἐπὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν» δὲν ἰσχύει, προκειμένου περὶ τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπηρετῶν Δήμου (ὅρα ἄρθρον 12 Ν. 2112|1920, ἄρθρον 1, ἐδάφ. 6, ἀνωτέρω Β.Δ., *Καποδ.* Ἑρμ. Ἐργατ. Δικ., σελὶς 448, *Κουκά*, Ἐνοχικὸν Δίκαιον, σελ. 351, Α.Π. 85|49, ΕΕΔ 8, 273), συνεπῶς καὶ τὸ 6ον κονδύλιον εἶναι μὴ νόμιμον, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ ἄρθρου 569 Α.Κ. ἐρευνώμενον, τὸ κονδύλιον τοῦτο εἶναι ἀπορριπτέον, διότι ὁ ἡμερομίσθιος ἐργάτης τοῦ Δήμου, ὁ προσλαμβανόμενος δυνάμει τῆς ἐν τῇ κριναμένῃ σκέψει διατάξεως, δὲν συνδέεται μετ' αὐτοῦ διὰ συμβάσεως ἀορίστου, ἀλλ' ὡρισμένου χρόνου, οὕτω δὲ ἐλύθη τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ προκειμένου περὶ τῶν ἐργατῶν τοῦ Ο.Λ.Π. καὶ ἄλλως δ) ὡς πρὸς τὰ σχετικὰ κονδύλια, διότι αἱ ὑπ' ἀριθ. 8900|46 καὶ 18310|46 ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, αἱ θεσπίζουσαι τὰς κατὰ 75ο|ο καὶ 25ο|ο προσαυξήσεις, δὲν τυγχάνουσιν ἐφαρμογῆς ἐπὶ τῆς προκειμένης περιπτώσεως. Παρὰ τὴν πρότερον κρατοῦσαν παρὰ τῷ "Αρείῳ Πάγῳ γνώμην (Α.Π. 98|48 ΕΕΔ 7,

856 και 481|1948, ΕΕΔ 7,709) τελευταίως διά της ΙΑ' αριθ. 126|50 (ΕΕΔ 9,290) νεωτέρας αποφάσεώς του (*) έγένετο δεκτόν, ότι διά τοῦ άρθρου 2 νόμου (9|44 παρεσχέθη εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν τὸ δικαίωμα, ὅπως δι' ἀποφάσεών του προσαρμόσῃ πρὸς τὴν νομικὴν διαρρύθμισιν τῆς χώρας τὰς ἀντιμισθίας τῶν παρὰ τοῖς Νομικοῖς Πρόσωποις Δημοσίου Δικαίου ἐργαζομένων, ἀδιαφόρως τοῦ εἴδους τῆς μετ' αὐτῶν συνδρομῆς σχέσεως ἐργασίας, ἀδιαφόρως δηλαδὴ τοῦ ἂν ἡ σχέσις αὕτη εἶναι δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου. Ἐν τοιαύτῃ ὅμως περιπτώσει δὲν τυγχάνουν ἐφαρμογῆς αἱ προκειμένῳ αἱ ὡς ἄνω ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις (5870) 46 καὶ 18310|46, ὡς ἐκδοθεῖσαι ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, διότι τὸ ἄρθρον 2 § 2 τοῦ νόμου 19|44 ὁρίζει, ὅτι εἰς ἃς περιπτώσεις ἡ ἁρμοδιότης τῶν Ὑπουργικῶν Ὀργανισμῶν ἢ νομικῶν ἐν γένει προσώπων ἀνήκει εἰς ἕτερον πλὴν τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ, ἡ κατὰ τὰνωτέρω προσαρμογὴ γίνεται διὰ κοινῶν ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τοῦ ἀσκοῦντος τὴν ἐποπτείαν Ὑπουργοῦ, ἤτοι ἐν προκειμένῳ, διὰ νὰ ἐτύγχανον ἐφαρμογῆς, θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχον ἐκδοθῇ ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐσωτερικῶν, διότι ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ τελευταίου Ὑπουργείου ὑπάγεται ὁ ἐναγόμενος Δῆμος.

II

Περίληψις ἀπὸ Δήμον ἡμερομισθίου ἐργάτου, βάσει τοῦ ἄρθρου 118 τοῦ Κώδικος περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων, σπουδῆ σχέσεως δημοσίου δικαίου.— Διάκρισις σχέσεως δημοσίου δικαίου ἀπὸ ἰδιωτικοῦ.

Πρωτοδίκου Πατρῶν 12|1951

Διαδικασία Ν. ΓΡΟΔ
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ε. Ράντες**
Διαιτηταὶ οἱ κ.κ. Γ. Γεωργόπουλος, Δ. Σοφὸς

Κατὰ τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐκτιθέμενα ὁ ἐνάγων, προσληφθεὶς δυνάμει συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀορίστου χρόνου παρὰ τοῦ ἐναγομένου Δήμου, ὡς ὑπάλληλος τῶν γραφείων αὐτοῦ καὶ ἀμειβόμενος δι' ἡμερομισθίου, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι προσέφερεν ὑπηρεσίαν κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν, καὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν ἠδύνατο ἄλλως νὰ δικαιολογηθῇ μισθοδοσία του, πλὴν τῆς ἀναγραφῆς του εἰς τὰς καταστάσεις τῶν ἡμερομισθίων, εἰργάσθη ὡς ταῦτος μέχρι τῆς 31ης Αὐγούστου 1949, ὅτε ἀπελύθη ἄτακτος καταγγελίαις τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Διώκει δὲ τὴν καταψήφισιν τοῦ ἐναγομένου εἰς καταβολὴν αὐτῷ αἱ τῆς διαφορᾶς τῶν δεδουλευμένων ἀποδοχῶν του, μεταξὺ ἐκείνων, ἃς ἔλαβε κατὰ τὸν χρόνον τοῦ ἐναγομένου χαρακτηρισμὸν του ὡς ἡμερομισθίου καὶ τῶν ὧν ἐδικαιοῦτο ἐκ τῆς πράγματι προσφερθείσης ὑπηρεσίας, βάσει τῆς οἰκείας συλλογικῆς συμβάσεως ἢ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, β) τῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112|20 καὶ γ) τῆς τοιαύτης λόγῳ ἀδείας κατὰ τὸ ἄρθρον 5 § 5 Α. Ν. 539|45, ὅτε τῆς αἰτίας τῆς ἀπολύσεως του βαρυνούσης τὸν ἐναγόμενον.

Οὕτως ἐχούσης ἡ ἀγωγὴ, κατ' ἀρχὴν εὐρίσκει νόμιμον ἔρεισμα ἐπὶ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 648 καὶ 656 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἄρθρ. 1 § 7 Ν. 4558, 3 καὶ 11 Νόμου 2112|20 καὶ 5 § 5 Α. Ν. 539|45 καὶ ἐρευνητέα περαιτέρω.

Εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι μόνη ἡ τοῦ μισθοῦντος τὰς ὑπηρεσίας προσώπου τινὸς δημοσίᾳ ἰδιότητι δὲν ἀρκεῖ, ἵνα προσδώσῃ εἰς τὴν μετ' αὐτοῦ συναπτομένην σχέσιν δημοσιολογικὸν χαρακτῆρα, ἀλλ' εἶναι ἑκάστοτε ἐρευνητέον πρὸς διάγνωσιν τῆς μορφῆς τῆς μετὰ δημοσίου προσώπου ὑποκειμένης μισθωτικῆς σχέσεως, ἐὰν εἰς τὴν σύναψιν αὐτῆς τὸ δημόσιον πρόσωπον περιορίζεται διὰ μονομεροῦς διοικητικῆς πράξεως δημοσίου δικαίου, ἐπιχειρουμένης κυριαρχικῶς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Νόμου καὶ πάντοτε κατὰ τοὺς ὅρους αὐτοῦ, ὑπὸ τοῦ ἐκπροσωποῦντος τοῦτο ὀργάνου ὡς Ἀρχῆς, καὶ μετὰ θελήσεως ὑπερτέρας ἐναντι ἐκείνης τοῦ ἐκμισθοῦντος τὰς ὑπηρεσίας του, ἐκ λόγων δημοσίου συμφέροντος, ἐάν, ἐν ἄλλοις λόγοις, τὸ Δημόσιον πρόσωπον ἐνήργησεν ὡς ἐνασκοῦν κυριακὴν ἐξουσίαν (imperium), τῆς συγκαταθέσεως τοῦ ἑτέρου, εἴτε προηγουμένης, εἴτε ἐπακολουθούσης τῆς πράξεως τῆς προσλήψεως, οὐσίας ἁπλῶς νομικῆς προϋποθέσεως διὰ τὸ ἔγκυρον αὐτῆς, ὅτε ἡ οὕτω πως δημιουργηθεῖσα σχέσις ἀνάγεται εἰς τὴν ὀφαίραν τοῦ δημοσίου δικαίου ἢ ἐὰν ἀντιστρόφως ἀμφότερα τὰ συμβαλλόμενα μέρη προῆλθον πρὸς κατάρτισιν τῆς σχέσεως ταύτης, παροχῆς ὑπηρεσίας ἐπ' ἀντallάγματι, μετὰ θελήσεως ἐχούσης κατὰ Νόμον ἴσην δύναμιν καὶ ἀξίαν, τοῦ δημοσίου προσώπου συναλλαγέντος ὡς fisci, ὅτε προδήλως ὑπόκειται σχέσεις ἰδιωτικοῦ δικαίου (*Καποδίστρια*, Ἑρμην. Ἐργ. Δικ. § 306 σημ. 1 καὶ 2 § 318).

Κατ' ἀρχὴν, προκειμένου περὶ Δήμων, οἵτινες κατὰ τὸ ἄρθρον 83 τοῦ ἀπὸ 17 Ἀπριλίου|31 Ἰουλίου 1936 Βασιλ. Δ|τος περὶ κωδικοποιήσεως εἰς ἕνα ἐπίσης κείμενον Νόμου τῆς Νομοθεσίας περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων ἔχουσιν αὐτοδιοίκησιν τῶν ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ καὶ δημοσίου αὐτῶν σκοποῦ ἀπορρεουσῶν ἰδίων τοπικῶν ὑποθέσεων, ἐνασκοῦντες οὕτω, ὡς μέλη τοῦ καθ' ὅλου ὀργανισμοῦ τοῦ Κράτους, δημοσίαν διοίκησιν καὶ κατὰ παραχώρησιν παρὰ τούτου πολιτικὴν ἐξουσίαν, οἱ παρ' αὐτῶν προσλαμβανόμενοι κατὰ Νόμον ὑπάλληλοι διὰ τὴν πραγμάτωσιν τοῦ σκοποῦ τῆς αὐτοδιοικήσεως διατελοῦσι μετ' αὐτῶν εἰς σχέσιν δημοσίου δικαίου, πλὴν ἐὰν κατὰ τὴν ἐν τοῖς ἡγουμένοις γενομένην διάκρισιν ἄλλοθεν ἐμφανίζεται ἡ μορφὴ τῆς σχέσεως ταύτης, ὡς ἐκ τοῦ τρόπου τῆς καταρτίσεώς της καὶ τοῦ σκοποῦ δι' ὃν συνετελέσθη.

Ἐν προκειμένῳ, καθ' ἃ καὶ ὁ ἐνάγων συνομολογεῖ, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς καθ' ὅλου δια-

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Ἐκ τούτου καὶ διὰ τῆς νεωτέρας τῆς Α.Π. 130|1950 ἐπ' ἀριθ. 631|1950 (ΕΕΔ 10, σελ. 166), ὁ Ἄρειος Πάγος ἀπεφάνθη περὶ τοῦ ἀντιθέτου.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΦΟΡΤΟΕΚΦΟΡΤΩΤΩΝ

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΣ ΝΟΜΟΥ ΠΕΡΙ ΦΟΡΤΟΕΚΦΟΡΤΩΤΩΝ ΞΗΡΑΣ

Ὑποχρεωτικὴ χρησιμοποίησις ἐργατῶν ἐφωδιασμένων δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου

Διατάξεις Ν.Δ. 1254|1949 περὶ φορτοεκφορτωτῶν ξηρᾶς.—Ἀποκλειστικὴ χρησιμοποίησις φορτοεκφορτωτῶν, ἐφωδιασμένων διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος, τούλάχιστον εἰς ἐργασίας, ἐνεργουμένας εἰς ἰδιωτικὰς ἀποθήκας καὶ καταστήματα, εἶναι ἀντισυνταγματική, ὡς περιορίζουσα τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἐργασίας.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως ἔχει ὡς ἑξῆς :

Διὰ τῆς ἀπὸ 27 Αὐγούστου 1948 ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ρυθμίσεως φορτοεκφορτώσεων ξηρᾶς Πειραιῶς ὡρίσθησαν τὰ τιμολόγια διὰ τὰς φορτώσεις ἀλεύρων ἐκ τῶν κυλινδρομύλων καὶ τὰς ἐκφορτώσεις αὐτῶν εἰς τὰ ἀρτοποιεῖα Ἀθηνῶν Πειραιῶς.

Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐνεκρίθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 33671 τῆς 11ης Σεπτεμβρίου 1948 ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργοῦ, δημοσιευθείσης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς τελευταίας ταύτης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐδημοσιεύθη τὴν 31ην Ὀκτωβρίου 1949 τὸ ὑπ' ἀριθ. 1254|1949 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως κλπ. ἑνίων διατάξεων τῶν περὶ φορτοεκφορτώσεων νόμων», κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ὁποίου «ἡ φορτοεκφορτωτικὴ ἐργασία (ὡς αὕτη νοεῖται ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δ]τος) εἰδῶν καὶ ἐμπορευμάτων, ἡ διενεργουμένη εἰς πόλεις, εἰς ἃς ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 5167 (33) καὶ εἰδικώτερον ἡ τοιαύτη, ἡ ἐνεργουμένη εἰς σιδηροδρομικοὺς σταθμοὺς ἢ ἀπομεμονωμένας τῆς οἰκείας πόλεως, εἰς ἀποθήκας πάσης φύσεως καὶ καταστήματα, εἰς τόπους συγκεντρώσεως λαχανικῶν ἢ σφαγίων πρὸς χονδρικὴν πώλησιν κτλ., ἐνεργεῖται ἀποκλειστικῶς παρ' ἐργατῶν, ἐφωδιασμένων διὰ βιβλίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος φορτοεκφορτωτοῦ ξηρᾶς, (τοῦτο δέ), καθ' ἃ ὁρίζει ὁ ἐν λόγῳ νόμος, διὰ τὴν ἐξασφάλισιν εὐρυθμίας καὶ διὰ λόγους δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας».

δικασίας καὶ τῶν προσαγομένων ἐγγράφων ἐβεβαιώθημεν, οὗτος προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Δήμου, ὡς ἡμερομίσθιος ἐργάτης, εἰς τὸ βάσει τοῦ ἄρθρου 115 ἐδ. α' τοῦ Κώδικος περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων συνεστημένον συνεργεῖον ὑπονόμων τῆς πόλεως καὶ ὡς τοιοῦτος μέχρι τῆς ἀπολύσεώς του ἐμισθοδοτεῖτο. Πλὴν οἱ βάσει τοῦ ἄρθρου τούτου προσλαμβανόμενοι ὑπάλληλοι καὶ ἐργάται, ἀφοῦ σαφῶς ὁρίζει τὸ ἄρθρον τοῦτο, καθορίζον τὰ τοῦ τρόπου τῆς προσλήψεώς των, ὅτι τὸ ἡμερομίσθιον αὐτῶν καθορίζεται διὰ πράξεως τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, ἐν τῇ ὁποίᾳ τίθενται ἀνώτατα ὅρια ἀριθμοῦ ἐργαζομένων καὶ ἡμερομισθίου αὐτῶν, ἐγκρινομένης παρὰ τῆς οἰκείας Διοικητικῆς Ἀρχῆς (Νομάρχου), κατ' ἀκολουθίαν δὲ τοῦ τοιούτου μονομεροῦς ἐκ μέρους τοῦ νομικοῦ προσώπου τοῦ Δήμου καθορισμοῦ τῶν ὅρων προσλήψεως καὶ τῶν ἐν συνεχείᾳ διεπόντων τὴν σχέσιν ταύτην, πρὸς πραγμάτωσιν τοῦ σκοποῦ τῆς αὐτοδιοικήσεως, συνισταμένου ἐν ἀρυκειμένῳ εἰς τὴν ὑπὲρ τῆς ὑγείας τῶν δημοτῶν μέριμναν, ἐκλείπει παντελῶς ἐν τῇ συγκροτήσει τῆς σχέσεως ταύτης ἡ ἐν νομικῇ ἰσοτιμίᾳ ἐκδήλωσις τῆς βουλήσεως τῶν συναλλασσομένων μερῶν, παρέπεται εἰκότως ὅτι διατελοῦσι πρὸς τὸν Δῆμον εἰς σχέσιν δημοσίου καὶ οὐχὶ ἰδιωτικοῦ δικαίου (Α.Π. 98|1945 ΕΕΝ ΙΓ' 40, Α.Π. 93|1948 Θέμ. ΝΘ' 649, Πρωτ. Πειρ. 552|50, ΕΕΔ 9, 598, Πρωτ. Ἀθηνῶν 2648|50, ΕΕΔ 9, 1042). Καὶ πράγματι μὲν ὅτι ὁ ἐνάγων ἀπὸ τῆς κατὰ τὸν ἐκτεθέντα τρόπον προσλήψεώς του ἀπησχολήθη εἰς τὸν Δῆμον εἰς ἐργασίαν διαφόρου ἐκείνης, δι' ἣν προσελήφθη, πλήν, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν ὑπῆρξε νόμιμος καὶ δημιουργικὴ προσθέτων ὑποχρεώσεων διὰ τὸν ἐναγόμενον Δῆμον ἡ τοιαύτη διαφορὰ χρησιμοποίησις του, ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τοῦ τοιαύτην ἐκδηλώσαντος βούλησιν ἐκπροσώπου τοῦ Δήμου, ἐφ' ὅσον, καθ' ἃ ἐβεβαιώθη, ὁ ἐνάγων ἐμισθοδοτεῖτο μέχρι τέλους, ὑφ' οὓς ὅρους καὶ προσελήφθη, ἦτοι ὡς ἡμερομίσθιος ἐργάτης, ἀναγραφόμενος εἰς τὰς καταστάσεις ἡμερομισθίων τοῦ συνεργείου ὑπονόμων, οὐδαμῶς ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἐπηρεάζεται ἡ μορφὴ τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων δημιουργηθείσης ἐννόμου σχέσεως ὡς τοιαύτης δημοσίου δικαίου. Ἀλλ' οὐδ' ἡ μὴ τήρησις διατυπώσεών τινων ἐν τῇ προσλήψει τοῦ ἐνάγοντος προσδιοριστικῶν τῆς τοῦ δημοσίου δικαίου σχέσεως (ὅρκος, δημοσίευσις εἰς Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως κλπ.) μεταβάλλει ἐν προκειμένῳ τὰ πράγματα, καθ' ὅσον, συμφώνως τοῖς προεκτεθεῖσιν, ἡ ἀσφαλὴς εἰδοποιὸς διαφορὰ περὶ τῆς μορφῆς σχέσεώς τινος, ὡς δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου τοιαύτης, συνίσταται πάντοτε εἰς τὴν ἐν τῇ συγκροτήσει τῆς σχέσεως ταύτης ὕπαρξιν ἢ ἀνυπαρξίαν νομικῆς ἰσοτιμίας κατὰ τὴν πρὸς δημιουργίαν τῆς σχέσεως ἐκδήλωσιν τῆς βουλήσεως τῶν μερῶν.

Ταύτοις ἀκολούθως, ὑποκειμένης σχέσεως δημοσίου δικαίου μεταξὺ τῶν διαδίκων, παρέπεται ὅτι ἀναρμοδίως εἰσάγεται ἐνώπιον ἡμῶν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Νόμου ΓΨΟΔ', ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη, κατὰ τὴν νόμιμον καὶ βάσιμον περὶ τούτου ἔνστασιν τοῦ ἐναγομένου.

Ἐν συνεχείᾳ τῶν ἀνωτέρω ὁ Ὑπουργὸς τοῦ Ἐφοδιασμοῦ, ἔχων προδήλως ὑπ' ὄψιν, ὅτι οἱ ἰδιοκτῆται κυλινδρομύλων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς, πολυῶνες εἰς τοὺς ἀρτοποιούς τὰ ἀλευρά των θὰ ὀφείλαντο διὰ τὴν ἐκ τῶν κυλινδρομύλων εἰς τὰ ἀρτοποιεῖα μεταφορὰν των, ἀσχέτως ἂν δι' ἐλευθέρων ἢ ἀπογεγραμμένων ἐργατῶν, ὁρισμένην δαπάνην, ἐξέδωκε τὴν ἤδη προσβαλλομένην ὑπ' ἀριθ. 188727 τῆς 16ης Δεκεμβρίου 1949 ἀπόφασίν του, δι' ἧς, ἐπὶ λέξει: «Ἐγκρίνει, ὅπως οἱ κυλινδρόμυλοι Ἀθηνῶν—Πειραιῶς χρεώνωσιν εἰς τὰ ὑπ' αὐτῶν ἐκδιδόμενα τιμολόγια πωλήσεως ἀλεύρων διὰ φορτωτικὰ των ἀλεύρων ἀπὸ τοῦ μύλου εἰς τὸ μεταφορικὸν μέσον, ὡς καὶ τὰ ἐκφορτωτικὰ τούτων ἀπὸ τοῦ μεταφορικοῦ μέσου εἰς τὸ ἀρτοποιεῖον ὡς ἀκολούθως: (ἀκολουθεῖ τὸ τιμολόγιον).

Ἡ τελευταία αὕτη ὑπουργικὴ ἀπόφασις ἀπετέλεσε τὸ ἀντικείμενον τῆς ὑπὸ ἐξέτασιν προσφυγῆς ἐν Πειραιεῖ Ἀνωνύμου Ἑταιρίας προσβαλούσης πρὸς νομιμοποίησιν αὐτῆς τὸ γεγονός, ὅτι ἡ συνέπειᾳ τῆς προσβαλλομένης πράξεως ἐπιβαρύνουσα διὰ δαπανῶν φορτοεκφορτώσεως τὴν τιμὴν τῶν ὑπ' αὐτῆς καταγομένων ἀλεύρων κατέστησε ταῦτα ἀκριβότερα τῶν εἰς ἄλλας πόλεις, ἐν αἷς ἡ εἰρημένη πρᾶξις δὲν ἐφαρμόζεται, παραγομένων ἀλεύρων, δημιουργουμένου οὕτω ἐπιζημίου διὰ τὴν αἰτοῦσαν ἀνταγωνισμοῦ.

Ὡς λόγος ἀκυρώσεως προβάλλεται ἡ ἀνισονταγματικότης τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἐφ' οὗ, κατὰ τὴν ἀντίληψιν τῆς προσφευγούσης, αἰτιολόγεται ἡ προσβαλλομένη πρᾶξις Ν.Δ. 1351|1949, τοῦ ἐπιβάλλοντος, ὡς προείρηται, τὴν ἐνεργειαν ὡρισμένων φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν ξηρᾶς, ἐν αἷς καὶ τὴν τῶν ἀλεύρων ἐκ τῶν ἀλευρομύλων εἰς τὰ ἀρτοποιεῖα, ἀποκλειστικῶς παρ' ἐργατῶν, ἐφοδιασμένων διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος φορτοεκφορτωτοῦ ξηρᾶς.

Τὰ ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης προκύπτοντα ζητήματα ἦσαν: 1) Ἂν ἡ ἀρμοδιοφ λία ἀπαῆται ἀπὸ ἐπόψεως ἐννόμου συμφέροντος παραδεκτῶς καὶ 2) ἂν ὁ προσβαλλόμενος λόγος ἀκυρώσεως εἶναι βάσιμος.

* * *

Τὸ ἐπὶ τῆς νεωτέρας ταύτης ἀπαφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας συναγόμενον συμπέρασμα εἶναι ὅτι αἱ περὶ προστασίας τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ξηρᾶς διατάξεις, ὡς τυχὸν παραχθεῖσαι ἐφαρμόζονται, δὲν ἔχουν καὶ τρόπον κωλύσεως.

Πρὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ Ν.Δ. 1351|1949 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων τῶν περὶ φορτοεκφορτώσεων νόμων» (ΕΕΔ 8, 1000) ἰσχυεν ὁ Ν. 5167|1932, διατηρούμενος ἐν τῇ ἰσχύϊ.

Καθ' ἁρμοδιότητα ὅμως καὶ τῶν δύο Ἀνωτάτων Δικαστηρίων (Συμβουλίου Ἐπικρατείας καὶ Ἀρείου Πάγου) (βλέπε ΕΕΔ 9, 407, εἰς σημείωσίν μας) ἐκρίθη, ὅτι ὁ Νόμος οὗτος, καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐν τῇ ξηρᾷ ἐφαρμογήν του, ἐφ' ὅσον μεταπολεῖ τὴν φορτοεκφορτωτικὴν ἐργασίαν ὑπὸ μόνων τῶν δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου ἐφωδιασμένων φορτοεκφορτωτῶν, εἶναι ἀντισυνταγματικός, ἀντιτιθέμενος εἰς τὰ ἄρθρα 3 καὶ 4 τοῦ Συντάγματος.

Ἐπηκολούθησε τὸ Ν.Δ. 1351|1949 (ΕΕΔ 8, 1006), μὲ τὸν σκοπὸν νὰ ταχτοποιήσῃ καὶ ἀπὸ συνταγματικῆς ἐπόψεως τὰ τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν ἐν τῇ ξηρᾷ.

Εἰς τὴν εἰσηγητικὴν του ἔκθεσιν (ΕΕΔ 8, 1009) ὁ ἁρμόδιος ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸς κάμνει λόγον, ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ σαφῶς ἀντιληπτόν, ὅτι αἱ διὰ τοῦ ἐν λόγῳ Ν.Δ. ρυθμιζόμεναι φορτοεκφορτωτικαὶ ἐργασίαι ἀποτελοῦσι συνέχισιν τῶν τοιούτων ἐργασιῶν τῶν λιμένων, ταυτιζομένων τῶν δικαιολογητικῶν των λόγων καὶ ἐπικαλούμενος ἀφορισίαν καὶ ἀσάφειαν τῶν προϋφισταμένων διατάξεων ἀναγράφει, ὅτι τόση ὑπῆρξεν αὐτή, ὥστε καὶ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας δὲν κατέσχη δυνατὸν νὰ διακρίνῃ εἰς τὰς ὀλίγας λέξεις τοῦ προϊσχύοντος νόμου, διὰ τοῦ ὁποίου ἐκαχετείθησαν αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 5167|1932 εἰς τὰς φορτοεκφορτώσεις ξηρᾶς, ποῦ ἐγκειται ἡ κοινωνικὴ ἀναγκαιότης τῆς ἐπεκτάσεως.

Ὑπὸ τὸ νέον τοῦτο νομοθετικὸν καθεστὼς τὰ πολιτικὰ καὶ κοινικὰ δικαστήρια ἠκολούθησαν ἀντιτιθέμενος πρὸς ἀλλήλας γνώμας.

Ὅσον ὅμως τῆς συνταγματικότητος τοῦ Ν.Δ. 1351|49 ἀπεφάνθησαν αἱ Μονομελοῦς Πλημμελειοδικείου Πειραιῶς 3492|1949 (Πλημμελειοδικὴς **Σ. Ἀλεξανδρῆς**, σύμφωνος καὶ ὁ Εἰσαγγελεὺς **Ν. Γαβαλλᾶς**, ΕΕΔ 9, 408), Πρωτοδικῶν Καλαμῶν 64|1950 (Πρωτοδίκης **Χ. Πούρος**, ΕΕΔ 10, 78), Πρωτοδικῶν Καλαμῶν 177|1950 (Πρωτοδίκης **Ν. Ρουμελιώτης**, ΕΕΔ 10, 80).

Ἐξ ἄλλου, περὶ τῆς ἀνισονταγματικότητος αὐτοῦ ἀπεφάνθησαν ἡ Πρωτοδικοῦ Βόλου 11|1950 (Πρωτοδίκης **Π. Βονγᾶς**, ΕΕΔ 9, 506), τὸ βούλευμα Συμβουλίου τῶν ἐν Καλάμαις Πλημμελειοδικῶν 296|1950, σύμφωνος καὶ ἡ πρότασις τοῦ εἰσαγγελέως **(Δ. Εὐγενικοῦ)** (ΕΕΔ 9, 752), τὸ βούλευμα Πλημμελειοδικῶν Θεσσαλονίκης 916|1950 (εἰσηγητὴς **Δ. Χατζόπουλος**), κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ ἐργασία εἶναι ἐσωμική ἐλευθερία, παρέχουσα τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν ἀνεμποδίστως τὸ εἶδος τῆς ἀσκουμένης ἑκάστης ἐργασίας, περὶ ἧς προνοεῖ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Συντάγματος (Α.Π. 235|1949, Θέμ. Ξ' 301), ὅπερ καὶ διὰ τοῦ ἄρθρου 8 πάσῃ ἀπαγορεύει οὐ μόνον τὴν ἄνισον ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου, ἀλλὰ καὶ τὴν οὐσιαστικὴν ἀνισότητα τοῦ δικαίου διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ νομοθέτου δημιουργίας ἐναντι τῶν ἀτόμων καὶ εἰς βάρος ὡρισμένων ἐξ αὐτῶν διακρίσεων, δι' ἃς οὐδεὶς ἢ τυχὸν ἐπαρκὴς λόγος συνηγορεῖ κατὰ τὴν κρίσιν ὀρθῶς καὶ δικαίως σκεπτομένου ἀνθρώπου (Α.Π. 122|1937, 334|1939, 235|1949, Σ.Ε. 1816|1948). Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 § 2 Ν.Δ. 1254|1949, καθ' ὃ ἡ φορτοεκφορτωτικὴ ἐργασία εἰδῶν καὶ ἐμπορευμάτων, ἡ διενεργουμένη εἰς πόλεις, εἰς ἃς ἰσχύουσι αἱ διατάξεις τοῦ κωδ. νόμου 5167|1932, ἐνεργεῖται ἀποκλειστικῶς παρ' ἐργατῶν ἐφωδιασμένων διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος φορτοεκφορτωτοῦ ξηρᾶς καὶ ἄρθρ. 10 τοῦ αὐτοῦ Ν.Δ., καθ' ὃ οἱ παραβάται τῆς ἀνω

διατάξεως τιμωρούνται διά των ὑπ' αὐτῆς ψηφιζομένων ποινῶν, καθιερούσαι διακρισιν ὑπερ τῶν ἐφωδιασμένων διά βιβλιαρίων φορτοεκφορτωτῶν ἐναντι τῶν στερουμένων τοιούτων, χωρίς νά ὑφίσταται οὐδείς λόγος ἐπιρροής δημοσίας τάξεως ἢ κοινωνικοῦ συμφέροντος διά τήν καθιέρωσιν τοῦ μονοπωλίου τούτου καί διακρίσεως, ἀντίκεινται πρός νά ἄρθρα 8 καί 4 τοῦ ἡμετέρου Συντάγματος, οὗ ἕνεκεν ὑποχρεοῦται ὁ δικαστής νά μή ἐφαρμόσῃ ταύτας.

Τήν περί ἀντισυνταγματικότητος ἄποψιν φαίνεται νά δέχηται—καί ὄχι ἀπολύτως—καί ἡ κατωτέρω παρατιθεμένη νεωτάτη ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Πρέπει ὅμως νά σημειωθῇ, ὅτι διά προγενεστέρας, ὑπ' ἀριθ. 1026|1950 (εἰσηγητής **Κ. Μηλιαρέσης**, ΕΕΔ 10, 86), κρίνον τό Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας περί τοῦ Ν. 5167|1932 περί φορτοεκφορτωτῶν λιμένων, κατέληξεν εἰς τήν γνώμην, ὅτι τό ἄρθρον 4 τοῦ Συντάγματος, θεσπίζον τό ἀπαραβίαστον τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας, ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς ὁποίας περιλαμβάνεται καί ἡ ἐλευθερία τῆς ἐργασίας, οὐδόλως ἀπαγορεύει τήν ὑπό τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας ἐν τῇ ρυθμίσει τῶν γενικωτέρων ὅρων τῆς ἐργασίας θέσπιση ὡρισμένων περιορισμῶν εἰς τήν ἀπόλυτον ἐλευθερίαν τῆς ἐργασίας, ἐφ' ὅσον οἱ τοιοῦτοι περιορισμοί, δικαιολογοῦνται ἐξ ἀποχρώντων λόγων κοινωνικοῦ συμφέροντος, ὁρίζονται ἐξ ἀντικειμένου, κατ' ἴσον, κατά τό δυνατόν, μέτρον καί ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 5167 δέν δύνανται νά θεωρηθοῦν ὡς κείμεναι πέραν τῶν κατά τά ἀνωτέρω ἐπιτρεπομένων νά τεθῶσι περιορισμῶν ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ ἀσκήσει τῆς ἐργασίας.

Κατ' ἀτη, νομίζομεν, φανερόν ἐκ τῆς ἐπισκοπήσεως τῶν γνωμῶν τῆς δικαστηριακῆς πρώτης ποία συγκεχυμένη κατάστασις δικαίου ὑφίσταται, ἐκ τῆς ὁποίας ὅμως ἐξαρτῶνται ὄχι μόνον περιουσιακά συμφέροντα, ἀλλά καί ἡ στέρησις τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀτόμου, ἀφοῦ ὁ Νόμος καθιστᾷ ποινικόν ἀδίκημα τήν παράβασιν.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 2002|1950 Ὁλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Πουλίτσας**
Εἰσηγητής ὁ Σύμβουλος κ. **Κλ. Μηλιαρέσης**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Θ. Ζούκας, Π. Βασιλακόπουλος. Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου

Διά τῆς ὑπό κρίσιν αἰτήσεως προσβάλλεται ἐπί ἀκυρώσει ἡ ὑπ' ἀριθ. 188725|10480 (1949) πράξις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐφοδιασμοῦ καί Διανομῶν, δι' ἧς εἰς τούς κυλινδρομύλους Ἀθηνῶν - Πειραιῶς ἐπετράπη νά χρεώνωσιν εἰς τά ὑπ' αὐτῶν ἐκδιδόμενα τιμολόγια πωλήσεως ἀλεύρων διά φορτωτικά αὐτῶν ἀπό τοῦ ἀλευρομύλου εἰς τό μεταφορικόν μέσον, ὡς καί δι' ἐκφορτωτικά τούτων ἀπό τοῦ μεταφορικοῦ μέσου εἰς τό ἀρτοποιεῖον, τά ἐν τῇ αὐτῇ πράξει καθοριζόμενα ποσά.

Ἐξ οὐδενός τῶν ὑπό τῆς αἰτούσης προβαλλομένων ἰσχυρισμῶν προκύπτει ἡ παρ' αὐτῇ ὕπαρξις ἐννόμου συμφέροντος πρός ἀκύρωσιν τῆς προσβαλλομένης πράξεως, ἥτις ἀντιθέτως, καθ' ἑαυτήν ἐξεταζομένη, ὠφελεῖ τήν αἰτοῦσαν, ἅτε παρέχουσα αὐτῇ τήν εὐχέρειαν τῆς χρεώσεως εἰς βάρος τῶν ἀγοραστῶν τῶν ὑπ' αὐτῆς παραγομένων καί πωλουμένων ἀλεύρων πάσης δαπάνης, καταβαλλομένης ὑπ' αὐτῆς διά φορτοεκφορτωτικά τούτων. Ὁ ἰσχυρισμός ἀφ' ἑτέρου τῆς αἰτούσης, ὅτι διά τῆς προσβαλλομένης πράξεως ἐπιδιώκεται ἡ ἐπιβολή αὐτῇ τῆς ὑποχρεώσεως, ὅπως ἐφεξῆς χρησιμοποιῇ ἀποκλειστικῶς διά τάς τοιαύτας ἐργασίας οὐχί ἰδίους αὐτῆς ἐργάτας, ἀλλά τοιούτους ἐφωδιασμένους διά βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος φορτοεκφορτωτοῦ, κρίνεται ἀβάσιμος, διότι τοιαύτη ὑποχρέωσις οὐδόλως προκύπτουσα ἐκ τοῦ περιεχομένου τῆς προσβαλλομένης πράξεως, ρητῶς ἀποκρούεται διά τοῦ ὑπ' ἀριθ. 37390 τῆς 10ης Μαρτίου 1950 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐφοδιασμοῦ πρός τόν παρ' αὐτῷ νομικόν σύμβουλον.

Ἡ αἰτοῦσα πρός ἐνίσχυσιν τοῦ ἀνωτέρω ἰσχυρισμοῦ της διατείνεται, ὅτι διά τῆς προσβαλλομένης πράξεως ἐπιδιώκεται ἡ καί ἐπ' αὐτῆς ἐφαρμογή τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1254 (49) νομοθετικοῦ διατάγματος, κατά τό ἄρθρον 1 § 2 τοῦ ὁποίου ἡ «φορτοεκφορτωτική ἐργασία εἰδῶν καί ἐμπορευμάτων ἡ διενεργουμένη εἰς πόλεις, εἰς ἃς ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τοῦ κωδ. Νόμου 5167 (32) περί ρυθμίσεως τῶν εἰς τούς λιμένας φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν καί εἰδικώτερον ἡ τοιαύτη ἡ ἐνεργουμένη εἰς σιδηροδρομικούς σταθμούς ἢ ἀερολιμένας τῆς οἰκείας πόλεως, εἰς ἀποθήκας πάσης φύσεως καί καταστήματα... κτλ. ἐνεργεῖται ἀποκλειστικῶς παρ' ἐργατῶν ἐφωδιασμένων διά βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος φορτοεκφορτωτοῦ ξηρᾶς, κατά τάς διατάξεις τοῦ παρόντος, διά τήν ἐξασφάλισιν εὐρυθμίας καί διά λόγους δημοσίας τάξεως καί ἀσφαλείας».

Ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἡ προμνησθεῖσα διάταξις, καθ' ὃ τοὐλάχιστον αὐτῆ μέρος ἀφορᾷ εἰς ἐργασίας ἐνεργουμένας εἰς ἰδιωτικάς ἀποθήκας καί καταστήματα, δέν θά ἦτο ἰσχυρά καί ἐφαρμοστέα, ὡς περιορίζουσα τήν ὑπό τοῦ Συντάγματος προστατευομένην ἐλευθερίαν τῆς ἐργασίας, ἄνευ ἀποχρώντων πρός τοῦτο λόγων δημοσίου ἢ κοινωνικοῦ συμφέροντος, περί τῆς ὑπάρξεως τῶν ὁποίων, καί παρά τήν ἐν τῷ νόμῳ ἀντίθετον διαπίστωσιν, δικαιοῦται καί ὀφείλει ὁ ἀκυρωτικός δικαστής νά ἀσκήσῃ τόν προσήκοντα οὐσιαστικόν ἔλεγχον, ἅτε τῆς κατά τά ἀνωτέρω νομοθετικῆς διαπιστώσεως γινομένης οὐχί συνεπείᾳ ρητῆς ἐπί σκοπῷ ἐφαρμογῆς τοῦ συνταγματικοῦ κανόνος, πρός τόν κοινόν νομοθέτην ἐξουσιοδοτήσεως, ἀλλά οἰκοθεν ὑπό τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας, ἐπί τῷ ἀντιθέτῳ σκοπῷ τῆς ἀπό τοῦ κανόνος τούτου θεμιτῆς ἀποκλίσεως, ὅμως καί ἐπί τῇ ἀντιθέτῳ ἐκδοχῇ, καί ἂν ἤθελεν ὑποτεθῇ ἰσχυρά καί ἐφαρμοστέα ἡ εἰρημένη διάταξις, ὁ προβαλλόμενος ὑπό τῆς αἰτούσης πρός νομιμοποίησιν αὐτῆς σχετικός περί τῆς ἐννοίας τῆς προσβαλλομένης πράξεως ἰσχυρισμός της, ἀπορριπτέος κρίνεται, ὡς ἀβάσιμος, οὐ μόνον διότι ἐκ τοῦ περιεχομένου τῆς προσβαλλομένης πράξεως, οὐδαμῶς ἐπι-

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΕΙΣΠΡΑΞΙΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Συνέπεια ἐκ τῆς μὴ συστάσεως καὶ λειτουργίας ἀσφαλιστικῶν διοικητικῶν δικαστηρίων

Δικαίωμα τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων πρὸς εἴσπραξιν καθυστερουμένων εἰσφορῶν ἐργοδοτῶν κατὰ νόμον περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων.— Δὲν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς συστάσεως καὶ λειτουργίας ἀσφαλιστικῶν διοικητικῶν δικαστηρίων.—Ἄσκησις ἀνακοπῆς κατὰ ἐντάλματος ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων.

Τὸ Ἐφετεῖον Κρήτης, ἐπὶ ἐφέσεως κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 685|1950 τοῦ Πρωτοδικείου Ἡρακλείου (εἰσηγητὴς ὁ πρόεδρος *Χ. Ζέρβας*, ΕΕΔ 9, 588), δὲν συμφωνεῖ πρὸς τὴν ὑπὸ εἰς πρωτοδίκου ἀσαφέστως ἐξενεχθεῖσαν γνώμην, ὅτι ἡ κατὰ τὸν Ν. 6298|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» παρασχεθεῖσα εἰς τὸ Ἵδρυμα τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων εὐχέρεια τῆς εἰσπράξεως τῶν καθυστερουμένων πρὸς αὐτὸ εἰσφορῶν συνεπάγεται ἀπαραιτήτως πρὸς τὴν λειτουργίαν τῶν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Νόμου προβλεπομένων ἀσφαλιστικῶν δικαστηρίων, ὁρισθέντων πρὸς ἐκδίκασιν τῶν ἐνστάσεων κλπ. τῶν ὑπολήπτων, καὶ τὰ ὁποῖα ἀσφαλιστικὰ δικαστήρια, ὡς γνωστόν, δὲν ἔχουν ἀκόμη τεθῇ ἐν λειτουργίᾳ.

Ἀποκαθίσταται οὕτω διὰ τῆς ἐνδιαφερούσης αὐτῆς ἐφετειακῆς ἀποφάσεως ἡ ὀρθή, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 9, 588), ἔννοια τοῦ νόμου (βλέπε καὶ σύμφωνον Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1870|1950, πρωτοδρεύοντος *Α. Κοντολάτου*, ΕΕΔ 10, 176).

Ἐφετείου Κρήτης 187|1950

Πρόεδρος ὁ Ἐφέτης κ. **Ε. Τσαγκαράκης**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἐφέτης κ. **Ν. Καρκαντζῆς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Μαγκάκης, Κ. Γκαζῆς, Κ. Χαϊδώ

Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου ἐ. ἔ. ἀνακοπῆς τοῦ Α. Τ. κατὰ τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 65|1949 ἐντάλματος προσωρινῆς κρατήσεως τοῦ Δημοσίου Ταμείου Ἡρακλείου, ἡ ἀνακόπτων δι' αὐτῆς ἀπῄτησε τὴν ἀκύρωσιν τῆς ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. Ἡρακλείου ὑποβληθείσης τῷ Δημοσίῳ Ταμείῳ καταστάσεως περὶ ὀφειλῆς του ἐξ εἰσφορῶν δραχμῶν 791 χιλιάδων, ὡς καὶ τοῦ ἀνακοπτομένου ἐντάλματος, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι οὐδέποτε ἀπησχόλησεν ὑπάλληλον καὶ διότι αἱ καταστάσεις ἀπεστάλησαν εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον, ἄνευ τηρήσεως τῆς νομίμου διαδικασίας, καὶ συνεπῶς ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἀνακοπτομένου ἐντάλματος ἐνηργήθη πρὸ πάσης ἐκδόσεως καὶ κοινοποιήσεως αὐτῷ ἀτομικῆς εἰδοποιήσεως καὶ ἄνευ νομίμου τίτλου. Ἐπὶ τῆς ἀνακοπῆς ταύτης, εἰσαχθείσης ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου Ἡρακλείου, ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 740|50 ὁριστικὴ ἀπόφασις, ἥτις ἠκύρωσε τὸ ἄνω ῥηθὲν ἔνταλμα τοῦ Δημοσίου Ταμείου, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ εἴσπραξις τοῦ Ι.Κ.Α. κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων νόμου, ἐφ' ὅσον δὲν ἐξεδόθη εἰσέτι τὸ περὶ συστάσεως τῶν ἀσφαλιστικῶν δικαστηρίων Β. Διάταγμα, ὅπερ προβλέπει ὁ Νόμος 6298|34. Κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἠκολήθη ἔφεσις ἐκ μέρους τοῦ Ι.Κ.Α., ὅπερ δι' αὐτῆς καὶ τῶν κατ' ἐπεξήγησιν προτάσεών του παραπονεῖται, ὅτι ψευδῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς ἐν αὐτῇ ἐπικαλουμένας διατάξεις τοῦ περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων νόμου 6298|34, δεχθεῖσα ὅτι ἡ κατὰ τὴν § 3 τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ Ν. 6298|34 εἰσπραξις τῶν ἀπαιτήσεων ταῦ Ι. Κ. Α. διὰ τῶν Δημοσίων Ταμείων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων ἐπετράπη, ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς λειτουργίας τῶν ἀσφαλιστικῶν δικαστηρίων, ἐνώπιον τῶν ὁποίων κατὰ τὴν παράγραφον 5 τοῦ ἰδίου ἄρθρου 23 ὑποβάλλονται αἱ κατὰ τῆς τοιαύτης ἀναγκαστικῆς ἐκτελέσεως ἐπιτρεπόμεναι ἐνστάσεις καὶ ἐντεῦθεν ἐπάγεται, ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ εἴσπραξις τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ Ι.Κ.Α. κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων νόμου, ἐφ' ὅσον δὲν ἐξεδόθη τὸ περὶ συστάσεως τῶν ἀσφαλιστικῶν δικαστηρίων Β. Διάταγμα.

Κατὰ Νόμον 6298|34 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» αἱ ἀπαιτήσεις τοῦ Ἱδρύματος ἐκ καθυστερουμένων εἰσφορῶν, τόκων ὑπερημερίας, προσθέτων τελῶν κλπ. εἰσπράττονται διὰ τῶν Δημοσίων Ταμείων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου «περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων». Ὡς τίτλος διὰ τὴν πορὰ τῶν Ταμείων βεβαίωσιν καὶ εἴσπραξιν τῆς ἐν τῷ νόμῳ ἀπαιτήσεως χρησιμεύουσι καταστάσεις ὀφει-

---

καλαιμένης τῶν νόμων τούτων, δὲν συνάγεται πρόθεσις ἐφαρμογῆς αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τῆς αἰτούσης, ἀλλὰ καὶ διότι ἐσωθεν ἐφαρμογὴ τῆς προμνησθείσης διατάξεως ἐπὶ τῆς αἰτούσης, ἐκτελούσης εἰς τὸ παρελθόν, καθ' ἃ διὰ τῆς προσφυγῆς της βεβαιοῖ, τὰς ἐκ τῆς σύλλ τοῦ κυλινδρομύλου της πρὸς τὰ ἀρτοποιεῖα φορτοεκφορτώσεως τῶν ἀλεύρων της, δι' ἰδίων αὐτῆς ἐργατῶν, ῥητῶς ἀπαιτεῖται ἰσχύσεως τῆς διατάξεως τῆς παραγράφου 3 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου καὶ νόμου.

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις ἔδει, ἵνα ἐλλείψαν παρὰ τῇ αἰτούσῃ ἐννόμου συμφέροντος, νὰ ἀπορριφθῇ ὡς ἀπαράδεκτος.

λετῶν συντασσόμενοι καὶ ἀποστελλόμενοι εἰς τὰ Δημόσια Ταμεῖα παρὰ τοῦ Ἱδρύματος. Ὁ ὀφειλέτης, εἰδοποιούμενος ὑπὸ τοῦ Δημοσίου Ταμείου περὶ τῆς ὀφειλῆς δι' ἀτομικῆς προσκλήσεως, κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Νόμου περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων, δύναται νὰ προσβάλῃ τὴν τοιαύτην πρόσκλησιν δι' ἐνστάσεως. Αἱ ἐνστάσεις ἐκδικάζονται παρὰ τοῦ πρωτοβαθμίου ἀσφαλιστικοῦ δικαστηρίου. Κατὰ τῶν ἀποφάσεων τούτων ἐπιτρέπεται ἔφεσις ἐνώπιον τοῦ δευτεροβαθμίου ἀσφαλιστικοῦ δικαστηρίου. Ἡ ἁρμοδιότης τῶν ἀσφαλιστικῶν δικαστηρίων περιορίζεται μόνον εἰς τὰς κατὰ τοῦ τίτλου ἐνστάσεις, τὰς ἀφορώσας τὴν ὑπαγωγὴν ἢ μὴ εἰς τὴν ἀσφάλισιν, τὴν κατάταξιν εἰς μισθολογικὰς κλάσεις καὶ τὸν καθορισμὸν τῶν καταβλητέων εἰσφορῶν. Ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τοῦ ἀρθρ. 23 § 5 πρὸς τὸ ἄρθρον 53, § 1, περιπτώσεις α' καὶ β', προβάσης τῆς ἐκτελέσεως συγχωρεῖται εἰς τὸ ἐφεσίβλητον ἀντίρρησις (ἀνακοπή) κατ' αὐτῆς, ἀσκουμένη ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου κατὰ νόμον περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων δικαστηρίου εἰς μόνας τὰς περιπτώσεις τοῦ ἄρθρου 68 καὶ 69 τοῦ Νόμου τούτου (παντελὴς ἔλλειψις τίτλου, ἐπιγενομένη ἀνατροπὴ τοῦ χρέους κλπ.).

Ἐν προκειμένῳ ἐκ τῶν παρὰ τῶν διαδίκων προσαγομένων καὶ ἐπικαλουμένων ἐγγράφων προκύπτει, ὅτι κατὰ τὸν ἐνεργηθέντα εἰς τὰ οἰκεῖα μισθολόγια τοῦ ἐφεσιβλήτου ἔμπορου ἔλεγχον ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ὀργάνων Ι.Κ.Α. Ἡρακλείου διεπιστώθη, κατὰ τὴν προσαγομένην ἀπὸ 28 Ἀπριλίου 1947 οἰκείαν ἔκθεσιν, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος ἐργοδότης δὲν ἐπεκολλήσε τ' ἀναλογοῦντα ἔνσημα ἀσφαλίσεως (μικτὰ) ἐπὶ τῶν ἀσφαλιστικῶν βιβλιαρίων τῶν μισθωτῶν αὐτοῦ διὰ τὴν μισθολογικὴν περίοδον ἀπὸ 1.1.1945 μέχρι 31.3.1947, δι' ἃ καὶ τὸ ἐνεργήσαν τὸν ἔλεγχον ὄργανον τοῦ Ι.Κ.Α. προσδιώρισε τὴν ἐξ εἰσφορῶν ὀφειλὴν διὰ μὴ ἐπικολληθέντα ἔνσημα εἰς δρχ. 775.500, κατὰ τὴν κρίσιν του, καὶ ὡς ὁρίζει τὸ ἄρθρον 9 § 3 νόμου 6298|34 πλέον προσθέτων τελῶν, ἐκδόσαν τὴν ὑπ' ἀριθ. 225 πρᾶξιν ἐπιβολῆς, ἐνεγράφη δὲ συγχρόνως ἡ ὀφειλὴ αὕτη εἰς τὰ οἰκεῖα βιβλία καθυστερήσεων τοῦ Ὑπ)ματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων Ἡρακλείου, βάσει τῶν ὁποίων συνετάγη ἡ ἤδη φερομένη ὡς ἐπέχουσα θέσιν ἐκτελεστοῦ τίτλου κατάστασις, ἥτις διεβιβάσθη εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον Ἡρακλείου καὶ ἐξέδοτο τοῦτο τὰ ἀνακοπτόμενον ἔνταλμα προσωπικῆς κρατήσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου διὰ τὴν ἀναγκαστικὴν εἰσπραξιν.

Εἰ καὶ ἠδύνατό τις εἰπεῖν, ὅτι ναὶ μὲν ὁρίζει τὸ ἄρθρον 23 τοῦ Νόμου 6298, ὅτι ὡς τίτλος διὰ τὴν παρὰ τοῦ Ταμείου βεβαίωσιν καὶ εἰσπραξιν τῶν περὶ ὧν πρόκειται ἀπαιτήσεων χρησιμεύουσι καταστάσεις ὀφειλετῶν, συντασσόμεναι καὶ ἀποστελλόμεναι εἰς τὰ Ταμεῖα παρὰ τοῦ Ἱδρύματος, ἀλλ' ὅμως, κατ' ἀκολουθίαν τῶν διατάξεων τοῦ ἑδαφίου 5 τοῦ ἄνω ἄρθρου, ὁρίζοντος, ὅτι κατὰ τῆς τοιαύτης ἐκτελέσεως ἐπιτρέπονται ἐνστάσεις, αἵτινες ἐκδικάζονται παρὰ τοῦ πρωτοβαθμίου διοικητικοῦ δικαστηρίου καὶ κατὰ τῶν ἀποφάσεων τούτων ἐπιτρέπεται ἔφεσις ἐνώπιον τοῦ δευτεροβαθμίου ἀσφαλιστικοῦ δικαστηρίου, τοῦ ἄρθρου 53 ὁρίζοντος ὅτι ἐπιτρέπεται ἔφεσις ἐναντίον τῶν ἀποφάσεων τῶν ὀργάνων ἀσφαλίσεως, αἵτινες ἔχουσιν ὡς ἀντικείμενον τὸν καθορισμὸν τῶν καταβλητέων εἰσφορῶν, ὅτι ἡ ἔφεσις ἀσκεῖται ἐνώπιον τοῦ πρωτοβαθμίου ἀσφαλιστικοῦ δικαστηρίου καὶ ὅτι διὰ Διατάγματος καθορισθήσεται ὁ τρόπος ἐπιδόσεως καὶ καταχωρήσεως τῆς περὶ ἐφέσεως αἰτήσεως καὶ αἱ προθεσμίαι ἀσκήσεως ταύτης, τοῦ ἄρθρου 54 ὁρίζοντος ὅτι κατὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς ἐκδιδομένης κατ' ἔφεσιν συγχωρεῖται προσφυγὴ ἐνώπιον τοῦ δευτεροβαθμίου ἀσφαλιστικοῦ δικαστηρίου καὶ ὅτι διὰ Διατάγματος θέλουσι καθορισθῇ ὁ τρόπος ἐπιδόσεως τῆς προσφυγῆς καὶ ἡ διὰ τὴν ἄσκησιν ταύτης προθεσμία καὶ τῶν ἄρθρων 56 καὶ 57 ὁριζόντων τὰ τῆς συγκροτήσεως τῶν δικαστηρίων, ἐξάγεται, ὅτι αἱ ὡς ἄνω καταστάσεις ἀποτελοῦσι τίτλον, ἐὰν παρῆλθεν ἡ προθεσμία τῆς ἀσκήσεως τῆς ἐφέσεως ἢ ἡ ἀσκηθεῖσα ἔφεσις ἀπερρίφθη. Ἂν λόγῳ τῆς μὴ ἐκδόσεως τῶν Διαταγμάτων περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐπιδόσεως καὶ καταρτίσεως τῆς ἐφέσεως καὶ προσφυγῆς καὶ τῶν προθεσμιῶν δι' αὐτάς, οὗ ἕνεκεν δὲν κατέστη ἐφικτὸν ν' ἀσκηθῶσιν αὗται καὶ ἐκ τῆς μὴ συστάσεως τοῦ πρωτοβαθμίου καὶ δευτεροβαθμίου δικαστηρίου, οὗ ἕνεκεν δὲν κατέστη ἐφικτὸν νὰ ἐκδικασθῶσιν αὗται, τότε δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ βασίμως, ὅτι αἱ καταστάσεις δὲν ἀποτελοῦσι τίτλον, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 2 νόμου 4845, ἔχοντος ἐφαρμογὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 23 τοῦ Νόμου 6298|34, ἡ ἔννοια τῆς διατάξεως τοῦ ὁποίου εἶναι, ὅτι δὲν ἐφαρμόζονται αἱ περὶ νομίμων τίτλων διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 4845, ὡς ἐτροποποιήθη, ἀλλ' ὅτι θὰ γίνῃ ἡ εἰσπραξις κατὰ τὰς διατάξεις τούτου, ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον ὑφίσταται τίτλος, εἴτε κατὰ τὰς γενικὰς διατάξεις τοῦ νόμου, εἴτε κατὰ τὰς εἰδικάς, τὰς θεσπισθείσας διὰ τὴν ἀπαίτησιν, ἧς διώκεται ἡ ἐκτέλεσις. Ὁ διὰ τῶν προτάσεων ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὅτι ἐκ τοῦ κειμένου τοῦ νόμου προκύπτει βούλησις τοῦ νομοθέτου περὶ τοῦ μὴ ἀπαραιτήτου τῆς συγχρόνου ἰσχύος τοῦ τρόπου τῆς εἰσπράξεως κατὰ τὸν νόμον περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων καὶ τῆς λειτουργίας τῶν ἀσφαλιστικῶν δικαστηρίων καὶ τοῦτο ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ νομοθέτης διὰ τοῦ μεταγενεστέρου τοῦ Νόμου 6298|1934 νεωτέρου νόμου 1383|42 συνέστησε διὰ τοῦ ἄρθρου 2 ἴδιον ἐν Ἀθήναις Δημόσιον Ταμεῖον ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ταμεῖον Ἐσόδων Ι.Κ.Α.» διὰ τὴν κατὰ τὸν νόμον περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων εἴσπραξιν τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ Ι.Κ.Α., ὅπερ λειτουργεῖ ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου 1949 καὶ αὐτίνος ἡ ἔκδοσις καὶ ἡ θέσις ἐν ἰσχύϊ τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 23 Ν. 6298|34 καὶ τὴν συμφώνως ταύτῃ ἄρα εἰσπραξιν τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ Ι.Κ.Α. κατὰ τὸν νόμον περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων ἐκ τῆς προηγουμένης λειτουργίας τῶν ἀσφαλιστικῶν δικαστηρίων, δὲν εὐσταθεῖ, καθ' ὅσον ἡ διὰ τοῦ ἐπικαλουμένου ἄρθρου 2 Ν. 1383|42 σύστασις Ταμείου Ἐσόδων Ι.Κ.Α. διὰ τὴν κατὰ τὸν νόμον περὶ

εισπράξεως δημοσίων εσόδων εισπραξιν απαιτήσεων, όπερ πάντως, ως εξ αύτου σαφώς προκύπτει, άφαρή την βεβαίωσιν και εισπραξιν των εσόδων του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων των περιφερειών των εν Αθήναις Πειραιεί και προαστείοις Ταμείων, προϋπεθέτει και αύτη τίτλον διαμορφωμένον κατά τον ρηθέντα τρόπον, θ-στις, χάριν πληρεστέρας έρευνης των αμφισβητήσεων και της επιλύσεως των διαφορών των μετα τού Ιδρύματος συναλλασσομένων προσώπων, επιτυγχάνεται διά της συστάσεως των ρηθέντων δικαστηρίων, περί ου ρητή ή βούλησις του Νομοθέτου. Ούτε το παρά του εκκαλούντος ωσαύτως επικαλούμενον άρθρον 105 του Συντάγματος του 1927, όπερ διετηρήθη εν ισχυι δυνάμει της Ζ' Συντακτικής Πράξ-ως της 28|10|1935 και αντικατέστησε το άρθρον 101 του ισχύοντος Συντάγματος του 1864—1911, καθ' ο αι διοικητικαί υποθέσεις, οία και η προκειμένη, εξακολουθούν να υπάγωνται εις τα τακτικά Δικαστήρια, ότι εφ' όσον δεν εξεδόθη είσέτι το υπό του άρθρου 56 Ν. 6298|34 προβλεπόμενον Β. Διάταγμα και κατά συνέπειαν δεν συνεστήθη το προβλεπόμενον διοικητικόν δικαστήριον, ήτοι το πρωτοβάθμιον ασφαλιστικόν δικαστήριον, ενώπιον του οποίου θα ηδύνατο, κατά την παράγραφον 5 του άρθρου 23, να προσφυγή δι' ενστάσεως του ο ανακόπτων και ήδη εφεσίβλητος, εξακολουθεί επί της ενδίκου διοικητικής διαφοράς ή αρμοδιότης των τακτικών δικαστηρίων και εν προκειμένω του Πρωτοδικείου (άρθρ. 235 Πολ. Δικον.), εύσταθεί ωσαύτως, καθ' όσον η εκ του άρθρου 236 Κ.Π.Δ. (235 Ε.Π.Δ.) ανυκοπή δεν επιτρέπεται εν τη διαθεσιμότητι προς εισπραξιν των εισφορών δια διοικητικής εκτελέσεως, διότι η επίλυσις των περί του προσδιορισμού των προς τα Ίδρυμα οφειλών αμφισβητήσεων έχει ανατεθή δια νόμου εις ιδίαν διοικητικήν δικαιοδοσίαν (άρθρον 68 περί εισπράξεως δημοσίων εσόδων) και δή εις το πρωτοβάθμιον διοικητικόν ασφαλιστικόν δικαστήριον κατ' ένστασιν (άρθρον 23 § 5, 53§ 1 περίπτωσις β') και εις το δευτεροβάθμιον τοιούτον, κατ' έφεσιν (άρθρ. 54 § 1), και διότι η προσφυγή εις τα τακτικά δικαστήρια γίνεται βάσει των σχετικών διατάξεων δι' άπασας τας διαφοράς, ήτοι δι' αγωγής, δεν δύναται δε να εννοηθή προσφυγή εις αύτά ανακοπής ενταλματος, όπερ προϋποθέτει την βεβαίωσιν της απαιτήσεως κατά τας αξιώσεις του ειδικού νόμου, και επί ταύτης να ερευνηθή η υπαρξις του κατ' ουσίαν υπαρκτού της απαιτήσεως, αλλ' επ' αύτης ερευνάται μόνον η υπαρξις του τίτλου κατά τας αξιώσεις του ειδικού νόμου και οι υπό του άρθρου 68 του νόμου 4845 συγχωρούμενοι λόγοι. Κατ' ακολουθίαν δθεν απάντων των ανωτέρω εκτιθεμένων, εφ' όσον, λόγω της μη εκδόσεως των οικείων Διαταγμάτων, περί ων προβλέπουσι τα άρθρα 53 και 54 του νόμου 6298|34, και της μη συστάσεως των πρωτοβαθμίου και δευτεροβαθμίου δικαστηρίων, δεν κατέστη εφικτή η άσκησις της έφέσεως και η εκδίκασις της ενστάσεως, θα έπρεπε να γίνη δεκτόν, ότι άρθως ή εκκαλουμένη εδέχθη, ότι δεν δύναται να επιδιωχθή ή εισπραξις των απαιτήσεων του Υποκαταστήματος του Ι.Κ.Α. Ηρακλείου, ως μη αποτελούσης της προς το Δημόσιον Ταμείον Ηρακλείου διαβιβασθείσης καταστάσεως τίτλον, κατά την έννοιαν του άρθρου 2 Ν. 4845, και ηκύρωσε το βάσει ταύτης ανακοπτόμενον ένταλμα προσωπικής κρατήσεως. Πλήν, *κατά την κρατήσασαν γνώμην του Δικαστηρίου*, έσφαλε το πρωτοβάθμιον Δικαστήριον και εδέχθη την υπό κρίσιν ανακοπήν διά τους εις τας επομένας σκέψεις λόγους:

Ως και ανωτέρω λέχθη, η προσβαλλομένη απόφασις, ερμηνεύουσα το ρηθέν άρθρον 23 του νόμου 6298|1934, εδέχθη, ότι η εισπραξις των απαιτήσεων του εκκαλούντος Ιδρύματος παρά των Δημοσίων Ταμείων κατά τας διατάξεις του νόμου «περί εισπράξεως δημοσίων εσόδων» επετράπη, υπό την προϋπόθεσιν της λειτουργίας των ασφαλιστικών δικαστηρίων, και ότι κατά συνέπειαν δεν δύναται να επιδιωχθή ή εισπραξις των απαιτήσεων τούτων κατα τας διατάξεις του ως άνω νόμου, εφ' όσον δεν εξεδόθη είσέτι το περι συστάσεως των ασφαλιστικών δικαστηρίων Β. Διάταγμα. Η ερμηνεία όμως αύτη, ην το πρωτοβάθμιον δικαστηριον έδωκεν εις τας σχετικάς διατάξεις του εν λόγω άρθρου, δεν είναι ορθή διά τους επομένους λόγους: 1) Διά της παραγράφου 3 του άρθρου τούτου καθιερούται η αρχή της εισπράξεως δημοσίων εσόδων, ή ισχύς της οποίας άρχεται άμεσως άμα τη δημοσιεύσει του ως άνω Νόμου 6298|1934, καθόσον ταύτην την έννοιαν έχει η σχετική διάταξις, καθ' ην αι απαιτήσεις του Ιδρύματος εκ καθυστερουμένων εισφορών εισπράττονται διά των Δημοσίων Ταμείων κλπ., ενώ διά της παραγράφου 5 του αύτου άρθρου τίθεται η αρχή της εκδικάσεως των κατά της εκτελέσεως υποβαλλομένων ενστάσεων παρά των ασφαλιστικών δικαστηρίων, ή ισχύς της οποίας δεν άρχεται άμέσως, αλλ' εξαρτάται εκ της εκδόσεως του σχετικού κανονισμού. Εκ τούτων συνάγεται, ότι ο Νομοθέτης δεν εθεώρησεν απαραίτητον την σύγχρονον ισχύν των ως άνω διατάξεων, αλλ' ηθέλησεν, όπως ισχύση άμέσως μεν η διάταξις περί εισπράξεως των ρηθεισών απαιτήσεων διά των Δημοσίων Ταμείων, ή δ' έτερα διάταξις, όπως ισχύση εις μεταγενέστερον χρόνον, άμα τη εκδόσει του σχετικού κανονισμού, ουδόλως δε προκύπτει, ότι ο Νομοθέτης εξήρτησε την ισχύν της περί εισπράξεως των απαιτήσεων διατάξεων εκ της έτέρας διατάξεως της λειτουργίας των ασφαλιστικών δικαστηρίων, δοθέντος ότι μέχοι της ενάρξεως της λειτουργίας τούτων αι κατά της εκτελέσεως προς εισπραξιν των απαιτήσεων ενστάσεις θα εξεδικάζοντο κατά τας σχετικάς διατάξεις του ρηθέντος Νόμου περί εισπράξεως των δημοσίων εσόδων, εν συνδυασμώ προς το άρθρον 236 Κ.Π.Δ. και συνεπώς δεν υπήρχεν άμεσος ανάγκη, όπως τεθώσιν συγχρόνως εις ισχύν αμφότεραι αι ρηθείσαι διατάξεις. Αν ο νόμος έσκόπει να εξαρτήση την εισπραξιν των απαιτήσεων κατά τον ρηθέντα τρόπον εκ της λειτουργίας των ασφα-

λιστικῶν δικαστηρίων, θὰ ὥριζε τοῦτο ρητῶς. 2) Κατὰ τὸ ὡς ἄνω ἄρθρον 23 παράγρ. 4 τοῦ νόμου 6298|1934 ὡς τίτλοι διὰ τὴν παρὰ τῶν Ταμείων βεβαίωσιν καὶ εἰσπραξιν τῶν περὶ ὧν ἀνωτέρω ἀπαιτήσεων χρησιμεύουσι καταστάσεις ὀφειλετῶν, συντασσόμεναι καὶ ἀποστελλόμεναι εἰς τὰ Ταμεῖα παρὰ τοῦ Ἱδρύματος, κατὰ δὲ τὴν § 5 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρ. κατὰ τῆς τοιαύτης ἐκτελέσεως ἐπιτρέπονται ἐνστάσεις ὑποβαλλόμεναι . . . . Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων προκύπτει, ὅτι αἱ καταστάσεις αὗται ἀποτελοῦσι τίτλον, οὐδόλως δ' ἀπαιτεῖται διὰ τὴν τελείωσιν τούτου (τίτλου) ἡ ἔκδοσις ἀποφάσεως τῶν ἀσφαλιστικῶν δικαστηρίων καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ ἐκτέλεσις πρὸς εἴσπραξιν τῶν ἐν λόγῳ ἀπαιτήσεων θὰ γίνῃ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς καταστάσεως ταύτης, οὐδόλως ἐξαρτωμένη ἐκ τῆς λειτουργίας τῶν δικαστηρίων τούτων. 3) Διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Νόμου 1383|1942 συνεστήθη ἐν Ἀθήναις Δημόσιον Ταμεῖον διὰ τὴν κατὰ τὸν Νόμον «περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων» εἴσπραξιν τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ ὅπερ λειτουργεῖ ἤδη (πρβλ. διαταγὴν ὑπ' ἀριθ. 70778|1949 Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν). ἐκ τούτου δὲ συνάγεται σαφὴς ἡ βούλησις τοῦ Νομοθέτου περὶ μὴ ἐξαρτήσεως τῆς ἰσχύος τῆς διατάξεως τῆς παραγρ. 3 τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ 6298|1934 νόμου ἐκ τῆς λειτουργίας τῶν ἀσφαλιστικῶν δικαστηρίων, ἀφοῦ συνεστήθη ἴδιον Ταμεῖον πρὸς εἴσπραξιν τῶν ἐν λόγῳ ἀπαιτήσεων πρὸ τῆς συστάσεως καὶ λειτουργίας τῶν ἀσφαλιστικῶν δικαστηρίων. Ἐκ πάντων τῶν ἀνωτέρω προκύπτει, ὅτι αἱ περὶ ὧν πρόκειται ἀπαιτήσεις τοῦ ἐκκαλοῦντος Ἱδρύματος πρέπει νὰ εἰσπράττωνται κατὰ τὸν Νόμον «περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων» καὶ ὅτι ἡ ἵδρυσις καὶ λειτουργία τῶν ἀσφαλιστικῶν δικαστηρίων δὲν ἀποτελεῖ προϋπόθεσιν διὰ τὴν εἴσπραξιν τῶν ἀπαιτήσεων κατὰ τὸν νόμον τοῦτον καὶ κατὰ συνέπειαν δέον ὅπως γίνῃ δεκτὴ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἔφεσις καὶ ἐξαφανισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, τὸ Δικαστήριον δὲ δέον ὅπως προβῇ εἰς τὴν περαιτέρω ἐκδίκασιν τῆς προκειμένης ὑποθέσεως καὶ ἀποφανθῇ ἐπὶ τῆς οὐσίας, ἐφ' ὅσον ἔχει τοιοῦτον δικαίωμα ἐκ τοῦ ἄρθρου 598 τῆς Κ.Π.Δ.

Ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν ἡ ἁρμοδιότης τῶν ὡς ἄνω ἀσφαλιστικῶν δικαστηρίων εἶναι ἀποκλειστικὴ ἢ μὴ πρὸς ἐκδίκασιν τῶν κατὰ τῆς ἐκτελέσεως ὑποβαλλομένων ἐνστάσεων, πάντως ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀνακοπή, ἀτρεφομένη κατὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος Ἱδρύματος καὶ κατὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἐκδοθέντος ἐντάλματος προσωπικῆς κρατήσεως, ἁρμοδίως ἠσκήθη ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 236 τῆς Κ.Π.Δ., ἐφ' ὅσον, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐλέχθη, τὰ ἀσφαλιστικὰ δικαστήρια δὲν ἐλειτούργησαν εἰσέτι, ὡς ὁμολογεῖται παρ' ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων, καὶ ἐφ' ὅσον, ἄλλως τε, οὐδεὶς τῶν διαδίκων ἀντιλέγει ὡς πρὸς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Πρωτοδικείου. Ἡ ἀνακοπὴ αὕτη εἶναι νόμιμος, ἐφ' ὅσον οἱ λόγοι ταύτης συνίστανται τὸ μὲν εἰς τὸ ὅτι ὁ ἁρμόδιος Ταμίας ἐξέδωκε τὸ ἀνακοπτόμενον ἔνταλμα ἄνευ τηρήσεως τῶν νομίμων διατυπώσεων, τὸ δὲ διότι ὁ ἀνακόπτων καὶ ἐφεσίβλητος δὲν ὀφείλει τὸ ἐν τῷ ἐντάλματι τούτῳ ἀναφερόμενον ποσόν, καθόσον οὐδέποτε ἀπησχόλησεν ὡς ὑπάλληλον τὸν δι' ὃν ἐπεβλήθη ἡ σχετικὴ εἰσφορά, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 68 τοῦ νόμου περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων καὶ ἄρθρον 236 τῆς Κ.Π.Δ. καὶ ἐξεταστέα κρίνεται αὕτη.

Ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐλέχθη, ὡς τίτλος διὰ τὴν παρὰ τῶν Ταμείων βεβαίωσιν καὶ εἴσπραξιν τῶν ἐν λόγῳ ἀπαιτήσεων χρησιμεύουσι καταστάσεις ὀφειλετῶν, συντασσόμεναι καὶ ἀποστελλόμεναι εἰς τὰ Ταμεῖα παρὰ τοῦ Ἱδρύματος καὶ αἵτινες πρέπει νὰ θεωρηθῶσι ὡς τίτλοι, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 2 ἐδ. γ' τοῦ ρηθέντος νόμου περὶ εἰσπράξεως τῶν δημοσίων ἐσόδων, ἤτοι τίτλοι ἐξ ἐγγράφων ἰδιωτικῶν, παρεχόντων βεβαίωσιν περὶ τῆς ὀφειλῆς. Ἐν προκειμένῳ συνεπῶς ὁ Δημόσιος Ταμίας νομίμως ἐπὶ τῇ βάσει τοιαύτης καταστάσεως προέβη εἰς τὴν βεβαίωσιν τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος Ἱδρύματος κατὰ τοῦ ἀνακόπτοντος καὶ ἐξέδωκε τὸ ἀνακοπτόμενον ἔνταλμα προσωπικῆς κρατήσεως πρὸς εἴσπραξιν τῆς ἀπαιτήσεως, κατὰ τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ ὡς ἄνω νόμου, ἐάν καὶ ἐφ' ὅσον βεβαίως εἶναι ὑπαρκτὴ αὕτη, περὶ ὧν κατωτέρω θὰ γίνῃ λόγος, καὶ ἀπορριπτέος ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐφεσιβλήτου.

Ἐφ' ὅσον, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐλέχθη, ἡ ὡς ἄνω κατάστασις ἀποτελεῖ τίτλον ἐκ τοῦ ἄρθρου 2 ἐδ. γ' καὶ ἐπιτρέπεται ἡ ἄσκησις τῆς ἀνακοπῆς περὶ ὑπάρξεως τῆς ὀφειλῆς, νομίμως ὁ ἀνακόπτων ἠμφεσβήτησε τὴν ὀφειλὴν του διὰ τοὺς ὡς ἄνω λόγους καὶ δέον ὅπως τὸ ἐκκαλοῦν Ἵδρυμα ἀποδείξῃ τὴν ἀπαίτησίν του διὰ παντὸς νομίμου ἀποδεικτικοῦ μέσου καὶ μαρτύρων διὰ τὸ ἀνέφικτον τῆς κτήσεως ἐγγράφου ἀποδείξεως.

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΒΑΡΟΣ ΕΞΟΔΩΝ ΕΞΟΦΛΗΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΕΙΞΕΩΣ ΜΙΣΘΩΝ

Άρθρον 425 Άστικοῦ Κώδικος καὶ Νόμος περὶ χαρτοσήμου

Χαρακτηρισμός φόρου χαρτοσήμου ὡς ἐμμέσου τοιούτου καὶ οὐχὶ ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ἐγγράφου.— Μὴ ρυθμισις ὑπὸ νόμου περὶ χαρτοσήμου ἀστικῶν ὑποχρεώσεων τῶν συμβαλλομένων, ἀλλὰ καθορισμὸς τῆς ἐκτάσεως τοῦ φόρου καὶ τοῦ ἐναντι τοῦ Δημοσίου ὑπευθύνου.— Προγενέστερον τοῦ Άστικοῦ Κώδικος δίκαιον καὶ ὁρθρ. 425 Α.Κ.— Ἐπίπτωσις τοῦ βάρους τῶν ἐξόδων ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως μισθῶν (καὶ χαρτοσήμου) εἰς ἐργοδότην.— Ἰσχυρὰ σύμβασις ἀλλοίας πρὸς τὸ ὁρθρ. 425 Α.Κ. ρυθμίσεως.— Κατακράτησις ἐκ τῶν ἀποδοχῶν μισθωτοῦ ἐξόδων ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως ἀποτελεῖ τοιαύτην μέρους μισθοῦ.

Ἐπικυροῦται διὰ τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, ἡ τυχὸν ἐνδιαφέρουσα κινήσασα ὑπ' ἀριθ. 1156|1950 ἀπόφασις τοῦ εἰς α' βαθμὸν δικάσαντος Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν (Πρωτοδίκης *Α. Καλλέργης*, ΕΕΔ 9, 1115), σχετικῶς πρὸς τὸ ὅτι βαρύνεται ὁ ἐργοδότης διὰ τὰ τέλη τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, (βλέπε ἐπὶ τοῦ θέματος *Γ. Κυπολιτσιάν*, Ἐρμ.ΑΚ, ὑπὸ ἄρθρ. 425, *Σύνταξιν* ΕΕΔ ἐν ΕΕΔ 10, 7, 96, *Α. Μπενρυδιάν*, ΕΕΔ 10, 135, *Α. Μαγκάκην*, ΕΕΔ 10, 179, κρίλ. ὅμως *Α. Βλάχον*, ΕΕΔ 10, 102 ἐπ.).

Χρήσιμον εἶναι νὰ προστεθῇ καὶ ὅτι ἡ διατάξις § 369 I τοῦ Γερμανικοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἐχει καὶ αὐτη, ὡς ἡ τοῦ ἡμετέρου, ὡς ἑξῆς: Τὰ ἔξοδα τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως φέρει καὶ προκαταβάλλει ὁ ὀφειλέτης, ἐφ' ὅσον ἐκ τῆς μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ δανειστοῦ ὑφισταμένης νομικῆς σχέσεως δὲν προκύπτει ἄλλο τι. Αὕτη ἑρμηνεύεται ὡς ἀκολούθως: (βλέπε Ennecerus - Lehmann, Schuldrecht 15η ἔκδοσις, 1950, § 64 I 4, σελ. 249): Τὰ ἔξοδα τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως, ὡς ἴδιος ἔξοδα χαρτοσήμου, ἐπικυρώσεως, διαβιβάσεως, φέρει καὶ προκαταβάλλει ὁ ὀφειλέτης, διότι αὕτη εἶναι καθιερωμένη πρὸς τὸ συμφέρον αὐτοῦ, πλὴν ἂν ἐκ τῆς νομικῆς σχέσεως προκύπτῃ ἄλλο τι, ὡς λ. χ. ἐπὶ τῆς ἐντολῆς ἢ τῆς παρακαταθήκης.

Χαρακτηριστικὸν εἶναι, ὅτι οἱ αὐτοὶ συγγραφεῖς ἐν § 110 II 3, σελ. 199, ἀποκαλοῦν τὰ ἔξοδα χαρτοσήμου «φόρον χαρτοσήμου» (stempelsteuer).

Ἡ ἄλλων, κατὰ Staudinger - Werner, Kommentar zum BGB, 9η ἔκδοσις 1930, § 369 ἀριθ. 1, σελ. 694:

«Τὰ ἔξοδα τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως φέρει κατ' ἀρχὴν καὶ προκαταβάλλει ὁ ὀφειλέτης. Ἐπειδὴ ἡ ἐξοφλητικὴ ἀπόδειξις ἐκδίδεται πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ὀφειλέτου, ὁ νόμος δὲν θεωρεῖ ὀρθὸν νὰ φέρῃ ὁ δανειστὴς τὰ διὰ τῆς παροχῆς της ἀποδείξεως τυχὸν προκύπτοντα ἔξοδα ἢ καὶ ἁπλῶς νὰ καταβάλῃ ταῦτα. Ἀρνούμενος τὴν ζητηθεῖσαν ἀπόδειξιν, ὁ δανειστὴς δὲν περιέρχεται εἰς ὑπερημερίαν, ἐφ' ὅσον ὁ ὀφειλέτης δὲν προκαταβάλλει τὰ ἔξοδα αὐτῆς. Ὡς ἔξοδα τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως (als Kosten der Quittung) λαμβάνονται ὑπ' ὄψει τυχὸν χαρτόσημον τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως (ein etwaiger Quittungsstempel), τέλη ἐπικυρώσεως (Beglaubigungsgebühren), ὡς καὶ ἔξοδα τῆς ἀποστολῆς τῆς ἀποδείξεως. Φυσικά, παραμένουν ἄθικτοι διατάξεις δημοσίου δικαίου, δι' ὧν τυχὸν ὁρίζεται, ὅτι ἐναντι τοῦ Κράτους εὐθύνεται καὶ ὁ δανειστὴς διὰ τέλος (Gebühr) ἢ φόρον (Steuer) προκύπτοντα ἐκ τῆς ἀποδείξεως· ἡ προκειμένη παράγραφος ἀφορᾷ μόνον τὴν σχέσιν μεταξὺ δανειστοῦ καὶ ὀφειλέτου».

Καὶ τελευταίως ἐν τέλει τῶν αὐτῶν σχολίων ὅπ' ἀριθ. 2 σ. σελ. 694, γράφουν:

«Κατὰ τινας τοπικοὺς νόμους κρατικὰ τέλη ἐπὶ ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων περὶ ἀμοιβῶν ὑπηρεσιῶν δημοσίων ὑπαλλήλων κλπ. καταβάλλει ὁ δανειστής. Αἱ δημοσίου δικαίου διατάξεις πάντα δὲν θίγονται διὰ τῆς προκειμένης παραγράφου».

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1782|1951

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Ψιλόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Καραμάνος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Τρίας, Π. Ἑρμῆλις, Κ. Δημάκης

Ὁ φόρος χαρτοσήμου εἶναι ἔμμεσος τοιοῦτος (*Μαγκριώτη*, Ἑρμηνεία νόμου τελῶν χαρτοσήμου, ἔκδ. 1937, σελ. 2; *Κορφινᾶ*, Ἑρμηνεία νόμου χαρτοσήμου, ἔκδ. 1909 σελ. 102). δὲν εἶναι φόρος ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος, ὥστε νὰ βαρύνῃ ὡς ἐκ τῆς φύσεώς του, τὸν μισθωτόν, ἀλλ' εἶναι φόρος ἐπὶ ἐγγράφου, καθ' ἃ ρητῶς ἐν ἄρθρῳ 1 Ν. 4755|30 καθορίζεται. Ἐκ τούτου ἕπεται, ὅτι ὁ ὑπόχρεως εἰς καταβολήν του πρὸς τὸ δημόσιον δὲν εἶναι ἀναγκαίως καὶ ὁ βαρυνόμενος μὲ αὐτόν. Ἐξ ἄλλου, ὁ περὶ χαρτοσήμου νόμος, ὡς τοιοῦτος φορολογικὸν περιεχομένου, δὲν ρυθμίζει ἀστικὰς τῶν συμβαλλομένων ὑποχρεώσεις, ἀλλὰ καθορίζει τὴν ἔκτασιν τοῦ φόρου καὶ τὸν ἐναντι τοῦ Δημοσίου ὑπεύθυνον (*Δημητρακοπούλου*, Ἐνασχολήσεις, τόμ. I σ. 68, σημ. 3). Ὁ νόμος βάσει 4755|1930 περὶ τελῶν χαρτοσήμου, ὁρίζων ἐν ἄρθρῳ 33 § 1 ὅτι: «πᾶς ἐκδίδων ἔγγραφον ... δέον νὰ γραφῇ τοῦτο ἐπὶ ἀναλόγου σφραγιστοῦ χάρτου κτλ., ἄλλως εὐθύνεται ἔναντι τοῦ δημοσίου διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ τέλους», δὲν καθορίζει τὸν ἀστικῶς βαρυνόμενον μὲ τὸν φόρον αὐτόν, ἀλλὰ τὸν ἔναντι τοῦ Δημοσίου ὑπεύθυνον, ἡ τοιαύτη

δέ ρύθμισις εἶναι συνεπὴς μὲ τὸν ὡς ἄνω χαρακτῆρα τοῦ τέλους ὡς ἐμμέσου φόρου εἰς ἔγγραφον. Τοῦτο σαφῶς καθίσταται ἐκ τῆς ἐν συνεχείᾳ φράσεως τοῦ νόμου, ὅτι καὶ ὁ δεχόμενος ἢ ποιούμενος χρῆσιν τοιούτου ἐγγράφου καθίσταται ὑπεύθυνος ἔναντι τοῦ Δημοσίου διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ τέλους," ἐξ οὗ προκύπτει, ὅτι ὁ νομοθέτης ἐσκόπει νὰ διασφαλίσῃ μόνον τὰ συμφέροντα τοῦ Δημοσίου πρὸς εἰσπραξιν τοῦ φόρου τούτου. Πᾶσαν περὶ τούτου ἀμφισβήτησιν αἴρει ἡ ἐν συνεχείᾳ § 3 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, καθ' ἣν, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὡς ἄνω ἐναντι τοῦ Δημοσίου εὐθυνομένου διὰ τὸ τέλος, δύναται διὰ διατάγματος νὰ καθορίζεται τίς ὁ βαρυνόμενος διὰ τῆς δαπάνης ταύτης, ὅπερ σημαίνει, ὅτι τὸ ζήτημα τοῦ πράγματι βαρυνομένου δὲν ρυθμίζεται διὰ τῆς ἄνω διατάξεως, ἀλλὰ τοῦτο δύναται οὐ μόνον διὰ νόμου, ἀλλὰ καὶ διὰ διατάγματος νὰ ὁριοθῇ. Τὸ ἄρθρον 32 § 4, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 14 § 2 ν. 5164|1931, οὐδεμίαν ἀντίθεσιν πρὸς ταῦτα ἐνέχει. Διὰ τούτου ὁρίζεται, ὅτι, ἐὰν ἡ πληρωμὴ τῶν μισθῶν ἐνεργῆται διὰ μεταφορᾶς χρημάτων εἰς λογαριασμὸν καταθέσεως κτλ., τὸ τέλος ὑπολογίζεται ἐφ' ὁλοκλήρου τοῦ ποσοῦ καὶ καταβάλλεται ἅμα τῇ πληρωμῇ, ρυθμίζεται δηλονότι δι' αὐτοῦ ὁ ὑπολογισμὸς καὶ ὁ τρόπος καταβολῆς τοῦ φόρου, χωρὶς καὶ νὰ καθορίζηται ὁ βαρυνόμενος μὲ αὐτόν. Τοῦτ' αὐτὸ λεκτέον καὶ διὰ τὸ ἄρθρον 7 Α.Ν. 138|1945, ὅπερ ὁρίζει τὸ ποσοστὸν τοῦ τέλους κατὰ ἐμπορικὴν κλίμακα κτλ. Ὁ ἐκ τοῦ νόμου περὶ χαρτοσήμου ὑπεύθυνος, καταβαλὼν τὸν ἐμμεσον τοῦτον φόρον, δύναται νὰ τὸν ἀναζητήσῃ παρὰ τοῦ ἀτικῶς ὑποχρέου. Κατὰ τὸ προγενέστερον τοῦ Α.Κ. δίκαιον, τὸν ὀφειλέτην βαρύνουν τὰ ἔξοδα καὶ τέλη τοῦ ἐξοφλητηρίου, ἐφ' ὅσον τούτου τὸ συμφέρον διὰ τῆς συντάξεώς του διασφαλίζει (ὅρα καὶ ν. 27 Π. 21. Ι, ν. 2 Π. 19. 2. Ἐφ. Ἀθ. 563|1932, ΜΔ' 326, Ἐφ. Ἀθ. 1693|1934 ΕΕΝ α' 109, Ἐφ. Λαρ. 98|1935 ΜΖ' 30, Ἐφ. Ν. 42|1904 ΙΣΤ' 207). Τοῦτο διέλαβεν ἐν τῷ προσχεδίῳ Α.Κ. ἐν ἄρθρῳ 131 ὁ εἰσηγητὴς καὶ ὁ Α.Κ. ἐν ἄρθρῳ 425 (μόνον ἡ συντακτικὴ ἐπιτροπὴ ἄλλως εἶχε κρίνει, Πρακτικὰ σελ. 373 ἀριθ. 26, μὲ μειοψ. εἰσηγητοῦ). Εἰς τὰ ἔξοδα ταῦτα περιλαμβάνονται προφανῶς τὰ μὴ κατὰ τὰ ἄνω διὰ τῶν φορολογικῶν νόμων ρυθμισθέντα τέλη χαρτοσήμου (Ἔνοχ. *Ἀποστολίδου*, Γενικὸν τ. Β, σελ. 410, Ἐρμ.ΑΚ *Καποδίστριας*, ὑπ' ἄρθρ. 425 Α.Κ.), ἅτινα ἄλλωστε εἶναι καὶ τὰ πραγματικὰ ἔξοδα τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως. Διάταξις τροποποιητικὴ τοῦ Α.Κ. δὲν ὀφείλεται. Τὸ βάσει τοῦ Α.Ν. 1014 τῆς 27.2.46 ἐκδοθὲν Β.Δ. τῆς 12|15.9.1949 οὐδεμίαν διαφοροποίησιν εἰς ταῦτα ἐπέφερε. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι διὰ τοῦ ἄρθρου 6 § 2 τοῦ ἄνω Α.Ν. παρεσχέθη ἐξουσιοδότησις εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν, ὅπως διὰ διαταγμάτων διαρρυθμίζῃ τὸ ποσοστὸν τοῦ τέλους, τὸν τρόπον χαρτοσημάνσεως καὶ ἐν γένει παρέχεται ἐξουσιοδότησις νὰ τροποποιῆται, συμπληροῦται ἢ καταργῆται οἱαδήποτε διάταξις τοῦ Κώδικος περὶ τελῶν χαρτοσήμου ἢ ἄλλου νόμου, ἀφορῶντος τὰ τέλη χαρτοσήμου ἢ καὶ νὰ θεσπίζωνται νέαι διατάξεις. Ἀσχέτως ὅμως τῆς συνταγματικότητος τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως τοῦ νόμου, ὡς ἐκ τῆς γενικότητος καὶ ἀοριστίας τῆς παρεχομένης ἐξουσιοδοτήσεως (Ὁλομ. Συμβ. Ἐπικρ. 354 (1950), τὸ ἐν λόγῳ Β.Δ. δὲν καθορίζει τὸν βαρυνόμενον μὲ τὸ τέλος συμβαλλόμενον, ὡς ἀνακριβῶς ὑποστηρίζει ἡ ἐφεσείουσα, ἀλλὰ ρυθμίζει ἁπλῶς τὸν τρόπον καὶ χρόνον εἰσπράξεως τοῦ τέλους αὐτοῦ, καθορίζον ὅτι εἰσπράττεται ταῦτα, καθ' ὃν τρόπον καὶ χρόνον εἰσπράττεται καὶ ὁ φόρος καθαρᾶς προσόδου. Ἐκ μόνου τοῦ γεγονότος τούτου τῆς ἐξομοιώσεως τοῦ τρόπου καὶ χρόνου εἰσπράξεως μὲ τὸν τοῦ φόρου εἰσπράξεως καθαρῶν προσόδων δὲν δύναται νὰ συναχθῇ διὰ διασταλτικῆς ἢ ἀναλόγου ἑρμηνείας (ἀπαραδέκτου ἐπὶ φορολογικῶν νόμων), ὅτι καὶ ἐμμέσως ἐρρυθμίσθη, κατὰ τροποποίησιν τοῦ Α.Κ., ὁ βαρυνόμενος μὲ τὸν φόρον τοῦτον. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ ἐκδοχῇ ὅτι διὰ τοῦ ὡς ἄνω Β. Δ|τος καθωρίσθη ὁ βαρυνόμενος μὲ τὸ τέλος χαρτοσήμου, καὶ πάλιν ἡ τοιαύτη διάταξις εἶναι ἀνίσχυρος, καθόσον τὸ ἄρθρον 6 § 2 τοῦ Α.Ν. 1014, ἐξ οὗ τὰ κύριός του κέκτηται τὸ ἐν λόγῳ Β.Δ., κατὰ ταῦτα εἶναι κατηργημένον ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 7.10.5|1946, δι' οὗ κατηργήθησαν πᾶσαι ἀνεξαιρέτως αἱ διατάξεις νόμου, αἱ ρυθμίζουσαι θέματα ἀναγόμενα εἰς τὸ περιεχόμενον τοῦ ἀποκαθισταμένου Α.Κ., ὡς τὰ ὑπὸ κρίσιν, τὸ ρυθμιζόμενον ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 425 αὐτοῦ. Τοῦτ' αὐτὸ λεκτέον καὶ διὰ τὴν ἀποψιν ὅτι τὸ ἐν λόγῳ Β.Δ. ἐδράζεται ἐπὶ τῆς διαληφθείσης ἄνω διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 33 § 3, ἥτις προσθέτως ἀποκρούεται καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι, ἐφ' ὅσον μεταγενεστέρως ἐρρυθμισεν ὁ νομοθέτης τὸ ἐν λόγῳ ζήτημα νομοθετικῶς (ἄρθρ. 425 Α.Κ.), κατήργησε τὴν διάταξιν τοῦ προηγουμένου νόμου, δι' ἧς ἀνετίθετο εἰς τὴν διοίκησιν ἡ ρύθμισίς του (*Μαριδάκης* ἐν ΕΕΔ τόμος 9, σελ. 970). Κατ' ἀκολουθίαν πάντων τῶν ἀνωτέρω, μὲ τὸ τέλος χαρτοσήμου βαρύνεται ὁ καταβαλὼν ὀφειλέτης κατ' ἄρθρ. 425 Α.Κ (ἰσχύοντος ἐν προκειμένῳ κατ' ἄρθρ. 25 εἰσαγ. Ν.Α.Κ., ἐφ' ὅσον τὰ ἀποσβεστικὰ γεγονότα ἔλαβον χώραν ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἰσχύος τοῦ Α.Κ.), οἱος ἐν προκειμένῳ εἶναι ἡ ἐφεσείουσα, ἡ καταβάλλουσα ἑκάστοτε εἰς τὸν ἐφεσίβλητον τὸν ὀφειλόμενον μισθόν του, καὶ ὀρθῶς ἐδέχθη ἡ ἐκκαλουμένη, ὅτι αὕτη ἐβαρύνετο μὲ τὸ τέλος χαρτοσήμου τῶν ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων μισθοῦ τούτου καὶ ἀπορριπτέοι τυγχάνουσιν οἱ πρῶτος, δεύτερος, τρίτος καὶ τέταρτος λόγοι ἐφέσεως, οἱ ἐπὶ ἀντιθέτων προϋποθέσεων ἐρειδόμενοι.

Καὶ ὁ πέμπτος λόγος ἐφέσεως, ὅτι ἡ ἐκκαλουμένη, κατ' ἐσφαλμένην ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων, ἐδέχθη, ὅτι δὲν ὑπῆρξε σιωπηρὰ σύμβασις μεταξὺ τῶν διαδίκων περὶ πληρωμῆς τοῦ τέλους ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου, τυγχάνει ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος. Κατ' ἄρθρον 33 § 3 Ν. 4755 εἶναι ἰσχυραὶ ἰδιαίτεραι συμφωνίαι καθορίζουσαι τὸ βάρος τῆς δαπάνης τοῦ τέλους. Νομικὸν κώλυμα ὡς πρὸς τὴν συμφωνίαν αὐτὴν θὰ ὀφίστατο, ἂν διὰ ταύ-

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Έννοια ρυθμιστικής παρεμβάσεως τοῦ Κράτους διά τοῦ Α.Ν. 28|1944

Καθορισμός μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων διὰ τὰν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.—Ἀπαγόρευσις ὑπερβάσεως ὁρίων αὐτῶν πέραν τοῦ 30 ο/ο.—Ὑποχρεωτικὴ προσαύξησις δι' ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 Υ.Δ.—Συμψηφισμὸς ὁπωσδήποτε χορηγηθείσης προσαυξήσεως, ἀσχέτως πρὸς ἀπόδοσιν μισθωτοῦ.—Σκοπὸς Ν. 28|1944.—Κατάθεσις προσαυξήσεως ὑπὲρ τοῦ δικαιώματος ρυθμίσεως τοῦ θέματος ἀτομικῶς ἢ συλλογικῶς.

Μέγιστον εἶναι τὸ θεωρητικὸν καὶ πρακτικὸν ἐνδιαφέρον τῆς κατωτέρω παρατιθεμένης προσφάτου ἀρειοπαγιτικῆς ἀποφάσεως.

Διὸ τῆς ἀπὸ 4.11.1947 γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργατοτεχνιτῶν τῶν κάθε φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν (ΕΕΔ 8, 695) (ὁμοία καὶ ἡ ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 τοιαύτη τῶν ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν) καθωρίσθησαν εἰς τὰ ἐν αὐτῇ ποσά, ἀναπροσαρμοζομένων τῶν προσολεμικῶν, τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἐργατοτεχνιτῶν καὶ διὰ τῆς § ΙΙ αὐτῆς ὡρίσθη, ὅτι ἡ ἀμοιβὴ τῶν ἐργατοτεχνιτῶν δύναται νὰ εἶναι ἀνωτέρα τῶν ἐν τῇ § 1 καθοριζομένων κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων καὶ δὴ μέχρι 30 ο|ο ἐπὶ τῶν ἀπαρεβάτων ὅρων τῆς ἀναλόγου πρὸς τὴν αὔξησιν ταύτην βελτιώσεως τῆς ποιοτικῆς ἢ ποσοτικῆς ἀποδόσεως τοῦ ἔργου καὶ συνεπῶς τῆς μὴ αὐξήσεως τῶν τιμῶν τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων εἰδικῶς ἐκ τοῦ λόγου τούτου, ἐν οὐδεμιᾷ δὲ περιπτώσει δύναται νὰ γίνῃ ὑπέρβασις μεγαλυτέρα τῆς διὰ τῆς παραγράφου ταύτης ὁριζομένης.

Περαιτέρω διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας (ΕΕΔ 8, 610) παρεσχέθη γενικῶς καὶ ὑποχρεωτικῶς (ἀνεξαρτήτως ἀποδόσεως ἔργασίας) ἡ κατὰ 30 ο|ο προσαύξησις τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ διὰ τῆς § 4 τῆς ὑπουργικῆς αὐτῆς ἀποφάσεως καθωρίσθη, ὅτι ἡ τυχὸν ὁπωσδήποτε χορηγηθεῖσα μέχρι τῆς χρονολογίας τῆς ἀποφάσεως αὔξησις ἐκ τοῦ ὑπὸ τῆς § 2 τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας τῆς 4.11.47 προβλεπομένου ποσοστοῦ 30 ο|ο ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων τῆς 4.11.47 καὶ 1.12.47 καθοριζομένων βασικῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων συμψηφίζεται πρὸς τὴν παρεχομένην ὑποχρεωτικὴν ἐκ 30 ο|ο προσαύξησιν.

Λόγος ἀναιρέσεως κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3066|1950 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης ὑπῆρξεν ὁ ἑξῆς: «Ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 4 τῆς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 28|1944 ἐκδοθείσης ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ὑπ' ἀριθ. 29488|

τῆς ἐμειώνετο αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ ἐφεσιβλήτου ὑπὸ τὰ ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ὁριζόμενα ἐλάχιστα ὅρια μισθοδοσίας. Δὲν ἐβεβαιώθη ὅμως ἐν προκειμένῳ ἡ ἀντιμισθία τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐν σχέσει μὲ τὰς συλλογικὰς συμβάσεις, διὰ νὰ ἐρευνηθῇ τὸ ζήτημα ἀπὸ τῆς πλευρᾶς ταύτης. Ἐκ τῶν κατατεθέντων ὅμως τῶν ἐνόρκως ἐπ' ἀκροατηρίου πρωτοδίκως ἐξετασθέντων μαρτύρων τοιαύτη συμφωνία δὲν προκύπτει, ὅτι ἔλαβε ποτὲ χώραν. Ὁ μάρτυς τοῦ ἐνάγοντος σαφῶς κατέθεσεν, ὅτι ἐπανειλημμένως οἱ ἐργαζόμενοι διεμαρτυρήθησαν εἰς τοὺς ταμίας τῆς ἑταιρίας διὰ τὴν ἐνεργουμένην κράτησιν τοῦ χαρτοσήμου. Οἱ ἐξετασθέντες μάρτυρες τῆς ἐναγομένης ἀνώτατοι ὑπάλληλοι αὐτῆς (οἰκονομικὸς σύμβουλος καὶ προϊστάμενος οἰκονομικῶν ὑπηρεσιῶν) κατεθέτουσιν, ὅτι δὲν ἔλαβον γνῶσιν σχετικῶς παραπόνων τοῦ προσωπικοῦ. Ἡ παράλειψις ὅμως τῶν ταμιῶν νὰ ἀναφέρουν εἰς αὐτοὺς τὰ παράπονα ταῦτα τοῦ προσωπικοῦ, μεθ' οὗ μόνοι οὗτοι ἤρχοντο εἰς ἐπαφήν, δὲν σημαίνει, ὅτι ταῦτα δὲν ἐγένοντο πρὸς αὐτούς. Ἐφ' ὅσον συνεπῶς ἐξεδηλώθη ἀντίδρασις, ἔστω καὶ ἀσθενής, διὰ τὴν παράνομον κατακράτησιν μέρους τοῦ μισθοῦ των διὰ τὸν ἐν λόγῳ φόρον, δὲν δύναται νὰ συναχθῇ ὡς ἀποστηριζομένη σιωπηρὰ συμφωνία. Ἡ εἰς αὐθαίρετον ἄλλως τε καὶ παράνομον ἐνέργειαν ἰσχυροῦ ἐργοδότου παθητικὴ στάσις τοῦ ἐν ἐξαρτήσει τελοῦντος μισθωτοῦ, ἔχουσα ὡς ἐλατήριον τὴν ὁποτροπὴν μείζονος κακοῦ, συνεπομένου τῆς ἐνεργοῦ ἀντιδράσεως, δὲν δύναται, ἀμέσως καὶ ἄνευ ἑτέρου, νὰ ἀγάγῃ εἰς παραδοχὴν ἀβιάστου καὶ ἐλευθέρας συναινέσεως ταύτου, δεχομένου παρὰ τὸν νόμον νὰ ἀδικῆται καὶ νὰ ἀναλαμβάνῃ μὴ προσηκόντα αὐτῇ βάρη. Τοιαύτη σιωπηρὰ συμφωνία δύναται νὰ γένηται δεκτὴ μόνον ἐκεῖ, ἔνθα ὀφείλονται ἀνενδοιάστως περιστατικὰ δικαιολογοῦντα ταύτην. Ὁ νομοθέτης διὰ ρητῶν διατάξεων (ἄρθρ. 2 ν. 4694|30, ἄρθρ. 664 Α.Κ., ἄρθρ. 7 ν. 2112 κτλ.) ἔλαβε μέτρα διασφαλίσεως, ὅπως ὁ μισθὸς περιέρχεται ἀκέραιος εἰς τὸν ἐργαζόμενον.

Καὶ ὁ ἐκτὸς λόγος ἐφέσεως τυγχάνει ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος, διότι τὸ ὡς ἀνωτέρω ἀναφερόμενον μέρος τοῦ μισθοῦ τοῦ ἐφεσιβλήτου, κατακρατηθὲν ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ τῆς ἐξοφλήσεως τοῦ τέλους χαρτοσήμου, καὶ δὲν ἦτο ἀσχετον πρὸς τὸν μισθὸν του, ὡς ἀβασίμως ὑποστηρίζει ἡ ἐφεσείουσα.

2592|1949, ισχύν νόμου επεχούσης, βάσει τοῦ οποίου ἡ τυχὸν ὁπωσδήποτε χορηγηθεῖσα μέχρι τῆς ἰσχύος τῆς ἄνω ἀποφάσεως αὔξησις συμψηφίζεται πρὸς τὴν παρεχομένην δι' αὐτῆς ἐκ 30ο|ο προσαύξησιν, ἐδέχθη τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀντιδίκου της, δι' ἧς οὗτος ἠξίου ἀβασίμως τὴν συνεχισιν τῆς καταβολῆς οἰκειοθελοῦς αὐξήσεως ἐκ ποσοστοῦ 20 ο|ο, χορηγουμένης ἐπὶ τοῦ βασικοῦ ἡμερομισθίου του ἐκ δρχ. 20.000 ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως μολονότι ἡ αὔξησις αὕτη, ὁπωσδήποτε καὶ ἂν ἐχορηγήθη, ἐτύγχανε συμψηφιστέα εἰς τὴν διὰ τῆς ἄνω ἀποφάσεως χορηγηθεῖσαν ἐκ 30 ο|ο ὑποχρεωτικὴν προσαύξησιν.

* * *

Δὲν ἔχομεν ὑπ' ὄψιν μας τὸ ἀκριβὲς αἴτημα τῆς ἀγωγῆς καὶ ἐπὶ ποίας ἀτομικῆς συμφωνίας ἐβασίζετο τοῦτο. Ἡ ἀληθὴς ὅμως ἔννοια τῆς διατάξεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως εἶναι, ὅτι δι' αὐτῆς καθωρίσθη ὁ συμψηφισμὸς πρὸς τὴν ἐκ 30 ο|ο ὑποχρεωτικὴν καθιερωμένην ἤδη προσαύξησιν (ἀνεξαρτήτως ἀποδόσεως τοῦ ἔργάτου) πάσης ἄλλης, συμφωνηθείσης μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδότου καὶ ἐργάτου, ἀνεξαρτήτως καὶ πάλιν ἀποδόσεως ἐργασίας, καὶ ἐὰν ἡ χορηγηθεῖσα αὔξησις εἶναι ἀνωτέρα, διατηρεῖται, μὴ ἐπιτρεπομένης μειώσεώς της.

Ἐπὶ μόνου τοῦ πραγματικοῦ γεγονότος τῆς παροχῆς ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν της ἐκ 30 ο|ο προσαυξήσεως, πρὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, στηριχθεῖσα καὶ ἡ Α. Π. 616|1949 (εἰσηγητὴς *Κ. Γκολφινόπουλος*, ΕΕΔ 9, 152), ἐφήρμοσε τὴν ὑπ' ἀριθ. 50416|5294|1948 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν περὶ ἐκτάκτου χρηματικῆς παροχῆς διὰ τὰ Χριστούγεννα 1948, ἀδιαφόρως τοῦ ἂν πράγματι ἡ προσαύξησις ἀνταποκρίνετο εἰς ἀνάλογον ἀπόδοσιν.

Ἀλλ' εἰς τὴν νεωτέραν ταύτην ἀρεοπαγιτικὴν ἀπόφασιν περιέχονται συλλογισμοί, οἱ ὁποῖοι κινοῦν ἀμέσως τὴν προσοχὴν τοῦ μελετητοῦ αὐτῆς.

Διὰ νὰ κατανοηθῇ ὅμως εὐχερέστερον τί τὸ νέον δέχεται ἤδη ἡ ἀπόφασις αὕτη, πρέπει νὰ γίνῃ μία σύντομος ἔκθεσις τοῦ σχετικοῦ ζητήματος καὶ τῶν νομολογιακῶν ἐξελίξεων.

Ἀντιθέτως πρὸς τὴν νομολογίαν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας περὶ τῆς ἐννοίας τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ν. 28|1944 (βλέπε ΕΕΔ 9, 148 περὶ τῆς ἐννοίας τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ν. 28|1944) ἡ νομολογία τοῦ Ἀρείου Πάγου (βλέπε ΕΕΔ ΕΕΔ 8, 454, ΕΕΔ 9, 199, ΕΕΔ 9, 588) προσέδωκεν εἰς τὸν Ν. 28|1944 τὴν ἔννοιαν, ὅτι ὁ δι' αὐτοῦ γενόμενος καθορισμὸς μισθῶν δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἐπὶ σκοπῷ τῆς μὴ ἐπιβαρύνσεως τοῦ κόστους τῆς ζωῆς τῶν ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν διατιθεμένων βιοτικῶν ἀγαθῶν καὶ τῆς ἐκ τούτου εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν ἀφορμῆς διαταραχῆς τοῦ οἰκονομικοῦ ἐπιπέδου, κατισχύει πάσης ἀντιθέτου συμφωνίας περὶ πληρωμῆς ὑπερτέρων τῶν διὰ τῶν ὡς εἴρηται ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ὁριζομένων ἀποδοχῶν (συλλογιστικὴ τῆς Α.Π. 893|1950, ΕΕΔ 9, 589).

Ἐνῷ ὅμως τοῦτο ἐγένετο δεκτὸν διὰ τὸν Ν. 28|1944, χωρὶς νὰ τεθῇ ζήτημα ἀδυνάτου δι' ἄλλον τρόπον (καὶ δὴ διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας) καθορισμοῦ μισθῶν, ἡ Α. Π. 306|1950 (εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 9, 516), ἔχουσα νὰ κρίνῃ περὶ τοῦ κύρους τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως περὶ καθορισμοῦ μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων ὑπὲρ τὰ ὅρια (μετὰ τοῦ 30 ο|ο) τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἐχαράξε τὴν ὀρθήν, ἀναμφιβόλως, κατεύθυνσιν, ὅτι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρου 680 Α.Κ., καθ' ὃ οἱ πρὸς τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἀντιτιθέμενοι ὅροι τῶν κατ'ἰδίαν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἐπικρατοῦσι τῶν τῆς συλλογικῆς, ἐφ' ὅσον εἶναι εὐνοϊκώτεροι, εἶναι ἰσχυρὰ καὶ ἔγκυρος ἡ περὶ καθορισμοῦ μισθοῦ καὶ ὑπὲρ τὴν φαινομένην ἀπαγόρευσιν τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας (πέραν τοῦ 30 ο|ο) ἀτομικὴ σύμβασις.

Ἡ νέα ἤδη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ἐπανερχομένη πάλιν εἰς τὴν περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ νόμου 28|1944 προηγουμένην ἄποψιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, δὲν ἐκτείνει μόνον τὸ ἀδύνατον τοῦ καθορισμοῦ μισθῶν ἄλλως ἢ ὡς ἢ κατὰ νόμον 28|1944 ὑπουργικὴ ἀπόφασις δι' ἀτομικῶν συμβάσεων ἐργασίας, *ἀλλὰ καὶ ὁμαδικῶς διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας*.

Ἂν τοῦτο πράγματι ἔχῃ οὕτω, τότε συνέπεια εἶναι, ὅτι εἶναι ἄκυροι αἱ μετὰ τὴν ὑπ'ἀριθ. 29488|2592|1949 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας, ἐφ' ὅσον ἐκινήθησαν ἐναντίον τῆς διὰ λόγους γενικωτέρους καινωνικῆς σκοπιμότητος, δικαίας τοιούτου κατανομῆς τῶν ἀγαθῶν ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ ἀποφυγῆς ἀκριβείας τοῦ κόστους τῆς ζωῆς, ὡς σκέπτεται ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ρυθμιστικῆς παρεμβάσεως τοῦ Κράτους διὰ τῶν εἰς ἐκτέλεσιν ταύτου Ν. 28|1944 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων;

Ἀλλὰ τότε κλονίζεται *καὶ αὐτὸ τὸ κῦρος τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας*, αἱ ὁποῖαι καὶ αὐταί, ὑφισταμένης ἐν ἰσχύϊ τῆς ρυθμιστικῆς παρεμβάσεως τοῦ Κράτους, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, διὰ τῶν κατὰ Ν. 28|1944 ἐκδιδομένων πρὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, καθώρισαν ἀποδοχὰς *ὑπὲρ τὰ ὅρια τῶν πρὸ αὐτῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων*.

Καὶ ναὶ μὲν δύναται νὰ διασωθοῦν τὰ ἐκ τῶν συλλογικῶν τούτων συμβάσεων ἀποτελέσματα ἐκ τῆς κατὰ χρῆσιν τοῦ Ν. 28|1944 ἐξουσιοδοτήσεως ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 (ΕΕΔ 8, 610) ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἡ ὁποία προσαυξάνει τὰ ὅρια ἀποδοχῶν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας κατὰ 30 ο|ο καὶ θεωροῦνται αὗται τεθέντα κατὰ Ν. 28|1944, ἀλλὰ τότε μένει ἐκθετος καὶ ἡ τόσον ἀπασχολήσασα ἀρεοπαγιτικὴ ἄποψις (Α. Π. 453|1949 (εἰσηγητὴς *Ε. Κοίρκούρης*, ΕΕΔ 8, 932) περὶ τοῦ ἀνεπιτρέπτου

παρεμβάσεως τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ἰσχυουσῶν ἀπό 4 Νοεμβρίου 1917 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Ἐξ ἄλλου, καθ' ἡμᾶς, ὑπό τήν ἄποψιν τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, νά μή εἶναι προβληματική καί ἡ ἐφαρμογή τῆς προσφάτου ὑπ' ἀριθ. 2250|1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως «περί αὐξήσεως τῶν μισθῶν καί ἡμερομισθίων τῶν μισθωτῶν πάσης τῆς Χώρας» (ΣΕΔ 10, 141), ἡ ὁποία, παρά τήν ἀρεοπαγιτικήν ἄποψιν, ἀναγνωρίζουσα τό δυνατόν ὑπερβάσεως δι' ἀτομικῆς συμφωνίας τῶν ὁρίων μισθῶν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καί τοιούτων τοῦ *Α. Ν. 28|1944*, προσαυξάνει κατά τό ἐν αὐτῇ ποσόν καί τά αὔξειν τῶν κατωτάτων, ὡς λέγεται ἐν αὐτῇ, πράγματι καταβαλλόμενα ἡμερομίσθια καί μισθούς;

Προβληματική, εἴπομεν, ἡ ἐφαρμογή της, διότι, ἂν ἐκορυφοῦτο — κατά λογικήν συνέπειαν τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀπόψεως — ὅτι καθορίζει τό πρῶτον ἄδη καί ἀναδρομικῶς μισθούς καί ἡμερομίσθια, δύο τινά πρέπει νά συμβαίνουν:

α) Νά εἶναι ἀνεφρωτέα ἡ ὑπουργική αὕτη ἀπόφασις, διότι ἀντίκειται εἰς τήν ἐξέλιξιν καί χορηγήν ἐφαρμογήν τοῦ Ν. 28|1944 καί Ν. 806|1948 ἡ μακρά ἀναδρομικῶς ρύθμισις (ἀνεξαρτήτως αὐθ' ὅτι δέν ἐξάγεται ὁ χρόνος τῆς ἀναδρομικῆς ρυθμίσεως, ἀόριστος πάντως διά τά κατόπιν ἀτομικῆς συμφωνίας συμφωνηθέντα, (πρβλ. Σ.Ε. 80|1951, εἰσηγητής Γ. Ἀγγελίδης, ΕΕΔ 10, 134).

β) Νά εἶναι, ἄλλως, ἀντισυνταγματική καί ἀνίσχυρος ἐφ' ὅσον, ἔχουσα τοιαύτην ἔννοιαν, ἀναδρομικόν καθορισμόν ἀποδοχῶν, παραβιάζει τό ἄρθρ. 3 τοῦ Συντάγματος περί ἰσότητος, ἀφοῦ δημιουργεῖ ἄνισα προνόμια (τῶν ἡμερομισθίων διά τῶν κατωτάτων ὁρίων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καί ἐκείνων διά τῶν ἀκαθορίστως ἀνωτέρων τῶν ὁρίων τούτων, κατόπιν ἀτομικῆς συμφωνίας).

***

Εἶναι φρονοῦν, ὅτι ἐκ τῆς ἐν λόγῳ ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως περιπλέκει πάλιν, μέ εἰς ἑνδείκνυται ἐκτάκτου ἀνάγκης (ἀκυρότης ἀτομικῶν συμβάσεων, ἀνίσχυρον συλλογικῶν συμβάσεων κλπ.), τό ὅλον θέμα τοῦ καθορισμοῦ τῶν μισθῶν, τό ὁποῖον εἶχεν ἤδη ἐξομαλυνθῆ διά τῆς Α. Π. 306|1950 (ΕΕΔ 9, 510), παρ' ὅλον ὅτι, ἂν ἐπανήρχοντο πάλιν πλέον νομοθετικά κείμενα (βλέπε ἐπίσης ἐν ΕΕΔ 8, 824, πρβλ. Κ. Δημάκην, ΕΕΔ 9, 727 καί τούς ἐκ' αὐτοῦ ἀναφερομένους), ἔχει ἀποσαφηνισθῆ ἡ σχέσις τῶν Νόμων περί καθορισμοῦ μισθῶν καί ἰδίᾳ ἡ ἔννοια τοῦ Α. Ν. 28|1944.

Ἀρείου Πάγου 60|1951 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Δινάρδος**
Εἰσηγητής ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ν. Βλατσάκος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Σερράος, Π. Βασιλείου

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῆς παρ. Π τῆς ἀπό 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργατοτεχνιτῶν τῶν κάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καί ἐργασιῶν, ἐκδοθείσης ἐπί τῇ βάσει τοῦ ὑπό 16 Νοεμβρίου 1935 νόμου περί συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἐν συνδυασμῷ πρός τάς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 1367, ἐγκριθείσης δέ διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 927 (τῆς 5ης Νοεμβρίου 1947) πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καί ἑπομένως ἰσχύοντος νόμου ἐχούσης, πρός τάς διατάξεις τῶν παρ. 2 καί 4 τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|2592 τῆς 8|9 Ἰουλίου 1949 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καί Οἰκονομικῶν περί προσαυξήσεως κατά 30 ο|ο τῶν διά τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καθορισθέντων κατωτάτων ὁρίων μισθῶν καί ἡμερομισθίων τῶν ἐργατῶν καί ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ἐκδοθείσης ἐπί τῇ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 28|1944 καί ἑπομένως ἰσχύοντος νόμου ἐχούσης, καί ὁριζουσῶν, τῆς μέν πρώτης ὅτι «ἡ ἀμοιβή τῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλων δύναται νά εἶναι ἀνωτέρα τῶν ἐν τῇ παρ. 1 καθοριζομένων κατωτάτων ὁρίων μισθῶν, καί δή μέχρι 30 ο|ο, ὑπό τόν ἀπαράβατον ὅρον τῆς ἀναλόγου πρός τήν αὔξησιν ταύτην βελτιώσεως τῆς ποιοτικῆς ἤ ποσοτικῆς ἀποδόσεως τοῦ ἐργάτου καί συνεπῶς τῆς μή αὐξήσεως τῶν τιμῶν τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων, εἰδικῶς ἐκ τοῦ λόγου τούτου, ἐν οὐδεμιᾷ δέ περιπτώσει δύνατοι νά γίνῃ ὑπέρβασις μεγαλυτέρας τῆς διά τῆς παρούσης παραγράφου ὁριζομένης», τῆς δέ δευτέρος ἐν μέν παρ. 2 ὅτι «ἐπί τῶν κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνιτῶν τῶν καθοριζομένων ὑπό τῆς συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 4ης Νοεμβρίου 1947, ὡς καί ὑπό τῆς συμπληρωματικῆς ὁμοίας τῆς 1ης Δεκεμβρίου 1947, παρέχεται γενικῶς καί ὑποχρεωτικῶς, ἀπό τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης, ἡ κατά τήν παρ. 2 τῆς, ὡς εἴρηται, συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 4ης Νοεμβρίου 1947 προβλεπομένη προσαύξησις ἐκ 30 ο|ο, ἐν δέ παρ. 4 ὅτι «ἡ τυχόν ὁπωσδήποτε χορηγηθεῖσα μέχρι σήμερον αὔξησις ἐκ τοῦ ὑπό τῆς παρ. 2 τῶν συλλογικῶν συμβάσεων τῆς 4ης Νοεμβρίου 1947 προβλεπομένου ποσοστοῦ 30 ο|ο ἐπί τῶν ὑπό τῶν συλλογικῶν συμβάσεων τῆς 4ης Νοεμβρίου 1947 καί 1ης Δεκεμβρίου 1947 καθοριζομένων βασικῶν μισθῶν καί ἡμερομισθίων συμψηφίζεται πρός τήν διά τῶν προηγουμένων παραγράφων τῆς παρούσης παρεχομένην ὑποχρεωτικήν ἐκ 30 ο|ο προσαύξησιν», σαφῶς προκύπτει, ὅτι εἰς τήν διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488 τοῦ 1949 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπ. Ἐργασίας καί Οἰκονομικῶν χορηγηθεῖσαν αὔξησιν κατά 30 ο|ο τῶν ὑπό τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας τῶν 4ης Νοεμβρίου 1947 καί 1ης Δεκεμβρίου 1947 καθοριζομένων βασικῶν μισθῶν καί ἡμερομισθίων συμψηφίζεται ἡ δι' οἱονδήποτε λόγον, καί ἀσχέτως πρός τόν ὅρον τῆς ἀναλόγου πρός τήν αὔξησιν βελτιώσεως τῆς ποσοτικῆς ἢ ποιοτικῆς ἀποδόσεως τοῦ ἐργάτου, χορηγηθεῖσα μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῆς ἄνω κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν αὔξησις τῶν μισθῶν καί ἡμερομισθίων, ὡς σαφῶς ἐκ τῆς ἐν αὐτῇ φράσεως «ἡ ὁπωσδήποτε χορηγηθεῖσα αὔξησις» προκύπτει καί ἥτις ἔννοια συνάδει πρός τούς λόγους γενικωτέρας κοινωνικῆς σκοπιμότητος, τῆς δικαίας τουτέστι κατανομῆς τῶν ἀγαθῶν ἐν τῇ κοινωνίᾳ καί ἀποφυγῆς ἀκριβείας τοῦ κόστους ζωῆς, δι' ὑπερτι-

ΕΡΓΑΤΙΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΙ ΚΑΙ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΛΟΓΟΙ ΑΝΑΙΡΕΣΕΩΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΡΙΣΕΩΣ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ ΟΥΣΙΑΣ

I.

Κρίσις τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας περὶ πραγμάτων. — Μὴ ὑπαγωγὴ αὐτῆς εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἔλεγχον. — Κρίσις περὶ ἀορίστου ἀγωγῆς. — Μὴ ὑπαγωγὴ καὶ ταύτης εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἔλεγχον.

Ἀρείου Πάγου 548|1950 Τμ. Α'.

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Κωττούλας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Ἀντωνόπουλος, Γ. Παπαδόπουλος

Ὁ πρῶτος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου, καθ' ὃν ἐσφαλμένως καὶ παρὰ τὸν νόμον τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἔκρινε διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ἐκδοθεῖσης ἐπὶ διαφορᾶς περὶ ὑπαλληλικῶν μισθῶν, κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ', μετ' ἐκτίμησιν ἀποδεικτικῶν στοιχείων, ὅτι ἐκ τῶν ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ ἀναφερομένων ὡς δεκτῶν γενομένων πραγματικῶν περιστατικῶν δὲν προέκυψεν, ὅτι κατηρτίσθη μεταξὺ τῶν διαδίκων σιωπηρῶς ἡ ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐπικαλεσθεῖσα σύμβασις περὶ τοῦ ποσοῦ τῶν ἀποδοχῶν τούτου ὡς ὑπαλλήλου τῆς ἀναιρεσιβλήτου διὰ τὸν χρόνον ἀπὸ 1.11.1949 καὶ ἐφεξῆς, εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀπαράδεκτος, κατὰ τὸ ἄρθρον 810 παρ. 2 Πολ. Δικονομίας, καθ' ὃ ἀναγόμενος εἰς κρίσιν περὶ πραγμάτων μόνον, ἥτις δὲν ὑπόκειται εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου, μὴ πληττομένη διὰ τοῦ λόγου τούτου ὡς προσβαλοῦσα κανόνα δικαίου. Εἶναι ἐπίσης ἀπορριπτέος, κατὰ τὸ αὐτὸ ἄρθρον, καὶ ὁ δεύτερος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου, καθ' ὃν ἐσφαλμένως τὸ ὡς ἄνω δικαστήριον ἔκρινε διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως του ἀόριστον τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος καὶ ὡς πρὸς τὰ κεφάλαια αὐτῆς, τὰ ἀφορῶντα ἀποζημίωσίν του ἐκ τοῦ νόμου 2112|1920 καὶ 539|1945 καὶ τὸ δῶρον Πάσχα καὶ Χριστουγέννων, «ἀπορρίψαν τοὺς εἰς τὰς οἰκείας προτάσεις τούτου σχετικοὺς λόγους ἐφέσεως», διότι καὶ ἡ περὶ τοῦ ἀορίστου τῆς ἀγωγῆς κρίσις τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας, ἀναγομένη καὶ αὐτὴ εἰς ἐκτίμησιν πραγμάτων μόνον, δὲν ὑπόκειται εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου, δὲν πλήττεται δὲ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ὡς ἀξιώσασα στοιχεῖα πλείονα τῶν ἐν τῷ νόμῳ ἀπαιτουμένων ἢ δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν πράγματα προταθέντα καὶ ἔχοντα οὐσιώδη ἐπιρροήν.

μήσεως ταύτων, κατισχύουσα, ὡς νεωτέρα καὶ εἰδική, οὐ μόνον πάσης ἀντιθέτου διατάξεως προγενεστέρου νόμου, οἷα τυγχάνει καὶ ἡ § 3 τοῦ ἄρθρου 680 Ἀστικοῦ Κώδικος, ἀλλὰ καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ρυθμίσεως τοῦ θέματος ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων εἴτε ἀτομικῶς, εἴτε ὁμαδικῶς διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, καθ' ὅσον ὁ νόμος ἀπέβλεψεν εἰς τὴν ρυθμιστικὴν παρέμβασιν τοῦ Κράτους, ἀσχέτως ἐναντίων συμβάσεων τῶν συναλλασσομένων, ὡς καὶ ρητῶς ἐν διατάξει τῆς § 2 τῆς ἀπὸ 4ης Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀναφέρεται, καθ' ἣν ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύναται νὰ γίνῃ ὑπέρβασις μεγαλυτέρα τῆς διὰ τῆς παραγράφου ταύτης ὁριζομένης. Τἀναντία δεξάμενον τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του καὶ ἀποφηνάμενον, διὰ παραδοχῆς τῆς ἐφέσεως, δεκτὴν τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἀδηγοῦ χαρτοκοπτικῆς μηχανῆς τῆς ἀναιρεσειούσης, διώκουσαν τὴν καταβολὴν αὐτῷ, πλὴν τῆς ἐκ 30 ο|ο αὐξήσεως, καὶ τὴν κατὰ 20 ο|ο ἑτέραν αὔξησιν, ἣν πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 29488 καινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν ἐλάμβανεν οὗτος, κατόπιν ἰδιαιτέρας συμφωνίας μετὰ τῆς ἀναιρεσειούσης, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ, ὅτι μόνον, ἐφ' ὅσον ἡ αὔξησις κατεβάλλετο κατ' ἐφαρμογὴν τῆς § 2 τῆς ἀπὸ 4ης Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἤτοι λόγῳ αὐξήσεως τῆς ποσοτικῆς ἢ ποιοτικῆς ἀποδόσεως τοῦ ἐργάτου, συμψηφίζεται, κατὰ τὴν § 4 τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, δὲν συμψηφίζεται δέ, ἐὰν ἐξ ἄλλης αἰτίας, ὡς τῆς ἐκτελέσεως δ-ρου προηγουμένης ἀτομικῆς συμβάσεως, κατεβάλλετο τῷ ἐκμισθωτῇ, ὡς ἐν προκειμένῳ δέχεται, καὶ ὅτι δὲν ἀποτελεῖ κώλυμα διὰ τὴν παροχὴν καὶ τοῦ προσθέτου τούτου ἐξ 20 ο|ο ποσοστοῦ ἡ διάταξις τῆς § 2 τῆς ὡς ἄνω συλλογικῆς συμβάσεως, διότι κατισχύει ἡ διάταξις τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 680 Ἀστικοῦ Κώδικος, ψευδῶς τὴν ὡς ἄνω διάταξιν τῆς § 4 τῆς ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 29488 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀναιρετέαν τὴν ἀπόφασίν του κατέστησε, κατὰ τὸ ἄρθρον 807 § 17 Πολ. Δικονομίας καὶ κατὰ τὸν περὶ τούτου βάσιμον πρῶτον λόγον τοῦ ἀναιρετηρίου.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί καθιερώσεως της ἐν περιτροπῇ Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ καφεζαχαροπλαστεῖα τῆς πόλεως Σπάρτης

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 50 της 19 Φεβρουαρίου 1951)

Έχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ὀρθ. ἀ § 2 τοῦ Β. Δ/τος ἐκ 8/14 Μαρτίου 1950 περὶ καθιερώσεως τῶν νομοθ. περὶ ἀνωμοίας ἀναπαύσεως, προτάσει τοῦ Ημετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτικῶν καὶ ὑπαλλήλικῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 88/1951 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

1. Ἐν τῶν ἐν τῇ πόλει Σπάρτῃ λειτουργούντων καφεζαχαροπλαστείων παραμένουν ἀνοικτὰ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν τῆς Κυριακῆς ἐκ περιτροπῆς τὰ ἡμίσυ τούτων, τῆς σειρᾶς κατονομαζομένης δι' ἑκάστην κατηγορίαν καὶ συναλλαγὴν ὑπὸ τῆς ἐλαίας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς.

2. Διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ κατ/τῶν ἰσχύουν αἱ διατάξεις τοῦ Π. Δ/τος τῆς 29/31.1.30.1923 «περὶ ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως τῶν ὑπαλλήλων τῶν ξενοδοχείων κλπ.», διὰ τὰς ἑβδομάδας καθ' ἃς τὸ καταστημα παραμενεν ἀνοικτὸν τὴν Κυριακήν.

Εἰς τὸν κύτον ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Φεβρουαρίου 1951

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

7987/3/3/1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ παρέξεως ἐκτελέσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 1/1950 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Μυτιλήνης «περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ξενοδοχείων καὶ μαγειρείων Μυτιλήνης».

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 25 της 12 Φεβρουαρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἀ.ν. 16/20.11.35 Δ. Ν. «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων ἐργασίας», ὡς καὶ τὰς διατάξεις τοῦ ἀ.ν. 16.6.1936 Β. Δ. «περὶ ἐπιτροπῶν διαιτησίας κλπ.», 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 1/1950 ἀπόφασιν τῆς ἐν Μυτιλήνῃ Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἐργασίας, ὡς καὶ τὰ συνημμένα πρακτικὰ συνεδριάσεως αὐτῆς, ἀποφασίζομεν :

Κηρύσσομεν ἐκτελεστὴν τὴν εἰρημένην ὑπ' ἀριθ. 1/1950 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς τῆς Διαιτησίας Μυτιλήνης, ἧς τὰ διατακτικὰ τροποποιοῦμεν ὡς ἀκολούθως :

1. Ἀπὸ 15.1.1951 αἱ μισθοὶ τοῦ προσωπικοῦ ἐστιατορίων καὶ μαγειρείων τῆς πόλεως Μυτιλήνης καθορίζονται ὡς ἑξῆς :

	Μην. μισθ. δραχ.
Ι. Ἔστιατ. Α' Κατ.	
α) Μάγειρος ἀνεξαρτήτως ἡλικίας	665.000
β) Βοηθὸς ἄνω τῶν 20 ἐτῶν	400.000
γ) Λαντζιέρης	250.000
ΙΙ. Ἔστιατ. Β' Κατηγορίας	
α) Μάγειρος ἀνεξαρτήτως ἡλικίας	550.000
β) Λαντζιέρης	250.000
ΙΙΙ. Ἔστιατ. Γ' Κατηγορίας	
α) Μάγειρος ἀνεξαρτήτως ἡλικίας	472.000
β) Λαντζιέρης	250.000

2. Εἰς σύνολον τοὺς ἀνωτέρω, πλὴν τῶν ὡς ἄνω καθοριζομένων μισθῶν, παρέχονται ἡμερήσιος καὶ τρία φαγητὰ μετὰ 100 δραμίων ἄρτον, εἰς δὲ τοὺς λαντζιέρηδες παρέχονται προσέτι καὶ τ' ἀκαρφίσματα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Φεβρουαρίου 1951.

16767/934/1951 Ἀποφ. Ὑπουργῶν Ἐμπορίου, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀρτοϋπαλλήλων ἐπαρχιῶν

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 30 της 19 Φεβρουαρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 29/1944 «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ὅπως προβαίνουν εἰς τὸν καθορισμὸν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, ὡς αὐθεντικῶς ἠρμηνεύθη διὰ τοῦ Α. Ν. 806/1948, ὡς καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ ἀρμόδιον θέμα τυγχάνει καὶ τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου, ὡς ἔχον σχέσιν μὲ τὴν τιμὴν τοῦ ἄρτου.

2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 171868/9564/10.11.949 ἀπόφασιν ἡμῶν, δι' ἧς ηὐξήθησαν αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ἀρτοϋπαλλήλων περιφερείας τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης.

3) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 182743/10201/7.12.49 ὁμοίαν «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν ἀρτοϋπαλλήλων ἐπαρχιακῶν πόλεων» καὶ

4) Τὸ γεγονός, ὅτι διὰ τῆς ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 182743/49 ἀποφάσει ἡμῶν τεθείσης περιοριστικῆς διατάξεως δὲν ἐπραγματοποιήθη ἡ κατὰ 30 ο/ο αὔξησις τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀρτοϋπαλλήλων εἰς πολλὰς ἐπαρχιακὰς πόλεις, ἀποφασίζομεν :

Ἐγκρίνομεν, ὅπως ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1951 αὐξηθοῦν αἱ ἤδη καταβαλλόμεναι ἀποδοχαὶ τῶν ἀρτοϋπαλλήλων κατὰ 30 ο/ο τῶν ἐπαρχιακῶν ἐκείνων πόλεων, εἰς ἃς δὲν ἐπραγματοποιήθη ἡ αὔξησις αὕτη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 182743/1949 ἀποφάσεως ἡμῶν.

Ἡ αὔξησις αὕτη θὰ ὑπολογίζεται μετὰ τῶν λοιπῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀρτοϋπαλλήλων εἰς τὰς ἀρτοπαντοπωλικὰς δαπάνας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Φεβρουαρίου 1951

26931/9/3/1951 Ἀποφ. Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν, Ἐργασίας καὶ Ἐμπορίου

Περὶ προσαυξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀρτεργατοϋπαλλήλων ἀπὸ 15.1.51.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 32 της 22 Φεβρουαρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : α) Τὰς διατάξεις τοῦ Α.

Ν. 28|1944, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεκληρώθη μεταγενεστέρως, β) τὴν ὑπ' ἀριθ. 2750|15.1.1951 ἀπόφασιν ἡμῶν περὶ αὐξήσεως τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν μισθωτῶν ἁπάσης τῆς Χώρας, γ) τὸ ἰδιόμορφον τῆς σχέσεως μεταξὺ ἀρτοποιῶν καὶ Δημοσίου ὡς ἐκ τοῦ τρόπου τῆς κοστολογήσεως τοῦ ἄρτου καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ ἀρτοποιοὶ ἀμείβονται διὰ τὴν παραγωγὴν τοῦ ἄρτου δελτίου δι' ἡμερομισθίου καὶ δ) τὸ Ν.Δ. 136|46 περὶ Ἀγορανομικοῦ Κώδικος, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν, ὅπως ἡ δι' ἧς ὑπ' ἀριθ. 2750|51 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθεῖσα αὔξησις διὰ μὲν τοὺς ἐργάτας ἐκ 4.000 δραχμ. ἡμερησίως, διὰ δὲ τοὺς ὑπαλλήλους ἐκ δραχμῶν 100.000 μηνιαίως χορηγηθῇ ἀπὸ 15.1.51 καὶ εἰς τοὺς ἀρτεργάτας καὶ ἀρτοϋπαλλήλους ἁπάσης τῆς Χώρας τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς τὴν παραγωγὴν τοῦ ἄρτου δελτίου μὴ ἰσχυούσης ἐν προκειμένῳ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 5 τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750|51 ἀποφάσεως ἡμῶν.

Οὕτω τὸ ἡμερομίσθιον τῶν ἀρτεργατῶν καθορισθὲν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 18285|10272|7.12.1949 ἀποφάσεως ἡμῶν εἰς 20.520 δραχ. προσαυξάνεται κατὰ 4.000 καὶ ὁρίζεται εἰς δραχ. 30.520 καὶ κατ' ὀκάν ἀλεύρου εἰς δραχ. 436, ὁ ἡμερ. δὲ καταβαλλόμενος μισθὸς τῶν ἀρτοϋπαλλήλων προσαυξάνεται κατὰ 100.000 δραχμάς.

Ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750|51 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθεῖσα προσαύξησις ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἀρτεργάτας ἐλευθέρας ἀγορᾶς δὲν θέλει ὑπολογισθῇ εἰς τὸ κοστολόγιον τοῦ ἄρτου τούτου καὶ θὰ ἐπιβαρύνῃ τοὺς ἐργοδότας ἀρτοποιούς συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 5 τῆς ἰδίας ἀποφάσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Φεβρουαρίου 1951

3616|1. 87|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν νέων ἀσφαλ. περιοχῶν Ὑπ|τος Ι.Κ.Α. Ἰωαννίνων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 27 τῆς 13 Φεβρουαρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 41 τοῦ Κανονισμοῦ περὶ τρόπου ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν καὶ εἰσπράξεως εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α., 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 2113|295|18.1.51 ἀναφορὰν τῆς Γεν.Δ|νσεως τοῦ Ι.Κ.Α., ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν κατὰ τὴν 2αν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 5ης Ἰανουαρίου 1951 ληφθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, δι' ἧς ὁρίσθη ὡς ἡμερομηνία ἐνάρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν εἰς ἐκείνας ἐκ τῶν ἀσφαλιστικῶν περιοχῶν τοῦ Περ|κοῦ Ὑποκ|τος Ἰωαννίνων τοῦ Ἱδρύματος, εἰς ἃς ἐπεξετάθη τὸ πρῶτον ἡ ἀσφάλισις αὐτοῦ διὰ τῆς ἐγκριθείσης διὰ ταυταρίθμου πράξεως μας ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἡ 16η Μαρτίου 1951 καὶ ὡς πρὸς πάντας τοὺς ἐν ταῖς εἰρημέναις περιοχαῖς μισθωτοὺς καὶ τὰς ἐπιχειρήσεις.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Φεβρουαρίου 1951

3599|1. 9|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν εἰς τὰς νέας ἀσφαλ. περιοχὰς Ὑπ|τος Ι.Κ.Α. Ἐδέσσης.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 27 τῆς 13 Φεβρουαρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 41 τοῦ Κανονισμοῦ περὶ τρόπου ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν καὶ εἰσπράξεως εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α., 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 2236|99|19.1.51 ἀναφορὰν τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν κατὰ τὴν 2αν|5.1.51 συνεδρίασιν τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ληφθεῖσαν ἀπόφασιν, δι' ἧς ὁρίσθη ὡς ἡμερομηνία ἐνάρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν εἰς ἐκείνας ἐκ τῶν ἀσφαλιστικῶν περιοχῶν τοῦ Τοπικοῦ Ὑπ|τος Ἐδέσσης τοῦ Ἱδρύματος, εἰς ἃς ἐπεξετάθη τὸ πρῶτον ἡ ἀσφάλισις αὐτοῦ διὰ τῆς ἐγκριθείσης διὰ ταυταρίθμου πράξεως μας ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἡ 16η Μαρτίου 1951 καὶ ὡς πρὸς πάντας τοὺς ἐν ταῖς εἰρημέναις περιοχαῖς μισθωτοὺς καὶ τὰς ἐπιχειρήσεις.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Φεβρουαρίου 1951

8823|1951 Ἀποφ. Ὑπουργῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν.

Περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐπιστημονικοῦ προσωπικοῦ τῶν Δημοτικῶν Ἀγαθοεργῶν Ἱδρυμάτων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 29 τῆς 17 Φεβρουαρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 2, § 2, τοῦ Α. Ν. 1538|1950 «περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων Ν.Π.Δ. Δικαίου», ἀποφασίζομεν:

Ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1950 ὁ μηνιαῖος μισθὸς τοῦ ἐπὶ θητείᾳ ἐπιστημονικοῦ προσωπικοῦ τῶν Δημοτικῶν Ἀγαθοεργῶν Ἱδρυμάτων, τῶν διεπομένων ὑπὸ τοῦ Ν. Δ|τος 1467|11.6.1942, οὗτινος προσωπικοῦ, κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις, δὲν προβλέπεται βαθμολογικὴ ἢ μισθολογικὴ ἀντιστοιχία πρὸς τὴν ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ Α.Ν. 1538|50 δημοσίαν διοικητικὴν ἱεραρχίαν, ὁρίζεται ὡς ἀκολούθως, ὑπὸ τῶν περιορισμῶν τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ Α.Ν. 1538|50 περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῶν Ν.Π.Δ.Δ.

1. Διευθυντὴς κλινικῆς ἢ ἐργαστηρίου, διαρκούσης τῆς πρώτης θητείας, δρχ. 1.700.000, ἀπὸ τῆς ἀνανεώσεως δὲ ταύτης δρχ. 2.000.000.

2. Διευθυντὴς αὐτοτελοῦς ἐξωτερικοῦ ἰατρείου, διαρκούσης τῆς πρώτης θητείας, δρχ. 1.400.000, ἀπὸ τῆς ἀνανεώσεως δὲ ταύτης δρχ. 1.700.000.

3. Ἐπιμελητὴς κλινικῆς ἢ ἐργαστηρίου, διαρκούσης τῆς πρώτης θητείας, δρχ. 1.250.000, ἀπὸ τῆς ἀνανεώσεως δὲ ταύτης δρχ. 1.400.000.

4. Ἐπιμελητὴς αὐτοτελοῦς ἐξωτερικοῦ ἰατρείου, διαρκούσης τῆς πρώτης θητείας, δρχ. 1.050.000, ἀπὸ τῆς ἀνανεώσεως δὲ ταύτης δρχ. 1.250.000.

5. Βοηθὸς μετ' εἰδικότητος, διαρκούσης τῆς πρώτης θητείας, δραχ. 900.000, ἀπὸ τῆς ἀνανεώσεως δὲ ταύτης δραχ. 1.050.000.

6. Βοηθὸς ἄνευ εἰδικότητος δρχ. 700.000.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Φεβρουαρίου 1951

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Ἡ ἀποστολὴ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας

Ὡς εἶναι γνωστόν, τὸ γαλλικὸν Ὑπουργεῖον Ἐργασίας συνεστήθη τὴν 25ην Ὀκτωβρίου 1906, τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ τότε Πρωθυπουργοῦ Georges Clemenceau καὶ πρώτος Ὑπουργὸς ἐχρημάτισε ὁ Viviani.

Πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἡ ἰδέα τῆς συστάσεως ἰδίου Ὑπουργείου διὰ τὰς σχέσεις τῆς ἐργασίας ἦτο παλαιοτέρα καὶ ἀνῆκεν εἰς τὸν Louis Blanc, ὅστις ἤδη, μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1848, εἶχε ζητήσει ἀπὸ τὴν νέαν Συντακτικὴν Συνέλευσιν τὴν δημιουργίαν ἰδίου Ὑπουργείου Προόδου καὶ Ἐργασίας.

Τὸ κατωτέρω ἀπόσπασμα προέρχεται ἐκ τοῦ προγραμματικοῦ λόγου τοῦ Γάλλου Ὑπουργοῦ Ἐργασίας Viviani, ἐκφωνηθέντος κατὰ τὸ ἔτος 1907 ἐν τῇ Γαλλικῇ Βουλῇ καὶ ἔχει τὴν ἀξίαν του, καθ' ὅσον πραγματεύεται τὸ ζήτημα τῆς ἀποστολῆς τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ τῶν βασικῶν ἰδεῶν, ὑπὲρ τῶν ὁποίων πρέπει νὰ ἐμφορῆται ὁ ἑκάστοτε διευθύνων τοῦτο Ὑπουργός.

Εἶπε, λοιπόν, ὁ πρῶτος Γάλλος Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας τὰ ἑξῆς:

Γνωρίζετε, κύριοι, ὅτι ἡ Κυβέρνησις, συστήσασα τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἐργασίας, ἐξέλεξεν ὡς παράδειγμα ὅπο ξένας χώρας, ἀλλὰ, τὸ λέγω εἰλικρινῶς, πρὸς τιμὴν τῆς δημοκρατίας μας, ἐστέγασε τὴν ὑπὸ τοῦ Louis Blanc ὀνομασθεῖσαν κατὰ τὸ ἔτος 1848 θεσπισθεῖσαν ἰδέαν.

Κύριοι, οὔτε τὰ ἱστορικὰ παραδείγματα, οὔτε τὰ κοινοβουλευτικὰ προηγούμενα, δύνανται νὰ ἐπαρκέσουν, διὰ νὰ δικαιολογήσουν τὴν πρωτοβουλίαν, ἥτις ἐλήφθη καὶ ἥτις προσαρμόζεται εἰς τὸ σύνολον σας καὶ ἀπὸ ἄλλας ἀπόψεις. Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις συνέστησε τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἐργασίας, διότι ἀποκαλύπτεται εἰς τὴν δυνηρὰν διαπίστωσιν τῶν ἀνησυχιῶν μίαν ἀνησυχίαν τοιαύτην ἄλλοι ἐπίσης ἔπρεπε τοῦτο, διότι ἠθέλησε νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς τὰ συμφέροντα καὶ τὰ δικαιώματα τῶν ἐργαζομένων ἐνεργὸν διοικητικὸν καὶ διοθύνσεως. Ἐννοεῖται ὅτι τὰ συμφέροντα καὶ τὰ δικαιώματα ταῦτα σχηματίζουν εἴδικὸν σύνολον, ἓν σύνολον πλήρες, τὸ ὁποῖον, κατὰ τὸν πρῶτον λόγον, κρούει τὰ ἄλλα γενικὰ συμφέροντα, παρ' ὅλον ὅτι παρέμενε προσκεκολλημένον εἰς τὸ εὐρύτατον ρεῦμα τῆς ἐθνικῆς δραστηριότητος, ἀπῃτεῖτο ἀπὸ μακροῦ χρόνου ἰδιαιτέραν μεταχείρισιν.

Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις συνέστησε τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἐργασίας, ὅτι ἔπρεπε πάση μόνον, διὰ νὰ ἐπιτύχῃ ἐντὸς τῆς διοικητικῆς τάξεως, μίαν σημαντικὴν πρόοδον, ἀλλὰ διὰ νὰ πραγματοποιήσῃ ἰδίως ἐντὸς τῆς κοινωνικῆς τάξεως, μίαν πρᾶξιν, τὴν ὁποίαν ἐβράδυνε τὴν βαρύτητα καὶ διὰ τὴν ὁποίαν ὀφείλει νὰ προσκομίσῃ ἐνταῦθα τὴν ὁλοκληρωτικὴν ἐκδήλωσιν τῆς σκέψεώς της. Ποία εἶναι, ὅθεν, ἡ ἀξία καὶ ἡ σημασία τῆς κοινωνικῆς ταύτης πράξεως; Ἐὰν εἶναι ἀληθές, καθὼς εἶπον τινές, ὅτι ἡ σύστασις τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐργασίας, ὡς λαμπροῦ συμβόλου, σημειώνει τὸν νέον προσανατολισμὸν τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς, ποία εἶναι ἡ πολιτικὴ αὐτή; Καὶ δεδομένου ὅτι, κατ' ἐμέ, δὲν ὑπάρχει πολιτική, ἐφ' ὅσον αὐτὴ δὲν προσδένεται εἰς τινα κατευθυντήριον ἰδέαν καὶ εἰς τινα γενικὴν ἀρχήν, ποία εἶναι ἡ ἰδέα αὐτὴ ἢ ἡ ἀνωτέρα ἀρχή;

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἐργασίας δὲν συνεστήθη, ἵνα ἀπορροφήσῃ πρὸς ὄφελός του πάντα τὰ βάρη τοῦ Κράτους. Δὲν συνεστήθη, διὰ νὰ κρατήσῃ εἰς χεῖρας του ὅλας τὰς λειτουργίας καὶ ὅλας τὰς ὑπουργικὰς ἁρμοδιότητας... Εἶναι, κατ' ἀρχήν, Ὑπουργεῖον ἐρεύνης καὶ μελέτης. Εἶναι ἐπίσης ὁ προετοιμαστὴς τῶν κοινωνικῶν μεταρρυθμίσεων, οὐ μόνον, διότι τὸ Ὑπουργεῖον ὀφείλει νὰ λάβῃ εἰς χεῖρας του τὴν πέννιαν, διὰ νὰ γράψῃ εἰς τὸ χαρτίον τὰς ἐπιθυμίας του ἢ τὰς θελήσεις του, ἀλλὰ διότι, διηνεκῶς ἐγκύπτον εἰς τὸν ἐργαζόμενον, διακρίνον τὰς ἀνάγκας των, δίδον εἰς τὰς νομίμους διαμαρτυρίας των ὑπὸ μορφὴν σαφῶν νομοσχεδίων ὅλας τὰς ἱκανοποιήσεις, ὀφείλει νὰ συλλέξῃ τὰς ἐργατικὰς διεκδικήσεις καὶ, χωρὶς νὰ μειώσῃ εἰς λάμψιν των, νὰ φέρῃ ταύτας ἐνταῦθα, ἐπὶ τοῦ βήματος τοῦ κοινοβουλίου.

Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐνδιαφέρει πράγματι, δὲν εἶναι νὰ γνωρίζωμεν ποίας μεταρρυθμίσεις ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ ἐπιδιώκῃ. Εἶναι νὰ γνωρίζωμεν τὴν κατάστασιν τῆς καρδίας καὶ τοῦ πνεύματος, βάσει τῆς ὁποίας ἀντιμετωπίζει ταύτας. Καὶ ἂν πράξεις: Τί εἶναι μία μεταρρύθμισις; Διὰ τοὺς μέν, ἡ μεταρρύθμισις εἶναι ἓν πλῆρες σύνολον, εἶναι αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν καὶ ἀρχὴ καὶ τέλος καί, ὅταν αὐτὴ τελειοῦται, τὸ πᾶν ἐτερματίσθη. Διὰ τοὺς δὲ—καὶ εἶμαι καὶ ἐγὼ ἐκ τούτων—ἡ μεταρρύθμισις εἶναι ταυτοχρόνως ἡ συνέχισις ἑνὸς ἔργου καὶ ἡ ἀρχὴ ἑνὸς ἄλλου ἔργου. Αὐτὴ ἀξίζει οὐ μόνον διὰ τὴν ἰδίαν της ἀρετήν, ἀλλὰ καὶ λόγῳ τοῦ δεσμοῦ, ὁ ὁποῖος προσδένει ταύτην πρὸς τινα γενικὴν τάξιν. Ἀξίζει ἐπίσης, διότι ἀποτελεῖ ἀναπόσπαστον τμῆμα καθολικῆς τινος τάξεως. Καὶ τότε τὸ ζήτημα τίθεται νὰ γνωρίζωμεν πᾶν ὅτι ὀφείλει νὰ σκέπτεται τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἐργασίας καὶ πᾶν ὅ,τι ὀφείλει νὰ σκέπτεται ἡ Κυβέρνησις ἐπὶ τῆς καθολικῆς ταύτης τάξεως.

Ἐὰν ἡ ἐν μέρει ἀρχιτεκτονικὴ αὐτὴ ἔκφρασις δὲν εἶναι καλῶς τοποθετημένη εἰς τὰ χείλη ἑνὸς Ὑπουργοῦ, ὅστις ζητεῖ ἀκόμη τὴν κατοικίαν του, φαίνεται εἰς ἐμὲ ἐν τοιούτοις, ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἐργασίας εἶναι ἐν εὐρύτατον παραθύρωμα, διὰ μέσου τοῦ ὁποίου ὁλόκληρος ἡ Κυβέρνησις βλέπει τοὺς ἐργαζομένους καὶ οὐ μόνον τοὺς σημερινοὺς ἐργαζομένους ἀλλὰ καὶ τοὺς μέλλοντας καὶ βλέπει ἐπίσης καὶ τὰ προβλήματα οὐ μόνον εἰς τὰς σχέσεις των πρὸς τοὺς ἐργαζομένους της σήμερον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ἀπεράντους σχέσεις των πρὸς τοὺς ἐργαζομένους τῆς αὔριον.

Μετάφρασις
Θεοδώρου Γ. Βλαχοσούλου, Δικηγόρου

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 10ος — Τεύχος 7 (229)

Ἀθῆναι, 1 Ἀπριλίου 1951

ΤΟ ΧΑΡΤΟΣΗΜΟΝ ΤΩΝ ΕΞΟΦΛΗΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΜΙΣΘΟΥ ΑΠΟΔΕΙΞΕΩΝ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΙΣ ΤΗΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. ΕΜΜ. ΣΑΜΑΛΕΑΣ

Τὸ γνωστὸν ζήτημα τοῦ τίς βαρύνεται διὰ τοῦ τέλους χαρτοσήμου τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων ἀπησχόλησε, κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 1ης Μαρτίου ἐ. ἔ., καὶ τὴν Ὁλομέλειαν τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους.

Τὸ διὰ σχετικοῦ ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ἐρώτημα ἦτο: Ἐὰν εἰς τὴν περὶ τελῶν χαρτοσήμου καιρίαν νομοθεσίαν ὑπάρχῃ διάταξις, ρυθμίζουσα τὸ βάρος τῆς πληρωμῆς τοῦ τέλους χαρτοσήμου ἐπὶ ἐξοφλήσεως μισθῶν, ἡμερομισθίων καὶ ἀποδοχῶν ἢ γένηται τῶν μισθωτῶν, ἐξαιρέσει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 37 τοῦ Κώδικος περὶ τελῶν χαρτοσήμου.

Ἡ σχετικὴ γνωμοδότησις τῆς Ὁλομελείας τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, ὑπ' ἀριθ. 125|1951, συνετάθη ἐκ τῶν κ. κ. *Κ. Δημητρακάκη*, Προέδρου, *Ι. Κυβέλου*, Ἀντιπροέδρου, *Δ. Παναγιωτοπούλου*, *Ι. Κοντογιαννοπούλου*, *Μ. Σταυροκούκου*, *Κ. Περιφανάκη*, *Ι. Κουμουτσοπούλου*, *Δ. Μπαρμπάκη*, *Δ. Χατζηδάκη*, *Δ. Μαγγιώρου*, Συμβούλων, *Ν. Κοντογιάννη*, *Ε. Σαμαλέα*, *Δ. Καλαντζάκου*, *Ι. Γεωργακοπούλου*, *Κ. Κυριαζῆ*, *Β. Μαρούδη*, Παρέδρων, ἔχει ὡς ἑξῆς:

Κατὰ τὴν εἰσήγησιν, ὑπὲρ ἧς ἐτάχθησαν οἱ Νομικοὶ Σύμβουλοι κ. κ. *Κ. Περιφανάκης* καὶ *Δ. Χατζηδάκης*, συνεφώνησαν δὲ καὶ οἱ Πάρεδροι κ. κ. *Δ. Καλαντζάκος*, *Ι. Γεωργακόπουλος* καὶ *Κ. Κυριαζῆς*.

Κατὰ μὲν τὸ ἄρθρον 1 τοῦ διὰ ταῦ Π.Δ. τῆς 28 Ἰουλίου 1931 κωδικοποιηθέντος νόμου 4755|1930 «περὶ κώδικος νόμων περὶ τελῶν χαρτοσήμου», φόρος, ὑπὸ τὸ ὄνομα τέλος χαρτοσήμου, ἐπιβάλλεται, κατὰ τὰ ἐν τῷ παρόντι νόμῳ ὁριζόμενα, ἐπὶ τῶν ἐν αὐτῷ καθοριζομένων ἐγγράφων, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 33 § 1 τῆς αὐτῆς κωδικοποιήσεως «πᾶς εἴτε ἰδιώτης, εἴτε συμβολαιογράφος, ἢ ἄλλη δημοσία, δημοτικὴ ἢ κοινοτικὴ ἢ ἐκκλησιαστικὴ Ἀρχή, ὑποχρεοῦται νὰ γράφῃ ἀπ' ἀρχῆς τὸ κινητὸν ἐπίσημα εἰς πάντα τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδιδόμενα ἢ συντασσόμενα καὶ εἰς τέλος χαρτοσήμου ὑποκείμενα ἔγγραφα, ἄλλως εὐθύνεται ἐναντι τοῦ Δημοσίου διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ τέλους χαρτοσήμου...».

Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων προκύπτει, ὅτι τὸ τέλος χαρτοσήμου εἶναι φόρος ἐπιβαλλόμενος ἐπὶ τῶν ἐν τῷ εἰρημένῳ νόμῳ καθοριζομένων ἐγγράφων καὶ κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς αὐτοῦ, ἡ δὲ πληρωμὴ τούτου ἔγκειται ἐν τῇ χρησιμοποιήσει τοῦ ἀναλόγου ἀφραγιστοῦ χάρτου ἢ τῇ ἐπικολλήσει τοῦ κινητοῦ ἐπισήματος ἀναλόγου ποσοῦ καὶ ὅτι πρὸς ἐπίτευξιν ταύτης καθιεροῦται ἰδιαίτερος τρόπος εἰσπράξεως, συνιστάμενος εἰς τὴν ἀπέναντι τοῦ Κράτους εὐθύνην τῆς πληρωμῆς τοῦ δημοσίου τούτου ἐσόδου παρὰ παντὸς ἐκδίδοντος ἢ συντάσσοντος ἔγγραφον (ὑποκείμενον εἰς τέλος χαρτοσήμου) καὶ μὴ συμμορφουμένου πρὸς τὴν ἐν τῇ αὐτῇ διατάξει ὁριζομένην ὑποχρέωσιν.

Ὁ ἐνδιαφερόμενος δι' ἔγγραφον κατάρτισιν δικαιοπραξίας εἶναι ἠναγκασμένος ν' ἀγοράσῃ παρὰ τῆς Δημοσίας Ἀρχῆς τὸ ἐπὶ τοῦ ἐγγράφου αὐτῆς ἐπιβαλλόμενον τέλος χαρτοσήμου. Ἡ ὑποχρέωσις τῆς ἐπισημάνσεως ἐπιβάλλει τὸ ἔσοδον. Τοῦτο ἦγαγε τὸν Νομοθέτην νὰ ὁρίσῃ διὰ τοῦ περὶ τελῶν χαρτοσήμου νόμου τὸ ποσὸν καὶ τοὺς ὅρους τοῦ ἐπὶ τῶν ἐγγράφων τῶν διαφόρων δικαιοπραξιῶν πληρωτέου τέλους, νὰ καταστήσῃ ὑπεύθυνον ἀπέναντι τοῦ Κράτους διὰ τὴν πληρωμὴν αὐτοῦ πάντα ἐκδίδοντα ἢ συντάσσοντα σχετικὸν ἔγγραφον, ἀνεξαρτήτως ἐὰν εἶναι ἢ δὲν εἶναι ὁ ἐνδιαφερόμενος καὶ τοῦτο, ἵνα διασφαλίσῃ πληρέστερον τὴν εἴσπραξιν τοῦ εἰδικοῦ τούτου φόρου, ν' ἀφήσῃ δὲ τὴν ρύθμισιν τοῦ βάρους τῆς πληρωμῆς αὐτοῦ (ἐπὶ διμερῶν δικαιοπραξιῶν) εἰς τοὺς κανόνας τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου, ἐὰν δὲν ὑφίστανται ἀντίθετοι συμφωνίαι (Διοικ. Δίκαιον *F. Fleiner* Ι. *Σπηλιάδου* § 27, II, 2, Νομ. Ἐναχολήσεις *Ν. Δημητρακοπούλου*, Τόμος 1ος σ. 68). Κατὰ συνέπειαν ὁ ὑπεύθυνος διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ τέλους χαρτοσήμου δὲν εἶναι ὁ ἀπέναντι τοῦ Κράτους ὑπόχρεως διὰ τὴν καταβολὴν αὐτοῦ ἐν τῇ ἐννοίᾳ φορολογικοῦ ὑ-

προκειμένου. Ούτε ὁ φέρων τὸ βάρος τῆς δαπάνης τούτου. Ὑπὸ ἀντίθετον ἐκδοχὴν θὰ ἀπεκλείετο ὁ ρηθεὶς τοῦ δικαιώματος ν' ἀπαιτήσῃ τὸ παρ' αὐτοῦ, ὡς ὑπευθύνου, καταβληθὲν τέλος χαρτοσήμου, ἐὰν δὲν ἦτο αὐτὸς ὁ δικαιοπρακτήσας, ὡς δὲν εἶναι ὁ συμβὰς καὶ ἐπὶ μονομερῶν δικαιοπραξιῶν αἱ προμνησθεῖσαι Ἀρχαί, τὴν προστασίαν τῶν ὁποίων ἐκ τούτου ἀκριβῶς τοῦ λόγου προαύνησεν ὁ Νομοθέτης, θεσπίσας διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 35 τῆς εἰρημένης κωδικοποιήσεως ὅτι δικαιοῦνται ν' ἀπαιτοῦν πρὸ πάσης ἐνεργείας παρὰ τῶν ἐνδιαφερομένων τὴν προκαταβολὴν τοῦ νομίμου τέλους χαρτοσήμου.

Παρὰ ταῦτα ἐν ὁρισμέναις σχέσεσι καθώρισεν ὁ νομοθέτης τὸν ἀπέναντι τοῦ Κράτους ὑπόχρεων διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ τέλους χαρτοσήμου (ἄρθρ. 13 § 1 ἐδ. γ, 24 § 12 ἐδ. α καὶ γ, 37 Κ. Χ.), σχέσις τοιαύτην ἀναγομένη εἰς τὴν ὀφειλὴν τῶν δημοσίων ὑποχρεώσεων καὶ ὡς τοιαύτη φύσεως δημοσίου δικαίου, περὶ ἧς, ἐν σχέσει πρὸς τοὺς κανόνας τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, κατωτέρω ἐν τῷ οἰκείῳ θέματι. Ἐν ἄλλαις πάλιν σχέσεσι καθώρισεν εἰδικῶς τὸν βαρυνόμενον διὰ τῆς καταβολῆς τῆς δαπάνης τοῦ τέλους χαρτοσήμου (ἄρθρ. 18 § 12 β Κ.Χ.) καὶ ἐπὶ πλέον ἐπεφόλαξε διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 33 § 2 τῆς αὐτῆς κωδικοποιήσεως εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν τὸ δικαίωμα, ὅπως ἐν τῇ περαιτέρω ἐφαρμογῇ τοῦ νόμου καθορίζῃ διὰ διαταγμάτων καὶ ἐπὶ ἄλλων σχέσεων ἢ ἐγγράφων τὸν φέροντα τὸ βάρος τῆς δαπάνης τοῦ ἐν λόγῳ δημοσίου ἐσόδου, μὴ ἀποκλείσας καὶ τὰς διαιτέρας περὶ τούτου συμφωνίας. Ἐξαιρέσει τῶν ἐν ἄρθρῳ 37 τοῦ Κ. Χ. σχέσεων, ἐν αἷς δὲν καθώρισε τὸν βαρυνόμενον διὰ τῆς δαπάνης τοῦ τέλους χαρτοσήμου, ἀλλὰ τὸν ἀπέναντι τοῦ Κράτους ὑπόχρεων πρὸς καταβολὴν τούτου «...ὡσαύτως δὲ ἐπὶ τῶν πρὸς τὸ Δημόσιον... ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων... τὸ τέλος καταβάλλεται ὑπὸ τοῦ ἑτέρου μέρους», ἐξ αὐτοῦ δὲ καὶ ἀπέκλεισε τὴν δι' ἰδιωτικῆς βουλήσεως ἀντίθετον ρύθμισιν.

Κατόπιν τῶν ἐπὶ τῶν γενικῶν διατάξεων τῆς περὶ τελῶν χαρτοσήμου κειμένης νομοθεσίας προεκτεθέντων, ἐρευνητέον ἐὰν ὑπάρχῃ εἰδικὴ ἐν αὐτῇ διάταξις ρυθμίζουσα τὸ θέμα.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 15 § 19α τῆς εἰρημένης κωδικοποιήσεως ὁρίζει ὅτι: «Εἰς τέλος χαρτοσήμου ὑπόκεινται αἱ ἐξοφλήσεις μερομισθίων καὶ ἀποδοχῶν ἐν γένει τῶν ἐργατῶν, ὑπηρετῶν καὶ τεχνιτῶν, ἐφ' ὅσον οὗτοι εἶναι ἀνώτεροι τῶν ὀραχμιῶν... ἑβδομαδιαίως ἢ καὶ τῶν μισθῶν αὐτῶν, ἐφ' ὅσον οὗτοι εἶναι ἀνώτεροι τῶν δραχμιῶν... μηνιαίως».

Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης παρέχεται ἁπλῶς ἀτέλεια ἐπὶ τῶν ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων μισθῶν, ἡμερομισθίων καὶ ἀποδοχῶν ἐν γένει τῶν ἐργατῶν, ὑπηρετῶν καὶ τεχνιτῶν, τῶν ἀμειβομένων κάτω τῶν διὰ τῆς διατάξεως ταύτης καθοριζομένων ὁρίων. Δὲν ὁρίζεται ἐν τ' αὐτῷ, ὅτι οἱ ἄνω τῶν ὁρίων τούτων ἀμειβόμενοι ἐργάται, ὑπηρέται καὶ τεχνῖται εἶναι ὑπόχρεοι ἀπέναντι τοῦ Κράτους διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ οἰκείου τέλους χαρτοσήμου, δὲν συγχωρεῖται δέ ἡ δι' ἑρμηνείας τοιαύτη λύσις, προκειμένου περὶ φορολογικῆς ὑποχρεώσεως, ἀπαιτούσης ρητὴν τοῦ νόμου πρὸς τοῦτο ἐπιταγήν.

Ἡ ἐπιβολὴ φόρου διὰ ὅ,τος, ἐφ' ὅσον τοῦτο ἐκδίδεται δυνάμει νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως, εἶναι θεμιτὴ μὴ ἀντιβαίνουσα εἰς τὸ Σύνταγμα (Α.Π. 326|1930, Θέμ. ΜΒ' σ. 66, Α. Π. 360|1931, ΜΓ' σ. 18).

Ἀλλὰ διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἄρθρου 6 § 2 τοῦ Α.Ν. 1014|1946 ἐκδοθέντος Β.Δ. τῆς 12|15 Σεβρίου 1949 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ τελῶν χαρτοσήμου» καθορίζεται ἁπλῶς νέος τρόπος τῆς ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἀπ' εὐθείας εἰς χρῆμα εἰσπράξεως τοῦ τέλους χαρτοσήμου ἐπὶ ἐξοφλήσεως μισθῶν κλπ., καταβαλλομένων ὑφ' οἱουδήποτε ἐργοδότου (πλὴν τοῦ Δημοσίου), ἀντὶ τοῦ κατὰ τὰ προεκτεθέντα καθιερωμένου τρόπου τῆς ἐπικολλήσεως τοῦ ἀναλογοῦντος κινητοῦ ἐπισήματος ἢ καὶ διὰ τῆς συντάξεως τῶν σχετικῶν ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων ἐπὶ φύλλου ὀφραγιστοῦ χάρτου ἀναλόγου ἀξίας, χωρὶς διὰ τῆς μετατροπῆς ταύτης νὰ καθορίζηται καὶ ὁ ἀπέναντι τοῦ Κράτους ὑπόχρεως διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ τέλους τούτου ἢ ὁ βαρυνόμενος διὰ τῆς καταβολῆς τῆς δαπάνης αὐτοῦ. Διὰ τῆς εἰς τὸν τρόπον καὶ χρόνον τῆς εἰσπράξεως τοῦ φόρου καθαρᾶς προσόδου ἐν τῇ διατάξει ταύτῃ ἀναφορᾶς προδήλως ἠννόησεν ὁ Νομοθέτης νὰ ὁρίσῃ ὅτι ὁμοῦ μετὰ τοῦ εἰς χρῆμα παρακρατουμένου καὶ ἀποδιδομένου εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον φόρου καθαρᾶς προσόδου καὶ καθ' ἃ χρονικὰ διαστήματα ἀποδίδεται ὁ φόρος οὗτος, κατὰ τὸν αὐτὸν εἰς χρῆμα τρόπον καὶ χρόνον νὰ εἰσπράττεται καὶ ἀποδίδεται, μερίμνῃ τῶν οἱωνδήποτε ἐργοδοτῶν, τὸ προσῆκον τέλος χαρτοσήμου, τὸ ἀναλογοῦν ἐπὶ τῶν ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων ἢ τῶν σχετικῶν καταστάσεων πληρωμῆς μισθῶν, ἡμερομισθίων καὶ ἀποδοχῶν ἐν γένει, ὑποβαλλομένης μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς δηλώσεως διά τε τὸν φόρον καθαρᾶς προσόδου καὶ τὸ τέλος χαρτοσήμου. Ἡ ἐκδοχὴ αὕτη ἐπιβεβαιοῦται καὶ ἐκ τῆς ἐν τῷ ἑπομένῳ ἐδαφίῳ β' διατάξεως, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς ὁποίας δὲν περιλαμβάνεται εἰς τὸν νέον τρόπον εἰσπράξεως τοῦ τέλους χαρτοσήμου ἡ περίπτωσις, καθ' ἣν δὲν ὑφίστατο ὑποχρέωσις ὑποβολῆς δηλώσεως φορολογίας καθαρῶν προσόδων, ὁ δὲ συνολικὸς ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν δὲν ὑπερβαίνει τοὺς εἴκοσιν, ὁπότε εἰς τὴν εὐχέρειαν τοῦ ἐργοδότου ἀφίεται νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὸ νέον σύστημα ὑποβάλλων δηλώσεις διὰ μόνον τὸ τέλος χαρτοσήμου ἢ νὰ ἐφαρμόσῃ τὰ μέχρι τοῦδε σύστημα, λαμβάνων ἐξοφλητικὰς ἀποδείξεις κροαηκόντως σεσημασμένας, τοῦθ' ὅπερ δηλοῖ, ὅτι ὁ ἐν τῇ προηγουμένῃ διατάξει ὅρος «παρακράτησις», ὁ καὶ προκαλέσας τὴν σύγχυσιν, ἀναφέρεται εἰς τὸν τρόπον εἰσπράξεως τοῦ τέλους χαρτοσήμου καὶ ὄχι ὅτι ὁρίζεται δι' αὐτοῦ ὁ ἀπέναντι τοῦ Κράτους ὑπόχρεως διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ δημοσίου τούτου ἐσόδου ἢ ὁ φέρων τὸ βάρος

τῆς δαπάνης αὐτοῦ. Ἡ ἐν τῷ τελευταίῳ ἐδαφίῳ τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω παραγράφου καὶ ἄρθρου διάταξις, καθ' ἣν «τό ἐπί ἐξοφλήσεως μισθῶν καὶ ἄλλων ἀποδοχῶν τῶν πληρωμάτων τῶν πλοίων τέλος χαρτοσήμου παρακρατεῖται ὑπό τῶν ἐνεργούντων τὴν πληρωμὴν αὐτῶν καὶ εἰσπράττεται ὑπό τῶν Λιμενικῶν Ἀρχῶν κατά τὴν ἐξόφλησιν τῶν ναυτολογίων...», δέν ἀποτελεῖ συνέπειαν τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ διατάξει ὁριζομένων, ὥστε νά ἐκληφθῇ, ὅτι καὶ ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης ἐνισχύεται ἡ προεκτεθεῖσα ἐκδοχή, διότι ἀνεξαρτήτως τῶν προλεχθέντων, ἀποτελεῖ αὐτὴ ἐπανάληψιν τῆς ὑπό τό κράτος τῆς προυφισταμένης καταστάσεως ἐκδοθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 7 § 2 τοῦ Β.Δ. τῆς 23 Αὐγούστου 1948, πλέον ὅτι καὶ αὐτοτελῶς ἐρευνωμένη δέν δύναται νά ἐφαρμοσθῇ κατ' ἐπέκτασιν, ἀσχέτως τῆς ἐννοίας τοῦ περιεχομένου αὐτῆς.

Τό προϊσχύσαν ἀστικόν δίκαιον δέν φαίνεται νά εἶχε ρυθμίσει τό θέμα, ἐάν τά ἔξοδα τῆς ἐξοφλήσεως φέρῃ ὁ δανειστής ἢ ὁ ὀφειλέτης (Ἐνοχ. *Dernburg* § 55, *Winds.* § 344, Ἀστ. Κῶδιξ *Π. Ζέπου*, θέμα 1920 σημ. 2).

Τό ἄρθρον 425 τοῦ ἐν ἰσχύι Ἀστικοῦ Κώδικος ὁρίζει ἤδη, ὅτι «τά ἔξοδα τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως φέρει ὁ ὀφειλέτης, ἐάν ἄλλο τι δέν προκύπτῃ ἐκ τῆς σχέσεως». Ἡ διάταξις αὕτη ἀφορᾷ εἰς τήν μεταξύ τῶν μερῶν σχέσιν καὶ παράγει μόνον ἀστικοῦ δικαίου ἀποτελέσματα μεταξύ τούτων. Συνεπῶς δέν ἰσχύει διά τό Κράτος ὡς πρός τήν μεταξύ αὐτοῦ καὶ τοῦ ὑποχρέου σχέσιν τοῦ δημοσίου δικαίου. Ὑπό τοιαύτην ἔννοιαν παρέμεινεν ἄνευ ἐπιρροῆς τινος πᾶσα προγενεστέρα τοῦ Α. Κ. διάταξις τῆς περί τελῶν χαρτοσήμου νομοθεσίας καθορίζουσα ἐν ὡρισμένῃ σχέσει τόν ἔναντι τοῦ Κράτους ὑπόχρεων πρός καταβολήν τοῦ τέλους χαρτοσήμου ἐπί ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων ἢ παρέχουσα τήν διά διατάγματος πρός τοῦτο ἐξουσιοδότησιν. Ἀντιθέτως κατηργήθη ὑπό τοῦ ρηθέντος ἄρθρου πᾶσα προεκδοθεῖσα τοῦ Α. Κ. διάταξις, ρυθμίζουσα ἄλλως τό βάρος τῆς δαπάνης τοῦ τέλους χαρτοσήμου ἐπί ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων, κατ' ἐφαρμογήν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Κ. 2783|1941 καὶ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. Δ. τῆς 7|10 Μαΐου 1946 «περί ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ τοῦ εἰσαγωγικοῦ αὐτοῦ νόμου». Συνεπῶς κατηργήθη καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 33 § 2 τοῦ Κ.Χ., δι' ἧς ἐδόθη εἰς τήν Ἐκτελεστ. Ἐξουσίαν τό δικαίωμα νά καθορίζῃ διά διαταγμάτων τόν βαρυνόμενον διά τῆς δαπάνης τοῦ τέλους χαρτοσήμου, δηλαδή κατηργήθη ἡ διάταξις ἡ ρυθμίζουσα τήν μεταξύ τῶν μερῶν σχέσιν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, διά δέ τῆς καταργήσεως τῆς διατάξεως ταύτης συνεπήλθεν, ὡς εἰκός, καὶ ἡ κατάργησις τῆς δι' αὐτῆς παρασχεθείσης ἐξουσιοδοτήσεως, ὥστε νά εἶναι ἀδύνατος ἡ μετά τήν ἰσχύν τοῦ Α.Κ. ὑπό τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας ἐκδοσις σχετικοῦ διατάγματος.

Τά αὐτά ὑπό ἔποψιν ἐπιρροῆς τῶν διατάξεων τῆς περί τελῶν χαρτοσήμου κειμένης νομοθεσίας καὶ ὡς πρός τό ἄρθρον 527 τοῦ Α.Κ., τό πραγματευόμενον περί τῶν ἐξόδων ἢ τελῶν τῆς ἐγγράφως καταρτιζομένης συμβάσεως, μέ τήν παρατήρησιν ὅτι εἰς τά ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ ἀναφερόμενα τέλη δέν περιλαμβάνονται καὶ τά τέλη τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως, ὥστε νά δύναται βασίμως νά ὑποστηριχθῇ ὅτι ἡ δαπάνη αὐτῶν βαρύνει ἀμφότερα τά μέρη ἐξ ἴσου. Τά ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ «ἔξοδα ἢ τέλη» ῥητῶς ἀναφέρονται εἰς τά διά τήν ἔγγραφον κατάρτισιν τῆς συμβάσεως ἀναγκαιοῦντα, οἷα δέν εἶναι τά διά τήν ἔγγραφον ἀπόσβεσιν ἢ λύσιν τῆς ἐνοχῆς τοιαῦτα, περί ὧν ἰδιαιτέρως ἐν ἄρθρῳ 425 πραγματεύεται ὁ Ἀστικός Κῶδιξ. Εἰς τήν περί τελῶν χαρτοσήμου νομοθεσίαν γίνεται ἐπίσης ἡ διάκρισις μεταξύ τῶν τελῶν χαρτοσήμου διά τήν ἔγγραφον κατάρτισιν τῶν διαφόρων συμβάσεων καὶ τῶν διά τάς ἐξοφλητικάς ἀποδείξεις τοιούτων εἰς πάσας τάς ἐν αὐτῇ ἐπί ἐξοφλήσεων σχέσεις καὶ περιπτώσεις (ἄρθρ. 13 § 1α, β καὶ γ, §§ 12, 18, 25 καὶ 26, ἄρθρον 18 § 24, ἄρθρον 21 §§ 38, 39, 41, 42, ἄρθρον 24 § 2, ἄρθρον 37 τοῦ Κ.Χ.). Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 13 § 1α τοῦ Κ.Χ. καθ' ἣν: «Ἐφ' ὅσον ἡ σύμβασις δέν συνήφθη ἐγγράφως, ὑπόκειται εἰς τό ἀναλογικόν τέλος ἡ ἐγγράφως καταρτιζομένη ἐξόφλησις αὐτῆς...» προϋποθέτει, ὅτι ἡ σύμβασις δέν συνήφθη ἐγγράφως, ὁπότε ἡ ἐπ' αὐτῆς ἔγγραφος ἐξοφλητική ἀπόδειξις ὑπόκειται εἰς τό ἀναλογικόν τέλος χαρτοσήμου. Ὑπό τοιαύτην προϋπόθεσιν τό τέλος τοῦτο δέν ἀνάγεται εἰς τά διά τήν ἔγγραφον κατάρτισιν τῆς συμβάσεως τέλη, περί ὧν πραγματεύεται τό ἄρθρον 527 τοῦ Α.Κ., ὥστε τό κατά τήν περίπτωσιν ταύτην τιθέμενον ἐπί τῶν ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων ἀναλογικόν τέλος νά βαρύνῃ ἐξ ἴσου ἀμφότερα τά μέρη, ἀλλ' ἀνάγεται εἰς τά ἐπί τῶν ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων τοιαῦτα, διότι τό τέλος χαρτοσήμου ἐπιβάλλεται ἐπί τῶν ἐγγράφων καὶ ἐφ' ὅσον δέν ὑπάρχουν καὶ ἀναλογικά ἐπί τούτου τέλη.

Τέλος ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν ἐξόδων τῆς ἐξοφλήσεως ἐμπίπτουν κυρίως τά τέλη χαρτοσήμου, ἄλλως τε καὶ ἐκ τοῦ διήκοντος πνεύματος τῶν περί τελῶν χαρτοσήμου ἐν γένει διατάξεων προκύπτει τοῦτο (Βλ. Ἀστ. Κῶδικα *Π. Ζέπου*, θέμα ὑπ' ἀριθ. 1920 σημ. 2, Ἑρμ. ΑΚ. ἄρθρ. 425).

Μετά ταῦτα εἰσηγοῦμαι ὅτι δέν ὑπάρχει εἰς τήν περί τελῶν χαρτοσήμου κειμένην νομοθεσίαν διάταξις καθορίζουσα τόν ἀπέναντι τοῦ Κράτους ὑπόχρεων διά τήν καταβολήν τοῦ τέλους χαρτοσήμου ἐπί τῶν ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων μισθῶν, ἡμερομισθίων καὶ ἀποδοχῶν ἐν γένει τῶν μισθωτῶν, ἐξαιρέσει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 37 τοῦ Κ.Χ., κατά τάς ἐν αὐτῇ ὡρισμένας σχέσεις, ἀλλ' ὡς πρός τήν πληρωμήν τῆς δαπάνης τέλους χαρτοσήμου, τήν ἀναγομένην εἰς τήν μεταξύ τῶν μερῶν σχέσιν, βαρύνει αὐτή τόν ἐργοδότην, κατ' ἐφαρμογήν τοῦ ἄρθρου 425 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος.

Ὁ Νομικός Σύμβουλος κ. *Γ. Κονταξόπουλος* διετύπωσε τήν ἀκόλουθον γνώμην, ὑπέρ ἧς ἐτάχθησαν οἱ Νομικοί Σύμβουλοι *Δ. Μπαρμπάκης, Γ. Κονμουτσόπουλος* καὶ *Θ. Φιλιππάκος*:

Εἰς τάς διατάξεις τοῦ Κ. Χ. δέν ἀναγρά-

φεται γενική τις διάταξις καθορίζουσα τὰ τοῦ βάρους τῆς καταβολῆς τοῦ χαρτοσήμου, ἀλλ' οὔτε καὶ εἰς τὰς καθ' ἕκαστον διατάξεις, δι' ὧν ὁρίζονται τὰ ἐπιβλητέα εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τέλη χαρτοσήμου, καθορίζεται καὶ τὸ ὑπόχρεον εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ τέλους τούτου προσώπου. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 33 § 1 ὁμιλεῖ περὶ τοῦ ὑπευθύνου ἔναντι τοῦ Δημοσίου διὰ τὴν καταβολὴν ἢ εἰσπραξιν τοῦ χαρτοσήμου, οὐχὶ δὲ καὶ περὶ τοῦ ἐκάστοτε ὑποχρέου πρὸς τοῦτο, τοῦ βαρυνομένου τοιούτου διὰ τῆς καταβολῆς τοῦ χαρτοσήμου. Ἐξαίρεσιν ἐν τούτοις τοῦ ὡς ἄνω τεθειμένου κανόνος ἀποτελοῦσιν αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 18 § 12, περ. β΄, 24 § 12 καὶ 25 § 2 περ. β΄ ὅπου καθορίζεται ποῖος βαρύνεται διὰ τῆς καταβολῆς τοῦ χαρτοσήμου. Ὁμοίαν ἐξαίρεσιν ἀποτελεῖ καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 57 τοῦ Κ. Χ. εἰδικῶς ἐπὶ συμβάσεων, ἐν αἷς συμβαλλόμενοι εἶναι τὸ Δημόσιον, Δῆμος, Κοινότης, νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου ἢ ἄλλα πρόσωπα ἀπολαύοντα ἀπαλλαγῆς τελῶν χαρτοσήμου, ὡς ἐπίσης καὶ ἐπὶ ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων διδομένων εἰς τὰ ἀνωτέρω νομικὰ καὶ φυσικὰ πρόσωπα, πρὸς δὲ καὶ ἐπὶ λογαριασμῶν ὑποκειμένων εἰς τέλος, καθ' ἣν διάταξιν τὸ τέλος χαρτοσήμου καταβάλλεται ὑπὸ τοῦ ἑτέρου μέρους. Εἰς τὰς λοιπὰς περιπτώσεις, ὅπου δὲν καθορίζεται ἐν τῷ Κ. Χ. ποῖος εἰδικῶς φέρει τὸ βάρος τῆς καταβολῆς τοῦ τέλους χαρτοσήμου, εἶναι προφανὲς καὶ αὐτονόητον, ὡς ἐκ τοῦ τρόπου τῆς διατυπώσεως τῶν οἰκείων διατάξεων τοῦ Κ. Χ., δι' ὧν καθορίζεται ἐπὶ ἑκάστης πράξεως ἢ ἐγγράφου τὸ καταβλητέον ποσὸν χαρτοσήμου, ὡς καὶ ἐκ τοῦ βασικοῦ ὁριαμοῦ τοῦ ἄρθρου 1 αὐτοῦ περὶ τέλους χαρτοσήμου, ὡς φόρου ἐπιβαλλομένου ἐπὶ τῶν ἐν τῷ Κώδικι καθοριζομένων ἐγγράφων, ὅτι τὸ βάρος τούτου φέρει ἐκεῖνος, ὅστις ἔχει συμφέρον νὰ προκαλέσῃ καὶ προκαλεῖ τὴν σύνταξιν τοῦ εἰς τέλος ὑποκειμένου ἐγγράφου, ἐκτὸς ἐὰν εἴτε ὁ Ἀστικὸς Κῶδιξ, εἴτε ἄλλοι νόμοι, καθορίσωσι κατ' ἄλλον τρόπον τὸ ζήτημα τοῦτο.

Τὸ ἄρθρον 423 τοῦ Α. Κ. θέτει γενικὴν ἀρχὴν ἐπὶ πάσης ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως καὶ οὐχὶ μόναν ἐπὶ τῶν τοιούτων τῶν μισθῶν. Ἐπὶ πάσης ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως τὰ ἔξοδα ταύτης φέρει ὁ ὀφειλέτης. Εἰς τὰ «ἔξοδα» ταῦτα τοῦ εἰρημένου ἄρθρου συμπεριλαμβάνονται καὶ τὰ τέλη χαρτοσήμου, τὰ ὁποῖα, συναφῶς πρὸς τὸ θέμα, εἶναι κυρίως εἰπεῖν καὶ τὰ μοναδικὰ Ἀπομένει οὕτω νὰ ἐρευνηθῇ, ἂν αἱ παράλληλοι διατάξεις τοῦ κώδικος περὶ χαρτοσήμου, αἵτινες ρυθμίζουσι τὸ αὐτὸ ζήτημα καὶ ρυθμίζουσι ταῦτα κατ' ἀντίθετον τρόπον παρ' ὅτι ρυθμίζει ταῦτα ὁ Α. Κ. διὰ τοῦ εἰρημένου ἄρθρου ἐξακολουθοῦσι νὰ ἔχωσι ἰσχὺν καὶ ἐφαρμογὴν μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Α. Κ. Τὴν λύσιν τῆς ἀπορίας ταύτης δίδει ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 § 1 τοῦ Ν. Δ. τῆς 7|10 Μαΐου 1946 περὶ ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ τοῦ Εἰσαγωγικοῦ αὐτοῦ Νόμου, καθ' ἣν εἶναι καταργημέναι καὶ ἀνίσχυροι πᾶσαι αἱ προγενέστεραι διατάξεις νόμων, αἵτινες πραγματεύονται τὸ αὐτὸ θέμα, ὅπερ πραγματεύεται καὶ ὁ Ἀστικὸς Κῶδιξ. Ὁ Κῶδιξ περὶ τελῶν χαρτοσήμου εἶναι βεβαίως εἰδικὸς ὡς φορολογικὸς νόμος ἐν τῷ συνόλῳ του καὶ δὲν θίγεται ἐκ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ἀστ. Κώδικος. Ἐφ' ὅσον ὅμως ὁρισμένα θέματα αὐτοῦ, ὡς τὸ βάρος τῆς καταβολῆς τῶν ἐξόδων, ἐν οἷς καὶ τὰ τέλη τοῦ χαρτοσήμου, πραγματεύεται ὁ Ἀστ. Κῶδιξ, αἱ διατάξεις τούτου θέλουσι κατισχύσει, αἱ δὲ προϋφιστάμεναι τοιαῦται τοῦ Κώδικος περὶ χαρτοσήμου θεωροῦνται καταργημέναι καὶ ἀνίσχυροι. Οὕτω ἐπὶ τοῦ ἀπασχολοῦντος ἡμᾶς θέματος τῶν ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων μισθῶν, ὅπου συντάσσονται τοιαῦται (εἴτε ἀτομικαί, εἴτε ὁμαδικαὶ ὑπὸ τὴν μορφὴν μισθοδοτικῶν καταστάσεων), τὸ βάρος τῆς καταβολῆς τοῦ οἰκείου τέλους χαρτοσήμου φέρει ὁ ὀφειλέτης, τοὐτέστιν ὁ ἐξοφλῶν τὸν μισθὸν κλπ. Τὸ αὐτὸ θέλει ἐφαρμοσθῇ καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ ἐξοφλῶν τὸν μισθὸν καὶ δεχόμενος τὴν οἰκείαν ἐξοφλητικὴν ἀπόδειξιν ὀφειλέτης εἶναι τὸ Δημόσιον, Δῆμοι, Κοινότητες, νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου ἢ ἄλλο πρόσωπον ἀπαλλασσόμενον τῆς καταβολῆς χαρτοσήμου. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην τὸ βάρος τῆς καταβολῆς τοῦ τέλους χαρτοσήμου βαρύνει τὰ ὡς ἄνω νομικὰ ἢ φυσικὰ πρόσωπα ὡς ὀφειλέτας, συμφώνως πρὸς τὴν ρηθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 425 τοῦ Α.Κ. καὶ οὐχὶ τὸν εἰσπράττοντα τὸν μισθὸν κλπ. δικαιοῦχον, καταργηθείσης καὶ μὴ ἰσχυούσης τῆς ἀντιθέτου διατάξεως τοῦ ἄρθρου 37 τοῦ Κώδικος περὶ χαρτοσήμου. Καὶ ἐπειδὴ τὰ ὡς ἄνω πρόσωπα εἶναι ἀπηλλαγμένα τῆς καταβολῆς χαρτοσήμου δυνάμει τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ κώδικος τούτου, ὅσον ἀφορᾷ τὸ Δημόσιον, Δήμους καὶ Κοινότητας, δυνάμει δὲ ἄλλων εἰδικῶν διατάξεων, ὅσον ἀφορᾷ τὰ ὑπόλοιπα νομικὰ ἢ φυσικὰ πρόσωπα, ἅτινα ἀπολαύουσιν ἀτελείας, δὲν θὰ καταβάλλωσι ταῦτα χαρτόσημον ἐπὶ τῇ ἐκδόσει τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως μισθοῦ κλπ.

Ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. *Μ. Σταυρόπουλος* ἐξέθηκε τὴν κατωθὶ γνώμην:

Ὑπὸ τὸ καθεστὼς τοῦ ν. ΑΧΚΕ', ὅστις περιεῖχε τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 32 § 3, καθ' ἣν ἐπὶ τέλους χαρτοσήμου καταβάλλεται ἑκάστοτε ὑπὸ τοῦ προκαλοῦντος τὴν πρᾶξιν», ἐγένετο δεκτόν, ὅτι ὑπόχρεος πρὸς καταβολὴν τοῦ τέλους ἦτο ὁ προκαλῶν τὴν πρᾶξιν ὀφειλέτης (ὅρα Γνωμ. *Π. Ἀραβαντινοῦ* ἐν Δικαιοσ. τόμ. Σ΄, σελ. 446-447, *Κορυνᾶ*, Τέλη χαρτοσήμου, ἔκδ. β΄, σελ. 289 § 130 τρίς, Ἔφετ. Ἀθ. 629|1910 Θέμ. ΚΔ΄ 394, καὶ 893|30 Θέμ. ΜΒ΄ 102, Ἔφετ. Ναυπλ. 739|1899 καὶ 42|1904 Θέμ. ΙΣΤ΄ 207).

Ὁ ἰσχὺν ὅμως Κῶδιξ περὶ χαρτοσήμου, παραλιπὼν τὴν διάταξιν ταύτην, ὥρισεν ἐν ἄρθρῳ 33 § 1 τὰ ἑξῆς: «Πᾶς εἴτε ἰδιώτης, εἴτε συμβολαιογράφος... ὑποχρεοῦται νὰ γράψῃ ἀπ' ἀρχῆς ἐπὶ ἀναλόγου σφραγιστοῦ χάρτου ἢ νὰ ἐπιθέτῃ ἀπ' ἀρχῆς τὸ κινητὸν σημεῖον εἰς πάντα τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδιδόμενα ἢ συντασσόμενα καὶ εἰς τέλος χαρτοσήμου ὑποκείμενα ἔγγραφα, ἄλλως εὐθύνεται ἔναντι τοῦ Δημοσίου διὰ τὴν πλήρωμὴν τοῦ τέλους

χαρτοσήμου». Διά της διατάξεως ταύτης ὁ ἰσχύων Κώδιξ περί χαρτοσήμου ἐγκατέλιπε τὴν ἀρχὴν τοῦ ν. ΑΧΚΕ', καθ' ἣν ὁ προκαλῶν τὴν πρᾶξιν ἦτο ὑπόχρεως εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ τέλους καὶ ἐπέβαλε τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην γενικῶς εἰς πάντα ἐκδίδοντα ἢ συντάσσοντα τὰ εἰς τέλος χαρτοσήμου ὑποκείμενα ἔγγραφα. Δηλονότι ἡ διάταξις αὕτη, πλὴν τῆς καθιερώσεως εὐθύνης τοῦ συντάσσοντος τὸ ἔγγραφον ἔναντι τοῦ Κράτους πρὸς ἀνάλωσιν τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου, δι' ἑκάστοτε περίπτωσιν, ἐπιβαλλομένου τέλους χαρτοσήμου, ἐνέχει προφανῶς τὴν ἔννοιαν, ὅτι ὁ ἐκδότης ἢ συντάκτης τοῦ ἐγγράφου εἶναι ὁ ὀφειλέτης τοῦ τέλους χαρτοσήμου. Τὴν μετάθεσιν τοῦ βάρους τούτου ἐπιτρέπει ὁ νόμος δι' ἰδιαιτέρας μεταξὺ τῶν μερῶν συμφωνίας, μὴ ἰσχυούσης ὅμως ἔναντι τοῦ Κράτους.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 429 τοῦ Α.Κ., καθ' ἣν «τὰ ἔξοδα τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως φέρει ὁ ὀφειλέτης, ἐὰν ἄλλο τι δὲν προκύπτῃ ἐκ τῆς σχέσεως», χωρὶς νὰ θίγῃ τὴν ἔναντι τοῦ Κράτους εὐθύνην τοῦ ἐκδίδοντος ἢ συντάσσοντος τὴν ἐξοφλητικὴν ἀπόδειξιν, ὅπως ἐπιθέσῃ ἐπ' αὐτῆς τὸ τέλος χαρτοσήμου, ἐπέβαλε τὴν σχετικὴν δαπάνην εἰς βάρος τοῦ ὀφειλέτου, μὴ ἰσχυούσης πλέον, διὰ τὴν ἐπιβολὴν τοῦ βάρους τοῦ τέλους χαρτοσήμου εἰδικῶς ἐπὶ τῶν ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων, τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου 33 § 1 τοῦ Κώδικος περὶ τελῶν χαρτοσήμου ἐκπορευούσης ὑποχρεώσεως τοῦ ἐκδότου τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως, οἷος εἶναι ὁ μισθωτός, ὅπως καταβάλῃ τὸ τέλος τοῦτο, ὡς παγίως συμβαίνει ἐν τῇ πρακτικῇ μέχρι σήμερον. Σημειωτέον ὅτι τὸ ἄρθρον 425 τοῦ Α.Κ. ρητῶς ἐπιτρέπει ἀντίθετον συμφωνίαν, ἐπιβάλλουσαν τὴν δαπάνην τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως εἰς τὸν δανειστήν.

Κατὰ ταῦτα ἡ γνώμη τῆς πλειοψηφίας, τῆς ἀπαρτισθείσης ἐκ τῶν Νομικῶν Συμβούλων κ. κ. *Γ. Κοντογιαννοπούλου, Μ. Σταυροπούλου, Κ. Προϊσκάκη, Δ. Μπαμπάτη, Γ. Κουμουτσοπούλου, Δ. Χατζηδάκη, Θ. Φιλιππάκου* καὶ τῶν Παρέδρων κ. κ. *Ἐμμ. Σαμαλέα, Δ. Καλαντζάκου, Ι. Ἰωαννακοπούλου* καὶ *Κ. Κυριαζῆ*, εἶναι ἐν συμπεράσματι, ὅτι δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν περὶ τελῶν χαρτοσήμου κειμένην νομοθεσίαν διάταξις καθορίζουσα τὸν ἀπέναντι τοῦ Κράτους ὑπόχρεων διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ τέλους χαρτοσήμου ἐπὶ ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων μισθῶν, ἡμερομισθίων καὶ ἀποδοχῶν ἐν γένει τῶν μισθωτῶν, πλὴν ἐξαιρέσεων, ἡ δὲ καταβολὴ τῆς δαπάνης τοῦ τέλους τούτου, ὡς πρὸς τὴν μεταξὺ τῶν μερῶν σχέσιν, βαρύνει τὸν ἐργοδότην, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 425 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος.

Οἱ κ. κ. *Κ. Δημητρακόπουλος*, Πρόεδρος, *Ι. Κυβέλος*, Ἀντιπρόεδρος, *Ἀθ. Παπαγιαννόπουλος*, καὶ *Δ. Μαγγῖνας*, Νομικοὶ Σύμβουλοι, πρὸς οὓς συνεφώνησαν καὶ οἱ Πάρεδροι κ. κ. *Ν. Κοντογιάννης* καὶ *Β. Μαρούδης*, ἐξήνεγκον τὴν ἀκόλουθον γνώμην:

Ι. Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 33 τοῦ Κώδικος τῶν νόμων περὶ τελῶν χαρτοσήμου, ὁριζόντος ὅτι πᾶς ἰδιώτης ὑποχρεοῦται νὰ γράφῃ ἀπ' ἀρχῆς ἐπὶ τοῦ ἀναλόγου σφραγιστοῦ χάρτου ἢ νὰ ἐπιθέτῃ ἀπ' ἀρχῆς τὸ κινητὸν ἐπίσημο εἰς πάντα τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδιδόμενα ἢ συντασσόμενα καὶ εἰς τέλος χαρτοσήμου ὑποκείμενα ἔγγραφα, ἐξάγεται σαφῶς, ὅτι θεσπίζεται ὑποχρέωσις ἔναντι τοῦ Κράτους εἰς βάρος τοῦ ἐκδίδοντος τὸ ἔγγραφον νὰ καταβάλῃ τὸ τέλος τοῦ χαρτοσήμου, κατὰ τὸν ὡς ἄνω τρόπον, ὅπερ ἀποτελεῖ, κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ αὐτοῦ Κώδ., φόρον, δηλονότι καθιεροῦται φορολογικὴ ὑποχρέωσις ἔναντι τοῦ Κράτους εἰς βάρος τοῦ ἐκδίδοντος τὸ ἔγγραφον καὶ δὲν καθορίζεται ἡ εὐθύνη ἔναντι τούτου τῆς εἰσπράξεως τοῦ χαρτοσήμου. Ὅπου ὁ Κώδιξ τῶν νόμων περὶ τελῶν χαρτοσήμου ἠθέλησε νὰ βαρύνωνται μὲ τὴν ἄνω φορολογικὴν ὑποχρέωσιν ἕτερα πρόσωπα ἀπὸ τὸν ἐκδότην τοῦ ἐγγράφου τὸ ὥρισε ρητῶς, ὡς εἰς τὸ ἄρθρον 13 § 1 γ, 18 § 12, 21 § 44, 24 § 12 ἐδ.γ κλπ.. Ἐκ τοῦ ὅτι δὲ εἰς τὰς διατάξεις ταύτας καὶ ἑτέρας ὁρίζεται ὡς ὑπεύθυνος ἕτερος καὶ οὐχὶ ὁ ἐκδότης τοῦ ἐγγράφου, τοῦτο οὐδόλως κλονίζει τὴν ὡς ἄνω σαφῆ διάταξιν τοῦ ἄρθρου 33, τὴν καθορίζουσαν τὸν ἀπέναντι τοῦ Κράτους ὑπόχρεων διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ χαρτοσήμου καὶ οὐχὶ ἔννομον σχέσιν μεταξὺ τῶν μερῶν ἀνήκουσαν εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου. Ἐκ τοῦ ὅτι ἀναγνωρίζονται ἰσχυραὶ συμφωνίαι ἐν σχέσει πρὸς τὸ βάρος τῆς δαπάνης τῶν τελῶν τοῦ χαρτοσήμου, τοῦτο οὐδόλως μεταβάλλει τὸν ἔναντι τοῦ Κράτους ὑπόχρεων διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ φόρου τούτου, οὔτε κλονίζει τὴν τοιαύτην ἐκδοχὴν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 37 τοῦ Κώδικος, ἥτις ἐπίσης θεσπίζει εἰς τὰς ὑπ' αὐτοῦ προβλεπομένας περιπτώσεις τοὺς ἔναντι τοῦ Κράτους ὑποχρέους διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ τέλους χαρτοσήμου. Διὰ τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου 33 τοῦ Κώδικος τῶν νόμων περὶ τελῶν χαρτοσήμου ἐπετράπη ὁ διὰ Δ/τος καθορισμὸς ἐπὶ ὡρισμένων ἐγγράφων ἢ σχέσεων τις ὁ βαρυνόμενος διὰ τὰς δαπάνας τοῦ τέλους, τοιοῦτον ὅμως Δ/γμα δὲν ἐξεδόθη, εἰμὴ κατ' ἐπίτρεψιν τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Α.Ν. 1014 τοῦ 1946 τὸ ἀπὸ 23 Αὐγούστου 1943 καὶ ἀπὸ 12|15 Σ|βρίου 1944 τοιαῦτα, ἐκ τούτων δὲ δὲν μεταβάλλονται αἱ διατάξεις τοῦ ἄνω ἄρθρου 33 τοῦ Κώδικος, ἀλλὰ τοὐναντίον ἐνισχύουν τὰ ἐκ τῶν σχετικῶν διατάξεων περὶ πληρωμῆς τῶν μισθῶν τῶν πληρωμάτων τῶν πλοίων.

ΙΙ. Αἱ ἄνω διατάξεις τοῦ Κώδικος τῶν νόμων περὶ τελῶν χαρτοσήμου καὶ ἰδίᾳ ἡ τοῦ ἄρθρου 33 οὐδόλως κατηργήθησαν ὑπὸ τοῦ Ἀστ. Κώδικος, μὴ ἀσχοληθέντος παντάπασι ὡς πρὸς τὰς διατάξεις τούτου καὶ ἐν γένει τὰς φορολογικὰς ὑποχρεώσεις. Καὶ ναὶ μὲν διὰ τοῦ ἄρθρου τοῦ Α.Ν. 2783 τοῦ 1941 ὁρίζεται, ὅτι καταργοῦνται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Α.Κ. πᾶσαι αἱ διατάξεις νόμων αἱ ἀντικείμεναι εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ καὶ τοῦ ἄνω νόμου, πλὴν ὅμως ἐκ τοῦ συνόλου τούτων οὐδόλως ἐξάγεται ὅτι ἠθελήθη ἡ κατάργησις τῶν διατάξεων τῶν νόμων περὶ τελῶν χαρτοσήμου καὶ δὴ τοῦ ἄρθρου 33, τὸ ἐναντίον δὲ ἐκ τῆς μόνης διατάξεως τοῦ Α.Κ. καὶ δὴ τοῦ ἄρθρου 31, διαλαμβανούσης ὅτι καταργεῖται ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 45 τοῦ Κώδικος τοῦ νόμου περὶ τελῶν χαρτοσήμου, ἐξάγεται. Καὶ ναὶ μὲν διὰ

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Πιστοποίησις νομιμοφροσύνης διοριζομένων εἰς Νομικὰ Πρόσωπα

Δικαιοδοσία Συμβουλίων Ν. 751|1948 διὰ τοποθέτησιν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, μετὰ προσαγωγὴν εἰς αὐτὰ πιστοποιητικοῦ νομιμοφροσύνης.—Ἀνυπόχρεον ὅμως Νομικῶν Προσώπων ἡ Ὑπηρεσιῶν Ν. 516|1948 εἰς πρόσληψιν, ἄνευ προσαγωγῆς ἀποφάσεως Ἐπιτροπῶν Νομιμοφροσύνης.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 598|1950 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Πατρῶν.

Λόγοι ἀναιρέσεως ἐπῆρξεν ὁ ἑξῆς:

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Α.Ν. 516|1948, συμπεθένευς διὰ τοῦ Ψηφίσματος ΜΘ' τῆς 17|19.4.1948, πᾶς ἐπάλληλος ἢ ὑπηρέτης, προσλαμβανόμενος ὑπὸ τῶν ἐν αὐτῷ ἀπαριθμουμένων νομικῶν προσώπων (μεταξὺ τῶν ἀπείων ὁ ἀναιρεσείων Ἐν Ἀθήναις ἐδρεύων Αὐτόνομος Σταφιλικὸς Ὀργανισμός), δέον νὰ εἶναι νομιμόφρων, ἐπὶ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου, μετὰ διαπίστωσιν ὑπὸ τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 οἰκείου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης δι' ἐκδόσεως σχετικῆς ἀποφάσεως, ἄλλως πᾶς διορισμὸς ἢ πρόσληψις εἶναι ἐξ ὑπαρχῆς ἄκυρος, οὐδὲν παράγων ἀποτέλεσμα, οἱ δὲ διοικοῦντες καὶ διενθυνόμενοι τῶν νομικῶν προσώπων τιμωροῦνται ποινικῶς. Ἐν ὄψει τῶν διατάξεων τούτων ὧν ὅσον, ὡς πρωτοδίκως κἀι κατ' ἔφεσιν ὁ ἀναιρεσείων ἰσχυρίσθη, δύχεται ἄλλως τε ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη, ὁ ἀναιρεσίβλητος, τοποθετηθεὶς παρ' αὐτῷ κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Ν. 751|1948 καὶ ἐμφανισθεὶς κατὰ Σεπτέμβριον 1949 πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας διὰ δόσεως τοῦ νενομισμένου ὅρκου δὲν εἶχε κριθῆ ὡς νομιμόφρων κατὰ τὴν ἀνωτέρω διαδικασίαν, οὐδεμίαν ἐξίωσιν ἠδύνατο νὰ ἐγείρῃ πρὸς λῆψιν μισθοῦ ἡ ἄλλην, τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 439 τοῦ Α.Κ. ὁριζεται, ὅτι τὰ ἔξοδα τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως φέρει ὁ ὀφειλέτης, ἐὰν ἄλλο τι δὲν προκύπτῃ ἐκ τῆς σχέσεως ἀλλ' ὅμως ἐκ ταύτης οὐδόλως ἐξάγεται, ὅτι ἠθελήθη νὰ τροποποιηθῇ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 33 τοῦ Κώδικος τῶν νόμων περὶ τελῶν χαρτοσήμου, ἡ θεσπίζουσα ὑποχρέωσιν, ἔναντι τοῦ Κράτους, τοῦ ἐκδότου τοῦ ἐγγράφου τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως καὶ δὴ φορολογικὴν αὐτοῦ ὑποχρέωσιν. Κατὰ τὸ ἄρθρον 424 τοῦ Α.Κ. ὁ ὀφειλέτης καταβάλλων δικαιοῦται νὰ ἀπαιτήσῃ ἔγγραφον ἐξοφλητικὴν ἀπόδειξιν, ἐξ οὗ προκύπτει ἡ ὑποχρέωσις τοῦ μισθωτοῦ νὰ ἐκδώσῃ ταύτην κατὰ τὸ ἀνω ἄρθρον 33 τοῦ Κώδικος τῶν νόμων περὶ τελῶν χαρτοσήμου, διότι τότε μόνον εἶναι αὕτη πλήρης καὶ ἀποδεικτική. Τὸ ἄρθρον 425 τοῦ Α.Κ., ὁρίζαν, ὡς εἴρηται ἀνωτέρω, ποιος βαρύνεται μὲ τὰ ἔξοδα, οὐδόλως ἠνώησε νὰ καταργήσῃ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 33 τοῦ Κώδ. τῶν νόμων περὶ τελῶν χαρτοσήμου, ὑποχρεούσαν τὸν ἐκδότην εἰς τὴν καταβολὴν τῶν τελῶν, ἤτις δὲν εἶναι ἕτερόν τι, εἰμὴ καταβολὴ τῆς ἐμμέσου φορολογίας ἀπὸ τὸν βαρυνόμενον εἰς ταύτην μισθωτὸν τὸν καὶ ἐκδότην τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως, καὶ συνεπῶς νὰ ἀναλλάξῃ αὐτὸν ἀπὸ τὴν τοιαύτην φορολογικήν του ὑποχρέωσιν. Ἐξ ἄλλου, ὡς ἔξοδα τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως ἐννοοῦνται τὰ ἔξοδα τοῦ χάρτου, ἅτινα ἔχουν τὴν ἀξίαν, ὅταν ἐπιχείρησίς τις ἔχῃ χιλιάδας μισθωτῶν, ὅτε εἶναι ἰκανὰ τὰ φύλλα ταῦτα, τὰ ἔξοδα ἀπιστολῆς τῆς ἀποδείξεως ἐν περιπτώσει ἀπουσίας, τὰ δικαιώματα Συμβολαιογράφων, ὅταν ἀπαιτοῦνται αἱ συντάξεις συμβολαιογραφικῶν ἐγγράφων εἴτε λόγῳ τοῦ εἴδους τῆς συμβάσεως, εἴτε λόγῳ τοῦ ὅτι ὁ μισθωτὸς τυχὸν δὲν γνωρίζει γράμματα, οὐδέποτε δὲ ὁ φόρος ὁ βαρύνων τὸν μισθωτόν. Ἡ τοιαύτη ἐκδοχὴ προκύπτει καὶ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 527 τοῦ Α.Κ., ὅπερ εἰς τὴν κατάρτισιν τῆς συμβάσεως ποιεῖται διάκρισιν μεταξὺ τελῶν καὶ ἐξόδων καὶ συνάμα ἔννοιαι, ὅτι εἶναι διάφορα τὰ ἔξοδα ἀπὸ τὰ τέλη, διότι ἄλλως δὲν ἔδει νὰ ἐκφρασθῇ οὕτως. Μετὰ τὰ ἀνωτέρω μὲ τὰ χαρτοσήμιον τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως βαρύνονται οἱ μισθωτοί.

ΙΙΙ. Ἀλλ' ἂν μὴ ἤθελε γίνῃ δεκτὴ ἡ ἀνωγνώμη, εἰς ἣν, ὡς ἀρθῆν, ἐμμένουσι, θὰ ἠδύνατο τὸ πολὺ νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι τὰ τέλη ἐπὶ ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως βαρύνουσι ἐξ ἴσου τὸν ἐργοδότην καὶ τὸν μισθωτόν, βάσει τοῦ ἄρθρου 527 τοῦ Α.Κ., ὅπερ ὁρίζει, ὅτι τὰ διὰ τὴν ἔγγραφον κατάρτισιν τῆς συμβάσεως ἀπαιτούμενα ἔξοδα ἢ τέλη φέρουσιν ἀμφότερα τὰ μέλη ἐξ ἴσου, διότι καὶ ἡ συντελουμένη ἐξόφλησις τῶν μισθῶν, ἀναγομένη εἰς τὰ δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις ἀμφοτέρων τῶν συμβαλλομένων ἐπὶ μισθώσεως ἐργασίας, ἤτοι μισθωτοῦ καὶ ἐργοδότου, οὐδὲν ἕτερον εἶναι, εἰμὴ παρεπομένη πρᾶξις τῆς ἀμφοτεροβαρῶς ταύτης συμβάσεως καὶ δι' αὐτὴν ὑφίστανται αἱ αὐταὶ ὑποχρεώσεις, αἵτινες ὑφίστανται διὰ τὴν κυρίαν σύμβασιν.

Εἰς τὸ τελευταῖον τοῦτο δὲν συνεφώνησεν ὁ ἐκ τῶν μειονοψηφησάντων Ἀντιπρόεδρος κ. *Ι. Κυβάλος*, ἐξενεγκὼν ἀντίθετον γνώμην.

ὡς ἐκ τῆς ἀρνήσεώς του νὰ προσλάβῃ αὐτόν, ὀφειλομένης εἰς τὴν ἄνω νόμιμον αἰτίαν καὶ ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, ἀντιθέτως κρίνασα, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι ἡ κατὰ τὰς ἀνωτέρω διατάξεις διαπίστωσις τῆς νομιμοφροσύνης δὲν ἀπαιτεῖται, προκειμένου περὶ προσλήψεως τῶν κατὰ Ν. 751|1948 τοποθετουμένων, τὰ τῆς νομιμοφροσύνης τῶν ὁποίων ἐρευνῶνται κατ' ἄλλην, τὴν ἐν ἄρθρῳ 8 τοῦ νόμου τούτου, διαδικασίαν, ἤτοι ὑπὸ τῆς Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς καὶ μόνον, παρημήνευσε τὸν Νόμον καὶ δὴ τὰς συντακτικοῦ περιεχομένου διατάξεις τοῦ Α.Ν. 516, τοῦ κυρωθέντος διὰ τοῦ Ψηφίσματος ΜΘ' καὶ ὡς τοιαύτας μηδόλως τροποποιηθείσας ὑπὸ τῶν διαφόρου περιεχομένου διατάξεων τοῦ Νόμου.

***

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ Α.Ν. 516 «περὶ ἐλέγχου τῆς νομιμοφροσύνης τῶν δημοσίων κλπ. ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν», κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ ΜΘ' τῆς 17|19 Ἀπριλίου 1948 Ψηφίσματος, ἐπὶ πλέον τῶν ὑπὸ τῶν κειμένων ἤδη διατάξεων ἀπαιτουμένων προσόντων διὰ τὸν διορισμὸν ἢ πρόσληψιν δημοσίων ἐν γένει ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν (ἰσοβίων, μονίμων, ἐκτάκτων, ἡμερομισθίων, ἐπὶ συμβάσει), ὡς καὶ τῶν πάσης φύσεως ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν καὶ ἐργατῶν, νομικῶν συμβούλων ἢ ἐμμίσθων δικηγόρων τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, Δήμων καὶ Κοινοτήτων, παρεχομένων ὑπὸ τοῦ Κράτους δημοσίων ἢ δημοτικῶν Ὑπηρεσιῶν, ἀνωνύμων Τραπεζιτικῶν ἑταιριῶν, πάσης φύσεως Ἱδρυμάτων, ὁπωσδήποτε ἐπιχορηγουμένων ὑπὸ τοῦ Κράτους, τῆς Ἑταιρίας Ὑπεγγύων Προσόδων, τῶν ὑπὸ μεσεγγύησιν ἑταιριῶν ἢ νομικῶν προσώπων, τῶν ἀσφαλιστικῶν Ταμείων παντὸς εἴδους καὶ τῶν συνεταιριστικῶν ἐν γένει Ὀργανώσεων ἀπαιτεῖται ἐφεξῆς, ὅπως ὁ διοριζόμενος ἢ προσλαμβανόμενος εἶναι νομιμόφρων, ὑπὸ τὴν ἐν ἄρθρῳ 3 τοῦ ἀνωτέρω Νόμου ἔννοιαν. Διορισμὸς ἢ πρόσληψις, γενομένη κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τούτων, εἶναι ἐξ ὑπαρχῆς ἄκυρος καὶ οὐδὲν συνεπάγεται ἀποτέλεσμα.

Ἡ διαπίστωσις τῆς νομιμοφροσύνης ἐνεργεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Νόμου, δέον δὲ ὅπως ρητῶς ἀναφέρηται ἐν τῷ ἐγγράφῳ τοῦ διορισμοῦ ὁ ἀριθμὸς τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου Συμβουλίου.

Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὸ ἄρθρ. 8 τοῦ Ν. 751|1948 (ΕΕΔ 7, 638), ὁ ἔχων τὰ προσόντα διορισμοῦ εἰς τὰς ἐν ἄρθρῳ 8 αὐτοῦ δημοσίας, δημοτικὰς καὶ κοινοτικὰς Ὑπηρεσίας, Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, πᾶσαν ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν, ἡμεδαπὴν ἢ ἀλλοδαπήν, οἱασδήποτε μορφῆς ἢ τύπου, ὡς καὶ τὰ πάσης φύσεως Τραπεζιτικὰ ἢ Κοινωφελῆ Ἱδρύματα, ὑποχρεοῦται ἐντὸς τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ προθεσμίας νὰ ὑποβάλῃ τὰ ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ πιστοποιητικά, μεταξὺ τῶν ὁποίων πιστοποιητικὸν νομιμοφροσύνης, ἐκδιδόμενον ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς, πρὸς τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον Προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἢ τὰ τοπικὰ τοιαῦτα.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων συνάγονται, νομίζομεν, τὰ ἑξῆς: Ὁ Νομοθέτης τοῦ εἰδικοῦ Ν. 751|1948, μεταγενεστέρου τοῦ Α. Ν. 516|1948, ἀπήτησεν, ὡς στοιχεῖον τοῦ δικαιώματος διορισμοῦ, τὸ πιστοποιητικὸν νομιμοφροσύνης, ἐκδιδόμενον ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς καὶ τοῦτο, ἐνῷ ὁ Α.Ν. 516|1948 εἶχε περιωρισμένην κατ' ἐργοδότας καὶ μισθωτοὺς ἐφαρμογήν, ἐπὶ παντὸς διορισμοῦ εἰς πᾶσαν δημοσίαν κλπ. ὑπηρεσίαν, νομικὰ πρόσωπα, ἐπιχειρήσεις.

Ἐρρύθμισεν ἐπομένως ἐκ νέου τὸ αὐτὸ θέμα καὶ συνέδεσε τὸ δικαίωμα διορισμοῦ μὲ τὴν προσαγωγὴν εἰς τὰ Συμβούλια τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Ν. 751|1948 τοῦ κατ' αὐτὸ πιστοποιητικοῦ νομιμοφροσύνης, ἐκδιδομένου ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς, ὅταν δὲ οὕτω ἐρρύθμιζεν εἰδικῶς διὰ τὰ πρόσωπα τοῦ Ν. 751|1948 τὸ θέμα τοῦτο κατὰ τὸν ἐν αὐτῷ τρόπον, γενικὸν δι' ὅλους τοὺς διορισμούς, εἶναι, νομίζομεν, ἀπίθανον νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι διὰ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 τοῦ Α. Ν. 516|1948 περιωρισμένα Νομικὰ Πρόσωπα κλπ. (ὑπόχρεα καὶ ἐκ τοῦ Ν. 751|1948) διετήρει τὴν ὑπὸ τῶν εἰδικῶν συμβουλίων τοῦ Α. Ν. 516|1948 διαδικασίαν τῆς ἀποδείξεως τῆς νομιμοφροσύνης τοῦ ὑπαλλήλου, ἀφοῦ ἐξ ἑνὸς ἡ σχέσις ἐργασίας συνάπτεται ἀναγκαστικῶς, τελειουμένη διὰ τοῦ ἐγγράφου τοῦ διορισμοῦ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου καὶ τῆς ἐμπροθέσμου ἐμφανίσεως τοῦ διορισθέντος πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας, ἄνευ ἄλλου στοιχείου (πρβλ. Α. Π. 183|1948, Α' Τμήματος, ΕΕΔ 2, 49, Α. Π. 118|1948, Β' Τμήματος, ΕΕΔ 2, 596, *Κ. Σούρλαν*, ἐν Ἑρμ.ΑΚ, ὑπ' ἄρθρ. 361—375, ἀριθ. 69, *Ι. Καποδίστριαν*, ΕΕΔ 3, 69), ἐξ ἑτέρου δὲ διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἡ ὑπὸ τῶν Συμβουλίων τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Α. Ν. 516|1948 διαπίστωσις τῆς νομιμοφροσύνης τῶν διοριστέων ἀντιτίθεται πρὸς αὐτὴν τὴν διάφορον ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου διαδικασίαν διορισμοῦ, οὔτε καὶ θὰ εἶναι δυνατὸν πρακτικῶς νὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ διάταξις τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Ν. 516|1948, καθ' ἣν δέον ὅπως ρητῶς ἀναφέρηται ἐν τῷ ἐγγράφῳ τοῦ διορισμοῦ ὁ ἀριθμὸς τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὴν § 2 τοῦ ἄρθρου 4 οἰκείου Συμβουλίου, ἀφοῦ τὸν διορισμὸν δὲν ἐνεργεῖ ὁ ἐργοδότης, ἀλλὰ τὸ ἁρμόδιον Κεντρικὸν ἢ Τοπικὰ Συμβούλια, οὐδὲ δύνανται νὰ διωχθοῦν, κατὰ τὴν § 3 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Ν. 516|1948, ποινικῶς οἱ διοικηταί, διευθυνταὶ καὶ προϊστάμενοι ὑπηρεσιῶν ἐν γένει διὰ παράλειψιν τηρήσεως διατυπώσεων διορισμοῦ, τὸν ὁποῖον αὐτοὶ μόνοι, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς διατάξεως, δὲν ἐνήργησαν.

Θὰ μᾶς ἐπιτραπῇ συνεπῶς νὰ ἀμφιβάλλωμεν περὶ τῆς διδομένης ὑπὸ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως εἰς τὸν νόμον ἐννοίας, ἐκ τῆς ὁποίας δυσχεραίνεται ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Ν. 751|1948, ἀφοῦ θὰ ἦτο πρακτικῶς ἀδύνατον νὰ προηγῆται ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 4 § 2 τοῦ Α. Ν. 516|1948 διαπίστωσις τῆς νομιμοφρο-

σύνης των διοριστέων ὑπὸ τῶν ἐν αὐτῷ Συμβουλίων τοῦ διορισμοῦ κατὰ τὸν Ν. 751|1948.

Ἂν πάλιν, ὡς δέχεται ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ὑπάρχῃ ὑποχρέωσις τοῦ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου διορισθέντος προσαγωγῆς τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. 516|1948, μετὰ τὸν διορισμὸν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου, εἶναι, ὡς νὰ ἠρνούμεθα τὴν δύναμιν τοῦ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου διορισμοῦ καὶ νὰ ἐξηρτᾶτο τὸ ἔγκυρον αὐτοῦ ἐκ τῆς πληρώσεως τῆς αἱρέσεως διαπιστώσεως νομιμοφροσύνης ὑπὸ τῶν Συμβουλίων τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. 516|1948, ἐνῷ, ὡς ἐσημειώθη, ἡ σχέσις ἔχει τελειωθῇ ἐγκύρως διὰ τοῦ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου διορισμοῦ.

Σημειοῦται, πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ὀρθῆς ταύτης, ὡς νομίζομεν, ἀπόψεως καὶ τὸ ὅτι μεταξὺ τῶν ὑποκειμένων εἰς ὑποχρεωτικὴν τοποθέτησιν προσώπων τοῦ Ν. 751|1948 εἶναι καὶ Ὀργανισμοί, ἡ πλήρωσις ὧν κενῶν θέσεων παρὰ τοῖς ὁποίοις ἐνεργεῖται διὰ διαγωνισμοῦ.

Ἔχει ὀρθῶς νομολογηθῇ (βλέπε Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 739|1950, Πρωτοδίκης Σ. Σταματιάδης, ΕΕΔ 10, 27), ὅτι ἀντιβαίνει εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ Νόμου 751|1948 καὶ τὸ σύστημα ἐν γένει τοῦ ἀναγκαστικοῦ διορισμοῦ ἡ παραφύλαξις ἐν ἰσχύϊ τῶν περὶ προσλήψεως διὰ διαγωνισμοῦ διατάξεων (βλέπε καὶ σχετικήν, κατωτέρω δημοσιευομένην ὑπ' ἀριθ. 76831|1950, ἐγκύκλιον τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν).

Ἐν τούτοις τὸ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ Ν. 516|1948 ἐκδοθὲν β.δ. τῆς 7|8 Μαΐου 1948 (ἄρθρ. 2§ 3), ἄξιοι, προκειμένου περὶ θέσεων πληρουμένων διὰ διαγωνισμοῦ, ὑποβολὴν πρὸ ἑνὸς τοὐλάχιστον μηνὸς ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐνεργείας τοῦ διαγωνισμοῦ εἰδικῆς αἰτήσεως τῆς διαπιστώσεως τῆς νομιμοφροσύνης τῶν ἐπιθυμούντων νὰ διαγωνισθοῦν.

Συμβιβάζονται ὅμως ταῦτα πάντα πρὸς τὸν Ν. 751|1948;

Ἡ σημασία τῆς ὑπὸ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως διδομένης λύσεως εἶναι μεγίστη.

Ἂν αὕτη εἶναι πράγματι ἡ ὀρθοτέρα, τότε προκύπτει ζήτημα καὶ προστασίας διὰ τὴν ἀπόλυσιν ὅλων τῶν διορισθέντων ἤδη κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 751|1948 καὶ τοῦ τροποποιητικοῦ αὐτοῦ Ν.Δ. 1196|1949 εἰς τὰ κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ Α. Ν. 516|1948 Νομικὰ Πρόσωπα κλπ., οἱ ὁποῖοι, ἐφ' ὅσον ἡ σύμβασις αὐτῶν λογίζεται ἄκυρος (ἄρθρ. 1 Α. Ν. 516|1948), θὰ ἠδύναντο ἐλευθέρως ν' ἀπολυθοῦν ἄνευ τηρήσεως τῶν ἐργατικῶν νόμων (καὶ τοῦ Ν. 751|1948), ἀφοῦ ἐπὶ ἄκύρων συμβάσεων δὲν ἐφαρμόζονται οἱ νόμοι περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας; (Βλέπε Α.Π. 68|1948, εἰσηγητὴς *Κ. Κανκάς*, ΕΕΔ 7, 198, Α.Π. 70|1948, εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 7, 274, Α.Π. 645|1949, εἰσηγητὴς *Δ. Μίχος*, ΕΕΔ 9, 9).

Ἀλλὰ τότε πῶς πραγματοῦνται οἱ ὑφίστης σημασίας σκοποὶ τοῦ Ν. 751|1948;

Ἀρείου Πάγου 45|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Χ. Καλέλλης**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ε. Καυκᾶς**
Συνηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Χριστόπουλος, Β. Παπαρρηγόπουλος

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 6, 7 καὶ 8 τοῦ νόμου 751 τοῦ 1948 πρὸς τὰ ἄρθρα 1 παρ. 1 καὶ 3 τοῦ διὰ τοῦ ΜΘ' Ψηφίσματος κυρωθέντος Ἀναγκ. Νόμου 516 τοῦ 1948, σαφῶς προκύπτει, ὅτι τὰ ὑπὸ τοῦ προμνησθέντος νόμου 751|1948 ἱδρυθέντα Συμβούλια μόνην δικαιοδοσίαν ἔχουσι νὰ τοποθετῶσι τοὺς διὰ τοῦ νόμου τούτου προστατευομένους ἐφέδρους εἰς τὰ ἐν τῷ 3ῳ ἄρθρῳ αὐτοῦ ἀναφερόμενα νομικὰ πρόσωπα καὶ ὑπηρεσίας, ἐφ' ὧν αὐτοὶ προσαγάγωσι πρὸς τὸ Συμβούλιον τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 8 ἀπαιτούμενα στοιχεῖα, ἐν οἷς καὶ πιστοποιητικὸν νομιμοφροσύνης, ἐκδιδόμενον παρὰ τῆς ἁρμοδίας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς (ἐδάφ. 1 γ τοῦ ἄρθρου τούτου). Ἀφ' ἑτέρου ὅμως τὰ νομικὰ ταῦτα πρόσωπα ἢ ὑπηρεσίαι δὲν ὑποχρεοῦνται νὰ προσλάβωσι τοὺς παρ' αὐτοῖς οὕτω τοποθετουμένους ἐφέδρους ὡς ὑπαλλήλους ἢ ὑπηρέτας των, ἐὰν οὗτοι δὲν προσαγάγωσιν αὐτοῖς ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου 516, δι' ἧς νὰ κρίνωνται, ὅτι τυγχάνουσι νομιμόφρονες, καθόσον τὸ ἄρθρ. 1 παρ. 1 τοῦ νόμου τούτου ρητῶς ἐπιτάσσει, ὅτι ὁ ἄνευ τῆς προσαγωγῆς τῆς ἀποφάσεως ταύτης γενόμενος διορισμὸς ἢ πρόσληψις εἶναι ἐξ ἀπαρχῆς ἄκυρος, οὐδὲν συνεπαγόμενος ἀποτέλεσμα. Ὅθεν δεξάμενον τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, καθ' ἃ ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του δείκνυται, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων, συνεταιριστικὴν ὀργάνωσιν ἀποτελῶν, ἦτο ὑπόχρεως νὰ προσλάβῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του τὸν παρ' αὐτῷ τοποθετηθέντα ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Συμβουλίου τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ νόμου 751|48 ἀναιρεσίβλητον, ἂν καὶ δὲν προσήγαγεν οὗτος ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου 516, ὅτι τυγχάνει νομιμόφρων, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι τὸ ἄνω Συμβούλιον εἶχε δικαιοδοσίαν νὰ κρίνῃ καὶ περὶ τῆς νομιμοφροσύνης τοῦ ὑπ' αὐτοῦ τοποθετημένου ἐφέδρου, καὶ ὑποχρεῶσαν μετὰ ταῦτα τὸν ἀναιρεσείοντα εἰς τὴν πληρωμὴν τῷ ἀναιρεσιβλήτῳ τῶν μισθῶν τοῦ 7 μηνῶν, ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς τοποθετήσεώς του καὶ τῆς προσφορᾶς τῶν ὑπηρεσιῶν του τῷ ἀναιρεσείοντι, ἐσφαλμένως ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς προδιαληφθείσας διατάξεις καὶ ἀναιρετέαν κατέστησε τὴν ἀπόφασίν του, σιωπηρῶς τῷ ἄρθρῳ 807 παρ. 17 τῆς Πολ. Δικανομίας, γινομένου δεκτοῦ τοῦ μοναδικοῦ λόγου ἀναιρέσεως.

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

ΕΝΝΟΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΣ

Παροχὴ ἐργασίας εἰς ἀσκουμένην ὑπὸ Γεωργ. Συνεταιρισμοῦ ἐπιχείρησιν

Προϋπόθεσις τῆς ἐκ τοῦ Ν. 551|1914 ἀποζημιώσεως τοῦ παθόντος εἶναι νὰ ἐπῆλθε τὸ ἀτύχημα εἴτε ἐκ περιστατικοῦ συμφυοῦς πρὸς τὴν ἐργασίαν, εἴτε καὶ ἐκ γεγονότος ἁπλῶς συναφοῦς πρὸς τὴν ἐργασίαν.— Θάνατος γεωργικοῦ ἐργάτου ἐκ προσκρούσεως ἐπὶ νάρκης, τοποθετημένης ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ὑπὸ τρίτων, συνιστᾷ ἐργατικὸν ἀτύχημα.— Δὲν ἀποκλείεται κερδοσκοπία ὑπὸ Συνεταιρισμῶν.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 87|1949 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ροδόπης.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε ἢ ἄλλως ψευδῶς ἡρμήνευσε τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. 551|15 «περὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων», ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως καὶ ἐκωδικοποιήθη διὰ τοῦ Β. Δ|τος τῆς 24.7.1920, κρίναν διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὅτι ἡ ὑπὸ κρίσιν καὶ ἀπὸ 13.10.48 ἀγωγὴ τῆς ἀναιρεσιβλήτου, καθ' ἃ ἱστορικῶς θεμελιοῦται, ἐμπίπτει εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου, ἱδρύουσα, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁρισμῶν αὐτοῦ, νόμιμον ἀξίωσιν πρὸς ἀποζημίωσιν αὐτῆς διὰ τὸ ἐπισυμβὰν ἀτύχημα εἰς τὸν θανόντα αὐζυγόν της, καθ' ὅσον τοῦτο εἰς οὐδεμίαν ἄμεσον ἢ ἔμμεσον αἰτιώδη συνάφειαν καὶ σύνδεσμον εὑρίσκεται μετὰ τῆς ἀνατεθείσης καὶ ἐκτελεσθείσης ὑπ' αὐτοῦ ἐργασίας. Πράγματι, ἐὰν ἤθελε ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι, ὡς τὰ πραγματικὰ περιστατικὰ ἀνεπτύχθησαν καὶ ἐμφανίζονται, ἡ ἐργασία τοῦ θανόντος πᾶν ἄλλο ἢ ἐξετελεῖτο εἰς τοπον καὶ χρόνον ἐπικίνδυνον, ἤτοι ὑπὸ ἐξαιρετικὰς καὶ ἐκτάκτους συνθήκας, ὥστε αὗται νὰ ὑπῆρξαν ἡ κυρία ἀφορμὴ καὶ αἰτία, ἵνα ὁ φονευθεὶς ἐκτεθῇ ἰδιαιτέρως εἰς τὸν ἐκ τῶν τοιούτων συνθηκῶν ἀπορρέοντα κίνδυνον καὶ τὰς ἐξ αὐτοῦ συνεπείας, βασίμως δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι ἡ συνιστῶσα τὸ βίαιον συμβὰν ἔκρηξις, τοποθετηθεῖσα παρὰ τρίτων, ἀγνώστου διά τίνας λόγους, νάρκης οὐδόλως τυγχάνει συμφυὴς ἢ ἔστω καὶ ἁπλῶς συναφὴς πρὸς τὴν ἐργασίαν τοῦ θανόντος, ὥστε, ἕνεκα τοῦ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον συνδέσμου τοῦ τοιούτου βιαίου γεγονότος μετ' αὐτῆς, νὰ θεωρηθῇ, ὅτι συνετέλεσεν αὐτὴ εἰς τὴν τελεσιουργίαν του. Τὸ κρισιολογούμενον μάλιστα τοιοῦτον βίαιον συμβάν, περιέχον ἐν αὐτῷ τὸ στοιχεῖον τοῦ ἀπροβλέπτου καὶ συνεπῶς ἀκαταμαχήτου, δύναται νὰ ἐξομοιωθῇ πρὸς πολεμικὸν γεγονός, ἂν μὴ καὶ πρὸς φυσικὴν δύναμιν, ὥστε καὶ ἐκ τοῦ λόγου τούτου νὰ θεωρηθῇ ὡς γεγονὸς ἀλλότριον ὅλως πρὸς τὴν γεωργικὴν ἐργασίαν, ὑφ' ἃς συγκεκριμένως ὁρᾶλὰς καὶ εἰρηνικὰς συνθήκας ἐτελεῖτο αὐτη, εἰς οὐδένα συνδεσμον μετ' αὐτῆς εὑρισκόμενον καὶ οὐδόλως ὑπὸ ταύτης προκληθέν, μὴ οὖσης τοὐτέστι ποσῶς ἀναγκαίας πρὸς ἐπέλευσιν τούτου, δυναμένου νὰ προκληθῇ καὶ ἄνευ αὐτῆς ἐξ οἱασδήποτε ἄλλης αἰτίας.

β) Ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε ἢ ἄλλως ψευδῶς ἡρμήνευσε τὸ πρωτόδικον Δικαστήριον τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. 551|14, κρίναν ὅτι νόμῳ ὑπόχρεος τυγχάνει εἰς τὴν αἰτουμένην ἀποζημίωσιν, καίτοι μὴ ὑπαγομένη εἰς τὰς ἐν αὐτῷ μνημονευομένας καὶ δὴ περιοριστικῶς ἐπιχειρήσεις, ἐφ' ὅσον, κατὰ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου τούτου, βασικὴ καὶ ἀπαραίτητος προϋπόθεσις τοῦ εἰδικοῦ περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων νομοθετήματος τούτου εἶναι ἡ ἄσκησις κερδοσκοπικῆς ἐπιχειρήσεως, μεθ' ἧς εἶναι συνδεδεμένη καὶ ἡ ἔννοια τοῦ ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου, οἷαν ὅμως κερδοσκοπικὴν ἐπιχείρησιν οὐδόλως ἀποτελοῦσιν οἱ Γεωργικοὶ Πιστωτικοὶ Συνεταιρισμοὶ καὶ αἱ Ἑνώσεις αὐτῶν, ἀλλὰ συνιστῶσιν ἁπλῶς, ὡς ἐκ τῆς ἰδιαζούσης οἰκονομικοκοινωνικῆς ἀποστολῆς των, Ὀργανισμοὺς σκοποῦντας τὴν διὰ τῆς συνεργασίας τῶν μελῶν αὐτῶν προαγωγὴν τῆς ἰδιωτικῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας των καὶ μὴ τείνοντας ποσῶς εἰς τὴν πραγματοποίησιν ἐμπορικῶν κερδῶν, ἀλλὰ εἰς ἁπλῆν ἀποταμίευσιν πρὸς μείζονα καὶ ἀρτιωτέραν ἐκπλήρωσιν τοῦ καταστατικοῦ των σκοποῦ.

Ἀρείου Πάγου 24|1951 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. **Η. Παπαηλιοῦ**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Πίκουλας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Χασαπόπουλος, Μ. Κατσιπόδης

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Ν. 551|1914, ὡς ἐκωδικοποιήθη διὰ τοῦ Β. Δ. τῆς 25 Αὐγούστου 1920 «περὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων» ἀναγκαία προϋπόθεσις διὰ τὴν παροχὴν ἀποζημιώσεως εἰς τὰ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου δικαιούμενα πρόσωπα εἶναι, ἀφ' ἑνὸς μὲν ὅπως τὸ ἀτύχημα προῆλθεν ἐκ βιαίου συμβάντος, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ ἔλαβε τοῦτο χώραν «ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς», τοὐτέστι νὰ ἐπῆλθε τὸ ἀτύχημα εἴτε ἐκ περιστατικοῦ συμφυοῦς πρὸς τὴν ἐργασίαν, καθ' ὃν χρόνον ἐξετελεῖτο αὐτη, ἤτις οὕτω νὰ ὑπῆρξεν ἡ ἄμεσος αἰτία τοῦ ἀτυχήματος, εἴτε καὶ ἐκ γεγονότος ἁπλῶς συναφοῦς πρὸς τὴν ἐργασίαν, ἤτις ἀπετέλεσεν ἀφορμὴν μόνον τοῦ ἀτυχήματος, ὡς συμβαί-

ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΕΡΓΑΤΩΝ ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Ἀπαλλαγὴ ἐπιχειρήσεων καὶ ὑποχρέωσις Ταμείου Μεταλλευτῶν

Ἔννοια σχετικῶν διατάξεων.—Ὑπόχρεον κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν τὸ Ταμεῖον Μεταλλευτῶν ἔναντι τοῦ παδόντος καὶ δικαιούχου συντάξεως ἢ ἀποζημιώσεως.— Δικαίωμα μόνον τούτου ἀναγωγῆς κατὰ τοῦ παραλείψαντος τὰς νομίμους βεβαιώσεις ἐργοδότου.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 2143|1949 ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν.

Τὸ ἀνηρεσιβίλητον ἐνταῦθα ἔδρεύον Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου «Ταμεῖον Μεταλλευτῶν» διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 916|1949 ἀποφάσεως του ἀπεγνωμεν εἰς τὸν ἀναιρεσίβλητον προσωρινὴν σύνταξιν μηνιαίας (54) ὀκ. ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν, συνεπείᾳ ἀτυχήματος ἐκ βιαίου συμβάντος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας του ἐκ δραχ. 624 βασικῶν μηνιαίως, ἀρχομένην τὴν 10ην Μαρτίου 1948, ἤτοι μετὰ τρίμηνον ἀπὸ τοῦ ἀτυχήματος καὶ λήγουσαν τὴν 20 Μαρτίου 1949, ὁπὸτ' ὁν ὅρον τῆς ἐπανεξετάσεως καὶ διεγερθώσιν εἰς τὴν πληρωμὴν τῆς ἄνω συντάξεως τὴν ἐργοδότιδα ἤδη ἀναιρεσίβλητον), λόγῳ μὴ δηλώσεως τοῦ ἐπαναμβάντος εἰς τὸν ἐργάτην ἀτυχήματος.

Ἐκκληθείσης τῆς ἀποφάσεως ταύτης διὰ ἐφέσεως τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἐργοδότιδος ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 2143|1949 ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν, δεχθεῖσα ἐν μέρει τὴν ἔφεσιν.

Λόγοι ἤδη ἀναιρέσεως κατ' αὐτῆς ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

«Ἡ ἄνω ἀπόφασις ἔκρινεν, ὅτι κατὰ παράβασιν τοῦ Ν. 1607|1939 «περὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων περὶ Ταμείου Μεταλλευτῶν» τὸ Διοικ. Συμβούλιον τοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν ὑπεχρέωσε τὴν ἐκκαλοῦσαν καὶ ἤδη ἀναιρεσίβλητον Ἑταιρίαν νὰ καταβάλῃ τὴν σύνταξιν, ἐνῷ ἀληθὲς εἶναι, ὅτι βάσει τοῦ ἄρθρ. 28 § 3, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 26 § 1 τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν, ἡ παράλειψις τῶν βεβαιώσεων τοῦ ἐπελθόντος ἀτυχήματος συνεπάγεται τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως, καὶ ἐν προκειμένῳ τῆς ἀνειδίκου του Ἑταιρίας, εἰς τὴν πληρωμὴν ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦ ποσοῦ τῆς συντάξεως, τὴν ὁποίαν ἤθελε τυχὸν ὑποχρεωθῇ αὐτὸς πληρωμὴν εἰς τὸν δικαιοῦχον τὸ Ταμεῖον, εἰσπράττεται δὲ ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου κατὰ τὰς διατάξεις περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων καὶ συνεπῶς ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ψευδῶς ἠρμήνευσε καὶ κακῶς ἐφήρμοσε τὰς νόμι καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἐργασίας ἐκάλεσε τὸν παθόντα εἰς τὸν τόπον τοῦ ἀτυχήματος. Ὅθεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, δεξαμένη ἐν τῇ ἀνελέγκτῳ κρίσει αὐτῆς ὅτι ὁ σύζυγος τῆς ἀναιρεσιβλήτου, ἐργαζόμενος ἐπὶ μισθῷ ὡς ὁδηγὸς μηχανοκινήτου ἑλκυστῆρος τῆς ἀναιρεσιβλήτου χρησιμοποιουμένου παρ' αὐτῆς δι' ἀρώσεις καὶ θερισμὸν ἀγρῶν τῶν μελῶν της καὶ τρίτων, ἐφονεύθη τὴν 18.6.1948 κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς τοιαύτης ἐργασίας του, συνεπείᾳ προσκρούσεως τοῦ μηχανήματος τούτου ἐπὶ νάρκης τοποθετηθείσης ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ὑπὸ τρίτων, καὶ ἀποφηναμένη ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πραγματικῶν τούτων περιστατικῶν ὅτι ὑπόκειται ἐργατικὸν ἀτύχημα ἐκ βιαίου συμβάντος, παρέχον νόμιμον ἀξίωσιν πρὸς ἀποζημίωσιν, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς διωληφθείσης διατάξεως, ὀρθῶς ταύτην ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ἀπορριπτέως τυγχάνει ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου πρῶτος τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀναιρέσεως λόγος.

Ἐκ τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ Ν. 602 τοῦ 1914 «περὶ συνεταιρισμῶν», ὁρίζοντος ὅτι ὁ συνεταιρισμὸς ἔχει ἐμπορικὴν ἰδιότητα καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 5 παρ. 10 αὐτοῦ, καθ' ὃ τὰ καταστατικὰ τοῦ συνεταιρισμοῦ δέον νὰ ὁρίζῃ τὸν τρόπον τοῦ ἀπολογισμοῦ τῶν κερδῶν καὶ ζημιῶν καὶ τῆς διανομῆς αὐτῶν μεταξὺ τῶν συνεταίρων, ὡς καὶ ἐκ τῶν ἄρθρων 72 καὶ ἑπόμενα, καθ' ἃ ὁ συνεταιρισμὸς κηρύσσεται εἰς πτῶχευσιν, ἐφαρμοζομένων τῶν περὶ πτωχεύσεως διατάξεων τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου, προκύπτει σαφῶς, ὅτι οὐδαμῶς ἀποκλείεται ἡ κερδοσκοπία ἐκ τῆς ἐννοίας τῶν συνεταιρισμῶν, μὴ ἐξαιρουμένων οὐδὲ τῶν γεωργικῶν τοιούτων ἢ τῆς ἑνώσεως αὐτῶν, ὅταν χρησιμοποιῶσι μηχανὰς πρὸς καλλιέργειαν οὐ μόνον τῶν ἰδίων αὐτῶν ἢ τῶν μελῶν των ἀγρῶν, ἀλλὰ καὶ τρίτων, ὁπότε ἀσκοῦσι κερδοσκοπικὴν ἐπιχείρησιν ἡ ἄλλως ἐκμετάλλευσιν ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ Νόμου 551 (ὡς τοῦτο καὶ κατὰ τὴν ἐν τῇ Βουλῇ σχετικὴν συζήτησιν, ὑπὸ τοιαύτην ἔννοιαν ἐγένετο δεκτὸν μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ γενομένην σχετικὴν δήλωσιν, ὅσαν ἀφορᾷ τὰ ἐκ γεωργικῶν ἐργασιῶν ἀτυχήματα), καθ' ὃ εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 1 ἀποζημίωσιν ὑποχρεοῦνται οἱ κύριοι «καὶ πᾶσης ἐν γένει ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως, ἐν αἷς γίνεται χρῆσις μηχανῆς κινουμένης διὰ δυνάμεως ἄλλης, πλὴν τοῦ ἀνθρώπου ἢ ζῴου». Ὅθεν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δεχθὲν διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, κατὰ τὴν ἀνέλεγκτον, ὡς εἰς πράγματα ἀναγομένην, κρίσιν αὐτοῦ, ὅτι ἡ ἀναιρεσείουσα χρησιμοποιεῖ μηχανοκίνητον ἑλκυστῆρα «δι' ἀρώσεις καὶ θερισμὸν ἀγρῶν μελῶν της καὶ τρίτων» καὶ ἀποφηνάμενον μετὰ ταῦτα ὅτι αὐτὴ, ὡς ἐκμεταλλευομένη οὕτω γεωργικὰς μηχανάς, κινουμένας δι' ἀφύκτου δυνάμεως, ὑποχρεοῦται εἰς ἀποζημίωσιν διὰ τὸ εἰς τὸν σύζυγον τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἐπελθὸν ὡς ἄνω ἐργατικὸν ἀτύχημα, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ Ν. 551, ὀρθῶς τὴν διάταξιν ταύτην ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε, ὁ δὲ περὶ τοῦ ἐναντίου δεύτερος τῆς ἀναιρέσεως λόγος ἀπορριπτέος τυγχάνει, ὡς ἀβάσιμος.

άνω διατάξεις τοῦ θέσιν νόμου ἐπέχοντος Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου, ὅπερ νομίμως ἐξεδόθη βάσει τοῦ ἄρθρου 59 τοῦ Α. Ν. της 11|11|1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 694|1937, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ Ν. 1607|1939 «περὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων περὶ Ταμείου Μεταλλευτῶν».

* * *

Σχετικὴ πρὸς τὸ θέμα τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως εἶναι καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 357|1941 Ἐφετείου Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 1, 16), καθ' ἣν κατὰ τὰ ἄρθρα 3 καὶ 5 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 1607|1939 αἱ μεταλλευτικαὶ κλπ. ἐπιχειρήσεις ἔναντι εἰσφορᾶς πρὸς τὸ Ταμεῖον Μεταλλευτῶν ἐκ 4 ο|ο ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων των ἀπηλλάγησαν ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1939 τῆς κατὰ τὸν Νόμον ΒΩΜΑ' ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν τοῦ ἡμίσεος τῶν συντάξεων τῶν παθόντων εἰς τὰς ἐργασίας των, διετηρήθη δὲ ἡ ὑποχρέωσις των διὰ τὰς συντάξεις, αἵτινες εἶχον ἀπονεμηθῇ δυνάμει ἀποφάσεων ἐκδοθεισῶν πρὸ τῆς 1ης Μαρτίου 1939 καὶ κατὰ συνέπειαν, ἐὰν ἡ ἀπόφασις, ἡ ἀπονέμουσα σύνταξιν, ἐξεδόθη μετὰ τὴν 1ην Μαρτίου 1939, ἡ ὑπ' αὐτῆς καθοριζομένη σύνταξις βαρύνει ἐξ ὁλοκλήρου τὸ Ταμεῖον Μεταλλευτῶν, ἀνεξαρτήτως τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἐγεννήθη τὸ πρὸς σύνταξιν δικαίωμα (ἐπικαλεῖται καὶ τὴν Α. Π. 359|1940).

Σχετικὴ ἐπίσης εἶναι καὶ ἡ Α. Π. 196|1942 (ΕΕΔ 1, 51), καθ' ἣν ὑποχρεοῦται ἐξ ὁλοκλήρου εἰς καταβολὴν τῆς συντάξεως τὸ Ταμεῖον Μεταλλευτῶν, κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Α. Ν. 1607|1939.

Ἀρείου Πάγου 40|1951 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. **Η. Παπαηλιοῦ**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Β. Μακρῆς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Φ. Γιαννακόπουλος, Ν. Σταματόπουλος

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 5 παρ. 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1607|1939 Ἀν. Νόμου, τροποποιήσασαν τὴν ἀντίστοιχον διάταξιν τοῦ ἄρθρου 36 τοῦ Νόμου ΒΩΜΑ',1901, ἀπὸ 1 Μαρτίου 1939 αἱ μεταλλευτικαί, λατομευτικαὶ καὶ πᾶσαι αἱ συναφεῖς πρὸς ταύτας ἐπιχειρήσεις ἀπαλλάσσονται τῆς πληρωμῆς τοῦ ἡμίσεος τῶν συντάξεων τῶν ὁριζομένων ὑπὸ τοῦ Νόμου ΒΩΜΑ' καὶ τῶν τροποποιησάντων αὐτὸν μεταγενεστέρων Νόμων καὶ Διαταγμάτων, τῶν ἀπὸ 1 Μαρτίου 1939 καταβλητέων συντάξεων καὶ ἀποζημιώσεων καταβαλλομένων ἐφεξῆς ἐξ ὁλοκλήρου παρὰ τοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν, τηρουμένων πάντως τῶν διατάξεων τῆς παρ. 1 στοιχ. β' τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παράντος, δι' ἧς τελευταίας διατάξεως ἡ συνεισφορὰ τῶν κυρίων τῶν ἄνω ἐπιχειρήσεων ηὐξήθη ἀπὸ 1 Μαρτίου 1939 εἰς 4 ο|ο ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων ἀποδοχῶν εἰς τοὺς ἐργάτας καὶ ὑπαλλήλους αὐτῶν. Κατὰ δὲ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 23 παρ. 3 τοῦ κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν, παρασχεθεῖσαν διὰ τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ Α. Ν. 1607, ἐκδοθέντος καὶ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 59 παρ. 1 τοῦ Α. Ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο ἡρμηνεύθη αὐθεντικῶς διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 694|1937 Ἀν. Νόμου «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς ἀσφαλιστικῆς νομοθεσίας», ἐγκριθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 13987|1940 πράξεως τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας καὶ μετ' αὐτῆς δημοσιευθέντος εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ἀπὸ 6 Μαρτίου 1940, Καταστατικοῦ τοῦ ἀναιρεσείοντος Ταμείου, ἡ παράλειψις τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ τοῦ ἀναπληρωτοῦ του ἀπὸ τῆς ἐνεργείας τῶν κατὰ τὸ αὐτὸ ἄρθρον βεβαιώσεων συνεπάγεται, ἐκτὸς τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 576 τοῦ Ποιν. Νόμου προβλεπομένης ποινῆς, καὶ τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως πρὸς πληρωμὴν ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὸ Ταμεῖον Μεταλλευτῶν παντὸς ποσοῦ, ὅπερ τυχὸν ἤθελεν ὑποχρεωθῇ νὰ πληρώσῃ εἴτε διὰ σύνταξιν, εἴτε δι' ἀποζημίωσιν, εἴτε δι' ἔξοδα νοσηλείας κλπ. εἰς τὸν ἰσχυρισθέντα καὶ ἀποδείξαντα ἀσφαλισμένον ὅτι ἔπαθεν ἐν τῇ ἐπιχειρήσει τοῦ παραλείψαντος νὰ ἐνεργήσῃ τὴν βεβαίωσιν ἐργοδότου. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς προκύπτει, ὅτι κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν τὸ Ταμεῖον Μεταλλευτῶν τυγχάνει ὑπόχρεον ἔναντι τοῦ δικαιούχου πρὸς καταβολὴν τῆς ἀπονεμηθείσης σύντῳ συντάξεως ἢ ἀποζημιώσεως ἀπὸ 1 Μαρτίου 1939 καὶ ὅτι, συντρεχούσης τῆς κατὰ τὴν ὡς ἄνω διάταξιν τοῦ ἄρθρου 23 παρ. 3 τοῦ Καταστατικοῦ περιπτώσεως, τὸ Ταμεῖον Μεταλλευτῶν δὲν ἀπαλλάσσεται τῆς τοιαύτης ἐναντι τοῦ δικαιούχου ὑποχρεώσεως, ἀλλ' ἁπλῶς ἔχει δικαίωμα ἀναγωγῆς κατὰ τοῦ παραλείψαντος τὰς βεβαιώσεις ἐργοδότου, τοῦ τελευταίου τούτου ἐνεχομένου μόνον ἔναντι τοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν καὶ οὐχὶ ἔναντι τοῦ δικαιωθέντος τῆς συντάξεως, μεθ' οὗ δὲν δημιουργεῖται ἐκ τῶν ἄνω διατάξεων ἐνοχικὸς δεσμός. Οὕτως ὅθεν ἀποφηνάμενον καὶ τὸ δικάσαν Ἐφετεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του καὶ ἐξαφανίσαν τὴν διάταξιν τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν, δι' ἧς ἡ ἀναιρεσίβλητος ἐργοδότρια Ἑταιρία ὑπεχρεώθη, ὅπως καταβάλῃ εἰς τὸν ἕτερον ἀναιρεσίβλητον τὴν ἀπονεμηθεῖσαν αὐτῷ σύνταξιν μερικῆς ἀνικανότητος, λόγῳ ἀτυχήματος ἐκ βιαίου συμβάντος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας αὐτοῦ παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει τῆς ἀναιρεσιβλήτου Ἑταιρίας, ὀρθῶς τὰς ὡς ἄνω διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ οὐδεμίαν ἄλλην οὐσιαστικοῦ περιεχομένου παρεβίασεν, ὁ δ' ἔναντίος μόνος λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀβάσιμος καὶ ἀπαράδεκτος.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΚΥΡΟΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΜΕΤΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ

Έφαρμογή τῶν ὑπ' ἀριθ. 956 καὶ 976|1947 Πράξεων Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου

Προϋπόθεσις τοῦ κατὰ τὰς ἀνω Πράξεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου χρηματικοῦ βοηθήματος τοῦ ἀπολυομένου προσωπικοῦ τοῦ Δημοσίου εἶναι ἡ ὕπαρξις ἐγκύρου μετὰ τοῦ Δημοσίου συμβάσεως ἐργασίας.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 6304|1950 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτ. Ἀθηνῶν.

Λόγος ἀναιρέσεως ὑπῆρξεν ὁ ἑξῆς:

Κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν τῶν ἐχουσῶν ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου ὑπ' ἀριθ. 956 τῆς 17|11|1947 καὶ 976 τῆς 27|11|1947 πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρωθεισῶν ἀπὸ τοῦ Α. Ν. 918|1949, ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις ἐδέχθη, ὅτι τοῦ ὑπὸ τῶν πράξεων τούτων προβλεπομένου βοηθήματος δικαιοῦνται οἱ ἀπολυόμενοι μισθωτοί, οἱ συνδεόμενοι μετὰ τοῦ Δημοσίου δι' ἐγκύρου συμβάσεως ἐργασίας, ἐνῷ αὗται, ἀσκοῦσαι τὴν ἀποσυμφόρησιν τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν ἀπὸ πλεονάζοντος προσωπικοῦ, προσληφθέντος κυρίως μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ὑπὸ συνθήκας οὐχὶ ἀπολύτως νομίμους προεβλεπαν τὴν παροχὴν τοῦ ἐν λόγῳ βοηθήματος πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἐκ τῆς ἀνεργίας πρώτων ἀναγκῶν εἰς τὰ ἀπολυθέντα καὶ ἀπολυόμενον προσωπικὸν ἀπὸ 1|10|1947 καὶ ἐφεξῆς δι' οἱανδήποτε αἰτίαν, ὑφ' ἣν τυγχάνει καὶ ἡ λόγῳ ἀνωρύτητος τῆς συμβάσεως ἀπόλυσις. Ἐκ τοῦ ὅτι τοῦ βοηθήματος τούτου ἐξαιροῦνται οἱ ἀπολυόμενοι διὰ πειθαρχικὸν ἀδίκημα, σαφῶς ἕπεται, ὅτι αἱ πράξεις αὗται προϋποθέτουν ἔγκυρον σύμβασιν, ὡς δέχεται ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, διότι ἡ ἐξαίρεσις αὕτη ἀφορᾷ εἰς τὸ συνδεόμενον διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου προσωπικόν, δι' ὃ καθιερώθη πειθαρχικὴ εὐθύνη ἐπὶ τῶν εἰδικῶν κανονιστικῶν διατάξεων τῶν ὀργανισμῶν τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν, καθοριζόντων τὰ πειθαρχικὰ ἀδικήματα, τὰ συνεπαγόμενα ταῦτα ποινὴν τῆς ἀπολύσεως. Κρίνων κατὰ ταῦτα τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐσφαλμένως τὰς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 956 καὶ 976|1947 πράξεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐπὶ μόνου τοῦ δι' ἐγκύρου συμβάσεως ἐργασίας συνδεομένου μετὰ τοῦ Δημοσίου προσωπικοῦ αὐτοῦ καὶ ἀπορρίψαν τὸν προβληθέντα ἐνώπιον αὐτοῦ ἰσχυρισμὸν τοῦ, ὅτι αἱ πράξεις αὗται ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ ἐκύρων συμβάσεων ἐργασίας, ὑπ' εὐθείας παραβίᾳ τῆς ἰσχυούσης οὐσιαστικοῦ νόμου ἐχούσας ἀνωτέρω πράξεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ἀναιρετέων καθίστησε τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 807 καρ. 17 καὶ 809 Πολ. Δικονομίας.

* * *

Ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ἔχει ὑπ' ὄψιν της περίπτωσιν συμβάσεως μισθωτοῦ, ὑπηρετοῦντος εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν Ἐκμεταλλεύσεως Κρατικῶν Αὐτοκινήτων (Υ.Ε.Κ.Α.).

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν διὰ τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ἀποφάσεώς του (πρβλ. καὶ Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 6485|1950, εἰσηγητὴς Χ. Καθάρειος, ΕΕΔ 9, 1043, ὁμοίως ἀποφηναμένην) εἶχε δεχθῆ, ὅτι ἡ μετὰ τοῦ Δημοσίου ἐν προκειμένῳ σύμβασις εἶχε καταρτισθῆ ἀκύρως παρ' ὀργάνου, τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Υ.Ε.Κ.Α., ἐξελθόντος τοῦ κύκλου τῆς δοθείσης εἰς αὐτὸν διὰ τῆς ἱδρυτικῆς τῆς Υ.Ε.Κ.Α. ὑπ' ἀριθ. 27461|1944 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Συνεπῶς, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἀκύρου συμβάσεως, δὲν εἶχον ἐφαρμογὴν αἱ περὶ χρηματικοῦ βοηθήματος σχετικαὶ Πράξεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἐν σχέσει ὅμως πρὸς τὸ ζήτημα, ἂν πράγματι ἡ σύμβασις ἦτο ἄκυρος, δὲν ἀποφαίνεται ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, λόγῳ ἀπαραδέκτου τοῦ σχετικοῦ ἰσχυρισμοῦ, βασιζομένου εἰς πρόσληψιν τοῦ μισθωτοῦ ἐν προκειμένῳ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Μεταφορῶν, καὶ ὄχι ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Υ.Ε.Κ.Α., ἐφ' ὅσον τοῦτο συνιστᾷ μεταβολὴν τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς.

Ἀρείου Πάγου 23|1951 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. **Η. Παπαηλιού**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ε. Κολοκούρης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Βασιλείου, Δ. Μαγγιώρος, Νομικὸς Σύμβουλος τοῦ Κράτους

Ἡ ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τῶν διὰ τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 913|49 κυρωθεισῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως των ὑπ' ἀριθ. 956 τῆς 17 Νοεμβρίου 1947 καὶ ὑπ' ἀριθ. 976 τῆς 27 Νοεμβρίου 1947 πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, δι' ὧν ἀπεφασίσθη, ὅπως εἰς τὸ κατόπιν τῶν ὑπ' ἀριθ. 817 καὶ 818 πράξεων του ἀπολυόμενον ἔκτακτον καὶ ἡμερομίσθιον προσωπικόν, ὡς καὶ εἰς τὸ ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1947 ἀπολυόμενον πάσης φύσεως ἔκτακτον καὶ ἡμερομίσθιον προσωπικὸν τοῦ Δημοσίου, εἴτε τοῦτο κέκτηται τὴν ἰδιότητα τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου, εἴτε οὔ, καταβληθῇ ἐφ' ἅπαξ τὸ ἐν αὐταῖς καθοριζόμενον χρηματικὸν βοήθημα, συναγομένη σαφὴς ἔννοια τούτων εἶναι, ὅτι τὸ ρηθὲν βοήθημα θὰ χορηγῆται εἰς τοὺς ἀπολυομένους μισθωτούς, τοὺς συνδεομένους δι' ἐγκύρου συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τοῦ Δημοσίου. Οὕτως ἀποφηναμένη καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ὀρθῶς τὰς ρηθείσας ὑπ' ἀριθ. 956 καὶ 976|47 πράξεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσεν, ἀπορριπτέος δ' ὡς ἀβάσιμος ὁ τ' ἀντίθετα ὑποστηρίζων πέμπτος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου.

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΟΡΙΟΝ ΗΛΙΚΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Προστασία διά Νόμων ἢ Κανονισμῶν δι' ἀπόλυσιν καὶ ἀποζημίωσις Ν. 2112

Δικαίωμα καὶ τοῦ δυνάμει Νόμου ἢ Κανονισμοῦ ὑπὸ σύμβασιν μονίμου διαρκείας ἐργαζομένου μισθωτοῦ καὶ μὲ ὅριον ἡλικίας ν' ἀξιώσῃ τὴν ἐκ τοῦ Ν. 2112 ἀποζημίωσιν.— Χαρακτηρισμὸς τῆς συμβάσεως ὡς ἀορίστου διαρκείας.—Ἀνυπόχρεον Νομικῶν Προσώπων ἢ Ἐπιχειρήσεων εἰς ἀποζημίωσιν Ν. 2112 μόνον, ὅταν ἔχῃ ληφθῇ διὰ Νόμου ἢ Κανονισμοῦ μέριμνα διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ἀπολυομένου.— Τοιαύτη δὲν εἶναι ἡ περὶ συνταξιοδοτήσεως μέριμνα.— Κανονισμὸς Ἀγροτικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος.— Μετάθεσις ὑπαλλήλου, ἄρνησις πρὸς μετάθεσιν εἰς τόπον μεταθέσεως καὶ συνέπειαι.

Ἀπήχησις τῆς νεωτέρας ἐν τῇ νομολογίᾳ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀπόψεως, ὅτι ὁ καθορισμὸς ἐν τῇ συμβάσει ἢ τῷ νόμῳ ὁρίου ἡλικίας δι' ὑποχρεωτικὴν ἀποχώρησιν τοῦ μισθωτοῦ δὲν σημαίνει ὑφισταμένην σύμβασιν ὡρισμένου χρόνου (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 8, 971 καὶ αὐτόθι παραπομπὰς εἰς θεωρίαν), ἀλλὰ τοιαύτην ἀορίστου χρόνου, θεωρουμένης τῆς συμπληρώσεως τοῦ ὁρίου ἡλικίας ὡς λόγου μόνον ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ (βλέπε παραπομπὰς εἰς νομολογίαν καὶ θεωρίαν ἐν ΕΕΔ 8, 972, πρόσθες καὶ τὴν νεωτάτην ὑπ' ἀριθ. 557|1950 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 10, 28), εἶναι ἡ ἄποψις τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης δικαστικῆς ἀποφάσεως.

Ἐξ ἄλλου, ὡς δέχεται ἡ αὐτὴ ἀπόφασις καὶ οὕτω ἑρμηνεύεται (βλέπε Α. Π. 557|1950, ἐνθ' ἀνωτ. καὶ λοιπὰς παραπομπὰς ἐν ΕΕΔ 10, 28), ὁρίζον τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ν. 2112|1920, ὡς ἠρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν. 4558|1930, ὅτι δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 2112|1920 ὑπάλληλοι νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ἢ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐφ' ὅσον ἔχει ληφθῇ διὰ τὰς ἐν λόγῳ περιπτώσεις εἰδικὴ μέριμνα διὰ κανονισμῶν, παρεχόντων τοὐλάχιστον ἴσην προστασίαν πρὸς τὴν τοῦ παρόντος νόμου, ἐννοεῖ νὰ ἔχῃ ληφθῇ ἡ μέριμνα διὰ τὰς ἐν τῷ Νόμῳ 2112 προνοουμένας περιπτώσεις, ἤτοι διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ἄνευ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπολυομένου ὑπαλλήλου (βλέπε καὶ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2931|1950, Πρωτοδίκης *Ε. Μαλλιώρας*, ΕΕΔ 9, 1074).

Ἡ ἀπόφασις ἔχει ὑπ' ὄψιν της εἰδικὴν περίπτωσιν ἐφαρμογῆς τοῦ διὰ τοῦ Α. Ν. 2581|1940 κεκυρωμένου Ὀργανισμοῦ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος (ἄρθρ. 47).

Πράγματι, κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο, ἡ ὑπαλληλικὴ σχέσις λύεται α) διὰ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ὑπὸ τῆς Τραπέζης, β) διὰ παραιτήσεως τοῦ ὑπαλλήλου γ) διὰ τοῦ θανάτου τοῦ ὑπαλλήλου, προκειμένου δὲ περὶ παραιτήσεως, αὕτη ὑποβάλλεται ἐγγράφως. Ἑρμηνεύουσα τὴν διάταξιν ταύτην ἡ Α.Π. 615|1950 (εἰσηγητὴς *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 10, 107) ἐδέχθη, ὅτι αὕτη οὐδαμῶς ἀπέκλεισε τὴν ἐκ παραλλήλου ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 2112|1920, ὡς αὕτη συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. 4558|1930, ἐξ ἧς συνάγεται, ὅτι ἡ δι' ἄλλον λόγον καὶ πέραν τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 3 τοῦ Ν. 4558|1930 χρονικῶν ὁρίων ἀποχὴ τοῦ ὑπαλλήλου ἐκ τῆς ἐργασίας, ἐπὶ μακρὸν ἐξακολουθοῦσα ἀδικαιολογήτως, ἐπιφέρει λύσιν τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως.

Ἀφοῦ ὅμως ἡ ἄρνησις τοῦ μετατεθέντος ὑπαλλήλου νὰ μεταβῇ εἰς τὴν θέσιν του, ὡς φαίνεται ὅτι ὑπῆρξεν ἡ περίπτωσις τῆς ἐν λόγῳ δικαστικῆς ἀποφάσεως, προβλέπεται, κατὰ τὰς συνεπείας της, ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 68 τοῦ ἄνω Ὀργανισμοῦ, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Ν. 2112|1920, ὡς ἠρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. 4558|1930 (πρβλ. Α. Π. 413|1950, εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 9, 703).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4482|1950

Διαδικασία Ν. Γ'3ΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Δ. Σκούμπης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Γαρέζος, Δ. Καλαμπαλίκης

Καὶ ὁ δυνάμει νόμου ἢ κανονισμοῦ ὑπὸ σύμβασιν ἐργασίας μονίμου διαρκείας ἐργαζόμενος μισθωτὸς καὶ ὅταν εἰς ταύτην ἐνυπάρχῃ ὅριον ἡλικίας, νομίμως δύναται ν' ἀξιώσῃ, ἀπολυόμενος ἀπροειδοποιήτως καὶ πρὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ ὁρίου, τὴν ἐκ τοῦ Ν. 2112|20 ἀποζημίωσιν, καθ' ὅσον οὔτε καθ' ἑαυτὴν ἡ θέσις ὁρίου ἡλικίας, ἐφ' ὅσον δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν αὐτομάτου καὶ αὐτοδικαίας διὰ τῆς ἀπελεύσεως τοῦ ὁρίου λύσεως τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως, ἀλλ' ἁπλῶς δικαίωμα μόνον εἰς τὸν ἐργοδότην δίδει, συμπληρουμένου τοῦ ὁρίου, νὰ καταγγείλῃ ταύτην, καθιστᾷ τὴν σύμβασιν, διὰ τοῦτο καὶ μόνον, ὡρισμένου χρόνου τοιαύτην (Α. Π. 200|1946, ΕΕΔ 7, 389, *Καυκᾶς*, Ἐνοχ. Εἰδικ. Α' σ. 295), οὔτε ὁ νομικὸς χαρακτὴρ τῆς μονιμότητος, δυνάμενος νὰ συντρέχῃ καὶ ὅταν ἀκόμη ἐλλείπῃ τὸ στοιχεῖον τοῦ ὁρίου ἡλικίας καὶ συνιστάμενος εἰς τὴν ὑποχρέωσιν, ἣν ἀναλαμβάνει ὁ ἐργοδότης, ὅπως μὴ ἀπολύῃ τὸν μισθωτόν, εἰ μὴ ἐν ὑπάρξει ὡρισμένων διαλυτικῶν λόγων, διαγιγνωσκομένων καὶ ἐκτιμωμένων καθ' ὡρισμένην διαδικασίαν καὶ ὑπὸ προσώπων ἄλλων ἢ ὁ ἐργοδότης, ἀποκλείει τὴν ὕπαρξιν ἀορίστου ἐν τῇ διαρκείᾳ τῆς συμβάσεως, ἤτις ὑπὸ τὴν ἐπιφανειακὴν βεβαιότητα τοῦ χρόνου της, τὴν δημιουργουμένην ἐκ τοῦ ὁρίου ἡλικίας, συνοδεύεται πάντοτε ὑπὸ τὴν ἀβεβαιότητα καὶ ἀοριστίαν, ἣν παράγουν οἱ λοιποὶ συντρέχοντες διαλυτικοὶ λόγοι καὶ τὰ αἱρέσιμα περιστατικά, ἐπὶ τῇ πληρώσει τῶν ὁποίων λύεται ἡ σύμβασις

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΙΣ ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Μεταρρυθμίσεις Ν.Δ. 1255|1949 καὶ ἰσχὺς προϋφισταμένων ἐξαιρέσεων

I

Δικαίωμα ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς.—Ἀναγκαῖο ἡ ὕπαρξις ἐννόμου συμφέροντος καὶ ἀβεβαιότητος ἢ ἀμφισβολίας.—Ἀσφαλιζόμενα εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας πρόσωπα μετὰ τὸ Ν. Δ. 1255|1949.—Καθορισμὸς ἐξ ὑπαρχῆς κύκλου ὑπαγομένων εἰς ἀσφάλισιν μισθωτῶν, ἐξαιρουμένων μόνον τῶν ἐν τῷ Ν. Δ. 1255|1949 μισθωτῶν.—Κατάργησις δι' αὐτοῦ πάσης ἄλλης προϋφισταμένης ἐξαιρέσεως ὑπαγωγῆς εἰς Ν. 118|1945.—Ὑπαγωγὴ εἰς ἀσφάλισιν καὶ τραπεζιτικῶν ὑπαλλήλων.—Ἔννοια Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀσθενείας.—Ὑπαγωγὴ εἰς αὐτοὺς καὶ ἀλληλοβοηθητικῶν Ταμείων.—Ἔννοια ἀπαλλαγῆς Τραπέζης Ἑλλάδος φόρου ἢ τέλους.

Σημαντικαὶ εἰς θεωρητικὸν καὶ ἰδίᾳ πρακτικὸν ἐνδιαφέρον εἶναι αἱ παραιτέμεναι κατωτέρω συμφωνοῦσαι εἰς τὴν λύσιν τοῦ ἐν αὐτοῖς νομικοῦ ζητήματος, νεώτεραι ἀποφάσεις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἐπὶ ἀναγνωριστικῶν ἀγωγῶν τῶν Τραπεζῶν Ἑλλάδος καὶ Ἀγροτικῆς.

Ἀντιθέτως πρὸς τὴν πρώτην ἐπὶ τοῦ θέματος ἐκδοθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 8395|1950 ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου καὶ πρὸ τῆς ἐπελεύσεως τοῦ ὁρίου ἡλικίας (ἴδε ΕΕΔ 8, 749 κ. ἑπ. σχόλιον *Συντέξεως*). Ἐτέρωθεν, ὡς δείκνυται ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 2112|20, ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν. 4558|30, διὰ ν' ἀποκλεισθῇ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Ν. 2112|20, δὲν ἀρκεῖ νὰ ἔχῃ ληφθῇ περὶ τῶν ὑπαλλήλων ἐπιχειρήσεώς τινος οἱαδήποτε εἰδικὴ μέριμνα διὰ νόμων ἢ ἐγκεκριμένων ὑπὸ τοῦ Κράτους κανονισμῶν, ἀλλ' ἀνάγκη ἡ μέριμνα αὕτη νὰ προνοῇ διὰ τὰς ἐν τῷ νόμῳ 2112 προβλεπομένας περιπτώσεις, ἤτοι διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ἄνευ ἐμπροθέσμου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἀπολυομένου ὑπαλλήλου, ἧς προφανῶς διαφορὰς τυγχάνει ἡ περὶ συνταξιοδοτήσεως τῶν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐξερχομένων λαμβανομένη πρόνοια, μὴ ἀποκοπτοῦσα τὴν διὰ τὰ ἀντικανονικὰ καὶ ἀκαίρως (ἀπροειδοποίητον) τῆς ἐξόδου ἀποζημίωσιν (Λ. Π. 306| 1936 ΜΗ' 11. 1 καὶ 2|1937 ΜΗ' 439 194|37, ΜΗ' 802). Ἑπομένως, προκύπτοντος ἐκ τοῦ κανονισμοῦ τῆς ἐναγομένης Ἀγροτικῆς Τραπέζης, κυρωθέντος διὰ τοῦ Α. Ν. 2584|1940 καὶ δὴ ἐκ τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ 47, ἀφ' ἑνὸς μὲν ὅτι τὸ δι' αὐτοῦ τιθέμενον ὅριον ἡλικίας συνοδεύμενον καὶ ἀπὸ ἄλλους λόγους λύσεως τῆς μεταξὺ Τραπέζης καὶ ὁριστικοῦ προσωπικοῦ της ἱδρυομένης μονίμου ὑπαλληλικῆς σχέσεως, δὲν ἐπιφέρει, ἐπερχόμενον, αὐτοδικαίαν κατάργησιν τῆς σχέσεως ταύτης, ἀλλ' εὐχέρειαν παρέχει εἰς τὴν ἐναγομένην, ὅπως προβαίνῃ εἰς τὴν ἀπόλυσιν ταύτην ὑπὸ τοῦ ὁρίου καταλαμβανομένου, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅτι διὰ τοῦ κανονισμοῦ τούτου οὐδεμία εἰδικὴ μέριμνα λαμβάνεται διὰ τὴν περίπτωσιν ἀπροειδοποιήτου ἀπολύσεως ταύτης ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐναγομένης, νομίμως διώκει ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ τὴν καταβολὴν εἰς τὸν ἐνάγοντα, προσληφθέντα ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ὡς μόνιμον ὑπάλληλον, δι' ἀόριστον χρόνον, τὴν 6.8.1935 καὶ ἀπολυθέντα ἀτάκτως καὶ ἀπροειδοποιήτως παρ' αὐτῆς τὴν 5.10.1946, τῆς κατὰ τὸν Ν. 2112 ὀφειλομένης αὐτῷ ἀποζημιώσεως, οὐδενὸς κωλύματος παρεμβαλλομένου εἰς τοῦτο ἐκ τοῦ ἄνω κανονισμοῦ καὶ ἐκ τῆς μονιμότητος αὐτοῦ, καὶ τὰ ἐναντία ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ὑποστηριζόμενα ἀπορριπτέα, ὡς ἀβάσιμα.

Ἡ πρόσληψις τοῦ ἐνάγοντος ὡς ὑπαλλήλου παρὰ τῆς ἐναγομένης, χρονολογουμένη ἀπὸ 6.8.1935 καὶ ἡ μετὰ συνεχῆ 11 ἐτῶν καὶ δύο μηνῶν ὑπηρεσίαν ἀπόλυσις τοῦ, γενομένη τὴν 5.10.1946, ἀποδεικνύονται πλήρως ἐκ τῶν παρ' αὐτοῦ προσαγομένων ἐγγράφων, ἄλλως δὲ δὲν ἀμφισβητοῦνται ὑπὸ τῆς ἐναγομένης. Ἐξ ἄλλου, ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἐνάγων, πρὸ τῆς ἀπολύσεως του, ἠρνήθη νὰ μεταβῇ καὶ ν' ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν εἰς Ἀγρίνιον, ὅπου μετετίθετο, οὐδόλως ἔπεται σιωπηρὰ παραίτησις του ἀπὸ τῆς παρὰ τῇ ἐναγομένῃ θέσεώς του, ὡς ἡ τελευταία ὑποστηρίζει, καθ' ὅσον, καὶ ἂν ἔτι τοῦτο ἠλήθευε, διὰ νὰ θεωρηθῇ ὡς λυθεῖσα ἔκτοτε, ἤτοι ἀπὸ τῆς ἀρνήσεώς του, ἡ σύμβασις, θὰ ἔδει νὰ ἔχῃ συγχρόνως ὑποβληθῇ ἐγγράφως ἡ τοιαύτη παραίτησις του καὶ νὰ ἐπακολουθήσῃ ἡ ἀποδοχὴ αὐτῆς παρὰ τῆς ἐναγομένης (ἄρθρον 47 § 3 τοῦ Κανονισμοῦ της), οἷα γεγονότα οὐδόλως ἰσχυρίζεται ὡς λαβόντα χώραν ἐν προκειμένῳ ἡ τελευταία, οὔτε ἄλλως ἀποδεικνύονται. Κατ' ἀκολουθίαν, βεβαιουμένου ἐκ τῶν ὡς ἄνω ἐγγράφων ὅτι τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος οὐδόλως προηγήθη ἡ κατὰ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 3 τοῦ Ν. 2112 προμήνυσις, ἥτις ἐν προκειμένῳ, βάσει τῆς προϋπηρεσίας του, ἔδει νὰ γίνῃ 7 μῆνας πρὸ τῆς ἀπολύσεώς του, καλῶς ζητεῖ οὗτος τὴν διὰ τὴν τοιαύτην ἀπροειδοποίητον καταγγελίαν ἀποζημίωσιν, ἰσουμένην πρὸς τὸ σύνολον τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν του τοῦ ὡς ἄνω ἐπταμήνου διαστήματος. Δοθέντος δὲ ὅτι, κατὰ τὰ ἑκατέρωθεν συνομολογούμενα, αἱ τακτικαὶ του ἀποδοχαὶ τοῦ διαστήματος τούτου ἀνήρχοντο, συνυπολογιζομένης καὶ τῆς ἀναλογίας τῶν δώρων Χριστουγέννων καὶ Πάσχα, εἰς δραχμὰς 5.298. 999, ἤτοι εἰς ἴσας καὶ αἱ διὰ τῆς ἀγωγῆς ζητούμεναι, δέον νὰ γίνῃ ἐν τῷ συνόλῳ της δεκτὴ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ὡς νόμῳ καὶ οὐσίᾳ βάσιμος.

(εισηγητής **Γ. Κορίδης**, ΕΕΔ 9, 927), διασπάσασαν τὴν παγίως ἐν τῷ πρώτῳ βαθμῷ τῆς ἐργατικῆς διαδικασίας κρατοῦσαν ἄποψιν (βλέπε ὅμως καὶ μετὰ ταύτην Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2946|1950, Πρωτοδίκης **Η. Τριανταφύλλου**, ΕΕΔ 9, 994), αἱ νεώτεραι αὐται πρωτοδικιακαὶ ἀποφάσεις, πληρέστατα ἀπὸ ὀρθότητος συλλογιστικῆς, δέχονται, ὅτι διὰ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 (ΕΕΔ 8, 961), τροποποιητικοῦ τοῦ Ν. 118|1945, καθωρίσθη ἐξ ὑπαρχῆς ὁ κύκλος τῶν ἀσφαλιζομένων εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας προσώπων, καταργηθεισῶν ρητῶς τῶν προϋφισταμένων αὐτοῦ ἐξαιρέσεων (οὕτω καὶ ἡ Πρωτοδικεῖον Πατρῶν 1197|1950, εἰσηγητὴς **Ν. Παπανικολάου**, ΕΕΔ 10, 175).

Πράγματι, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 9, 927, ΕΕΔ 9, 993), ὁ Νομοθέτης τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, καθορίσας ἐξ ὑπαρχῆς τὸν κύκλον τῶν ἀσφαλιζομένων εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας προσώπων, ἐξήρεσε μόνον τοὺς ἐν ἄρθρῳ 1 § 3 αὐτοῦ μισθωτούς καὶ, ἀφοῦ ἀπηριθμησε τὰς ἐξαιρέσεις, ἐξάγεται, ὅτι ὁ νομοθέτης ἠννόει τὴν νέαν κανόνα του ὡς ἀπόλυτον (*Windscheid*, Γεν. Ἀρχ. § 183, σημ. 4), ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι καὶ διὰ ρητῆς διατάξεως (ἄρθρ. 11 Ν.Δ. 1255|1949) κατήργησε πᾶσαν διάταξιν, ἀντικειμένην εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ.

Εἰδικώτερον, προκειμένου περὶ τραπεζιτικῶν ὑπαλλήλων, περὶ τῶν ὁποίων ἀσχολοῦνται αἱ παρατιθέμεναι δικαστικαὶ ἀποφάσεις, προκύπτει καὶ ἐκ τῆς αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας ἐπὶ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 (ΕΕΔ 8, 965), ὅτι κατηργήθη ἡ προϋφισταμένη αὐτοῦ ἐξαίρεσις αὐτῶν ἐκ τῆς ἀσφαλίσεως, ἀφοῦ ρητῶς ἐν αὐτῇ ἀναφέρονται ταῦτα: Ὡσαύτως καταργεῖται ἡ ἰσχύουσα ἐξαίρεσις ἐκ τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ προσωπικοῦ τῶν Τραπεζῶν. Εἶναι ἀληθές, ὅτι τὸ τελευταῖον τοῦτο, λόγῳ τῆς μονιμότητος, τῆς ὁποίας ἐν μεγάλῳ μέτρῳ ἀπολαύει, δὲν ἀντιμετωπίζει ὀξὺν τὸν κίνδυνον τῆς ἀνεργίας. Ὁ λόγος ὅμως αὐτὸς ἀκριβῶς, ἤτοι ἡ ἀσφάλισις τῆς θέσεώς του, ἐπιβάλλει εἰς αὐτό, ἐφ' ὅσον ἤθελε καθιερωθῇ καὶ εἰσφορὰ τῶν ἡσφαλισμένων, καὶ εἰς τοὺς ἐργοδότας του τὴν ἠθικὴν ὑποχρέωσιν, ὅπως ἐκ λόγων ἀλληλεγγύης συνεισφέρουν ὑπὲρ τῶν μισθωτῶν, δι' οὓς ἄμεσος συνεχῶς ἐπικρέμαται ὁ κίνδυνος ἀπειλῆς τῆς ἐργασίας των.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 409|1951

Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Ψιλόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Κερκάρης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Σύλλας, Δ. Δέκκας

Κατὰ τὸ ἄρθρον 127 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος 2783|1941 ὁ ἔχων ἔννομον συμφέρον πρὸν δικαστικὴν ἀναγνώρισιν τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ ὑπάρξεως ἐννόμου τινὸς σχέσεως δύναται νὰ ἐγείρῃ περὶ τούτου ἀγωγὴν (ἀναγνωριστικὴν ἀγωγὴν) καὶ ἂν ἔτι ἡ ἐκ τῆς τοιαύτης ὑφισταμένης ἐννόμου σχέσεως ἀξίωσις δὲν εἶναι γεγεννημένη. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης, ἐν ᾗ περιελήφθησαν, ὑπὸ εὐρυτέραν ἔννοιαν, οἱ κανόνες τοῦ προϋφισταμένου δικαίου, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ ἐν λόγῳ ἀγωγὴ χωρεῖ, ὁσάκις ἐπιδιώκεται οὐχὶ ἡ καταφήφισις πρὸς ἄμεσόν τινα περιουσιακὴν παροχήν, ἀλλ' ἁπλῶς ἡ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως ἀναγνώρισις τῆς ὑπάρξεως ἢ ἀνυπαρξίας ἐννόμου σχέσεως, ἀρκεῖ ὁ ἐνάγων νὰ ἔχῃ πρὸς τοῦτο ἔννομον συμφέρον, ὀφειλόμενον ὅταν ἡ ὕπαρξις τοῦ δικαιώματος ἢ τῆς ἐννόμου σχέσεως εἶναι ἀβεβαία καὶ ἀμφίβολος ἢ ἀμφισβητουμένη ἢ ὅταν ὑπάρχῃ καύχησις περὶ δικαιώματος μὴ ὀφειλομένου, ὡς εἶναι ἡ περίπτωσις τῆς μέχρι τοῦδε ἰσχυούσης προκλήσεως εἰς ἀγωγήν (*Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχ. § 134 σελ. 294, Α.Π. 134|1940 ΜΒ' 45, Ε.Α. 1755, 2165|1947 ΝΗ' 584, ΝΘ' 441).

Μετὰ ταῦτα ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, διώκουσα, κατὰ τὰ ἐκτιθέμενα ἐν αὐτῇ, ὅπως ἀναγνωρισθῇ δικαστικῶς, ὅτι ἡ ἐνάγουσα δὲν ὑπάγεται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 118|1945 καὶ τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος 1255|1949 καὶ εἰδικώτερον ὅτι δὲν ὑποχρεοῦται αὐτὴ εἰς καταβολὴν πρὸς τὸ ἐναγόμενον τῆς κατὰ τοὺς νόμους τούτους εἰσφορᾶς, τὴν καταβολὴν τῆς ὁποίας ζητεῖ ταῦτα, νόμῳ βάσιμος εἶναι, στηριζομένη εἰς τὴν κατὰ τὰ ἐν τῇ ἠγουμένῃ αἰτιολογίᾳ διάταξιν τοῦ ἄρθρου 127 τοῦ εἰσαγωγικοῦ νόμου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ ὡς τοιαύτη ἐξεταστέα κατ' οὐσίαν ἀποβαίνει, ἀπορριπτομένων, ὡς ἀβασίμων, τῶν περὶ τοῦ ἐναντίου ἰσχυρισμῶν τοῦ ἐναγομένου.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος 1255|1949 περὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ νόμου 118|1945 περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ τοῦ νομοθ. διατάγματος τῆς 8|11 Μαΐου 1946 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 118|1945 εἰς τὰς βιοτεχνικάς, ἐπαγγελματικάς, ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις κλπ., εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς πάντα τὰ πρόσωπα τὰ παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ἔναντι ἀμοιβῆς δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦνται εἰς περιφερείας, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ ἀσφαλίζονται παρ' αὐτῷ ἢ παρ' ἑτέρῳ Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας, ἐξαιρουμένων α) τῶν πληρωμάτων τῶν ἐμπορικῶν πλοίων β) τῶν μισθωτῶν τῶν ἡσφαλισμένων κατὰ τοῦ κινδύνου ἀνεργίας εἰς ἑτέρους Ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμοὺς καὶ γ) τῶν εἰς τὰς φορτοεκφορτωτικὰς ἐργασίας τῶν λιμένων τοῦ Κράτους, προσλαμβανομένων δι' ὡρισμένον χρόνον σημείωτέον ἐμπορευμάτων καὶ ἐργατῶν πάσης κατηγορίας. Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης καθορίζεται ἐξ ὑπαρχῆς, κατὰ τροποποίησιν τοῦ διὰ τοῦ νόμου 118|1945 ἐγκαινιασθέντος συστήματος, ὁ κύκλος τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν μισθωτῶν, λαμβανομένου πρὸς τοῦτο ἐναισίου καὶ ὁμοιομόρφου κριτηρίου, τῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ, ἤτοι τοῦ παρέχοντος ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ἔναντι ἀμοιβῆς ἐφ' ὡρισμένῃ ἢ ἀορίστῳ διαρκείᾳ, τοῦ ἡσφαλισμένου κατὰ τῆς ἀσθενείας, ἐξαιρουμένων

τῶν μισθωτῶν τῶν ὡς ἄνω τριῶν κατηγοριῶν. Οὕτω διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ἐκοκαπήθη ἡ κατ' ἀναθεώρησιν ὑπ' αὐτῆς τοῦ ὅλου προϊσχόντος νομοθετικοῦ συστήματος καθολικὴ ἀσφάλισις τῶν μισθωτῶν κατὰ τῆς ἀνεργίας, ἐξαιρουμένων μόνον τῶν μισθωτῶν τῶν ὡς ἄνω τριῶν κατηγοριῶν, τοὺς ὁποίους καὶ μόνον, ἐν ὄψει μᾶλλοτα τῶν ἐκ τῆς προϋφισταμένης νομοθεσίας ἄλλων ἐξαιρέσεων, ἠθέλησε νὰ ἐξαιρέσῃ ὁ νομοθέτης τῆς διατάξεως. Τοῦτο συνάγεται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ἐν τῇ διατάξει ταύτῃ ἐπανελήφθη ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 2 § 4 τοῦ νόμου 118] 1945 καὶ τὸ ἄρθρ. 1 § 2 τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος 8]11 Μαΐου 1946 ἐξαίρεσις ἀπὸ τῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν τῶν ἠσφαλισμένων κατὰ τοῦ κινδύνου ἀνεργίας εἰς ἄλλους Ὀργανισμοὺς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, τοῦθ' ὅπερ διαδηλοῖ τὴν θέλησιν τοῦ νομοθέτου τῆς διατάξεως, ὅπως περιορίσῃ τὰς ἐξαιρέσεις ἀπὸ τῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας ἐπὶ μόνων τῶν μισθωτῶν τῶν ὡς ἄνω τριῶν κατηγοριῶν. Ἡ τοιαύτη μᾶλλοτα θέλησις τοῦ νομοθέτου δέον νὰ θεωρηθῇ ἐντονώτερον πως ἀποκαλυπτομένη ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι, ἐνῷ ἐν ἄρθρῳ 1 § 2 τοῦ νομοθετικοῦ διατάγματος 8]11 Μαΐου 1946 ἡ ἀπὸ τῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τοῦ κινδύνου ἀνεργίας ἐξαίρεσις τῶν μισθωτῶν τῶν ἠσφαλισμένων εἰς ἄλλους πλὴν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας Ὀργανισμοὺς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως εἶναι συνδεδεμένη πρὸς τὴν ἐξαίρεσιν τῶν εἰς τὸν νόμιον 683]1945 περὶ ρυθμίσεως τοῦ προσωπικοῦ τῶν Τραπεζῶν ἀναφερομένων ἐπιχειρήσεων, δὲν ἐπανελήφθη ἐν τῇ ὡς ἄνω διατάξει τοῦ νομοθ. διατάγματος 1255]1949 καὶ ἡ τελευταία αὕτη. Ἡ ἐκδοχὴ αὕτη ἐνισχύεται προσέτι καὶ ἐκ τῆς ἀκέψεως ὅτι, ἐφ' ὅσον τὸ πρῶτον διὰ τοῦ νομοθετικοῦ διατάγματος 1255] 1949 ὑπήχθησαν εἰς τὴν ἀσφάλισιν κατὰ τοῦ κινδύνου ἀνεργίας καὶ οἱ μισθωτοὶ τοῦ Δημοσίου ἢ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ἀδιαφόρως ἂν ταῦτα δὲν ἀσκοῦσιν ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθῇ, ὅτι διετηρήθησαν ἐν ἰσχύι αἱ πρὸ αὐτοῦ ἰσχύουσαι ἐξαιρέσεις. Καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἀπὸ 22 Σεπτεμβρίου 1949 εἰσηγητικῇ ἐκθέσει ἐπὶ τοῦ νομοθετικοῦ διατάγματος 1255] 1949 τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ῥητῶς διαλαμβάνεται, ὅτι καταργεῖται ἡ ἰσχύουσα ἐξαίρεσις ἐκ τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ προσωπικοῦ τῶν Τραπεζῶν. Ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 11 § 7 τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος 1255]1949 πᾶσα διάταξις τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας, ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ, καταργεῖται. Ἐφ' ὅσον δὲ τὸ νομοθετικὸν διάταγμα καθ' ὅλα ῥητῶς ἐν ἄρθρῳ 1 αὐτοῦ τὰς ἐξαιρέσεις πᾶσα ἄλλη τοιαύτη δέον νὰ θεωρηθῇ ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ καὶ κατ' ἀκολουθίαν καταργηθεῖσα διὰ τῆς ὡς ἄνω διατάξεως. Κατὰ ταῦτα ἡ ἐν ἄρθρῳ 1 § 2 τοῦ νομοθετικοῦ διατάγματος ἀπὸ 8]11 Μαΐου 1946 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 118] 1945 διαλαμβανομένη ἐξαίρεσις τῆς ἐναγομένης, ὡς ἐπιχειρήσεως ἀναφερομένης εἰς τὸν νόμον 683]1945, ἀπὸ τῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἰσχύουσα μετὰ τὸ νομοθετικὸν διάταγμα 1255] 1949, καταργηθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ (πρβλ. Α.Π. 571]1950 ΕΕΔ 10, 16).

Μετὰ ταῦτα, κατὰ τὴν μνηθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νομοθετικοῦ διατάγματος 1255]1949, διὰ τὴν ὑπαγωγὴν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν ἀπαιτεῖται, ὅπως οὗτοι ἀσφαλίζωνται παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἢ παρ' ἑτέρῳ Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας, ἤτοι νὰ κέκτηνται τὴν ἑτέραν προϋπόθεσιν ὑπαγωγῆς των εἰς τὴν ἀσφάλισιν ταύτην. Ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως τῆς διατάξεως ταύτης περιλαμβάνονται καὶ τὰ δυνάμει τοῦ νόμου 2151 τῆς 21 Μαρτίου 1920 περὶ ἐπαγγελματικῶν σωματείων καὶ τοῦ Βασ. Διατάγματος τῆς 15 Μαΐου 1920 περὶ ἐπαγγελματικῶν σωματείων λειτουργοῦντα ἀλληλοβοηθητικὰ Ταμεῖα, ἐφ' ὅσον ταῦτα παρέχουσιν ἀσφάλισιν κατὰ τῆς ἀσθενείας. Ταῦτα συνάγεται καὶ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 13 § 2 ἐδάφ. 2 τοῦ νόμου 6298]1934 περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων, δι' ἧς ἐξηρέθησαν ἀπὸ τῆς ὑπαγωγῆς των εἰς τὸν νόμον τοῦτον τὰ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ διατάγματος τῆς 15]20 Μαΐου 1920 περὶ ἐπαγγελματικῶν σωματείων λειτουργοῦντα ἀλληλοβοηθητικὰ Ταμεῖα, ἐφ' ὅσον παρέχουσι τοὐλάχιστον τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου ὁριζομένας παροχάς. Πάντα τὰ παρ' αὐτῆς ἠσφαλισμένα πρόσωπα ἀπαλλάσσονται, καθ' ἣν ἔκτασιν εἶναι ἠσφαλισμένα παρὰ τοῖς εἰδικοῖς Ταμείοις, τῶν ὁποίων τὸ Ἵδρυμα ὑποχρεώσεων. Οὕτω διὰ τῆς διατάξεως ταύτης τοῦ ἄρθρου 13 § 2 ἐδάφ. 2 τοῦ νόμου 6298 διετηρήθησαν λειτουργοῦντα καὶ ἐξηρέθησαν ἀπὸ τῆς ὑπαγωγῆς των εἰς τὸν νόμον τοῦτον τὰ ἀλληλοβοηθητικὰ Ταμεῖα ταῦτα, ὑπονοουμένου οὕτω σαφῶς ὅτι καὶ ταῦτα ἀποτελοῦσιν Ὀργανισμοὺς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, δι' ὃν λόγον καὶ ἐξηρέθησαν ὡς ἄνω ἀπὸ τῆς ὑπαγωγῆς των εἰς τὸν νόμον 6298, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν ταῦτα λαμβάνωνται νομικὰ πρόσωπα δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἢ ἡ εἰς αὐτὸν ἀσφάλισις εἶναι προαιρετικὴ ἢ ὑποχρεωτική, ἐφ' ὅσον οὐδεμία ἐν τῇ διατάξει γίνεται περὶ τούτων διάκρισις, ἀποτελοῦσι δὲ ἐν πάσῃ περιπτώσει τὰ ἀλληλοβοηθητικὰ Ταμεῖα ταῦτα ἴδια νομικὰ πρόσωπα κατὰ τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρων 12 §§ 3 καὶ 4 τοῦ νόμου 2151]1920 καὶ 33 § 1 ταῦ ἀπὸ 15]20 Μαΐου 1920 Διατάγματος, ἐν ἀποχωρήσει δὲ τῶν μελῶν ἀπὸ τούτων εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἡ εἰς τὸ Ι. Κ. Α. ἀσφάλισις τῶν (πρβλ. *Μ. Ζερβινοῦ*, σελ. 418, 424 σημ. 1, Σ.Ε. 1072]1948 ΝΘ' 825).

Μετὰ ταῦτα, ἐφ' ὅσον ἡ ἐνάγουσα ὁμολογεῖ, ὅτι τὸ προσωπικὸν αὐτῆς εἶναι ἠσφαλισμένον κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς τὸ δυνάμει τοῦ νόμου 2151]1920 καὶ τοῦ διατάγματος τῆς 15]20 Μαΐου 1920 συσταθὲν καὶ λειτουργοῦν ἀλληλοβοηθητικὸν Ταμεῖον τοῦ Συλλόγου τῶν ὑπαλλήλων αὐτῆς, σκοπὸς τοῦ ὁποίου εἶναι α) ἡ παροχὴ εἰς τὰ μέλη του καὶ εἰς τὰ μέλη τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν ἰατρικῆς περιθάλψεως καὶ φαρμάκων ἐν γένει ἐν περιπτώσει νόσου καὶ τραυμάτων β) ἡ πα-

ροχή βοηθημάτων καὶ ἐπιδομάτων ἐν περιπτώσει νόσου ἢ τραυμάτων γ) ἡ παροχὴ βοηθήματος τοκετοῦ εἰς τὰ μέλη δ) ἡ παροχὴ δαπάνης ταφῆς, εἶναι τοῦτο ἠσφαλισμένον κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς Ὀργανισμὸν κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 § 1 τοῦ νομοθετικοῦ διατάγματος 1255|1949 κατὰ τὰ ἐν τῇ ἠγουμένῃ αἰτιολογίᾳ καὶ συντρέχει οὕτω ἡ ἑτέρα προϋπόθεσις τῆς ὑπαγωγῆς του εἰς τὸ νομοθετικὸν διάταγμα τοῦτο, ἤτοι ἡ ἀσφάλισις αὐτοῦ εἰς Ὀργανισμὸν κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας.

Ὁρίζει μὲν τὸ ἄρθρον 73 τῆς διὰ τοῦ νόμου 4502 κυρωθείσης συμβάσεως τῆς 25 Νοεμβρίου 1929 μεταξὺ τοῦ Δημοσίου καὶ τῆς ἐναγούσης, ὅτι ἡ ἐνάγουσα ἀπαλλάσσεται παντὸς φόρου ἢ τέλους, ἰδίᾳ ἀπαλλάσσεται τῆς πληρωμῆς οἱουδήποτε φόρου ἢ τέλους ἐπὶ τῶν ἐκδιδομένων τραπεζικῶν γραμματίων, πλὴν τοῦ ἐπιβλητέου φόρου ἐν ὡρισμέναις περιπτώσεσι, προβλεπομέναις ἐν ἄρθρῳ 63 καὶ κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς διατάξεως ταύτης ἡ ἐνάγουσα ἀπαλλάσσεται πάσης ἀμέσου ἢ ἐμμέσου φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως, ἐπιβαλλομένης ὑπὸ μορφὴν δημοσίου φόρου ἢ δασμοῦ, τέλους ἢ ἄλλης οἱασδήποτε ἀναγκαστικῆς εἰσφορᾶς, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ταχυδρομικῶν καὶ τηλεγραφικῶν τελῶν (ἐσωτερικοῦ). Ἀλλ' ἡ διάταξις αὕτη, ἐν σχέσει ἰδίᾳ μὲ τὴν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῆς ἀναγκαστικῆς εἰσφορᾶς, ἀναφερομένη εἰς ταιαύτην πρὸς τὸ Δημόσιον, συνιστῶσαν φορολογικὴν ἐπιβάρυνσιν, ὡς ἐκ τῆς σαφοῦς διατυπώσεως αὐτῆς προκύπτει, δὲν ἔχει ἐφαρμογήν, προκειμένης ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 118|1945 καὶ τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος 1255|1949, ὡς πρὸς τὰς ὑπ' αὐτῶν προβλεπομένας καὶ ἐπιβαλλομένας εἰσφοράς, ὥστε νὰ ἀποκλείῃ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ἐναγούσης καὶ τὴν ὑπὸ ταύτης καταβολὴν τῶν εἰσφορῶν τούτων.

Κατὰ ταῦτα ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, διώκουσα τὰ ὅσα κατὰ τὰ ἐν τῇ δευτέρᾳ αἰτιολογίᾳ διώκει, ἀπορριπτέα κρίνεται, ὡς ἀβάσιμος.

II

Ἀσφάλισις μισθωτῶν κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας μετὰ τὰ Ν.Δ. 1255|1949.— Ὑπαγωγὴ εἰς αὐτὴν καὶ τραπεζιτικῶν ὑπαλλήλων.— Κατάργησις διὰ Ν.Δ. 1255|1949 προϋφισταμένων ἐξαιρέσεων.— Προσωπικὸν Ἀγροτικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος.— Ἔννοια Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀσθενείας.— Ποινὰ καὶ τὰ Ἀλληλοβοηθητικὰ Ταμεῖα.— Ὑπαγωγὴ εἰς ταῦτα καὶ Ταμεῖον Ὑγείας ὑπαλλήλων Ἀγροτικῆς Τραπέζης.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 710|1951

Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Ψιλόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ν. Οἰκονόμου**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Γιαννακόπουλος, Δ. Δέκκας

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, δι' ἧς ζητεῖται νὰ ἀναγνωρισθῇ δικαστικῶς, ὅτι ἡ ἐνάγουσα Ἀγροτικὴ Τράπεζα δὲν ὑπάγεται εἰς τὸ ἐναγόμενον Ταμεῖον Ἀνεργίας, εἶναι νόμῳ βάσιμος, στηριζομένη εἰς τὸ ἄρθρ. 127 Εἰσαγωγικοῦ Νόμου, τῆς ἐναγούσης ἐχούσης πρόδηλον συμφέρον πρὸς ἔγερσιν αὐτῆς, ἵνα οὕτω ἀποφύγῃ τὴν καταβολὴν τῶν ἀπαιτουμένων ὑπὸ τοῦ ἀντιδίκου της εἰσφορῶν, καὶ δέον νὰ ἐξετασθῇ κατ' οὐσίαν.

Διὰ τοῦ ν. δ. 1255|49, ἄρθρον 1, καθωρίσθησαν ἄλλως, ἢ ὡς ὁ ν. 118|45 ὡριζε, τὰ ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας πρόσωπα, ἅτινα εἶναι πάντα τὰ παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ἐναντὶ ἀμοιβῆς, συνάμει συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦνται εἰς περιφερείας, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ ἀσφαλίζονται παρ' αὐτῷ ἢ παρ' ἑτέρῳ Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας. Ἐξαιροῦνται δὲ μόνον α) τὰ πληρώματα τῶν ἐμπορικῶν πλοίων β) οἱ μισθωτοὶ οἱ ἠσφαλισμένοι κατὰ τοῦ κινδύνου ἀνεργίας εἰς ἑτέρους Ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμοὺς καὶ γ) οἱ εἰς τὰς φορτοεκφορτωτικὰς ἐργασίας τῶν λιμένων τοῦ Κράτους προσλαμβανόμενοι διωρισμένον χρόνον σημειωταὶ καὶ ἐργάται πάσης κατηγορίας. Ἐντεῦθεν προκύπτει, ὅτι ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 § 2 ν. δ. 8|11.5.1946 ἐξαίρεσις ἀπὸ τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας τῶν ἐν τῷ ν. 683|45 ἀναφερομένων (τραπεζικῶν) ἐπιχειρήσεων, ἐν αἷς καὶ ἡ ἐνάγουσα, κατηργήθη καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ τελευταία αὕτη ὑπάγεται νῦν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας. Τοῦτο ἄλλως τε ἀναφέρεται ῥητῶς καὶ ἐν τῇ εἰσηγητικῇ ἐκθέσει τοῦ ν. δ. 1255|49, ἐμμέσως δὲ περιέχεται καὶ ἐν αὐτῷ τῷ κειμένῳ του ἐν ἄρθρ. 11 § 7, καθ' ὃ πᾶσα διάταξις τῆς κειμένης νομοθεσίας, ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου καταργεῖται. Ἔτι δὲ πλέον συνάγεται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ἡ ἐξαίρεσις αὕτη τῶν Τραπεζικῶν ἐπιχειρήσεων κατὰ τὸ προδιαληφθὲν ἄρθρ. 1 § 2 ν.δ. 8|11.5.1946 δὲν συγκαταλέγεται μεταξὺ τῶν ἐξαιρέσεων τοῦ ἄρθρ. 1 ν. δ. 1255|49, καίτοι εἰς τὰς τελευταίας ταύτας περιελήφθη ἡ ὑπὸ στοιχ. β', ἥτις ὑπῆρχε καὶ εἰς τὸ ἄρθρον 1 § 2 ν.δ. 8|11.5.1946. Ὥστε ἐκ τῆς μὴ ἐπαναλήψεως καὶ τῆς ἀφορώσης τὰς Τραπεζικὰς ἐπιχειρήσεις ἐξαιρέσεως τεκμαίρεται βούλησις τοῦ νομοθέτου πρὸς κατάργησίν της.

Τούτων τεθέντων ἐρευνητέον περαιτέρω, ἂν ἐν τῇ κρινομένῃ περιπτώσει συντρέχουν αἱ πρὸς ὑπαγωγὴν τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐναγούσης εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρ. 1 ν. δ. 1255. Ἡ ἐν προκειμένῳ ἔρις περιορίζεται μόνον εἰς τὴν ὑπὸ τῆς ἐναγούσης ἀμφισβήτησιν ὅτι τὸ Ταμεῖον Ὑγείας τῶν ὑπαλλήλων της (ὅπερ παρέχει εἰς τὰ μέλη αὐτοῦ καὶ τὰς οἰκογενείας των πλήρη ἰατρικὴν καὶ φαρμακευτικὴν περίθαλψιν, ἐπιδόματα ἀσθενείων καὶ ἀτυχημάτων, ὡς καὶ ἔξοδα κηδείας), ἀποτελεῖ Ὀργανισμὸν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας, ἥτις ἀμφισβήτησις κρίνεται ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου ὡς ἀβάσιμος. Ὡς Ὀργανισμοὶ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως δέον νὰ θεωρηθοῦν, ἐν ἐλλείψει σχετικῶν ῥητῶν διατάξεων, καὶ τὰ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Τύχη προϋφισταμένων τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 ἐξαιρέσεων ὑπαγωγῆς εἰς Ν. 118|1945

I

Ἐπέκτασις Ν. 118|1945 δι' ὑπ' ἀριθ. 20516|1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως εἰς προσωπικὸν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων σανατορίων, νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων κλπ.— Ἰσχὺς Υ. Α. ὡς νόμου.— Ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ κοινωφελῶν νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων.—Ἀνεφάρμοστον Ν. 291|1943.— Κατάργησις ἄλλως Ν. 291|1943 δι ὑπ' ἀριθ. 503|1946 Πρόξενος Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.— Περιορισμὸς διὰ Ν. Δ. 1255|1949 ἐξαιρέσεων ὑπαγωγῆς εἰς Ν. 118|1945 εἰς μόνας Ν. Δ. 1255|1949 ἐξαιρέσεις.— Προσωπικὸν Φυματιολογικοῦ Ἱνστιτούτου Σισμάνογλου.—Ἀποτίμησις εἰς χρῆμα παροχῶν εἰς εἶδος.

Δυνάμει τῆς § 7 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. 118|1945, καθ' ἣν, δι' ἀποφάσεων, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, μετὰ γνώμην τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, δύνανται νὰ ἐπεκτιθοῦν αἱ διατάξεις τοῦ νόμου τούτου α) εἰς μισθωτοὺς βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, λειτουργουσῶν εἰς ἑτέρας περιοχὰς τῆς χώρας καὶ β) εἰς ἑτέρας κατηγορίας μισθωτῶν, ὁριζομένας ἐν αὐταῖς, ὑπὸ ὅρους καὶ προϋποθέσεις καθοριζομένας ἐν αὐταῖς, ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 20516|1948 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας (ΕΕΔ 7, 663), διὰ τῆς ὁποίας ἐπεξετάθησαν αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 118|1945 καὶ τοῦ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 εἰς ὁλόκληρον τὸ προσωπικὸν τῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων σανατορίων, νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων, κλινικῶν, πολυϊατρείων καὶ φυσικοθεραπευτηρίων, ἐξαιρουμένων τῶν ἐπιστημόνων φαρμακοποιῶν καὶ τῶν ἰατρῶν.

Ἡ ἐκουργικὴ αὐτὴ ἀπόφασις ἐκυρώθη, μετὰ πολλῶν ἄλλων, διὰ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945 (ΕΕΔ 8, 964) καὶ ἔχει καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον πλήρη νόμου ἰσχύν.

δυνάμει τοῦ νόμου 2151|1920 καὶ Β. Δ. 15.5.1920 λειτουργοῦντα ἀλληλοβοηθητικὰ Ταμεῖα, ἐφ' ὅσον παρέχουν ἀσφάλισιν κατὰ τῆς ἀσθενείας, ὡς τὸ ἐν λόγῳ Ταμεῖον Ὑγείας, χωρὶς νὰ εἶναι ἀναγκαῖον, ὅπως ταῦτα ἀπαιτοῦν νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου ἢ ἡ εἰς αὐτὰ ἀσφάλισις νὰ εἶναι ὑποχρεωτική (πρβλ. καὶ ἄρθρ. 13 § 2 ἐδ. 2 ν. 6298|34, καθ' ὃ «ἐξαιροῦνται τοῦ νόμου τούτου τὰ βάσει τοῦ Διατάγματος 15|20.5.1931 λειτουργοῦντα ἀλληλοβοηθητικὰ Ταμεῖα, ἐφ' ὅσον παρέχουν τοιαύτην τὰς ὑπ' αὐτοῦ, τοῦ ν. 6298|34, ὁριζομένας παροχάς, πάντα δὲ τὰ παρ' αὐτοῖς ἠσφαλισμένα πρόσωπα ἀπαλλάσσονται, καθ' ἣν ἔκτασιν εἶναι ἠσφαλισμένα, τῶν πρὸς τὸ "Ἵδρυμα ὑποχρεώσεων», ἀρκούντως σαφῶς συναγομένου ἐντεῦθεν ὅτι καὶ ταῦτα λογίζονται ὡς Ὀργανισμοὶ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, ἐφ' ᾧ καὶ διατηροῦνται).

Κατ' ἀκολουθίαν, τὸ προσωπικὸν τῆς ἐναγούσης ὑπάγεται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας καὶ ἑπομένως ἡ κρινομένη ἀγωγὴ εἶναι ἀπαρρίπτεα (βλ. ἐκτενέστερον περὶ πάντων τῶν ἀνωτέρω τὴν ὁμοίως κρίναν ὑπ' ἀριθ. 409|1951 ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου τούτου, ἐπὶ ἀγωγῆς τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος κατὰ Ταμείου Ἀνεργίας).

Ἀνεξαρτήτως ἄρα τοῦ ζητήματος ἂν δύναται νὰ θεωρηθῇ μετὰ τὸ Ν.Δ. 1255|1949, ὡς ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων αὐτοῦ ἐρευνᾶται, ἰσχύουν ἀκόμη ὁ Ν. 291|1943 (ὡς ἐκρίνεν ἡ προηγηθεῖσα τῶν κατωτέρω δημοσιευομένων ὑπ' ἀριθ. 3249|1950 Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, Πρωτοδίκης *Ε. Μαλλιάρας*, ΕΕΔ 9, 1027, βλέπε ὅμως ἀντίθετον Πρωτοδικείου Πατρῶν 1197|1950, εἰσηγητὴς *Ν. Παπανικολάου*, ΕΕΔ 10, 175 καὶ συναφῶνους σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 1027), βάσει τῆς ἀμφισβητουμένης ἀπόψεως ὅτι ἐξακολουθοῦν καὶ μετὰ τὸ Ν.Δ. 1255|1949 ἰσχύουσαι αἱ προϋφισταμέναι αὐτοῦ ἐξαιρέσεις ὑπαγωγῆς εἰς Ν. 118|1945 (οὕτω ἡ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 8590|1950, εἰσηγητὴς *Γ. Κορίδης*, ΕΕΔ 9, 928, ἀντιθέτως ὅμως αἱ Πρωτοδικείων Πατρῶν 1197|1950, ἐνθ' ἀνωτ., Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 409|1951, 710|1951, ἀνωτέρω σελ. 310), ἢ διὰ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 κύρωσις τῆς ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἄλλην ἔννοιαν, εἰμὴ ὅτι ἠθέλησεν ὁ Νομοθέτης τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 νὰ ἰσχύσῃ ὁ Ν. 118|1945 ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν αὐτῇ ὁριζομένων κοινωφελῶν νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων.

Αἱ κατωτέρω δημοσιευόμεναι δικαστικαὶ ἀποφάσεις (ἀντίθετοι τῆς προηγηθείσης ὑπ' ἀριθ. 3249|1950, ἐνθ' ἀνωτ.) συνεφώνουν περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. 118|1945 ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐδρεύοντος «Φυματιολογικοῦ Ἱνστιτούτου Ι. Α. Σισμάνογλου καὶ τοῦ Οἴκου αὐτοῦ», κοινωφελοῦς νοσηλευτικοῦ ἱδρύματος καὶ τὸ ἰδιαίτερον ἀκόμη ἐνδιαφέρον αὐτῶν εἶναι, ὅτι δέχονται, ἐν πάσῃ περιπτώσει, καταργοῦν τῶν προϋφισταμένων τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 ἐξαιρέσεων ὑπαγωγῆς εἰς τὸν Ν. 118|1945, βάσει τῆς γενικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 (οὕτω καὶ αἱ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 409 καὶ 710|1951, ἐνθ' ἀνωτ.).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 803|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΞΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Δ. Σκούμπης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Σαρλᾶς, Ε. Βλαγγαλινός

Κατὰ τὸ ἄρθρον 2 § 7 τοῦ Ν. 118|1945 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων» δι' ἀποφάσεων, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, μετὰ γνώμην τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου δύνανται νὰ

έπεκταθῶσιν αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος α) εἰς μισθωτοὺς βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων λειτουργουσῶν εἰς ἑτέρας, πλὴν τοῦ Νομοῦ Ἀττικῆς, περιοχὰς τῆς χώρας καὶ β) εἰς ἑτέρας κατηγορίας μισθωτῶν, ὑπὸ ὅρους καὶ προϋποθέσεις καθοριζομένας ἐν αὐταῖς. Δυνάμει τῆς εἰδικῆς ταύτης ἐξουσιοδοτήσεως ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας, κατόπιν σχετικῆς γνωμοδοτήσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ἐξέδοτο τὴν ὑπ' ἀριθ. 20516|1948 ἀπόφασίν του, δι' ἧς ἐπεξέτεινε τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 118|1945 καὶ τοῦ ν.δ. 8|11 Μαΐου 1946 εἰς ὁλόκληρον τὸ προσωπικὸν τῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων Σανατορίων, Νοσηλευτικῶν Ἱδρυμάτων κλπ., ἐξαιρουμένων μόνον τῶν ἐπιστημόνων φαρμακοποιῶν καὶ ἰατρῶν. Ἡ ἀπόφασις αὕτη, ἰσχύν νόμου καθ' ἑαυτὴν ἐπέχουσα, ἅμα δὲ ρητῶς ἐπικυρωθεῖσα διὰ τοῦ ἄρθρου 11 § 1 τοῦ ν.δ. 1255|1949 καὶ οὐδεμίαν ἐξαίρεσιν ποιουμένη ὡς πρὸς τὰ ἐκ τῶν ὡς ἄνω Νοσηλευτικῶν Ἱδρυμάτων κοινωφελῆ τοιαῦτα, ἀσφαλῶς κατελάμβανε καὶ τὰ εἰς ταῦτα ἀπασχολούμενον προσωπικόν, τὸ μὴ ἀνῆκον εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ρηθέντων ἐπιστημονικῶν κλάδων. Καὶ ναὶ μὲν κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Ν. 291|1943 δὲν ἰσχύουν ἐπὶ τῶν ὡς εἴρηται κοινωφελῶν νοσηλευτικῶν Ἱδρυμάτων αἱ διατάξεις τῶν ἐργατικῶν καὶ οἱωνδήποτε ἄλλων νόμων, δι' ὧν τάσσονται περιορισμοὶ εἰς τὴν ἀπόλυσιν τοῦ παρ' αὐτοῖς ἐργαζομένου προσωπικοῦ, ταύτης γενομένης διὰ μόνης τῆς ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου Διοικητικοῦ Συμβουλίου, πλήν, κατ' ἀρχήν, διὰ τοῦ ν. 118|1945, δὲν ἐπιβάλλονται τοιοῦτοι περιορισμοὶ ἐπὶ τοῦ πρὸς ἀπόλυσιν τῶν μισθωτῶν ἐργοδοτικοῦ δικαιώματος, ὥστε νὰ τίθεται ζήτημα συγκρούσεως τοῦ νόμου τούτου πρὸς τὸν μνησθέντα εἰδικὸν κατοχικὸν τοιοῦτον, καὶ συνεπῶς, ὑπερισχύσεως τοῦ τελευταίου, ἀλλ' ἁπλῶς εἰς ὡρισμένας διατυπώσεις ὑποβάλλεται ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος ἐκείνου, παραμένοντος ἐν τῇ οὐσίᾳ καὶ καθ' ὅλην τὴν ἔκτασίν του ἀπαραμειώτου καὶ ἀπεριορίστου, ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει οὐδὲ κἂν ὀφείλεται ὁ νόμος ἐκεῖνος, τοὐλάχιστον ὡς πρὸς τὸ εἰρημένον ἄρθρον 2 αὐτοῦ, ρητῶς ἐν τούτῳ καταργηθείς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 303|1946 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἅπερ, ἀσκήσαν ἅπαξ τὴν προσήκουσαν αὐτῷ ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 58|1945 Συντακτικῆς Πράξεως ἁρμοδιότητα καὶ ἐξαντλήσαν ταύτην διὰ τῆς πράξεως τοῦ ἐκείνης, δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπανέλθῃ ἐπὶ τοῦ θέματος καὶ νὰ ἐπαναφέρῃ ἐν ζωῇ τὸν περὶ οὗ πρόκειται ὡς ἄνω νόμον, καὶ δὴ τὴν καταργηθεῖσαν διάταξίν του ἐκείνην. Ὡς ἀκύρως καὶ ἀνενεργῶς διὰ τῶν ἐπακολουθησασῶν ὑπ' ἀριθ. 304 καὶ 324|1946 πράξεων του ἔπραξε. Καὶ ἂν ὅμως τὸ ἀντίθετον πρὸς στιγμὴν ἐγίνετο δεκτόν, πάλιν τὸ ὡς εἴρηται ἄρθρον 2 τοῦ ν. 291|43 δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς καταργηθέν, ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τῆς προδιαληφθείσης ὑπ' ἀριθ. 20516|48 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, πρὸς νομοθετικὴν πρᾶξιν πλήρως ἐξομοιουμένης καὶ εἰδικῶς ρυθμισάσης τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀπολύσεως τοῦ προσωπικοῦ τῶν νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων, διὰ τῆς ὑπαγωγῆς τῆς ἀσκήσεως τοῦ σχετικοῦ δικαιώματος, ἄνευ τινὸς ἐπιφυλάξεως, ὡς πρὸς τὸ ἂν τοῦτο ἀσκῆται παρὰ Κοινωφελῶν τοιούτων, εἰς τὰς διατυπώσεις τοῦ ν. 118|45, ὅπερ ἐπὶ νέων κριτηρίων τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν τοποθετήσαν καὶ ἐξαρτήσαν αὐτὴν ἐκ μόνης τῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ ὡς παρέχοντος ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἐπ' ἀμοιβῇ ἐν περιφερείᾳ, ἐν ᾗ ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ ὡς ἠσφαλισμένου παρὰ τούτῳ κατὰ τῆς ἀσθενείας, οὐδεμίαν ἄλλην ἀπὸ ταύτης ἐξαίρεσιν ἔγνω νὰ ἀναγνωρίσῃ, πλὴν τῶν ἐν αὐτῷ προβλεπομένων, εἰς ἃς δὲν περιλαμβάνονται καὶ τὰ νοσηλευτικὰ ἱδρύματα. Δοθέντος δὲν περαιτέρω ὅτι τὸ ἄρθρον 5 τῆς πρώτης τῶν ἱδρυτικῶν πράξεων τοῦ ἐναγομένου, κυρωθείσης διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 836|1948, διαλαμβάνον ὅτι τοῦτο «ἔχει πλήρη ἀνεξαρτησίαν καὶ αὐτοτέλειαν ἐν τῇ διοικήσει καὶ ἐν τῇ διαχειρίσει τῆς περιουσίας του, ἀνηκούσῃ ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ κατὰ τὸν ὀργανισμόν του Διοικητικὸν αὐτοῦ Συμβούλιον, τῶν πάσης φύσεως πράξεων καὶ ἀποφάσεων αὐτοῦ μὴ ὑποκειμένων εἰς τὴν ἔγκρισιν Ἀρχῆς τινος ἢ εἰς ἄλλην τινὰ διατύπωσιν ἢ εἰς ὅρον κειμένου ἐκτὸς τῆς ἱδρυτικῆς πράξεως», ἐσκόπησε μᾶλλον νὰ ἀποκλείσῃ μόνον τὰς πολιτειακὰς παρεμβάσεις τὰς σχέσιν ἐχούσας πρὸς τὰς πράξεις διαθέσεως καὶ διαχειρίσεως τῶν ὑλικῶν στοιχείων τῆς περιουσίας του, εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ὁποίων δὲν δύναται νὰ καταταγῇ καὶ ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, οὐδόλως δὲ προέθετο καὶ νὰ ἐξοβελίσῃ τὴν ἀπὸ τοῦ προσωπικοῦ του ἐφαρμογὴν δημοσίας τάξεως νόμων, οἷοι οἱ 118|45, τὸ ν.δ. 8|11 Μαΐου 1946 καὶ τὸ ν.δ. 1255|49, ἀποβλεψάντων ἁπάντων εἰς τὴν ἐπίτευξιν παραλλήλου καὶ συγγενοῦς σκοποῦ πρὸς τὸν ὑπὸ τοῦ Ἱδρυτοῦ τοῦ ἐναγομένου, ἐν ἑτέρῳ ἐπιπέδῳ, ἐπιδιωχθέντα, ἤτοι εἰς τὴν καταπολέμησιν καὶ ἀντιμετώπισιν τοῦ ἐξαιρετικῶς ἐπικινδύνου καὶ τὰ μάλα ἐνδιαφέροντος τὴν πολιτείαν κοινωνικοῦ δεινοῦ τῆς ἀνεργίας, παρέπεται ὅτι καὶ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐναγομένου, καίπερ ἀνήκοντος εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν Κοινωφελῶν Νοσηλευτικῶν Ἱδρυμάτων, πλήρης ἔδαφος ἐφαρμογῆς εὑρίσκει ἡ διὰ τῶν ρηθέντων νομοθετημάτων καθιερωθεῖσα καὶ ὀργανωθεῖσα κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισις, μιᾶν τῶν ἐκδηλώσεων τῆς ὁποίας ἀποτελεῖ καὶ ἡ διὰ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|45 προβλεπομένη περὶ τὴν ἀπόλυσιν τῶν μισθωτῶν διαδικασία καὶ ἡ ἐν παραβάσει ταύτης ἐπερχομένη ἀκυρότης τῆς ὅλης ἀπολύσεως (σύμφωνοι Πρωτοδ. Ἀθηνῶν 4852|50 καὶ προγενέστεραι ὑπ' ἀριθ. 6425|48, 4949|49 καὶ 1483|50 ἀποφάσεις μας). Ἑπομένως, προκύπτοντος ἐκ τῆς γενομένης ἐπ' ἀκροατηρίῳ συζητήσεως, τῶν κατὰ ταύτην ληφθεισῶν ἐνόρκων μαρτυρικῶν καταθέσεων, τῶν ἐκατέρωθεν προσαγομένων καὶ ἐπικαλουμένων ἐγγράφων καὶ τῆς ἐν γένει διαδικασίας, ὅτι ὁ ἐνάγων, προσληφθεὶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐναγομένου Ἱδρύματος δι' ἀόριστον χρόνον καὶ ἐργαζόμενος παρ' αὐτῷ, ἐπ' ἐσχάτων, ὡς χειριστὴς τοπογράφου, ὡς τοιοῦτος δὲ ἠσφαλισμένος ἂν κατὰ τῆς ἀ-

σθενείας παρά τῷ Ι.Κ.Α., ἀπελύθη τὴν 26.8. 1950 τῆς θέσεώς του ταύτης, χωρὶς νὰ τηρηθοῦν ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ἁπασαι αἱ εἰς τὴν ρηθεῖσαν διαδικασίαν ἀνήκουσαι τυπικαὶ προϋποθέσεις, ἤτοι χωρὶς νὰ λάβῃ χώραν ἐμπρόθεσμος καὶ νομότυπος πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἀναγγελία τῆς καταγγελίας, ἄκυρος ἐκ τούτου ἐτύγχανε ἡ τοιαύτη ἀπόλυσίς του, καλῶς δὲ οὗτος ζητεῖ τὰς ἀπὸ ταύτης καὶ ἐφεξῆς ἀποδοχάς του, ὀφειλομένας αὐτῷ λόγῳ τῆς ἐκτοτε ὑπερημερίας τοῦ ἐναγομένου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του, καὶ ἡ ταύτος διώκουσα, ὡς καὶ ἡ ἀναγνωρισιν τῆς ἀκυρότητος ἐκείνης, ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, νόμῳ καὶ οὐσίᾳ βάσιμος κατ' ἀρχὴν οὖσα ἐξεταστέα περαιτέρω ἐστὶ κατὰ τὴν ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα ὑπόστασιν της, καὶ τὰ ἐναντία ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ὑποστηριζόμενα ἀπορριπτέα, ὡς ἀβάσιμα.

Πλὴν τοῦ εἰς χρῆμα μηνιαίου μισθοῦ του, ἀνερχομένου κατὰ τὴν ἀπόλυσίν του, κατὰ τὰ ἑκατέρωθεν συνομολογούμενα εἰς δραχμὰς 574.600, παρεῖχοντο προσέτι εἰς τὸν ἐνάγοντα, καθ' ἃ ἐκ τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω ἀποδεικτικῶν στοιχείων ἐβεβαιώθημεν, ὡς συμπεφωνημένον πρόσθετον ἀντάλλαγμα τῶν ὑπηρεσιῶν του, τροφή, κατοικία καὶ πλυντικά, ἡ ἀξία τῶν ὁποίων, ἀποτιμωμένων εἰς δραχμὰς 240.000, 100.000 καὶ 60.000 ἀντιστοίχως, περιλαμβάνεται εἰς τὸ σύνολον τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν του.

II

Σύστημα ἀσφαλίσεως μισθωτῶν καὶ' ἀνεργίας εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας κατὰ Ν. Δ. 1265|1949. — Ἀδιάφορον ἂν ὁ ἐργοδότης δὲν ἀσκῇ ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν.— Ἀσφάλισις καὶ τῶν μισθωτῶν Δημοσίου, Δήμων, Κοινοτήτων, Κοινωφελῶν Ἱδρυμάτων, τῶν συνδεομένων διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου. —Καταργήσεις Ν. 291|1943 περὶ προσωπικοῦ Νοσηλευτικῶν Ἱδρυμάτων· δι' ὑπ' ἀριθ. 303|1946 Πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.—Καταργήσεις πάντως καὶ διὰ τοῦ Ν.Δ. 1265|1949. —Ἐφαρμογὴ Ν. 118|1945 καὶ ἐπὶ Φυματιολογικοῦ Ἱνστιτούτου Διομήδους.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1348|1951

Διαδικασία Κ. Γ'ΞΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. Μ. Κυριλλόπουλος
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Στολίδ. Κ. Βλαγγελινός

Ἐκτίθεται ἐν τῇ κρινομένῃ ἀγωγῇ ὅτι ἡ ἐνάγουσα προσελήφθη τὴν 2 Ἰουνίου 1940, διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, παρὰ τοῦ ἐναγομένου καὶ ὑπηρέτησε εἰς τὸ ἐν Μελισσοῖς Σανατόριον αὐτοῦ, ὡς νοσοκόμος, μέχρι τῆς 13 Σεπτεμβρίου 1950 ὅτε τὸ ἐναγόμενον κατήγγειλε τὴν σύμβασιν ἐργασίας ἀκύρως καὶ ἄνευ τηρήσεως τῶν νομίμων διατυπώσεων ἔπειτα δ' ἐκτοτε ἀποδεχόμενον τὴν προσφερομένην ἐργασίαν αὐτῆς καὶ περιέστη εἰς κατάστασιν ὑπερημερίας. Διώκεται δ' ὅπως ὑποχρεωθῇ τὸ ἐναγόμενον καὶ καταβάλῃ τὰς ἀποδοχὰς αὐτῆς ἀπὸ 16 Σεπτεμβρίου 1950 μέχρι 31 Ὀκτωβρίου 1950. Οὕτως ἔχουσα ἡ κρινομένη ἀγωγὴ ἐρευνητέα τυγχάνει ὡς πρὸς τὸ νόμῳ καὶ οὐσίᾳ βάσιμον αὐτῆς.

Ὁ νόμος 1255|1949 «περὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ ν. δ. 118|1945 κλπ.» εἰσήγαγε νέον κριτήριον πρὸς καθορισμὸν τῶν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας ὑπαγομένων προσώπων καὶ τὸ κριτήριον τοῦτο εἶναι ἡ ἰδιότης τοῦ παρέχοντος ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ἔναντι ἀμοιβῆς, συνάψει συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου του τυγχάνοντος ἠσφαλισμένου παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἢ ἑτέρῳ Ἀσφαλιστικῷ Ὀργανισμῷ κατὰ τῆς ἀσθενείας (ἄρθρ. 1 ν. δ. 1255). Δὲν ἐξετάζονται, βάσει τοῦ νέου τούτου συστήματος αἱ ἰδιότητες τοῦ ἐργοδότου, ἤτοι ἂν οὗτος τυγχάνῃ πρόσωπον δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἂν τυγχάνῃ ἐπιχείρησις ἢ ἐκμετάλλευσις ἢ οὔ (ὡς συνέβαινε βάσει τοῦ συστήματος, ὅπερ ἠκολούθει τὸ καταργηθὲν ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. Δ. 118|1945), ἀλλὰ μόναι αἱ ἰδιότητες τοῦ μισθωτοῦ. Ἑπομένως καὶ οἱ μισθωτοὶ οἱ συνδεόμενοι μετὰ τοῦ Δημοσίου, Δήμων, Κοινοτήτων, κοινωφελῶν Ἱδρυμάτων κλπ. διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὑπάγονται ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω προϋποθέσεις εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν.Δ. 118|1945, ὅπερ ρυθμίζει τὰς διατυπώσεις, αἵτινες ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν ἔγκυρον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου τῶν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ὑπαγομένων μισθωτῶν, ὁρίζει ὅτι: «Ἐπιχειρήσεις ὑπαγόμεναι εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ὑποχρεοῦνται...». Τὸ ἄρθρον τοῦτο διατυπώθη οὕτω βάσει τοῦ προτέρου ἀκολουθουμένου ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 118|1945 συστήματος, καθ' ὃ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ὑπήγοντο οἱ μισθωτοὶ ὡρισμένων ἐπιχειρήσεων. Νῦν μετὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, καθ' ὃ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας δὲν ὑπάγονται ὡρισμέναι ἐπιχειρήσεις, ἀλλ' οἱ μισθωτοὶ οἱ συγκεντροῦντες ὡρισμένας ἰδιότητας, ὁ ὅρος «Ἐπιχειρήσεις» πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἀπαλειφθείς, διότι ἄλλως τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118 ἀντιφάσκει πρὸς τὸ ὅλον ὑπὸ τοῦ ν. 1255|1949 ἀκολουθούμενον σύστημα. Τὰ ἀνωτέρω ἐνισχύονται καὶ ἐκ τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, καθ' ἣν διὰ τῆς ρυθμίσεως ταύτης ἐπεκτείνεται ἡ κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισις... (β) Εἰς τοὺς μισθωτούς τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς ἐργοδότας μὴ φέροντας τὴν ἰδιότητα τῆς ἐκμεταλλεύσεως ἢ ἐπιχειρήσεως, ὅπως λ.χ. τὸ διὰ συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου συνδεόμενον προσωπικὸν τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν ἀγαθοεργῶν ἱδρυμάτων, ὀργανισμῶν κλπ., δοθέντος ὅτι καὶ τοῦτο τοὺς αὐτοὺς ἀντιμετωπίζει πρὸς τοὺς λοιποὺς μισθωτοὺς κινδύνους. (Οὕτω ἡ ὑπ' ἀριθ. 56300|13.12.1949 ἑρμηνευτικὴ ἐγκύκλιος Ὑπουργείου Ἐργασίας).

Ἄνευ ἄλλης συνεπῶς τυγχάνει ἡ ἔρευνα τοῦ ζητήματος, ἂν τὸ ἐναγόμενον τυγχάνῃ ἐπιχείρησις ἢ οὔ καὶ ἀπορριπτέα ἡ ἔνστασις τοῦ ἐναγομένου ὅτι δὲν ἔχει ὑποχρέωσιν τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν.

118, διότι δέν τυγχάνει ἐπιχείρησις ἢ ἐκμετάλλευσις.

Ὁ κατά τήν κατοχικήν περίοδον ἐκδοθείς ὑπ' ἀριθ. 291|1943 νόμος ἐν ἄρθρ. 2 § 2 αὐτοῦ διέλαβε τά κάτωθι: «Τό προσωπικόν τῶν νοσοκομείων καί τῶν νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων παντός κλάδου, πάσης κατηγορίας καί τάξεως καί παντός βαθμοῦ ἀπολύεται τῆς ὑπηρεσίας δι' ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου Διοικητικοῦ Συμβουλίου, καταβαλλομένης τῆς κατά τούς νόμους περί καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως. Κατά τῶν ἀποφάσεων περί ἀπολύσεως οὐδέν ἀνεξαιρέτως ἔνδικον μέσον ἐπιτρέπεται, οὔτε προσφυγή εἰς τό Συμβούλιον Ἐπικρατείας, οὔτε ἀγωγή περί ἀποζημιώσεως ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων». Τό ἄρθρον ὅμως τοῦτο, ὡς καί τό ἄρθρ. 1 § 3 καί ἄρθρ. 4 τοῦ νόμου τούτου κατηργήθησαν ρητῶς διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 303|30 Μαΐου 1946 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Αἱ ἐπακολουθήσασαι ὑπ' ἀριθ. 304 καί 324 πράξεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἔκριναν ὡς διατηρητέαν τόν ν. 291|1943, οὐδαμῶς ὅμως ἐκ τῶν πράξεων τούτων συνάγεται, ὅτι ἠθελήθη νά διατηρηθῶσι τά διά τῆς προγενεστέρας πράξεως ρητῶς καταργηθέντα ἄρθρα τοῦ νόμου τούτου. Ἄλλως τό Ὑπουργικόν Συμβούλιον, ἅπαξ ἀσκήσαν τήν ὑπό τῆς ὑπ' ἀριθ. 58|1945 Σ.Π. παρασχεθεῖσαν αὐτῷ ἁρμοδιότητα καί καταργήσαν τά ἄρθρ. 1 § 3, 2 καί 4 τοῦ ν. 291|1943, ἐξήντλησε τήν παρασχεθεῖσαν ἐξουσιοδότησιν καί δέν ἠδύνατο νά ἐπανέλθῃ ἐπ' αὐτοῦ. (Ἀλλά καί ἂν θεωρηθῶσιν ἐπικρατέστεραι αἱ μεταγενέστεραι πράξεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὁ νόμος 291|1943 κατηργήθη ὑπό τοῦ ν.δ. 1255|1949, δι' οὗ ὡρίσθη ρητῶς ποῖαι κατηγορίαι μισθωτῶν δέν ὑπάγονται εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου, μεταξύ τῶν ὁποίων δέν περιλαμβάνεται τό προσωπικόν τῶν νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων, καί δι' οὗ νόμου ἐν ἄρθρ. 11 αὐτοῦ ὡρίσθη ὅτι πᾶσα διάταξις τῆς κειμένης νομοθεσίας ἀντικειμένη εἰς τάς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου καταργεῖται (Πρωτοδ. Πατρῶν 1197|1950, ΕΕΔ 10, 175).

Ἐκτός τούτου διά τοῦ ἄρθρ. 11, ἐδ. Β, § Ζ τοῦ ν.δ. 1255|1949 ἐκυρώθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 20516|1948 ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περί ὑπαγωγῆς εἰς τό Ταμεῖον Ἀνεργίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων, δι' οὗ ὁ νόμος 118|1945 ἐπεξετάθη εἰς ὁλόκληρον τό προσωπικόν τῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καί ἐκμεταλλεύσεων, σανατορίων, νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων, κλινικῶν, πολυϊατρείων καί φυσικοθεραπευτηρίων, ἐξαιρουμένων τῶν ἐπιστημόνων φαρμακοποιῶν καί τῶν ἰατρῶν. Καί ἐκ τούτου συνάγεται βούλησις τοῦ νομοθέτου, ὅπως ὁ εἰδικός νόμος 291|1943 θεωρηθῇ ὡς μή ἰσχύων. Ἀπορριπτέα ὅθεν τά ἀντίθετα ὑπό τοῦ ἐναγομένου ὑποστηριζόμενα. Τήν ἐφαρμογήν τοῦ ν. 118|1945, καί 1255|1949, ἐπί τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐναγομένου δέν ἀποκλείει οὔτε ὁ ἀ.ν. 836|1948 «περί τοῦ Φυματιολογικοῦ Ἱνστιτούτου Ι. Δ. Σισμάνογλου καί τοῦ οἴκου αὐτοῦ», ὅστις ἐν ἄρθρ. 5 αὐτοῦ διαλαμβάνει: «Τό ἵδρυμα ἔχει πλήρη ἀνεξαρτησίαν καί αὐτοτέλειαν ἐν τῇ διοικήσει καί ἐν τῇ διαχειρίσει τῆς περιουσίας του, ἀνηκούσῃ ἀποκλειστικῶς εἰς τό κατά τόν ὀργανισμόν τοῦ ἱδρύματος Διοικητικόν Συμβούλιον αὐτοῦ, τῶν πάσης φύσεως ἀποφάσεων καί πράξεων αὐτοῦ μή ὑποκειμένων εἰς τήν ἔγκρισιν Ἀρχῆς τινος ἢ εἰς ἄλλην τινά διατύπωσιν ἢ ὅρον κείμενον ἐκτός τῆς ἱδρυτικῆς πράξεως ἢ τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ ἱδρύματος». Διά τῆς διατάξεως ταύτης ἐσκοπήθη νά ἀποκλεισθῇ ἡ παρέμβασις τῆς πολιτείας εἰς τά τῆς διοικήσεως τοῦ ἱδρύματος, οὐχί ὅμως καί ἡ ἐφαρμογή ἐπί τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἱδρύματος τῶν δημοσίας τάξεως γενικῶν ἐργατικῶν νόμων. Δέν εἶναι ἄλλως δυνατόν νά γίνῃ παραδεκτόν, ὅτι ὁ μεγάλος Ἐθνικός εὐεργέτης Κωνσταντῖνος Σισμάνογλου, ὅστις συνέταξε τήν ἱδρυτικήν πρᾶξιν τοῦ ἱδρύματος, τήν ἐγκριθεῖσαν καί ἰσχύν νόμου λαβοῦσαν διά τοῦ ὑπ' ἀριθ. 836|1948 Α.Ν., ἤθέλησε, ἵνα μή ἐφαρμόζωνται ἐπί τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἱδρύματος οἱ ἐργατικοί νόμοι τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, σκοπός τῶν ὁποίων τυγχάνει ἡ προστασία τοῦ ἐργαζομένου καί δι' ὃν ὑπέρτατον κοινωνικόν καί ἐθνικόν συμφέρον προάγεται καί ἐξυπηρετεῖται. Ἀπορριπτέα ὅθεν τά ἀντίθετα ὑπό τοῦ ἐναγομένου ὑποστηριζόμενα. Κατόπιν πάντων τῶν ἀνωτέρω ἡ κρινομένη ἀγωγή νόμῳ βάσιμος καί ἐξεταστέα τυγχάνει.(*)

(*) *Σημ. ΕΕΔ:* Σχετική πρός τό θέμα ἀσφαλίσεως εἰς τόν Ν. 118|1945 τῶν μισθωτῶν Νοσηλευτικῶν Ἱδρυμάτων καί τήν κατά τό ἄρθρ. 9 τοῦ αὐτοῦ Νόμου καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας εἶναι καί ἡ εἰς τό ἑπόμενον τεῦχος δημοσιευθησομένη πρόσφατος ὑπ' ἀριθ. 448|1951 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφεταίου (εἰσηγητής *Ε. Παταμίτης*), δεχομένη καί αὐτή τήν ἐφαρμογήν τοῦ Ν. 118|1945, μετά τήν κατάργησιν πάσης προϋφισταμένης τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 ἐξαιρέσεως.

ΑΚΥΡΟΣ ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΣ Ν. 2112

Δεδικασμένον έκ τελεσιδίκου περί άκυρότητος απολύσεως δικαστικής αποφάσεως

Προϋπόθεσις δεδικασμένου κατ' άρθρ. 274 Πολ. Δικ. — Άδέσμευτον επί άκύρου απολύσεως μισθωτού να ζητήση την αποζημίωσιν του Ν. 2112 εκ του γεγονότος ότι προσέφυγεν εις το Δικαστήριον και προσέβαλε την απόλυσιν ως άκυρον, εφ' όσον ο εργοδότης εξακολουθεί να μη αποδέχεται τας υπηρεσίας του. — Δικαίωμα παντοτε του μισθωτού παραιτήσεως της ακυρότητος της καταγγελίας και αποδοχής αυτής ως εγκύρου δια την αποζημίωσιν Ν. 2112. — Αποζημίωσις απολυομένου προσωπικού Δημοσίου. Βοήθημα μόνον υπ' αριθ. 956 και 976/1947 Πράξεων Υπουργικού Συμβουλίου, άνευ ποσοστών δώρων Πάσχα και Χριστουγέννων και αποζημιώσεως διά μη χορηγηθείσαν άδειαν. — Ανεφάρμοστον αποκλειστικής προθεσμίας αγωγής επί αποζημιώσεως Ν. 2112 και βοηθημάτων Πράξεων Υ.Σ.

Έχει γίνει δεκτόν και κρατεί εν τη δικαστηριακή πράξει, ότι ή κατά παράβασιν του άρθρου 9 του Ν. 118/1945 ακυρότης της καταγγελίας συμβάσεως εργασίας είναι σχετική, τεταγμένη προς το συμφέρον του δικαιούχου (βλέπε παρακειμένας εις την νομολογίαν εν ΕΕΔ 9, 805).

Τούτο έχει την έννοιαν, ότι δύναται ο μισθωτός, παραιτούμενος της ακυρότητος, ν' αποδεχθή την απόλυσιν ως έγκυρον και να ζητήση την εκ του Ν. 2112/1920, ως εκροπροϊηθη υπό του Ν. 1558/1930, ή του β. δ. 16/18 Ιουλίου 1920 αποζημίωσιν (βλέπε τας άνω παραπομπάς).

Η από της προσβολής της απολύσεως ως άκύρου παραίτησις του μισθωτού θεωρείται υπάρχουσα, όταν ούτος δηλοί προς τον εργοδότην, ότι επιθυμεί να εφ' καταβληθή ή αποζημίωσις του Ν. 2112 ή ζητήση ταύτην δικαστικώς (βλέπε *Ι. Κακολύτρου*, ΕΕΔ 2, 580 επ.), επιλεξάμενος την εκ του Ν. 2112/1920 προσασίαν.

Η επιλογή, μη υποκειμένη και εις ωρισμένον τύπον, επιφέρει περιορισμόν της ενοχής (Τσιριντάνης εν ΕρμΑΚ, άρθρ. 289, σελ. 45) και αποκλείεται η ανάκλησις αύτης, διότι εκ της φύσεως του δικαιώματος της επιλογής ως διαπλαστικού προκύπτει, ότι τούτο είναι αμεταβλήτον και ανεπίδεκτον αίρέσεως ή προθεσμίας (*Π. Ζέπος*, εν ΕρμΑΚ, άρθρ. 306, σελ. 175).

Εν προκειμένω, ως δέχεται ή κατωτέρω πρωτοδικιακή απόφασις, υπήρξεν άκυρος απόλυσις του μισθωτού και επί αγωγής του μισθωτού, ο οποίος επεκαλέσθη την ακυρότητα και εζήτησε να τω καταβληθούν αι εκ της υπερημερίας του εργοδότου (άρθρ. 656 Α.Κ.) αποδοχαί του, ανεγνωρίσθη δικαστικώς και τελεσιδίκως ή άκυρότης της απολύσεως.

Συνέπεια ενταύθα ήτο, ότι ο εργοδότης, μη αποδεχόμενος τας υπηρεσίας του μισθωτού, ετέλει εν υπερημερία και όφειλε τας εκ του άρθρ. 656 Α.Κ. αποδοχάς του μισθωτού.

Ετέρωθεν κατ' ουδεμίαν διάταξιν νόμου ή καθυστέρησις των αποδοχών του μισθωτού αποτελεί καταγγελίαν συμβάσεως εργασίας (Α.Π. 870/1948, εισηγητής *Ν. Κάτελης*, ΕΕΔ 7, 23, Α.Π. 587/1950, εισηγητής *Ι. Αποστολόπουλος*, ΕΕΔ 10, 15), εκτος άν γίνεται προς εξαναγκασμόν του μισθωτού εις παραίτησιν και αποφυγήν του εργοδότου του των εκ του Ν. 2112 συνεπειών (πρβλ. Έφετ. Αθηνών 214/1937, Δικαστική Θ' 566, *Ι. Κωνσταντόπουλος*, Ερμ. Εργ. Δικ. § 390), άφου εις την έννοιαν της μονομερούς βλαπτικής μεταβολής των όρων της συμβάσεως εργασίας, εξισουμένης προς εύθείαν απόλυσιν, κατ' άρθρ. 7 Ν. 2112, είναι και σκόπιμος ενέργεια του εργοδότου, τείνουσα έμμεσως εις εξαναγκασμόν του μισθωτού προς παραίτησιν (πρβλ. Σ.Ε. 807/1941, ΕΕΔ 1, 243).

Εν προκειμένω, αφού, ως δέχεται ή κατωτέρω δημοσιευομένη δικαστική απόφασις, ή αρχική υπό του εργοδότου καταγγελία της συμβάσεως εκηρύχθη άκυρος, προσβληθείσα υπό του μισθωτού, κατ' επιλογήν του σχετικού δικαιώματός του, δεν προέκυπτε βεβαίως εξ αύτης, μη γενομένης (άρθρ. 180 Α.Κ.), δικαίωμα αποζημιώσεως του Ν. 2112.

Έκτοτε δεν υπήρξεν, ως φαίνεται, άλλη σαφής δήλωσις του εργοδότου περί διασπάσεως του εργασιακού δεσμού, ώστε να έρευνηθή το νόμιμον ή παράνομον αύτης και να επικαλεσθή ο μισθωτός υπέρ εαυτού την προσασίαν του Ν. 2112 εκ της διά της νέας αύτης μονομερούς του εργοδότου δηλώσεως περί τερματισμού της εργασιακής σχέσεως.

Κατηγορείται μόνον, άνευ άλλων στοιχείων, ή συνεχιζομένη άποποίησις των υπηρεσιών του μισθωτού ως συνεχιζομένη δήλωσις βουλήσεως του καταγγείλαντος την σύμβασιν περί λύσεως της συμβάσεως, ενώ το ομολογούμενον θα ήτο να θεωρηθή ο εργοδότης απλώς ως τελών εν υπερημερία, εκ μόνης της άποψις, αυτά τα άνω σημειωθέντα, δεν συνάγεται καταγγελία συμβάσεως εργασίας.

Αλλ' ας υποθέσωμεν, προς στιγμήν, ότι πρόκειται περί καταγγελίας συμβάσεως εργασίας.

Περί της αρχικής καταγγελίας δεν δύναται να γεννηθή λόγος, αφού εκηρύχθη ήδη άκυρος.

Αν συνεπώς θεωρηθή, ότι αύτη επανελήφθη, δηλωθείσα υπό του εργοδότου, τότε θά έπρεπε να καθορισθή σαφώς και ο χρόνος αύτης, αφού, αν εθεωρείτο σαφώς δηλουμένη, θά υπέκειτο εκ νέου εις την τριμηνον του άρθρου 3 του Ν. Δ. 8/11 Μαΐου 1946

προθεσμίαν άγωγῆς περὶ προσβολῆς αὐτῆς ὡς ἀκύρου πάλιν, ἀνεξαρτήτως ἂν ὁ μισθωτὸς δὲν ἤθελε νὰ ἀσκήσῃ τὸ τοιοῦτο δικαίωμά του, περιοριζόμενος εἰς ἐκεῖνο ἐκ τοῦ Ν. 2112, ὡ ὁποίον, ὡς γνωστόν, δὲν ὑποβάλλεται εἰς προθεσμίαν ἀσκήσεως.

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 1781]1950

Διαδικασία Ν. ΓΒΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. Κ. Κουτουρίσης
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Κουσούλης, Κ. Διαλεκτός

Καθ' ἃ ἱστορεῖται ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ, ὁ ἐνάγων προσελήφθη παρὰ τῆς ἐν Ἀμπελακίοις Σαλαμῖνος Κοινοτικῆς Ἐπιτροπῆς Διανομῶν, προστημένου ὀργάνου τοῦ ἐναγομένου Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, τὴν 1]1]1947 ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ὡς γραμματεὺς δι' ἀόριστον χρόνον καὶ ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχ. 442.000, ὑπηρετήσας συνεχῶς ἔκτοτε μέχρι τέλους Νοεμβρίου 1949, ὅτε καὶ ἀπελύθη ἀδικαιολογήτως ἄνευ τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118]45, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, καὶ ὡς ἐκ τούτου δικαιοῦται λαμβάνειν τὴν ἐκ δύο μηνῶν ἀποζημίωσίν του ἐκ τοῦ ν. 2112, εἰς ἣν περιλαμβάνεται τὸ ἀνάλογον ποσοστὸν τῶν δώρων Χριστουγέννων καὶ Πάσχα, ἀνερχομένην εἰς δραχμὰς 1.046.000, ὡσαύτως δικαιοῦται κατὰ ν. 539]1945 ἀποζημιώσεως, ἀνερχομένης εἰς δραχμὰς 235.800, ὡς ἐπίσης δικαιοῦται δρχ. 200.000 δι' ἔξοδα μεταβάσεώς του καὶ ἐπιστροφῆς ἀπὸ Ἀμπελακίων εἰς Ὑπουργεῖον Ἐφοδιασμοῦ, ἐντολῇ τοῦ ἐναγομένου, δι' ὑπηρεσίαν, ἤτοι διὰ τὰς ἄνω αἰτίας δικαιοῦται ἐν συνόλῳ δραχ. 1.481.000, ἃς τὸ ἀντίδικον Δημόσιον ἀρνεῖται νὰ τῷ καταβάλῃ καὶ ἕνεκεν τούτου αἰτεῖται, ὅπως ὑποχρεωθῇ δικαστικῶς πρὸς τοῦτο. Οὕτως ἔχουσα ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ ἐξεταστέα ἐστὶ κατά τε τὸ νόμῳ καὶ οὐσίᾳ βάσιμον αὐτῆς.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 274 Πολ. Δικ. τὸ δεδικασμένον, ὅπερ προϋποτίθησι ταυτότητα τοῦ δικαιώματος καὶ τῆς παραγωγικῆς αὐτοῦ αἰτίας, ὑφίσταται καὶ ὅταν τὸ ἐν τῇ νέᾳ δίκῃ μεταξὺ τῶν αὐτῶν διαδίκων ζητούμενον ἀντικείμενον, καίτοι διάφορον, ἔχῃ ἀναγκαίαν προϋπόθεσιν τὴν ὕπαρξιν τοῦ ἤδη ἐν τῇ προτέρᾳ δίκῃ κριθέντος δικαιώματος καὶ συνεπῶς πρόκειται περὶ τοῦ αὐτοῦ νομικοῦ ζητήματος καὶ τῆς αὐτῆς κατὰ βάσιν δικαιολογητικῆς σχέσεως τῆς διὰ τῆς προηγουμένης ἀποφάσεως τελεσιδίκως κριθείσης (Α.Π. 201 καὶ 202 τοῦ 1948, ΕΕΔ 7, σελ. 394 καὶ 395, Πρωτ. Πειραιῶς 944]1947, ΕΕΔ 7, σελ. 78). Ἐν προκειμένῳ ἐκ τῶν παρ' ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων προσαγομένων καὶ ἐπικαλουμένων ἐν κεκυρωμένοις ἀντιγράφοις ὑπ' ἀριθ. 329]1950 ἡμετέρας ἀποφάσεως καὶ τῆς κατόπιν ἀσκηθείσης κατ' αὐτῆς ἐφέσεως ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 2153]1950 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς, δικάσαντος ὡς ἐφετείου, ἐκρίθη τελεσιδίκως, ὅτι ὁ ἐνάγων συνδέεται μετὰ τοῦ ἐναγομένου διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ἐξ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀπὸ τῆς 1]1]47, προσληφθεὶς παρὰ τούτου μέσῳ τῆς Κοινοτικῆς Ἐπιτροπῆς Διανομῶν Ἀμπελακίων, ὡς γραφεὺς ταύτης καὶ ὅτι ἡ ἐκ μέρους τοῦ ἐναγομένου ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος εἶναι ἄκυρος, ὡς μὴ τηρηθεισῶν τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118]45, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ν. δ]τος 1255]49, ἰσχυόντων καὶ ἐπὶ τοῦ Δημοσίου καὶ τῷ λόγῳ τούτῳ ἐπεδικάσθησαν τῷ ἐνάγοντι ἀποδοχαὶ μέχρι τῆς 9]1]1950, ὡς μὴ διασπασθείσης τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων ἐργασιακῆς σχέσεως, ἀλλ' ὀφισταμένης ταύτης μέχρι τῆς ὡς εἴρηται ἡμερομηνίας καὶ ἑπομένως δὲν δυνάμεθα νὰ ἐπανέλθωμεν ἐπὶ τῶν ὡς ἄνω τελεσιδίκως κριθέντων ζητημάτων, ἀποτελούντων ἀναγκαίαν προϋπόθεσιν ἐν τῇ παρούσῃ δίκῃ, ἀδιαφόρως ἐάν διὰ τῆς τελεσιδίκου ἀποφάσεως παρεβιάσθησαν ὁρισμοὶ τῶν νόμων καὶ αὐτῶν ἔτι δημοσίας τάξεως, καθ' ὅσον αἱ παραβιάσεις αὗται μόνον διὰ τῶν νομίμων μέσων ἠδύναντο νὰ διορθωθῶσι καὶ οὐχὶ διὰ τῆς νέας ἐξετάσεως τῶν κριθέντων (Α. Π. 291]1935 Θέμ. Μ' σελ. 195, *Κιτσικοπούλου* Πολ. Δικ., ὑπ' ἄρθρ. 274 § 41—42 β) καὶ κατ' ἀκολουθίαν τὰ ἀντιθέτως ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ὑποστηριζόμενα ἀπορριπτέα κρίνονται.

Ἐν περιπτώσει ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ἀπολυθεὶς μισθωτὸς προσέφυγεν εἰς τὸ ἁρμόδιον Δικαστήριον, ὅπερ ἀνεγνώρισε τὴν ἀκυρότητα τῆς ἀπολύσεως καὶ ἐπεδίκασεν αὐτῷ τὴν μηνιαίαν μισθοδοσίαν του, οὐδαμῶς δεσμεύει τοῦτον (ἐὰν ἐξακολουθῇ ὁ ἐργοδότης νὰ κρατῇ τὸν μισθωτὸν ἐκτὸς τῆς ὑπηρεσίας), οὐδὲ τὸν ὑποχρεοῖ νὰ συνεχίσῃ νὰ εἰσπράττῃ δικαστικῶς τὰς κατὰ μῆνα μισθοδοσίας του. Ἀντιθέτως δικαιοῦται, ἐγκαταλείπων τὴν λόγῳ τῆς ἀκυρότητος ἐν τῷ μέλλοντι εἰσπραξιν τῶν μισθοδοσιῶν του, νὰ ζητήσῃ καὶ λάβῃ παρὰ τοῦ ἐργοδότου τὴν κατὰ ν. 2112 ἀποζημίωσιν, διότι πάντοτε ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχῃ ἡ ἀαφὴς καὶ ἐπιμόνως δεδηλωμένη δήλωσις καὶ ἐξωτερίκευσις τῆς βουλήσεως τοῦ ἐργοδότου περὶ λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἥτις ἀποτελεῖ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, οὖσα ἐν ἰσχύϊ πάντοτε ὡς διαρκὴς μονομερὴς δήλωσις τούτου, ἐφ' ὅσον ὁ ἐργοδότης ἐξακολουθεῖ νὰ μὴ ἐξέρχηται ἐκ τῆς ὑπερημερίας του κατὰ νόμιμόν τινα τρόπον, τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας μηδαμῶς ἀναιρεῖται ἐκ τῆς ἀναγνωρίσεως δικαστικῶς τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας καὶ τῆς καταδίκης τοῦ ἐργοδότου πρὸς πληρωμήν. Πάντοτε ἔχει τὴν εὐχέρειαν ὁ ἐργαζόμενος, ποιούμενος χρῆσιν τοῦ δικαιώματός του, νὰ παραιτηθῇ τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας ἀπὸ τοῦ χρονικοῦ σημείου, ὅπερ οὗτος θὰ καθορίσῃ καὶ ἀναγνωρίζων τοῦ λοιποῦ ὡς ἔγκυρον (καίτοι ἄκυρον) τὴν καταγγελίαν τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως, ν' ἀποδεχθῇ τὴν συνεχιζομένην ἐξωτερικευθεῖσαν δήλωσιν τῆς βουλήσεως τοῦ καταγγείλαντος τὴν σύμβασιν ἐργοδότου περὶ λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, νὰ λάβῃ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112 καὶ οὕτω, τῇ συμπτώσει τρόπον τινὰ τῶν στοιχείων τοῦ νόμου καὶ ἐμμέσως τῶν ἑκατέρωθεν βουλήσεων, λυθῇ ἡ σύμβασις ἐργασίας, ἐφ' ὅσον ὁ ἐργοδότης δὲν καταγγέλλει νομί-

μως την σύμβασιν έργασίας ή δέν καλεί τόν μισθωτόν έν τή ύπηρεσία του. Έν προκειμένω ώς βεβαιούται έκ τής παρ' άμφοτέρων τών διαδίκων προσαχθείσης και έπικληθείσης ύπ' άριθ. 2153|1950 άποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιώς, ώς έφετείου δικάσαντος, ό ένάγων προσελήφθη ύπό τής Κοινοτικής Έπιτροπής Διανομών Άμπελακίων, ώς γραμματεύς ταύτης, τήν 1ην Ίανουαρίου 1947 και έκτοτε ύπηρέτησε συνεχώς παρ' αύτή μέχρι τοῦ Νοεμβρίου 1949 και ότι αύτη ήρνήθη ν' άποδεχθή τάς προσφερθείσας αύτή ύπό τοῦ ένάγοντος ύπηρεσίας του και τώ λόγω τούτω, θεωρήσασα ώς άκυρον τήν γενομένην άπόλυσιν τοῦ ένάγοντος, έπεδίκασεν ύπέρ αύτοῦ τάς άποδοχάς του άπό 1ης Δεκεμβρίου 1949 μέχρις 9 Ίανουαρίου 1950. Τό έναγόμενον ούδεμίαν προσεκόμισεν άπόδειξιν, ίνα βεβαιωθή ότι ή ώς είρηται Κοινοτική Έπιτροπή Διανομών Άμπελακίων μετά τήν έκδοσιν τής ώς άνω άποφάσεως προσεκάλεσε τόν ένάγοντα πρός άνάληψιν τής ύπηρεσίας του παρ' αύτή και ώς έκ τούτου έξακολουθεί είσέτι ή σαφής και έπίμονος δεδηλωμένη δήλωσις και έξωτερίκευσις τής βουλήσεως ταύτης περί λύσεως τής μετά τοῦ ένάγοντος συμβάσεως έργασίας, ήτις άποτελεί και τήν καταγγελίαν τής συμβάσεως έργασίας. Κατά ταύτα τό πρώτον αίτημα τής κρινομένης άγωγής περί έπιδικάσεως τώ ένάγοντι άποζημιώσεως, λόγω άπροειδοποιήτου καταγγελίας τής συμβάσεως έργασίας παρά τής ένεργούσης, κατ' έντολήν και διά λογαριασμόν τοῦ έναγομένου Δημοσίου, ώς άνω Κοινοτικής Έπιτροπής, νόμω βασιμόν έστιν, έρειδόμενον ούχί έπι τοῦ ν. 2112, άλλ' έπι τοῦ έν προκειμένω ίσχύν έχοντος ώς νεωτέρου είδικοῦ νόμου Δ. ν. 913|1949, κυρώσαντος τάς ύπ' άριθ. 956 και 976 τοῦ 1947 άποφάσεις τοῦ Ύπουργικοῦ Συμβουλίου (Πρωτ. Άθην. 3427|48, ΕΕΔ Η' σελ. 19).

Κατά τάς ώς είρηται ύπ' άριθ. 956 και 976 τοῦ 1947 άποφάσεις είς τό άπό τής 1ης Όκτωβρίου 1947 άπολυόμενον πάσης φύσεως έκτακτον και ήμερομίσθιον προσωπικόν τοῦ Δημοσίου, είτε τοῦτο κέκτηται τήν ίδιότητα τοῦ δημοσίου ύπαλλήλου, είτε ού, καταβάλλεται έφ' άπαξ βοήθημα είς τό έχον συνεχή ύπηρεσίαν τριών έτών και άνω ίσον μέ άποδοχάς δύο μηνών. Έν προκειμένω έκ τών ώς είρηται άποδεικτικών μέσων και τής έν γένει λαβούσης χώραν συζητήσεως έβεβαιώθη, ότι ό ένάγων προσελήφθη ώς έκτακτος ύπάλληλος τοῦ έναγομένου, ότι ή ύπηρεσία του παρά τώ έναγομένω διήρκεσεν άπό τής 1.1.47 μέχρι τής 9.1.50, ήτοι ύπέρ τήν τριετίαν, και έπομένως δικαιούται, συνεπεία ταίς άνω διατάξεσιν, έφ' άπαξ βοηθήματος ίσου πρός τάς άποδοχάς δύο μηνών έκ δραχμών 884.000, λαμβανομένου ύπ' όψιν ότι αί μηνιαίαι άποδοχαί του άνέρχονται είς δραχμάς 442.000. Είς τό βοήθημα τοῦτο δέν συμπεριλαμβάνονται ούτε κ' άνάλογα ποσαστά τών δώρων Χριστουγέννων και Πάσχα, ούδέ ή άποζημίωσις τής § 4 τοῦ άρθρου 5 τοῦ άν. νόμου 539|1945, λόγω μή χορηγηθείσης άδείας, τοῦθ' ύπερ έξάγεται έκ τής ρητής διατάξεως τών ώς άνω πράξεων τοῦ Ύπουργικοῦ Συμβουλίου, καθ' ήν τό άπολυόμενον προσωπικόν δέν δικαιούται διά τήν άπόλυσίν του ταύτην ούδεμιάς έτέρας άποζημιώσεως ή βοηθήματος είς βάρος τοῦ Δημοσίου (Πρωτ. Άθηνών 3687|1949, ΕΕΔ Η' σελ. 900) (*). Κατά ταύτα τό πρώτον αίτημα τής κρινομένης άγωγής δέον όπως γίνη δεκτόν και ώς έν μέρει ούσία βάσιμον και άπορριφθή τό δεύτερον αίτημα ώς μή νόμιμον.

Έκ τοῦ συνδυασμοῦ τών άρθρων 20, 10-13 τοῦ κωδικ. ν. ΓΨΟΔ' προκύπτει, ότι έν τή διαδικασία ταύτη έπιβάλλεται ή έπ' άκροατηρίω προβολή και άνάπτυξις τών έκατέρωθεν ίσχυρισμών, ένστάσεων και άντενστάσεων τών διαδίκων, έν δέ ταίς κατά τό άρθρον 13 προβλεπομέναις προτάσεσι περιέχονται μόνον οί κατά τήν έπ' άκροατηρίω προφορικήν συζήτησιν προβληθέντες ίσχυρισμοί. Έν προκειμένω έν τώ δικογράφω τής κρινομένης άγωγής δέν περιέχεται αίτημα περί τόκων τής άξιουμένης άπαιτήσεως τοῦ ένάγοντος, ούτε ύπεβλήθη τοῦτο έπ' άκροατηρίω, ώστε ν' άναγραφή έν τοίς πρακτικοίς, άλλά τό πρώτον προτείνεται διά τών προτάσεων, πλήν όμως τό ώς είρηται αίτημα, ούτω προταθέν, έστίν άπορριπτέον, ώς άπαράδεκτον.

Ή πρός άποζημίωσιν βάσει τοῦ νόμου 2112 ή τών ύπ' άριθ. 956 και 976 τοῦ 1947 πράξεων τοῦ Ύπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρωθεισών ύπό τοῦ ά. ν. 913|1949, άπαίτησις δέν ύπόκειται είς τήν τριμηνον άποκλειστικήν προθεσμίαν τοῦ άρθρου 3 τοῦ ν. δ|τος 8|11.5 1946 (Πρωτ|κου Δράμας 12|1949, ΕΕΔ Η' σελ. 944, ένθα και άλλη νομολογία) και ώς έκ τούτου ή σχετική ένστασις τοῦ έναγομένου έστίν άπορριπτέα.

Τό τρίτον αίτημα τής κρινομένης άγωγής περί έπιδικάσεως τώ ένάγοντι δρχ. 200.000 δι' έξοδα μεταβάσεως και έπιστροφής του άπό Άμπελακίων είς Ύπουργεῖον Έφοδιασμοῦ άναρμοδίως εἰσάγεται ένώπιον μας πρός έκδίκασιν και τώ λόγω τούτω άπορριπτέον κρίνεται, συμφώνως τώ άρθρω 8 τοῦ κωδ. ν. ΓΨΟΔ', δεδομένου ότι ή ώς είρηται άξίωσις δέν πηγάζει έκ τής σχέσεως έργασίας, ώς άπαιτεί τό άρθρον 1 τοῦ ν. 1968|44.

(*) *Σημ. ΕΕΔ:* Περί τής έκτάσεως έφαρμογής τών ύπ' άριθ. 956 και 976|1947 πράξεων τοῦ Ύπουργικοῦ Συμβουλίου βλέπε ΕΕΔ 9.1127, και περί τοῦ δικαιώματος άποζημιώσεως άδείας και άντιθέτως ΕΕΔ 9. 999, ΕΕΔ 9, 1004.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

ΚΑΤΑΡΓΗΣΙΣ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Τύχη τῆς προϋφισταμένης τοῦ Α. Ν. 843|1948 προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν

Κρίσις δικαστηρίου οὐσίας περὶ ἐξαιρέσεως ἀπολύσεως ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, μονιμοποιηθέντων κατὰ νομοθεσίαν περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν.— Ἀναίρεσις διὰ λόγον μόνον καταργήσεως εἰδικῶν διατάξεων δι' Α. Ν. 843|1948 — Στήριξις διατακτικοῦ ἀποφάσεως ἐκ τῆς ἐπαλλήλου αἰτιολογίας.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 127|1949 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Βεροίας.

Λόγος ἀναιρέσεως ὑπῆρξεν :

Ἐσφαλμένως ἐφηρμόσθη καὶ ψευδῶς ἡρμηνεύθη ὁ οὐσιαστικὸς Νόμος 843|1948, δεχθέντος τοῦ Πρωτοδικείου ὅτι εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν ἰσχύει ὁ κανὼν «νόμος γενικὸς μεταγενέστερος δὲν καταργεῖ εἰδικὸν προγενέστερον», ἐνῷ ὁ κανὼν οὗτος ἰσχύει, ἐφ' ὅσον ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ μεταγενεστέρου νόμου δὲν προκύπτει τὸ ἀντίθετον. Ἐσφαλμένως ὅθεν τὸ Πρωτοδικεῖον Βεροίας, ἐπικυρώσαν τὴν πρωτόδικον, ἐφήρμοσε τὸν νόμον, διότι δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 843|1948 προκύπτει ἀναμφισβητήτως ἡ θέλησις τοῦ Νομοθέτου νὰ καταργήσῃ ἐν προκειμένῳ τὴν ὑπάρχουσαν ἐξ εἰδικοῦ προγενεστέρου νόμου προστασίαν τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν, ὡς εἶναι ὁ ἐνάγων.

* * *

Ὡς φαίνεται ἐξ αὐτῆς, ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, διὰ τὸν ἐν αὐτῇ λόγον, δὲν ἠρεύνησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἀναιρέσεως θέμα, ἂν διὰ τοῦ Α. Ν. 843|1948 «περὶ καταργήσεως τῶν φόρων ἐπὶ τῆς κυκλοφορίας τῶν ἀγαθῶν καὶ ἀναπληρώσεως τῶν ἐξ αὐτῶν ἐσόδων» (ΕΕΔ 8, 84) διετηρήθη ἢ ἐκ τῆς κειμένης νομοθεσίας προστασία τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὰς καταργηθείσας διὰ τοῦ Νόμου τούτου θέσεις.

Συγκεχυμένα πάντως ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου εἶναι τὰ νομολογιακὰ δεδομένα.

Οὕτω κατὰ τὴν Πρωτοδίκου Βεροίας 4|1949 (Πρωτοδίκης *Κ. Σφακιανάκης*, ΕΕΔ 8, 331 ἐπικυρωθεῖσαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 127|1949 Πρωτοδικείου Βεροίας, καθ' ἃς ἡ ἀναίρεσις), δὲν ἐσκοπήθη ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 843|1948 ἡ κατάργησις τῆς εἰδικῆς περὶ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν νομοθεσίας (σύμφωνος καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 1|1949 ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς Προστασίας Ἐφέδρων Παλαιῶν Πολεμιστῶν Πρωτ. Χαλκίδος), ἐνῷ εἰς ἀντίθετον γνώμην κατέληξεν ἡ Πρωτοδίκου Χαλκίδος 18|1949 (Πρωτοδίκης *Ι. Καλλιμόπουλος*, ΕΕΔ 8, 770), ἡ Συμβουλίου Ἐπικρατείας 725|1950 (εἰσηγητὴς *Μ. Στασινόπουλος*, ΕΕΔ 9, 1008) καὶ ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη πρόσφατος ὑπ' ἀριθ. 1810 - 1811|1950 ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας.

Ἀρείου Πάγου 597|1950 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. **Η Παπαηλιού**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Δ. Ἀργυράκης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. **Σ. Γραββάνης, Π. Καλὸς**

Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τοῦ εἰς δεύτερον βαθμὸν δικάσαντος Πρωτοδικείου Βεροίας, ἀπορρίψασα τὴν ἔφεσιν τοῦ ἀναιρεσείοντος καὶ τοῦ ἐναγομένου Δήμου Βεροίας κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 4 τοῦ 1949 ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν Πρωτοδίκου Βεροίας, δι' ἧς ἐπεδικάσθη τῷ ἀναιρεσιβλήτῳ ἐνάγοντι μισθὸς ὀφειλόμενος εἰς αὐτὸν ὡς δημοτικὸν ὑπάλληλον ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω Δήμου Βεροίας, ἀπεφήνατο, ὅτι οὐχὶ νομίμως προέβη ὁ ἀναιρεσείων Δῆμος εἰς ἀπόλυσιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου δημοτικοῦ ὑπαλλήλου ἀπὸ τῆς θέσεώς του. Τὴν περὶ τούτου δὲ κρίσιν του ἐστήριξεν ὁ δεύτερος βαθμὸς εἰς δύο ἐπαλλήλους αἰτιολογίας, ἑκατέρα τῶν ὁποίων ἀποτελεῖ αὐτοτελὲς ἔρεισμα τοῦ διατακτικοῦ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἤτοι α) εἰς τὴν αἰτιολογίαν ὅτι τὸ ἄρθρον 10 τοῦ Α.Ν. 843 τῆς 16|20 Δεκεμβρίου 1948 «περὶ καταργήσεως τῶν φόρων ἐπὶ τῆς κυκλοφορίας τῶν ἀγαθῶν καὶ ἀναπληρώσεως τῶν ἐξ αὐτῶν ἐσόδων», διαλαμβάνον ἐν τῇ § 1 αὐτοῦ ὅτι τὸ εἰς τὰς ἐκτάκτους ὑπηρεσίας βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν διὰ τοῦ παρόντος καταργουμένων δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν φορολογιῶν ὑπηρετοῦν ἐπὶ μισθῷ, ἀποζημιώσει ἢ ἡμερομισθίῳ προσωπικὸν ἀπολύεται αὐτοδικαίως τῆς ὑπηρεσίας ἀπὸ τῆς χρονολογίας τῆς καταργήσεως τῶν φόρων, ἔχει ἐφαρμογὴν κατὰ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τῆς διατάξεως ταύτης, μόνον ἐπὶ τοῦ ἐξ ἐκτάκτων ὑπαλλήλων προσωπικοῦ Δήμων καὶ Κοινοτήτων καὶ οὐχὶ ἐπὶ τοῦ ἐκ μονίμων ὑπαλλήλων προσωπικοῦ εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάγεται καὶ ὁ ἀναιρεσιβλητος ἐνάγων, ὑπάλληλος τοῦ ἀναιρεσείοντος Δήμου, προσληφθεὶς πρὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1936 εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἀναιρεσείοντος ὡς ἔφεδρος παλαιὸς πολεμιστὴς καὶ λόγῳ τῆς ταιαύτης ἰδιότητος μονιμοποιηθεὶς αὐτοδικαίως, δυνάμει τῶν εἰδικῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 9 § 1, 31 καὶ 39 τοῦ Α.Ν. τῆς 28|31 Ὀκτωβρίου 1935 «περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν», καὶ μὴ ὑποκείμενος ἐξ ἧς εἰς ἀπόλυσιν, εἰ μὴ μόνον διὰ τοὺς ἐ. τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α.Ν. 244 τοῦ 1936 περὶ εἰς στικῶς ἀναφερομένους λόγους, ἐξ ὧν συντρέχει ἐν προκειμένῳ καὶ β) εἰς τὴν αἰτιολογίαν ὅτι, καὶ ἂν ἤθελεν ὑποτεθῇ

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΑΜΟΙΒΗ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΔΙΑ ΠΑΡΟΧΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΑΣ

Έννοια τῆς ὑπ' ἀριθ 8900|1946 Υ. Α. περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς

Ὡς ἡμέρα δι' ἐφαρμογὴν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 Υ.Α. περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς νοεῖται ἡ κατὰ τὸ πολιτικὸν ἡμερολόγιον, ἤτοι τὸ ἀπὸ τοῦ μεσονυκτίου εἰς μεσονύκτιον διάστημα τοῦ χρόνου 24 ὡρῶν καὶ οὐχὶ τὸ ἀπὸ ἀνατολῆς μέχρι τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου. — Δικαίωμα ἐπομένως εἰς πρόσθετον ἀμοιβὴν τῶν ἐργαζομένων ἀπὸ τοῦ μεσονυκτίου (μὴ συμπεριλαμβανομένου) τοῦ Σαββάτου μέχρι καὶ τοῦ μεσονυκτίου τῆς Κυριακῆς, συμπεριλαμβανομένου.

Ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ἠχθη ἡ ὑπόθεσις μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 531|1950 Α' Τμήματος (εἰσηγητὴς *Κ. Κανελλ.*, ΕΕΔ 9, 1130), διαφωνεῖ πρὸς τὴν γνώμην ἐκείνης τοῦ Α' Τμήματος (ὁμοίως καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 511|1950 Α' Τμήματος, εἰσηγητὴς *Ν. Πλατώνος*, ΕΕΔ 9, 1025), σχετικὸς πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς ἐργασίας κατὰ τὴν Κυριακὴν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς διὰ τὴν κατὰ Κυριακὰς ἐργασίαν (ΕΕΔ 5, 223).

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 9, 1034, 1135 ἑπ.), ὅτι ἐκ τῆς κειμένης νομοθεσίας παρέχονται πλεῖστα ὅσα στοιχεῖα, διὰ τὴν θεμελίωσιν τῆς ὑπὸ τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου γενομένης ἤδη δεκτῆς ἀπόψεως καὶ ἐπὶ νομοθετικῶν στοιχείων, τὰ ὁποῖα ἄγουν εἰς ἀσφαλῆ ὀρθὴν ἑρμηνείαν, βασίζεται ἡ κατωτέρω νεωτέρα ὁμοιομγιτικὴ ἀπόφασις, ἐν ἀναμονῇ πάντως τῆς γνώμης καὶ τῆς Ὀλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου.

διάταξις τοῦ ἄρθρου 10 § 1 τοῦ Α.Ν. 843 τοῦ 1948 περιλαμβάνει ἐν τῇ ἐννοίᾳ αὐτῆς καὶ τὸ μόνιμον προσωπικὸν τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων, τὸ ὑπηρετοῦν εἰς τὰς καταργουμένας ὑπὸ τοῦ Νόμου τούτου ὑπηρεσίας, πάλιν ἡ διάταξις αὕτη, οὖσα γενική, δὲν καταργεῖ τὴν προγενεστέραν εἰδικὴν διάταξιν τοῦ προμνησθέντος ἄρθρου 7 τοῦ Α.Ν. 244 τοῦ 1936, διέπουσαν εἰδικῶς καὶ ἀποκλειστικῶς τὸ τῆς ἀπολύσεως ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, οἵος καὶ ὁ ἀναιρεσίβλητος. Ἡ Ἀρκοῦσις δὲ πρὸς στήριξιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς προσβαλλομένης ἀπαφάσεως καὶ μόνης τῆς πρώτης τῶν ὡς ἄνω αἰτιολογιῶν, μὴ πληττομένης δι' οὐδενὸς λόγου ἀναιρέσεως, μταλία ἀποβαίνει ἡ ἔρευνα περὶ τῆς ὀρθότητος τοῦ μοναδικοῦ λόγου τοῦ ἀναιρετηρίου, δι' οὗ πλήττεται, ὡς περιέχουσα ψευδῆ ἑρμηνείαν τοῦ Α.Ν. 843 τοῦ 1949, μόνη ἡ δευτέρα ὡς ἄνω ὑπάλληλος αἰτιολογία, καθόσον, καὶ ἐσταθμῶντος τυχὸν τοῦ λόγου ἀναιρέσεως, δὲν ἐπηρεάζεται ἐξ αὐτοῦ ἡ ὀρθότης τοῦ διατακτικοῦ τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ἀποφάσεως, στηριζομένου καὶ εἰς μόνην τὴν πρώτην τῶν διαληφθεισῶν αὐτοτελῶν αἰτιολογιῶν, ἀπορριπτέος δέ, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 809 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, ὁ προτεινόμενος μοναδικὸς λόγος ἀναιρέσεως.

Ἀρείου Πάγου 78|1951 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Δινάρδος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**
Διηγόρευσαν οἱ κ.κ. Κ. Δημάκης, Δ. Τρίμης

Ἐκ τῶν διατάξεων τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900 (τοῦ 1946 ἔτους) κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, κατ' ἐξουσιοδότησιν παρεσχημένην αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ ἀναγκαστικοῦ νόμου 28|1944, ὡς οὗτος αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἀναγκ. νόμου 866 (1946 ἔτους), ἐκδοθείσης καὶ ὡς ἐκ τούτου ἰσχύν οὐσιαστικοῦ νόμου ἐχούσης, ὁρίζούσης δέ, ὅτι εἰς τὸ ἐν γένει προσωπικὸν πασῶν ἐν γένει τῶν ἐν τῇ Χώρᾳ ἐργασιῶν καὶ ἐπιχειρήσεων, ὅπερ, λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας του, ἀπασχολεῖται κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένας, ὡς μὴ ἐργασίμους, ἑορτὰς τοῦ ἔτους, καταβάλλεται διὰ τὰς ἡμέρας ταύτας, τὸ κεκανονισμένον ἑκάστοτε ἡμερομίσθιον, ηὐξημένον κατὰ 75ο|ο, συνδυαζομένων πρὸς τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310 (τοῦ 1946 ἔτους) ἀποφάσεως τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν καὶ τὰς ὁμοίας τῶν ἄρθρων 240—246 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, τοῦ ἀπὸ 8|14 Μαρτίου 1930 Πρ. Διατάγματος περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως (ἄρθρα 1, 3, 8, 12) καὶ τοῦ ἀπὸ 28|31 Ἰουλίου 1917 Β. Δ. περὶ κανονισμοῦ τῆς ὥρας ἐν τῷ στρατῷ τῆς ξηρᾶς καὶ θαλάσσης, καθὼς καὶ εἰς τοὺς σιδηροδρόμους καὶ τὰς ἀτμοπλοϊκὰς ἑταιρίας, καθ' ἃς ἡ ἡμέρα διαιρεῖται εἰς 24 ὥρας, μετρουμένας ἀπὸ 0 ἕως 24, ἀρχεται δὲ ἀπὸ τοῦ μεσονυκτίου, μὴ συμπεριλαμβανομένου, καὶ λήγει τὸ ἑπόμενον μεσονύκτιον, συμπεριλαμβανομένου, σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ἀποφάσεως εἶναι, ὅτι ὡς ἡμέρα νοεῖται ἡ κατὰ τὸ πολιτικὸν ἡμερολόγιον τοιαύτη, ἤτοι τὸ ἀπὸ μεσονυκτίου εἰς μεσονύκτιον διάστημα τοῦ χρόνου 24 ὡρῶν καὶ οὐχὶ τὸ ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς μέχρι τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου τοιοῦτον. Ὑπὲρ τῆς ὀρθότητος τῆς λύσεως ταύτης σπουδαιότατον συνάγεται ἐπιχείρημα καὶ ἐκ τῶν διατάξεων τῶν περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας ἐργατῶν καὶ ὡρῶν ἐργασίας νόμων (Νόμ. ΓΨΛΔ', 1911, Β. Δ. 25|8|1920, Ν. 2269|1920, Π. Δ. 27 Ἰουνίου|4 Ἰουλίου 1932), δι' ὧν καθωρίσθη ὅτι ἡ διάρκεια τῆς ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν διαφόρων ἐπιχειρήσεων δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ τὰς 8 ὥρας ἡμερησίως καὶ 48 ὡ-

ΑΜΟΙΒΗ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΔΙΑ ΠΑΡΟΧΗΝ ΝΥΚΤΕΡΙΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Δικαίωμα άδείας κατ' Α.Ν. 539|1945 καὶ ἔννοια ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας

Ὧραι ἐργασίας ὁδηγῶν, εἰσπρακτόρων καὶ ἐποπτῶν ἐπιβατικῶν λεωφορείων αὐτοκινήτων.— Τίνες θεωροῦνται ὧραι ἐργασίας.— Παροχὴ ἐργασίας ὑπὲρ τὰς νομίμους ὥρας καὶ ἀρμόδιον πρὸς ἐκδίκασιν διαφορῶν δικαστήριον.— Ἔννοια ὑπ' ἀριθ. 10310|1946 Υ. Α. περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς μισθωτῶν διὰ παροχὴν νυκτερινῆς ἐργασίας.— Προϋπόθεσις ἡ συνεχὴς ἀπὸ 10 μ.μ.—6 π.μ. ἐργασία.— Ἔννοια ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας.— Ἐφαρμογὴ Α.Ν. 539|1945 περὶ ἀδειῶν μισθωτῶν.— Παροχὴ ἀδείας in natura.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν (ΕΕΔ 5, 382) εἰς τοὺς πάσης φύσεως μισθωτοὺς (ὑπαλλήλους, ὑπηρέτας καὶ ἐργατοτεχνίτας) τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει, συνεχοῦς ἢ μὴ λειτουργίας, ὁσάκις ἀπασχολοῦνται ἀπὸ 10 μ.μ. μέχρις 6 π.μ. καταβάλλονται αἱ ἑκάστοτε κεκανονισμέναι νόμιμοι ἀποδοχαί, αὐξημέναι κατὰ 25 ο|ο.

Ἑρμηνεύουσα τὴν ὑπουργικὴν ταύτην ἀπόφασιν ἡ κατωτέρω δικαστικὴ ἀπόφασις καταλήγει εἰς τὴν γνώμην, ὅτι αὕτη ἐφαρμόζεται μόνον ἐπὶ τῶν καθ' ὅλας τὰς ἀπὸ 10 μ.μ. μέχρις 6 π. μ. ὥρας ἀπασχολουμένων μισθωτῶν (οὕτω καὶ τὸ μνημονευόμενον ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως ὑπ' ἀριθ. 31417 ἀπὸ 26 Αὐγούστου 1948 ἐγγραφον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ κατὰ 25 ο|ο προσαύξησις λόγῳ νυκτερινῆς ἐργασίας παρέχεται εἰς τοὺς ἐργαζομένους κατὰ τὰς ὥρας ἀπὸ 10 μ.μ. μέχρις 6 π.μ συνεχῶς, τοῦτέστιν εἰς τοὺς παρέχοντας ἐργασίαν «κατὰ βάρδιαν» ἐντὸς τοῦ ὡς ἄνω χρόνου καὶ οὐχὶ εἰς τοὺς ἐργαζομένους κατὰ τμῆμα μόνον τοῦ χρόνου τούτου, σύμφωνος καὶ ἡ Πρωτοδίκου Πειραιῶς 144|1948. Πρωτοδίκης *Γ. Κροκίδας*, ΕΕΔ 7, 521, ἀντίθετος ὅμως ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 69|1949, Πρωτοδίκης *Β. Φαρμακίδης*, ΕΕΔ 8, 157).

Περαιτέρω ἡ αὐτὴ ἐν λόγῳ δικαστικὴ ἀπόφασις, προκειμένου νὰ κρίνῃ ἐπὶ τῆς διαφόρου δι' ἐπιχειρήσεις κοινῆς ὠφελείας ἢ ἐκείνης τῶν ἄλλων ὑποχρεώσεως πρὸς παροχὴν ἀδείας, κατὰ τὸν Α. Ν. 539|1945, καθορίζει τὴν ἔννοιαν τῆς ἐπιχειρήσεως κοινῆς ὠφελείας (βλέπε σχετικῶς καὶ ΕΕΔ 9,558, ΕΕΔ 9,864).

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 1578|1950

Διαδικασία Ν, ΓΨΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Κ. Παπαμιχαλέπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ἠ. Ἠλιόπουλος, Κ. Οἰκονόμου

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 §§ 1 καὶ 2 τοῦ προεδρικοῦ Δ|τος τῆς 7|12 Δεκεμβρίου 1932 «περὶ κανονισμοῦ τῶν ὡρῶν ἐργασίας εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν αὐτοκινήτων λεωφορείων» «ἡ διάρκεια τῆς ἐργασίας τῶν μισθωτῶν ὁδηγῶν, εἰσπρακτόρων καὶ ἐποπτῶν τῶν ἐπιβατικῶν αὐτοκινήτων λεωφορείων δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὑπερβαίνῃ τὰς 8 ὥρας καθ' ἑκάστην καὶ τὰς 48 καθ' ἑβδομάδα. Ὡς ὥραι δὲ ἐργασίας θεωροῦνται αἱ ἐκ τοῦ σταθμοῦ διανυκτερεύσεως ἐκκινήσεις, διαδρομαί, στάσεις, ἀναμοναὶ εἰς τὰς ἀφετηρίας καὶ τέρματα, ἐπισκευαὶ ἢ συντηρήσεις μηχανῶν καὶ ὀχημάτων καὶ αἱ διαδρομαὶ ἐπανόδου εἰς τὸν σταθμὸν διανυκτερεύσεως καὶ πᾶσα παραλαβὴ ἢ παράδοσις σχετιζομένη πρὸς τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ αὐτοκινήτου...»

Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης σαφῶς συνάγεται, ὅτι τὰ 15 λεπτὰ τῆς ὥρας, ἃ διέθετε ὁ ἐνάγων διὰ τὴν μεταφορὰν τοῦ αὐτοκινήτου ἐκ τοῦ σταθμοῦ διανυκτερεύσεως (γκαράζ) εἰς τὴν ἐν τῷ Δημοτικῷ Θεάτρῳ ἀφετηρίαν, ἀποτελοῦν ἐργάσιμον ὥραν. Ἀφοῦ δὲ πλέον τούτων εἰργάζετο οὗτος καὶ ἐν ὁλόκληρον ὥρον εἰσέτι, προκύπτει ἐντεῦθεν ὑπερωριακὴ ἐργασία 15 λεπτῶν τῆς ὥρας καθ' ἑκάστην πρωϊνὴν ἐργασίαν (βάρδιαν), τὴν ὁποίαν ἔδει νὰ πληρώνηται. Ἡ ἐντεῦθεν ἀξίωσις του διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 15.5.49 μέχρι 10.8.50 ἀνέρχεται, κατὰ τοὺς ὁπολογισμοὺς μας, εἰς δραχμὰς 321.000 (ὧραι 60×5.350 =321.000), αἵτινες καὶ δέον νὰ ἐπιδικασθῶσιν αὐτῷ. Σημειωθήτω ὅτι ἁρμοδίως ἡ τοιαύτη ἀξίωσις του φέρεται πρὸς ἐκδίκασιν ἐνώπιον ἡμῶν, διότι δὲν στηρίζεται ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 904 Α.Κ., ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 659 αὐτοῦ, διότι ἡ ἁρμοδία δημοσία Ἀρχή, ὁρίζουσα τὴν δὴν πρωϊνὴν ὡς ὥραν ἐκκινή-

---

ρας καθ' ἑβδομάδα, ἐπιτρεπομένης ὑπερβάσεως ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν, ὧν ἡ συνεχὴς ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῶν, λειτουργία ἐξασφαλίζεται διὰ διαδοχικῶν ἐναλλαγῶν τοῦ προσωπικοῦ, ἐν τῇ περιπτώσει ὅμως ταύτῃ δέον νὰ χορηγῆται εἰς τοὺς κατὰ τὴν Κυριακὴν ἀπασχολουμένους 24ωρος ἀνάπαυσις κατ' ἄλλην ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος (ἄρθρ. 8 Π.Δ. 27. 6.1932). Συνεπῶς, τῆς ἡμέρας νοουμένης ἀπὸ μεσονυκτίου εἰς μεσονύκτιον, οἱ ἐργαζόμενοι ἀπὸ τοῦ μεσονυκτίου (μὴ συμπεριλαμβανομένου) τοῦ Σαββάτου μέχρι καὶ τοῦ μεσονυκτίου τῆς Κυριακῆς, συμπεριλαμβανομένου, δικαιοῦνται εἰς τὴν λῆψιν τῆς ὑπὸ τῆς 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὁριζομένης αὐξήσεως κατὰ 75 ο|ο τοῦ ἡμερομισθίου.

Τοιαύτην ἔχον τὸ Τμῆμα τοῦτο γνώμην, εὑρίσκεται ἐν διαφωνίᾳ πρὸς τὴν ἐξενεχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Α' Τμήματος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 531|1939 ἀναιρετικῆς ἀποφάσεώς του, ἐπὶ τῆς ἐν τῇ ἡγουμένῃ σκέψει διατάξεως, κρίσιν, δι' ὅπερ δέον νὰ παραπεμφθῇ ἡ λύσις τοῦ ἀνωτέρω νομικοῦ ζητήματος εἰς τὴν Ὁλομέλειαν τοῦ Δικαστηρίου τούτου, κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Νόμου ΧΜΖ'|1877 πρὸς ἄρσιν τῆς μεταξὺ τῶν δύο Τμημάτων ἀναφυείσης διαφωνίας.

ΑΝΑΚΛΗΣΙΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΠΕΡΙ ΕΚΤΟΠΙΣΕΩΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ

Έννοια σχετικών διατάξεων διά τάς συνεπείας ως πρός τόν μισθόν

Θέσις έκτός ύπηρεσίας τού έκτοπισθέντος δημοσίου ύπαλλήλου καί στέρησις μισθού άπό τής τελεσιδικίας τής περί έκτοπίσεως άποφάσεως. Ύστερα άνάκλησις άποφάσεως δέν άνατρέπει τά άποτελέσματα τής τελεσιδίκου έκτοπίσεως άφ' ής ίσχυσαν, άλλά μόνον άπό τής έκδόσεως αύτής.— Συνεπώς δέν δικαιούται μισθού κατά τόν πρό τής έκδόσεως τής άνακλητικής άποφάσεως χρόνον ό έκτοπισθείς.

Άναιρείται ή ὑπ' ἀριθ. 137|1950 ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Ἐσφαλμένως ἐφαρμόσασα καὶ ψευδῶς ἑρμήνευσε τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 8 ἐδ. δ τοῦ ν. 41|1945 περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 4|5|46 Ν. Δ|γος πλπ. καὶ 1 καὶ 2 τοῦ Ν. Δ|τος τῆς 25|2|47 περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τοῦ ν. δ. τῆς 19|1|21 περὶ συστάσεως Ἐπιτροπῶν Δημοσίας Ἀσφαλείας. Κατὰ τὸ σαφὲς γράμμα τοῦ ἄρθρου 3 ἐδ. δ τοῦ Ν. 41|1946 ἀπὸ τῆς τελεσιδικίας τῆς ἀποφάσεως τῆς ἐκτοπίσεως ὁ ἐκτοπισθεὶς ὑπάλληλος τίθεται ἐκτὸς ὑπηρεσίας καὶ στερεῖται ἁπασῶν τῶν ἀποδοχῶν του. Ἀφ' ἑτέρου κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ἀπὸ 25 Φεβρουαρίου 1947 Ν. Δ|τος ἐπιτρέπεται εἰς μὲν τὰς πρωτοβαθμίους Ἐπιτροπὰς Ἀσφαλείας ἡ ἀνάκλησις τῆς περὶ ἐκτοπίσεως ἀποφάσεως, εἰς δὲ τὰς δευτεροβαθμίους τοιαύτη δίδεται ἑρμηνεία. Βεβαίως τὸ ἐγγραφὸν τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ αὐθεντικὴν ἑρμηνείαν τῆς ἀποφάσεως, ἀλλ' ὡς ἐκδοθὲν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἤτοι τοῦ ἑνὸς ἐκ τῶν δύο Ὑπουργῶν τῶν ἐκδοσάντων τὴν ἑρμηνευομένην ἀπόφασιν, εἶναι λίαν χρήσιμον, ὡς ἑρμηνευτικὸν βοήθημα (ὅρα σχετικῶς Θέμ. Ι' 638, ΛΕ' 325, ΚΑ' 302, Ἐφετείου Ἀθηνῶν 525|34 ΕΕΜ α' 409). Ἐπομένως, ἀφοῦ αὐτὴ εἶναι ἡ ἔννοια τῆς ἐν ἀρχῇ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, τὸ δεύτερον κονδύλιον τῆς ἀγωγῆς εἶναι ἀκορριπτέον, ὡς μὴ νόμιμον.

Ἐπιχειρήσεις κοινῆς ὠφελείας εἶναι ἐκεῖναι, αἵτινες λειτουργοῦν κατὰ παραχώρησιν Ἀρχῆς (Κράτους, Δήμου, Κοινότητος ἢ ἄλλων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ἀσκούντων διοίκησιν), κυρουμένην διὰ νόμου ἢ Δ|τος καὶ εἶναι προωρισμέναι, ἐπὶ ἰδίαις δαπάναις καὶ ἰδίοις κινδύνοις, νὰ ἐξυπηρετοῦν ἀνάγκας τοῦ κοινοῦ εὐρείας ἐκτάσεως, ἃς αὐτὴ ἡ Ἀρχὴ ἔδει νὰ ἐξυπηρετῇ (ὅρα σχετικῶς συγγραφεῖς καὶ νμλγ ἐν ΕΕΔ 9,558 καὶ αὐτόθι ἀπόφασιν μιας 558|50). Ἡ διὰ λεωφορείων ὅμως μεταφορὰ ἐπιβατῶν ἀπὸ Πειραιῶς εἰς Γλυφάδα καὶ ἀπὸ Πειραιῶς ἐπίσης εἰς Καλλίπολιν δὲν ἀποτελεῖ προδήλως ἐπιχείρησιν κοινῆς ὠφελείας, διότι οὔτε κατὰ παραχώρησιν τῆς Ἀρχῆς λειτουργεῖ αὕτη, οὔτε εὐρείας ἀνάγκας τοῦ κοινοῦ ἐξυπηρετεῖ ὑπὸ τὰς ἀνω προϋποθέσεις. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ ἐνάγων, ὡς μὴ ἐργαζόμενος εἰς ἐπιχείρησιν κοινῆς ὠφελείας, ὑπάγεται, ὅσον ἀφορᾷ τὸν καθορισμὸν τῶν ἡμερῶν ἀδείας, εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρου 2 § 1 ἐδαφ. δ' καὶ ἄρθρου 2 § 2 ἐδάφ. δ', βάσει τούτων ἔλαβεν οὗτος τὴν ἀναλογοῦσαν εἰς αὐτὸν ἄδειαν καὶ οὐδὲν πλέον δικαιοῦται. Ἐπομένως, ἀφοῦ οὗτος ὑπάγεται εἰς τὰς ἀνω διατάξεις, καὶ τὸ τρίτον κονδύλιον τῆς ἀγωγῆς εἶναι ἀπορριπτέον, ὡς ἀβάσιμον. Σημειωθήτω προσέτι ὅτι ἡ ἄδεια παρέχεται in natura καὶ δὲν δύναται ὁ ἐνάγων, ἐργασθεὶς κατὰ τὸν χρόνον αὐτῆς, νὰ ζητήσῃ νὰ πληρωθῇ δις, ἤτοι καὶ ὡς ἐργασθεὶς καὶ ὡς μὴ ἐργασθείς.

(*) **Σημ. ΕΕΔ**: Ἀποκλεισις ἀπὸ τῆς γνωστῆς κρατούσης, μετὰ τὴν Α.Π 101|1950, ΕΕΔ 9. 295, δικαστηριακῆς ἀπόφασης. Εἶθε νὰ διανοιχθῇ ἐπὶ τέλους ὁ ἀφόρητος δικονομικὸς κλοιός.

αύτας ή άρσις ή ό χρονικός περιορισμός της καταστάσεως του έκτοπισμού και κατα την δευτέραν παράγραφον του αύτου άρθρου έπιτρέπεται ή υπό του Υπουργού της Δημοσίας Τάξεως άνάκλησις οποτεδήποτε της περί της έκτοπίσεως αποφάσεως, εάν κατα την κρισιν αύτου συντρέχωσιν είδικοί λόγοι, ή ή διακοπή της έκτοπίσεως, είτε έφ' ωρισμένον χρόνον, είτε επ' αόριστον. Έκ της τελευταίας ταύτης διατάξεως παρέπεται, ότι παρέχεται εις τόν Υπουργόν της Δημοσίας Τάξεως ή εύχερεια της ανακλήσεως των περί έκτοπίσεων αποφάσεων των είρημένων Επιτροπών δι' είδικούς λόγους, έκτιμωμένους παρ' αύτου, άσχέτως προς το νόμιμον και έγκυρον των ανακαλουμένων αποφάσεων, ως τοιούτοι δε λόγοι νοούνται προφανώς και ή μεταβολή των αντιλήψεων του Κράτους έν τη μεταχειρίσει των έκτοπισθέντων, ή μετάνοια τούτων, ή γενικωτέρα έναντι τούτων εφαρμογή πολιτικής επιεικείας κλπ. Είναι προφανές, ότι έν τη τελευταία ταύτη περιπτώσει δέν τίθεται εξ υπαρχής υπό νέαν κρίσιν ή ορθότης των εκδοθεισών τελεσιδίκων αποφάσεων, αλλ' εξαφανίζεται ή περί έκτοπίσεως απόφασις μετά των συνεπειών αύτης, ήτις κατά τα άλλα νομίμως και έγκύρως εξεδόθη, μόνον διά το μέλλον, χωρίς νά θίγωνται ποσώς τά ήδη έκ του έκτοπισμού επελθόντα αποτελέσματα, έν οίς είναι και ή στέρησις του μισθού διά τόν χρόνον της υπαιτίου πλέον μετά την τελεσιδικίαν μη παροχής υπηρεσιών του έκτοπισθέντος υπαλλήλου. Ότι αύτη είναι ή μόνη άληθης έννοια του νόμου παρέπεται και έκ της αντιπαραθέσεως των λοιπών διατάξεων του άρθρου 2 του αύτου Ν. Δ. της 25|2|47 «περί τροποποιήσεως διατάξεών τινων του ν. δ. της 19 Απριλίου 1924 «περί συστάσεως Επιτροπών Δημοσίας Ασφαλείας», καθ' άς επιτρέπεται εις τάς πρωτοβαθμίους Επιτροπάς ή ανάκλησις υπό την γνωσιν έν τω διοικητικώ δικαίω έννοιαν και τάς συνεπείας ταύτης, εις δε τάς δευτεροβαθμίους ή άρσις ή χρονικός περιορισμός της έκτοπίσεως, εάν κρίνωσιν ότι το συμφέρον της δημοσίας ασφαλείας επιβάλλει ταύτα, έκ των οποίων σαφώς προκύπτει, ότι ό νομοθέτης ποιείται διαστολήν μεταξύ των δύο έννοιών ανακλήσεως ή άρσεως ή διακοπής και της ανακλήσεως της διατασσομένης παρά του Υπουργού της Δημοσίας Τάξεως, καθ' ήν νοείται ή επέλευσις των αποτελεσμάτων διά το μέλλον και μόνον, μη θιγομένων των έκ της νομίμου και έγκύρου πράξεως του έκτοπισμού συνεπειών. Η νομοθετική αιτία της διακρίσεως δέον νά αποδοθή εις το ότι αί πράξεις των πρωτοβαθμίων Επιτροπών δέν υπέστησαν την βάσανον του δευτέρου βαθμού και έκ του λόγου τούτου έκρίθη σκόπιμος ή υπό του αύτου οργάνου ανάκλησις υπό τάς προϋποθέσεις και διατυπώσεις της ανακλήσεως πάσης διοικητικής πράξεως, ένώ μετά την τελεσιδικίαν, έν όψει και των προεκτεθεισών διατάξεων του άρθρ. 8 § δ του Ν. 41|1946, ήτις ένέχει άμαχητον τεκμήριον νομικής και ουσιαστικής ορθότητος και έγκυρότητος του διαταχθέντος μέτρου, συνεχωρήθη μόνον ή άρσις της έκτοπίσεως ή ή μείωσις του χρόνου αύτης έκ λόγων επιβαλλομένων υπό του συμφέροντος της δημοσίας ασφαλείας, χωρούσα διά το μέλλον και μη επηρεάζουσα την υπόστασιν και τάς άλλας συνεπείας της αποφάσεως. Δέν είναι δυνατόν νά νοηθή, ότι διά της 2ας παραγράφου, δι' ής εχορηγήθη εις τόν Υπουργόν της Δημοσίας Τάξεως το δικαίωμα προς ανάκλησιν ή προς διακοπήν της έκτοπίσεως τίθενται υπό νέαν έρευναν ή ορθότης της τελεσιδίκου αποφάσεως, ήτις εξακολουθεί ούσα νόμιμος και έγκυρος, πολλώ δε μάλλον, ότι αίρονται αί συνέπειαι ταύτης διά το παρελθόν, διότι, εάν ό νομοθέτης εσκόπει τοιούτον τι, θά έκαμνε σαφή μνείαν της τοιαύτης βουλήσεώς του, έν όψει του προϊσχύοντος ν. 41|46, ποιούμενος ως έκ τούτου χρήσιν του γνωστού όρου ακύρωσις. Αντιθέτως ό νομοθέτης, ποιούμενος χρήσιν του όρου ανάκλησις, εποιήσατο χρήσιν αύτου έν γνώσει των έν τω διοικητικώ δικαίω κρατούντων περί της ανακλήσεως των έγκύρως και νομίμως εκδοθεισών διοικητικών πράξεων. Κατ' αρχήν αί διοικητικαί πράξεις, από τάς οποίας έλλείπει ή ισχύς του ουσιαστικού δεδικασμένου, αναθεωρούνται και ανακαλούνται υπό της Διοικήσεως, άν μη δεσμεύηται αύτη υπό διατάξεως νόμου, οριζούσης, είτε ρητώς, είτε σιωπηρώς, το εναντίον. Η αναθεώρησις ή ή ανάκλησις συντελούνται διά πλάνην είτε περί τά πράγματα, είτε περί τόν νόμον, είτε ένεκα δημιουργίας νέου λόγου δημοσίου συμφέροντος, δστις δικαιολογεί την ανάκλησιν. Ειδικώτερον, προκειμένου περί ατομικής διοικητικής πράξεως το ζήτημα της αναδρομικής ισχύος ή μή της ανακλήσεως αύτων θά λυθή επί τη βάσει της διακρίσεως μεταξύ νομίμων και παρανόμων τοιούτων. Κατά κανόνα ή αναδρομική ανάκλησις των έγκύρως εκδοθεισών ατομικών πράξεων δέν είναι επιτετραμμένη, ή δέ ανάκλησις αύτων έχει την έννοιαν της διακοπής της νομίμως μέχρις τούδε υπαρξάσης νομικής καταστάσεως. Ούτω ή ανάκλησις της τελεσιδίκου εν προκειμένω αποφάσεως περί έκτοπίσεως, περί της νομιμότητος και του κύρους της οποίας ούδεμία αμφισβήτησις ύφίσταται, ούτε και προϋβλήθη ανάκλησις, ένεκεν της δημιουργίας νέου λόγου, εγκειμένου εις την μεταβολην των αντιλήψεων της διοικήσεως έναντι των εκτοπισθέντων, απειρείται αναδρομικής δυνάμεως και έχει την έννοιαν της διακοπής της νομίμως μέχρι τούδε υπαρξάσης νομικής καταστάσεως, ής διακοπής τα αποτελέσματα θά ισχύσωσι κατα ταύτα διά το μέλλον μόνον.

Κατ' ακολουθίαν, εφ' όσον ούτε έκ της είρημένης διατάξεως του Ν.Δ. 25|2|47 προκύπτει, ότι ή υπό του Υπουργού Δημοσίας Τάξεως ανάκλησις της περί έκτοπίσεως τελεσιδίκου αποφάσεως έχει αναδρομικήν δύναμιν, αλλ' ούτε και έκ της προσαγομένης ὑπ' αριθ. 27.2268.1219β της 9.12.47 ανακλητικής αποφάσεως του επί της Δημοσίας Τά-

ΠΑΡΑΙΤΗΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΑΠΟ ΑΞΙΩΣΕΩΣ ΝΟΜΙΜΩΝ ΑΠΟΔΟΧΩΝ

Βραδύτης ἀσκήσεως δικαιώματος καὶ ἀρχὴ περὶ ἀτονίας δικαιώματος

Ἀκυρότης παραιτήσεως μισθωτοῦ ἀπὸ τῶν ἐκ τῆς ἐργασίας του νομίμων δικαιωμάτων.—Ἀνίσχυρον καὶ παραιτήσεως ἀπὸ δικαιώματος μισθοῦ ἐκ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.—Ἐνυπάρχων φόβος τοῦ μισθωτοῦ διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, δι' ἣν περίπτωσιν δὲν ἤθελε δεχθῆ νὰ παραμείνῃ ἐν τῇ ἐργασίᾳ μὲ ἠλαττωμένον μισθόν.—Δὲν ἀρκεῖ μόνη ἡ πάροδος χρόνου διὰ τὴν ἀποδυνάμωσιν τοῦ δικαιώματος, ἀλλ' ἀπαιτεῖται καὶ συνδρομὴ εἰδικῶν συνθηκῶν πρὸς δικαιολογίαν τῆς ἐκπτώσεως ἐκ τοῦ δικαιώματος.

Ὁμοφώνως ἡ θεωρία καὶ ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις δέχονται, σημειοῦμεν ἄλλως τε τοῦτο καὶ εἰς ρητὰς νομοθετικὰς διατάξεις (ἄρθρ. 3 Α.Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1945 περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἄρθρ. 680 Α.Κ.), ὅτι παραίτησις τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τῶν ἐκ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας (καὶ πρὸς ταύτας ἐξομοιουμένων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων Ἐπιχειρηματικῶν Διατηρήσεως) καὶ ἐν γένει τῶν νομίμων ἀποδοχῶν του εἶναι ἄκυρος (βλέπε ἐκτενῶς ἐπὶ τοῦ ὅλου θέματος τοῦ κυρους τῆς παραιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τῶν ἀξιώσεών του *Βασ. Παντ. Βασιλείου*, ΕΕΔ 10, 193 ἑπ.). Τοῦτο δέχεται καὶ ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου διαδάσαντος Πρωτοδικείου Τριπόλεως (βλέπε καὶ συμφώνους *Κ. Κασσάν*, Ἐνοχ. Δίκαιον, ὑπ' ἄρθρ. 680 Α.Κ., *Γ. Σιμωνέτον*, ΕΕΔ 6, 10, *Ι. Καποδιστρίαν*, Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, σελ. 265, *Π. Ζέπον*, Ἐνοχ. Δίκαιον. Εἰδικόν, Τεῦχος δον, σελ 391, *Π. Βάλληνδαν*, ὑπ' ἄρθρ. 680 Α.Κ., Α.Π. 176|49, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρετος*, ΕΕΔ 8, 406, Ἔφετ. Ἀθηνῶν 487|1948, εἰσηγητὴς *Κ. Σούρλος*, ΕΕΔ 2, 312, Πρωτοδίκου Πειραιῶς 930|49, Πρωτοδίκης *Γ. Κρονίδας*, ΕΕΔ 8, 761, Πρωτοδικείου Πειραιῶς 2186|49, εἰσηγητὴς *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 9, 22, Πρωτοδικείων Ἀθηνῶν 214|43, εἰσηγητὴς *Κ. Κονιαβίτης*, ΕΕΔ 2, 212, Πρωτοδίκου Βόλου 15|48, Πρωτοδίκης *Π. Βουγᾶς*,

---

ξεως Ὑπουργοῦ προκύπτει, ὅτι αὕτη ἐξεδόθη λόγῳ παρανομίας τῆς ἀνακληθείσης πράξεως, εἶναι βεβαίως ὅτι ἡ ἀνάκλησις ἐν προκειμένῳ ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν πλήρη ἐξαφάνισιν καὶ αἰσθητοποίησιν τῆς ἀνυπαρξίας τῆς ἀνακληθείσης διοικητικῆς πράξεως, δὲν εἰσάγεται νόμῳ, δοθέντος ὅτι αἱ ὑπὸ τῆς πλειοψηφούσης γνώμης ἐν τῇ ἀναιρεσιβαλλομένῃ ἐπαναλούμεναι ἀποφάσεις ὑπ' ἀριθ. 174 καὶ 198 τοῦ 1938 τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἀφορῶσαι ἀνάκλησιν ἀκύρων πράξεων τῆς διοικήσεως, περὶ οὗ ὅμως ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν περιπτώσει δὲν πρόκειται.

Ἀρείου Πάγου 43|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. Χ. **Καλέλλης**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. Ἰ. **Ἀποστολέπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Κ. Κυριαζῆς Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, Π. Παρασκευᾶς

Κατὰ τὸ ἄρθρον 3 § 5 τοῦ ὑπὸ τοῦ Ν. 41|45 κυρωθέντος Ν. Δ. τῆς 4 Μαΐου 1946 ὁ κατὰ τὰς διατάξεις οὗτοῦ ἐκτοπισθεὶς ἀπαλλήλος ἢ ὑπηρέτης, ὡς ἐπικίνδυνος εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν, ἀπὸ τῆς τελεσιδικίας τῆς ἀποφάσεως περὶ ἐκτοπίσεως τίθεται ἐκτὸς ὑπηρεσίας καὶ στερεῖται ἁπασῶν τῶν ἀποδοχῶν του. Διὰ δὲ τοῦ ὄρθρου 8 § 2 τοῦ Ν.Δ. 19 Ἀπριλίου 1924 περὶ συστάσεως ἐπιτροπῶν ἀσφαλείας, ὡς τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ Ν. Δ. 25|25 Φεβρουαρίου 1947, παρεσχέθη ἐξουσία εἰς τὸν Ὑπουργὸν Δημοσίας Τάξεως νὰ ἀνακαλῇ πᾶσαν ἀπόφασιν περὶ ἐκτοπίσεως, ἐὰν κατὰ τὴν κρίσιν του συντρέχωσιν εἰδικοὶ λόγοι ἢ νὰ διατάσσῃ τὴν διακοπὴν τῆς ἐκτοπίσεως, εἴτε ἐφ' ὡρισμένον χρόνον, εἴτε ἐπ' ἀόριστον. Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς συνάγεται, ὅτι διὰ τῆς ὡς ἄνω διατασσομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δημοσίας Τάξεως ἀνακλήσεως τῆς ἀποφάσεως περὶ ἐκτοπίσεως δὲν ἀνατρέπονται, ἀφ' ἧς ἴσχυσαν, τὰ ἀποτελέσματα τῆς τελεσιδίκου ἐκτοπίσεως, ἤτοι ἡ θέσις ἐκτὸς ὑπηρεσίας καὶ ἡ στέρησις τοῦ μισθοῦ τοῦ ἐκτοπισθέντος, ἀλλὰ μόνον ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς περὶ τούτου ἀποφάσεώς του, χωρὶς νὰ θίγωνται καὶ τὰ ἐπελθόντα ἀποτελέσματα τῆς τελεσιδίκου ἀποφάσεως περὶ ἐκτοπίσεως. Ἐὰν τοὐναντίον ἐσκοπεῖτο, ῥητῶς θὰ ὡρίζετο, ἐφ' ὅσον ἦσαν γνωστὰ τὰ ἀποτελέσματα τῆς τελεσιδίκου ἐκτοπίσεως. Ὅθεν, ἀντιθέτως ἀποφανθεῖσα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου καὶ ἐπιδικάσασα τὰς ἀποδοχὰς τοῦ ἐκτοπισθέντος ἀναιρεσιβλήτου δημοσίου ὑπαλλήλου ἀπὸ τῆς τελεσιδικίας τῆς ἀποφάσεως περὶ ἐκτοπίσεως του τῆς ἐπιτροπῆς ἀσφαλείας μέχρι τῆς ἀνακλήσεως ταύτης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Δημοσίας Τάξεως, ψευδῶς ἐρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς ὡς ἄνω οὐσιαστικοῦ περιεχομένου διατάξεις καὶ ἐκ τούτου ἀναιρετέα κατέστη κατὰ τὸ ἄρθρον 807 § 17 Πολ. Δικονομίας, δεκτοῦ γινομένου τοῦ περὶ τούτου βασίμου πρώτου λόγου ἀναιρέσεως.

ΕΕΔ 7, 445. Πρωτοδικείου Ἰωαννίνων 144|47, εἰσηγητής **Ο. Νικόπουλος**, ΕΕΔ 6, 463. Πρωτοδικείου Πατρῶν 235|49, Πρωτοδίκης **Γ. Καλογερόπουλος**, ΕΕΔ 8, 717. Πρωτοδικείου Πειραιῶς 398|47, Πρωτοδίκης **Κ. Κουτουρίης**, ΕΕΔ 6, 722).

Ἐπομένως καὶ ἡ ἀνεπιφύλακτος εἰσπραξις ἡλαττωμένων ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ (ὑπελλατόν των νομίμων), ἐνῷ οὗτος ἐξακολουθεῖ παρέχων ὑπηρεσίας εἰς τὸν ἐργοδότην του, δὲν παραβλάπτει τὰ ἐκ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας δικαιώματά του (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5535|48, εἰσηγητής **Δ. Θεοτοκός**, ΕΕΔ 7, 779).

Τὸ Πρωτοδικεῖον Τριπόλεως ἀσχολεῖται ἐν τῇ αὐτῇ ἀπορράσει του καὶ περὶ τῆς λεγομένης ἀποδυναμώσεως τοῦ δικαιώματος (βλέπε περὶ αὐτῆς **Β. Λάλον**, Ν. Δίκαιον 6, σελ. 269), ἐκ τῆς ἐπὶ μακρὸν χρόνον μὴ ἀσκήσεως ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ τοῦ ἐκ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας δικαιώματός του (βλέπε σχετικῶς καὶ **Βασ. Παντ. Βασιλείου**, ΕΕΔ 10, 200).

Πρωτοδικείου Τριπόλεως 1115|1950

Πρόεδρος ὁ κ. **Ε. Μπλέτσας**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Α. Παπαμητρόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Πετσώνης, Χ. Μπρουσαλῆς

Τὸ διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως τιθέμενον ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τούτου εἶναι τὸ κῦρος ἢ μὴ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐργαζομένου μισθωτοῦ, διαρκούσης τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως του πρὸς τὸν ἐργοδότην, παραιτήσεως ἀπὸ τῶν ὑπὲρ αὐτοῦ διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας διατεταγμένων καὶ ἰδίᾳ ἐν σχέσει πρὸς τὸν μισθόν... Οἱ ἐκκαλοῦντες παραπονοῦνται, ἐπὶ τῷ ὅτι ὁ ἐκδοὺς τὴν ἐκκαλουμένην ἀπόφασιν δικαστής, ἐπὶ τῇ ἐνστάσει των ὅτι δὲν τυγχάνει νόμιμος ἡ διὰ τῆς ἀγωγῆς ἐπιδιωκομένη ἀξίωσις τοῦ ἐφεσιβλήτου διὰ τὴν πλημμέλειαν αὐτῷ μὴ καταβληθέντων διά τε διαφορὰν τῶν καταβληθέντων αὐτῷ διαρκούσης τῆς σχέσεως ἐργασίας ἀπὸ τῶν καταβλητέων διὰ μισθοὺς ποσῶν καὶ δι' ἄλλας παροχὰς κατὰ τὰς διεπούσας τὴν σχέσιν συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας, ὡς ἀναπροσηρμόσθησαν δι' ὑπουργ. ἀποφάσεων, κατ' ἀκολουθίαν τῆς παραιτήσεως τοῦ ἐνάγοντος ἀπὸ τῶν πρὸς λῆψιν τοῦ μείζονος ἐκ τῶν κατὰ τὰς συλλογ. συμβάσεις καὶ ὑπουργ. ἀποφάσεις ἀπαιτήσεών του κατὰ τὴν ἑκάστοτε καταβολὴν τοῦ μισθοῦ, ἄλλως τῆς ἐν τῇ ἑκάστοτε ρηθείσῃ καταβολῇ διὰ τῆς ἀνω παραιτήσεως ἐπερχομένης σιωπηρᾶς ἀφέσεως χρέους διὰ τὸ ἐπὶ πλέον, δὲν ἀπήντησεν ὡς πρὸς τὰς συνεπείας τῆς παραιτήσεως ἡ ἀφέσεως χρέους ταύτης, περὶ ὧν καὶ ὅτι ἔλαβον χώραν δὲν ἀντείπεν ὁ ἐνάγων ἐφεσίβλητος, δεχθεὶς ἁπλῶς (δικαστής), κατ' ἐσφαλμένην ἐκτίμησιν τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν, ὅτι ἡ ἀπὸ μέρους ἐκείνου γενομένη παραίτησις δὲν ἀποτελεῖ παραίτησιν ἢ ἄφεσιν χρέους ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ νόμου, ἀλλὰ τέχνασμα, ὅπερ μετῆλθον οἱ ἐκκαλοῦντες κατὰ τοῦ ἐνάγοντος πρὸς ταῦ Νόμου καταστρατήγησιν καὶ τῶν ἐκ τούτου δικαιωμάτων του. Κατὰ τὰ προκύπτοντα ἐκ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, αὕτη πράγματι οὕτως ἔκρινεν ἐπὶ τῆς περὶ παραιτήσεως ἢ ἀφέσεως ἐνστάσεως τῶν ἐκκαλούντων. Τοιουτοτρόπως ὅμως δὲν παρέλειψε ν' ἀπαντήσῃ ἐπὶ τῆς ρηθείσης ἐνστάσεως. Ἀντιθέτως, ἐρευνήσασα τὰ κατ' αὐτήν, ἔκρινε, καὶ ὀρθῶς, ὅτι ἡ διὰ ταύτης προβληθεῖσα παραίτησις τοῦ ἐργαζομένου ἀπὸ τῶν ἐκ τῆς ἐργασίας του νομίμων δικαιωμάτων του, διαρκούσης τῆς σχέσεως ἐργασίας, εἶναι ἄκυρος, ὡς ἐνέχουσα ἐν αὐτῇ τὸ τεκμήριον, ὅτι ἐγένετο οὐχὶ ἐλευθέρως καὶ ἀβιάστως, ἀλλ' ὑπὸ τὴν πίεσιν τοῦ ἐργοδότου καὶ τὸν φόβον τῆς ἄλλως περιελεύσεώς του εἰς ἀνεργίαν, δεχθεὶς τὸ ὅπερ διὰ τῆς ἐφέσεως δέχονται οἱ ἐκκαλοῦντες, ὡς προτα θὲν ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου κατὰ τῆς παραιτήσεως, ὅτι δηλ. αὕτη ἐγένετο ὑπὸ τὸ κράτος ψυχολογικῆς βίας, εἰ καὶ τῆς προτάσεως ταύτης περισσότερον δ' ἀποδείξεων ἢ βεβαιώσεων ἐπὶ ταύτης δὲν εἶχεν ἀνάγκην ὁ δικάσας, ἵνα ἀρνηθῇ, βάσει τοῦ ὡς ἄνω τεκμηρίου, τὴν ἰσχὺν τῆς παραιτήσεως ἐκείνου, περὶ τοῦ ἀβιάστου καὶ ἐλευθέρου τῆς ὁποίας ἡ ἄφεσις δὲν προσεκόμισαν βεβαίωσίν τινα οἱ ὑπὲρ ὧν ἡ ἐκ τῆς παραιτήσεως ὠφέλεια ἐκκαλοῦντες ἐργοδόται. Ἔτι, καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς δικαιολογίας τῆς ἐκκαλουμένης, τὸ ἀνίσχυρον τῆς διαρκούσης τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως συμφωνίας μεταξὺ ἐργαζομένου καὶ ἐργοδότου, καθ' ἣν ὁ πρῶτος παραιτεῖται ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, ρητῶς ἢ σιωπηρῶς, τῶν διὰ συλλογ. συμβάσεων καὶ τῶν ἀναπροσαρμοσασῶν αὐτὰς ὑπουργ. ἀποφάσεων ὑπὲρ αὐτοῦ παροχῶν, προκύπτει ἐκ τοῦ Νόμου (ἄρθρ. 3 καὶ 4 Α. Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλ. συμβάσεων ἐργασίας», ἄρθρ. 11 § 1, 16 Α. Ν. 547|37 «περὶ τροποπ. καὶ συμπληρώσεως ἐργατικῶν τινων Νόμων»), ὄντος δημοσίας τάξεως καὶ ἀκοπούντος ν' ἀπαλλάξῃ τὸν ἐργαζόμενον ἀπὸ τῆς ἐναντι τοῦ ἐργοδότου μειονεκτικῆς θέσεως οὐ μόνον κατὰ τὴν διαπραγμάτευσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ καὶ διαρκούσης τῆς σχέσεως, καθ' ἣν διατελεῖ πάντοτε ὁ ἐργαζόμενος ὑπὸ τὸν φόβον τῆς δι' ἣν περίπτωσιν δὲν ἤθελε δεχθῇ νὰ παραμείνῃ ἐν τῇ ἐργασίᾳ μὲ ἡλαττωμένον μισθόν, καταγγελίας τῆς συμβάσεως καὶ τῶν ἐντεῦθεν δι' αὐτὸν συνεπειῶν (Ἐφ. Ἀθ. 166|41, Πρωτ. Πειρ. 826|41, Πρωτ. Ἀθ. 9954|40, 3008|42, ΕΕΔ 1, σελ. 10, 77, 302, 532, Πρ. Πρωτ. Μεσολ. 205|48, ΕΕΔ 7, 858, **Καποδίστρια**, Ἡ Συλλογ. Σύμβασις Ἐργασίας κλπ., §§ 143, 144 καὶ ὑπ' αὐτὰς σημειώσεις, **Πορτόλου**, Ἡ ρύθμισις τῆς ἐργασίας διὰ συλλογ. συμβάσεων κλπ., σελ. 317 - 333, **Ζέπος**, Εἰδικόν, σελ. 394, Α.Π. 309|1950, ΕΕΔ 9, 514). Κατ' ἀκολουθίαν δέον ν' ἀπορριφθῶσιν οἱ οἰκεῖοι λόγοι (πρῶτος καὶ δεύτερος) τῆς ἐφέσεως ὡς νόμῳ μὴ βάσιμοι.

Καὶ ὁ τρίτος τῆς ἐφέσεως λόγος, δι' οὗ οἱ ἐκκαλοῦντες βάλλουσι κατὰ τῆς ἐκκαλουμένης, ὡς ἐσφαλμένως ἀπορριψάσης τὴν ἔνστασιν των περὶ δόλου τοῦ ἐφεσιβλήτου, θεμελιουμένην εἰς τὸ ὅτι ἡ μετὰ πολυετῆ ὑπηρεσίαν παρ' ἐκείνοις τοῦ τελευταίου, καθ' ἣν αὐτος εἰσέπραττεν ἀδιαμαρτυρήτως τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ ὡς εἰσπραχθέντα ὁμολογούμενα ποσά

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΝΕΟΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥΔΙΚΑΙΟΥ

Ἰσχύς Ν. Δ. 1799|1942 περὶ προστασίας ἐφέδρων πολεμιστῶν 1940—1941

Κατάργησις δι' ὑπ' ἀριθ. 59|1945 Συντακτικῆς Πράξεως τῶν κατὰ διάρκειαν κατοχῆς διατάξεων περὶ προσόντων διορισμοῦ καὶ προαγωγῆς ὑπαλλήλων τοῦ Δημοσίου ἢ Ὀργανισμῶν Δημοσίου Δικαίου.— Ἐπομένως κατάργησις καὶ τῶν εἰδικῶν προνομίων ἐφέδρων πολεμιστῶν τοῦ Ν.Δ. 1799|1942 περὶ προαγωγῆς ἢ ἀπονομῆς βαθμοῦ ἢ μισθοῦ ἢ ἐπιδόματος τῶν ἄνω ὑπαλλήλων.— Διατήρησις δι' ὑπ' ἀριθ. 356|1946 Πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἰσχύος Ν.Δ. 1799|1942 μέχρι τῆς ἰσχύος τῆς ὑπ' ἀριθ. 59|1945 Συντακτικῆς Πράξεως.

Ἐπικυρωθεῖσα ἢ ὑπ' ἀριθ. 169|1950 ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου Θεσσαλονίκης.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπὸ τοῦ Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου. Ἐλευθέρα Ζώνη Θεσσαλονίκης ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Τὸ Ἐφετεῖον κατ' ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν καὶ ψευδῆ ἑρμηνείαν τῶν σχετικῶν νομικῶν διατάξεων ἔκρινεν, ὅτι τὸ Ν.Δ. 1799|1942 ἔπαυσεν ἰσχύον. Πράγματι τὸ Ν.Δ. 1799|1942 ἐκηρύχθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 383|1946 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ἐξακολουθεῖ διατελοῦν ἐν ἰσχύϊ. Ἡ ὑπ' ἀριθ. 59|1945 Συντακτικὴ Πρᾶξις κατήργησε πράγματι ἀπὸ 16.7.1945 πάσας τὰς ὑπὸ 28.4.1941 θεσπισθείσας διατάξεις περὶ προσόντων διορισμοῦ ἢ προαγωγῆς τοῦ προσωπικοῦ τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, πλὴν ἐὰν διατηρηθῶσιν ἐν ἰσχύϊ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Ἐν συνεχείᾳ τῆς ὑπ' ἀριθ. 59 Σ. Π. ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 356|1946 Πρᾶξις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κηρύσσουσα τὰ ἄρθρα 4—9 τοῦ Ν.Δ. 1799|1942 μόνον μέχρι ἐπαρξέως τῆς ἰσχύος τῆς ὑπ' ἀριθ. 59 Σ. Π. Ἀλλ' ἡ ὑπ' ἀριθ. 59 Σ. Π. ἀφορᾷ εἰδικῶς τοὺς νόμους, τοὺς ἀφορῶντας τὴν προαγωγήν, μετάθεσιν ἢ ἀπόλυσιν ὑπαλλήλων τοῦ Δημοσίου ἢ νομικῶν προσώπων, γενομένας κατὰ παράβασιν τῶν ψηφισμένων εἰδικῶν ὀργανισμῶν καὶ οὐχὶ τῶν εἰδικῶν νόμων τῶν παρεχόντων εἰδικὸν προνόμιον εἰς τοὺς ἐφέδρους πολεμιστάς. Ἡ ὑπ' ἀριθ. 59 Σ.Π. τοιούτοις ἀφορᾷ εἰς τὰς γενικὰς κανονιστικὰς διατάξεις τῶν ὀργανισμῶν τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου.

β) Ἐξ ἄλλου ἡ ὑπ' ἀριθ. 59 Σ.Π. ἐδημοσιεύθη ταυτοχρόνως ἐν τῷ αὐτῷ φύλλῳ τῆς Ἐφημ. Κυβερνήσεως τῆς 27 Ἰουνίου 1945 ὁμοῦ μὲ τὴν ὑπ' ἀριθ. 58 Σ. Π., τὴν παρέχουσαν εἰς τὸ Ὑπ. Συμβούλιον τὴν ἐξουσίαν τῆς ἐν ἰσχύϊ διατηρήσεως τοῦ Ν.Δ. 1799 καὶ ἑπομένως αἱ δύο αὗται Σ.Π. ἔχουσιν ἴσην ἰσχὺν καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐπικρατοῦσα ἡ εὐνοϊκοτέρα διὰ τοὺς ἐργαζομένους.

γ) Καίτοι ταυτοχρόνως ἐδημοσιεύθησαν αἱ δύο Σ. Π. δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐπικρατεστέρα, κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ νομοθέτου, ἡ μεταγενεστέρως ἐκδοθεῖσα. Πράγματι, ἡ μὲν ὑπ' ἀριθ. 59 Σ.Π. ἐξεδόθη τὴν 26 Ἰουνίου 1945, ἐνῷ ἡ ὑπ' ἀριθ. 58 Σ. Π. ἐξεδόθη τὴν 27 Ἰουνίου 1945. Καὶ ἂν συνεπῶς ἤθελε γίνει

καὶ παρητεῖτο πάσης ἑτέρας ἀξιώσεώς του, κατέλιπε τὴν βεβαιότητα τοῖς ἐκκαλοῦσι, ὅτι δὲν θέλει ἀσκήσει ἀξιώσιν τινα διὰ μισθοὺς κλπ., ἔγερσις τῆς ἀγωγῆς συνιστᾷ ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς νόμους, τὸ χρηστὸν ἦθος καὶ τὴν καλὴν πίστιν, μὲ συνέπειαν τὸ ἀπαράδεκτον διὰ τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐφεσιβλήτου, τυγχάνει ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος κατ' οὐσίαν, συμφωνοῦντος καὶ τοῦ Δικαστηρίου τούτου πρὸς τήν, δι' ἧς ἀπέρριψε, καὶ ὀρθῶς, τὴν ταύτην ἔνστασιν ὁ πρωτοβάθμιος δικάσας, δικαιολογίαν, ὅτι δηλονότι ἡ ἐν τῇ κρινομένῃ περιπτώσει ἄσκησις τῆς σχετικῆς ἀγωγῆς δὲν συνιστᾷ ἀντίθεσιν πρὸς τὴν καλὴν πίστιν, τὰ χρηστὰ ἤθη ἢ τὸν νόμον (πρβλ. ἄρθρ. 281 καὶ 288 Α. Κ.), καθ' ὅσον, καθ' ἃ διδάσκεται ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐφαρμογὴν καὶ θεσπισθὲν τοῦ ἄρθρου contra factum proprium, διαμορφωθέντος ἐν τέλει, ἰδίᾳ ἐν Γερμανίᾳ, εἰς τὸν θεσμὸν τῆς ἀντιφατικῆς διαγωγῆς-στάσεως (ἐπιτρόπευσις, ἀποδοκιμασία) τοῦ δικαιώματος, ὃν ὑπολαμβάνουσιν οἱ ἐκκαλοῦντες, ὡς ἐφαρμοστέον καὶ διὰ τὴν ἐπιμαχον ἀγωγὴν τοῦ ἐφεσιβλήτου, δὲν ἀρκεῖ δι' ἑαυτὴν (ἀφαρμογήν) μόνον ἡ πάροδος τοῦ χρόνου, ἀλλ' ἀπαιτεῖται ἡ συνδρομὴ καὶ εἰδικῶν συνθηκῶν δικαιολογουσῶν τὴν προσφυγὴν εἰς τὸν θεσμόν. Ῥητέον γενικῶς, ὅτι ἐν τῇ κρίσει περὶ παραδοχῆς τῆς ἀτονίας τοῦ δικαιώματος, οὗτινος ἡ τοιαύτη ἰδιότης τῷ προσδίδει πλεονεκτικήν, κατ' ἀρχήν, θέσιν ἔναντι τοῦ καθ' οὗ τὸ δικαίωμα, ὥστε δέον ἡ ἀτονία τοῦ δικαιώματος, ἀποτελοῦσα ἐξαίρεσιν, νὰ κατισχύῃ ὑπὸ ἐντελῶς εἰδικὰς συνθήκας, μετὰ μεγίστης δὲ περιοκέψεως σταθμιζομένας (ἴδε ὑπὸ Πρωτ. Ἀθ. 1685|50 ἐν Ἐπιθ. Ἐμπορ. Δικ. 1950, σελ. 261), προκειμένου περὶ δικαίων ἐκ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ὧν αἱ διατάξεις ἀποτελοῦσιν ἀληθεῖς κανόνας δικαίου ἐξ ἀντικειμένου καὶ δημοσίας τάξεως (Α.Π. 107|41, Θέμ. ΜΒ' 431, Μπαλῆ, Γεν. Ἀρχ. ἐκδ. 5η, § 130, Σιμωνέτου, ἐν Θέμ. ΝΑ' ὑπὸ 1160|39 Ἐφ. Ἀθ., Δώλου, ἐν Ν. Δικ. 1950 σελ. 269 καὶ ἑπομ.). Ἀλλ' ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν περιπτώσει εἰδικαὶ συνθῆκαι, κατὰ τὰ ἐν τῇ προηγουμένῃ αἰτιολογίᾳ, ἐκδήλως ὑπὲρ τοῦ ἐφεσιβλήτου συντρέχουσι μόνον.

δεκτόν, ότι ή ὑπ' ἀριθ. 59 Σ. Π. κατήργησε τό Ν.Δ. 1799, είναι προφανές καί ἀναμφισβήτητον, ότι ή ὑπ' ἀριθ. 58 Σ. Π., ἐκδοθεῖσα τήν ἑπομένην, κατήργησε πᾶσαν διάταξιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 59 Σ. Π. ἀντίθετον πρός τάς διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 58 Σ. Π. τεθεμένας διατάξεις καί εἰδικῶς ὅς πρός τήν διά ταύτης παρεχομένην εἰς τό Ὑπ. Συμβούλιον ἐξουσίαν πρός διατήρησιν ἐν ἰσχύϊ τοῦ Ν.Δ. 1799. Τῆς ἐξουσίας ταύτης ἔκαμε χρῆσιν τό Ὑπ. Συμβούλιον διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 333|46 πράξεώς του.

β) Ἄλλως κατά τά ὑπ' ἀριθ. ΣΤ' Ψήφισμα τῆς 19|30 Ἰουλίου 1946 ὅλοι οἱ ὑπό τῶν Κυβερνήσεων Κατοχῆς ἐκδοθέντες Νόμοι ἤ Ν.Δ. διετηρήθησαν ἐν ἰσχύϊ, ἐφ' ὅσον δέν κατηργήθησαν ἤ ἠκυρώθησαν διά νόμου. Ἡ ἰσχύς τῶν νόμων τούτων ὡρίσθη μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1949 διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 1118|48 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Ἀλλά, κατά τά ἀνωτέρω εἰρημένα, τό Ν.Δ. 1799 δέν ἔχει καταργηθῆ διά νόμου, οὔτε δύναται νά θεωρηθῆ καταργηθέν διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 59 Σ.Π., ἀφοῦ διετηρήθη ἐν ἰσχύϊ διά τῆς μεταγενεστέρας, ὡς πρός τόν χρόνον τῆς ἐκδόσεως, ὑπ' ἀριθ. 58 Σ.Π.

Οὕτω ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἐφετειακή ἀπόφασις κατ' ἐσφαλμένην ἐφαρμογήν καί ψευδῆ ἑρμηνείαν τοῦ νόμου ἔκρινεν, ὅτι τό Ν.Δ. 1799|42 ἔπαυεν ἰσχύον καί τούτῳ τῷ λόγῳ ἀπέρριψε τήν ἀγωγήν.

***

Διά νά κατανοηθῆ εὐχερέστερον τό θέμα καί ἡ ὀρθότης τῆς ὑπό τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως διδομένης λύσεως, ἡ ὁποία ἔχει μεγίστην, κυρίως πρακτικήν, σημασίαν, πρέπει νά σημειωθοῦν τά ἑπόμενα:

Τό Ν.Δ. 1799|1942 «περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1040|1942 Ν.Δ. περί μέτρων προστασίας τῶν ἀναπήρων πολέμου ὁπλιτῶν ἐν γένει καί ἄλλων τινῶν διατάξεων» (ΕΕΔ 1, 860), ὡς ἐτροποποιήθη ὑπό τοῦ Ν. 1764|1944 (ΕΕΔ 3, 597), προβλέπει καί διά τῶν ἄρθρων 4—9 αὐτοῦ περί ὑποχρεωτικοῦ διορισμοῦ ἀναπήρων καί ἐφέδρων πολεμιστῶν τοῦ πολέμου 1940—1941 εἰς δημοσίας καί δημοτικάς Ὑπηρεσίας, εἰς Ὀργανισμούς Δημοσίου ἤ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, ὡς καί εἰς πάσης φύσεως ἰδιωτικάς ἐπιχειρήσεις, περί τοῦ τρόπου ἀπολύσεως αὐτῶν, περί τοῦ δικαιώματος τιμητικῆς προαγωγῆς καί ἐν ἐλλείψει προσόντων περί τοῦ δικαιώματος ἐκ 15 ο|ο ἐπιδόματος ἐπί τοῦ βασικοῦ μισθοῦ.

Ἐπί τῇ βάσει τῶν διατάξεων τῆς ὑπ' ἀριθ. 58|1945 Συντακτικῆς Πράξεως «περί ἐκκαθαρίσεως τῶν Νομοθετημάτων τῆς περιόδου τῆς ξενικῆς κατοχῆς» (ΕΕΔ 4, 377) ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 333|1946 Πράξις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου «περί κυρώσεως Νομοθετημάτων κατοχῆς, ἁρμοδιότητος Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν» (ΕΕΔ 5, 411), μετά πρότασιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, ἡ ὁποία ἐκύρωσεν ἐξ ὑπαρχῆς τό Ν.Δ. 1040|1942 «περί μέτρων προστασίας ἀναπήρων πολέμου ὁπλιτῶν ἐν γένει», τό Ν.Δ. 1799|1942 «περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1040|1942 Ν.Δ. «περί μέτρων προστασίας ἀναπήρων κλπ.», ὡς συνεπληρώθη διά τοῦ Ν. 1764|1944, τόν Ν. 1745|1944 «περί τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1799|1942 Ν.Δ.».

Ἀλλ' ἐπί τῇ βάσει τῶν αὐτῶν διατάξεων, μετά πρότασιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἐξεδόθη καί ἡ ὑπ' ἀριθ. 336|1946 Πράξις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου «περί κυρώσεως Νομοθετημάτων κατοχῆς γενικοῦ χαρακτῆρος, ἁρμοδιότητος Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν» (ΕΕΔ 5, 410), ἡ ὁποία κυροῖ τά ἄρθρα 4—9 τοῦ Ν. Δ 1799|1942 «περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1040|1942 Ν. Δ. «περί μέτρων προστασίας τῶν ἀναπήρων πολέμου ὁπλιτῶν καί ἄλλων τινῶν διατάξεων», ἀλλά καθώρισεν, ὅτι ἰσχύουν μέχρις ἐνάρξεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 59|1945 Συντακτικῆς Πράξεως.

Σημειωτέον ὅτι καί αἱ δύο αὗται Πράξεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐδημοσιεύθησαν εἰς τό αὐτό φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως (Ε.Κ. τ. Α' φ. 185 τῆς 30 Μαΐου 1946).

Ἐντεῦθεν προέκυψε τό ζήτημα ποία ἐκ τῶν δύο αὐτῶν πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κατισχύει, ἀφοῦ ἀντιφάσκουν πρός ἀλλήλας (βλέπε σχετικῶς *Τρ. Κοντογιαννόπουλον*, Γνωμ. Νομ. Συμβ., ΕΕΔ 8, 915, ὑπέρ τῆς ἀπολύτου ἰσχύος τοῦ Ν. Δ. 1799|1942 καί μετά τήν Σ. Π. 59|1945), ἐνῷ, ἐξ ἄλλου, καί τό Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 758|1949 ἀποφάσεώς του (ΕΕΔ 8, 869), στηριχθέν καί εἰς τήν ὑπ' ἀριθ. 333|1946 Πράξιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, προκειμένου ὅμως περί διορισμοῦ εἰς ἰδιωτικήν ἐπιχείρησιν, ἀπεφάνθη, ὅτι τό Ν. Δ. 1799|1942 ἐξακολουθεῖ ἰσχύον (οὕτω καί ἡ Σ.Ε. 1277|1949, ΕΕΔ 9, 214).

Ἐτέρωθεν καί ὁ Ἄρειος Πάγος, χωρίς νά τεθῆ βεβαίως διά τήν περίπτωσιν ζήτημα περιωρισμένης ἰσχύος τοῦ νομοθετήματος τούτου, ἠσχολήθη διά τῶν Τμημάτων του καί ἀκόμη καί τῆς Ὁλομελείας του περί τῆς ἐννοίας τοῦ νομοθετήματος διά τήν προστασίαν ἀπολύσεως μισθωτῶν, προαγωγήν αὐτῶν, ἐπίδομα ἐπί βασικοῦ μισθοῦ (βλέπε Α.Π. 486|1949, εἰσηγητής *Δ. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 9, 36, Α. Π. 638|1950, εἰσηγητής *Ι. Πίκουλας*, ΕΕΔ 10, 216, Α.Π. 588|1949, εἰσηγητής *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 8, 114, Α.Π. 295|1950, Ὁλομελ., εἰσηγητής *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 9, 511).

Τό νέον ἤδη καί μέγιστον ἐνδιαφέροντος τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως εἶναι, ὅτι, στηριζομένη εἰς τήν νεωτέραν, ὡς δέχεται, ὑπ' ἀριθ. 336|1946 Πράξιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, θεωρεῖ τά ἄρθρα 4—9 τοῦ Ν. Δ. 1799|1942 (περί διορισμοῦ, προστασίας ἀπολύσεως, προαγωγῆς, ἐπιδόματος μισθοῦ) ἰσχύοντα μέχρι τῆς ὑπ' ἀριθ. 59|1945 Συντακτικῆς Πράξεως.

Κατά τό ἄρθρον 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 58|1945 Συντακτικῆς Πράξεως καί ἄρθρον 3 αὐτῆς (ΕΕΔ 4, 377) εἴθεται περιορισμός *εἰς ἐφ' ἅπαξ ἔκδοσιν τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου*, ἀφοῦ δέ τό Ὑπουρ-

γικόν Συμβούλιον διά της προγενεστέρας, ως δέχεται, ως πρός την ισχύν της, και ή αρεοπαγιτική απόφασις, υπ' αριθ. 333|1946 Πράξεως του εκύρωσεν εξ υπαρχής τα σχετικά περί ων ο λόγος νομοθετήματα, χωρίς να θεωρήση ταύτα καταργούμενα διά το μέλλον, θεωρείται ή αρμοδιότης του Υπουργικού Συμβουλίου παύσασα αναγκαίως άμα ως εξετέλεσε την εντολήν ταύτην δι' εκδόσεως της σχετικής πράξεως του και δεν ήτο επιτετραμμένον εις αυτό να επανέλθη επί του αυτού αντικειμένου (αρβλ. Α.Π. 229|1939, Θέμ. Μ' 747).

Επομένως, κατ' ακολουθίαν της απόψεως ταύτης, πρέπει να είναι ισχυρά μόνη ή υπ' αριθ. 333|1946 Πράξις του Υπουργικού Συμβουλίου, ή οποία, κηρυχθείσα τη 6η αριθ. 336|1946 ομοίας, εφυθμισε το θέμα ισχύος του Ν. Δ. 1799|1942, αναλυθέντος ούτω διά της εφ' άπαξ εκδόσεως, κατά τα άρθρα 1 και 2 της υπ' αριθ. 58|1945 Συντακτικής Πράξεως, του περιεχομένου της τοιαύτης εντολής (αρβλ. και υπ' αριθ. 803|1951 και 1348|1951 αποφάσεις Πρωτοδικείου Αθηνών, ανωτέρω σελ. 614 επ.).

Είναι όμως άλλο ζήτημα, αν εκ της υπ' αριθ. 59|1945 Συντακτικής Πράξεως και διά τα εν αυτή μόνον οριζόμενα πρόσωπα και Οργανισμούς κατηργήθησαν τα ειδικά προνόμια του Ν. Δ. 1799|1942, δπότε πάλιν και ή υπ' αριθ. 333|1946 Πράξις του Υ. Σ. δεν ήδυνατο να τα αναβιώση.

Προκειμένου περί ιδιωτικών επιχειρήσεων και άλλων Οργανισμών Ιδιωτικού Δικαίου, ή υπ. αριθ. 758|1949 Ολομελείας του Συμβουλίου της Επικρατείας (εισηγητής Δ. Μανωλάκης, ΕΕΔ 8, 869), έχουσα ότι όφειλε της περιπτώσεις αναγκαστικού διορισμού μισθωτού, κατά το Ν.Δ. 1799|1942, αναφέρθη, ότι διά του άρθρου 4 § 2 του Ν.Δ. 1799|1942 επεχειρήθησαν αι πάσης μορφής ιδιωτικαί επιχειρήσεις, όπως προσλάβουν ως υπαλλήλους αναπήρους του πολέμου 1940—1941, ή διάταξις δε αύτη ισχύει, έτι και νύν, εφ' όσον ούτε εν τω νόμω χρονικός της περιορισμός της ισχύος αυτού τάσσεται, ούτε διά της ακολουθησάσης υπ' αριθ. 59|1945 Συντακτικής Πράξεως εξοντοποιήθη κατά το κεφάλαιον τούτο, αντιθέτως δε εκυρώθη διά της υπ' αριθ. 333|1946 Πράξεως του Υ.Σ., βάσει της υπ' αριθ. 58|1945 Συντακτικής Πράξεως.

Αρείου Πάγου 33|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ο Αντιπρόεδρος κ. Χ. Σταυρόπουλος

Εισηγητής ο Αρεοπαγίτης κ. Ε. Κολοκούρης

Δικηγόροι οι κ.κ. Π. Βαλλινδας, Γ. Μπίμπας

Εκ των διατάξεων των άρθρ. 1 παρ. 2, 3 παρ. 1, και 5 παρ. 1 της υπ' αριθ. 59 της 26|27 Ιουνίου 1945 Συντακτικής Πράξεως, διαλαμβανουσών περί καταργήσεως των κατά την διάρκειαν της πατοχής θεσπισθεισών διατάξεων περί προσόντων διορισμού ή προαγωγής ή περί ακυρώσεως των κατ' αυτήν γενομένων προαγωγών ή περί καταργήσεως πάσης διατάξεως, επιτρεπούσης την απονομήν βαθμού ή μισθού των εν τη παρ. 1 του άρθρου 1 της αυτής Συντακτικής Πράξεως αναφερομένων υπαλλήλων του Δημοσίου ή Οργανισμών δημοσίου δικαίου, σαφώς προκύπτει, ότι αι περί προσόντων διατάξεις κατηργήθησαν ως προς αυτούς και συνεπώς κατηργήθησαν και αι διά του άρθρου 11 Νόμου 1040|42, ως ταύτα αντικατεστάθη υπό του άρθρ. 7 του Νόμου 1799|42 και ως ηρμηνεύθη διά του άρθρου 2 Νόμου 1745|44 θεσπισθείσαι υπέρ των εφέδρων πολεμιστών διατάξεις προαγωγής ή απονομής βαθμού ή μισθού ή επιδόματος, διατηρηθείσαι ως ειδικά προνόμια των αναπήρων και των θυμάτων πολέμου, δυνάμει των διατάξεων της παρ. 3 του άρθρ. 3 της ως άνω Συντακτικής Πράξεως. Ούδε συνάγεται τα αντίθετον εκ της επί τη βάσει της υπ' αριθ. 58 Συντ. Πράξεως, δημοσιευθείσης την αυτήν ως άνω χρονολογίαν, ήτοι την 27 Ιουνίου 1945, εκδοθείσης υπ' αριθ. 333 της 30 Μαΐου 1946 πράξεως του Υπουργικού Συμβουλίου, δι' ης εκυρώθησαν συλλήβδην και διετηρήθησαν εν ισχύϊ οι ως άνω Νόμοι 1040 και 1799, εφ' όσον την αυτήν ακριβώς ημέραν εξεδόθη επί τη βάσει της παρ. 2 του άρθρου 1 της ρηθείσης υπ' αριθ. 59 Συντακτικής Πράξεως ή νεωτέρα υπ' αριθ. 336 πράξις του αυτού Συμβουλίου, δι' ης διετηρήθησαν μέχρι της ισχύος της 59 Συντ. Πράξεως αι εις τα προσόντα διορισμού ή προαγωγής αφορώσαι διατάξεις των άρθρων 4—9 του Νόμου 1799, ή εκ του συνδυασμού δε των διατάξεων των δύο τούτων πράξεων συναγομένη αληθής έννοια αυτών είναι, ότι το ρηθέν άρθρ. 7 Νόμου 1799|42 διετηρήθη εν ισχύϊ μόνον μέχρι της ισχύος της υπ' αριθ. 59 Συντακτικής Πράξεως. Ούτε δε και δυνάμει των διατάξεων του Σ.Ψ. Ψηφίσματος της 19|20 Ιουλίου 1946 δύναται να θεωρηθή ισχύον τα κατά τα εκτεθέντα άκυρωθέν από της ισχύος της 59 Συντακτικής Πράξεως άρθρον 7 του Νόμου 1799|42 και συνεπώς μη ούσαμενον εν ισχύϊ την 31 Μαΐου 1946, ήν προϋπόθεσιν τίθησι το ρηθέν Ψήφισμα. Ούτε το Εφετείον, απορρίψαν διά της προσβαλλομένης αποφάσεως του την ένδικον αγωγήν του αναιρεσείοντος, δι' ής ούτος, ιστορών ότι τυγχάνει έφεδρος πολεμιστής 1940—1941, υπηρετών ως υπάλληλος παρά τω αναιρεσιβλήτω νομικώ προσώπω δημοσίου δικαίου, μη δικαιούμενος προαγωγής, έλλειψει προσόντων, ζητεί, όπως υποχρεωθή τό αναιρεσίβλητον και τω καταβάλη επίδομα 15 ο|ο επί του βασικού μισθού του, συμφώνως τω ρηθέντι άρθρω 7 Νόμου 1799|42, επί τη αιτιολογία ότι ή εφ' ής ή αγωγή έρεισται ως άνω διάταξις δεν ισχύει ως προς αυτόν, άρθρος τας διαληφθείσας διατάξεις του άρθρου 7 του Νόμου 1799|42, τας υπ' αριθ. 58 και 59|45 Συντακτικάς Πράξεις, ως και τας υπ' αριθ. 333 και 336|46 πράξεις του Υπουργικού Συμβουλίου, ηρμήνευσε και εφήρμοσεν, απορριπτέοι δ' ως αβάσιμοι οι τ' αντίθετα υποστηρίζοντες λόγοι του αναιρετηρίου.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

I. ΣΧΕΣΕΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ ΑΕΡΙΟΦΩΤΟΣ.— II. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ.— III. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΗΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ.— IV. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΩΝ

Εἰσαγωγικαὶ σημειώσεις Συντάξεως

1. Ἡ ἀποψις τῆς Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1889|1950, κατωτέρω σελ. 331, περὶ τῆς φύσεως τῆς σχέσεως τοῦ προσωπικοῦ τῆς Δημοτικῆς Ἐκμεταλλεύσεως Ἀεριόφωτος, ὡς τοιαύτη μισθώσεως ἐργασίας, συμπίπτει πρὸς ἐκείνην τῶν ὑπ' ἀριθ. 400|1947 (εἰσηγητὴς **Η. Παπαηλιοῦ**, ΕΕΔ 7, 68) καὶ 416|1947 (εἰσηγητὴς **Ν. Πλατώνος**, ΕΕΔ 7, 70) ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου, αἱ ὁποῖαι ἐρήμοσαν τὸν Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» ἐπὶ τῆς σχέσεως ταύτης.

2. Ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1810 - 1811|1950, κατωτέρω σελ. 331, σχετικῶς πρὸς τὴν κατὰ Ν. 843|1948 αὐτοδικαίαν ἀπόλυσιν καὶ τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, βλέπε καὶ ἀνωτέρω σελ. 321 σημειώσεις μας ἐπὶ τῆς Α.Π. 597|1950.

3. Ἀξία ἰδιαιτέρας προσοχῆς εἶναι ἡ Συμβουλίου Ἐπικρατείας 2039|1950, κατωτέρω σελ. 332.

Αὕτη, ἑρμηνεύουσα τὴν νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν τοῦ Ν. 28|1944, ὅτι δὲν περιλαμβάνεται εἰς αὐτὴν καὶ ἡ ἁρμοδιότης τῶν Ὑπουργῶν νὰ καθορίζουν καὶ τὸν τρόπον, καθ' ὃν οἱ ἐργοδόται θ' ἀντιμετωπίσωσι τὰ ἐκ τῶν καθοριζομένων δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων (πρβλ. καὶ συμφώνους διὰ τὴν ῥῆτραν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας 850|1949, εἰσηγητὴς **Χ. Μητρέλιας**, ΕΕΔ 8, 400, Σ. Ε. 802|1949, εἰσηγητὴς **ὁ αὐτός**, ΕΕΔ 8, 402).

Δέχεται ὅμως συγχρόνως—καὶ τοῦτο ἐνδιαφέρει γενικώτερον—ὅτι ἡ συμπραξις τοῦ Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ εἰς τὰς κατὰ Ν. 28|1944 ἐκδιδομένας ὑπουργικὰς ἀποφάσεις δὲν προβλέπεται ὑπὸ οὐδεμιᾶς νομοθετικῆς διατάξεως, ἡ δέ, κατὰ τοὺς ἐν τῇ ἀποφάσει ταύτῃ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας μνημονευομένους νόμους, ἁρμοδιότης τοῦ Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ εἶναι καθαρῶς συμβουλευτική.

Ἔχει ὁριοθῇ (βλέπε σχετικῶς **Φ. Ἀγγελῆν**, ΕΕΔ 8, 311), ὅτι αἱ κατὰ τὸν ἀναγκαστικὸν νόμον 395|1945, ὡς καὶ τοῦ 718|1945, ἁρμοδιότητες καὶ δικαιοδοσίαι τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Κυβερνήσεως ἀσκοῦνται ἀφοῦ ἐπέλθῃ ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ, καὶ ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ Α.Ν. 395|1945 ὁρίζεται, ὅτι «πρὸς ἐξασφάλισιν ἑνότητος εἰς τὴν οἰκονομικὴν καὶ δημοσιονομικὴν πολιτικὴν τοῦ Κράτους, ἀνατίθη εἰς τὸν Ὑπουργὸν τοῦ Συντονισμοῦ ἡ ἁρμόδιος τῶν κρατικῶν λειτουργιῶν τῶν ἀναγομένων εἰς τὴν ἐθνικὴν καὶ δημοσίαν οἰκονομίαν, εἰδικώτερον δὲ ἐν διακρίσει ἡ ἀνατίθη εἰς αὐτὸν ὁ ἔλεγχος καὶ ὁ προσδιορισμὸς τῶν ἐγγωρίων δαπανῶν καὶ παραγωγῆς, *ἰδίᾳ δὲ τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων*» καὶ διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Α.Ν. 395|1945 συνεστήθη Κυβερνητικὸν Οἰκονομικὸν Συμβούλιον πρὸς λῆψιν ἀποφάσεων ἐπὶ τῶν θεμάτων τῶν δικαιοδοσιῶν καὶ ἁρμοδιοτήτων τοῦ Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ.

Τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας διὰ προηγουμένων γνωστῶν ἀποφάσεών του (βλέπε ΕΕΔ 7, 399 ἐπ.), προκειμένου νὰ κρίνῃ περὶ τῆς παραλλήλου ἐφαρμογῆς τῶν σχετικῶν πρὸς τὸν διοικητικὸν καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν νόμων, ἐκρίθη, ὅτι χρῆμα τῆς ἐνδεχομένης συγκρούσεως ἐν τῇ ρυθμίσει τοῦ θέματος ἀποτελεῖ ἡ ἐκ τοῦ Α. Ν. 395|1945 ἁρμοδιότης τοῦ Κυβερνητικοῦ Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου, ὅπερ ἐποπτεύει διὰ τῆς παρεχομένης ἐγκρίσεώς του ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστα περιπτώσεων εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς κυβερνητικῆς πολιτικῆς καὶ τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων (ἄρθρον 1 ἐδάφ. στ' Ν. 395|1945).

Ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἤδη ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας δέχεται, ὅτι ἡ ἁρμοδιότης εἶναι καθαρῶς συμβουλευτική.

I. ΣΧΕΣΕΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ ΑΕΡΙΟΦΩΤΟΣ

Δημοτικὴ ἐκμετάλλευσις Ἀεριόφωτος.— Χαρακτὴρ πράξεως Δημάρχου, ὡς προϊσταμένου τῆς Δημοτικῆς Ἐκμεταλλεύσεως Ἀεριόφωτος.— Οὐκ ἐκτελεστὴ διοικητικὴ πρᾶξις.— Σχέσεις προσωπικοῦ ἢ τῆς μισθώσεως ἐργασίας.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1889|1950 Τμ. Β'

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. ***Ὀθ. Κυριακὸς***

Πράξεις τοῦ Δημάρχου Ἀθηναίων, ἐνεργοῦντος ὡς προϊσταμένου τῆς δημοτικῆς ἐκμεταλλεύσεως φωταερίου, μὴ ἀφορῶσαι εἰς τὴν λειτουργίαν ἐπιχειρήσεως, ὀργανωμένης κατὰ τοὺς κανόνας τοῦ δημοσίου δικαίου, οὐδ' ἐκδιδόμεναι κατ' ἐφαρμογὴν διοικητικοῦ νόμου, δὲν φέρουν τὸν χαρακτῆρα ἐκτελεστῆς διοικητικῆς πράξεως, ἀλλὰ δημιουργοῦσι διαφορὰς ἀστικῆς φύσεως, ἰδίᾳ καθ' ὅσον ἀναφέρονται εἰς τὰς σχέσεις προσωπικοῦ, προερχομένου ἀπὸ τὴν τέως ἀνάδοχον ἐπιχείρησιν, συνδεομένου ἤδη μετὰ τοῦ Δήμου διὰ συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας καὶ οὐχὶ διὰ δημοσίας σχέσεως.

II. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

Καταργήσεις θέσεων ἐπὶ τῆς κυκλοφορίας τῶν ἀγαθῶν διὰ τοῦ Α.Ν. 843|1948.— Ὑπαγωγὴ εἰς αὐτοδίκαιον ἀπόλυσιν προσωπικοῦ καὶ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1810—1811|1950 Ὁλομελείας

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. ***Ν. Α. Μπουρόπουλος***

Ὁ Α.Ν. 843|1948 δὲν ἠθέλησαν νὰ ἰσχύσωσιν αἱ περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν διατάξεις ἐπὶ τῶν ἀπολυομένων δυνάμει αὐτοῦ ὑπαλλήλων, εἰσάγων μοναδικὴν ἐξαίρεσιν ὑπὲρ τῶν κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΕΚΤΑΣΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 33700|1950 ΥΠΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΠΕΡΙ ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΟΥ ΑΝΕΙΔΙΚΕΥΤΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ

Περίληψις: Δικαίωμα των διά της ὑπ' ἀριθ. 33700|1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἡμερομισθίων καὶ τῶν ἀπασχολουμένων εἰς ἑκατόμβοια καὶ λοιπὰ κέντρα καὶ ἀμειβομένων διὰ μηνιαίου μισθοῦ καὶ τροφῆς. — Συνυπολογισμὸς ὅμως τῆς ἀξίας τῆς παρεχομένης τροφῆς.

Νομικοῦ Συμβουλίου 42|1950

Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. *Τρ. Κοντεσταύλος*

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 57342|5438 ἐ. ἐ. ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐν ᾧ ὑπ' ἀριθ. 33700|1950 ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν περὶ αὐξήσεως ἡμερομισθίου ἀνειδικεύτων καὶ μαθητευομένων ἐργατῶν (*) ἐχώρησαν καὶ ἐπὶ τοιούτων ἐργατῶν ἀπασχολουμένων εἰς τὰ ἑστιατόρια καὶ λοιπὰ κέντρα, ἀμειβομένων δὲ διὰ μηνιαίου μισθοῦ καὶ τροφῆς, τὸ Νομικὸν Συμβούλιον (Τμ. Α') καὶ τὸ ὁποῖον ἀπηρτίσθη ἐκ τῶν Συμβούλων *Κ. Δημητρακάκη*, Προέδρου, *Ι. Κυβέλου*, *Ἀντ. Ἀνδρεάδου*, *Τρ. Κοντεσταύλου*, (εἰσηγητοῦ), *Ι. Κουμουτσοπούλου*, *Δ. Μαγγιώρου* καὶ τῶν Προέδρων *Χ. Ἀποστολοπούλου*, *Δ. Καλαντζάκου* καὶ *Θ. Βλαχοστεργίου*, ἀπεφάνθη ὡς ἀκολούθως κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 22ας Νοεμβρίου 1950.

Ὁ μὲν εἰσηγητὴς ἐποιήσατο τὴν ἐξῆς εἰσήγησιν: Διὰ τῆς μνημονευθείσης ἀνωτέρω ἀποφάσεως Ὑπουργῶν καθορίζονται ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1950 τὰ κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίου τῶν μαθητευομένων καὶ ἀνειδικεύτων ἐργατῶν. Καὶ τὸ μὲν νόμου τούτου ὑπηρετούντων εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ (ἄρθρον 10 § 4). Παρανόμως οὖν ἡ ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς Προστασίας Ἐχόντων Παλαιῶν Πολεμιστῶν ἔκρινεν ἀκυρωτέαν ἀπολύσαν, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου τούτου, εἰσπράκτορος Λιμενικοῦ Ταμείου τῆς ὑπηρεσίας βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως λιμενικῶν φόρων ζητᾷς.

(*) ΕΕΔ Β. σελ. 620, ἐν συνδυασμῷ ἤδη πρὸς τὰς ὑπ' ἀριθ. 2260|1951 καὶ 2750|1951 ὑπουργικὰς ἀποφάσεις (ΕΕΔ 10 σελ. 141, 142).

III. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΗΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

Προστασία ἐκπροσώπων ἡσφαλισμένων εἰς Ὀργανισμοὺς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατ' Α.Ν. 694|1937 — Ἀρμόδιον ὄργανον πρὸς κρίσιν περὶ τῶν λόγων ἀπολύσεως. — Ἀνέλεγκτον ὑπὸ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1809|1950 Ὁλομελείας

Εἰσηγητὴς ὁ Πρόεδρος κ. *Π. Δ. Μανωλόπουλος*

Ἡ κατ' ἄρθρ. 9 Α.Ν. 681|1937 κρίσις τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως περὶ τοῦ ἂν ἐγένετο καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπαλλήλου, ἡσφαλισμένου παρ' Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως καὶ μέλους διοικητικοῦ συμβουλίου ἢ ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς, ὡς ἐκπροσώπου τῶν ἐργαζομένων ἐν τοιούτῳ Ὀργανισμῷ, παρὰ τοῦ ἐργοδότου του δι' ἰσχυρὸν ἀποχρῶντα λόγον, ὡς ὁ ἄνω νόμος ἀπαιτεῖ, εἶναι κρίσις συναγομένη ἐξ ἐκτιμήσεως τῶν ἰδιαιτέρων ἑκάστοτε πραγματικῶν συνθηκῶν. Ἡ κρίσις αὕτη τοῦ ἰδιαιτέρου περὶ τὰ ζητήματα κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως διοικητικοῦ ὀργάνου εἶναι ἀνέλεγκτος ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ τῆς ἀκυρώσεως, ὡς πρὸς τὴν ἀκρίβειαν τῶν γενομένων δεκτῶν πραγματικῶν περιστατικῶν καὶ ὡς πρὸς τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ λόγου τῆς ἀπολύσεως ὡς ἱκανῶς ἀποχρῶντος.

IV. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΩΝ

Ἐξουσιοδότησις Ν. 28|1944 πρὸς καθορισμὸν μισθῶν. — Μὴ παροχὴ εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς ἁρμοδιότητος καθορισμοῦ καὶ τοῦ τρόπου ἀντιμετωπίσεως ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν τοῦ βάρους ἐκ τῶν αὐξήσεων μισθῶν — Σύμπραξις εἰς ὑπουργικὴν ἀπόφασιν καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 2039|1950 Ὁλομελείας

Εἰσηγητὴς ὁ Πρόεδρος κ. *Γ. Ἀγγελίδης*

Ὁ Νόμος 28|1944, ἐφ' οὗ μόνον, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη, στηρίζεται ἡ προσβαλλομένη πρᾶξις, δὲν παρέχει εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ἁρμοδιότητα καθορισμοῦ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν οἱ ἐργοδόται θὰ ἀντιμετωπίσωσι τὸ ἐκ τῆς ἀναπροσαρμογῆς τῶν ἀποδοχῶν τῶν παρ' αὐτοῖς ἀσχολουμένων μισθωτῶν ἐπιβαλλόμενον εἰς αὐτοὺς βάρος, οὐδὲ τὴν τοῦ καθορισμοῦ τῶν παραγόντων τῆς τιμῆς πωλήσεως τῶν προϊόντων καὶ ἐμπορευμάτων, δι' ἣν ὁ Νομοθέτης ἄλλα περιέλαβε ὄργανα, τὰ ὁποῖα ἀσκοῦντα ἀγορανομικὴν ἐξουσίαν.

Οὐδὲ ἡ ὑπὸ οὐδεμιᾶς διατάξεως προβλεπομένη σύμπραξις τοῦ Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ κατὰ τὴν διαμόρφωσιν τῆς προσβαλλομένης πράξεως δύναται νὰ καλύψῃ τὸ κατὰ τὴν ἐγγουμένην σκέψιν παράνομον αὐτῆς, διότι ὁ Ὑπουργὸς οὗτος ἔχει, συμφώνως πρὸς τὰς συνδυασμένας διατάξεις τοῦ Α. Ν. 718|45, ἄρθρ. 2, καὶ τοῦ Α.Ν. 395|1945, ἄρθρ. 1 § 1 ἐδ. ζ' καὶ η' καὶ § 2 ἐν τῇ ρυθμίσει τοῦ ὑποκειμένου θέματος ἀρμοδιότητα καθαρῶς συμβουλευτικήν.

Κατὰ ταῦτα τὸ προσβαλλόμενον ἰσχύον ἄρθρον τῆς ὑπ' ἀριθ. 33700|2890|16.6.1950 κοινῆς τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ἀποφάσεως ἐτέθη καθ' ὑπέρβασιν ἐξουσιοδοτήσεως, δι' ὃ καὶ καθίσταται ἀκυρωτέον κατὰ τὰ βασίμως διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως προβαλλόμενα.

πρώτον άρθρον πραγματεύεται περί των μαθητευομένων, το δε δεύτερον άρθρον περί των ανειδικεύτων εργατών. Περαιτέρω καθορίζεται εν μεν τω εδαφίω 2 του τελευταίου τούτου άρθρου, ότι τα τυχόν καταβαλλόμενα χαμηλότερα ημερομίσθια, βάσει ειδικών Συλλογικών Συμβάσεων ή της Γενικής Συλλογικής Συμβάσεως της 4ης Νοεμβρίου 1917 ή αποφάσεων Διαιτησίας ή Υπουργικών αποφάσεων του νόμου 28|1944, ως εκ παρεκτάσεως ισχυουσών, αναπροσαρμόζονται υποχρεωτικώς εις τα δια του εδ. 1 του άρθρου τούτου καθοριζόμενα από 1ης Ιουλίου 1950 ημερομίσθια, δια του εδ. 3 του αυτού ως άνω άρθρου ότι ουδείς μισθωτός, χαρακτηριζόμενος ως ανειδίκευτος εργάτης, θα λαμβάνη από της άνω ημερομηνίας ημερομίσθιον μικρότερον του ήδη δια της Υπουργικής ταύτης αποφάσεως καθοριζομένου τοιούτου, δια δε του εδαφ. 4 του ειρημένου άρθρου, ότι τα περί ων ο λόγος κατώτατα όρια ημερομισθίων των ανειδικεύτων εργατών δεν έχουν εφαρμογήν ως βασικά ημερομίσθια, εις ας περιπτώσεις ή αμοιβή καθορίζεται κατά το σύστημα της κατ' αποκοπήν ή κατά τεμάχιον εργασίας ή όπου εφαρμόζεται το σύστημα πολλαπλών ημερομισθίων δια την αυτήν ήμέραν εργασίας. Τέλος δια της διατάξεως του άρθρου δ καθορίζεται, ότι πάσα διάταξις συλλογικής συμβάσεως εργασίας, αποφάσεων Επιτροπών διαιτησίας ή αποφάσεως, εκδοθείσης κατά τας διατάξεις του ν. 28|1944 τροποποιείται, συμφώνως προς τα δια της υπό κρίσιν Υπουργικής αποφάσεως θεσπιζόμενα, εφ' όσον είναι δυσμενεστέρα των διατάξεων της Υπουργικής ταύτης αποφάσεως.

Εκ του περιεχομένου των καθ' έκαστα διατάξεων τούτων και εκ του συνδυασμού αυτών προς άλλήλας συνάγονται τα ακόλουθα συμπεράσματα:

α) Ότι εις τας διατάξεις ταύτας υπάγεται πας ανειδίκευτος εργάτης, αδιαφόρως άν δια της Γενικής Συλλογικής Συμβάσεως της 4ης Νοεμβρίου 1947 ή δι' ειδικής συλλογικής συμβάσεως ή δι' αποφάσεως διαιτησίας ή δι' αποφάσεως Υπουργικής του ν. 28|1944 καθορίζεται το ημερομίσθιον αυτού.

β) Ότι ως μοναδική εξαίρεσις δια την μη υπαγωγήν ανειδικεύτων εργατών εις τας διατάξεις της Υπουργικής ταύτης αποφάσεως τίθεται, όσάκις ή αμοιβή αυτών καθορίζεται ούχι κατά ημερομίσθιον, αλλά κατά το σύστημα της κατ' αποκοπήν ή κατά τεμάχιον εργασίας ή όπου εφαρμόζεται το σύστημα πολλαπλών ημερομισθίων δια την αυτήν ήμέραν εργασίας.

γ) Ότι και δια των γενικών κανόνα και δια την ως άνω εξαίρεσιν τίθεται ως βάσις και ως προϋπόθεσις εφαρμογής της προκειμένης Υπουργικής αποφάσεως, ότι ο μισθωτός αμείβεται μόνον εις χρήμα, ούχι δε και ή περίπτωσις, οία ή προκειμένη, καθ' ην ούτος αμείβεται, πλην των χρημάτων, και εις είδος, δια τροφής. Τούτο ιδίως καταφαίνεται εκ της διατάξεως εδ. 4 του άρθρ. 2, όπου ενώ γενικώς περιλαμβάνει υπό την ισχύν της Υπουργ. αποφάσεως π ά ν τ α μ ι σ θ ω τ ό ν ανειδίκευτον, εν τούτοις και εις την γενικήν ταύτην διάταξιν όμιλεί μόνον περί ημερομισθίων εις χρήμα («δεν λαμβάνει ή μ ε ρ ο μ ί σ θ ι ο ν μ ι κ ρ ό τ ε ρ ο ν του εν τη αποφάσει καθοριζομένου»).

δ) Ότι ή διάταξις του άρθρου δ της Υπουργ. αποφάσεως, καθ' ην πάσα διάταξις συλλογ. συμβάσεως εργασίας, αποφάσεως επιτροπής διαιτησίας ή Υπουργικής αποφάσεως, εκδοθείσης επί τη βάσει του ν. 28|1944, τροποποιείται συμφώνως προς την κρινομένην ήδη Υπουργ. απόφασιν, εφ' όσον αύτη είναι δυσμενεστέρα των διατάξεων της ειρημένης Υπουργικής αποφάσεως, δεν αφορά αυτό καθ' εαυτό το κατώτατον όριον ημερομισθίου των ανειδικεύτων εργατών, διότι περί τούτου προνοούν τα υπόλοιπα εδάφια και άρθρα της Υπουργ. αποφάσεως και δη το εδ. 2 του άρθρ. 2 αυτής, ένθα καθορίζεται ότι άν τούτο είναι μικρότερον του ήδη καθοριζομένου αναπροσαρμόζεται εις τα ως άνω καθοριζόμενα από 1ης Ιουλίου 1950, αλλ' αφορά τους υπολοίπους όρους, υφ' ούς τυχόν τούτο παρέχεται (ως χρόνος υπηρεσίας κτλ.) και οι όποιοι, εφ' όσον είναι δυσμενέστεροι των εν τη Υπουργ. αποφάσει διαλαμβανομένων, τροποποιούνται συμφώνως προς τα δι' αυτής θεσπιζόμενα και

ε) Ότι, καίτοι ή Υπουργ. απόφασις όμιλεί κατ' αρχήν περί ημερομισθίου των εν λόγω εργατών και καθορίζει το κατώτατον όριον αυτού, εν τούτοις δεν αποκλείει της εφαρμογής αυτού και τους εξ αυτών αμειβομένους ούχι κατά ημερομίσθιον, αλλά κατά μήνα δια μισθόν, δεδομένου ότι κατά τα καθιερωμένα είναι ευχερής η αναγωγή του μηνιαίου μισθού εις ανάλογα ημερομίσθια. Επικουρείται η ερμηνεία αύτη εκ της διατάξεως του άρθρ. 4 της Υπουργ. αποφάσεως, όπου γίνεται λόγος περί αναπροσαρμογής ούχι μόνον των ημερομισθίων, αλλά και των μισθών, ήτις θα έστηρίζετο βάσεως και περιεχομένου, άν δεν θα υπενοείτο ή ως άνω αναγωγή των μισθών εις τα αντίστοιχα ημερομίσθια.

Τούτων τεθέντων, δέον ν' αποφανθώμεν, ότι οι εν τη δρωτήματι ανειδίκευτοι εργάται, οίτινες, πλην του μηνιαίου μισθού των, λαμβάνουν και τροφήν, δεν υπάγονται εις τας διατάξεις της προκειμένης Υπουργ. αποφάσεως. Εις τούτο ίσως θα συνέτρεχε, πλην των ως άνω τυπικών λόγων, και ουσιαστικός τοιούτος, ότι δηλ. ο μισθός αυτών, συνοδευόμενος υπό τροφής, παρεχομένης δις της ημέρας κατά τας οικείας συλλογικάς συμβάσεις (του τεχνικού προσωπικού των εστιατορίων της 15.7.1939 και των μαγείρων της 9ης Μαρτίου 1939), κατέρχεται εις πλεονεκτικώτερον επίπεδον, παρ' ότι οι μισθοί των λοιπών ανειδικεύτων εργατών οι μή συνοδευόμενοι υπό τροφής, και δεν έχει ανάγκην, ως οι τελευταίοι ούτοι, της αναπροσαρμογής και βελτιώσεως ή κάν δεν αντιμετωπίζει εν τοιαύτη μοίρα την ανάγκην ταύτην. Κάν παρ' όλα ταύτα ήθελε κριθή αρμοδίως, ότι και τούτων ο μισθός χρήζει βελτιώσεως αναλόγου προς τας σημερινάς συνθήκας της ζωής, τούτο δέον ν' αποτελέση μέριμναν ιδιαιτέρας Υπουργ. αποφάσεως ή νεωτέρας συλλογικής συμβάσεως.

Οι δε λοιποί Σύμβουλοι, προς την γνώμην των οποίων συνετάχθησαν και οι Πάρεδροι, απεφήναντο ότι λόγω της γενικότητος, υφ' ην είναι διατυπωμένη η διάταξις της § ΰ του άρθρ. 2 της Υπουργ. αποφάσεως («ουδείς μισθωτός»), γενικότητος, ήτις δεν διαταράσσεται εκ της ακολουθησάσης εν § 4 εξαιρέσεως, αλλά μάλλον ενισχύεται, δεδομένου ότι ή βάσις του γενικού κανόνος, δστις τίθεται δια τους μισθωτούς τούτους, τουτέστιν ή αμοιβή αυτών κατά ημερομίσθιον άλλείπει εν τη εξαιρέσει ταύτη (αμοιβή κατ' αποκοπήν ή τεμάχιον εργασίας) και θα ήδύνατο ως εκ τούτου να παραλειφθή αύτη

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ - ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ - ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΠΡΟΣΛΗΨΙΣ ΕΦΕΔΡΩΝ Ν. 751|1948 ΕΙΣ ΔΗΜΟΤΙΚΑΣ Κ.Λ.Π. ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

Υπουργείου Εσωτερικών, Εγκύκλ. 76834|1950. Περί τρόπου προσλήψεως εφέδρων Ν. 751|1948 εις Δημοτικάς κλπ. Υπηρεσίας.

Αι διατάξεις του Ν. 751 και αι του Ν.Δ. 1196 αύθαμοθ παυόνται μγείαν περί επιτυχίας εν διαγωνισμώ των υπ' αύτων προστατευομένων διά την κατάληψιν θέσεων, ων ή πλήρωσις προϋποθέτει ευδοκίμησιν εις διαγωνισμόν, κατά τας οργανικάς διατάξεις του οικείου Οργανισμού.

Αντιθέτως α') έκ των διατάξεων του άρθρου 6 του Ν.Δ. 1196, καθ' ας ο προσλαμβανόμενος (πολεμιστής) διατηρείται εν τη υπηρεσία επί δύο από της προσλήψεως του έτη, συνάγεται ότι δεν απαιτείται διαγωνισμός, καθ' όσον έάν ελάμβανε χώραν τοιούτος, οι περί ων πρόκειται, πολεμισταί θά καθίσταντο μετά παρόδον ενός έτους δοκιμαστικής υπηρεσίας μόνιμοι, δυνάμει της ισχυούσης περί καταστάσεως των δημοτικών υπαλλήλων νομοθεσίας.

β') Έκ των διατάξεων του άρθρου 14 του Α.Ν. 751, καθ' ας «επί μίαν πενταετίαν από της λήψεως της προστασίας του Νόμου τούτου οι πολεμισταί προαγόνται επί ίσοις όροις, εφ' όσον η πρόσληψις γίνεται διά διαγωνισμού», προκύπτει ότι μέχρι της λήξεως της προστασίας του Α.Ν. 751 ο νομοθέτης απέβλεψε εις την εξαιρετικήν προστασίαν ταύτην, κατά το στάδιον της αρχικής τοποθετήσεως των, βάσει πάντων τούτων των περί τοποθετήσεως αποφάσεων των οικείων Συμβουλίων και επομένως δεν είναι δυνατόν να νοηθή περιορισμός της τοιαύτης προνομιακής προσλήψεως των ως είρηται, δι' επαναγωγής και τούτων εις την συνήθη διαδικασίαν προσλήψεως κατόπιν ευδοκιμήσεως εν διαγωνισμώ.

γ') Έκ των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 6 του Α.Ν. 751, καθ' ας «καταβάλλεται η μισθοδοσία των μη προσληφθησομένων», ως και της παρ. 3 του άρθρου 7 του αύτου Νόμου, καθ' ας «πας μη συμμορφούμενος προς τας αποφάσεις του Κεντρικού Συμβουλίου», συνάγεται, ότι ουδέν στάδιον ακολουθεί την περί τοποθετήσεως απόφασιν του Συμβουλίου διά την δημιουργίαν του δικαιώματος προς κατάληψιν της θέσεως.

δ') Έκ των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 9 του Νόμου 751, καθ' ας «...ο βάσει του παρόντος νόμου τοποθετούμενος υποχρεούται να παρουσιασθή εντός μηνός....», ίνα αναλάβη υπηρεσίαν και της εν γένει διατυπώσεως του Α.Ν. 751|48 και του τροποποιητικού τούτου Ν.Δ. 1196|49 προκύπτει ότι οι υπό τούτων προστατευόμενοι προσλαμβάνονται υποχρεωτικώς και τοποθετούνται εις αντιστοίχους κενάς θέσεις, αναλόγως προς τα γραμματικά αυτών προσόντα κλπ.

Εξ άλλου, εφ' όσον ουδέ του Α.Ν. 751 και του Ν.Δ. 1196 δεν ορίζεται ότι αι θέσεις, ων η πλήρωσις προϋποθέτει ευδοκίμησιν εν διαγωνισμώ, εξαιρούνται της διαδικασίας πληρώσεως των λοιπών θέσεων, έπεται ότι η εις ταύτας τοποθέτησις προσώπων, εμπιπτόντων εις τας διατάξεις των άρθρων 1 και 2 του Α.Ν. 751 ή του άρθρου 3 του Ν.Δ. 1196 δεν ήρτηται εξ ευδοκιμήσεως εν ενεργηθέντι διαγωνισμώ, ως εν τη υπ' αριθ. 91289|336|13.12.1949 εγκυκλίω ημών διαταγή διελάβομεν.

Και ναι μεν εν τοις άρθροις 12 και 13 του νεωστί υπ' αριθ. 1490|1950 Αναγκ. Νόμου «περί καταστάσεως των δημοτικών και κοινοτικών υπαλλήλων» καθιερούται η γενική αρχή, δι' ωρισμένας κατηγορίας υπαλλήλων, της κατόπιν επιτυχίας εν διαγωνισμώ εισόδου εις την υπηρεσίαν των υπαλλήλων των Δήμων και των Κοινοτήτων, τών υπαγομένων εις τον Νόμον τούτον, υπό δε του άρθρου 153 καταργείται πάσα γενική ή ειδική διάταξις νόμου, αφορώσα εις ζητήματα ρυθμιζόμενα διά του Νόμου τούτου, ούχ ήττον όμως, λόγω της φύσεως και του περιεχομένου του Α.Ν. 751|1948 και του Ν.Δ. 1197|1949, θεσπισθέντων διά λόγους δημοσίου συμφέροντος, δεον να γίνη δεκτόν ότι η διά τοιούτων θεσπιζομένη προστασία, ως ευρυτέρα και ειδικωτέρα, καθ' ο αφορώσα εις συγκεκριμένην κατηγορίαν προστατευομένων, περιορισμένης δε, διεθνούς ισχύος, είναι επικρατεστέρα της υπό του Α.Ν. 1490|1950 προβλεπομένης (άρθρον 13, παρ. 3), ως και οιασδήποτε διά τούτου εισαγομένης εξαιρέσεως από ταύτης (άρθρον 153).

Τας άνωτέρω απόψεις ημών παρακαλούμεν, όπως ανακοινώσητε εις τους ενδιαφερομένους Δήμους και Κοινότητας της περιφερείας σας, ίνα έχωσι ταύτας υπ' όψιν κατά την πρόσληψιν προσώπων εμπιπτόντων εις τας διατάξεις των περί ων πρόκειται ευεργετικών νόμων.

Συνημμένως επιστρέφονται τα δια της ως άνω αναφοράς σας και της υπ' αριθ. 10091|98263|29.9.50 όμοίας του Δήμου Αθηναίων υποβληθέντα έγγραφα και λοιπά δικαιολογητικά.

Εν Αθήναις τη 14 Οκτωβρίου 1950

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Υπουργείου Εργασίας, Εγκύκλ. 66010|1950. Περί των δικαιουμένων επιδόματος ανθυγιεινής εργασίας.

Εις απάντησιν της από 6.11.1950 αιτήσεώς

ως αυτονόητος, συμπεριλαμβάνονται εις την περί ής ο λόγος υπουργ. απόφασιν και οι εν τη ερωτήματι εργάται, άλλο κατά την εκφρασθείσαν αύτης θά συνεπαγόταν θεώρησιν ή αξία της παρεχομένης αύτοις τροφής και έάν μεν το επιτυγχανόμενον ωφελημάθιόν των είναι μικρότερον του εν τη υπουργ. αποφάσει καθοριζομένου κατωτάτου ορίου θά συμπληρωθή, άν δε είναι μεγαλύτερον αυτού θά διατηρηθή, συμφώνως τη 2ση εδαφ. του άρθρ. 3 της υπουργ. αποφάσεως.

Εν Αθήναις τη 25 Νοεμβρίου 1950

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί εκτοπισμού των βάσει του Α.Ν. 329/45 υπηρετούντων ημερομισθίων υπαλλήλων Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων Α. Ν. 965/37.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 62 της 26 Φεβρουαρίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν 1) τας διατάξεις του άρθρου 2 § 2 του Α. Ν. 2769/1941 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του Α. Ν. 965/37», 2) τον Α. Ν. 787/1943, 3) την υπ' αριθ. 736 γνώμην του Συμβουλίου της Επικρατείας, προτάσει των Ημετέρων επί της Κοινωνικής Προνοίας και Οικονομικών Υπουργών, αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Άρθρον 1

1. Το κατά την έναρξιν της ισχύος του παρόντος υπηρετούν νοσηλευτικόν, υπηρετικόν και λοιπόν προσωπικόν, εξαιρουμένου του επιστημονικού, εις Νοσηλευτικά Ιδρύματα δικαιούμενα υπό του Α. Ν. 965/37, το προσληφθέν επί ημερομισθίω κατ' εφαρμογήν της § 2 του άρθρ. 1 του Α. Ν. 329/1945, ως και κατ' εφαρμογήν διατάξεων του οργανισμού των, προς προσωρινήν πλήρωσιν υφισταμένων κενών τακτικών οργανικών θέσεων, μετατάσσεται βάσει του παρόντος και άνευ ετέρας τινός διατυπώσεως εις την κατηγορίαν των δοκίμων υπαλλήλων, υπό την προϋπόθεσιν ότι κέκτηται τα κατά τας κειμένας διατάξεις απαιτούμενα προσόντα διά την κατάληψιν της θέσεως, παρ' ή προσωρινώς υπηρετεί.

2. Το κατά την προηγουμένην παρεγραφον προσωπικόν είναι δυνατόν και να μονιμοποιηθή μετά την παρέλευσιν του υπό των οικείων οργανισμών των Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων ορι-ζομένου χρόνου δοκιμασίας, όστις εν πάση περιπτώσει ορίζεται εις έν έτος προκειμένου περί Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων, ων οι εν ισχύϊ οργανισμοί δεν ορίζουσι χρόνον δοκιμασίας.

Περί της μονιμοποιήσεως αποφαίνεται ηιτιολογημένως το Διοικητικόν Συμβούλιον του οικείου Ιδρύματος, δυνάμενον κατά την κρίσιν του να παρατείνη τον χρόνον δοκιμασίας επί εν εισέτι έξάμηνον, μετά την παρέλευσιν του οποίου αποφαίνεται υποχρεωτικώς περί μονιμοποιήσεως ή απολύσεως.

Άρθρον 2.

1. Από της ισχύος του παρόντος καταργούνται αι διατάξεις των οργανισμών των υπό τους εκτοπισμούς, κοινοποιούμεν υμίν κατωτέρω τα υπ' αριθ. 63332 έ.Ε. έγγραφον της Υπηρεσίας Υγιεινής και Ασφαλείας του καθ' ημάς Υπουργείου.

Επί τούτοις γνωρίζομεν υμίν, ότι, καθ' α προκύπτει εκ του ως άνω έγγράφου, επιδόματος ανθυγιεινής εργασίας δεν δικαιούνται οι εργαζόμενοι εις πυρηνελαιουργεία, χρησιμοποιούντα ως εκχυλιστικόν υγρόν βενζίνην.

Εν Αθήναις τη 12 Δεκεμβρίου 1950

Έγγρ. 63232/1050. Επί του υπ' αριθμόν 60483/6761/1950 ημετέρου έγγράφου, δι' ου διεβιβάσθη η επιουσιωμένη αναφορά του Συνδέσμου Βιομηχάνων Πυρηνελαιουργίας, γνωρίζομεν, ότι επίδομα ανθυγιεινής εργασίας δέον να χορηγήται εις τα πυρηνελαιουργεία, τα χρησιμοποιούντα ως εκχυλιστικόν υγρόν διθειούχον άνθρακα, λόγω της τοξικότητος τούτου, και δη κατά την διάρκειαν της λειτουργίας τούτων και εκ των εις ταύτα εργαζομένων μόνον εις τους εκχυλιστάς, εις τους εργάτας τους εισερχομένους εντός των εκχυλιστηρίων προς καθαρισμόν τούτων (καζανιέρηδες), εις τους εκφορτωτάς και μεταφορείς των εκχυλισθέντων πυρήνων μεχρι της εξόδου εκ του εκχυλιστηρίου και τέλος εις τους εργάτας τους απασχολουμένους εις την επιδιόρθωσιν και καθαρισμόν των τεπουζίτων διθειούχου άνθρακος (βούτα) κατά την διάρκειαν της μη λειτουργίας των εκχυλιστήρων.

Η ως άνω γνώμη ημών αφορά τα πυρηνελαιουργεία, εις άτινα χρησιμοποιείται ως εκχυλιστικόν υγρόν διθειούχος άνθραξ και ουχί βενζίνη.

Εν Αθήναις τη 22 Νοεμβρίου 1950.

ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΙΣ ΕΙΔΟΣ ΠΑΡΟΧΩΝ ΕΙΣ ΧΡΗΜΑ

Υπουργείον Εργασίας. Έγγρ. 65300/1950 «Περί μετατροπής των εις είδος παροχών εις χρήμα.

Εις απάντησιν σχετικής αιτήσεώς σας γνωρίζομεν ύμιν, ότι τας χορηγουμένας εις το προσωπικόν σας, εις προϊόντα του Εργοστασίου σας, παροχάς επί σκοπώ προσαυξήσεως του ημερομισθίου των, δύνασθε να αντικαταστήσητε διά καταβολής εις χρήμα του αντιτίμου των ειδών τούτων, υπολογιζομένης της αξίας των επί τη βάσει της αγοραίας τιμής των προϊόντων.

Η τοιαύτη ενέργειά σας δεν δύναται να θεωρηθή ως μονομερής βλαπτική μεταβολή των όρων της συμβάσεως εργασίας αυτών. Τούτο δε διότι εν προκειμένω αφ' ενός μεν εμμέσως τοιλάχιστον πρόκειται περί χρηματικής παροχής, ης τα ποσόν ορίζεται εκάστοτε εκ της αξίας του είδους, εφ' όσον τα είδη ταύτα (νήμα, κάμποτ) δεν είναι αυτούσια χρήσιμα εις τον δικαιούχον, αλλ' αποβλέπουν εις την εκ της εκποιήσεώς των ωφέλειαν και ενίσχυσιν των δικαιούχων (Α.Π. 139/50 ΕΕΔ 9, 397). Αφ' ετέρου δε διότι εκ της καταβολής παρά της επιχειρήσεως του αντιτίμου τούτων, υπολογιζομένου εις την τιμήν της αγοράς, ουδεμία ουσιαστικώς ζημία προσγίγνεται εις τον μισθωτόν, εις την συγκεκριμένην δε περίπτωσιν ωφελείται αντιθέτως αύτος, εφ' όσον, ως ισχυρίζεσθε, προτίθεσθε κατά την μετατρεπτήν να υπολογίζητε την αξίαν των ειδών τούτων κατά 30 ο/ο επί πλέον της αγοραίας τοιαύτης.

Εν Αθήναις τη 1.12.1950.

Α. Ν. 965|37 διεπομένων Νοσηλευτικών Ἱδρυμάτων, αἱ παρέχουσαι εὐχέρειαν προσλήψεως προσωπικοῦ δι' ἐκτάκτους περιοδικὰς ἀνάγκας, πλὴν τῶν περιοριστικῶς ὁριζουσῶν τὸν ἀριθμὸν τούτου, ἐξαιρέσει τῶν σχετικῶν ὀργανικῶν διατάξεων τοῦ Νοσοκομείου Λοιμωδῶν Νόσων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης, αἵτινες διατηροῦνται ἐν ἰσχύι, ὡς καὶ τῶν τοιούτων τῶν Σανατορίων «Σωτηρία», Ἀσβεστοχωρίου καὶ Τριπόλεως, εἰς τοὺς ὀργανισμοὺς τῶν ὁποίων εἰδικῶς καθορίζονται αἱ θέσεις τοῦ προσωπικοῦ δι' ἐκτάκτους περιοδικὰς ἀνάγκας ὡς ἀκολούθως :

1. Σανατόριον «Σωτηρία» μέχρι πεντήκοντα (50).

2. Σανατόριον Τριπόλεως μεχρις ἓξ (6) καὶ

3. Σανατόριον Ἀσβεστοχωρίου μέχρι δέκα (10).

Τὸ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον τὸ ὑπηρετοῦν κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος, ἐφ' ὅσον ὑφίστανται κεναὶ ὀργανικαὶ θέσεις εἰς τὸ παρ' ᾧ ὑπηρετεῖ Νοσηλευτικὸν Ἵδρυμα, δύναται νὰ ἐνταχθῇ κατὰ τὰ κεκανονισμένα πρὸς πλήρωσιν τῶν θέσεων τούτων καὶ ἐφ' ὅσον ἔχει τὰ πρὸς κατάληψιν αὐτῶν ἀπαιτούμενα προσόντα, ἄλλως θεωρεῖται αὐτοδικαίως ἀπολυθὲν μετὰ παρέλευσιν ἑξαμήνου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος.

Ὡς κεναὶ θέσεις κατὰ τὴν § 2 τοῦ παρόντος δὲν θεωροῦνται αἱ συμφώνως τῷ Α.Ν. 820|1945 προσωρινῶς πληρωθεῖσαι.

Εἰς τοὺς αὐτοὺς ἐπὶ τῆς Κοινωνικῆς Προνοίας καὶ Οἰκονομικοῦ Ὑπουργοὺς ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Φεβρουαρίου 1951

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ καταργήσεως τοῦ Β΄ ἄρθρου τῆς 10.1-15.1. 1949 «περὶ καθιερώσεως ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας κλπ.» ὡς πρὸς τὰ κουρεῖα τῆς κωμοπόλεως τοῦ Συλοκάστρου.

(Ε.Κ. τ. Α΄ φ. 56 τῆς 19 Φεβρουαρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ Διατάγματος τῆς 8|14 Μαρτίου 1930 «περὶ καθιεροποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», σύμφωνον γνώμην τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτικῶν καὶ ὑπαλληλικῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 72 αἴτησιν τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου Συλοκάστρου, πρότασιν τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 31|1951 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον μόνον.

Καταργοῦμεν τὸ Βασ. Διάταγμα τῆς 10.1-15. 1.1949 «περὶ καθιερώσεως τῆς ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας κλπ.», ὡς πρὸς τὰ κουρεῖα τῆς κωμοπόλεως τοῦ Συλοκάστρου καὶ καθιεροῦμεν Κυριακὴν ἡμιαργίαν εἰς ταῦτα, ἐπιτρεπομένης τῆς ἐργασίας ἀπὸ τῆς 9ης μέχρι τῆς 1ης μ.μ. ὥρας.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Φεβρουαρίου 1951.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

69528|Σ. 1591|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Γαλλοελληνικῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων.

(Ε.Κ. τ. Β΄ φ. 13 τῆς 22 Ἰανουαρίου 1951).

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως τὰ στοιχεῖα Α΄ καὶ Β΄ τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Γαλλοελληνικῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων τροποποιηθῶσιν ὡς ἀκολούθως :

Α΄ Κράτησις ἠσφαλισμένων.

1. Κρατήσεις 6 0|0 ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν καταβαλλομένων εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους πάσης φύσεως ἀποδοχῶν, ἀνεξαρτήτως τῆς μορφῆς καὶ τῶν χρονικῶν ὁρίων καταβολῆς αὐτῶν, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ἐτησίως χορηγουμένων αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ δικτύου δώρων ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς.

Β΄ Εἰσφορὰ τοῦ δικτύου.

1. Εἰσφορὰ τοῦ δικτύου 7 0|0 ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν καταβαλλομένων εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους πάσης φύσεως ἀποδοχῶν, ἀνεξαρτήτως τῆς μορφῆς καὶ τῶν χρονικῶν ὁρίων καταβολῆς αὐτῶν, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ἐτησίως χορηγουμένων δώρων ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Ἰανουαρίου 1951.

62757|Ε. 1419|50|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης παραγρ. εἰς καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Ἐπιμ. Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἐμπορίου Τροφίμων.

(Ε.Κ. τ. Β΄ φ. 13 τῆς 22 Ἰανουαρίου 1951).

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τὸ ἄρθρον 33 τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἐμπορίου Τροφίμων προστεθῇ παράγρ. 5, ἔχουσα ὡς ἀκολούθως :

«Διὰ καθυστερουμένας εἰσφορὰς μέχρι τέλους Ἰουνίου 1950 δύναται τὸ Δ. Σ. τῇ αἰτήσει τοῦ ὑποχρέου νὰ καθορίζῃ τὴν καταβολὴν αὐτῶν εἰς ἓξ (6) μηνιαίας δόσεις κατ' ἀνώτατον ὅριον καὶ κατὰ τὴν κρίσιν του».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ἰανουαρίου 1951

65919|Τ. 371|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1951 τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν καταβαλλομένων συντάξεων.

(Ε.Κ. τ. Β΄ φ. 11 τῆς 23 Ἰανουαρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1944 Νόμου,

2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 2262|2.12.1950 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφ. Τεχνῶν, καὶ

3) Τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Αὐξάνομεν ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1951 τὰς ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν καταβαλλομένας συντάξεις κατὰ 50ο/ο.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Ἰανουαρίου 1951

69418|Σ. 1587|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ παρατάσεως τῆς προθεσμίας τῆς ὁριζομένης ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ Κανονισμοῦ Ἐσωτερικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Χημικῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 15 τῆς 24 Ἰανουαρίου 1951).

Ἀποφασίζομεν:

Ἡ ὑπὸ τοῦ τελευταίου ἐδαφίου τῆς παρ. 8 τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ Κανονισμοῦ Ἐσωτερικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Χημικῶν ὁριζομένη προθεσμία παρατείνεται ἐπὶ ἕνα μῆνα ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ἰανουαρίου 1951

67958|Σ. 1555|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργ. Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης διατάξεως εἰς καταστατικὸν Κλάδου Συντάξεων Τροχιοδρόμων καὶ Ἠλεκτρισμοῦ Θεσ]νίκης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 15 τῆς 24 Ἰανουαρίου 1951)

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τὸ καταστατικὸν Κλάδου Συντάξεων τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Τροχιοδρόμων καὶ Ἠλεκτρισμοῦ Θεσ]νίκης ἐπέλθωσιν αἱ κάτωθι προσθῆκαι:

1) Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἐδαφίου δ' τῆς 3ης παραγράφου τοῦ ἄρθρου 2 προστίθεται διάταξις, ἔχουσα οὕτω:

Γ'. Τὸ Δ. Σ. δύναται δι' ἀποφάσεώς του, ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας νὰ χορηγῇ εἰς τὴν ἐργοδότιδα Κρατικὴν Ἐκμετάλλευσιν Τροχιοδρόμων καὶ Ἠλεκτρισμοῦ Θεσ]νίκης δάνεια πρὸς οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς ἐπὶ τῷ νομίμῳ τόκῳ.

Ἡ ἐξόφλησις τῶν ἄνω δανείων ἐνεργεῖται διὰ τακτοχρεωλυτικῶν δόσεων, καθοριζομένων ὑπὸ τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου.

2) Εἰς τὸ τέλος τοῦ καταστατικοῦ Κλάδου Συντάξεων τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Ταμείου προστίθεται μεταβατικὴ διάταξις, ἔχουσα οὕτω:

«Νομιμοποιεῖται καὶ ἐγκρίνεται ἡ ἀπὸ 12.9.50 ἀπόφασις τοῦ Δ. Σ. περὶ χορηγήσεως εἰς τὴν ἐργοδότιδα Κρατικὴν Ἐκμετάλλευσιν Τροχιοδρόμων καὶ Ἠλεκτρισμοῦ Θεσ]νίκης δανείου ἐκ πεντακοσίων ἑκατομμυρίων (500.000.000) δραχμῶν».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Ἰανουαρίου 1951

62765|Σ. 1420|50|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ προσθήκης ἐδαφ. εἰς ἄρθρ. 10 τοῦ Κανονισμοῦ Κλάδου Ἀσθενείας Ταμείου Ἀσφαλίσεως Λιμενεργατῶν Πειραιῶς.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 15 τῆς 24 Ἰανουαρίου 1951)

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τὸ τέλος τῆς 2ας παραγράφου τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Κανονισμοῦ Κλάδου Ἀσθενείας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Λιμενεργατῶν Πειραιῶς προστεθῇ ἐδάφιον, ἔχον ὡς ἀκολούθως:

«Καὶ ἐξαιρέσιν χορηγοῦνται ὀρθοπεδικὰ μηχανήματα καὶ λοιπὰ τοιαῦτα ὄργανα εἰς τοὺς ἀμέσως μόνον ἠσφαλισμένους μονίμους ἐργάτας Ο.Λ.Π μὲ ποσοστὸν συμμετοχῆς εἰς τὴν σχετικὴν δαπάνην 25ο/ο, μετὰ προηγουμένην γνωμάτευσιν τῆς Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ταμείου καὶ ἔγκρισιν ταύτης ὑπὸ τοῦ Δ. Σ. αὐτοῦ».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ἰανουαρίου 1951

53213|Ε. 1536|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως συντάξεων Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων τοῦ Κράτους.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 9 τῆς 15 Ἰανουαρίου 1951).

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. 19) 44. 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 1426|11.9.50 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων τοῦ Κράτους, 3) τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας

Ἀποφασίζομεν:

Αὐξάνομεν ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1951 τὰς παρὰ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων τοῦ Κράτους παρεχομένας συντάξεις κατὰ 50 ο/ο διὰ τοὺς συνταξιούχους, τῶν ὁποίων ἡ σύνταξις δὲν ὑπερβαίνει τὸ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 50855|6439|47 προβλεπόμενον ἀνώτατον ὅριον καὶ κατὰ 30ο/ο διὰ τοὺς συνταξιούχους, τῶν ὁποίων ἡ σύνταξις ὑπερβαίνει τὸ κατὰ τὰ ἄνω ἀνώτατον ὅριον συντάξεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Ἰανουαρίου 1951

64323|Σ. 1411|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μακαρονοποιῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 9 τῆς 15 Ἰανουαρίου 1951)

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως τὸ ἐδάφιον β' τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μακαρονοποιῶν τροποποιηθῇ ὡς ἀκολούθως:

«Ἐν περιπτώσει ἐπιπλοκῆς κατὰ τὸν τοκετὸν ἀπολύτως ἐξηκριβωμένης διὰ βεβαιώσεως τοῦ ἰατροῦ τοῦ Ταμείου τὸ ἐπίδομα τοκετοῦ διπλασιάζεται, ἀποκλειομένου τοῦ δικαιούχου πάσης ἄλλης χρηματικῆς παροχῆς, πλὴν τῆς ἀμοιβῆς τοῦ μαιευτῆρος ἢ τῆς μαίας, ἥτις ἐπίσης καταβάλλεται ὑπὸ τοῦ Ταμείου».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Ἰανουαρίου 1951

67957)Σ. 1556|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ Κα-

νονισμοῦ Ἀσθενείας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 9 τῆς 15 Ἰανουαρίου 1951).

Ἀ π ο φ α σ ί ζ ο μ ε ν :

Ὅπως ἡ παράγρ. 2 τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ Κανονισμοῦ Ἀσθενείας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν τροποποιηθῇ ὡς ἀκολούθως :

«2. Δὲν δύναται νὰ παρασχεθῇ λουτροθεραπεία εἰς αὐτοφυῆ λουτρὰ εἰς πλείονας τῶν 250 κατ' ἔτος ἠσφαλισμένων».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Ἰανουαρίου 1951.

60527]Σ. 1592]1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης διατάξεων εἰς τὸ καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Προνοίας Ὑπαλλήλων Ο.Α.Π.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 9 τῆς 15 Ἰανουαρίου 1951).

Ἀ π ο φ α σ ί ζ ο μ ε ν :

Ὅπως εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 8 τῆς ὑπ' ἀριθ. 70363]1940 ἀποφάσεως ἡμῶν περὶ προσθήκης διατάξεων εἰς τὸ καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Προνοίας Ὑπαλλήλων Ο.Α.Π. ὡς δεύτερον τμῆμα αὐτοῦ προστεθῇ παράγραφος ὑπ' ἀριθ. 5, ἔχουσα ὡς ἀκολούθως :

5. Μέρος τῶν διαθεσίμων κεφαλαίων τοῦ Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ καὶ μέχρι ποσοῦ ἴσου πρὸς τὰ 20]100 τούτων δύναται νὰ διανεμηθῇ εἰς προσωπικὰ δάνεια πρὸς τοὺς ἠσφαλισμένους αὐτοῦ τοὺς ἔχοντας συμπληρώσει εἰκοσαετῆ συντάξιμον ὑπηρεσίαν, ἐξ ἧς πενταετῆ πραγματικὴν τοιαύτην.

Τὰ δάνεια ταῦτα παρέχονται ἐπὶ τόκῳ 5 ὁλο ἑτησίως καὶ ἀποσβέννυνται 1 ὁλο καὶ ἐξοφλοῦνται διὰ μηνιαίων τοκοχρεολυτικῶν δόσεων ὁριζομένων ὑπὸ τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου, ἂν ὁ ἀριθμὸς δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ τὰς 24, κλιτὸν ἀποφάσεως τούτου, ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ ὑπὸ τοὺς περιορισμοὺς τῶν ἑκάστοτε ἐκδιδομένων σχετικῶν Ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.

Τὸ ποσὸν τοῦ δανείου δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ τὸ ἰσόποσον τῶν πεντήκοντα (50) βασικῶν ἡμερομισθίων τοῦ ἠσφαλισμένου, παρακατέχεται δὲ ὑποχρεωτικῶς καὶ ἀγελλιπῶς ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν τῶν ἠσφαλισμένων κατὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ἡμερομισθίων αὐτῶν ἡ ἄλλης τινὸς ἀποβῆς συμφώνως τῷ ἄρθρῳ μόνῳ τοῦ Νόμου 5981]1932.

Ἐὰν οἱ ἠσφαλισμένοι ἔχουσιν ἐνωθῇ εἰς Κοινοπραξίαν καὶ ἡ ἀποβὴ τούτων καταβάλλεται ὑπὸ ταύτης ὑποχρεοῦται ἡ Διοίκησις τοῦ Συνδέσμου αὐτῶν νὰ παρακρατῇ τὰς κεκανονισμένας τοκοχρεολυτικὰς δόσεις δανείου ἐκ τῆς καταβαλλομένης εἰς τὰ κοινοπραττόμενα μέλη αὐτῆς ἀποβῆς.

Οἱ ἐργοδόται, ὡς καὶ ἡ Διοίκησις τοῦ Συνδέσμου ἐν ταῖς ὡς ἄνω περιπτώσεσιν ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἀποδίδωσιν εἰς τὸ Ταμεῖον τὰς παρακρατηθείσας τοκοχρεολυτικὰς δόσεις ἑκάστου μηνὸς ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκαημέρου τοῦ ἀμέσως ἑπομένου μηνός, ἄλλως, ἐν καθυστερήσει τούτων ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ νομίμου τόκου ὑπερημερίας.

Ἐν ᾗ περιπτώσει ὁ ἠσφαλισμένος ὀφειλέτης ἐξέλθῃ τοῦ ἐπαγγέλματος πρὸ τῆς ὁλοσχεροῦς ἐξοφλήσεως τοῦ δανείου του, τὸ δανειακὸν συμβόλαιον καθίσταται αὐτοδικαίως ληξιπρόθεσμον, αἱ δὲ ἀπομένουσαι ἀνεξόφλητοι ὑπόλοιποι τοκοχρεολυτικαὶ δόσεις παρακρατοῦνται ἐκ τῆς καταβαλλομένης κατὰ μῆνα συντάξεως αὐτοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Ἰανουαρίου 1951.

62949]Γ. 388]1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης παραγράφων εἰς καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Χημικῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 9 τῆς 15 Ἰανουαρίου 1951).

Ἀ π ο φ α σ ί ζ ο μ ε ν :

Ὅπως εἰς τὸ καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Χημικῶν ἐπέλθωσιν αἱ κάτωθι προσθῆκαι :

Ι. Εἰς τὴν παρ. 3 τοῦ ἄρθρου 12 προστίθενται τὰ ὑπὸ στοιχεῖα δ' καὶ ε' ἐδάφια ἔχοντα οὕτω :

δ'. Οἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 14 δικαιοδόχοι ἠσφαλισμένου ἐκτελεσθέντος ἢ θανόντος, ἀποδεδειγμένου λόγῳ κακώσεων ἢ ταλαιπωριῶν προκληθεισῶν ὑπὸ τῶν ἀρχῶν Κατοχῆς ἢ ἐπελθουσῶν κατὰ τὸν συμμοριακὸν ἀγῶνα, μὴ ὀφειλομένων πάντως εἰς συμμετοχὴν τοῦ παθόντος εἰς τοῦτον, ἔστω καὶ ἂν οὗτοι δὲν εἶχον συμπληρώσει 120 μηνῶν χρόνον ἀσφαλίσεως.

Οἱ ὡς ἄνω δικαιοδόχοι ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν τῶν εἰσφορῶν τοῦ ἐλλείποντος χρόνου μέχρι συμπληρώσεως 120 μηνῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ παρόντος.

ε'. Οἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 14 δικαιοδόχοι χημικοῦ θανόντος μετὰ τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1934, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου του εἶχε συμπληρώσει 120 μηνῶν χρόνον ὑπηρεσίας ὡς χημικοῦ καὶ ἐφ' ὅσον ὁ χρόνος οὗτος ἀναγνωρισθῇ ὡς χρόνος ἀσφαλίσεως συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ παρόντος.

ΙΙ. Εἰς τὴν παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 13 προστίθεται ἐδάφιον ὑπὸ στοιχεῖον γ', ἔχον οὕτω :

γ'. Ἡ σύνταξις τῶν κατὰ τὸ ἐδάφιον ε' τοῦ προηγουμένου ἄρθρου δικαιοδόχων ὁρίζεται βασικῶς ἴση πρὸς τὰ 3]4 τῆς συντάξεως, ἧς δικαιοῦται ἡ σύζυγος χημικοῦ συμπληρώσαντος 120 μηνῶν χρόνον ἀσφαλίσεως, προσαυξανομένης κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 14 τοῦ παρόντος ὁριζόμενα ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν συντρέχουν καὶ ἕτερα μέλη οἰκογενείας ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 15 ὁριζομένων.

Ἡ αἴτησις συνταξιοδοτήσεως δέον νὰ ὑποβληθῇ ἐντὸς προθεσμίας ἓξ μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Ἰανουαρίου 1951.

67956]Σ. 1557]1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἐκτελωνιστῶν Πειραιῶς.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 9 τῆς 15 Ἰανουαρίου 1951).

Ἀ π ο φ α σ ί ζ ο μ ε ν :

Ὅπως ἡ πρώτη περίοδος τῆς παρ. 1 τῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 40256]Σ. 951]19.10.48 ἀποφάσεως ἡμῶν προστεθείσης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς

τὸ καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἐκτελωνιστῶν Πειραιῶς, τροποποιηθεῖσα μεταγενεστέρως διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 4719|Σ. 148|11.2.49 καὶ 87177|Σ. 857|23.8.49 καὶ 2247|Σ. 65|29.4.50, τροποποιηθῇ καὶ αὐθις ὡς ἀκολούθως :

«1. Αἱ ὑπὸ τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν παρὰ τῷ Ταμείῳ ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν καθυστερούμεναι εἰσφοραὶ ὑπολογίζονται καὶ εἰσπράττονται, ἐφ' ὅσον ἤθελον ἐξοφληθῇ μέχρι τῆς 30ῆς Ἰουνίου 1951 ὡς ἀκολούθως».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Ἰανουαρίου 1951.

64488|Α. 852|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Περὶ αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Α.Τ.Ε. καταβαλλομένων συντάξεων κατὰ 21, 21 ο|ο ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1950.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 12 τῆς 20 Ἰανουαρίου 1951).

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει : α) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1944 Νόμου, β) τὴν ὑπ' ἀριθ. 957|25.11.5 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Α.Τ.Ε., γ) τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν :

Αἱ ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καταβαλλόμεναι συντάξεις αὐξάνονται ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1950 κατὰ 21, 21 ο|ο.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ἰανουαρίου 1951

63456|Γ. 357|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Περὶ αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἀνων. Ἑλλην. Τηλεφ. Ἑταιρίας καταβαλλομένων συντάξεων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 12 τῆς 20 Ἰανουαρίου 1951).

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

α) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1944 Νόμου, β) τὴν ὑπ' ἀριθ. 1132|27.10.1950 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἀνων. Ἑλλην. Τηλεφ. Ἑταιρίας καὶ γ) τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν :

Αὐξάνομεν ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1951 τὰς ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἀνωνύμου Ἑλληνικῆς Τηλεφωνικῆς Ἑταιρίας καταβαλλομένας συντάξεις κατὰ κλίμακα καταβαλλομένης συντάξεως κατὰ τὸ ἑναντι ἑκάστης κλάσεως ποσοστὸν ὡς ἀκολούθως :

Μηνιαίαι συντάξεις		Ποσοστὸν αὐξήσεως ο	ο
ἀπὸ	125.000 — 180.000	80
»	181.000 — 210.000	76
»	211.000 — 215.000	74
»	216.000 — 220.000	72
»	221.000 — 229.000	71
»	230.000 — 239.000	70
»	240.000 — 249.000	67
»	250.000 — 259.000	65
»	260.000 — 269.000	63
»	270.000 — 279.000	61
»	280.000 — 289.000	60
»	290.000 — 299.000	58
»	300.000 — 319.000	56
»	320.000 — 339.000	54
»	340.000 — 359.000	52
»	360.000 — 379.000	51
»	380.000 — 399.000	50
»	400.000 — 424.000	48
»	425.000 — 449.000	47
»	450.000 — 474.000	46
»	475.000 — 499.000	45
»	500.000 — 549.000	43
»	550.000 — 599.000	41
»	600.000 — 649.000	39
»	650.000 — 704.000	37
»	705.000 — 804.000	35
»	805.000 — 904.000	30
»	905.000 —1004.000	20
»	1.005.000 —1104.000	10
»	1.105.000 —1204.000	10
»	1.205.000 —1300.000	10

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Ἰανουαρίου 1951

67963|Σ. 1560|50|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ προσθήκης ἐδαφ. εἰς παράγραφον 6 τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ἀπὸ 26.4.26 Ν. Δ. «περὶ τοῦ τρόπου τῆς λειτουργίας τοῦ Τ.Α.Κ.».

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 12 τῆς 20 Ἰανουαρίου 1951).

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Ἀν. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ Ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἑρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀν. Νόμου 694|1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας».

2) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Δ|τος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς».

3) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6571|1.6.50 ἀναφορᾶς του.

4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀρ. πρωτ. ΣΚΑ 185|50, συνεδριάσεως 83 τῆς Η' περιόδου τῆς 2.12.50), ἀποφασίζομεν :

«Ὅπως ἐν τέλει τῆς παρ. 6 τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ἀπὸ 26.4.26 Ν.Δ. «περὶ τοῦ τρόπου ἐν γένει τῆς λειτουργίας τοῦ Τ.Α.Κ.», προστεθῇ ἰδίων ἐδάφιον, ἔχον ὡς ἀκολούθως :

«Κατ' ἐξαίρεσιν, δύναται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου, ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, αἱ κατὰ τ' ἀνωτέρω ὁριζόμεναι διπλαῖ εἰσφοραὶ νὰ ὑπολογίζωνται εἰς τὸ ἁπλοῦν μόνον ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ δώρου τοῦ χορηγουμένου ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Νέου Ἔτους καὶ τοῦ Πάσχα».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Ἰανουαρίου 1951.

2199|Ι. 32|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν εἰς περιοχὴν Δατομείων Κοττῆ, Τοπ. Ὑπ]τος Γ.Κ.Δ. Τριπόλεως.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 27 τῆς 13 Φεβρουαρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῆς § 1 τοῦ

άρθρου 41 τοῦ Κανονισμοῦ περὶ τρόπου ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν καὶ εἰσπράξεως εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α., 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 32167|1516|13.1.1951 ἀναφοράν τῆς Γεν. Δ]νσεως τοῦ Ι.Κ.Α., ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν κατὰ τὴν 63ην 29.12.1950 συνεδρίασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ληφθεῖσαν ἀπόφασιν αὐτοῦ, δι' ἧς ὡρίσθη ὡς ἡμερομηνία ἐναρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν εἰς τὴν ἀσφαλισικὴν περιοχὴν τῶν Δικαστηρίων Χ. Κοτσῆ, τοῦ Τοπ. Ὑπ]τος τοῦ Ἱδρύματος Τριπόλεως, εἰς ἣν ἐπεξετάθη τὸ πρῶτον ἡ ἀσφάλισις αὐτοῦ διὰ τῆς ἐγκρίθείσης διὰ ταυταρίθμου πράξεως μιᾶς ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἡ 16 Μαρτίου 1951 καὶ ὡς πρὸς πάντας τοὺς ἐν τῇ εἰρημένῃ περιοχῇ μισθωτοὺς καὶ τὰς ἐπιχειρήσεις.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Φεβρουαρίου 1951

54375|1.351|50|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἰδιοκτητῶν, Συντακτῶν καὶ Ὑπαλλήλων Τύπου καταβαλλομένων συντάξεων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 25 τῆς 12 Φεβρουαρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1944 Νόμου, 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 1717|29.9.50 ἀναφοράν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἰδιοκτητῶν, Συντακτῶν καὶ Ὑπαλλήλων Τύπου, 3) τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφαίζομεν:

Αὐξάνομεν τὰς ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἰδιοκτητῶν, Συνταχτῶν καὶ Ὑπαλλήλων Τύπου καταβαλλομένας συντάξεις ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1950 κατὰ 60 ο|ο.

Ἐν Ἀθήναις 10 Φεβρουαρίου 1951

1955|Σ. 25|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως τοῦ Εἰδικοῦ Κανονισμοῦ Προσθέτου Περιθάλψεως Φυματικῶν Ἀσφαλισμένων τοῦ Ι.Κ.Α.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 21 τῆς 1 Φεβρουαρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὸ ἄρθρον 60 παρ. 1 τοῦ Ἀν. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ Ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἑρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀν. Νόμου 604|1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας», 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Δ]τος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», 3) τὸ ἄρθρον 27 παρ. 1 τοῦ Ν. 6298|1934, ὡς καὶ τὸ ἄρθρον 26 παρ. 1 τοῦ Κανονισμοῦ Ἀσθενείας τοῦ Ι.Κ.Α., 4) πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοιν. Ἀσφαλίσεων, διαβιβασθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 38484|5721|27.11.1950 ἀναφορᾶς τῆς Γεν. Διευθύνσεως αὐτοῦ, 5) γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. Σ.Κ.Α 380|1950, συνεδρίασις 87η τῆς Η' Περιόδου τῆς 21ης Δεκεμβρίου 1950), α π ο φ α σ ί ζ ο μ ε ν:

1. Ἐγκρίνομεν τὸν εἰδικὸν κανονισμὸν προσθέτου περιθάλψεως φυματικῶν ἠσφαλισμένων καὶ συνταξιούχων τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἐξ ἄρθρων ΙΖ (6), ἔχοντα ὡς ἀκολούθως:

Ἄρθρον 1.

Εἰς ἠσφαλισμένους ἢ συνταξιούχους πάσχοντας ἐκ φυματιώσεως καὶ ἔχοντας ἀνάγκην ἀμέσου περιθάλψεως ἐν νοσοκομείῳ, ἥτις καθίσταται προσωρινῶς ἀδύνατος, λόγῳ ἐλλείψεως κλινῶν εἰς συμβεβλημένα ἢ μὴ θεραπευτήρια, δύνανται νὰ παρέχηται μέχρι τῆς εἰσαγωγῆς των εἰς νοσοκομεῖον ἡ δαπάνη διὰ τὴν κατ' οἶκον νοσηλείαν, ὑπολογιζομένη καθ' ἡμέραν εἰς τὸ διπλάσιον τοῦ μέσου ὅρου τοῦ ἑκάστοτε ἐπιδόματος ἀνικανότητος λόγῳ κοινῆς νόσου τῆς ἀνωτάτης καὶ τῆς κατωτάτης μισθολογικῆς κλάσεως.

Ἄρθρον 2.

Μετὰ τὴν λῆξιν τῆς νοσοκομειακῆς περιθάλψεως φυματικοῦ ἠσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου, ὡς μὴ ὑφισταμένης πλέον ἀνάγκης διὰ τοιαύτην καὶ ἐφ' ὅσον δὲν παρέχεται εἰς τοῦτο περιθάλψις ἐν ἀναρρωτηρίῳ ἢ ἀσύλῳ, δύναται διὰ χρονικὸν διάστημα οὐχὶ πλέον τοῦ ἔτους νὰ χορηγῆται πρόσθετον μετασανατοριακὸν ἡμερήσιον ἐπίδομα ἴσον πρὸς τὸν μέσον ὅρον τοῦ ἑκάστοτε ἐπιδόματος ἀνικανότητος λόγῳ κοινῆς νόσου τῆς ἀνωτάτης καὶ τῆς κατωτάτης μισθολογικῆς κλάσεως.

Ἄρθρον 3.

1. Προκειμένου περὶ ἠσφαλισμένων ἀνικάνων πρὸς ἐργασίαν λόγῳ φυματιώσεως, τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 30 παρ. 3 τοῦ Ν. 6298|1934 ἐπίδομα δύναται νὰ καταβάλληται μέχρι τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς ἱκανότητος αὐτῶν.

2. Διὰ τοὺς ἀνωτέρω ἠσφαλισμένους ἢ ἐν ἄρθρῳ 30 παρ. 6 τοῦ Ν. 6298|1934 μείωσις τοῦ ἐπιδόματος δὲν χωρεῖ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν ἑξαμήνου νοσηλείας εἰς πᾶσης φύσεως θεραπευτήρια.

Ἄρθρον 4.

Προκειμένου περὶ ἠσφαλισμένων ἢ συνταξιούχων πασχόντων ἐκ φυματιώσεως ἡ ἔγκρισις τῆς ἐν σανατορίῳ ἢ ὀρθοπαιδικῇ κλινικῇ νοσηλείας ἰσχύει δι' ὡρισμένον χρόνον οὐχὶ μείζονα τῶν ΙΖ μηνῶν, δυναμένου νὰ παραταθῇ κατὰ κὰς πραγματικὰς ἀνάγκας τοῦ ἀσθενοῦς καὶ πέραν τοῦ ἐν τῷ ἑδαφίῳ α' τῆς παρ. 4 τοῦ ἄρθρου 22 τοῦ Κανονισμοῦ Ἀσθενείας προβλεπομένου ἀνωτάτου ὁρίου. Αἱ παρατάσεις νοσηλείας μέχρι μὲν τοῦ ἔτους χορηγοῦνται ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑποκ|τος, μετὰ γνώμην τοῦ οἰκείου ἐλεγκτοῦ ἢ τοῦ ἀσκοῦντος τοιαῦτα καθήκοντα ἰατροῦ, πέραν δὲ τοῦ ἔτους ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς ἁρμοδίας Ὑγειονομικῆς Διευθύνσεως τῆς Γεν. Δ]σεως μετὰ γνώμην τῆς Δευτεροβαθμίου Εἰδικῆς Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἄρθρον 5.

1. Ἡ ἔναρξις τῆς χορηγήσεως τοῦ συνόλου ἢ μέρους τῶν ἐν ἄρθροις 1—4 τῆς παρούσης προβλεπομένων εἰδικῶν παροχῶν ἀποφασίζεται ὑπὸ τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων. Διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύ-

της καθορίζονται καὶ αἱ ἑκάστοτε ἀπαιτούμεναι διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης λεπτομέρειαι.

2. Αἱ ὑπὸ τῶν ἄρθρων 1—2 προβλεπόμεναι παροχαὶ εἰς ψυμπικοὺς ἠσφαλισμένους ἢ συνταξιούχους καταβάλλονται κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπ|τος μετὰ γνωματεύσιν εἰδικῆς Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς περὶ τῆς ἀνάγκης καὶ τῆς διαρκείας τῆς χορηγήσεως τούτων.

Ἄρθρον 6.

1. Αἱ ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπόμεναι εἰδικαὶ παροχαὶ πρὸς ἠσφαλισμένους πάσχοντας ἐκ ψυμπιώσεως χορηγοῦνται μόνον ἐφ' ὅσον ὁ ἠσφαλισμένος, πλὴν τῆς ἐν περιόδῳ α' τοῦ ἄρθρου 89 παρ. 1 τοῦ Ν. 6238|54 προϋποθέσεως, ἔχει πραγματοποιήσει τετρακοσίας (400) τοὐλάχιστον ἡμέρας ἐργασίας ἀπὸ τῆς ὑπαγωγῆς του εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἢ τριακοσίας (300) τοὐλάχιστον ἡμέρας ἐργασίας ἐντὸς τῆς τελευταίας πενταετίας.

Ἡ διὰ τῆς παρούσης τιθεμένη πρόσθετος προϋπόθεσις δὲν ἀπαιτεῖται διὰ τοὺς ἠσφαλισμένους, εἰς οὓς πρὸ τῆς ἐνάρξεως ἐφαρμογῆς ταύτης ἐχορηγήθησαν παροχαὶ λόγῳ ψυμπιώσεως.

11. 1. Ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29387|1948 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας προστεθεῖσα εἰς τὴν παρ. 4 τοῦ ἄρθρου 22 τοῦ Κανονισμοῦ Ἀσθενείας διάταξις καταργεῖται ἀφ' ἧς ἰσχυσεν.

2. Ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 22481|3145 ἀπόφ. 1371|25.7.1950 ἀποφάσεως τοῦ τότε Διοικητοῦ τοῦ Ι.Κ.Α. γενομένη προσθήκη εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 22 παρ. 4 τοῦ Κανονισμοῦ Ἀσθενείας, καταργεῖται ἀφ' ἧς ἰσχυσεν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ἰανουαρίου 1951

149085|28837)1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐργασίας, Γεωργίας.

Περὶ καθορισμοῦ ἡμερησίας ἀποζημιώσεως εἰς τὸ ἐξερχόμενον δι' ὑπηρεσίαν ἐκτὸς ἕδρας ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν τῆς Υ.Μ.Κ. καὶ τοῦ Σταθμοῦ Δοκιμῶν Γεωργικῶν Μηχανῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 7 τῆς 12 Ἰανουαρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 28|1944 Νόμου, ὡς αὗται αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθησαν ὑπὸ τοῦ Ν. 866|46, τὴν ὑπ' ἀριθ. 855|25.10.50 ἀπόφασιν τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Κεντρ. Ταμείου Γεωργίας, Κτηνοτροφίας καὶ Δασῶν, ὡς καὶ τὴν ἀνάγκην καταβολῆς ἡμερησίας ἀποζημιώσεως εἰς τὸ διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου συνδεόμενον ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν τῆς Ὑπηρ. Μηχ. Καλλιεργίας καὶ τοῦ Σταθμοῦ Δοκιμῶν Γεωργικῶν Μηχανῶν, ὁσάκις ἐξέρχεται δι' ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας ἐκτὸς ἕδρας, καθ' ὅσον πρόκειται περὶ εἰδικευμένου προσωπικοῦ, τοῦ ὁποίου τὸ ἡμερομίσθιον κυμαίνεται περὶ τὰς 30.000 δραχμὰς ἐκ τῆς διαρρεύσεως τοῦ ὁποίου ὑφίσταται κίνδυνος διαλύσεως τῶν σχετικῶν ὑπηρεσιῶν, ἀποφαιζομεν:

Ἐγκρίνομεν, ὅπως εἰς τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν τῆς Ὑπηρεσίας Μηχαν. Καλλιεργείας καὶ τοῦ Σταθμοῦ Δοκιμῶν Γεωργικῶν Μηχανῶν, ὡς ἐπίσης καὶ εἰς τοὺς ὁδηγοὺς αὐτοκινήτων, ἑλκυστήρων καὶ πάσης φύσεως μηχανημάτων αὐτῶν, ἐξερχόμενον τῆς ἕδρας του δι' ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας εἰς ἄκτινα ἀνωτέραν τῶν 20 χιλιομέτρων καὶ διανυκτερεῦον ἐκτὸς ἕδρας καταβάλληται ἀπὸ 1ης Ἰουλίου π. ἔ. πλὴν τῶν ὁδοιπορικῶν ἐξόδων, ὁσάκις πραγματοποιοῦνται τοιαῦτα, καὶ ἡμερησία ἀποζημίωσις, ἴση πρὸς τὸ 1 καὶ 1)2 τοῦ ἑκάστοτε ἡμερομισθίου αὐτοῦ ἢ 45|30 τοῦ ἡμερησίου μισθοῦ, προκειμένου περὶ μισθωτοῦ ἀμειβομένου καὶ μηνιαίῳ μισθῷ.

Ἡ ἀποζημίωσις αὕτη περιορίζεται εἰς τὸ 1|3 εἰς τὴν περίπτωσιν μὴ διανυκτερεύσεως.

Ἐπίσης τὸ 1|3 θέλει καταβληθῇ καὶ διὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ ὡς ἄνω προσωπικοῦ εἰς τὴν ἕδραν του, ἐφ' ὅσον αὕτη πραγματοποιηθῇ μετὰ τὴν 2 μετὰ μεσημβρινὴν ὥραν, δι' ὑπηρεσιακοὺς λόγους, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ προϊσταμένου τῆς ὑπηρεσίας, ὑπέχοντος εὐθύνην διὰ τὴν πιστὴν τήρησιν καὶ ἀκριβῆ ἐφαρμογὴν ταύτης.

Ἐν ᾗ περιπτώσει εἰς τὸν ἐκτὸς ἕδρας ἀποστελλόμενον μισθωτὸν παρέχεται ὑπὸ τῆς Ὑπηρεσίας, ἐν τῷ ἐν ᾧ ἀποστέλλεται τόπῳ ἐργασίας τροφὴ καὶ κατοικία, καταβάλλεται αὐτῷ τὸ 1|4 μόνον τῆς δικαιουμένης ἑκάστοτε ὡς ἀνωτέρω ἀποζημιώσεως.

Εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν παρέχεται μόνον τροφὴ καταβάλλεται τὸ 1|2 αὐτῆς καὶ ἂν παρέχεται μόνον κατοικία καταβάλλονται τὰ 4|5 αὐτῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Ἰανουαρίου 1951

57965|Σ. 1562|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς Κανονισμὸν Ἀσφαλιστικῶν Παροχῶν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἰδιοκτητῶν, Συντακτῶν καὶ Ὑπαλλήλων Τύπου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 8 τῆς 18 Ἰανουαρίου 1951).

Ἀποφαιζομεν:

Ὅπως ἐν τέλει τοῦ Κανονισμοῦ Ἀσφαλιστικῶν Παροχῶν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἰδιοκτητῶν, Συντακτῶν καὶ Ὑπαλλήλων Τύπου προστεθῇ μεταβατικὴ διάταξις, ἔχουσα ὡς ἀκολούθως:

«Ἡ ὑπὸ τῆς παραγράφου 4 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ παρόντος ὁριζομένη προθεσμία πρὸς ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος πρὸς ἀναγνώρισιν τῶν ἐτῶν προϋπηρεσίας παρατείνεται, ἀφ' ἧς ἔληξε μέχρι τῆς 30ῆς Ἰουνίου 1951».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Ἰανουαρίου 1951

65071|Σ. 1481|50|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς τὸν Κανονισμὸν Συντάξεως τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 8 τῆς 18 Ἰανουαρίου 1951).

Ἀποφαιζομεν:

Ὅπως ἐν τέλει τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Κανονισμοῦ Συντάξεων τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν προστεθῇ μεταβατικὴ διάταξις, ἔχουσα ὡς ἀκολούθως:

«Δάνεια, χορηγηθέντα άχρι τούδε προς συνταξιούχους ταΰ Ταμείου λόγω επάρκειας ανάγκης κατόπιν έγκρίσεως τοΰ Προϊσταμένου Υπουργείου καί κατά παρέκκλισιν των ισχυουσών διατάξεων, έγκρίνονται διά της παρούσης, θεωρούμενα ώς καλώς χορηγηθέντα».

Έν Αθήναις τή 10 Ιανουαρίου 1951

3606]Π. 81]1951 Απόφ. Υπουργοΰ Εργασίας

Περί καθορισμοΰ ημερομηνίας ένάρξεως καταβολής εισφορών εις περιοχάς τοΰ Υπ]νου Θεσσαλονίκης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 37 της 15 Φεβρουαρίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν: 1) τάς διατάξεις της § 1 τοΰ άρθρου 41 τοΰ Κανονισμοΰ περί τρόπου ύπαγωγής εις την ασφάλισιν καί είσπράξεως εισφορών τοΰ Ι.Κ.Α. καί 2) την υπ' αριθ. 2111] 294]18.1.51 άναφοράν της Γεν. Δ]νσεως τοΰ Ι.Κ.Α., αποφασίζομεν:

Έγκρίνομεν την κατά την 2αν συνεδρίασιν αύτοΰ της 5ης Ιανουαρίου 1951 ληφθείσαν απόφασιν τοΰ Διοικητικοΰ Συμβουλίου τοΰ Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων, δι' ής ωρίσθη ώς ημερομηνία ένάρξεως καταβολής εισφορών, εις έκείνας έκ των ασφαλιστικών περιοχών τοΰ Υποκ]είου Θεσ]νίκης τοΰ Ιδρύματος εις άς επεξετάθη τό πρώτον ή ασφάλισις αύτοΰ διά της εγκριθείσης διά ταυτιαρίθμου πράξεως μας αποφάσεως τοΰ αύτοΰ Διοικητικοΰ Συμβουλίου, ή 15η Μαρτίου 1951 καί ώς πρός πάντας τους έν ταίς εϊρημέναις περιοχαίς μισθωτούς καί τάς επιχειρήσεις.

Έν Αθήναις τή 10 Φεβρουαρίου 1951

21912]1951 Απόφ. Υπουργών Γεωργίας, Εμπορίου, Οικονομικών

Περί πολιτικής επιστρατεύσεως των υπαλλήλων τοΰ Λιτωνόμου Σταφιδικοΰ Οργανισμοΰ

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 47 της 16 Μαρτίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν τάς διατάξεις τοΰ Α. Ν. 1984]39, ώς συμπληρώθη καί συνεπληρώθη, ώς καί την υπ' αριθ. 187006]0]7 Σ.Π.Ε. από 15.3.1948 απόφασιν τοΰ Προέδρου της Κυβερνήσεως, αποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν την πολιτικήν επιστράτευσιν άπάντων των υπαλλήλων τοΰ Λιτωνόμου Σταφιδικοΰ Οργανισμοΰ (Α.Σ.Ο.), υφ' οιανδήποτε μορφήν καί άν ύπηρετοΰσιν ούτοι, μόνιμοι, έκτακτοι, ημερομίσθιοι, έπί συμβάσει κλπ.

Κατά των παραβατών της παρούσης αποφάσεως θέλουσιν εφαρμοσθή αί υπό των σχετικών νόμων προβλεπόμεναι ποινικαί, χρηματικαί καί ποινικαί κυρώσεις.

Ή ισχύς της παρούσης άρχεται από της δημοσιεύσεώς της εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Έν Αθήναις τή 16 Μαρτίου 1951.

10743]1951 Απόφ. Υπουργοΰ Εργασίας.

Περί αύξήσεως της εργοδοτικής εισφοράς υπέρ Ταμείου Ανεργίας.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 41 της 16 Μαρτίου 1951)

Έχοντες υπ' όψει: 1) Τό άρθρον 8 τοΰ Νόμου 118]45 περί ασφαλίσεως κατά της ανεργίας των μισθωτών των βιομηχανικών επιχειρήσεων κλπ.», 2) Την υπ' αριθ. 6941]533]15.2.1951 αναφοράν τοΰ Ταμείου Ανεργίας, αποφασίζομεν:

Καθορίζομεν την εισφοράν υπέρ τοΰ Ταμείου Ανεργίας από 1ης Μαρτίου 1951 ώς έξης:

1) Βιομηχανικαί επιχειρήσεις της περιφερείας τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης 2ο]ο έπί των πάσης φύσεως τακτικών καί έκτάκτων αποδοχών τοΰ προσωπικοΰ αύτών.

2) Βιομηχανικαί επιχειρήσεις λοιπών περιφερειών 1,5ο]ο έπί των αύτών ώς άνω αποδοχών.

3) Εμπορικαί επιχειρήσεις τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, ών οί φορείς είναι ασφαλισταί εις το Ταμείον Ασφαλίσεως Εμπόρων 1,5ο]ο έπί των ώς άνω αποδοχών καί

4) Πάσαι αί λοιπαί επιχειρήσεις είς 1 ο]ο έπί των αύτών ώς άνω αποδοχών.

Έν Αθήναις τή 24 Φεβρουαρίου 1951.

5585]1951 Απόφ. Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομικών καί Εργασίας.

Περί αύξήσεως των ημερομισθίων των εργατοτεχνιτών των Δήμων κλπ.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 46 της 15 Μαρτίου 1951)

Έχοντες υπ' όψει: α) τάς διατάξεις τοΰ άρθρου 2 τοΰ Ν. 19]1944 καί τοΰ Ν. 28]1944, β') τάς υπ' αριθ. 2750 καί 2250]158 της 15.1.1951 κοινάς αποφάσεις των Υπουργών Συντονισμοΰ, Εργασίας καί Οικονομικών καί γ') την υπ' αριθ 68258]23.9.50 κοινήν ημών απόφασιν, αναπροσαρμόζομεν, ώς κατωθι, τά ημερομίσθια τοΰ εργατοτεχνικοΰ προσωπικοΰ των Οργανισμών της Τοπικής Αυτοδιοικήσεως:

1. Από 1ης Ιουλίου 1950 τά διά της υπ' αριθ. 68258]23.9.1950 κοινης αποφάσεως των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομικών καί Εργασίας, υπό στοιχείον Γ' όριζόμενα ημερομίσθια των μαθητευομένων εργατοτεχνιτών καθορίζονται ώς άκολούθως:

α') Προκειμένου περί άνδρών ηλικίας 19 έτών συμπεπληρωμένων, ανεξαρτήτως χρόνου απασχολήσεως ή 18 έτών συμπεπληρωμένων καί έχόντων ένός έτους τουλάχιστον απασχόλησιν έν τω κλάδω της εργασίας των, όρίζεται κατώτατον όριον ημερομισθίου δραχμαί 18.000.

β) Προκειμένου περί γυναικών ηλικίας 17 έτών συμπεπληρωμένων, ανεξαρτήτως χρόνου απασχολήσεως, ή 16 έτών συμπεπληρωμένων καί έχουσών ένός έτους τουλάχιστον απασχόλησιν έν τω κλάδω της εργασίας των, όρίζεται κατώτατον όριον ημερομισθίου δραχμαί 14.000.

Π. Από 15ης Ιανουαρίου 1951:

Α'. Ανδρών.

1) Διά τους λαμβάνοντας μέχρι της 15.1.1951 δραχ. 18.000 εις δραχ. 22.000.

2) Διά τους λαμβάνοντας μέχρι της 15.1.1951 δραχ. 18.500 εις δραχ. 22.500.

3) Διά τους λαμβάνοντας μέχρι της 15.1.1951 δραχ. 20.000 εις δραχ. 24.000.

4) Διά τους λαμβάνοντας μέχρι της 15.1.1951 δραχ. 22.500 εις δραχ. 26.500.

5) Διά τους λαμβάνοντας μέχρι της 15.1.1951 δραχ. 24.200 εις δραχ. 28.200.

δ) Διά τούς λαμβάνοντας μέχρι τής 15.1.1951 δραχ. 25.800 είς δραχ. 29.800.

7) Διά τούς λαμβάνοντας μέχρι τής 15.1.1951 δραχ. 27.100 είς δραχ. 31.100.

8) Διά τούς λαμβάνοντας μέχρι τής 15.1.1951 δραχ. 28.400 είς δραχ. 32.400.

9) Διά τούς λαμβάνοντας μέχρι τής 15.1.1951 δραχ. 29.700 είς δραχ. 33.700.

Β' Γυναικών.

1) Διά τάς λαμβανούσας μέχρι τής 15.1.1951 δραχ. 14.000 είς δραχ. 18.000.

2) Διά τάς λαμβανούσας μέχρι τής 15.1.1951 δραχ. 15.300 είς δραχ. 19.300.

3) Διά τάς λαμβανούσας μέχρι τής 15.1.1951 δραχ. 16.600 είς δραχ. 20.600.

Γ'. Μαθητευομένων.

α' Άρρένων.

1) Διά τούς λαμβάνοντας μέχρι τής 15.1.1951 δραχ. 6.000 είς δραχ. 8.000.

2) Διά τούς λαμβάνοντας μέχρι τής 15.1.1951 δραχ. 8.500 είς δραχ. 10.500.

3) Διά τούς λαμβάνοντας μέχρι τής 15.1.1951 δραχ. 11.500 είς δραχ. 13.500.

4) Διά τούς λαμβάνοντας μέχρι τής 15.1.1951 δραχ. 15.000 είς δραχ. 17.000.

Οί μαθητευόμενοι άρρενες, περί ών τό Κεφάλαιον Ι, παρ. α' τής παρούσης, οί λαμβάνοντες κατώτατον ήμερομίσθιον δραχ. 18.000, άπό 15.1.1951 λαμβάνουσι 22.000 δραχμάς.

β') Θηλέων.

1) Διά τάς λαμβανούσας μέχρι τής 15.1.1951 δραχ. 6.000 είς δραχ. 8.000.

2) Διά τάς λαμβανούσας μέχρι τής 15.1.1951 δραχ. 8.500 είς δρχ. 10.500.

Αί μαθητευόμεναι γυναίκες, περί ών τό Κεφ. Ι, παρ. β', τής παρούσης, αί λαμβάνουσαι κατώτατον ήμερομίσθιον δραχ. 14.000, άπό 15.1.1951 λαμβάνουσι 18.000 δραχμάς.

ΙΙΙ. Τά διά τής παρούσης όριζόμενα ήμερομίσθια καταβάλλονται υποχρεωτικώς.

Έν Άθήναις τή 2 Μαρτίου 1951.

110589|1951 Άπόφ. Υπουργών Οικονομικών καί Δημοσίων Έργων.

Περί αναπροσαρμογής τής παγίας μηνιαίας εισφοράς τού Ο.Α.Π. ύπέρ τού Τ.Π.Ε.Α Π.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 28 τής 15 Φεβρουαρίου 1951)

"Εχοντες ύπ' όψιν τάς διατάξεις τού Ν. 19|1944 «περί εξουσιοδοτήσεως τού Υπουργού τών Οικονομικών, όπως προβαίνη εις τροποποιήσεις τών φορολογικών συντελεστών», ιδόντες την ύπ' άριθ.221|1950 πράξιν τού Διοικ. Συμβουλίου τού Ο.Α.Π., αποφασίζομεν:

Ή διά τού ύπ' άριθ. 8 τού Άν. Ν. 877|37 επιβληθείσα παγία μηνιαία εισφορά τού Ο.Α.Π. ύπέρ τού Ταμείου Προνοίας Έργατών Λιμένος Πειραιώς καθορίζεται εις 60.000.000 δραχμάς.

Έν Άθήναις τή 12 Φεβρουαρίου 1951

70474|Δ. 471|50|1951 Άπόφ. Υπουργών Οικονομικών καί Έργασίας.

Περί αναπροσαρμογής τών εφ' άπαξ χορηγουμένων βοηθημάτων υπό τού Ταμείου Προνοίας Δημοσίων Υπαλλήλων διά τούς από 1 Ιουλίου 1950 εξελθόντας, ώς καί μέλλοντας νά εξέλθουν τής ασφαλίσεως ησφαλισμένους.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 28 τής 15 Φεβρουαρίου 1951)

"Εχοντες ύπ' όψιν 1) τάς διατάξεις τού άρθρου 2 τού (κ' άριθ. 19|44 Νόμου, 2) τήν ύπ' άριθ. 8669|30-12-50 αναφοράν τού Ταμείου Προνοίας Δημοσίων Υπαλλήλων καί 3) τάς κρατούσας οικονομικάς συνθήκας, αποφασίζομεν.

Όπως τά υπό τού Ταμείου Προνοίας Δημοσίων Υπαλλήλων χορηγούμενα εφ' άπαξ βοηθήματα αναπροσαρμοσθούν διά τούς από 1ης Ιουλίου 1950 εξελθόντας τής ασφαλίσεως τού Ταμείου καί μέλλοντας νά εξέλθωσι ταύτης ησφαλισμένους, ώς καί τάς οικογενείας θανόντων τοιούτων αναλόγως τού χρόνου εξόδου των έκ τής ασφαλίσεως εις τά κάτωθι πολλαπλάσια τών κατ' Άπρίλιον 1941 προβλεπομένων:

1) Εις τό 108πλάσιον διά τούς εξελθόντας τής ασφαλίσεως εντός τού Ιουλίου 1950.

2) Εις τό 116πλάσιον διά τούς εξελθόντας τής ασφαλίσεως εντός τού Αυγούστου 1950.

3) Εις τό 124πλάσιον διά τούς εξελθόντας τής ασφαλίσεως εντός τού Σεπτεμβρίου 1950.

4) Εις τό 132πλάσιον διά τούς εξελθόντας τής ασφαλίσεως εντός τού Οκτωβρίου 1950.

5) Εις τό 140πλάσιον διά τούς εξελθόντας τής ασφαλίσεως εντός τού Νοεμβρίου 1950.

6) Εις τό 148πλάσιον διά τούς εξελθόντας τής ασφαλίσεως εντός τού Δεκεμβρίου 1950.

7) Εις τό 156πλάσιον διά τούς μέλλοντας νά εξέλθουν τής ασφαλίσεως εντός τού Ιανουαρίου 1951.

8) Εις τό 164πλάσιον διά τούς μέλλοντας νά εξέλθουν τής ασφαλίσεως εντός τού Φεβρουαρίου 1951.

9) Εις τό 172πλάσιον διά τούς μέλλοντας νά εξέλθουν τής ασφαλίσεως εντός τού Μαρτίου 1951.

10) Εις τό 180πλάσιον διά τούς μέλλοντας νά εξέλθουν τής ασφαλίσεως εντός τού Απριλίου 1951.

11) Εις τό 190πλάσιον διά τούς μέλλοντας νά εξέλθουν τής ασφαλίσεως εντός τού Μαΐου 1951.

12) Εις τό 200πλάσιον διά τούς μέλλοντας νά εξέλθουν τής ασφαλίσεως εντός τού Ιουνίου 1951 καί εφεξής.

Επίσης αί κατά τάς ισχυούσας προϋποθέσεις επιστρεπτέαι εις τούς μετά την 1ην Ιουλίου 1950 καί εφεξής εξελθόντας καί μέλλοντας νά εξέλθουν τής ασφαλίσεως ησφαλισμένους ή τάς οικογενείας των εισφοραί καθορίζονται διά πολλαπλασιασμού τού ποσού τής μηνιαίας εισφοράς, εις ην αναλόγως τού άνήκοντος εις τόν βαθμόν τού τελευταίου μηνός τής υπηρεσίας των βασικού μισθού θά υπεβάλλοντο αί ησφαλισμένοι κατ' Άπρίλιον 1941 επί τόν αριθμόν τών μηνών συμμετοχής των εις την ασφάλισιν τού Ταμείου από τής συστάσεώς του καί εφεξής, τό ούτω δέ εξευρισκόμενον ποσόν αναπροσαρμόζεται διά πολλαπλασιασμού επί συντελεστήν από 108 μέχρι 200 αναλόγως τού κατά τήν προηγουμένην παράγραφον χρόνου εξόδου έκ τής ασφαλίσεως.

Έν Άθήναις τή 12 Φεβρουαρίου 1951

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Ἀνώμαλα δικαίου

Τὸ ζήτημα τῆς ἐκτάσεως ἐφαρμογῆς τοῦ Ν.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἀπαγορεύσεως τοῦ Ν. 2112|1920» καὶ ἐπὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ μαθητευομένων ἔχει, ὡς γνωστόν, ἀπασχολήσει πολὺ τὴν θεωρίαν καὶ δικαστηριακὴν πρᾶξιν (σχετικὴ καὶ ἡ ἀνωτάτω. ἀπόφ. 274, ὑπ' ἀριθ. 1060|1950 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν).

Τὸ ἐκ τῶν νομολογιακῶν δεδομένων συμπέρασμα εἶναι, ὅτι τοῦτο δὲν ἐφαρμόζεται πέραν τῶν ἐν ἄρθρῳ 12 τοῦ Ν. 2112|1920 ἐπιχειρήσεων, περὶ τῶν ὁποίων καὶ ἡ νομοθετικὴ αἰτιολογία, χωρὶς τὸ πρᾶγμα νὰ παραλλάσσῃ καὶ μετὰ τὴν καθολικὴν ἰσχὺν σχεδὸν ἐπέκτασιν τοῦ Ν. 1181|1945 ἐπὶ τοῦ Δημοσίου, Νομικῶν Προσώπων καὶ ἐν γένει ἐπιχειρήσεων.

Ἀπὸ νομοθετικῆς ὅμως ἀπόψεως — καὶ ἂν ἡ γνώμη τῆς δικαστηριακῆς πράξεως εἶναι σύμφωνος πρὸς τὸ θετὸν δίκαιον—δὲν εἶναι βεβαίως ἀναλόγων νὰ ὑπάρχουν κατηγορίαι μισθωτῶν, οἱ ὁποῖοι, ἀπολυόμενοι, νὰ μὴ ἔχουν δικαίωμα ἀποζημιώσεως.

Εἰς τοῦτο ἔχει ἀφορμὴν τὴν θέσιν της βεβαίως ἡ ἀντίληψις ὅτι, ἀφοῦ δὲν ἐφαρμόζεται τὸ Ν.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρον 680 Α.Κ.

Ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦτο δὲν προβλέπει περὶ ἀποζημιώσεως, ἀλλὰ μόνον περὶ προθεσμίας προειδοποιήσεως, καὶ ὄχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ περὶ ἀπαλλαγῆς τῆς προειδοποιήσεως, εἰς περίπτωσιν ὑπάρξεως ἐλλόγου αἰτίας λύσεως τῆς συμβάσεως, ἡ διάταξις αὕτη δὲν ἐφαρμόζεται καὶ διὰ τὰς πρὸ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος συνομολογηθείσας συμβάσεις ἐργασίας.

Ὑποσυνήδητον ὅμως δὲν εἶναι νομίζομεν, νοεῖται νὰ ὑπάρχουν διὰ τὴν αὐτὴν περίπτωσιν διάφορα νομοθετικὰ συστήματα, τὰ ὁποῖα καταλήγουν καὶ νὰ περιπλέκουν τὰ ἀρκετὰ περίπλοκον ἐργατικὸν δίκαιον.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Περὶ ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος λιντυπῶν

Φίλτατε κ. Διευθυντά,

Ἡ εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 2 τεῦχος τοῦ 10ου Τόμου τῆς ὑμετέρας Ἐπιθεωρήσεως καὶ εἰς αὐτὴν τὴν δημοσιευθεῖσα καὶ τόσον σύντομον καὶ ἀναπαρχὴν προκαλέσασα εἰς τὸν κλάδον τῶν λιντοτυπῶν ὑπ' ἀριθ. 7882|1950 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ἔκρινε τοῦτους, ὡς γνωστόν, ἐργάτας μὲ τὸ πρόσθετον κύριον ἐπιχείρημα ὅτι:

«Διὰ εἰδικωτέρας διατάξεως τοῦ ν. 6071|1954 πάντες οἱ λινοτυπισταὶ ὑποχρεοῦνται πτυχίαι, δοκιμασίαι, ἐξετάσεις ἐπαγγελματικῶν ἐπιμελητηρίων, χαρακτηρίζονται ἐκ τοῦ νόμου «ἐργάται τύπου», ἀποτελοῦντες τὸ τεχνικὸν προσωπικὸν αὐτῶν».

Ἀντὶ ἄλλου σχολίου ἐπὶ τῆς τοιαύτης συλλογιστικῆς τῆς ἀποφάσεως, ἐπιτρέψατέ μου νὰ σᾶς παραθέσω ἕνα ἰδικόν μου κείμενον: Τὸ κείμενον τοῦ σχεδὸν συγχρόνου καὶ κατὰ τὸ προηγούμενόν του ἄνευ νόμου ἀπὸ 30.12.[1933]10.1.1934 Προεδρ. Δ]τος (Πανδ. Σπυράκου σελ. 132) περὶ νοσοκομειακῆς περιθάλψεως ἀπολυμαινόντων ἐ ρ γ α τ ῶ ν (ὑπογράμμισις ἰδική μου) θαλάσσης:

«Ἄρθρον μόνον. Οἱ διακομιστὲς πρασιανίας ὑπὸ τοῦ Ὄθωνος τοῦ Ναυτικοῦ ἀσθενεῖς ἐργάται θαλάσσης, κεκτημένοι δίπλωμα ἱκανότητος πλοιάρχου, μηχανικοῦ, ραδιοτηλεγραφητοῦ ἢ οἰκονομικοῦ ἀξιωματικοῦ, εἰσάγονται πρὸς νοσηλείαν κλπ.» (Καθορίζεται διακεκριμένη νοσηλεία δι' αὐτοὺς καὶ τὰς οἰκογενείας των).

Ἄκόμη ἐπιτρέψατέ μου νὰ ἐρωτήσω:

Μήπως τώρα, ἐπόμενοι τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως, θὰ εἴπωμεν, ὅτι καὶ οἱ ἀνωτέρω εἶναι ἐργάται καὶ ὄχι ὑπάλληλοι κατὰ νόμον..., διότι καὶ «ὅσοι δι' εἰδικωτέρας νομικῆς διατάξεως χαρακτηρίζονται «ἐργάται θαλάσσης»;

Ἢ μήπως θὰ πρέπει ἁπλῶς νὰ λεχθῇ, ὅτι καὶ οἱ ὅροι ἐργάται τύπου, ἐργάται θαλάσσης κλπ. σὐδεμίαν ἄλλην πέραν τῆς ἐννοιολογικῆς των σημασίαν ἔχουσιν, ὅπως καὶ οἱ ἀντίστοιχοι ὅροι «ἐργάται τοῦ πνεύματος», «ἐργάται τῆς αἰθέρης» κλπ.

Ὅλως ὑμέτερος

Ἐλευθ. Σ. Σταματιάδης, Δικηγόρος

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

Ἰωαν. Γρ. Παπαγρηγορίου, Προέδρου Πρωτοδικῶν. **Συνύπαρξις διαδοχῆς ἐκ διαθήκης καὶ ἐκ τοῦ νόμου κατὰ τὸν Ἀστικὸν Κώδικα.** Ἀθῆναι 1951.

Διὰ τῆς ἀνὰ χεῖρας διατριβῆς ὁ συγγραφεὺς τοῦ ἀρίστου ἄξιου λόγου μελέτου ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὴν Ἐπιθ. Ἐργ. Δικαίου, ἐρευνᾷ τὰ ἐκ τοῦ ἄρθρου 1710 § 2 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος γεννώμενα προβλήματα. Τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐρεύνης παρουσιάζει παραλλήλως πρὸς τὸ θεωρητικὸν καὶ σημαντικὸν πρακτικὸν ἐνδιαφέρον. Ἡ διαπραγμάτευσις γίνεται ρητὰ λίαν ἐπαινετῆς ἐπιμελείας καὶ εὐσυνειδησίας. Τῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 1710 § 2 Α. Κ. προηγοῦνται σύντομοι ἱστορικὴ ἐπισκόπησις καὶ σκιαγράφησις ἀπὸ ἀπόψεως συγκριτικοῦ δικαίου. Διὰ τὴν ἱστορικὴν ἐξήγησιν τοῦ περιφήμου κανόνος τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου «nemo pro parte testatus pro parte intestatus decedere potest» διετυπώθησαν πολλαὶ γνῶμαι. Εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ συγγραφέως σημειουμένην βιβλιογραφίαν θὰ ἠδύνατο νὰ προστεθῇ ἡ πραγματεία διατριβὴ τοῦ Fr. W i e a c k e r. Hausgenossenschaft und Erbeinsetzung über die Anfänge des römischen Testaments ἐν Festschrift der Leipziger Juristenfacultät für H. S i e b e r 1941 (σ. 3 ἐπ. εἰδικώτερον σ. 41).

Αἱ διδόμεναι ὑπὸ τοῦ συγγραφέως λύσεις εἰς τὰ διάφορα προβλήματα εἶναι ἐπιτυχεῖς, εἰδικώτερα, ἐν τούτοις, ἀνάλυσις αὐτῶν δὲν θὰ εἶχε θέσιν ἐν τῇ παρούσῃ Ἐπιθεωρήσει. Δέον πάντως νὰ σημειωθῇ, ὅτι τὸ ἐνδιαφέρον τῆς μελέτης τοῦ κ. Παπαγρηγορίου ὑπερακοντίζει τὰ στενὰ πλαίσια τοῦ συγκεκριμένου θέματος, καθ' ὅσον ὁ συγγραφεὺς ἀσχολεῖται καὶ μὲ γενικώτερα ζητήματα ἀναγόμενα εἰς τὴν ἑρμηνείαν τῆς δηλώσεως τῆς βουλήσεως καὶ εἰς τὸ πολύμορφον καὶ δυσεύρετον πρόβλημα τῆς ἑρμηνείας τοῦ δικαίου. Ὁ συγγραφεὺς εἰς μακρὰς ὑποσημειώσεις παρουσιάζει βιβλιογραφικὴν ἐνημέρωσιν ἐπὶ τῶν τοιούτων. Ἡ γενικὴ, ἣν ἀσυλλόγιστα ἄσκει τὸ θεμελιῶδες διὰ τὴν ἐφαρμοστὴν τῶν κανόνων τοῦ δικαίου καὶ τὸν θεωρητικὸν ἐρευνητὴν πρόβλημα τῆς ἑρμηνείας, ἐξηγεῖ τὴν εἰς ὅλους τῆς ἀρχιτεκτονικῆς τῆς κρινομένης μελέτης γενομένην ὑπερφόρτωσιν τῶν σχετικῶν ὑποσημειώσεων, ἵτις πάντως ἀποβαίνει ἐπωφελὴς διὰ τὸν ἀναγνώστην.

Ἀλέξ. Α. Σακελλαρόπουλος

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 10ος — Τεῦχος 8 (230)

Ἀθῆναι, 15 Ἀπριλίου 1951

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΝΟΜΙΩΝ ΦΟΡΤΟΕΚΦΟΡΤΩΤΩΝ ΛΙΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΞΗΡΑΣ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΦΙΛΙΠΠΟΥ Δ. ΛΓΓΕΛΗ, Δικηγόρου παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ

1. Διὰ τοῦ Πρ. Διατάγματος τῆς 4|9 Μαρτίου 1932 «περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένας φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν» (ΦΕΚ α' 64) ἐκωδικοποιήθησαν εἰς ἕνα ἐνιαῖον κείμενον αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 3459 «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 12 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 16 Μαρτίου 1926 περὶ ρυθμίσεως τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν εἰς τοὺς λιμένας τοῦ Κράτους», ὡς καὶ τοῦ νόμου 5167 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 3459 κλπ.». Διὰ τῶν διατάξεων τούτων ἀπηγορεύθη κατὰ τὰς φορτοεκφορτώσεις ἐμπορευμάτων εἰς τοὺς διαφόρους λιμένας τοῦ Κράτους ἡ ἀπασχόλησις εἰς τὴν ἐργασίαν αὐτὴν «εἰς ἐργάτας μὴ ἐφωδιασμένους δι' ἀδείας ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ φορτοεκφορτωτοῦ» (δηλαδὴ διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος), καθωρίσθη δὲ καὶ τίνες νοοῦνται ὡς ἐφορτοεκφορτωταί».

Διὰ τῶν αὐτῶν διατάξεων προβλέπεται ἡ ἵδρυσις εἰς ἕκαστον λιμένα τοῦ Κράτους πολυμελοῦς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτοεκφορτώσεων, ἧς καθορίζονται εὐρύτατα ὅρια δικαιοδοσίας. Εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ταύτην, κατ' ἀποκλειστικὴν ἁρμοδιότητα, ἀνήκει: α) ὁ καθορισμὸς τοῦ κατ' ἀνώτατον ὅριον ἀναγκαιοῦντος διὰ τὴν ἀπρόσκοπτον καὶ ὁμαλὴν λειτουργίαν τῶν ἐκφορτωτικῶν ἐργασιῶν τοῦ λιμένος ἀριθμοῦ ἐργατῶν, ὁ ἐφοδιασμὸς αὐτῶν διὰ βιβλιαρίων ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος, ἡ τήρησις ἀκριβοῦς μητρώου αὐτῶν καὶ ἡ ὑπόδειξις παντὸς μέτρου χρησίμου πρὸς ἐπίτευξιν, κατὰ τὸ δυνατόν, ἐξισώσεως μεταξὺ προσφορᾶς καὶ ζητήσεως ἐργασίας β) ἡ ἐκκαθάρισις τῶν εἰς ἕκαστον λιμένα ἀπασχολουμένων ἐργατῶν εἰς τὰς φορτοεκφορτώσεις γ) ἡ ἐπεξεργασία γενικῶν ἢ εἰδικῶν κανονισμῶν διεξαγωγῆς τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν καὶ τῶν τιμολογίων ἀμοιβῆς τῶν ἐργατῶν καὶ ἐν γένει κόστους τῶν φορτοεκφορτώσεων, ἐγκρινομένων ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ, ὅστις δύναται νὰ τροποποιῇ αὐτοὺς καὶ οἵτινες κατισχύουσι πάσης ἄλλης ἐργασιακῆς συμβάσεως φορτοεκφορτώσεως, ἄλλως ρυθμιζούσης τοὺς ὅρους ἐργασίας ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτῶν εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως (1) δ) ἡ διαιτητικὴ λύσις ὑπ' αὐτῆς πάσης διαφορᾶς ἐπὶ ἀμφισβητήσεων διὰ τὴν ἑρμηνείαν τῶν κανονισμῶν της καὶ τιμολογίων της, μὴ οὔσης ὑποχρεωτικῆς τῆς τηρήσεως αὐτῆς πρὸ τῆς προσφυγῆς εἰς τὸ ἁρμόδιον Δικαστήριον (2) καὶ ε) ἡ ἄσκησις τῆς πειθαρχικῆς ἐξουσίας ἐπὶ τῶν δι' ἐπαγγελματικῆς ἀδείας ἐφωδιασμένων φορτοεκφορτωτῶν. προβλέπεται δὲ καὶ ἡ παρ' ἑκάστῃ Ἐπιτροπῇ Ρυθμίσεως Φορτοεκφορτώσεων Λιμένος διὰ Διατάγματος ἵδρυσις, ἐπὶ τῇ αἰτήσει της, Γραφείου Ἐργασίας Λιμένος, «τοῦ ὁποίου κύρια ἔργα εἶναι ἡ ἐνάσκησις ἐλέγχου διὰ τὴν καλυτέραν ἐφαρμογὴν τῶν περὶ ρυθμίσεως τῶν φορτοεκφορτώσεων διατάξεων καὶ τῶν ἐκδιδομένων μέτρων καὶ ἡ συμβιβαστικὴ παρέμβασις πρὸς διευθέτησιν τῶν κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν φορτοεκφορτώσεων ἀναφυομένων διαφορῶν καὶ ζητημάτων».

Διὰ τοῦ ν. 5944 τῆς 5|12 Δεκεμβρίου 1933 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ διατάγματος τῆς 4ης Μαρτίου 1932 περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένας φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν» καθωρίσθησαν τινὰ περὶ τῆς συνθέσεως καὶ πειθαρχικῆς δικαιοδοσίας τῶν Γραφείων Ἐργασίας Λιμένος καὶ διὰ τοῦ ἄρθρου 3 § 2 αὐτοῦ ὡρίσθη ὅτι: «Αἱ εὐεργετικαὶ διατάξεις τοῦ Νόμου 5167 *ἐπεκτείνονται* καὶ εἰς τοὺς φορτοεκφορτωτὰς καὶ μεταφορεῖς ξηρᾶς καὶ συσκευεῖς ἀποθηκῶν καὶ σιδηροδρόμων τῶν παραλιακῶν πόλεων, τοῦ ἐφοδιασμοῦ των διὰ ταυτοτήτων καὶ ἂν γένει τῆς ρυθμίσεως τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν κατὰ τόπους

---

1) Σ.Κ. (ὁλ.) 250|1949, Θέμ. Σ' 407, Σ.Ε. (ὁλ.) 1371|1950, Θέμ. ΣΑ' 928. Σ.Ε. (ὁλ.) 351|1949. ΕΕΔ. 8. 1080. Σ.Κ. 452|1938, 1075|1934. Πρβλ. καὶ Πρωτ. Πειρ. 2|1950, ΕΕΔ. 9. 258. Δεχομένην ὅμως ἰσχυρὰν συνομολογηθεῖσαν ἀντίθετον συμφωνίαν. Ἴδε βλ. καὶ Σ.Ε. (ὁλ.) 27|1950, ΕΕΔ. 9. 151. Σ.Ε. (ὁλ.) 1700|1949, Θέμ. ΣΔ' 832. Σ.Ε. (ὁλ.) 609|1949, ΕΕΔ. 8. 984. Γνωμ. Νομ. Συμβ. 316|44|1949, ΕΕΔ. 8. 695. Ἐφ. Ἀθ. 114|1939, Θέμ. ΝΑ' 50.

2) Α.Π. 586|1950, ΕΕΔ. 9. 1145.

έπιθεωρητῶν ἐργασίας» καὶ ὅτι: «Ἐν ρόδεμιᾷ περιπτώσει ἐπιτρέπεται συσχετισμὸς ἢ μετάθεσις ἐργατῶν ξηρᾶς εἰς θέσιν τοιούτων ἐργατῶν λιμένος». Ἡ διάταξις αὕτη ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 § 1 τοῦ Α.Ν. 381 τῆς 15|31 Δεκεμβρίου 1936 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων 5167 καὶ 5944 περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένας φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν» (ΦΕΚ α' 56), εἰδικευθέντος οὕτω ὅτι: «Εἰς τοὺς φορτοεκφορτωτὰς καὶ μεταφορεῖς ξηρᾶς καὶ συσκευεῖς ἀποθηκῶν καὶ σιδηροδρόμων τῶν παραλιακῶν πόλεων ἐπεκτείνονται αἱ διατάξεις τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου 5167, αἱ ἀφορῶσαι εἰς τὸν ἐφοδιασμὸν αὐτῶν διὰ βιβλιαρίων ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος, τὴν σύστασιν Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτοεκφορτώσεων Ξηρᾶς, ὑπαγομένης εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ οἰκείου Ἐπιθεωρητοῦ Ἐργασίας καὶ ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Ἐργασίας, ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῶν ἐργοδοτῶν καὶ ἑτέρου τοιούτου τῶν ἐργατῶν, τὰ καθήκοντα καὶ ἁρμοδιότητας τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης, τὴν πειθαρχικὴν καὶ ποινικὴν κύρωσιν τῶν παραβατῶν τῶν κανονισμῶν καὶ τοῦ νόμου, ὡς καὶ τὴν ἐπέκτασιν τῶν διατάξεων τούτων εἰς τὰς διαφόρους παραλιακὰς πόλεις». Διὰ τῶν λοιπῶν διατάξεων τοῦ ρηθέντος Α.Ν. 381|1936 ἐπηνέχθησαν καὶ ἄλλαι τινὲς τροποποιήσεις εἰς τὴν σύνθεσιν τῶν Ἐπιτροκῶν Ἐργασίας Λιμένος, ὡς καὶ τὴν δικαιοδοσίαν αὐτῶν, ὡς καὶ εἰς τὰς ἁρμοδιότητας τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτοεκφορτώσεων. Αἱ ἀνωτέρω διατάξεις συνεπληρώθησαν καὶ διεμορφώθησαν διὰ τῶν διατάξεων τοῦ Α. Ν. 2212 τῆς 1|12 Φεβρουαρίου 1940 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινων τῶν περὶ φορτοεκφορτώσεων νόμων» (ΦΕΚ α' 54).

Προσφάτως διὰ μὲν τοὺς φορτοεκφορτωτὰς ξηρᾶς ἐξεδόθη τὸ Ν. Δ. 1254 τῆς 29|31 Ὀκτωβρίου 1949 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐνίων διατάξεων τῶν περὶ φορτοεκφορτώσεων νόμων» (ΦΕΚ α' 288), διὰ δὲ τοὺς φορτοεκφορτωτὰς λιμένων ἐξεδόθη ὁ Νόμος 1473 τῆς 30 Ἰουλίου|7 Αὐγούστου 1950 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν τῶν λιμένων ἰσχυουσῶν διατάξεων» (ΦΕΚ α' 169).

ΙΙ. Αἱ τῶν ἄρθρων 3 καὶ 4 τοῦ ἰσχύοντος ἀπὸ 23 Μαΐου|1 Ἰουνίου 1911 Συντάγματος διατάξεις περὶ ἰσότητος ἔναντι τοῦ νόμου καὶ ἐλευθερίας ἐκλογῆς τοῦ τρόπου καὶ μέσου τῆς ἐξυπηρετήσεως τῶν οἰκονομικῶν συμφερόντων τινὸς ἐθεωρήθησαν μὴ ἀντιστρατευόμεναι[2] εἰς τὴν ἐπιβαλλομένην ὑπὸ τῶν ἄνω διατάξεων ἀποκλειστικὴν χρησιμοποίησιν εἰς τὰς φορτοεκφορτωτικὰς ἐργασίας λιμένων, ὡς φορτοεκφορτωτῶν, μόνον τῶν προσώπων, ἐργατῶν λιμένων, τῶν ἐφωδιασμένων διὰ βιβλιαρίων ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος, δεδομένου ὅτι αἱ τοιοῦτοι δι' αὐτοὺς περιορισμοὶ ἐκρίθησαν, ὅτι ἐπεβάλλοντο ἐξ ἀπαραιτήτων λόγων κοινωνικοῦ καὶ δημοσίου συμφέροντος (τήρησις τελωνειακῶν κανονισμῶν, ἀσφάλεια μηχανικῶν ἐγκαταστάσεων λιμένος, εἰδικεύσεις λιμενεργατῶν κλπ.). Ἀλλὰ τὸ αὐτὸ δὲν ἐκρίθη ὁμοίως οὕτω (4), προκειμένου περὶ τῆς ἀποκλειστικῆς ἀπασχολήσεως φορτοεκφορτωτῶν ξηρᾶς, ὅπερ ἐθεωρήθη ὡς γενικὸς περιορισμὸς τῆς ἐλευθερίας τῆς ἐργασίας καὶ μονοπώλησις τῆς κοινῆς ἀχθοφορικῆς ἀπασχολήσεως ὑπὲρ ὡρισμένης καὶ κλειστῆς τάξεως ἐργατῶν» (βλ. *Γ. Ἀγγελίδη*, εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν, ἐφ' ἧς ἡ ὑπ' ἀριθ. 2002|50 ἀπόφ. Συμβ. Ἐπικρ.) καὶ τοῦτο ἕνεκα ὡς ἀντισυνταγματικὴ καὶ μὴ ἐφαρμοστέα.

Τὸ ν. δ. 1254|1949, προκειμένου περὶ ἐπαγγελματικῆς κατοχυρώσεως τῶν φορτοεκφορτωτῶν ξηρᾶς, ἀνέγραψεν ἐν αὐτῷ (ἄρθρ. 1 § 2) τὸν κανόνα, ὅτι τὴν ὑπὲρ αὐτῶν νομοθετικὴν δι' αὐτοῦ ρύθμισιν ποιεῖται «διὰ τὴν ἐξασφάλισιν εὐρυθμίας καὶ διὰ λόγους δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας». Ἀλλ' ὀρθῶς, παρατηρεῖ ἡ ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2002|50 Συμβ. Ἐπικρ. (Ὁλ.) εἰσήγησις τοῦ Παρέδρου κ. *Γ. Ἀγγελίδη* ὅτι: «Ἂν ὅμως ὀφίσταται ὁ ρητὸς οὗτος νομικὸς προσδιορισμός, δὲν συνέπεται καὶ ὅτι ἐλύθη πᾶν ζήτημα ἐν σχέσει πρὸς τὴν συμφωνίαν τῆς μοναπωλιακῆς τάσεως πρὸς τὰς κειμένας συνταγματικὰς διατάξεις. Γενικῶς τὸ μονοπώλιον εὑρίσκεται εἰς τὸ φιλελεύθερον πνεῦμα τοῦ συντάγματος τοῦ 1911. Ὅλως δὲ ἰδιαιτέρως δέον νὰ ἀποκρουσθῇ τὸ μονοπώλιον τὸ διαπλασσόμενον οὐχὶ ἀπὸ τὴν λειτουργίαν ἐλαττωματικῆς πάντως, τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, ἀλλὰ αὐθαιρέτως ὑπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ νομοθέτου. Ὅριον τῆς ἀπαγορεύσεως τοῦ νομοθετικῶς δημιουργουμένου μονοπωλίου ἀποτελοῦσιν αἱ περιπτώσεις τῆς δημοσίας τάξεως, τῆς ἀσφαλείας, τῆς ὑγιεινῆς κλπ. Τούτων πασῶν ποιεῖται ἀθροιστικὴν μνείαν τὸ ν. δ. 1254|1949. Ἐν τῷ ἐλέγχῳ τῆς συμφωνίας τοῦ κοινοῦ νόμου πρὸς τὴν ὑπερκειμένην συνταγματικὴν τάξιν ὁ δικαστής

---

2) Σ.Ε. (ὁλ.) 1026|1950, ΕΕΔ, 10, 86, πρβλ. καὶ τελευταίαν ἐκτὸς Σ.Ε. (ὁλ.) 1148|1948, ΕΕΔ, 7, 618, ἔτι δὲ βλ. καὶ Σ.Ε. (ὁλ.) 156|1948, ΕΕΔ, 7, 216, Σ.Ε. 1036|1950, Θέμ. ΣΑ' 641, προκειμένου περὶ μεταφορῶν δι' ὡρισμένων αὐτοκινήτων, Α.Π. 890|1950, ΕΕΝ, ιζ' 685.

4) Σ.Ε. (ὁλ.) 2175|1947, Θέμ. ΝΘ' 97, Σ.Ε. (ὁλ.) 1145|1948, ΕΕΔ, 7, 572, Σ.Ε. (ὁλ.) 1148|1948, ΕΕΔ, 7, 610, Α.Π. 235|1949, ΕΕΔ, 8, 411, Σ.Ε. (ὁλ.) 816|1949, Θέμ. ΣΑ' 250 καὶ ΕΕΔ, 8, 470, Γνωμ. Εἰσ. Ἀρ. Πάγου 29|1949, Θέμ. Σ' 391, ὑπ' ἀριθ. 8253 τῆς 6 Μαρτίου 1951 ἔγγραφον τοῦ Εἰσαγγελέως Ἀρείου Πάγου πρὸς τοὺς Εἰσαγγελεῖς Πλημμελειοδικῶν περιφερείας του, Προσβολ. Εἰσ. Πλημμ. Λαρ. 487|1949, Θέμ. Σ' 756 καὶ ΕΕΔ, 8, 942, Πρόξ. Εἰσ. Πλημμ. Γυθ. 1|1950, Πλημμ. Θεσσ. 816|1950, Θέμ. ΣΒ' 29, Πλημμ. Καλαμ. 296|1950, ΕΕΔ, 9, 752, Μονομ. Πλημμ. Πειρ. 3704|1950, ΕΕΔ, 9, 897, Πρωτ. Βολ. 11|1950, ΕΕΔ, 9, 506, Πρωτοδ. Ἀθηνῶν 8408|1948, ΕΕΔ, 8, 959, πρβλ. καὶ Σ.Ε. (ὁλ.) 1483|1950, Θέμ. ΣΑ' 1035, Α.Π. 880|1950, ΕΕΝ, ιζ' 635, Α.Π. 235|1946, ΕΕΝ, ιγ' 419, *Δ. Σακελλαροπούλου*, ΕΕΔ, 7, 316 Ἡ Πλημμ. Πειρ. 1717|1950, ΕΕΔ, 9, 837, μετὰ διακρίσεων, Ἀνεθέτως: Μον. Πλημμ. Πειρ. 8432|1949, ΕΕΔ, 9, 408 καὶ ὑπ' αὐτὴν σύμφωνον πρότασιν Εἰσαγγ. Πλημμ. Πειραιῶς.

ὑποχρεοῦται νὰ βεβαιωθῇ περὶ τῆς πραγματικῆς συνδρομῆς τῶν περιπτώσεων τούτων. Ἄλλως τὸν ἀποτελοῦντα θεμελιώδες δόγμα τοῦ παρ' ἡμῖν συνταγματικοῦ δικαίου κανόνα τῆς ἐρεύνης τῆς συνταγματικότητος τῶν νόμων θὰ κατέλυεν ἡ οἱαδήποτε κατάφασις τοῦ οἱουδήποτε νομοθέτου περὶ συνταγματικότητος τοῦ ἔργου του» (5).

Ἐν τῷ σημείῳ δὲ τούτῳ καὶ ἡ ἑτέρα ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὑπ' ἀριθ. 2002|50 Συμβ. Ἐπικρ. (Ὁλ.) (ΕΕΔ 10, 283) ἀποφάσεως εἰσήγησις τοῦ Συμβούλου κ. *Κ. Μηλιαρέση*, ποιουμένη διάκρισιν μεταξὺ ἐκ συνταγματικῆς ἐξουσιοδοτήσεως θεσπίσεως περὶ ὑπάρξεως περιπτώσεως «δημοσίας ὠφελείας» ὑπὸ νόμου καὶ τοιαύτης ἐν νόμῳ τὸ πρῶτον βεβαιώσεως περὶ συνδρομῆς ἀνάγκης ὑπὲρ τῆς «δημοσίας τάξεως καὶ εὐρυθμίας», συμφωνεῖ πρὸς ἐκείνην, ἐκθέτουσα: «Καὶ γεννᾶται ἤδη τὸ ζήτημα, ἂν δικαιοῦται ὁ ἀκυρωτικὸς δικαστής, ὡς πράττει εἰς ἀναλόγους περιπτώσεις, προκειμένου περὶ διοικητικῶν πράξεων, νὰ ἐλέγχῃ τὴν ἀκρίβειαν τῆς γενομένης, κατὰ κυριαρχικὴν ἄσκησιν νομοθετικῆς ἐξουσίας, διαπιστώσεως περὶ ὑπάρξεως τῶν ὅρων καὶ προϋποθέσεων ἐκείνων, αἵτινες δικαιολογοῦσι τὴν ἀπὸ τοῦ συνταγματικοῦ κανόνος θεμιτὴν παρέκκλισιν. Τὸ ζήτημα προκαλεῖ ἀμφιβολίας, λόγῳ ἰδίᾳ τῆς σταθερᾶς μέχρι τοῦδε νομολογίας τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἥτις δὲν θεωρεῖ ὡς ὑποκείμενον εἰς τὸν δικαστικὸν αὐτοῦ ἔλεγχον, προκειμένης ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ Συντάγματος, τὴν ὑπὸ νόμου διαπιστουμένην ὕπαρξιν δημοσίας ἀνάγκης (6). Ἔχω τὴν γνώμην — ἐξακολουθεῖ ἡ εἰσήγησις αὕτη — ὅτι ἄνευ παρακωλύσεώς τινος ἀπὸ τῆς παγίας ταύτης νομολογίας τοῦ ἡμετέρου Συμβουλίου θὰ ἠδύνατο νὰ γίνῃ δεκτὰ ὁ ἑξῆς διαχωρισμός: Ὅπου μὲν ὁ συνταγματικὸς νομοθέτης καταλείπει διὰ ρητῆς διατάξεως εἰς τὸν κοινὸν τοιοῦτον τὴν διαπίστωσιν τῆς ὑπάρξεως ὅρου καὶ προϋποθέσεώς τινος, ἀπαραιτήτου πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς συνταγματικῆς διατάξεως, ὁ ἀκυρωτικὸς δικαστὴς δὲν δύναται νὰ προβαίνῃ εἰς οὐσιαστικὸν ἔλεγχον τῆς τοιαύτης, κατὰ συνταγματικὴν ἐξουσιοδότησιν, γενομένης ὑπὸ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας διαπιστώσεως. Ὅπου ὅμως, ὡς ἐν προκειμένῳ συμβαίνει (δηλ. ἐν τῷ ν.δ. 1254|1949), ἡ νομοθετικὴ διαπίστωσις περὶ ὑπάρξεως ὅρου τινὸς γίνεται οὐχὶ κατ' εἰδικὴν ρητὴν συνταγματικὴν ἐξουσιοδότησιν, ἀλλ' οἰκόθεν ὑπὸ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας, ἐπὶ σκοπῷ θεμιτῆς, ἐντὸς τοῦ συνταγματικοῦ πνεύματος, ἀποκλίσεως τοῦ νόμου ἀπὸ τοῦ τυπικῶς, αὐστηροῦ, συνταγματικοῦ κανόνος, τότε νομίζω — ἐξακολουθεῖ ἡ εἰσήγησις — ὅτι ὁ ἔλεγχος τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου διαπιστουμένου ὅρου ἀποτελεῖ δικαίωμα, ἀλλὰ καὶ ὑποχρέωσιν τοῦ ἀκυρωτικοῦ δικαστοῦ, διότι ἄλλως πᾶσα ἀνακρίβεια περὶ τὴν τοιαύτην διαπίστωσιν θὰ ἦγεν εἰς παράβασιν τοῦ συνταγματικοῦ κανόνος». Καὶ ἀμέσως περαιτέρω ἐπάγεται ἡ εἰσήγησις αὕτη: «Γενομένου τυχὸν δεκτοῦ τοῦ τοιούτου διαχωρισμοῦ, τότε ἡ ὑπὸ τῆς κρινομένης διατάξεως τοῦ ν.δ. 1254 προβαλλομένη πρὸς δικαιολογίαν τῆς θεσπίσεως τῆς ἀποκλινούσης τῶν ἄρθρων 3 καὶ 4 τοῦ συντάγματος διατάξεως, ὡς ἐπιβεβλημένης ἐκ λόγων δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας, εἶναι κατὰ πρόδηλον κοινὴν πεῖραν ἀνακριβής, διότι ἂν τοιοῦτον μέτρον, τοῦ δι' εἰδικῶν τούτεστιν ἐργατῶν περιορισμοῦ τῆς ἐλευθερίας τῆς ἐργασίας εἰς σιδηροδρομικοὺς σταθμοὺς ἢ ἀερολιμένας, παρίσταται δεδικαιολογημένη, δὲν δύνανται ἀσφαλῶς νὰ λεχθῇ τὸ αὐτό, προκειμένου περὶ φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν, διεξαγομένων εἰς ἰδιωτικοὺς κλειστοὺς χώρους, οἷον ἰδιωτικαὶ ἀποθῆκαι, καταστήματα, αὐλαὶ ἀλευρομύλων ἢ εἰς τὰ ἀνὰ τὰς διαφόρους ὁδοὺς τῆς πόλεως ἀρτοποιεῖα, πρὸ τῶν ὁποίων ἐπὶ τέλους εἶναι καὶ ἀνέφικτος ἡ ἀνὰ πᾶσαν ὥραν παρουσία εἰδικῶν ἐργατῶν, ἥ, ὡς διατυποῦται ἐν τῇ ἐπὶ τῇ αὐτῇ ὑπ' ἀριθ. 2002|50 Συμβουλίου Ἐπικρατείας (Ὁλομελ.) ὑποβληθείσῃ εἰσηγήσει τοῦ Παρέδρου κ. *Γ. Ἀγγελίδη* «... ἐκ τῶν γνωστῶν τῷ Δικαστηρίῳ τούτῳ συνάγεται ἀκόπως ὅτι, ἂν δι' ὡρισμένας φορτωτικὰς ἐν τῷ λιμένι ἐργασίας ἀπαιτῆται διὰ λόγους εἴτε δημοσίας τάξεως, εἴτε τελῶν ἰακῶν κανονισμῶν, εἴτε ἀσφαλείας μηχανημάτων, ἡ εἰδίκευσις τῶν ἐργατῶν, οἱ ὅροι οὗτοι δὲν νοοῦνται συντρέχοντες ἐν τῇ ἀσθμοφορικῇ ἐργασίᾳ ξηρᾶς διὰ λόγους «εὐρυθμίας», διότι, ἐξ ἀντιθέτου, πασίδηλον καὶ γνωστὸν εἰς πάντα διελθόντα ἐκ τῶν λιμένων τῆς Χώρας εἶναι, ὅτι ἡ εἰσαγωγὴ τῆς μονοπωλιακῆς ἀχθοφορικῆς ἐργασίας, αἰτία χάους καὶ ἀτελειῶν καὶ διαπληκτισμῶν καὶ ἐρίδων καὶ ὑπερμέτρων οἰκονομικῶν ἐπιβαρύνσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεως τῆς ἐργασίας «ἀκαταχωρήτων» ἐργατῶν ὑπὸ τῶν «κατωχυρωμένων» ἐγένετο καὶ οὐχὶ παράγων τάξεως καὶ εὐρυθμίας». Ἡ ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω εἰσηγήσεων ἐκδοθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 2302|50 ἀπόφασις τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, δεχομένη τὰς ἀπόψεις αὐτῶν, διὰ τῆς τετάρτης σκέψεως αὐτῆς, παρεμπιπτόντως ἀποφαίνεται, ὅτι ἡ τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 2 διάταξις τοῦ ν.δ. 1254| 9, καθ' ἣν ἡ φορτοεκφορτωτικὴ ἐργασία ξηρᾶς δέον νὰ ἐνεργῆται ἀποκλειστικῶς παρ' ἐργάταις ἐφωδιασμένοις διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος φορτοεκφορτωτοῦ ξηρᾶς... διὰ τὴν ἐξασφάλισιν εὐρυθμίας καὶ διὰ λόγους δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας, καθ' ὃ τοὐλάχιστον αὐτὴ μέρος ἀφορᾷ εἰς ἐργασίας ἐνεργουμένας εἰς ἰδιωτικὰς ἀποθήκας καὶ καταστήματα, δὲν θὰ ἦτο ἰσχυρὰ καὶ ἐφαρμοστέα, ὡς

5) Βλ. Α.Π. 122|1937, Θέμ. ΜΗ' 690 καὶ ΕΕΝ ε' 533, Α.Π. 81|1936, ΕΕΝ γ' 706, Α.Π. (ὁλ.) 745|1929, Θέμ. ΜΖ' 206, Α.Π. (6') 294|1942, Θέμ. ΝΔ' 41, Α.Π. 82 καὶ 83|1944, Θέμ. ΝΕ' 109, Α.Π. 586|1939, Θέμ. ΝΔ' 158, Α.Π. 298|1950, Ν. Δ(κ. 6|455, Α.Π. (ε') 62|1950, Ἀρχ. Νομολ. Α'|61, Α.Π. 235|1946, ΕΕΝ, ιγ' 419, Α.Π. 262|1950, Ἀρχ. Νομολ. Α' 832, Α.Π. 261|1932, Θέμ. ΜΓ' 683.

6) Α.Π. 82 καὶ 84|1944, Θέμ. ΝΕ' 109, Πρβλ. καὶ Α.Π. 377|1947, Θέμ. ΝΗ' 415, Α.Π. 178|1936, Θέμ. ΜΣ' 470, Α.Π. 186|1935, Θέμ. ΜΣΤ' 920, Α.Π. 254|1930, Θέμ. Μ' 836.

περιορίζουσα τήν ἀπό τοῦ συντάγματος προστατευομένην ἐλευθερίαν τῆς ἐργασίας, ἄνευ ἀποχρώντων πρός τοῦτο λόγων δημοσίου ἢ κοινωνικοῦ συμφέροντος, περί τῆς ὑπάρξεως τῶν ὁποίων, καί παρά τήν ἐν τῷ νόμῳ ἀντίθετον διαπίστωσιν, δικαιοῦται καί ὀφείλει ὁ ἀκυρωτικός δικαστής(1) νά ἀσκήσῃ τόν προσήκοντα οὐσιαστικόν ἔλεγχον, ἄτε τῆς κατά τά ἀνωτέρω νομοθετικῆς διαπιστώσεως γενομένης, οὐχί συνεπεῖ φ ρητῆς, ἐπί σκοπῷ ἐφαρμογῆς τοῦ συνταγματικοῦ κανόνος, πρός τόν καινόν νομοθέτην ἐξουσιοδοτήσεως, ἀλλ' οἰκοθεν ὑπό τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας, ἐπί τῷ ἀντιθέτῳ σκοπῷ τῆς ἀπό τοῦ κανόνος τούτου θεμιτῆς ἀποκλίσεως».

ΙΙΙ. Προσφάτως ἤδη τό Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἐν Ὁλομελείᾳ του, διά τῶν ὑπ' ἀριθ. 351|1951, 352|1951 (εἰσηγ. Γ. *Ἀγγελίδης*) καί 353|1951 (εἰσηγ. Χ. *Μητρέλιας*) ἀποφάσεών του, ἀντιμετωπίζει καθέδρας τό ζήτημα τῆς συνταγματικότητος τῶν διατάξεων τοῦ ν.δ. 1254|1949, ἀπό ἀπόψεως ἄρθρων 3 καί 4 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος, καί ὀρθῶς ὑποφαίνεται συνεπές πρός τά πρότερον παρ' αὐτοῦ νομολογηθέντα, ὅτι: «ὅσαι μέν ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ν.δ. 1254|1949 θεσπίζουσιν ἐξ ἀντικειμένου ὅρους καί περιορισμούς διά τήν ἄσκησιν αὐτοῦ τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ φορτοεκφορτωτοῦ, ὡς ἐπί παραδείγματι ὁ ἐφοδιασμός ἑκάστου ἐπαγγελματίου διά βιβλιαρίου ταυτότητος, ἡ χορήγησις τοῦ ὁποίου προϋποθέτει ἠτιολογημένον ἔλεγχον τῆς ὑγείας, ἱκανότητος, ἐντιμότητος κλπ αὐτοῦ, ὡς ἐπίσης αἱ προβλέπουσαι τήν ἐπεξεργασίαν ὑπό τῆς Διοικήσεως κανονισμῶν διεξαγωγῆς καί τιμαλογίων ἀμοιβῆς τῶν κατ' ἐπάγγελμα εἰς χώρους κοινῆς χρήσεως ἐκτελουμένων φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν, ἐπιτρέπουσαι ἐν συνεχείᾳ τήν διά λόγους εὐταξίας περί τήν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος ἀφαίρεσιν τοῦ βιβλιαρίου καί τήν κατά συνέπειαν ταύτης πρόσκαιρον ἤ καί ὁριστικήν στέρησιν τῆς ἀδείας ἀσκήσεως αὐτοῦ, δέον νά θεωρηθῶσιν ἐγκύρως τεθεῖσαι, ὡς συμπορευόμεναι πρός τάς προβλεπομένας θεμελιώδεις νομικάς ἀρχάς. Ἀντιθέτως, αἱ ἐξ αὐτῶν προβλέπουσαι καθ' ὁποκείμενον περιορισμούς ἐν τῇ ἀσκήσει τοῦ ρηθέντος ἐπαγγέλματος, διά τῆς χορηγήσεως βιβλιαρίων ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος εἰς ὡρισμένον μόνον ἀριθμόν προσώπων, ὡς καί αἱ ἀποκλείουσαι τήν ὑπό τῶν καθ' ἑκάστα ἐπιχειρήσεων διεξαγωγήν τῶν ἰδίων φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν, τῶν ἐκτελουμένων εἰς χώρους τῶν ἐπαγγελματικῶν αὐτῶν ἐγκαταστάσεων, δι' ἐργατικῶν δυνάμεων, ἀνηκουσῶν εἰς τό μόνιμον αὐτῶν προσωπικόν, στεροῦνται κύρους, ὡς οὐσιωδῶς παρεκκλινουσαι τῶν ὡς εἴρηται συνταγματικῶν ἀρχῶν, ἄνευ ἐμφανῶν πρός τοῦτο δικαιολογικῶν λόγων, περί τῆς συνδρομῆς τῶν ὁποίων δικαιοῦται καί ὑποχρεοῦται νά κρίνῃ ἑκάστοτε καί ὁ δικαστής, ἐν τῇ ἐρεύνῃ αὐτοῦ περί τῆς ἀπό πάσης πλευρᾶς συνταγματικότητος τῶν νόμων».

Κατά τάς αὐτάς ἀποφάσεις ταύτας «ἀποτελεῖ πράγματι ἔμμεσον καθιέρωσιν προσωπικοῦ προνομίου ἐργασίας» «ἡ ἐπί τῇ βάσει ποσοτικῶν ἀποκλειστικῶς κριτηρίων ἐπιβολή καθ' ὁποκείμενον περιορισμῶν εἰς τήν διεξαγωγήν ὡρισμένων καθ' ἑαυτάς ἐλευθέρων καί ἄνευ εἰδικωτέρων ὅρων γνώσεως ἐκτελουμένων ἐργασιῶν, ὡς τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ξηρᾶς μάλιστα δέ διά τοῦ καθορισμοῦ ὑπό τῆς Διοικήσεως, εἴτε ἀμέσως, εἴτε ἐμμέσως, τῶν προσώπων, εἰς τά ὁποῖα μόνον, κατ' ἀποκλεισμόν παντός ἑτέρου κεκτημένου τάς αὐτάς μετ' ἐκείνων ἀτομικάς ἱκανότητας, ἐπιτρέπεται ἡ ἐκτέλεσις αὐτῶν». Ἀλλά τοιαύτη καθιέρωσις συνιστᾷ ἀνεπίτρεπτον συνταγματικῶς καθιέρωσιν «προσωπικοῦ προνομίου ἐργασίας», ἀντιβαίνει εἰς τάς ἀρχάς «τῆς ἐλευθερίας τῆς ἐργασίας καί τῆς ἰσότητος» καί συνεπάγεται, ἀντιστοίχως, «ἀνεπίτρεπτον συνταγματικῶς περιορισμόν τῆς ἐπαγγελματικῆς δραστηριότητος ἐκείνων, οἵτινες, διαθέτοντες ἐπαρκῶς ἐκ συμβάσεως ἰδίας ἐργατικάς δυνάμεις πρός ἐκτέλεσιν τῶν ὡς εἴρηται (φορτοεκφορτωτικῶν) ἐργασιῶν, κωλύονται, ἄνευ ἀποχρώντος ἀντικειμενικοῦ λόγου, εἰς τήν χρησιμοποίησιν αὐτῶν», κατά τάς αὐτάς προμνησθείσας ἀποφάσεις. Ὅθεν ἤδη, προκειμένης ὑποχρεω-

---

1) Πρόκειται περί στοιχείου τοῦ νόμου καί ἀπαραιτήτου προϋποθέσεως διά τήν ἀπό συνταγματικῆς ἀπόψεως ἰσχύν καί ἐφαρμογήν του. Κατά τοῦτο οἱ ὅροι οὗτοι «ἐξοχῆς ἀλουργίας» καί «λόγοι δημοσίας τάξεως καί ἀσφαλείας» εἶναι ἐλεγκτοί, ὡς νομικαί ἔννοιαι, ὑπό τοῦ ἀκυρωτικοῦ δικαστοῦ. Ὁ Ἄρειος Πάγος, ὡς ἀκυρωτικόν, βάσει τῶν ὑπό τῶν οὐσιαστικῶν δικαστηρίων, μετ' ἐρεύνων, δεκτῶν γενομένων πραγματικῶν περιστατικῶν, ὑπάγων ταῦτα εἰς τήν ἐν τῷ νόμῳ μή ἄλλως προσδιοριζομένην ἔννοιαν τῆς «καλῆς πίστεως», τῶν «χρηστῶν ἠθῶν», τῆς «ἀθλιότητος», τῆς «ἀπρολογήτου κακῆς διαγωγῆς τῆς μητρός ἑταιρόσου», κατά τόν ν. ΧΙΙΘ', τῆς ἐννοίας τοῦ «ἐχεγγύου κλονισμοῦ», τῆς «κακοβουλίου ἐγκαταλείψεως» ἢ τῆς «ἀναπτύσσεως εἰς μοιχείαν» ἐπί διαζυγίου, τῆς «κρίσεως ἀγαθοῦ ἀνδρός», ὡς καί τῆς κατ' ἐνοικιοστασίου ἐννοίας τοῦ «ἀστικοῦ ἀκινήτου» καί αὐτήν τήν ἔνστασιν τῆς «ἐξυβρίσεως», ἐλέγχει ταῦτα ὡς νομικάς ἐννοίας, ἐλεγκτάς παρ' αὐτοῦ: Α.Π. 57|1939, Θέμ. Ν' 414, Α.Π. 357|1950, Ν. Δίκ. 6β948, Α.Π. 61|1939, Θέμ. Ν' 450, Α.Π. 11|1935, Θέμ. ΑΣΤ' 577, Α.Π. 207|1904, Θέμ. ΙΣΤ' 51, Α.Π. 207|1904, Θέμ. ΙΣΤ' 84, Α.Π. 391|1906, Θέμ. ΙΗ' 242, Α.Π. 312|1900, Θέμ. ΙΒ' 98, Α.Π. 358|1934, Θέμ. ΜΣΤ' 186, Α.Π. 254|1927, Θέμ. ΛΘ' 50, Α.Π. 11|1925, Θέμ. ΑΣΤ' 567, Α.Π. 174|1920, Θέμ. ΑΖ' 1, Α.Π. 7|1914, Θέμ. ΝΕ' 13, Α.Π. 127|1948, Θέμ. ΝΣ' 7, Α.Π. 101|1941, Θέμ. Να' 551, Α.Π. 72|1942, Θέμ. ΝΓ' 314, Α.Π. 491|1940, Θέμ. ΝΒ' 140, Α.Π. 427|1934, Θέμ. ΜΣΤ' 189, Α.Π. 263|1928, Θέμ. Μ' 97, Α.Π. 53|1904, Θέμ. ΜΕ' 264, Α.Π. 23|1912, Θέμ. ΝΓ' 310, Α.Π. 403|1940, Θέμ. ΝΒ' 70, Α.Π. 347|1950, Ν. Δίκ. 7|9 καί Θέμ. ΣΑ' 746, Α.Π. 358|1950, Ν. Δίκ. 6|944, Α.Π. 580|1926, Θέμ. ΑΣΤ' 711, Α.Π. 345|1924, Θέμ. ΑΣΤ' 553, Α.Π. 130|1921, Θέμ. ΛΒ' 165 πλ. καί *Βασιλείου Γιδοπούλου*, Περί ἀναιρέσεως, Β' ἐκδ., § 80 κεφ. καί σημ. 17. Ἀντιθέτων *Α. Γιδοπούλου*, Ἐν Θέμ. ΛΒ' 738, *Γ. Ρόμπου*, ἐν Θέμ. Να' 189, τοῦ αὐτοῦ, ἐν *Glasson - Tissier - Morel*, Πολ. Δικον. Δ' τόμ., ἀριθ. 960, σημ. 83α.

τικής ἐκ τοῦ ν.δ. 1254|1949 καὶ ἀποκλειστικῆς ἀπασχολήσεως φορτοεκφορτωτῶν ξηρᾶς, ἐν ἑκάστῃ εἰδικῇ περιπτώσει θὰ ἐρευνᾶται, ἐὰν ἡ κατ' αὐτὴν χρησιμοποίησις τῶν δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων ἐφωδιασμένων φορτοεκφορτωτῶν ξηρᾶς, κατ' ἀποκλεισμὸν παντὸς ἑτέρου, ἐπιβάλλεται ἐκ λόγων δημοσίου συμφέροντος καὶ ἄλλων εἰδικῶν λόγων, ἀφορώντων τὴν δημοσίαν τάξιν καὶ ἀσφάλειαν ἢ τὰς δι' αὐτῶν διενεργουμένας ἐργασίας, ὡς ἐπίσης, ἐὰν ἡ διὰ τοῦ ν.δ. 1254|1949 καθιερουμένη ἁρμοδιότης τῶν δι' αὐτοῦ συνιστωμένων Ἐπιτροπῶν Ρυθμίσεως Φορτοεκφορτωτῶν ξηρᾶς δύναται νὰ περιορίσῃ κατ' ἀριθμὸν τοὺς δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων φορτοεκφορτωτοῦ ξηρᾶς μέλλοντας νὰ ἐφοδιασθοῦν, ἐνῷ μείζων ἀριθμὸς ἐμφανιζομένων τοιούτων φορτοεκφορτωτῶν προσφέρεται πρὸς ἀπόκτησιν τοιούτου ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου, κεκτημένος τὰ ὑπὸ τοῦ ν.δ. 1254|1949 ταύτου ἀξιούμενα προσόντα καὶ ἐπιβαλλομένας προϋποθέσεις κτήσεως αὐτοῦ.

IV. Τῶν ἐκτεθεμένων ταύτων ἀρχῶν ἀκολουθοῦσιν ἀνάλογοι ἀστικαὶ συνέπειαι ἐνώπιον τῶν ἁρμοδίων Δικαστηρίων. Ἐὰν ἡ ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ Ν. Δ. 1254|1949 ἐπιβαλλομένη μεταξὺ ἐργοδότου καὶ φορτοεκφορτωτῶν ἰδιόρρυθμος σχέσις (8) θεωρηθῇ ὡς ἀντικειμένη εἰς τὰς ἄνω συνταγματικὰς ἀρχάς, ἐν ἀρνήσει τοῦ ἐργοδότου, ὅπως χρησιμοποιήσῃ κατ' αὐτὴν φορτοεκφορτωτὰς ἐκ τῶν ἐπαγγελματικῶς κατωχυρωμένων, δὲν συνιστᾷ δι' αὐτὸν τὴν κατ' ἄρθρα 340, 349—350, 655 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ὑπερημερίαν καὶ δὲν συνεπάγεται δι' αὐτὸν ὑποχρέωσιν καταβολῆς τῶν φορτοεκφορτωτικῶν δικαιωμάτων. Ἐάν, ἀντιθέτως, τοιαύτη σχέσις θεωρηθῇ ἐντὸς τῶν πλαισίων τῶν συνταγματικῶν ἀρχῶν κινουμένη, ὑφίσταται ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν εἰς τοὺς φορτοεκφορτωτὰς τῶν νομίμως ἐχόντων ὁρισθῇ ἁμοιβῶν των. Ἐν τῇ τοιαύτῃ περιπτώσει θέλει παρατηρηθῇ, ὅτι μεταξὺ αὐτῶν, τῶν φορτοεκφορτωτῶν ξηρᾶς καὶ τοῦ καθ' ἑκάστην περίπτωσιν ἐργοδότου των, διὰ τὴν ἀφορῶσαν αὐτὸν φορτοεκφόρτωσιν, συνιστᾶται ἰδιόρρυθμος τις σχέσις, προσομοιάζουσα πρὸς παροχὴν ὑπηρεσιῶν ἐκ συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλ' ἐξ ἧς ἐλλείπει ἡ τοῦ ἐκμισθωτοῦ τῶν ὑπηρεσιῶν οἰκονομικὴ ἐξάρτησις, ὡς καὶ τὸ ἐξηρτημένον αὐτοῦ παρὰ τοῦ ἐργοδότου, κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας, ἔτι δὲ πλέον καὶ τὸ μόνιμον τῆς ὑπηρεσίας καὶ τὸ ὡρισμένον τοῦ προσώπου, πρὸς ὃ παρέχονται αἱ ὑπηρεσίαι αὗται παρὰ τῶν φορτοεκφορτωτῶν.

Τὸ ν. δ. 1254|1949 ἐν ἄρθρῳ 1 § 1 αὐτοῦ καθορίζει τὴν ἔννοιαν τῆς «φορτοεκφορτωτικῆς ἐργασίας» καὶ ὁρίζει τὴν παρ' ἐργατῶν, κεκτημένων βιβλιάριον ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος, δι' ἐνέργειαν τῶν μὴ ἐξαιρουμένων τῶν διατάξεων του φορτοεκφορτώσεων (ἄρθρον 1 § 2 αὐτοῦ), κατ' ἀποκλειστικόν, ὡς εἴρηται, τρόπον. Τὸ ἄρθρον 3 τοῦ αὐτοῦ ν. δ. 1254|1949 χορηγεῖ τὸ δικαίωμα καὶ τὴν ἁρμοδιότητα εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ρυθμίσεως Φορτοεκφορτώσεων, ὅπως προσδιορίζῃ, μεταξὺ ἄλλων, τὰ τιμολόγια ἁμοιβῆς «τῶν εἰς τὰς ἐργασίας ταύτας ἀπασχολουμένων ἐργατῶν», ὅπως διὰ κανονισμῶν της, ἐγκρινομένων ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ, «προσδιορίζῃ, ἀναγκαστικῶς τοὺς ὅρους τῆς ἐργατικῆς συμβάσεως μεταξὺ τῶν ἀπασχολουμένων εἰς τὰς φορτοεκφορτωτικὰς ἐργασίας καὶ τῶν οἰκείων ἐργοδοτῶν, αὐσης ἀκύρου πάσης μεταβολῆς τῶν κανονισμῶν ἢ πάσης αὐξομειώσεως τῶν τιμολογίων, λαμβανούσης χώραν κατὰ τὴν σύναψιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας μεταξὺ τούτων» (9).

Ἀλλ' ὁ νόμος αὐτὸς (ν. δ. 1254|1949) ὁμιλεῖ καὶ ἀναφέρει περὶ ***«φορτοεκφορτωτικῆς ἐργασίας»***, ἣν καὶ ἀποφεύγει νὰ χαρακτηρίσῃ ὡς σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας, χαρακτηρίζων ***«ἐργατικὴν σύμβασιν»*** τὴν σχέσιν, ἄνευ εἰδικωτέρου προσδιορισμοῦ, καὶ μόνον ἅπαξ (ἄρθρ. 3 § 2) ἀναφέρει, προκειμένου περὶ καθορισμοῦ ἁμοιβῆς, τὴν «σύναψιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας μεταξὺ τούτων», «ἡτοι τῶν ἀπασχολουμένων εἰς τὰς φορτοεκφορτωτικὰς ἐργασίας καὶ τῶν οἰκείων ἐργοδοτῶν». Ἀλλὰ τοιαῦται διατυπώσεις τοῦ ἐν λόγῳ ν.δ. 1254|1949 δὲν δημιουργοῦσι τὰς κατ' ἄρθρα 648, 651 Α. Κ. περιπτώσεις αὐτοπροσώπου ὑπὸ τοῦ ἐκμισθωτοῦ τῶν ὑπηρεσιῶν του, ἐφ' ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον, παροχὴν τῶν ἐργασιῶν του, κατὰ τρόπον ἐξηρτημένον καὶ χρονικῶς ὁλοκληρωτικὸν τοιοῦτον, οὔτε αἱ διατάξεις αὗται τοῦ ν. δ. 1254|1949 δύνανται νὰ δημιουργήσωσι «σύμβασιν ἐργασίας» ἰδιωτικοῦ δικαίου ἐκ τοῦ νόμου, ἅτε ἐλλειπόντων τῶν οὐσιωδῶν στοιχείων συμβάσεως ἐργασίας μισθώσεως ὑπηρεσιῶν (10). Δύνανται, βε-

8) Τὰ Δικαστήρια εἶναι μόνα ἁρμόδια, ἑρμηνεύοντα τὸν νόμον, νὰ δώσωσι τὸν χαρακτηρισμὸν ἰδιορρύθμου ἐν αὐτῷ νομικῆς σχέσεως Α.Π. 130|1950, ΕΕΝ, ις' 861.

9) Σ.Ε. (ὁλ.) 250|1949, Θέμ. Σ' 407, Σ.Ε. (ὁλ.) 251|1949, ΕΕΔ, 9, 1080, Σ.Ε. (ὁλ.) 27|1950, ΕΕΔ, 9, 151, Σ.Ε. (ὁλ.) 1700|1949, Θέμ. ΞΑ' 332.

10) Προκειμένου περὶ συμβάσεως ἐργασίας, βλ. προχείρως: *Ι. Καποδίστριαν*, Ἡ σχέσις ἐργασίας, ἐν ΕΕΔ, 8, 69 ἑπ., *Κ. Καυκᾶ*, Σύμβασις ἐξηρτημένης καὶ ἀνεξαρτήτου ἐργασίας, ΕΕΔ, 9, 19, ἔτι δὲ Α.Π. 565|1949, ΕΕΔ, 9, 105, Α.Π. 149|1948, Θέμ. ΝΗ' 49, Α.Π. 117|1947, Θέμ. ΝΓ' 250, Α.Π. 895|1946, ΕΕΔ, 6, 38, Α.Π. 55|1945, Θέμ. ΝΣΤ' 250, Πρωτοδ. Ἀθην. 6300|1948, ΕΕΔ, 8, 101, Πρωτοδ. Ἀθην. 4900|1950, ΕΕΔ, 10, 20 Πρωτ. Ἀθην. 8947|1950, ΕΕΔ, 9, 1120, Πρωτ. Καλ. 177|1950, ΕΕΔ, 10, 80, Σ.Ε. (ὁλ.) 29|1950, ἐν Πανδ. Νομολ. Σ.Ε. 1950, σελ. Α' 79 (1). Προκειμένου περὶ συμβάσεως ἔργου, ὁλ. Α.Π. 199|1950, Ν. Δίκ. 6|365, Α.Π. 101|1950, ΕΕΔ, 3, 296, καὶ ΕΕΝ, ις' 319, Α.Π. 345|1949, ΕΕΔ, 8, 542, Α.Π. 149|1948, ΕΕΔ, 7, 390, Α.Π. 313|1948, ΕΕΔ, 7, 537, Α.Π. 498|1938, Θέμ. Ν' 300, Α.Π. 159|1937, Θέμ. ΑΗ' 538, Πρωτ. Ἀθην. 3043|1949, ΕΕΔ, 8, 997, Πρωτ. Ἀγρ. 5|1949, ΕΕΔ, 8, 998, Πρωτ. Βόλ. 25|1949, ΕΕΔ, 8, 998, Πρωτ. Καλ. 64|1950, ΕΕΔ, 10, 78. *Ι. Καποδίστριαν*, Ἐργ. Ἐργατ. Δικ. § 37. *Γ. Σιμωνέτον*, Δώδεκα μελέται Ἀστ. Δικ., σελ. 119, 180, 138, 149, τὸν αὐτόν, ἐν Θέμ. ΝΔ' 1 ἑπ., *Π. Ζέπον*, Σύμβασις ἐργασίας καὶ ἐργολαβίας, ἐν ΕΕΝ, τοτ' 721 ἑπ.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ

ΡΥΘΜΙΣΙΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Καταγγελία αποφάσεων Επιτροπών Διαιτησίας και παράτασις χρόνου Ισχύος

Επίλυσις συλλογικών διαφορών εργασίας δι' αποφάσεων Επιτροπών Διαιτησίας.— Εξομοίωσις διαιτητικών αποφάσεων πρός συλλογικάς συμβάσεις εργασίας.— Δυνατότης εκ τούτου καταγγελίας και παρατάσεως του χρόνου ισχύος των διαιτητικών αποφάσεων, κατ' ανάλογον εφαρμογήν των περί συλλογικών συμβάσεων εργασίας διατάξεων.

Μεταξύ των απειρομόρφων αντιθέτων γνωμών επί των αυτών νομικών ζητημάτων των δύο Ανωτάτων Δικαστηρίων (υπομιμνήσκομεν τα νομικά ζητήματα τού κύρους της διαιτητικής αποφάσεως) εν ω χρόνω ισχύει αναλογική σύμβασις εργασίας, της έννομης εξουσιοδοτήσεως των Νόμων 19 και 28|1944 περί διοικητικού καθορισμού των αποδοχών των μισθωτών, τού επιτρεπτού τού δικαιοπραξιακού ελέγχου επί της αναγκης εκδόσεως αναγκ. νόμων κ.λ.π.) προσετέθησαν ήδη και η διά της κατωτέρω αποφάσεως της Ολομελείας του Συμβουλίου της Επικρατείας εμφορουμένη επί τού εν αυτή νομικού ζητήματος γνώμη.

Το ζήτημα έχει ως εξής: Κατά το άρθρ. 29 τού β. δ. της 18 Ιουνίου|1 Αυγούστου 1936 «περί των Επιτροπών Διαιτησίας και εκτελέσεως τού Α.Ν. 16|30 Νοεμβρίου 1935 «περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας» η διαιτητική απόφασις, εφ' όσον εγένετο αποδεκτή παρ' αμφοτέρων των ενδιαφερομένων μερών ή διά πράξεως τού Υπουργού της Εθνικής Οικονομίας (νύν Εργασίας) εκηρύχθη υποχρεωτική, επιφέρει τα αποτελέσματα συλλογικής συμβάσεως εργασίας.

Εξ άλλου, κατά το άρθρον 1 τού Α. Ν. 866|1937 «περί προσθήκης διατάξεων εις τον περί συλλογικών συμβάσεων εργασίας νόμον», ως ηρμηνεύθη υπό τού άρθρ. 8 τού Α. Ν. 1367|1938 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως της περί συλλογικών συμβάσεων εργασίας νομοθεσίας», δύνανται δι' αποφάσεων τού Υπουργού της Εργασίας, δημοσιευομένων διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως, να παρατείνεται εκάστοτε από της λήξεως βαίως, να δημιουργήση νόμος αναγκαστην σχέσιν συμβάσεως τινος. Αλλ' ουχί και τοιαύτην μισθώσεως υπηρεσιών, ελλειπουσών των διά την ύπαρξιν αυτής στοιχειωδών προϋποθέσεων.

Εκ τοιαύτης άθεν σχέσεως ή εξ αυτής, δστικής φύσεως, απαίτησις δικαιούχου αποζημιώσεως φορτοεκφορτωτού δεν δύναται αρμοδίως να εισαχθή, ως εκ συμβάσεως εργασίας τοιαύτη, κατά την διαδικασίαν τού ν. ΓΨΟΔ', ως ισχύει νύν, προς επιδίκασιν. Αλλ' αύτε και εκ της διατάξεως τού άρθρου 3 παρ. 3 τού ν.δ. 1254|1949 προκύπτει αρμοδιότης εκδικάσεως της τοιαύτης διαφοράς κατά την διαδικασίαν τού ν. ΓΨΟΔ', ως ισχύει νύν, διότι ή διάταξις αύτη ορίζει επί λέξει: «Αι αύται εκδιδόμεναι αποφάσεις κοινοποιούνται εις αμφότερα τα ενδιαφερόμενα μέρη και, αν δεν γίνουν απαδεκταί παρά τούτων, τίθενται παρά τού εξ αυτών έχοντος συμφέρον υπ' όψιν των αρμοδίων δικαστικών Αρχών, αίτινες δικάζουσι κατά την διαδικασίαν των διατάξεων τού νόμου ΓΨΟΔ', ως αύται επροποποιήθησαν μεταγενεστέρως». Διότι, κατά την διάταξιν ταύτην (άρθρ. 3 παρ. 3 αύτου), ως εξ αυτής δεικνύεται, εις την δικαιοδοσίαν τού κατά νόμον ΓΨΟΔ δικαστού παραπέμπονται μόνον αι διαφοραι, αι αφορώσαι εις τας αμφισβητήσεις και την εριμηνείαν επί των ισχυόντων κατά τον κανονισμόν τιμολογίων, ουχί δε και αι εκδικάσεις και επιδικάσεις τυχόν καθυστερουμένων εκ της σχέσεως και παροχής των υπηρεσιών ή διά μή τοιαύτην παροχήν αμοιβών των φερομένων ως δικαιούχων φορτοεκφορτωτών ξηράς, άγομένων των τοιούτων διαφορών εις τα καθ' ύλην αρμόδια τακτικά δικαστήρια (άρθρ. 1 Πολ. Δικον., άρθρ. 8 και 87 τού ισχύοντος Συντάγματος τού έτους 1911).

Αλλά και πυρά τούτο παραμένει λίαν αμφίβολον είσετι, εάν, μετά παροχήν τοιούτων, περί ών άνω είρηται, φορτοεκφορτωτικών εργασιών, ή εξ αυτών περί αμοιβής αξιώσεις υπάγεται εις τα κατά τον ν. ΓΨΟΔ', ως ισχύει νύν, αρμόδια Δικαστήρια, ως απαίτησις εκ συμβάσεως εργασίας ή εις τα της γενικής δικαιοδοσίας τακτικά Δικαστήρια (11), ως απαίτησις των φορτοεκφορτωτών εξ αδικαιολογήτου πλουτισμού, κατά τού αρνουμένου την καταβολήν και ωφεληθέντος εκ της φορτοεκφορτώσεως φυσικού ή νομικού προσώπου.

---

11) Άρθρ. 4 ν. 705|1943. Α.Π. 101|1950. ΕΕΔ. 9, 296. Α.Π. 470|1948. Θέμ. Σ' 17. Πρωτ. Αθην. 4835|1949. ΕΕΔ. 9, 405 και αποφάσεις προηγουμένης σημειώσεως, εν τέλει.

της ή προθεσμία ισχύος των συλλογικών συμβάσεων εργασίας, έφ' όσον, κατά την κρίσιν του, δεν επήλθε μεταβολή των κατά την δημιουργίαν των κρατουσών συνθηκών.

Επί τη βάσει των ανωτέρω διατάξεων εις την διοικητικήν πρακτικήν του Υπουργείου Εργασίας σύνηθες είναι το φαινόμενον της παρατάσεως του χρόνου ισχύος διαιτητικής αποφάσεως, στηριζομένης της αποφάσεως του Υπουργού της Εργασίας κυρίως εις το άρθρον 23 του ανωτέρω εκτελεστικού διατάγματος, κατά το όποιον, υπό τους εν αυτώ όρους, ή διαιτητική απόφασις έχει αποτελέσματα συλλογικής συμβάσεως εργασίας και συνεπώς—κατά την διοικητικήν πρακτικήν—εφαρμοστέα τυγχάνουν και επί διαιτητικής αποφάσεως τα περί συλλογικών συμβάσεων εργασίας ισχύοντα.

Τοιαύτη είναι και η άποψις της κατωτέρω αποφάσεως του Συμβουλίου Επικρατείας.

Εις την άποψιν ταύτην καταλήγει ή εν λόγω απόφασις, ενώ ή προηγουμένη Σ.Ε. 850|1949 Όλομ. (εισηγητής **Α. Ραγκούσης**, ΕΕΔ 8, 667) δεν εφάνη κατηγορηματικώς δεχομένη τούτο, αφού εσκέφθη «...και άν έτι ήθελεν υποτεθή, ότι εφαρμόζεται ή διάταξις του άρθρου 6 του από 16 Νοεμβρίου 1935 Α.Ν. «περί συλλογικών συμβάσεων εργασίας» (περί επεκτάσεως) και επί των αποφάσεων των Επιτροπών Διαιτησίας, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 23 του ανωτέρω εκτελεστικού διατάγματος, αποδίδοντος εις τας διαιτητικάς αποφάσεις αποτελέσματα συλλογικών συμβάσεων εργασίας ...».

Άλλ' ο Άρειος Πάγος διά δύο μέχρις ώρας αποφάσεών του (Α.Π. 486|1950, εισηγητής **Δ. Μίχος**, ΕΕΔ 9, 1020, Α.Π. 641|1950, εισηγητής **Β. Κυριακόπουλος**, ΕΕΔ 10, 112) έκρινε την διάταξιν του άρθρου 23 του ανωτέρω εκτελεστικού διατάγματος αντισυνταγματικήν και ανίσχυρον, ως εκδοθείσαν καθ' υπέρβασιν της εξουσιοδοτήσεως του Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου «περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας».

Και υπό την εκδοχήν όμως ότι πράγματι ή διάταξις του άρθρου 23 είναι ισχυρά (βλέπε σχετικώς σημειώσεις μας εν ΕΕΔ 10, 111), ή διαδικασία της παρατάσεως του χρόνου ισχύος διαιτητικής αποφάσεως, της καταγγελίας αυτής και της μετά ταύτην πάλιν παρατάσεως δι' αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας, κατά τους Νόμους περί συλλογικών συμβάσεων εργασίας, είναι τι το διάφορον και δεν εφαρμόζεται αναγκαίως εκ του ότι απλώς το άρθρον 23 του β.δ. ορίζει ως προς τα αποτελέσματα μόνον την διαιτητικήν απόφασιν προς συλλογικήν σύμβασιν εργασίας (πρβλ. και **Δ. Μηλιδώνη**, Θέμ. Ξ', 326).

Άν ή έννοια του νόμου ήτο πράγματι αύτη, είναι απίθανον να υποτεθή, λογικώς, ότι ο σύγχρονος του Α.Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περί συλλογικών συμβάσεων εργασίας» Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας» δεν θά εξερρύθμιζε και αυτός, ως ο πρώτος, το σοβαρόν ζήτημα της καταγγελίας και της διαιτητικής αποφάσεως, και των εξ αυτής έννόμων συνεπειών ή το ζήτημα της παρατάσεως του ωρισμένου χρόνου ισχύος της διαιτητικής αποφάσεως και θά ήρκειτο μόνον να καθορισθή τούτο διά διατάγματος, άν τοιαύτην έννοιαν είχε το άρθρον 23 του ανωτέρω Διατάγματος.

Άξία τέλος ιδιαιτέρας προσοχής είναι και ή σκέψις της αποφάσεως του Συμβουλίου της Επικρατείας, ότι αί Επιτροπαί Διαιτησίας επιλαμβάνονται της λύσεως των διενέξεων, εις άς περιπτώσεις δεν υφίσταται συλλογική σύμβασις εργασίας, ρυθμίζουσα τα επίμαχα ταύτα θέματα.

Επανέρχεται ούτω το Συμβούλιον εις την γνωστήν εκ προηγουμένων αποφάσεων αύτου και του Αρείου Πάγου (βλέπε σχετικώς εν ΕΕΔ 8, 933 επ.) άποψιν, εκ της οποίας απέρρευσεν ή ανάγκη του άτυχους πράγματι και κριθέντος ως αντισυνταγματικού υπό του Συμβουλίου της Επικρατείας (Σ.Ε. 1481|1950, ΕΕΔ 9, 997) Α.Ν. 1406|1950 «περί κυρώσεως αποφάσεων Επιτροπών Διαιτησίας (ΕΕΔ 9, 237).

Άλλά τά εκ των υποχρεωτικών διαιτησιών ζητήματα είναι πολλά. Πάς τις θά ήθελε το να ταχυποιηθούν επί τέλους νομοθετικώς.

Συμβουλίου Επικρατείας 88|1951 Όλομελείας

Προεδρος ο κ. **Π. Πουλίτσας**
Εισηγητής ο Πάρεδρος κ. **Ν. Α. Μπουρόπουλος**
Δικηγόρος ο κ. Κ. Ράλλης

Ο Α. Ν. της 16|20|11|1935 «περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας» ίδρυσε συλλογικά όργανα διοικήσεως τάς Επιτροπάς Διαιτησίας, αίτινες, υπό ισότιμον εν αύταίς εκπροσώπησιν των τε εργοδοτικών και εργατικών συμφερόντων, έχουν ως έργον τον διακανονισμόν των λεγομένων «οικονομικών διαφορών», ήτοι την εξομάλυνσιν των διενέξεων μεταξύ εργασίας και κεφαλαίου, των αναγομένων εις την αμοιβήν και γενικώτερον τους όρους της παροχής της εργασίας, εις άς περιπτώσεις δεν υφίσταται συλλογική σύμβασις εργασίας, ρυθμίζουσα τα επίμαχα ταύτα θέματα. Η σχετική διαδικασία προς επίλυσιν της συλλογικής διενέξεως έχει ως προκαταρκτικόν στάδιον απόπειραν συμβιβασμού, εν αποτυχία του οποίου επιλαμβάνεται της διαφοράς ή διαιτητική Επιτροπή. Η διαδικασία τελειούται, συμφώνως τω νόμω, δι' αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας, κηρύσσοντος εκτελεστήν την διαιτητικήν απόφασιν.

Ναι μεν ούδέν ορίζει ο ως άνω νόμος περί χρονικής διαρκείας της δεσμευτικότητος της διαιτητικής αποφάσεως, ούδέ περί δικαιώματος απαλλαγής απ' αύτης των διαφερομένων μερών προνοεί, ούδ' ομιλεί, πλην της κηρύξεως της αποφάσεως ως εκτελεστής, περί δικαιώματος ετέρας παρεμβάσεως του Υπουργού της Εργασίας εν σχέσει προς την ισχύν της διαιτητικής ταύτης αποφάσεως, όμως, το άρθρον 23 του εκτελεστικού του νόμου ταύτου δ|τος της 18|6 - 1|8|1936 ορίζει, ότι «ή

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΠΑΡΟΧΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΥΠΟ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΑΣ ΚΑΙ ΝΥΚΤΑΣ

Έφαρμογή ὑπ' ἀριθ. 8900 καὶ 18310|1946 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων

Πράσθετος ἀμοιβὴ μισθωτῶν δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ νυκτερινὰς ὥρας. — Ρύθμισις αὐτῆς δι' ὑπ' ἀριθ. 6900 καὶ 15310|1945 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων. — Ἐφαρμογὴ ἐπὶ πάντων τῶν μισθωτῶν τῶν συνδεομένων δι' ἐργατικῆς σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου. — Ἀδιάφορον ποίος ὁ ἐργοδότης, μὴ ἐξαιρουμένου τοῦ Δημοσίου ἢ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου. — Ἔννοια ἐξουσιοδοτήσεως Ν. 19|1944 πρὸς καθορισμὸν ἀποδοχῶν. — Ἐφαρμογὴ ἀνωτέρω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καὶ ἐπὶ ἐργαζομένων εἰς τὴν Υ. Ε. Κ. Α.

Ἐκκινοῦσι ἡ ὑπ' ἀριθ. 162|1948 (καὶ λοιπαὶ δύο ὁμοιαι) ἀπόφασις τοῦ ὑφ' ἡμῶν ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Καβάλας.

Πρόκειται περὶ μισθωτοῦ ἐργαζομένου εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν Ἐκμεταλλεύσεως Κρατικῶν Αὐτοκινήτων (Υ.Ε.Κ.Α.).

Λόγοι ἀναιρέσεως ἦσαν οἱ ἑξῆς:

α) Ἡ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, δεχθεῖσα, ὅτι αἱ ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 καὶ 9601|1946 γενικαὶ ἀποφάσεις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἐκδοθεῖσαι κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Ν. 28|1944 καὶ προβλέπουσαι τὴν παροχὴν προσθέτων ἀπολαυῶν εἰς τὰ ἐργαζόμενον κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἑορτάς, ὡς καὶ κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας, προσωπικὸν τῶν ἐπιχειρήσεων, ἐχουσιν ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ὑπηρεσίας Ἐκμεταλλεύσεως Κρατικῶν Αὐτοκινήτων, ἐνῷ τούτων αἱ πάσης φύσεως ἀποδοχαί, συμπεριλαμβανομένων τῶν ἐπιδομάτων καὶ ἀπολαβῶν, καθωρίζοντο δι' εἰδικῶν, κατὰ τὸν ἐνδιαφέροντα δ' ἐν προκειμένῳ χρόνον καὶ μεταγενεστέρων ἀποφάσεων τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω Ὑπουργῶν καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Μεταφορῶν, ἤτοι τῶν ὑπ' ἀριθ. 1585|46, 19371|46 καὶ 169|47, καὶ ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ ἀντιλήψει κρίνασα εὐστόχως καὶ βασικὸν τὴν ἀγωγὴν διαιτητικὴ ἀπόφασις, ἐφ' ὅσον ἐγένετο ἀποδεκτὴ παρ' ἀμφοτέρων τῶν διαφερομένων μερῶν ἢ διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ ἐκηρύχθη ὑποχρεωτική, ἐπιφέρει τὰ ἀποτελέσματα συλλογικῆς συμβάσεως, ἂν ἡ ἐφ' ἧς ἐξεδόθη συλλογικὴ διαφορὰ ἐγεννήθη μεταξὺ τοῦ ἑνὸς ἢ πλειόνων ἐργοδοτῶν ἢ μιᾶς ἢ πλειόνων ἐργοδοτικῶν ὀργανώσεων ἀφ' ἑνὸς καὶ μιᾶς ἢ πλειόνων ὀργανώσεων μισθωτῶν ἀφ' ἑτέρου. Ἄλλως ἡ ἀπόφασις ἔχει ἀποτελέσματα μόνον μεταξὺ τῶν ἐν διενέξει ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν, χωρὶς νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν ἡ κατὰ τὸν νόμον περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἀρχὴ τοῦ ἀπαρεγκλίτου, οὐδ' ἡ ἀρχὴ τῆς ἐπεκτάσεως τῶν κανονιστικῶν διατάξεων πέραν τοῦ κύκλου τῶν συμβαλλομένων. Ἐτέρωθεν τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀν. ν. τῆς 16|21.11.1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» ὁρίζει, ὅτι ἡ καταγγελία συλλογικῆς συμβάσεως ἀορίστου χρόνου γίνεται δι' ἐγγράφου δηλώσεως, κοινοποιουμένης διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος πρὸς πάντα τὰ λοιπὰ μετέχοντα ἢ προσχωρήσαντα μέρη. Ἡ καταγγελία θεωρεῖται συντελεσθεῖσα δύο μῆνας μετὰ τὴν ἡμέραν τῆς κοινοποιήσεως τῆς περὶ ταύτης δηλώσεως.

β) Ψευδῶς ἄλλως ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς αὐτὰς ὡς ἄνω ὑπουργικὰς ἀποφάσεις, δεξαμένη, ὅτι αἱ προμνησθεῖσαι ὑπ' ἀριθ. 8900 καὶ 9601 τοῦ 1946 ἀποφάσεις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ἀφοροῦσι καὶ ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν μισθωτῶν τοῦ Δημοσίου, ἀφοῦ τοῦτο, λόγῳ τῆς φύσεώς του, δὲν εἶναι, οὐδὲ δύναται νὰ ἀσκῇ ἐπιχείρησιν, ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν ἐν λόγῳ ἀποφάσεων, ἤτοι τῆς συνεργασίας κεφαλαίου καὶ ἐργασίας πρὸς ἐπίτευξιν κέρδους, αἱ ἀποφάσεις δὲ αὗται ἀφοροῦσι μόνον εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ἐπιχειρήσεων.

γ) Καθορίσασα, ἐν πάσῃ περιπτώσει, τὰ ἐπιδικασθέντα ὑπ' αὐτῆς ποσὰ ἀποζημιώσεων ἐπὶ τῇ βάσει ἡμερομισθίου δρχ. 5000, καίτοι ὁ ἐφεσίβλητος ἐν τῇ ἀγωγῇ του ἰσχυρίσθη, ὅτι τὸ ἡμερομίσθιον τοῦτο ἐλάμβανε μόνον κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεώς του (Νοέμβριον 1947) καὶ ἐτύγχανε τοῖς πᾶσι καὶ τῷ εἰς τὸν τελευταῖον συμβεβλημένον, ἐπάγεται δὲ τὴν λύσιν πάσης διαιτεύσεως τῶν συμβαλλομένων διὰ τὸ μέλλον. Διὰ δὲ τοῦ ἄρθρ. 1 § 3 τοῦ ἀν. ν. 866|1937, ὡς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ἀν. ν. 1367|1938, ὡρίσθη ὅτι ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας δύναται, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν κρίσιν του δὲν ἐπῆλθε μεταβολὴ τῶν κρατουσῶν κατὰ τὴν ὑπογραφὴν συνθηκῶν, νὰ παρατείνῃ ἀπὸ τῆς λήξεώς της τὴν προθεσμίαν ἰσχύος τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐπὶ ἀλλεπαλλήλα ἑξάμηνα.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τούτων προκύπτει, ὅτι ἡ τε δυνατότης τῆς καταγγελίας τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἀορίστου χρόνου, ὡς καὶ ἡ περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος συλλογικῆς συμβάσεως τοιαύτη τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, ἔχουν ἀνάλογον ἐφαρμογὴν ἐπὶ διαιτητικῶν ἀποφάσεων ἐπιλυουσῶν συλλογικὰς διενέξεις. Ὅθεν ὀρθῶς ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 43907 τῆς 17|8|1950 προσβαλλομένη πρᾶξις τοῦ Ὑπουργοῦ, δι' ἧς παρετάθη ἐπὶ ἑξάμηνον ἀπὸ τῆς μετὰ τὴν καταγγελίαν λήξεως της ἡ ὑπ' ἀριθ. 7|14.12.1939 ἀπόφασις τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πατρῶν.

δικαστηρίῳ γνωστόν, ὅτι διάφορα μισθολόγια ἰσχυναν κατά τὸ ἀπό τοῦ ἔτους 1945 μέχρι τοῦ Νοεμβρίου 1947 διάστημα, δι' ὃ ἐζητήθη ἀποζημίωσις, καθοριστέα ἐπί τῇ βάσει τοῦ ἡμερομισθίου, περί οὗ ἄλλως ὠφειλε νά ζητήσῃ ἀπόδειξιν, παρά τόν νόμον ἐθεώρησεν ἀληθές γεγονός, περί οὗ ὄχι μόνον οὐδεμία προσήχθη ἀπόδειξις, ἀλλ' ὑφίσταται τοιαύτη περί τοῦ ἐναντίου.

***

Ὅ,τι συνάγεται ἐκ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, εἶναι ὅτι, ἐγκαταλείπουσα αὕτη τήν ἄποψιν τῆς προγενεστέρας Α. Π. 895|1950 (εἰσηγητής **Β. Μακρῆς**, ΕΕΔ 10, 12, ἐφ' ἧς βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 12 ἑπ.), ἀκολουθεῖ τήν ὀρθήν βεβαίως ἄποψιν καί ὡς τοιαύτην ἐναχυομένην καί ἐκ τοῦ εἰδικοῦ ἐν προκειμένῳ Νόμου 1422|1950 «περί διατάξεών τινων ἀφορωσῶν εἰς τό προσωπικόν τῆς Υ.Ε.Κ.Α» (ΕΕΔ 9, 279), ὅτι αἱ βάσει τοῦ Ν. 28|1944 ἐκδοθεῖσαι ὑπουργικαί ἀποφάσεις ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 περί προσθέτου ἀμοιβῆς μισθωτῶν δι' ἐργασίαν κατά Κυριακάς καί 18310|1946 διά νυκτερινήν ἐργασίαν ἐφαρμόζονται ἐπί τῶν μισθωτῶν ἐν γένει, ἀνεξαρτήτως ἂν πρόκειται περί ἐργοδότου νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, ἀρκεῖ, ὅτι ἡ σχέσις εἶναι τοιαύτη τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου (πρβλ. καί Α. Π. 631|1950, εἰσηγητής **Ε. Κολοκούρης**, ΕΕΔ 10, 158, οὕτω καί ἡ παλαιοτέρα Α. Π. 484|1948, εἰσηγητής **Α. Κωττούλας**, ΕΕΔ 7, 907).

Ἀλλ' ἐνῷ εἶναι τοῦτο ἀναμφιβόλως ὀρθόν, ἡ ἀρεοπαγιτική ἀπόφασις στηρίζει τήν ὀρθότητα τοῦ πράγματος εἰς τόν συλλογισμόν, ὅτι τά ἐκ τῶν ἐν λόγῳ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων νέας φύσεως ἐπιδόματα αὐθημίως ρυθμίζονται ἐπί τῇ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 19|1944, δι' οὗ παρεσχέθη εἰς τόν Ὑπουργόν τῶν Οἰκονομικῶν περιωρισμένη ἐξουσία ἀναπροσαρμογῆς μόνον τῶν ὑπό τῶν κειμένων διατάξεων ἢ ἀποφάσεων καθορισμένων ἤδη ἀποδοχῶν τοῦ ὑπαλληλικοῦ καί ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Δημοσίου καί τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου.

Ἐν τούτοις θά ἠδύνατο ἐπί τοῦ συλλογισμοῦ αὐτοῦ νά παρατηρηθῇ, ὅτι, ἐφ' ὅσον πρόκειται περί σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὁ καθορισμός τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ ἐνεργεῖται ἀποκλειστικῶς κατά Ν. 28|1944 καί δέν ἔχει κἂν ἐφαρμογήν ὁ Ν. 19|1944 (βλέπε καί Α.Π. 98|1948, εἰσηγητής **Χ. Σταυρόπουλος**, ΕΕΔ 7, 856, Α.Π. 221|1948, εἰσηγητής **Κ. Βοΐατζής**, ΕΕΔ 7, 440), ὥστε νά ἐχῃ θέσιν ὁ συλλογισμός, ὅτι τά διά τῶν ἐφαρμοζομένων ἐν προκειμένῳ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων νέας φύσεως ἐπιδόματα δέν ρυθμίζονται ὑπό τοῦ Ν. 19|1943, ἀφιεμένου νά ὑπονοηθῇ, ὅτι εἶναι δυνατόν νά συνυπάρξῃ διοικητικός καθορισμός ἀποδοχῶν μισθωτῶν (ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου) Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου κατά Ν. 28|1944 καί Ν. 19|1944.

Ἄξια πάντως ἰδιαιτέρας προσοχῆς εἶναι ἡ σκέψις τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ὅτι ἡ κατά Ν. 19|1944 ἐξουσία τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν περιορίζεται μόνον εἰς ποσοτικήν ἀναπροσαρμογήν πρός τήν διά τοῦ Ν. 18|1944 εἰσαχθεῖσαν νομισματικήν μονάδα τῶν ὑπό τῶν κειμένων διατάξεων καθορισμένων ἤδη ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Δημοσίου καί τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.

Τήν τελευταίαν ταύτην ἄποψιν, σταθερῶς ἀκολουθουμένην ὑπό τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9, 811), δέν εἶχον δεχθῇ προγενέστεραι ἀρεοπαγιτικαί ἀποφάσεις (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9, 811).

Ἐναρμονίζεται οὕτω ἡ νομολογία τῶν δύο Ἀνωτάτων Δικαστηρίων ἐπί τοῦ ἐνδιαφέροντος αὐτοῦ, διά τάς μεγίστας πρακτικάς συνεπείας, θέματος.

Σχετικῶς ἤδη πρός τήν ἐφαρμογήν τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περί προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατά Κυριακάς (ΕΕΔ 9, 382) καί ἡ Α.Π. 414|1950 (εἰσηγητής **Β. Μακρῆς**, ΕΕΔ 9, 690) ἔδεχθη, ὅτι αὕτη δέν ἔχει ἐφαρμογήν, ὁσάκις ἡ μεταξύ τοῦ ὑπαλλήλου, ὑπηρέτου ἢ ἐργατοτεχνίτου καί τοῦ ἐργοδότου σύμβασις ἐργασίας ἀφορᾷ ἀποκλειστικῶς εἰς τήν παροχήν νυκτερινῆς ἐργασίας νυκτοφύλακος, δι' ἣν καθορίζονται αἱ ἀποδοχαί διά τῆς οἰκείας συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀφοῦ κατά τόν καθορισμόν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ τοιαύτην ὑπηρεσίαν προσφέροντος, ὁπωσδήποτε γενόμενον, εἴτε διά τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἴτε διά συλλογικῆς τοιαύτης, εἴτε καί δι' ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν προφανῶς ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν τό εἶδος καί ὁ χρόνος τῆς παρεχομένης ὑπηρεσίας.

Ὀρθοτέρα ὅμως, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 9, 689 ἑπ.), φαίνεται νά εἶναι ἡ ἀντίθετος ἄποψις, ὅτι δηλαδή ἡ ὑπουργική ἐν λόγῳ ἀπόφασις καλύπτει πάσας τάς περιπτώσεις τῶν ἐργαζομένων κατά τήν νύκτα, ἡ προσαύξησις τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὁποίων ἐσκοπήθη κατά ἕνα γενικόν τρόπον, ἐν τῷ δικαιώματι τῶν Ὑπουργῶν νά τροποποιοῦν καί τά συλλογικῶς συμφωνηθέντα (προκειμένου περί συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας).

Ἀρείου Πάγου 91 - 93|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητής ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Πίκουλας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Μαγγιῶρος, Νομικός Σύμβουλος Κράτους, Ν. Μαντζαρης

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 3501 τῆς 1.2.1946 κοινή ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας, ὡς αὕτη διευκρινίσθη διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310 τῆς 23 Μαΐου 1946 ὁμοίας, δι' ἧς παρέχεται αὔξησις 25 οἰο ἐπί τῶν ἀποδοχῶν τῶν κατά τάς νυκτερινάς ὥρας ἀπασχολουμένων «πάσης φύσεως μισθωτῶν τῶν ἐπιχειρήσεων καί ἐργασιῶν ἐν γένει συνεχοῦς ἢ μή λειτουργίας», ὡς καί ἡ ὑπ' ἀριθ. 8900 τῆς 12.3.1946 ὁμοία τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν, δι' ἧς παρέχεται αὔξησις 75 οἰο ἐπί τοῦ ἑκάστοτε κεκανονισμένου ἡμερομισθίου τοῦ κατά τάς Κυριακάς καί ἄλλας ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένας ὡς μή ἐργασίμους ἑορτάς τοῦ ἔτους

απασχολουμένου προσωπικού επασών εν γένει των εν τη Χώρα επιχειρήσεων και εργασιών», εκδοθείσαι υπό των άνω αρμοδίων Υπουργών κατά νομοθετικήν εξουσιοδότησιν του Νόμου 28 του 1944, ως ούτος αθεντικώς ηρμηνεύθη διά του νόμου 866 του 1946 και δημοσιευθείσαι, ως ο νόμος ούτος ορίζει, εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Εφημ. Κυβερν. 1946 τεύχος Β' φύλλα 54 και 93), επέχουσι θέσιν ουσιαστικών νόμων, ως εκ της γενικότητος δε αυτών και εφ' όσον ουδεμίαν ποιούνται διάκρισιν, έχουσιν εφαρμογήν επί πάντων των μισθωτών, των απασχολουμένων δι' εργατικής σχέσεως ιδιωτικού δικαίου μετά του εργοδότου, ανεξαρτήτως του ποίος είναι ούτος και των ιδιαιτέρων χαρακτηριστικών, άτινα παρουσιάζει, μη εξαιρουμένων συνεπώς ούδε των υπό του Δημοσίου ή των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου δι' εργατικής συμβάσεως ιδιωτικού δικαίου και δι' οιανδήποτε εργασίαν προσλαμβανομένων μισθωτών, των οποίων τα τοιαύτα, ως τ' ανωτέρω, νέας φύσεως επιδόματα ούσιαστικώς ρυθμίζονται επί τη βάσει των διατάξεων του νόμου 19|1944, δι' ού παρεσχέθη εις τον Υπουργόν των Οικονομικών περιωρισμένη εξουσία, ίνα δια καινούργιων αποφάσεων μετά του εν λόγω συγκεκριμένη περιπτώσει ασκούντος εποπτείαν αρμοδίου Υπουργού αναπροσαρμόζωσι μόναν ποσοτικώς προς τον δια του νόμου 18 του 1944 εισαχθείσαν νομισματικήν μονάδα τας υπό των κειμένων διατάξεων ή αποφάσεων καθωρισμένας ήδη αποδοχάς του υπαλληλικού και υπηρετικού προσωπικού του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου. Αι υπό του αναιρεσείοντος επικαλούμεναι ότι αρίθ. α) 1685 της 9.1.1946, β) 19371 της 8.3.1946 και γ) 469 της 18.1.1947 αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών και Μεταφορών, δι' ων ρυθμίζονται αι απολαυαί της Υπηρεσίας Εκμεταλλεύσεως Κρατικών Αυτοκινήτων (Υ.Ε.Κ.Α.), ως και αύτη δι' ή περί ίδρυσεως της Υ.Ε.Κ.Α. υπ' αρίθ. 27451 της 15.11.1944 απόφασις των αυτών Υπουργών, στερούνται νομικής υποστάσεως, ως μη ερειδόμεναι επί κειμένης νομικής τινος διατάξεως, ούτε δε επί των ως άνω νόμων 19 και 28 του 1944, εφ' όσον εις μεν τους δύο πρώτους εξ αυτών δεν συνέπραξεν ο Υπουργός της Εργασίας, ως ρητώς ο νόμος 28 απαιτεί, τόσον δε αύτου, όσον και η τελευταία, ην προϋπογράφει ο Υπουργός της Εργασίας, δεν έχουσι δημοσιευθή εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ως ο αυτός νόμος 28 επιτάσσει, και επομένως κατ' ουδένα τρόπον αι μόναι ως άνω ισχύν ουσιαστικού νόμου έχουσαι υπ' αρίθ. 3691, 8897 και 16310 του 1946 αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, τας όπως η προσβαλλομένη απόφασις, εφ' όσον, κατά τα υπ' αυτής ανελέγκτως δεκτά γενόμενα, ο αναιρεσίβλητος προσληφθείς εις την Υ.Ε.Κ.Α. Καβάλας, ως φύλαξ γκαράζ, συνεδέετο μετά του αναιρεσείοντος δι' εργατικής συμβάσεως ιδιωτικού δικαίου, ορθώς κατά πάντα τα ανωτέρω ηρμήνευσε και εφήρμοσε, επί τούτω δε τελεσιδίκως διά της προσβαλλομένης αποφάσεως κριθέντος θέματος ουδεμίαν άσκει επιρροήν η διάταξις του άρθρου 2 § 2 του μεταγενεστέρου νόμου 1422 του 1950, καθ' ην αι υπουργικαί αύται αποφάσεις δεν έχουσιν εφαρμογήν επί του προσωπικού της Υ.Ε.Κ.Α., ως άλλως τε και νεωτέρα διάταξις (άρθρον μόνον § 2 του Νόμου 1560 του 1950) ρητώς τοιαύτην αρχήν καθιέρωσε, προκειμένου περί αποδοχών του προσωπικού της Υ.Ε.Κ.Α. Όθεν απορριπτέοι τυγχάνουσιν, ως άβάσιμοι, τόσον ο πρώτος της αναιρέσεως λόγος, δι' ού η προσβαλλομένη απόφασις πλήττεται ειδικώς και μόνον επί ψευδεί ερμηνεία και εφαρμογή των ως είρηται υπουργικών αποφάσεων, όσον και ο δεύτερος τοιούτος, καθ' ον εσφαλμένως η προσβαλλομένη απόφασις εφήρμοσε τας αύτας αποφάσεις, προκειμένου περί μισθωτών του Δημοσίου, όπερ δεν άσκει επιχείρησιν.

Εφ' όσον το αναιρεσείον δεν επικαλείται, άλλ' ούτε και πρακύπτει εκ των προσαγομένων σχετικών πρωτοκόλλων του, ότι υπέβαλεν ενώπιον του ως εφετείου δικάζαντος Πρωτοδικείου τον δν ήδη προβάλλει ισχυρισμόν, ότι τα υπό του 1945 και εφεξής ημερομίσθιον του αναιρεσιβλήτου δεν ήτο τα αυτά προς τα του Οκτωβρίου 1947 τοιούτον, βάσει του οποίου καθωρίσθησαν υπό της προσβαλλομένης αποφάσεως τα επιδικασθέντα ποσά, απαράδεκτος κατά το άρθρον 811 § 2 Πολ. Δικονομίας και ως τοιούτος απορριπτέος τυγχάνει ο τρίτος της αναιρέσεως λόγος, καθ' ο μέρος ερείδεται επί του ως είρηται ισχυρισμού, εφ' όσον δε περαιτέρω πλήττεται δι' αυτού η προσβαλλομένη απόφασις και επί τω ότι άνευ αποδείξεως έδέχθη ως αληθές τό ως άνω ημερομίσθιον, απορριπτέος τυγχάνει ο λόγος ούτος, ως άβάσιμος, καθ' όσον, ως προκύπτει εκ του σκεπτικού της προσβαλλομένης αποφάσεως, αναφερομένης εμμέσως, πλην σαφώς, και εις τας σκέψεις της πρωτοβάθμου τοιαύτης, έγένετο υπ' αυτής δεκτόν, μετ' ανελέγκτου εκτιμήσεων των προσαχθέντων αποδεικτικών στοιχείων, ότι το ημερομίσθιον του αναιρεσιβλήτου κατ' Οκτώβριον 1947 ήτο πράγματι 5.000 δραχμαί.

Ως εκ της τελευταίας σκέψεως της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει, ούδαμως γίνεται υπ' αυτής δεκτόν, ότι ο αναιρεσίβλητος προσελήφθη αποκλειστικώς ως νυκτοφύλαξ, άλλα τουναντίον ότι ούτος, φύλαξ δν του γκαράζ, έξετέλει υπηρεσίαν νυκτοφύλακος ωρισμένας νύκτας ανά εκάστην τρίτην εβδομάδα και επομένως ο διά των εμπροθέσμως επιδοθεισών προτάσεων παραδεκτώς ασκούμενος πρόσθετος λόγος αναιρέσεως, καθ' ον ο αναιρεσίβλητος, προσληφθείς αποκλειστικώς ως νυκτοφύλαξ, δεν δικαιούται νυκτερινού επιδόματος, απορριπτέος τυγχάνει, ως αντιτιθέμενος εις τα υπό της προσβαλλομένης αποφάσεως δεκτά γενόμενα.

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Έκτασις έφαρμογῆς τῶν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 καὶ 18310|1946 Υ. Α.

Παροχὴ ἐργασίας εἰς πυροσβεστικὴν ὑπηρεσίαν Ὑπουργείου Ἀνοικοδομήσεως.—Σύμβασις ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου.—Ἀνεφάρμοστον ὅμως ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 καὶ 18310|1946 Υ. Α. περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς μισθωτῶν δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ νυκτερινὰς ὥρας.—Ἐφαρμογὴ αὐτῶν μόνον ἐπὶ ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων ἐπιχειρήσεων.—Δικαίωμα δοηδήματος ὑπ' ἀριθ. 956|1947 Πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου τοῦ ἀπολυομένου προσωπικοῦ τοῦ Δημοσίου.—Ἀπαράδεκτον ἀγωγῆς ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΘΟΔ'.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν κρίνει τὴν σχέσιν ἐργαζομένου ὡς πυροσβέστου παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἀνοικοδομήσεως ὡς τοιαύτην τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου (πρβλ. καὶ Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 6381|1950, εἰσηγητὴς *Π. Πεφάνης*, ΕΕΔ 9, 1047, διὰ φύλακα ἀποθηκῶν).

Ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις, ἀκολουθοῦσα κατὰ τοῦτο τὴν ἐγκαταλειφθεῖσαν ὅμως ὑπὸ νεωτέρων ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου (βλέπε Α.Π. 651|1950, εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 10, 158, Α. Ν. 91-93|1951, εἰσηγητὴς *Ι. Πικουλᾶς*, ἀνωτέρω σελ. 858) ἀπορρ. καθορίζει τὴν ἔκτασιν τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τῶν Ν. 19|1944 καὶ 28|1944 πρὸς καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργαζομένων ὄχι ἐκ τοῦ κριτηρίου τῆς φύσεως τῆς σχέσεως ὡς δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, προκειμένου περὶ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ἀλλ' ἐκ τοῦ ποῖος εἶναι ὁ ἐργοδότης, δεχομένη ὅτι, προκειμένου περὶ νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, ἐφαρμόζεται ὁ Ν. 19|1944, ἀδιαφόρως τῆς φύσεως τῆς σχέσεως (βλέπε ὅμως τὰς ἀνωτέρω ἐν σελ. 855 σημειώσεις μιᾶς ἐκ τῶν Α.Π. 91-93|1951 καὶ ἐν ΕΕΔ 10, 12).

Περαιτέρω, ἀφοῦ ἡ ἀπόφασις ἠκολούθησε τὴν προκριθεῖσαν ὑπ' αὐτῆς ὡς ὀρθὴν ἄποψιν, δὲν ἐφαρμόζει ἐπὶ μισθωτοῦ τοῦ Δημοσίου τὰς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 καὶ 18310|1946 ὑπουργικὰς ἀποφάσεις, ἐκδοθείσας δυνάμει τοῦ Ν. 28|1944, περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς μισθωτῶν δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ νυκτερινὴν τοιαύτην (βλέπε ὅμως ἀντιθέτως τὴν Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 638|1950, εἰσηγητὴς *Π. Πεφάνης*, ΕΕΔ 9, 1047, καὶ τὰς προσφάτους Α.Π. 91—93|1951, ἀνωτέρω σελ. 858).

Τὸ Πρωτοδικεῖον, ἔχον νὰ κρίνῃ περὶ ἀξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐξ ἐργασίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια, ἐπανέρχεται καὶ πάλιν εἰς τὴν γνωστήν, κρατοῦσαν ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ, ἄποψιν (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9, 741, ΕΕΔ 9, 1060, ΕΕΔ 10, 221), ὅτι ἡ τοιαύτη ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἀγωγὴ δὲν εἰσάγεται παραδεκτῶς κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν.

Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 11967|1950

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Β. Πατσουράκος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Δ. Καλαμβοκίδης**
Συνηγόροι οἱ κ.κ. Α. Παντζόπουλος, δικαστικὸς ἀντιπρόσωπος Δημοσίου, Μ. Μπαλέστρας

Βεβαιοῦται, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη δι' ἀόριστον χρόνον τὴν 4 Φεβρουαρίου 1948 καὶ παρέσχε τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὸ ἐναγόμενον, ἀρχικῶς ὡς χειριστὴς πυροσβέστης καὶ βραδύτερον ὡς διαδόχης πυροσβεστικῆς ὑπηρεσίας μέχρι τῆς 16 Ἰουλίου 1949, ὅτε ἀπελύθη ἄνευ προηγουμένης ἐμπροθέσμου ἐγγράφου καταγγελίας. Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ τρόπου προσλήψεως τοῦ ἐνάγοντος εἰς μὴ νενομοθετημένην θέσιν πρὸς ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας ἄνευ βάσεως τοῦ νενομισμένου διὰ τὴν ἀνάληψιν δημοσίας θέσεως ὅρκου καὶ μὴ δημοσιεύσεως εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως σχετικοῦ διορισμοῦ, ὅτι δὲ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας, ἥτοι τῆς ἀπασχολήσεώς του εἰς τὴν πυροσβεστικὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἀποθήκης ὑλικῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἀνοικοδομήσεως καὶ ἐπὶ πλέον τοῦ τρόπου τῆς ἀμοιβῆς του, καθοριζομένης κατὰ παρέκκλισιν ἀπὸ τῶν ἰσχυουσῶν γενικῶν ἢ εἰδικῶν διατάξεων, ἡ συναφθεῖσα μεταξὺ τῶν διαδίκων σύμβασις μισθώσεως ὑπηρεσιῶν ἀνάγεται εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, τοῦθ' ὅπερ συνάδει καὶ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Νόμ. Δ]τος 95|46 καὶ ἰδίᾳ εἰς τὰ ἄρθρα 5 καὶ 6 αὐτοῦ καὶ αὐχὶ τοῦ δημοσίου τοιαύτου.

Κατ' ἀκολουθίαν ἀμοιβὲς ἡ ἐκ τῆς σχέσεως ταύτης ἀπορρέουσα ἀξίωσις τοῦ ἐνάγοντος πρὸς ἀποζημίωσιν, ἕνεκα τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ἦχθη πρὸς ἐκδίκασιν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Νόμου ΓΘΟΔ' καὶ ἀπορριπτέοι ὡς ἀβάσιμοι, οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου λόγοι ἐφέσεως τοῦ ἐναγομένου Ἑλληνικοῦ Δημοσίου. Περαιτέρω ὀρθῶς διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἐκρίθη, ὅτι ὁ ἐνάγων, ἔχων τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐργάτου, διὰ τὴν μὴ ἐμπρόθεσμον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, δὲν ἐδικαιοῦτο μὲν ἀποζημιώσεως βάσει τοῦ Νόμου 2112, πλὴν ἐδικαιοῦτο τοῦ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 956|47 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὁριζομένου βοηθήματος, συνισταμένου εἰς ἀποδοχὰς ἑνὸς μηνὸς καὶ ὀρθῶς μετὰ ταῦτα καὶ μετ' ἀφαίρεσιν τῶν ληφθεισῶν ὑπ' αὐτοῦ, ὡς οὗτος συνομολογεῖ, διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην, δραχ. 140.000, ἐπεδικάσθησαν δρχ. 388.000 καὶ ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος, ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου λόγος ἐφέσεως τοῦ ἐναγομένου Ἑλληνικοῦ Δημοσίου.

Διὰ μὲν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1944 Α. Ν. ἐξουσιοδοτήθη ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως δι' ἀποφάσεών του, δημοσιευομένων διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ρυθμίζῃ τὰς ἀποδοχάς, ἐπιδόματα, ἀποζημιώσεις κλπ. τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Δημοσίου, Δήμων, Κοινοτήτων, Εἰδικῶν Ταμείων, Ὀργανισμῶν, Ἱδρυμάτων, Νομικῶν

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΜΟΝΟΜΕΡΗΣ ΒΛΑΠΤΙΚΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΟΡΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

Άδικαιολόγητος καθυστέρησις αποδοχών μισθωτού δι' έξαναγκασμόν πρός παραίτησιν

Θέσις μισθωτού εις κατάστασιν όργίας κατά Κανονισμόν έργοδότου διά διαχειριστικάς άνωμαλίας. — Δεδικαιολογημένη παράτασις τού χρόνου αύτής δέν συνιστά κατάχρησιν δικαιώματος κατ' άρθρ. 281 Άστικού Κώδικος. — Άδικαιολόγητος έκ μέρους τού έργοδότου καθυστέρησις αποδοχών» τού μισθωτού δι' έξαναγκασμόν πρός παραίτησιν συνιστά την κατά τό άρθρ. 7 Ν. 2112|1920 μονομερή βλαπτικήν μεταβολήν όρων συμβάσεως

Ή πρωτοδικίας, ότ' άριθ. 139|1950, άποφασις τού Πρωτοδικείου Άθηνών (Πρωτοδίκης Β. Φαρμακίδης, ΕΕΔ 9, 312) είχε δεχθή, ότι ή κατά τόν Κανονισμόν τού Άτομικού Στατιδικού Όργανισμού θέσις εις όργίαν μισθωτού, έλεγχθέντος διά διαχειριστικάς άνωμαλίας, συνιστά κατάχρησιν δικαιώματος, παρατεινομένη πέραν τού αναγκαίου χρόνου, κατά την περίπτωσιν δέ ταύτην ύφίσταται μονομερής μεταβολή τών όρων τής συμβάσεως έργασίας, έφ' όσον μειούνται ούτω αί άποδοχαί του (έλάμβανεν ό μισθωτός τά 2|5 μόνον τών άποδοχών του).

Ή άπόφασις αύτη έξηφανίσθη διά τής ότ' άριθ. 6091|1990 άποφάσεως τού Πρωτοδικείου Άθηνών ώς έφετείου.

Τής άποφάσεως αύτης τού Πρωτοδικείου έζητήθη ή άναίρεσις διά τούς έξής λόγους:

α) Διότι, κατ' έσφαλμένην έφαρμογήν καί ψευδή έρμηνείαν τής ίσχυν ούσιαστικού νόμου ίσχυούσης διατάξεως τού άρθρου 45 § 1 εδ. β καί γ τού από 22 Σεπτεμβρίου 1937 Κανονισμού τού προσωπικού τού Α.Σ.Ο. ή άναιρεσιβαλλομένη άπόφασις έκρινεν, ότι όρθώς τού έπεβλήθη τό μέτρον τής όργίας μετά περικοπής τών 3|5 τών μηνιαίων αποδοχών του, ένώ έδει νά γίνη δεκτόν, ότι δέν συνέτρεχε περίπτωσις έπιβολής είς αύτόν τής διά προσώπων δημοσίου δικαίου καί Τραπεζών, διά δέ τού ότ' άριθ. 28|1944 Α.Ν. έξουσιοδοτήθησαν οί Ύπουργοί Έργασίας καί Οίκονομικών, όπως διά κοινών αποφάσεών των, δημοσιευομένων είς τήν Έφημερίδα τής Κυβερνήσεως ρυθμίζωσι τούς μισθούς, τά ήμερομίσθια καί τάς προσαυξήσεις τών υπαλλήλων, τεχνιτών, έργατών κλπ. τών ίδιωτικών επιχειρήσεων κλπ. καί κατόπιν προσώπου έργαζομένου έπί συμβάσει έργασίας είς ίδιώτην, έργοδότην, φυσικόν ή νομικόν πρόσωπον. Έκ τούτων συνάγεται, ότι ή έξουσία τών άνωτέρω Ύπουργών πρός καθορισμόν τών αποδοχών κλπ. ρυθμίζεται έκ τού προσώπου τού έργοδότου, άδιαφόρως τής φύσεως τής σχέσεως έργασίας ώς δημοσίου ή ίδιωτικού δικαίου. Διά τών ότ' άριθ. 3800|46, 8930|46 καί 18310|46 κοινών αποφάσεων τών Ύπουργών Έργασίας καί Οίκονομικών, έκδοθεισών, ώς έν ταύταις αναφέρεται, κατ' έξουσιοδότησιν κοπασχεθείσαν διά τού 28|1944 Α.Ν. καθωρίσθη προσαύξησις τού μισθού ή τού ήμερομισθίου τών έργατουπαλλήλων πασών τών έν τή χώρα επιχειρήσεων καί έργασιών διά την ύπέρ τά νόμιμα χρονικά όρια (ύπερωρίαν), διά την κατά Κυριακάς καί νόμω έξαιρέσιμους έορτάς, ώς καί διά την νυκτερινήν έργασίαν. Αί αποφάσεις αύται, άφορώσαι, ώς έλέχθη, τούς έργάτας καί υπαλλήλους τών επιχειρήσεων, δέν έφαρμόζονται έπί τών υπαλλήλων καί έργατών, τών παρεχόντων τάς υπηρεσίας των είς τό Έλληνικόν Δημόσιον, δσάκις άν ή συνδέουσα τούτους σύμβασις είναι δημοσίου ή ίδιωτικού δικαίου. Όθεν όρθώς, αί καί έπί άλλη αιτιολογία, διά τής έκκαλουμένης αποφάσεως απερρίφθη τό περί ύπερωριών κεφάλαιον τής άγωγής κατά την κυρίαν βάσιν του καί απορριπτέος, ώς άβάσιμος, ό πρώτος υπό στοιχείον α' λόγος έφέσεως τού ένάγοντος, κατ' έσφαλμένην δμως έφαρμογήν τών άνωτέρω νόμων καί τών ισοδυνάμων τούτοις υπουργικών αποφάσεων έγένετο έν μέρει δεκτή ή άγωγή ώς πρός τά κεφάλαια περί ηύξημένων ήμερομισθίων λόγω τής νυκτερινής καί τής κατά τάς Κυριακάς καί νόμω έξαιρέσιμους έορτάς υπηρεσίας τού ένάγοντος, κατά τούς βασίμους σχετικούς λόγους έφέσεως τού ενάγοντος Έλληνικού Δημοσίου, ένώ έδει ν' απορριφθή ώς πρός ταύτα καθ' όλοκληρίαν. Οί λόγοι έφέσεως τού ένάγοντος διά την έν μέρει απόρριψιν τής άγωγής, ώς πρός τά αύτά κεφάλαια, μετά τ' άνωτέρω, είναι απορριπτέοι ώς άβάσιμοι.

Διά την καθ' ύπέρβασιν τών νομίμων χρονικών όρίων έργασίαν (ύπερωρίας) τού ένάγοντος επικουρικώς έν τή άγωγή γίνεται επίκλησις τών περί άδικαιολογήτου πλουτισμού διατάξεων τού Άστικού Κώδικος (άρθρ. 904). Ή άξίωσις αύτη τού ένάγοντος, εί καί έπί άλλη αιτιολογία, όρθώς διά τής εκκαλουμένης αποφάσεως απερρίφθη, διότι αύτη, έχουσα έρεισμα ούχί τάς περί μισθώσεως υπηρεσιών, άλλά τάς περί άδικαιολογήτου πλουτισμού διατάξεις τού Α. Κ., αναμφιβόλως είσήχθη πρός έκδίκασιν κατά Νόμον ΓΣΟΔ' καί απορριπτέος, ώς άβάσιμος, ό πρώτος υπό στοιχείον β' λόγος έφέσεως τού ένάγοντος. *Εί καί ήδύνατό τις είπείν*, ότι αρμοδίως ή άξίωσις αύτη είσήχθη κατά την διαδικασίαν ταύτην, ώς πηγάζουσα έκ τής μεταξύ τών διαδίκων υφισταμένης σχέσεως έργασίας.

της διατύξεως ταύτης προβλεπομένης άρνιας μετά περικοπής των 3/5 των αποδοχών, ήτις ούτω παρανόμως επιβληθείσα εις αυτόν, αποτελεί όντως μονομερή μεταβολήν των όρων της συμβάσεως εργασίας, βλάπτουσαν υλικώς και ηθικώς αυτόν και εξισουμένην κατά νόμον προς καταγγελίαν της συμβάσεως εργασίας εκ μέρους του εργοδότου του.

β) Διότι, κατ' εσφαλμένην εφαρμογήν και ψευδή ερμηνείαν του άρθρ. 281 Α.Κ. και του άρθρ. 15 § 4 του Κανονισμού του προσωπικού του Α.Σ.Ο. ή αναιρεσιβαλλομένη έκρινεν, ότι και αύτη η περίπτωσις της άρνιας του μετά της περικοπής των 3/5 των αποδοχών του μέχρι της αγωγής του, ήτις επί 9 ολοκλήρους μήνας δεν ήτο αδικαιολόγητος και δεν απετέλεσε πρόξιν, υπερβαίνουσαν τα εν άρθρω 281 Α. Κ. αναφερόμενα αντικειμενικά κριτήρια της καταχρήσεως του δικαιώματος. Αντιθέτως, εφ' όσον επλ της αναιρεσιβαλλομένης έγινετο δεκτόν, ότι η όλη υπόθεσις εν προκειμένω συνίστατο εις έλεγχον της διαχειρίσεως του, είναι προφανές, ότι ήτο πλέον ή επαρκές εν χρονικόν διάστημα τριών ή τεσσάρων τη πολύ μηνών, ή μετά την πάροδον του οποίου παρίτασις της άρνιας του, μετά της περικοπής των 3/5 των αποδοχών του, μετατρέπουσα προδήλως ταύτην από απλού συντηρητικού μέτρου εις χρονίαν ποινήν, ήτο προφανώς αδικαιολόγητος και ανεπίτρεπτος εν προκειμένω, ως υπερβαίνουσα προφανώς τα εν τη άσκήσει του δικαιώματος επιβαλλόμενα όρια εκ της καλής πίστεως, των χρηστών ηθών και του κοινωνικού σκοπού του δικαιώματος.

γ) Διότι επίσης, κατ' εσφαλμένην εφαρμογήν και ψευδή ερμηνείαν του ουσιαστικού νόμου, έκρινεν, ότι η από 15 Μαρτίου 1948 μέχρι και της εγέρσεως της αγωγής του, ήτοι επί έν και ήμισυ έτος, συνεχισθείσα υπό του αναιρεσιβλήτου και παρά τας επανειλημμένας διαμαρτυρίας του καθυστέρησις της εις αυτόν καταβολής της προς μισθόν εξομοιουμένης και κατά το άρθρον 18 § 5 του ως άνω κανονισμού του προσωπικού του Α.Σ.Ο. οφειλομένης εις αυτόν προσαυξήσεως ένεκα συμπληρώσεως 15ετίας εν τη υπηρεσία διά συνυπολογισμού και της τοιαύτης εν τη ζώνη των πρόσω, δεν αποτελεί μονομερή μεταβολήν των όρων της υπαλληλικής συμβάσεως, βλαπτικήν δι' αυτόν και εξισουμένην προς καταγγελίαν της συμβάσεως εργασίας εκ μέρους του εργοδότου του. Αντιθέτως, κατ' ορθήν εφαρμογήν του νόμου, έπρεπε να γίνη δεκτόν υπό της αναιρεσιβαλλομένης, ότι η υπό του αναιρεσιβλήτου επί τοσούτον μακρόν χρόνον καθυστέρησις της καταβολής των ως άνω νομίμων προσαυξήσεων του μισθού του ουδαμώς και εξ ουδενός λόγου δυναμένη να δικαιολογηθή, αποτελεί όντως μεταβολήν μονομερή των όρων της συμβάσεως εργασίας, βλαπτικήν δι' αυτόν, του βλαπτικού της τοιαύτης μεταβολής εξεταστέον καθ' εαυτό και ανεξαρτήτως του δυνατού της διά της δικαστικής οδού ανορθώσεως του προσβαλλομένου δικαιώματός του.

***

Ως εσημειώσαμεν (ΕΕΔ 9, 312 επ.), ο ισχυρισμός περί καταχρηστικής άσκήσεως του δικαιώματος του αναιρεσιβλήτου να θέση τον υπάλληλον εις κατάστασιν αργίας, μη συνεπειαν την καταβολήν μειωμένων αποδοχών αύτου, και δυναμένος τυχόν να εδοκιμάσθη, δεν ήδύνατο να άγάγη εις την εκτίμησιν της ενεργείας αύτης του εργοδότου ως μονομερούς βλαπτικής μεταβολής των όρων της συμβάσεως εργασίας, μη συνεπειαν την κατά Ν. 2112/1920 απολυτήρίωσιν, ως ήτο το αίτημα της αγωγής, διότι, ίνα επέλθουν τα έννομα ταύτα αποτελέσματα, προϋποτίθεται, ότι η μονομερής αύτη ενέργεια του εργοδότου ήτο, κατ' αρχήν, επιτρεπτή υπό του νόμου. Αλλ' άφου η αντιβαίνουσα προς το άρθρ. 281 Α.Κ. δικαιοπραξία είναι άκυρος (Α.Π. 593/1950, εισηγητής *Κ. Καυκάς*, ΕΕΔ 10, 56, και λοιπαί παραπομπαί εν ΕΕΔ 9, 312), συνέπεται, ότι δεν θά είχεν εφαρμογήν ή διάταξις του άρθρου 7 του Ν. 2112/1920 περί υποχρεωτικής καταγγελίας συμβάσεως εργασίας (Α.Π. 321/1949, εισηγητής *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 8, 673), άλλ' ο εργοδότης θά έτέλει απλώς εν υπερημερία περί την απόδοχήν των υπηρεσιών του μισθωτού, οφειλών τον εκ του άρθρου 656 Α.Κ. πλήρη μισθόν.

Άξία ήδη ιδιαιτέρας προσοχής είναι ή το πρώτον υπό του Αρείου Πάγου γενομένη δεκτή άποψις, ότι κατά την έννοιαν του άρθρου 7 του 2112/1920 «περί υποχρεωτικής καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας ιδιωτικών υπαλλήλων», ή οποία εφαρμόζεται διά την ταυτότητα του νομοθετικού λόγου και επί των μεταξύ των εργοδοτών και των εργατοτεχνιτών συναπτομένων συμβάσεων εργασίας (Α.Π. 309/1950, εισηγητής *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 9, 516), μονομερή μεταβολήν των όρων της υπαλληλικής συμβάσεως, επαγομένην βλάβην άμεσον ή έμμεσον, υλικήν ή ηθικήν εις τον εργαζόμενον και ισούμενην προς καταγγελίαν συμβάσεως, συνιστά και η καθυστέρησις των αποδοχών του, όταν αύτη είναι αδικαιολόγητος και γίνεται επί σκοπώ εξαναγκασμού τούτου εις παραίτησιν.

Την άποψιν ταύτην, ακολουθουμένην και υπό των δικαστηρίων της ουσίας (βλέπε νομολογίαν εν ΕΕΔ 8, 229), έχει δεχθή και το Συμβούλιον της Επικρατείας διά της υπ' αριθ. 807/1941, ΕΕΔ 1, 312 αποφάσεώς του, καθ' ην αποτελεί μονομερή βλαπτικήν μεταβολήν των όρων της συμβάσεως πάσα σκόπιμος ενέργεια του εργοδότου, τείνουσα έμμεσως εις εξαναγκασμόν του μισθωτού προς παραίτησιν.

Εννοείται βεβαίως, ότι πρέπει ν' αποδεικνύεται και ότι σκοπός της τοιαύτης συμπεριφοράς του εργοδότου είναι ο εξαναγκασμός του μισθωτού προς παραίτησιν και στέρησιν των εκ του Ν. 2112 δικαιωμάτων του, διότι άλλως πρόκειται περί υπερημερίας απλώς του εργοδότου περί την καταβολήν των αποδοχών του μισθωτού και, ως έχει ορθώς νομολογηθή (Α.Π. 370/1948, εισηγητής *Ν. Κάτελας*, ΕΕΔ 7, 23, Α.Π. 587/1950, εισηγητής *Ι. Αποστολόπουλος*, ΕΕΔ 10, 15), κατ'

οὐδεμίαν διαταξιν νόμου ἡ καθυστέρησις τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ ἀπατελεῖ καταγγελίαν συμβάσεως.

Ἀρείου Πάγου 89|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ε. Κολοκούρης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Χαιρέτης, Ι. Χριστόπουλος

Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικασάντος Πρωτοδικείου, αὐτὴ ὡδαμῶς δέχεται ὅτι συνέτρεχε νόμιμος περίπτωσις, ὅπως ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Ὀργανισμοῦ τεθῇ ὁ ἀναιρεσείων εἰς τὴν ὑπὸ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 45 παρ. 1 ἐδ. β καὶ γ τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ του προβλεπομένην κατάστασιν ἀργίας. Ὅθεν ὁ εἰς ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν καὶ ψευδῆ ἑρμηνείαν τῆς ρηθείσης διατάξεως ἐγκείμενος πρῶτος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀπὸ ψευδοῦς προϋποθέσεως ἀφορμώμενος.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς τετάρτης αἰτιολογίας τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως, αὐτὴ μετ' ἀνέλεγκτον ἐκτίμησιν τοῦ ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ, θέχεται, ὅτι τὸ ἀπὸ τῆς ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ἀναιρεσιβλήτου θέσεως τοῦ ἀναιρεσείοντος εἰς τὴν κατάστασιν ἀργίας (5 Μαρτίου 1949) μέχρι τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐπιβολῆς εἰς ταῦτον τῆς ποινῆς τῆς ὁμήνου ἀπολύσεως (13 Δεκεμβρίου 1949) διαρρεῦσαν χρονικὸν διάστημα δικαιολογεῖται, καθόσον, ἀνεξαρτήτως τῆς σοβαρότητος τῆς ὑποθέσεως, δι' ἣν, ὡς ἐκ τοῦ ποσοῦ τοῦ εἰς βάρος τοῦ ἀναιρεσείοντος διαπιστωθέντος ἐξ ἐλέγχου ἐλλείμματος ἐκ δραχμῶν 10.009.765, ἐπεβλήθη λεπτομερὴς καὶ ἐμπεριστατωμένος ἔλεγχος τῆς ὅλης διαχειρίσεως αὐτοῦ, αἱ ἐν γένει ἐνέργειαι τούτου ἕνεκα ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τοῦ ἐλέγχου εἰς παρακώλυσιν αὐτοῦ, ἀφοῦ καὶ αὐτὴ ἡ ὑποβολὴ τῆς ἀπολογίας του καθυστέρησεν ἐπὶ 30 περίπου ἡμέρας. Ὅθεν, κρίνασα ἐν συνεχείᾳ, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὡς ἄνω γενομένων δεκτῶν περιστατικῶν, ὅτι ἡ τοιαύτη παράτασις τῆς ἀργίας τοῦ ἀναιρεσείοντος δὲν ἀπετέλεσε πρᾶξιν ὑπερβαίνουσαν τὰ ἐν ἄρθρ. 281 Α. Κ. ἀναφερόμενα κριτήρια ἐν τῇ ἀσκήσει τοῦ ὑπὸ τοῦ ρηθέντος Κανονισμοῦ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου παρεχομένου εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον αὐτοῦ δικαιώματος καὶ ἐπὶ τῇ ταιαύτῃ αἰτιολογίᾳ ἀπορρίψασα τὴν ἔνδικον ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος κατὰ τὴν κυρίαν αὐτῆς βάσιν, διὼκουσαν ὅπως ἀναγνωρισθῇ, ὅτι ἡ ἐκτεθεῖσα ἐνέργεια τοῦ ἀναιρεσιβλήτου δημιουργεῖ αὐθαίρετον μονομερῆ μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς ἀπαλληλικῆς συμβάσεως, βλαπτικὴν διὰ τὸν ἀναιρεσείοντα καὶ ἕνεκα τούτου ἐξομοιουμένην πρὸς καταγγελίαν αὐτῆς, ὀρθῶς τὴν διαληφθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 281 Α. Κ. ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσεν, ἀπορριπτέος δ' ὁ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζων δεύτερος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου.

Κατὰ τὴν σαφῆ ἔννοιαν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Νόμου 2112|20 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» μονομερῆ μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως, ἐπαγομένην βλάβην, ἄμεσον ἢ ἔμμεσον, ὑλικὴν ἢ ἠθικήν, εἰς τὸν ἐργαζόμενον καὶ ἰσουμένην πρὸς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως συνιστᾷ καὶ ἡ καθυστέρησις τῶν ἀποδοχῶν του, ὅταν αὕτη εἶναι ἀδικαιολόγητος καὶ γίνεται ἐπὶ υκοπῷ ἐξαναγκασμοῦ τούτου εἰς παραίτησιν. Ἐν προκειμένῳ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὡς ἐξ αὐτῆς προκύπτει, ἀπέρριψε καὶ τὴν ἐπικουρικὴν βάσιν τῆς ἐνδίκου ἀγωγῆς, διωκουσαν ὅπως ἀναγνωρισθῇ, ὅτι ἡ ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἄρνησις τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Ὀργανισμοῦ, ἵνα προσμετρήσῃ εἰς τὸν χρόνον τῆς πραγματικῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἀναιρεσείοντος τὸν χρόνον τῆς εἰς τὴν ζώνην τῶν πρόσω ὑπηρεσίας του καὶ χορηγήσῃ αὐτῷ, συμφώνως τῷ ρηθέντι Κανονισμῷ, ἐπίδομα 15ετίας, συνιστᾷ αὐθαίρετον μονομερῆ μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, βλαπτικὴν δ' αὐτὸν καὶ συνεπῶς ἐξομοιουμένην πρὸς καταγγελίαν αὐτῆς, κρίνασα κατ' ἐκτίμησιν τοῦ ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ, ὅτι ἡ βραδύτης τῆς χορηγήσεως τῆς ὡς ἄνω προσαυξήσεως ὀφείλεται εἰς τὴν μεταξὺ τῶν ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος ὑποβληθέντων δύο ἀντιγράφων φύλλου μητρώου τοῦ στρατολογικοῦ γραφείου ὑφισταμένην διαφορὰν ἐγγραφῶν, ἦν ἡ ὑπηρεσία τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὤφειλε νὰ ἐλέγξῃ, ἡ κρίσις δὲ αὕτη τῆς ἀποφάσεως, εἰς πράγματα μόνον ἀναγομένη καὶ μὴ παραβιάζουσα κανόνα δικαίου, δὲν ὑπόκειται εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου κατ' ἄρθρ. 810 § 2 Πολ. Δικ. Ταῦτα ἰσχύσαντα δὲ τούτου, ὅπερ στηρίζει αὐτοτελῶς τὸ διατακτικὸν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, μὴ πλημμελουμένου διὰ λόγου ἀναιρέσεως, μάταιον εἶναι νὰ ἐρευνηθῇ καὶ ἐντεῦθεν ἀπορριπτέος καθίσταται ὁ τρίτος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου, πλήττων διὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τῆς διαληφθείσης διατάξεως, τὴν ἐπάλληλον αἰτιολογίαν τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως, ἀπορρίψασαν τὴν ρηθεῖσαν βάσιν τῆς ἀγωγῆς, ὡς νόμῳ ἀβάσιμον, ἀφοῦ, καὶ πεπλανημένη ἂν ἦ ἡ αἰτιολογία αὕτη, δὲν καθιστᾷ ἀναιρετέαν τὴν ἀπόφασιν, τὸ διατακτικὸν τῆς ὁποίας ἐπαρκῶς, κατὰ τὰ ἐκτεθέντα, στηρίζεται ἐπὶ τῆς πρώτης αἰτιολογίας.

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΟΥ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Ἐλλιπὴς καταβολὴ ἕνεκα πλάνης τοῦ ἐργοδότου καὶ κῦρος ἀπολύσεως

Ὑπαλληλικὴ ἰδιότης ἠλεκτροτεχνιτῶν κατὰ Ν.Δ. 381|1947. — Ἀδιάφορος ἡ μὴ ἔγκαιρος θεώρησις τῆς ἀδείας ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος. — Δικαίωμα ἐκ τούτου ἀποζημιώσεως Ν. 2112|1920 καὶ ὑποχρεώσεως καταβολῆς αὐτῆς διὰ τὸ κῦρος τῆς κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας. — Κατάργησις διὰ Ν.Δ. 381|1947 εἰδικῶν περὶ ἠλεκτροτεχνιτῶν διατάξεων Κανονισμοῦ Ὑπηρεσιῶν Σιδηροδρομικῶν καὶ Τροχιοδρομικῶν Γραμμῶν. — Κατάργησις εἰδικοῦ διὰ γενικοῦ Νόμου. — Κῦρος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἐξ εὐλόγων ἀμφιβολιῶν ἐργοδότου περὶ τὴν καταβλητέαν ἀποζημίωσιν τοῦ μισθωτοῦ.

Κατὰ τὸ ἄρθρον μόνον τοῦ Ν.Δ. 381|1947 «περὶ χαρακτηρισμοῦ τῶν ἠλεκτροτεχνιτῶν ὡς ὑπαλλήλων» (ΕΕΔ 6, 475) θεωροῦνται ὑπάλληλοι καὶ ὑπάγονται εἰς τὰς «περὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» διατάξεις οἱ κάτοχοι ἐργαζόμενοι εἰς φυσικὰ ἢ νομικὰ πρόσωπα (συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων): α) οἱ ἔχοντες ἄδειαν ἠλεκτροτεχνίτου Α, Γ, Δ καὶ ΣΤ' εἰδικότητος, συμφώνως πρὸς τὸν Νόμον 6422|1934 καὶ τὰ εἰς ἐκτέλεσιν τούτου σχετικὰ Διατάγματα, ἐφ' ὅσον ἀσχολοῦνται εἰς ἠλεκτρολογικὰς τεχνικὰς ἐργασίας β) οἱ ραδιοτεχνῖται καὶ οἱ περιελιγκταὶ ἐν γένει καὶ γ) οἱ ἠλεκτροσυγκολληταί, ἐφ' ὅσον εἶναι κάτοχοι σχετικῆς ἀδείας κατὰ τὸν Νόμον 6422|1934 καὶ τὰ εἰς ἐκτέλεσιν τούτων Διατάγματα καὶ ἀσκοῦνται εἰς ἐργασίας ἠλεκτροσυγκολλήσεως.

Δὲν χαρακτηρίζονται ὑπάλληλοι οἱ βοηθοὶ τῶν μισθωτῶν τῶν ἀνωτέρω κατηγοριῶν (βλέπε ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ Ν.Δ. 381|1947 Α.Π. 594|1948, εἰσηγητὴς *Δ. Γκολφινόπουλος*, ΕΕΔ 8, 99, Α.Π. 240|1949, εἰσηγητὴς *Β. Διάρης*, ΕΕΔ 8, 493).

Ἀναιρεῖται ἤδη ἡ ὑπ' ἀριθ. 7602|1949 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου.

Λόγος ἀναιρέσεως ὑπῆρξεν ὁ ἑξῆς:

Ἐνῷ ἐκ τῶν συνδεδυασμένων διατάξεων τῶν ἄρθρων 17 καὶ 38 τοῦ β. δ. τῆς 13|19 Φεβρουαρίου 1936 περὶ συμπληρώσεως διατάγματος περὶ ἀδειῶν ἐκτελέσεως καὶ πτυχίων ἐπιβλέψεως ἠλεκτρολογικῶν ἐγκαταστάσεων προκύπτει, ὅτι αἱ ἄδειαι ἐγκαταστάτου 1, 2, 3, 4 καὶ 5ης κατηγορίων ὑπόκεινται εἰς θεώρησιν ἀνὰ διετίαν, ἐνεργουμένην ὑπὸ τῆς Ἠλεκτρολογικῆς Ἀν|σεως τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκαημέρου τοῦ Ἰανουαρίου, κατὰ δὲ τοῦ παραβάτου (παραλείποντος τὴν ὑποβολὴν τῆς ἀδείας του πρὸς θεώρησιν) δύνανται (ἄρθρ. 38 δ) νὰ ἐπιβληθῶσιν, ἐκτὸς ἄλλων δημοσίων ποινῶν, καὶ αἱ ἑξῆς διοικητικαὶ ποιναί: πρόστιμον μέχρι 300 δραχμῶν ἢ πρόστιμον καὶ προσωρινὴ ἄρσις τῆς ἀδείας καὶ ἀκόμη ἡ μεγίστη τῶν ποινῶν, ἤτοι ὁριστικὴ ἄρσις τῆς ἀδείας καὶ τέλος ὅτι αἱ ὡς ἄνω ποιναὶ ἐπιβάλλονται ὑπὸ τῆς Διοικήσεως (Ὑπουργοῦ Συγκοινωνίας) μετὰ προηγουμένην βεβαίωσιν τῆς παραβάσεως ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας Ἐλέγχου τοῦ Ὑπουργείου, ἄλλοις λόγοις, ἐνῷ ἡ ὁριστικὴ ἄρσις τῆς ἀδείας ἐγκαταστάτου Α' κατηγορίας ἀποτελεῖ ποινὴν (καὶ δὴ τὴν μεγίστην), ἡ ὁποία: α) δύναται (εἴτε αὐτὴ ἡ ἄλλη ἐπικειμένη, οἱαν πρόστιμον κ.λ.π.) νὰ ἐπιβληθῇ ὑπὸ τῆς Διοικήσεως, ἐπὶ τῇ παραλείψει θεωρήσεως τῆς ἀδείας ἀνὰ διετίαν καὶ β) ἡ ὁποία (ποινὴ) δὲν ἐπέρχεται αὐτοδικαίως καὶ ἐκ μόνης τῆς παραλείψεως, ἀλλ' ἀπαιτεῖται ἀπόφασις τῆς Διοικήσεως (Ὑπουργείου Συγκοινωνίας), ἥτις μάλιστα ἐκδίδεται μετὰ προηγουμένην βεβαίωσιν ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας Ἐλέγχου τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας, ἐν τούτοις ἡ προσβαλλομένη ἐδέχατο, ὅτι ἐκ μόνης τῆς παραλείψεως ὑποβολῆς πρὸς θεώρησιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 600 τῆς 19.12.1945 ἀδείας τοῦ ἀναιρεσείοντος ὡς ἐγκαταστάτου Α' κατηγορίας καὶ ἄνευ βεβαιώσεως τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας καὶ πρωτίστως ἄνευ ἀποφάσεως τῆς Διοικήσεως, ἐπιβαλλούσης σχετικὴν ποινήν, ἐστερήθη τῆς ἀδείας του, ἐξ ἧς συνέπεια ἦτο νὰ ἀπολέσῃ τὴν ἐκ τοῦ ν.δ. 381|1947 «περὶ χαρακτηρισμοῦ τῶν ἠλεκτροτεχνιτῶν ὡς ὑπαλλήλων» ἀπονεμηθεῖσαν αὐτῷ ἰδιότητα ὡς ὑπαλλήλου καὶ νὰ μεταπέσῃ εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἐργατῶν.

Οὕτως ὅμως σκεφθεῖσα καὶ ἐπὶ τῇ σκέψει ταύτῃ δεχθεῖσα ὅτι ἡ πρὸς ὁλοκλήρωσιν τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 Νόμου 118|45 καταγγελίας ὀφειλομένη αὐτῷ ἀποζημίωσις δὲν ἦτο ἡ τοῦ ὑπαλλήλου, ἀλλ' ἡ τοῦ ἐργάτου, παρεβίασεν εὐθέως τὰς προκαταρκτικὰς διατάξεις νόμων οὐσιαστικοῦ περιεχομένου (ἄρθρ. 17 καὶ 38 τοῦ β δ. τῆς 13|19 Φεβρουαρίου 1936 καὶ ἄρθρον μόνον Ν. Δ|τος 381|47, ἐμμέσως δὲ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 9 § 2 τοῦ ν. 118|45) καὶ δέον νὰ ἀναιρεθῇ, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 807 § 17 Π. Δικονομίας.

* * *

Πέραν τοῦ λυομένου ὑπὸ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, εἰδικοῦ ἐνδιαφέροντος, νομικοῦ ζητήματος, ἄξιαι ἰδιαιτέρας προσοχῆς εἶναι ἡ σκέψις αὐτῆς περὶ τῶν ἐπὶ τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945 συνεπειῶν ἐκ τῆς εὐλόγου ἀμφιβολίας τοῦ ἐργοδότου καὶ τῆς πλάνης αὐτοῦ περὶ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ μισθωτοῦ ὡς ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου διὰ τὴν καταβολὴν τῆς ὀφειλομένης λόγῳ ἀπολύσεως ἀποζημιώσεως (σχετικαὶ καὶ αἱ Α.Π. 294|1949, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 8, 578, Α.Π. 278 - 280|1950, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 9, 450, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9843|1950, εἰσηγητὴς *Μ. Κυριλλόπαν-*

λος, ΕΕΔ 10. 57, ένθα σημειώσεις μας). Άλλο τό ζήτημα, άν έκ τής παρατηρουμένης άσαφείας τής νομολογίας έπί τού χαρακτηρισμού μισθωτών ώς ύπαλλήλων ή έργατών, άφίσται ούτω εύρύ στάδιον άναπτύξεως τών πρακτικών έκ τής λύσεως αύτής συνεπειών.

Άρείου Πάγου 73|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Δινάρδες**
Εἰσηγητής ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Β. Κυριακόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Δημάκης, Α. Τρίμης

Κατά μέν τό άρθρ. 3 τού 6422|1934 νόμου «περί άσκήσεως τού έπαγγέλματος τού μηχανολόγου, ήλεκτρολόγου κλπ» δι' άπλής μηχανολογικής ή ήλεκτρολογικής κλπ. έγκαταστάσεις έπιτρέπεται ή άσκησις τού έπαγγέλματος είς τά έν αύτώ μνημονευόμενα πρόσωπα, κατόπιν άδείας τού έπί τής Συγκοινωνίας Ύπουργού καί κατά τήν διά Διαταγμάτων καθοριζομένην διαδικασίαν, κατά τό άρθρον δέ 5 τού αύτού νόμου, διά διαταγμάτων ώσαύτως καθορισθήσεται ή κατ' είδικότητας καί κατηγορίας, άναλόγως τής σημασίας καί τού μεγέθους αύτών, διαίρεσις τών μηχανολογικών, ήλεκτρολογικών κλπ. έγκαταστάσεων.

Κατά τάς διατάξεις, έξ άλλου, τών είς έκτέλεσιν τού διαληφθέντος νόμου έκδοθέντων διαταγμάτων καί δή α) τών άρθρ. 1 καί 2 τού άπό 14|29 Όκτωβρίου 1937 «περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως τού άπό 12|24 Σεπτεμβρίου 1933 Διατάγματος «περί διαιρέσεως τών ήλεκτρικών έγκαταστάσεων κατ' είδικότητας καί κατηγορίας» αί ήλεκτρολογικαί έγκαταστάσεις περιλαμβάνουσι έξ (6) είδικότητας, έκάστη τών όποιων διαιρείται είς κατηγορίας, έξ ών ή Α' είδικότης περιλαμβάνει, έκτός άλλων, καί τάς έσωτερικάς ήλεκτρικάς έγκαταστάσεις καί ή 1η κατηγορία τής είδικότητος ταύτης τάς μέχρις ίσχύος 5 κιλοβάτ τοιαύτας καί β) τού άρθρ. 17 τού άπό 13|19 Φεβρουαρίου 1936 «περί συμπληρώσεως τού άπό 12|30 Σεπτεμβρίου 1935 περί άδειών έκτελέσεως καί τεχνικής έπιβλέψεως ήλεκτρικών έγκαταστάσεων» (διέποντος κατ' άρθρ. 1 αύτού, τά τής χορηγήσεως άδειών έκτελέσεως τών ήλεκτρολογικών έγκαταστάσεων τής Α' είδικότητος καί τών κατηγοριών αύτής), αί άδειαι έγκαταστάτου Α' είδικότητος 1ης κατηγορίας ύπόκεινται είς θεώρησιν άνά διετίαν, ύποχρεουμένου τού κατόχου αύτών, όπως κατατεθή τό βιβλιάριον αύτού είς τήν ήλεκτρολογικήν Διεύθυνσιν τού Ύπουργείου Συγκοινωνίας έντός τού α' δεκαημέρου τού μηνός Ίανουαρίου πρός θεώρησιν, έν παραβάσει τής όποίας ύποχρεώσεως, κατά τό έδ. δ' τού άρθρου 38 τού αύτού Διατάγματος, δύναται νά έπιβληθή κατά τού παραβάτου ύπό τού Ύπουργού τής Συγκοινωνίας, μετά προηγουμένην όμως βεβαίωσιν τής παραβάσεως ύπό τής ύπηρεσίας έλέγχου τού Ύπουργείου τούτου, ή διοικητική ποινή προστίμου, προσωρινής ή καί όριστικής άρσεως τής άδείας. Πρός τούτοις κατά τήν διάταξιν τού έδ. α' τής 9 Τ τού μόνου άρθρου τού Νόμου 381 τής 10|12 Λεγεώστου 1947 «περί χαρακτηρισμού τών ήλεκτροτεχνιτών ώς ύπαλλήλων», μεταξύ άλλων έν αύτή μνημονευομένων, έργαζομένων δέ παρά φυσικοίς ή νομικοίς προσώποις (συμπεριλαμβανομένων τών Δήμων καί Κοινοτήτων) καί οί έχοντες άδειαν ήλεκτροτεχνίτου Α' είδικότητος, συμφώνως πρός τόν διαληφθέντα νόμον 6422|1934 καί τά είς έκτέλεσιν αύτού σχετικά διατάγματα, θεωρούνται ύπάλληλοι καί ύπάγονται είς τάς «περί ίδιωτικών ύπαλλήλων» διατάξεις, έφ' όσον άσχολούνται είς ήλεκτρολογικάς τεχνικάς έργασίας.

Έκ τών άνωτέρω, έν συνδυασμώ, διατάξεων, σαφώς προκύπτει, ότι οί ήλεκτροτεχνίται οί κεκτημένοι, κατά τόν διαληφθέντα 6422|1934 νόμον καί τά σχετικά έκτελεστικά αύτού Διατάγματα, άδειαν έγκαταστάτου Α' είδικότητος, ήτοι έσωτερικών ήλεκτρικών έγκαταστάσεων, έφ' όσον άσχολούνται είς ήλεκτρολογικάς τεχνικάς έργασίας, θεωρούνται ύπάλληλοι καί ύπάγονται είς τάς περί ίδιωτικών ύπαλλήλων διατάξεις τών νόμων 3112|1920, 118 έτους 1945 καί Ν. Δ. τής 8|11 Μαΐου 1936, κυρωθέντος ύπό τού νόμου 1390|1949 καί ότι ή μή έγκαιρος, τή έπιμελεία τών κατόχων τούτων, κατά τάς διατάξεις τού άρθρ. 17 τού άπό 13|19 ώς είρηται Διατάγματος, παρά τής προμνησθείσης ύπηρεσίας θεώρησις τής άδείας άσκήσεως έπαγγέλματος, έφ' όσον δέν είχεν έπιβληθή αύτώ ύπό τού άρμοδίου έπί τής Συγκοινωνίας Ύπουργού, διά τήν παράβασιν ταύτην, ή διοικητική ποινή τής όριστικής άρσεως τής άδείας, μετά προηγουμένην βεβαίωσιν ταύτης ύπό τής ύπηρεσίας έλέγχου τού Ύπουργείου τούτου, δέν έπάγεται ώς κύρωσιν τήν στέρησιν τής άδείας άπό τού κατόχου καί άκολούθως τήν μετάπτωσιν αύτού άπό τής τάξεως τού ίδιωτικού ύπαλλήλου είς τήν τού έργάτου. Ή περί τής τοιαύτης δ' έννοίας τών άνω διατάξεων άντίληψις στηρίζεται έπί πλέον καί είς τήν διάταξιν τού άρθρου 2 τού άπό 5|14 Νοεμβρίου 1938 Διατάγματος «περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως τού άπό 13|2|1936 Διατάγματος περί άδειών Α' είδικότητος», καθ' ήν ή προσωρινή άφαίρεσις τής άδείας, λόγω ποινής, έπί τή μή συμμορφώσει τού άδειούχου πρός τάς πρός θεώρησιν ταύτης ύποχρεώσεις του δέν έχει τήν έννοιαν τής άκυρώσεως τής άδείας.

Τό ώς εφετείον δικάσαν Πρωτοδικείον, ένώ ρητώς δέχεται, ώς έκ τής προσβαλλομένης άποφάσεως του σαφώς προκύπτει, ότι ό άναιρεσείων έκέκτητο άδειαν έγκαταστάτου έσωτερικών ήλεκτρικών έγκαταστάσεων, ήτοι Α' κατά τ' άνωτέρω είδικότητος, καί τής 1ης αύτής κατηγορίας, ώς καί ότι είργάζετο ούτος ώς ήλεκτροτεχνίτης, είς ήλεκτρολογικάς δηλον ότι άσχολούμενος τεχνικάς έργασίας παρά τή άναιρεσιβλήτω 'Ηλεκτρική Έταιρία Μεταφορών, καί έθεωρείτο ούτος, κατά τούς προμνησθέντας νόμους, ώς ίδιωτικός ύπάλληλος, έν τούτοις, έπί τή αίτιολογία, ότι ή άδεια αύτη έξεδόθη μέ διάρκειαν ίσχύος μέχρι τής 31ης Δεκεμβρίου 1947 καί ότι δέν έθεωρήθη αύτη παρ' αύτού, διά καταθέσεως τού σχετικού βιβλιαρίου είς τήν ήλεκτρολο-

γενικήν Διεύθυναιν τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας ἐντὸς τοῦ α' δεκαημέρου τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου, ἀλλὰ μόλις τὴν 18ην Μαρτίου 1949 καὶ ὅτι οὗτος, κατὰ τὸ ἐν τῷ μεταξὺ ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1948 μέχρι τῆς 18ης Μαρτίου 1949 χρονικὸν διάστημα, ἐστερεῖτο ἀδείας, χωρὶς περαιτέρω νὰ δέχηται καὶ ὅτι εἶχεν ἐπιβληθῇ αὐτῷ διοικητικῶς διὰ τὴν παράβασιν ταύτην τῆς μὴ θεωρήσεως τῆς ἀδείας ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργοῦ, μετὰ προηγουμένην βεβαίωσιν τῆς παραβάσεως ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας ἐλέγχου τοῦ Ὑπουργείου τούτου, ἡ ποινὴ τῆς ὁριστικῆς ἀφαιρέσεως τῆς ἀδείας. Ἔκρινεν, ὅτι οὗτος, στερηθεὶς τῆς ἀδείας τοῦ ἠλεκτροτεχνίτου Α' εἰδικότητος, ἐκ τῆς μὴ ἐγκαίρου θεωρήσεως ταύτης, δὲν θεωρεῖται ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, ἀλλ' ἐργάτης, καὶ ὅτι διὸ τὴν κατὰ τὴν 19ην Ἰανουαρίου 1949 γενομένην ὑπὸ τῆς ἐργοδότιδος ἀναιρεσιβλήτου ἑταιρίας ἀπόλυσιν αὐτοῦ, καθ' ἣν ἐστερεῖτο, κατὰ τ' ἀνωτέρω, ἀδείας, δὲν ἐδικαιοῦτο νὰ τύχῃ τῆς διὰ τοὺς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους ὑπὸ τοῦ νόμου 2112/1920 ὁριζομένης ἀποζημιώσεως, ἀλλὰ τῆς ὑπὸ τοῦ Β.Δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920 διὰ τοὺς ἐργάτας ὁριζομένης τοιαύτης, καὶ ἐπὶ τούτοις ἀπέρριψε τὴν κυρίαν βάσιν τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς τοῦ ἀναιρεσείοντος μισθωτοῦ, δι' ἧς οὗτος ἠτεῖτο τὴν καταβολὴν τῶν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως (19ης Ἰανουαρίου 1949) καὶ ἐφεξῆς ἀποδοχῶν του, λόγῳ ἀκυρότητος, κατ' ἄρθρ. 9 παρ. 1 τοῦ νόμου 118/1945, ὡς συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ν.δ. τῆς 8/11 Μαΐου 1946, τῆς γενομένης παρὰ τῆς ἐργοδότιδος ἑταιρίας καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ἕνεκεν τῆς μὴ καταβολῆς αὐτῷ τῆς διὰ τοὺς ὑπαλλήλους ὁριζομένης ὑπὸ τοῦ νόμου ἀποζημιώσεως, ἀλλὰ τῆς διὰ τοὺς ἐργάτας ἴσης τοιαύτης. Οὕτως ὅμως ἀποφηνάμενον, ψευδῶς ἡρμήνευσε τὰς διαληφθείσας, οὐσιαστικοῦ δικαίου, διατάξεις καὶ ἐσφαλμένως ἐν προκειμένῳ ἐφήρμοσε ταύτας.

Οὐδ' ἐπὶ τῶν διατάξεων τοῦ ἰσχύν νόμου ἐπέχοντος ἀπὸ 17ης Νοεμβρίου 1917 Κανονισμοῦ τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν Σιδηροδρομικῶν καὶ Τροχιοδρομικῶν Γραμμῶν (διατηρηθέντος ἐν ἰσχύι μετὰ τὴν κατάργησιν τοῦ ν. ΔΚΗ/4028, κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ὁποίου ἐξεδόθη οὗτος, διὰ τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ νόμου 3752 τῆς 5/12 Ἰανουαρίου 1929), ἢ ἄλλης τινὸς διατάξεως νόμου, εὑρίσκει ἔρεισμα, κατὰ τὰ ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δεκτὰ γενόμενα πραγματικὰ περιστατικά, τὸ διατακτικὸν αὐτῆς, κατὰ τὴν ἀπόρριψιν τῆς κυρίας, ὡς εἴρηται, βάσεως τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀναιρεσείοντος. Διότι, προκύπτει μὲν ἐκ τῶν ἐν συνδυασμῷ διατάξεων τῶν ἄρθρ. 7 καὶ 10 τοῦ ὡς εἴρηται Κανονισμοῦ, ὅτι οἱ παρὰ τῇ ἀναιρεσιβλήτῳ ἑταιρίᾳ ἐργαζόμενοι ἠλεκτροτεχνῖται δὲν συγκαταλέγονται μεταξὺ τῶν ἐν ἄρθρ. 10 ὡς ὑπαλλήλων χαρακτηριζομένων, ὅμως οἱ εἰδικαὶ ἐν τούτῳ διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ κατηργήθησαν, κατὰ τὴν σαφῶς προκύπτουσαν θέλησιν τοῦ νομοθέτου, ὑπὸ τοῦ τὸ αὐτὸ ρυθμίζοντος θέμα μεταγενεστέρου 381/1947 γενικοῦ νόμου, δι' οὗ οὗτοι ἐθεωρήθησαν, ὑπὸ τοὺς ἐκτεθέντας ἀνωτέρω ὅρους, ὡς ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι, τοῦ κανόνος ὅτι ὁ μεταγενέστερος γενικὸς νόμος δὲν καταργεῖ τὸν προγενέστερον εἰδικόν, ἔχοντος ἐφαρμογὴν μόναν, ὅταν δὲν συνάγηται, ὡς ἐν προκειμένῳ, ἐναντία τοῦ νομοθέτου βούλησις. Ἐξ ἑτέρου, οὐδαμῶς ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις δέχεται, ὅτι ἡ πρὸς τὸν ἀναιρεσείοντα μισθωτὸν ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἐργοδότιδος ἑταιρίας καταβολή, ἐπὶ τῇ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας της ἀπολύσει του, τῆς ὑπὸ τοῦ Β.Δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920 ὡς ἐργάτου ὁριζομένης ἀποζημιώσεως, ἀντὶ τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 2112/1920, διὰ τοὺς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους τοιαύτης, προῆλθεν ἐξ εὐλόγου ἀμφιβολίας καὶ ἐμφιλοχωρησάσης πλάνης περὶ τὸν χαρακτηρισμὸν αὐτοῦ ὡς ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου, ὥστε, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν κανόνων τῆς καλῆς πίστεως, ὑφ' ἣν ἐν τούτῳ θὰ διετέλει αὕτη, νὰ θεωρηθῇ ὡς ἔγκυρος ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως, καίτοι δὲν κατεβλήθη ἐξ ὁλοκλήρου ἡ κατὰ νόμον ἀποζημίωσις, καθ' ἃ ἐν § 1 τοῦ ἄρθρ. 9 ὁ νόμος 118/1945 ὁρίζει, καὶ ὀφειλομένη αὕτη εἰς τὴν συμπληρωματικὴν καταβολὴν τῆς διαφορᾶς, περιορισθέντος εἰς τοῦτο, ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, τοῦ δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ (Ἀστ. Κώδ. ἄρθρ. 141, 144 § 2, 200), τοῦ δικάσαντος Δικαστηρίου δεξαμένου ὅλως ἀορίστως, μόνον καὶ τοῦτο διὰ τὸν κατ' ἄρθρ. 211 τῆς Πολ. Δικ., ὡς ἐν τῇ τελευταίᾳ αἰτιολογίᾳ τῆς ἀποφάσεως του ῥητῶς δέχεται, συμψηφισμὸν τῆς ἑκατέρωθεν δικαστικῆς δαπάνης, κατόπιν τῆς ἀπορρίψεως τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀναιρεσείοντος μισθωτοῦ, ὅτι ὑπῆρξε μεταξὺ τῶν διαδίκων εὔλογος ἀμφιβολία περὶ τοῦ νομίμου τῆς ἐπιδιώξεως τοῦ ἑαυτοῦ δικαίου.

Ἐκ τῆς, κατὰ τὰ ἐν τῇ τετάρτῃ ἠγηθείσῃ αἰτιολογίᾳ, ψευδοῦς ἑρμηνείας καὶ ἐσφαλμένης ἐφαρμογῆς τῶν ἐν αὐτῇ διαλαμβανομένων οὐσιαστικοῦ δικαίου διατάξεων ἀναιρετέαν τὸ δικάσαν Δικαστήριον κατέστησε τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασίν του, κατὰ τ' ἀφορῶντα εἰς τὴν κυρίαν τῆς κρινομένης ἀγωγῆς βάσιν, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 807 § 17 Πολ. Δικ. καὶ τὸν βάσιμον σχετικὸν ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ μοναδικὸν λόγον ἀναιρέσεως. Ἀναιρουμένης δὲ τῆς ἀποφάσεως διὰ τὸν ἐκτεθέντα λόγον, δέον ἡ ὑπόθεσις νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὸ Β' τμῆμα τοῦ Δικαστηρίου τούτου (ἄρθρ. 836 Πολ. Δικ. καὶ ἄρθρ. 3 § 2 τοῦ νόμου ΧΜΖ/1877) διὰ τὴν κατάλληλον ἐν τούτῳ τοῦ νόμου ἐφαρμογήν.

ΣΧΕΣΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Είδος διαφορών πρὸς ἐκδίκασιν κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν

Ἄσκησις ὑπὸ Δήμων καὶ Κοινοτήτων δημοσίας διοικήσεως καὶ κατὰ παραχώρησιν ὑπὸ τοῦ Κράτους πολιτικῆς ἐξουσίας. — Πρόσληψις ὑπαλλήλων διὰ τὴν πραγμάτωσιν τοῦ σκοποῦ τῆς αὐτοδιοικήσεως. — Χαρακτηρισμὸς σχέσεως ὡς δημοσίου δικαίου. — Τοιαύτη καὶ ἡ σχέσις ἡμερομισθίου ὑπαλλήλου ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ καθαριότητος. — Ἀπαράδεκτον ἐκδικάσεως ὀξιώσεων ἐκ σχέσεως δημοσίου δικαίου κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ'.

Πρόκειται περὶ ἡμερομισθίου ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν καθαριότητος Δήμου, ὁ ὁποῖος, ἀπολυθεὶς ἀπροειδοποιήτως, ἐζήτησε νὰ τῷ ἐπιδικασθῇ ἡ ἐκ τοῦ Ν. 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 4558|1930, ἀποζημίωσις.

Ἐν συνεχείᾳ πρὸς τὴν πρόσφατον Α.Π. 646|1950 (εἰσηγητὴς *Β. Ἀνδρεακόπουλος*, ΕΕΔ 10, 155) καὶ ἡ κατωτέρω ἀρκοπαγιτικὴ ἀπόφασις κρίνει τὴν συγκεκριμένην ταύτην σχέσιν ὡς τοιαύτην δημοσίου δικαίου (οὕτω καὶ ἡ Πρωτοδικεῖου Βεροίας 119|1949, εἰσηγητὴς *Κ. Σφακιανάκης*, ΕΕΔ 8, 732, ἀντίθετος ὅμως ἡ παλαιοτέρα Α.Π. 505|1938, ἡ ὁποία, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν της τὴν αὐτὴν περίπτωσιν ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου Κοινότητος, ἔκρινε τὴν σχέσιν αὐτοῦ ὡς ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ἐφήρμοσε, κατ' ἀκολουθίαν, τὸν Ν. 2112|1920 (οὕτω καὶ ἡ Πρωτοδικεῖου Πειραιῶς 887|1950, εἰσηγητὴς *Π. Μακρυγιάννης*, ΕΕΔ 2, 548).

Ὑπομιμνήσκεται πάντως ἤδη καὶ ὁ Α.Χ. 1190|1950 περὶ καταστάσεως τῶν δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ὑπαλλήλων, ὁ ὁποῖος ἐν ἄρθρῳ 148 αὐτοῦ καθορίζει ὡς σχέσιν ἰδιωτικοῦ δικαίου τὴν τοιαύτην τοῦ προσωπικοῦ, ὑπαλληλικοῦ ἢ ἐργατοτεχνικοῦ, τοῦ προσλαμβανομένου ἐπ' ἡμερομισθίῳ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ συνεργείων.

Ἀρείου Πάγου 58|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Δινάρδος**. Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ε. Κελεκούρης**. Δικηγόρος ὁ κ. Κ. Σκαφίτσης.

Προκειμένου περὶ Δήμων, οἵτινες κατὰ τὸ ἄρθρ. 83 τοῦ ἀπὸ 17 Ἀπριλίου|31 Ἰουλίου 1935 Β.Δ. «περὶ κωδικοποιήσεως εἰς ἕνιαίον κείμενον νόμου τῆς νομοθεσίας περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων» ἔχουσιν αὐτοδιοίκησιν τῶν ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ καὶ δημοσίου σκοποῦ αὐτῶν ἀπορρεουσῶν ἰδίων τοπικῶν ὑποθέσεων, ἐνασκοῦντες οὗτος, ὡς μέλη τοῦ καθ' ὅλου Ὀργανισμοῦ τοῦ Κράτους, δημοσίαν διοίκησιν καὶ κατὰ παραχώρησιν ὑπὸ τούτου πολιτικὴν ἐξουσίαν, οἱ παρ' αὐτῶν προσλαμβανόμενοι κατὰ νόμον ὑπάλληλοι διὰ τὴν πραγμάτωσιν τοῦ σκοποῦ τῆς αὐτοδιοικήσεως δὲν διατελοῦσιν εἰς σχέσιν παροχῆς ἐπ' ἀνταλλάγματι ὑπηρεσίας πρὸς τὸ δημόσιον δικαίου νομικὸν πρόσωπον τοῦ Δήμου δυνάμει ἀμφοτεροβαροῦς δικαιοπραξίας ἀνηκούσης εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, καθ' ἣν ἀμφότερα τὰ συμβαλλόμενα μέρη προέρχονται πρὸς κατάρτισιν αὐτῆς μετὰ θελήσεως, ἐχούσης κατὰ νόμον ἴσην δύναμιν καὶ ἀξίαν. Ἀλλὰ συνδέονται πρὸς αὐτὸν διὰ μονομεροῦς δημοσίου δικαίου πράξεως, δικαιοπρακτικῆς φύσεως, ἐπιχειρουμένης κυριαρχικῶς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου καὶ πάντοτε κατὰ τὰς διατάξεις αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ἐκπροσωποῦντος τὸν Δῆμον ὀργάνου, ὡς Ἀρχῆς, ἡ δὲ συγκατάθεσις τῶν οὕτω προσλαμβανομένων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν προσώπων, εἴτε προηγουμένη, εἴτε ἐπακολουθοῦσα τῇ πράξει τοῦ διορισμοῦ τούτων, εἶναι ἁπλῶς νομικὴ προϋπόθεσις διὰ τὸ ἔγκυρον αὐτῆς, τῆς θελήσεως τοῦ Δήμου ἐξακολουθούσης νὰ εἶναι ὑπερτέρας ἔναντι τοῦ διοριζομένου ἐκ λόγων δημοσίου συμφέροντος. Τοιαύτης δ' οὔσης τῆς σχέσεως τοῦ ἐναγοντος ἀναιρεσιβλήτου, προσληφθέντος, ὡς ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις δέχεται, ὡς ἡμερομισθίου ὑπαλλήλου ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς καθαριότητος τοῦ ἀναιρεσειόντος Δήμου καὶ ἀπολυθέντος τῆς εἰς ἣν ὑπηρέτει ὡς ἄνω δημοτικῆς ὑπηρεσίας, ὑπαγομένου προδήλως τοῦ τοιούτου διορισμοῦ εἰς τὴν κατηγορίαν πράξεων δημοσίου δικαίου, ὡς ἀφορῶντος εἰς εἰδικὴν μέριμναν διὰ τὴν ὑγιεινὴν κατάστασιν τῶν δημοτῶν, ἡ ἐκ τῆς σχέσεως ταύτης ἀγωγὴ ἀπάγεται εἰς τὴν κοινὴν διαδικασίαν καὶ οὐχὶ τὴν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' εἰδικὴν τοιαύτην, εἰς ἣν, κατὰ τὴν σαφῆ διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Β.Δ. τῆς 1 Αὐγούστου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ἐργατῶν διαφορῶν», ὑπάγεται μόνον ἡ μεταξὺ μισθωτοῦ καὶ ἐργοδότου σύμβασις, ἡ προκύπτουσα ἐκ τῆς παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας δυνάμει συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου. Τὴν ἀντίθετον δεχθὲν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον καὶ ἀποφηνάμενον δεκτὴν τὴν ἔνδικον, κατὰ τὴν εἰδικὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ', εἰσαχθεῖσαν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἐνῶ ἐτύγχανε καθ' ὅλην ἀναρμόδιον πρὸς ἐκδίκασιν αὐτῆς, ἐσφαλμένως ἐκήρυξεν ἑαυτὸ ἁρμόδιον καὶ ἀναιρετέαν κατέστησε τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν του κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 § 4 Πολ. Δικον. καὶ τὸν βάσιμον περὶ τούτου πρῶτον λόγον τοῦ ἀναιρετηρίου, παραδεκτῶς προτεινόμενον τὸ πρῶτον παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ, ὡς ἀφορῶντα εἰς τὴν κοινὴν κύτασιν (ἄρθρ. 811 § 2 Πολ. Δικ.).

Ἀναιρουμένης ἐκ τοῦ λόγου τούτου τῆς ἀποφάσεως, δέον νὰ παραπεμφθῇ ἡ ὑπόθεσις εἰς ἕτερον ἰσοβάθμιον καὶ ὁμοειδὲς τῷ ἐκδόντι τὴν ἀπόφασιν δικαστήριον (ἄρθρ. 833 Πολ. Δικον.). (*)

(*) Ἀναιρεῖ τὴν ὑπ' ἀριθ. 164|1950 ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΠΑΛΛΗΛΙΚΗΣ ΙΔΙΟΤΗΤΟΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Δικαίωμα προσθέτου άμοιβῆς μισθωτῶν δι' ἐργασίαν κατά Κυριακάς

Χαρακτηρισμός ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου τοῦ ἀπασχολουμένου μὲ ἐργασίαν ἀνωτέρας φύσεως.— Θεώρησις ὡς τεχνίτου τοῦ κατόχου τέχνης τινὸς ἄνευ θεωρητικῶν γνώσεων.— Παροχὴ εἰς ἐστιατόριον ἐργασίας μαγείρου.— Χαρακτηρισμὸς αὐτοῦ ὡς τεχνίτου καὶ δικαίωμα ἐκ τούτου ἀποζημιώσεως δ.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 δι' ἀπόλυσιν.— Ἐπιτρεπτὸν ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς εἰς ἐστιατόρια. Πρόσθετος ἀμοιβὴ δι' ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 Υ.Α.— Ὑπολογισμὸς ἐπὶ νομίμου μισθοῦ.— Ἐπιτρεπτὸν ἀτομικῆς συμβάσεως περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ὑπὲρ τὰ ὅρια συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ὁ πρωτοδίκος δικαστὴς (Πρωτοδίκης *Δ. Κολαμβοκίδης*) διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 687|1951 ἀποφάσεως αὐτοῦ εἶχε θεωρήσει ὡς ἰδιωτικὸν ὑπάλληλον τὸν παρέχοντα ὑπηρεσίαν μαγείρου (τὸ αὐτὸ ἔχουν δεχθῆ καὶ αἱ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2938|1950, Πρωτοδίκης *Ε. Μαλλιάρας*, ΕΕΔ 9, 901, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3249|1950, Πρωτοδίκης ὁ αὐτός, ΕΕΔ 9, 1027).

Εἰς ἀντίθετον ὅμως γνώμην (βλέπε καὶ συμφώνους σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 900, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί) καταλήγει ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Περαιτέρω ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν της τὴν ἀξίωσιν τοῦ μισθωτοῦ πρὸς καταβολὴν εἰς αὐτὸν προσθέτου ἀμοιβῆς κατὰ 75|0 διὰ τὴν παροχὴν ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς (ἐπιτρεπομένης προκειμένου περὶ ἐστιατορίων) ὑπολογίζει μὲν ταύτην ἐπὶ τοῦ νομίμου μισθοῦ (τῆς συλλογικῆς ἐν προκειμένῳ συμβάσεως), διότι πράγματι ἡ ἔννοια τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 σχετικῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως εἶναι, ὅτι ἡ προσθέτος ἀμοιβὴ ὑπολογίζεται ἐπὶ τοῦ κεκανονισμένου (νομίμου) μισθοῦ (οὕτω καὶ ἡ παγία νομολογία τῶν Δικαστηρίων, ΕΕΔ 9, 339), ἀλλὰ δὲν δέχεται τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἐργοδότου, ὅτι διὰ τοῦ λαμβανομένου ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας μισθοῦ ἐκαλύφθη ἐν προκειμένῳ καὶ ἡ ἀξίωσις αὕτη τοῦ μισθωτοῦ.

Τὸ Πρωτοδικεῖον, ἵνα καταλήξῃ εἰς τὸ τοιοῦτον συμπέρασμά του, σκέπτεται, ὅτι ὁ καθορισμὸς ἀποδοχῶν ὑπὲρ τὰ ὅρια τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἐκ τοῦ νόμου ἐπιτρεπτός, ἀκολουθοῦν ὡς πρὸς τοῦτο τὴν γνωστὴν ἄποψιν τῆς Α.Π. 309|1950 (εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 9, 516, βλέπε ὅμως τὴν ἄποψιν τῆς Α.Π. 60|1951, εἰσηγητὴς *Ν. Πλατάκας*, ΕΕΔ 10, 290).

Ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἡ ἄποψις αὕτη, ὅτι δηλ. ἐπιτρέπεται ὁ καθορισμὸς μισθῶν ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια εἶναι ἡ ὀρθὴ (βλέπε καὶ *Ι. Καποδίστριαν* Θέμ. ΞΒ' σελ. 179, σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 290, πρβλ. ὅμως *Κ. Σερράον*, ΕΕΝ ιη', 231 ἐπὶ τῆς Α.Π. 60|1951), δὲν λύει, νομίζομεν, τὸ προκείμενον ζήτημα κατὰ τὸν ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου τρόπον ὁ συλλογισμός, οὗτος, ὥστε νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι, ἀφοῦ ἐπιτρέπεται ὁ ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια καθορισμὸς μισθῶν, ὀφείλεται ἐκ τούτου τοῦ λόγου ἡ κατὰ 75|0 προσαύξησις τῆς ἀμοιβῆς τοῦ μισθωτοῦ.

Ἀντιθέτως τὸ ὅτι ὁ μισθωτὸς ἀμείβεται ἐπιτρεπτῶς πέραν τῶν νομίμων ὁρίων θὰ χρησιμεύσῃ ὡς βάσις τοῦ συλλογισμοῦ, ὅτι δὲν δικαιοῦται τῆς προσθέτου ταύτης καὶ ἐπὶ τοῦ νομίμου μισθοῦ ὑπολογιζομένης ἀμοιβῆς, ἐφ' ὅσον τὸ ἄθροισμα τοῦ καταβαλλομένου πράγματι μισθοῦ ὑπερβαίνει ἐκεῖνο τοῦ νομίμου (μετὰ τοῦ 75|0) (βλέπε καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 221 ἐπὶ τῆς Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 11338|1950, εἰσηγητὴς *Σ. Κοσμόπουλος*, ΕΕΔ 10, 221).

***

Σκοπὸς τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως εἶναι ν' ἀμειφθῇ ὁ μισθωτὸς περισσότερον δι' αὐτὸ τὸ γεγονὸς ὅτι ἐργάζεται τὴν Κυριακήν.

Ἀλλ' ἡ ὑπουργικὴ ἀπόφασις αὕτη ἀναχωρεῖ ἀπὸ τοῦ δεδομένου, ὅτι ὁ μισθωτὸς ἀμείβεται διὰ ταῦ ὡρισμένου νομίμου ποσοῦ καὶ αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ νόμιμον ποσὸν ὡρισαυξάνει, ὥστε νὰ καθίσταται τοῦτο ἐλάχιστον, κατὰ τὴν γνωστὴν ἀρχὴν τῆς ἐλαχίστης προστασίας τοῦ μισθωτοῦ, ὅριον.

Ποίαν, ἑπομένως, ἐντεῦθεν ἀξίωσιν δύναται νὰ ἔχῃ ὁ μισθωτός, ἀφοῦ δι' ἀτομικῆς συμβάσεως παρίσταται ὑπερβαίνων τὴν ἐλαχίστην αὐτὴν τοῦ νόμου προστασίαν;

Ἄλλο τὸ ζήτημα, ἂν διὰ συμβάσεως συνεργηθῇ νὰ ἀμείβεται ἰδιαιτέρως ὁ μισθωτὸς διὰ τὴν ἐργασίαν τῆς Κυριακῆς, ὁπότε φυσικὰ ἡ τοιαύτη ἀξίωσίς του προέρχεται ἐκ συμβάσεως καὶ ὄχι ἐκ κανονιστικῆς νόμου διατάξεως.

Αὕτη εἶναι, νομίζομεν, ἡ ὀρθὴ λύσις τοῦ ζητήματος.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2791|1951

Διαδικασία Ν. ΓΦΟΔ'
Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Ψιλόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ε. Ποταμίτης**
Συνήγοροι οἱ κ.κ. Ι. Καποδίστριας, Π. Μαυραγκὰς

Ἐκ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ νόμου 2112|1920, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 7 τοῦ νόμου 4558|1930, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν νόμων τούτων, εἶναι ὁ παρέχων ἐργασίαν εἰς ἰδιωτικὸν κατάστημα, γραφεῖον ἢ ἐν γένει ἐπιχείρησιν, ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι ὁ παρέχων τοιαύτην ἐργασίαν δὲν εἶναι ἡμερομίσθιος, ἐκτὸς ἐὰν ὁ χαρακτηρισμός του ὡς ἡμερομισθίου ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου ἢ ὅτι

ανταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Ὅθεν τὸ κύριον γνώρισμα τοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου, ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ νόμου, εἶναι, ὅπου δὲν ὁρίζεται εἰδικὸς ἐκ τοῦ νόμου χαρακτηρισμός, ἡ κατ' ἀποκλειστικὸν ἢ κατὰ κύριον λόγον φύσις τῆς παρεχομένης πραγματικῆς ἐργασίας (πνευματικῆς ἢ χειρωνακτικῆς) καὶ συνεπῶς ὡς ὑπάλληλος θεωρεῖται ὁ ἀπασχολούμενος μὲ ἐργασίαν ἀνωτέρας φύσεως, ἐνῶ ὁ κατέχων τέχνης τινὸς ἢγνώρισε τὴν πρακτικὴν ἐκτέλεσιν, χωρὶς νὰ ἔχῃ καὶ χωρὶς ν' ἀπαιτῆται νὰ ἔχῃ σχετικὰς θεωρητικὰς γνώσεις, θεωρεῖται ὡς ἁπλοῦς τεχνίτης. Ἐξομοιούμενος πρὸς ἐργάτην (πρβλ. Ἀ. Π. 364|1947, ΕΕΔ 7, σελ. 21 καὶ 53|1948, ΕΕΔ 7, σελ. 236). Ἀκολούθως τούτοις ὁ μάγειρος τῶν ἐπιτηρίων, ὁ ὁποῖος ἀσχολούμενος καθ' ἡμέραν εἰς τὴν παρασκευὴν τῶν διαφόρων φαγητῶν, παρέχων ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς καὶ κατὰ κύριον χαρακτῆρα σωματικὴν καὶ οὐχὶ πνευματικήν, ὡς τεχνίτης δέον νὰ χαρακτηρισθῇ καὶ οὐχὶ ὡς ὑπάλληλος, καθόσον μόνη ἡ ὑπαρξις παρ' αὐτῷ εἰδικῶν γνώσεων, ἀποκτωμένων διὰ μακροχρονίου ἀπασχολήσεως πρὸς παρασκευὴν τῶν διαφόρων εἰδῶν φαγητῶν, χωρὶς νὰ συντρέχωσι καὶ θεωρητικαὶ γνώσεις, δὲν εἶναι ἱκανὴ νὰ προσδώσῃ εἰς αὐτὸν τὴν ἰδιότητα τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, διότι εἰδικαὶ γνώσεις ἀπαιτοῦνται πρὸς ἄσκησιν οἱουδήποτε ἐπαγγέλματος, χωρὶς ἐκ τῆς ὑπάρξεως τούτων καὶ μόνον νὰ δύνανται νὰ χαρακτηρισθοῦν οἱ περὶ ταύτας ἀσχολούμενοι ὡς ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι. Ἐπίσης ὁ τρόπος πληρωμῆς τοῦ ἐργαζομένου, αὐτὸς καθ' ἑαυτόν, (κατὰ μῆνα, κατ' ἀποκοπήν, ἐπὶ ποσοστοῖς κλπ.) δὲν ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῆς ὑπαλληλικῆς ἢ ἐργατικῆς ἰδιότητος αὐτοῦ. Συνεπῶς ἐν προκειμένῳ διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ ἐφεσιβλήτου (ἐνάγοντος) ὡς ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου οὐδεμίαν ἀσκεῖ νομικὴν ἐπιρροὴν τὸ γεγονὸς ὅτι διὰ τῆς ἀπὸ 3 Μαρτίου 1939 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ ἐστιατορίων κλπ. καθορίζεται διὰ τοὺς μαγείρους μηνιαῖος μισθός. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ἐκ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. Δ. 1780|1942, ὡς ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. Δ. 1828|1942 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς ἰσχυούσης περὶ προσωπικοῦ ξενοδοχείων ὅπου νομοθεσίας» σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τῆς Β' κατηγορίας, μεταξὺ τοῦ ὁποίου περιλαμβάνονται καὶ οἱ μάγειροι, χαρακτηρίζονται ὡς ὑπάλληλοι πάντες οἱ ἐργαζόμενοι εἰς ξενοδοχεῖα πολυτελείας καὶ τουριστικὰ τοιαῦτα πλὴν ἡ διάταξις αὕτη, ἐξαιρετικὴ οὖσα καὶ ἐφαρμοζομένη ἔχουσα μόνον ἐπὶ τῶν μαγείρων τῶν ξενοδοχείων ὅπου πολυτελείας καὶ τουριστικῶν τοιούτων, δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ κατ' ἀναλογίαν ἐπὶ τῶν μαγείρων ἁπάντων τῶν ξενοδοχείων, καὶ ὅσον κατ' ἀναλογίαν ἐφαρμόζῃ τοῦτο ἐκεῖ ὅπου ἐπιτρέπεται διὰ τῆς αὐτοτελοῦς τοῦ νομικοῦ λόγου ἐπὶ θεμάτων περὶ ὧν αἱ νόμοι σιωπῶσι καὶ οὐχὶ ἔτσι ὑπάρχῃ ὡς ἐν προκειμένῳ, νομικὸς κανὼν καὶ ἐξαιρέσεις τοῦ κανόνος τούτου, ὁπότε αἱ ἐξαιρέσεις δὲν ἐφαρμόζονται εἰς τὰ μὴ ἐξαιρούμενα θέματα, ἅτινα ὑπάγονται εἰς τὸν κανόνα. Ἀκολούθως τούτοις ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, τὰ ἐναντία δεχθεῖσα καὶ χαρακτηρίσασα τὸν ἐφεσιβλήτον (ἐνάγοντα) ὡς ὑπάλληλον καὶ οὐχὶ τεχνίτην (ἐργάτην) καὶ ἐπιδικάσασα εἰς αὐτὸν, πλὴν τὴν ἐκ μέρους τῆς ἐκκαλούσης (ἐναγομένης) γενομένην καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἣν εἰς τοὺς ὑπαλλήλους ἀνακούουσαν ἀποζημίωσιν τοῦ νόμου 2112|1920, ὡς τροποποιηθῇ διὰ τοῦ νόμου 4558|1930 καὶ οὐχὶ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ἐργάτου τοῦ Β. Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920, ἥτις καὶ τῷ κατεβλήθη ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης, ἡμόρτε καὶ μεταρρυθμισθεῖσα καὶ ἐξοφανισθεῖσα τυγχάνει, κατὰ τὸν σχετικὸν περὶ τούτου μοναδικὸν λόγον τῆς κρινομένης ἐφέσεως.

Ὁ διὰ τῶν πρωτοσέων τῆς ἐκκαλούσης νομίμως προβαλλόμενος αὐτοτελὴς λόγος ἐφέσεως, καθ' ὃν οὐχὶ ὀρθῶς διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ἐπεδικάσθη εἰς τὸν ἐφεσιβλήτον (ἐνάγοντα) ἠδικημένη ἀμοιβὴ δι' ἐργασίαν του παρασχεθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς τοῦ ἔτους, τῆς ἐργασίας του ταύτης μὴ οὔσης νόμιμος ἀπηγορευμένης, ἀφοῦ πρόκειται περὶ ἐργασίας ἐστιατορίου εἰς ἣν, κατὰ τὸ ἄρθρον 8 ἀριθ. 9 τοῦ Π. Δ. τῆς 8|14 Μαρτίου 1930 «περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», δὲν ἐπιβάλλεται ἡ ὑποχρέωσις τῆς κατὰ τὸν νόμον τοῦτον ὁριζομένης ἀναπαύσεως καὶ συνεπῶς ἡ ἀξίωσις τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐρείδεται εἰς σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας ἀντὶ ἀμοιβῆς, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὁ διὰ τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας καταβαλλόμενος εἰς τὸν ἐφεσιβλήτον μισθὸς ὑπερεκάλυπτε τὸ ποσὸν τοῦ κατοτάτου ὁρίου μισθοῦ τοῦ ὁριζομένου διὰ τῆς ἀπὸ 3 Μαρτίου 1939 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς οὗτος ἀναπροσαρμόσθη διὰ τῆς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, σὺν τῇ προσαυξήσει αὐτοῦ κατὰ 75ο|ο, συμφώνως τῇ ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 κοινῇ ἀποφάσει τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἕνεκα τῆς παρασχεθείσης ὑπ' αὐτοῦ ἐργασίας κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς τοῦ ἔτους, μὴ βασιμός ἐστι καὶ ἀπορριπτέος, διότι ἐκ τῶν συνδυασμένων διατάξεων τῶν ἄρθρων 680 § 1 καὶ 3 τοῦ Α.Κ. καὶ 3 τοῦ Α.Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» σαφῶς προκύπτει, ὅτι οἱ πρὸς τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας ἀντιτιθέμενοι ὅροι τῶν κατ' ἰδίαν συμβάσεων (ἀτομικῶν), ἐφ' ὅσον εἶναι εὐνοϊκώτεροι διὰ τὸν ἐπωφελούμενον ἐπικρατοῦσι τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ «εἶναι ἄκυροι μόνον ἐφ' ὅσον εἶναι δι' αὐτὸν δυσμενέστεροι» (πρβλ. Ἀ. Π. 176|1949, ΕΕΔ 8, σελ. 405 καὶ 309|1950, ΕΕΔ 9, σελ. 516). Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι οὐχὶ νομίμως ἡ ἀνωτέρω ἠδικημένη ἀμοιβὴ τοῦ ἐφεσιβλήτου ὑπελογίσθη διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ἐπὶ τοῦ πράγματι καταβαλλομένου εἰς αὐτὸν μισθοῦ καὶ οὐχὶ ἐπὶ τοῦ διὰ τῶν ἀνωτέρω συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καθοριζομένου, ὡς ἐπιτάσσει ἡ ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τῆς φράσεως αὐτῆς «καταβαλλόμενου τὸ κεκα-

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΞΗΡΤΗΜΕΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Σχέσις οδηγών αγοραίων αυτοκινήτων (ταξί) πρός ιδιοκτήτας

I

Έκτίμησις σχέσεως ώς συμβάσεως έργασίας καί όχι μισθώσεως πράγματος.—Ύπαγωγή οδηγού αυτοκινήτου εις προσωπικήν έξάρτησιν έκ τού έργοδότου.—Απαλλαγή τηρήσεως διατυπώσεων άρθρου 9 Ν. 118|1945 διά καταγγελίαν συμβάσεως έργασίας εις περίπτωσιν μηνύσεως κατά τού μισθωτού δι' αξιόποινον πράξιν κατά τήν έκτέλεσιν ύπηρεσίας του.—Αδιάφορος ό χρόνος ύποβολής τής μηνύσεως.—Επιφύλαξις δικαιωμάτων μισθωτού εις περίπτωσιν απαλλαγής του από κατηγορίας.

Αί διχογνωμίαι τής δικαστηριακής πράξεως διά τόν χαρακτηρισμόν τής σχέσεως των οδηγών αγοραίων αυτοκινήτων (ταξί) πρός τούς ιδιοκτήτας συνεχίζονται.

Ούτω, αντιθέτως πρός τάς υπ' αριθ. 10300|1950 Πρωτοδικείου Αθηνών, ώς έφειτείον (εισηγητής *Α. Μίχος*, ΕΕΔ 10, 208), υπ' αριθ. 7057|1950 (εισηγητής *Σ. Διαμαντάκος*, ΕΕΔ 10, 208), αί νεώτεραι αύται αποφάσεις τού πρώτου βαθμού τής εργατικής διαδικασίας θεωρούν τήν σχέσιν ταύτην ώς σύμβασιν έργασίας, διεπομένην υπό τής εργατικής νομοθεσίας καί όχι ώς μίσθωσιν πράγματος, ώς έδέχθησαν αί ανωτέρω πρωτοδικειακαί αποφάσεις. (Βλέπε καί συμφώνους πρός τάς κατωτέρω Πρωτοδίκου Αθηνών 8947|1950, Πρωτοδίκης *Μ. Κυριλλόπουλος*, ΕΕΔ 9, 1130, Πρωτοδίκου Αθηνών 4000|1950, Πρωτοδίκης *Δ. Σκούμπης*, ΕΕΔ 10, 20, Γνωμ. Νομικού Συμβουλίου Κράτους, ΕΕΔ 9,522 καί τάς έν σελ. 521 σημειώσεις μας, Πρωτοβαθμίου Επιτροπής Διαιτησίας 3|1950, ΕΕΔ 10, 213).

Η ύπαρξις των διχογνωμιών αύτών έν τή δικαστηριακή πράξει επηρεάζει βεβαίως καί τήν όμοιόμορφον εφαρμογήν τού Ν. 118|1945, άφού ύπαρχούσης αοριβάρας αμφισβητήσεως επί τινος νομικού ζητήματος, ή ενέργεια έπί τή βάσει εσφαλμένης νομικής ερμηνείας δύναται νά χαρακτηρισθή ώς ανυπαίτιος (βλέπε *Μιχαηλίδην—Νουάρον* έν Ερμ.Κ. άρθρ. 330, αριθ. 35) καί θά δύναται ό εργοδότης νά επικαλεσθή ύπέρ εαυτού συγγνωστήν πλάνην περί τόν νόμον, συγγνωστήν, άφού ή περί τά δίκαια πλάνη περί τήν ύπαγωγήν των πραγματικών περιστατικών εις διάταξιν νόμου δύναται κατά τάς περιστάσεις, νά κριθή ώς συγγνωστή (*Γ. Μπαλής*, Γεν. Αρχ. § 42, σ. 107), ώστε νά μή απαγγελθή ακυρότης τής καταγγελίας συμβάσεως έργασίας κατά τό άρθρον 9 Ν. 118|1945 έκ τής μή προσηκούσης πρός τούς όρισμούς αύτού ενεργείας τού εργοδότου.

Πρωτοδίκου Αθηνών 870|1951

Διαδικασία Ν. Γ?ΟΔ'

Πρωτοδίκης ό κ. **Σ. Παγώνης**

Δικηγόροι οί κ.κ. Ν. Μαρινόπουλος, Θ. Καρατζάννης

Διώκεται ή καταβολή εις τόν ένάγοντα έκ μέρους τού εναγομένου μισθού ενεργείας, συνεπεία συμβάσεως εξηρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου, από 24.11.50 μέχρι τής συζητήσεως τής υπό κρίσιν αγωγής, ώς έκ τής υπερημερίας τού δευτέρου τούτων νά δέχηται τάς προσφερομένας αύτώ υπηρεσίας τού ενάγοντος καί λόγω τού άκύρου τής απολύσεως του, ώς έκ τής μή τηρήσεως των νομίμων διατυπώσεων. Με τοιούτον περιεχόμενον καί αίτημα νόμω βάσιμός έστιν αύτη, ερειδομένη εις τά άρθρα 648 καί επ. τού Α.Κ., τόν Ν. 118|45, ώς επεξετάθη καί τροποποιήθη μεταγενεστέρως, καί έξεταστέα όθεν κατ' ουσίαν αποβαίνει.

Έβεβαιώθη ότι ό ένάγων, συνεπεία συμβάσεως μέ τόν εναγόμενον, ανέλαβε τήν εκμετάλλευσιν τού εις τόν τελευταίον τούτον ανήκοντος επιβατικού αυτοκινήτου μετά μετρητού (ταξί), έπί αναλόγοις ποσοστοίς δι' έκαστον διανυόμενον χιλιόμετρον, ώς έκ τής ούσιαιμένης δέ έξαρτήσεως τού ενάγοντος έναντι τού εναγομένου, δυναμένου νά επιβάλη έκάστοτε τάς απόψεις του διά τήν καλυτέραν εκμετάλλευσιν τού αυτοκινήτου καί τήν εντεύθεν αύξησιν των εισπράξεων, άγόμεθα εις τήν κρίσιν, ότι ή μεταξύ αύτών ένοικος σχέσις δέν έχει τόν χαρακτήρα τής μισθώσεως πράγματος, δυνάμει τής οποίας ό ιδιοκτήτης τού αυτοκινήτου εκμισθοί τούτο, χωρίς νά έχη δυνατότητα καταγγελίας τής συμβάσεως, άφού θά δεσμεύεται έκάστοτε έκ τού συνομολογουμένου χρόνου τής μισθώσεως, άλλά τήν τής μισθώσεως έργασίας, μέ παραχώρησιν έκ μέρους τού εργοδότου πράγματος, προκειμέ-

---

νονισμένον έκάστοτε ημερομίσθιον, ηύξημένον κατά 75 ο/ο, δέον, μεταρρυθμιζομένης καί κατά τούτο τής εκκαλουμένης αποφάσεως, νά επιδικασθή εις τόν εφεσίβλητον ένάγοντα διά τήν ειρημένην αιτίαν τό ποσόν τών δραχμών 165.350, τού Δικαστηρίου τούτου μή κωλυομένου εις τούτο, καθ' όσον τό Εφετείον, εξετάζον τήν υπόθεσιν έντός τών αιτήσεων τού εκκαλούντος, δικαιούται νά λάβη υπ' όψιν αύτεπαγγέλτως τόν νόμον (πρβλ. *Εύκλ.-Παπαδ.* Πολ. Δικον. § 251, σημ. 6).

Ο διά τών προτάσεων τής εκκαλούσης νομίμως προβαλλόμενος έτερος αύτοτελής λόγος έφέσεως, καθ' όν ή έν τή ηγηθείση σκέψει οφειλομένη υπ' αύτής εις τόν εφεσίβλητον ηύξημένη αμοιβή έξωφλήθη, τό πρώτον κατά την παρούσαν κατ' έφεσιν δίκην προτεινόμενος, απαράδεκτός έστι καί απορριπτέος (άρθρα 160 καί 747 § 2 Πολ. Δικον.), κατά τήν είδικήν περί τούτου ένστασιν τού εφεσιβλήτου, καθ' όσον δέν πρόκειται περί όψιγενούς ένστάσεως έξοφλήσεως.

νου νά χρησιμεύση τοῦτο. Ὡς μέσον ἐργασίας καὶ ἐν προκειμένῳ τοῦ αὐτοκινήτου, τοσαῦτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον, ἂν ἐπρόκειτο περὶ μισθώσεως πράγματος μὲ ποσοστὰ δι' ἕκαστον διανυόμενον χιλιόμετρον, θὰ ἠδύνατο ὁ ἐνάγων νὰ ἐργάζηται, ἐφ' ὅσον χρόνον ἤθελε καὶ καθ' ὡρισμένας ὥρας, ἀναλόγως τῶν διαθέσεών του, ἀποκρούων προσφορὰν ἐργασίας καὶ κρατῶν ἐν ἀκινησίᾳ τὸ αὐτοκίνητον, τοῦθ' ὅπερ βεβαίως ἀντίκειται εἰς τὰς πραγματικὰς προθέσεις τῶν συμβληθέντων, πολλῷ μᾶλλον τοῦ ἐναγομένου, ὅστις, ἔχων συμφέρον νὰ ἐκμεταλλευθῇ τὸ αὐτοκίνητον ἐντατικώτερον, ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει θὰ ἦτο γνωστὸν τὰ συμβαλλόμενα, καθ' ἓν τρόπον ὑποστηρίζει ἤδη ὁ ἐναγόμενος, ὥστε νὰ μὴ δύναται τὸ κυριαρχὴ ἑκάστοτε ἀπολύτως τοῦ αὐτοκινήτου του, ἀφοῦ μὲ τὴν μίσθωσιν ἔργου θὰ ἀναμένῃ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου τῆς μισθώσεως, διὰ νὰ ἀποδοθῇ εἰς αὐτὸν τὸ αὐτοκίνητον, ἐνῷ μὲ τὴν μίσθωσιν ἀπηρεσιῶν θὰ δύναται εὐχερέστερον καὶ συχνότερον νὰ ἀσκῇ ἐργοδοτικὸν ἔλεγχον. Πρόσθετον ἐπιχείρημα ὑπὲρ τῶν ἀπόψεων τοῦ ἐνάγοντος εἶναι καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ νομοθέτης, τελῶν ἐν γνώσει τῶν οὕτω πως παγίων σχεδὸν ὅρων τοιούτων συμβάσεων ἐν τῇ καθ' ἡμέραν βίῳ, ἀπεδέχθη καὶ ἐκφράζει τὴν βουλησίν του διὰ τοῦ Α. Ν. 199|36 καὶ Β. Δ. 14|8—8|9 τοῦ 1950 ἔτους, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ὁποίων ἀναγνωρίζεται δικαίωμα ἀναπαύσεως ἐπὶ μίαν ἡμέραν κατ' ἑβδομάδα καὶ ὡρισμένων ἐργασίμων ὡρῶν ἡμερησίως, ἐπὶ τῇ βάσει προφανοῦς τῆς ὀρθῆς κρίσεως ὅτι ἡ τοιαύτη ἔνταμος σχέσις μεταξὺ τοιούτων συμβαλλομένων εἶναι ἡ τῆς μισθώσεως ὑπηρεσιῶν. Ἀπορριπτέον ὅθεν ἡ ἔνστασις τοῦ ἐναγομένου περὶ ἀναριθμοδιότητος ἡμῶν.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ Ν. 2112, ἐν ὄψει τῆς ἀπαλληλιαίας ἰδιότητος τοῦ ὁδηγοῦ ἐπιβατικοῦ αὐτοκινήτου, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὸ ἄρθρον 9 § α τοῦ Ν. 1111|45, ὡς ἐπεξειράθη καὶ ἑτεροποιήθη μεταγενεστέρως, ὁ ἐργοδότης δύναται νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἄνευ τηρήσεως προθεσμιῶν καὶ λοιπῶν γενικῶν διατυπώσεων, ὁσάκις ὑποβάλλεται μήνυσις ἐναντίον τοῦ ἀπαλλήλου δι' ἀξιοποίνων πράξιν διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς ὑπηρεσίας του. Ἐκ τῆς προσαγομένης ἐν ἀντιγράφῳ μηνύσεως τοῦ ἐναγομένου κατὰ τοῦ ἐνάγοντος ἀπὸ 2.1.51 προκύπτει, ὅτι ὑπεβλήθη αὕτη μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἐνάγοντος, πρὸ τῆς ἐπιδόσεως ὅμως αὐτῷ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, δι' ἀνεξαρτήτου αὐτῆς πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀνατεθείσης εἰς τὸν ἐνάγοντα ὑπηρεσίας καὶ διαπραχθείσαν κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐκτελέσεως αὐτῆς, ἐπηρεαζούσαν δὲ ἀμέσως τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τῆς ἐνδίκου συμβάσεως ἐργασίας. Ἡ καταμηνυθεῖσα πρᾶξις, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, ἦκεν ἐπίδραση εἰς βάσιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐργοδότου καὶ νομίμως οὗτος προέβη εἰς τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἐναγοντος ἐν ὄψει τοῦ ἀπωτελέσματος τῆς ποινικῆς δίκης, μετὰ τὸ πέρας τῆς ὁποίας, ἐν περιπτώσει ἀπαλλαγῆς τοῦ, δικαιοῦται οὗτος νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ἀξιώσεών του, οὐδεμίαν δὲ ἀσκεῖ νομικὴν ἐπιρροὴν τὸ γεγονὸς ὅτι ἐν προκειμένῳ ἡ μήνυσις ὑπεβλήθη μετὰ τὴν ἀπόλυσιν, ἀφοῦ ἐξ οὐδεμιᾶς διατάξεως τῶν ὡς ἄνω νόμων προκύπτει ἡ ἀντίθετος ἐκδοχή, καθ' ἣν ἡ μήνυσις δέον νὰ ὑποβάλληται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον μέχρι τῆς ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ (Α Π 531|1938, ΕΕΝ 179, Πρωτοδ. Πειραιῶς 525|50 ΕΕΔ 9, 714). Κατ' ἀκολουθίαν ἡ ἐν προκειμένῳ καταγγελία συμβάσεως, καίτοι ἀτόπως ἀσκηθεῖσα, νομίμως ἐπέφερε τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, μὲ τὴν ἐπιφύλαξιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐνάγοντος, ἐν περιπτώσει ἀπαλλαγῆς του, καὶ δέον ν' ἀπορριφθῶσιν οἱ ἀντίθετοι ἰσχυρισμοὶ τοῦ ἐνάγοντος καὶ ἡ ἐνδικος ἀγωγή του, καθ' ὅσον ἐπιδιώκει καταβολὴν ἀποδοχῶν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως καὶ ἐφ' ἑξῆς.

Π

Σχέσις ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ταξί.— Θεώρησις ὡς συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας.— Κριτήριον συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας.— Τρόπος πληρωμῆς.— Ἀδιάφορον διὰ τὴν φύσιν τῆς σχέσεως ὡς συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας ὁ προσδιορισμὸς τῆς ἀμοιβῆς τοῦ μισθωτοῦ εἰς ποσοστά.

Πρωτοδίκου Πατρῶν 390|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ν. Παπανικολάου**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Ἰωαννακόπουλος, Δ. Καρασαββίας

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ὁ ἐνάγων ἐκτίθησιν, ὅτι δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου προσελήφθη ὑπὸ τῶν ἐναγομένων τὴν 10 Μαΐου 1949, ὡς ὁδηγὸς ἐπιβατικοῦ αὐτοκινήτου ταξί, δι' οὗ ἐξετέλει μεταφορὰς προσώπων ἐπὶ μισθῷ ὑπολογιζομένῳ εἰς ποσοστὸν 20 0|0 ἐπὶ τῶν ἀκαθαρίστων εἰσπράξεων τοῦ αὐτοκινήτου, ἀνερχομένων εἰς 4.000.000 μηνιαίως. Ὅτι, ὢν ἠσφαλισμένος εἰς τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, εἰργάσθη παρὰ τοῖς ἐναγομένοις μέχρι τῆς 12 Ἰουνίου 1950, ὅτε ἀπελύθη ἀκύρως, ὡς μὴ τηρηθεισῶν τῶν προϋποθέσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118 ἔτους 1945 καὶ κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος. Ἀκολούθως αἰτεῖται τὴν καταψήφισιν τῶν ἐναγομένων εἰς τὴν καταβολὴν αὐτῷ τῶν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως μέχρι τῆς ἀγωγῆς ἀποδοχῶν του, ὡς τῷ ὀφειλομένων, μὴ ἀποδεχθέντων τὴν προσφερομένην ἐργασίαν του. Οὕτως ἔχουσα εἶναι τοῖς νόμιμος ἡ ἀγωγή, στηριζομένη εἰς τὰ ἄρθρα 653 καὶ 656 τοῦ Α. Κ., ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 9 τοῦ νόμου 118|1945.

Ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων σχέσις εἶναι σύμβασις μισθώσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας καὶ οὐχὶ σύμβασις μισθώσεως πράγματος (τοῦ αὐτοκινήτου), ὡς ἰσχυρίζονται οἱ ἐναγόμενοι. Ὅτι συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας κατὰ τὴν οὐσίαν τοῦ νόμου 118 (ἄρθρον 6 νόμου 765|43 ἄρθρ. 6 Ν.Δ. 8.11|5|1946) ὑφισταμένης κυρίως, ὅταν ὁ μισθωτὸς τελῇ ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας του εἰς προσωπικὴν ἐξάρτησιν ἐκ τοῦ ἐργοδότου, ἤτοι ὅταν ἐργάζεται ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν καὶ ἐπαγρύπνησιν τούτου, χωρὶς ν' ἀπαιτῆται καὶ ἡ ἀποξένωσις τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ πάσης προσωπικῆς

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΙΣ ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Καταγγελία συμβάσεως έργασίας μισθωτών Νοσηλευτικών Κοινωφελών Ιδρυμάτων

Καταργησις διά Ν.Δ. 1255|1949 προϋφισταμένων αύτοῦ ἐξαιρέσεων ὑπαγωγῆς μισθωτῶν εἰς ἀσφάλισιν Ταμείου Ἀνεργίας. — Καθορισμός κύκλου ἀσφαλιζομένων μισθωτῶν μετὰ τὸ Ν.Δ. 1255|1949. — Τύχη Ν. 291|1943 περὶ μισθωτῶν Κοινωφελῶν Νοσηλευτικῶν Ἱδρυμάτων μετὰ τὸ Ν.Δ. 1255|1949. — Ἔκτασις ἐφαρμογῆς β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920. — Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ Νοσηλευτικῶν Ἱδρυμάτων.

Ὡς ἐξάγεται καὶ ἐκ τῆς παρατιθεμένης ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, τείνει νὰ ἐπικρατήσῃ ἐν τῇ νομολογίᾳ ἡ ὀρθή, ὡς ἐπανειλημμένως ἐσημειώθη, ἄποψις, ὅτι μετὰ τὸ Ν. Δ. 1255|1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945 (ΕΕΔ 8, 961) θεωροῦνται καταργημέναι αἱ προϋφισταμέναι αὐτοῦ ἐξαιρέσεις ὑπαγωγῆς μισθωτῶν εἰς τὸν Ν. 118|1945 (οὕτω καὶ αἱ ἐν ΕΕΔ 10, 311 δικαστικαὶ ἀποφάσεις, βλέπε καὶ κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. 21|1950 Πρωτοδικου Σερρῶν).

Περαιτέρω ἡ αὐτὴ ἐν λόγῳ ἀπόφασις, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν της περίπτωσιν μισθωτοῦ παρεχόντος ὑπηρεσιακὰς ἐργασίας εἰς τὸ ἐνταῦθα θεραπευτήριον «Εὐαγγελισμός», ἀκολουθεῖ τὴν γνωστὴν ἄποψιν (βλέπε καὶ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 10637|1950, εἰσηγητὴς *Β. Φαρμακίδης*, ΕΕΔ 10, 272), ὅτι ἡ περίπτωσις αὕτη δὲν καλύπτεται ὑπὸ τοῦ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐκτάσεως τοῦ Ν. 2112|1920» καὶ συνεπῶς — εἶναι τὸ θέμα τῆς ἀποφάσεως — δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν οὔτε τὸ ἄρθρον 7 τοῦ Ν. 2112|1920 περὶ τῶν ἐκ τῆς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας συνεπειῶν (βλέπε περὶ τῆς ἐκτάσεως ἐφαρμογῆς τοῦ β. δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 σημειώσεις μας εἰς ΕΕΔ 10, 272).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 448|1951

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ'
Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Ψιλέπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ **Ε. Ποταμίτης**
Δικηγόροι ὁ κ. Δ. Γαβριηλίδης

Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἀφεσιβλήτου ὅτι διὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἐκκαλουμένου δὲν ὑπεχρεοῦτο νὰ τηρήσῃ τὰς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118|1945, καθ' ὅσον διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 291|1943, κυρωθέντος διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 305 καὶ 324 τοῦ 30-5-1946 πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, συμφώνως πρὸς τὸ ΣΤ|1946 ψήφισμα, ὡς πρὸς τὰ κοινωφελῆ νοσηλευτικὰ ἱδρύματα, οἷον κατ' ἔξοχὴν εἶναι καὶ τὸ ἐφεσίβλητον, δὲν ἰσχύουν διὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν οἱ περιορισμοὶ τοῦ προμνησθέντος νόμου 118|45, μὴ βάσιμός ἐστι καὶ ἀπορριπτέος, διότι ἡ διάταξις τοῦ νόμου 291|1943, καίτοι εἰδική, κατηργήθη ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, ὡς τοῦτο προκύπτει ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ νόμου καὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου τούτου, ἰδίᾳ δὲ 1) τοῦ ἄρθρου 1 § 1, καθ' ἣν ὡς μοναδικὸν κριτήριον διὰ τὴν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ὑπαγωγὴν ἀρκεῖ ἡ ἰδιότης τοῦ μισθωτοῦ, παρέχοντος ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἐναντι ἀμοιβῆς, ἡ ἀπασχόλησις αὐτοῦ εἰς περιφερείας, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α καὶ ἡ ἀσφάλισις αὐτοῦ παρ' αὐτῷ ἢ παρ' ἑτέρῳ Ὀργανισμῷ Κοιν. Ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας, 2) τοῦ ἄρθρου 1 § 2 ἐδ. 2, ἐν ᾧ περιοριστικῶς ἀναφέρονται αἱ ἐπιχειρήσεις, ὧν οἱ μισθωτοὶ δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν, μεταξὺ τῶν ὁποίων δὲν περιλαμβάνονται καὶ τὰ κοινωφελῆ νοσηλευτικὰ ἱδρύματα καὶ 3) τοῦ ἄρθρου 11 § 7, δι' οὗ κατηργήθη πᾶσα διάταξις τῆς κειμένης νομοθεσίας, ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ προμνησθέντος νομοθετικοῦ διατάγματος. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ὁ μεταγενέστερος γενικὸς νόμος δὲν καταργεῖ ἀρχαιότερον εἰδι-

πρωτοβουλίας ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας του (Α.Π. 395|46. Θέμ. ΝΗ' σελ. 46, 565|49, ΞΑ' σελ. 199).

Τὴν φύσιν ταύτην τῆς σχέσεως δὲν μεταβάλλει ὁ καθορισμὸς ὡρισμένου ἐπὶ τοῦ εἰσπραττομένου κατὰ χιλιόμετρον ποσοῦ, καταβαλλομένου ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος εἰς τοὺς ἐναγομένους. Τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ μίσθωμα διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ αὐτοκινήτου, ὁπότε θὰ ἐπρόκειτο μισθώσεως πράγματος, ἀλλ' ἀντιπροσωπεύει τὰς εἰσπράξεις, καταβλητέας εἰς τὸν ἐργοδότην μετ' ἀφαίρεσιν τοῦ ἐπὶ πλέον εἰσπραχθέντος, συνισταμένου εἰς μικρὸν σχετικῶς ποσοστὸν καὶ ἀποτελοῦντος τὸν μισθὸν τοῦ ἐργαζομένου. Ἐξ ἑτέρου εἶναι ἀδιάφορος διὰ τὴν φύσιν τῆς σχέσεως ὡς συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας ὁ κατὰ ταὐτὸν τρόπον προσδιορισμὸς τῆς ἀμοιβῆς τοῦ μισθωτοῦ, συναμένης κατ' ἄρθρ. 6 τοῦ νόμου 755|1943, διατηρηθέντος ἐν ἰσχύϊ διὰ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν.Δ. 8|11|5|194', νὰ προσδιορίζεται ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐργασίας (Ε 29 - 30 Θέμ. ΞΑ σελ. 606, περὶ τῆς σχέσεως ὁδηγῶν ταξὶ πρὸς τοὺς ἰδιοκτήτας, ἅρα Γνωμ. Νομικοῦ Συμβουλίου ὑπ' ἀριθ. 8|141|50 ἐν ΕΕΔ τόμ. 9, σελ. 521). *

* Ἴδε ἐπίσης συμφώνως Durand - Vitu: Traité de droit du travail (1950) T. II § 181, 2ο

Γ.Α.Γ.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΛΙΓΝΙΤΟΡΥΧΕΙΩΝ

Καθορισμός κύκλου ἀσφαλιζομένων κατ' ἀνεργίας μισθωτῶν μετά τό Ν. Δ. 1255|1949

Κριτήριον ὑπαγωγῆς μισθωτῶν εἰς ἀσφάλισιν Ταμείου Ἀνεργίας μετά τό Ν.Δ. 1255|1949 ἢ ἀσφάλισις εἰς Ὀργανισμόν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατά τῆς ἀσθενείας.— Κατάργησις διά Ν.Δ. 1255|1949 προϋφισταμένων ἐξαιρέσεων ὑπαγωγῆς μισθωτῶν εἰς Ν. 118|1945.— Ὑπαγωγή ἑπομένως καί μισθωτῶν λιγνιτωρυχείων.

Ἀπηχεῖ καί ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη δικαστική ἀπόφασις τήν τεινομένην, ὡς ἐσημειώθη ἀνωτέρω (σελ. 367), νά ἐπικρατήσῃ ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει ἄποψιν, ἐνισχυομένην καί ἐκ σαφῶν ἑρμηνευτικῶν βουλημάτων (βλέπε ἰδίως εἰσηγητικήν ἔκθεσιν Ν.Δ. 1255|1949 ἐν ΕΕΔ 8, 964 ἑξ.), ὅτι μετά τόν δι' οὗ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 νέον καθορισμόν τῶν ὑπαγομένων εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας μισθωτῶν ἔπαυσαν αἱ προϋφισταμέναι τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 ἐξαιρέσεις ὑπαγωγῆς εἰς τόν Ν. 118|1945 (βλέπε καί σαφῆς ἄρθρ. 11 Ν.Δ. 1255|1949, ΕΕΔ 8, 964).

Οὕτως εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Ν. 118|1945 καί τήν κατά τό ἄρθρ. 9 αὐτοῦ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, ἐπί ποινῇ ἄλλως ἀκυρότητος αὐτῆς, ὑπάγονται ἤδη καί οἱ μισθωτοί λιγνιτωρυχείων (περί αὐτοῦ ἡ παραπεμφθεῖσα δικαστική ἀπόφασις) καί περί τῶν ὁποίων προσέβλεπον οἱ προϋφισταμένοι τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 νόμοι 817|1946 (ΕΕΔ 5, 57), 947|1946, (ΕΕΔ 5, 159), σύμφωνος καί ἡ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 9946|1950 (Πρωτοδικεῖον *Β. Τριανταφύλλου*, ΕΕΔ 9, 904, ἔνθα ἐκτενέστεραι σημειώσεις μας).

Ἡ ἀπόργησις τῶν προϋφισταμένων τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 ἐξαιρέσεων ὑπαγωγῆς μισθωτῶν εἰς τόν Ν. 118|1945 ἀπαγγέλλεται ἤδη ρητῶς ὑπό τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, ὥστε τά μή ἀπομένῃ ἔδαφος ἐρεύνης ἂν ὁ νεώτερος γενικός νόμος (τό Ν.Δ. 1255|1949) καταργῇ τούς ἀρχαιοτέρους εἰδικούς, μολονότι καί ἐκ τοῦ σκοποῦ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, ἐπιδιώξαντος νά καταστήσῃ καθολικήν σχεδόν τήν ἀσφάλισιν τῶν μισθωτῶν κατά τῆς ἀνεργίας, θά συνήγετο ἡ σιωπηρά κατάργησις τῶν ἀντιθέτων εἰδικῶν διατάξεων (πρβλ. καί Α.Π. 78|1951, ἀνωτέρω σελ. 870) καί ἂν δέν ὑπῆρχεν ἡ ρητή καί σαφής διάταξις τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949.

Προκειμένου, ἄλλως τε, περί τῶν μισθωτῶν λιγνιτωρυχείων καί μεταλλείων, δέν δύναται νά λεχθῇ κατά κυριολεξίαν, ὅτι οἱ εἰδικοί, προϋφισταμένοι τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, νόμοι 817|1946 καί 947|1946 ἐξήρουν τούς μισθωτούς αὐτῶν τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τόν Ν. 118|1945, ἀλλ' ἐξήρουν ταύτην ἐκ τῆς ἐγγραφῆς πρός τό Ταμεῖον Μεταλλευτῶν δηλώσεως τῶν ἐπιχειρήσεων, καθωρίζον δηλαδή ὡρισμένας προϋποθέσεις ὑπαγωγῆς εἰς τόν Ν. 118|1945, πλήν ὁ κανών οὗτος δέν εἶναι ὁδιάσπαστος, ἔχων ἐφαρμογήν, ὅταν ἐκ τοῦ σκοποῦ καί τοῦ περιεχομένου τοῦ νεωτέρου νόμου δέν συνάγεται ἐναντία βούλησις τοῦ νομοθέτου (πρβλ. Α.Π. ὁλομ. 120|1940, ΕΕΝ 2' σελ. 250), ὡς ἐν προκειμένῳ συμβαίνει, ἐνθα ἐκ τοῦ σκοποῦ τοῦ συνόλου τοῦ περιεχομένου τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 καί τῆς αἰτιολογικῆς αὐτοῦ ἐκθέσεως σαφῶς προκύπτει, ὅτι κατηργήθησαν ἅπασαι αἱ προηγούμεναι αὐτοῦ νομοθετηθεῖσαι ἐξαιρέσεις ὑπαγωγῆς τῶν μισθωτῶν εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ νόμου 118|1945 καί ἑπομένως καί αἱ ἐξαιρέσεις περί καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατά τό ἄρθρον 9 τοῦ αὐτοῦ νόμου 118|45.

Διά τοῦ ἄρθρου 12 § 2 τοῦ νόμου 2112 τοῦ 1920 παρεσχέθη εἰς τήν ἐκτελεστικήν ἐξουσίαν τό δικαίωμα, ὅπως ἐπεκτείνῃ τήν ἐκ τοῦ νόμου τούτου ὑποχρέωσιν τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καί ἐπί τῶν τεχνιτῶν, ὑπηρετῶν καί ἐργατῶν βιομηχανικῶν, βιοτεχνικῶν, μεταλλευτικῶν ἢ χειροτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων, ὡς καί ἐπί πάσης φύσεως ὑπηρετῶν ἢ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων κατ' οἶκον προσλαμβανομένων. Κατόπιν δέ τῆς ἐξουσιοτήσεως ταύτης καί συμφώνως πρός αὐτήν ἐξεδόθη τό Β.Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920, δι' οὗ, καθ' ἃ ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων αὐτοῦ καί ἰδίᾳ τοῦ ἄρθρου 3 αὐτοῦ προκύπτει, ἐτέθησαν κανόνες δικαίου, ρυθμίζοντες τάς ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας καί ὑπ' αὐτοῦ προβλεπομένας ἐννόμους σχέσεις μόνον τῶν ὡς ἄνω καί ὑπό τοῦ ἄρθρου 12 § 2 τοῦ νόμου 2112 ἀναφερομένων μισθωτῶν, ἀφοῦ ἄλλως ἡ παρ' αὐτοῦ ρύθμισις τοῦ θέματος καί ἐπί ἄλλων κατηγοριῶν μισθωτῶν θά ἐγίνετο ὑπέρ τήν δοθεῖσαν εἰς τήν ἐκτελεστικήν ἐξουσίαν ἐξουσιοδότησιν καί συνεπῶς θά ἐστερεῖτο κύρους. Ἀκολούθως τούτοις, ἐφ' ὅσον τό ἐφεωρίβλητον ναυαγιαιρευτικόν ἔδρυμα δέν περιλαμβάνεται μεταξύ τῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ ἄρθρου 12 § τοῦ νόμου 2112|20, ἕπεται ὅτι ἡ σύμβασις αὐτοῦ μετά τοῦ ἐκκαλοῦντος δέν ρυθμίζεται ὑπό τοῦ προμνησθέντος Β. Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 καί συνεπῶς δέν ἔχει κατ' ἀναλογίαν ἔδαφος ἐφαρμογῆς οὐδέ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπό τοῦ νόμου 4558|1930, ὑπό τοῦ ὁποίου ὁρίζεται, ὅτι πᾶσα μονομερής μεταβολή τῶν ὅρων τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως, βλάπτουσα τόν ὑπάλληλον, θεωρεῖται ὡς καταγγελία ταύτης, δι' ἣν ἰσχύουσι αἱ διατάξεις τοῦ ἀνωτέρω νόμου, τά δέ ἐναντία ὑπό τοῦ ἐκκαλοῦντος ὑποστηριζόμενα μή βάσιμά εἰσι καί ἀπορριπτέα (πρβλ. Α.Π. 85|1949, ΕΕΔ 8, σελ. 273 καί *Ι. Καποδίστρια*, Ἑρμην. Ἐργατικοῦ Δικαίου § 446).

αί ὁποίαι ἤδη θεωροῦνται ὀρθῶς ὡς κατηργημέναι.

Πρωτοδίκου Σερρῶν 21|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΒΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ι. Ἀγαλλόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Χορταρᾶς, Δ. Φωτιάδης

Διά τῆς ὑπό κρίσιν ἀγωγῆς, δι' ἧς ὁ ἐναγων, ἰσχυριζόμενος ὅτι προσελήφθη παρά τῆς ἐναγομένης ἑταιρίας λιγνιτωρυχείων, δυναμει συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου δι' ἀόριστον χρόνον, ὡς σωφέρ τοῦ φορτηγοῦ της αὐτοκινήτου καί εἰργάσθη παρ' αὐτῇ ἀπό τῆς προσλήψεώς του (14 Μαρτίου 1950) μέχρι 31ης Αὐγούστου 1950, ὅτε ἀπελύθη παρ' αὐτῆς ἀκύρως, ἄνευ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ νόμου 118|45, αἰτεῖται τήν καταφήφισιν τῆς ἐναγομένης εἰς τήν πληρωμήν τῶν ἀπό τῆς ἀκύρου ταύτης ἀπολύσεως μισθῶν του, εἶναι νόμιμος, κατά τά ὁμέσως κατωτέρω ἐκτιθέμενα, ὡς στηριζομένη εἰς τάς περί μισθώσεως ἐργασίας διατάξεις τοῦ Α.Κ. (ἄρθρ. 648 ἐπ., Νομον 118|45 καί Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946, ὡς τά δύο τελευταία νομοθετήματα ἐτροποποιήθησαν διά τοῦ Ν.Δ. 125|1949). Καί εἶναι μέν ἀληθές, ὅτι ἡ ἐναγομένη, ὡς ἐπιχείρησις λιγνιτωρυχείου ἐξηρέθη δυνάμει εἰδικοῦ νόμου 817|1946 καί Α.Ν. 947|1946 τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ νόμου 118|1945, καθ' ὅσον δέν ὑπέβαλε πρός τό Ὑπουργεῖον Ἐργασίας καί εἰς Ταμεῖον Μεταλλευτῶν αἴτησιν περί ὑπαγωγῆς τοῦ προσωπικοῦ της εἰς τήν ἀσφάλισιν κατά τῆς ἀνεργίας, ἀλλά μεταγενεστέρως, ρυθμισθέντος ἐπί νέας βάσεως, διά τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν.Δ. 1255 τῆς 31|31.10.49 περί τροποποιήσεως ἐνιων διατάξεων τοῦ ν. 118|45 «περί ἀσφαλίσεως κατά τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων», τοῦ κύκλου τῶν ὑπαγομένων εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ἡ ἐξαίρεσις αὐτη κατηργήθη, διότι ὁρίζεται, ὅτι εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Τ.Α. ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς πάντα τά πρόσωπα, τά παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἤ ὑπηρεσίαν ἔναντι ἀμοιβῆς, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου καί ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦνται εἰς περιφερείας, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ τό Ι.Κ.Α. καί ἀσφαλίζονται παρ' αὐτῷ ἤ ἑτερῳ Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατά τῆς ἀσθενείας, ἐξαιρουμένων μόνον α) τῶν πληρωμάτων τῶν ἐμπορικῶν πλοίων β) τῶν ἠσφαλισμένων κατά τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας εἰς ἑτέρους ἀσφαλιστικούς Ὀργανισμούς καί γ) τῶν εἰς τάς φορτοεκφορτωτικάς ἐργασίας τῶν λιμένων τοῦ Κράτους προσλαμβανομένων δι' ὡρισμένον χρόνον σημειωτῶν ἐμπορευμάτων καί ἐργατῶν πάσης κατηγορίας. Οὕτω ὡς κριτήριον ὑπαγωγῆς εἰς τήν ἀσφάλισιν τίθεται τοῦ λοιποῦ ἡ ἰδιότης τοῦ ἐργαζομένου ὡς μισθωτοῦ ἠσφαλισμένου κατά τῆς ἀσθενείας ἤ ἡ ἀπασχόλησις αὐτοῦ εἰς κέντρον ἀσφαλίσεως, ἐγκαταλειφθέντος τοῦ παλαιοῦ κριτηρίου ἐκ τοῦ εἴδους τῆς ἐπιχειρήσεως ἤ ἐκμεταλλεύσεως τοῦ ἀπασχολοῦντος τόν μισθωτόν ἐργαδάτου (πρβλ. ἐρμηνευτικήν ἐγκύκλιον Ὑπουργείου Ἐργασίας 56330|19.12.47 εἰς *Σπ. Κουβέλη*, Ἡ περί Τ.Α. Νομοθεσία, σελ.120 ἐπ., ΕΕΔ 9, σελ. 37, Πρωτ. Ἀθηνῶν 2946|1950 ἐν ΕΕΔ 9, σελίς 994 καί σύμφωνα σχόλια περιοδικοῦ), διά δέ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 11 παρ. 7 ἰδίου Ν.Δ. (1255) πᾶσα διάταξις τῆς κειμένης νομοθεσίας (πρόκειται περί ἐξαιρέσεων κλπ.), ἀντικειμένη εἰς τόν νόμον τοῦτον καταργεῖται. Διά τοῦ νόμου τούτου ρυθμίζονται, καθ' ὅ εἴρηται ἀνωτέρω, ἄλλως αἱ προϋποθέσεις ἀσφαλίσεως τῶν μισθωτῶν κατά τῆς ἀνεργίας καί καθορίζονται ἄλλαι ἐξαιρέσεις, ὅσαι περιοριστικῶς ἀπαριθμοῦνται ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 αὐτοῦ, καταργουμένων ὅλων ὅσαι δι' εἰδικούς ἑκάστοτε λόγους καθιερώθησαν δυνάμει εἰδικῶν νόμων (σοφτε Πρωτοδ. Ἀθηνῶν 8395|1950 ἐν ΕΕΔ 9, σελίς 928 καί ἀντίθετα σχόλια περιοδικοῦ). Ἡ ἄποψις αὕτη ἐνισχύεται ἐκ τοῦ ὅτι μετά τήν κατάργησιν διά τοῦ Ν.Δ. 1255 τῶν διαφόρων ἐξαιρέσεων παρέστη ἀνάγκη ὁ νομοθέτης νά ἐπανέλθῃ εἰς τό παλαιόν καθεστώς, ἐπαναφέρων τάς ἐξαιρέσεις ὅπου κατ' αὐτόν ὑπῆρχε λόγος. Οὕτως ἔχομεν ὑπ' ὄψιν τόν ὑπ' ἀριθμ. 1545|1950 Α.Ν., δι' οὗ ὡρίσθη, ὅτι δέν ἔχει καί σήμερον ἐφαρμογήν ἐπί τῶν ἀτμηλάτων σιδηροδρομικῶν δικτύων τῆς χώρας καί δή ἀπό τῆς ἰσχύος του (ΕΕΔ τόμος 9, 1078). Ἐξετάζεται δθεν ἡ ἀγωγή ὡς νόμῳ βασιμος, ἀποσριπτομένων πάντων τῶν περί τοῦ ἐναντίου ἰσχυρισμῶν τοῦ ἐναγομένου καί ἐκείνου βεβαίως, καθ' ὃν ὁ νόμος 1255 ρητῶς ἐξαιρεῖ τούς μισθωτούς μεταλλευτικῶν ἐπιχειρήσεων, ἀφοῦ διά τάς ἐπιχειρήσεις ταύτας ἔχει θεσπισθῇ ἀσφάλισις κατά τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας εἰς ἕτερον ἀσφαλιστικόν Ὀργανισμόν, ἤτοι τό κατά νόμον ΒΩΜΑ' Ταμεῖον Μεταλλευτῶν, διότι διά τοῦ νόμου, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν διατάξεων αὐτοῦ, προβλέπεται περίθαλψις περί τῶν παθόντων εἰς τά μεταλλεῖα ἤ μεταλλουργεῖα καί τῶν οἰκογενειῶν των καθιερουμένων ἀσφαλιστικῶν περιπτώσεων ἐδυστυχήματος· καί συντάξεων, παρέχονται φάρμακα καί νοσήλεια καί συνιστάται τό Ταμεῖον Ἀλληλοβοηθείας (ἄρθρ. 42) πρός καταβολήν τῶν μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου βοηθημάτων καί συντάξεων εἰς τούς παθόντας (ὅρα Κωδ. Νόμ. ΒΩΜΑ' διά Π. Δ. 23 Μαρτίου|30 Ἀπριλίου 1925 «περί περιθάλψεως τῶν ἐν τοῖς μεταλλείοις καί μεταλλουργείοις παθόντων καί τῶν οἰκογενειῶν των» εἰς συλλογήν ἐργατικῶν νόμων *Σπ. Ἀντύπα*, 595). Ἄλλως τε καί ἐκ τῆς σχετικῆς ἐγκυκλίου τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ 56300|1949 (ἐνθ'ἀνωτέρω) προκύπτει, ὅτι ἐξαιροῦνται οἱ μισθωτοί οἱ ἠσφαλισμένοι κατά τοῦ κινδύνου ἀνεργίας εἰς ἑτέρους ἀσφαλιστικούς Ὀργανισμούς. Τοιοῦτοι δ' Ὀργανισμοί εἶναι 1) Ὀργανισμός Ἀνεργίας, παρά τῷ Ταμείῳ Συντάξεως Προσωπικοῦ Ἀθηναϊκῶν ἐφημερίδων, 2) ὁ Λογαριασμός Ἀνεργίας παρά τῷ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν καί 3) ὁ Λογαριασμός Ἀσφαλίσεως παρά τῷ Ταμείῳ Συντάξεων Ὑπαλληλικοῦ καί Συντακτικοῦ Προσωπικοῦ Ἐφημερίδων Θεσ|νίκης.

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

ΕΥΘΥΝΗ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ ΕΠΙ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

Θέσπισις Κοινωνικών Ασφαλίσεων καί μεταρρυθμίσεις τοῦ Ν. 551

Ἀπαλλαγή διά Ν. 6298|1934 «περί Κοινωνικών Ἀσφαλίσεων» ἐργοδότου τῆς ὑπό τοῦ Ν. 551 ἀποζημιώσεως, εἰς περίπτωσιν ὑπαγωγῆς παθόντος ἐργατικόν ἀτύχημα εἰς ἀσφάλισιν Ι.Κ.Α.— Περιορισμός μόνον εὐθύνης ἐργοδότου εἰς καταβολήν ἀποζημιώσεως κατά τό κοινόν ἀστικόν δίκαιον, ἐάν τό ἀτύχημα προῆλθεν ἐκ δόλου τοῦ ἐργοδότου ἤ τῶν ὑπ' αὐτοῦ προαιρεθέντων.— Μή ἐξομοίωσις βαρείας ἀμελείας πρός δόλον.— Βάσις ἀγωγῆς περί ἀναγνωριστικῆς συμβάσεως.— Ἀπαράδεκτον νέας βάσεως ἀγωγῆς περί ἐκ προθέσεως μή τηρήσεως τῶν ὑπό νόμων προφυλακτικῶν τοῦ μισθωτοῦ μέτρων.

Τό ζήτημα τῆς εὐθύνης τοῦ ἐργοδότου, εἰς περίπτωσιν ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, μετά τάς Κοινωνικάς Ἀσφαλίσεις καί ἐφ' ὅσον αὗται ἔχουν ἐπεκταθῆ εἰς τόν τόπον, ἔνθα συνέβη τό ἀτύχημα, ἔχει ἤδη λυθῆ διά τῆς ὑπ' ὄριθ. 425|1948 ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου (εἰσηγητής *Ν. Κάτελος*, ΕΕΔ 7, 868), ἀποφανθείσης ὅτι ἐν περιπτώσει ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, ἐπελθόντος ἕνεκα τῆς μή τηρήσεως τῶν διατάξεων τῶν ἰσχυόντων νόμων, διαταγμάτων ἤ κανονισμῶν περί τῶν ὅρων τῆς ἀσφαλείας τῶν ἐργαζομένων, ἐάν ὁ παθών ἔχει ὑπαχθῆ εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Ν. 6298|1934 περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καί ὡς ἐκ τούτου δικαιοῦται μέρους ἤ ἐν περιπτώσει θανάτου τοῦ τά ἐν τῷ ἄρθρῳ 35 τοῦ νόμου τούτου ἀντιστοιχοῦντα παρόσσια τῶν παροχῶν τῶν ἀσφαλίσεων τοῦ νόμου τούτου, δέν ἐφίσταται κατά νόμον ὑποχρέωσις τοῦ οἰκείου ἐργοδότου πρός καταβολήν τῆς κατά τάς διατάξεις τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἀποζημιώσεως.

Ἐκεῖ τοῦ θεμάτος τούτου ἀσχολεῖται καί ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτική ἀπόφασις, ἡ ὁποία, ἀκολουθοῦσα ἐπί τοῦτου τήν ἄνωθεν τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἔχει ἰδιαιτέρων ἐνδιαφέρον, διότι ἐρευνᾷ, ἄν εἰς τήν ἔννοιαν τοῦ δόλου τοῦ ἐργοδότου, ὅστε μόνον παρέχεται ἡ ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου ὑποχρέωσις ἀποζημιώσεως, περιλαμβάνεται καί ἡ βαρεία ἀμέλεια.

Καί κατά τά προϊσχύσαντα τοῦ Ν. 6298|1934 «περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ Ν. 551, κατά τό ὁποῖον δικαιοῦται ὁ παθών νά ἐπιλέξῃ τήν ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἀποζημίωσιν ἐν περιπτώσει δόλου τοῦ ἐργοδότου, ἔχει γίνει δεκτόν, ὅτι ἡ βαρεία ἀμέλεια δέν ἐξομοιοῦται πρός τόν δόλον (βλ. *Γ. Ραΐκου*, Περί ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου § 8, Α. Π. 800|1927, Θέμ. ΑΘ' 162, Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς 2877|1948, εἰσηγητής Κ. *Κονιανρίου*, ΕΕΔ 8, 508), παρ' ὅλην ὅτι κατά τά πρό τοῦ Α. Κ. ἰσχύοντα τό βαρύ σφάλμα (culpa lata) ἐξομοιοῦτο πρός τόν δόλον, (διαφόρως ἤδη κατ' ἄρθρ. 914 Α. Κ., βλέπε *Κ. Καυκάν*, Ἐνοχ. Δ' ἄρθρ. 914, σελ. 461), διότι ἐκρίθη, ὅτι ὑπαιτιος τοῦ Ν. 551 ὑπῆρξε νά περιορισθῇ ἀποκλειστικῶς ἡ ὑποχρέωσις εἰς τήν περίπτωσιν, καθ' ἣν τό ἀτύχημα ἐπῆλθεν, εἴτε ἐκ δολίας προαιρέσεως τοῦ ἐργοδότου ἤ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτοῦ, ἤτοι ἐν γνώσει αὐτοῦ καί ἐκ προθέσεως αὐτῶν, εἴτε ἐκ τῆς παραλείψεως τούτων νά τηρήσουν τούς περί ἀσφαλείας τοῦ ἐργάτου κανονισμούς καί διατάγματα (Α.Π. 800|1927, Θέμ. ΑΘ' 162).

Οὕτω ἀποφαίνεται καί ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτική ἀπόφασις, ἡ ὁποία, ἐν ἁρμονίᾳ πρός τά νομολογηθέντα, περιορίζει τήν ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἀποζημίωσιν καί μετά τόν Ν. 6298|1934 εἰς μόνην τήν περίπτωσιν εἰς ἐκ προθέσεως παραλείψεως τῶν ἀσφαλιστικῶν τοῦ ἐργάτου ὅρων.

Ἀρείου Πάγου 61|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**
Εἰσηγητής ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ν. Πλατύκας**
Συνήγοροι οἱ κ.κ. Λ. Καλαμαρτζής, Π. Παναγιωτακᾶς

Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 6298|1934 «περί κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων», σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἀντικατεστάθη ἡ ὑπό τοῦ νόμου 551|1914 παρεχομένη ἐπί ἐργατικῶν ἀτυχημάτων εἰς τούς ἐργαζομένους προστασία καί ἀφ' ἑνός μέν, διά τοῦ ἄρθρου 6ου § 4 τοῦ νόμου ἐκείνου, ἀπηλλάγησαν οἱ ἐργοδόται τῆς ὑπό τοῦ νόμου 551|1914 ὁριζομένης ὑποχρεώσεως πρός καταβολήν ἀποζημιώσεως καί ἐξόδων νοσηλείας καί κηδείας, ἐάν ὁ παθών ἔχῃ ὑπαχθῆ εἰς τήν ἀσφάλισιν καί δικαιοῦται αὐτός καί ἐν περιπτώσει θανάτου του τά κατά τό ἄρθρον 35 πρόσωπα τῶν παροχῶν τοῦ νόμου 6298|1934, ἀφ' ἑτέρου δέ διά τῆς ἀντιστοίχου πρός τό ἄρθρον 16 τοῦ νόμου 551 διατάξεως τοῦ ἄρθρου 45 § 2 περιωρίσθη ἡ κατά τό κοινόν ἀστικόν δίκαιον εὐθύνη τοῦ ἐργοδότου μόνον, ἐάν τό ἀτύχημα προῆλθεν ἐκ δόλου τοῦ ἐργοδότου ἤ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ προαιρεθέντος· περαιτέρω ἡ ἐν τοῖς νόμοις 1 § 1 καί 5 Πανδ. 44. 7. ν. 8 παρ. 3 Πανδ. 43. 26. ν. 32 Πανδ. 16. 3 διάταξις, ἥτις ἴσχυε κατά τόν ἐπίδικον χρόνον, καθ' ἣν ἡ βαρεία ἀμέλεια ἐξομοιοῦται ὡς πρός τά ἀποτελέσματα τῷ δόλῳ, δέν ἔχει ἐφαρμογήν

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΗΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥ ΕΞ ΑΔΙΚΗΜΑΤΟΣ

Συμψηφισμὸς εἰς ἀποζημίωσιν ἀστικοῦ δικαίου συντάξεως ἐκ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων

Ὑποχρέωσις προστήσαντος θανατώσαντα τινὰ ὑπαιτίως ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἀνατεθειμένης ὑπηρεσίας εἰς ἀποζημίωσιν πρὸς τὸν ἐκ τοῦ νόμου δικαιούμενον ἔναντι τοῦ θύματος διατροφῆς — Δὲν ἀποκλείεται ἡ πρὸς ἀποζημίωσιν ἀξίωσις ἐκ τοῦ ὅτι ἄλλος ὑποχρεοῦται εἰς διατροφὴν ἢ ἀποζημίωσιν, ἑπομένως καὶ εἰς νόμιμον σύνταξιν, ὅταν διὰ τὴν παροχὴν αὐτῆς προβλέπεται καταβολὴ ὑποχρεωτικῶν κατὰ νόμον εἰσφορῶν τοῦ θύματος.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 920|1950 ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν.

Λόγος ἀναιρέσεως ὑπῆρξεν ὁ ἑξῆς:

Ἐνῷ τὸ ἀναιρεσεῖον Ἑλληνικὸν Δημόσιον προέβαλεν ἐν τῇ ἐφέσει του κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου, μεταξὺ ἄλλων, ὡς λόγον ἐφέσεως ὅτι οὐχὶ ὀρθῶς δι' αὐτῆς ἀπερρίφθη ὡς μὴ νόμιμος ἀντιταχθεῖσα κατὰ τῆς ἀγωγῆς τῶν ἀναιρεσιβλήτων ἔνστασις τοῦ περὶ συμψηφισμοῦ εἰς τὴν ἐπιδικασθησομένην, ἕνεκεν στερήσεως διατροφῆς των, παρεχομένης ὑπὸ τοῦ ὑπὸ στρατιωτικοῦ αὐτοκινήτου τοῦ θανατωθέντος συζύγου τῆς πρώτης καὶ πατρὸς τῶν λοιπῶν ἀναιρεσιβλήτων ἀποζημιώσεων των, τῆς συντάξεως, ἣν οὗτοι ἐλάμβανον ἀπὸ τοῦ χρόνου τοῦ ἀτυχήματος ταύτου καὶ ἕνεκεν τούτου παρὰ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Αὐτοκινητιστῶν καὶ τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (Ὑποκαταστήματα Ἀθηνῶν), ἧτις ἀνακύψασα ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης νόμιμος ὠφέλεια ἦτο ἀναντιλέκτως ἐκπιστέα κατὰ τὸν Νόμον ἐκ τῆς ἐν προκειμένῳ, ὡς σαφῶς ἐκ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων τοῦ νόμου 6298 καὶ τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ προκύπτει. Ἡ κατὰ τὸ ὀρθὸν 16 τοῦ νόμου 551 ἐξαίρεσις, πλήρους κατὰ τὸ κοινὸν ἀστικὸν δίκαιον εὐθύνης τοῦ ἐργοδότου, δι' ἐπέλευσιν τοῦ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος ἐκ τῆς μὴ τηρήσεως τῶν ὅρων ἀσφαλείας τῶν ἐργαζομένων, τῶν ἐπιβεβλημένων ἐκ τῶν ἰσχυόντων νόμων, διαταγμάτων καὶ κανονισμῶν, δὲν ἐπανελήφθη, ἐπὶ σκοπῷ ὅπως καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἀποκλεισθῇ ἡ κατὰ τὸ κοινὸν ἀστικὸν δίκαιον εὐθύνη τοῦ ἐργοδότου ἔναντι τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου 6298|1934 ἐπιβληθεισῶν αὐτῷ εἰσφορῶν διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου προβλεπομένων παροχῶν. Ὅθεν οὐτὸ καὶ τὸ Ἐφετεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως του ἀποφηνάμενον καὶ διὰ παραδοχῆς τῆς ἐφέσεως κρῖναν ἀπορριπτέαν τὴν ἀγωγὴν τῆς ἀναιρεσιούσης, διώκουσαν τὴν πληρωμὴν αὐτῇ ἀποζημιώσεως ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ νόμου, ὡς ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ συζύγου της καὶ πατρὸς τῆς θυγατρός της, ὑπαλλήλου τῆς ἀναιρεσιβλήτου, ἔχοντος ὑπαχθῇ εἰς τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλισιν, λόγῳ τοῦ ὅτι αὐτὴ ἠμέλησεν ἀσυγγνώστως νὰ λάβῃ τὰ ὑπὸ τῶν νόμων, διαταγμάτων καὶ κανονισμῶν ἐπιβαλλόμενα προφυλακτικὰ μέτρα καὶ ἐκ τούτου ἐπῆλθεν ἐκ βραδείας δηλητηριάσεως ὁ θάνατος τοῦ διαιταπαρόχου των συζύγου καὶ πατρός, ὀρθῶς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 45 § 2 καὶ 69 § 4 τοῦ νόμου 6298|1934 περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων καὶ 16 τοῦ νόμου 551|1914 ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ οὐδεμίαν ἑτέραν διάταξιν νόμου παρεβίασεν, οἱ δὲ περὶ τοῦ ἐναντίου 1ος ἀναιρετηρίου καὶ τοῦ αὐτοῦ περιεχομένου 1ος καὶ 2ος τῶν προσθέτων, 2ος κατὰ τὸ πρῶτον σκέλος αὐτοῦ καὶ 4ος ἀναιρετηρίου, λόγοι ἀναιρέσεως ἀπορριπτέοι κρίνονται, ὡς ἀβάσιμοι.

Καθ' ὃ ἐκ τῆς β' αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δείκνυται, τὸ Ἐφετεῖον τὴν περὶ ἀναγνωριστικῆς συμβάσεως βάσιν τῶν παρεμπιπτουσῶν ἀγωγῶν, μὴ περιεχομένην ἐν τῇ κυρίᾳ ἀπὸ 25 Νοεμβρίου 1943 ἀγωγῇ, ἀπέρριψε διὰ δύο ἐπαλλήλων καὶ ἀνεξαρτήτων αἰτιολογιῶν, ἑκάστη τῶν ὁποίων στηρίζει αὐτοτελῶς τὸ διατακτικὸν αὐτῆς, πρῶτον διότι ὑπεβλήθη τὸ πρῶτον ἀπαραδέκτως διὰ τῆς παρεμπιπτούσης ἀγωγῆς καὶ δεύτερον διότι δὲν συνάγεται ἐκ τῶν ἐν τῷ ἰσχυρισμῷ ἀναφερομένων περιστατικῶν πρόθεσις τῆς ἐναγομένης ἀναννοήσεως τῆς ἐπιδίκου ἀπαιτήσεως, ἐφ' ὅσον τοιαύτην δὲν ἐμφαίνει μήτε ἡ διεξαγωγὴ διαπραγματεύσεων πρὸς συμβιβασμόν, μήτε αἱ βάσει τῶν κατ' ἀρχὴν συμφωνηθέντων γενόμεναι παρὰ τῆς ἐναγομένης καταβολαί, ἀφοῦ αὗται ἐγένοντο ὑπὸ τὴν αἴρεσιν τῆς ὁριστικοποιήσεως τοῦ συμβιβασμοῦ. Ὡς δὲ προκύπτει ἐκ τοῦ ἀναιρετηρίου καὶ τοῦ δικογράφου τῶν προσθέτων, ἡ πρώτη ἐπάλληλος αἰτιολογία, στηριζουσα αὐτοτελῶς τὸ διατακτικὸν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, οὐδαμῶς πλήττεται ὑπὸ λόγου τινὸς ἀναιρέσεως. Ἑπομένως ὁ ΙΙΙ λόγος ἀναιρετηρίου, πλήττων ἀποκλειστικῶς τὴν δευτέραν αἰτιολογίαν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, εἶναι μάταιον νὰ ἐξετασθῇ, συνῳδὰ τῷ ἄρθρῳ 809 τῆς Πολ. Δικονομίας, ἐφ' ὃ καὶ κρίνεται ἀπορριπτέος.

Καθ' ὃ ἐκ τοῦ δικογράφου τῆς ἀπὸ 23 Νοεμβρίου 1943 κυρίας ἀγωγῆς προκύπτει, οὐδαμῶς περιέχεται ἐν αὐτῇ βάσις, στηριζομένη εἰς δόλον τῆς ἐναγομένης, ἐκ προθέσεως δὲ μὴ τήρησιν ὑπὸ τῶν προεστώτων τῆς ἑταιρίας τῶν ὑπὸ τῶν νόμων, διαταγμάτων καὶ κανονισμῶν ἐπιβεβλημένων προφυλακτικῶν μέτρων καὶ συνεπῶς οὐδαμῶς ἐσφαλε τὸ Ἐφετεῖον, μὴ λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον, ἐφ' ὅσον, ὡς εἰσάγων νέαν βάσιν ἀγωγῆς, μὴ περιεχομένην ἐν τῷ δικογράφῳ αὐτῆς, τυγχάνει ἀπαράδεκτος. Ἀπορριπτομένων ἐκ τούτου τῶν περὶ τοῦ ἐναντίου ΙΙ κατὰ τὸ β' σκέλος αὐτοῦ καὶ V ἀναιρετηρίου λόγων ἀναιρέσεως.

αξιουμένη ζημίας (compensatio lucri cum damno) συνηγορώς πρός τάς περί διαφόρων καί αποζημιώσεως έξ αδικήματος ή οίονεί αδικήματος ισχούσας διατάξεις τού 'Αστικού Κώδικος, καθ' ας αποζημίωσις δέν σημαίνει πλουτισμόν, άλλ' αποκατάστασιν της πράγματι επελθούσης ζημίας καί ήτις εν προκειμένω συντελείται διά της παροχής τού επί πλέον της συντάξεως ποσού, όπερ θά διετίθετο υπό τού φονευθέντος πρός διατροφήν καί όπερ πράγματι απεστερήθησαν οί αναιρεσείβλητοι, ως εκ τού θανάτου του συζύγου καί πατρός των, παρά ταύτα ή αναρεσιβαλλομένη απόφασις απέρριψε τόν λόγον τούτον της εφέσεως των, επί τή αιτιολογία ότι κατά την διάταξιν της § 5 τού άρθρ. 930 τού 'Αστ. Κώδ. καθιερούται, τόχα, εξαίρεσις της εκ τού άρθρ. 298 τού αυτού Κώδικος συναγομένης, ως προελέχθη, αρχής περί τού ότι το διαφέρον δέν δύναται να ισοβαίνη τήν πραγματικήν ζημίαν καί ότι ο αδικηθείς ού μόνον έχει δικαίωμα πρός πλήρη αποζημίωσιν, άλλ' αθροιστικώς καί πρός πλήρη τής εκ τού Νόμου ή εκ συμβάσεως οφειλομένης εκ τής αυτής αιτίας παρά τρίτου αποζημιώσεως ή τής εκ τού νόμου διατροφής, εν ή συρροή περιλαμβάνεται καί ή αθροιστική καταβολή τής παρά τού αδικήσαντος οφειλομένης αποζημιώσεως καί τής συντάξεως, ην δικαιούται ο αδικηθείς παρ' ειδικού Ταμείου, συσταθέντος δυνάμει τού ν. 2868|1922 «περί υποχρεωτικής ασφαλίσεως έργατών καί ιδιωτικών υπαλλήλων» καί ως εκ τού γεγονότος ότι εις την δημιουργίαν τού κεφαλαίου τής συντάξεως ταύτης συνετέλεσεν εν τινι μέτρω καί ο θανατωθείς διά των υποχρεωτικών κατά Νόμον εισφορών του εις τό Ταμείον τούτο, τούτο δέ, κατά την προσβαλλομένην πάντοτε απόφασιν, ανεξαρτήτως καί τού έάν μεταξύ τού ζημιογόνου γεγονότος καί τού εκ τού Νόμου δικαιώματος προς λήψιν της συντάξεως υφίσταται ή δέν υφίσταται πρόσφορος αιτιώδης συνάφεια.

Ταύτα όμως δεχθείσα ή προσβαλλομένη απόφασις καί απορρίψασα τόν πάντη νόμιμον λόγον τούτον της εφέσεως του, προδήλως εσφαλμένως εφήρμοσε καί ψευδώς ηρμήνευσε τάς προαναφερθείσας διατάξεις ουσιαστικού νόμου τού 'Αστ. Κώδικος εφ' ών καί κατέστησεν εαυτήν αναιρετέαν, συμφώνως τώ άρθρ. 807 άρ. 17 της Πολ. Δικονομίας.

* * *

Η παρατιθεμένη άκρως ενδιαφέρουσα αρεοπαγιτική απόφασις είναι ή πρώτη, άν δέν κάμνωμεν λάθος, ή οποία δέχεται ότι ή σύνταξις τού παθόντος δέν εκπίπτεται εκ τής καταβλητέας υπό του ζημιώσαντος αποζημιώσεως.

'Αντιθέτως προς την προηγουμένην νομολογίαν του (Α. Π. 31|1938, Θέμ. ΜΗ' 987, 396|1940, Θέμ. ΝΑ' 607, 173|1941, Θέμ. ΝΒ' 452, 29|1942, Θέμ. ΝΓ' 292), ο 'Αρειος Πάγος δέχεται ήδη διά της νεωτέρας αύτης αποφάσεως του, ότι δέν εφαρμόζεται ο κανονισμός ασφαλειών εκ κοινωνικής ασφαλίσεως έπι αποζημιώσεως λόγω αδικήματος (βλέπε περί τού όλου θέματος **Δ. Δετσεράπουλον**, εν 'Ερμ. ΑΚ. άπ' άρθρ. 298, **Πολ. Μητσόπουλον**, Compensatio lucri cum damno εν τώ αστικώ και εργατικώ δικαίω, ΕΕΔ 3, 447 επ., και συμφώνους Πρωτοδικείου 'Αθηνών 2785|1947, εισηγητής **Δ. Κοντολάτος**, ΕΕΔ 3, 588, ένθα σημειώσεις μας, Πρωτοδικείου 'Αθηνών 1238|1947, εισηγητής **Δ. Καλαμβοκίδης**, ΕΕΔ 4, 930).

'Εγκαταλείπει ούτω ο 'Αρειος Πάγος την προηγουμένως δεκτήν υπ' αύτού γενομένην καί επικρατήσασαν ως αναιτιακή άποψιν (βλέπε **Κ. Τριαντοφυλλόπουλον**, 'Ενοχ. Δίκαιον, έκδ. Η' σελ. 216, **Σιμωνέτον**, 'Αρχ. 'Ιδ. Δικ. ι' 685, **Χ. Οἰκονόμου**, άγόρ. εἰσαγγ. Θέμ. Ν' 619, **Πολ. Μητσόπουλον**, ένθ' άνωτ. σημ. καί **Κ. Κυνάν**, 'Ενοχ. υπ' άρθρ. 914).

'Αρείου Πάγου 84|1951 Τμ. Α'

Πρόεδρος ο κ. **Η. Παπαηλιού**

Εἰσηγητής ο 'Αρεοπαγίτης κ. **Κ. Γκολφινόπουλος**

Δικηγόροι οί κ. κ. **Β. Σαββας**, Πάρεδρος Νομικού Συμβουλίου, **Χρ. Παπαστεργίου**

'Ως εκ τών άρθρων 298, 914, 922, 928 καί 937 § 3 τού 'Αστικού Κώδικος συνάγεται, ό προστήσας θανατώσαντά τινα υπαιτίως εν τή εκτελέσει της διά της προστήσεως ανατεθειμένης αύτώ υπηρεσίας υποχρεούται εις αποζημίωσιν προς τον εκ τού νόμου δικαιούμενον έναντι τού θύματος διατροφήν, ή δέ προς τοιαύτην αποζημίωσιν άξίωσις δέν αποκλείεται εκ τού ότι άλλος υποχρεούται εις διατροφήν ή αποζημίωσιν, επομένως καί εις νόμιμον σύνταξιν, όταν διά την παροχήν αύτής προβλέπεται ή καταβολή υποχρεωτικών κατά νόμον εισφορών τού θύματος, άφού καί αύτη αποτελεί είδος αποζημιώσεως καί δή ασφαλιστικής καί δέν συνιστά ώφέλειαν ή κέρδος εκ τού γεγονότος της υπαιτίου θανατώσεως τού εις διατροφήν υποχρέου.

Τό δικάσαν 'Εφετείον, ως εκ της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει, δέχεται, δέν διετυπούτο δέ προς τούτο παράπονόν τι εν τώ αναιρετηρίω, ότι ο κατά νόμον υπόχρεως εις διατροφήν των αναιρεσιβλήτων εναγόντων σύζυγος καί πατήρ αύτών εφονεύθη υπαιτιότητι προστημένου υπό τού αναιρεσείοντος όδηγού αυτοκινήτου καί κατά την εκτέλεσιν της διά της προστήσεως ανατεθειμένης εις τόν όδηγόν τούτον υπηρεσίας καί ότι ο φονευθείς ούτος ήτο ασφαλισμένος πρός παροχήν νομίμου συντάξεως εις την σύζυγον καί τά τέκνα του εν θανάτω αύτού εις τό δυνάμει τού νόμου 2868 τού 1922 «περί υποχρεωτικής ασφαλίσεως έργατών καί ιδιωτικών υπαλλήλων» καί 6033 τού 1934 συσταθέν καί λειτουργούν Ταμείον Συντάξεως Αύτοκινητιστών ως εισπράκτωρ λειτουργείου αύτοκινήτου καί κατέβαλλε τάς υποχρεωτικάς δι' αύτόν κατά νόμον διά την εκτεθείσαν ασφάλισιν, συνεπώς καί την παροχήν της ρηθείσης συντάξεως, εισφοράς. Μετά ταύτα δέ αποφηνάμενον δεκτήν την υπό δίκην αγωγήν περί αποζημιώσεως τών αναιρεσιβλήτων υπό τού αναιρεσείοντος εναγομένου διά τήν, ήν τινα ούτοι έστερήθησαν, διατροφήν διά τού θανάτου τού ως άνω εις αύτήν υποχρέου καί α-

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΝΕΟΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΕΠΙ ΜΙΣΘΟΥ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

Έννοια Ν. Δ. 1799|1942 περί τιμητικής προαγωγής, άλλως επιδόματος επί μισθού

Τιμητική προαγωγή κατά Ν. Δ. 1799|1942.— Δικαίωμα υπαλλήλων επί επιδόματος 15 ο|ο επί τού μισθού μόνον εις περίπτωσιν στερήσεως τών πρός προαγωγήν προσόντων καί όχι επί ύπάρξεως προσόντων διά τιμητικήν προαγωγήν.

Έπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 174|1950 ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου Θεσσαλονίκης.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Ἐσφαλμένως καί κατά ψευδῆ ἑρμηνείαν τοῦ νόμου ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἐφετειακή ἀπόφασις ἔκρινεν, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων δέν ἐδικαιοῦτο εἰς τό ἐπίδομα 15ο|ο, διότι τοῦτο κατά τό Ν. Δ. 1799 παρέχεται μόνον εἰς τούς μή προαγομένους ἐν τῇ κατεχομένῃ ὑπηρεσίᾳ ἀποκλειστικῶς δι' ἔλλειψιν προσόντων, ἤτοι τούς στασίμους, εἰς οὓς δέν περιλαμβάνεται αὐτός.

β) Ὡς ἀνάπηρος πολέμου ἐδικαιοῦτο νά ζητήσῃ τήν ἴσσονα τοῦ νόμου προστασίαν, ἤτοι ἀντί προαγωγῆς ἤ τῆς χορηγήσεως τοῦ μισθοῦ τοῦ ἀνωτέρου βαθμοῦ, τήν χορήγησιν τοῦ ἐπιδόματος 15ο|ο ἐπί τοῦ μισθοῦ τῆς παρ' αὐτοῦ κατεχομένης κατά τήν δημοσίευσιν τοῦ Ν. Δ. 1799| θέσεως, διότι αἱ διατάξεις τούτου ἐτέθησαν πρός τό συμφέρον τοῦ ἀναπήρου ὑπαλλήλου καί πρός διάκρισιν αὐτοῦ ἀπό τῶν μή παθόντων ἐκ τοῦ πολέμου ὑπαλλήλων καί ἠθικήν του ἱκανοποίησιν, ἀποκειμένου εἰς τόν ἀνάπηρον ὑπάλληλον τοῦ δικαιώματος νά ἐπιλέξηται μεταξύ τῶν παρεχομένων αὐτῷ δικαιωμάτων καί ἐγκειμένου εἰς τήν διακριτικήν του ἐξουσίαν νά παρατηρῇ τοῦ μείζονος τῶν δικαιωμάτων τούτων (προαγωγῆς ἤ διαφορᾶς μισθοῦ) καί νά περιορισθῇ εἰς αἴτησιν τοῦ ἐλάσσονος, τοιοῦτοι τοῦ ἐπιδόματος 15ο|ο.

γ) Τό Ν. Δ. 1799 παρέχει δικαίωμα προαγωγῆς πρός πλήρωσιν κενῶν ὀργανικῶν θέσεων, ὡς καί δικαίωμα ἀπολήψεως τοῦ μισθοῦ τοῦ ἀνωτέρου βαθμοῦ, ἐάν δέν προβλέπεται ὀργανική θέσις ἀνωτέρου βαθμοῦ, δέν προνοεῖ ὅμως ρητῶς καί περί τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν δέν ὑπάρχει κενή ὀργανική θέσις.

Θά ἦγεν εἰς ἀδίκου συμπέρασμα ἡ ἐκδοχή τῆς ἐφετειακῆς ἀποφάσεως, ὅτι ὁ ἔχων τά προσόντα πρός προαγωγήν καί μή προαγόμενος, ἐλλείψει κενῆς ὀργανικῆς θέσεως, δέν τυγχάνει οἱασδήποτε προστασίας καί συνεπῶς ὅτι δέν δικαιοῦται ἐπί τό ἐπίδομα 15ο|ο, ἀφοῦ τοῦτο ἀπονέμεται μόνον εἰς τούς μή προαγομένους ἐλλείψει προσόντων, αὐτός δέ εἶχε τά πρός προαγωγήν προσόντα. Ἄλλως τε εἶναι προφανές, ὅτι τό Ν. Δ. 1799 παρέχει τό ἐπίδομα 15ο|ο εἰς τούς ὁπωσδήποτε μή προαγομένους, ἡ ἐν συντομίᾳ δέ φράσις «ἐλλείψει προσόντων» προδήλως δέν ἔχει περιοριστικήν ἔννοιαν, ἀλλ ἀποτελεῖ ἁπλῶς ἐνδεικτικήν μιᾶς τῶν συνήθων περιπτώσεων τῆς μή προαγωγῆς.

***

Ὑπό τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν. Δ. 1799|1942 (ΕΕΔ 1, 867), κατά τήν ὁποίαν (πρόκειται περί τῶν ἐφέδρων πολεμιστῶν καί ἀναπήρων τοῦ πολέμου 1940-1941), ἐφ' ὅσον κατά τάς περιμένας διατάξεις δέν προβλέπεται ὀργανική θέσις ἀνωτέρου βαθμοῦ τῆς ὑπό τῶν προσόντων τοῦ Ν. Δ. 1799|1942 κατεχομένης, χορηγεῖται ὑπό τάς αὐτάς προϋποθέσεις ὁ μισθός τοῦ ἀμέσως ἀνωτέρου βαθμοῦ τῆς διαβαθμίσεως αὐτῶν ἐν τῇ διοικητικῇ ἱεραρχίᾳ καί μή ὑφισταμένης τοιαύτης διαβαθμίσεως χορηγεῖται ἡ διαφορά μεταξύ τοῦ λαμβανομένου παρ' αὐτοῦ μισθοῦ τοῦ ἀμέσως ἀνωτέρου βαθμοῦ, εἰς τούς ὁπωσδήποτε δέ μή προαγομένους, ἐλλείψει προσόντων ἐν τῇ κατεχομένῃ ὑπηρεσίᾳ χορηγεῖται ἐπίδομα ἐπί τοῦ ἀρχικοῦ μισθοῦ 15 ο|ο, ἡ ἀρεσπαγιτική ἀπόφασις καταλήγει εἰς τήν ὀρθήν, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 7, 864, ΕΕΔ 9, 167 ἐπί τῆς οὕτως ἀποφανθείσης ὑπ' ἀριθ. 100|1950 Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, εἰσηγητής *Γ. Κώστας*, ΕΕΔ 9, 168) ἄποψιν (τήν ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ γνώμην εἶχεν ἀκολουθήσει παλαιότερον ἡ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 1413|1947, εἰσηγητής *Γ. Κορίδης*, ΕΕΔ 6, 395).

Ὑπομιμνήσκεται ὅμως καί ἡ ἀπό ἄλλης ἐφετείνης προκειμένου περί ὑπαλλήλων Δημοσίου καί Ὀργανισμῶν Δημοσίου Δικαίου (ἐπρόκειτο περί τοῦ νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου «Ἐλευθέρα Ζώνη Θεσσαλονίκης»), Α.Π. 93|1951, εἰσηγητής *Ε. Κολοκούρης*, (ΕΕΔ 10, 330), δεχθεῖσα τήν ὡς πρός αὐτούς ἰσχύν τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 4—9 τοῦ Ν.Δ. 1799|1942 μέχρι τῆς ὑπ' ἀριθ. 59|1945 Συνταγματικῆς Πράξεως.

Ἀρείου Πάγου 90|1951 Τμ. Α'.

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητής ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Πικούλας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Βαλλιγδᾶς, Γ. Μπαμιάς

Κατά μέν τήν παράγραφον 1 τοῦ ἄρθρου

πορριπτέων ἐνστάσιν τοῦ ἀναιρεσιόντος περί συμψηφισμοῦ εἰς τήν ἀξίωσιν ταύτην τοῦ ποσοῦ τῆς συντάξεως, ὅπερ οἱ ἀναιρεσιβλητοί λαμβάνουσιν, ἐπελθόντος τοῦ θανάτου τοῦ συζύγου καί πατρός των, ἀπό τό ὡς εἴρηται Ταμεῖον, ὀρθῶς ἐφήρμοσε καί ἡρμήνευσε τάς ἐν προηγηθείσῃ σκέψει διατάξεις νόμου καί ὁ ἀντίθετος λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀπορριπτέος.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΦΟΡΤΟΕΚΦΟΡΤΩΤΩΝ

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΝΟΜΙΩΝ ΦΟΡΤΟΕΚΦΟΡΤΩΤΩΝ

Έννοια συνταγματικού κανόνος περί σεβασμού ελευθερίας έργασίας

I

Καθιέρωσις ὑπὸ Νομοθέτου προσωπικῶν προνομίων ἐργασίας, μὲ περιορισμὸν τῆς ἐπαγγελματικῆς δραστηριότητος ἄλλων.— Ἀσυμβίβαστος πρὸς συνταγματικὰς ἀρχὰς ἐλευθερίας τῆς ἐργασίας καὶ ἰσότητος — Περιορισμοὶ Ν. Δ. 1254|1949 περὶ φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν, καθ' ὃ μέρας ἀφορῶσιν εἰς χορήγησιν διβλιαρίων ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος εἰς ὡρισμένον μόνον ἀριθμὸν φορτοεκφορτωτῶν καὶ ἀποκλεισμὸν τῆς διεξαγωγῆς ὑπὸ τῶν ἐπιχειρήσεων τῶν ἰδίων αὐτῶν ἐργασιῶν δι' ἰδίων ἐργατῶν, ἀντιβαίνουσιν εἰς τὸ Σύνταγμα.— Δικαστικὸς ἔλεγχος συνταγματικότητος Νόμων.

Τὸ πρόβλημα τῆς συνταγματικότητος τοῦ Ν. Δ. 1254|1949 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων τῶν περὶ φορτοεκφορτώσεων νόμων» (ΕΕΔ 8, 1006) καθίσταται καὶ πάλιν ἀντικείμενον κρίσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας (βλέπε ἐπὶ τοῦ θέματος σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 281 ἐπ. ἔνθα νομολογία, *Φ. Δ. Ἀγγελῆν*, ἀνωτέρω σελ. 345).

Σχετικὴ εἶναι καὶ ἡ κατωτέρω παρατιθεμένη ὑπ' ἀριθ. 56|1951 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Βόλου, ἡ ὁποία πραγματεύεται καὶ τὸ ἐνδιαφέρον ζήτημα τῆς δυνατότητος ἐγέρσεως ἀγωγῆς ἐπαγγελματικοῦ σωματείου ἐπ' ὀνόματι τῶν μελῶν αὐτοῦ (βλέπε σχετικῶς *Γ. Ράμμον* ΕΕΔ 7, 843, *Γ. Μητσόπουλον* ΕΕΔ 7, 678 καὶ Πρωτοδίκου Πειραιῶς 1449|1949, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 9, 226, Πρωτοδίκου Πειραιῶς 9|1950, Πρωτοδίκης *Δ αὐτός*, ΕΕΔ 9, 258, Πρωτοδίκου Σπάρτης 1|1950, Πρωτοδίκης *Ε. Κόκκαλης*, ΕΕΔ 9, 613).

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 353|1951 Ὁλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Πουλίτσας**
Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. **Χ. Μητρέλιας**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Κ. Κορόζος, Γ. Συρμαλάκης, Ι. Καποδίστριας, Ν. Κοντογιάννης. Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου

Διὰ τῶν ἐμπροθέσμως καὶ νομοτύπως προσβαλλομένων ἀποφάσεών του, ἐκδοθεισῶν ἀμφοτέρων κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ν. 1254|1949 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐνίων διατάξεων τῶν περὶ φορτοεκφορτώσεων νόμων», ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας ἐπεξέτεινεν εἰς τὴν κωμόπολιν

---

11 τοῦ Ν.Δ. 1040 τοῦ 1942 «περὶ μέτρων προστασίας τῶν ἀναπήρων πολέμου ὁπλιτῶν ἐν γένει», ὡς ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν.Δ. 1799 τοῦ 1942, οἱ ἀνάπηροι πολέμου 1940—1941, τυγχάνοντες πρὸ τοῦ πολέμου ὑπάλληλοι εἰς δημοσίας, δημοτικὰς ἢ κοινοτικὰς ὑπηρεσίας ἢ ὑπάλληλοι εἰς Ὀργανισμοὺς δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἐν γένει, προάγονται κατ' ἀπόλυτον προτίμησιν εἰς τὸν ἀμέσως ἀνώτερον τοῦ ὃν κέκτηνται νῦν βαθμὸν πρὸς πλήρωσιν κενῶν ὀργανικῶν θέσεων, καὶ ἂν ἔτι δὲν ἔχωσι συμπληρώσει τὸν πρὸς προαγωγὴν ἀπαιτούμενον χρόνον, ἐφ' ὅσον κέκτηνται τὰ λοιπὰ κατὰ τὰς κειμένας ἤδη διατάξεις ἀπαιτούμενα προσόντα, προκύπτοντα ἐκ τῶν ἐκθέσεων ὑπηρεσιακῆς ἱκανότητος αὐτῶν καὶ μετὰ σύμφωνον περὶ τῆς ἱκανότητος αὐτῶν πρὸς προαγωγὴν γνώμην τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιακῶν συμβουλίων, ὅπου προβλέπονται τοιαῦτα, κατὰ δὲ τὸ τελευταῖον ἐδάφιον τῆς § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου «εἰς τοὺς ὁπωσδήποτε μὴ προαγομένους ἐλλείψει προσόντων ἐν τῇ κατεχομένῃ ὑπηρεσίᾳ χορηγεῖται ἐπίδομα ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ μισθοῦ 15 ἐπὶ τοῖς ἑκατόν». Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων προκύπτει σαφῶς, ὅτι ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῆς τελευταίας ταύτης διατάξεως εἶναι, ὅτι οἱ τοιοῦτοι ἀνάπηροι ὑπάλληλοι δικαιοῦνται τοῦ ἐπιδόματος 15 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν μόνον εἰς ἣν περίπτωσιν στεροῦνται τῶν πρὸς προαγωγὴν προσόντων, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν, ὡς ἐν προκειμένῳ, κατ' ἀνέλεγκτον ἐκτίμησιν τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν, ἐδέξατο ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἔχωσι τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὴν προαγωγὴν προσόντα, ὁπότε δικαιοῦνται τῆς κατὰ τὴν § 1 προαγωγῆς ἢ ἄλλως (ἐν ἐλλείψει ὀργανικῆς θέσεως ἀνωτέρου βαθμοῦ) τῆς κατὰ τὸ πρῶτον ἐδάφιον τῆς § 2 ἀπολήψεως μισθοῦ τοῦ ἀνωτέρου βαθμοῦ κατὰ τὴν ἐν τῇ διοικητικῇ ἱεραρχίᾳ διαβάθμισιν ἢ μὴ ὑπαρχούσης τοιαύτης διαβαθμίσεως λαμβάνουσι τὴν διαφορὰν μεταξὺ τοῦ λαμβανομένου παρ' αὐτῶν μισθοῦ καὶ τοῦ μισθοῦ τοῦ ἀμέσως κατωτέρου βαθμοῦ. Οὐδὲ προκύπτει τὸ ἐναντίον ἐκ τῆς ἐν τῇ διατάξει ταύτῃ φράσεως «εἰς τοὺς ὁπωσδήποτε μὴ προαγομένους...», δι' ἧς νοεῖται ἡ μὴ προαγωγὴ δι' ἔλλειψιν οἱουδήποτε εἴδους προσόντων, εἴτε τυπικῶν, εἴτε οὐσιαστικῶν τοιούτων, ὧν ἀμφοτέρων ἡ συνύπαρξις ἀπαιτεῖται κατὰ τὴν § 1 διὰ τὴν προαγωγήν. Ὅθεν, οὕτως ἀποφανθὲν καὶ τὸ δικάσαν Ἐφετεῖον καὶ ἀπορρίψαν τὴν ἔφεσιν τοῦ ἀναιρεσείοντος κατὰ τῆς, ἐπὶ τοιαύτῃ αἰτιολογίᾳ, ἀπορριψάσης τὴν ἀγωγὴν αὐτοῦ ὑπ' ἀριθ. 101 τοῦ 1950 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς ὡς ἄνω νομικὰς διατάξεις καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου μοναδικὸς λόγος τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀναιρέσεως ἀπορριπτέος τυγχάνει, ὡς ἀβάσιμος.

'Αλιάρτου (Κωπαΐδος) την ισχύν των εν αὐτῷ περιοριστικῶν τῆς διεξαγωγῆς τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν ξηρᾶς διατάξεων, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι αἱ ἐργασίαι αὗται θὰ ἐκτελῶνται ἐφεξῆς ἐν τῇ ρηθείσῃ περιφερείᾳ ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον παρ' ἀριθμοῦ ἐργατῶν, ὁριζομένων περιοριστικῶς ὑπὸ τῆς πρὸς τοῦτο συνιστωμένης τοπικῆς ἐπιτροπῆς ρυθμίσεως φορτοεκφορτώσεων ξηρᾶς, ἥτις θέλει ἐφοδιάσῃ αὐτοὺς διὰ βιβλιαρίων ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος.

Εἰς τὴν προκειμένην δίκην παραδεκτῶς παρεμβαίνουσι ὑπὲρ τοῦ κύρους των προσβαλλομένων πράξεων ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ 'Ομοσπονδία τῶν Φορτοεκφορτωτῶν 'Ελλάδος καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ Γενικὴ Συνομοσπονδία 'Εργατῶν 'Ελλάδος, κεκτημέναι ὑπὸ τὴν ἰδιότητα αὐτῶν, ὡς ἀνωτέρων κατὰ βαθμίδα ἐπαγγελματικῆς ὀργανώσεως σωματειακῶν ἑνώσεων τῶν ὑπὲρ ὧν αἱ ρηθεῖσαι πράξεις ἐπαγγελματιῶν, τὸ πρὸς τοῦτο ἔννομον συμφέρον.

Παρ' ἡμῖν, ὑπὸ τὸ καθεστὼς τῆς συνταγματικῶς ἠγγυημένης προσωπικῆς ἐλευθερίας, ἐκδήλωσιν τῆς ὁποίας ἀποτελεῖ ἡ ἐλευθερία τῆς ἐργασίας καὶ ἡ ἐπαγγελματικὴ ταυτότη, καὶ τῆς ἰσότητος δικαίου, ἐπιβαλλούσης τὴν ἴσην τῶν 'Ελλήνων μεταχείρισιν ὑπὸ τὰς αὐτὰς ἢ ἀναλόγους πραγματικὰς συνθήκας, δύναται μὲν ὁ νομοθέτης νὰ θεσπίζῃ ἐξ ἀντικειμένου ὅρους καὶ περιορισμούς, διὰ τὴν ἄσκησιν ἐπαγγέλματός τινος, ἰσχύοντας κατ' ἴσον ἔναντι πάντων μέτρον, ὡς ἐπίσης καὶ νὰ ἐπιτρέπῃ τὴν λῆψιν αὐστηροτέρων μέτρων, ἐγγυωμένων τὴν ὁμαλὴν καὶ εὔρυθμον ἄσκησιν αὐτοῦ, ἀφ' ὅσον λόγοι δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας ἢ κοινωνικοῦ συμφέροντος, συναπτόμενοι πρὸς τὴν φύσιν τοῦ ὑπὸ ρύθμισιν ἐπαγγέλματος, δικαιολογοῦσιν ἀποχρώντως τοῦτο. 'Η τοιαύτη αὐτοῦ εὐχέρεια ἀπορρέει ἐκ τῆς ἐν ἄρθρῳ 4 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος ρητῶς ἐπιφυλασσομένης αὐτῷ ἐξουσίας. Δὲν ἀποτελεῖ ὅμως ρύθμισιν ὑπὸ τὴν ἐκτεθεῖσαν ἔννοιαν τῆς ἀσκήσεως ἐπαγγέλματός τινος ἡ ἐπὶ τῇ βάσει ποσοτικῶν ἀποκλειστικῶς κριτηρίων ἐπιβολὴ καθ' ὑποκειμένου περιορισμῶν εἰς τὴν διεξαγωγὴν ὡρισμένων καθ' ἑαυτὰς ἐλευθέρως καὶ ἄνευ εἰδικωτέρων ὅρων γνώσεως ἐκτελουμένων ἐργασιῶν, ὡς τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ξηρᾶς, μάλιστα δὲ διὰ τοῦ καθορισμοῦ ὑπὸ τῆς Διοικήσεως, εἴτε ἀμέσως, εἴτε ἐμμέσως, τῶν προσώπων, εἰς τὰ ὁποῖα μόνον, κατ' ἀποκλεισμὸν παντὸς ἑτέρου κεκτημένου τὰς αὐτὰς μετ' ἐκείνων ἀτομικὰς ἱκανότητας, ἐπιτρέπεται ἡ ἐκτέλεσις αὐτῶν. Τοῦτο ἀποτελεῖ πραγματι ἔμμεσον καθιέρωσιν προσωπικοῦ προνομίου ἐργασίας ὑπὲρ αὐτῶν, ἀσυμβίβαστον πρὸς τὰς ἄνω ἐκτεθείσας ἀρχὰς τῆς ἐλευθερίας τῆς ἐργασίας καὶ τῆς ἰσότητος, συνεπαγομένου δὲ ἀντιστοίχως ἀνεπίτρεπτον συνταγματικῶς περιορισμὸν τῆς ἐπαγγελματικῆς δραστηριότητος ἐκείνων, οἵτινες, διαθέτοντες ἐπαρκῶς ἐκ συμβάσεως ἰδίας ἐργατικὰς δυνάμεις πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ὡς εἴρηται ἐργασιῶν, κωλύονται, ἄνευ ἀποχρώντος ἀντικειμενικοῦ λόγου, εἰς τὴν χρησιμοποίησιν αὐτῶν.

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω, ὅσαι μὲν ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ν. δ. 1254|49 θεσπίζουσιν ἐξ ἀντικειμένου ὅρους καὶ περιορισμοὺς διὰ τὴν ἄσκησιν αὐτοῦ τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ φορτοεκφορτωτοῦ, ὡς ἐπὶ παραδείγματι ὁ ἐφοδιασμὸς ἑκάστου ἐπαγγελματίου διὰ βιβλιαρίου ταυτότητος, ἡ χορήγησις τοῦ ὁποίου προϋποθέτει ἠπολογημένον ἔλεγχον τῆς ὑγείας, ἱκανότητος, ἐντιμότητος κλπ. αὐτοῦ, ὡς ἐπίσης αἱ προβλέπουσαι τὴν ἐπεξεργασίαν ὑπὸ τῆς Διοικήσεως κανονισμῶν διεξαγωγῆς καὶ τιμολογίων ἀμοιβῆς τῶν κατ' ἐπάγγελμα εἰς χώρους κοινῆς χρήσεως ἐκτελουμένων φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν, ἐπιτρέπουσαι ἐν συνεχείᾳ τὴν διὰ λόγους εὐταξίας περὶ τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος ἀφαίρεσιν τοῦ βιβλιαρίου καὶ τὴν κατὰ συνέπειαν ταύτης πρόσκαιρον ἢ ὁριστικὴν στέρησιν τῆς ἀδείας ἀσκήσεως αὐτοῦ, δέον νὰ θεωρηθῶσιν ἐγκύρως τεθεῖσαι, ὡς συμπορευόμεναι πρὸς τὰς προδιαληφθείσας θεμελιώδεις νομικὰς ἀρχάς. 'Αντιθέτως αἱ ἐξ αὐτῶν προβλέπουσαι καθ' ὑποκείμενον περιορισμοὺς ἐν τῇ ἀσκήσει τοῦ ρηθέντος ἐπαγγέλματος, διὰ τῆς χορηγήσεως βιβλιαρίων ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος εἰς ὡρισμένον μόνον ἀριθμὸν προσώπων, ὡς καὶ αἱ ἀποκλείουσαι τὴν ὑπὸ τῶν καθ' ἕκαστα ἐπιχειρήσεων διεξαγωγὴν τῶν ἰδίων αὐτῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν, τῶν ἐκτελουμένων εἰς χώρους τῶν ἐπαγγελματικῶν αὐτῶν ἐγκαταστάσεων, δι' ἐργατικῶν δυνάμεων ἀνηκουσῶν εἰς τὸ μόνιμον αὐτῶν προσωπικόν, στεροῦνται κύρους, ὡς οὐσιωδῶς παρεκκλίνουσαι τῶν ὡς εἴρηται συνταγματικῶν ἀρχῶν, ἄνευ ἐμφανῶν πρὸς τοῦτο δικαιολογητικῶν λόγων, περὶ τῆς συνδρομῆς τῶν ὁποίων δικαιοῦται καὶ ὑποχρεοῦται νὰ κρίνῃ ἑκάστοτε καὶ ὁ δικαστὴς ἐν τῇ ἐρεύνῃ αὐτοῦ περὶ τῆς ὑπὸ πᾶσαν πλευρὰν συνταγματικότητος τῶν νόμων.

Αἱ προσβαλλόμεναι πράξεις, στηριζόμεναι ἐπὶ ἐκδοχῆς ἀντιθέτου πρὸς τὴν ἀνωτέρω ἐκτεθεῖσαν, ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν τῆς ρυθμίσεως τῶν κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν ξηρᾶς προκυπτουσῶν σχέσεων, τυγχάνουσιν ἀκυρωτέαι, ὡς καθ' ὑπέρβασιν ἐξουσίας ἐκδοθεῖσαι (*).

II

Ἀπαραβίαστον προσωπικῆς ἐλευθερίας ἐκ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Συντάγματος. — Ὑπαγωγὴ εἰς ἔννοιαν προσωπικῆς ἐλευθερίας καὶ ἐλευθερίας ἐργασίας. — Θεμιτοὶ περιορισμοί. — Δικαίωμα δικαστικοῦ ἐλέγχου συνταγματικότητος νόμων. — Θεώρησις Ν.Δ. 1254|1949 περὶ φορτοεκφορτωτῶν ὡς ἀντισυνταγματικοῦ (πλειοψ.). — Διαφοραὶ εἰσαγόμεναι κατὰ διοδικασίαν Ν. Γ'308. — Ἀγωγὴ ἐπαγγελματικοῦ σωματείου ἐπ' ὀνόματι μελῶν (πλειοψ.).

Πρωτοδικείου Βόλου 56|1951

Προεδρεύων καὶ εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Κ. Δάρας**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Π. Ἀντωνάς, Λ. Δημητρίου

Τὸ ἀνάγον καὶ ἤδη ἐγκαλοῦν σωματεῖον

(*) Ὅμοιαι, κατὰ περιεχόμενον, πρὸς τὴν ἀνωτέρω, αἱ ὑπ' ἀριθ. 351 καὶ 352|1951 ἀποφάσεις τῆς Ὁλομελείας τοῦ Σ.Ε.

την 16 Ἰανουαρίου 1950, προκειμένου ὁ ἐναγόμενος νὰ μεταφέρῃ ἐκ τῶν ἀποθηκῶν του εἰς τὸν λιμένα καπνὰ ἔθεσεν εἰς τὴν διάθεσιν αὐτοῦ τὰς ὑπηρεσίας τῶν διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος φορτοεκφορτωτῶν ἐηρᾶς ἐφωδιασμένων μελῶν αὐτοῦ διὰ τὴν ἐπὶ καρρων φόρτωσιν πρὸς μεταφοράν, τὰς ὁποίας ὅμως αὐτὸς ἠρνήθη, ὡς μὴ ὑποχρεούμενος ὑπὸ τοῦ Ν. Δ]τος 1254]1949, διὰ τοῦ ὁποίου θεσπίζεται, ὅτι ἡ φορτοεκφορτωτικὴ ἐργασία ἐνεργεῖται παρ' ἐργατῶν ἐφωδιασμένων διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος φορτοεκφορτωτοῦ, ὡς ἀντισυνταγματικοῦ, καὶ τὰς ὁποίας ἐδέχθη ὑπεικὼν εἰς συστάσεις τῆς Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς, ἐπεμβάσης κατόπιν παραπόνων τοῦ ἐναγοντος. Διὰ τὴν ἐκτελεσθεῖσαν ἐργασίαν, φερομένην ὡς γενομένην κατόπιν συναφθείσης συμβάσεως ἐργασίας (ἔστω καὶ τῇ ἐπεμβάσει τῆς Ἀστυν. Ἀρχῆς), ὅτ' ὃ καὶ ἐν τῇ ἀγωγῇ ποιεῖται μνεία περὶ συμβάσεως ἐργασίας, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας ἔθεσεν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἐναγομένου τὰς ὑπηρεσίας τῶν μελῶν του, αἰτεῖται τὴν καταψήφισιν αὐτοῦ εἰς πληρωμὴν τῶν νομίμως καθοριζομένων φορτοεκφορτωτικῶν δικαιωμάτων.

Ὡς καὶ ὁ πρωτόβαθμος δικάσας ἐδέχθη, τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Συντάγματος, θεσπίζον τὸ ἀπαραβίαστον τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας, ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς ὁποίας περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἐλευθερία τῆς ἐργασίας, ἐπιβάλλει εἰς τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ αὐτοῦ Συντάγματος, τὴν ἴσην κατ' ἀρχὴν μεταχείρισιν πάντων τῶν Ἑλλήνων ἐν τῇ ἀσκήσει τοῦ δικαιώματος τῆς ἐργασίας. Οὐδόλως ὅμως ἀπαγορεύει τὴν ὑπὸ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας θέσπισιν ὡρισμένων περιορισμῶν εἰς τὴν ἀπόλυτον ἐλευθερίαν τῆς ἐργασίας ἐν τῇ ρυθμίσει τῶν γενικωτέρων ὅρων αὐτῆς, ἐφ' ὅσον οἱ τοιοῦτοι περιορισμοί, δικαιολογούμενοι ἐξ ἀποχρώντος λόγου κοινωνικοῦ συμφέροντος ὁρίζονται ἐξ ἀντικειμένου καὶ κατ' ἴσον, κατὰ τὸ δυνατόν, μέτρον (πρβλ. Α.Π. 31]36, 122]37, Θέμ. ΜΖ' σελ. 500 καὶ ΜΑ' σελ. 690, Σ.Ε. 816]1949 Ὁλομ. ΕΕΔ 8, 470).

Ἐξ ἄλλου, εἰς τὸν δικαστὴν ἀπόκειται νὰ κρίνῃ ἐν τῷ ἐλέγχῳ περὶ τῆς συνταγματικότητος τοῦ νόμου καὶ ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν ἀρχὴν τῆς ἰσότητος, ἐὰν ὑφίσταται ἡ συνδρομὴ τῶν ἀποχρώντων λόγων κοινωνικοῦ συμφέροντος, ἀνεξαρτήτως ἂν ἐν τῷ σχετικῷ νόμῳ γίνεται μνεία ὅτι ὑπηγορεύθη διὰ λόγους δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας. Διὰ ταῦ Ν. Δ]τος 1254]1949 καθιεροῦται ἡ ἀποκλειστικὴ ὑπὸ προσώπων ἐφωδιασμένων διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος διεξαγωγὴ φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν, ὡς ἐννοοῦνται αὗται ὑπ' αὐτοῦ, εἰδῶν καὶ ἐμπορευμάτων. Ἡ παροχὴ τοιούτων βιβλιαρίων ἐνεργεῖται ὑπὸ ἐπιτροπῆς (προβλεπομένης ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2) εἰς πρόσωπα συγκεντροῦντα ὡρισμένας προϋποθέσεις. Κατὰ τὸ ἄρθρον 4 αὐτοῦ πρέπει νὰ εἶναι στρατολογικῶς ἐν τάξει, νὰ ἔχουν ἡλικίαν ἄνω τῶν 18 ἐτῶν καὶ ἐλάσσονα τῶν 40, νὰ εἶναι ἱκανοὶ πρὸς ἐργασίαν, νὰ μὴ ἔχουν καταδικασθῇ ἐπὶ ἀδικήματι ἐπισύροντι τὰς κυρώσεις τῶν ἄρθρων 21 καὶ 24 τοῦ παλαιοῦ Ποιν. Νόμου, νὰ εἶναι ἐφωδιασμένα διὰ τοῦ κατὰ νόμον πιστοποιητικοῦ νομιμοφροσύνης καὶ νὰ μὴ ἀσκοῦν ἕτερον κύριον ἐπάγγελμα καὶ νὰ μὴ κέκτηνται ἐπαρκῆ ἀτομικὴν περιουσίαν. *Εἰ καὶ ἠδύνατό τις εἰπεῖν*, ὅτι ἡ ὑπὸ τῆς πολιτείας μέριμνα διὰ τὴν ὑγείαν τῶν εἰς ὡρισμένας ἐργασίας ἀπασχολουμένων ἐργατῶν, ἀπαιτοῦσα ἠυξημένας δυνάμεις, διὰ τοῦ ἀποκλεισμοῦ τῶν μὴ ἱκανῶν πρὸς τοῦτο, διὰ τὸν περιορισμὸν τῆς ἀνεργίας διὰ τοῦ ἀποκλεισμοῦ τῶν ἐχόντων ἐργασίαν ἢ περιουσίαν ἐπαρκῆ πρὸς συντήρησιν των, διὰ τὴν ἀπρόσκοπτον μεταφορὰν τῶν οἰκονομικῶν ἀγαθῶν διὰ προσώπων ἱκανῶν καὶ τελούντων ὑπὸ κρατικὸν ἔλεγχον καὶ ἐποπτείαν καὶ δὴ εἰς καίρια σημεῖα ἀμέσου δημοσίου ἢ κοινωνικοῦ ἐνδιαφέροντος (σιδηροδρομικοὺς σταθμούς, ἀερολιμένας κλπ.) ἀποτελεῖ ἀποχρῶντα λόγον κοινωνικοῦ συμφέροντος, ἐπιβάλλοντα τοὺς διὰ τοῦ μνηθέντος νόμ. δ]τος περιορισμούς, τουτέστι τῆς παρὰ προσώπων συγκεντρούντων ὡρισμένας προϋποθέσεις καὶ πιστοποιουμένας διὰ τῆς χορηγήσεως βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος διενεργείας τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν καὶ ἐκ τοῦ λόγου τούτου τὸ δ]γμα δὲν ἀντίκειται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Συντάγματος (πρβλ. Πλημ. Πειρ. 1747]1950, ΕΕΔ Τόμ. 9, σελ. 897, ἐμμέσως περὶ τῆς ἐγκυρότητος τοῦ νομ. δ]τος Α.Π. 536]1950, ΕΕΔ Τόμ. 9ος, σελ. 1149). Ἐπεβάλλετο ὅθεν *κατὰ τὴν γνώμην ταύτην* ἡ ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ἀνάθεσις τῆς εἰς κάρρα φορτώσεως καπνῶν ἐκ τῶν ἀποθηκῶν του εἰς ἐργάτας ἐφωδιασμένους διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος φορτοεκφορτωτοῦ ξηρᾶς. *Κατὰ τὴν κρατήσασαν ὅμως παρὰ τῷ Δικαστηρίῳ γνώμην* ὀρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἔκρινε διὰ τοὺς ἐν αὐτῇ ἐκτιθεμένους λόγους, εἰς οὓς καὶ ἀναφέρεται, καθ' οὓς ὁ νόμος οὗτος εἶναι ἀντισυνταγματικός. Ἐκτὸς τούτου *μετὰ τὴν κρατήσασαν ἄποψιν παρὰ τῷ Δικαστηρίῳ* (εἰς ἣν περιλαμβάνεται ἡ ὡς ἄνω μειοψηφοῦσα γνώμη) εἰς τὴν ἔγερσιν τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς δὲν νομιμοποιεῖται ἐνεργητικῶς τὸ σωματεῖον, τῆς τοιαύτης ἐλλείψεως καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος ἐξεταζομένης κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης, ὡς ἀναγομένης εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν (ἄρθρον 68 Πολ. Δικ.). Ἀνεξαρτήτως ὅτι κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ' δὲν θὰ ἦτο δυνατὴ ἡ ἔγερσις ἀγωγῆς ἐκ μέρους αὐτοῦ, ἀφοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ἐν λόγῳ νόμου, ὡς ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ν. 1968]44, κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην εἰσάγεται πᾶσα (διωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ, ἤτοι κατὰ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ ν. 765]43 φυσικοῦ προσώπου, παρέχοντος οἱασδήποτε φύσεως ἐξηρτημένην ἐργασίαν, ἀντὶ ἀμοιβῆς, κατὰ τοῦ ἐργοδότου. Κατὰ τὸ ἄρθρον 19 τοῦ ν. 281 (διατηρηθὲν ἐν ἰσχύϊ κατ' ἄρθρον 12 τοῦ Εἰσαγ. τοῦ Ἀστ. Κώδ. νόμου) τὰ ἐπαγγελματικὰ σωματεῖα ἔχουν ἀποκλειστικὸν σκοπὸν τὴν μελέτην, τὴν προστασίαν καὶ τὴν προαγωγὴν τῶν οἰκονομικῶν ἢ ἐπαγγελματικῶν συμφερόντων τῶν μελῶν αὐτῶν (πρβλ. Πρωτ. Ἀθ. 1136]1919, Θέμ. Λ', σελ. 280) καὶ δύνανται μόνον, ἂν τοῦτο προβλέπεται διὰ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

Έλεγχος ὑπὸ δικαστηρίων σχετικῆς διοικητικῆς πράξεως

Κακὴ σύνθεσις δικαστηρίου.— Πότε λόγος ἀναιρέσεως.— Ἀνάθεσις ὑπὸ Ν. 751|1948 εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν ἐξουσίαν τῶν Συμβουλίων προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ τῆς κρίσεως περὶ ὑπάρξεως προσόντων διοριζομένων καὶ ὑποχρέων εἰς πρόσληψιν ἐπιχειρήσεων.— Ἀνέλεγκτον ἀποφάσεως Συμβουλίων ὑπὸ δικαστηρίων.— Ποινικὸν ἀδίκημα παράβασις Ν. 751|1948.— Ὑπαγωγὴ εἰς ἐξουσίαν δικαστηρίου τῆς ἐκτιμήσεως περὶ δολίας προαιρέσεως ἢ ἀμελείας τοῦ κατηγορουμένου.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ Ν. 751|1948 «περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν ὑπηρετούντων ἢ ὑπηρετησάντων εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παρούσης κατὰ τοῦ Ἔθνους συμμορακῆς δράσεως» (ΕΕΔ 7, 658) ὁ παραβαίνων τὰς διατάξεις αὐτοῦ ἐργοδότης, ἐκτὸς τῆς ἀστικῆς αὐτοῦ εὐθύνης, τιμωρεῖται καὶ ποινικῶς.

Βάσει τῆς διατάξεως ταύτης κατεδικάσθη ὑπὸ Πλημμελειοδικείου ἐργοδότης, ἀρνηθεὶς νὰ προσλάβῃ ἀναγκαστικῶς διορισθέντα μισθωτὸν καὶ, ἀσκηθείσης ἀναιρέσεως, ἐξεδόθη ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις.

Λύτη δέχεται, ὅτι τὰ πολιτικὰ δικαστήρια περιορίζονται ἐκ τοῦ νόμου εἰς τὴν ἔρευναν μόνον τῆς ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν παραβάσεως ἢ μὴ τῆς περὶ τοποθετήσεως τῶν προσώπων τοῦ Ν. 751|1948 ἀποφάσεως τῶν συμβουλίων οὕσης ἀνελέγκτου ὑπ' αὐτῶν (οὕτω καὶ ἡ Πρωτοδικείου Κερκύρας 13|1949, εἰσηγητὴς *Ν. Γιωτόπουλος*, ΕΕΔ 9, 263, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 318|1950, Πρωτοδίκης *Π. Χρυσομάλλης*, ΕΕΔ 9, 265, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2191|1950, Πρωτοδίκης *Κ. Τρουπάκης*, ΕΕΔ 9, 803, πρβλ. ὅμως τὴν Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 506|1949, Πρωτοδίκης *Α. Παπαγιάννης*, ΕΕΔ 9, 264).

Τοῦτο προφανῶς ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι ὑπὸ τοῦ νόμου ἀνετέθη ἡ ἐκτίμησις τῶν οὐσιωτικῶν προϋποθέσεων διορισμοῦ τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὰ συνεστάντα συλλογικὰ διοικητικὰ ὄργανα, τὰ Συμβούλια προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, χωρὶς βεβαίως νὰ ἀφαιρῆται ἡ ὑφισταμένη πάντοτε δικαιοδοσία τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων νὰ κρίνωσι περὶ τῆς νομιμότητος τῆς διοικητικῆς πράξεως, ἐξαιρέσει τῆς ἐρεύνης πραγματων (βλέπε σχετικῶς καὶ Α.Π. 282|1939 Ὀλομελ. Θέμ. Ν' 740, Α.Π. 49|1945 Ὀλομελ. ΕΕΔ 4, 376, καθ' ἣν, ὑποκειμένης προσβολῆς ἰδιωτικῶν δικαιωμάτων κατὰ παράβασιν τοῦ νόμου, ἁρμόδια εἶναι τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, δικαιούμενα νὰ ἐλέγχωσι τὰς πράξεις τῆς Διοικήσεως, ὁσάκις ὁ τρόπος τῆς ἐνεργείας αὐτῆς δὲν ἀφέθη ὑπὸ τοῦ νόμου εἰς τὴν ἐλευθέραν αὐτῆς κρίσιν, ἀλλ' ὑπήχθη εἰς ὡρισμένας διατυπώσεις καὶ περιορισμούς). (Σχετικὴ καὶ ἡ Α.Π. 302|1941 Ὀλομ. ΕΕΔ 1, 176, ἡ ὁποία, ἔχουσα νὰ κρίνῃ περὶ τοποθετήσεως ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ, ἀπεφάνθη, ὅτι τὰ τακτικὰ δικαστήρια δὲν δύνανται μὲν νὰ προβῶσιν εἰς ἀκύρωσιν τῶν πράξεως τῆς Διοικήσεως, οὐδὲ εἰς ἔλεγχον τῆς κατ' οὐσίαν κρίσεως καὶ ἐνεργείας τῶν ὀργάνων αὐτῆς, δικαιοῦνται ὅμως, κρίνοντα περὶ τῶν εἰς αὐτὰ ὑπαγομένων κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 Πολιτ. Δικ. διαφορῶν περὶ τῶν ἰδιωτικῶν δικαιωμάτων, ἰδρυομένων, εἴτε προσβαλλομένων ἐκ τοιαύτης πράξεως τῆς Διοικήσεως, τῶν ὁποίων ἐπιδιώκεται ἡ ἀνόρθωσις, νὰ ἐξετάσωσι παρεμπιπτόντως τὸ κῦρος καὶ τὴν νομιμότητα αὐτῶν, ἐρευνῶντα ἐὰν αὕτη ἐγένετο κατὰ τοὺς διαγεγραμμένους ὅρους τοῦ νόμου καὶ ἐντὸς καταστατικοῦ ἢ δι' ἀποφάσεως τῆς συνελεύσεως, ν' ἀποκτήσουν τὸ δικαίωμα, ὅπως ἀντιπροσωπεύουν τὰ καθ' ἕκαστα μέλη των κατὰ τὴν διαπραγμάτευσιν καὶ σύναψιν τῶν ἀτομικῶν συμβάσεων ἐργασίας (*Ι. Καποδίστρια*). Ἡ Συλλ. Σύμβασις καὶ τὸ Δίκαιον τῶν Σωματ. § 36, σημ. 4). Κατ' ἀκολουθίαν τὸ ἐνάγον σωματεῖον δὲν δύναται ν' ἀντιπροσωπεύσῃ τὰ μέλη αὐτοῦ ἐν τῇ δικαστικῇ ἀσκήσει τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ, ὡς ἐν προκειμένῳ τῶν φορτοεκφορτωτικῶν δικαιωμάτων, τῶν ἐνεργησάντων κατὰ τὴν ἀγωγὴν μελῶν αὐτοῦ (πρβλ. *Γ. Ράμμου*, ἐν ΕΕΔ Τόμος 7ος, σελ. 843 καὶ ἑπ., *Γ. Μητσόπουλου* αὐτόθι, σελ. 673 καὶ ἑπόμ.) καὶ ἐν τῇ ἐκδοχῇ, καθ' ἣν τὸ σωματεῖον αὐτοτελῶς, ὡς νομικὸν πρόσωπον, προήρχετο εἰς συμφωνίαν μετὰ τοῦ ἐναγομένου, διότι τὰ ἐκπροσωπούντα αὐτὸ πρόσωπα κατὰ τοῦτο δὲν θὰ εἶχον τὴν πρὸς τοῦτο ἐξουσίαν, ἤτις προσδιορίζεται ἐκ τοῦ νόμου καὶ τοῦ καταστατικοῦ αὐτοῦ (πρβλ. *Γ. Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχ. § 18), πολὺ περισσότερον, ἀφοῦ, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐκτιθέμενα, ὡς διεσαφηνίσθησαν, ἡ παρέμβασις τοῦ σωματείου ἐγένετο πρὸς σύναψιν τῶν ἀτομικῶν συμβάσεων ἐργασίας. *Εἰ καὶ ἠδύνατό τις εἰπεῖν*, ὅτι τὸ ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος σωματείου ἐπιδιωκόμενον δικαίωμα τῶν κατ' ἰδίαν μελῶν αὐτοῦ ρυθμίζεται ὑπὸ τῆς εἰκείας συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἤτοι ἄμεσος πηγὴ αὐτοῦ εἶναι ἡ συλλογικὴ σύμβασις, ἑπομένως νομιμοποιεῖται τὸ ἐνάγον εἰς τὴν ἔγερσιν τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, συμφώνως πρὸς τὰ ἄρθρα 3 καὶ 4 τοῦ ἀν. ν. τῆς 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων». Ὅθεν ὀρθῶς ἀπερρίφθη ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως καὶ δέον ὅπως ἀπορριφθοῦν οἱ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζοντες λόγοι ἐφέσεως, ὡς καὶ αὐτή.

τῆς ἀνηκούσης αὐτῇ ἐξουσίας, ἐφ' ὅσον, ἂν ἄνευ δικαιοδοσίας ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἢ κατὰ παρέκβασιν τῆς ἀπονεμηθείσης ἐνηργήθησαν, εἶσιν ἐστερημέναι ἐννόμου συνεπείας. Καὶ περαιτέρω κρίνει, ὅτι ἡ ἀπ' εὐθείας τοποθέτησις ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν εἰς Ὑποκατάστημα ἐπιχειρήσεως δὲν ἐμπεριείχετο εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Συμβουλίου).

Ἀρείου Πάγου 581|1950 Τμ. Β' Ποινική

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Λινάρδος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Παπανεστορίου**
Δικηγόρος ὁ κ. Φ. Ἀγγελῆς

Ὁ ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ πρῶτος λόγος, καθ' ὃν «κακῶς συνετέθη τὸ Δικαστήριον, δεδομένου, ὅτι ὁ Πρόεδρος τούτου ἦτο καὶ Πρόεδρος τοῦ Τοπικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ν. 751, ὅπερ ἐξέδωκε τὴν περὶ ἧς πρόκειται ἀπόφασιν, ἄλλως ἦτο ἐξαιρετέος» εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς νόμῳ ἀβάσιμος, ἀφ' ἑνὸς μὲν ὡς μὴ περιλαμβανόμενος μεταξὺ τῶν ἐν ἄρθρῳ 360 τῆς Ποιν. Δικον. ἀναγραφομένων λόγων ἀναιρέσεως, ὅπερ ἄρθρον εἶναι ἐφαρμοστέον κατ' ἄρθρον 4 τοῦ Νόμου 3998|1929, ἀφ' ἑτέρου, διότι ὡς λόγος ἐξαιρέσεως ἔδει, κατὰ τὴν ἐπιτακτικὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 52 τῆς Ποιν. Δικον., νὰ προβληθῇ ἐγκαίρως ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας, ὁπότε, παρανόμως ἀπορριπτόμενος, θ' ἀπετέλει περίπτωσιν κακῆς συνθέσεως, συνιστῶσαν λόγον ἀναιρέσεως· ἀλλ' ἐν προκειμένῳ ὁ ἀναιρεσείων δὲν ἀναφέρει, ὅτι ὑπέβαλεν, ἕνεκεν τοῦ προμνησθέντος λόγου καὶ πρότασιν ἐξαιρέσεως, ἀπορριφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ τῆς οὐσίας δικαστηρίου.

Κατὰ μὲν τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 5 § 2 τοῦ ν. 751|1948 «περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν ὑπηρετούντων ἢ ὑπηρετησάντων εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παρούσης κατὰ τοῦ Ἔθνους συμμοριακῆς δράσεως» εἰς τὴν ἕδραν ἑκάστης Νομαρχίας, πλὴν τῆς Νομαρχίας Ἀττικῆς, συνιστᾶται διὰ πράξεως τοῦ οἰκείου Νομάρχου Τοπικὸν Συμβούλιον προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ, ἀποτελούμενον ἐκ τοῦ οἰκείου Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν κλπ., κατὰ δὲ τὴν τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ αὐτοῦ Νόμου «τὰ Τοπικὰ Συμβούλια προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ ἔχουσι δικαιοδοσίαν τοποθετήσεως δι' ἀποφάσεως αὐτῶν προσώπων τῶν ἀρθρων 1 καὶ 2, κατοίκων, πρὸ τῆς στρατεύσεώς των, τῆς περιφερείας των καὶ μόνον εἰς ὑπηρεσίας καὶ ἐπιχειρήσεις τοῦ ἄρθρου 3, ἐχούσας τὸν τόπον λειτουργίας των εἰς τὴν περιφέρειαν ταύτην», ἐνῷ ἐκ τρίτου, κατὰ τὴν διάταξιν τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 3, τὸ δυνάμει τοῦ παρόντος προσλαμβανόμενον προσωπικὸν τοποθετεῖται καὶ χρησιμοποιεῖται ἀναλόγως τῶν σωματικῶν αὐτοῦ ἱκανοτήτων, γραμματικῶν ἢ τεχνικῶν γνώσεων ἢ λοιπῶν προσόντων αὐτοῦ, κατὰ τὰς ἀνάγκας καὶ τὴν κρίσιν τοῦ προϊσταμένου τῆς ὑπηρεσίας ἢ τοῦ ἐργοδότου.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τούτων συνάγεται σαφῶς, ὅτι εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν τῶν Τοπικῶν Νομαρχιακῶν Συμβουλίων ἐξουσίαν κεῖται ἡ κρίσις περὶ τε τῆς ὑπάρξεως, ἐκτὸς τῶν ἄλλων προσόντων, καὶ ἰδιοτήτων σωματικῆς ἱκανότητος πρὸς ἐργασίαν τῶν ἀπολυόντων τῆς κατὰ τὸν Νόμον 751|1948 προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν ὑπηρετούντων ἢ ὑπηρετησάντων εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παρούσης κατὰ τοῦ Ἔθνους συμμοριακῆς δράσεως, ὡς καὶ ὁ καθορισμὸς διὰ τῶν ἀποφάσεων αὐτῶν τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 3 § 1 ἐδ. α' παρ' αἷς ἀπασχολεῖται προσωπικὸν κατ' ἀριθμὸν εἴκοσι τοὐλάχιστον ἐπιχειρήσεων καὶ ὑποχρεώσεων συνεπῶς εἰς πρόσληψιν καὶ τοποθέτησιν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τῶν προσώπων ἐκ τῶν κριθέντων ὅτι ἔχουσι τὰ νόμιμα προσόντα καὶ ἰδιότητας, τῶν Δικαστηρίων περιοριζομένων, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 6 § 2 καὶ 7 § 3 τοῦ ρηθέντος ν. 751, μόνον εἰς τὴν ἔρευναν τῆς ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν παραβάσεως ἢ μή, τῆς περὶ τοποθετήσεως τῶν ἀνω προσώπων ἀνελέγκτου δι' αὐτὰ ἀποφάσεως τοῦ Τοπικοῦ Νομαρχιακοῦ Συμβουλίου.

Τὸ δικάσαν Πλημμελειοδικεῖον, συνεπείᾳ ἐφέσεως κατ' ἀποφάσεως τοῦ Μονομελοῦς τοιούτου, δεχθέν, κατὰ τὴν ἀνέλεγκτον, ὡς εἰς πράγματα ἀναγομένην, κρίσιν του, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων, κατὰ μῆνα Αὔγουστον 1949, παρέβη τὴν ὑπ' ἀριθ. 6|1949 ἀπόφασιν τοῦ Τοπικοῦ Συμβουλίου τοῦ Νομοῦ Μεσσηνίας, δι' ἧς ἐτοποθετήθη ὁ ἀναιρεσίβλητος εἰς θέσιν ἀνάλογον τῶν σωματικῶν αὐτοῦ ἱκανοτήτων, γραμματικῶν ἢ τεχνικῶν γνώσεων καὶ λοιπῶν προσόντων, ἀρνηθεὶς νὰ χρησιμοποιήσῃ τοῦτον εἰς τὴν παρ' αὐτοῦ ἀσκουμένην δι' ἐργοστασίου ριζομύλου ἐπιχείρησιν, ἢ δὲ παροχὴ ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος εἰς τὸν τοποθετηθέντα χρηματικοῦ ποσοῦ ἀνὰ 200 χιλιάδας δραχμῶν κατὰ τοὺς μῆνας Σεπτέμβριον καὶ Ὀκτώβριον 1949 ὡς δώρου, ἀντὶ τοῦ ὁ ἐθικαιοῦτο οὗτος νὰ λάβῃ ποσοῦ τῶν 600.000 δραχμῶν κατὰ μῆνα, δὲν ἀποτελεῖ χρησιμοποίησιν τούτου καὶ κηρύξαν μετὰ ταῦτα ἔνοχον τὸν ἀναιρεσείοντα τῆς ὑπὸ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 6 καὶ 7 § 3 τοῦ ν. 751|1948 προβλεπομένης εἰδικῆς παραβάσεως, ἐπιβαλὼν δὲ τούτῳ ποινὴν φυλακίσεως μηνὸς καὶ χρηματικὴν τοιαύτην 100.000 δραχμῶν, ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς διαληφθείσας ἐν τῷ χρόνῳ τελέσεως τῆς πράξεως ἰσχυούσας διατάξεις καὶ οὐδεμίαν ἄλλην, οὐδὲ τὰς διὰ τοῦ ν. 1196|1949 γενομένας τροποποιήσεις ἑνίων ἑτέρων καὶ οὐχὶ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων τοῦ ρηθέντος ν. 751, παρεβίασε, περιορισθέν, ὡς προεξετέθη, εἰς τὴν παρ' αὐτοῦ διαπιστωθεῖσαν παράβασιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 6|1949 ἀποφάσεως τοῦ Τοπικοῦ Συμβουλίου τῆς Νομαρχίας, χωρὶς νὰ προβῇ καὶ εἰς τὸν ἀνεπίτρεπτον αὐτῷ οὐσιαστικὸν ἔλεγχον ταύτης. Ὅθεν οἱ ἐναντίοι λόγοι τοῦ ἀναιρετηρίου, δι' ὧν ὑποστηρίζεται, ὅτι ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, κατ' ἐσφαλμένην ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν ὡς ἄνω νόμων, δὲν ἠρεύνησε τὴν βασιμότητα τῆς παραβιασθείσης ἀποφάσεως τοῦ Τοπικοῦ Συμβουλίου τῆς Νομαρχίας, καθότι καὶ ὁ τοποθετηθεὶς ἀναιρεσίβλητος ἐστερεῖτο σωματικῆς ἱκανότητος

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΤΟ ΧΑΡΤΟΣΗΜΟΝ ΤΩΝ ΕΞΟΦΛΗΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΜΙΣΘΟΥ ΑΠΟΔΕΙΞΕΩΝ

Γνωμοδότησις τῆς Ὁλομελείας τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους

Εἰσηγητὴς ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. **Τρ. Κοντογιαννόπουλος**

Ἡ Ὁλομέλεια τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, ἐπὶ ἐρωτήματος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 69703|1951 ἐγγράφου του, ἀπησχολήθη καὶ εἰς ἄλλην συνεδρίασιν πρὸ τῆς (βλέπε καὶ ὑπ' ἀριθ. 125|1951 γνωμοδότησιν τῆς Ὁλομελείας τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, εἰσηγητὴς **Ε. Σακελλάς**, ΕΕΔ 10, 207) ἐπὶ τοῦ γνωστοῦ ζητήματος ἂν τὸ βάρος τοῦ χαρτοσήμου ἐπὶ τῶν ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων μισθοῦ φέρῃ ὁ ἐργοδότης ἢ ὁ μισθωτός.

Σημειοῦται, ὅτι συνεζητήθη ἤδη καὶ ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀναίρεσις κατὰ τῆς ἀπορριπτικῆς ὅτι τὸ χαρτόσημον βαρύνει τὸν ἐργοδότην ὑπ' ἀριθ. 1782|1951 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (εἰσηγητὴς **Γ. Καραμάνος**, ΕΕΔ 10, 238).

Ἡ δευτέρα αὕτη γνωμοδότησις τῆς Ὁλομελείας τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, ὑπ' ἀριθ. 156|15|1951, ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ἀπαντῶντες εἰς τὸ τεθὲν ἡμῖν διὰ τοῦ ὑμετέρου ὑπ' ἀριθ. 69703|Ε.3018 ἐ.ἔ (1951) ἐγγράφου ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 26703|1950 ταυτάριον τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐμπόρων ἐρώτημα, ἂν ἐπὶ πληρωμῶν συντάξεων καὶ μισθῶν γενομένων ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω Ταμείου εἰς τοὺς δικαιούχους συνταξιούχους ἢ μισθωτοὺς ὑποχρεοῦται τὸ ἐξοφλοῦν Ταμεῖον ἢ ὁ κιναπράττων δικαιοῦχος νὰ καταβάλλῃ τὸ τέλος χαρτοσήμου ἐπὶ τῇ ἐκδόσει τῆς οἰκείας ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν ὅτι ἡ Ὁλομέλεια τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, εἰς ἣν ὑπεβάλομεν τὸ ἐρώτημα ὑμῶν καὶ ἥτις ἀπηρτίσθη ἐκ τῶν Νομικῶν Συμβούλων *Κ. Δημητρακάκη*, Προέδρου, *Ι. Κυβέλου*, Ἀντιπροέδρου, *Τρ. Κοντογιαννοπούλου* (εἰσηγητοῦ), *Ι. Κουμουτσοπούλου*, *Χ. Βασιλακοπούλου*, *Μ. Σταυροπούλου*, *Κ. Περιφανάκη*, *Δ. Μπαρμπάτη*, *Α. Ἀλεξίου*, *Δ. Μαγγίνου*, *Θ. Φιλιππάκου* καὶ τῶν Παρέδρων *Ν. Κοντογιάννη*, *Στρ. Ἀποστολοπούλου*, *Κ. Ρουμπάνη*, *Ἐμμ. Σαμαλίου*, *Δ. Καλαντζάκου* καὶ *Β. Μαρούδα* ἀπεφάνθη κατὰ τὴν συνεδρίαν αὐτῆς τῆς 3ης Μαρτίου 1951 ὡς ἀκολούθως:

Ὁ Εἰσηγητὴς ἐξέθηκε τὴν γνώμην αὐτοῦ ὡς ἑξῆς:

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου 1750 «περὶ τελῶν χαρτοσήμου» τὸ τέλος χαρτοσήμου εἶναι φόρος ἐπιβαλλόμενος κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ νόμου τούτου ἐπὶ τῶν ἐν αὐτῷ καθοριζομένων ἐγγράφων. Διὰ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου καθορίζονται λεπτομερῶς αἱ περιπτώσεις, καθ' ἃς ἐπιβάλλεται ἡ καταβολὴ τοῦ προσήκοντος χαρτοσήμου, ὡς καὶ τὰ ἑκάστοτε καταβλητέα ποσὰ αὐτοῦ.

Σχετικὰς πρὸς τὴν καταβολὴν ἢ ἐξόφλησιν μισθῶν ἢ συντάξεων διατάξεις ἐν τῷ κώδικι περὶ τελῶν χαρτοσήμου ἔχομεν τοῦ ἄρθρ. 13 § 1 Α (περὶ ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων τῶν μισθῶν καὶ ἄλλων ἀποδοχῶν τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν γένει, τῶν δημοτικῶν, κοινοτικῶν, ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἄλλων ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων καὶ Ἱδρυμάτων), τοῦ ἄρθρ. 15 — 2 (περὶ ἀποδείξεων πληρωμῆς μισθῶν καὶ ἄλλων ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ ἐν γένει ἀνωνύμων ἑταιριῶν), τοῦ ἄρθρ. 19α (περὶ ἐξοφλήσεως τῶν ἡμερομισθίων καὶ τῶν ἀποδοχῶν ἐν γένει τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν) καὶ τοῦ ἄρθρ. 15 § 24 (περὶ ἐξοφλήσεως συντάξεων, μερισμάτων καὶ ἐν γένει παντὸς ποσοῦ καταβαλλομένου εἰς ἐργάτας καὶ ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλ-

---

πρὸς χρησιμοποίησιν καὶ ἡ ἐπιχείρησις τοῦ ἀναιρεσιοντος, ἀπασχολοῦσα ὀλιγώτερα τῶν 20 ἀριθμόν, δὲν ἦτο ὑπόχρεως νὰ δεχθῇ τοῦτον, εἶναι ἀπορριπτέοι, ὡς μὴ νόμιμοι.

Πρὸς ὕπαρξιν τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 6 § 2 καὶ 7 § 3 τοῦ ν. 751|1948 προνοουμένου ἀδικήματος, τῆς ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιόντος τουτέστι παραβάσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 6|1949 ἀποφάσεως τοῦ Τοπικοῦ Νομαρχιακοῦ Συμβουλίου, ἀπαιτεῖται δολία προαίρεσις, ἐγκειμένη εἰς τὰς λέξεις: «παῦς ὑπόχρεως διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος νόμου, παραβαίνων ἢ μὴ ἀκριβῶς ἐφαρμόζων τὰς διατάξεις αὐτοῦ καὶ μὴ συμμορφούμενος πρὸς τὰς ἀποφάσεις τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 5 Συμβουλίων, τιμωρεῖται κλπ.». Μὴ ὁριζόντος ὅθεν τοῦ νόμου εἰς τί συνίσταται ἡ δολία προαίρεσις, διατάσσοντος δὲ ρητῶς τοῦ ἄρθρου 39 ποινικοῦ νόμου, ὅτι ἐπὶ πάσης καθ' ἑαυτὴν παρανόμου πράξεως, πρέπει δι' ἀκριβοῦς ἐκτιμήσεως τῶν προκειμένων περιστάσεων καὶ τῆς ἀλληλουχίας αὐτῶν, νὰ διακρίνηται, ἂν αὕτη ἐπράχθη ἐκ δολίας προαιρέσεως ἢ ἐξ ἀμελείας, ἕπεται, ὅτι κεῖται ἐν τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ Δικαστηρίου τῆς οὐσίας ἡ περὶ τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ τῆς δολίας προαιρέσεως κρίσις, διαφεύγουσα τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου. Ὅθεν εἶναι ἀπορριπτέος ὁ λόγος ἀναιρέσεως, κατὰ τὸ ἕτερον αὐτοῦ ἔρεισμα, καθ' ὃ δὲν ἀναφέρεται ἐν τῇ προσβαλλομένῃ ἀποφάσει, ὅτι ὁ ἀναιρεσίων ἐξετέλεσε τὴν εἰς αὐτὸν ἀποδιδομένην πρᾶξιν ἐκ δολίας προαιρέσεως, διότι ἐκ τῶν ὑπὸ ταύτης γενομένων δεκτῶν περιστατικῶν περὶ τελέσεως τοῦ ἀδικήματος τῆς παραβάσεως τῶν ἄρθρων 6 § 2 καὶ 7 § 3 τοῦ ν. 751|1949 προκύπτει ἡ δολία προαίρεσις τοῦ ἀναιρεσιόντος.

λους ὑπὸ Ταμείων ἢ ἄλλων Ὀργανισμῶν συντάξεως, προνοίας ἢ ἀσφαλίσεως ἐργατῶν καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων).

Σχετικὰς δὲ πρὸς ἄλλας ἐν γένει ἐξοφλήσεις διατάξεις ἔχομεν ἐν τῷ Κ.Χ. τὰς τῶν ἄρθρ. 13 α, β, γ, 15 § 9α, 15 § 12, 15 § 18, 15 § 25, 15 § 26, 18 § 1, 18 § 2, 18 § 8α, 18 § 24, 21 § 38, 21 § 39, 21 § 41, 21 § 42, 21 § 2.

Εἰς ὅλας τὰς προμνημονευομένας διατάξεις ταύτας, ὡς καὶ τὰς λοιπὰς τοιαύτας τοῦ Κ.Χ., δὲν ἀναγράφεται γενικὴ τις διάταξις καθορίζουσα τὰ τοῦ βάρους τῆς καταβολῆς τοῦ χαρτοσήμου, ἀλλ' οὔτε καὶ εἰς τὰ καθ' ἕκαστον διατάξεις, δι' ὧν ὁρίζονται τὰ ἐπιβλητέα εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τέλη χαρτοσήμου, καθορίζεται καὶ τὸ ὑπόχρεων εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ τέλους τούτου πρόσωπον. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 33 § 1, ἥτις, πλὴν τῶν ἰδιωτῶν, ἀναφέρει καὶ τοὺς συμβολαιογράφους, ὡς καὶ πᾶσαν ἄλλην δημοσίαν, δημοτικὴν, κοινοτικὴν ἢ ἐκκλησιαστικὴν ἀρχὴν ὡς ὑποχρέους νὰ γράφωσιν ἀπ' ἀρχῆς ἐπὶ τοῦ ἀναλόγου σφραγιστοῦ χάρτου ἢ νὰ ἐπιθέτωσιν ἀπ' ἀρχῆς τὸ κινητὸν ἐπίσημα εἰς πάντα τὰ ὑπ' αὐτῶν ἐκδιδόμενα ἢ συντασσόμενα καὶ εἰς τέλος χαρτοσήμου ὑποκείμενα ἔγγραφα, ὡς καὶ αἱ ποιναὶ διατάξεις τοῦ αὐτοῦ Κ.Χ., αἵτινες ἐπιβάλλουσι κυρώσεις κατὰ τῶν παραλειφάντων νὰ συντάξωσιν ἢ ἀπαιτήσωσιν τὴν σύνταξιν ἐξ ὑπαρχῆς ἐπὶ σφραγιστοῦ χάρτου τῶν εἰς τέλος ὑποκειμένων ἐγγράφων ἢ νὰ ἐπιθέσωσιν ἐξ ὑπαρχῆς τὸ κινητὸν ἐπίσημα, ὁμιλοῦσι περὶ τοῦ ὑπευθύνου ἐναντι τοῦ Δημοσίου διὰ τὴν καταβολὴν ἢ εἰσπραξιν τοῦ χαρτοσήμου, οὐχὶ δὲ καὶ περὶ τοῦ ἑκάστοτε ὑποχρέου πρὸς τοῦτο τοῦ βαρυνομένου τοιαύτην διὰ τῆς καταβολῆς τοῦ χαρτοσήμου. Τοῦτο σαφέστερον καταφαίνεται ἐκ τῆς περαιτέρω διατάξεως τῆς § 2 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου, τὸ ὁποῖον ὁρίζει ὅτι ἀνεξαρτήτως τοῦ κατὰ τὴν διάταξιν τῆς ἀνωτέρω παραγράφου 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου ἀπ' εὐθείας ἐνάγει τοῦ Δημοσίου εὐθυνομένου διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ τέλους χαρτοσήμου ὡς ἐκδότου ἢ συντάσσοντος τὸ ἔγγραφον, δύναται διὰ διαταγμάτων νὰ καθορίζηται ἐπὶ ὡρισμένων ἐγγράφων ἢ σχέσεων τίς ὁ βαρυνόμενος διὰ τῆς δαπάνης τοῦ τέλους χαρτοσήμου. Τοιοῦτον διάταγμα δὲν ἐξεδόθη μέχρι τοῦδε.

Ἐξαίρεσιν ἐν τούτοις τοῦ ὡς ἄνω ἐν § 1 τεθέντος κανόνος ἀποτελοῦσιν αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 18 § 12 περ. β, 24 καὶ 25Ζ § β, ὅπου καθορίζεται ποῖος βαρύνεται διὰ τῆς καταβολῆς τοῦ χαρτοσήμου. Ὁμοίαν ἐξαίρεσιν ἀποτελεῖ καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 37 τοῦ Κ.Χ. εἰδικῶς ἐπὶ συμβάσεων, ἐν αἷς ὁ συμβαλλόμενος εἶναι τὸ Δημόσιον, Δῆμος, Κοινότης, νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου ἢ ἄλλα πρόσωπα ἀπολαύοντα ἀπαλλαγῆς τελῶν χαρτοσήμου, ὡς ἐπίσης καὶ ἐπὶ ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων διδομένων εἰς τὰ ἀνωτέρω νομικὰ καὶ φυσικὰ πρόσωπα, πρὸς δὲ καὶ ἐπὶ λογαριασμῶν ὑποκειμένων εἰς τέλος, καθ' ἣν διάταξιν τὸ τέλος τοῦ χαρτοσήμου καταβάλλεται ὑπὸ τοῦ ἑτέρου μέρους.

Εἰς τὰς λοιπὰς περιπτώσεις, ὅπου δὲν καθορίζεται ἐν τῷ Κ.Χ. ποῖος εἰδικῶς φέρει τὸ βάρος τῆς καταβολῆς τοῦ τέλους χαρτοσήμου εἶναι προφανὲς καὶ αὐτονόητον, ὡς ἐκ τοῦ τρόπου τῆς διατυπώσεως τῶν οἰκείων διατάξεων τοῦ Κ.Χ., δι' ὧν καθορίζεται ἐπὶ ἑκάστης πράξεως ἢ ἐγγράφου τὸ καταβλητέον ποσὸν χαρτοσήμου, ὡς καὶ ἐκ τοῦ βασικοῦ ὁρισμοῦ τοῦ ἄρθρ. 1 αὐτοῦ περὶ τοῦ τέλους χαρτοσήμου ὡς φόρου ἐπιβαλλομένου ἐπὶ τῶν ἐν τῷ κώδικι καθοριζομένων ἐγγράφων, ὅτι τὸ βάρος τοῦτο φέρει ἐκεῖνος, ὅστις ἔχει συμφέρον νὰ προκαλέσῃ καὶ προεκάλεσε τὴν σύνταξιν τοῦ εἰς τέλος ὑποκειμένου ἐγγράφου, ἐκτὸς ἐὰν εἴτε ὁ ἀστικὸς κῶδιξ, εἴτε ἄλλοι νόμοι, καθορίσωσι κατ' ἄλλον τρόπον τὸ ζήτημα τοῦτο.

Εἰδικῶς ὅμως ἐπὶ ἐξοφλήσεως μισθῶν καὶ συντάξεων, εἰς ἣν ἀφορᾷ τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα, συνάγεται κατ' ἀντιδιαστολὴν ἐκ τῆς μνημονευομένης ἀνωτέρω διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 37 τοῦ Κ.Χ. ὅτι ὁσάκις δὲν πρόκειται περὶ ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων διδομένων εἰς τὸ Δημόσιον, Δήμους, Κοινότητας, Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου ἢ ἄλλα πρόσωπα ἀπολαύοντα ἀτελείας, ἀλλὰ περὶ ἐξοφλήσεως ἀποδείξεων διδομένων εἰς ἄλλα νομικὰ ἢ φυσικὰ πρόσωπα, ἐκτὸς τῶν ὡς ἄνω ἀναφερομένων, τὸ βάρος τῆς καταβολῆς τοῦ τέλους χαρτοσήμου φέρει ὁ ἐξοφλῶν τοὺς μισθοὺς ἢ τὰς συντάξεις ὀφειλέτης.

Ἡ αὐτὴ λύσις πρέπει καὶ ἐπὶ μισθοδοτικῶν καταστάσεων, περὶ ὧν ὁμιλεῖ τὸ ἄρθρ. 19, β, διότι καὶ αὗται ἀποτελοῦσιν οὐσιαστικῶς ὁμαδικὰς ἐξοφλητικὰς ἀποδείξεις μισθῶν.

Δέον νὰ ἐρευνηθῇ, ἂν τὸ Β. Δ. τῆς 12|15 Σεπτεμβρίου 1949 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ τελῶν χαρτοσήμου διὰ τῶν διατάξεων τῶν §§ 1 καὶ 3 αὐτοῦ ἐπήνεγκε μεταβολὴν εἰς τὰς ἄνω συναγομένας ἀρχὰς ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐξόφλησιν μισθῶν καὶ συντάξεων. Κατ' ἀρχὴν δὲν ἀπεσκοπήθη διὰ τῶν διατάξεων τούτων τοῦ Β.Δ. κατάργησις ἢ τροποποίησις τῶν προϋφισταμένων διατάξεων τοῦ Κ.Χ., δι' ὧν ρυθμίζεται ὡς ἄνω τὸ βάρος τῆς καταβολῆς τοῦ χαρτοσήμου ἐπὶ ἐξοφλήσεως μισθῶν καὶ συντάξεων. Τοῦτο καταφαίνεται ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ὡς ἄνω Β. Δ. προσετέθησαν ἁπλῶς ὡς νέα ἑδάφια εἰς ὡρισμένα ἄρθρα τοῦ Κ.Χ. αἱ διατάξεις αὐτοῦ. Ἀλλὰ καὶ περαιτέρω διὰ τοῦ περιεχομένου τῶν νέων τούτων διατάξεων, πλὴν τοῦ ἀφορῶντος τὰς ἐξοφλήσεις μισθῶν καὶ ἄλλων ἀποδοχῶν τῶν πληρωμάτων, περὶ οὗ ὁ λόγος κατωτέρω, δὲν ἐπεδιώχθη μεταβολὴ τοῦ προηγουμένου καθεστῶτος.

Οὕτως διὰ τοῦ νέου ἑδαφίου β' ἁπλῶς διαπιστοῦται λογιστικῶς ὁ λογαριασμὸς τῶν καταβαλλομένων τελῶν χαρτοσήμου καὶ δημιουργεῖται ἡ ὁδὸς ἀπὸ λογιστικῆς ἀπόψεως πρὸς διενέργειαν ἐλέγχου ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἐν σχέσει πρὸς τὴν εἰσπραξιν τοῦ προσηκόντος τέλους χαρτοσήμου. Ἀπόδειξις ὅτι, ἐνῷ προκειμένου περὶ φόρου καθαρᾶς προσόδου, ἡ εἰρημένη διάταξις τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ὡς ἄνω Β. Δ. ὁμιλεῖ περὶ παραχρατήσεως αὐτοῦ (ὑπὸ τοῦ διενεργοῦντος τὴν πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ) εἰς βάρος τοῦ πληρωνομένου μισθωτοῦ, περαιτέρω ἡ αὐτὴ διάταξις, προκειμένου περὶ τοῦ καταβλητέου κατὰ τὴν ἐξόφλησιν μισθοῦ τέλους χαρτοσήμου, ὁμιλεῖ περὶ εἰσπράξεως αὐτοῦ, ἀφήνου-

σα νά νοηθῇ, ὅτι τό τέλος χαρτοσήμου εἰσπράττεται ὑπό τοῦ Δημοσίου εἰς βάρος τοῦ ἑκάστοτε ὑποχρέου διά μέσου τοῦ ἐνεργοῦντος τήν πληρωμήν. Τόν τελευταῖον τοῦτον, ὅστις ἐνεργεῖ τάς πληρωμάς κατά τήν φρασιν τοῦ Νόμου, ὑποχρεοῖ νά καταβάλῃ τό τέλος τοῦ χαρτοσήμου εἰς τό Δημόσιον εἰς τάς διά τήν ἀπόδοσιν τοῦ φόρου καθαμᾶς προσόδου ὁριζομένας ἑκάστοτε προθεσμίας, ἐφ' ἧν ἔννοιαν παρομοία ὑποχρέωσις δημιουργεῖται διά τοῦ ἄρθρου 33 παρ. 1 τοῦ Κ.Χ., καθιστῶ δηλ. τοῦτον ὑπεύθυνον ἔναντι τοῦ Δημοσίου διά τήν εἰσπραξιν καί καταβολήν τοῦ οἰκείου τέλους χαρτοσήμου.

Δέν συμβαίνει ὅμως τό ἴδιον διά τῆς τελευταίας παραγράφου τοῦ νέου ἐδ. β' τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ εἰρημένου Β. Δ. ἐν σχέσει πρός τήν ἐξόφλησιν τῶν μισθῶν καί ἀποδοχῶν τῶν πληρωμάτων τῶν πλοίων. Σημειωτέον ὅτι ἡ παραγραφή αὕτη εἶναι ἐπανάληψις τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 7 § 2 τοῦ Β. Δ. τῆς 21 Αὐγούστου 1948 περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως τῶν περί τελῶν χαρτοσήμου διατάξεων. Ἐν ᾗ διατάξει ταύτῃ ἀμφοτέρων τῶν ὡς ἄνω Β. Δ. ἠθέλησε σαφῶς ν' ἀποστῇ ὁ νομοθέτης ἀπό τῆς μέχρι τότε κεκανονισμένης τακτικῆς καί δή τῆς ἐπαναλαμβανομένης ἐν τῇ ἀμέσως προηγουμένῃ παραγράφῳ τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ Β. Δ. τῆς 12/15 Σεπτεμβρίου 1949. Συγκεκριμένως, προκειμένου περί τοῦ τέλους ἐπί τῶν μισθῶν καί ἄλλων ἀποδοχῶν τῶν πληρωμάτων τῶν πλοίων, ρητῶς τονίζει ἡ διάταξις αὕτη τοῦ Β. Δ. ὅτι τό ἐπί τούτων τέλος παρακρατεῖται ὑπό τῶν ἐνεργούντων τήν πληρωμήν αὐτῶν καί εἰσπράττεται ὑπό τῶν Δημοσίων Ἀρχῶν κατά τήν ἐξόφλησιν τῶν ναυτολογίων.

Καί ἤδη ἐναπομένει νά ἐρευνήσωμεν ἂν τάς ὡς ἄνω τεθείσας διά τοῦ Κ.Χ ἀρχάς ἐν σχέσει πρός τό βάρος τῆς καταβολῆς τοῦ χαρτοσήμου ἐπί ἐξοφλήσεως μισθῶν καί συντάξεων ἐπηρέασεν ἡ οὐ ἡ εἰσαγωγή τοῦ Ἀστ. Κώδικος καί εἰδικώτερον ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 425 αὐτοῦ, παρ. 10. Τό ἄρθρον 425 Α.Κ. θέτει γενικήν ἀρχήν ἐπί πάσης ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως καί οὐχί μόνον ἐπί τῶν τοιούτων τῶν μισθῶν. Ἐπί πάσης ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως τά ἔξοδα πάσης φύσεως βαρύνουν τόν ὀφειλέτην. Ἡμφεσβητήθη ἂν μεταξύ τῶν ἐξόδων τούτων, ἅτινα συνεπάγεται ἡ παροχή μιᾶς τοιαύτης ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως, συγκαταλέγονται καί τά τέλη χαρτοσήμου, δεδομένου ὅτι εἰς ἄλλην περίπτωσιν καί δή εἰς τήν τοῦ ἄρθρ. 527 ὁ Α.Κ μνημονεύει εἰδικῶς ταῦτα, καθ' ὧν χρόνων ποιεῖται λόγον καί περί καταβλητέων διά τήν αὐτήν δικαιοπραξίαν ἐξόδων. Ἐκρίθη ὅμως ὀρθῶς, ὅτι εἰς πλείστας περιπτώσεις, ὡς ἐν προκειμένῳ, κατά τήν σύνταξιν ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων μισθῶν, καθ' ἃς πλήν τοῦ τέλους χαρτοσήμου, οὐδέν ἄλλο πραγματικόν ἢ ἄξιον λόγου ἔξοδον λαμβάνει χώραν, θά ἐμενεν ἄνευ ἐδάφους ἐφαρμογῆς ἡ διάταξις αὕτη, ἂν τελικῶς ἐγίνετο ἀποδεκτόν, ὅτι εἰς τά ἔξοδα ταῦτα τοῦ εἰρημένου ἄρθρου τοῦ Α.Κ. δέν συμπεριλαμβάνονται καί τά τέλη χαρτοσήμου, τά ὁποῖα εἰς τήν προκειμένην περίπτωσιν εἶναι, κυρίως εἰπεῖν, καί τά μοναδικά.

Ἐφ' ὅσον κατά ταῦτα γίνεται δεκτόν, ὅτι διά τῆς διατάξεως ταύτης τοῦ Α.Κ. ρυθμίζεται καί τό ζήτημα τοῦ βάρους τῆς καταβολῆς τοῦ χαρτοσήμου ἐπί ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων, ἐναπομένει νά ἐρευνήσωμεν, ἂν αἱ παράλληλοι διατάξεις τοῦ κώδικος περί χαρτοσήμου, αἵτινες ρυθμίζουσι τό αὐτό ζήτημα, καί ρυθμίζουσι τοῦτο κατ' ἀντίθετον τρόπον, παρ' ὅτι ρυθμίζει τοῦτο ὁ Α.Κ. διά τοῦ εἰρημένου ἄρθρου, ἐξακολουθοῦσι νά ἔχωσι ἰσχύν καί ἐφαρμογήν μετά τήν εἰσαγωγήν τοῦ Α.Κ.

Τήν λύσιν τῆς ἀπορίας ταύτης δίδει ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 2 § 1 τοῦ Ν. Δ. τῆς 7/10 Μαΐου 1946 περί ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καί τοῦ εἰσαγωγικοῦ αὐτοῦ νόμου, καθ' ἣν εἶναι κατηργημέναι καί ἀνίσχυροι πᾶσαι προγενέστεραι διατάξεις νόμων, αἵτινες πραγματεύονται τό αὐτό θέμα, ὅπερ πραγματεύεται καί ὁ Ἀστικός Κῶδιξ. Ὁ Κῶδιξ περί τελῶν χαρτοσήμου εἶναι βεβαίως εἰδικός ὡς φορολογικός νόμος ἐν τῷ συνόλῳ του καί δέν θίγεται ἐκ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ἀστ. Κώδικος. Ἐφ' ὅσον ὅμως ὁρισμένα θέματα αὐτοῦ, ὡς τό τοῦ βάρους τῆς καταβολῆς τῶν ἐξόδων, ἐν οἷς καί τά τέλη τοῦ χαρτοσήμου, πραγματεύεται ὁ Ἀστ. Κῶδιξ, αἱ διατάξεις τούτου θέλουσι κατισχύσῃ, αἱ δέ προϋφισταμέναι τοιαῦται τοῦ κώδικος περί χαρτοσήμου θεωροῦνται κατηργημέναι καί ἀνίσχυροι.

Οὕτω ἐπί τοῦ ἀπασχολοῦντος ἡμᾶς θέματος τῶν ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων μισθῶν, ὅπου συντάσσονται τοιαῦται (εἴτε ἀτομικαί, εἴτε ὁμαδικαί ὑπό τήν μορφήν μισθοδοτικῶν κατασταθσεων), τό βάρος τῆς καταβολῆς τοῦ οἰκείου τέλους χαρτοσήμου φέρει ὁ ὀφειλέτης, τουτέστιν ὁ ἐξοφλῶν τόν μισθόν ἢ τήν σύνταξιν. Τό αὐτό θέλει ἐφαρμοσθῇ καί εἰς τήν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ ἐξοφλῶν τόν μισθόν ἢ τήν σύνταξιν καί δηχόμενος τήν οἰκείαν ἐξοφλητικήν ἀπόδειξιν ὀφειλέτης εἶναι τό Δημόσιον, Δήμοι, Κοινότητες, νομικόν πρόσωπον δημοσίου δικαίου ἢ ἄλλο πρόσωπον ἀπαλλασσόμενον τῆς καταβολῆς χαρτοσήμου. Καί εἰς τήν περίπτωσιν ταύτην τό βάρος τῆς καταβολῆς τοῦ τέλους χαρτοσήμου βαρύνει τά ὡς ἄνω νομικά ἢ φυσικά πρόσωπα ὡς ὀφειλέτας, συμφώνως πρός τήν ρηθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 425 Α. Κ. καί οὐχί τόν εἰσπράττοντα τόν μισθόν ἢ σύνταξιν δικαιοῦχον, καταργηθείσης καί μή ἰσχυούσης τῆς ἀντιθέτου διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 37 τοῦ κώδικος περί χαρτοσήμου ***ὡς πρός τάς ἐξοφλητικάς ἀποδείξεις μισθῶν καί συντάξεων.*** Καί ἐπειδή τά ὡς ἄνω πρόσωπα εἶναι ἀπηλλαγμένα τῆς καταβολῆς χαρτοσήμου, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ κώδικος τούτου, ὅσον ἀφορᾷ τό Δημόσιον, Δήμους καί Κοινότητας, δυνάμει δέ ἄλλων εἰδικῶν διατάξεων, ὅσον ἀφορᾷ τά ὑπόλοιπα νομικά ἢ φυσικά πρόσωπα, ἅτινα ἀπολαύουσιν ἀτελείας, δέν θά καταβάλωσι ταῦτα χαρτόσημον ἐπί τῇ ἐκδόσει τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως μισθοῦ ἢ συντάξεως.

***

Ἀλλ' ὡς εἴδομεν ἀνωτέρω, προκειμένου περί τοῦ τέλους χαρτοσήμου ἐπί τῶν καταβαλλομένων εἰς τά πληρώματα τῶν πλοίων μισθῶν καί ἄλλων ἀποδοχῶν, τοῦτο βαρύνει τά πληρώματα τῶν πλοίων καί παρακρατεῖται ὑπό τῶν ἐνεργούντων τήν πληρωμήν αὐτῶν διά νά εἰσπραχθῇ ὑπό τῶν Δημοσίων Ἀρχῶν κατά τήν

εξόφλησιν τοῦ ναυτολογίου καὶ καταβληθῇ μετὰ ταῦτα εἰς τὸ Δημόσιον, μέσῳ τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου, εἰς ὃ ἀποδίδεται ὑπὸ τῶν Λιμενικῶν Ἀρχῶν, ὁμοῦ μετὰ τῶν εἰσφορῶν, συμφώνως πρὸς τὸ ἐδ. β' τῆς § 4 τοῦ ἄρθρου 32 τοῦ Κ.Χ. Καὶ γεννάται τὸ ἐρώτημα ἂν ἡ διάταξις αὕτη, ἥτις μεταθέτει τὸ βάρος τῆς καταβολῆς τοῦ χαρτοσήμου εἰς τὸν πληρωνόμενον τὸν μισθὸν αὐτοῦ, εἶναι ἰσχυρὰ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ἀστ. Κώδικος καὶ τὴν τὰ ἀντίθετα ὁρίζουσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 125 αὐτοῦ.

***

Τὸ ἐδάφιον τοῦτο, ὡς καὶ τὸ συναφὲς πρὸς αὐτὸ προηγούμενον τοιοῦτον ὑπὸ τὸ στοιχ. α' προσκτηθησαν διὰ τοῦ Β. Δ. τῆς 12|15 Σεπτεμβρίου 1949 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ τελῶν χαρτοσήμου», ὅπερ ἐξεδόθη κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Α. Ν. 1014|27 Φεβρουαρίου 1946. Ὁ ἀναγκαστικὸς οὗτος νόμος ἐπιτρέπει διὰ διαταγμάτων νὰ καθορίζηται ὁ τρόπος τῆς χαρτοσημάνσεως τῶν ἐγγράφων, ὡς καὶ ὁ τρόπος τοῦ ὑπολογισμοῦ τῆς ἐκκαθαρίσεως, βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν τελῶν, νὰ ἐπιβάλλωνται τέλη ἐπὶ ἐγγράφων μὴ ὑποκειμένων καὶ ἐν γένει νὰ τροποποιῆται, συμπληροῦται ἢ καταργῆται οἱαδήποτε διάταξις τοῦ κώδικος περὶ τελῶν χαρτοσήμου ἢ ἄλλου νόμου, ἀφορώσα τὰ τέλη χαρτοσήμου ἢ νὰ θεσπίζωνται καὶ νέαι διατάξεις. Ἡμφεσβητήθη τὸ κῦρος καὶ ἡ ἰσχὺς τοῦ νόμου τούτου καὶ ἡ δι' αὐτοῦ παρεχομένη νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις πρὸς τροποποίησιν, συμπλήρωσιν ἢ κατάργησιν φορολογικοῦ νόμου τὸ μὲν ὡς ἀντισυνταγματική, ἐπειδὴ οἱ μὲν φόροι ἐπιβάλλονται διὰ νόμου, αἱ δὲ μεταβολαὶ αὗται εἰς ὑφιστάμενον φορολογικὸν νόμον ἐπιχειροῦνται διὰ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας καὶ οὐχὶ ὑπὸ τῆς νομοθετικῆς τοιαύτης, συνεπείᾳ τῆς ἐν λόγῳ νομοθ. ἐξουσιοδοτήσεως, τὸ δὲ διότι ἐκρίθη ἡ νομοθετικὴ αὕτη ἐξουσιοδότησις οὐχὶ εἰδικὴ καὶ συγκεκριμένη, ἀλλ' ἀπέραντος καὶ ἀόριστος. Αἱ ἀμφισβητήσεις αὗται καὶ ἐπικρίσεις κατὰ τῆς προκειμένης νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως δὲν εὐσταθοῦσι καθ' ἡμᾶς, καθ' ὅσον τὸ ἄρθρ. 59 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος οὐδαμῶς ἀπαγορεύει ταύτην ἐπὶ φορολογικῶν νόμων, ὡς τοῦτο ἐξάγεται ἐκ τῆς διαφόρου διατυπώσεως τοῦ αὐτοῦ ἄρθρ. ὑπ' ἀριθ. 59 τοῦ προϊσχύοντος Συντάγματος τοῦ 1864 ἐν σχέσει πρὸς τὴν διατύπωσιν τοῦ ἀντιστοίχου ἄρθρου τοῦ ἤδη ἰσχύοντος Συντάγματος, δεδομένου ὅτι τὸ μὲν παλαιὸν Σύνταγμα ὁρίζει, ὅτι οὐδεὶς φόρος ἐπιβάλλεται, οὐδ' εἰσπράττεται ἂν προηγουμένως δὲν ψηφισθῇ παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ κυρωθῇ ὑπὸ τοῦ Βασιλέως, τὸ δὲ νῦν ἰσχῦον Σύνταγμα ὁρίζει ἁπλῶς, ὅτι οὐδεὶς φόρος ἐπιβάλλεται, οὐδ' εἰσπράττεται ἄνευ νόμου. Ἐπίσης οὐδεμίαν ἀσάφειαν, ἀοριστίαν ἢ ἀπερισκεψίαν πάσχει ἡ ἐν λόγῳ νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις, διότι αὕτη κατὰ τρόπον σαφῆ καὶ συγκεκριμένον ἀναφέρεται καὶ περιορίζεται εἰς εἰδικὸν μόνον θέμα, τὴν τροποποίησιν τούτου, συμπλήρωσιν ἢ κατάργησιν τῶν διατάξεων περὶ τελῶν χαρτοσήμου εἴτε αὗται εἶναι συγκεντρωμέναι ἐν τῇ σχετικῇ κωδικοποιήσει, εἴτε ὑπάρχουσιν εἰς ἄλλους σχετικοὺς νόμους. Εἶναι ἰσχυρὰ καὶ ἔγκυρος κατὰ ταῦτα ἡ διὰ τοῦ εἰρημένου Ἀναγκ. Νόμου χορηγουμένη νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις. Ἀλλὰ καὶ τὸ προμνημονευθὲν Β.Δ. τῆς 12|15 Σεπτεμβρίου 1949, ὡς καὶ τὸ ἀπὸ 26 Αὐγούστου 1948 τοιοῦτον, ἅπερ ἐξεδόθησαν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς νομοθετικῆς ταύτης ἐξουσιοδοτήσεως, εἶναι ἰσχυρὰ καὶ ἔγκυρα κατ' ἀρχήν, καθ' ὅσον αἱ διατάξεις αὐτῶν οὐδόλως ἐξέρχονται τῶν ὁρίων τῆς ὡς ἄνω νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως. Ἐναπομένει ἐν τούτοις νὰ ἐρευνηθῇ, ἂν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 4 αὐτοῦ παρ. 2, ἥτις προσετέθη ὡς ἐδ. β' εἰς τὴν παρ. 4 τοῦ ἄρθρου 32 τοῦ Δίτος τῆς 28ης Ἰουλίου 1931 «περὶ κώδικος τῶν νόμων περὶ τελῶν χαρτοσήμου» ἐξακολουθῇ νὰ ἰσχύῃ καὶ νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Α.Κ. καὶ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 125 Α.Κ., ἥτις ρυθμίζει, ὡς εἴδομεν, τὸ αὐτὸ ἀκριβῶς θέμα κατ' ἀντίθετον τρόπον, τὸ βάρος τουτέστι τῆς καταβολῆς τοῦ χαρτοσήμου ἐπὶ τῆς ἐξοφλήσεως τῶν ναυτολογίων τῶν πληρωμάτων πλοίων. Ἐὰν πρόκειται περὶ διατάξεως ἁπλοῦ τυπικοῦ νόμου καὶ οὐχί, ὡς ἐν προκειμένῳ συμβαίνει, διατάγματος ἐκδοθέντος κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν, ἡ διάταξις αὕτη, ὡς διάταξις νόμου μεταγενεστέρου τῆς ἰσχύος τοῦ Α.Κ., θὰ ἦτο ἀπολύτως ἰσχυρὰ καὶ ἔγκυρος, θεωρουμένη ἁπλῶς ὡς τροποποιοῦσα τὰ σχετικὰ ἄρθρα 125 Α.Κ., ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο, τοῦ βάρους τουτέστι τῆς πληρωμῆς τῶν ἐξόδων χαρτοσήμου ἐπὶ τῶν ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων. Δὲν δύναται ὅμως τὸ αὐτὸ νὰ εἰπῇ τις περὶ αὐτῆς, ὑφ' οἱανδήποτε μορφὴν ἐμφανίζεται. Αὕτη ἐξεδόθη ὡς Διάταγμα (εἴτε ὡς τοιοῦτον τῆς 26 Αὐγούστου 1948, εἴτε ὡς Β.Δ. τῆς 12 Σεπτεμβρίου 1949) κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Α.Ν. 1014|46, ἥτις παρεῖχε τὸ δικαίωμα εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν, ὅπως διὰ Δίτος ρυθμίσῃ καὶ τὸ ὑπὸ κρίσιν ζήτημα τοῦ βάρους τῆς καταβολῆς τοῦ χαρτοσήμου. Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως καὶ πρὶν ἢ ἐκδοθῶσι τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος Διατάγματα τῆς 26 Αὐγούστου 1948 καὶ τῆς 12 Σεπτεμβρίου 1949 ἐδημοσιεύθη τὸ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 Ν.Δ., δι' οὗ ἀποκατεστάθη ὁ Ἀστ. Κῶδιξ καὶ ὁ Εἰσαγωγικὸς αὐτοῦ Νόμος ὑπ' ἀριθ. 2783|1941 καὶ ἐτέθησαν ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς 28ης Φεβρουαρίου 1946. Εἶναι προφανὲς ὅτι μετὰ τὴν ἰσχύουσαν ἐκτοτε διάταξιν τοῦ ἄρθρου 125 Α.Κ., ἥτις ἐρυθμισε τὸ βάρος τῆς καταβολῆς τοῦ χαρτοσήμου ἐπὶ ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων, θέμα περιλαμβανόμενον εἰς τὴν ὡς ἄνω νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν τοῦ Α.Ν 1014|1946, ἡ τελευταία αὕτη ἔπαυσεν ἐκτοτε ἰσχύουσα ὡς καταργηθεῖσα ὑπὸ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας διὰ τῆς ἐκδόσεως τῆς εἰρημένης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 125 τοῦ Α.Κ. καὶ μόνον ἂν διὰ μεταγενεστέρου τῆς ἰσχύος τοῦ Α.Κ. νόμου παρεῖχετο νέα ἐξουσιοδότησις πρὸς ἔκδοσιν Διατάγματος, δι' οὗ νὰ ρυθμίζηται τὸ ἐν λόγῳ θέμα, θὰ ἠδύνατο νὰ ἐκδοθῇ τοιοῦτον Διάταγμα, τὸ ὁποῖον νὰ τροποποιῇ ἐγκύρως τὴν ἤδη ἰσχύουσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 125 Α.Κ. ἐν σχέσει πρὸς τὸ βάρος τῆς καταβολῆς τοῦ χαρτοσήμου ἐπὶ ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων. Τοιοῦτος μεταγενέστερος νόμος δὲν ἐξεδόθη, ἡ δὲ παλαιὰ νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις τοῦ Α.Ν. 1014|1946 ἔπαυσεν ὑφισταμένη. Ὅθεν τὸ ὑπὸ κρίσιν ἐκτελεστικὸν Διάταγμα τῆς 26

Αὐγούστου 1948, ὡς καὶ τὸ τῆς 15 Σβρίου 1949, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 4 § 3 ἐδ. γ' αὐτοῦ περὶ καταβολῆς ὑπὸ τῶν πληρωμάτων τῶν πλοίων τοῦ τέλους χαρτοσήμου κατὰ τὴν ἐξόφλησιν τῶν οἰκείων ναυτολογίων αὐτῶν, εἶναι ἄκυρα καὶ ἀνίσχυρα, ἅτε ἐκδοθέντα ἄνευ νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως.

Συμπέρασμα: Ἐκ τῶν προεκτεθέντων συνάγονται τὰ ἀκόλουθα:

1) Ἐπὶ ἐξοφλήσεως μισθῶν καὶ συντάξεων, εἴτε συντάσσεται ἐξοφλητικὴ ἀπόδειξις, εἴτε μισθοδοτικὴ κατάστασις, εἴτε δήλωσις ἐνιαία μετὰ τῆς τοιαύτης περὶ καταβολῆς καθαρᾶς προσόδου ἐπὶ πληρωνομένων μισθωτῶν ἢ συνταξιούχων, εἴτε ἄλλο σχετικὸν ἔγγραφον, καταβάλλεται τὸ τέλος χαρτοσήμου.

2) Τὸ βάρος τῆς καταβολῆς αὐτοῦ φέρει ὁ ἐξοφλῶν τὸν μισθὸν ἢ τὴν ἀντεξαιρ ὀφειλέτης καὶ

3) Ὅσάκις ὁ ὀφειλέτης οὗτος εἶναι τὸ Δημόσιον, Δῆμος, Κοινότης, νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου ἢ ἄλλα πρόσωπα ἀπολαύοντα ἀτελείας δὲν καταβάλλεται τέλος χαρτοσήμου.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου κ. *Κων. Δημητρακάκης* καὶ ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. *Ἰω. Κυβέλος* καὶ οἱ Σύμβουλοι κ. κ. *Ἀθ. Παπαγιαννόπουλος* καὶ *Δημ. Μαγγώρος*, πρὸς οὓς συνεφώνησαν καὶ οἱ Πάρεδροι κ. κ. *Ν. Κοντογιάννης* (ὡς εἰδικώτερον κατωτέρω διατυποῦται ἡ γνώμη αὐτοῦ) καὶ *Β. Μαρούδας*, ἐξήνεγκον τὴν ἀκόλουθον γνώμην:

I. Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 33 τοῦ Κώδ. τῶν νόμων περὶ τελῶν χαρτοσήμου ὁρίζοντος, ὅτι πᾶς ἰδιώτης ὑποχρεοῦται νὰ γράφῃ ἀπ' ἀρχῆς ἐπὶ τοῦ ἀναλόγου σφραγιστοῦ χάρτου ἢ νὰ ἐπιθέτῃ ἀπ' ἀρχῆς τὸ κινητὸν ἐπίσημα εἰς πάντα τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδιδόμενα ἢ συνταχθησόμενα καὶ εἰς τέλος χαρτοσήμου ὑποκείμενα ἔγγραφα, ἐξάγεται σαφῶς ὅτι ὑφίσταται ὑποχρέωσις ἔναντι τοῦ Κράτους εἰς βάρος τοῦ ἐκδίδοντος τὸ ἔγγραφον νὰ καταβάλλῃ τὸ τέλος τοῦ χαρτοσήμου κατὰ τὸν ὡς ἄνω τρόπον αὐτοῦ, ὅπερ ἀπαιτεῖ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Κώδ. φόρον, δηλονότι καθιεροῦται φορολογικὴ ὑποχρέωσις ἔναντι τοῦ Κράτους εἰς βάρος τοῦ ἐκδίδοντος τὸ ἔγγραφον καὶ δὲν καθορίζεται ἡ εὐθύνη ἔναντι τούτου τῆς εἰσπράξεως τοῦ χαρτοσήμου. Ὅπου ὁ Κώδιξ τῶν νόμων περὶ τελῶν χαρτοσήμου ἠθέλησε νὰ βαρύνωνται μὲ τὴν ἄνω φορολογικὴν ὑποχρέωσιν ἕτερα πρόσωπα ἀπὸ τὸν ἐκδότην τοῦ ἐγγράφου τὸ ὁρισθὲν ρητῶς, ὡς εἰς τὸ ἄρθρ. 13 § 1 γ', 18 § 12, 21 § 11, 24 § 12 ἐδ. γ' κλπ., ἐκ τοῦ ὅτι δὲ εἰς τὰς διατάξεις ταύτας καὶ ἑτέρας ὁρίζεται ὡς ὑπεύθυνος ἕτερος καὶ οὐχὶ ὁ ἐκδότης τοῦ ἐγγράφου τοῦτο οὐδόλως κλονίζει τὴν ὡς ἄνω σαφῆ διάταξιν τοῦ ἄρθρου 33, τὴν καθιεροῦσαν τὴν ἀπέναντι τοῦ Κράτους ὑπόχρεων διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ χαρτοσήμου καὶ οὐχὶ ἔννομον σχέσιν μεταξὺ τῶν μερῶν, ἀνήκουσαν εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου. Ἐκ τοῦ ὅτι ἀναγνωρίζονται ἰσχυραὶ συμφωνίαι ἐν σχέσει πρὸς τὸ βάρος τῆς δαπάνης τῶν τελῶν τοῦ χαρτοσήμου τοῦτο οὐδόλως μεταβάλλει τὸν ἔναντι τοῦ Κράτους ὑπόχρεων διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ φόρου τούτου, οὔτε κλονίζει τὴν ταύτην ἐκδοχὴν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 37 τοῦ Κώδικος, ἧτις ἐπίσης θεσπίζει εἰς τὰς ὑπ' αὐτοῦ προβλεπομένας περιπτώσεις τὸν ἔναντι τοῦ Κράτους ὑποχρεοῦν διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ τέλους τοῦ χαρτοσήμου. Διὰ τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου 33 τοῦ Κώδικος τῶν νόμων περὶ τελῶν χαρτοσήμου ἐπετράπη ὁ διὰ Δ]τος καθορισμὸς ἐπὶ ὡρισμένων ἐγγράφων ἢ σχέσεων πίς ὁ βαρυνόμενος διὰ τὰς δαπάνας τοῦ τέλους, τοιοῦτον ὅμως Δ]γμα δὲν ἐξεδόθη, εἰμὴ κατ' ἐπίτρεψιν τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ Α. Ν. 1014 τοῦ 1946, τὰ ἀπὸ 23 Αὐγούστου 1948 καὶ ἀπὸ 12-15 Σβρίου 1949 τοιαῦτα, ἐκ τούτων δὲ δὲν μεταβάλλονται αἱ διατάξεις τοῦ ἄνω ἄρθρ. 33 τοῦ Κώδικος, ἀλλὰ τοὐναντίον ἐνισχύουν τὰ ἐκ τῶν σχετικῶν διατάξεων περὶ πληρωμῆς τῶν μισθῶν τῶν πληρωμάτων τῶν πλοίων.

II. Αἱ ἄνω διατάξεις τοῦ Κώδικος τῶν νόμων περὶ τελῶν χαρτοσήμου καὶ ἰδίᾳ ἡ τοῦ ἄρθρ. 33 οὐδόλως κατηργήθησαν ὑπὸ τοῦ Ἀστ. Κώδικος, μὴ ἀσχοληθέντος κἀντάσαι ὡς πρὸς τὰς διατάξεις τούτου καὶ ἐν γένει τὰς φορολογικὰς ὑποχρεώσεις. Καὶ ναὶ μὲν διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Α. Ν. 2783 τοῦ 1945 ὁρίζεται ὅτι καταργοῦνται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Α. Κ. πᾶσαι αἱ διατάξεις νόμων αἱ ἀντικείμεναι εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ καὶ τοῦ ἄνω νόμου, πλὴν ὅμως ἐκ τοῦ συνόλου τούτων οὐδόλως ἐξάγεται, ὅτι ἠθελήθη ἡ κατάργησις τῶν διατάξεων τῶν νόμων περὶ τελῶν χαρτοσήμου καὶ δὴ τοῦ ἄρθρου 33, τοὐναντίον δὲ ἐκ τῆς μόνης διατάξεως τοῦ Α. Κ., καὶ δὴ τοῦ ἄρθρου 31, διαλαμβανούσης ὅτι καταργεῖται ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 45 τοῦ Κώδικος τοῦ νόμου περὶ τελῶν χαρτοσήμου ἐξάγεται. Καὶ ναὶ μὲν διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 425 τοῦ Α. Κ. ὁρίζεται, ὅτι τὰ ἔξοδα τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως φέρει ὁ ὀφειλέτης, ἐὰν ἄλλο τι δὲν προκύπτῃ ἐκ τῆς σχέσεως, ἀλλ' ὅμως ἐκ ταύτης οὐδόλως ἐξάγεται, ὅτι ἠθελήθη νὰ τροποποιηθῇ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 33 τοῦ Κώδικος τῶν νόμων περὶ τελῶν χαρτοσήμου, ἡ θεσπίζουσα ὑποχρέωσιν ἔναντι τοῦ Κράτους τοῦ ἐκδότου τοῦ ἐγγράφου τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως καὶ δὴ φορολογικὴν αὐτοῦ ὑποχρέωσιν. Κατὰ τὸ ἄρθρον 324 τοῦ Α. Κ. ὁ ὀφειλέτης καταβάλλων δικαιοῦται νὰ ἀπαιτήσῃ ἔγγραφον ἐξοφλητικὴν ἀπόδειξιν, ἐξ οὗ προκύπτει ἡ ὑποχρέωσις τοῦ μισθωτοῦ νὰ ἐκδώσῃ ταύτην κατὰ τὸ ἄνω ἄρθρον 33 τοῦ Κώδικος τῶν νόμων περὶ τελῶν χαρτοσήμου, διότι τότε μόνον εἶναι αὐτὴ πλήρης καὶ ἀποδεικνύει. Τὸ ἄρθρον 424 τοῦ Α. Κ. ὁρίζον, ὡς εἴρηται, νὰ ἀναιτέρω ποῖος βαρύνεται μὲ τὰ ἔξοδα οὐδόλως ἠννόησε νὰ καταργήσῃ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 33 τοῦ Κώδικος τῶν νόμων περὶ τελῶν χαρτοσήμου, ὑποχρεοῦσαν τὸν ἐκδότην εἰς τὴν καταβολὴν τῶν τελῶν, ἧς δὲν εἶναι ἕτερόν τι, εἰμὴ καταβολὴ τῆς ἡμέσου φορολογίας ἀπὸ τὸν βαρυνόμενον εἰς ταύτην μισθωτόν, τὸν καὶ ἐκδότην τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως, καὶ συνεπῶς νὰ ἀπαλλαξῃ τοῦτον ἀπὸ τὴν τοιαύτην φορολογικὴν του ὑποχρέωσιν. Ἐξ ἄλλου, ὡς ἔξοδα τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως ἐννοοῦνται τὰ ἔξοδα τοῦ χάρτου, ἅπινα ἔχουν τὴν ὄξίαν, ὅταν ἐπιχείρησις τις ἔχῃ χιλιάδας μισθωτῶν, ὅτε εἶναι ἱκανὰ τὰ φύλλα ταῦτα, τὰ ἔξοδα ἀποστολῆς τῆς ἀποδείξεως ἐν περιπτώσει ἀπουσίας, τὰ δικαιώματα συμβολαιογράφων, ὅταν ἀπαιτοῦνται αἱ συντά-

ξεις συμβολαιογραφικών έγγραφων, είτε λόγω τοῦ εἴδους τῆς συμβάσεως, εἴτε λόγω τοῦ ὅτι ὁ μισθωτὸς τυχὸν δὲν γνωρίζει γράμματα, οὐδέποτε δὲ ὁ φόρος ὁ βαρύνων τὸν μισθωτόν. Ἡ τοιαύτη ἐκδοχὴ προκύπτει καὶ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 527 τοῦ Α.Κ., ὅπερ εἰς τὴν καταβολὴν τῆς συμβάσεως ποιεῖται διάκρισιν μεταξὺ τελῶν καὶ ἐξόδων καὶ συνάμα ἐννοεῖ, ὅτι εἶναι διάφορα τὰ ἔξοδα ἀπὸ τὰ τέλη, διότι ἄλλως δὲν ἔδει νὰ ἐκφρασθῇ οὕτω. Μετὰ τὰ ἀνωτέρω μὲ τὸ χαρτόσημον τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως βαρύνονται οἱ μισθωταί.

ΙΙΙ. Ἀλλ' ἂν μὴ ἤθελε γίνει δεκτὴ ἡ ἀνωτέρω γνώμη, εἰς ἣν ὡς ὀρθὴν ἐμμένουσι, θὰ ἠδύνατο τὸ πολὺ νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι τὰ τέλη ἐπὶ ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως βαρύνουσιν ἐξ ἴσου τὸν ἐργοδότην καὶ τὸν μισθωτὸν βάσει τοῦ ἄρθρου 527 τοῦ Α.Κ., ὅπερ ὁρίζει, ὅτι τὰ διὰ τὴν ἐγγραφὴν καταβάσεων τῆς συμβάσεως ἀπαιτούμενα ἔξοδα ἢ τέλη φέρουσιν ἀμφότερα τὰ μέρη ἐξ ἴσου, διότι καὶ ἡ συντελουμένη ἐξόφλησις τῶν μισθῶν, ἀναγομένη εἰς τὰ δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις ἀμφοτέρων τῶν συμβαλλομένων ἐπὶ μισθώσεως ἐργασίας, ἦτοι μισθωτοῦ καὶ ἐργοδότου, οὐδὲν ἕτερον εἶναι, εἰ μὴ παρεπομένη πρᾶξις τῆς ἀμφοτεροβαροῦς ταύτης συμβάσεως καὶ δι' αὐτὴν ὀφείλονται αἱ αὐτοῦ ὑποχρεώσεις, αἵτινες ὀφείλονται διὰ τὴν κυρίαν σύμβασιν.

Ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. *Μ. Σταυρόπουλος* ἐξέθηκε τὴν ἀκόλουθον γνώμην: Ὑπὸ τὸ καθεστὼς τοῦ Νόμου ΑΧΚΕ, ὅστις περιεῖχε τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 33 § 3, καθ' ἣν «τὸ τέλος χαρτοσήμου καταβάλλεται ἑκάστοτε ὑπὸ τοῦ προκαλοῦντος τὴν πρᾶξιν» ἐγένετο δεκτὸν ὅτι ὑπόχρεως πρὸς καταβολὴν τοῦ τέλους ἦτο ὁ προκαλῶν τὴν πρᾶξιν ὀφειλέτης (ὅρα γνωμ. *Π. Ἀραβαντινοῦ* ἐν Δικαιοσ. Τόμ. Ζ' σελ. 446 - 447, *Κοφινᾶ*, Τέλη χαρτοσήμου, ἔκδοσις β' σελ. 289 § 130 τρίς, Ἐφετείου Ἀθηνῶν 829|1910, Θέμις ΚΒ' 394, καὶ 893|30, Θέμις ΜΒ' 102. Ἐφετείου Ναυπλίου 733|1899 καὶ 42|1904, Θέμ. ΙΣΤ' 207).

Ὁ ἰσχύων ὅμως Κῶδιξ περὶ χαρτοσήμου, παραλιπὼν τὴν διάταξιν ταύτην, ὥρισεν ἐν ἄρθρῳ 33 § 1 τὰ ἑξῆς: Πᾶς εἴτε ἰδιώτης, εἴτε συμβολαιογράφος.. ὑποχρεοῦται νὰ γράφῃ ἀπ' ἀρχῆς ἐπὶ ἀναλόγου σφραγιστοῦ χάρτου ἢ νὰ ἐκθέτῃ ἀπ' ἀρχῆς τὸ κινητὸν ἐπίσημα εἰς πάντα τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδιδόμενα ἢ συντασσόμενα καὶ εἰς τέλος χαρτοσήμου ὑποκείμενα ἔγγραφα, ἄλλως εὐθύνεται ἔναντι τοῦ Δημοσίου διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ τέλους χαρτοσήμου. Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ὁ ἰσχύων Κῶδιξ περὶ χαρτοσήμου ἐγκατέλιπε τὴν ἀρχὴν τοῦ νόμου ΑΧΚΕ, καθ' ἣν ὁ προκαλῶν τὴν πρᾶξιν ἦτο ὑπόχρεως εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ τέλους καὶ ἐπέβαλε τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην γενικῶς εἰς πάντα ἐκδίδοντα ἢ συντάσσοντα τὰ εἰς τέλος χαρτοσήμου ὑποκείμενα ἔγγραφα. Δῆλον ὅτι ἡ διάταξις αὕτη, πλὴν τῆς καθιερώσεως εὐθύνης τοῦ συντάσσοντος τὸ ἔγγραφον ἔναντι τοῦ Κράτους πρὸς ἀνάλωσιν τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου δι' ἑκάστοτε περιπτώσεις ἐπιβαλλομένου τέλους χαρτοσήμου, ἐνέχει προφανῶς τὴν ἔννοιαν, ὅτι ὁ ἐκδότης ἢ συντάκτης τοῦ ἐγγράφου εἶναι ὁ ὀφειλέτης τοῦ τέλους χαρτοσήμου. Τὴν μετάθεσιν τοῦ βάρους τούτου ἐπιτρέπει ὁ νόμος δι' ἰδιαιτέρας μεταξὺ τῶν μερῶν συμφωνίας, μὴ ἰσχυούσης ὅμως ἔναντι τοῦ Κράτους.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 425 τοῦ Α.Κ., καθ' ἣν «τὰ ἔξοδα τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως φέρει ὁ ὀφειλέτης, ἐὰν ἄλλο τι δὲν προκύπτῃ ἐκ τῆς σχέσεως», χωρὶς νὰ θίγῃ τὴν ἔναντι τοῦ Κράτους εὐθύνην τοῦ ἐκδίδοντος ἢ συντάσσοντος τὴν ἐξοφλητικὴν ἀπόδειξιν, ὅπως ἐπιθέσῃ ἐπ' αὐτῆς τὸ τέλος χαρτοσήμου, ἐπέβαλε τὴν σχετικὴν δαπάνην εἰς βάρος τοῦ ὀφειλέτου, μὴ ἰσχυούσης πλέον διὰ τὴν ἐπιβολὴν τοῦ βάρους ταῦτ τέλους χαρτοσήμου εἰδικῆς ἐπὶ τῶν ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων, τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρ. 33 § 1 τοῦ Κωδικος περὶ τελῶν χαρτοσήμου ἐκπορευσεως ὑποχρεώσεως τοῦ ἐκδότου τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως, οἷος εἶναι ὁ μισθωτός, ὅπως καταβάλῃ τὸ τέλος τοῦτο, ὡς παγίως συμβαίνει ἐν τῇ πρακτικῇ μέχρι σήμερον. Σημειωτέον ὅτι τὸ ἄρθρ. 425 τοῦ Ἀστ. Κώδικος ρητῶς ἐπιτρέπει ἀντίθετον συμφωνίαν ἐπιβαλλουσαν τὴν δαπάνην τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως εἰς τὸν διανιστήν.

Ὁ κ. *Ν. Κοντογιάννης*, Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, διετύπωσεν ὡς ἑξῆς τὴν γνώμην αὐτοῦ: Ὁ νόμος περὶ τελῶν χαρτοσήμου δὲν ὁρίζει ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει τὸν φέροντα τὸ βάρος τοῦ χαρτοσήμου. Οὕτεν ἐφαρμοστέα ἡ τοῦ ἄρθρου 425 Α.Κ. διάταξις, ἥτις ἐπιβάλλει τὴν πληρωμὴν τῶν ἐξόδων ἐξ ὁλοκλήρου ἐξοφλήσεως εἰς τὸν ὀφειλέτην (ἐνταῦθα ἐργοδότην), οὐχὶ ὅμως καὶ τὴν πληρωμὴν τῶν τελῶν, ἀφοῦ ἐν ἄρθρῳ 527 Α. Κ. κεχωρισμένως θέτει τὰ τέλη, ὡς μὴ ἀποτελοῦντα ἔξοδα ἐξοφλήσεως.

Ὁ κ. *Ἐμμ. Σαμαλέας*, Πάρεδρος Ν. Σ., συμφώνων κατ' ἀρχὴν πρὸς τὰς ἀπόψεις τοῦ εἰσηγητοῦ, διετύπωσεν ὡς ἀκολούθως τὴν γνώμην του:

«Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 425 τοῦ Α.Κ. ἡ ὁρίζουσα ὅτι «τὰ ἔξοδα τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως φέρει ὁ ὀφειλέτης, ἐὰν ἄλλο τι δὲν προκύπτῃ ἐκ τῆς σχέσεως», ἀφορᾷ τὴν μεταξὺ τῶν μερῶν σχέσιν καὶ παράγει μόνον ἀστικοῦ δικαίου ἀποτελέσματα μεταξὺ τούτων. Ἑπομένως δὲν ἰσχύει διὰ τὸ Δημόσιον ὡς πρὸς τὴν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ φορολογικῶς ὑποχρέου σχέσιν, τὴν ἀναγομένην εἰς τὴν σφαῖραν τῶν δημοσίων ὑποχρεώσεων καὶ ὡς τοιαύτην φύσεως δημοσίου δικαίου. Ὑπὸ τοιαύτην ἔννοιαν παρέμεινεν ἄνευ ἐπιροῆς τινος πᾶσι προγενεστέρα τοῦ Α.Κ. διάταξις τῆς περὶ τελῶν χαρτοσήμου νομοθεσίας καθορίζουσα, ἐν ὡρισμένας σχέσεσι δι' εἰδικῶν διατάξεων καὶ κατὰ παρέκκλισιν τῶν διὰ τοῦ ἄρθρ. 33 § 1 τοῦ Κ.Χ. ὁριζομένων, τὸν ἔναντι τοῦ Κράτους ὑπόχρεων πρὸς καταβολὴν τοῦ τέλους χαρτοσήμου ἐπὶ ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων ἢ παρέχουσα τὴν διὰ διατάγματος πρὸς τοῦτο ἐξουσιοδότησιν.

Ἑπομένως ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 37 τοῦ Κ. Χ., καθ' ἣν «... ωσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν πρὸς τὸ Δημόσιον... ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων... τὸ τέλος καταβάλλεται ὑπὸ τοῦ ἑτέρου μέρους» ἐξακολουθεῖ νὰ ἰσχύῃ, μὴ θιγεῖσα ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 425 τοῦ Α.Κ., διότι καθορίζεται δι' αὐτῆς ὁ ἀπέναντι τοῦ Κράτους ὑπόχρεως διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ τέλους χαρτοσήμου ἐπὶ ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων διὰ τὰς ἐν τῇ διατάξει ταύτῃ ὁρι-

ΘΕΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

Η ΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΑΝΑΣΤ. Ε ΕΥΘΥΜΙΟΥ, Δικηγόρου

Οἱ συνδικαλιστικοὶ ἡγέται ἔχουν εἰς τὴν σημερινὴν κοινωνίαν ἀποστολὴν ἀνάλογον πρὸς ἐκείνην, ἣν εἶχον εἰς τὴν ρωμαϊκὴν κοινωνίαν οἱ tribuni plebis (P. de Coulanges: La cité antique, 1910, σελ. 310 - 352). Οἱ δὲ Ρωμαῖοι ἐθεώρουν τὸν δημαρχον ἱερὸν καὶ ἄσυλον, ὅτι τῷ δήμῳ καθωσιώται καὶ τοῦ δήμου προέστηκε· (Πλουτάρχου: Τιβέριος Γράκχος, ΙΕ). Ἀλλὰ διὰ τοὺς ἀγῶνες, ποὺ διεξήγον οἱ πληβεῖοι διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς καταστάσεώς των, ὑπῆρξαν ἐπὶ μακρὸν ὁ ἄξων, περὶ τὸν ὁποῖον ἐστρέφετο ὁ δημόσιος βίος τῆς Ρώμης, ἔτσι καὶ εἰς τὴν ἰδικήν μας ἐποχὴν οἱ συνδικαλιστικοὶ ἀγῶνες εἶναι βασικὸς συντελεστὴς εἰς τὴν ἀναμόρφωσιν τῶν θεσμῶν τοῦ ἰδιωτικοῦ καὶ τοῦ δημοσίου δικαίου (Duguit: Droit Constitutionnel, I, σελ. 507 - 513). Εἶναι φυσικὸν λοιπὸν ἡ συνδικαλιστικὴ δράσις, ποὺ ἐπηρεάζει τόσον θεμελιωδῶς τὴν σύγχρονον νομικοπολιτικὴν πραγματικότητα, νὰ ἔχῃ εὕρει πολιτικὴν κατανόησιν καὶ νομικὴν κατοχύρωσιν πολὺ εὐρυτέραν ἀπὸ ἐκείνην, ποὺ τῆς ἀναγνωρίζεται ρητῶς μὲ ὡρισμένας διατάξεις τοῦ θετικοῦ Δικαίου. Παράδειγμα ἡ πλέον σημαντικὴ ἐκδήλωσις τῆς συνδικαλιστικῆς δράσεως, ἡ ἀπεργία, ἡ ὁποία εἶναι κανονικὸν πλέον φαινόμενον τῆς σημερινῆς οἰκονομικοπολιτικῆς ζωῆς—φαινόμενον γενικῶς ἀναγνωρισμένον καὶ σεβαστόν, ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπάρξεως σχετικῶν νομικῶν διατάξεων. Ἐπίσης, ἂν καὶ τὸ ἰσχύον Σύνταγμα τοῦ 1864]1911 δὲν περιέχῃ διάταξιν ἀνάλογον μὲ τοῦ ἄρθρου 159 τοῦ περιφήμου Συντάγματος τῆς

ζομένας σχέσεις (Βλ. Γνωμ. Ν. Συμβ. 3244]Γ, 1063 τῆς 16.12.1948).

Κατὰ τὴν διεξαχθεῖσαν περιτέρω συζήτησιν ὁ εἰσηγητὴς ἐνέμεινεν εἰς τὰς ὡς ἄνω ἐκτεθείσας ἐν τῇ εἰσηγήσει του ἀπόψεις. Διευκρινίζων δὲ ταύτας ἀντέκρουσεν εἰδικῶς τὰς ὑπὸ τοῦ Προέδρου *Κ. Δημητρακάκη*, Ἀντιπροέδρου *Ι. Κυβλίου* καὶ τῶν Συμβούλων *Ἀθ. Παπαγιαννοπούλου*, *Μ. Σταυροπούλου* καὶ *Δ. Μαγγώρου* διατυπωθείσας ἀπόψεις, καθ' ἃς διὰ τοῦ ἄρθρ. 33 § 1 τοῦ Κ.Χ. καθορίζεται ὁ ὑπόχρεως εἰς καταβολὴν τοῦ χαρτοσήμου καὶ οὐχὶ ἁπλῶς ὁ ἐναντι τοῦ Δημοσίου ὑπεύθυνος πρὸς τοῦτο, καὶ εἰς ἐνίσχυσιν τῆς ἀντικρούσεώς του ταύτης ὁ εἰσηγητὴς ἐπεκαλέσθη α) αὐτὴν ταύτην τὴν διατύπωσιν τῆς δευτέρας παραγράφου τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου, ἧτις ρητῶς ὁμιλεῖ περὶ τοῦ ἐναντι τοῦ Δημοσίου ὑπευθύνου διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ χαρτοσήμου καὶ β) τὸ ἄτοπον, εἰς ὃ θὰ ἠγετό τις, ἂν—κατὰ τὴν ἐκδοχὴν τῶν ὡς ἄνω μειοψηφούντων Συμβούλων—ἐγίνετο δεκτὸν ὅτι τὰ ἐν τῇ πρώτῃ παραγράφῳ 9 τοῦ ἄρθρου 33 τοῦ Κ.Χ. ἀναφερόμενα πρόσωπα καὶ Ἀρχαὶ ἦσαν τὰ ὑπόχρεα πρὸς καταβολὴν τοῦ χαρτοσήμου, ὁπότε κατὰ τὴν ἐκδοχὴν ταύτην ὑπόχρεοι διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ χαρτοσήμου θὰ ἦσαν οἱ συμβολαιογράφοι, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη δημοσία, δημοτικὴ κοινοτικὴ ἢ ἐκκλησιαστικὴ Ἀρχή, ἥτις θὰ συνέτασσεν ἢ θὰ ἐξέδιδε τὸ εἰς τέλος ὑποκείμενον ἔγγραφον, καίτοι οὐδαμῶς τὰ πρόσωπα ταῦτα ἢ αἱ Ἀρχαὶ ἦσαν συμβαλλόμενοι ἢ ὁπωσδήποτε εἶχον ἄμεσον συμφέρον εἰς τὴν σύνταξιν ἢ ἔκδοσιν τοῦ τοιούτου ἐγγράφου. Ὁ εἰσηγητής, ἐν συνεχείᾳ, προσέθηκεν, ὅτι ἡ λύσις, ἣν ἐπιχειρεῖ νὰ δώσῃ ὁ ἐκ τῶν Συμβούλων *Μ. Σταυρόπουλος* εἰς τὸ ὡς ἄνω ἀδιέξοδον, ἰσχυριζόμενος ὅτι τὸ βάρος τοῦτο τῆς καταβολῆς χαρτοσήμου, ὅπερ κατ' αὐτὸν καὶ τοὺς λοιποὺς μειοψηφοῦντας ἐπιπίπτει ἐπὶ τῶν ὡς ἄνω προσώπων καὶ Ἀρχῶν, μετατίθεται μετὰ ταῦτα δι' ἰδιαιτέρας συμφωνίας μεταξὺ τῶν μερῶν (ἐπὶ τῇ βάσει τῆς παρ. 2 τοῦ ἄρθρ. 33 τοῦ Κ.Χ.), εἶναι ἀνεπιτυχής, πρῶτον διότι ἡ διάταξις αὕτη περὶ μεταθέσεως τοῦ βάρους τούτου ἀναγράφεται εἰς τὴν δευτέραν παράγραφον τοῦ ἄρθρου 33 καὶ ἀναφέρεται μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν, ἥτις προβλέπεται ἐν τῇ δευτέρᾳ ταύτῃ παραγράφῳ, ἥτις δὲν θέλει ληφθῇ νομοθετικὴ μέριμνα (ὁποία ἐν τούτοις δὲν ἐλήφθη, καθ' ἃ ἐν τῇ εἰσηγήσει του ἐξετέθη), ἵνα εἰς ὡρισμένας σχέσεις καθορισθῇ ὁ ὑπόχρεως εἰς καταβολὴν τοῦ χαρτοσήμου, οὐδαμῶς δὲ ἀναφέρεται ἡ ἐν λόγῳ διάταξις (περὶ μεταθέσεως τοῦ βάρους), οὐδὲ συσχετίζεται αὕτη πρὸς τὴν πρώτην παράγραφον τοῦ ἄρθρ. 33 τοῦ Κ.Χ. καὶ δεύτερον, διότι ὑποδηλοῖ ἡ τοιαύτη «ἰδιαιτέρα συμφωνία» λαμβάνει χώραν «μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων μερῶν», ἐνῷ ἡ πρώτη παράγραφος ταῦ ἄρθρ. 33, μνημονεύουσα τοὺς συμβολαιογράφους, δημοσίας, δημοτικὰς κλπ. Ἀρχάς, δὲν τὰς ἀναφέρει ὡς *συμβαλλόμενον* μέρος, ἀλλ' ὡς ὑπεύθυνα πρόσωπα νὰ συντάξουν ἐπὶ πραγματικοῦ χάρτου τὰ ὑπ' αὐτῶν συνταχθησόμενα ἢ ἐκδιδόμενα καὶ εἰς τέλος ὑποκείμενα ἔγγραφα, οὕτως ὥστε, ἐλλείψει προϋποθέσεως, νὰ μὴ δύναται νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν ἡ ἰδιαιτέρα αὕτη συμφωνία ἐπὶ τῆς περιπτώσεως ταύτης τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ ἄρθρ. 33.

Ἐν τέλει, πρὸς τὰς ἀπόψεις ἐν γένει τοῦ εἰσηγητοῦ συνετάχθησαν ἅπαντες οἱ συμμετασχόντες ὡς ἄνω τῆς συνεδρίας Σύμβουλοι καὶ Πάρεδροι, πλὴν τῶν ὡς ἄνω μειοψηφησάντων τοιούτων.

Ὁ εἰσηγητὴς Νομικὸς Σύμβουλος τοῦ Κράτους

Τρ. Κοντονασόπουλος

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΙ — ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

1696|1951 ΝΟΜΟΣ

Περί διατάξεών τινων άφορωσών τό δικαιοστάσιον

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 71 της 16 Μαρτίου 1951).

Ψηφισάμενοι ομοφώνως μετά της Βουλής, αποφασίζομεν και διατάσσομεν:

Άρθρον 1

1. Ή ισχύς των διατάξεων του δικαιοσταπίου περί χορηγήσεως υπό του Προέδρου αναστολής εκτελέσεως επί πάσης οιασδήποτε αποφάσεως οιουδήποτε δικαστηρίου (άρθρον 14 § 4 κωδικοποιήσεως δικαιοστασίου) παρατείνεται μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1951, ανεξαρτήτως της ισχύος των λοιπών διατάξεων του Δικαιοστασίου.

2. Ή ισχύς των εν τη προηγουμένη παραγράφω διατάξεων δύναται να παραταθή και πέραν του τέλους Δεκεμβρίου 1951 διά Β. Δ|τος προτάσει του επί της Δικαιοσύνης Υπουργού.

Άρθρον 2

Ή υπό του άρθρου 6 του δικαιοστασίου οριζομένη εξάμηνος προθεσμία, περί της παρόδου της οποίας δέν συμπληρούται ή υπό του δικαιοστασίου αναστελείσα παραγραφή, παρατείνεται από της λήξεως της μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου 1951.

Άρθρον 3

Ή ισχύς του παρόντος άρχεται από της δη-

«Βεσμάρης», εν τούτοις είναι αναμφίβολον, ότι και εις την Ελλάδα άποτελεί ισχύοντα κανόνα, ότι η ελευθερία του συνταιριάζεσθαι διά την προστασίαν και την προαγωγήν των όρων της εργασίας και του οικονομικού βίου ασφαλίζεται εις πάντας και εις παντα τά επαγγέλματα πάσα εξαίρεσις και πάν μέτρον, δι' ών σκοπείται περιορισμός ή παρακώλυσις της ελευθερίας ταύτης, είναι παράνομα.

Ή συνδικαλιστική δράσις των μισθωσυντηρητών διά την βελτίωσιν της καταστάσεως των δέν ημπορεί να είναι πραγματικά ελευθέρα και ανεμπόδιστος, χωρίς ταυτόχρονον αναγνώρισιν και κατοχύρωσιν κάποιας άσυλίας των συνδικαλιστικών στελεχών. Φυσικά, ο μισθωτός δέν καθίσταται legibus solutus, αφ' ότου και εφόσον έχει την ιδιότητα του συνδικαλιστού και κατά τον κ. Βαμβέτσου (Ν. Δίκαιον 1951, σελ. 58) Πιστεύω όμως, ότι ημπορούμεν να θεωρήσωμεν ως ήδη καθιερωμένον — μολονότι άγραφον είσετι—κανόνα του Εργατικού Δικαίου μας, ότι ο συνδικαλιστής δέν απολύεται της θέσεώς του, ούδ' υποσδήποτε καταδιώκεται υπό του εργοδότου, ένεκα γνώμης ή ψήφου δοθείσης παρ' αυτού κατά την ενέργειαν των συνδικαλιστικών του καθηκόντων». Ή formula - ή regula - αύτη προστατεύει επαρκώς τά συνδικαλιστικά στελέχη έναντι της εχθρότητος των εργοδοτών, της μοιραίως προκαλουμένης άκρη και από την πλέον νομοταγή και σεμνήν, αλλά εύσυνείδητον και εύτολμον άσκησιν των συνδικαλιστικών καθηκόντων των—αλλά δέν τά καθιστά βεβαίως άσυλα, είτε διά την έκτος της κυρίας υπηρεσίας των δράσιν, είτε και διά τάς συνδικαλιστικάς ενεργείας των. Ούδείς άνθρωπος καλής πίστεως ημπορεί να υποστηρίξη, ότι τά συνδικαλιστικά στελέχη δύνανται αζημίως να ύβρίζουν ή τά συκοφαντούν τούς προϊσταμένους των—ή και να χειροδικούν κατ' αυτών! κατά την συνδικαλιστικήν των δράσιν. Άλλ' είναι απαράδεκτον, διά την συνείδησιν κάθε νομοταγούς και φιλοδίκαιου πολίτου, το να αιχμολύνται ή να ύβρίζεται οιανδήποτε δυσμενή μεταχείρισιν ένας μισθωσυντηρητής, διότι, υπό την συνδικαλιστικήν του ιδιότητα, δυσηρέστησε τον εργοδότην του υποστηρίξας (διά ψήφου ή γνώμης) την άσκησιν νομοταγούς πιέσεως επί του εργοδότου, προς επίτευξιν οικονομικών παραχωρήσεων προς τους εργαζομένους. Και τοιαύτας περιπτώσεις, αντιποίνων ασκουμένων από τους εργοδότας εις βάρος των εργαζομένων, πού έχουν περιβληθή με συνδικαλιστική καθήκοντα, συναντά κανείς συχνά και εις τά Δικαστήρια, αλλά πολύ συχνότερα εκτός αυτών, διότι ή εκ μέρους των εργοδοτών détournement de pouvoir είναι τόσον επιδεξία, ώστε διαφεύγει τελείως τον δικαστικόν έλεγχον.

Υπό τάς συνθήκας ταύτας θά ήτο μέτρον συνετής πολιτικής ο νομοθετικός εφοδιασμός των συνδικαλιστικών οργανώσεων με πρόσωπα, κατάλληλα μεν διά την υποστήριξιν των δικαίων αιτημάτων των εργαζομένων ενώπιον των Αρχών ή και των εργοδοτών, αλλά μη ευρισκόμενα έναντι των εργοδοτών εις θέσιν υπηρεσιακής εξαρτήσεως. Ή σύμπτωσις εις το αυτό πρόσωπον της ιδιότητος του μισθωτού και του συνδικαλιστού δημιουργεί μοιραίως δυσχέρειαν εις την κανονικήν ανάπτυξιν της συνδικαλιστικής δράσεως, διότι ή μεν εύτολμος άσκησις των συνδικαλιστικών καθηκόντων υπό του μισθωτού - συνδικαλιστού αντιμετωπίζεται από τον εργοδότην ως αυθάδεια και απειθαρχία, αντιστρόφως δέ ή σεμνή και μετρημένη στάσις των συνδικαλιστικών στελεχών παρεξηγείται συχνά από τους εργαζομένους και αποδίδεται εις τον φόβον των συνδικαλιστών δι' ενδεχόμενα αντίποινα εκ μέρους του εργοδότου. Από τάς περιπλοκάς αυτάς ημπορεί να απαλλάξη την συνδικαλιστικήν αίνησιν ο θεσμός των συνδικαλιστικών συνηγόρων, ήτοι δικηγόρων, οι όποιοι να συμπαρίστανται υποχρεωτικώς μέν κατά τάς ενώπιον των Διοικητικών Αρχών παρουσιάσεις των συνδικαλιστικών στελεχών, δυνητικώς δέ κατά τά διαβήματα των προς τους εργοδότας και να αναπτύσσουν—χωρίς φόβον, χωρίς πάθος, και μέ νεμεσιθεσιαν—τά δίκαια αιτήματα των εργαζομένων.

Άναστ. Ε. Εύθυμίου, Δικηγόρος

μοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ παρὼν Νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Μαρτίου 1951.

1697|1951 ΝΟΜΟΣ

Περὶ ἐνισχύσεως τῶν Ταμείων Προνοίας καὶ Ἀσφαλίσεως Λιμενεργατῶν Πειραιῶς

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 76 τῆς 19 Μαρτίου 1951)

Ψηφισάμενοι δημοσίᾳ μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀποφαίζομεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

1. Ἐπιτρέπεται, ὅπως ὁ Ὀργανισμὸς Λιμένος Πειραιῶς ἐνισχύσῃ τὸ Ταμεῖον Προνοίας Λιμενεργατῶν Πειραιῶς δι' ἐκτάκτου εἰσφορᾶς ὑπὸ τύπον δανείου ἐξοφλουμένου τοκοχρεολυτικῶς ἐντὸς 15ετίας ἐπὶ τόκῳ 2 ο|ο ἐτησίως ἀρχομένου ἀπὸ τῆς καταβολῆς ἑφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως εἰς τοὺς ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1951 μέχρι παρελεύσεως τριμήνου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἀπομακρυνθησομένους ἐκ τῆς ἐργασίας λόγῳ ἀνικανότητος, ὑπερηλικιότητος καὶ ἀσθενείας μονίμους ἐργάτας τοῦ Ο.Α.Π.

2. Ἡ ἀποζημίωσις αὕτη, ἥτις δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ δι' ἕκαστον ἐργάτην τὸ ποσὸν τῶν δραχ. δέκα ἑκατομμυρίων (10.000.000) θὰ καταβληθῇ κατὰ τὰ ἑπτὰ δέκατα ἐκ τῆς εἰσφορᾶς τοῦ Ο.Α.Π. καὶ κατὰ τὰ τρία δέκατα ἐκ τῶν λοιπῶν πόρων τοῦ Ταμείου Προνοίας Λιμενεργατῶν Πειραιῶς.

Ἄρθρον 2

1. Ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως τῶν ἐξερχομένων ἑκάστοτε μονίμων ἐργατῶν ἡ εἰσφορὰ τοῦ Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς εἰς τὸ ἐν λόγῳ Ταμεῖον Προνοίας ὁρίζεται εἰς 2 1|2 ο|ο. τῶν δὲ ἐργατῶν εἰς 2 ο|ο ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν αὐτῶν.

2. Αἱ εἰσφοραὶ αὗται δύνανται νὰ αὐξομειώνται ἀναλόγως τῶν ἑκάστοτε παρουσιαζομένων ἀναγκῶν διὰ τὴν ἀνωτέρω αἰτίαν, κατόπιν πράξεων τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων τοῦ Ο.Α.Π. καὶ τοῦ Ταμείου Προνοίας Λιμενεργατῶν Πειραιῶς, διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Δημοσίων Ἔργων καὶ Ἐργασίας.

Ἄρθρον 3

1. Ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος ἡ ἀποζημίωσις λόγῳ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων τῶν μονίμων ἐργατῶν τοῦ Ο.Α.Π. βαρύνει τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Λιμενεργατῶν Πειραιῶς, ὅπερ ἀναλαμβάνει ἐφεξῆς ἁπάσας τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ Ο.Α.Π. ἐξ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων τῶν μονίμων ἐργατῶν αὐτοῦ.

2. Πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ Ταμείου τούτου ὁ Ο.Α.Π. διὰ τὴν ἀνωτέρω αἰτίαν ὑποχρεοῦται εἰς εἰσφορὰν ἡμίσεος τοῖς ἑκατὸν (1|2 ο|ο) ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν τῶν ἠσφαλισμένων εἰς αὐτὸ ἐργατῶν, δυναμένην νὰ αὐξομειῶται ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην κατὰ τὰς διατυπώσεις τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ παρόντος.

Ὁ παρὼν Νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Μαρτίου 1951.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ ἐπεκτάσεως τῶν διατάξεων τοῦ Ν. Δ. 1286|49 περὶ φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν καὶ ἄλλων διευκολύνσεων τοῦ Ἀμερικανικοῦ Συμβουλίου Ἐθελοντικῶν Ὀργανώσεων καὶ ἐπὶ τῶν Ἑλβετικῶν Ἐθελοντικῶν Ὀργανώσεων.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 66 τῆς 3 Μαρτίου 1951)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ Ν.Δ. 1286|49 «περὶ φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν καὶ ἄλλων διευκολύνσεων τοῦ Ἀμερικανικοῦ Συμβουλίου Ἐθελοντικῶν Ὀργανώσεων», προτάσει τῶν Ἡμετέρων Ὑπουργῶν Ἐξωτερικῶν, Οἰκονομικῶν καὶ Κοινωνικῆς Προνοίας, κατόπιν καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 101|1951 συμφώνου γνωμοδοτήσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀποφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Ἐπεκτείνομεν τὰς διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 1286|49 περὶ φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν καὶ ἄλλων διευκολύνσεων τοῦ Ἀμερικανικοῦ Συμβουλίου Ἐθελοντικῶν Ὀργανώσεων(*) καὶ ἐπὶ τῶν κάτωθι Ἑλβετικῶν Ἐθελοντικῶν Ὀργανώσεων:

1) Aide Suisse a l'Europe (Ἑλβετικὴ Βοήθεια πρὸς τὴν Εὐρώπην).

2) La Croix - Rouge Suisse. Secours aux enfants (Ἑλβετικὸς Ἐρυθρὸς Σταυρός, Βοήθεια πρὸς τὰ παιδιά).

3) L'Entr'aide Ouvriere Suisse (Ἑλβετικὴ Ἐργατικὴ Ἀλληλοβοήθεια).

4) Fondation «Centres Suisses en faveur des enfants Grecs en detresse» (Ἵδρυμα Ἑλβετικὰ Κέντρα ὑπὲρ ἐνδεῶν Ἑλληνοπαίδων».

5) Oeuvre Suisse d'Assistance Chretienne (Ἑλβετικὸν Ἵδρυμα Χριστιανικῆς Βοηθείας) καὶ

6) «Hellas» Societé Suisse des amis de la Grece («Ἑλλὰς» Ἑλβετικὸν Σωματεῖον τῶν Φίλων τῆς Ἑλλάδος).

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Φεβρουαρίου 1951.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ τοῦ τύπου καὶ τρόπου ἐκδόσεως τῶν βιβλιαρίων μαθητευομένων ναυτικῶν, φυλλαδίων ναυτικῶν καὶ ἐργατῶν θαλάσσης καὶ τῶν ἀντιγράφων αὐτῶν

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 66 τῆς 3 Μαρτίου 1951)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν παράγραφον 4 τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Νόμου 2211|48 (ΦΕΚ 168 Α'|48) περὶ ἀπογραφῆς τῶν μαθητευομένων ναυτικῶν, τῶν ναυτικῶν καὶ ἐργατῶν θαλάσσης κλπ., ὡς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 142|1951 γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

(*) ΕΕΔ 8: 1050.

Άρθρον μόνον

Το εδάφιον ι' της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του από 12 Μαΐου 1950 Β. Δ/τος «περί του τύπου και τρόπου εκδόσεως των βιβλιαρίων μαθητευομένων ναυτικών, φυλλαδίων ναυτικών και έργατών θαλάσσης και των αντιγράφων αυτών» (Φ.Ε.Κ. 135 Α' 1950) αντικαθίσταται ως εξής:

ι) Υπό του Διμεναρχείου Αλεξανδρουπόλεως, οι εγγεγραμμένοι εις τα Μητρώα των άρτι ιδρυθέντων Δήμων ή Κοινοτήτων ανηκόντων εις τους Νομούς Έβρου, Ροδόπης και Ξάνθης, αποτελούντας την δεκάτην ναυτικην περιφέρειαν διακρινομένην διά του ψηφίου 1.

Εις τον αυτόν έπι της Εμπορικής Ναυτιλίας Υπουργον ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος Διατάγματος.

Εν Αθήναις τη 1η Μαρτίου 1951.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί καταργήσεως μειώσεως και καθορισμού συντελεστού δικηγορικής αμοιβής

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 70 της 10 Μαρτίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν το άρθρον 9 του Ν. Δ. 1145/1949.

Προτάσει του Ημετέρου επί της Δικαιοσύνης Υπουργού, αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Καταργούμεν την διά του άρθρου 9 του Ν. Δ. 1145/49 επιβαλλομένην μείωσιν του συντελεστού της δικηγορικής αμοιβής των παρά τοις εν Δωδεκανήσω Δικαστηρίοις υπηρετούντων δικηγόρων και καθορίζομεν τον συντελεστήν υπολογισμού δικηγορικής αμοιβής παρά τοις ανωτέρω Δικαστηρίοις ίσον προς τον των λοιπών Δικαστηρίων του Κράτους, εις πέντε χιλιάδας (5.000).

Εις τον αυτόν έπι της Δικαιοσύνης Υπουργον ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος Διατάγματος.

Εν Αθήναις τη 16 Φεβρουαρίου 1951.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί ανοίγματος των κουρείων και κομμωτηρίων της πόλεως Μεσολογγίου κατά τας Κυριακάς από 9 π. μ. έως 1 μ. μ.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 70 της 10 Μαρτίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν τας διατάξεις του άρθρου 18 παρ. 1 του Π. Δ/τος της 3/11 Μαρτίου 1930 «περί κωδικοποιήσεως των Νόμων περί Κυριακής αναπαύσεως», προτάσει του Ημετέρου επί της Εργασίας Υπουργού, τη αιτήσει των ενδιαφερομένων εργοδοτικών και υπαλληλικών οργανώσεων, μετά γνωμοδότησιν του Συμβουλίου Εργασίας και την υπ' αριθ. 69/1951 τοιαύτην του Συμβουλίου Επικρατείας, αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Άρθρον μόνον.

Άπαντα τα κουρεία και κομμωτήρια της πόλεως Μεσολογγίου θα ανοίγουν κατά τας Κυριακάς από 9 π. μ. έως 1 μ. μ. και θα παραμένουν κλειστά από της 1ης μ. μ. της Κυριακής μέχρι της ώρας του απογευματινού ανοίγματος της Δευτέρας.

Εις τον αυτόν έπι της Εργασίας Υπουργόν ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος.

Εν Αθήναις τη 21 Φεβρουαρίου 1951.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί καθιερώσεως ολοκληρωτικής Κυριακής άργίας των κουρείων της πόλεως Ιωαννίνων.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 74 της 16 Μαρτίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν τας διατάξεις του άρθρου 18 του Π. Δ/τος της 8/14 Μαρτίου 1930 «περί κωδικοποιήσεως των νόμων περί Κυριακής αναπαύσεως», προτάσει του Ημετέρου επί της Εργασίας Υπουργού, τη αιτήσει των ενδιαφερομένων εργοδοτικών και υπαλληλικών οργανώσεων, μετά γνωμοδότησιν του Συμβουλίου Εργασίας και την υπ' αριθ. 70/1951 τοιαύτην του Συμβουλίου Επικρατείας, αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Άρθρον μόνον

Καταργούμεν το Β. Δ. της 30/8-11/9/1937 «περί εκτάκτου και εφαρμογής της Κυριακής άργίας κλπ.» και καθιερούμεν ολοκληρωτικήν Κυριακήν άργίαν εις τα κουρεία της πόλεως Ιωαννίνων.

Εις τον αυτόν έπι της Εργασίας Υπουργόν ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος.

Εν Αθήναις τη 6 Μαρτίου 1951

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

8620/Σ. 146/1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως του άρθρου 19 του Καταστατικού του Ταμείου Ασφαλίσεως Προσωπικού Ο.Τ.Ε.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 29 της 17 Φεβρουαρίου 1951)

Αποφασίζομεν, όπως η παράγραφος 5 του άρθρου 19 του Καταστατικού του Ταμείου Ασφαλίσεως Προσωπικού Ο.Τ.Ε. τροποποιηθή ως ακολούθως:

5) Προς υπολογισμόν των υπό του παρόντος καθοριζομένων συντάξεων, εφαρμόζονται αι διατάξεις του άρθρου μόνου του Ν.Δ. 1784/1942 «περί καθορισμού τρόπου υπολογισμού συντάξεων οργανισμών Κοινωνικής Ασφαλίσεως», της αναγωγής των προκυπτόντων ποσών γενομένης κατ' εφαρμογήν του συντελεστού του ισχύοντος διά την αναγωγήν των εκάστοτε αντιστοίχων βασικών αποδοχών των ησφαλισμένων.

Τα ούτω προκύπτοντα ποσά συντάξεων δύνανται τα επαυξάνωνται μέχρι του διπλασίου δι' αποφάσεως του Δ. Σ. του Ταμείου, προκειμένου περί συνταξιούχων δικαιούχων ησφαλισμένων εκτελεσθέντων κατά την εχθρικήν Κατοχήν ή θανόντων εξ ατυχημάτων ή κακώσεων ή κακουχιών επελθόντων διαρκούντος του σταδιακού κινήματος του Δεκεμβρίου 1944 ή της Κομμουνιστικής Ανταρσίας εκ γεγονότων συνδεομένων οπωσδήποτε προς το κίνημα ή την ανταρσίαν, μη οφειλομένων πάντως εις άμεσον ή έμεσον συμμετοχήν του παθόντος εις αυτά εναντίον του Κράτους.

Εν Αθήναις τη 16 Φεβρουαρίου 1951

3084|35|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ Κανονισμοῦ διενεργείας εἰσπράξεως πόρων Ἐργατικῆς Ἑστίας

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 29 τῆς 17 Φεβρουαρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τάς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 31615|46 ἡμετέρας ἀποφάσεως περὶ ἐγκρίσεως Ειδικοῦ Κανονισμοῦ διενεργείας εἰσπράξεων πόρων Ἐργατικῆς Ἑστίας», δημοσιευθείσης εἰς Φ. Ε. Κ. ὑπ' ἀριθ. 12 τῆς 25.1.46. 2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 146 ε. ἔ. ἀναφορὰν τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας, ἐγκρίνομεν τὴν ἀπόφασιν τοῦ Δ. Συμβουλίου της Ἐργατικῆς Ἑστίας, τὴν ληφθεῖσαν κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 27-12-50 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Κανονισμοῦ διενεργείας εἰσπράξεως πόρων Ἐργατικῆς Ἑστίας», διατυπουμένων ὡς κατωτέρω:

«Ἄρθρον 6. Οἱ εἰσπράκτορες δέον νὰ καταθέτουν τὰ παρ' αὐτῶν καθ' ἑκάστην εἰσπραττόμενα ποσὰ τὴν ἑπομένην εἰς τὴν Τράπεζαν της Ἑλλάδος καὶ νὰ ὑποβάλλουν τὴν περὶ τούτου ἀπόδειξιν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν πρὸς ἔλεγχον, δὲν δύνανται δὲ νὰ κρατοῦν εἰς χεῖρας των ἡμερησίως χρηματικὸν ποσὸν ὑπερβαῖνον τὸ ἓν ἑκατομμύριον δραχ. πλὴν τῆς περιπτώσεως καθ' ἣν οὗτοι παρέχουν ἐγγύησιν, τὰ εἰς χεῖρας των ποσὸν τοῦτο ὁρίζεται ἴσον πρὸς τὸ ποσὸν τῆς ἐγγυήσεως.

Διὰ ποσὰ ἄνω τοῦ ἑνὸς ἑκατομμ. δραχ. δέον νὰ ζητῆται παρὰ τῶν εἰσπρακτόρων ἡ ἔκδοσις ἐπιταγῆς καὶ εἰς περιπτώσεις ἀδυναμίας τοῦ ἐργοδότου νὰ ἐκδώσῃ τοιαύτην δέον ὅπως προκαλῆται ἔγγραφος ἐντολὴ εἰσπράξεως τοῦ Γραφείου Οἰκονομικῶν Ὑπηρεσιῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Φεβρουαρίου 1951

4232|Φ. ΙΙ|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Περὶ αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Φαρμακευτικῶν Ἐργασιῶν καταβαλλομένων βοηθημάτων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 31 τῆς 20 Φεβρουαρίου 1951).

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 19|1944.

2) Τὴν ὑπ' ἀριθμὸν 68|4.1.51 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Ἐπ. Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Φαρμακευτικῶν Ἐργασιῶν.

3) Τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Αὐξάνομεν ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1951 τὰ ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Φαρμακευτικῶν Ἐργασιῶν καταβαλλόμενα βοηθήματα εἰς τοὺς βοηθηματούχους αὐτοῦ κατὰ 50 ο|ο ἐπὶ τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ ἑκάστου βοηθήματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Φεβρουαρίου 1951

7020|546|1951 Ἀποφασις Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ διανομῆς τῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1682|130|1951 ἀποφάσεως καθορισθείσης ὑπὲρ οἰνοπνευματεργατῶν εἰσφορᾶς.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 39 τῆς 17 Φεβρουαρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 28|44, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως καὶ 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 1682|51 ἀπόφασιν ἡμῶν, ἀποφασίζομεν: Τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1682|130|1951 ἀποφάσεως ἡμῶν καθορισθὲν ὑπὲρ τῶν οἰνεργατῶν ποσοστὸν ἐπὶ τῆς τιμῆς ἑκάστου χιλιογράμμου παραγομένου ἀνύδρου οἰνοπνεύματος ὁρίζομεν ὅπως διανέμηται κατὰ τὰ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27689|1946 ἀποφάσεως ἡμῶν ὁριζόμενα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Φεβρουαρίου 1951

7086|Α. 19|1951 Ἀποφασις Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1.1.51 τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Λιμενεργατῶν Πειραιῶς καταβαλλομένων συντάξεων κατὰ 100 ο|ο.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 49 τῆς 22 Μαρτίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1944 Νόμου.

2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 229|29.1.1951 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Λιμενεργατῶν Πειραιῶς, καὶ

3) Τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Αὐξάνομεν ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1951 τὰς ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Λιμενεργατῶν Πειραιῶς καταβαλλομένας συντάξεις κατὰ 100 ο|ο.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Μαρτίου 1951

64018|L.488|50|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν τοπικοῦ Παραρτήματος Ἀμαλιάδος τοῦ Ι.Κ.Α.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 49 τῆς 22 Μαρτίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 41 τοῦ Κανονισμοῦ περὶ τρόπου ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. 2) Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 32497|4595|25.11.50 ἀναφορὰν τῆς Γεν. Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α., ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν κατὰ τὴν ὅλην συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 10.11.50 ληφθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων περὶ καθορισμοῦ ὡς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν εἰς τὸ διὰ ταυταρίθμου πράξεως ἡμῶν συσταθὲν εἰς Ἀμαλιάδα τοπικὸν παράρτημα τοῦ Ἱδρύματος, ὑπαγόμενον εἰς τὸ Τοπικὸν Ὑποκατάστημα Πύργου, τῆς 1ης Μαΐου 1951, ὡς πρὸς πάντας τοὺς ἐν ταῖς περιοχαῖς τοῦ εἰρημένου παραρτήματος ἐργοδότας καὶ ἠσφαλισμένους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Μαρτίου 1951.

18777|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν.

Περὶ καθορισμοῦ προσαυξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἑταιρίας Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων, λόγῳ καθορισμοῦ τῶν ὡρῶν κανονικῆς ἐργασίας αὐτῶν εἰς 39 1|2 ἑβδομαδιαίως.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 50 τῆς 23 Μαρτίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

α) Τὸν Α. Ν. 28|44 περὶ ἐξουσιοδοτήσεως

τῶν Ὑπουργῶν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνωσιν εἰς καθορισμὸν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων» καὶ τὸν Α. Ν. 868|48 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Ν. 28|44».

β) Τὴν ὑπ' ἀριθ. Μ. 7223|28.7.50 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, δι' ἧς κατόπιν τῆς ἀπὸ 7 Ἰουνίου 1950 ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ε.Δ.Υ.Π., ἐνεκρίθη προσωρινῶς προσαύξησις κατὰ 15 ο|ο τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἑταιρίας Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων διὰ τὸ ἀπὸ 15 Μαΐου 1949 ἕως 15 Μαΐου 1950 χρονικὸν διάστημα, λόγῳ καθορισμοῦ ὡραρίου ταχτικῆς ἐργασίας ἐπὶ 39 1|2 ὡρῶν.

γ) Τὴν ἀπὸ 13 Ἰανουαρίου 1951 ἀπόφασιν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τῆς Ε.Δ.Υ.Π. περὶ συνεχίσεως τῆς καταβολῆς τῆς ὡς ἄνω κατὰ 15 ο|ο προσαυξήσεως καὶ διὰ τὸν ἀπὸ 15 Μαΐου 1950 καὶ ἑξῆς χρόνον, λόγῳ τῆς ἐκ τῶν ἀναγκῶν τῆς Ἑταιρίας ταύτης ἐξακολουθήσεως τοῦ ὡς ἄνω ὡραρίου ἐπὶ 39 1|2 ὡρῶν ἑβδομαδιαίως καὶ

δ) Τὴν ἀπόφασιν τῆς Κυβερνήσεως περὶ διατηρήσεως ἀμεταβλήτων τῶν ἰσχυόντων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, ἀποφασίζομεν :

1. Καθορίζομεν, ὅπως αἱ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐκάστοτε ἐν ἰσχύϊ διατάξεων ἀποδοχαὶ τοῦ προσωπικοῦ τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ε. Δ.Υ.Π. προσαυξάνονται ἀπὸ τῆς 15ης Μαΐου 1949 κατὰ ποσοστὸν δεκαπέντε ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (15 ο|ο), λόγῳ καθορισμοῦ τῶν ὡρῶν ἐργασίας εἰς 39 1|2 ἑβδομαδιαίως. Τῆς προσαυξήσεως ταύτης δικαιοῦται ἅπαν τὸ κατὰ τὸν κανονισμὸν τῆς Ἐσωτερικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ε. Δ. Υ.Π. προσωπικὸν τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας αὐτῆς, ἀσχέτως χρόνου προσλήψεως του.

2. Εἰς τὴν ὡς ἄνω κατὰ 15 ο|ο προσαύξησιν συμψηφίζεται ἡ ἤδη δοθεῖσα διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν ὑπὸ τὸν τύπον τῆς προσωρινότητος προσαυξήσεως διὰ τὸ ἀπὸ 15 Μαΐου 1949 ἕως 15 Μαΐου 1950 χρονικὸν διάστημα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Μαρτίου 1951.

18778|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν Διαχειριστῶν Μονοπωλίων Ε.Δ.Υ.Π.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 50 τῆς 23 Μαρτίου 1951).

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει :

1) Τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 28|1944, ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν καὶ συνεπληρώθησαν μεταγενεστέρως καὶ 2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 37145|3406 τῆς 4ης Ἰανουαρίου 1951 ἀπόφασιν ἡμῶν (Φ.Ε.Κ. ἀρ. 7 τῆς 19.1.1951 εὐτυχῶς Β') «περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν Δ|οτῶν Μονοπωλίων», ἀποφασίζομεν :

Καθορίζομεν ὡς ἀκολούθως τὰς ἀποδοχὰς τῶν Δ|οτῶν καὶ τῶν ὑπὸ τῆς ΕΔΥΠ διωρισμένων βοηθῶν αὐτῶν : α) τῶν εἰδικῶν ἀποθηκῶν Μονοπωλίου β) τῶν Διαμ|κῶν καὶ ἐπικαιρικῶν ἀποθηκῶν γ) τῶν ἁλυκῶν δ) πετρελαίου καὶ ε) Ναξίας Σμύριδος.

1. Κατηγορία	Βασικὸς μισθὸς Δραχ.	Ἀναπροσηρμοσμένος μισθὸς Δραχ.
I	5.800	997.100
II	5.000	924.300
III	4.200	881.000
IV	3.500	735.800
V	3.000	657.800
VI	2.400	556.400

2. Εἰς τὰς ἄνω κατηγορίας κατατάσσονται :

Εἰς τὴν κατηγορίαν I.

Αἱ εἰδικαὶ ἀποθῆκαι Ἀθηνῶν Α', Θεσσαλονίκης Α' καὶ Πειραιῶς Α'.

Εἰς τὴν κατηγορίαν II.

α) Αἱ ὑπόλοιποι 18 εἰδικαὶ ἀποθῆκαι περιφερείας τῶν Διοικήσεως Θεσσαλονίκης καὶ αἱ διαχειρίσεις πετρελαίου Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, ἡ ἐπικαιρικὴ ἅλατος Ἀθηνῶν καὶ αἱ Διαμ|καὶ Ἀποθῆκαι Πειραιῶς καὶ Στυλίδος.

β) Αἱ εἰδικαὶ ἀποθῆκαι εἰς ἕδρας Πρωτευούσης Νομοῦ μὲ πληθυσμὸν ἄνω τῶν 30.000 κατοίκων καὶ ἡ εἰδικὴ ἀποθήκη Χαλκίδος λόγῳ προσθέτου διαχειρίσεως τῆς πλησιοχώρου ἁλυκῆς Κοπανᾶ.

Εἰς τὴν κατηγορίαν III.

α) Αἱ εἰδικαὶ ἀποθῆκαι εἰς ἕδρας Πρωτευούσης Νομοῦ μὲ πληθυσμὸν κάτω τῶν 30.000 κατοίκων καὶ μὲ εἰσπράξεις ἔτους 1950 ἄνω τῶν 500 ἑκατομμυρίων δραχμῶν.

β) Ἡ εἰδικὴ ἀποθήκη Γυθείου λόγῳ διαμετακομίσεως καὶ ἡ διαχείρισις Ναξίας Σμύριδος ἐν Σύρῳ (Πρωτευούσης Νομοῦ).

Εἰς τὴν κατηγορίαν IV.

α) Αἱ εἰδικαὶ ἀποθῆκαι εἰς ἕδρας πρωτευούσης Νομοῦ μὲ πληθυσμὸν κάτω τῶν 30.000 κατοίκων καὶ μὲ εἰσπράξεις ἔτους 1950 κάτω τῶν 500 ἑκατομμυρίων δραχμῶν.

β) Αἱ εἰδικαὶ ἀποθῆκαι μὲ εἰσπράξεις ἔτους 1950 ἄνω τῶν 500 ἑκατομμυρίων δραχμῶν.

γ) Αἱ εἰδικαὶ ἀποθῆκαι Νάξου καὶ Λεχαινῶν λόγῳ προσθέτου διαχειρίσεως τῶν πλησιοχώρων ὁμωνύμων ἁλυκῶν.

δ) Αἱ διαχειρίσεις Ἁλυκῶν.

Εἰς τὴν κατηγορίαν V.

Αἱ εἰδικαὶ ἀποθῆκαι μὲ εἰσπράξεις ἔτους 1950 ἀπὸ 300 μέχρι 500 ἑκατομμυρίων δραχμῶν ἢ εἰς ἕδραν Πρωτοδικείου καὶ ἡ εἰδικὴ ἀποθήκη Κατακάρων λόγῳ προσθέτου διαχειρίσεως πλησιοχώρου Ἁλυκῆς Ζακύνθου.

Εἰς τὴν κατηγορίαν VI.

Αἱ εἰδικαὶ ἀποθῆκαι μὲ εἰσπράξεις ἔτους 1950 κάτω τῶν 300 ἑκατομμυρίων δρχ., ἡ διαχείρισις τῆς σμύριδος ἐν Νάξῳ καὶ αἱ θέσεις τῶν βοηθῶν διαχειριστῶν Ἁλυκῶν.

Αἱ ἱδρυθησόμεναι εἰς τὸ μέλλον ἀποθῆκαι θὰ κατατάσσωνται εἰς μίαν τῶν ἀνωτέρω κατηγοριῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν αὐτῶν κριτηρίων.

3. Οἱ κατὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης ὑπηρετοῦντες διαχειρισταὶ ἐντάσσονται εἰς τὴν κατηγορίαν τῆς θέσεως εἰς ἣν ὑπηρετοῦν ἐπὶ τῷ βασικῷ μισθῷ τῆς κατηγορίας.

Ὅσοι κατὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης λαμβάνουν βασικὸν μισθὸν ἀνώτερον διατηροῦσιν αὐτόν.

4. Εἰς τοὺς ὡς ἄνω ἀναπροσηρμοσμένους μισθοὺς προσίθεται ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750|

1951 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθεῖσα εἰς τοὺς μισθωτοὺς προσαύξησις.

6. Ἐπὶ τοῦ κατὰ ε' ἀνωτέρω συνολικοῦ μισθοῦ ὑπολογίζονται:

α) Ἐπίδομα οἰκογενειακῶν βαρῶν ἐκ 10 ο|ο διὰ τὴν σύζυγον καὶ 5 ο|ο δι' ἕκαστον ἀνήλικον ἄρρεν ἄγαμον ἢ θῆλυ τέκνον τοῦ μισθωτοῦ καὶ μέχρι τριῶν τέκνων καὶ

β) Ἐπίδομα πολυετοῦς ὑπηρεσίας ἐπὶ τῇ συμπληρώσει παρὰ τῇ Ἑταιρίᾳ:

δεκαετοῦς ὑπηρεσίας ποσοστὸν	5 ο|ο
δεκαπενταετοῦς ὑπηρεσίας ποσοστὸν	10 ο|ο
εἰκοσαετοῦς ὑπηρεσίας ποσοστὸν	15 ο|ο
εἰκοσιπενταετοῦς ὑπηρεσίας ποσοστὸν	25 ο|ο
καὶ τριακονταετοῦς ὑπηρεσίας ποσοστὸν	30 ο|ο

7. Ἡ παροῦσα, ἧς ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1951, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καταργουμένης ἀναδρομικῶς, ἀφ' ἧς ἰσχύσε, τῆς ὑπ' ἀριθ. 37445|1951 ἀποφάσεως ἡμῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Μαρτίου 1951

18057|1848|1951 Ἀποφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας,

Περὶ παρατάσεως τῶν Ἐθνικῶν Συλλ. Συμβάσεων τοῦ ἔτους 1947 μέχρι 30 Ἰουνίου 1951.

(Ε.Κ. τ. Β φ. 50 τῆς 23 Μαρτίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 3 τοῦ Α.Ν. 866|1937, ὡς καὶ τοῦ ἄρθρου 9 παράγρ. 1 τοῦ Α.Ν. 1367|1938 καὶ 2) τὰς ὑπ' ἀριθ. 28047|3351, 38420|4301, 46725, 51190|5345, τοῦ ἔτους 1948, 4658|280, 12687|927, 16745|1857, 20420|1602, 25028|2087, 30441|2677, 38506|3513, 47001|4194, 56803|5052, τοῦ ἔτους 1949, 13000|1173, 35107|3007, 51854|4812, 70380|7115, τοῦ ἔτους 1950, ἀποφάσεις ἡμῶν, ἀποφασίζομεν:

Παρατείνομεν ἐπὶ ἓν εἰσέτι τρίμηνον ἀπὸ τῆς λήξεως των (31.3.51) τὰς κάτωθι Ἐθνικὰς Γενικὰς Συλλογικὰς Συμβάσεις Ἐργασίας:

α) τῶν ἐπαλλήλων πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ὑπὸ χρονολογίαν 1.11.47, ἧτις ἐνεκρίθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 927|1947 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ κατετέθη εἰς τὸ Εἰρηνοδικεῖον Ἀθηνῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20189|10.11.1947 ἐκθέσεως καταθέσεως.

β) Τὰς ἀπὸ 1.12.47 συμπληρωματικὰ αὐτῆς, αἵτινες ἐνεκρίθησαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 990|3.12.47 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ κατετέθησαν εἰς τὸ Εἰρηνοδικεῖον Ἀθηνῶν διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 2179|5.12.47 καὶ 21791|5.12.47 ἐκθέσεων καταθέσεων.

γ) Τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ὑπὸ χρονολογίαν 4.11.47, ἧτις ἐνεκρίθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 927|5.11.47 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ κατετέθη εἰς τὸ Εἰρηνοδικεῖον Ἀθηνῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20188|10.11.47 ἐκθέσεως καταθέσεως καὶ δ) τὴν ἀπὸ 1.12.47 συμπληρωματικὴν αὐτῆς, ἧτις ἐνεκρίθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 999|3.12.47 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ κατετέθη εἰς τὸ Εἰρηνοδικεῖον Ἀθηνῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 21789|5.12.47 ἐκθέσεως καταθέσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Μαρτίου 1951

3618|1.94|1951 Ἀποφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν εἰς τοπικὸν Παράρτημα Ἁγίου Νικολάου Κρήτης τοῦ Ι.Κ.Α.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 50 τῆς 23 Μαρτίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 2 καὶ 41 παρ. 1 τοῦ Κανονισμοῦ περὶ ἐρόκου ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 34035|1912|18.1.1951 ἀναφορὰν τῆς Γεν. Διευσεως τοῦ Ι.Κ.Α. ἀποφαίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν κατὰ τὴν 2αν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 5.1.51 ληφθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων περὶ καθορισμοῦ ὡς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν εἰς τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1750|I. 65|8.2.49 ἡμετέρας ἀποφάσεως συσταθὲν Τοπικὸν Παράρτημα τοῦ Ἱδρύματος ἐν Ἁγίῳ Νικολάῳ Κρήτης, ὑπαγομένων εἰς τὸ περιφερειακὸν Ὑποκατάστημα Ἡρακλείου, τῆς 1ης Ἰουνίου 1951, ὡς πρὸς πάντας τοὺς ἐν ταῖς διὰ ταυτορίθμου τῇ παρούσῃ πράξεως ἡμῶν καθοριισθείσαις περιοχαῖς τοῦ εἰρημένου παραρτήματος, ἐργοδότας καὶ ἠσφαλισμένους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Μαρτίου 1951

10743|1951 Ἀποφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

(*) Περὶ αὐξήσεως τῆς ἐργοδοτικῆς εἰσφορᾶς ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 53 τῆς 26 Μαρτίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Νόμου 118|45 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων κλπ.» 2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 6941|545|15.2.51 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν τὴν εἰσφορὰν ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1951 ὡς ἑξῆς:

1) Βιομηχανικαὶ ἐπιχειρήσεις τῆς περιφερείας τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης 2 ο|ο ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως τακτικῶν καὶ ἐκτάκτων ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν.

2) Βιομηχανικαὶ ἐπιχειρήσεις λοιπῶν περιφερειῶν εἰς 1,50 ο|ο ἐπὶ τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω ἀποδοχῶν.

3) Πᾶσαι αἱ λοιπαὶ ἐπιχειρήσεις εἰς 1 ο|ο ἐπὶ τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω ἀποδοχῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Φεβρουαρίου 1951

10695|1082|1951 Ἀποφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ κηρύξεως ὑποχρεωτικῶν τῶν διατάξεων τῆς ἀπὸ 29 Νοεμβρίου 1950 Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἐργασίας «ταξιθετῶν θεάτρου».

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 37 τῆς 28 Φεβρουαρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Α.Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», ὡς αὗται συνεπληρώθησαν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Α.Ν. 1367|1938, ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ὑποχρεωτικὰς τὰς διατάξεις τῆς ἀπὸ 29.11.1950 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας «ταξιθετῶν θεάτρου» διὰ πάντας τοὺς ἐργοδότας καὶ μισθωτοὺς τῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς—Περιχώρων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Φεβρουαρίου 1951

(*) Ἀναδημοσιεύεται, ὡς ἐκκαλυμένως δημοσιευθεῖσα εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 44 Β' Φ.Ε.Κ. τῆς 13.3.51, βλ. αὐτὴν ἐν ΕΕΔ 10, σελ. 342.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Αστάθεια δικαίου

Γνωρίζει ήδη ο προσεκτικός μελετητής της νομολογίας των δικαστηρίων επί του εργατικού δικαίου, ότι πολλά και ποικίλα υπήρξαν τα προβλήματα αρμοδιότητάς του.

Πώς όμως άλυθήκαν τινά εξ αυτών, είναι ενδιαφέρον να γνωσθή προχείρως ήδη, διά... να μη μάθη ο αναγνώστης, πού μας έφτασε, τί άκριβώς ισχύει.

Το πταίσμα, φίλε μας αναγνώστα, βαρύνει βεβαίως κατά πρώτον λόγον τον Νομοθέτην. Εισήχθη —και εισάγεται— πλήθος νομοθετικών διατάξεων, πού δέν έχουν την αναγκαίαν σαφήνειαν διά την έκφρασιν της νομοθετικής θελήσεως, χωρίς και το απαραίτητον διά την δικαιότητα του δικαίου σύστημα έναρμονίσεως των.

Μεγάλη φυσικά ή ζημία του δικαίου. Αλλά, πρέπει να σημειωθή, ή ζημία θά ήτο μικροτέρα, άν και ή δικαστηριακή πράξις είχε πάντοτε προ οφθαλμών, ότι βλάπτει την έννοιαν του δικαίου αύτη ή γνωστή και πολύ συχνή άτυχης έναλλαγή γνωμών περί της έννοίας των αύτων νομικών διατάξεων. Εντεύθεν και ή μοιραία συνέπεια, ο σαρκασμός, ή αμφιβολία περί του δικαίου, ο πολλαπλασιασμός των μεταξύ εργαζομένων και εργοδοτών διενέξεων, αί όποίαι και καταλήγουν ούτω καθημερινώς εις τα δικαστήρια.

Διατί όχι; Άφού ή λύσις του αύτου νομικού ζητήματος έχει δοθή και δρίσκεται τόσας διαχρονικάς γνωμών έν τη νομολογία, είναι πολύ πιθανόν διά τον κυνηγόν της επωφελούς είς τά συμφέροντά του λύσεως να μη αποτύχη.

Αλλ' ας αρχίσωμεν τας γενικότητας και ας έλθωμεν εις τά ζητήματα.

«Φιλομαθής» αναγνώστης μας θέλει να μάθη περί των εξής:

α) Ποία ή έννοια του άρθρου 6 του Ν. 2112|1920;

Ας μάθη λοιπόν ο φίλος αναγνώστης μας τά εξής: Κατά τας Α.Π. 158|1946, 837|1946, 20|1947, πάσα άλλη αποχή του μισθωτού έκ της εργασίας, έκτος της δι' ασθένειαν, στρατεύσιν, λοχείαν, θεωρείται ως συνήθης έκ μέρους του μισθωτού καταγγελία της συμβάσεως εργασίας χωρίς να έρευνάται ή πραγματική πρόθεσις του μισθωτού προς λύσιν της συμβάσεως.

Κατά την Α. Π. 190|1948 αύτη πάλιν είναι ή έννοια του νόμου. Επιφυλασσομένης όμως της περιπτώσεως αποχής του μισθωτού έκ της εργασίας επί μικρόν χρονικόν διάστημα, ώστε να μη θεωρήται κατά τας αρχάς της καλής πίστεως και των συναλλακτικών ηθών, διά σιωπηράς καταγγελίας έκ μέρους του μισθωτού λύσις της συμβάσεως.

Κατά την Α.Π. 856|1949, αφετέρας, όταν ή αποχή του μισθωτού δφείλεται εις άλλην, έκτος ασθενείας, αναπαίτιον αίτιαν, εις τον δικαστήν θά άπόκειται να κρίνη δάσει των αρχών της καλής πίστεως, εκτιμώντα τας έκάστοτε ειδικάς περιστάσεις και συνήθειας, άν το χρονικόν διάστημα, καθ' ο διήρκεσεν ή αποχή, ή ή αίτία, ήτις την προεκάλεσε, δύνανται να έκτιμηθούν ως συνιστώντα σιωπηράν δήλωσιν δουλήσεως του μισθωτού περί λύσεως της συμβάσεως.

Αλλά ταύτα έγκατέλειψαν αί νεώτεραι Α.Π. 247|1950 και 290|1950, αί όποίαι επανήλθον εις την άποψιν των πρώτων Α.Π. 158|1946 κλπ.: Πάσα άλλη αποχή του μισθωτού, έκτος δι' ασθένειαν, λοχείαν, στράτευσιν, λύει δριστικώς την σύμβασιν εργασίας.

Κατά την τελευταίαν όμως Α.Π. 615|1950 ή δι' άλλον λόγον, έκτος ασθενείας, λοχείας, και πέραν των εν άρθρω 3 του Ν. 4558|1930 χρονικών ορίων αποχή του μισθωτού έκ της εργασίας επί μακρόν χρόνον εξακολουθούσα, επιφέρει την λύσιν της συμβάσεως εργασίας.

β) Επιτρέπεται ή δεσμική σύμβασις περί καθορισμού αποδοχών έπερ τα όρια των υπουργικών αποφάσεων ή συλλογικών συμβάσεων εργασίας;

Η γνώμη των Α.Π. 12|1947, 141|1948, 222|1948, 44|1948, 224|1949, 97|1950, 393|1950, 60|1951, είναι αρνητική διά τα όρια των υπουργικών αποφάσεων.

Αντιθέτως καταφατική διά τα όρια των συλλογικών συμβάσεων εργασίας είναι ή γνώμη της Α.Π. 306|1950, ενώ ή Α. Π. 145|1947 εσκέφθη περί κατωτάτων μόνον ορίων μισθών κατά τας υπουργικάς αποφάσεις.

γ) Ποία ή έννοια της εξουσιοδοτήσεως του Ν. 19|1944 προς καθορισμόν αποδοχών;

Κατά την Α.Π. 98|1948 ο Ν. 19|1944 εφαρμόζεται επί του συνδεσμένου μετά των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου διά σχέσεως δημοσίου δικαίου προσωπικού.

Κατά την Α Π. 1261|1950 όμως ο Ν. 19|1944 εφαρμόζεται επί των ως άνω, αδιαφόρως άν ή σχέσις είναι δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου.

Η Α.Π. 595|1950 εδέχθη και αύτη τό αύτό, ενώ αί Α.Π. 91—94|1950, προκειμένου να εφαρμόσουν την δυνάμει του Ν. 28|1944 εκδοθείσαν υπ' αριθ. 8200|1948 υπουργικήν απόφασιν επί του Δημοσίου, έδέχθησαν, ότι αύτη εφαρμόζεται και επί του προσωπικού του Δημοσίου, πράγμα, εξ ού δέν έδέχθη (διά δήμους) ή Α.Π. 595|1950, ενώ ή Α.Π. 631|1950, προκειμένου να εφαρμόσή αποφασιν διαιτησίας, επί νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, έδέχθη, ότι εφαρμόζεται επί σχέσεως ιδιωτικού δικαίου.

Ταύτα, εις απαντησιν των ερωτημάτων, πού μας απηύθυνεν ο «φιλομαθής», ως υπογράφεται, αναγνώστης μας.

Εδώσαμεν προχείρα στοιχεία, ώστε να υπάρξη δι' αύτον—και δι' όσους δεδαίως δέν έχουν παρακολουθήσει την εξέλιξιν των διαχύσεων αύτων και δημως αποδεκτάς σημασίας ζητημάτων έκ του εργατικού δικαίου—μία πρόχειρος αντίληψις περί της λύσεώς των υπό της δικαστηριακής πράξεως.

Βεβαίως θά έχη ο αναγνώστης μας το συμπέρασμα, ότι δέν υπάρχει σαφήνεια και ενότης εις την λύσιν των, ως τουλάχιστον συνάγεται έκ των νομολογιακών δεδομένων, τά όποία έθέσαμεν υπ' όψιν του.

Παραδόματα

Εις την σελ. 299 παρόντος τόμου και εις την γνωμοδότησιν της Ολομελείας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, στήλη β', ή φράσις «... διότι το τέλος χαρτοσήμου επιβάλλεται επί των έγγράφων και εφ' όσον δέν υπάρχουν και αναλογικά επί τούτου τέλη», να διορθωθή εις το όρθον «... διότι το τέλος χαρτοσήμου επιβάλλεται επί των έγγράφων και, εφ' όσον δέν υπάρχουν έγγραφοι συμβάσεως, δέν υπάρχουν και αναλογικά επί τούτου τέλη».

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 10ος — Τεύχος 9 (231)

Ἀθῆναι, 1 Μαΐου 1951

ΤΑ ΟΡΙΑ ΤΩΝ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΤΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Ν. ΣΕΡΡΑΟΥ, Δικηγόρου

Ἀδικαιολόγητος θὰ ἦτο πᾶσα τυχὸν παρεξήγησις τοῦ πνεύματος, ὑφ' ὃ γράφονται αἱ κατωτέρω ἐκτιθέμεναι ἀπόψεις. Ἀνεπιφυλάκτως ἀναγνωρίζω ὅτι εἰς τὸ θέμα τῶν ἐργατικῶν ἀποδοχῶν αἱ συμπάθειαι ὅλων δέον νὰ στρέφωνται πρὸς τὸ μέγα καὶ ἀνώνυμον πλῆθος τῶν ἐργαζομένων. Παρέχοντες οὗτοι τὴν τιμίαν καὶ πολύμοχθον ἐργασίαν των ὑπὲρ τῆς εὐημερίας τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου, τῆς ὁποίας καὶ τὸν κυριώτερον συντελεστὴν αὐτὴ ἀποτελεῖ, λαμβάνουν εἰς ἀντάλλαγμα ἡμερομίσθια καὶ μισθοὺς ἐπὶ τοσοῦτον ἐξευτελιστικούς, ὥστε νὰ μὴ καλύπτωνται δι' αὐτῶν οὐδὲ αἱ στοιχειωδέστεραι τῶν βιωτικῶν ἀναγκῶν των. Ἐξ ὧν θαλμὸν καθίσταται, ὅτι δημιουργεῖται οὕτω κατάστασις, ἡ ὁποία ἐπιτακτικῶς ἀπαιτεῖ, ὅπως ἐγκαίρως καὶ μετὰ ἰδιαζούσης προσοχῆς καταβληθῇ πᾶσα πρὸς ἀποτροπὴν τῶν ἐκ ταύτης κινδύνων μέριμνα καὶ προσπάθεια. Ἐπιβάλλεται τοῦτο ἐκ στοιχείων δους καθήκοντος, ἀπορρέοντος ὄχι μόνον ἐκ τῆς ὀφειλομένης στοργῆς πρὸς τὴν δεινῶς πάσχουσαν καὶ ἀσφαλῶς ἀξίαν καλυτέρας τύχης ἐργατικὴν τάξιν, ἀλλὰ καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ καλῶς ἐννοουμένου γενικωτέρου συμφέροντος τοῦ συνόλου τῆς κοινωνίας.

Ἐξ ἄλλου ὅμως δὲν πιστεύω, ὅτι ἡ θεραπεία ἢ καὶ ἁπλῆ ἔστω βελτίωσις τῆς ἀνωτέρω καταστάσεως δύναται νὰ ἐπέλθῃ διὰ τῆς ὑπὸ τῆς νομολογίας τῶν δικαστηρίων μας ἀποδοχῆς βεβιασμένων καὶ ἐξεζητημένων νομικῶν λύσεων, μὴ εὑρισκουσῶν ἔρεισμα εἰς τὸ γράμμα καὶ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῶν ἰσχυόντων νόμων.

Ἡ διόρθωσις τῶν κακῶς κειμένων εἶναι ἔργον πολιτικὸν καὶ ὄχι δικαστικόν. Νομίζω οὐχ ἧττον, ὅτι τὰ νομικὰ περιοδικά, χωρὶς νὰ παραιτῶνται τὸ κύριον νομοερμηνευτικὸν ἔργον των, δύνανται παραλλήλως νὰ εἶναι καὶ ἡ ἔγκυρος φωνὴ τῆς κοινῆς συνειδήσεως πρὸς ἐπιβίωξιν οἱασδήποτε ἐπιβαλλομένης νομοθετικῆς μεταβολῆς.

Ἐν σχέσει ἤδη πρὸς τὸ ἐρευνώμενον θέμα θὰ ἔδει προεχόντως νὰ τεθῶσι τὰ ἐνδιαφέροντα τοῦτο ζητήματα. Φρονῶ ὅτι δύνανται ταῦτα νὰ συνοψισθῶσι εἰς τὰ ἀκόλουθα :

α) Εἶναι κατ' ἀρχὴν ἐνδεδειγμένον τὸ σύστημα τῆς κρατικῆς παρεμβολῆς εἰς τὸν καθορισμὸν τῶν ἐργατικῶν ἀποδοχῶν;

β) Πῶς ἐμεθοδεύθη τὸ θέμα ὁ ἕλλην νομοθέτης;

γ) Ποία ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῶν περὶ ὁρίων τῶν ἐργατικῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων διατάξεων;

Ἐπὶ ἑνὸς ἑκάστου τῶν ἀνωτέρω ζητημάτων καὶ ἐν τῇ αὐτῇ ὡς ἄνω σειρᾷ τούτων ἐκτίθενται αἱ κατωτέρω ἀπόψεις.

I. Κατὰ κανόνα, ἡ ἰδιωτικὴ θέλησις βαρέως φέρει πᾶσαν ἐν ταῖς συναλλακτικαῖς σχέσεσι κρατικὴν ἀνάμιξιν.

Ἡ ἐντεῦθεν ἀναπτυχθεῖσα κοινὴ συνείδησις ὡδήγησε παλαιόθεν εἰς τὴν δημιουργίαν θεμελιωδῶν τοῦ δικαίου δογμάτων, καθ' ἃ σαφῶς διεκρίθη ἡ περιοχὴ τοῦ δημοσίου δικαίου ἀπὸ τῆς τοῦ ἰδιωτικοῦ τοιαύτου, μὲ ἀντίστοιχον περιορισμὸν μὲν τῆς ἰδιωτικῆς θελήσεως εἰς τὴν πρώτην, κυριαρχικὴν δὲ ἀντιθέτως ὑπεροχὴν ταύτης εἰς τὴν δευτέραν. Οὕτω καθιερώθη ἐν τῷ δικαίῳ τὸ ἀξίωμα ὅτι σεβαστὰ δέον νὰ εἶναι «τὰ ἀλλήλους ἀρέσαντα». Ἀλλ' αἱ ἀρχαὶ αὗται, ἀποτελέσασαι τὸν κανόνα, ὅστις διεῖπε, ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας, τὸ ἔργον τοῦ νομοθέτου, ἐν τῇ ρυθμίσει τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἑκάστοτε κανονιζομένων βιωτικῶν καὶ κοινωνικῶν σχέσεων, ὑπέστησαν ἰσχυροτάτην κάμψιν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, λόγῳ ἰδίᾳ τῶν κοσμοϊστορικῶν γεγονότων, ἅτινα κατ' αὐτὰ διεδραματίσθησαν καὶ τῆς μεγάλης ἐπιδράσεως ἣν ταῦτα ἔσχον ἐπὶ τῆς ὅλης κοινωνικῆς συνθέσεως καὶ ἐξελίξεως, ὡς καὶ τῶν ἐκ τῆς διαφοροποιήσεως ταύτης δημιουργηθεισῶν νέων ροπῶν καὶ τάσεων.

Ἡ προκληθεῖσα ἀναταραχὴ ὑπῆρξε σφοδροτάτη. Αἱ ἐκδηλωθεῖσαι ἀντιθέσεις καὶ συγκρούσεις λίαν ἐπικίνδυνοι. Ἡ ρύθμισις τῶν ἀνακυφάντων ζητημάτων, ἰδίᾳ ἐν τῷ πεδίῳ τοῦ νεαροῦ, ἀλλὰ πλήρους αφρίγους καὶ ρωμης, εἰς ἴδιον πλέον κλάδον ἀναπτυχθέντος ἐργατικοῦ δικαίου, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀφεθῇ εἰς τὴν ἀκαθοδήγητον καὶ ἀχαλιναγώγητον ἰδιωτικὴν θέλησιν.

Τὸ δόγμα περὶ τῆς κυριαρχικῆς δυνάμεως αὐτῆς εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ἰδίᾳ εἰς τὰς συναλλακτικὰς σχέσεις,

ἔβει νά ὑποχωρήσῃ πρό τῆς ἀδηρίτου ἀνάγκης, ἣν ἐδημιούργησεν ἡ πραγματικότης τοῦ κινδύνου εὐρυτέρων ἀνατροπῶν. Ἐντεῦθεν ἔν τε τῇ θεωρίᾳ καί τῇ πράξει ἐπεκράτησεν ἡ ἀρχή, ὅπως ἡ ἐργασιακή σύμβασις ἀποβάλῃ τόν χαρακτῆρα σχέσεως διεπομένης ὑπό κανόνων τοῦ ἐνδοτικοῦ καλουμένου δικαίου (τοῦ ἀνεχομένου δηλονότι τήν ὑπεροχήν τῆς ἰδιωτικῆς θελήσεως) καί ὑπαχθῇ εἰς κανόνας μετέχοντας τῆς φύσεως τοῦ ἀναγκαστικοῦ δικαίου (τοῦ οὐδεμίαν ἀνεχομένου ἐκτροπήν ἐκ τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐπιβαλλομένης ρυθμίσεως). Εἰς τά ἐκτεθέντα αἴτια ὀφείλεται ἡ ἐγκατάλειψις τοῦ δόγματος περί τῆς πλήρους ἐλευθερίας τῶν συμβαλλομένων, ὅπως ρυθμίζουν κατ' ἀρέσκειαν τάς συναλλακτικάς των σχέσεις καί ἡ ἀντικατάστασις αὐτοῦ διά τοῦ ὑπό τῶν νεωτέρων κοινωνικῶν καί πολιτικῶν συνθηκῶν ἐπιβληθέντος δόγματος, ὅτι ἡ ἰδιωτική θέλησις δέον νά ὑποχωρῇ πρό τοῦ γενικωτέρου κοινωνικοῦ συμφέροντος καί νά ὑφίσταται συνεπῶς καί ἐν τῇ ρυθμίσει τῶν συναλλακτικῶν σχέσεων τούς περιορισμούς, οὓς ὁ νόμος, πρός ἐξυπηρέτησιν ἀκριβῶς τοῦ συμφέροντος ταῦτα κοινωνικοῦ συνόλου καί διά κανόνων ἀναγκαστικοῦ δικαίου ἐπιβάλλει.

Ἡ ἀπόλυτος χρησιμότης τοῦ νεωτέρου τούτου δόγματος τοῦ δικαίου, ἰδιαίτατα, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τήν ἐργασιακήν σύμβασιν καί τάς ἐκ ταύτης σχέσεις, εἶναι κατάδηλος, διότι ἡ οἱωνεί διαιτητική παρέμβασις τοῦ κράτους καί ἡ διά τῶν ἀποφάσεων τῶν ἁρμοδίων ὀργάνων του ὑποχρεωτική ρύθμισις τῶν ἑκατέρωθεν ἀντιθέσεων, ἀποτρέπουσα τήν μοιραίαν ἄλλως σύγκρουσιν μεταξύ ἐργοδοτῶν καί ἐργαζομένων (τόσω μᾶλλον ἀναπότρεπτον, ἄνευ τῆς κρατικῆς παρεμβάσεως, λόγῳ τῆς ὁμαδικῆς ἀμφοτέρων τούτων ὀργανώσεως) ἄγει εἰς προφανῆ ἐξυπηρέτησιν τοῦ γενικωτέρου κοινωνικοῦ συμφέροντος.

Δεδομένου δέ ὅτι ἐν τῶν κυριωτέρων, ἀλλά καί συνηθεστέρων ζητημάτων, καθ' ἃ ἀνακόπτει ἡ διαφορά ἀντιλήψεων μεταξύ ἐργοδοτῶν καί ἐργαζομένων, εἶναι τό μέγεθος τῶν ἐργατικῶν ἀποδοχῶν, ἀναγκαίως συνέπεται, ὅτι τό σύστημα τοῦ διά κρατικῆς παρεμβάσεως καθορισμοῦ τῶν ἐργατικῶν μισθῶν καί ἡμερομισθίων, ὑπό τάς κρατούσας ἤδη πολιτικάς καί κοινωνικάς συνθήκας, ἀπολύτως ἐνδεδειγμένον.

II. Εἰς τρία κυρίως νομοθετήματα ἀνευρίσκομεν τήν μέριμναν τοῦ ἕλληνος νομοθέτου, ὅπως διά κανόνων ἀναγκαστικοῦ δικαίου ρυθμίσῃ τάς ἐργατικάς ἀποδοχάς. Εἶναι ταῦτα: α) ὁ Α.Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περί συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», β) ὁ Α.Ν. τῆς 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περί συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» καί γ) ὁ ν. 28|44 «περί ἐξουσιοδοτήσεως τῶν Ὑπουργῶν ἐπί τῆς Ἐργασίας καί Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνουν εἰς καθορισμόν μισθῶν καί ἡμερομισθίων». Διά τοῦ πρώτου ἐκ τῶν ἀνωτέρω νόμων ὑπῆχθη εἰς τήν ὑπ' αὐτοῦ προβλεπομένην ὑποχρεωτικήν διαιτησίαν, διεξαγομένην ὑπό ἐπιτροπῶν, ὧν συμμετέχουσι μετά ἐκπροσώπων τῶν ἐδιαφερομένων καί κρατικά ὄργανα, τελειουμένην δέ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κηρύσσοντος ἐκτελεστήν τήν ἐκδιδομένην διαιτητικήν ἀπόφασιν (ἄρθρ. 2 τοῦ ἄνω νόμου), πᾶσα μεταξύ τῶν ἐνδιαφερομένων διαφορά, ὡς πρός τούς ὅρους τῆς ἐργασίας, καί δή καί ὡς πρός τά ποσά τῶν καταβλητέων μισθῶν καί ἡμερομισθίων (ἄρθρ. 8 τοῦ ἄνω νόμου).

Ἐξ ἄλλου, διά τοῦ δευτέρου ἐκ τῶν ἄνω νόμων (συμπληρωθέντος ὑπό τῶν Α. Ν. 99|1936, 547|1937, 866|1937 καί 1367|1938) καθιερώθη ὁ θεσμός τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας. Διά τῶν σχετικῶν τῶν νόμων ταύτων διατάξεων καθωρίσθησαν οἱ ὅροι καί αἱ διατυπώσεις τῆς καταρτίσεως τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ὡς καί τά τῆς χρονικῆς διαρκείας των, ἐκυρώθησαν αἱ ἀπό 12.8.1936 ὑπογραφεῖσαι ὑπό τῆς Κυβερνήσεως καί τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἐργοδοτικῶν καί ἐργατικῶν ὀργανώσεων τῆς χώρας δύο συλλογικαί συμβάσεις ἐργασίας περί καθορισμοῦ κατωτάτου ὁρίου μισθῶν τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καί ἡμερομισθίων τῶν ἐργατῶν βιομηχανίας, καθ' ὅλας αὐτῶν τάς διατάξεις καί τούς ὅρους. Ὡρίσθη ὅτι αὗται ἐπέχουν ἰσχύν νόμου, ἐπίσης ὡρίσθη ὅτι αἱ κυρωθεῖσαι ὡς ἄνω συλλογικαί συμβάσεις ἰσχύουν ἐπί παντός ἐν γένει ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ὡς καί ἐπί τῶν ἐργατῶν πάσης ἐν γένει ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως, ἐφ' ὅσον δέν ὑπάγονται αὗται εἰς εἰδικήν συλλογικήν σύμβασιν καί ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν ἀνήκουν ἢ οὐ εἰς ἐπαγγελματικήν ὀργάνωσιν. Ὡρίσθη προσέτι ὅτι αἱ συλλογικαί συμβάσεις ἐργασίας, ἐφ' ὅσον καταρτίζονται καί ὑπογράφονται παρουσίᾳ τοῦ ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἢ τῶν παρ' αὐτοῦ ἐξουσιοδοτουμένων ὀργάνων, δεσμεύουσι τό σύνολον τῶν ἐργοδοτῶν καί τῶν μισθωτῶν τοῦ ἐπαγγέλματος ἢ τῶν ἐπαγγελμάτων, ἅτινα ἀφοροῦσι, καί διά τήν περιφέρειαν, δι' ἣν ἰσχύουν. Τέλος δέ διά τοῦ τρίτου ἐκ τῶν ἄνω νόμων ἐθεσπίσθη, ὅτι ἐξουσιοδοτοῦνται οἱ Ὑπουργοί τῆς Ἐργασίας καί τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως, διά κοινῶν ἀποφάσεων αὐτῶν, δημοσιευομένων διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καθορίζουν τούς μισθούς καί τά ἡμερομίσθια ὡς καί τάς προσαυξήσεις ἢ τάς κρατήσεις πάντων τῶν ὑπαλλήλων, ἐργατῶν, τεχνιτῶν καί παντός ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, βιομηχανικῶν ἢ βιοτεχνικῶν, γραφείων, καταστημάτων καί παντός προσώπου ἐργαζομένου ἐπί συμβάσει ἐργασίας εἰς ἰδιώτην ἐργοδότην φυσικοῦ ἢ νομικοῦ προσώπου. Ἐκ τῆς ἀντιπαραβολῆς τῶν ἀνωτέρω νομοθετημάτων, σαφῶς ἐξάγεται, ὅτι ἡ ἐν τῷ θέματι τοῦ καθορισμοῦ τῶν ἐργατικῶν ἀποδοχῶν νομοθετική μέριμνα, περιοριζομένη ἀρχικῶς εἰς ἐπικουρικήν καί ὅλως σχετικήν κρατικήν παρεμβολήν, τείνουσαν ὅπως προωθήσῃ τόν εἴτε διά συμφωνίας τῶν ἐνδιαφερομένων, εἴτε ἄλλως διά ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας, καθορισμόν τῶν ἐργατικῶν ἀποδοχῶν, ἐξελίχθη τελικῶς εἰς τήν ἐκ τῆς δυνάμεως τῶν πραγμάτων ἀναγκαίαν καταστᾶσαν ἀπόλυτον καί ἀπεριόριστον κρατικήν ἐπέμβασιν, ἐκφραζομένην διά τῆς ἀπό οὐδενός ὅρου ἐξαρτωμένης ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν τῆς Ἐργασίας καί τῶν Οἰκονομικῶν καί τοῦ ὑπο-

χρεωτικοῦ δι' αὐτῆς, ὡς πρὸς πάντας τοὺς ἐργοδότας καὶ ἐργαζομένους, καθορισμοῦ τῶν ἐργατικῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων.

ΙΙΙ. Ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῶν ἀνωτέρω διατάξεων, ἠγέρθησαν ἀμφιβολίαι καὶ ἀμφισβητήσεις, ἰδίᾳ δὲ α) ἐὰν, διαρκούσης τῆς ἰσχύος συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἶναι παραδεκτὴ ἡ ἄσκησις συλλογικῆς διαφορᾶς καὶ παρέμβασις συνεπῶς τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας πρὸς ἐπίλυσιν θέματος λελυμένου ἤδη ἀπὸ τῆς ἐν ἰσχύϊ συλλογικῆς συμβάσεως β) ἐὰν εἶναι ἰσχυρὸς ὁ διὰ μεταγενεστέρας ἀτομικῆς συμβάσεως καθορισμὸς ἐργατικῶν ἀποδοχῶν, ὑπερβαινουσῶν τὰ ὑπὸ ἰσχυούσης συλλογικῆς συμβάσεως καθωρισμένα ὅρια γ) ἐὰν εἶναι ἰσχυρὸς ὁ διὰ μεταγενεστέρων ἀτομικῶν ἢ καὶ συλλογικῶν συμβάσεων καθορισμὸς ἐργατικῶν ἀποδοχῶν, ὑπερβαινουσῶν τὰ ὑπὸ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἐκδεδομένων δυνάμει τοῦ ν. 2844, καθωρισμένα ὅρια. Καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος καὶ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἀπεκλιναν ὑπὲρ τῆς ἀρνητικῆς ἀπαντήσεως εἰς πάντα τὰ προεκτεθέντα ζητήματα.

Φρονῶ ὅτι ἡ δοθεῖσα ἀποφατικὴ λύσις εἶναι ἡ μόνη ὀρθή, διὰ τοὺς λόγους, οὓς ἀνέφερουν, εἰς στήριξιν τῶν σχετικῶν σκέψεων των, αἱ ἀποφάσεις ἀμφοτέρων τῶν ἀνωτάτων δικαστηρίων. (Ὅρα Α.Π. 139|47, 171|48, 444|48, 222|49, 224|49, 453|49, 97|50, 393|50, 60|51 καὶ Συμβ. Ἐπικρ. 1395|49, 31|50, 658|50 εἰς ΕΕΔ τόμ. 8ος, σελ. 341, τόμ. 7ος, σελ. 405, σ. 825, τόμ. 8ος, σ. 455, σ. 463, σ. 936, τόμ. 9ος, σ. 199, σ. 589, τόμ. 10ος, σ. 290 καὶ εἰς ΕΕΔ τόμ. 8ος, σ. 616 καὶ τόμ. 9ος, σ. 149).

Εἰς συνοπτικὴν δὲ ἀνακεφαλαίωσιν τῶν σκέψεων τῶν ἀνωτέρω ἀποφάσεων, ὡς καὶ πρὸς ἀπόκρουσιν διατυπωθεισῶν κατὰ τῆς ὀρθότητος αὐτῶν ἀντιρρήσεων, δύνανται νὰ λεχθοῦν τὰ κατωτέρω ἐκτιθέμενα. Ἐφ' ὅσον ὁ Ἕλλην Νομοθέτης, διὰ τῶν ἄνω εἰρημένων νομοθετημάτων του, καθιέρωσε τὸν διὰ τριῶν νομίμων τρόπων διακανονισμὸν τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργαζομένων α) διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, β) δι' ἀποφάσεων τῶν πρὸς λύσιν συλλογικῶν διαφορῶν Ἱδρυθεισῶν Ἐπιτροπῶν διαιτησίας καὶ γ) διὰ τῶν κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ν. 2844 ἐκδιδομένων ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, καθίσταται ἀναγκαῖον, ὅπως τὴν ἀληθῆ θέλησιν τοῦ νομοθέτου ἀναζητήσωμεν εἰς τὴν λογικὴν ἀλληλουχίαν τῶν ὡς ἄνω νομοθετημάτων, ὡς καὶ εἰς τὸ μέτρον τῆς ἰσχύος ἑκάστου τούτων ἐναντι τῶν λοιπῶν. Ἐφ' ὅσον δὲ δέον ἄνευ ἀμφιβολίας τινὸς νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι οὐδεὶς ἐκ τῶν ἄνω τριῶν νομίμων τρόπων διακανονισμοῦ τῶν ἐργατικῶν ἀποδοχῶν ἔχει καταργηθῆ, διότι τοιαύτη κατάργησις ἐξ οὐδεμιᾶς νομοθ. διατάξεως δύναται ἀμέσως ἢ ἐμμέσως νὰ συναχθῆ, ἀπομένει νὰ ἐρευνηθῆ τὸ δυνατὸν ἢ μὴ τῆς ἐπαλλήλου χρήσεως τῶν ἀνωτέρω τριῶν τρόπων διακανονισμοῦ τῶν ἐργατικῶν ἀποδοχῶν καὶ τὸ ἐπικρατέστερον ἢ μὴ τινὸς τούτων ἐναντι τῶν λοιπῶν.

Ἵνα ἀσφαλέστερον καταλήξωμεν εἰς ὀρθὴν λύσιν, ἐπιβάλλεται, ὅπως διακρίνωμεν τὴν μεταπολεμικὴν περίοδον ἀπὸ τῆς προπολεμικῆς τοιαύτης, ἐπὶ τὸ πλέον ὅπως λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τοὺς σκοπούς, οὓς ἐπεδίωξε τὸ κράτος διὰ τῆς εἰς ἑκατέραν τῶν ἐν λόγῳ περιόδων τηρηθείσης ὑπ' αὐτοῦ πολιτικῆς, ὡς πρὸς τὸν καθορισμὸν τῶν ἐργατικῶν ἀποδοχῶν. Οἱ θεσμοὶ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ὡς καὶ τῆς ρυθμίσεως τῶν συλλογικῶν διαφορῶν δι' ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας, εἶναι θεσμοὶ δημιουργηθέντες προπολεμικῶς, διατηρηθέντες ὅμως ἐν ἰσχύϊ καὶ ἐξελιχθέντες καὶ μεταπολεμικῶς. Καὶ προπολεμικῶς μὲν οὐδεμία ἐκ μέρους τοῦ κράτους ἐπεβλήθη θέσμευσις εἰς τὴν θέλησιν τῶν συμβαλλομένων μερῶν, ὡς πρὸς τὸν καθορισμὸν τῶν ἐργατικῶν ἀποδοχῶν, εἰμὴ μόνον, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν καθορισμὸν τοῦ κατωτάτου ὁρίου αὐτῶν. Τοῦτο σαφῶς συνάγεται ἐκ τοῦ ὅλου περιεχομένου τῆς τε ἀπὸ 12.8.36 συλλογικῆς συμβάσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν γένει καὶ τῆς ἀπὸ 19.8.38 τοιαύτης τῶν ἐργατῶν ἐν γένει, ὡς καὶ πασῶν τῶν μεταγενεστέρων εἰδικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας κατὰ κλάδους καὶ ἐπαγγέλματα, εἰς ἃς πάσας γίνεται ἀποκλειστικῶς λόγος μόνον περὶ τοῦ κατωτάτου ὁρίου τῶν ἐργατικῶν ἀποδοχῶν, ἄνευ τινὸς περιορισμοῦ ὡς πρὸς τὸ ἐνδεχόμενον τοῦ δι' ἀτομικῶν συμβάσεων καθορισμοῦ μείζονος ἀνωτέρου ὁρίου. Ὅλως τοὐναντίον μάλιστα καὶ ρητῶς εἰς τε τὸν ὅρον ΣΤ' τῆς ἄνω ρηθείσης γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ὡς καὶ εἰς τὸν ὅρον Α' παρ. 2 τῆς ἄνω ρηθείσης γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως τῶν ἐργατῶν, ρητῶς τονίζεται, ὅτι, ἐφ' ὅσον οἱ παρεχόμενοι μισθοὶ καὶ ἡμερομίσθια εἶναι τυχὸν ἀνώτεροι τῶν διὰ τῶν ἄνω συλλογικῶν συμβάσεων καθοριζομένων, παραμένουν εἰς τὸ ὑψηλότερα ταῦτα ἐπίπεδά των. Ἐπίσης ἡ εἰδικὴ συλλογικὴ σύμβασις τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν τῶν Ἀν. Ἑταιριῶν, ἰδιωτικῶν γραφείων καὶ ἐπιχειρήσεων ἐν γένει τῆς 16.9.37 ρητῶς καὶ αὐτὴ ἐν τῷ ὅρῳ αὐτῆς Θ' παρ. 8 ὁρίζει, ὅτι «οἱ μέχρι σήμερον καταβαλλόμενοι μισθοί, συνυπολογιζομένων προσθέτων ἀπολαυῶν τῶν χορηγουμένων πρὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης, ἐφ' ὅσον εἶναι ἀνώτεροι τῶν διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένων δὲν δύνανται νὰ μειωθοῦν». Καὶ αὐτὴ μὲν ὑπῆρξεν ἡ κρατικὴ πολιτικὴ κατὰ τὴν προπολεμικὴν περίοδον. Μεταπολεμικῶς ὅμως, τὸ κράτος, εὑρεθὲν πρὸ τῶν καταστροφῶν, ἃς ἐπέφερεν ἡ ἐχθρικὴ κατοχὴ καὶ πρὸ τῆς ἀλοσχερεῖς ἐξαρθρώσεως τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, ἠναγκάσθη νὰ λάβῃ αὐστηρὰ καὶ ἐπείγοντα μέτρα πρὸς προστασίαν τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος, συγκράτησιν τοῦ τιμαρίθμου, διασφάλισιν τῆς ἐκτελέσεως ἔργων ἀνασυγκροτήσεως καὶ ἀποσόβησιν τῆς διαταραχῆς τοῦ βιωτικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ ἐπιπέδου. Ἓν ἐκ τῶν κυρίων ἐν τῇ ἐπιδιώξει τῶν ἀνωτέρω σκοπῶν μέτρων ὑπῆρξε καὶ ὁ διὰ κρατικῆς παρεμβάσεως καθορισμὸς τῶν ἐργατικῶν ἀποδοχῶν, οὐχὶ ἁπλῶς κατὰ τὸ κατώτατον, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ ἀνώτατον αὐτοῦ ὅριον. Καὶ τὸ ἄμεσον μὲν καὶ ἀπόλυτον ὑπὸ μόνου τοῦ κράτους καὶ ἄνευ τινὸς συμπράξεως τῶν ἐνδιαφερομένων

καθορισμόν των ἐργατικῶν ἀποδοχῶν κατά κατώτατον καί ἀνώτατον ὅριον ἠκολούθησεν ὁ νομοθέτης δι' ἐφαρμογῆς τοῦ ὑπό τοῦ ν. 28|44 καθιερωθέντος συστήματος τοῦ διακανονισμοῦ τῶν ἐργατικῶν ἀποδοχῶν δι' ἀποφάσεων ἐκδιδομένων ὑπό τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καί Οἰκονομικῶν. Τόν διά κρατικῆς δέ συμπαραστάσεως καθορισμόν τῶν κατωτάτων καί ἀνωτάτων ὁρίων τῶν ἐργατικῶν ἀποδοχῶν παρ' αὐτῶν τούτων τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν ἠκολούθησε τό Κράτος διά τῆς προωθηθείσης ὑπ' αὐτοῦ συνάψεως τῶν μεταπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας τῆς 4.11.47, αἵτινες, ἰσχύν νόμου ἔχουσαι καί δεσμεύουσαι τό σύνολον τῶν ἐργοδοτῶν καί τῶν μισθωτῶν τῶν ἐπαγγελμάτων, ἅτινα ἀφορῶσι, εἶναι ἀπολύτως ὑποχρεωτικαί ὡς πρός πάσας τάς διατάξεις των, ἐν αἷς καί ἡ τοῦ ὅρου αὐτῶν 11, καθ' ἣν δέν ἐπιτρέπεται ὑπέρβασις τῶν ὑπό τῶν συμβάσεων τούτων καθοριζομένων κατωτάτων ὁρίων τῶν ἐργατικῶν ἀποδοχῶν, εἰμή μόνον μέχρι 30 ο|ο καί ὑπό τόν ἀπαραίτητον ὅρον τῆς ἀναλόγου πρός τήν αὔξησιν ταύτην βελτιώσεως τῆς ποιοτικῆς ἤ ποσοτικῆς ἀποδόσεως τῶν μισθωτῶν (*Καυκᾶ*, Ἔνοχ. ἄρθρ. 680 § 5, σελ. 381, Ἀρείου Πάγου 589|48, 141|49, 178|49, 318|49 καί Ὁλομελείας Ἀρ. Πάγου 148|50 εἰς ΕΕΔ τόμ. 8ος, σ. 105, σ. 361, σ. 364, σ. 641 καί ΕΕΔ τόμ. 9ος, σ. 222, ὡς καί τήν λοιπήν ἀνωτέρω παρατεθεῖσαν νομολογίαν).

Ἡ ἐπακολουθήσασα ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|49 ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καί Οἰκονομικῶν, ἐκδοθεῖσα ἐπί τῇ βάσει τοῦ ν. 28|44 ἰσχύν νόμου καί αὐτή ἔχουσα, ἐπιβάλλει ὑποχρεωτικήν αὔξησιν κατά 30 ο|ο τῶν διά τῶν εἰρημένων συλλογικῶν συμβάσεων καθορισθέντων κατωτάτων (ἅμα καί ἀνωτάτων) ὁρίων τῶν ἐργατικῶν ἀποδοχῶν, περιλαβοῦσα καί διάταξιν, καθ' ἣν τυχόν ὁπωσδήποτε χορηγηθεῖσα μέχρι τῆς ἰσχύος τῆς ἀποφάσεως ταύτης αὔξησις τῶν ἄνω ὁρίων συμψηφίζεται πρός τήν δι' αὐτῆς χορηγηθεῖσαν ὑποχρεωτικήν πλέον τοιαύτην κατά 30 ο|ο.

Καθ' ἅπασας τάς ἀνωτέρω περιπτώσεις τοῦ καθορισμοῦ τῶν ἐργατικῶν ἀποδοχῶν, εἴτε διά συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, εἴτε δυνάμει ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἐκδιδομένων βάσει τοῦ ν. 28|44, ὁ καθορισμός τῶν ἀποδοχῶν εἶναι ἀπολύτως ὑποχρεωτικός καί δεσμευτικός, μή ἐπιτρεπομένης τῆς μεταβολῆς τῶν οὕτω τεθέντων ὁρίων τῶν ἐργατικῶν ἀποδοχῶν δι' ἀτομικῶν συμβάσεων, ἀπαγορευομένης τῆς δι' αὐτῶν συναμολογήσεως οὐ μόνον κατωτέρων, ἀλλά καί ἀνωτέρων τῶν ὡς ἄνω ὑπό τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἤ ὑπό τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καθοριοθέντων ὁρίων, τῶν τοιούτων ἀτομικῶν συμβάσεων οὐσῶν ἀκύρων, ἅτε ἀντικειμένων εἰς νόμους δημοσίας τάξεως, ὡς ἐκ τοῦ σκοποῦ αὐτῶν.

Διαπίστωσιν καί διακήρυξιν τοῦ ἐπιδιωχθέντος διά τῶν ἀνωτέρω νομοθετημάτων ὡς ἄνω εἴρηται σκοποῦ τοῦ Ἕλληνος νομοθέτου παρέχουσιν οὐ μόναν τά ἄρθρα εἰδικῶς ἐπί τοῦ θέματος ἀσχοληθέντων ἐπιστημόνων, ἀλλά καί ἡ παγιωθεῖσα νομολογία τῶν ἀνωτάτων δικαστηρίων μας, παρ' ὧν ἐγένετο ἀποδεκτόν, ὅτι διά τοῦ γενομένου μεταπολεμικῶς διακανονισμοῦ τῶν ἐργατικῶν ἀποδοχῶν, εἴτε διά συλλογικῶν συμβάσεων εἴτε δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, καθωρίσθησαν ὄχι ἁπλῶς τά κατώτερα ὅρια, ἀλλά συγχρόνως καί τά ἀνώτατα ὅρια τῶν ἐργατικῶν ἀποδοχῶν, καθόσον διά τοῦ γενικοῦ καθορισμοῦ τῶν ἐργατικῶν ἀποδοχῶν ἀπέβλεψεν ὁ νομοθέτης «εἰς τήν δικαίαν κατανομήν τῶν ἀγαθῶν ἐν τῇ κοινωνίᾳ καί ἀποφυγήν ὑπερτιμήσεως τούτων, διά τῆς μή ὑπερμέτρου ἐπιβαρύνσεως τοῦ κόστους τῶν ὑπό τῶν ἐργοδοτῶν διατιθεμένων βιωτικῶν ἀναγκῶν καί τῆς ἐντεῦθεν διαταραχῆς τοῦ οἰκονομικοῦ ἐπιπέδου» (ὅρα σχετικόν ἄρθρον «περί ἀμοιβῆς τῆς ἐργασίας» τοῦ ἄλλοτε Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας *Δ. Ζάκκα*, ὅστις εἶναι καί ὁ συντάκτης τῆς Υ.Α. 360|46, εἰς Νέαν Οἰκονομίαν 1947 τεῦχ. 2ον, σελ. 70. Ἐπίσης ἄρθρον τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου *Δ. Στεφανίδου* «ἐργατικός μισθός καί κοινωνική δικαιοσύνη» εἰς Δελτ. Ἐμπ. καί Βιομ. Ἐπιμ. Θεσσαλονίκης, τεῦχος 11, Νοεμβρίου 1947, σ. 587, ὡς καί τήν ἀνωτέρω παρατεθεῖσαν νομολογίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου καί τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας).

Ἐρευνωντες ἤδη τήν ὑφισταμένην μεταξύ τῶν ἀνωτέρω νομοθετημάτων ἐσωτερικήν σχέσιν καί ἀλληλουχίαν ἀγόμεθα εἰς τά ἀκόλουθα εἰδικώτερα συμπεράσματα: α) ὅτι οἱ μέν νόμοι περί συλλογικῶν συμβάσεων καί ὑποχρεωτικῆς διά διαιτησίας λύσεως τῶν συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας, προπολεμικοί ὄντες καί μονίμους σκοπούς ἐξυπηρετοῦντες, ἔχουσι μόνιμον χαρακτῆρα θεμελιωδῶν θεσμῶν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ἐνῷ ὁ ν. 28|44, ἐκδοθείς μεταπολεμικῶς, πρός ταχεῖαν καί ἄμεσον ἀντιμετώπισιν τῆς ὡς πρός τάς ἐργατικάς ἀποδοχάς δημιουργηθείσης ἐκ τῶν μεταπολεμικῶν συνθηκῶν ἀνωμάλου οἰκονομικῆς καταστάσεως, ἔχει προσωρινόν ὅλως χαρακτῆρα, τῆς διατηρήσεως τῆς ἰσχύος αὐτοῦ ἐξαρτωμένης ἐκ τῆς συνεχίσεως τῆς προκαλεσάσης τήν ἔκδοσιν του ἐξαιρετικῆς ὅλως καί παροδικῆς καταστάσεως (πρβλ. τήν ἀνωτέρω παρατεθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 1395|49 ἀπόφ. Σ.Ε.), β) ὅτι δεδομένου ὅτι ὁ ν. 28|44 καί μεταγενέστεροι τῶν περί συλλογικῶν συμβάσεων καί περί ρυθμίσεως τῶν συλλογικῶν διαφορῶν ρηθέντων νόμων εἶναι, ὅθεν καί ὡς νεώτεροι ἐπικρατέστεροι, καί ὡς ἐκ τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ, ἀποβλέποντος εἰς τόν ἄμεσον ὑπό τοῦ κράτους διακανονισμόν τῶν ἐργατικῶν ἀποδοχῶν, ἔχει χαρακτῆρα ἀναγκαστικοῦ δικαίου, μή ἀνεχομένου ρύθμισιν τοῦ θέματος τούτου ἀλλοίαν τῆς δι' αὐτοῦ γενομένης, δέον νά δεχθῶμεν ὅτι, ἐφ' ὅσον δέν καταργεῖται ὁ νόμος οὗτος ἤ αἱ δυνάμει τούτου ἐκδιδόμεναι ὑπουργικαί ἀποφάσεις, ὁ διά τῶν ἐκάστοτε ἰσχυουσῶν ἀποφάσεων τούτων γιγνόμενος διακανονισμός τῶν ἐργατικῶν ἀποδοχῶν τερματίζει τήν πρός ταῦτο ὑπό τοῦ ν. 28|44 θεσπισθεῖσαν διαδικασίαν καί καθιστᾷ τό οὕτω ρυθμισθέν θέμα ἀνεπίδεκτον πάσης ἄλλης ρυθμίσεως, εἴτε δι' ἀτομικῆς ἤ συλλογικῆς

συμβάσεως έργασίας, είτε διά των Επιτροπών διαιτησίας τοῦ περί συλλογικῶν διαφορῶν νόμου, γ) ὅτι, εἰς περίπτωσιν μή ὑπάρξεως ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καθοριζουσῶν τά ὅρια τῶν ἐργατικῶν ἀποδοχῶν, δέον νά δεχθῶμεν, ὡς προέχοντα τρόπον καθορισμοῦ τῶν ἐργατικῶν ἀποδοχῶν, τόν πραγματοποιούμενον διά συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς ἐπικουρικόν δέ τοιοῦτον, τελοῦντα ὑπό τήν προϋπόθεσιν ὅτι δέν ὑπάρχει συλλογική σύμβασις καθορίζουσα ἑκάστοτε τάς ἐργατικάς ἀποδοχάς, τῶν διά τῶν Ἐπιτροπῶν διαιτησίας, ὑπό τύπον ἐπιλύσεως συλλογικῆς σχετικῆς διαφορᾶς, καθορισμόν αὐτῶν. Τοῦτο σαφῶς προκύπτει καί ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 2, 8 καί 11 τοῦ Α. Ν. τῆς 16.11.35 «περί ρυθμίσεως τῶν συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» ἐν συνδυασμῷ καί πρός τάς τῶν ἄρθρων 12 καί 23 τοῦ ἀπό 18 Ἰουνίου]1 Αὐγούστου 1936 ἐκτελεστικοῦ τοῦ νόμου τούτου διατάγματος. Ρητῶς αἱ διατάξεις αὗται καθορίζουν ὅτι ἐπιδιώκεται, πρό πάσης ἐπιλύσεως τῶν συλλογικῶν διαφορῶν ὑπό τῶν Ἐπιτροπῶν τῆς διαιτησίας, ὁ συμβιβασμός μεταξύ τῶν ἐνδιαφερομένων καί ἡ σύναψις ὑπό τούτων σχετικῆς συμφωνίας ἐχούσης ἰσχύν συλλογικῆς συμβάσεως ὅτι ταύτης μή ἐπιτυγχανομένης χωρεῖ ἡ διαιτητική διαδικασία, ὅτι καί αὐτή ἡ ἀρξαμένη διαιτητική διαδικασία ἀναστέλλεται, ἐάν κατά τήν διάρκειαν αὐτῆς ἐπιτευχθῇ ἡ σύναψις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας μεταξύ προσώπων τοῦ αὐτοῦ ἐπαγγελματικοῦ κλάδου, ἐφ' οὗ ὀφίσταται ἡ διένεξις, τέλος δέ ὅτι καί ἡ τερματίζουσα τήν διαφοράν διαιτητική ἀπόφασις ἐπιφέρει τά ἀποτελέσματα συλλογικῆς συμβάσεως. Δεδομένου, κατά ταῦτα, ὅτι αὐτός ὁ νομοθέτης ἀπέδωκε προέχουσαν θέσιν εἰς τήν συλλογικήν σύμβασιν, καί ὅτι, ἐξ ἄλλου, ἡ τε σύμβασις καί ἡ διαιτητική ἀπόφασις εἰς τόν αὐτόν τείνουσι σκοπόν, ἤτοι ἡ μέν πρώτη διά ἐπιτεύξεως συμφωνίας μεταξύ τῶν ἐνδιαφερομένων, ἡ δέ δευτέρα δι' ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας, τήν ἐπίλυσιν τῆς μεταξύ ἐργοδοτῶν καί μισθωτῶν διαφορᾶς ἐπί θέματος ἀναγομένου εἰς τήν μεταξύ των ὀφισταμένην σύμβασιν ἐργασίας, σύμφωνος καί πρός τό γράμμα τῶν ρηθεισῶν διατάξεων, ἀλλά καί πρός τό σαφές αὐτῶν πνεῦμα εἶναι ἡ λύσις ὅτι ἡ δημιουργία συλλογικῆς διαφορᾶς καί ἡ ἐπέμβασις, πρός ἐπίλυσιν αὐτῆς, τῶν Ἐπιτροπῶν διαιτησίας συγχωρεῖται μόναν ἄν δέν ὀφίσταται ἐν ἰσχύϊ συλλογική σύμβασις μεταξύ τῶν ἐνδιαφερομένων, περιλαμβάνουσα καί τά ἐπίμαχα θέματα (δρα καί τάς ἀνωτέρω παρατεθείσας Σ.Ε. 1395]49 εἰς ΕΕΔ τόμ. 8ος, σ. 616 καί Α.Π. 453]49 εἰς ΕΕΔ τόμ. 8ος, σ. 963).

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω, ὀρθῶς τά ἀνώτατα δικαστήρια (δρα ἀνωτέρω παρατεθεῖσαν νομολογίαν των), ὅτι δέ πλέον καί ἡ τελευταία ἐπί τοῦ ἐρευνωμένου θέματος ἐκδοθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 50]1951 ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου (εἰς ΕΕΔ τόμ. 10ος, σ. 290) ἐδέχθησαν, ὅτι διά τῶν ἰσχύν νόμου ἐχουσῶν διατάξεων τῶν ἄνω εἰρημένων συλλογικῶν συμβάσεων τῆς 4]11]47 ἀπηγορεύθη ἡ δι' ἀτομικῶν συμβάσεων ὑπέρβασις τῶν δι' αὐτῶν καθορισθέντων ὁρίων τῶν ἐργατικῶν ἀποδοχῶν καί ὅτι, μετά τάς ἐπί τῇ βάσει τοῦ ν. 2611944 ἐκδοθείσας καί ἰσχύν ἐπισης νόμου ἐχούσας ἀποφάσεις τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καί Οἰκονομικῶν, ἀπαγορεύεται πλέον ὄχι μόνον ἡ δι' ἀτομικῶν, ἀλλά καί ἡ διά συλλογικῶν συμβάσεων ἄλλοια ὑπό τῶν ἐνδιαφερομένων ρυθμισις τοῦ θέματος τῶν ἐργατικῶν ἀποδοχῶν. Ἡ μόνη ἀντίθετος πρός τήν ἀνωτέρω ὀρθήν λύσιν ἀπόφασις τοῦ Ἀρ. Πάγου (ὑπ' ἀριθ. 309]50 εἰς ΕΕΔ τόμ. 8ος σ. 516) στηρίζει ἐπί τοῦ ἄρθρου 680 Α. Κ. τήν ἐναντίαν γνώμην της ὅτι εἶναι δήθεν ἐπιτρεπτός ὁ δι' ἀτομικῶν συμβάσεων καθορισμός ἐργατικῶν ἀποδοχῶν μέ ὑπέρτερα ἀνώτερα ὅρια τῶν διά συλλογικῶν συμβάσεων καθωρισμένων τοιούτων. Ἀλλά τό ἄνω ἔρεισμα τῆς ἀεροπαγιτικῆς ταύτης ἀποφάσεως εἶναι σφαλερόν, διότι αἱ διατάξεις τοῦ Α. Κ. δέν ἔχουσιν ἐπηυξημένην τινά δύναμιν, ὑποκείμεναι καί αὗται εἰς τήν διά νεωτέρων νόμων κατάργησίν των. Συνεπῶς, τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 680 Α. Κ., καθ' ἣν ἐπικρατοῦσι τῶν συλλογικῶν συμβάσεων αἱ τυχόν εὐνοϊκώτεραι διά τόν μισθωτόν διατάξεις τῆς ἀτομικῆς του συμβάσεως, κατισχύουσι οἱ τῶν νεωτέρων ὡς ἄνω συλλογικῶν συμβάσεων καί ὑπουργικῶν ἀποφάσεων διατάξεις, ὡς τοῦτο ὀρθῶς ἐδέχθη καί ἡ τελευταία ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 60]51 ἀπόφασις τοῦ Ἀρ. Πάγου. Τό κατά τῆς τελευταίας ταύτης ἀποφάσεως ἀντιτασσόμενον ἐπιχείρημα, ὅτι διά τῆς γενομένης ὑπ' αὐτῆς ἐκδοχῆς κλονίζεται καί αὐτό τό κῦρος τῶν ἀπό 4]11]47 καί 1]12]47 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, καθ' ὅσον καί αὗται, ὑφισταμένης ἐν ἰσχύϊ τῆς ρυθμιστικῆς παρεμβάσεως τοῦ Κράτους, διά τῶν κατά τόν ν. 2811944 ἐκδεδομένων ἤδη πρό τῶν συλλογικῶν τούτων συμβάσεων ἐργασίας ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, καθώρισαν ἀποδοχάς ὑπέρ τά ὅρια τῶν πρό αὐτῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, δέν εἶναι βάσιμον. Ἀκριβῶς διά τοῦ βραχ. Χ τῶν εἰρημένων συλλογικῶν συμβάσεων, ἐν ὄψει τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς παρεμβολῆς αὐτῶν εἰς τήν ἀμέσως ἤδη ὑπό τοῦ Κράτους ἀσκουμένην ρύθμισιν τῶν ὁρίων τῶν ἐργατικῶν ἀποδοχῶν, ρητῶς καθωρίσθη ὅτι αἱ ἀνωτέρω συλλογικαί συμβάσεις ἐτέλουν ὑπό τήν κρίσιν τῆς Κυβερνήσεως καί θά ἴσχυον μόνον ἀπό τῆς χορηγήσεως τῆς ἐγκρίσεως ταύτης, ἥτις πράγματι καί ἐχορηγήθη διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 927 τῆς 5]11]1947 πράξεως τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, πληροῦσης τήν ἀπαίτησιν τοῦ ν. 2811944, ὅστις μάλιστα ἀρκεῖται εἰς μόνην τήν αὐμπράξιν τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καί Οἰκονομικῶν διά τήν ρύθμισιν τῶν ὁρίων τῶν ἐργατικῶν ἀποδοχῶν.

Ἐπίσης οὐχί ἰσχυρόν εἶναι καί τό ἐπιχείρημα ὅτι ὑπό τήν ἐκδοχήν τῆς τελευταίας ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ 50]51 ἀποφάσεως τοῦ Ἀρ. Πάγου καθίσταται προβληματική ἡ ἰσχύς καί ἡ συνταγματικότης τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750]1951 τελευταίας ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, δι' ἧς ηὐξήθησαν, κατά τά ἐν αὐτῇ εἰδικώτερον ἐκτιθέμενα, αἱ ἐργατικαί ἀποδοχαί. Ἀσχέτως τοῦ ὅτι ἡ ἀνωτέρω ὑπουργική ἀπόφασις δέν

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Καταγγελία συμβάσεως έργασίας πρὸ τῆς ἐνάρξεως ἰσχύος Ν.Δ. 1255|1949

Ἔναρξις ἰσχύος Ν.Δ. 1255|1949.— Κύκλος προσώπων ἀσφαλιζομένων εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας κατὰ Ν.Δ. 1255|1949.—Ὑπαγωγὴ εἰς Ν. 118|1945 τῶν μετὰ τὴν ἔναρξιν ἰσχύος τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 (16 Δεκεμβρίου 1949) καταγγελιῶν συμβάσεων, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπήγοντο πρότερον (μισθωτοὶ Δημοσίου) εἰς Ν. 118|1945.

Μεταξὺ τοῦ ἀρτισχύοντος τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945 (ΕΕΔ 8, 964) δικαίου καὶ τοῦ τελευταίου τούτου ἐν ἰσχύϊ νομοθετικοῦ διατάγματος ὑπάρχει μία οὐσιώδης διαφορά.

Κατὰ τὸ πρῶ τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 δικαίων (ἄρθρον 1 Ν. 118|1945, ὡς ἐπεξετάθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946), δὲν ὑπῆγοντο εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν τοῦ Ν. 118|1945 οἱ μισθωτοὶ τοῦ Δημοσίου (καὶ λέγοντες τοῦτο ἐννοοῦμεν τοὺς ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου τελοῦντας μετ' αὐτοῦ), ἐκτὸς ἂν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946, ἐπρόκειτο περὶ ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως, διεξαγομένης ὑπὸ ἢ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κράτους (Δ.Ν. 343|1945).

Κατὰ μετρρύθμισιν ὅμως τοῦ προϊσχύοντος δικαίου τὸ Ν.Δ. 1255|1949 (ΕΕΔ 8, 964) καθώρισεν ἐξ ὑπαρχῆς τὸν κύκλον τῶν ἀσφαλιζομένων εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας μισθωτῶν ἐκ μόνου τοῦ ἂν οἱ μισθωτοὶ ἀσφαλίζωνται κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἢ ἄλλων ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν.

Ἑπομένως ἀπὸ τῆς ἰσχύος ἤδη τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 ἀσφαλίζονται εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ οἱ μισθωτοὶ τοῦ Δημοσίου, Δήμων δύνανται νὰ ἐπηρεάσῃ τὴν καθ' ἑαυτὴν ὀρθότητα τῆς ἄνω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, παντὸς οὐδὲν συνταγματικὸν ζήτημα ἐκ ταύτης δημιουργεῖται, δεδομένου ὅτι, ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς ἐκ ταῦ ν. 28|44 ἀπορρεούσης ἁρμοδιότητος καὶ δικαιοδοσίας της, ἡ ἀνωτέρω ὑπουργικὴ ἀπόφασις καθώρισε τὰς ἐν αὐτῇ αὐξήσεις μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, περιλαβοῦσα εἰς ταύτας, καὶ ἀπὸ τοὺς ἐν αὐτῇ ἀναγραφομένους εἰδικωτέρους ὅρους, καὶ τὰς πέραν τῶν κατωτάτων ὁρίων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων τυχὸν καταβαλλομένας ἐργατικὰς ἀποδοχάς. Ἄλλως τε τοιαύτην παρεμφερῆ ἀρχὴν ἐτήρησαν ἐν τῷ παρελθόντι καὶ αὐταὶ αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις τῆς 4.11.47, περιλαβοῦσαι ἐν τῷ ὅρῳ αὐτῶν VIII τὴν διαταξιν, ὅτι αἱ πέραν τῶν ὑπ' αὐτῶν καθοριζομένων ὁρίων καταβαλλόμεναι ἐργατικαὶ ἀποδοχαὶ δὲν ὑπόκεινται εἰς μείωσιν. Οὐδεμία ἐξ ἄλλου ἀνισότης δημιουργεῖται ὑπὸ τῆς ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἀφοῦ ρητῶς διὰ ταύτης καθωρίσθησαν δι' ἅπαντας ἀνεξαιρέτως τοὺς μισθωτοὺς τὰ ἀνώτατα ὅρια μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, πέραν τῶν ὁποίων οὐδεμία αὔξησις συγχωρεῖται.

Τέλος ὡς πρὸς τὴν δικαιοδοσίαν εἰδικωτέρων τῶν Ἐπιτροπῶν διαιτησίας προβάλλεται ὑπὸ τῆς ἀντιθέτου γνώμης τὸ ἐπιχείρημα ὅτι ἐπιβάλλεται νὰ δεχθῶμεν ὡς ἐν πάσῃ περιπτώσει παραδεκτὴν τὴν ἄσκησιν τῆς διαιτητικῆς διαδικασίας (παρὰ τὴν ὕπαρξιν εἴτε ἐν ἰσχύϊ συλλογικῆς συμβάσεως, εἴτε ὑπουργικῆς ἀποφάσεως δυνάμει τοῦ ν. 28|44 ἐκδεδομένης) καὶ ἐκ λόγων σκοπιμότητος, καθ' ὅσον οὕτω μόνον εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποφευχθοῦν αἱ ἄλλως δυναταὶ ὑπερβάσεις τῆς διοικήσεως διὰ τῆς ὑπερμέτρου χρήσεως τῶν ὑπὸ τῶν ρηθέντων νόμων χορηγηθέντων δικαιωμάτων, εἰς μὲν τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἐργασίας ὅπως δι' ἀποφάσεως του παρατείνῃ κατ' ἐπανάληψιν τὴν ἀρχικὴν χρονικὴν διάρκειαν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, εἰς τὸν αὐτὸν δὲ Ὑπουργὸν Ἐργασίας καὶ τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ὅπως διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν τροποποιῶσιν ἀπεριορίστως τὰ ἑκάστοτε ὅρια τῶν ἐργατικῶν ἀποδοχῶν ἢ καὶ διατηρῶσι ταῦτα ἐν ἰσχύϊ διὰ τῆς μὴ ἐκδόσεως νεωτέρας ἀποφάσεως των, μολονότι ἀνέκυψαν μεταγενεστέρως νέαι οἰκονομικαὶ συνθῆκαι ἐπιβάλλουσαι τὴν τροποποίησίν των. Ἀλλὰ, πλὴν τοῦ ὅτι καὶ τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο δὲν εἶναι ἰκανόν, ὅπως ἀνατρέψῃ κατὰ βάσιν τὴν ὀρθότητα τῶν ὑπὸ τῶν ἀνωτάτων δικαστηρίων θεθεισῶν ὡς ἄνω λύσεων, ἐπὶ πλέον καὶ καθ' ἑαυτὸ στερεῖται τοῦτο ἰσχυροῦ ἐρείσματος, καθ' ὅσον προϋπόθεσιν ἔχει, ἐκτὸς τοῦ ἀβεβαίου ὅλως στοιχείου τῆς συνδρομῆς ὑπουργικῆς ὑπερβασίας, πάντως καὶ σχετικὴν μονιμότητα τῶν ἄνω διατάξεων, ἐνῷ αὗται, παρὰ τὴν ἐκ τῶν ἐξαιρετικῶν ὅλως περιστάσεων ἐπιβληθεῖσαν παράτασίν των, φέρουσι προφανῶς, ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των, χαρακτῆρα προσωρινῶν καὶ μεταβατικῶν μέτρων, ἅτινα προώρισται νὰ συνεκλείψουν, εὐθὺς ὡς ἐκλείψῃ καὶ ἡ ἀνάγκη, ἥτις προεκάλεσε τὴν νομοθέτησίν των. Καὶ πάλιν δὲ τότε ἁρμοδία ὅπως κρίνῃ, ὅτι ἐπέστησαν αἱ πρὸς τοῦτο κατάλληλοι συνθῆκαι, θὰ εἶναι ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία καὶ ὄχι ἡ δικαστική.

κλπ. ανεξαρτήτως άν δέν άσκοῦν ἐπιχείρησιν ἡ ἐκμεταλλεύονται (βλέπε σαφῆ ὡς πρὸς τοῦτο εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν Ν.Δ. 1255|1949 ἐν ΕΕΔ 8, 965, πρβλ. καὶ παγίαν νομολογίαν τῶν δικαστηρίων ἐν ΕΕΔ 9, 1079, ΕΕΔ 10, 76).

Ἀλλ' ὡς ἀνωτέρω ἐσημειώσαμεν, βασικὴ προϋπόθεσις ἐπαγωγῆς εἰς τὸν Ν. 118|1945, ὡς μετερρυθμίσθη διὰ τοῦ Ν. Δ. 1255|1949, εἶναι νὰ ὑφίσταται μεταξὺ τοῦ ἐργαζομένου καὶ τοῦ Δημοσίου σχέσις ἰδιωτικοῦ δικαίου (πρβλ. ὡς πρὸς τοῦτο Α Π 646|1950, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 10, 155), ἡ ὁποία εἶναι προϋπόθεσις διὰ τὴν ἐφαρμογὴν ἐν γένει τῶν ἐργατικῶν νόμων (βλέπε σχετικῶς καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 153 καὶ ἐκτενέστερον *Συντάξεν* ΕΕΔ, Σχέσεις εἰς τὸν κύκλον τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ΕΕΔ 6, 477 ἑξ.).

Περαιτέρω ὅμως ἐκ τῆς μελέτης τῶν παρισμάτων ἐκ τῆς νομολογίας τῶν δικαστηρίων συνάγεται, ὅτι δὲν εἶναι καὶ τόσον εὐχερὴς ὁ διαχωρισμὸς τῆς σχέσεως ὡς δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, διότι τόσον ἡ θεωρία, ὅσον καὶ ἡ δικαστηριακὴ πράξις χρησιμοποιοῦν ποικίλα καὶ ρευστὰ κριτήρια (βλέπε προχείρως ἀντιθέτους ἀποφάσεις Πρωτοδικῶν διὰ τὴν σχέσιν τοῦ ἐργαζομένου εἰς Στρατιωτικὰ ἀρτοποιεῖα (κατωτέρω σελ. 428) (ἄξια ἰδιαιτέρας προσοχῆς ἡ μελέτη *Μ. Στασινοπούλου*. Δημόσιοι Ὑπάλληλοι καὶ Μισθωτοί, ἐν Ἐργ. Δικ. ἔτος 1. τεῦχος Γ'—Δ, σελ. 449, βλέπε καὶ ΕΕΔ 10, 278).

Λόγῳ ἤδη ἀναιρέσεως κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2153|1950 ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ'ΒΟΔ' Πρωτοδικείου Πειραιῶς, ἐκ μέρους τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ ἐπὶ περιπτώσεως μισθωτοῦ αὐτοῦ, ἐργαζομένου εἰς τὴν Κοινοτικὴν Ἐπιτροπὴν Ἀμπελακίων Σαλαμῖνος, ὑπῆρξεν ὁ ἑξῆς :

Τὸ Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς, δεχθὲν ὡς ἀποδειχθείσαν ἐκ τῶν προσαχθέντων ἀποδεικτικῶν στοιχείων χρονολογίαν ἀκολούθως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου μισθωτοῦ τὴν 30 Νοεμβρίου 1949 οὐχὶ νομίμως περαιτέρω καὶ παρὰ τὴν σαφῆ διάταξιν τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν. Δ 1255|1949, καθ' ἣν ἡ ἰσχὺς τοῦ νομοθετικοῦ τούτου διατάγματος ἄρχεται μετὰ 15 ἡμέρας ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως ἐφήρμοσεν ἐν εἰ κριθείσῃ ὑπ' αὐτοῦ περιπτώσει τὸ ἄρθρον 6 τοῦ ὡς ἄνω Ν Δ., καθ' ὅσον ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ, δημοσιευθέντος εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως τὴν 31 Ὀκτωβρίου 1949, ἤρξατο, συμφώνως τῇ ἄνω διατάξει, τὴν 10 Δεκεμβρίου 1949, ἤτοι μετὰ τὴν χρονολογίαν τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου καὶ ἔπρεπε τὸ Πρωτοδικεῖον, ἐφαρμόζον μόνον τὴν διάταξιν τοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἰσχύοντος ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ν' ἀπορρίψῃ τὸ σχετικὸν αἴτημα τῆς ἀγωγῆς περὶ περαιτέρω μετὰ τὴν ἀπόλυσιν ταύτην, λόγῳ ἀκυρότητος ταύτης, συνεχίσεως καταβολῆς μισθῶν, ἐφ' ὅσον ἔλειπεν ἡ ἀπαραίτητος προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως, τῆς ἀσκήσεως τοιαύτης παρὰ τοῦ Δημοσίου ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως, ἣν ἀπαιτεῖ τὸ ἐν λόγῳ ἄρθρον, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὸ ἄρθρον 2 § 1 τοῦ αὐτοῦ Νόμου.

Ἀρείου Πάγου 88|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ν. Πλακτύκας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Ρομπάγγος, Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου, Δ. Καρδάσης

Ὡς σαφῶς συνάγεται διὰ τοῦ νόμου 1255 τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1949 περὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ νόμου 118|1945 περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας κλπ., δημοσιευθέντος αὐθημερὸν εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, καὶ οὗτινος ἡ ἰσχὺς ἤρξατο μετὰ 45 ἡμέρας ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του, κατὰ τὴν ἀκροτελεύτιον περὶ τούτου διάταξιν αὐτοῦ εὐπλήξηραν ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας πάντα τὰ πρόσωπα τὰ παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ἔναντι ἀμοιβῆς δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦνται εἰς περιφερείας, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α., καὶ ἀσφαλίζονται παρ' αὐτῷ ἢ παρ' ἑτέρῳ Ὀργανισμῷ κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας. Συνεπῶς, εἰς τὴν ἄνω ἀσφάλισιν κατὰ τῆς ἀνεργίας, καὶ τὰς ἐκ τῆς μὴ τηρήσεως τῶν διατάξεων τοῦ ἄνω νόμου κυρώσεις ὑπάγονται αἱ ἀπὸ τῆς 16 Δεκεμβρίου 1949, ἡμέρας ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ ἄνω νόμου, γενόμεναι καταγγελίαι συμβάσεως ἐργασίας (ἐφ' ὅσον δὲν ὑπήγοντο εἰς ἀσφάλισιν βάσει τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 118|1945 καὶ τοῦ Ν.Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946), οὐχὶ δὲ καὶ αἱ πρὸ τῆς 16 Δεκεμβρίου 1949 γενόμεναι καταγγελίαι συμβάσεως ἐργασίας, ἐφ' ὅσον ἐπροστατεύοντο μόναν ὑπὸ τοῦ νόμου 1255|1949. Ταναντία δεξάμενον τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως του καὶ ἀποφηνάμενον διὰ παραδοχῆς τῆς ἐφέσεως τοῦ νῦν ἀναιρεσιβλήτου δεκτὴν τὴν ἀγωγὴν του, διώκουσαν τὴν πληρωμὴν αὐτῷ μισθῶν καὶ συναφῶν αὐτῷ ἐπιδομάτων ἀπὸ τῆς 1ης Δεκεμβρίου 1949 καὶ ἐπέκεινα, λόγῳ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ἰδιωτικοῦ δικαίου, γενομένης, ὡς ἀνελέγκτως δέχεται, τὴν ἡμέραν ταύτην, ἤτοι πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ὡς ἄνω νόμου, ὡς μὴ τηρηθεισῶν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 118|1945 καὶ τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 1255|1949 νόμου, ψευδῶς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ νόμου 118|1945 καὶ τῶν ἄρθρ. 1 καὶ 6 τοῦ νόμου 1255|1949 ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ἐκ τούτου ἀναιρετέον τὴν ἀπόφασιν του κατέστησε, συνιοδὰ τῷ ἄρθρ. 807 § 17 τῆς Πολ. Δικονομίας κατὰ τὸν περὶ τούτου βάσιμον Ι λόγον ἀναιρετηρίου.

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΔΕΔΙΚΑΣΜΕΝΟΝ ΕΞ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Συνέπειαι μετὰ τὴν ἀκύρωσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 59451|1950 Υ. Α. περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν

Ἀνεπίτρεπτος ἡ ἔγερσις συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας καὶ παρέμβασις Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας κατὰ χρόνον ἰσχύος συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.— Ἀκυρότης ὑπ' ἀριθ. 14|1949 διαιτητικῆς ἀποφάσεως περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ἐργατῶν βιβλιοδετῶν.— Καθορισμὸς ἀποδοχῶν μισθωτῶν δι' ὑπ' ἀριθ. 59451|1950 Υ.Α.— Ἀκύρωσις αὐτῆς ὑπὸ Συμβουλίου Ἐπικρατείας — Ἰσχὺς διοικητικοῦ δεδικασμένου ἐναντι πάντων καὶ κατὰ πάντων.— Ἀξιώσεις ἐξ ὑπερωριῶν παρανόμων.— Ἀπαράδεκτον ἀγωγῆς κατὰ ἐργατικὴν διαδικασίαν.

Ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις ἔχει ὑπ' ὄψιν της περίπτωσιν ἐφαρμογῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 14|1949 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας περὶ καθορισμοῦ ἡμερομισθίων ἐργατῶν βιβλιοδετῶν Ἀθηνῶν. (ΕΕΔ 9, 431), ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 59451|1950 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν ἐπερὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ἑνίων κατηγοριῶν μισθωτῶν» (ΕΕΔ 9, 1059).

Κατ' ἀκολουθίαν τῆς γνωστῆς ἀπόψεως ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἰσχύος τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἔγερσις συλλογικῆς διαφορᾶς καὶ παρέμβασις τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας (Α.Π. 453|1949, εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 8, 936) ἡ ἐν λόγῳ διαιτητικὴ ἀπόφασις εἶναι ἄκυρος.

Ἐτέρωθεν ἡ ὑπ' ἀριθ. 59451|1950 ὑπουργικὴ ἀπόφασις (ΕΕΔ 9, 1059), ἡ ὁποία καθώρισεν ἀπὸ 1|12|49 τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἐργατῶν βιβλιοδετῶν, ὡς ταῦτα προσδιορίζονται ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 14|1949 ἀποφάσει τῆς Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, ἐκηρύχθη ἄκυρος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 30|1951 ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας (εἰσηγητὴς *Γ. Ἀγγελίδης*, ΕΕΔ 10, 134), ὡς ἀντικειμένη κατὰ τὴν μακρὰν δι' αὐτῆς ἀναδρομικὴν ρύθμισιν ἀποδοχῶν εἰς τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ Ν. 28|1944, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἐξεδόθη.

Ἐντεῦθεν γεννᾶται τὸ γενικοῦ ἐνδιαφέροντος ζήτημα, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ καὶ εἰς ἄλλους τοὺς μισθωτούς, τὰς ἀποδοχὰς τῶν ὁποίων εἶχε καθορίσει ἡ ἀκυρωθεῖσα ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ὡς ἄνω ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ἂν ἐκ τῆς ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας προκύπτῃ ὁποχρεωτικόν, ἐναντι πάντων, δεδικασμένον.

Καταφατικῶς ἀπαντᾶται ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις (οὕτω καὶ ἡ Πρωτοδικείου Πειραιῶς 3289|1950, εἰσηγητὴς *Ι. Παπαγρηγορίου*, ΕΕΔ 10, 164).

Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου (βλέπε καὶ *Σχολιαστήν*, ΕΕΔ 9, 1023) ὑπομιμνήσκεται καὶ ἡ Α.Π. 654|1950 (γν. ἐξώσεως) (εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, Θέμ. ΞΒ' σελ. 57).

Κατὰ τὴν ἀρεοπαγιτικὴν ταύτην ἀπόφασιν (ἐπρόκειτο περὶ διατάγματος ἐνοικιοστασίου, τὸ ὁποῖον ἐκρίθη δι' ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἄκυρον, ὡς ἐκδοθὲν ἄνευ νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως, βάσει νόμου ἀντισυνταγματικοῦ, τὸ δεδικασμένον ἐξ ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, κατὰ τὸ ἄρθρ. 50 Ν. 3713, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 3 Ν. 5468|1932, ἔχει προφανῶς τὴν ἔννοιαν ὅτι, ἀναγνωριζομένης, διὰ τῆς ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, τῆς ἀκυρότητος διοικητικῆς πράξεως, ἀπαγορεύεται ἡ ὑπὸ παντὸς δικαστηρίου ἢ ἄλλης Ἀρχῆς λῆψις ὑπ' ὄψιν ταύτης ὡς ἐγκύρου ἐπὶ πάσης ὑποθέσεως, τῆς ὁποίας προϋπόθεσις εἶναι ἡ κριθεῖσα ἄκυρος διοικητικὴ πρᾶξις.

Σκόπιμον εἶναι νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἡ αὐτὴ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ἀκολουθοῦσα ἐπὶ τῆς διὰ Νόμου κυρώσεως τοῦ ἀκυρωθέντος διατάγματος δέχεται, ὅτι ὁ Νομοθέτης ἠθέλησεν, ὅπως τὸ οὕτω κυρούμενον διάταγμα θεωρηθῇ ἰσχὺον ἀναδρομικῶς, ἀφ' ἧς ἐδημοσιεύθη καὶ ἐφαρμοσθῇ ἐπὶ πασῶν τῶν δικῶν, τῶν ἐκκρεμῶν εἰς οἱονδήποτε βαθμὸν καὶ ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου, παρὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 776 Πολ. Δικ., ἐπιφέρον συνεπῶς καὶ τὴν ἀνατροπὴν ἐν διὰ τελεσιδίκου ἀποφάσεως κριθέντων, ἐφ' ὅσον δὲν προσκρούει πρὸς οὐδεμίαν διάταξιν τοῦ Συντάγματος καὶ δὴ τὴν τοῦ ἄρθρ. 17, διότι ἄλλως θὰ ἐστερεῖτο πάσης ἐννοίας ἡ τοιαύτη διάταξις περὶ κυρώσεως.

Ἡ τελευταία αὕτη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις διαχαράσσει σαφῶς τὰ ὅρια τοῦ διοικητικοῦ δεδικασμένου διὰ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, ἀποκλίνουσα τῶν ἀνειλήφεων παλαιοτέρων (βλέπε Α.Π. 29|1948, Θεμ. ΝΘ' 304, Α.Π. 227|1949, Θέμ. Ξ' 348).

Ἀπὸ νομοθετικῆς ὅμως ἀπόψεως, ὡς ἐπανειλημμένως ἐσημειώσαμεν, εὑρισκόμεθα, ὡς πρὸς τὸ θέμα τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, πρὸ πραγματικοῦ λαβυρίνθου καὶ ἰδιαιτέρως στενόχωρον εἶναι, ὅτι αἱ τραγικαὶ πράγματι αὗται νομικαὶ ἀνωμαλίαι δὲν ἐξωμαλύνθησαν ἀκόμη νομοθετικῶς.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1010|1951

Διαδικασία Ν. Γ'3ΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Α. Καλλέργης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Παπαθανασίου, Κ. Χατζόπουλος

Κατὰ τὰ δεκτὰ γενόμενα ὑπὸ τῆς νομολογίας (Α.Π. 453|1949, ΕΕΔ 8, σελ. 936) κατὰ τὸν χρόνον ἰσχύος τῶν Συλλογικῶν Συμ-

ΠΑΡΟΧΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΥΠΕΡ ΤΑ ΝΟΜΙΜΑ ΧΡΟΝΙΚΑ ΟΡΙΑ

Ὑπολογισμὸς ὠφελείας ἐργοδότου κατ' ἄρθρ. 904 Α. Κ. περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ

Καθορισμὸς ὡρῶν ἐργασίας προσωπικοῦ φορτηγῶν αὐτοκινήτων.—Ἐπιτρεπομένη ὑπὸ τοῦ νόμου παροχὴ ἐργασίας κατὰ Κυριακάς.—Ἀκυρότης συμφωνίας περὶ παροχῆς ἐργασίας ὑπὲρ τὸ ὁκταωρον καὶ κατὰ Κυριακάς.—Ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 659 Α.Κ. καὶ ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 Υ.Α.—Ἀναζήτησις ὅμως ὠφελείας ἐργοδότου κατ' ὄρθρ 904 Α.Κ.—Παραδεκτὸν ἀγωγῆς κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΔ'.—Μισοδοσία ὁδηγοῦ φορτηγοῦ αὐτοκινήτου Ἀνωνύμου Ἑταιρίας.—Ὑπολογισμὸς προσδέτου ἀμοιβῆς δι' ὑπερωρίας καὶ ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς.—Ἐπιτρεπτὸς καθορισμὸς ἀποδοχῶν ὑπὲρ τὰ ὅρια συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Τὰ περὶ ὡρῶν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ φορτηγῶν αὐτοκινήτων διέπονται ὑπὸ τοῦ β. δ. τῆς 28 Ἰανουαρίου|4 Φεβρουαρίου 1938 β. δ. «περὶ κανονισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ φορτηγῶν αὐτοκινήτων» (Κώδιξ Νόμων 1938, σελ. 54), ἐκδοθέντος κατὰ τὸν Ν. 2269 καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ Ν. ΓΨΛΔ' ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. 2913.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 αὐτοῦ τὰ φορτηγὰ αὐτοκίνητα, ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ, διακρίνονται εἰς τρεῖς κατηγορίας.

Εἰς τὴν κατηγορίαν Α' ὑπάγονται τὰ μὴ ἐξυπηρετοῦντα ὡρισμένον ἐργοδότην φορτηγὰ αὐτοκίνητα (ἀγοραῖα). Εἰς τὴν κατηγορίαν Β' ὑπάγονται τὰ φορτηγὰ αὐτοκίνητα τῶν ἑταιριῶν ἠλεκτρισμοῦ, ὑδρεύσεως, φωταερίου καὶ τηλεφώνων, τὰ ἐξυπηρετοῦντα ἐκτάκτους ἀνάγκας τοῦ δικτύου αὐτῶν. Εἰς τὴν κατηγορίαν Γ' ὑπάγονται τὰ φορτηγὰ αὐτοκίνητα τῶν λοιπῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν, βιομηχανικῶν ἐργοστασίων καὶ ἐπιχειρήσεων πάσης φύσεως, ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ μὴ ἐξυπηρετοῦντα ἐκτάκτους ἀνάγκας τοῦ δικτύου φορτηγὰ αὐτοκίνητα τῶν ἐν § β ἑταιριῶν, ὡς καὶ τὰ φορτηγὰ αὐτοκίνητα τῶν λατομείων, ὀρυχείων καὶ μεταλλείων.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ αὐτοῦ β. δ. ἡ ἀπασχόλησις τῶν εἰς τὰ φορτηγὰ αὐτοκίνητα ἀσχολουμένων ὁδηγῶν, ὡς καὶ τῶν βοηθῶν αὐτῶν, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὑπερβαίνῃ τὰς 48 ὥρας καθ' ἑβδομάδα, ἡμερησίως δὲ αἱ ἐπὶ αὐτοκινήτων τῆς Α' κατηγορίας τὰς 10 ὥρας, εἰς ἃς ὑπολογίζονται αἱ ἐκ τοῦ σταθμοῦ διανυκτερεύσεως διαδρομαί, στάσεις, ἀναμοναὶ καὶ πᾶσα ἐργασία σχετικὴ μὲ τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ αὐτοκινήτου, ἐξαιρέσει τοῦ χρόνου ἀναμονῆς εἰς ταῖς σταθμοὺς (πιάτσαν), β) ἐπὶ αὐτοκινήτων Β' κατηγορίας τὰς 10 ὥρας. Ἡ ἀπασχόλησις τοῦ ὁδηγοῦ ἢ βοηθοῦ δὲν ἐπιτρέπεται πρὸ τῆς παρελεύσεως 10ώρου, ἂν οὗτοι συνεπλήρωσαν 10ώρον ἐργασίαν, οὐδὲ πρὸ τῆς παρελεύσεως 21ώρου, ἂν συνεπλήρωσαν 16ώρον ἐργασίαν, γ) ἐπὶ αὐτοκινήτων Γ' κατηγορίας τὰς 8 ὥρας.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ αὐτοῦ β. δ. ὑπέρβασις τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 2 προβλεπομένου ἀνωτάτου ὁρίου ἐργασίας καὶ μόνον καθ' ὃ μέτρον κρίνεται ἀναγκαία πρὸς πρόληψιν διαταραχῆς εἰς τὴν κανονικὴν διεξαγωγὴν τῆς ἐργασίας ἐπιτρέπεται α) εἰς περίπτωσιν ἐπικειμένου ἢ ἐπελθόντος ἀτυχήματος, πρὸς πρόληψιν αὐτοῦ ἢ πρὸς ὀργάνωσιν μέτρων σωτηρίας, β) εἰς περίπτωσιν ἐπειγούσης ἐργασίας δὲν συγχωρεῖται ἡ ἔγερσις συλλογικῆς διαφορᾶς καὶ συνεπῶς οὐδὲ παρέμβασις τῶν ἐπιτροπῶν διαιτησίας πρὸς ἐπίλυσιν ταύτης. Ἑπομένως, ἰσχυουσῶν τῶν ἐθνικῶν συλλογικῶν συμβάσεων εἰσέτι καὶ κατὰ τὸν κρίσιμον ὡς ἄνω χρόνον, ἄκυρος παρίσταται ἡ ὑπ' ἀριθ. 14|1949 ἀπόφασις τῆς ἐπιτροπῆς διαιτησίας.

Ὁ νόμος 1406|50 δὲν ἐθεράπευσε τὴν ἀκυρότητα ταύτην, διότι αἱ κατ' ἐφαρμογὴν αὐτοῦ ἐκδιδόμεναι, ὡς ἡ ὑπ' ἀριθ. 11526|898|50, κοιναὶ ἀποφάσεις τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἀφοροῦν εἰς τὴν κύρωσιν τῶν προεκδοθεισῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 14|1949 διαιτητικὴ ἀπόφασις δὲν ἐκυρώθη ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου. Αὕτη ἐκηρύχθη ἐκτελεστὴ δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 17961|1950 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΦΕΚ 38 τῆς 5|4|1950), ἤτις ὅμως εἶναι ἄκυρος διὰ τὸ ἀνεπίτρεπτον τῆς ἐγέρσεως συλλογικῶν διαφορῶν κατὰ τὰ ἀνω λεχθέντα καὶ οὐχὶ ἐξ ἀκυρωτικῆς ἐπιταγῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας. Οὔτε βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 59451|1950 εἰδικῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης κατ' ἐξουσιοδότησιν ν. 28|1944 καὶ δι' ἧς τὰ σύτα καὶ ἀναδρομικῶς κασωρίσθησαν ἡμερομίσθια διὰ τοὺς τεχνίτας κατηγορίας τοῦ ἐνάγοντος, ὡς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 14|49 διαιτητικῆς ἀποφάσεως (§ 26 ἀποφάσεως, ΕΕΔ 9, σελ. 1060), δύναται ὁ ἐνάγων ν' ἀξιώσῃ τὰς ἐνδίκους διαφοράς, διότι ἡ ὑπ' ἀριθ. 59451 Υ.Α. ἠκυρώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 30|1951 ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἥτοι τοῦ ἁρμοδίου κατὰ τὸ Σύνταγμα Δικαστηρίου, ἡ δὲ ἀκυρωτικὴ αὕτη ἐπιταγὴ τῆς ἀποφάσεως, ἐπαγομένη τὸν ἀφανισμὸν αὐτῆς, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 50 τοῦ νόμου 3713, ὡς τροποποιηθὲν ἰσχύει, δημιουργεῖ ἀπόλυτον δεδικασμένον, ἥτοι ὑπὲρ παντὸς καὶ κατὰ παντός. Δι' ἔλλειψιν ὅθεν νομίμου βάσεως, ἐφ' ὅσον μοναδικὸν στήριγμα ἔχει τὴν ὑπ' ἀριθ. 14|1949 διαιτητικὴν ἀπόφασιν, ἀπορριπτέα ἡ ἀγωγή, ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀξιουμένην ἁμοιβὴν δι' ὑπερωριακὴν ἐργασίαν καὶ διὰ τὸν πρόσθετον λόγον ὅτι, ὑποκειμένης παρανόμου ἐργασίας, δὲν δύναται ἀπωσδήποτε ἐν τῇ παρούσῃ διαδικασίᾳ νὰ κατισχύσῃ ἡ ἀξίωσις αὕτη (Α.Π. 101|1950).

γασίας, εκτελεσθησομένης εἰς μηχανάς, ἐργαλεῖα ἢ ἐγκαταστάσεις, γ) εἰς περίπτωσιν ἀνωτέρας βίας.

Εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας ὁ διατάσσων τὴν ὑπέρβασιν κύριος ἢ διαχειριστὴς ἢ ἄλλως ὁ ὁδηγὸς ὀφείλει ν' ἀναγγείλῃ παραχρῆμα τὴν ὑπέρβασιν εἰς τὴν πλησιεστέραν Ἐπιθεώρησιν Ἐργασίας ἢ Ἀστυνομικὴν Ἀρχήν, ὑποχρεουμένων νὰ βεβαιοῦνται δι' ἐπιτοπίου μεταβάσεως, ἂν αὕτη εἶναι πρακτικῶς ἐφικτή, περὶ τοῦ προκαλέσαντος τὴν ὑπέρβασιν περιστατικοῦ. Ἐπίσης δύναται νὰ ἐπιτραπῇ ὑπέρβασις τοῦ ὡς ἄνω ὁρίου ἐπὶ μίαν τὸ πολὺ ὥραν καθ' ἡμέραν καὶ ἐπὶ 120 τὸ πολὺ ὥρας κατ' ἔτος, πρὸς ἀντιμετώπισιν ἀποδεικνυμένου ἐπειγούσης ἐργασίας ἢ ἕνεκεν ἑτέρων δεδικαιολογημένων λόγων κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ ἢ Ἐπόπτου Ἐργασίας καὶ μόνον κατόπιν ἐγγράφου ἀδείας τούτου, ἐκδιδομένης συμφώνως τοῖς ἄρθροις 3 καὶ 10 τοῦ Διατάγματος περὶ κωδικοποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ ὀκταώρου ἐργασίας διατάξεων. Ἡ διὰ τὰς προσθέτους ταύτας ὥρας ἀντιμισθία καταβάλλεται προηυξημένη κατὰ 50 ὅλο ἐν σχέσει μὲ τὴν κανονικὴν τοιαύτην.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ αὐτοῦ β.δ. πᾶσα παράβασις τῶν διατάξεων αὐτοῦ διώκεται καὶ τιμωρεῖται ποινικῶς.

Ἔχει γίνει δεκτὸν ὑπὸ τῆς θεωρίας καὶ δικαστηριακῆς πράξεως, ὅτι ἐπὶ παραβάσεως τῶν περὶ χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας διατάξεων ὑπάκειται ἄκυρος σύμβασις, δικαιοῦται ὅμως ὁ μισθωτὸς ν' ἀποζημιωθῇ κατὰ τὴν περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διάταξιν τοῦ ἄρθρου 904 Α.Κ. (βλέπε παραπομπὰς εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 10, 131 ἐπ. Διαφωνεῖ ὁ *Κ. Κανκᾶς*, Ἔνοχ. Εἰδικὸν Μέρος, Τόμος Β', Τεῦχος Γ', σελ. 425 καθ' ὃν ἡ οὕτω παροχὴ ἐργασίας δὲν εἶναι μόνον παράνομος, ἀλλὰ καὶ ἀνήθικος, διότι εἶναι προφανές, ὅτι ὁ Νομοθέτης ἀπηγόρευσε τὴν πέραν ὡρισμένου χρονικοῦ ὁρίου ἐργασίαν, σκοπῶν ν' ἀποφευχθῇ ἡ ἐκ ταύτης ὑπερβολικὴ κατατρόπωσις τῶν ἐργαζομένων καὶ ἡ ἐπακολουθοῦσα εἰς αὐτὴν βλάβη τῆς ὑγείας των, ἐπιδιώκων γενικώτερον, ἵνα μὴ διὰ τῆς ὑπερβολικῆς καὶ παρατεταμένης ἐργασίας καὶ τῆς ἐκ ταύτης ἀσθενείας καὶ ἀνικανότητος τῶν ἐργατῶν καταναλωθῶσι προώρως αἱ ἐργατικαὶ δυνάμεις τῆς χώρας, ἐπὶ προφανεῖ βλάβῃ τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας).

Ἔχει, ὡς εἶναι εὐνόητον, σημασίαν ἡ διάκρισις τῆς παροχῆς ἐργασίας ὡς παρανόμου ἢ ἀνηθίκου, διότι κατὰ τὸ ἄρθρ. 907 Α.Κ. παροχὴ γενομένη δι' ἀνήθικον αἰτίαν, δὲν ἀναζητεῖται, ἐὰν ἡ ἀνήθικος αἰτία ἀφορᾷ καὶ τὸν δάντα (περὶ τῆς διακρίσεως τῆς condictio ob iniustam causam ἀπὸ τῆς condictio ob turpem causam βλέπε *Φινοκιώτην*, Ἡ condictio ob turpem κλπ. ἐκδ. 1936 σελ. 2, *Δ. Λιτζερόπουλον*, ἐν Ἔρμ. Ἑλλ. καὶ Γαλλ. Νομολ., ἔτος 10ον Νέας Περιόδου, σελ. 25), Α. Π. 586|1950, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, Θέμ. ΞΒ' σελ. 30).

Ὑποδηλώσατε, ὑπὸ τὴν ἐκδοχὴν ὅτι ἡ παροχὴ ἐργασίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια εἶναι ἁπλῶς παράνομος (ἡ ὁποία ἐκδοχὴ καὶ κρατεῖ), ὁπότε δημιουργεῖται ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου νὰ ἀποδώσῃ τὴν ἀξίαν τῆς ἐργασίας (βλέπε ἰδίως *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, Αἰτιολ. Ἔκθεσιν προσχεδίου συμβάσεως ἐργασίας, ΕΕΔ 9, 470) προκύπτειν:

α) Δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρ. 659 Α.Κ., τὸ ὁποῖον ὁρίζει, ὅτι, ἐὰν παρασταθῇ ἀνάγκη ἐργασίας ἐπὶ πλέον τῆς συμφωνηθείσης ἢ τῆς συνήθους, ὁ ἐκμισθωτὴς ὑποχρεοῦται εἰς ταύτην, ἐὰν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐκτελέσῃ αὐτὴν καὶ ἡ ἄρνησίς του θὰ προσέκρουεν εἰς τὴν καλὴν πίστιν. Ὁ ἐκμισθωτὴς διὰ τὴν ἐπὶ πλέον ταύτην ἐργασίαν δικαιοῦται εἰς συμπληρωματικὴν ἀμοιβήν, κανονιζομένην ἀναλόγως τοῦ συμφωνηθέντος μισθοῦ καὶ τῶν εἰδικῶν περιστάσεων.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 659 Α. Κ. προσετέθη ὑπὸ τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Α.Κ. μὲ τὴν δήλωσιν ὅτι ἔχει σημασίαν, ὅταν ἡ ἐπὶ πλέον ἐργασία δὲν ἀπαγορεύεται ὑπὸ τοῦ νόμου (βλέπε πρακτικὰ Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς, σελ. 378, σημ. 55, ἐκτενεστέρας σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9.980, Πρωτοδικεῖον, Καβάλας 601|1950, εἰσηγητὴς *Γ. Κώνστας*, ΕΕΔ 10, 117 καὶ αὐτόθι σημειώσεις μας).

β) Δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν οὔτε ἡ ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικὴ ἀπόφασις περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς διὰ παροχὴν ἐργασίας κατὰ τὰς Κυριακάς (ΕΕΔ 8, 223), ἡ ὁποία προϋποθέτει νομίμως παρεχομένην ἐργασίαν (βλέπε ΕΕΔ 10.221, ἔνθα νομολογία καὶ σημειώσεις μας).

Κατὰ τὸν *Γαζῆν*, ΕρμΑΚ, ὑπ' ἄρθρ. 865, ἡ ὑπόσχεσις παροχῆς ἐργασίας εἰς ὥρας ὑποχρεωτικῆς ἀργίας ὑπάγεται εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 365 Α.Κ. σύμβασιν παροχῆς νόμῳ ἀπηγορευμένης, κατὰ τὸ ὁποῖον ἄρθρον (365) αἱ διατάξεις περὶ ὑποσχέσεως ἀδυνάτου παροχῆς ἐφαρμόζονται καὶ ὅταν ἡ ὑποσχεσις ἀφορᾷ εἰς παροχὴν προσκρούουσαν εἰς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν νόμου. Ἐφαρμόζονται δηλαδὴ τὰ ἐν ἄρθρῳ 362 Α.Κ., καθ' ἃ ἡ σύμβασις λογίζεται ὡς ἔγκυρος.

Πρέπει ὅμως νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἐπίκλησιν τοῦ ἄρθρου 365 Α.Κ. εἶχε κάμει καὶ ἡ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 1630|1947 (ΕΕΔ 7, 29) ἐπὶ ἀναλόγου περιπτώσεως παροχῆς ἐργασίας ὑπὸ ἀρτεργάτου ἡφαλισμένου, ἀπαγορευομένης ὑπὸ τοῦ νόμου (μὲ τὴν ἀντίληψιν ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦτο ἄγει εἰς ἀκυρότητα τῆς συμβάσεως), (οὐχὶ ὀρθῶς), ἀλλ' ἡ ἐπ' αἰτίᾳ Α.Π. 63|1948 (εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 7, 199) ἀντιμετώπισε τὸ ζήτημα ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τοῦ ἄρθρ. 174 Α.Κ., ἀπαγγέλλουσα ἀκυρότητα τῆς συμβάσεως καὶ ὄχι μόνον τῆς παροχῆς.

Ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὰ νομολογηθέντα, δέχεται καὶ αὐτὴ τὸ ἀνεφάρμοστον τοῦ ἄρθρου 659 Α.Κ. καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐπὶ παροχῆς ἐργασίας ἀπηγορευμένης.

Εἰς τὴν σκέψιν της ὅμως περὶ ὑπολογισμοῦ τῆς ὠφελείας τοῦ ἐργοδότου κατ' ἄρθρ. 904 Α.Κ. κατὰ τὸ ποσόν, ὅπερ θὰ κατεβάλλετο εἰς ἄλλον μισθωτόν, νομίμως ἐργαζόμενον, δύναται ν' ἀντιταχθῇ, νομίζομεν, ὅτι τοῦτο

δέν εἶναι ὑποχρεωτικῶς ἐφαρμοστέον, ἀλλ' εἶναι ζήτημα ἀποδείξεως ποίων ποσῶν ὠφελήθη ὁ ἐργοδότης (*Κ. Καυκᾶ*. Ἐνοχ. Εἰδ. Μέρος, Τόμος Α', σελ. 802, πρβλ. καὶ Πρωτοδικεῖον Καβάλας 604|1950, εἰσηγητής *Γ. Κώνστας*, ΕΕΔ 10, 117 ἔνθα σημειώσεις μας). Ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι θὰ ἔπρεπε, ἐν προκειμένῳ νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὄχι τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ Α.Ν. 547|1937, ἀλλὰ τὸ ἐν ἀρχῇ τῶν σημειώσεων μας εἰδικὸν διὰ τὴν περίπτωσιν β. δ., τὸ ὁποῖον προβλέπει περὶ ηὐξημένης ἀμοιβῆς ἐξ ὑπερωριῶν κατὰ 50|ο, ἔκυος ἂν ἡ ἀπόφασις θεωρῇ ταῦτα, κατὰ τὴν γνωσαιὴν γνώμην (βλέπε *Μαριδάκην*, ΕΕΔ 9, 989), ὡς ἄκυρον.

Ἀξιοσημείωτον εἶναι, ὅτι ἡ ἐν λόγῳ δικαστικὴ ἀπόφασις, διαπίπτουσα τὴν κρατοῦσαν ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ, μετὰ τὴν Α.Π. 101|1950, ΕΕΔ 9, 205, ἄποψιν, δέχεται, ὅτι ἐφαρμόζεται ἡ ἐργατικὴ διαδικασία καὶ δι' ἀξιώσεις ἐκ παρανόμου παροχῆς ἐργασίας (αὐτὸ καὶ *Κ. Καυκᾶς*. Ἐνοχ. Εἰδικὸν Μέρος, σελ. 293, πρβλ. καὶ τὴν συντασσομένην μὲν τὴν ἀσθενῶς ὅμως ὑποστηριζομένην ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ γνώμην—καὶ ὅμως ὀρθὴν—Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς 1578|1950, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 10, 329, βλέπε ἐν τούτοις λοιπὴν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 10, 117, ΕΕΔ 10, 221).

Πρωτοδικεῖον Βεροίας 5|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Κ. Σφακιανάκης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Μερκοπίτης, Κ. Δημητριαλόπουλος

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς του ὁ ἐναγων ἐκθέτει, ὅτι προσελήφθη παρὰ τῶν ἐναγομένων ὡς ὁδηγὸς φορτηγοῦ αὐτοκινήτου τὴν 18.5.1950 ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου καὶ ἀντὶ συμφωνηθέντος ἡμερομισθίου δραχ. 40.000, εἰργάσθη δὲ μέχρι τῆς 15.9.1950 καὶ αἰτεῖται τὴν καταβολὴν τῶν ἐναγομένων, ὅπως τῷ καταβάλωσιν ἐντόκως ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς καὶ εἰς ὁλόκληρον 1) δι' ὑπερωριακὴν ἐργασίαν πλέον τοῦ νομίμου ὀκταώρου δραχ. 6.352.500 καὶ 2) προσαύξησιν ἡμερομισθίου 75 ο|ο διὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἐξαιρεσίμους, καθ' ἃς εἰργάσθη.

Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Β.Δ. τῆς 28.1|4.2.1939 «περὶ κανονισμοῦ τῶν ὡρῶν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ φορτηγῶν αὐτοκινήτων» (βλ. ἐν Κώδ. Ἐργασίας *Κ. Ρόλλη* σ. 41), ὁ ἐνάγων, ὁδηγὸς φορτηγοῦ αὐτοκινήτου, δὲν ἠδύνατο ν' ἀπασχοληθῇ πέραν τῶν 8 ὡρῶν ἡμερησίως. Ἐξ ἄλλου ἡ ἐναγομένη δὲν ἀνήκει εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις, εἰς ἃς, ὁ μισθωτὸς λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας νομίμως ἐργάζεται κατὰ Κυριακὰς καὶ ἑορτὰς (βλ. ἰδίᾳ Π.Δ. τῆς 8|14 Μαρτίου 1950 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀργίας»). Ὅθεν ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων συμφωνία περὶ παροχῆς ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ἐργασίας ὑπὲρ τὸ ὀκτάωρον ἡμερησίως καὶ κατὰ τὰς Κυριακάς, εἶναι ἄκυρος, κατ' ἄρθρ. 174 τοῦ Α.Κ., καθ' ὃ ἀντικειμένη εἰς ἀπαγορευτικὰς δημοσίας τάξεως διατάξεις (Α.Π. 70|48 ΝΘ' 378). Συνεπῶς δὲν ἔχουν ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογὴν οὔτε τὸ ἄρθρ. 659 τοῦ Α.Κ., οὔτε ἡ ὑπ' ἀριθ. 8900|45, ὑπ. ἀπόφασις περὶ καταβολῆς ηὐξημένου ἡμερομισθίου εἰς τοὺς ἐργαζομένους κατὰ τὰς μὴ ἐργασίμους ἡμέρας. Ἀμφότεραι ὅμως αἱ ἀνωτέρω ἀξιώσεις στηρίζονται εἰς τὸ ἄρθρ. 904 τοῦ Α. Κ. ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἄρθρ. 346 καὶ 481 τοῦ Α.Κ., βάσει τοῦ ὁποίου ἀναζητεῖται ἡ ἐκ τῆς παρασχεθείσης ἐργασίας ἀδικος ὠφέλεια (πρβλ. *Κ. Τριανταφυλλ.* Αἰτιολ. Ἐκθεσις εἰσηγητοῦ προσχέδ. Ἐνοχικοῦ ἀριθ. 84, *Κ. Καυκᾶ*, Ἐνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 648 σ. 302), παραδεκτῶς δὲ εἰσάγονται πρὸς ἐκδίκασιν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΨΟΔ', καθ' ὅσον βάσιν ἔχουν σύμβασιν ἐπ' ἀμοιβῇ ἐξηρτημένης ἐργασίας, ὑφισταμένην καθ' ὃν χρόνον προσφέρονται αἱ ὑπηρεσίαι (*Καυκᾶ*, ἔνθ' ἀνωτ. σ. 242, βλ. καὶ Α.Π. 101|50).

Ἡ μισθοδοσία τοῦ ἐνάγοντος ὁδηγοῦ φορτηγοῦ αὐτοκινήτου ἀνωνύμου ἑταιρίας, καθοριζομένη εἰδικῶς δι' ὑπ' ἀριθ. 1|1949 διαιτητικῆς ἀποφάσεως, κηρυχθείσης ἐκτελεστῆς δι' ὑπ' ἀριθ. 2437|49 τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἀνέρχεται κατὰ τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ χρονικὸν διάστημα (μετὰ τὴν κατάργησιν μειώσεως 15 ο|ο καὶ χορηγηθεῖσαν προσαύξησιν 30 ο|ο δι' ὑπ' ἀριθ. 25029 καὶ 35703 ἔτους 1949 ἀποφάσεων Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας), εἰς δραχ. 767.000 μηνιαίως, καὶ ἡμερησίως εἰς δραχ. 29.500 (767.000 : 26, ὅσαι αἱ ἐργάσιμοι ἡμέραι, δι' ἃς νομίμως συμβάλλεται ὁ μισθωτός, ἵνα ἐργάζεται καὶ πληρώνεται). Ἡ πραγματοποιηθεῖσα ὑπερωριακὴ ἐργασία θὰ πληρωθῇ βάσει τοῦ συμπεφωνημένου μισθοῦ, πρὸς ἐξεύρεσιν δὲ τῆς ἐπὶ ταύτῃ ἀμοιβῆς, ἐφ' ὅσον ὁ ἐνάγων ἦτο ἡμερομίσθιος, θὰ διαιρεθῇ τὸ ἡμερομίσθιον διὰ τοῦ νομίμου ὡραρίου καὶ τὸ πηλίκον ἀποτελεῖ τὴν βασικὴν ἀντιμισθίαν τῆς ὑπερωρίας. Προκειμένου δὲ ὑπερωριῶν μὴ ἐγκεκριμένων παρὰ τῆς Ἀρχῆς καὶ ἐργασίας κατὰ τὰς Κυριακάς, ἅτις παρεχώρθη παρανόμως, δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν οὔτε ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 7 § 3 Ν. 547|37 διὰ τὴν προσαύξησιν τῆς ἀμοιβῆς τοῦ νομίμου ὡραρίου κατὰ 30 ο|ο, οὔτε ἡ ὑπ' ἀριθ. 8900|46 ὑπουργ. ἀπόφασις περὶ παροχῆς ηὐξημένου ἡμερομισθίου κατὰ 75 ο|ο διὰ τὰς Κυριακάς. Γίλιν ὁ ἐργοδότης, ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει, ὠφελήθη ὅτι θὰ ἐκλήρωνεν εἰς ἕτερον μισθωτὸν τῆς κατηγορίας τοῦ ἐνάγοντος ἐργαζόμενον κατόπιν ἀδείας ὑπερωριακῶς καὶ κατὰ τὰς Κυριακάς, ἤτοι τὴν ἀντιμισθίαν τοῦ νομίμου ὡραρίου, προσηυξημένην κατὰ 30 ο|ο καὶ τοῦ ἡμερομισθίου κατὰ τὰς Κυριακάς, προσηυξημένου κατὰ 75 ο|ο. Συνεπῶς ἡ ἀντιμισθία τοῦ ἐνάγοντος ἐκ τῆς ἀνωτέρω αἰτίας θὰ ὑπολογισθῇ βάσει τῶν προσαυξήσεων τούτων.

Ἐβεβαιώθησαν τὰ ἑξῆς πραγματικὰ περιστατικά: Ὁ ἐνάγων προσελήφθη παρὰ τῆς ἐναγομένης ἑταιρίας τὴν 19ην Μαΐου 1950, ὡς ὁδηγὸς φορτηγοῦ αὐτοκινήτου, ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου καὶ εἰργάσθη μέχρις 9 Αὐγούστου 1950. Συνεφωνήθη παροχὴ ὑπερωριακῆς ἐργασίας καὶ ἐργασίας κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ μισθὸς ἀνώτερος τοῦ νομίμου (βλ. Α.Π. 309|50, ΕΕΔ 9ος 516), ὅτι δὲ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΑΡΑΙΤΗΣΕΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΕΩΣ

Έκτασις έξουσιοδοτήσεως ΞΖ' Ψηφίσματος περί κυρώσεως νομοθετικών πράξεων

Περιορισμός έξουσιοδοτήσεως Ψηφίσματος εις μόνον τό δικαίωμα κυρώσεως, τροποποιήσεως ή καταργήσεως τών ύπ' αύτοῦ διεπομένων νομοθετικών πράξεων.—Ανεπίτρεπτον θέσεως νέων κανόνων δικαίου.—Άκυρότης επομένως άρθρ. 6 Ν.Δ. 1104|1949 περί έξομοιώσεως παραιτήσεων μισθωτών μελών Όργανώσεων Έθνικής Άντιστάσεως πρός απολύσεις.

Τό ζήτημα, έπί τοῦ ὁποίου ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου (ὁμοίως ἀπεφάνθη καί ἡ Α.Π. 516|1950, Α' Τμήματος, εἰσηγητής *Ι. Τραχανής*, ΕΕΔ 9, 1070) ἔχει ὡς ἑξῆς:

Κατά τό ἄρθρ. 15 § 3 τοῦ Α.Ν. 971|1949 «περί ἀπονομῆς ἠθικῶν ἀμοιβῶν εἰς τάς ἐθνικάς ἀνταρτικάς ὁμάδας καί ἐθνικάς ὀργανώσεις ἐσωτερικῆς ἀντιστάσεως, (ΕΕΔ 8, 481) διά τάς ἐπί κατοχῆς γενομένας ἀπολύσεις ἐργατῶν καί ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, συμμετασχόντων εἰς τάς κατά τό Ζ' ψήφισμα ἐθνικάς ἀνταρτικάς ὁμάδας ἤ ἐθνικάς ὀργανώσεις πληροφοριῶν καί δολιοφθορᾶς ἤ καταφυγόντων εἰς Μ. Ἀνατολήν καί ὑπηρετησάντων εἰς τόν Ἐθνικόν Στρατόν, τῆς εἰς ταύτας συμμετοχῆς των ἤ ὑπηρεσίας των ἀποδεικνυομένης δι' ἐγγράφου βεβαιώσεως τῶν Γενικῶν Ἀρχηγῶν ἤ Ἀρχηγῶν ἤ Ἐκτελεστικῶν Ἐπιτρόπων τῶν ὡς ἄνω ἐθνικῶν ἀνταρτικῶν ὁμάδων καί ὀργανώσεων ἤ ἐξ ἐπισήμων ἐγγράφων τῶν ἁρμοδίων Στρατιωτικῶν Ἀρχῶν, ἡ προθεσμία τῆς παραγράφου 7 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 765|1948 Νόμου καί τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀπό 8|11 Μαΐου 1946 Ν.Δ. «περί ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 118|1945 κλπ.» παρατείνεται, ἀφ' ἧς ἔληξε, καί ἐπί ἕνα μῆνα ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Διά τοῦ Ν. Δ. 1104|1949 «περί κυρώσεως καί τροποποιήσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 971|1949 Α.Ν.», ἐκδοθέντος κατά τάς διατάξεις τοῦ ΞΖ' τῆς 19 Ἰουλίου 1949 ψηφίσματος, δέν ἐκυρώθη μόνον ὁ Α.Ν. 971|1949, ἀλλά προσετέθη καί ἄρθρ. 6, κατά τό ὁποῖον «πρός τάς ἀπολύσεις τοῦ ἄρθρου 15 § 3 τοῦ Α.Ν. 971|1949 ἐξομοιοῦνται καί αἱ ὁπωσδήποτε, διαρκούσης τῆς κατοχῆς γενόμεναι παραιτήσεις ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἤ ἐργατῶν, ἐφ' ὅσον μετά τήν παραίτησίν των καί διαρκούσης τῆς κατοχῆς κατετάχθησαν εἰς τάς ἐνόπλους ὀργανώσεις ἐσωτερικῆς ἀντιστάσεως ἤ κατετάγησαν εἰς τάς ἐνόπλους δυνάμεις τοῦ Στρατοῦ Μ. Ἀνατολῆς, ἐφ' ὅσον δέν ἔδρασαν ἀποδεδηλωτε ἀντεθνικῶς».

Ἡ τελευταία αὕτη προσθήκη εἰς τό ἄρθρ. 15 Α.Ν. 971|1949 ἐκρίθη διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 516|1950, ἐνθ' ἀνωτ., ἀποφάσεως τοῦ Α' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὡς καθ' ὑπερβασιν τοῦ ΞΖ' ψηφίσματος ἐκδοθεῖσα, καί ἐκομένως ἄκυρος, καί πρός τήν γνώμην ταύτην συμφωνεῖ καί ἡ παρατιθεμένη κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Πρέπει νά σημειωθῇ, ὅτι, χωρίς νά γίνῃ ἀντικείμενον ἐρεύνης ἡ ἀκυρότης τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως, ὡς ἀποφαίνεται ἤδη ὁ Ἄρειος Πάγος, ἐγαντιώθη εἰς τήν δικαστηριακήν πρᾶξιν κατά τήν ἐφαρμογήν τῆς ἐν λόγῳ (ἀκύρου) διατάξεως καί τό ζήτημα ποία ἡ ἔννοια αὐτῆς.

Κατά τήν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετεῖον, 9475|1950 (ἀδημοσίευτος, εἰσηγητής *Μ. Κυριλλόπουλος*) ἔπρεπε ἡ παραίτησις τοῦ μισθωτοῦ, τήν ὁποίαν ἐξομοίωσε ἡ ἐν λόγῳ διάταξις πρός «ἀπόλυσιν», νά ἦτο ἄκυρος κατά τάς διατάξεις τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, ἤτοι ὅταν αὐτή ἦτο προϊόν βίας, δόλου ἤ πλάνης.

Ἀντίθετος ἐκλογή, ἤτοι ὅτι ὁ Νόμος ἠθέλησε νά ἐξομοιώσῃ τούς παραιτηθέντας πρός ἀκύρως ἀπολυθέντας καί ἄνευ ἄλλης τινός ἐρεύνης νά παράσχῃ εἰς τούτους ἅπαντα τά πλεονεκτήματα ἐκείνων, οὐδόλως ἐκ τοῦ

τό ἐπί πλέον τοῦ νομίμου λαμβανόμενον θά συνεφηφίζετο πρός τήν ἀπαίτησίν του δι' ὑπερωριακήν ἐργασίαν. Ἐκ τῶν αὐτῶν ἀποδείξεων ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐνάγων προσέφερεν ὑπερωριακήν ἐργασίαν 4 ὡρῶν ἡμερησίως, ἤτοι κατά τό ἀνωτέρω χρονικόν διάστημα ἐν συνόλῳ 320 ὡρῶν (80 Χ 4), εἰργάσθη δέ καί 12 Κυριακάς (ὡς τοῦτο βεβαιοῦται καί ἡμερολογιακῶς), ἀλλ' οὐχί πέραν τοῦ νομίμου ὀκταώρου. Κατ' ἀκολουθίαν, τό ἡμερομίσθιον τοῦ ἐνάγοντος κατά τάς ἐργασίμους ἡμέρας, συνυπολογιζομένων καί τῶν βάσει τοῦ νομίμου ἡμερομισθίου ὑπερωριῶν, ἀνέρχεται εἰς δραχ. 48.700 (29.500 : 8=3.687 Χ 0,30=4.800Χ4=19.200+29.500=48.700), διά δέ τάς Κυριακάς (ἄνευ ὑπερωριῶν) εἰς δραχ. 51.625 (29.500Χ 0,75=22.125+29.500=51.625). Συνεπῶς κατά τό ἀνωτέρω διάστημα δικαιοῦται ὁ ἐνάγων δρ. 48.700 Χ 80=3.896.000+51.625Χ12=619.500, ἤτοι ἐν ὅλῳ δραχ. 4.515.500, ἔλαβε δέ πρός δραχ. 40.000 ἡμερησίως, ὡς ἀμφότεροι οἱ διάδικοι συνομολογοῦν, δραχ. 3.680.000 (92 Χ 40.000), ποσόν ὅπερ δέον νά συμψηφισθῇ κατά τά συμφωνηθέντα (ἄρθρ. 454 τοῦ Α. Κ., *Ζέπος*, Ἔνοχ. Μέρος Γενικόν σ. 467) καί δικαιοῦται τήν διαφοράν δραχ. 835.500, δι' ὃ ποσόν δέον νά γίνῃ δεκτή ἐν μέρει ἡ ἀγωγή εἰς βάρος τῆς ἐναγομένης ἑταιρίας.

γράμματος τοῦ νόμου ὑποστηρίζεται, ἀλλὰ καὶ ὅλως ἀπαράδεκτος τυγχάνει, διότι συνέπεια αὐτῆς εἶναι, ὅτι ὁ παραιτηθείς, ὅστις ἐκουσίως διέλυσε τὴν σύμβασιν ἐργασίας, τίθεται εἰς πλεονεκτικωτέραν μοῖραν ἀπὸ τὸν ἐγκύρως ἀπολυθέντα, ὅστις δὲν ἐπεδίωξε τὴν λύσιν τῆς σχέσεως.

Ἐὰν ὁ Νομοθέτης, ἐδέχθη το Πρωτοδικεῖον, ἤθελε νὰ καθιερώσῃ τὸ ὅλως ἐξαιρετικὸν νομικὸν πλάσμα, ὅτι ἡ παραίτησις ἐξομοιοῦται πρὸς ἄκυρον ἀπόλυσιν, θὰ διετύπωνε ταῦτο ρητῶς καὶ σαφῶς, ὥστε οὐδεμία νὰ ἀπομείνῃ εἰς τὸν ἑρμηνευτὴν ἀμφιβολία περὶ τῆς ἐννοίας αὐτοῦ (οὕτω καὶ ἡ ἐπικυρωθεῖσα ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου πρωτόδικος ἀπόφασις).

Ἀρείου Πάγου 75|1951 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Λινάρδος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Σ. Βλαχογιαννης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Τρίμης, Σ. Θηβαῖος

Καὶ τὸ Τμῆμα τοῦτο σύμφωνον ἔχει γνώμην πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ Α' Τμήματος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 916|1950 ἀναιρετικῆς ἀποφάσεώς του ἐξενεχθεῖσαν κρίσιν, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν λύσιν τοῦ νομικοῦ ζητήματος, δι' ὃ ἀνῃρέθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 4910 (1950) ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὅτι τουτέστιν ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ΞΖ' (τῆς 14|19 Ἰουλίου 1949) ψηφίσματος περὶ κυρώσεως ψηφισμάτων, νομοθετικῶν διαταγμάτων καὶ ἀναγκ. νόμων», ὁριζούσης, ὅτι καὶ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ νομοθετικαὶ πράξεις (πλὴν τῶν ψηφισμάτων) δύνανται νὰ κυρωθῶσι, τροποποιηθῶσιν ἢ καταργηθῶσι μέχρι πέρατος τῆς βουλευτικῆς περιόδου καὶ διὰ νομοθετικῶν διαταγμάτων ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου...» μεταξὺ τῶν μνησθεισῶν νομοθετικῶν πράξεων (τῶν ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1946 μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ψηφίσματος ταύτου ἐκδοθεισῶν) καταλέγονται κατὰ τὸ ἄρθρον 1 ἐδ. γ' τοῦ αὐτοῦ ψηφίσματος καὶ αἱ ὑπὸ τύπον ἀναγκαστικῶν νόμων θεσπισθεῖσαι καὶ μήπω κυρωθεῖσαι πράξεις, ἀφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ δι' αὐτοῦ παρεχομένη νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις εἶναι εἰδική, περιοριζομένη εἰς μόνον τὸ δικαίωμα τῆς κατ' αὐτὸ διαδικασίας κυρώσεως, τροποποιήσεως ἢ καταργήσεως τῶν ὑπ' αὐτοῦ διεπομένων νομοθετικῶν πράξεων καὶ ὅτι συνεπῶς ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ διατύπωσις νέων κανόνων δικαίου εἶναι ἀπολύτως ἄκυρος, ὡς ἐκτὸς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως κειμένη. Ἄκυρος ἑπομένως εἶναι καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν.Δ. 1104 τῆς 23|24 Σεπτεμβρίου 1949 «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 971 (1949) Α.Ν. περὶ ἀπονομῆς ἠθικῶν ἀμοιβῶν εἰς τὰς ἐθνικὰς ἀντιαρτικὰς ὁμάδας καὶ ἐθνικὰς ὀργανώσεις ἐσωτερικῆς ἀντιστάσεως», καθ' ἣν «πρὸς τὰς ἀπολύσεις τοῦ ἄρθρου 15 § 3 τοῦ Α.Ν. 971|1949 ἐξομοιοῦνται καὶ αἱ ἀποτεθήποτε, διαρκούσης τῆς κατοχῆς, γενόμεναι παραιτήσεις ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἢ ἐργατῶν, ἐφ' ὅσον μετὰ τὴν παραίτησίν των καὶ διαρκούσης τῆς κατοχῆς κατετάχθησαν εἰς τὰς ἐνόπλους ὀργανώσεις ἐσωτερικῆς ἀντιστάσεως ἢ κατετάγησαν εἰς τὰς ἐνόπλους δυνάμεις τοῦ Στρατοῦ Μ. Ἀνατολῆς, ἐφ' ὅσον δὲν ἔδρασαν ὁπωσδήποτε ἀντεθνικῶς», διότι δι' αὐτῆς τὸ πρῶτον καὶ ἐκτὸς τῆς ἐννοίας τοῦ κυρουμένου Α.Ν. 971 καὶ τῶν ρυθμιζομένων ὑπ' αὐτοῦ περιπτώσεων θεσπίζεται νέος κανὼν δικαίου, δι' οὗ ἱδρύεται ὑποχρεώσεως τῶν ἐργοδοτῶν πρὸς πληρωμὴν τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐπὶ κατοχῆς ὁποτεδήποτε παραιτηθέντων ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν, ἐφ' ὅσον οὗτοι συγκεντροῦσι τ' ἀπαιτούμενα κατὰ τὴν διάταξιν ταύτην προσόντα.

Μετὰ τὴν διὰ τῆς ὡς προείρηται ὑπ' ἀριθ. 516 (1950) ἀποφάσεως τοῦ Α Τμήματος ἀναίρεσιν τῆς μνησθείσης τῶν Πρωτοδικῶν ἀποφάσεως, δι' ἧς παρεπέμφθη συνάμα ἡ διαφορὰ εἰς τὸ Τμῆμα τοῦτο διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν, φέρονται πρὸς συζήτησιν αἱ ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων ἀσκηθεῖσαι ἐφέσεις κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 81 (1950) ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Νόμου Γ^ΘΟΔ' (1920) δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἐκδοθείσης ἐπὶ τῆς ἀπὸ 6 Ὀκτωβρίου 1949 ἀγωγῆς τοῦ ἐξ αὐτῶν Α.Κ.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν ἐνώπιον τοῦ δικάσαντος Πρωτοδικείου, ἐπιμελείᾳ ἀμφοτέρων τῶν ἐκκαλούντων διαδίκων, ἐξετασθέντων μαρτύρων, τῶν ἐπικαλουμένων καὶ προσαγομένων ὑπὸ τῶν αὐτῶν διαδίκων ἐγγράφων καὶ ἰδίᾳ τῆς ἐξ αὐτῶν ὑπ' ἀριθ. 3051 (1949) ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν Ἀθηνῶν, ἐκδοθείσης μεταξὺ τῶν αὐτῶν διαδίκων ἐπὶ τῆς ἀπὸ 23 Μαΐου 1949 ἀγωγῆς τοῦ ἐξ αὐτῶν Α.Κ. κατὰ τῆς ἐναγομένης ἑταιρίας, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀπὸ 6 Ὀκτωβρίου 1949 ἀγωγῆς αὐτοῦ, οὗτος δὲν ἀπελύθη, ὡς ἰσχυρίζεται, ὑπὸ τῆς παρ' ἧ ὑπηρέτει ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου 1937 ὡς ἐπόπτης λεωφορείων αὐτοκινήτων τῆς ἐναγομένης ἑταιρίας, ἀλλὰ παρητήθη αἰτιαθέλως ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ταύτης ἀπὸ 1 Ἰουνίου 1941, ὁπότε καὶ ὑπέβαλε πρὸς τὴν ἑταιρίαν ταύτην σχετικὴν δήλωσιν, ἐπικαλούμενος πρὸς δικαιολογίαν τῆς παραιτήσεως τοῦ λόγους ὑγείας. Ἐφ' ὅσον δὲ δὲν ἔλαβε χώραν ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος ἐκ τῆς ἐν λόγῳ ὑπηρεσίας, ἀλλὰ αἰτιαθέλως ἐκ ταύτης ἀποχώρησις αὐτοῦ, ἡ ἐξομοίωσις τῆς ὁποίας πρὸς ἀπόλυσιν, γενομένη τὸ πρῶτον διὰ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ῥηθέντος Ν. Δ. 1104|1949, κατὰ τὰ ἐν τῇ πρώτῃ σκέψει ἐκτιθέντα, δὲν ἐρείδεται ἐπὶ τοῦ νόμου, δὲν δικαιοῦται οὗτος νὰ τύχῃ τῆς λόγῳ μὴ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος 424|1941 ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως του ἀπολήψεως τῶν ἀπολαυῶν του ὡς ὑπαλλήλου (κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 11 Νοεμβρίου 1944 μέχρι τῆς ἀγωγῆς του) καὶ ἔδει ἡ τοιαύτην ἀντικείμενον ἔχουσα ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ αὐτοῦ ν' ἀπορριφθῇ ὡς ἀβάσιμος. Παρὰ ταῦτα δὲ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις τοῦ Προέδρου, δεχθεῖσα τὴν ἀγωγὴν ταύτην, ὡς ἐρειδομένην ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ῥηθέντος Ν. Δ. 1104|1949, ἐσφαλῆ καὶ μεταρρυθμιστέα καθίσταται κατὰ τοὺς βασίμους χριναμένους λόγους ἐφέσεως τῆς ἐναγομένης Ἑταιρίας.

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ ΜΕΤ' ΑΠΟΧΩΡΗΣΙΝ

Παροχαί δώρων δι' έορτάς και άντίτιμον εισιτηρίων διά τροχιοδρομικά όχήματα

Σύμφωνον άπό 18 Όκτωβρίου 1929 μεταξύ τού Υπουργού Συγκοινωνίας και έταιριών Μεταφορών και Σ.Π.Α.Π. περί άποζημιώσεως άποχωρούντων ύπαλλήλων τών άλλοτε σιδηροδρόμων Άττικής. — Άποδεικτικόν έγγραφον συμβατικού περιεχομένου και όχι κανών δικαίου, έκ τής μή δημοσιεύσεως είς Έφημερίδα Κυβερνήσεως — Μή συνυπολογισμός ποσοστών έκ τών δώρων δι' έορτάς και άντιτίμου εισιτηρίων είς άποζημίωσιν άποχωρούντων ύπαλλήλων σιδηροδρόμων Άττικής.

Έπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 1260|1949 ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν.

Λύγοι ἀναιρέσεως ἔκριναν οἱ ἑξῆς:

Κατά φρεδή ἔρμηνείαν καί ἐσφαλμένην ἐφαρμογήν τοῦ ἰσχύοντος οὐσιαστικοῦ Νόμου ἔχοντος συμφώνου ἀπό 18 Ὀκτωβρίου 1929 μεταξύ τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνίας ἀφ' ἑνός καί τῶν ἐν Ἀθήναις Ἑταιριῶν α) Μεταφορῶν καί β) Σ.Π.Α.Π ἀφ' ἑτέρου, εἰς ὃ συμφώνον ἔχει ἐνσωματωθῆ καί ἡ ἀπό 14 Ὀκτωβρίου 1925 συμβατική ἐπιστολή τῆς Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας Μεταφορῶν πρός τόν Ὑπουργόν τῆς Συγκοινωνίας, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἔκρινεν, ὅτι διά τοῦ ὅρου «μισθός» δέν νοοῦνται πᾶσαι αἱ ἀποδοχαί τοῦ ὑπαλλήλου, ὡς τοῦτο καθορίζεται ἀπό τοῦ Ν. 2112, ἀλλά μόνον ὁ ὀργανικός μισθός, μή συμπεριλαμβανομένων εἰς τούτον τῶν ἐπί πλέον χορηγουμένων παροχῶν. Ὡς συνάγεται ἐκ τοῦ συνόλου τῆς συμβατικῆς ἀπό 14 Ὀκτωβρίου 1925 ἐπιστολῆς καί τῶν ἄρθρ. 2 καί 4 τοῦ ἀπό 18 Ὀκτωβρίου 1929 συμφώνου, οἱ ὅροι «μισθός» καί «ἀποδοχαί» χρησιμοποιοῦνται ἀδιακρίτως, ὡς ἔχουσι τό αὐτό περιεχόμενον καί νόημα. Ἐφ' ὅσον δέ ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῶν ἐργατικῶν νόμων ἔχει γίνει πλέον παγίως δεκτόν, ὡς ἀληθές νόημα τῶν ὅρων τούτων, αἱ πάσης φύσεως ἀπολαυαί τοῦ ὑπαλλήλου ἐκ τῆς ἐργασίας του, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ψευδῶς ἠρμήνευσε καί ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τάς ὡς ἄνω διατάξεις, αἵτινες εἶναι διατάξεις οὐσιαστικοῦ νόμου, ἐφ' ὅσον ἐθεσπίσθησαν κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. 4420|1929 καί ἐκυρώθησαν διά τοῦ ἀπό 21 Ὀκτωβρίου 1929 Ν. Δ. (δημοσιευθέντος εἰς τό ὑπ' ἀριθ. 381|21 Ὀκτωβρίου 1929, τεύχος Α', φύλλον Ἐφημερίδος Κυβερνήσεως).

Ἀρείου Πάγου 48|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Χ. Καλέλλης**
Εἰσηγητής ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Κ. Γκολφινόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Λάππας, Δ. Τρίμης

Κατά την Έννοιαν τών άρθρων 1 και 2 τού άπό 1 Φεβρουαρίου 1832 Διατάγματος και 1 τού νόμου ΤΗΑ' τού 1859, ώς τούτο άντικατεστάθη άπό τού νόμου ΨΜΣΓ' τού 1882, ώς γράπτοι νόμοι ίσχύουσι μέχρι σήμερον οί έν τή Έφημερίδι τής Κυβερνήσεως δημοσιευόμενοι. Συνεπώς ή άπό 14 Όκτωβρίου 1925 έπιστολή τής άναιρεσιβλήτου πρός τόν Υπουργόν τής Συγκοινωνίας, είς ήν, καί δή τήν έν ταύτη προβλεπομένην άποζημίωσιν άπολυομένων ύπαλλήλων, άναφέρεται τό διά τού άπό 21 Όκτωβρίου 1929 καί κατά παραχεθείσαν άπό τού άρθρου 4 τού νόμου 4420 τού 1929 έξουσιοδότησιν έκδοθέντος Διατάγματος κυρωθέν καί μετά τού Διατάγματος τούτου δημοσιευθέν είς την Έφημερίδα τής Κυβερνήσεως άπό 18 Όκτωβρίου 1929 σύμφωνον μεταξύ άφ' ένός τού Υπουργού Συγκοινωνίας και άφ' έτέρου τής άναιρεσιβλήτου και τής Έταιρίας Σιδηροδρόμων Πειραιώς - Άθηνών - Πελοποννήσου (Σ.Π.Α.Π) πρός καθορισμόν τής άποζημιώσεως, ήτινα δικαιούνται οί μέχρι τής ένάρξεως τής ήλεκτροκινήσεως τού σιδηροδρόμου Κηφισίας, άποχωρούντες άπό τήν είς ήν μετετάγησαν ύπηρεσίαν τής άναιρεσιβλήτου άλλοτε ύπάλληλοι τών Σιδηροδρόμων Άττικής, μή δημοσιευθείσα είς την Έφημερίδα τής Κυβερνήσεως, δέν άπετέλεσε διάταξιν ένσωματωθείσαν είς τά ώς άνω νόμον και διάταγμα και ώς τοιαύτην καθιεροθσαν κανόνας άντικειμενικού δικαίου, άλλά παρέμεινεν άποδεικτικόν έγγραφον συμβατικού περιεχομένου.

Μετά ταύτα τά δικάσαν Έφετείον, ώς έκ τής προσβαλλομένης άποφάσεώς του δείκνυται, δεξάμενον μεθ' έρμηνείας τής έν τή πραγματεία σκέψει μνημονευθείσης και άπό τού άναιρεσείοντος ένώπιον αύτού ποσαχθείσης έν άντιγράφω έπιστολής, ότι είς την έν αύτή προβλεπομένην άποζημίωσιν ύπαλλήλου είς ένός μηνός μισθόν δι' έκαστον έτος ύπηρεσίας του έν τή έπιχειρήσει, έξ ής άπολύεται, δέν περιλαμβάνονται άλλαι χορηγούμεναι είς αύτόν παροχαί, έπί τούτοις δέ άπορρίψαν την άπό δίκην άγωγήν, καθ' όσον δι' αύτής ό άναιρεσείων έπιδιώκει, ώς ύπάλληλος άλλοτε τών Σιδηροδρόμων Άττικής, μεταταγείς είς την ύπηρεσίαν τής άναιρεσιβλήτου και άποχωρήσας άπό ταύτην πρό τής ήλεκτροκινήσεως τού Σιδηροδρόμου Κηφισίας, ώπως διά την έκτεθείσαν άποζημίωσιν συνυπολογισθθσιν είς τόν άνω μισθόν του και τά άναλογούντα ποσοστά έκ τών παρεχομένων αύτώ ύπό τής άναιρεσιβλήτου δώρων Πάσχα και Χριστουγέννων, ώς και τό άντίτιμον δύο εισιτηρίων είς άπαντα τά τροχιοδρομικά όχήματα, άτινα έδικαιούτο εύρισκόμενος έν τή ύπηρεσία ταύτης, τό μέν έξετίμησε πράγματα, ή περί τών όποίων κρίσις του ώς μή προσβαλλουσα κανόνα τινά δικαίου διαφεύγει, κατά τό άρθρον 810 § 2 τής Πολ. Δικ. τόν έλεγχον τού Άρείου Πάγου, τό δέ όρθώς έφήρμοσε και ήρμήνευσε τό άρ-

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΟΡΙΟΝ ΗΛΙΚΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Έννοια ακυρότητος συμβάσεων άντικειμένων είς τὸν Ν. 2112|1920

Καθορισμός δι' οργανισμοῦ ἐργοδότιδος ἀνωτάτου ὁρίου ἡλικίας προσωπικοῦ. — Αὐτοδίκαιος ἔξοδος ἐκ τῆς ὑπηρεσίας μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας. — Λύσις συμβάσεως οὐχὶ μονομερῶς, ἀλλὰ κατ' ἀμοιβαίαν συμφωνίαν. — Ὑποχρέωσις καταβολῆς ἀποζημιώσεως κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ὑφισταμένου ὅμως πρὸς τοῦτο δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ. — Ἀκυρότης συμβάσεων ἀντικειμένων εἰς τὸν Ν. 2112|1920.

Οἱ ἐσωτερικοὶ κανονισμοὶ τοῦ ἐργοδότου, (βλέπε περὶ αὐτῶν *Durand* et *Jaussaud*, ΕΕΔ 7. 500 ἑπ.), ἵνα ἔχωσιν ἰσχύν, ἐφ' ὅσον φυσικὰ δὲν ἔχουν δι' νόμου κυρωθῇ, πρέπει νὰ ἔχουν ἀνακοινωθῇ εἰς τὸν μισθωτὸν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, εἴτε ρητῶς, εἴτε σιωπηρῶς (πρβλ. Α.Π. 221|1950, εἰσηγητὴς *Δ. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 9. 347).

Ρητὴ ἀνακοίνωσις ὑπάρχει, ὅταν ὁ ἐργοδότης ἀνακοινοῖ ὁ ἴδιος ἢ δι' ἀντιπροσώπου του τὸν κανονισμόν, σιωπηρὰ δὲ ὅταν ἀναρτᾷ τοῦτον εἰς ἐμφανῆ μέρη τοῦ ἐργοστασίου του, ὁπότε τεκμαίρεται, ὅτι ἔλαβε γνῶσιν ὁ μισθωτὸς (*Κ. Κανελλῆς*, Ἐνοχ. Δίκαιον, Εἰδ. Μέρος, τόμος Α' σελ. 280 ἑπ.).

Ἐπὶ τῆς περιπτώσεως τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, συνταχθέντος ὑπὸ τῆς ἐργοδοτίδος Ἑταιρίας (Προνομιούχου Ἀνωνύμου Ἑταιρίας Γενικῶν Ἀποθηκῶν τῆς Ἑλλάδος) ὀργανισμοῦ προσωπικοῦ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1947, φαίνεται ἐκ τῆς ἀποφάσεως, ὅτι ἐτηρήθη ὁ ἀπαραίτητος ὅρος τῆς ἀνακοινώσεως αὐτοῦ εἰς τὸ ὑπηρετοῦν προσωπικόν της.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι διὰ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Α.Ν. 199|1936, ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Α.Ν. 547|1937, οἱ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου συνταασσόμενοι κανονισμοὶ ἐργασίας καὶ ἐσωτερικῆς τάξεως, ἵνα εἶναι ὑποχρεωτικοὶ διὰ τὸν μισθωτόν, ἔπρεπε νὰ εἶχον συνταχθῇ ἐγγράφως καὶ νὰ ἀνακοινώθησαν εἰς αὐτὸν πρὸ τῆς προσλήψεώς του, ἀλλὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Α.Ν. 199|1936 καὶ τὸ ἄρθρ. 10 τοῦ Α.Ν. 547|1937 ἀνεκατεστάθησαν διὰ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Α.Ν. 759|1937 δι' ἄλλης, ἀσχέτου πρὸς τοῦτο, διατάξεως.

Ἑπομένως δὲν ὑπάρχει νομοθετικὸν ἐμπόδιον νὰ συνταχθῇ κανονισμὸς ἐργοδότου καὶ νὰ ἀνακοινωθῇ διαρκούσης τῆς ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν μισθωτῶν.

Ἐξ ἄλλου ὅμως ὁ κανονισμὸς δὲν δύναται νὰ περιέχῃ διατάξεις, αἱ ὁποῖαι ἀντίκεινται εἰς νόμους δημοσίας τάξεως, ἐφ' ὅσον δὲ τοῦτο συμβαίνει, ἡ σχετικὴ διάταξις εἶναι ἐξ αὐτοῦ τοῦ λόγου ἄκυρος, ἀφοῦ εἶναι τοιαύτη πᾶσα ἐνέργεια τοῦ ἐργοδότου, ἀντικειμένη εἰς νόμους δημοσίας τάξεως (πρβλ. Α.Π. 321|1949, εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 8. 673), ὡς δὲν δύναται καὶ ἡ ἀτομικὴ καὶ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας νὰ περιέχῃ ρήτρας, ἀντικειμένας εἰς τὰς δημοσίας τάξεως διατάξεις τοῦ νόμου (Σ.Ε. 370|1913, εἰσηγητὴς *Γ. Σπυρόπουλος*, ΕΕΔ 2. 753, ἐπρκειτο περὶ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, στερούσης μισθωτοὺς τῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112).

Συγκεκριμένως, ἐφ' ὅσον ὁ κανονισμὸς ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι ὁ μισθωτός, ἀπολυόμενος, δὲν δικαιοῦται τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112|1920, τὴν ὁποίαν ἐδικαιοῦτο πρὸ αὐτοῦ, πρέπει νὰ εἶναι κατὰ τοῦτο ἄκυρος, ἀφοῦ, ὡς παγίως ἔχει γίνει δεκτὸν καὶ ἐπεκυρώθη ὡς ὀρθὸν καὶ ἐκ τῆς σαφοῦς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Α.Ν. 547|1937, εἶναι ἄκυρος πᾶσα συμφωνία, διὰ τῆς ὁποίας περιορίζονται τὰ ἐκ τοῦ Ν. 2112|1920 δικαιώματα τοῦ μισθωτοῦ (Α.Π. 70|1927. Θέμ. ΑΗ' 263, Α.Π. 229|1920, Θέμ. ΑΗ' 162).

Ἡ περίπτωσις τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως ἔχει ὡς ἑξῆς: Διὰ τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ ὀργανισμοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐργοδότιδος καθωρίσθησαν κάτωτατα ὅρια ἡλικίας τοῦ προσωπικοῦ τὸ μὲν ἔτος, τὸ 50ὸν, τὸ 62ον, ἀναλόγως τοῦ φύλου καὶ κλάδου τοῦ προσωπικοῦ.

Καθορίσθη ἐπίσης, ὅτι καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους συμπληρούντες τὸ ὡς ἄνω ὅριον ἡλικίας ἀποχωροῦσιν αὐτεπαγγέλτως τῆς ἐνεργοῦ ὑπηρεσίας ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου τοῦ ἑπομένου ἔτους».

Περαιτέρω εἰς τοὺς δυνάμει τοῦ παρόντος ὀργανισμοῦ καταλαμβανομένους ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας, ἐφ' ὅσον δὲν δικαιοῦνται ἄλλης νομίμου ἀποζημιώσεως, καταβάλλονται ἐξ μηνῶν ὀργανικοὶ μισθοί των, ἐὰν τυγχάνωσι συντάξεως, ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἑνὸς ἔτους τοιούτοι».

Ἐνδιαφέρει, ἑπομένως, νὰ ἴδωμεν, ἂν ἡ σύμβασις αὕτη, ὡς διατυποῦται, θεωρῆται ὡρισμένου χρόνου, ὁπότε, ἐφ' ὅσον ἡ προϋπάρξασα ἀορίστου χρόνου διὰ κοινῆς συμφωνίας (ἀποδοχῆς τοῦ κανονισμοῦ) μετετράπη ἐντὸς εἰς ὡρισμένου χρόνου (πρβλ. Α. Π. 63|1950, εἰσηγητὴς *Ν. Πλατάκας*, ΕΕΔ 9. 204), κατὰ τὸ ἄρθρ. 669 Α.Κ. παύει αὐτοδικαίως, λήξαντος τοῦ χρόνου, δι' ὃν συνεφωνήθη, καὶ βεβαίως δὲν προκύπτει ζήτημα ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ Ν. 2112, προκειμένου περὶ συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου, ἢ ἀντιθέτως, ἂν ἡ σύμβασις αὕτη λογίζεται ὡς ἀορίστου χρόνου, ὁπότε θὰ ἐξετασθῇ α) ἂν

ἄρθρον 4 τοῦ νόμου 4420 τοῦ 1929 καὶ τὸ κατ' ἐξουσιοδότησιν αὐτοῦ διὰ τοῦ ἀπὸ 21 Ὀκτωβρίου 1929 Διατάγματος κυρωθὲν μὲ κανόνας ἀντικειμενικοῦ δικαίου διὰ τοὺς μὴ ἐν αὐτῷ συμβαλλομένους ὑπαλλήλους, οἷος ὁ ἀναιρεσείων, περιέχον ὡς ἀνωτέρω σύμφωνον καὶ ὑδεμίαν ἄλλην διάταξιν οὐσιαστικοῦ νόμου παρεβίασεν. Ὅθεν ὁ ἐναντίος λόγος ἀναιρέσεως ἀπορριπτέος τυγχάνει.

άπαιτήται καταγγελία συμβάσεως έργασίας διά την λύσιν αύτης και β) παραπομένως ποία ή τύχη των δικαιωμάτων του μισθωτού έναντι του Ν. 2112 διά της κατ' άλλον τρόπον διά του κανονισμού ρυθμίσεως κατ' άποκοπην της άποζημιώσεως.

Κατά τας νεωτέρας επί του θέματος αποφάσεις του Αρείου Πάγου, λυούσας το έπίμαχον εν τη θεωρία και νομολογία ζήτημα (βλέπε σημειώσεις μας εν ΕΕΔ 7, 388, ΕΕΔ 8, 578), ή σύμβασις, εν τη οποία τίθεται υποχρεωτικόν όριον ηλικίας του μισθωτού, είναι και αύτη αορίστου χρόνου (Α.Π. 209|1948, εισηγητής **Ε. Κολοκούρης**, ΕΕΔ 7, 388, Α.Π. 294|1949, εισηγητής **Δ. Χαμάρτος**, ΕΕΔ 8, 578, Α.Π. 557|1950, εισηγητής **Γ. Βουμβουλάκης**, ΕΕΔ 10, 23, πρβλ. και Πρωτοδίκου Αθηνών 1482|1950, Πρωτοδίκης **Δ. Σκούμπης**, ΕΕΔ 10, 309 ένθα και λοιπαί παραπομπαί, βλέπε και **Σχολιαστήν**, ΕΕΔ 8, 749, πρβλ. **Β. Βασιλείου**, ΕΕΔ 9, 777).

Εξ άλλου, ή έννοια του όρου «υποχρεωτικώς» δεν είναι ταυτόσημος προς το «... αυτοδικαίως», άλλ' απαιτείται να υπάρξη πράξις απολύσεως (πρβλ. Α.Π. 291|1933, Θέμ. ΜΑ' 579, **Κ. Κανκάν**, Ένοχ. Ειδ. Μέρος Α' σελ. 295).

Εν τούτοις ή Α.Π. 261|1950 (εισηγητής **Δ. Μίχος**, ΕΕΔ 9, 401) δεν έκαμε την αναγκαίαν αύτην διάκρισιν, άλλά συνέδύασε το «υποχρεωτικώς» προς το «αυτοδικαίως» (πρβλ. και Σ.Ε. 456|1949, εισηγητής **Γ. Παπαχατζής**, ΕΕΔ 8, 972).

Δυσχέρειαν βεβαίως φαίνεται να εμφανίζη ή εν τώ περί ού πρόκειται κανονισμώ διάταξις, ότι ή αποχώρησις συντελείται από της Ιανουαρίου του έχομένου της συμπληρώσεως του όρίου ηλικίας έτους.

Αλλά τούτο δεν είναι, νομίζομεν, ικανόν να μεταβάλη την ορθήν εκδοχήν του σκεπτεσθαι.

Εφ' όσον, ως εσημειώθη, ή θέσπισις όρίου ηλικίας έχει την έννοιαν λόγου απολύσεως του μισθωτού, το οριζόμενον ότι ή αποχώρησις (απόλυσις) συντελείται ορισμένην ημέραν δεν δύναται να έχη την έννοιαν, ότι παύει υφισταμένου το εκ του Ν. 2112 δικαίωμα αποζημιώσεως, εφ' όσον δεν προκύπτει, ότι ή εκ του κανονισμού μέριμνα είναι μεγαλυτέρα ή ίση τουλάχιστον προς την του Ν 2112 (βλέπε ΕΕΔ 9, 1071) και από του οποίου διαπιστώσεως δεν είναι συγχωρητή ή παραίτησις (βλέπε άρθρ. 11 Α.Ν. 547|1967).

Διαφορος όμως προς ταύτα σκέπτεται ή κατωτέρω πρωτοδικειακή απόφασις.

Πρωτοδικείου Αθηνών 234|1951

Δωδικασία Ν. ΓΡΟΛ' κατ' έφεσιν
Πρόεδρος ο κ. **Β. Πατσουράκος**
Εισηγητής ο Πρωτοδίκης κ. **Δ. Καλαμβοκίδης**
Δικηγόροι οι κ.κ. Ι. Καπολίτσας, Π. Γκάτσης

Βεβαιούνται, κατά την κρίσιν του Δικαστηρίου, τ' ακόλουθα: Η ενάγουσα προσελήφθη δι' αόριστον χρόνον το έτος 1918 και προσέφερε τας υπηρεσίας της, ως δακτυλογράφος, εις την εναγομένην έκτοτε συνεχώς. Μετά μακροχρονίους αγώνας των διοικούντων τον Σύλλογον των Υπαλλήλων της εναγομένης το θέρος του 1947 επετεύχθη ή υπό του Διοικητικού Συμβουλίου ταύτης έγκρισις του καταρτισθέντος οργανισμού του προσωπικού της, μεθ' ην ή Διεύθυνσις της εναγομένης διά της υπ' αριθ. 3659|3248 της 25 Αυγούστου 1947 εγκυκλίου της, αναγγέλλουσα την έγκρισιν ταύτην, απέστειλεν ισάριθμα προς το προσωπικόν της αντίτυπα του οργανισμού, ίνα έκαστος μισθωτός, αφού μελετήση τούτον, δηλώση εγγράφως εντός πέντε ημερών, αν αποδέχηται τούτον, με την προσθήκην ότι επιφυλάσσει εις εαυτήν το δικαίωμα, όπως επί τη παραλείψει της υποβολής της δηλώσεως περί αποδοχής ή επί τη δηλώσει μη αποδοχής, αποφασίση περί καταγγελίας της συμβάσεως. Εκ των υπέρ διακοσίων υπαλλήλων της εναγομένης, εις μόνον δεν απεδέχθη τον οργανισμόν, ενώ οι λοιποί και ή ενάγουσα, αφού εμελέτησαν τας διατάξεις του, ρητώς και ανεπιφυλάκτως υπέγραψαν δήλωσιν αποδοχής. Ειδικώς διά την ενάγουσαν προσκομίζεται εν αντιγράφω ή μη προσβαλλομένη από απόψεως γνησιότητος από 1 Σεπτεμβρίου 1947 τοιαύτη περί αποδοχής έγγραφος δήλωσις.

Επί πλέον ή ενάγουσα, εν γνώσει των διατάξεων του οργανισμού, παρέμεινε και μετά τούτον επί δύο έτη και τεσσάρας μήνας, εξ ού τεκμαίρεται ή αποδοχή τούτου υπό ταύτης. Πλην της ανωτέρω εγκυκλίου, εκ του περιεχομένου της οποίας ούδέ πόρρωθεν συνάγεται απόνοια δοκήσεως ψυχολογικής βίας, δεν εβεβαιώθη, ότι ή εναγομένη ενήργησέ τι δυνάμενον να στοιχειοθετήση την έννοιαν ταύτης. Ταύτα είπων και ο δικάσας Πρωτοδίκης ορθώς τας διεξαχθείσας αποδείξεις εξετίμησε και απορριπτέος ο περί του εναντίου πρώτος λόγος εφέσεως κατ' αμφότερα τα σκέλη του, ως και ο τρίτος, καθ' ον ο οργανισμός δεν ηδύνατο να εφαρμοσθή αναδρομικώς επί των πρό τούτου υπηρετούντων υπαλλήλων και της εναγούσης.

Διά του άρθρου 16 του ρηθέντος οργανισμού ορίσθη ανώτατον όριον ηλικίας των γυναικών υπαλλήλων της εναγομένης το πεντηκοστόν έτος, από την έννοιαν ότι την πρώτην του ακολουθούντος τό έτος, καθ' ό συνεπληρώθη ή ηλικία αύτη, ή σύμβασις εργασίας της υπαλλήλου λύεται αυτοδικαίως και αύτη αποχωρεί αύτεπαγγέλτως της υπηρεσίας. Δηλαδή ύφίσταται λύσις της συμβάσεως αμοιβαίω των διαδίκων συμφωνία και ούχι μονομερής τοιαύτη, ανεξαρτήτως του χαρακτήρος, τον οποίον μετά την καθιέρωσιν του όρίου ηλικίας έχει ή σύμβασις, ως αορίστου ή ορισμένου χρόνου. Αφού δε συνομολογείται, ότι ή ενάγουσα, διαρκούντος του έτους 1949, συνεπλήρωσε το 50ον έτος, έπεται ότι ορθώς ο πρωτοδίκως δικάσας έκρινε, ότι βάσει του ως άνω άρθρου του οργανισμού την 1ην Ιανουαρίου 1950 έλαβε χώραν ούχι καταγγελία, άλλα συμβατική και αυτοδίκαιος λύσις της συμβάσεως εργασίας, ήτις δεν αντίκειται εις τας διατάξεις του Νομοθ. Διατάγματος 1259|49 και του Νόμου 118|45, δι' ων επιτάσσεται ή καταβολή αποζημιώσεως εκ του Νό-

ΑΣΚΗΣΙΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΑΠΕΡΓΙΑΣ

Σκοποί, έπιτρεπτά όρια άσκήσεως τοῦ δικαιώματος καί συνέπειαι

I

Ἀναγνώρισις ἀπεργίας ὡς δικαιώματος ἐκ ρητῶν νομοθετικῶν διατάξεων. — Ἀνεπίτρεπτος θεώρησις ἀσκήσεως δικαιώματος ἀπεργίας ὡς παραιτήσεως ἐκ τῆς θέσεως τοῦ μισθωτοῦ — Περιορισμός ὑπό ἄρθρ. 281 Α. Κ., ὡς ἐπί παντός δικαιώματος. — Ἀπεριόριστον ὑπό χρονικῶν ὁρίων ἄρθρου 3 Ν. 4558|1930. — Ἀνεπίδεκτος δι' ἀναλογίας ἐφαρμογή ἐξαιρετικοῦ δικαίου — Μή πρόσληψις μισθωτοῦ μετά λύσιν ἀπεργίας καί συνέπειαι ἐκ μή τηρήσεως ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.

Ἀντικείμενον καί τῶν δύο παρατιθεμένων κατωτέρω ἀποφάσεων εἶναι, ἂν ἡ κάθοδος τῶν μισθωτῶν εἰς ἀπεργίαν πρός βελτίωσιν τῶν ὅρων ἐργασίας ἀποτελῇ ἄσκησιν ἀναγνωριζομένου ὑπό τοῦ νόμου δικαιώματος αὐτῶν, ὥστε ἐξ αὐτῆς νά μή ἐπέρχηται λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἐν ἁρμονίᾳ πρός τά ὑπό τῆς θεωρίας καί νομολογίας δεκτά γενόμενα, ἐνισχυόμενα καί ἐκ πλείστων νομοθετικῶν διατάξεων (βλέπε σχετικῶς νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9, 1072 ἐπ ΕΕΔ 10, 72) καί αἱ δύο αὐθις νεώτεραι δικαστικαί ἀποφάσεις δέχονται, ὅτι ἡ ἀπεργία τῶν μισθωτῶν ἀποτελεῖ δικαίωμα αὐτῶν (βλέπε καί *Θ. Βλαχόπουλον*, ΕΕΔ 10, 49 ἐπ.).

Ἀξία ἰδιαιτέρας προσοχῆς εἶναι ἡ ἄποψις τῆς Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1598|1951, ὅτι ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπεργίας δέν περιορίζεται ἐντός τῶν χρονικῶν ὁρίων τοῦ μου 2112, ἐάν καί ἐφ' ὅσον ὑφίσταται πρός ταῦτο δικαίωμα. Ἀπορριπτέαι ὅθεν οἱ τέταρτος καί πέμπτος λόγοι ἐφέσεως, τό μέν ὡς ἐπί ἐσφαλμένης προϋποθέσεως ἐρειδόμενοι, τό δέ ὡς ἀβάσιμοι.

Οὐδόλως ὑπό τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ἐκρίθη, ὅτι διά τῆς ὑπό τῆς ἐναγούσης ἀποδοχῆς τοῦ ὀργανισμοῦ ἐσκοπήθη παραίτησις τις ἀπό τῶν δικαιωμάτων τοῦ Νόμου 2112 καί τό ὄντι κατά τήν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου, συναγομένην ἐκ τοῦ ὅλου ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ, δέν ἐσκοπήθη τοιαύτη. Τοῦτο ὅμως θά εἶχε σημασίαν, ἐάν ἡ ἐνάγουσα κατά τήν ἀποχώρησίν της εἶχε δικαιώματα ἐκ τοῦ Νόμου 2112, κατά τό ἄρθρον πρῶτον ταῦ ἀκαίου καί ὑπό τάς λοιπάς ἐν αὐτῷ προϋποθέσεως καί διαρρίσεις ἡ ἀπόλυσις δέον νά γίνεται ἐμπροθέσμως, τοῦθ' ὅπερ δέν συντρέχει ἐν προκειμένῳ, ἀφοῦ, κατά τά ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει, δέν ἔλαβε κἂν χώραν ἀπόλυσις. Ὥστε ἐκ τῆς μή παραιτήσεως τῆς ἐναγούσης ἀπό τῶν δικαιωμάτων τοῦ Νόμου 2112 δέν παράγεται ἐκ τούτου καί μόνου ἀξίωσις ἀποζημιώσεως κατά τό ἄρθρον 3 τοῦ Νόμου καί ἀπορριπτέος ὁ δεύτερος λόγος ἐφέσεως, ὡς ἐπί ἐσφαλμένης προϋποθέσεως ἐρειδόμενος.

Κατά τό ἄρθρον 8 τοῦ Νόμου 2112, ὡς τοῦτο ἠρμηνεύθη αὐθεντικῶς διά τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Νόμου 547|1937, εἶναι ἄκυρος οἱαδήποτε σύμβασις ἀντικειμένη εἰς τοῦτον, πλήν ἂν εἶναι μᾶλλον εὐνοϊκή διά τόν ὑπάλληλον. Εἶναι προφανές, ὅτι ἄκυροι εἶναι αἱ συμβάσεις, αἱ σκοποῦσαι δυσμενεστέραν διά τόν ὑπάλληλον ρύθμισιν τῶν ἐκ τοῦ νόμου ἐκείνου ἀπορρεόντων δικαιωμάτων του. Εἰς τήν κρινομένην περίπτωσιν, ὡς ἐλέχθη, δέν συντρέχουν αἱ προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου καί δή ἀπόλυσις τῆς ἐναγούσης. Ἐξ ἄλλου διά τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ ὀργανισμοῦ ὄχι μόνον δέν ἐσκοπήθη δυσμενεστέρα τῆς προϋπαρχούσης ρύθμισις τῶν δικαιωμάτων ἐν γένει τῶν ὑπαλλήλων τῆς ἐναγομένης, ἀλλά τοὐναντίον διά τῆς καθιερώσεως προσόντων μονιμότητος, προαγωγῶν, ἐπιδομάτων θέσεως, οἰκογενειακῶν, πολυετοῦς ὑπηρεσίας, προσαυξήσεων μισθοῦ κλπ., ἐβελτιώθη κατά πολύ τό ὑφιστάμενον μέχρι τότε ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας καθεστώς καί ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος ὁ ἕκτος λόγος ἐφέσεως, καθ' ὃν διά τῆς ἀποδοχῆς τοῦ ὀργανισμοῦ συνήφθη ἄκυρος συμβιβασμός κατά τό ἄρθρον 8 τοῦ Νόμου 2112.

Ἡ ἐκκαλουμένη ρητῶς καί κατηγορηματικῶς δέχεται, ὅτι ἡ ἐνάγουσα ἔλαβε γνῶσιν καί ἀπεδέχθη τόν ὀργανισμόν, χωρίς ν' ἀναφέρῃ ὅτι τοῦτο συνήχθη ἐκ τῆς ἀπό μέρους ἄλλων συναδέλφων της ἀποδοχῆς του. Ἡ ἀπό μέρους τῶν ἄλλων ὑπαλλήλων ἀποδοχή ἀναφέρεται ἐν τῇ ἐκκαλουμένῃ ἱστορικῶς καί πρός ἔμφασιν τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ ὀργανισμός δέν ἐπεβλήθη ὑπό τῆς ἐναγομένης, ἀλλά ὑπό τῶν ὑπαλλήλων της πρός ταύτην μετά μακρούς ἀγῶνας. Ὅθεν εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος ὁ ἕβδομος λόγος ἐφέσεως.

Ἐκ τῆς ὁμολογίας τῆς ἐφεσιβλήτου ὅτι εἷς τινα ὑπαλλήλων της, ἀποχωρήσαντα τῆς ὑπηρεσίας μετά τήν ἐφαρμογήν τοῦ ὀργανισμοῦ, ἐκ πλάνης ἢ μή κατέβαλεν αὐτη ἀποζημίωσιν δυναμει τοῦ Νόμου 2112, οὐδόλως συνάγεται, οὐδ' ἀλλοθεν ἐξάγεται, βούλησις ταύτης, καταλήξασα εἰς σύμβασιν, ὅπως εἰς ἅπαντας τοὺς ἀποχωροῦντας ὑπαλλήλους της καταβάλῃ τοιαύτην ἀποζημίωσιν, οὔτε ἐβεβαιώθη ὅτι ἐχώρησε ρητή ἢ σιωπηρά σύμβασις μεταξύ τῶν διαδίκων τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ ὀργανισμοῦ, ἐπί τῷ αὐτῷ τέλει, οὐδέ δύναται νά γίνῃ λόγος, ὅτι παρήχθη ἔθιμον, ὅπως ἡ ἐφεσιβλήτος καταβάλῃ τήν αὐτήν ὡς ἄνω ἀποζημίωσιν εἰς τοὺς ἀποχωροῦντας ὑπαλλήλους της, τοσοῦτον μᾶλλον, καθ' ὅσον, ὡς ἐβεβαιώθη, ἅπαξ μόνον ἔλαβε χώραν τοιοῦτόν τι. Ὅθεν ἀπορριπτέοι, ὡς ἀβάσιμοι, καί οἱ τρεῖς ἐν ταῖς πρωτάσεσι τῆς ἐκκλήσεως πρόσθετοι λόγοι ἐφέσεως.

άρθρου 5 τοῦ Ν. 2112|1920. ὡς συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. 4558|1930, ἀλλ' εἶναι μόνον ζήτημα, ἂν αὕτη ὑπερβῆ τὰ ἐν ἄρθρῳ 281 Α.Κ. τιθέμενα ἀντικειμενικὰ ὅρια τῆς ἀσκήσεως παντὸς δικαιώματος (οὕτω καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 1071 ἐπ. ἐπὶ τῆς Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3815|1950, Πρωτοδίκης *Β. Φαρμακίδης*, ΕΕΔ 9, 1072).

Ὁ περιορισμὸς τῶν χρονικῶν ὁρίων τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 2112|1920 ἐξυπηρετεῖ ἄλλον σκοπόν: Νὰ μὴ θεωρῆται ἡ ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἕνεκεν ἀσθενείας, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπερβαίνει ταῦτα, ὡς λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους αὐτοῦ, νὰ μὴ συνάγηται δηλαδὴ ἐντὸς τῶν χρονικῶν τούτων ὁρίων τεκμήριον παραιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ διὰ τῆς ἀποχῆς του ἐκ τῆς ἐργασίας.

Ἀλλ' εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀπεργίας ἐκ μόνης τῆς ἐνασκήσεως αὐτῆς συνάγεται τὸ ἀντίθετον: Ὅτι ὁ μισθωτός, ἐμμένων εἰς τὴν σύμβασιν, ἐπιζητεῖ μόνον νὰ βελτιώσῃ τοὺς ὅρους αὐτῆς δι' ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὸ μέσον τῆς ἐπιτυχίας τῶν ἐπιδιώξεών του.

Ἐξ ἄλλου οὐδεμία ἑρμηνεία δικαίου εἶναι ἐπιτρεπτή, ὅταν ἄγῃ εἰς παράλογα ἀποτελέσματα.

Ταῦτα θὰ ἦσαν τὰ ἑξῆς: Ἂν ἡ ἀπεργία περιωρίζετο ἐντὸς τῶν χρονικῶν ὁρίων τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 2112, ὡς συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. 4558|1930, δεδομένου ὅτι ποικίλλει ὁ χρόνος ἐργασίας τῶν ἐργαζομένων εἰς ἑκ χειρὸς ἐπιχείρησιν, θὰ συνέβαινε νὰ διασπῶνται μεμονωμένως αἱ καθ' ἑκάστα συμβάσεις ἐργασίας, κατὰ τὰ ὅρια τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. 4558|1930 καὶ θὰ παρέμενε θαλπόμενος ὑπὸ τοῦ δικαίου ὁ δυνάμενος νὰ ἀπουσιάσῃ ἐκ τῆς ἐργασίας ἐπὶ ἓξ κατ' ἀνώτατον ὅριον μῆνας, ὅσον τὸ ὅριον τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. 4558|1930.

Ἀλλὰ ποία ἀπεργία δύναται θεμιτῶς νὰ ἀναγνωρισθῇ μὲ διάρκειαν ἓξ μηνῶν;

Πέραν τούτου ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 2112 ἐν προκειμένῳ ἀντενδείκνυται καὶ δι' ἄλλον λόγον.

Ἡ ἐκ τῆς ἀπεργίας ἀποχὴ δὲν ταυτίζεται πρὸς τὴν ἐκ τῆς ἀσθενείας τοιαύτην. Εἶναι, ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἀποχὴ δι' ἄλλον λόγον, πλὴν ἀσθενείας. Καὶ ἡ θὰ δεχθῶμεν, κατὰ τὴν παλαιοτέραν ἄποψιν τοῦ Α. Π. (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 10, 106), ὅτι δὲν ἀναγνωρίζεται ὑπὸ τοῦ νόμου πᾶσα ἄλλη ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας, πλὴν ἀσθενείας, ὡς διατηροῦσα ἐν ἰσχύϊ τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ὁπότε ἐρχόμεθα ὅμως εἰς σύγκρουσιν πρὸς ρητὰς καὶ σαφεῖς νομοθετικὰς διατάξεις, αἱ ὁποῖαι ἀναγνωρίζουν τὴν ἀπεργίαν ὡς δικαίωμα (βλέπε αὐτὰς εἰς τὰς παρατιθεμένας δικαστικὰς ἀποφάσεις), ἢ, κατὰ τὴν τελευταίαν ἄποψιν τῆς Α. Π. 615|1950 (εἰσηγητὴς *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 10, 107), θὰ δεχθῶμεν, ὅτι ἡ δι' ἄλλον λόγον, πλὴν ἀσθενείας (καὶ ἑπομένως καὶ ἐκ τῆς ἀπεργίας) καὶ πέραν τῶν διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 5 Ν. 2112, ὡς συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 4558|1930, ὁριζομένων χρονικῶν ὁρίων ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας, ἐὰν μακρὸν ἐξακολουθοῦσα ἀδικαιολογήτως, ἐπιφέρει λύσιν τῆς ὁπαλληλικῆς συμβάσεως.

Ἀλλὰ καὶ τὸ τελευταῖον τοῦτο εἶναι ἀπροσάρμοστον πρὸς τὴν ἐνάσκησιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπεργίας, διότι αὕτη δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ κριθῇ ἐκ τοῦ ἂν οἱ μισθωτοὶ ἀπέχουν ἀδικαιολογήτως ὑπὲρ τὰ χρονικὰ ὅρια τοῦ Ν. 4558|1930, ἀφοῦ οὕτω ἐπανερχόμεθα πάλιν εἰς τὰ ἀνωτέρω σημειωθέντα ἄτοπα ἐφαρμογῆς.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1598|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΞΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ε. Μαλλιάκρας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Θ. Τζαναβάρας, Ε. Κλεισιούνης

Κατὰ τὸ ἐν τῇ κρινομένῃ ἀγωγῇ ὁ ἐνάγων προσελήφθη, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ὡς ἀτοκιοθέτης τυπογράφος, καὶ ἀντὶ ἡμερομισθίου δρχ. 27.000, εἰργάσθη δὲ ἔκτοτε ὡς τοιοῦτος μέχρι τῆς 7-9-1950, ὅτε συνεπείᾳ ἀποφάσεως τοῦ ἐπαγγελματικοῦ σωματείου του κατῆλθεν εἰς ἀπεργίαν, διαρκέσασαν μέχρι τῆς 21-10-50, ὅτε, λυθείσης τῆς ἀπεργίας δι' ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ σωματείου του, προσῆλθε ν' ἀναλάβῃ ἐργασίαν παρὰ τῷ ἐναγομένῳ, ὅστις ὅμως τοῦ ἐδήλωσεν, ὅτι τὸν ἀπολύει. Ἀφοῦ δ' ἡ ἀπόλυσις αὕτη ἐγένετο ἄνευ τῶν νομίμων διατυπώσεων (118|1945), εἶναι ἄκυρος καὶ αἰτεῖται τὰς ἔκτοτε ἀποδοχάς του καὶ μέχρι τῆς 30-11-50.

Περὶ τοῦ ὅτι ἡ ἀπεργία, τοὐτέστιν ἡ ὁμαδικὴ διακοπὴ τῆς ἐργασίας πρὸς ἐξαναγκασμὸν τοῦ ἐργοδότου διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς θέσεως τῶν ἐργαζομένων, εἶναι δικαίωμα αὐτῶν, ἀναγνωρισμένον ὑπὸ τοῦ νόμου, συνάγεται ἐκ πλείστων διατάξεων νόμων, ὡς τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 2111|1920, ἄρθρου 8 ν. 2151|1921, ἐμμέσως τῶν νόμων 3451|1928 καὶ 5438|1932, τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Α. Ν. τῆς 16|20-11-1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α. Ν. 539|1945, τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ψηφίσματος Γ' τοῦ 1946, τοῦ Ψηφίσματος ΛΘ' τοῦ 1947 καὶ τοῦ Ψηφίσματος ΝΕ' τοῦ 1948 καὶ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α. Ν 539|1945. Συνέπεται ἐκ τούτου ὅτι, ὡς πᾶν δικαίωμα, ἂν δὲν ἀσκῆται ἐκ κακοβουλίας καὶ καταχρηστικῶς κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 281 Α. Κ. δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ὡς συνέπειαν ἄλλην εἰς βάρος τούτων ἀπὸ τὴν ἀποτυχίαν τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ, ἐπ' οὐδενὶ δὲ λόγῳ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς παραίτησις, ἐκτὸς ἐὰν διὰ τῆς ἐν γένει συμπεριφορᾶς ἢ διὰ δηλώσεως τοῦ ἀπεργήσαντος ἐργαζομένου προκύπτῃ ἡ βούλησις του νὰ μὴ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν του, ἐὰν ὁ ἐργοδότης δὲν διχθῇ οὐδαμῶς τροποποίησιν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως (*Ι. Καποδίστριας*, ΕΕΔ 8, σελ. 227). Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου, ὅτι ἡ ἐνάσκησις τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπεργίας περιορίζεται ἐντὸς τῶν χρονικῶν ὁρίων τῶν διαγραφομένων ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 § 3 τοῦ νόμου 2112|1920, ὡς συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 4558|1930, εἶναι νόμῳ ἀβάσιμος, διότι, ἐὰν προέθετο τοιοῦτόν τι, ὁ νομοθέτης τῆς εἰρημένης διατάξεως, θὰ τὸ

διελάμβανεν, ἐν ὄψει μάλιστα τῆς ἀπαιτουμένης διαιτησίας καὶ τοῦ ἀντικτύπου διὰ τὸ κοινωνικὸν σύνολον ἑκάστης ὁμαδικῆς ἀπεργίας, ἤτις, ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη, εἶχεν ἀναγνωρισθῇ τότε ὡς δικαίωμα τοῦ ἐργαζομένου, προφανῶς δὲ ὡς ἀποτελοῦσα ἐξαιρετικὸν δικαίωμα ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 4558|1930, εἶναι ἀνεπίδεκτος ἀναλόγου ἐπεκτάσεως, καὶ ἐπὶ τῆς ὑπὸ κρίσιν περιπτώσεως, ἐκτὸς ἐὰν ἡ ἐπέκτασις ἐπεβάλλετο ὑπὸ σαφῆ δεδομένα ἐκ τοῦ ὅλου πνεύματος τοῦ νόμου (Windscheid § 29 σημ. 3, *Οἰκον.* Γεν. Ἀρχαὶ §11, σημ. 7)(*), ἅτινα ἐν προκειμένῳ, κατὰ τὴν κρίσιν μας, δὲν ὑφίστανται μετὰ τ' ἀνωτέρω λεχθέντα. Κατὰ μείζονα λόγον δὲν δύναται, θεωρουμένη ἡ λόγῳ ἀπεργίας ἄπαξ ἐκ τῆς ἐργασίας, ὡς γεγονὸς ἀνωτέρας βίας, ἕτερον τῶν ἐν τῇ μηθείσῃ διατάξει διαλαμβανομένων, νὰ ἐπιφέρῃ ἀπὸ τῆς ἐκδηλώσεως της τὴν ἐκ μέρους τοῦ ἀπεργήσαντος ἐργαζομένου λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς ὡσαύτως ὑποστηρίζει ὁ ἐναγόμενος, διότι οὔτε ἡ ἀπεργία εἶναι περιστατικὸν ἀνωτέρας βίας, οὔτε, πλέον, ταὐτὸν ἀποτέλεσμα ἐπιφέρουσα δύναται νὰ ὀνομασθῇ ὡς δικαίωμα τοῦ ἐργαζομένου. Ἐν προκειμένῳ ἐκ τῆς ἀρθείσης ἐκτιμήσεως τῆς καταθέσεως τῶν ἐνόρκως ἐνωπίων μας ἐξετασθέντων μαρτύρων, τῶν προσαγομένων καὶ ἐπικαλουμένων ἐγγράφων, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ προκηρύξεις καὶ ἐγκύκλιοι, ἐκδοθεῖσαι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀπεργίας, ὑπό τε τοῦ Σωματείου τῶν ἀπεργησάντων τυπογράφων Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Σωματείου τῆς Ἑνώσεως Βιοτεχνῶν Τυπογράφων Ἀθηνῶν καὶ τῆς λοιπῆς ἐν γένει ἀποδεικτικῆς διαδικασίας ἐβεβαιώθημεν, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν μας, ὅτι τὴν 4|9|1950 ὑπὸ τῆς Διοικήσεως τοῦ Σωματείου Τυπογράφων Ἀθηνῶν ἐκηρύχθη γενικὴ ἀπεργία τῶν μελῶν ταύτου, διεκδικούντων ἀναπροσαρμογὴν τῶν ἡμερομισθίων των πρὸς τὰς τότε συνθήκας τῆς ζωῆς, ὡς ἐκ τῆς ἀνόδου τοῦ τιμαρίθμου ταύτης ἀπὸ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν εἶχε θεσπισθῇ τὸ μισθολόγιόν των. Ἔκτοτε ἐσημειοῦτο μερικὴ ἐπιτυχία της διὰ τῆς ἀποδοχῆς ὑπὸ τινων ἐργοδοτῶν τῶν αἰτημάτων τῶν ἀπεργῶν, διήρκεσε δ' αὕτη μέχρι τῆς 21ης Ὀκτωβρίου 1950, ὅτε ἐκηρύχθη ἡ λήξις της, ἱκανοποιηθέντων ἐν μέρει τῶν αἰτημάτων. Ὁ ἐνάγων, πειθαρχῶν ἀπὸ τῆς κηρύξεως τῆς ἀπεργίας μέχρι τῆς ὡς ἄνω λήξεως της εἰς τὴν Διοίκησιν τοῦ Σωματείου του καὶ τῆς ἀπεργιακῆς ἐπιτροπῆς, ἀπέσχεν ἐκ τῆς παρὰ τῷ ἐναγομένῳ ἐργασίας του καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦτο, μὴ ἐνδώσαντος τοῦ τελευταίου εἰς ἀποδοχήν, ἔστω καὶ μερικήν, τῶν αἰτημάτων τῶν παρ' αὐτῷ ἐργαζομένων τυπογράφων, ὅτε δὲ κατὰ τὴν λῆξιν τῆς ἀπεργίας, ἤτοι τὴν 23ην Ὀκτωβρίου 1950, προσῆλθεν, ὅπως ἐπαναλάβῃ τὴν ἐκ τῆς ἀπεργίας ἀναστολεῖσαν ἐργασίαν του, εὑρέθη πρὸ κατηγορηματικῆς ἀρνήσεως τοῦ ἐναγομένου ν' ἀποδεχθῇ ταύτας, δηλώσαντος αὐτῷ ὅτι λόγῳ τῆς συμμετοχῆς του εἰς τὴν ἀπεργίαν, ἐξ αἰτίας τῆς ὁποίας ἀπέσχεν ἐκ τῆς ἐργασίας του, θεωρεῖ ὡς καταγγελθεῖσαν τὴν σύμβασιν ἐργασίας ἐκ μέρους του (τοῦ ἐνάγοντος). Δεδομένου, ὅμως ὅτι, ὡς ἐλέχθη, τὸ περιστατικὸν τοῦτο, αὐτὸ καθ' ἑαυτό, δὲν δύναται κατὰ νόμον νὰ θεωρηθῇ ὡς καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους του, δὲν ἰσχυρίζεται δ' ὁ ἐναγόμενος, ὅτι ἐκ τῆς ἐν γένει συμπεριφορᾶς τοῦ ἀντιδίκου του καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἀπεργίας ἢ ἐκδηλώσεως του τινὸς πρακύπτει ἡ βούλησις του νὰ μὴ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν του παρ' αὐτῷ, ἐὰν δὲν ἐγένοντο δεκτὰ τὰ αἰτήματα τῶν ἀπεργῶν καὶ μὴ προκυπτούσης ἐκ τῶν ὡς ἄνω δεκτῶν γενομένων περιστατικῶν, ὅτι ἡ ὑπὸ ταύτου ἄσκησις τοῦ δικαιώματος του μετὰ τῶν συναδέλφων του ἀπεργίας ὑπερέβη προφανῶς τὰ ὅρια τὰ ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῆς καλῆς πίστεως ἢ τῶν χρηστῶν ἠθῶν ἢ ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ ἢ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος, δὲν πρόκειται περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐνάγοντος, ἀλλὰ περὶ τοιαύτης ἐκ μέρους τοῦ ἐναγομένου, ἥτις μὴ γενομένη κατὰ τὰς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118|1945, ὅτε μὴ καταβληθείσης τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Β.Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 καὶ μὴ λαβούσης χώραν τῆς πρὸς τοῦτο ἀναγγελίας εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, ἐλέγχεται ἄκυρος, ὑποχρεοῦσα τὸν ἐναγόμενον διὰ τὴν καταβολὴν τῶν αἰτουμένων ἡμερομισθίων τοῦ ἐνάγοντος.

(*) Πρβλ. καὶ Α. Π. 628|1950 Θέμ. ΣΒ', 52, περὶ μὴ ἐπεκτάσεως ἀναλογικῶς τοῦ ἐξαιρετικοῦ δικαίου.

II

Μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ ὅρων συμβάσεως ἐργασίας.—Ὑπαγωγὴ εἰς ταύτην μειώσεως ἀποδοχῶν ἢ ἠθικῆς βλάβης.—Ἐξίωσις πρὸς καταγγελίαν συμβάσεως καὶ συνέπειαι ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς Ν. 2112|1920 καὶ Ν 118|1945.—Ἄσκησις δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐντὸς τῶν ὁρίων ἄρθρ. 281 Α.Κ.—Ἀπεργία.—Ἀναγνώρισις ὡς δικαιώματος.—Περικοπὴ ἀμοιβῆς ἐκ παρανόμων ὑπερωριῶν.—Θεώρησις ὑπὸ τὴν ἔννοιαν καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος καὶ μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως.—Ἐφαρμογὴ Ν. 118|1945 ἐπὶ προσωπικοῦ ἐφημερίδων.

Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 520|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΞΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Σ. Στεφανιάδης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Βασιλειάδης, Θ. Παρδάρης

Κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ν. 2112 πᾶσα μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας, βλάπτουσα τὸν ὑπάλληλον, θεωρεῖται ὡς καταγγελία αὐτῆς, δι' ἣν ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος (ἄρθρον 3 ν. 2112). Κατὰ ταύτην, ἀναφερομένην εἰς πᾶσαν περίπτωσιν, καθ' ἣν βλάπτεται ὁ μισθωτὸς κατὰ παράβασιν τοῦ νόμου ἢ τῆς συμβάσεως (πρβλ. περιπτώσεις ἐν ΕΕΔ 8, σελ. 229), ὡς ὅταν μειοῦνται αἱ ἀποδοχαί του (Α.Π. 306|1934 Θ. ΜΕ' 817, Ε.Α. 157|1934 ΕΕΝ α' 211) ἢ βλάπτεται οὕτος ἠθικῶς (Α.Π. 507|38, ΕΕΝ 8, σ. 165, Α. Π. 204|1938 ΜΘ' 650, ΕΕΔ 7, σ.

80) καὶ ἡτις μεταβολή, εἰ καὶ δὲν γίνεται διὰ δηλώσεως τοῦ ἐργοδότου, ἐν τούτοις κατὰ πλάσμα θεωρεῖται ὡς δυνάμει αὐτῆς χωροῦσα, χωρὶς νὰ ἐρευνᾶται ἡ πρόθεσις τοῦ ἐργοδότου (*Σακελλαροπούλος*, ΕΕΔ 8, 135) ἰσοδυναμεῖ πρὸς καταγγελίαν. Ἡ περὶ αὐτῆς πρᾶξις δὲν εἶναι ἄκυρος, ἀλλὰ παρέχει εἰς τὸν ὑπάλληλον (καὶ τὸν ἐργάτην ἀκόμη διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ λόγου, Π. Α. 4775|1948 ΕΕΔ 7, σ. 722) τὸ δικαίωμα νὰ θεωρήσῃ αὐτὴν ὡς ἀπόλυσιν, ἀπόσχῃ τῆς συμβάσεως καὶ ζητήσῃ παρὰ τοῦ ἐργοδότου τὴν καταβολὴν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ν. 2112 ἀποζημιώσεως ὑπὸ τὴν ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν, ὅτι ἀπέχει τῆς ἐργασίας (Α. Π. 149|1948 ΕΕΔ 7, 390, contra Α.Π. 180|1941 ΕΕΔ 1, σ. 106), μόνον δὲ ἂν ἡ μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως συνδέηται μὲ τὴν τήρησιν ὡρισμένων προϋποθέσεων τοῦ νόμου, οἷαι τῶν 118|1945 (ἤδη ν. δ. 1255|49), 244|1946 ἢ ἀντιτίθηται εἰς κανονιστικοὺς ὅρους, τότε ἡ μεταβολή, ἐπέχουσα θέσιν καταγγελίας, εἶναι ἄκυρος, δίδουσα τὸ δικαίωμα εἰς ἀπόληψιν τοῦ μισθοῦ (Π. Α. 812|1949 ΕΕΔ 8, σ. 229), Ἐτέρωθεν ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως, οὖσα δικαίωμα διαπλαστικόν, ἀφοῦ δι' αὐτῆς, οὗσης μονομεροῦς πράξεως, καταργεῖται ἀλλότριον δικαίωμα (*Μπαλῆ* Γ.Α. § 28), ὑπόκειται καὶ αὐτὴ ἐν τῇ ἀνασκήσει της εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Α. Κ. (Α.Π. 34|47 ΕΕΔ 5|245, 305|48, 7|513, 287|48, 7|552, *Σακελλαροπούλος* 7, 305), μὴ οὖσα πλέον, ὡς σχεδὸν ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ Ρ. Δ. (*Μπαλῆ* Ε. ά. § 166) ἀνεξέλεγκτος, ὑποκειμένη εἰς ὡρισμένα καὶ αὐτεπαγγέλτως λαμβανόμενα ὑπ' ὄψιν ἀντικειμενικὰ κριτήρια, καθ' ἃ ἐπιτρέπεται μὲν ἡ ἄσκησις παντὸς δικαιώματος καὶ συνεπῶς καὶ τοῦ τοιούτου τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως, ὅπως αὕτη μὴ ἐξέρχηται τῶν ὁρίων τῶν ἐπιβαλλομένων ὑπὸ τῆς καλῆς πίστεως, τῶν χρηστῶν ἠθῶν καὶ τοῦ κοινωνικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος (*Μπαλῆ* Γ.Α. §§ 92, 166 ἐν τέλει, Ε.Α. 1492|48 ΕΕΝ ΙΕ' 409, πρβλ. ὅμως καὶ Α.Π. 92|48 ΕΕΝ ΙΕ' 218, Α.Π. 136|48 ΕΕΝ ΙΕ' 474).

Τὰ προεκτεθέντα συνεπῶς ἐν προκειμένῳ καὶ πρωτίστως ἐρευνητέα συνίστανται εἰς τὸ ἂν: 1) ὀφείλεται βλαπτικὴ μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως, 2) ἂν, ἀνεξαρτήτως αὐτῆς, ὀφείλεται περίπτωσις ἀσκήσεως δικαιώματος καταχρηστικῶς γενομένη καὶ 3) ἂν ἐν ἑκατέρᾳ τῶν ὡς ἄνω δύο περιπτώσεων οὐσῶν τῇ καταγγελίᾳ, ἔδει νὰ τηρηθῶσι καὶ πρόσθετοι ἄλλαι διατυπώσεις, ὡς ἐν προκειμένῳ τοῦ ν. δ. 1255|1949.

Δὲν ἀπελείχθη, κατὰ τὴν κρίσιν μας, οἱαδήποτε ἐνέργεια τοῦ ἐναγομένου, τὰ μὲν βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, ἤτοι κατὰ παράβασιν τοῦ νόμου ἢ τῆς συμβάσεως γενομένην, τὸ δὲ καταχρηστικὴν ἄσκησιν δικαιώματος ἀποτελοῦσα. Οὕτω ἀποδεικνύεται, ὅτι ὁ ἐναγόμενος κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀπεργίας, ἂν τῷ συμφέροντι του, ὅπως θέσῃ ἐν ἐπαναλειτουργίᾳ τὴν ἐφημερίδα του, προσέλαβε 3 ἐργάτας καὶ 1 λινοτύπην, οὓς ἐξηκολούθησε νὰ ἔχῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν πιεστηρίων του καὶ μετὰ τὴν λῆξιν αὐτῆς καὶ τὴν ἐπάνοδον τῶν ἀπεργῶν, ἐν οἷς καὶ τοῦ ἐνάγοντος, πλὴν ἡ τοιαύτη πρόσληψις καὶ ἡ διατήρησις προσωπικοῦ κατ' οὐδεμίαν διάταξιν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς μὴ ἐπιτρεπομένη.

Ἀληθὲς ἡ ἀπεργία, ὡς ἡ ἔννοια αὐτῆς διεμορφώθη ὑπὸ τὸν τύπον τῆς ὠργανωμένης ἀρνήσεως τοῦ ἐργαζομένου, ὅπως ἐκπληρώσῃ τὰς ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπορρεούσας ὑποχρεώσεις του, ἐμφανίζεται μὲν ὡς δικαίωμα τοῦ ἐργαζομένου, ὅπως διὰ τῆς προσωρινῆς ἀναστολῆς ὧν ἔχει ἀναλάβει ἔναντι τοῦ ἐργοδότου ὑποχρεώσεων, ἐξαναγκάσῃ τοῦτον «εἰς τὴν ἀποδοχὴν τῶν αἰτημάτων του πρὸς βελτίωσιν τῆς θέσεώς του (ἀπόφ. ἡμῶν Π. Τριμ. 117|1946 ΕΕΔ 6 σ. 147), πλὴν ἀντιστοίχως δημιουργεῖ καὶ ἄλλο δικαίωμα τοῦ ἐργοδότου, ὅπως ἀμυνόμενος προασπίσῃ τὰ συμφέροντά του, προσλαμβάνων καὶ ἄλλους ἐργάτας, κατ' ἐνέργειαν εἰς οὐδένα νόμον ἀντιτιθεμένην, εἰς τρόπον ὥστε ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιχειρήσει νὰ εἶναι δυνατὸν νὰ συνυπηρετοῦν καὶ ἄλλοι, νεωστί, συνεπείᾳ τῆς ἀπεργίας, προσληφθέντες συνάδελφοί των, ἀρκεῖ νὰ καταβάλληται καὶ εἰς τοὺς πρώτους (τοὺς παλαιοὺς), ὅ,τι ἀποτελεῖ τὴν νόμιμον ἀντιμισθίαν του. Ἀκριβῶς τοῦτ' αὐτὸ συνέβη καὶ ἐν προκειμένῳ, ἀνεξαρτήτως τῶν περὶ κτήσεως καὶ ἄλλης λινοτυπικῆς μηχανῆς παρὰ τοῦ ἐναγομένου ἐκτιθεμένων, ὅπερ ἀπετέλει ἐπίσης δικαίωμά του (Πρ. Θεσ|νίκης 143|1949 ΕΕΔ 8, σελ. 499), διαμεριζομένης οὕτω τῆς ἐργασίας μεταξὺ πλειόνων, εἰς τρόπον ὥστε τὸ δι' αὐτὴν ἄλλοτε ἐξ ὑπερωριῶν διατιθέμενον νὰ μερίζηται μετὰ ταῦτα μεταξὺ πλειοτέρων, λαμβάνοντος ἑκάστου τὸ ἀναλογοῦν, ὅπερ κατὰ φυσικὴν συνέπειαν θὰ ἦτο μικρότερον τοῦ ἄλλοτε καὶ πρὸ τῆς μεταβολῆς λαμβανομένου. Δὲν ὑπῆρξε συνεπῶς καταχρηστικὴ ἐκ μέρους τοῦ ἐναγομένου ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματός του, διὰ τῆς περικοπῆς παρανόμου ἄλλωστε παροχῆς, οἷον χαρακτῆρα φέρουν αἱ ὑπερωρίαι (ΕΕΔ 8, σ. 371, ἔνθα κρίσεις ὁμοῦ τὴν Π.Α. 1044|1949), ἀλλὰ καὶ τότε οὐχὶ παρ' αὐτοῦ, ἀλλὰ ἐξ ἀφορμῆς τοῦ μεταξὺ πλειοτέρων καταμερισμοῦ τῆς ἐργασίας.

Τέλος δὲ δὲν ἀποτελεῖ βλαπτικὴν μεταβολὴν ἡ κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος γενομένη, ἡ κατ' ἐπιταγὴν τοῦ ἄρθρου 6 § 1 τοῦ Α. Ν. 1092|1938 περὶ τρόπου ἀντικαταστάσεως τοῦ ὀνόματος τοῦ ἐνάγοντος ὡς διευθυντοῦ τοῦ τυπογραφείου τοῦ ἐναγομένου διὰ τοῦ Σ. Κ., διότι ἡ τοιαύτη ἀναγραφὴ δὲν ἀποτελεῖ τίτλον τιμητικόν, ἡ ἀπώλεια τοῦ ὁποίου νὰ συνεπάγηται ἠθικὴν μείωσιν, τοσοῦτο μᾶλλον, καθ' ὅσον ἐν προκειμένῳ, κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ἐπικαλουμένην καὶ προσαγομένην ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1950 δήλωσιν τοῦ ἐναγομένου, κατόπιν τῆς ὁποίας ἐλύθη ἐν Θεσσαλονίκῃ ἡ ἀπεργία, ὁ τελευταῖος ρητῶς ἐπεφύλαξεν εἰς ἑαυτὸν τὸ δικαίωμα τῆς ἀναλήψεως τῆς ἀρχικῆς ἐργασίας παρὰ τοῦ ἐν λόγῳ, ἐνῷ ὁ ἐνάγων διὰ τῆς ἐπὶ ἀρκετὰς μετὰ ταῦτα ἡμέρας (9-21 Μαρτίου 1950) παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του ὑπὸ τοιοῦτο καθεστὼς ἀνεγνώρισε τὴν τοιαύτην μεταβολήν, ἔστω καὶ ἂν ἀκόμη

ΑΣΤΙΚΟΣ ΚΩΔΙΞ ΚΑΙ ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Σπουδαῖος λόγος λύσεως συμβάσεως κατ' ἄρθρ. 672 Ἀστικοῦ Κώδικος

Συμβάσεις ἐξηρτημένης ἐργασίας ἀορίστου χρονικῆς διαρκείας.—Ἀζήμιος λύσις, κατ' ἄρθρ. 5 Ν. 2112|1920, εἰς περίπτωσιν μηνύσεως κατὰ μισθωτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν. —Ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 672 Α. Κ. ἐπὶ συμβάσεων συνομολογηθεισῶν πρὸ τοῦ Α.Κ.— Ἔννοια τακτικῶν ἀποδοχῶν μισθωτοῦ δι' ὑπολογισμὸν ἀποζημιώσεως Ν 2112.—Ἐπιτρεπτὸν καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ὑπὲρ τὰ ὅρια συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 2112|1920 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας δὲν ἐρευνᾶται ἡ ὑπαιτιότης τοῦ μισθωτοῦ. Μόνη περίπτωσις ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καθορίζεται ἡ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 2112, ἐπὶ ὑποβολῆς δηλαδὴ κατὰ τοῦ μισθωτοῦ μηνύσεως δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας του ἢ ἀπαγγελίας κατ' αὐτοῦ κατηγορίας δι' ἀδίκημα εἰς βαθμὸν τοὐλάχιστον πλημμελήματος (ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅμως ὅτι ἡ ἀξιόποινος πρᾶξις ἔχει σχέσιν μὲ τὴν ἐργασίαν τοῦ ἐργαζομένου καὶ ἐπηρεάζει τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τῆς ἐπιχειρήσεως, βλέπε *Α. Λεξεράπουλον*, Θέμ. ΝΒ' σελ. 461, *Ι. Καποδίστριαν*, Ἐφ. Ἐργ. Δικ. § 417, καὶ πρόχειρος Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 6231|1946, ΕΕΔ 5, 501).

Ἀντιθέτως πρὸς τὸ ἀρχικὸν σχέδιον τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 2112|1920, τὸ ὁποῖον εἶχε διατυπωθῆ ὡς ἑξῆς: «Ὁ τε ὑπάλληλος καὶ ὁ ἐργοδότης δύνανται νὰ καταγγείλουν ὁποτεδήποτε τὴν σύμβασιν, ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας τινός, λόγῳ εὐλόγου καὶ δεδικαιολογημένης αἰτίας, καθιστώσης ἀδύνατον τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως, οἷον ἀξιοποίνου πράξεως, σκοπίμου παραμελήσεως τῶν καθηκόντων. Πρὸ τῆς ἀπολύσεως ὑπαλλήλου δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν ὁ ἐργοδότης ὀφείλει νὰ ὑποβάλῃ τὴν οἰκείαν μήνυσιν, τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. 2112, κατὰ τὴν ψηφισθεῖσαν του, διεσκευάσθη οὕτω, ὥστε νὰ ἀπαλλάσσῃ τὸν ἐργοδότην τῆς τηρήσεως τοῦ Ν. 2112 μόνον καὶ ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν περίπτωσιν μηνύσεως κατὰ τοῦ μισθωτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν ἢ ἀπαγγελίας κατ' αὐτοῦ κατηγορίας δι' ἀδίκημα, εἰς βαθμὸν τοὐλάχιστον πλημμελήματος.

Ἀλλὰ καὶ πάλιν, ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς ἀπαλλαγῇ τῆς κατηγορίας διὰ βουλεύματος ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως, δικαιοῦται τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112.

Ἐπεχειρήθη δηλαδὴ διὰ τοῦ σχεδίου τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 2112 νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὸν Ν. 2112 ἡ καταγγελία τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου ex justa causa ac probabili causa «ἕνεκα δικαίας καὶ ἐπιδοκιμαστικῆς αἰτίας», ἀλλὰ προφανῶς, διότι ἐκρίθη, ὅτι οὕτω θὰ διευρύνετο ὁ σκοπὸς τοῦ Ν. 2112|1920, συνιστάμενος εἰς τὴν ἐξασφάλισιν μιᾶς λογικῆς προθεσμίας, ἵνα ἐξεύρῃ ὁ ἀπολυόμενος νέαν ἐργασίαν, ἀπηλείφθη ἡ σχεδιασθεῖσα διάταξις περὶ εὐλόγου αἰτίας λύσεως τῆς συμβάσεως καὶ περιορίσθη ὁ νόμος μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀξιοποίνου πράξεως.

Ἐντεῦθεν εἶναι σαφῶς δεδομένη ἡ νομοθετικὴ θέλησις. Ἐπήλθεν ὅμως τὸ ἄρθρ. 672 Α.Κ., κατὰ τὸ ὁποῖον ἑκάτερον τῶν μερῶν δικαιοῦται κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν διὰ σπουδαῖον λόγον, ὁποτεδήποτε, ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας. Διὰ συμφωνίας δὲν δύναται νὰ ἀποκλεισθῇ τὸ δικαίωμα τοῦτο.

Εἶναι ἀναντίρρητον, ὅτι τὸ ἄρθρον 672 Α. Κ. ἀφορᾷ εἰς συμβάσεις ἀορίστου καὶ ὡρισμένου χρόνου, ἀφοῦ εἶναι οὕτω γενικῶς καὶ ἀδιαστίκτως διατετυπωμένον (οὕτω καὶ *Κ. Κανελλῆς*, Ἔνοχ. Εἰδικὸν Μέρος, Τόμος Α', σελ. 360, *Π. Ζέπος*, Ἔνοχ. Δίκαιον, Β' Μέρος Εἰδικόν, Τεῦχος 3ον, σελ. 380).

Ἀλλὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο δὲν ἐφαρμόζεται διὰ τὰς συμβάσεις ἀορίστου διαρκείας διὰ τὸν ἑξῆς λόγον:

Κατὰ τὸ ἄρθρον 38 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου τοῦ Α. Κ. 2783|1941 διετηρήθη ἐν ἰσχύϊ, μεταξὺ τῶν ἄλλων, καὶ μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Α. Κ. ὁ Ν. 2112 καὶ ἡ διατήρησις αὐτοῦ ἐν ἰσχύϊ ἔχει προφανῶς τὴν σαφῆ καὶ ἀνεκδεκτον, καθ' ἡμᾶς, ἄλλης ἑρμηνείας ἔννοιαν, ὅτι θὰ ἰσχύσῃ ἀποκλειστικῶς ὁ Ν. 2112|1920, ὡς ἔχει καὶ εἰς ὅλην ἔκτασιν ἔχει (περὶ τῆς σχέσεως τοῦ Α. Κ. πρὸς τὴν ἐργατικὴν νομοθεσίαν βλέπε πρόχειρος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1768|1950, εἰσηγητὴς *Π. Περράκης*, ΕΕΔ 9, 832 καὶ ἐκεῖ ἐν ΕΕΔ 9, 831, ΕΕΔ 9, 801, ΕΕΔ 9, 816 σημειώσεις μας, ἔνθα σχετικαὶ παραπομπαί).

Ἐφ' ὅσον, ὁμοίως, ὑπάρχει ἐκπεφρασμένη σαφῶς ἡ νομοθετικὴ θέλησις νὰ μὴ ἐρευνᾶται διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 2112 ἡ αἰτία λύσεως τῆς συμβάσεως, δὲν δυνάμεθα νὰ εἰπωμεν, ὅτι τὸ ἄρθρ. 672 Α. Κ. συμπληροῖ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 2112 (οὕτω *Κ. Κανελλῆς*, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 368) καὶ οὔτε ὅτι ἐπὶ τῶν συμβάσεων ἐξηρτημένης ἐργασίας ἀορίστου διαρκείας θὰ ἔχουν πάντως καὶ κατ' ἀρχὴν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 672 Α. Κ., διότι αὗται κατ' οὐσίαν ὑπερκαλύπτουν τὰς διατηρηθείσας εἰδικὰς διατάξεις, λ. χ. τοῦ ἄρθρου 5 § 1 Ν. 2112.

ἤθελε θεωρηθῆ αὕτη ὡς βλαπτική (Α. Π. 149|48, ΕΕΔ 7, 390).

Κατ' ἀκολουθίαν ὅθεν τῶν ἀνωτέρω παρέλκει πλέον ἡ ἔρευνα τοῦ ζητήματος περὶ τῆς ἐφαρμογῆς ἢ μὴ τοῦ Ν. 118|45, ἤδη δὲ τοῦ Ν. Δ. 1253|1945, περὶ οὗ, ἄλλως τε, ἀρνητικὴ προσήκει λύσις (Π. Α. 1606|49, ΕΕΔ 8, 327, Π. Θ. 99|49, ΕΕΔ 8, 501), ἀπορριπτομένης οὕτω τῆς ἀγωγῆς.

μέτινες οὕτω διατηροῦν ἐνδεικτικὴν σημασίαν ὡς κοσμοῦσαι λόγου» ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἄρθρου 672 Α. Κ. (οὕτω *Π. Ζέπος*, ἔνθ' ἀνωτ. σ. 382).

Κατὰ τὴν ἐπὶ τοῦ Προσχεδίου Μισθώσεως Ἐργασίας αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ εἰσηγητοῦ (*Κ. Τριανταφυλλοπούλου*, ΕΕΔ 9, 468) «ἡ κοινωνικὴ λεγομένη νομοθεσία δὲν θίγεται ὑπὸ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ὅστις, ὡς νόμος γενικός, θέλει ἔχει ἐπικουρικὴν ἰσχύν. Ἐν τούτοις ὅπου γεννῶνται ἀμφιβολίαι περὶ τῆς σχέσεως τῶν νέων τοῦ Α. Κ. ὁρισμῶν πρὸς τὴν νομοθεσίαν ἐκείνην, θέλει ληφθῆ πρόνοια διὰ τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου νὰ ρυθμισθῆ σαφῶς ἡ σχέσις αὐτῆς».

Σαφῶς λοιπὸν ἐρρυθμίσθη διὰ τοῦ ἄρθρου 38 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου 2783|1941 ἡ σχέσις τοῦ Ν. 2112 πρὸς τὰ ἄρθρα 672 Α. Κ.

Ἀλλὰ καὶ δι' ἄλλον λόγον ὁπωσδήποτε εἶναι ἀσυνδύαστον τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. 2112 πρὸς τὸ ἄρθρ. 672 Α. Κ.

Ἡ παράβασις τοῦ Ν. 2112|1920 ἄγει εἰς ἀπώλειαν μίσθιον καὶ' ἀποκοπὴν ἐκ τοῦ νόμου τούτου δριζομένην (ἐπιφυλασσεται ἡ διὰ μὴ ἐτησιον τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἀκυρότης ἀπολύσεως).

Ἡ παράβασις ὅμως τοῦ ἄρθρου 672 Α.Κ., ἡ ἔλλειψις δηλαδὴ «σπουδαίου λόγου», ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα νὰ περιέρχεται ὁ ἐργοδότης εἰς mora accipiendi, συνεπῶς νὰ ὀφείλῃ μισθὸν μέχρι λήξεως τῆς μισθωτικῆς σχέσεως, ἤτις λήξις, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ὁρίστου μισθώσεως, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπέλθῃ ἄνευ προηγουμένης καταγγελίας (*Τριανταφυλλόπουλος*, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 472).

Πῶς ἑπομένως, εἶναι δυνατὸν νὰ συμβιβασθῇ ἡ παράλληλος ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρου 5 Ν. 2112 καὶ τοῦ ἄρθρ. 672 Α. Κ.;

Τέλος, καὶ ἂν ἦτο πραγματικὴ ἀμφίβολον στερεότητος ἡ σημειουμένη ἄποψις, αὕτη καθίσταται στερρά, ἐκ τῶν ἑξῆς συλλογισμῶν:

Ὁ Ἀστικὸς Κῶδιξ ἀποκατεστάθη διὰ τοῦ ἀπὸ 7|10 Μαΐου 1946 Ν. Δ. τοῦ Ν. Δ. 6|11 Μαΐου 1946 καθωρίσθη σαφῶς μόνη περίπτωσις ἀπαλλαγῆς τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἄρθρου 5 Ν. 118|1945 διὰ τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ἡ τοῦ ἄρθρου 5 Ν. 2112|1920.

Ἠγνόει τοιχα ὁ Νομοθέτης τοῦ μεταγενεστέρου νομοθετήματος, ὅτι τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Ν. 2112 συνεπληροῦτο μὲ τὸ ἄρθρον 672 Α. Κ. καὶ περιορίσθη νὰ ρυθμίσῃ μόνον τὴν περίπτωσιν τῆς ἀξιοποίνου πράξεως τοῦ ἄρθρ. 5 Ν. 2112;

Τὸ Πρωτοδικεῖον Σερρῶν διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεώς του δὲν ἐδέχθη τὸ ἀνεφαρμόστον γενικῶς τοῦ ἄρθρου 672 Α. Κ. ἐπὶ συμβάσεων ὁρίστου διαρκείας καὶ δὲν ἐφαρμόζει τοῦτο δι' ἄλλους λόγους, ὁ κυριώτερος τῶν ὁποίων εἶναι, ὅτι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐν προκειμένῳ, συνεφθίσεις πρὸ τοῦ Α.Κ., διείπετο ὑπὸ τοῦ δικαίου, ὑπὸ τὸ ὁποῖον συνήφθη ἡ σύμβασις ἐργασίας (πρβλ. *Α. Δεντζερόπουλον*, ΕΕΔ 6, 296).

Πρωτοδικείου Σερρῶν 97|1951

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Χ. Κομοτούρος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Δ. Μάμαλης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Καλπάκτσης, Δ. Παπαηλιού

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ὁ ἐνάγων καὶ νῦν ἐφεσίβλητος ἐκθέτει, ὅτι προσελήφθη παρὰ τῆς ἐκκαλούσης διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὁρίστου χρόνου ἀπὸ τῆς 15 Λυγούστου 1941, ὡς ὁδηγὸς τοῦ φορτηγοῦ τῆς αὐτοκινήτου καὶ εἰργάσθη παρ' αὐτῇ συνεχῶς μέχρι τῆς 2-11-1950, ὅτε ἀπελύθη ἀπροκλήτως. Οὕτως ἔχουσα καὶ διώκουσα τὴν καταψήφισιν τῆς ἐκ τοῦ Ν. 2112 ἀποζημιώσεως, ἀνερχομένης εἰς δραχμὰς 5.501.000, ἤτοι ἰσοδυνάμου πέντε μηνῶν, βάσει τοῦ χρόνου τῆς ὑπηρεσίας του, καὶ ταῦ μισθοῦ τοῦ τελευταίου πρὸ τῆς ἀπολύσεώς του μηνός, τυγχάνει κόμμως, ἐρειδομένη ἐπὶ τοῦ προπαρατεθέντος νόμου καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου πρώτος λόγος ἐφέσεως ἀπορριπτέος.

Τὰ ἀκόλουθα, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ἐβεβαιώθησαν, ἤτοι ὁ ἐνάγων καὶ νῦν ἐφεσίβλητος προσελήφθη παρὰ τῆς ἐκκαλούσης διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὁρίστου χρόνου ἀπὸ τῆς 15-11-1941 καὶ εἰργάσθη παρ' αὐτῇ ἐκτοτε ευσυνειδήτως, ὡς σωφέρ τῶν φορτηγῶν αὐτῆς αὐτοκινήτων, μεταφέρων λιγνίτην ἐκ τῶν λιγνιτωρυχείων της ἢ τῶν ἀποθηκῶν εἰς διάφορα μέρη, κατ' ἐντολήν της μέχρι καὶ 30-10-1950, ὅτε, ἐπανερχόμενος ἐκ τοῦ χωρίου Χρυσοῦ, ἔνθα εἶχε μεταβῇ μεταφέρων διὰ τοῦ αὐτοκινήτου του λιγνίτην εἰς πελάτην τῆς ἐκκαλούσης ἐπιχειρήσεως, ἐρρίφθη κατὰ τὸ ἑσπέρας ἐκεῖνο ἐξ ἀπροσεξίας του μετὰ τοῦ φορτηγοῦ αὐτοκινήτου, ὅπερ ὁδήγει, ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ κιγκλιδώματος τῆς γεφύρας τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Σερρῶν καὶ ἐκεῖθεν, παρασύρας καὶ τοῦτο, κατέπεσεν ἐντὸς τῆς κοίτης τοῦ κατωθι διερχομένου ποταμοῦ, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν βλάβην τοῦ αὐτοκινήτου καὶ τὸν τραυματισμόν του ἰδίου. Μετὰ τὸ ἀτυχὲς τοῦτο γεγονὸς καὶ δὴ μετὰ διήμερον μεταβὰς εἰς τὰ γραφεῖα τῆς ἐκκαλούσης ἐπιχειρήσεως, διὰ νὰ ἀναλάβῃ ἐκ νέου ἐργασίαν, ἐπληροφορήθη τὴν ἀπόλυσίν του, τῆς ἐκκαλούσης ἰσχυριζομένης ὅτι πρόκειται περὶ ἀζημίου δι' αὐτὴν καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, κατ' ἄρθρον 5 ν. 2112 καὶ ἄρθρ. 672 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ νόμου 2112, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ ν. 4558|1930, ὁ ἐργοδότης δύναται νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας τινός, ἐὰν ἐναντίον τοῦ ὑπαλλήλου ὑπεβλήθη μήνυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς ὑπηρεσίας του ἢ ἀπηγγέλθη κατ' αὐτοῦ κατηγορία δι' ἀδίκημα ἐν γένει φέρον χαρακτῆρα τοὐλάχιστον πλημμελήματος. Ἐφ' ὅσον ὅθεν ἐκ τῶν προσαγομένων ἀποδεικτικῶν στοιχείων δὲν βεβαιοῦται, ὅτι ὑπεβλήθη κατὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου μήνυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς ὑπηρεσίας του, δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ ἀζημίου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, κατὰ τὸ ἄνω ἄρθρον 5 ν.

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

ΕΥΘΥΝΗ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ ΕΠΙ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

Προϋποθέσεις άπαλλαγής έργοδότου άποζημιώσεως Ν. 551 μετά τάς Κοινών. Ασφαλίσεις

Αύτοδικαία έκ τού Ν. 6298|1934 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων» υπαγωγή μισθωτών είς άσφάλισιν Κοινωνικών Ασφαλίσεων.—Επομένως και εις περίπτωσιν μή έγγραφής τού παθόντος έξ εργατικού ατυχήματος μισθωτού είς τά μητρώα Κοινων. Ασφαλίσεων άπαλλάσσεται ο έργοδότης, πλην ύπάρξεως δόλου, τής έκ τού Ν. 551 αποζημιώσεως

Σημαντική είς ενδιαφέρον ή νεωτάτη αύτη άπόφασις τού Πρωτοδικείου Αθηνών, ώς εφεξής.

Κατά τό άρθρον 60 § 1 τού Ν. 6298|1934 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων» είς περίπτωσιν άνικανότητος πρός εργασίαν ή θανάτου, οφειλομένου εις άτύχημα εκ βίαιου συμβάντος, επελθόντος έν τή έκτελέσει τής εργασίας ή έξ αφορμής αύτής, έάν ο παθών έχη υπαχθή είς την άσφάλισιν και ώς εκ τούτου δικαιούται ο ίδιος ή τά εν άρθρω 85 αναφερόμενα πρόσωπα τών παροχών τού παρόντος νόμου, ο υίκείος εργοδότης απαλλάσσεται τής εκ τών διατάξεων τού β.δ. τής 25 Ιουλίου 1920 «περί κωδικοποιήσεως τών νόμων περί ευθύνης πρός αποζημίωσιν τών εξ ατυχήματος εν τη εργασία παθόντων εργατών ή υπαλλήλων» υποχρεώσεως προς καταβολήν τής υπ' αύτών προβλεπομένης αποζημιώσεως και εξόδων νοσηλείας και κηδείας.

'Αλλ' ώς πρός την έννοιαν τού όρου «ο παθών έχει υπαχθή είς την άσφάλισιν...» προεκύψαν διχογνωμίαι εν τη δικαστηριακή πράξει (βλέπε ΕΕΔ 10, 66). Ούτω δικαστικαί τινες αποφάσεις (βλέπε ΕΕΔ 10, 68 επ.) ήρμήνευσαν τον όρον τούτον ώς εννοούντα νά εχη πράγματι, 2112, μή τηρήσασα δέ ή έκκαλουμένη διά την άπόλυσίν του τας διατυπώσεις τού άρθρου 1 ν. 2112, οφείλει την εκ τού νόμου τούτου αποζημίωσιν. Τό άρθρον 672 § 1 τού Α. Κ., καθ' ο εκάτερον τών μερών δικαιούται κατά πάσαν περίπτωσιν νά καταγγείλη την σύμβασιν διά σπουδαίον λόγον, οποτεδήποτε, άνευ τηρήσεως προθεσμίας, δέν έχει αναδρομικήν εφαρμογήν επί τής επιδίκου σχέσεως εργασίας, άτε ταύτης συναφθείσης κατ' έτος 1941 (άρθρ. 38 Εισαγ. Α. Κ. νόμου), άλλα και επί τή αντιθέτω εκδοχή δέν εβεβαιώθη εκ τής διαδικασίας σπουδαίος τις λόγος κατά την έννοιαν τής άνω διατάξεως, παρέχων τή εκκαλούση δικαίωμα άζημίου καταγγελίας τής συμβάσεως. Απορριφθέν όθεν ή εκκαλουμένη τους ισχυρισμούς αύτους ορθώς έκρινε και απορριπτέοι τυγχάνουσιν οι σχετικοί λόγοι εφέσεως.

Κατά τό άρθρ. 1 § 3 τού ν. 2112, διά νά απολυθή ιδιωτικός υπάλληλος, όστις προσελήφθη επί χρόνω μή ωρισμένω εφ' όσον ούτος διηρκέσεν υπέρ τους δύο μήνας, δέν δύναται νά λάβη χώραν άνευ εγγράφου καταγγελίας τής υπαλληλικής συμβάσεως κατά τους εν αύτω διαγραφομένους όρους, ειδικώτερον δέ διά τους συμπληρώσαντας δεκαετή υπηρεσίαν, ως εν προκειμένω, δέον κατά την § 5 τού αύτού άρθρου νά γίνη πέντε μήνας πρό τής απολύσεως, κατά δέ τό άρθρον 3 εργοδότης, παραμελών την κατά τά ανωτέρω υποχρέωσιν καταγγελίας τής υπαλληλικής συμβάσεως, οφείλει νά καταβάλη εις τον απολυόμενον υπάλληλον αποζημίωσιν ίσην πρός τό σύνολον τών τακτικών αύτού αποδοχών, άς θά έλάμβανε κατά τον χρόνον, πρό τού οποίου έδει νά γίνη ή καταγγελία, πλην άν έκ τής συμβάσεως ή έθίμου οφείλεται μεγαλυτέρα. Ως τακτικαί δέ αποδοχαί υπαλλήλων θεωρούνται ο μισθός, ως και πάσα άλλη παροχή εφ' όσον δίδεται άντι μισθού, οία ή παροχή είς είδος, προμήθεια κλπ. Εν προκειμένω ως πρός τό μέγεθος τής αποζημιώσεως δέον αύτη νά υπολογισθή βάσει τού μισθού, όν ελάμβανεν ο εφεσίβλητος κατά τον τελευταίον πρό τής απολύσεως του μήνα, ήτοι τού υπό και τής εκκαλούσης ομολογημένου ποσού τών 1.100.000 και ούχι βάσει τής επικαλουμένης από 21.1.1949 υπ' αριθ. 2 συλλογικής συμβάσεως εργασίας τών οδηγών φορτηγών αύτοκινήτων, δι' ής καθορίζεται βασικός μισθός 990.000 μηνιαίως και διά τας επαρχίας κατά 15 ο|ο μικρότερος(*) (άρθρ. 11 συμβάσεως), διότι έκ τών διατάξεων τών εδαφ. 1 και 3 τού άρθρου 680 Α. Κ. σαφώς προκύπτει, ότι διά τών συλλογικών συμβάσεων εργασίας δύνανται νά καθορίζωνται οι όροι, υφ' ούς θά συνομολογώνται αι κατ' ίδιαν συμβάσεις εργασίας τών εις ταύτας υποβαλλομένων ενώσεων ή ατόμων και ότι (§ 3) οι πρός την συλλογικήν σύμβασιν αντιτιθέμενοι όροι τών κατ' ίδιαν συμβάσεων, εφ' όσον είναι εύνοϊκώτεροι διά τον εκμισθωτήν, επικρατούσι τών της συλλογικής και είναι άκυροι μόνον εφ' όσον είναι δι' αύτον δυσμενέστεροι (Α.Π. 309|1950 Θ. ΞΑ' 634). Εφ' όσον όθεν ή άνω ατομική σύμβασις εργασίας περιέχει διά τον μισθωτόν ευνοϊκωτέρους όρους και διατάξεις, κατισχύει αύτη τής συλλογικής συμβάσεως και ο περί τού εναντίου τελευταίος λόγος τής εφέσεως ότι η αποζημίωσις δέν δύναται νά υπερβή τά διά τής άνω συλλογικής συμβάσεως όριον απορριπτέος τυγχάνει ως μή νόμιμος.

(*) *Σημ. ΕΕΔ:* Έχει καταργηθή ή μείωσις δι' υπ' αριθ. 25029|1949, ΕΕΔ 8, 566, υπουργ. αποφάσεως.

ὁ παθών ἐγγραφῇ εἰς τὰ μητρῶα τοῦ Ι.Κ.Α., νὰ ἔχῃ δηλαδὴ ἀσφαλιστικὸν βιβλιάριον, προϋπόθεσις, πρὸς τὴν ὁποίαν, κατὰ τὴν ὑπὸ τῶν ἀποφάσεων τούτων διδομένην ἔννοιαν εἰς τὸ ἄρθρ. 69 Ν. 6298|1934, συνδέεται ἡ ἀπαλλαγὴ τοῦ ἐργοδότου ἀπὸ τῆς ὑποχρεώσεως εἰς καταβολὴν ἀποζημιώσεως ἕνεκεν ἐργατικοῦ ἀτυχήματος.

Ἡ ἄποψις αὕτη ἐπεκρίθη—καὶ δικαίως—, ὡς μὴ ἀνηχοῦσα τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ νόμου, ὁ ὁποῖος ἐννοεῖ αὐτοδικαίως ἐπερχομένην τὴν εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν, ἀνεξαρτήτως ἐγγραφῆς τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὰ μητρῶα αὐτοῦ (βλέπε *Ι. Παλαιολόγου*, ΕΕΔ 3, 90, *Μ. Κυπραίου*, ΕΕΔ 9, 481, σημείωσις μας ἐν ΕΕΔ 9, 895, ἀντίθετος *Βεζανῆς*, Θ. ΝΑ' 201 ἑπ.).

Τὸ ὡς ἄνω ἐφετεῖον δικαίως Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν διὰ τῆς κατατεθείσης ἀποφάσεώς του δέχεται τὴν ἀντίθετον καὶ ὀρθὴν ἄποψιν, ὅτι, ἀφοῦ ἡ ἐκ τοῦ Ν. 6298|1934 ἀσφάλισις τοῦ μισθωτοῦ ἐπέρχεται αὐτοδικαίως καὶ ἀναγκαστικῶς, ἡ ἔννοια τῆς ὑπαγωγῆς αὐτοῦ εἰς τὴν ἀσφάλισιν δὲν εἶναι ταυτόσημος πρὸς τὴν ἐγγραφὴν τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὰ μητρῶα τοῦ Ι.Κ.Α.

Ἑπομένως, ἀρκεῖ μόνον τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ παθὼν εἶναι ἐκ τοῦ νόμου ἀσφαλισμένος, ἵνα προέλθῃ ὡς συνέπεια ἡ ἀπαλλαγὴ τοῦ ἐργοδότου ἀπὸ τῆς κατὰ τὸν Ν 551 ὑποχρεώσεως εἰς καταβολὴν ἀποζημιώσεως.

Ἐξομαλύνεται οὕτω τὸ κρατοῦν σύστημα δικαίως καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 118|1915 κατὰ τὸ Ν.Δ. 1805|1949, τὸ ὁποῖον, ἐξαιρῶν τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου τούτου ἐκ τοῦ ἂν ὁ μισθωτὸς εἶναι ἠσφαλισμένος εἰς τὸ Ι.Κ.Α. κατὰ τῆς ἀσθενείας, ἐννοεῖ ἀσφαλῶς τὸν ἀσφαλιστέον, τὸν ὑπαγόμενον ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν ἀσφάλισιν (πρβλ. καὶ Α.Π. 650|1950, εἰσηγητὴς *Γ. Σονμβουλάκης*, ΕΕΔ 10, 109).

Ἐννοεῖται, ἐν σχέσει πρὸς τὴν ὑποχρέωσιν ἀποζημιώσεως τοῦ παθόντος ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, ὅτι, ἂν ἀπαλλάσσεται, κατ' ἀρχήν, ὁ ἐργοδότης τῆς ὑποχρεώσεως ἐκ τοῦ Ν. 551, παραμένει ἡ ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου εὐθύνη αὐτοῦ εἰς περίπτωσιν δόλου του, ἀφαιρουμένου τοῦ ἀτυχήματος (βλέπε σχετικῶς Α.Π. 61|1951, εἰσηγητὴς *Ν. Πλεττάκας*, ΕΕΔ 10, 370 καὶ αὐτόθι σημείωσις μας).

Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 1673|1951

Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Ψιλόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ε. Ποταμίτης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Σπυρίδων, Χ. Ἰωάννου

Ἐκ τῶν ἄρθρων 69 § 4 καὶ 45 § 2 τοῦ νόμου 6298|1934 «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων» σαφῶς ἀποκύπτει ἀφ' ἑνὸς μέν, ὅτι εἰς περίπτωσιν ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν ἢ θανάτου, ὀφειλομένου εἰς ἀτύχημα ἐκ βιαίου συμβάντος, ἐπελθόντος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς, ἐὰν ὁ παθὼν ἔχῃ ὑπαχθῇ εἰς τὴν ἀσφάλισιν καὶ ὡς ἐκ τούτου δικαιοῦται οὗτος ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου τοῦ τὰ ἐν ἄρθρῳ 35 ἀναφερόμενα πρόσωπα τῶν παροχῶν τῶν ἀσφαλίσεων τοῦ προμνησθέντος νόμου, ὁ οἰκεῖος ἐργοδότης ἀπαλλάσσεται τῆς ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ Β. Δ. τῆς 20 Ἰουλίου|25 Αὐγούστου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων», ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν μεταγενεστέρως, ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν τῆς παρὰ τούτων προβλεπομένης ἀποζημιώσεως ἐξόδων νοσηλείας καὶ κηδείας καὶ ὅτι, ἐὰν διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως βεβαιοῦται, ὅτι τὸ ἀτύχημα ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς ὀφείλεται εἰς δόλον τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ προστηθέντος προσώπου, ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται, ὅπως καταβάλῃ εἰς μὲν τὸ Ι.Κ.Α. πᾶσαν τὴν δαπάνην ταύτου, προκληθεῖσαν ἐκ τῆς λόγῳ τοῦ ἀτυχήματος χορηγήσεως παροχῶν, εἰς δὲ τὸν παθόντα ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου αὐτοῦ εἰς τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 35 δικαιούμενα πρόσωπα τὴν διαφορὰν μεταξὺ τοῦ ποσοῦ τῆς κατὰ τὸ Ἀστικὸν Δίκαιον ἀνηκούσης αὐτοῖς ἀποζημιώσεως καὶ τοῦ ὁλικοῦ ποσοῦ τῶν κατὰ τὸν νόμον 6298|1934 χορηγητέων αὐτῷ παροχῶν. Ἐπὶ τούτοις, δοθέντος ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος (ἐνάγων) περιλαμβάνεται μεταξὺ τῶν προσώπων τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἀνωτέρω νόμου τῶν ὑπαχθέντων ὑποχρεωτικῶς εἰς ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α., ἧτις ἐπέρχεται αὐτοδικαίως ἐκ τοῦ νόμου, εὐθὺς ὡς ταῦτα ἀναλάβουν ἐργασίαν εἰς τινα τῶν ἐν ἄρθρῳ 5 ἀναφερομένων ἐργοδοτῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων περιλαμβάνονται καὶ αἱ διηθροδρομικαὶ ἐπιχειρήσεις, ἄνευ ἐγγραφῆς τούτων εἰς τὰ μητρῶα τῶν ἠσφαλισμένων τοῦ εἰρημένου Ἱδρύματος, ὡς τοῦτο συνάγεται καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 22 § 5 τοῦ νόμου 6298|1934, ὁρίζοντος ὅτι «ἡ παρὰ τοῦ ἐργοδότου μὴ καταβολὴ τῶν εἰσφορῶν δὲν συνεπάγεται διὰ τὸν ἠσφαλισμένον στέρησιν ἢ μείωσιν τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ ἐπὶ τῶν παροχῶν» καὶ ὅτι οὗτος δὲν περιλαμβάνεται μεταξὺ τῶν ἐξαιρέσεων τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ προμνησθέντος νόμου, ἕπεται, ὅτι ἡ διὰ τοῦ νόμου 551|1914 παρεχομένη ἐπὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων εἰς τοὺς ἐργαζομένους προστασία ἀντικατεστάθη διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 6298|1934 περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων εἰσαχθείσης εὐρυτέρας καὶ πέραν τῶν ἐργατικῶν ἀτυχημάτων ἐκτεινομένης ἀσφαλίσεως καὶ ἔναντι τῆς εἰς τοὺς ἐργοδότας ἐπιβαλλομένης ὑπ' αὐτοῦ, μείζονος δὲ τῆς τῶν ἐργαζομένων εἰσφορᾶς πρὸς πληρωμὴν τῶν ἐκ τοῦ νόμου τούτου ἀσφαλιστικῶν παροχῶν, ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τοῦ ἄρθρου 69 § 4 τοῦ νόμου τούτου ἀπηλλάγησαν οἱ ἐργοδόται τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 551|1914, ὡς ἐκδικοποιηθῇ ὁριζομένης ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν ἀποζημιώσεως καὶ ἐξόδων νοσηλείας καὶ κηδείας, ἐὰν ὁ παθὼν ἔχῃ ὑπαχθῇ εἰς τὴν ἀσφάλισιν καὶ δικαιοῦται αὐτὸς καὶ ἐν περιπτώσει θανάτου τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 35 πρόσωπα τῶν παροχῶν τοῦ νόμου 6298|1934, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τῆς ἀντιστοίχου πρὸς τὸ ἄρθρον 16 τοῦ νόμου 551|1914 διατάξεως τοῦ ἄρθρου 45 § 2 τοῦ νόμου 6298|1934 περιωρίσθη ἡ κατὰ τὸ κοινὸν ἀστικὸν δίκαιον εὐθύνη τοῦ ἐργοδότου μόνον εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ νόμου 551|1914, ἤτοι, ἐὰν τὸ ἀτύχημα ἐπῆλθεν ἐκ δόλου τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ ὑπ'

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΩΝ

ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΠΑΘΟΝΤΩΝ ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΩΝ

Άρμόδιον δικαστήριον πρὸς μεταρρύθμισιν δικαστικῆς ἀποφάσεως κατὰ Ν. 6439|1935

Ἵδρυσις ἀποκλειστικῆς δικαιοδοσίας διὰ τὴν ἀπονομὴν συντάξεων εἰς τοὺς ὑποστάντας δυστύχημα ἐκ βιαίου συμβάντος καὶ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας εἰς μεταλλεῖα εἰς πρῶτον βαθμὸν ὑπὸ διοικητικοῦ συμβουλίου Ταμείου Μεταλλευτῶν καὶ εἰς δεύτερον ὑπὸ τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν καθ' ὅλην τὴν Ἐπικράτειαν. — Ὑπαγωγὴ εἰς αὐτὴν δικαιοδοσίαν, κατ' ἀποκλεισμὸν Πρωτοδικείων, καὶ τῆς κατὰ Ν. 6439|1935 ἀναπροσαρμογῆς συντάξεως.

Ὡς εἶναι γνωστόν, διὰ τὴν ἀπονομὴν συντάξεως κατὰ τὸν Ν. ΒΩΜΑ' περὶ περιθάλψεως τῶν ἐν τοῖς μεταλλείοις παθόντων καὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν ἀποφασίζει εἰς πρῶτον βαθμὸν τὸ διοικητικὸν συμβούλιον τοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν καὶ εἰς δεύτερον τὸ Ἐφετεῖον Ἀθηνῶν.

Τὸ ἐνδιαφέρον τῆς κατωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ἡ ὁποία ἐπικυροῖ τὴν ὑπ' ἀριθ. 2137|1949 ἀπόφασιν τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν, ἔγκειται εἰς τὸ ὅτι δέχεται ἀποκλειστικῶς ἁρμόδιον τὸ Ἐφετεῖον Ἀθηνῶν καὶ διὰ τὴν κατὰ τὸν Ν. 6439|1935 «περὶ μεταρρυθμίσεως δικαστικῶν ἀποφάσεων καταδικαζουσῶν εἰς καταβολὴν περιοδικῶν παροχῶν κλπ.» ἀγωγήν, ἐπὶ λόγου ἀναιρέσεως, κατὰ τὸν ὁποῖον ὑποδολὴς δύναται νὰ συναχθῇ τοῦτο ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 6439|1935, αἵτινες καθιεροῦν «ἀγωγὴν» καὶ οὐχὶ αἴτησιν διὰ τὴν ἀναπροσαρμογὴν τῶν συντάξεων δυνάμει δικαστικῶν ἀποφάσεων.

Ἀρείου Πάγου 54|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Χ. Καλέλλης** Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Δ. Ἀργυράκης** Συνήγοροι οἱ κ.κ. Α. Καρακουλάκης, Ν. Σταματόπουλος

Κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 31 ἕως 35 τοῦ κωδικοποιηθέντος Ν. ΒΩΜΑ' «περὶ περιθάλψεως τῶν ἐν τοῖς μεταλλείοις παθόντων καὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν», ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὰς τῶν ἄρθρων 24 § 7 καὶ 38 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν, ἐγκριθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 13987 τοῦ 1940 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἥτις ἐξεδόθη κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν ἐκ τῶν ἄρθρων 59 τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου τῆς 11|12 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας» καὶ 13 τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 1607 τοῦ 1939 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων περὶ Ταμείου Μεταλλευτῶν», δυνάμει τοῦ ὁποίου τελευταίου ἄρθρου καὶ αἱ ὡς ἄνω διατάξεις τοῦ Καταστατικοῦ ἔχουσιν ἰσχὺν νόμου, διὰ τὴν ἀπονομὴν συντάξεων εἰς τοὺς ἐργάτας καὶ ὑπαλλήλους, τοὺς ὑποστάντας δυστύχημα ἐκ βιαίου συμβάντος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας αὐτῶν ἐν μεταλλείοις ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς, καθὼς ἐπίσης καὶ διὰ τὴν ἀπονομὴν ὁμοίας συντάξεως εἰς τοὺς κατὰ τὰ ἄρθρα 7 καὶ 8 τοῦ Νόμου ΒΩΜΑ' καὶ κατὰ τὰ ἄρθρα 31, 32, καὶ 33 τοῦ προμνημονευθέντος Καταστατικοῦ δικαιουμένους τοιαύτης συγγενεῖς τῶν εἰρημένων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων, ἱδρύθη εἰδικὴ μικτὴ ἀποκλειστικὴ δικαιοδοσία, ἀσκουμένη καθ' ὅλην τὴν Ἐπικράτειαν εἰς πρῶτον μὲν βαθμὸν ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν, εἰς δεύτερον δὲ βαθμὸν ὑπὸ τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν, ἀποκλειοθείσης ἀπολύτως ἐπὶ τῶν τοιούτων ὑποθέσεων τῆς δικαιοδοσίας ἁπάντων τῶν Πρωτοδικείων τοῦ Κράτους, καθὼς καὶ τῶν λοιπῶν Ἐφετείων, πλὴν τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν, Ἀφ' ἑτέρου ὁ Νόμος 6439 τῆς 29 Δεκεμβρίου 1934|3 Ἰανουαρίου 1935 «περὶ μεταρρυθμίσεως δικαστικῶν ἀποφάσεων, καταδικαζουσῶν εἰς καταβολὴν περιοδικῶν παροχῶν κλπ.», δι' οὗ ἐχορηγήθη εἰς τοὺς ὑπὲρ ὧν ἐπεδικάσθησαν περιοδικαὶ παροχαί, πηγάζουσαι ἐκ τοῦ νόμου, οἷαι καὶ αἱ προμνημονευθεῖσαι συντάξεις, ἀγωγὴ ἐπὶ μεταρρυθμίσει τῶν ἐπιδικασασῶν τὰς τοιαύτας παροχὰς δικαστικῶν ἀποφάσεων καὶ ἐπὶ ἀναπροσαρμογῇ τῶν ἐπιδικασθεισῶν περιοδικῶν παροχῶν ἕνεκεν οὐσιωδῶν μεταβολῶν τῶν συνθηκῶν, ὑπὸ τὰς ὁποίας ἐξεδόθη ἡ ἐπιδικάσασα ἀπόφασις, οὐδεμίαν περιέχει διάταξιν, καθορίζουσαν τὸ ἁρμόδιον καθ' ὅλην ἢ κατὰ τόπον δικαστήριον πρὸς ἐκδίκασιν τῶν τοιούτων μεταρρυθμιστικῶν ἀγωγῶν. Καὶ εἶναι μὲν ἐφαρμοστέαι, κατ' ἀρχήν, ἐν σιωπῇ τοῦ Νόμου 6439, αἱ κοιναὶ περὶ ἁρμοδιότητος διατάξεις διὰ

αὐτοῦ πρωτισθέντος, ρυθμιζομένης τῆς ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ σχέσεως μεταξὺ τοῦ δικαιούχου τῆς ἀποζημιώσεως, τοῦ ἐργοδότου καὶ τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ὡς εἰδικώτερον ἐν τῇ διατάξει ταύτῃ ἐκτιθέται (πρβλ. Α. Π. Ὁλομ. 435|1948, Θέμ. ΝΗ' 390 καὶ Χ. Οἰκονόμου, Δίκαιον Ἐργατικῶν Ἀτυχημάτων καὶ Ἐπαγγελματικῶν νόσων, σελὶς 807). Ἀκολούθως τούτοις ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, τὰ ἐναντία δεχθεῖσα καὶ ὑποχρεώσασα τοὺς ἐκκαλοῦντας σιδηροδρόμους νὰ καταβάλωσιν εἰς τὸν ἐφεσιβλητον (ἐνάγοντα), ὑπαγόμενον δῆμως, κατὰ τ' ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α., διὰ τὸ ἐπελθὸν εἰς αὐτὸν ἀτύχημα ἐκ βιαίου συμβάντος καὶ ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐργασίας τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ νόμου 551|1914, ὡς ἐκωδικοποιηθὴ διὰ τοῦ Β. Δ. τῆς 24 Ἰουλίου|5 Αὐγούστου 1920, ἡμαρτε καὶ μεταρρυθμιστέα καὶ ἐξαφανιστέα τυγχάνει, κατὰ τὸν περὶ τούτου βάσιμον πρῶτον λόγον τῆς κρινομένης ἐφέσεως.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΣΥΣΤΑΣΙΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ἱδρυτικὸς Νόμος καὶ μεταγενεστέρα σύνταξις καταστατικοῦ διὰ πολιτειακῆς πράξεως

Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Πετρελαιοειδῶν.— Κτῆσις νομικῆς προσωπικότητος ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως τοῦ ἱδρυτικοῦ αὐτοῦ διατάγματος.—Ἐνοχικὴ ἔκτοτε ἀξίωσις ἀπαιτήσεως πληρωμῆς τῶν πόρων τοῦ Ταμείου — Παρακράτησις ὑπὲρ αὐτοῦ εἰσφορῶν ἠσφαλισμένων ἐκ τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν αὐτῶν ἀπὸ χρόνου ἐκδόσεως κανονισμοῦ

Ἡ προηγηθεῖσα τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου ὑπ' ἀριθ. 292|1950 Α' Τμήματος (εἰσηγητὴς Σ. Μανωλεμιχάλης) ἔδεχθη τὰ ἀκόλουθα :

Κατὰ γενικὴν ἀρχὴν τοῦ Δημοσίου Δικαίου, ἐφ' οὗ διέπονται, ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς συστάσεως, τὰ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ἱδρύονται ταῦτα καὶ ἐντεῦθεν καθίστανται ὑποκείμενα δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων διὰ μόνης τῆς διατάξεως τοῦ νόμου, εἰς ἣν ὀφείλουν τὴν γένεσιν αὐτῶν, ἐφ' ὅσον ἄλλο τι δὲν ὁρίσθη, ἐὰν δὲ ἐξηγγέλθη ἐν τῷ ἱδρυτικῷ νόμῳ ἡ διὰ μεταγενεστέρας πολιτειακῆς πράξεως σύνταξις καταστατικοῦ ἢ κανονισμοῦ τοῦ νομικοῦ προσώπου, ὁ χρόνος κτήσεως τῆς νομικῆς προσωπικότητος συμπίπτει εἴτε πρὸς τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου, εἴτε πρὸς τὴν ἔναρξιν τῆς μεταγενεστέρας πολιτειακῆς πράξεως, ἀναλόγως, τῆς περὶ τούτου ρητῶς ἢ σιωπηρῶς ἐκφραθείσης βουλήσεως τοῦ Νομοθέτου.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀπὸ 31 Δεκεμβρίου 1943 ν. δ., ἐκδοθέντος εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ν. δ. 912|1942, ὁρίσθη, ὅτι «συνιστᾶται τὸ Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Πετρελαιοειδῶν» ὡς νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, ἀσκοῦν ἔχον τὴν ἀσφάλισιν τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἑταιριῶν πετρελαιοειδῶν, διοικούμενον ὑπὸ πενταμελοῦς διοικητικοῦ συμβουλίου καὶ διαθέτον ὡρισμένους πόρους, μεταξὺ τῶν ὁποίων καταλέγονται καὶ αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ πρώτου μηνὸς παντὸς προσώπου, προσλαμβανομένου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἐργοδοτῶν μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ διατάγματος τούτου, ἤτοι τὴν 7 Φεβρουαρίου 1943. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων καὶ ἰδίᾳ τῆς τοῦ ἄρθρου 3, ἐδάφ. γ, σαφῶς ἐξάγεται ἡ βουλησις τοῦ νομοθέτου, ὅπως τὸ ἀνωτέρω Ταμεῖον ἀποκτήσῃ νομικὴν προσωπικότητα ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ ἀνωτέρω διατάγματος, ἀφοῦ ρητῶς ἀνεγνωρίσθη εἰς τοῦτο ἐκτοτε τὸ δικαίωμα ἀπολήψεως τῶν πρώτων μισθῶν τῶν νεοπροσλαμβανομένων ὑπαλλήλων τῶν ἑταιριῶν πετρελαιοειδῶν, τοῦτεστι καὶ πρὸ ἀκόμη τῆς ἐγκρίσεως τοῦ προβλεπθέντος ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 6 καταστατικοῦ ἢ τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 κανονισμοῦ, οὐδαμῶς δὲ ἐξηρτήθη ἡ αὐτοτασις τοῦ ἀναιρεσείοντος ὡς νομικοῦ προσώπου ἐκ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ καταστατικοῦ τούτου, ὅπερ ἀναφέρεται ἐνθεν μὲν εἰς τὸν τρόπον διοικήσεως, ἐκπροσωπήσεως καὶ λειτουργίας τοῦ Ταμείου ἢ εἰς τὸν τρόπον εἰσπράξεως καὶ διαθέσεως τῶν πόρων αὐτοῦ, ἐνθεν δὲ εἰς τὰς προϋποθέσεις, ὑφ' ἃς γεννᾶται τὸ δικαίωμα τοῦ ἠσφαλισμένου εἰς τὴν ἐκδικασιν καὶ τῶν τοιούτων μεταρρυθμιστικῶν ἀγωγῶν, ἂν δὲν συνάγηται διάφορος λύσις ἐξ ἄλλων εἰδικῶν ὁρισμῶν, πλὴν ὅμως, ἐφ' ὅσον διὰ τὰς κατὰ τὸν Νόμον ΒΩΜΑ' αὐντάξεις ἀποκλεισθῇ ἀπολύτως, ὡς εἴρηται, δυνάμει τῶν προμνημονευθεισῶν εἰδικωτέρων διατάξεων, μὴ καταργηθεισῶν ἢ τροποποιηθεισῶν μέχρι σήμερον, ἡ δικαιοδοσία τῶν Πρωτοδικείων ἐν τῇ κυρίᾳ δίκῃ περὶ ἀπονομῆς τῆς συντάξεως, ὁ ἀποκλεισμὸς οὗτος ἐφαρμογὴν ἔχει καὶ εἰς τὴν ἀνακόψασαν ἐξ ἐκείνης τῆς δίκης παρεπομένην μεταγενεστέραν δίκην περὶ ἀναπροσαρμογῆς τῆς συντάξεως κατὰ τὸν Νόμον 6439 τοῦ 1935, ἀφοῦ κατὰ τὰς ρητὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου τούτου διώκεται ἐν τῇ παρεπομένῃ δίκῃ ἡ μεταρρύθμισις τῆς ἐν τῇ κυρίᾳ δίκῃ ἐκδοθείσης ἀποφάσεως, δι' ἣν μεταρρύθμισιν δὲν θὰ ἦτο εὔλογον, ἐν σιωπῇ τοῦ εἰσαγαγόντος τὴν μεταρρυθμιστικὴν διαδικασίαν νόμου, νὰ θεωρηθῇ ὡς κεκτημένον δικαιοδοσίαν πρὸς ἀποφάσεων καὶ ἐκδοσιν μεταρρυθμιστικῆς ἀποφάσεως τὸ δικαστήριον, ὅτινι ἀπεκλείσθη ἀπολύτως ἡ διὰ τὴν κυρίαν δίκην δικαιοδοσία καὶ ἡ ἀναμιξις κατὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς μεταρρυθμιστέας ἀποφάσεως.

Μετὰ ταῦτα τὸ δικάσαν Ἐφετεῖον Ἀθηνῶν, ἀπορρίψαν διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως του τὴν ἔφεσιν τῶν ἀναιρεσειουσῶν καὶ ἐπικυρώσαν τὴν ὑπ' αὐτῶν ἐκκληθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, δι' ἧς τοῦτο ἐκήρυξεν ἑαυτὸ ἀναρμόδιον πρὸς ἐκδίκασιν μεταρρυθμιστικῆς κατὰ τὸν νόμον 6439|1935 ἀγωγῆς τῶν ἀναιρεσειουσῶν, διωκούσης τὴν μεταρρύθμισιν ἀποφάσεως, δι' ἧς ἀπενεμήθη ταῖς ἀναιρεσειούσαις σύνταξις κατὰ τὰς διατάξεις καὶ τὴν διαδικασίαν τοῦ Νόμου ΒΩΜΑ', ἧτις ἀγωγὴ εἰσήχθη κατὰ τὰ ἐκτεθέντα εἰς δικαστήριον στερούμενον δικαιοδοσίας πρὸς ἐκδίκασιν αὐτῆς, οὐδόλως ἀπέπεσεν εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 807 παρ. 4 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας προβλεπομένην παράβασιν, ἀπορριπτέος δὲ ὡς ἀβάσιμος ὁ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζων μοναδικὸς λόγος ἀναιρέσεως, ὅτι τὸ δικαστήριον ἐσφαλμένως καὶ παρὰ τὸν νόμον ἐκήρυξε τὴν τοιαύτην ἀναρμοδιότητα.

αμένου προς επιδίωξιν εφ' άπαξ ή περιοδικής παροχής.

Διαφορον όμως προς ταύτα γνώμην έχει ή κατωτέρω του Β' Τμήματος του Αρείου Πάγου υπ' αριθ. 36|1951 απόφασις και το ζήτημα άγεται προς επίλυσιν ενώπιον της Ολομελείας του Αρείου Πάγου.

Αρείου Πάγου 56|1951 Τμ. Β'

Προεδρεύων ο Αντιπρόεδρος κ. **Χ. Λινάρδος**
Εισηγητής ο Αρεοπαγίτης κ. **Α. Παπαναστασίου**
Διηκρύρωσαν οι κ.κ. Κ. Πετρονικόλας, Σ. Πάλλης, Δ. Λιτζεροπουλος

Κατά μέν την διάταξιν του άρθρου 1 του επί τη βάσει του άρθρου 7 του Νομ. Δ|τος 912|1942 εκδοθέντος Κανονιστικού Διατάγματος της 31 Δεκεμβρίου 1943 έτους «περί Ιδρύσεως Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Προσωπικού Εταιριών Πετρελαιοειδών», ούτινος η ισχύς διά του άρθρου 8 του ιδίου Κ. Διατάγματος, ωρίσθη ως αρξαμένη από της δημοσιεύσεως του εν τη Εφημερίδι της Κυβερνήσεως (της Φεβρουαρίου 1944 έτους), «συνιστάται νομικόν πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου, υπό τον τίτλον «Ταμείον Επικουρικής Ασφαλίσεως Προσωπικού Εταιριών Πετρελαιοειδών», εδρεύον εν Αθήναις και υπαγόμενον εις την εποπτείαν και τον έλεγχον του Υπουργείου Εργασίας», κατά δε την διάταξιν του άρθρου 5 του αυτού Διατάγματος πόροι του Ταμείου είναι α) εισφορά των ησφαλισμένων, οριζομένη εις τρία τοις εκατόν (3ο|ο) επί του καταβαλλομένου αυτοίς μηνιαίου μισθού, ως και επί του συνόλου των υπό οιανδήποτε μορφήν και τίτλον καταβαλλομένων αυτοίς λοιπών περιοδικών ή εφ' άπαξ παροχών και δικαιωμάτων β) εισφορά προς την ως άνω εισφοράν των ησφαλισμένων συνεισφορά των εργοδοτών αυτών γ) αι παροχαί του πρώτου μηνός παντός προσώπου προσλαμβανομένου εις την υπηρεσίαν των εταιριών πετρελαιοειδών μετά την έναρξιν της ισχύος του παρόντος, κλπ., ενώ εκ τρίτου κατά την διάταξιν του άρθρου 6 § 1 του αυτού ως άνω Κ.Δ. -διά καταστατικού του Ταμείου, όπερ θέλει εγκριθή κατά την διαδικασίαν του άρθρου 59 του Αν. Νόμου της 11 Νοεμβρίου 1935 «περί Οργανισμού του Υπουργείου Εργασίας», ως τούτο αυθεντικώς ερμηνεύθη διά του άρθρου 1 του Αν. Νόμου 697 (1937 έτους) «περί αυθεντικής ερμηνείας, συμπληρώσεως και τροποποιήσεως διατάξεων τινων της Ασφαλιστικής Νομοθεσίας», θέλουσιν ορισθή α) ο τρόπος της Διοικήσεως και αι δαπάναι αύτης, ως και η εκπροσώπησις του Ταμείου β) ο τρόπος της εν γένει οργανώσεως και λειτουργίας του Ταμείου γ) ο τρόπος εισπράξεως, διαχειρίσεως και διαθέσεως των πόρων του Ταμείου και της εξασφαλίσεως και τοποθετήσεως εν γένει των κεφαλαίων αυτού ως και ο τρόπος ελέγχου.

Εκ της αντιβολής των διατάξεων τούτων σαφώς συνάγεται, ότι το ως άνω Ταμείον από της δημοσιεύσεως εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (την 7ην Φεβρουαρίου 1944) του Ιδρυτικού της συστάσεως αυτού Διατάγματος της 31 Δεκεμβρίου 1943 έκτήσατο μέν νομικήν προσωπικότητα και παρηχθη ή υπέρ αυτού αναγνωρισθείσα έκτοτε ενοχική αξίωσις της απαιτήσεως πληρωμής των διά του άρθρου 5 οριζομένων πόρων του Ταμείου, εν οις και ή κατά το β' εδάφιον βαρυνουσα τας εταιρίας πετρελαιοειδών εισφορά προς τη εν τω εδαφίω α' βαρυνούση εξ αντιθέτου τους ησφαλισμένους εισφορά, οριζομένη δε εις 3ο|ο επί του καταβαλλομένου αυτοίς μηνιαίου μισθού, ως και επί των πάσης φύσεως λοιπών παροχών και επιδομάτων, ούδαμώς όμως προκύπτει, ότι οι ως άνω εταιρίαι υποχρεούνται έκτοτε να παρακρατώσι, κατά τας εις τους ησφαλισμένους εκάστοτε καταβολάς των μηνιαίων αποδοχών αυτών, και τας προεχόντως καθορισθείσας και βαρυνούσας τους τελευταίους τούτους εισφοράς, κατ' εφαρμογήν της διαληφθείσης και διά του εδαφίου α' του άρθρου 5 αναγνωρισθείσης υπέρ του Ταμείου έκτοτε ανεξαρτήτου ενοχικής υποχρεώσεως των ησφαλισμένων από την τοιαύτην των εταιριών, τού τρόπου της εισπράξεως των εισφορών τούτων καταλειφθέντος να καθορισθή κατά την διάταξιν του άρθρου 6 § 1 γ' του ρηθέντος Διατάγματος, διά του εκδοθησομένου καταστατικού, εις εκτέλεσιν της οποίας ως και της του άρθρου 7 του ιδίου Διατάγματος, εξεδόθη ο από 26 Ιουνίου 1947 κανονισμός, δημοσιευθείς εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως την 3ην Ιουλίου 1947, άφ' ής μόνον και εφεξής, υποχρεούνται αι εργοδότιδες εταιρίαι, κατά τα άρθρα 17 και 18 του Κανονισμού, να παρακρατώσι, κατά την πληρωμήν των αποδοχών εις τους ησφαλισμένους, τα τμήματα των εισφορών τα βαρύνοντα τούς τελευταίους τούτους και καταθέτωσι ταύτα, μετά των ιδίων αυτών συνεισφορών των βαρυνουσών κατά τα προεκτεθέντα τους εργοδότας, μετά 10ήμερον εις την Εθνικήν Τράπεζαν της Ελλάδος ή έτεραν αντεγνωρισμένην μεγάλην Τράπεζαν, εις πίστωσιν του παρ' αυταίς λογαριασμού του Ταμείου, επί ταις οριζομέναις επιζημίοις συνεπείαις διά των ως άνω άρθρων, εν παρανελήσει εκτελέσεως των εκτεθέντων, της καταβολής υπό των εταιριών εξ ιδίων και των εισφορών των απαλλασσομένων διά την πληρωμήν τούτων ησφαλισμένων, μετά προσθέτων τελών και τόκων υπερημερίας. Εις επίρρωσιν της γνώμης ταύτης συνεκίνει και ή προμνησθείσα διάταξις του άρθρ. 5 εδαφ. γ', καθ' ήν μεταξύ των πόρων του Ταμείου καταλέγονται και παροχαί του πρώτου μηνός παντός προσώπου προσλαμβανομένου εις την υπηρεσίαν των εταιριών πετρελαιοειδών μετά την έναρξιν της ισχύος του παρόντος. Η είσπραξις του πόρου τούτου θα ενεργήται διά δόσεων, καθοριζομένων δι' αποφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου, ής η έννοια είναι, ότι απητήθη ή πραγματοποίησις αυτής από της συγκρατήσεως του πρώτου Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου, όπερ όμως συνέστη το πρώτον διά της υπ' αριθ. 28534 (της 30 Ιουλίου 1946) πράξεως του Υπουργικού

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΑΤΑΘΕΣΙΣ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΝ Ν. Γ ΟΔ'

Αὐτεπάγγελτος κατ' οὐσίαν ἔρευνα διαφορᾶς ἐπὶ ἐρημοδικίας διαδίκου

Ἀρκοῦσα ἐπὶ νομικῶν προσώπων ἡ ἀναγραφὴ μόνης ἐπωνυμίας αὐτοῦ, ἄνευ προσδιορισμοῦ καὶ φυσικῶν προσώπων, ἐκπροσωπούντων ταῦτα κατὰ νόμον ἢ καταστατικόν.— Ἐκπροσώπησις διαδίκων ὑπὸ δικηγόρων, ἄνευ ἀνάγκης αὐτοπροσώπου ἐμφανίσεως διαδίκων. — Πληρεξουσιότης δικηγόρου κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ ΟΔ' δι' ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου.— Βραδεῖα κατάθεσις προτάσεων.— Οὐκ ἀκυρότης ἢ ἀπαράδεκτον ἢ ἐρήμην αὐζητήσεως.— Ἀναβολὴ μόνον αὐζητήσεως.— Αὐτεπάγγελτος ἔρευνα κατ' οὐσίαν διαφορᾶς καὶ ἐπὶ ἐρημοδικίας διαδίκου κατὰ διαδικασίαν Ν Γ ΟΔ' — Βραδεῖα κατάθεσις ἀποδεικτικῶν ἐγγράφων.— Κρίσις δικαστηρίου οὐσίας περὶ δεδικασμένου.— Ἀπαράδεκτον ἰσχυρισμοῦ μὴ προταθέντος ἐνώπιον δικαστηρίου οὐσίας.

Ἐπιτρουῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 4421/1949 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου.

Λόγοι ἀναιρέσεως ἦσαν οἱ ἑξῆς :

α) Τὸ Πρωτοδικεῖον οὐχὶ τυπικῶς ἐδέχθη ὡς παρασταθεῖσαν κατὰ τὴν συζήτησιν τὴν ἐναγομένην καὶ ἤδη ἀναιρεσίβλητον ἑταιρίαν, ἀνὰ ἔπρεπε νὰ δικάσῃ αὐτὴν ἐρήμην, α) ἐφ' ὅσον ἡ ἐναγομένη δὲν ἐνημιοποιήθη κατὰ τὴν συζήτησιν διὰ τῆς παρισταμένης τοῦ νομίμου ἐκπροσώπου της κατὰ τὸ καταστατικόν, οὐδενὸς παραστάντος ὡς ἐκπροσώπου της, οὐδ' ἀναφερομένου κἂν τοῦ νομίμου ἐκπροσώπου τῆς ἑταιρίας ταύτης οὔτε εἰς τὰς προτάσεις, οὔτε εἰς τὴν ἀπόφασιν, ἵνα κριθῇ ἡ νομιμοποίησις της καὶ συνεπῶς ἡ νομιμοποίησίς της, ἥτις εἶναι καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος ἐξεταστέα κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης, ἀφορμὰ εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν, β) διότι αἱ προτάσεις τῆς ἀντιδίκου των κακῶς καὶ παρὰ τὰς νομίμους ἀντιρρήσεις των ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τοῦ Δ καστηρίου, καὶ τοι αὗται ὄχι μόνον δὲν κατετέθησαν ἐμπροθέσμως πρὸ τῆς συζητήσεως, κατὰ τὰ ἄρθρα 550 καὶ 559 τῆς Πολιτ. Δικονομίας, ἀλλ' οὔτε καὶ μετὰ τὴν συζήτησιν κατετέθησαν ἐντὸς τῆς ἐξ ἐπειγούσης παραχωρηθείσης ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Δικαστηρίου τριημέρου προθεσμίας, εἰς τρόπον ὥστε δὲν ἠδυνήθη καὶ αὐτός, ἵνα λάβῃ γνῶσιν αὐτῶν καὶ τῶν ἐκπροθέσμως προσκομισθέντων ἐγγράφων τῆς ἀντιδίκου του, οὕτω δὲ ἐδικάσθη, χωρὶς νὰ ἀκουσθῇ καὶ χωρὶς νὰ λάβῃ γνῶσιν τῶν ὑπὸ τῆς ἀντιδίκου του προσκομισθέντων λάθρᾳ ἐγγράφων καὶ νὰ δυνηθῇ ν' ἀπαντήσῃ εἰς τὰς προτάσεις καὶ ἔγγραφα τῆς ἀντιδίκου του.

β) Τὸ Πρωτοδικεῖον, παρὰ τὸν νόμον, ἐδέχθη τὴν ἀκαίρως καὶ ἐκπροθέσμως κατατεθεῖσαν προτάσεων καὶ ἐγγράφων ὑπὸ τῆς ἀντιδίκου του καὶ δὴ ὁλόκληρον ἑβδομάδα μετὰ τὴν ἐκ' ἀκροατηρίου συζήτησιν, παρὰ τὰς ἀντιρρήσεις του, καὶ δὲν ἐκήρυξε ταῦτα ἀπαράδεκτα, ἐφ' ὅσον διὰ τὴν παράβασιν τούτων δὲν χωρεῖ ἐπανάληψις τῆς διαδικασίας.

γ) Τὸ Πρωτοδικεῖον ψευδῶς ἡμμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὸν νόμον, δεχθὲν ὅτι αἱ ἐγγραφοι προτάσεις κατὰ τὴν διαδικασίαν

Συμβουλίου, ἧς ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἐν τῇ 'Εφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως της (30 Ἰουλίου 1946). Ἐπὶ πλέον ἐκ τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 15 τῆς ἐγκυκλίου τῶν Κανονισμῶν ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας (τῆς 3ης Ἰουλίου 1947) παράλειψις ὡς πρὸς τοῦ Ταμείου τῆς μνησθείσης παροχῆς τοῦ πρώτου μηνός, καταδεικνύουσα τὴν βούλησιν τοῦ νομοθέτου, ὅπως μὴ καταλέγηται πλέον ἡ παροχὴ αὕτη μεταξὺ τῶν πάρων τοῦ Ταμείου, οὐδὲν προσδίδει ἐπιχείρημα ὑπὲρ τῆς ἀντιθέτου γνώμης.

Τοιαύτην ἔχον γνώμην τὸ Τμῆμα τοῦτο τοῦ Ἀρείου Πάγου, εὑρίσκεται ἐν προφανεῖ διαφωνίᾳ πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ πρώτου τμήματος διὰ τῆς ἀναιρετικῆς ἀποφάσεως ἐξενεχθεῖσαν κρίσιν, καθ' ἣν, ἐφ' ὅσον μετὼς ὡρίσθη διὰ τοῦ ἄρθρου 5 ἐδ. γ' τοῦ Κανονιστικοῦ Διατάγματος τῆς 31 Δεκεμβρίου 1943, ὅτι παρήχθη ἀπὸ τῆς 7ης Φεβρουαρίου 1944 τὸ δικαίωμα τοῦ Ταμείου νὰ «εἰσπράττῃ τὰς παροχὰς τοῦ πρώτου μηνὸς τῶν προσλαμβανομένων ἀπὸ τῆς ἰσχύος τούτου, εἰς ἐπιτέλεσιν τοῦ σκοποῦ τῆς ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἀπαλλήλων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ξενικῆς κατοχῆς, τὸ αὐτὸ πρέπει νὰ ἰσχύσῃ, διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ νομοθετικοῦ λόγου, καὶ ὡς πρὸς τὸ δικαίωμα τοῦ Ταμείου, ὅπως ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν τῶν βαρυνουσῶν τοὺς ἐργοδότας εἰσφορῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 5 ἐδάφια α' καὶ β', τῆς γενέσεως τοῦ δικαιώματος τούτου μηδόλως ἐπηρεασθείσης ἐκ τοῦ λόγου ὅτι, διὰ τοῦ ἀπὸ 26 Ἰουνίου 1947 κανονισμοῦ τοῦ Ταμείου, τοῦ δημοσιευθέντος εἰς τὴν 'Εφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως τὴν 3ην Ἰουλίου 1947, καθωρίσθησαν τὸ πρῶτον οἱ Τράπεζαι, εἰς ἃς θὰ καταβάλλωνται αἱ εἰσφοραὶ τῶν ἐργοδοτῶν, ὡς καὶ αἱ βαρύνουσαι τούτους ἐπιζήμιοι συνέπειαι, ὡς ἐκ τῆς μὴ ἐμπροθέσμου καταθέσεως τούτων, καθ' ὅσον μόνον δὲν κατέστη ἀπαιτητὸν τὸ δικαίωμα ταῦτο μέχρι τῆς 3ης Ἰουλίου 1947, λόγῳ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ἀνω Διατάγματος, εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ὁποίας καὶ τῆς τοῦ ἄρθρου 7 ἐξεδόθη ὁ κανονισμὸς οὗτος. Ὅθεν συντρέχει περίπτωσις, ὅπως παραπεμφθῇ εἰς τὴν Ὁλομέλειαν τοῦ Ἀρείου Πάγου ἡ λύσις τοῦ ἐν λόγῳ νομικοῦ ζητήματος, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 4 τοῦ νόμου ΧΜΖ' τοῦ 1877, πρὸς ἄρσιν τῆς μεταξὺ τῶν δύο τμημάτων διαφωνίας.

ταύτην δέν είναι ὑποχρεωτικαί, παρά τήν ἐπιταγήν τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ Ν. ΓΨΟΔ' (ὡς ἐτροποποιήθη), καί θεωρήσαν παρεχομένην ὑπό τοῦ ἄρθρου 12 ἐλευθερίαν περί τήν χρῆσιν τῶν ἀποδεικτικῶν μέσων καί τήν διεξαγωγήν τῆς συζητήσεως πρός ταχύτερον καί ὀλιγοδαπανώτερον τερματισμόν τῆς ὑποθέσεως ὡς πλήρη κατάργησιν παντός δικονομικοῦ ἀξιώματος καί παντός κανόνος, ἐξασφαλίζοντος τήν ἰσότητα τῶν διαδίκων καί τό ἀδιάβλητον τῆς οὐσιαστικῆς κρίσεως τοῦ Δικαστηρίου.

α') Τό Πρωτοδικεῖον, παρά τῶν νόμων, δέν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ἀποδείξεις, τάς ὁποίας ἐπεκαλέσθη καί δή τήν ὑπ' ἀριθ. 2080|1949 ἀπόφασίν του, ἤτις ἦτο γνωστή εἰς αὐτό καί ἐξεδόθη μάλιστα ὑπό τῆς αὐτῆς συνθέσεως, μέ εἰσηγητήν τόν ἐκ τῶν μελῶν του Δ. Γιαλάνον, Πρωτοδίκην, καί μάλιστα κατά τήν προτεινομένην ἐκ τῶν ἐνώπιον διαδικασίαν, ἐφ' ὅσον εἰς τόν ἀναιρεσείοντα ἦτο ἀδύνατος ἡ προσαγωγή της, λόγῳ μή καθαρογραφῆς της καί κατά παράβασιν τοῦ νόμου ἀπέρριψε τό προταθέν ἐκ τῆς ἀποφάσεως ταύτης δικαιώματον.

αε) Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὁ ἀναιρεσείων ἀκηλλάγη τῆς κατηγορίας, διά τήν ὁποίαν τόν κατηγόρησεν ἡ ἀντίδικός του, δυνάμει δρισικοῦ βουλεύματος τοῦ Συμβουλίου Ἐφετῶν Ἀθηνῶν καί κατ' ἀκολουθίαν ἔπρεπε νά γίνῃ δεκτή ἡ ἔφεσίς του κατά τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως.

***

Σχετική πρός τό θέμα τῆς κατωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, περί καταθέσεως ἐγγράφων προτάσεων κατά τήν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΨΟΔ', εἶναι καί ἡ Α. Π. 1091|1949 (εἰσηγητής *Α. Κωτσόλας*, ΕΕΔ 8, 995).

Οὔτε ὅμως ἡ προηγουμένη αὕτη ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου, οὔτε καί ἡ κατωτέρω φαίνεται νά ἔλυσαν ρητῶς τό γνωστόν καί ἐπαναλαμβανόμενον πολλάκις ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει (βλέπε ἐκτενῶς ἐν ΕΕΔ 8, 998 ἑπ.) ζήτημα, ἂν ἡ κατά τό ἄρθρ. 18 τοῦ β. δ. 11|4 Λήγοντος 1920 ὡς ἀντικατασταθεῖσα ὑπό ἄρθρου 4 § δ τοῦ Ν. 755|1948, κατάθεσις ἐγγράφων προτάσεων κατά τήν ἐργατικήν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΨΟΔ' εἶναι ὑποχρεωτική, ὥστε νά θεωρηθῇ κατ' ἐφαρμογήν τῶν γενικῶν δικονομικῶν ὁρισμῶν, ὡς ἐρήμην δικαζόμενος ὁ μή καταθείσων ἐγγράφους προτάσεις (ὁρνητικῶς ἔχουν ἀποφανθῇ τά δικαστήρια τῆς οὐσίας, βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 8, 994).

Ὁπωσδήποτε ὅμως, ὡς δέχεται καί ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτική ἀπόφασις, καί ἐν ἐρημοδικίᾳ τοῦ διαδίκου, κατά τό ἄρθρ. 15 τοῦ Ν. ΓΨΟΔ', ἐρευνᾶται αὐτεπαγγέλτως καί κατ' οὐσίαν ἡ διαφορά, τοῦτο δέ ἰσχύει καί διά τούς δύο βαθμούς τῆς διαδικασίας τοῦ Ν. ΓΨΟΔ' (βλέπε Α. Π. 411|1947, εἰσηγητής *Χ. Σταυρόπουλος*, ΕΕΔ 7, 151, Α. Π. 237|1947, εἰσηγητής *Β. Διάρης*, ΕΕΔ 6, 475).

Ἀρείου Πάγου 94|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**
Εἰσηγητής ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Πίκουλας**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Κ. Γιαννακόπουλος, Λ. Βαζούρας

Κατά τά ἄρθρα 175 καί 182 § 2 Π. Δ. τόσον εἰς τά πρακτικά συζητήσεως, ὅσον καί εἰς τήν ἀπόφασιν τοῦ Δικαστηρίου, ὅλον ὡς οὐσιῶδες μέρος αὐτῶν ν' ἀναφέρωνται καί τά ὀνόματα τῶν διαδίκων, ἤτοι τῶν προσώπων ἐκείνων, τά ὁποῖα κατά τό ἄρθρον 67 Π. Δ. προτείνουσι καί ὑπερασπίζονται ἄμεσον ἰδιωτικόν συμφέρον, τοιοῦτος δέ διάδικος προκειμένου περί νομικῶν προσώπων εἶναι αὐτό τοῦτο τό νομικόν πρόσωπον, ὡς διακρίνεται διά τῆς ἐπωνυμίας αὐτοῦ, ἧς καί μόνης ἡ ἀναγραφή εἰς τά πρακτικά καί τήν ἀπόφασιν εἶναι ἀρκοῦσα, κατά τήν ἔννοιαν τῶν ὡς ἄνω διατάξεων, μή ἀπαιτουμένου κατ' οὐδεμίαν διάταξιν νόμου, ὅπως προσδιορίζωνται καί τά φυσικά πρόσωπα, ἅτινα κατά τόν νόμον ἢ τό καταστατικόν των ἐκπροσωποῦσιν αὐτό. Ἐτέρωθεν, κατά τό ἄρθρον 35 τοῦ Κώδικος περί δικηγόρων (ἄρθρ. 91 Π. Δ.), τούς διαδίκους ἐκπροσωποῦσιν ἐνώπιον τῶν Δικαστηρίων κατά τας περί ἐντολῆς ἀρχάς οἱ ὑπ' αὐτῶν πρός τοῦτο διοριζόμενοι, ὡς ὁ νόμος ὁρίζει, δικηγόροι, μή ἀπαιτουμένης (ἐξαιρέσει ὡριομένων περιπτώσεων περί ὧν δέν πρόκειται ἤδη) τῆς αὐτοπροσώπου ἐμφανίσεως τῶν διαδίκων. Ὅθεν, ἐφ' ὅσον ἐν τῇ προσβαλλομένῃ ἀποφάσει καί τοῖς σχετικοῖς πρακτικοῖς, ὡς ἐξ αὐτῶν πρακύπτει, ἀναφέρεται ἡ ἀναιρεσίβλητος ὡς διάδικος ὑπό τήν ἐπωνυμίαν της καί ἐφ' ὅσαν ρητῶς βεβαιοῦται ἐν αὐτῇ ὅτι αὕτη παρέστη διά τοῦ (παρισταμένου καί ἤδη) πληρεξουσίου της δικηγόρου Α. Β., ἡ δέ τοιαύτη βεβαίωσις ἐνέχει προδήλως καί ἀναγκαίως τήν ἔννοιαν, ὅτι τό δικάσαν Δικαστήριον ἠλέγξε καί διεπίστωσε τήν κατά νόμιμον τρόπον ὑπό τοῦ νομίμου ἐκπροσώπου τῆς ἀναιρεσιβλήτου χορήγησιν τῆς τοιαύτης πληρεξουσιότητος, ἥτις, προκειμένου περί δίκης κατά τήν διαδικασίαν τοῦ Νόμου ΓΨΟΔ' περί ἐκδικάσεως τῶν μεταξύ ἐργατῶν καί ἐργοδοτῶν διαφορῶν, δύναται, κατά τό ἄρθρον 4 αὐτοῦ, νά χορηγηθῇ καί δι' ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου ἐφ' ἁπλοῦ χάρτου, πλήρως ἐνομιμοποιήθη ἡ ἀναιρεσίβλητος παραστᾶσα διά τοῦ ὡς εἴρηται πληρεξουσίου της δικηγόρου καί ἑπομένως ἀπορριπτέος τυγχάνει, ὡς ἀβάσιμος, ὁ περί τοῦ ἐναντίου πρώτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος κατά τό πρῶτον σκέλος αὐτοῦ.

Οὐ μόνον ἡ ὑπό τινος τῶν διαδίκων βραδέως γενομένη κατάθεσις τῶν προτάσεων δέν ἐπάγεται κατά τό ἄρθρ. 559 § 3 Π. Δ. ἀκυρότητα ἢ ἀπαράδεκτον αὐτῶν ὑπό τοῦ Δικαστηρίου καί τήν ἐρήμην τοῦ βραδύναντος αὐξήτησιν τῆς ὑποθέσεως, ἀλλά μόνον τήν αἴτησιν τοῦ ἀντιδίκου του ἀναβολήν τῆς συζητήσεως, οἷαν ὅμως δέν ἰσχυρίζεται ὁ ἀναιρεσείων ὅτι ἠτήσατο, ἀλλά καί ἐν περιπτώσει ὅτι ἐρημοδικίας τινός τῶν διαδίκων ἐν τῇ περί ἧς πρόκειται εἰδικῇ κατά τόν ὡς ἄνω Νόμον ΓΨΟΔ' διαδικασίᾳ τό Δικαστή-

ριον έρευνᾷ αὐτεπαγγέλτως τὴν διαφοράν, συμφώνως πρὸς τὴν ρητὴν περὶ τούτου διάταξιν τοῦ ἄρθρου 15 αὐτοῦ, δεδομένου δὲ ὅτι ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως προκύπτει βραδεῖα κατάθεσις μόνον τῶν προτάσεων τῆς παραιτάσης κατὰ τὴν συζήτησιν ἀναιρεσιβλήτου, οὐχὶ δὲ καὶ τῶν ἀποδεικτικῶν ἐγγράφων της, ὧν οὐδαμῶς ἀποκλείεται (ἐφ' ὅσον αὕτη παρεστη) ἡ κεχωρισμένη καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς καταθέσεως ἢ μὴ προτάσεων, ἐμπρόθεσμος ὑπ' αὐτῆς κατάθεσις ἢ κατ' ἄλλον τινὰ τῶν ἐν ἄρθρῳ 555 Π.Δ. τρόπον κοινοποίησις εἰς τὸν ἀναιρεσίοντα, δεῖς ἐπέρρωθεν δὲν ἰσχυρίζεται, ἀλλ' οὔτε ἐκ τῶν σχετικῶν προτάσεων του ἢ τῶν πρακτικῶν τῆς δίκης προκύπτει, ὅτι ἐπεκαλέσθη ἐνώπιον τοῦ δικάσαντος Δικαστηρίου βραδεῖαν κατάθεσιν τῶν ἀποδεικτικῶν ἐγγράφων τῆς ἀναιρεσιβλήτου, ἀπορριπτέου τυγχάνουσιν, ὡς ἀβασίμου, οἱ σχετικοὶ πρῶτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος κατὰ τὸ δεύτερον σκέλος αὐτοῦ καὶ δεύτερος τοιοῦτος, καθ' οὓς ἔδει νὰ κηρυχθῶσιν ἀπαράδεκτοι καὶ νὰ μὴ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν αἱ βραδέως κατατεθεῖσαι προτάσεις καὶ τὰ προσκομισθέντα ἀποδεικτικὰ ἔγγραφα τῆς ἀναιρεσιβλήτου, κατ' ἀκολουθίαν δὲ πάντων τῶν ἀνωτέρω, ἐφ' ὅσον διὰ τούτων ἐπαρκῶς στηρίζεται τὸ διατακτικὸν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, παρέλκει ἡ ἔρευνα τοῦ τρίτου τῆς ἀναιρέσεως λόγου, δι' οὗ πλήττεται ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις κατὰ τὴν ἐπάλληλον σκέψιν της ὅτι ἐν τῇ ὡς εἴρηται διαδικασίᾳ δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἡ ὑπὸ τῶν διαδίκων κατάθεσις προτάσεων.

Παρέλκει ἐπίσης ἡ ἔρευνα τοῦ τετάρτου τῆς ἀναιρέσεως λόγου, ἐφ' ὅσον ὁ ἀναιρεσείων διὰ ρητῆς ἐπ' ἀκροατηρίου δηλώσεως τοῦ πληρεξουσίου του δικηγόρου παρῃτήθη τοῦ λόγου αὐτοῦ.

Ὡς ἐκ τοῦ σκεπτικοῦ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως προκύπτει, τὸ δικάσαν Δικαστήριον ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸν περὶ δεδικασμένου ἰσχυρισμὸν τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐπὶ τοῦ κόρους τῆς γενομένης καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀπέρριψε τοῦτον, ὡς ἐκ τοῦ ὅτι δὲν προσῆχθη ἡ πρὸς τοῦτο ἐπικαλουμένη ὑπ' ἀριθ. 2381/49 ἀπόφασις τοῦ αὐτοῦ Δικαστηρίου καὶ ἑπομένως ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου πέμπτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος ἀπορριπτέος τυγχάνει, ὡς ἄβασιμος, ὁ δὲ κεραιτέρω ἰσχυρισμός του ὅτι ἡ ὕπαρξις τοῦ τοιούτου δεδικασμένου δὲν ἔχρηζε ἀποδείξεως, ὡς ὄντος γνωστοῦ τῷ Δικαστηρίῳ, οὐτινος δύο μέλη εἶχον λάβει μέρος εἰς τὴν ἔκδοσιν τῆς ὡς ἄνω ἐπικληθείσης καὶ μὴ προσαχθείσης ἀποφάσεως, δὲν δύναται νὰ θεμελίωσῃ τὸν ὡς εἴρηται λόγον ἀναιρέσεως, ὡς ἀναγόμενος εἰς τὸ ἀνέλεγκτον ὑπὸ τοῦ Α.Π. πραγματικὸν γεγονός, ὅτι τὸ δικάσαν Δικαστήριον, κατὰ τὴν σαφῆ ἔννοιαν τῆς ὡς ἄνω σκέψεως τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, δὲν εἶχε γνῶσιν τοῦ τοιούτου δεδικασμένου.

Ὁ ἕκτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος, καθ' ὃν ἔδει νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ἔφεσις τοῦ ἀναιρεσιονότος, διότι οὗτος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 467/49 βουλεύματος τοῦ Συμβουλίου Ἐφετῶν Ἀθηνῶν ἀπηλλάγη τῆς κατηγορίας, δι' ἣν κατεμηνύθη ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἀπορριπτέος τυγχάνει προεχόντως ὡς ἀπαράδεκτος, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 511 § 2 Π.Δ., ἐφ' ὅσον δὲν ἰσχυρίζεται ὁ ἀναιρεσείων, ἀλλ' οὔτε ἐκ τῶν σχετικῶν προτάσεων του προκύπτει, ὅτι προέβαλε τὸν μὴ ἀναγόμενον εἰς τὴν κοινὴν εὐταξίαν τοιοῦτον ἰσχυρισμὸν εἰς τὸ ἀνεκκλήτως δικάσαν Δικαστήριον.

II.

Μὴ λῆψις ὑπ' ὄψιν ὑπὸ Ἐφετείου ἐγγράφων διὰ τὸν σχηματισμὸν τῆς κρίσεως αὐτοῦ περὶ τῆς φύσεως σχέσεως ὡς δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου.—Λόγος ἀναιρέσεως.

Ἀρείου Πάγου 608 - 612/1950 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. **Η. Παπαηλιού**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Ἀποστολόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Στυμφαλιάδης, Ι. Καποδίστριας, Λ. Τσάρας

Κατὰ τὰ ἄρθρα 251, 252 καὶ 256 Πολ. Δικονομίας τὸ δικαστήριον δύναται μὲν νὰ σχηματίσῃ τὴν πεποίθησιν του ἐκ παντὸς κατὰ νόμον συγχωρουμένου ἀποδεικτικοῦ μέσου, ὀφείλει ὅμως νὰ στηρίζῃ πάντα τὰ ὑπὸ τῶν διαδίκων ὑποβληθέντα νόμιμα ἀποδεικτικὰ μέσα. Ὡς δὲ ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ἐν ἀντιγράφῳ προσαγομένων προτάσεων τοῦ ἀναιρεσείοντος Ταμείου, τῶν ὑποβληθεισῶν ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου κατὰ τὴν συζήτησιν, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασίς του, πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι ἡ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὑπαλλήλου σχέσις εἶναι δημοσίου δικαίου, συναφθεῖσα μετὰ τοῦ νομικοῦ προσώπου τῶν Σ.Ε.Κ., παρ' ὧν καὶ προσελήφθη διὰ μονομεροῦς διορισμοῦ, προσήγαγε τὸ πρακτικὸν τῆς ὁρκωμοσίας τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, δι' οὗ ὥμοσε τὸν ὅρκον τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας. Τὸ ὡς ἐφετεῖον ὅμως δικάσαν Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του καὶ διὰ τῆς τρίτης σκέψεώς της ἐδέξατο, κατ' ἐκτίμησιν τοῦ περιεχομένου τῶν ἐν αὐτῇ ἀναφερομένων πέντε ἐγγράφων, ἐν οἷς δὲν περιλαμβάνεται καὶ τὸ ὡς ἄνω πρακτικὸν τῆς ὁρκωμοσίας τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ὅτι συνήφθη σύμβασις ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, δεσμεύουσα τὸ ἀναιρεσεῖον Ταμεῖον, διὰ τῆς ἑκατέρωθεν ἐμπράκτου ἀναγνωρίσεως καὶ ἐφαρμογῆς τῶν συλλογικῶν συμβάσεων. Οὕτω, μὴ λαβὸν ὑπ' ὄψιν του τὸ δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐν τῇ ὡς ἄνω κρίσει του καὶ τὸ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐπικληθὲν καὶ προσαχθὲν ὡς ἄνω πρακτικὸν ὁρκωμοσίας τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἀναιρετέαν κατέστησε τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν του, κατὰ τὸ ἄρθρον 807 παρ. 9 Πολ. Δικονομίας, δεκτοῦ γινομένου τοῦ περὶ τούτου βασίμου 3ου λόγου ἀναιρέσεως τοῦ ἀναιρετηρίου.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

I. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.— II. ΑΔΕΙΑΙ ΜΙΣΘΩΤΩΝ.— III. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ.— IV. ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

Εἰσαγωγικαὶ σημειώσεις Συντάξεως

1.—Ἡ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 588|1951, κατωτέρω σελ. 425, ἔχει ὑπ' ὄψιν της περίπτωσιν ἀπολυθέντος ἐργαζομένου εἰς Στρατιωτικὸν Ἀρτοποιεῖον.

Ἀκολουθοῦσα τὴν ἀποψιν παλαιοτέρας ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου (504|1933, Θέμ. ΜΕ', σελ. 115) ἔδέχετο ὅτι ἡ σχέσις αὐτοῦ ὑπῆρξε τοιαύτη τοῦ δημοσίου δικαίου καὶ κατ' ἀκολουθίαν δὲν ἦχουν ἐπ' αὐτῆς ἐφαρμογὴν οἱ ἐργατικοὶ νόμοι.

Ἀντιθέτως ὅμως πρὸς ταῦτα ἡ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 922|1951 (ἀδημοσίευτος, Πρωτοδίκης *Δ. Σκούμπης*), ἔχουσα ὑπ' ὄψιν της περίπτωσιν κάλιν ἀρτεργάτου, ἐργαζομένου εἰς Στρατιωτικὸν Ἀρτοποιεῖον, δέχεται, ὅτι οὗτος δὲν ἀνῆκεν εἰς τὸ κεκτημένον δημοσιοϋπαλληλικὴν ἰδιότητα προσωπικὸν καὶ ἐπομένως ἐφαρμόζεται ἐπ' αὐτοῦ διὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὁ Ν. 118|1945, μετὰ τὴν διὰ τοῦ Ν.Δ. 1255|1948 ἐφαρμογὴν αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ Δημοσίου, ἐφ' ὅσον τοῦτο συνδέεται μετὰ τοῦ ἐργαζομένου διὰ σχέσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, (πρβλ. καὶ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 2390|1950, Πρωτοδίκης *Β. Φαρμακίδης*, ΕΕΔ 9,951, ἐπ' ἐφάπτης Στρατιωτικοῦ Κρεοπωλείου).

2.—Ἡ Πρωτοδικεῖον Ἡρακλείου 3|1951, κατωτέρω σελ. 424 ἔχουσα ὑπ' ὄψιν της περίπτωσιν ἱεροψάλτου, κρίνει τὴν σχέσιν αὐτοῦ ὡς δημοσίου δικαίου (πρβλ. περὶ αὐτοῦ καὶ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 5814|1949, εἰσηγητὴς *Π. Νεφάνης*, ΕΕΔ 8, 906, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί)

Σχετικῶς πρέπει νὰ ὑπομνησθῇ καὶ ἡ Α.Π. 387|1934, Θέμ. ΜΣΤ', σελ. 155, ἡ ὁποία ἀπεκύρωσε τὴν Ἐφετ. Ἀθηνῶν 940|1934, ΕΕΝ κ' 725, δεχθεῖσαν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 2112|1920 ἐπὶ ἱεροψαλτῶν, δίλπε ὅμως καὶ τὴν νεωτέραν Ἐφετ. Ἀθηνῶν 940|1934 (εἰσηγητὴς ὁ ἤδη Ἀρεοπαγίτης *Ι. Πίκουλας*, ΕΕΔ 1, 41), ἡ ὁποία χαρακτηρίζει τοὺς ἱεροψάλτας ὡς κληρικούς, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν της καὶ τὸ ἄρθρ. 61 τοῦ νεωτέρου τῆς ἀνω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως Ν. 2230|40 περὶ ἐνοριακῶν ναῶν, καθ' ὃ οἱ ψάλται καὶ οἱ νεωκόροι, ὡς ἀποτελοῦντες τὸν κατώτατον κλῆρον τῆς ἐκκλησίας, δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας διατάξεις.

3.—Ἡ Πρωτοδικεῖον Θεσσαλονίκης 51|1951, κατωτέρω σελ. 425, ἔχει ὑπ' ὄψιν της περίπτωσιν συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τοῦ Δημοσίου καὶ ἀκολουθοῦσα τὴν ταλνουσαν νὰ κρατήσῃ νεωτέραν ἀποψιν τῆς δικαστηριακῆς πράξεως θεωρεῖ ταύτην ὡς ἄκυρον (πρβλ. καὶ σημειώσεις Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 2806|1950, Πρόεδρος *Α. Καντελίδκος*, ΕΕΔ 10, 30, Πρόεδρος Πρωτ. Ἀθηνῶν 4224|1950, προεδρεύων *Ε. Μαλλιάρας*, ΕΕΔ 10, 32, ἀδημοσιεύτους Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 906|1951, Πρωτοδίκης *Α. Καλλέργης*, Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 778|1951, Πρωτοδίκης *Σ. Παγώνης*).

4.—Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 728|1951, κατωτέρω σελ. 425, σχετικῶς πρὸς τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ Α.Ν. 539|1945 (ΕΕΔ 4, 474) δικαίωμα ἀδείας τῶν μισθωτῶν, δίλπε καὶ ὁμοίως Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 6209|1948 (Πρωτοδίκης *Χ. Ζέρβας*, ΕΕΔ 8, 158), πρβλ. καὶ *Ι. Καποδίστριαν*, ΕΕΔ 4, 515.

5.—Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 12|1951, κατωτέρω σελ. 426, σχετικῶς πρὸς τὸν μισθὸν θερμῶν πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων, δίλπε καὶ Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 4771|1949, Πρωτοδίκης *Η. Τριανταφύλλου*, ΕΕΔ 9, 65, ἔνθα καὶ λεπτομερεστέρας σημειώσεις μας, Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 1658|1950, Πρωτοδίκης *Β. Φαρμακίδης*, ΕΕΔ 9, 657.

I. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Παροχὴ ἐργασίας εἰς στρατιωτικὰ ἀρτοποιεῖα καὶ φύσις σχέσεως.

Διατάξεις περὶ κανονισμοῦ ὑπηρεσίας στρατιωτικῶν ἀρτοποιείων.— Παροχὴ εἰς αὐτὰ ἐργασίας συνισταμένη σχέσιν δημοσίου δικαίου.— Ἀπαράδεκτον ἀγωγῆς εἰς ἐργατικὴν διαδικασίαν.

Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 588|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΛ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Ε. Μαλλιάρας*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Γιαννουλέλης, Κ. Μάλλιος, δικαστικὸς ἀντιπρόσωπος Δημοσίου

Ἰστορῶν ὁ ἐνάγων ἐν τῇ ἀγωγῇ του ὅτι προσελήφθη ἀπὸ τοῦ ἔτους 1935 ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ δι' ἀόριστον χρόνον ὡς ἀρτεργάτης καὶ δὴ ὡς ἀρχιτεχνίτης - ἀρχιλιβανεὺς εἰς τὸ Στρατιωτικὸν Ἐργοστάσιον Ἀρτοποιΐας (νῦν μονὰς 791) τοῦ ἐναγομένου, ἀντὶ τελευταίως καταβαλλομένου αὐτῷ ἡμερομισθίου δραχ. 30.000 καὶ ὅτι εἰργάσθη ἔκτοτε ὡς τοιοῦτος μέχρι τῆς 15.10.1949, ὅτε ἀπελύθη, αἰτεῖται νὰ τῷ ἐπιδικασθῇ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 2.280.000, προερχόμενον, ἐκ τῶν ἑξῆς αἰτίων: α) δραχμαὶ 1.800.000 δι' ἀποζημίωσίν του λόγῳ τῆς ἄνευ προειδοποιήσεως ἀπολύσεώς του, ἴσην πρὸς τὰς ἀποδοχὰς τοῦ 60 ἡμερῶν καὶ β) δραχμαὶ 480.000 δι' ἀποζημίωσιν, λόγῳ μὴ χορηγηθείσης αὐτῷ ἀδείας κατὰ τὸ ἔτος 1949.

Ὡς σαφῶς συνάγεται ἐκ τῶν ἄρθρων 1, 3, 14 καὶ 76 § 8 τοῦ ἀπὸ 1.12.1927 Πρ. Δ. περὶ κανονισμοῦ ὑπηρεσίας στρατιωτικῶν ἀρτοποιείων, ἡ ὑπηρεσία αὐτῶν ἀποτελεῖ διαρκῆ κρατικὴν λειτουργίαν τοῦ καθόλου Ὀργανισμοῦ τοῦ Κράτους, ἐνασκουμένην παρὰ τοῦ Διευθυντοῦ τῶν ἀνωτέρω Καταστημάτων ὡς ὀργάνου, ἐκπροσωποῦντος τὸ Κράτος, εἰς ὃ ἡ ὑπηρεσία τούτων εἶναι ἀπαραίτητος διὰ τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τῆς Στρατιωτικῆς Μονάδος ἢ Ὑπηρεσίας, εἰς ἣν ἕκαστον τούτων ἀνήκει, ἐξ οὗ ἕπεται, ὅτι τὸ προσλαμβανόμενον ἐπ' ἀορίστου χρόνου παρὰ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Ἀρτοποιείου ἐπ' ἀριθμῷ προσωπικὸν τούτου συνδέεται πρὸς τὸ Κράτος διὰ μονομεροῦς δημοσίου δικαίου πράξεως ὑποταγῆς δικαιοπρακτικῆς φύσεως, ἐπιχειρουμένης κυριαρχικῶς ὑπὸ τοῦ Κράτους, διὰ τοῦ ἀρμοδίου ὀργάνου του, ἤτοι τοῦ ὡς ἄνω διευθυντοῦ, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου καὶ κατὰ τοὺς ὅρους αὐτοῦ, ἡ δὲ συγκατάθεσις τῶν προσλαμβανομένων προσώπων, ἐπομένως καὶ τοῦ

έναγοντος, είναι άπλως νομική προϋπόθεσις διά το έγκυρον αύτης, της τοῦ Δημοσίου θελήσεως οὖσης ἀνωτέρας δικαιοπρακτικῆς δυνάμεως. Τοιοῦτοι πρόκειται περὶ συμβάσεως ἐργασίας σχέσεως δημοσίου δικαίου καὶ οὐχὶ ἰδιωτικοῦ τοιούτου, δ' ἣν δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ Ν. Γ'ΘΟΔ', ὡς ἐτροποποιήθη, κατὰ τὴν διατύπωσιν τοῦ ὁποίου, κατ' ἄρθρον 1 αὐτοῦ, ἐκδικάζονται διαφοραὶ πηγάζουσαι ἐκ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου μόνον (βλέπε Α.Π. 561]1933 Θέμ. ΜΕ' σ. 145, *Γ. Καπαδίστριαν*, ἐν Ἐρμ. Ἐργατ. Δικαίου § 303 σ. 302). Συνεπῶς ἀναρμοδίως εἰσάγεται ἐνώπιον μας ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, καὶ κατὰ τὴν βασίμον ἔνστασιν τοῦ ἐναγομένου καὶ δέον, κηρυσσομένης τῆς ἀναρμοδιότητος ἡμῶν, νὰ παραπεμφθῇ αὕτη, κατ' ἄρθρον 25 Πολ. Δικ. ὡς ἰσχύει ἤδη τοῦτο εἰς τὸ ἀρμόδιον Δικαστήριον.

---

2. Σχέσις ἱεροψαλτῶν πρὸς τοὺς Ναοὺς καὶ ἐφαρμογὴ ἐργατικῶν Νόμων.

Χαρακτηρισμὸς Ἐνοριακῶν Ναῶν ὡς νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου.— Ἀνυπαρξία ἐργατικῶν Νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.— Ἀπαράδεκτον ἀγωγῆς κατ' ἐργατικὴν διαδικασίαν.

Πρωτοδικεῖον Ἡρακλείου 3]1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. *Β. Βρελλῆς*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Κουμπανάκης, Μ. Τζαγκαράκης

Κατὰ μὲν τὴν τοῦ Α.Ν. 2200]1940 «περὶ ἱερῶν ναῶν καὶ ἐφημεριῶν» διάταξιν, ἐν ἄρθρῳ 2 αὐτοῦ διαλαμβανομένην, οἱ ἐνοριακοὶ Ναοὶ ἀποτελοῦσι νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Καὶ ναὶ μὲν ἐκ μόνης τῆς τοιαύτης ἰδιότητος τῶν δὲν δύναται νὰ λογισθῇ ἡ συνδέουσα τὰ πρόσωπα αὐτῶν πρὸς τοὺς ἱεροψάλτας σχέσις ὡς δημοσίου δικαίου, ἐκ τοῦ ἄρθρου ὅμως 61 τοῦ ὡς ἄνω Α.Ν., ἐν ᾧ ἐκαστηρίῳ προσδιορίζονται αἱ προϋποθέσεις διὰ τὴν προαλλήψιν καὶ ἀπόλυσίν των καὶ καταπασσόνται οὗτοι μὲ τὸν καλύτερον τῆς Ἐκκλησίας κλῆρον, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὸν ἄλλον νομοθέτημα, ἐπιδιώκουν νὰ ρυθμίσῃ, ἐκ λόγων δημοσίων συμφερόντων, τὰ τῆς λειτουργίας καὶ ὀργανώσεως τῶν ἱερῶν Ναῶν, ἐν οἷς ἀσκεῖται ἡ λατρεία ὑπὸ τῶν ἀποδεδειγμένων τὴν ἐν Ἑλλάδι ἐπικρατοῦσαν, κατὰ συνεκτιμητικὴν ἐπιταγὴν (ἄρθρ. 1 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος), Ἀνατολικὴν Ὀρθόδοξον τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, συνάγεται ὅτι εἶναι τῷ ὄντι δημοσίου δικαίου ἡ συνδέουσα τοὺς Ἱεροψάλτας καὶ τοὺς ἐνοριακοὺς Ναοὺς σχέσις, δυνάμει τῆς ὁποίας οἱ πρῶτοι ἀσκοῦν ἐν τοῖς δευτέροις ἐκκλησιαστικὴν λειτουργίαν, μετὰ ἀμοιβῶν διαβαλλομένην ἐν εἰς διατυπώσεις ὑπὸ Νόμων διαγραμμένας (ἀνωτέρω ἄρθρ. 61 Α.Ν. 2200]40), μηδόλως δὲ συναπτομένην πρὸς οἰκονομικὸν τῶν Ναῶν συμφέροντα, τὰ ὁποῖα ἐπιχρατοῦν συνήθως εἰς τοὺς λοιποὺς σχέσεις τὰς συναπτομένας μεταξὺ προσώπων παρεχόντων ὑπηρεσίας ἐπὶ μισθῷ εἰς φυσικὰ ἢ νομικὰ πρόσωπα καὶ ἐπιχειρήσεις ἐπιχειρήσεις. Ἄλλο, πρὸ ἐκτὸς τῆς ἀνωτέρω διατάξεως τοῦ ἄρθρου 61, καὶ ὑπὸ τῶν ἀπαραιτήτων καὶ συνταγματικῶς διησφαλισμένων (ἄρθρον 2 τοῦ αὐτοῦ Συντάγματος) ἐκκλησιαστικῶν κανόνων οἱ ἱεροψάλται λογίζονται κληρικοὶ καὶ ἀποτελοῦσι τὸν κατώτερον τῆς Ἐκκλησίας κλῆρον (ΙΗ' Κανόνες τῆς ἐν Λαοδ. Συνόδου, ὡς ἠρμην. ὑπὸ *Ζωναρᾶ* καὶ *Βαλσαμῶνος* ἐν Συντ. *Ράλλη* καὶ *Ποτλῆ* τόμ. Γ' σελ. 184, Γν. Εἰσ. Α.Π. 1338]1907, ἐν Θέμ. ΙΗ' σελ. 608), ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τῶν δὲ ταύτην ἀσκούντων ἐκκλησιαστικῶν λειτουργημάτων (Γν. Εἰσ. Α.Π. 58]1940 ἐν ΕΕΝ 1940 σελ. 491), τοῦ ὁποίου οὐ μόνον ἡ πρόσκτησις, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπ' ἀντιλλάγματι ἄσκησις, δημιουργεῖ ἐννόμων σχέσεων, ὑπαγομένην ἀναμφισβητήτως εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ δημοσίου δικαίου, αἱ δ' ἐξ αὐτῆς ἀναφυόμεναι διαφοραὶ ἐκφεύγουν τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ διὰ τὰς ἰδιωτικὰς ἐξ ἐργασιακῆς σχέσεως πηγαζούσας διαφορὰς ἁρμοδίου Δικαστηρίου. Περιορισμένην νομοθετικὴν ἐκδήλωσιν τῆς τοιαύτης περὶ τοῦ χαρακτῆρος τῆς προσλήψεως ἱεροψάλτου παρὰ ἱερῷ τινι Ναῷ ἀντιλήψεως ἀποτελεῖ καὶ ἡ ἐν τῷ ἀνωτέρῳ ἄρθρῳ 64 § 1 διαλαμβανομένη διάταξις, καθ' ἣν αἱ περὶ συλλογικῶν συμβάσεων διατάξεις δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ ἱεροψαλτῶν καὶ νεωκόρων, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ τοῦ ἄρθρου 5 § 1 ἐδαφ. γ' τοῦ Ν. 6208]34, καθ' ἣν δὲν ἐπιτρέπεται ἡ παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισις εἰς τοὺς «ἀσχολουμένους εἰς ἱδρύματα, ἐν οἷς τελεῖται ἡ πρὸς τὸ θεῖον λατρεία, εἰς τούτους δὲ περιλαμβάνονται, κατὰ δοθεῖσαν εἰς τὴν διάταξιν ταύτην ἑρμηνείαν, καὶ οἱ ἱεροψάλται, εἴτε εἶσιν ἠσφαλισμένοι εἰς τὸ Τ.Α.Κ.Ε., εἴτε μὴ Οὐδὲ δύνανται φρονοῦμεν νὰ συναχθῇ, κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὰς ἀνωτέρω διατάξεις, τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ συνδέουσα τὸν ἱεροψάλτην καὶ τὸν παρ' ᾧ ὑπηρετεῖ Ἱερὸν Ἐνοριακὸν Ναὸν ἔννομος σχέσις εἶναι ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ὅτι ἡ λειτουργία τῶν ἱεροψαλτῶν ἀπὸ τῆς προστασίας ἐπὶ συλλογικῶν συμβάσεων καὶ ἀπὸ τῆς ἀσφαλίσεως τῆς ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. παρεχομένης ἀποτελοῦσιν ἐξαίρεσιν, ἀφ' ἑνὸς μὲν διότι ταύτῃ ἐξαιρέσεως οὐδεμίαν ἔχει δικαιολόγησιν, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι ρητῶς διατάξεις τοῦ Νόμου καὶ τῶν κανόνων τῆς Ἐκκλησίας, μηδεμίαν καταλείπουσαι ἀμφιβολίαν περὶ τοῦ προέχοντος δημοσίου χαρακτῆρος τῆς σχέσεως τοῦ ἱεροψάλτου πρὸς τὸν Ἱερὸν Ναόν, δὲν παρέχουσι ἔδαφος δημιουργίας ἀντιθέτου κρίσεως. Μετὰ ταῦτα ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, διώκουσα τὴν καταψήφισιν τοῦ ἐναγομένου ἱεροῦ Ἐνοριακοῦ Ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου Πόρου - Ἡρακλείου, νομίμως ἐκπροσωπηθέντος καὶ παραστάντος ἐν προκειμένῳ, εἰς πληρωσὴν τῷ ἐνάγοντι, κατ' ἐπάγγελμα ἱεροψάλτῃ τοῦ αἰτουμένου ἐσόδου, λόγῳ ἀκύρου καταγγελίας τῆς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1943 καταρτισθείσης μεταξὺ των συμβάσεως μισθώσεως πρὸς αὐτὸν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἱεροψάλτου καὶ ἀπολυσθέντος του ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1950, ἀναρμοδίως εἰσάγεται ἐνώπιον ἡμῶν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Β. Δ]τος τῆς 1]14 Αὐγούστου «περὶ κωδικοποιήσεως εἰς ἓν ἰσχυόντων κειμένων τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου Γ'ΘΟΔ', ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ Νόμου 705]43 καὶ Νόμου 1965]1941, προϋποθέτοντος ἐν ἄρθρῳ 1 αὐτοῦ διαφοράν, πηγαζούσαν ἐκ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, προϋπόθεσιν ὅμως μὴ συντρέχουσαν ἐν

εἰς ἐτέραν κρίσιν περιπτώσεις κατὰ τὰ προεκτεθέντα, καὶ δέον κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ὡς ἄνω κωδικοποιηθέντος Ν. Γ'ΨΟΔ', νὰ ἀπορριφθῇ αὕτη, συμψηφισθῇ ὅμως ἡ γενομένη δαπάνη, καθ' ὅσον ὁ ἐνάγων εὐλόγως ἀμφέβαλλε περὶ τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Δικαστηρίου τούτου διὰ τὴν ἐκδίκασιν τῆς προβαλλομένης ἀξιώσεώς του.

5. Συμβάσεις ἐργασίας μετὰ Δημοσίου καὶ νόμιμος κατάρτισις

'Υποχρεωτικὴ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, κατάρτισις συμβάσεως ἐργασίας μετὰ Δημοσίου ἐγγράφως κατὰ Ν. ΣΙΒ' «περὶ δημοσίου λογιστικοῦ».— 'Αντιπαρέρχεται καὶ ἄλλον τρόπον ἀποδείξεως.— Οὐ θεραπεία ἀκυρότητος διὰ τῆς ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως.— 'Αρθρ. 159 Α.Κ.— 'Ενάσκησις ἀπαιτήσεως ἀκύρου προσληφθέντος δι' ἀγωγῆς βασιζομένης εἰς ἀδικαιολόγητον πλουτισμὸν ἢ καὶ εἰς ἀδίκημα.— 'Απαράδεκτον ἀγωγῆς ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ'ΨΟΔ'.

Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 31|1951
Διαδικασία Ν. Γ'ΨΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. *Ι. Δέσπης*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Β. Ἀδάμος, Ν. Πλασσαρᾶς, δικαστικὸς ἀντιπρόσωπος Δημοσίου

Νομίμως φέρεται πρὸς κρίσιν ἀγωγὴ ἐκ συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, δι' ἣν ἀγωγὴν ἐτηρήθη ἡ νόμιμος προδικασία. Αὕτη εἶναι τοιαύτη δεκτὴ καὶ δέον ὅπως ἐρευνηθῇ περαιτέρω. 'Εκ τῶν συνδεδυασμένων διατάξεων τῶν ἄρθρων 34, 39 καὶ 40 τοῦ Ν. ΣΙΒ' περὶ Δημοσίου Λογιστικοῦ καὶ τοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδοθέντος Δ|τος καὶ τοῦ ἀπὸ 8.1.1836 β. Δ|τος περὶ ὀργανώσεως τῶν ὑπουργείων προκύπτει σαφῶς, ὅτι κάθε σύμβασις μεταξὺ Δημοσίου καὶ τρίτου, δι' ἧς ἀναλαμβάνει ὑποχρεώσεις τὸ Δημόσιον, ὅλαι, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς συμβάσεως, νὰ καταρτίζεται ἐγγράφως. Τοῦτο ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι τὸ ἔγγραφον ἀποτελεῖ «συστατικὸν» στοιχεῖον τῆς συμβάσεως καὶ ὅτι, ἐπομένως, δὲν ἐπιτρέπεται ἀπόδειξις δι' ἄλλου ἀποδεικτικοῦ μέσου (λ.χ. ὅρκου, ὁμολογίας). Εἶναι ἐκ τοῦ συνόλου τῆς διαδικασίας διαπιστωμένον, ὅτι ὁ ἐνάγων προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὸ ἐναγόμενον Δημόσιον, ὡς ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀναγράφεται, πλὴν οὗτος δὲν προσήγαγεν ἔγγραφον συστάσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου. 'Η ἀκυρότης τῆς συμβάσεως δὲν θεραπεύεται διὰ τῆς ἐκτελέσεως αὐτῆς, διότι καὶ μὲν κρατεῖ ὁ κανὼν ταῦ ἀντίστοιχου τῶν συμβάσεων εἰς τὰς συναλλαγάς, ὁ δὲ τύπος καθιερούται εἰς ὡρισμένας περιπτώσεις ὑπὸ τοῦ νόμου, ὅπερ σημαίνει, ὅτι ὁ τύπος τίθεται ὡς ἔξαίρεσις, πλὴν ἐν ἄρθρῳ 159 Α. Κ. ὁρίζεται, ὅτι συνέπεια τῆς παραμελήσεως τοῦ τύπου, ὅπου ὁ νόμος ἀπαιτεῖ τοιοῦτον, εἶναι ἡ ἀκυρότης τῆς συμβάσεως, ἂν μὴ ὁρίζεται τὸ ἐναντίον. Αἱ περιπτώσεις αὗται, καθ' ἃς ὁρίζεται τὸ ἐναντίον, εἶναι περιπτώσεις, καθ' ἃς ἐπέρχεται ἴασις τῆς ἀκυρότητος ἐκ τοῦ Νόμου ἐπὶ τῶν θεμάτων τῶν ἄρθρων 498 § 2, 849, 159 § 2. 'Η ἐπερχομένη διὰ τῆς ἐκτελέσεως ἴασις ἀναφέρεται εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις. Αἱ περιπτώσεις αὗται, ὡς ἐξαιρετικαὶ καὶ εἰδικαί, δὲν δύνανται νὰ ἔχωσι βάσιν γενικήν τινα ἀρχὴν τοῦ δικαίου, ἀλλὰ στηρίζονται ἐπὶ λόγου εἰδικοῦ καὶ ἐξαιρετικοῦ, μὴ ἐπιδεχομένου παρέκτασιν, ἐκτὸς ἂν καὶ τοῦ ἐξαιρετικοῦ δικαίου ὁ νομικὸς λόγος εἶναι προφανῶς πλατύτερος τοῦ διατακτικοῦ τοῦ νόμου, ὅτε χωρεῖ παρέκτασις καὶ ἐπὶ ὁμοίων περιπτώσεων μὲ βάσιν τὴν ἀρχὴν τῆς ἀναλογικῆς ἑρμηνείας (*Οἰκονομίδου*, Γεν. 'Αρχαὶ § 11 σημ. 7). 'Επὶ τοῦ προκειμένου κρίνομεν, ὅτι ὁ ἐπιβαλὼν τὰς ἐξαιρέσεις νομικὸς λόγος τοῦ ἄρθρου 159 Α.Κ. δὲν εἶναι πλατύτερος τῆς ἀρχῆς, τῆς τεθειμένης ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, ἀναφορικῶς πρὸς τὴν μὴ τήρησιν τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτουμένου τύπου τῆς δικαιοπραξίας, ὥστε νὰ καλύπτῃ ἡ θεραπεὺη καὶ ἄλλας περιπτώσεις, καθ' ἃς δὲν ἐτηρήθη ὁ τύπος. Συνάγεται ἐκ τούτων τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ ἐκτέλεσις τῆς συμβάσεως, ἥτις ἔλαβε χώραν πράγματι, δὲν θεραπεύει τὴν ἔλλειψιν τοῦ ἐγγράφου ὡς συστατικοῦ στοιχείου τῆς συμβάσεως, ὅφοῦ δὲν ὁρίζεται τὸ ἐναντίον ὑπὸ διατάξεως νόμου τινός (*Σούρλος*, 'Ερμ. Α.Κ 369 ἀριθ. 41, 42). Τὸ παρασχεθὲν ἔγγραφον τῆς ἀπολύσεως ἀποδεικνύει μέν, ὅτι κατηρτίσθη ἡ σύμβασις ἐργασίας, ἀλλὰ δὲν ἀναπληροῖ τὸν ἔλλειψιν συστατικοῦ ἐγγράφου τῆς συμβάσεως καὶ δι' ἄλλους λόγους, ἀλλὰ καὶ διότι τὸ ἔγγραφον τῆς καταγγελίας συνιστᾷ «μονομερῆ» δικαιοπραξίαν καὶ ἡ ἀπόδειξις τῆς συμβάσεως εἶναι τι διάφορον τῆς συστάσεως τῆς συμβάσεως. 'Η ἀπαίτησις τοῦ ἐνάγοντος δύναται νὰ ἀσκηθῇ δι' ἀγωγῆς βασιζομένης εἰς τὸν ἀδικαιολόγητον πλουτισμὸν ἢ καὶ εἰς ἀδίκημα, ἂν ὑπάρχουν τὰ στοιχεῖα τούτου, ἥτις ἀγωγὴ δὲν δύναται νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὴν αἰρουμένην διαδικασίαν, ἐν ᾗ ἐκδικάζονται ἀξιώσεις μισθωτῶν ἐκ σχέσεως ἐργασίας, ὅφοῦ, μὴ ὑπαρχούσης ἐγκύρου συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας, δὲν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ ἀσφαλῶς, ὅτι ὁ ἐνάγων θεωρεῖται μισθωτός, διότι ταυτότης ἐστὶν ὁ δυνάμενος ν' ἀξιώσῃ μισθόν.

II. ΑΔΕΙΑΙ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

1. Βαθμὸς ἀπασχολήσεως μισθωτῶν καὶ δικαίωμα ἀδείας κατ' Α.Ν. 539|1945.

Προϋποθέσεις τοῦ δικαιώματος ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν κατ' ἔτος, κατ' Α.Ν. 539|1945, ἡ συνεχὴς ἀπασχόλησις τοῦ μισθωτοῦ.— Τὸ αὐτὸ καὶ διὰ τὴν ἀνοχημίωσιν ἡμερῶν ἀδείας ἔνεκεν ἀπολύσεως.

Πρωτοδίκου 'Αθηνῶν 728|1951
Διαδικασία Ν. Γ'ΨΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. *Δ. Σκούμπης*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. 'Ερμῆλος, Δ. Τρίμης

'Εκ τοῦ ἄρθρου 5 § 5 τοῦ Α. Ν. 539|1945 «περὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν», καθ' ἃ πᾶς μισθωτός, ἀπολυόμενος δι' ὁφορμὴν βαρύνουσαν τὸν ἐργοδότην, πρὶν ἢ λάβῃ τὴν ὁφειλομένην αὐτῷ ἐτησίαν ἄδειαν, δικαιοῦται ἀποζημιώσεως, ἴσης πρὸς τὰς ἀποδοχάς, ἃς θὰ ἐλάμβανεν, ἐὰν ἠδύνατο τύχῃ τῆς ἀδείας, ἐν συνδυασμῷ λαμβανομένων τούτων πρὸς τὰς λοιπὰς διατάξεις τοῦ ἰδίου νόμου, καὶ δὴ πρὸς τὴν § 1 τοῦ ἄρθρου 2 αὐτοῦ, καθ' ἣν ἄδειας μετ' ἀποδοχῶν δικαιοῦται πᾶς μισθωτὸς μετὰ συνεχῆ ἀπασχόλησιν ἐπὶ

χρονικόν διάστημα τουλάχιστον δώδεκα μηνών, τήν § 6 τοῦ ἰδίου ἄρθρου, ὁρίζουσαν ὅτι διά τόν ὑπολογισμόν τοῦ περί οὗ ἀνωτέρω χρόνου ἀπασχολήσεως, τά διαστήματα, καθ' ἃ ὁ μισθωτός ἀπέσχεν ἢ ἀπέχει τῆς ἀπασχολήσεώς του παρά τῇ ὑποκειμένῃ ἐπιχειρήσει, λόγῳ βραχείας σχετικῶς διαρκείας ἀσθενείας, στρατεύσεως, ἀπεργίας, ἀνταπεργίας ἢ ἀνωτέρας βίας, δέν θεωροῦνται ὡς χρόνος μή ἀπασχολήσεως καί δέν συμψηφίζονται πρός τάς ἡμέρας ἀδείας, ὧν οὗτοι δικαιοῦνται, καί τήν παραγραφόν ὁ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, καθ' ἣν εἰς πᾶσαν περίπτωσιν μισθωταί ἡλικίας κατωτέρας τῶν 18 ἐτῶν καί τοιοῦτοι ἐκτελοῦντες κατά κανόνα ἔργα ἐπιβλαβῆ διά τήν ὑγείαν των ἢ ἰδιωτέρως κοπιώδη δικαιοῦνται κατ' ἔτος ἀδείας οὐχί ὀλιγωτέρας τῶν 12 ἀλλεπαλλήλων ἐργασίμων ἡμερῶν, ὅσον καί πρός τάς συμπολιτευομένας καί ἐρμηνευτικῶς λητέας ὑπ' ὄψιν διατάξεις τοῦ ἄρθρου 666 τοῦ Α.Κ. καθ' ὃ ὁ μισθωτής ἐργασίας καταναλισκούσης ἐντελῶς ἢ οὐσιωδῶς τάς παραγωγικάς δυνάμεις τοῦ ἐκμισθωτοῦ, ὑποχρεοῦται νά χορηγῇ κατ' ἔτος εἰς αὐτόν ἀδειαν τουλάχιστον δέκα μέν συνεχῶν ἡμερῶν, ἐάν ἡ σχέσις τῆς συμβάσεως ὑφίσταται ἄνευ διακοπῆς ἀπό ἐτους ἤδη κλπ., σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὁ μισθωτός δικαιοῦται κατά τόν ὡς εἴρηται ἀγ. νόμον ἀδείας καί ἐπιμένως ἐν ἀπολύσει τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ἄρθρου 5 § 5, ἐάν ἐτελεῖ ἐν συνεχεῖ καί κατά συνέκδοχήν πραγματικῇ ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς § 6 τοῦ ἄρθρου 2 ἀπασχολήσει κατά τό πρό τῆς ἀπολύσεως του ἔτος, ἡτις καί μόνη, οὐσιωδῶς ἀπορροφῶσα καί ἀναλίσκουσα τάς παραγωγικάς αὐτοῦ δυνάμεις, καθιστᾷ ἀναγκαίαν τήν πρόσκαιρον διακοπήν τῆς ἐργασίας πρός ἀνανέωσιν αὐτῶν (Α.Π 161|1947, ΕΕΔ 6, 361 κ. ἐπ.). Προκύπτοντος ὅθεν ἐν προκειμένῳ ἐκ τῶν ἐκατέρωθεν προσαγομένων καί ἐπικαλουμένων ἐγγράφων καί τῶν ἀποδείξεων ἐξηγήσεων καί ἰσχυρισμῶν τῶν διαδίκων, ὡς οὗτοι καταπατοῦνται ἐν ταῖς προτάσεσι αὐτῶν, ὅτι ὁ ἐνάγων οὐδαμῶς ἀπησχολήθη πραγματικῶς ἐν τῇ παρά τῇ ἐναγομένῃ ὑπηρεσίᾳ του, καθ' ὅλην τήν διάρκειαν τοῦ ἡμερολογιακοῦ ἔτους 1950, ἀμα δέ καί ὅτι ἡ τοιαύτη μή ἀπασχόλησίς του δέν ὀφείλετο εἰς λόγον τινά ἀποχῆς ἐκ τῶν ἐν τῇ παραγράφῳ 6 τοῦ ἄρθρου 2 ἀ. ν. 539|1945 ἀναφερομένων, δέν ἐδικαιοῦτο οὗτος ἀδείας, οὐδέ, ἀπολυθείς τήν 13 Ἰουλίου 1950, τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου 5 § 5 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἀποζημιώσεως καί συνεπῶς ἡ τοιαύτην τινά ἀποζημίωσιν διώκουσα ὑπό κρίσιν ἀγωγή του δέν νά ἀπορριφθῇ, ὡς ἀβάσιμος.

ΙΙΙ. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

1. Μισθός θυρωρῶν πολυκατοικιῶν καί μεγάρων καί ὑπόχρεοι εἰς καταβολήν.

Συμμετοχή καί ἐνοικιαστῶν πολυκατοικίας εἰς καταβολήν μισθοῦ θυρωροῦ, κατά λόγον καταβαλλομένου μισθώματος. Ὑπόχρεος ὅμως ἔναντι τοῦ θυρωροῦ ὁ ἰδιοκτήτης τῆς πολυκατοικίας καί ἐργοδότης.— Ἀντικείμενον ἁρμοδιότητος Προέδρου Πρωτοδικῶν.— Ἀπαράδεκτος μεταβολή βάσεως ἀγωγῆς διά τῶν προτάσεων.

Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 12|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Σ. Παγώνης*

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Α. Μπρούλης, Π. Παρτσακεώς

Εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ Α. Ν. 1001|1946 περί τῶν ὑποχρεώσεων διά τήν καταβολήν τῶν ἀποδοχῶν τῶν θυρωρῶν μεγάρων καί πολυκατοικιῶν καί κατ' ἐξουσιοδότησιν τῶν διατάξεων αὐτοῦ ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 10096|1334|46 Υ. Α., ὡς ἐτροποποιήθη διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 291313|48, δυνάμει τῆς ὁποίας ὡρίσθη ὁ τρόπος τῆς κατανομῆς τῶν ἀποδοχῶν αὐτῶν μεταξύ τοῦ ἰδιοκτήτου καί τῶν μισθωτῶν τῆς πολυκατοικίας, ἀναλόγως τοῦ ὑφ' ἑκάστου ἐκ τούτων κατ' Ὀκτώβριον τοῦ 1940 καταβαλλομένου ἢ καταβλητέου μισθώματος, ἐπί πλέον δέ διά τοῦ ἄρθρου 5 αὐτῆς ὡρίσθη, ὅτι διά τήν ἐπιδίωξιν τῆς ἐξοφλήσεως τῶν ἐκ τῆς κατανομῆς προκυπτουσῶν ἀπαιτήσεων καθίσταται ἁρμόδιος ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν κατά τήν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 634 καί ἐπ. τῆς Πολ. Δικον., μή δυνάμενος μάλιστα νά παραπέμψῃ τήν αἴτησιν λόγῳ διαταγμοῦ εἰς τό Δικαστήριον. Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι διά τῆς κλαδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως τῶν θυρωρῶν ἀπό 31|12|38 ἐν ἄρθρῳ 12 αὐτῆς ρητῶς ὡρίζετο, ὅτι ὁ μισθός τῶν θυρωρῶν καταβάλλεται ἀπ' εὐθείας παρά τῶν ἰδιοκτητῶν, μή ἐπιτρεπομένης ἐναντίας συμφωνίας καί ἐπειδή, καθ' ὃν χρόνον ἐξεδίδετο ὁ ὡς ἄνω Α.Ν 1001|1946, τά ἐνοίκια ἦσαν ἐλάχιστα, ἐκρίθη ὅτι θά ἦτο ἐντελῶς παράλογον ὁ ἰδιοκτήτης, εἰσπράττων ἐκμηδενισμένα ἐνοίκια, νά πληρώνῃ καί τάς ἀποδοχάς τοῦ θυρωροῦ καί διά τοῦτο ἐπηκολούθησεν ὁ ὡς εἴρηται Α.Ν. καί αἱ ἐκδοθεῖσαι ὡς ἄνω ἀποφάσεις, κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ νόμου τούτου, διά τῶν ὁποίων ὡρίσθησαν τά ἀνωτέρω. Συνεπῶς ἡ ἀληθής ἔννοια τῆς εἰρημένης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως εἶναι, ὅτι εἰς τήν καταβολήν τοῦ μισθοῦ ὑπόχρεως εὐθέως θά ἐξακολουθῇ νά εἶναι ὁ ἰδιοκτήτης, δικαιούμενος νά κατανείμῃ τοῦτον εἰς βάρος τῶν ἐνοίκων, καθ' ὃν τρόπον ὁρίζει ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις, πᾶσα δέ τοιαύτη διένεξις μεταξύ ἰδιοκτητῶν καί λοιπῶν ἐνοίκων θά διευθετῆται ὑπό τοῦ ἁρμοδίου Προέδρου Πρωτοδικῶν. Ἐν προκειμένῳ ὁ ἐνάγων θυρωρός στρέφεται κατά μισθωτοῦ τῆς πολυκατοικίας καί κατά συνέπειαν τῶν ἀνωτέρω δέν νομιμοποιεῖται παθητικῶς. Ἀπορριπτέα ὅθεν τυγχάνει ἡ ὑπό κρίσιν ἀγωγή, κατά τήν βάσιμον περί τούτου ἔνστασιν τῆς ἐναγομένης. Οὐδέ κατ' ἐχώρησιν νομιμοποιεῖται, ἀφοῦ ἡ τοιαύτη ἀπαίτησις τοῦ ἰδιοκτήτου κατά μισθωτοῦ περί πληρωμῆς τῶν ἀναλογούντων αὐτῷ δικαιωμάτων τοῦ θυρωροῦ ἔδει νά εἰσήγετο ἐνώπιον τοῦ Προέδρου καί οὐχί ἐνώπιον ἡμῶν, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἐν τῷ δικογράφῳ ἔδει νά ἀνεφέρετο τό στοιχεῖον τοῦτο τῆς νομιμοποιήσεως τοῦ δικαιώματος, ἵνα νομιμοποιηθῇ δικονομικῶς ὁ ἐνάγων (ἄρθρ. 533 Πολ. Δικον.), οὐδέ καί ἐπιτρέπεται διά τῶν προτάσεων νά προστεθῇ τό στοιχεῖον τοῦτο, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐπέρχεται μεταβολή τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς, ἀπαγορευομένη ὑπό τοῦ ἄρθρου 158 Πολ. Δικον. (*Οἰκον.*

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΕΠΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΒΑΡΟΣ ΤΕΛΩΝ ΕΞΟΦΛΗΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΕΙΞΕΩΣ ΜΙΣΘΩΝ

Άρθρον 425 Άστικοῦ Κώδικος καὶ εἰδικὴ περὶ χαρτοσήμου Νομοθεσία

Ἀμετάβλητον τῶν περὶ τελῶν χαρτοσήμου φορολογικῶν διατάξεων καὶ μετὰ τὸ ἄρθρ. 425 Ἀστικοῦ Κώδικος.— Ἐπιβολὴ διὰ τοῦ περὶ χαρτοσήμου Νόμου τέλους χαρτοσήμου ἐπὶ τῆς ἐξοφλήσεως μισθῶν, ἀνεξαρτήτως τῆς ἐκδόσεως ἢ μὴ περὶ αὐτῆς ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων.— Ἐπιβάρυνσις διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ τέλους τοῦ εἰσπράττοντος τὸν μισθὸν ὑπαλλήλου.— Ἀληθὴς ἔννοια τῶν περὶ τελῶν χαρτοσήμου διατάξεων.

Ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, τῆς ὁποίας πρόδηλον εἶναι τὸ πρακτικὸν ἰδίως ἐνδιαφέρον, ἀναιρεῖ τὴν ἀντίθετος ἀποφανθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 1782|1951 ἀπόφασιν τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 10, 288, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί, βλέπε καὶ ΕΕΔ 10, 379).

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Τὸ ἄρθρον 425 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ὁρίζον ὅτι τὰ ἔξοδα τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως φέρει ὁ ὀφειλέτης, ἐσκόπησε νὰ ὁρίσῃ ποῖος ἐκ τῶν συμβαλλομένων φέρει τὸ βάρος τῶν ἐξόδων τῆς ἐγγράφου ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως, ἣν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ὀφείλει ὁ ἐκποιητὴς νὰ δώσῃ εἰς τὸν ἐκποιούμενον μισθωτὸν ἢ ὑπάλληλον, ὅταν τοῦ καταβάλλῃ τὸν μισθόν. Ἐπομένως ἡ ἐπιβολὴ τοῦ τέλους χαρτοσήμου ἐπὶ τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως μισθῶν, ἀνεξαρτήτως τῆς ἐκδόσεως ἢ μὴ περὶ αὐτῆς ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων, ἐπιβαρύνει διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ τέλους τοῦ εἰσπράττοντος τὸν μισθὸν ὑπάλληλον, ἐνῷ ἡ ἐπιβολὴ τοῦ τέλους τούτου ἐπὶ τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως ἐπιβαρύνει τὸν ἐκποιητὴν τὸν ὑποχρεούμενον νὰ δώσῃ τὴν ἀπόδειξιν. Ἡ ἐσφαλμένη ἑρμηνεία τῶν περὶ τελῶν χαρτοσήμου διατάξεων ἐπέφερε τὴν παραβίασιν τοῦ ἄρθρου 425 Ἀστικοῦ Κώδικος (πρβλ. Ἀλεξ. Ἰωαννίδου, Ἑρμηνεία Ἀστικοῦ Κώδικος, ἔκδ. 2α, σελ. 1, 2 καὶ 3 ὑπὸ τὸ ἄρθρον 425 Ἀστικοῦ Κώδικος, Ἀθ. Ἀλεξανδρίδου, Ἑρμηνεία Ἀστικοῦ Κώδικος, ἔκδ. 2α, σελ. 1

φορον 421 ὁ ὀφειλέτης, καταβάλλων, δικαιοῦται νὰ ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ δανειστοῦ. Μεταξὺ ὅμως τῶν κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου τούτου ἐξόδων προφανῶς δὲν περιλαμβάνεται τὸ τέλος χαρτοσήμων, ὅπερ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Ν.Δ. τῆς 28|28 Ἰουλίου 1951 περὶ κώδικος τῶν νόμων περὶ τελῶν χαρτοσήμων ἀποτελεῖ φόρον. Ἡ ἄποψις αὕτη ἐπιρρωνύεται καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι οἱ συντάκται τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος σαφῶς ἐξεδήλωσαν τὴν βούλησιν αὐτῶν περὶ μὴ ὑπαγωγῆς ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν ἐξόδων καὶ τῶν φόρων ἢ τελῶν διὰ τοῦ ἄρθρου 527, ὅπερ ἀσχολούμενον μὲ τὸ πρόσωπον, ὅπερ δέον νὰ φέρῃ τὰς διὰ τὴν ἐγγραφὴν καταφύτων μιᾶς συμβάσεως δαπάνας ὥρισεν, ὅτι τὰ ἀπαιτούμενα «ἔξοδα ἢ τέλη» καὶ ὄχι μόνον τὰ ἔξοδα, ὡς ἐν ἄρθρῳ 425 ὁρίζεται, φέρουσιν ἀμφότερα τὰ μέρη. Ἡ προσβαλλομένη, ἀντιθέτως ἀποφηναμένη καὶ κρίνασα ὅτι καὶ ὁ ὑπὸ τὸ ὄνομα τέλος χαρτοσήμου φόρος ἐπὶ τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως καταβληθὲν τῶν μισθῶν περιλαμβάνεται ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 425 Α.Κ. ἐξόδων καὶ ὅτι συνεπῶς κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ προρρηθέντος ἄρθρου ὁ ὀφειλέτης - ἐργοδότης βαρύνεται μὲ τὸν φόρον τοῦτον, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὴν κληθεῖσαν οὐσιαστικοῦ δικαίου διάταξιν.

β) Τὸ ἄρθρον 425 Α.Κ., καὶ ἂν ἔχῃ τὴν ἔννοιαν, ὅτι μεταξὺ τῶν κατ' αὐτὸ ἐξόδων περιλαμβάνεται καὶ τὸ τέλος χαρτοσήμου, πάντως καὶ ὁπωσδήποτε ὁρίζει, ὅτι τὸν ὀφειλέτην βαρύνουν τὰ ἔξοδα, ἅτινα γεννῶνται μόνον, διότι οὗτος ζητεῖ καὶ λαμβάνει ἐγγραφον περὶ τῆς ἀποδείξεως ἐξοφλήσεως καὶ ὄχι ὅτι τὸν ὀφειλέτην βαρύνουν τὰ ἔξοδα, ἅτινα τυχὸν συνεπάγεται ἡ ἐξόφλησις, καὶ ὅταν ἔτι δὲν ζητηθῇ καὶ δὲν ληφθῇ περὶ αὐτῆς ἀπόδειξις. Τὸ τέλος ὅμως χαρτοσήμου, εἰδικῶς καθ' ὅσον ἀφορᾷ τοὺς μισθοὺς καὶ τὰς ἀποδοχὰς ἐν γένει τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, δὲν εἶναι ἔξοδον γεννώμενον ὡς ἐκ τῆς λήψεως παρὰ τοῦ ἐργοδότου ἐγγράφου ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως τῆς καταβολῆς πρὸς τὸν ὑπάλληλον τοῦ μισθοῦ ἢ ἀποδοχῆς, ἀλλ' ἔξοδον (φόρος), ἐπιβαλλόμενον ἐπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ μισθοῦ καὶ τῆς ἀποδοχῆς, καὶ ἄνευ δηλαδὴ λήψεως ἐγγράφου ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως πληρωμῆς του. Τοῦτο σαφῶς καὶ ἀδιακέτως προκύπτει, ὄχι μόνον ἐκ τοῦ ἄρθρ. 32 § 4 τοῦ νόμου 4750 περὶ τελῶν χαρτοσήμου, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 11 § 2 τοῦ νόμου 6164|1941, πάλαι καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 7 § 1 τοῦ Α.Ν. 138|1945, ὧν τὸ μὲν πρῶτον ὁρίζει, ὅτι ἐπὶ μισθῶν, συντάξεων, ἀποζημιώσεων ἢ ἄλλων ἀπολαυῶν ἰδιωτῶν ἐξοφλουμένων οὐχὶ ἀμέσως δι' ἐκδόσεως ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως ὑπὸ δικαιούχου, ἀλλ' ἑμμέσως... καὶ' ἄλλον ὁπονδήποτε τρόπον τὸ τέλος χαρτοσήμου ὀφείλεται ἅμα τῇ *γενομένῃ πληρωμῇ*, τὸ δὲ δεύτερον ὅτι *μισθοί* (καὶ ὄχι αἱ ἀποδείξεις ἐξοφλήσεως μισθῶν) καὶ ἄλλαι ἀποδοχαὶ τῶν *ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ὑπόκεινται εἰς τέλος χαρτοσήμου*. Κατ' ἀκολουθίαν τὸ ἄρθρον 425 Α.Κ., ὡς ἐκ τοῦ περιεχομένου του, δὲν ἀποτελεῖ διάταξιν νόμου, ὁριζούσαν ποῖος βαρύνεται μὲ τὸ διὰ τοὺς μισθοὺς ὀφειλόμενον τέλος χαρτοσήμου ἀφοῦ αὐτὸ μόνον ὁρίζει ποῖος ὁ βαρυνόμενος μὲ τὰ ἔξοδα τῆς ἐγγράφου ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως, τὸ δὲ τέλος χαρτοσήμου ἐπὶ τῶν μισθῶν, καὶ ἂν περιλαμβάνεται ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν ἐξόδων, εἶναι πάντως, κατὰ τὰς προκαταρκτείσας διατάξεις τῶν εἰδικῶν περὶ χαρτοσήμου νόμων, ἔξοδον ὀφειλόμενον ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐπὶ μόνῃ τῇ καὶ ἄνευ ἀποδείξεως πληρωμῆς τοῦ μισθοῦ. Ἡ προσβαλλομένη, ἀντιθέτως ἀποφηναμένη καὶ κρίνασα ὅτι τὸ ἄρθρον 425 Α.Κ. ἀποτελεῖ διάταξιν νόμου, ὁριζούσαν, ὅτι ὁ ὀφειλέτης (ἐργοδότης) βαρύνεται μὲ τὸ τέλος χαρτοσήμου, εἰς ὃ ὑπόκεινται οἱ μισθοὶ καὶ ἡ ὁπωσδήποτε πληρωμὴ τούτων πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους του, κατέληξεν εἰς ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 425 Α.Κ. διὰ παραβάσεως τῶν διατάξεων τῶν νόμων περὶ χαρτοσήμου (ἄρθρ. 32 § 4 τοῦ Κώδικος περὶ τελῶν χαρτοσήμου καὶ 7 § 1 τοῦ Α.Ν 138|1945).

γ) Λύτη αὐτὴ ἡ ἐπιταγὴ τοῦ νόμου, καθ' ἣν ἐπὶ ὡρισμένης πράξεως ὀφείλεται χαρτόσημον ὡρισμένου ποσοῦ, ἔνεχει ἐν ἑαυτῇ καὶ ἐπιβολὴν τοῦ βάρους τούτου ἐπὶ τοῦ ἐκτελοῦντος τὴν καθορισμένην πρᾶξιν. Ὅθεν τὸ ἄρθρον 33 παρ. 1 τοῦ Κώδικος περὶ τελῶν χαρτοσήμου, ὁρίζον ὅτι πᾶς εἴτε ἰδιώτης . . . ὑποχρεοῦται νὰ γράφῃ ἀπ' ἀρχῆς ἐπὶ τοῦ ἀναλόγου φραγιστοῦ χάρτου ἢ νὰ ἐπιθέτῃ ἀπ' ἀρχῆς τὸ κινητὸν ἐπισημα εἰς πάντα τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδιδόμενα ἢ συντασσόμενα καὶ εἰς τέλος χαρτοσήμου ὑποκείμενα ἐγγραφα, ἔνεχει ἐν ἑαυτῷ, κατὰ τὴν βούλησιν τοῦ νομοθέτου, καὶ σαφῆ κανόνα τοῦ δικαίου περὶ ἐπιβολῆς τοῦ τέλους χαρτοσήμου εἰς βάρος τοῦ ἐκδίδοντος ἢ συντασσοντος τὸ εἰς τὸ εἰρημένον τέλος ὑποκείμενον ἔγγραφον. Ἡ ἄποψις αὕτη ἐνισχύεται ἐκ τῆς παρ. 2 τοῦ ἄρθρ. 33 τοῦ Κώδικος τῶν νόμων περὶ τελῶν χαρτοσήμου, καθ' ἣν «...δύναται διὰ διαταγμάτων νὰ καθορίζηται ἐπὶ *ὡρισμένων* ἐγγράφων ἢ σχέσεων τίς ὁ βαρυνόμενος διὰ τῆς δαπάνης τοῦ τέλους χαρτοσήμου καὶ ἥτις, ἐφ' ὅσον σκοπεῖ περὶ ἐξουδενώσεως πρὸς καθορισμὸν τοῦ βαρυνομένου μόνον ἐπὶ ὡρισμένων ἐγγράφων ἢ σχέσεων, ἐρκούντως ἐποδηλοῖ ὅτι ἐν αὐτῷ τούτῳ τῷ νόμῳ ὁρίζεται τίς ὁ κατὰ κανόνα καὶ γενικῶς βαρυνόμενος. Ὅτι ἐν τῷ νόμῳ καὶ δὴ διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 33 παράγραφος 1 ὁρίζεται γενικῶς καὶ κατὰ κανόνα ὁ βαρυνόμενος μὲ τὸ τέλος χαρτοσήμου ἐπιρρωνύεται καὶ ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 18 παρ. 12β, 21 παρ. 44, 21 παρ. 47, 24 παρ. 12α καὶ 24 παρ. 12γ τοῦ Κώδικος τῶν νόμων περὶ τελῶν χαρτοσήμου, αἵτινες ἀποτελοῦν διατάξεις ἐξαιρετικὰς ἐπιβαλλούσας τὸ βάρος τοῦ τέλους χαρτοσήμου εἰς βάρος τοῦ λήπτου τῆς ἀποδείξεως καὶ συνεπῶς δικαιολογοῦνται μόνον, ἂν κατὰ κανόνα τὸ τέλος χαρτοσήμου βαρύνῃ, κατὰ τὸν περὶ χαρτοσήμου νόμον, τὸν ἐκδότην καὶ ὄχι τὸν λήπτην τῆς ἀποδείξεως. Ἡ προσβαλλο-

μένη, ἀντιθέτως ἀποφηναμένη καὶ κρίνασα ὅτι δήθεν ἐν τῷ νόμῳ περὶ χαρτοσήμου οὐδὲν ὁρίζεται περὶ τοῦ βαρυνομένου μὲ τὸ τέλος χαρτοσήμου ἐπὶ τῶν ἀποδείξεων καταβολῆς μισθῶν πρὸς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους, ἐνῷ, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, ὁ νόμος περὶ χαρτοσήμου, ὁρίζων ὅτι κατὰ κανόνα βαρύνεται μὲ τὸ τέλος χαρτοσήμου, ὁ ἐκδίδων ἢ συντάσσων τὸ εἰς τέλος χαρτοσήμου ὑποκείμενον ἔγγραφον, ὁρίζει συνάμα καὶ ἀναγκαίως ἐλλείψει εἰδικῆς περὶ τοῦ ἀντιθέτου διατάξεως, καὶ ὅτι ἐπὶ ἀποδείξεως ἐξοφλήσεως μισθοῦ τὸ τέλος χαρτοσήμου βαρύνει τὸν συντάσσοντα καὶ ἐκδίδοντα τὴν ἀπόδειξιν ὑπάλληλον ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὴν προπαρατεθεῖσαν διάταξιν οὐσιαστικοῦ νόμου, ἤτοι τοῦ ἄρθρ. 53 παρ. 1 τοῦ Κώδικος τῶν νόμων περὶ τελῶν χαρτοσήμου.

δ) Ἐκ τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου 4 παρ. 2 τοῦ Β.Δ. τῆς 12|13 Σεπτεμβρίου 1949 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ τελῶν χαρτοσήμου», προστεθέντος εἰς τὴν παρ. 4 τοῦ ἄρθρου 32 τοῦ Κώδικος τῶν νόμων περὶ τελῶν χαρτοσήμου β' ἐδαφίου σαφῶς συνάγεται, ὅτι τὸ ἐπὶ τῶν μισθῶν, καθ' οἱονδήποτε τρόπον ἐξοφλουμένων, ἀναλογοῦν τέλος χαρτοσήμου, ἐξομοιοῦται πλήρως πρὸς τὸν φόρον καθαρᾶς προσόδου ΣΤ' κατηγορίας, ὁρισθὴ πλέον ρητῶς καὶ εἰδικῶς, ὅτι βαρύνει τὸν ὑπάλληλον καὶ χαρακτηρίζεται ὑπὸ τοῦ ἐνεργοῦντος τὴν πληρωμὴν ἐργοδότου, ὡς ὁρίζεται καὶ διὰ τὸν φόρον καθαρᾶς προσόδου ἐν ἄρθρῳ 28 παρ. 1 τοῦ νόμου 1640 «περὶ φορολογίας τῶν καθαρῶν προσόδων». Ἡ τροφοθέτησα διάταξις τοῦ Β.Δ. τῆς 12|13 Σεπτεμβρίου 1949 εἶναι ἔγγυρος καὶ ἰσχυρὰ καὶ ἔσχεν ἰσχὺν νόμου, διότι τὸ περιεχόμενόν της ἐμπίπτει ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς διὰ τοῦ ἄρθρου 6 παρ. 2 τοῦ Α.Ν. 1014|1948 παρασχεθείσης ἐξουσιοδοτήσεως, πάντως δὲ καὶ ὁπωσδήποτε ἀρκούντως ἐρείδεται, καίτοι δὲν γίνεται ἐν τῷ κειμένῳ του ἐπιλήψεως, καὶ ἐπὶ τῆς διὰ τοῦ ἄρθρου 35 παρ. 2 τοῦ Κώδικος τῶν νόμων περὶ τελῶν χαρτοσήμου παρασχεθείσης ἐξουσιοδοτήσεως. Οὔτε καὶ εἶναι ἀληθές, ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 6 παρ. 2 τοῦ Α.Ν. 1014|1948 κατηργήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν.Δ. τῆς 7|10 Μαΐου 1946 «περὶ ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ τοῦ εἰσαγωγικοῦ αὐτοῦ νόμου», διὰ τὸν ἁπλούστατον λόγον ὅτι ὁ νόμος οὗτος (1014|1948) δὲν ἐρρύθμιζε θέμα ἀναγόμενον εἰς τὸ περιεχόμενον τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ τοῦ Εἰσαγωγικοῦ τούτου νόμου. Δὲν εἶναι ἐπίσης ὀρθόν, οὔτε καὶ ἀληθές, ὅτι διὰ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, καὶ ὄχι διὰ τοῦ ἄρθρου 425, κατηναλώθη νόμῳ τὸ εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν παρασχεθὲν διὰ τοῦ ἄρθρου 35 παρ. 2 τοῦ Κώδικος τῶν νόμων περὶ τελῶν χαρτοσήμου δικαίωμα, ὄχως διὰ διαταγμάτων καθορίζῃ ἐπὶ ὡρισμένων ἐγγράφων ἢ σχέσεων τίς ὁ βαρυνόμενος μὲ τὰ τέλη χαρτοσήμου, διότι τὸ ἄρθρ. 425 τοῦ Α.Κ. δὲν καθορίσει τίς ὁ βαρυνόμενος μὲ τὰ τέλη χαρτοσήμου ἐπὶ ὡρισμένου ἐγγράφου ἢ σχέσεως, ὥστε νὰ ὑποστηρίζηται, ὅτι δι' αὐτοῦ κατηναλώθη ἡ περὶ ἧς πρόκειται εἰδικὴ καὶ συγκεκριμένη ἐξουσιοδότησις, ἀλλὰ περιωρίσατο νὰ ὁρίσῃ γενικῶς καὶ ἐπὶ πάσης οἱασδήποτε σχέσεως ποῖον βαρύνουν τὰ ἔξοδα τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως. Ἡ προσβαλλομένη, ἀντιθέτως ἀποφηναμένη καὶ κρίνασα ὡς ἐνὸς μὲν ὅτι διὰ τῆς περὶ ἧς ἀνωτέρω διατάξεως τοῦ ἄρθρου 4 παρ. 2 τοῦ Β.Δ. τῆς 12|13 Σεπτεμβρίου 1949 δὲν ὡρίσθη εἰδικῶς, καθόσον ἀφορᾷ τοὺς μισθοὺς τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ὅτι τὸ ἐξ' αὐτῶν ἀναλογοῦν τέλος χαρτοσήμου βαρύνει τὸν ὑπάλληλον καὶ δύναται νὰ παρακρατηθῇ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, ἀφ' ἑτέρου δ' ὅτι ἡ διάταξις αὕτη ἦτο ἄκυρος καὶ ἀνίσχυρος, ὡς καθ' ὑπέρβασιν τῆς οἰκείας νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως τεθεῖσα καὶ ὅτι δήθεν ἡ ἐξουσιοδότησις κατηργήθη, ἄλλως κατηναλώθη διὰ τοῦ Α.Κ., ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὸ ἄρθρον 4 παρ. 2 τοῦ Β.Δ. τῆς 12|15 Σεπτεμβρίου 1949, ἐν ταὐτῷ δὲ παρεβίασε καὶ τὰς οὐσιαστικὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 26 παρ. 1 τοῦ νόμου 1640, 6 παρ. 2 τοῦ Α.Ν. 1014|1946, 53 παρ. 2 τοῦ Κώδικος τῶν νόμων περὶ τελῶν χαρτοσήμου καὶ 2 τοῦ Ν.Δ. τῆς 7|10 Μαΐου 1946.

Ἀρείου Πάγου 137|1951

Πρόεδρος ὁ κ. Η. Παπαηλιού
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. Ι. Ἀποστολόπουλος
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Τρίμης, Κ. Δημάκης

Διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 425 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, καθ' ἣν τὰ ἔξοδα τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως, ὁσάκις ἐκδίδεται ταυτοῦ, φέρει ὁ ὀφειλέτης, ἐὰν ἄλλο τι δὲν προκύπτῃ ἐκ τῆς σχέσεως, οὐδόλως ἐσκοπήθη μεταβολὴ τῶν περὶ τελῶν χαρτοσήμου κειμένων φορολογικῶν διατάξεων, οὐδὲ ἐγένετο διάφορος ρύθμισις τῶν διὰ τῶν διατάξεων ἐκείνων περὶ τοῦ βαρυνομένου εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ τέλους χαρτοσήμου θεσπισμένων.

Διὰ τοῦ Ν. 4755|1930 «περὶ τελῶν χαρτοσήμου», ὡς οὗτος κωδικοποιηθεὶς καὶ τροποποιηθεὶς ἰσχύει, κατὰ παρέκκλισιν τῆς διὰ τοῦ ἄρθρου 1 αὐτοῦ τεθείσης ἀρχῆς, τῆς ἐπιβολῆς τέλους χαρτοσήμου ἐπὶ τῶν ἐν αὐτῷ καθοριζομένων ἐγγράφων, διὰ τῶν ἄρθρ. 32 § 4, ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἄρθρ. 4 § 2 τοῦ νόμου 1014|1946 ἐγκύρως ἐκδοθέντος Β. Διατάγματος τῆς 12|15 Σεπτεμβρίου 1949 καὶ 15 παρ. 18, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 2 τοῦ κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Ν. 1014|1946 ἐκδοθέντος Βασιλικοῦ Διατάγματος 18|18 Ἰουλίου 1950, δι' οὗ ἀντικατέστη ἡ προϊσχύουσα ὁμοία διάταξις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ἀν. Νόμου 138|1945 περὶ τελῶν χαρτοσήμου ἐπιβάλλεται τέλος χαρτοσήμου ἐπὶ τῆς ἐξοφλήσεως μισθῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἄλλων ἀνεξαρτήτως τῆς ἐκδόσεως ἢ μὴ περὶ τοιούτης ἐπ' αὐτῶν ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων. Εἰς τὴν πληρωμὴν δὲ τοῦ τέλους τούτου βαρύνεται οὐχὶ ὁ πληρῶν ἐργοδότης, ἀλλὰ ὁ εἰσπράττων τὸν

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ - ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ - ΕΙΔΗΣΕΙΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Ὑπὸ τῆς ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

Τὸ ἐνδιαφέρον τῆς νομικῆς σκέψεως ἐκινήθη πάλιν εἰς ἔντονον βαθμόν, ἐξ ἀφορμῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 60|1951 ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 9, 398), ἐπὶ τοῦ γνωστοῦ ζητήματος, τὸ ὁποῖον πάλιν ἀπησχόλησε τὸ Ἀνώτατον Δικαστήριον: Ὁ κατὰ Ν. 28|1944 διοικητικὸς καθορισμὸς ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι καθίστανται ἄκυροι αἱ ἀτομικαὶ συμβάσεις περὶ ἀποδοχῶν ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια;

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 10, 299 ἐπ.), ὅτι δὲν φαίνεται ἀκλινήτως ὀρθὴ ἡ καταφατικὴ εἰς τὸ ἐρώτημα ἀπάντησις (βλέπε καὶ *Ι. Καποδίστριαν*, Θέμ. ΞΒ' σελ. 179, πρβλ. ὅμως ἀντιθέτως *Κ. Ν. Σπηλιώτην*, ἀνωτέρω σελ. 398).

Χρήσιμον εἶναι ἤδη νὰ γίνῃ ἀναφορὰ καὶ εἰς πλεῖστα νομοθετικὰ κείμενα καὶ διοικητικὰς πράξεις, ὥστε ἐξ αὐτῶν νὰ ἐξαχθοῦν τὰ ἀσφαλῆ ἐκεῖνα συμπεράσματα, τὰ ὁποῖα θὰ καταδείξουν, ὡς πιστεύομεν, εἰς τίνα ἀπόψιν πίπτει τὸ βάρος τῆς ὀρθότητος.

Κύριον στήριγμα τῆς σχολιαζομένης ἀπόψεως εἶναι, ὅτι ὁ Ν. 28|44 ἔχει μίαν γενικωτέραν κοινωνικὴν σκοπιμότητα, τὴν δικαίαν κατανομὴν τῶν ἀγαθῶν ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ ἀποφυγὴν ἀφιερώσεως τοῦ κόστους τῆς ζωῆς δι' ὑπερτιμήσεως ταύτων (Α.Π. 60|1951, ἔνθ' ἀνωτ.).

Ἔχει ὅμως τὴν αὐτὴν ἀντίληψιν καὶ ὁ Νομοθέτης καὶ ἡ διοικητικὴ ἐξουσιοδοτημένη νομίμως Ἀρχή;

Ἂς μνημονεύσωμεν σχετικοὺς κανόνας δικαίου:

α) Νόμος 44|1944 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων» (ΕΕΔ 3, 425).

«Ἄρθρ. 12. Τὸ ἐπίδομα τῆς ἀνεργίας ἰσοῦται... πρὸς τὰ... τοῦ **κατωτάτου** ὁρίου ἡμερομισθίου τοῦ καταβαλλομένου... τοῦ **κατωτάτου** ὁρίου τοῦ μηνιαίου μισθοῦ...

Χρήσιμον εἶναι νὰ προστεθῇ ὅτι ὁ Ν. 44|1944 εἰσήχθη μόλις μετὰ δεκαπενθήμερον μετὰ τὸν Ν. 28|1944 καὶ ἀποτελεῖ τὴν πρώτην *ἀσφαλῆ νομοθετικὴν ἔνδειξιν* περὶ τοῦ σκοποῦ καὶ τῆς ἐννοίας τοῦ Ν. 28|1944.

β) Νόμος 118|1945 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας μισθωτῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων» (ΕΕΔ 4, 60).

«Ἄρθρον 12: Τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας ἰσοῦται... πρὸς τὰ... τοῦ ἑκάστοτε **κατωτάτου** ὁρίου ἡμερομισθίου ὑπαλλήλου, καθ' ἃ σαφῶς προκύπτει ἐκ τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως τοῦ Ν. 6755|30, ἐν ᾗ ἀναφέρεται ὅτι «πρὸς ἄρσιν τῆς ὑφισταμένης ἀνισότητος μεταξὺ τῶν ὑπαλλήλων ἐκ τῆς μὴ μέχρι τότε ἐπιβολῆς τέλους χαρτοσήμου ἐπὶ τῆς ἐξοφλήσεως τῶν μισθῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ἐπεβλήθη ἀπὸ τῆς ἰσχύος ταῦ νόμου τούτου τέλος καὶ ἐπὶ τῶν μισθῶν τούτων, καὶ πρὸς ἐλάφρυνσιν τῶν διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ τέλους βαρυνομένων γενικῶς ὑπαλλήλων ἐμειώθη εἰς ἀναλογικὸν τῆς ἐμπορικῆς κλίμακος, ἀντὶ τοῦ πρότερον καταβαλλομένου τέλους ἀστικῆς κλίμακος». Ἡ ἔννοια αὕτη τῶν ὡς ἄνω διατάξεων περὶ τελῶν χαρτοσήμου, ἤτοι τοῦ ὅτι τὸ διὰ τὴν ἐξόφλησιν τῶν μισθῶν ὑπαλλήλων καταβαλλόμενον τέλος χαρτοσήμου βαρύνει τούτους, καθίσταται ἔτι μᾶλλον ἐκδηλος ἐκ τοῦ προορηθέντος ἄρθρου 32 παράγρ. 4 β', ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ρηθέντος ὡς ἄνω Β. Διατάγματος τῆς 18|18 Ἰουλίου 1950, προκειμένου περὶ μισθῶν καὶ ἄλλων ἀποδοχῶν τῶν πληρωμάτων τῶν ὑπὸ Ἑλληνικὴν σημαίαν πλοίων, ἀφοῦ διὰ αὐτοῦ ἐπιτάσσεται ἡ παρακράτησις τοῦ τέλους χαρτοσήμου ὑπὸ τῶν ἐνεργούντων τὴν πληρωμὴν τῶν μισθῶν καὶ ἡ ἀπόδοσις εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον διὰ τὴν ἐξόφλησιν τοῦ καταβλητέου τέλους. Ἐνισχύεται δὲ ἐπίσης περαιτέρω καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 13 § 1α' τοῦ Κώδικος περὶ τελῶν χαρτοσήμου, δι' οὗ προβλέπως ἐξ ἐννοίας πρὸς τοὺς λαμβάνοντας γλισχρους ἀποδοχὰς μισθωτοὺς ἐπιβάλλεται μειωμένον τέλος χαρτοσήμου ἐπὶ μισθῶν ἐλάσσονος ποσοῦ καὶ τοῦ ἄρθρου 15 § 19 τοῦ ἰδίου Κώδικος, δι' οὗ ἀπαλλάσσονται παντὸς τέλους ἡμερομίσθια μειωμένα, ἵνα μὴ περαιτέρω μειωθοῦν ταῦτα, ὡς καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 15 § 1 τοῦ Ν. 118|1945, καθ' ὃ ἡ καταβολὴ τοῦ πρὸς συντήρησιν τῶν ἀπολυομένων μισθωτῶν ἐπιδόματος ἀνεργίας δὲν ὑπόκειται εἰς τέλος χαρτοσήμου, οὐδὲ εἰς πληρωμὴν οἱουδήποτε φόρου.

Μετὰ ταῦτα ἀντιθέτως ἀποφανθεῖσα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου καὶ κρίνασα ὅτι ἡ ἀναιρεσείουσα ἐργοδότις ἑταιρία εἶναι ὑπόχρεως εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ διὰ τὴν ἐξόφλησιν τῶν μισθῶν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὑπαλλήλου καταβλητέου τέλους χαρτοσήμου, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς διαληφθείσας διατάξεις τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ τοῦ Κώδικος νόμων περὶ τελῶν χαρτοσήμου καὶ εἶναι ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἀναιρετέα κατὰ τὸ ἄρθρον 807 § 17 Πολ. Δικ. καὶ τὸν περὶ ταύτου δεύτερον λόγον ἀναιρέσεως.

Διὰ ταῦτα

Ἀναιρεῖ τὴν ὑπ' ἀριθ. 1782|1951 ἀπόφασιν τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

. . . . . .

Παραπέμπει τὴν ὑπόθεσιν διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογὴν εἰς τὸ Β' Τμῆμα τοῦ Α. Πάγου.

ρομισθίου... τοῦ ἑκάστοτε **κατωτάτου** ὁρίου τῶν ἀντιστοίχων μηνιαίων ἀποδοχῶν.

Ἄρα ἡμιονή καὶ τοῦ Νομοθέτου τοῦ Ν. 118|1945 εἰς τὴν αὐτὴν περὶ τοῦ Ν. 28|1944 ἀντίληψιν περὶ τοῦ σκοποῦ του.

γ) Ψήφισμα ΛΘ' «περὶ προσωρινῆς ἀπαγορεύσεως τῆς διακοπῆς τῆς παραγωγῆς καὶ ἀναστολῆς τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπεργίας» (ΕΕΔ 6.759).

"Αρθρον 1. "Απαγορεύεται ἡ διακοπὴ ἐργασίας... εἴτε τὸ τοιοῦτο γίνεται διὰ τὴν **αὔξησιν** τῶν μισθῶν ἢ ἡμερομισθίων, τὴν βελτίωσιν τῶν ὅρων τῆς ἐργασίας, τὴν μὴ ἀποδοχὴν τῶν καθορισθεισῶν αὐξήσεων...

Ἐναντίον τοῦ Κράτους θὰ ἐστρέφετο ἡ ἀπεργία διὰ τὴν αὔξησιν τῶν μισθῶν, ἀφοῦ διὰ τοῦ Ν. 28|1944 ἦτο τὸ Κράτος ὁρμόδιον δι' αὐξήσεις; Καὶ ἂν ὁ Ν. 28|1944 εἶχε τὴν ἔννοιαν καθορισμοῦ ἀποδοχῶν, ὡς εἰς ἀνώτατα ὑποχρεωτικὰ ὅρια, τί θὰ ὠφέλει ἡ ἀπεργία εἰς τοὺς μισθωτούς, στρεφομένη κατὰ τῶν ἀναρμοδίων εἰς αὔξησιν μισθῶν ἐργοδοτῶν των;

δ) Νόμος 519|1948 «περὶ τροποποιήσεως τῆς περὶ τῶν στρατευομένων ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν νομοθεσίας» (ΕΕΔ 7, 60).

"Αρθρον 3. Ἡ μισθοδοσία, ἐφ' ἧς ὑπολογίζεται τὸ κατὰ Ν. 3514 ἐπίδομα, εἶναι ἐκείνη, τὴν ὁποίαν ἑκάστοτε **πράγματι λαμβάνουσι** συνάδελφοι τοῦ στρατευθέντος, ἔχοντες τὰ αὐτὰ προσόντα, ἢ ἐκείνη, τὴν ὁποίαν ἑκάστοτε **πράγματι θὰ ἐλάμβανε** οὗτος, ἐὰν δὲν ἐπρατεύετο.

Τὸ «πράγματι...» εἶναι τὸ ἀντίθετον τοῦ «νόμῳ» καὶ ὑποδηλοῖ ἀσφαλῶς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ὑπερβαίνει τὰ νόμιμα ὅρια. Καὶ εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποτεθῇ λογικῶς, ὅτι ὁ Νόμος ἀνεφέρετο εἰς ἀκόρους κατὰ τὴν σχετικὴν ἄποψιν, συμβάσεις;

ε) Νόμος 842|1948 «περὶ οἰκονομικῆς κατοχυρώσεως τῆς ἐλευθεροτυπίας» (ΕΕΔ 7, 918).

Πᾶσα αὔξησις ἐπὶ τῶν ὀφειλομένων ἡμερομισθίων τῶν ἐργαζομένων εἰς τὸν ἡμερήσιον ἀθηναϊκὸν τύπον παρέχεται **μόνον** κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας. Ἡ ἄνευ τοιαύτης ἀποφάσεως αὔξησις τῶν ἡμερομισθίων παρὰ τῶν δημοσιογραφικῶν ἐπιχειρήσεων θεωρεῖται παράνομος... (Σχετικὸς καὶ ὁ Α.Ν. 896|1949, ΕΕΔ 8,261).

Ἂν ὅμως ἡ αὔξησις τῶν ἡμερομισθίων παρὰ τῶν δημοσιογραφικῶν ἐπιχειρήσεων ἐθεωρεῖτο παράνομος κατὰ τὸν Ν. 28|1944, διὰ τίνα λόγον νὰ εἰσαχθῇ ὁ Ν. 842|1948, ὁ ὁποῖος ἀντιθέτως **προϋποθέτει δυνατότητα αὐξήσεως ἡμερομισθίων ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν** καὶ τὴν ἀπαγορεύει ἤδη διὰ τὴν οἰκονομικὴν κατοχύρωσιν τῆς ἐλευθεροτυπίας εἰδικῶς;

στ) Ὁ Α.Ν. 690|1945 περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 28|1944 «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνουν εἰς καθορισμὸν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων» (ΕΕΔ 4, 665).

"Αρθρον μόνον. Πᾶς ἐργοδότης... μὴ καταβάλλων ἐμπροθέσμως... τὰς ὀφειλομένας ἀποδοχάς... τὰς καθορισμένας εἴτε ὑπὸ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἴτε ὑπὸ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἴτε ὑπὸ διοικητικῶν πράξεων... τιμωρεῖται...»

Ἂν ὁ Ν. 28|1944, τοῦ ὁποίου **συμπλήρωσις καὶ τροποποίησις** εἶναι ὁ Ν. 690|1945, εἶχε τὴν ἔννοιαν καθορισμοῦ ἀποδοχῶν μόνον ἐντὸς τῶν πλαισίων τῶν διοικητικῶν πράξεων, πῶς θὰ προέκυπτε παράβασις δι' ὀφειλομένας ***ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ συλλογικῆς συμβάσεως ἀποδοχάς***;

***

Ταῦτα ὡς πρὸς τὰ νομοθετικὰ κείμενα. Ἂς ἴδωμεν ἤδη καὶ πῶς ἐννοήθη ὑπὸ τῶν κατ' ἐκτέλεσιν τοῦ Ν. 28|1944 διοικητικῶν πράξεων ὁ σκοπὸς καὶ ἡ ἐξουσιοδότησις τοῦ Ν. 2ου.

Αἱ ὑπ' ἀριθ. 27701|1945 (ΕΕΔ 4, 606), 27700|1945 (ΕΕΔ 4, 607), 29492|1945 (ΕΕΔ 5, 89), 29460|1945 (ΕΕΔ 5, 89), 29793|1945 (ΕΕΔ 5, 89), 30779|1945 (ΕΕΔ 5, 119), 30990|1945 (ΕΕΔ 5, 125), 37|1946 (ΕΕΔ 5, 125), 28311|4601|1946 (ΕΕΔ 5, 125), 75249|1945 (ΕΕΔ 5, 156), 31613|1946 (ΕΕΔ 5, 191), 2379|1946 (ΕΕΔ 5, 215), 50416|5214|1948 (ΕΕΔ 7, 919), 29488|2592|1949 (ΕΕΔ 8, 610), 33700|2890|1950 (ΕΕΔ 9, 623), 2750|1951 (ΕΕΔ 10, 141), 2250|1951 (ΕΕΔ 10, 142) σαφῶς ἀναφέρονται εἰς τὰ ὁριζόμενα δι' αὐτῶν ὅρια μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων ὡς ***ἐλάχιστα καὶ κατώτατα ὅρια***, ἐνῷ σωρεία ἄλλων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων κάμνουν λόγον περὶ μὴ μειώσεως τῶν λαμβανομένων πράγματι ὑπὸ τῶν μισθωτῶν ἀποδοχῶν ὑπὲρ τὰ καθοριζόμενα δι' αὐτῶν ὅρια, κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἐλαχίστης προστασίας τῶν μισθωτῶν, τὴν ὁποίαν **ἀναμφιβόλως** ἀπηχεῖ ὁ Ν. 28|1944 (σχετικαὶ ἀποφάσεις 3060|1946 (ΕΕΔ 5, 219), 18400|1946 (ΕΕΔ 5, 254), 44814|1946 (ΕΕΔ 5, 702), 41650|1947 (ΕΕΔ 6, 735), 28641|2526|1949 (ΕΕΔ 8, 608), 29488|2592|1949 (ΕΕΔ 8, 610), 36703|3845|1949 (ΕΕΔ 8, 743), 33700|1950 (ΕΕΔ 9, 623) 25100|2466|1951 (ΕΕΔ 10, 434).

***

Ὁ ἀσφαλέστερος γνώμων τῆς ἀληθοῦς ἑρμηνείας τοῦ νόμου προκύπτει ἀπὸ αὐτὰ ταῦτα τὰ συγχρονοῦντα τὸ σύστημα δικαίου νομοθετικὰ κείμενα.

Χρησιμεύει, ἑπομένως, ἀντὶ πάσης θεωρητικῆς κατασκευῆς, ἡ ὑπομνησις αὐτῶν, ὥστε νὰ διαγνωσθῇ ποία ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ Ν. 28|1944, ἐπὶ τῆς ὁποίας συνεχίζεται ἐν τῇ θεωρίᾳ καὶ νομολογίᾳ ἡ διαμάχη...

Ἡ Σύνταξις τῆς ΕΕΔ

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΙ — ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

1777|1951 ΑΝΑΓΚ. ΝΟΜΟΣ

Περί συμπληρώσεως των διατάξεων του Α.Ν. 28|1944 και του άρθρου μόνου του Α.Ν. 866|1946.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 118 της 21 Απριλίου 1951).

Λαβόντες υπ' όψει την κατά την συνεδρίασιν της 19 Απριλίου 1951 του Ημετέρου Υπουργικού Συμβουλίου εκδοθείσαν απόφασιν περί εκδόσεως Άν. Νόμου «περί συμπληρώσεως των διατάξεων του Α.Ν. 28|44 και του άρθρου μόνου του Α.Ν. 866|1946», λογω θριαμβευούσης κατεπειγούσης και αναποσπάστου ανάγκης, αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Άρθρον μόνον

Μετά το έδάφιον γ' του άρθρου μόνου του Α.Ν. 866|1946 «περί αυθεντικής ερμηνείας του άρθρου 1 του Α.Ν. 28|1944 «περί εξουσιοδοτήσεως των Υπουργών επί των Οικονομικών και Εργασίας, όπως προβαίνουν εις καθορισμόν μισθών και ημερομισθίων, προστίθεται έδάφιον υπό στοιχείον δ', έχον ούτω:

«δ'.—Νά προσδιορίζουν έκτακτους οικονομικάς ενισχύσεις, επί ταίς εορταίς των Χριστουγέννων ή του Πάσχα (δώρον), είς χρήμα ή είς είδος, των μισθωτών των εργοδοτών τάς υπηρεσίας των παρ' οιουδήποτε εργοδότη, φυσικώ ή νομικώ προσώπω, επί συμβάσει εργασίας ιδιωτικού δικαίου, ανεξαρτήτως της διαρκείας ή μη ταύτης κατά τον χρόνον του προσδιορισμού του δώρου και υπό την προϋπόθεσιν ότι ήρξατο τοιαύτη σύμβασις πρότερον και δη κατά τον χρόνον, δστις παρεντίθεται μεταξύ της εορτής, είς ην αναφέρεται ή έκτακτος οικονομική ενίσχυσις (δώρον) και της προηγηθείσης τοιαύτης (εορτή Χριστουγέννων ή Πάσχα).

Επίσης νά καθορίζουν την αύτην ως άνω έκτακτον οικονομικήν ενίσχυσιν δια μισθωτούς τελούντας κατά τον χρόνον του καθορισμού ταύτης εν καταστάσει ασθενείας. Διά τοιούτους αί έκτακτοι αύται οικονομικαί ενισχύσεις βαρύνουν τον εργοδότην, δι' δσον χρόνον είργάσθη παρ' αύτω ο μισθωτός και τον 'Οργανισμόν Κοινωνικής Ασφαλίσεως, παρ' ού επιδοτείται ο μισθωτός, δι' δσον χρόνον διατελεί ασθενών».

Η ισχύς της παρούσης άρχεται από της δημοσιεύσεώς του είς την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ουαβληθήσεται δε προς κύρωσιν είς την Βουλήν, άμα τη επαναλήψει των εργασιών της.

Εν Αθήναις τη 20 Απριλίου 1951

Εισηγητικη εκθεση:

Διά του υποβαλλομένου σχεδίου Νόμου επιδιώκεται η άρσις, διά τον ενεστώς χρόνον, των τεκμηθεισών αμφισβητήσεων και του χορηγουμένου υπό των μισθ φόρους εργοδοτών είς τους μισθωτούς αύτών κατά τας εορτάς των Χριστουγέννων και του Πάσχα δώρου, κατ' εκκαμπτον θετικής ρήτρας των 'Εθνικών Συλλογικών Συμβάσεων του έτους 1947.

Συγκεκριμένως κατά το παρελθόν δώρα κανονικών αποδοχών και τοϋ 'Υπουργού των Οικονομικών εκδοθέντων και τοϋ 'Υπουργού των Οικονομικών εκδοθέντων και εξουσιοδοτήσεων του Α.Ν. 28|1944 και 866|1946 προσδιωθη ή χορήγησις δώρου επί ταίς εορταίς των Χριστουγέννων και Πάσχα εις πάντα μισθωτόν, εργασθέντα παρ' εργοδότη επί ωρισμένω χρονικώ διαστήματι κατ' αναλογίαν τής διαρκείας της συμβάσεως εργασίας. Πλην αί αποφάσεις αύται δεν εξετελέσθησαν εν τώ συνόλω των, διότι τα παρ' ημίν ανώτατα δικαστήρια (Συμβούλιον της Επικρατείας και 'Αρειος Πάγος) έκριναν τελικώς ότι ή δια των νόμων τούτων εξουσιοδότησις ήτο περιωρισμένη, ουσιαν αφορώσα την έκτασίν της και καθ' δσον, καίτοι παρέχει δικαίωμα και αναδρομικής ρυθμίσεως των αποδοχών των μισθωτών, προϋποθέτει πάντοτε την ύπαρξιν ενεργού συμβάσεως εργασίας κατά τον χρόνον της εκδόσεως της αποφάσεως της προσδιοριζούσης τας αποδοχάς. Υπό τας θεμελιωθείσας δμως δια της Νομολογίας συνθήκας ταύτας παρέχεται ευχέρεια είς τους ευχερή κακοπίστους εργοδότας νά καταγγέλλουν την σύμβασιν εργασίας ολίγον προ των εορτών των Χριστουγέννων ή του Πάσχα και να απαλλάσσωνται ούτω από την εκπλήρωσιν συμβατικής των υποχρεώσεως, απορρέουσης εκ των 'Εθνικών Συλλογικών Συμβάσεων του έτους 1947 δια την καταβολήν επί ταίς εορταίς μέν των Χριστουγέννων ενός μηνιαίου μισθού, τοϋ Πάσχα δε ημίσεως τοιούτου, λόγω δώρου και δια συμβάσεις εργασίας, ών η διάρκεια ήτο συνεχής από της μιάς δμως της έτέρας εορτής, άλλως αναλόγου πρός την διάρκειαν της συμβάσεως εργασίας ποσού.

Τούτο δμως αναμφισβητήτως αποβαίνει είς βάρος των εργαζομένων, οίτινες θετικώς προσμένουν την καταβολήν της επί ταίς εορταίς καθιερωθείσης συμβατικής οικονομικής παροχής ως αποτελούσης προϋπόθεσιν προσοχής των τακτικών των αποδοχών και αίλογως τους δημιουργεί δυσαρέσκειας, διότι εξ άβλεψίας της Πολιτείας δεν κατοχυρούται επαρκώς το εκ των συμβάσεων απορρέον δικαίωμα των.

Την αποσαφήνισιν των δημιουργηθεισών ουτωσί αμφισβητήσεων και την πρόληψιν των εκ της αιτίας ταύτης μεταξύ κεφαλαίου και εργασίας προστριβών επιδιώκει νά θεραπεύση διά των διατάξεων του το παρόν σχέδιον Νόμου, αίτινες αί διατάξεις αναλύονται ως κάτωθι:

Διά του πρώτου έδαφίου παρέχεται ρητώς ή εξουσία είς τους 'Υπουργούς Οικονομικών και 'Εργασίας νά χορηγούν το δώρον των εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα και είς τους μισθωτούς, δν ή σύμβασις εργασίας είχε τοιούτον διάκοσμη κατά τό μεσολαβούν μεταξύ των δύο εορτών, Πάσχα και Χριστουγέννων, χρονικόν διάστημα.

Διά δε τοϋ δευτέρου έδαφίου καθορίζεται δτι τα επί ταίς εορταίς δώρα καταβάλλονται και είς τους τελούντας εις κατάστασιν ασθενείας κατά λόγον τοϋ χρόνου καθ' δν οϋτοι ήσαν ασθενείς και εργαζόμενοι, παρά τον 'Οργανισμόν μεν Κοινωνικής 'Ασφαλίσεως, παρ' ού επιδοτείται ο ασθενής διά τον χρόνον της ασθενείας, τοϋ εργοδότου δε διά την χρονικήν περίοδον της εργασίας του.

Εν 'Αθήναις τη 18 Απριλίου 1951

'Ο επί της 'Εργασίας 'Υπουργός

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί μισθολογίου τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἱδρύματος τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 92 τῆς 3ης Ἀπριλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 15 § 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1538|1950 Νόμου περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου καὶ τὴν γνωμάτευσιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τῶν Ἡμετέρων Ὑπουργῶν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας καὶ τῶν Οἰκονομικῶν, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

1. Ὁ μηνιαῖος μισθὸς τῶν τακτικῶν, ἐπὶ συμβάσει ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν τοῦ Ἱδρύματος τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ὁρίζεται ὡς ἀκολούθως:

I. Τακτικὸν Διοικητικὸν προσωπικόν

1. Γενικὸς Διευθυντὴς	δρχ.	2.800.000
2. Δ)ντὴς Α', Κλινικὴς Ἰατρὸς Ὑγειονομικὸς Διευθυντὴς Α'	»	2.000.000
3. Δ)ντὴς Β', Ὑγειον. Δ)ὴς Β'	»	1.700.000
4. Προϊστάμενος ὑπηρεσίας	»	1.550.000
5. Τμηματάρχης Α', Ὑγειονομὸς Τμηματάρχης Α'	»	1.400.000
6. Τμηματάρχης Β', Ὑγειονομικὸς Τμηματάρχης Β'	»	1.250.000
7. Εἰσηγητής, Ὑγειονομικὸς Εἰσηγητὴς	»	1.050.000
8. Γραμματεὺς Α', Ὑγειονομικὸς Γραμματεὺς Α'	»	900.000
9. Γραμματεὺς Β', Βοηθ. Φαρμακοποιοῦ, Βεβαιωτὴς Α', Ἀποθηκάριος καὶ Δακτυλογράφος ἐπὶ βαθμῷ ἢ μισθῷ Γραμματέως Β'	»	800.000
10. Γραφεὺς Α', Δακτυλογράφος Α', Βεβαιωτὴς Β', Βοηθὸς Φαρμακοποιοῦ, Ἀποθηκάριος ἐπὶ βαθμῷ ἢ μισθῷ Γραφέως Α'	»	620.000
11. Γραφεὺς Β', Δακτυλογράφος Β', Βοηθὸς Φαρμακοποιοῦ, Ἀποθηκάριος βεβαιωτὴς ἐπὶ βαθμῷ ἢ μισθῷ Γραφέως Β'	»	570.000
12. Ἀρχιφύλαξ	»	700.000
13. Κλητὴρ Α'	»	620.000
14. Κλητὴρ Β'	»	570.000
15. Κλητὴρ Γ'	»	450.000
16. Ὁδηγὸς ἀνελκυστῆρος	»	550.000
17. Καθαρίστρια Ἰατρείων καὶ λατζέρης	»	570.000
18. Καθαρίστρια Γραφείων Διοικήσεως καὶ πλύντρια	»	450.000

II. Τακτικὸν καὶ ἐπὶ συμβάσει Ὑγειονομικὸν προσωπικόν

1. Ἐπιστημονικὸς Διευθυντὴς Κλινικῆς	δρχ.	2.000.000
2. Ἐπιμελητὴς Κλινικῆς	»	1.400.000
3. Ἰατρὸς θεραπευτής, Διευθυντὴς Ἰατρείου	»	1.400.000
4. Ἰατρὸς θεραπευτὴς πάσης εἰδικότητος	»	1.400.000
5. Ἰατρὸς παρασκευαστὴς	»	900.000
6. Ἐσωτερικὸς βοηθὸς ἰατροῦ	»	620.000
7. Προϊσταμένη ἀδελφή, Ἐπισκέπτρια ἀδελφή, Ἐμφανιστής, Ἱματιοφύλαξ, Παρασκευαστής, Χειριστὴς ἀκτινολογικῶν μηχανημάτων	»	800.000
8. Ἀρχινοσοκόμος, Νοσοκόμος Α', Ὀδοντοτεχνίτης, Μαλλάκτης	»	700.000
9. Νοσοκόμος Β', Μαῖα, Ράπτρια, Σιδηρώτρια	»	620.000

2. Ὁ μισθὸς τῶν κατὰ πλήρες ὡράριον ἐργασίας χρησιμοποιουμένων καθαριστριῶν ὁρίζεται ἴσος πρὸς τὸ ἥμισυ τοῦ μισθοῦ τοῦ κλητῆρος Β' τάξεως.

3. Ὡς μηνιαῖος μισθὸς τῶν Ὑγειονομικῶν ὀργάνων τῶν προσλαμβανομένων ὡς ἐπικουρικῶν κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 18 καὶ 34 τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ἱδρύματος ὁρίζεται ὁ κατὰ τὴν παραγρ. 1 μισθὸς τῶν τακτικῶν Ὑγειονομικῶν ὀργάνων τῆς ἀντιστοίχου εἰδικότητος.

4. Οἱ μισθοὶ Ὑγειονομικῶν ὀργάνων μὴ κεκτημένων βαθμολογικὴν ἀντιστοιχίαν πρὸς τὴν τῆς κλίμακος Ι τῆς παραγρ. 1, ὡς καὶ κλητήρων καὶ καθαριστριῶν, ὑπηρετούντων εἰς ἐπαρχιακὰ κέντρα ἀσφαλίσεως, δύνανται νὰ ὁρίζωνται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἱδρύματος, ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας εἰς ἐπίπεδα κατώτερα τῶν ἀνωτέρω.

5. Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13 καὶ παραγρ. 2 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ Α.Ν. 1538|50 ἔχουσιν ἀνάλογον ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τοῦ εἰς τὰς προηγουμένας παραγράφους τοῦ παρόντος ἄρθρου προσωπικοῦ.

6. Εἰς τὸ Ὑγειονομικὸν προσωπικὸν τῆς Κλίμακος ΙΙ τῆς παρ. 1 παρέχεται τὸ ὑπὸ Κεφάλ. Δ' τῆς παραγρ. 2 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α.Ν. 1538|50 προβλεπόμενον ἐπὶ ἑξαντλήσει ἱεραρχίας ἐπίδομα, ὑφ' οἱανδήποτε ἰδιότητα καὶ ἂν τοῦτο ὑπηρετῇ.

Ἄρθρον 2

1. Διὰ τὴν μισθοδοσίαν τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ Ν. Δ|τος τῆς 19 Ἀπριλίου 1935 «περὶ συστάσεως θέσεως Νομικοῦ Συμβούλου παρὰ τῷ Ι.Κ.Α.».

2. Διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τῶν ἐπὶ συμβάσει ἢ θητείᾳ δικηγόρων ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 παρ. 5 τοῦ Κανονισμοῦ ἁρμοδιότητος τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ἱδρύματος.

Οἱ προσλαμβανόμενοι ἐπὶ ἀποδοχαῖς ὡρισμένου βαθμοῦ τῆς διοικητικῆς ἱεραρχίας τοῦ Ἱδρύματος λαμβάνουσι τὸν μισθὸν τοῦ βαθμοῦ τούτου, ὡς οὗτος ὁρίζεται ἐν παραγράφῳ 1 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος.

3. Διὰ τὴν μισθοδοσίαν τῶν μαγείρων, βοηθῶν μαγείρων, ὁδηγῶν αὐτοκινήτων, ἠλεκτροτεχνιτῶν, συντηρητῶν μηχανημάτων, ξυλουργῶν καὶ λοιπῶν τεχνιτῶν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ ἑκάστοτε Συλλογικαὶ Συμβάσεις αἱ καθορίζουσαι τοὺς μισθοὺς τῆς οἰκείας εἰδικότητος.

4. Διὰ τὴν μισθοδοσίαν τῶν εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν τοῦ Ἱδρύματος προσθέτων ἀστυφυλάκων ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 39

τοῦ Νόμου 1971 «περὶ Ὀργανισμοῦ τοῦ Σώματος Ἀστυνομίας Πόλεων».

5. Ἡ παγία ἢ κατὰ περίπτωσιν προσφερομένης ὑπηρεσίας ἀποζημίωσις τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 13 παράγρ. 7 τοῦ κανονισμοῦ Ὑγιεινομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ἱδρύματος (ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας 6(6556)1938) Φ.Ε.Κ. 62 τῆς 26-2-1940 Τεῦχος Β') συμβαλλομένων μετὰ τοῦ Ἱδρύματος ἰατρῶν (ἰατροὶ δεχόμενοι εἰς τὰ ἰατρεῖα των) ὁρίζεται μετὰ πρότασιν τῆς Τοπικῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ οἰκείου Ὑποκαταστήματος Δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἐγκρινομένης ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν.

6. Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος Διατάγματος δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν ἰατρῶν τῶν συνεχιζόντων τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος των καὶ ἐκτὸς τοῦ Ἱδρύματος.

Αἱ ἀποδοχαὶ τούτων καθορίζονται διὰ τῆς περὶ ἀναθέσεως ἐντολῆς τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἀποφάσεως, ἐγκρινομένης παρὰ τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν.

Ἄρθρον 3

1. Μηνιαῖος μισθὸς τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Κανονισμοῦ ὑπαλλήλικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἱδρύματος (ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας 7617|1937 Φ.Ε.Κ. 34, τεῦχος Β') προσλαμβανομένων κατωτέρων ὑπαλλήλων εἶναι ὁ ὑπὸ τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος ὁριζόμενος ἀντίστοιχος μισθὸς τῶν τακτικῶν ὑπαλλήλων ἄνευ ἐπιδόματος εὐδοκίμου παραμονῆς.

Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 5, 8, 9, 11, 12, 13 καὶ τῶν §§ 2 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ Α. Ν. 1568|50 ἔχουσιν ἀνάλογον ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τοῦ κατὰ τὰς προηγουμένας § τοῦ παρόντος ἄρθρου προσωπικοῦ.

Ἄρθρον 4

1. Τὸ πάσης φύσεως προσωπικὸν τοῦ Ἱδρύματος ὑποχρεοῦται εἰς ἐργασίαν καθ' ἁπάσας τὰς ἡμέρας, αἱ ὁποῖαι ἔχουσιν ὁρισθῆ ὑπὸ τῆς κειμένης νομοθεσίας ὡς ἡμέραι ἐργασίας καὶ κατὰ τὰς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 26736|Σ. 764|1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁριαθείσας δι' ἑκάστην ἡμέραν ὥρας ἐργασίας.

Κατ' ἐξαίρεσιν ἡ ὑποχρεωτικὴ ἐργασία τῶν εἰς τοὺς ἰατρεῖους τοῦ Ἱδρύματος ὑπηρετούντων ἐπὶ συμβάσει ἢ θεσμῷ θεραπευτῶν ὁρίζεται εἰς τετράωρον ἡμερησίως τοῦ δὲ δεντιστεύοντος Ὑγειονομικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀκτινολογικῶν θαλάμων εἰς πεντάωρον.

2. Ἡ ἐπὶ πλέον διαφορὰ ὡρῶν ἐργασίας μεταξὺ τῶν διὰ τῆς ἐκ νέου ἐπιφυλάξεως ἀποφάσεως ὁριαθεισῶν καὶ τῶν ἰσχυουσῶν διὰ τὰς δημοσίας ἐν γένει ὑπηρεσίας, ἀποζημιοῦται, ὅσακις πραγματοποιεῖται ἐπὶ τῇ διὰ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους ὁριζομένῃ ὡριαίᾳ ἀποζημίωσει.

Διὰ τοὺς κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος ὑπηρετοῦντας, τὸ κοινὸν τῆς ὡριαίας ταύτης ἀποζημιώσεως δύναται διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας νὰ ὁρίζηται ηὐξημένον κατὰ ποσοστὸν μέχρι 40 ο|ο. Διὰ τοὺς ἐκ τούτων μὴ καλύπτοντας τὴν ὡς προσωπικὸν ἐπίδομα διατηρουμένην κατὰ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ παρόντος διαφορὰν τὸ ποσοστὸν τῆς αὐξήσεως δύναται νὰ ὁρίζηται μέχρις 100ο|ο.

Οἱ ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ι.Κ.Α. μὴ κεκτημένοι βαθμολογικὴν ἀντιστοιχίαν πρὸς ἕνα τῶν βαθμῶν τῆς Διοικητικῆς Ἱεραρχίας λαμβάνουσι τὴν ἀποζημίωσιν λόγῳ ὑπερωριακῆς ἐργασίας, τὴν καθοριζομένην διὰ τὸν ἀντιστοιχοῦντα πρὸς τὸν μισθὸν των βαθμόν.

3. Ἡ παράγραφος 3 τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Α. Ν. 1568|50 ἔχει ἀνάλογον ἐφαρμογὴν καὶ διὰ τὸ ἐν γένει προσωπικὸν τοῦ Ι.Κ.Α.

Ἄρθρον 5

1. Τὸ πάσης φύσεως προσωπικὸν τοῦ Ἱδρύματος, ὑπάρχον αἱ ἀποδοχαὶ τῆς 30ῆς Ἰουνίου 1950 εἶναι ἀνώτεραι τῶν ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος προβλεπομένων μετὰ τῆς ἀποζημιώσεως λόγῳ ὑπερωριακῆς ἐργασίας τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ παρόντος, διατηροῦσι τὴν ἐπὶ πλέον διαφορὰν ὑπὸ τύπον προσωρινοῦ προσωπικοῦ ἐπιδόματος.

2. Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου ὡς λαμβάνονται τὴν 30ὴν Ἰουνίου 1950 ἀποδοχαὶ νοοῦνται ὁ βασικὸς μισθὸς μετὰ τοῦ ἐπιδόματος πολυετοῦς ὑπηρεσίας, οἰκογενειακῶν βαρῶν, 30ο|ο Βορείου Ἑλλάδος, πόλεως, εὐδοκίμου ὑπηρεσίας, (τριετιῶν), 20ο|ο ὡς καὶ τῆς ἀποζημιώσεως λόγῳ ὑπερωριῶν.

3. Ἡ ὡς προσωπικὸν ἐπίδομα διατηρουμένη κατὰ τ' ἀνωτέρω διαφορὰ συμψηφίζεται εἰς πᾶσαν αὔξησιν τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων, ἐπερχομένην ἐξ οἱασδήποτε αἰτίας, ὡς καὶ εἰς πᾶσαν αὔξησιν τῆς καθ' ὥραν ἀποζημιώσεως τῆς περὶ ἧς τὸ ἄρθρον 5 τοῦ παρόντος ὑπερωριακῆς ἐργασίας, ἡ μειοῦται ἐν περιπτώσει μεταβολῆς τῆς καταστάσεως τῶν δικαιούχων, συνεπαγομένης ἀπώλειαν δικαιώματος ἐπὶ τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἐδαφίῳ ἐπιδομάτων.

4. Ἡ ἐξ οἱασδήποτε αἰτίας μὴ καταβολὴ εἰς τὸν ὑπάλληλον τῆς ἀποζημιώσεως λόγῳ τῆς ὑπερωριακῆς ἐργασίας, τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος οὐδεμίαν ἄσκει ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ προσωρινοῦ προσωπικοῦ ἐπιδόματος.

Ἄρθρον 6

1. Αἱ διατάξεις τῶν παραγρ. 2, 3 καὶ 4 τοῦ ἄρθρου 22 τοῦ Α.Ν. 1502|1950 ἔχουσιν ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τοῦ ἐν γένει προσωπικοῦ τοῦ Ἱδρύματος. Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τούτων ὡς συμψηφιζόμεναι ἀποδοχαὶ νοοῦνται αἱ μέχρι τέλους Φεβρουαρίου 1951 καταβληθεῖσαι εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦ Ἱδρύματος, ὡς αὗται καθορίζονται διὰ τῆς παραγρ. 2 τοῦ προηγουμένου ἄρθρου, ἄνευ τῆς ἀποζημιώσεως λόγῳ ὑπερωριακῆς ἐργασίας.

2. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1950.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Μαρτίου 1951

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

25100|2466|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Περὶ χορηγήσεως ἐφ' ἅπαξ χρηματικῆς παροχῆς εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῆς χώρας ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα 1951.

(Ε.Κ.τ. Β'. φ. 75 τῆς 23 Ἀπριλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 28|44, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως καὶ ἰσχύει νῦν.

2) Τὸ ἄρθρον 4 τῶν ἀπὸ 4-11-47 ἐθνικῶν

συλλογικών συμβάσεων έργασίας υπαλλήλων και εργατοτεχνιτών.

3) Την υπ' αριθ. 937|5.11.49 πράξιν του Υπουργικού Συμβουλίου.

4) Τον Νόμον 85|43, αποφασίζομεν:

Άρθρον 1ον

1. Οι πάσης φύσεως εργοδόται, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, υποχρεούνται, συμφώνως προς τας κατά το έτος 1947 υπογραφείσας και κυρωθείσας Συλλογικάς Συμβάσεις Έργασίας, όπως, εφ' εφαπαξ των εορτών του Πάσχα 1951, καταβάλουν αναδρομικώς, πέραν των καταβληθεισών αποδοχών εις έκαστον του πάσης φύσεως προσωπικού των, μεθ' ού συνεδέθησαν διά σχέσεως έργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου ή ωρισμένου χρόνου και όπερ παρείσχεν αυτοίς εξηρτημένην εργασίαν, συνεχώς ή διακεκομμένως, από 16ης Ιανουαρίου 1951 τουλάχιστον και μέχρι 15ης Απριλίου 1951, πρόσθετον όφειλομένην εφ' άπαξ χρηματικήν παροχήν, συνισταμένην εις εν (1) ημερομίσθιον διά τους επί ημερομισθίω ή εν τριακοστόν (1|30) του μισθού των διά τους επί μισθώ ημερομισθίους ανά πάν συμπεπληρωμένον θήμερον μισθωτικής σχέσεως, πραγματοποιηθέν εντός του χρόνου, καθ' ον διετέλεσαν εις σχέσιν εργασίας κατά το εν τη παρούση χρονικόν διάστημα.

2) Η κατά το άνωτέρω πρόσθετος αναδρομική παροχή καθίσταται αυτοτελώς απαιτητή καθ' έκαστον αναλογούν εις εξαίμερον μισθωτικήν σχέσιν ημερομίσθιον ή τριακοστόν του μισθού, εις περιπτώσεις δε διακοπής ή λύσεως της μισθωτικής σχέσεως προ της 15ης Απριλίου 1951 την ημέραν, καθ' ην διεκόπη ή έλυσεν η μισθωτική σχέσις.

3) Η διά της παρούσης παρεχομένη αναδρομικώς πρόσθετος εφ' άπαξ χρηματική παροχή δεν δύναται εν τω συνόλω της, δι' έκαστον μισθωτόν, όπως και εάν ούτος επραγματοποίησε πλείονας ημέρας εργασίας, να υπερβή το ήμισυ μεν ενός μηνιαίου μισθού, διά τους εκ τούτων αμειβομένους διά μισθού, τα δέκα πέντε (15) δε ημερομίσθια, διά τους εκ τούτων αμειβομένους δι' ημερομισθίου, κατανεμομένη πάντοτε εις δεκάτα πέμπτου (1|15) ανά εξ (6) ημέρας μισθωτικής σχέσεως. Κλάσματα μικρότερα του εξαημέρου θεωρούνται συμπεπληρωμένα εξαήμερα, εφ' όσον δεν είναι μικρότερα τετραημέρου μισθωτικής σχέσεως.

Άρθρον 2ον

1. Η υπό του προηγουμένου άρθρου προβλεπομένη παροχή θέλει υπολογισθή βάσει των υπό των οικείων συλλογικών συμβάσεων έργασίας ή διαιτητικών αποφάσεων ή υπουργικών αποφάσεων καθορισμένων μισθών (βασικοί μισθοί) και ημερομισθίων (βασικά ημερομίσθια) προσηυξημένων:

α) διά των δι' αποφάσεων ημών ή τοιούτων ετέρων Υπουργών χορηγηθεισών προσαυξήσεων (άπόφ. 29488|49—προσαύξησις 30 ο|ο, άπόφασις 25029|49—κατάργησις μειώσεως 15 ο|ο επαρχιών, άπόφ. 33700|50—ημερομίσθια ανειδικεύτων κλπ., άπόφ. 2250|51—ημερομίσθια ανειδικεύτων κλπ., άπόφ. 2750|51—προσαύξησις μισθών ημερομισθίων), και

β) διά των επιδομάτων και προσαυξήσεων των προβλεπομένων υπό των οικείων συλλογικών συμβάσεων έργασίας και διαιτητικών ή υπουργικών αποφάσεων (επιδόματα οικογενειακών βαρών, γάμου και τέκνων, πολυετίας, παραμονής εν τω αυτώ βαθμώ—θέσεως, ανθυγιεινής εργασίας, Κυριακής εργασίας, νυκτερινής εργασίας κλπ.).

2. Επιδόματα παρεχόμενα λόγω επαρχιακής απασχολήσεως ή δι' αδοιποριακά έξοδα (προβλεπόμενα ή μη δι' αποφάσεων) δεν υπολογίζονται.

3. Δεν υπολογίζονται ομοίως αι χορηγούμεναι τυχόν εις είδος παροχαί και ή τροφή, φωτισμός, οίκησις, ένδυσις ή το αντίτιμον τούτων, εφ' όσον τοιαύται παροχαί δεν προβλέπονται ρητώς υπό των οικείων συλλογικών συμβάσεων έργασίας ή διαιτητικών ή υπουργικών αποφάσεων, συνυπολογίζονται όμως αι τυχόν διά τα άνωτέρω είδη εντεγούμεναι κρατήσεις των αποδοχών.

4. Εις ας περιπτώσεις η άμοιβή του μισθωτού καθορίζεται δι' ελευθέρας συμφωνίας, ελλείψει ειδικής συλλογικής συμβάσεως έργασίας, διαιτητικής ή υπουργικής αποφάσεως, διά τον υπολογισμόν της παροχής, του άρθρου 1 της παρούσης θά ληφθώσιν υπ' όψιν διά μεν τους εκ τούτων υπαλλήλους τα κλιμάκια μισθών της υπό 12.8.36 εθνικής συλλογικής συμβάσεως εργασίας υπαλλήλων, ως ταύτα αναπροσηρμόσθησαν διά των από 4.11.47 και 1.12.47 εθνικών συλλογικών συμβάσεων έργασίας και προσηυξήθησαν διά των α) υπ' αριθ. 25029|49 και 29488|49 αποφάσεων ημών και β) της υπ' αριθ. 2750|51 δι' ας ημάς και του Υπουργού Συντονισμού, διά δε τους εργατοτεχνίτας και ύπηρέτας το άρθρον 5 της παρούσης.

Άρθρον 3ον

1. Της υπό της παρούσης προβλεπομένης εφ' άπαξ χρηματικής παροχής υπό τας εν αυτή διακρίσεις δικαιούνται και οι εν καταστάσει α) ανθυφεσίας β) στρατεύσεως (έφεδροι, κληρωτοί και εθελονται, όπλίται εν γένει) και γ) άδείας τελούντες μισθωτοί.

2. Επίσης δικαιούνται ταύτης υπό τας εν τη παρούση αρουκοθέσεις και διακρίσεις και οι επί μισθώ Νομικοί Σύμβουλοι και Ιατροί Τραπεζών, Ανων. Εταιριών και Επιχειρήσεων εν γένει.

3. Της παροχής του άρθρου 1 δικαιούνται εις το ήμισυ οι εις καταστάσιν διαθεσιμότητος τελούντες μισθωτοί, εφ' όσον εις την κατάστασιν ταύτην περιήλθον προ της 28.2.1951, άλλως έχουν εφαρμογήν και δι' αυτούς αι διατάξεις του άρθρου 1 της παρούσης.

Άρθρον 4ον

1. Εις τας κατά τ' ανωτέρω διατάξεις υπαγονται και οι εργατοτεχνίται Δημοσίων Έργων.

Άρθρον 5ον

1. Εις τους παρέχοντας εξηρτημένην εργασίαν εις μόνιμον εργοδότην εφ' άπαξ κατά μονάδα εργασίας ή παροχή του άρθρου 1 υπό τας προυποθέσεις της παρούσης θά υπολογισθή βάσει ημερομισθίου δραχμών 28.000 διά τους άρρενας τεχνίτας και ειδικευμένους, δρχ. 22.000 διά τους άρρενας ανειδικεύτους εργάτας και βοηθούς τεχνιτών, δρχ. 22.000 διά τας θήλεις τεχνίτριας και ειδικευμένας εργατρίας, 18.000

διά τάς θήλεις ἀνειδικεύτους καὶ βοηθοὺς τεχνιτῶν καὶ τέλος διὰ τοὺς μαθητευομένους γενικῶς (ἀνεφερέσθων ἐν πόλει) ἡμέραι ὀκτὼ χιλιάδες (8.000), ἐφ' ὅσων ὑπὸ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ διαιτητικῶν ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων δὲν προβλέπονται εὐνοικώτερα βασικὰ ἡμερομίσθια.

2. Εἰς τοὺς ἐργαζομένους κατὰ μονάδα ἔργασίας εἰς ἐργασίαν εἰς ἐργοστάσια ἠλεκτρουργίας, τὰ ὑπὸ τῆς προηγουμένης παραγράφου ποσὰ θὰ ὑπολογισθοῦν αὐξημένα κατὰ 30 ο/ο.

Ἄρθρον 6ον

1. Εἰς τοὺς ναφὺλεργάτας καὶ τοὺς ἐργάτας ναφίδος ἐν γένει, ὡς καὶ τοὺς καφφατοσταιριδοκιβωτίων καὶ σταφυλοκιβωτίων ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 προβλεπομένη παροχὴ θέλει ὑπολογισθῆ ἀνὰ πέντε (5) πραγματοποιηθέντα ἡμερομίσθια, κατὰ τὸ ἀπὸ 15.1.51 μέχρι 10.4.51 χρονικὸν διάστημα, ἐν ἡμερομισθίοις ἢ πλασμα τούτου διὰ τὰ κατὰ τὸν πέντε πραγματοποιηθέντα ὑπολογιζόμενον κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 2 τῆς παρούσης ὁριζομένα ἢ διὰ τοὺς ἐκ τούτων ἀμειβομένους κατὰ τμῆμα, βάσει τοῦ πηλίκου τῆς διαιρέσεως τῶν πραγματοποιηθεισῶν εἰσαρίθμων ἐξ ὅλων τῶν ἐργαζομένων, ἐν τῷ ὡς ἄνω χρόνῳ, διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἡμερῶν, καθ' ἃς μετ' αὐτῶν εἰργάσθησαν, τοῦ συνολικοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἡμερομισθίων μὴ δυναμένου ὑπερβῆ ποτε νὰ ὑπερβῇ τὰ δεκαπέντε (15) δι' ἕκαστον μισθωτόν.

2. Πρὸς ἐξεύρεσιν τῶν πραγματοποιηθέντων ἡμερομισθίων τῶν ἐπὶ τιμολογίῳ ἀμειβομένων ἐργατῶν σταφίδος Ἡρακλείου Κρήτης διὰ ὅλος τὸ σύνολον τῶν πραγματοποιηθεισῶν εἰσπράξεων ἐξ ὅλων τῶν ἐργοδοτῶν, ἀπὸ 15.1.51 μέχρι καὶ 15.4.51 διαιρεῖται διὰ τοῦ ὑπὸ τῆς ἀπὸ 5.12.47 οἰκείας συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας προβλεπομένου ἡμερομισθίου, τοῦ συνολικοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἡμερομισθίων διὰ τὴν ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπομένην παροχὴν μὴ δυναμένων ὁπωσδήποτε νὰ ὑπερβῇ τὰ 15 δι' ἕκαστον μισθωτόν.

Ἄρθρον 7ον

1. Οἱ ἐκ τῶν μισθωτῶν τοῦ ἄρθρου 1 ἀμειβόμενοι διὰ ποσοστῶν ἢ φιλοδωρημάτων μόνον δὲν δικαιοῦνται τῆς ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπομένης παροχῆς.

2. Οἱ ἐκ τούτων ἀμειβόμενοι διὰ μικτοῦ συστήματος, ἤτοι μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου καὶ ποσοστῶν ἢ μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου καὶ φιλοδωρημάτων, ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις καὶ διακρίσεις τῆς παρούσης δικαιοῦνται τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 1 κατὰ τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 ἀναλογίαν, ὁριζομένης εἰς ἐλάχιστον ποσὸν ἐν τῷ συνόλῳ της εἰς δρχ. 100.000.

3. Ὁμοίως δικαιοῦνται τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 1. συστεγαζομένων καὶ τῶν λοιπῶν προϋποθέσεων τῆς παρούσης, καὶ οἱ ὀρτεργάται καὶ οἱ ἀρτοπάλληλοι.

4. Εἰς τοὺς μισθωτοὺς γενικῶς τῶν κέντρων διασκεδάσεως (κοσμικῶν ταβερνῶν καὶ καμπαρὲ) ἡ παροχὴ τοῦ ἄρθρου 1 ὑπὸ τὴν ἐν αὐτῷ ἀναλογίαν ὁρίζεται εἰς δραχμὰς 150.000 συνολικῶς διὰ τὰς προϋποθέσεις καὶ διακρίσεις τῆς παρούσης.

5. Εἰς τοὺς κομμωτὰς, κομμωτρίας καὶ μανικιουριστὰς καταβληθήσεται τὸ ποσὸν τῆς 2ας παραγράφου τοῦ παρόντος εἰς τοὺς βοηθοὺς δὲ αὐτῶν τὸ ἥμισυ τοῦ ποσοῦ τούτου καὶ ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τῆς παρούσης, ὡς πρὸς πάντας τοὺς ἀνωτέρω.

Ἄρθρον 8ον

Εἰς ἃς περιπτώσεις ἡ παροχὴ τοῦ ἄρθρου 1 ρυθμίζεται εὐνοικώτερον ὑπὸ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ διαιτητικῶν ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἀπερχομένων τῆς παρούσης αἱ σχετικαὶ διατάξεις τούτων, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ἐν τῷ καθορισμῷ τοῦ ποσοῦ τῶν διατάξεων τῶν ὑπ' ἀριθ. 25029|49, 29488|49, 33700|50, 2250|51 καὶ 2750|51 ἀποφάσεων.

Ἄρθρον 9ον

1. Τῶν ἐπὶ τιμολογίῳ ἀμειβομένων καὶ εἰς μὴ μόνιμον ἔργον ὄντων ἀπασχολουμένων μισθωτῶν, ὡς ἐκθεωσφαγέων, ἐργατῶν κατεργασίας ἐνεΐρων, ἀκατεργάστων δερμάτων, ἐργατοκαρμαγωγέων, συντηρητῶν ζώων, ἐλαιοσακκιατῶν κλπ. αὐξάνονται τὰ ἐγκεκριμένα τιμολόγια ἀμοιβῆς των διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 20.4.51 μέχρι καὶ 19.5.51 κατὰ ποσοστὸν 20 ο/ο.

2. Εἰς τοὺς ὀφαλοχρωματιστὰς καὶ ματσακωτιστὰς ἀντὶ τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 προβλεπομένης παροχῆς θέλει καταβληθῆ ἀντὶ τεσσάρα (4) πραγματοποιηθέντα ἡμερομίσθια, κατὰ τὸ ἀπὸ 15|1|51 μέχρι 15|4|51 χρονικὸν διάστημα, ἐν ἡμερομισθίοις ἐκ δραχμῶν 20.000, αὐξανομένων ἀντιστοίχως τῶν ἐγκεκριμένων ἐργατικῶν τιμολογίων κατὰ 20 ο/ο ἀπὸ 20|4|51 μέχρι καὶ 5|5|1951.

Ἄρθρον 10ον

1. Ἡ παροχὴ τοῦ ἄρθρου 1 συμψηφίζεται πρὸς πᾶσαν ἐπὶ σκοπῷ ὅρου διὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ Πάσχα χορηγουμένας, πλὴν τῆς περιπτώσεως ἐνεργείας εἰδικῶν κρατήσεων ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ σκοπῷ καταβολῆς τοιούτου ὅρου, καθ' ἣν αἱ κρατήσεις αὗται θὰ καταβληθοῦν ἐπὶ πλέον τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τῆς παρούσης προβλεπομένης παροχῆς.

2. Ἐὰν ὁ ἐργοδότης καταβάλλῃ εἰς τοὺς παρ' αὐτῷ ἀπασχολουμένους μισθωτοὺς μισθὸν ἢ ἡμερομίσθιον ὑψηλότερον τοῦ καθοριζομένου ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας κλπ. τὸ ἐπὶ πλέον τοῦτο ποσὸν δὲν συμψηφίζεται πρὸς τὴν παροχὴν τοῦ ἄρθρου 1 τῆς παρούσης.

Ἄρθρον 11ον

Καθόσον ἀφορᾷ τὰς νομίμους κρατήσεις ὑπὲρ τῶν ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν ἐκ τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 1 παρέχεται προθεσμία καταβολῆς των μέχρι τέλους Ἰουνίου 1951, πλὴν ἂν ἄλλως ὁρισθῇ διὰ νόμου.

Ἄρθρον 12ον

Ἡ διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένη παροχὴ δύναται νὰ καταβληθῇ καὶ εἰς δύο δόσεις, τῆς πρώτης ἐξ 60 ο/ο καταβλητέας μέχρι καὶ τῆς 26ης Ἀπριλίου 1951 καὶ τῆς δευτέρας ἐκ 40ο/ο καταβλητέας μέχρι καὶ τῆς 9ης Μαΐου 1951.

Ἄρθρον 13ον

Ἡ παροῦσα ἀπόφασις, ἰσχύουσα ἀπὸ σήμερον καθ' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς Ἐφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ἀπριλίου 1951

25142|2467|1951 Ἀποφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ χορηγήσεως ἐφ' ἅπαξ χρηματικῆς παρο-

της έπί ταίς έορταίς τοῦ Πάσχα εἰς τοὺς ὁδηγοὺς αὐτοκινήτων ταξί

(Ε.Κ.τ. Β' φ. 76 τῆς 23 Ἀπριλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τάς διατάξεις τοῦ Ν. 28|44, ὡς ἐτροποποιήθησαν καὶ συνεπληρώθησαν μεταγενεστέρως. 2) Τὸ ἄρθρον 4 τῶν ἀπό 4|11|1947 Ἐθνικῶν Συλλογικῶν Συμβάσεων Ἐργασίας. 3) Τήν ὑπ' ἀριθ. 927|5.11.47 πρᾶξιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. 4) Τόν Ν. 85|43 καὶ 5) Τήν ἀνάγκην παροχῆς δώρου ἐπί ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα 1951 εἰς τοὺς ὁδηγοὺς αὐτοκινήτων ταξί τῆς Χώρας

Ἀποφασίζομεν:

Οἱ ὁδηγοὶ αὐτοκινήτων ταξί, συνδεόμενοι μετά τοῦ οἰκείου ἐργοδότου των διά σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀορίστου ἤ ὡρισμένου χρόνου, δικαιοῦνται τῆς ἐκτάκτου χρηματικῆς παροχῆς ἐπί ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα 1951, ὁριζομένης διά τῆς παρούσης εἰς τὸ ποσόν τῶν δραχμῶν ἑκατόν χιλιάδων (100.000).

Τῆς ὡς ἄνω παροχῆς δικαιοῦνται πάντες οἱ εὑρισκόμενοι εἰς σχέσιν ἐργασίας κατά τό χρονικόν διάστημα ἀπό 15|1|1951 μέχρι καὶ τῆς 15|4|1951.

Διά τήν ἐντός τῆς τάξεως Διοικήσεως Πρωτευούσης περιοχήν τῆς Χώρας ἡ ὡς ἄνω χρηματική παροχή, ὑπό τάς αὐτάς προϋποθέσεις, ὁρίζεται εἰς τό ἥμισυ 1|2 ταύτης, ἤτοι εἰς τό ποσόν τῶν δραχμῶν πεντήκοντα χιλιάδων (50.000).

Ἡ ὡς ἄνω παροχή καταβληθήσεται μέχρι τῆς 29ης Ἀπριλίου 1951.

Ἡ παροῦσα, ἰσχύουσα καθ' ἅπασαν τήν χώραν ἀπό σήμερον, δημοσιευθήτω διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Ἀπριλίου 1951

25123|2465|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περί χορηγήσεως ἐφ' ἅπαξ χρηματικῆς παροχῆς εἰς τοὺς ἀρτεργατοϋπαλλήλους τῆς Χώρας ἐπί ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα 1951.

(Ε.Κ.τ. Β' φ. 76 τῆς 23 Ἀπριλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: Τάς διατάξεις τοῦ νόμου 28|44, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως.

Ἀποφασίζομεν:

Συμπληρούντες τήν ὑπ' ἀριθ. 25100|51 ὁμοίαν ἡμῶν ὁρίζομεν ὅτι ὑπό τάς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 1 αὐτῆς δικαιοῦνται τῆς δι' αὐτῆς καθορισθείσης ἐφ' ἅπαξ παροχῆς ἐπί ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα 1951 πάντες ἀνεξαιρέτως οἱ ἀρτεργάται καὶ ἀρτοϋπάλληλοι μέ βάσιν ἡμερομίσθιον δραχ. 30.675 διά τούς ἀρτεργάτας καὶ δραχ. 23.660 διά τούς ἀρτοϋπαλλήλους, εἰς ὃ ἡμερομίσθιον περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἀξία τοῦ χορηγουμένου εἰς αὐτούς ἄρτου.

Εἰδικῶς οἱ ἄνω κατηγορίαι ἀρτεργατοϋπαλλήλων τῆς Περιφερείας τῆς νέας Διοικήσεως Πρωτευούσης, Ἀχαρνῶν, Ἐλευσῖνος, Σολωμῖνος καὶ Ἀμπελακίων Σαλαμῖνος θέλουσι λάβῃ τήν ὡς ἄνω παροχήν μέσῳ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν καθισταμένου ἀπολόγου καὶ ὑποχρεουμένου πρός ἀπόδοσιν λογαριασμοῦ ἐντός προθεσμίας ταασομένης ὑπό τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου.

Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου πέλει καθορισθῇ τό καθ' ὁκᾶν ἄρτου ἐλευθέρας ἀγορᾶς ποσόν, ὅπερ δέον οἱ ἀρτοποιοί τῶν ἄνω περιφερειῶν νά ἐπιστρέψωσιν εἰς τό Δημόσιον, λόγῳ τῆς παρ' αὐτοῦ γενησομένης καταβολῆς τῆς ὡς ἄνω παροχῆς καὶ εἰς ἐργατοϋπαλλήλους ἄρτου ἐλευθέρας ἀγορᾶς.

Ἡ καταβολή τῆς παροχῆς ταύτης εἰς ἕκαστον τῶν δικαιωμένων ὑπό τοῦ ἀνωτέρω Ταμείου θέλει γίνῃ:

α) Εἰς τούς ἐν ἐνεργείᾳ βάσει καταστάσεως συνταασομένης ὑπό τοῦ ἐργοδότου ἀρτοποιοῦ καὶ διαλαμβανούσης τό ὀνοματεπώνυμον τοῦ δικαιούχου, τόν χρόνον προσλήψεώς του εἰς τό ἀρτοποιεῖον καὶ τήν διάρκειαν ὑπηρεσίας ἑκάστου, ὑπογεγραμμένης δέ ὑπό τῶν δικαιούχων ἐναντι τοῦ ὀνόματός των καὶ ὑπό τοῦ ἐργοδότου ἀρτοποιοῦ, ὅστις θά βεβαιώνῃ ὑπευθύνως τήν ἀκρίβειαν τοῦ περιεχομένου καὶ θά σφραγίζῃ ταύτην.

Αἱ οὕτω συνταχθησόμεναι καταστάσεις δέον νά εἶναι θεωρημέναι ὑπό τῶν προϊσταμένων τῶν οἰκείων Περιφερειακῶν Γραφείων Δελτίων καὶ Διανομῶν ἤ Δημοτικῶν Ἐπιτροπῶν Διανομῶν ἤ Κοινοτικῶν Ἐπιτροπῶν Διανομῶν, αἵτινες θά προβαίνωσιν εἰς τήν θεώρησιν διά μέν τούς ἀρτεργάτας βάσει τοῦ βιβλίου παραγωγῆς, διά δέ τούς ἀρτοϋπαλλήλους βάσει τῶν ἀτομικῶν βιβλιαρίων ὑγείας, φερόντων θεώρησιν τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς τῆς τελευταίας αὐτῆς συνόδου καὶ τῶν μισθολογικῶν καταστάσεων τοῦ Ἱδρύματος τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἐφ' ὅσον ὑπάρχουσι τοιαῦται, ἄλλως θά λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ ἀναλογία ἀρτοϋπαλλήλων πρός ὁκάδας ἄρτου, ἥτις εἶναι εἷς ἀνά 280 ὁκάδας ἄρτου, καὶ εἷς διά τό κλάσμα, ὅπερ δέον νά εἶναι μεγαλύτερον τῶν 125 ὁκάδων ἄρτου.

β) Εἰς τούς στρατευομένους καὶ ἐπιδοτουμένους ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν λόγῳ στρατεύσεως, βάσει βεβαιώσεως αὐτοῦ, ἐμφαινούσης ὅτι ἔτυχον ἐπιδοτήσεως παρ' αὐτοῦ λόγῳ στρατεύσεως ἀπό τοῦ Ἰανουαρίου μέχρι καὶ τοῦ Μαρτίου 1951, εἰς δέ τούς μή ἐπιδοτουμένους παρ' αὐτοῦ βάσει βεβαιώσεως τοῦ τελευταίου ἐργοδότου των περί τῆς παρ' αὐτῷ ὑπηρεσίας των, θεωρημένης ὑπό τοῦ οἰκείου Π.Γ.Α.Δ. ἤ Δ.Δ.Ε. ἤ Κ.Ε.Α. καὶ βεβαιώσεως τῆς στρατιωτικῆς μονάδος καθ' ἣν ὑπηρετοῦσι περί τοῦ χρόνου τῆς ἐν τῷ στρατεύματι ὑπηρεσίας.

γ) Εἰς τούς ἀσθενοῦντας ἀρτεργάτας μέν βάσει βεβαιώσεως τῆς Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ ἀνωτέρω Ταμείου περί τοῦ χρόνου τῆς ἀσθενείας των καὶ βεβαιώσεως τοῦ τελευταίου ἐργοδότου των, περί τῆς παρ' αὐτῷ ὑπηρεσίας των, θεωρημένης ὑπό τοῦ Π.Γ.Α.Δ. ἤ Δ.Δ.Ε. ἤ Κ.Ε.Α., εἰς δέ τούς ἀρτοϋπαλλήλους βάσει τῆς ἀνωτέρω βεβαιώσεως τοῦ τελευταίου ἐργοδότου των καὶ τοιαύτης τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων περί τοῦ χρόνου τῆς ἀσθενείας των.

Ἡ παροῦσα ἰσχύουσα καθ' ἅπασαν τήν Ἐπικράτειαν ἀπό σήμερον δημοσιευθήτω διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Ἀπριλίου 1951

22860|1951 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών Εργασίας και Εμπορικής Ναυτιλίας.

Περί δώρου Πάσχα των εις τας φορτοεκφορτωτικάς εργασίας ασχολουμένων φορτοεκφορτωτών.

(Ε.Κ.τ. Β' φ. 68 της 14 Απριλίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν:

1) Τας διατάξεις του νόμου 28|1944, ως ετροποποιήθησαν και συνεπληρώθησαν μεταγενεστέρως, εν συνδυασμώ προς τας τοιαύτας του κώδ. Ν. 6167|1933, ως ούτος ετροποποιήθη και συνεπληρώθη μεταγενεστέρως.

2) Την επί μακρού χρόνου καθιερωθείσαν αρχήν καταβολής δώρου των εορτών Χριστουγέννων, Νέου Έτους και Πάσχα και τας εν προκειμένω προγενεστέρας ημών αποφάσεις.

Αποφασίζομεν:

Προς απόληψιν εκ μέρους των εις φορτοεκφορτωτικάς εργασίας ασχολουμένων τής εις τους λοιπούς μισθωτούς χορηγηθησομένης εκτάκτου παροχής λόγω δώρου των εορτών του Πάσχα 1951 και ένεκεν του ιδιατύπου των εργασιών τούτων, καθορίζομεν τα ακόλουθα:

1) Διά τους στερουμένους μονίμου εργοδότου και αμειβομένους επί τιμολογίω εργάτας φορτοεκφορτωτικάς λιμένων και ξηράς, αρχιεργάτας, σημειωτάς, ζυγιστάς και φυλακάς εμπορευμάτων, αύξησιν του ισχύοντος εργατικού τιμολογίου αμοιβής των ή των πάσης φύσεως νομίμων αποδοχών των από 16ης Απριλίου 1951 μέχρι 15ης Μαΐου 1951 συμπεριλαμβανομένης, κατά ποσοστόν 25 ο|ο.

2) Διά τους εν τη περιοχή λιμένος Πειραιώς εργαζομένους επί ημερομισθίω ή τιμολογίω εργάτας, ως οι σημειωταί, εργάται φορτηγίδων, φύλακες εμπορευμάτων, ζυγισταί γαιανθράκων, αύξησιν των πάσης φύσεως νομίμων αποδοχών των κατά το εν παραγράφω 1 της παρούσης ορισθέντος χρονικόν διάστημα κατά ποσοστόν 25 ο|ο. Εν περιπτώσει μη πραγματοποιήσεως εις το ακέραιον εκ μέρους των εν τη προηγουμένη παραγράφω τη, διά τους λοιπούς μισθωτούς ορισθησομένης εκτάκτου παροχής, το υπόλοιπον ποσόν θέλει καταβληθή παρά των οικείων αυτών εργοδοτών και' αναλογίαν της παρ' αυτοίς απασχολήσεως των.

3) Προς κάλυψιν της διά των εργολάβων φορτωεκφορτώσεων λιμένων καταβληθησομένης ως άνω εκτάκτου παροχής εις τους παρ' αυτών κατά τας φορτοεκφορτώσεις χρησιμοποιουμένους εργάτας πάσης κατηγορίας, ως στερουμένους μονίμου εργοδότου και τα πληρώματα ρυμουλκών, προσαυξάνονται εν ισχύι εργολαβικά και ρυμουλκικά δικαιώματα, τα καταβαλλόμενα παρά των φορτοπαραλήπτων των φορείων, κατά ποσοστόν 12 1|2 ο|ο διά το εν παραγράφω 1 της παρούσης ορισθέντων χρονικόν διάστημα.

4) Ωσαύτως προς κάλυψιν της ως άνω εκτάκτου παροχής των εργατοπαραγωγών (ηγιάτων) προσαυξάνονται κατά ποσοστόν 20 ο|ο τα ισχύοντα τιμολόγια της διά των μέσων τούτων μεταφοράς ειδών ή εμπορευμάτων (καρραγώγια) διά το εν παραγρ. 1 της παρούσης ορισθέντων χρονικόν διάστημα.

5. Αι διατάξεις της γενικής ημών αποφάσεως περί χορηγήσεως εκτάκτου παροχής λόγω των εορτών του Πάσχα εις τους λοιπούς μισθωτούς της Χώρας, αι αναφερόμεναι εις την χορήγησιν της παροχής ταύτης εις τους εν καταστάσει ασθενείας, ατομπεύσεως, ως και εις κρατήσεις υπέρ Ασφαλιστικών Οργανισμών και τέλος εις τον χρόνον απολήψεως της παροχής, έχουσιν εφαρμογήν και επί των διά της παρούσης ορισθησομένων.

Δι' ιδίας αποφάσεως θέλει ρυθμισθή η χορήγησις της εκτάκτου παροχής λόγω εορτών Πάσχα εις τους εργάτας του Οργανισμού Λιμένος Πειραιώς (Ο.Λ.Π.).

Η παρούσα, ισχύουσα καθ' άπασαν την Χώραν, δημοσιευθήτω διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Εν Αθήναις τη 11 Απριλίου 1951.

3606|131|1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί καθορισμού ημερομηνίας ενάρξεως καταβολής εισφορών εις περιοχάς του Υπ|στος Θεσσαλονίκης

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 27 της 13 Φεβρουαρίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν: 1) τας διατάξεις της παραγρ. 1 του άρθρου 41 του Κανονισμού περί τρόπου υπαγωγής εις την ασφάλισιν και εισπράξεως εισφορών του Ι.Κ.Α. και 2) την υπ' αριθ. 2111|294|18.1.51 αναφοράν της Γεν. Διευθύνσεως του Ι.Κ.Α., αποφασίζομεν:

Εγκρίνομεν την κατά την 2αν συνεδρίασιν αυτού της 5ης Ιανουαρίου 1951 ληφθείσαν απόφασιν του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων, δι' ής ωρίσθη ως ημερομηνία ενάρξεως καταβολής εισφορών, εις εκείνας εκ των ασφαλιστικών περιοχών του Υποκ|τος Θεσ|νίκης του Ιδρύματος, εις ας επεξετάθη το πρώτον η ασφάλισις αύτη, διά της εγκρίσεως, διά ταυταρίθμου πράξεως μας αποφάσεως του αυτού Διοικητικού Συμβουλίου ή 16 Μαρτίου 1951 και ως προς πάντας τους εν ταίς είρημέναις περιοχαίς μισθωτούς και τας επιχειρήσεις.

Εν Αθήναις τη 10 Φεβρουαρίου 1951

5296|Α.58|1951 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας

Περί αυξήσεως των υπό του Ταμ. Ασφαλίσεως Προσωπικού Αεριόφωτος Αθηνών καταβαλλομένων συντάξεων

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 32 της 22 Φεβρουαρίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν 1) τας διατάξεις του άρθρου 2 του υπ' αριθ. 19|1944 Νόμου, 2) την υπ' αριθ. 29|24.1.51 αναφοράν του Ταμείου Ασφαλίσεως Προσωπικού Αεριόφωτος Αθηνών, 3) τας κρατούσας οικονομικάς συνθήκας, αποφασίζομεν:

Αυξάνομεν από 1ης Ιανουαρίου 1951 τας υπό του Ταμείου Ασφαλίσεως Προσωπικού Αεριόφωτος Αθηνών καταβαλλομένας συντάξεις κατά δραχμάς 70.000 μηνιαίως.

Η παρούσα δημοσιευθήτω διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Εν Αθήναις τη 14 Φεβρουαρίου 1951

10325|970|1951 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας

Περί αυξήσεως τιμολογίων αμοιβής στοφιδοκαρφωτών Αίγιου

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 32 της 22 Φεβρουαρίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν τας διατάξεις του Α. Ν.

28|41, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, ἀποφασίζομεν :

Καθορίζομεν τὴν ἀμοιβὴν τῶν καρφωτῶν σταφιδοκιβωτίων Αἰγίου εἰς δρχ. 320 κατὰ τεμάχιον διὰ καπίκωμα, συρματόδεσιν καὶ σκαρωμα.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς της διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Φεβρουαρίου 1951

79604|7136|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας

Περὶ καθορισμοῦ ἀριθμοῦ καὶ χωρητικότητος φορτηγίδων Λευκάδος

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 37 τῆς 28 Φεβρουαρίου 1951)

1. Ἐγκρίνομεν τὴν ἐν τῷ ἄνω πρακτικῷ ληφθεῖσαν ἀπόφασιν τῆς Ε. Ρ. Φ. Α. Λευκάδος, τροποποιοῦντες ταύτην ὡς ἀκολούθως :

α) Καθορίζομεν τὸν ἀριθμὸν τῶν εἰς τὸν λιμένα Λευκάδος ἐργαζομένων φορτηγίδων διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς ἐμπορευματικῆς κινήσεως αὐτοῦ εἰς δύο (2) συνολικῆς χωρητικότητος εἰς τόννους φορτίου τὰ πολὺ 24 τόννων.

β) Καθορίζομεν τὸν ἀριθμὸν τῶν εἰς τας Ἁλυκὰς τῆς νήσου Λευκάδος (Ἀλεξάνδρου καὶ Πόλεως) ἐργαζομένων φορτηγίδων εἰς τρεῖς (3) συνολικῆς χωρητικότητος εἰς τόννους φορτίου τριακοντα (30), διατιθεμένων ἀποκλειστικῶς διὰ τὰς φυσικὰς ἅλατος.

γ) Ἀποφαινόμεθα ὅτι αἱ φορτηγίδες λιμένος (ἀντιστ. παρ. α) οὐδεμίαν σχέσιν ἔχουν πρὸς τὰς μεταφορὰς τὰς διενεργουμένας ὑπὸ τῶν λεμβούχων τοῦ λιμένος (δηλ. μεταφορὰς γενικῶν φορτίων, ὡς ἰχθέως κλπ.) καὶ ὅτι ὅταν τεθῇ εἰς λειτουργίαν ἡ Ἁλυκὴ πόλεως Λευκάδος μία ἐκ τῶν φορτηγίδων, ἐναλλασσομένη μετὰ τῆς ἄλλης, θὰ ἐργάζεται ὡς τετάρτη μετὰ τῶν τριῶν φορτηγίδων τῶν Ἁλυκῶν.

δ) Καθορίζεται ὅτι τὸ δικαίωμα πρὸς διάθεσιν τῶν ἄνω παρ. α δύο φορτηγίδων ἔχουν οἱ Χάρης Βλάχος, Μαρία χήρα Θεοδ. Καραμπαλῆ καὶ Νικ. Τσεβελέκης, τῶν δὲ τριῶν τῶν Ἁλυκῶν, ἡ ἐκμεταλλευομένη τὰς Ἁλυκὰς ἑταιρία «ΛΑΣ» καὶ προπολεμικῶς διατιθέντες τὰς φορτηγίδας λιμένος καὶ Ἁλυκῶν ἀντιστοίχως.

ε) Ἀπαγορεύομεν τὴν καθέλκυσιν νέων φορτηγίδων ἢ λεμβοφορτηγίδων ἢ τὴν μεταφορὰν ἐξ ἄλλων λιμένων τοιούτων πρὸς ἐργασίαν εἰς Λιμένα καὶ Ἁλυκὰς Λευκάδος, καθὼς καὶ τὴν αὔξησιν τοῦ ἄνω ἀριθμοῦ τῶν πέντε συνολικῶς φορτηγίδων ἢ τὴν ἐπαύξησιν τῆς χωρητικότητος αὐτῶν πέραν τῶν καθοριζομένων ὡς ἄνω εἰς τόννους ὁρίων.

στ) Ὁ διὰ τῆς παρούσης προσδιορισμὸς τοῦ μέσου ἐργασίας ἀριθμὸς καὶ χωρητικότητας φορτηγίδων λιμένος καὶ Ἁλυκῶν οὐδὲν δικαίωμα δι' ἀποζημίωσιν ἢ οἱονδήποτε εἴδους ἀμοιβὴν ἢ παροχὴν ὑπὲρ τῶν ἰδιοκτητῶν ἢ ἐκμεταλλευομένων αὐτὰς ἢ οἱουδήποτε παράγει ὡς πᾶσαν περίπτωσιν ἀσυμφόρου ἐκμεταλλεύσεως αὐτῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν νομίμως ἰσχυόντων τιμολογίων εἴτε αὕτη (ἡ ἀσύμφορος ἐκμετάλλευσις) προκληθῇ ἐξ ἀνυπαρξίας ἢ ἐλαττώσεως τῆς ἐργασίας τοῦ λιμένος ἢ τῶν Ἁλυκῶν, οὐδὲ ἀξιοῦται πρὸς αὔξησιν τῶν τιμολογίων, ἐφ' ὅσον δὲν συντρέχουν ἄλλοι πρὸς τοῦτο λόγοι.

ζ) Οἱ ἀνωτέρω ἐργολάβοι φορτηγίδων ὑποχρεοῦνται, ὅπως διαθέτωσιν ἀνὰ πᾶσαν ζήτησιν τὰς ἄνω φορτηγίδας καθ' ὅλα ἐξοπλισμένας διὰ τοῦ ἀπαραιτήτου ναυτιλιακοῦ ἐξοπλισμοῦ (ἀγκυρῶν, ἀλύσεων, ρυμουλκίων κλπ.) καὶ διὰ ἐπαρκῶν ἀδιαβρόχων καλυπτόντων ἀσφαλῶς τὰ ὑπ' αὐτῶν φορτία.

η) Ἡ παροῦσα ἰσχύει ἀπὸ 20 Φεβρουαρίου 1951.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Φεβρουαρίου 1951

62767|Σ. 1418|50|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Δημοσυπαλλήλων Πειραιῶς

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 37 τῆς 28 Φεβρουαρίου 1951)

Ἀποφασίζομεν :

Ὅπως εἰς τὸ Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Δημοσυπαλλήλων Πειραιῶς ἐπέλθωσιν αἱ κάτωθι τροποποιήσεις καὶ προσθῆκαι :

Ι. Ἡ παράγραφος 1 τοῦ ἄρθρου 21 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

«1. Οἱ μόνιμοι ἐργάται τοῦ λιμένος ἐγγεγραμμένοι εἰς τὸ Μητρῶον τοῦ Ο.Δ.Π., δι' οὓς παρεσχέθη ἄδεια πρὸς ἄσκησιν διοικητικῶν καθηκόντων εἰς Σωματεῖα ἢ Ὀργανώσεις αὐτῶν ἢ ἀπεσπασμένοι παρ' Ἑταιρίας, Πρακτορείοις, ἢ ἄλλαις οἱασδήποτε φύσεως ἐπιχειρήσεσι στεροῦνται κατὰ τὸν χρόνον τῆς τοιαύτης ἀδείας ἢ ἀποσπάσεως τῶν ἐπὶ τοῦ Ταμείου δικαιωμάτων αὐτῶν, ἐφ' ὅσον δὲν ἤθελον καταβάλλει εἰς αὐτὸ τὴν ἑκάστοτε καθοριζομένην εἰσφορὰν τοῦ ἠσφαλισμένου, ὡς καὶ τὴν ἀντίστοιχον τοῦ ἐργοδότου. Διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ καταβλητέου ποσοῦ τῶν ὡς ἄνω εἰσφορῶν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὁ μέσος ὅρος τῶν κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς ἐκ τῆς ἐργασίας ἀποχῆς τοῦ ἠσφαλισμένου πραγματοποιηθεισῶν ἀποδοχῶν παρὰ συναδέλφων των τοῦ Τομέως Ἐργασίας, εἰς ὃν, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀποχωρήσεως, λόγῳ τῶν ἀνωτέρω αἰτιῶν, ὑπηρέτει ὁ ὑπόχρεως ἠσφαλισμένος».

ΙΙ. Μετὰ τὴν πρώτην § τοῦ ἄρθρου 24 προστίθεται § ὑπ' ἀριθ. 2 ἔχουσα ὡς ἀκολούθως, τῆς § 2 λαμβανούσης ἀριθμὸν 3, «2. Ὀφειλαὶ ἐκ τῆς ἀνωτέρω αἰτίας, ὡς καὶ τῶν διατάξεων τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 23, ρυθμίζονται συμφώνως πρὸς τοὺς ὁρισμοὺς τῆς προηγουμένης παραγράφου».

ΙΙΙ. Ἡ τετάρτη παράγραφος τοῦ ἄρθρου 23 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

«4. Ὁ χρόνος ἀπουσίας τοῦ ἐργάτου λόγῳ ἀσθενείας δεόντως ἀποδεδειγμένης συνυπολογίζεται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του. Διὰ πᾶσαν ἀδικαιολόγητον ἀπουσίαν περαν τῶν 15 ἡμερῶν ὑπολογιζομένων ἐπὶ συναπτοῦ διαστήματος ἑνὸς ἔτους, ὑποχρεοῦται ὁ ἐργάτης εἰς τὴν καταβολὴν τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 21 καθοριζομένης εἰσφορᾶς.

Ἡ ἐξάρλησις τῆς ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ὀφειλῆς ἐνεργεῖται διὰ μηνιαίων δόσεων καθοριζομένων ὑπὸ τοῦ Δ.Σ. καὶ παρακρατουμένων ἐκ τῶν ἀποδοχῶν του παρὰ τοῦ Ο.Δ.Π. καὶ ἀποδιδομένων τῷ Ταμείῳ βάσει καταστάσεων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Φεβρουαρίου 1951

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Πέντε Νόμοι...

Μετρμεν διά τόν διοικητικόν καθορισμόν τῶν ἀποδοχῶν τήν μισθωτῶν σειρᾶν σχετικῶν Νόμων: τόν Νόμον 28|41, τόν συμπληρωματικόν Ν. 690|45, τόν ἑρμηνευτικόν Νόμον 806|1946, τόν συμπληρωματικόν Νόμον 1002|1946 καί προσεπάτατ ἤδη καί ὁ προσφάτως δημοσιευθείς Ἀναγκ. Νόμος 1771|51.

Πέντε δηλαδή νόμοι ἐπί θέματος, διά τό ὁποῖον θά ἔχε ἀρκετός ἕνας μόνον νόμος ἐν ὁ σοφός νομοθέτης του ἠτοιμάζε νά συλλάβῃ ἐκ τῶν προτέρων τά σχετικά προβλήματα.

Ἐν τούτοις καί μετά τούς πέντε αὐτούς νόμους παραμένει σκοτεινόν καί ἄλυτον τό κύριον ζήτημα: Ἠμποροῦν, τέλος πάντων, οἱ ἀτομικῶς συμβαλλόμενοι νά ὑπερβοῦν τά διά τῶν ὑποργικῶν ἀποφάσεων τοῦ Ν. 28|1941 τιθέμενα ὅρια ἀποδοχῶν;

Μέ ὅλον τό πορίσματα ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν Νόμου ὑπό τῆς δικαστηριακῆς πράξεως δέν εἶναι ἐγχερής ἡ ἀπάντησις εἰς τό ἐρώτημα ἀπάντησις.

Καί ἤτανε, πρακειμένου περί τόσης βασικῆς σημασίας οἰκονομικοῦ νόμου, πρωταρχικόν τοῦ Νομοθέτου μέλημα ἦτο νά μᾶς ἀπαλλάξῃ τήν ἀνησυχίαν καί ἀσάλευτον ἤθη θέλησίν του.

Καί ὅμως συνεχίζονται αἱ ἀτέρμονες ὑπηρεσιακαί καί νομολογιακαί γκῦμοι. Καί οὐδείς εἶναι εἰς θέσιν νά γνωρίζῃ σήμερον τί τό σαφέστερον ἔκαναν, τό ὁποῖον ἐγνώριζεν εἰς τήν κρίσιμην τοῦ ζητήματος ἐμφάνισιν πρός λύσιν.

Ἤγιναν ἐν τοσούτοις πέντε κατά σειράν νόμοι. Καί τό πρόβλημα δέν ἠμπορεῖ ἄξιον νά εὑρεθῇ διά μιᾶς ἀκόμη διατάξεως εἰς τήν σειράν τῶν ἄλλων, τῶν πέντε ἐπαναλαμβάνομεν, Νόμων.

Φαίνεται νά εἶναι θελκτικόν διά τήν ἀνάγκην μιᾶς νά ὑπάρχουν διάφορα ζητήματα καί φιλοτιμίαι.

Ἀλήθειαι...

Δικαίωμα δέβαιος τοῦ Νομοθέτου καί ἀκόμη χρέος του εἶναι, ἄνετα τοῦ συμφέροντος τῆς ἐνιαίας οἰκονομίας καί τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου, νά σταθμίζῃ τάς οἰκονομικάς συνεπείας ἑνός νομοθετικοῦ μέτρου καί νά διαρρυθμίζῃ ἀναλόγως τήν κατά χρόνον ἔκτασιν τῆς ἐφαρμογῆς του.

Ὅταν ὅμως ἡ κατά τήν κρίσιν τοῦ Νομοθέτου ὑπερβολή τῶν οἰκονομικῶν αὐτοῦ δικαιωμάτων, τήν ἀποτροπήν τῶν ὁποίων ἐπιδιώκει, προέρχεται ἀπό τήν ὑπαίθρησιν τῆς ἐπιβαλλούσης τόν νομοθετικόν μέτρον καί τοῦ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 10ος — Τεύχος 10 (232)

Ἀθῆναι, 15 Μαΐου 1951

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΤΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΙΣ ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ἀνασκόπησις Νομολογίας ἐπὶ τοῦ Ν. 118|1945 (*)

Ὑπὸ τοῦ κ. ΣΠΥΡΟΥ Α. ΠΑΠΑΣΠΥΡΟΥ, Δικηγόρου

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» δημοσιεύει κατωτέρω μίαν ἐξαιρετικῶς χρησίμου ἐργασίαν. Ἀνασκόπησιν τῆς ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. 118|1945 Νομολογίας τῶν Δικαστηρίων.

Ἔχει οὕτω ὁ ἀναγνώστης ἐν ἀμέσῳ ὄψει του μίαν ἀπεικόνισιν τῆς μέχρι τοῦδε νομολογιακῆς ἑρμηνείας τοῦ κινδύνου τὸ καθημερινὸν ἐνδιαφέρον σημαντικοῦ τούτου Νόμου καὶ εὐνόητον εἶναι τὸ σχετικὸν ὄφελος.

I. Ὑπαγόμενα πρόσωπα

α) Ἐν τῷ Νόμῳ 118, (ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ν. δ. 1255|49, 8ος, σελ. 691), ὑπάγονται τὰ ἐν τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφαλιζόμενα κατὰ τῆς ἀσθενείας πρόσωπα ἢ εἰς ἕτερα ἀσφαλιστικὰ Ταμεῖα, ἀδιαφόρως ἐὰν ὁ ἐργοδότης ἀσκῇ ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν (Πρ. Ἀθ. 1829|1950, 9ος, σελ. 635 καὶ Ἔγκ. 9ος, σελ. 34).

β) Ὑπάγεται δὲ γενικῶς πᾶς μισθωτός, ὑπηρετῶν παρ' οἱῳδήποτε ἐργοδότῃ, ἐφ' ὅσον ὑπάγεται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α., μεθ' οὗ συνδέεται διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου (Πρ. Πειρ. 1782|1950, 10ος, σελ. 223), ἑπομένως καὶ οἱ μισθωτοὶ τοῦ Δημοσίου, Νομικῶν Προσώπων Δημ. Δικαίου, Ὀργανισμῶν, Δήμων κλπ., καθ' ὅσον ἤδη κατὰ τὸ σύστημα τοῦ Ν.Δ. 1255 δὲν ἐξετάζεται (ὡς πρότερον) ἡ ἰδιότης τοῦ ἐργοδότου, λ. χ. ἐὰν τυγχάνῃ ἐπιχείρησις ἢ ἐκμετάλλευσις, ἀλλ' ἡ ἰδιότης τοῦ μισθωτοῦ ὡς ὑπαγομένου εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀσθενείας ἀσφάλισιν (Α.Π. 646|50, 10ος, σελ. 155, Πρ. Ἀθ. 1348|51, 10ος, σελ. 316, Πρ. Ἀθ. 2324|50, 9ος, σελ. 849, Πρ. Πειραιῶς 589|50, 9ος, σελ. 546, Πρ. Θεσσ. 350|50, 9ος, σελ. 597, Πρ. Πειρ. 522|50, 8ος, σελ. 598, Πρ. Ἀθ. 2042|50, 9ος, σελ. 758, Πρ. Θεσσ. 552|50, 9ος, σελ. 930, Πρ. Πατρ. 1197|50, 10ος, σελ. 175).

γ) Δὲν εἶναι δὲ ἀπαραίτητον, ὅπως ὁ μισθωτὸς ἔχῃ ἐγγραφῇ εἰς τὰ μητρῶα τοῦ Ι.Κ.Α., ἀρκεῖ τὸ γεγονὸς καὶ μόνον ὅτι ἀσφαλίζεται κατὰ τῆς ἀσθενείας κατὰ νόμον 6298|34 (ἐμμέσως Α. Π. 650|50, 10ος, σελ. 109, Πρ. Πειρ. 1782|50, 10ος, σελ. 223, σχόλια ΕΕΔ, σελ. 223, contra Πρ. Ἀθ. 3959|50, 9ος, σελ. 1123, καθ' ἣν πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ ἔχῃ ἐγγραφῇ εἰς τὰ μητρῶα τοῦ Ι.Κ.Α.).

δ) Ἡ ὑπαγωγὴ δὲ τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὴν ἀσφάλισιν (Ι.Κ.Α.) κριθήσεται καὶ ἐκ τοῦ τόπου ἐν ᾧ παρέχει τὴν ἐργασίαν του, ἀνεξαρτήτως δηλονότι ἐὰν ἡ ἕδρα τῆς ἐπιχειρήσεως κεῖται ἐν τῷ τόπῳ, ἔνθα ὁρίσταται ὑποχρεώσεως ἀσφαλίσεως (Α.Π. 650, 10ος, σελ. 109, σύμφ. σχόλια ΕΕΔ αὐτόθι).

ε) Εἶναι δὲ ἀδιάφορον, ἐὰν ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται ἢ ὄχι ἐπιδόματος ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας (Πρ. Ἀθ. 5232|49, 9ος, σελ. 884).

II. Ἐξαιρέσεις ἐκ τοῦ Νόμου 118

Μετὰ τὸ Ν. Διάταγμα 1255|49, ὅπερ καθώρισε τὰ ἐξαιρούμενα ἐκ τοῦ Νόμου 118 πρόσωπα, κατηργήθησαν αἱ ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ ὑφισταμέναι πρὸ τῆς τροποποιήσεως ἐξαιρέσεις, ἀρα νῦν μόνον αἱ ἐν τῷ ν. δ. 1255 μνημονευόμεναι ἐξαιρέσεις ἰσχύουν. (Σχόλια ΕΕΔ 9ος, σελ. 928, Πρ. Π. 1197|50, 10ος, σελ. 175, Πρ. Ἀθ. 409|51, 10ος, σελ. 310, Πρ. Ἀθ. 710|51, 10ος, σελ. 313, Πρ. Ἀθ. 803|51, 10ος, σελ. 314, Πρωτοδικείου Ἀθ. (κατ' ἔφεσιν) 448|51, 10ος, σελ. 367, Πρ. Σερρῶν 21|50, 10ος, σελ. 368, contra Πρ. Ἀθ. 8595|50, 9ος, σελ. 928, 2946|50, 9ος, σελ. 994, 3249|50, 9ος, σελ. 1027).

III. Συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου

α) Δὲν ἀπαιτεῖται ἡ τήρησις τῶν διατάξεων τοῦ ν. 118 ἐπὶ συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου (Πρ. Θεσσ. 322|50, 9ος, σελ. 495, διατριβή, 9ος, σελ. 487).

β) Ὁ ἐργοδότης ὅμως δέον νὰ ἀναγγείλῃ νομίμως τὴν ἀπόλυσιν λόγῳ λήξεως τῆς συμβάσεως, πλὴν ἡ παράλειψις μόνον ποινικὰς κυρώσεις ἐπάγεται κατὰ ταύτου καὶ δὲν ἐπι-

(*) *Ἡ παραπομπὴ ἄνευ εἰδικῆς μνείας τοῦ νομικοῦ περιοδικοῦ ἀναφέρεται εἰς τὴν «Ἐπιθεώρησιν Ἐργατικοῦ Δικαίου».*

δρᾶ ἐπὶ τοῦ κύρους τῆς ἀπολύσεως (Πρ. Ἀθ. 2223|50, 9ος, σελ. 842, Ἰδίου 2200|50, 9ος, σελ. 805, Πρ. Μυτ. 16|50, 9ος, σελ. 744).

γ) Ἐκτὸς ἐὰν ἐπάρχεται λύσις διὰ καταγγελίας πρὸ τοῦ συμβατικοῦ χρόνου, ὅτε δέον νὰ λάβῃ χώραν ἀναγγελία κατὰ ν. 118 (Πρ. Μυτ. 39|50, 9ος, σελ. 1033, διατριβὴ αὐτόθι, contra Πρ. Βόλου 56|50, 9ος, σελ. 1032 καὶ σχόλια ΕΕΔ 9ος, σελ. 1125).

δ) Δὲν θεωρεῖται ὡς σύμβασις ὡρισμένου χρόνου ἡ σύμβασις ἐργασίας, καθ' ἣν προβλέπεται κατὰ τὸν κανονισμὸν ἀποχώρησις μετὰ πάροδον ὡρισμένου ὁρίου ἡλικίας (Α.Π. 557|50, 10ος, σελ. 23, Πρ. Ἀθ. 4482|50, 10ος σελ. 309).

IV. Μονομερὴς μεταβολὴ ὅρων συμβάσεως

α) Ἡ μονομερὴς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου καὶ βλαπτικὴ διὰ τὸν μισθωτὸν μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐξομοιοῦται πρὸς ἄκτιστον καταγγελίαν, δι' ὃ καὶ δέον νὰ τηρηθῶσιν αἱ διατυπώσεις τοῦ ν. 118, διότι ἀλλως θεωρεῖται, ὅτι ἔλαβε χώραν ἄκυρος ἀπόλυσις (Α. Π. 309|50, 9ος, σελ. 516, Α. Π. 22|50, 9ος, σελ. 156, Α. Π. 274|50, 9ος, σελ. 510, Πρ. Ἀθ. 9551|49, 9ος, σελ. 20, 1712|50, 9ος, σελ. 636, 3717|50, 9ος, σελ. 886).

β) Ἐὰν ὅμως πρόκειται περὶ μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς εἰς ὡρισμένου χρόνου σύμβασιν, τότε ὁ μισθωτὸς θὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν προστασίαν τῶν ἄρθρων 672, 673 Α. Κ. (σχόλια ΕΕΔ, 9ος, σελ. 636).

γ) Μονομερῆ μεταβολὴν ἀποτελεῖ ἡ μείωσις τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ (Α.Π. 306|34, Θέμ. ΜΕ', σελ. 817, Ἐφ. Ἀθ. 157|34, ΕΕΝ α', σελ. 211 καὶ πλεῖσται περιπτώσεις θεωροῦνται ὡς μονομερὴς μεταβολὴ μνημονεύοντα ἐν θέμ, σελ. 229).

δ) Ὁμοίως συνιστᾷ μονομερῆ μεταβολήν, ἐὰν, ἐνῷ ἔχει διὰ συμβάσεως συντομευθῇ τὸ ὡράριον ἐργασίας, ὁ ἐργοδότης μετέβαλε μονομερῶς τὰς συμπεφωνημένας ταύτας ὥρας (Α Π. 309|50, 9ος, σελ. 516).

ε) Ἐπίσης καὶ γενικῶς συνιστᾷ μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως πᾶσα σκόπιμος ἐνέργεια τοῦ ἐργοδότου, τείνουσα ἐμμέσως εἰς ἐξαναγκασμὸν τοῦ μισθωτοῦ πρὸς παραίτησιν (Συμβ. Ἐπικρ. 807|41, 1ος, σελ. 242).

στ) Δὲν ἀποτελεῖ μονομερῆ μεταβολὴν ἁπλῆ ἐξ ὑπερημερίας καταβολὴ τῶν ἀποδοχῶν, ἐκτὸς ἐὰν σκοπίμως ὁ ἐργοδότης καθυστερῇ ταύτας, ἐπὶ τῷ τέλει νὰ ἐξαναγκάσῃ τὸν μισθωτὸν εἰς παραίτησιν (Α.Π. 89|51, 10ος σελ. 358, Α. Π. 370|47, 7ος, σελ. 23, Α. Π. 587|50, 10ος, σελ. 14, σχόλ. ΕΕΔ, 8ος, σελ. 229).

ζ) Οὐδὲν ὅμως δικαίωμα παράγεται ὑπὲρ τοῦ μισθωτοῦ, ἐὰν δὲν ἀπόσχῃ μετὰ τὴν μονομερῆ μεταβολὴν τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως (Α. Π. 149|48, 7ος, σελ. 390, Πρωτ. Ἀθ. 2947|50, 9ος, σελ. 891, contra Α. Π. 507|38, Θέμ. Ν', σελ. 23, Α. Π. 180|41, 1ος, σελ. 106, 7ος, σελ. 309).

V. Ἀκυρότης συμβάσεως ἐργασίας.

α) Ἐὰν ἡ σύμβασις ἐργασίας εἶναι ἄκυρος, ὁ μισθωτὸς ἀπολύεται ἄνευ τηρήσεως τῶν διατάξεων τοῦ ν. 118 (Α. Π. 345|49, 8ος, σελ. 542, Α. Π. 63|48, 7ος, σελ. 199, Α. Π. 70|48, 7ος, σελ. 274, Α. Π. 545|49, 9ος, σελ. 9, Α. Π. 597|49, 9ος, σελ. 58. Πρ. Ἄγρ. 1|50, 9ος, σελ. 260, Πρ. Ἀθ. 1885|50, 9ος, σελ. 715, Ἰδίου 1138|50, 9ος, σελ. 932, Ἰδίου 3038|50, 9ος, σελ. 1042, Ἰδίου 3419|50, 10ος, σελ. 232).

β) Εἶναι ἄκυρος δὲ ἡ σύμβασις ἐργασίας, ἡ ἀντικειμένη εἰς νόμους δημοσίας τάξεως (Α. Π. 345|49 ἀνωτέρω, ὅρα πλείστας περιπτώσεις ἀκυρότητος εἰς σχόλια ΕΕΔ, 9ος, σελ. 932 καὶ 1042).

VI. Μὴ ἀναγκαία τήρησις διατυπώσεων Νόμου 118.

α) Ἐπὶ ἀκόρου συμβάσεως (ἀνωτ. § V).

β) Ἐπὶ μισθωτοῦ ἐκτάκτως προσληφθέντος (Πρ. Ἀθ. 507|50, 9ος, σελ. 9.9).

γ) Ἐπὶ μισθωτοῦ μὴ ἀπασχολουμένου κυρίως, ἀλλ' ἔχοντος καὶ ἕτερον ἐπάγγελμα, εἰς ὃ κυρίως ἀπασχολεῖται (Πρ. Μυτ. 1|50, 9ος, σελ. 934, ἔνθα καὶ παραπομπαί).

δ) Ἐπὶ μισθωτοῦ προσληφθέντος εἰς ἀντικατάστασιν στρατευθέντος καὶ ἀπολυομένου μετὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ στρατευθέντος (Πρ. Ἀθ. 2223|50, 9ος, σελ. 842 καὶ 1403|50, 9ος, σ. 456).

ε) Ἐπὶ μισθωτοῦ ἀπολυομένου δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν ἐν τῇ ἐνασκήσει τῶν καθηκόντων του (Πρ. Π. 1484|49, 8ος, σελ. 722).

στ) Στασιάζεται, ἐὰν δέον νὰ ὑποβληθῇ ἡ μήνυσις πρὸ τῆς ἀπολύσεως (Πρ. Μυτ. 11|49, 9ος σελ. 117, Πρ. Ἀθ. 5515|48, 7ος, σελ. 823, Πρ. Β. 37|48, 8ος, σελ. 61, Πρ. Π. 1484|49, 8ος, σελ. 722) ἢ καὶ ἀδιαφόρως μετὰ ταύτην (Πρ. Πειρ. 636|48, 8ος, σελ. 62, Ἰδίου 525|50, 9ος, σ. 714, Πρ. Ἀθ. 4859|49, 9ος, σελ. 116, Ἰδίου 7568|50, 9ος, σελ. 1081).

ζ) Ἀθῳουμένου δὲ τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἀποδοθείσης κατηγορίας μόνον ἀποζημιώσεις ἐκ τοῦ νόμου 2112 ὀφείλεται καὶ δὲν θεωρεῖται ἄκυρος ἡ ἀπόλυσις (Πρ. Ἀθ. 3947|50, 9ος, σελ. 1130 καὶ 7568|50, 9ος, σελ. 1081 καὶ σχόλια ΕΕΔ 8ος, σελ. 782).

VII. Τηρητέαι διατυπώσεις.

α) Δέον κατ' ἀρχὴν νὰ λάβῃ χώραν ἔγγραφος καταγγελία, μὴ ἀναπληρουμένη μάλιστα οὐδὲ δι' ἐγγράφου δηλώσεως τοῦ μισθωτοῦ (Πρ. Ἀθ. 2690|50, 9ος, σελ. 840).

β) Δέον νὰ περιλαμβάνῃ τὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα ἀπαιτεῖ ἡ ὑπαυργικὴ ἀπόφασις (ὅρα ταύτην καὶ ἐν γένει τρόπον καταγγελίας εἰς 9ον, σελ. 822), διότι ἡ ἀπόλυσις εἶναι ἄκυρος καὶ λογίζεται ὡς μὴ γενομένη (Α. Π. 15|51, 10ος, σελ. 204, Α. Π. 161|47, 6ος, σελ. 361, Α. Π. 357|49, 8ος σελ. 626, Πρ. Δρ. 12|50, 9ος, σελ. 603, Πρ. Ἀθ. 9773|49, 9ος, σ. 112, Ἰδίου 6727|49, 9ος, σελ. 26, Ἰδίου 9329|49, 9ος, σελ. 255).

γ) Σφάλματά τινα ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ δὲν ἀπηρεάζουν τὸ κῦρος της (Πρ. Π. 533|50, 9ος σελ. 714).

δ) Ὁμοίως ἐσφαλμένη τυχὸν ἀναγραφὴ στοιχείου τινὸς δὲν ἐπιφέρει ἀκυρότητα (Α. Π. 161|47, Α.Π. 407|47, 7ος, σελ. 172 καὶ 361, Α.Π. 357|49, 8ος, σελ. 626, Πρ. Ἀθ. 11083|49, 9ος, σελ. 743).

ε) Ἡ παράλειψις ὅμως τῆς ἀναγραφῆς ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου τοῦ Ι.Κ.Α. συνεπάγεται ἀκυρότητα ταύτης (Α.Π. 650|50, 10ος. σελ. 109, Πρ. Ἀθ. 2699|50, 9ος. σελ. 690. Contra Πρ. Ἀθ. 4343|50, 10ος σελ. 61).

στ) Ἐὰν ἡ ἀναγγελία ἐπιδοθῇ εἰς ἕτερον καὶ οὐχὶ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας εἶναι ἄκυρος (Πρ. Ἀθ. 3410|50 καὶ 3697|48, 7ος, σελ. 402, Πρ. Ἀθ. 4548|48, 7ος, σελ. 689).

ζ) Προθεσμία. Ἡ προθεσμία τῆς ἀναγγελίας (θήμερον) ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἑπομένης τῆς καταγγελίας πρὸς τὸν μισθωτὸν καὶ οὐχὶ ἀπὸ τῆς καταβολῆς ἢ τῆς καταθέσεως τῆς ἀποζημιώσεως. Ἐὰν δὲ ἑτέθη προθεσμία, ἀπὸ τῆς παρόδου ταύτης (Πρ. Πειρ. 546|50, 9ος, σελ. 600, Πρ. Ἀθ. 4343|50, 10ος, σελ. 61).

VIII. Καταβολὴ ἀποζημιώσεως Νόμου 2112 κλπ.

α) Προϋπόθεσις τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας εἶναι ἡ καταβολὴ ἢ ἐν ἀρνήσει παρακατάθεσις τῆς ἐκ τοῦ ν. 2112 ἢ τοῦ ἀπὸ 18.7.1920 β. δ|τος ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως. (Πρ. Μυτ. 6|50, 9ος, σελ. 605, Πρ. Πατρ. 1061|50, 10ος, σελ. 59).

β) Θὰ ὑπολογισθῇ δὲ αὕτη ἡ ἀποζημίωσις, βάσει τῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ, ἣν εἶχεν οὗτος κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεώς του (*Κυπρ.* § 425 καὶ σχόλια ΕΕΔ. 9ος, σελ. 889).

γ) Ἡ μὴ καταβολὴ πλήρους ἀποζημιώσεως (περιλαμβανούσης καὶ τὸν 13ον μισθόν) ἐκ πλάνης τοῦ ἐργοδότου δὲν ἐπάγεται ἀκυρότητα (Α.Π. 294|49, 8ος, σελ. 576, Πρ. Πειρ. 500|48, 7ος, σελ. 361, Πρ. Ἀθ. 3716|48, 7ος, σελ. 767).

δ) Ἐὰν δὲν καταβληθῶσι (συμπεριληφθῶσι) καὶ τὰ ποσοστὰ τοῦ 13ου μισθοῦ, ἡ καταγγελία καθίσταται ἄκυρος (Α.Π. 80|49, 8ος, σελ. 326, Πρ. Ἀθ. 5232|49, 9ος, σελ. 885, Πρ. Δρ. 46|50, 10ος, σελ. 166), contra Α.Π. 564|50, 9ος, σελ. 1121, θεωροῦσα τὸν 13ον μισθὸν ὡς βοήθημα καὶ ὄχι τακτικὸν ἀντάλλαγμα.

ε) Ἐφ' ὅσον ὁ ἐργοδότης ἐτέλει ἐν πλάνῃ περὶ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ ἀπολυθέντος μισθωτοῦ (ὡς ἰδιωτικοῦ ἢ μὴ ὑπαλλήλου), ἐκ τῆς μὴ προσηκούσης καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως δὲν ἐπέρχεται ἀκυρότης (Α.Π. 250|50 9ος, σελ. 450, Πρ. Ἀθ. 9843|50, 10ος, σελ. 57).

στ) Θὰ καταβληθῇ ἡ θὰ παρακατατεθῇ ἀποζημίωσις, ἐφ' ὅσον ὅμως ὀφείλεται τοιαύτη (Πμ. Ἀθ. 2077|50, 9ος σελ. 758, ὁμοίως σχετικῶς σχόλια ΕΕΔ, 9ος, σελ. 594 καὶ 635).

ζ) Οὕτω δὲν θὰ προσφερθῇ ἀποζημίωσις, ἂν ὁ μισθωτὸς δὲν εἰργάσθη ἐπὶ δίμηνον ἢ ἐὰν δὲν ὀφείλεται, ὡς μὴ ὑπαγομένης τῆς ἐπιχειρήσεως εἰς τὸ Β.Δ.|1920 περὶ ἀποζημιώσεως ἐργατῶν κλπ. (πάντως ὅμως δέον νὰ τηρηθῶσιν αἱ λοιπαὶ διατυπώσεις τοῦ ν. 118). (Πρ. Ἀθ. 2077|50, 9ος. σελ. 758 καὶ 2042|50 αὐτόθι, Πρ. Ἀθ. 10637|50, 10ος σελ. 274. contra σχόλια ΕΕΔ, καθ' ἃ μετὰ τὸ ν.δ. 1255 ἐτροποποιήθη τὸ β.δ. τοῦ 1920 καὶ ἐπεξετάθη ἡ ὑποχρέωσις πρὸς καταβολὴν ἀποζημιώσεως καὶ ἐὰν ἡ ἐπιχείρησις δὲν εἶναι ἐκ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 12 τοῦ ν. 2112 μνημονευομένων.

η) Κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν ἄποψιν δὲν ὀφείλεται ἀποζημίωσις εἰς τοὺς ἀκολούθους ἐργατοτεχνίτας 1) εἰς ἐργατοτεχνίτας καὶ ὑπηρέτας νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου (Α.Π. 490|36, Θέμ. ΜΗ' σελ. 409, Α.Π. 512 καὶ 513|36, Θέμ. ΜΗ' σελ. 423, 2) εἰς ἐργάτας ἑστιατορίων (Ἐφ. Ἀθ. 600|38 Θ. ΜΘ', σελ. 691) 3) εἰς ἐργάτας καυρείων (Πρ. Ἀθ. 5442|41, 1ος, σελ. 398) 4) εἰς ἐργάτας καὶ ὑπηρέτας ἀσφαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων (Α.Π. 85|49 καὶ 486|49), 5) εἰς ἐργάτας καὶ ὑπηρέτας τοῦ Δημοσίου, τῶν Δήμων κλπ. (Πρ. Θεσσ. 350|50, 9ος, σελ. 597, Πρ. Ἠρ. 130|50, 10ος, σελ. 76, Πρ. Πειρ. 1142|50, 10ος, σελ. 279), καὶ 6) γενικῶς εἰς τοὺς ἐργατοτεχνίτας καὶ ὑπηρέτας πάσης ἐπιχειρήσεως ἢ ὀργανισμοῦ, μὴ ἀναφερομένου εἰς τὸ ἄρθρ. 12 τοῦ ν. 2112 (Α.Π. 85|49, 8ος, σελ. 273, Α.Π. 486|49, 9ος, σελ. 56. Πρ. Ἀθ. 1708|50, 9ος, σελ. 832, Πρ. Ἀθ. 1666|50, 9ος, σελ. 855).

θ) Διὰ συμβάσεις ὅμως ἐργατοτεχνιτῶν συναφθείσας μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Α.Κ. ἀνέκυψε τὸ ζήτημα, ἐὰν πρέπει νὰ καταβληθῇ ἢ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 669 Α.Κ. προβλεπομένη ἀποζημίωσις τῶν 15 ἡμερῶν. Ὁ *Κανκάς* (Ἐνοχ. Δικ. Εἰδ. Μέρος Τόμ. Α', σελ. 354) ὑποστηρίζει, ὅτι δι' ἃς ἐπιχειρήσεις δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ Β.Δ. τοῦ 1920 θὰ καταβληθῇ ὡς ἀποζημίωσις ὁ μισθὸς τῶν 15 ἡμερῶν τοῦ ἄρθρ. 669 Α.Κ. (οὕτω καὶ Πρ. Ἀθ. 1708|50, 9ος, σελ. 832, ἰδίου 4848|49, 9ος, σελ. 108, Πρ. Ἀγρ. 281|49, 9ος, σελ. 12). Ἡ ΕΕΔ (ἐν σχολ. 10ος, σελ. 273) ἀντιφρονεῖ, διότι τὸ ἄρθρ. 669 Α.Κ. ὁμιλεῖ περὶ 15ημέρου προμηνύσεως, ἄνευ τῆς ὁποίας ἐπέρχεται ὑπερημερία τοῦ ἐργοδότου καὶ ὄχι καταβολὴ ἀποζημιώσεως.

ι) Τότε μόνον δὲν ὀφείλεται ἀποζημίωσις κατ' ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 2112, ἐὰν ἔχῃ ληφθῇ ἀνάλογος μέριμνα διὰ νόμου ἢ κανονισμοῦ κ.λ.π., ἤτοι διὰ τὴν περίπτωσιν ἀποζημιώσεως τοῦ ἄνευ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἀπολυομένου μισθωτοῦ (Πρ. Ἀθ. 4482|50, 10ος, σελ. 309, ἰδίου 2931|50, 9ος, σελ. 1074).

ια) Καὶ μετὰ τακτικὴν καταγγελίαν (δηλαδὴ τήρησιν τῶν προθεσμιῶν τοῦ ν. 2112 κ.λ.π.) ἀπαιτεῖται ἡ καταβολὴ ὁλοκλήρου τῆς ἀποζημιώσεως κατ' ἄρθρ. 9 ν. 118 (Πρ. Θεσσ. 219|50, 9ος. σελ. 504. Πρωτ. Μυτ. 6|50, 9ος σελ. 605).

IX. Ὑπολογισμὸς ἀποζημιώσεως

α) Εἰς τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112 ὑπολογίζονται τὰ δῶρα ὡς τακτικαὶ ἀποδοχαὶ (1|12 δώρου Χριστουγέννων, 1|24 δώρου Πάσχα) (Πρ. Ἀθ. 4482|50, 10ος, σελ. 309, Πρ. Μυτ. 13|50, 9ος, σελ. 836 ἀνωτ. VIII δ'), διότι μισθὸς εἶναι καὶ πᾶσα ἄλλη παροχὴ διδομένη ὡς τακτικὸν ἀντάλλαγμα (Α.Π. 80|49, 8ος, σελ. 326, Α.Π. 397|47, 7ος, σελ. 77).

β) Δὲν ὑπολογίζονται ὅμως αἱ ἀμοιβαὶ ἐξ ὑπερωριῶν, μὴ ἀποτελοῦσαι τακτικὰ ἀνταλλάγματα (Α.Π. 564|50, 9ος, σελ. 1121, Α.Π. 530|49, 8ος, σελ. 1034, Πρ. Πειρ. 1492|50, 10ος σελ. 263).

γ) Ἡ ἀποζημίωσις θὰ ὑπολογισθῇ βάσει τῶν καταβαλλομένων ἀποδοχῶν, ἐκτὸς ἂν αὗται εἶναι κατώτεραι τῶν νομίμων, ὅτε ὑπο-

λογίζονται αί νόμιμοι (Α.Π. 610|49, 9ος, σελ. 103).

δ) Σύμβασις ωρισμένου χρόνου, ἣν τινα ἐπηκολούθησεν ἀορίστου χρόνου τοιαύτη — δέν θεωρεῖται ὅμως ὡς μεταβαλλομένη εἰς ἀορίστου χρόνου ἡ ἐπί τι διάστημα παράτασις τῆς τοῦ ὡρισμένου χρόνου (Πρ. Ἀθ. 755?|50, ΕΕΝ 12ος, σ. 770) — δέν προσμετρᾶται πρὸς ὑπολογισμὸν τῶν ἐτῶν καὶ συνεπῶς τῆς ἀντιστοίχου ἀποζημιώσεως (Α.Π. 394|50, 9ος, σελ. 704 καὶ Α.Π. 596|49, 9ος, σελ. 157).

ε) Ὡσαύτως δὲν συνυπολογίζεται ἡ προηγουμένη ὑπηρεσία τοῦ ἀπολλήλου ὡς ἐργάτου, διότι ὑπόκειται ἰδιαιτέρα κατ' εἶδος νομικὴ σχέσις (Α.Π. 240|49, 8ος, σελ. 493 καὶ 265|94 Θ. ΜΕ', σελ. 568).

στ) Ὁ ἐπὶ ποσοστοῖς ἀμειβόμενος μισθωτὸς δικαιοῦται ἀποζημιώσεως τεχνίτου (ἄρθρ. 6 § 3 ν.δ. 1255) τῆς γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἂν μάλιστα τυγχάνῃ ὑπάλληλος κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ ν. 1234 (Πρ. Ἀθ. 480|51, 10ος, σελ. 276, contra σχόλια ΕΕΔ, δι' ὧν χαρακτηρίζεται ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν.δ. 1255 ὡς ἀντισυνταγματική, καθ' ὃ προσκρούουσα εἰς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Συντάγματος).

Χ. Δικαιώματα ἀκύρως ἀπολυθέντος

α) Ὁ ἀκύρως ἀπολυθεὶς δύναται νὰ ἐπιδιώξῃ εἴτε τὴν ἀκυρότητα καὶ ἐκ τούτου νὰ ζητήσῃ ἀποδοχὰς (καταβολὴν μισθῶν) ἢ νὰ ζητήσῃ τὴν ἀποζημίωσιν ἐκ τοῦ ν. 2112 κ.λ.π. (Α.Π. 240|49, 8ος, σελ. 493).

β) Δέν δύναται ὅμως ἀθροιστικῶς νὰ ἐπιδιώξῃ ἀμφοτέρας τὰς ἀνωτέρω ἀξιώσεις, διότι αὗται ἀντιφάσκουν ἀλλήλαις (Πρ. Ἀθ. 321|49, 8ος, σελ. 191, Πρ. Π. 569|49, 8ος, σελ. 583, σχόλια ΕΕΔ, 9ος, σελ. 890).

γ) Ἀκυρουμένης τῆς ἀπολύσεως ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ, ἀφοῦ δὲ ἀπελύθη ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, ἡ ἀπόλυσις ἐνέχει τὴν δήλωσιν τῆς ἀποποιήσεως τῶν προσφερομένων ὑπηρεσιῶν του, δι' ὃ καὶ ματαιοῦται καθίσταται ἡ τοιαύτη προσφορά (*Κανελλής*, Ἔνοχ. Δίκ. σελ. 315 § 4, *Βάλληνδος* Β', σελ. 92, Α.Π. 448|38, contra Πρ. Ἀθ. 3717|50, 9ος, σελ. 887).

δ) Ὁ ἀκύρως ἀπολυθεὶς καὶ προσκαλούμενος ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας ὑπὸ διαφόρους ὅρους νομίμως ἀποποιεῖται τὴν πρόσκλησιν. Οὐχ ἧττον ὑπὸ τινας περιστάσεις δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐξ ἀμελείας του μὴ ἀνευρίσκων ἐργασίαν (Πρ. Ἀθ. 3250|50, 9ος, σελ. 997).

ΧΙ. Συμψηφισμὸς ἀποζημιώσεως

Μολονότι ἡ ἐκ τοῦ Νόμου 2112 ἀποζημίωσις τυγχάνει συμψηφιστέα, ἐν τούτοις διὰ τὴν ἀπόλυσιν βάσει ταῦ ν. 118 δέν χωρεῖ συμψηφισμός (Πρ. Μυτ. 4|50, 9ος, σελ. 64), Πρ. Θεσσ. 737|50, 9ος, σελ. 1038, Πρ. Ἀθ. 3369|50, 9ος, σελ. 1037, contra Πρωτοδικείου Ἀθ. 463|46, 8ος, σελ. 139, Πρ. Ἀθ. 3255|50, 9ος, σελ. 1006, σχόλια ΕΕΔ, 9ος, σελ. 1037).

ΧΙΙ. Συμψηφισμὸς ἀποδοχῶν λόγῳ παροχῆς ἄλλαχου ἐργασίας ὑπὸ μισθωτοῦ.

α) Δέν ἐκπίπτονται τὰ ἀλλαχοῦ κερδηθέντα, ἐὰν ὁ μισθωτὸς ἠσχολήθη εἰς ἀνομικὴν τοῦ ἐργασίαν, λ.χ. ἐπιχείρησιν, ἀπαιτεῖται δηλ. παροχὴ παραπλησίας ἐργασίας παρ' ἄλλῳ ἐργοδότῃ (Πρ. Μυτ. 30|50, 10ος, σελ. 128, contra σχόλια ΕΕΔ 10ος, σελ. 127).

β) Καὶ ὑπὸ τὸν Α. Κ. (ἄρθρ. 656) ἡ αὐτὴ ἰσχύει ἀρχὴ (*Κ. Ἀποστολίδου*, Ἔνοχ. Δίκ. Τόμος 3ος, σελ. 595).

γ) Δέν χωρεῖ συμψηφισμὸς μὲ ὃσα ἐλάβεν ὁ ἀπολυθεὶς ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, διότι δὲν ὠφελήθη ἐκ τούτων ὁ μισθωτὸς ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 656 Α. Κ., ἀφοῦ εἶναι ὑπόχρεως νὰ ἀποδώσῃ τὰ ληφθέντα εἰς τὸ Ταμ. Ἀνεργίας (Πρ. Πατρ. 1061|50, 10ος, σελ. 59 καὶ Πρ. Πειρ. 335|49, 8ος, σελ. 190).

ΧΙΙΙ. Διαθεσιμότης

α) Δύναται ὁ μισθωτὸς νὰ τεθῇ εἰς διαθεσιμότητα ἀνὰ τρίμηνον καθ' ἕκαστον ἡμερολογιακὸν ἔτος (Πρ. Ἀθ. 1887|50, 9ος, σελ. 714).

β) Καὶ αὐτὸς ἔτι ὁ μισθωτὸς ὁ ἐπαναλαβὼν τὴν μετὰ τὴν ἀποστρατείαν του ἐργασίαν (Πρ. Ἀθ. 100|51, 10ος, σελ. 173, Πρ. Ἀθ. 2718|50, 9ος, σελ. 892, contra Πρ. Ἀθ. 4131|49, 9ος σελ. 73).

ΧΙΥ. Εἶδος ἀκυρότητος

α) Ἡ ἀκυρότης ἐκ τῆς μὴ τηρήσεως τῶν διατάξεων τοῦ ν. 118 εἶναι σχετική, ἐπιτρεπομένης παραιτήσεως (Πρ. Ἀθ. 2200|50, 9ος, σελ. 804, Πρ. Πειρ. 546|50, 9ος, σελ. 600 καὶ πλείσται μνημονευόμεναι ἐν σχολίοις ΕΕΔ, 9ος, σελ. 492, contra, μοναδική, Πρ. Ἀθ. 2700|50, 9ος, σελ. 492).

β) Ἡ δήλωσις τοῦ μισθωτοῦ, γενομένη πρὸ τῆς ἀναγγελίας ὅτι «ἔλαβε τὴν ἐκ τοῦ νόμου 2112 ἀποζημίωσιν καὶ ὅτι οὐδεμίαν ἀπαιτησιν ἔχει», δέν συνιστᾷ παραίτησίν του πρὸς προσβολὴν τῆς ἀκύρου τυχὸν ἀπολύσεως (Πρ. Ἀθ. 7200|50, 9ος, σελ. 204).

γ) Οὐχὶ ὅμως καὶ ἡ ἀνεπιφύλακτος καὶ ἀπ' εὐθείας αἴτησις καταβολῆς τῆς ἐκ τοῦ ν. 2112 ἀποζημιώσεως, ἑρμηνευομένη ὡς παραίτησις (ἡ ἄνω ἀπόφασις καὶ ἕτεραι μνημονευόμεναι ἐν ταύτῃ).

ΧΥ. Καταχρηστικὴ ἀπόλυσις μισθωτοῦ

α) Καίτοι τὸ δικαίωμα ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ χορηγεῖται ἐκ τοῦ νόμου ἄνευ αἰτιολογίας, ἐν τούτοις ἡ ἄσκησις αὐτοῦ ὑποβάλλεται ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ δικαστηρίου διὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρ. 281 Α. Κ., ὅτε ἡ ἀπόλυσις λογίζεται ἄκυρος (Α. Π. 393|50, 10ος, σελ. 55, Α. Π. 186|50, 9ος, σελ. 345, Α. Π. 210|48, 8ος, σελ. 369 καὶ πλείσται ἕτεραι).

β) Αἱ διατάξεις δὲ τοῦ ἄρθρ. 281 εἶναι δημοσίας τάξεως καὶ αὐτεπαγγέλτως ἐρευνῶνται ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ, ἐὰν τὰ ἐκτιθέμενα περιστατικὰ θεμελιοῦσιν ἢ οὐ καταχρηστικὴν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος (Πρ. Πειρ. 1492|50, 10ος, σελ. 263).

γ) Πρέπει ὅμως νὰ προτείνωνται τὰ περιστατικὰ τὰ θεμελιοῦντα τὴν κατάχρησιν (Α.Π. 66|48, 7ος, σελ. 238).

ΧΥΙ. Προθεσμία ἐγέρσεως ἀγωγῆς

α) Κατὰ νόμον ἡ ἐξ ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως ἀγωγὴ τοῦ μισθωτοῦ (ἄρθρ. 3 τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 Ν. Δ.) ὑπόκειται εἰς

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΙΣ ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Έννοια όρου «ησφαλισμένος παρά τῷ Ι.Κ.Α.» δι' έφαρμογὴν Ν. 118|1945

Σύναψις ὑπὸ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου συμβάσεων μισθώσεως ὑπηρεσιῶν πρὸς πλήρωσιν ἐκτάκτων ἀναγκῶν, ἄνευ δόσεως ὅρκου ὑπηρεσίας. — Πρόσληψις μισθωτῶν ὑπὸ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος Ραδιοφωνίας — Ἀσφάλισις μισθωτῶν εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας μετὰ Ν.Δ. 1255|1949 ἐκ μόνης ἰδιότητος αὐτῶν ὡς ἠσφαλισμένων κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. — Ἔννοια ἠσφαλισμένων τῶν ἀσφαλιστέων. — Ἄσκησις ὑπὸ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος Ραδιοφωνίας ἐκμεταλλεύσεως. — Ἔννοια ἐκμεταλλεύσεως. — Ἀλλεπαλλήλοι συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου μὴ δικαιολογούμεναι ἐκ τῆς φύσεως ὑπηρεσιῶν. — Συνιστοῦν σύμβασιν ἀορίστου χρόνου.

Αἱ ἀπόψεις τῆς κατωτέρω ἐνδιαφερούσης ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ἐπὶ θεμάτων γενικοῦ ἐνδιαφέροντος εἶναι αἱ ἑξῆς :

α) Ὅτι διὰ τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν καὶ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945 καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας (ἐπὶ ποινῇ ἄλλως ἀκυρότητος αὐτῆς), μετὰ τὴν διὰ τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 (ΕΕΔ 8, 961) μεταρρύθμισιν τοῦ Ν. 118|1945 δὲν ἀπαιτεῖται πλέον νὰ ἀσκῇ ὁ ἐργοδότης ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν, ἀλλ' ἀρκεῖ μόνον καὶ ἀποκλειστικῶς νὰ ὑπάρχῃ σχέσις τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ νὰ ἀσφαλίζεται ὁ μισθωτὸς κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἢ ἄλλον Ἀσφαλιστικὸν Ὀργανισμόν (πρβλ. σχετικῶς καὶ Α. Π. 88|1951, εἰσηγητὴς *Ν. Πλατάκης*, ΕΕΔ 19, 399, περίπτωσις τῆς ὁποίας ἦτο παροχὴ ἐργασίας εἰς τὸ Δημόσιον καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 19, 398 ἑπ.).

Ἡ ἀπόφασις κρίνει περίπτωσιν μισθωτοῦ τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος Ραδιοφωνίας (περὶ αὐτοῦ ἤδη ὁ Α. Ν. 1775|1951).

Εἰς ἐνίσχυσιν τῆς ὀρθῆς αὐτῆς ἀπόψεως προστίθεται ἤδη καὶ ἓν νέον νομοθετικὸν στοιχεῖον. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 19 τοῦ προσφάτου Α. Ν. 1786|1951 «περὶ ρυθμίσεως ζητημάτων, ἀφορώντων τὸν Ὀργανισμὸν Διαχειρίσεως Συμμαχικοῦ Ὑλικοῦ» (Ο.Δ.Ι.Σ.Υ.), δημοσιευομένου κατωτέρω, ὁ Ν. 118|1945 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Κρατικοῦ Ὀργανισμοῦ Διαχειρίσεως Πλεονάζοντος Συμμαχικοῦ Ὑλικοῦ ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Ὀργανισμοῦ τούτου κατὰ τὸ Ν. Δ. 183|1946.

Ὁ Ο.Δ.Ι.Σ.Υ., κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ ἐν λόγῳ Νόμου, εἶναι Κρατικὸς Διαχειριστικὸς Ὀργανισμὸς καὶ ἐποπτεύεται καὶ ἐλέγχεται ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ καὶ Οἰκονομικῶν.

Ἐπομένως δὲν πρόκειται περὶ ἐπιχειρήσεως καί, ἀφοῦ ἐχρειάσθη νὰ νομοθετηθῇ εἰδικὴ διάταξις περὶ ἐξαιρέσεως τοῦ προσωπικοῦ αὐτοῦ τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὸν Ν. 118|1945, καταδήλως σημαίνει τοῦτο, ὅτι ὁ Νομοθέτης ἐνοήθη ἀπὸ τοῦ δεδομένου ὅτι, καὶ ἂν ὁ Ο.Δ.Ι.Σ.Υ. δὲν ἀσκῇ ἐπιχείρησιν, ὑπῆγετο κατ' ἀρχὴν εἰς τὸν Ν. 118|1945 μετὰ τὴν διὰ τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 μεταρρύθμισιν τούτου καὶ δι' εἰδικὸν λόγον ἐνομοθετήθη ἡ ἐξαίρεσις ἤδη τῆς ὑπαγωγῆς του εἰς αὐτόν.

Ἀλλὰ προκύπτει ἀκόμη ἐκ τοῦ τελευταίου αὐτοῦ νόμου ὡς ἀσφαλοῦς ὀρθότητος καὶ τοῦτο : Ὅτι κατηργήθησαν ρητῶς διὰ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 αἱ προηγούμεναι αὐτοῦ ἐξαιρέσεις ὑπαγωγῆς εἰς τὸν Ν. 118|1945 (ἀντιθέτως μόνον ἡ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 8695|1950, εἰσηγητὴς *Γ. Κορίδης*, ΕΕΔ 9, 928, ἀσχοληθεῖσα ἀκριβῶς ἐπὶ περιπτώσεως μισθωτοῦ τοῦ Ο.Δ.Ι.Σ.Υ., σύμφωνοι αἱ νεώτεραι δικαστικαὶ ἀποφάσεις) βλέπε ΕΕΔ 10, 175, ΕΕΔ 10, 367 καὶ ἡ κατωτέρω παρατιθεμένη), ἀφοῦ, ἂν διετηροῦντο αἱ ἐξαιρέσεις μετὰ τὸ Ν. Δ. 1255|1949 (τοιαύτη ἡ τοῦ Ν.Δ. 183|1946 περὶ προσωπικοῦ τοῦ Ο.Δ.Ι.Σ.Υ. (ΕΕΔ 5, 637), εἰς ἣν ἀνάγκη νὰ νομοθετηθῇ μετὰ τὸ Ν. Δ. 1255|1949 ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Α.Ν. 1786|1951 :

Τὸ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν διὰ τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεώς του δέχεται ἀκόμη τοῦτο τὸ ἐνδιαφέρον :

β) Ὅτι, ὁρίζων τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949

τρίμηνον ἀποκλειστικὴν προθεσμίαν, (Α. Π. 263|50, 9ος, σελ. 451, Πρ. Θεσσ. 321|50, 10ος, σελ. 69).

β) Ἄρχεται δὲ αὕτη ἀπὸ τῆς καταγγελίας (Α.Π. 339|46, 5ος, σελ. 617).

γ) Ἅπαξ δὲ ἐγερθείσης τῆς ἀγωγῆς ἐπῆλθε κατάλυσις τῆς προθεσμίας, μὴ ἐφαρμοζομένου ἀναλόγως τοῦ ἄρθρου 261 Α. Κ. (Α. Π. 137|50, 9ος, σελ. 174, Α. Π. 450|50, 9ος, σελ. 701, Α. Π. 15|51, 10ος, σελ. 205).

δ) Διακόπτεται δὲ ἡ ἀρξαμένη προθεσμία οὐ μόνον διὰ τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς προσφυγῆς εἰς τὸ Διοικητικὸν Δικαστήριον (Α.Π. 638|50, 10ος, σελ. 217).

(ΕΕΔ 8, 964) ὅτι εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ν. 118|1915 ὑπάγονται πάντα τὰ πρόσωπα κλπ. ἐφ' ὅσον ἀσφαλίζονται παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἢ παρ' ἑτέρῳ Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας, ἐννοεῖ τοὺς ἐκ τοῦ Ν. 6298|1934 «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων» ἀσφαλιστέους καὶ ὄχι τοὺς πράγματι ἐγγεγραμμένους εἰς τὰ μητρῶα τοῦ Ι.Κ.Α. (σύμφωνος ἐμμέσως Α. Π. 65|1950, εἰσηγητὴς *Γ. Βονηβονλάκης*, ΕΕΔ 10, 109, Πρωτοδίκου Πειραιῶς 1782|1950, Πρωτοδίκης *Κ. Κοντουρίσης*, ΕΕΔ 10, 293, ἔνθα σημειώσεις μας, ἀντίθετος ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3959|1950, Πρωτοδίκης *Μ. Κυριλλόπουλος*, ΕΕΔ 9, 1128).

Ὑπομιμνήσκεται καὶ ἡ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1673|1951 (εἰσηγητὴς *Ε. Ποτσαΐτης*, ΕΕΔ 10, 416), ἡ ὁποία τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ἀπέδωσε εἰς τὸν ὅρον «ἀσφαλισμένος» διὰ τὴν εὐθύνην τοῦ ἐργοδότου ἐπὶ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος.

Τὸ Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως δέχεται :

γ) Ὅτι ἀλληπάλληλοι συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου συνιστοῦν σύμβασιν ἀορίστου χρόνου, ὡσάκις ἡ φύσις τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν δὲν δικαιολογεῖ ταῦτο (βλέπε σχετικὰς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 701, ἔνθα νομολογία).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2383|1951

Διαδικασία Ν. ΓΞΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Ψιλόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Καραμάνες**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Κακοβρυσ. Θ. Τζανδάρας

Καὶ τὰ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου δύνανται νὰ συνάπτουν συμβάσεις ἰδιωτικοῦ δικαίου (μισθώσεις ὑπηρεσιῶν) πρὸς πλήρωσιν ἐκτάκτων ἀναγκῶν, ἄνευ δόσεως τοῦ ὅρκου ὑπηρεσίας παρὰ τῶν προσλαμβανομένων. Κατ' αὐτὰς τὸ δημόσιον πρόσωπον συμβάλλεται ὡς ἴσος, καταρτίζεται δὲ σύμβασις ἀμφοτεροβαρὴς ἰδιωτικοῦ δικαίου. Ἐν προκειμένῳ τὸ ἐκκαλοῦν νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου (ἄρθρ. 1 § 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 54|1945 Συντ. Πράξεως τοῦ Α.Ν. 818|1945, ἰδίᾳ ἄρθρ. 14 § 2), καθ' ἣ προκύπτει ἐκ τῆς ἀπὸ 1.9.1948 συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἐφεσιβλήτου μετ' αὐτοῦ, δὲν ἐνεφανίσθη κατ' αὐτὴν ὡς ὑπερέχον πρόσωπον, οὐδὲ κατήρτισε μονομερῆ δημοσίου πράξιν δικαιοπρακτικῆς φύσεως, ἀλλὰ συνωμολόγησεν ὡς ἴσον πρὸς τὸν ἀντισυμβαλλόμενον του σύμβασιν μισθώσεως ἐργασίας, τόπους (ὅρα ἑπομένην σκέψιν) λίαν βραχυχρόνιον (ἑνὸς μηνός), κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ διοικητικοῦ Κανονισμοῦ, τοῦ προβλέποντος περὶ προσλήψεως προσωπικοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἐμὶ ὑπαλλήλων». Ἡ τοιαύτη κατάρτισις ταύτης εἶναι σαφῶς ἐνδεικτικὴ τῆς φύσεώς της, ὡς καὶ τῆς αἰτίας, δι' ἣν ὁ ἐφεσιβλητος δὲν ἔδωσε τὸν τῆς ὑπηρεσίας ὅρκον. Τὸ ἐκκαλοῦν, ἀναγνωρίζον τὸν χαρακτῆρα τῆς προκειμένης σχέσεως ὡς ἰδιωτικοῦ δικαίου, προέβη εἰς τὰ δέοντα διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ εἰς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους προσήκοντος βιβλιαρίου ἀσφαλίσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. καὶ κατήγγειλε ταύτην ὡς σύμβασιν ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τοῦ προσαγομένου ὑπ' ἀριθ. 13706|1950 σχετικοῦ ἐγγράφου του. Συνεπῶς ἀπορριπτέος τυγχάνει, ὡς ἄβάσιμος, ὁ πρῶτος λόγος ἐξέσεως, δι' οὗ τὸ ἐκκαλοῦν παραπονεῖται κατὰ τῆς ἐκκαλουμένης, ὅτι κακῶς αὕτη ἔκρινε τὴν σχέσιν ὡς ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἐνῷ αὕτη ἦτο δημοσίου καὶ ἐκ ταύτου ἐδέχθη τὴν ἀγωγήν, καίτοι ἀναρμοδίως κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην εἰσαχθεῖσαν.

Διὰ τοῦ Ν. Δ. 1255|1949, ἡ ὑπαγωγὴ τῶν μισθωτῶν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἐξηρτήθη ἐκ κριτηρίων, ἀναφερομένων εἰς τὸν μισθωτὸν καὶ οὐχὶ εἰς τὸν ἐργοδότην, τοὐτέστιν αὕτη ἐξηρτήθη ἐκ τῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ ὡς ἠσφαλισμένου κατὰ τῆς ἀσθενείας καὶ ἐκ τῆς ἀπασχολήσεως αὐτοῦ εἰς κέντρον ἀσφαλίσεως καὶ οὐχί, ὡς πρότερον συνέβαινεν, ἐκ τοῦ εἴδους τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως, εἰς ἣν ὁδτος ὑπηρέτει (ὅρα καὶ ἐγκύκλ. Ὑπ. Ἐργασίας ὑπ' ἀριθ. 56300|1949 ἐν ΕΕΔ τ. 9 σελ. 34). Μετὰ ταῦτα οἱ ἐν τῷ ἄρθρῳ 9 ν. 118 ὅροι «ἐπιχείρησις ἢ ἐκμετάλλευσις» εἶναι ἐστερημένοι σημασίας ἐναντι τοῦ ἐρευνωμένου ζητήματος. Οὗτοι ἀποτελοῦν λείψανα τοῦ παλαιοῦ συστήματος, ἀσυνάρμοστοι πρὸς τὸ νέον καὶ δέον νὰ κριθοῦν καταργηθέντες ἐκ τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ Ν.Δ. 1255|49, δι' οὗ καταργεῖται πᾶσα προγενεστέρα ἀντίθετος διάταξις καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 1 § 1 τοῦ αὐτοῦ, εἰς ὃ περιοριστικῶς καθώρισεν ὁ νομοθέτης τὰς ἀπὸ ταύτης ἐξαιρέσεις (ὅρα καὶ εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ Ν. Δ. ἐν ΕΕΔ τ. 8, σελ. 965, καθ' ἣν διὰ τῆς νέας ρυθμίσεως ἐκτείνεται ἡ ἀσφάλισις καὶ εἰς τοὺς μισθωτοὺς τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς ἐργοδότας μὴ φέροντας τὴν ἰδιότητα τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως κλπ.). Ἄλλα, καὶ ἐὰν ἔτι ἐκρίνετο ὅτι οἱ ὡς ἄνω ὅροι ἐξακολουθοῦσιν εἶσέτι ἀσκοῦντες κριτήριον ἐπιρροῆς διὰ τὴν ἐφαρμογήν, ἐν ἀπολύσει μισθωτῶν, τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118, καὶ αὐθις ἐν προκειμένῳ διὰ τὸ ἔγκυρον τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου θὰ ἔδει νὰ τηρηθῶσιν αἱ ἐν λόγῳ διατυπώσεις, διότι ἡ ραδιοφωνία ἀποτελεῖ ἐκμετάλλευσιν, ὡς διαθέτουσα τὰ ἀναγκαῖα ὑλικὰ μέσα (ὀργάνωσιν γραφείων, κεφαλαίων κλπ.) καὶ ἐκμεταλλεύεται ἀνθρωπίνην ἐνέργειαν πρὸς ἐπίτευξιν παραγωγικοῦ ἀποτελέσματος (οὐχὶ κέρδους, διότι τότε θὰ ὑπῆρχεν ἐπιχείρησις). Ὡς παραγωγικὸν ἀποτέλεσμα νοεῖται καὶ ἡ ἐνέργεια ἡ τείνουσα εἰς δημιουργίαν οὐχὶ ὑλικῶν, ἀλλὰ καὶ ἄλλων ἀγαθῶν, ἀναγκαίων διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ἀνθρωπίνων ἀναγκῶν κλπ. (ὅρα εἰδικώτερον περὶ τούτων *Ἀνδρ. Χατζηδάκην* ἐν Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τ. Β' σελ. 292, ἔνθα καὶ συγκέντρ. θεωρίας. Γν. Εἰσ. Α.Π. 12|1943 ἐν ΕΕΔ. τ. Β'. σελ. 264). Ἀπορριπτέος ὅθεν τυγχάνει, ὡς ἄβάσιμος, ὁ ἐπὶ ἀντιθέτου προϋποθέσεως ἐρειδόμενος δεύτερος λόγος ἐφέσεως.

Ὁ τρίτος λόγος ἐφέσεως ὅτι ἡ σύμβασις ἦτο ὡρισμένου χρόνου καὶ ἐκ τούτου τὸ ἐκκαλοῦν δὲν ὑπεχρεοῦτο νὰ τηρήσῃ τὰς τοῦ ν. 118 διατυπώσεις τυγχάνει ἀπορριπτέος, ὡς ἄβάσιμος. Ἀληθὲς τυγχάνει ὅτι ἐν τῇ συμ-

βάσει ορίζεται, ότι ὁ ἐφεσίβλητος προσλαμβάνεται διά διάστημα μηνός, παρατεινόμενον αὐτοδικαίως καθ' ἑκάστην λῆξιν δι' ἰσόχρονον διάστημα, πλήν ὅμως, καί ἀσχέτως τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 671 Α.Κ. ὁριζομένων, τοιαῦται προβλεπόμεναι ἀλλεπάλληλοι συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου, ἐπί μακρόν χρονικόν διάστημα συνεχῶς ἄνευ διακοπῆς τινος ὑποκρύπτουν μίαν καί μόνην σύμβασιν ἀορίστου χρόνου καί δή ὅταν ὡς ἐν προκειμένῳ συμβαίνει, ἐκ τῆς φύσεως τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν καί τῆς ἰδιότητος τοῦ ἐργαζομένου δέν δικαιολογῆται ὁ καθορισμός τοῦ ὡρισμένου χρόνου. (ὅρα περί τούτου Ἀρχ. Ἰδιωτ. Δικαίου 1942 σελ. 265-266, Ἀρχ. Ἰδιωτ. Δικαίου 1943, τόμ. Β' σελ. 542, Ἀρχ. Ἰδ. Δικ. 1944 σελ. 315, Ἐφ. Ἀθην. 399|1941 ἐν Ἀρχ. 1942).

Τό ἐκκαλοῦν, καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τῆς Συντ. Πράξεως 54|1945 καί ἰδίᾳ τῶν διατάξεων αὐτῆς ἄρθρ. 3 § 5, ἐκπροσωπεῖται ὑπό τοῦ Διοικ. Συμβουλίου του (ἐντεταλμένου συμβούλου) καί τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ του. Κατά τήν σαφῆ διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 § 5 εἰδ. Θ' αὐτῆς ἡ πρόσληψις τοῦ προσωπικοῦ εἶναι τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Διοικ. Συμβουλίου, κατ' ἄρθρ. 18 § 4 Α.Ν. 819|1946 δαπάναι πάσης φύσεως, ὑπερβαίνουσαι τάς 200 χιλ., ὡς καί συμβάσεις ἀφορῶσαι τήν λειτουργίαν τοῦ Ἱδρύματος, ἐγκρίνονται καί ἀποφασίζονται ὑπό τοῦ Διοικ. Συμβουλίου. Νομίμως ἄθεν ὁ ἐφεσίβλητος προσελήφθη εἰς τήν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐκκαλοῦντος Ἱδρύματος δυνάμει συμβάσεως, καταρτισθείσης μετά τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ διευθύνοντος Συμβούλου Δ. Σ. Ἐν τῷ προκειμένῳ συμφωνητικῷ ἀναφέρεται, ὅτι ὁ ἐν λόγῳ διευθύνων σύμβουλος συμβάλλεται συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 19 τοῦ διοικητικοῦ κανονισμοῦ τοῦ Ἱδρύματος. Κατά τό ἐν λόγῳ ἄρθρον οἱ μή ὑπάλληλοι τούτου προσλαμβάνονται, οἱ τῆς πρώτης μέν κατηγορίας ὑπό τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ, οἱ τῆς δευτέρας οὐχί ὑπ' αὐτοῦ. Ὁ ὡς ἄνω διευθύνων σύμβουλος συνεβλήθη διά πρόσληψιν μισθωτοῦ τῆς δευτέρας κατηγορίας. Τό γεγονός ὅτι ἐν τῇ συμβάσει περιέχονται οἱ ὅροι τῆς πρώτης κατηγορίας «καταρτιζομένων συμβάσεων μηνιαίας διαρκείας ἀνανεουμένων» δέν δημιουργεῖ ἀντίθεσίν τινα πρός ταῦτα, διότι οὐδέν τό κωλῦον ὅπως καί ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῆς δευτέρας περιπτώσεως γίνῃ χρῆσις τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ὅρου. Καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τῆς προσαγομένης συμβάσεως, οἱ ὅροι κλπ. ταύτης εἶναι ἔντυποι, τοῦτο δέ διαδηλοῖ ὅτι ἡ ὑπό κρίσιν σύμβασις δέν ἀποτελεῖ ἐξαίρεσίν τινα ἀπό τοῦ συνήθως συμβαίνοντος, ἀλλ' ὅτι κατά κανόνα αἱ προσλήψεις προσωπικοῦ διά συμβάσεων ἰδιωτικοῦ δικαίου ἐνηργοῦντο ὑπό τοῦ διευθύνοντος Συμβούλου, ὡς ἔχοντος μείζονα καί εὐρύτερα δικαιώματα τῶν τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ. Ἔνδειξιν περί τῆς ὀρθότητος τῆς ἐκδοχῆς ταύτης ἀποτελεῖ τό γεγονός ὅτι δυνάμει τῆς ἄνω συμβάσεως ὁ ἐφεσίβλητος ἐπί ἀρκούντως μακρόν χρόνον παρεῖχε τάς ὑπηρεσίας του εἰς τό ἐκκαλοῦν, ἐμισθοδοτεῖτο παρ' αὐτοῦ καί ἤρχετο ὡς ὑπάλληλος αὐτοῦ εἰς συνεχῆ ἐπαφήν μέ τάς πάσης φύσεως ὑπηρεσίας του, χωρίς ποτέ νά τεθῇ ἐν ἀμφιβόλῳ ἡ νομιμότης τῶν ὑπηρεσιακῶν ἐνεργειῶν του. Ἔμμεσον ἀναγνώρισιν τῆς ἐγκυρότητος τῆς συμβάσεως ταύτης ἀποτελεῖ καί τό γεγονός ὅτι τό ἐκκαλοῦν κατήγγειλε κατά τά ἄνω «τήν ὑφισταμένην σύμβασιν ἐργασίας». Ἀναγνωρίζον οὕτω τό κῦρος ταύτης, ἐνῷ, ἐάν τήν ἐθεώρει ἄκυρον, δηλονότι ἀνύπαρκτον, δέν θά ὑφίστατο αἰτία καταγγελίας ταύτης. Ἐπί πᾶσι ὅμως τούτοις ἡ ὑπό τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ἐκκαλοῦντος ἔγκρισις τῆς δαπάνης τῆς ἀντιμισθίας τοῦ ἐφεσιβλήτου, οὔσης μείζονος τῶν 200 χιλ., ἐνέχει καί ἔγκρισιν παρά τοῦ ἁρμοδίου ὀργάνου τοῦ ἐκκαλοῦντος τῆς οὕτω συναφθείσης συμβάσεως, ἐξ ἧς ἀπορρέει ἡ πρός μισθοδοσίαν ἀξίωσις τοῦ ἐφεσιβλήτου. Εἶναι ἀδικαιολόγητος συνεπῶς ἡ μετά πάροδον τόσου χρόνου ἐπιχειρουμένη διά τοῦ τετάρτου λόγου ἐφέσεως ἀμφισβήτησις τοῦ κύρους τῆς ἐν λόγῳ συμβατικῆς σχέσεως, ὡς ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ ἐνάγων ἐφεσίβλητος δέν προσελήφθη εἰς τό Ἵδρυμα ὑπό τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ τούτου, ἀλλ' ὑπό τοῦ διευθύνοντος τοῦτο συμβούλου. Ἀπορριπτέος κατά ταῦτα τυγχάνει, ὡς ἀβάσιμος, ὁ λόγος οὗτος ἐφέσεως.

Κατά τά ἐν τῇ τετάρτῃ ἄνω σκέψει ἐκτεθέντα ἐν προκειμένῳ δέν ὑφίστανται πολλαί ἀλλεπάλληλοι συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου, ἀλλά ὑφίσταται μία καί μόνη σύμβασις ἀορίστου χρόνου. Τά ἐν ταῖς προτάσεσι ἄθεν τοῦ ἐκκαλοῦντος ὑποστηριζόμενον, ὅτι ἡ ἐν λόγῳ σύμβασις τῆς ἐργασίας μετά τήν πάροδον ταῦ πρώτου μηνός ἀκύρως ἀνενεώθη κ.λ.π. τυγχάνει ἀπορριπτέον, ὡς ἐπί ἐσφαλμένης προϋποθέσεως ἐρειδόμενον. Ἐπίσης ἀπορριπτέον τυγχάνει ἄνευ οὐσιαστικῆς ἐρεύνης τό ἐν ταῖς προτάσεσι τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐκτιθέμενον ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος δέν τυγχάνει τῆς προστασίας τοῦ Ν. 118, διότι δέν εἶναι ἠφαλισμένος κατά τῆς ἀσθενείας εἰς τό Ι.Κ.Α. Ἡ ἀσφάλισις εἰς τό Ι.Κ.Α. τοῦ ἐφεσιβλήτου, περί ἧς ἄνω διελήφθη ἐν τῇ δευτέρᾳ σκέψει, ἐνηργήθη προσηκόντως, ἐφ' ὅσον παρ' αὐτῷ συντρέχουν αἱ προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 2 ν. 6298|1934 (ὅρα τό προσαγόμενον ὑπ' ἀριθ. 221772 βιβλιάριον Ι.Κ.Α.), μή ἀναγκαίαν συνέπειαν καί τήν κατά τῆς ἀσθενείας ἀσφάλισιν. Ἡ ὀρθή δ' ἔννοια τοῦ νόμου τούτου εἶναι, ὅτι τυγχάνουν τῆς προστασίας τοῦ Ν. 118 οἱ «ἀσφαλιστέοι» καί οὐχί οἱ «ἠσφαλισμένοι» (ὅρα Πρ. Πειραιῶς 1782|50 ΕΕΔ 10, σελ. 223, ἐμμέσως Α.Π. 650|50, ΕΕΔ 10, σελ. 109 καί συναφῶς Πρ. Πειρ. 473|49, ΕΕΔ 7, σελ. 726, Πρ. Πειρ. 507|1948, ΕΕΔ 7, σελ. 363).

ΠΑΡΕΡΓΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΝ

Ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας

Παροχὴ ἐργασίας εἰς ἐπιχείρησιν ὑπὸ τραπεζιτικοῦ κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ὑπαλλήλου κατ' ἀπασχόλησιν παρέργως καὶ πρὸς αὔξησιν τῶν οἰκονομικῶν του πόρων.— Σκοπὸς Ν. 118|1945.— Ἀνεφάρμοστον αὐτοῦ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην.

Ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ἔχει ὑπ' ὄψιν της περίπτωσιν τραπεζιτικοῦ ὑπαλλήλου, ὁ ὁποῖος, διαθέτων ἐλεύθερον χρόνον, προσέφερεν ὑπηρεσίας καὶ εἰς ἰδιωτικὴν ἐπιχείρησιν, ἀπολυθεὶς κατὰ παράβασιν τῶν ὁρισμῶν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945.

Ἐκ τούτου προέκυψε τὸ ζήτημα, ἂν ἡ ἀπόλυσις αὕτη εἶναι ἄκυρος.

Κατ' ἀρχὴν εἶναι δυνατὴ ἐκ τοῦ δικαίου ἡ παροχὴ ὑπηρεσιῶν ἐν ἄλλῳ χρόνῳ εἰς πλείονας τοῦ ἑνὸς ἐργοδότας, εἰς ἐκτέλεσιν σχετικῶν ἐγκύρων μετ' αὐτῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Ἀπὸ τοῦ ὀρθοῦ τούτου δεδομένου ἀναχωροῦσα καὶ ἡ διατάξις τοῦ ἄρθρ. 8 § 2 τοῦ Ν. 6298|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» ὁρίζει, ὅτι, ἐφ' ὅσον ὁ ἠσφαλισμένος ἀπασχολεῖται εἰς περισσοτέρους τοῦ ἑνὸς ἐργοδότας, κατατάσσεται εἰς περισσοτέρας μισθολογικὰς κλάσεις, μὲ βάσιν τὴν ἀποδοχήν, τῆς ὁποίας ἀπολαμβάνει διὰ τὴν ἀπασχόλησιν εἰς ἑκάστην ἐπιχείρησιν.

Τὸ ζήτημα τοῦτο, τῆς ἀπασχολήσεως εἰς περισσοτέρους τοῦ ἑνὸς ἐργοδότας, ἀνεφανίσθη ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει ὑπὸ τὰς μορφὰς α) ἂν δικαιοῦται ὁ στρατευθεὶς ἐφαπαξ ἐπιδομάτων κατὰ Ν. 3611 παρ' ἑνὸς ἑκάστου τῶν ἐργοδοτῶν β) ἂν ἔχῃ ἐφαρμογὴν ὁ Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» καὶ καταφατικῶς ἐπ' αὐτῶν ἔχει ἀποφανθῇ ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις (βλέπε διὰ τὸ πρῶτον Πρόεδρον Πρωτ. Ἀθηνῶν 277|1941, Πρόεδρος *Α. Τούσης*, ΕΕΔ 1, 13, καθ' ἣν οὐδαμῶς διὰ τὴν ἰδιότητα τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ἀπαιτεῖται ὁ ὑπάλληλος νὰ προσφέρῃ τὰς ἰδιωτικάς του ὑπηρεσίας ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον εἰς ἕνα ἐργοδότην, ἀρκεῖ, ὅτι ἡ ἐπαγγελματική του δρᾶσις κατὰ τὸ πλεῖστον συνίσταται εἰς τὴν προσφορὰν ὑπηρεσιῶν εἰς ἰδιωτικὸν κατάστημα ἢ γραφεῖον ἢ ἐν γένει ἐπιχείρησιν (ἐπρόκειτο περὶ τραπεζιτικοῦ ὑπαλλήλου, παρέχοντος ὑπηρεσίας καὶ εἰς ἄλλην ἰδιωτικὴν ἐπιχείρησιν) καὶ διὰ τὸ δεύτερον βλέπε Ἐφετ. Πατρῶν 19|1935, ΕΕΝ β' σελ. 491, καθ' ἣν δὲν εἶναι ἀναγκαῖον διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 2112 νὰ παρέχῃ τὸ ἐργαζόμενον ἄτομον τὴν ἐργασίαν του ἀποκλειστικῶς εἰς ἕνα καὶ μόνον ἐργοδότην, πρβλ. καὶ σύμφωνον Πρωτοδικεῖον Σερρῶν 378|1938, Δικαστικὴ 10, σελ. 489).

Ἀλλ' ἐνῷ ταῦτα ἔχουν οὕτω, ὑπάρχει ἐκ τοῦ νόμου νομοθετικὸς περιορισμὸς τῶν ὡρῶν ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ, ὁ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 16 τοῦ Π. Δ. τῆς 27 Ἰουνίου|4 Ἰουλίου 1932 «περὶ κωδικοποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ δικαιώρου ἐργασίας διατάξεων», κατὰ τὸ ὁποῖον ὁ ἐργοδότης δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἀπασχολήσῃ κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐργασίας ἐργάτας ἢ ὑπαλλήλους, ἐργασθέντας εἰς ἕτερον ἐργοστάσιον ἢ ἕτερον τόπον ἐργασίας καθ' ὅλον τὸν νόμιμον χρόνον ἡμερησίας ἐργασίας, δύναται μόνον νὰ ἀπασχολήσῃ ἐργάτας ἐργασθέντας κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν παρ' ἄλλοις ἐργοδόταις, ὀλιγωτερας τῶν ὑπὸ τοῦ διατάγματος τούτου καθοριζομένων ὡρῶν, ἀλλὰ μόναν διὰ τὸν χρόνον, τὸν ἀπαιτουμένον πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ νομίμου ἀνωτάτου ὁρίου ἡμερησίας ἐργασίας.

Ἑπομένως καὶ ὑπὸ τὴν γενικὴν ταύτην ἀρχὴν τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ ἀνωτέρω Διατάγματος, ἐπαναλαμβανομένην καὶ εἰς ἕτερα νομοθετήματα (βλέπε προχείρως τὸ β.δ. 10|29 Σεπτεμβρίου 1937 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ὡρολογ. κλπ.», Π.Δ. 7|14 Δεκεμβρίου 1951 περὶ κανονισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν αὐτοκινήτων λεωφορείων») εἶναι ἑκάστοτε ἐρευνητέον, ἂν ἐκ τῆς κυρίας συμβάσεως ἐργασίας, ὡς ἡ περίπτωσις τῆς προτοδικειακῆς ἀποφάσεως, ἀπομένῃ ἐλεύθερος ὁλόκληρος τοῦ νομίμου χρόνος πρὸς κατάρτισιν ἐγκύρου συμβάσεως ἐργασίας μετ' ἄλλου ἐργοδότου πρὸς παροχὴν εἰς αὐτὸν ὑπηρεσιῶν καὶ μόνον πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ὁλοκλήρου νομίμου χρόνου ἐργασίας.

Ἂν δὲν συμβαίνῃ τοῦτο, ὑπόκειται ἄκυρος σύμβασις ἐργασίας καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν ἔχουν ἀπὸ τούτου τοῦ λόγου ἐφαρμογὴν οἱ νόμοι περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ὡς παγίως ἔχει νομολογηθῇ (βλέπε Α.Π. 68|1948, εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 7, 198, Α.Π. 70|1948, εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 7, 274, Α.Π. 545|1949, εἰσηγητὴς *Δ. Μίχος*, ΕΕΔ 9, 9).

Ἐπὶ τῆς περιπτώσεως τῆς ἐν λόγῳ προτοδικειακῆς ἀποφάσεως κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ Α. Ν. 547|1937 αἱ ὧραι ἐργασίας τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τῶν Τραπεζῶν ὁρίζονται εἰς 7 ὥρας.

Ἂν, ἑπομένως, ὁ μισθωτὸς ἀπησχολεῖτο παρὰ τῇ Τραπέζῃ, παρὰ τῇ ὁποίᾳ εἰργάζετο, ἐπὶ πλήρες ἐπτάωρον, δὲν ἠδύνατο ἐγκύρως νὰ συναφθῇ σύμβασις ἐργασίας διὰ παροχὴν ὑπηρεσιῶν εἰς ὑπέρτερον χρόνον καὶ ἀπὸ τούτου τοῦ λόγου ἦτο ἀνεφάρμοστος ὁ Ν. 118|1945.

Τὸ Πρωτοδικεῖον κατέληξεν εἰς τὸ αὐτὸ συμπέρασμα, δι' ἄλλων ὅμως συλλογισμῶν, ἀναφερόμενον καὶ εἰς τὰς Α.Π. 177|1937 καὶ 493|1948, αἱ ὁποῖαι ὅμως ἔχουν ὑπ' ὄψιν των, ἡ πρώτη παροχὴν ἰδιωτικῶν ὑπηρεσιῶν ὑπὸ δημοσίου ὑπαλλήλου καὶ ἐκ τούτου τοῦ λόγου ἐδέχθη ἀνεφάρμοστον τοῦ Ν. 2112|1920 καὶ ἡ δευτέρα περίπτωσιν πάλιν δημο-

ΑΚΥΡΟΣ ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Αποκλειστική προθεσμία επιδόσεως αγωγής περί ακυρότητος

Εξωτερίκευσις βουλήσεως καταγγελίας συμβάσεως εργασίας έγγράφως, προφορικώς και σιωπηρώς.— Θεώρησις σιωπηράς δηλώσεως περί καταγγελίας συμβάσεως εργασίας και της αρνήσεως εργοδότου πρός αποδοχήν της εργασίας του.— Κρίσις περί αύτοῦ τοῦ Δικαστοῦ.— Άρνησις εργοδότου πρός αποδοχήν υπηρεσιών μισθωτοῦ μετ' αποστράτευσιν.— Θεώρησις ώς καταγγελίας συμβάσεως.— Αναγκαία ή προσβολή αύτης ώς άκύρου έντός προθεσμίας τριών μηνών.— Αύτεπάγγελτος λήψις ύπ' όψιν αποκλειστικής προθεσμίας.— Γενική έφαρμογή επί πάσης άκύρου απολύσεως.

Η τρίμηνος αποκλειστική προθεσμία επιδόσεως αγωγής περί ακυρότητος απολύσεως, την οποίαν έχει ορίσει το άρθρ. 3 του Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 περί τροποποιήσεως του Ν. 118|1945 κλπ., εξετάζομένη και εξ επαγγέλματος (άρθρ. 280 Α. Κ., *Γ. Μιχαλή*, Γεν. Αρχ. ουσ. 334, Α. Π. 263|1950, εισηγητής *Β. Μακρής*, ΕΕΔ 9, 151), εφαρμόζεται επί πάσης άκύρου απολύσεως μισθωτοῦ, ανεξαρτήτως της νομικής διατάξεως, ή οποία χαρακτηρίσθη (Α. Π. 578|1948 εισηγητής *Β. Μακρής*, ΕΕΔ 8, 96, Α. Π. 263|1951, ενθ' άν.).

Σκοπός της θεσπίσεως της αποκλειστικής αύτης προθεσμίας είναι να μή τελή επί μακρόν χρόνον εν εκκρεμότητι το κύρος της απολύσεως τοῦ μισθωτοῦ.

Ως απόλυσις ώμως, καθ' ά και το ως έφετείον δικάσαν Πρωτοδικείον Θεσσαλονίκης δέχεται, δύναται εκ των υπαρχόντων στοιχείων να θεωρηθή και αύτη ή επιμόνως απόκρουσις των υπηρεσιών τοῦ μισθωτοῦ, υποδηλοῦσα την θέλησιν τοῦ εργοδότου να διασπάση τον εργασιακόν δεσμόν (πρβλ. και Πρωτοδικείου Αθηνών 5807|1946, ΕΕΔ 5, 20).

Επομένως και από της ούτω εκφρασθείσης δηλώσεως της βουλήσεως τοῦ εργοδότου, ή οποία εδηλώθη άκύρως (παρά το άρθρ. 9 Ν. 118|1945), άρχεται ή αποκλειστική προθεσμία επιδόσεως αγωγής, ή οποία σκοπεί την δικαστικήν αναγνώρισιν της τοιαύτης ακυρότητος.

Βεβαίως είς την κρίσιν τοῦ δικαστοῦ εκτιμώντος τα υπ' όψιν του περιστατικά, έγκειται να εκτιμηθή, άν πρόκειται περί απολύσεως ή άλλως περί της εκ του άρθρ. 656 Α. Κ. υπερημερίας τοῦ εργοδότου περί την αποδοχήν των υπηρεσιών του μισθωτοῦ, όπότε, οφείλοντος τοῦ εργοδότου τον μισθόν αύτοῦ, δέν γεννάται ζήτημα αποκλειστικής προθεσμίας επιδόσεως αγωγής.

Εις την συγκεκριμένην περίπτωσιν της πρωτοδικειακής αποφάσεως συνήχθη εκ της άρνήσεως τοῦ εργοδότου να αποδεχθή τας υπηρεσίας τοῦ αποστρατευθέντος μισθωτοῦ του, τας οποίας ώφειλε να δεχθή κατά Ν. 3514|1928, απόλυσις τοῦ μισθωτοῦ.

Επομένως, και ανεξαρτήτως άν ή μετά την υπό τα όπλα πρόσκλησίν του απόλυσις υπό τοῦ εργοδότου είχε κηρυχθή υπό τοῦ δικαστηρίου άκυρος, ως αντιβαίνουσα είς τον Ν.

σίου υπαλλήλου (δικηγόρου) και εκ τούτου εδέχθη ανεφάρμοστον τον Ν. 118|1945.

Πρωτοδικείου Αθηνών 2083|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' έφεσιν
Πρόεδρος ο κ. **Κ. Ψιλόπουλος**
Εισηγητής ο Πρωτοδίκης κ. **Ν. Οικονόμου**
Δικηγόροι οί κ.κ. Ι. Κωνσταντίνου, Σ. Καράκαλος

Προέκυψεν ότι ο έφεσίβλητος ένάγων, υπηρετών από πολλών ετών ως τμηματάρχης τοῦ ενταῦθα καταστήματος της Ιονικής Τραπέζης, προσελήφθη την 19.9.43, ως προϊστάμενος λογιστηρίου, είς την ατμοπλοϊκήν επιχείρησιν των αντιδίκων του και είργάσθη ως τοιοῦτος καθ' έκαστον απόγευμα και επί τρεις περίπου ώρας, επί μηνιαίω δέ μισθῷ δραχμών 1.100.000 μέχρι της 31.3.1950, ότε απελύθη άνευ τηρήσεως των διατυπώσεων τοῦ ν. 118|45, ήτήσατο δέ διά της από 27.5.50 αγωγής του, γενομένης δεκτής υπό της προσβαλλομένης αποφάσεως, να τῷ καταβληθοῦν α) αι από της απολύσεως του και έφεξής αποδοχαί του, επί τῷ λόγῳ ότι ή καταγγελία της συμβάσεως εργασίας ήτο άκυρος, ένεκα της μή τηρήσεως των διατυπώσεων τοῦ Ν. 118|45 και β) δραχμών 300.000 δι' οφειλόμενον υπόλοιπον δώρου Χριστουγέννων 1949. Εκ τούτων παρέπεται, ότι ο έφεσίβλητος—ένάγων, έχων ως κύριον επάγγελμά του, έξ οῦ προσπορίζεται κατά τό μάλλον ή ήττον επαρκῶς τα πρός τό ζήν, απασχολούμενος δέ πρός τῇ επιχειρήσει των αντιδίκων του παρέργως πρός αύξησιν των οικονομικών του πόρων, δέν εύρέθη μετά την απόλυσιν άνευ εργασίας και συνεπῶς δέν δύναται να τύχη εφαρμογής έν προκειμένῳ ο Ν. 118|45, αύτινος κύριος, άν μή αποκλειστικός σκοπός, είναι ή διά καταβολής επιδόματος εξασφάλισις, κατά τό δυνατόν, των μισθωτῶν από των δεινῶν της ανεργίας, πρός δέ και ή εξεύρεσις εις αύτάς έτέρας εργασίας (πρβλ. άρθρ. 1 και 9 Ν. 118|45, ώσαύτως και Α. Π. 177|37, Θέμ. ΜΗ' 756, 493|48, ΕΕΔ 7, 890).

Κατ' ακολουθίαν έσφαλε, κατά τον σχετικόν βάσιμον της έφέσεως λόγον, ή προσβαλλομένη απόφασις δεξαμένη την αγωγήν επί τῇ απλῇ εκ μέρους των εναγομένων δμολογία των πραγματικῶν περιστατικῶν της αγωγής και τῇ σιωπηρῶς γενομένῃ δεκτῇ αιτιολογίᾳ περί ακυρότητος της καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας, χωρίς να λάβῃ ύπ' όψιν της τον εμμέσως προταθέντα ισχυρισμόν των εναγομένων περί μή εφαρμογής τοῦ Νόμου 118|45 ότι είναι υπάλληλος της Ιονικής Τραπέζης. Δέον επομένως, όπως, γινομένης δεκτῆς της έφέσεως, μεταρρυθμισθῇ εν μέρει ή προσβαλλομένη απόφασις και απορριφθῇ ή αγωγή.

3514 και άκριβώς δε αυτό είχε και δικαίωμα επαναλήψεως της εργασίας των μετά την αποστράτευσίν του, αφού εβεβαιώθη, ότι ο εργοδότης ηρνήθη ν' αποδεχθή τας υπηρεσίας του και ο μισθωτός επελέξατο την εκ του άρθρου 9 Ν. 118|1945 προστασίαν εκ της ακυρώσεως της απολύσεως, εδικαιούτο δια την προσβολήν της απολύσεως υπό της απαλλοτριωτικής προθεσμίας του άρθρου 3 του Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946.

Γαύτα δέχεται ή παρατιθεμένη πρωτοδικειακή άφαρμς.

Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 610|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' έφεσιν
Πρόεδρος ο κ. Γ. Χαρίτες
Εισηγητής ο Πάρεδρος κ. Γ. Πανταζόπουλος
Δικηγόροι οι κ. κ. Ι. Δέλας, Ι. Καραπιστόλης

Διά της υπό κρίσιν από 3.10.50 αγωγής ο ένάγων και ήδη έκκαλών ισχυρίσθη, ότι κατόπιν συμβάσεως εργασίας, αορίστου χρόνου, ην συνήψε ενταύθα την 16.9.45 μετά της εναγομένης, ήδη εφεσιβλήτου, προσελήφθη παρ' αύτης ως τεχνίτης και παρείχε τας τοιαύτας υπηρεσίας του μέχρι της 10.1.1947, ότε, συνεπεία της από 2 Ιανουαρίου του αύτου έτους προσκλήσεως του υπό τα όπλα, κατετάγη εις τας τάξεις του στρατού προς εκπλήρωσιν των στρατιωτικών του υποχρεώσεων. Τη 9.10. 1948 απολυθείς εκ του στρατού προσήλθε προς επανάληψιν της εργασίας του παρά τη εναγομένη, πλην αι προσφερθείσαι υπηρεσίαι του δεν εγένοντο αποδεκταί παρά της τελευταίας, επικαλεσθείσης έγκυρον ταύτου από 7. 1.1947 απόλυσιν, ήτις όμως μεταγενεστέρως και διά της υπ' αριθ. 31|1950 εκλειπόσης και αμετακλήτου αποφάσεως του Προέδρου του Δικαστηρίου τούτου εκδοθείσης επί της από 31.10.1950 αγωγής του ενάγοντος ενώπιον του Ειρηναδικείου Θεσσαλονίκης, διωκόσης την καταβολήν των διαρκούσης της στρατεύσεως του δικαιουμένων εφεδρικών δικαιωμάτων του, κριθη ως άπολύτως άκυρος, ως γενομένη κατά παράβασιν των ν. 3514|28 και 2112| 1948. Ήτήσατο δέ, κατ' ακολουθίαν των άνω διά της αγωγής αύτης την καταψήφισιν της εναγομένης εργοδότριας εις την καταβολήν αύτω των νομίμων αποδοχών του από της 10.10.1949, οφ ής αυτη κατέστη υπερήμερος περί την αποδοχήν της εργασίας του και έφεξής μέχρι της 30.5.1950, μετά την κατά την τελευταίαν ταύτην ημέραν γενομένην παρά της εναγομένης κατάθεσιν των εκ των ν. 3514 και 2112 απαιτηθέντων. Επί της αγωγής αύτης εξεδόθη ή πλησιαζομένη υπ' αριθ. 625|50 απόφασις του Πρωτοδίκου, ήτις κρίνασα την αγωγήν ως διώκουσαν αξίωσιν, πηγάζουσαν εξ άκύρου καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας, λαβούσης χώραν τη 10.10.49 διά της άρνήσεως της εναγομένης προς αποδοχήν της εργασίας του ενάγοντος μετά την αποστράτευσίν του, απέρριψεν αύτην ως απαράδεκτον, καθ' ο μη ασκηθείσαν εντός της από του άρθρου 3 Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 προβλεπομένης τριμήνου αναστρεπτικής προθεσμίας από της καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας. Κατά της τοιαύτης κρίσεως της πρωτοβιδίκου αποφάσεως παραπονείται ο ήδη έκκαλών διά της κρινομένης εφέσεώς του, επί τω λόγω ότι αύτη ούχί ορθώς εξετίμησε την κατά τα άνω, μετά την αποστράτευσίν του, άρνησιν της εναγομένης προς αποδοχήν της εργασίας του, ως συνιστώσαν καταγγελίαν της εργασιακής συμβάσεως, ενώ ούδεμία κατά τον χρόνον εκείνον καταγγελία εγένετο παρά της εναγομένης, ήτις απλώς ηρνήθη τας υπηρεσίας του, διότι κατά τους ισχυρισμούς της εθεώρει έγκυρον την από 7.1.1947 γενομένην, ως άνω εξηρται, απόλυσιν του και συνεπώς μη οφειλομένην έκτοτε την ομβασιν εργασίας, εφ' ης εστήριζεν ούτος (ένάγων) την περί επαναπροσλήψεώς του αξίωσιν.

Ως νομική πράξις ή καταγγελία λαμβάνει απόστασιν διά της εν τω εξωτερικώ κόσμω εμφανίσεως της βουλήσεως, ήτις εμφάνισις δύναται να γίνη διά δηλώσεως και έγγράφως και προφορικώς και σιωπηρώς, άλλά πάντοτε κατά τρόπον, ώστε να γνωρίζη ο δι' ον αύτη γίνεται, ότι πρόκειται περί πράξεως εμφαινούσης θέλωσιν περί λύσεως της συμβάσεως (*Κακουλίδου*, Ερμ. Έργ. Δικ. § 422). Ως σιωπηρά δήλωσις περί καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας και απολύσεως του εκμισθωτού δύναται αναμφισβητήτως να θεωρηθή και ή άρνησις του μισθωτού προς αποδοχήν της εργασίας του, εφ' όσον εκ ταύτης προκύπτει βούλησις διασπάσεως του ενοχικού δεσμού, εν γένει δε εναπόκειται εις τον δικαστην να συναγάγη σιωπηράν βούλησιν τινός των συμβαλλομένων περί καταγγελίας εκ μέρους του της συμβάσεως εξ οιουδήποτε γεγονότος ή πράξεως αύτου, δηλωτικού της τοιαύτης προθέσεώς του (*Καννάς*, Ένοχικόν Δίκαιον υπ' άρθρον 669 § 4 και 656 § 2). Εν προκειμένω, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι ή γενομένη την 7.1.47, μετά την υπό τα όπλα προσκλησίν του, απόλυσις του ενάγοντος μισθωτού εκ μέρους της εναγομένης ήτο απολύτως άκυρος, ως αντιβαίνουσα εις το άρθρον 7 του ν. 519|1949 και συνεπώς ούδέποτε κατά την αποστράτευσίν του ή εργασιακή σύμβασις, μηδέποτε λυθείσα, τοιούτο περ ο ένάγων καλώς εγνώριζεν, ή άρνησις της εναγομένης όπως προσλάβη τοιούτον και αύθις εις την υπηρεσίαν της μετά την αποστράτευσίν του, καθ' ά ο ίδιος εκθέτει και ομολογεί το περιστατικόν τούτο εν τη αγωγή του, εμφαίνει κατά την του Δικαστηρίου κρίσιν, κατά τρόπον δε σαφή και αναμφίβολον την βούλησιν της εναγομένης προς διάσπασιν εν πάση περιπτώσει του μετά του ενάγοντος εκ της σχέσεως της εργασίας ενοχικού δεσμού της, ανεξαρτήτως των προβληθέντων υπό ταύτης τότε ισχυρισμών περί εγκυρότητος της προγενεστέρας απολύσεως του, κριθείσης μετέπειτα άκυρου. Ίσουται επομένως ή τοιαύτη άρνησις της εναγομένης μέ καταγγελίαν της συμβάσεως εργασίας, ήτις, όμως, ούτωσι άτάκτως (άτύπως) γενομένη, άνευ τηρήσεως των διατυπώσεων του εφαρμοζόν έχοντος εν προκειμένω ν. 118|45, καθιστά άκυρον την άπόλυσιν. Εντεύθεν δε γεννάται και απορρέει ή αξίωσις του ενάγοντος επί των πλήρων αποδοχών του, αφ' ής προσήλθεν, ίνα αναλάβη

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Ὑπαγωγὴ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας εἰς διατυπώσεις ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945

Καταργήσις Α.Ν. 539|1945 περὶ ἀδείων μισθωτῶν ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 7|10 Μαΐου 1946 «περὶ ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος».— Σύνδεσις κατ' ἀρχὴν τοῦ Κράτους μετὰ τῶν ὑπαλλήλων του διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου.— Πρόσληψις ὅμως ὑπαλλήλων προσκαίρως καὶ ἐκτάκτως, ἄνευ συνδρομῆς νομίμων προϋποθέσεων δι' ἵδρυσιν δημοσιοϋπαλληλικῆς σχέσεως, συνιστᾷ σύμβασιν ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου.— Τοιαύτη ἡ σύμβασις μισθωτοῦ τῆς Ὑπηρεσίας Ἐκμεταλλεύσεως Κρατικῶν Αὐτοκινήτων (Υ.Ε.Κ.Α.).— Ἐφαρμογὴ Ν. 118|1945 καὶ ἐπὶ μισθωτῶν Δημοσίου.— Πρόσωπα ἀσφαλιζόμενα εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας.— Μὴ προσφορὰ ὑπηρεσιῶν μετ' ἄκυρον ἀπόλυσιν καὶ ἀδιαμαρτύρητος ἀποδοχὴ αὐτῆς.— Συνέπεια ἡ ἔλλειψις ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου.

Περίπτωσις τῆς κατωτέρω πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως εἶναι ἄκυρος, παρὰ τὸ Ν. Δ. 1255|1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945 (ΕΕΔ 8, 964), ἀπόλυσις μισθωτοῦ Δημοσίου, ἐργαζομένου παρὰ τῇ Ὑπηρεσίᾳ Ἐκμεταλλεύσεως Κρατικῶν Αὐτοκινήτων (Υ.Ε.Κ.Α.).

Ἀκολουθοῦσα καὶ ἡ ἀπόφασις αὕτη τὴν ὀρθὴν ἄποψιν, ὅτι μετὰ τὸ Ν.Δ. 1255|1949 ὑπάγονται εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν καὶ οἱ μισθωτοὶ τοῦ Δημοσίου, ἐφ' ὅσον ὑπόκεινται σχέσει τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 10, 399) καὶ ὡς τοιαύτην χαρακτηρίζουσα τὴν ἐν προκειμένῳ σχέσιν (πρβλ. καὶ νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9, 930), δέχεται, εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν αὐτῆς, ὅτι ὑπῆρξε παράβασις ἐκ μέρους τοῦ Δημοσίου τοῦ Ν. 118|1945 (ἄρθρ. 9) διὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ.

Ἀλλ' ἐνῷ τὸ πρᾶγμα ἔχει ὁμαλῶς οὕτως, ἡ ἀπόφασις ἀπορριπτεῖ τὴν ἀγωγήν, βάσει τῶν ἐν τέλει αὐτῆς σκέψεων.

Αἱ σκέψεις ὅμως αὗται τῆς ἀποφάσεως εἶναι, νομίζομεν, σφοδρῶς πεπλανημέναι, δυνάμεναι νὰ ὁδηγήσουν εἰς παράλογα, ἐκτὸς τοῦ νόμου, ἀποτελέσματα.

Ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας εἶναι, ὡς γνωστόν, μονομερὴς δήλωσις βουλήσεως, διὰ τῆς ὁποίας σκοπεῖται ὁ τερματισμὸς μιᾶς διαρκοῦς ἐνοχῆς.

Αὕτη δὲν χρῄζει ἀποδοχῆς ἐκ μέρους τοῦ πρὸς ὃν ἀπευθύνεται καὶ καθίσταται ἐνεργὸς (ἄρθρον 167 Α. Κ.), ἀφ' ἧς περιέλθῃ εἰς γνῶσιν τοῦ τελευταίου (*Μομφερράτου*, Ἔνοχ. § 143, *Γ. Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχ. § 37, *Κ. Κανελ.*, Ἔνοχ. Δίκαιον σελ. 31, *Σ. Μανρομιχάλης* ΕΕΝ τε' 585, σημ. 2 καὶ οἱ ὑπ' αὐτοῦ ἀναφερόμενοι).

Περαιτέρω, ἐὰν ὁ νόμος ἐπιβάλλῃ ὡρισμένον τύπον διὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, ὡς ἐν προκειμένῳ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, μὴ τηρηθέντος τοῦ τύπου, εἶναι αὕτη ἄκυρος (ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ἄρθρ. 159 Α.Κ., πρβλ. *Ι. Καποδίστριαν*, ἐν Ἑρμ.ΑΚ, εἰσαγ. ἄρθρ. 416 - 454 ἀριθ. 26).

Συνέπεια τῆς ἀκυρότητος εἶναι νὰ περιέλθῃ ὁ ἐργοδότης εἰς ὑπερημερίαν περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ καὶ νὰ ὀφείλῃ ἐκ τούτου τὸν μισθὸν (ἄρθρ. 656 Α.Κ), μηδὲ μάλιστα τὸ ἄρθρ. 670 Α. Κ. ὁρίζει, ὅτι συμφωνία, δι' ἧς περιορίζονται τὰ δικαιώματα τοῦ ἐκμισθωτοῦ (ἐργαζομένου) ἐκ τοῦ ἄρθρ. 656 Α. Κ. εἶναι ἄκυρος.

Ἐτέρωθεν, ἀφοῦ ἐν τῇ ἀπολύσει ὑπάρχει προφανῶς ἡ δήλωσις τοῦ ἐργοδότου περὶ μὴ ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ περαιτέρω, οὐδαμῶς ἀπαιτεῖται διὰ τὸ δικαίωμα μισθοῦ νὰ προσφέρεται ὁ ἀπολυθεὶς εἰς τὴν παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του (ἄρθρ. 648 Α.Κ.), ἀφοῦ διὰ τῆς ἀπολύσεως εἶναι ἤδη ἐκπεφρασμένη ἡ θέλησις τοῦ ἐργοδότου νὰ ἀποκρούσῃ αὐτάς (Α.Π. 268|1939, Θέμ. Ν' 745, Α.Π. 290|1950, Θέμ. ΜΒ' 44, Α.Π 27|

ἐργασίων παρὰ τῇ ἐναγομένῃ, ἥτις διώκεται διὰ τῆς κρινομένης ἀγωγῆς του. Ἡ τοιαύτη ὅμως ἀξίωσις τοῦ ἐνάγοντος, πηγάζουσα ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐφ' ὅσον ἡ ἀγωγὴ του δὲν ἐκοινοποιήθη ἐντὸς τῆς τεταγμένης ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. δ. 8|11 Μαΐου 1946 τριμήνου ἀνατρεκτικῆς ἀπὸ τῆς καταγγελίας προθεσμίας, τυγχάνει ἀπαράδεκτος. Ἡ καθιεροῦσα δὲ τὸ ἐκ τῆς παρελεύσεως τῆς τριμήνου ταύτης προθεσμίας ἀπαράδεκτον, λαμβανόμενον ὑπ' ὄψει καὶ αὐτεπαγγέλτως κατὰ τὸ ἄρθρον 280 Α.Κ., διάταξις τοῦ προδιαληφθέντος ν. δ., ὡς ἐκ τῆς γενικότητος τῆς ἐκφράσεώς της, ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ πάσης ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἀδιακρίτως τοῦ ἂν αὕτη προέρχεται ἐκ παραβάσεως τῶν διατάξεων τοῦ ν 118|45 ἢ ἐκ παραβάσεως ἄλλου τινὸς ἐργατικοῦ νόμου καὶ γενικῶς εἰς οἱονδήποτε λόγον καὶ ἂν στηρίζεται ἡ προβαλλομένη ἀκυρότης (Α. Π. 263|50, Θέμις ΞΑ' 577). Οὕτω κρίνασα καὶ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις καὶ ἀπορρίψασα τὴν ἀγωγὴν ὡς ἀπαράδεκτον διὰ τὴν μὴ ἐγερσίν της ἐντὸς τῆς ρηθείσης τριμήνου προθεσμίας ὀρθῶς τοὺς ἑκατέρωθεν ἐκτιθεμένους ἰσχυρισμοὺς τῶν διαδίκων ἐξετίμησε καὶ τὰς προδιαληφθείσας διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε, ὁ δὲ περὶ ἐναντίου πρῶτος ἐν τῷ ἐφετηρίῳ λόγος ἀβάσιμός ἐστι καὶ ἀπορριπτέος, ἀβάσιμος δ' ἐστὶ καὶ ὁ δεύτερος ἐν αὐτῷ λόγος, διότι, ὡς σαφῶς προκύπτει ἐκ τοῦ δικογράφου τῆς ἀγωγῆς, δι' αὐτῆς διώκεται ἀξίωσις ἐξ ἀκύρου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ οὐχὶ ἡ ἐκ τοῦ ν. 3514|28 τοιαύτη καταβολῆς ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τοὺς μισθοὺς 6 μηνῶν, ἐφ' ἧς δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἡ περὶ τριμήνου προθεσμίας, ὡς ἄνω, διάταξις.

1930, Θέμ. ΜΑ' 438), ἐνῷ, ἐξ ἄλλου, ὁ διὰ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως καθιστάμενος ἀνεύθυνος ἐργοδότης δύναται, ἀνὰ πᾶσαν στιγμήν, νὰ προσκαλέσῃ τὸν μισθωτὸν εἰς παροχὴν ὑπηρεσίας, ἵνα ἀναστείλῃ τὴν ὑποχρέωσίν του περὶ πληρωμῆς μελλοντικῶν μισθῶν (Δ. Λιτζερόπουλος, Ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ Ν. Δ. 421|1941 σελ. 69 καὶ αὐτόθι παραπομπαί).

Δὲν ὑπῆρχετο, ἑπομένως, ἐν προκειμένῳ νὰ ὑπάρξῃ ἀφορμὴ ἐπὶ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ μετὰ τὴν ἀπόλυσίν αὐτοῦ.

Ἀλλ' ἡ ἐν λόγῳ πρωτοδικιακὴ ἀπόφασις ὀκέπτεται καὶ περὶ παυθοχῆς τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιαιτερωτέρως.

Ἐννοεῖται, ὅτι διὰ τοῦτο ὑπῆρξε παραίτησις τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τῶν ἐκ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως δικαιωμάτων του.

Ἀλλά, δεδομένου ὅτι δὲν ἀναφέρονται ἐν τῇ ἀποφάσει ἄλλα στοιχεῖα, ἐκ τῶν ὁποίων νὰ συναχθῇ παραίτησις, εἶναι γνωστόν, ὅτι ἡ παραίτησις πρέπει νὰ συνάγεται ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀσυνθηκάστως (*Ολωφ.* Γεν. Ἀρχ. § 48 σημ. 9, Α.Π. 89|1935, Θέμ. ΜΣΤ' 682).

Πρωτ. Πατρῶν 368|1950

Διαδικασία Ν. ΓΣΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Δ. Χαμπίπης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Γιαννακόπουλος, Γ. Ἀνδρικόπουλος, δικαστικὸς ἀντιπρόσωπος Δημοσίου

Ὁ ἐνάγων διὰ τῆς ἀπὸ κρίσιν ἀγωγῆς του ἐξεθηκε, ὅτι τὴν 20 Φεβρουαρίου 1945 προσελήφθη ἐν Πάτραις ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως Ὑπηρεσίας Ἐκμεταλλεύσεως Κρατικῶν Αὐτοκινήτων (Υ.Ε.Κ.Α.), ὡς νυκτοφύλαξ τῶν ἐνταῦθα ἀποθηκῶν καὶ Γραφείων της, δι' ἀορίστου χρόνου καὶ ἀντὶ μηνιαίου μισθοῦ δραχμῶν 600|00, ὅτι ἂν καὶ ὑπάγεται αὐτὸς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἐν ταύτῃς τὸ ἐνάγομενον Ἑλληνικὸν Δημόσιον προέβη τὴν 16ην Μαρτίου 1950 εἰς τὴν καταγγελίαν τῆς μετ' αὐτοῦ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἄνευ τηρήσεως τῶν νομίμων διατυπώσεων καὶ ἀρνεῖται ἕκτοτε ν' ἀποδεχθῇ τὰς προσφερομένας αὐτῷ ὑπηρεσίας του καὶ αἰτεῖται, ὅπως ὑποχρεωθῇ τοῦτο εἰς τὴν καταβολὴν τῶν ἀπὸ 16ης Μαρτίου μέχρι 15 Ἰουνίου 1950 ἀποδοχῶν του, ὁλλως τὰς ἀποθαγὰς 15 ἡμερῶν δι' ἀποζημίωσιν του, λόγῳ μὴ προηνοσκεως, ὡς καὶ ἀποζημίωσιν, ἕνεκα τῆς ἀπαιτούτητου ἐναγομένου ἀπολύσεώς του πρὸ τῆς λήξεως τῆς ἐκ δικαιοῦται ἀδείας 15 ἡμερῶν, σιμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Ν. 539|45.

Ἡ ἀγωγὴ αὕτη, ὡς πρὸς μὲν τὴν πρώτην καὶ κυρίαν βάσιν της, ὡς καὶ τὴν δευτέραν ἐπικουρικὴν τοιαύτην, νόμιμος τυγχάνει, ἐρειδομένη εἰς τὰ ἄρθρα 648, 652, 656 καὶ 349 τοῦ Α. Κ. Ὡς πρὸς τὴν τοίτην ὅμως βάσιν αὐτῆς ἀπορριπτέα ἐστίν, ὡς νόμῳ ἀβάσιμος καθ' ὅσον κατὰ τὴν ὀρθοτέραν γνώμην (*Κανελλ.* Ἐνοχ. Τόμ. Α' σ. 341), ἂν καὶ τὸ παρ' ᾧ διατελοῦμεν Πρωτοδικεῖον παγίως δέχεται, ὁ νόμιος 939 τοῦ 1945 «περὶ ἀδειῶν» ρυθμίζων θέμα (τὸ τῶν ἀδειῶν τῶν μισθωτῶν), ἀναγόμενον εἰς τὸ περιεχόμενον τοῦ Κώδικος (ἄρθρα 656, 667), κατηργήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Νομ. Δ|τος τῆς 7|10 Μαΐου 1946 «περὶ ἀποκαταστάσεως τοῦ Α. Κ. καὶ τοῦ εἰσαγωγικοῦ αὐτοῦ νόμου». (*)

Διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Β. Δ|τος τῆς 1|4 Αὐγούστου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ Ν. ΓΣΟΔ'», ὡς τοῦτο ἀντικατεστάθη ὑπὸ τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Νόμου 1961|1944, ὁρίζεται ὅτι πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, δικάζεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου. «Μισθωτός», κατὰ τὸν ἐν τῇ ἐργατικῇ Νομοθεσίᾳ καθιερωθέντα ὅρον, νοεῖται τὸ φυσικὸν πρόσωπον, ὅπερ παρέχει πρὸς ἕτερον φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον οἱασδήποτε φύσεως ἐξηρτημένην ἐργασίαν (ἄρθρ. 6 ν. 765|1943). Σχέσις ἐργασίας δὲ θεωρεῖται ἡ μεταξὺ μισθωτοῦ καὶ ἐργοδότου νομικὴ σχέσις, ἡ προκύπτουσα ἐκ τῆς παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας, δυνάμει συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ οὐχὶ πᾶσα σχέσις, ἥτις ἔχει ὡς ἀντικείμενον τὴν ἐπ' ἀμοιβῇ ἐργασίαν. Κατ' ἀρχὴν τὸ Κράτος συνδέεται μετὰ τῶν ὑπαλλήλων του διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου. Προκειμένου ὅμως περὶ ὑπαλλήλων, προσληφθέντων παρ' αὐτοῦ προσκαίρως καὶ ἐκτάκτως, ἄνευ τῆς συνθρομῆς τῶν νομίμων προϋποθέσεων διὰ τὴν ἵδρυσιν τῆς δημοσιοϋπαλληλικῆς σχέσεως (νεοψηφισθεῖσα θέσις, δημοσίευσις τοῦ διορισμοῦ ἢ περιλήψεως εἰς Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως, δόσις ὅρκου πρὸ ἀναλήψεως καθηκόντων κλπ), ἡ δημιουργουμένη μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Κράτους σχέσις εἶναι καθαρὰ σύμβασις ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, καθ' ὅσον ναὶ μὲν ὑπάρχει στενὸς σύνδεσμος καὶ συνεργασία τῶν οὕτω προσλαμβανομένων πρὸς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν, ἀλλ' αὕτη εἶναι τόσον ἐφήμερος, ὥστε οὔτε ἐξακολουθοῦσι νὰ παραμένωσι ἰδιῶται καὶ δὲν συνδέονται ὀργανικῶς μετὰ τοῦ Κράτους. Κατὰ μείζονα δὲ λόγον δὲν συνδέονται διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου οἱ ὑπὸ τοῦ Κράτους προσλαμβανόμενοι ὀκάλληλοι, ἵνα χρησιμοποιηθῶσιν εἰς κρατικὰς ὑπηρεσίας, λειτουργούσας ὡς καὶ αἱ ἰδιωτικαὶ ἐπιτειρήσεις (*Κωνοδ.* § 305, σημ. 1, Συμβ. Ἐπικρ. 528|1933). Ἐν προκειμένῳ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 7746|1 τοῦ 1944 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν συνεστήθη Ὑπηρεσία Ἐκμεταλλεύσεως Κρατικῶν Αὐτοκινήτων (Υ.Ε.Κ.Α.) καὶ καθωρίσθησαν, ἐν γενικαῖς γραμμαῖς, τὰ τῆς ὀργανώσεως διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως ταύτης. Πρὸς ἐπίτευξιν δὲ τοῦ διωκομένου παρ' αὐτῆς σκοποῦ ἐδόθη εἰς τὸν Διευθυντὴν τὸ δικαίωμα νὰ προσλαμβάνῃ τὸ ἀπολύτως ἀπαραίτητον προσωπικὸν καὶ ρυθμίζῃ ἐλευθέρως τὰς ἀμοιβὰς καὶ πάσης φύσεως ἀπολαβὰς αὐτοῦ καὶ νὰ προβαίνῃ εἰς τὴν ἀπόλυσιν τοιι, ἐφ' ὅσων κρίνεται παρ' αὐτοῦ ἀκατάλληλον δι' ἣν ἐργασίαν προσελήφθη. Ὅθεν, ἐφ' ὅσον ὁ ἐνάγων προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐνταῦθα Διευθυντοῦ τῆς Υ.Ε.Κ.Α. προσωρινῶς καὶ ἄνευ ἑτέρων διατυπώσεων καὶ ἡ κρατικὴ αὕτη Ὑπηρεσία ἐνεργεῖ ἐπιχείρησιν

(*) *Σημ. ΕΕΔ.* Ἀσθενέστατα ὅμως τοῦτο ὑποστηρίζεται ὑπὸ τῆς δικαστηριακῆς πράξεως (βλέπε ΕΕΔ. 9, 859).

μεταφοράς. Επεται ότι ή συνδέουσα τούς διαδίκους σχέσις είναι ίδιωτικοῦ δικαίου (άριθ. 2911|1946 Γνωμοδ. Όλομ. Νομ. Συμβουλίου). Τοῦτο προσεπικουρείται καί ἐξ αὐτοῦ τοῦ νόμου 335|1947, ὁρίζοντος ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 2112|1920 δέν ἔχουσιν ἐφαρμογήν ἐπί τοῦ προσωπικοῦ τῆς Υ.Ε.Κ.Α., διότι, ἄν τοῦτο εἶχε δημοσιοϋπαλληλικήν ἰδιότητα, ἐπερίττευε τοιαύτη διάταξις, δεδομένου ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 2112 ἔχουσιν ἐφαρμογήν ἐπί ἰδιωτικῶν μόνον ὑπαλλήλων. Κατ' ἀκολουθίαν ἁρμοδίως εἰσάγεται ἐνώπιόν μας ἡ ἔνδικος διαφορά κατά τήν ἔκτακτον διαδικασίαν τοῦ Νόμου Γ'ΒΟΔ', ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη, καί ἀπορριπτέα ἡ περί ἀναρμοδιότητος καθ' ὅλην ἔνστασις τοῦ ἐναγομένου.

Κατά τό ἄρθρ. 1 § 1 τοῦ Ν.Δ. 1255 τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1949, ἰσχύοντος ἀπό 16 Δ|βριου 1949, εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς πάντα τά πρόσωπα τά παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἤ ὑπηρεσίαν ἐναντί ἀμοιβῆς, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου ἤ ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦνται εἰς περιφερείας, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῆ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. καί ἀσφαλίζονται παρ' αὐτῷ ἤ παρ' ἑτέρῳ Ὀργανισμῷ κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως κατά τῆς ἀσθενείας. Διά δέ τοῦ ἄρθρου 6 § 1 καί 2, ὁρίζεται, ὅτι αἱ ἐπιχειρήσεις καί ἐκμεταλλεύσεις, περιλαμβανομένου καί τῶν ὑπό τοῦ Δημοσίου, Δήμων, Κοινοτήτων καί τῶν λοιπῶν Νομικῶν Προσώπων τοῦ Δημοσίου Δικαίου ἀσκουμένων, ὑποχρεοῦνται νά ἀναγγέλλωσιν ἐγγράφως εἰς τό Ταμεῖον Ἀνεργίας καί τό Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τήν καταγγελίαν ἤ τήν λῆξιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου ἐντός ὀκτώ (8) ἡμερῶν ἀπό ταύτης. Καί τέλος ἡ § 7 τοῦ ἄρθρου 11 διαλαμβάνει, ὅτι πᾶσα διάταξις τῆς κειμένης Νομοθεσίας, ἀντικειμένη εἰς τάς διατάξεις τοῦ ὡς ἄνω Ν. Δ|τος καταργεῖται. Ἤτοι ἀπό τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 κριτήριον ὑπαγωγῆς τοῦ μισθωτοῦ εἰς τό Ταμεῖον Ἀνεργίας εἶναι ἡ ἀσφάλισίς του κατά τῆς ἀσθενείας καί οὐχί ἡ ὑπαγωγή τούτου εἰς τάς ἐκμεταλλεύσεις καί ἐπιχειρήσεις τοῦ νόμου 118|45, τοῦ Ν. Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1949, ὡς καί τῶν δι' εἰδικῶν ἀποφάσεων καθοριζομένων τοιούτων. Ἐν προκειμένῳ ἐβεβαιώθη ἐκ τῆς ἐν γένει ἀποδεικτικῆς διαδικασίας, ὅτι ἡ μεταξύ τῶν διαδίκων ὑφισταμένη ἐργασιακή σύμβασις εἶναι ἰδιωτικοῦ δικαίου καί ἀορίστου χρόνου, ἡ δέ παρεχομένη ἐναντι ἀμοιβῆς ὑπό τοῦ ἐνάγοντος μισθωτοῦ ἐργασία εἶναι ἐξηρτημένη, ὅτι ἐν Πάτραις ἔνθα οὗτος ἀπασχολεῖται, ὑφίσταται ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α καί ὅτι εἶναι πράγματι ἠσφαλισμένος κατά τῆς ἀσθενείας παρά τῷ ἐνταῦθα Περιφερειακῷ Ὑποκαταστήματι αὐτοῦ, ἀπό τῆς 30ῆς Μαρτίου 1948 (βλέπε τό ὑπ' ἀριθ. 88366 ἀτομικόν βιβλιάριον ἀσθενείας τοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ι.Κ.Α Πατρῶν) Κατ' ἀκολουθίαν τούτοις ἡ ὑπό τοῦ ἐναγομένου Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καταγγελία τῆς μετά τοῦ ἐνάγοντος συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας, διά νά θεωρῆται ἔγκυρος, δέον συνῳδά τῷ ἄρθρῳ 9 τοῦ νόμου 118|45, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καί συνεπληρώθη ὑπό τῶν ἀνωτέρω διατάξεων τοῦ Ν. Δ|τος 1255 τοῦ 1949, νά γίνῃ ἐγγράφως καί ν' ἀναγγελθῇ ἐπίσης ἐγγράφως εἰς τά οἰκεῖα Ταμεῖα Ἀνεργίας καί Εὑρέσεως Ἐργασίας ἐντός 8 ἡμερῶν ἀπό ταύτης. Παρά ταῦτα, ἐνῷ ἡ ὑπό τοῦ ἐναγομένου καταγγελία τῆς μετά τοῦ ἐνάγοντος ἐργασιακῆς συμβάσεως ἐγένετο τήν 15ην Μαρτίου 1950, ἐν τούτοις ἡ εἰς τό ἐν Πάτραις Ταμεῖον Ἀνεργίας καί εἰς τό τοιοῦτον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἀναγγελία ἐγένετο μόλις τήν 13ην Ἰουνίου 1950. Ὅθεν ἡ οὕτωσι γενομένη καταγγελία εἶναι ἄκυρος (ἄρθρον 180 Α. Κ.) καί ἡ ἔνδικος σύμβασις ἐργασίας συνεχίζεται. Καί θά καθίστατο τῷ ὄντι ὑπερήμερον τό Ἑλληνικόν Δημόσιον καί ὡς τοιοῦτο θά ἠθύνετο εἰς τήν καταβολήν τοῦ μισθοῦ τοῦ ἐνάγοντος, ἄν οὗτος προσεφέρετο εἰς τό νά παρέχῃ προσηκόντως τάς ὑπηρεσίας του καί τοῦτο ἠρνεῖτο νά τάς ἀποδεχθῇ (*Καυκᾶ*. Ἐνοχ. Τόμ. Α' σελ. 314, 356, Ἀστ. Κῶδιξ ὑπ' ἄρθρ. 669. *Γιδ.* Θέμ. ΛΣΤ' σ. 433). Ὅμως ἐκ τῆς ἐν γένει ἀποδεικτικῆς διαδικασίας προέκυψε, κατά τήν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν μας, ὅτι ὁ ἐνάγων, εὐθύς ὡς τῷ ἐκοινοποιήθη ἡ ὑπό τοῦ ἐναγομένου καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀπεδέχθη ταύτην ἀδιαμαρτυρήτως καί εἰς οὐδεμίαν δήλωσιν προέβη, ὅτι θεωρεῖ ταύτην ὑφισταμένην λόγῳ ἀτάκτου καταγγελίας της, οὐδέ ἐξηκολούθησε νά θέτῃ τάς ὑπηρεσίας του εἰς τήν διάθεσιν τοῦ ἐναγομένου, καθ' ὅλον τό ἐν τῇ ἀγωγῇ χρονικόν διάστημα, ἀλλ' ἐκ τῶν ὑστέρων ἠθέλησεν οὗτος νά ἐκμεταλλευθῇ τό γεγονός ὅτι τό Ἑλληνικόν Δημόσιον δέν ἐτήρησε κατά τήν καταγγελίαν τῆς μετ' αὐτοῦ ἐργασιακῆς συμβάσεως ἁπάσας τάς νομίμους διατυπώσεις καί ἤγειρε μετά παρέλευσιν μηνός τήν ἔνδικον ἀγωγήν, ἐνῷ, ἄν, εὐθύς ἐξ ἀρχῆς, δέν ἀπεδέχετο τήν καταγγελίαν, ἀσφαλῶς τό Ἑλληνικόν Δημόσιον θά προέβαινεν ἐμπροθέσμως εἰς τήν νόμιμον ἀναγγελίαν τῆς καταγγελίας, ὡς καί ἔπραξεν βραδύτερον, εὐθύς ὡς ἡ κρινομένη ἀγωγή περιῆλθεν εἰς τήν ἁρμοδίαν Ὑπηρεσίαν τῆς Υ.Ε.Κ.Α. (βλέπε τό ὑπ' ἀριθ. 4764|1126 τῆς 13.6.50 ἔγγραφον Διευθύνσεως Υ.Ε.Κ.Α. Πατρῶν πρός τό Ταμεῖον Ἀνεργίας καί Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας Πατρῶν). Κατ' ἀκολουθίαν δέν ὑφίσταται ὑπερημερία τοῦ ἐναγομένου καί ἡ ἐπ' αὐτῆς ἐρειδομένη ἀγωγή τυγχάνει ἀπορριπτέα κατά τε τήν κυρίαν καί ἐπικουρικήν αὐτῆς βάσιν.

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΕΡΓΑΤΩΝ ΘΑΛΑΣΣΗΣ ΕΙΣ ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Συνέπειαι ἐκ παραλείψεως ἀναγγελίας λήξεως χρόνου συμβάσεως ἐργασίας

Μὴ ὑπαγωγὴ ἐργατῶν θαλάσσης εἰς ἀσφάλισιν κατ' ἀνεργίας Ν. 118|1945.— Εἰδικὴ ὑπὲρ αὐτῶν νομοθετικὴ προστασία.— Παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ δύτου.— Συμβάσεις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου.— Ὑποχρέωσις μὲν ἀναγγελίας εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τῆς λήξεως χρόνου συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλ' ἐπιβολὴ μόνον ποινικῶν κατὰ τοῦ ἐργοδότου κυρώσεων.— Παροχὴ δώρων ἑορτῶν εἰς ἐργάτας ξηρᾶς.— Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἐργατῶν θαλάσσης.

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 128|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. Γ. Κροκίδας

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Δεδεβίτης, Κ. Στασινόπουλος

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ὁ ἐνάγων ἐκθέτει, ὅτι τὴν 19.6.1950 προσελήφθη ἐν Πειραιεῖ ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, ὡς δύτης, διὰ τὴν ἀνέλκυσιν ἐμπορευμάτων τοῦ ἐν Ἐρμιόνῃ βυθισμένου ἀτμοπλοίου «Ὁλλανδία», ἀντὶ τοῦ ἐν αὐτῇ ἡμερομισθίου. Εἰργάσθη ὡς τοιοῦτος μέχρι τῆς 21.11.1950, ὅτε καὶ ἀπελύθη ἄνευ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ Ν. 118|1945, ὡς ἐκ τούτου δὲ ἡ ἀπόλυσις του εἶναι ἄκυρος καὶ ἐπιζητεῖ τὰ ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του καὶ ἑφεξῆς ἡμερομίσθια, ὡς καὶ τὸ δῶρον τῶνΧριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους 1950-1951. Αὕτη, τοιαύτην περιεχόμενον ἔχουσα, ἐρευνητέα ἐστὶ διὰ τὸ νόμιμον καὶ οὐσίᾳ ὑποστατὸν αὐτῆς.

Τὰ ἀκόλουθα προέκυψαν πραγματικὰ περιστατικά: Ὁ ἐνάγων, ὢν συνταξιοῦχος τοῦ Ν.Α.Τ., συνεπείᾳ ἀτυχήματος ἐπισυμβάντος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας τοῦ δύτου, προσελήφθη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, ὑπογραφέντος μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ ἀπὸ 18.6.1950 ἰδιωτικοῦ συμφωνητικοῦ, ὡς δύτης καὶ ἀντὶ συνολικοῦ ἡμερομισθίου δραχ. 120.000 καὶ δι' ἐργασίαν δύτου καὶ ἀνέλκυσιν τῶν ἐμπορευμάτων τοῦ ἐν Ἐρμιόνῃ βυθισμένου ἀτμοπλοίου τῆς. Εἰργάσθη παρ' αὐτῇ ἐν τῇ ὡς ἄνω ἐργασίᾳ μέχρι τῆς 21.11.1950, ὅτε καὶ ἀπελύθη ὑπὸ ταύτης, διακοψάσης τὴν ἐργασίαν ἀνελκύσεως ὡς ἀσύμφορον, ἐχούσης δικαίωμα ἐκ τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω καταρτισθείσης συμβάσεως νὰ διακόψῃ τὴν ἐργασίαν καὶ διαλύσῃ τὸ συνεργεῖον. Τῶν ἀνωτέρω δεδομένων ἐκ τῆς ἀποδείξεως ἡ ἐργασία τοῦ ἐνάγοντος ἦτο τοιαύτη τοῦ δύτου καὶ ὡρισμένου χρόνου, ὡς ἐκ τῆς φύσεώς της.

Ἡ ἀπὸ 12|2|47 συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας δυτῶν, κηρυχθεῖσα ἐκτελεστὴ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 18703|1947 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, οὐδὲν εἰδικὸν ἀφορᾷ μόνον τοὺς συμβληθέντας καὶ αὐτοὺς ὑποχρεοῖ. Ἡ ἐναγομένη δὲν φέρεται συμβληθεῖσα καὶ δὲν ὑποχρεοῦται ἐξ αὐτῆς καὶ δύναται ἐν τῇ προσλήψει τοῦ προσωπικοῦ της νὰ μὴ τηρήσῃ ταύτην, χωρὶς ἐντεῦθεν νὰ προέρχεται ἀκυρότης τῆς ὑπ' αὐτῆς μετὰ τοῦ δύτου καταρτιζομένης συμβάσεως, οὔτε φαίνεται καταρτισθεῖσα καὶ ὑπογραφεῖσα παρουσίᾳ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἢ τῶν παρ' αὐτοῦ ἐξουσιοδοτημένων ὀργάνων, ὁπότε κατὰ τὸ

Ἄποψις τῆς κατωτέρω πρωτοδικιακῆς ἀποφάσεως εἶναι, ὅτι οἱ ἐργάται θαλάσσης δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν τοῦ Ν. 118|1945 καὶ τὴν κατὰ συνέπειαν αὐτοῦ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Νόμου τούτου.

Καθ' ἃ δέχεται καὶ ἡ ἀπόφασις αὕτη, ἡ σχέσις τῆς παροχῆς ὑπηρεσιῶν ἐκ μέρους τοῦ ταύτου δὲν ρυθμίζεται ὑπὸ τῶν αὐτῶν κανόνων, ὑπὸ τῶν ὁποίων ρυθμίζεται ἡ μίσθωσις τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν ἐργατῶν ξηρᾶς (Δνσπ. Τόμος 3 § 312, σελ. 104), ἀπητήθη δὲ κατόπιν, ἐξαιρέσει τοῦ Ν. 551 περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων, ἐχόντος ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν θαλάσσης, νὰ ληφθῇ σειρὰ ἰδίων νομοθετικῶν μέτρων διὰ τὴν προστασίαν αὐτῶν.

Ἐκ τούτου τοῦ λόγου ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις ἔχει ἀποφανθῇ καὶ περὶ τοῦ ἀνταποδοτέου τοῦ Ν. 3014 περὶ τῶν ὑπερατυομένων μισθωτῶν ἐπὶ ἐργατῶν θαλάσσης (βλέπε Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1684|1948, προεδρεύων Γ. Καρκάρης, ΕΕΔ 7,608, Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 2168|1948, προεδρεύων Ε. Στρατηγάκης, ΕΕΔ 7, 785, πρβλ. ἐν τούτοις Μ. Κναρέλον, ΕΕΔ 7, 682 ἑπ.), ρητῶς δὲ τὸ β.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 κλπ. ἐξαιρεῖ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ τοὺς ἐργάτας ἐν γένει θαλάσσης. Ἐξ ἄλλων κατὰ τὸ Ν.Δ. 1250|1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945 (ΕΕΔ 8, 984) προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. 118|1945 εἶναι νὰ ὑπάγεται ὁ μισθωτὸς εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀσθενείας ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ ἄλλων ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν.

Οἱ ἐργάται ὅμως θαλάσσης δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. (οὕτω καὶ ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 221|1951. Πρωτοδίκης **Α. Καλλέργης**, ἀδημοσίευτος), διὰ τοὺς ὁποίους ἰσχύει εἰδικὸν νομοθετικὸν καθεστὼς (βλέπε **Μ. Τζιτζένη**, Αἱ Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις ἐλλαχοῦ καὶ ἐν Ἑλλάδι, Τόμ. 1ος, σελ. 338).

Περαιτέρω ἡ αὐτὴ ἐν λόγῳ ἀπόφασις δέχεται καὶ αὕτη, κατὰ τὰ παγίως ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ κρατήσαντα, ὅτι, ἀορίστου συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου, παράλειψις τῆς κατὰ τὸ Ν.Δ. 1265|1949 ὑποχρεώσεως ἀναγγελίας εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τῆς λήξεως τοῦ χρόνου αὐτῆς συνεπάγεται μόνον ποινικὰς κατὰ τοῦ ἐργοδότου κυρώσεις (βλέπε σχετικῶς νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9,714, 805,812).

άρθρον 5 τοῦ ν. 1367|38 ἤθελε δεσμεύσει τὸ σύνολον τῶν ἐργοδοτῶν ἢ τῶν μισθωτῶν τοῦ ἐπαγγέλματος, ὅπερ ἀφορᾷ. Ὡς συλλογικὴ σύμβασις ναυτικῆς ἐργασίας δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὑποχρεωτική, μὴ κηρυχθεῖσα ἐκτελεστὴ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας (ν. 3276|1944). Οὔτε ἀκυρότης τῆς κριναμένης συμβάσεως προκύπτει ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 157|48 παραρτήματος κανονισμοῦ λιμένος Πειραιῶς, ἔχοντος ἐφαρμογὴν ἐν τῇ περιφερείᾳ Λιμένος Πειραιῶς καὶ οὐχὶ ἐν Ἑρμιόνῃ, ἔνθα ἡ παρασχεθεῖσα ἐργασία, καὶ δέον ν' ἀπορριφθῶσιν οἱ ἀντίθετοι ἰσχυρισμοί.

Περὶ τῆς ἐργασίας τοῦ δύτου προβλέπει ὁ ἀν. νόμος 560|37 «περὶ σπογγαλιείας» προκειμένων δυτῶν σπογγαλιευτικῶν πλοίων, ὡς καὶ ἡ ἀπὸ 12.2.47 συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας δυτῶν, κηρυχθεῖσα ὑποχρεωτικὴ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 18702|47 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας. Τόσον ἐν τῷ ὡς ἄνω νόμῳ, ὅσον καὶ ἐν τῇ συλλογικῇ συμβάσει, ὁ δύτης χαρακτηρίζεται ὡς ἐργάτης θαλάσσης ἀπογεγραμμένος ὡς τοιοῦτος. Ὡς ἐργάτης θαλάσσης δὲν ὑπάγεται εἰς τὰς περὶ ἐργατῶν ξηρᾶς διατάξεις τῶν νόμων, ἐπομένως καὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 118|45 τοιούτου, ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 ν. δ|τος καὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1255|49 τοιούτου. Ἄλλως τε μετὰ τὴν τροποποίησιν τοῦ ὡς ἄνω Νόμου διὰ τοῦ Ν. Δ. 1255|49 διὰ τὴν ὑπαγωγὴν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ ἐν λόγῳ νόμου δέον ὁ μισθωτὸς νὰ ὑπάγεται εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀσθενείας ἀσφάλισιν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. καὶ καθ' ἃ συνάγεται ἐκ τῶν ἐν γένει διατάξεων τοῦ ν. 6298|34 «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων» εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ ἐν λόγῳ νόμου δὲν ὑπάγονται οἱ ἐργάται θαλάσσης. Ὁ νομοθέτης, προκειμένου περὶ προστασίας ἐργατῶν θαλάσσης, εἰδικὰς περὶ αὐτῶν διατάξεις διέλαβε, ὡς διὰ τῶν ν. 6002|34 «περὶ προστασίας τῶν ἀνέργων ἐργατῶν θαλάσσης καὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν», ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ νόμου 6209|34, τοῦ ἀν. νόμου 192|36 «περὶ εὑρέσεως ἐργασίας εἰς τοὺς ἐργάτας θαλάσσης», τοῦ ἀν. νόμου 299|36 «περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐν τῇ θαλασσίᾳ ἐργασίᾳ», τοῦ ἀν. νόμου 306|36 «περὶ προστασίας φυματικῶν ἀδενοπαθῶν καὶ ἐκ καρδιακῶν νοσημάτων πασχόντων ἐργατῶν θαλάσσης», ἀν. ν. 2064 ν. 33|46 «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 10.5.46 ν. δ|τος «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ἀν. νόμου 3276|1944 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐν τῇ ναυτικῇ ἐργασίᾳ καὶ τῶν ἐν γένει διατάξεων «περὶ Ν.Α.Τ.». Ἐξ ἄλλου ὅπου ὁ νομοθέτης ἠθέλησε κανόνας δικαίου νὰ ἰσχύουν καὶ ἐπὶ ἐργατῶν θαλάσσης, ρητῶς ὥρισε τοῦτο, ὡς ἐν ν. 551|1914. Τούτων δεδομένων, τὸ ἄκυρον τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος δὲν εὑρίσκει ἔρεισμα τὸ ἄρθρον 9 τοῦ νόμου 118|45 καὶ ἡ ἔνδικος ἀγωγὴ περὶ ἀποζοχῶν ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως μὴ νόμιμός ἐστι καὶ ἀπορριπτέα.

Ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἤθελε θεωρηθῇ ὅτι ὁ ἐνάγων, ἐργαζόμενος παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ὡς δύτης καὶ μὴ ὢν ναυτολογημένος ὡς ἐργάτης θαλάσσης, δὲν θεωρεῖται τοιοῦτος, ἀλλὰ τοιοῦτος ξηρᾶς καὶ ὑπάγεται εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀσθενείας ἀσφάλισιν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α κατὰ τὰ ἄρθρα 1, 2, 25, 27, 30, 31 καὶ 39 ν. 6298|34 καὶ κατ' ἀκολουθίαν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ ν. 118|45 καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ ἀπόλυσις αὐτοῦ δὲν ὑπῆρξεν ἄκυρος. Καθ' ἃ ἐλέχθη ἐν ἠγουμένῃ σκέψει, ἐκ τῆς ἀποδείξεως ἐβεβαιώθη ὅτι ἡ μετὰ τῆς ἐναγομένης σύμβασις ἐργασίας ὑπῆρξεν ὡρισμένου χρόνου καὶ ἐπεβάλετο μὲν καὶ ταύτης ἡ ἀναγγελία εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ νόμου 118|45 μετὰ τὴν γενομένην ἀντικατάστασιν τῶν §§ 4, 5, 6, 7 διὰ τοῦ ν. δ. 1255|1949, ἡ παράλειψις ὅμως ταύτης δὲν ἐπιδρᾷ ἐπὶ τοῦ κύρους τῆς λύσεως τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, ἀλλ' ἐπιφέρει ποινικὰς κυρώσεις τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ αὐτοῦ ν. 118|45 κατὰ ρητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 6 § 2 τοῦ ν. δ. 1255|49, τοῦ ἐπιβάλλοντος τὴν γνωστοποίησιν τῆς λύσεως καὶ τῆς ὡρισμένου χρόνου ἐργασιακῆς συμβάσεως, ἥτις κύρωσις καὶ προεβλέπετο καὶ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 19 § 2 τοῦ ἐν λόγῳ νόμου, ἐφ' ὅσον ἡ γενομένη διὰ τοῦ ὡς εἴρηται ἄρθρου 6 τροποποίησις ἀνάγεται εἰς τὴν § 4 τοῦ ἄρθρου 9. Ἀκυρότης τῆς ἀπολύσεως ἐπέρχεται ἐν μὴ ἀναγγελίᾳ εἰς Τ.Α. καὶ Γ.Ε.Ε. τῆς κατὰ τὴν § 1 τοῦ ἄρθρου 9 γενομένης καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως διὰ τὴν λύσιν τοιαύτης ἀορίστου χρόνου κατὰ τὴν § 3 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, μὴ θεμιτὴ διὰ τοῦ ὡς ἄνω νόμου. Τούτων δεδομένων ἡ ἔνδικος ἀγωγὴ κατὰ τὴν περὶ ἀποζοχῶν ἀξίωσιν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως καὶ ἐφεξῆς, λόγῳ ἀκύρου ἀπολύσεως, δὲν εὑρίσκει ἔρεισμα τὸ ἄρθρον 9 τοῦ νόμου 118|45 καὶ ἀπορριπτέα.

Ἐὰν μὲν ἤθελε χαρακτηρισθῇ ὁ ἐνάγων ὡς ἐργάτης θαλάσσης, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπ' αὐτῆς ἡ ὑπ' ἀριθ. 68500|1950 ἀπόφασις κοινὴ τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, δι' ἧς παρεσχέθη τὸ δῶρον τῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους 1950—1951, ὡς ἀναγομένης εἰς ἐργάτας ξηρᾶς, ἄλλη δὲ τις εἰδικὴ Υ. Α. δὲν προβλέπει περὶ χορηγήσεως δώρου εἰς τὴν κατηγορίαν τοῦ ἐνάγοντος. Ἐὰν δὲ χαρακτηρισθῇ ἐργάτης ξηρᾶς καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν ὑφίσταται ὑπὲρ τοῦ ἐνάγοντος ἀξίωσις ἐκ τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως, καθ' ὅσον κατὰ τὸν χρόνον ἐκδόσεώς της δὲν ὑφίστατο ἐνεργὸς ἡ ἐργασιακὴ σύμβασις, ἀλλ' εἶχε λυθῇ διὰ τῆς κατὰ τὰ ἐν ἠγουμένῃ σκέψει καὶ καταγγελίας τῆς § 5 τοῦ ἄρθρου 3 τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως, χορηγούσης δῶρον καὶ εἰς τοὺς ἐν ἐνεργῷ συμβάσει τελοῦντας, ἐκδοθείσης καθ' ὑπέρβασιν τῆς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως βάσει τῆς ὁποίας ἐξεδόθη ἡ ὡς ἄνω ἀπόφασις καὶ μὴ οὔσης ὑποχρεωτικῆς διὰ τὸν ἐργοδότην (ὅρα πλείονα ὑπ' ἀριθ. 88|50 ἀπόφασιν ἡμῶν). Ἄλλως τε κατεβλήθη αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Ν.Α.Τ. τὸ χορηγηθὲν εἰς τοὺς συνταξιούχους αὐτοῦ δῶρον ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους. Τούτοις ἕνεκα ἀπορριπτέα ἐστὶ καὶ ἡ περὶ δώρου ἀξίωσις τοῦ ἐνάγοντος.

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΠΑΡΑΙΤΗΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΑΠΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Θεσμός συλλογικών συμβάσεων έργασίας και Νόμοι περί καταγγελίας συμβάσεως έργασίας

Ἀκυρότης ἐπιδλαδῶν εἰς μισθωτὸν συμβάσεων, κατ' ἄρθρ. 11 Α.Ν. 547|1937.—Ἀκυρότης καὶ παραιτήσεως μισθωτοῦ ἀπὸ δικαιωμάτων ἐκ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.—Ἀδιάφορος παραίτησις κατὰ διάρκειαν ἐργασιακοῦ δεσμοῦ ἢ μετὰ λύσιν αὐτοῦ.—Σκοπὸς ἀπαγορεύσεως.

Ἡ ἑρμηνευτικὴ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Ν. 2112|1920 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων διατάξις τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Α. Ν. 547|1937 περὶ αὐτοδικαίας ἀκυρότητος οἱασδήποτε συμβάσεως, συναπτομένης πρὸ ἢ μετὰ τὴν λύσιν τῆς μισθώσεως ἐργασίας, τὴν ἐν αὐτῇ περιέχῃ ἀναγνώρισιν ἢ ἐξόφλησιν εἰδικῶς τῶν ἐκ τοῦ νόμου τούτου ἀξιώσεων τοῦ ὑπαλλήλου ἢ εἶναι μᾶλλον εὐνοϊκὴ διὰ τὸν ὑπάλληλον, δικαιολογητέον λόγον ἔχει τὴν ἀμφιβόλου ἐννοίας τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Ν. 2112|1920, περὶ τῆς ὁποίας ἐκθέσαμεν προηγουμένως διεξοδικῶς εἰς τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν.

Τινὲς ἐκ τῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων ἐδέχοντο, ὅτι ἡ ἀκυρότης τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Ν. 2112|1920 δὲν ἐξετείνετο ἐπὶ τῶν μετὰ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας συμφωνιῶν, ἂν δὲν συνετέρχοντο τὰ γνωστὰ ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου στοιχεῖα περὶ διαρρήξεως τῶν δικαιοπραξιῶν.

Ἐκ τούτων ὁρμηθεὶς ὁ Νομοθέτης τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Α. Ν. 547|1937 ἐπέβαλε τὴν αὐτοδικαίαν ἀκυρότητα τῶν ἀντιθέτων πρὸς τὸν Ν. 2112|1920 συμφωνιῶν, ἀδιαφόρως χρόνου, ἡ ἔννοια δὲ τῆς διατάξεως εἶναι, ὅτι αὕτη καθιερώσει ἀπόρρητα τὰς συμφωνίας ἐκείνας, δι' ἃς μεριμνῶνται αἱ ἀπὸ τοῦ νόμου τούτου τασσόμεναι ὅριον τοῦ ὑπαλλήλου ἐγγυήσεις τῆς ἐμπροθέσμου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἢ μέρους τοῦ ἐργοδότου καὶ τοῦ ποσοῦ τῆς ἐν περιπτώσει τῆς ἀνεχρώσεως ταύτης καταβλητέας εἰς αὐτὸν ἀποζημιώσεως (Α. Π. 149|1948, εἰσηγητὴς Α. Θεοφίλου ΣΕΔ 7, 880).

Συνεπῶς, μετὰ τὴν ρηθεῖσαν διάταξιν, ἡ ἀκυρότης τῆς παραιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ ὧν ἐκ τοῦ Ν. 2112|1920 δικαιωμάτων εἶναι ἀπόλυτος.

Ἐξ ἄλλου, κατὰ ρητὴν πλέον νομοθετικὴν διατύπωσιν ἀπαγορεύεται ἡ ἀκυρότης παραιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ ὧν ἐκ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας δικαιωμάτων του (βλέπε σχετικῶς ΣΕΔ 10, 838), ἔνθα παραπέμπει εἰς νομοθετικὰ κείμενα, θεωρίαν καὶ νομολογίαν).

Σχετικαὶ πρὸς ταῦτα εἶναι αἱ κάτωθι καὶ τῆς κατωτέρω παρατιθεμένης δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἡ ὁποία συλλαμβάνει μετ' ἐπιτυχίας συλλογιστικῶς τὸ πνεῦμα τῶν πρωτατευτικῶν ταύτην διατάξεων.

Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 19|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΒΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μιχ. Καλεύρας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Σάββας, Κ. Μακρῆς

Κατὰ τὴν βασικὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 8 ν. 2112|1920, ὡς ταύτη αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 11 § 1 ὁ. ν. 547|1937, οἱαδήποτε σύμβασις, ἀντικειμένη εἰς τὰς περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας διατάξεις τοῦ ἀνω νόμου, συναπτομένη εἴτε διαρκούσης τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως, εἴτε μετὰ τὴν λύσιν ταύτης, εἶναι αὐτοδικαίως ἄκυρος, πλὴν ἂν αὐτὴ περιέχῃ ἀναγνώρισιν ἢ ἐξόφλησιν εἰδικῶς τῶν ἐκ τοῦ νόμου τούτου ἀξιώσεων τοῦ ὑπαλλήλου ἢ εἶναι μᾶλλον εὐνοϊκὴ διὰ τὸν ὑπάλληλον. Ἡ διάταξις αὕτη ἑρμηνεύεται ἔχει, ἀναλόγως, λόγῳ τῆς ταυτότητος τοῦ νομικοῦ λόγου καὶ ἐπὶ τῶν διατάξεων τοῦ κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἄρθρ. 12 § 2 ν. 2112|1920 ἐκδοθέντος β. δ. τῆς 16|18-7-1920, δι' ὧν ἐρρυθμίσθη ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν «ἐργατῶν». Ἑτέρωθεν, κατὰ τὴν ὀρθὴν ἑρμηνείαν τῶν συνδεδυασμένων διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 680 § 3 Α. Κ., 3 καὶ 4 ὁ. ν. τῆς 16|21-11-1935 «περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», 2 ὁ. ν. 99|1936 «περὶ κυρώσεως συλλ. διαφορῶν ἐργασίας» καὶ 16 ὁ. ν. 547|1937 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινων ἐργατικῶν τινων νόμων», εἶναι ἀπολύτως ἄκυροι καὶ αἱ συμβάσεις, αἱ περιέχουσαι παραίτησιν ἐκ μέρους οἱουδήποτε μισθωτοῦ ἐκ δικαιωμάτων του, ἀπορρεόντων ἐκ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀφοῦ διὰ τῶν ἀνω διατάξεων α) θεσπίζεται ἰδία ἀγωγὴ ὑπὲρ τῶν συμβαλλομένων ὀργανώσεων, τόσον κατὰ τοῦ παραβαίνοντος τὰς συλλ. συμβάσεις ἐργοδότου, πρὸς ἀποστήριξιν, ἐναντι τούτου, τῶν ἐπαγγελματικῶν συμφερόντων τῶν θιγομένων ὀργανώσεων (ἄρθρ. 3 ὁ. ν. τῆς 16|21-11-1935), ὅρον καὶ αὐτοῦ τούτου τοῦ παραιτουμένου ἐκ τῶν δικαιωμάτων του μισθωτοῦ (ἄρθρ. 4 ἀνω ὁ. ν.), β) νομοθετεῖται αὐτοτελὴς ὑποχρέωσις, ἐν εἴδει ποινικῆς ρήτρας, κατὰ τῶν παραβαινόντων τὰς συλλ. συμβάσεις (ἄρθρ. 2 ὁ. ν. 99|1936), γ) ἀπαγγέλλεται ποινὴ διὰ πᾶσαν παράβασιν οἱουδήποτε ὅρου τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, χωρὶς νὰ γίνηται διάκρισις, εἴτε ἂν ὁ τὴν τοιαύτην σύμβασιν παραβαίνων εἶναι ὁ ἐργοδότης ἢ ὁ μισθωτός, εἴτε ἂν ἡ παράβασις συντελῆται μονομερῶς ὑπὸ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΤΟΥ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ

Έννοια μεταβιβάσεως ὑποχρεώσεων ἐκ τοῦ Ν. 3514 εἰς τὸν νέον ἐργοδότην

Ἀναγκαία διὰ τὴν κατ' ἄρθρ. 8 Ν. 3514 μεταβίβασιν ὑποχρεώσεων εἰς τὸν νέον ἐργοδότην ἡ καθολικὴ ἢ εἰδικὴ διαδοχή. — Ἀνάληψις ἐπιχειρήσεως ὑπὸ μισθωτοῦ οἰκήματος, μετ' ἔξωσιν ὑπομισθωτοῦ, δὲν συνιστᾷ μεταβολὴν τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου. — Ἀμεταβίβαστον ἐν πάσῃ περιπτώσει ὑποχρεώσεως καταβολῆς ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων ὀφειλομένων πρὸ τῆς διαδοχῆς. — Μεταβίβασις μόνον ἐκ τοῦ ἄρθρ. 479 Ἀστικοῦ Κώδικος.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 8 τοῦ Ν. 3514|1928 (βλέπε ΕΕΔ 7, 581) αἱ κατὰ τὸν παρόντα νόμον ὑποχρεώσεις τοῦ ἐργοδότου μεταβιβάζονται αὐτοδικαίως ἐν περιπτώσει μεταβολῆς τοῦ προσώπου αὐτοῦ.

Μεταβίβασις ὑποχρεώσεων ἐννοεῖται διὰ τὸ μέλλον καὶ ὄχι διὰ τὸ παρελθόν, εἶναι δηλαδὴ ὑπόχρεως ὁ νέος ἐργοδότης νὰ συνεχίσῃ αὐτὸς ἐκπληρῶν τὰς ἐκ τοῦ Ν. 3514|1928 ὑποχρεώσεις ἐναντι τοῦ στρατευθέντος μισθωτοῦ (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 656, πρβλ. καὶ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2288|1950, Πρωτοδίκης *Ε. Μαλλιάρας* ΕΕΔ 9,790, ἀντιθέτως ἡ ὑπ' ἀριθ. 30|50|1949 γνωμοδότησις Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, εἰσηγητὴς *Τ. Κοντογιαδόπουλος*, ΕΕΔ 8,649).

Λύσις εἶναι καὶ ἡ ὀρθὴ γνώμη τῆς κατωτέρω προεδρικῆς ἀποφάσεως.

Ἐπιφυλάσσεται ἡ περίπτωσις ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρ. 479 Ἀστικοῦ Κώδικος, κατὰ τὸ ὁποῖον, ἐὰν διὰ συμβάσεως μεταβιβάσθῃ περιουσία ἢ ἐπιχείρησις, ὁ ἀποκτῶν εὐθύνεται ἐναντι τοῦ δανειστοῦ μέχρι τῆς ἀξίας τῶν μεταβιβαζομένων στοιχείων διὰ τὰ εἰς τὴν περιουσίαν ἢ τὴν ἐπιχείρησιν ἀνήκοντα χρέη. Ἡ εὐθύνη τοῦ μεταβιβάζοντος ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη. Ἀντίθετος συμφωνία μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων εἰς βλάβην τοῦ δανειστοῦ εἶναι ἄκυρος ἐναντι τούτων.

Ταῦτα ἔχουν τὴν ἔννοιαν, ὅτι ὁ ἀποκτῶν, δυνάμει τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 479 συμβάσεως, ἀναδέχεται ὡς εἰς ὁλόκληρον συνοφειλέτης μετὰ τοῦ μεταβιβάζοντος τὴν περιουσίαν τὰ χρέη αὐτοῦ ἀπὸ τῆς καταρτίσεως ἤδη τῆς συμβάσεως (βλέπε αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ Εἰσηγητοῦ Σχεδίου Ἐνοχικοῦ Κώδικος (ἄρθρ. 179) *Κ. Τριανταφυλλοπούλου*, ἔκδ. Ὑπουργείου Δικαιοσύνης, 1936, σελ. 204) καὶ προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς αὐτοῦ εἶναι νὰ ἐπήλθεν ἡ μεταβίβασις περιουσίας ἢ ἐπιχειρήσεως διὰ συμβάσεως καὶ οὐχὶ δυνάμει εἰδικῆς διατάξεως νόμου ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως (πρβλ. *Π. Ζέπον*, Ἐνοχ. σελ. 660, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1400|1947, εἰσηγητὴς *Γ. Κορίδης*, ΕΕΔ 6, 213, ἄλλως δίμως *Μιχαηλίδης—Νουάρος*, ΕρμΑΚ ὑπ' ἄρθρ. 479, ἀριθ. 32, καθ' ὃν τὸ

τοῦ ἑτέρου τούτων ἢ κατὰ συμφωνίαν μεταξὺ ἀμφοτέρων. Ἐξ ἄλλου διὰ τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς παραιτήσεως ἐκ τῶν τοιούτων δικαιωμάτων καὶ μετὰ τὴν λύσιν τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως ἐπιτυγχάνεται ἡ διὰ τοῦ θεσμοῦ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων σκοπουμένη ἀποκατάστασις ὁμοιομόρφων οἰκονομικῶν ὅρων, ἡ ἐπίτευξις κατωτάτου ὁρίου ἀμοιβῆς καὶ ὁ ἀποκλεισμὸς ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ μεταξὺ τῶν ἐργοδοτῶν. Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει, καθ' ὃν τρόπον, διαρκούσης τῆς ἰσχύος τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως τεκμαίρεται, ὅτι ἡ παραίτησις ἐκ δικαιωμάτων, ἀπορρεόντων ἐκ συλλογικῶν συμβάσεων γίνεται ὑπὸ τὴν πίεσιν τῆς οἰκονομικῆς ὑπεροχῆς τοῦ ἐργοδότου καὶ ὑπὸ τὴν ἀπειλὴν τῆς παρ' αὐτοῦ καταγγελίας τῆς συμβάσεως, οὕτω, μετὰ τὴν λύσιν ταύτης, τεκμαίρεται ὅτι ἡ παραίτησις αὕτη ὀφείλεται εἰς τὴν ἔτι μεγαλυτέραν οἰκονομικὴν πίεσιν τῆς στερήσεως παντὸς βιωτικοῦ πόρου, πρὸ πάντων ὅταν ὁ ὑπὲρ οὗ ἡ παραίτησις ἐργοδότης ὑπόσχεται, ὅτι θὰ ἐπαναπροσλάβῃ τὸν παραιτούμενον (πρβλ. περὶ πάντων τούτων Πλκου Θηβῶν 18|1950, ΕΕΔ 9, 791, *Ι. Καποδίστρια*, Ἡ συλλ. σύμβασις κλπ. §§ 108, 144, *Δ. Πορτόλου*, Ἡ ρύθμισις ἐργασίας διὰ συλλογικῆς συμβάσεως κλπ. σελ. 304, 320, 323 καὶ 326, *Κ. Ἀποστολίδου*, Ἐνοχ. Δίκαιον, Α.Κ. ἄρθρ. 680, § 21 καὶ τὰς ἐν αὐτοῖς ἀφθόνους παραπομπάς). Ὁ ἰσχυρισμός, ὅθεν, τοῦ ἐναγομένου, ὅτι ὁ ἐνάγων παρητήθη τῶν διὰ τῆς κρινομένης ἀγωγῆς διωκομένων ἀξιώσεών του, τόσον λόγῳ δικαιουμένων διαφορῶν ἡμερομισθίων, βάσει τῶν οἰκείων συλλ. συμβάσεων, ὅσον καὶ λόγῳ δικαιουμένης ἀποζημιώσεως ἐξ ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, δὲν εἶναι νόμιμος καὶ ὡς τοιοῦτος ἀπορριπτέος τυγχάνει, ἀφοῦ μάλιστα καὶ ἐβεβαιώθη τὸ βάσιμον τοῦ κατ' ἀντένστασιν προβληθέντος νομίμου ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἐνάγοντος (ἄρθρ. 159 ἐπ. Α. Κ.), ὅτι ἡ τοιαύτη παραίτησις ἐγένετο ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τῆς ἀλλως τε καὶ τεκμαιρομένης προφανοῦς ψυχολογικῆς πιέσεως τοῦ ἐνάγοντος ἐκ μέρους τοῦ ἐναγομένου, κατὰ τὰς γενομένας μεταξὺ τῶν διαδίκων διαπραγματεύσεις πρὸς ἐπαναπρόσληψιν τοῦ πρώτου ὑπὸ τοῦ δευτέρου. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων παρέλκει ἡ ἐξέτασις τῶν περαιτέρω, ἄνευ ἐπιρροῆς ἐν τῇ προκειμένῃ δίκῃ, ὑποβαλλομένων ἰσχυρισμῶν τῶν διαδίκων, ἤτοι τόσον τοῦ ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος περὶ διαπράξεως ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου τοῦ ποινικοῦ ἀδικήματος τῆς ἀπάτης κατὰ τὴν ὑπογραφὴν ἐκ μέρους τοῦ ἐναγομένου τοῦ ἐγγράφου τῆς συνομολογηθείσης παραιτήσεώς του, ὅσον καὶ τοῦ ἐναγομένου περὶ ἀνάγκης ἀναστολῆς τῆς παρούσης δίκης μέχρις ὅτου κριθῇ τὸ τυχὸν διαπραχθὲν ποινικὸν ὡς ἄνω ἀδίκημα.

ἄρθρ. 479 καθιεροῖ ἀρχὴν γενικωτέρας σημασίας, ἰσχύουσαν εἰς πᾶσαν περίπτωσιν, καθ' ἣν τὸ ἐνεργητικὸν τῆς περιουσίας ἢ ἐπιχειρήσεως ἑνὸς φυσικοῦ ἢ νομικοῦ προσώπου περιῆλθεν εἰς ἕτερον δι' εἰδικῆς διαδοχῆς, ἀνεξαρτήτως τοῦ λόγου, ἐφ' οὗ αὕτη στηρίζεται, ἤτοι ἐάν καὶ ἂν αὕτη ἐπῆλθεν ἐκ τοῦ νόμου ἢ ἐκ δικαστικῆς ἀποφάσεως καὶ παρὰ τὴν ἔλλειψιν οἱασδήποτε ἁπαλλοτριωτικῆς συμβάσεως μεταξὺ παλαιοῦ καὶ νέου κτήνους τῆς περιουσίας.

Ἐπὶ τῆς ἐννοίας ἤδη τῆς μεταβολῆς τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, ἰσχύει κατὰ τὸ ἄρθρ. 8 Ν.3514, ὅπου καὶ κατὰ τὸ τῆς αὐτῆς ἐννοίας ἄρθρ. 6 Ν. 2112|1920), ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις ἀκολουθεῖ μετ' ἴσης δυνάμεως ἀποστηριζομένης δύο ἀντιπάλους πρὸς ἀλλήλας ἀπόψεις.

Κατὰ τὴν μίαν ἄποψιν ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρξῃ νομικὸς δεσμὸς μεταξὺ τοῦ παλαιοῦ καὶ τοῦ νέου ἐργοδότου, ἐνῷ κατὰ τὴν ἄλλην ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρξῃ ταυτότης τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ συνέχεια ἁπλῶς ὑπαρξέως, χωρὶς νὰ εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ὑπάρξῃ καὶ νομικὴ συνέχεια, ἤτοι νομικὸς δεσμὸς μεταξὺ παλαιοῦ καὶ νέου ἐργοδότου (βλέπε σχετικὰς παραπομπὰς εἰς νομολογίαν καὶ θεωρίαν εἰς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 150, ΕΕΔ 9, 917, ΕΕΔ 9, 161, ΕΕΔ 10, 230).

Ἡ κατωτέρω προεδρικὴ ἀπόφασις συντάσσεται πρὸς τὴν πρώτην ἄποψιν.

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 8, 158) ἐπὶ τῆς Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 111|1949 (Πρόεδρος Α. Φλῶρος, ΕΕΔ 8, 159), ἡ ὁποία συνετάχθη πρὸς τὴν ἀντίληψιν τῆς ὑπὸ τῆς δημοσιευομένης κατωτέρω προεδρικῆς ἀποφάσεως ἄποψιν, ὅρισμα ἔχουσαν τὴν ἀντίληψιν ὅτι ὁ μισθωτός, κατὰ τὸ προστατευτικὸν πνεῦμα τῆς διατάξεως, συνδέεται μᾶλλον πρὸς τὴν ἐπιχείρησιν ὡς οἰκονομικὴν ἑνότητα ἢ πρὸς τὸν ἐπιχειρηματίαν (συλλογιστικὴ τῆς ἄνω ἀποφάσεως), ὅτι αὕτη πρέπει νὰ εἶναι ἡ ὀρθὴ ἔννοια τοῦ νόμου (βλέπε καὶ Α. Σακελλαρόπουλον, Μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, σελ. 22 ἑπ.).

Σημαντικὸν εἶναι ὅτι καὶ ὁ πρόσφατος Νόμος 1758|1951 ἐπερὶ ναυτικῆς ἐργασίας», κατατεθεὶς μετασχηματίζεται (ἄρθρ. 14) τὸν γενικώτερον ὅρον «... ἐξ οἱασδήποτε μεταβολῆς...».

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1612|1951

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ Πρωτοδίκης κ. Σ. Παγώνης
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Τζωρτζάκης, Δ. Τσεβάνης

Ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐδέχθη τὴν ἐφ' ἧς ἀπὸ 30.11.50 ἀγωγὴν τοῦ ἐφεσιβλήτου περὶ καταβολῆς αὐτῷ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι αἱ ὑποχρεώσεις τῶν παλαιῶν ἐργοδοτῶν μετεβιβάσθησαν αὐτοδικαίως ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἐκκαλουντος, κατὰ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ Ν. 3514, ὡς διαδόχου τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ ἐστιατορίου. Κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης παραπονεῖται ὁ ἐκκαλῶν, ἀποστηρίζων ὅτι δὲν πρόκειται περὶ καθολικῆς ἢ εἰδικῆς διαδοχῆς αὐτοῦ ἐν τῇ ἐπιχειρήσει τῶν παλαιῶν ἐργοδοτῶν τοῦ ἐφεσιβλήτου.

Κατὰ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τῆς ὡς εἴρηται διατάξεως ταύτης ἡ μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου δέον νὰ ἐπῆλθε συνεπείᾳ μεταβολῆς, συνισταμένης εἰς καθολικὴν ἢ εἰδικὴν διαδοχήν, ὁπότε ἐμφανίζεται ἡ ἐξακολούθησις τῆς ἐπιχειρήσεως ὡς οἰκονομικῆς μονάδος δικαιολογοῦσα τὴν προστασίαν τοῦ ὑπαλλήλου αὐτῆς, οὐχὶ δὲ καὶ ἄνευ νομικοῦ δεσμοῦ μεταξὺ παλαιοῦ καὶ νέου ἐργοδότου, ὁπότε διασπᾶται ἡ συνέχεια καὶ ἑνότης τῆς ἐπιχειρήσεως (Προέδρου Πρωτοδικῶν Ἀθηνῶν 1555|49, ΕΕΔ 8, 505, Α.Π 21|38 Θέμ. ΝΔ', 61, Ἐφετ. Αἰγ. 208|1938, Δικαστ., τόμ. 11, σελ. 220). Ἐβεβαιώθη ὅτι ἡ ἐπιχείρησις τοῦ ἐστιατορίου τοῦ ἐναγομένου ὑπεξεμισθώθη εἰς τοὺς Ε.Μ. καὶ Γ.Π., ἀπὸ τοῦ θέρους τοῦ 1947 μέχρι τοῦ θέρους τοῦ 1951, ὅτι κατὰ τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1947 ὑπὸ τῶν ὑπομισθωτῶν τούτων προσελήφθη ὁ ἐνάγων εἰς τὸ ἐστιατόριον τοῦτο ὡς σερβιτόρος καὶ ὅτι κατ' Αὔγουστον 1950 οἱ ὑπομισθωταὶ οὗτοι, καθυστεροῦντες δεδουλευμένα μισθώματα, ἐγκατέλειψαν τὸ μίσθιον, ἐπανελθόντος τούτου ἐκ νέου εἰς τὸν ἀρχικὸν μισθωτὴν καὶ ἤδη ἐκκαλοῦντα, ἄνευ οὐδεμιᾶς νομικῆς διαδοχῆς. Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων δὲν δύναται ὁ ἐναγόμενος νὰ θεωρηθῇ ὡς εἰδικὸς διάδοχος τῶν παλαιῶν ἐργοδοτῶν τοῦ ἐνάγοντος, ὑπὸ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τοῦ ὡς ἄνω Νόμου, διὰ νὰ ὑπέχῃ ὑποχρεώσεων καταβολῆς εἰς τοῦτον ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος. Ἐσφαλὲν ἄρα ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις, δεχθεῖσα τὴν ἀγωγήν, καθ' ὅσον αὕτη ἐστηρίζετο κατὰ τοῦ ἤδη ἐκκαλοῦντος, ἀφοῦ οὐδεὶς νομικὸς δεσμός, οὐδὲ οἱαδήποτε νομικὴ διαδοχή, ὁρίζεται μεταξὺ τούτου καὶ τοῦ παλαιοῦ ἐργοδότου τοῦ ἐνάγοντος καὶ δέον, γινομένης δεκτῆς κατ' οὐσίαν τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως, νὰ ἐξαφανισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις καὶ νὰ ἀπορριφθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ἐλλείψει παθητικῆς νομιμοποιήσεως, κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου λόγον ἐφέσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐναγομένου, συμφηφισθῇ δὲ καὶ ἡ δικαστικὴ δαπάνη ἀμφοτέρων τῶν βαθμῶν, ὡς ἐκ τῶν εὐλόγων ἀμφιβολιῶν τῶν διαδίκων πότερος ἐξ αὐτῶν εὑρίσκεται ἐν δικαίῳ, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ὁ ἐνάγων, κληρωτὸς ὢν τῆς κλάσεως 1941, δικαιοῦται ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος ἀπὸ 30.5.49, ὅτε ἤρξατο ὑπηρετῶν εἰς τὰς τάξεις τοῦ Στρατοῦ, ὁ δὲ ἐναγόμενος ἀνέλαβε ἐκ νέου τὴν ἐπιχείρησιν τοῦ ἐστιατορίου τὸν Αὔγουστον 1950 καὶ συνεπῶς τὰ ἐν τῷ μεταξὺ ἐφεδρικὰ ἐπιδόματα βαρύνουν τοὺς τέως ἐργοδότας, διότι τὰ ὡς εἴρηται ἄρθρον 8 τοῦ Ν. 3514 δὲν δημιουργεῖ εὐθύνην τοῦ νέου ἐργοδότου καὶ διὰ τὰ ὀφειλόμενα ὑπὸ τοῦ παλαιοῦ ἐφεδρικὰ ἐπιδόματα, ὑποχρεοῖ μόνον αὐτὸν νὰ ἐκπληρώσῃ, ἐν δοθῷ χρόνῳ εἶναι αὐτὸς κύριος τῆς νέας ἐπιχειρήσεως, τὰς ὑπὸ τοῦ Νόμου τούτου ὑποχρεώσεις, τοὐτέστι νὰ συνεχίσῃ καταβάλλων τὸ ἐφεδρικὸν ἐπίδομα τοῦ διαστήματος, καθ' ὃ εἶναι οὗτος κύριος τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ νὰ ἀπολέσῃ τὰς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ ἐνάγοντος μετὰ τὴν ἀποστρατείαν του, ἐκτὸς ἐὰν διὰ συμβάσεως μεταβιβάσῃ ἡ ἐπιχείρησις, ὁπότε κατὰ τὸ ἄρθρον 479 τοῦ Α.Κ. συμμεταβιβάζονται καὶ τὰ ὀφειλόμενα χρέη τῆς ἐπιχειρήσεως, περὶ οὗ δὲν πρόκειται ὧδε.

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΣΧΕΣΙΣ ΔΙΚΗΓΟΡΟΥ

Προϋποθέσεις κύρους διορισμῶν εἰς ἐπιχειρήσεις πρὸ τοῦ Ν. Δ. 1196|1949

Ἀναγκαία διὰ τὰ κῦρος διορισμῶν ἐφέδρων ὡς δικηγόρων πρὸ τῆς διὰ τοῦ Ν.Δ. 1196|1949 τροποποιήσεως τοῦ Ν. 751|1948 ἡ ὕπαρξις εἰδικοῦ δικαστικοῦ τμήματος.— Μὴ ἰσχὺς ὅμως περιορισμῶν ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν ὑπηρετούντων δικηγόρων καὶ ὕπαρξιν ὀργανισμοῦ περὶ τοῦ εἰδικοῦ τμήματος.

Ἀποκλίνουσα ἡ ἀρεοπαγιτικὴ αὕτη ἀπόφασις τῆς διὰ τῆς ὑπὸ τῆς Σ.Ε. 168|1950, Ὁλομελ. (εἰσηγητὴς *Μ. Σταυρινόπουλος*, ΕΕΔ 9. 360) δεκτῆς ὑπ' αὐτῆς γενομένης ἀπόψεως, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀπαιτεῖται κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 4 § 2 Ν.Δ. 1196|1949 (ΕΕΔ 8, 918) νὰ ὑπάρχῃ ὀργανωμένον δικαστικὸν τμῆμα παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει, βάσει ὀργανισμοῦ της καὶ διὰ τοὺς πρὸ τοῦ Ν.Δ. 1196|1949 ἀναγκαστικῶς διορισθέντας δικηγόρους (τοιαύτη ἡ περίπτωσις τῆς Σ.Ε. 168|1950, ἔνθ' ἀνωτ.) δέχεται, ὅτι, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ Νόμου, δὲν ἀπαιτεῖται διὰ τὸ κῦρος τῶν διορισμῶν τῶν ἄνω προσώπων (πρὸ τοῦ Ν.Δ. 1196|1949) τὸ ὑφιστάμενον εἰδικὸν δικαστικὸν τμῆμα τῆς ἐπιχειρήσεως νὰ λειτουργῇ βάσει ὀργανισμοῦ, ὡς ὑπῆρξεν ὁ σχετικὸς λόγος ἀναιρέσεως.

Ἀρείου Πάγου 108|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Σταμούλης, Δ. Βιτσινιζέλος

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 4 ἐδαφ. β' τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος 1196|1949, τῆς ὁποίας ἡ ἰσχύς, κατὰ τὸ ἐδάφιον γ' τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, ἀνατρέχει εἰς τὸν χρόνον ἐνάρξεως τοῦ Νομοθ. διατάγματος 751|1936, ὁριζούσης ὅτι προσωπα, ἔχοντα τὰ προσόντα διὰ τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ δικηγόρου καὶ τοποθετούμενα εἰς νομικὰ πρόσωπα, ἱδρύματα ἢ ἐπιχειρήσεις πάσης φύσεως, ἐν οἷς βάσει τῶν ὀργανισμῶν των ὑφίστανται ὠργανωμένα δικαστικὰ τμήματα καὶ ὑπηρετοῦσιν εἰς ταῦτα ἄνω τῶν 15 ὑπαλλήλων δικηγόρων, τηρουμένης τῆς ἀναλογίας τοῦ ἄρθρου 3, τοποθετοῦνται εἰς τὰ τμήματα ταῦτα, ἐφαρμοζομένων ἀναλόγως καὶ ὡς πρὸς αὐτοὺς τῶν σχετικῶν διατάξεων τῶν ὀργανισμῶν των, ἐν τέλει δὲ ὅτι «οἱ ἀνωτέρω περιορισμοὶ δὲν ἰσχύουν, προκειμένου περὶ τῶν ἤδη διορισθέντων καὶ τοποθετηθέντων εἰς τὰ εἰδικὰ τμήματα ἐπιστημόνων ἐν γένει» σαφῶς προκύπτει, ὅτι διὰ ταῦς πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ νομοθετικοῦ διατάγματος 1196|1949 τοποθετηθέντας παρὰ νομικοῖς προσώποις, ἱδρύμασι καὶ ἐπιχειρήσεσιν ἐκ τῶν προστατευομένων ἐφέδρων, ὡς δικηγόρους, τάσσεται μὲν ὡς προϋπόθεσις τῆς τοποθετήσεως των ἡ παρὰ τοῖς νομικοῖς τούτοις προσώποις καὶ ἐπιχειρήσεσι ὕπαρξις ὠργανωμένου δικαστικοῦ τμήματος, οὐχὶ ὅμως καὶ οἱ περιορισμοί, ὅπως ὑπηρετῶσι παρ' αὐτοῖς ἄνω τῶν 15 δικηγόρων ἡ τὸ εἰδικὸν τμῆμα νὰ ὑφίσταται βάσει ὀργανισμοῦ τοῦ νομικοῦ προσώπου ἢ τῆς ἐπιχειρήσεως, ἐκτὸς ἐὰν διὰ διατάξεως νόμου ἐπιβάλλεται ἡ παρ' αὐτοῖς ρύθμισις τῶν ὀργανικῶν θέσεων καὶ τῆς μισθολογικῆς καὶ ἱεραρχικῆς διαβαθμίσεως τῶν ὑπαλλήλων δι' ὀργανισμοῦ, ὅτε παρὰ τοῖς τοιούτοις νομικοῖς προσώποις καὶ ἱδρύμασι δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἄλλως ἡ διὰ τοῦ ὀργανισμοῦ δυναμένη νὰ τελειωθῇ σύστασις τοῦ εἰδικοῦ δικαστικοῦ τμήματος.

Ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐκτίθησιν ἐν τῇ ἀγωγῇ του, ὡς ἐκ ταύτης δείκνυται, ὅτι δικαιοῦται λαμβάνειν τὸ ἐν αὐτῇ ποσὸν τῶν δραχμῶν 1.925.000, ὅπερ ἡ ἀναιρεσείουσα ὀφείλει νὰ τῷ πληρώσῃ ὡς μισθὸν του, ὡς νομικοῦ συμβούλου, διορισθέντος καὶ τοποθετηθέντος εἰς τὸ νομικὸν τμῆμα ταύτης, ὡς τοιούτου, βάσει τοῦ νόμου 751|1948, τὴν 19.8.1949, δυναμει ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, διασαφηνίζων δὲ ταῦτα διὰ τῶν ὑποβληθεισῶν κατὰ τὴν ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδίκου καὶ τοῦ ὡς ἐφετείου δικασαντος Πρωτοδικείου προτάσεών του, ἰσχυρίσθη ὅτι ὀφίστατο παρὰ τῇ ἐναγομένῃ εἰδικὸν δικαστικὸν τμῆμα ὠργανωμένον, ἐν ᾧ ὑπηρέτουν πλέον τῶν 25 δικηγόρων, ὡς δὲ προκύπτει ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου, τοῦτο δέχεται, ὅτι προέκυψεν ἐκ τῆς ἀποδείξεως (τῶν ἐνώπιον τοῦ δικασαντος Πρωτοδίκου ἐνορκως κεκλημένων μαρτύρων καὶ τῶν ἐπικαλουμένων καὶ προσαγομένων ἐγγράφων), ὅτι ὁ ἐνάγων ἀναιρεσίβλητος ἐτοποθετήθη παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ὡς δικηγόρος ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ δι' ἀποφάσεώς του, ληφθείσης τὴν 13ην Αὐγούστου 1949, ἤτοι πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ Νομοθετ. Διατάγματος 1196|1949 (ἰσχύσαντος ἀπὸ 18ης Ὀκτωβρίου 1949) καὶ ὅτι ἡ ἐναγομένη, ἐν ἧ βάσει τοῦ ὀργανισμοῦ της ὀφίσταται ὠργανωμένον δικαστικὸν τμῆμα, ἀπέκρουσε τὰς ὑπηρεσίας, ἃς οὗτος προσέφερεν αὐτῇ, ἤτοι ἐδέξατο πράγματα θεμελιοῦντα νόμῳ πλήρως τὴν ἀγωγήν, καθ' ὅσον τὸ δεκτὸν γενόμενον καὶ μὴ προταθὲν πράγματι γεγονός, ὅτι βάσει ὀργανισμοῦ ἦτο ὠργανωμένον τὸ δικαστικὸν τμῆμα ταύτης, μὴ ἀπαιτούμενον κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 4 ἐδαφ. β' ἐν τέλει πρὸς θεμελίωσιν τοῦ διὰ τῆς ἀγωγῆς ἀξιουμένου δικαιώματος, κατὰ τὰ ἐν τῇ πρώτῃ σκέψει ἐκτιθέμενα, οὐδεμίαν ἦσκει ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης, ἐφ' ὅσον ἐξ οὐδεμιᾶς διατάξεως νόμου ἐπιβάλλεται τῇ ἀναιρεσειούσῃ ἀνωνύμῳ ἑταιρίᾳ ἡ διὰ κανονισμοῦ ρύθμισις τῶν ὀργανικῶν θέσεων τῶν ὑπαλλήλων αὐτῆς καὶ τῆς μισθολογικῆς καὶ ἱεραρχικῆς διαβαθμίσεως αὐτῶν.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

I. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ.—II. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.—III. ΑΔΕΙΑΙ ΜΙΣΘΩΤΩΝ.—IV. ΚΟΙΝΩΝΙΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ

Κλιναγωγικαί σημειώσεις Συντάξεως.

1.—Η Πρωτοδίκου Δράμας 8|1951, κατωτέρω σελ. 461, διγνώμην ότι ο δημόσιος υπάλληλος έγκαίρως ασκήσας αίτησιν έργασίας μετ' έλαβεν διά παροχήν τοιαύτης, απορρίπτεται, ότι δεν εφαρμόζονται εν τοιούτοις θ' κύτου οι νόμοι περί καταγγελίας συμβάσεως έργασίας και αι συλλογικαί συμβάσεις έργασίας (βλέπε σχετικώς άμεσως απορριφθείσαν και Πρωτοδικείου Αθηνών 6590|1950, εισηγητής *Π. Πεφάνης*, ΕΕΔ 9, 1181 και επ' αυτής σημειώσεις μας εν ΕΕΔ 9, 1171, ένθα παραπομπαί).

Σημειωτέον ότι επί τού ζητήματος εν εφαρμόζονται αι συλλογικαί συμβάσεις έργασίας εις την περίπτωσιν ταύτην δεν υπάρχει μέχρις ώρας απόφασις τού Αρείου Πάγου, αι δε εν αποφάσεις ταύτης παραπομπαί άγουσιν εις την ερμηνείαν τών νόμων περί καταγγελίας συμβάσεως έργασίας.

Η απόφασις, εν ελλείψει ειδικής ρυθμίσεως περί μισθού και όρου δέχεται το αναφερόμενον εν συλλογικώ συμβάσει έργασίας, εφαρμόζει το άρθρ. 649 Α.Κ., καθ' ο μισθός λογίζεται συνηθώς συναινηθείς. Εάν ή έργασία κατά τας συνήθεις περιστάσεις παρέχεται μόνον επί μισθώ (βλέπε περί τούτου *Γ. Χ. Σιμωνέτου*, ΕΕΔ 6, 97, καθ' ον και εν τη περιπτώσει τής παροχής έργασίας άνευ αναφοράς περί του μεγέθους τού μισθού θα εφαρμοσθούν οι σχετικοί προς τον μισθόν όροι τής συλλογικής συμβάσεως και ότι ο διά συλλογικής συμβάσεως ορισθείς μισθός δύναται, κατά της παρατάσεως να λεχθή ότι είναι πάντα εξασφαλίζει τον εθισμένον μισθόν και εις ην περίπτωσιν ή ατομική σύμβασις έργασίας δεν συνήφθη μεταξύ των δια συλλογικής συμβάσεως διαπραγματευομένων προσώπων).

2.—Η Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 75|1951, κατωτέρω σελ. 461, καθορίζουσα τα διαγνωστικά όρια τής σχέσεως του ιδιωτικού δικαίου από του δημοσίου τοιούτου (βλέπε σχετικώς σημειώσεις μας εν ΕΕΔ 10, 278, ένθα παραπομπαί. Πρωτοδικών Πατρών 668|1950, Πρωτοδίκης *Δ. Καμπίτης*, ανωτέρω σελ. 452) κρίνει την σχέσιν προσωρινώς διορισθέντος επ' αορίστου χρονικής διάρκειας υπό του Δημοσίου ως σχέσιν ιδιωτικού δικαίου.

Μετά ταύτα ή εν λόγω απόφασις, ακολουθούσα την υπό πολλοστάσεως απορρίπτουσαν του Αρείου Πάγου (Α.Π. 196|1950, εισηγητής *Α. Καμήτσος*, ΕΕΔ 9, 208) δεκτήν γενομένην άποψιν περί της έννοίας τής εξουσιοδοτήσεως του Β. 19|1944, δεν εφαρμόζει την δυνάμει του Ν. 38|1944 εκδοθείσαν υπ' αριθ. 3000|1946 υπουργικήν απόφασιν περί προσθέτου χρονιδίου δι' εργάτας κατά κλάδους, άλλα κρίνει ν' αποτιθή, επί ή άποψις αύτη εγκαταλειφθή υπό της νομολογίας Α.Π. 91 - 93|1951, εισηγητής *Ι. Πανούλας*, ΕΕΔ 10, 1951, ένθα βλέπε σημειώσεις μας περί του ζητήματος).

3.—Η Πρωτοδίκου Αθηνών 2364|1951, κατωτέρω σελ. 462, ακολουθεί, ως και ή κατωτέρω Πρωτοδίκου Πειραιώς 1674|1950 (Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*), την σταθερώς ακολουθουμένην εν τη νομολογία άποψιν ότι ή εφαρμογή του άρθρ. 9 του Ν. 118|1945 δια την καταγγελίαν συμβάσεως έργασίας δεν εξαρτάται εκ του χρόνου απασχολήσεως του μισθωτού, ως κατά την πρώτην εφαρμογήν επήλθε σύγχυσις εκ της αναφοράς του άρθρ. 9 του Ν. 118|1945 εις την καταβολήν τής αποζημιώσεως του Ν. 2112|1920, ή οποία, ως γνωστόν, προϋποθέτει να έχη διανύσει ο μισθωτός απασχόλησιν άνω τών δύο μηνών (βλέπε νομολογίαν εν ΕΕΔ 8, 942, ΕΕΔ 9, 884, ΕΕΔ 9, 1093).

Ευνόητον είναι, ότι δεν υφίσταται υποχρέωσις αποζημιώσεως δι' του Ν. 2112 διά τους μη έχοντας συμπληρώσει απασχόλησιν δύο μηνών.

4.—Η Πρωτοδίκου Αθηνών 807|1951, κατωτέρω σελ. 463, απορρίπτεται δρόμος προς την Πρωτοδικείου Αθηνών 10037|1950 (εισηγητής *Β. Φαρμακίδης*, ΕΕΔ 10, 274) δια το ανυπόχρεον καταβολής αποζημιώσεως εκ του Β.δ. 16|18 Ιουλίου 1920 περί επεκτάσεως του Ν. 2112 επί εργατών κλπ., εφ' όσον πρόκειται περί επιχειρήσεως μη υπαγομένης εις το εν λόγω διάταγμα, του άρθρ. 9 Ν. 118|1945 περί «εξ ολοκλήρου» καταβολής τής αποζημιώσεως του Β.δ. ως στοιχείου του κόρους της απολύσεως μισθωτού προϋπαρχούσης υπερημέρου καταβολής.

Εφαρμόζει ήμως ή αύτη απόφασις το άρθρ. 669 Αστικού Κώδικος (βλέπε σημειώσεις μας εν ΕΕΔ 10, 272 επ., ένθα ανάλυσις του ζητήματος).

5.—Η Πρωτοδίκου Αθηνών 1710|1951, κατωτέρω σελ. 461, κρίνει την σχέσιν του ιδιωτικού κηπουρού ως τοιαύτην δημοσίου δικαίου (πρβλ. αορίστως απορριπτομένην δι' ιδιωτικόν αγροφύλακα Προέδρου Πρωτ. Αθηνών 9123|1948, προεδρεύων *Χ. Αποστολόπουλος*, ΕΕΔ 2, 590 και δι' ιδιωτικόν δασοφύλακα Α.Π. 118|1939, ΕΕΝ σε' 361, Πρωτοδίκου Χαλκίδος 1|1949, Πρωτοδίκης *Κ. Καρβέλης*, ΕΕΔ 8, 515).

6.—Η Πρωτοδίκου Πειραιώς 1574|1950, κατωτέρω σελ. 461, κρούουσ σχετικώς προς τον Ν. 118|1945 (άρθρ. 9) τας συνεπείας εκ της κατά τό άρθρ. 7 του Ν. 2112|1920 μονομερούς υπό του εργοδότου διακοπής μεταβολής των όρων της συμβάσεως εργασίας, ακολουθούσα την γνωστήν εκ της νομολογίας άποψιν (βλέπε πάς εν τη απορρίπτει ταύτην σημειουμένας παραπομπάς).

Σημειωτέον δε και διά την περίπτωσιν ταύτην άγει εφαρμογήν πάντοτε ή κατά το άρθρ. 3 του Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 αποκλειστική προθεσμία των τριών μηνών δι' έγερσιν της σχετικής περί άκυρου της αγωγής, ως επί κύρωσις απολύσεως.

7.—Η Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 75|1951, κατωτέρω σελ. 465 σχετικώς προς το δικαίωμα αποζημιώσεως δια μη χορηγηθείσαν άδειαν, κατά τον Α.Ν. 580|1945 (επιφυλασσομένης της περιπτώσεως απολύσεως κατ' άρθρ. 6 Α.Ν. 549|1945), ακολουθεί την παγίως κρατούσαν εν τη δικαστηριακή τρίζει άποψιν (βλέπε σχετικώς ΕΕΔ 9, 859, ένθα ανακεφαλαίωσις της περί αδείων μισθωτών νομολογίας).

Έχει ὑπ' ὄψιν της περίπτωσιν ἐργαζομένου, τελοῦντος ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου μετὰ τοῦ Δημοσίου, ὅπότε ἐφαρμόζεται ὁ Α.Ν. 539|1945 περὶ ἀδείων μισθωτῶν (ΕΕΔ 4, 474) (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 9, 861, ἔνθα παραπομπαὶ εἰς γνωμοδότησιν Νομικοῦ Συμβουλίου καὶ νομολογίαν).

8.—Ἡ Πρωτοδικεῖον Ρεθύμνης 304|1950, κατωτέρω σελ. 467, σχετικῶς πρὸς τὴν κατὰ τὸν Νόμον περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων ἀναγκαστικὴν εἰσπραξιν τῶν καθυστερουμένων εἰσφορῶν πρὸς τὰς Κοινότ. Ἀσφαλίσεις ἀποφαίνεται ὁμοίως πρὸς τὴν Ἐφετ. Κρήτης 187|1950 (εἰσηγητὴς *Ν. Καρναντζός*, ΕΕΔ 10, 284. Πρόεδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 18769|1950, προεδρεύων *Α. Κοντολάτος*, ΕΕΔ 10, 284 (βλέπε καὶ *Α. Μαγκάκην*, ΕΕΔ 10, 292 ἑπ.).

Ι. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

1. Παροχὴ ὑπηρεσιῶν ὑπὸ δημοσίου ὑπαλλήλου πρὸς ἰδιώτας ἢ Νομικὰ Πρόσωπα

Κῦρος συμβάσεως δημοσίου ὑπαλλήλου μετ' ἰδιώτου πρὸς παροχὴν ἰδιωτικῶν ὑπηρεσιῶν.—Ἀνεφάρμοστον ὅμως νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, διαιτητικῶν ἀποφάσεων.— Ἐφαρμογὴ ἄρθρου 648 Ἀστικοῦ Κώδικος.

Πρωτοδίκου Δράμας 8|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Ε. Κοντοφρύδης*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Τ. Πελαγίδης, Γ. Δανίκας

Κατὰ τὸ ἄρθρον 648 τοῦ Α. Κ. ἀπαραίτητος οὐσιώδης ὅρος διὰ τὴν νόμιμον κατάρτισιν τῆς συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας εἶναι ἡ συμφωνία περὶ μισθοῦ ἀνὰ καταβάλλῃ τὸν συμφωνηθέντα μισθόν. Ἐκ τούτου ὅμως δὲν ἕπεται, ὅτι τὸ ποσὸν τοῦ μισθοῦ εἶναι ἀπαραίτητον νὰ καθορίζεται διὰ τῆς συμβάσεως, διότι, ἐὰν τοῦτο δὲν ἔχῃ δι' αὐτῆς καθορισθῇ, δέν ὀφείλεται κατὰ τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 653 τοῦ ἰδίου Κώδικος τὸ εἰθισμένον τοιοῦτον, τοιοῦτον ἐκεῖνο, ὅπερ καταβάλλεται εἰς ἄλλους ἐκτὸς ἐνὸς ἐργαζομένους, παρέχοντας ἐργασίαν τοῦ αὐτοῦ εἴδους, ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ καὶ ὑπὸ τὰς αὐτὰς συνθήκας (*Κανελλής*, Ἐνοχικόν, σελ. 296 - 297).

Ναὶ μὲν ὁ ἐνάγων, καίτοι δημόσιος ὑπάλληλος, ἠδύνατο ἐγκύρως νὰ συνάψῃ σύμβασιν παροχῆς ὑπαλληλικῶν ὑπηρεσιῶν πρὸς ἰδιώτας ἢ νομικὰ πρόσωπα, μηδεμιᾶς θετικῆς διατάξεως ἀπαγορευούσης τοῦτο, πλήν, διὰ νὰ προστατευθῇ τις ὑπὸ τῶν περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας νόμων καὶ διὰ νὰ ἔχωσι δι' αὐτὸν ἐφαρμογὴν αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας ἐν γένει καὶ αἱ διαιτητικαὶ ἀποφάσεις τοῦ Α. Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 κλπ., αἵτινες τελευταῖαι ἐξομοιοῦνται πρὸς συλλογικὰς συμβάσεις, κατ' ἄρθρ. 23 τοῦ αὐτοῦ Α. Ν. (*Καποδίστριας*, Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας §§ 133, 134), δέον νὰ εἶναι οὗτος ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ Ν. 1234|1918, ἄρθρ. 1 § 2 τοῦ Α. Ν. 866|1937, ἤτοι νὰ ἀπασχολῆται ἐπ' ἀντιμισθίᾳ εἰς ὑπαλληλικὴν ὑπηρεσίαν ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως καὶ δὴ κατὰ κύριον ἐπάγγελμα, παρέχων ὑπηρεσίαν μὴ σωματικὴν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα (ἄρθρ. 11 Ν. 2112, ἄρθρ. 10 Ν. 1234|1918, ἄρθρ. 7 Ν. 4558|1930). Ἑπομένως δὲν θεωρεῖται ὑπάλληλος καὶ δὲν χαίρει πάντως τῆς ἐκ τῶν ὡς ἄνω νόμων προστασίας ὁ δημόσιος ὑπάλληλος, ὅστις παρεμπιπτόντως ἢ παρέργως, ὡς ἐν προκειμένῳ, παρέχει ἅμα τὰς ὑπηρεσίας του καὶ εἰς ἰδιώτας ἢ ἄλλα πρόσωπα ἰδιωτικοῦ ἢ δημοσίου δικαίου (Α.Π. 177|1937, Θ. ΜΗ' 766, Α. Π. 241|1948, ΕΕΔ 7ος, 433, Α.Π. 433|1948, ΕΕΔ 7ος, 890, Α. Π. 155|1949, ΕΕΔ 8ος, 869).

Καθ' ἣν ἐμορφώσαμεν κρίσιν ἐκ τῆς ἐνώπιον ἡμῶν ἀποδεικτικῆς διαδικασίας, ὁ ἐναγόμενος, δημόσιος ὢν ὑπάλληλος, ἤτοι δημοδιδάσκαλος, προσελήφθη ὡς ἐπιστάτης τὴν 3ην Ἰουλίου 1950 ὑπὸ τοῦ πενθεροῦ του Ν. Ψ. εἰς τὴν ἀφανῆ μετοχικὴν ἑταιρίαν, ἣν εἶχε συστήσει αὐτὸς μετὰ τοῦ ἐνάγοντος διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων ἀνοικοδομήσεως τῶν ἐν Μάκρῳ οἰκημάτων, ὅτι ὁ ἐνάγων ἐκ τῶν ὑστέρων ἐνέκρινε τὴν ἄνω πρόσληψιν τοῦ ἐναγομένου, ὅτι ὁ ἐναγόμενος μέχρι τῆς 14ης Σεπτεμβρίου 1950 προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὴν ἑταιρίαν, ὅτε καὶ ἀπεχώρησε, διὰ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν Δημοσίαν θέσιν του, ὅτι, λόγῳ τοῦ συγγενικοῦ δεσμοῦ τοῦ ἐναγομένου μετὰ τοῦ συνεταίρου τοῦ ἐνάγοντος Ν. Ψ. καὶ λόγῳ τοῦ μικροῦ χρονικοῦ διαστήματος, καθ' ὃ θὰ εἰργάσθη ὁ ἐναγόμενος, τὸ ποσὸν τοῦ μισθοῦ του δὲν καθωρίσθη διὰ τῆς συμβάσεως καὶ τέλος ὅτι ὁ ἐναγόμενος ἔλαβε τὰς δεδουλευμένας ἀποδοχάς του πρὸς 800.000 δραχμὰς μηνιαίως.

Βάσει τῶν ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει ἐκτεθέντων, ἐφ' ὅσον τὸ ποσὸν τοῦ μισθοῦ τοῦ ἐνάγοντος δὲν καθωρίσθη διὰ τῆς συμβάσεως, ὀφείλεται αὐτῷ ἐκεῖνο, ὅπερ εἰώθεισαν νὰ καταβάλλεται παρὰ ἐργολάβων δημοσίων ἔργων εἰς τοὺς ἐπιστάτας τῶν παρεχόντας ἐργασίαν τοῦ αὐτοῦ εἴδους ἐν Δράμᾳ καὶ ὑπὸ τὰς αὐτὰς συνθήκας, οἵας ὁ ἐναγόμενος. Τὸ ποσὸν δὲ τοῦ μισθοῦ τῶν οὕτως ἐργαζομένων δὲν δύναται νὰ εἶναι ἀνώτερον τῶν 800.000 δραχμῶν μηνιαίως κατὰ τὴν κρίσιν μας. Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω δέον ἡ ἐνδικος ἀγωγὴ νὰ γίνῃ δεκτή, κατὰ τὴν ἐπικουρικὴν της βάσιν, καὶ νὰ ἀναγνωρισθῇ ὅτι ὁ ἐναγόμενος δὲν δικαιοῦται νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ ἐνάγοντος δεδουλευμένας ἀποδοχάς του ἀπορρεούσας ἐκ συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας λόγῳ τῆς γενομένης ἐξοφλήσεως αὐτῶν.

2. Συμβάσεις ἐργασίας μετὰ τοῦ Δημοσίου καὶ καθορισμὸς ἀποδοχῶν.

Πρόσληψις - ἡμερομισθίου προσωπικοῦ δι' ἀνάγκας ταχυδρομικῆς ὑπηρεσίας.— Χαρακτηρισμὸς σχέσεως ὡς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου.—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων κατὰ Ν. 19|1944.—Ἀνεφάρμοστον ὑπ' ὄψιν ἀριθ. 8900|1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς.

Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 75|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Ι. Δέσπης*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Γεωργουδάκης, Ν. Πλαστάρας, δικαστικὸς ἀντιπρόσωπος Δημοσίου

Ὁ ἐνάγων, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ Α. Ν. 536|45 περὶ προσλήψεως ἡμερομι-

σθίνη προσωπικού διά τάς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας ἐξωτερικοῦ ταχυδρομικῶν δεμάτων, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὰς διατάξεις τῶν Α. Ν. 1058|1946, 157|16 καὶ 219|47 περὶ καταστάσεως τῆς ὑπηρεσίας ἡμερομισθίου προσωπικοῦ ταχυδρομικῶν δεμάτων τοῦ Α. Ν. 550|15, τῆς ὑπ' ἀριθ. 1411|02|1947 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Τ.Τ.Τ. καὶ Οἰκονομικῶν περὶ καθορισμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ προσληφθησομένου ἡμερομισθίου προσωπικοῦ καὶ περὶ καταστάσεως τῆς διαρκείας τοῦ προσωπικοῦ τούτου καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 150013|30.10.47 ἀποφάσεως ἐπιτρόπου Τ.Τ.Τ. προσληφθεὶς ὡς ἔκτακτος ἐργάτης ἐπ' ἡμερομίσθῳ ἀποζημιώσεως παρὰ τῷ Ταχυδρομείῳ Θεσσαλονίκης, διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν πληθωρικῆς ἐργασίας τῆς ὑπηρεσίας ἐν ᾗ προσελήφθη μεταξὺ τῶν διαδίκων ἀνεμίγη ἔρις ἂν πράγματι δημόσιον ἢ ἰδιωτικὸν δικαίων σχέσις ταύτη ὑπῆρχε συμφώνως διὰ τὴν ἐρμηνείαν ἣν, δι' ὃ καὶ τὰ ζητήματα ἐξετάζονται καὶ κατωτέρω ἐν τοῖς ἑπομένοις.

Αἱ διατάξεις τοῦ Α. Ν. 177|1945 περὶ δημοσιεύσεως τοῦ διορισμοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως ὡρίσθη ὑπὸ τῶν ἀνω νόμων ὅτι δὲν ἔχουν ἐφαρμογήν. Ὁ ἐνάγων προσληφθεὶς μὲ τὴν ἰδιότητα τοῦ προσωπικοῦ ἡμερομισθίου ἐργάτου διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν ἐπάκτου καὶ παροδικῆς ἐργασίας. Ἡ προσωρινότης καὶ τὸ ἀμετάβλητον τῆς τοιαύτης καταστάσεως εἰς τὴν σταδιοδρομίαν του καὶ ὁ τρόπος τῆς προσλήψεως καὶ ἀπολύσεως, γενόμενος ἄνευ διατυπώσεων, παρέχουν ἀσφαλῆ δεδομένα τὰ ὁποῖα ἐπιτρέπουν νὰ γίνῃ δεκτὸν ὅτι ἐβουλήθη ἡ συναφὴς σχέσις ἰδιωτικοῦ δικαίου μεταξὺ ἐνάγοντος καὶ ἐναγομένου, ὑποκειμένην εἰς ἰδιωτικὰς καὶ ἐξαιρετικὰς διατάξεις. Τὰ δημόσια συναλλαγματικὰ ἐγγραφὴ καὶ πᾶσα ἐγγραφὴ πίστει διέπεται ὑπὸ νόμων, διαταγμάτων καὶ ἀποφάσεων. Ἀλλ' ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ πρόσληψις τοῦ ἐναγοντος ἐγένετο βάσει νόμων δὲν δύναται νὰ συναχθῇ ἁπλῶς κριτήριον ὅτι δημοσιοποιεῖται ἡ σχέσις. Ἡ ἐπαρξις τοῦτου ἀπαιτεῖ ἔλεγχον τὴν προϋπόθεσιν διὰ τὴν νομιμότητα τῆς ἰσχύος τῆς διαταγῆς. Ὁ ὅρος εἶναι βεβαίως ἰσχυρόν, ἀλλ' ὄχι καὶ ἀπαραμείαστον χαρακτηριστικὸν γνώρισμα τῆς σχέσεως. Τὴν δημοσιοπαλληλικὴν σχέσιν χαρακτηρίζει ἡ συντομία καὶ ὁ συνδυασμὸς ἰκανῶν χαρακτηριστικῶν γνωρισμάτων, ὡς ἀναπροσπελάστου τῶν ὁποίων εἶναι ἡ βουλῆσις, ἡ ἐκφοιτήσασα διὰ τοῦ διορισμοῦ εἰς ὀργανικὴν θέσιν καὶ ὁ ὅρκος. Περιέχει συνεπῶς ἡ ἀπόφασις κριτήριον, ἐνισχύουσαν τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλην ὄψιν τοῦ ζητήματος, ὅπως ὁ νόμος ἀπαιτεῖ νὰ χαρακτηρισθῇ τὴν σχέσιν. Εἶναι δεδομένον διὰ τὴν κρινομένην ὑπόθεσιν, ὅτι ἡ πρόσληψις τοῦ ἐναγοντος ἐγένετο ἀπὸ τύπον ἁπλοῦν καὶ ἀσυσχέτιστος καὶ ὅτι ὀργανικὴ μονάς διηρεῖτο, ὅτι ἡ πρόσληψις εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως. Εἰς ἐπίπεδον τὸ ἐναγόμενον Δημόσιον ὡς ἐργοδότης ἠρνήθη τὴν ἔνστασιν εἰς τὸ Σ.Κ.Δ., ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ προσαγομένου σχετικοῦ βιβλίου του. Ἐκ τούτων δύναται νὰ συναχθῇ σαφῶς καὶ τεκμήριον, ὅτι ἡ θέλησις τῶν συμβαλλομένων ἦτο νὰ συναφθῇ σχέσις ἰδιωτικοῦ δικαίου (Συμβ/δικεῖον Ἐργατικῶν Διενέξεων Δημοσίου ὑπαλλήλοι καὶ μισθωτοὶ σ. 349 σημ. 1). Ἀρμοδίως κατὰ ταῦτα εἰσάγεται ἡ προκειμένη ὑπόθεσις πρὸς κρίσιν, τὰ δ' ἐναντία εἶναι ἀπορριπτέα ὡς ἀβάσιμα.

Ἡ μισθοδοσία τοῦ ἐργατοϋπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τοῦ δημοσίου, τοῦ συνδεομένου διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, διέπεται ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τῶν κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Ν. 13|44 ἐκδιδομένων δικαιοπρακτικῶν ἀποφάσεων καὶ δὲν ἔχει συνεπῶς ἐφαρμογὴν ἡ ὑπ' ἀριθ. 8900|46 ἀποφασις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἡ ἐκδοθεῖσα κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Ν. 28|1944. Εἶναι δ' ὅτι νόμῳ βάσιμον τὸ αἴτημα τοῦ ἐνάγοντος περὶ ἐπιδικάσεως αὐτῷ τῆς προσαυξήσεως τοῦ ἡμερομισθίου του κατὰ τὰς Κυριακάς (Α. Π. 126|50, ΕΕΔ 1950, 298).

Β. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Χρόνος ἀπασχολήσεως μισθωτοῦ καὶ ἐφαρμογὴ Ν. 118|1945 διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας.

Ἀδιάφορος διὰ τὴν κατὰ Ν. 118|1945 καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ἡ μὴ συμπλήρωσις ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ διμήνου ὑπηρεσίας.— Δικαιοῦχος μόνον καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112.— Ἀσφαλιζόμενος εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας μετὰ Ν.Δ. 1255|1949 πρόσωπα.— Ἐφαρμογὴ Ν. 118|1945 εἰς ὅσας περιφερείας ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α.

(Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2564|1951
Διαδικασία Ν. Γ΄ΠΟΔ΄ κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. *Κ. Ψιλόπουλος*
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Γ. Κορκάρης*
Διενεχθέντες οἱ κ.κ. Α. Σταυρόπουλος, Ι. *Βάγιας*

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118|45, καθ' ἣν ἐπιχειρήσεις, ὑπαγόμεναι εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ, δύνανται νὰ καταγγείλουν τὴν σύμβασιν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ, ὑποχρεούμενοι νὰ καταβάλλουν εἰς αὐτὸ τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου 2112, προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων, ἢ τοῦ Β.Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920, προκειμένου περὶ ἐργατῶν, ὁρισθεῖσαν ἀποζημίωσιν δὲν ἐπιτρέπεται ἀπροϋποθέτως καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἡ δὲ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας θεωρεῖται ἔγκυρος, ἐφ' ὅσον γίνεται ἐγγράφως καὶ ἐφ' ᾧ καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ ἀποζημίωσις αὕτη, σύμφωνος προκύπτει, ὅτι διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου 118|1945 ἀπαιτεῖται ὑπηρεσία πλέον τοῦ διμήνου, ζήτημα δὲ καταβολῆς ἢ μὴ ἀποζημιώσεως ἀνακύπτει μόνον, ἐφ' ὅσον ὀφείλεται αὕτη κατὰ τὸν νόμον 2112|1920 ἢ τὸ Β.Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920. Κατ' ἀκολουθίαν ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος, κρίνεται καὶ ὁ ἕτερος ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐναγομένου, καθ' ὃν, ἐφ' ὅσον ὁ ἐκκαλῶν ἐνάγων δὲν συναλλήρωσε δημόσιον παρ' αὐτῷ ὑπηρεσίαν καὶ δὲν δικαιοῦται οὗτοι ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ νόμου 2112 ἢ τοῦ Β.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ὁ νόμος 118|45.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Νομοθ. Διατάγματος 1255|1949 εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς πάντα τὰ πρόσωπα, τὰ παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ

ὑπηρεσίαν ἔναντι ἀμοιβῆς, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦνται εἰς περιφερείας εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ ἀσφαλίζονται παρ' αὐτῷ ἢ παρ' ἑτέρῳ Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας. Οὕτω διὰ τῆς διατάξεως ταύτης καθορίζεται ἐξ ὑπαρχῆς ὁ κύκλος τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν μισθωτῶν καὶ θεσπίζεται ὡς προϋπόθεσις ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἑναίσιον καὶ ὁμοιόμορφον κριτήριον ἡ ἰδιότης τοῦ μισθωτοῦ, ἤτοι τοῦ παρέχοντος ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ἔναντι ἀμοιβῆς, ἐφ' ὡρισμένῃ ἢ ἀορίστῳ διαρκείᾳ, τοῦ ἠσφαλισμένου κατὰ τῆς ἀσθενείας. Ὁ ἰσχυρισμὸς ὅθεν τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐναγομένου, καθ' ὃν ὁ ἐκκαλῶν ἐνάγων, ὑπηρετῶν παρ' αὐτῷ, μὴ ἀσκοῦντι βιομηχανικὴν ἐπιχείρησιν καὶ μὴ ὄντι ἐγγεγραμμένῳ εἰς τὸ Τ.Ε.Β.Ε. ἢ εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἐμπόρων, ὡς σερβιτόρος, δὲν ὑπόκειται εἰς τὴν ἀσφάλισιν κατὰ τῆς ἀνεργίας, ἀπορριπτέως κρίνεται ὡς ἀβάσιμος. Ὡσαύτως ἀπορριπτέως κρίνεται καὶ ὁ ἕτερος ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐφεσιβλήτου, καθ' ὃν ὁ ἐκκαλῶν δὲν εἶναι ἠσφαλισμένος παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. κατὰ τῆς ἀσθενείας, κατὰ τὴν ὡς ἄνω διάταξιν, ἀποδεικνυόμενος ἀβάσιμος ἐκ τοῦ προσαγομένου βιβλιαρίου τοῦ Ι.Κ.Α.

Καὶ ὁ ἕτερος ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐφεσιβλήτου περὶ μὴ ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 118|45, ὡς μὴ ἐπεκταθείσης τῆς ἰσχύος του ἐν Ἐλευσῖνι, ἀπορριπτέως κρίνεται, ὡς κατ' οὐσίαν ἀβάσιμος, ἐφ' ὅσον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10443 τῆς 5ης Ἰουνίου 1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας περὶ καθορισμοῦ ἀσφαλιστικῆς περιφερείας Ταμείου Ἀνεργίας καὶ ὑποκαταστημάτων του, δημοσιευθείσης εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 118 τῆς 23 Ἰουλίου 1948 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, τεῦχος Β', ἔχει ἐπεκταθῇ ὁ νόμος 118|45 εἰς Ἐλευσῖνα, τῆς περιοχῆς αὐτῆς ὑπαχθείσης εἰς τὸ κεντρικὸν κατάστημα τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας.

---

2. Ἀσφάλισις μισθωτῶν κατ' ἀνεργίαν εἰς ἄλλους Ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμοὺς καὶ ἐφαρμογὴ Ν. 118|1945.

Ἀρτεργάται.— Ἀσφάλισις εἰς Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν.— Ἀνεφάρμοστον ἐπομένως Ν. 118|1945.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 985|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Δ. Σκούμπης*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Ἀγγελόπουλος, Ι. Παπαμόσχος

Κατὰ τὸ ἄρθρον 2 § 4 τοῦ ν. 118|1945 εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος δὲν ὑπάγονται οἱ ἠσφαλισμένοι κατὰ τοῦ κινδύνου ἀνεργίας εἰς ἄλλους Ὀργανισμοὺς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, τὰ αὐτὰ δὲ ἐπαναλαμβάνει καὶ τὸ ἄρθρον 1 § 2 ἐδ. β τοῦ ν.δ. 1255|1949, καθ' ὃ τῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας, τῆς ἐκ τοῦ ν. 118|45 ταυτάσει χωρούσης, ἐξαιροῦνται, μεταξὺ τῶν ἄλλων, καὶ οἱ μισθωτοὶ οἱ ἠσφαλισμένοι κατὰ τοῦ κινδύνου ἀνεργίας εἰς ἑτέρους Ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμούς. Προκύπτοντος ὅθεν ἐκ τῶν ἄρθρων 3 § 3 τοῦ ν. 4434|1929 καὶ 7 § 1 καὶ 8 § 2 τοῦ ν. 5891|1933, ὅτι οἱ ἀσκοῦντες τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἀρτεργάτου τυγχάνουσιν ἠσφαλισμένοι κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς τὸ διὰ τοῦ πρώτου τῶν νόμων τούτων ἱδρυθὲν Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, παρέπεται ὅτι δὲν περιλαμβάνονται οὗτοι εἰς τὸν κύκλον τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου 118|1945 προστατευομένων προσώπων καὶ συνεπῶς ἡ ἐπὶ τοῦ νόμου τούτου στηριζομένη ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ἐν ᾗ ἐκτίθεται, ὅτι ὁ ἐνάγων, ὑπηρετῶν παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ὡς ἀρτεργάτης, ἀπελύθη ἀκύρως παρ' αὐτῆς, ὡς μὴ τηρησάσης τὰς διατυπώσεις τοῦ ὡς εἴρηται νόμου 118|1945 καὶ δι' ἧς διώκεται ἡ καταδίκη ταύτης πρὸς παροχὴν τῶν ἐκτοτε, ἤτοι ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως καὶ ἐφεξῆς, ἀποδοχῶν τον, εἶναι ἀπορριπτέα, ὡς νόμῳ ἀβάσιμος.

---

3. Μισθωτοὶ μὴ καλυπτόμενοι ὑπὸ Β.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 καὶ ἀποζημίωσις ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.

Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας τεχνιτῶν κουρείων.— Ἀνυπόχρεον καταβολῆς ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920.— Ἀνυπόχρεον ἐπομένως καταβολῆς καὶ κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.— Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 669 Ἀστικοῦ Κώδικος.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 807|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Δ. Σκούμπης*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Δαμπρίδης, Ν. Δημητρακαράκος

Ἡ ἐναγομένη, διατηροῦσα ἐνταῦθα καὶ ἐπὶ τῆς πλατείας Ὁμονοίας ἰδιόκτητον κουρεῖον, προσέλαβεν ἐν αὐτῷ τὴν 1.8.1946 δι' ἀόριστον χρόνον ὡς βοηθὸν κουρέως τὸν ἐνάγοντα καὶ τοῦτον, διατελέσαντα ὑπὸ τὴν ρηθεῖσαν ἰδιότητά του εἰς τὴν ὑπηρεσίαν της μέχρι καὶ τῆς 5.8.1950, ἀπέλυσε αὐτὴ κατὰ τὴν τελευταίαν ταύτην χρονολογίαν. Δοθείσης τῆς ὡς ἄνω ἀπασχολήσεως τοῦ ἐνάγοντος καὶ τοῦ εἴδους τῶν παρεχομένων παρ' αὐτοῦ ὑπηρεσιῶν, αἵτινες προσέδιδον εἰς αὐτὸν χαρακτῆρα ὑπηρέτου, δὲν ἐδικαιοῦτο οὗτος τοὐλάχιστον τοῦ ἐπ' αὐτοῦ ἐφαρμοστέου ἀπὸ 16|18 Ἰουλίου 1920 Β.Δ., εἰς ὃ, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιάν του, ἀναφέρεται τὸ ἄρθρον 9 § 1 τοῦ ν. 118|45, ἀποζημιώσεως τινος διὰ τὴν ρηθεῖσαν ἀπόλυσίν του, ταύτης προβλεπομένης, προκειμένου μόνον περὶ οἰκιακῶν ὑπηρετῶν, ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει περὶ μισθωτῶν (τεχνιτῶν ἢ ἐργατῶν) βιομηχανικῶν ἐν γένει, βιοτεχνικῶν, μεταλλευτικῶν καὶ χειροτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, οἵαι ἀσφαλῶς δὲν εἶναι αἱ ἐν τοῖς κουρείοις διεξαγόμεναι (ἴδε ἄρθρον 12 τοῦ ν. 2112|1920, ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἄρθρα 1 § 2 καὶ 8 § 1 τοῦ ὡς εἴρηται Β.Δ|τος). Δὲν ὑφίστατο ὅθεν ἐκ τοῦ ρηθέντος ἄρθρου 9 § 1 τοῦ ν. 118|45 ὑποχρέωσις τῆς ἐναγομένης, ὅπως διὰ τὸ κῦρος τῆς πρόσθεν ἀπολύσεως καταβάλῃ εἰς τὸν ἐνάγοντα τὴν εἰρημένην ἀποζημίωσιν, οὐδὲ ἀκυρότης οἱαδήποτε γεννᾶται ἐκ τῆς τυχὸν μὴ πλήρους καταβολῆς της, ἀφοῦ αὕτη ἠδύνατο καὶ νὰ παραλειφθῇ παντελῶς. Κατ' ἀκολουθίαν, προκύπτοντος περαιτέρω ἐκ τῶν παρὰ τῆς ἐναγομένης προσαγομένων καὶ ἐπικαλουμένων ἐγγράφων, ὅτι ἐτήρησεν αὕτη νομοτύπως καὶ ἐμπροθέσμως ἁπάσας τὰς λοιπὰς ἐν ἄρθρῳ 9 τοῦ

ν. 118|45 ἀναγραφομένας διατυπώσεις, ἤτοι ὅτι ἔγγραφος προεβλήθη τῆς τὴν ἐνέργειαν της ὡς εἴρηται ἀποδεσμεύσεως καὶ δεόντως ἀνήγγειλε ταύτην εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Κοινῆς Ἐργασίας, διαλαμβάνουσα ἐν αὐτῆς σχετικοῖς ἀναγγελτηρίοις ἔγγραφος πλήρη τὰ ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 51580|1948 ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἀναγραφόμενα στοιχεῖα, ἰσχυρὰ καθ' ἅπαν καὶ ἔγκυρος ἐλέγχεται ἡ ἀπόλυσις αὕτη καὶ συνεπῶς ἡ ἐπὶ τῆς ἀποδιδομένης αὐτῇ ἀνεπιτρέπτου στηριζομένη ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, δι' ἧς διώκεται ἡ ἀπόλυψις των ἀπὸ ταύτης καὶ ἐπιζήμιος ἀποδοχῶν τοῦ ἐναγόντος, εἶναι ἀπορριπτέα, ὡς αὐτόθι ἀβασίμως τοιαῦτα ἰσχυρισμὸν κατὸ τὴν κυρίαν βάσιν της.

Κατὰ τὰ ἤδη ἐκτεθέντα ὁ ἐνάγων δὲν περιελαμβάνετο εἰς τὸν κύκλον τῶν προσώπων, περὶ ὧν προνοεῖ τὸ Β.Δ. τῆς 19|18 Ἰουλίου 1920. Ἐπέκειτο ὅμως οὗτος εἰς τὸ αὐθίς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 656 τοῦ Δ.Κ., ὅπερ ἀποτελῶν συμπληρωματικὸν δίκαιον, ἔνεκα τῶν διατεθέντων ἐν ἰσχύϊ εἰδικῶν ἐργατικῶν νόμων, συμπολιτεύεται πρὸς τούτους καὶ καταλαμβάνει πάντα τὰ ἐκφεύγοντα τῆς ρυθμίσεως των θέματα. Κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο, μὴ ὁριαζούσης διαρκείας χρονικῆς εἰς τὴν πρόσληψιν τοῦ ἐναγομένου, οὐδὲ συναγομένης τοιαύτης ἐκ τῶν εἰδικῶν καὶ τοῦ σκοποῦ της, ὑπάρχουσιν ἡ ἐναγομένη ἀπροκαλύπτως καταγγείλασα τὴν μετὰ τοῦ ἐνάγοντος σύμβασιν, νὰ καταβάλῃ εἰς τοῦτον τοὺς μισθοὺς τῶν δύο πέντε ἡμερῶν πρὸ τῶν ἡμερῶν, πρὸ τῶν ὁποίων ἔδει νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία. Δυθέντος δὲν ὅτι αἱ ἡμερήσιαι ἀποδοχαὶ του, συνιστάμεναι εἰς τὰ παρὰ τῶν πελατῶν καὶ καταστήματος εἰσπραττόμενα φιλοδωρήματα, ἀνήρχοντο, καθ' ἃ ἐκ τῶν προσηγμένων ἀποδείξεων ἐβεβαιώθησαν, εἰς δραχμὰς 30.000 κατὰ μέσον ὅρον, ἡ καταβλητέα εἰς αὐτὸν ἀποζημίωσις διεμορφοῦτο εἰς δραχμὰς 150.000. Ἀντ' αὐτῶν τὸ ἡμερησθὲν ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, κατατεθεῖσαι εἰς τὸ Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων ἐπ' ὀνόματι του δοσμαὶ μόναι 310.000. Κατὰ συνέπειαν τυγχάνουσιν εἰσέτι ὀφειλαὶ 140.000 καὶ δέον, ἐκτὸς ἐν μέρει γενομένης τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς κατὰ τὸ πρῶτον ἐπικουρικὸν κονδύλιον της, τὸ τὴν ἀποζημίωσιν ταύτην δώσον, ὡς κατὰ τὴν ρηθεῖσαν ἐκτασιν νομίμων καὶ οὐσίᾳ βασίμων, τὰ ἐπιδικασθῇ ὑπὲρ αὐτοῦ τὸ ὡς εἴρηται ποσόν, ἀπορριπτομένων τοῦ σχετικοῦ αἰτήματος κατὰ τὸ ἐπὶ πλέον αἰτούμενον ὡς οὐσίᾳ ἀβάσιμον.

4. Παροχὴ ὑπηρεσιῶν ἀπὸ ἰδιωτικοῦ ἀγροφύλακος καὶ φύσις σχέσεως.

Θεώρησις σχέσεως ὡς δημοσίου δικαίου. — Ἀπορρίπτεται ἐπομένως ἐκδικάσεως ἐξιδόσεων κατ' ἐργατικὴν διαδικασίαν. — Χαρακτηρισμὸς ἄλλης ὡς ὑπηρέτου καὶ ἐντεῦθεν ἀρμοστὸν Ν. 2112|1920.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1710|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΧΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Κ. Μελλιώρης*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Νεγρέας, Σ. Πολυζωπαλος

Κατὰ τὰ ἐν τῇ προσβαλλομένῃ ἀγωγῇ ὁ ἐνάγων προσληφθεὶς ὑπὸ τῶν ἐναγομένων ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου 1937, κατόπιν διορισμοῦ του παρὰ τῆς Ὑπηρεσίας Ἀγρονομίας Ἀθηνῶν, ὡς ἰδιωτικὸς ἀγροφύλαξ, ὑπηρέτησεν ὡς τοιοῦτος μέχρι καὶ τῆς 30.8.1950, ὅτε ἀπολύθη, ἀκύρως ὅμως, διότι δὲν ἐτηρήθησαν αἱ διατυπώσεις τοῦ νόμου 1183|1945, δι' ὃ αἰτεῖται κατὰ κύριον μὲν λόγον, τὰς ἐκτοτε καὶ μέχρι 30.11.1950 ἀποδοχάς του, ἐπικαιρικῶς δὲ τὴν νόμιμον ἀποζημίωσίν του, ἴσην πρὸς τὰς εἰκοσαπλὰς ἀποδοχὰς του 13 μηνῶν.

Ἐὰν διὰ τῆς ἀγωγῆς του ὁ ἐνάγων ἐννοῇ ὅτι διωρίσθη ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου ἀγρονόμου ὡς ἰδιωτικὸς ἀγροφύλαξ, βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Β. Δ. τῆς 30 Μαΐου|3 Ἰουνίου 1938, τότε, κυρίου ἐξομοιουμένου πρὸς τοὺς δημοσίους ἀγροφύλακας καὶ ὑπαγομένου εἰς πάσας τὰς διατάξεις τῶν νόμων περὶ πειθαρχικῆς δικαιοδοσίας, ἐμμισθίας καὶ ἀπολύσεως τῶν δημοσίων ἀγροφυλάκων (ἄρθρον 28 § 4 τοῦ Α. Ν. 1010|1937), πρόκειται περὶ σχέσεως δημοσίου δικαίου καὶ οὐχὶ ἰδιωτικοῦ (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 2123|1953 ΕΕΔ 2, 560) καὶ ἀναρμοδίως εἰσάγεται καὶ' ἄρθρον 1 τοῦ Ν. Γ'ΧΟΔ', ὡς ἰσχύει αὐτός, ἐνωπίον μιᾶς ἡ ἀγωγὴ καὶ δέον ν' ἀπορριφθῇ αὕτη. Ἐὰν ὅμως δὲν ἔχῃ τὴν ὡς ἄνω ἔννοιαν ἡ ἀγωγὴ του, ἤτοι ὅτι δὲν ἐτηρήθησαν αἱ διατυπώσεις τῶν ὡς ἄνω διατάξεων καὶ πρόκειται συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ πάλιν εἶναι ἀπορριπτέα αὕτη, διότι, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς καταθέσεως τοῦ ἑνόρκως ἐνώπιόν μας ἐξετασθέντος μάρτυρός του, τῶν προσαγομένων καὶ ἐπικαλουμένων ἐγγράφων καὶ τῆς λοιπῆς συζητήσεως τῆς ὑποθέσεως, ἐτηρήθησαν ἁπασαι αἱ διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118, αἱ δὲ πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Κοινῆς Ἐργασίας ἀναγγελίαι περιέχουν ἅπαντα τὰ στοιχεῖα τὰ ἀπαιτούμενα ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, νομίμως δὲ δὲν κατεβλήθη εἰς τὸν ἐνάγοντα ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112|1920, δεδομένου ὅτι οὗτος αἱ ἐργασίαι του εἶναι καθαρῶς ὑπηρετικαὶ καὶ οὐχὶ πνευματικῆς φύσεως, κατατάσσων ταύτας εἰς τὴν κατηγορίαν τοῦ ὑπηρέτου, ὡς εἶναι ὑπηρετικὴ καὶ ἡ ὑπηρεσία τοῦ φύλακος καὶ νυκτοφύλακος (Ἐφ. Ἀθ. 500|1941, ΕΕΔ 1 σ. 11, Ἐφ. Θεσ|νίκης 197|1932, «Δικαστικὴ» σ. 736), προφανῶς δὲ οὔτε ἡ πιθανότης τῆς χορηγήσεως τοῦ ἐκ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ κατεχομένου νομίμως κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ὑπηρεσίας του δικαίου δύναται νὰ τὸ προσδώσῃ χαρακτῆρα ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος, ὡς ἀβασίμως ὑποστηρίζει οὗτος.

5. Μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ ὅρων συμβάσεως ἐργασίας καὶ συνέπειαι κατὰ Ν. 118|1945

Ἐξίσωσις μονομερῶς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας πρὸς καταγγελίαν συμβάσεως. — Ἀκυρότης ἐκ μὴ τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945. — Ἀδιάφορος δι' ἐφαρμογὴν Ν. 118|1945 ἡ μὴ συμπλήρωσις ὑπὸ μισθωτοῦ διμήνου ὑπηρεσίας καὶ ἡ ἔλλειψις δικαιώματος ἐπιδοτήσεως.

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 1574|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΧΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Σπετσάκης, Β. Ἀργυρόπουλος

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς του ὁ ἐνάγων

διαπίνεται τὰ ἑξῆς : ὅτι τὴν 18|8|50 προσελήφθη παρὰ τοῦ ἐναγομένου, ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ὡς νικελωτής, ἀντὶ ποσοστοῦ 80 οἷο ἐπὶ τῶν πραγματοποιουμένων ἀκαθαρίστων εἰσπραξέων τοῦ νικελωτηρίου του, πραγματοποιῶν ἀποδοχὰς 350.000 δραχμῶν κατὰ μῆνα ὅρον ἑβδομαδιαίως, καὶ εἰργάσθη παρ' αὐτῷ μέχρι τῆς 2|9|50, ὅτε ἠναγκάσθη ν' ἀποχωρήσῃ, λόγῳ μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων τῆς ἐργασίας, ἐξισουμένης μὲ ἀπόλυσιν, χωρὶς νὰ τηρηθοῦν αἱ διατυπώσεις τοῦ νόμου 118|40, ἤτοι διότι τοῦ ἐπεβλήθη νὰ ἐργάζηται ἐφ' ἑξῆς μὲ τὸ κομμάτι καὶ οὐχὶ κατὰ τὴν ἄνευ συμφωνίαν, πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἐμείωνε κατὰ πολὺ τὰς ἀποδοχὰς τον ὅτι ἕνεκα τούτου δικαιοῦται νὰ λάβῃ τὰς ἀποδοχὰς του, αἱ ὁποῖαι ἀπὸ 2|9|50 μέχρι 14|10|50 ἀνέρχονται εἰς δραχμὰς 2.100.000, τὰς ὁποίας καὶ αἰτεῖται. Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγὴ του, εἶναι αὐτὴ νόμιμος, ὡς ἐρειδομένη ἐπὶ τῶν περὶ μισθώσεως ὑπηρεσιῶν διατάξεων τοῦ Α. Κ., ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ν. 2112|20 καὶ 118|45, ὡς νόμιμος δὲ ἐξεταστέα ἀποβαίνει.

Ἐβεβαιώθησαν, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν μας, τὰ ἑξῆς : Ὁ ἐνάγων προσελήφθη πράγματι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐναγομένου κατὰ τὸν ἐν τῇ ἀγωγῇ χρόνον καὶ ὑπὸ τοὺς ἐν αὐτῇ ὅρους καὶ εἰργάσθη παρ' αὐτῷ μέχρι τῆς 2|9|50, ἤτοι ἀπὸ 18|8|50 μέχρι 2|9|50, ὅτε ἀπεχώρησεν ἐκ τῆς ἐργασίας. Αἰτία τῆς ἀποχωρήσεως ὑπῆρξεν ἡ διαφωνία, ἡ ὁποία ἐγεννήθη μεταξὺ τῶν διαδίκων, ὡς πρὸς τὴν τιμὴν τῆς ἐπινικελώσεως τῶν γριφῶν καὶ ροζετῶν. Οὕτω ὁ μὲν ἐνάγων ἰσχυρίζετο, ὅτι αὐτὴ ἔδει νὰ ὑπολογίζεται πρὸς 1000 ἑκάστη, ἐξ οὗ ποσοῦ θὰ ἐλάμβανεν οὗτος τὰ συμπεφωνημένα ποσοστά του, ἐνῷ ὁ ἐναγόμενος ἰσχυρίζετο, ὅτι αὐτὴ ἔδει νὰ ὑπολογίζεται πρὸς 500 ἑκάστη, ἐξ οὗ ποσοῦ θὰ ἐλάμβανεν ὁ ἐνάγων τὰ συμπεφωνημένα ποσοστά του. Ἦτο μεγάλης σημασίας ἡ διαφωνία αὕτη, διότι οἱ γρίφες καὶ οἱ ροζέττες ἦσαν τὰ κύρια εἴδη ἐπινικελώσεως καὶ ἐκ τῆς ἐπικρατήσεως τῆς τοιαύτης ἢ τοιαύτης γνώμης ἐξηρτᾶτο τὸ μέγεθος τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐναγοντος. Συμφωνία περὶ ἀμοιβῆς τοῦ ἐνάγοντος διὰ τῶν 80 οἷο τῶν ἀκαθαρίστων ἐξ ἐπινικελώσεων εἰσπράξεων ἐβεβαιώθη ἀπολύτως, συνομολογεῖται μάλιστα καὶ μεταξὺ τῶν διαδίκων. Συμφωνία ὅμως περὶ τοῦ ποσοῦ, εἰς ὃ θὰ ὑπολογίζεται τὸ ἐπινικέλωμα τῶν γριφῶν καὶ ροζετῶν, δὲν ἐβεβαιώθη, τοὐναντίον ἐβεβαιώθη, ὅτι αἱ τιμαὶ αὗται ἀφέθησαν νὰ καθορίζωνται κατὰ τὰς ἑκάστοτε ἐν τῇ ἀγορᾷ τιμάς. Αἱ τιμαὶ τῆς ἀγορᾶς διὰ μὲν τὰς ἐξ ὀρειχάλκου γρίφας καὶ ροζέττας ἐβεβαιώθη, ὅτι ἐκυμαίνοντο τότε ἀπὸ 400—500 δραχμάς, διὰ τὰς ντεκαβὲ ὅμως ἦσαν ἀνώτεραι, φθάνουσαι μέχρι καὶ τὰς 1000 δραχμὰς τὸ τεμάχιον. Μὲ τὴν τελευταίαν μάλιστα τιμὴν ἐπληρώθη ὁ ἐνάγων τὰς δύο ἑβδομάδας, καθ' ἃς εἰργάσθη πλησίον τοῦ ἐναγομένου. Συνεπῶς, ἀφοῦ αὐτὴ ἦτο ἡ τιμὴ τῆς ἀγορᾶς, τοὐλάχιστον τότε, καὶ μὲ αὐτὴν ἐπληρώθη ὁ ἐνάγων κατὰ τὰς δύο ἑβδομάδας ἐργασίας του, πρᾶγμα ἐνισχύον τὴν ἀποψιν ὑπάρξεως καὶ συμφωνίας ἀκόμη, ὁ ἐναγόμενος δὲν ἠδύνατο αὐθαιρέτως νὰ μειώσῃ τὴν τιμὴν ταύτην εἰς τὸ ἥμισυ, μειώνων αὐθωεἰς τὸ ἥμισυ σχεδὸν τὰς ἀποδοχὰς τοῦ ἐνάγοντος. Πράξας ταῦτα μονεβαλε προφανῶς μονομερῶς καὶ βλαπτικῶς τὴν σύμβασιν ἐργασίας τοῦ ἐνάγοντος (Α. Π. 306|34 ΜΕ' 817, Ἐφετείου Ἀθηνῶν 157|34, ΕΕΝ α' 311), ἐφ' ὅσον δὲ ἡ πρᾶξις του αὐτὴ ἐξισοῦται, συνιδᾷ τῷ ἄρθρῳ 7 τοῦ νόμου 2112|20, μὲ καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, δὲν ἐτηρήθησαν δὲ δι' αὐτὴν αἱ διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|40, εἶναι ἡ καταγγελία αὕτη ἄκυρος (Α. Π. 309|50, ΕΕΔ 9, 516, Α Π. 32|50, ΕΕΔ 9, 156, ὅρα καὶ Α. Π. 271|50, ΕΕΔ 9, 510 καὶ 886), ἡ σύμβασις ἐργασίας συνεχίζεται καὶ ὡς ἐκ τούτου ὀφείλονται αἱ μετέπειτα ἀποδοχαί. Σημειωθήτω ὅτι ἡ τήρησις τῶν ἐν ἄρθρῳ 9 τοῦ ν. 118|40 τυπικῶν προϋποθέσεων ἐπιβάλλεται, καὶ ἂν ὁ μισθωτὸς δὲν ἔχῃ συμπληρώσει δίμηνον παρὰ τῷ ἐργοδότῃ ὑπηρεσίαν (ἀπόφασις μας 273|50, ΕΕΔ 9, 450, 595|50) καὶ ἂν ἀκόμη δὲν δικαιοῦται ἐπιδόματος ἀνεργίας (ὅρα νμλγ ἐν ΕΕΔ 9, 884 ἀπόφασίν μας 595|50). Ὅσον ἀφορᾷ ὅμως τὸ μέγεθος τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐνάγοντος ἐβεβαιώθημεν ἐκ τῆς διαδικασίας, ὅτι οὗτος κατὰ τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ χρονικὸν διάστημα, ἤτοι ἀπὸ 2|9|50 μέχρι 14|10|50 δὲν θὰ ἐπραγματοποίει πλέον τῶν δραχμῶν 1.400.000 καὶ δέον συνεπῶς, ὅπως μόνον τὸ ποσὸν τοῦτο ἐπιδικασθῇ εἰς αὐτόν, διότι οὗτος κατὰ τὸν ἄνω χρόνον προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του ὑπὸ τοὺς ἀρχικοὺς ὅρους, πλὴν ὅμως αὗται δὲν ἐγένοντο δεκταὶ παρὰ τοῦ ἐναγομένου.

---

6. Ἀποχώρησις σιδηροδρομικῶν ὑπαλλήλων μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας καὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεως.

Ἔννοια Α. Ν. 301|1936.— Στέρησις ἀποζημιώσεως Ν. 2112|1920 μόνον τῶν ἀπολυομένων ἢ παραιτουμένων λόγῳ συμπληρώσεως ὁρίου ἡλικίας ὑπαλλήλων σιδηροδρόμων καὶ τροχιοδρόμων, μετόχων Ταμείου Προνοίας.— Δικαίωμα ὅμως τῶν μετόχων, ἀλλὰ μὴ δικαιουμένων βοηθήματος.— Σύμβασις ἐργασίας ἰατροῦ Σ.Ε.Κ.— Σχέσις δημοσίου δικαίου.— Εἰσαγωγὴ κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ3ΟΔ' ἀξιώσεων ἐκ σχέσεων ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3948|1951

Πρόεδρος ὁ κ. *Κ. Ψιλόπουλος*
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Β. Φαρμακίδης*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Παπαδόπουλος, Γ. Θωμᾶς

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ἐκτίθεται, ὅτι ὁ ἐνάγων διωρίσθη παρὰ τῷ ἐναγομένῃ νομικῷ προσώπῳ «Σιδηρόδρομοι Ἑλληνικοῦ Κράτους» ὡς ἰατρὸς τὴν 28ην Ἰουνίου 1927 καὶ ἐτοποθετήθη εἰς Λαμίαν, ἔνθα παρέσχε τὰς ὑπηρεσίας του μέχρι τῆς 20ῆς Μαΐου 1948, ὁπότε ἀπελύθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, ὡς συμπληρώσας τὸ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νομ. Διατάγματος 572 τοῦ 1948 καθοριζόμενον ὅριον ἡλικίας, ὅτι οὗτος, ὡς μὴ κατέχων ὀργανικὴν θέσιν μονίμου ἰατροῦ ὑπαλλήλου τοῦ ἐναγομένου, δὲν εἶναι μέτοχος τοῦ Ταμείου Προνοίας ταῦ Προσωπικοῦ αὐτοῦ, καθ' ὅσον, συμφώνως πρὸς τὸ Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου τούτου, μέτοχοι τοῦ ἐκ τοῦ ἰατρικοῦ καὶ φαρμακευτικοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐναγομένου εἶναι μόνον οἱ κατέχοντες ὀργανικὰς θέσεις κατὰ τὸν ἑκάστοτε ἰσχύοντα ὀργανισμὸν

τῶν Σ.Ε.Κ., ὅτι, ὡς ἐκ τούτου, ὁ ἐνάγων δὲν ἔτυχε τοῦ ὑπὸ τοῦ ἐν λόγῳ Ταμείου καταβαλλομένου ἐφ' ἅπαξ χρηματικοῦ βοηθήματος καὶ ὅτι ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐναγόντος δὲν ἐγένετο συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 2112 τοῦ 1920. Διόπερ ἐπεδιώκετο διὰ τῆς ἀγωγῆς, ὅπως ὑποχρεωθῇ τὸ ἐναγόμενον καὶ καταβάλῃ εἰς τὸν ἐνάγοντα τὴν ὑπὸ τοῦ προμνησθέντος νόμου προβλεπομένην ἀποζημίωσιν.

Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 §§ 3-8 τοῦ Ἀν. Νόμου 931 τοῦ 1936, ἅμα τοὺς συμπληροῦντας τὰ οὕτω τεθέντα ὅρια ἡλικίας (ὑπαλλήλους τῶν σιδηροδρόμων καὶ τροχιοδρόμων), ἐὰν εἶναι μέτοχοι τοῦ τυχὸν παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει λειτουργοῦντος Ταμείου Προνοίας, ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ κανονισμοῦ αὐτοῦ. Διὰ τὴν περίπτωσιν ὅμως μὴ ἐμπροθέσμου ἐπιβολῆς τῆς παραιτήσεως τῶν κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον προεισδοκωμένων, τὸ Δ.Σ. ἑκάστης ἐπιχειρήσεως δύναται, κατὰ τὴν κρίσιν του, νὰ προβαίνῃ εἰς τὴν ἀπόλυσιν αὐτῶν. Εἰς τὰς περιπτώσεις καὶ τῶν δύο προηγουμένων παραγράφων δὲν ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 2112/1920 καὶ τῶν τυχὸν μεταγενεστέρων αὐτοῦ τροποποιήσεων. Ἐὰν ὅμως τοῦ προσωπικοῦ σιδηροδρομικῆς ἢ τροχιοδρομικῆς τινος ἐπιχειρήσεως δὲν ὑφίσταται Ταμεῖον Προνοίας, ἡ ἀπόλυσις τῶν συμπληρούντων τὰ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὅρια ἡλικίας τῆς τε ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας γίνεται συμφώνως πρὸς τὸν Ν. 2112 καὶ τὰς μεταγενεστέρας αὐτοῦ τροποποιήσεις. Ἡ κατὰ τὸν προειρημένον Ν. 2112 γενομένη καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας δὲν ἀκαλλιάσει τὴν ἐπιχείρησιν τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς ἀποζημίωσιν διὰ τοῦ ἡμίσεως τῆς ἀποζημιώσεως, ἣν ἔδει νὰ καταβάλῃ αὕτη, ἐὰν δὲν ἐγένετο ἡ σχετικὴ προειδοποίησις. Ἡ ἀληθὴς δὲ ἔννοια τῶν διατάξεων τούτων, ἧτις ἀνακύπτει ἐκ τῆς ἐξευρέσεως τοῦ οἰκονομικοῦ σκοποῦ, εἰς ὃν ἀπέβλεψεν ὁ νομοθέτης, θεωρίζουσι πᾶσι, εἶναι ὅτι τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Νόμου 2112 στεροῦνται μόναν οἱ ἀπολυόμενοι ἢ παραιτούμενοι λόγῳ συμπληρώσεως τοῦ ὁρίου ἡλικίας ὑπάλληλοι τῶν σιδηροδρόμων καὶ τροχιοδρόμων, οἵτινες τυγχάνουσι μέτοχοι λειτουργούντος παρὰ τῇ οἰκείᾳ ἐπιχειρήσει Ταμείου Προνοίας καὶ τοῦτο διότι λαμβάνουσι τὰς ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ τοῦ οἰκείου Ταμείου Προνοίας προβλεπομένας διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἀποχωρήσεως τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως λόγῳ ὁρίου ἡλικίας παροχάς (ἐφ' ἅπαξ βοήθημα κλπ.), δικαιοῦνται δὲ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112 οὐ μόνον οἱ ἀποχωροῦντες λόγῳ ὁρίου ἡλικίας ὑπάλληλοι τῶν σιδηροδρομικῶν καὶ τροχιοδρομικῶν ἐπιχειρήσεων, παρ' αἷς δὲν ὑπάρχει Ταμεῖον Προνοίας τοῦ προσωπικοῦ των, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνοι, οἵτινες, ἐνῷ ὑφίστανται παρὰ τῇ οἰκείᾳ ἐπιχειρήσει τοιοῦτον Ταμεῖον, δὲν δικαιοῦνται τοῦ παρεχομένου παρ' αὐτοῦ ἐκ περιπτώσεως ἀποχωρήσεως λόγῳ ὁρίου ἡλικίας βοηθήματος, διότι δὲν εἶναι μέτοχοι τοῦ Ταμείου τούτου, ὡς μὴ συγκεντρούντες τὰ ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ αὐτοῦ καθοριζομένας πρὸς τοῦτο προϋποθέσεις. Ἐτέραθεν ἐκ τοῦ ἄρθρου 5 τῆς ἄνω νόμου τροποποιηθέντος ὑπὸ τοῦ νόμου 5613 τοῦ 1939 ἐπὶ Συμβουλίου Προσωπικοῦ καὶ τῆς Σ.Ε.Κ., εἰδικώτερον δὲ διὰ τῶν ἄνω παρατεθειμένων διατάξεων τοῦ τὰ ἄρθρα 5 καὶ 6 τοῦ τελευταίου τούτου νόμου, προκύπτει ἀναμφιρρίστως, ὅτι αἱ ἀνωτέρω παρατιθέμεναι διατάξεις ἔχουσι ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐναγομένου καὶ δὴ οὐ μόνον ἐπὶ τῶν κυρίως σιδηροδρομικῶν ὑπαλλήλων του, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἀνηκόντων εἰς πᾶσας τὰς λοιπάς, συνεπῶς καὶ εἰς τὴν ὑγειονομικήν, εἰς ἣν ἀνῆκεν ὁ ἐνάγων, ὑπηρεσίας αὐτοῦ, τῶν περὶ τοῦ ἐναντίου ὑποστηριζομένων ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ὄντως ἀβασίμων καὶ ἀπορριπτέων.

Οὕτω νόμῳ βασιμὸς ἐστὶ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, προσδοκωμένη εἰς τὰς ὡς ἄνω διατάξεις, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἄρθρα 1 καὶ 3 τοῦ νόμου 2112, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ νόμου 4558 τοῦ 1930, ἀλλὰ μόνον ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τῆς ἀξιουμένης ἀποζημιώσεως, ὅπερ καλύπτει τοὺς μισθοὺς τοῦ ἐναγέντος τοῦ χρόνου, πρὸ τοῦ ὁ ἐναγόμενος ἔδει νὰ εἰδοποιήσῃ τὸ ἐναγόμενον αὐτὸν περὶ τῆς ἀπολύσεως του, τῶν παροχῶν ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Νέου Ἔτους (13ος μισθὸς) ἀφ' ἑνὸς καὶ τοῦ Πάσχα ἀφ' ἑτέρου, ἃς ὁ ἐνάγων συνυπολογίζει διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς παρ' αὐτοῦ ἀξιουμένης ἀποζημιώσεως, εὐχερανουσῶν ἐκτάκτων τοιούτων καὶ ἑπομένως μὴ περιλαμβανομένων εἰς τὰς τακτικὰς ἀπολαβάς, αἵτινες καὶ μόνον λαμβάνονται ὑπ' ὄψει διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112 (ὅρα Α.Π. 664/1950, ΕΕΔ 9, 1131), καὶ ἐξητασθέν.

Ὁρίζεται μὲν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ νόμου 2112, ὅτι πᾶσα διαφορά, προκύπτουσα ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος νόμου, ἐκδικάζεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' ἀναλόγως ἐφαρμοζομένων, πλὴν ἡ διάταξις αὕτη δὲν ἔχει ἐπιρροὴν τινα ἐν προκειμένῳ, διότι, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 2112, εἰδικώτερον δέ, προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 9 αὐτοῦ, ὡς τοῦτο ἠρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ νόμου 4558 τοῦ 1930, ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου τούτου (2112) προϋποτίθησι τὴν ὕπαρξιν συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου (ἐν σχέσει πρὸς τὰ ὡς ἄνω νομικὰ πρόσωπα ὅρα Α. Π. 336/1949, ΕΕΔ 2, 448), ἐνῷ ἡ σχέσις, ἥτις δημιουργεῖται μεταξὺ τοῦ ἐναγομένου, ὅπερ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Κορ. Διατάγματος τῆς 4/14 Σεπτεμβρίου 1935 περὶ διοικήσεως τῶν Σιδηροδρόμων τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους κλπ. εἶναι νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου καὶ δὴ τοιοῦτον δοκοῦν, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ νομοθετικοῦ τούτου διατάγματος, διοίκησιν (Συμβ. Ἐπικρ. 109/1930) καὶ τῶν προσλαμβανομένων παρ' αὐτοῦ ὑπαλλήλων (συνεπῶς καὶ ἡ ὑπάρξασα μεταξὺ τοῦ ἐναγομένου καὶ τοῦ ἐνάγοντος) εἶναι σχέσις δημοσίου δικαίου, δικαιοπραξίας φύσεως, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 27 παρ. 1 ἐδάφ. 1 καὶ 2 τοῦ ὡς ἄνω νομοθετικοῦ διατάγματος, καθ' ἃς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν Σ.Ε.Κ. γίνονται δεκτοὶ ὡς ὑπάλληλοι μόνον πολῖται Ἕλληνες, βιβάντες τὸν ὅρκον τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου πρὶν ἢ ἀναλάβωσι ὑπηρεσίαν. Οὗτοι προσκτῶνται τὴν ἰδιότητα τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου καὶ ὑπέχουσιν εὐθύνας δημοσίου ὑπαλλήλου (ὅρα καὶ γνωμοδότησιν Νομ. Συμβούλου Ὑπουργείου

Έργασίας 547|278 τοῦ 1937 ἐν Ε.Ε.Ν. 5' 810). Κατ' ἀκολουθίαν ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου ὅτι τὸ δικαστήριον τοῦτο εἶναι ἀναρμόδιον, ὅπως κρίνῃ ἐπὶ τῆς ἐνδίκου ἀγωγῆς, διότι ἡ πρακειμένη διαφορὰ ἔδει νὰ ἐκδικασθῇ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ', ἐκ τοῦ ἄρθρου ὅμως 1 τοῦ ὁποίου προκύπτει ἐπίσης ὅτι εἰς τὴν διαδικασίαν ταύτην ὑπάγονται μόνον ἀξιώσεις τοῦ μισθωτοῦ καὶ τοῦ ἐργοδότου, πηγάζουσαι ἐκ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου (ὁρα Α.Π. 93|1948, ΕΕΔ 7. 256, 646| 1950, ΕΕΔ 10. 155) εἶναι ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

Τὸ ἐναγόμενον συνομολογεῖ, ὅτι ὁ ἐνάγων παρέχει αὐτῷ τὰς ὑπηρεσίας του ὡς ἰατρὸς ἐπὶ 21 ἔτη ὡς καὶ ὅτι οὗτος δὲν εἶναι μέτοχος τοῦ Ταμείου Προνοίας τοῦ προσωπικοῦ του, ἡ ἐν ἀρχῇ τῶν προτάσεων τοῦ ἐναγομένου διατυπουμένη γενικὴ ἄρνησις τῆς ἀγωγῆς δὲν ἀναιρεῖ τὰς εἰδικὰς ταύτας ὁμολογίας του (Α.Π. 280| 1939. Θέμ. ΜΑ' 7). Συνεπῶς, τὸ μόνον ὅπερ ἀπομένει νὰ ἀποδειχθῇ εἶναι ὁ μισθός, ὃν κατέβαλλε τὸ ἐναγόμενον εἰς τὸν ἐνάγοντα κατὰ τοὺς προηγηθέντας τῆς ἀπολύσεως αὐτοῦ 17 μῆνας, περὶ τῶν ὁποίων ἔδει νὰ εἰδοποιηθῇ ὁ ἐνάγων περὶ τῆς ἀπολύσεώς του, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τοῦ ἄρθρ. 1 § 5 τοῦ μνησθέντος Ἀν. Νόμου 301 καὶ τῶν ἄρθρων 1 καὶ 8 τοῦ νόμου 2112.

III. ΑΔΕΙΑΙ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Δικαίωμα ἀδείας μισθωτῶν καὶ ἀποτίμησις εἰς χρῆμα.

Ἔννοια Α. Ν. 539|1945 περὶ ἀδειῶν μισθωτῶν.— Παροχὴ μόνον ἀδείας καὶ ἀνεπίτρεπτον ἀποζημιώσεως αὐτῆς εἰς χρῆμα.

Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 75|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Ι. Δέσπης*

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Δ. Γεωργοπάκης, Ν. Πλασσαρᾶς, δικαστικὸς ἀντιπρόσωπος Δημοσίου.

Τὸ ἕτερον αἴτημα τοῦ ἐνάγοντος, ὅπως ὑποχρεωθῇ τὸ ἐναγόμενον δικαστικῶς νὰ καταβάλῃ αὐτῷ ἀποζημίωσιν δικαιουμένης ἀδείας διὰ παρελθόντα ἔτη δὲν εἶναι νόμιμον, διότι ἡ ἔννοια τοῦ νόμου εἶναι ὅτι ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται τῆς ἐκ τοῦ Ν. 539|45 ἀδείας του ἐν πατρᾳ. Τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου, ἀποβλέποντος εἰς τὴν ὑγείαν τοῦ μισθωτοῦ, δι' ὃ καὶ διὰ τοῦ ἄρθρου 5 § 1 τοῦ νόμου τούτου ἐθεωρήθη ἄκυρος ἡ παραίτησις τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τοῦ δικαιώματός του τούτου, ἄκυρος δὲ καὶ πᾶσα συμφωνία, περιλαμβάνουσα τὴν ἐγκατάλειψιν τοῦ εἰς ἄδειαν δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ, καὶ ἂν ἔτι προβλέπῃ τὴν καταβολὴν εἰς αὐτὸν ἐπηυξημένης ἀποζημιώσεως, ἐξ οὗ συνάγεται, ὅτι ἐργαζόμενος δὲν δικαιοῦται νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ ἐργοδότου ἀντὶ τῆς νομίμου ἐτησίας ἀδείας του τὸν ἀντίστοιχον μισθὸν εἰς διπλοῦν (*Καποδίστρια*, Ἑρμ. Ἐργ. Δικαίου σ. 368), εἰς ὃ τείνει προδήλως τὸ ὑπὸ ἐρεύναν αἴτημα, διὰ δὲ τῆς § 2 ἰδίου ἄρθρου ἐθεσπίσθη, ὅτι εἰς πάντα μισθωτόν, ἀναλαμβάνοντα ἔμμισθον ἀπασχόλησιν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐτησίας ἀδείας του, ὁ ἀπασχολήσας ταύτην ἐργοδότης δικαιοῦται νὰ μὴ καταβάλῃ ἀποιβὴν διὰ τὸ ἀντίστοιχον χρονικὸν διάστημα, τοῦθ' ὅπερ ἐνισχύει τὴν δοθεῖσαν λύσιν. Ὡς μόνη κύρωσις τὸ γε νῦν ἔχον, διὰ τὴν μὴ συμμόρφωσιν τοῦ ἐργοδότου πρὸς τὸν νόμον 539, εἶναι ἡ προβλεπομένη ποινικὴ εὐθύνη τούτου ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 7 ἰδίου νόμου.

Ὅθεν ἀπορριπτέον τὸ σχετικὸν αἴτημα τοῦ ἐνάγοντος, δεκτοῦ καθισταμένου τοῦ σχετικοῦ ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἐναγομένου.

IV. ΚΟΙΝΩΝΙΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ

Ἀναγκαστικὴ εἴσπραξις εἰσφορῶν κατὰ Νόμον περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων.

Ἀνακοπὴ τρίτου κατ' ἄρθρ. 235 Πολ. Δικ. — Ποιτέα ἐξώδικος πρᾶξις καὶ ἡ παρὰ Δημοσίου Ταμείου πρόσκλησις τοῦ ὀφειλέτου πρὸς πληρωμὴν ὀφειλῆς του.— Νομιμότης εἰσπράξεως καθυστερουμένων εἰσφορῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων κατὰ Νόμον περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων.

Πρωτοδικείου Ρεθύμνης 304|1950

Πρόεδρος ὁ κ. *Γ. Κεκερῆς*

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Ι. Γραφανάκης*

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Μ. Παπαδάκης, Γ. Σμπῶκος, Δ. Σμπῶκος

Κατὰ τὸ ἄρθρον 236 Κ.Π.Δ (235 Π.Δ.) «ὅστις δὲν συνήργησεν ἢ δὲν προσεκλήθη εἰς... ἐξώδικόν τινα πρᾶξιν φέρουσαν βλάβην εἰς αὐτὸν ἢ κίνδυνον εἰς τὰ νόμιμά του συμφέροντα, δύναται νὰ κάμῃ καὶ' αὐτῆς ἀνακοπήν». Τοιαύτη ἐξώδικος πρᾶξις εἶναι ἀναμφισβητήτως καὶ ἡ παρὰ τοῦ Δημοσίου Ταμείου πρόσκλησις τοῦ ὀφειλέτου πρὸς πληρωμὴν τῆς ὀφειλῆς του. Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 68 Γ' τοῦ Π.Δ. τῆς 24|27 Αὐγούστου 1951 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων 4845 καὶ 5260 περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων» (Ν.Ε.Δ.Ε.) «ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 235 Πολ. Δικ. (ἀντίστοιχον ἄρθρ. 236 Κρητ. Πολ. Δικ.) κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς αὐτῆς ἀνακοπὴ περὶ ὑπάρξεως τῆς ὀφειλῆς πρὸς τὸ Δημόσιον, ἐπιτρέπεται ἐνώπιον τῶν ἁρμοδίων καθ' ὕλην Δικαστηρίων, πλὴν τῶν περιπτώσεων, καθ' ἃς ὁ προσδιορισμὸς τῆς πρὸς τὸ Δημόσιον ὀφειλῆς ἔχει ἀνατεθῇ διὰ νόμου εἰς διοικητικὰ Δικαστήρια ἢ διοικητικὰς Ἐπιτροπάς». Ἐρευνητέον ἑπομένως ἐν προκειμένῳ 1) ἂν οἱ πρὸς τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (Ι.Κ.Α.) ὀφειλαὶ εἰσπράττωνται κατὰ τὸν νόμον περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων (Ν.Ε.Δ.Ε.), ὅπερ ἀποτελεῖ καὶ τὸν πρῶτον λόγον τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀνακοπῆς κατὰ ἀτομικῆς προσκλήσεως τοῦ Ταμείου Ρεθύμνης πρὸς τὸν ἀνακόπτοντα, δι' ἧς καλεῖται οὗτος νὰ καταβάλῃ χρέος του ἐξ εἰσφορῶν πρὸς τὸ Ι. Κ. Α. καὶ ἐν καταφατικῇ περιπτώσει, περαιτέρω, 2) ἂν εἶναι ἐπιτρεπτὴ ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 236 Κ. Π. Δ. ἀνακοπὴ περὶ ὑπάρξεως τῆς ὀφειλῆς συμφώνως τῇ διαληφθείσῃ διατάξει τοῦ ἄρθρου 68 ἐδ. Γ'' Ν.Ε.Δ.Ε.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 23 § 3 τοῦ ν. 6298|1934 «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων» αἱ ἀπαιτήσεις τοῦ Ι.Κ.Α., ἐν αἷς καὶ ἡ ἐξ εἰσφορῶν, εἰσπράττονται κατὰ τὸν Ν. Ε. Δ. Ε. Κατὰ δὲ τὴν § 5 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, κατὰ τῆς ἐκτελέσεως ἐπιτρέπονται ἐνστάσεις ὑποβαλλόμεναι κατὰ τὰ

διά κανονισμού ὁριοθετούμενα, καὶ ἀπευθυνόμενη κατὰ τοῦ Ἱδρύματος, ἐκδικαζόμενη παρὰ τῷ Πρωτοβαθμίῳ Ἀσφαλιστικῷ Δικαστηρίῳ κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ ὁποίου ἐπιτρέπεται ἔφεσις ἐνώπιον τοῦ Δευτεροβαθμίου Ἀσφαλιστικοῦ Δικαστηρίου. Οὔτε ὅμως ἐκ τῶν διαληφθεισῶν διατάξεων, οὔτε καὶ ἐκ τῆς τοῦ ἄρθρου 63 ν. 6298|1934, ὅπερ πραγματεύεται περὶ ἐφέσεως κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῶν ὀργάνων τῆς Ἀσφαλίσεως ἢ ἐκ τῶν ἄρθρων 56 καὶ 57, ἅτινα ὁμιλοῦν περὶ συστάσεως Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων, ἢ ἐξ ἄλλης τινὸς διατάξεως τοῦ ν. 6298|1934 συνάγεται ὅτι ὡς προϋπόθεσις ἢ ὅρος τῆς ἰσχύος τῆς ὑπὸ ληφθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 23 § 3 περὶ εἰσπράξεως τῶν εἰσφορῶν τοῦ Ι. Κ. Α. κατὰ τὸν Ν.Ε.Δ.Κ. ἔπρεπε ἡ ἵδρυσις τῶν ἐν λόγῳ Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων. Παρωνυχίζεται βεβαίως ἐκ τῆς μὴ εἰσέτι ἱδρύσεως τούτων μία ἀνωμαλία καὶ δὴ σοβαρά, καθ' ὅτι φρονοῦμεν ὅτι τὰ ἔσοδα τοῦ Ι. Κ. Α. θὰ εἰσεπράττοντο κατὰ τὴν σήμερον δι' τὸν ὁμιλοῦντα διαδικασίαν τοῦ Ν.Ε.Δ.Ε., ὁρίζετο ὅμως καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ ὅτι ὁ ὀφείλων ἐνισταμένος κατὰ τῆς ἐκτελέσεως νὰ καταφύγῃ εἰς τὰ ἱδρυθησόμενα Ἀσφαλιστικὰ Δικαστήρια κατὰ βάσανον καὶ ταχεῖαν διαδικασίαν πρὸς λύσιν τῆς ἀσφαλιστικῆς διαφορᾶς, ἣτις ἔχει ἰδιαιτέρως ἐπείγοντα χαρακτῆρα (ἀρβλ. αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐπὶ τῆς ἐκδόσεως τοῦ Β. Δ. περὶ συστάσεως τῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων καὶ **Κ. Οἰκονόμου**: Δίκαιον τῶν ἐργατικῶν ἀτυχημάτων κλπ. ἐν σελ. 1024). Τὸ Ι.Κ.Α. ὅμως, ἅμα δι' τῆς εἰρημένης διατάξεως ἐξησφάλισε τὴν ταχεῖαν εἴσπραξιν τῶν ἀπαιτήσεών του, δὲν ἐμφανῶς ἐνδιαφερόμενον καὶ διὰ τὴν ἵδρυσιν τῶν ἐν λόγῳ Δικαστηρίων. Τοῦτο διὰ τῶν ὀργάνων του καθορίζει τοὺς ὑποχρέους καὶ τὰ παρ' αὐτῶν ὀφειλόμενα ποσὰ καὶ ἀποστέλλει κατάστασιν εἰς τὸ Ταμεῖον (ἄρθρον 23 § 1 ν. 6298), ἧς καὶ χρησιμεύει ὡς τίτλος διὰ τὴν κατὰ τὸν Ν. Ε. Δ. Ε. εἴσπραξιν τῆς ὀφειλῆς.

Τὸ ἔργον οὕτω τῶν ὀργάνων τοῦ Ι.Κ.Α., καὶ τοῦτο καθ' ὁλοκληρίαν, εἶναι τοιοῦτον, ὥστε, ὅπου ἀδύνανον καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ἀσφαλὲς (ἀρβλ. παρατηρήσεις Θ. Μ. ἐν τῷ Ξ' σελ. 603 ὑπὸ τὴν Πρωτ. Θρ. 683|1950), ἐνῷ ὁ ὀφειλέτης εἶναι πλέον ὑποχρεούμενος νὰ καταφύγῃ εἰς μακρὰν καὶ δαπανηρὰν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρ. 230 Κ.Π.Α. (ΒΟΣ Ἑλλ. Π Δ.), ἅν καὶ αὕτη ἐκτρέπεται (ἀπὸ σὲ κατωτέρω), ἵνα ἐπιλογὴ τοῦ πεθάνου εἰς τοὺς ὅρους του, τόσον εὐκόλους βεβαίως. Καὶ καὶ μὲν διὰ τοῦ ἄρθρου 2 § α' ἐδ. β καὶ δ τοῦ ἀπὸ 13-1-1938 κανονισμοῦ ἀσφαλιστικῆς ὁριοθεσίας κλπ., ἐγκριθέντος διὰ τῆς 8ης ὑπ' ἀριθ. 67140|1938 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ὁρίσθη ὅτι δύναται ὁ ἐνιστάμενος ὀφειλέτης νὰ ἀποβάλῃ αὐτὸν πρὸς τὸν Διοικητὴν τοῦ Ὑποκαταστήματος καὶ νὰ φέρῃ δι' αὐτῆς τὰς ἀντιρρήσεις του κατὰ τοῦ γενομένου ἐπ' αὐτῷ ἢ καὶ τοῦ ἐλέγχου ἀσφαλῶς καθορισθοῦ τῆς ὀφειλῆς του, καὶ ἂν αὐτὸν δὲν θεωρῇ ἀμέσως ἱκανοποιούμενον ἐκ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Διευθυντοῦ τὸ ὑποβάλλῃ αἴτησιν περαιτέρω πρὸς τὴν Τοπικὴν Διοίκησιν Ἐπιχειρήσεως (ἄρθρον 29 τοῦ αὐτοῦ κανονισμοῦ), ἡ τοιαύτη ὅμως ἀμοιβαιότης τοῦ Διευθυντοῦ καὶ τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὸν νόμον, ὡς κατωτέρω λεχθήσεται, δὲν φέρει οὐσιαστικῶν ἀποτέλεσμα, ἀφοῦ τὸ Κεντρικὸν Κατάστημα τοῦ Ι.Κ.Α. δύναται νὰ μὴ ἀποδεχθῇ τὴν ἀπόφασιν τῆς Τοπικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ νὰ ἐπαναφέρῃ τὸν ὀφειλέτην εἰς τὸ ποσὸν τὸ ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τοῦ ἐλέγχου παλλήλου καθορισθὲν καὶ οὕτω δὴ ἡ ἀντέρωσις διαδικασία νὰ ἀποβῇ μόνον εἰρωνεία διὰ τὸν ὀφειλέτην. Παρὰ τὴν ἀλήθειαν ὅμως ὅλων τῶν ἀνωτέρω, ταῦτα δὲν δύνανται κατὰ νόμον νὰ θεωρηθῶσιν ἱκανά, ὥστε νὰ ὀρνηθῇ τις τὴν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ν.Ε.Δ.Ε. εἰσπραξιν τῶν εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ συνεπῶς ἐφαρμογὴν τῆς ρητῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 23 παρ. 3 ν. 6298|1934. Ἀπορριπτέος συνεπῶς ὁ πρῶτος λόγος ἀνακοπῆς, δι' οὗ ὁ ἀνακόπτων ἰσοσυστήριζεν, ὅτι αἱ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. ὀφειλαὶ δὲν δύνανται νὰ εἰσπραχθῶσι κατὰ τὸν Ν. Ε.Δ.Ε., ὡς μὴ νόμιμοι.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Ν.Ε.Δ.Ε. ἡ ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Δημοσίου Ταμείου ἀποστελλομένη πρὸς τὸν ὀφειλέτην εἰδοποίησις (πρόσκλησις) δὲν νὰ περιέχῃ τὸ εἶδος τοῦ χρέους, τὸ ποσὸν μετοῦ καὶ τὴν χρῆσιν εἰς ἣν τοῦτο ἀνήκει, ἡ παράλειψις ὅμως δὲν ἐπιφέρει, κατὰ τὴν ρητὴν διατάξιν τοῦ ἄρθρου 6 παρ. 2 Ν.Ε.Δ.Ε., ἀκυρότητα, ἀλλὰ μόνον πειθαρχικὴν εὐθύνην τοῦ παραβάτου. Ἐν προκειμένῳ ἡ ἀνακοπτομένη ἀτομικὴ πρόσκλησις περιέχει ἅπαντα τὰ στοιχεῖα τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 Ν.Ε.Δ.Ε. ὁριζόμενα καὶ κατ' ἀκολουθίαν ὁ δεύτερος λόγος ἀνακοπῆς, δι' οὗ ζητεῖται ἡ ἀκύρωσις τῆς ἐν λόγῳ προσκλήσεως (εἰδοποιήσεως), ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν ἀναφέρει αὐτὴ σαφῶς καὶ ὡρισμένως τοὺς λόγους τῆς ὀφειλῆς καὶ τὸ εἶδος τῶν ὀφειλομένων εἰσφορῶν, εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς νόμῳ καὶ οὐσίᾳ ἀβάσιμος.

Κατὰ τὰ ἄρθρον 22 ν. 6298|1934 διὰ τὴν καταβολὴν τῶν ὑπὲρ τὸ Ι.Κ.Α. εἰσφορῶν, ἀποτελούντων, μεταξὺ ἄλλων, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 20 αὐτοῦ, τοὺς πόρους τούτου εὐθύνεται ὁ ἐργοδότης οἷος νοεῖται διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου τούτου καὶ φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον, διὰ λογαριασμὸν τοῦ ὁποίου τὰ ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἀσφάλισιν πρόσωπα παρέχουν ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ἔναντι ἀμοιβῆς (ἄρθρον 5 § 1) καὶ ὅστις ἐργοδότης, μὴ καταβάλλων ἐντὸς ὡρισμένης προθεσμίας τὴν εἰσφορὰν ταύτην, ἧς τὸ ποσὸν καὶ ὁ τρόπος καταβολῆς καθορίζεται ἐν ἄρθρῳ 21 ν. 6298 καὶ ἄρθροις 7 ἕως 21 τοῦ Κανονισμοῦ περὶ τρόπου ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν, ἐγκριθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10703|1937 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐπιβαρύνεται διὰ προσθέτων τελῶν (ἄρθρον 23 § 1, 2 ν. 6298), ὑποχρεοῦται δὲ, πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν ἐκάστοτε ὑπαγομένων εἰς τὴν ἀσφάλισιν προσώπων, τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τῶν μισθῶν αὐτῶν, στοιχείων βάσει τῶν ὁποίων θὰ ἐξευρεθῇ ἡ εἰσφορά, εἰς τήρησιν βιβλίου μισθολογίου (ἄρθρ. 2 ν. 6298 καὶ 24 Κανονισμοῦ), τὴν ἐξέτασιν τοῦ ὁποίου ὀφείλει νὰ ἐπιτρέπῃ εἰς τὰ ὄργανα τοῦ Ι.Κ.Α., ἅτινα ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει καθοῦζουν τὰς παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν ὀφειλάς, βάσει τῶν στοιχείων τῆς ἀμέσως προηγουμένης χρονικῆς περιόδου, ἐὰν δὲ οὕτε τοιαῦτα στοιχεῖα

ὑφίστανται, ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν ἀσφάλισιν προσώπων καὶ ἡ ἀμοιβὴ αὐτῶν καθορίζονται κατὰ τὴν ἀνεξέλεγκτον κρίσιν τοῦ Ἱδρύματος, βάσει στοιχείων, εἰς τὴν συλλογὴν τῶν ὁποίων προβαίνει αὐτεπαγγέλτως ὁ ἐπὶ τοῦ ἐλέγχου ὑπάλληλος, δυναμένου τοῦ ἐργοδότου ν' ἀποδείξῃ τὸ ἀκριβὲς μέγεθος τῶν ὑποχρεώσεων αὐτοῦ (ἄρθρον 9 ν. 6298 καὶ 25 καὶ 27 τοῦ Κανονισμοῦ), ἐπιβαλλομένου τῷ ἐργοδότῃ καὶ πρόσθετου τέλους ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τοῦ ἐλέγχου ὑπαλλήλου, ὅστις καὶ καλεῖ τοῦτον νὰ καταβάλῃ ἀμέσως τὴν εἰσφορὰν του δι' ἐπικολλήσεως τῶν ἐλλειπόντων ἐνσήμων (ἄρθρον 23 ν. 6298 καὶ 28 Κανονισμοῦ). Ἐὰν δὲ ὁ ἐργοδότης ἀρνῆται τὴν καταβολήν, ὁ ἐπὶ τοῦ ἐλέγχου ὑπάλληλος συντάσσει καὶ ἐγχειρίζει αὐτῷ ἐπὶ ἀποδείξει παραλαβῆς τὴν οἰκείαν πρᾶξιν ἐπιβολῆς εἰσφορῶν, καλεῖ τοῦτον διὰ τῆς αὐτῆς πράξεως, ὅπως καταβάλῃ εἰς τὸ Ἵδρυμα ἐντὸς προθεσμίας 3 ἡμερῶν τὴν ἀξίαν τοῦ ἐνσήμου μετὰ τοῦ προσθέτου τέλους. Ἐὰν ὁ ἐργοδότης δὲν ἐξοφλήσῃ τὴν ὀφειλήν του ἐντὸς τῆς τοιαύτης προθεσμίας, τὸ αὐτὸ ὄργανον τοῦ Ἱδρύματος ἀποβάλλει ἀνυπερθέτως τὴν ἰδίαν ἡμέραν πρὸς τὸ Ὑποκατάστημα κατάστασιν περὶ τῆς ὀφειλῆς, χρησιμεύουσαν διὰ τὴν βεβαίωσιν καὶ ἀναγκαστικὴν εἰσπραξιν τοῦ καθυστερουμένου ποσοῦ, ὅπερ ἀναγράφεται καὶ εἰς τὸ βιβλίον καθυστερήσεων (ἄρθρ. 30 Κανον.), βάσει τοῦ ὁποίου συντάσσονται αἱ ἐπέχουσαι θέσιν τίτλου καταστάσεις ὀφειλετῶν, αἵτινες ἀποστέλλονται εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον πρὸς εἰσπραξιν. Κατὰ τῶν ἀποφάσεων δὲ τῶν ὀργάνων τῆς Ἀσφαλίσεως δικαιοῦται ὁ ὀφειλέτης ἐργοδότης νὰ ἀσκήσῃ ἔφεσιν ἐνωπίων τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 66 ν. 6298 προβλεπομένων καὶ διὰ Β.Δ. ἱδρυθησομένων τῇ προτάσει τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α. Διοικητικῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων, ἅτινα θὰ ἀποφανθῶσιν ἂν ὀφείλῃ καὶ τί ὀφείλει ὁ ἐργοδότης ὡς εἰσφοράν, πρόσθετον τέλος κλπ. (ἄρθρον 66 ν. 6298). Ἐπομένως προβλέπονται Διοικητικὰ Δικαστήρια διὰ νόμου, εἰς ἃ ἀνήκει ἡ ἁρμοδιότης ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου καὶ θὰ ἔδει νὰ μὴ ἐπιτρέπεται ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 236 Κ.Π.Δ. (235 Ἑλλ. Πολ. Δικ.) ἀνακοπὴ περὶ ὑπάρξεως τῆς ὀφειλῆς, συμφώνως πρὸς ὅσα ἐν τῇ πρώτῃ σκέψει τῆς παρούσης ἐλέχθησαν. Τὰ ἐν λόγῳ ὅμως Διοικητικὰ Δικαστήρια δὲν ἱδρύθησαν εἰσέτι, μὴ πρωτεύοντος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α. τὴν σύστασιν των καὶ μὴ ἐκδοθέντος τοῦ περὶ τῆς ἱδρύσεώς των Β.Δ., συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 66 ν. 6298. Ἐπομένως, ἐφ' ὅσον ἐν τῇ πραγματικότητι δὲν ὑφίστανται Διοικητικὰ Δικαστήρια, ἐνώπιον τῶν ὁποίων νὰ δύναται ὁ ὀφειλέτης ν' ἀμφισβητήσῃ τὴν ὀφειλήν του καὶ μέχρις ἱδρύσεως των, δύναται ὁ ὀφειλέτης, συμφώνως πρὸς ὅσα ἐν τῇ πρώτῃ σκέψει ἐλέχθησαν, νὰ ἀσκήσῃ ἐκ τοῦ ἄρθρου 230 Κ.Π.Δ. ἀνακοπήν, καταφεύγων εἰς τὰ καὶ ἐκ τῶν ἄρθρων 1 καὶ 4 Κ.Π.Δ. ἐχοντα δικαιοδοσίαν τακτικὰ Δικαστήρια, ἐνώπιον τῶν ὁποίων νὰ ἀμφισβητήσῃ τὴν ὀφειλήν του (Ἐδκλ. § 88 σημ. 6 καὶ 7, Α.Π. 71|1941 Θέμ. ΚΕ' 2081). Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι διὰ τοῦ ἄρθρου 2 παράγραφος α, ἐδάφ. β καὶ δ τοῦ ἀπὸ 13.1.1938 κανονισμοῦ ἀσφαλιστικῆς ἁρμοδιότητος κ.λ.π., ἐγκριθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 57410|1938 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁρίσθη, ὅτι ἐὰν ὁ ἐργοδότης ἔχῃ ἀντιρρήσεις κατὰ τοῦ γενομένου ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τοῦ ἐλέγχου ὑπαλλήλου καθορισμοῦ τῆς ὀφειλῆς του, δύναται νὰ φέρῃ ταύτας δι' αἰτήσεώς του πρὸς τὸν Διευθυντὴν τοῦ Ὑποκαταστήματος, ὃν κατὰ στάδια ἁρμοδίων ν' ἀποφασίσῃ καὶ ἂν καὶ πάλιν ὁ ὀφειλέτης δὲν θεωρῇ ἑαυτὸν ἱκανοποιημένον ἐκ τῆς ἀποφάσεως τοῦ διευθυντοῦ, δύναται νὰ ὑποβάλῃ αἴτησιν θεραπείας πρὸς τὴν Τοπικὴν Διοικοῦσαν Ἐπιτροπὴν τοῦ Ι.Κ.Α. Εἰς τὴν τοιαύτην ὅμως Διοικητικὴν Ἐπιτροπὴν δὲν ἀνετέθη διὰ νόμου ἡ ἁρμοδιότης αὕτη, ὡς ἀπαιτεῖ τὸ ἄρθρον 68 παρ. 1ον τοῦ Ν.Ε.Δ.Ε., ἵνα ἀποκλεισθῇ ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 236 Κ.Π.Δ. ἀνακοπὴ συμφώνως πρὸς ὅσα ἐν τῇ πρώτῃ σκέψει τῆς παρούσης ἐλέχθησαν. Ὁ νόμος 6298 ὥρισε, ὅτι ὡρισμένα μόνον ἀντικείμενα θέλουν ρυθμισθῇ διὰ κανονισμοῦ (ἄρθρον 25 παρ. 5, 21 παρ. 4, 26 παρ. 1, 2, 3, 4, 5, ἄρθρον 27 παρ. 2, 30 παρ. 2, 32 παρ. 2, 33 παρ. 4 καὶ ἄλλων), μεταξὺ ὅμως τῶν ἀντικειμένων τούτων δὲν ὑπάγεται καὶ ὁ προσδιορισμὸς τῆς πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. ὀφειλῆς, δι' ὃν ἁρμόδια εἶναι τὰ Ἀσφαλιστικὰ Δικαστήρια. Ρητῶς ὁρίζεται ἐν ἄρθρῳ 23 παρ. δ, ὅτι κατὰ τῆς τοιαύτης ἐκτελέσεως ἐπιτρέπονται ἐνστάσεις ὑποβαλλόμεναι κατὰ τὰ διὰ κανονισμοῦ εἰδικώτερον ὁριοθησόμενα καὶ ἀπευθυνόμεναι κατὰ τοῦ Ἱδρύματος..., αἵτινες ἐκδικάζονται ὑπὸ τοῦ πρωτοβαθμίου Διοικητικοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Δικαστηρίου, ὡρίσθη ἑπομένως ρητῶς ποῖον ἀντικείμενον θὰ ρυθμισθῇ διὰ τοῦ κανονισμοῦ, παρὰ ταῦτα δὲ οὗτος ἐρρύθμισε καὶ τὸ ζήτημα τῆς ἁρμοδιότητος ἐπὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς ὀφειλῆς, ὑπαγαγὼν τοῦτο εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῆς τοπικῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς, ἐνῷ τοῦτο κατὰ τὸν νόμον ὑπάγεται εἰς τὰ Ἀσφαλιστικὰ Δικαστήρια. Κατὰ ταῦτα δὲν ὑφίστανται διὰ νόμου Διοικητικὰ Δικαστήρια ἢ Διοικητικαὶ Ἐπιτροπαί, εἰς ἃς νὰ ἔχῃ ἀνατεθῇ διὰ νόμου ὁ προσδιορισμὸς τῆς πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. ὀφειλῆς καὶ ἑπομένως, συμφώνως καὶ πρὸς ὅσα ἐν τῇ πρώτῃ σκέψει ἐλέχθησαν, ἐπιτρέπεται ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 236 ἀνακοπὴ περὶ ὑπάρξεως τῆς πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. ὀφειλῆς. Παραδεκτῶς ἄρα ἀμφισβητεῖ ὁ ἀνακόπτων τὴν πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. ὀφειλήν του, περὶ ἧς ἡ ἀνακοπτομένη πρόσκλησις, καὶ δέον ὅπως ὑποχρεωθῇ τὸ ἐπέχον θέσιν ἐναγόντος καθ' οὗ ἡ ἀνακοπὴ εἰς ἀπόδειξιν τῆς πρὸς αὐτὸ ὀφειλῆς τοῦ ἀνακόπτοντος διὰ παντὸς νομίμου ἀποδεικτικοῦ μέσου καὶ μαρτύρων, ἐπιτρεπομένων λόγῳ ἀδυναμίας κτήσεως ἐγγράφου ἀποδείξεως, καθ' ὅτι τὸ καθ' οὗ ἡ ἀνακοπὴ Ι.Κ.Α. εἶναι τρίτον καὶ δύναται ν' ἀποδείξῃ τὴν μεταξὺ ἄλλων σύμβασιν καὶ διὰ μαρτύρων, μὴ δυνάμενον νὰ ἔχῃ ἔγγραφον περὶ αὐτῆς. Παραδεκτῶς δ' ἀπίσης προσετέθη ὁ λόγος οὗτος ἀνακοπῆς διὰ τῶν προτάσεων, συμφώνως τῇ ἄρθρῳ 238 Κ.Π.Δ. (πρβλ. βάσει τοῦ ὁμοίου ἄρθρου 237 Ἑλλ. Π.Δ. *Οἰκον. - Δίβ.* 228 σημ. 2 καὶ 285 σημ. 4, *Ἐδκλ.* 244 σημ. 1 στοιχ. δ καὶ § 240 σημ. 1 Ε.Θ, 111|1950 Θέμ. ΜΑ' 451, Ε.Ν. 269|1924, ΑΣΤ' 278, Ε.Α. 257|1925 ΑΖ' 298).

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

I. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ. — II. ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ. — III. ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Εἰσαγωγικαὶ σημειώσεις Συντάξεως

1. "Η υπ' άριθ. 257|1951 απόφασις της Ολομελείας του Συμβουλίου της Επικρατείας, κατωτέρω σελ. 470, σχετική προς την κατά τ. Ν. 28|1944 εξουσιοδότησιν των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας προς καθορισμόν αποδοχών των μισθωτών, επανέρχεται εις την άποψιν της Σ.Ε. 30|1951 (εισηγητής Γ. Άγγελίδης, ΕΕΔ 19, 151), ότι ο καθορισμός των αποδοχών, κατά την αλυσθή έννοιαν του Ν. 28|1944, όταν να στηρίζεται επί καθαίας επιτηρήσεως των οικονομικών και νομισματικών συνθηκών.

Τούτο νομολογείται καθαρώς ήδη από 5|1951 υπερνομική απόφασις περί καθορισμού αποδοχών διαφόρων κατηγοριών μισθωτών (ΕΕΔ 9, 1057) καθορίσαν αποδοχάς κατ' ανάφορον απλής εις τας διατεταγμένας αποφάσεις και αν προκειμένου εις την υπ' άριθ. 9|1949 απόφασιν της Επιτροπής Διαιτησίας Πειραιώς περί καθορισμού αποδοχών εργατοτεχνιτών κυτηροβιομηχανίας κάτω της χώρας (ΕΕΔ 9, 155).

2. "Η υπ' άριθ. 125|1951 απόφασις της Ολομελείας του Συμβουλίου της Επικρατείας, κατωτέρω σελ. 471, ακυρώνει την υπ' άριθ. 1191|1950 Πράξιν Υπουργικού Συμβουλίου «περί αποστερήσεως των αποδοχών των απεργούντων υπαλλήλων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Επιχειρήσεων Κοινής Ωφελείας και Τραπεζών» (ΕΕΔ 10, 99).

Κατά την Πράξιν ταύτην του Υπουργικού Συμβουλίου υπάλληλοι Οργανισμών, Κοινωφελών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Επιχειρήσεων Κοινής Ωφελείας και Τραπεζών, απέχοντες των καθηκόντων των σύμφωνα απεργίας, θα αποστερούνται την αποδοχών του χρόνου της εν των καθηκόντων αυτών απουσίας των.

Την προσφυγήν ταύτην ο Σύλλογος Υπαλλήλων Τραπεζών.

Πρέπει να σημειωθή ότι προκειμένου, ότι εν η απεργία απωλεί διαιτησιμα των εργαζομένων (βλέπε σχετικώς ΕΕΔ 10, 100), προκειμένου περί μισθωτών διεπομένων εν συμβάσει έργου υπό ιδιωτικού δικαίου μετά την εργοδότην των, δεν δικαιούνται όμως και του μισθού των κατά τον χρόνον, κατά τον οποίον διήρκεσεν η απεργία. Προϋπόθεσις της αντιπαροχής του μισθού είναι η παροχή εργασίας (άρθρ. 648 Α.Κ.) και επομένως αμφί δεν παρεσχέθησαν αι υπηρεσίαι, δεν οφείλεται και υπερχρέωσις αναλλάγματος μισθού (βλέπε και Πρωτοδικείον Αθηνών 679|1949, ΕΕΔ 1, 940, Πρωτοδικείον Πειραιώς 280|1947, ΕΕΔ 6, 625).

Εφαλεν, επομένως, η Πράξις αύτη του Υπουργικού Συμβουλίου εν ανεγνώσθησαν από της πλήρους ότι οι απεργούντες μισθωτοί δικαιούνται των αποδοχών των κατά τον χρόνον της απεργίας και επιχείρησε να αποστερήσει ούτως μισθωτούς ανυπάρκτου δικαιώματος.

Αν πάλιν είχε την έννοιαν να περιορίζη τους εργοδότας από του να καταβάλλωσιν ελευθέρως και άνευ νομίμου υποχρεώσεως τοιαύτας αποδοχάς, ή Πράξις αύτη του Υπουργικού Συμβουλίου, ως δέχεται το Συμβούλιον της Επικρατείας, δεν συμμορίζεται εις διάταξιν τινα νόμου.

II. "Η υπ' άριθ. 158|1951 απόφασις της Ολομελείας του Συμβουλίου της Επικρατείας, κατωτέρω σελ. 471, σχετική προς την προστασίαν των απολυομένων εκ των τάξεων του στρατού κατά Ν. 751|1948, επανέρχεται εις την άποψιν, την οποίαν έσχεν και η Σ.Ε. 185|1950. Ολομελ. (εισηγητής Δ. Τσιμαράτος, ΕΕΔ 9, 848), διά τον υπολογισμόν του προσωπικού των υπόχρεων εις πρόσληψιν κατά Ν. 751|1948 επιχειρήσεων.

4. "Η υπ' άριθ. 197|1951 απόφασις της Ολομελείας του Συμβουλίου της Επικρατείας, κατωτέρω σελ. 471, ακολουθεί την σταθερώς ήδη υπό του Συμβουλίου της Επικρατείας ακολουθουμένην άποψιν περί της αντισυνταγματικότητος του άρθρ. 39 § 1 του Α.Ν. 11 Νοεμβρίου 1935 «περί οργανισμού του Υπουργείου Εργασίας», ως αθθεντικώς ερμηνεύθη υπό του Α.Ν. 894|1937 (βλέπε σχετικήν νομολογίαν εν ΕΕΔ 9, 857).

Άλλ' είναι, νομίζομεν, δεινός άνωμαλον να συνεχίζεται η αντισυνταγματική αύτη ρύθμισις, επί γινόμενη πάντοτε της δραλόντητος των ρυθμιζομένων σχέσεων.

I. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

1. Καθορισμός αποδοχών κατά Ν. 28|1944

Εξουσιοδότησις Ν. 28|1944. — Εύθεία εκτίμησις οικονομικών και νομισματικών συνθηκών προς καθορισμόν αποδοχών και ουχί απλή αναφορά εις διαιτητικάς αποφάσεις.

Συμβούλιον Επικρατείας 257|1951 Ολομελείας
Εισηγητής ο Πάρεδρος κ. Γ. Άγγελίδης
Διαγγώσαι οι κ.κ. Φ. Άγγελής, Ν. Κοντογιάννης, Πάρεδροι Νομικού Συμβουλίου

Ως έχει ήδη κριθή, ο ν. 28|1944, δν έν προοιμίω επικαλείται ή προσβαλλομένη πράξις, δεν παρέχει εις τους Υπουργούς Οικονομικών και Εργασίας εξουσίαν καθορισμού των μισθών και ημερομισθίων των επί συμβάσει εργασίας ιδιωτικού δικαίου παρεχόντων εξηρτημένης υπηρεσίας προς εργοδότην δι' απλής αναφοράς εις προηκδεδομένας αποφάσεις Επιτροπών Διαιτησίας, ασκησασών την εκ του α.ν. 16|11|1935 «περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας» αρμοδιότητα. Όθεν, ή προσβαλλομένη πράξις, ορίσασα τους μισθούς και τα ημερομίσθια των εργατών σιδηροβιομηχανίας ούχι κατ' εύθειαν έκτίμησιν των οικονομικών και νομισματικών συνθηκών της χώρας, άλλα καθ' απλήν αναφοράν εις τας διατάξεις της υπ' άριθ. 9 (1949) αποφάσεως της Επιτροπής Διαιτησίας Πειραιώς, παρέβη τον νόμον, δι' ο και καθίσταται άκυρωτέα, καθ' όσον αφορά εις την αιτούσαν, κατά τα βασίμως διά του πρώτου λόγου της υπό κρίσιν αιτήσεως προβαλλόμενα.

2. Αποδοχαί χρόνου απεργίας τραπεζιτικών υπαλλήλων.

Απαγόρευσις καταβολής αποδοχών χρόνου απεργίας εις υπαλλήλους Τραπεζών δι' υπ' αριθ. 1191/1950 Πράξεως του Υπουργικού Συμβουλίου.— Ανεπίτρεπτον περιορισμού ελευθερίας βουλήσεως άνευ ειδικής εξουσιοδοτήσεως νόμου.— Ακυρότης ανωτέρω Πράξεως.

Συμβουλίου Επικρατείας 425/1951 Ολομελείας

Εισηγητής ο Σύμβουλος κ. *Μ. Στασινόπουλος*
Δικηγόροι οι κ.κ. Ι. Καπελίστριας, Ν. Κοντογιάννης. Πάρεδρος Νομικού Συμβουλίου

Διά της υπό κρίσιν αιτήσεως, εμπροθέσμως ασκηθείσης, διώκεται η ακύρωσις της υπ' αριθ. 1191 από 6 Δεκεμβρίου 1950 Πράξεως του Υπουργικού Συμβουλίου, δι' ης απηγορεύθη εις τας διοικήσεις των Τραπεζών η προς τους υπαλλήλους αυτών καταβολή των αποδοχών των ημερών της αποχής εκ των καθηκόντων των λόγω απεργίας.

Οι μετέχοντες των προσφευγόντων Συλλόγων υπάλληλοι των Τραπεζών Εθνικής, Ελλάδος και Αγροτικής, παρά το γεγονός ότι εις τας δύο τελευταίας Τραπέζας είναι ανατεθειμένα εν μέρει έργα, συναπτόμενα προς τας δημοσίας υπηρεσίας, είναι υπάλληλοι νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου και εύρηνται εις σχέσιν μισθώσεως υπηρεσιών του ιδιωτικού δικαίου, υπό των κανόνων του οποίου διέπονται οι όροι αυτής, ως και τα προκύπτοντα δικαιώματα και υποχρεώσεις. Υπό τοιούτους όρους οι εργοδοτούντες των εν λόγω υπαλλήλων είναι ελεύθεροι, ίνα, λαμβάνοντες υπ' όψιν τας σχετικάς διατάξεις του ιδιωτικού δικαίου και τας συνθήκας, υφ' ας έλαβε χώραν η εκ της εργασίας αποχή των υπαλλήλων, αποφασίσωσι κατ' οικείαν κρίσιν, εάν η αποχή αύτη δέον να θεωρηθή ως δεδικαιολογημένη ή μη και εάν συνεπώς δέον να καταβληθώσιν εις αυτούς αι εις τας ημέρας αποχής αντιστοιχούσαι αποδοχαί. Την τοιαύτην ελευθερίαν της βουλήσεως, ή οποία προσιδιάζει εις τας συναλλαγάς του ιδιωτικού δικαίου, δεν δύναται η Διοίκησις να περιορίση, άνευ ειδικής προς τούτο εξουσιοδοτήσεως του νόμου. Συνεπώς, τον νόμου μηδόλως χορηγούντος τοιαύτην αρμοδιότητα εις το Υπουργικόν Συμβούλιον, παρανόμως τούτο επέβαλε, διά της προσβαλλομένης Πράξεως αύτου, τον ως άνω περιορισμόν εις τους εν λόγω εργοδότας, δι' ο και δέον ή Πράξις αύτη ν' ακυρωθή, καθ' όσον μέρος αφορά εις τους μετέχοντας των προσφευγόντων Συλλόγων υπαλλήλους, ως εκδοθείσα άνευ νομίμου αρμοδιότητος.

II. ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Προστασία απολυομένων εκ των τάξεων του στρατού.

Αδυναμία υπ' όψιν διά την υποχρεωτικήν κατά Ν. 751/1948 πρόσληψιν μισθωτών συνολικού αριθμού διατηρουμένου προσωπικού Κεντρικού καταστήματος και Υποκαταστημάτων και ουχί αυτοτελώς.— Έννοια Ν. 751/1948.

Συμβουλίου Επικρατείας 153/1951 Ολομελείας

Εισηγητής ο Πάρεδρος κ. *Κ. Καραπάνος*
Δικηγόρος ο κ. Θ. Χοϊδάς

Διά της υπό κρίσιν αιτήσεως διώκεται η ακύρωσις της υπ' αριθ. 46/1950 αποφάσεως του κατά το άρθρ. 5 του ν. 751/1948 «περί προστασίας των απολυομένων εκ των υπηρετούντων ή υπηρετησάντων εις τας τάξεις του στρατού κλπ.» Τοπικού Συμβουλίου Θεσ/νίκης, δι' ης ετοποθετήθη ως υπάλληλος παρά τω εν Θεσ/νίκη υποκαταστήματι της αιτούσης Εταιρίας ο απολυθείς εκ των τάξεων του στρατού τραυματίας Γ. Ι.

Ως ήδη έγινε δεκτόν υπό του Δικαστηρίου τούτου κατά την ερμηνείαν των διατάξεων του ανωτέρου νόμου. (Ολ. 189/1950, 190/1950), ο νομοθέτης, αποβλέπων εις την πληρεστέραν κατά το δυνατόν προστασίαν των υπ' αυτού προστατευομένων λόγω της εκ του στρατού απολύσεως, λαμβάνει την επιχείρησιν, την προς πρόσληψιν υπόχρεων, ως σύνολον, ώστε κατά την ανωτάτην αυτής οικονομικήν δυναμικότητα να συντελέση εις την εκπλήρωσιν του υπό του νόμου προβλεπομένου κοινωνικού σκοπού, την παροχήν δηλονότι εργασίας εις τους εκ των τάξεων του στρατού απολυομένους. Ούτω, προκειμένου περί επιχειρήσεων αίτινες, πλην του κεντρικού καταστήματος, διατηρούσιν, ως η αιτούσα, υποκαταστήματα εις άλλας πόλεις της χώρας, προς υπολογισμόν του αριθμού του προσληπτέου προσωπικού δεν θα υπολογισθή η δύναμις εκάστου υποκαταστήματος αυτοτελώς, αλλά το σύνολον του προσωπικού της όλης επιχειρήσεως. Ο τοιούτος δε συνολικός προσδιορισμός των προσληπτέων πραγματοποιείται δι' αποφάσεως του Κεντρικού Συμβουλίου Αθηνών, όπερ κατανέμει αυτούς εις τε το κεντρικόν κατάστημα και τα υποκαταστήματα της υποχρέου επιχειρήσεως, επακολουθεί δε η τοποθέτησις του εις εκαστον υποκατάστημα αναλογούντος αριθμού, δι' αποφάσεως του οικείου Τοπικού Συμβουλίου, εκ των συγκεντρούντων τα προσόντα του νόμου και κατοίκων της περιφερείας του (Ολ. 189/1950, 190/1950).

III. ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Τροποποίησις ασφαλιστικών διατάξεων

1. Αντισυνταγματικότης άρθρ. 69 Α.Ν. 11/11/1935 «περί οργανισμού του Υπουργείου Εργασίας», διά τροποποίησιν ασφαλιστικών διατάξεων υπό αποφάσεως του Υπουργού της Εργασίας.

Συμβουλίου Επικρατείας 197/1951 Ολομελείας
Εισηγητής ο Πάρεδρος κ. *Οθ. Κυριακάς*
Δικηγόρος ο κ. Ν. Κόντος

Ως εκρίθη ήδη υπό του δικαστηρίου τούτου (Απόφ. 28, 63 και 1370/1950) η διάταξις της § 1 του άρθρ. 59 του αν. νόμου της 11/11/

1935 «περί οργανισμού του Υπουργείου Εργασίας» ορίζουσα, κατά την μετά την αθεντικήν αύτης ερμηνείαν διά του άρθρ. 1 του Ν. ν. 694|1937 διατύπωσίν της, ότι πάσαι αι καταστατικαί και οργανικαί περιεχόμεναι, πλην των κατ' ούσίαν αναφερομένων εις κοινωνικούς πόρους, διατάξεις των Ασφαλιστικών Οργανισμών, των υπαγομένων εις την αρμοδιότητα του Υπουργείου Εργασίας και αι διά τυπικών έτι νόμων θεσπισθείσαι, τροποποιούνται δι' αποφάσεων του Υπουργού Εργασίας, μετά γνώμην του Συμβουλίου Κοιν. Ασφαλίσεων και του διοικητικού συμβουλίου του ενδιαφερομένου Οργανισμού, στερείται συνταγματικού κύρους, άτε παρέχουσα εις τον ως είρηται Υπουργόν, κατά παράβασιν της αρχής της διακρίσεως των εξουσιών, νομοθετικήν εξουσίαν απροσδιορίστου καθ' έρος και κατά περιεχόμενον εκτάσεως. Όθεν ή καθ' ής στρέφεται η υπό κρίσιν αίτησις υπ' αριθ. 30583|Σ. 623|1950 απόφασις του Υπουργού Εργασίας περί τροποποιήσεως του καταστατικού του αίτούντος Ταμείου, ενδεδειγμένη μη τη βάσει της ως άνω ανισχύρου διατάξεως και μη δυναμένη να εδρη ξυσμα εις την § 5 του άρθρ. 22 του ν. 4748|1930 «περί οργανώσεως του Λιμένος Πειραιώς Ο.Α.Π.», δοθέντος ότι κατά την διάταξιν ταύτην η τροποποίησις του ως είρηται καταστατικού μόνον διά β. δ., εκδιδομένου προτάσει των Υπουργών Οικονομικών, Συγκοινωνίας και Εργασίας, δύναται να γίνη, τυγχάνει απορρητέα, κατά το προβαλλόμενον μέρος αυτής, ήτοι κατά τας δύο τελευταίας παρ. του Π τμήματος αυτής, τας αφορώσας εις ποσοστιαίους εξελθόντας συνεπεία ανικανότητος προς εργασίαν της υπηρεσίας του Ο.Α.Π. και επανελθόντας εν αυτή λόγω θέσεως της αναπηρίας των, δεκτής εξ άλλου καθιστα μένης της υπό κρίσιν αίτησεως.

---

3. Ασφαλιζόμενοι εις Ταμεία Συντάξεως Αυτοκινητιστών υπάλληλοι.—Ταμεία τα οποία δεν έχουν μεταξύ των διά σχέσεως ιδιωτικού δικαίου.—Μη δυναμένη εξ ουσίας διά σχέσεως δημοσίου δικαίου κατά τον Δημόσιον ή Κρατικών Προσώπων Δημοσίου δικαίου ανηκόντων οδηγών αυτοκινήτου.

Συμβούλιοι Επικρατείας 190|1951 Ολομελείας

Εισηγητής ο Πάρεδρος κ. Θ. Κορομηλάς
Δικηγόροι οι κ.κ. Β. Δανιλάς, Γ. Ψαλλίδας

Το άρθρον 2 του Π. Δ/τος της 9|19.4.1935 «περί κωδικοποιήσεως των διατάξεων των διαπραξών το Ταμείον Συντάξεως Αυτοκινητιστών» εν μεν τη § 1 αυτού ορίζει, ότι εις το ειρημένον Ταμείον ασφαλίζονται υποχρεωτικώς οι έχοντες ως επάγγελμα την εμπορευματαλύσεων αυτοκινήτου, ως ιδιοκτήτοι ή οδηγοί, εν δε τη § 2 αυτού ότι «επαγγελματίας αυτοκινητιστής υπαγόμενος υποχρεωτικώς εις την ασφάλισιν του Ταμείου, είναι κατά την έννοιαν του παρόντος πάν φυσικόν πρόσωπον, εργαζόμενον επί μισθώ ως οδηγός αυτοκινήτου δημοσίας ή ιδιωτικής χρήσεως ή δούλον εν γένει επί της δημοτελλλήσεως αυτοκινήτου του, μη δυνάμενον ετέρου επάγγελμα ή επιχείρησιν. Εκ της διατυπώσεως των ανωτέρω διατάξεων, ιδία δ' εκ του χρησιμοποιουμένου υπό της δευτέρας ταύτων όρου «εργαζόμενον επί μισθώ», σαφώς προκύπτει, ότι ο νομοθέτης, υπ' όψιν έχει, πρακειμένης της κατηγορίας ταύτης ησφαλισμένων, προσώπα συνδεόμενα μετά του ιδιοκτήτου του οδηγουμένου υπ' αύτων αυτοκινήτου διά σχέσεως εργασίας ιδιωτικού δικαίου, συνεπώς εις την υποχρεωτικήν παρά τω αιτούντι Ταμείω ασφάλισιν δεν υπάγονται πρόσωπα, υπηρετούντα παρά τω Δημοσίω ή νομικώ προσώπω δημοσίου δικαίου ως οδηγοί αυτοκινήτων, εφ' όσον συνδέονται μετ' αυτού διά σχέσεως δημοσίου δικαίου (δημοσιοϋπαλληλικής).

Κατά ταύτα, εφ' όσον εν πρακειμένω ο Γ. Π., τυγχάνων επαγγελματίας αυτοκινητιστής, διωρίσθη εν έτει 1936 ως φύλαξ φυλακών εις την όπο του άρθρου 96 του Ν. Δ. της 28.9. 1935 «περί οργανώσεως σωφρονιστικού προσωπικού κλπ.» προβλεπομένην ειδικήν τεχνικήν θέσιν, εις ην και παράμεινε μέχρι του θανάτου του, έπαυσε από τηδ ως άνω διορισμού του, ως συνδεθείς μετά του Δημοσίου δια δημοσιοϋπαλληλικής σχέσεως, να ή ησφαλισμένος παρά τω αιτούντι Ταμείω, καίτοι τα καθήκοντα της θέσεως του ταύτης συνίσταντο εις την οδήγησιν αυτοκινήτων των φυλακών. Ή δε προσβαλλομένη απόφασις, ταυτα δεχθείσα και επί τη εσφαλμένη ταύτη εκδοχή αναγνωρίσασα δικαίωμα συντάξεως εις τας παρεμβαινούσας εις βάρος του αιτούντος, καθίστατο άκυρωτέα διά παράβασιν των προεκτεθειμένων διατάξεων του άρθρ. 2 του Π. Δ. της 6.4.1935, κατά τον βάσιμον σχετικόν λόγον της υπό κρίσιν αιτήσεως.

---

3. Ταμείον Ασφαλίσεως Αρτεργατών.— Προσωρινή κατά συμβουλευτικών αποφάσεων Διοικ. Συμβουλίου ένωσιν Επιτροπής άρθρ. 5 Ν.Δ. 1291|1942.— Χαρακτήρ Επιτροπής ως διοικητικού δικαστηρίου.—Απαράδεκτον αιτήσεως ακυρώσεως και αναιρέσεως ένώπιον Σ.Ε.

Συμβουλίοι Επικρατείας 190|1951 Ολομελείας

Εισηγητής ο Σύμβουλος κ. Γ. Χαρπούρης
Δικηγόρος ο κ. Χ. Παπαστεργίου

Κατά τον επί τη βάσει της διατάξεως του άρθρ. 5 § 2 Ν.Δ. 1291|1942 «περί τροποποιήσεως των περί Ταμείου Ασφαλίσεως Αρτεργατών νόμων» εκδοθέντος παρά του Διοικ. Συμβουλίου του Ταμείου καταλογιστικών αποφάσεων επιτρέπεται, κατά την αυτήν παράγρ. προσφυγή, δικαζομένη ένώπιον τριμελούς Επιτροπής, αποτελουμένης, κατά την παράγρ. 3 του αυτού άρθρου, εξ ενός εφέτου, ενός τμηματάρχου του Υπουργείου Εργασίας και εξ ενός τμηματάρχου του Υπουργείου Αγορανομίας. Η Επιτροπή αύτη αποτελεί διοικητικόν δικαστήριον και συνεπώς αι αποφάσεις της Επιτροπής ταύτης δεν είναι δεκτικαί προσβολής διά του ένδίκου μέσου της αιτήσεως ακυρώσεως. Εξ άλλου, κατά των αποφάσεων της Επιτροπής ταύτης δεν παρέχεται το ένδικον μέσον της αναιρέσεως ένώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΕΛΕΓΧΟΣ ΝΟΜΙΜΟΦΡΟΣΥΝΗΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ
ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΣ ΔΙ' ΑΠΟΛΥΣΙΝ

Περίληψις ἐρωτήματος: Ἐὰν δικαιοῦνται ἀποζημιώσεων καὶ τίνων οἱ ἐπὶ σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου προσλαμβανόμενοι ἄνευ προηγουμένης κρίσεως Συμβουλίων Νομιμοφροσύνης μισθωτοὶ τοῦ Δημοσίου καὶ ἀπολυόμενοι λόγῳ μεταγενεστέρας διαπιστώσεως ὑπὸ Συμβουλίων τῆς μὴ νομιμοφροσύνης των ἢ ἀκαταλληλότητος διὰ στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν ἢ ἐξ ἄλλων λόγων

Νομικοῦ Συμβουλίου, Τμ. Α'
Γνωμοδότησις 206|1951
Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. *Ι. Κυβέλος*

Μέλη: Σύμβουλοι: κ.κ. *Α. Παπαγιαννόπουλος, Τ. Κοντογιαδόπουλος, Ι. Κουμουτσόπουλος, Δ. Χατζηδάκης, Δ. Μαγγιῶρος, Φ. Φιλιππάκος*, Πάρεδροι: *Ν. Κοντογιάννης, Δ. Κυλαντζάκος, Γ. Γεωργαμόπουλος, Β. Σάββας, Β. Κασίμης.*

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. *Β. Σάββας*

Α) Βασικὴ προϋπόθεσις πρὸς χορήγησιν τῆς εἰς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Α. Ν. 516|1948 «περὶ ἐλέγχου τῆς νομιμοφροσύνης τῶν δημοσίων κ.λ.π. ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετούντων» χορηθέντος διὰ τοῦ Μθ|1945 Ψηφίσματος ἀναφερομένης ἀποζημιώσεως, ἢ τῶν εἰς τὰς 906 καὶ 976 ἔτους 1947 πράξεις τοῦ Υ/κοῦ Συμβουλίου, χορηθείσας διὰ τοῦ Α.Ν. 913|1949, ἀναφερομένων ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεων (δοσιλημάτων), εἰς τοὺς ἐπὶ σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀπολυομένους ἐργατοϋπαλλήλους τοῦ Δημοσίου, εἶναι ἡ ὕπαρξις μετ' αὐτῶν ἐγκύρου συμβάσεως ἐργασίας, διότι ἐν ἀκύρῳ τοιαύτῃ δὲν εἶναι νόμιμα ὑπογρέωσις πρὸς καταβολὴν τοιούτων ἀποζημιώσεων. Προκειμένου περὶ τοῦ Δημοσίου, τοιαύτη ἔγκυρος σύμβασις ἐργασίας ὑπάρχει ἐάν, ἀρτιστρεφοῦς κατ' ἀρχὴν διατάξεως νόμου προβλεπούσης τὴν πρόσληψιν τοιούτου ἐπὶ τοιαύτῃ σχέσει προσωπικοῦ, ἡ πρόσληψις ἐγένετο ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου πρὸς τοῦτο ἐκ διατάξεως νόμου ἐξουσιοδοτημένου ὀργάνου τοῦ Δημοσίου, ἐγένετο αὕτη ἐγγράφως, τοῦ ἐγγράφου ἀπαιτουμένου ὡς οὐσιαστικοῦ στοιχείου τῆς σχέσεως συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Λογιστικοῦ Νόμου ΣΙΒ'|1859, τοιοῦτο δ' ἔγγραφον εἶναι καὶ ἡ ἐκδιδομένη ἡμερησία διαταγὴ προσλήψεως, προσέτι δέ, προκειμένου περὶ τῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ἀνωτέρω νόμου 516|1948 προσλαμβανομένων, ἐὰν οὗτοι εἶχον κριθῇ νομιμόφρονες, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 1 τοῦ νόμου τούτου, ὑπὸ τὴν ἐν ἄρθρῳ 3 ὁριζομένην ἔννοιαν, τῆς διαπιστώσεως τῆς νομιμοφροσύνης ἀναργομένης ἀποκλειστικῶς, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4 ὑπὸ τῶν ὁριζομένων Συμβουλίων νομιμοφροσύνης, ρητῶς δ' ἀναφερομένης ἐν τῷ ἐγγράφῳ τῆς προσλήψεως, διότι ἐὰν ἡ πρόσληψις ἐγένετο κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τούτων, αὕτη κατὰ τὴν ρητὴν διάταξιν τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ νόμου εἶναι ἐξ ὑπαρχῆς ἄκυρος καὶ οὐδὲν συνεπάγεται ἀποτέλεσμα». Ἐξ ἄλλου, ἡ ἐκδιδομένη ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης δέον ρητῶς νὰ διαλαμβάνῃ, ὅτι ὁ προσληπτέος εἶναι νομιμόφρων, ἢ ὅτι δὲν εἶναι νομιμόφρων, ἐπὶ τῇ διαπιστώσει ὅτι οὗτος ἐμπίπτει εἰς τινα τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ νόμου τούτου, ὡς συνεπληρώθη καὶ τροποποιηθῇ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 3 παρ. 6 καὶ 7 τοῦ κυρώσαντος τοῦτον ὡς ἄνω ψηφίσματος, διότι πᾶσα ἄλλη κρίσις ἢ διαπίστωσις τοῦ Συμβουλίου τούτου περὶ τοῦ προσληπτέου, ὡς λ.χ. ἡ «τοῦ ἀκαταλλήλου διὰ τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν», ἁπλῶς, ἤτοι, δηλονότι, συνδρομῆς τινος τῶν ἐν ἄρθρ. 8 ὁριζομένων διὰ τὴν ἔννοιαν τῆς μὴ νομιμοφροσύνης δυσμενῶν περιστατικῶν, δὲν ἀποτελεῖ τὴν διαπίστωσιν, ἣν ἄξιοι ὁ νόμος περὶ τοῦ ὅτι ὁ προσληπτέος τυγχάνει ἢ οὐ νομιμόφρων, ἰσοδυναμοῦσα οὕτω πρὸς ἀνυπαρξίαν κρίσεως νομιμοφροσύνης.

Β) Μετὰ τὰ ἀνωτέρω, παρέπονται αἱ ἀκόλουθοι λύσεις ἐπὶ τῶν περιπτώσεων τοῦ ὑπ' ὄψει ἐρωτήματος: 1) Οἱ ὑπηρετοῦντες ὡς ἄνω ἐπὶ ἐγκύρῳ σχέσει ἀορίστου διαρκείας, α') ἐὰν ἀπολυθῶσι δυνάμει τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 1 τοῦ ἄνω νόμου 516|1948, λόγῳ διαπιστώσεως ἁρμοδίως ὡς ἐλέγχθη, ὅτι δὲν εἶναι, ἢ ἔπαυσαν νὰ εἶναι, νομιμόφρονες, τῆς ἀπολύσεως ταύτης, διαρκούσης τῆς ἀνωτέρω ἰσχυούσης ἐκ τῆς προβλεπομένης ὡς ἄνω γνώμης τῶν Συμβουλίων Νομιμοφροσύνης, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 6 τοῦ αὐτοῦ νόμου, δικαιοῦνται ἀποζημιώσεως, συνισταμένης εἰς τὰς ἀποδοχὰς τῶν δύο μηνῶν, συμφώνως πρὸς τὸ τελευταῖον ἐδάφιον τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ νόμου τούτου. Τήρησις ὡς πρὸς τοῦτο, μετὰ τὸ Ν. Δ|γμα 1265|1949, τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν.Δ. 118|1945 «περὶ τῆς ἀπαλλάξεως κατὰ τῆς ἀνεργίας κ.λ.π.» (ἀναγγελία τῶν ἀπολύσεων εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας κ.λ.π.) δὲν ἀπαιτεῖται, διότι ἡ ἀπόλυσις δὲν ἐπέρχεται ἐλευθέρως ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, ἀλλ' ἐπιβάλλεται ἀμέσως ἐκ διατάξεων τοῦ νόμου ἅμα τῇ διαπιστώσει τῆς μὴ νομιμοφροσύνης. β') Ἐὰν ἀπολυθῶσιν ἐξ οἱασδήποτε ἄλλης αἰτίας ἐκ μέρους τῆς Ὑπηρεσίας, ὡς ἐργοδότου των, τῆς τοιαύτης ἀπολύσεως οὔσης, κατὰ τὸ συνδεδιαμένον δίκαιον τῶν νόμων 2112 καὶ 118|1945, ἐλευθέρας καὶ ἀναιτιώδους καὶ συνεπῶς μὴ χρῄζουσης αἰτιολογίας τινός, οὗτοι δικαιοῦνται μόνον τῶν ἐν ἀρχῇ ἀναφερθέντων ἐφ' ἅπαξ δοσιλημάτων, ἢ ἀποζημιώσεων, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ἀνωτέρω πράξεων τοῦ Υ/κοῦ Συμβουλίου, μετὰ τὰς ὁποίας, μεταγενεστέρας καὶ ἐπικρατεστέρας, προκειμένου εἰδικῶς περὶ τοῦ Δημοσίου, τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2112,

ΘΕΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΣΧΕΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Ὑπό τοῦ κ. Ἀθαν. Στεργίου, Δικηγόρου

Τήν ἐργασιακήν σχέσιν τῶν μισθωτῶν τῶν Σ.Ε.Κ., οἵτινες ὡς γνωστόν, ἀποτελοῦν μίαν μεγάλην τάξιν ἐργαζομένων, διέπουν ὡς ἐπί τό πλεῖστον, εἰδικοί κανόνες καί διατάξεις, λόγῳ κυρίως τῆς ἰδιοποίου νομικῆς μορφῆς τοῦ νομικοῦ προσώπου τῶν Σ.Ε.Κ., προβλεπόμενα εἴτε ἀπό εἰδικῶν Κανονισμῶν αὐτοῦ συμφωνικοῦ αὐτῶν, νομίμως κεκυρωμένων, εἴτε ὑπό ἄλλων Νόμων καί Διαταγμάτων ἀφορώντων εἰδικῶς τούς Σ.Ε.Κ. Ἐπομένως οἱ ἰσχύοντες ἐργατικοί νόμοι ἐπί τῶν μισθωτῶν τῶν λοιπῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ὡς καί τῶν ἄλλων ἐν γένει μισθωτῶν, ἐφαρμόζονται ἐπί τῶν μισθωτῶν τῶν Σ.Ε.Κ. μόνον κατ' ἐξαίρεσιν καί ἐπικουρικῶς, ἤτοι ὁπόταν παρίσταται ἀνάγκη συμπληρώσεως διά τούτων τῶν ἰσχυόντων καί τῶν ἐν λόγῳ μισθωτῶν εἰδικῶν διατάξεων καί νόμων ἤ ὅταν σαφῶς ἐκ τῶν γενικῶν αὐτῶν νόμων προκύπτῃ ἡ ἀνυπαρξία ἤ τροποποίησις τῶν ἀνωτέρω εἰδικῶν τοιούτων, οἵτινες ἐν τῷ συνόλῳ των λαμβανόμενοι ἀποτελοῦν τό κυρίως, οὕτως εἰπεῖν, δίκαιον τῆς ἐργασίας τῶν μισθωτῶν τῶν Σ.Ε.Κ.

Μία, οὖσα, ἔρευνα καί ἀνάλυσις τοῦ δικαίου τούτου τῆς ἐργασίας τῶν μισθωτῶν τῶν Σ.Ε.Κ., ὡς ἰδίᾳ τοιαύτη, διεμορφώθη καί ὑπό τῆς νομολογίας, δέν θά ἦτο ἄσκοπον ὅπως ἐπιχειρηθῇ ἤδη ἐν γενικαῖς γραμμαῖς, ἀπό τῶν στηλῶν τοῦ περιοδικοῦ τούτου.

Α'

Διατάξεις τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 4.9.1935 ἐνδιαφέρουσαι τούς μισθωτούς τῶν Σ.Ε.Κ. Ἐν πρώτοις, διατάξεις ἀφορῶσαι τούς μισθωτούς τῶν Σ.Ε.Κ., καί μάλιστα οὐσιώδεις, περιλαμβάνονται εἰς τό ὑπό 4.9.1935 Ν. Δ. περί Διοικήσεως τῶν Σ.Ε.Κ., βασικόν ἤδη νομοθέτημα τούτων, διέπον ἀφορῶν τήν ἐν γένει ὀργάνωσιν καί διοίκησιν τοῦ νομικοῦ προσώπου τῶν Σ.Ε.Κ.

*1. **Νομική μορφή τῶν Σ.Ε.Κ.*** Οὕτω ἐκ τοῦ ζητήματος ἐφαρμογῆς τῶν ταλαντευομένων ἀπό πρώτης τῆς ἐπ' αὐτῶν ἀσχολουμένης ἀποζημιώσεων τῶν ἀπολυομένων ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων δέν γεννᾶται, ὡς ἐλέχθη δέν γεννᾶται πλέον ζήτημα καί περί μή καταβολῆς ἀποζημιώσεως εἰς τούς ἐργατοτεχνίτας καί ὑπηρέτας, ὡς ἐκ τοῦ λόγου, ὅτι οἱ ἀπασχολοῦντες καί εἰς αὐτούς τάς διατάξεις ταύτας τοῦ Ν. 3112 ἀπό 16|18 Ἰουλίου 1925 Β. Δ/γμα δέν εἶχον ὑποπέσῃ καί ἐπί τοῦ ἀρχαίου ὅτε ἐφείλετο, ἀπό τῆς ἰσχύος τῶν ἄνω πράξεων, τῶν ἀποζημιώσεων καί τῶν δέν ἐφαρμοζομένων καθιερωθέντων ἀνάλογα καί ἐφαρμοζομένων. Καί τοιαῦται ὡσαύτως ἀποζημιώσεις ἔδει, μετά τό Ν.Δ. 1256|1949, νά ὑφίστανται καί αἱ ἐπί ποινῇ ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως τεταγμέναι ὑπό τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ἀναθεσκέντος νόμου 118|1940 διατυπώσεις [ἀναγγελίας κ.λπ.], ἐφ' ὅσον αἱ μισθωταί αὗται ἀπασχολοῦνται εἰς περιωρισμούς, εἰς οὓς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἐφαρμογή τοῦ Γ.Κ.Α. καί ἐγκαλοῦνται παρ' αὐτῆ ἢ παρ' ἑτέρῳ Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατά τήν ἰσχύουσαν νομοθεσίαν. Οἱ προαληφθέντες μετά τήν ἰσχύν τοῦ ἄνω νόμου περί νομιμοφρόνων ἢ ἀρεστῶς προσλαμβανομένων, τοιοῦτοι ἐργατοϋπάλληλοι, καί ἀορίστου διαρκείᾳ, ἄνευ ὅρου προηγουμένης, κατά τά ἐκτεθέντα, γνώμης τοῦ Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης, λόγῳ τῶν ἐκτάκτων καί ἐπειγουσῶν ἀναγκῶν τῆς Ὑπηρεσίας ἔπρεπε προχείρου ἁπλῶς τῆς φερεγγυοποιήσεως των ὡς ἐκ τῆς βραδύτητος τῆς παρά τῷ Συμβουλίῳ τούτῳ διαδικασίας, μετέπιπτε δ' ἀπολυόμενος ἐξ οἱασδήποτε ἐν γένει αἰτίας, δέν δικαιοῦνται τῶν ἀποζημιώσεων τούτων τῶν ἄνω ὁρίζεται καί ἐκ ἧς ἔτι περιπτώσεως εἶχεν ἐπικαλυφθῇ τῆς προσλήψεως των καί πρό τῆς ἀπολύσεώς των ἡ διενεργηθεῖσα μεταγενεστέρως τήν νομιμοφροσύνην των αὕτη ἀναιρεῖται ἐκ βάσεως προσληφθέντων γνώμῃ τοῦ Συμβ. Νομιμοφροσύνης, διότι ἡ ἐκτάρα αὕτη διαπίστωσις τοιαύτης ὑποβάλλει θεμελιώδη τήν ἀπόλυσιν ἀκυρότητα, ἣν ἔπασχεν ἐκ γενετῆς ἡ γενομένη πρόσληψις, μή παράγουσα οὐδέν ἔννομον ἀποτέλεσμα, συμφώνως πρός τήν ρητήν ὡς ἀνωτέρω διάταξιν τῆς παραγρ. 1 τοῦ νόμου 516. Εἶναι προδήλων ἐπίσης, ὅτι καί τοιούτων ἀναιμάλων προσλήψεων, ἄν ἡ ἐπακολουθοῦσα γνώμη τοῦ Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης διαπιστώνῃ μή νομιμοφροσύνην τῶν οὕτω προσληφθέντων, ὡς ἔνεκεν καί ἀπολύονται, οὕτοι, ἀπλῇ τῇ ἀποζημιώσεως τοῦ ἄρθρου 3 παρ. 1 τοῦ νόμου 516 δικαιοῦνται, ὡς μή ὁριστικῶς ἀρχήθεν ἐγκύρου συμβάσεως ἐργασίας. Ζήτημα ἐγείρεται, ἐν τοιᾷδε περιπτώσει ταύτῃ, τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 118|1940 δέν γεννᾶται, διότι αὗται προϋποθέτουσι ἀναγγελίας κλπ. ἀπολύσεων ἐπί ἐγκύρων ἀρχήθεν συμβάσεων ἐργασίας.

Τακτοποίησις τῶν περιπτώσεων τῶν ἀναιμάλων τούτων ἐκ τῶν ἀρχικῶν προσλήψεων δύναται νά ἐπέλθῃ δι' ἐπαναλήψεως (ἐπαναλήψεως) τῶν δικαιοπραξιῶν τούτων, συμφώνως τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρου 183 ἀλιν. 1 τοῦ Ἀστ. Κώδ., ὁπότε ἡ ἐπικύρωσις αὕτη (ἐπανάληψις) ἰσχύει ὡς νέα κατάρτισις τῆς δικαιοπραξίας, παράγουσα πλέον ἔννομα ἀποτελέσματα ἀπό τῆς τοιαύτης μόνον ἰσχύος, οὐχί δ' ἀναδρομικῶς. Τοιαύτη ἐπικύρωσις δύναται νά λάβῃ χώραν, ἂν ἐπαναληφθῇ μετά τήν γνωμάτευσιν τῆς νομιμοφροσύνης τοῦ ἀρχικῶς προσληφθέντος, ὁ διά τήν προσληψίν ἀπαιτούμενος ὑπό τοῦ νόμου διά τό Δημόσιον οὐσιαστικός τύπος τοῦ ἐγγράφου τῆς προσλήψεως. Ἐκδοθῆ, ἀηλονότι, νέα ἡμερησία διαταγή τῆς Ὑπηρεσίας περί προσλήψεως, ἀναφέρουσα δέ ἀπαραιτήτως τήν ἐκδεδεῖσαν γνωμάτευσιν τοῦ Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης, ὁπότε ἐπί μεταγενεστέρων τοιῶν ἀπολύσεων τούτων ἐφαρμοσθήσονται ἀναλόγως τά ἀνωτέρω προκειμένου περί ἐγκύρων συμβάσεων ἐργασίας ἐκτεθέντα.

Δ]τος τούτου προκύπτει κατ' ἀρχὴν ἡ νομικὴ μορφή, ὑφ' ἣν ἐμφανίζονται καὶ λειτουργοῦν, ἤδη, οἱ Σ.Ε.Κ. Σχετικῶς δέον νὰ σημειωθῇ, ὅτι, ὡς ἐδέχθη καὶ ἡ νομολογία τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, οἱ Σ.Ε.Κ. δὲν ἀποτελοῦν ἁπλῶς νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου ἀσκοῦν διοίκησιν, ἀλλ' αὐτόχρημα ἀποκεντρωμένην δημοσίαν ὑπηρεσίαν. Συνέπεια δὲ τούτου, πλὴν ἄλλων, εἶναι ὅτι οἱ μισθωτοὶ τῶν Σ.Ε.Κ. δικαιοῦνται ὅπως προσβάλλωσι τὰς πράξεις τῆς Διοικήσεως τῶν Σ.Ε.Κ. ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἐφ' ὅσον αὗται εἶναι ἐκτελεσταί, ἤτοι παράγουσι ἔννομα ἀποτελέσματα καὶ συνεπάγονται τὴν ἄμεσον ἐκτέλεσιν αὐτῶν διὰ τῆς δικαστικῆς ὁδοῦ.

Ἐπίσης ἐκ τοῦ ἄνω Δ]τος προκύπτει τὸ εἶδος τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως, ἥτις συνδέει τοὺς Σ.Ε.Κ. πρὸς τοὺς μισθωτούς των, ἡ ἐκπτύσσουσα αὐτῶν ἀρχή, ἥτις κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ Δ]τος εἶναι τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνίας, μετέπειτα Μεταφορῶν καὶ τῶν Συγκοινωνιῶν, τὸ ἁρμόδιον ἐπίσης ὄργανον τῶν Σ.Ε.Κ. διὰ τὴν πρόσληψιν, προαγωγὴν καὶ ἀπόλυσιν τοῦ προσωπικοῦ των, ὡς καὶ διὰ τὴν ἄσκησιν τῆς ἐπ' αὐτοῦ πειθαρχικῆς ἐξουσίας κ.ἄ.

2. Δικονομικὰ προνόμια τῶν Σ.Ε.Κ. κατὰ τὴν διεξαγωγὴν δίκης μετ' αὐτῶν. Ὡσαύτως ἐκ τοῦ ἀνωτέρω Δ]τος προκύπτουν καὶ τὰ ἐν γένει δικονομικὰ προνόμια τῶν Σ.Ε.Κ. Οὕτω κατὰ τὸ ἄρθρον 2 αὐτοῦ, οἱ Σ.Ε.Κ. ἐξομοιοῦνται πρὸς τὸ Δημόσιον, ἀπολαμβάνοντες πάντων τῶν προνομίων, δικαστικῶν, διοικητικῶν καὶ οἰκονομικῶν, ὡς καὶ τὸ Δημόσιον, ὡς πρὸς τὰς ἀστικὰς αὐτοῦ σχέσεις, προσέτι δὲ ἐφαρμόζονται καὶ ὡς πρὸς αὐτοὺς αἱ ἰσχύουσαι διατάξεις περὶ παραγραφῆς τῶν κατὰ τοῦ Δημοσίου ἀπαιτήσεων καὶ περὶ τόκου ὑπερημερίας. Ἑπομένως, προκειμένης δίκης κατὰ τῶν Σ.Ε.Κ., δέον νὰ τηρηθῶσιν αἱ προθεσμίαι, αἱ διὰ τὸ Δημόσιον προβλεπόμεναι ὡς πρὸς τὴν κλήτευσιν αὐτῶν εἴτε ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου, εἴτε ἐνώπιον τοῦ Προέδρου ἢ Εἰσηγητοῦ. Ἐπίσης δὲ ἡ ἐκδοθησομένη ἐπὶ τῆς δίκης ταύτης ἀπόφασις δὲν δύναται νὰ κηρυχθῇ προσωρινῶς ἐκτελεστή, ὡς δὲν δύναται καὶ ἂν ἐξεδίδετο κατὰ τοῦ Δημοσίου.

3. Ὄργανα Διοικήσεως τῶν Σ.Ε.Κ. καὶ ἁρμοδιότητες αὐτῶν. Ἐπίσης τὸ ἐν λόγῳ Διάταγμα δι' ἑτέρας διατάξεως καθορίζει τὰ ὄργανα Διοικήσεως τῶν Σ.Ε.Κ., ἅτινα εἶναι τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον καὶ ὁ Γεν. Δ]ντὴς αὐτῶν, ὡς καὶ τὴν ἀποστολὴν καὶ ἁρμοδιότητα τούτων. Οὕτω, τὸ μὲν Διοικ. Συμβούλιον, μεταξὺ ἄλλων, ἐγκρίνει τοὺς πάσης φύσεως Κανονισμοὺς τοῦ προσωπικοῦ καὶ τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν Σ.Ε.Κ., προσέτι δὲ ἀποφασίζει καὶ περὶ τῶν ἀπολαυῶν τοῦ προσωπικοῦ τούτου, συμφώνως πρὸς τὰς κειμένας διατάξεις. Ἡ τελευταία, ὅμως, ἁρμοδιότης του σχετικῶς μὲ τὸν καθορισμὸν τῶν τοιούτων ἀπολαυῶν, εἶναι, ἤδη, περιωρισμένη, ὡφισαμένη, συμφώνως πρὸς τὴν ρυθμίζουσαν τὰς ἀποδοχὰς τοῦ προσωπικοῦ τούτου εἰδικὴν Ὑπ. ἀπόφασιν, μόνον ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ προσωπικοῦ μὴ κατονομαζομένου ἐν αὐτῇ. Ἐπίσης τὸ Διοικ. Συμβούλιον κατὰ τὴν παρ. 3 τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ εἰρημένου Δ]τος δύναται δι' ἀποφάσεώς του νὰ θέσῃ μετὰ πρότασιν τοῦ Γεν. Δ]ντοῦ εἰς διαθεσιμότητα πάντα ἀνώτερον ὑπάλληλον τῶν Σ.Ε.Κ., εἴτε κατόπιν αἰτήσεως αὐτοῦ, εἴτε αὐτεπαγγέλτως.

Ὁ Γενικός, ἐξ ἄλλου, Δ]ντὴς τῶν Σ.Ε.Κ. κατὰ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ ἄνω Δ]τος κέκτηται τὰς ἑξῆς κυρίως ἁρμοδιότητας. Οὗτος α) προΐσταται τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σ.Ε.Κ. καὶ β) προσλαμβάνει, προάγει καὶ ἀπολύει τὸ προσωπικὸν τοῦτο, προσέτι δὲ ἀσκεῖ καὶ τὴν πειθαρχικὴν ἐπ' αὐτοῦ ἐξουσίαν. Ἐπαμύνως εἰς περίπτωσιν προσβολῆς ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ τῶν Σ.Ε.Κ. τῆς προαγωγῆς ἢ ἀπολύσεώς του, δύναται νὰ προσβληθῇ ἡ περὶ τούτων σχετικὴ πρᾶξις τοῦ Γεν. Δ]ντοῦ, ἀφοῦ, ἐννοεῖται, δημοσιευθῇ εἰς τὴν Ἐφ. τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὸν Α. Ν. 77]45, καθόσον αὕτη ἀποτελεῖ τὴν ἐκτελεστὴν πρᾶξιν τῆς διοικήσεως τῶν Σ.Ε.Κ.

Ὡσαύτως, κατὰ τὸ ἄρθρ. 24 τοῦ εἰρημένου Δ]τος, ὡρισμένοι σιδηροδρομικοὶ ὑπάλληλοι, ἤτοι οἱ σταθμάρχαι καὶ ἐπιθεωρηταὶ Ἐκμεταλλεύσεως, οἱ ἐλεγκταὶ καὶ προϊστάμενοι ἀμαξοστοιχιῶν, οἱ μηχανικοὶ καὶ ἐργοδηγοὶ Γραμμῆς, περιβάλλονται, ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας των, μὲ ὅλα τὰ δικαιώματα καὶ ἀνακριτικὰ καθήκοντα τῶν ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων πρὸς ὅ,τι ἀφορᾷ τὰ εἰς βάρος τῆς ἀσφαλείας ἢ τῆς περιουσίας τῶν σιδηροδρόμων ἢ τῆς τάξεως ἐν αὐτοῖς διαπραττόμενα ἀδικήματα.

4. Ἡ ποινικὴ εὐθύνη τῶν μισθωτῶν τῶν Σ.Ε.Κ. Τὸ ὡς ἄνω Δ]γμα τοῦ 1935, διὰ τοῦ ἄρθρ. 25 αὐτοῦ, ἀπαλλάσσει τῆς ποινικῆς εὐθύνης τὸ προσωπικὸν τῶν Σ.Ε.Κ. ἐν περιπτώσει δυστυχήματος συμβάντος ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει καὶ εἰς παντὸς εἴδους ἐγκαταστάσεις αὐτῶν ἢ καὶ ἐπὶ ἐλευθέρας γραμμῆς εἰς πρόσωπα ἢ πράγματα, ἐφ' ὅσον τὸ δυστύχημα τοῦτο ὀφείλεται εἰς ὑπαιτιότητα τῶν παθόντων ἢ τῶν κυρίων τῶν πραγμάτων, ὡς ἐκ τῆς παραβάσεως τῶν περὶ ἀσφαλείας τῶν Σιδηροδρόμων Νόμων ἢ Δ]των ἢ τῶν ἐν ἰσχύι παντὸς εἴδους Κανονισμῶν. Ἡ διάταξις αὕτη, ὡς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου (Α. Π. 570]39 καὶ 800]40 ἐν Ἀρχ. Ποιν. Ἐπιστ. 1940, σελ. 26 καὶ 237) προϋποθέτει, ὅτι τὸ ἀτύχημα ἐπῆλθεν ἐξ ἀποκλεισικῆς ὑπαιτιότητος τοῦ παθόντος, ἥτις δύναται νὰ ἐγκεῖται καὶ εἰς τὴν παράβασιν τῶν Κανονισμῶν τῶν Σ.Ε.Κ., χωρὶς νὰ συντρέχῃ οἱαδήποτε ἀμέλεια τοῦ σιδηροδρομικοῦ ὑπαλλήλου, διότι, ἐὰν συντρέχῃ τοιαύτη ἀμέλεια, δὲν ἀπαλλάσσεται ὁ ὑπάλληλος οὗτος τῆς ποινικῆς εὐθύνης διὰ τὸ ἀτύχημα τοῦτο.

5. Νομικὴ Θέσις τῶν μισθωτῶν τῶν Σ.Ε.Κ. Ὡσαύτως τὸ αὐτὸ Δ]γμα διαλαμβάνει καὶ περὶ τῆς νομικῆς ἀκόμη θέσεως τῶν ὑπαλλήλων τῶν Σ.Ε.Κ., καθόσον ἐν ἄρθρῳ 27 αὐτοῦ ὁρίζεται, ὅτι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν Σ.Ε.Κ γίνονται δεκτοὶ ὡς ὑπάλληλοι μόνον πολῖται Ἕλληνες, δίδοντες τὸν ὅρκον τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου πρὶν ἢ ἀναλάβουν ὑπηρεσίαν καὶ προσκτῶνται οὗτοι τὴν ἰδιότητα τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου ὑπέχοντες καὶ τὰς εὐθύνας τούτου.

Οὕτω, ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἐκτεθεῖσαν ἀνωτέρω νομικὴν μορφὴν τῆς λειτουργίας τῶν Σ.Ε.Κ., προκύπτει ὅτι ἡ ἐργασιακὴ σχέσις τῶν μισθωτῶν τῶν Σ.Ε.Κ. εἶναι κατ' ἀρχὴν δημοσίου δικαίου, ὡς εἶναι καὶ ἡ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. Δὲν ἀποκλείεται,

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΙ

173)[1951 ΝΟΜΟΣ

Περί κυρώσεως Κανονιστικών Διαταγμάτων ασφαλιστικής φύσεως Υπουργείου Εργασίας.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 121 τ. 9 Ιουλίου 1951)

Ψηφίσαντες ομοφώνως μετά της Βουλής, αποφασίζομεν και διατάσσομεν:

Άρθρον μόνον

Τα επί τη βάσει του άρθρ. 7 του Ν.Δ. 912[1951, κυρωθέντος διά της υπ' αριθ. 191[51 Δ.1940 Πράξεως του Υπουργικού Συμβουλίου εκδοθέντα Κανονιστικά Διατάγματα:

1) Της 20.2.1943 «περί ιδρύσεως Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Υπαλλήλων Κομμωτηρίων» (Φ.Ε.Κ. 56[1943 Α).

2) Της 20.2.1943 «περί συστάσεως Ταμείου Ασφαλίσεως Θυρωρών Πολυκατοικιών και Μεγάρων» (Φ.Ε.Κ. 62[1943 Α).

3) Της 25.2.1943 «περί συστάσεως Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Υποδηματοποιών Αθηνών - Πειραιώς» (Φ.Ε.Κ. 99[1943 Α).

4) Της 6.8.1943 «περί συστάσεως Ν.Π.Α.Δ. υπό τον τίτλον «Ταμείον Επικουρικής Ασφαλίσεως Ηλεκτρολογικών Ελλάδος» (Φ.Ε.Κ. 841[1943 Α).

5) Της 6.4.1944 «περί ιδρύσεως Ταμείων Επικουρικής Ασφαλίσεως Εργατοτεχνιτών Λουκάνικων και Συλλογικών Εργασιών» (Φ.Ε.Κ. 189[1943 Α).

6) Της 5.7.1943 «περί ιδρύσεως Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Υπαλλήλων Λύτογόμων Οργανισμού Κανού κ.λ.π.» (Φ.Ε.Κ. 206[1943 Α).

7) Της 31.12.1943 «περί ιδρύσεως Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Προσωπικού Εταιρειών Πετρελαιοειδών» (Φ.Ε.Κ. 21[1944 Α).

8) Της 24.1.1944 «περί ιδρύσεως Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Φορτοεργατών Υπαλλήλων» (Φ.Ε.Κ. 21[1944 Α).

9) Της 20.4.1944 «περί ιδρύσεως Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Εργατοτεχνιτών Υαλουργών» (Φ.Ε.Κ. 99[1944 Α).

10) Της 27.4.1944 «περί ιδρύσεως Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Μισθωτών Εστιατορίων, Ζυθεστιατορίων, Ζαχαροπλαστείων, Καφενείων, Οινοπωλείων κ.λ.π.» (Φ.Ε.Κ. 99[1944 Α).

11) Της 17.5.1944 «περί ιδρύσεως Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Υπαλλήλων Κουρείων και Κομμωτηρίων» (Φ.Ε.Κ. 115[1943 Α) κυρούνται αφ' ης εξεδόθησαν. Ωσαύτως κυρούνται αι και' εξουσιοδότησιν τούτων εκδοθείσαι υπουργικαί αποφάσεις κατά την διαδικασίαν του άρθρου 59 του Α.Ν. της 11 Νοεμβρίου 1935 «περί οργανισμού του Υπουργείου Εργασίας», ως ταύτο τροποποιήθη, συνεπληρώθη και ανεδιατυπώθη δια μεταγενεστέρων Νόμων και Νομοθετικών Διαταγμάτων.

εν εκτάσει η δημιουργία και διατήρησις εργασιακής σχέσεως ιδιωτικού δικαίου επί των μισθωτών τούτων, διότι συμβαίνει, καίτοι καταλαμβάνονται πάντα υπό τινων αρμοδιοτήτων προς παροχήν απολύτων κατά το μάλλον και ήττον έργασίαν και δια συμβάσεως ιδιωτικού δικαίου, εν ή αφετηρία οι συμβαλλόμενοι προσέρχονται προς αλλήλους ίσοι μεταξύ των (ως θέλησις των δυνάμεις και ούσα, και οι προσλαμβανόμενοι δεν καταχρώνται εργασιακήν εξουσίαν, δι' ο και εν τη θεωρία και την νομολογίαν, δεν ήρθησαν ίσως σταθερών κριτηρίων προς διάκρισιν απ' διαχωρισμόν της εργασιακής σχέσεως ιδιωτικού δικαίου από της τοιαύτης του δημοσίου δικαίου. Ούτως εργαλείον εξαιρέτου σημασίας η, ει τινος μετά τροποποιήσεις ήδη Σ.Ε.Κ., πλείστα, εν εκτάσει συγκέκριται προκύπτον εκ του είδους της γιγνομένης συγκεκριμένης εργασιακής σχέσεως. Ούτω, προς επίλυσιν της εργατικής διαφοράς, ήτις προέκυψεν εξ οργανωμένης σχέσεως δημοσίου δικαίου, παρέδοσαν καθίστανται τα Πρωτοδικεία, ενώ, εάν πρόκειται περί εξ εργασιακής σχέσεως ιδιωτικού δικαίου λαμβάνει χαιρόνει ο Πρωτοδίκης της διαδικασίας του ν. Γ'2104. Κατόπιν δε του είδους της εργασιακής σχέσεως δύ διαγνωσθή και η εφαρμογή των αποδοτέων δύη εργατικών νόμων, αίτινες, πλην άλλων, προϋποτίθενται σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου. Ωσαύτως και η διαπίστωσις κοινωνικής εμπιστοσύνης διά το αόριστ και την ισχύν των έκάστοτε εκδοθησομένων Υπουργικών αποφάσεων περί των αποδοχών των μισθωτών δεν ν' απορρέη προκειμένου μεν περί σχέσεως ιδιωτικού δικαίου εκ του ν. 38, ενώ περί σχέσεως δημοσίου δικαίου εκ του ν. 10.

Θ. Κύρωσις των Κανονισμών των Σ.Ε.Κ. και ταραγγωγή των εξόδων του προσωπικού των εν δευτερογόνοις απολαυών. Κατά το άρθρον 29 του κύρους ως άνω Δ/τος κυρούνται, επίσης, πάντες οι Οργανισμοί και Κανονισμοί πάσης φύσεως των ταμείων των Σ.Ε.Κ., εφόσον ενρίσκοντο ούτοι εν ισχύι κατά την έναρξιν της ισχύος του Δ/τος.

Κατόπιν, κατά το άρθρον 29 εδ. 2 του είρημένου Δ/τος, υπάγονται εις παραγραφήν ή αίτησις περί κληρονομίας δευτερογόνων απολαυών, εφόσον ο δικαιούχος τούτων μισθωτός των Σ.Ε.Κ. δεν καταβάλλει σχετικήν αίτησιν εντός έτους τα πλείστον από της πραγματοποιήσεως των. Τέλος διά του άρθρ. 31 του εν λόγω Δ/τος επιτρέπεται εκχώρησις εις εφαπαξ παροχών των μισθών των μισθωτών των Σ.Ε.Κ. μέχρι ποσού 1 μισθού προς δύο μηνιαίους μισθούς των διά την προμήθειαν απ' αυτών ειδών ιματισμού, υποδήσεως, τροφής και ιατρικής περιθάλψεως.

Ταύτα περί του Δ/τος της 4[9[35 εν σχέσει προς τους μισθωτούς των Σ.Ε.Κ. και την εργασιακήν αυτών σχέσιν.

Αθαν. Στεργίου
Δικηγόρος

Αί βάσει τῶν κατά τά ἀνωτέρω κυρουμένων διαταγμάτων καί ἀποφάσεων ἐνεργηθεῖσαι μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου εἰσπράξεις ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν δέν ἀναζητοῦνται παρά τῶν καταβαλόντων ταύτας ἠσφαλισμένων καί ἐργοδοτῶν των.

Ὡσαύτως δέν δύνανται νά ἀναζητηθῶσι παρά τῶν ὡς ἄνω Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν αἱ παρ' αὐτῶν καταβληθεῖσαι ἐφ' ἅπαξ ἤ περιοδικαί παροχαί εἰς ἠσφαλισμένους ἤ συνταξιούχους ἤ εἰς μέλη τῆς οἰκογενείας αὐτῶν.

Ἡ ἰσχύς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπό τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ παρών Νόμος, ψηφισθείς ὑπό τῆς Βουλῆς καί παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καί ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Μαρτίου 1951

1742|1951 ΝΟΜΟΣ

Περί κυρώσεως, τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως τοῦ Δ.Ν. 1535|1950 «περί συστάσεως παρά τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας Διευθύνσεως Στατιστικῆς καί Πληροφοριῶν».

(Ε.Κ.τ. Α' φ. 107 τῆς 12 Ἀπριλίου 1951)

1752|1951 ΝΟΜΟΣ

Περί ναυτικῆς ἐργασίας

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 111 τῆς 16 Ἀπριλίου 1951)

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετά τῆς Βουλῆς, ἀποφασίζομεν καί διατάσσομεν :

Σύναψις τῆς συμβάσεως

Ἄρθρον 1

1. Ἡ σύμβασις ναυτικῆς ἐργασίας καταρτίζεται ἐγγράφως μεταξύ τοῦ πλοιάρχου καί τοῦ ναυτικοῦ, περίληψις δέ τοῦ ἐγγράφου καταχωρίζεται ὑπό τῆς Λιμενικῆς Ἀρχῆς εἰς τό ναυτολόγιον τοῦ πλοίου.

2. Μή ὑπαρχούσης ἐπί τόπου Λιμενικῆς Ἀρχῆς, ἡ περίληψις καταχωρίζεται ὑπό τοῦ πλοιάρχου εἰς τό ἡμερολόγιον καί μεταφέρεται εἰς τό ναυτολόγιον ὑπό τῆς Ἀρχῆς τοῦ Λιμένος τοῦ ἑπομένου καταπλου.

Ἄρθρον 2

1. Τό ἔγγραφον συντάσσεται εἰς τριπλοῦν, ἀνά ἕν λαμβάνει ἑκάτερος τῶν συμβαλλομένων καί τό τρίτον παραμένει εἰς χεῖρας τῆς Ἀρχῆς.

2. Ἐάν ὁ ναυτικός εἶναι ἀγράμματος, τό ἔγγραφον ὑπογράφει ἀντί αὐτοῦ ἡ Ἀρχή. Μή ὑπαρχούσης Ἀρχῆς ἐπί τόπου, ὑπογράφουσιν ὡς μάρτυρες 2 ἐκ τῶν μελῶν τοῦ πληρώματος.

Ἄρθρον 3

Τό ἔγγραφον περιέχει :

1. Τόν τόπον καί χρόνον τῆς συνάψεως τῆς συμβάσεως.

2. Τό ὄνομα τοῦ πλοίου, τόν λιμένα καί τόν ἀριθμόν τοῦ νηολογίου.

3. Τό ὄνομα τοῦ πλοιοκτήτου ἤ τοῦ διαχειριστοῦ τῆς συμπλοιοκτησίας καί τήν διεύθυνσιν τῆς μονίμου κατοικίας του.

4. Τό ὄνομα τοῦ ναυτικοῦ, τά στοιχεῖα τῆς ἀπογραφῆς του, τόν βαθμόν ἤ εἰδικότητα, διά τήν ὁποίαν προσλαμβάνεται καί τήν διεύθυνσιν τῆς μονίμου αὐτοῦ κατοικίας.

5. Τήν διάρκειαν τῆς συμβάσεως.

6. Τόν μισθόν.

7. Τούς τυχόν ἄλλους ὅρους ἐργασίας.

Ὑποχρεώσεις πλοιάρχου

Ἄρθρον 4

1. Ὁ πλοίαρχος ὑποχρεοῦται νά καταβάλῃ τόν συμπεφωνημένον μισθόν καί νά παρέχῃ εἰς τόν ναυτικόν ἐπί τοῦ πλοίου τροφήν καί κλίνην.

2. Ἡ ὑποχρέωσις πρός παροχήν τροφῆς καί κλίνης ἐξακολουθεῖ καί μετά τήν λύσιν τῆς συμβάσεως μέχρι τῆς πληρωμῆς τοῦ ὀφειλομένου μισθοῦ ἤ τῆς ἐγχειρίσεως εἰς τόν ναυτικόν τοῦ εἰσιτηρίου παλιννοστήσεως.

Ἄρθρον 5

Ὁ πλοίαρχος ὑποχρεοῦται νά καταβάλῃ εἰς τόν ναυτικόν εὔλογον ἀποζημίωσιν διά τήν ἐκ ναναγίου, πυρκαϊᾶς ἤ ἄλλου παρεμφεροῦς γεγονότος ἀπώλειαν πραγμάτων τῆς προσωπικῆς του χρήσεως ἤ ἐργαλείων ἀναγκαίων διά τήν ἐκτέλεσιν τῆς ἐπί τοῦ πλοίου ὑπηρεσίας του. Πράγματα ὑπέρ τάς συνήθεις ἀνάγκας τοῦ ναυτικοῦ δέν ἀποζημιοῦνται.

Ὑποχρεώσεις τοῦ ναυτικοῦ

Ἄρθρον 6

1. Ὁ ναυτικός ὑποχρεοῦται νά ἐκτελῇ μετ' ἐπιμελείας τήν κατά τούς νόμους, τούς κανονισμούς καί τάς κρατούσας συνηθείας, προσιδιάζουσαν δέ εἰς τόν βαθμόν ἤ τήν εἰδικότητα, δι' ἣν προσελήφθη, ὑπηρεσίαν του, ἐκτελῶν τάς διαταγάς τῶν προϊσταμένων του καί εὐθυνόμενος διά τήν ἐκ δόλου ἤ βαρείας ἀμελείας προξενουμένην ζημίαν.

2. Εἰς ἐξαιρετικάς περιστάσεις ὁ ναυτικός ὑποχρεοῦται νά ἐκτελέσῃ διαταχθεῖσαν ὑπηρεσίαν, διάφορον ἐκείνης, δι' ἣν προσελήφθη, ἐφ' ὅσον δέν εἶναι ἀσυμβίβαστος πρός τόν βαθμόν του.

3. Ἐάν παραστῇ ἀνάγκη ἐργασίας ἐπί πλέον τῆς προβλεπομένης ἐκ τῶν νόμων καί τῶν κανονισμῶν ἤ τῆς συνήθους, ὁ ναυτικός ὑποχρεοῦται νά τήν ἐκτελέσῃ, ἐάν δύναται νά τό πράξῃ. Ὁ ναυτικός διά τήν ἐπί πλέον ταύτην ἐργασίαν δικαιοῦται συμπληρωματικῆς ἀμοιβῆς, ἥτις κανονίζεται ἀναλόγως τοῦ μισθοῦ καί τῶν εἰδικῶν περιστάσεων.

Ἄρθρον 7

1. Ἀπαγορεύεται εἰς τόν ναυτικόν νά εἰσάγῃ εἰς τό πλοῖον ἐμπορεύματα πρός μεταφοράν ἄνευ ἐγγράφου ἀδείας τοῦ πλοιάρχου καί εἰς τόν πλοίαρχον ἄνευ ἐγγράφου ἀδείας τοῦ πλοιοκτήτου.

2. Ὁ παραβαίνων τήν διάταξιν ταύτην ὑποχρεοῦται εἰς τήν ἀνόρθωσιν πάσης ζημίας, ἐν πάσῃ δέ περιπτώσει ὁ πλοίαρχος δικαιοῦται νά ἀποθέσῃ τά εἰσαχθέντα πράγματα εἰς τήν ξηράν ἤ καί νά ρίψῃ ταῦτα εἰς τήν θάλασσαν, ἐάν τά ἀνακαλύψῃ μετά τόν ἀπόπλουν.

Μισθός

Ἄρθρον 8

Ἐάν ὁ μισθός συνεφωνήθη καθ' ὡρισμένα διαστήματα, ὁ ναυτικός δικαιοῦται νά πληρωθῇ ἀναλόγως τῶν ἡμερῶν, καθ' ἃς ἐργασθῇ, ἀλλ' οὐδέποτε λαμβάνει μισθόν μικρότερον τοῦ ἀναλογοῦντος εἰς ἕνα μῆνα. Αἱ ἡμέραι τῆς ἐναρξέως καί λήξεως τῆς ἐργασίας ὑπολογίζονται ὡς πλήρεις ἡμέραι.

Άρθρον 9

Έάν ὁ μισθὸς συνεφωνήθη κατὰ πλοῦν, ἐπικαθέσιος μὲν τούτου αὔξάνει ἀναλόγως τῆς διαφορᾶς τῆς γεωγραφικῆς ἀποστάσεως, συντηθέντος δὲ ἀπομένει ἀμείωτος.

Άρθρον 10

1. Ἄμα τῇ καταρτίσει τῆς συμβάσεως καὶ ἀφ' ὅσον τὸ ἐπιτρέπει ὁ νόμος τοῦ τόπου, ὁ ναυτικὸς δικαιοῦται εἰς προκαταβολὴν καθοριζομένην ἐκ τῶν εἰδικῶν συνθηκῶν, ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει οὐχὶ μεγαλυτέραν τῶν ἀναλογούντων εἰς ἕνα μῆνα μισθοῦ.

2. Τὸ ὑπόλοιπον τοῦ μισθοῦ καταβάλλεται εἰς τὸ τέλος ἑκάστου πλοῦ.

Άρθρον 11

Ὁ ἀδικαιολογήτως ἢ παρέχων τὰς ὑπηρεσίας του ναυτικὸς στερεῖται τοῦ ἀναλόγου μισθοῦ, ἐπιβαλλομένου καὶ τοῦ δικαιώματος ἀποζημιώσεως εἰς τὸν πλοίαρχον.

Διάρκεια τῆς συμβάσεως

Άρθρον 12

Ἡ διάρκεια τῆς συμβάσεως δύναται νὰ συμφωνηθῇ εἴτε δι' ὡρισμένον χρόνον, εἴτε διὰ τὴν διάρκειαν ὡρισμένου πλοῦ ἢ καὶ νὰ μένῃ ἀόριστος.

Άρθρον 13

1. Ἡ σύμβασις ναυτικῆς ἐργασίας, συναφθεῖσα δι' ὡρισμένον χρόνον, λήγει ἅμα τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου τούτου, ἐὰν δὲ τὸ πλοῖον πλέῃ, παρατείνεται μέχρι τοῦ καταπλοῦ καὶ τῆς ἐξασφαλίσεως αὐτοῦ εἰς λιμένα.

2. Σύμβασις, συναφθεῖσα διὰ τὴν διάρκειαν ὡρισμένου πλοῦ ἢ πλοῦν, περιλαμβάνει καὶ τὸν πλοῦν πρὸς τὸν λιμένα τῆς ψορτώσεως καὶ λήγει ἅμα τῇ ἐκφορτώσει εἰς τὸν τελικὸν λιμένα προορισμοῦ τοῦ πλοίου.

Πλοῖα ἀπολαμβάνοντα ναυτικὴν γραμμὴν θεωροῦνται περατοῦντα τὸν πλοῦν ἅμα τῇ ἐπανόδῳ καὶ ἐκφορτώσει εἰς τὸν λιμένα τῆς ἀφετηρίας καὶ τοῦ ναυτικοῦ μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ὅλου προγράμματος.

3. Σύμβασις - παρέτεινεν χρόνου λήξεως δι' ἀπαντήσεως καταγγελίας, οὐχὶ ὅμως εἰς οἱονδήποτε λιμένα, ἀλλὰ μόνον εἰς λιμένα προορισμοῦ τοῦ πλοίου. Ἡ ἐκ μέρους τοῦ ναυτικοῦ καταγγελία δύναται νὰ χωρήσῃ μόνον μετὰ παρέλευσιν ἑνὸς ἔτους ἀπὸ τῆς προσλήψεως αὐτοῦ καὶ ὑπὸ προθεσμίαν 10 τοὐλάχιστον ἡμερῶν.

Ἐὰν τὸ πλοῖον πλέῃ, ἡ σύμβασις παρατείνεται μέχρι τοῦ καταπλοῦ καὶ τῆς ἐξασφαλίσεως αὐτοῦ εἰς λιμένα.

Άρθρον 14

Ἡ σύμβασις ναυτικῆς ἐργασίας λύεται ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ ναυτικοῦ, οὐχὶ ὅμως καὶ ἐξ οἱασδήποτε μεταβολῆς εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ πλοιοκτήτου ἢ τοῦ πλοιάρχου.

Πρόωρος λύσις

Άρθρον 15

Ἡ σύμβασις ναυτικῆς ἐργασίας, καὶ ὅταν ἀκόμη ἔχῃ συμπεφωνημένην διάρκειαν, λύεται κατὰ πάντα χρόνον πρὸ τῆς συμφωνηθείσης λήξεως.

α) Διὰ καταγγελίας τοῦ πλοιάρχου, μὴ δικαιουμένου νὰ τηρήσῃ προθεσμίαν τινά, ἢ ἕνεκα σοβαροῦ ἐνταπιθορχικοῦ παραπτώματος.

β) Διὰ καταγγελίας τοῦ ναυτικοῦ, ἀλλὰ μόνον ἐὰν ὁ πλοίαρχος ἀπαλλάξῃ εἰς βαρείαν παράβασιν τῶν ἐναντίον αὐτοῦ καθηκόντων του.

γ) Δι' ἑκατέρωθεν καταγγελίας καὶ ἄνευ τῶν ἐν ἄρθρῳ 13 § 3 προβλεπομένων διὰ τὸν ναυτικὸν περιορισμῶν, ἐὰν τὸ πλοῖον, ἀφοῦ ἐξετέλεσε πλοῦν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἑνὸς τοὐλάχιστον μηνὸς διαρκείας, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐξεφορτώθη.

δ) Δικαιοδικαίως, ἐὰν ὁ ναυτικὸς δὲν ἐπιβαίνῃ τοῦ πλοίου κατὰ τὸν ἀπόπλουν ἐξ οἱουδήποτε λιμένος ἢ ἐὰν τὸ πλοῖον ἀπολεσθῇ ἢ κηρυχθῇ λείαν πολέμου ἢ ἀπορριφθῇ τὴν Ἑλληνικὴν σημαίαν ἢ ἐποιηθῇ ἐν δημοσίῳ πλειστηριασμῷ.

ε) Δικαιοδικαίως, ἐὰν ὁ ναυτικὸς παρεμποδισθῇ ὑπὸ τῆς Ἀρχῆς.

Ἀποζημιώσεις

Άρθρον 16

1. Ἐὰν ἡ σύμβασις λυθῇ :

α) Διὰ καταγγελίας τοῦ πλοιάρχου, ἀλλ' οὐχὶ λόγῳ πταίσματος τοῦ ναυτικοῦ.

β) Διὰ καταγγελίας τοῦ ναυτικοῦ, λόγῳ παραβάσεως τῶν πρὸς αὐτὸν καθηκόντων τοῦ πλοιάρχου καὶ

γ) Δικαιοδικαίως, διότι τὸ πλοῖον ἀπέβαλε τὴν Ἑλληνικὴν σημαίαν, ὀφείλεται εἰς τὸν ναυτικὸν ἀποζημίωσις.

2. Ἡ ἀποζημίωσις συνίσταται εἰς ποσὸν ἴσον πρὸς τὸν μισθὸν 15 ἡμερῶν.

3. Ἐὰν ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ἐγένετο εἰς τὴν ἀλλοδαπήν, ἡ ἀποζημίωσις αὕτη διπλασιάζεται μὲν προκειμένου περὶ ὑδάτων τῆς Μεσογείου, τοῦ Κεζαίνου Πόντου, τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης ἢ τῆς Σομάλης τριπλασιάζεται δὲ εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν.

Άρθρον 17

Ἐὰν ἡ σύμβασις λυθῇ λόγῳ ἐκποιήσεως τοῦ πλοίου ἐν δημοσίῳ πλειστηριασμῷ ἢ ἐπὶ καταγγελίᾳ τοῦ πλοιάρχου, ἀλλὰ λόγῳ ἀνικανότητος τοῦ πλοίου πρὸς πλοῦν ἢ κατασχέσεως ἢ παραπλισμοῦ διαρκείας μέραν τῶν 15 ἡμερῶν, ἡ ἀποζημίωσις τοῦ προηγουμένου ἄρθρου μειοῦται εἰς τὸ ἥμισυ, οὐδέποτε ὅμως δύναται νὰ εἶναι αὕτη μικροτέρα τοῦ μισθοῦ τῶν 15 ἡμερῶν.

Άρθρον 18

Ἐὰν ἡ σύμβασις λυθῇ λόγῳ ναυαγίου τοῦ πλοίου, ὁ ναυτικὸς λαμβάνει τοὺς μισθοὺς δι' ὅσας ἡμέρας εἰργάσθη συντρέχων εἰς τὴν διάσωσιν αὐτοῦ, τῶν ἐπιβαινόντων ἢ τοῦ φορτίου, ἐπὶ πλέον δὲ καὶ τὸν μισθὸν δύο μηνῶν, ἐφ' ὅσον δὲν ἐξεμισθώσε τὰς ὑπηρεσίας του ἀλλαχοῦ.

Άρθρον 19

Πρὸς ὑπολογισμὸν τῶν ἀποζημιώσεων, εἰς ἣν περίπτωσιν ὁ μισθὸς ἔχει συμφωνηθῇ κατὰ πλοῦν, γίνεται ἀναγωγὴ αὐτοῦ εἰς μισθὸν κατὰ χρόνον ἀναλόγως τῆς πιθανῆς διαρκείας τοῦ πλοῦ.

Συμπτωματικὰ παράσταση

Άρθρον 20

1. Ἐὰν ὁ ναυτικός, μετὰ τὴν λῆξιν τῆς συμβάσεως του, ἐξακολουθῇ παρέχων τὰς ὑπηρεσίας του, ὁ δὲ πλοίαρχος ἀποδέχεται ταύτας καὶ τὸ πλοῖον ἀναχωρήσῃ, ἡ σύμβασις λογίζεται ὡς παραταθεῖσα δι' ὁλόκληρον τὴν διάρκειαν τοῦ ἐκτελουμένου πλοῦ.

2. Έάν ή άρχική σύμβασις είχε συμφωνηθή δι' ώρισμένον χρόνον, λογίζεται ώς παραταθείσα δι' ίσον χρόνον.

Λύσις της συμβάσεως

Άρθρον 21

1. Η λύσις της συμβάσεως, όπωσδήποτε έπερχομένη, βεβαιούται ύπό της Λιμενικής Άρχής και καταχωρίζεται είς τό ναυτολόγιον τοῦ πλοίου.

2. Η καταχώρισις γίνεται διά σημειώσεως τοῦ τόπου και χρόνου της λύσεως της συμβάσεως, άν έπήλθεν αύτη αύτοδικαίως ή τῇ καταγγελίᾳ τίνος και διά τίνα λόγον και άν έξεκαθαρίσθησαν αί έκατέρωθεν ύποχρεώσεις ή άπέμειναν έκκρεμείς άπαιτήσεις. Η σημείωσις γίνεται και έν τῷ φυλλαδίῳ τοῦ ναυτικοῦ.

3. Μή ύπαρχούσης έπι τόπου Λιμενικής Άρχής ή λύσις της συμβάσεως καταχωρίζεται ύπό τοῦ πλοιάρχου είς τό ήμερολόγιον τοῦ πλοίου και τό φυλλάδιον τοῦ ναυτικοῦ και μεταφέρεται είς τό ναυτολόγιον ύπό της Άρχής τοῦ λιμένος τοῦ έπομένου κατάπλου.

Άρθρον 22

Λυθείσης της συμβάσεως και καταβληθέντος τοῦ όφειλομένου μισθοῦ, ό ναυτικός όφείλει νά παραδώσῃ τά εύρισκόμενα είς την κατοχήν του πράγματα τοῦ πλοίου και ν' άποβιβασθῇ είς τήν ξηράν.

Νόσος και άτύχημα

Άρθρον 23

1. Ό ναυτικός, άσθενήσας διαρκούντος τοῦ πλοῦ ἢ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ πλοίου, πληρώνεται τούς μισθούς του και νοσηλεύεται δαπάναις τοῦ πλοίου.

2. Όσάκις διά την νοσηλείαν τοῦ ναυτικοῦ άπαιτείται ή άποβίβασις του είς την ξηράν, ό άποβιβασθείς ναυτικός δέν έχει δικαίωμα είς νοσηλείαν και μισθούς πέραν τῶν 4 μηνῶν άπό της άποβιβάσεως.

3. Έάν συντρέχῃ περίπτωσις έφαρμογῆς και τῶν είδικῶν διατάξεων περί άποζημιώσεως τῶν έξ άτυχήματος πασθόντων έργατῶν και ύπαλλήλων, συμψηφίζεται πρός την έξ αύτῶν άπαιτησιν πᾶσα γενομένη κατά τάς προηγουμένας παραγράφους παροχή.

4 Πρός ύπολογισμόν τῶν κατά τό παρόν άρθρον άπαιτήσεων και προκειμένου μόνον περί φορτηγῶν πλοίων όλικῆς χωρητικότητος μείζονος τῶν 500 κόρων, έπιτρέπεται νά συνομολογῆται είδικός μισθός διάφορος τοῦ συμφωνουμένου τοιούτου διά την έπι τοῦ πλοίου παροχήν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ναυτικοῦ.

Πολιτογράφησις

Άρθρον 24

Ό πλοίαρχος, λυθείσης της συμβάσεως είς την άλλοδαπήν, ύποχρεούται είς την παλιννόστησιν τοῦ ναυτικοῦ, έκτός έάν :

α) ή σύμβασις, συναφθεῖσα δι' ώρισμένον πλοῦν, έλύθη είς τόν συμπεφωνημένον λιμένα, ἢ ἐάν :

β) ή λύσις της συμβάσεως έπήλθεν έξ ύπαιτιότητος τοῦ ναυτικοῦ πρό τῆς κατ' άρθρον 18 κανονικῆς αύτῆς λήξεως.

Άρθρον 25

Ό πλοίαρχος ύποχρεοῦται τό βραδύτερον έντός δ ήμερῶν άπό της λύσεως της συμβάσεως νά έγχειρίσῃ είς τόν ναυτικόν είσιτήριον έπι συγκοινωνιακοῦ μέσου φέροντος είς την Έλλάδα, έκλεγομένου άναλόγως τῶν είδικῶν περιστάσεων και νά καταβάλῃ τάς δαπάνας της διαιρωφῆς τοῦ ναυτικοῦ μέχρι της έπανόδου του.

Άρθρον 26

1. Ό ναυτικός, συνάψας μετά την άπόλυσίν του νέαν σύμβασιν ναυτικῆς έργασίας, στερεῖται τοῦ πρός παλιννόστησιν δικαιώματος.

2. Ό ναυτικός δύναται νά ζητήσῃ είσιτήριον πρός άλλην Χώραν άντι της Έλλάδος, έάν τοῦτο δέν συνεπάγεται μείζονας δαπάνας.

Άλλοδαποί

Άρθρον 27

1. Αί διατάξεις τοῦ παρόντος Νόμου έφαρμόζονται και έπι της συμβάσεως ναυτικῆς έργασίας άλλοδαπῶν ναυτικῶν ύπό τόν ὅρον της άμοιβαιότητος.

2. Τόν άλλοδαπόν ναυτικόν ό πλοίαρχος δύναται νά παλιννοστήσῃ εἴτε είς λιμένα της συνάψεως της συμβάσεως, εἴτε είς λιμένα της ίδίας αύτοῦ χώρας ἢ της κατοικίας του.

Άρθρον 28

1. Άπό της ίσχύος τοῦ παρόντος Νόμου καταργοῦνται αί διατάξεις περί πληρώματος τῶν άρθρων 337—367 τοῦ Έμπορικοῦ Νόμου.

2. Η ίσχύς τοῦ παρόντος νόμου άρχεται άπό της δημοσιεύσεώς του είς την Έφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ό παρών Νόμος, ψηφισθείς ύπό της Βουλῆς και παρ' Ήμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διά της Έφημερίδος της Κυβερνήσεως και έκτελεσθήτω ώς νόμος τοῦ Κράτους.

Έν Άθήναις τῇ 12 Άπριλίου 1951

1778|1951 ΑΝΑΓΚ. ΝΟΜΟΣ

Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περί έποπτείας, έλέγχου και διοικήσεως τῶν Όργανισμῶν Κοινωνικῆς Άσφαλίσεως τοῦ Ύπουργείου Έργασίας.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 118 της 21 Άπριλίου 1951)

Λαβόντες ὑπ' ὄψιν την κατά την συνεδρίασιν της 19 Άπριλίου 1951 τοῦ Ήμετέρου Ύπουργικοῦ Συμβουλίου ληφθεῖσαν άπόφασιν περί έκδόσεως, λόγῳ κατεπειγούσης και άναπροφεύκτου άνάγκης, άναγκαστικοῦ νόμου «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περί έποπτείας, έλέγχου και διοικήσεως τῶν Όργανισμῶν Κοινωνικῆς Άσφαλίσεως τοῦ Ύπουργείου Έργασίας», άπεφασίσαμεν και διατάσσομεν :

Άρθρον 1

1. Παρά τῷ Ύπουργείῳ Έργασίας συνιστῶνται Κεντρικόν Έποπτικόν Συμβούλιον Όργανισμῶν Κοινωνικῆς Άσφαλίσεως, άποκαλούμενον έν τοῖς έπομένοις, χάριν συντομίας, «Έποπτικόν Συμβούλιον», ἔργον τοῦ ὁποίου εἶναι :

Α'. Η ένάσκησις έλέγχου τῶν πεπραγμένων τῶν Έξελεγκτικῶν Έπιτροπῶν, περί ὧν ἡ § 5.

Β'. Η έκδοσις, βάσει τῶν πορισμάτων έλέγχου και τῶν λοιπῶν στοιχείων, άποφάσεων καταλογισμοῦ.

Γ'. Η έγκρισις τῶν προϋπολογισμῶν και ὁ έλεγχος τῶν ίσολογισμῶν και άπολογισμῶν τῶν όργανισμῶν.

3. Ὁ προληπτικὸς ἔλεγχος τῶν ὀργανισμῶν, συνισταμένου εἰς τὴν πρὸ πάσης ἐξοφλήσεως τοῦ σχετικοῦ ἐντάλματος πληρωμῆς οἱασδήποτε δαπάνης ἐκ τῶν τοιούτων ἐκ παροχῶν, βεβαίωσιν, ὅτι ἡ πληρωμὴ ἐντέλλεται ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἐγκεκριμένης πιστώσεως, ὅτι ἐν τῇ ἐνεργείᾳ τῆς δαπάνης ἐτηρήθησαν αἱ ἰσχύουσαι διατάξεις περὶ ἐκτελέσεως δαπανῶν τοῦ Ὀργανισμοῦ καὶ ὅτι ἐπισυνάπτονται εἰς τὸ ἔνταλμα πάντα τὰ ἀποδεικνύοντα τὴν νόμιμον ἐνέργειαν τῆς δαπάνης δικαιολογητικά, ἀσκεῖται παρ' εἰδικῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὀργανισμοῦ ὁριζομένων παρὰ τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου καὶ ἀπολαυόντων εἰδικῆς προστασίας κατὰ τὰ εἰδικότερον δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ ὁριζόμενα.

3. Ἐπὶ περιπτώσεως ἐλλείψεως εἰδικοῦ ὑπαλλήλου παρά τισι τῶν ὀργανισμῶν διὰ τὴν ἄσκησιν τοῦ προληπτικοῦ ἐλέγχου δύναται ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας δι' ἀποφάσεώς του μετὰ γνώμην τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου νὰ ὁρίζῃ ἕτερον εἰδικὸν πρόσωπον ἐκ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ προληπτικοῦ ἐλέγχου, ὡς καὶ νὰ ὁρίζῃ ὑπάλληλόν ἕτερου Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ κεκτημένου τὰ πρὸς τοῦτο προσόντα. Ἡ ἀμοιβὴ τοῦ ἐν λόγῳ προσώπου ὁρίζεται διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας καὶ βαρύνει τὸν σχετικὸν Ἀσφαλιστικὸν Ὀργανισμόν.

4. Δύνανται εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις καὶ πρὸς ἐξακρίβωσιν καταγγελλομένων παραβάσεων ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας νὰ ἐντέλλεται τὴν Πρόεδρον τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου, ὅπως ἐπιμεληθῇ τῆς ἐνεργείας διὰ τῶν οἰκείων ὀργάνων ἐκτάκτου ἐλέγχου ἑνὸς ἢ πλειόνων τῶν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν καὶ τὸν ἔλεγχον τοῦ Ὑπουργείου τελούντων Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως.

5. Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος αἱ ὑπὸ τῶν σχετικῶν διατάξεων τῶν Καταστατικῶν τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως προβλεπόμεναι Ἐκλεγκτικαὶ Ἐπιτροπαὶ πρὸς διενέργειαν τῶν ἐτησίων διαχειριστικῶν ἐλέγχων συγκροτοῦνται δι' ἀποφάσεων τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου, ἐγκρινομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ. Τὸ πόρισμα τῶν Ἐπιτροπῶν τούτων ἀπευθύνεται πρὸς τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον, ὅπερ καὶ ἀποφαίνεται ἐπ' αὐτοῦ, δυναμένων εἰς περιπτώσεις δικαιολογουμένας ἐλλείψεων ἐν τῷ ἐνεργηθέντι ἐλέγχῳ ν' ἀποφασίζῃ εἴτε τὸν ἐπανέλεγχον, εἴτε τὴν συμπλήρωσιν τοῦ γενομένου ἐλέγχου κατὰ ὡρισμένα σημεῖα διὰ τῆς διεξαγωγῆς συμπληρωματικῆς ἐρεύνης ἢ ἀναφορᾶς ἢ καὶ τὴν προσαγωγὴν τῶν αἰτιῶν τῆς διαχειρίσεως εἰς τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον πρὸς διεξαγωγὴν παρ' αὐτοῦ τούτου τοῦ Συμβουλίου ἐπανελέγχου.

Εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν ὁ ἔλεγχος δέον νὰ συντελεσθῇ ἐντὸς τριμήνου χρόνου, ὅστις ἀπαραιτήτως δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τοὺς δύο μῆνας ἀπὸ τῆς προσαγωγῆς τῶν στοιχείων τῆς διαχειρίσεως εἰς τὸ Συμβούλιον.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον ἐκδίδον τὰς καταλογιστικὰς ἀποφάσεις κατὰ τῶν ὑπολόγων, ὑποβάλλει ταύτας εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἐργασίας πρὸς ἔγκρισιν, ὅστις ὑποχρεοῦται νὰ ἐκδώσῃ τὸ ταχύτερον τὴν περὶ καταλογισμοῦ ἢ μὴ ἀπόφασιν αὐτοῦ. Ἐν τῇ ἐκδόσει τῆς τοιαύτης ἀποφάσεως αὐτοῦ ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας ἐκτιμᾷ τὴν ὕπαρξιν στοιχείων ἀποκλιόντων τὸν δόλον ἢ τὴν βαρεῖαν ἀμέλειαν καὶ ἐφ' ὅσον ἡ ἐνέργεια τῆς δαπάνης ἀπέβλεπεν εἰς γενικωτέρους σκοποὺς καὶ εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν συμφερόντων τοῦ Ὀργανισμοῦ ἢ τῶν ἠσφαλισμένων.

Ὑπόλογοι εἶναι πᾶν ὄργανον τῆς διοικήσεως ἢ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ὀργανισμοῦ ἐντεταλμένον τὴν εἰσπραξιν ἐσόδων, τὴν ἀπονομὴν καὶ τὴν πληρωμὴν οἱασδήποτε παροχῆς, ἐξόδων ἢ ἄλλης δαπάνης αὐτοῦ καὶ ἐν γένει οἱ ἀποσβήσεως, ἔστω καὶ ἄνευ νομίμου ἐξουσιοδοτήσεως, διαχειριζόμενοι χρήματα ἢ ὑλικὸν ἀνήκοντα εἰς τὸν Ὀργανισμόν.

Ἄρθρον 2

1. Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον ἀπαρτίζεται:

Α. Ἐξ ἑνὸς Συμβούλου τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, ἐκλεγομένου ὑπὸ τοῦ Σώματος, ὡς Προέδρου.

Β. Ἐκ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργείου.

Γ. Ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ Προϋπολογισμοῦ τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Δημοσίου Λογιστικοῦ.

Δ. Ἐξ ἑνὸς ἐκπροσώπου τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν τῆς Ἑλλάδος, ὑποδεικνυομένου ὑπὸ τῆς Διοικήσεως ταύτης.

Ε. Ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν, ὑποδεικνυομένου ὑπὸ τῆς Διοικήσεως τούτου.

ΣΤ. Ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας Ὑπηρεσίας Ἐπιθεωρήσεως καὶ Ἐλέγχου Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν, ὡς εἰσηγητοῦ ἄνευ ψήφου.

2. Χρέη Γραμματέως τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου ἐκτελεῖ εἷς τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, τῶν ὑπηρετούντων παρὰ τῇ Ὑπηρεσίᾳ Ἐπιθεωρήσεως καὶ Ἐλέγχου.

3. Ὁ Πρόεδρος, τὰ μέλη καὶ ὁ Γραμματεὺς τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου μετ' ἰσαρίθμων ἀναπληρωματικῶν, ἀντιστοίχως λαμβανομένων, διορίζονται ἐπὶ τριετῆ θητείαν διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

4. Ὅσάκις πρὸ τοῦ Συμβουλίου κρίνονται θέματα ἀναγόμενα εἰς τὴν διοίκησιν καὶ διαχείρισιν Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ εἰς τὴν Διοίκησιν τῶν ὁποίων συμμετέχουν μέλη τοῦ Συμβουλίου τούτου, ἀντ' αὐτῶν συμμετέχουν ὑποχρεωτικῶς εἰς τὸ Συμβούλιον τὰ ἀναπληρωματικὰ τούτων μέλη.

5. Πᾶσα ὑπηρεσία τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου διεξάγεται διὰ τῆς παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας ὁριστικῆς ὑπηρεσίας Ἐπιθεωρήσεως καὶ Ἐλέγχου, τὰ ὄργανα τῆς ὁποίας διατίθενται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ὑπὸ τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ Προέδρου αὐτοῦ πρὸς ἐνέργειαν τῶν ἐλέγχων.

6. Διὰ Β. Δ. καθορισθήσονται τὰ τῆς ἐν γένει λειτουργίας τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου, ἡ ἐνώπιον τούτου διαδικασία, ὁ τρόπος διεξαγωγῆς τῆς ὑπηρεσίας του καὶ πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὸ ὑπ' αὐτοῦ χρησιμοποιούμενον προσωπικόν, πᾶσαι δὲ αἱ δαπάναι αἱ σχετικαὶ πρὸς τὴν ἀποζημίωσιν τῶν μελῶν του καὶ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ χρησιμοποιουμένου προσωπικοῦ, ὡς καὶ τῆς ἐν γένει λειτουργίας αὐτοῦ, καθορίζονται διὰ κοι-

νης ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας καὶ βαρύνουν τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

Ἄρθρον 3

1. Ἡ σύνθεσις τοῦ Διοικ. Συμβουλίου ἑκάστου τῶν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν καὶ τὸν ἔλεγχον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ὁρίζεται, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ πρόσωπα τῶν Προέδρων καὶ Ἀντιπροέδρων, ὡς ἀκολούθως :

α) Παρ' ἑκάστῳ Διοικ. Συμβουλίῳ τῶν ὡς ἄνω Ὀργανισμῶν ὑφίσταται εἷς Πρόεδρος καὶ δύο Ἀντιπρόεδροι, πλὴν τῆς περιπτώσεως Ὀργανισμῶν Ἀσφαλίσεως μόνον ἐργοδοτῶν, παρ' οἷς ὑπάρχει μόνον εἷς Ἀντιπρόεδρος.

β) Ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος δὲν δύνανται νὰ κατέχουν τὰς ὡς ἄνω θέσεις Προέδρων καὶ Ἀντιπροέδρων ὑπάλληλοι Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου τελοῦντων ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἢ δημόσιοι γενικῶς ὑπάλληλοι, ἐξαιρέσει μελῶν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους καὶ δικαστικῶν λειτουργῶν ἐν γένει ὡς καὶ Καθηγητῶν καὶ Ὑφηγητῶν τῶν Ἀνωτάτων Ἐκπαιδευτικῶν Ἱδρυμάτων, καὶ ἁπάντων τούτων, εἴτε ἐν ἐνεργείᾳ, εἴτε ἐκτὸς ὑπηρεσίας.

γ) Δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας διορίζονται εἰς τὰς θέσεις τῶν Προέδρων τῶν περὶ ὧν πρόκειται Ὀργανισμῶν εἰδικοὶ Ἐπιστήμονες εἰς τὰ ζητήματα Κοινωνικῆς Πολιτικῆς, ἰδιαίτως γενικωτέρας εἰς τὸν τομέα τούτων δράσεως, ὡς καὶ οἱ δυνάμενοι κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον νὰ καταλάβωσι τοιαύτας θέσεις δημόσιοι ὑπάλληλοι καὶ λειτουργοὶ ἐν ἐνεργείᾳ ἢ ἐκτὸς ὑπηρεσίας, ὑποχρεωτικῶς ἁπαντες λαμβανόμενοι ἐκ πίνακος ἑκατὸν πεντήκοντα προσώπων, καταρτιζομένου ἑκάστοτε ἐφ' ἅπαξ κύδις μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ παρόντος καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰς τὴν ἀρχὴν ἑκάστου ἔτους ὑπὸ Ἐπιτροπῆς ἀπαρτιζομένης ἐξ ἑνὸς Ἀρεοπαγίτου, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Ἀρείου Πάγου, τοῦ παρὰ τῷ Διοικητικῷ Συμβουλίῳ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, τοῦ Προέδρου τοῦ κατ' ἄρθρον 1 τοῦ παρόντος Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου, τοῦ Γεν. Δ/ντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, τοῦ Δ/ντοῦ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως τοῦ ἰδίου Ὑπουργείου, ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ ἑτέρου τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν, ἀμφοτέρων ὑποδεικνυομένων ὑπὸ τούτων.

δ) Ἐν περιπτώσει ὑπάρξεως δύο Ἀντιπροέδρων τὰς θέσεις αὐτῶν καταλαμβάνουν δι' ἐκλογῆς ἀνὰ εἷς τῶν ἐν τῷ Συμβουλίῳ ἀντιπροσώπων τῶν μισθωτῶν καὶ τῶν ἐργοδοτῶν, ἐν περιπτώσει δὲ ἑνὸς Ἀντιπροέδρου τὴν θέσιν καταλαμβάνει δι' ἐκλογῆς εἷς τῶν ἐν τῷ Συμβουλίῳ ἀντιπροσώπων τῶν ἠσφαλισμένων. Οἱ Ἀντιπρόεδροι καλοῦνται ἐν τῇ ἀναπληρώσει τοῦ Προέδρου κατὰ τὴν σειρὰν ἀναγραφῆς των ἐν τῷ παρόντι.

ε) Ἡ κατὰ τ' ἀνωτέρω ἐκλογὴ τῶν Ἀντιπροέδρων ἑκάστου Διοικ. Συμβουλίου γίνεται κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου ὑπὸ τὴν νέαν σύνθεσιν αὐτοῦ διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας μεταξὺ πάντων τῶν μελῶν.

στ) Θητεία τῶν κατὰ τὸν παρόντα Νόμον διοριζομένων Προέδρων καὶ ἐκλεγομένων Ἀντιπροέδρων εἶναι ἡ ὑπὸ τῶν οἰκείων Καταστατικῶν τῶν Ὀργανισμῶν προβλεπομένη.

2. Γραμματεῖς τῶν ὡς ἄνω Διοικ. Συμβουλίων ὁρίζονται ὑπάλληλοι τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ ἐν ἀδυναμίᾳ ὑπάλληλοι τοῦ οἰκείου Ὀργανισμοῦ.

3. Πᾶσα διάταξις προβλέπουσα κατὰ διαφόρον τρόπον, τοῦ ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ καθοριζομένου, τὰ τῆς συνθέσεως καὶ συγκροτήσεως τῶν Διοικ. Συμβουλίων τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως καταργεῖται. Ὅπου προεβλέπετο μέχρι τοῦδε ἡ συμμετοχὴ Κρατικῶν λειτουργῶν ὡς ἀντιπροέδρων, αἱ προβλεπόμεναι θέσεις ἀντιπροέδρων καθίστανται θέσεις μελῶν.

4. Μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῶν πράξεων τούτων, τὰ ἤδη ὑφισταμένα ὄργανα διοικήσεως ἐνασκοῦν νομίμως τὰ καθήκοντά των.

5. Αἱ διατάξεις τῶν προηγουμένων παραγράφων τοῦ παρόντος ἄρθρου δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ὡς πρὸς τοὺς Προέδρους Διοικητικῶν Συμβουλίων, οἵτινες κατὰ τὰς ἰσχυούσας σήμερον διατάξεις ἢ Καταστατικά, εἴτε ἐκλέγονται ὑπὸ τῶν μελῶν τῶν Διοικ. Συμβουλίων, εἴτε προβλέπονται ὡς ἐκ τῆς κατεχομένης ὑπ' αὐτῶν θέσεως, προϋποτιθεμένου πάντοτε ὅτι δὲν πρόκειται περὶ προσώπων, ἅτινα, κατὰ τὴν παράγραφον 1 ἑδάφιον β' τοῦ παρόντος ἄρθρου, δὲν δύνανται ἐφεξῆς νὰ κατέχουν θέσεις Προέδρων ἢ Ἀντιπροέδρων.

Ἄρθρον 4

1. Παρ' ἑκάστῳ Διοικ. Συμβουλίῳ ἐκ τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν ἐποπτείαν καὶ τὸν ἔλεγχον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ἐν γένει συνιστᾶται διὰ τοῦ παρόντος θέσις Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου, ὅστις μετέχει ἄνευ ψήφου τῶν συνεδριάσεων τοῦ Διοικ. Συμβουλίου καὶ τῶν τυχὸν λειτουργουσῶν Ἐπιτροπῶν, δικαιούμενος νὰ λαμβάνῃ τὸν λόγον ἐπὶ παντὸς θέματος καὶ νὰ ὑποβάλῃ προτάσεις.

Ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ, ἐντὸς 48 ὡρῶν ἀπὸ τῆς λήψεως, τὴν ἀναστολὴν πάσης ἀποφάσεως τοῦ Διοικ. Συμβουλίου ἢ Ἐπιτροπῆς, ἣν ἤθελε κρίνει ὡς ἀντικειμένην πρὸς τὰς διατάξεις τῶν κειμένων Νόμων, Διαταγμάτων ἢ Κανονισμῶν ἐν γένει. Ἡ ἀπόφασις αὕτη δὲν ἐκτελεῖται μέχρις οὗ ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ Διοικ. Συμβουλίου ἢ τῆς Ἐπιτροπῆς ἄρῃ τὴν διαφωνίαν ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἥτις εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν Ὀργανισμόν.

Ἐπὶ διαφωνίας τοῦ Ἐπιτρόπου πρὸς ἀπόφασιν Ἐπιτροπῆς ἀποφαίνεται κατὰ πρῶτον βαθμὸν τὸ Διοικ. Συμβούλιον, τοῦ Ἐπιτρόπου δυναμένου νὰ ἐπιμείνῃ ἐπὶ τῆς διαφωνίας του.

Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ Ὑπουργὸς δὲν ἤθελε κοινοποιήσει εἰς τὸν Ὀργανισμὸν τὴν ἐπὶ τῆς διαφωνίας ἀπόφασίν του ἐντὸς 10 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήψεως τῆς σχετικῆς αἰτήσεως τοῦ Ἐπιτρόπου, τὸ Διοικ. Συμβούλιον δύναται ν' ἀποφασίσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐφ' ἧς ἡ διαφωνία ἀποφάσεως.

Ὁ Ἐπίτροπος δύναται ν' ἀναστείλῃ ἐφ' ἅπαξ καὶ μέχρι τῆς ἑπομένης συνεδριάσεως τὴν

ἐκτέλεσιν οἱασδήποτε ἀποφάσεως παντὸς συλλογικοῦ ὀργάνου διοικήσεως τοῦ Ὀργανισμοῦ ἢ τῶν τυχὸν λειτουργουσῶν Ἐπιτροπῶν, ἐφ' ὅσον ἤθελε διατυπώσει ἠιολογημένος ἐπιφύλαξις ἀναφερομένης εἰς τὸ συμφέρον τοῦ Ὀργανισμοῦ.

Αἱ ἀποφάσεις αὗται, ἐφ' ὅσον τὰ συλλογικὰ ὄργανα διοικήσεως ἢ αἱ Ἐπιτροπαὶ ἤθελον ἐπιμείνει εἰς τὴν ἐκτέλεσίν των, ἐπανεισάγονται πρὸς συζήτησιν εἰς ἑτέραν αὐτῶν συνεδρίασιν. Διὰ τὴν διαφωνίαν ταύτην δέον ὁ Ἐπίτροπος ν' ἀναφέρεται αὐθημερὸν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας, ὑποβάλλων ἅμα ἐν ἀντιγράφῳ τὴν διαφωνίαν του.

2. Ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος καὶ ὁ ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ διορίζονται διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐκ τῶν παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας ὑπηρετούντων ὑπαλλήλων ἐπὶ βαθμῷ Τμηματάρχου καὶ ἄνω ὑπαλλήλων, καλουμένων δι' ἀπόντα ἢ κωλυομένην ἀπορρήτως τῆς συνεδριάσεως εἰς πάσας τὰς συνεδριάσεις τοῦ Διοικ. Συμβουλίου καὶ τῶν Ἐπιτροπῶν.

Ἡ θητεία τῶν οὕτω διοριζομένων Κυβερνητικῶν Ἐπιτρόπων εἶναι ἡ αὐτὴ μὲ τὴν τοῦ Προέδρου τοῦ Διοικ. Συμβουλίου.

3. Αἱ ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου προβλεπόμεναι Ἐπιτροπαὶ εὑρίσκονται ἐν ἀπαρτίᾳ παρισταμένου τοῦ ἡμίσεος πλέον ἑνὸς τῶν μελῶν αὐτῶν.

4. Ἐν παραλείψει τῆς ὁρμαδίας ὑπηρεσίας ἢ ὀργανώσεως, ὅπως ὑποδείξῃ ἐντὸς πενθημέρου ἀπὸ τῆς σχετικῆς προσκλήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας τακτικὰ ἢ ἀναπληρωματικὰ μέλη εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ παρόντος Νόμου προβλεπομένας Ἐπιτροπάς, ὁρίζει ταῦτα ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ ἐκ τῶν οἰκείων κατηγοριῶν κατὰ τὴν ἀπόλυτον αὐτοῦ κρίσιν.

Ἄρθρον 5

1. Αἱ διατάξεις τῶν προηγουμένων ἄρθρων τοῦ παρόντος δὲν ἰσχύουσι διὰ τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ τὸ Ταμεῖον Προνοίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων, αἱ δὲ τῶν ἄρθρων 3 καὶ 4 δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν εἰμὴ ἐπὶ Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, χαρακτηριζομένων ὡς Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.

2. Ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 680|1945 προβλεπομένη ἐπιτροπὴ ἐγκρίσεως τῶν προϋπολογισμῶν τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν τῆς δικαιοδοσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καταργεῖται. Ἐπίσης καταργεῖται πᾶσα διάταξις ὁριζουσα ἄλλως περὶ τῶν ἐν τῷ παρόντι ὁριζομένων.

3. Κυρούται καὶ θεωρεῖται ἐγκυρος ἡ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 1409|1950 γενομένη σύνθεσις καὶ συγκρότησις τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως καὶ Κοινωνικῆς Πολιτικῆς, ἐφ' ἧς αὕτη ἐγένετο καὶ δι' ὅσον χρόνον διήρκεσεν.

Ἐπίσης κυροῦνται καὶ αἱ κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου τούτου ἐκδοθεῖσαι πράξεις τῆς Διοικήσεως καὶ ἀποφάσεις τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου.

4. Ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας ὑποχρεοῦται νὰ προβῇ εἰς τὴν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἀνασυγκρότησιν τῶν ἤδη ὑφισταμένων Διοικητικῶν Συμβουλίων, ἂν ἡ θητεία θεωρεῖται λήξασα ἤδη.

5. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ὑποβληθήσεται δὲ εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς κύρωσιν ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ἀπριλίου 1951

1786|1951 ΑΝΑΓΚ. ΝΟΜΟΣ

Περὶ ρυθμίσεως ζητημάτων ἀφορώντων τὸν Ὀργανισμὸν Διαχειρίσεως Συμμαχικοῦ Ὑλικοῦ.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 120 τῆς 25 Ἀπριλίου 1951)

Ἀπόντες ὑπ' ὄψιν τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 19 Ἀπριλίου 1951 τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ληφθεῖσαν ἀπόφασιν περὶ ἐκδόσεως, λόγῳ κατεπειγούσης καὶ ἀναποφεύκτου ἀνάγκης, Ἀναγκ. Νόμου «περὶ ρυθμίσεως ζητημάτων ἀφορώντων τὸν Ὀργανισμὸν Διαχειρίσεως Συμμαχικοῦ Ὑλικοῦ», ἀφοῦ σκεφθεῖμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

1. Ἡ χρονικὴ διάρκεια ὑπάρξεως καὶ λειτουργίας τοῦ Ὀργανισμοῦ Διαχειρίσεως Συμμαχικοῦ Ὑλικοῦ (Ο.Δ.Σ.Υ.), λήξασα τὴν 30 Ἰουνίου 1950 παρατείνεται ἀπὸ τῆς χρονολογίας ταύτης μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1951.

2. Ἐὰν κατὰ τὴν χρονολογίαν ταύτην ὑφίσταται εἰσέτι ἀνάγκη, κατὰ τὴν ἐλευθέραν κρίσιν τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ καὶ Οἰκονομικῶν, διατηρήσεως τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ὀργανισμοῦ, δύναται δι' ἀποφάσεως τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν, δημοσιευομένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, νὰ παραταθῇ ἡ περαιτέρω ὕπαρξις καὶ λειτουργία τοῦ προαναφερομένου Ὀργανισμοῦ καὶ πέραν τῆς 31-12-51, ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει οὐχὶ πέραν τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1952.

3. Ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς αὐτοὺς ὡς ἄνω Ὑπουργούς, ὅπως καὶ πρὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ χρόνου τοῦ δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου παρατεινομένου ἢ τοῦ διὰ τῆς ἀποφάσεως αὐτῶν τυχὸν παραταθησομένου, ἀποφασίσουν τὴν διάλυσιν τοῦ Ο.Δ.Σ.Υ., ἐφόσον θεωρήσουν οὗτοι παρέλκουσαν τὴν περαιτέρω διατήρησιν τοῦ ἐν λόγῳ Ὀργανισμοῦ.

. . . . . .

Ἄρθρον 10

1. Ὁ νόμος 118|1945 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μαθητῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Κρατικοῦ Ὀργανισμοῦ Διαχειρίσεως τοῦ Πλεονάζοντος Συμμαχικοῦ Ὑλικοῦ (Ο.Δ.Π.Σ.Υ.) ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Ὀργανισμοῦ ταύτου κατὰ τὸ Ν. Δ. 183|46 (*).

2. Ἡ παροῦσα διάταξις ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ πάσης ἐκκρεμοῦς δίκης, ἐφόσον δὲν ἐξεδόθη τελεσίδικος ἀπόφασις.

Ἄρθρον 11

Εἰς τὸ ἄρθρον 10 τοῦ Ν. Δ. 183|1946 προστίθεται δευτέρα παράγραφος, ἔχουσα οὕτω:

1. Ἅπασαι αἱ δικονομικαὶ διατάξεις, αἱ κείμεναι ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου διὰ τὰς μετὰ τρίτων δίκας, ὡς πρὸς τὴν κλήτευσιν ἑνώπιον Δικα-

(*) ΕΕΔ 5, σελ. 637.

στηρίων, Εἰσηγητῶν, τὴν διαδικασίαν, τῆς ἐν γένει προθεσμίας, τὴν ἄσκησιν ἐνδίκων μέσων, τὴν προσωρινὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐκδιδομένων ἀποφάσεων κτλ. ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ πάσης δίκης τοῦ Ο.ΔΙ.Σ.Υ., ὡς ἀκριβῶς ἰσχύουσιν ἑκάστοτε καὶ διὰ τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον.

Ἄρθρον 12

Καταργεῖται ἡ παράγραφος 2 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. Δ. 183|1946.

Καταργοῦνται ὡσαύτως αἱ διατάξεις τοῦ προαναφερομένου Ν. Δ|τος αἱ μὴ συμπολιτευόμεναι πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρον 13

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ὑποβληθήσεται δὲ εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς κύρωσιν ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ἀπριλίου 1951

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

69417|Σ.1586|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μακαρονοποιῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 87 τῆς 28 Φεβρουαρίου 1951)

Ἀποφασίζομεν:

Ἡ παράγραφος 2 τοῦ ἄρθρου 38 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μακαρονοποιῶν τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως:

«Ἐὰν ὁ οἱτινος ἐξευρισκόμενος ἡμερήσιος μισθὸς τῶν ἠσφαλισμένων τῆς κατηγορίας ταύτης ὑπερβαίνῃ τὸ ἑκάστοτε ἰσχύον ἡμερομίσθιον μυλωνᾶ, προστίθεται εἰς τὸ ποσὸν τοῦ ἡμερομισθίου μυλωνᾶ τὸ ἥμισυ τῆς τοιαύτης ὑπερβάσεως, μὴ δυναμένου πάντως τοῦ οὕτως ὑπολογιζομένου ἡμερομισθίου νὰ ὑπερβῇ τελικῶς τὸ ποσὸν τοῦ ἡμερομισθίου μυλωνᾶ αὐξημένον κατὰ τὸ 50 ο|ο αὐτοῦ».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Φεβρουαρίου 1951

9998|Σ.170|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ ἀναπροσαρμογῆς τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Τροχιοδρόμων καὶ Ἠλεκτρισμοῦ Θεσσαλονίκης καταβαλλομένων συντάξεων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 38 τῆς 1 Μαρτίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1944 Νόμου. 2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 3|4.1.51 ἀναφοράν τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Τροχιοδρόμων καὶ Ἠλεκτρισμοῦ Θεσσαλονίκης. 3) Τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Αἱ ὑπὸ τῆς § 1 τῆς ὑπ' ἀριθ. 50855|6499 τῆς 24.12.1947 κοινῆς ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας καθοριζόμεναι βάσει τῶν καταστατικῶν διατάξεων τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Τροχιοδρόμων καὶ Ἠλεκτρισμοῦ Θεσσαλονίκης βασικαὶ συντάξεις ἀναπροσαρμόζονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1951, καὶ ἐφ' ὅσον ὑφίσταται πρὸς τοῦτο οἰκονομικὴ εὐχέρεια, ὡς ἀκολούθως:

Διὰ τοὺς λαμβάνοντας βασικὰς συντάξεις

ἀπὸ	1— 500	εἰς δρχ.	225.000
»	501— 750	» »	275.000
»	751—1000	» »	325.000
»	1001—1500	» »	375.000
»	1501—2000	» »	425.000
»	2001—2500	» »	475.000
»	2501—3000	» »	525.000
»	3001—3500	» »	575.000
»	3501—4000	» »	625.000
»	4001—4500	» »	675.000
»	4501—5000	» »	725.000
»	5001—5500	» »	775.000
»	5501—6000	» »	825.000
»	6001—6500	» »	875.000
»	6501—7000	» »	925.000
»	7001—7500	» »	975.000

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Φεβρουαρίου 1951

12417|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ χαρακτηρισμοῦ τῶν ἀγγειοπλαστῶν καὶ πλινθοκεραμοποιῶν τοῦ τέως Δήμου Θεσσαλονίκης ὡς ἐποχιακῶν μισθωτῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 38 τῆς 1 Μαρτίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν 1) τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 118|45, ὡς οὗτος συνεπληρώθη βραδύτερον καὶ ἰσχύει σήμερον καὶ 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 18339|2082 τῆς 25.9.50 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ἀποφασίζομεν:

Ἀποδεχόμενοι τὴν ἀπόφασιν τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας χαρακτηρίζομεν ἐφεξῆς τοὺς πλινθοκεραμοποιοὺς καὶ ἀγγειοπλάστας τῆς περιφερείας τοῦ τέως Δήμου Θεσσαλονίκης καὶ τῆς Κοινότητος Νέου Κορδελλιοῦ (Χαρμανκιοῖ) ὡς ἐποχιακοὺς μισθωτούς, ὡς ἀπασχολουμένους εἰς ἐπιχειρήσεις, ὧν ἡ οἰκονομικὴ δραστηριότης ἐπηρεάζεται ἐκ τῶν ὡρῶν τοῦ ἔτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Φεβρουαρίου 1951.

35545|Ε. 968|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν συντάξεων τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Φορτ)τῶν Λιμένος Καλαμῶν κατὰ 30 ο|ο.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 208 τῆς 21 Νοεμβρίου 1950).

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1944 Νόμου. 2) Τὰς ὑπ' ἀριθ. 461|9-5-50 καὶ 170|17 6-50 ἀναφορὰς τοῦ Ταμείου Ἀσφαλ. Ἐργατῶν Φορ|τῶν Λιμένος Καλαμῶν καὶ 3) Τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Ἀπὸ 1 Φεβρουαρίων 1950 αἱ παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Φορτ)τῶν Λιμένος Καλαμῶν παρεχόμεναι βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 50855|47 κοινῆς ἀποφάσεως ἡμῶν συντάξεις προσαυξάνονται κατὰ τριάκοντα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (30 ο|ο).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Νοεμβρίου 1950

2198|1.30|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἡμερομηνίας ἐνάρξεως κατα-

βολής εἰσφορῶν εἰς τοπικὸν ὑποκατάστημα Σουφλίου Ι.Κ.Α.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 50 τῆς 28 Μαρτίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 41 τοῦ Κανονισμοῦ περὶ τρόπου ἐπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 36799[5478]13.1.1951 ἀναφορὰν τῆς Γεν. Δ/σεως τοῦ Ι.Κ.Α., ἀποφαίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν κατὰ τὴν 6ὴν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 28.12.50 ληφθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων περὶ καθορισμοῦ ὡς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν εἰς τὰ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 58624[Σ. 1272[26.10.50 ἡμετέρας ἀποφάσεως συσταθέν Τοπικὸν Ὑποκ/μα τοῦ Ἱδρύματος ἐν Σουφλίῳ τῆς 1ης Ἰουνίου 1951 ὡς πρὸς πάντας τοὺς ἐν ταὶς διὰ ταυτα/ρίθμου τῇ παρούσῃ πράξεως ἡμῶν καθοριοθείσαις περιοχαῖς τοῦ εἰρημένου Ὑποκ/τος, ἐργοδότας καὶ ἠσφαλισμένους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Μαρτίου 1951

13666[1325]1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ παρατάσεως ἐπὶ ἓν ἔξάμηνον τῆς ἀπὸ 26.7.40 Σ.Σ.Ε. κάνδρικῶν ἀσπρορρουχάντ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 52 τῆς 24 Μαρτίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 § 3 τοῦ Α.Ν. 866[37, ὡς καὶ τοῦ ἄρθρ. 9 § 1 τοῦ Α.Ν. 1367[38, 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 8380[723 ἀπόφασιν ἡμῶν, 3) τὴν ἀπὸ 22.2.51 καταγγελίαν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας «ἐργατοτεχνιτῶν ἀνδρικῶν ἀσπρορρούχων» καὶ 4) σχετικὴν αἴτησιν τοῦ Σωματείου αὐθημερὸν κοπτῶν ἐργατριῶν ὑποκαμίσων, ἀποφαίζομεν:

Παρατείνομεν ἐπὶ ἓν ἑξάμηνον ἀπὸ τῆς λήξεώς της (22.4.51) τὴν ἀπὸ 25 Ἰουλίου 1940 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας «ἐργατοτεχνιτῶν ἀνδρικῶν ἀσπρορρούχων».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Μαρτίου 1951

58862)Σ. 1196[1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως κανονισμοῦ συντάξεων τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 35 τῆς 26 Φεβρουαρίου 1951)

24058[58]1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Βορείου Ἑλλάδος

Περὶ ἐγκρίσεως Κανονισμοῦ τοῦ Κ. Α. Φ. Δι-μένος Θεσ/νίκης.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 30 τῆς 27 Φεβρουαρίου 1951)

10851[Σ. 196]1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 58 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Δ.Σ.Ο.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 37 τῆς 28 Φεβρουαρίου 1951)

Ἀποφαίζομεν:

Ὅπως ἡ § 3 τοῦ ἄρθρου 58 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Δ.Σ.Ο. τροποποιηθῇ ὡς ἀκολούθως:

«Ὡς ἀποδοχαὶ διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ περὶ τῆς 31[12[47 χορηγηθέντος βοηθήματος λαμβάνονται αἱ ἀπολαμβανόμεναι παρὰ τοῦ ἠσφαλισμένου καὶ ὑποβληθεῖσαι εἰς ἀσφαλιστικὰς κρατήσεις ταῦται τοῦ τελευταίου μηνὸς τῆς ἐξόδου αὐτοῦ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Δ.Σ.Ο., μὴ συμπεριλαμβανομένων εἰς τὰς ἀποδοχὰς τοῦ τελευταίου μηνὸς τοῦ 13ου μισθοῦ τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ ἡμίσεος τοιούτου τοῦ Πάσχα.

Ἡ παροῦσα, ἧς ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ 1ης Μαρτίου, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Φεβρουαρίου 1951

17040[1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ συστάσεως αὐτοτελοῦς Ὑποκαταστήματος Ταμείου Ἀνεργίας εἰς Ρόδον καὶ Παραρτημάτων εἰς Κάλυμνον, Λέρον καὶ Κῶ

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 60 τῆς 6 Ἀπριλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ/τος 1255[1949 «περὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ Ν. 118[45 κλπ»», 2) τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ Προσωπικοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ἐγκριθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 12147[4.8.1950 ἡμετέρας ἀποφάσεως, 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 10550[50 ἡμετέραν ἀπόφασιν, 4) τὴν ὑπ' ἀριθ. 7281[3.2.51 ἡμετέραν ἀπόφασιν «περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως ἀνεργίας εἰς Ρόδον, Κάλυμνον, Λέρον καὶ Κῶ» καὶ 5) τὴν ὑπ' ἀριθ. 10326[700]8.3.1951 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ἀποφαίζομεν:

1) Συνιστῶμεν αὐτοτελὲς Ὑποκατάστημα εἰς Ρόδον μὲ ὅρον τὴν πόλιν Ρόδου.

2) Παραρτήματα ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἀσφαλιστικὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Ὑποκαταστήματος Ρόδου εἰς Κάλυμνον, Λέρον καὶ Κῶ.

3) Αἱ ὀργανικαὶ θέσεις τοῦ Ὑποκ/τος Ρόδου καὶ τῶν Παραρτημάτων ὁρίζονται ὡς ἀκολούθως:

Α' Ὑποκ/τος Ρόδου:

1) Μία (1) θέσις Προϊσταμένου Ὑποκ/τος.
2) Μία (1) θέσις ἀκολούθου.
3) Πέντε (5) θέσεις γραφέων α' καὶ β' τάξεως.
4) Μία (1) θέσις δακτυλογράφου.
5) Μία (1) θέσις πληκτῆρος α', β' ἢ γ' τάξεως.

Β' Παρ/τιων Καλύμνου, Λέρου καὶ Κῶ:

Ἀνὰ μία (1) θέσις γραφέως α' ἢ β' τάξεως.

4) Ἡ πρόσληψις τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ὑποκαταστήματος Ρόδου καὶ τῶν παραρτημάτων τούτου γίνεται κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης κατὰ παρέκκλισιν τῶν κειμένων διατάξεων περὶ ἐπικῶν προσόντων διὰ τοὺς ἐκ Δωδεκανήσου καταγομένους καὶ ἐν Δωδεκανήσῳ διαμένοντας καὶ μετὰ ἐπιτυχῆ δοκιμασίαν εἰς διαγωνισμὸν ἐνεργηθησομένου ἐν Ρόδῳ. Ὁ διαγωνισμὸς ἐνεργηθήσεται παρ' ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ Τμηματάρχου Ἀσφαλίσεως Ἀνεργίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἢ ἑνὸς ἀνωτέρου ὑπαλλήλου ταύτου, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Δ. Σ. καὶ ἑνὸς ὑπαλλήλου τῆς Γενικῆς Διοικήσεως Δωδεκανήσου τῆς Ὑπηρεσίας Ἐργασίας, ὑποδεικνυομένου ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ καὶ ἑνὸς μέλους τοῦ Δ.Σ., ὑποδεικνυομένου ὑπὸ ταύτης.

Ἡ Ἐπιτροπὴ διαγωνισμοῦ προπαρασκευάζει τὴν διεξαγωγὴν τοῦ διαγωνισμοῦ, διενεργεῖ

τούτων, έξάγει τά άποτελέσματα έπιτυχίας καί έχει άρμοδιότητα νά έπιλύη όριστικώς πάσαν άμφισβήτησιν περί τόν διαγωνισμόν.

δ) Οί διαγωνισθησόμενοι έξετάζονται είς τά κάτωθι θέματα: α) Έκθεσιν ίδεών, β) πρακτικήν άριθμητικήν. Οί δέ ύποψήφιοι ώς δακτυλογράφοι έξετασθήσονται είς έκθεσιν ίδεών καί δακτυλογραφίαν.

Διά τήν έξέτασιν τών ύπό στοιχεία α', β' θεμάτων ύποδεικνύεται ύπό τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ είς μαθηματικός καί είς φιλόλογος. Αί δαπάναι διεξαγωγής τοῦ διαγωνισμοῦ δι' άπαντα τά μέλη τής Έπιτροπής καί έξετάσεως καθορισθήσονται δι' άποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ταμείου καί ένεργοῦνται είς βάρος τοῦ Ταμείου Άνεργίας (Άριθ. έγκρ. Ύπουργ. Οίκονομικῶν (Γ.Δ.Α.Δ.) 103639|2.4.51).

Έν Άθήναις τῇ 16 Μαρτίου 1951

4287|1951 Άπόφ. Ύπουργῶν Οίκονομικῶν, Βιομηχανίας καί Έργασίας

Περί καθορισμοῦ ἀποδοχῶν μηχανικῶν, ἀρχιτεχνιτῶν καί βοηθῶν αὐτῶν αὐτοκαλλιεργουμένων ὑπό τοῦ Δημοσίου ἁλυκῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 61 τῆς 7 Άπριλίου 1951)

Έχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τάς διατάξεις τοῦ ὑπ' άριθ. ΑΧΝΑ'|1888 Νόμου «περί προσωπικοῦ καλλιεργείας τῶν ἁλυκῶν τοῦ Κράτους».

2) Τό άπό 9 Φεβρουαρίου 1916 Β. Δ. «περί τῆς καλλιεργείας τῶν ἁλυκῶν τοῦ Κράτους», ὡς ἐτροποποιήθη καί συνεπληρώθη διά μεταγενεστέρων διατάξεων.

3) Τοῦ ὑπ' άριθ. 28|1944 Νόμου «περί ἐξουσιοδοτήσεως τῶν Ύπουργῶν ἐπί τῆς Έργασίας καί Οίκονομικῶν, ὅπως προβαίνωσιν εἰς καθορισμόν μισθῶν καί ἡμερομισθίων», ὡς ἐτροποποιήθη καί συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, καί

4) Τοῦ άρθρου 21 § 3 Α.Ν. 1502|51, άποφασίζομεν:

Καθορίζομεν άπό 1ης Ἰουλίου 1950 τούς μισθούς καί λοιπάς άποδοχάς τῶν διπλωματούχων πρακτικῶν μηχανικῶν, μηχανοδηγῶν, ἀρχιτεχνιτῶν καί τῶν βοηθῶν αὐτῶν τῶν ἀπ' εὐθείας ὑπό τοῦ Δημοσίου καλλιεργουμένων ἁλυκῶν τοῦ Κράτους, ὡς κάτωθι:

Μηχανικοῦ κεκτημένου διπλωμα α' τάξεως ἐπί βασικῷ μισθῷ δρχ. 750.000.

Μηχανικοῦ κεκτημένου δίπλωμα β' τάξεως ἐπί βασικῷ μισθῷ δρχ. 690.000.

Μηχανικοῦ κεκτημένου δίπλωμα γ' τάξεως ἐπί βασικῷ μισθῷ δρχ. 620.000.

Μηχανικοῦ στερουμένου διπλώματος δραχ. 580.000.

Ἀρχιτεχνίτου α' τάξεως ἐπί βασικῷ μισθῷ δρχ. 690.000.

Ἀρχιτεχνίτου β' τάξεως ἐπί βασικῷ μισθῷ δρχ. 620.000.

Ἀρχιτεχνίτου γ' τάξεως ἐπί βασικῷ μισθῷ δρχ. 580.000

Βοηθοῦ μηχανικοῦ ἤ ἀρχιτεχνίτου ἐπί βασικῷ μισθῷ δρχ. 500.000.

Προσαυξανομένων κατά ποσοστόν τριάκοντα τοῖς ἑκατόν (30 ο|ο) καί μόνον διά τήν ἀλυπηγικήν περίοδον 1ης Άπριλίου—30 Σεπτεμβρίου λόγῳ ἀποδόσεως καί ὑπερωριακῆς ἐργασίας ὡς καί μέ τά κάτωθι πρόσθετα ἐπιδόματα:

α) Ἐπίδομα πολυετοῦς ὑπηρεσίας παρά τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ, ὁριζομένου εἰς 5 ο|ο ἐπί τῇ συμπληρώσει ἑκάστης πενταετίας καί μέχρι πέντε πενταετιῶν.

β) Ἐπίδομα οἰκογενειακῶν βαρῶν δέκα τοῖς ἑκατόν (10 ο|ο) διά τήν σύζυγον, ἐφ' ὅσον αὕτη δέν ἐργάζεται, καί πέντε τοῖς ἑκατόν (5 ο|ο) δι' ἕκαστον καί μέχρι τριῶν τέκνων, ἐφ' ὅσον τά ἐκ τούτων ἄρρενα εἶναι ἡλικίας κάτω τῶν 18 ἐτῶν καί δέν ἐργάζονται, τά δέ θήλεα εἶναι ἡλικίας κάτω τῶν 20 ἐτῶν ἄγαμα καί δέν ἐργάζονται.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Ἀπριλίου 1951

9763|Τ.50|1951 Ἀποφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας

Περί αὐξήσεως ἀπό 1|3|51 τῶν παρά τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Τσιμέντων καταβαλλομένων συντάξεων κατά 50 ο|ο.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 61 τῆς 7 Ἀπριλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' άριθ. 19|44 Νόμου. 2) Τήν ὑπ' άριθ. 2873|94|13.3.51 ἀναφοράν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως τοῦ Ὑπαλληλικοῦ Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Τσιμέντων. 3) Τάς κρατούσας οἰκονομικάς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

1. Αὐξάνομεν ἀπό 1 Μαρτίου 1951 τάς παρά τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως τοῦ Ὑπαλληλικοῦ Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Τσιμέντων καταβαλλομένας συντάξεις κατά 50 ο|ο, καθοριζομένου ὡς κατωτάτου ὁρίου συντάξεως τοῦ ποσοῦ τῶν 200.000 δραχμῶν.

2. Καθορίζομεν ἀπό τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω ἡμερομηνίας τό δι' ἕκαστον προστατευόμενον μέλος ἐπίδομα εἰς δραχμ. 25.000 καί μέχρι τριῶν μελῶν κατ' ἀνώτατον ὅριον.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Ἀπριλίου 1951

114566|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐθνικῆς Ἀμύνης

Περί καθορισμοῦ ἡμερομισθίων τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ καί βοηθητικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Κ.Ε.Α.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 65 τῆς 12 Ἀπριλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

α) Τάς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 1846|1939 «περί ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ Κ.Ε.Α.».

β) Τήν ὑπ' άριθ. 287114|18.12.1945 κοινήν ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας, Ἀεροπορίας καί Οἰκονομικῶν.

γ) Τό άρθρον 2 τοῦ Νόμου 19|1944 «περί ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνῃ εἰς τροποποιήσεις τῶν φορολογικῶν συντελεστῶν κλπ.» καί

δ) Τό ὑπ' άριθ. 618|26.3.1951 πρακτικόν τοῦ Δ. Σ. τοῦ Κ.Ε.Α., ἀποφασίζομεν:

Ἄρθρον 1

Καθορίζομεν τά ἡμερομίσθια τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ καί βοηθητικοῦ προσωπικοῦ Κ.Ε.Α. ὡς ἀκολούθως ἀπό 1.4.1951:

Α') Τεχνικών και βοηθητικών προσωπικών :

1)	Υπεργοδηγός	Α'	Δραχ. 64.000
2)	»	Β'	» 58.000
3)	Αρχιτεχνίτης	Α'	» 52.000
4)	»	Β'	» 46.000
5)	Τεχνίτης	Α'	» 42.000
6)	»	Β'	» 38.000
7)	Βοηθός	Α'	» 33.000
8)	»	Β'	» 28.000
9)	Μαθητευόμενος	Α'	» 14.000
10)	»	Β'	» 10.000

Διά τούς έκ των μαθητευομένων Α' φοιτώντας είς την 2αν τάξιν κατωτέρας Τεχνικής Σχολής και έχοντας συμπληρωμένον το 19ον έτος της ηλικίας ή έχοντας συμπληρωμένον το 18ον έτος της ηλικίας και ένός έτους υπηρεσίαν εν τω Κ.Ε.Α. καθορίζεται ημερομίσθιον δραχ. 21.000.

11)	Γραφείς	Α'	Δραχ. 36.000
12)	»	Β'	» 32.000
13)	»	Γ'	» 28.000
14)	Θήλεις γραφείς δακτυλ.	Α'	» 35.000
15)	»	» Β'	» 30.000
16)	»	» Γ'	» 26.000

Β') Κτίσται :

1)	Κτίστης	Α'	» 40.000
2)	»	Β'	» 38.000
3)	»	Γ'	» 36.000

Γ') Έργάται :

1)	Ημιειδικευμένος	Α'	» 34.000
2)	»	Β'	» 32.000
3)	»	Γ'	» 30.000
4)	»	Δ'	» 28.000

Δ') Οδηγοί αυτοκινήτων :

1)	Οδηγός	Α'	» 34.000
2)	»	Β'	» 32.000

Τα ως άνω ημερομίσθια των οδηγών αυτοκινήτων προσαυξάνονται :

α) Λόγω οικογενειακών βαρών κατά 2.000 διά την σύζυγον και κατά 1.000 δραχ. δι' έκαστον των τέκνων και μέχρι τριών τοιούτων.

β) Λόγω πολυετούς υπηρεσίας 5 ο/ο δι' έκαστην πενταετίαν και μέχρι τριών πενταετιών από αποκτήσεως του διπλώματος, αφαιρουμένου του τυχόν χρόνου διακοπής εργασίας.

Άρθρον 2

Εις τα ως άνω καθοριζόμενα ημερομίσθια συγχωνεύεται και ή χορηγηθείσα διά της υπ' αριθ. 2750|15.1.1951 κοινής αποφάσεως των Υπουργών Συντονισμού, Οικονομικών και Εργασίας, εις τους λαμβάνοντας ημερομίσθια κάτω των 15.000 δραχ., προσαύξησις.

Άρθρον 3

Τα ως άνω καθοριζόμενα ημερομίσθια όπαντος του εν τη παρούση διαλαμβανομένου προσωπικού εργατοτεχνικού, βοηθητικού και λοιπού τοιούτου αναλογούσαν εις όκταωρον ημερησίαν εργασίαν και ή αρχαία αποζημίωσις είναι το όγδοον του διά της παρούσης αποφάσεως καθοριζομένου ημερομισθίου.

Αι ώραι εργασίας άπαντος του εν τη προηγουμένη παραγράφω προσωπικού ορίζονται εις 48 εβδομαδιαίως.

Εν Αθήναις τη 6 Απριλίου 1951.

11805|1951 Απόφ. Υπουργών Συντονισμού, Συγκοινωνιών, Οικονομικών και Εργασίας.

Περί προσαυξήσεως αποδοχών προσωπικού Ηλεκτρικής Εταιρίας Μεταφορών.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 77 της 24 Απριλίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν :

1) Τας διατάξεις του Α.Ν. 28|1944, ως ούτος τροποποιήθη και συνεπληρώθη μεταγενεστέρως,

2) Τον Ν. 14|1946 «περί κυρώσεως του 9|12.4.46 Ν. Διατάγματος»,

3) Την υπ' αριθ. 19253|1947 κοινήν απόφασιν των Υπουργών Οικονομικών, Μεταφορών, Δημ. Έργων, Τ.Τ.Τ. και Εργασίας «περί καθορισμού των αποδοχών του προσωπικού Επιχειρήσεων Κοινής Ωφελείας»,

4) Την υπ' αριθ. 2750|15.1.51 κοινήν απόφασιν των Υπουργών Συντονισμού, Οικονομικών και Εργασίας «περί αυξήσεως των μισθών και ημερομισθίων των μισθωτών άπάσης της Χώρας», αποφασίζομεν :

1. Η διά των υπ' αριθ. 2795|28.8.50 και 68520|2.11.50 αποφάσεων του Υπουργού Μεταφορών χορηγηθείσα αύξησις κατά 15 ο|ο των αποδοχών του προσωπικού της Ηλεκτρικής Εταιρίας Μεταφορών και των Ελληνικών Ηλεκτρικών Σιδηροδρόμων προσαυξάνεται από 15ης Ιανουαρίου 1951 κατά 8 ο|ο, ήτοι εν συνόλω εις 23 ο|ο.

Η προσαύξησις αύτη χορηγείται μόνον εις τους λαμβάνοντας μηνιαίους βασικούς μισθούς, υπερβαίνοντα το ποσόν του 1.000.000 δραχμών.

Διά τους λαμβάνοντας μηνιαίων βασικών μισθών, μη υπερβαίνοντα το ποσόν του 1.000.000 δραχμών έχει εφαρμογήν άφ' ής ίσχυσεν ή προμνησθείσα υπ' αριθ. 2750|15.1.51 κοινή απόφασις.

2. Προς κάλυψιν της εκ της προσαυξήσεως ταύτης επιβαρύνσεως των εν λόγω εταιριών αύξάνονται από 15 Μαρτίου 1951 αί τιμαί των εισιτηρίων των κάτωθι διαδρομών ως έναντι τούτων εμφαίνεται.

Τροχιοδρ. Γραμμαί	Τιμαί εισιτηρίων σημερι-ναί	προτει-νόμεναι	Αύξησις εισιτη-ρίου
Χαυτεία-Κυψάκι	400	500	100
Αγ. Βασιλείου-Παλαμηδίου	400	500	100
Πετραλώνων	400	500	100
Άσεως-Θησείου	400	500	100
Τροχ. Περάματος			
α) Κανονικά	600	700	100
β) Εργατικά	350	400	50
Αθήναι-Καλλιθέα	600	700	100
Καλλιθέα-Πειραιά	600	700	100

Εν Αθήναις τη 19 Απριλίου 1951

24844|1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί συμπληρώσεως της υπ' αριθ. 23597|1951 αποφάσεως.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 76 της 23 Απριλίου 1951)

Συμπληρούντες την υπ' αριθ. 23597|1951 ημετέραν απόφασιν, αποφασίζομεν όπως καταργώνται εργασθέντες από της 1 Ιανουαρίου 1951 μέχρι της 15 Απριλίου και πραγματοποιή-

σαντες κατά τὸ διάστημα τοῦτο 15 ἐν ὅλῳ ἡμερομίσθια θεωροῦνται ὡς ἄνεργοι δικαιούμενοι τοῦ δώρου λόγῳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ἀπριλίου 1951

70991|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐργασίας καὶ Ἐμπορίου

Περὶ καθορισμοῦ ἡμερομισθίου ἀρτεργατῶν καὶ μισθοῦ ἀρτεργατοϋπαλλήλων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 79 τῆς 25 Ἀπριλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 28|1944, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, 2) τὰς ὑπ' ἀριθ. 123862Α|1948, 18285|10272|1949 καὶ 26931|913|1951 κοινὰς ἡμῶν ἀποφάσεις περὶ καθορισμοῦ ἡμερομισθίου καὶ ἀποδόσεως ἐργασίας ἀρτεργατῶν καὶ τὰς ὑπ' ἀριθ. 171866|3561|49 καὶ 26931|913|51 ὁμοίας «περὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀρτοϋπαλλήλων», 3) τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ προκείμενον θέμα τυγχάνει καὶ τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου ὡς ἔχον σχέσιν μὲ τὴν τιμὴν τοῦ ἄρτου καὶ 4) τὴν διαπιστωθεῖσαν ἀνάγκην αὐξήσεως τοῦ ἡμερομισθίου τῶν ἀρτεργατῶν καὶ ἀρτοϋπαλλήλων, ἀποφασίζομεν:

α) Καθορίζομεν ἀπὸ 1ης Μαΐου 1951 τὴν ἀντιστοιχοῦσαν εἰς κανονικὴν κατεργασίαν 70 ὀκ. ἀλεύρου ἀμοιβὴν τῶν ἀρτεργατῶν εἰς δρχ. 38.760, ἤτοι κατ' ὀκὰν ἀλεύρου δρχ. 553,71, τροποποιουμένης ἀναλόγως τῆς ὑπ' ἀριθ. 26931|51 ἀποφάσεως ἡμῶν.

β) Καθορίζομεν ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμερομηνίας τὸν μισθὸν τῶν ἀρτοϋπαλλήλων εἰς δρχ. 744.000 μηνιαίως, τροποποιουμένης, ἀναλόγως τῆς ὑπ' ἀριθ. 26931|51 ἀποφάσεως ἡμῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Ἀπριλίου 1951

26032|2533|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ παροχῆς χρηματικῆς ἐνισχύσεως ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα εἰς τοὺς μακαρονοτεχνίτας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 79 τῆς 25 Ἀπριλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 28|44, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως,

2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 25100|51 ἀπόφασιν ἡμῶν καὶ

3) Τὸ ὑπ' ἀριθ. 64607|2045|51 ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου, ἀποφασίζομεν:

Ἡ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25100|51 ἀποφάσεως ἡμῶν προβλεπομένη ἐφ' ἅπαξ χρηματικὴ παροχὴ ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα 1951 θέλει ὑπολογισθῆ προκειμένου περὶ τῶν μακαρονοτεχνιτῶν ὑπὸ τὰς λοιπὰς προϋποθέσεις καὶ διακρίσεις αὐτῆς, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἡμερομισθίου των, ἀναγνωριζομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου ἐν τῷ καθορισμῷ τῆς τιμῆς πωλήσεως τῶν ζυμαρικῶν, προσηυξημένου διὰ τῆς ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750|51 ἀποφάσεως ἡμῶν καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ χορηγηθείσης προσαυξήσεως διὰ τοὺς δικαιουμένους ταύτης.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Ἀπριλίου 1951

18513|Ι. 228|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν νέων περιοχῶν Περ. Ὑπ)τος Ι.Κ.Α. Ἀθηνῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 66 τῆς 12 Ἀπριλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 41 παρ. 1 τοῦ Κανονισμοῦ ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. 2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 4959|838|22.3.51 ἀναφοράν τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α., ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν κατὰ τὴν 11ην συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 20.2.51 ληφθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων περὶ καθορισμοῦ τῆς 16ης Μαΐου 1951 ὡς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν εἰς ἐκείνας ἐκ τῶν περιοχῶν τοῦ Περ|κοῦ Ὑπ|τος Ἀθηνῶν, εἰς ἃς ἐπεξετάθη διὰ ταὐταρίθμου τῇ παρούσῃ πράξεως ἡμῶν ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ἱδρύματος καὶ ὡς πρὸς πάντας τοὺς ἐν αὐταῖς μισθωτοὺς καὶ τὰς ἐπιχειρήσεις.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ἀπριλίου 1951

18518|Ι. 230|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἡμερομηνίας καταβολῆς εἰσφορῶν νέων Ἀσφαλιστικῶν Περιοχῶν Ὑποκαταστήματος Ι.Κ.Α. Κερκύρας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 66 τῆς 12 Ἀπριλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 41 παρ. 1 τοῦ Κανονισμοῦ Ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α., καὶ

2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 8559|1348|22.3.51 ἀναφοράν τῆς Γεν. Δ|νσεως τοῦ Ι.Κ.Α., ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν κατὰ τὴν 11ην συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 20.2.51 ληφθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων περὶ καθορισμοῦ τῆς 16 Μαΐου 1951 ὡς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν εἰς ἐκείνας ἐκ τῶν ἀσφαλιστικῶν περιοχῶν τοῦ Τοπικοῦ Ὑπ|τος Κερκύρας, εἰς ἃς διὰ ταὐταρίθμου τῇ παρούσῃ πράξεως ἡμῶν ἐπεξετάθη ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ἱδρύματος καὶ ὡς πρὸς πάντας τοὺς ἐν αὐταῖς μισθωτοὺς καὶ τὰς ἐπιχειρήσεις.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ἀπριλίου 1951

18973|Ι. 243|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν Ὑποκαταστήματος Ι.Κ.Α. Ἀργοστολίου.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 66 τῆς 12 Ἀπριλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 41 παρ. 1 τοῦ Κανονισμοῦ Ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α.

2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 8837|1384|24.3.51 ἀναφοράν τῆς Γεν. Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α., ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν κατὰ τὴν 11ην συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 20.2.51 ληφθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων περὶ καθορισμοῦ τῆς 16 Μαΐου 1951, ὡς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς εἰς τὴν ἀσφαλιστικὴν περιοχὴν τοῦ Ὑποκαταστήματος Ἀργοστολίου καὶ ὡς πρὸς πάντας τοὺς ἐν αὐτῇ μισθωτοὺς καὶ ἐργοδότας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ἀπριλίου 1951

18519|Ι. 231|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν εἰς νέας περιοχὰς Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος Ι.Κ.Α. Μυτιλήνης.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 66 τῆς 12 Ἀπριλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 41 παρ. 1 τοῦ Κανονισμοῦ Ὑπαγωγῆς εἰς τὴν Ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α.

2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 8557|1347|23 Μαρτίου 1951 ἀναφοράν τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α., ἀποφαίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν κατὰ τὴν 11ην συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 30 Φεβρουαρίου 1951 ληφθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων περὶ καθορισμοῦ τῆς 18|5|1951 ὡς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν εἰς ἐκείνας ἐκ τῶν ἀσφαλιστικῶν περιοχῶν τοῦ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος Μυτιλήνης, εἰς ἃς διὰ ταυτισθήσαν τῇ παρούσῃ πράξεως ἡμῶν ἐπεξετάθη ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ἱδρύματος καὶ ὡς πρὸς πάντας τοὺς ἐν αὐταῖς μισθωτοὺς καὶ ἰσοδότας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ἀπριλίου 1951

18053|1848|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ παρατάσεως συλλογικῆς συμβάσεως ἐργατικῶν Πειραιῶς

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 66 τῆς 12 Ἀπριλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1. Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 παράγρ. 3 τοῦ Α. Ν. 868|1937 καὶ τοῦ ἄρθρου 9 παράγρ. 1 τοῦ Α.Ν. 1367|38.

2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 232|18.2.51 ἀναφορὰν τοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου Πειραιῶς, ἀποφαίζομεν:

Παρατείνομεν ἐπὶ ἓν ἔτος ἀπὸ τῆς λήξεώς της τὰ διατάξεις της ἀπὸ 28 Φεβρουαρίου 1950 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας «Κεραμοποιῶν κλπ. Πειραιῶς – Περιχώρων» καὶ τῆς ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1945 συμπληρωματικῆς αὐτῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Μαρτίου 1951.

18970|1.240|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν εἰς Τοπικὸν Παράρτημα Ι.Κ.Α. Μεγαλοπόλεως.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 72 τῆς 19 Ἀπριλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1. Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 41 παρ. 1 τοῦ Κανονισμοῦ ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α.

2. Τὴν ὑπ' ἀριθ. 8855|1474|24.3.51 ἀναφορὰν τῆς Γεν. Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α., ἀποφαίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν κατὰ τὴν 11ην συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 20.2.51 ληφθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων περὶ καθορισμοῦ τῆς 1ης Ἰουνίου 1951 ὡς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ διὰ ταυτισθέντος τῇ παρούσῃ πράξεως ἡμῶν συσταθέντος Τοπικοῦ Παραρτήματος Μεγαλοπόλεως καὶ ὡς πρὸς πάντας τοὺς ἐν αὐτῇ μισθωτοὺς καὶ τὰς ἐπιχειρήσεις.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Ἀπριλίου 1951

19990|1.272|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν νέων ἀσφαλ. περιοχῶν ὑπ' ὄψ. τοῦ Ι.Κ.Α. Καλαμῶν.

(Ε.Κ.τ. Β' φ. 72 τῆς 19 Ἀπριλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 41 παρ. 1 τοῦ Κανονισμοῦ Ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν ΙΚΑ. 2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 9423|1596|29.3.51 ἀναφορὰν τῆς Γεν. Δ|σεως τοῦ Ι.Κ.Α., ἀποφαίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν κατὰ τὴν 10ην συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 16.3.1951 ληφθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων περὶ καθορισμοῦ τῆς 1ης Ἰουνίου 1951 ὡς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν εἰς ἐκείνας ἐκ τῶν περιοχῶν τοῦ Περ|κοῦ Ὑποκ|τος Καλαμῶν, εἰς ἃς διὰ ταυτισθήσαν τῇ παρούσῃ πράξεως ἡμῶν ἐπεξετάθη ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ἱδρύματος καὶ ὡς πρὸς πάντας τοὺς ἐν αὐταῖς μισθωτοὺς καὶ τὰς ἐπιχειρήσεις.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Ἀπριλίου 1951

23597|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καταβολῆς πεντήκοντα ἐπιδομάτων ἀνεργίας εἰς ἀνέργους Ναούσης εἰς δύο ἴσας μηνιαίους δόσεις

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 72 τῆς 19 Ἀπριλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1. Τὰς οἰκονομικὰς συνεπείας τῆς ὑπὸ τῶν συμμοριτῶν καταστροφῆς τῆς πόλεως Ναούσης καὶ δημιουργηθείσης κοινωνικῆς ἀνάγκης εἰς τὰ σημαντικώτερα ἀστικὰ κέντρα τῆς κυρίως Βορείου Ἑλλάδος, ὑπὸ τῆς ἱκανοποιήσεως τῶν ὁποίων συνηγορῶν λόγοι γενικωτέρου κοινωνικοῦ συμφέροντος καὶ δημοσίας τάξεως.

2. Τὸ ὑπ' ἀριθ. 888|14 Μαρτίου 1951 ἔγγραφον τῆς Γραμματείας Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, δι' οὗ διεβιβάσθη ἡμῖν ἀντίγραφον τῆς ὑπ' ἀριθ. 331|9.3.1951 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

3. Τὰς γενικωτέρας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφαίζομεν:

Α'. Ἐγκρίνομεν ὅπως εἰς τοὺς ἐπιδοτηθέντας δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 27774|1950 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἀνέργους τῆς Ναούσης καταβληθῶσι πεντήκοντα ἐπιδόματα ἀνεργίας, εἰς δύο ἴσας μηνιαίους δόσεις, ἐξ ὧν ἡ πρώτη ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου 1951 ὑπὸ τοὺς ἑξῆς ὅρους:

α) Ὅτι οἱ ἀναπιδοτούμενοι εἶναι μονίμως ἐγκατεστημένοι ἐν Ναούσῃ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς διαπασσομένης ἐπιδοτήσεως.

β) Ὅτι εἶναι ἄνεργοι κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς διατασσομένης ἐπιδοτήσεως, τῆς ἀνεργίας αὐτῶν ἀποδεικνυομένης ἐκ τοῦ βιβλιαρίου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἢ ἐκ τοῦ βιβλιαρίου ἄλλων Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν.

Ἐν ἀμφιβολίᾳ ἢ ἀμφισβήτησει δέον νὰ ἐπιλύεται ὑπὲρ τοῦ αἰτοῦντος ἄνεργου. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 27774|1951 ἀποφάσεως.

γ) Τὸ ἡμερήσιον ἐπίδομα ἀνεργίας ὁρίζεται ἀδιακρίτως δι' ἄλους τοὺς ἀγάμους ἀνέργους εἰς δραχμὰς 8.000, διὰ δὲ τοὺς ἐγγάμους εἰς δραχμὰς 10.000.

Εἰς τὴν διατασσομένην ἐπιδότησιν ὑπάγονται ἐπίσης καὶ οἱ ἐπιδοτηθέντες δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 11168|1949 ἀποφάσεως. Ἐγκρίνομεν ἐπίσης ὅπως εἰς τοὺς λοιποὺς ἀνέργους Ναούσης, οἵτινες δὲν ἐμπίπτουσι εἰς τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 27774|1950 ἀποφάσεως καταβληθῶσι τὰ αὐτὰ ἐπιδόματα ἀνεργίας καὶ ὑπὸ τὰς αὐτὰς ὡς ἄνω προϋποθέσεις ὑπὸ τὸν ἀπαραίτητον ὅρον 1) ὅτι ὑπάγονται εἰς τὴν ὁσφάλισιν ἀνεργίας καὶ ὅτι ἔχουσι πραγματοποιήσει ἀπὸ τοῦ ἔτους 1949 μέχρι τῆς τελευταίας αὐτῶν ἀνεργίας ἑβδομήκοντα πέντε ἡμερομίσθια ἀποδεικνυόμενα ὡς καθορίζεται ἀνωτέρω.

Τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας παραγγέλλεται, ὅπως διαθέσῃ ἐκ τῶν κεφαλαίων αὐτοῦ τὰ ἀπαιτούμενα ποσὰ διὰ τὴν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐπιδότησιν.

Β'. Τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας παραγγέλλεται ἐπίσης, ὅπως διαθέσῃ ἐκ τῶν κεφαλαίων αὐτοῦ τὰ ἀντίστοιχον χρηματικὸν ποσόν:

1. Διὰ τὴν καταβολὴν ἐκτάκτου ἐπιδόματος λόγῳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα ἑκατὸν εἴκοσι χιλιάδων εἰς τοὺς ἐπιδοτηθέντας καπνεργάτας κατὰ τὴν περίοδον 1950 - 1951 καὶ ἀνεξαρτήτως χρονολογίας ἐπιδοτήσεως ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι εἶναι ἄνεργοι τὴν 15 Ἀπριλίου 1951.

2. Διὰ τὴν καταβολὴν εἰς τοὺς κατὰ τὴν 16ην Ἀπριλίου 1951 ἐπιδοτουμένους ἢ δικαιουμένους ἐπιδοτήσεως καὶ ὧν ἡ ἀναγγελία ἐγένετο μέχρι τῆς 16 Ἀπριλίου 1951 ἀνέργους τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἐκτάκτου ἐπιδόματος λόγῳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα ἓξ ἑκατὸν εἴκοσι χιλιάδων ἀνεξαρτήτως χρονολογίας ἐπιδοτήσεως καὶ

3. Διὰ τὴν καταβολὴν ἐκτάκτου ἐπιδόματος λόγῳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα ἓξ ἑξήκοντα χιλιάδων εἰς τοὺς σμυριδορύκτας καὶ ἀνεξαρτήτως χρόνου ἐπιδοτήσεως.

Γ'. Εἰς τοὺς ἀνέργους τοῦ Λογαριασμοῦ Ἀνεργίας:

1) τοῦ Ταμείου Ἐργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν, 2) τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων καὶ 3) τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ὑπαλλήλικοῦ καὶ Συντακτικοῦ Προσωπικοῦ Ἐφημερίδων Θεσσαλονίκης, ἐγκρίνομεν λόγῳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα τὴν καταβολὴν ἑνὸς ἐκτάκτου δεκαπενθημέρου.

Τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας παραγγέλλεται διὰ τὴν ἔγκαιρον ἐκτέλεσιν τῆς παρούσης.

Ἡ παροῦσα ἀπόφασις κυρωθήσεται ἐν καιρῷ διὰ νόμου.

Ἡ παροῦσα, ἥτις θέλει δημοσιευθῇ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, κοινοποιηθήτω αὐθημερὸν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Ἀπριλίου 1951

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ὑδραυλικῶν καὶ λευκοσιδηρουργῶν Πειραιῶς.

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τῇ 24ῃ Αὐγούστου 1950 καὶ ἐν τῷ καταστήματι τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, παρουσίᾳ 1) τοῦ Δ|τοῦ τῆς Δ|σεως Συλλογικῶν Σχέσεων καὶ Διαφορῶν Λεάνδρου Πολυχρόνη καὶ 2) τοῦ Τμ|χου Συλλ. Συμβάσεων καὶ Μισθοῦ Χρ. Ἀποστολάκου, ἐξουσιοδοτημένων, συμφώνως τῷ νόμῳ, διὰ τὴν κατάρτισιν Συλλογικῶν Συμβάσεων Ἐργασίας, διὰ ὑπ' ἀριθ. 46972|49 καὶ 1485|49 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας οἱ ὑπογεγραμμένοι ἀφ' ἑνὸς Νικολ. Βουρεξάκης, Πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου Κατ|χῶν Λευκοσιδηρουργῶν - Ὑδραυλικῶν Πειραιῶς καὶ ἀφ' ἑτέρου Γεώργ. Τζομάκας καὶ Κουκουτὸς Παναγ., Πρόεδρος καὶ Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Σωματείου Τεχνιτῶν Ὑδραυλικῶν καὶ Λευκοσιδηρουργῶν Πειραιῶς ὁ «Ἅγιος Γεώργιος», ἅπαντες νομίμως ἐξουσιοδοτημένοι, ὑπὸ τῶν οἰκείων ὀργάνων τῶν ὀργανώσεών των, συνεφώνησαν τὰ ἑξῆς:

1) Ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς παρούσης Συλλ. Συμβάσεως ὁρίζονται τὰ κάτωθι ἡμερομίσθια διὰ τοὺς τεχνίτας ὑδραυλικοὺς καὶ λευκοσιδηρουργοὺς Πειραιῶς.

Μαθητευόμενοι ἡλικίας κάτω τῶν 18 ἐτῶν

1	ἔτος	ὑπηρεσίας	Δραχ. 6.000
1—2	ἔτη	»	» 7.000
2—3	»	»	» 10.000
3—4	»	»	» 14.000

Τὸ ἔτος ὑπηρεσίας λογίζεται συμπεπληρωμένον, ἐφ' ὅσον ὁ μαθητευόμενος συνεπλήρωσε τοὐλάχιστον 200 ἡμερομίσθια.

Οἱ συμπληρώσαντες τὸ 19ον ἔτος τῆς ἡλικίας των ἢ οἱ ἄγοντες τὸ 18ον καὶ ἔχοντες ἑνὸς ἔτους ὑπηρεσίαν καὶ μὴ ἐργασθέντες πρότερον θεωροῦνται ἀνειδίκευτοι, δικαιούμενοι ἡμερομισθίου 18.000 δρχ.

Βοηθοί

4—5	ἔτη	βοηθὸς Β'	Δραχ. 18.000
5—6	»	» Α'	» 20.000
6—7	»	τεχνίτης Β'	» 26.000
ἀπὸ 7 ἔτη καὶ ἄνω		τεχνίτης Α'	Δρχ. 29.000

Τὸ ἔτος διὰ τοὺς βοηθοὺς καὶ διὰ τοὺς τεχνίτας θεωρεῖται συμπεπληρωμένον ἐφ' ὅσον συνεπληρώθησαν 200 ἡμερομίσθια.

Εἰς τὴν παροῦσαν συλλογικὴν σύμβασιν ὑπάγονται, οἱ ἐργαζόμενοι ὡς ὑδραυλικοὶ οἰκοδομῶν, ἀσπαλίων, κεντρικῶν θερμάνσεων, καλοριφὲρ καὶ φανοποιοί, ὡς καὶ οἱ ἀπασχολούμενοι διὰ τὴν κατασκευὴν ἁπάντων τῶν ἐκ λαμαρίνης καὶ λευκοσιδήρου ἐργασιῶν καὶ ἐργαζόμενοι εἰς μηχανήματα, πρέσσες κλπ.

Ὁμοίως ὑπάγονται οἱ συντηροῦντες ὅλων τῶν ὡς ἄνω ἐργασιῶν, εἰς οὓς ἀπαγορεύεται ὅμως νὰ προβαίνουν εἰς νέας ἐγκαταστάσεις καὶ κατασκευὰς ἐκ λαμαρίνης καὶ λευκοσιδήρου.

Ἡ παροῦσα ἰσχύει διὰ τὴν Εἰρηνοδικειακὴν Περιφέρειαν Πειραιῶς.

Ἡ παροῦσα συνετάγη εἰς τέσσαρα πρωτότυπα, ὑπογραφέντα ἅπαντα ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν, ἔλαβον δὲ ἀνὰ ἓν ἐξ αὐτῶν ἑκατέρωθεν τῶν συμβαλλομένων μερῶν, ἓν δὲ τῶν ὑπολοίπων ἐν κατατεθήσεται παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Πειραιῶς, ἓν δὲ παρὰ τῇ Διευθύνσει Συλλογικῶν Συμβάσεων καὶ Διαφορῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας [1].

---

1. Κατετέθη παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Πειραιῶς τὴν 26 Φεβρουαρίου 1951, συνταχθείσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 207|1951 πράξεως κατα-θέσεως.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑ ΝΟΜΩΝ

Η ΑΝΑΓΚΗ ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Εισηγητική έκθεσις του Υπουργού της Εργασίας επί του σχεδίου Νόμου «περί συστάσεως Επιτροπής προς έκπόνησιν Σχεδίου Κώδικος Εργασίας και εισαγωγικού ταύτου Νόμου».

Η «Επιθεώρησις Εργατικού Δικαίου» δημοσιεύει κατωτέρω εισηγητικήν έκθεσιν του επί της Εργασίας Υπουργού επί του σχεδίου Νόμου «περί συστάσεως Επιτροπής προς έκπόνησιν Σχεδίου Κώδικος Εργασίας και εισαγωγικού ταύτου Νόμου», καταταθέντος εις την Βουλήν προς ψήφισιν και το δίκαιον, ως πληροφορούμεθα, επικυρωθή τελευταίως υπό Αναγκαστικού Νόμου.

Η έκθεσις αύτη είναι ζωηρώς ενδιαφέρουσα, όχι μόνον διότι διαπιστώνει την κραυγάζουσαν, ως λέγει, ανάγκην να συνταχθή και να εισαχθή εις την Χώραν μας Κώδιξ Εργασίας πράγμα, το οποίον αναμφισβητήτως «απαιτεί προσοχήν, αλλά και σύνεσιν, επισκοπούσα την ισχύουσαν εργατικήν νομοθεσίαν, αποκαλύπτει τα κατ' αύτην «τρωτά» της, υπό των οποίων την απαλλαγήν πρέπει να επιτύχη ο Κώδιξ.

Βεβαίως η εργατική νομοθεσία έχει τρωτά. Τινά εκ τούτων επισημαίνονται ορθώς υπό της εν λόγω εισηγητικής εκθέσεως και, προκαλούντα ζημίαν εις την σταθερότητα του δικαίου και την ασφάλειαν των συναλλαγών, πρέπει να εκδιωχθούν από το δίκαιον.

Εις το κεφάλαιον αδικώτερον περί καταγγελίας συμβάσεως εργασίας, εν από τα σπουδαιότερα του εργατικού δικαίου, ή έκθεσις επικρίνει την υπαρξιν πολλών συστημάτων καταγγελίας συμβάσεως εργασίας.

Η επίκρισις μέχρις ενός σημείου δεν είναι αδικαιολόγητος. Άλλα πρέπει, νομίζομεν, να υπάρξουν ορισμέναι αντιρρήσεις ως προς το ότι τα σχετικά άρθρα του Αστικού Κώδικος, ως έχουν, έκφραζουν την πλήρη προσοχήν, της οποίας δικαιούται ο μισθωτός και μάλιστα εις κρίσιμον της επαγγελματικής ζωής του καιρόν.

Τούτο συμπεραίνεται, διότι η εισηγητική έκθεσις ραίνεται ν' αποδίδη ιδιαιτέραν και υπερτονισμένην σημασίαν εις την ρύθμισιν του θέματος υπό των σχετικών άρθρων του Αστικού Κώδικος, προ της αρχής του οποίου—γράφεται εν τη εκθέσει—έπρεπε να προστεθή και το άρθρ. 9 του Ν. 118|1945 και να μη δημιουργηθή δι' αύτού ίδιον σύστημα απολύσεως «απαχθής οικονομικώς και αποτρόπαιον διά το πλήθος των απαιτουμένων διατυπώσεων».

Δεν γίνεται σαφώς αντιληπτόν τι δια τούτων εννοείται. Αφού, πάντ' όπ χρόνον εισήχθη ο Ν. 118|1945 δεν ίσχυεν ακόμη ο Αστικός Κώδιξ, θα προεβλέπετο, άλλως τε, ν' απομακρυνθή αύτου εκ της νεωτέρας διατυπώσεως του άρθρου 15 του Α. Ν. 900|1946, Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικος. Διατηρούσης εν ισχύι, παρά την εισαγωγήν του Α. Κ., τους προϊσχύοντας Νόμους περί καταγγελίας συμβάσεως εργασίας. Και οι νόμοι περί καταγγελίας συμβάσεως εργασίας είναι αναμφισβητήτως προστατευτικώτεροι των σχετικών προστασίας άρθρων του Αστικού Κώδικος.

Ο Ν. 118|1945, κατά τον οποίον ή επίκρισις της εισηγητικής εκθέσεως, δεν απετέλει, εξ άλλου, έκφρασιν παγίων αρχών περί καταγγελίας συμβάσεως εργασίας.

Επήλθεν, έπειτα από τους περιορισμούς του Ν. Δ. 424|1941, ως μέτρον απασφαλίσεως των επιχειρήσεων από του πλεονάζοντος προσωπικού των και επομένως δεν υπήρξε δι' αύτας οικονομικώς απαγής. Οικονομικώς απαγής έφαίνετο να είναι, από τους αυστηρούς περιορισμούς του, το προϊσχύον Ν. Δ. 424, από του οποίου διέφευγον, αμέσως ούτε, αι επιχειρήσεις του Ν. 118|1945.

Συγχρόνως όμως είχεν υποχρέωσιν ο Νομοθέτης του Ν. 118|1945 να συγκρατήση τα όλαθρια εκ της ενεργείας των μισθωτών δεινά, εις μίαν μεταβατικήν περίοδον, αφυπνιζομένων πιέζουσαν το οικονομικόν εισόδημά των, και έναντιον των τόσης σπουδαιότητος κοινωνικών σκοπών του είναι το ολιγώτερον, διά το οποίον δύνανται τις να μεμφθή αύτου, ότι τα στοιχεία της αναγγελίας είναι πολλά (έννέα επί το επιεικέστερον!!!) (τα θεμελιωτικά είναι της εισηγητικής εκθέσεως), προχειρα εις τον δρεπάνην και χρήσιμα κάντως, διά να στηρίξουν το ισχύον ασφαλιστικόν κατά της ενεργείας σύστημα.

Άλλα τα θέματα της εισηγητικής εκθέσεως δεν είναι δυνατόν να εξαντληθούν εις τα στενά όρια του προσιωπαγωγικού αύτου σημειώματος.

Η εργατική νομοθεσία, είναι αλήθεια, έχει ανάγκην πολλής μελέτης, εν όψει των πολυσυζητουμένων κοινωνικών και οικονομικών προβλημάτων, τα οποία συνέχονται προς αύτην, διά την συναγωγήν ασφαλών συμπερασμάτων.

Ας ελπίσωμεν, ότι ο υπό συζήτησιν Εργατικός Κώδιξ (και εν ευτυχίαις ή χώρα να τον αποκτήση) θα συλλάβη τα προβλήματα και θα προσθέσουν την ορθήν λύσιν των αι γενικαί αρχαί του.

* * *

Πέραν όμως της ανάγκης να θεσπισθή Κώδιξ Εργασίας και περί του οποίου υπήρξε σκέψις από είκοσιν ήδη ετών, κατά την σύνταξιν του Αστικού Κώδικος (βλέπε πρακτικά Ανα-

θεωρητικής Ἐπιτροπῆς Ἀστικοῦ Κώδικος, ΕΕΔ 10. 152), ἐμφανίζεται ἐπείγουσα ἡ ἀνάγκη νὰ γίνουν δι' εἰδικοῦ νομοθετήματος ἀποσαφηνίσεις ἐκ τῆς κειμένης νομοθεσίας ζητημάτων.

Τὰ ζητήματα αὐτά, τὰ ὁποῖα καθημερινῶς ἀντιμετωπίζονται σήμερον εἰς τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν, γνωστὰ ἐκ τῆς συνεχιζομένης σφοδρᾶς ἀντιθέσεως γνωμῶν περὶ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τῶν ἐξ ὧν ἀπορρέουν νόμων, δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀναμένουν τὴν ὁριστικὴν λύσιν των μέχρι τῆς ἐντὸς ἑνὸς ἔτους, ὡς προβλέπει τὸ σχέδιον, συντάξεως τοῦ Κώδικος Ἐργασίας.

Ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις, τὴν ὁποίαν δημοσιεύομεν κατωτέρω, ἐπισκοποῦσα τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, ὡς εἶναι αὐτὴ διηρθρωμένη, ὁμιλεῖ περὶ ἀβεβαιότητος δικαίου, ἐλλείψεως ἀσφαλείας τῶν συναφῶν συναλλαγῶν, ηὐξημένου ἀριθμοῦ τῶν διαφορῶν, μεγάλης ἀστάθειας τῆς νομολογίας εἰς τὸν τομέα τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου.

Διατί ὅμως τὰ λέγει. Ἂν ταῦτα εἶναι πράγματι ἀληθῆ—καὶ εἶναι—,καὶ πρέπει τὸ αἴτιον ν' ἀναζητηθῇ εἰς τὴν κακοτεχνον, ἀσαφῆ, ἀσυστηματοποίητον ἔκφρασιν τῶν σχετικῶν νομοθετικῶν διατάξεων, τί ἐμπόδιζε τὸν Νομοθέτην ν' ἀποκαταστήσῃ δι' αὐθεντικῆς ἑρμηνείας των τὴν εὐκαθάρειαν τοῦ δικαίου, ὥστε νὰ μὴ ἀναγκάζεται σήμερον ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς νὰ διαπιστώνῃ ἐπισήμως τὴν ἐπιζήμιον αὐτὴν ἀκαταστασίαν δικαίου εἰς ἕνα τομέα δικαίου, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ ἁπλῆ καὶ διαυγὴς ἔκφρασις ἔπρεπε νὰ εἶναι χαρακτηριστικὸν γνώρισμά του;

Ἀλλὰ ὁπωσδήποτε ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας ἀκινήθη καὶ ἀσχολεῖται τὴν ἀποκαθαρσιν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ἀπό τινας ἐκ τῶν ἀνωμαλιῶν του (παράδειγμα ἡ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐπιχειρηθεῖσα τροποποίησις τοῦ Ν. 2112, ἔνθα θὰ ἐλύετο καὶ τὸ πασίγνωστον, ἐκ τῆς διακυμάνσεως γνωμῶν τῆς δικαστηριακῆς πράξεως, ζήτημα περὶ τῆς ἰσχύος τῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἰς περίπτωσιν ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας), κακῇ, φαίνεται, μοίρᾳ τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ἰσχύσῃ, διὰ νὰ ναυαγήσῃ ἡ σχεδιασθεῖσα βελτίωσίς του.

Εἶναι τὸ ὀλιγώτερον, τὸ ὁποῖον ἔχει νὰ εἰπῇ τις, διὰ νὰ δικαιολογήσῃ τὰ ἀδικαιολόγητα.

Συμπέρασμα: Νὰ γίνῃ βεβαίως τὸ μεγάλον ἔργον τοῦ Κώδικος Ἐργασίας. Ἀλλὰ δὲν ἀποτελεῖ μικρὸν ἔργον ἡ μέχρι τῆς συντάξεώς του τακτοποίησις μερικῶν, εἰς βασικὰ θέματα, ἀνωμαλιῶν, αἱ ὁποῖαι τραυματίζουν τὴν ἔννοιαν τοῦ δικαίου.

* * *

Ἡ εἰσηγητικὴ πρὸς τὴν Βουλὴν ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ σχεδίου Νόμου ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ἡ Χώρα μας δικαίως δύναται νὰ εἶναι ὑπερήφανος, συγκαταλέγουσα μεταξὺ τῶν εἰρηνικῶν κατορθωμάτων, ἅτινα ἐπετέλεσε κατὰ τὸ πρῶτον ἥμισυ τοῦ διανυθέντος αἰῶνος, καὶ τὴν ἐργατικήν της ἐν εὐρείᾳ ἐννοίᾳ Νομοθεσίαν, ἔργον, ὡς γνωστόν, σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου τῆς τελευταίας 40ετίας, καθ' ἣν ἡ Χώρα, παρὰ τὴν πτωχὴν κατ' ἐξοχὴν οἰκονομίαν της καὶ τὸ βάρος σειρᾶς πολέμων καὶ τετραετοῦς ἐχθρικῆς κατοχῆς, δὲν ἠμποδίσθη νὰ καλύψῃ κατὰ μέγα μέρος διὰ τῆς ἐν λόγῳ Νομοθεσίας τὰς κοινωνικὰς προόδους, ἃς μεγάλα καὶ πλούσια κράτη ἐπετέλεσαν εἰς ὑπερδιπλάσιον χρόνον.

Τὸ ἔργον τοῦτο, καίτοι γενικῶς εἰπεῖν διαπνέεται ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς προόδου καὶ τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης, φυσικὸν εἶναι, ὡς ἐκ τῶν συνθηκῶν καὶ τοῦ τρόπου, μὲ τὸν ὁποῖον συνετελέσθη, συνήθως ὑπὸ τὸ κράτος ἐπειγουσῶν κοινωνικῶν ἀναγκῶν, μὴ ἐπιτρεπουσῶν ἐμπεριστατωμένας ἐρεύνας καὶ συγκριτικὰς μελέτας καὶ ἐνίοτε οὐδὲ ὥριμον σκέψιν, φυσικὸν εἶναι, ἐπαναλαμβάνομεν, νὰ μὴ εἶναι ἄμοιρον ἐλλείψεων, ἀτελειῶν καὶ ἐνίοτε ἐπιζημίων ρυθμίσεων.

Καὶ πρῶτον ἀπὸ ἀπόψεως μορφῆς πράγματι ἡ ἐργατικὴ μας Νομοθεσία ἀποτελεῖται ἀπὸ δυσεπισκόπητον πλῆθον διατάξεων, ἐγκατεσπαρμένων εἰς σωρείαν ἐργατικῶν Νόμων καὶ ἔτι περισσοτέρων Διαταγμάτων καὶ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἐνίοτε δὲ—τὸ καὶ χειρότερον— εἰς νομοθετήματα κατὰ κύριον περιεχόμενον ξένα πρὸς τὴν ἐργατικὴν νομοθεσίαν. Ἐνδεικτικὸς εἶναι ὁ αὔξων ὄγκος. Ὃν προσλαμβάνουν οἱ διαδεχόμεναι ἀλλήλας ἰδιωτικαὶ συλλογαὶ τῆς Ἐργατικῆς Νομοθεσίας ἢ εἰδικῶν θεσμῶν ταύτης. Ἀσφαλῶς δύναται νὰ λεχθῇ, ὅτι τὸ κύριον χαρακτηριστικὸν τῆς Ἐργατικῆς μας Νομοθεσίας εἶναι ἡ πολυνομία, μία ἀφόρητος πολυνομία, χωρὶς ἐσωτερικὴν ἑνότητα καὶ συνοχήν, μέσα εἰς τὴν ὁποίαν παραδέρνουν διοικούμενοι καὶ διοικοῦντες. Ὄχι δὲ μόνον οἱ ἐργοδόται καὶ οἱ μισθωτοί, οὓς κατὰ πρῶτον λόγον ἀφορᾷ ἡ Ἐργατικὴ Νομοθεσία, δὲν εἶναι ἔνημεροι τῶν ἐκ ταύτης δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεών των, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ἔτι οἱ δικασταὶ καὶ δικηγόροι, ἀσχολούμενοι κατ' ἐπάγγελμα μὲ τὴν Νομοθεσίαν, συχνὰ εὑρίσκονται εἰς ἀμηχανίαν, προκειμένου ν' ἀποφασίσουν ἢ ἐκφράσουν γνώμην ἐπὶ ἐργατικῆς τινος διαφορᾶς. Ἄμεσοι συνέπειαι τοῦ νομοθετικοῦ τούτου κυκεῶνος τῆς Ἐργατικῆς Νομοθεσίας εἶναι ἡ ἀβεβαιότης τοῦ Δικαίου, ἡ ἔλλειψις ἀσφαλείας τῶν συναφῶν συναλλαγῶν, ὁ ηὐξημένος ἀριθμὸς τῶν διαφορῶν, ἡ μεγάλη ἀστάθεια τῆς Νομολογίας εἰς τὸν τομέα τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου καὶ ἐν μεγάλῳ μέτρῳ τὸ χαμηλὸν ἐπίπεδον, εἰς ὃ εὑρίσκεται ὁ βαθμὸς τῆς πραγματικῆς ἐφαρμογῆς τῆς Ἐργατικῆς Νομοθεσίας.

Ἔπειτα καὶ ἀπὸ ἀπόψεως οὐσιαστικοῦ περιεχομένου δὲν πασχει ὀλιγώτερον ἡ Ἐργατικὴ μας Νομοθεσία. Πράγματι, ἂν κατὰ τὴν πρώτην ἀπὸ τοῦ 1910 μέχρι τοῦ 1920 περίοδον τῆς Ἐργατικῆς μας Νομοθεσίας, τὴν θεσπισθεῖσαν ὑπὸ τὴν πνοὴν τοῦ τότε ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων καὶ Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος Ἐλευθερίου Βενιζέλου, αἱ χρήσιμοι καὶ μελετημέναι ρυθμίσεις ἀπετέλουν τὸν κανόνα, τοῦθ' ὅπερ ὀφείλεται εἰς τὴν καλλιτέραν ἐκμετάλλευσιν τῆς πείρας τῶν ἄλλων Εὐρωπαϊκῶν Κρατῶν, τὴν ἀκριβεστέραν ἐκτίμησιν τῶν ἑλληνικῶν συνθηκῶν καὶ τὴν δυα-

πιστίαν πρὸς τοὺς παραδόξους αὐτοσχεδιασμούς, δὲν δύναται νὰ λεχθῇ πάντοτε τὸ αὐτὸ διὰ τὰς μεταγενεστέρας περιόδους, καθ' ἃς τὰ ἄρτια Νομοθετήματα ἀποτελοῦν τὴν ἐξαίρεσιν, ἐνῷ ἐπιπολάζουν Νομοθετήματα, ὑπερακοντίζοντα τὸ ὀρθὸν μέτρον ἢ καὶ εὑρισκόμενα ἐντελῶς ἔξω ταύτου, ἔνιοτε Νομοθετήματα, τὰ ὁποῖα, παρὰ τὸν κατ' ἐπίφασιν φιλεργατικὸν των χαρακτῆρα, βαθύτερον ἐξετάζομενα, εἶναι ἐπιζήμια καὶ ἐπιβλαβῆ οὐ μόνον πρὸς τὸ γενικὸν συμφέρον, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἐργατικῆς τάξεως, ὑπὲρ ἧς ἐγίνοντο ταῦτα.

Οὕτω δύναται νὰ λεχθῇ διὰ τοὺς ἐργατικοὺς νόμους τῶν μεταγενεστέρων περιόδων, ὅτι δὲν εἶναι σπάνιον φαινόμενον ἡ ἐκ μέρους τῶν συντακτῶν παραγνώρισις τῶν δυνατοτήτων τῆς Ἑλληνικῆς πραγματικότητος. Καὶ ἐπακολουθοῦν τροποποιήσεις ἐπὶ τροποποιήσεων.

Εἰς τὰ στενὰ πλαίσια ἑνὸς γενικοῦ εἰσηγητικοῦ σημειώματος τοῦ ὑποβαλλομένου προσχεδίου Νόμου περὶ συστάσεως Ἐπιτροπῆς πρὸς ἐκπόνησιν Κώδικος Ἐργασίας δὲν δύνανται βεβαίως νὰ ἔχουν θέσιν ὅλα τὰ τρωτὰ σημεῖα τῆς Ἐργατικῆς μας Νομοθεσίας. Ἀρκεῖ, νομίζομεν, νὰ παρατεθοῦν μερικὰ μόνον παραδείγματα ἐκ τῶν μᾶλλον χαρακτηριστικῶν:

Παρ' ἡμῖν ἰσχύουν 6—7 Νόμοι περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἰσάγοντες συστήματα καταγγελίας κατὰ βάσιν διαφορα. Ταῦτα εἶναι τὸ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (ἄρθρ. 669, 670 καὶ 672—674), τὸ τοῦ Νόμου 2112 (1920) διὰ τοὺς ὑπαλλήλους, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Νόμου 4558 (1930), τὸ τοῦ Β. Δ. τῆς 16 Ἰουλίου 1920 διὰ τοὺς τεχνίτας, ἐργάτας καὶ πάσης φύσεως ὑπηρέτας, ὡς καὶ τοὺς οἰκιακοὺς ὑπαλλήλους, τὸ τῶν ἄρθρων 16 καὶ 18 Α. Ν. τῆς 19 Νοεμβρίου 1935 διὰ τοὺς ὑπαλλήλους ξενοδοχείων, τὸ τοῦ Νόμου 6299 (1934) διὰ τὰς ὁμαδικὰς ἀπολύσεις προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας, ἀπασχολουσῶν ὑπὲρ τοὺς 50 μισθωτούς, καὶ τέλος τὸ τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Α. Ν. 118 (1945) διὰ τοὺς μισθωτοὺς τῶν ἐπιχειρήσεων, τὰν ὑπαγομένων εἰς τὴν ὑποχρέωσιν ἀσφαλίσεως τοῦ προσωπικοῦ των εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας. Παραβλεπομένου ταῦ Νόμου 6299, ὅστις διὰ τὰς ὁμαδικὰς ἀπολύσεις μισθωτῶν τῶν ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας ἀπαιτεῖ ἐπιπρασθέτως προηγουμένην γνώμην τοῦ κατὰ Νόμων Συμβουλίου, πάντες οἱ ἀνωτέρω Νόμοι, πλὴν ταῦ Α. Ν. 118, ἀπαιτοῦν διὰ τὴν ἀπόλυσιν τὴν πάροδον ὡρισμένου χρόνου, μόνον δὲ ἡ μὴ τήρησις τούτου ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου θεμελιοῖ ὑποχρέωσιν διὰ τὸν ἐργοδότην πρὸς καταβολὴν τῶν μισθῶν ταῦ παραλειφθέντος χρόνου πλήν, προκειμένου περὶ ἀπολύσεως ὑπαλλήλων, αἵτινες καὶ προειδοποιεῖσθαι δικαιοῦνται εἰς τὸ 1/4 τῆς ἀποζημιώσεως. Ἀντιθέτως τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Α. Ν. 118, ἀντὶ νὰ προσαρμόσῃ, συμφώνως καὶ πρὸς τὴν ἐν τῇ εἰσηγητικῇ ἐκθέσει τοῦ Σχεδίου Ἀστ. Κώδικος περιληφθεῖσαν ὑποδειξιν, τὰ κατὰ τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰσχύοντα πρὸς τὴν βασικὴν ἀρχὴν τὴν υἱοθετηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἐδημιούργησεν ἴδιον σύστημα ἀπολύσεως, ἐπαχθὲς οἰκονομικῶς καὶ αὐστηρὸν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπαιτουμένων διατυπώσεων. Κατὰ τοῦτο διὰ τὴν ἀπόλυσιν οἱουδήποτε μισθωτοῦ ἐκ τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὰς ὑπαγομένας εἰς τὸν Α. Ν. 118 ἐπιχειρήσεις, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι καὶ αἱ μικροβιοτεχνικαὶ καὶ μικρεμπορικαὶ ἐργασίαι, ἀπαιτεῖται—σημειωθήτω δὲ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος—α) ἔγγραφος καταγγελία, β) σύγχρονος καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 4558 διὰ τοὺς ὑπαλλήλους καὶ τοῦ Β. Δ. τοῦ 1920 διὰ τοὺς τεχνίτας, ἐργάτας, ὑπηρέτας πάσης φύσεως καὶ οἰκιακοὺς ὑπαλλήλους, καὶ ἂν ἔτι ἐγένετο ἡ κατὰ τὸν Ν. 2112 ἢ τὸ Β. Δ. τοῦ 1920 προειδοποίησις, γ) ἔγγραφος ἀναγγελία τῆς ἀπολύσεως ἐντὸς 8 ἡμερῶν εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, κατὰ τὰ δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὁριζόμενα. Ἡ ἀρχικὴ ὑπ' ἀριθ. 25920|1946 ὑπουργικὴ ἀπόφασις ἀπῄτει—ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος κατὰ τὸν Νόμον—15 ἄλλα στοιχεῖα, ἀλλ' ἡ νέα ὑπ' ἀριθ. 51560 τῆς 23 Δεκεμβρίου 1948 ἀποφάσεις ἐμείωσε ταῦτα εἰς ἐννέα (ἐπὶ τὸ ἐπιεικέστερον!!!).

Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι ἐκ τῶν ἰσχυόντων παρ' ἡμῖν συστημάτων καταγγελίας, τὸ ἐπὶ ὀρθοτέρας βάσεως ἐρειδόμενον τοιοῦτον τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος σπανίως εὑρίσκει χῶρον ἐφαρμογῆς (π.χ. ἐπὶ ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων), λόγῳ τῆς ἐπικουρικῆς ἰσχύος τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἐνῷ κατὰ κανόνα ἐφαρμογὴν ἔχει τὸ μᾶλλον ἐπαχθὲς καὶ ἐσφαλμένον ταῦ ἄρθρου 9 ταῦ Α. Ν. 118, ἐφ' ὅσον τοῦτο ἰσχύει δι' ὅλας τὰς ἐπιχειρήσεις, αἵτινες ὑπάγονται εἰς τὴν ὑποχρέωσιν ἀσφαλίσεως τοῦ προσωπικοῦ των εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας. Τὸ ἐκ τοῦ συστήματος τούτου οἰκονομικὸν βάρος αὐξάνει φυσικῷ τῷ λόγῳ τὸ κόστος παραγωγῆς, ἡ δὲ διάταξις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946, ἡ καθιεροῦσα τὸ ἀπαράδεκτον ἀξιώσεως μισθωτοῦ ἐξ ἀκύρου καταγγελίας ἐν περιπτώσει μὴ κοινοποιήσεως τῆς ἀγωγῆς ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς καταγγελίας οὐδαμῶς ἐξουδετερώνει τὰ σοβαρὰ μειονεκτήματα τοῦ ἐν λόγῳ συστήματος καταγγελίας.

Ἄλλο παράδειγμα κακῆς ρυθμίσεως εἶναι τὰ ἑξῆς: Καίτοι ἀναμφιβόλως χρήσιμος εἶναι καὶ παρ' ἡμῖν ἡ ὕπαρξις Νόμου ἀναγνωρίζοντος τὰς μεταξὺ ἀφ' ἑνὸς ἐργοδοτικοῦ σωματείου (ἢ μεμονωμένου ἐργοδότου) καὶ ἀφ' ἑτέρου ἐπαγγελματικοῦ σωματείου μισθωτῶν συλλογικὰς συμφωνίας, ὥστε συμφωνούμεναι ρυθμίσεις τῶν ὅρων ἐργασίας νὰ ἰσχύουν αὐτομάτως διὰ τὰς ἀτομικὰς συμβάσεις, τὰς συναπτομένας μεταξὺ τῶν εἰς τὴν συλλογικὴν σύμβασιν μετεχόντων ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν, ὑπερισχύουσι καὶ αὐτῶν τῶν ἀντιθέτων ὅρων τῶν ἀτομικῶν συμβάσεων, νομίζομεν ὅτι παράλογοι εἶναι αἱ πέραν τῶν μετεχόντων τῆς συλλογικῆς συμβάσεως δεσμεύσεις ἄλλων ἀμέτοχων προσώπων, ὑπὸ τὸν τόπον τῶν ὑπὸ τοῦ Νόμου προβλεπομέ-

νων έπεκτάσεων, είτε δηλ. δι' ὑπουργικής ἀποφάσεως διά τοὺς ἐντὸς τῶν τοπικῶν ὁρίων τῆς ἰσχύος τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ἂν οἱ μετέχοντες εἰς αὐτὴν ἐργοδόται ἀπασχολοῦν τὰ 3/5 τῶν μισθωτῶν τοῦ ἐπαγγέλματος, εἴτε διὰ Β. Δ/τος δι' ἄλλας περιφερείας. Ἂν ὑπάρξῃ σύμφωνος γνώμη ὑμελοῦς Ἐπιτροπῆς ἐκ τοῦ Εἰρηνοδίκου, 2 ἐργοδοτῶν καὶ 2 ἐργατῶν.

Πόσον τολμηραὶ εἶναι τοιαῦται διατάξεις μαρτυρεῖ τὸ γεγονὸς ὅτι προπολεμικῶς καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Γερμανίᾳ καὶ Αὐστρίᾳ ἰσχύει μόνον ἡ πρώτη τῶν ὡς ἄνω μεθόδων ἐπεκτάσεως πρὸ τῆς ἐπικρατήσεως ἐννοεῖται τοῦ ἐθνικοσοσιαλισμοῦ.

Ἄλλο παράδειγμα ἐσφαλμένης κοινωνικῆς πολιτικῆς εἶναι οἱ ἐσωτερικοὶ κανονισμοὶ τῶν ἐπιχειρήσεων. Ἐνῷ δηλ. οὗτοι εἶναι ζήτημα αὐτονομίας δι' ἑκάστην ἐπιχείρησιν—ὑπὸ τοὺς ἐκ τῶν Νόμων βεβαίως περιορισμούς—ὁ δὲ παρ' ἡμῖν ἰσχύων Νόμος ΔΛ', ἐξ ἀφορμῆς τοῦ καθορισμοῦ τῶν νομίμων κρατήσεων ἐκ τῶν ἡμερομισθίων, ἀπαιτεῖ βασικῶς τὴν ὕπαρξιν κανονισμοῦ, τοιχοκολλημένου εἰς ἐμφανὲς μέρος τοῦ ἐργοστασίου (κατὰ τὰ λεπτομερέστερον ὁριζόμενα ὑπὸ τοῦ ἐκτελεστικοῦ Δ/τος) ἀπὸ ἐτῶν ἤδη ἀκολουθεῖται ἐν τῇ πράξει τῆς διοικήσεως ἡ ἄποψις ὅτι οἱ ἐσωτερικοὶ κανονισμοὶ ἐργασίας δέον νὰ καταρτίζωνται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ νὰ ἐγκρίνωνται ὑπὸ ταῦ Ὑπουργοῦ. Ἡ ἄποψις αὐτὴ ὁρμᾶται προφανῶς ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Νόμου 4819, καθ' ὃ «ὁ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς καταρτίζει τοὺς εἰδικοὺς κανονισμοὺς τῶν ἐργοστασίων τῶν διαφόρων βιομηχανικῶν κλάδων, οἵτινες ἐγκρίνονται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας», εἶναι ὅμως κατὰ βάσιν ἐσφαλμένη. Πράγματι κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ν. 4819 «εἰδικοὶ κανονισμοὶ τῶν ἐργοστασίων τῶν διαφόρων βιομηχανικῶν καὶ βιοτεχνικῶν κλάδων», δι' οὓς ἀπαιτεῖται ἐκπόνησις ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ καὶ ἔγκρισις ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ, δὲν δύνανται νὰ εἶναι ἄλλοι ἀπὸ τοὺς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Νόμου ΓΦΛΔ' προβλεπομένους καὶ ὁμοίως ἀποκαλουμένους «εἰδικοὺς κανονισμούς», ἤτοι ἀπὸ τοὺς ἀφορῶντας κάσας τὰς ὁμοειδεῖς ἐκμεταλλεύσεις τεχνικοὺς κανονισμούς, ἀνατεθέντας διὰ τοῦτο εἰς τὸν Γενικὸν Ἐπιθεωρητὴν λόγῳ οὐσιαστικῆς ἁρμοδιότητος. Ἀποκλείεται δὲ νὰ ἀφορᾷ ἡ διαταξις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 4819 τὸν λεγόμενον «ἐσωτερικὸν κανονισμὸν ἐργασίας» ἢ «κανονισμὸν ἐργαστηρίου», ὅστις εἶναι ἐσωτερικός, ἀνήκει δηλ. εἰς τὴν αὐτονομίαν τῆς ἐπιχειρήσεως, δι' ὃ καὶ δὲν δύναται νὰ ἀφορᾷ παρὰ μίαν καὶ μόνην ἐπιχείρησιν, οὐχὶ δὲ περισσοτέρας, ἔστω καὶ ὁμοειδεῖς.

Ἀσχέτως ὅμως τῆς νομικῆς πλευρᾶς τοῦ ζητήματος, ἡ ἐκ μέρους οἱασδήποτε Ἀρχῆς, ἔστω καὶ τοπικῆς, ἐκπόνησις τῶν ἐσωτερικῶν κανονισμῶν εἶναι πρακτικῶς ἀνέφικτος ἄνευ μεγάλων καθυστερήσεων, παρουσιάζει δὲ τόσον σοβαρὰ μειονεκτήματα, ὥστε νὰ εἶναι ἐπιβεβλημένον νὰ ἐπαφεθῇ ἡ φροντὶς αὐτὴ εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις, ἔστω καὶ εἰσαγομένων διὰ Νόμου οἱωνδήποτε ἄλλων περιορισμῶν. Οἱ ἐσωτερικοὶ κανονισμοὶ δὲν εἶναι ζήτημα ἐπουσιώδες διὰ τὴν ὕπαρξιν τάξεως καὶ πειθαρχίας εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις, ὅπου μάλιστα, ὡς παρ' ἡμῖν, δὲν προβλέπονται ὡρισμένοι λόγοι ἀτάκτου καταγγελίας διὰ τὰ σοβαρώτερα ἐκ τῶν πειθαρχικῶν παραπτωμάτων, ἐφ' ὅσον ταῦτα δὲν ἀποτελοῦν συγχρόνως ἀξιοποίνους πράξεις.

Ἄλλο παράδειγμα ἐσφαλμένης ρυθμίσεως εἶναι τὸ ἑξῆς:

Ἐνῷ κατ' ἀρχὴν ἡ ἐλευθερία τῆς ἐργασίας δέον νὰ μὴ περιορίζεται, ἂν δὲν ὑφίσταται σοβαρὸς λόγος δημοσίου συμφέροντος, ἀπὸ δύο καὶ πλέον δεκαετηρίδων ἤρχισαν κλειόμενα παρ' ἡμῖν διάφορα ἐπαγγέλματα διὰ τῆς μονοπωλήσεως τῆς ἐργασίας ὑπὲρ ὡρισμένων ὁμάδων ἐργατῶν. Τὰ τοιαῦτα ἐπαγγελματικὰ μονοπώλια ἢ κατοχυρώσεις ἄλλοτε μὲν εἶναι γνήσια καὶ προκύπτουν ἐκ διατάξεως Νόμου (πρβλ. Νόμους περὶ φορτοεκφορτωτῶν, Νόμον 5167 (1931) διὰ τοὺς φορτοεκφορτωτὰς Λιμένος Πειραιῶς, Νόμον 5598/1932 διὰ τοὺς μυλεργάτας κλπ.), συνηθέστερον δὲ ἐκ διατάξεως Α. Νόμου (πρβλ. Ἀν. Νόμον 394/1936 διὰ τοὺς ξενοδοχοϋπαλλήλους, Α.Ν. 759/1937 διὰ τοὺς φορτεχνικούς, Α.Ν. 1093/1938 διὰ τοὺς ἐφημεριδοπώλας, Α. Ν. 1931/1939 διὰ τοὺς τυπογράφους κλπ.), κλειούσης τὸ ἐπάγγελμα καὶ ἀπαγορευούσης τὴν πρόσληψιν ἐργατῶν ἔξω τοῦ κύκλου τῶν δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου ἢ ἄδειας ἐφωδιασμένων, ἄλλοτε δὲ εἶναι καταχρηστικαὶ κατοχυρώσεις, στηριζόμεναι εἰς διάταξιν Νόμου, ἀποβλέπουσαν εἰς ἄλλον σκοπόν. Ἰδίᾳ ἐπιβάλλουσαν πρὸς προστασίαν τοῦ κοινοῦ ὡς ὅρον ἀσκήσεως ὡρισμένου ἐπαγγέλματος ἐκ τῶν ἐν τῷ Νόμῳ τὸν ἐφοδιασμὸν διὰ βιβλιαρίου ἱκανότητος ἢ βιβλιαρίου ὑγείας, τὴν κατόπιν ἐξετάσεως διαπίστωσιν τῆς ἱκανότητος ἢ τῆς ἀνυπαρξίας ὡρισμένων μεταδοτικῶν ἀσθενειῶν, χωρὶς πάντως νὰ ὑφίσταται ἐκ τοῦ Νόμου οἱασδήποτε περιορισμὸς ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν οὕτως ἐφοδιαζομένων, τοῦθ' ὅπερ ὅμως ἐν τῇ πράξει συνήθως προβλέπεται (πρβλ. Δ/γμα 18.1.1930 «περὶ τῶν βιβλιαρίων ὑγείας ἀρτοποιῶν, ἀρτοπωλῶν, κουλουροπωλῶν, ζαχαροπλαστῶν, κουρέων, ξενοδόχων, κρεοπωλῶν, μαγείρων κλπ.).

Εἰς τὰς καταχρηστικὰς ἐπαγγελματικὰς κατοχυρώσεις δέον νὰ ὑπαχθοῦν καὶ αἱ διὰ συλλογικῶν συμβάσεων συντελούμεναι ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ῥήτρας ἀποκλεισμοῦ τῶν μὴ ὠργανωμένων ἢ ἄλλως ὠργανωμένων μισθωτῶν, ἥτις σημειωθήτω εἶναι ἀντισυνταγματικὴ, ὡς ἀντικειμένη εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Συντάγματος, τὴν κατασφαλίζουσαν τὴν ἐλευθερίαν τοῦ συνεταιρίζεσθαι ὑπ' ἀμφοτέρας τὰς ὄψεις της, ἤτοι τὴν θετικὴν ὄψιν τοῦ συνεταιρίζεσθαι καὶ τὴν ἀρνητικὴν τοιαύτην τοῦ μὴ συνεταιρίζεσθαι. Δέον νὰ σημειωθῇ, ὅτι κατ' ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἀντισυνταγματικὴ ἐκρίθη καὶ ἡ διάταξις τοῦ Νόμου, ἡ ἀπαγορεύουσα τὴν εἰς τὰς φορτοεκφορτώσεις ξηρᾶς ἀπασχόλησιν ἐργατῶν μὴ ἐφωδιασμένων δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων. Ὁ ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς ἐργασίας καὶ τοῦ κόστους παραγωγῆς ἀντίκτυπος τῶν παν-

τας «ίδους ἐπαγγελματικῶν κατοχυρώσεων δέν εἶναι μικρός, δι' ὃ καὶ ἐπιβάλλεται, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἀναθεωρήσεως τῆς Ἐργατικῆς Νομοθεσίας, νά ἐπανεξετασθοῦν αἱ σχετικαὶ περιπτώσεις, ἵνα περιορισθοῦν εἰς τὰς ἀπολύτως ἀναγκαίας καὶ μόνον ἐφ' ὅσον συντρέχει σοβαρὸς λόγος δημοσίου συμφέροντος.

Ἄλλο παράδειγμα παραλόγου ρυθμίσεως παρουσιάζει τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 9 παράγρ. 4 κ. ἑ. τοῦ Νόμου 118 (1945) ἑρατικὸν μονοπώλιον τοποθετήσεως, τὸ ὁποῖον καταλήγει διὰ τοὺς ὑπολειφθέντας ἐλευθέρους «ἐπαγγελματικῆς κατοχυρώσεως» κλάδους ἐργασίας εἰς ὅπερ καὶ διὰ τῶν ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων ἀντιοικονομικὸν καὶ ἀνικαιοκρατικὸν ἀποτέλεσμα. Ἐνῷ δηλ. ἀπαγορεύεται τοῦ πολιτισμένου κόσμου τὰ Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας διευκολύνουν ἁπλῶς τοὺς εἰς αὐτὰ ἀπευθυνομένους ἐργάτας καὶ ἐργοδότας, ἀνηβεῖται παρ' ἡμῖν ἡ ὡς ἄνω διάταξις τοῦ Ν.Δ. 118 ἀπηγόρευσε τὴν πρόσληψιν πάσης φύσεως μαθητῶν, ἄνευ μεσολαβήσεως τοῦ οἰκείου Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας, μὲ βαρείας συνεπείας διὰ τὸν ἐργοδότην, ὅστις οὐ μόνον ὑπέχει ποινικὴν εὐθύνην, τιμωρουμένης μὲ ποινὴν φυλακίσεως μέχρις ἓξ μηνῶν (παρὰ ἄρθρον 19, παράγρ. 2, ἐδάφιον 2, Νόμου 118), ἀλλ' ἐπὶ πλέον ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ποσὸν ἴσον πρὸς τὰς ἀποδοχὰς τοῦ παρανόμως ἀπασχοληθέντος, «ἰσπραττόμενον ὡς δημόσιον ἔσοδον, (ἄρθρ. 9, παράγρ. 4, ἐδάφ. 4, τοῦ αὐτοῦ Νόμου). Εἰς τὸν ἐργοδότην ἐπιτρέπεται νὰ προσλάβῃ τὸ ἀναγκαιοῦν εἰς αὐτὸν προσωπικὸν μόνον ἐάσκις τὸ ἁρμόδιον Γραφεῖον δέν δυνηθῇ νὰ προμηθεύσῃ εἰς αὐτὸν ἐντὸς πέντε ἡμερῶν τὸ ἀπαιτούμενον προσωπικόν. (*)

Ἄλλο τρωτὸν τῆς Ἐργατικῆς Νομοθεσίας εἶναι καὶ ταῦτα :

Ἐνῷ διὰ τὰς παραβάσεις τῶν ἐργατικῶν Νόμων ποινικῶς ὑπεύθυνος εἶναι ὁ κύριος τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ὁ διέπων τὰ κατ' αὐτὴν ἐκπρόσωπός του, ἡ ὀρθὴ δὲ ἀποψις εἶχεν ὑιοθετηθῇ καὶ παρ' ἡμῖν διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Νόμου Γ ΒΛΔ (1941), ὡς πρὸς τὰς παραβάσεις τῶν διατάξεων περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας, μεταγενεστέρως διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου 2193 (1920), περιελήφθησαν μεταξὺ τῶν ποινικῶς ὑπευθύνων ὡσαύτως οἱ τεχνῖται, ἐργάται ἢ ἐργάτριαι ἐπιχειρήσεως, οἵτινες πρὸ τῆς τροποποιήσεως ταύτης ἠδύναντο νὰ ὑπέχουν ἀκαμὶ τοῦ ἐργοδότου. Ἡ τροποποίησις αὕτη δὲν εὐσταθεῖ ἀπὸ ἀπόψεως θεσμοῦ δικαίου καὶ εἶναι καταγγελτέα καὶ καθ' ἑαυτὴν καὶ διότι στηρίζει, ὡς εἶναι φυσικόν, τὴν ἐμμηνείαν καὶ ἄλλων ἐν τοῖς Ἐργατικοῖς Νόμοις ποινικῶν διατάξεων, κατὰ τὴν στερεότυπον φρασεολογίαν τῶν ὁποίων κτιμωροῦνται οἱ παραβάσεις ... «καὶ οὐχὶ, ὡς ὤφειλεν, «οἱ παραβάται ἐργοδότης» ἢ «οἱ παραβάται ἐργοδότης καὶ ἐργάται».

(*) *Σημ. ΕΕΔ.* Ἄλλα διὰ τὴν ἀκρίβειαν αἱ παράγρ. 4, 5, 6 καὶ 7 τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118/1945 ἔχουν ἀντικατασταθῇ διὰ τοῦ ἄρθρ. 6 Ν.Δ. 1238/1949 καὶ ἐπομένως τὰ δι' αὐτῶν ἀνεφερόμενα εἰς τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν δὲν ἰσχύουν ἤδη, ὡς ὑπολαμβάνει αὕτη.

Ὡσαύτως ἀνάγκην συμπληρώσεων καὶ τροποποιήσεων ἔχουν διατάξεις τινὲς τοῦ Νόμου 511, ὅστις καὶ μετὰ τὴν ὁλοκλήρωσιν τῶν διοικητικῶν ἐπεκτάσεων τοῦ Ι.Κ.Α. δὲν θὰ παύσῃ ἔχων ἐφαρμογὴν εἰς ἀρκετὰς περιπτώσεις. Ἰδίᾳ δέον νὰ τροποποιηθῇ ὁ Νόμος κατὰ τρόπον μὴ ἀφήνοντα ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ θύματος τὸ βάρος τῆς ζημίας, ἥτις προκύπτει ἐξ αὐσιώδους μεταβολῆς τῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν ἢ τοὐλάχιστον ἐξ αὐξήσεως τῶν ἡμερομισθίων τοῦ κλάδου κατὰ τὸν μέχρι τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως χρόνον, ὅστις πολλάκις ἀφίσταται τοῦ ἀτυχήματος κατὰ 2 ἢ καὶ περισσότερα ἔτη ἐκ διαφόρων λόγων, ἰδίᾳ λόγῳ καταστάσεως τῆς προσωρινῆς ἀνικανότητος ἢ λόγῳ δικαστικοῦ ἀγῶνος. Ὡς εἶναι προφανές, ἡ ἐπὶ ἀνωτέρω ἐπιπέδου ἀναπροσαρμογὴ τῶν κατὰ Νόμον κατωτάτων καὶ ἀνωτάτων ὁρίων ἀφήνει ἄθικτον τὸ ἐκτεθὲν ἄτοπον.

Τέλος, διὰ νὰ κλείσωμεν τὴν σειρὰν τῶν παραθεωρημάτων, δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι οἱ Ἐργατικοὶ Νόμοι οὐχὶ σπανίως ἐμφανίζουν κενά, ἐκ τῶν ὁποίων ἓν εἶναι καὶ ἡ εἰς τὸν Ν. 2112 καὶ τὸ Β. Διάταγμα τοῦ 1920 μὴ ἀναγραφὴ λόγων ἀτάκτου καταγγελίας διὰ σοβαρὰ πειθαρχικὰ παραπτώματα. Τοῦτο, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὸ δαπανηρὸν τῶν ἀπολύσεων καὶ πρὸς τὰς δυσχερείας ἀποκτήσεως ὑπὸ τῶν ἐπιχειρήσεων ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ διὰ τὴν νόμιμον ἐπιβολὴν πειθαρχικῶν πραστίμων, δὲν συμβάλλει εἰς τὴν ἐν τῇ ἐργασίᾳ τάξιν καὶ πειθαρχίαν. Παρατηρεῖται μάλιστα ἐνίοτε ὅτι μαθηταί, σκοποῦντες ν' ἀποχωρήσουν ἐκ τῆς ἐργασίας, ἀντὶ νὰ καταγγείλουν, ὡς ὤφειλον, τὴν σύμβασιν, προσπαθοῦν διὰ διαφόρων ἀθεμίτων μέσων καὶ συνηθέστερον διὰ θρασείας διαγωγῆς ἢ καὶ ἐλαττωματικῆς ἐργασίας νὰ προκαλέσουν τὴν ἀπόλυσίν των, διὰ νὰ λάβουν τὴν σχετικὴν ἀποζημίωσιν. Καὶ συνήθως τὰ ἐπιτυγχάνουν.

Δέον νὰ παρατηρηθῇ σχετικῶς, ὅτι τὸ ἄρθρον 672 τοῦ Ἀστ. Κώδικος, τὸ ὁποῖον ἐθέσπισε δι' ἑκάτερον τῶν μερῶν δικαίωμα καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας διὰ σπουδαῖον λόγον ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας ἢ καταβολῆς ἀποζημιώσεως, δὲν ἔχει κριθῇ εἰσέτι ἐν τῇ νομολογίᾳ, ἂν ἰσχύῃ πρὸς πλήρωσιν τοῦ κενοῦ τοῦ ἐν τῷ ἄρθρῳ 5 τοῦ Νόμου 2112 ὡς καὶ τοῦ 6 τοῦ Β.Δ. τοῦ 1920. Ὁπωσδήποτε ὅμως καὶ ἂν ἤθελε κριθῇ τὸ ζήτημα, εἴτε δηλ. ὑπὲρ τῆς καταφατικῆς γνώμης λόγῳ τῆς μὴ ἀποκλειστικῆς διατυπώσεως τῶν ὡς ἄνω διατάξεων (*), εἴτε ὑπὲρ τῆς ἀποφατικῆς ἀπόψεως, ἐπιβάλλεται, νομίζομεν, νὰ καθορισθῇ νομοθετικῶς τίνες λόγοι ἐκ τῶν σοβαρωτέρων, οἵτινες ἐμφανίζονται εἰς τὰς σχέσεις ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ, δέον νὰ παρέχουν δικαίωμα ἀτάκτου (ἀζημίου) καταγγελίας.

Σημειωτέον δὲ ὅτι τὰ ἀνωτέρω ἀπὸ ἀπόψεως ἐσωτερικοῦ περιεχομένου τρωτὰ τῆς Ἐργατικῆς μας Νομοθεσίας δὲν εἶναι τὰ μόνα.

***

Τὰ ἀνωτέρω τονισθέντα ἐκ τῆς πολυνο-

(*) *Σημ. ΕΕΔ.* Ὄχι οὕτω διὰ τὴν ἀκρίβειαν (βλέπε ΕΕΔ 10, 418).

μίας και των εσφαλμένων ρυθμίσεων τρωτά της Νομοθεσίας δεν δύναται να θεραπεύση άπλη κωδικοποίησις της Νομοθεσίας, ήτοι άπλη συναρμογή άνευ τροποποιήσεων των διαταξεων των ισχυόντων Νόμων εις ένιαίον κείμενον. Τοιαύτη κωδικοποίησις, και άν ήτο πρακτικώς εφικτή, θά κατέληγεν εις έν άψυχον μωσαϊκόν διατάξεων, έν σχοινοτενές συμπίλημα, στερούμενον ένότητος και στερούν τον έρμηνευτήν άπό τό πλεονέκτημα της συναγωγής έρμηνευτικών συμπερασμάτων διά μέσου των διαδεχομένων άλλήλους Νόμων. Έκτός δέ τοῦ ότι δέν θά άποκαθήρετο ή Νομοθεσία έκ των άχρήστων ή έπιβλαβών διατάξεών της και έκτός τοῦ ότι δέν θά συνεπληροῦντο τά κενά ταύτης, έπί πλέον θά ήτο λίαν άπίθανον νά μή έμφιλοχωρήσουν σφάλματα, είτε ύπό την μορφήν παραλείψεως ισχυουσών διατάξεων, είτε και ύπό μορφήν συγκαταστρώσεως κατηργημένων τοιούτων, ώς παρετηρήθη συχνά και είς αύτάς έτι τάς κωδικοποιήσεις μεμονωμένων Νόμων.

Άντιθέτως των μειονεκτημάτων τούτων είναι άπηλλαγμένη ή έκπόνησις σχεδίου Κώδικος Έργασίας. Εις τό Σχέδιον τοῦτο θά τεθῆ μέν ώς βάσις της έργασίας ή ισχύουσα Έργατική Νομοθεσία, θά ύπάρχη όμως έλευθερία πρός κάθαρσίν της άπό των άχρήστων ή άστόχων διατάξεων, ώς και πρός συμπλήρωσιν αύτῆς διά νέων εύστόχων τοιούτων, ίνα οὕτως άναχωνευθῆ αύτη είς Σχέδιον Κώδικος Έργασίας άπλουστευμένον, εύσύνοπτον και εύληπτον, μέ ώρισμένας σαφείς άρχάς και πρό παντός μέ στενήν έπαφήν πρός τάς οίκονομικάς συνθήκας και τάς άνάγκας της χώρας.

Πλήν τοῦ θεμελιώδους τούτου πλεονεκτήματος, τοιούτος Κώδιξ, χωρίς νά έχη την παράλογον άξίωσιν νά σταματήση την έξέλιξιν και ν' άποκλείση μελλοντικάς τροποποιήσεις, θά κάμη διά πρώτην φοράν προσιτάν είς τόν έργοδότην και τόν έργάτην τόν Έργατικόν Νόμον μέ τά έξ αύτοῦ δικαιώματα και ύποχρεώσεις των, θά δημιουργήση και είς τόν τομέα τοῦτον της καθημερινής ζωής βεβαιότητα δικαίου και άσφάλειαν των σχετικών συναλλαγών, θά περιορίση τάς έργατικάς παραβάσεις και θά μειώση τάς άτομικάς διαφοράς. Τοιοῦτον έργον, έάν μάλιστα βραδύτερον συνεπληροῦτο μέ άνάλογον Κώδικα διά την κοινωνικήν άσφάλισιν και πρόνοιαν, θ' άποτελέση σταθμόν διά την οίκονομίαν της Χώρας μας και θά συμβάλη σημαντικώς είς την άνοικοδόμησιν και άναγέννησίν της.

Έχομεν έπίγνωσιν, ότι τό έργον δέν είναι οὔτε εύχερές, οὔτε μικρόν και έπί πλέον ότι ή εύόδωσις του είναι ζήτημα έκλογῆς των καταλληλοτέρων προσώπων, προσώπων προικισμένων μέ την αίσθησιν τοῦ όρθοῦ μέτρου ή μάλλον τοῦ «μέτρου» τοῦ ταυτοσήμου μέ τό άριστον. Άνταποκρίνεται όμως τό έργον είς τόσον κραυγάζουσαν και ζωτικήν άνάγκην, ὥστε έπιβάλλεται ή άνάληψις τοῦ έγχειρήματος.

Τό ύποβαλλόμενον Νομοσχέδιον άποβλέπει είς τόν άνωτέρω έκτεθέντα σκοπόν έκπονήσεως Σχεδίου Κώδικος Έργασίας.

Ή υίοθετουμένη διά τοῦ Νομοσχεδίου μέθοδος είναι, νομίζομεν, ή άσφαλεστέρα διά τόν κατά τό δυνατόν ταχύτερον τερματισμόν τοῦ έργου, έχει δέ τό προσόν, ότι έδοκιμάσθη κατά την τελευταίαν περίοδον των έργασιών συντάξεως Σχεδίου Άστικοῦ Κώδικος και άπέδωσεν ίκανοποιητικά άποτελέσματα.

Ύπό τοῦ Νομοσχεδίου προβλέπεται:

1) Σύστασις Συντακτικῆς Έπιτροπῆς άπό 7 μέλη, λαμβανόμενα μεταξύ των Καθηγητών τοῦ Δικαίου και της Πολιτικῆς Οίκονομίας των Πανεπιστημίων και λοιπῶν Άνωτάτων Έκπαιδευτικῶν Ίδρυμάτων ή και Άρεοπαγιτών, Συμβούλων Έπικρατείας κλπ. και έπικουρούμενα άπό νεωτέρους έπιστήμονας και ύπαλλήλους της έκλογῆς των.

2) Σύστασις Άναθεωρητικῆς Έπιτροπῆς άπό 25 μέλη, μεταξύ των οποίων, έκτός άπό τά μέλη της Συντακτικῆς Έπιτροπῆς, θέλουν συμπεριληφθῆ και άλλα πρόσωπα της Έπιστήμης και της Πράξεως, έκπρόσωποι των παραγωγικῶν τάξεων κλπ.

3) Κατάρτισις Γενικοῦ Διαγράμματος ύπό της Συντακτικῆς Έπιτροπῆς και έγκρισις τοῦτου ύπό της Άναθεωρητικῆς τοιαύτης, ή γνώμη της οποίας δεσμεύει τά μέλη της Συντακτικῆς Έπιτροπῆς, έφ' όσον ήθελε συνταχθῆ μέ αύτην και ό άρμόδιος Ύπουργός.

4) Έπεξεργασία ύπό των μελῶν της Συντακτικῆς Έπιτροπῆς και ύποβολή, μετά την όριστικήν διατύπωσιν έκάστου κεφαλαίου ή τμήματος, είς τόν Ύπουργόν Έργασίας, δστις διαβιβάζει ταῦτα είς την Άναθεωρητικήν Έπιτροπήν, και

5) Έγκρισις ή τροποποίησις ύπό της Άναθεωρητικῆς Έπιτροπῆς των διαβιβαζομένων κεφαλαίων ή τμημάτων.

Άλλαι διατάξεις τοῦ Νομοσχεδίου προβλέπουν περί άποσπάσεως παρά τῇ Συντακτικῇ Έπιτροπῇ τοῦ άναγκαιοῦντος βοηθητικοῦ προσωπικοῦ, περί άγορᾶς έπιστημονικῶν συγγραμμάτων και γραφικῆς ὕλης, περί άπαγορεύσεως άσκήσεως της δικηγορίας είς τά έκ δικηγόρων μέλη της Συντακτικῆς Έπιτροπῆς, έφ' όσον χρόνον έχουν την ίδιότητα τοῦ μέλους, περί ύποχρεωτικῆς άδείας των έκ των μελῶν της Συντακτικῆς Έπιτροπῆς κατεχόντων δημοσίας θέσεις, περί Άναγραφῆς είς τόν προϋπολογισμόν τοῦ Ύπουργείου Έργασίας της άναγκαιούσης πιστώσεως, δυναμένης νά άντικρυσθῆ έν όλῳ ή έν μέρει έκ των διαθεσίμων τοῦ κατά τόν Α.Ν. 519|1937 είδικοῦ Λογαριασμοῦ τοῦ περιελθόντος είς τό Δημόσιον, κατ' έφαρμογήν τοῦ Α.Ν. 1500|1950, περί άμοιβῆς κατ' άρθρον τοῦ τελικοῦ σχεδίου των μελῶν της Συντακτικῆς Έπιτροπῆς, περί άποζημιώσεως κατά συνεδρίασιν των μετεχόντων της Άναθεωρητικῆς Έπιτροπῆς μελῶν της και περί πάσης άναγκαίας λεπτομερείας.

Έν Άθήναις τῇ 29 Μαρτίου 1951

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Επί ενός σχεδίου Νόμου

Έπι τέλους! Άν κρίνη τις έκ τοῦ ὑποβληθέντος ἀπό μηνός καί πλέον (30 Μαρτίου ε. ἔ.) εἰς τήν Βουλήν σχεδίου νόμου «περί αὐθεντικῆς ἑρμηνείας διατάξεων τινων τοῦ νόμου Γ'ΦΟΔ', ὡς ἐτροποποιήθη καί συνεπληρώθη διά τῶν νόμων 760|1949 καί 1968|1944», πρέπει νά ἐγγίζη ἡ ὥρας τῆς θεινῆς δικονομικῆς ἀρρωθίας, ἡ ὁποία ἐπί ἓν ἔτος ἤδη, ἀφ' ὅτου ἐξεδόθη ἡ γνωστή ὑπ' ἀριθ. 101|1950 ἀμφιβαγτική ἀπόφασις, ἐξακολουθεῖ νά ὑφίσταται κατά τήν πρακτικήν τοῦ δικαίου ἐφαρμογήν.

Ἐξέρχονται βεβαίως νά ἐπιχειρηθῆ τοῦτο. Ἀλλ' ἀφοῦ ἤγιναν ἡ προπαρασκευαστική τοῦ νόμου ἐργασία, ἑνός νόμου, τόν ὁποῖον ἐπιμόνως ζητεῖ ἀπό καιροῦ ἡ συνείδησις τῶν κοινωνικῶς σκεπτομένων, ἂς γίνῃ τό ταχύτερον νόμος τοῦ Κράτους τό σχέδιον.

Τοῦτο ἔχει ὡς ἑξῆς: Ἄρθρον μόνον: Ἡ ἀληθής ἔννοια τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀπό 1 Δεκεμβρίου 1920 Β.Δ., κωδικοποιήσαντος τάς διατάξεις τοῦ Ν. Γ'ΦΟΔ' «περί ἐκδικάσεως τῶν μεταξύ ἐργατῶν καί ἐργοδοτῶν διαφορῶν», ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διά τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Νόμου 765|1943 καί τοῦ ἀντικατασταθέντος τοῦτο ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου 1968|1944, εἶναι ὅτι κατά τήν διαδικασίαν τοῦ Νόμου τούτου, ὡς ἤδη ἰσχύει, ἐκδικάζονται μόνον αἱ ἀξιώσεις τοῦ μισθωτοῦ, αἱ ἀπορρέουσαι ἐξ οἱασδήποτε σχέσεως ἐργασίας, περιλαμβανομένων καί τῶν ἀξιώσεων ἐκ συμπληρωματικῆς (ὑπερωριακῆς) ἐργασίας, ἐπιφυλασσομένης ὁπωσδήποτε τῆ ἐργοδόσῃ».

Παρ' ὅλον ὅτι ἀσφαλέστερα, νομοτεχνικῶς, διατύπωσιν θά ἤτο, κατ' ἐμέ, ἡ ἀκόλουθος: «Ἡ ἀληθής ἔννοια τῆς παραγρ. 1 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Ν. 1968|1944 εἶναι ὅτι ὡς ἰδιωτικαί, ἀξιώσεις μισθωτοῦ ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου αὐτοῦ τῶν κατά νόμον δικαιουμένων προσώπων κατά τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ, πηγαζούσαι ἐκ σχέσεως ἐργασίας, νοεῖται πάσα ἰδιωτική ἀξίωσις ἐκ παροχῆς ἐργασίας, ἀνεξαρτήτως ἂν προηγῆτι σύμβασις περί παροχῆς ἐργασίας ἢ αὕτη ὑπῆρξεν ἄκυρος, ἐν τοιούτοις δέν πρέπει νά γεννηθῶν καί ἐκ τοῦ αὐτοῦ, ὡς τό σχέδιον, διαπιστωθέντος τελικῶς νόμου ἄλλα ζητήματα.

Ἡ ἀπορρή τοῦ νόμου εἶναι γνωστή. Τήν ἀναλυτικήν ἡ συνοδεύουσα τό σχέδιον εἰσηγητική τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας ἔκθεσις, ἡ ὁποία ἐξηγεῖ τίς ἐγεννήθη ἡ δικονομική αὐτή ἀνωμαλία. Ἡ ἔκθεσις ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Ἡ ἀκόλουθος τῶν μεταξύ ἐργατῶν καί ἐργοδοτῶν διαφορῶν ὑπῆχθη διά τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1968|1944 νόμου, ἀνεξαρτήτως ποσοῦ, εἰς τήν εἰδικήν διαδικασίαν τοῦ Νόμου Γ'ΦΟΔ' περί ἐκδικάσεως τῶν μεταξύ ἐργατῶν καί ἐργοδοτῶν διαφορῶν, ἧς οὕτος προσδιωρίσθη ἰσχυρόν μέχρι τέσσ. διά τοῦ Νόμου 765|1943 ἐχει καθορισθῆ ὅτι ἐπιτρέπονται τά ἔνδικα μέσα τῆς ἐφέσεως καί ἀναιρέσεως κατά τῶν κατά τήν εἰδικήν διαδικασίαν ἐκδιδομένων ἀποφάσεων, παραχωρηθείσης οὕτω πλήρους ἐγγυήσεως διά τήν ὀρθήν ἐκτίμησιν τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν καί τήν ἐφαρμογήν τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου.

Ἡ κατά τήν διαδικασίαν τοῦ νόμου τούτου ἐκδίκασις τῶν μεταξύ μισθωτοῦ καί ἐργοδότου διαφορῶν ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας ἐκρίθη μάλιστα ὑποχρεωτική ὑπό τῆς νομολογίας τῶν Δικαστηρίων, ἅτινα ἐδέχθησαν, ὅτι δέν εἶναι ἐπιτρεπτή ἡ εἰσαγωγή ἀξιώσεων μισθωτοῦ κατά τοῦ ἐργοδότου του κατά τήν τακτικήν διαδικασίαν τοῦ Πρωτοδικείου.

Προσφάτως νομολογία τῶν Πρωτοδικείων καί τῶν κατά τήν διαδικασίαν τοῦ Νόμου Γ'ΦΟΔ', ὡς ἰσχύει, δικαζόντων Πρωτοδικῶν, δέχεται τήν ἄποψιν, ὅτι αἱ ἀξιώσεις δι' ἀποζημίωσιν τοῦ ἐργάτου ἢ ὑπαλλήλου ἐκ τῆς παροχῆς παρ' αὐτοῦ τῶν ὑπερωριῶν του τῇ ἐργοδότῃ του ὑπερωριακῶς δέν ἐκδικάζονται κατά τήν εἰδικήν ταύτην διαδικασίαν, ἀλλά ἀπό τοῦ Πρωτοδικείου ὡς προερχόμεναι ἢ δυναζόμεναι εἰς τάς ἀρχάς τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ. Κινδυνεύει οὕτω νά ματαιωθῇ ὁ σκοπός τοῦ Νόμου Γ'ΦΟΔ', ὡς ἰσχύει, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τμῆμα τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, ἀφοῦ αἱ περί τούτου ἀξιώσεις δέν εἶναι ἐκδικασταί, κατά τήν πρόσφατον ταύτην νομολογίαν, κατά τήν διαδικασίαν αὐτήν. Τό κακόν εἶναι προφανές. Διότι, καί ἂν ἀκόμη εἰς τοιαύτας περιπτώσεις συντρέχουν αἱ προϋποθέσεις τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διά τόν ἐργοδότην, ὅστις ἐχρησιμοποίησεν ὑπερωριακῶς παρ' αὐτῷ τόν μισθωτόν, ἐκ τοῦ λόγου ὅτι διά τοῦτον ἀπέφυγε τήν πρόσληψιν καί πληρωμήν ἑτέρου, διά τόν παραχρόνια τάς ὑπηρεσίας του ἐν ὑπερωριακῇ ἐργασίᾳ μισθωτόν δέν δύναται νά λεχθῇ, ὅτι κάτι προέρχονται οὐχί ἐκ τῆς σχέσεως τῆς ἐργασίας, ἀλλά ἐξ ἄλλης τινός αἰτίας, ἀφοῦ ἄλλως τε αὐτή καθ' ἑαυτήν ἡ διεξαγωγή τῆς ἐργασίας τοῦ ἐργοδότου ἀπῄτησε τήν ἀπασχόλησιν τοῦ μισθωτοῦ τοῦ μετά αὐτοῦ συνδεομένου διά τῆς σχέσεως ἐργασίας καί μόνον πέραν τῶν συνήθων ὡρῶν.

Ἂν ἀνατρέξῃ τις εἰς τά κρατοῦντα εἰς Γερμανίαν καί Γαλλίαν, θά ἀνεύρῃ, ὅτι εἰς εἰδικήν συνοπτικήν διαδικασίαν ἐργατικῶν διαφορῶν ὑπάγονται οὐ μόνον αἱ οὐσίως ἐκ τῆς παροχῆς ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ ἀπορρέουσαι ἀξιώσεις αὐτοῦ κατά τοῦ ἐργοδότου του, ἀλλά καί πᾶσα ἄλλων ἀξιώσεων, προερχομένων ἢ προκαλουμένων καί ἐμμέσως ἀκόμη ἐκ τοῦ γεγονότος τῆς ὑπάρξεως ἐργασιακῆς σχέσεως καί κατά τήν διάρκειαν αὐτῆς.

Πιστεύομεν ὅτι διά τοῦ προτεινομένου νομοσχεδίου ρυθμίζεται ὁριστικῶς ἡ προκύψασα ἀνωμαλία, χωρίς ποσῶς δι' αὐτοῦ νά θίγωνται ἢ ρυθμίζωνται κατά οἱονδήποτε τρόπον ζητήματα οὐσίας ἐκ τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, ἐφ' ὅσον ρυθμίζεται διά τῆς παροχῆς τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τοῦ νόμου μόνον ὁ δικονομικός τρόπος τῆς ἀναζητήσεως τῶν δικαιωμάτων τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς συμπληρωματικῆς αὐτοῦ ἐργασίας. Δέν εἶναι νοητόν νά ὑπάγωνται ἀνεξαιρέτως πᾶσαι αἱ ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας διαφοραί εἰς τήν εἰδικήν διαδικασίαν τοῦ Νόμου Γ'ΦΟΔ', ὡς ἰσχύει, καί νά τίθεται φραγμός διά τήν ἐπιδίωξιν πολλῷ μικροτέρων ἄλλωστε ἀξιώσεων ὑπερωριακῶν ἀμοιβῶν ἐπί τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι συντρέχουν διά τόν ἐργοδότην αἱ προϋποθέσεις τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ».

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 10ος — Τεύχος 11 (233)

Ἀθῆναι, 1 Ἰουνίου 1951

Η ΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΟΙΚΙΑΚΟΥ ΥΠΗΡΕΤΟΥ ΕΝ ΤΗ ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΔΗΜ. ΑΛΕΞ. ΓΕΡΟΝΤΑ, Δικηγόρου

Μεταξὺ τῶν ἐργαζομένων ἡ εἰδικὴ κατηγορία τῶν οἰκιακῶν ὑπηρετῶν κατέχει ἰδιάζουσαν θέσιν, διαφέρουσα καὶ κατὰ τὸν νομικὸν χαρακτηρισμὸν καὶ κατὰ τὴν ἔκτασιν τῆς παρεχομένης ὑπὸ τῆς νομοθεσίας προστασίας. Οὕτω, ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 10 § 2 τοῦ Ν. 1234|1918 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει ἐπιστρατεύσεως» καθορίζεται, ὅτι δὲν θεωροῦνται ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι, μεταξὺ τῶν ἄλλων, καὶ οἱ ὑπηρέται πάσης κατηγορίας, εἰς ἣν διάταξιν παραπέμπει καὶ ὁ Ν. 2112|1920 (ἄρθρ. 11), προκειμένου νὰ χαρακτηρίσῃ τὸν συγκεντροῦντα τὰ γνωρίσματα τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου (1).

Ἐξ ἄλλου, διὰ τοῦ ἄρθρου 1 § 2 τοῦ Β. Δ|τος τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν» ὁρίζεται, ὅτι ἐργάτης θεωρεῖται καὶ ὁ τεχνίτης, ἐνῷ δι' ἑτέρου ἄρθρου (ὁ § 2) σαφῶς διαστέλλεται ὁ ἐργάτης τοῦ ὑπηρέτου ἐν γένει (2).

Διαχωρίζεται ὅμως προσέτι ἡ θέσις τῶν οἰκιακῶν πλέον ὑπηρετῶν ἀπὸ ἄλλης ἀπόψεως, οὐ μόνον ἔναντι τῶν ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν, ἀλλὰ καὶ ἔναντι τῶν ὑπηρετῶν ἐν γένει, τῶν ἀπασχολουμένων εἰς βιομηχανικάς, βιοτεχνικάς, μεταλλευτικὰς καὶ χειροτεχνικὰς ἐπιχειρήσεις, διὰ τῆς θεσπίσεως κατ' ἰδίαν διατάξεων, ἰσχυουσῶν κεχωρισμένως ἐπὶ ἑκατέρας τῶν κατηγοριῶν τούτων. Ὁ τοιοῦτος διαχωρισμὸς ρητῶς διαγράφεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἄνω Δ|τος, ὁριζομένης ἀλλοίας προθεσμίας καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐπὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν τῶν μνημονευθεισῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἀλλοίας ἐπὶ οἰκιακῶν ὑπηρετῶν, θυρωρῶν κλπ.

Ἐν τῷ νόμῳ, πάντως, ἐλλείπει θετικὴ διάταξις, προσδιοριστικὴ τῆς ἐννοίας τοῦ οἰκιακοῦ ὑπηρέτου, ὑπὸ τῆς νομολογίας ὅμως καὶ τῆς ἐν γένει ἑρμηνείας διεπλάσθη, κατὰ τρόπον ἐπακριβῆ, ὁ νομικὸς χαρακτηρισμὸς αὐτοῦ. Ὁ ἐργοδότης, διὰ τὸν οἰκιακὸν ὑπηρέτην, εἶναι ὁ κύριος τοῦ οἴκου, μεθ' οὗ οὗτος συμβάλλεται, ἡ προσφορὰ ὅμως τῆς ἐργασίας του, κατὰ τὸ συνήθως συμβαῖνον, δὲν ἀποβλέπει μόνον εἰς τὴν περιποίησιν τοῦ οἴκου καὶ τοῦ κυρίου αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν προσώπων τῶν ἐν αὐτῷ οἰκούντων (ὡς λ.χ. τῆς οἰκογενείας τοῦ κυρίου τοῦ οἴκου). Τοῦτο δὲν αἴρει τὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν μορφὴν τῆς σχέσεως, οὐδὲ παρεκκλίνει, κατ' ἐλάχιστον, τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας (3).

---

1) Βλ. καὶ *Κ. Σερράου*, Κριτήρια ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος μισθωτοῦ, ἐν ΕΕΔ 7, 65, 66.

2) Βλ. ὁμοίως ἄρθρ. 8. 9. § 2 τοῦ αὐτοῦ Δ|τος.

3) Βλ. *Ι. Καποδίστρια*. Ἑρμηνεία Ἐργατικοῦ Δικαίου, σ. 284, 285. Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 293|1890 ἀπόφασιν τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν (Θέμις Α' σ. 187) ὑπηρέται εἶναι ἐκεῖνοι, ὧν ἡ ὑπηρεσία ἀφορᾷ τὸ πρόσωπον ἢ τὴν οἰκογένειαν τοῦ ὑπηρετουμένου, κατὰ δὲ τὴν ὑπ' ἀριθ. 137|1923 ἀπόφασιν τοῦ αὐτοῦ Ἐφετείου (Θέμις ΛΔ' σ. 294) ὁ ἀνὴρ ὡς κύριος τοῦ οἴκου καὶ ὡς φέρων τὰ βάρη τοῦ γάμου, εἶναι, ἔναντι τοῦ οἰκιακοῦ ὑπηρέτου, ὁ ἐργοδότης, ἀνεξαρτήτως τοῦ γεγονότος, ὅτι αἱ ὑπηρεσίαι παρέχονται πρὸς ὅλους τοὺς ἐν τῷ οἴκῳ διαμένοντας.

Τὸ Β. Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920, καθορίζον ἐν ἄρθρ. 8 § 6 ὅτι ἐφαρμόζεται ἐπὶ «οἰκιακῶν» ὑπηρετῶν, θυρωρῶν, ἁμαξοϋπηρετῶν, θαλαμηπόλων, μαγείρων, κηπουρῶν, τροφῶν, *νοσοκόμων ἐπιχειρήσεων ἢ ἱδρυμάτων*», ὡδήγησε διὰ τῆς τελευταίας ταύτης φράσεως εἰς διάστασιν γνωμῶν περὶ τοῦ εἴδους τῆς ἐργασίας τοῦ οἰκιακοῦ ὑπηρέτου. Ὑποστηρίχθη (*Χρ. Ἀγαλλόπουλος* ἐν ΕΕΔ 1, 389) ὅτι «κατ' οἶκον ὑπηρέτης δὲν εἶναι μόνον ὁ ἐν τῷ οἴκῳ φυσικοῦ τινος προσώπου παρέχων τὰς ὑπηρεσίας του, ἀλλ' ἡ κατηγορία ἐκείνη τῶν ἐργατῶν, ἥτις παρέχει ὑπηρετικὰς ἐργασίας εἰς τὸν οἶκον, λαμβανομένου τούτου ὑπ' ὄψιν οὐχὶ ὡς τόπου, ἀλλ' ὡς συνόλου ἰδιοτόπων ἀναγκῶν, εἴτε αὗται ἀνήκουν εἰς φυσικὸν πρόσωπον, εἴτε ἀποτελοῦν τμῆμα ἐπιχειρήσεως». Ἀντιθέτως ὁ *Ι. Καποδίστριας* ὑποστηρίζει ἐν τῷ βιβλίῳ του «περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου καὶ ἀορίστου χρόνου» σελ. 83, 84, ὅτι τὸ ἄρθρον 8 τοῦ ἄνω Δ|τος, ἐκδοθὲν εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρ. 12 § 2 Ν. 2112|1920, ὅπερ ἀφεώρα τοὺς πάσης φύσεως ὑπηρέτας ἢ ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους κατ' οἶκον

Έναντι της τοιαύτης προσφοράς της εργασίας ο αντισυμβαλλόμενος κύριος του οίκου υποχρεούται να καταβάλη εις αυτόν ωρισμένον ανταλλάγμα, υπό τύπον μισθού. Εν προκειμένω ο μισθός συνίσταται, συνήθως, εκ της παροχής οικήσεως, τροφής και χρήματος ή και εξ άλλων παροχών (λ.χ. ενδύσεως)(6), κατά την ειδικωτέραν συμφωνίαν, την γενομένην μεταξύ του οικιακού υπηρέτου και του κυρίου του οίκου(7).

Κατά τοιούτον τρόπον δύναται να διαγραφή περίπου ή φύσις της εργασίας του οικιακού υπηρέτου, όστις, συν τω περάσω του χρόνου, κατέλαβεν εν τη αρχαία του δικαίω ίδιαν θέσιν(8), διαφέρουσαν, αλλά και υπολειπομένην, εν πολλοίς, της θέσεως των λοιπών εργαζομένων. Και πράγματι προ της ισχύος του Αστικού Κώδικος η κατηγορία των οικιακών υπηρετών διετέλει υπό καθεστώς τελείας ελλείψεως προστασίας, αναγομένης ειδικώτερον εις την υπέρ αυτής λήψιν εξασφαλιστικών μέτρων διά την περίπτωσιν επελεύσεως νόσου, αναπηρίας, απυχήματος ή γήρατος.

Και αυτή ακόμη η νομοθεσία περί κοινωνικών ασφαλίσεων, ήτις απελάμπε διά την Ελλάδα σταθερόν, αλλά και σημαντικόν βήμα προόδου εν τω πλαισίω της εν γένει ασφαλίσεως, ρητώς εξήρεσε των διατάξεών της τους οικοίτους, κατά την έκφρασιν του Νόμου, υπηρέτας(9).

Πάντως η ανάγκη της ασφαλίσεως των αναγνωρίζεται υπό του ίδιου Νόμου, καθορίζομένου εν αυτώ (άρθρ. 3 § 4), ότι δύνανται διά Δ]τος να υπαχθώσιν, εν όλω ή εν μέρει, εις την ασφάλισιν και τα πρόσωπα ταύτα, εξ όσων όμως μέχρι σήμερον γνωρίζομεν τοιούτον Δ]γμα, ρυθμίζον το θέμα τούτο, δεν εξεδόθη(10). Η μόνη προβλεπομένη προστασία διά τους επιλεξαμένους το επάγγελμα του οικιακού υπηρέτου ήτο εκείνη, ήτις απηγόρευε την κατ' οίκον πρόσληψιν και χρησιμοποίησιν προσώπων, μη συμπληρωσάντων το 14ον έτος της ηλικίας αυτών και μη εφωδιασμένων διά των σχετικών βιβλιαρίων υγείας(11).

Από της ισχύος όμως του Αστικού Κώδικος και δη διά του άρθρου 660 αυτού τα πράγματα μεταβάλλονται επί το ευνοικώτερον.

Διά του άρθρου τούτου ορίζεται, ότι ο μισθωτής υποχρεούται εν περιπτώσει νόσου του παρ' αυτώ προσληφθέντος και διαιτωμένου εκμισθωτού να παρέχη εις αυτόν, διαρκούσης της συμβάσεως, περίθαλψιν, και ιατρικήν αντίληψιν κατ' οίκον ή και εν νοσοκομείω μέχρις ενός μηνός μέν, εάν ή νόσος επήλθεν εν τοιούτω χρόνω μετά την έναρξιν της συμβάσεως δέκα ημερών δε, αν ή νόσος επήλθε μετά τρεις μήνας από της εναρξεως ταύτης. Ο μισθωτής δικαιούται να κατακρατήση εκ της δαπάνης εις τον οφειλόμενον κατά την διάρκειαν της νόσου μισθόν.

Η υποχρέωσις του μισθωτού δεν υφίσταται, αν η νόσος οφείλεται εις δόλον ή βαρείαν αμέλειαν του εκμισθωτού ή αφ' ότου ούτος εισήχθη εις νοσοκομείον, δυνάμει δικαιώματος εξ υποχρεωτικής ασφαλίσεως κατά νόσου».

Ως συνάγεται εκ της διατυπώσεως του άρθρου τούτου, το έδαφος της εφαρμογής του περιορίζεται μόνον επί εκμισθωτών, οίτινες προσελήφθησαν και διαιτώνται παρά τω εργοδότη, γεγονός, όπερ συμβαίνει, όταν ο τελευταίος ούτος παρέχη τροφήν και καταλυμα εις αυτόν. Η διάταξις αύτη είναι βεβαίως γενικωτέρας σημασίας, διότι αναφέρεται και εις άλλους, εκτός των από στενήν έννοιαν οικιακών υπηρετών εκμισθωτάς, εν πάση όμως περιπτώσει εφαρμόζεται και επ' αυτών οίτινες ούτω, νομίμως πλέον, απολαμβάνουν στοιχειώδους, έστω, προστασίας διά την περίπτωσιν ασθενείας των(12).

Η υποχρέωσις του μισθωτού είναι πρόσθετος και ανεξάρτητος της προς παροχήν μισθού ιδιότητος, απορρέουσα αμέσως εκ του νόμου, δικαιούται όμως ούτος να καταλογί-

προαμβαναριένους, ερμήνευσε κατά τρόπον παρέλκοντα την τελευταίαν ταύτην ρητήν του Νόμου, χαντζόμενον υπηρέτην προσληφθέντα κατ' οίκον από επιχειρήσεως ή ιδρύματος, ως εάν ή άνεσις του οίκου συμπεριελαμβάνετο και τοίαν επιχείρησιν ή ίδρυμα. Τέλος ο Σπ. Δημητρακόπουλος, εν Κώδ. Εργατ. Δικ. εκδ. Β. σ. 70, όπου 28, διατυπώνει την άποψιν, ότι η φράσις του Δ]τος ανεμακρύνει επιχειρήσεων ή ιδρυμάτων είναι έννοιας ανεξαρτήτως των οικιακών υπηρεσιών. Η τελευταία αύτη γνώμη νομίζομεν, ότι προσεγγίζει περισσότερον προς την λύσιν του επιμάχου ζητήματος.

6) Περί του περιεχομένου του μισθού βλ. Η. Ζέπου, Ένχ. Δίκ. Β' μέρος, Ειδικόν, σ. 330 επόμ., Γ. Σαμουήλου, Μισθός εις χρήμα και μισθός εις είδος εν τη ουσιαστική εργασίας κατά τον Αστικόν Κώδικα, εν ΕΕΔ. θ. 578 επόμ., Ενιαίος του είδους. Το ασυμφέρον άμοιρίας των εργαζομένων, εν ΕΕΔ. θ. 97 επόμ.

7) Επί του είδους των τοιούτων συμφωνιών βλ. την υπ' αριθ. 6530]48 αποφ. του Πρωτ. Αθ. εν ΕΕΔ. 8. 110, την υπ' αριθ. 3616]1948 αποφ. του Πρωτ. Αθ. εν Νόμ. Δικαίω, 1948, σ. 176, την υπ' αριθ. 2711]1950 αποφ. του Πρωτοδ. Αθην. και την υπ' αριθ. 2084]1950 τοιαύτην του Πρωτοδικείου Αθ. εν ΕΕΔ. 9, 497, 498, ως και την υπ' αριθ. 3528]1950 αποφ. του αυτού Πρωτοδικείου, εν ΕΕΔ. θ, 1030.

8) Ο Ι. Καποδίστριας, εν Ερμηνεία Εργατ. Δικ. σ. 285 αναφέρει τις οικιακούς υπηρέτας τους θεράποντας, παγετρους, θαλαμηπόλους, λακέδας (valets) δμωαζηυπηρέτας, τροφους και κηπουρούς.

9) Άρθρον 3, § 1, Ν. 6298]1934 περί κοινωνικών ασφαλίσεων.

10) Βλ. επ' αυτού και Σπ. Δημητρακόπουλον, Κώδ. Εργατικού Δικαίου, τεύχος Γ', σ. 235.

11) Άρθρον 2 Α.Ν. 789 της 27 Ιουνίου]6 Ιουλίου 1937 «περί προστασίας επαγγελμάτων τινών και τροποποιήσεως διατάξεων τινων εργατικών τινων νόμων». Βλ. δμοίας διατυπωτικήν διάταξιν επ' άρ. 43 της 29 Ιουνίου 1937, εκδοθείσαν δυνάμει του άρθρ. 697 του Ποιν. Νόμου (Κωδικ Εργατικής Κ. Ράλλη κ.λ.π. σ. 622).

12) Εκτενεστέραν ανάλυσιν του άρθρου τούτου βλ. εις Ένχ. Δίκ. Η. Ζέπου, Β' μέρος, Ειδικόν, σ. 360, Ένχ. Δίκ. Γ. Βαλλινδα (Ειδικόν Μέρος) σ. 95, Ένχ. Δίκ. Κ. Κανελ, σ. 327.

σῃ τὰς γενομένας δαπάνας εἰς τὸν ὀφειλόμενον, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νόσου, μισθόν (11).

Εἰς δύο περιπτώσεις μόνον ὁ μισθωτὴς ἀπαλλάσσεται τῶν νομίμων αὐτοῦ ὑποχρεώσεων:

α) Ἐὰν ὁ ἐκμισθωτὴς ᾠσήχθη εἰς νοσοκομεῖον, δυνάμει δικαιώματος ἐξ ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως κατὰ νόσου. Καὶ

β) Ἐὰν ἡ νόσος ὀφείλεται εἰς ὅλον ἢ βαρεῖαν ἀμέλειαν τοῦ ἐκμισθωτοῦ.

Καὶ ἡ μὲν ἀπαλλαγὴ τοῦ μισθωτοῦ, κατὰ τὴν πρώτην περίπτωσιν, εἶναι δικαία καὶ εὔλογος, γεννῶνται ὅμως πλεῖσται ἀμφιβολίαι, ὡς πρὸς τὴν σκοπιμότητα καὶ τὴν δυνατότητα ἐφαρμογῆς, κατὰ τὴν δευτέραν τοιαύτην. Διότι ἐκτὸς τοῦ δυσαποδείκτου τοῦ διαχωρισμοῦ τῶν ὁρίων τῆς βαρείας ἀπὸ τῆς ἐλαφρᾶς ἀμελείας ἐπὶ τοιαύτης φύσεως ζητήματος, νομίζομεν, ὅτι δὲν εἶναι καὶ σκόπιμον νὰ μείνῃ ἄνευ στοιχειώδους ἰατρικῆς περιθάλψεως ὁ ἐκμισθωτής, ὁ ὁποῖος καὶ ἐκ βαρείας αὐτοῦ ἀμελείας περιελθὼν εἰς κατάστασιν νόσου.

Ὑπὸ τὸ τέως ἰσχῦον δίκαιον διετυποῦτο ὁ κανών, ὅτι ἡ βαρεῖα ἀμέλεια ἰσοῦται τῷ δόλῳ (culpa lata dolo aequiparatur). Ὁ Ἀστικὸς Κώδιξ ὅμως δὲν ἐδέχθη τὸν τοιοῦτον κανόνα. Κατ' αὐτόν, ἡ εὐθύνη διὰ βαρεῖαν ἀμέλειαν ἰσχύει μόνον ἐκεῖ, ὅπου ρητῶς ὁρίζεται τοῦτο. Ἐὰν λοιπὸν εἰς τὰς καθοριζομένας ὑπὸ τοῦ Κώδικος περιπτώσεις (ὡς λ.χ. ἐπὶ ὑπερημερίας τοῦ δανειστοῦ, ἄρθρ. 355, ἐπὶ δωρεᾶς, ἄρθρ. 499, ἐπὶ χρησιδανείου, ἄρθρ. 811 κλπ.,(12) ὃν τὸ ἀντικείμενον εἶναι περιουσιακόν, ἐκρίθη ἀναγκαία ὑπὸ τοῦ Νομοθέτου ἡ ὕπαρξις εὐθύνης παρὰ τῷ ὀφειλέτῃ, δωρητῇ καὶ χρήστῃ διὰ βαρεῖαν ἀμέλειαν, δὲν εἶναι νομίζομεν ἐπιτυχὴς ἡ πρὸς αὐτὸς ἐξομοίωσις καὶ τῆς περιπτώσεως τῆς νόσου τοῦ ἐκμισθωτοῦ, ἧτις ἀνάγεται εἰς ρύθμισιν ζητήματος ὁρῶντος ἀμέσως τὴν ζωὴν καὶ τὴν ὑγείαν αὐτοῦ, μὴ ἀπαλαμβάνοντος δέ, κατὰ τὸ πλεῖστον, ἑτέρας νομίμου προστασίας (13).

Παρὰ τὴν παρεχομένην ὅμως περιωρισμένην προστασίαν, ἡ σημασία καὶ ἡ σπουδαιότης τοῦ ἄρθρου τούτου εἶναι καταφανής, πληροῖ δέ, ἔν τινι μέτρῳ, τὸ ἐπὶ ἀνασφαλίστων ἐκμισθωτῶν ὁριστάμενον κενόν. Ὁ ἴδιος ὁ νομοθέτης, σταθμίζων τὴν βαρύτητα αὐτοῦ, τοῦ ἀποδίδει, διὰ τοῦ ἄρθρου 38 § 2 τοῦ εἰσαγωγικοῦ νόμου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἀναδρομικὴν δύναμιν, καθορίζων ὅτι αἱ διατάξεις του «ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τούτου συνομολογηθεισῶν συμβάσεων ἐργασίας». Ὁλοκληρῶν δὲ τὰς περὶ τῆς σπουδαιότητος τοῦ ἄρθρου τούτου ἀντιλήψεις του, ὁ ἄλλης διατάξεως (14), προσθέτει, ὅτι «εἶναι ἄκυρος ἡ συμφωνία, δι' ἧς περιορίζονται τὰ δικαιώματα τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἐκ τῶν ἄρθρων 659 § 2—667.

Οὕτω χαρακτηρίζονται ὑπὸ τοῦ Νόμου αἱ μνημονευθεῖσαι διατάξεις τοῦ ἄρθρου 660 τοῦ Α. Κ. ἀναγκαστικοῦ δικαίου, λόγῳ ἀκριβῶς τῆς σημασίας, ἣν ἐνέχουν, διὰ τὴν περίπτωσιν ἐπελεύσεως νόσου ὡρισμένης κατηγορίας ἐργαζομένων (15). Γέραν ὅμως τῆς ὑπὸ τοῦ ἄνω ἄρθρου παρεχομένης, καὶ αὐτῆς ὑπὸ τοὺς ἐκτεθέντας περιορισμούς, προστασίας, οἱ ἐργαζόμενοι ὡς οἰκιακοὶ ὑπηρέται δὲν ἀπολαμβάνουν ἑτέρας τοιαύτης. Χαρακτηριστικὸν ἐν προκειμένῳ εἶναι τὸ γεγονός, ὅτι, ἐνῷ τὸ σύνολον σχεδὸν τῆς ἐργατοϋπαλληλικῆς τάξεως ἔχει πολλαπλῶς ἀσφαλισθῇ δι' ἐπανειλημμένων νομοθετικῶν μέτρων, ἡ εἰδικὴ κατηγορία τῶν οἰκιακῶν ὑπηρετῶν παραμένει μὲ τὴν ὑποτυπώδη προστασίαν τοῦ ἄρθρου 660 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος. Οὕτω:

α) Διὰ τοῦ προμνησθέντος ἄρθρου 3 § η' Ν. 6298|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» καθωρίσθη, ὅτι δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν αὐτοῦ καὶ οἱ οἰκοῦντες ὑπηρέται. Ἄμεσος συνέπεια τῆς τοιαύτης ἐκ τοῦ νόμου ἐξαιρέσεως εἶναι, ὅτι οὗτοι δὲν δικαιοῦνται συντάξεως λόγῳ ἀναπηρίας (ἄρθρ. 33) ἢ γήρατος (ἄρθρ. 34) ἢ, ἐν περιπτώσει θανάτου, τὰ προστατευόμενα μέλη τῆς οἰκογενείας των δὲν θὰ τύχουν τοῦ εὐεργετήματος τῆς παροχῆς συντάξεως (ἄρθρ. 35).

Ἐνῷ ὅμως τὰ πρόσωπα ταῦτα (οἰκιακοὶ ὑπηρέται) ὑπόκεινται εἰς τοὺς αὐτοὺς τοὐλάχιστον ὅρους ἐργασίας μὲ τοὺς τῶν λοιπῶν ἐργαζομένων καὶ ἀντιμετωπίζουν, κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ταύτης, τὰς αὐτὰς ἀντιξοότητας, ἔναντι τοῦ νόμου ἵστανται μὲ ἧσσονα δικαιώματα.

β) Διὰ τοῦ ἄρθρου 1 § 1 τοῦ Α. Ν. 539|45 «περὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν» ἀποκλείονται τῶν διατάξεων του οἰκιακοὶ ὑπηρέται, διὰ δὲ τῆς § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου καθορίζεται, ὅτι «διὰ Δ)τον,» προκαλουμένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας, δύναται νὰ ὁρισθῇ, ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἰσχύουν... καὶ ὑπὲρ τοῦ οἰκοείτου ὑπηρετικοῦ ἢ ἄλλου προ-

11) Καὶ κατὰ τὸ σημεῖον τοῦτο μετονεχτεῖ σωματικῆς ὁ οἰκιακὸς ὑπηρέτης ἔναντι τοῦ ἀσφαλισμένου τοῦ Ι.Κ.Α., ὅστις κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νόσου του, ἐκτὸς τῆς περιθάλψεως καὶ τῆς ἰατρικῆς ἀντιλήψεως, λαμβάνει καὶ τὸ καλούμενον ἐπίδομα ἀσθενείας, ἐξικνούμενον μέχρι διαρκείας 180 ἡμερῶν (ἄρθρ. 30 Ν. 6298|1934).

12) Βλ. Γ. Μπαλῆ, Γενικαὶ Ἀρχαὶ τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου, ἐκδ. 4η, § 177, σ. 439.

13) Ὁ προϊσχύσας Α.Κ. (Α. Ν. 777|1945) ἐν ἄρθρῳ 712 § 2 καθώριζεν, ὅτι ἡ ὑποχρέωσις τοῦ μισθοδότου δὲν ὁρίζεται μόνον καθ' ἣν περίπτωσιν ἡ νόσος ὀφείλεται εἰς ὅλον τοῦ ἐκμισθωτοῦ, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς βαρεῖαν αὐτοῦ ἀμέλειαν. Βλ. σχετικῶς καὶ ἄρθρ. 30 § 1 Ν. 6298|1934.

14) Ἄρθρον 679 Α.Κ.

15) Βλ. Π. Ζέπου, Ἐνοχ. Δίκ., Β' μέρος, Εἰδικῶν, σ. 360. Γ. Βάλληνδα, Ἐνοχικὸν (Εἰδικῶν Μέρος σ. 95).

Ὁ Κ. Κανελλῆς, ἐν Ἐνοχ. Δικ. σ. 327, ἐνδεικτικῶς ἀπαριθμεῖ τὰς εἰς τὴν προστασίαν τοῦ ἄρθρου τούτου ὑπαγομένας κατηγορίας ἐκμισθωτῶν, κατατάσσων μεταξὺ αὐτῶν τοὺς ὑπηρέτας, οἰκονόμους, διδασκάλους, ἐσωτερικοὺς ἰατροὺς εἰς νοσοκομεῖα καὶ κλινικὰς κ. ἄ.

σωπικοῦ καὶ νὰ ἐξασφαλισθῇ εἰδικώτερον ἡ ὑπὲρ αὐτῶν ἐφαρμογή του». Οὕτω καὶ ἐνταῦθα, ὡς καὶ περὶ τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν ταῦ Ι.Κ.Α., ἡ ρύθμισις τοῦ ζητήματος ἀφέθη εἰς τὴν διακρισιν τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, ἥτις μέχρι σήμερον οὐδὲν μέτρον ἐθέσπισε σχετικῶς (16).

γ) Διὰ τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 τοῦ Β. Δ/τος τῆς 24 Ἰουλίου/25 Αὐγούστου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων», περιοριστικῶς καθορίζονται αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ αἱ ἐργασίαι, ἐν αἷς οἱ ἐργοδόται εὐθύνονται εἰς ἀποζημίωσιν ἔναντι τοῦ ἐργατοϋπαλλήλου διὰ τὴν περίπτωσιν ἐπελεύσεως ἀτυχήματος ἐκ βιαίου συμβάντος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς, ἀποκλειομένων κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, μεταξὺ ἄλλων κατηγοριῶν ἐργαζομένων, καὶ τῶν οἰκιακῶν ὑπηρετῶν, τοῦς διότι ἡ ἐργασία αὐτῶν ἐθεωρήθη ὀλιγώτερον βαρεῖα καὶ ἐπικίνδυνος. Καὶ οἱ μὲν λοιποὶ ἐργαζόμενοι, οἱ μὴ ἀπαγόμενοι εἰς τὰς προστατευτικὰς διατάξεις τοῦ ἄνω Β. Δ/τος, ἠσφαλισμένοι ὅμως ὄντες, ἀπὸ τὰς ἐν τῷ νόμῳ διαγραφομένας προϋποθέσεις, εἰς τὸ Ι.Κ.Α., θὰ τύχουν ἱκανοποιήσεως καθ' ὃσον τὸ ἄρθρον 69 § 4 τοῦ Ν. 6298/1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» προστατεύει κατὰ τοῦ ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου πάντα ἠσφαλισμένον εἰς τὸ Ι.Κ.Α., ἀδιακρίτως τῆς μορφῆς καὶ τῆς φύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ τῆς ἐργασίας, εἰς ἣν ἀσχολεῖται οὗτος (17).

Οἱ οἰκιακοὶ ὅμως ὑπηρέται καὶ πάλιν θὰ παραμείνουν ἄνευ νομίμου προστασίας, διότι, ἐκτὸς τοῦ ὅτι δὲν περιλαμβάνονται εἰς τὰς διατάξεις ταῦ Β. Δ/τος τῆς 24 Ἰουλίου/29 Αὐγούστου 1920, δὲν ὑπάγονται προσέτι, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, καὶ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. (18).

Τὸ μόνον θέμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐνωρὶς ἐξεδηλώθη ἡ μέριμνα τοῦ νομοθέτου, εἶναι ἐκεῖνο, ὅπερ ἀνήκεται εἰς τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Σχετικῶς καθορίζεται διὰ τοῦ ἄρθρου 3 § β' τοῦ Β. Δ/τος τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν», ὅτι ἡ προθεσμία τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐπὶ οἰκιακῶν ὑπηρετῶν εἶναι ἑπτὰ ἡμέραι πρὸ τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως, ἀδιακρίτως χρόνου ὑπηρεσίας, ἀρκεῖ νὰ ἔχῃ παρέλθει δίμηνον ἀπὸ τῆς ἐναρξεώς της ἐργασίας (19). Οὕτω περίπου διαγράφεται ἡ ἐν τῷ ἑλληνικῷ ἐργατικῷ Δικαίῳ θέσις τῶν οἰκιακῶν ὑπηρετῶν. Βεβαίως τὸ ἔργον ὅπερ οὗτοι ἐπιτελοῦν βασικῶς δὲν ἐμφανίζεται ὡς πληροῦν μίαν τῶν πλέον ἀμέσων καὶ ἐπιτακτικῶν κοινωνικῶν ἀναγκῶν, ἡ ἐργασία των ὅμως, ἡ πολλάκις ἐπίπονος καὶ κοπιώδης, εἴτε θεωρηθῇ σημαντικὴ εἴτε ὀλιγώτερον ἀπουσία, δὲν παύει ἀπὸ τοῦ νὰ ἔχῃ τὰς ἀπαιτήσεις της καὶ νὰ ἐπιζητῇ νὰ εὕρῃ τὴν ἀνταποκρισιν εἰς τὴν ἀνάλογον μέριμναν ὑπὲρ αὐτῶν.

Ὡς ἔχει συνεπῶς, σήμερον ἡ διάρθρωσις τῆς ἐργατικῆς Νομοθεσίας, ἀποκλείει ἐκ τῶν πλέον σημαντικῶν, ἀλλὰ καὶ εὐεργετικῶν της διατάξεων, ὁλόκληρον τὴν εἰδικὴν κατηγορίαν τῶν οἰκιακῶν ὑπηρετῶν, ἥτις οὕτω, ἀγνωστον ἐπὶ πόσον χρόνον ἀκόμη, θὰ ἐξακολουθῇ νὰ ἀντιμετωπίζῃ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας της τὴν ἰδίαν ἔλλειψιν τῆς νομίμου προστασίας.

---

16) Αἱ διατάξεις τοῦ Α. Ν. 650/1945, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐπικρατήσασαν ἐν τῇ θεωρίᾳ καὶ τῇ νομολογίᾳ ἀποψιν, ὡς εἰδικαὶ τοιαῦται, διατηροῦν τὴν ἰσχύν των καὶ μετὰ τὸν Λατινικὸν Κῶδικα, ἐφ' ὅσον δὲν προσκρούουν εἰς τὰ ἄρθρα 666 καὶ 667 αὐτοῦ. Συνεπῶς καὶ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν τῆς ἰσχύος τῶν ἄρθρων τούτων τοῦ Κώδικος καὶ ἐπὶ οἰκιακῶν ὑπηρετῶν ἰσχύουν καὶ πάλιν οὗτοι τῶν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 539/1945 ὑπαγομένων, καθ' ὃσον ὁ τελευταῖος οὗτος νόμος ρυθμίζει ἐπωφελέστερον καὶ λεπτομερέστερον τὸ θέμα τῶν ἀδειῶν. (Βλ. Τὸ δικαίωμα ἀδείας τῶν μισθωτῶν ὑπὸ τῆς Συνεχείας τῆς ΕΚΔ ἐν τόμῳ 9, σ. 869 αὐτῆς, ἔνθα παρατίθεται ἡ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1946 νομολογία καὶ ἀναγράφεται ἡ σχετικὴ βιβλιογραφία. Ἐπίσης *Κ. Κανελ.*, ἐν ΕΚΔ 8, 964).

17) Βλ. καὶ *Χ. Οἰκονόμου*, Δίκαιον Ἐργατικῶν Ἀτυχημάτων καὶ Ἐπαγγελματικῶν Νόσων § 330, σ. 214.

18) Ὡρισμένως ἔχει παραθεωρήσει περιεκτικὸν εἰς τὰς διατάξεις τῶν νόμων περὶ προστασίας κατὰ τοῦ ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου καὶ τὰς ἐργασίας τῶν οἰκιακῶν ὑπηρετῶν. Οὕτω ἐν Γαλλίᾳ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1938, διὰ τοῦ Νόμου τῆς 2ας Αὐγούστου καὶ δὴ διὰ τοῦ ἄρθρου 1 αὐτοῦ, ἐπεξετάθη ἡ νομοθεσία ἢ ἀναφερομένη εἰς τὰ ἐργατικὰ ἀτυχήματα καὶ ἐπὶ τῶν οἰκιακῶν ὑπηρετῶν, θύρωρῶν κ.λ.π. Νῦν, διὰ τοῦ Νόμου τῆς 30ῆς Ὀκτωβρίου 1946 καὶ εἰδικώτερον διὰ τοῦ ἄρθρου 2 αὐτοῦ ὡς καὶ τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ Δ/τος τῆς 31ης Δεκεμβρίου ἰδίου ἔτους, ἀντιμετωπίσθησαν ὑπὸ πλήρη κλιμακώσεως τὰ τῶν ἐργατικῶν ἀτυχημάτων, εἰς τρόπον ὥστε νὰ περιλαμβάνεται εἰς τὴν νομοθετικὴν προστασίαν ἡ ὁλότης σχεδὸν τῶν ἐργαζομένων. Ὡς εἶναι φυσικόν, κατόπιν τούτου, διὰ τοῦ ἄρθρου 31 § 7 τοῦ ἄνω Νόμου, κατηργήθη ὁ Νόμος τῆς 2ας Αὐγούστου 1923.

(Βλ. Dalloz, code du travail et de la prévoyance sociale. Paris 1951. σ. 497 ἐπομ. καὶ 523, 524).

Ὁ *Χ. Οἰκονόμου* ἐν Δικ. Ἐργατ. Ἀτυχημάτων καὶ Ἐπαγγελματικῶν Νόσων § 330, σ. 243, ἀναφέρει ἐπίσης, ὅτι καὶ τὸ Βέλγιον καὶ ἡ Σουηδία, προστατεύουν διὰ τῶν νομοθεσιῶν των τὰς ἐργασίας τῶν οἰκιακῶν ὑπηρετῶν κατὰ τοῦ ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου.

19) Ἄρθρον 2 § 3 τοῦ ἄνω Β. Δ/τος. Βλ. καὶ *Ι. Κοκοδίστρια*, Ἑρμηνεία Ἐργατ. Δικ. σ. 451.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΔΕΣΜΕΥΣΙΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ ΕΞ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

Διοικητικόν δεδικασμένον έξ αποφάσεων Επιτροπών Διαιτησίας

Ποία θεωρείται συλλογική διαφορά εργασίας — Δέσμευσις εργοδοτών έξ αποφάσεων Επιτροπών Διαιτησίας, έφ' όσον μετέσχον ως μέλη ή άντεπροσωπεύθησαν εις Επιτροπάς. — Άκυρότης άρθρ. 23 β.δ. 18 Ιουνίου/1 Αυγούστου 1936, εκτελεστικού Α.Ν. 16/20 Νοεμβρίου 1935 «περί συλλογικών διαφορών εργασίας», ως εκτός νομοθετικής εξουσιοδοτήσεως. — Απαράδεκτον νέας βάσεως αγωγής. — Δεδικασμένον έξ ακυρωτικής αποφάσεως Ολομελείας Συμβουλίου Επικρατείας έναντι πάντων.

Ζητήματα σχετικά προς τον Α. Ν. 16/20 Νοεμβρίου 1935 «περί συλλογικών διαφορών εργασίας» πραγματεύεται το Β' Τμήμα του Αρείου Πάγου διά των κατωτέρω δύο ιδίων αποφάσεών αυτού, μετά τας υπ' αριθ. 611-615/1950 Α' Τμήματος (εισηγητής *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 10, 112), προς την γνώμην των οποίων είναι σύμφωνοι και αι αποφάσεις αύται του Β' Τμήματος.

Ερμηνεύεται δι' αυτών υπό ποίας προϋποθέσεις κατά τον Α. Ν. 16/20 Νοεμβρίου 1935 «περί συλλογικών διαφορών εργασίας» δεσμεύονται οι εργοδόται εκ των αποφάσεων των Επιτροπών Διαιτησίας και επαναλαμβάνεται η γνωστή και διά προηγουμένων αποφάσεων του Αρείου Πάγου (βλέπε Α. Π. 186/1950, εισηγητής *Δ. Μίχος*, ΕΕΔ 9, 1020, Α.Π. 611-650/1950, εισηγητής *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 10, 112) δεκτή γενομένη άποψις, ότι η αυτόματος δέσμευσις των εργοδοτών, πέραν του κύκλου των εν διενέξει ευρεθέντων, δεν είναι δυνατή ούτε εκ του άρθρου 23 του β. δ. 18 Ιουνίου/1 Αυγούστου 1936, εκτελεστικού του Α.Ν. 16/20 Νοεμβρίου 1935 «περί συλλογικών διαφορών εργασίας», κατά το οποίον «ή διαιτητική απόφασις, έφ' όσον διά αρέσεως του Υπουργού της Εθνικής Οικονομίας (νύν Εργασίας) εκηρύχθη υποχρεωτική, επιφέρει τα αποτελέσματα συλλογικής συμβάσεως, άν ή εφ' ής εξεδόθη συλλογική διαφορά εγεννήθη μεταξύ ενός ή πλειόνων εργοδοτών ή μιας ή πλειόνων οργανώσεων μισθωτών άφ' ετέρου...».

Τούτο, διότι, ως δέχεται και το Β' Τμήμα του Αρείου Πάγου, ή διάταξις του άρθρου 23 του ανωτέρω β. δ. είναι άκυρος, ως εξερχομένη της διά του άρθρου 13 του Α. Ν 16/20 Νοεμβρίου 1935 παρασχεθείσης εξουσιοδοτήσεως, συνισταμένης εις την ρύθμισιν μόνον εών λεπτομερειών και όχι θέσιν νέων κανόνων δικαίου, ως ή εν λόγω διάταξις.

Ακριβώς εκ της αρεσπαγιτικής αύτης αποψεως εδόθη αφορμή εις τον Νομοθέτην του κατωτέρω δημοσιευομένου Α.Ν. 1804/1951 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως διατάξεών τινων του Α. Ν. 16/20/11/1935 «περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας» να ρυθμίση το θέμα τούτο διά του άρθρου 4 αύτου, υπό την μορφήν νέου ήδη κανόνος δικαίου, ερχομένου από της δημοσιεύσεως του εν λόγω νόμου και ο οποίος δεν νομιμοποιεί διά το παρελθόν το άκυρον άρθρ. 23 του εν λόγω βασιλ. διατάγματος.

Άξιον σημειώσεως είναι, ότι ή διατύπωσις της διατάξεως του άρθρου 4 του Α. Ν. 1804/1951 «... καταλαμβάνει θέσιν συλλογικής συμβάσεως εργασίας και διέπεται περαιτέρω υπό των διατάξεων της περί συλλογικών συμβάσεων εργασίας κειμένης νομοθεσίας...», έχει τον λόγον της και εις το να καταστήση νόμιμον την κατά το άρθρ. 1 του Α. Ν. 866/1937 και άρθρ. 9 του Α.Ν. 1367/1938 παράτασιν της ισχύος των διαιτητικών αποφάσεων, ως επί συλλογικών συμβάσεων εργασίας, εφ' όσον πρότερον παρίστατο προβληματική εκ του νόμου ή δυνατότης της ούτω παρατάσεως (βλέπε σημειώσεις μας εν ΕΕΔ 8, 667 επί της Σ. Ε. 853/1949).

Ενδιαφέρουσα, τέλος, είναι ή σκέψις των εν λόγω αρεσπαγιτικών αποφάσεων, επί τοῦ ισχυρισμοῦ ὅτι ἡ περὶ ἧς πρόκειται διαιτητικὴ ἀπόφασις (14/1948) ἐκηρύχθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 11526/898/1950 ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας δυνάμει τοῦ Α. Ν. 1106/1950, περὶ τοῦ ὅτι, ἐφ' ὅσον ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις ἠκυρώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1279/1950 ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας (ΕΕΔ 9, 688) ὡς ἐξοδωθεῖσα δυνάμει Νόμου ἀντισυνταγματικοῦ, τὸ ἐξ αὐτῆς προκύπτον διοικητικὸν δεδικασμένον ἰσχύει ἐναντι πάντων (βλέπε σχετικῶς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 400, ἔνθα νομολογία καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸν ἰσχυρισμὸν ὅτι ἡ ἔξωσις τοῦ ἐνάγοντος, ἀνεξαρτήτως τῆς ἐφαρμογῆς τῆς σχετικῆς διαιτητικῆς ἀποφάσεως, ἐθεμελιοῦτο ἐπὶ τοῦ Ν. 28/1944, ἐφ' ὅσον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 59451/1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 9, 1059) καθωρίσθησαν ἀ-

ποδοχαί, ὡς ἡ διαιτητική αὕτη ἀπόφασις (πρόκειται περὶ τῆς γνωστῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἡ ὁποία καθώρισεν ἀποδοχὰς διαφόρων κατηγοριῶν μισθωτῶν, ὡς αἱ διαιτητικαὶ ἀποφάσεις, μετὰ τὴν ἀκύρωσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 11526|898|1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως), ὁ Ἄρειος Πάγος ἐλλείψει προδικασίας καὶ ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ νέας βάσεως ἀγωγῆς (πρβλ. καὶ Α.Π. 614|1950, ΕΕΔ 10, 174, Α.Π. 478|1948, ΕΕΔ 7, 302), ἀπορρίπτει τοὺτων ὡς ἀπαράδεκτον.

Σημειωτέον ὅμως, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ, ὅτι καὶ ἡ ὑπουργικὴ αὕτη ἀπόφασις ἠκυρώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 90|1951 ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας (ΕΕΔ 10, 181).

Ἀρείου Πάγου 165 - 169|1951 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Δινάρδος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Παπανεστασίου**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Χριστόπουλος, Σ. Βέλλης

Φέρεται ἡ διαφορὰ πρὸς κρίσιν μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 641 (1950 ἔτους) ἀπόφασιν τοῦ Α' Τμήματος τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ἀνελούσαν τὴν ὑπ' ἀριθ. 4744|1950 ἀπόφασιν τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν καὶ παραπέμψασαν τὴν ὑπόθεσιν ἐνώπιον τοῦ Τμήματος τούτου διὰ τὴν καταλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν.

Καὶ τὸ Τμῆμα ταῦτο σύμφωνον ἔχει τὴν γνώμην, κατὰ τὰ περαιτέρω ἐκτιθέμενα, πρὸς τὴν διὰ τῆς προμνησθείσης ἀποφάσεως τοῦ Α' Τμήματος ἐξενεχθεῖσαν κρίσιν ἐπὶ τοῦ νομικοῦ ζητήματος, δι' ὃ ἀνεμίθη ἡ προμνησθεῖσα τῶν Πρωτοδικῶν ἀπόφασις.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 834 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, ἀναιρουμένης διαδικαστικῆς τινος πράξεως ἡ ἀποφάσεως, οἱ διάδικοι ἐπανέρχονται εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν, εἰς ἣν ἦσαν πρὸ τῆς ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως, οὗ ἕνεκεν συζητεῖται ἡ ἀπὸ 23 Ὀκτωβρίου 1949 ἔφεσις τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐδρεύοντος Νομικοῦ Προσώπου ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Αὐτόνομος Σταφιδικὸς Ὀργανισμὸς» κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3814 (1949 ἔτους) ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Νόμου Γ'ΘΟΔ' δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἧτις κρίνασα ἐπὶ ἀγωγῆς τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἔρειαμα ἔχούσης τὴν ὑπ' ἀριθ. 14 (τοῦ 1948) ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, κηρυχθείσης ἐκτελεστῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41173|4643 τοῦ 1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, ἐδέχθη ταύτην.

Ἐκ τῶν πρὸς ἀλλήλας συνδυαζομένων διατάξεων τῶν ἄρθρων 1—5 καὶ 8 τοῦ ἀπὸ 16|20 Νοεμβρίου 1935 Ἀνεγρ. Νόμου «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», σαφῶς προκύπτει, ὅτι πᾶσα διένεξις, ἀναφυομένη μεταξὺ τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 ἐργοδοτῶν ἢ ἑνώσεων τούτων καὶ ἐκάστως μισθωτῶν ἢ ὁμάδος αὐτῶν καὶ ἀνηφερομένη εἰς τοὺς ὅρους ἢ τὰς συνθήκας ἐργασίας ἢ τὴν μεταβολὴν αὐτῶν, θεωρεῖται συλλογικὴ διαφορὰ ἐργασίας καὶ λύεται ὑποχρεωτικῶς κατὰ τὴν ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ καθοριζομένην διαδικασίαν, καθ' ἣν, ἐν ἀποτυχίᾳ τῆς ἀποκλείρας συμβιβασμοῦ (τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 2 καταβαλλομένης), ἡ διένεξις παραπέμπεται ἐνώπιον τῆς κατ' ἄρθρ. 3 Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, αἱ ἀποφάσεις τῆς ὁποίας, κατ' ἄρθρον 5, εἶναι ὁριστικαὶ καὶ κηρυσσόμεναι ἐκτελεσταὶ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας καθίστανται ὑποχρεωτικαὶ διὰ τοὺς ἐν διενέξει ἐργοδότας καὶ μισθωτούς, αἵτινες ὅμως δεσμεύουσι καὶ ὑποχρεοῦσι τούτους, μόναν ἐφ' ὅσον μετέσχον ὡς μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, συντεθειμένης κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ διαληφθέντος νόμου καὶ τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀπὸ 18 Ἰουνίου | 1 Αὐγούστου 1936 ἐκτελεστικοῦ αὐτοῦ Β. Διατάγματος ἐκ τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν, ὡς Προέδρου, ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτῶν καὶ ἑνὸς τοιαύτου τῶν μισθωτῶν, καλουμένων ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν ἐν διενέξει μερῶν, ὅπως ὁρίσωσι τούτους καὶ καταλαμβανόντων τὸν δεύτερον καὶ τρίτην ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ Διαιτησίας ἕδραν, ὡς καὶ δύο εἰσέτι μελῶν, ἑνὸς ἐργοδοτικοῦ, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ οἰκείου Ἐμπορικοῦ ἢ Ἐπαγγελματικοῦ Ἐπιμελητηρίου καὶ ἑνὸς μισθωτικοῦ, ὁριζομένου ὑπὸ τῆς νομίμως ἱδρυμένης καὶ λειτουργούσης Ὀργανώσεως τῆς οἰκείας τάξεως, καταλαμβανόντων δὲ τὴν τετάρτην καὶ πέμπτην γενικὰς ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ ταύτῃ ἕδρας.

Ὁ ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν, κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Γ'ΘΟΔ' νόμου ὁρισθεὶς καὶ δικάσας Πρωτοδίκης ἐδέξατο, ὡς ἐκ τῆς δευτέρας αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τοῦ δείκνυται, ὅτι διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 14 (τοῦ 1948) ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, ἐκδοθείσης ἐπὶ συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐν διενέξει ἐργοδότου «Συνδέσμου Ἑλλήνων Βιομηχάνων» ἀφ' ἑνὸς καὶ τῶν διπλωματούχων χημικῶν καὶ μηχανικῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν μισθωτῶν ἀφ' ἑτέρου καὶ κηρυχθείσης ἐκτελεστῆς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, καθωρίσθησαν ὑποχρεωτικῶς τὰ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὡς εἴρηται μισθωτῶν, ἐν οἷς καὶ ὁ ἐφεσιβλήτος διπλωματοῦχος χημικὸς τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ ἐκκαλοῦντος Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ διατελῶν, ἐπὶ τῇ σκέψει ὅτι ἡ μεταξὺ τῶν ἄνω διαφερομένων ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν ἐκδοθεῖσα διαιτητικὴ ἀπόφασις δεσμεύει καὶ τὸν ῥηθέντα Ὀργανισμόν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ Ἀν. Νόμου 16|20 Νοεμβρίου 1935, ὡς ἐκπροσωπηθέντα καὶ τοῦτον νομίμως ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ τῆς Διαιτησίας διὰ τοῦ μετασχόντος ταύτης ἀντιπροσώπου τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Κ.Κ., καταλαβόντος, ἐν τῇ συνθέσει ταύτης, τὴν τρίτην ἕδραν, χωρὶς νὰ προκύπτῃ ἐκ τῶν ὑπὸ τῶν διαδίκων ἐπικαλουμένων καὶ προσαγομένων ἀποδεικτικῶν στοιχείων, ὅτι ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκλήθη καὶ ὁ ἐκκαλῶν Ὀργανισμός, ὡς ἐν διενέξει ἐργοδότης, καθ' ἃ ῥητῶς, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, ὁ νόμος ἐπιτάσσει, ἵνα ὁρίσῃ τὸν ἐν τῇ ἐπιτροπῇ ἀντιπρόσωπόν του ἢ ὅτι ὁ «Σύνδεσμος τῶν Ἑλλήνων Βιομηχάνων», ὅστις, ὡς ἐν διενέξει ἐργοδότης, κατέλαβε τὴν δευτέραν ἐν τῇ συνθέ-

σει τῆς Ἐπιτροπῆς ἔδραν, εἶχε διορισθῇ παρὰ τοῦ ὡς εἴρηται Ὀργανισμοῦ, ὅπως ἐκπροσωπήσῃ τοῦτον. Οὕτως ὅμως ὁ δικάσας Πρωτοδίκης κρίνας καὶ τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐφεσιβλήτου ὡς νόμῳ βάσιμον δεχθείς, ἐσφάλη ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τῶν προμνησθεισῶν διατάξεων, καθ' ἃς, ὡς προεξετέθη, ἡ ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας δεσμεύει καὶ ὑποχρεοῖ μόνον τοὺς ἐν διενέξει ἐργοδότας μετασχόντας διὰ μελῶν αὐτῆς τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, οὐχὶ δὲ καὶ τὸν ἐκκαλοῦντα Ὀργανισμόν, ὅστις οὔτε ἐν διενέξει ὡς ἐργοδότης ἐτέλει, οὔτε ἐκλήθη ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς, ὅπως μετάσχῃ ταύτης διὰ μέλους αὐτοῦ ἢ ὁρίσῃ ἀντιπρόσωπόν του, δι' ὃ ἡ ἀπόφασις του αὕτη εἶναι ἀφανιστέα, κατὰ τοὺς βασίμους πρῶτον καὶ δεύτερον λόγους ἐφέσεως καὶ ἀπορριπτέα ἡ ὑπὸ κρίσιν τοῦ ἐφεσιβλήτου ἀγωγή, δεκτὴ γενομένη διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ἐπὶ τῇ ἐκτεθείσῃ κυρίᾳ αἰτιολογίᾳ αὐτῆς.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ ἀπὸ 18 Ἰουνίου|1 Αὐγούστου 1936 Β. Διατάγματος «περὶ τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ ἐκτελέσεως τοῦ Ἀν. Νόμου τῆς 16 Νοεμβρίου 1935 περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» «ἡ διαιτητικὴ ἀπόφασις, ἐφ' ὅσον ἐγένετο ἀποδεκτὴ παρ' ἀμφοτέρων τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν ἢ διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας (νῦν Ἐργασίας) ἐκηρύχθη ὑποχρεωτική, ἐπιφέρει τὰ ἀποτελέσματα συλλογικῆς συμβάσεως, ἂν ἡ ἐφ' ἧς ἐξεδόθη συλλογικὴ διαφορὰ ἐγεννήθη μεταξὺ ἑνὸς ἢ πλειόνων ἐργοδοτῶν ἢ μιᾶς ἢ πλειόνων ἐργοδοτικῶν ὀργανώσεων ἀφ' ἑνὸς καὶ μιᾶς ἢ πλειόνων ὀργανώσεων μισθωτῶν ἀφ' ἑτέρου». Ἀλλὰ τοῦ μνησθέντος Διατάγματος ἐκδοθέντος, προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, κατὰ τὸ ἄρθρον 13 τοῦ ὡς ἄνω Ἀν. Νόμου, πρὸς κανονισμόν, ὡς ἐν τούτῳ ὁρίζεται, «τῶν τοῦ τρόπου τῆς ἐκπροσωπήσεως ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου προβλεπομένας διαφοράς, ὡς καὶ πάσης ἀναγκαίας πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ λεπτομερείας», ἡ παρατεθεῖσα διάταξις αὐτοῦ προφανῶς δὲν ἀφορᾷ εἰς λεπτομέρειαν ἀναγκαίαν πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ρηθέντος νόμου, ἀλλὰ δι' αὐτῆς θεσπίζεται νέα διάταξις νόμου, καθ' ἣν, ὑπὸ τὰς ἐν αὐτῇ προϋποθέσεις, ἡ διαιτητικὴ ἀπόφασις ἐπιφέρει τὰ ἀποτελέσματα συλλογικῆς συμβάσεως καὶ τίθεται νέος κανών, καθ' ὃν αὐτοὶ δεσμεύουσι τὸ σύνολον τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῶν μισθωτῶν τοῦ ἐπαγγέλματος ἢ τῶν ἐπαγγελμάτων, εἰς ἅτινα ἀφορῶσι, καθ' ὑπέρβασιν τῆς ὑπὸ τοῦ μνησθέντος ἄρθρου 13 ἐξουσιοδοτήσεως καὶ εἶναι ὡς ἐκ τούτου ἀντισυνταγματικὴ καὶ ἀνίσχυρος. Ὅθεν ὁ δικάσας Πρωτοδίκης, δεξάμενος δι' ἐπαλλήλου αἰτιολογίας, ὅτι ἡ ὑπ' ἀριθ. 14 (τοῦ 1948) ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, κηρυχθεῖσα ἐκτελεστὴ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41173 (τοῦ 1948) ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, περιεβλήθη, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 23 τοῦ διαληφθέντος Ἐκτελεστικοῦ Βασ. Διατάγματος, ἰσχὺν συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, δεσμευούσης, κατ' ἄρθρ. 5 τοῦ Α.Ν. 1367 (τοῦ 1938) «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας Νομοθεσίας», τὸ σύνολον τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῶν μισθωτῶν τοῦ ἐπαγγέλματος, εἰς ὅπερ ἀφεώρα αὕτη, ἄρα καὶ τὸν μὴ κληθέντα, οὐδὲ μετασχόντα τῆς διενέξεως ἐκκαλοῦντα Ὀργανισμόν, καὶ μετὰ τοῦτο κρίνας δεκτὴν τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐσφάλη ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τῶν διαληφθεισῶν διατάξεων καὶ κατὰ τοὺς ὡς βασίμους κρινομένους 3ον, 4ον καὶ 5ον λόγους ἐφέσεως εἶναι ἀφανιστέα ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις αὐτοῦ, ἀπορριπτέα δὲ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, γενομένη δεκτή, ὡς ἐρειδομένη ἐπὶ τῆς ὡς ἄνω ἐκτιθεμένης ἐπαλλήλου αἰτιολογίας.

Ἀπορριπτομένης τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς τοῦ ἐφεσιβλήτου κατά τε τὴν κυρίαν καὶ ἐπικουρικὴν βάσεις, ἐφ' ὧν αὕτη ἐρείδετο, παρέλκει ἡ ἔρευνα τῶν λοιπῶν λόγων τῆς ἐφέσεως ὡς ἀλυσιτελῶν, ἅτε ἀφορώντων εἰς τὸν περιορισμὸν τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ ἐφεσιβλήτου, αἵτινες θὰ ἦσαν ἐξεταστέαι εἰς περίπτωσιν, ἐλλείπουσαν ἐν προκειμένῳ, παραδοχῆς τῆς ἀγωγῆς.

Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐφεσιβλήτου (ἐνάγοντος), δι' οὗ ὑποστηρίζεται, ὅτι ἡ ἐπίδικος ἀπαίτησις τούτου ἀπέκτησεν ἕδραιαν θεμελίωσιν μετὰ τὴν ἣν ἐπικαλεῖται καὶ προσάγει ὑπ' ἀριθ. 59451 (τοῦ 1950 ἔτους) κοινὴν ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, δι' ἧς, ἐρειδομένης εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 28 (1944 ἔτους) «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τῶν Ὑπουργῶν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνουν εἰς καθορισμὸν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων», καθωρίσθησαν αἱ ἀποδοχαὶ τούτου ὡς ἀντιστοιχοῦσαι καὶ ἐξισούμεναι κατὰ χρόνον καὶ τοπὸν εἰς τὰς ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς προμνησθείσης ὑπ' ἀριθ. 14 (τοῦ 1948 ἔτους) ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, εἰς ἣν ἡ ρηθεῖσα ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν ἀναφέρεται, ἀναγραφομένας, εἶναι ἀπαράδεκτος κατὰ τὸ ἄρθρ. 158 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, ἐλλείψει τηρήσεως τῆς νομίμου προδικασίας, ἥτις ἐξετάζεται αὐτεπαγγέλτως, ἅτε συνιστῶν βάσιν ἀγωγῆς νέαν, ἐπὶ τοῦ ὡς ἄνω νόμου 28 (1944) ἐρειδομένην καὶ ἐν τῷ δικογράφῳ αὐτῆς, κατ' ἐκτίμησιν τούτου ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου, μηθ' ἑκ πλαγίου περιεχομένην.

Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ αὐτοῦ ἐφεσιβλήτου, δι' οὗ ὑποστηρίζεται, ὅτι ἡ ὑπ' ἀριθ. 14 (τοῦ 1948 ἔτους) ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, ἐφ' ἧς βασίζεται ἡ ἀγωγή, ἐκυρώθη διὰ τῆς μετ' αὐτὴν καὶ τὴν μεταρρυθμισθεῖσαν πρωτοδίκου ἀπόφασιν ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 11525|898 (τῆς 1 Μαρτίου 1950) κοινῆς πράξεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Α.Ν. 1406 τοῦ 1950 «περὶ κυρώσεως ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἐπὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ἔχοντος, ὡς ἐκ τοῦ περιεχομένου αὐτοῦ προκύπτει, ἀναδρομικὴν ἰσχὺν ὑπὸ τὴν ἔννοιαν κυρώσεως καὶ τῆς ὡς ἄνω μὴ τελεσιδίκως κριθείσης ἐλαττωματικῆς ὑπ' ἀριθ. 14 (τοῦ 1948) ἐκδοθείσης διαιτητικῆς ἀποφάσεως ἐπὶ συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας πρὸ τῆς ἰσχύος αὐ-

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΠΑΡΟΧΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΑΣ ΚΑΙ ΝΥΚΤΕΡΙΝΑΣ ΩΡΑΣ

Έννοια των ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 καὶ 18310|1946 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων

I

Ἀνεφάρμοστον ὑπ' ἀριθ 18310|1946 Υ.Α. ἐπὶ ἀσχολουμένων ἀποκλειστικῶς εἰς νυκτερινὴν ἐργασίαν, ἐφ' ὅσον διὰ τὸν καθορισμὸν ἀποδοχῶν αὐτῶν προφανῶς ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν τὸ εἶδος καὶ ὁ χρόνος παρεχομένης ἐργασίας. — Ὡς Κυριακὴ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 Υ.Α. νοητέα ἡ ἐργάσιμος τοιαύτη καὶ οὐχὶ ἀπὸ μεσονυκτίου εἰς μεσονύκτιον.

Θέματα τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως εἶναι:

α) Ποία ἡ ἔννοια τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς διὰ παροχὴν ἐργασίας κατὰ Κυριακάς (ΕΕΔ 5, 223).

β) Ποία ἡ ἔννοια τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς διὰ παροχὴν νυκτερινῆς ἐργασίας (ΕΕΔ 5, 882).

Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον ἡ ἀρεοπαγιτικὴ αὕτη ἀπόφασις ἀκολουθεῖ τὴν ὑπὸ τῶν Α.Π. 511|1950, Α' Τμήματος (εἰσηγητὴς *Ν. Πλατύκας*, ΕΕΔ 9, 1025), Α.Π. 531|1950, Α' Τμήματος (εἰσηγητὴς *Κ. Κανκῆς*, ΕΕΔ 9, 1156) δεκτὴν γενομένην ἄποψιν.

Εἰς ταῦτα ὅμως διεφώνησε ἡ Α.Π. 73|1951, Β' Τμήματος (εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 10, 322) καὶ τὸ ζήτημα συνεζητήθη ἤδη ἐνώπιον τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἀναμένεται δὲ ἡ ἔκδοσις τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς, πρὸς ἄρσιν τῆς προκυψάσης διαφωνίας.

Ὡς πρὸς τὸ δεύτερον θέμα, τῆς ἐννοίας τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἡ ἐν λόγῳ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ἐπανέρχεται πάλιν εἰς τὴν καὶ διὰ προηγουμένης, ὑπ' ἀριθ. 114|1950 (εἰσηγητὴς *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 9, 690), δεκτὴν γενομένην ὁμοίαν ἄποψιν.

Πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἀμφότερα τὰ διασχολήσαντα πάλιν τὸν Ἄρειον Πάγον ζητήματα ἐρευνήσθησαν ἤδη ἀντιθέτως πρὸς τὰ ὑπὸ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως δεκτὰ γενόμενα διὰ τῆς μετὰ ταύτην δημοσιευθείσης ὑπ' ἀριθ. 25825|2511|1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως «περὶ ἑρμηνείας τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως», καταχωριζομένης κατωτέρω.

Ἡ ἐν λόγῳ ὑπουργικὴ ἀπόφασις εἶναι ἑρμηνευτικὴ καὶ ὡς τοιαύτη ἔχει ὀπισθενεργὸν δύναμιν, ἀφ' ἧς καὶ ἡ ἑρμηνευομένη, δοθέντος ὅτι ἡ ἐκδοῦσα τὴν πρᾶξιν διοικητικὴ Ἀρχὴ δύναται νὰ προέλθῃ εἰς ἑρμηνείαν καὶ διασάφησιν αὐτῆς (Σ.Ε. 192, 669|1930, 81, 183|1931, 57, 105, 253, 424, 441, 500, 1186|1934, βλέπε καὶ *Μ. Στασινοπούλου*, Δίκαιον Διοικητικῶν Πράξεων, σελ. 384, σημ. 2, σελ. 386).

Ἀρείου Πάγου 160|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ν. Πλατύκας**
Δικηγόρος ὁ κ. Δ. Σκουλαρίκης

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ὑπ' ἀριθ. 8900 τῆς 12 Μαρτίου 1946 καὶ 18310 τῆς 23 Μαΐου 1946 κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἐκδοθεισῶν κατὰ δοθεῖσαν αὐτοῖς διὰ τοῦ νόμου 28|1946 ἐξουσιοδότησιν καὶ ἐκ τούτου ἰσχὺν νόμου ἐχουσῶν, ὁριζουσῶν δέ, τῆς μὲν πρώτης ὅτι «εἰς τὸ ἐν γένει προσωπικὸν πασῶν τῶν ἐν τῇ Χώρᾳ ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, ὅπερ λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας του ἀπασχολεῖται κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένας, ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτάς, καταβάλλεται διὰ τὰς ἡμέρας ταύτας τὸ κεκανονισμένον ἑκάστοτε ἡμερομίσθιον, ηὐξημένον κατὰ 75ο|ο», τῆς δὲ δευτέρας ὅτι «εἰς τοὺς πάσης φύσεως μισθωτοὺς τῶν ἐπιχειρήσεων, δσάκις ἀπασχολοῦνται ἀπὸ 10 μ.μ. μέχρις 5 π.μ. καταβάλλονται αἱ ἑκάστοτε κεκανονισμέναι νόμιμοι ἀποδοχαί, ηὐξημέναι κατὰ 25ο|ο», σαφῶς συνάγεται, ἀφ' ἑνὸς μὲν ὅτι ἡ ὑπ' ἀριθ. 18310 ὡς ἄνω ἀπόφασις δὲν ἔχει ἐφαρμογήν, ὁσάκις ἡ μεταξὺ τοῦ ὑπαλλήλου, ὑπηρέτου ἢ ἐργατοτεχνίτου καὶ ἐργοδότου σύμβασις ἐργασίας ἀφορᾷ ἀποκλειστικῶς τὴν παροχὴν νυκτερινῆς ἐργασίας νυκτοφύλακος, διὶ ἣν καθορίζονται αἱ ἀποδοχαὶ διὰ τῆς οἰκείας συλλογικῆς συμβάσεως, ἀφοῦ διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ τοιαύτην ὑπηρεσίαν παρέχοντος, ὁπωσδήποτε γενόμενον, εἴτε δι' ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἴτε διὰ συλλογικῆς τοιαύτης, εἴτε δι' ἀποφάσεως τῶν ἁρμοδίων Ὑπουργῶν, προφανῶς ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν τὸ εἶδος καὶ ὁ χρόνος τῆς παρεχομένης ὑπηρεσί-

---

τοῦ, ἐξ οὗ λόγου δὲν κωλύεται ἡ πρότασις τοῦ ἰσχυρισμοῦ τούτου ἐκ τῆς γενικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 776 τῆς Πολ. Δικονομίας, τοῦ θεσπίζοντος τὴν ὑπὸ τῶν Ἐφετείων ἐφαρμογὴν τῶν νόμων τῶν ἰσχυόντων κατὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, εἶναι ἀπορριπτέος, κατὰ τὴν βάσιμον ἔνστασιν τοῦ ἐκκαλοῦντος, καθ' ἣν ἡ διαληφθεῖσα κοινὴ πρᾶξις ἠκυρώθη διὰ τῆς ὑπὸ ταύτου ἐπικαλουμένης καὶ προσαγομένης ὑπ' ἀριθ. 1279 (τοῦ 1950) ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἀκοίας παρενέβη ὁ ἐκκαλῶν, ἐπαγομένης νόμιμον αὐτῆς κατάργησιν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 50 τοῦ νόμου 3713 (τοῦ 1928) «περὶ Συμβουλίου Ἐπικρατείας», ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τῶν νόμων 5468 (1932) καὶ 6367 (1934), ἔναντι πάντων.

ας, ἀφ' ἑτέρου δέ ὅτι ἡ ἔννοια τῆς ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 8900 ἀποφάσεως εἶναι, ὅτι ὡς ἡμέρα νοεῖται οὐχὶ ἡ κατὰ τὸν πολιτικὸν ὑπολογισμὸν τοιαύτη, δηλ. τὸ διάστημα τοῦ χρόνου 24 ὡρῶν, τὸ ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὴν διάρκειαν τῆς περὶ τὸν ἄξονά της περιστροφῆς τῆς γῆς, ὅπερ μετρᾶται ἀπὸ μεσονυκτίου εἰς μεσονύκτιον, ἀλλ' ἡ ἐργάσιμος τοιαύτη, τοῦτέστιν ὁ χρόνος συνήθους ἡμερινῆς ἐργασίας τῶν ἀνθρώπων καὶ συνεπῶς μόνον οἱ κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα τῶν Κυριακῶν καὶ νομῷ ἐξῃρημένων ἑορτῶν ἐργασθέντες δικαιοῦνται τῆς αὐξήσεως κατὰ 75ο/ο τοῦ ἡμερομισθίου, οὐχὶ δέ καὶ οἱ ἐργαζόμενοι τὰς νύκτας τῶν Κυριακῶν ἢ τὰς ἀντιστοίχους νύκτας ἑορτῶν. Τἀναντία δεξάμενον τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του καὶ ἀποφηνάμενον, δι' ἀπορρίψεως τῆς ἐφέσεως, δεκτὴν τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, διώκουσαν τὴν καταβολὴν αὐτῷ τῶν ἐξ 75ο/ο προσαυξήσεων τοῦ ἡμερομισθίου του, ὡς ἐργασθέντος, ὡς νυκτοφύλακος, καὶ κατὰ τὰς νύκτας Κυριακῶν καὶ νομῷ καθιερωμένων ὡς μὴ ἐργασίμων ἑορτῶν, προσέτι δὲ καὶ 25ο/ο ἐπὶ πλέον, λόγῳ ἀπασχολήσεως του εἰς νυκτερινὴν ἐργασίαν ἀπὸ 10 μ.μ. μέχρις 6 π.μ. ὡς νυκτοφύλακος, ψευδῶς τὰς ὡς ἄνω διατάξεις τῶν ὑπ' ἀριθ. 8900 καὶ 18310 ἔτους 1946 κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ἐκ τούτου ἀναιρετέαν τὴν ἀπόφασίν του κατέστησε, συνιδὰ τῷ ἄρθρ. 807 § 17 τῆς Πολ. Δικονομίας, κατὰ τὸν περὶ τούτου βάσιμον β' λόγον ἀναιρετηρίου.

II

Μισθὸς ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια καὶ ὑπολογισμὸς προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς

Ὑπολογισμὸς προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς, κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 Υ. Α., ἐπὶ τοῦ νομίμου μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου καὶ οὐχὶ τοῦ συμπεφωνημένου.— Συνομολόγησις μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια.— Δικαίωμα προσθέτου ἀμοιβῆς μόνον ἐφ' ὅσον συμβατικὸς μισθὸς ὑπολείπεται ἀθροίσματος νομίμων μισθοῦ μετὰ 75 ο/ο (πλειοψ.).

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς ἔχει ὑπ' ὄψιν του περίπτωσιν ἐφαρμογῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 5, 223) περὶ προσθέτου κατὰ 75ο/ο ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς ἐπὶ μισθωτοῦ, ὁ ὁποῖος ἀμείβεται δι' ἀμοιβῆς ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια.

Ὡς φαίνεται ἐκ τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως, διίστανται αἱ γνῶμαι τῆς μειοψηφίας καὶ πλειοψηφίας αὐτῆς.

Κατὰ τὴν γνώμην τῆς μειοψηφίας, εὑρίσκουσαν ἐσφαλμένην τὴν ἀντίθετον παγίαν ἄποψιν τῆς νομολογίας, ἡ πρόσθετος ἀμοιβὴ ὑπολογίζεται ἐπὶ τοῦ νομίμου μισθοῦ καὶ ὀφείλεται ὁπωσδήποτε καὶ ἂν ὁ μισθωτὸς ἀμείβεται διὰ μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια.

Ἡ πλειοψηφία ἀντιθέτως ἀκολουθεῖ τὴν γνωστὴν ἄποψιν τῆς νομολογίας, ὅτι εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην δὲν ὀφείλεται ἡ πρόσθετος ἀμοιβὴ (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9, 399, πρβλ. ὅμως καὶ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 2791/1951, εἰσηγητὴς *Κ. Ποταμίτης*, ΕΕΔ 10, 363).

Κατωτέρω (βλέπε ὑπουργικὰς ἀποφάσεις) δημοσιεύεται ἡ πρόσφατος ὑπ' ἀριθ. 25825/2541 τῆς 30 Ἀπριλίου 1951 ὑπουργικὴ ἀπόφασις «περὶ ἑρμηνείας τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Κατὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἡ κατὰ 75 ο/ο προσαύξησις τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων ὑπολογίζεται πάντοτε ἐπὶ τῶν ὑποχρεωτικῶς τεθεσπισμένων ἐλαχίστων ὁρίων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, δὲν συμψηφίζεται πρὸς τυχὸν καταβαλλομένας ἀνωτέρας τούτων ἀποδοχάς, μειοῦται δὲ ἀναλόγως διὰ τὴν ἐπὶ ἔλαττον τοῦ κεκανονισμένου ὁρίου ἀπασχόλησιν.

Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 18310/1946 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς διὰ παροχὴν νυκτερινῆς ἐργασίας.

Ἡ ἑρμηνευτικὴ αὕτη ὑπουργικὴ ἀπόφασις πρέπει νὰ ἀναιρεθῇ ἤδη τὰ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν της ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως συμπεράσματα τῆς δικαστηριακῆς πράξεως περὶ τῆς ἐννοίας τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς.

Ἐξ αὐτῆς προκύπτει, ὅτι καὶ ἂν ὁ μισθωτὸς ἀμείβεται διὰ μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου ὑπὲρ τὰ ὑποχρεωτικὰ ἐλάχιστα ὅρια, ὀφείλεται πάντοτε ἡ κατὰ 75 ο/ο προσαύξησις ἐπὶ τοῦ νομίμου μισθοῦ, ἀφοῦ καθορίζει, ὅτι δὲν συμψηφίζεται πρὸς τυχὸν καταβαλλομένας ἀνωτέρας τῶν νομίμων ἀποδοχάς, ὡς εἶναι καὶ ἡ ἄποψις τῆς μειοψηφίας τῆς κατωτέρω δικαστικῆς ἀποφάσεως.

Ἀκριβολογούντες νομικῶς θὰ ἔπρεπε νὰ δεχθῶμεν, ὅτι δὲν εἶναι προσήκουσα ἡ ἔκφρασις τῆς ὑπουργικῆς αὐτῆς ἀποφάσεως περὶ μὴ συμψηφισμοῦ.

Ἡ ἐναντίωσις τοῦ συμψηφισμοῦ ἔχει βάσιν αὐστηρὰ ἀπαίτησιν τοῦ ἐναγομένου, ἡ ὁποία ἐπιδιώκει τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἀγωγῆς, καθ' ὃ μέρος αὕτη συμπίπτει πρὸς αὐτὴν καὶ ἀποτελεῖ τὸ μεταίχμιον μεταξὺ ἐνστάσεως καὶ ἀνταγωγῆς (Ἐφετ. Ἀθ. 103/1931, Θέμ. ΜΒ', 652), διὰ τοῦ συμψηφισμοῦ δὲ ἀποσβέννυνται αἱ μεταξὺ δύο προσώπων ἀμοιβαῖαι ἀπαιτήσεις (ἄρθρ. 440 Α. Κ.).

Ἐν προκειμένῳ, ἐπὶ μισθοῦ ἀνωτέρου τοῦ νομίμου, ἐφ' ὅσον ἐπιτρέπεται διὰ συμβάσεως ἡ συνομολόγησις μείζονος αὐτοῦ μισθοῦ—καὶ τοῦτο προκύπτει καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς ἐν λόγῳ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ὁμιλούσης περὶ *ἐλαχίστων* ὑποχρεωτικῶν νομίμων ὁρίων—δὲν ὑφίσταται ἀπαίτησις τις τοῦ ἐργοδότου κατὰ τοῦ μισθωτοῦ, ὡς θὰ συνέβαινεν εἰς τὴν ἀντίθετον περίπτωσιν (ἄρθρ. 901 Α.Κ.), ὥστε νὰ ἠδύνατο νὰ προταθῇ κατὰ τοῦ μισθωτοῦ εἰς συμψηφισμὸν τῆς ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 ὑ.ἀ. ἀπαιτήσεώς του.

Ἀλλ' ἡ ἔλλειψις τῆς νομικῆς ἀκριβείας περὶ τὴν διατύπωσιν τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως δὲν ἀναιρεῖ τὴν σαφῆ ἔννοιαν αὐτῆς, ὅτι ἡ πρόσθετος ἀμοιβὴ ὀφείλεται ἐν πάσῃ περι-

πτώσει εἰς τὸν μισθωτόν, καὶ ἂν δηλονότι ἀμείβεται οὗτος διὰ μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου ἀπὸ τὰ νόμιμα ὅρια.

Ἄλλο τὸ ζήτημα, ἂν ἡ τοιαύτη ρύθμισις δὲν εἶναι καὶ τόσον ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὸ σύστημα τοῦ διὰ τοῦ Ν. 2811944 καθιερωθέντος ἐλαχίστων ὁρίων ἀποδοχῶν, ἐν ἐπιφάσει τῶν ὁποίων δι' ἀτομικῶν συμβάσεων, δὲν παρίσταται δικαιολογημένη ἡ ρυθμιστικὴ τοῦ Κράτους ἐπέμβασις.

Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς 547|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΞΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Καρμάλης**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ε. Κευτευρίσης**

Εἰ καὶ ἠδύνατο τις εἰπεῖν, κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 κοινὴν ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας καταβάλλεται εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ἐν τῇ χώρᾳ ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, ὑπερισχύοντος τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας του ἀσχολεῖται κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐκ τοῦ Νόμου καθωρισμένας μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς τοῦ ἔτους, τὸ διὰ τὰς ἡμέρας τῆς τοιαύτης ἀπασχολήσεώς του «κεκανονισμένον ἑκάστοτε ἡμερομίσθιον» πλέον κατὰ 75 ο|ο. Ἐκ τῆς διατυπώσεως τῆς διατάξεως ταύτης καὶ δὴ ἐκ τῆς φράσεως «κεκανονισμένον ἡμερομίσθιον» σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ ἐν λόγῳ προσαύξησις εἶναι ὑπολογιστέα οὐχὶ ἐπὶ τοῦ συμπεφωνημένου ἡμερομισθίου, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ νομίμου τοιούτου τοῦ καθοριζομένου ὑπὸ τῶν ἐκάστοτε βάσει τοῦ νόμου 2811944 ἐκδιδομένων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἢ συλλογικῶν συμβάσεων. Ἐὰν δὲ καταβάλλεται συμπεφωνημένον ἡμερομίσθιον ἀνώτερον τοῦ ὑπὸ τῶν συλλογικῶν καθοριζομένου κατωτάτου ἡμερομισθίου καὶ τοῦτο εἶναι ἐπιτρεπτὸν παρὰ τούτων καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὡς «κεκανονισμένον ἡμερομίσθιον» θέλει θεωρηθῇ τὸ κατώτατον ἡμερομίσθιον τῆς συλλογικῆς συμβάσεως πρὸς ὑπολογισμὸν τῆς ἄνω προσαυξήσεως, ἥτις (προσαύξησις) θέλει χορηγηθῇ τῷ μισθωτῷ ἐξ ὁλοκλήρου, ἀνεξαρτήτως ἐὰν τὸ συμπεφωνημένον καὶ καταβαλλόμενον αὐτῷ ἡμερομίσθιον εἶναι ἴσον ἢ ὑπέρτερον πρὸς τὸ ἄθροισμα τοῦ νομίμου ἡμερομισθίου καὶ τῆς ἄνω προσαυξήσεως ταύτου. Ἡ ἀντίθετος σχεδὸν πασίως ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει ὑποστηριζομένη ἄποψις ὀφθόλως συνάγεται ἐκ τῆς ὡς εἴρηται ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ μάλιστα ἀντίκειται πρὸς τε τὸ πνεῦμα καὶ τὸ γράμμα ταύτης καὶ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, αἵτινες ἐπιτρέπουν τὴν χορήγησιν τῷ μισθωτῷ μείζονος ἡμερομισθίου τοῦ ὑπ' αὐτῶν καθοριζομένου τοιούτου καὶ πρὸς τὰ προστατευτικὰ μέτρα ὑπὲρ τοῦ μισθωτοῦ, ἐν τῶν ὁποίων εἶναι ἡ χορήγησις ἡδέος ἡμερομισθίου κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἑορτάς, καθ' ἃς ἔδει ν' ἀναπαυθῇ καὶ ὅπερ οὕτω θὰ καθίστατο νεκρὸν γράμμα. Ἐν προκειμένῳ ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ ἐνάγων ἐκκαλῶν, καθ' ὃλον τὸ διάστημα τῆς παρὰ τῇ ἐφεσιβλήτῳ ἐνασχολήσεώς του ἠσχολεῖτο εἰς τὴν θραῦσιν λίθων διὰ τὴν τροφοδοσίαν τῆς ἀσβεστοκαμίνου διὰ βαρειᾶς, ἤτοι εἰργάζετο ὡς βαρειοκόπος καὶ βάσει τῆς ἀπὸ 10 Μαρτίου 1948 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας λατόμων, ἀσβεστοποιῶν καὶ σκαφέων Ἀθηνῶν — Πειραιῶς καὶ Περιχώρων τὸ ἡμερομίσθιόν του ἀνήρχετο εἰς δραχμὰς 20.000, ὅπερ προσαυξηθὲν κατὰ 30 ο|ο, βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἀνήρχετο εἰς δραχμὰς 26.000, ὅπερ ἦτο τὸ νόμιμον καὶ κεκανονισμένον ὑπὸ τῆς ἄνω συλλογικῆς συμβάσεως ἡμερομίσθιόν του, ἐφ' οὗ θέλει γίνει καὶ ἡ προσαύξησις τῶν 75 ο|ο τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἥτις ἀνήρχετο εἰς δραχμὰς 19.500 καὶ ἥτις θὰ ἔδει νὰ καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὸν ἐνάγοντα - ἐκκαλοῦντα διὰ τὰς ἂς εἰργάσθη Κυριακάς, καίτοι ὁμολογεῖται παρ' αὐτοῦ, ὅτι τὸ λαμβανόμενον συμπεφωνημένον ἡμερομίσθιόν του ἦτο δραχμαὶ 30.000, ἤτοι ἦτο ἀνώτερον κατὰ δραχμὰς 4.000 τοῦ κατωτάτου ὑπὸ τῆς προρρηθείσης συλλογικῆς συμβάσεως καθοριζομένου ἡμερομισθίου, αἵτινες δραχμαὶ 4.000, συνιβᾶ τοῖς ἄνω, δὲν θέλουσιν ἀφαιρεθῇ ἐκ τοῦ ὡς ἄνω ποσοῦ τῆς προσαυξήσεως, ἐφ' ὅσον ἡ ὡς ἄνω συλλογικὴ σύμβασις ἐπιτρέπει τὴν καταβολὴν ἀνωτέρων ἡμερομισθίων τῶν δι' αὐτῆς καθοριζομένων κατωτάτων τοιούτων καὶ ἑπομένως θὰ ἔδει διὰ τὰς 36 Κυριακάς, καθ' ἃς ὁ ἐκκαλῶν εἰργάσθη παρὰ τῇ ἐφεσιβλήτῳ νὰ ἐλάμβανε, λόγῳ προσαυξήσεως δραχμὰς 702.000 (36Χ19.500). Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως τῷ ἐπεδικάσθησαν δρχ. 558.000 (36Χ14.500), θὰ ἔδει νὰ τῷ ἐπιδικασθῇ ἐπὶ πλέον ἢ ἐκ δραχμῶν 144.000 διαφορά, καθισταμένων οὕτω δεκτῶν ἐν μέρει τῶν πρώτου καὶ τρίτου λόγων τῆς κρινομένης ἐφέσεως ὡς βασίμων καὶ μεταρρυθμιζομένης ἐν μέρει τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως. Πλὴν ὅμως *κατὰ τὴν μείζονα γνώμην τοῦ Δικαστηρίου τούτου* ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως παρεχομένη προσαύξησις 75 ο|ο διὰ τὴν κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ νόμῳ ἐξαιρεσίμους ἑορτὰς ἐργασίαν θὰ ὑπολογισθῇ ἐπὶ τοῦ ἑκάστοτε δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἢ συλλογικῶν συμβάσεων καθοριζομένου κατωτάτου ἡμερομισθίου καὶ εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ μισθωτὸς ἀμείβεται μὲ ἀνωτέρας ἀποδοχὰς τῶν ὑπὸ τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἢ συλλογικῶν συμβάσεων καθοριζομένων τοιούτων καὶ τὸ ἡμερομίσθιον, ὅπερ καταβάλλεται εἰς τὸν μισθωτόν, ὑπερβαίνει τὸ ἄθροισμα τοῦ νομίμου ἡμερομισθίου καὶ τῆς κατὰ 75 ο|ο προσαυξήσεως ταύτου, τότε οὗτος δὲν δικαιοῦται τῆς διὰ τῆς ἄνω ἀποφάσεως χορηγουμένης προσαυξήσεως, ἂν δ' ὑπολείπεται ταύτης, δικαιοῦται τῆς συμπληρώσεως μέχρι τοῦ ἀθροίσματος. Ἐν προκειμένῳ, καθ' ἃ εἴρηται, ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ ἐκκαλῶν εἰργάζετο παρὰ τῇ ἐφεσιβλήτῳ ὡς βαρειοκόπος καὶ ὅτι βάσει τῆς προρρηθείσης συλλογικῆς συμβάσεως καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως τὸ νόμιμον ἡμερομίσθιον τούτου ἀνήρχετο εἰς δραχμὰς 26.000 καὶ μὲ τὴν ὡς ἄνω προσαύξησιν ἐξ 75ο|ο τὸ κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ νόμῳ ἐξαιρεσίμους ἑορτὰς ἡμερομίσθιον τούτου ἀνήρχετο εἰς δραχμὰς 45.500 καὶ ἐφ' ὅσον εἰς τὸν ἐκ-

καλούντα κατεβλήθη ημερομίσθιον δραχμών 30.000, τό κατά τάς Κυριακάς και έορτάς ὑπολειπόμενον πρός καταβολήν ποσόν ἀνήρχετο εἰς δραχμάς 15.500 και ἐπομένως ὀρθῶς, νομίμως και βασίμως ὑπό τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως διά τάς 36 Κυριακάς, καθ' ἃς εἰργάσθη κατά τό ἀπό 1 Σεπτεμβρίου 1949 μέχρι τῆς 22 Ἀπριλίου 1950 χρονικόν διάστημα ὁ ἐκκαλῶν παρά τῇ ἐφεσιβλήτῳ, τῷ ἐπεδικάσθησαν δραχμαί 558.000 και ὡς ἐκ τούτου ἀπορριπτέοι κρίνονται οἱ πρῶτος και τρίτος λόγοι τῆς ὑπό κρίσιν ἐφέσεως.

III

Ἀπαγόρευσις ἐργασίας κατά Κυριακάς και ἐφαρμογή ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 Υ.Δ.

Ἐφαρμογή ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 Υ. Δ. περί προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατά Κυριακάς μόνον ἐφ' ὅσον ἐν κειμένων διατάξεων ἐπιτρέπεται ἡ κατά Κυριακάς παροχή ἐργασίας.—Ἀνωρότης ἄλλως συμβάσεως και δικαίωμα μισθωτοῦ εἰς ἀπόδοσιν ὠφελείας ἐργοδότου κατά τάς περί ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διατάξεις ἄρθρ. 904 Α. Κ.—Ἀπαράδεκτον τοιαύτης ἀγωγῆς κατά διαδικασίαν Ν. ΓΘΟΔ'.—Ὀργανισμός Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος.—Μή ὑπαγωγή αὐτοῦ εἰς ἐξαιρέσεις ἐπιτρεπομένης ἐργασίας κατά Κυριακάς, κατά Π.Δ. 8|14 Μαρτίου 1930.

Τά ὡς ἀνωτέρω δικάσαν Πρωτοδικεῖον διά τῆς κατωτέρω νεωτέρας ἀποφάσεως του ἐπανέρχεται πάλιν εἰς τήν γνωστήν και κρατοῦσαν ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει ἄποψιν, ὅτι ἡ ἐφαρμογή τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ἰσουργικῆς ἀποφάσεως ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἂν κατά τάς κειμένας νομοθετικάς διατάξεις, ἐπιτρέπεται ἡ παροχή ἐργασίας κατά Κυριακάς (βλέπε σχετικῶς Πρωτοδικεῖον Καβάλας 553|1950, εἰσηγητής *Γ. Κώνστας*, ΕΕΔ 10, 119, ἔνθα και λοιπαί παραπομπαί, σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 119, ΕΕΔ 9, 388, Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 11398|1950, εἰσηγητής *Σ. Κοσκινᾶς*, ΕΕΔ 10, 221, ἔνθα σημειώσεις μας).

Κατ' ἀκολουθίαν δέ τῆς συνεπείας ὅτι ἄλλως ἡ σύμβασις εἶναι ἄκυρος και ἀπορρέει ἐκ τούτου μόνον δικαίωμα ἀποδόσεως τῆς ὠφελείας, κατ' ἄρθρ. 904 Α.Κ., ἀποφαίνεται, ὡς ἡ γνωστή ἄποψις, ὅτι δέν εἰσάγεται ἡ τοιαύτη ἀγωγή κατά τήν διαδικασίαν Ν. ΓΘΟΔ', μετά τήν Α.Π. 101|1951 (ΕΕΔ 9 236).

Παρέχεται ὅμως, ἐκκαιρίας δοθείσης, ἡ πληροφορία ὅτι συνεζητήθη προσφάτως ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου σχετική διά τό θέμα ἀναίρεσις και ἀναμένομεν τήν ἀπόφασίν του.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1710|1951

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Α. Ψιλόπουλος**
Εἰσηγητής ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ε. Ποταμίτης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Ταζεδάκης, Π. Παπαπαῦλος, Α. Κρεστάλλης

Ἐκ τῆς κατά νομοθετικήν ἐξουσιοδότησιν τοῦ νόμου 28|1944, ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διά τοῦ Α.Ν. 865|1945, ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 8900|12 Μαρτίου 1946 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν και Ἐργασίας «περί καθορισμοῦ ηὐξημένης ἀμοιβῆς εἰς τούς ἐργαζομένους ἐν γένει κατά τάς Κυριακάς και ἑορτάς», ἐχούσης ἰσχύν νόμου και ἰσχυούσης και ὑπό τό καθεστώς τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ δι' αὐτῆς χορηγουμένη προσαύξησις κατά 75 ο|ο χορηγεῖται εἰς τούς ἀσχολουμένους κατά τάς Κυριακάς και τάς ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένας ὡς μή ἐργασίμους ἑορτάς τοῦ ἔτους, ἐφ' ὅσον ἐκ τῶν κειμένων διατάξεων τῶν νόμων ἐπιτρέπεται εἰς αὐτούς νά παρέχωσι τάς ὑπηρεσίας των κατά τάς ἡμέρας ταύτας, ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τῆς φράσεως τῆς εἰρημένης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως «εἰς τό ἐν γένει προσωπικόν πασῶν τῶν ἐν τῇ χώρᾳ ἐπιχειρήσεων και ἐργασιῶν, ὅπερ λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας του ἀπασχολεῖται κατά τάς Κυριακάς και τάς ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένας ὡς μή ἐργασίμους ἑορτάς τοῦ ἔτους κλπ.», καθ' ὅσον ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ὑπόκειται ἀξίωσις ἀμοιβῆς ἐκ παροχῆς ἐργασίας παρασχεθείσης κατά παράβασιν τοῦ νόμου περί Κυριακῆς ἀναπαύσεως (Π.Δ. 8|14 Μαρτίου 1930), ἥτις σύμβασις ἐργασίας, ἀντικειμένη εἰς ἀπαγορευτικήν διάταξιν νόμου, ὡς ἐν προκειμένῳ συμβαίνει (ἄρθρ. 24 τοῦ προμνηθέντος διατάγματος), εἶναι ἄκυρος κατά τό ἄρθρ. 174 τοῦ Α.Κ., ἡ δέ τυχόν ἐκτέλεσις αὐτῆς παρέχει δικαίωμα ἀποδόσεως μόνον τῆς ὠφελείας τοῦ ἐργοδότου κατά τάς περί ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 904 τοῦ Α.Κ., ἀφοῦ κατά τά ἀνωτέρω πρόκειται περί συμβάσεως ἀκύρου και οὐχί ἀθεμίτου. Ἡ δέ ἐντεῦθεν ἀγωγή, μή ἐχουσα βάσιν ἐξηρτημένης ἐργασίας ἀντί ἀμοιβῆς ἀνεξαρτήτως τοῦ τρόπου καθορισμοῦ αὐτῆς, περιλαμβανομένης ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς κατά τό ἀστικόν δίκαιον μισθώσεως ἐργασίας, δέν ὑπάγεται εἰς τήν παροῦσαν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀπό 1ης Αὐγούστου 1920 Β. Δ. τοῦ κωδικοποιήσαντος τάς διατάξεις τοῦ νόμου ΓΘΟΔ' «περί ἐκδικάσεως τῶν μεταξύ ἐργατῶν και ἐργοδοτῶν διαφορῶν», ὡς ἐτροποποιήθη ὑπό τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου 766|1943 και εἶτα διά τοῦ ἄρθρου μόνου 1968|1944 (πρβλ. Α. Π. 101|1950, ΕΕΔ τόμ. 9, σελ. 296, 70|1949 ΕΕΝ ΙΕ', σελ. 339, 345|1949 ΕΕΝ ΙΖ' σελ. 666 και *Κ. Ἀποστολίδου* Ἐνοχ. Δίκαιον, τόμος 3ος, ὑπ' ἄρθρον 659, ἀριθ. 6, Α.Κ.).

Ἐκ τῶν ἄρθρων 7 και 8 τοῦ Π.Δ. 8|14 Μαρτίου 1930 σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὁ ἐκκαλῶν και ἐναγόμενος Ὀργανισμός δέν ὑπάγεται εἰς τάς ἐξαιρέσεις τοῦ διατάγματος τούτου, οὐδ' ἀποτελεῖ βιομηχανίαν ἢ βιοτεχνίαν, ἥτις ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς δέν ἐπιτρέπει διακοπήν ἐργασίας, καθ' ὅσον οὗτος δέν ἔχει ὡς ἀντικείμενον δράσεως τήν ἐπεξεργασίαν πρώτων ὑλῶν πρός παραγωγήν τυποποιημένων προϊόντων εἰς πληθωρικήν ἔκτασιν, χρησιμοποιῶν πρός ταῦτο κατά κύριον λόγον μηχανικήν δύναμιν, οὐδ' ἔχει ὡς ἀντικείμενον δράσεως τήν ἐπεξεργασίαν και μετατροπήν πρώτων ὑλῶν εἰς ἕτοιμα προϊόντα διά τῆς χρήσεως μηχανῶν και χρησιμοποιήσεως μηχανικῆς δυνά-

μέως περιορισμένης έκτάσεως καὶ δὴ μέχρι τοῦ σημείου, ὥστε ἡ προσωπικὴ ἐργασία νὰ μὴ ἀποβάλῃ τὴν ἀρχικήν της σημασίαν κατὰ τὴν μετατροπὴν τῶν πρώτων ὑλῶν εἰς ἕτοιμα προϊόντα. Ἡ δὲ ἔννοια τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 8 παρ. 1 τοῦ ἀνωτέρω Προεδρικοῦ Διατάγματος περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως· εἶναι, ὅτι τῆς κατὰ τὸν νόμον ταύτην ὁριζομένης ἀναπαύσεως ἐξαιροῦνται, μεταξὺ τῶν ἄλλων, οὐχὶ αἱ ἐπιχειρήσεις συνεχοῦς λειτουργίας, ὡς ἡμαρτημένως ἐδέχθη ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἀλλὰ αἱ βιομηχανίαι καὶ βιοτεχνίαι συνεχοῦς λειτουργίας, εἰς ἃς δὲν εἶναι ὁ ἐκκαλῶν Ὀργανισμὸς Τηλεπικοινωνιῶν τῆς Ἑλλάδος, καθ' ὅσον κατὰ τὸ ἄρθρον 12 τοῦ Ν.Δ. 1049|1949 οὗτος ἀποτελεῖ κρατικὴν ἐπιχείρησιν, ἱδρυομένην πρὸς ἐξυπηρέτησιν τοῦ κοινοῦ, λειτουργοῦσαν ὑπὸ τὴν μορφὴν Ἀνωνύμου Ἑταιρίας, τὸ δὲ Κράτος δὲν ἀσκεῖ ἄμεσον ἔλεγχον, οὔτε ἐπεμβαίνει εἰς τὴν ἐσωτερικὴν διοίκησιν καὶ διαχείρισιν αὐτοῦ, ἀλλ' ἀσκεῖ ρυθμιστικὴν ἐξουσίαν ἐπὶ τῆς ἐκμεταλλεύσεως ἐν ὄψει τοῦ δημοσίου συμφέροντος καὶ συνεπῶς δὲν ἀποτελεῖ οὗτος οὐδὲ δημοσίαν ὑπηρεσίαν, ὥστε κατὰ τὸ ἄρθρον 7 παρ. 1 τοῦ Π. Δ. περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως αἱ διατάξεις αὐτοῦ νὰ μὴ ἔχωσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ ἐκκαλοῦντος Ὀργανισμοῦ. Πάντα ταῦτα ρητέα καὶ διὰ τὴν Ἀνώνυμον Τηλεφωνικὴν Ἑταιρίαν, ἣν διεδέχθη ὁ ἐκκαλῶν Ὀργανισμός. Ἀκολούθως τούτοις ἡ κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἐξαιρεσίμους ἑορτὰς (ἄρθρον 2 τοῦ ἀνωτέρω Π. Δ. περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως) παροχὴ ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ προσωπικοῦ αὐτοῦ, ὡς καὶ τῆς προκατόχου του Τηλεφωνικῆς Ἑταιρίας, ἀνεικειμένη εἰς τὴν ἀπαγορευτικὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 31 τοῦ Π. Δ. τῆς 8|14 Μαρτίου 1930, εἶναι ἄκυρος καὶ ἡ ἐκτέλεσις αὐτῆς παρέχει δικαίωμα ἀποδόσεως μόνον τῆς ὠφελείας τοῦ ἐκκαλοῦντος Ὀργανισμοῦ κατὰ τὰς περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 904 τοῦ Α.Κ., ἡ δὲ ἐντεῦθεν ἀγωγή, μὴ ἐχουσα βάσιν ἐξηρτημένης ἐργασίας ἀντὶ ἀμοιβῆς δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν παροῦσαν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' καὶ συνεπῶς ὁ ἐφεσίβλητος, ἐπιζητῶν τὴν κατὰ 75 οἰο προσαύξησιν τοῦ ἡμερησίου μισθοῦ του λόγῳ παροχῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐργασίας εἰς τὴν διαδεχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος Τηλεφωνικὴν Ἑταιρίαν κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἐξαιρεσίμους ἑορτάς, καθ' ἃς ἀπηγορεύετο ἐκ τοῦ νόμου νὰ ἐργασθῇ, δὲν δύναται νὰ εἰσαγάγῃ τὴν τοιαύτην ἀπαίτησίν του κατὰ τὴν παροῦσαν διαδικασίαν, ἄτε τῆς ἀξιώσεώς του ταύτης μὴ βασιζομένης εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, ἧτις προϋπόθεσιν ἔχει σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας, περίπτωσις, ἧτις ἐν προκειμένῳ οὐδόλως συντρέχει, ἐπιτρεπτὴν νόμῳ, ἤτοι ἔγκυρον. Ὅθεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, τὰ ἐναντία δεχθεῖσα, ἐσφαλεν, ἀπορρίψασα τὴν περὶ ἀναρμοδιότητος ἔνστασιν τοῦ ἐκκαλοῦντος (ἐναγομένου) καὶ δέον, δεκταῦ γινομένου ὡς βασίμου τοῦ πρώτου λόγου τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως, νὰ μεταρρυθμισθῇ καὶ ἐξαφανισθῇ αὐτή, ἀπορριπτομένης τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς τοῦ ἐφεσιβλήτου (ἐνάγοντος), συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 8 τοῦ νόμου ΓΨΟΔ', μεθ' ὃ παρέλκει ἡ ἐξέτασις τῶν λοιπῶν λόγων τῆς κρινομένης ἐφέσεως.

IV

Ἀμοιβὴ διὰ μηνιαίου μισθοῦ καὶ ὑπολογισμὸς ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς

Τρόπος ὑπολογισμοῦ προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς, κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 Υ. Α., ἐπὶ μηνιαίως ἀμειβομένου μισθωτοῦ.— Διαίρεσις μηνιαίων νομίμων ἀποδοχῶν διὰ 30 καὶ προσθήκη ἑπτὰ ἡμερησίων μισθοῦ 75 οἰο. — Ἐπιτρεπτὴ ἐργασία κατὰ Κυριακὰς εἰς ἐπιχειρήσεις μεταφορᾶς δι' ἀέρος.

Ἡ παταιτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις διὰ τὴν ἑξεύρεσιν τοῦ ἡμερησίου μισθοῦ, προκειμένου περὶ μηνιαίως ἀμειβομένου μισθωτοῦ, πρὸς ὑπολογισμὸν τῆς προσθέτου ἀμοιβῆς κατὰ 75 οἰο, κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, ἀκολουθεῖ τὴν ὑπὸ τῆς Α.Π. 653|1950 (εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 10, 229) δεκτὴν γενομένην ἄποψιν. Ἄλλως δὲ ἐννοεῖ τὴν ἑξεύρεσιν τοῦ ἡμερησίου μισθοῦ ἡ πρόσφατος ἑρμηνευτικὴ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, κατωτέρω δημοσιευομένη, ὑπ' ἀριθ. 25825|2511|1951 ὑπουργικὴ ἀπόφασις (βλέπε καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 120 ἐπὶ τῆς ὁμοίως, ὡς ἡ ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ἀπ φανθείσης Πρωτοδικείου Κυβάλως 559|1950 (εἰσηγητὴς *Γ. Κάντας*, ΕΕΔ 10, 120).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2646|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μ. Κυριλλόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Τόγκας, Ν. Παπαφιλίππου

Ἡ ἐναγομένη τυγχάνει ἐπιχείρησις μεταφορᾶς προσώπων καὶ ἐμπορευμάτων δι' ἀέρος, ὑπάρχοντος δὲ ταυτότητος τοῦ νομικοῦ λόγου, ἔχει ἐπ' αὐτῆς, κατ' ἀναλογίαν, ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ Π.Δ. 8|14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τοῦ νόμου «περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», καθ' ὃ ἐξαιροῦνται τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου τούτου αἱ ἐπιχειρήσεις μεταφορᾶς προσώπων ἢ ἐμπορευμάτων διὰ γῆς ἢ ὕδατος». Ἐκ τούτου ἕπεται, ὅτι ἡ κατὰ τὰς Κυριακὰς ἐργασία τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐναγομένης νομίμως τυγχάνει καὶ οἱ κατὰ τὰς Κυριακὰς ἀπασχολούμενοι δικαιοῦνται τῆς ἐκ ποσοστοῦ 75 οἰο προσαυξήσεως κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946Υ. Α. Ἀρμοδίως ὅθεν εἰσάγεται κατὰ τὴν παροῦσαν διαδικασίαν ἡ κρινομένη ἀγωγή, καθ' ὃ κεφάλαιον καὶ αἴτημα αὐτῆς διώκεται ἡ κατακβολὴ τῆς προσαυξήσεως διὰ τὴν κατὰ τὰς 44 Κυριακὰς καὶ ἐκ τοῦ νόμου μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς τοῦ χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ 10.2.1950 μέχρι 10.1.1951 ἐργασίαν. Ἐκ τῆς ἀποδεικτικῆς διαδικασίας ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐνάγων εἰργάζετο κατὰ τὰς 44 Κυριακὰς καὶ μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς τοῦ ἐνδίκου χρονικοῦ διαστήματος. Ὡς σαφῶς συνάγεται ἐκ τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως, εἰς τὸν κατὰ τὰς Κυριακὰς κλπ. ἐργαζόμε-

νον νομίμως μισθωτόν, δστις άμείβεται διά μηνιαίων άποδοχών, καταβάλλεται τό 75 ο|ο τής άντιστοιχούσης ήμερησίας άμοιβής αύτοΰ, ήτις έξευρίσκεται είς τήν περίπτωσιν, καθ' ήν αί μηνιαίαι άποδοχαί καταβάλλονται, διά 30 έργασίμους ήμέρας (ώς ή προκειμένη), διά διαιρέσεως τών μηνιαίων άποδοχών διά 30 (Α. Π. 633|1950 ΕΕΔ 10, 220). Ώς άποδοχαί θά ληφθοΰν ύπ' όψιν, συμφώνως πρός τήν ώς άνω ύπουργικήν άπόφασιν, αί κεκανονισμέναι, ήτοι αί όριζόμεναι ύπό τών συλλογικών συμβάσεων καί ύπουργικών άποφάσεων άποδοχαί.

V

Παροχή έργασίας καθ' ήμέρας άργίας καί δικαίωμα άμοιβής.

Συνομολόγησις μισθοΰ καταβλητέου κατά μῆνα. — Άντιστοιχία μηνιαίας άμοιβῆς εἰς τό σύνολον τῆς ἐργασίας ἑνός μηνός. — Ἔννοια τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 Υ.Α — Ἔλλειψις δικαιώματος μισθωτοῦ πρός λῆψιν καί ἑτέρων ἡμερησίων μισθῶν δι' ἡμέρας ἀργίας κατ' ἄρθρον 659 Α.Κ. ἤ λόγῳ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἐργοδότου.

Πρωτοδικείου Πατρῶν 883|1949

Διαδικασία Ν. ΓΞΟΔ΄ κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Μαρμαρᾶς**
Εἰσηγητής ὁ Πρωτοδίκης κ. **Α. Ἀλατρᾶς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Γιαννακόπουλος, Δ. Τσαπάρας

Προκύπτει ὅτι ὁ ἐκκαλῶν προσελήφθη τόν Ἰανουάριον 1948 παρά τοῦ ἐφεσιβλήτου ὑποκαταστήματος τῆς Α.Τ.Ε, ὡς νυκτοφύλαξ τῶν ἀποθηκῶν αὐτῆς, εἰς ἃς ἐφυλάσσοντο ἀρχεῖα τῆς Τραπέζης καί πάσης φύσεως ἐμπορεύματα. Ταύτην τήν ὑπηρεσίαν του λόγῳ τῆς φύσεώς της ἔδει νά παρέχῃ οὗτος καί παρεῖχε πράγματι καθ' ἑκάστην, ἀδιακρίτως ἐάν ἐπρόκειτο ἡμέρα ἐργάσιμος ἤ Κυριακή ἤ ἑτέρα ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένη ἀργία. Ἀρχικῶς ἡ σύμβασις ἦτο ἀορίστου χρονικῆς διαρκείας, ἀπό δέ τῆς 15 Ἰουνίου 1948 μετετράπη αὕτη εἰς περιωρισμένου χρόνου, ἤτοι διαρκείας ἑνός μηνός, ἀνανεουμένη κατά δίμηνον. Συνεφωνήθη ὁπωσδήποτε διά τήν προσφοράν τῆς ὑπηρεσίας ταύτης ἡμερήσιος μισθός, ὅστις ὅμως κατεβάλλετο εἰς τόν μισθωτόν νυκτοφύλακα κατά μῆνα κατά τήν καί τοῦ ἰδίου τούτου ὁμολογίαν. Μέ βάσιν τήν ἔννοιαν ταύτην τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὁ συμφωνηθείς μισθός περιλαμβάνει καί τόν μισθόν, τόν ὀφειλόμενον διά τάς Κυριακάς καί λοιπάς ἀργίας, καθ' ἃς παρεσχέθη ἡ συμφωνηθεῖσα ἐργασία, εἴτε θεωρηθῇ ὡς ὁ μοιβή δι' ἑκάστην παρεχομένην ἡμερησίως ἐργασίαν, ὅτε τοῦτο παρίσταται πρόδηλον, εἴτε θεωρηθῇ ὡς μισθός μηνιαῖος. Ἡ ἀπόδειξις αὕτη ἰσχύει οὐ μόνον ἐπί τῶν συμβάσεων, καθ' ἃς λόγῳ τῆς φύσεώς της ἡ συμφωνηθεῖσα ἐργασία δέον νά παρέχηται καί κατά τάς Κυριακάς καί λοιπάς ἀργίας, ἀλλά καί ἐπί πάσης συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, καταρτισθείσης μέ χρονικήν διάρκειαν μηνός, ἡ κατά τήν ὁποίαν ὁ μισθός συνεφωνήθη νά καταβάλλεται κατά μῆνα, ἐκτός ἐάν ἕτερόν τι σαφῶς ἐκ ταύτης (τῆς συμβάσεως) προκύπτῃ. Τό γεγονός ὅτι τό Διάταγμα τῆς 23|30 Νοεμβρίου 1928 «περί κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περί Κυριακῆς ἀναπαύσεως» ἀπαγορεύει διά τοῦ ἄρθρου 3 αὐτοῦ τήν ἀπασχόλησιν τοῦ προσωπικοῦ τῶν εἰς τάς διατάξεις του ὑπαγομένων καταστημάτων κλπ. κατά τάς Κυριακάς καί λοιπάς ἑορτασίμους ἡμέρας, δέν καταστρέφει εἰς τό προκείμενον τήν ἔννοιαν τῆς συμβάσεως, ἔστω καί κατά τήν δευτέραν μορφήν αὐτῆς, καθ' ἣν ὁ μηνιαῖος μισθός ἦτο καταβλητέος διά τάς 30 ἡμέρας τοῦ μηνός ἐργασίμους ἤ μή. Εἰς τήν περίπτωσιν αὐτήν δέν γίνεται καί δέν ἐννοεῖται κατάτμησις τοῦ μηνός εἰς τριάκοντα ἡμέρας καί τῆς ἀντιστοίχου μηνιαίας ἀμοιβῆς εἰς τριάκοντα μέρη, ὥστε νά θεωρηθῇ ἕκαστον τριακοστόν τοῦ μισθοῦ ὡς ἀνταποκρινόμενον εἰς τόν μισθόν προσφερθείσης ἐργασίας μιᾶς ἡμέρας, ἀλλ' ἡ μηνιαία ἀντιμισθία ἀντιστοιχεῖ ὡς σύνολον εἰς τό σύνολον τῆς ἐργασίας τοῦ ἑνός μηνός. Ἡ θέσις αὕτη καθιστᾶ νοητήν καί τήν ὑπ' ἀριθ. 8900|46 κοινήν ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας, καθ' ἣν εἰς τό προσωπικόν τῶν ἐν τῇ Χώρᾳ ἐπιχειρήσεων καί ἐργασιῶν, ὅπερ, λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας του, ἀπασχολεῖται κατά τάς Κυριακάς καί τάς ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένας ἀργίας, καταβάλλεται διά τάς ἡμέρας ταύτας τό «κεκανονισμένον ἡμερομίσθιον» ηὐξημένον κατά 75 ο|ο. Ἄλλως, ἐάν ἐπί μισθοῦ καταβαλλομένου κατά μῆνα διά τήν παρασχεθεῖσαν ἀντιστοίχως ἐργασίαν δέν ἐκάλυπτεν οὗτος, ἐκτός τῶν ἐργασίμων ἡμερῶν, καί τάς Κυριακάς κλπ. ἀργίας, τό ποσοστόν 75 ο|ο τοῦ «κεκανονισμένου ἡμερομισθίου» θά ἀντεπροσώπευεν ἡμερήσιον μισθόν διά τήν παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν ἐπί ἔλαττον κατά 25 ο|ο τοῦ συμβατικοῦ ἤ τοῦ νομίμου, δεδομένου ὅτι ὡς ἐπίδομα «ἐπί πλέον τοῦ κεκανονισμένου ἡμερομισθίου» δέν θά ἦτο δυνατόν νά ληφθῇ. Ἁπλῆ μόνον ὑπέρ τῶν ἐργαζομένων ἐπιεικεια ὡδήγησεν εἰς τήν παροῦσαν ἄποψιν, καθ' ἣν, προκειμένου νά ἐξευρεθῇ τό κεκανονισμένον ἡμερομίσθιον διά τήν ἐπ' αὐτοῦ προσθήκην τοῦ ἐπιδόματος 75 ο|ο γίνεται διαίρεσις τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν μέ διαιρέτην τόν ἀριθμόν τῶν ἐργασίμων ἡμερῶν. Ἐν ὄψει τῶν ἐκτεθέντων ὁ ἐκκαλῶν νυκτοφύλαξ προσέφερεν εἰς τήν ἐφεσιβλήτου Α.Τ.Ε διά τάς ἡμέρας ἀργίας, καθ' ἃς εἰργάσθη κατ' αὐτήν, τήν συμφωνηθεῖσαν ἐργασίαν καί οὐχί πλέον ταύτης, ἔναντι δέ αὐτῆς καί ἔλαβε τάς νομίμους αὐτοῦ ἀποδοχάς βάσει τῆς συμβάσεως ἐργασίας καί τῆς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 8900|46 κοινῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ὥστε νά μή ὑφίσταται σύν τούτοις περίπτωσις ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 659 Α. Κ., δικαίωμα δηλονότι τοῦ μισθωτοῦ λήψεως καί ἑτέρων ἡμερησίων μισθῶν διά τάς αὐτάς ἡμέρας ἀργίας, οὔτε ἀδικαιολόγητος πλουτισμός τῆς ἐφεσιβλήτου κατ' ἄρθρον 904 Α. Κ., συνιστάμενος εἰς τό ἐπικαλούμενον γεγονός, ὅτι ἡ ἐργοδότις λόγῳ τῆς προσφερθείσης εἰς αὐτήν ἐργασίας ὑπό τοῦ ἐκκαλοῦντος κατά τάς Κυριακάς κλπ., καθ' ἃς ἐν τούτοις οὗτος δέν ὑπεχρεοῦτο, ἀπηλλάγη δαπανῶν,

ΠΑΡΟΧΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΠΙ ΠΛΕΟΝ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΗΘΕΙΣΗΣ

Έννοια άρθρου 659 Άστικοῦ Κώδικος διά συμπληρωματικὴν ἀμοιβήν

Ὑποχρέωσις μισθωτοῦ, ἐὰν παραστῇ ἀνάγκη, εἰς παροχὴν ἐργασίας ἐπὶ πλέον συμφωνηθείσης ἢ τῆς συνήθους.— Δικαίωμα ἐκ τούτου συμπληρωματικῆς ἀμοιβῆς.—Ἄρθρ. 659 Α.Κ.—Νοητέα ὡς ἐπὶ πλέον ἐργασία ἡ προσφερομένη πέραν τῶν χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας.

Τὸ ἄρθρ. 659 Ἀστικοῦ Κώδικος ἔχει ὡς ἑξῆς: Ἐὰν παραστῇ ἀνάγκη ἐργασίας ἐπὶ πλέον τῆς συμφωνηθείσης ἢ τῆς συνήθους, ὁ ἐκμισθωτὴς ὑποχρεοῦται εἰς ταύτην, ἐὰν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐκτελέσῃ αὐτὴν καὶ ἡ ἄρνησις του θὰ προσέκρουεν εἰς τὴν καλὴν πίστιν. Ὁ ἐκμισθωτὴς διὰ τὴν ἐπὶ πλέον ταύτην ἐργασίαν δικαιοῦται εἰς συμπληρωματικὴν ἀμοιβήν, καθοριζομένην ἀναλόγως τοῦ συμφωνηθέντος μισθοῦ καὶ τῶν εἰδικῶν περιστάσεων (ἀντίστοιχον τὸ ἄρθρον 611 Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς). Τὸ ἄρθρ. 659 Α. Κ. ἐλήφθη ἐκ τοῦ ἄρθρου 338 τοῦ Ἑλβ. Κώδικος Ἐνοχῶν (βλέπε σχετικῶς *Κ. Κανελ.* Ἐνοχικὸν Δίκαιον. Εἰδικὸν Μέρος, τόμος Α' σελ. 324 καὶ ἐπίσημον ἔκδοσιν Ὑπουργείου Δικαιοσύνης, 1936, σελ. 339).

Σημειωτέον δὲ κατὰ τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ Εἰσηγητοῦ (*Κ. Τριανταφυλλοπούλου*, ΕΕΔ 9, 160), σχετικῶς πρὸς τὸ ἄρθρ. 338 τοῦ Ἑλβ. Κώδικος Ἐνοχῶν, ἐξ οὗ ἐλήφθη τὸ ἄρθρον 659 τοῦ ἰσχύοντος παρ' ἡμῖν Ἀστικοῦ Κώδικος, ἡ διάταξις αὕτη ὡς γενικὴ δὲν δύναται νὰ ἐπιδαψιλευθῇ, ἀλλ' μονομερὴς ἄσκησις τοῦ ἐργοδότου καὶ διότι εἰς νόμιμος ὑποχρέωσις συγχωρεῖται μόνον ἤδη ἰσχύοντα νόμιμα ὅρια ἐργασίας.

Μόνον—συνεχίζεται ἐν τῇ ἐκθέσει—δι' εἰδικοῦ νόμου δύνανται νὰ ὁρισθῇ ἐπὶ ποίων εἰδικωτέρων περιπτώσεων εἰς ὡρισμένας ἐπιχειρήσεις καὶ ἀπὸ ποίας ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου δύναται ν' ἀξιωθῇ ἀπὸ ἐργάτην ἐπὶ πλέον ἐργασία. Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει τοιοῦτον ὅριον ἐργασίας, ὁ ἐκμισθωτὴς, οἰκειοθελῶς ἐργασθεὶς ἐπὶ πλέον, ἔχει, ὡς εἰκός, ἀξίωσιν ἐπὶ ἀναλόγου προσαυξήσεως μισθοῦ καὶ ἂν ἔτι δὲν συμφωνηθῇ τοιοῦτος. Ἐὰν ὅμως ἡ ἐπὶ πλέον παρασχεθεῖσα ἐργασία πίπτῃ εἰς ὥρια, πέραν τῶν ὁποίων ἀπαγορεύεται ἡ ἐργασία, ὡς λ. χ. κατὰ τὸν νόμον ΑΚΘ' περὶ ἐργασίας γυναικῶν καὶ ἀνηλίκων ἢ κατὰ τὴν ἰσχύουσαν περὶ ὀκταώρου νομοθεσίαν, ἡν μὴ προβλέπουσαν εἰδικῶς τὸ ζήτημα, τότε αὐτόκειται περὶ ἀξίας ἐπιδοτέας εἰς τὸν ἕτερον ἐπὶ τῇ βάσει ἀκύρου σχέσεως καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἀναζητεῖται αὕτη κατὰ τὸ ἰσχύον δίκαιον καὶ τὸ Σχέδιον, συμφώνως πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, διὰ τῆς condictio ob injustam causam.

Διὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 659 Α. Κ. (Ἑλβ. ἄρθρ. 336) δὲν ὑπῆρχεν εἰς τὸ Σχέδιον.

Προσετέθη ὅμως ὑπὸ τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς ὡς ἄρθρον 317, μὲ τὴν δήλωσιν αὐτῆς ὅτι ἡ διάταξις ἔχει σημασίαν, ὅταν ἡ ἐπὶ πλέον ἐργασία δὲν ἀπαγορεύεται ὑπὸ τοῦ νόμου (βλέπε ἐπίσημον ἔκδοσιν Ὑπουργείου Δικαιοσύνης, 1936, σελ. 378).

Ὥστε ἐκ τῶν προπαρασκευαστικῶν αὐτῶν ἐργασιῶν προκύπτει, ὅτι ἡ διάταξις ἀφορᾷ εἰς μόνον τὴν κατὰ χρόνον αὔξησιν τῆς συμπεφωνημένης ἐργασίας καὶ ὄχι ἁπλῶς τὴν κατὰ ποσότητα ἐπιβαρύνουσιν αὐτῆς, ὡς δέχονται καὶ οἱ ἑρμηνευταὶ τοῦ ἀναλόγου ἄρθρ. 339 Ἑλβ. Κώδικος Ἐνοχῶν (βλέπε σχετικῶς καὶ ἀπόφασιν τῆς Ἀνωτέρας Μονίμου Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἐργασίας 35|1948, εἰσηγητὴς *Γ. Καποδίστριας*, ΕΕΔ 8, 31).

Οὕτω ἀντιμετωπίζει τὸ πρᾶγμα καὶ ἡ παρ' ἡμῖν νομολογία τῶν δικαστηρίων (βλέπε προχείρως Πρωτοδικεῖον Καβάλας 604|1950, εἰσηγητὴς *Γ. Κόνσας*, ΕΕΔ 10, 117, Πρωτο-

---

ἂς θὰ διέθετε διὰ τὴν μισθωσιν ὑπηρεσιῶν ἄλλου νικτοφύλακος, καὶ ὁ ἐπὶ ταύτῃ τῇ βάσει ἀρεσθὲν μοναδικὸς λόγος ἀφέσεως δὲν εἶναι βάσιμος. Δέον οὕτω ὅπως ἡ ἔφεσις ἀπορριφθῇ.(*)

(*) *Παρατηρήσεις.*

Ὁ Ἄρειος Πάγος, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 663|1950 ἀποφάσεώς του, ἐπανέφερε τὴν διὰ τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως, ἐπὶ ἄλλης ἐπιθέσεως, ἐκτεθεῖσαν ἔπαλιν. Παρὰ ταῦτα, νὰ γενῇ δεκτὸν ὅτι συνεφωνήθη ἡ ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ ἀμοιβὴ τοῦ μισθωτοῦ, δὲν προκύπτει ὅτι ἀποκλείει τὸ δικαίωμα, ὅπως ζητήσῃ οὗτος, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, ἀποζημίωσιν διὰ τὰς ἡμέρας, καθ' ἃς ἄνευ νομίμου ἢ συμβατικῆς ὑποχρεώσεως ἠργάσθη.

Ὁ μισθὸς, ἐκτὸς ἐναντίας συμφωνίας ἢ συνηθείας, καταβάλλεται μετὰ τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας, ἀποτελεῖ δὲ τὸ κατεξοχὴν σημβατικὸν ἢ νόμιμον ἀντάλλαγμα προσφερομένης ἐργασίας. Ἐνταῦθα, καταφαίνεται, ὅτι δὲν δύναται νὰ νοηθῇ μισθὸς διὰ μὴ ἐργασίμους ἡμέρας καὶ ἐπομένως ὁσάκις συνεχωρήθη ἢ κατὰ μίαν καταβολὴν του, δὲν εἶναι δυνατὸν εἰπῇ νὰ καλύπτῃ οὗτος μόνον τὰς ἐργασίμους ἡμέρας, ἐν ὄψει τῶν ὁποίων, ὑπὸ τὸ καθεστὼς τοῦ Διατάγματος τῆς 23|30 Νοέμβρη 1928 περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως, ἐδόθησαν καὶ καθορίζονται ὑπὸ τε τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων αἱ ἀποδοχαὶ τῶν μισθωτῶν. Ἀντιθέτως ἐκδοχὴ θὰ ὑπερηκόντιζε τὴν νομικὴν φύσιν τοῦ μισθοῦ ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀνταλλάγματος τῆς προσφερομένης ὑπηρεσίας. Ἐπομένως, ὁ μισθωτὸς, ἀπασχολούμενος κατὰ τὰς μὴ ἐργασίμους ἡμέρας, δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ ἀποζημίωσιν κατὰ τὰς προεκτεθείσας ἀρχὰς τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ.

Γεωργ. Α. Γιαννακόπουλος
Δικηγόρος ἐν Πάτραις

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΔΙ' ΕΛΛΕΙΨΙΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Προστασία αποστρατευομένων Ν. 3514 καὶ διοριζομένων κατὰ Ν. 751|1948

I

Ὑποχρέωσις ἐργοδότου ἐκ τοῦ ἄρθρ. 4, Ν. 3514|1928 πρὸς διατήρησιν ἀποστρατευθέντος καὶ ἐπαναλαβόντος ἐργασίαν του ἐπὶ ἓν ἔτος εἰς τὴν θέσιν του.— Ἐπιτρεπτὴ δέσις καὶ αὐτοῦ εἰς διαθεσιμότητα, δι' ἔλλειψιν ἐργασιῶν, κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.— Μὴ θεώρησις συνεπῶς ὡς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας.— Εἰς τί ἀναλύεται προστασία Ν. 3514.

Ὡς γνωστόν, περὶ διαθεσιμότητος μισθωτῶν, μὲ συνέπειαν τὴν μείωσιν τῶν ἀποδοχῶν αὐτῶν εἰς τὸ ἓν αὐτῆ ὅριον, προβλέπει τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945.

Διὰ τούτου παρέχεται εἰς τὸν ἐργοδότην τὸ δικαίωμα, ἐφ' ὅσον ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν του δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἀπασχόλησιν ὅλου ἢ μέρους τοῦ προσωπικοῦ του, νὰ θέσῃ αὐτὸ εἰς διαθεσιμότητα, ἀλλὰ μόνον δι' ἓν τρίμηνον ἑτησίως.

Ἐκ τούτου ἐγεννήθη εἰς τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν τὸ ζήτημα, ἂν εἰς τὴν κατὰ νόμον ταύτην διαθεσιμότητα ὑπάγωνται καὶ οἱ προστατευόμενοι ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. 3514 περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως, ὡς ἐπεξετάθη, μισθωτοί.

Τοῦτο εἶναι τὸ ἀντικείμενον ἐρεύνης τῶν παρατιθεμένων κατωτέρω νεωτέρων δικαστικῶν ἀποφάσεων, καὶ διὰ τῶν ὁποίων, δεχομένων τὴν ὀρθήν, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 10, 172), ἄποψιν, παγιοῦται ἡ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου νομολογία (βλέπε καὶ λοιπὰς παραπομπὰς ἐν ΕΕΔ 10, 172 ἑπ.)

Ἄξιον προσοχῆς εἶναι, ὅτι ἡ ὑπ' ἀριθ. 2546|1951 Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν ἐκτείνει τὸ δικαίωμα τοῦ ἐργοδότου νὰ θέσῃ διὰ τοὺς ἐν ἄρθρῳ 9 τοῦ Ν. 118|1945 λόγους τοὺς μισθωτούς αὐτοῦ εἰς διαθεσιμότητα καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ τὸν Ν. 751|1948 περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 1196|1949, διοριζομένων.

Τοῦτο ἔχει τὸν αὐτὸν καὶ διὰ τοὺς ἐκ τοῦ Ν. 3514 προστατευομένους δικαιολογητικὸν λόγον, στηρίζεται δ' ἐξ ἄλλου εἰς τὸ σαφὲς ἄρθρ. 3 § 5 τοῦ Ν. 751|1948, κατὰ τὸ ὁποῖον διὰ τὴν μισθοδοσίαν ἐφαρμόζονται αἱ διὰ τὸ λιπὸν προσωπικὸν τῶν ἐπιχειρήσεων ἢ πουργικαὶ ἀποφάσεις κλπ., (βλέπε ἐκτενέστερον σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 172 ἑπ., ΕΕΔ 7, 249, ἔνθα ἐρευνᾶται τὸ ἐπὶ τῆς αὐτῆς θέσεως τιθέμενον ζήτημα καὶ διὰ τοὺς κατὰ Ν. 214|1936 περὶ προστασίας παλαιῶν ἐφέδρων πολεμιστῶν προστατευομένους).

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 2278|1951

Διαδικασία Ν. 3514 καὶ' ἔφεσιν
Προκάθηται ὁ Πρωτοδίκης κ. **Α. Καλλέργης**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Βελλιανίτης, Δ. Πρίντεζης

Ἐβεβαιώθη, κατὰ τὴν κρίσιν μας, τοῦθ' ὅπερ καὶ συνομολογεῖται, ὅτι ὁ ἐναγων-ἐφεσίβλητος, διατελῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐκκαλούσης, στρατευθεὶς τὴν 21 Ἀπριλίου 1948 καὶ ἀποστρατευθεὶς τὴν 1.4.1950, ἐπανέλαβε

δικου Βεροίας 5|1951, Πρωτοδίκης *Κ. Σφακιανάκης*, ΕΕΔ 10, 408).

Σχετικὴ πρὸς τὸ θέμα εἶναι ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2285|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Α. Καλλέργης**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ν. Ἀγγελόπουλος, Ε. Φραγκούλης

Κατὰ τὴν σαφῆ ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 659 § 1 Α.Κ., ὁρίζοντος ὅτι «ἐὰν παραστῇ ἀνάγκη ἐργασίας ἐπὶ πλέον τῆς συμφωνηθείσης ἢ τῆς συνήθους, ὁ ἐκμισθωτὴς ὑποχρεοῦται εἰς ταύτην, ἐὰν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐκτελέσῃ αὐτὴν καὶ ἡ ἄρνησίς του θὰ προσέκρουεν εἰς τὴν καλὴν πίστιν», ὡς ἐπὶ πλέον τῆς συμφωνηθείσης ἢ τῆς συνήθους ἐργασία εἶναι ἡ προσφερομένη πέραν τῶν χρονικῶν ὁρίων, οὐχὶ δὲ καὶ ἐκείνη, ἥτις προσφέρεται ἐντὸς τῶν συμπεφωνημένων ἢ συνήθων χρονικῶν ὁρίων, ἀλλ' εἶναι εἴτε ἐντατικωτέρα, εἴτε διάφορος τῆς ἀρχικῶς συμπεφωνημένης, δι' ἣν τελευταίαν, ἂν ὀφίσταται διαφορὰ εἰς τὸν μισθόν, θὰ δύναται νὰ ἀξιώσῃ ὁ μισθωτὸς τῆς ἐργασίας του ταύτης τὸν μισθὸν βάσει τῶν γενικῶν διατάξεων, οὐχὶ δὲ βάσει τοῦ ἄρθρου 659 Κώδικος (βλ. *Κανελλ.* Ἐνοχ. ἄρθρον 659 ἐν τέλει, Πρ. Ἀθ. 6190|50, ΕΕΔ 9, 785).

Ἐβεβαιώθημεν ὅτι τὴν 18 Σεπτεμβρίου 1950 συνήφθη μεταξὺ τῶν διαδίκων σύμβασις ἐργασίας ἀορίστου χρονικῆς διαρκείας, δυνάμει τῆς ὁποίας ὁ ἐνάγων προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐναγομένου, ὡς ὁδηγὸς τοῦ φορτηγοῦ τῆς ἐναγομένης ἀνωνύμου ἑταιρίας αὐτοκινήτου, δι' οὗ μετεφέροντο καὶ διενέμοντο τὰ προϊόντα της εἰς τοὺς πελάτας. Κατὰ τὴν ἰδίαν συμφωνίαν καὶ ὡς εἰθίζετο ἔργον τοῦ ὁδηγοῦ ἦτο καὶ ἡ παράδοσις τῶν πραγμάτων εἰς τὸν πελάτην δι' ἐκφορτώσεως αὐτῶν, ὡς καὶ ἡ παρ' αὐτοῦ εἰσπραξις τοῦ λογαριασμοῦ. Ἡ ἐπὶ πλέον τῆς ἁπλῆς ὁδηγήσεως τοῦ αὐτοκινήτου ἐργασία αὕτη, δι' ἣν ἀξιοῖ ὁ ἐνάγων δρχ. 5.074.000 διὰ τὴν συνολικὴν ὑπηρεσίαν του ἐπὶ 42 ἡμέρας (μέχρι τῆς 31.10.50, ὅτε ἀπελύθη), παρεσχέθη καθ' ὑποχρέωσιν ἐκ τῆς συμβάσεως καὶ δὲν ἀποτελεῖ ἰδιαιτέρως ἀμειβομένην ἐργασίαν. Συνεπῶς ἀπορριπτέα ἡ ἀγωγή.

την έργασίαν του έμπροθέσμως κατά τό άρθρον 1 ν. 3514. Την 13ην Σ|βρίου 1950 ή έκκαλοῦσα, λόγῳ τῆς μειώσεως καί περιορισμοῦ τῶν έργασιῶν της, συνεπείᾳ τῆς έπισυμβάσης εις τό έργοστάσιόν της κατά τήν 10 Σεπτεμβρίου 1950 πυρκαϊᾶς, έθεσε τόν ένάγοντα, καθώς καί εὐάριθμον ὁμάδα έργατοτεχνιτῶν της, εἰς τριμηνον διαθεσιμότητα, κατ' έφαρμογήν τοῦ άρθρου 9 § 2 ν. 118|45, ἣν ὁ ένάγων έξίσωσεν ὡς συνεπαγομένην μονομερῆ βλαπτικήν μεταβολήν δι' αὐτόν, καλυπτόμενον ὑπό τοῦ ν. 3514 καί μή δυνάμενον νά άπολυθῇ πρό τῆς παρελεύσεως ἔτους ἀπό τῆς άπιοστρατεύσεώς του, εἰς τό ζήτημα δέ τοῦτο ἀναλύεται ἡ μεταξύ τῶν διαδίκων ἔρις.

Κατά τήν σαφῆ ἔννοιαν τοῦ άρθρου 4 ν. 3514, καθ' ὃ «ὑπάλληλος, ὁπαναλαβών κατά τόν νόμον τοῦτον τήν έργασίαν του, δέν δύναται πρό τῆς παρελεύσεως ἔτους ν' άπολυθῇ τῆς θέσεώς του, εἰμη διά κατά κοινήν δεδικαιολογημένην αἰτίαν, ἄλλως δικαιοῦται εἰς ἀποζημίωσιν ἴσην πρός τούς μισθούς ἓξ μηνῶν, οὓς ἐλάμβανε πρό τῆς στρατεύσεώς του», ἡ προστασία τοῦ άποστρατευθέντος μισθωτοῦ, ἔχοντος τό ὑπό τοῦ νόμου προσόντα, ὡς ἐν προκειμένῳ συνομολογεῖται διά τόν ἐναγοντα, ὑπηρετοῦντα εἰς τό έργοστάσιον τῆς ἐναγομένης-ἐκκαλούσης, ἀπό τοῦ ἔτους 1937, συνίσταται εἰς τήν διατήρησιν του ἐν τῇ θέσει του ἐπί ἔτος ἀπό τῆς ἀποστρατεύσεώς του.

Δέν προκύπτει τό παράπαν ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης, ὅτι ἀπηγορεύθη εἰς τόν έργοδότην ἡ θέσις τοῦ ὑπαλλήλου του εἰς διαθεσιμότητα ἐπί τό τριμηνον τοῦ άρθρου 9 Ν. 118, ἐάν συντρέχουν αἱ πρός τοῦτο προϋποθέσεις, ἀλλ' ἐκδήλως προκύπτει μόνον ὑποχρέωσις διατηρήσεως ἐνεργοῦ τῆς έργασιακῆς συμβάσεως, πρός ἣν δέν ἀντιτίθεται ἡ βάσει τοῦ άρθρου 9 § 2 Ν. 118 θέσις τοῦ μισθωτοῦ εἰς διαθεσιμότητα.

Ὁ Ν. 3514 ἠθέλησε τήν σύμβασιν ἐνεργόν ἐπί ἔτος. Δέν εἰσέρχεται καταλυτικῶς εἰς τήν σφαῖραν δράσεως ἑτέρων νόμων, ἡ δέ θέσις τοῦ μισθωτοῦ εἰς διαθεσιμότητα κατ' ἄσκησιν τοῦ ἐκ τοῦ άρθρου 9 Ν. 118 δικαιώματος, καθ' ἑαυτήν μή σημαίνουσα οὔτε ἀμέσως καταγγελίαν, οὔτε μεταβολήν τῶν συνθηκῶν, ἀγουσαν εἰς καταγγελίαν, ἀφοῦ ἡ ἐντεῦθεν πραξενουμένη εἰς τόν μισθωτόν βλάβη, ἐγκειμένη εἰς τήν λῆψιν μειωμένων ἀποδοχῶν ἐπί τριμηνον (τοῦ 1|2), δέν εἶναι τό ἀποτέλεσμα τῆς βουλήσεως τοῦ έργοδότου, κινουμένου ἀντισυμβατικῶς, ἀλλ' ἀπαίτησις τοῦ νόμου, ἀλλά χαλάρωσιν πρόσκαιρον τοῦ έργασιακοῦ δεσμοῦ, διατηρουμένου κατά τά λοιπά, κατά τε τά χρονικά ὅρια καί τό σύνολον τῶν διεπόντων αὐτόν ὅρων ἀλληβίτου καί ἐνδρανοῦς, οὐδαμῶς ἀντιτίθεται εἰς τό άρθρ. 4 ν. 3514 (Πρ. Ἀθ. 2718|1950, ΕΕΔ 9, σελ. 892).

Ἀντιθέτως σκεφθείς ὁ πρωτοβάθμιος δικαστής, ἤτοι ὅτι ἡ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐκ μέρους τῆς ἐκκαλούσης θέσις ἐπί τριμηνον εἰς διαθεσιμότητα, ἀπαγορευομένη ἐκ τοῦ άρθρου 4, ἐνίσχε μονομερῆ μεταβολήν βλάπτουσαν αὐτόν καί ὡς τοιαύτη ἰσοῦτο πρός καταγγελίαν τῆς σύμβάσεως ἀχθεῖς δέ μετά ταῦτα εἰς ἀναγνώρισιν τῶν συνεπειῶν τῆς τοιαύτης μεταβολῆς δι' ἐπιδικάσεως ἀποζημιώσεως ἓξ ἐξαμήνων ἀποδοχῶν, ἐσφαλμένως τάς ὡς ἄνω διατάξεις ἠρμήνευσε καί ἑπομένως δέον, δεκτῶν καθισταμένων τῶν α καί β σχετικῶν λόγων ἐφέσεως καί ἀφανιζομένης τῆς ἀποφάσεώς του νά ἀπορριφθῇ ἡ ἀγωγή.

II

Διαθεσιμότης μισθωτῶν καί προστασία Ν. 3514.

Δικαίωμα ἐργοδότου, κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, πρός θέσιν εἰς διαθεσιμότητα μισθωτῶν δι' ἔλλειψιν ἐργασιῶν — Ὑπαγωγή εἰς διαθεσιμότητα καί προστατευομένων ὑπ' ἄρθρ. 4 Ν. 3514. — Μή θεώρησις ἐκ τούτων ὡς μονομερῶς μεταβληθέντων ὅρων συμβάσεως ἐργασίας.

Πρόεδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1516|1951

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Πρωεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Μ. Κυριλλόπουλος**

Διά τοῦ άρθρ. 9 § 2 τοῦ ν. 118|1945 παρεχώρηθη τό δικαίωμα εἰς τάς ἐπιχειρήσεις, ἐφ' ὅσον ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν δέν ἐπιτρέπει ἀπασχόλησιν ὅλου ἢ μέρους τοῦ προσωπικοῦ των, νά θέτουν εἰς διαθεσιμότητα τούς μισθωτούς τούτους, μή δυναμένην νά ὑπερβῇ τούς τρεῖς μῆνας ἑτησίως. Οἱ οὕτω τεθέντες εἰς διαθεσιμότητα μισθωτοί λαμβάνουν παρά τῶν έργοδοτῶν των τό ἥμισυ τῶν πλήρων ἀποδοχῶν των. Ἐκ τούτων ἕπεται, ὅτι ὁ έργοδότης, ἀσκῶν τό παρά τοῦ νόμου παρεχόμενον αὐτῷ δικαίωμα, δέν δύναται νά θεωρηθῇ ὡς μεταβάλλων βλαπτικῶς τούς ὅρους τῆς έργασίας, ἥτις μονομερής βλαπτική μεταβολή πρός καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐξισοῦται κατά τό άρθρ. 7 τοῦ ν. 2112.

Τά ἀνωτέρω ἰσχύουν καί διά τόν μισθωτόν τόν ἀπολυόμενον τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ καί ἀναλαμβάνοντα ὑπηρεσίαν παρά τῷ έργοδότῃ. Καί οὗτος δύναται νά τεθῇ εἰς κατάστασιν διαθεσιμότητος, διότι οὐδεμία διάταξις νόμου κωλύει τόν έργοδότην νά ἐνεργήσῃ οὕτω. Δεδομένου δ' ὅτι, ὡς ἀνωτέρω ἐξετέθη, ἡ θέσις τοῦ μισθωτοῦ εἰς διαθεσιμότητα δέν ἀποτελεῖ μονομερῆ μεταβολήν τῶν ὅρων τῆς έργασίας, ἐξισουμένην πρός ἀπόλυσιν, ἕπεται ὅτι δέν ἔχει ἐφαρμογήν ἐν προκειμένῳ τό άρθρ. 4 τοῦ ν. 3514, ἐν συνδυασμῷ πρός τό άρθρ. 11 § 2 τοῦ ἀ. ν. 547|1937, καθ' ὃ ὁ ἀποστρατευθείς μισθωτός, ἐπαναλαβών τήν έργασίαν του, δέν δύναται νά ἀπολυθῇ τῆς θέσεώς του πρό τῆς παρελεύσεως ἔτους, εἰ μή διά κατά κοινήν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένην αἰτίαν καί κατόπιν συμφώνου γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ άρθρ. 7 τοῦ ν. 244|1937.

Συνακόλουθον τῶν ἀνωτέρω, εἶναι ὅτι ὁ εἰς διαθεσιμότητα μετά τήν ἀποστράτευσίν του τεθείς μισθωτός δέν δικαιοῦται νά ἀξιώσῃ τήν ἀποζημίωσιν τῶν ἓξ μισθῶν κατά τό άρθρ. 4 τοῦ ν. 3514. Δικαίωμα κέκτηται οὗτος, ἐάν ἀποδείξῃ, ὅτι ἡ ἐνέργεια τοῦ έργοδότου του συνιστᾷ καταχρηστικήν ἄσκησιν

δικαιώματος, νά ζητήσῃ τήν ἀκύρωσιν αὐτῆς καί νά ἀξιώσῃ ὁλόκληρον τόν μισθόν τοῦ χρόνου τῆς διαθεσιμότητος (ἄρθρ. 281 Α.Κ.) Ἡ ἄποψις αὕτη εὐνοϊκωτέρα καί δι' αὐτόν τόν εἰς διαθεσιμότητα τεθέντα μισθωτόν τυγχάνει, διότι εἰς τήν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ διαθεσιμότης θεωρηθῇ ὡς μονομερής μεταβολή τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, ἐξισουμένη πρός ἀπόλυσιν, ὁ μισθωτός θά λάβῃ τήν ἀποζημίωσιν τῶν ἓξ μηνῶν καί ἡ σύμβασις ἐργασίας θά θεωρηθῇ διαλελυμένη, ἐνῷ, ἐάν ἡ διαθεσιμότης θεωρηθῇ ὡς ἀποτελοῦσα ἄσκησιν νομίμου δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου, ὁ μισθωτός θά λάβῃ κατά τήν διάρκειαν τοῦ τριμήνου τό ἥμισυ τῶν ἀποδοχῶν του καί μετά ταῦτα ἡ ἐργασιακή σχέσις θά συνεχισθῇ ὁμαλῶς (ὅρα καί τήν ὑπ' ἀριθ. 2718|1950 ἡμετέραν ἀπόφασιν, ἐν ΕΕΔ 9, 882). Ὁ ἐνάγων καί ἤδη ἐφεσίβλητος, ἐν τῇ ἀπό 23 Ὀκτωβρίου 1950 ἀγωγῇ του, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἐξέθεσεν, ὅτι μετά τήν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπόλυσίν του καί ἐπαναπρόσληψίν του παρά τῆς ἐναγομένης καί ἤδη ἐκκαλούσης ἐτέθη εἰς κατάστασιν διαθεσιμότητος, ὅτι ἡ ἐνέργεια αὕτη τῆς ἐναγομένης συνιστᾷ μονομερῆ βλαπτικήν μεταβολήν τῶν ὅρων ἐργασίας, ἐξισουμένην πρός ἀπόλυσιν καί ἠτήσατο, ὅπως ὑποχρεωθῇ ἡ ἐναγομένη καί καταβάλῃ τάς ἀποδοχάς ἓξ μηνῶν ἐν ὅλῳ δρχ. 5.400.000 ὡς ἀποζημίωσιν κατά τό ἄρθρ. 4 τοῦ ν. 3514|1928. Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐδέξατο τήν ἀγωγήν ταύτην, ὡς νόμῳ καί οὐσίᾳ βάσιμον καί ὑπεχρέωσε τήν ἐναγομένην, ὅπως καταβάλῃ τῷ ἐνάγοντι δρχ. 4.950.000. Οὕτως ὅμως κρίνασα ἐσφαλμένως τόν νόμον ἡρμήνευσε καί δέον ὅπως, δεκτῆς γινομένης τῆς ὑπό κρίσιν ἐφέσεως, ἐξαφανισθῇ αὕτη καί ἀκολούθως ἀπορριφθῇ ἡ ἀπό 24 Ὀκτωβρίου 1950 ἀγωγή τοῦ ἐνάγοντος, ὡς νόμῳ καί οὐσίᾳ ἀβάσιμος.

III

Διαθεσιμότης μισθωτῶν καί προστασία Ν. 751|1948.

Δικαίωμα ἐργοδότου πρός Θέσιν εἰς διαθεσιμότητα, ἕνεκα ἐλλείψεως ἢ περιορισμοῦ ἐργασιῶν, καί τῶν κατά Ν. 751|1948 ἀναγκαστικῶς διοριζομένων.— Ὑπαγωγή καί αὐτῶν εἰς τό αὐτό μισθολογικόν καθεστώς λοιπῶν μισθωτῶν.— Μή θεώρησις ἐκ τούτου διαθεσιμότητος ὡς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2646|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΞΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μ. Κυριλλόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Π. Τόγκας, Ν. Παπαφιλίππου

Διά τῆς κρινομένης ἀγωγῆς ὁ ἐνάγων ἐκθέτει, ὅτι, βάσει τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 751|1948, ἐτοποθετήθη τήν 28 Δεκεμβρίου 1948 παρά τῇ ἐναγομένῃ καί ἀνέλαβε παρ' αὐτῇ ὑπηρεσίαν ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου, ἀντί μηνιαίου μισθοῦ δραχ. 805.000 μηνιαίως. Τήν 10 Ἰανουαρίου 1951 ἡ ἐναγομένη, ἀσκήσασα καταχρηστικῶς τό δικαίωμά της, ἔθεσε τοῦτον εἰς κατάστασιν διαθεσιμότητος, καταβάλλουσα τό ἥμισυ τῶν ἀποδοχῶν, καί αἰτεῖται, ὅπως ὑποχρεωθῇ ἡ ἐναγομένη καί καταβάλῃ αὐτῷ τό ὑπόλοιπον τῶν ἀποδοχῶν τοῦ χρονικοῦ διαστήματος 10.1.1951 μέχρι 10.3.1951, ἤτοι δραχ. 1.320.000. Αἰτεῖται ἐπίσης, ὅπως καταβάλῃ αὐτῷ δραχ. 1.062.000 διά τήν ἐξ 75 ο|ο πρόσθετον ἀμοιβήν τῆς κατά 14 Κυριακάς καί ἑορτάς ἐργασίας αὐτοῦ. Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγή αὕτη νόμῳ βάσιμος καί ἐξεταστέα τυγχάνει.

Ἐβεβαιώθησαν τά ἀκόλουθα: Ὁ ἐνάγων ἐτοποθετήθη κατά τάς διατάξεις τοῦ ν. 751|1948 παρά τῇ ἐναγομένῃ, παρ' ἧ ἀνέλαβε ὑπηρεσίαν ὡς ὁδηγός αὐτοκινήτου τήν 28 Δεκεμβρίου 1948. Τήν 10 Ἰανουαρίου 1951 ἡ ἐναγομένη ἔθεσε τοῦτον εἰς κατάστασιν διαθεσιμότητος, κατά τό ἄρθρον 9 § 2 τοῦ ν. 118|45, ἐπί τρίμηνον, καταβάλλουσα εἰς τοῦτον τό ἥμισυ τῶν ἀποδοχῶν. Εἰς τήν ἐνέργειαν ταύτην ἡ ἐναγομένη προέβη, λόγῳ περιορισμοῦ καί σημαντικῆς μειώσεως τῶν ἐργασιῶν της, ἐξ ἧς αἰτίας ἠναγκάσθη νά ἀπολύσῃ 35—40 ὑπαλλήλους της καί νά θέσῃ εἰς διαθεσιμότητα τινάς ἐξ αὐτῶν, μεταξύ τῶν ὁποίων καί τόν ἐνάγοντα. Εἶναι ἀληθές, ὅτι ὁ ἐνάγων εἶχεν ἐγείρει τήν ἀπό 29 Ἰουνίου 1950 ἀγωγήν κατά τῆς ἐναγομένης, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 4157|1950 ἀπόφασις ἡμῶν, ἐπιδικάσασα τῷ ἐνάγοντι δραχ. 350.000. πλήν ὅμως ἡ αἰτία αὕτη δέν ἐμφανίζεται ὡς ἀσκήσασα ἐπιρροήν εἰς τήν ἀπόφασιν τῆς ἐναγομένης, δι' ἧς ἔθεσε εἰς διαθεσιμότητα τόν ἐνάγοντα.

Ἐξ ἑτέρου τό ὑπό τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|1945 παρεχόμενον εἰς τάς ἐπιχειρήσεις δικαίωμα, ὅπως θέτωσιν εἰς κατάστασιν διαθεσιμότητος τό προσωπικόν αὐτῶν, ἐφαρμόζεται καί ἐπί τῶν τοποθετουμένων δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου, οἱ ὁποῖοι ὑπάγονται ὡς πρός τήν μισθοδοσίαν κλπ. ὑπό τό αὐτό καθεστώς, ὑφ' ὃ ὑπάγεται καί τό λοιπόν προσωπικόν τῆς ἐπιχειρήσεως, αὐτε, ἄλλως, ἡ εἰς κατάστασιν διαθεσιμότητος θέσις συνιστᾷ μονομερῆ βλαπτικήν μεταβολήν τῶν ὅρων τῆς ἐργασίας, δυναμένην νά ἐξισωθῇ πρός ἀπόλυσιν, ὥστε νά δύναται νά ἐφαρμοσθῇ τό ἄρθρ. 10 τοῦ ν. 751|1948 (Πρωτ. Ἀθηνῶν 100|1951, ΕΕΔ 10, 173). Ἐκ τούτων ἕπεται, ὅτι ἡ ἐναγομένη ἤσκησε τό δικαίωμα αὐτῆς κατά τρόπον σύμφωνον πρός τήν καλήν πίστιν καί τόν κοινωνικόν καί οἰκονομικόν σκοπόν τοῦ δικαιώματος, ἀπορριπτέα ὄθεν ἡ κρινομένη ἀγωγή ὡς πρός τήν βάσιν αὐτῆς ταύτην.

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΙΣ ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Έννοια όρου «ήσφαλισμένοι κατά της ασθενείας εις το Ι.Κ.Α.»

Έγκατάλειψις ύπό Ν.Δ. 1255|1949 παλαιού κριτηρίου είδους επιχειρήσεως δι' ύπαγωγήν εις Ν. 118|1945 περί ασφαλίσεως κατά της ανεργίας. — Μόνα κριτήρια ήδη ή ιδιότης του εργαζομένου ως μισθωτού, ή ασφάλισίς του κατά της ασθενείας εις το Ι.Κ.Α. και ή απασχόλησίς του εις περιφερείας, ένθα έχει επεκταθή ασφάλισις Ι.Κ.Α.

Αντικείμενον κρίσεως και της παραπεθείσης δικαστικής αποφάσεως είναι ή έννοια του όρου «ησφαλισμένοι κατά της ασθενείας παρά τω Ι.Κ.Α...» του Ν.Δ. 1255|1949 περί τροποποιήσεως του Ν. 118|1945 (ΕΕΔ 8, 981). Ίνα δε τούτον καθορισθή ο κύκλος των εις το Ταμείον Ανεργίας υπαγομένων μισθωτών και εις την κατά το άρθρ. 9 του Ν. 118|1945 καταγγελίαν συμβάσεως εργασίας.

Ως φαίνεται και εκ της αποφάσεως ταύτης, είναι να παγιοποιηθή εν τη δικαστηριακή αραξει ή ορθή, ως εσημειώσαμεν (ΕΕΔ 10, 928), άποψις ότι ή έννοια του όρου «ησφαλισμένοι» είναι «ασφαλιστέοι» (βλέπε σχετικώς και λοιπάς παραπομπάς εις νομολογίαν εν ΕΕΔ 10, 416).

Δεν πρέπει πάντως να παρελθή απαρατήρητος ή δικαία πράγματι παρατήρησις της εν λόγω δικαστικής αποφάσεως, ότι δέν έπρεπε έπι τοιού θέματος, το οποίον απησχόλησε αύτήν, να απόρξη νομοθετική άπόφασις, όπου παρόμοιον ζήτημα είχε και πρό του Ν.Δ. 1255|1949 δια την ερμηνείαν του αρτίως εκτεθέντος δικαίου δημιουργηθή σχετικώς προς την έννοιαν των ησφαλισμένων εις Εργοδοτικά Ταμεία Ασφαλίσεως εργοδοτών.

Πράγματι, ή ερμηνεία διατάξεων εργατικών νόμων, εξ ορισμού της ύλης αυτών, πολλάκις είναι δυσκολωτέρα από τα συνηθέστερα.

Πρωτοδικείου Πειραιώς 409|1951

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ
Πρωτοδίκης ο κ. **Κ. Παπαμιχαλόπουλος**
Διηγήθησαν οι κ.κ. Δ. Σεβαστής, Γ. Μανωλάκος

Το άρθρον 1 του Ν.Δ. 1255|49 ορίζει, ότι «εις την ασφάλισιν του Ταμείου Ανεργίας υπάγονται υποχρεωτικώς πάντα τα πρόσωπα, τα παρέχοντα εξηρτημένην εργασίαν ή υπηρεσίαν έναντι αμοιβής, δυνάμει συμβάσεως εργασίας ορισμένου ή αορίστου χρόνου, εφ' όσον υποχρεούνται εις περιφερείας, εις άς έχει επεκταθή ή ασφάλισις του Ι.Κ.Α. και ασφαλίζονται παρ' αύτώ ή παρ' έτέρω Οργανισμώ Κοινωνικής Ασφαλίσεως κατά της ασθενείας». Κατόπιν του άρθρου τούτου και των εν γένει διατάξεων του άνω Ν. Δ|τος ο κύκλος των υπαγομένων εις την ασφάλισιν του Ταμείου Ανεργίας προσώπων ρυθμίζεται επι νέας βάσεως. Ως κριτήρια υπαγωγής εις την ασφάλισιν τίθενται πλέον του λοιπού: α) ή ιδιότης του εργαζομένου ως μισθωτού, παρέχοντος δηλαδή εξηρτημένην εργασίαν ή υπηρεσίαν έναντι αμοιβής δυνάμει συμβάσεως εργασίας ορισμένου ή αορίστου χρόνου β) ή απασχόλησίς του εις περιφερείας, εις άς έχει επεκταθή ή ασφάλισις του Ι.Κ.Α. και γ) ή ασφάλισίς του κατά της ασθενείας εις το Ι.Κ.Α. ή εις έτερον Οργανισμόν Κοινωνικής Ασφαλίσεως. Ούτω κατόπιν του ήνω Ν. Δ|τος εγκατελείφθη το παλαιόν κριτήριον του είδους της επιχειρήσεως ή εκμεταλλεύσεως, του απασχολούντος τόν μισθωτόν εργοδότου, και έτεθη νέον, ήτοι το ανωτέρω. Το άρθρον 9 του ν. 118|45 διετήρησε πράγματι τούς όρους επιχειρήσεις και εκμεταλλεύσεις, άλλ' ήδη πλέον οι όροι ούτοι είναι εστερημένοι σημασίας. Ό εργοδότης συνεπώς, καταγγέλλων την σύμβασιν εργασίας του μισθωτού του, τότε μόνον είναι υπόχρεως να τηρήση τάς διατυπώσεις του άρθρου τούτου, ήτοι του άρθρου 9 του ν. 118|45, όταν πρόκειται περί μισθωτού υπαγομένου εις την ασφάλισιν του Ταμείου Ανεργίας, υπέρ ού δηλαδή συντρέχουν τα ώς άνω κριτήρια υπαγωγής εις την τοιαύτην ασφάλισιν. Όσον αφορά όμως το τρίτον κριτήριον, γεννάται πράγματι ζήτημα, εάν εις την ασφάλισιν του Ταμείου Ανεργίας υπάγεται ό ησφαλισμένος ήδη κατά της ασθενείας και έχων εις χείρας του τοιούτον βιβλιάριον ασφαλίσεως ή άν υπάγεται και έκείνος, όστις δύναται να ασφαλισθή, δέν έχει όμως ασφαλισθή είσέτι. Φρονούμεν ότι, ώς έχει ή διατύπωσις του εν αρχή άρθρου, αμφότεροι υπάγονται εις την ασφάλισιν του Ταμείου Ανεργίας, ήτοι και ό ησφαλισμένος και ό ασφαλιστέος. Εις το άρθρον τούτο γίνεται χρήσις των φράσεων «εφ' όσον απασχολούνται κλπ και ασφαλίζονται», ήτοι, «εφ' όσον απασχολούνται εις περιφερείας, εις άς έχει επεκταθή ή ασφάλισις του Ι.Κ.Α. και ασφαλίζονται, δηλαδή είναι εκ των ασφαλιζομένων (ασφαλιστέων) παρά τω Ι.Κ.Α. ή παρ' έτέρω Οργανισμώ Κοινωνικής Ασφαλίσεως κατά της ασθενείας. Εκτός της γραμματικής ερμηνείας και εκ της λογικής τοιαύτης της προκυπτούσης εκ του σκοπού του νόμου συνάγεται ή ώς άνω έννοια. Πράγματι εκ της εισηγητικής εκθέσεως του Υπουργού της Εργασίας επι του Ν. Δ|τος 1255|49 και της υπ' αριθ. 59301 ερμηνευτικής εγκυκλίου του Υπουργείου Εργασίας επι του αύτου Ν. Δ|τος σαφώς προκύπτει, ότι θέλησε ο Νομοθέτου ήτο να ασφαλίση κατά της ανεργίας τόν ησφαλισμένον ή ασφαλιστέον κατά της ασθενείας. Ή περικοπή «ή ανωτέρω προϋπόθεσις θέλει διευκολύνει μεγάλως το έργον των Υπηρεσιών

ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Έκτακτοι παροχαί δι' εορτάς και αποζημίωσις Ν. 2112|1920

Μή συνυπολογισμός έκτάκτων παροχών δι' εορτάς εις αποζημίωσιν Ν. 2112.—Ανεπηρέαστον κύρους αναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως, κατ' άρθρ. 9 Ν. 118|1945, εκ σφαλμάτων εις τα νόμιμα στοιχεία, εφ' όσον δέν καθίσταται αμφίβολος ή ατομικότης της καταγγελθείσης συμβάσεως.—Απόλυσις δι' έλλειψιν εργασιών δέν συνιστά καταχρηστικήν άσκησιν δικαιώματος.

Έχει ήδη κρατήσει εν τη νομολογία ή άποψις ότι, εάν εμφιλοχωρήσουν σφάλματα εις την επί ποινή άκυρότητος άλλως της καταγγελίας συμβάσεως επιβαλλομένην εκ τού άρθρου 9 του Ν. 118|1945 αναγγελίαν αυτής εις το Ταμείον Ανεργίας και το Γραφείον Εφέσεως Εργασίας, εφ' όσον δέν τίθεται εν αμφιβολία ή ατομικότης της καταγγελθείσης συμβάσεως εργασίας, τούτο δέν άγει εις ακυρότητα της αναγγελίας και κατά συνέπειαν και της καταγγελίας συμβάσεως εργασίας (βλέπε Α.Π. 161|1947, εισηγητής *Α. Θεοφίλου*, ΕΕΔ 6, 361 και λοιπάς παραπομπάς εν ΕΕΔ 10, 442).

Εις την περίπτωσιν της κατωτέρω πρωτοδικειακής αποφάσεως δέν είχεν αναγραφή εις την αναγγελίαν το πραγματικώς λαμβανόμενον ημερομίσθιον, αλλά μικρότερον και ούτε ή πραγματικώς καταβληθείσα αποζημίωσις του β. δ. 16|18 Ιουλίου 1920 «περί επεκτάσεως του Ν. 2112 κλπ.», αλλά μικροτέρων ποσών.

Η πρωτοδικειακή απόφασις, ακολουθούσα την δεκτήν εν τη νομολογία γενομένην άποψιν, δέν απαγγέλλει εκ τούτου ακυρότητα (βλέπε ad hoc και Πρωτοδίκου Αθηνών 5447|1949, εισηγητής *Ν. Εγκολφόπουλος*, ΕΕΔ 8, 850).

Η ψευδής αναγραφή στοιχείων αναγγελίας, εφ' όσον τείνει εις αποφυγήν ακριβούς εκπληρώσεως των προς το Ταμείον Ανεργίας υποχρεώσεων του εργοδότου, συνισταμένων εις καταβολήν της νομίμου εισφοράς επί

ελέγχου και μητρώου του Ταμείου Ανεργίας, διότι αύται θά δύνανται κατά τεκμήριον νά θεωρούν ώς υπαγόμενα εις την ασφάλισιν αυτού πάντα τά πρόσωπα τά υπαγόμενα εις την κατά της ασθενείας ασφάλισιν του Ι.Κ.Α. ή άλλου κλαδικού Ταμείου» μαρτυρεί και αποδεικνύει τόν ώς άνω σκοπόν του νόμου, καίτοι πρέπει νά ομολογηθή, ότι επί του σημείου τούτου υπάρχει ασαφεια, ένώ δέν θά έδει νά υπάρχη, αφού παρόμοιον περίπου ζήτημα εγεννήθη και υπό τό κράτος του ν. 118|45 και του ν. δ|του 8|11 Μαΐου 1946 (απόφασις μας 473|48, ΕΕΔ 7, 725, ΕΕΔ 7, 362). Επί του προκειμένου εβεβαιώθησαν έκ της διαδικασίας τά εξής: α) ότι ό ένάγων είναι πρόσωπον υπαγόμενον εις την ασφάλισιν κατά της ασθενείας, διότι συγκεντρώνει τάς προϋποθέσεις του άρθρου 2 του ν. 6298|34 β) ότι δέν έχει όμως ασφαλισθή κατ' αύτής και γ) ότι εργάζεται εις κέντρον ασφαλίσεως. Άρα υπάγεται ούτος και εις την ασφάλισιν του Ταμείου Ανεργίας και διά την απόλυσιν του έδει νά τηρηθούν αί διατυπώσεις του άρθρου 9 του νόμου 118|45. Τά έναντία έθεν επί του σημείου τούτου υποστηριζόμενα είναι απορριπτέα, ώς μή νόμιμα. Εβεβαιώθησαν, κατά την κρίσιν μας, τά εξής: Ο εναγόμενος τυγχάνει μεγαλέμπορος, αγοράζων εις τούς τόπους παραγωγής μεγάλας ποσότητας ελαιών, παρασκευάζων, τοποθετών εις βαρέλια και εξάγων αύτάς εις τό εξωτερικόν. Προς τούτο διατηρεί ενταύθα μεγάλην αποθήκην, καταλλήλως ωργανωμένην, εις ην υπάρχει και ίδιαίτερον τμήμα κατασκευής και επισκευής δι' ίδιων του υλικών βαρελίων. Διά τό τμήμα τούτο έχει ανάγκην ενός τακτικού βαρελοποιού, διότι ό κύκλος των εργασιών του είναι τοιούτος, ώστε διά τόν βαρελοποιόν τούτον έχει πάντοτε εργασίαν. Ώς τοιούτον τακτικόν βαρελοποιόν την 1|6|50 προσέλαβε δι' αόριστον χρόνον τόν ενάγοντα, μέ την συμφωνίαν, όπως αμείβεται αύτος κατ' αποκοπήν, ήτοι κατά μονάδα παραγομένης εργασίας, κατά τό περί τούτου ειδικώτερον συνομολογηθέντα. Ο προσληφθείς εξαγάθη υπό τούς άνω όρους μέχρι της 14|12|1950, επραγματοποίει δέ, κατά μέσον όρον, ημερομίσθιον δραχμών 50.000. Την άνω ημερομηνίαν ό εναγόμενος άπέλυσε ταύτον της υπηρεσίας του, χωρίς νά τηρήση τάς διατυπώσεις του άρθρου 9 του ν. 118|45, αμέσως δέ προέβη εις την πρόσληψιν έτέρου βαρελοποιού υπό συμφερωτέρους δι' αύτόν όρους. Άφού ούτως έχουσι τά πραγματικά περιστατικά, δέν πρόκειται ούτε περί μισθώσεως έργου (όρα περί του πότε υπάρχει μίσθωσις έργου *Βάλληνδαν*, υπ' άρθρα 648 και 681. *Κανικά*, Ένοχ. υπό τά αύτά άρθρα και απόφασιν μας 485|48), ΕΕΔ τόμ. 7ος, σελ. 686, ένθα και λοιπαί παραπομπαί), ούτε περί συμβάσεως εργασίας ωρισμένου χρόνου (όρα περί ταύτης *Καποδίστρια*, Περί καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας § 1), αλλά πρόκειται περί συμβάσεως εργασίας αορίστου χρόνου, αφού ό ένάγων προσελήφθη δι' αόριστον χρόνον (*Καποδίστριας*, ένθ' ανωτέρω), διά νά παρέχη εργασίαν εξηρτημένην (όρα *Βάλληνδα*, Ενοχικόν υπ' άρθρον 648, *Κανικά*, Ένοχικόν υπό τό αυτό άρθρον). Έδει συνεπώς ό εναγόμενος, προκειμένου νά απολύση τόν ένάγοντα, νά τηρήση τάς προϋποθέσεις του άρθρου 9, μή τηρήσαντος δέ ταύτας ή καταγγελία είναι άκυρος, ή σύμβασις συνεχίζεται και είναι υπόχρεος εις την πληρωμήν των αποδοχών του.

τῶν συνολικῶν ἀποδοχῶν κανονικοῦ μισθωτοῦ (ἄρθρ. 3 Ν. 118|1945), διώκεται κοινικῶς κατ' ἄρθρ. 19 Ν. 118|1945, κατὰ τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλονται κοιναὶ εἰς τοὺς μὴ καταβάλλοντας κανονικῶς τὰς εἰσφορὰς των, προκύπτει δὲ καὶ ἔναντι τοῦ ἀπολυθέντος ἀστικὴ ὑποχρέωσις ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ἐκ τῆς ἐσφαλμένης ἀναγραφῆς τοῦ ἀπολυθέντος ἡμερησίου μισθοῦ (ἄρθρ. 4 Ν.Δ. 1250|1949, ΕΕΔ 8, 961) ἐδικαιοῦτο ὁ μισθωτὸς μικροτέρου ἐπιδόματος ἀνεργίας, ὡς δέχεται καὶ ἡ κατωτέρω δικαστικὴ ἀπόφασις (πρβλ. καὶ Α.Π. 161|1947, ἐνθ' ἀνωτ.).

Ἄξιον ἤδη ἰδιαιτέρας προσοχῆς εἶναι, ὅτι ἡ ἀπόφασις, ἐνῷ εἰς τὴν περίπτωσίν της δὲν εἶχε συνυπολογισθῇ εἰς τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ἀπολυθέντος μισθωτοῦ καὶ ἡ ἀναλογία τῶν διὰ τὰς ἑορτὰς χρηματικῶν παροχῶν, ὁπότε προέκυπτε ζήτημα ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας, λόγῳ τῆς μὴ ἐξ ὁλοκλήρου καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως, τὴν ὁποίαν ἐπιτάσσει τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ἀκολουθοῦσα τὴν γνωστὴν ἄποψιν τῆς Α.Π. 561|1950 (εἰσηγητὴς Σ. Βλαχογιάννης, ΕΕΔ 9, 1121) ἀποφαίνεται, ὡς καὶ ἐκείνη, ὅτι αἱ παροχαὶ αὗται δὲν συνιστῶσι τακτικὰς ἀποδοχὰς τοῦ μισθωτοῦ καὶ ἑπομένως δὲν συνυπολογίζονται εἰς τὴν ἀποζημίωσιν.

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 9, 1119 ἐπ., ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί), ὅτι ἡ παρὰ τὴν ἀντίθετον καὶ παγίαν ἄποψιν τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας (βλέπε παραπομπὰς ἐν ΕΕΔ 9, 1120) δεκτὴ γενομένη τοιαύτη ὑπὸ τῆς Α.Π. 561|1950 δὲν ἀπηχεῖ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ νόμου.

Οὔτε ἔκτακτοι παροχαί, οὔτε βοηθήματα, ἄνευ ἀναφορᾶς εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας, εἶναι αἱ παροχαὶ αὗται, συνομολογηθέντος διὰ τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων νὰ παρέχωνται τακτικῶς κατὰ τὰς ἑορτὰς καὶ ὡς ἀντάλλαγμα βεβαίως τῆς παροχῆς ἐργασίας (περὶ συμπληρώσεως τακτικῶν ἀποδοχῶν ὀμιλεῖ ὀρθῶς καὶ ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις τοῦ προσφάτου Α.Ν. 1777|1951 περὶ συμπληρώσεως τοῦ Ν. 28|1944, ΕΕΔ 10, 432). εἶναι δὲ γνωστόν, ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ Α.Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας αἱ ἀτομικαὶ συμβάσεις θεωροῦνται περιέχουσαι τοὺς ὅρους τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀπορριπτομένων τῶν ἀντιθέτων συμφωνιῶν.

Ἐξ ἄλλου, ἂν ἐπρόκειτο περὶ βοηθημάτων, ὡς τὰ χαρακτηρίζει ἡ Α.Π. 561|1950, οὐδὲν ἐξήγησαν δύνανται νὰ ἔχῃ ὁ Α.Ν. 1777|1951 περὶ συμπληρώσεως τοῦ Ν. 28|1944 (ΕΕΔ 10, 432), ἀφορῶντος εἰς καθορισμὸν **ἀποδοχῶν μισθωτῶν** καὶ ὄχι βοηθημάτων.

Ἐδημιουργήθη ἐν πάσῃ περιπτώσει καὶ ἐν ἀδήμῃ στασιαζόμενον ἐν τῇ νομολογίᾳ ζήτημα, ἐκ τοῦ ὁποίου θὰ εἴθετο ὅλα ἔρειναν ἡ καλὴ πίστις τοῦ ἐργοδότου, πρὸς ἀπαγγελίαν ἢ ὄχι ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας (βλέπε σχετικῶς νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 10, § VIII).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1058|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. Μ. Κυριλλόπουλος
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. Πάλλας, Μ. Γλέζος

Διώκεται διὰ τῆς κρινομένης ἀγωγῆς, ὅπως, κηρυσσομένης ἄκυρου τῆς κατὰ τὴν 2.10.1950 γενομένης καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων ὑφιστομένης, ὑποχρεωθῇ ἡ ἐναγομένη καὶ καταβάλῃ τῷ ἐνάγοντι τὰς ἀποδοχὰς αὐτῆς ἀπὸ 3.10.1950 μέχρι τῆς ἀγωγῆς.

Ἡ ἐνάγουσα ἰσχυρίζεται, ὅτι ἡ γενομένη καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας τυγχάνει ἄκυρος διὰ τρεῖς λόγους: α) διότι ἐν τῇ καταβληθείσῃ ἀποζημιώσει δὲν ὑπελογίσθη ἡ ἀναλογία τῆς ἐκτάκτου παροχῆς ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους β) διότι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐγένετο κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος γ) διότι ἐν ταῖς πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας γενομέναις καταγγελίαις δὲν ἀνεγράφη τὸ πραγματικὸν κατὰ τοῦ καταβαλλομένου ἡμερομισθίου δρχ. 17.000, ἀλλὰ δρχ. 12.000 καὶ ὡς καταβληθεῖσα ἀποζημίωσις 96.000, ἀντὶ τῆς πράγματι καταβληθείσης τῶν δρχ. 225.000. Ὁ πρῶτος λόγος ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος τυγχάνει, διότι αἱ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους χορηγούμεναι ἀπατελοῦν ἐκτάκτους παροχὰς καὶ συνεπῶς δὲν ὑπολογίζονται εἰς τὴν λόγῳ καταγγελίας συμβάσεως χορηγουμένην ἀποζημίωσιν (Α.Π. 564|1950, ΕΕΔ τόμ. 9, 1121).

Ὁ ἕτερος λόγος ὅτι ἡ καταγγελία ἦτο ἄκυρος, ὡς γενομένη κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος, ἀπορριπτέος τυγχάνει, διότι ἡ ἐνάγουσα δὲν ἀπέδειξε τὰ στοιχεῖα, τὰ δυνάμενα νὰ θεμελιώσουν τὴν τοιαύτην καταχρηστικὴν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος, ἀντιθέτως δ' ὁ ἐναγόμενος διὰ τῆς καταθέσεως τοῦ παρ' αὐτοῦ ἐξετασθέντος μάρτυρος ἀπέδειξεν, ὅτι ἡ καταγγελία ἐγένετο λόγῳ ἐλλείψεως ἐργασιῶν, ἐξ οὗ γεγονότος εὑρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ καταγγείλῃ τὴν μετὰ τῆς ἐναγομένης, ὡς καὶ πολλῶν ἄλλων ἐργατῶν του, σύμβασιν ἐργασίας. Συνομολογεῖται ὅτι τὸ ἡμερομίσθιον τῆς ἐναγούσης ἦτο δρχ. 17.000 καὶ τοῦτο ἐλήφθη ὡς βάσις ἐν τῷ ὑπολογισμῷ τῆς καταβληθείσης ἀποζημιώσεως. Ἐν τῇ γενομένῃ ὅμως πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Εὑρέσεως Ἐργασίας ἀναγγελίᾳ ἀνεγράφη ὡς καταβαλλόμενον ἡμερομίσθιον δρχ. 12.000, ὡς καταβληθεῖσα δ' ἀποζημίωσις τὸ ποσὸν τῶν δρχ. 96.000, ἀντὶ τῶν πράγματι καταβληθεισῶν 225.000. Ἡ ὑπ' ἀριθ. 51560|23.12.48 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας ὁρίζει τὰ στοιχεῖα, ἅτινα πρέπει νὰ περιέχῃ ἡ ἀναγγελία τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ἡ γενομένη πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας. Ἡ παράλειψις τῆς ἀναγραφῆς στοιχείου τινὸς ἐπάγεται ἄνευ ἄλλου τινὸς ἀκυρότητα τῆς γενομένης ἀναγγελίας ἐκ τοῦ νόμου ἀπαγγελλομένην καὶ κατ' ἐπέκτασιν ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ἡ ἐσφαλμένη ὅμως ἀναγραφὴ στοιχείου τινὸς δὲν ἐπά-

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΕΤΑ ΔΙΑΠΡΑΞΙΝ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΑΔΙΚΗΜΑΤΟΣ

I

Χρόνος ὑποβολῆς μηνύσεως καὶ ἀπαλλαγὴ τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945

'Απρόθεσμος καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 5 Ν. 2112|1920 καὶ ἄρθρ. 6 β.δ. 16|18 'Ιουλίου 1920 εἰς περίπτωσιν μηνύσεως κατὰ μισθωτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν κατὰ τὴν ἐξάσκησιν ὑπηρεσίας του.—'Απαλλαγὴ καὶ τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 διὰ καταγγελίαν συμβάσεως.—'Αδιάφορος ὁ χρόνος ὑποβολῆς τῆς μηνύσεως.—'Απαράδεκτον νέας βάσεως ἀγωγῆς περὶ καταχρηστικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» καὶ ἄρθρ. 6 β.δ. 16|18 'Ιουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112|1920 κ.λ.π.» δύναται ὁ ἐργοδότης νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας τινός, ἐὰν ἐναντίον τοῦ ὑπαλλήλου ἢ τοῦ ἐργάτου ὑπεβλήθη μήνυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς ὑπηρεσίας του ἢ ἀπηγγέλθη κατ' αὐτοῦ κατηγορία δι' ἀδίκημα ἐν γένει, φέρον χαρακτῆρα τοὐλάχιστον πλημμελήματος. Ὑπάλληλος ἢ ἐργάτης, ἀπαλλαγεὶς διὰ βουλεύματος ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως τῶν ὡς ἄνω κατηγοριῶν, δικαιοῦται τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112|1920 ἢ τοῦ β.δ. 16|18 'Ιουλίου 1920.

Κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἄνω διατάξεων προέκυψαν διχογνωμίαι ἐν τῇ νομολογίᾳ τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας, ἂν, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν αὐτῶν, ἡ μήνυσις ἔπρεπε ἀναγκαίως νὰ προηγηθῇ τῆς ἀπολύσεως. Τελικῶς ὅμως διὰ τῆς Α.Π. 591|1938 (εἰσηγητὴς **Χ. Σταυρόπουλος**, ΕΕΝ δ' σελ. 1779) ἐνομολογήθη, ὅτι εἶναι ἀδιάφορος ὁ χρόνος ὑποβολῆς τῆς μηνύσεως.

'Αλλ' ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 2112 καὶ ἄρθρ. 6 τοῦ β.δ. 16|18 'Ιουλίου 1920 ἔχει σημασίαν καὶ διὰ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη (τελικὸν Ν.Δ. 1255|1949, ΕΕΔ 8, 961) καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, διότι κατὰ τὴν § 9 αὐτοῦ (ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945), ὡς ἐτέθη διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945, δὲν ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου τούτου (ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945) ἐπὶ μισθωτῶν, οἵτινες ἀπολύονται δυνάμει τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 2112|1920.

Ταῦτα σημαίνουν, ὅτι ἐπὶ μηνύσεως δὲν ἀπαιτεῖται ὁ ἐργοδότης νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἐργασίας ἐγγράφως, νὰ ἀναγγείλῃ ταύτην ἐντὸς προθεσμίας 8 ἡμερῶν (Ν.Δ. 1255|1949) εἰς τὸ Ταμεῖον 'Ανεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως 'Εργασίας, νὰ καταβάλῃ, τέλος, τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112|1920 ἢ τοῦ β.δ. 16|18 'Ιουλίου 1920, ὡς εἶναι ταῦτα ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, ὡς προϋποθέσεις καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945.

Δικαιοῦται μόνον (ἄρθρ. 9 § 9 Ν. 118|1945, ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 2 Ν.Δ. 8|11.5.1946) ὁ μισθωτός, ἐφ' ὅσον ἀπαλλαγὴ διὰ βουλεύματος ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως τῆς κατηγορίας, νὰ λάβῃ τὴν ἐκ τοῦ Ν. 2112 ἀποζημίωσιν ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου καὶ ἐπίδομα ἀνεργίας ἐκ μέρους τοῦ Ταμείου 'Ανεργίας, τοῦ ὁποίου ἐπιδόματος ἡ ἔναρξις ἀνατρέχει ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀπολύσεως, ἐφ' ὅσον ἀναγγείλῃ ἐγγράφως εἰς τὸ Ταμεῖον τὴν ἐν λόγῳ ἀπαλλαγήν του ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν ἀπὸ ταύτης.

Μὲ ἄλλας λέξεις ἡ ἀπαλλαγὴ δὲν θίγει ὁπωσδήποτε τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας, ἀλλ' οὔτε καὶ ζημιώνει τὸν μισθωτόν, ὁ ὁποῖος θὰ ἐπιδοτηθῇ κανονικῶς, ὡς ἐὰν δὲν ἐμεσολάβει ἡ μήνυσις καὶ ἡ καταγγελία ἐγίνετο κανονικῶς.

Κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς τελευταίας αὐτῆς διατάξεως προέκυψε πάλιν τὸ ζήτημα, ἂν ἔπρεπε ἀναγκαίως νὰ προηγηθῇ τῆς ἄνευ διατυπώσεων τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945 καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἡ διὰ τὴν ἀξιόποινον πρᾶξιν μήνυσις (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 10, 442, § VI, ἔνθα νομολογία).

Αἱ δημοσιευόμεναι κατωτέρω νεώτεραι δικαστικαὶ ἀποφάσεις συντάσσονται πρὸς τὴν ὀρθήν, ὡς ἐσημειώσαμεν, ΕΕΔ 8, 772, γνώμην, ὅτι εἶναι ἀδιάφορος ὁ χρόνος ὑποβολῆς τῆς μηνύσεως (βλέπε καὶ Πρωτοδικεῖον 'Αθηνῶν 7568|1950, ὡς ἐφετεῖον, εἰσηγητὴς **Π. Περράνης**, ΕΕΔ 9, 1081, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

'Αλλ' ἐνῷ ταῦτα πρέπει νὰ εἶναι ὀρθά, ἡ κα-

γεται ἀκυρότητα, εἰ μὴ μόνον ἂν θέτῃ ἐν ἀμφιβολίᾳ τὴν ἀτομικότητα τῆς καταγγελθείσης συμβάσεως (Α.Π. 161|1947, ΕΕΔ 6, 361). Τοιαύτη ἀμφιβολία δὲν δύναται νὰ γεννηθῇ ἐν προκειμένῳ, διότι ἅπαντα τὰ στοιχεῖα τὰ ἐξατομικεύοντα τὴν καταγγελλομένην σύμβασιν ἐργασίας περιέχονται ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ. Ἐὰν ἡ ἐνάγουσα ἐκ τῆς ἐσφαλμένης ἀναγραφῆς τοῦ ποσοῦ τῶν ἀποδοχῶν της ἐζημιώθη, λαβοῦσα μειωμένον ἐπίδομα ἀνεργίας, κέκτηται αὐτὴ ἀξίωσιν ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ ἐναγομένου, τὸ κῦρος ὅμως τῆς γενομένης ἀναγγελίας δὲν θίγεται. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προκύπτει, ὅτι ἡ γενομένη καταγγελία τῆς συμβάσεως ἔγκυρος καὶ νόμιμος τυγχάνει, ἀπορριπτέα ὄθεν ἡ κρινομένη ἀγωγή, ἡ ἐπὶ τῆς ἀκυρότητος ταύτης ἐρειδομένη.

τεύτερα δημοσιευομένη Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2217|1951 συνδέζει πρὸς τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. 2112|1920 καὶ τὸ ἄρθρ. 672 Α.Κ., κατὰ τὸ ὁποῖον ἑκάτερον τῶν μερῶν δικαιοῦται κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν διὰ σπουδαίους λόγους, ὁποτεδήποτε, ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας.

Ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 10, 413 ἑξ.), τὸ ἄρθρ. 672 Α.Κ. δὲν ἔχει ἤδη ἔδαφος ἐφαρμογῆς ἐπὶ συμβάσεων ὁρίστου χρόνου, μετὰ τὴν διὰ τοῦ ἄρθρ. 38 τοῦ εἰσαγωγικοῦ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος Ν. 2783|1941 διατήρησιν ἐν ἰσχύι τοῦ Ν. 2112|1920, ὡς ἔχει.

Σχετικῶς πρὸς τὸ θέμα της ὅπ' ἀριθ. 2158 Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν σημειοῦτε τὰ ἀκόλουθα: Εἰς τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν ἐνεφανίσθη τὸ ζήτημα ἐὰν ὁ ἀπολλαγεὶς διὰ βουλεύματος λόγῳ ἐμπράκτου μετανοίας δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112.

Κατὰ τὴν Ἔφεσ. Ἀθηνῶν 919|1938, Θέμ. ΜΘ' 626 (ἔνθα ἀντίθετον σχόλιον) καὶ ὁ οὕτω ἀπαλλαγεὶς μισθωτὸς δικαιοῦται τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112.

Ἀντιθέτως ὅμως ἀπεφάνθησαν αἱ Πρωτοδικεῖαι Θεσσαλονίκης 1958|1938, Θέμ. ΜΘ' 631, Ἔφεσ. Ἀθηνῶν 118|1941, ΕΕΔ 1, 63, καθ' ἣν, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. 2112|1920, ἡ ἀπαλλαγὴ ἔπρεπε νὰ ἐγένετο ἐκ δι' ἄλλους τῶν στοιχείων, τὰ ὁποῖα συνιστοῦν τὴν κατηγορίαν καὶ νὰ μὴ εἶναι ἀποτέλεσμα ἐμπράκτου μετανοίας τοῦ μισθωτοῦ, μὲ τὴν ὁποίαν εἶναι ἀπολελυμένη ἡ ἐνοχή του.

Πρὸς τὴν τελευταίαν ταύτην ἄποψιν συνηγορεῖ καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς ὅπ' ἀριθ. 419|1940, Θέμ. ΝΒ' 45, ἀναφέρεσθε ἐν.

Βεβαίως τὰ βουλεύματα καὶ αἱ ἀποφάσεις αἱ κηρύσσουσαι ἀπαλλοτριωτέαν τὴν ἀσκηθεῖσαν κοινὴν ἀγωγὴν, λόγῳ ἐμπράκτου μετανοίας, κατατάσσονται καὶ αὐταὶ εἰς τὰς ἀπαλλακτικὰς (Κωνσταντινοπούλου, Ποιν. Δικ. § 206), ἀλλ' ὡς δέχεται καὶ ἡ δημοσιευομένη κατωτέρω ὅπ' ἀριθ. 2123|1951 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, τῆς ὁποίας περίπτωσις εἶναι ἀπαλλαγὴ τοῦ μισθωτοῦ λόγῳ πλήρους ἀνηχότητος, ἡ λύσις τοῦ ζητήματος θὰ ἐξαρτηθῇ κυρίως ἐκ τοῦ εἰ ἐπεδίωξε τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. 2112|1920, τὸ ὁποῖον δὲν ἐσκόπησε πάντως νὰ ἐπιβραβεύσῃ εἰς τοὺς ὤμους τοῦ ἐργοδότου ἀπαλλαγὴν ἀποζημιώσεων ἐκ μόνου τοῦ γεγονότος ὅτι, χωρὶς νὰ κηρύσσεται ἀνυπαίτιος ἡ κατηγορία, ἀπερρέχθη ἡ ποινικὴ καταδίκη τοῦ μισθωτοῦ.

Δυσχερέστερον ὅρως εἶναι τὸ θέμα τῆς δημοσιευομένης ἑτέρας κατωτέρω ὅπ' ἀριθ. 2093|1951 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, ἡ ὁποία ἔχει ὅπ' ὄψιν της περίπτωσιν κοινοῦ ἀδικήματος, παραγραφέντος διὰ τοῦ Νόμου 1858|1951.

Διὰ τῆς παραγραφῆς λογίζεται ἡ πρᾶξις, ὡς νὰ μὴ ἐτελέσθη ποτὲ καὶ ἐκείνος, ὁ ὁποῖος κατηγορήθη δι' αὐτήν, θεωρεῖται ἀθῷος (Κωνσταντινοπούλου § 213, Ἠλιασπόλου § 16).

Παρὰ ταῦτα ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις κινουμένη ἀπὸ συλλογισμῶν ὅτι τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. 2112|1920 ἔχει ὡς ὄψιν τον νὰ μὴ ὑπάρξῃ ὑπαιτιότης τοῦ μισθωτοῦ, χωρεῖ αὐτὴ εἰς τὴν ἔρευναν περὶ τοῦ ἂν πράγματι ἡ πρᾶξις αὕτη ἐγένετο, διὰ νὰ καθορίσῃ τὰς συνεπείας ἀποζημιώσεως.

Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 2070|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. Δ. Κοκόρης
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Ν. Καλαπασέας

Διὰ τῆς ἀπὸ 22 Δεκεμβρίου 1949 ἐνθέσεως ἀγωγῆς, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ἐκκαλουμένη ὅπ' ἀριθ. 9022|1950 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, ἐζητήθη ὅπως κριθῇ, ὅτι ἡ ἐναγομένη καὶ ἤδη ἐφεσιβλήτος ἑταιρία Δ. κ ὁρος, λόγῳ μὴ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ νόμου 118|1945, κατήγγειλε τὴν συνδέουσαν αὐτὴν μετὰ τῆς ἐναγούσης καὶ ἤδη ἐκκαλούσης ἐργασιακὴν σύμβασιν, εἶτα δὲ καταδικασθῇ αὕτη νὰ πληρώσῃ εἰς τὴν ἐνάγουσαν τὰς ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀναφερομένας ἀποδοχάς της. Ἀπορριφθείσης τῆς ἀγωγῆς διὰ τῆς ἐκκαλουμένης, ὡς ἀνω, ἀποφάσεως, ἐκχωρήσασα τὸν ἰσχυρισμὸν τῆς ἐναγομένης ὅτι διὰ τὸ ἔγκυρον τῆς ἀπολύσεως τῆς ἐναγούσης δὲν ἀπῃτεῖτο ἡ τήρησις τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118|1945, ἐφ' ὅσον κατ' αὐτῆς εἶχεν ὑποβληθῇ μήνυσις ἐπὶ πλημμελήματι, διαπραχθέντι ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας της καὶ ὄχι ἀδιαφόρως, ἂν ἡ μήνυσις προηγήθη ἢ ὄχι τῆς ἀπολύσεως, ἡ ἐκκαλοῦσα παρεπονέθη κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης διὰ τοῦ πρώτου λόγου τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως, ἰσχυριζομένη ὅτι ἡ ἀπόλυσις της εἶναι ἄκυρον, ἐφ' ὅσον δὲν ἐτηρήθησαν αἱ οὐσιαστικαὶ διατυπώσεις τοῦ εἰρημένου νόμου 118, διότι ἡ ἀπόλυσις προηγήθη τῆς ὑποβολῆς τῆς μηνύσεως, κατὰ δὲ τὸν νόμον (ἄρθρον 5 § 1 τοῦ ν. 2112, ἄρθρον 6 § 2 Ν.Δ. 16.7.1920) ἡ ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας ἀπόλυσις τοῦ ἐργαζομένου εἶναι ἔγκυρος, ἂν προηγήθη ταύτης μήνυσις δι' ἀξιοποινον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας, οὐχὶ δὲ καὶ ἂν προηγήθη τῆς μηνύσεως ἡ ἀπόλυσις.

Ἡ ἐφεσίβλητος ἐπεκαλέσθη ἐνώπιον τοῦ πρωτοδίκου δικαστοῦ, ἐπικαλεῖται δὲ καὶ ἤδη ἐν τῇ ἐκκλήτῳ δίκῃ τὰ ἑξῆς ἔγγραφα: α) Τὴν προσαγομένην ὑπ' αὐτῆς ἐν κεκυρωμένῳ ἀντιγράφῳ ἀπὸ 9 Ὀκτωβρίου 1949 μήνυσίν της κατὰ τῆς ἐναγούσης—ἐκκαλούσης ἐπὶ πλημμελήματι τελεσθέντι ὑπ' αὐτῆς ἐν τῷ ἐργοστασίῳ τῆς ἐφεσιβλήτου κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας της καὶ β) τὸ ἀπὸ 19 Ὀκτωβρίου 1949 ὑπ' ἀριθ. 4590 β ἀποδεικτικὸν ἐπιδόσεως τοῦ δικαστικοῦ κλητῆρος τῶν ἐνταῦθα Πρωτοδικῶν Π. Ξ... Ἐκ μὲν τῆς ἐπὶ τῆς εἰρημένης μηνύσεως ὑπαρχούσης πράξεως ἀποδεικνύεται, ὅτι αὕτη ἐνεχειρίσθη εἰς τὸν ἀρμόδιον εἰσαγγελέα τὴν 18 Ὀκτωβρίου 1949, ἐκ δὲ τοῦ προαναφερθέντος ὑπ' ἀριθ. 4590 β ἐπιδοτηρίου προκύπτει, ὅτι εἰς τὴν ἐνάγουσαν ἐκοινοποιήθη τὴν 19 Ὀκτωβρίου 1949 δήλωσις τῆς ἐναγομένης περὶ καταγγελίας τῆς συνδεούσης τὰ διάδικα μέρη ἐργασιακῆς συμβάσεως λόγῳ τοῦ καταμηνυθέντος πλημμελήματος. Ἡ ἐκκαλοῦσα ἐπεκαλέσθη εἰς τὸν πρῶτον βαθμὸν, ἐπικαλεῖται δὲ καὶ ἤδη, τὸ

προσαγόμενον ὑπ' ἀριθ. 2238 ἀποδεικτικόν ἐπιδόσεως τοῦ παρὰ τῷ δικαστηρίῳ τούτῳ δικαστικοῦ κλητῆρος Κ. Χ..., ἐξ οὗ προκύπτει ὅτι αὕτη τὴν 20 Ὀκτωβρίου 1949 ἐπέδωκεν εἰς τὴν ἐναγομένην ἀγωγήν, ἐπιδιώκουσαν τὴν καταδίκην τῆς ἐναγομένης εἰς πληρωμὴν ἐργατικῶν ἡμερομισθίων. Ἐκ τῶν ὑπ' ὄψιν ὑπ' ἀριθ. 892|1950 πρακτικῶν συνεδριάσεως τοῦ πρωτοδίκου δικαστοῦ προκύπτει, ὅτι ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως δὲν ἐξητάσθησαν μάρτυρες, οἱ δὲ διάδικοι δὲν ἐπικαλοῦνται, οὐδὲ προσάγουσιν ἄλλας ἀποδείξεις, πλὴν τῶν προμνησθέντων ἐγγράφων, τὰ ὁποῖα ἐπομένως ἀποτελοῦσι τὸ μόνον διὰ τὴν διάλυσιν τῆς προκειμένης διαφορᾶς ἀποδεικτικὸν ὑλικόν καὶ ἐξ ὧν, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, καθίσταται πρόδηλον, ὅτι ἡ ὑποβολὴ τῆς μηνύσεως προηγήθη τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀφοῦ, κατὰ τὰ εἰρημένα, ἡ μὲν μήνυσις ἐνεχειρίσθη εἰς τὸν Εἰσαγγελέα τὴν 18 Ὀκτωβρίου 1949, ἡ δὲ δήλωσις περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐκοινοποιήθη εἰς τὴν ἐνάγουσαν τὴν 19 Ὀκτωβρίου 1949.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 6 § 2 τοῦ Β.Δ. τῆς 16 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 2112 περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν ὁ ἐργοδότης δύναται νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἐργασίας ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας, ἐὰν ἐναντίον τοῦ ἐργάτου ὑποβληθῇ μήνυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας ἢ ἀπηγγέλθη κατ' αὐτοῦ κατηγορία δι' ἀδίκημα φέρον τὸν χαρακτῆρα τοὐλάχιστον πλημμελήματος. Ἐν συνεχείᾳ δὲ διὰ τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἀνω ἄρθρου ὁρίζεται, ὅτι ἡ ἀπαλλαγὴ τοῦ ἐργάτου, ἔστω καὶ διὰ βουλεύματος, γεννᾷ δικαίωμα πρὸς ἐπιδίωξιν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ εἰρημένου Δ|τος ἀποζημιώσεως. Ὅμοιαι ἀκριβῶς διατάξεις θεσπίζονται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 § 1, 2 τοῦ νόμου 2112 διὰ τοὺς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους. Ἡ ἔννοια τῶν διατάξεων τούτων εἶναι ὅτι ὁ νομοθέτης ἠθέλησεν ἔγκυρον τὴν ἀπρόθεσμον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐφ' ὅσον ὁ ἐργάτης ἢ ὁ ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας του διέπραξεν ἀξιόποινον ἀδίκημα φέρον χαρακτῆρα τοὐλάχιστον πλημμελήματος καὶ ἐμηνύθη δι' αὐτό, ἀνεξαρτήτως τοῦ χρόνου τῆς ὑποβολῆς τῆς μηνύσεως, ἤτοι κατὰ τὸν νόμον εἶναι ἀδιάφορον, ἂν ἡ μήνυσις προηγήθη ἢ οὔ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως. Ἡ παραδοχὴ τῆς ἀντιθέτου ἐκδοχῆς ὁδηγεῖ εἰς τὸ ἄτοπον, ὅτι ὁ ἐργοδότης, ὅστις προέβη ἀμέσως εἰς τὴν ἀπόλυσιν τοῦ διαπράξαντος ἀξιόποινον πλημμέλημα ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας ἐργάτου, θὰ ὑπεχρεοῦτο νὰ διατηρῇ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ του τοῦτον, εἰς ἣν περίπτωσιν δὲν εἶχε τὴν εὐχέρειαν νὰ ὑποβάλῃ ἀμέσως, δηλαδὴ πρὸ τῆς ἀπολύσεως, μήνυσιν κατ' αὐτοῦ. (Α. Π. 331|1938, ΕΕΝ 179, ὅρα σύμφωνα σχόλια ἐν ΕΕΔ τόμ. 8, σελ. 772). Περαιτέρω εἰρήσθω, ὅτι διὰ τὸ ἔγκυρον τῆς ἀπολύσεως, βάσει τῶν προμνησθεισῶν διατάξεων, δὲν ἀπαιτεῖται ἡ τήρησις τῶν θεσπιζομένων ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118|1945 διατυπώσεων ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως, διότι δυνάμει τῆς ρητῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 2 § 4 τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1945 Ν.Δ., δι' οὗ ἀντικατεστάθη ἡ παράγραφος 9 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118, ὡρίσθη ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου τούτου δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ μισθωτῶν ἀπολυομένων βάσει τοῦ ἄρθρου 6 § 2 τοῦ Β.Δ. τῆς 16 Ἰουλίου 1920 καὶ τοῦ ἄρθρου 5 § 1 τοῦ νόμου 2112. Ἄρα ἔγκυρος τυγχάνει ἡ ἀπόλυσις τῆς ἐκκαλούσης καὶ ἐπὶ τῇ ἐκδοχῇ ὅτι δὲν προηγήθη τῆς ἀπολύσεώς της ἡ ὑποβολὴ μηνύσεως κατ' αὐτῆς, γεγονὸς ὅμως μὴ συμβαῖνον ἐν προκειμένῳ, κατὰ τὰ γενόμενα δεκτὰ ἐν προηγουμένῃ σκέψει καὶ ἐπομένως εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος, ὁ ἐκτεθεὶς ἐν τῇ ΙΙ σκέψει τῆς παρούσης πρῶτος λόγος τῆς ἐφέσεως.

Ἐκ τῆς ἀπὸ 22 Δεκεμβρίου 1949 ἐκθέσεως ἀγωγῆς, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ἐκκαλουμένη ὑπ' ἀριθ. 892|1950 ἀπόφασις τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' δικάσαντος Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, σαφῶς προκύπτει, ὅτι δι' αὐτῆς ἐζητήθη νὰ κριθῇ, ὅτι ἡ ἀπόλυσις τῆς ἐναγούσης ἦτο ἄκυρος διὰ τὸν μοναδικὸν λόγον ὅτι δὲν ἐτηρήθησαν ὑπὸ τῆς ἐναγομένης αἱ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118|1945 ὁριζόμεναι ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως τῶν μισθωτῶν διατυπώσεις. Ἐπομένως νομίμως ἡ ἐκκαλουμένη ἐθεώρησεν, ὅτι ἀπαραδέκτως τὸ πρῶτον διὰ τῶν προτάσεων εἰσήγετο νέα βάσις ἀγωγῆς, δι' ἧς προσεβάλλετο τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς γενομένης κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος ὑπὸ τῆς ἐναγομένης. (Α.Π. 334|1904 Θ. ΙΣΤ' 113). Ὅθεν καὶ ὁ δεύτερος λόγος τῆς ἐφέσεως δέον νὰ ἀπορριφθῇ ὡς ἀβάσιμος.

II

Μήνυσις κατὰ μισθωτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν καὶ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.

Ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 περὶ διατυπώσεων καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας εἰς περίπτωσιν μηνύσεως κατὰ τοῦ μισθωτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν κατὰ τὴν ἐξάσκησιν ὑπηρεσίας του. — Ἀδιάφορος χρόνος ὑποβολῆς μηνύσεως. — Ἄρθρ. 672 Α.Κ. καὶ ἄρθρ. 6 Ν. 2112.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2217|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μ. Κυριλλόπουλος**

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄρθρων 9 § 9 τοῦ Ν. 118|45, ὡς τοῦτο ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 § 4 τοῦ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1945, ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. 2112 καὶ ἄρθρ. 6 Β. Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 συνάγεται, ὅτι, ἐὰν ὑποβληθῇ κατὰ τοῦ μισθωτοῦ (ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου) μήνυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας ἢ ἐργασίας, ὁ ἐργοδότης δὲν τυγχάνει ὑπόχρεως εἰς τήρησιν τῶν διατυπώσεων τοῦ Ν. 118|1945, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, ὡς καὶ ὅτι ὁ ἐργοδότης δύναται νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν, ἄνευ τηρήσεως τῆς προ-

θεσμίας τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. 2112 καὶ ἄρθρ. 1 β.δ. 16|18.7.1920. Ἡ μήνυσις ἐπιφέρει τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα καὶ ἂν ὑποβληθῇ χρονικῶς μετὰ τὴν γενομένην καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, ὡς ἐν προκειμένῳ (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 7569|1950, ΕΕΔ 9, 1051). Τὰ ἀνωτέρω δὲν ἀντιτίθενται εἰς τὸ ἄρθρ. 672 τοῦ Α.Κ., δι' οὗ ὡρίσθη, ὅτι ἑκάτερον τῶν μερῶν δικαιοῦται κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν διὰ σπουδαῖον λόγον ὁποτεδήποτε, ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας. Διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου συνεπληρώθη ἡ ἐπὶ τοῦ θέματος νομοθετικὴ ὕλη, ὁρισθέντος ὅτι ὁ ἐργοδότης δικαιοῦται, ἐκτὸς τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 2112 (καὶ ἄρθρ. 6 β.δ. 16|18.7.1920) νὰ καταγγείλῃ ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας τὴν σύμβασιν μισθώσεως ἐργασίας διὰ σπουδαῖον λόγον (Κασκάς, Ἐνοχικὸν Δίκαιον, σελ. 368), ὡς καὶ ὅτι ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ σπουδαίου λόγου τοῦ ἄρθρ. 672 τοῦ Α.Κ. περιλαμβάνεται ἡ ὑποβολὴ μηνύσεως παρὰ τοῦ ἐργοδότου κατὰ τοῦ μισθωτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω συνάγεται, ὅτι ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων ἐργασιακὴ σχέσις ἐλύθη νομίμως τὴν 21 Νοεμβρίου 1950, κατόπιν καταγγελίας ταύτης ἐκ μέρους τοῦ ἐναγομένου καὶ ἡ ἐπὶ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐναγομένου, περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας τοῦ ἐνάγοντος, ἐρειδομένη ἀγωγὴ ἀπορριπτέα κρίνεται.

III

Δικαίωμα ἀποζημιώσεως Ν. 2112 μετὰ μήνυσιν δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν μισθωτοῦ.

Ἀπρόθεσμος καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, κατ' ἄρθρ. 6 Ν. 2112|1920, εἰς περίπτωσιν μηνύσεως κατὰ μισθωτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν κατὰ τὴν ἐξάσκησιν ὑπηρεσίας του.—Διάφορος χρόνος ὑποβολῆς μηνύσεως.—Δικαίωμα μισθωτοῦ ἐπὶ ἀποζημιώσεως Ν. 2112 εἰς περίπτωσιν ἀπαλλαγῆς ἀπὸ κατηγορίας.—Ἀναβολὴ πολιτικῆς δίκης μέχρις ἐκδόσεως ποινικῆς ἀποφάσεως.

Πρωτοδίκου Ἡρακλείου 109|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΞΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Β. Βρέλλης**;
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Σκορδίλης, Ν. Χουρδάκης

Κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Νόμου 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» ὁ ἐργοδότης δύναται νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν, ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας τινὸς καὶ τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Νόμου 118|45 ἐπιβαλλομένων προσθέτων διατυπώσεων, ἐὰν ἐναντίον τοῦ ὑπαλλήλου του ὑπεβλήθη μήνυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, πραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς ὑπηρεσίας του ἡ ἀπηγγελθὴ κατ' αὐτοῦ κατηγορία δι' ἀδίκημα ἐν γένει, φέρον βαθμὸν τοιοῦτον πλημμελήματος. Καὶ περαιτέρω, ἐὰν ὁ ὑπάλληλος ἀπαλλαγῇ διὰ βουλεύματος ἢ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως τῶν ὡς ἄνω κατηγοριῶν, δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ τὴν ὑπὸ τοῦ Νόμου τούτου (ἄρθρ. 3 τοῦ Ν. 2112) προβλεπομένην ἀποζημίωσιν. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης σαφῶς προκύπτει, ὅτι, ἵνα ἐπέλθῃ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, ἀζημίως δι' αὐτὸν καὶ ἄνευ τηρήσεως τῶν διὰ νόμιμον τοιαύτην ἐπιβαλλομένων διατυπώσεων, ἀπαιτεῖται εἴτε νὰ ὑποβληθῇ παρ' οἱουδήποτε μήνυσις κατὰ τοῦ ὑπαλλήλου δι' ἀξιόποινόν τινα πρᾶξιν, ὑπ' αὐτοῦ πραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας του, εἴτε νὰ ἀπηγγέλθῃ κατηγορία κατ' αὐτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, φέρουσαν τοὐλάχιστον βαθμὸν πλημμελήματος καὶ πραχθεῖσαν ἐκτὸς ὑπηρεσίας (Ι. Καποδίστριας, Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, ἐκδ. 1933 § 55, σελ. 68 ἐπ.). Τοῦ νομοθέτου δὲ ἀποβλέψαντος προδήλως εἰς τὰ ἀποτελέσματα τῆς μηνύσεως ἢ τῆς ἀπαγγελθείσης κατηγορίας, διὰ τὴν τελικὴν ἀπαλλαγὴν ἢ μὴ τοῦ ἐργοδότου ἀπὸ τῶν συνεπειῶν τῆς ἄνευ τηρήσεως διατυπώσεων καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ἡ ὑποβολὴ τῆς μηνύσεως ἢ ἡ ἀπαγγελία τῆς κατηγορίας κατὰ τοῦ ὑπαλλήλου δύνανται νὰ συντελεσθῶσι καὶ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τούτου (Α.Π. 531|38 Θ Ν', σελ. 339, Προξ. Δικ. Ἀλεξ. 162|37 Θέμ. ΜΗ' σελ. 740, Θέμις αὐτόθι), ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅμως ὅτι δὲν θὰ παρέλθῃ ἱκανὸς χρόνος ἀπὸ ταύτης, διότι ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἡ ὑπὸ τὸ πρόσχημα ὑποβολῆς μηνύσεως μεταγενεστέρως προηγηθεῖσα παράτυπος καταγγελία τῆς συμβάσεως δυνατὸν νὰ ἀντιμετωπισθῇ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς καταχρήσεως δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου καὶ νὰ ἐπιφέρῃ ἀμέσως τὰ ἐπιζήμια δι' αὐτὸν ἀποτελέσματα. Ἐξ ἄλλου, εἰς περίπτωσιν δικαστικῆς ἐπιβιώσεως παρὸ τοῦ ἀπολυθέντος ὑπαλλήλου τῶν δικαιωμάτων του, πρὸ τῆς ἐκδόσεως βουλεύματος ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως ἐπὶ τῆς ἐναντίον του ὑποβληθείσης τυχὸν μηνύσεως δι' ἀξιοποινόν τινα πρᾶξιν κατὰ τὰς ἀνωτέρω διακρίσεις, ἐνδείκνυται πρὸς λυσιτελεστέραν ἐπίλυσιν τῆς διαφορᾶς ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 168 Κ.Π.Δ. ἀναβολὴ τῆς συζητήσεως τῆς ἀγωγῆς μέχρι τῆς τελικῆς κρίσεως τοῦ Δικαστικοῦ Συμβουλίου ἢ τοῦ Ποινικοῦ Δικαστηρίου. Ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω καὶ ἀφοῦ ἐβεβαιώθημεν, ὅτι κατὰ τῆς ἐναγούσης ὑπεβλήθη μήνυσις ὑπὸ χρονολογίαν 20.11.50 διὰ βαρεῖαν ἀξιόποινον πρᾶξιν, ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας της φερομένην ὡς πραχθεῖσαν, ἤτοι διὰ κλοπὴν εἰδῶν τοῦ ἐστιατορίου, παρ' ᾧ εἰργάζετο, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας ἐνηργήθη προανάκρισις καὶ μετὰ τὸ πέρας ταύτης προσδιωρίσθη δικάσιμος ἡ 22.2.51, ὅτι δὲ ὁ ἐναγόμενος, ποιούμενος χρῆσιν τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Νόμου 2112 παρεχομένου αὐτῷ δικαιώματος, ἅμα τῇ ἀποκλήσει τῆς εἰς βάρος του κλοπῆς ὑπὸ τῆς ἐναγούσης καὶ ὀλίγον χρόνον πρὸ τῆς ὑποβολῆς μηνύσεως κατ' αὐτῆς, ἀπέλυσε ταύτην τὴν 21 Ὀκτωβρίου 1950, παρίσταται ἀνάγκη, πρὸς ἀκριβεστέραν ἐπίλυσιν τῆς διαφορᾶς καὶ διακρίβωσιν τελικῶς τῶν τυχὸν ὑποχρεώσεων τοῦ ἐναγομένου ἐναντι τῆς ἐναγούσης, ἵνα ἀναβληθῇ ἡ περαιτέρω συζήτησις τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς μέχρις ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ποινικοῦ Δικαστηρίου ἐπὶ τῆς ὡς ἄνω μηνύσεως κατὰ τῆς ἐναγούσης, ἀπορριπτομένων ἅμα ὡς ἀβασίμων τῶν περὶ κατα-

χρήσεως τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐναγομένου πρὸς ἀπόλυσιν τῆς ἐναγούσης ἰσχυρισμῶν της.

IV

Ἔννοια ἀπαλλαγῆς μισθωτοῦ ἀπὸ κατηγορίας δι' ἀποζημίωσιν Ν. 2112.

Δικαίωμα ἀποζημιώσεως Ν. 2112 εἰς περίπτωσιν ἀπαλλαγῆς μισθωτοῦ διὰ βουλεύματος ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως τῆς κατηγορίας δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, κατ' ἄρθρ. 5 Ν. 2112.— Ἔννοια ἀπαλλακτικῆς ἀποφάσεως δι' ἀποζημίωσιν Ν. 2112.— Στενωτέρα ἢ ἐν τῷ ποινικῷ δικαίῳ.— Ἀναγκαία ἀπαλλαγὴ λόγῳ ἀνυποστάτου καταμηνυθείσης πράξεως.— Σκοπὸς καὶ ἔννοια Ν. 2112.— Ἀπαλλαγὴ λόγῳ πλήρους συγχύσεως.— Ἔλλειψις εἰς περίπτωσιν ταύτην δικαιώματος ἀποζημιώσεως Ν. 2112.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2133|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Α. Καλλέργης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Τσίμης, Α. Γκότσης, Ε. Κόρκος

Κατὰ μὲν τὴν παράγραφον 1 τοῦ 5ου ἄρθρου ν. 2112 δύναται ὁ ἐργοδότης νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας τινός, ἐὰν ἐναντίον τοῦ ὑπαλλήλου ὑπεβλήθη μήνυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς ὑπηρεσίας ἢ ἀπηγγέλθη κατ' αὐτοῦ κατηγορία δι' ἀδίκημα ἐν γένει φέρον χαρακτῆρα τοὐλάχιστον πλημμελήματος, κατὰ δὲ τὴν 2αν παράγραφον τοῦ ἰδίου ἄρθρου ὑπάλληλος, ἀπαλλαγεὶς διὰ βουλεύματος ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως τῶν ὡς ἄνω κατηγοριῶν, δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 3 ἀποζημίωσιν.

Κατὰ τὴν κρίσιν μας ἡ ἔννοια τῆς ἀπαλλακτικῆς ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου ἢ τοῦ Συμβουλίου (βουλεύματος) εἶναι στενωτέρα ἢ ἐν τῷ ποινικῷ δικαίῳ, οὐδαμῶς προκύπτοντος ἐξ αὐτῆς ὅτι ἀπέβλεψε καὶ εἰς τὰς καλουμένας ἀπολυτικὰς ἀποφάσεις ἤτοι τὰς κηρυττούσας ἔνοχον τὸν κατηγορούμενον, ἀλλ' ἀπαλλασσούσας αὐτὸν τῆς ποινῆς, οἷαι καὶ αἱ κηρύττουσαι ἔνοχον αὐτόν, πλὴν δεχόμεναι ὅτι τὴν πρᾶξιν ἐξετέλεσε ἐν πλήρει συνχύσει, σαφῶς ἐξ ἐναντίου συναγομένης ἐννοίας τῆς διατάξεως ταύτης, καθ' ἣν τῆς ἀποζημιώσεως ἐν ἀτάκτῳ καταγγελίᾳ τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως δικαιοῦται ὁ καταμηνυθεὶς μισθωτός, ἐὰν ὑπάρξῃ δικαστικὴ ἀπόφασις ἢ βούλευμα, ἀπαλλάσσον αὐτὸν λόγῳ τοῦ οὐσιαστικῶς ἀνυποστάτου τῆς καταμηνυθείσης πράξεως (Α Π. 449|1940 Θ. ΝΒ' σελ. 43). Τοῦτο εἶναι σύμφωνον καὶ πρὸς τὸ ὅλον πνεῦμα τοῦ ν. 2112, ἀποσκοποῦντος νὰ προστατεύσῃ τὸν ὑπάλληλον ἀπὸ τῆς ἀπειλῆς νὰ εὑρεθῇ δίχως ὑπαιτιότητός του τινός ἄνευ ἐργασίας, τὴν δὲ δρᾶσίν του ὁ νόμος οὗτος ἐξήρτησε ἐκ τῆς ἀφόρου τοιούτου συμπεριφορᾶς κατὰ τὴν δίοδον τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, οἷα δὲν θεωρεῖται ὑπάρχουσα, ἐὰν αὐτὸς εἶναι ὁ δοὺς τὴν τοιαύτην ὁπὸ τοῦ ἄρθρου 5 προβλεπομένην ἀφορμὴν καταγγελίας τῆς συμβάσεως του, ὅτε δὲν δικαιοῦται τῆς προβλεπομένης ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 ἀποζημιώσεως, ἥτις ὡς περιουσιακὴ ζημία ἐπεβλήθη εἰς τὸν ἐργοδότην, ἐὰν τὸν ὑπάλληλον δὲν βαρύνῃ ὑπαιτιότης τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως. Ἡ στέρησις τῆς ἀποζημιώσεως ἐν ὑπαιτιότητι τοιαύτῃ τοῦ ὑπαλλήλου ἔχει καὶ τὴν μορφὴν περιουσιακῆς εἰς βάρος του ζημίας. Τοιαύτη δὲ δὲν ἀποκλείεται καὶ ἐκ τῶν γενικωτέρων ἀρχῶν τοῦ δικαίου, καθ' ὅσον κατὰ τὸ ἄρθρον 918 Κώδικος καὶ αὐτοῦ τοῦ ὑπολογιστοῦ, τοῦ μὴ εὐθυνομένου κατὰ τὰ ἄρθρα 915—917, δύναται νὰ ὑπάρξῃ καταδίκη εἰς ἀποζημίωσιν, παρέπεται δ' ἐντεῦθεν, ὅτι δὲν εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὴν γενικὴν ταύτην ἀρχὴν τοῦ δικαίου ἡ ἄποψις ὅτι οὗτος δύναται νὰ στερηθῇ τοῦ δικαιώματός του ἀποζημιώσεως.

Ὁ καθ' οὗ ἐπὶ τῇ καταμηνύσει τῆς αἰτούσης ἐκηρύχθη ἔνοχος ὑπεξαιρέσεως κλοπῆς εἰς βάρος της, πραχθείσης ἐν πλήρει λόγῳ βλακείας συγχύσει τὴν 11.5.1950 κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας του. Διὰ τὴν πρᾶξίν του ταύτην ἀπελύθη ὑπ' αὐτῆς κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ κανονισμοῦ της. Ἀγόμεθα ἐν δψει τῆς ὡς ἄνω καθ' ἡμᾶς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου 5 ν. 2112, δυναμένης πάντως νὰ ἀποστηριχθῇ ὡς ἴσης ἐχούσης βασιμότητα πρὸς τὴν ἀντίθετον, καθ' ἣν ὁ ἀπαλλαγεὶς λόγῳ πλήρους συγχύσεως δικαιοῦται τῆς κατὰ ν. 2112 ἀποζημιώσεως, εἰς τὴν κρίσιν ὅτι τὸ Ἐφετεῖον, εἰς ὃ διὰ τῆς ἀπὸ 9 Μαρτίου 1951 ἐφέσεως ἤχθη ἡ ὑπόθεσις αὕτη, εἶναι λίαν πιθανὸν νὰ μεταρρυθμίσῃ τὴν ἀπόφασίν μας ταύτην, λαμβανομένου δ' ὑπ' ὄψιν καὶ ὅτι ὑπόκειται ἀπόφασις δικαστικῶς κηρύξασα ἑαυτὴν προσωρινῶς ἐκτελεστήν, ἥτις, ἐὰν ἐκτελεσθῇ, θέλει συνεπιφέρει σοβαρὰν βλάβην εἰς τὴν περιουσίαν τῆς αἰτούσης, ὡς ἐκ τοῦ ἀδυνάτου, λόγῳ ἀνυπαρξίας ἐμφανοῦς περιουσίας τοῦ καθ' οὗ, ἐπιστροφῆς τοῦ ποσοῦ τούτου ἐν περιπτώσει ἀνατροπῆς τῆς πρωτοβαθμίου ἀποφάσεως, δέον κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 764 Πολ. Δικονομίας νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ αἴτησις καὶ ἀνασταλῇ ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἐπιδίκου ἀποφάσεως.

V

Παραγραφὴ ἀδικήματος κατὰ Ν. 1623|1951 καὶ τύχη ἀποζημιώσεως Ν. 2112.

Ἔξάλειψις διὰ παραγραφῆς τοῦ ἀξιοποίνου πράξεως.— Οὐ δικαίωμα ὅμως ἐκ μόνου αὐτοῦ, ἄνευ οὐσιαστικῆς ἐρεύνης περὶ τῆς ἀληθείας ἢ μὴ τῆς ἀποδοθείσης πράξεως, ἀποζημιώσεως Ν. 2112.— Σκοπὸς Ν. 2112. — Ὑπαιτιότης μισθωτοῦ, κατὰ τὴν ἔννοιαν ἄρθρ. 5 Ν. 2112, [καταλύει δικαίωμα ἀποζημιώσεως.— Οὐσιαστικὴ ἔρευνα πολιτικοῦ δικαστηρίου περὶ διαπράξεως ἢ μὴ ἐδικήματος, μετὰ παραγραφὴν Ν. 1623] 1951.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2093|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Α. Καλλέργης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Κουτσούρης, Β. Παπαδάκης

Διώκεται ἡ ἀποζημίωσις ν. 2112 καὶ ἡ βάσει τοῦ ἄρθρου 5 § 5 τοῦ ν. 539|1945.

Ἐβεβαιώθη, κατὰ τὴν κρίσιν μας, ὅτι τὴν ἀπὸ 3|6|1950 ὑφισταμένην μεταξὺ τῶν διαδίκων συμβασιν ἐργασίας κατήγγειλε ἡ ἐναγομένη τὴν 5|12|1950, ἀφοῦ πρότερον ὑπέβαλε κατὰ τοῦ ἐνάγοντος μήνυσιν ἐπὶ πράξει φερούσῃ τὸν χαρακτῆρα πταίσματος καὶ σχέσιν ἐχούσῃ μὲ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας του, ἤτοι ἐπὶ προσβολῇ τῆς τιμῆς τῆς ἐναγομένης. Πλὴν τὸ ἀποδοθὲν εἰς τὸν ἐνάγοντα ἀδίκημα παραγράφη δυνάμει τοῦ ν. 1623|1951. Ἡ παραγραφὴ ἐξέλειψε μὲν τὸ ἀξιόποινον, πλὴν ἐκ τούτου καὶ μόνου, δίχως οὐσιαστικῆς ἐρεύνης περὶ τῆς ἀληθείας ἢ μὴ τῆς ἀποδοθείσης αὐτῷ πράξεως, δὲν ἀνακύπτει δικαίωμα τοῦ ἐνάγοντος πρὸς ἀπαλλαγὴν τῆς κατὰ τὸν ν. 2112 ἀποζημιώσεως τῆς ὀφειλομένης κατ' ἄρθρον 5 § 2 νόμου τούτου ἐν ἀπαλλαγῇ τοῦ μηνυθέντος, διὰ τοὺς ἑξῆς δὲ λόγους: Ἡ ἔννοια τῆς ἀπαλλακτικῆς ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου ἢ τοῦ Συμβουλίου (βουλεύματος), περὶ ἧς τὸ ἄρθρον 5 § 2, καθ' ὃ ὁ ἀπάλλαγείς, ἀπαλλαγεὶς διὰ βουλεύματος ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως τῶν ὡς ἄνω κατηγορίων, δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 3 ἀποζημίωσιν, εἶναι στενωτέρα ἢ ἐν τῷ ποινικῷ δικαίῳ. Ἐν ἐκείνῳ μὲν τίθεται ὑπὸ ἔρευναν σύνολον πραγματικῶν περιστατικῶν πρὸς ἐπιστήριξιν τῆς δημοσίας ἀξιώσεως τῆς ἐπιβολῆς ποινῆς, ἐνῷ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν. 2112 τὰ αὐτὰ περιστατικὰ μόνον, καθ' ὅσον ἀποδεικνύουν ὑπαιτιότητα τοῦ ἀπαλλήλου περὶ τὴν διάσπασιν τοῦ ἐργασιακοῦ δεσμοῦ, ἔχουν ἀξίαν, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν δὲ ὅτι δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῇ ὡς τελῶν ἐν ὑπαιτιότητι ὁ ἐργοδότης, ὁ καταγγέλλων τὴν σχέσιν δι' ἀδίκημα τοῦ ἀπαλλήλου του, προβλεπόμενον ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 § 1 ν. 2112 (πταῖσμα ἢ πλημμέλημα κατὰ τὰς διακρίσεις τοῦ νόμου) κεῖται ἡ διάταξις ἡ ἀπαλλάσσουσα αὐτὸν τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς ἀποζημιώσεως ἐν ἀτάκτῳ καταγγελίᾳ τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως.

Πράγματι ὁ νόμος 2112, ἀπαντήσεων γενικῶς νὰ προστατεύσῃ τοὺς ἐργαζομένους ἀπὸ τῆς ἀπειλῆς νὰ χαθοῦν δίχως ἐργασίας, ἐπιβάλλει ὡς περιουσιακὴν ζημίαν εἰς βάρος τοῦ ἐργοδότου τὴν καταβολὴν τῆς ἐν αὐτῷ προσδιοριζομένης ἀποζημιώσεως, ἂν ἤθελε καταγγείλῃ τὴν ἐργασιακὴν σύμβασιν. Καὶ ἂν ἤθελε θεωρηθῇ, ὅτι ἡ ἐπιβαλλομένη αὐτὴ εἰς τὸν ἐργοδότην περιουσιακὴ ζημία δὲν συνδέεται πρὸς τὴν ὕπαρξιν οἱασδήποτε ὑπαιτιότητος τούτου, ὅμως ἀντιθέτως ἐκδήλως ἐκ τοῦ ἄρθρου 5 αὐτοῦ συνάγεται, ὅτι ἡ ὑπαιτιότης τοῦ ἀπαλλήλου κατέλειπε τὸ δικαίωμα του ἀποζημιώσεως, καθ' ὅσον ὁ ὑπὲρ αὐτοῦ τεταγμένος νόμος τὴν θράσυν του ἐξήρτησε ἐκ τῆς ἀφύγου κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεως συμπεριφορᾶς του. Ἡ τοιαύτη δὲ συμπεριφορὰ του θεωρεῖται ὑπάρχουσα, ἐὰν ἀποδεικνύεται ἀνυπόστατος οὐσιαστικῶς ἡ ἀποδοθεῖσα αὐτῷ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ποινικῶς κολάσιμος πρᾶξις, κατὰ τὴν σύμφωνον πρὸς τὸν ὅλον πνεῦμα τοῦ νόμου ἔννοιαν τῆς διατάξεως ἄρθρου 5, οὐχὶ δ' ὅταν ἐκ λόγων προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ νόμου αἴρεται τὸ ἀξιόποινον (Α.Π. 449|1940, ΕΕΝ 1940, σελ. 574).

Δὲν ὑφίσταται θετὴ διάταξις ὁρίζουσα τί δέον νὰ γίνῃ ἐν παραγραφῇ διὰ νόμου τῆς πράξεως.

Ἐν οὐσίᾳ ἀναλύσει ἡ ἀξίωσις τοῦ ἐνάγοντος ἐπὶ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112 στηρίζεται ἐπὶ τῆς ἐλλείψεως ὑπαιτιότητος τούτου περὶ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως, ἐφ' ὅσον δὲ τὴν ἐνώπιον τοῦ ποινικοῦ δικαστηρίου ἀνερεύνησιν τῆς ἀληθείας τῆς ἀποδοθείσης εἰς αὐτὸν πράξεως ἀνέκυψε ὁ νόμος 1623|1951, ἀπαγγείλας τὴν παραγραφὴν αὐτῆς, οὔτε ὅτι δὲν ἐγένετο ἡ πρᾶξις, οὔτε ὅτι ἐγένετο, δύναται νὰ θεωρηθῇ, ἀλλ' εἶναι σύμφωνον πρὸς τὰς γενικὰς ἀρχάς, ὅπως ὁ ἐνάγων ἀποδείξῃ τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς του ἢ ἐν πάσῃ περιπτώσει, κατ' ἔνστασιν, ὁ ἐναγόμενος τὴν ἀλήθειαν τῆς ἀποδοθείσης τῷ ἐνάγοντι πράξεως, μεθ' ἧς συνέδεσε τὴν καταγγελίαν του καὶ ἥτις, ὡς καταλυτικὴ τοῦ δικαιώματος ἀποζημιώσεως τοῦ ἐνάγοντος, ὑπὸ τὴν ἀναβλητικὴν αἴρεσιν τῆς ἀποδείξεως τῆς ἀληθείας της, ἀποτελεῖ τὴν αἰτίαν ἄρσεως τῶν συνεπειῶν τῆς ἀτάκτου καταγγελίας, ἐξ ἧς δὲν δύναται αὐτὴ νὰ ἀποχωρισθῇ, τοσοῦτο μᾶλλον, καθ' ὅσον δύναται βασίμως νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι ἡ κατὰ ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 5 ν. 2112 καταγγελία ἀποτελεῖ εἰδικὴν μορφὴν αἰτιώδους δικαιοπραξίας.

Ἐβεβαιώθη, κατὰ τὴν κρίσιν μας, ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐναγομένης, ὡς ὁδηγὸς τοῦ λεωφορείου αὐτοκινήτου της, τὴν 3|6|1950, διὰ συμβάσεως ἀορίστου χρόνου. Περὶ τὰ μέσα τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου 1950 ὁ ἐνάγων ἐγκατέλειψε τὸ αὐτοκίνητον, ὁπόταν βλάβη, εἰς σημεῖον παρὰ τὸν Ἅγιον Λουκᾶν Πατησίων, ἐνῷ νὰ εἰδοποιήσῃ τὴν ἐναγομένην ἰδιοκτήτριαν, ἥτις παρὸ τρίτου προσώπου ἐπληροφορήθη τοῦτο τὴν ἑπομένην. Εἰς τοὺς κόλπους παρατηρήσεις τῆς θυγατρὸς ταύτης πρὸς τὸν ἐνάγοντα, οὗτος ἐξεστράφη εἰς ὕβρεις κατ' αὐτῆς καὶ τῆς ἐργοδοτρίας ἐναγομένης μητρὸς της, ὡς νὰ νάτε στὸ διάβολο», δι' ἃς ἐπὶ τῇ ἐγκλήσει τῆς ἐναγομένης ἀπηγγέλθη αὐτῷ κατηγορία ἐπὶ προσβολῇ τιμῆς, ἣν ὅμως πρᾶξιν παρέγραψεν ὁ νόμος 1623|1951. Βεβαιουμένης τῆς ἀληθείας τῆς ἀποδοθείσης εἰς τὸν ἐνάγοντα πράξεως ταύτης, νομίμως αὐτὴ κατήγγειλε τὴν ἐργασιακὴν σύμβασιν καὶ ὡς ἀβάσιμος ἀπορριπτέα ἡ ἀγωγή, πρὸς δέ, καθ' ὅσον ἀξιοῦται ἡ ἐκ τοῦ ν. 539|1945 ἀποζημίωσις, ἅτε ἐκ τῶν ἄνω προκύπτοντος ὅτι ὁ ἐνάγων ἀπελύθη δι' αἰτίαν βαρύνουσαν αὐτόν.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΜΙΣΘΟΥ ΚΑΤΑ ΣΤΡΑΤΕΥΣΙΝ

Συνυπολογισμός προϋπηρεσίας μισθωτού και έκτακτοι παροχαί δι' εορτάς

Ανεφάρμοστον άρθρ. 1 Α.Ν 1843|1939 περί συνυπολογισμού προϋπηρεσίας στρατευομένου μισθωτού διά δικαίωμα επιδομάτων μισθού μετά τον περιορισμόν βασικού χρόνου εις έξαμηνον διά Ν. 519|1948.— Μη θεώρησις οικονομικών ενισχύσεων δι' εορτάς, δυνάμει υπουργικών αποφάσεων, ως τακτικών αποδοχών προς καθορισμόν οφειλομένων επιδομάτων μισθού κατά Ν. 3514.— Έρεισμα μόνον είς υπουργικάς αποφάσεις και αναρμοδιότης Είρηνοδίκου προς επιδίκασιν κατά διαδικασίαν Ν. 3514.— Εισαγωγή αξιώσεως κατά διαδικασίαν Ν. ΓΦΟΔ'.

Η κατωτέρω προεδρική, κατ' έφεσιν, απόφασις, ασχολουμένη επί του γνωστού ζητήματος περί του βασικού χρόνου υπηρεσίας του στρατευομένου μισθωτού διά το δικαίωμα επιδοτήσεως κατά Ν. 519|1948 και της δυνατότητος προσαυξήσεως της παρ' άλλω εργοδότη προϋπηρεσίας του μισθωτού, κατά το άρθρ. 1 του Α.Ν. 1843|1939 ΕΕΔ 7, 581), δέχεται, ότι μετά τον Ν. 519|1948, διά του οποίου ο βασικός χρόνος υπηρεσίας του μισθωτού διά το δικαίωμα επιδοτήσεως περιορίσθη εις έξάμηνον, δέν έχει πλέον έδαφος εφαρμογής ή διάταξις του άρθρου 1 Α. Ν. 1843|1939 περί προσαυξήσεως προϋπηρεσίας (πβλ. και *Ι. Αποστολόπουλος*, Ο Πρόεδρος Πρωτοδικών, έκδ. τρίτη, σελ. 206, πρβλ. δ' μιος λοιπήν νομολογίαν εν ΕΕΔ 10, 291).

Είναι και το ζήτημα τούτο εν από τα αρκετά αριθμηθέντα, ως παρατηρείται, και δυέται νομοθετικής επιλύσεως (*Ι. Αποστολ.* ένθ' άνωτ. σημ. 9), άλλ' άτυχώς από μακρού ήδη αναμένεται ή μή επιχειρουμένη νομοθετική αύτη επίλυσις.

Επί του έτερου ζητήματος, της παροχής των επί ταις εορταίς χρηματικών ενισχύσεων εις τον στρατευθέντα μισθωτόν, ή εν λόγω πρωτοδικική απόφασις είσάγει εν τη νομολογία τούτο το νέον: Δέχεται, ότι αύται δέν συγκαταλέγονται μεταξύ των τακτικών αποδοχών του μισθωτού και δέν δικαιούται ο στρατευθείς μισθωτός να αξιώση ταύτας βάσει του Ν. 3514|1928.

Ακολουθεί ως προς τούτο την άποψιν της Α.Π. 564|1950 (ΕΕΔ 9, 1121), περί της δποίας και ή Πρωτοδικών Αθηνών 1058|1951 (Πρωτοδίκης *Μ. Κυριλλόπουλος*, άνωτέρω σελ. 515, έφ' ής βλέπε σημειώσεις μας), και, αφού αί παροχαί αύται πηγάζουν εκ των σχετικών κατά Ν 28|1944 υπουργικών αποφάσεων, αί δποίαι καθώρισαν και διά τούς στρατευομένους τοιαύτας παροχάς, καταλήγει εις την γνώμην, ότι δέν είναι διαφορά εκ του Ν. 3514|1928, ώστε να εισαχθή αρμοδίως ενώπιον του Είρηνοδίκου μετά της λοιπής αξιώσεως επιδομάτων μισθού, άλλ' είναι εισαπτά ενώπιον του κατά Ν. ΓΦΟΔ' Πρωτοδίκου.

Κατά την έχουσαν επικρατήσει εν τη δικαστηριακή πράξει γνώμην το ζήτημα ελύετο μέχρι τούδε ως εξής: Αί υπουργικαί αποφάσεις, κατά το σημείον, καθ' ο καθώριζον βάσει του Ν. 28|1944 δικαίωμα των διά τας εορτάς παροχών και των εν στρατεύσει, δέν είναι έγκυροι, ως εξερχόμενοι της εξουσιοδοτήσεως του Ν. 28|1944 (βλέπε σχετικώς ΕΕΔ 9, 816 επ. ένθα νομολογία). την άκυρότητα δε αύτών δέν έθεράπευσε ο Α.Ν. 1777|1951 (ΕΕΔ 10, 482), ως διατυπούται και εν συνδυασμώ προς τον συμπληρούμενον Ν. 28|1944.

Αφού όμως κατά τα άρθρ. 6 του Ν. 519|1948 (ΕΕΔ 7, 581) ως βάσις διά τον υπολογισμόν των επιδομάτων μισθού λαμβάνεται ή μισθοδοσία, την δποίαν έκάστοτε θά έλάμβανε πράγματι ο στρατευθείς, έάν δέν έστρατεύετο, επιβάλλεται ο συνυπολογισμός και των εν λόγω παροχών εις την μισθοδοσίαν, ίνα εξαχθή το οφειλόμενον επίδομα μισθού.

Ούτω, εφ' όσον ο μισθωτός δέν δικαιούται επιδόματος μισθού κατά Ν. 3514, ως έτροποποιήθη υπό του Ν. 519|1948, δέν δικαιούται και των εν λόγω παροχών (βλέπε νομολογίαν εν ΕΕΔ 9, 317).

Ταύτα υπό την άρχήν ότι και αί παροχαί αύται απαιτούν τακτικάς αποδοχάς και εν τη εννοία του άρθρ. 6 του Ν. 519|1948, περί του δποίου ζητήματος δέν υπάρχει εν τη νομολογία, πρό της Α.Π. 564|1950, αντίρρησις.

Προέδρου Πρωτ. Αθηνών 2270|1951

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' έφεσιν

Προεδρεύων ο Πρωτοδίκης κ. **Μ. Κυριλλόπουλες**

Δικηγόροι οί κ. κ. Δ. Νικολόπουλος, Μ. Γλέζος

Η § 3 του άρθρου 5 του ν. 3514, ως αύτη αντικατεστάθη υπό του άρθρου 1 του Α.Ν. 1843|1939, ορίζει «ότι εν ή περιπτώσει ο υπάλληλος δέν έχει συμπληρώσει έτος εν τη υπηρεσία του καταστήματος ή γραφείου, εις ο εύρίσκεται, καθ' ην στιγμήν καλείται υπό τα όπλα και εφ' όσον έχει συμπληρώσει την εν άρθρ. 1 § 1 υπηρεσίαν, δύναται κατ' απόφασιν των κατά το άρθρον 6 του ν. 3514 δικαστηρίων να προσουζήση την υπηρεσίαν του ταύτην δι' αποδεδειγμένης προϋπηρεσίας εις έτερον κατάστημα, γραφείον ή επιχείρησιν, εν γένει υπολογιζομένην κατά την εξής κλίμακα...» Σαφώς εκ της διατάξεως ταύτης προκύπτει, ότι ή προϋπηρεσία του μισθωτού παρ' άλλω εργοδότη κέκτηται σημασίαν, άπό άπόψεως εφαρμογής του ν. 3514, μόνον εις την

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΩΝ

Μονιμότης Α.Ν. 2545|1940 καὶ μεταρρύθμισις διὰ Ν. 881|1943

Διορισμός, κατὰ Ν. 881|1943, μετὰ πρότασιν ἰδιοκτητῶν ἰδιωτικῶν σχολείων, δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας, δι' ἓν σχολικὸν ἔτος, καταργηθείσης μονιμότητος Α.Ν. 2545|1940. — Ἀναγκαιότης προϋπάρξεως ἡ πρότασις ἰδιοκτητῶν σχολείων. — Ἔλλειψις δικαιώματος Ὑπουργοῦ Παιδείας πρὸς ἀνανέωσιν διορισμοῦ, ἄνευ προτάσεως ἰδιοκτητῶν σχολείων.

Ἀντικείμενον ἐρεύνης τῆς κατωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως εἶναι ἡ ἔννοια τοῦ Ν. 881|1943 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Α.Ν. 2545|1940 κ.λ.π.» σχετικῶς πρὸς τὴν αἴρεσιν τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων (βλέπε καὶ Δ. Ρουσσόπουλον, ΕΕΔ 9, 781, Α.Π. 330|1949, ΕΕΔ 7, 634, Α.Π. 452|1940, ΕΕΔ 8, 1068, Σ.Ε. 1048|1950, ΕΕΔ 9, 705, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 6298|1950 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἑξῆς:

Ἀρείου Πάγου 161|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ν. Πλατύκας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Μπαλντζῆς, Κ. Γιαννόπουλος

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ νόμου 881|1943 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Α.Ν. 2545|1940 περὶ ἰδιωτικῶν σχολείων κ.λ.π. «τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων θ' ἀπαρτίζηται κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1943 - 1944 καὶ ἐπέκεινα τούτου σχολικὰ ἔτη ἐκ τῶν ἐχόντων τὰ ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 2545|1940 καθοριζόμενα προσόντα διὰ διορισμοῦ, μετὰ πρότασιν τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων, καθ' ἃ ἀποφασίζει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας, καθ' ἕκαστον ἔτος ἐκδιδομένη, θέλει ὁρίζει». Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης, ἐπικυρωθείσης καὶ ἐκ τῆς, συμφώνως τῇ ὑπ' ἀριθ. 58|1945 συντακτικῇ πράξει, ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 296 τῆς 30 Μαΐου 1946 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ αὐτοῦ νόμου, καταργοῦσαν πᾶσαν ἀντίθετον γενικὴν ἢ εἰδικὴν διάταξιν, ὡς καὶ πρὸς τὸν διὰ τοῦ αὐτοῦ νόμου ἐπιδιωκόμενον σκοπόν, ἐγκειμένων εἰς τὴν ὁμοιόμορφον καθ' ἕκαστον ἔτος ρύθμισιν τῶν ἀφορώντων τὸ διδακτικὸν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ μισθωτὸς εἶχε μὲν συμπληρώσει παρὰ τῷ ἐργοδότῃ, παρ' ὃ ὑπηρέτει κατὰ τὸν χρόνον τῆς στρατεύσεως του, τὸν χρόνον τὸν προβλεπόμενον ὑπὸ τῆς ἄρθρου 1 τοῦ ν. 3514, δὲν εἶχε ὅμως συμπληρώσει τὸν χρόνον τὸν προβλεπόμενον ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ Νόμου τούτου. Ὅτε ἐδημοσιεύθη ὁ Α.Ν. 1843|1939 τὰ χρονικὰ ταῦτα διαστήματα ἦσαν διάφορα (ἑξάμηνον τοῦ ἄρθρου 1 καὶ ἔτος τοῦ ἄρθρου 5). Νῦν, ὅτε, κατόπιν τῆς τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 3514 ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 519|1948, τὰ χρονικὰ ταῦτα διαστήματα ἐξισώθησαν (ἑξάμηνον ἀμφότερα), ἡ ἀνωτέρω διάταξις τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Α.Ν. 1843|1939 δὲν εὑρίσκει ἔδαφος πρακτικῆς ἐφαρμογῆς, ἐν σχέσει πρὸς τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ εἰς τὸν μισθωτὸν παρεχομένου ἐπιδόματος καὶ ἡ προϋπηρεσία τοῦ μισθωτοῦ παρ' ἄλλῳ ἐργοδότῃ οὐδεμίαν ἄξιαν κέκτηται ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης (ὅρα καὶ Πρόεδρ. Πρωτ. Λεβαδείας 131|1949, ΕΕΔ 8, 81). Οὕτω κρίνας καὶ ὁ κιτὰ πρῶτον βαθμὸν δικάσας Εἰρηνοδικὴς ὀρθῶς τὸν νόμον ἡρμήνευσε καὶ ἀπερρίπτε τὰ ἀντίθετα διὰ τοῦ σχετικοῦ λόγου ἐφέσεως τοῦ ἐναγόντος ὑποστηριζόμενα.

Αἱ ἔκτακτοι οἰκονομικαὶ ἐνισχύσεις, αἱ καταβαλλόμεναι εἰς τοὺς μισθωτοὺς δυνάμει τῶν ἐκάστοτε ἐκδιδομένων κοινῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἐκ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων, Νέου Ἔτους καὶ Πάσχα, δὲν συγκαταλέγονται μεταξὺ τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ καὶ ὡς ἐκ τούτου ὁ στρατευθεὶς μισθωτὸς δὲν ἔχει δικαίωμα, ὅπως ἀξιώσῃ τὴν εἰς αὐτὸν καταβολὴν τούτων βάσει τοῦ ν. 3514|1928. Τὸ δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ διὰ τὰς ἐκτάκτους ταύτας παροχὰς βασίζεται ἐπ' αὐτῶν τούτων τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, αἵτινες ὁρίζουν, ὅτι ἡ ἐκτακτος αὕτη παροχὴ θὰ καταβάλλεται ὑπὸ τὰς ἐν ταῖς ἀποφάσεσι ταύταις διακρίσεις καὶ εἰς τοὺς ἐν καταστάσει στρατεύσεως (ἐφέδρους, ἐθελοντάς, κληρωτοὺς) εὑρισκομένους μισθωτοὺς (ὅρα τὰς σχετικὰς Υ.Α. 16202 καὶ 50416|1948, 18531 καὶ 57200|1949). Ἐκ τούτων ἕπεται, ὅτι ὁρμώμενος πρὸς ἐκδίκασιν τῆς ἀγωγῆς, δι' ἧς ζητοῦνται αἱ ἔκτακτοι αὗται παροχαί, τυγχάνει ὁ Πρωτοδίκης τοῦ ν. ΓΨΟΔ' καὶ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου τούτου ἐκδικάζονται αἱ ἀγωγαὶ αὗται καὶ οὐχὶ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. 3514. Ἀναρμοδίως ἄρα ἐπελήφθη τῆς ἐκδικάσεως τοῦ κεφαλαίου τῆς ἀγωγῆς, δι' ἧς ἐξαιτοῦνται ἔκτακτοι παροχαί, αἱ χορηγηθεῖσαι διὰ τῶν οἰκείων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων 1948, 1949 καὶ Πάσχα 1948, 1949, 1950 καὶ ἐπεδίκασε τῷ ἐναγόντι διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην δραχ. 1.263.300, καὶ δέον ὅπως, γινομένης ἐν μέρει δεκτῆς τῆς ἐφέσεως τοῦ ἐναγομένου (ἐφεσείοντος), μεταρρυθμισθῇ ἐν μέρει ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καὶ ἀπορριφθῇ τὸ κεφάλαιον τῆς ἀγωγῆς, δι' οὗ ὁ ἐνάγων ἠτήσατο, ὅπως ὑποχρεωθῇ ὁ ἐναγόμενος καὶ καταβάλῃ αὐτῷ τὰς ἐκτάκτους παροχὰς τῶν Χριστουγέννων 1948, 1949 καὶ Πάσχα 1948, 1949, 1950, ὡς ἀναρμοδίως εἰσαχθὲν κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΑΝΑΔΡΟΜΙΚΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΩΝ ΚΑΙ ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΩΝ

Έννοια έξουσιοδοτήσεως Υπουργών κατά Ν. 28|1944

Αναγκαία πρός αναδρομικόν καθορισμόν αποδοχών κατά Ν. 866|1946 ή ύπαρξις αποχρώσης καί έμφανούς εκάστοτε δικαιολογίας. — Σκοπός αναδρομικού καθορισμού. — Ανεπίτρεπτον πάντως τοιούτου καθορισμού πέραν εύλόγων χρονικών ορίων. — Ακυρότης ώς πρός τούτο ύπ' αριθ. 2750|1951 Υ Α. — Ακυρότης καί ώς πρός καθορισμόν ωρών εργασίας μαθητευομένων κατά χρήσιν εξουσιοδοτήσεως Ν. 28|1944.

Ή κατωτέρω, ενδιαφέρουσα διά τήν έρμηνείαν τής κατά Ν. 28|1944 εξουσιοδοτήσεως τών Υπουργών Οικονομικών καί Εργασίας, νεωτάτη απόφασις τής Ολομελείας τού Συμβουλίου τής Επικρατείας έξεδόθη επί προσφυγής εργοδοτριών Εταιριών κατά τής ύπ' αριθ. 2250|1951 υπουργικής αποφάσεως περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως τής ύπ' αριθ. 33700|1950 αποφάσεως (ΕΕΔ 10, 142).

Ή εν λόγω υπουργική απόφασις καθώρισεν, ώς γνωστόν, κατώτατα όρια ημερομισθίου εργατοτεχνιτών καί μαθητευομένων καί ενώ εδημοσιεύθη τήν 15 Ιανουαρίου 1951, ώρισεν, ότι ίσχυε αύτη από 1 Ιουλίου 1950, άφ' ής ίσχυσεν ή δι' αύτης τροποποιουμένη καί συμπληρουμένη ύπ' αριθ. 33700|1950 υπουργική απόφασις.

Τό Συμβούλιον τής Επικρατείας, επόμενον τής σταθεράς παρ' αύτώ νομολογίας ότι ανατίκειται είς τήν εύλογον καί χρηστήν εφαρμογήν τού εξουσιοδοτήσαντος πρός καθορισμόν αποδοχών τών μισθωτών Νόμου 28|1944 ό μακρός αναδρομικός καθορισμός αύτών (βλέπε καί Σ.Ε. 30|1951, Ολομελ., εισηγητής Γ. Αγγελίδης, ΕΕΔ 10, 134), άκυροί ώς πρός τούτο τήν προσβληθείσαν υπουργικήν απόφασιν, δεδομένου ότι ηύξήθησαν δι' αύτής ημερομίσθια από χρόνου ίσχύος μακρού — 6 1|2 μηνών ήδη.

Ή ύπό τού Ν. 866|1946 δοθείσα εξουσιοδότησις πρός καθορισμόν αποδοχών καί αναδρομικώς, δικαιολογητικόν λόγον έχουσα τήν μεταβολήν τών οικονομικών συνθηκών κατά τό αναγκαίον στάδιον καταρτίσεως τών υπουργικών αποφάσεων, ώστε νά μή αποβαίνη ή βραδύτης τής εκδόσεως αύτών είς βάρος τών μισθωτών, προϋποτίθεται, ώς καί τό Συμβούλιον τής Επικρατείας δέχεται, ότι δέν

προσωπικόν τών ιδιωτικών σχολείων, σαφώς προκύπτει, ότι από τού σχολικού έτους 1943-1944 καί έφεξής, καθ' έκαστον έτος, τό διδακτικόν προσωπικόν τών ιδιωτικών σχολείων, εκλεγόμενον έκ τού κύκλου τών συγκεντρούντων τά υπό τού ρηθέντος νόμου 2545|1940 οριζόμενα προσόντα, διορίζεται μετά πρότασιν τών ιδιοκτητών τών ιδιωτικών σχολείων, κατά τά δι' αποφάσεως, εκδιδομένης καθ' έκαστον έτος υπό τού Υπουργού τής Παιδείας, καθοριζόμενα, καταργηθείσης ούτω τής διά τών άρθρων 32 καί 33 τού νόμου 2545|1940 θεσπισθείσης μονιμότητος τού διδακτικού προσωπικού τών ιδιωτικών σχολείων καί καθιερωθέντος έκ νέου τού διά τού άρθρου 15 τού νόμου 1215|1939 καθορισθέντος διορισμού τών ιδιωτικών εκπαιδευτικών λειτουργών διά χρονικόν διάστημα ενός έτους. Κατά τάς ανωτέρω διατάξεις τών άρθρων 28 παρ. 4 τού νόμου 2545 έτους 1940 καί 33 τού νόμου 881|1943 απαραίτητος προϋπόθεσις τού διορισμού τυγχάνει πράτασις τών ιδιοκτητών τών σχολείων καθ' έκαστον σχολικόν έτος καί διά χρονικόν διάστημα ενός τοιούτου έτους, μετά τήν λήξιν τού οποίου ό διορισθείς θεωρείται απολυθείς, δύναται δέ νά επαναδιορισθή καί διά τά προσεχές σχολικόν έτος μόνον μετά προηγουμένην νέαν πρότασιν τού ιδιοκτήτου καί τήρησιν καί τών λοιπών διατυπώσεων τού νόμου, ής προτάσεως έλλειπούσης, δέν δύναται νά γίνη ανανέωσις τού διορισμού, τού Υπουργού τής Παιδείας έξ ούδεμιάς διατάξεως νόμου έχοντος τό δικαίωμα νά προβή είς αναδιορισμόν καθ' επόμενον σχολικόν έτος, άνευ προηγουμένης προτάσεως τού ιδιοκτήτου. Τά ναντία δεξάμενον τό ώς άφετέον δικάσαν Πρωτοδικείον διά τής προσβαλλομένης αποφάσεώς του καί αποφηνάμενον διά παραδοχής τής έφέσεως δεκτήν τήν άγωγήν τού αναιρεσιβλήτου, δι' ής ήτείτο τήν καταβολήν αύτώ μισθών καί διά τό σχολικόν έτος 1949-1950, ώς ανανεωθέντος τού διορισμού του καί διά τό έτος τούτο έκ μόνης τής εκδόσεως τής ύπ' αριθ. 42126 τής 30 Μαΐου 1949 αποφάσεως τού Υπουργού Θρησκευμάτων καί Εθνικής Παιδείας, χωρίς άμα νά δέχηται, ότι προς τούτο υπεβλήθη αίτησις τού ιδιοκτήτου τού σχολείου, όπως ανανεωθή ό διορισμός τού αναιρεσιβλήτου ώς εκπαιδευτικού λειτουργού παρά τώ ιδιωτικώ σχολείω τού αναιρεσείοντος, ψευδώς τάς ώς άνω διατάξεις τών νόμων 2545|1940 καί άρθρ. 3 τού νόμου 881|1943 ήρμήνευσε καί έφήρμοσε καί έκ τούτου αναιρετέαν έν μέρει τήν απόφασίν του κατέστησε, καθ' ό μέρος έγένετο δεκτή ή άγωγή καί διά τό σχολικόν έτος 1949-1950, συνοφθά τώ άρθρω 807 παρ. 17 τής Πολιτ. Δικονομίας, κατά τούς περί τούτου βασίμους λόγους αναιρετηρίου καί τού αύτού περιεχομένου τών προσθέτων, προσβάλλοντας τό αύτό κεφάλαιον.

ξικνείται μέχρι τοῦ σημείου νὰ καθορίζωνται ἀναδρομικῶς ἀποδοχαὶ μαθητῶν ἀπὸ 6 1/2 ἤδη μηνῶν πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς σχετικῆς διοικητικῆς πράξεως, ὡς εἶναι ἡ περίπτωσις τῆς ἀκυρουμένης διοικητικῆς πράξεως.

Ἡ ἀπόφασις τῆς Ὀλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἀκυροῖ συγχρόνως καὶ αὐτὴν ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, καθ' ὅσον δι' αὐτῆς (ἄρθρ. 8) καθωρίσθη, ὅτι «αἱ ὧραι ἐργασίας μαθητευομένων πάντων τῶν κλάδων τῆς βιομηχανίας, ἐφ' ὅσον φοιτῶν εἰς νυκτερινὰς σχολὰς ὁρίζονται εἰς ἑπτὰ ἡμερησίως».

Ἐκπληκτικὴ πράγματι διὰ τὴν ὑπὸ τῆς Διοικητικῆς Ἀρχῆς ἀντίληψιν περὶ τῆς ἐννοίας ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ν. 29|1944 καὶ χρήσεως αὐτῆς εἶναι ἡ ἐν λόγῳ διάταξις (βλέπε καὶ ΕΕΔ 10, 144).

Ἐνῷ εἶναι γνωστὸς ὁ τρόπος τοῦ νομίμου καθορισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας, ἄσχετος ἐντελῶς πρὸς τὸν Ν. 98|1944, παρενεβλήθη εἰς διοικητικὴν βάσει αὐτοῦ πρᾶξιν ἡ παράνομος αὕτη διάταξις, ἡ ὁποία καὶ ἠνάγκασε τὸ Συμβούλιον νὰ ἀσχοληθῇ περὶ αὐτῆς.

Καὶ λέγομεν ἠνάγκασε, διότι εἰς τὸν φόρτον ἐργασιῶν τοῦ Συμβουλίου παρέλκει βεβαίως νὰ προστεθῇ καὶ ἡ ἀσχολία αὐτὴ περὶ τοῦ ἂν ἡ ἐν λόγῳ διάταξις εἶναι νόμιμος.

Ἡ ἀπόφασις τῆς Ὀλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, πέραν τῆς εὐνοήτου ἀξίας της περὶ τῆς ἀληθοῦς ἑρμηνείας τοῦ Ν. 98|1944, ἔχει ἐνδιαφέρον διὰ τὴν Διοίκησιν καὶ τὴν περικοπὴν τῆς «...ἄνευ ἀποχρώσης αἰτίας», ὡς ἐπιούσης μὴ δυναμένης νὰ θεωρηθῇ τυχὸν ὀλιγωρίας τῆς Διοικήσεως».

Ἂν ἡ Διοίκησις, πρὸ τὴν ἀνάγκην τῆς ρυθμίσεως τοῦ ἐν λόγῳ θέματος, ὡς ταῦτα συνάγεται ἐκ τῆς συμπληρωματικῆς ὑπ' ἀριθ. 2700|1951 ἐκπομπῆς ἀποφάσεως, παρέλειψε νὰ ρυθμίσῃ τοῦτο διὰ τῆς ἀποκλεισθείσης ὑπ' ἀριθ. 20100|1950, ἀπαιτεῖται ὀλιγωρία (ἐκτὸς τῆς λίαν σπανίας τυχόν, τὴν ὁποίαν χρησιμοποιεῖ τὸ Συμβούλιον) ἡ μετὰ πάροδον 6 1/2 μηνῶν ρύθμισις του.

Ἀλλ' ἀτυχῶς ἡ ζημία ἐκ τούτου βαρύνει τοὺς μαθητεύοντας ἐργατοτεχνίτας ἂν εἶναι ὀρθὴ—καὶ εἶναι—κατὰ νόμον ἡ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου ἀκύρωσις.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 706|1951 Ὀλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Ποδίτσας**
Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. **Χ. Μητρέλιας**
Διαγόρευσι οἱ κ.κ. Α. Βαμβέτσος, Ν. Κοντογιάννης, Πάρεδροι Νομικοῦ Συμβουλίου.

Διὰ τῶν ὑπὸ κρίσιν, ἐμπροθέσμως καὶ νομοτύπως ἐνάστης ἀκολουθιῶν, δύο αἰτήσεων, συνεκδικαζομένων λόγῳ συναφείας, διώκεται ἡ ἀνάρρωσις δι' ἀναιρέσεως ἐξουσίας τῆς ὑπ' ἀριθ. 2250|1951 τῆς 19ης Ἰανουαρίου 1951 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς προγενεστέρας αὐτῶν ὑπ' ἀριθ. 33700|1950 ταυτότητος», καθ' ὅσον δι' αὐτῆς τὰ μὲν ἠξιώθησαν ἀναδρομικῶς ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1950, ἤτοι διὰ χρονικὸν διάστημα ἐξ καὶ ἡμίσεως μηνῶν πρὸ τῆς ἐκδόσεώς της, τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἐν αὐτῇ ὁριζομένων μισθωτῶν, τὸ δὲ καθωρίσθησαν ἐπὶ ἔλασσον τῆς τοῦ συνήθους αἱ ὧραι ἡμερησίας ἐργασίας τῶν μαθητευομένων ἐργατῶν.

Ὁ Νόμος 29|1944, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ὁποίου φέρεται ἐν τῷ προοιμίῳ αὐτῆς ἐκδοθεῖσα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, παρέχει ἀντιως, ὡς ἀθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ μεταγενεστέρου ὑπ' ὁριθ. 866|1946 Α. Ν., εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας τὴν ἁρμοδιότητα, ὅπως διὰ κοινῶν αὐτῶν ἀποφάσεων καθορίζωσι τοὺς μισθοὺς καὶ τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας πρὸς ἰδιώτας ἐργοδότας ἐργαζομένων μισθωτῶν καὶ ἀναδρομικῶς. Πρὸς τοιοῦτον δὲ ἀναδρομικὸν καθορισμόν, ἀποτελοῦντα καθ' ἑαυτὸν ἤδη, λόγῳ τοῦ ἀπροβλέπτου τῶν διὰ τοὺς ὑποχρέους προκυπτουσῶν οἰκονομικῶν συνεπειῶν, αὐσιώδη παρέκκλισιν ἀπὸ τῶν γενικῶν τοῦ δικαίου ἀρχῶν, δέον νὰ συντρέχῃ ἀποχρῶσα καὶ ἐμφανὴς ἑκάστοτε δικαιολογία, ταυτοπὴ μᾶλλον ἀπαραίτητος, καθ' ὅσον ἡ ρύθμισις τοῦ ὅλου θέματος τῶν ἐργατικῶν ἀποδοχῶν, δέον, κατὰ κανόνα, ἐκ τοῦ ὡς δεδηλωμένου σκοποῦ τοῦ νόμου, ἀποβλέφαντος ἐκ λόγων γενικωτέρου κοινωνικοῦ συμφέροντος εἰς τὴν διὰ τῆς διοικητικῆς ὁδοῦ καθ' ὑποκατάστασιν αὐτῆς εἰς τὴν δικαιοπρακτικὴν βούλησιν τῶν συμβαλλομένων ἐπαγγελματικῶν μερῶν, ἔγκαιρον προσαρμογὴν τοῦ ἐργατικοῦ εἰσοδήματος πρὸς τὰ ἐκ τῶν ἀνωμάλων μεταπολεμικῶν συνθηκῶν δημιουργούμενα ἑκάστοτε ἐπίπεδα τιμῶν, νὰ συγχρονίζηται πρὸς τὰ οἰκονομικὰ δεδομένα καὶ τοὺς λοιποὺς παράγοντας, κατ' ἀκολουθίαν τῶν ὁποίων καθίσταται αὐτὴ ἐπιβεβλημένη ἐν δεδομένῳ χρόνῳ. Ἐκ τοῦ ἰδίου δὲ λόγου ἐπὶ τακτικῶς περαιτέρω παρέπεται, ὅτι ὁ ἀναδρομικὸς καθορισμὸς δὲν δύναται, καὶ συγχωρούμενος ἐπὶ κατ' ἀρχήν, νὰ ἐκτείνεται πέραν χρονικῶν τινων ὁρίων, κατ' εὔλογον μέτρον πρὸς τὰς ἐξ αὐτοῦ συνεπείας καθοριζομένων, καθ' ὅσον τοῦτο θὰ ἀντέκειτο πρὸς τὴν ἐκ τοῦ ὡς εἴρηται σκοποῦ τοῦ νόμου ἀρτίαν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ.

Ἐκ τοῦ ἰδίου νόμου 29, πλὴν τῶν ἀποδοχῶν, δὲν παρέχεται εἰς τὴν διοίκησιν ἁρμοδιότης καθορισμοῦ καὶ τοῦ χρόνου ἡμερησίας ἐργασίας τῶν μισθωτῶν. Κατ' ἀκολουθίαν προσβαλλομένη ἀπόφασις τυγχάνει ἀκυρωτέα κατ' ἀμφότερα τὰ ὡς εἴρηται κεφάλαια αὐτῆς, τὰ μὲν διότι ἄνευ ἀποχρώσης αἰτίας ὡς ταυτοπῆ μὴ δυναμένης νὰ θεωρηθῇ τυχὸν ὀλιγωρίας τῆς διοικήσεως περὶ τὴν ἄσκησιν τῶν νομίμων αὐτῆς ἁρμοδιοτήτων, πρόσθετος καὶ ὑπέρβασιν ἐξουσίας εἰς τὸν μετ' ἀναδρομικῆς ἰσχύος, καὶ δὴ κατὰ τοσαῦτα χρονικὰ ὅρια, καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν αὐτῇ μισθωτῶν, τὸ δὲ διότι ἄνευ ἁρμοδιότητος τινος καθώρισε τὰς ὥρας ἡμερησίας ἐργασίας τῶν μαθητευομένων, κατὰ τὰ περὶ ταύτων βαιμῶς ἐν ταῖς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεσι προβαλλόμενα.

Διὰ ταῦτα

Δέχεται τὰς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεις καὶ ἀκυροῖ τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν ἐν μέρει ὡς ἐν τῷ αἰτιολογικῷ τῆς παρούσης.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΠΕΡΓΙΑΣ ΑΣΚΗΣΙΣ ΑΥΤΟΥ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Γνωμοδότησις, ὑπ' ἀριθ. 127|7|3|1951, τῆς Ὀλομελείας τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους

Εἰσηγητής ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. **Κ. Περιφανάκης**

Ἡ ἀνάσκησις ἢ μὴ τῆς φυσικῆς δραστηριότητος τοῦ ἀνθρώπου (ἐργασία, ἀπεργία), ἅτε συνδεομένη ἀμέσως πρὸς τὴν προσωπικότητα αὐτοῦ, ἀνάγεται εἰς τὰς ἀτομικὰς ἢ προσωπικὰς ἐλευθερίας καὶ χαρακτηρίζεται, ὑπὸ γενικὴν ἔποψιν, ὡς δικαίωμα, ἀποτελοῦν εἶδος τῶν ἐλευθεριῶν ἐκείνων. Ἀλλ' ἡ ἐλευθερία ἐν γένει ὑποβάλλεται εἰς νομίμους περιορισμούς. (Πρβλ. ὡς πρὸς τὴν ἀπεργίαν: Ν.2|11|1920, ἄρθρ. 8 Ν. 2151|1920, ἄρθρ. 10 Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας, ἄρθρ. 7 ψήφ. Γ'|1946, ΛΘ' 1947, ΝΕ' καὶ Ξ|1949, ἄρθρ. 243 καὶ 292-294 τοῦ νέου ποιν. κώδ., ἄρθρ. 6 Α.Ν. 1623|1951 κ.ἄ.). Τοιοῦτοι δὲ εἶναι οὐ μόνον οἱ ἐκ τοῦ νόμου ἀμέσως ἀπορρέοντες, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐμμέσως ἐξ αὐτοῦ πηγάζοντες, λ.χ. οἱ ἐκ συμβάσεως εἰδικοὶ περιορισμοί, οἵτινες εἶναι θεμιτοί, ἐφ' ὅσον δὲν ἀντίκεινται εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν ἢ εἰς ἀπαγορευτικὰς διατάξεις τοῦ νόμου ἢ τὰ χρηστὰ ἤθη (ἄρθρ. 3, 174, 178 καὶ 179 ἀστ.κώδ.). Κατά τινα ἰσχυρῶς ὑποστηριζομένην ἔκδοχὴν ἡ ἀπεργία, καὶ δὴ ὡς μέσον μεταβολῆς τῶν συμπεφωνημένων (αὐξήσεως ἡμερομισθίου κλπ.), ἀποτελεῖ διάρρηξιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τοῦ ἐργάτου ἡ τοὐλάχιστον ἀναστολὴν αὐτῆς (λ.χ. πρὸς ἔναρξιν διαπραγματεύσεων), ὅταν δὲ τείνῃ εἰς ἄλλους σκοποὺς μὴ ἐπαγγελματικούς (λ. χ. πολιτικούς), ἀποτελεῖ πρὸς τούτοις καὶ κατάχρησιν δικαιώματος καὶ δὴ τῆς ἐργατικῆς ἐλευθερίας (Planiol-Ripert-Boulanger, Traité el. de droit civil, ἐκδ. 2α, τ. II|1947 n. 2974, L. Josserand, Cours de droit civil positif français, 3η ἐκδ. τ. II|1939 n. 433, H. Capitant, Les grands arrêts de la jurisprudence civile, 2α ἐκδ. 1940, σ. 143). Πάντως ὅμως ἡ ἀπεργία δὲν ἀποτελεῖ λόγον λύσεως τῆς συμβάσεως, ὅταν γίνηται ἄνευ κακοβουλίας καὶ δὴ ὅταν τείνῃ εἰς ἐξαναγκασμὸν τοῦ ἐργοδότου, ἄμεσον ἢ ἔμμεσον, πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν νομίμων ἢ συμβατικῶν ὑποχρεώσεών του (*Καποδίστρια*, Ἐρμ. Ἐργατ. Δικαίου, ἐκδ. 1937, § 398, *τοῦ αὐτοῦ*, Τὸ δίκαιον τῆς ἀπεργίας, ΕΕΔ τ. 8ος, σελ. 222 ἑπ. Πρβλ. Josserand, op. cit., τόμ. II|1939, n. 433 καὶ 1285, Planiol-Ripert-Boulanger ἐ.ἀ., Capitant op. cit., σελ. 346 ἑπ., P. Durand, Traité de droit du travail, τ. II, ἐκδ. 1950, n. 277, Hueck-Nipperdey, Lehrbuch des Arbeitsrechts, 3η - 5η ἐκδ., τόμ. II|1932, § 70 ἑπ., Γαλλ. Ἀκυρ. τῆς 15 Ἰουν. 1937 καὶ 4 Αὐγ. 1937, D.P. 1938, I, 23, Comp. Soc. 5 Δεκ. 1940, Gaz. Pal. 1940, 2, 305. Ἴδε νεωτάτην γαλλ. νομολογίαν ἐν Dronillat-Aragon-Julien, Code du travail annoté, ἐκδ. Sirey 1950, σελ. 25 ἑπ. Ὁ γαλλικὸς μάλιστα νόμος τῆς 11 Φεβρ. 1950 περὶ συλλογικῶν συμβάσεων κλπ. ὁρίζει ἐν ἄρθρῳ 4 ὅτι ἡ ἀπεργία δὲν ἐπάγεται διάρρηξιν τῆς συμβάσεως, ἐκτὸς ἐὰν συντρέχῃ βαρὺ πταῖσμα δυνάμενον νὰ καταλογισθῇ εἰς τὸν «μισθωτόν» (ὑπάλληλον ἢ ἐργάτην). Γεν. Εὐρ. Νομ., Ἀπεργ. ἀριθ. 2 ἑπ., Ἐφ. Ἀθ. 638|1949, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3010|1950 καὶ Πρ. Πρωτ. Ἀθ. 3442|1950 ἐν Θέμ. Ξ' σελ. 158, ΞΒ' σελ. 34 καὶ ΕΕΝ ΙΗ' σελ. 132 ἑπ., Ἐργ. Ἐφετεῖον Φραγκφούρτης ἀπ. τῆς 18 Σεπτ. 1950, ἐν τῇ συλλογῇ Hueck-Nipperdey-Dietz, Arbeitsrechtliche Praxis, τόμ. II, ἐκδ. 1950, σελ. 456 ἑπ.).

Ἀφ' ἑτέρου εἰς ὡρισμένους κλάδους ἐργασίας, πληροῦντας μονίμως ἐπιτακτικὴν κοινωνικὴν ἀνάγκην, λ.χ. τὴν ἐθνικὴν ἄμυναν ἢ τὴν λειτουργίαν τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν, ἐπιτρέπεται καὶ αὐτὴ ἔτι ἡ διὰ νόμου ἀπαγόρευσις τῆς ἀπεργίας καθόλου. Τοιαύτη ἀπαγόρευσις ἔχει ἤδη θεσπισθῇ διὰ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους (Ν. 5458|1932 κ. ἄ. καὶ νῦν ἄρθρ. 247 τοῦ νέου ποινικοῦ κώδικος, Ν.1492|1950). Τὸ αὐτὸ θὰ ἠδύνατο νὰ γίνῃ καὶ διὰ τὸ προσωπικὸν τοῦ κρατικοῦ ἐργοστασίου ἀεροπλάνων, χάριν τῆς ἐθνικῆς ἀμύνης καὶ ἂν ἔτι τοῦτο συνδέηται μετὰ τοῦ Κράτους διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου. Εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας καὶ ἄλλας παρεμφερεῖς ἡ ἀπαγόρευσις τῆς ἀπεργίας δὲν ἀντίκειται εἰς τὸ Σύνταγμα. Τὰ ἄρθρα 4 καὶ 11 τοῦ Συντάγματος, ἐφ' ὧν κυρίως ἐδράζεται ἡ οἰκονομικὴ ἐν γένει ἐλευθερία, καὶ δὴ ἡ ἐργατική, ἐπιτρέπουσι νομίμους περιορισμούς (ὁμοίως τὰ ἄρθρα 14). Τὸ δ' ἄρθρον 3 αὐτοῦ περὶ ἰσονομίας ἀπαγορεύει μὲν τὰς προσωπικὰς ἢ τακτικὰς διακρίσεις, ἐπιτρέπει ὅμως τὰς καθ' ὅλην τοιαύτας, ἃς ἐπιβάλλει ἡ φύσις τῶν πραγμάτων καὶ ἡ κοινωνικὴ ἀνάγκη (ἴδε L. Duguit, Traité de droit constitutionnel, 3η ἐκδ., τ. III 1930, § 91, καὶ ἰδίᾳ σελ. 629 M. Rümelin, Die Gleichheit vor dem Gesetz, ἐκδ. 1928, σελ. 15, *Κ. Περιφανάκη*, Φορολ. Ἰσονομία, ἐκδ. 1950, σελ. 6 καὶ τὰς αὐτόθι παραπομπάς, Σ. Ε. ὁλ. 125, 321|1948 κ. ἄ.). Οὕτω ὑπάρχει καθ' ὅλην ἀνισότης μεταξὺ τῶν συνήθων ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων

ΘΕΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΣΧΕΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Ὑπὸ τοῦ κ. Ἀθαν. Στεργίου, Δικηγόρου

Β'

Νομικὸς καθορισμὸς τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σ.Ε.Κ.

Ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως καὶ ἐντεῦθεν αἱ ἀποδοχαὶ τῶν μισθωτῶν τῶν Σ.Ε.Κ., ὡς καὶ τῶν μισθωτῶν τῶν λοιπῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, καθορίζονται δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων. Πρὸς καθορισμὸν μάλιστα τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν τῶν Σ.Ε.Κ. ἐκδίδη ἐπιβεβλημένη ἡ ἔκδοσις ἰδίας ἑκάστοτε Υ.Α., λόγῳ τῆς ἰδιοτύπου μορφῆς τῶν Σ.Ε.Κ. καὶ τοῦ ἰσχύοντος ἀνέκαθεν ἰδίου μισθολογίου ἐπὶ τῶν μισθωτῶν των, κατατασσομένων εἰς μισθολογικὰ κλιμάκια καὶ ἀμειβομένων βάσει τιμαριθμικοῦ συστήματος, ἤτοι κατὰ τρόπον τελείως διάφορον πρὸς τοὺς μισθωτοὺς τῶν λοιπῶν ὀργανισμῶν δημοσίου δικαίου. Ἡ ὑπουργικὴ δ' αὐτὴ ἀπόφασις ἐξεδίδετο πάντοτε συμπραττόντων τριῶν Ὑπουργῶν, ἤτοι τῶν Οἰκονομικῶν, Ἐργασίας καὶ Μεταφορῶν, βάσει ἐξουσιοδοτήσεως νομοθετικῆς, παρεχομένης ὑπὸ τῶν νόμων 19 καὶ 98, καὶ τοῦτο, διότι τὸ προσωπικὸν τῶν Σ.Ε.Κ. καὶ γενικώτερον τῶν ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων, ὑπὲρ οὗ ἡ ἀφορᾷ ἡ τοιαύτη Υ.Α. εἶναι μικτόν, ἀποτελούμενον ἐκ μισθωτῶν συνδεομένων διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου καὶ μισθωτῶν συνδεομένων διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Οὕτω περὶ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐν γένει προσωπικοῦ τῶν Σ.Ε.Κ. ἐξεδόθησαν ἀπὸ τῆς ἀπε-

καὶ τοῦ κρατικοῦ ἐργοστασίου ἀεροπλάνων, ἐκ τῆς ἀπροσκόπτου λειτουργίας τοῦ ὁποίου ἐξαρτᾶται ἡ ἀσφάλεια τοῦ ἔθνους. Ὅθεν νόμος δύναται νὰ ἀπαγορεύσῃ τὴν ἀπεργίαν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐργοστασίου τούτου (πρβλ. τὰ ἄρθρα 243 καὶ 292 - 294 τοῦ νέου ποιν. κώδ., ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Α. Ν. 1623|1951 (ἴδε τὰς ἀνωτέρω παραπομπὰς καὶ προσέτι Hueck-Nipperdey-Dietz, Arbeitsrecht|sche Praxis, τόμ. II, ἔκδ. 1950, σ. 294). Ἀλλ' ἡ ἀπαγόρευσις αὕτη δέον νὰ ἦ σαφής, ἀπὸ ἀπαγούσα ἐξαιρέσεις εἰς τὸ ὀφειλόμενον ἐν Ἑλλάδι νομοθετικῶν καθεστώς καὶ τὸ διεθνῶς κρατοῦν ἐν ταῖς πεπολιτισμέναις χώραις περὶ ἐλευθερίας τῆς ἐργασίας καὶ τῆς ἀπεργίας, τοσοῦτω μᾶλλον, ὅσον ἡ ἀπεργία ὅταν ἀσκουμένη εἶναι κοινωνικὸς παράγων χρήσιμος πρὸς βελτίωσιν τῆς θέσεως τῶν ἐργαζομένων (ἴδε σὺν τοῖς ἄλλοις τὰ ἐν ἀρχῇ σημειωθέντα ψηφίσματα καὶ νόμους καὶ ἰδίᾳ τὸ ΝΕ' ψήφισμα καὶ τὴν σχετικὴν εἰσηγ. ἔκθεσιν, τὸ γαλλ. Σύντ. τῆς 28 Ὀκτ. 1946, τὸν καταστατικὸν χάρτην τοῦ Ο.Η.Ε., Α.Ν. 585|1945, τὴν Διακήρυξιν τῆς Φιλαδελφείας 1944, κυρωθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ν. 499|1947, τὴν 98ην σύμβασιν τῆς Γενεύης τὴν ὑπογραφεῖσαν ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Δ.Ο.Ε. κλπ. Πρβλ. H. Sinzheimer, Grundzüge des Arbeitsrechts, 2α ἔκδ. 1927, σελ. 84 ἑπ. καὶ τὰς πρόσθεν παραπομπάς).

Ἐκ τῆς εἰδικῆς νομοθεσίας καὶ δὴ ἐκ τῶν Α.Ν. 1014|1937, 1289|1938, 1846|1939 κλπ. δὲν προκύπτει τοιαύτη ἀπαγόρευσις τῆς ἀπεργίας διὰ τοὺς ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ κρατικοῦ ἐργοστασίου ἀεροπλάνων μὴ ἔχοντας ἰδιότητα δημοσίου ὑπαλλήλου. Ἀληθῶς διατάξεις τινές, οἷαι αἱ τῶν ἄρθρων 40 καὶ 46 τοῦ Ν. 1846|1939 κ. ἄ., ἀπεκλείσασι τὴν ἐφαρμογὴν ἐργατικῶν τινων νόμων ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ προσωπικοῦ ἢ ἀπαγορεύουσι τὴν ἀδικαιολόγητον ἀπουσίαν τοῦ ἐργάτου ἐπὶ ποινῇ ἐξικνουμένῃ μέχρις ἀπολύσεως αὐτοῦ. Ἀλλ' αἱ διατάξεις αὗται δὲν ἀφοροῦσι σαφῶς εἰς τὴν ἀπεργίαν, ἥτις συνεπῶς διέπεται ὑπὸ τῶν κοινῶν κανόνων, ἐκτεθέντων περιληπτικῶς ἀνωτέρω (ἴδε καὶ Πρωτ. Ἀθηνῶν 3442|1950 ΕΕΝ, τ. ΙΗ', σελ. 132 ἑπ. καὶ σχολιον). Κατὰ ταῦτα οὔτε ἡ ἀπεργία ἀπαγορεύεται καθ' ἑαυτήν, τοὐναντίον συμβαίνει ἐπὶ δημοσίων ὑπαλλήλων, δι' οὓς αὕτη ἀποτελεῖ ἰδιώνυμον πειθαρχικὸν καὶ ποινικὸν ἀδίκημα), οὔτε τὸ προσωπικὸν τοῦ κρατικοῦ ἐργοστασίου δύναται νὰ ὑποχρεωθῇ δι' ἀμέσου ἐξαναγκασμοῦ εἰς ἐργασίαν. Βεβαίως ἡ ἀπεργία ἢ καταχρηστικῶς ἀσκουμένη (ἄρθρ. 281 ἀστ. κώδ.), λ. χ. κακοβούλως, πρὸς πολιτικοὺς σκοποὺς κλπ. (ὅπερ κρίνεται ἐκ τῶν περιστάσεων αὐτῆς ἐν γένει, τῶν ἑλατηρίων ἢ ἀφορμῶν αὐτῆς, τῆς ὑπερμέτρου διαρκείας της κλπ.), ἐπιφέρει λύσιν τῆς συμβάσεως ὑπαιτιότητι τῶν ἀπεργῶν (πρβλ. καὶ Α.Π. 337|1946 καὶ 20|1947, ΕΕΝ ιδ', σελ. 4 καὶ 484, καὶ ἰδίως Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3010|50, Θέμ. ΞΒ' σελ. 35, Γαλλ. διαιτ. ἀπόφ. τῆς 14 Ἰαν. 1939, Gaz. Pal. 39.1 345, Πρωτ. Σικουάνα ἀπόφ. τῆς 20 Μαρτ. 1948, Gaz. Pal. 48.2.20, Πρωτ. Νουμὶ ἀπ. τῆς 6 Ἀπρ. 1948 καὶ Niort τῆς 18 Μαρτίου 1949 ἐν Code du travail annoté, Sirey 1950, σελ. 25 ἑπ. ὑπὸ 44-49). Ἀλλ' ἡ ἀπόλυσις αὐτῶν εἶναι ἴσως μέσον ἥκιστα τελεσφόρον ἐν τῇ πράξει διὰ τὸ Κ.Ε.Α. ὡς μέλλον νὰ στερήσῃ αὐτὸ εἰδικευμένων ἐργατῶν. Δραστικώτερα μέτρα θὰ ἠδύναντο νὰ ληφθῶσιν, εἴτε βάσει εἰδικῆς διατάξεως νόμου, θεσπισθησομένης πρὸς τοῦτο καὶ ἀπειλούσης ποινικὰς κυρώσεις διὰ πᾶσαν περίπτωσιν ἀπεργίας τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Κ.Ε.Α., εἴτε καὶ κατὰ τὸ ἰσχὺον ἤδη δίκαιον, κατόπιν ὅμως ἐπιστρατεύσεως τοῦ μνησθέντος προσωπικοῦ (Πρβλ. καὶ P. Durand, Traité de droit du travail, ἔκδ. 1950, ὑπὸ 201 : περὶ ἐπιτάξεως προσωπικοῦ).

λογθερώσεως μέχρι τούδε αί έξης ύπουργικαί αποφάσεις:

1) 'Η ύπ' αριθ. 28728|1945 Υ.Α. των 'Υπουργών Οικονομικών, Μεταφορών και 'Εργασίας, δημοσιευθείσα εις το ύπ' αριθ. 111 της 6.8.45 φύλλον της Ε.Κ., και ήτις ίσχυσεν από της 1 'Ιουνίου 1945. Διά ταύτης ανεστάλη από της ισχύος της ή εφαρμογή των διατάξεων του Δ|τος περί κανονισμού των δευτερευουσών απολαυών και εις το δικαιούμενον τοιούτων απολαυών προσωπικόν των Σ.Ε.Κ. έχορηγήθησαν διάφορα επιδόματα ίσα προς ωρισμένον ποσοστόν επί του βασικού μισθού του.

2) 'Η ύπ' αριθ. 18612 του 1946 Υ.Α. των 'Υπουργών Οικονομικών, Μεταφορών και 'Εργασίας δημοσιευθείσα εν τω ύπ' αριθ. 50 της 20.3.1945 φύλλω της Ε.Κ., και ήτις ίσχυσεν αναδρομικώς από 1ης Φεβρουαρίου 1946. Διά της αποφάσεως ταύτης επαναφέρεται μεν εν ισχύι ο Κανονισμός δευτερευουσών απολαυών προσωπικού Σ.Ε.Κ., άλλ' αί δι' αυτού προβλεπόμεναι ιδιαίτεραι αποζημιώσεις και αμοιβαί καθορίζονται και υπολογίζονται κατά τρόπον διάφορον.

3) 'Η ύπ' αριθ. 92540|47 Υ.Α. των 'Υπουργών Οικονομικών, Μεταφορών και 'Εργασίας, δημοσιευθείσα εις το ύπ' αριθ. 176 τ|ν. 17.11.47 φύλλον της Ε.Κ. και ήτις ίσχυσεν αναδρομικώς, ως προς μεν το μισθολόγιον από της 1 Σ|βρίου 1947, ως προς δε τας δευτερευούσας απολαυάς από της 1 Νοεμβρίου 1947. Διά της αποφάσεως ταύτης καθορίζεται η μισθοδοσία του εν γένει προσωπικού των ατμηλάτων σιδηροδρόμων αναλόγως του βαθμού και της υπηρεσίας του παρ' αυτοίς υπηρετούντος μισθωτού, προβλεπομένης και της αμοιβής του ημερομισθίου προσωπικού, ως και του επί συνολική μηνιαία αμοιβή αμειβομένου. Όσον δ' αφορά εις το ανώτερον και ανώτατον εξωκλιμάκιον προσωπικόν, το μη περιλαμβανόμενον εις το Δ|μα της 23.12.25, ορίζεται διά της αποφάσεως, ότι οί μισθοί του καθορισθήσονται δι' ιδιαιτέρας ύπ. αποφάσεως μετά γνώμην των οικείων Διοικ. Συμβουλίων των Δικτύων. Τοιαύτη δ' απόφασις εξεδόθη ή ύπ' αριθ. 2420|48, δημοσιευθείσα εν τω ύπ' αριθ. 38 της 11.3.48 φύλλω της Ε.Κ. Επίσης συμφώνως προς την ανωτέρω 92540 Υ.Α. οί μισθωτοί των Σ.Ε.Κ., δικαιούνται πλην του μισθού των και των προβλεπομένων δι' αυτής επιδομάτων πολυετούς υπηρεσίας, οικογενειακών βαρών, ως και τοιούτου εκ δρχ. 25.000 μηνιαίως 'Ωσαύτως προβλέπονται διά τής αποφάσεως ταύτης και δευτερεύουσαι απολαυαί διά τους μισθωτούς των Σ.Ε.Κ., τους δικαιουμένους τούτων κατά τας διατάξεις του σχετικού Κανονισμού, ούχι όμως πάσαι αί εις αυτόν περιλαμβανόμεναι, άλλ' ωρισμέναι εκ τούτων και ως αύται υπολογίζονται και καθορίζονται διά της αποφάσεως. Δέον, τέλος, να σημειωθή, ότι της ύπ. ταύτης αποφάσεως εξεδόθησαν και αί έξης ερμηνευτικαί αποφάσεις: "Ητοι α) ή ύπ' αριθ. 42004|1948 (Ε.Κ.τ. Β' φ. 93 της 14|6|48), σχετικώς με το επίδομα πολυετούς υπηρεσίας β) ή ύπ' αριθ. 42005|48, (Ε.Κ.τ. Β' φ. 93 της 14|6|48) γ) ή ύπ' αριθ. 68521|48 (Ε.Κ.τ. Β' φ. 155 της 28|9|48) γ) ή ύπ' αριθ. 42|49 (Ε.Κ. τ. Β' φ. 18 της 4|2|49), δι' ής αί αποδοχαί του εκτάκτου επί συμβάσει ωρισμένου χρόνου υπηρετούντος προσωπικού δεν καθορίζονται διά της ύπ' αριθ. 92540 Υ.Α., αλλά διά των μετ' αυτού συναπτομένων συμβάσεων εργασίας, μη δυναμέναι πάντως να είναι κατώτεραι των διά των συλλ. συμβάσεων των ισχυουσών διά το προσωπικόν των ιδιωτικών επιχειρήσεων καθοριζομένων εκάστοτε ορίων.

4) 'Η ύπ' αριθ. 69107|49 Υ.Α. των 'Υπουργών Οικονομικών, Μεταφορών και 'Εργασίας' δημοσιευθείσα εις το ύπ' αριθ. 134 φύλλον της από 18|8|49 'Εφ. της Κυβ., δι' ής εις το προσωπικόν των ατμηλάτων σιδηροδρόμων, το μισθοδοτούμενον βάσει της ύπ' αριθ. 92540 Υ.Α., ως αύτη συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, παρέχεται από της 1ης 'Ιουλίου 1949 μηνιαίον επίδομα, οριζόμενον εις 30ο|ο επί του βασικού μισθού, της προσαυξήσεως λόγω πολυετούς υπηρεσίας, και των επιδομάτων λόγω οικογενειακών βαρών και υπηρεσίας εν Βορείω 'Ελλάδι. 'Η § 3 της αποφάσεως ταύτης περί καθορισμού του επιδόματος πολυετούς υπηρεσίας και οικογενειακών βαρών ανεκλήθη ως ης ίσχυσε διά της ύπ' αριθ. 251400|49 μεταγενεστέρας Υ.Α. (Ε.Κ. τ. Β' φ. 175 της 18|10|49) και

5) 'Η ύπ' αριθ. 68907|1950 Υ.Α. των 'Υπουργών Μεταφορών, Οικονομικών και 'Εργασίας, δημοσιευθείσα εις το ύπ' αριθ. 214 της 28|11|50 φύλλον της 'Εφ. της Κυβερνήσεως και ήτις ίσχυσε διά μεν τας παγίας απολαυάς από 1ης 'Ιουλίου 1950, διά δε τας δευτερευούσας από 1ης Νοεμβρίου 1950. 'Η απόφασις αύτη, ήτις και εφαρμόζεται ήδη, εξεδόθη βάσει του άρθρ. 3 του Α.Ν. 1545|1950 περί αυθεντικής ερμηνείας του άρθρ. 3 του διά του από 17|12|1930 Δ|τος κλπ., περί ού θά γένη κατωτέρω λόγος, και αφορά, ως εν αύτη ορίζεται, το συμπλήρωμα οργανικάς θέσεις προσωπικόν των ατμηλάτων σιδηροδρόμων.

"Οσον δ' αφορά εις την μισθοδοσίαν του μη κατονομαζομένου εις αύτην προσωπικού, αύτη κατά το άρθρ. 7 της Υ.Α. καθορίζεται δι' αποφάσεως του Διοικ. Συμβ. εκάστης Σιδηροδρομικής επιχειρήσεως εντός του πλαισίου της αποφάσεως, πλην του ανωτάτου διοικούντος προσωπικού, ούτινος αί αποδοχαί καθορισθήσονται δι' ιδιαιτέρας Υ. Α., ήτις και εξεδόθη, ύπ' αριθ. 68907|1950 (Ε. Κ. τ. Β' φ. 214 της 28|11|1950).

'Επίσης διά του άρθρ. 6 της αποφάσεως ταύτης ωρίσθη, ότι εφαρμόζονται αί διατάξεις της και επί του εκτάκτου εργατοτεχνικού προσωπικού των Σ.Ε.Κ., του υπηρετούντος κατά την έκδοσιν της αποφάσεως και μη συμπληρούντος οργανικάς θέσεις, πλην του επί συμβάσει ωρισμένου χρόνου τοιούτου, όπερ δύναται να εξαιρήται της εφαρμογής της αποφάσεως ταύτης, καθοριζομένων των αποδοχών του διά των μετ' αυτού συμβάσεων εργασίας, ούχι όμως κατωτέρων του ελαχίστου ορίου του καθοριζομένου διά των αναλόγων συλλογικών συμβάσεων του προσωπικού ιδιωτικών επιχειρήσεων.

Και ούτω διά την τελευταίαν ταύτην κατηγορίαν των μισθωτών των Σ.Ε.Κ., ήτις δέν είναι μικρά, ιδίς εν τη υπηρεσία της Δ|σεως Νέων Έργων, άλλά και εις άλλας Υπηρεσίας των Σ.Ε.Κ., ουδόλως αποκλείεται ο καθορισμός κατά συμφωνίαν αποδοχών πλέον των προβλεπομένων διά της υπουργικής αποφάσεως, ως και

αὐτῶν ἀκόμη τῶν συλλογικῶν συμβάσεων τῶν ἰσχυουσῶν διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, ἀφοῦ ὁ τιθέμενος περιορισμὸς διὰ τῆς ἄνω διατάξεως τῆς Υ.Α. ἀφορᾷ εἰς μόγον τὸ κατώτατον ὅριον τῶν συμφωνουμένων ἀποδοχῶν, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὸ ἀνώτατον.

Σχετικῶς, ἤδη, μὲ τὰς καθοριζομένας διὰ τῆς ἄνω ἀποφάσεως ἀποδοχὰς τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σ.Ε.Κ. καὶ λοιπῶν ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων ρητῶς ὁρίζεται διὰ τοῦ ἄρθρ. 2 αὐτῆς, ὅτι οὐδεμία ἄλλη προσαύξησις ἢ πρόσθετον ἐπίδομα παρέχεται ἐπὶ τοῦ ὑπὸ ταύτης καθοριζομένου μισθολογίου, πλὴν τῶν προβλεπομένων διὰ ταύτης δευτερευουσῶν ἀπολαυῶν, περὶ ὧν κατωτέρω, καὶ τῶν ἐπιδομάτων παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ καὶ διαχειριστικῶν λαθῶν.

Δευτερευούσας ἀπολαυάς, πλὴν τοῦ βασικοῦ μισθοῦ, προβλέπει ἡ ἀνωτέρω Υ.Α. τὰς καθοριζομένας εἰς τὸν περὶ αὐτῶν ἀπὸ 19|1|26 νομίμως κεκυρωμένον Κανονισμόν, ὃν ἐτέθησαν ἐν ἰσχύι καὶ τὰς ὁποίας ὑπολογίζει ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἰσχύοντος τὴν 28|10|40 ἐφαρμοζομένου, προσαρμόζουσα ταύτας ἐπὶ συντελεστὴν 300.

Αἱ ἀμοιβαί, ἐπίσης, νυκτερινῆς καὶ συμπληρωματικῆς ἐργασίας ὑπολογίζονται κατὰ τὴν ἄνω Υ.Α. ἐπὶ τοῦ βασικοῦ μισθοῦ μετὰ τῆς τυχὸν προσαυξήσεώς του λόγῳ παραμονῆς εἰς τὸν αὐτὸν βαθμόν. Οὕτως ὁ ἐργαζόμενος κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας θὰ λάβῃ τὸ ὡρομίσθιον τοῦτων, ὑπολογιζόμενον βάσει τοῦ ὁριζομένου διὰ τῆς ἀποφάσεως μισθοῦ του μετὰ τῆς τυχὸν προσαυξήσεώς του λόγῳ παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ καὶ ἀφοῦ τοῦτο προσαυξηθῇ κατὰ 30 ο|ο. Ἐπίσης εἰς περίπτωσιν ἐργασίας εἰς συμπληρωματικὰς ὥρας, ὡς αὗται ὑπολογίζονται κατὰ τὰς ἐν ἰσχύι διατάξεις τοῦ σχετικοῦ Κανονισμοῦ, θὰ λάβῃ ὁ ἐργαζόμενος τὸ ὡρομίσθιον τοῦτων, ὑπολογιζόμενον ἐπίσης βάσει τοῦ βασικοῦ μισθοῦ του καὶ μετὰ τῆς τυχὸν προσαυξήσεώς του λόγῳ παραμονῆς του ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ καὶ ἀφοῦ προσαυξηθῇ τοῦτο κατὰ 20ο|ο.

Ἀνάγκη νὰ σημειωθῇ, ὅτι ζήτημα ὑπερωριῶν ἢ συμπληρωματικῆς ἐργασίας διὰ τὸν μισθωτὸν τῶν Σ.Ε.Κ. τίθεται μόνον ἐφ' ὅσον ὑπερβῇ οὗτος τὰ καθοριζόμενα χρονικὰ ὅρια ἐργασίας ὑπὸ τοῦ ἰσχύοντος Κανονισμοῦ περὶ ὡρῶν ἐργασίας καὶ ἀναπαύσεως τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σ.Ε.Κ.

Ἐξ ἀφορμῆς, ἤδη, τοῦ ἀναφυέντος ζητήματος, ἐὰν μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν ἄνω εἰδικῶν διατ. ἀποφάσεων περὶ καθορισμοῦ τῶν ἐν γένει ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν τῶν ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων δύνανται παραλλήλως νὰ ἰσχύσῃ, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τοὺς ἐκ τῶν μισθωτῶν τῶν Σ.Ε.Κ. συνδεομένους διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ἄλλη τις ὑπ. ἀποφασις, ἀναγνωρίζουσα προσθέτους τυχὸν ἀπολαυάς, ἤτις ἐξεδόθη παρὰ μόνων τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ν. 28|11, ὅστις ἀφορᾷ εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἄλλων ἐν γένει τῶν ἐργασιῶν καὶ ἐπιχειρήσεων, ὡς λ.χ. ἡ ὑπ' ἀριθ. 8800|46 κ. Δ., δι' ὅπερ ζήτημα εἶχον ἐκδοθῆ καὶ ἀνεῖθεται δικαστικαὶ ἀποφάσεις, ἐξεδόθη ὁ γνωμοδοτικὸς Α.Ν. 1545 τῆς 29.10.1950 περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας διατάξεών τινων, δημοσιευθεὶς εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 250 τῆς 29.10.50 φύλλον τῆς Ἐφ. τῆς Κυβ., δι' οὗ λύεται τὸ ἄνω ζήτημα. Οὕτω κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 αὐτοῦ αἱ πᾶσης φύσεως ἀποδοχαί, μισθοί (προσαυξήσεις, ἐπιδόματα κλπ.) τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν αὐτῷ ἀναφερομένων σιδηροδρομικῶν δικτύων, ἐν οἷς καὶ τὰ Σ.Ε.Κ., καθορίζονται μόνον διὰ κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Μεταφορῶν, Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν. Αἱ ὑπουργικαὶ δ' ἀποφάσεις αἱ ἐκδοθεῖσαι ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς χώρας καὶ ἐφεξῆς καὶ καθορίζουσαι μισθούς, προσαυξήσεις, ἐπιδόματα καὶ ἐν γένει ἀποδοχὰς ἐργαζομένων, δὲν ἰσχύουν ἐξ ὑπαρχῆς διὰ τὸ ἐν γένει προσωπικὸν τῶν ἀνωτέρω δικτύων, ἐὰν δὲν εἶναι ὑπογεγραμμέναι καὶ παρὰ τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ Ὑπουργῶν. Ἐπίσης διὰ τοῦ ἄρθρου 2 αὐτοῦ ὁρίζεται, ὅτι ὑπ. ἀπ., χορηγοῦσαι εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ἐν τῇ Χώρᾳ ἐν γένει ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν προσαύξησιν ἢ ἐπίδομα ἢ ἠὐξημένον ἡμερομίσθιον λόγῳ ἀπασχολήσεως του κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐκ τοῦ νόμου καθωρισμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς τοῦ Ἔτους, δὲν ἰσχύουν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως των διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν ἐν αὐτῷ σιδηροδρ. δικτύων, ἐν οἷς καὶ οἱ Σ.Ε.Κ., δι' ὅπερ ἐφαρμόζεται ὁ ἀπὸ 15.2.26 Κανονισμὸς ὡρῶν ἐργασίας καὶ ἀναπαύσεως τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων. Ἑπομένως κατόπιν τοῦ Ἀν. τούτου Νόμου οὐδεμία ἄλλη Υ.Α. περὶ προσθέτων ἀπολαυῶν καὶ ἀποδοχῶν ἐν γένει τῶν ἐργαζομένων δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐπὶ τῶν μισθωτῶν τῶν Σ.Ε.Κ., ἰσχυουσῶν ἐπ' αὐτῶν μόνων τῶν εἰδικῶν ὡς ἄνω ὑπουργ. ἀποφάσεων, αἵτινες ἐξεδόθησαν παρὰ τῶν τριῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Μεταφορῶν καὶ Ἐργασίας.

Παραγραφὴ μισθῶν τῶν ὑπαλλήλων τῶν Σ.Ε.Κ.

Δοθέντος ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ Ν. Δ. τῆς 4|9|35 περὶ Διοικήσεως τῶν Σ.Ε.Κ. αἱ διατάξεις περὶ παραγραφῆς τῶν κατὰ τοῦ Δημοσίου ἀπαιτήσεων ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν Σ.Ε.Κ., ἔπεται, ὅτι καὶ ἡ αἴτησις τῶν ὑπαλλήλων τῶν Σ.Ε.Κ. περὶ τῶν μισθῶν των ὑπόκειται εἰς τὴν εἰδικὴν βραχυπρόθεσμον παραγραφὴν τὴν ἰσχύουσαν ἐπὶ τῶν μισθῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ἤτοι τῶν δύο ἐτῶν, ἀφ' ἧς ἐγεννήθη τὸ πρὸς ἀγωγὴν δικαίωμα, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 28 τοῦ Ν. ΧΛ' τοῦ 1877 καὶ ἄρθρ. 28 τοῦ Β.Δ. τῆς 8|13 Νοεμβρίου τοῦ 1918 περὶ παραγραφῆς τῶν προσωπικῶν ἀγωγῶν κατὰ τοῦ Δημοσίου ἕνεκα καθυστερήσεως μισθῶν.

Ὅσον ὅμως ἀφορᾷ εἰς τὴν αἴτησιν τῶν μισθωτῶν τῶν Σ.Ε.Κ. περὶ πληρωμῆς δευτερευουσῶν ἀπολαυῶν τῶν μισθωτῶν τῶν Σ.Ε.Κ., αὕτη ὡς ἐλέχθη ἀνωτέρω, ὑπόκειται, συμφώνως πρὸς ρητὴν διάταξιν τοῦ Δ|τος περὶ Διοικήσεως τῶν Σ.Ε.Κ., εἰς βραχυτέραν ἀκόμη παραγραφήν, ἥτις διετηρήθη ἐν ἰσχύι καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ Εἰσ. Ν. αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον, ὡς ἐλέχθη ἀνωτέρω, ἐπὶ τῶν Σ.Ε.Κ. ἐφαρμόζονται αἱ περὶ παραγραφῆς διατάξεις τῶν κατὰ τοῦ Δημοσίου ἀπαιτήσεων.

Ἀθαν. Στεργίου Δικηγόρος

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΙ

1804|1951 ΑΝΑΓΚ. ΝΟΜΟΣ

Περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως διατάξεών τινων τοῦ Α.Ν. 16|20.11.1935 «περί ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας».

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 126 τῆς 28 Ἀπριλίου 1951)

Λαβόντες ὑπ' ὄψει τήν κατά τήν συνεδρίασιν τῆς 25 Ἀπριλίου 1951 τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ληφθεῖσαν ἀπόφασιν περί ἐκδόσεως, λόγῳ κατεπειγούσης καί ἀναποφεύκτου ἀνάγκης, Ἀναγκαστικοῦ Νόμου «περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως διατάξεών τινων τοῦ Α.Ν. 16|20.11.35 «περί ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ἀπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν :

Ἄρθρον 1

1. Τό πρῶτον ἐδάφιον τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Α.Ν. τῆς 16|20.11.1935 «περί ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς :

«Αἱ Ἐπιτροπαί Διαιτησίας ἐπιλαμβάνονται πάσης ἐκ συλλογικῶν συμβάσεων ἢ πρακτικῶν συμβιβασμοῦ προκυπτούσης συλλογικῆς διαφορᾶς, μετά τήν λῆξιν τοῦ συμβατικῶς καθορισθέντος χρόνου ἰσχύος αὐτῶν ἢ μετά τήν ἔπίδοσιν τῆς καταγγελίας των, προκειμένου περί ὡρίστου χρονικῆς διαρκείας, δύνανται νά τροποποιῶσι καί ἐν γένει νά ἐπαναρρυθμίζωσιν ὑφισταμένας συλλογικάς σχέσεις ἐργασίας καί ὡς πρός τό οἰκονομικόν μέρος αὐτῶν καί νά διατάσσωσι πᾶν ὅ,τι ἦθελε κριθῆ παρ' αὐτῶν πρόσφορον διά τήν ἐναρμόνισιν τῶν συμφερόντων ἐργοδοτῶν καί ἐργατῶν. Ἐξαιρετικῶς αἱ Ἐπιτροπαί Διαιτησίας δύνανται νά ἐπιλαμβάνωνται τῶν ἀνωτέρω καί ἐπί συλλογικῶν συμβάσεων ἢ πρακτικῶν συμβιβασμοῦ, τῶν ὁποίων δέν ἔληξεν εἰσέτι ἡ συμβατικῶς καθορισθεῖσα χρονική διάρκεια, ἐάν διαπιστώσουν ὅτι ἀπό τῆς ὑπογραφῆς αὐτῶν καί ἐντεῦθεν ἐπῆλθεν οὐσιώδης μεταβολή τῶν γενικῶν ἢ εἰδικῶν συνθηκῶν καί προϋποθέσεων, ὑφ' ἃς κατηρτίσθησαν ἢ ἐάν πρόκειται περί ἐπεκτάσεως εἰς ἄλλας συναφεῖς ἐπιχειρήσεις ὅρων ἰσχυόντων ἄχρι τοῦδε ἐπί εἰδικῶς ἐνδιαφερομένων. Ἐπίσης ὁποτεδήποτε ἐπιλαμβάνονται διενέξεως ἀφορώσης εἰς ἑρμηνείαν ὑφισταμένων ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ἢ πρακτικοῦ συμβιβασμοῦ».

2. Ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Ἀναγκαστικοῦ Νόμου προστίθεται ἐδάφιον ἔχον οὕτω :

«Ἡ κατά τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 3 τοῦ Α.Ν. 866|1937, ὡς ἡρμηνεύθη διά τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Α.Ν. 1367|1938, ὑποχρεωτική παράτασις τῆς χρονικῆς ἰσχύος συλλογικῆς τινος συμβάσεως ἢ πρακτικοῦ συμβιβασμοῦ οὐδέποτε κωλύει τήν ἐφαρμογήν τῆς προηγουμένης παραγράφου».

Ἄρθρον 2.

Ἀποφάσεις οἱωνδήποτε Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας κηρυχθεῖσαι μέχρι σήμερον ἐκτελεσταί ὑπό τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας κατά τάς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 16|20.11.1935 «περί ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» καί περιέχουσαι διατάξεις τροποποιητικάς συλλογικῶν συμβάσεων ἢ πρακτικῶν συμβιβασμοῦ, ὑπό τό πνεῦμα τοῦ προηγουμένου ἄρθρου 1, ἐπαναπέμπονται ὑπό τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας αὐτεπαγγέλτως ἢ τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων ἐντός τριμήνου ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος πρός ἐπανεξέτασιν εἰς τάς Ἐπιτροπάς, αἱ ὁποῖαι τάς ἐξέδωσαν. Αἱ Ἐπιτροπαί αὗται, καθώς καί ὁ Ὑπουργός τῆς Ἐργασίας ὑποχρεοῦνται νά ἀποφανθῶσιν ἐκ νέου ἐπ' αὐτῶν ἐντός μηνός ἀπό τῆς παραπομπῆς, ἄλλως αἱ διατάξεις τῶν ἐν λόγῳ ἀποφάσεων τηροῦνται δυνάμει τοῦ παρόντος καί ἐφαρμόζονται ἀπό τῆς παρελεύσεως καί τῆς μηνιαίας ταύτης προθεσμίας μέχρις ὅτου νομίμως τροποποιηθῶσιν.

Ἄρθρον 3.

Εἰς τό τέλος τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Α.Ν. 16|20.11.1935 προστίθεται παράγραφος 2, ἔχουσα οὕτω :

«Συλλογική διαφορά ἐργασίας, ἀφορῶσα τούς μισθωτούς ὡρισμένου κλάδου ἢ ἐπαγγέλματος πλειόνων πρωτοδικειακῶν περιφερειῶν ἢ καί ὁλοκλήρου τῆς χώρας, δύναται νά παραπεμφθῇ ὑπό τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας πρός ἐπίλυσιν ἐνώπιον εἴτε τῆς Πρωτοβαθμίου, εἴτε τῆς Δευτεροβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας τῆς πόλεως Ἀθηνῶν ἢ ἄλλης πόλεως, ἔνθα ἐδρεύουσι τοιαῦται Ἐπιτροπαί, ἡ δέ ἀπόφασις αὐτῆς ἰσχύει ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει διά τήν ὁριζομένην ἐν αὐτῇ περιφέρειαν».

Ἄρθρον 4.

Εἰς τό τέλος τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Α. Ν. 16|20.11.1935 «περί ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» προστίθεται δευτέρα παράγραφος, ἔχουσα οὕτω :

«Ἡ διαιτητική ἀπόφασις, ἐφ' ὅσον ἐγένετο ἀποδεκτή παρ' ἀμφοτέρων τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν ἢ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας ἐκηρύχθη ἐκτελεστή, καταλαμβάνει θέσιν συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καί διέπεται περαιτέρω ὑπό τῶν διατάξεων τῆς περί συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας κειμένης νομοθεσίας, ἂν ἡ ἐφ' ἧς ἐξεδόθη συλλογική διαφορά ἐξεδηλώθη μεταξύ προσώπων ἢ Ὀργανώσεων δυναμένων κατά τάς κειμένας διατάξεις νά προβῶσιν εἰς κατάρτισιν τοιαύτης συμβάσεως. Ἄλλως ἡ ἀπόφασις δεσμεύει μόνον τά ἐν διενέξει μέρη».

Ἄρθρον 5.

Πᾶσα διάταξις γενική ἢ εἰδική ἀντικειμένη εἰς τόν παρόντα Νόμον καταργεῖται.

Ἡ ἰσχύς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπό τῆς δημοσιεύσεως του εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ὑποβληθήσεται δέ εἰς τήν Βουλήν πρός κύρωσιν ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Ἀπριλίου 1951

Αἰτιολογική ἔκθεσις

Ἐπί τοῦ σχεδίου Ἀναγκ. Νόμου «περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως διατάξεών τι-

των τοῦ Ἀρ. Νόμου 16]20]11-1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας».

Πρὸς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. Α.Π. 153]1949 ἐκρίθη, ὅτι δὲν συγχωρεῖται ἡ κατὰ τὸν Α. Ν. τῆς 16]20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» ἄγευρις συλλογικῆς διαφορᾶς καὶ συνεπῶς τότε ἡ παρέμβασις τῶν Ἐπιτροπῶν ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας πρὸς ἐπίλυσιν ταύτης, ὁσάκις διαρκοῦντος τοῦ συμβατικοῦ χρόνου ἰσχύος τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἡ ἰσχὺς τούτων παρετάθη μετὰ τὴν λῆξιν των δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας συνεπείᾳ τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Α. Π. ἀφιερωθήσεται ἤδη τὸ κῦρος πασῶν τῶν ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἰσχύος τῶν ἀπὸ 4]11]47 καὶ 1]12]47 ἐθνικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἐκδοθεισῶν καὶ κηρυχθεισῶν ἐκτάκτων διαιτητικῶν ἀποφάσεων, δι' ὧν καθωρίσθησαν μισθοὶ καὶ ἡμερομίσθια κατηγοριῶν τινων ἐργαζομένων, διάφορα τῶν ὑπὸ τῶν ὡς εἴρηται συλλογικῶν συμβάσεων καθοριζομένων.

Ἡ ἀνωτέρω ὅμως ἐρμηνεία εἶναι τώρα ἤδη ἐκτὸς καὶ ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν πλήρη ἀποκατάστασιν τοῦ συστήματος τῆς εἰρηνικῆς διευθετήσεως τῶν συλλ. διαφορῶν ἐργασίας, αἵτινες ὡς πραγματικὸν γεγονὸς εἶναι δυνατὸν καὶ τῶν ὁποίων τὴν ἔφεσιν διὰ τῶν Ἐπιτροπῶν ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας ἐπίλυσιν οὐχὶ ἁπαξ προέκρινεν ὁ Νομοθέτης (Πλ. Α. Ν. 292]1936, Ὑπ. ΔΘ' 1947).

Διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου ἀκολουθεῖται ἡ ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Νόμου ἅπασι πλὴν ἐκ τῆς τελευταίας νομολογίας τοῦ Α.Π. προκυφασῶν δυσχερειῶν καὶ ἡ ἀποκατάστασις τῆς ἐννοίας τοῦ Νόμου, ἐπιτρέποντος τὴν διαιτητικὴν ἐπίλυσιν τῶν συλλογικῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, ἀρκεῖ νὰ προηγῆθη νομίμως καταγγελία τῆς ἰσχυούσης διεπούσης τοὺς ἐνδιαφερομένους συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἡ τυχὸν ἀναγκαστικὴ παράτασις τῆς ἰσχύος συλλογικῆς συμβάσεως μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ συμβατικοῦ ἢ νομίμου χρόνου ἰσχύος αὐτῆς, δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐφ' ὅσον τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 809]1937 καὶ 1367]1938 δὲν ἀποτελεῖ, ὡς ἀπεφάνθη καὶ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, πλοῦμα διὰ τὴν ἄγευριν συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας καὶ τὴν κατ' ἀκολουθίαν ἐπέμβασιν τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας πρὸς ὑποχρεωτικὴν ρύθμισιν αὐτῆς ἐν περιπτώσει ἀποχωρήσεως τῆς ὑπὸ τοῦ Νόμου προβλεπομένης ἀποκλειστικῶς συμβάσεως.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 2 ἀκολουθεῖται ἡ διὰ τὸν ἀριθμὸν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου χρόνον ἐκκαθάρισις τῶν ἀμφισβητουμένων διαιτητικῶν ἀποφάσεων, δι' ὧν χορὶς καθωρίσθησαν αἱ ἀποδοχαὶ σημαντικοῦ ἀριθμοῦ ἐργαζομένων.

Ζημιωτέον ὅτι πάσαι αἱ ἐν λόγῳ διαιτητικαὶ ἀποφάσεις ἐπηρέχησαν ἐκτελεσταὶ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας μετὰ προηγουμένην κάλυσιν σύμφωνον γνώμην τότε τῆς Ἀμερικανικῆς Ἀποστολῆς Οἰκονομικῆς Συνεργασίας, ὅσον καὶ τοῦ Κυβερνητικοῦ Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 3 προσδιορίζεται θετικῶτερον ὅτι αἱ γενικώτεραι συλλογικαὶ διαφοραὶ ἐργασίας, αἵτινες ἀφορῶσι τοὺς μισθοὺς ὡρισμένου ἐπαγγέλματος πλειόνων ἐπιχειρήσεων Περιφερειῶν ἢ καὶ ὁλοκλήρου τῆς Χώρας, δύνανται νὰ ἐπιλύωνται ἀγχίνως ὑπὸ μιᾶς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας καὶ δὴ τῆς πρώτης Ἀθηνῶν, ἥτις ἐξαιρουμένων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, αἱ γενικώτεραι ἢ Πανελλήνιοι Ὀργανώσεις τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν καὶ τοῦτο διὰ τὴν ταχυτέραν καὶ ὁμοιόμορφον ρύθμισιν τῶν ἀποδοχῶν καὶ λοιπῶν ὅρων ἐργασίας τῶν εἰς τὸ αὐτὸ ἐπάγγελμα ἐργαζομένων.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 4 προσαφηνίζεται πρὸς ἀποφυγὴν ἀμφισβητήσεων ἐν τῷ συλλογικῷ διακανονισμῷ τῶν ἀποδοχῶν κλπ. τῶν μισθωτῶν, ὅτι αἱ διαιτητικαὶ ἀποφάσεις ὑποκαθιστοῦν, ὑπὸ ὡρισμένας προϋποθέσεις, πλήρως τὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Ἀπριλίου 1951

Ὁ ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργός

1803]1951 ΑΝΑΓΚ. ΝΟΜΟΣ

Περὶ προστασίας τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν.

(Ν. Κ. τ. Α' φ. 126 τῆς 28 Ἀπριλίου 1951)

Λαβόντες ὑπ' ὄψει τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 25 Ἀπριλίου 1951 τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ληφθεῖσαν ἀπόφασιν περὶ ἐκδόσεως, λόγῳ κατεπειγούσης καὶ ἀναπορρεύκτου ἀνάγκης, Ἀναγκαστικοῦ Νόμου «περὶ προστασίας τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν», ἀποφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1.

Ἐπιφυλαττομένης τῆς ἰσχύος τῶν διατάξεων τῆς Ἐργατικῆς Νομοθεσίας καὶ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ὅσον ἀφορᾷ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, πρόσωπα παρέχοντα ἀποδεδειγμένην ἐργασίαν, ἐφ' ὅσον τυγχάνουν Πρόεδροι ἢ Γενικοὶ Γραμματεῖς οἱασδήποτε ἐργατικῆς ἐπαγγελματικῆς Ὀργανώσεως παντὸς βαθμοῦ, ἀριθμούσης πλέον τῶν 100 μελῶν ἐγγείων προσώπων, δὲν ἀπολύονται διὰ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τῶν πώποτε φορέων ἐργοδοτῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς θητείας των καὶ ἓν ἔτος μετ' αὐτήν, εἰ μὴ μόνον διὰ σπουδαῖον λόγον καὶ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 2.

1. Σπουδαῖος λόγος κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ προηγουμένου ἄρθρου εἶναι μόνον:

α) Ὅταν κατὰ τὴν σύναψιν τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τοῦ ἐργοδότου του ὁ μισθωτὸς ἐξηπάτησε αὐτόν, προσκομίσας ψευδῆ πιστοποιητικὰ ἢ βιβλιάρια πρὸς λῆψιν μεγαλυτέρας ἀμοιβῆς.

β) Ὅταν ὁ μισθωτὸς ἐπρόδωσε βιομηχανικὰ ἢ ἐμπορικὰ μυστικὰ ἢ ἐξήτησεν ἢ ἐδέχθη ἀθέμιτα πλεονεκτήματα, κυρίως ὁρομηθείας παρὰ τρίτων ἐπὶ ζημίᾳ τοῦ ἐργοδότου αὐτοῦ.

γ) Ὅταν ὁ μισθωτὸς ἔγινε ἔνοχος οἰκιῶν ἢ βιαιότητος ἐξυβρίσεως ἢ σοβαρῶν ἀπειλῶν κατὰ τοῦ ἐργοδότου ἢ τῶν οἰκείων του.

δ) Ὅταν ὁ μισθωτὸς ἐπιμόνως ἠρνήθη ὑπηρεσίαν ἢ ἠπειθήσεν εἰς δικαιολογημένας διαταγὰς τοῦ ἐργοδότου ἢ διὰ τῆς κονφότητός του ἔθεσεν ἐν κινδύνῳ τὴν ἀσφάλειαν προσώπων ἢ πραγμάτων ἢ καίτοι ἀποτρεπεῖς κατ' ἐπανάληψιν μεθύσεται διαρκούσης τῆς ἐργασίας ἢ προσέρχεται εἰς αὐτὴν ἐν καταστάσει μέθης.

ε) Ὅταν διαπιστοῦται ὅτι ὁ μισθωτὸς εἶναι ἀνίκανος διὰ τὴν συμφωνημένην ἐργασίαν ἢ παρέβλεψεν οὐσιώδεις ὑποχρεώσεις του ἢ καὶ ἐπαυξημένας τοιαύτας, διὰ τῆς ὁποίας ὅμως τοῦ ἐγένοντο ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου του ἐπανειλημμέναι ἐπισημάνσεις.

στ) Όταν ὁ μισθωτὸς ἀπέσχε τῆς ἐργασίας ἄνευ ἀδείας ἐπὶ μακρὸν σχετικῶς χρονικὸν διάστημα. Μακρὸν χρονικὸν διάστημα θεωρεῖται κατὰ τὰς περιστάσεις, ἰδίᾳ ὅταν ὑπερβαίνῃ τὸ δεκαπενθήμερον ἐπὶ ὑπαλλήλων καὶ τὸ δεκαήμερον ἐπὶ τεχνιτῶν, ἐργατῶν ἢ ὑπηρετῶν.

2. Ὡς σπουδαῖος λόγος δὲν δύναται ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει νὰ θεωρηθῇ ἡ συνδικαλιστικὴ δρᾶσις τοῦ ἐναγομένου, ἰδίᾳ ἐφ' ὅσον αὕτη ἀσκεῖται ἔξω τοῦ τόπου ἐργασίας καὶ ἐν γένει ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ Νόμου, πάντως αὕτη δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἀπαλλάσσει τοῦτον τῆς ὑποχρεώσεως του πρὸς ἐργασίαν κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν κεκανονισμένων ὡρίων.

Ἄρθρον 3.

Περὶ τῆς συνδρομῆς σπουδαίου λόγου ἐκ τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸ ἄρθρον 2 ἀποφαίνεται κατὰ πλειοψηφίαν Ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη: α) ἐκ τοῦ Προέδρου τοῦ οἰκείου Πρωτοδικείου ἢ τοῦ παρ' αὐτοῦ ὁριζομένου Πρωτοδίκου, ὡς Προέδρου, β) ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῆς Γ.Σ.Ε.Ε. καὶ γ) ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ οἰκείου Ἐμποροβιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου ἢ ἐλλείψει τοιούτου τοῦ οἰκείου Ἐμπορικοῦ Συλλόγου ἢ ἐλλείψει τοιούτου τῆς οἰκείας Ὁμοσπονδίας Ἐπαγγελματιῶν, ὡς μελῶν. Προκειμένου περὶ Πρωτοδικείων Ἐπιτροπῶν τῶν πόλεων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Θεσσαλονίκης, παρ' ἑκάστῃ Ἐπιτροπῇ ὁρίζεται καὶ δεύτερον ἐργοδοτικὸν μέλος ὑποδεικνυόμενον ὑπὸ τοῦ Συνδέσμου Βιομηχάνων ἑκατέρας τῶν πόλεων τούτων, ἂπερ μετέχει τῆς Ἐπιτροπῆς, ἀντὶ τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ Ἐμποροβιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου, ὁσάκις ἐκδικάζεται διαφορὰ μεταξὺ βιομηχανικοῦ ἐργατοτεχνίτου ἢ ὑπαλλήλου καὶ βιομηχάνου.

Λύσις συγκαλεῖται ὑπὸ τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν αἰτήσει παντὸς ἐργοδότου ἔχοντος ἔννομον συμφέρον, κατατιθεμένη παρὰ τῷ Γραμματεῖ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 634 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας καὶ ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως.

Ἡ Ἐπιτροπὴ κρίνουσα ἐκ τῶν ἐνόντων, ὑποχρεοῦται νὰ ἐκδώσῃ τὴν ἀπόφασίν της ἐντὸς 20 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς συνεδριάσεως, ἀποφαίνεται δὲ περὶ τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 2 σπουδαίου λόγου ἀπολύσεως.

Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 προσώπων ἄνευ προηγουμένης δικαστικῆς περὶ τῆς συνδρομῆς τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 2 σπουδαίου λόγου εἶναι ἄκυρος.

Ἄρθρον 4.

Τὴν πρώτην 15θήμερον τοῦ Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους ὁ Πρόεδρος ἑκάστου Πρωτοδικείου ὁρίζει ὡς ἀναπληρωτήν του ἕνα τῶν Πρωτοδικῶν, προσκαλεῖ δὲ τὴν Γ.Σ.Ε.Ε. καὶ τὴν οἰκείαν ἐργοδοτικὴν ὀργάνωσιν, ὅπως ὑποδείξωσιν ἐντὸς τοῦ Ἰανουαρίου ἕνα τακτικὸν καὶ ἕνα ἀναπληρωματικὸν ἀντιπρόσωπον διὰ τὸ ἐρχόμενον ἡμερολογιακὸν ἔτος. Ἐὰν αἱ προβλεπόμεναι ὀργανώσεις δὲν ὑποδείξωσιν ἀντιπροσώπους, ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν ἐντὸς τοῦ πρώτου 10ημέρου τοῦ Φεβρουαρίου ὁρίζει ἕνα βιομήχανον ἢ ἔμπορον ἢ ἐπαγγελματοβιοτέχνην καὶ ἕνα ἀναπληρωματικὸν ἐκ τῶν ἐγγεγραμμένων εἰς τοὺς φορολογικοὺς καταλόγους, καθὼς καὶ ἕνα ἐργάτην ἢ ὑπάλληλον καὶ ἕνα ἀναπληρωτήν καὶ δι' ἀποφάσεώς του συγκροτεῖ τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ ἄρθρου 3, ὁρίζων καὶ ἕνα τῶν ὑπαλλήλων τῆς δικαστικῆς γραμματείας ὡς γραμματέα αὐτῆς.

Ἄρθρον 5.

Ἐὰν τὰ προσκληθέντα ὑπὸ τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς δὲν προσέλθουν εἰς τινα συνεδρίασιν, ἐφαρμόζεται κατ' αὐτῶν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ἀν. Νόμου τῆς 16|20.11.1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας».

Ἄρθρον 6

Πᾶσα διάταξις γενικὴ ἢ εἰδικὴ ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα Νόμον καταργεῖται.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ὑποβληθήσεται δὲ εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς κύρωσιν ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Ἀπριλίου 1951

Εἰσηγητικὴ Ἔκθεσις

Ἐπὶ τοῦ σχεδίου ἀναγκ. νόμου «περὶ προστασίας τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν».

Πρὸς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Διὰ τοῦ ὑποβαλλομένου σχεδίου νόμου σκοπεῖται ἡ προστασία τῶν Προέδρων καὶ Γενικῶν Γραμματέων τῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων τῶν μισθωτῶν τῆς Χώρας τῶν ἀριθμουσῶν τοὐλάχιστον 100 μέλη ψυχικὰ πρόσωπα, ἔναντι τῆς αὐθαιρέτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν αὐτῶν, λόγῳ τῆς συνδικαλιστικῆς των δράσεως.

Πρὸς τοῦτο διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νομοσχεδίου καθορίζεται, ὅτι πλὴν τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Νόμου 2112 καὶ τῆς εἰδικῆς προστασίας τοῦ Α.Ν. 654|1937 δὲν ἐπιτρέπεται ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἀνωτέρω κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς θητείας των καὶ ἐν ἔτος μετ' αὐτήν, εἰ μὴ μόνον διὰ σπουδαῖον λόγον.

Διὰ τοῦ δευτέρου ἄρθρου προσδιορίζονται οἱ λόγοι, δι' οὓς θὰ ἐπιτρέπεται διὰ τὰ πρόσωπα ταῦτα ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, διὰ δὲ τοῦ τρίτου καθορίζεται τὸ ὄργανον, παρ' οὗ βεβαιοῦται ἡ συνδρομὴ τοῦ σπουδαίου λόγου καὶ ἡ ἀκολουθητέα ἐνώπιον αὐτοῦ διαδικασία, καθὼς καὶ ὁ τρόπος τῆς ὑποδείξεως τῶν ἀντιπροσώπων τῶν μισθωτῶν καὶ τῶν ἐργοδοτῶν. Ἐπὶ πλέον σκέψεως ἡ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐκδίκασις τοῦ σπουδαίου λόγου, ἵνα δοθῇ ἡ εὐκαιρία, διὰ τῆς συμμετοχῆς εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν καὶ ἐκπροσώπων τῶν ἐνδιαφερομένων, μείζονος καὶ ἀκριβοῦς κατατοπισμοῦ τοῦ μετέχοντος δικαστοῦ.

Διὰ τοῦ τελευταίου ἄρθρου 4 καθορίζεται ὁ τρόπος καὶ χρόνος συγκροτήσεως παρ' ἑκάστῳ Πρωτοδικείῳ τῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ ἄρθρου 3.

Τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ἐκρίθη ἐπιβεβλημένον, ὡς ἐκ τῶν προσφάτων, αἵτινες ἐγεννήθησαν μεταξὺ μισθωτῶν καὶ ἐργοδοτῶν, συνεπείᾳ γενομένων κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος καταγγελιῶν συμβάσεων ἐργασίας συνδικαλιστικῶν στελεχῶν. Ἐξ ἄλλου, ὡς μέτρον, δὲν εἶναι νέον. Θεσπισθὲν τὸ πρῶτον διὰ τοῦ Α.Ν. 604|1937 διὰ τὴν προστασίαν τῶν ἐκπροσώπων τῶν ἠσφαλισμένων εἰς τοὺς Ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμούς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Ἀπριλίου 1951

Ὁ ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργός

1736|1951 ΝΟΜΟΣ

Περί διαλύσεως τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Ἠλεκτρισμοῦ καὶ Μεταφορῶν καὶ κυρώσεως Κανονιστικοῦ Διατάγματος τοῦ Ταμείου Κοινωνικῆς Πολιτικῆς.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 106 τῆς 12 Ἀπριλίου 1951)

Ψηφισάμενοι δμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1.

1. Τὸ διὰ τοῦ ἀπὸ 19|19 Νοεμβρίου 1941 διατάγματος ἐπερὶ συστάσεως ἐνιαίου Ταμείου Συντάξεων τοῦ Προσωπικοῦ τῶν Ἑταιριῶν Ἠλεκτρισμοῦ καὶ Μεταφορῶν» ἀναπτυχθὲν, μὲ ἕδρας τας Ἀθήνας, Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου ὑπὸ τὸν τίτλον «Ταμεῖον Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Ἠλεκτρισμοῦ καὶ Μεταφορῶν» διαλύεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος, τῶν εἰς αὐτὸ συγχωνευθέντων Ταμείων ἐφαπτομένων τὴν πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Διατάγματος τούτου διοικητικὴν καὶ οἰκονομικὴν αὐτοτέλειάν των.

Οἱ Ὀργανισμοὶ οὗτοι διέπονται ἐφεξῆς ὑπὸ τῶν ὑπαρισμένων δι' ἑκάστων τούτων διατάξεων, τῶν τυγόντων τοῦ διαλυομένου κατὰ τὰ ἄνω Ταμείου καταργουμένων.

2. Αἱ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος δημιουργούμεναι οἰκονομικαὶ ὑποχρεώσεις τοῦ διαλυομένου ὡς ἄνω Ὀργανισμοῦ καλύπτονται ὑπὸ τῶν ὑποχρέων πρὸς τοῦτο μέχρι σήμερον. Ἡ τυχὸν ἀπομένουσα περίσσεια τοῦ διαλυομένου Ὀργανισμοῦ κατανέμεται μεταξὺ τῶν ὑποχρέων πρὸς εἰσφορὰν κατ' ἀναλογίαν τοῦ ποσοστοῦ συμμετοχῆς ἑκάστου τούτων εἰς τὰ ἔξοδα τοῦ διαλυομένου Ταμείου.

Ἄρθρον 2

1. Κυροῦνται ἀφ' ἧς ἰσχυσε τὸ ἀπὸ 23-3-48 Κανονιστικὸν Διάταγμα ἐπερὶ συστάσεως θέσεως Διευθυντοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς, δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 93|16-4-1948 Φ.Ε.Κ τεῦχος Α' καὶ ἔχον οὕτω:

«Περὶ συστάσεως θέσεως Διευθυντοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς».

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 191|1941 Νομ. Διατάγματος, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1136|1943 Νομ. Διατάγματος, ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν:

Συνιστῶμεν εἰς τὸ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 980|42 Νομ. Διατάγματος ἱδρυθὲν «Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς» θέσιν Διευθυντοῦ ἐν βαθμῷ καὶ μισθῷ Ὑπουργικοῦ Διευθυντοῦ α' ἢ β' τάξεως. Οὗτος ἔχει τὴν ἰδιότητα τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου, μισθοδοτούμενος εἰς βάρος τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς, ἐφαρμοζομένων ὡς πρὸς αὐτὸν μόνον τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ ἀπὸ 31 Ἰουλίου 1936 Β. Δ. «περὶ τροποποιήσεως Ταμείου Προνοίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων».

2. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ παρὼν Νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ἀπριλίου 1951

1783|1951 ΑΝΑΓΚ. ΝΟΜΟΣ

Περὶ διατάξεων τινων ἀφορωσῶν τὴν πολιτικὴν διαδικασίαν κλπ.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 127 τῆς 28 Ἀπριλίου 1951)

Λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 19 Ἀπριλίου 1951 τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ληφθεῖσαν ἀπόφασιν περὶ ἐκδόσεως, λόγῳ κατεπειγούσης καὶ ἀναποφεύκτου ἀνάγκης, Ἀναγκ. Νόμου «περὶ διατάξεων τινων ἀφορωσῶν τὴν πολιτικὴν διαδικασίαν κλπ.» ἀποφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1.

Ἡ παράγραφος 1 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Α. Ν. 1680|51 περὶ τῶν ἀποδοχῶν καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπαλλήλων τῆς Γραμματείας τῶν Δικαστηρίων τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

Ἡ τιμὴ τοῦ δικαστικοῦ ἐνσήμου ἀντιγραφικῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐπικολλωμένου ἐπὶ τῶν ἐκδιδομένων ὑπὸ τῶν Γραμματέων Δικαστηρίων καὶ Εἰσαγγελιῶν δικαστικῶν ἀντιγράφων καὶ πιστοποιητικῶν ὁρίζεται εἰς δραχμὰς πέντε χιλιάδας (5.000) κατὰ φύλλον χαρτοσήμου (δύο σελίδας), δυναμένη νὰ αὐξάνεται ἢ μειώνεται δι' ἀποφάσεως τῶν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης καὶ Οἰκονομικῶν Ὑπουργῶν δημοσιευομένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, καθοριζομένης ἅμα δι' αὐτῆς καὶ τῆς τιμῆς αὐτοῦ ἀναλόγως τοῦ δικαστηρίου, εἰς ὃ ὑπηρετεῖ ὁ ἐκδίδων τὸ ἀντίγραφον ἢ πιστοποιητικὸν γραμματεύς.

Ἄρθρον 2.

1. Τὸ ὑπὸ τῆς παραπτώσεως β' τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ Νόμου 607|1914 ἐπερὶ τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 10ᾶ τοῦ Συντάγματος εἰδικοῦ δικαστηρίου πρὸς ἐκδίκασιν ἀγωγῶν κακοδικίας προβλεπόμενον παράβολον αὐξάνεται εἰς δραχμὰς ἓν ἑκατομμύριον (1.000.000).

2. Τὸ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον παράβολον δύναται ν' αὐξομειώται διὰ Β. Δ)τος προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργοῦ.

Ἄρθρον 3.

Ἡ διαδικάμηνος προθεσμία, περὶ ἧς ἡ ἕκτη περίοδος τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 935)1949 Νόμου, ἀφορῶσα τὴν «Ἐπιτροπὴν Κώδικος Πολιτικῆς Δικονομίας καὶ κατασταστικοῦ Νόμου δικαστικῶν λειτουργῶν κλπ. παρατάθεισα μέχρι τέλους Μαΐου 1951 διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 035261 1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, παρατείνεται ἐπὶ ἓν εἰσέτι ἔτος.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως ἐκδοθησομένου δι' εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς κύρωσιν ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Ἀπριλίου 1951.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

20150|1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας.

Περί επεκτάσεως των διατάξεων περί ασφαλίσεως ανεργίας του Ν. 118|45 και του Ν. Δ|τος 1256|49 επί των λιγνιτωρυχείων εις τας περιφερείας Λευκώνος, Ελαιώνος, Ελενοΐνος, Μονής Αγίου Προδρόμου και Αγίου Ιωάννου του Νομού Σερρών.

(Ε.Κ.τ. Β' φ. 75 της 23 Απριλίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν:

1) Τας διατάξεις του Ν. 118|45, του Ν. Δ|τος της 8|11 Μαΐου 1946. 2) τας διατάξεις του Ν. Δ|τος 1255|1949 «περί τροποποιήσεως ένίων διατάξεων του Ν. 118|45 κλπ.», 3) την υπ' αριθ. 7483|570|21.3.1951 αναφοράν του Ταμείου Ανεργίας, αποφασίζομεν:

Επεκτείνομεν τας διατάξεις περί ασφαλίσεως ανεργίας του Ν. 118|45 και του Ν. Δ|τος 1256|49 επί των λιγνιτωρυχείων των λειτουργούντων εις τας περιφερείας Λευκώνος, Ελαιώνος, Ελενοΐνος, Μονής Αγίου Προδρόμου και Αγίου Ιωάννου του Νομού Σερρών.

Η ασφαλιστική υποχρεότης του Παραρτήματος Ταμείου Ανεργίας Σερρών επεκτείνεται και εις τας ως άνω περιοχάς.

Η έναρξις της λειτουργίας της ασφαλίσεως ανεργίας εις τας ως άνω περιφερείας άρχεται από της 1. Ιουνίου 1951.

Εν Αθήναις τη 3 Απριλίου 1951.

22921|Σ.398|1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί συστάσεως Υποκαταστήματος Ι.Κ.Α. εις την πόλιν Καρδίτσης.

(Ε.Κ.τ. Β' φ. 75 της 23 Απριλίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν 1) τας διατάξεις του άρθρου 19 παρ. 3 του Ν. 6298|1934 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων», ως τροποποιήθη και συνεπληρώθη μεταγενεστέρως διά των υπ' αριθ. 65035|1939 και 69751|1940 αποφάσεων ημών 2) σύμφωνον γνώμην του Δ.Σ. του Ι.Κ.Α., διατυπωθείσαν κατά την ίην συνεδρίασιν αυτού της 23ης Ιανουαρίου 1951 3) γνώμην του παρ' ημίν Συμβουλίου Κοινωνικής Ασφαλίσεως (συνεδριάσεως 95η της 29ης Μαρτίου 1951 της Α' περιόδου, αριθ. πρωτ. Σ.Κ.Α. 65|1951), αποφασίζομεν:

Την σύστασιν Τοπικού Υποκαταστήματος του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων εν τη πόλει της Καρδίτσης, υπαγομένου εις το Περιφερειακόν Υποκατάστημα Βόλου.

Εν Αθήναις τη 17 Απριλίου 1951.

24525|2387|1951 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας.

Περί καθορισμού των ημερομισθίων των εργατοτεχνιτών Κεραμοποιίας, Πλινθοποιίας και Αγγειοπλαστικής Βιομηχανικών και Βιοτεχνικών Επιχειρήσεων.

(Ε.Κ.τ. Β' φ. 73 της 20 Απριλίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν τας διατάξεις του Α. Ν. 28|1941, ως ούτος τροποποιήθη και συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, τας υπ' αριθ. 6|48, 7|48 8|48 αποφάσεις Επιτροπής Υποχρεωτικής Διαιτησίας Αθηνών, αποφασίζομεν:

Καθορίζομεν ως ακολούθως τα ημερομίσθια των εργατοτεχνιτών κεραμοποιίας, πλινθοποιίας και αγγειοπλαστικής βιομηχανικών και βιοτεχνικών επιχειρήσεων άπασης της Χώρας.

1) Κεραμοποιίας – Πλινθοποιίας

2) Βιομηχανικών Επιχειρήσεων

Α) Τμήμα παραγωγής διατρήσεων ή συμπαγών πλίνθων.

1) Διά τον ειδικόν επί της ζυμώσεως του πηλού Κάλεγκαμ δραχ. 28.700

2) Διά τον τροφοδότην (ταΐστήν) δρχ. 27.100.

3) Διά τον κόπτην (σύρμα) δραχ. 27.100.

4) Διά τους προετοιμοποιούς (καλουπτσήδες) δραχ. 25.400.

5) Διά τους βαγονιέριδες δραχ. 25.400.

Β) Τμήμα παραγωγής σωληνωτών κεράμων:

1) Διά τον τροφοδότην (ταΐστήν) δρχ. 27.100.

2) Διά τον κόπτην (σύρμα) δραχ. 25.400.

3) Διά τους λήπτας (καλουπτσήδες) δραχ. 27.100.

4) Διά τον επί τας γαλλέτας δραχ. 27.100.

Γ) Τμήμα παραγωγής γαλλικών κεράμων (με κλιβάνους παντός τύπου):

1) Διά τους τυποποιούς (φορμαδόρους) δρχ. 30.000.

2) Διά τους Κόλεγκαμ δραχ. 28.700.

3) Διά τους τροφοδότας (ταΐστάς) ή πλακαδόρους δραχ. 28.700.

4) Διά τους καλουπτσήδες δραχ. 25.400.

5) Διά τους καθαριστάς γαλλ. κεράμων δραχ. 25.400.

6) Διά τους επί της γαλλέτας δραχ. 27.100.

Δ) Τμήμα ύγρας κατεργασίας πηλού πλίνθων και κεράμων παντός τύπου (τσικούρια κλπ.).

1) Διά τους γεμιστάς τσικουρίων ή παντός ειδικού χώρου δραχ. 28.700.

2) Διά τους φορτωτάς πηλού από τσικούρι ή εξ οιουδήποτε ειδικού δραχ. 28.700.

Ε) Τμήμα καμινεύσεως πλίνθων και κεράμων παντός τύπου:

1) Διά τους καμινευτάς ένος του κλιβάνου δραχ. 30.000.

2) Διά τους βοηθούς καμινευτάς δρχ. 27.100.

3) Διά τους βαγονιέρηδες δρχ. 25.400

ΣΤ) Τμήμα εκκαμινεύσεως:

1) Παροδικώς εργαζόμενοι εντός κλιβάνου δρχ. 30.000.

2) Μεταφορείς χειραμαξών (καρροταΐρηδες) δρχ. 27.000.

3) Διά τους φορτωτάς εκ του μεταφορέως δρχ. 27.100.

Ζ) Τμήμα ψητών πλίνθων και κεράμων παντός τύπου:

1) Διά τους ψήστας πλίνθων και κεράμων κλπ. καθορίζεται δραχ. 31.800.

2) Διά τους ανθρακιείς (καρβουνιάρηδες) δραχ. 28.700.

Η) Κατασκευασταί πηλού διατρήτων πλίνθων (κουφιολασπάδες)

Εις άς Βιομηχανικάς Επιχειρήσεις απασχο-

λοῦνται κουφιολαπάδες διά τήν κατασκευήν πηλοῦ πλίνθων διατρήτων, ὡς καί συνεργεῖον κατασκευῆς πλίνθων συμπαγῶν χειροποιήτων, οὗτοι θά ὑπάγωνται, ὅσον ἀφορᾷ τήν ἀμοιβήν, εἰς τήν περίπτωσιν τήν προβλεπομένην ὑπό τῆς ἡμερομισθιακῆς κατατάξεως τῶν ἐργατοτεχνιτῶν κεραμοποιῶν, πλινθοποιῶν Βιοτεχνικῶν Ἐπιχειρήσεων.

Θ) Ἐξωτερικαί ἐργασίαι—γυναῖκες.

1) Διά τούς ἐργάτας καί ἐργατρίας τούς ἀπασχολουμένους εἰς τάς ἐντός τῶν ἀνωτέρω τμημάτων ἀναφερομένας εἰδικότητας καί εἰς τάς ὀνομαζομένας ἐξωτερικάς ἐργασίας καθορίζονται τά κάτωθι:

α) Διά τούς ἄγοντας ἡλικίαν ἄνω τῶν 19 ἐτῶν καί ἔχοντας τριμηνον ὑπηρεσίαν ἐν τῷ κλάδῳ δρχ. 25.400.

β) Διά τούς ἄγοντας ἡλικίαν κάτω τῶν 19 ἐτῶν ἡμερομίσθιον δρχ. 21.400.

γ) Διά τούς διά πρώτην φοράν ἀπασχολουμένους εἰς ἐργασίας κεραμοπλινθοποιΐας καί ἄγοντας ἡλικίαν ἄνω τῶν 19 ἐτῶν δρχ. 23.500. Μετά τήν συμπλήρωσιν τοῦ τριμήνου ἡμερομ. δρχ 21.000.

*

II) Βιοτεχνικῶν Ἐπιχειρήσεων

Α) Πλίνθοι πλήρεις—χειροποίητοι.

Α) Καθορίζεται βάσις παραγωγῆς δι' ὁκτάωρον ἐργασίαν καί δι' ἕκαστον εἶδος ὡς ἑξῆς:

α) Μέχρι 4 πόντων παραγωγή 7.200 τεμάχια.

β) » 5 πόντων παραγωγή 6.000 τεμάχια.

γ) » 6 πόντων παραγωγή 5.000 τεμάχια.

δ) Διά τόν Νομόν Θεσ/νίκης καθορίζεται βάσις παραγωγῆς πλίνθων πλήρων μέχρις 7 πόντων 5.000 τεμάχια.

Τά διά τήν ἀνωτέρω παραγωγήν συνεργεῖον ἀμείβεται διά τοῦ ἑνάντι ἑκάστης εἰδικότητος ἀναγραφομένου ἡμερομισθίου.

α) Κόπτης ἡμερ. δρχ. 30.000.

β) Ἀναπάς ἡμερ. δρχ. 30.000.

γ) Σουρωτής ἢ χρωματᾶς ἡμ. δρχ. 30.000.

δ) Λαπαϊτούδης ἢ μεταφορεύς λάσπης ἡμερομ. δρχ. 30.000.

ε) Καλουπατής ἡμερομ. δρχ. 21.400.

Β) Κέραμοι χειροποίητοι.

1) Διπλό τεζάκι: Καθορίζεται βάσις παραγωγῆς δι' ὥραν ἐργασίαν καί δι' ἕκαστον εἶδος ὡς ἑξῆς:

α) Παραγωγή μεγάλου μεγέθους κεράμου 1.200 τεμάχια.

β) Παραγωγή μικροῦ μεγέθους κεράμων 1.600 τεμάχια.

Τό διά τήν ἀνωτέρω παραγωγήν συνεργεῖον ἀμείβεται διά τοῦ ἑνάντι ἑκάστης εἰδικότητος ἀναγραφομένου ἡμερομισθίου.

α) Τεχνίτης ἡμερ. δρχ. [illegible].

β) Κεραμιδολαπάς ἡμερ. δρχ. 30.000.

γ) Καλουπατής τῶν κεράμων ἡμ. δρχ. 30.000.

δ) Ἐργάτης ἡμερ. δρχ. 22.000.

(Οὗτος κατά τήν ὥραν ἐργασίαν του χρησιμοποιεῖται διά τήν μεταφοράν σανίδων καί ἄμμου (μπομπόνας). Ἐφ' ὅσον τό κόψιμο τῶν κεράμων δέν γίνεται ἐπί τῶν σανίδων, ἀλλά ἐπί τοῦ ἐδάφους, ἡ ὡς ἄνω παραγωγή θά εἶναι μειωμένη κατά 75 τεμάχια διά τούς μεγάλους καί 100 διά τούς μικρούς κεράμους).

2. Μονό τεζάκι. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ καθοριζομένη ἀνωτέρω παραγωγή διά τό διπλό τεζάκι μειοῦται εἰς τό ἥμισυ.

Προσωπικόν ἀπασχολούμενον εἰς μονό τεζάκι.

α) Τεχνίτης ἡμερ. δρχ. 30.000.

β) Κεραμιδολαπάς ἡμερ. δραχ. 30.000

Γ) Πλινθοποιητική—Ἰσιαντοκίνητος.

1) Ὁ τεχνίτης (κουφιολαπάς), ὅστις ἐργάζεται εἰς τήν ἀνωτέρω μηχανήν, ὑποχρεοῦται εἰς παρασκευήν τοῦ ἀναλόγου πηλοῦ διά τήν κατασκευήν 7.500 β' ἢ 7.000 α' κατηγορίας διατρήτων πλίνθων καθοριζομένου τοῦ ἡμερομισθίου των εἰς δραχμάς 31.300.

2) Τό συνεργεῖον τό ἀπασχολούμενον εἰς μηχανάς τύπου «Μάχη—Θρίαμβος» κ.λ.π. ἀμείβεται διά τοῦ ἑνάντι ἑκάστης εἰδικότητος ἀναγραφομένου ἡμερομισθίου.

	ἡμερ. δρχ.
α) Σκαφεύς (τσαπιστής)	28.700
β) Ζεμπιλιέρης (μεταφορεύς πηλοῦ)	27.100
γ) Σουρωτής	30.000
δ) Προετοιμαστοῦς καλουπτσῆς (ἀνήρ ἢ γυνή)	27.100
ε) Τροφοδότης (ταϊσιής)	28.700
στ) Κόπτης (σύρμα)	37.100

Δ) Ἐξωτερικαί ἐργασίαι.

1. Διά τούς ἐργάτας τούς ἀπασχολουμένους εἰς ἐξωτερικάς ἐργασίας, ὡς καί εἰς τούς τουμπαριστάς καί κακαφετζῆς, καθορίζεται κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίου δρχ. 27.100.

2. Καθ' ἐξαίρεσιν διά τούς διά πρώτην φοράν ἀπασχολουμένους εἰς τάς ἐξωτερικάς ἐργασίας κεραμοποιΐας—πλινθοποιΐας καθορίζεται κατά τό πρῶτον τρίμηνον μαθητείας αὐτῶν ἡμερομίσθιον δρχ. 25.400.

3. Διά τούς ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἄγοντας ἡλικίαν κάτω τοῦ 19ου ἔτους καθορίζεται κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίου δρχ. 21.400.

Ἀπό τῆς συμπληρώσεως δέ τοῦ 19ου ἔτους τῆς ἡλικίας των οὗτοι θά ἀμείβωνται μέ ἡμερομίσθιον δρχ. 27.100.

4. Διά τάς γυναῖκας τάς ἀπασχολουμένας διά πρώτην φοράν εἰς τάς ἐξωτερικάς ἐργασίας κεραμοποιΐας, πλινθοποιΐας ἀνεξαρτήτως ἡλικίας καθορίζεται κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίου δραχμαί 18.300. Μετά τήν πάροδον ὅμως τριμήνου ἀπασχολήσεως ἐν τῷ κλάδῳ τό ἡμερομίσθιον τούτων καθορίζεται εἰς δραχμάς 21.000.

Ε'. Ψήσται.

Διά τόν ψήστην καθορίζεται κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίου δρχ. 31.300.

Διά δέ τόν βοηθόν αὐτοῦ κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίου δρχ. 30.000.

2. Ἀγγειοπλαστικῆς Βιομηχανικῶν καί Βιοτεχνικῶν Ἐπιχειρήσεων.

Ἡμερομίσθια ἐργατοτεχνιτῶν τροχοῦ.

1) Διά τούς τεχνίτας α' κατηγορίας (ὡς τοιοῦτοι λογίζονται οἱ ἔχοντες τήν δυνατότητα τῆς κατασκευῆς ὅλων τῶν εἰδῶν ἀγγειοπλαστικῆς ἀπό κουμκαρᾶ μέχρι πυθαρίων) καθορίζεται κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίου δρχ. 32.600.

2) Διά τούς τεχνίτας β' κατηγορίας (ὡς τοι-

οὗτοι λογίζονται οἱ ἔχοντες τὴν δυνατότητα τῆς κατασκευῆς ὅλων τῶν ἐνδιαμέσων εἰδῶν ἀγγειοπλαστικῆς ἀπὸ κουμπαρᾶ μέχρι μισοστάμνων) καθορίζεται κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίου δρχ. 31.000. Διὰ τοὺς λασπάδες καθορίζεται κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίου δρ. 31.000.

Ἡμερομίσθια ἐργατοτεχνιτῶν φόρμας

1) Διὰ τοὺς τεχνίτας α' κατηγορίας (ὡς τοιοῦτοι λογίζονται οἱ ἔχοντες τὴν δυνατότητα τῆς κατασκευῆς ὅλων τῶν εἰδῶν ἀγγειοπλαστικῆς ἀπὸ σωληνακίων μέχρι καλουπίων) καθορίζεται κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίου δραχμαὶ 32.400.

2) Διὰ τοὺς τεχνίτας β' κατηγορίας (ὡς τοιοῦτοι χαρακτηρίζονται οἱ ἔχοντες τὴν δυνατότητα νὰ κατασκευάζουν μόνον σωλῆνας) καθορίζεται κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίου δραχμαὶ 31.000.

3) Διὰ τὸν λασπᾶν καθορίζεται κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίου δρχ. 31.000

4) Λασπάδες τριβείου ἡμερομ. δρχ. 31.000.

5) Σουρωτὴς ἡμερομίσθιον δρχ. 31.000.

6. Ψήστες ἡμερομίσθιον δραχ. 32.600.

Ἡμερομίσθια ἐργατοτεχνιτῶν πρεσσῶν

1) Διὰ τοὺς τεχνίτας ἀγγειοπλάστας, τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς τὰς πρέσσας ὡς κόπτας, καθορίζεται, ὅπως ἀμείβονται μὲ τὸ διὰ τοὺς τεχνίτας ἀγγειοπλάστου α' κατηγορίας τοὺς ἐργαζομένους εἰς τὴν φόρμαν καθορισθὲν ἡμερομίσθιον δρχ. 32.400.

2) Διὰ τοὺς τεχνίτας ἀγγειοπλάστας, τοὺς ἀπασχολουμένους μὲ τὴν ἐκ τῶν πρεσσῶν παραλαβὴν καὶ κατάθεσιν τοποθέτησιν ἐπὶ τῆς γῆς τῶν σωλήνων, καθορίζεται, ὅπως ἀμείβονται μὲ τὸ διὰ τοὺς τεχνίτας ἀγγειοπλάστας β' κατηγορίας τοὺς ἐργαζομένους εἰς τὴν φόρμαν καθορισθὲν ἡμερομίσθιον δρχ. 31.000.

3) Διὰ τοὺς ἀνειδικεύτους ἐργάτας, τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς τὰς πρέσσας, καθορίζεται κατώτερον ὅριον ἡμερομισθίου δρχ. 29.900.

4) Διὰ τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς τὴν μεταφορὰν τῶν διὰ τῶν πρεσσῶν κατασκευαζομένων σωλήνων ἄνδρας ἢ γυναῖκας καὶ ἡλικίας κάτω τοῦ 19ου ἔτους καθορίζεται κατώτερον ὅριον ἡμερομισθίου δρχ. 21.000.

Ἡμερομίσθια ἀνειδικεύτων ἐργατῶν φόρμας καὶ τροχοῦ. (Ἐξωτερικοὶ ἐργασίαι, μαθητευόμενοι κλπ.).

1) Διὰ τοὺς ἐργάτας, τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς ἐξωτερικὰς ἐργασίας ἐκ τῶν ἀναφερομένων ἐν τῇ παρούσῃ κατηγοριῶν εἰδῶν ἀγγειοπλαστικῆς, καθορίζονται, ὡς κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίου δραχμαὶ 25.400.

2) Διὰ τοὺς μαθητευομένους (ὡς τοιοῦτοι λογίζονται οἱ διὰ πρώτην φορὰν ἐργαζόμενοι εἰς τὰ ἀγγειοπλαστεῖα καὶ ἐφ' ὅσον ἄγουσιν ἡλικίαν κάτω τοῦ 19ου ἔτους) καθορίζεται κατώτερον ὅριον ἡμερομισθίου δρχ. 14.300.

Μετὰ τὴν πάροδον ὅμως ἑνὸς ἔτους μαθητείας αὐτῶν ἐν τῷ κλάδῳ ἡμερομίσθιον δραχ. 23.000.

Ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως δὲ τοῦ 19ου ἔτους οὗτοι θὰ ἀμείβονται μὲ τὸ διὰ τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς ἐξωτερικὰς ἐργασίας καθορισθὲν ἡμερομίσθιον δραχμῶν 25.400. Εἰς ἣν ὅμως περιπτωσιν τινὲς ἐκ τούτων ἀπέκτησαν τεχνικὴν κατάρτισιν, θὰ ἀμείβωνται μὲ τὸ ἀντίστοιχον ἡμερομίσθιον.

3) Διὰ τὰς γυναῖκας, τὰς ἀπασχολουμένας διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὰς ἐν τῇ παρούσῃ ἀναφερομένας κατηγορίας εἰδῶν ἀγγειοπλαστικῆς, καθορίζεται κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίου δραχμαὶ 18.300.

Μετὰ τὴν πάροδον ὅμως ἑξαμήνου μαθητείας ἐν τῷ κλάδῳ καὶ ἐφ' ὅσον ἔχουν συμπληρώσει τὸ 17ον ἔτος τῆς ἡλικίας των, τὸ ἡμερομίσθιον τοῦτο καθορίζεται εἰς δραχμὰς 21.000.

II. Φαγεντσιανά. Πορσελάνης, Ἡμιπορσελάνης.

1. Τμῆμα μάζης.

α) Διὰ τὸν ἐπικεφαλῆς ἀρχιτεχνίτην ἡμερομίσθιον δραχ. 30.000.

β) Διὰ τὸν ἐπικεφαλῆς τεχνίτην ἑκάστης βάρδιας ἡμερομίσθιον δραχ. 27.100.

γ) Διὰ τοὺς συμπληρώσαντας ἑξάμηνον ὑπηρεσίαν ἐν τῷ κλάδῳ ἡμερομίσθιον δραχ. 25.400.

δ) Διὰ τοὺς ἀνειδικεύτους ἐργάτας μέχρι συμπληρώσεως ἑξαμήνου ὑπηρεσίας ἡμερομίσθιον δραχ. 23.000.

ε) Διὰ τοὺς λασπάδες, ἐφ' ὅσον ἡ λάσπη δὲν παράγεται τῇ βοηθείᾳ μηχανικῶν μέσων, ἡμερομίσθιον δραχ. 31.000.

2. Τμῆμα προτύπων.

α) Διὰ τὸν ἐπικεφαλῆς ἀρχιτεχνίτην ἡμερομίσθιον δραχ. 30.000.

β) Διὰ τοὺς τεχνίτας ἡμερομίσθιον δραχ. 27.100

γ) Διὰ τοὺς εἰδικευμένους ἐργάτας, ἐφ' ὅσον ἔχουν συμπληρώσει ἑξάμηνον ὑπηρεσίαν ἐν τῷ κλάδῳ, ἡμερομίσθιον δραχ. 25.400.

δ) Διὰ τοὺς ἀνειδικεύτους ἐργάτας ἡμερομίσθιον δραχ. 23.000.

3. Τμῆμα τόρνων.

α) Διὰ τὸν ἐπικεφαλῆς ἀρχιτεχνίτην ἡμερομίσθιον δραχ. 30.000.

β) Διὰ τοὺς χειριστὰς ποδοκινήτων τόρνων καὶ ὡς τοιοῦτοι νοοῦνται οἱ τεχνίται οἱ κατασκευάζοντες ἀγγεῖα καλλιτεχνικὰ ἢ κοινά, ὡς καὶ οἱ παραλαμβάνοντες τὸ ἀγγεῖον ἕτοιμον καὶ τὸ διαμορφοῦντες τελικῶς ἡμερομίσθιον δραχ. 27.100.

γ) Διὰ τοὺς χειριστὰς μηχανοκινήτων ἢ ποδοκινήτων τόρνων κατασκευῆς πιάτων εἰδικευμένους ἐργάτας ἡμερομίσθιον δραχ. 25.400. Οὗτοι μετὰ παρέλευσιν ἔτους καὶ ἐφ' ὅσον ἔχουν συμπεπληρωμένον τὸ 19ον ἔτος τῆς ἡλικίας των θὰ λαμβάνωσι τὸ ἡμερομίσθιον τοῦ τεχνίτου, ἤτοι δρχ. 27.400.

Εἰδικευμένοι ἐργάται θεωροῦνται ἐπίσης καὶ οἱ κατασκευασταὶ φλυτζανίων διὰ μηχανοκινήτων ἢ ποδοκινήτων τόρνων, οἵτινες ὅμως μετὰ πάροδον δύο ἐτῶν ἐργασίας ἐν τῷ κλάδῳ θὰ λαμβάνουν τὸ ἡμερομίσθιον τοῦ τεχνίτου, ἤτοι δραχ. 27.400.

4. Τμῆμα κλιβάνων.

α) Διὰ τὸν ἐπικεφαλῆς ἀρχιτεχνίτην ἡμερομίσθιον δραχ. 30.000.

β) Διὰ τοὺς τοποθετοῦντας τὰ πυροδοχεῖα ἐντὸς τῶν κλιβάνων ἡμερομίσθιον δραχ. 27.400.

γ) Διὰ τοὺς λοιποὺς ἐν τῷ τμήματι τούτῳ ἐργάτας ἡμερομίσθιον δραχ. 25.400.

δ) Διά τάς ἀπασχολουμένας ἐργατρίας διά τήν τοποθέτησιν τῶν προϊόντων ἐντός τῶν πυροδοχείων ἡμερομίσθιον δραχ. 21.000.

ε) Διά τούς ἐργάτας καί ἐργατρίας τούς ἀσχολουμένους εἰς ἐργασίας ἀποκομιδῆς ἀπορριμμάτων καί τήν ἐκτέλεσιν ἐργασιῶν καθαρισμοῦ τῶν κλιβάνων καί τοῦ ὅλου τμήματος, ἡμερομίσθιον δραχ. 23.000 διά τούς ἄνδρας καί 18.000 διά τάς γυναῖκας.

5. Τμῆμα βερνικίου.

Διά τούς ἐργαζομένους ἐν τῷ τμήματι τούτῳ ἡμερομίσθιον δραχ. 25.400.

6. Τμῆμα πυροδοχείων.

1) Διά τούς τεχνίτας ἡμερομίσθιον δραχμαί 27.400.

2) Διά τούς λοιπούς ἐργαζομένους ἐν τῷ τμήματι ταύτῳ ἡμερομίσθιον δρχ. 25.400.

7. Τμῆμα τριβείων.

1) Διά τούς ἐν τῷ τμήματι τούτῳ ἀσχολουμένους χειριστάς μηχανημάτων ἡμερομίσθιον δραχμαί 25.400.

8. Τμῆμα κυπέλλων.

Διά τούς ἐργαζομένους εἰς τήν κατασκευήν καί ἐπικόλλησιν τῶν χειρολίων καί εἰς τά κυπελλα (φλυτζάνια) ἡμερομίσθιον δραχμαί 25.400. Μετά τήν παρέλευσιν διετίας ἀπό τῆς προσλήψεως των ἡμερομίσθιον δραχ. 27.400.

9. Τμῆμα ζωγραφικῆς.

α) Διά τούς ζωγράφους τούς δυναμένους νά ἐκτελοῦν ἐργασίαν πρωτοτύπων ἐξαρτωμένην ἐκ τῆς προσωπικῆς αὐτῶν ἐπιδόσεως, τούς ἐκτελοῦντας ἐπί τῶν ἀγγείων ἤ πινάκων ζωγραφικῆς ἐργασίας ἄνευ μεσολαβήσεως ἀλλογῶν σταμπῶν καί λοιπῶν μέσων, ἡμερομίσθιον δραχμαί 32.000.

β) Διά τούς ἐκτελοῦντας διά τῆς χειρός ὡρισμένην ἀπομίμησιν ἐργασίαν ἐπί βάζων πιατέλλων, φλυτζανίων, κ.λ.π., ὡς καί διά τούς σύροντας γραμμάς διακοσμητικάς ἤ ἐκτελοῦντας ζωγραφικάς ἁπλουστέρας ἀντοχῆς τοῦ αὐτοῦ χρώματος, σχήματος καί μεγέθους μετά συμπλήρωσιν ἐτησίου ὑπηρεσίας ἐν τῇ εἰδικότητι ἡμερομίσθιον δρχ. 27.400, ἀφ' ὅτε τῆς συμπληρώσεως τριετοῦς ὑπηρεσίας ἡμερομίσθιον δραχμαί 25.400.

γ) Διά τούς διά μηχανικῶν πιστολίων ἐκτελοῦντας χρωματισμούς, χαλκομανίας ἤ καί κατασκευήν ὡρισμένων σχεδίων τῇ βοηθείᾳ ὁδηγῶν ἤ σταμπῶν ἐπί πιάτων, φλυτζανίων κ.λ.π. ἡμερομίσθιον δραχμαί 25.400.

γ) Διά τούς διά μηχανικῶν πιστολίων ἐκτελοῦντας χρωματισμούς, χαλκομανίας ἤ καί κατασκευήν ὡρισμένων σχεδίων τῇ βοηθείᾳ ὁδηγῶν ἤ σταμπῶν ἐπί πιάτων, φλυτζανίων κλπ. ἡμερομίσθιον δραχμ. 25.400.

10. Τμῆμα χυτῶν.

α) Ὁ ἐπικεφαλῆς ἀρχιτεχνίτης ἡμερομίσθιον δραχμαί 30.000.

β) Οἱ κατασκευασταί ἀγγείων καί καλλιτεχνικῶν εἰδῶν ἡμερομίσθιον δρχ. 27.400.

γ) Πάντες οἱ λοιποί ἐν τῷ τμήματι τούτῳ ἀπασχολούμενοι μέχρι μετ' ἐπιτυχίαν ἐξαμήνου ἡμερομίσθιον δραχμαί 23.000 διά τούς ἄνδρας καί δραχμαί 21.000 διά τάς γυναῖκας, ἀπό δέ τῆς συμπληρώσεως ἑξαμήνου ὑπηρεσίας ἡμερομίσθιον δραχμαί 25.400, διά τούς ἄνδρας καί 23.000 διά τάς γυναῖκας.

11. Τμῆμα διαλογῆς.

Διά τούς ἔχοντας μέχρις ἑνός ἔτους ὑπηρεσίαν ἡμερομίσθιον δρχ. 23.000, διά τούς ἄνδρας καί 21.000 διά τάς γυναῖκας, ἀπό δέ τῆς συμπληρώσεως ἑνός ἔτους ὑπηρεσίας ἡμερομίσθιον δρχ. 25.500 διά τούς ἄνδρας καί δρχ. 23.000 διά τάς γυναῖκας.

12. Ἐργάται ἀδλῆς.

Διά τούς ἐκ τούτων ἐκτελουμένας ἐργασίας μεταφορᾶς, καθαριότητος κ.λ.π. ἡμερομίσθιον δρχ. 23.000, μετά τήν συμπλήρωσιν ἔτους εἰς τήν ὑπηρεσίαν ἡμερομίσθιον δραχμαί 25.400.

Τό ἀνωτέρω ἡμερομίσθια τῆς παρ. 2 θά καταβάλλωνται διά τήν ἤδη συμπεφωνημένην μεταξύ ἐργοδοτῶν καί ἐργατῶν βάσιν παραγωγῆς δι' ἕκαστον εἶδος προϊόντος. Πέραν τῆς βάσεως αὐτῆς θά καταβάλλεται ἀνάλογος ἀμοιβή.

Τυχόν καταβαλλόμενα ὑψηλότερα τῶν διά τῆς παρούσης καθοριζομένων ἡμερομίσθια δέν μειοῦνται.

Ἡ παροῦσα ἰσχύει καθ' ἅπασαν τήν Ἐπικράτειαν ἀπό τῆς δημοσιεύσεώς της διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Ἀπριλίου 1951

26467|2784|1951) Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας.

Περί ἐπεκτάσεως τοῦ ἐπιδόματος ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας βαφείων κλπ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 86 τῆς 9 Μαΐου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν 1) τάς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 28|44, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καί συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, 2) τήν ὑπ' ἀριθ. 5626|50 ἀπόφασιν ἡμῶν καί 3) τό ὑπ' ἀριθ. 613 ἔ. ἔ. ἔγγραφον τῆς Ὑπηρεσίας Βιομηχανικῆς Ὑγιεινῆς καί Ἀσφαλείας τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἀποφασίζομεν:

Ἐκτείνομεν τάς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 5626|50 ἀποφάσεως ἡμῶν (*) α) ἐπί τῶν ἐργατῶν βαφείων καί πλυντηρίων ἐνδυμάτων ὑφασμάτων καί σχοινίων.

β) Ἐπί τῶν ἀπασχολουμένων εἰς τάς στεγνωτικάς μηχανάς καί αἰθηριοστήρια, ἐφ' ὅσον τά σχετικά μηχανήματα εὑρίσκονται ἐν τῇ αἰθούσῃ Βαφείου.

γ) Ἐπί τῶν ἀπασχολουμένων εἰς ψητήρια, ὡς καί ἐπί τῶν ἀτμιστῶν, κατασκευαστῶν τελλάρων, πασταδόρων καί πλυντῶν τυποβαφείων.

Ἡ παροῦσα ἰσχύει ἀπό τῆς δημοσιεύσεώς της διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Μαΐου 1951.

25825|254|1951) Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας.

Περί ἑρμηνείας τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 86 τῆς 9 Μαΐου 1951).

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τάς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 28|44, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καί συνεπληρώθη μεταγενεστέρως καί 2) τάς ὑπ' ἀριθ.

(*) ΕΚΔ 9, σελ. 1063.

8900|46 καὶ 18310|46 ἀποφάσεις ἡμῶν, ἀποφασίζομεν:

Ἄρθρον 1.

1. Ἑρμηνεύοντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 8900|46 ἀπόφασιν ἡμῶν (*) ὁρίζομεν, ὅτι τῆς δι' αὐτῆς καθορισθείσης κατὰ 75 ο|ο προσαυξήσεως τῶν ἡμερομισθίων ἢ τοῦ 1|25 τοῦ μηνιαίου μισθοῦ τῶν ἀπασχολουμένων μισθωτῶν κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ λοιπὰς ἐκ τοῦ Νόμου καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς τοῦ ἔτους τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει συνεχοῦς ἢ μὴ λειτουργίας δικαιοῦνται οἱ ἀπασχολούμενοι ἀπὸ τοῦ μεσονυκτίου τοῦ ἄγοντος πρὸς τὰς ὡς ἄνω ἡμέρας μέχρι τοῦ ἑπομένου μεσονυκτίου, εἶναι δὲ αὕτη ἀνεξάρτητος πρὸς παρεχομένην πᾶσαν ἑτέραν προσαύξησιν διὰ τὴν κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας ἐργασίαν.

II. Ἡ κατὰ τὰ ἀνωτέρω 75 ο|ο προσαύξησις τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων ὑπολογίζεται πάντοτε ἐπὶ τῶν ὑποχρεωτικῶς τεθεσπισμένων ἐλαχίστων ὁρίων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, δὲν συμψηφίζεται πρὸς τυχὸν καταβαλλομένας ἀνωτέρας τούτων ἀποδοχάς, μειοῦται δὲ ἀναλόγως διὰ τὴν ἐπὶ ἔλαττον τοῦ κεκανονισμένου ὡραρίου ἀπασχόλησιν.

III. Τυχὸν καταβληθέντα μέχρι σήμερον κατὰ διάφορον ὑπολογισμὸν τοῦ διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένου δὲν ἀναζητοῦνται.

Ἄρθρον 2.

1. Ἑρμηνεύοντες τὸ ἄρθρον 5 τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310|46 (**) ἀποφάσεως ἡμῶν ὁρίζομεν ὅτι τῆς δι' αὐτῆς καθορισθείσης κατὰ 25ο|ο προσαυξήσεως τῶν ἡμερομισθίων ἢ τοῦ 1|20 τοῦ μηνιαίου μισθοῦ τῶν ἀπασχολουμένων κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας (22—06) μισθωτῶν τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει συνεχοῦς ἢ μὴ λειτουργίας δικαιοῦνται πάντες οἱ μισθωτοί, ἀνεξαρτήτως τῆς ἰδιότητος, ὑφ' ἣν ὑπηρετοῦν καὶ τῆς κατὰ μόνιμον ἢ μὴ τρόπον ἀπασχολήσεώς των κατὰ τὰς ὡς ἄνω ὥρας.

II. Αἱ παράγραφοι II καὶ III τοῦ προηγουμένου ἄρθρου ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 3.

Αἱ διατάξεις τῆς παρούσης δὲν ἀφοροῦν τοὺς ἐπὶ ποσοστοῦ ἀμειβομένους σερβιτόρους ἐστιατορίων, καφενείων, ζαχαροπλαστείων καὶ λοιπῶν συναφῶν κέντρων, αἱ δὲ τοῦ ἄρθρου 2 οὐδὲ καὶ τοὺς ἀρτεργάτας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ἀπριλίου 1951.

18517|1.229|191 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν εἰς Ὑπ|μα Πρεβέζης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 86 τῆς 9 Μαΐου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 41 παρ. 1 τοῦ Κανονισμοῦ Ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. 2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 5229|910|22.3.1951 ἀναφορὰν τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α., ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν κατὰ τὴν 11ην συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 20.2.1951 ληφθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων περὶ καθορισμοῦ τῆς 1.8.51 ὡς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν εἰς τὴν ἀσφαλιστικὴν περιοχὴν τοῦ Τοπικοῦ Ὑπ|τος Πρεβέζης, ὡς πρὸς πάντας τοὺς ἠσφαλισμένους καὶ ἐργοδότας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Ἀπριλίου 1951

23835|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως ἀνεργίας εἰς τὴν περιφέρειαν Ἄρτης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 86 τῆς 9 Μαΐου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 118|45 καὶ τοῦ Ν. Δ|τος τῆς 8|11 Μαΐου 1946, 2) τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ|τος 1255|1949 «περὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ Ν. 118|45 κλπ.», 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 13512|1054|11.4.1951 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ἀποφασίζομεν:

Ἐπεκτείνομεν τὰς διατάξεις περὶ ἀσφαλίσεως ἀνεργίας τοῦ Ν. 118|45, Ν. Δ|τος τῆς 8|11 Μαΐου 1946 καὶ τοῦ Ν. Δ|τος 1255|49 εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς πόλεως Ἄρτης, ἱδρυομένου ἐν τῇ πόλει τῆς Ἄρτης Παραρτήματος τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ὑπαγομένου εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑποκαταστήματος Ταμείου Ἀνεργίας Πατρῶν.

Ἡ ἔναρξις τῆς ἀσφαλίσεως ἀνεργίας εἰς τὴν ὡς ἄνω περιφέρειαν θέλει κηρυχθῇ δι' ἀποφάσεως τῆς Τοπικῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ὑποκαταστήματος Ταμείου Ἀνεργίας Πατρῶν.

Αἱ λεπτομέρειαι διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς παρούσης καθορισθήσονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Ἀπριλίου 1951.

76621|3412|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν, Ἐργασίας καὶ Ἐμπορίου

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 2760|51 κοινῆς ἀποφάσεως περὶ προσαυξήσεως τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν μισθωτῶν (*).

(Ε.Κ.τ. Β' φ. 88 τῆς 12 Μαΐου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 29|1944, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως.

2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 2760|15|1|1951 ἀπόφασιν, «περὶ αὐξήσεως τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν μισθωτῶν ἁπάσης τῆς χώρας».

3) Τὰς μεταξὺ Δημοσίου καὶ ὡρισμένων κυλινδρομύλων τῆς χώρας ἰσχυούσας συμβάσεις διὰ τὴν παραλαβήν, μεταφορὰν, ἀποθήκευσιν καὶ ἄλεσιν τῶν κρατικῶν σιτηρῶν διὰ τὰς διανομὰς ἄρτου ἢ ἀλεύρων διὰ δελτίου, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ὁποίων ὁσάκις ἐπέρχεται κρατικὴ ἐπιταγὴ αὐξήσεως τοῦ κονδυλίου «οὐ ἀλεσικοῦ δικαιώματος» μισθοὶ καὶ ἡμερομίσθια τὰ Δημόσιον ὑποχρεοῦται εἰς ἀναπροσαρμογὴν τοῦ ἀναγνωριζομένου εἰς τούτους ἀλεσικοῦ δικαιώματος, ἀποφασίζομεν:

Τροποποιοῦντες καὶ συμπληροῦντες τὴν ἀνωτέρω ἀπόφασιν ἡμῶν ὁρίζομεν, ὅτι ἡ διὰ ταύτης χορηγουμένη προσαύξησις τῶν μέχρι 35.000 δραχμ. ἡμερομισθίων κατὰ 4.000 δραχ. καὶ τῶν μέχρις 1.000.000 δραχ. μηνιαίων μισθῶν κατὰ

(*) ΕΕΔ 5, σελ. 228.

(**) ΕΕΔ 5, σελ. 382.

(*) ΕΕΔ 10, σελ 141.

100.000 δραχ. χορηγηθῇ ἀπὸ 15 Ἰανουαρίου ἐ. ἔ. καὶ εἰς τοὺς μιλεργάτας καὶ μιλοῦπαλλήλους τῶν μετὰ τοῦ Δημοσίου συμβεβλημένων κολινδρομύλων διὰ τὴν ἄλεσιν τῶν κρατικῶν σιτηρῶν διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ δελτίου, μὴ ἰσχυούσης ἐν προκειμένῳ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 5 τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθμ. 2750|51 ἀποφάσεως ἡμῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Μαΐου 1951

2209|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐξαιρέσεως τῶν σταφιδοσυσκευαστῶν Πειραιῶς ἐκ τῆς κατηγορίας τῶν ἐποχιακῶς ἐργαζομένων

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 84 τῆς 5 Μαΐου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 2 παράγρ. 3 καὶ παράγρ. 1 τοῦ Ν. Δ|τος 1255|1949 «περὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ Ν. 118|45 κλπ.», 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 5489|7.2.1950 ἡμέτερον ἀπόφασιν 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 10466|813|4.4.1951 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ἀποφαίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν ληφθεῖσαν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 21.3.1951 ἀπόφασιν τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας περὶ ἐξαιρέσεως τῶν σταφιδοσυσκευαστῶν Πειραιῶς ἐκ τῆς κατηγορίας τῶν ἐποχιακῶς ἐργαζομένων, περὶ ἧς προβλέπει ἡ ὑπ' ἀριθ. 5489|7.2.1950 ἡμέτερα ἀπόφασις (*).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Ἀπριλίου 1951

66732|Ε, 2015|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Περὶ αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἐφημεριδοπωλῶν καὶ Ὑπαλλήλων Πρακτορείων Θεσσαλονίκης καταβαλλομένων συντάξεων κατὰ 100 οἰο.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 67 τῆς 13 Ἀπριλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1944 Νόμου, 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 427|9|4.12.50 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἐφημεριδοπωλῶν καὶ Ὑπαλλήλων Πρακτορείων πόλεως Θεσσαλονίκης, 3) τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφαίζομεν:

Αὐξάνομεν ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1951 τὰς ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἐφημεριδοπωλῶν καὶ Ὑπαλλήλων Πρακτορείων πόλεως Θεσσαλονίκης καταβαλλομένας συντάξεις κατὰ 100 οἰο.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ἀπριλίου 1951

15103|1170|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ τῶν ὡρῶν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν καφενείων, ζαχαροπλαστείων κ.λ.π.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 67 τῆς 13 Ἀπριλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 16 καὶ 17 τοῦ Π.Δ. τῆς 9|13 Ἀπριλίου 1932 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας εἰς τὰ Καταστήματα κ.λ.π.», 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Α.Ν. 11|1944 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ Νόμου 3563|1928» καὶ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας, ἀποφαίζομεν:

Καθορίζομεν τὰς ὡρας ἐργασίας τοῦ ἐν γένει προσωπικοῦ τῶν καφενείων, ζαχαροπλαστείων καὶ ἀναψυκτηρίων τῶν πόλεων τῶν ἐχουσῶν πληθυσμὸν ἄνω τῶν 10.000 κατοίκων εἰς δέκα (10) ἡμερησίως.

Ὅπου δι' ἔθιμον ἔχει καθιερωθῇ μικροτέρας διαρκείας ἐργασία, ἰσχύει τὸ ἔθιμον τοῦτο. Ὡσαύτως ἰσχύει ἡ ὑπ' ἀριθ. 40136|4769|25.11.49 ἀπόφασις ἡμῶν.

Αἱ ὧραι αὗται καθορίζονται ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τοῦ καταστήματος.

Δὲν ἐπιτρέπεται ἡ πραγματοποίησις περισσοτέρων τῆς μιᾶς διακοπῆς.

Αἱ ὡς ἄνω ὧραι θεωροῦνται πραγματικαὶ καὶ δὲν περιλαμβάνονται εἰς ταύτας ἡ διὰ φαγητὸν ἀπαιτουμένη ὥρα.

Οἱ ἰδιοκτῆται καὶ διευθυνταὶ τῶν ὡς ἄνω καταστημάτων ὑποχρεοῦνται νὰ ἔχωσιν ἀνηρτημένον πίνακα, εἰς ὃν θὰ ἀναγράφωνται αἱ ἀκριβεῖς ὧραι ἀπασχολήσεως τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Μαρτίου 1951

28344|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν

Περὶ καταβολῆς ἐκτάκτου βοηθήματος, ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα, εἰς τοὺς βοηθηματοῦχους τοῦ Τ.Α.Δ.Κ.Υ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 89 τῆς 12 Μαΐου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1944 Νόμου «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ ἐων Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνῃ εἰς τροποποιήσεις φορολογικῶν συντελεστῶν» καὶ τὴν ἀπὸ 10 Ἀπριλίου 1951 ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Δημοτικῶν καὶ Κοινοτικῶν Ὑπαλλήλων (Νόμος 1726|1944), ἀποφαίζομεν:

Ὅπως καταβληθῇ εἰς τοὺς μέχρι τέλους Ἀπριλίου 1951 ἐξελθόντας ἢ μέλλοντας νὰ ἐξέλθωσι τῆς ὑπηρεσίας ἠσφαλισμένους καὶ δικαιωθέντας ἢ δικαιωθησομένους μηνιαίου ἰσοβίου βοηθήματος ἠσφαλισμένους τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Δημοτικῶν καὶ Κοινοτικῶν Ὑπαλλήλων ἢ τὰς δικαιωθείσας ἢ δικαιωθησομένας τοιούτου βοηθήματος οἰκογενείας τῶν μέχρι τῆς ὡς ἄνω χρονολογίας ἐξελθόντων καὶ μελλόντων νὰ ἐξέλθωσι τῆς ὑπηρεσίας ἠσφαλισμένων μέχρι τῆς αὐτῆς χρονολογίας ἔκτακτον βοήθημα ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα 1951, ἴσαν πρὸς τὸ ἥμισυ τοῦ ἡμίσεος μηνιαίου ἰσοβίου βοηθήματος τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου 1951 ἑκάστου τούτων.

Εἰς περίπτωσιν πληρωμῆς μηνιαίου βοηθήματος ἀπὸ 2 ἕως 30 Ἀπριλίου 1951, οἱ ἀνωτέρω θὰ λάβωσι τὸν τριακοστὸν τοῦ ἐκτάκτου βοηθήματος, ὅσαι αἱ ἡμέραι τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου, καθ' ἃς δικαιοῦνται μηνιαίου ἰσοβίου βοηθήματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8ῃ Μαΐου 1951

25945|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Περὶ ἀναστολῆς ἐκτελέσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 25142|51 ἀποφάσεως.(*)

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 80 τῆς 26 Ἀπριλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν 1) Τὰς διατάξεις τοῦ Α.

(*) ΕΕΔ 9, σελ. 251.

(*) ΕΕΔ 10, σελ. 436.

Ν. 28|44, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, 2) Τὸ ἄρθρον 53β τοῦ Νόμου 3713 «περὶ Συμβουλίου Ἐπικρατείας», 4) τὴν ἀπὸ 24.4.1951 αἴτησιν ἀκυρώσεως ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας τοῦ Σ.Ι.Σ.Α.Τ. κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2514|51 ἀποφάσεως ἡμῶν καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ προτεινομένους λόγους ἀκυρώσεως καὶ 4) τὴν ἀπὸ 25.4.51 ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν αἴτησιν τοῦ Σ.Ι.Σ.Α.Τ., ἀποφασίζομεν :

Ἀναστέλλομεν τὴν ἰσχὺν τῆς ὑπ' ἀριθ. 2514|51 ἀποφάσεως ἡμῶν περὶ καταβολῆς ἐφ' ἅπαξ χρηματικῆς παροχῆς ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα εἰς τοὺς ὁδηγοὺς αὐτοκινήτου ταξὶ μέχρι ἐκδόσεως ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἐπὶ τῆς ἀπὸ 24.4.51 ἀσκηθείσης αἰτήσεως ἀκυρώσεως αὐτῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Ἀπριλίου 1951

22921|Σ. 398|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ καθορισμοῦ τῆς 1ης Ἰουνίου 1951 ὡς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν εἰς περιοχὴν Ὑποκ|τος Ι.Κ.Α. Καρδίτσης.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 80 τῆς 26 Ἀπριλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 41 § 1 τοῦ Κανονισμοῦ ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α., 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 4685|756|7.2.1951 ἀναφορὰν τῆς Γεν. Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. ἀποφασίζομεν :

Ἐγκρίνομεν τὴν κατὰ τὴν 4ην συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 23 Ἰανουαρίου 1951 ληφθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων περὶ καθορισμοῦ τῆς 1ης Ἰουνίου 1951 ὡς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν εἰς τὴν ἀσφαλιστικὴν περιοχὴν τοῦ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος Καρδίτσης καὶ ὡς πρὸς πάντας τοὺς ἐν αὐτῇ ἠσφαλισμένους καὶ ἐργοδότας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Ἀπριλίου 1951

21394|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ὑπαγωγῆς τῆς νήσου Κέας εἰς τὴν ἀσφαλιστικὴν ἁρμοδιότητα τῆς Κεντρικῆς Διευθύνσεως Ταμείου Ἀνεργίας.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 80 τῆς 26 Ἀπριλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1. Τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 118|1945 καὶ Ν. Διατάγματος 8|11 Μαΐου 1946.

2. Τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Διατάγματος 1255|1949 «περὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ Ν. 118|45».

3. Τὴν ὑπ' ἀριθ. 18209|945|30.8.1951 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ἀποφασίζομεν :

Ἐγκρίνομεν τὴν ληφθεῖσαν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 21.3.1951 ἀπόφασιν τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας περὶ ὑπαγωγῆς τῆς νήσου Κέας εἰς τὴν ἀσφαλιστικὴν ἁρμοδιότητα τῆς Κεντρικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ἀντὶ τῆς ἀσφαλιστικῆς ἁρμοδιότητος Παρ|ματος Σύρου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Ἀπριλίου 1951

21270|Ι. 303|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν Ι.Κ.Α. εἰς Δῆμον Βροντάδων—Χίου.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 80 τῆς 26 Ἀπριλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 41 § 1 τοῦ Κανονισμοῦ ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α., 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 1933|883|3.4.51 ἀναφορὰν τῆς Γεν. Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α., ἀποφασίζομεν :

Ἐγκρίνομεν τὴν κατὰ τὴν 16ην συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 15 Μαρτίου 1951 ληφθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων περὶ καθορισμοῦ τῆς 1ης Ἰουνίου 1951 ὡς ἡμερας ἐνάρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν εἰς τὴν ἀσφαλιστικὴν περιοχὴν τοῦ Δήμου Βροντάδων Χίου, ὡς πρὸς πάντας τοὺς ἐν αὐτῇ ἠσφαλισμένους καὶ ἐργοδότας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Ἀπριλίου 1951

16790|3143|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐργασίας καὶ Γεωργίας.

Περὶ ἐφαρμογῆς τῶν ὑπ' ἀριθ. 33700|2890| 16.6.50 καὶ 2750|15.1.51 ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας (*) καὶ ἐπὶ τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ τῶν διαφόρων Ὑπηρεσιῶν, Ὀργανισμῶν καὶ Ἱδρυμάτων τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 45 τῆς 14 Μαρτίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 28) 1944, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως διὰ τοῦ Ν. 866|1946, τὰς ὑφισταμένας συνθήκας ἀμοιβῆς καὶ ἐργασίας τῶν εἰς διαφόρους Ὑπηρεσίας, Ἱδρύματα καὶ Ὀργανισμοὺς Δ.Δ. τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ἐργαζομένων ἐργατῶν, συνδεομένων μετὰ τῆς Ὑπηρεσίας διὰ σχέσεως συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὡς καὶ τὴν γενομένην ἐοχάτως αὔξησιν τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν μισθωτῶν ἁπάσης τῆς χώρας, ἀποφασίζομεν :

Ἐγκρίνομεν τὴν ἐφαρμογὴν 1) τῆς ὑπ' ἀριθ. 33700|2890 16.6.50 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας «περὶ αὐξήσεως τοῦ ἡμερομισθίου τῶν ἀνειδικεύτων καὶ μαθητευομένων ἐργατῶν, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως διὰ τῆς ὑπ' ἀρ. 2250|158|15.1.1951 ὁμοίας ἀποφάσεως (**) καὶ 2) τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750|158|15.1.51 τοιαύτης τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν «περὶ αὐξήσεως τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν μισθωτῶν ἁπάσης τῆς Χώρας» (***) καὶ ἐπὶ τοῦ ὁμοίας φύσεως ἡμερομισθίου ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ τοῦ χρησιμοποιουμένου ὑπὸ διαφόρων Ὑπηρεσιῶν, Ἱδρυμάτων καὶ Ὀργανισμῶν Δ.Δ. ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας τοῦ συνδεομένου μετὰ τῆς Ὑπηρεσίας διὰ σχέσεως συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Ἡ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τούτου ἐφαρμογὴ τῆς μὲν πρώτης ἀποφάσεως ἄρχεται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1951, ἀφ' ἧς αὐξάνονται ἀναλόγως καὶ τὰ ἡμερομίσθια τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ τῆς Ὑπηρεσίας Μηχανικῆς Καλλιεργείας, τῆς δὲ δευτέρας ἀπὸ 15 Ἰανουαρίου ἐ.ἔ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Μαρτίου 1951

(*) ΕΕΔ 9.623.
(**) ΕΕΔ 10.142.
(***) ΕΕΔ 10.141.

806]Σ. 14]1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας καταβαλλομένων συντάξεων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 44 τῆς 13 Μαρτίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19]1944 Νόμου 2) τὴν ὑπ' ἀρ. 6. 5]3 Ἰανουαρίου 1951 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας 3) τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Αὐξάνομεν ἀπὸ 1 Μαρτίου 1951 τὰς ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας καταβαλλομένας συντάξεις κατὰ 50 ο]ο καὶ μὲ ἐλαχίστων δρων αὐξήσεως δρχ. 75.000.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Μαρτίου 1951

66172]Κ. 544]1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως ἐπιδόματος οἰκογενειακῶν βαρῶν συνταξιούχων Τ.Α.Κ. εἰς 25.000.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 44 τῆς 13 Μαρτίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν 1) τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 19]1944, 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 11846]30]11]1950 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν 3) τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Τὸ συμφώνως τῇ ὑπ' ἀριθ. 50855]6139]24]12]1947 κανῇ ἀποφάσει τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας παρεχόμενον ἐπίδομα οἰκογενειακῶν βαρῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν εἰς τοὺς συνταξιούχους ἀναπροσαρμόζεται ἀπὸ 1.1.51 δι' ἕκαστον συντηρούμενον μέλος καὶ μέχρι τριῶν (3) εἰς δραχμὰς εἴκοσι πέντε χιλιάδας (25.000) κατὰ μῆνα.

Τοῦ ὡς ἄνω ἐπιδόματος λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν δὲν δικαιοῦνται οἱ συνταξιοῦχοι, οἱ λαμβάνοντες σύνταξιν καὶ ἐξ οἱασδήποτε ἑτέρας πηγῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Μαρτίου 1951

12509]1. 196]1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ τῆς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν νέων ἀσφαλ. περιοχῶν τῆς 16.4.1951.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 44 τῆς 13 Μαρτίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Κανονισμοῦ περὶ τρόπου ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α., 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 6317]1058]30.2.1951 ἀναφορὰν τῆς Γεν. Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α., ἀποφαινόμεθα:

Ἐγκρίνομεν τὴν κατὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ τῆς 8.2.1951 ληφθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων περὶ καθορισμοῦ ὡς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν εἰς τὰς ἀσφαλιστικὰς περιοχὰς τοῦ περιφερειακοῦ Γρ]τος Πειραιῶς, εἰς ἃς διὰ ταυτοχρόνου πράξεως ἡμῶν ἐπεκτείνεται ἡ ἀσφάλισις αὐτοῦ, τὴν 16 Ἀπριλίου 1951 καὶ πρὸς πάντας τοὺς ἐν ταῖς εἰρημέναις περιοχαῖς ἐργοδότας καὶ ἠσφαλισμένους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Ἰανουαρίου 1951

66184]1950]1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως Κανονισμοῦ Ἐλέγχου διαχειρίσεως Ταμείου Ἀνεργίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 44 τῆς 13 Μαρτίου 1951)

42022]1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Δικαιοσύνης καὶ Οἰκονομικῶν

Περὶ καθορισμοῦ ἀντιγραφικῶν δικαιωμάτων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 82 τῆς 1 Μαΐου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν παράγραφον 1 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Α.Ν. 1860]51 «περὶ τῶν ἀποδοχῶν καὶ τοῦ ὡραρίου τῶν ὑπαλλήλων τῆς Γραμματείας τῶν Δικαστηρίων κλπ.», ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Ν. ὑπ' ἀριθ. 1789]1951 «περὶ διατάξεών τινων ἀφορωσῶν τὴν πολιτικὴν διαδικασίαν κλπ.»,

Καθορίζομεν τὴν τιμὴν τοῦ δικαστικοῦ ἐγσήμου ἀντιγραφικῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐπικολλωμένου ἐπὶ τῶν ἐκδιδομένων ὑπὸ Γραμματείων Δικαστηρίων καὶ Εἰσαγγελιῶν δικαστικῶν ἀντιγράφων καὶ πιστοποιητικῶν ὡς ἑξῆς:

Α) Ἐπὶ τῶν ἐκδιδομένων ὑπὸ τῶν Γραμματείων τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ τῆς Εἰσαγγελίας αὐτοῦ εἰς δραχμὰς πέντε χιλιάδας (5.000) κατὰ φύλλον χαρτοσήμου (δύο σελίδας).

Β) Ἐπὶ τῶν ἐκδιδομένων ὑπὸ τῶν Γραμματέων Ἐφετῶν καὶ Εἰσαγγελιῶν Ἐφετῶν καὶ Κακουργιοδικείων εἰς δραχμὰς τρεῖς χιλιάδας (3.000) κατὰ φύλλον χαρτοσήμου (δύο σελίδας).

Γ) Ἐπὶ τῶν ἐκδιδομένων ὑπὸ τῶν Γραμματέων Πρωτοδικῶν καὶ Εἰσαγγελιῶν Πρωτοδικῶν, Πλημμελειοδικείων καὶ Εἰσαγγελιῶν Πλημμελειοδικῶν εἰς δραχμὰς δύο χιλιάδας (2.000) κατὰ φύλλον χαρτοσήμου (δύο σελίδας).

Δ) Ἐπὶ τῶν ἐκδιδομένων ὑπὸ τῶν Γραμματέων Εἰρηνοδικείων καὶ Πταισματοδικείων εἰς εἰς δραχμὰς χιλίας (1.000) κατὰ φύλλον χαρτοσήμου (δύο σελίδας).

Ε) Ἐπὶ τῶν ἐκδιδομένων ἀντιγράφων καὶ πιστοποιητικῶν ὑπὸ Γραμματέων Εἰρηνοδικείων ἐπὶ ὑποθέσεων μικροδιαφορῶν καὶ ἐργατικῶν καὶ ἄλλων εἰδικῶν διαδικασιῶν εἰς δρχ. πεντακοσίας (500) κατὰ φύλλον χαρτοσήμου (δύο σελίδας).

Ἡ παροῦσα, δημοσιευομένη εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, θέλει ἰσχύσει ἀπὸ τῆς 15ης Μαΐου 1951. Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Μαΐου 1951

7785]642]1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ παραιτήσεως τῆς ἀπὸ 20.3.1940 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ραπτεργατῶν Ἀθηνῶν – Πειραιῶς.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 45 τῆς 8 Μαρτίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: α) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 παράγρ. 3 τοῦ Α. Νόμου 866]1937 ὡς καὶ τοῦ ἄρθρου 9 παρ. 1 τοῦ Α.Ν. 1367]38.

β) Τὴν ἀπὸ 3.2.1951 ἐξώδικον δήλωσιν τοῦ Συνδέσμου Ἐμπορορραπτῶν καὶ Ραπτῶν Καταστηματαρχῶν Ἀθηνῶν καὶ

γ) Σχετικὴν ἀναφορὰν τοῦ Σωματείου Ραπτεργατῶν καὶ Ραπτῶν Καταστηματαρχῶν, ἀποφασίζομεν:

Παραιτούμεθα ἐπὶ ἓν ἑξάμηνον ἀπὸ τῆς λήξεως της (6.4.1951) τὰς διατάξεις τῆς ἀπὸ 20 Μαρτίου 1940 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ραπτεργατῶν Ἀθηνῶν – Πειραιῶς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Φεβρουαρίου 1951

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

Ὑπὸ τῆς Συντάξεως τῆς ΕΕΔ

I. Ὁ ὑπ' ἀριθ. 1804|1951 Α.Ν. «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινων τοῦ Α.Ν. 16|20|11|1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας».—II. Ὁ ὑπ' ἀριθ. 1803|1951 Α.Ν. «περὶ προστασίας τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν.—III. Ἡ ὑπ' ἀριθ. 25825|254|1951 ὑπουργικὴ ἀπόφασις «περὶ ἑρμηνείας τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως».

I. Ἡ ἀφορμὴ τῆς ἐκδόσεως τοῦ Α.Ν. 1804|1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινων τοῦ Α.Ν. 16|20|11|1935 κλπ.», ἀνωτέρω σελ. 531 ἀναλύεται λεπτομερέστερον εἰς τὸ σχετικὸν εἰς τὴν ἑπομένην σελίδα τοῦ παρόντος τεύχους σημείωμά μας.

Ὅ,τι δύναται νὰ σημειωθῇ ἐν συντομίᾳ εἰς τὸ παρὸν σημείωμα εἶναι, ὅτι τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ ἐν λόγῳ Α.Ν. σκοποῦν νὰ ταχυποιήσουν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Νόμου αὐτοῦ μίαν πρωτοφανῆ πρᾶγματι ἀσαφῆ νομικὴν κατάστασιν, σχετικὴν πρὸς τὸ κῦρος τῶν κατὰ τὸν Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» ἀποφάσεων τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ἐξ ἀφορμῆς τῆς νομολογιακῆς ἐπὶ τοῦ θέματος ἑρμηνείας καὶ νὰ καταστήσουν δυνατὴν εἰς τὸ μέλλον τὴν ἐπιβολὴν τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας πρὸς ἐξομάλυνσιν συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας, ἀνεξαρτήτως ἂν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπιβολῆς των ἰσχύῃ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, μετὰ τὴν λῆξιν ὅμως τοῦ συμβατικοῦ χρόνου ἰσχύος της ἢ τὴν καταγγελίαν αὐτῆς, παρατάθείσης μετὰ ταῦτην δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κατὰ τὸν Α.Ν. 1367|1938.

Ἀφορμὴ δὲ τὴν θέσπισιν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Α.Ν. 1804|1951 ὑπῆρξεν ἡ ἀντίθετος ἐπὶ τοῦ θέματος νομολογία τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας (Σ.Ε. 859|1949, ΕΕΔ 8, 667).

Ἀφορμὴ διὰ τὴν θέσπισιν τοῦ ἄρθρου 4 ὑπῆρξε πάλιν ἡ ἀντίθετος ἐπὶ τοῦ θέματος νομολογία τοῦ Ἀρείου Πάγου (βλέπε ἀνωτέρω, σελ. 501).

II. Ὁ Α.Ν. 1803|1951 «περὶ προστασίας συνδικαλιστικῶν στελεχῶν», ἀνωτέρω σελ. 532 ἀποτελεῖ ἀναμφισβητήτως εἰς τὴν παρ' ἡμῖν Νομοθεσίαν πρόοδον.

Ἡ ἀναγκαία τῶν ἀπολύσεων τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν διὰ τὴν ἐκ τῆς ἰδιότητός των ἐπαγγελματικὴν δρᾶσιν, εἰς τὰς ὁποίας προέβαινον ἐργοδόται τινές, ἀναχαλύπτουσι ἐξ αὐτῆς (ἀτόπως βεβαίως καὶ ἄνευ κατανοήσεως τῶν σκοπῶν τοῦ συνδικαλισμοῦ) ἐναπέκειτο μέχρι τοῦδε, ἐφ' ὅσον τὸ δικαίωμα τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἀναγνωρίζετο κατ' ἀρχὴν ὑπὸ τῆς νομοθεσίας, μόνον εἰς τὴν βοήθειαν τοῦ ἄρθρου 281 Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ πλειστάκις ἡ Νομολογία τῶν Δικαστηρίων ἔθεσε τοῦτο εἰς ἐφαρμογήν.

Ὁ Α.Ν. 1803|1951 ἀφαιρεῖ ἤδη τὸ δικαίωμα κατ' ἀρχὴν τῆς ἀναιτιώδους καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἐν αὐτῷ προσώπων καὶ ἐπὶ τὸν ἐν αὐτῷ χρόνον, ἐπιτρεπομένης μόνον διὰ τοὺς ἐν αὐτῷ ἐπίσης ἀναφερομένους λόγους.

Προηγήθη αὐτοῦ ὁ ἀπὸ ἄλλης προστασίας καὶ εἰς ἄλλα πρόσωπα (τοὺς ἠσφαλισμένους εἰς Ταμεῖα Ἐνισχύσεως ἢ Προνοίας καὶ ἐν γένει εἰς Ὀργανισμὸς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, τυγχάνοντας μέλη ἐν διοικητικοῖς συμβουλίοις ἢ ἐξελεγκτικοῖς Ἐπιτροπῶν καὶ ἐκπροσώπους τῶν ἐργαζομένων παρὰ τοῖς Ὀργανισμοῖς τούτοις).

Ὁ Νόμος (ἄρθρ. 2) καθορίζει περιοριστικῶς τὴν ἔννοιαν τοῦ σπουδαίου λόγου εἰς τὰς ἐν αὐτῷ περιπτώσεις. Ἀναγράφει «... μόνον» καὶ ἑπομένως δὲν ἐκτείνεται οὗτος ἐπὶ πάσης περιπτώσεως, ἡ ὁποία, ὡς ἐν τῷ ἀναλόγῳ ἄρθρῳ 672 Ἀστικοῦ Κώδικος, ὑπόκειται εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ διὰ τὴν θεμελίωσιν τῆς ἐννοίας του (βλέπε περὶ τοῦ τελευταίου αὐτοῦ *Κ. Καυκᾶ*, Ἐνοχ. Δίκαιον ὑπ' ἄρθρ. 672, σελ. 362. *Ι. Καποδίστριαν*, Θέμ. ΣΒ' 41).

Ἐξ ἄλλου, ἡ περὶ τῆς ὑπάρξεως σπουδαίου λόγου κρίσις ἀνατίθεται ὑπὸ τοῦ Νόμου (ἄρθρ. 8) εἰς τὴν ἐν αὐτῷ Ἐπιτροπήν.

Ἀποκλείεται, ἑπομένως, εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια νὰ ἐρευνήσουν περὶ αὐτοῦ, κατ' ἄρθρ. 8 Πολ. Δικ., οὔτε νὰ ὑπεισέλθουν εἰς τὴν κρίσιν τῶν Ἐπιτροπῶν, αἱ ὁποῖαι εἶναι συλλογικὰ ὄργανα διοικήσεως (πρβλ. διὰ τὰς ἀναλόγους Ἐπιτροπὰς τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ Α.Ν. 244|1936 περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν Σ.Ε. 288|1938, 818|1938, 805|1940 κλπ.).

Εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ὑποχρεοῦται νὰ προσφύγῃ μόνον ὁ ἐργοδότης (ἄρθρ. 3) καὶ τοῦτο εἶναι λογικῶς ἀκόλουθον τῆς ἀρχῆς, ὅτι ὁ καταγγέλλων βαρύνεται μὲ τὴν ἀπόδειξιν τοῦ σπουδαίου λόγου (πρβλ. *Κ. Καυκᾶ*, Ἐνοχ. Δίκ. ὑπ' ἄρθρ. 672, σελ. 360).

Δὲν ἐπανελήφθη ὑπὸ τοῦ Νόμου ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Α.Ν. 271|1936 περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, καθ' ἣν ἡ Ἐπιτροπὴ ἀποφαίνεται κατ' αἴτησιν τοῦ εἰκείου ἐργοδότου ἢ τοῦ ἐνδιαφερομένου παλαιοῦ πολεμιστοῦ, καὶ τοῦτο ἔχει τὸν λόγον τοῦ προφανῶς εἰς τὸ ὅτι αὐτὸς ὁ αἰτιώμενος τὴν ὑπαρξιν σπουδαίου λόγου ἐργοδότης ὀφείλει καὶ νὰ προκαλέσῃ τὴν σχετικὴν ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς, ἐνῶ, ἐξ ἄλλου, καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἄνευ προηγουμένης διαπιστώσεως περὶ εἰς συνδρομῆς τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 σπουδαίου λόγου εἶναι ἄκυρος.

Τοῦτο συμβαίνει, διότι καὶ μόνη ἡ παρέλευσις τοῦ ἐργοδότου νὰ ζητήσῃ τὴν διαπίστωσιν τοῦ (καὶ ὑπάρχοντος) σπουδαίου λόγου παρὰ τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας, ἐξ ἧς ἀπορρέει ἡ ὑπὸ τῶν δικαστηρίων ἐπιδίκασις τοῦ μισθοῦ, λόγῳ τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρ. 656 Α.Κ. ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου.

Ὑποχρεοῦται ὅμως πάντοτε ὁ ἀκύρως ἀπολυθείς μισθωτὸς νὰ ἐκδώσῃ τὴν περὶ ἀκυρότητος ἀγωγὴν του ἐντὸς τῆς τριμήνου ἀποκλειστικῆς προθεσμίας τῶν τριῶν μηνῶν τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946, ἡ ὁποία ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ πάσης ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας (βλέπε προχείρως Α.Π. 576|1948, ΕΕΔ 8, 96).

III. Ἡ σημειουμένη ἀνωτέρω σελ. 533 ὑπ' ἀριθ. 25825|254|1951 ὑπουργικὴ ἀπόφασις περὶ ἑρμηνείας τῶν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 καὶ 18810|1946 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων (ΕΕΔ 5, 223, 5, 382) δικαιολογητικὸν λόγον ἔχει νὰ ἀποκαταστήσῃ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν αὐτῶν μετὰ τὴν ἀντίθετον, ὡς σημειοῦται ἀνωτέρω (σελ. 504), ἑρμηνείαν ὑπό τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Μετά τον Α. Ν. 1804|1951

(Επεξηγήσεις περί της άφορμής του)

Άνωτέρω, σελ. 531, δημοσιεύεται ο πρόσφατος Α. Ν. 1804|1951 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως διατάξεων τινων του Α. Ν. 16|30|11|1935 περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας».

Χρήσιμον είναι να σημειωθούν τινά διά την καλυτέραν κατανόησιν και ορθήν εφαρμογήν του.

Ενώ ισχύον και ισχύουν άκαμπτον παραταθέντα δι' αλλεπαλλήλων αποφάσεων του Υπουργού Εργασίας, κατά τον Α. Ν. 1767|1939, αι γνωσταί από 4 Νοεμβρίου και 1 Δεκεμβρίου 1947 γενικαί συλλογικαί συμβάσεις εργασίας, διά των οποίων αναπροσαρμόσθησαν τα κατώτερα όρια αποδοχών των προπολεμικών συλλογικών συμβάσεων εργασίας αναφόρων διανέξεις μεταξύ εργοδοτών και εργατικών Οργανώσεων και μή επηρεάσαντα τον κατά τον Α. Ν. 16|30 Νοεμβρίου 1935 «περί συλλογικών διαφορών εργασίας» Επιτροπών Διαιτησίας εξεδόθησαν πλείσται όσαι αποφάσεις αύτών.

Εκ τούτου προέκυψε το ζήτημα, αν επιτρεπτώς παρενέβησαν αι Επιτροπαί και αν, παρεμβάσαι νομίμως, ήσαν αί αποφάσεις των έγκυροι.

Κατά το Συμβούλιον της Επικρατείας (1395|1949, ΕΕΔ 8, 919) αναγκαία προϋπόθεσις διά την έγκυρον συλλογικής διαφοράς και παρεμβάσεως των Επιτρόπων Διαιτησίας ήτο ή έλλειψις είτε εξ ότου δήποτε αίτιας, είτε λόγω λήξεως ή νομίμου καταγγελίας συλλογικής συμβάσεως, ή άλλη ρυθμίζουσα τα επίμαχα θέματα. Άλλ' ή κατά τον Α. Ν. 1767|1939 αναγκαστική διά τους ενδιαφερομένους παράτασις του χρόνου της ισχύος συλλογικής συμβάσεως εργασίας, μετά την λήξιν ή καταγγελίαν αυτής, δεν εμπόδιζε την έγερσιν συλλογικής διαφοράς και παρέβλεπαν Επιτροπών Διαιτησίας.

Κατά τον Άρειον Πάγον όμως (453|1949, ΕΕΔ 8, 936) και εις παράτασιν δι' υπουργικής αποφάσεως του χρόνου ισχύος συλλογικής συμβάσεως εργασίας δεν επετρέπετο να εγερθή συλλογική διαφορά εργασίας και να επέμβουν δι' αυτήν αί Επιτροπαί.

Επομένως, κατά την αρεοπαγιτικήν αυτήν άποψιν, αί αποφάσεις των Επιτροπών, αί οποίαι εξεδόθησαν, ενώ ισχυον αί άνωτέρω συλλογικαί συμβάσεις εργασίας, δεν είχον νομίμου κύρος.

Παρατέρω, διά να ρυθμισθούν τα ανεβαρώτατα πραγματικά αποκλείσματα εκ της αποψεως αυτής εξέδοσεν ο Α. Ν. 1400|1950 «περί κυρώσεως αποφάσεων Επιτροπών Διαιτησίας επί συλλογικών διαφορών εργασίας» (ΕΕΔ 9, 170).

Διά του Νόμου αυτού εξουσιοδοτήθησαν ο Πρόεδρος της Κυβερνήσεως και ο Υπουργός της Εργασίας να κυρώσωσι δυνηκικώς τι αποφάσεων των, εκδοθεισών ένος δημήνου από της ισχύος του Νόμου (13 Φεβρουαρίου 1950), της μέχρι της δημοσιεύσεως του εκδοθείσης αποφάσεως των Επιτροπών Διαιτησίας και κηρυχθείσης αντεπιστάσεως υπό του Υπουργού της Εργασίας.

Εις εκτέλεσιν εξεδόθη μόνη ή υπ' αριθ. 11526|808|1950 υπουργική απόφασις (ΕΕΔ 9, 237), κυρώσασα 37 εν όλω αποφάσεις Επιτροπών Διαιτησίας περί καθορισμού αποδοχών διαφόρων κατηγοριών μισθωτών, εκδοθείσας μετά τας από 4 Νοεμβρίου 1947 και 1 Δεκεμβρίου 1947 γενικάς συλλογικάς συμβάσεις εργασίας.

Άλλ' ή κυρωτική αύτη απόφασις προσεβλήθη ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας και τούτο διά της υπ' αριθ. 1279|1950 αποφάσεως της Ολομελείας του (ΕΕΔ 9, 685) την ήκυρωσε, ως εκδοθείσαν συνάμει αντισυνταγματικού (του Α.Ν. 1400|1950) Νόμου.

Επανήλθε ούτω το πράγμα εκεί όπου άπεσπάσθη διά της Α.Π. 453|1949: Ετέθετο πάλιν ζήτημα ακυρότητος των αποφάσεων των Επιτροπών.

Εν συνεχεία οι Υπουργοί των Οικονομικών και Εργασίας επεχείρησαν να τακτοποιήσουν το ανακύψαν εκ του ζήτημα δι' άλλου τρόπου: Κατά χρήσιν της εκ του Ν. 28|1944 εξουσιοδοτήσεως εξέδωκαν την υπ' αριθ. 59151 της 25|10|1950 απόφασίν των (ΕΕΔ 9, 1057), διά της οποίας καθορίζουν αποδοχάς ένιων κατηγοριών μισθωτών εις αύτάς, ως αί θεσπισθείσαι άκυροι αποφάσεις των Επιτροπών Διαιτησίας και μή την αυτήν, ως και εκείναι, αναδρομικήν δύναμιν.

Άλλα και ή υπουργική αύτη απόφασις, προσβληθείσα ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, ακυρώθη διά της υπ' αριθ. 30|1951 αποφάσεως της Ολομελείας του (ΕΕΔ 10, 134) άκυρος, εφ' όσον καθώρισε μισθούς μέ μακράν αναδρομήν, αναδρομήν τοιαύτην ώστε ή άκυρος, ως αναδρομικήν απλώς εις τας αποφάσεις των Επιτροπών, χωρίς να εκτιμώνται αί κατά την εκδοσίν της οικονομικαί συνθήκαι (Σ.Ε. 207|1951, ΕΕΔ 10, 470).

Εις το σημείον αυτό επήλθεν ο εν αρχή Α.Ν. 1804|1951.

***

Εκ του νέου αυτού Νόμου συνάγονται τα εξής:

α) Ισχύει δύνανται να εκδίδωνται αποφάσεις Επιτροπών μετά την λήξιν του συμβατικώς καθορισθέντος χρόνου ισχύος συλλογικών συμβάσεων εργασίας ή καταγγελίαν αυτών, έστω και αν έχουν παρατεθή δι' υπουργικής αποφάσεως (άποψις του Συμβουλίου της Επικρατείας).

β) Αί μέχρι της δημοσιεύσεως του Νόμου αυτού αποφάσεις των Επιτροπών τίθενται υπό επανεξέτασιν και θά ισχύσουν υποχρεωτικώς είτε αύται, είτε αί τροποποιητικαί των, υπό τας προϋποθέσεις του άρθρου 2.

Επομένως κατά το σκέλος της επανεξετάσεως των δεν δύνανται να γίνη λόγος περί εφαρμογής των.

Άλλ' ή γενναία και ομαλή λύσις θά ήτο άλλη: Η αναδρομική κύρωσις των.

Νέος θρησκευτής

Η Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών κατ' απόφασίν της, ληφθείσαν κατά το διαρρεύσαν δεκαπενθήμερον, εξέλεξε τον κ. Εμμανουήλ Βουζίκαν ως θρησκευτήν παρ' αυτή του εργατικού δικαίου.

Η «Επιθεώρησις Εργατικού Δικαίου», της οποίας ο νέος θρησκευτής είναι μεταξύ των συνεργατών της, εκθυμώνει τα θερμά συγχαρητήρια της και ιδιαιτέρως χαίρεται διά την εμβάθυνσιν του επιστημονικού έργου του εκλεκτού επιστήμονος και δημοσιογραφικού ανθρώπου.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 10ος — Τεῦχος 12 (234)

Ἀθῆναι, 15 Ἰουνίου 1951

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΤΟΥ
ΕΠ' ΑΜΟΙΒΗ, ΚΑΤ' ΑΠΟΚΟΠΗΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΠ' ΑΥΤΟΥ ΕΙΣΠΡΑΤΤΟΜΕΝΩΝ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΧΡ. Ι. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, Ἀντεισαγγελέως τοῦ Ἀρείου Πάγου

Ἐν τῇ ἐξεταζομένῃ περιπτώσει ἐκτὸς τῆς συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ὑπάρχει καὶ τὸ συνάλλαγμα τῆς ἐντολῆς. Συνήθως ἡ περίπτωσις αὕτη ἐμφανίζεται εἰς τοὺς ἁμαξηλάτας ἢ εἰς τοὺς ὁδηγοὺς αὐτοκινήτων τῶν ἐπιχειρήσεων μεταφορᾶς. Ὁ ἁμαξηλάτης ἢ ὁ ὁδηγὸς τοῦ αὐτοκινήτου ὑποχρεοῦνται οὐ μόνον νὰ μεταφέρωσι τοὺς ταξειδιώτας διὰ λογαριασμὸν τοῦ κυρίου, ἀλλὰ νὰ δέχωνται καὶ τὴν ἐντολὴν τούτου διὰ τὴν εἰσπραξιν τοῦ ἀγωγίου· διότι δὲ λείπει ὁ ἔλεγχος περὶ τῶν εἰσπραττομένων, συμφωνεῖται μεταξὺ τῶν ἐκ τῶν προτέρων, κατὰ μέσον ὅρον, τὸ εἰσπρακτέον ποσὸν καὶ ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τούτου δίδεται ὡρισμένη ἀμοιβή. Τοῦτ' αὐτὸ συνήθως συμφωνεῖται καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ ἅμαξα ἢ τὸ αὐτοκίνητον εἶναι ἐφωδιασμένα μὲ ταξίμετρον, δι' οὗ ἐλέγχεται ἡ διανυθεῖσα ἀπόστασις καὶ τὸ καταβληθὲν τίμημα. Δὲν ἀποκλείεται ἐπίσης εἰς τινας οἰκονομικὰς περιπτώσεις νὰ ὑφίσταται ἁπλοῦν συνάλλαγμα μισθώσεως κινητοῦ πράγματος.

Εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας, διὰ νὰ ἐφαρμοσθῶσιν οἱ ἐργατικοὶ νόμοι (περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων, καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ὡρῶν ἐργασίας κλπ.), ἀπαιτεῖται, ὅπως διασαφηνισθῇ καὶ καθορισθῇ, ὅτι ὁ κυρίως συνδέων τοὺς ἐνδιαφερομένους ἐνοχικὸς δεσμὸς εἶναι ἡ σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας. Ἡ διάκρισις αὕτη εἶναι ἐν πολλοῖς εἰς τὰς ἄνω περιπτώσεις δυσχερής, διότι, ἐὰν τὸ συνάλλαγμα μισθώσεως ἐργασίας διακρίνεται, λόγῳ τῆς φύσεως τοῦ ἀντικειμένου τῆς παροχῆς, ἐκ τῆς ἁπλῆς ἐξαρτήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τὸν κύριον τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ἐν τῷ συναλλάγματι τῆς ἐντολῆς καὶ ὁ ἐντολοδόχος εὑρίσκεται ἀπό τινος ἀπόψεως ἐν τινι νομικῇ ἐξαρτήσει πρὸς τὸν ἐντολέα, ἀλλ' ὁ ἐντολοδόχος καὶ ἐν τῇ ἐξαρτήσει του ταύτῃ δὲν ὀφείλει ἀμοιβὴν ὑπακοὴν πρὸς τὸν ἐντολέα, οἷαν ὁ μισθωτὸς πρὸς τὸν κύριον τῆς ἐπιχειρήσεως, ὑποχρεοῦται μόνον νὰ ἐκτελῇ τὰς διαταγὰς τοῦ ἐντολέως ἐν σχέσει πρὸς τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐντολῆς. Ἀφ' ἑτέρου ἡ ἐντολὴ διακρίνεται ἐκ τοῦ ὅτι κατὰ κανόνα αὕτη εἶναι ἄμισθος, χωρὶς βεβαίως ν' ἀποκλείεται συμφωνία μισθοῦ. Τὸ κύριον τέλος κριτήριον τῆς συμβάσεως τῆς ἐντολῆς δέον ν' ἀναζητῆται ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς ἀντιπροσωπεύσεως. Ὁ ἐντολοδόχος ἀποστολὴν ἔχει νὰ ἐνεργῇ ἐν ὀνόματι τοῦ ἐντολέως. Ἀντιθέτως ὁ μισθωτὸς περιορίζεται νὰ ἐκτελῇ τὰς ὑλικὰς πράξεις τὰς διαταχθείσας ὑπὸ τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως.

Ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐντολῆς ὁ ἐντολοδόχος ὑποχρεοῦται πολλάκις νὰ ἐκπληροῖ ὑλικάς τινας πράξεις καὶ ἀντιθέτως ὁ μισθωτὸς νὰ ἐκπροσωπῇ ἐν τισι τὸν κύριον τῆς ἐπιχειρήσεως, ὅμως ὁ κύριος ρόλος διὰ μὲν τὸν ἐντολοδόχον παραμένει ἡ ἐκπροσώπησις τοῦ ἐντολέως, διὰ δὲ τὸν μισθωτὸν παραμένει ἡ ἐκτέλεσις ὑλικῶν πράξεων ἐν τῇ ἐργασίᾳ.

Ὁ δικαστὴς τῆς οὐσίας, ἔχων ὑπ' ὄψει του τὴν ἄνω διάκρισιν μεταξὺ συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας καὶ συμβάσεως ἐντολῆς, διὰ νὰ ἐφαρμόσῃ τοὺς ἐργατικοὺς νόμους, ὀφείλει οὐ μόνον νὰ ἐπείσθῃ οὗτος, ὅτι ὁ συνδέων, ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει, ἐνοχικὸς δεσμὸς εἶναι ἡ σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας, ἀλλ' ὀφείλει προσέτι ἐν τῇ ἀποφάσει του νὰ μνημονεύῃ τὴν ὑλικὴν ἐκείνην πρᾶξιν, ἐξ ἧς συνήγαγεν, ὅτι ὁ κυρίως διέπων τὴν σχέσιν ἐνοχικὸς δεσμὸς εἶναι ἡ σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας, διότι π. χ. ἀπεδείχθη ὅτι ὁ ὁδηγὸς τῆς ἁμάξης ἢ τοῦ αὐτοκινήτου δὲν ἐνήργει ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει ἐν πλήρει ἀνεξαρτησίᾳ, ἀλλ' ὅτι ὑπάρχει δεσμὸς ὑποταγῆς καὶ ἐξαρτήσεως ἀπὸ τὸν κύριον τῆς ἐπιχειρήσεως (1).

Ἐὰν ἡ ἀπόφασις δὲν μνημονεύῃ τὰ πραγματικὰ περιστατικά, ἐξ ὧν συνήγαγε τὴν κρίσιν της, ὅτι ταῦτα συνιστῶσι τὸν ὑπ' αὐτῆς ἐδέχθη νομικὸν δεσμόν, ὡς συνδέοντα

1) Οὕτω **Χ. Οἰκονόμου**, Δίκαιον Ἐργατικῶν Ἀτυχημάτων καὶ Ἐπαγγελματικῶν Νόσων § 73, *Rouast* et *Givord*, Traité du droit des accidents du travail et des maladies professionelles § 71, Γαλλικὸν Ἀκυρωτικὸν 23 Ἰουλίου 1908 S. 1904. 1.487.

ΤΑ ΟΡΙΑ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΤΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

[Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 60]1951 (ΕΕΔ 10, 290) ἀποφάσεως τοῦ 'Αρείου Πάγου]

Ὑπὸ τοῦ κ. ΜΙΧ. Γ. ΚΥΠΡΑΙΟΥ, Δικηγόρου

I. Ἡ θέσις τοῦ ζητήματος

Διὰ τῆς Α.Π. 60|1951 (ΕΕΔ. 10, 290) ὁρίζεται, ὅτι αἱ βάσει τοῦ ν. 28|1944 ἐκδιδόμεναι κατ' ἐναι ἀποφάσεις τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν περὶ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν κατισχύουν, ὡς νεώτεραι καὶ εἰδικαί, «οὐ μόναν πάσης ἀντιθέτου διατάξεως προγενεστέρου νόμου, οἵα τυγχάνει καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 3 τοῦ ἄρθρου 680 τοῦ 'Αστικοῦ Κώδικος, ἀλλὰ καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ρυθμίσεως τοῦ θέματος ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων, εἴτε ἀτομικῶς εἴτε ὁμαδικῶς; διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, καθ' ἣν ὁ νόμος ἀπέβλεψεν εἰς τὴν ρυθμιστικὴν παρέμβασιν τοῦ κράτους, ἀσχέτως ἐναντίων συμβάσεων τῶν συναλλασσομένων...». Μὲ ἄλλας λέξεις ἡ ἀνωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις κηρύσσει ἀκύρους τὰς ἀτομικὰς καὶ συλλογικὰς συμβάσεις, ἐφ' ὅσον δι' αὐτῶν καθορίζονται ἀποδοχαὶ ἀνώτεραι τῶν καθορισθεισῶν δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὁ νομοθέτης ἤσκησε ρυθμιστικὴν παρέμβασιν πρὸς ἐπίτευξιν «δικαίας κατανομῆς τῶν ἀγαθῶν ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ ἀποφυγῆς ἀκριβείας τοῦ κόστους ζωῆς δι' ὑπερτιμήσεως τούτων...».

Ὑπῆρχον βεβαίως καὶ προγενέστεραι ἀποφάσεις τοῦ 'Αρείου Πάγου, αἱ ὁποῖαι εἶχον δεχθῆ ὅτι ὁ δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων βάσει τοῦ ν. 28|44 καθορισμὸς τῶν ἀποδοχῶν κατισχύει πάσης ἀτομικῆς συμβάσεως καθορίζουσης ἀνωτέρας ἀποδοχάς (Βλ. ΕΕΔ 8, 454, ΕΕΔ 9, 199, ΕΕΔ 9, 588). Ἡ πρόσφατος ὅμως Α.Π. 60|1951 ἐδέχθη ἐπὶ πλέον, ὅτι ὁ δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καθορισμὸς τῶν ἀποδοχῶν ἀποτελεῖ τὸν μόνον νομίμων καθορισμὸν τῶν ἀνωτάτων ὁρίων τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν: Ὁ δι' ἀτομικῶν ἢ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καθορισμὸς ἀποδοχῶν ἀνωτέρων τῶν διὰ τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καθορισθέντων εἶναι νομικῶς ἀνύπαρκτος. Οὕτω ὁ 'Αρειος Πάγος ἤλλαξε σαφῶς τὸν προσανατολισμόν, τὸν ὁποῖον ἐφάνη ὅτι ἐλάμβανε διὰ τῆς Α.Π. 306|1950 (ΕΕΔ. 9, 516), δι' ἧς εἶχε δεχθῆ ὅτι εἶναι ἔγκυρος καὶ ἰσχυρὰ ἡ ἀτομικὴ σύμβασις, ἐφ' ὅσον περιλαμβάνει ὅρους εὐνοϊκωτέρους τῆς συλλογικῆς συμβάσεως διὰ τὸν μισθωτόν.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω συνάγεται, ὅτι τὸ ζήτημα περὶ τῶν ἀνωτάτων ὁρίων, ὡς λέγονται, τῶν ἀποδοχῶν τίθεται ὡς ἑξῆς: Τὰ ἀνώτατα ὅρια τῶν ἀποδοχῶν δύνανται σήμερον ***βάσει τῶν κειμένων διατάξεων*** νὰ καθορισθοῦν **μόνον** δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων συμφώνως πρὸς τὸν ν. 28|44 καὶ συνεπῶς εἶναι ἄκυροι αἱ ἀτομικαὶ καὶ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας, διὰ τῶν ὁποίων ὡρίσθησαν καὶ ὁρίζονται τυχὸν ἀνώτεραι τῶν ὡς ἄνω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἀποδοχαί. Ἡ πρακτικὴ κυρίως σημασία αὐτῆς ἢ ἐκείνης τῆς ἀπαντήσεως εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο εἶναι προφανής. Διὰ τῆς κατωτέρω στοιχειώδους ἀναλύσεως τοῦ θέματος θὰ ἐπιδιώξωμεν νὰ συμβάλωμεν εἰς τὴν ἐξομάλυνσιν τοῦ ζητήματος.

II. Αἱ συναφεῖς διατάξεις ἀπὸ τὸ 1935 μέχρι σήμερον.

1. Ἀπὸ τὸ 1909 μέχρι τὸ 1935 δύναται τις νὰ εἴπῃ, ὅτι διηρκεσεν ἡ βιομηχανικὴ ἀνάπτυξις τῆς χώρας. Ὁ ἀμείλικτος οἰκονομικὸς νόμος τῆς προσφορᾶς καὶ ζητήσεως ὅλων τῶν ἀγαθῶν ἐρρύθμιζε κατὰ τὴν περίοδον ταύτην τὴν τιμήν των. Εἰς τὴν ἀγορὰν ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ οἰκονομικοῦ λιμπεραλισμοῦ ἐσχηματίζετο ἡ τιμὴ τῆς ἐργασίας (ἀποδοχαί) ἀναλόγως τῆς ὑπαρχούσης προσφορᾶς καὶ ζητήσεως. Ἡ ἐμπειρία, τὴν ὁποίαν ἔχομεν, διδάσκει, ὅτι ἡ ἐργασία κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἐπετύγχανεν εἰς τὴν ἐλευθέραν ἀγορὰν τιμὰς (ἀποδοχάς), αἱ ὁποῖαι δὲν ἠδύναντο εἰς τὰς περισσοτέρας περιπτώσεις νὰ συγκρατήσουν εἰς τὴν ζωὴν τὸν φορέα της.

2. Τὸ 1935, ὅτε πλέον εἶχεν ἀνθρωθῆ τὸ συνδικαλιστικὸν κίνημα, εἶδον τὸ φῶς δύο σημαντικὰ νομοθετήματα: Οἱ Α.Ν. τῆς 16|21 Νοεμβρίου 1936 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» καὶ τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας». Ἐπηκολούθησαν οἱ Α.Ν. 99|1936, 547|1937, 866|1937, 1367|1938 καὶ 1435|1938, οἱ ὁποῖοι ἐτροποποίησαν τὸν βασικὸν νόμον περὶ συλλογικῶν συμβάσεων. Ὡς διεμορφώθη τὸ ὅλον σύστημα τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, τὸ κράτος, διὰ τοῦ τότε Ὑπουργείου Ἐργασίας, διετύπωνε κυριαρχικῶς τοὺς ὅρους τῶν λεγομένων ὁμῶς πάντοτε συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας. Διὰ τῶν συλλογικῶν τούτων συμ-

---

τους διαφερομένους, καθιστᾷ ἀνέφικτον εἰς τὸ Ἀκυρωτικὸν τὸν ἔλεγχον τῆς ὀρθῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου καὶ ἀποστερεῖ αὐτὴν τῆς ἀπαραιτήτου νομικῆς βάσεως, ὡς παραβιάζουσα ἐκ πλαγίου τὸν οὐσιαστικὸν νόμον καὶ ὑπόκειται εἰς ἀναίρεσιν.

Δέον ν' ἀναφέρωμεν ὅτι, κατ' ἀρχήν, ἡ γαλλικὴ νομολογία δέχεται, ὅτι εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὑπάρχει σύμβασις μεταξὺ ὁδηγῶν ἁμαξῶν ἢ αὐτοκινήτων καὶ ἑταιρίων ἐκμισθώσεως μεταφορᾶς, προέχει τὸ συναλλαγμα τῆς μισθώσεως ἐργασίας. Ὅταν δὲ ὑπάρχῃ σύμβασις τῶν αὐτῶν ὁδηγῶν μετὰ ἑταιρειῶν παραγωγῆς ἢ διαθέσεως ἁμαξῶν ἢ αὐτοκινήτων τεκμαίρεται ἡ σύμβασις μισθώσεως κινητοῦ καὶ εἰς ταῦτα καταλήγει ἡ νομολογία ἐκ τῶν σχετικῶν ὅρων τῶν ἐπικαλουμένων συμβάσεων.

βάσεων καθιερώθησαν **μόνον κατώτατα όρια** αποδοχών εἰς τὰς διαφόρους κατηγορίας τῶν μισθωτῶν. Τὰς ἀποδοχὰς ταύτας τῶν κατωτάτων ὁρίων ἦτο ἐν πάσῃ περιπτώσει ὁ ἐργοδότης ὑποχρεωμένος νὰ καταβάλῃ. Τὰ ὅρια ταῦτα τῶν ἀποδοχῶν ἦσαν ἕνα minimum προστασίας τῶν μισθωτῶν. Ὡς ἐκ τούτου αἱ ὑπὲρ τὰ ὅρια τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καθοριζόμεναι ἀποδοχαὶ δι' ἀτομικῶν συμβάσεων ἦσαν ἰσχυραὶ καὶ νόμιμοι. Κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην, ὑπὸ τὸ κράτος τῶν γνωστῶν τότε πολιτικῶν συνθηκῶν τῆς χώρας, ὑπεγράφη σωρεία συλλογικῶν συμβάσεων.

3. Τὴν φραστικῶς μόνον συγκεκαλυμμένην κριτικὴν παρέμβασιν τῆς περιόδου ταύτης διεδέχθη ἀπὸ τὰ πρῶτα κατοχικὰ ἔτη ὁ ἀπεριφράστος καθορισμὸς τῶν ἀποδοχῶν (πάντοτε τῶν κατωτάτων ὁρίων των) δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας (Ν. Δ. 310|1941, Ν.Δ. 2140|1942, Ν. 1038|1943).

4. Ἀμέσως μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν δυνάμει τοῦ ν. 28|1944 ἐξουσιοδοτήθησαν οἱ Ὑπουργοὶ Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ὅπως ρυθμίζουν τοὺς μισθοὺς καὶ τὰ ἡμερομίσθια δι' ἀποφάσεών των. Οἱ νόμοι 18, 19, 26, 28 τοῦ 1944 διαγράφουν τὴν πολιτικὴν μισθῶν τοῦ κράτους κατὰ τὴν χαώδη ἐκείνην ἐποχήν, ὅτε ἐξ ἀρχῆς, κυριολεκτικῶς ἐκ τοῦ μηδενός, ἐστοιχειοθετεῖτο ὁ κοινωνικός, οἰκονομικὸς καὶ πολιτικὸς βίος τῆς χώρας. Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην δὲν ὑπῆρχε «νόμισμα» διὰ νὰ ἐκφράσῃ τὴν σχέσιν μισθῶν - τιμῶν. Ἦτο λοιπὸν ἀναπότρεπτος ὁ κρατικὸς παρεμβατισμὸς διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς σχέσεως τιμῶν - μισθῶν ὑπὸ τὰς τότε κοινωνικοοικονομικὰς συνθήκας. Ἀκριβῶς τὸν «παρεμβατισμὸν» τοῦτον ἐκφράζουν οἱ ν. 18, 19, 26, 28 τοῦ 1944. Ποίας ὅμως ἐκτάσεως ἦτο ὁ παρεμβατισμὸς οὗτος; Μὲ ἄλλας λέξεις ποῖα συγκεκριμένα μέτρα οἰκονομικῆς πολιτικῆς ἐλήφθησαν, ὥστε νὰ ἔχωμεν τὴν θέλησιν τοῦ νομοθέτου νὰ διαμορφώσῃ τὴν οἰκονομίαν τῆς χώρας εἰς «διευθυνομένην»; Ποῖα εἶναι τὰ μέτρα ἐκεῖνα τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς, τὰ ὁποῖα συνιστοῦν **ἐλάπλευρον** ἔλεγχον τῆς οἰκονομίας; Ποῖα εἶναι τὰ νομοθετήματα, τὰ ὁποῖα καθορίζουν τὸν ὁλάπλευρον τοῦτον ἔλεγχον ἐπὶ τῆς οἰκονομίας; Νομίζομεν ὅτι μόνον ἀρνητικὴ ἀπάντησις δύναται νὰ δοθῇ εἰς τὰ ἐρωτήματα ταῦτα. Ἡ ἔλλειψις ἀκριβῶς παρεμβατισμοῦ ἀποτελεῖ μίαν τῶν σοβαρωτέρων αἰτιῶν τοῦ πληθωρισμοῦ ἀπὸ τοὺς πρώτους μῆνας μετὰ τὴν ἰσχὺν τῶν ν. 18, 19, 26, 28|1944. (Βλ. πλείονα σχετικῶς εἰς ΕΕΔ, 8, σελ. 1014 ἑπ.) Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔπραξεν ὁ νομοθέτης τότε ἦτο ὁ καθορισμὸς μιᾶς μονάδος μετρήσεως τῶν ἀξιῶν καὶ ἐξοφλήσεως τῶν ὑποχρεώσεων ἀφ' ἑνὸς καὶ μιᾶς **πρώτης** σχέσεως τιμῶν - μισθῶν ἀφ' ἑτέρου, σχέσεως τὴν ὁποίαν θὰ ἦτο δύσκολον νὰ ἐξεύρουν οἱ συναλλασσόμενοι κατὰ τρόπον ταχύν, ὁμαλόν, ἀσφαλῆ καὶ ἄνευ θανασίμων κινδύνων διὰ τὴν τότε νεοπαγῆ μεταπολεμικὴν δραχμήν. Τὸ κράτος ἐκείνης τῆς ἐποχῆς δὲν εἶχε τὰς δυνατότητας καὶ τὰς προϋποθέσεις διὰ νὰ ὀργανώσῃ μίαν «διευθυνομένην οἰκονομίαν». Ἤθελε—καὶ ἠδύνατο μόνον—νὰ θέσῃ εἰς **κίνησιν** τὴν οἰκονομίαν, ἡ ὁποία εὑρίσκετο εἰς νεκρικὴν ἀκινησίαν. Δὲν εἶχε ποτὲ κατὰ νοῦν ὁ νομοθέτης νὰ ὁρίσῃ μίαν **σταθερὰν** σχέσιν μισθῶν - τιμῶν, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ἀπηγόρευε τὴν ἄνοδον τῶν τιμῶν καὶ μισθῶν. Βεβαίως ὑπῆρχε ὁ ν. 26|1944. Ἀλλ' ὁ νόμος οὗτος ἀκριβῶς ἀποδεικνύει, ὅτι ὁ νομοθέτης παρεδέχετο ὅτι αἱ ἀποδοχαὶ τῶν μισθωτῶν ἠδύναντο νὰ φθάσουν καὶ πέραν τῶν δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καθοριζομένων—ἀρκεῖ νὰ μὴ ὑπερβοῦν τὰς πάσης φύσεως ἀποδοχὰς τοῦ πρωθυπουργοῦ. Ἐκ τούτου προκύπτει, ὅτι ὁ νομοθέτης κατ' ἀρχὴν ἠθέλησε νὰ καθορίσῃ **κατώτατα** ὅρια ἀποδοχῶν. Ὁ μετ' ὀλίγας μόλις ἡμέρας μετὰ τοὺς νόμους 18, 19, 26, 28 τοῦ 1944 δημοσιευθεὶς εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως ν. 44 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας» (Φ. Ε. Κ. 26 τῆς 25|11|1944) ὁρίζει, ὅτι τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας ὑπολογίζεται βάσει τοῦ **κατωτάτου ὁρίου ἀποδοχῶν**. Ἐκ τούτου σαφῶς συνάγεται, ὅτι αἱ ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις καθορίζουν μόνον κατώτατα ὅρια ἀποδοχῶν, χωρὶς νὰ ἀποκλείουν καὶ ἀνωτέρας τούτων ἀποδοχάς, καθοριζομένας δι' ἀτομικῶν ἢ συλλογικῶν συμβάσεων. Ὀλίγον κατόπιν ἐπηκολούθησεν ὁ νόμος 118|1945, ὅστις ἐπανέλαβεν ὅτι τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας ὑπολογίζεται βάσει τοῦ ἑκάστοτε **κατωτάτου** ὁρίου ἀποδοχῶν. Ἐπίσης ἔχομεν τὸν Α.Ν. 690|1945 «περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 28|1944», εἰς τὸν ὁποῖον ρητῶς ὁρίζεται, ὅτι: «πᾶς ἐργοδότης μὴ καταβαλὼν ἐμπροθέσμως... τὰς ὀφειλομένας ἀποδοχάς... τὰς καθωριομένας εἴτε ***ὑπὸ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἴτε ὑπὸ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἴτε ὑπὸ διοικητικῶν πράξεων... τιμωρεῖται***».

5. Τὸν Νοέμβριον τοῦ 1947 ὁ νομοθέτης ἐνεθυμήθη τὸ σύστημα τῶν προπολεμικῶν συμβάσεων ἐργασίας. Συνήφθησαν τότε δύο ἐθνικαὶ συλλογικαὶ συμβάσεις, δι' ὧν καθωρίσθησαν **κατώτατα** ὅρια μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων. Αἱ συλλογικαὶ αὗται συμβάσεις ἐνεκρίθησαν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 927 τῆς 5|11|1947 πράξεως τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου. Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὰς συλλογικὰς ταύτας συμβάσεις μέχρι καὶ προσφάτως οἱ Ὑπουργοὶ Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας εἰς πολλὰς περιπτώσεις ρητῶς καθώρισαν **κατώτατα** ὅρια ἀποδοχῶν δυνάμει τῆς παρασχεθείσης εἰς αὐτοὺς ἐξουσιοδοτήσεως ὑπὸ τοῦ ν. 28|44.

Ὁ διοικητικὸς καθορισμὸς τῶν κατωτάτων ὁρίων τῶν ἀποδοχῶν προετιμήθη ὑπὸ τοῦ κράτους πρὸς μείζονα προστασίαν τῶν μισθωτῶν—ἄλλο τὸ ζήτημα ἐὰν κατέληξεν εἰς βάρος των. Ἡ διοίκησις διαθέτει τὴν τυπικὴν δύναμιν νὰ καταστήσῃ σεβαστὰ τὰ κατώτατα ὅρια τῶν ἀποδοχῶν ἀνεξαρτήτως τῆς ἀποδοχῆς των παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν. Βεβαίως αἱ σχετικαὶ ἀποφάσεις τῆς διοικήσεως πρέπει νὰ ἀνταποκρίνωνται εἰς τὰς ἑκάστοτε μεταβολὰς τοῦ ἐπιπέδου τῶν τιμῶν, νὰ λαμβάνουν ὑπ' ὄψει τὴν ἀξίαν τοῦ προϊόντος τῆς ἐργασίας, ὡς καὶ τὰς ἐν γένει συνθήκας τῆς παρεχομένης ἐργασίας. Ἐὰν ἡ διοίκησις δὲν σταθμίσῃ πάντα ταῦτα ὁ κίνδυνος ἀπεργιῶν

και ανταπεργιών καθίσταται άμεσος και ἡ ζημία τῆς παραγωγῆς ἀναπόφευκτος.

6. Ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω, κατὰ τὸ μέχρι σήμερον μεταπολεμικὸν χρονικὸν διάστημα τὰ κατώτατα ὅρια τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν καθορίζονται βάσει τῶν κειμένων διατάξεων δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καὶ διὰ συλλογικῶν συμβάσεων (τὸν δι' ἀποφάσεων τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καθορισμὸν παραλείπομεν, διότι δὲν δύναται νὰ μεταβάλῃ τὰ δεδομένα τοῦ θέματος).

Ἐπανειλημμένως παρετηρήθη, ὅτι ὀλίγον μετὰ τὸν καθορισμὸν τῶν κατωτάτων ὁρίων ἀποδοχῶν ὑπὸ διοικητικῶν ἀποφάσεων ἢ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας οἱ ἐργοδόται προέβαινον εἰς τὴν αὔξησιν πολλῶν ἀτομικῶν συμβάσεων ἐργασίας, δι' ὧν ἐχορήγουν ἀποδοχὰς ἀνωτέρας τῶν καθοριζομένων ὡς ἀνωτέρω κατωτάτων ὁρίων. Αἱ διακυμάνσεις εἰς τὸ ἐπίπεδον τῶν τιμῶν ἦσαν τοιαῦται, ὥστε ἡ βαρεῖα μηχανὴ τῆς διοικήσεως κατὰ κανόνα νὰ μὴ δύναται νὰ παρακολουθήσῃ τὸν ρυθμὸν των καὶ νὰ ἀναπροσαρμόζῃ τὰ κατώτατα ὅρια (λέγομεν «κατὰ κανόνα», διότι πράγματι εἰς τινας περιπτώσεις εὐκόλως διαγιγνώσκεται ἡ πρόθεσις τῆς συμπιέσεως τῶν μισθῶν, διὰ νὰ μὴ ἐπιταχυνθῇ ὁ πληθωρισμός). Ἀλλὰ αἱ νόμοι τῆς ὀφιοταμένης ἀγορᾶς τῆς οἰκονομίας μας εἶναι ἀδυσώπητοι: Ὁ ἐργοδότης κάμνει τὸν λογαριασμόν του καὶ εὑρίσκει ὅτι *δὲν συμφέρει νὰ πληρώσῃ ἀποδοχὰς ἀνωτέρας* τῶν κατωτάτων ὁρίων, διὰ νὰ χρησιμοποιήσῃ ἐργασίαν, τῆς ὁποίας τὰ προϊόντα θὰ τοῦ ἀποφέρουν κέρδη. Οὕτω εἰς τὴν πραγματικότητα κατὰ κανόνα οἱ ἐργοδόται καταβάλλουν πολλάκις ἀποδοχὰς ἀνωτέρας τῶν κατωτάτων ὁρίων δυνάμει ἀτομικῶν συμβάσεων. Συνεπῶς ὁ προβαλλόμενος ἰσχυρισμός, ὅτι δῆθεν αἱ ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις ὁρίζουν ἀνωτάτα ὅρια ἀποδοχῶν πρὸς πρόληψιν πληθωρισμοῦ, συγκρατήσεως τοῦ ἐπιπέδου τῶν τιμῶν, στερεῖται οὐσιαστικῆς σημασίας, διότι εἰς τὴν ἀγορὰν πληρώνονται *πραγματικῶς* μεγαλύτεραι ἀποδοχαί - καὶ αὐτὸ ἔχει σημασίαν - ἐὰν βεβαίως *μόνον* αὐτὸ ἔχῃ σημασίαν καὶ ὄχι χίλια ἄλλα, πολὺ περισσότερον ἀποφασιστικῆς σημασίας, αἴτια. Ὁ ἰσχυρισμὸς αὐτὸς εἶναι προφανές, ὅτι, χωρὶς νὰ θεραπεύῃ ἀπαλύτως κακίαν γενικωτέραν κοινωνικοοικονομικὴν ὀκοπιμότητα, καταλήγει νὰ προστατεύῃ τὸν ἐργοδότην, καὶ μάλιστα τὸν *κακῆς πίστεως* ἐργοδότην, ὁ ὁποῖος, μολογᾶτι δι' ἀτομικῆς συμβάσεως ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ πληρώσῃ ἀνωτέρας ἀποδοχὰς τῶν κατωτάτων ὁρίων, δύναται *κατὰ τὸ δίκαιον* νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ὑποχρέωσίν του ταύτην, ἀφοῦ ὁ μισθωτὸς δὲν δύναται νὰ τὸν ἐξαναγκάσῃ νομίμως.

7. Θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ παρατάξῃ τις σωρείαν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, αἱ ὁποῖαι ρητῶς ὁρίζουν, ὅτι τὰ ὑπ' αὐτῶν καθοριζόμενα ὅρια τῶν ἀποδοχῶν εἶναι τὰ κατώτατα (Βλ. 2770|1949 (ΕΕΔ 4, 688), 2770|1949 (ΕΕΔ 4, 607), 29492|1949 (ΕΕΔ 5, 89), 30779|1949 (ΕΕΔ 5, 119), 30893|1949 (ΕΕΔ 5, 125), 37|1950 (ΕΕΔ 5, 125), 283|1460|1949 (ΕΕΔ 5, 125), 25249|1945 (ΕΕΔ 5, 156), 31613|50416|5214|1948 (ΕΕΔ 7, 919), 33700|2890|1950 (ΕΕΔ 9, 623), 25829|51 περὶ ἑρμηνείας τῶν ὑπ' ἀριθ. 8900|46 καὶ 18310|46 ἀποφάσεων περὶ προσαυξήσεως ἀποδοχῶν ἐργαζομένων κατὰ Κυριακὰς καὶ τὰς νυκτερινὰς ὥρας (Φ.Ε.Κ. 86 τεῦχ. β' τῆς 9|5|51). Ἐπίσης πλῆθος ἄλλων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ρητῶς ὁρίζουν, ὅτι ἀπαγορεύεται ἡ μείωσις τῶν *πράγματι* λαμβανομένων ἀποδοχῶν ὑπὲρ τὰ καθοριζόμενα κατώτατα ὅρια (Βλ. 3060|1946 (ΕΕΔ 5, 219), 13400|1946 (ΕΕΔ 5, 254), 44814|1946 (ΕΕΔ, 5, 702), 41690|1947 (ΕΕΔ 6,735), 23641|2526|1949 (ΕΕΔ, 8,608) 36701|1345|1949 (ΕΕΔ 8, 743), 33700|1950 (ΕΕΔ 9, 623), 25100|2466|1951 (ΕΕΔ, 10, 434). Θὰ ἦτο ἀρκετὸν νὰ περιορισθῶμεν εἰς τὴν παράθεσιν τῶν σχετικῶν διατάξεων τῶν δύο τελευταίων σημαντικῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἐκ τῶν ὁποίων προκύπτει κατὰ τρόπον ἀναμφίβολον καὶ τῆς ἐλαχίστης ἀκόμη ἀμφιβολίας ἀφ' ἑνὸς ὅτι ὡρίσθησαν κατώτατα ὅρια ἀποδοχῶν καὶ ἀφ' ἑτέρου ὅτι ἐγκύρως δύνανται νὰ καθορισθοῦν ὑπέρτεραι ταύτων ἀποδοχαὶ δι' ἀτομικῆς ἢ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|2522|1949 ἀποφάσεως τῶν ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας (ΕΕΔ 9, 610) ὡρίσθη: «1) Τὰ ὑπὸ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 4|11|1947 «περὶ ἐργατοτεχνιτῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν» προβλεπόμενα διὰ τὰς γυναῖκας *κατώτατα* ὅρια ἡμερομισθίων ἐξ 7.000, 8.000 καὶ 9.000 δρχ. αὐξανόμενα κατὰ 1.000 δρχ. καθορίζονται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης εἰς 8.000, 9.000 καὶ 10.000 δρχ. 2) Ἐπὶ τῶν οὕτως ηὐξημένων *κατωτάτων* ὁρίων ἡμερομισθίων τῶν γυναικῶν ὡς καὶ *ἐπὶ τῶν τοιούτων* (δηλ. *τῶν κατωτάτων ὁρίων*) τῶν ἀνδρῶν καὶ μαθητευομένων ἐργατοτεχνιτῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλων, τῶν καθοριζομένων ὑπὸ τῆς εἰρημένης συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 4|11|47 ὡς καὶ ὑπὸ τῆς συμπληρωματικῆς ὁμοίας τῆς 1|12|47, παρέχεται γενικῶς καὶ ὑποχρεωτικῶς ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης ἡ κατὰ τὴν § 2 τῆς ὡς εἴρηται συλλ. συμβάσεως τῆς 4|12|47 προβλεπομένη προσαύξησις 30ο|ο. 3) Ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἀπὸ 4|11|47 καὶ 1|12|47 συλλογικῶν συμβάσεων «περὶ ὑπαλλήλων κλπ.» *ἀναπροσαρμοσθέντων κατωτάτων ὁρίων* μισθοῦ τοῦ διὰ συμβάσεως ἢ σχέσεως ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου συνδεομένου ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν τραπεζῶν (πλὴν τῶν ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας) παρέχεται γενικῶς καὶ ὑποχρεωτικῶς ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης ἡ κατὰ τὴν § 2 τῆς εἰρημένης ἀπὸ 4|11|47 συλλογικῆς συμβάσεως «περὶ ὑπαλλήλων κλπ.» προβλεπομένη προσαύξησις 30ο|ο. 4)... Ἐὰν ἡ χορηγηθεῖσα αὔξησις εἶναι κατωτέρα τοῦ 30ο|ο συμπληροῦται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης μέχρι τοῦ ποσοστοῦ τούτου, *ἐὰν δὲ εἶναι ἀνωτέρα διατηρεῖται, μὴ ἐπιτρεπομένης μειώσεως* κτλ.

Ὡσαύτως καὶ ἡ πρόσφατος ὑπ' ἀριθ. 2750|1951 ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Συντον-

σμού, Οικονομικών και Έργασίας «περί αύξήσεως των μισθών και ημερομισθίων των μισθωτών άπάσης της χώρας» (ΕΕΔ 10, 141) μέ την ίδιαν ανεπίδεκτον αμφισβητήσεως κατηγορηματικότητα όριζει, ότι προσαυξάνει τά *κατώτατα όρια* αποδοχών: «Άρθρον 1ον... β) Κατά τό αύτό ποσόν προσαυξάνεται και ή *τυχόν πέραν τών ώς άνω κατωτάτων όρίων* μέχρι και τού ποσού τών δρχ. 35.000 καταβαλλομένη τοιλάχιστον άπό 15|12|50 ημερησία άμοιβή έργασίας, μή συνυπολογιζομένης εις αύτην τής εξ υπεριωρίων άμοιβής, τροφής, κατοικίας και τών εις βάρος τής καταναλώσεως χορηγουμένων ποσοτήτων ή φιλοδωρημάτων. γ) Τά ύπό *τών εν ισχύϊ συλλ. συμβάσεων έργασίας* ή αποφάσεων επιτροπών υποχρεωτικής διαιτησίας ή τοιούτων τού Α.Ν. 28|44 καθοριζόμενα ημερομίσθια μαθητευομένων άρρένων και θηλέων, *ώς και τά επί πλέον τούτων τυχόν καταβαλλόμενα* προσαυξάνονται κατά 2.000 δρχ. Άρθρον 2ον. α) Οι ύπό τών εν ισχύϊ συλλογ. συμβάσεων έργασίας ή αποφάσεων επιτροπών υποχρεωτικής διαιτησίας ή τοιούτων τού Α.Ν. 28|44 προβλεπόμενοι μηνιαίοι βασικοί μισθοί, ώς αναπροσηρμόσθησαν δι' αποφάσεων τού Α.Ν. 28|44, προσαυξάνονται κατά 100.000, έφ' όσον δέν υπερβαίνουν τό 1.000.000. β) Κατά τό αύτό ποσόν προσαυξάνονται *και οί τυχόν πέραν τών ώς άνω κατωτάτων όρίων* μέχρι και τού ποσού τών δρχ. 1.000.000 καταβαλλόμενοι, τοιλάχιστον άπό 15|12|50, μηνιαίοι βασικοί μισθοί. γ) Εις τούς έκ τών μισθωτών αμειβομένους διά μηνιαίου μισθού και ποσοστών ή φιλοδωρημάτων ή τροφής ή κατοικίας, έφ' όσον τό σύστημα τούτο τής αμοιβής προβλέπεται ύπό τών *εν ισχύϊ συλλογ. συμβάσεων έργασίας* ή αποφάσεων επιτροπής υποχρεωτικής διαιτησίας ή τοιούτων τού Α.Ν. 28|44, ή κατά τα άνωτέρω προσαύξησις περιορίζεται εις 50.000 δρχ μηνιαίως, υπολογιζομένη και *επί τών τυχόν καταβαλλομένων άπό τής 15|12|50 τοιλάχιστον πέραν τών ώς άνω κατωτάτων όρίων* μέχρι τού ποσού τών δρχ. 1.000.000 μηνιαίως μισθών... Άρθρον 4ον. Οι λοιποί όροι τής *εν ισχύϊ συλλογικής συμβάσεως έργασίας*, αποφάσεων επιτροπής υποχρεωτικής διαιτησίας και τοιούτων Α.Ν. 28|44 εξακολουθούν ισχύοντες».

8. Έχομεν την αντίληψιν ότι και άπλή μόνον ανάγνωσις τού άνωτέρω σαφούς και κατηγορηματικού γράμματος τών υπουργικών αποφάσεων πείθει περί τού παντελώς αστηρίκτου τής απόφεως, ότι αί υπουργικαί αποφάσεις αύται καθορίζουν άνωτατα όρια αποδοχών, τά οποία δέν δύνανται νομίμως νά υπερβούν αί ατομικαί συμβάσεις έργασίας. Επίσης σαφώς προκύπτει, ότι ό νομοθέτης ούδόλως άπέκλεισε τόν καθορισμόν τών αποδοχών διά συλλογικών συμβάσεων ή αποφάσεων τών επιτροπών διαιτησίας. Είναι απορίας άξιον εις ποίον γράμμα ή εις ποίαν λογικήν ή πρόσφατος αρεοπαγιτική απόφασις έστηρίχθη και εκήρυξεν άκύρους όχι μόνον τάς ατομικάς, άλλά και τάς συλλογικάς συμβάσεις έργασίας. Ή ώς άνω ύπ' άριθ. 2750|1951 ό.ά. ρητώς αναγνωρίζει την «*ισχύν τών τυχόν πέραν τών κατωτάτων όρίων* αποδοχών, αί οποίαι φυσικά καταβάλλονται δυνάμει ατομικής συμβάσεως. Ό νομοθέτης ρητώς διαδηλοί την βούλησίν του, όπως *παραμείνουν εν ισχύϊ* αί ατομικαί συμβάσεις, αί οποίαι *τυχόν* καθορίζουν αποδοχάς πέραν τών κατωτάτων όρίων. Ό νομοθέτης ρητώς καθορίζει, ότι αναπροσαρμόζει, δηλ. *αύξάνει τά κατώτατα όριά των*. Ώς κατώτατα όρια, δυνάμενα νά προσαυξηθούν, όρίζει διά μέν τούς έργάτας τά μέχρι 35.000 δρχ. ημερομίσθια, άτινα προσαυξάνει διά δρχ. 4.000, άσχέτως άν ταύτα καταβάλλωνται δυνάμει συλλογικών συμβάσεων ή ατομικών συμβάσεων έργασίας, διά δέ τούς υπαλλήλους προσαυξάνει τούς μισθούς των, έφ' όσον δέν υπερβαίνουν τά 1.000.000 δρχ. κατά 100.000 δρχ., άσχέτως έάν τό ποσόν τούτο καταβάλλεται δυνάμει συλλογικών συμβάσεων ή ατομικής συμβάσεως έργασίας. Εις την τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν ό νομοθέτης άπλώς δέν προσαυξάνει τάς αποδοχάς ταύτας, τάς οποίας όμως έν πάση περιπτώσει *άπαγορεύει νά μειωθούν*.

9. Είναι άληθώς πολύ περίεργον πώς αί τόσον σαφείς έπιταγαί τών κειμένων διατάξεων παρηρμηνεύθησαν μέχρι τού σημείου ώστε νά υποστηρίζεται, ότι ή νομολογία, ήτις έδέχθη έγκύρους τάς συλλογικάς συμβάσεις ή τάς ατομικάς συμβάσεις, έπραξε τούτο διά τής «άποδοχής βεβιασμένων και εξεζητημένων νομικών λύσεων, μή εύρισκουσών έρεισμα εις τό γράμμα και την άληθή έννοιαν τών ισχυόντων νόμων» (βλ. *Κ. Σερράου*, ΕΕΔ 10, 393).

10. Έπίσης είναι εσφαλμένη, κατά την αντίληψίν μας, ή άποψις, καθ' ήν «διά τό από 15|5|1949 και εφεξής χρονικόν διάστημα, ορισθησομένου μεταγενεστέρου τών συλλογικών συμβάσεων διοικητικού καθορισμού άνωτάτου ορίου μισθών, είναι άκυρος πάσα συμφωνία εν ατομική συμβάσει έργασίας περί καταβολής μισθών άνωτέρων τών ύπό τής υπουργικής αποφάσεως καθοριζομένων, ώς προσκρούουσα εις τάς αναγκαστικού δικαίου κανονιστικάς διατάξεις τής υπουργικής αποφάσεως (Βλ. *Βασ. Π. Βασιλείου*, εις Νέον Δίκαιον, έτος 6, σελ. 409). Ή άποψις αύτη παραγνωρίζει, ότι ή ύπ' άριθ. 29488|2592|1949 απόφασις τών υπουργών Οικονομικών και Έργασίας αποτελεί βεβαίως διάταξιν αναγκαστικού δικαίου, πλήν όμως δέν καθώρισεν *άνώτατα* όρια αποδοχών, άλλ' άπλώς *προσηύξησε τά υπάρχοντα κατώτατα όρια τών συλλογικών συμβάσεων*. Συνεπώς αί αναγκαστικού δικαίου διατάξεις καθώρισαν νέα ηυξημένα *κατώτατα όρια*, τών οποίων έξ ούδενός άπολύτως γράμματος ή τής έννοίας τών διατάξεων τούτων προκύπτει, ότι απαγορεύεται ή υπέρβασις διά μεταγενεστέρων συλλογικών συμβάσεων ή ατομικών τοιούτων. Τό συμπέρασμα τούτο άκλονήτως στηρίζεται επί τού δευτέρου κυ-

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΔΙΑΚΟΠΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΕΞ ΑΝΩΤΕΡΑΣ ΒΙΑΣ

Αποζημίωσις απολυομένου μισθωτού έκ Ν. 2112

Ανυπόχρεον τακτικής καταγγελίας συμβάσεως έργασίας και επομένως και αποζημιώσεως Ν. 2112/1920 εις περίπτωσιν απολύσεως μισθωτού λόγω διακοπής της έργασίας εκ περιστατικών ανωτέρας βίας, καθ' ών δέν είναι ο εργοδότης ησφαλισμένος.—Έννοια ανωτέρας βίας.

Το Β' Τμήμα του Αρείου Πάγου διά της κατωτέρω αποφάσεώς αύτου συμφωνεί προς την γνώμην του Α' Τμήματος (Α.Π. 805/1950, εισηγητής *Κ. Κουκάς*, ΕΕΔ 9, 1069) επί του ερευνηθέντος νομικού ζητήματος (βλέπε και σημείωσιν μας εν ΕΕΔ 9, 1068 επ.).

Επρόκειτο περί απολύσεως μισθωτού, άνευ τακτικής καταγγελίας της συμβάσεως έργασίας, εκ γεγονότος ανωτέρας βίας, όπότε, κατά την σαφή διάταξιν του άρθρου 4 του Ν. 1558/1950 περί τροποποιήσεως του Ν. 2112/1920 δέν οφείλεται ή εκ του Ν. 2112 αποζημίωσις, εκτός άν κατά τον περιστατικόν ανωτέρας βίας τυγχάνη ησφαλισμένος ο εργοδότης, οπότε υποχρεούται εις τα 2/3 της αποζημιώσεως του Ν. 2112/1920 (βλέπε διά τίνα λόγον εισήχθη ή διάταξις εισηγητ. έκθεσιν Ν. 1558/1950 εις σημειώσεις μας εν ΕΕΔ 9, 1068).

Σχετική προς την έννοιαν της ανωτέρας βίας διά την εφαρμογήν του άρθρου 656 Α.Κ., καθ' ό ή εκ λόγων ανωτέρας βίας μή αποδοχή των υπηρεσιών του μισθωτού συνεπάγεται την απαλλαγήν του εργοδότου από της υποχρεώσεως καταβολής μισθού εν μή αποδοχή των υπηρεσιών του μισθωτού, είναι και ή Α. Π. 657/1950 (εισηγητής *Γ. Τραχανής*, ΕΕΔ 10, 219).

Πρέπει όμως να σημειωθή, ότι άν, εις περίπτωσιν ανωτέρας βίας (περί αυτής διά την ρίας εδαφίου της παραγράφου 4 της ως άνω υπουργικής αποφάσεως. Εν τω εδαφίω τούτω ορίζεται επί λέξει: «Εάν ή χορηγηθείσα αύξησις είναι κατωτέρα του 30 ο/ο, συμπληρούται από της ισχύος της παρούσης μέχρι τοιούτου ποσοστού τούτου, *εάν δε είναι ανωτέρα, διατηρείται, μή επιτρεπομένης μειώσεώς της*». Εκ τοιούτου καταναγκαστικού τούτου γράμματος της αναγκαστικής βεβαίως δικαίου κανονιστικής ταύτης διατάξεως προκύπτει, ότι αι ατομικαί συμβάσεις, αι όποίαι ώριζον ωφελιμότερας αποδοχάς, είναι έγκυροι και δέν επιτρέπεται ή μείωσις των. Έγκυροι φυσικά θά είναι και αι μεταγενέστεραι της διατάξεως ταύτης ατομικαί συμβάσεις, δι' ών καθορίζονται ανώτεραι της υπουργικής αποφάσεως αποδοχαί, διότι δέν είναι λογικόν να δεχθώμεν, ότι ο νομοθέτης ανεγνώρισε το ισχυρόν και έγκυρον των υφισταμένων μόνον κατά την έναρξιν της ισχύος του ατομικών συμβάσεων.

11. Τέλος έχομεν την αντίληψιν, ότι δέν ισχύει σήμερον το ανώτατον όριον αποδοχών, όπερ έθεσεν ο ν. 2/1944, Ό συντακτικού περιεχομένου ν. 26/1944, έφ' όσον δέν υπεβλήθη προς κύρωσιν εις την επελθούσαν Βουλήν μέχρι και της διαλύσεως της, έπαυσεν αυτοδικαίως να ισχύη. Η αποφ. καθ' ήν, επειδή «Η Δ'. Αναθεωρητική Βουλή ηνέχθη την εφαρμογήν του νόμου καθ' όλην την μακράν διάρκειαν των εργασιών της, συνέπεται ότι ένέκρινε τον νόμον» (Βλ. *Κ. Δημάκην*, εις ΕΕΔ 9, 726) δέν δύναται να δικαιώση την ισχύν του ν. 26/1944, διότι αντίκειται προς την ρητήν επιταγήν του νομοθέτου, ορισάντος ότι «θέλει υποβληθή προς κύρωσιν εις την προσεχή Εθνικήν Συνέλευσιν». Εκ τούτου έπεται, ότι, εφ' όσον ή Δ' Αναθεωρητική Βουλή δέν έκύρωσε τον ν. 26/1944, δέν είναι νομικώς νοητόν να δεχθώμεν, ότι «ένέκρινε τον νόμον», επειδή «ηνέχθη την εφαρμογήν του νόμου καθ' όλην την μακράν διάρκειαν των εργασιών της», διότι ούδαμού δύναται να εύρη έρεισμα, ότι ή ανοχή της εφαρμογής του νόμου, εν τη συγκεκριμένη περιπτώσει, εξομοιούται νομικώς προς κύρωσιν του νόμου.

III. Το συμπέρασμα

Εκ των ανωτέρω καταλήγομεν εις το ακόλουθον συμπέρασμα:

1. Αι ισχύουσαι υπουργικαί αποφάσεις κατ' εξουσιοδότησιν του ν. 28/44 καθορίζουν κατώτατα όρια αποδοχών.

2. Εκ των αυτών υπουργικών αποφάσεων, άλλά και εξ άλλων διατάξεων της κειμένης νομοθεσίας, προκύπτει, ότι είναι νόμιμος ο καθορισμός διά συλλογικής συμβάσεως εργασίας κατωτάτων ορίων αποδοχών, ανωτέρων των καθορισθέντων δι' υπουργικών αποφάσεων.

3. Εκ των αυτών υπουργικών αποφάσεων άλλά και εξ άλλων διατάξεων της κειμένης νομοθεσίας, προκύπτει, ότι δύνανται έγκύρως να καθορισθούν αποδοχαί δι' ατομικής συμβάσεως έργασίας ανώτεραι των καθορισθέντων κατωτάτων ορίων αποδοχών υπό των υπουργικών αποφάσεων ή των συλλογικών συμβάσεων έργασίας.

ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ἐλάττωσις προσωπικοῦ ἐξ οἰκονομικῶν ἀναγκῶν τῆς ἐπιχειρήσεως

I

Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ὡς συνέπεια μέτρων λαμβανομένων ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἐν τῷ συμφέροντι τῆς ἐπιχειρήσεως.—Ἰδιάζων χαρακτὴρ ἐπιχειρήσεως καὶ ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 281 Α.Κ.—Ἔννοια καὶ περιεχόμενον ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.—Ἔννοια ἄρθρου 281 Α.Κ.—Ἀνεφάρμοστον μετὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, καθορίζοντος τρόπον ἀπολύσεως πλεονάζοντος προσωπικοῦ.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς ἔχει ὑπ' ὄψιν του καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, προσβληθεῖσαν ὡς ἄκυρον διὰ τὸν λόγον ὅτι ἐγένετο κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος, ἀπαγορευομένην ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ.

Τὸ Πρωτοδικεῖον ἐρευνᾷ τελικῶς ἂν ἐχώρησεν ἐν προκειμένῳ ἡ ὑποστηριχθεῖσα ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ κατάχρησις δικαιώματος ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, λόγῳ τῆς συνδικαλιστικῆς δράσεως αὐτοῦ καὶ ἐκτιμῶν τὸ ὑπ' ὄψιν του ἀποδεικτικὸν ὑλικὸν κατέληξεν εἰς τὴν γνώμην, ὅτι ἡ ἐν προκειμένῳ καταγγελία συμβάσεως δὲν ἐγένετο διὰ τὸν λόγον τοῦτον (ἡ νομολογία τῶν δικαστηρίων δέχεται, κατ' ἀρχήν, ὅτι ἀποτελεῖ καταχρηστικὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ἡ τοιαύτη διὰ τὴν συνδικαλιστικὴν δρᾶσιν τοῦ μισθωτοῦ, ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 2112|1920 καὶ ἄρθρ. 656 Α. Κ. βλέπε καὶ ***Μιχαηλίδην - Νουάρον***, ἐν Ἑρμ. ΑΚ., ὑπ' ἄρθρ. 330, ἀριθ. 44, 45 καὶ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ ἀναφερομένους), ἀπαλλάσσεται ὁ ἐργοδότης τῶν ἐναντι τοῦ μισθωτοῦ ὑποχρεώσεων καταβολῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112|1920 καὶ μισθοῦ, δὲν ἀπαλλάσσεται ὅμως, ὡς σημειοῦται κατωτέρω, σελ. 551 καὶ τῆς τηρήσεως τῶν διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τυπικῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945 (ἔγγραφον καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἀναγγελία αὐτῆς πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας), ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς ἀσφαλίζεται κατὰ τῆς ἀνεργίας παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀνεργίας.

Ἀρείου Πάγου 151|1951 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος **κ. Χ. Λινάρδος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης **κ. Ε. Καρασπάθης**
Δικηγόρος ὁ κ. Σ. Οἰκονομίδης

Ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 1, 3 καὶ 6 τοῦ ν. 2112 καὶ ἰδίᾳ ἐκ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 6 αὐτοῦ, ὡς τοῦτο συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ν. 4558|1930 καὶ καθ' ὃ «ὑπάλληλος ἀπολυόμενος ἕνεκα διακοπῆς τῆς ἐργασίας, λόγῳ πυρκαϊᾶς ἢ ἄλλου περιστατικοῦ ἀνωτέρας βίας, καθ' ὧν τυγχάνει ἠσφαλισμένος ὁ ἐργοδότης, δικαιοῦται εἰς τὰ 2|3 τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 3 ἐδ. 1 ἀποζημιώσεως, συνάγεται σαφῶς, ὅτι, ὅταν ὁ ὑπάλληλος ἀπολυθῇ παρὰ τοῦ ἐργοδότου λόγῳ διακοπῆς τῆς ἐργασίας, ἐπελθούσης ἐκ περιστατικῶν ἀνωτέρας βίας, καθ' ὧν δὲν τυγχάνει ἠσφαλισμένος ὁ ἐργοδότης, δὲν δικαιοῦται νὰ τύχῃ τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 ὁριζομένης προθεσμίας πρὸς καταγγελίαν τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως, χωρὶς διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην νὰ ἔχῃ ἔννομον ἐπιρροὴν ἐπὶ τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως ταύτης ἡ παραιτέρω καὶ μετὰ τὴν διακοπὴν τῆς ἐργασίας ὕπαρξις τοῦ νομικοῦ προσώπου τῆς ἑταιρίας, μεθ' ἧς ὁ ὑπάλληλος συνεβλήθη. Ἐξ ἄλλου, ἀνωτέρα βία ὑπάρχει, ὁσάκις ἡ ἐνέργεια τοῦ ὑποχρέου παρακωλύεται ἐκ τυχηροῦ καὶ ἀπροβλέπτου γεγονότος, ὅπερ ἦτο ἀδύνατον νὰ ἀποτραπῇ ἀκόμη καὶ διὰ μέτρων ἄκρας ἐπιμελείας καὶ συνέσεως.

Ὡς προέκυψεν ἐκ τῶν ἐπιμελείᾳ ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων προσκομισθέντων ἀποδεικτικῶν στοιχείων, ὁ ἐφεσιβλήτος, τυγχάνων ὑπάλληλος τῆς ἐκκαλούσης ἐν τῷ παρ' αὐτῆς συντηρουμένῳ Γεωργικῷ Σχολείῳ ἐν Κονίτσῃ, ἀπελύθη παρ' αὐτῆς τῇ 15|2|1946 ἄνευ κοινοποιήσεως πρὸς αὐτὸν καταγγελίας πρὸ τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. 2112 ὁριζομένων προθεσμιῶν, διότι, ἅμα τῇ κατοχῇ τῆς χώρας παρὰ τῶν ξένων στρατευμάτων, κατελήφθησαν παρ' αὐτῶν καὶ βραδύτερον κατεστράφησαν τὰ κτίρια τῆς Σχολῆς, λόγῳ δὲ τῆς ἐλλείψεως ἐπικοινωνίας διεκόπησαν αἱ πρὸς αὐτὴν ἐξ Ἀμερικῆς (Βοστώνης), ἐν ᾧ τόπῳ ἐδρεύει ἡ ἐκκαλοῦσα ἑταιρία, οἰκονομικαὶ ἐνισχύσεις, ἐπελθούσης οὕτω διακοπῆς τῆς λειτουργίας τῆς Σχολῆς κατὰ τὸν προορισμὸν αὐτῆς, ἡ δὲ τοιαύτη μὴ λειτουργία τῆς Σχολῆς διήρκεσε καὶ μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν ξένων στρατευμάτων. Τὰ γεγονότα ταῦτα, συνιστῶντα τὴν νομικὴν ἔννοιαν τῆς ἀνωτέρας βίας, ἐχορήγουν εἰς τὴν ἐκκαλοῦσαν, μὴ ἠσφαλισμένην διὰ διακοπὴν τῆς ἐργασίας ἐν περιπτώσει ἀνωτέρας βίας, τὸ δικαίωμα ἀπολύσεως ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας τινὸς καὶ ἑπομένως ἄνευ ὑποχρεώσεως τῆς πρὸς καταβολὴν τῷ ἐφεσιβλήτῳ ὑπαλλήλῳ αὐτῆς οἱασδήποτε ἀποζημιώσεως, χωρὶς νὰ ἀσκῇ ἐπιρροὴν τὸ γεγονός, ὅτι δὲν ὑπῆρξε πλήρης ἡ διάλυσις τῆς ἐκκαλούσης ὡς ἑταιρίας καὶ τῆς ὀργανώσεως της, ἀλλ' ἁπλῆ παρακώλυσις τῆς συνεχίσεώς της. Κατὰ ταῦτα, τὰ ἐναντία δεξαμένη ἡ ἐκκαλουμένη ὑπ' ἀριθ. 5468|1948 ἀπόφασις τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΨΟΔ' δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἐσφάλη, κατὰ τὸν περὶ τούτου βάσιμον πρῶτον λόγον τῆς ἐφέσεως, δεκτὸν καθιστόμενον, ἐπὶ τῷ τέλει, ὅπως ἐξαφανισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις καὶ ἀπορριφθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν τοῦ ἐφεσιβλήτου ἀγωγή.

βλέπε και την κατωτέρω δημοσιευομένην Πρωτοδικον Ἀθηνῶν 4488|1950), και λοιπὴν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9, 16, 640).

Βαπτίζουσιν ὅμως τὸ Πρωτοδικεῖον εἰς τὴν μάνην ἐκ τῶν ἀρνοσπαγιτικῶν ἀποφάσεων. (βλέπε ἀντιθέτως Α.Π. 186|1950, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ. 9, 815, Α.Π. 300|1949, εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 8, 368, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί). Δεχθείσαν τοῦτο, σκέπτεται, ὅτι μετὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945, διὰ τοῦ ὁποίου ἐχορηγήθη εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τὸ δικαίωμα νὰ καταγγέλλωσι τὴν συμβασιν ἐργασίας τοῦ πλεονάζοντος προσωπικοῦ των, κατ' ἀνέλεγκτον κρίσιν, ἐπὶ μόνῃ τῇ καταβολῇ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112, δὲν εὑρίσκει ἔδαφος ἐφαρμογῆς τὸ ἄρθρ. 281 Α.Κ.

Συγχέεται ὅμως ἡ κρίσις τοῦ ἐργοδότου περὶ τοῦ ἂν πλεονάζῃ ὁ μισθωτὸς (σημειωτέον ὅτι ὁ ὅρος πλεονάζον προσωπικὸν περιεῖχετο ἀρχικῶς εἰς τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945, καταργηθεὶς διὰ τοῦ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946), ἡ ὁποία καὶ εἶναι κατὰ τοῦτο ἀνέλεγκτος πρὸς τὰ ἀντικειμενικὰ ὅρια ἐπιτρεπτῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως, κατ' ἄρθρ. 281 Α.Κ., ὡς παντὸς δικαιώματος (περὶ αὐτῆς *Γ. Μαριδάκης*, Αἰτιολογ. ἔκθεσις Εἰσηγητοῦ Γενικῶν Ἀρχῶν, ἐπίσημος ἔκδ. Ὑπουργείου Δικαιοσύνης, σελ. 122 καὶ σύμφωνοι συγγραφεῖς, βλέπε *Ι. Σκαλίστερης*, ΕΕΔ 5, 557, *Κ. Καυκᾶς*, Ἐνοχ. Δίκαιον, Εἰδικὸν Μέρος, Τόμος Α' σελ. 349, *Π. Ζέπος*, Ἐνοχ. Εἰδικ. Μέρος, Τεῦχος 3ον, σελ. 842, *Π. Θεράπων*, Ἡ ἀπαγόρευσις καταχρήσεως δικαιώματος, σελ. 101 ἑπ.).

Ἀλλὰ καὶ ἂν ὑπῆρχε ἀμφιβολία τις περὶ τοῦ ὅτι καὶ ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν 118|1945 καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ὑπάγεται καὶ αὕτη εἰς τοὺς περιορισμοὺς τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. ἐκτοπίζεται ἐκ σαφοῦς νομοθετικοῦ κειμένου.

Ὑπομιμνήσκεται τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ προσφάτου Α.Ν. 1805|1951 «περὶ προστασίας τῶν συνδικαλιστῶν ἀπελεγχῶν» (ΕΕΔ 10, 502).

Τοῦτο διατυποῦται ὡς ἑξῆς: «Ἐπιφυλαττομένης τῆς ἰσχύος τῶν διατάξεων τῆς ἐργατικῆς Νομοθεσίας καὶ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ὅσον ἄφορᾷ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας . . . », σαφὲς δὲ ἡ εἰσηγητικὴ πρὸ αὐτοῦ ἔκθεσις (ΕΕΔ 10, 503) ἀναγράφει «ἐκλὴν τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. . . . ».

Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς 3395|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρόεδρος ὁ κ. **Α. Κανελλόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Πλ. Μαχαιριάννης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Κάλλιας, Γ. Ἀρκουδέας

Ὁ ἐκκαλῶν παραπονεῖται ἐν τῇ ὑπὸ κρίσει ἐφέσει, ὅτι ἡ πρωτοδικος ἀπόφασις, κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ Ἀστ. Κώδικος καὶ κακὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων, ἀπέρριψε τὴν ἀπὸ 11 Νοεμβρίου 1949 ἀγωγὴν αὐτοῦ κατὰ τῆς ἀφεσιβλήτου ἑταιρίας, δι' ἧς ἠτεῖτο τὴν καταβολὴν μισθῶν ἐκ συμβάσεως ἐργασίας, ἀκύρως ὑπὸ ταύτης καταγγελθείσης κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος.

Τὰ μέτρα ἐσωτερικῆς τάξεως, τεχνικῆς ἢ οἰκονομικῆς φύσεως, ἅτινα εὑρίσκεται εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ λαμβάνῃ ἑκάστοτε ὁ ἐργοδότης, ἐν τῷ συμφέροντι τῆς ἐπιχειρήσεως, ἄγουσι πολλάκις εἰς τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἥτις οὕτω παρίσταται ὡς φυσικὴ καὶ ἀναγκαία συνέπεια τῶν μέτρων τούτων. Καὶ ὑποστηρίζεται μὲν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ὅτι ἡ διαπλαστικὸν δικαίωμα ἀποτελοῦσα καταγγελία δύναται νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 281 Α.Κ. καταχρησιν δικαιώματος (*Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχαὶ § 28, P. Durand, Traité du droit de travail § 460, Αἰτιολογικὴ ἔκθεσις Εἰσηγητοῦ Γεν. Ἀρχῶν Α.Κ., M. Planiol, Droit civil τ. II § 2981), ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τοιαύτην ἐκδοχήν, ἐφ' ὅσον αὕτη ὑπαγορεύεται ἑκάστοτε ἐκ τοῦ συμφέροντος τῆς ἐπιχειρήσεως, δὲν συνιστᾷ καταχρηστικὴν πρᾶξιν ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἄνω ἄρθρου τοῦ Α. Κώδικος (P. Durand § 467 σελ. 876). Διότι κατὰ τὴν διάταξιν ταύτην κατάχρησις ὑφίσταται μόνον ὁσάκις ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος ἀντίκειται πρὸς τὴν καλὴν πίστιν, τὰ χρηστὰ ἤθη ἢ τὸν κοινωνικὸν καὶ οἰκονομικὸν σκοπὸν τοῦ δικαιώματος.

Ἐν τούτοις, ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς παρ' οἰκονομικῆς τινος ἐπιχειρήσεως καταγγελίας τῶν συμβάσεων τοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς, δέον νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι ὁ ἰδιάζων χαρακτὴρ πάσης ἐπιχειρήσεως, συνδυαζόμενος πρὸς τὸν οἰκονομικὸν σκοπὸν τοῦ δικαιώματος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀποκλείει τὴν δυνατότητα ἐλέγχου ἐπὶ τῆς καταλληλότητος ἢ τοῦ εὐλόγου τοῦ ληφθέντος μέτρου τῆς ἀπολύσεως, καθόσον ὁ ἐργοδότης, πιεζόμενος ἐνδεχομένως ἐξ οἰκονομικῶν ἀναγκῶν, ὅπως προβῇ εἰς ἐλάττωσιν τοῦ προσωπικοῦ, δύναται μόνος νὰ κρίνῃ ποίους καὶ πόσους ἐργάτας δέον νὰ διατηρήσῃ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἐπιχειρήσεως, ὡς ὢν ὁ μόνος γνώστης τῆς ὀργανώσεως αὐτῆς καὶ τῶν συνθηκῶν ὑφ' ἃς λειτουργεῖ (P. Durand op. cit.). Τοῦτο συνάδει πρὸς τὴν ἔννοιαν καὶ τὸ περιεχόμενον τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ἀν. νόμου 118|45, δι' οὗ χορηγεῖται εἰς τοὺς διευθύνοντας τὰς ἐν αὐτῇ ἐπιχειρήσεις τὸ δικαίωμα, ὅπως ἐπὶ μόνῃ τῇ τηρήσει ὡρισμένου πανηγυρικοῦ τύπου ἀναγγελίας, καὶ καταβολῇ ἀποζημιώσεως παγίως ὁριζομένης καταγγέλλωσι τὰς συμβάσεις ἐργασίας ὁλοκλήρου ἢ μέρους τοῦ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν, ὅπερ κατ' ἀνεξέλεγκτον κρίσιν ἠθέλον θεωρήσει ὡς πλεονάζον. Τοὺς λόγους δ' ἀκριβῶς τούτους, βάσει καὶ τῆς νομοθετικῆς ἐξελίξεως, ἥτις ἤγαγεν εἰς τὴν θέσπισιν τοῦ νόμου 118|1945, ἐγένετο δεκτόν, ὅτι ἐπὶ τῶν ἐργοδοτῶν τοῦ νόμου τούτου ἀποκλείεται οἱαδήποτε ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ., κατὰ τὸ δικαίωμα αὐτῶν, ὅπως βάσει τῆς ρηθείσης διατάξεως καταγγέλλωσι τὰς συμβάσεις ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν (Α.Π. 564|1950, ΕΕΔ τ. 9, 1119). Ἀνεξαρτήτως ὅμως τούτου, ἐρευνῶν τὸ Δικαστήριον τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν, ἐν σχέσει μὲ τὴν ὑπαρξιν καταχρήσεως, ἐν τῇ ἐννοίᾳ ὅτι αὕτη χωρεῖ μόνον ὁσάκις γίνεται ὑπὸ συνθήκας ἀνεχούσας τρόπον τινὰ ἀπαιτιότητα τοῦ ἐργοδότου,

ήτοι κυρίως κατά τρόπον άντιβαίνοντα προφανώς εις την καλήν πίστιν ή τα χρηστά ήθη ή διά σκοπόν άσχετον πρός τόν διαληφθέντα οικονομικόν σκοπόν τοῦ δικαιώματος, ὡς ταῦτο συμβαίνει ὁσάκις ἡ διάρρηξις τῆς συμβάσεως ἤθελε γίνει ἀδιαφόρως μέν πρός πᾶν οἰκονομικόν συμφέρον τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀποκλειστικῶς δ' ἕνεκα τῆς δράσεως, ἣν ὁ ἀπολυόμενος ἀνεπτύσσει ἐν τῇ νομίμῳ ἐπιδιώξει τῶν συλλογικῶν ἐργατικῶν συμφερόντων, καθόσον τοῦτο θά προσέκρουε καί εἰς τῆς συνταγματικῶς κατοχυρουμένης ἀρχῆς τῆς ἐλευθερίας τῆς σκέψεως (P. Durand § 465 σελ. 872 ἑπ., *Δ. Γιαννοπούλου* Γενικαί Ἀρχαί § 281 III, 2. Planiol - Ripert - Droit civil - Franç - τ. XI § 868) καταλήγει νά δεχθῇ ὅτι ἐκ τῆς ἐκτιμήσεως τῶν καταθέσεων τῶν μαρτύρων ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων, ὡς καί ἁπάντων τῶν ὑπ' αὐτῶν προσαγομένων ἐγγράφων, προκύπτει διά τούς ἐν τῇ προσβαλλομένῃ ἀποφάσει λόγους, εἰς οὓς, ὡς ὄντας ἀρθρους καί βασίμους, ἀναφέρεται ἡ παροῦσα ἀπόφασις, ὅτι ἡ ὑπό τῆς ἐφεσιβλήτου (ἐναγομένης) ἑταιρίας ἀπόλυσις τοῦ ἐκκαλοῦντος (ἐνάγοντος) ἐκ τῆς ὑπηρεσίας της, ἐγένετο, οὐχί, ὡς ὑποστηρίζει οὗτος ἕνεκα τῆς συνδικαλιστικῆς δράσεως, ἣν αὐτος, ὡς ἐκπρόσωπος καί τῶν λοιπῶν ἐργατῶν τῆς ἐφεσιβλήτου, ἀνέπτυξεν, ἐπιδιώκων τήν κατάργησιν τῶν ὑπερωριῶν καί τήν ἐφαρμογήν τοῦ ὀκταώρου, ἀλλά διότι ἐκρίθη ὡς πλεονάζων, μετά τήν κατάργησιν, κατόπιν τεχνικῶν βελτιώσεων, τοῦ τμήματος, εἰς τό ὁποῖον εἰργάζετο.

Συνωδά ὅθεν ταῖς ἐκτεθείσαις σκέψεσι κατ' οὐδέν ἐσφάλην ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, θεωρήσασα ἐκ τοῦ λόγου τούτου ὅτι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως δέν ἐγένετο κατά κατάχρησιν δικαιώματος, ὡς ἀβασίμ ς ὑποστηρίζει ὁ ἐνάγων καί ἐκκαλῶν, ἐφ' ὅσον δέν ἀσκοῦσι, κατά τά εἰρημένα, ἐπιρροήν οἱ λοιποί τούτου ἰσχυρισμοί, περί μακροχρονίου παρά τῇ ἐφεσιβλήτῳ ὑπηρεσίας αὐτοῦ ἐν συγκρίσει πρός ἄλλους διατηρηθέντας ὑπ' αὐτῆς ἐργάτας (Planiol - Ripert, § 868 σ. 105), ἡ περί ὑπηρεσίας τούτου εἰς ἄλλο τμῆμα, πρίν ἡ καταργηθῇ τό παρ' ᾧ τελευταίως ἀπησχολεῖτο (P. Durand, § 467 σ. 977). Καθόσον δ' ἀφορᾷ εἰς τόν ὑπό τοῦ ἐκκαλοῦντος προβαλλόμενον κατά τά πρόσθεν ἰσχυρισμόν πρός θεμελίωσιν τῆς ἐννοίας τῆς καταχρήσεως, οὗτος εἶναι καί νόμῳ ἀβάσιμος, μετά τήν διαπίστωσιν, ὅτι συνέτρεχε πάντως ἕτερα νόμιμος καί προφανής αἰτία ἀπολύσεως. Διότι, ἀπαιτουμένου ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ Ἀστ. Κώδικος, ὅπως ἡ προφανής (πρόδηλος) ἡ συνιστῶσα τήν κατάχρησιν τοῦ δικαιώματος ὑπέρβασις τῶν ὁρίων, ἅτινα τάσσει ἡ καλή πίστις ἡ τά χρηστά ἤθη ἡ ὁ κοινωνικός ἡ οἰκονομικός σκοπός τοῦ δικαιώματος (ἐν προκειμένῳ ὁ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118|48 συναγόμενος), δέν ἀσκοῦσι νόμιμόν τινα ἐπιρροήν, ἐκτός καί ἔξω τῶν ὁρίων τούτων κείμενα, τά ἀπώτερα (παραγωγικά) αἴτια, ἅτινα ἐνδεχομένως ἐν δεδομένῃ περιπτώσει ἤγαγον τόν ἐργοδότην εἰς τήν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, ὁσάκις παραλλήλως βεβαιοῦται, ὅτι συντρέχει ἕτερος πλησιέστερος οἰκονομικός σκοπός ἡ αἰτία, συμφυής πρός τόν ὑπό τοῦ νόμου ἐξυπακουόμενον, δυνάμενος μετά λόγου νά θεραπευθῇ ἀμέσως διά τοῦ δικαιώματος (R. G. Raete Kom. § 226, Αἰτιολογική Ἔκθεσις ἐπί τῶν Γεν. Ἀρχῶν τοῦ Α.Κ. σελ. 121), τοῦτο δέ δέον νά γίνῃ δεκτόν καί λόγῳ τῶν δυσχερειῶν ἃς συνεπάγεται πᾶσα τοιαύτη ἀπωτέρα ἔρευνα περί τά παραγωγικά αἴτια.

Κατά ταῦτα ἡ ὑπό κρίσιν ἔφεσις τυγχάνει κατ' οὐσίαν ἀβάσιμος καί ὡς τοιαύτη ἀπορριπτέα.

II

Ἀνάπτυξις ὑπό μισθωτοῦ συνδικαλιστικῆς δράσεως, πρός διεκδίκησιν αἰτημάτων ἐργαζομένων μελῶν σωματείου, τοῦ ὁποίου εἶναι ἐκπρόσωπος.— Ἀπόλυσις διά τόν λόγον τοῦτον συνιστᾷ τήν κατ' ἄρθρ. 281 Α.Κ. κατάχρησιν δικαιώματος.— Ἀκυρότης καταγγελίας.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4488|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ν. Χριστούλας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ἰω. Μοναστηριώτης, Λ. Χατζηγεωργίου

Διά τῆς ὑπό κρίσιν ἀγωγῆς ἐκθέτει ὁ ἐνάγων, ὅτι, προσληφθείς ἐπί συμβάσει ἀορίστου χρόνου ὑπό τῶν ἐναγομένων ὡς τεχνίτης ἀνδρικῶν ὑποδημάτων, ἀπελύθη τήν 11 Μαΐου 1950, διότι, ὡς παλαιόν συνδικαλιστικόν στέλεχος καί ἐκπρόσωπος τοῦ σωματείου ὑποδηματεργατῶν Ἀθηνῶν εἰς τό ἐργοστάσιον τῶν ἐναγομένων, ἐπεδείξατο ζῆλον εἰς τήν διεκδίκησιν διαφόρων αἰτημάτων τῶν μελῶν τοῦ σωματείου, ἐν οἷς καί ἡ παροχή τῆς αὐξήσεως 30 ο|ο τῆς παρασχεθείσης εἰς τούς λοιπούς μισθωτούς ἀπό τοῦ Μαΐου 1949, αἰτεῖται δέ, ὅπως, ἀναγνωριζομένης ὡς ἀκύρου τῆς ἀπολύσεώς του, τῷ ἐπιδικασθῶσιν οἱ μισθοί τοῦ ἐφεξῆς χρόνου. Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγή οὐδεμίαν πάσχει ἀορίστιαν καί ἀσυνόμως τυγχάνει, στηριζομένη εἰς τάς διατάξεις τῶν ἄρθρων 281 καί 686 Ἀστ. Κώδικος, δι' ὃ εἶναι ἐξεταστέα.

Ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων, τῶν προσαχθέντων ἐγγράφων, τῶν ἐκατέρωθεν ἐκτεθέντων καί τοῦ συνόλου τῆς διαδικασίας, ἐβεβαιώθημεν κατά τήν κρίσιν ἡμῶν ἐπαρκῶς τά ἐν τῇ ἀγωγῇ περιστατικά, ὅτι δηλ. ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος ἐγένετο ἀποκλειστικῶς καί μόνον ἐξ αἰτίας τῆς δράσεώς του ὡς συνδικαλιστοῦ καί πρωτοστατήσαντος εἰς τήν ὀργάνωσιν ἀπεργίας μέ συμμετοχήν καί τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐργοστασίου, ἵνα ἐπιτύχωσιν αὔξησιν τοῦ ἡμερομισθίου κατά 30 ο|ο, ἥτις εἶχε ἀπό τοῦ Μαΐου 1949 χορηγηθῇ εἰς πάντας τούς μισθωτούς τῆς χώρας καί ἦν ἠρνοῦντο νά χορηγήσωσιν οἱ ἐναγόμενοι, οὐδόλως δέ ἐπισθημεν, ὅτι ὁ ἐνάγων ἀπεδείχθη ἀκατάλληλος ἐν τῇ ἐργασίᾳ, καθ' ὅσον ἡ ἐλαττωματικότης τινῶν ἐκ τῶν κατασκευασθέντων ὑπ' αὐτοῦ ὑποδημάτων δέν ὀφείλεται εἰς ἀνεπιτηδειότητα αὐτοῦ, ἀλλά εἰς ἀκαταλληλότητα τῶν ὑλικῶν. Τά

ΑΔΥΝΑΜΙΑ ΣΥΝΕΧΙΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΕΞ ΑΝΩΤΕΡΑΣ ΒΙΑΣ

Συνέπειαι ὡς πρὸς τὸν μισθὸν καὶ τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας

Ἀπαλλαγὴ εὐθύνης ἐργοδότου, εἰς περίπτωσιν ἀνωτέρας βίας, διὰ τὴν μὴ περαιτέρω ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς μισθοῦ καὶ τῆς τακτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως. – Μὴ ἀπαλλαγὴ ὅμως καὶ τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς τήρησιν τῆς κατὰ τὸ ὄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας. – Συνέπεια ἐκ τῆς παραλείψεως ἡ ὑποχρέωσις ἐργοδότου εἰς ἀποζημίωσιν μισθωτοῦ διὰ τὴν ἐξ ὑπαιτιότητός του μὴ ἐπιδότησιν παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας – Διακοπὴ ἐργασιῶν ἐπιχειρήσεως ἐξ ἀζητησίας εἰδῶν αὐτῆς.

Ἐνδιαφέρον εἶναι τὸ θέμα τῆς κατωτέρω κρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως. Ἐπρόκειτο περὶ μισθωτοῦ, τοῦ ὁποίου δὲν ἐγίνοντο ἀποδεκταὶ περαιτέρω αἱ ὑπηρεσίαι, λόγῳ παντελοῦς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς παρ' ἧ ὑπηρέτει ἐπιχειρήσεως ἕνεκα τοῦ ἐν τῇ ἀποφάσει λόγου.

Ἡ ἀπόφασις, θεωροῦσα τὸν λόγον τοῦτον ὡς περιστατικὸν ἀνωτέρας βίας, καταλήγει εἰς τὴν γνώμην, ὅτι τοῦτο ἀπήλλασσε τὴν ἐπιχείρησιν τῆς εὐθύνης διὰ τὴν μὴ περαιτέρω ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως καὶ τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς ἐκτίμησιν καταγγελίαν αὐτῆς ἢ πληρωμὴν ἀναλόγου ἀποζημιώσεως καὶ τῆς καταβολῆς μισθοῦ περαιτέρω, κατ' ἄρθρ. 650 Α.Κ., ἀλλὰ δὲν ἀπήλλασσε τὴν ἐπιχείρησιν καὶ τῆς ὑποχρεώσεως νὰ ἀναγγείλῃ τὴν καταγγελίαν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945.

Κατὰ τῆς γνώμης ὅμως ταύτης τῆς ἐν λόγῳ πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως δύνανται, νομίζομεν, νὰ ἀντιταχθοῦν τὰ ἑξῆς: Ἡ ἀπόφασις φαίνεται τὰ δέχεται, ὅτι ἐν μόνῃ τῇ ἐπελεύσει τοῦ ὡς περιστατικοῦ ἀνωτέρας βίας θεωρουμένου ὑπ' αὐτῆς γεγονότος (περὶ τοῦ ὁποίου κατωτέρω) ἐπῆλθεν ἡ ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ.

Μόνην ὅμως ἡ ἐπέλευσις τοῦ γεγονότος τῆς ἀνωτέρας βίας, ἄνευ δηλώσεως τοῦ ἐργοδότου ὅτι διαλύει τὴν σύμβασιν ἐργασίας, δὲν σηραίνει καὶ κατάλυσιν ἐκ τοῦ ἐργασιακοῦ δεσμοῦ, διὰ τὴν λύσιν τοῦ ὁποίου ἀπαιτεῖται καταγγελία (βλέπε Α.Π. 191|1949, εἰσηγητὴς *Δ. Μίχος*, ΕΕΔ 8, 367 καὶ λοιπὰς εἰς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 366 παραπομπάς, Πρωτοδίκου Καβάλας 27|1950, Πρωτοδίκης *Γ. Κώνστας*, ΕΕΔ 9, 1076).

Οὕτω μόνον διαφυλάσσεται, ἄλλως τε, καὶ ἡ ὁμαλὴ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρου 656 Α.Κ., τὸ ὁποῖον ρυθμίζει τὸ ἀνυπόχρεον τοῦ ἐργοδότου εἰς καταβολὴν μισθοῦ, ὁσάκις ἐκ περιστατικοῦ ἀνωτέρας βίας δὲν ἐγένοντο ἀποδεκταὶ αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ μισθωτοῦ.

Ἀλλὰ καὶ τὸ ἐκτιμώμενον ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως περιστατικόν, ὅτι τὰ παραγόμενα ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως εἴδη κατέστησαν ἀζήτητα εἰς τὴν κατανάλωσιν, λόγῳ κυκλοφορίας ἑτέρων τοιούτων ἐξ ὑλικῶν εὐθηνοτέρων καὶ στερεοτέρων, δὲν δύναται νὰ ἐκτιμηθῇ, ὡς τοιοῦτον περιστατικὸν ἀνωτέρας βίας, ἀφοῦ οὔτε βίαιον ὑπῆρξεν, οὔτε ἀπρόβλεπτον, τὸ ὁποῖον νὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ ἀποτραπῇ ἀπὸμη καὶ διὰ καταβολῆς ἄκρας ἐπιμελείας (Α.Π. 637|1950, εἰσηγητὴς *Ι. Τρακάντης*, ΕΕΔ 10, 219, διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 656 Α.Κ., Α.Π. 151|1951, εἰσηγητὴς *Ε. Καρασεβάθης*, ἀνωτέρω σελ. 551 διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 2112).

Τόσον ἡ κατὰ τὸν Ν. 2112|1920 καταγγελία, ὅσον καὶ τὸ κατὰ τὸ ἄρθρ. 656 Α.Κ. ἀνυπόχρεον μισθοῦ, εἰς περίπτωσιν ἀνωτέρας βίας (βλέπε σχετικῶς *Π. Ζέπον*, Ἔνοχ. Β' Μέρος, Εἰδικόν, Τεῦχος 3ον, σελ. 351, *Κ. Καυκᾶ*, Ἔνοχ. Δίκ., Εἰδικὸν Μέρος, Τόμος Α' σελ. 311 ἑπ., *Κ. Ἀποστολίδην*, Ἔνοχ. Τόμος 3ος, Εἰδικὸν Μέρος, Τεῦχος 6ον, σελ. 593 ἑπ.) προϋποθέτουν ὑπάρχουσαν ἀνωτέραν βίαν κατὰ τὸν ὁρισμὸν αὐτῆς, τὸν ὑπὸ τῆς ἀντικειμενικῆς θεωρίας διδόμενον (βλέπε σχετικῶς *Μιχαηλίδην–Νουάρον* ἐν ΕρμΑΚ, ὑπ' ἄρθρ. 330, ἀριθ. 45), συνεπῶς τὸ ἐν τῇ ἀπαρχῇ περιστατικὸν δὲν εἶναι εἰμὴ ἁπλοῦν τυχαῖον, ἀναγόμενον εἰς τὸν κίνδυνον τῆς λειτουργίας τῆς ἐπιχειρήσεως (βλέπε σχετικῶς *Α. Σκιαλλερόπουλον*, ΕΕΔ 6, 484 ἑπ.).

Εἴτε ὅμως θεωρηθῇ ὡς περιστατικὸν ἀνωτέρας βίας, ὡς ὑπολαμβάνει τοῦτο ἡ ἀπόφασις, εἴτε ἁπλοῦν τυχαῖον γεγονός, μὴ συνιστῶν τὴν ἔννοιαν τῆς ἀνωτέρας βίας, ἦτο ἀναγκαῖα, ὡς ἐσημειώθη ἀνωτέρω, ἡ καταγγελία τῆς συμβιβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου.

Ἀλλά, καὶ ἂν θεωρηθῇ, ὅτι ἡ ἐπὶ χρόνον ἀπόκρουσις τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὴν συγκεκριμένην αὐτὴν περίπτωσιν ἐνεῖχε τὴν

ὡς ἄνω ὁλικά, συνδυαζόμενα πρὸς τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἀπόλυσις ἔλαβε χώραν ὀλίγας μόνον ἡμέρας μετὰ τὴν ἀπεργίαν καὶ δὲν ὑπηγορεύθη ἐξ οἰκονομικῶν λόγων, ἐφ' ὅσον ἀμέσως παυσελήφθησαν δύο ἕτεροι ἐργάται εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀνάγοντος, ἐξαρκοῦν πρὸς θεμελίωσιν τῆς κρίσεως ὅτι οἱ ἀναγόμενοι, ἀσκοῦντες τὸ δικαίωμα τῆς καταγγελίας, ὑπερέβησαν κραυγαλέως τὰ ὅρια τὰ ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῆς καλῆς πίστεως καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ καὶ κοινωνικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου ἐκ τῆς προαναφερθείσης ἐπιστολῆς τοῦ ἀνάγοντος δὲν προκύπτει σαφὴς παραίτησις εἰδικῶς ἀπὸ τῆς προκειμένης ἀξιώσεως, τοσοῦτον μᾶλλον καὶ ὅσον ὑπεγράφη παρ' αὐτοῦ μὲ τὴν προσθήκην «μετὰ ἐπιφυλάξεως». Κατ' ἀκολουθίαν τούτων, ἀκύρου οὔσης τῆς ἀπολύσεως κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ., δικαιοῦται ὁ ἀνάγων τῶν ἑκατὸν ἀνυδρύων, ἀνερχομένων εἰς δρχ. 44.000 ἡμερησίως καὶ ἐν συνόλῳ διὰ τὸ διάστημα ἀπὸ 11 Μαΐου μέχρι 1 Ὀκτωβρίου 1950 εἰς δρχ. 4.148.000 (ἡμερ. 117Χ44.000), δι' ἃς καὶ δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ἀγωγή.

ἔννοιαν ἀπολύσεως (περὶ σιωπηρᾶς καταγγελίας βλέπε Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 610|1951, εἰσηγητὴς *Γ. Παντελόπουλος*, ΕΕΔ 10, 449, ἔνθα σημειώσεις μας), πάλιν ἔπρεπε ἡ τοιαύτη ἀπόλυσις νὰ γίνῃ κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945, ὡς εἶναι καὶ ἡ ἄποψις τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως, ἀνεξαρτήτως ἂν ἡ ἀπόλυσις προῆλθεν ἐκ τῆς παύσεως τῶν ἐργασιῶν ἕνεκα λόγου ἀνωτέρας βίας (βλέπε σχετικῶς καὶ Πρωτοδίκου Πειραιῶς 273|1950, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 9, 456, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1758|1950, Πρωτοδίκης *Κ. Τρουπάκης*, ΕΕΔ 9, 662).

Ἔχει ὅμως σημασίαν ἡ διάκρισις τοῦ περιστατικοῦ ὡς ἀνωτέρας βίας ἢ ἁπλοῦ τυχαίου γεγονότος, ἀναγομένου εἰς τὸν κίνδυνον λειτουργίας τῆς ἐπιχειρήσεως διὰ τὴν ὑποχρέωσιν καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112|1920, τῆς ὁποίας μόνον εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν ἀπαλλάσσεται ὁ ἐργοδότης (βλέπε Α.Π. 151|1951, εἰσηγητὴς *Ε. Καρασταθῆς*, ἀνωτέρω σελ. 551).

Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως ὑπῆρχε τοιαύτη ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου.

Ἡ ἀπόφασις ὑποπίπτει, νομίζομεν, καὶ εἰς ἄλλο λάθος: Σκέπτεται, ἀξιολογήσασα τὸ ἐν αὐτῇ περιστατικὸν ὡς τοιοῦτον ἀνωτέρας βίας, ὅτι, καίτοι ὁ ἐναγόμενος παρέλειψε νὰ ἀναγγείλῃ τὴν καταγγελίαν (περιορίζεται μόνον εἰς τὴν ἀναγγελίαν, ἐνῷ καὶ ἡ καταγγελία ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἔγγραφος), δὲν ὑποχρεοῦται εἰς καταβολὴν τῶν αἰτουμένων μισθῶν, ὑποχρεοῦται ὅμως εἰς ἀποζημίωσιν διὰ τὴν ἐξ ὑπαιτιότητος αὐτοῦ μὴ ἐπιδότησιν του ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας (ἄποψις καὶ τῆς Πρωτοδίκου Πειραιῶς 273|1950, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 456.)

Ἀλλ' ὁ συλλογισμὸς οὗτος περιέχει μίαν ἀντίψασιν. Ἂν, ὡς εἶναι ὀρθόν, λόγῳ μὴ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945, ἡ ἀπόλυσις ὑπῆρξεν ἄκυρος, τότε θὰ ἐθεωρεῖτο φυσικὰ ἡ σύμβασις ἐργασίας συνεχιζομένη καὶ δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ δικαιώματος ἐπιδόματος ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, εἶναι δὲ ἄλλο τὸ ζήτημα, ἂν, θεωρουμένου τοῦ γεγονότος ὡς ἀνωτέρας βίας, ὑπὸ τὴν ὀρθὴν ὅμως ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 656 Α.Κ., θ' ἀπηλλάσσετο ὁ ἐργοδότης τῆς καταβολῆς μισθοῦ (πρβλ. καὶ Α Π. 607|1950, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 10, 114, ἔνθα σημειώσεις μας) ὡς θ' ἀπηλλάσσετο καὶ ἂν δὲν ἐμεσολάβει ἡ (ἄκυρος) ἀπόλυσις.

Ἀλλὰ σημειοῦμεν ὅτι τὸ περιστατικὸν τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς τοιοῦτον ἀνωτέρας ρίας, ὁπότε θὰ ἀπηλλάσσετο ὁ ἐργοδότης τῆς καταβολῆς μισθοῦ, κατ' ἄρθρ. 656 Α.Κ., (περὶ τῆς ἀπὸ νομοθετικῆς ἐπόψεως στενότητος τοῦ ἄρθρ. 656 βλέπε *Π. Ζέπος*, Ἐνοχ., Εἰδικὸν Μέρος, Τεῦχος 8ον, σελ. 851, *Κ. Δημάκης*, ΕΕΔ 1, 188, *Δ. Σακελλαρόπουλος*, ΕΕΔ 6, 187), ἀλλ' ἁπλῶς ὑπῆρξεν ἐν προκειμένῳ ἔλλειψις ἐργασιῶν ὁπότε θὰ ἠδύνατο μόνον ὁ ἐργοδότης, ἀντὶ τῆς (ἐγκύρου) καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945, νὰ θέσῃ τὸν μισθωτὸν εἰς κατάστασιν διαθεσιμότητος, μὲ συνέπειαν τὴν καταβολὴν εἰς αὐτὸν τοῦ ἡμίσεος τῶν κλήρων ἀποδοχῶν του, δεδομένου ὅτι ἡ ἐπιχείρησις, παρὰ τῇ ὁποίᾳ εἰργάζετο ὁ μισθωτός, ὑπήγετο εἰς τὸν Ν. 118|1945.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2384|1951

Διαδικασία Ν. ΓΞΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Σ. Παγώνης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. Φωτιάδης, Γ. Χατζόπουλος

Ἐβεβαιώθημεν, ὅτι ἡ ἐνάγουσα προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ὡς ζωγράφος διακοσμήσεων εἰς τὸ ὑπὸ τούτου διατηρούμενον ἐν Ἀμαρουσίῳ ἀγγειοπλαστεῖον τὴν 22 Μαΐου 1950, συνεπείᾳ συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας ἀορίστου χρόνου καὶ ὅτι ἔκτοτε εἰργάσθη παρ' αὐτῷ μέχρι τῆς 5ης Φεβρουαρίου 1951, ὅτε καὶ διεκόπησαν παντελῶς αἱ ἐργασίαι τοῦ ἀγγειοπλαστείου, ὡς ἐκ τοῦ ὅτι τὰ ἐν τούτῳ κατασκευαζόμενα πήλινα πιάτα καὶ κύπελλα κατέστησαν ἀζήτητα εἰς τὴν κατανάλωσιν, λόγῳ κυκλοφορίας ἑτέρων τοιούτων ἀντικειμένων ἐξ ἀλουμινίου καὶ ἄλλων ὑλικῶν εὐθηνοτέρων καὶ στερεωτέρων. Τὰ περιστατικὰ ταῦτα ἐπέδρασαν ἐπὶ τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης καὶ κατέστησαν ἀντικειμενικῶς ἀδύνατον τὴν συνέχισιν ταύτης, κατὰ συνέπειαν δὲ καὶ τὴν περαιτέρω ἀποδοχὴν ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς ἐναγούσης, μὴ δυνάμενα δὲ νὰ προβλεφθῶσι, ἔστω καὶ δι' ἄκρας ἐπιμελείας καὶ συνέσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, συνιστῶσι, καθ' ἡμετέραν κρίσιν, ἀνωτέραν βίαν, ἀπαλλάσσουσαν ταύτην τῆς εὐθύνης διὰ τὴν μὴ περαιτέρω ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως καὶ τῆς ὑποχρεώσεως περὶ τακτικῆς καταγγελίας αὐτῆς ἢ πληρωμῆς ἀναλόγου ἀποζημιώσεως εἰς τὴν ἀτάκτως ἀπολυθεῖσαν ἐνάγουσαν, ὡς ἐπίσης καὶ τῆς καταβολῆς (ὧν ἔκτοτε ἀποδοχῶν (ἄρθρον 656 Α.Κ.), δὲν τὸν ἀπαλλάσσει ὅμως καὶ τῆς ὑποχρεώσεως νὰ ἀναγγείλῃ τὴν καταγγελίαν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, διότι ὡς πρὸς ταῦτα δὲν ἐννοεῖται ὑπάρχουσα ἀνωτέρα βία. Ὁ ἐναγόμενος, παραλείψας νὰ πράξῃ τοῦτο, δὲν ὑποχρεοῦται μὲν εἰς τὴν καταβολὴν τῶν αἰτουμένων μισθῶν, ὑποχρεοῦται ὅμως εἰς ἀποζημίωσιν διὰ τὴν ἐξ ὑπαιτιότητος αὐτοῦ μὴ ἐπιδότησιν του ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, περὶ οὗ ὅμως δὲν πρόκειται ὧδε (οὕτω καὶ Πρωτ. Πειρ. 273|50, ΕΕΔ 9, 456). Βεβαιωθέντος λοιπὸν ὅτι ἐξ ἀνωτέρας βίας διεκόπησαν παντελῶς αἱ ἐργασίαι τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ ἐναγομένου, ἀβασίμως αἰτεῖται ἤδη μισθοὺς ἡ ἐνάγουσα, μὴ καταστάντος ὑπερημέρου τοῦ ἐναγομένου ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης, καὶ ἀπορριπτέα ὅθεν ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ κατὰ τὸ κεφάλαιον τοῦτο.

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΠΑΡΟΧΗ ΝΟΜΙΜΟΥ ΥΠΕΡ ΤΟ ΩΚΤΑΩΡΟΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Έννοια «κανονικής άντιμισθίας» δι' ὑπολογισμὸν προσθέτου ἀμοιβῆς

Διατήρησις ἐν ἰσχύϊ τῶν περὶ ὡρῶν ἐργασίας εἰδικῶν διατάξεων ἐργατικῶν Νόμων, κατ' ἄρθρ. 38 Εἰσαγωγ. Νόμου Α.Κ. — Παρέκκλισις ἀπὸ τῶν νομίμων χρονικῶν ὁρίων μετ' ἄδειαν τῆς Ἀρχῆς. — Δικαίωμα ηὐξημένης ἀμοιβῆς ἐκ παροχῆς ἐργασίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια — Διατάξεις Π.Δ. 27 Ἰουνίου|4 Ἰουλίου 1932. — Βάσις ἀμοιβῆς ἡ κανονικὴ ἀντιμισθία τοῦ μισθωτοῦ. — Ποητέα ὡς τοιαύτη τὸ σύνολον τῶν καταβαλλομένων νομίμων ἀποδοχῶν. — Συνυπολογισμὸς καὶ οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων καὶ προσαυξήσεως λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 16|1950 ἀπόφασις τοῦ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ' 2015' δικασαντος Πρωτοδικείου Λαμίας.

Λόγος ἀναιρέσεως ὑπῆρξεν ὁ ἑξῆς : Ἐκ τῶν συνδυαζομένων διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ ἀπὸ 27 Ἰουνίου 1932 Προεδρικοῦ Διατάγματος τῶν περὶ ὀκταώρου ἐργασίας διατάξεων, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρ. 680 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ παρεχομένη εἰς τὸν ἐργαζόμενον σπαλαρισματικὴ ἀποζημίωσις διὰ νόμιμον ὑπερεργασίαν ἐργασιῶν φέρει τὸν χαρακτῆρα μισθοῦ τοῦ ἐργαζομένου, εἰς ὃν δὲν περιλαμβάνονται τὰ ἐπιδόματα λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν καὶ πολυετοῦς ὑπηρεσίας, ἅτινα θέματα ἔχει δι' ἑτέρων διατάξεων ρυθμίσει ὁ Νομοθέτης τῆς ὑπ' αὐτοῦ παρεχομένης προστασίας ἐξαντληθείσης διὰ τῶν ἐπὶ τοῖς λόγοις ταύτης καθοριζομένων προσαυξήσεων τοῦ ἀρίου μισθοῦ τοῦ ἐργαζομένου.

Ἀναιτίως ὅμως κρίνασα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐσφαλμένως ἐρμήνευσε καὶ ψευδῶς ἐφήρμοσε τὰς ὡς ἄνω διατάξεις τοῦ Νόμου.

* * *

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι ἡ διδομένη ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἀπόφασις λύσις εἶναι ἡ ἀπηχοῦσα τὴν ἀλήθειαν τοῦ νόμου ἔννοιαν.

Τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Π.Δ. τῆς 27 Ἰουνίου|4 Ἰουλίου 1932 περὶ καθιερώσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ ὀκταώρου ἐργασίας διατάξεων ὁρίζει, ὅτι ἡ διὰ τὰς προσθέτους ὥρας ἀναλογοῦσα ἀντιμισθία δέον νὰ εἶναι ηὐξημένη τοὐλάχιστον κατὰ 25% ἐν σχέσει μὲ τὴν κανονικὴν τοιαύτην.

Τοῦτο εἶναι ἐν ἁρμονίᾳ καὶ πρὸς τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ Ν. 2336|1940 περὶ τυρώσεως τῆς συμβάσεως τῆς διεθνοῦς συνδιαλλαγῆς τῆς ἐργασίας τῆς Οὐασιγκτώνος περὶ προστασίας τῶν ὡρῶν ἐργασίας κλπ., κατὰ τὸ ὁποῖον εἰς διὰ τὰς προσθέτους ταύτας ὥρας ἀναλογοῦν ἡμερομίσθιον θὰ εἶναι ηὐξημένον κατὰ 25% τοὐλάχιστον ἐν σχέσει πρὸς τὸ κανονικὸν τοιοῦτον.

Ταῦτα δὲ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Α.Ν. 547|1937 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινων ἐργατικῶν τινων νόμων» ὁρίζει : «... Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω ἀρχομένης ἐργασίας ἐπιμύρεται παρέκκλισις — διὰ τὰς προσθέτους ταύτας ὥρας ἐργασίας καὶ προκειμένου περὶ ἁπλῶν ἐργατῶν ἢ ὑπηρετῶν, τῶν ὁποίων αἱ μηνιαῖαι ἐσπικαὶ ἀποδοχαὶ δὲν ὑπερβαίνουσι τὰς 5.000 δραχμάς, καταβάλλεται ὁ ἀντίστοιχος μισθός, ἀποζημίωσις ἢ ἡμερομίσθιον τῆς κανονικῆς ὥρας ἐργασίας, ηὐξημένος κατὰ 25%».

Ἡ ἔννοια ἄρα τῆς κανονικῆς ἀντιμισθίας εἶναι ταύτη λαμβανομένου ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν μισθοῦ, ὁ ὁποῖος παρέχεται ὡς ἀντάλλαγμα τῆς παροχῆς τῆς κανονικῆς ἐργασίας.

Δὲν ἀμφισβητεῖται, ὅτι τὰ οἰκογενειακὰ ἐπιδόματα καὶ τὸ τοιοῦτον ὡς προσαύξησις μισθοῦ λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας ἀποτελοῦσι κανονικὸν μισθόν, παρεχόμενον ὡς ἀντάλλαγμα τῆς ἐργασίας, πολὺ περισσότερον διότι καὶ σχετικαὶ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας προβλέπουν περὶ αὐτῶν (ὑπ' ὄψιν ἡ ἀπὸ 16|9|1937 συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ὑπαλλήλων Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν κλπ.) (βλέπε περὶ οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων ἐργαζομένων Η. Nipperdey, ΕΕΔ 1, 452).

Ἀλλ' ἐνῷ ὀρθῶς λύεται κατὰ βάσιν τὸ ζήτημα ὑπὸ τῆς ἀρεσκαγιτικῆς ἀποφάσεως, αὕτη ἐν τῇ συλλογιστικῇ της σκέπτεται, ὅτι κανονικὴ ἀντιμισθία νοεῖται τὸ σύνολον τῶν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου εἰς ἀντάλλαγμα τῆς παρεχομένης ἐργασίας καταβαλλομένων **νομίμων** ἀποδοχῶν.

Δὲν ἐγεννήθη ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει ζήτημα νομίμων καὶ συμβατικῶν ἀποδοχῶν, ἵνα ἐξηγηθῇ ἡ σκέψις τῆς ἀρεσκαγιτικῆς ἀποφάσεως ὡς ἐννοούσα ὅτι ὁ Νόμος ἐννοεῖ μόνον τὰς νομίμους ἀποδοχάς, ἀποκλείων τὴν αὐτὴν βάσιν ὑπολογισμοῦ ἐπὶ τῶν συμβατικῶν καὶ ἀνωτέρων τῶν νομίμων.

Λέγων ὅμως ὁ Νόμος «κανονικὴ ἀντιμισθία» ἐννοεῖ τὸ σύνολον τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ἢ τῆς συμβάσεως (εὐνοϊκωτέρας τοῦ νόμου) καθωρισμένων ἀποδοχῶν, δοθέντος ὅτι κατὰ τὸν χρόνον τῆς εἰσαγωγῆς τῶν ἀνωτέρω διατάξεων δὲν ὑφίστατο νομικὸς καθορισμὸς ἀποδοχῶν, ἀλλ' αὐτὰι ἀπετέλουν ὅρον τῆς μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων συμβάσεως (βλέπε καὶ *Ν. Βικελίδην*, περιοδ. Ἁρμενόπουλος, ἔτος δον, τεῦχος 1-2, σελ. 100).

Ἂν μετὰ τὸν νομικὸν καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν ἔχῃ ἔρεισιν ἡ ἄποψις, ὅτι αὗται ἀποτελοῦν τὸν μόνον τρόπον καθορισμοῦ ἀποδοχῶν, ἀποκλειομένου ἄλλου δι' ἀτομικῆς συμβάσεως, τότε μόνον ὁ ὅρος «κανονικὴ ἀντιμισθία» πρέπει νὰ ἑρμηνευθῇ «νόμιμος μισθοδοσία».

Ἀλλ' ἡ ἄποψις αὕτη δὲν εὑρίσκει, ὡς ἐσημειώ-

ΚΩΛΥΜΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΜΙΣΘΟΥ

Απουσία έργαζομένης γυναικός πρό καί μετά τόν τοκετόν

Ρύθμισις συνεπειών άποχής έκ τής έργασίας δι' άσθένειαν κατ' άρθρ. 5 Ν. 2112|1920.— Ύπαγωγή είς αύτήν τής ίδίας άσθενείας τού μισθωτού καί ούχί τών οίκείων του.— Λύσις συμβάσεως έξ ύπερβάσεως χρονικών όρίων άρθρ. 3 Ν. 4558|1930.— Δικαίωμα γυναικός πρός άποχήν έκ τής έργασίας πρό καί μετά τόν τοκετόν.— Άποζημίωσις, κατά κρίσιν δικαστού, έπί άνυπαιτίου άδυναμίας μισθωτού πρός παροχήν ύπηρεσιών έπί συμβάσεων συνομολογηθεισών πρό τής ισχύος τού Άστικού Κώδικος.

Άντικείμενον έρεύνης τής κατωτέρω δικαστικής άποφάσεως είναι τό δικαίωμα άπουσίας τής γυναικός έκ τής έργασίας πρό καί μετά τόν τοκετόν (βλέπε σχετικώς καί Πρωτοδικου Θεσσαλονίκης 761|1950, Πρωτοδίκης *Σ. Σταματιάδης*, ΕΕΔ 9, 1133, ένθα σημειώσεις μας).

Έχει αύτη ύπ' όψιν της σύμβασιν έργασίας, συνομολογηθείσαν πρό τής ισχύος τού Α.Κ. (23 Φεβρουαρίου 1946).

Διά τάς μετά την ισχύν τού Α.Κ. συμβάσεις (άρθρ. 21, 88 Εισαγωγ. Νόμου Α.Κ.) έφαρμόζονται, ώς πρός τό δικαίωμα μισθού, τά άρθρα 657, 658 Α.Κ. (βλέπε *Κ. Κανκάν*. Ένοχ. Δίκαιον, Ειδικόν Μέρος, Τόμος Α' σελ. 321).

Τό νέον της έν λόγω πρωτοδικειακής άποφάσεως είναι, ότι, άκολουθούσα την άποψιν *Κ. Τριανταφυλλοπούλου* (βλέπε ΕΕΔ 9, 725 έπ.), έπιδικάζει άναλογον μισθόν, έπί τή βάσει των άναφερομένων έν αύτη ρητρικών διατάξεων καί είς την άνυπαιτίως κωλυθείσαν, ένεκα τού τοκετού, νά προσφέρη την έργασίαν της, είς έκτέλεσιν συμβάσεως έργασίας, συνομολογηθείσης πρό τού Α.Κ.

Τό ζήτημα αύτό, δικαιώματος μισθού κωλυθέντος νά παράσχη έργασίαν ένεκα άσθενείας, ένεφανίσθη είς την δικαστηριακήν πράξιν, κατ' έφαρμογήν τού προϊσχύσαντος τού Α.Κ. δικαίου καί ή Α.Π. 478|1938, ΕΕΝ στ' σελ. 688, άπεφάνθη, ότι έχουν έφαρμογήν αί διατάξεις τού κοινού άστικού δικαίου (Ν. 15 § 6 Πανδ. (19. 2), Ν. 10 πρ. Πανδ. (14. 2), κατά τάς όποίας, έφ' όσον καθίσταται άδύνατος ή παροχή της ύπηρεσίας άνευ ύπαιτιότητος τού έκμισθωτού, δέν εύθύνεται μέν αύτός καθ' έαυτόν, άλλά καί δέν λαμβάνει άντιπαροχήν.

Ή θεμελίωσις ήδη δικαιώματος έπί τών έφ' ών στηρίζεται ή διδαχθείσα (*Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, ένθ' άνωτ.) καί άκολουθουμένη ύπό της κατωτέρω πρωτοδικειακής άποφάσεως άποψις κάμπτει την προκαλουμένην όχθητα έκ τού διαφορισμού έφαρμογής τών άρθρων 657 καί 658 Α.Κ. έπί μόνων των μετά την ί-

σαμεν (ΕΕΔ 10, 127), στήριγμα είς τον Νόμον, ώς προκύπτει έκ πλείστων νομοθετικών κειμένων (βλέπε καί *Μ. Γ. Κυπραίου*, άνωτέρω σελ. 516).

Άρείου Πάγου 195|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ό Άντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**
Εισηγητής ό Άρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανής**
Δικηγόρος ό κ. Δ. Ζέγγελης

Έκ τού πρός άλλήλας συνδυασμού τών ύπό τού άρθρου 38 τού εισαγωγικού τού άστικού κώδικος νόμου έν ισχύϊ διατηρηθεισών ειδικών διατάξεων τών έργατικών νόμων 1) τού Ν. 2269|1920 «περί κυρώσεως της διεθνούς συμβάσεως της διεθνούς διασκέψεως της έργασίας της Ουάσιγκτώνος περί περιορισμού τών ώρών έργασίας» έν ταίς βιομηχανικαίς έπιχειρήσεσιν είς 8 ώρας καθ' ήμέραν καί 48 καθ' έβδομάδα», όριζόντος έν άρθρ. 6 αύτού ότι έπί τών κατά παρέκκλισιν άπό τών νομίμων χρονικών όρίων έπιτρεπομένων προσθέτων ώρών έργασίας τό είς ταύτας άναλογούν ήμερομίσθιον όρίζεται ηύξημένον κατά 25ο|ο τούλάχιστον έν σχέσει πρός τά κανονικόν τοιούτον καί 2) τού άπό 27 Ίουνίου|4 Ίουλίου 1932 Π. Δ|τος «περί κωδικοποιήσεως καί συμπληρώσεως τών περί όκταώρου έργασίας διατάξεων», έν άρθρ. 9 τού όποίου όρίζεται ή διά χορήγησιν άδειών είς τάς έν άρθρ. 1 αύτού κατονομαζομένας έπιχειρήσεις, έν αίς καί ή άναιρεσείουσα, της έπιτρεπομένης καθ' ύπέρβασιν τού νομίμου όκταώρου έργασίας, ό κύριος ή ό διευθυντής της έπιχειρήσεως όφείλει νά άποβάλη αίτησιν, έν ή, έκτος άλλων, δέον νά άναγράφη καί την διά τάς προσθέτους ώρας άναλογούσαν άντιμισθίαν, ήτις δέον νά είναι ηύξημένη τούλάχιστον κατά 25ο|ο έν σχέσει μέ την κανονικήν τοιαύτην, σαφώς προκύπτει, ότι διά τόν άπολογισμόν της κατά τά ώς άνωτέρω χορηγουμένης διά τάς προσθέτως άμειβομένας ώρας έργασίας αύξήσεως θέλει ληφθή ώς βάσις ή κανονική άντιμισθία. Ώς τοιαύτη δέ νοείται τό σύνολον τών ύπό τού μισθωτού είς άντάλλαγμα της παρεχομένης αύτώ έργασίας καταβαλλομένων νομίμων άποδοχών, ών μέρος προδήλως άποτελούσι καί αί τακτικαί πρόσθετοι τοιαύται της προσαυξήσεως λόγω πολυετούς ύπηρεσίας καί τού έπιδόματος οίκογενειακών βαρών. Όθεν, αύτως άποφηναμένη καί ή προσβαλλομένη, τελεσίδικος καταστάσα, όριστική τού κατά την είδικήν διαδικασίαν τού νόμου ΓΨΟΔ' δικάσαντος Πρωτοδίκου άπόφασις, συνυπολογίσασα είς την όφειλομένην τώ άναιρεσιβλήτω έπηυξημένην άντιμισθίαν καί τάς τακτικάς προσθέτους παροχάς της πολυετούς ύπηρεσίας καί τού έπιδόματος οίκογενειακών βαρών, όρθώς τάς προπαρατεθείσας διατάξεις ήρμήνευσε καί έφήρμοσε καί ούδεμίαν έτέραν παρεβίασε καί ό την τοιαύτην αύτης κρίσιν άποκλειστικώς πλήττων μοναδικός τού άναιρετηρίου λόγος άναιρέσεως είναι άπορριπτέος, ώς άβάσιμος.

σχέν τοῦ Α.Κ. συμβάσεων (βλέπε ἄρθρ. 24 καὶ 38 Εἰσαγωγ. Νόμου 2783|1941) καὶ ἀφίεται εἰς τὸν δικαστὴν νὰ ἐπιδικάσῃ ἀνάλογον μισθόν, ὡς κάμνει ἡ ἐνδιαφέρουσα αὕτη καὶ πρώτη, καθ' ὅσον γνωρίζομεν, ἐπὶ τοῦ θέματος πρωτοδικιακὴ ἀπόφασις.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2475|1951

Διαδικασία Ν. ΓΦΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μ. Κυριλλόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Σαράτσης, Γ. Βελλιανίτης

Ἡ ἐναγουσα εἶχε προσληφθῆ παρὰ τῆς ἐναγομένης δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου κατὰ τὸ ἔτος 1939 καὶ ὑπηρέτει παρ' αὐτῇ ὡς τεχνίτρια. Τὴν 2 Ἀπριλίου 1950, λόγῳ κυοφορίας καὶ ἐπικειμένου τοκετοῦ αὐτῆς, διέκοψε τὴν ἐργασίαν της. Ἔτεκε τὴν 17 Μαΐου 1950, παρέμεινε δ' ἐκτὸς ὑπηρεσίας ἐπὶ ἓξ ἑβδομάδας μετὰ τὸν τοκετόν, ἤτοι μέχρι τῆς 2 Ἰουλίου 1950, ὅτε ἡ ἐναγομένη ἐχορήγησε αὐτῇ καὶ τὴν ἦν ἐδικαιοῦτο βάσει τοῦ Ν. 539|45 ἄδειαν, ἥτις ἔληγε τὴν 19 Ἰουλίου 1950. Μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἀδείας ταύτης καὶ ἐπὶ χρονικὸν διάστημα τεσσάρων μηνῶν ἡ ἐνάγουσα ἀπέσχε συνεχῶς ἐκ τῆς παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ἐργασίας της, οὐδὲ εἰδοποίησε καθ' οἱονδήποτε τρόπον τὴν ἐναγομένην περὶ τοῦ λόγου τῆς ἀπουσίας της. Παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ἐνεφανίσθη μετὰ τὴν πάροδον τοῦ τετραμήνου, ἤτοι περὶ τὴν 22 Νοεμβρίου 1950 καὶ ἐζήτησε νὰ ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν, τὴν τοιαύτην ὅμως προσφορὰν ἡ ἐναγομένη ἀπέκρουσε, θεωρήσασα τὴν ἐργασιακὴν σχέσιν λελυμένην λόγῳ τῆς μακρᾶς τῆς ἐναγούσης ἀπουσίας. Ἡ ἐνάγουσα ὡς λόγον προκαλέσαντα τὴν ἀπουσίαν αὐτῆς ταύτην προβάλλει τὴν ἀσθένειαν αὐτῆς καὶ τοῦ τέκνου αὐτῆς. Καὶ ὡς πρὸς μὲν τὴν ἰδίαν ἀσθένειαν αὐτὴ σαφῶς ἐκ τῆς ἀποδεικτικῆς διαδικασίας ἐβεβαιώθη. Ἐκ τοῦ παρὰ τῆς ἐναγούσης προσαγομένου βιβλιαρίου ἀσθενείας αὐτῆς σαφεστάτη ἔνδειξις περὶ ἀσθενείας της κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 19 Ἰουλίου 1950 μέχρις 22 Νοεμβρίου 1950 ἀναγράφεται. Ὁ ἕτερος ἰσχυρισμὸς της περὶ ἀσθενείας τοῦ τέκνου της σαφῶς ὡσαύτως ἐβεβαιώθη ἐκ τῆς ἀποδεικτικῆς διαδικασίας, ἀλλὰ καὶ ἂν θεωρηθῇ αὐτὸς ὡς ἀληθής, δὲν ἀρκεῖ διπρομὴν εἰς τὴν ὑπὸ κρίσιν περίπτωσιν, διότι κατὰ νόμον (ἄρθρ. 8 ΣΔ. 15|18 Ἰουλίου 1920, ἄρθρ. 3 ν. 2112 ὡς ἰσχυσάσης αὐθεντικῶς ὑπ' ἄρθρ. 3 Ν. 4550), μόνον ἡ ἐκ τῆς ἐργασίας ἀποχή, ἡ ὀφειλομένη εἰς ἀσθένειαν τοῦ μισθωτοῦ, οὐχὶ ἅμως καὶ τῶν οἰκείων αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπερβαίνει τὰ τοῦ νόμου πεπηγμένα ὅρια, δὲν συνεπάγεται τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἄλλως ἐν προκειμένῳ ἡ ἐκ τῆς ἐργασίας ἀποχὴ τῆς ἐναγούσης ὑπερέβη καὶ τὸ ἀνώτατον ὅριον, καθ' ὃ αὕτη βάσει τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας της ἠδύνατο κατὰ νόμον νὰ ἀπόσχῃ τῆς ἐργασίας (τετράμηνον) λόγῳ ἀσθενείας καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ τοιαύτη αὐτῆς ἀποχὴ ἐπέφερε τὴν λύσιν τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως (Α.Π. 190|48, ΕΕΔ 7, 407). Ἀλλὰ καὶ ἡ ὅλη ἀλληλουχία τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν, ἤτοι ἡ μὴ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἀδείας τῆς ἐναγούσης ἐμφάνισις αὐτῆς ὅπως ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν παρὰ τῇ ἐναγομένῃ καὶ μὴ καθ' οἱονδήποτε τρόπον εἰδοποίησις τῆς ἐναγομένης περὶ τῆς αἰτίας τῆς ἐπὶ τετράμηνον ἀπουσίας πλήρως καταδεικνύουν τὴν προθεσιν τῆς ἐναγούσης, ὅπως λύσῃ τὴν ἐργασιακὴν σχέσιν. Κατόπιν τούτου ἀπορριπτέα κρίνεται ἡ κρινομένη ἀγωγή, ὡς πρὸς τὴν περὶ ὑπερημερίας τῆς ἐναγομένης περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας τῆς ἐναγούσης βάσιν αὐτῆς.

Παρατέρω διὰ τοῦ γ' κεφαλαίου τῆς ἀγωγῆς ἡ ἐνάγουσα αἰτεῖται τὰς ἀποδοχὰς αὐτῆς ἓξ ἑβδομάδων πρὸ τοῦ τοκετοῦ καὶ ἓξ ἑβδομάδων μετ' αὐτὸν ἐκ δρχ. 1.800.000. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τῆς ἀπὸ 29 Ὀκτωβρίου 1919 διεθνοῦς συμβάσεως περὶ ἀπασχολήσεως τῶν γυναικῶν πρὸ καὶ μετὰ τὸν τοκετόν, τῆς ψηφισθείσης ὑπὸ τῆς ἐν Οὐάσιγκτων Διεθνοῦς Συνδιασκέψεως τῆς Ἐργασίας καὶ κυρωθείσης διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. 2271|20, εἰς ὅλας τὰς βιομηχανικὰς ἢ ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις ἡ γυνὴ α) δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐργάζηται ἐπὶ χρονικὸν διάστημα ἓξ ἑβδομάδων μετὰ τὸν τοκετόν, β) δικαιοῦται νὰ διακόψῃ τὴν ἐργασίαν κατόπιν προσαγωγῆς ἰατρικοῦ πιστοποιητικοῦ, ἐμφαίνοντος ὅτι ὁ τοκετὸς θὰ λάβῃ χώραν ἐντὸς ἓξ ἑβδομάδων, γ) δικαιοῦται νὰ λαμβάνῃ καθ' ὅλον τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς κατὰ τὰ ἄνω διακοπῆς τῆς ἐργασίας ἀποζημίωσιν ἐπαρκοῦσαν πρὸς διατροφὴν αὐτῆς καὶ τοῦ τέκνου της, ἡ ἀποζημίωσις δ' αὕτη θὰ καταβάλληται ὑπὸ τοῦ Δημοσίου καὶ εἰδικοῦ ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου. Σαφῶς ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης συνάγεται, ὅτι δι' αὐτῆς δὲν θεσπίζεται ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν τοῦ ἐργατικοῦ μισθοῦ τῶν 12 ἑβδομάδων, καθ' ἃς ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται, ἵνα ἀπόσχῃ τῆς ἐργασίας. Ἡ κρινομένη σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας συνήφθη κατὰ τὸ ἔτος 1939, ἤτοι πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ ἀστικοῦ κώδικος, διέπεται ὅθεν αὕτη ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου (ἄρθρ. 24 καὶ 38 ἐδαφ. 2 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου). Ἐκ τῶν διατάξεων τῶν Πανδ. 19.2.27 πρ. Βασ. 11 354 σχόλ. 1, αἱτινες ἀναφέρονται εἰς τὴν μίσθωσιν πράγματος, ἐφαρμόζονται ὅμως κατ' ἀναλογίαν, διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ νομοθετικοῦ λόγου, καὶ ἐπὶ μισθώσεως ἐργασίας, ἐπὶ ἀνυπαιτίου ἀδυναμίας τοῦ μισθωτοῦ πρὸς παροχὴν τῆς ἐργασίας, διαρκούσης ἐπὶ εὐλογον χρονικὸν διάστημα, δύναται κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ νὰ μὴ ἔχῃ ὡς συνέπειαν τὴν ἄρσιν τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν τοῦ ἐργατικοῦ μισθοῦ (*Τριανταφυλλόπουλος* εἰς ΕΕΔ 9, 726). Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν περιπτώσει ὑφίστατο ἡ τοιαύτη ἀνυπαίτιος ἀδυναμία τῆς ἐναγούσης πρὸς παροχὴν τῆς ἐργασίας κατὰ τὸ πρὸ καὶ μετὰ τὸν τοκετὸν αὐτῆς χρονικὸν διάστημα, τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποίου, λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν ἅπαντα τὰ ἐκ τῆς ἀποδεικτικῆς διαδικασίας προκύψαντα πραγματικὰ περιστατικά, προσδιορίζομεν εἰς ἕνα μῆνα. Ὑπόχρεως ὅθεν ἡ ἐναγομένη, ὅπως καταβάλῃ τῇ ἐναγούσῃ τὰς ἀποδοχὰς αὐτῆς ἑνὸς μηνός, ἤτοι δραχμὰς 30 × 25.000 = 750.000, καθ' ὃ ποσὸν δέον νὰ γίνῃ ἐν μέρει δεκτὴ ἡ κρινομένη ἀγωγή, ὡς νόμιμος καὶ βάσιμος.

ΑΔΕΙΑΙ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΤΗΣΙΑΣ ΑΔΕΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Συμβάσεις ωρισμένου χρόνου και Α.Ν. 539|1945 περί άδειών

Θέσπισις δι' Α.Ν. 539|1945 έτησίας άδείας μισθωτών.—Έκτασις δικαιώματος μόνον επί μισθωτών συμβάσεων ορίστου χρόνου.—Ανεφάρμοστον επί συμβάσεων ωρισμένου χρόνου.

Το δικαίωμα χορηγήσεως κατ' έτος εις τους μισθωτούς αδειών μετ' αποδοχών, κατά γενικήν επέκτασιν επί παντός μισθωτού, εισήχθη, ως γνωστόν, διά του Α.Ν. 539|1945 (ΕΕΔ 4, 474) (βλέπε νομολογίαν εν ΕΕΔ 9, 859 επ.).

Προ αυτού μόνη νομική διάταξις, ή οποία εφρύθμιζε τοιούτον θέμα, ήτο ή του άρθρου 18 του Ν. 3502|1928, κατά το οποίον το δικαίωμα κανονικής άδειας κατ' έτος εξετείνετο εις μόνους τους υπαλλήλους καταστημάτων και υπό τας εν αυτώ προϋποθέσεις.

Η διάταξις αύτη καταργήθη από 1ης Ιανουαρίου 1946 διά του άρθρου 6 του Α.Ν. 539|1945 και επομένως τα περί των αδειών των μισθωτών ρυθμίζονται ήδη αποκλειστικώς υπό του Α.Ν. 539|1945 ή συλλογικών συμβάσεων εργασίας ή κανονισμών, οι ευμενέστεροι όροι των οποίων δεν θίγονται υπό του Α.Ν. 539|1945 (άρθρ. 2 § 7 Α.Ν. 539|1945).

Περιτέρω όμως κατά την εφαρμογήν του Α.Ν. 539|1945 προέκυψε το ζήτημα, άν ούτος εκτείνεται και επί συμβάσεων ωρισμένου χρόνου (καταφατικώς ή Πρωτοδικείου Αθηνών 6205|1949, εισηγητής *Χ. Καραμανλής*, ΕΕΔ 8, 710, Πρωτοδικείου Αθηνών 2693|1950, Πρωτοδίκης *Η. Τριαντοφύλλου*, ΕΕΔ 9, 1005 πρβλ. και *Ι. Καποδιστρίαν*, ΕΕΔ 4, 517).

Προς την γνώμην ταύτην διαφωνούσα ή κατωτέρω πρωτοδικειακή απόφασις αποφαίνεται, ότι ο εν λόγω Νόμος εφαρμόζεται μόνον επί συμβάσεων ορίστου χρόνου.

Ως εσημειώσαμεν (ΕΕΔ 8, 709, 939), αύτη πρέπει να είναι ή ορθή έννοια του Νόμου.

Είναι αναμφισβήτητον εκ του προϊσχύσαντος του Α.Ν. 539|1945 άρθρου 18 του Ν. 3502, ότι ταύτο άφεώρα εις συμβάσεις ορίστου χρόνου.

Πας εργοδότης — ώριζε — υποκείμενος εις τας διατάξεις του άρθρου τούτου και αρνούμενος να συμμορφωθή προς τα υπ' αυτού οριζόμενα δύναται να θεωρηθή παρά του ενδιαφερομένου υπαλλήλου ως λύων άνευ νομίμου προειδοποιήσεως την υπαλληλικήν σύμβασιν, οπότε και υποχρεούται να καταβάλη το διπλάσιον των παρά του Νόμου 2112 οριζομένων αποζημιώσεων. Εις τας αυτάς αποζημιώσεις υπόκειται πας εργοδότης, καταγγέλλων έστω και κατά τας διατάξεις του Ν. 2112 την υπαλληλικήν σύμβασιν, εφ' όσον ήθελεν αποδειχθή, ότι ή σύμβασις κατηγγέλθη προς καταστρατήγησιν των διατάξεων του περί χορηγήσεως αδείας άρθρου.

Ταύτα προσιδιάζουν εις συμβάσεις εργασίας ορίστου χρόνου, εφ' ων μόνον έχει ως γνωστόν, εφαρμογήν ο Ν. 2112, είναι δ' εξ άλλου απίθανον να υποτεθή, άν ο Νόμος ούτος άφεώρα και εις συμβάσεις ωρισμένου χρόνου, ότι δεν θά ερρυθμίζοντο και προκειμένου περί αυτών αναλόγως εκ της φύσεως των διά την παράβασιν κυρώσεις, άφου αι διά τας συμβάσεις ορίστου χρόνου θεσπισθείσαι, ως εσημειώθη, δεν προσιδιάζουν εις τας συμβάσεις ωρισμένου χρόνου.

Κατά το άρθρον 38 του Εισαγωγικού του Αστικού Κώδικος Νόμου 2783|1941 διετηρήθη εν ισχύι, μεταξύ των άλλων, και το εν λόγω άρθρον 18 του Ν. 3502|1928, επομένως, άφου διά τας συμβάσεις ορίστου χρόνου ίσχυεν ή διάταξις αύτη, δεν είχον εφαρμογήν και τα σχετικά προς την άδειαν των μισθωτών άρθρα 666 και 667 του Αστικού Κώδικος, τα οποία ετέλουν δι' αυτάς εν αναστολή (βλέπε περί της σχέσεως του Αστικού Κώδικος προς την εργατικήν Νομοθεσίαν σημειώσεις μας εν ΕΕΔ 10, 418, ένθα παραπομπαί εις συγγραφείς και νομολογίαν).

Εκ του όλου ήδη περιεχομένου του Α.Ν. 539|1945, καταργήσαντος το άρθρ. 18 του Ν. 3502|1928 και ιδία εκ της διατυπώσεως του άρθρ. 5 αύτου, σχετικού προς την οφειλομένην, ένεκεν απολύσεως, αποζημίωσιν ημερών αδείας, δεν προκύπτει, ότι ο νεώτερος Νομοθέτης απεμακρύνθη της αρχής του άρθρου 18 του Ν. 3502|1928.

Αι συμβάσεις ωρισμένου χρόνου παύουν αυτοδικαίως λήξαντος του χρόνου δι' ον συνωμολογήθησαν (άρθρ. 669 Α.Κ.) και καταγγέλλονται διά σπουδαίον λόγον οπωσδήποτε (άρθρ. 672 Α.Κ).

Επέρωθεν, εφ' όσον δεν υπάρχει σπουδαίος λόγος καταγγελίας, ή σύμβασις συνεχίζεται και ο εργοδότης, ούτως ούσης της καταγγελίας, περιέρχεται εις υπερημερίαν (βλέπε *Κ. Τριαντοφυλλόπουλον*, Αιτιολογική έκθεσις προσχεδίου μισθώσεως εργασίας, ΕΕΔ 9, 168).

Εν τοιαύτη περιπτώσει δεν έχει έννοιαν εφαρμογής επί της ούτω καταγγελλομένης συμβάσεως ή διάταξις της § 4 του άρθρου 5 του Α.Ν. 539|1945, κατά την οποίαν, εις περίπτωσιν καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας άνευ πταίσματος του μισθωτού... οφείλεται ή εν αυτώ αποζημίωσις, άφου αύτη προϋποθέτει εγκύρως λυομένην σύμβασιν (πρβλ. νομολογίαν εν ΕΕΔ 9, 861 § 8).

Εξ άλλου και εκ του ότι το άρθρον 1 § 2 του Α.Ν. 539|1945 ώρισεν, ότι διά διαταγμάτων δύναται να ορισθή, ότι αι διατάξεις αυτού ισχύουν και υπέρ των προσώπων των άντι μισθού απασχολουμένων εις τας ναυτιλια-

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΣΧΕΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΝΑΠΗΡΩΝ

Έννοια Ν.Δ. 1799|1942 περί προστασίας άναπήρων καὶ πολεμιστῶν πολέμου 1940—1941

Ὑποχρεωτικὴ τοποθέτησις ἀναπήρων πολέμου 1940—1941 μόνον ὡς ὑπαλλήλων, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. 1234|1918 καὶ οὐχὶ ἐργατῶν.— Βάσις διὰ τὸν νόμιμον ἀριθμὸν ὑποχρεωτικῶς τοποθετουμένων τὸ ὑπηρετοῦν παρ' ἐπιχειρήσει ὑπαλληλικὸν καὶ οὐχὶ ἐργατικὸν προσωπικόν.—Ὕπαρξις ποινικοῦ ἀδικήματος μόνον εἰς περίπτωσιν μὴ προσλήψεως ὡς ὑπαλλήλων τοποθετουμένων κατὰ Ν.Δ. 1799|1942.

Ἐνδιαφέρουσα διὰ τὰς πολλαπλᾶς συνεπείας της εἶναι ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη πρώτη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ Ν.Δ. 1799|1942 περὶ μέτρων προστασίας τῶν ἀναπήρων πολέμου ὅπλων ἐν γένει καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων· ΕΕΔ 1, 960), ὡς πρὸς τὴν ὑποχρεωτικὴν τοποθέτησιν.

Αὕτη δέχεται, ὅτι τώρα ἡ ἀναγκαστικὴ κατὰ τὸν Νόμον τοῦτον τοποθέτησις (τοῦ Νόμου τούτου ἰσχύοντος καὶ σήμερον, Σ.Ε. 1277| 1949, εἰσηγητὴς Γ. Σανιδόπουλος, ΕΕΔ 9, 214), ὅσον καὶ ὁ ἀριθμὸς τοῦ ὑπηρετοῦντος παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει προσωπικοῦ, βάσει τοῦ ὁποίου διαρρυθμίζεται ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀναγκαστικῶς προσληπτέων, ὁρισμὸς εἰς μόνους τοὺς ὑπαλλήλους, ἤτοι τοὺς παρέχοντος ὑπηρεσίαν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι τὸ Ν.Δ. 1799|1942 εἰς ἀμφοτέρας τὰς ἄνω περιπτώσεις (ὑποχρεωτικῆς τοποθετήσεως καὶ ἀριθμοῦ ὑπηρετούντων) ὁμιλεῖ περὶ ὑπαλλήλων.

Ἀλλ' ἂν, κατὰ στενήν, ἦθελε θεωρηθῇ ὀρθὸν καὶ σύμφωνον πρὸς τὸν νόμον, ὅτι ἐννοεῖται ἡ τοποθέτησις ὑπαλλήλων, κατὰ τὴν γνωστὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. 1234| 1918, εἶναι λογικὸν νὰ ὑποτεθῇ καὶ ὅτι οἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Ν.Δ. 1799|1942 ἀπασχολούμενοι, διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν προσληπτέων πρέπει καὶ οὗτοι νὰ εἶναι ὑπάλληλοι, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. 1234, ὡς δέχεται ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις;

Τὸ ἄρθρον 4 ὁρίζει «...1)... 2)... 3) ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦν ἄνω τῶν 100...».

Τοῦτο ὑποβοηθεῖ τὴν σκέψιν, δοθέντος ὅτι ἐν τῇ Χώρᾳ μας δὲν εἶναι πολλαὶ αἱ τοιαῦται ἐπιχειρήσεις, αἱ ἀπασχολοῦσαι ὑπαλληλικόν, ὑπὸ τὴν στενὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. 1234, προσωπικόν, ὅτι δὲν ἠνοήθη πράγματι νὰ ἀπασχολοῦν αἱ ἐπιχειρήσεις τοιοῦτον προσωπικόν, ἀλλ' ὁ ὅρος «ὑπάλληλος» ἐτέθη ἐπὶ τὴν γενικὴν ἔννοιαν τῶν ἐξαρτωμένων ἐκ τοῦ ἐργοδότου προσώπων, ἄνευ ἀναφορᾶς πρὸς τὸ ἄρθρ. 10 τοῦ Ν. 1234, διάφορον σκοπὸν ἔχοντος (βλέπε καὶ 2546| 94 τῆς 8 Νοεμβρίου 1949 γνωμοδότησιν Νομικοῦ Συμβουλίου, εἰσηγητὴς **Δ. Δέκκας**, ΕΕΔ 9, 187, καὶ διχασμένην νομολογίαν δικαστηρίων οὐσίας ἐν ΕΕΔ 8, 647).

Σκοπὸς τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν.Δ. 1799|1942 ὑπῆρ-

κὰς τὰς ἁλιευτικάς, τὰς γεωργικάς, κτηνοτροφικὰς ἢ δασικὰς ἐπιχειρήσεις καὶ κατ' ἄρθρ. 1 § 8 καὶ εἰς τοὺς μαθητευτὰς τῶν ἐπιχωμένων λειτουργουσῶν ἐπιχειρήσεων, ἐνισχύεται ἡ ὀρθότης τῆς ἀπόψεως ὅτι ὁ Α. Ν. 539|1945 ἀφορᾷ καὶ ἀρχὴν εἰς συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου, διότι ἡ ἀπαρίθμησις τῶν ἐπιχειρήσεων τούτων ὀφείλεται εἰς τὴν αὐτὴν σκέψιν, ἡ ὁποία ἐκίνησε καὶ τὸν Νομοθέτην τοῦ Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 118|1945 νὰ ἐξαιρέσῃ τὰς αὐτὰς ἐπιχειρήσεις (ἄλλως ἤδη κατὰ τὸ Ν.Δ. 1250|1949) τῆς ὑποχρεώσεως εἰς τὸν Ν. 118|1945 λόγῳ τῶν εἰδικῶν συνθηκῶν, ὑπὸ τὰς ὁποίας τελοῦν καὶ διότι, ἄλλως τε, κατὰ κανόνα τὸ προσωπικὸν τῶν ἐν λόγῳ ἐπιχειρήσεων προσλαμβάνεται κατόπιν συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένης διαρκείας (βλέπε εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946, ΕΕΔ 6, 286).

Ἀποκλειομένου ὅμως τοῦ Α. Ν. 539|1945 ἐπὶ συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου ἐφαρμοζομένων δι' αὐτὰς τὰ ἄρθρα 660 καὶ 667 τοῦ Α. Κ., τὰ ὁποῖα ἰσχύουν δὲν διακρίνουν, ἂν ἡ ὡρισμένη εἶναι ὡρισμένη ἢ ὡρισμένου χρόνου, ἀλλὰ καὶ κατόπιν διὰ τῆς μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Α. Κ. συνομολογηθείσας συμβάσεις ἐργασίας (βλέπε ἄρθρ. 38 Εἰσαγωγ. Νόμου 3783|1941, ΕΕΔ 5, 818).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2476|1951

Διοδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ν. Χριστούλας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Η. Ἀγοραστίτης, Α. Στεργίου

Κατὰ τὸν Α.Ν. 539|1945 τῆς δι' αὐτοῦ παρεχομένης ἀδείας δικαιοῦνται μόναν οἱ συνδεόμενοι διὰ συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου. Τοῦτο καθίσταται δῆλον ἔκ τε τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 2 § 6, ἔνθα ὁρίζεται, ὅτι διὰ διατάγματος θέλουν ὁρισθῇ αἱ προϋποθέσεις χορηγήσεως ἀδειῶν εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῶν ἐποχιακῶς λειτουργουσῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκ τῆς ἐν ἄρθρῳ 5 § 7 διατάξεως ἀπαγορευούσης τὴν ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ διαρκούσης τῆς χορηγηθείσης ἀδείας, τοῦθ' ὅπερ ἀρμόζει μόνον ἐπὶ ὡρισμένου χρόνου συμβάσεως. Κατ' ἀκολουθίαν ὁ ἐναγών, συνδεόμενος, ὡς προέκυψεν ἐκ τῆς διαδικασίας, διὰ συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου, δὲν ἐδικαιοῦτο τοιαύτης ἀδείας, δι' ὃ ἀπορριπτέα τυγχάνει ἡ ἀγωγὴ κατὰ τὸ ἐν λόγῳ κεφάλαιον.

ξ= προδήλως νά ληφθῆ ὁ ἀριθμός τῶν ὑπηρετούντων ὡς κριτήριον τῆς οἰκονομικῆς ἀντοχῆς τῶν ἐπιχειρήσεων (πρβλ. καὶ Σ.Ε. 222|1937 ἐπὶ τῆς ἀναλόγου διατυπώσεως τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α.Ν. 244|1936, ὁμιλοῦντος περὶ προσωπικοῦ ἐξ ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν καὶ νοοῦντος, ὑπὸ εὐρυτάτην ἔννοιαν, τοὺς ὑπηρετοῦντας τακτικῶς ἔν τινι ἐπιχειρήσει καὶ μισθοδοτουμένους παρ' αὐτῆς, ἀδιαφόρως τῆς κατηγορίας, εἰς ἣν ἀνήκουσιν, ὡς «κ τῆς φύσεως τῆς παρεχομένης ὑπ' αὐτῶν ἐργασίας). Ταυτόσημος ἤδη πρέπει νά εἶναι καὶ ἡ ἔννοια τοῦ Ν.Δ. 1799|1942 διά τήν ὑποχρεωτικήν τοποθέτησιν «ὑπαλλήλων», ἀφοῦ μάλιστα τὸ ἄρθρ. 8 τοῦ Ν.Δ. 1799|1942 ὁρίζει, ὅτι οἱ προσλαμβανόμενοι θά χρησιμοποιῶνται εἰς ἐργασίας «ἀναλόγως τῆς σωματικῆς των ἱκανότητος», πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον σημαίνει, ὅτι εἶναι δυνατὴ ἡ τοποθέτησις τῶν «ὑπαλλήλων» (δὲν ἀκριβολογεῖ ἡ διάταξις) εἰς σωματικάς ἐργασίας, αἱ ὁποῖαι προσιδιάζουν εἰς ἐργάτας καὶ ὑπηρέτας.

Ἐξ ἄλλου, ἂν ληφθῆ ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ σύστημα τοῦ δικαίου, συναγόμενον καὶ ἐξ ἄλλων τῆς ἀναλόγου προστασίας νόμων, παρ' ὅλον ὅτι οἱ νόμοι οὗτοι ἀναφέρονται εἰς «ὑπαλλήλους» καὶ «ὑπηρέτας» (βλέπε Α.Ν. 244|1936 περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν), ὀρθῶς ἐκρίθη παγίως (βλέπε Σ. Ε. 557|1939, 26|1939, κλπ., Α.Π. 129|1947, εἰσηγητὴς *Χ. Καλλίης*, ΕΕΔ 6, 345), ὅτι δὲν ἀκριβολογοῦν, ἀλλ' ἐκτείνουν τήν προστασίαν των καὶ ἐπὶ ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν.

Ὑπομιμνήσκεται καὶ ἡ Α.Π. 486|1949 (εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 9, 56), ἡ ὁποία ἐφήρμοσε ἀκριβῶς τὸ Ν.Δ. 1799|1942, ἐπὶ ἀπολύσεως κλητῆρος ἀσφαλιστικῆς ἐπιχειρήσεως, ὁ ὁποῖος δὲν δύναται νά χαρακτηρισθῆ ὑπάλληλος ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ Ν. 1284.

Ὡμιλήσαμεν ἐν ἀρχῇ περὶ τῶν πολλαπλῶν συνεπειῶν ἐκ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀπόψεως. Αὗται ἀναλύονται εἰς τὴν ὑποχρεωτικὴν τοποθέτησιν, ἀπαγόρευσιν ἐλευθέρας ἀπολύσεως τῶν ἀναγκαστικῶς διοριζομένων (ἄρθρ. 5 Ν.Δ. 8|11.5.1946 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 118|1945), (ἄρθρ. 8 Ν.Δ. 1799|1942), (ἐπιφυλάσσεται ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Α.Ν. 564|1945, ὁμιλοῦντος περὶ ἀναπήρων γενικῶς, εἴτε ὑποχρεωτικῶς, εἴτε οἰκειοθελῶς προσληφθέντων), δικαίωμα ἐπιδόματος 100|ο ἐπὶ τοῦ μισθοῦ (ἄρθρ. 7 Ν.Δ. 1799|1942), τὸ ὁποῖον, κατὰ νομολογίαν τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας (βλέπε ΕΕΔ 802) ἐκρίθη, ὅτι παρέχεται καὶ εἰς ἐργάτας.

Ἀλλὰ πρέπει τέλος νὰ ὁμολογηθῆ καὶ ὅτι δυσχεραίνει πράγματι τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ Νόμου ἡ κακότεχνος καὶ ἐλλιπὴς διατύπωσις τοιαύτης σημασίας μάλιστα νομοθετικῶν κειμένων.

Ἀρείου Πάγου 146|1951 Τμ. Β' (Ποινική)

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**

Δικηγόρος ὁ κ. Π. Μαγιάκος

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν.Δ. 1040|1942, ὡς αὕτη ἀντικατέστη διὰ τοῦ ἄρθρου 4 § 2 τοῦ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 333|1946 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κυρωθέντος Ν.Δ. 1799|1942 «περὶ μέτρων προστασίας τῶν ἀναπήρων πολέμου ὁπλιτῶν ἐν γένει καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων», καθ' ἣν «οἱ ὀργανισμοὶ δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὡς καὶ πάσης φύσεως ἰδιωτικαὶ ἐπιχειρήσεις, ὑποχρεοῦνται, ὅπως προσλάβωσιν ὡς ὑπαλλήλους ἀναπήρους τοῦ τελευταίου πολέμου, ἀσχέτως ὑπάρξεως ἢ μὴ ὀργανικῶν θέσεων, ὡς ὑπεραρίθμους καὶ κατὰ τὴν ἐν αὐτῷ ὁριζομένην διάφορον ἀναλογίαν, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπαλλήλων, οὓς ἀπασχολοῦσι» σαφῆ ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι οἱ ὀργανισμοὶ καὶ αἱ ἐπιχειρήσεις αὗται ὑποχρεοῦνται νὰ προσλάβωσιν ἀναπήρους ὁπλίτας τοῦ τελευταίου πολέμου 1940 - 1941 μόνον ὡς ὑπαλλήλους καὶ οὐχὶ ἐργάτας καὶ κατ' ἀναλογίαν τοῦ ἐν αὐταῖς ἐργαζομένου ὑπαλληλικοῦ καὶ οὐχὶ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ, διότι ὁ νόμος, διαλαμβάνων περὶ ὑπαλλήλων, νοεῖ τὰ πρόσωπα τὰ παρέχοντα ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα ἐργασίαν μὴ σωματικήν (ἄρθρ. 10 ν. 1234|1918), μόνον δὲ τῶν προσώπων τούτων ἐκ τῶν ἀναπήρων ἡ μὴ πρόσληψις ὡς ὑπαλλήλων ὑπὸ τῶν διευθυνόντων τὰς ἐπιχειρήσεις, ἐν ἀναλογίᾳ τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ των, ἀποτελοῦσα παράβασιν τῆς μνησθείσης διατάξεως, συνιστᾷ τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ αὐτοῦ ν. δ|τος προβλεπομένην ποινικῶς κολάσιμον πρᾶξιν. Ἡ σαφὴς αὕτη ἔννοια ἐπιρρωνύεται οὐ μόνον ἐκ τῆς διατυπώσεως τῶν διατάξεων τοῦ νόμου, ἐν αἷς πάσαις, καὶ ἰδίᾳ τῇ διαληφθείσῃ, γίνεται χρῆσις τῶν φράσεων «ἀναπήρων ὁπλιτῶν κεκτημένων τὰ ἀπαιτούμενα γραμματικὰ προσόντα» «ἀσχέτως ὑπάρξεως ἢ μὴ ὀργανικῶν θέσεων», ἁρμοζουσῶν καὶ προσιδιαζουσῶν εἰς ὑπαλλήλους καὶ οὐχὶ ἐργάτας, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ἀντιβολῆς τῶν διατάξεων τούτων πρὸς τὰς τοῦ νεωτέρου νόμ. 751 τῆς 4|10 Αὐγούστου 1948 «περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν ὑπηρετούντων κ.λ.π.», ἐν αἷς, ἀφορώσαις εἰς τὴν προστασίαν παντὸς ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπολυομένου ἐφέδρου εἴτε ὑπαλλήλου, εἴτε ἐργάτου, θεσπίζεται ὑποχρέωσις προσλήψεως τούτων «ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ κενῶν θέσεων» καὶ ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ παρ' αὐτοῖς ἀπασχολουμένου καὶ μὴ ἐν στρατεύσει τελοῦντος πάσης φύσεως προσωπικοῦ (ὑπαλληλικοῦ, ὑπηρετικοῦ, ἐργατοτεχνικοῦ κ.λ.π.).

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΣΧΕΣΙΣ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

Διορισμὸς ὑπὸ Κεντρικοῦ Συμβουλίου καθ' ὑπέρβασιν νομίμου κατὰ Ν. 751|1948 ἀριθμοῦ

Λῆψις ὑπ' ὄψιν ὑπὸ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπηρετούντων παρ' ἐπιχειρήσει ὑπαλλήλων πρὸς ἀναγκαστικὴν τοποθέτησιν μισθωτῶν κατὰ Ν. 751|1948.— Πλήρωσις προϋποθέσεως νόμου περὶ ὑπάρξεως θέσεως προσληπτέου παρ' ἐπιχειρήσει ἐκ τῆς πραξεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου, ἐγκύρου παριστα μένης κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν ἐπιφάνειαν αὐτῆς.— Βάρος ἐργοδότου, ἀμφισβητοῦντος τὴν ὕπαρξιν θέσεως, πρὸς ἀπόδειξιν ἐπὶ δικαστηρίου.— Ἔνστασις καὶ οὐχὶ ἄρνησις ἀγωγῆς.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 19660|1950 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Δόγμα ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσεν ἐσφαλμένως ἡ ἀπόφασις τὸν Α.Ν. 751|1948, ὡς τροποποιηθὲν ὑπὸ Ν.Δ. 1196|1949, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὰ ἄρθρα 28, 87, 6 καὶ 101 τοῦ Συντάγματος, ἐφ' ὅσον αὕτη κατ' ἄρθρ. 533 § 3 Πολ. Δικ., ὡς ἀόριστον καὶ ἀσαφῆ μὴν ἐν τῇ βασικῶν νομίμων στοιχείων τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου καὶ τοσούτῳ μᾶλλον ὅσῳ ἠρνήθη τὸ ἀξιούμενον δικαίωμα ἐκ νομίμου δήθεν παρ' αὐτοῦ τοποθετήσεως τοῦ ἐναγόντος ὡς ὑπαλλήλου της κατ' Α.Ν. 751|1948. Ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη παρὰ τὸν νόμον παρεῖδε καὶ ἀπέρριψε τὸν περὶ τούτου νόμιμο βάσιμον ἰσχυρισμόν της, ἤτοι περὶ τοῦ ὅτι κατ' ἄρθρ. 8 § 1 Α.Ν. 751|1948 βασικὸς ὅρος καὶ προϋπόθεσις τῆς ὑποχρεώσεως αὐτῆς καὶ παντὸς ἐργοδότου, ὅπως προσλάβῃ τὸν παρ' αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοποθετούμενον καὶ τῆς συνεπείᾳ τούτου κωτορτώσεως τῆς μετ' αὐτοῦ συμβάσεως ἐργασίας εἶναι τὸ ὅτι δὲν συνεπληρώθη διὰ τοιούτων τοποθετήσεων τὸ αὐτόθι ὁριζόμενον ποσοστὸν ἢ ἀριθμὸς τοποθετηθέντων, ἐφ' ὅσον ἐν τῇ διατάξει ταύτῃ ρητῶς ὁρίζεται, ὅτι οἱ ἐργοδόται ὑποχρεοῦνται ὅπως προσλάβωσι μόνον τὸν ἀριθμὸν τοῦτον καὶ οὐχὶ ὑπεραρίθμους, ἡμφεσβήτησε δὲ ἡ ἀναιρεσείουσα ὅτι ὑπῆρχον αἱ νόμιμοι προϋποθέσεις διὰ τὴν τοποθέτησιν ταύτην ἀνειδίκου της παρ' αὐτῇ καὶ δὴ ἰσχυρίσθη, ὅτι εἶχε συμπληρωθῇ ὁ νόμιμος ἀριθμός.

Τὰ ἀνωτέρω οὐδαμῶς μεταβάλλονται ἐκ τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 7 τοῦ Α.Ν. 751|48 ἀρχὴν ὑπαρχούσης διατάξεως, περὶ τοῦ ὅτι αἱ ἐπιχειρήσεις δέον ἐντὸς δημόσιου νὰ ὑποβάλλουσι δηλώσεις περὶ τοῦ συνολικοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπηρετούντων παρ' αὐταῖς καὶ ζητήσασι τὴν τοποθέτησιν παρ' αὐταῖς πολεμιστῶν, ὅτι ὁ ἔλεγχος τῆς καθόλου ἐκτελέσεως τοῦ νόμου τούτου, ἐν οἷς καὶ ὁ ἔλεγχος τῆς ἀκριβείας τῶν παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν ὑποβλήτων ὡς ἄνω δηλώσεων, ἦτοι καὶ περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν παρ' αὐταῖς ἐν τῷ ἐπιχειρήσει ὑπαρχόντων (οὐχὶ δὲ καὶ ἡ ἀνεξέλεγκτος τοποθέτησις ὑπεραρίθμων) καὶ ἡ ἀποβολὴ μηνύσεων κ.λπ. ἀνετέθη εἰς τὰ Συμβούλια. Τοιαύτη ἁρμοδιότης, ἀπονεμομένη εἰς τὴν διοίκησιν διὰ τὴν ἰσ' αὐτῇ ἐκτέλεσιν ἐργατικῶν ἰδίᾳ καὶ ἄλλων νόμων (νίθησις τοῦ ὡκτωώρου, τῶν ὅρων ὑγιεινῆς τῆς ἐργασίας, τῆς ἐναρξεως - ἀνοίγματος καταστημάτων κ.λ.π.) ἀναπίπτει συχνότατα εἰς τοὺς ἐπόπτας ἐργασίας, Ἀστυνομίαν καὶ ἐν γένει εἰς τὴν Διοίκησιν, χωρὶς ἐκ τούτου νὰ θεωρηθῇ ποτέ, ὅτι τὰ ἐν λόγῳ ἀντικείμενα ἐξέφυγον τῆς ἁρμοδιότητος τῶν τακτικῶν πολιτικῶν καὶ ποινικῶν Δικαστηρίων. Ἡ ὀρθότης τῆς ἀνωτέρω ἑρμηνείας καὶ τὸ γεγονὸς, ὅτι ὁ ἰσχυρισμὸς περὶ τοῦ ὅτι ὑπῆρχε περιθώριον διὰ τὴν παρ' αὐτῇ ἀναγκαστικὴν τοποθέτησιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὡς ὑπαλλήλου ἦτο θεμελιωδῶς ἰσχυρισμὸς προβλητέος καὶ ἀποδεικτέος ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος, δείκνυται καὶ ἐκ τῶν ἑξῆς: α) Ἐνῷ διὰ τοῦ συμπληρώσαντος τὸ καθορίζον τὴν ἐξουσίαν τῶν Συμβουλίων ἐν λόγῳ ὃν ἄρθρον Νομ. Δ|τος 1196|1949 (ἄρθρ. 4) διετάχθη, ὅτι τὴν ἰδιότητα τοῦ τοποθετουμένου ὡς ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου καθορίζουσι τὰ Συμβούλια, πᾶσα δὲ σχετικὴ περὶ τὴν ἰδιότητα ταύτην διαφορὰ λύεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, τούναντίον περὶ τῆς εἰρημένης βασικῆς προϋποθέσεως τῆς προσλήψεως, ἤτοι περὶ τοῦ ἐὰν ὑπάρχῃ κενὸν πρὸς τοποθέτησιν ἢ συνεπληρώθη ὁ κατὰ νόμον ἀριθμός, οὐδαμῶς ὡρίσθη τὸ αὐτό, ἤτοι οὐδαμῶς ἐν τῷ νόμῳ ὡρίσθη, ὅτι ἡ σχετικὴ διαφορὰ λύεται κατ' οὐσίαν ὑπὸ μόνης τῆς Διοικήσεως, ἁπλῶς δὲ μόνον, πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ ἐργοδότου ἀπὸ τῆς τοποθετήσεως ὑπεραρίθμων, ἐπανελήφθη ὑπὸ ταῦ ἐν λόγῳ ἄρθρ. 4 Ν.Δ. 1196|1949, ὅτι τὸ ἀριθμὸς τῶν τοποθετουμένων, ὑπὸ τῶν Συμβουλίων δέον νὰ εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑπηρετούντων καὶ β) ἐφ' ὅσον διὰ τοῦ Α.Ν. 751|1948 δημιουργεῖται παρέκκλισις ἀπὸ τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Συν|τος καὶ τῆς ὅλης παρὰ τῇ ἰσχυούσῃ νομοθεσίᾳ καθιερουμένης ἀρχῆς τῆς ἐλευθέρας ἀσκήσεως καὶ διοικήσεως τῆς ἐπιχειρήσεως - ἐπαγγέλματος καὶ τῆς ἐλευθερίας τῶν συναλλαγῶν, ἤτοι δημιουργοῦνται νόμιμοι ταύτης περιορισμοὶ ὑπὸ ὡρισμένας προϋποθέσεις, τὰς προϋποθέσεις ταύτας, ἀμφισβητουμένας, δέον νὰ ἐπικαλεσθῇ καὶ ἀποδείξῃ ὁ δυνάμει αὐτῶν ἀξιῶν δικαιώματα ἐνάγων καὶ τοσούτῳ μᾶλλον, ὅσῳ οἱ ὡς ἄνω νόμιμοι περιορισμοὶ ἀποτελοῦσι τὴν ἐξαίρεσιν τοῦ κανόνος, δι' ὃ καὶ στενῶς ἑρμηνεύονται (Α.Π. 18|1937, ΕΕΝ δ' 336, Γ. Μαριδάκης, Θέμ. ΜΑ' 748, Σ.Ε. Ὁλομ. 812|1932, 1|1933 κλπ.). Κατ' ἀκολουθίαν καὶ ἐφ' ὅσον τὸ ἐν λόγῳ ἀντικείμενον οὐδαμῶς ὡρίσθη ὑπὸ τοῦ νόμου, καὶ

δή ρητῶς ἢ ἄλλως πως σαφῶς, ὅτι ὑπάγεται εἰς τὴν διακριτικὴν, καὶ δὴ ἀνεξέλεγκτον ἐξουσίαν τῆς Διοικήσεως, οὔτε εἰς τὴν δικαιοδοσίαν Διοικητικοῦ τινος Δικαστηρίου, οὐδ' ἄλλως δέχεται τοιοῦτόν τι τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ἔπεται κατὰ νόμον, ὅτι τοῦτο, δικάζον ἐπὶ ὑπαγομένης αὐτῷ σχετικῆς διαφορᾶς, ἤτοι περὶ τοῦ ἂν συνέστη ἢ οὐ ἡ ἐπίδικος ἀναγκαστικὴ σύμβασις ἐργασίας, ἐφ' ἧ, ὡσαύτως οἱ τοῦ ἀστικοῦ δικαίου κανόνες ἐφαρμόζονται καὶ περὶ τοῦ ἐὰν κατὰ συνέπειαν ὑπῆρχεν ἢ οὐ ὑποχρέωσις αὐτῆς πρὸς καταβολὴν τῶν ἀξιουμένων μισθῶν του ὡς ὑπαλλήλου της, ὤφειλε κατὰ νόμον νὰ ἐξετάσῃ κατὰ πόσον ἐνομιμοποιεῖτο ἐνεργητικῶς ὁ ἀναιρεσίβλητος ὡς ἐνάγων καὶ νὰ ἐδέχετο ὅτι ἔδει οὗτος νὰ πρωτεύῃ καὶ νὰ ὑπεχρεοῦτο νὰ ἀπεδείκνυεν, ὅτι δὲν εἶχε συμπληρωθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν κατὰ Α.Ν. 751|1948 παρὰ τῇ Τραπέζῃ τοποθετησίμων, καθ' ὃν χρόνον οὗτος ἐτοποθετήθη παρ' αὐτῇ, ἔσφαλε δὲ ἡ ἀπόφασις μὴ πράξασα τοῦτο, ἀλλ' ἀντιθέτως δεχθεῖσα ὡς νόμῳ βάσιμον τὴν ἀγωγὴν καὶ χαρακτηρίσασα τὴν ὡς ἄνω ἄρνησιν ὑπάρξεως τῶν νομίμων στοιχείων τῆς ὡς ἔνστασιν αὐτῆς. Ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη, κατόπιν τῶν ἄνω ἰσχυρισμῶν της, ἠδύνατο καὶ ἔδει πρὸς τοῦτο νὰ ἐξετάσῃ παρεμπιπτόντως καὶ τὸ κῦρος τῆς πράξεως τοῦ ὑπεραρίθμως τοποθετήσαντος τὸν ἀντίδικον παρ' αὐτῇ Συμβουλίου καὶ, ὡς οὖσης ταύτης μὴ νομίμου καὶ ἀκύρου, νὰ θεωρήσῃ, ὅτι δὲν κατηρτίσθη δυνάμει αὐτῆς ἡ ἐπίδικος σύμβασις ἐργασίας. Οὐδέτερον δὲ τῶν ἀνωτέρω πράξασα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὸν νόμον, τυγχάνουσα διὰ τοῦτο ἀναιρετέα.

β) Ἐφ' ὅσον κατὰ τὸ ἄνω στοιχεῖον τῆς βάσεως τῆς ἐπιδίκου ἀγωγῆς καὶ ἰσχυρισμὸς προβλητέος καὶ ἀποδεικτέος παρὰ τοῦ ἐνάγοντος ἀναιρεσιβλήτου ἐτύγχανε τὸ ὅτι ὑπῆρχε περιθώριον πρὸς νόμιμον ἀναγκαστικὴν τοποθέτησιν αὐτοῦ παρ' αὐτῇ, οὔτε ἄλλως δέχεται ἡ ἀπόφασις, ὅτι τοῦτο ὁ ἐνάγων ἀπέδειξεν, ὡς οὗτος ὑπεχρεοῦτο, καὶ οὐδὲ κἂν αὐτὴ ἐθεώρησεν αὐτὸν ὡς ὑπάχρεων εἰς ἀπόδειξιν τοῦ ἐν λόγῳ ἰσχυρισμοῦ, ἀλλ' ἀπέρριψε τὴν ἔνστασιν, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν ἀπέδειξεν αὐτὴ τὴν ἄρνησιν τῆς ἐνεργητικῆς του νομιμοποιήσεως καὶ ὑπάρξεως τῆς ἄνω βασικῆς προϋποθέσεως πρὸς νόμιμον τοποθέτησίν του, ἕνεκεν τούτου ἡ προσβαλλομένη παρέβη καὶ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ νόμου ἐν σχέσει πρὸς τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως καὶ τὴν δύναμιν ἐών ἀποδεικτικῶν μέσων.

***

Ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ἐπὶ τῶν κατὰ τὰ ἄνω ἀναπτυχθέντων λόγων ἀναιρέσεως δέχεται, ὅτι ἐκ τῆς πράξεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου περὶ τοποθετήσεως κατὰ Ν. 751|1948, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 1196|1949, μισθωτοῦ, ἐγκύρου παρισταμένης κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν αὐτῆς ἐπιφάνειαν, θεωρεῖται ὅτι ἐπληρώθη ἡ προϋπόθεσις τοῦ νόμου περὶ ὑπάρξεως θέσεως προσλητέου παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει καὶ ὁ ἀμφισβητῶν τὴν ὕπαρξιν ταύτης (ἐργοδότης) ὑποχρεοῦται εἰς ἀπόδειξιν τοῦ σχετικοῦ ἰσχυρισμοῦ του, ἀποτελοῦντος καταλυτικὴν τῆς ἐρειδομένης ἐπὶ τῆς διὰ πράξεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τοποθετήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἀγωγῆς ἔνστασιν καὶ οὐχὶ ἄρνησιν ταύτης.

Ἀλλὰ περαιτέρω προκύπτει, νομίζομεν, καὶ ζήτημα, ἂν ἐπὶ τοῦ συγκεκριμένου ἰσχυρισμοῦ ὅτι ἡ τοποθέτησις ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου ἐγένετο παρανόμως, καθ' ὑπέρβασιν τοῦ νομίμου ἀριθμοῦ τῶν ὑπηρετούντων, ὑπῆρχε καὶ ἀρμοδιότης τοῦ πολιτικοῦ δικαστηρίου, ἀφοῦ θὰ ἐπρόκειτο περὶ ἐκτιμήσεως πραγμάτων, ἀπαγορευομένης εἰς τὸ πολιτικὸν δικαστήριον, ἐρευνώντος τὴν νομιμότητα τῆς διοικητικῆς πράξεως (οὕτω ἡ 581|1951, Τμ. Β', εἰσηγητὴς *Α. Παπανεστορίου*, ΕΚΔ 10, 877, ἔνθα καὶ λοιπαὶ εἰς σημειώσεις μας παραπομπαί).

Ἀρείου Πάγου 192|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Η. Παγιαννάκος, Δ. Δάφλος

Κατὰ τὴν παράγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 751|1948 νόμου «περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν ὑπηρετούντων ἢ ὑπηρετησάντων εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παρούσης κατὰ τοῦ Ἔθνους συμμοριακῆς δράσεως» αἱ ἐν αὐτῇ ἀναφερόμεναι Ὑπηρεσίαι καὶ ἐπιχειρήσεις, ὡς καὶ τὰ πάσης φύσεως τραπεζιτικὰ ἢ κοινωφελῆ ἱδρύματα, ὑποχρεοῦνται νὰ προσλάβωσι δυνάμει αὐτοῦ καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ κενῶν θέσεων ἐκ τῶν προσώπων τοῦ ἄρθρου 1 ὡρισμένον ἀριθμόν, ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ παρ' αὐτοῖς ἀπασχολουμένου καὶ μὴ ἐν στρατεύσει τελοῦντος πάσης φύσεως προσωπικοῦ καὶ δὴ ἐν ἀναλογίᾳ ἑνὸς προσώπου, ἐφ' ὅσον τὸ ἀπασχολούμενον προσωπικὸν τοῦ τραπεζιτικοῦ ἱδρύματος εἶναι τοὐλάχιστον 20, ἀνὰ ἕν δὲ πρόσωπον εἰσέτι διὰ πᾶσαν ἐπὶ πλέον τῶν 20 δεκαπεντάδα, κατὰ δὲ τὴν παράγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ αὐτοῦ νόμου «τὰ κατὰ τὴν παράγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 5 συνιστώμενον παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τῆς Ἐργασίας Κεντρικὸν Συμβούλιον προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἔχει δικαίωμα τοποθετήσεως προσώπων τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 κατοίκων τοῦ Νομοῦ Ἀττικῆς εἰς Ὑπηρεσίας καὶ ἐπιχειρήσεις, ἐχούσας τὸν τόπον τῆς λειτουργίας αὐτῶν εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ Νομοῦ Ἀττικῆς καὶ κατὰ τὴν παράγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 7 «αἱ ἐν ἄρθρῳ 3 Ὑπηρεσίαι καὶ ἐπιχειρήσεις ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου τούτου δι' αἰτήσεώς των, ὑποβαλλομένης εἰς τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον, ἀναφέρωσι τὸν συνολικὸν ἀριθμὸν τοῦ πάσης φύσεως προσωπικοῦ αὐτῶν καὶ ζητήσωσι τὴν τοποθέτησιν παρ' αὐταῖς τοῦ συμφώνως τῷ νόμῳ ἀναλόγου ἀριθμοῦ προσωπικοῦ. Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΕΦΕΔΡΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΣΧΕΣΙΣ ΕΦΕΔΡΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

Έξουσία Συμβουλίων πρὸς διορισμὸν κατὰ Α.Ν. 28|31 Ὀκτωβρίου 1935

Ἀνεπίτρεπτος ἐκ τοῦ Νόμου ὁ ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τῶν Συμβουλίων τοῦ Α.Ν. 28|31 Ὀκτωβρίου 1935 διορισμὸς ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν εἰς Ὑποκατάστημα ἐπιχειρήσεως. — Διορισμὸς μόνον παρὰ τῇ εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ Συμβουλίου ἐπιχειρήσει. — Ἔννοια διατάξεως ἄρθρ. 4 Α.Ν. 244|1936 περὶ ὑποχρεωτικῶν ἀποφάσεων Συμβουλίων ἐκδοθεισῶν πρὸ αὐτοῦ.

Ὁ Ἄρειος Πάγος (Τμ. Α') ἐρευνῶ τὸ προκείμενον θέμα μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 202|1941 ἀπόφασιν τῆς Ὁλομελείας του (εἰσηγητὴς *Σ. Σακελλαριάδης*, ΕΕΔ 1, 176), διὰ τῆς ὁποίας ἐγένετο δεκτόν, ὅτι τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας, κρῖναν τὴν νομιμότητα διοικητικῆς πράξεως περὶ ἀναγκαστικοῦ, κατὰ τὸν Α.Ν. τῆς 28|31 Ὀκτωβρίου 1935 περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, διορισμοῦ ἀπ' εὐθείας εἰς ὑποκατάστημα ἐπιχειρήσεως καὶ οὐχὶ εἰς τὸ κεντρικὸν κατάστημα αὐτῆς, δὲν ὑπερέβη τὰ ἑαυτοῦ καθήκοντα, ἀφοῦ τὰ τακτικὰ δικαστήρια δικαιοῦνται νὰ ἐξετάσωσι παρεμπιπτόντως τὸ κῦρος καὶ τὴν νομιμότητα τῶν δικαστικῶν πράξεων, ἐρευνῶντα, ἐὰν αὗται ἐγένοντο κατὰ τοὺς διαγεγραμμένους ὅρους τοῦ νόμου καὶ ἐντὸς τῆς ἀνηκούσης εἰς αὐτὰς ἐξουσίας.

Ἡ ἀρεοπαγιτικὴ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀπόφασις δέχεται, ὅτι δὲν ἦτο εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου Προστασίας Ἐφέδρων Παλαιῶν Πολεμιστῶν κατὰ τὸν Α.Ν. 28|31 Ὀκτωβρίου 1935 ἡ ἀπ' εὐθείας εἰς ὑποκατάστημα ὑποχρέωσις τοποθετήσεως μισθωτοῦ, ἀλλὰ τοιαύτη εἰς τὸ Κεντρικὸν αὐτῆς κατάστημα.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀκολουθήσαντος ἄρθρ. 3 τοῦ Α.Ν. 244|1936, κατὰ τὸ ὁποῖον «αἱ μέχρι σήμερον κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ τροποποιουμένου ἀπὸ 28|31 Ὀκτωβρίου 1935 Α.Ν. ἐκδοθεῖσαι ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου περὶ διορισμοῦ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν εἶναι ὑποχρεωτικαί...», ὑπομιμνήσκονται καὶ αἱ Σ.Ε. 222|1937, 274|1937 (βλέπε *Τ. Τσιμπούκη*, Δίκαιον περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ἔκδ. 1937, σελ. 109), κατὰ τὰς ὁποίας λόγοι ἀκυρώσεως, στηριζόμενοι εἰς παράβασιν τοῦ ἄρθρ. 22 §§ 1—5 τοῦ Α.Ν. 28|31 Ὀκτωβρίου 1935 δὲν ἠδύναντο νὰ ἐξετασθῶσι μετὰ τὴν ἀνωτέρω διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Α.Ν. 244|1936, ἐξεταζομένου μόνον τοῦ συννόμου αὐτῶν ἐν σχέσει πρὸς τὸν Α.Ν. 244|1936.

Ἀλλ' οὔτε καὶ κατὰ τὸν Α.Ν. 244|1936, ὡς σκέπτεται ἡ ἐν λόγῳ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, παρείχετο εἰς τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον δικαίωμα διορισμοῦ εἰς ὑποκατάστημα ἐπιχειρήσεως, ὑποκειμένου τούτου (ἄρθρ. 4) εἰς τὴν κρίσιν τοῦ ἐργοδότου.

Σημειωτέον ὅτι τὸ θέμα τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἔχει ἤδη λίαν περιωρισμένον ἐνδιαφέρον, διότι ἤδη δὲν ὑπάρχει δυνατότης ἐκ τοῦ Νόμου ἀναγκαστικοῦ διορισμοῦ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν (βλέπε Σ.Ε. 178|1948, εἰσηγητὴς *Γ. Χαρμπούρης*, ΕΕΔ 7, 168).

Ἀρείου Πάγου 142|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Χ. Καλέλλης**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Μητσόπης, Ε. Ἀνδρουτσόπουλος

Μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 202|1941 ἔτους ἀπόφασιν τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἀ-

συνάγεται, ὅτι τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον, ἵνα προβῇ εἰς τὴν τοποθέτησιν προσώπου τινὸς ἐκ τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ὡς ὑπαλλήλου παρά τινι ἐπιχειρήσει, ὀφείλει νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὸν ἀριθμὸν τῶν συμφώνως τῇ δηλώσει αὐτῆς καὶ μετ' ἔλεγχον τῆς ἀκριβείας της προσληπτέων προσώπων καὶ βάσει αὐτοῦ νὰ προβαίνῃ εἰς τὴν τοποθέτησιν τοῦ ἀναλογοῦντος ἀριθμοῦ προσωπικοῦ. Ἐκ τῆς πράξεως δὲ τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου περὶ τοποθετήσεως τοῦ ὑπαλλήλου, ἐγκύρου παραστατικῆς κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν αὐτῆς ἐπιφάνειαν, θεωρεῖται, ὅτι ἐπληρώθη ἡ προϋπόθεσις τοῦ νόμου περὶ ὑπάρξεως θέσεως προσληπτέου παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει καὶ ὁ ἀμφιοβητῶν τὴν ὕπαρξιν ταύτης ὑποχρεοῦται εἰς ἀπόδειξιν τοῦ ἀχετικοῦ ἰσχυρισμοῦ του, ἀποτελοῦντος καταλυτικὴν τῆς ἐμπεριεχομένης ἐπὶ τῇ διὰ πράξεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τοποθετήσεως ὑπαλλήλου ἀγωγῆς ἐνοταξιν καὶ οὐχὶ ἀρνησιν ταύτης. Ὅθεν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ἀποφηνάμενον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὡς ἐκ ταύτης δείκνυται, ὅτι ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἀναιρεσειούσης, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐτοποθετήθη παρ' αὐτῇ, ὡς ὑπάλληλος συμφώνως τῷ νόμῳ 751|1948, καθ' ὑπέρβασιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπαλλήλων, ὃν αὐτῇ ὤφειλε κατὰ νόμον νὰ προσλάβῃ, ἦτο παρ' αὐτῆς, ὡς ἔνστασις καταλυτικὴ τῆς ἀγωγῆς, ἀποδεικτέος καὶ οὐχὶ παρὰ τοῦ ἐνάγοντος ἀναιρεσιβλήτου, ἐπικαλουμένου διὰ τῆς ἀγωγῆς του τὴν ἀρκοῦσαν πρὸς νομιμοποίησίν του πρᾶξιν τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου περὶ διορισμοῦ καὶ τοποθετήσεώς του παρ' αὐτῇ καὶ κατ' ἀνέλεγκτον ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὡς εἰς πράγματα μόναν ἀναγομένην κρίσιν του, ὅτι ἡ ἀναιρεσείουσα δὲν ἀπέδειξε τὸ βάσιμον τοῦ ἰσχυρισμοῦ της τούτου, ἀποδεικθείσης τοὐναντίον τῆς ἀγωγῆς, ὀρθῶς τὰς διαληφθείσας διατάξεις τοῦ νόμου 751|48 ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ οὐδεμίαν ἄλλην παρεβίασε, οὔτε τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ νόμου ἐν σχέσει πρὸς τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως καὶ εἶναι ἀπορριπτέοι ἀμφότεροι οἱ ἐναντίοι λόγοι τοῦ ἀναιρετηρίου, ὡς ἀβασίμοι.

πορριφασαν τον περί ὑπερβάσεως καθηκόντων λόγον ἀναιρέσεως καὶ παραπέμψασαν τὸν ἕτερον λόγον πρὸς ἐξέτασιν εἰς τὸ Α' Τμῆμα τοῦ Ἀρείου Πάγου, νομίμως εἰσάγεται ἐνώπιον αὐτοῦ πρὸς ἀπόφανσιν ἡ ἀπὸ 9 Φεβρουαρίου 1939 αἴτησις ἀναιρέσεως, ὡς πρὸς τὸ ὑπόλοιπον, μὴ ἀπορριφθὲν διὰ τῆς προμνησθείσης ἀποφάσεως μέρος αὐτῆς.

Κατὰ τὴν § 1 τοῦ ἄρθρου 22 τοῦ ἀπὸ 28|31 Ὀκτωβρίου 1935 ἀν. νόμου περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν πᾶσα ἐπιχείρησις, ἡμεδαπὴ ἢ ἀλλοδαπὴ οἱασδήποτε φύσεως, τῆς ὁποίας τὸ ἀπασχολούμενον ὑπαλληλικὸν ἢ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν ὑπερβαίνει τὰ 15 πρόσωπα, ὑποχρεοῦται νὰ προσλαμβάνῃ καὶ διατηρῇ εἰς τὸ προσωπικόν της ἕνα τοὐλάχιστον παλαιὸν πολεμιστὴν ἀνὰ ἕξ ὑπαλλήλους καὶ ἕνα ὑπηρέτην ἀνὰ ἕξ ὑπηρέτας. Κατὰ δὲ τὰς §§ 4 καὶ 5 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ἀνώνυμοι ἑταιρίαι ἐκ τῶν ἐν ἄρθρ. 11 τοῦ νόμου 4180 ἀναφερομένων, προσλαβοῦσαι προσωπικὸν πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου, ὑποχρεοῦνται, ὅπως ὑποβάλλωσιν ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νόμου τούτου Ὑπηρεσίαν πίνακα τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν, οὓς ἀπασχολοῦσι, τὸν χρόνον τῆς προσλήψεως ἑκάστου, ὡς καὶ τὰ ὀνόματα καὶ ἀριθμὸν τῶν δυνάμει τῶν προγενεστέρων περὶ προστασίας ἐφέδρων νόμων προσληφθέντων καὶ ὑπηρετούντων παρ' αὐτοῖς κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑποβολῆς τοῦ εἰρημένου πίνακος, εἰς περίπτωσιν δέ, καθ' ἣν ἤθελε διαπιστωθῇ, ὅτι δὲν ἐτηρήθησαν αἱ περὶ ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν διατάξεις τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας, τὰ ἐν ἄρθρῳ 3 τοῦ νόμου τούτου συμβούλια προβαίνουσι, τηροῦντα τὴν διαδικασίαν τῆς πρώτης παραγράφου, εἰς τὸν διορισμὸν τοῦ ἀναλογοῦντος ἀριθμοῦ παλαιῶν πολεμιστῶν μέχρι συμπληρώσεως τοῦ νομίμου ποσοστοῦ, καθορίζοντα ἅμα τὰ προσόντα καὶ τὸν ἀρχικὸν μισθὸν τῶν προσλαμβανομένων.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τούτων πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 3, 4, 5, 29 καὶ 38 τοῦ αὐτοῦ ἀν. νόμου καὶ τὰς τοιαύτας τοῦ νόμου 4180 σαφῶς προκύπτει, ὅτι τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 3 Κεντρικὸν Συμβούλιον Προνοίας Παλαιῶν Πολεμιστῶν ἠδύνατο νὰ διορίζῃ καὶ τοποθετῇ παλαιοὺς πολεμιστάς, ὡς ὑπαλλήλους εἰς τὰς ἐν Ἑλλάδι λειτουργούσας παντὸς εἴδους ἀνωνύμους ἑταιρίας, τὰς μὴ συμμορφωθείσας πρὸς τὰς διατάξεις τῆς ἰσχυούσης περὶ ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν νομοθεσίας, μόνον παρ' αὐτῇ ταύτῃ τῇ εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ τοποθετήσαντος Συμβουλίου ἐδρευούσῃ καὶ νομικὸν πρόσωπον κατὰ νόμον ἀποτελούσῃ ἀνωνύμῳ ἑταιρίᾳ, πρὸς ὑποχρεωτικὴν παρ' αὐτῆς πρόσληψίν του εἰς τὸ προσωπικόν της, οὐχὶ δὲ εἰς εἰδικῶς ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου ὁριζόμενον ὑποκατάστημα αὐτῆς, εἰς ἃ ὑποκαταστήματα, μὴ ἀποτελοῦντα αὐτοτελῆ νομικὰ πρόσωπα ἢ αὐτοτελεῖς ἀπὸ τῆς εἰς ἣν ἀνήκουσιν ἀνωνύμου ἑταιρίας ἐπιχειρήσεις, δὲν εἶχε τὸ προμνησθὲν Συμβούλιον ἐξουσίαν πρὸς ἀπ' εὐθείας διορισμὸν καὶ μόνον ἡ τοιαύτη εἰς τὴν ἕδραν τῆς ἑταιρίας καὶ παρ' αὐτῇ ὡς ἐργοδότιδι ἐπιχειρήσει τοποθέτησις εἶναι ἔγκυρος καὶ νόμιμος, προσδίδουσα τῷ οὕτω διορισθέντι καὶ τοποθετηθέντι δικαίωμα ἀποζημιώσεως κατὰ τῆς ἀρνηθείσης τὴν πρόσληψιν αὐτοῦ ἐπιχειρήσεως. Οὐδὲ συνάγεται τὸ ἐναντίον, κατ' ἀντιδιαστολὴν ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου 244|1936, ἥτις πρὸς ἀποσαφήνισιν τῶν πρότερον κρατούντων τεθεῖσα ρητῶς ὁρίζει, ὅτι οἱ προσλαμβανόμενοι κατὰ τὰς διατάξεις αὐτοῦ ἔφεδροι παλαιοὶ πολεμισταὶ τοποθετοῦνται κατὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἐργοδότου καὶ κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ (καὶ οὐχὶ τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου Προνοίας Παλαιῶν Πολεμιστῶν) εἰς τὸ κεντρικὸν κατάστημα καὶ τὰ ὑποκαταστήματα. Οὔτε καὶ ἐκ τῶν §§ 2 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 244|1936 ἀν. νόμου, διότι ἡ μὲν πρώτη ὁρίζει, ὅτι εἶναι ὑποχρεωτικαὶ διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις οὐχὶ πᾶσαι, ἀλλ' αἱ νομίμως κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ἀν. νόμου τῆς 28|31 Ὀκτωβρίου 1935 ἐκδοθεῖσαι μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ νέου νόμου ἀποφάσεις τῶν συμβουλίων προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ἡ δὲ δευτέρα ἀναφέρεται εἰς τὰς τοποθετήσεις παλαιῶν πολεμιστῶν τὰς γενομένας οὐχὶ εἰς ἀνωνύμους ἑταιρίας, ἀλλὰ τὰ νομικὰ πρόσωπα καὶ Ὀργανισμοὺς δημοσίου δικαίου ἢ δημοσίας Ὑπηρεσίας, συντηρουμένας ἐξ εἰδικῶν πόρων, ἃς θεωρεῖ ὑποχρεωτικὰς διὰ τοὺς Ὀργανισμοὺς καὶ Ὑπηρεσίας ταύτας, μὲ κύρωσιν τὴν ὑποχρέωσιν εἰς καταβολὴν τοῦ μισθοῦ τοῦ οὕτω τοποθετηθέντος καὶ μὴ προσληφθέντος παλαιοῦ πολεμιστοῦ, ἀλλ' οὔτε καὶ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 244|1936 ἀν. νόμου, διότι αὕτη ἀφορᾷ τὰς ἀνακλήσεις πράξεων διορισμοῦ ὑπαλλήλων καὶ ἀπολύσεις, γενομένας, διὰ παράβασιν τῶν διατυπώσεων τοῦ ἀν. νόμου τῆς 28|31 Ὀκτωβρίου 1935, οὐχὶ ὑπὸ ἀνωνύμων ἑταιριῶν ἢ ἄλλων ἐπιχειρήσεων, ἀλλ' ὑπὸ Ὀργανισμῶν δημοσίου δικαίου. Οὕτως ἀποφηναμένων καὶ τὸ Ἐφετεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του καὶ θεωρήσαν μὴ νόμιμον τὴν γενομένην ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἰσχύος τοῦ ἀν. νόμου τῆς 28|31 Ὀκτωβρίου 1935 τοποθέτησιν τοῦ ἐνάγοντος, ὡς εἰσπράκτορος παρὰ ὑποκαταστήματι τῆς ἀναιρεσιβλήτου Τραπέζης, καὶ ἐκ τοῦ λόγου δὲ τούτου ἀπορρίψαν τὴν διώκουσαν ἀποζημίωσιν, ἕνεκα τῆς ἀρνήσεως ταύτης, εἰς πρόσληψίν του παρὰ τῷ ὑποκαταστήματι τούτῳ, ἀγωγήν, κατὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὑποκαταστήματος, ὀρθῶς τὰς ἀνωτέρω διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου λόγος ἀναιρέσεως ἀπορριπτέος κρίνεται, ὡς ἀβάσιμος.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΠΑΡΟΧΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΔΙ' ΕΟΡΤΑΣ

Έξουσιοδότησις Ν. 28|1944 καί κῦρος σχετικῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων

Ἀνυπόχρεον καταβολῆς ἐπιδομάτων μισθοῦ, κατά Ν. 519|1948, εἰς κληρωτούς κλάσεως 1946, μή ὑπηρετοῦντας κατά δημοσίευσιν Νόμου.—Ἀνυπόχρεον καί καταβολῆς παροχῶν δι' ἑορτάς εἰς στρατευθέντας δυνάμει τῶν σχετικῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.—Ἀκυρότης αὐτῶν, ὡς καθ' ὑπέρβασιν ἐξουσίας Ν. 28|1944 ἐκδοθεισῶν.—Δικαίωμα ὅμως δικαιουμένων ἐπιδομάτων μισθοῦ, κατά Ν. 519|1948, εἰς συνυπολογισμόν καί παροχῶν εἰς τήν μισθοδοσίαν, πρός καθορισμόν ἐπιδομάτων μισθοῦ.—Ἁρμοδιότης Εἰρηνοδίκου πρός ἐπιδίκασιν κατά Ν. 3514.

Ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Πειραιῶς, σχετικῶς πρός τάς διά τῶν κατά Ν. 28|1944 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων χορηγουμένας παροχάς καί εἰς τούς ἐν καταστάσει στρατεύσεως μισθωτούς διά τάς ἑορτάς Χριστουγέννων καί Πάσχα, ἀκολουθεῖ τήν κρατήσασαν ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει λύσιν (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9, 317, πρβλ. ὅμως τήν Προεδρον Πρωτ. Ἀθηνῶν 2270|1951, προεδρεύων *Μ. Κυριλλόπουλος*, ΕΕΔ 10, 523, ἀντιμετωπίζουσαν ἄλλως τό ζήτημα).

Πραγματι, ἐφ' ὅσον, ὡς ἀσκεπτεται ἡ ἐν λόγῳ δικαστική ἀπόφασις, τό δικαίωμα τῶν παροχῶν τούτων δέν στηρίζεται νομίμως εἰς τάς δυναμει τοῦ Ν. 28|1944 ἐκδιδομένας ὑπουργικάς ἀποφάσεις, αἱ ὁποῖαι, καθ' ὅσον ὡριζον δικαίωμα ἐξ' αὐτῶν καί διά τούς στρατευθέντας, ἐξέρχονται τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ν. 28|1944, ἀπομένει μόνη ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν. 519|1948 (ΕΕΔ 7, 581), ἡ ὁποία διασώζει κατά τό ἀνάλογον μέρος ἰσχυσαν τοῦ Ν. 519|1948) καί τάς παροχάς ταύτας αἱ ὁποῖαι προσετέθησαν εἰς τήν λοιπήν μισθοδοσίαν, λαμβανομένην ὡς βάσιν διά τόν ὑπολογισμόν τῶν ἐπιδομάτων μισθοῦ κατά Ν. 519|1948 καί ἡ ὁποία δέν εἶναι ἄλλη ἤ ἐκείνη, τήν ὁποίαν πράγματι θά ἐλάμβανεν ὁ μισθωτός, ἂν δέν ἐστρατεύετο.

Ἀρα, ἀπομένως ἐφ' ὅσον δέν ἐστρατεύετο, θά ἐλάμβανεν ὁ μισθωτός συντρεχουσῶν τῶν προϋποθέσεων τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, καί εἰς παροχάς ταύτας αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν μισθόν (βλ. καί Α.Π. 504|1950, εἰσηγητής *Χ. Βλαχογιάννης*, ΕΕΔ 9, 1121), θά ληφθοῦν καί αὗται ὑπ' ὄψιν διά τόν ὑπολογισμόν τῶν ἐπιδομάτων μισθοῦ.

Τήν ἔλλειψιν ἐξουσιοδοτήσεως ἐκ τοῦ Ν. 28|1944 πρός καθορισμόν καί τοιούτων παροχῶν εἰς στρατευθέντας περί τῶν ὁποίων αἱ σχετικαί ὑπουργικαί ἀποφάσεις, ὡς ἐλέγθησαν (ΕΕΔ 10, 523), δέν ἐκάλυψεν ὁ προσφάτως δημοσιευθείς Α.Ν. 1777|1951 «περί συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 28|1944» (ΕΕΔ 10, 482).

Δι' αὐτοῦ ἐξουσιοδοτοῦνται οἱ Ὑπουργοί καί τοῦτο διά τήν ὀπο τῆς ἰσχυος τοῦ Νόμου αὐτοῦ καί ἐφεξῆς χρόνον (δέν εἶναι ἔρμηνευτικός τό καθορίζων τήν αὐτήν οἰκονομικήν ἐνίσχυσιν διά μισθωτούς, ἰσχυουσας κατά τόν χρόνον ἰσχύος καθορισμοῦ ταύτης ἐν καταστάσει ἀσθενείας, εἶναι δέ χαρακτηριστικόν, ὅτι τό μετά τήν δημοσίευσιν τοῦ Α.Ν. 1777|1951 ἐγκαταλειφθέν προηγούμενον σχέδιον Νόμου «περί συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 28|1944», ἀπό 26 Μαρτίου 1951, τό ὁποῖον εἶχε κατατεθῆ εἰς τήν Βουλήν πρός ψήφισιν, περιεῖχε τήν σχετικήν διάταξιν ὡς ἑξῆς: «δ') Νά καθορίζουν (οἱ Ὑπουργοί) ἐκάστοτε οἰκονομικάς ἐνισχύσεις εἰς μισθωτούς, ἐκπληροῦντας ὑποχρέωσιν θητείας ἐν τῷ στρατῷ (κληρωτούς) ἤ τελοῦντας ἐν καταστάσει ἀσθενείας».

Πυρά δέ τό ὅτι ἡ συνοδεύουσα τό ἐν λόγῳ σχέδιον εἰσηγητική ἔκθεσις τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, δικαιολογοῦσα τήν διάταξιν αὐτήν, ὡριζεν, ὅτι οὕτω ἐπιτυγχάνεται ἡ νομική κατοχύρωσις τοῦ 13ου μισθοῦ καί τοῦ δώρου τοῦ Πάσχα τῶν μισθωτῶν τῶν ὡς ἄνω κατηγοριῶν (εἰς τάς ὁποίας καί οἱ στρατευθέντες, ἄγνωστον ὅμως διατί μόνον οἱ κληρωτοί καί ὄχι καί οἱ ἐφεδροι), εἰς τόν Α.Ν. 1777|1951 δέν προσετέθη διάταξις καί διά τούς στρατευθέντας, ἀλλά μόνον διά τούς ἐν καταστάσει ἀσθενείας.

Οὔτε συναγεται διά τούς πρώτους τούτους ἐξουσιοδότησις ἐκ τῆς δ' παραγράφου τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Α.Ν. 1777|1951, διότι σαφῶς ἐξ αὐτῆς προκύπτει, ὅτι εἰσήχθη, μετά τήν παγίαν νομολογίαν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καί Ἀρείου Πάγου, ἀκολουθουμένην καί ὑπό τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας, ὅτι τῶν παροχῶν τούτων δέν δικαιοῦνται οἱ μισθωτοί, τῶν ὁποίων ἡ σύμβασις ἐργασίας εἶχε λυθῆ πρό τῆς δημοσιεύσεως τῶν σχετικῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, πρᾶγμα διαφέρον τῆς ἐκ τοῦ Ν. 3514 ἀναστελλομένης συμβάσεως ἐργασίας, ἐφ' ἧς δέν ὑπάρχει διακοπή μισθοῦ, ὡς ἀντιπαροχῆς ἐκ τῆς παροχῆς ἐργασίας, ἀλλά δικαίωμα ἐπιδομάτων μισθοῦ καί ἐφ' ὅσον πληροῦνται αἱ προϋποθέσεις τοῦ Νόμου.

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 408|1951

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Κ. Παπαμιχαλόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Χατζηγεωργίου, Γ. Λιβιέρης

Διά τῆς ὑπο κρισιν ἀγωγῆς του ὁ ἐνάγων διατείνεται τά ἑξῆς: ὅτι τήν 10|10|47 προσελήφθη ὡς ἐργάτης, ἐπ' ἀοριστον χρόνον, εἰς τήν ὑπηρεσίαν τῆς ἐναγομένης καί εἰργάσθη παρ' αὐτῇ μέχρι τῆς 2|4|1948, ὁπότε ἐστρα-

τεύθη, ὡς κληρωτὸς τῆς κλάσεως τοῦ ἔτους 1946, ὑπηρετῶν ἔκτοτε καὶ μέχρι σήμερον εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ, ὅτι οὕτω δικαιοῦται νὰ λάβῃ παρὰ τῆς ἐναγομένης τὰ κάτωθι ποσά, ἅτινα καὶ αἰτεῖται 1|διὰ δῶρον τῶν Χριστουγέννων 1948 δραχμὰς 325.000 (Υ.Α. 5.416|5214|48, ἄρθρον 9), ἤτοι ἡμερομίσθια 25Χ13.000, 2| διὰ δῶρον τοῦ Πάσχα 1949 δραχμὰς 292.500 (Υ.Α. 18531|49, ἄρθρον 9), ἤτοι ἡμερομίσθια 15Χ19.500 3| διὰ δῶρον Χριστουγέννων 1949 δραχμὰς 487.500 (Υ.Α. 57200|49, ἄρθρον 4), ἤτοι ἡμερομίσθια 25Χ19500, 4| διὰ δῶρον Πάσχα 1950 δραχμὰς 292.500 (Υ.Α. 17590|50, ἤτοι ἡμερομίσθια 15Χ19.500 καὶ 5| διὰ δῶρον τῶν Χριστουγέννων 1950 δραχμὰς 487.500 (Υ.Α. 68500, ἄρθρον 5), ἤτοι ἡμερομίσθια 25Χ19.500. Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγὴ τυγχάνει αὕτη ἐρευνητέα κατὰ τὸ νόμῳ καὶ οὐσίᾳ βάσιμον αὐτῆς.

Ἐβεβαιώθησαν τὰ ἑξῆς: Ὁ ἐνάγων τὴν 10|10|47 προσελήφθη ὡς ἐργάτης εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐναγομένης, διατηρούσης ἐκκοκιστήριον βάμβακος καὶ ἐργαζομένης καθ' ὡρισμένην ἐποχήν (ὅρα ἀποφάσεις μας 1130|50 καὶ 1131|50) καὶ εἰργάσθη ἔκτοτε συνεχῶς μέχρι τῆς 6|12|1947, ὅτε ἀπεχώρησεν οἰκειοθελῶς ἐκ τῆς ἐργασίας του. Μετὰ ταῦτα προσελήφθη ἐκ νέου τὴν 9ην Φεβρουαρίου 1948 καὶ εἰργάσθη ἔκτοτε συνεχῶς μέχρι τῆς 17|4|48, ὅτε ἐστρατεύθη ὡς κληρωτὸς τῆς κλάσεως 1946, ὑπηρετεῖ δὲ ἔκτοτε εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ. Βάσει τῶν δεδομένων τούτων οὗτος δὲν δικαιοῦται τῶν ἐπιδομάτων τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 3514, καίτοι κληρωτὸς τῆς κλάσεως 1945, διότι δὲν ὑπηρέτει κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ν. 519|48, ἤτοι τὴν 10|1|1948 (ὅρα ἄρθρον 4 ν. 519|48, ΕΕΔ 9, σελὶς 316).

Τὰ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει ἄρθρα τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ὁρίζουν πράγματι, ὅτι τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 1 τῶν ἰδίων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων δικαιοῦνται καὶ οἱ ἐν κατασταστάσει στρατεύσεως (ἐφεδροι, κληρωτοί, ἐθελονταί). Κρατεῖ ὅμως ἡ γνώμη, ὅτι οἱ μὴ δικαιούμενοι ἐπιδομάτων στρατευμένοι μισθωτοὶ δὲν δικαιοῦνται τῶν δώρων τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων δι' ἔλλειψιν ἐνεργοῦ συμβάσεως ἐργασίας, καθ' ὃν τρόπον ἐδημοσιεύθησαν αἱ ἀποφάσεις αὗται (ὅρα ἀπόφασίν μας 1149|50 καὶ λοιπὴν νομολ. καὶ σχόλια ἐν ΕΕΔ 8, σελ. 163, 252, 253, 265, 864, 871, 1039 καὶ ἐν ΕΕΔ 9, σελ. 316, ὅρα σχετικῶς ἐπίσης Α.Π. 495|49, ΕΕΔ 9, 982 καὶ Σ.Ε. 205|50) καὶ εἶναι ὀρθὴ ἡ γνώμη αὕτη, παρὰ τὰ ἐναντία ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ὑποστηριζόμενα, διὰ τὸν ἑξῆς λόγον: Οἱ νόμοι 3514|28 καὶ 519|48 ὁρίζουν πράγματι, ὅτι, ἐὰν συντρέχουν αἱ εἰς αὐτοὺς προϋποθέσεις, ἡ ὑπὸ τὰ ὅπλα ὁπωσδήποτε γενομένη πρόσκλησις δὲν ἀποτελεῖ λόγον διαλύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὁπωσδήποτε καὶ ἂν συνήφθη αὕτη. Ἀλλ' ἐὰν διὰ τῆς τοιαύτης ὑπὸ τὰ ὅπλα προσκλήσεως δὲν λύεται ἡ σύμβασις ἐργασίας, τελεῖ πάντως αὕτη ἐν ἀναστολῇ. Ἐπὶ τῆς ἐν ἀναστολῇ ὅμως τελούσης συμβάσεως ἐργασίας δὲν ὀφείλεται μισθός (***Καποδίστριας*** ἐν ΕΕΔ τόμ. 2, σελὶς 100 ἐπ.). Ὡς συνεπῶς οἱ Ὑπουργοὶ Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας δὲν θὰ ἠδύναντο εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν τῆς ἀναστολῆς νὰ καθορίσουν δι' ἀποφάσεώς των μισθὸν διὰ τὸν μισθωτόν, διότι μία τοιαύτη ἀπόφασις των θὰ ἦτο ἐκτὸς τῆς παραχωρηθείσης αὐτοῖς διὰ τῶν ν. 2844 καὶ 3656|48 ἐξουσιοδοτήσεως, οὕτω στεροῦνται οὗτοι ἐξουσιοδοτήσεως νὰ πράξουν τὸ αὐτὸ καὶ διὰ τὰ δῶρα Χριστουγέννων καὶ Πάσχα, διότι καὶ ταῦτα, ἐφ' ὅσον παρέχονται ὡς ἀντάλλαγμα τῆς ἐργασίας, μισθὸν ἀποτελοῦν (Α.Π. 495|1949), ἔστω καὶ ἂν δὲν συγκαταλέγωνται μεταξὺ τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐργαζομένου (Α.Π. 330|49 ΞΑ' 209, Α.Π. 564|50 ΞΒ' 153). Θὰ ἦτο δὲ ἐκτὸς τῆς παραχωρηθείσης ἐξουσιοδοτήσεως μία τοιαύτη ἀπόφασις των, διότι οὗτοι διὰ τῶν ἄνω νόμων ἐξουσιοδοτήθησαν νὰ καθορίζουν τοὺς μισθοὺς καὶ τὰ ἡμερομίσθια κλπ. τῶν ἐργαζομένων, ἐπὶ ἐκείνων ὅμως τῶν περιπτώσεων, ἐφ' ὧν ἐξ ἄλλων διατάξεων ὑπάρχει ὑποχρέωσις καταβολῆς τοιούτων, οὐχὶ δὲ ἐφ' ὧν περιπτώσεων δὲν ὑπάρχει τοιαύτη ὑποχρέωσις καταβολῆς, ὡς συμβαίνει καὶ εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ σύμβασις ἐργασίας, λόγῳ στρατεύσεως τοῦ ἐργαζομένου, τελεῖ ἐν ἀναστολῇ. Οἱ ὡς ἄνω δηλαδὴ Ὑπουργοὶ ἐξουσιοδοτήθησαν νὰ καθορίζουν τοὺς μισθοὺς καὶ τὰ ἡμερομίσθια κλπ. τῶν ἐργαζομένων (Σ.Ε. 1382|48 ΕΕΔ 7, 598, Σ.Ε. 31|50, ΕΕΔ 9, 149) καὶ ὄχι νὰ καθορίζουν καὶ τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ὀφείλονται τοιοῦτοι μισθοὶ καὶ ἡμερομίσθια, διότι τοῦτο ρυθμίζεται ἤδη ὑπὸ ἑτέρων διατάξεων τοῦ δικαίου, αἵτινες οὐδόλως ἐθίγησαν. Ὡς, ἐπαναλαμβάνομεν, οἱ Ὑπουργοὶ Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας θὰ ἐκεῖντο ἐκτὸς τῆς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως, ἐὰν καθώριζον μισθοὺς καὶ ἡμερομίσθια διὰ τοὺς μισθωτούς, ὧν ἡ σύμβασις ἐργασίας ἐτέλει ἐν ἀναστολῇ καὶ ὑπερέβαινον τοὺς ἐργοδότας πρὸς καταβολὴν αὐτῶν, τοῦτ' αὐτὸ δύναται νὰ λεχθῇ καὶ προκειμένου περὶ δώρων Χριστουγέννων καὶ Πάσχα, ἀφοῦ ἐλέχθη ὅτι καὶ ταῦτα ἔκτακτον μισθὸν ἀποτελοῦν. Εἶναι ἐντελῶς διάφορος ὁ καθορισμὸς τῶν ἀποδοχῶν ἀπὸ τὸν καθορισμὸν τῶν περιπτώσεων, καθ' ἃς ὀφείλονται τοιαῦται ἀποδοχαί. Εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας παρεχωρήθη ἡ πρώτη ἐξουσία, ὄχι ὅμως καὶ ἡ δευτέρα. Αὕτη, ἤτοι ἡ δευτέρα ἐξουσία, ἀνήκει εἰς τὸν νομοθέτην, ὅστις δι' ἄλλων διατάξεων ἔχει ρυθμίσει τὸ ζήτημα καὶ ἔχει καθορίσει τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ὀφείλονται ἀποδοχαί. Ὅταν ἡ σύμβασις ἐργασίας τελῇ ἐν ἀναστολῇ, ἔχει ὁρίσει, ὅτι δὲν ὀφείλεται μισθός, ἄρα δὲν ὀφείλονται οὔτε δῶρα Χριστουγέννων καὶ Πάσχα. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν στρατευθέντα, τὸν λαμβάνοντα ἐφεδρικὸν ἐπίδομα, οὗτος δικαιοῦται νὰ λάβῃ καὶ ἀνάλογον πρὸς τὸ ἐπίδομα δῶρον, ὄχι ὅμως ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐν τῇ πρώτῃ σκέψει ἄρθρων τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, αἵτινες κατὰ τοῦτο εἶναι διὰ τοὺς ἄνω λόγους ἄκυροι, ἀλλὰ βάσει τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 519|48. Τὸ ἄρθρον τοῦτο ὁρίζει, ὅτι ἡ μισθοδοσία, ἐφ' ἧς ὑπολογίζεται τὸ κατὰ τὸν νόμον 3514|28, ὡς ἐτροποποιήθη, συνεπληρώθη ἢ ἐπεξετάθη μεταγενεστέρως, ἐπίδομα, εἶναι ἐκείνη, τὴν ὁ-

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΙΣ ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Παράλειψις στοιχείου ἀναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως καὶ συνέπειαι

Ὑπαγτέα ὑποχρεωτικῶς εἰς ἀσφάλισιν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων πρόσωπα.— Κριτήρια Ν.Δ. 1255|1949 περὶ ὑπαγωγῆς μισθωτῶν εἰς ἀσφάλισιν Ν. 118|1945.— Ὑπαγωγὴ εἰς ἀσφάλισιν Ι.Κ.Α. καὶ ἑπομένως καὶ Ν. 118|1945 ὑποχρεωτικῶς τῶν ἐν τῷ τόπῳ, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐπεξετάθησαν καὶ ἰσχύουν αἱ διατάξεις Νόμου περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἀσφαλιστέων, ἀνεξαρτήτως ἂν ἡ ἐπιχείρησις ἔχῃ ἀλλαχοῦ ἕδραν της.— Ὑποχρέωσις ἀναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.— Ἀκυρότης ἐκ παραλείψεως ἀριθμοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου Ι.Κ.Α. — Παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ στρατιωτικοῦ συνταξιούχου.

Ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀπόφασις τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐξεδόθη μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 650|1950 Α' Τμήματος (εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 10, 108).

Καὶ τὸ Β' Τμῆμα τοῦ Ἀρείου Πάγου συμφωνεῖ πρὸς τὴν γνώμην τοῦ Α' Τμήματος, ὅτι, ἀφοῦ τὸ Ν. Δ. 1255|1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945 (ΕΕΔ 8, 962) ἔθεσεν τὴν ὑπαγωγὴν τῶν μισθωτῶν εἰς τὴν κατὰ τὸν νόμον τοῦτον ἀσφάλισιν ἐκ τοῦ ἂν ἀσφαλίζονται κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς τὸ Ι.Κ.Α., καὶ τοῦτο συμβαίνει, ὅταν ἡ ἐργασία τῶν μισθωτῶν παρέχεται εἰς κέντρον κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, ἀδιαφόρως ἂν ἡ ἐπιχείρησις δὲν ἔδρευῃ ἐν αὐτῷ καὶ ἀφοῦ ἡ παράλειψις στοιχείων της κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 51560|1949 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν (ΕΕΔ 8, 122) περὶ ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας ἐπάγεται ἀκυρότητα (βλέπε καὶ Α.Π. 161|1947, εἰσηγητὴς *Δ. Θεοφίλου*, ΕΕΔ 6, 361, Α.Π. 857|1949, εἰσηγητὴς *Κ. Γκολφινόπουλος*, (ΕΕΔ 8, 626), ἕπεται ὅτι καὶ ἡ παράλειψις τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου τοῦ Ι.Κ.Α. ἄγει καὶ αὐτὴ εἰς ἀκυρότητα.

Ἐνδιαφέρουσαι εἶναι καὶ ὁμοια πρὸς τὴν τῆς ὑπ' ἀριθ. 650|1950 Α' Τμήματος, ἐνθ' ἀνωτ., ἡ σκέψις, τὴν ἐν λόγῳ ἀρεοπαγιτικὴν ἀποφασιν περὶ ὡρισμένης ἐκ τοῦ Ν. 6298|1934 ὑποχρεώσεως πρὸς ἀσφάλισιν, ἐκ τῆς ὁποίας συνάγεται, ὅτι καὶ ἡ ἀρεοπαγιτικὴ αὕτη ἀπόφασις δέχεται, ὅτι κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. Δ 1255|1949 δὲν ἐξαρτᾶται ἡ ὑπαγωγὴ τῶν μισθωτῶν εἰς τὸν Ν. 118|1945 ἐκ τῆς ἐγγραφῆς αὐτῶν εἰς τὰ μητρῶα τοῦ Ι.Κ.Α., ἀλλ' ἐκ τοῦ ἂν αὐτοὶ εἶναι κατὰ Ν. 6298|1934 ἀσφαλιστέοι παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. (οὕτω καὶ ἡ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 2383|1951, εἰσηγητὴς *Γ. Καραμάνος*, ΕΕΔ 10, 445, ἔνθα καὶ λοιπαὶ εἰς σημειώσεις μας παραπομπαί).

Ἐν προκειμένῳ ὁ ἀπολυθεὶς μισθωτὸς φαίνεται, ὅτι ὑπῆρξε στρατιωτικὸς συνταξιοῦχος.

Ἐπὶ τοῦ ἰσχυρισμοῦ, ὅτι οὗτος, λόγῳ τῆς τοιαύτης ἰδιότητός του, δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ἀπαντᾷ, ὅτι κατ' οὐδεμίαν διάταξιν νόμου οἱ λαμβάνοντες στρατιωτικὴν σύνταξιν ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι ἀπαγορεύεται νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τὴν ἀσφάλισιν.

Δύναται νὰ προστεθῇ, ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 3 Ν. 6298|1934 περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α.Ν. 694|1937, ἐξαιροῦνται τῆς ἀσφαλίσεως τὰ πρόσωπα, τὰ παρέχοντα ὑπηρεσίαν, ὁ χρόνος τῆς ὁποίας ὑπολογίζεται ὡς συντάξιμος κατὰ τὰς ἰσχυούσας περὶ συντάξεων δημοσίων ὑπαλλήλων διατάξεις, δὲν ἐξαιροῦνται ὅμως τῆς ἀσφαλίσεως οἱ συνταξιοῦχοι, οἱ παρέχοντες ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν, ὑπαγομένην εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 2 ἐδ. 1, περίπτ. α' τοῦ Ν. 6298|1934 (βλέπε *Χ. Οἰκονόμου*, Δίκαιον Ἐργατικῶν Ἀτυχημάτων καὶ Ἐπαγγελματικῶν Νόσων, σελ. 906).

Ἀρείου Πάγου 173|1951 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Λινάρδος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Ἡλιόπουλος**
Συνήγοροι οἱ κ.κ. Κ. Καφετζιδάκης, Ν. Πρωτονοταρίου

Μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 650|1950 ἀπόφασιν τοῦ πρώτου τμήματος τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ἀνελούσαν τὴν ὑπ' ἀριθ. 1406|1950 ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν καὶ παραπέμψασαν τὴν δίκην ἐνώπιον τοῦ Τμήματος τούτου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν, νομίμως εἰσάγεται ἡ διαφορὰ πρὸς συζήτησιν ἐνώπιον αὐτοῦ.

Καὶ τὸ τμῆμα τοῦτο σύμφωνον ἔχει τὴν γνώμην πρὸς τὴν ἐξενεχθεῖσαν, διὰ τῆς μνησθείσης ἀποφάσεως τοῦ Α' τμήματος, κρίσιν

ποίαν ἑκάστοτε πράγματι λαμβάνουσι συνάδελφοι τοῦ στρατευθέντος, ἔχοντες τὰ αὐτὰ πρόσωπα καὶ ταυτοχρόνως μὲ αὐτὸν προσληφθέντες ἐν τῇ αὐτῇ ἐργασίᾳ ἢ ἐπιχειρήσει ἢ ἐκείνη, τὴν ὁποίαν ἑκάστοτε πράγματι θὰ ἐλάμβανεν οὗτος, ἐὰν δὲν ἐστρατεύετο. Ἄρα, ἀφοῦ ταῦτα ὁρίζει ἡ διάταξις αὕτη καὶ ἐκ τῶν ὅρων Χριστουγέννων καὶ Πάσχα, ὅτινα ἐλάβον ἐργαζόμενοι συνάδελφοί του θὰ λάβῃ ἐν ἐπιστρατεύσει τελῶν καὶ δικαιούμενος ἐπιδόματος τόσον μέρος, ὅσον ἀναλογεῖ πρὸς τὸ ἐπίδομά του. Τοῦτο θὰ λάβῃ οὗτος βάσει τῶν ἀνω νόμων καὶ συνεπῶς, ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως καταβολῆς τούτου, ἁρμόδιος ὅπως ἐπιληφθῇ τῆς ὑποθέσεως εἶναι ὁ Εἰρηνοδίκης (ἄρθρον 5 ν. 3514|28, ὅρα καὶ Α.Π. 360|49, ΕΕΔ τόμ. 9, σελ. 81). Ἐν ὄψει ὅθεν τῶν ἀνωτέρω ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ εἶναι ἀπορριπτέα, ὡς μὴ νόμιμος.

ἐπὶ τοῦ νομικοῦ ζητήματος, δι' ὃ ἀνηρέθη ἡ μνησθεῖσα τῶν Πρωτοδικῶν ἀπόφασις.

Συμφώνως τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρου 834 Πολ. Δικονομίας, ἀναιρουμένης ἀποφάσεώς τινος, οἱ διάδικοι ἐπανέρχονται εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν, εἰς ἣν ἦσαν πρὸ τῆς ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως, δι' ὅπερ νομίμως φέρεται πρὸς συζήτησιν διὰ κλήσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου, κοινοποιηθείσης πρὸς τὸν ἐκκαλοῦντα, ἡ ὑπὸ κρίσιν ἔφεσις καὶ ἐξεταστέα ἐστίν, ὡς νομίμως καὶ ἐμπροθέσμως ἀσκηθεῖσα.

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀπὸ 23 Μαΐου 1949 ἀγωγῆς του, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ὁ ἐφεσιβλητος, ἰσχυριζόμενος, ὅτι παρεῖχε τὰς ὑπηρεσίας του ἐν Ἀθήναις τῷ ἐκκαλοῦντι (ἐναγομένῳ), ἀλευροβιομηχάνῳ ἐν Σάμῳ, ὡς ὑπάλληλος αὐτοῦ κατὰ τὸν ἐν τῇ ἀγωγῇ χρόνον, αἰτεῖται τὴν καταδίκην τούτου εἰς τὴν καταβολὴν τῆς συμπεφωνημένης καὶ καθυστερημένης ἀπὸ 3 Μαΐου μέχρι 3 Ἰουνίου 1949 ἀντιμισθίας του. Κατὰ τῆς ἀγωγῆς ταύτης ὁ ἐναγόμενος ἀντέτεινεν, ὅτι κατήγγειλε νομίμως τὴν εἰρημένην σύμβασιν ἐργασίας, καταβαλὼν καὶ τὴν νόμιμον ἀποζημίωσιν καὶ ἐπομένως ἐπῆλθεν ἡ λύσις τῆς ἐπικαλουμένης συμβάσεως ἐργασίας. Ὁ δὲ δικάσας ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης Πρωτοδικης κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Νόμου Γ3ΟΔ' ὡς μεταγενεστέρως ἐτροποποιηθη, ἐδέξατο τὴν ἀγωγήν, ὡς μὴ βεβαιουμένου, ὅτι ἐτηρήθησαν πᾶσαι αἱ νόμιμοι προϋποθέσεις καὶ διατυπώσεις, αἱ ἀπαιτούμεναι διὰ τὴν ἔγκυρον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἀφ' ἑνὸς κατὰ τὴν διάταξιν τῶν ἄρθρων 2 καὶ 4 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 6298|1934 νόμου «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ νόμου τούτου ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς τὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα, ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς Χώρας, παρέχουν, κατὰ κύριον ἐπάγγελμα, ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ἐξηρτημένην ὑπηρεσίαν ἐναντι ἀμοιβῆς, θελουσι δὲ ὑπαχθῇ εἰς τὴν ἀσφάλισιν εἴτε συνολικῶς, εἴτε κατ' ἐπαγγελματικὰς κατηγορίας ἢ κατὰ τοπικὰς περιοχάς, πρὸς δὲ ὅτι διὰ κανονισμοῦ ὁρισθήσονται τὰ τῆς ἐν γένει ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τῶν προσώπων τούτων καὶ αἱ σχετικαὶ ὑποχρεώσεις αὐτῶν καὶ τῶν ἐργοδοτῶν των, ἀφ' ἑτέρου κατὰ τὴν διάταξιν τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Νόμου 118|45, ἐπεκταθέντος καὶ εἰς Σάμον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2427|28|1-8|2|1946 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, αἱ εἰς τὸν Νόμον τοῦτον ὑπαγόμεναι ἐπιχειρήσεις ὑποχρεοῦνται νὰ ἀναγγέλλωσιν ἐγγράφως, ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν, εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τῆς περιφερείας των πᾶσαν ὑπ' αὐτῶν γενομένην καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ταύτης. Ἐκ τρίτου κατὰ τὴν κατ' ἐξουσιοδότησιν τῆς διατάξεως ταύτης καὶ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἐξουσιοδοτήσεως ἐκδοθεῖσαν καὶ ἐπομένως ἰσχὺν νόμου ἔχουσαν ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἡ κατὰ τὰ πρόσθεν ἐκτεθεῖσα γενομένη ἀναγγελία τῆς καταγγελίας δέον νὰ περιλαμβάνῃ, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, τὰ ἐν τῇ ἀποφάσει ταύτῃ ἀναφερόμενα στοιχεῖα, ἐν οἷς καὶ ὁ ἀριθμὸς ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ ἄλλων Ὀργανισμῶν κυρίας ἀσφαλίσεως.

Ἐκ τῶν προπαρατεθεισῶν διατάξεων σαφῶς προκύπτει, ὅτι εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν ἠσφαλισμένων κατὰ τοπικὰς περιοχὰς περιλαμβάνονται ὑποχρεωτικῶς ὑπαγόμενοι εἰς ἀσφάλισιν ἅπαντες οἱ ἐν τῷ τόπῳ, ἐν ᾧ ἔπεξ. ἐτάθησαν καὶ ἰσχύουν αἱ διατάξεις τοῦ νόμου περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων, παρέχοντες ἐξηρτημένην ὑπηρεσίαν ὑπάλληλοι ἀνεξαρτήτως, ἂν ἡ ἐπιχείρησις τοῦ ἐργοδότου, πρὸς ὃν παρέχεται ἡ ὑπηρεσία, ἔχῃ τὴν ἕδραν της ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ἢ ἀλλαχοῦ ἢ ἂν ἔχῃ ὁ ἐργοδότης ἐγκατάστασιν ἐν αὐτῷ καὶ ὅτι, ὀφισταμένης ὑποχρεώσεως πρὸς ἀσφάλισιν τοῦ ἀπολυομένου, ἡ παράλειψις τῆς ἀναγραφῆς ἐν τῇ γενομένῃ πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἀναγγελίᾳ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου συνεπάγεται τὴν ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως τῆς ἐργασίας.

Ἐξ ἁπάντων τῶν ὑπὸ τῶν διαδίκων ἐπικαλουμένων καὶ προσαγομένων ἐγγράφων καὶ ἰδίᾳ τοῦ ἀπὸ 11 Αὐγούστου 1948 μεταξὺ τῶν διαδίκων καταρτισθέντος ἰδιωτικοῦ συμφωνητικοῦ καὶ τῆς πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐπικαλουμένης ἀναγγελίας περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας βεβαιοῦται, ὅτι ὁ ἐφεσιβλητος (ἐνάγων) προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος (ἐναγομένου), ὄντος ἀλευροβιομηχάνου ἐν Σάμῳ, διὰ συμβάσεως ἀορίστου χρόνου καὶ ἀπησχολεῖτο ὡς ὑπάλληλος αὐτοῦ ἐν Ἀθήναις, παρέχων, ἐπ' ἀντιμισθίᾳ ἀνερχομένῃ εἰς δραχμὰς 680.000 μηνιαίως, πρὸς τὸν ἐκκαλοῦντα τὰς κατὰ τὴν μισθωτικὴν σύμβασιν ὑπηρεσίας του διὰ τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τοῦ κυλινδρομύλου αὐτοῦ μέχρι τῆς 26 Ἀπριλίου 1949 (ἡμέρας καταγγελίας τῆς εἰρημένης συμβάσεως ἐργασίας) βεβαιοῦται ἐπίσης, ὅτι ὁ ἐκκαλῶν (ἐναγόμενος) ἐν τῇ πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἀναγγελίᾳ του δὲν περιέλαβε καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ ἄλλου Ὀργανισμοῦ κυρίας ἀσφαλίσεως.

Κατὰ τὰ ἐν ταῖς ἠγουμέναις σκέψεσιν ἐκτιθέμενα, ὁ ἐνάγων εἶναι ἐκ τῶν προσώπων τῶν παρεχόντων, κατὰ κύριον ἐπάγγελμα, ἐξηρτημένην ὑπηρεσίαν ἐναντι ἀμοιβῆς, τοιαύτην δὲ παρεῖχε τῷ ἐναγομένῳ ἐν Ἀθήναις, ὑπαγόμενος, ὡς ἐκ τῆς περιοχῆς, ἔνθα ἰσχύει ὁ μνησθεὶς νόμος 6298|1934 «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων», ὑποχρεωτικῶς εἰς ἀσφάλισιν καὶ ὅτι ἀκύρως ἐγένετο ἡ πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἀναγγελία τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἐφ' ὅσον δὲν περιελήφθη ἐν ταύτῃ καὶ ὁ ἀριθμὸς τοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ ἄλλου Ὀργανισμοῦ κυρίας ἀσφαλίσεως, κατὰ τὴν βάσιμον περὶ τούτου ἀντένστασιν τοῦ ἐφεσιβλήτου (ἐνάγοντος) κατὰ τῆς καταλυτικῆς τῆς ἀγωγῆς ἐνστάσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος (ἐναγομένου), παραδεκτῶς προτεινομένην κατ' ἄρθρον 747 παρ. 2 Πολ. Δικονομίας τὰ πρῶτον παρὰ τῷ Δικαστηρίῳ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

Έπέκτασις Ν. 118|1945 δι' ὑπ' ἀριθ. 21242|1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως

I

Μανιμότης μισθωτῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν ἐκ τοῦ Ν. 1859|1944. — Τίνες νοοῦνται ὡς μόνιμοι. — Νομιμότης ἀπολύσεως λόγῳ καταργήσεως θέσεως. — Στοιχεῖα προσδιορισμοῦ συμβάσεως ὡς ἀορίστου χρόνου. — Ἐπέκτασις Ν. 118|1945 καὶ ἐπὶ πάσης φύσεως Συνεταιρισμῶν δι' ὑπ' ἀριθ. 21242|1948 Υ.Α. — Ὑπαγωγὴ εἰς πάσης φύσεως Συνεταιρισμούς καὶ Γεωργικῶν. — Κῦρος ὑπουργικῆς ἀποφάσεως. — Προθεσμία ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως. — Αὐτεπάγγελτος λῆψις ὑπ' ὄψιν ὑπὸ δικαστηρίου.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν, κατ' ἐφαρμογὴν τῆς ὑπ' ἀριθ. 21242|1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας (ΕΕΔ 7, 661), διὰ τῆς ὁποίας, σημειωμένης εἰς τὸ ἄρθρον 2 § 7 τοῦ Ν. 118|1945, ἐπεξετάθη ὁ Ν. 118|1945 καὶ τὸ Ν.Δ. 8|11.5.1946 ἐπὶ τῶν μισθωτῶν τῶν πάσης φύσεως Συνεταιρισμῶν, ἀποφαίνεται, ὅτι ὁ Ν. 118|1945 ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν μισθωτῶν τῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν.

Τὸ ζήτημα, ὡς γνωστόν, ἀπετέλεσεν ἐν τῇ νομολογίᾳ ἀντικείμενον πολλῶν διχογνωμιῶν. Ἀνεπτύχθησαν καὶ ἐγένοντο δεκταὶ καὶ αἱ δύο ἀντίθετοι ἀπόψεις (βλέπε σχετικῶς νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 10, 215, 317, 351, 451, 744, 954).

Κατὰ τὴν μίαν ἄποψιν, ἀφοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 118|1945 ἐξηρέθησαν αἱ γεωργικαὶ ἐπιχειρήσεις τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὸν Ν. 118|1945, ἕπεται, ὅτι καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 21242|1948 ὑπουργικὴ ἀπόφασις περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 118|1945 ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως Συνεταιρισμῶν ἀφορᾷ μόνον εἰς τοὺς ἀστικοὺς κατὰ Ν. 602|1914 συνεταιρισμοὺς καὶ ὄχι εἰς τοὺς γεωργικοὺς τοιούτους. (Περὶ διακρίσεως τῶν συνεταιρισμῶν βλέπε *Α. Τούσης*, Νομικὴ Πρόσωπα, ἐκδ. 1946 σελ. 87 καὶ περὶ τοῦ ὅτι οἱ συνεταιρισμοὶ δὲν ἀποτελοῦν νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ἀλλ' ἰδίου τύπου ἑταιρίας βλέπε Α.Π. 103|1947, ΕΕΔ 6, 268, Α.Π. 87|1950, Α' Τμήματος, Θέμ. ΞΑ' 239, πρὸς ἣν συνεφώνησε καὶ ἡ Α.Π. 150|1951, Β' Τμήματος, Θέμ. ΞΒ' 371).

Ἀντιθέτως, κατὰ τὴν ἄλλην ἄποψιν, πρὸς τὴν ὁποίαν συνηγόρησε ἤδη καὶ ἡ κατωτέρω νεωτέρα ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, εἰς τοὺς κατὰ τὴν ἐν λόγῳ ὑπουργικὴν ἀπόφασιν πάσης φύσεως συνεταιρισμοὺς περιλαμβάνονται καὶ οἱ γεωργικοί, οἱ ὁποῖοι δὲν ἀποτελοῦν γεωργικὰς ἐπιχειρήσεις, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν, ὑφ' ἣν ἐτέθη ἡ ἐξαίρεσις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν.Δ. 8|11|5|1946 (βλέπε περὶ αὐτοῦ Πρωτοδικεῖον Πατρῶν 36|1950, εἰσηγητὴς *Δ. Περδίκης*, ΕΕΔ 9, 852, *Γ.Δ. Γιαννακόπουλον*, ΕΕΔ 9, 837).

Ὁπωσδήποτε καὶ ἂν ἤθελε θεωρηθῇ ὀρθὴ ἡ ἄποψις ὅτι οἱ γεωργικοὶ συνεταιρισμοὶ ἀποτελοῦν γεωργικὰς ἐπιχειρήσεις καὶ διὰ τῆς ἐξαιρέσεως τῶν γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. Δ. 8|11|5|1946 ἠτόνησεν ἡ κατὰ τὰ ἄρθρ 2 § 7 τοῦ ἀρχικοῦ Νόμου 118|1945 ἐξουσιοδότησις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας πρὸς ἐπέκτασιν τοῦ Ν. 118|1945 καὶ ἐπὶ τούτων (πρβλ. Σ. Ε. 454|1949, Ὁλομελ. εἰσηγητὴς *Χ. Μητρέλιος*, ΕΕΔ 8, 973, *Γ. Μαριδάκην*, ΕΕΔ 9, 970), διὰ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945 (ΕΕΔ 8, 964) ἐκυρώθη, μεταξὺ ἄλλων, καὶ ἡ ἐν λόγῳ ὑπουργικὴ ἀπόφασις περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 118|1945 ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως συνεταιρισμῶν (περὶ τοῦ σκοποῦ τῆς κυρώσεως βλέπε εἰσηγητ. ἔκθεσιν Ν.Δ. 1255|1949, ἐν τέλει, ΕΕΔ 8, 966), ἡ δὲ κύρωσις ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι αὕτη ἀνατρέχει ἐξ ὑπαρχῆς, ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς της (πρβλ. Α.Π. 635|1950), εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανῆς*, ΕΕΔ 10, 161, Α.Π. 654|1950, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*. Θέμ. ΞΒ' 57), ἀφοῦ μάλιστα τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, ἐνθ' ἀνωτ., ὁρίζει, ὅτι ἐφεξῆς αἱ εἰρημέναι ἀποφάσεις (αἱ κυρωθεῖσαι) ὑπόκεινται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου καὶ δὲν δύνανται νὰ τροποποιηθῶσι διὰ νεωτέρας διοικητικῆς πράξεως.

Τοῦτο ἔχει σημασίαν, διότι διὰ τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 (ἄρθρ. 1) εἰσήχθη ὡς κριτήριον ὑπαγωγῆς τῶν μισθωτῶν ἡ ἀσφάλισις αὐτῶν εἰς τὸ ΙΚΑ, κατὰ τὸν ταύτην συνιστῶντα νόμον, ἐνῷ πρότερον κριτήριον ὑπαγωγῆς ἦτο ἡ ἐκ τῆς ἐργασίας ἀπόληψις ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου ἀποδοχῶν ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων ἐγίνοντο αἱ ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν κρατήσεις ὑπὲρ τοῦ ΙΚΑ. Ἐκ τούτου συνάγεται, ὅτι ὁ ταύτην συνιστῶν νόμος εἶναι νόμος, ἀφοῦ οὗτος συντελεῖ πρὸς ἀπαλλαγὴν κατὰ τῆς ἐφέσεως καὶ ὑποστήριξιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, χωρὶς νὰ μεταβάλληται ἡ βάσις καὶ τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγωγῆς, ἀπορριπτέα δὲ τὰ περὶ τοῦ ἐναντίου παράπονα τοῦ ἐκκαλοῦντος ὡς ἀβάσιμα. Ἀπορριπτέος ἐπίσης, ὡς ἀβάσιμος, ὁ διὰ τῶν προτάσεων τοῦ ἐκκαλοῦντος ἀποβαλλόμενος λόγος ἐφέσεως, καθ' ὃν ὁ ἐνάγων δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν ἀσφάλισιν, καθ' ὃ στρατιωτικὸς συνταξιοῦχος, διότι κατ' οὐδεμίαν διάταξιν νόμου οἱ λαμβάνοντες στρατιωτικὴν σύνταξιν ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι ἀπαγορεύεται νὰ ὑποχρεῶσιν εἰς ἀσφάλισιν.

Ἀπολύτως ἀκύρου οὔσης τῆς ἀναγγελίας ἀκύρου ἔστι, κατὰ τὰ ἐν ταῖς ἠγουμέναις σκέψεσι, καὶ ἡ παρὰ τὰς διατάξεις τῶν μνησθέντων νόμων γενομένη ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος κατὰ τὴν 26ην Ἀπριλίου 1949 καταγγελία τῆς προκειμένης, ἀορίστου χρόνου, συμβάσεως ἐργασίας, τῆς τοιαύτης δ' ἀκυρότητος ἔννομος ἡ συνέπεια ἡ πρὸς καταβολὴν τῶν αἰτουμένων ἀποδοχῶν ἀξίωσις τοῦ ἐνάγοντος διὰ τὸν ἐν τῇ ἀνωγῇ χρόνον, δι' ὃν δὲν ἐδέχθη τὰς προσφερθείσας ὑπηρεσίας του ὁ ἐκκαλῶν (ἐναγόμενος). Ὀρθῶς ἄθεν ἀπεφάνθη οὕτω καὶ ὁ δικάσας Πρωτοδίκης καὶ δέον ὅπως ἀπορριφθῇ καὶ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἔφεσις κατὰ πάντας τοὺς λόγους αὐτῆς, ὡς ἀβάσιμος.

παρά τῷ Ι.Κ.Α. ἢ ἄλλῳ ἀσφαλιστικῷ Ὀργανισμῷ κατὰ τῆς ἀσθενείας καὶ ἐφ' ὅσον ἤθελε θεωρηθῇ, ὅτι οἱ συνεταιρισμοὶ ἀποτελοῦσι γεωργικὰς ἐπιχειρήσεις, κατὰ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ Α. Ν. 611|1937 ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ν. 6298|1934 περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων τὰ πρόσωπα, τὰ ἀσχολούμενα εἰς γεωργικάς, δασικὰς ἢ κτηνοτροφικὰς ἐργασίας μόνον ἐφ' ὅσον ἡ ἀπασχόλησις λαμβάνει χώραν εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰ ἐγγὺς περίχωρα Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Θεσσαλονίκης, Πατρῶν (καὶ Βόλου ὑ. ἀ. 42643|5245|1948, Ε. Κ. τ. β' 35), ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐνδιαφέρει, διότι πρόθεσις τοῦ Νομοθέτου τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Ν. Δ. 1255|1949, διὰ τοῦ ὁποίου ἐκυρώθη ἡ ἐν λόγῳ ὑπουργικὴ ἀπόφασις, εἶναι νὰ ἔχῃ ἀποδήποτε ἐφαρμογὴν ὁ Ν. 118|1945 καὶ ἐπὶ τῶν γεωργικῶν συνεταιρισμῶν, ἀσχέτως ἂν οἱ μισθωτοὶ των ἀσφαλίζωνται παρὰ τῷ Ι.Κ.Α.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1475|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' καὶ' ἑφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. Κ. Ψιλόπουλος
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Ε. Ποταμίτης
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Μπουλαλὲς, Σ. Τριτσιμπίδας

Ἐκ τοῦ ἄρθρου 3 § 4 τοῦ νόμου 1859|1944 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 785|1943 περὶ καταργήσεως διατάξεων ἀφορωσῶν τὴν νομοθεσίαν τῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν» σαφῶς προκύπτει, ὅτι οἱ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ ἀνωτέρω νόμου ὑπηρετοῦντες ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρέται τῶν Γεωργικῶν Συνεταιριστικῶν Ὀργανώσεων, οἵτινες ἦσαν μόνιμοι πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου 785|1943, καθιστάμενοι καὶ αὐθις μόνιμοι, καταλαμβάνουν, ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ καὶ τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας αὐτῶν, τὰς ὑπὸ τῶν ἐσωτερικῶν κανονισμῶν τῶν συνεταιριστικῶν ὀργανώσεων καθοριοθησομένας θέσεις καὶ ὅτι, ἐὰν προκύψῃ ὑπεράριθμον προσωπικόν, διότι ὁ ἀριθμὸς τῶν θέσεων τῶν προβλεφθησομένων ὑπὸ τοῦ ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ τῆς συνεταιριστικῆς ὀργανώσεως θὰ εἶναι μικρότερος τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἤδη ὑπηρετούντων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν, τὸ προσωπικὸν τοῦτο θὰ παραμείνῃ ὡς τοιοῦτον παρὰ τῇ ὀργανώσει, διατηροῦν τὴν μονιμότητά του καὶ πάντα τὰ κεκτημένα δικαιώματα αὐτοῦ. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ἀπὸ 23|30 Ἰουλίου 1946 Διατάγματος «περὶ ὑπαλληλικῆς καταστάσεως τοῦ προσωπικοῦ τῶν Γεωργικῶν Συνεταιριστικῶν Ὀργανώσεων, ὁρίζοντος ὅτι οἱ παρ' ἑκάστῃ συνεταιρικῇ ὀργανώσει μόνιμοι θέσεις κ.λ.π. καθορίζονται διὰ τοῦ ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ ἑκάστης ὀργανώσεως, ὅτι διὰ τοῦ αὐτοῦ κανονισμοῦ ὁρίζεται τὸ ὄργανον τῆς συνεταιρικῆς ὀργανώσεως, δι' ἀποφάσεως τοῦ ὁποίου θὰ ἐνεργῶνται οἱ διορισμοὶ καὶ λοιπαὶ μεταβολαὶ τοῦ προσωπικοῦ, ὡς καὶ ἡ ἁρμοδιότης τῶν ἐπὶ μέρους ὑπαλλήλων τῆς συνεταιρικῆς ὀργανώσεως καὶ ὅτι ὁ ἐσωτερικὸς κανονισμὸς ψηφίζεται ὑπὸ τῆς γενικῆς συνελεύσεως ἑκάστης συνεταιριστικῆς ὀργανώσεως καὶ ἐγκρίνεται κατὰ τὰς περὶ ἐγκρίσεως τῶν καταστατικῶν τῶν Γεωργικῶν Συνεταιριστικῶν Ὀργανώσεων διατάξεις τῆς κειμένης νομοθεσίας, σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἡ μονιμότης τοῦ προσωπικοῦ τῶν συνεταιρικῶν ὀργανώσεων ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ὑπάρξεως ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ, ὁρίζοντος τὸν ἀριθμὸν τῶν δυναμένων νὰ προσληφθῶσιν ὑπαλλήλων παρ' ἑκάστῃ συνεταιρικῇ ὀργανώσει. Ἀκολούθως τούτοις ὡς μόνιμοι ὑπάλληλοι τῶν εἰρημένων ὀργανώσεων νοοῦνται οἱ τοποθετημένοι εἰς ὀργανικὰς θέσεις, αἵτινες δὲν δύνανται νὰ ὑπάρχωσιν ἄνευ ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ. Τοῦτο σαφῶς προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Διατάγματος τῆς 23|30 Ἰουλίου 1946, δι' οὗ ὁρίζεται, ὅτι τὸ προσωπικόν, τὸ προσλαμβανόμενον εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ προβλεπομένας θέσεις, εἶναι μόνιμον καὶ ὅτι οἱ τὸ πρῶτον εἰς μονίμους θέσεις τῶν γεωργικῶν συνεταιριστικῶν ὀργανώσεων διοριζόμενοι ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρέται τελοῦσιν ὑπὸ δοκιμασίαν, μὴ δυνάμενοι νὰ μονιμοποιηθῶσι πρὸ τῆς παρελεύσεως ἑνὸς ἔτους, καθ' ὃ ἄρχει ἡ διὰ τῆς μονιμότητος καθιερουμένη προστασία, οἱ δὲ μὴ ἀπολυόμενοι ἐντὸς τοῦ ἔτους καθίστανται μόνιμοι ὑπάλληλοι τῶν συνεταιριστικῶν ὀργανώσεων, ὁπότε δὲν δύνανται ν' ἀπολυθῶσι, παρὰ διὰ τοὺς λόγους, τοὺς προβλεπομένους ὑπὸ τοῦ προμνησθέντος διατάγματος καὶ κατὰ τὴν διαδικασίαν τὴν καθιερουμένην ὑπὸ τοῦ νόμου 1859|1944 τοῦ ἀνωτέρω Διατάγματος. Ἡ ἔννοια δὲ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 § 4 τοῦ νόμου 1859|1944, καθ' ἣν ὁρίζεται, ὅτι οἱ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος αὐτοῦ ὑπηρετοῦντες ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρέται Γεωργικῶν Συνεταιριστικῶν Ὀργανώσεων, οἵτινες ἦσαν μόνιμοι πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου 785|1943, καθίστανται καὶ αὐθις μόνιμοι, εἶναι ὅτι οὗτοι διατηροῦνται εἰς τὰς ὑπηρεσίας τῶν συνεταιρισμῶν καὶ ὅτι καταλαμβάνουσι κατὰ προτίμησιν, ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ καὶ τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας αὐτῶν, τὰς ὑπὸ τῶν ἐσωτερικῶν κανονισμῶν τῶν συνεταιριστικῶν ὀργανώσεων καθορισθησομένας θέσεις καὶ οὐχὶ ὅτι οὗτοι καθίστανται μόνιμοι, ἀσχέτως πρὸς τὴν ὕπαρξιν ἢ μὴ ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ ἐναντίᾳ τυχὸν ἐκδοχῇ, ὅτι οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι καὶ ὑπηρέται καθίστανται μόνιμοι, ἀσχέτως πρὸς τὴν ὕπαρξιν ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ καὶ πάλιν ὁ ἐκκαλῶν (ἐνάγων) νομίμως ἀπελύθη ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου καὶ ἐναγομένης Συνεταιριστικῆς Ἑνώσεως, λόγῳ καταργήσεως τῆς θέσεως τοῦ Γεν. Ἐπιθεωρητοῦ Ἀποθηκῶν, ἣν οὗτος κατεῖχεν, ἤτοι διὰ λόγον προβλεπόμενον ὑπὸ τοῦ Διατάγματος τῆς 23|30 Ἰουλίου 1946 καὶ κατὰ τὴν διαδικασίαν τὴν καθιερουμένην ὑπὸ τοῦ Δ|τος τούτου καὶ τοῦ ν. 1859|1944 (πρβλ. ἄρθρου 11, περίπτ. 3, τοῦ ἀπὸ 23|30 Ἰουλίου 1946 Διατάγματος). Ταῦτα δεχθεῖσα καὶ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ὀρθῶς τὰς προμνησθείσας διατάξεις ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ὁ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζων πρῶτος λόγος τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως μὴ βάσιμος ἐστι καὶ ἀπορριπτέος. Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐκκαλοῦντος ὅτι διὰ τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων καταρτισθείσης συμβάσεως ἐρ-

γασίας συνωμολογήθη ή ἐν τῇ θέσει μονιμότης αὐτοῦ, οὐδόλως μεταβάλλει τ' ἀνωτέρω, διότι, καὶ ἂν οὗτος προσελήφθη ὡς μόνιμος ὑπάλληλος τῆς ἐφεσιβλήτου, ἐφ' ὅσον δὲν ἰσχυρίζεται, ὅτι προσδιωρίσθη μητῶς τὸ ἀκριβὲς χρονικὸν σημεῖον λήξεως τῆς ἐργασίας του καὶ ἡ ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου ἀσκουμένη ἐπιχείρησις δὲν κεῖται ὑπὸ ὡρισμένην προθεσμίαν, ἀλλ' εἶναι ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς ἀορίστου χρόνου, ἕπεται ὅτι καὶ ἡ σύμβασις ἐργασίας ἡ καταρτισθεῖσα μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ ἐκκαλοῦντος εἶναι ἀορίστου χρόνου, ἀφοῦ δὲν εἶναι ἐκ τῶν πρότερον γνωστὸν τὸ ἀκριβὲς σημεῖον τῆς λήξεως αὐτῆς (πρβλ. *Ι. Καποδίστρια*, Ἐργατικὸν Δίκαιον § 79, σ. 95).

Ἐκ τοῦ ἄρθρου 1 ἐδ. 2 τοῦ Ν.Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1945 «περὶ ἐπεκτάσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 118|1945» σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἐξηρέθησαν τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 118|45 αἱ γεωργικαὶ, βασικαὶ καὶ ἁλιευτικαὶ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις. Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 21242 ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης συμφώνως πρὸς τὴν διὰ τοῦ ἄρθρου 2 § 7 τοῦ νόμου 118|1945 χορηγηθεῖσαν εὐρυτάτην ἐξουσιοδότησιν, ἐπεκτάθησαν αἱ διατάξεις τοῦ νόμου τούτου καὶ εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῶν πάσης φύσεως συνεταιρισμῶν καὶ κοινοπραξιῶν ἐν γένει, ἀσχέτως τοῦ εἴδους τῆς παρ' αὐτῶν ἀσκουμένης ἐπιχειρήσεως καὶ συνεπῶς καὶ εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῆς ἐφεσιβλήτου συνεταιριστικῆς ἑνώσεως, ἥτις κατὰ τὸ ἄρθρον 85 τοῦ νόμου 602|1914 ἐξομοιοῦται πρὸς τοὺς συνεταιρισμούς, ἀπὸ τῆς 11 Αὐγούστου 1948, ὅτε ἐδημοσιεύθη ἡ ἀπόφασις αὕτη εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως (πρβλ. Α.Π. 263|1950, ΕΕΔ 9, σελ. 450 καὶ μελέτην *Γ. Γιαννακοπούλου*, ΕΕΔ 8, σελ. 637). Ἐκ δὲ τῶν ἄρθρων 1, 12 καὶ 25 τοῦ προμνησθέντος νόμου 602|1914 σαφῶς προκύπτει, ὅτι οἱ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου συνιστώμενοι συνεταιρισμοί, ἀποβλέποντες κυρίως εἰς τὴν προστασίαν τῶν ἰδιωτικῶν συμφερόντων τῶν συνιστώντων αὐτούς, εἶναι ἑταιρίαι, ἀσκοῦσαι διὰ συνεργασίας τῶν συνεταίρων προαγωγὴν τῆς ἰδιωτικῆς οἰκονομίας ἑκάστου αὐτῶν, κεκτημέναι ἐμπορικὴν ἰδιότητα καὶ ὑποκείμεναι εἰς πτώχευσιν, δὲν εἶναι νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οὐδ' ἐμπορικαὶ ἐπιχειρήσεις, καθ' ὅσον εἶναι ἰδίου τύπου ἑταιρίαι, μὲ χαρακτηριστικὸν τὸ μεταβλητὸν τοῦ κεφαλαίου καὶ τῶν ἑταίρων, δυναμένων νὰ ἐξέλθωσιν ταύτων, ὁπαιφρονοῦντες τὴν μερίδα των, ἕτερα δὲ δύνανται νὰ εἰσέλθωσιν καὶ δὲν ἔχουν σκοπὸν τὴν ἐπίτευξιν ἐμπορικοῦ κέρδους, ἀλλὰ τὴν διὰ συνεργασίας τῶν μελῶν αὐτῶν προαγωγὴν τῆς οἰκονομίας των καὶ συνεπῶς δι' αὐτοὺς δὲν δύνανται νὰ ἰσχύσῃ ἡ ἐξαίρεσις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν.Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1945, τὸ ὁποῖον δὲν ἀναφέρεται εἰς ἐπιχειρήσεις, ἀλλ' εἰς μισθωτοὺς ἑτέρων κατηγοριῶν καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς ταύτης ἡ ὑπ' ἀριθ. 21242|48 ὑπουργικὴ ἀπόφασις ἔγκυρος καὶ ἰσχυρὰ καὶ πρὸ τῆς διὰ τοῦ ἄρθρου 11 ἀριθ. 4 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 κυρώσεως της (πρβλ. Α.Π. 57|1950, Ἀρχεῖον Νομολογίας, Ἔτος Ἰον, σελ. 56 καὶ 109|1947, ΕΕΔ 6, σελ. 268) καὶ συνεπῶς αἱ ὑπ' αὐτῶν μετὰ τῶν εἰς αὐτοὺς ἐργαζομένων συναπτόμεναι συμβάσεις ἐργασίας εἶναι ἰδιωτικοῦ δικαίου. Ἀκολούθως τούτοις ἡ κατὰ τὴν 9ην Σεπτεμβρίου 1949 γενομένη ἀπόλυσις τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἐφεσιβλήτου εἶναι ἄκυρος, ὡς γενομένη κατὰ παράβασιν τῶν ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας τεταγμένων διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118|1945, καθ' ὅσον ἡ τοιαύτη ἀπόλυσις του δὲν ἀνηγγέλθη εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ εἰς τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ συνεπῶς τῆς ἐργασιακῆς αὐτοῦ σχέσεως μετὰ τῆς ἐφεσιβλήτου μὴ λυθείσης, ἀλλὰ συνεχιζομένης, νομίμως οὗτος διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς του ἐπιζητεῖ, λόγῳ τῆς ὑπερημερίας τῆς ἐφεσιβλήτου (ἐναγομένης) περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του, ὅπως ὑποχρεωθῇ αὕτη καὶ τῷ καταβάλῃ τὰς ἀποδοχάς του ἀπὸ τῆς ἀνωτέρω ἀκύρου ἀπολύσεώς του μέχρι τέλους Νοεμβρίου 1949, ἡ δὲ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις τὰ ἐναντία δεχθεῖσα, ἡμάρτε καὶ μεταρρυθμιστέα καὶ ἐξαφανιστέα τυγχάνει, κατὰ τὸν σχετικὸν περὶ τούτου βάσιμον δεύτερον λόγον τῆς κρινομένης ἐφέσεως.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1945 ν. δ. «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 118|1945», σαφῶς προκύπτει, ὅτι πᾶσα ἀξίωσις μισθωτοῦ, πηγάζουσα ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἶναι ἀπαράδεκτος, ἐφ' ὅσον ἡ σχετικὴ ἀγωγὴ δὲν ἐκοινοποιήθη ἐντὸς τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ὅτι τέτακται τρίμηνος ἀποσβεστικὴ τῆς ἀξιώσεως προθεσμία, ἐντὸς τῆς ὁποίας καὶ μόνον ὀφίσταται αὕτη ἐνεργὸς καὶ συνεπῶς ἡ ἐκ τῆς παρόδου ταύτης συνέπεια, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν καὶ αὐτεπαγγέλτως ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου, κατὰ τὸ ἄρθρον 230 τοῦ Α. Κ., παραδεκτῶς προτείνεται κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης κατὰ τὸ ἄρθρον 160 τῆς Πολ. Δικ. Ὅθεν ἐν προκειμένῳ νομίμως μὲν ἡ ἐφεσίβλητος κατὰ τὴν παροῦσαν κατ' ἔφεσιν δίκην τὸ πρῶτον ἰσχυρίζεται, ὅτι ἡ ἀξίωσις τοῦ ἐκκαλοῦντος ὑπέκυψεν εἰς τὴν ἀνωτέρω τρίμηνον ἀποκλειστικὴν προθεσμίαν, πλὴν ἀβασίμως, καθ' ὅσον, ὡς προκύπτει ἐξ ἀποδεικτικοῦ ἐπιδόσεως δικαστικοῦ κλητῆρος, ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐνάγοντος ἐπεδόθη εἰς τὴν ἐφεσιβλήτου τὴν 19ην Νοεμβρίου 1949, ἤτοι πρὸ τῆς παρόδου τῆς ἀποκλειστικῆς ταύτης προθεσμίας, αἱ δὲ κατὰ τοῦ κύρους τοῦ ἀνωτέρω ἐπιδοτηρίου ἐνστάσεις τῆς ἐφεσιβλήτου, ἐφ' ὅσον δὲν ἀνάγονται εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν, ἀλλ' ὁρῶσι τὸ ἰδιωτικὸν συμφέρον, μὴ προταθεῖσαι κατὰ τὴν πρώτην ἐπ' ἀκροατηρίου συζήτησιν, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 202 τῆς Πολ. Δικ., ἀπαραδέκτως ἤδη τὸ πρῶτον κατ' ἔφεσιν προβάλλονται, κατὰ τὴν περὶ τούτου βάσιμον ἔνστασιν τοῦ ἐκκαλοῦντος. Ἐπὶ πᾶσι τούτοις αἱ ἐνστάσεις αὗται τῆς ἐφεσιβλήτου εἶναι ἀπορριπτέαι καὶ ὡς μὴ βάσιμοι, καθ' ὅσον αὕτη λαβοῦσα γνῶσιν τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἐκκαλοῦντος καὶ παρασταθεῖσα κατὰ τὴν

πρωτόδικον δίκην δέν έπεκαλέσθη, ότι ύπέστη βλάβην τινά, ούδέ κατά την τοῦ Δικαστηρίου κρίσιν ύπέστη τοιαύτην, μή δυναμένην άλλως νά θεραπευθῆ ἡ κηρυσσομένης τῆς ἀκυρότητος (ἄρθρον 201 § 3 τῆς Πολ. Δικ., ὡς ἐτροποποιήθη ὑπό τοῦ νόμου ΓΨΟΘ'|1911).

II

Μεταβολή προσώπου τοῦ ἐργοδότου καί μεταβίβασις ὑποχρεώσεων ἐκ τοῦ N. 2112|1920. — Προϋπηρεσία μισθωτοῦ Ὁμοσπονδίας Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν παρά τῇ Κ.Υ.Δ.Ε.Π. — Πότε μόνον συνυπολογίζεται δι' ἀποζημίωσιν N. 2112. — Ἐφαρμογή N. 118|1945 καί ἐπί Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν. — Ἐξαίρεσις διά Ν.Δ. 1255|1949 ἠσφαλισμένων κατά τῆς ἀνεργίας εἰς ἄλλους, πλήν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, Ὀργανισμούς. — Ἀνασφάλιστον μισθωτῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν. — Ἀκυρότης ἀπολύσεως ἐκ μή καταβολῆς ἐξ ὁλοκλήρου ἀποζημιώσεως N. 2112.

Πρωτοδικείου Βόλου 1141|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Κ. Δάρας**
Εἰσηγητής ὁ Πρωτοδίκης κ. **Δ. Πανταζάτος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Δημητρίου, Π. Ἀντωνᾶς

Ἐν τῇ ὑπό κρίσιν ἀγωγῇ ἐκτίθεται, ὅτι ὁ ἐνάγων καί ἤδη ἐφεσίβλητος προσελήφθη κατά τό ἔτος 1932 ὑπό τῆς Προνομιούχου Ἀνωνύμου Ἑταιρίας Γενικῶν Ἀποθηκῶν Ἑλλάδος (Π.Α.Ε.Γ.Α.Ε.) εἰς τήν εἰδικήν αὐτῆς ὑπηρεσίαν συγκεντρώσεως σίτου, ἥν ἡ ἀνωτέρω ἑταιρία ἐνήργει κατ' ἐντολήν καί διά λογαριασμόν τοῦ Κράτους καί εἰργάσθη ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ταύτῃ μέχρι τῆς 1 Ἰανουαρίου 1938, ὅτε ἐνετάχθη εἰς τήν ἀναλαβοῦσαν τήν συγκέντρωσιν καί διαχείρισιν τῆς ἐγχωρίας παραγωγῆς σίτου Κεντρικήν Ὑπηρεσίαν Διαχειρίσεως Ἐγχωρίου Σιτοπαραγωγῆς (ΚΥΔΕΣ). Εἰς τήν ὑπηρεσίαν ταύτην εἰργάσθη ὁ ἐνάγων μέχρι τῆς 6 Αὐγούστου 1940, ὅτε προσελήφθη εἰς τήν ὑπηρεσίαν τῆς ἐναγομένης καί ἤδη ἐκκαλούσης καί ἀπό τοῦ Ἰουλίου 1946 ἐνετάχθη ὁριστικῶς εἰς τήν ὑπηρεσίαν αὐτῆς (ἐναγομένης) διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 6 τῆς 19 Ἰουνίου ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου της, ὑπηρετήσας συνεχῶς μέχρι τῆς 21 Ἀπριλίου 1950, ὅτε ἀπελύθη ἄνευ τῆς τηρήσεως τῶν ὑπό τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Α.Ν. 118|45, ὡς οὗτος τροποποιηθείς ἰσχύει νῦν, ὁριζομένων διατυπώσεων καί συγκεκριμένως ἄνευ καταβολῆς τῆς νομίμου καί βάσει τῶν ἐτῶν τῆς ὑπηρεσίας αὐτοῦ ἀποζημιώσεως ἐκ δέκα τριῶν μηνιαίων μισθῶν. Τό δικαίωμά του τοῦτο τῆς καταβολῆς ἀποζημιώσεως ἐκ 13 μισθῶν ὁ ἐνάγων στηρίζει εἰς τό γεγονός, ὅτι ἡ ὑπηρεσία αὐτοῦ ἀπό τό ἔτος 1932, ὅτε προσελήφθη εἰς τήν Π.Α.Ε.Γ.Α.Ε., μέχρι τῆς ἀπολύσεώς του ἔδει νά ὑπολογισθῆ ὡς συνεχής, βάσει τοῦ ἄρθρου 3 Ν. 2112|20. Κατ' ἀκολουθίαν ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος εἶναι ἄκυρος καί δικαιοῦται οὗτος εἰς τήν πληρωμήν τῶν μισθῶν του ἀπό 21 Ἀπριλίου 1950, χρονολογίας ἀπολύσεως, μέχρι 20 Ἰουνίου 1950 ἀνερχομένων εἰς τό ποσόν τῶν δραχμῶν 1.655.000. Ἐπικουρικῶς δέ εἰς περίπτωσιν νομίμου ἀπολύσεως τῷ καταβληθῆ ἀποζημίωσις ἐκ δραχμῶν 8.773.000, ὅπερ ποσόν εἶναι ἀνάλογον τῶν ἐτῶν τῆς ὑπηρεσίας αὐτοῦ.

Ἐπί τῆς ἀγωγῆς ταύτης ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 57|1950 ἀπόφασις τοῦ ἀρμοδίου Δικαστοῦ, δεχθεῖσα ταύτην κατά τήν κυρίαν αὐτῆς βάσιν.

Τήν ἀνωτέρω ἀπόφασιν ἡ ἐκκαλοῦσα προσβάλλει, ὡς ἐσφαλμένην, διά τῆς ὑπό κρίσιν ἐφέσεως.

Κατά τήν ἐν ἄρθρῳ 6 παρ. 1 τοῦ ν. 2112|20 ἐρειδομένην ἀρχήν ἡ μεταβολή τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, ὁπωσδήποτε ἐπερχομένη, οὐδαμῶς ἐπηρεάζει τήν ἐφαρμογήν τῶν ὑπέρ τοῦ ὑπαλλήλου διατάξεων τοῦ ἄνω νόμου, ἐφ' ὅσον ὁ ὑπάλληλος συνέχισε τήν παροχήν ἐργασίας πρός τόν ἐξακολουθοῦντα τήν εἰς ἣν ἀρχικῶς προσελήφθη ὑπηρεσίαν νέον ἐργοδότην.

Διά τοῦ Ν. 5686|32 συνεστήθη τό πρῶτον παρά τῷ Ὑπουργείῳ Γεωργίας Κρατική Ὑπηρεσία ὑπό τήν ἐπωνυμίαν Κ.Ε.Π.Ε.Σ., σκοπόν ἔχουσα τήν συγκέντρωσιν τῆς ἐγχωρίου σιτοπαραγωγῆς, τήν ἐκτέλεσιν δέ τοῦ σκοποῦ τῆς ὑπηρεσίας ταύτης ἀνέλαβεν ἡ Π.Α.Ε.Γ.Α.Ε. Εἰς τήν ἄνω ὑπηρεσίαν ἐπετράπη βραδύτερον, καί δυνάμει τοῦ Α.Ν. 2392|40, ὅπως ἀναθέσῃ τήν συγκέντρωσιν καί διαχείρισιν τῆς σιτοπαραγωγῆς εἰς τήν Ἕνωσιν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν, συσταθεῖσαν διά τοῦ Α.Ν. 2385|40, εἶτα καταργηθέντος τοῦ Α.Ν. 2385|40 διά τοῦ ν. 479|43 ἱδρύθη διά τοῦ ἄρθρου 31 τοῦ ἀνω τελευταίου νόμου ἡ ΚΥΔΕΠ, ἥτις εἶχεν εὐρυτάτην συνεργασίαν μετά τῆς διά τοῦ ἰδίου νόμου ἱδρυομένης Συνομοσπονδίας Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν.

Ἐν προκειμένῳ προέκυψεν, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος προσελήφθη ὑπό τῆς Π.Α.Ε.Γ.Α.Ε. τήν 17 Σεπτεμβρίου 1932 καί ἀπελύθη τῆς ὑπηρεσίας ταύτης τήν 15 Μαΐου 1933, ἐπαναπροσελήφθη τήν 15 Αὐγούστου 1933 καί ἀπελύθη τήν 30 Ἰουλίου 1934, εἶτα ἐπαναπροσελήφθη τήν 30 Ἰουλίου 1935 καί ἀπελύθη τήν 1ην Ἀπριλίου 1937, ἐπαναπροσληφθείς τήν 17 Σεπτεμβρίου 1937 καί κατά τήν 1 Ἰανουαρίου 1938 ἀνέλαβεν ὑπηρεσίαν εἰς Κ.Υ.Δ.Ε.Σ., ἐργασθείς μέχρι τῆς 6 Αὐγούστου 1940, ὅτε ἀπελύθη τῆς ὑπηρεσίας ταύτης, λόγῳ αὐθαιρέτου ἀπουσίας. Κατά τήν 6 Αὐγούστου 1940 προσελήφθη εἰς τήν ὑπηρεσίαν τῆς ἐκκαλούσης (Ν. 479|43), ἐργασθείς μέχρι τῆς 19 Ἰουνίου 1946, ὅτε ἐνετάχθη ὁριστικῶς εἰς τήν ὑπηρεσίαν τῆς ἐκκαλούσης ὡς μόνιμος αὐτῆς ὑπάλληλος, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 6 τῆς 19 Ἰουνίου 1946 πράξεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου αὐτῆς, καί προσέφερε τάς ὑπηρεσίας του ὁ ἐφεσίβλητος μέχρι τῆς 21 Ἀπριλίου 1950, ὅτε ἀπελύθη ὑπό τῆς ἐκκαλούσης.

Ἡ ἐργασία τοῦ ἐφεσιβλήτου ἀπό τῆς προσλήψεως αὐτοῦ ὑπό τῆς Π.Α.Ε.Γ.Α.Ε. μέχρι τῆς 6 Αὐγούστου 1940, ὅτε ἀπελύθη λόγῳ αὐθαιρέτου ἀπουσίας, τῆς ἀπολύσεως γενομένης τήν 9 Σεπτεμβρίου 1940, δέν δύναται νά ὑπολογισθῆ πρός καθορισμόν τῆς ἀποζημιώσεως, καθ' ὅσον αὕτη δέν εἶναι συνεχής, ἡ δέ γε-

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ

Έξαίρεσις διά Ν.Δ. 1255|1949 ήσφαλισμένων εις άλλους Όργανισμούς

Μή ὑπαγωγή εἰς τήν κατά τό ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας συντακτῶν, ὑπαλλήλων καί ἐργατῶν τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων Ἀθηνῶν, Θεσσαλονίκης.— Ἀσφάλισις κατ' ἀνεργίας εἰς εἰδικόν Ταμεῖον κατά Ν. 590|1945. — Κατάργησις διά Ν. Δ. 1255|1949 προϋφισταμένων εἰδικῶν διατάξεων, ἑπομένως καί Ν. 1126|1946.

Κατά τό ἄρθρ. 1 § 2 τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 περί τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945 (Κ.Ε.Δ. 8,962) ἐκ τῆς ἀσφαλίσεως τῆς ἀνεργίας ἐξαιροῦνται οἱ μισθωτοί, οἱ ἡσφαλισμένοι κατά τόν κίνδυνον τῆς ἀνεργίας εἰς ἑτέρους ἀσφαλιστικούς Ὀργανισμούς.

Ἡ διάταξις αὕτη δέν εἶναι νέα. Περιεῖχετο καί εἰς τό προϊσχύσαν τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 περί ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 118|1945 κλπ. (ἄρθρον 1) καί ἂν ἐπανελήφθη εἰς τό Ν. Δ. 1255|1949 εἶναι, διότι τοῦτο ἐρρυθμισε ἐπί νέας βάσεως καί νέων κριτηρίων τήν ὑπαγωγήν εἰς τήν ἀσφάλισιν τῆς ἀνεργίας τῶν ἐν λόγῳ μισθωτῶν, ἐπί τῇ βάσει τῶν ὁποίων ἐγένετο ἡ ἐξαίρεσις τῶν ἐν λόγῳ μισθωτῶν ἐκ τῆς ἀσφαλίσεως τῆς ἀνεργίας.

Ἐν προκειμένῳ ἐκ τῶν ἐκτεθέντων ἐν τῇ ἀγωγῇ καί ἐν τῇ προσθέτῳ λόγῳ προτάσεων τῆς ἐκκαλούσης ὁμολογεῖται, ὅτι ἡ ἐκκαλοῦσα ἐκτελεῖ τάς ὑπηρεσίας τῆς ἐφεσιβλήτου ἐπί τῇ βάσει τῆς ἐκ τῆς ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 21242 τῆς 1 Ἰανουαρίου 1938 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καί εἰς τούς μισθούς τούς Ὁμοσπονδίας Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν (Α.Π. 263|50, ΕΕΔ 9, 451) ἐπιτρεπομένης τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ὑπηρετούντων μισθωτῶν εἰς τούς Γεωργικούς Συνεταιρισμούς, καθ' ὅσον οὗτοι συνδέονται διά συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου. Κατά τό ἄρθρ. 1 § 2 ἐδ. 2 τοῦ Ν. Δ. 1255|49 ἐξαιροῦνται τῆς ἀσφαλίσεως ἀνεργίας καί συνεπῶς δέν ὑποβάλλεται ἡ ἀπόλυσις τούτων εἰς τάς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 9 Α.Ν. 118|45, μεταξύ τῶν ἄλλων, καί οἱ μισθωτοί οἱ ἡσφαλισμένοι κατά τοῦ κινδύνου ἀνεργίας εἰς ἑτέρους ἀσφαλιστικούς Ὀργανισμούς. Ἐν προκειμένῳ ὁ ἐφεσίβλητος δέν τυγχάνει ἡσφαλισμένος κατά τῆς ἀνεργίας εἰς οὐδένα ὀργανισμόν καί δή εἰς τό Ταμεῖον Συντάξεως Προσωπικοῦ Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν, ὡς ταῦτα εἰλικρινῶς ἐν ταῖς προτάσεσι τῆς ἐκκαλούσης ὁμολογεῖται. Ἀνεξαρτήτως ὅτι καί ἡ τυχόν ἀσφάλισις τοῦ ἐφεσιβλήτου εἰς τό Ταμεῖον Συντάξεως Προσωπικοῦ Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν οὐδεμίαν ἀσκεῖ ἐπιρροήν, καθ' ὅσον, ὡς ἐκ τοῦ προσαγομένου καί ἐπικαλουμένου Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου τούτου προκύπτει, ἡ ἐν αὐτῷ ἀσφάλισις γίνεται μόνον λόγῳ γήρατος, οὐχί δέ λόγῳ ἀνεργίας. Ἀπορριπτέοι ὅθεν κρίνονται οἱ σχετικοί ἰσχυρισμοί τῆς ἐναγομένης, οἱ περιλαμβανόμενοι εἰς τούς προσθέτους λόγους ἐφέσεως.

νομένη τήν 6 Αὐγούστου 1940 πρόσληψις αὐτοῦ εἰς τήν ὑπηρεσίαν τῆς ἐκκαλούσης ἀποτελεῖ νέαν σύμβασιν. Καί ναι μέν τό ἄρθρον 3 τοῦ Ν.Δ. 466|41 ὁρίζει, ὅτι ἡ ἐν τῇ Π.Α.Ε.Γ.Α.Ε. καί Κ.Υ.Δ.Ε.Σ. ὑπηρεσία, δέον ὅπως ὑπολογίζεται διά τήν καταβολήν τῆς ὑπό τοῦ Ν. 2|12|20 προβλεπομένης ἀποζημιώσεως, λόγῳ ἀπολύσεως, πλήν ὅμως ἡ διάταξις αὕτη ἐφαρμογήν ἔχει ἐπί μόνων τῶν κατά τήν δημοσίευσιν αὐτοῦ ὑπηρετούντων μισθωτῶν, οἵτινες τυχόν θά ἀπελύοντο μετά τήν ἰσχύν αὐτῆς. Τοῦτο ὅμως δέν συμβαίνει ἐν προκειμένῳ, καθ' ὅσον ὁ ἐναγών πρό τῆς ἰσχύος τοῦ ἄνω Ν.Δ. ἀπελύθη τρίς ἐκ μέν τῆς ὑπηρεσίας Π.Α.Ε.Γ.Α.Ε. τήν 15 Μαΐου 1933, 30 Ἰουλίου 1934 καί 1 Ἀπριλίου 1937, ἐκ δέ τῆς ὑπηρεσίας Κ.Υ.Δ.Ε.Σ. (Π.Α.Ε.Γ.Α.Ε.) τήν 6 Αὐγούστου 1940. Τέλος ἡ ἐπακολουθήσασα πρόσληψις τοῦ ἐναγοντος εἰς τήν ὑπηρεσίαν τῆς ἐκκαλούσης, διαδεχθείσης τήν Κ.Υ.Δ.Ε. Π. ἐν τῇ διαχειρίσει καί συγκεντρώσει τῆς ἐγχωρίου οἰνοπαραγωγῆς κατά τήν 6 Αὐγούστου 1940, ἀποτελεῖ νέαν αὐτοτελῆ σύμβασιν. Κατ' ἀκολουθίαν ὡς συνεχής ἐργασία πρός ὑπολογισμόν τῆς ἀποζημιώσεως κατά τόν Ν. 2112|20 δέον ὅπως ὑπολογισθῇ ἡ ἀπό 6 Αὐγούστου 1940 μέχρι 21 Ἀπριλίου 1950, ὡς ὀρθῶς ἐγένετο τοῦτο δεκτόν διά τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως.

Διά τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Α.Ν. 118|45, ὡς αὐτος ἰσχύει νῦν, αἱ διατάξεις τοῦ ὁποίου ἐπεξετάθησαν διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 21242 τῆς 1 Ἰανουαρίου 1938 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καί εἰς τούς μισθωτούς τῆς Ὁμοσπονδίας Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν (Α.Π. 263|50, ΕΕΔ 9, 451) ἐπιτρέπεται ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ὑπηρετούντων μισθωτῶν εἰς τούς Γεωργικούς Συνεταιρισμούς, καθ' ὅσον οὗτοι συνδέονται διά συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου. Κατά τό ἄρθρ. 1 § 2 ἐδ. 2 τοῦ Ν. Δ. 1255|49 ἐξαιροῦνται τῆς ἀσφαλίσεως ἀνεργίας καί συνεπῶς δέν ὑποβάλλεται ἡ ἀπόλυσις τούτων εἰς τάς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 9 Α.Ν. 118|45, μεταξύ τῶν ἄλλων, καί οἱ μισθωτοί οἱ ἡσφαλισμένοι κατά τοῦ κινδύνου ἀνεργίας εἰς ἑτέρους ἀσφαλιστικούς Ὀργανισμούς. Ἐν προκειμένῳ ὁ ἐφεσίβλητος δέν τυγχάνει ἡσφαλισμένος κατά τῆς ἀνεργίας εἰς οὐδένα ὀργανισμόν καί δή εἰς τό Ταμεῖον Συντάξεως Προσωπικοῦ Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν, ὡς ταῦτα εἰλικρινῶς ἐν

Ἀνεξαρτήτως ὅτι καί ἡ τυχόν ἀσφάλισις τοῦ ἐφεσιβλήτου εἰς τό Ταμεῖον Συντάξεως Προσωπικοῦ Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν οὐδεμίαν ἀσκεῖ ἐπιρροήν, καθ' ὅσον, ὡς ἐκ τοῦ προσαγομένου καί ἐπικαλουμένου Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου τούτου προκύπτει, ἡ ἐν αὐτῷ ἀσφάλισις γίνεται μόνον λόγῳ γήρατος, οὐχί δέ λόγῳ ἀνεργίας. Ἀπορριπτέοι ὅθεν κρίνονται οἱ σχετικοί ἰσχυρισμοί τῆς ἐναγομένης, οἱ περιλαμβανόμενοι εἰς τούς προσθέτους λόγους ἐφέσεως.

Κατά τό ἄρθρον 1 ἐδ. ε' νόμου 2112|20 ὁ ἔχων συμπληρώσει ἀκατάπαυστον ὑπηρεσίαν παρά τῇ αὐτῇ ἐπιχειρήσει δικαιοῦται παρ' αὐτῆς ἀπολυόμενος ἀποδοχάς πέντε μηνῶν. Ἐν προκειμένῳ ὁ ἐφεσίβλητος, καίτοι εἰργάσθη κατά τά ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει δεκτά γενόμενα, ἐπί 9 καί πλέον ἔτη ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς ἐκκαλούσης, αὐτή τόν ἀπέλυσε, καταβαλοῦσα ἀποζημίωσιν ἴσην πρός τάς ἀποδοχάς μόνον τριῶν μηνῶν. Συνεπῶς ὀρθῶς ὑπό τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ἐγένετο δεκτόν, ὅτι, ἐφ' ὅσον δέν κατεβλήθη τῷ ἐφεσιβλήτῳ ἡ κατά νόμον ὁριζομένη ἀποζημίωσις, ἡ ἀπόλυσις αὐτοῦ εἶναι ἄκυρος κατά τάς ῥητάς περί τούτου διατάξεις τοῦ ἄρθρου 9 Α.Ν. 118|45 καί ὀρθῶς ἐγένετο δεκτή ἡ ἀγωγή καί ὑπεχρεώθη ἡ ἐκκαλοῦσα εἰς τήν καταβολήν τοῦ διά τῆς ἀγωγῆς αἰτουμένου ποσοῦ, ὅπερ ἀντιπροσωπεύει μισθούς τοῦ ἐφεσιβλήτου ἀπό 21 Ἀπριλίου 1950 μέχρι 20 Ἰουνίου 1950.

Ὁ λόγος ἐφέσεως, ὅτι ἡ μή καταβολή τῆς ὀφειλομένης κατά νόμον ἀποζημιώσεως ἐγένετο ἐκ δεδικαιολογημένης ἀμφιβολίας ἀπορριπτέος κρίνεται, καθ' ὅσον, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ προσαγομένου ὡς ἄνω πρακτικοῦ, ἡ ἐκκαλοῦσα ἐγνώριζεν, ὅτι ἡ ὑπηρεσία τοῦ ἐφεσιβλήτου ἀπό τῆς πραλήψεως αὐτοῦ 6 Αὐγούστου 1940 ἦτο συνεχής καί ὅτι θά ὑπελογίζετο αὕτη διά τήν καταβολήν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112|20, εἰς περίπτωσιν ἀπολύσεώς του (*).

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Ἡ ἄνω ἀπόφασις ἀνηρέθη διά τῆς προσφύγου ὑπ' ἀριθ. 200|1951 ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου (βλέπε ταύτην κατωτέρω, σελ. 576), ὡς πρός τήν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 6 Ν. 2112|1920.

ρίων τὴν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας ὑπαγωγὴν τῶν μισθωτῶν, μὲ κατάργησιν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 11 αὐτοῦ, πάσης διατάξεως τῆς κειμένης νομοθεσίας, ἀντικειμένης εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ.

Κατὰ τὸν Α. Ν. 890|1945 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν συντακτῶν ὑπαλλήλων, ἐργατῶν τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων Ἀθηνῶν—Θεσσαλονίκης» (ΕΕΔ 4, 283) οἱ ἀνωτέρω ἀναφερόμενοι μισθωτοὶ ἀσφαλίζονται παρὰ τῷ Ταμείῳ Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων κατὰ τῆς ἀνεργίας.

Ἐπηκολούθησεν ὁ Α. Ν. 1126|1946 (ἄρθρον μόνον) (ΕΕΔ 5, 214), κατὰ τὸν ὁποῖον ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ἐδαφ. 2 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Α. Ν. 890|1945 εἶναι, ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 421|1941, ὡς τοῦτο μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθη, δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, συντακτῶν καὶ ὑπαλλήλων τοῦ ἡμερησίου τύπου, ἐκδιδομένου ἐν Ἀθήναις, Πειραιεῖ καὶ Θεσσαλονίκῃ. Οἱ μισθωτοὶ οὗτοι ἀπολύονται κατὰ τὴν διαδικασίαν τὴν ὁριζομένην ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων», δικαιοῦνται δὲ τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας τοῦ καθοριζομένου διὰ τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ Ν. 118|1945. Ὅπου ἐν τῷ ἄρθρῳ 9 τοῦ Ν. 118|1945 ἀναφέρεται τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, νοεῖται ὁ ἀσφαλιστικὸς Ὀργανισμός, παρὰ τῷ ὁποίῳ λειτουργεῖ ὁ εἰδικὸς λογαριασμὸς ἀνεργίας, ἐκ τοῦ ὁποίου δικαιοῦται ὁ ἀπολυόμενος μισθωτὸς τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας.

Ἐν ὄψει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 118|1945, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐξηρέθησαν τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὸν Ν. 118|1945 οἱ ἠσφαλισμένοι κατὰ τοῦ κινδύνου ἀνεργίας ἢ ἄλλους ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμούς, ἡ νομολογία τῶν Δικαστηρίων (βλέπε Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 1606|1949, εἰσηγητὴς *Α. Παπαχρήστου*, ΕΕΔ 8, 328, Πρωτοδικεῖον Θεσσαλονίκης 99|1949, εἰσηγητὴς *Σ. Τούσας*, ΕΕΔ 8, 501, Πρωτοδικεῖον Θεσσαλονίκης 1008|1949, εἰσηγητὴς *Γ. Κώνστας*, ΕΕΔ 8, 670) ἀπεφάνθη, ὅτι ἡ διάταξις τοῦ Α. Ν. 1126|1946 πρέπει νὰ θεωρῆται κατηργημένη μετὰ τὸ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 Ν. Δ.

Τὴν αὐτὴν λύσιν ἀκολουθεῖ ἡ νομολογία καὶ μετὰ τὸ Ν. Δ. 1255|1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945 (βλέπε Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 1620|1950, Πρωτοδίκης *Ε. Μαλλιάρας*, ΕΕΔ 9, 514, Πρωτοδικεῖον Θεσσαλονίκης 520|1950, Πρωτοδίκης *Σ. Σταματιάδης*, ΕΕΔ 10, 411).

Σημειωτέον ὅτι καὶ εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 56300|1949 ἐγκύκλιον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας περὶ τοῦ Ν.Δ.1255|1949 (ΕΕΔ 9, 36), διὰ τῆς ὁποίας ἐπεξηγεῖται ποῖα πρόσωπα ἐξαιροῦνται τῆς εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας ἀσφαλίσεως, κατ' ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 1 § 2 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, ἀναφέρονται ὡς ἐξαιρούμενοι καὶ οἱ ἠσφαλισμένοι κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας εἰς τὸν Λογαριασμὸν Ἀνεργίας παρὰ τῷ Ταμείῳ Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων, τὸν Λογαριασμὸν Ἀνεργίας παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν καὶ τὸν Λογαριασμὸν Ἀσφαλίσεως παρὰ τῷ Ταμείῳ Συντάξεων Ὑπαλληλικοῦ καὶ Συντακτικοῦ Προσωπικοῦ Ἐφημερίδων Θεσ|νίκης.

Εἰς ταῦτα συμφωνεῖ καὶ ἡ παρατιθεμένη δικαστικὴ ἀπόφασις.

Ἐν τούτοις ἀπομένει ἀμφιβολία, ἂν, ἐκ τοῦ ὅτι οἱ ἀναφερόμενοι ἀνωτέρω μισθωτοὶ ἐξαιροῦνται τῆς ἀσφαλίσεως παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀνεργίας, δὲν ἀπαιτῆται καὶ ἡ ἔναντι τοῦ εἰδικοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως αὐτῶν τήρησις τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945, κατὰ τὸ Ν.Δ. 1126|1946, καὶ ἡ διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας ἐξ ὁλοκλήρου καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112|1920, ὀφειλομένης, καίτοι ἐξαιρουμένων τῶν μισθωτῶν τούτων τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὸν Ν. 118|1945, τὸ Ν.Δ. 1126|1946 ἤθελεν νὰ ἀπολύωνται κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945.

Ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. μόνον τοῦ Α.Ν. 1126|1946 ἐπιβαλλομένη διαδικασία ἀπολύσεως δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι εἶναι διάφορος τῆς ἐξαιρέσεως ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ἀντιθέτως μάλιστα ἀποτελεῖ εἰδικὴν ρύθμισιν μετὰ τὴν νομοθετουμένην ἐξαίρεσιν.

Παρὰ τὰ παγίως ἐν τῇ νομολογίᾳ κρατήσαντα, νομίζομεν, ὅτι δὲν στηρίζεται βάσεως ἡ ἀναπτυσσομένη ἤδη ἄποψις.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2464|1951

Διαδικασία Ν. Γ³ΘΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ε. Μαλλιάρας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Καμπίτσης, Π. Δοκούδης

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ δευτέρου ἐδαφίου τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 ἐκ τῆς ἀσφαλίσεως ἐξαιροῦνται, μεταξὺ ἄλλων, οἱ μισθωτοὶ οἱ ἠσφαλισμένοι κατὰ τοῦ κινδύνου ἀνεργίας εἰς ἑτέρους ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμούς. Ἀφ' ἑτέρου κατὰ τὸ ἐδάφ. 2 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ νόμου 390|45 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας» τῶν συντακτῶν, ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων Ἀθηνῶν—Θεσσαλονίκης» ἐπιδόματος ἀνεργίας δικαιοῦνται οἱ ἄνεργοι, οἱ διατελέσαντες συντάκται, ὑπάλληλοι ἢ ἐργάται εἰς μίαν τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ Θεσσαλονίκης τοὐλάχιστον ἐπὶ ἓξ μῆνας καὶ ἐγγεγραμμένοι εἰς τὴν οἰκείαν ἐπαγγελματικὴν Ὀργάνωσιν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπιδοτήσεώς των. Καὶ ἐπηκολούθησε μέν ὁ νόμος 1126 τῆς 19|20 Μαρτίου 1946, κατὰ τὸ ἄρθρον μόνον τοῦ ὁποίου ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ἐδαφ. 2 τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ Α.Ν. 390|1945 εἶναι, ὅτι οἱ μισθωτοὶ οὗτοι ἀπολύονται κατὰ τὴν διαδικασίαν τὴν ὁριζομένην ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|45, πλὴν μετὰ τὰ ὡς ἄνω Ν. Δ. 1255|49 δὲν δύναται νὰ ἰσχύῃ ἡ εἰρημένη διάταξις τοῦ νόμου 1126|46, καίτοι εἰδική, καταργηθεῖσα ὑπὸ τῆς τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, περὶ ἧς ἀνωτέρω, ἐφ' ὅσον ὁ νομοθέτης σαφῶς ἐδήλωσε διὰ ταύτης τὴν βούλησίν του περὶ καταργήσεως τοῦ προγενεστέρου εἰδικοῦ νόμου (*Γ. Μπαλῆς*, Γεν. Ἀρχαί

ΘΕΜΑΤΑ Ν. 2112

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΤΟΥ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ

Μεταβίβασις ὑποχρεώσεων κατ' ἄρθρ. 6 Ν. 2112|1920

Ἐφαρμογὴ ἄρθρου 6 Ν. 2112|1920 προκειμένου περὶ τῆς αὐτῆς ἐπιχειρήσεως μεταβαλούσης φορέα καθ' οἱονδήποτε τρόπον.— Ὑπηρεσία ὑπαλλήλου εἰς Κεντρικὴν Ὑπηρεσίαν Διαχειρίσεως Ἐγχωρίων Προϊόντων (Κ.Υ.Δ.Ε.Π.) καὶ Ἕνωσιν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν.—Μὴ συνυπολογισμὸς ὑπηρεσίας παρ' ἑκατέρᾳ, ἀποτελούσῃ ἰδίαν νομικὸν πρόσωπον ἰδιωτικοῦ δικαίου, δι' ἀποζημίωσιν Ν. 2112.

Πρόδηλον εἶναι τὸ ἐνδιαφέρον τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου. Αὕτη, ἀναιροῦσα τὴν ὑπ' ἀριθ. 1141|1950 ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Βόλου, ὡς ἐφετεῖον, (ἀνωτέρω σελ. 573) ἑρμηνεύει τὸ γενικοῦ ἐνδιαφέροντος ἄρθρ. 6 τοῦ Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», σχετικὸν πρὸς τὴν μεταβίβασιν τῶν ἐκ τοῦ Ν. 2112 ὑποχρεώσεων πρὸς τὸν νέον ἐργοδότην.

Ἐνῷ ἡ παλαιοτέρα Α.Π. 416|1947 (εἰσηγητὴς *Ν. Πλατέως*, ΕΕΔ 7, 70) εἶχε δεχθῆ, ὅτι τὸ ἄρθρ. 6 § 1 τοῦ Ν. 2112|1920, ὁρίζον ὅτι «ἡ μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, ὁπωσδήποτε ἐπερχομένη, οὐδαμῶς ἐπηρεάζει τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὑπὲρ τοῦ ὑπαλλήλου διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου» σαφῶς ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι, ἂν τῇ διαδρομῇ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν παρέχεται ἡ ὑπηρεσία ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου, ἐπὶ τῇ βάσει καὶ πρὸς ἐκτέλεσιν συμβάσεως περὶ μισθώσεως αὐτῆς, ἄνευ ὡρισμένης χρονικῆς διαρκείας συνομολογηθείσης, ἠθέλησεν ἐπέλθῃ εἰς τὸν κατὰ τὴν ἐναρξιν ταύτην σχέσιν ἐπέχοντα κατὰ νόμον τὸ πρόσωπον τοῦ μισθωτοῦ τῆς ὑπηρεσίας, ἤτοι τὸν ἐργοδότην, ἐναλλαγὴ καθ' οἱονδήποτε τρόπον, τοιαύτην εἴτε διὰ μεταφορικῆς διαδοχῆς καὶ ὑπαγορεύσεως ἄλλου εἰς τὴν θέσιν αὐτοῦ, εἴτε κατὰ νομικόν τινα τύπον μεταποιήσεως καὶ μετασχηματισμοῦ τοῦ ὑπὲρ οὗ θεσπίζεται παρεχομένη ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου ἡ ἐργασία, τὸ γεγονὸς τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἐπιρροήν τινα ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου, ἡ νέα αὕτη ἀρειοπαγιτικὴ ἀπόφασις σκέπτεται ὅτι ἡ ἔννοια τῆς διατάξεως εἶναι νὰ μεταβαλῇ ἡ αὐτὴ ἐπιχειρήσεως φορεὺς «καθ' οἱονδήποτε τρόπον», ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἐργοδότου.

Ἐκ τοῦ ὅτι ἡ νεωτέρα αὕτη ἀρειοπαγιτικὴ ἀπόφασις (ὁμοία ἀκριβῶς καὶ ἡ Α.Π. 180|1951, εἰσηγητὴς *Ν. Πλανέκας* καὶ διὰ ταῦτα παραλειπομένη) δὲν ἐπαναλαμβάνει τὸ ἐν τῇ παλαιοτέρᾳ νομολογίᾳ τοῦ γενομένου δεκτόν, ὅτι ἀρκεῖ νὰ διαρρήξῃ καὶ νομικὸς δεσμὸς μεταξὺ τοῦ παλαιοῦ καὶ τοῦ νέου ἐργοδότου (ἄποψις καὶ τῆς Α.Π. 21|1938, Θέμ. ΜΑ' 161), ἀλλ' ἀρκεῖται εἰς τὴν «καθ' οἱονδήποτε τρόπον» μεταβολὴν τοῦ φορέως τῆς ἐπιχειρήσεως, πρέπει, νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι ὁ Ἄρειος Πάγος ἐτάχθη ἤδη πρὸς τὴν ὑποστηριζομένην ἐν τῇ θεωρίᾳ (βλέπε *Α. Σακελλαροπούλου*, Μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, σελ. 22 ἑπ., *Ν. Βικελίδην*, Ἡ μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου εἰς τὸ ἐργατικὸν καὶ ἀσφαλιστικὸν δίκαιον, ΕΕΔ 2, 132) καὶ ἐν τῇ νομολογίᾳ, ἐξ ἴσου μετὰ τῆς ἀντιπάλου, γενομένην δεκτὴν ἀπόψιν; (Βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 8, 158, ΕΕΔ 10, 458).

Αὕτη ἀναλύεται εἰς τὸ ὅτι ἡ ἐν λόγῳ διάταξις οὐσα ἀπόρροια τῆς ἀντιλήψεως, ὅτι ὁ μισθωτὸς συνδέεται μᾶλλον πρὸς τὴν ἐπιχείρησιν, ὡς οἰκονομικὴν ἑνότητα, ἢ πρὸς τὸν ἐπιχειρηματίαν, δὲν ἀπαιτεῖ, ὅπως ὑφίσταται συμβατικὸς δεσμὸς μεταξὺ τῶν ἑκάστοτε φορέων τῆς ἐπιχειρήσεως, ἵνα ἐπέλθῃ ἡ μεταβίβασις τῶν ἐκ τοῦ Ν. 2112 ὑποχρεώσεων (βλέπε Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 111|1949, Πρόεδρος *Α. Φλῶρος*, ΕΕΔ 8, 159, σημειώσεις μας αὐτόθι καὶ ἐν ΕΕΔ 10, 458).

Ἀρείου Πάγου 200|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**
Δικηγόρος ὁ κ. Θ. Λειβαδινός

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 6 § 1 τοῦ νόμου 2112|1920, ὁριζούσης ὅτι «ἡ μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, ὁπωσδήποτε ἐπερχομένη, οὐδαμῶς ἐπηρεάζει τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὑπὲρ τοῦ ὑπαλλήλου διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου», σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ εὐεργετικὴ αὕτη ὑπὲρ τοῦ ὑπαλλήλου διάταξις ἐφαρμογὴν ἔχει, ὁσάκις πρόκειται περὶ τῆς αὐτῆς ἐπιχειρήσεως, εἰς ἣν ἐξακολουθεῖ παρέχων τὰς ὑπηρεσίας του ὁ ὑπάλληλος, βάσει καὶ πρὸς ἐκτέλεσιν συμβάσεως μισθώσεως, συνομολογηθείσης ἄνευ ὡρισμένης χρονικῆς διαρκείας καὶ ἧτις τῇ διαδρομῇ τοῦ χρόνου μετέβαλε φορέα, καθ' οἱονδήποτε τρόπον, ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἐργοδότου, οὐδαμῶς ὅμως τυγχάνει ἐφαρμογῆς, ὁσάκις δὲν καταισχέθη ἡ ὑπηρεσία τοῦ ὑπαλλήλου εἰς τὴν αὐτὴν ἐπιχείρησιν, εἰς ἣν ἐπῆλθε μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, ἀλλ' εἰς ἑτέραν ἐπιχείρησιν, ἔχουσαν συνεργασίαν μετὰ τῆς εἰς ἣν νῦν ὑπηρετεῖ, διότι ἐν τοιαύ-

---

§ 3), βεβαιωθέντος δ' ὅτι ὁ ἐνάγων τυγχάνει ἠσφαλισμένος εἰς ἄλλον, πλὴν τοῦ Ι.Κ.Α., ἀσφαλιστικὸν Ὀργανισμόν, δὲν θὰ ἔδει διὰ τὴν ἀπόλυσίν του νὰ τηρηθῶσιν αἱ διατυπώσεις τοῦ Ν. 118|1945.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΩΝ

ΠΡΟΣΘΕΤΟΣ ΑΜΟΙΒΗ ΔΙ' ΕΡΓΑΣΙΑΝ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΑΣ

Έννοια ημέρας Κυριακής και μη έργασίμου δι' έφαρμογήν υπ' αριθ. 8900|1946 Υ.Α.

Ως ημέρα νοητέα ή κατά το πολιτικόν ημερολόγιον, ήτοι το από μεσονυκτίου εις μεσονύκτιον διάστημα του χρόνου 24 ωρών.— Δικαίωμα επομένως προσθέτου αμοιβής κατά την υπ' αριθ. 8900|1946 Υ.Α. επί του ημερομισθίου ή του 1|25 του μηνιαίου μισθού των απασχολουμένων ως άνω μισθωτών επιχειρήσεων.

Λύεται διά της κατωτέρω αποφάσεως της Ολομελείας του Αρείου Πάγου το αποτελέσαν αντικείμενον διχογνωμίας μεταξύ του Α' και Β' Τμήματος του Αρείου Πάγου (βλέπε σχετικώς ΕΕΔ 10, 322) ζήτημα περί της εννοίας της υπ' αριθ. 8900|1946 υπουργικής αποφάσεως (ΕΕΔ 5, 223) περί προσθέτου αμοιβής δι' εργασίαν κατά Κυριακάς και άλλας μη εργασίμους εκ του νόμου ημέρας.

Η Ολομέλεια του Αρείου Πάγου συνετάχθη προς την γνώμην του Β' Τμήματος.

Σημειωτέον ότι υπό το πνεύμα τούτο ηρμηνεύθη ή ανωτέρω υπουργική απόφασις και υπό της υπ' αριθ. 25825|254 της 20 Απριλίου 1951 (δημοσίευσις την 9 Μαΐου 1951) υπουργικής αποφάσεως (ΕΕΔ 10, 536).

Εφιστάται η προσοχή εις το ότι η Ολομέλεια, εγκαταλείπουσα την άποψιν της Α.Π. 633|1950 (εισηγητής *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 10, 220) περί 1|30 του μηνιαίου μισθού ως βάσεως διά τον υπολογισμόν της αροσθέτου αμοιβής, δέχεται, ως και η ανωτέρω ερμηνευτική

τη περιπτώσει δεν πρόκειται συνέχισις παροχής εργασίας προς τον εξοκολουθούντα την εις ην αρχικώς προσελήφθη επιχείρησιν νέον εργοδότην, αλλά πρόκειται παροχή υπηρεσιών προς νέαν και όλως διάφορον επιχείρησιν.

Ως εκ των διατάξεων του νόμου 602|1915 περί συνεταιρισμών και των άρθρων 30-32 του νόμου 479|1943 «περί αναδιοργανώσεως της Πανελληνίου Συνομοσπονδίας Γεωργικών Συνεταιρισμών» δείκνυται και βάσει των οποίων, ως υπό της προσβαλλομένης αποφάσεως εγένετο δεκτόν, συνέστησαν διά των καταστατικών των ή τε αναιρεσείουσα «Ένωσις Γεωργικών Συνεταιρισμών Βόλου» και η Κεντρική Υπηρεσία Διαχειρίσεως Εγχωρίων Προϊόντων (ΚΥΔΕΠ), εκάστη τούτων αποτελεί ίδιον νομικόν πρόσωπον ιδιωτικού δικαίου με ίδιαν διοίκησιν και οικονομικήν αυτοτέλειαν, σκοπόν δ' έχουσιν αμφότεραι παραλλήλως την συγκέντρωσιν, προμήθειαν και διάθεσιν των εγχωρίων γεωργικών προϊόντων, της μεν αναιρεσειούσης, εις την γεωργικήν περιφέρειαν αυτής (Βόλου), της δε ΚΥΔΕΠ, ήτις απαρτίζεται από διαφόρους ενώσεις γεωργικών συνεταιρισμών όλης της Ελλάδος, εις ολόκληρον την Επικράτειαν, ουδεμιάς εξ αυτών απορραφηθείσης υπό της ετέρας, αλλ' εκατέρας αποτελούσης αυτοτελή και ανεξάρτητον από της ετέρας εταιρικήν επιχείρησιν.

Περαιτέρω διά της προσβαλλομένης αποφάσεως και δι' αναφοράς εις το υπό της εκκληθείσης πρωτοδίκου αποφάσεως δεκτά γενόμενα και τας σχετικάς σκέψεις αυτής, ως υιοθετεί, εγένετο δεκτόν, ότι ο αναιρεσίβλητος προσελήφθη την 6 Αυγούστου 1940 ως ιδιωτικός υπάλληλος διά νέας συμβάσεως εργασίας, αορίστου χρόνου, εις την υπηρεσίαν της ΚΥΔΕΠ, αποσπασθείς είτα εκ της παρ' αυτή υπηρεσίας του πλησίον της αναιρεσειούσης ενώσεως γεωργικών συνεταιρισμών, ενεργούσης την συγκέντρωσιν του σίτου δια λογαριασμόν της εντολίδος της ΚΥΔΕΠ, εργασθείς μέχρι της 19 Ιουλίου 1946, ότε ενετάχθη οριστικώς εις την υπηρεσίαν της αναιρεσειούσης, ως μόνιμος αυτής υπάλληλος, δυνάμει του υπ' αριθμόν 6 πρακτικού του διοικητικού αυτής συμβουλίου και προσέφερε τας υπηρεσίας του μέχρι της 21 Απριλίου 1950, ότε απελύθη υπό της αναιρεσειούσης και έκρινεν, ότι ή εις τον αναιρεσίβλητον καταβλητέα διά την απόλυσιν ταύτην αποζημίωσις έπρεπε να καθορισθή συνυπολογιζομένου και του χρόνου από 6 Αυγούστου 1940 μέχρι της 19 Ιουλίου 1946, καθ' ον υπηρέτησε παρά τη ΚΥΔΕΠ, επί τη αιτιολογία ότι η ΚΥΔΕΠ είχεν εύρυτάτην συνεργασίαν μετά της διά του ιδίου νόμου 479|1943 ιδρυθείσης Συνομοσπονδίας Γεωργικών Συνεταιρισμών και εξ ης συνεργασίας συνάγει την περί διαδοχής κρισιν της και εκ του λόγου τούτου εκήρυξεν άκυρον την καταγγελίαν συμβάσεως εργασίας, διότι, ως δέχεται, δεν κατεβλήθη αύτώ ολόκληρος ή ην έδικαιούτο εκ του άρθρου 6 § 1 του νόμου 2112 αποζημίωσις, αλλά κατεβλήθη τοιαύτη, υπολογισθείσα μόνον διά τον από 19 Ιουλίου 1946 και μέχρι της απολύσεως του χρόνον, καθ' ον υπηρέτει παρά τη αναιρεσειούση. Ούτως αποφηνάμενον το ως έφετείον δικάσαν Πρωτοδικείον διά της προσβαλλομένης αποφάσεως και δι' απορρίψεως της έφέσεως δεχθέν την άγωγήν του αναιρεσιβλήτου και κηρύξαν άκυρον εκ του άνω λόγου την καταγγελίαν της συμβάσεως εργασίας, ψευδώς την διάταξιν του άρθρ. 6 § 1 του νόμου 2112|1920 ηρμήνευσε και εφήρμοσε και εκ του λόγου τούτου αναιρετέαν την απόφασίν του κατέστησε, συνιρώδ τώ άρθρω 807 § 17 της Πολιτικής Δικονομίας, κατά τον περί τούτου βάσιμον δεύτερον λόγον αναιρέσεως.

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΙΣ ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Έξαιρέσεις ἀσφαλίσεως κατηγοριῶν μισθωτῶν πρὸ τοῦ Ν. Δ. 1255|1949

Προσωπικὸν Κρατικοῦ Ὀργανισμοῦ Διαχειρίσεως Πλεονάζοντος Συμμαχικοῦ Ὑλικοῦ.— Ἐξαιρέσεις διὰ Ν. Δ. 183|1946 ὑπαγωγῆς εἰς Ν. 118|1945.— Διατήρησις ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ Ν. Δ. 1255|1949.

Λόγος ἀναιρέσεως κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8518|1950 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, ὑπῆρξεν ὁ ἑξῆς:

Ἐσφαλμένως ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις ἐδέχθη, ὅτι διὰ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 δὲν κατηργήσησαν αἱ εἰδικαὶ διατάξεις Νόμων, δι' ὧν εἶχον ἐξαιρεθῇ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. 118|1945 ἐργοδόται τινὲς καὶ δὴ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 § 9 τοῦ Ν.Δ. 183|1946, δι' ἧς ἐθεσπίζετο, ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 118|1945 δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Ὀργανισμοῦ Διαχειρίσεως Πλεονάζοντος Συμμαχικοῦ Ὑλικοῦ (ΟΔΙΣΥ).

* * *

Ἐστάθη ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ Ἀρείου Πάγου τὸ μεγίστου ἐνδιαφέροντος ζήτημα περὶ τῆς ἰσχύος ἢ μὴ τῶν πρὸ τοῦ Ν. Δ 1255|1949 (ΕΕΔ 8, 962) νομοθετικῶν ἐξαιρέσεων ὑπαγωγῆς κατηγοριῶν τινων μισθωτῶν εἰς τὸν Ν. 118|1945 (ταυτὴν καὶ ἡ περίπτωσις τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἐκ τοῦ Ν.Δ. 183|1946, ΕΕΔ 5, 637) καὶ ἐδόθη οὕτω εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον ἡ εὐκαιρία νὰ χαραχθῇ διὰ τῆς ἀποφάσεώς του σαφὴς κατευθυντήριος γραμμὴ καὶ τῆς νομολογίας τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας, ἀλλ' ἡ συλλογιστικὴ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως δὲν αἰτιολογεῖ καὶ τὴν δυθεῖσαν ὑπ' αὐτῆς λύσιν.

Δὲν ἐξηγεῖται δι' αὐτῆς ποίαν ἔννοιαν ἔχει ἡ ρητὴ καὶ σαφὴς διάταξις τοῦ ἄρθρου 11 § 7 Ν.Δ. 1255|1949 (ΕΕΔ 8, 964), καθ' ἣν «*πᾶσα διάταξις τῆς κειμένης νομοθεσίας, ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, καταργεῖται*», οὔτε δίδεται ἀπάντησις εἰς τὸ κρίσιμον διὰ τὴν ὀρθὴν λύσιν τοῦ ζητήματος ἐρώτημα τοῦ ἑρμηνευτοῦ, διατὶ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 ἀπαριθμήσας εἰδικῶς τὰς ἐκ τοῦ Ν. 118|1945 ἐξαιρέσεις, ὁπότε εἶναι ὑπόχρεος ἡ ἑρμηνεία εἰς αὐτάς καὶ μόνον νὰ περιορισθῇ (Windscheid, Γεν. Ἀρχ. § 182, σημ. 4).

Εἰδικῶς ἤδη ἐπὶ τῆς περιπτώσεως τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ἂν διὰ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 δὲν κατηργήθη ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 2 § 9 τοῦ Ν.Δ. 183|1946, ἀπομένει ἡ ἀπορία

ἀποφάσεως, ὡς βάσιν διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τὸ 1|25.

Ὑπομιμνήσκεται καὶ τὸ ἄρθρ. 7 Ν. 6298|1934 περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, κατὰ τὸ ὁποῖον, προκειμένου περὶ καταβολῆς μηνιαίου μισθοῦ, λαμβάνεται ὡς βάσις τὸ 1|25 τοῦ μηνιαίου μισθοῦ, πλὴν ἂν ἡ συμπεφωνημένη ἐργασία ἢ αἱ ὑπηρεσίαι παρέχονται καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας τοῦ μηνός, ὁπότε ὡς ἡμερήσιος μισθὸς θεωρεῖται τὸ τριακοστόν.

Ἄρειου Πάγου 217|1951 Ὁλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. **Η. Παπαηλιού**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Παπανασταίου**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Δημάκης, Δ. Τρίμης

Ἐκ τῶν διατάξεων τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900 (τοῦ 1946) κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, κατ' ἐξουσιοδότησιν παρασχεθεῖσαν αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 28|1944, ὡς οὗτος αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 856|1945, ἐκδοθείσης καὶ ὡς ἐκ τούτου ἰσχύν οὐσιαστικοῦ νόμου ἐχούσης, ὁριζούσης δὲ ὅτι «εἰς τὰ ἐν γένει προσωπικὸν πασῶν ἐν γένει τῶν ἐν τῇ Χώρᾳ ἐργασιῶν καὶ ἐπιχειρήσεων, ὅπερ, λόγῳ τῆς ἐργασίας του ἀπασχολεῖται κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς τοῦ ἔτους, καταβάλλεται διὰ τὰς ἡμέρας ταύτας τὸ κεκανονισμένον ἑκάστοτε ἡμερομίσθιον, ηὐξημένον κατὰ 75 ἐπὶ τοῖς ἑκατόν», προκύπτει ὅτι, ὡς ἡμέρα νοεῖται ἡ κατὰ τὸ πολιτικὸν ἡμερολόγιον τοιαύτη, ἤτοι τὸ ἀπὸ μεσονυκτίου εἰς μεσονύκτιον διάστημα τοῦ χρόνου 24 ὡρῶν καὶ οὐχὶ τὸ ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς μέχρι τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου τοιοῦτον. Ἑπομένως τῆς δι' αὐτῆς καθοριοθείσης κατὰ 75 ο|ο προσαυξήσεως τῶν ἡμερομισθίων ἢ τοῦ 1|25 τοῦ μηνιαίου μισθοῦ τῶν ἀπασχολουμένων μισθωτῶν κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ λοιπὰς ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς τοῦ ἔτους εἰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐργασίας ἐν γένει συνεχοῦς ἢ μὴ λειτουργίας δικαιοῦνται οἱ ἀπασχολούμενοι ἀπὸ τοῦ μεσονυκτίου τοῦ ἀγοντος πρὸς τὰς ὡς ἄνω ἡμέρας μέχρι τοῦ ἑπομένου μεσονυκτίου.

Διὰ ταῦτα

Αἴρον τὴν μεταξὺ τῶν δύο Τμημάτων διαφωνίαν.

Ἀποφαίνεται, ὅτι, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900 τοῦ 1946 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἡ ἡμέρα τοῦ κατ' αὐτὴν δικαιουμένου προσωπικοῦ προσηυξημένου μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου, ὡς ἀπασχολουμένου εἰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐργασίας κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐκ τοῦ Νόμου καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς τοῦ ἔτους, ἄρχεται ἀπὸ τοῦ μεσονυκτίου τοῦ ἀγοντος πρὸς τὰς ὡς ἄνω ἡμέρας μέχρι τοῦ ἑπομένου μεσονυκτίου (*).

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Ὁμοία καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 216|1951 Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΠΑΘΟΝΤΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΩΝ

Διάκρισις τέκνων συνταξιοδοτηθέντος ἐκ βιαίου συμβάντος ἀπὸ λόγῳ γήρατος

Ἔννοια καταστατικοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν.— Δικαίωμα συντάξεως ἀνικάνων τέκνων παθόντος ἡσφαλισμένου ἐκ βιαίου συμβάντος ἢ ἐπαγγελματικῆς νόσου.— Μὴ ἐπέκτασις καὶ ἐπὶ τέκνων συνταξιοδοτηθέντος λόγῳ γήρατος.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 601|1950 ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν, ὅτι ἡ ἀπόφασις ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τοὺς κατωθι οὐσιαστικοὺς νόμους:

1) Τὸν Νόμον ΒΩΜΑ' τῆς 23|23 Μαρτίου 1901 περὶ περιθάλψεως τῶν ἐν τοῖς μεταλλείοις καὶ μεταλλουργείοις παθόντων καὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν (ὡς ἐκωδικοποιήθη ὑπὸ τοῦ Π.Δ. τῆς 23 Μαρτίου|30 Ἀπριλίου 1925).

2) Τὸν Α. Ν. 1607 τῆς 6|10 Φεβρουαρίου 1939 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων καὶ διαταγμάτων «περὶ Ταμείου Μεταλλευτῶν», ἄρθρον 2, καὶ

3) Τὸ ἰσχύν νόμου ἔχον ἀπὸ 6 Μαρτίου 1940 καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν, ἐγκριθὲν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 13987|1940 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δημοσιευθείσης εἰς τὸ Β' τεῦχος, φύλλ. 82 τῆς 29 Μαρτίου 1940 Ε.Κ., ἄρθρ. 34 § 8. Ἐπίσης τὸ διάταγμα τῆς 20|22 Νοεμβρίου 1935 «περὶ τρόπου εἰσπράξεως καὶ διαθέσεως προσόδων τοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν», ἄρθρον 3 § 3.

Εἰς ἅπαντας τοὺς ἀνωτέρω νόμους σαφῶς ἀναγράφεται, ὅτι ἡ σύνταξις γήρατος (ἄρθρον 34 καταστατικοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν) μεταβιβάζεται εἰς τοὺς δικαιούχους, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 31, 32 καὶ 34, ἄνευ διακρίσεως, καὶ ἑπομένως ἡ περίπτωσις τῆς παραγράφου 6 τοῦ ἄρθρου 33 τοῦ ἄνω κατασταικοῦ, ὡς διωρθώθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 15847|464|1944 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἀφορᾷ ὄχι μόνον εἰς τὰ τέκνα τῶν «παθόντων», ἀλλὰ καὶ τὰ τέκνα ὅλων τῶν δικαιουμένων συντάξεως. Διότι τὸ ὅτι ὁ Νομοθέτης δὲν διατί μετὰ τὸ Ν.Δ. 1255|1949 ἐνομοθετήθη τὸ ἄρθρ. 10 τοῦ Α.Ν. 1786|1951 (ΕΕΔ 10, 482), κατὰ τὸ ὁποῖον «ὁ Ν. 118|1945 δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ο.ΔΙ.Σ.Υ. . . .»;

Περαιτέρω ἡ διάταξις, ἀφοῦ ἐρρύθμισε πάλιν τὸ αὐτὸ θέμα, ἦ ἀναγκαία μετὰ τὴν διὰ τοῦ ἄρθρ. 11 Ν. Δ. 1255|1949 κατάργησιν τῶν προηγουμένων ἐξαιρέσεων;

Ὀρθότερον, νομίζομεν, εἶναι νὰ δεχθῶμεν τὸ δεύτερον μὲ τὴν σκέψιν ὅτι δὲν συγχωρεῖται εἰς τὸν Νομοθέτην νὰ περιττολογῇ, αὐτὸ δὲ τοῦτο τὸ γεγονὸς ὅτι ἐχρειάσθη νὰ ἐπαναλάβῃ μετὰ τὸ Ν.Δ. 1255|1949 τὴν αὐτὴν ἐξαίρεσιν μᾶς διαφωτίζει ἐπαρκῶς περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου 11 Ν.Δ. 1255|1949.

Ἀρείου Πάγου 197|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Καλανζόπουλος, Ι. Βαρδαξούλιας

Ἡ διάταξις τῆς § 9 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 183 τοῦ 1946 ἔτους Ν. Διατάγματος «περὶ συστάσεως Κρατικοῦ Ὀργανισμοῦ διὰ τὴν διαχείρισιν πλεονάζοντος συμμαχικοῦ ὑλικοῦ», καθ' ἣν «ἡ ἀπόλυσις τοῦ προσλαμβανομένου προσωπικοῦ ἐνεργεῖται καὶ αὐτὴ ἀποφάσει τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ Ο.ΔΙ.Σ.Υ., ὑποχρεουμένου ὅμως τούτου νὰ καταβάλλῃ εἰς τὸ ἀπολυόμενον προσωπικὸν τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112|1920, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, αἱ διατάξεις δὲ τοῦ νόμου 118|1945 δὲν ἔχουσι ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω προσωπικοῦ», ἀφορῶσα εἰδικῶς τὸ προσωπικὸν τοῦ Ο.ΔΙ.Σ.Υ., Κρατικοῦ Ὀργανισμοῦ, συσταθέντος, ἵνα ἐπὶ ὡρισμένον χρονικὸν διάστημα (τριετίαν), ὡς πράκτωρ καὶ ἐντολοδόχος τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ἀποκλειστικῶς διὰ λογαριασμὸν αὐτοῦ ἐνεργῶν, διαχειρίζηται ἅπαν τὸ ἐπὶ πιστώσει καὶ τοῖς μετρητοῖς ἢ δωρεὰν παρεχόμενον στρατιωτικὸν ἢ μὴ συμμαχικὸν ὑλικόν, δὲν κατηργήθη, οὔτε ρητῶς, οὔτε σιωπηρῶς, ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. 1255|1949, δι' οὗ ἐτροποποιήθησαν καὶ ἐπεξετάθησαν αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 118|1945 ἐπὶ πάντων γενικῶς τῶν προσώπων, ἅτινα παρέχουσιν ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ἐναντὶ ἀμοιβῆς καὶ ὑπὸ ὡριαμένας ἄλλας προϋποθέσεις. Οὕτως ἀποφηνάμενον καὶ τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δεξάμενον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του τὴν ἔφεσιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Ὀργανισμοῦ καὶ ἀπορρίψαν τὴν διώκουσαν τὴν καταβολὴν μισθῶν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος, ἀπολυθέντος ἄνευ τῆς τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ νόμου 118|1945 τῆς παρὰ τῷ ἀναιρεσιβλήτῳ, ὡς ἐκτάκτου ἐργάτη, προσληφθέντι δι' ἀόριστον χρόνον ὑπηρεσίας του, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ, ὅτι ἡ διάταξις τῆς § 9 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 183|1946 Ν. Δ. ἡ ὁρίζουσα ὅτι δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 118|1945 ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὀργανισμοῦ ἐξακολουθεῖ ἰσχύουσα, μὴ καταργηθεῖσα διὰ τοῦ Ν.Δ. 1255|1945, ὀρθῶς τὰς διαληφθείσας διατάξεις τῶν νόμων ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑΡΙΑ ΑΡΤΕΡΓΑΤΩΝ

Γνωμοδότησις τοῦ κ. **Τρ. Κοντογιαννοπούλου**, Νομικοῦ Συμβούλου τοῦ Κράτους

Γνωμ. 13|435 τῆς 18 Φεβρουαρίου 1951

Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας
(Διεύθυνσιν Γ', Τμῆμα 1)

Ἀπαντῶντες εἰς τὰ ἐκθέντα ἡμῖν διὰ τοῦ ὑμετέρου ἐπ' ἀριθ. 87382|1950 ἐγγράφου ὑμῶν ζητήματα: α) ἂν εἶναι δυνατὴ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν. 5891 καὶ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. 6115 πρὸ τῆς συγκροτήσεως καὶ λειτουργίας τῶν ἐπιτροπῶν ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων, εἰς ἃς πόλεις ἔχουσιν ἐπεκταθῆ αἱ διατάξεις περὶ ἀσφαλίσεως τῶν ἀρτεργατῶν, β) ἂν μετὰ τὴν συγκρότησιν τῶν ἀνωτέρω ἐπιτροπῶν καὶ τὴν χορήγησιν ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων εἰς ἀρτεργάτας οἱ ἀρτοποιοὶ τῶν πόλεων, εἰς ἃς ἔχουσιν ἐπεκταθῆ αἱ περὶ ἀσφαλίσεως τῶν ἀρτεργατῶν διατάξεις, δικαιοῦνται νὰ ἐργάζωνται αὐτοπροσώπως, ἐφ' ὅσον δὲν ἔχουσιν ἐπεκταθῆ εἰς τὰς πόλεις αὐτὰς αἱ διατάξεις τοῦ ν. 5215 «περὶ τροποποιήσεως τῶν ν. 5756 καὶ 4313» καὶ γ) ἂν ἡ ὑποχρεωτικὴ πρόσληψις ἀρτεργατῶν, ἐφοδιασμένων δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων ἔχῃ ἐφαρμογὴν μόνον εἰς ἃς πόλεις ἔχει ἐφαρμογὴν διὰ ὅλους ὁ ν. 5215, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν τὴν ἐν προκειμένῳ γνώμην ἡμῶν, ἔχουσαν ὡς ἀκολούθως:

Ὡς γνωστόν, λόγῳ τῆς ἰδιαζούσης φύσεως τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ ἀρτεργάτου, ἔχοντος ἀμεσωτάτην σχέσιν πρὸς τὴν δημοσίαν ὑγείαν, ἐλήφθη ἀνέκαθεν νομοθετικὴ πρόνοια, ὅπως οἱ ἀρτεργάται εἶναι ἐφωδιασμένοι, πλὴν τῶν βιβλιαρίων ταυτότητος, καὶ διὰ βιβλιαρίων ὑγείας. Σχετικὰς διατάξεις ἀνευρίσκομεν εἰς τὸ ἄρθρον 10 τοῦ ἀπὸ 14 Σεπτεμβρίου 1912 Β. Δ. «περὶ κανονισμοῦ τῶν ἐργασίμων ὡρῶν ἐν τοῖς ἀρτοποιείοις», ὡς ἐπίσης καὶ ἐν τῷ Ν. 4103|1929 «περὶ ἐλέγχου ὑγιεινῆς καὶ καθαριότητος τῶν ἀρτοποιείων». Μετὰ ταῦτα τὰ βιβλιάρια ὑγείας τῶν ἀρτεργατῶν ἀντικατεστάθησαν διὰ τῶν λεγομένων ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων, περὶ ὧν προβλέπουσι τὰ ἄρθρα 7 τοῦ ν. 5698|1932 καὶ ἄρθρ. 6 τοῦ ν. 5891|1933. Σχετικαὶ διατάξεις, μεταξὺ ἄλλων νομοθετημάτων, περιέχουσι καὶ τὸ ἄρθρ. 8 τοῦ Ν.Δ. 1291|1942, τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ Α.Ν. 509|1945, τὸ Π. Δ. 16|21 Νοεμβρίου 1933. Παραλλήλως πρὸς τὰ νομοθετήματα ταῦτα, τὰ ἀφοροῦντα τὴν ἐνάσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ ἀρτεργάτου, ὑπάρχει καὶ ὁ Ν. 4431|1929, δι' οὗ

ἐκλείφθη διὰ τῆς λέξεως «καθόντος» νὰ ἀποκλείσῃ τοὺς ἄλλους συνταξιούχους, πατωφαίνεται ἐκ τοῦ ἄρθρου 27 § 6 τοῦ καταστατικοῦ, ὅπου «καθόντων» ὀνομάζεται καὶ ὁ καθιστάμενος ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν συνεπείᾳ σωματικῆς ἢ πνευματικῆς βλάβης μὴ ὀφειλομένης εἰς βιαίων αἰτίαν ἢ ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας τοῦ ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς.

Ἀρείου Πάγου 186|1951 Τμ Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ν. Πλατύμης**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Α. Κοβάλης, Κ. Γιαννακόπουλος

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 33 § 6 τοῦ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 13307 τῆς 6 Μαΐου 1940 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐγκριθέντος καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Μεταλλωρυχείων, ὡς ἡ παράγραφος αὕτη ἐτροποποιήθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 19847|944 τῆς 23 Ἰουνίου 1944 ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργοῦ, ἐκδοθεισῶν δὲ βάσει τοῦ ἄρθρου 33 § 1 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 694|1937 καὶ ἑπομένως ἰσχύον νόμου ἔχοντος, ὁρίζουσης ὅτι «ἐν κλάδοις ἀσφαλίσεως, εἰς οὓς ἐκτείνεται ἡ ὑποχρεωτικὴ ἀσφάλισις, ἀνικανότης πρὸς ἐργασίαν ἐστὶν ἡ ἐκ σωματικῆς ἢ πνευματικῆς βλάβης ἀπόλυτος ἀδυναμία πρὸς ἐξεύρεσιν καὶ ἐξάσκησιν ἐργασίας ἀνταποκρινομένης εἰς τὰς γνώσεις καὶ τὰς ἱκανότητας τοῦ ἀσφαλισμένου, ἐφ' ὅσον ἡ βλάβη δὲν ὀφείλεται εἰς βιαίαν αἰτίαν ἢ ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας τοῦ ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς», ἐπεκτείνεται δὲ ἡ ἀσφάλισις καὶ ἐπὶ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 τοῦ Ν. 5891|1933 ἀναφερομένων ἐπαγγελματικῶν κλάδων, ἐν οἷς καὶ ὁ τῶν ἀρτεργατῶν, ἐκ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ αὐτοῦ νόμου, ὁρίζοντος ὅτι «ἐν τοῖς ἐπαγγελματικοῖς κλάδοις, εἰς οὓς ἐκτείνεται ἡ ὑποχρεωτικὴ ἀσφάλισις, ἀνικανότης πρὸς ἐργασίαν ἐστὶν ἡ ἐκ σωματικῆς ἢ πνευματικῆς βλάβης ἀπόλυτος ἀδυναμία πρὸς ἐξεύρεσιν καὶ ἐξάσκησιν ἐργασίας ἀνταποκρινομένης εἰς τὰς γνώσεις καὶ τὰς ἱκανότητας τοῦ ἀσφαλισμένου, ἐφ' ὅσον ἡ βλάβη δὲν ὀφείλεται εἰς βιαίαν αἰτίαν ἢ ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας τοῦ ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς. Ἐν τοῖς κλάδοις τούτοις ἀνικανότης πρὸς ἐργασίαν ἐστὶν ἡ ἐκ σωματικῆς ἢ πνευματικῆς βλάβης ἀπόλυτος ἀδυναμία πρὸς ἐξεύρεσιν καὶ ἐξάσκησιν ἐργασίας ἀνταποκρινομένης εἰς τὰς γνώσεις καὶ τὰς ἱκανότητας τοῦ ἀσφαλισμένου, ἐφ' ὅσον ἡ βλάβη δὲν ὀφείλεται εἰς βιαίαν αἰτίαν ἢ ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας τοῦ ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς», δικαιοῦνται τῆς ἀναλόγου συντάξεως καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 32 ὁρίων τῆς ἡλικίας των, παφῶς συνάγεται, ὅτι τῆς ἀναλόγου συντάξεως καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 32 ὁρίων ἡλικίας δικαιοῦνται μόνον τὰ πρὸς πᾶσαν ἐργασίαν ἀνίκανα τέκνα παθόντος, ἠσφαλισμένου ἐκ βιαίου συμβάντος ἢ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 16 § 2 ἐπαγγελματικῆς νόσου, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ τέκνα τῶν λόγῳ γήρατος συνταξιοδοτηθέντων, περὶ ὧν προνοεῖ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 34, ἥτις ὁρίζει ἄλλοιας προϋποθέσεις παροχῆς τῆς συντάξεως εἰς τὰ πρόσωπα, εἰς ἃ μεταβιβάζεται αὕτη. Οὕτω σκεφθέντων καὶ τὸ Ἐφετεῖον καὶ ἀποφηναμένων διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως του, δι' ἀπορρίψεως τῆς ἐφέσεως, ἀπορριπτέαν τὴν αἴτησιν τῆς ἀναιρεσειούσης, αἰτουμένης, ὅπως ἐξακολουθήσῃ καταβαλλομένη αὕτη ἡ λόγῳ θανάτου τοῦ ἠσφαλισμένου πατρὸς της μεταβιβασθεῖσα αὐτῇ σύνταξις, ἀπονεμηθεῖσα δ' αὐτῷ λόγῳ γήρατος, ἥτις διεκόπη λόγῳ συμπληρώσεως τοῦ 30οῦ ἔτους τῆς ἡλικίας της, διότι αὕτη, ὡς φυματική, τυγχάνει ἀνίκανος πρὸς πᾶσαν ἐργασίαν, ὀρθῶς τὴν ὡς ἄνω διάταξιν τοῦ ἄρθρου 33 § 6 τοῦ ὡς ἄνω καταστατικοῦ ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ οὐδεμίαν ἑτέραν διάταξιν νόμου παρεβίασε, τοῦ περὶ τοῦ ἐναντίου μοναδικοῦ λόγου ἀναιρετηρίου ἀπορριπτομένου, ὡς ἀβασίμου.

ίδρύθη τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, ὅπερ ἤρξατο λειτουργοῦν ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ 1930, ὡς ἐπίσης καὶ ὁ Α. Ν. τῆς 19|21 Νοεμβρίου τοῦ 1935, δι' οὗ ἐπεκτείνονται αἱ διατάξεις περὶ ἀσφαλίσεως ἀρτεργατῶν εἰς πόλεις, ἔνθα εἶναι ἐγκατεστημένοι ἄνω τῶν 15 ἀρτεργατῶν. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διατάξεων τῶν νομοθετημάτων τούτων ἕκαστος ἀρτεργάτης, ἀσχὸν τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ, εἰς ἃς πόλεις ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις περὶ ἀσφαλίσεως ἀρτεργατῶν ὀφείλει νὰ εἶναι ἐφωδιασμένος πρὸς ἐνάσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός του, πλὴν τοῦ δελτίου ταυτότητός του, καὶ διὰ βιβλιαρίων α) ἐπαγγελματικοῦ καὶ β) ἀσφαλίσεως εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν. Ὡς συνάγεται ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν. 5598|1932, ὡς καὶ τῆς ὁμοίας διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ ν. 5891|1933, δι' ὧν καθιερώθη τὸ ἐπαγγελματικὸν βιβλιάριον τῶν ἀρτεργατῶν, ἐπετράπη διὰ τῶν διατάξεων τούτων, ὅπως μέχρις ἐφοδιασμοῦ τῶν εἰς τὰ ἀρτοποιεῖα ἀπασχολουμένων ἀρτεργατῶν διὰ τοιούτων ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων προσλαμβάνωνται εἰς τὰ ἀρτοποιεῖα μόνον ἐκ τῶν ἐφωδιασμένων διὰ βιβλιαρίων ἀσφαλίσεως τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν. Ἀφ' ἑτέρου ὅμως διὰ τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ν. 6413|1934 ἀπηγορεύθη οἱουδήποτε ἡ ἀσφάλισις εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, ἐὰν δὲν ἔχῃ ἐπαγγελματικὸν βιβλιάριον ἀρτεργάτου ἢ συμπεργάτου κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν. 5891, ἐξ οὗ ἕπεται, ὅτι ἅπαντες οἱ ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου 6413|1934 καὶ ἐφεξῆς ἀσφαλιζόμενοι εἰς τὸ εἰρημένον Ταμεῖον ἀρτεργάται εἶναι ἐφωδιασμένοι δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων. Ἐννοεῖται ὅτι παραλλήλως πρὸς τοὺς ἠσφαλισμένους καὶ τοὺς δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων ἐφωδιασμένους ἀρτεργάτας ὑπάρχουσι καὶ οἱ μὴ ἠσφαλισμένοι, οἱ ἐλεύθεροι λεγόμενοι ἀρτεργάται, οἵτινες δὲν ἐνεγράφησαν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, διότι δὲν ἀπέκτησαν εἰσέτι τὰ προσόντα ἐγγραφῆς αὐτῶν ὡς μελῶν τοῦ εἰρημένου Ταμείου καὶ οἱ ὁποῖοι, ὡς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω, δύνανται νὰ ἐργάζωνται εἰς ἃς πόλεις δὲν ἔχουσιν ἐπεκταθῇ αἱ διατάξεις περὶ ἀσφαλίσεως ἀρτεργατῶν. Μετὰ τὰ προεισαγωγικὰ ταῦτα ἐρχόμεθα εἰς τὸ ὑπὸ ἐξέτασιν θέμα. Διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. 3756, ὡς αὕτη ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 5215, καθωρίσθη: «οἱ ἀρτοποιοὶ τῶν πόλεων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ περιχώρων ὑποχρεοῦνται νὰ διατηρῶσι μονίμως διὰ τὴν λειτουργίαν τῶν ἀρτοποιείων των τὸ ἀπαιτούμενον ἀρτεργατικὸν προσωπικόν, καθοριζόμενον κατ' ἀριθμὸν καὶ εἰδικότητα διὰ Διατάγματος, ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, ἀναλόγως τοῦ εἴδους τῶν ἐγκαταστάσεων αὐτῶν, τῆς ποσότητος ἀλεύρων, ὧν κατεργάζονται ἢ τῶν ἄλλων ὅρων λειτουργίας αὐτῶν». Περαιτέρω διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 5215, ὅστις, ὡς προελέχθη, ἐτροποποίησε τὸ ὡς ἄνω ἄρθρον 1 τοῦ ν. 3756, καθωρίσθη, ὅτι ἡ ἰσχὺς τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου 5215 (ἑπομένως καὶ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 1 αὐτοῦ, ἤτοι τῆς διατάξεως τῆς τροποποιηθείσης τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 3756) δύναται νὰ ἐπεκταθῇ διὰ Διατάγματος, προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, εἰς τὰς πρωτευούσας νομῶν ἢ ἐπαρχιῶν. Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διατάξεως ταύτης ἐξεδόθησαν διάφορα διατάγματα ἐπεκτάσεως τῶν διατάξεων τοῦ ν. 5215 εἰς διαφόρους πόλεις, πρωτευούσας νομῶν καὶ ἐπαρχιῶν.

Ἀναλόγως δὲ τῆς ποσότητος, ἣν κατεργάζονται τὰ ἐν αὐταῖς ἀρτοποιεῖα καὶ τῶν λοιπῶν ὅρων λειτουργίας αὐτῶν, εἰς ἄλλας μὲν πόλεις τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος Διατάγματα καθορίζουσιν ὡς ὑποχρεωτικὴν τὴν πρόσληψιν μονίμου ἀρτεργατικοῦ προσωπικοῦ ἐν τοῖς ἀρτοποιείοις τούτοις εἰς ὅσα ἐξ αὐτῶν ἡ παραγωγὴ ἄρτου ἀνέρχεται ἀπὸ 70 ὀκ. ἀλεύρων καὶ ἄνω, εἰς ἄλλας δὲ πόλεις καθορίζεται ὡς ὑποχρεωτικὴ ἡ πρόσληψις μονίμου ἀρτεργατικοῦ προσωπικοῦ, γινομένου ὑπολογισμοῦ πρὸς τοῦτο τῆς παραγωγῆς ἀπὸ 1 ὀκᾶς ἀλεύρων καὶ ἄνω.

Παραλλήλως πρὸς τὴν ἀνωτέρω μνημονευθεῖσαν διάταξιν ὑπάρχει ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν. 5891|1933 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τῶν νόμων περὶ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν», ὡς καὶ ἡ ἀντίστοιχος τοιαύτη τοῦ ἄρθρ. 4 § 3 τοῦ ν. 6413|1934 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν». Δι' ἀμφοτέρων τῶν διατάξεων τούτων καθορίζεται ὅτι ἐπὶ ἀρτοποιεῖα (ὡς καὶ κουλουροποιεῖα), τὰ λειτουργοῦντα εἰς πόλεις, εἰς ἃς ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις περὶ ἀσφαλίσεως τῶν ἀρτεργατῶν, ὑποχρεοῦνται ν' ἀπασχολῶσιν εἰς τὰς ἐργασίας των ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ἀρτεργάτας ἐφωδιασμένους δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου ἀρτεργάτου. Ἐν συνεχείᾳ ἡ αὐτὴ ὡς ἄνω διάταξις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν. 5891 ἀσχολεῖται περὶ τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τοῦ τρόπου τῆς χορηγήσεως τῶν ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων, περαιτέρω δὲ καὶ ἐν ἀμέσῳ συναφείᾳ πρὸς τὰ ἀνωτέρω ἐπάγεται ἡ εἰρημένη διάταξις, ὅτι καὶ ἀρτοποιοὶ δικαιοῦνται ν' ἀπασχολῶνται προσωπικῶς εἰς τὴν παρασκευὴν τοῦ ἄρτου ἄνευ τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου (5891) ὁριζομένων διατυπώσεων». Προφανῶς ἡ ἔννοια τῆς τελευταίας ταύτης διατάξεως, ἐφ' ὅσον αὕτη ἴσχυε, εἶναι ὅτι ὁσάκις δικαιοῦνται ν' ἀπασχολῶνται οἱ ἀρτοποιοὶ εἰς τὴν παρασκευὴν τοῦ ἄρτου—καὶ θὰ ἴδωμεν παρακατιόντες ποτὲ δικαιοῦνται — δύνανται νὰ πράττωσι τοῦτο καὶ ἄνευ τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου ὁριζομένων διατυπώσεων, χωρὶς δηλ. νὰ εἶναι ὑποχρεωμένοι, ὅπως εἶναι ἐφωδιασμένοι δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων ἀρτεργατῶν. Ἡ διάταξις ὅμως αὕτη κατηργήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ν. 6413, οὐχὶ βεβαίως, διότι ἀπηγορεύθη εἰς αὐτοὺς εἰς πᾶσαν περίπτωσιν ἡ προσωπικὴ ἀπασχόλησίς των, ἀλλὰ προφανῶς, διότι ἐκρίθη, ὅτι, ὁσάκις εἶναι ἐπιτετραμμένη ἡ τοιαύτη προσωπικὴ ἀπασχόλησίς των, δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ ἀπαλλάσσωνται αὗται τῆς διατυπώσεως τοῦ νόμου, εἰς ἣν ὑποβάλλονται οἱ ἀρτεργάται, καὶ οὕτω διὰ τῆς χορηγήσεως εἰς αὐτοὺς τοῦ ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου δημιουργεῖται ἡ ἀπαραίτητος διὰ τὴν δημοσίαν ὑγείαν ἐγγύησις, ὅτι οὗτοι εἶναι ὑγιεῖς καὶ ἀπηλλαγμένοι μολυσματικῆς νόσου. Ἐν τούτοις καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν. 5891 αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν καὶ ἡ διὰ τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ν. 6413 ἐπιγενομένη κα-

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΙ

1834|1951 ΑΝΑΓΚ. ΝΟΜΟΣ

Περί κωδικοποιήσεως της ισχυούσης εργατικής Νομοθεσίας.

(Ε.Κ. τ. Α' η. 161 της 2 Ἰουνίου 1951)

Λαβόντες ὑπ' ὄψιν τήν κατά τήν συνεδρίασιν της 21 Μαΐου 1951 τοῦ Ἀνωτέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ληφθεῖσαν ἀπόφασιν περί ἐκδόσεως, λόγῳ κατεπειγούσης καί ἀναποφεύκτου ἀνάγκης, Ἀναγκαστικοῦ Νόμου περί συστάσεως Ἐπιτροπῆς πρός ἑκπόνησιν σχεδίου Κώδικος Ἐργασίας καί εἰσαγωγικοῦ τούτου Νόμου, ἀπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

1. Πρός ἐνοποίησιν καί κωδικοποίησιν τῆς ἰσχυούσης ἐργατικῆς νομοθεσίας, ὡς καί πρός κατάρτισιν σχετικοῦ εἰσαγωγικοῦ Νόμου μετά τόργησις τῆς μνημονευθείσης παραγράφου ταύτης ἐδημιούργησαν ζητήματα περί τήν ὀληθῆ ἔννοιαν αὐτῶν καί εἰδικώτερα περί τό σημεῖον ἄν καί πότε ἔχῃ δικαίωμα αὐτοπροσώπου ἀπασχολήσεώς του διά τήν παρασκευήν ἄρτου ἐν τῷ ἀρτοποιείῳ του καί μετά τήν ἐφαρμογήν ἢ ἐπεκτασιν τῶν διατάξεων περί ἀσφαλίσεως ἀρτεργατῶν, ὡς καί τοῦ ν. 5245, ὑποστηριχθείσης τῆς ἐκδοχῆς ὑπό μέν τῶν ἀρτοποιῶν, ὅτι τό δικαίωμα τῆς αὐτοπροσώπου ἀπασχολήσεως αὐτῶν εἰς τήν παραγωγήν ἄρτου κατά τάς εἰδικάς ὑπό τοῦ νόμου προβλεπομένας περιπτώσεις δέν κατηργήθη καί μετά τούς ν. 5891 καί 6413, ὑπό δέ τῶν ἀρτεργατῶν, ὅτι συνέβη τό ἀντίθετον. Καί ἀμφιβῶς περί τά ζητήματα ταῦτα κυρίως ἀσχολοῦνται τά ὑπό τήν κρίσιν ἡμῶν ὡς ἄνω ἐρωτήματα. Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν μνημονευθεισῶν διατάξεων συνάγονται τ' ἀκόλουθα συμπεράσματα, τά ὁποῖα ἀποτελοῦν καί τήν ἀπάντησιν εἰς τά τεθέντα ἐρωτήματα: α) ὅτι αἱ νόμοι 5891 καί 6413 συμπολιτεύονται πρός τούς νόμους 6756 καί 5245, οὐδαμῶς ἀποσκοπήσαντες νά καταργήσωσι τήν ὑπό τῶν τελευταίων παρεχομένην εὐχέρειαν εἰς τήν ἐκτελεστικήν Ἀρχήν νά ἐκδώσῃ διατάγματα, δι' ὧν νά καθορίζῃ ἀναλόγως τῆς κατεργαζομένης ποσότητος ἀλεύρων καί τῶν ἄλλων ὅρων λειτουργίας τῶν ἀρτοποιείων τό διατηρητέον μόνιμον ἀρτεργατικόν προσωπικόν, οὕτως ὥστε εἰς δεδομένας περιπτώσεις νά εἶναι δυνατή ἡ αὐτοπρόσωπος ἀπασχόλησις τοῦ ἀρτοποιοῦ εἰς τήν παραγωγήν τοῦ ἄρτου.

β) Διά νά καταστῇ δυνατή ἡ ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν. 5891 καί τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. 6413 εἰς ἃς πόλεις ἔχουσιν ἐφαρμογήν αἱ διατάξεις περί ἀσφαλίσεως ἀρτεργατῶν, ὅπου κατά τάς διατάξεις ἐκείνας δέον τό μονίμως ἐν τοῖς ἀρτοποιείοις διατηρητέον ἀρτεργατικόν προσωπικόν νά εἶναι ἐφωδιασμένον δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων ἀρτεργατῶν, πρέπει προηγουμένως νά συστηκηθῶσι καί λειτουργήσωσι κατά τάς εἰκείας διατάξεις αἱ ἐπιτροπαί χορηγήσεως τῶν εἰρημένων βιβλιαρίων, αἵτινες θέλουσιν ἐφοδιάσει τό ὡς ἄνω μόνιμον διατηρητέον ἀρτεργατικόν προσωπικόν διά τῶν ἐν λόγῳ ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων.

γ) Διά νά καθορισθῇ πόσον καί ἐκ ποίων ὅ' ἀποτελεσθῇ τό μονίμως διατηρητέον ἀρτεργατικόν προσωπικόν ἐν τινι ἀρτοποιείῳ δημοσίας πόλεως πρέπει διά Διατάγματος, ἐκδοθησομένου συμφώνως τοῖς ἄρθρ. 1 καί 5 τοῦ ν. 5245, νά ἐπεκταθῇ ἡ ἰσχύς τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου εἰς τήν πόλιν ταύτην καί νά καθορίζωνται ἅμα οἱ ὅροι καί ὁ ἀριθμός τοῦ διατηρητέου τούτου προσωπικοῦ.

δ) Ὅπου ἐπεξετάθη ὁ ν. 5245 καί λειτουργοῦσιν αἱ διατάξεις περί ἀσφαλίσεως ἀρτεργατῶν, διά τοῦ Διατάγματος δέ περί ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 5245 ἡ ὑποχρέωσις περί προσλήψεως ἀρτεργατικοῦ προσωπικοῦ ἄρχεται ἀπό τῆς παραγωγῆς ἄρτου 1 ὀκᾶς ἀλεύρου καί ἄνω, δέν ἐπιτρέπεται ἡ αὐτοπρόσωπος ἀπασχόλησις τοῦ ἀρτοποιοῦ, τό δέ μονίμως διατηρητέον ἀρτεργατικόν τοῦτο προσωπικόν δέον νά εἶναι ἐφωδιασμένον δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων ἀρτεργατῶν.

ε) Ὅπου ὅμως ὑπό τάς λοιπάς ἐν παρ. γ συνθήκας ἐπεβλήθη ἡ ὑποχρεωτική πρόσληψις ἀρτεργατικοῦ προσωπικοῦ ἀπό παραγωγῆς ἄρτου ὡρισμένων ὀκάδων ἀλεύρου καί ἄνω (π. χ. 70 ὀκ. ἀλεύρου καί ἄνω) ἐπιτρέπεται ἡ αὐτοπρόσωπος ἀπασχόλησις τοῦ ἀρτοποιοῦ παραλλήλως πρός τό λοιπόν μονίμως διατηρητέον ἀρτεργατικόν προσωπικόν, τοῦτο δέ δέον ἐπίσης νά εἶναι ἐφωδιασμένον δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων ἀρτεργατῶν.

στ) Ὅπου δέν ἐπεξετάθη ὁ ν. 5245, δικαιοῦνται οἱ ἀρτοποιοί ν' ἀπασχολῶνται αὐτοπροσώπως εἰς τήν παραγωγήν τοῦ ἄρτου.

ζ) Ὅπου ἐπίσης δέν ἐπεξετάθη ὁ ν. 5245, οὐδέ καί αἱ διατάξεις περί ἀσφαλίσεως ἀρτεργατῶν, δικαιοῦνται εἰς αὐτοπρόσωπον ἀρτεργατικήν ἀπασχόλησιν οἱ ἀρτοποιοί, ὁσάκις δέ ἡ παραγωγή δικαιολογεῖ καί πρόσληψιν ἀρτεργατῶν δύνανται νά προσλαμβάνωνται καί ἐλεύθεροι ἀρτεργάται.

η) Ὅπου πόλιν ἐπεξετάθη ὁ ν. 5245, ἀλλά δέν ἐχουσιν ἐφαρμογήν αἱ διατάξεις περί ἀσφαλίσεως ἀρτεργατῶν, δικαιοῦται ὁ ἀρτοποιός νά ἀπασχολῆται εἰς αὐτοπρόσωπον παραγωγήν τοῦ ἄρτου καί ὁσάκις δικαιολογεῖται πρόσληψις ἀρτεργατῶν δύναται νά προσλάβῃ ἐλευθέρους τοιούτους. Ἐννοεῖται, ὅτι αἱ πλεῖσται τῶν ἀνωτέρω διαφορίσεων ἔχουν θεωρητικήν μᾶλλον ἀξίαν, ἐκείνη, ὅμως, ἥτις ἔχει πρακτικήν ἀξίαν καί ἐφαρμογήν, εἶναι κυρίως ἡ ἐν τῇ παρ. ε διάκρισις, ἥτις ἐφαρμόζεται εἰς τάς μικράς πόλεις, ὅπου ἡ παραγωγή εἶναι μικρά, κάτω τῶν 70 ὀκάδων π.χ. ἀλεύρου, καί δέν δικαιολογεῖ τήν πρόσληψιν ἀρτεργατικοῦ προσωπικοῦ, ἀνευθέτου δέ, παρά τήν σημερότητα τῆς παραγωγῆς, συντελουμένη ἐνιαίου προσληπτέου ἀρτεργατικοῦ προσωπικοῦ θά ἦγεν εἰς τήν καταδίκην τοῦ ἀρτοποιοῦ εἰς πεῖναν καί εἰς τό ἀναγκαστικόν ἐντεῦθεν κλείσιμον τοῦ ἀρτοποιείου του.

τῶν αἰτιολογικῶν καὶ ἄλλων ἐκθέσεων, συνιστᾶται: 1) Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐκ πέντε (5) μελῶν, ἐξ ὧν ἓν ἐκπληροῖ καθήκοντα Γενικοῦ Γραμματέως, κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 11 ὁριζόμενα καὶ 2) Ἀναθεωρητικὴ τοιαύτη ἐκ δέκα πέντε (15) μελῶν, ἐν οἷς καὶ τὰ μέλη τῆς Συντακτικῆς.

2. Ὡς μέλη τῆς Συντακτικῆς καὶ Ἀναθεωρητικῆς Ἐπιτροπῆς διορίζονται διὰ πράξεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δημοσιευομένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, πρόσωπα μὲ εἰδικὴν ἐπιστημονικὴν μόρφωσιν καὶ πεῖραν περὶ τὰ θέματα τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς.

Ἄρθρον 2

Εἰς τὴν Συντακτικὴν Ἐπιτροπὴν παρέχεται ἀκώλυτος προθεσμία πρὸς περάτωσιν τοῦ ἔργου, δυναμένη νὰ παραταθῇ ἐπὶ 2 εἴσετι μῆνας διὰ Β. Δ/τος, προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἄρθρον 3

Ἕκαστον μέλος τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀναλαμβάνει τὴν ἐκπόνησιν ἀναλόγου τμήματος τοῦ Κώδικος μετὰ τοῦ ἀντιστοίχου μέρους τοῦ εἰσαγωγικοῦ Νόμου.

Ἄρθρον 4

Ἕκαστον μέλος τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς δικαιοῦται νὰ προσλαβῇ ὡς συνεργάτην ἕνα τῶν ἐπιστημόνων, τῶν ἀσχολουμένων εἰδικῶς μὲ τὸν κλάδον τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου ἢ δυναμένων νὰ συμβάλουν οὐσιαστικῶς εἰς τὸ ἔργον.

Οἱ συνεργάται προτείνονται ὑφ' ἑκάστου τῶν κατ' ἰδίαν μελῶν καὶ διορίζονται διὰ πράξεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἄρθρον 5

Ἀμφοτέρων τῶν Ἐπιτροπῶν προεδρεύει ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας, τούτου δὲ κωλυομένου ἑκάστης τῶν Ἐπιτροπῶν προεδρεύει ἓν ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς, ὁριζόμενον ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργοῦ.

Ἄρθρον 6

Ἅμα τῇ συγκροτήσει τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς τὰ μέλη αὐτῆς καταρτίζουν Γενικὸν Διάγραμμα, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου θέλουν κανονίσει τὰς ἐργασίας τῶν κατ' ἰδίαν κεφαλαίων τοῦ ὑπὸ ἐκπόνησιν Κώδικος Ἐργασίας.

Εἰς τὸ Διάγραμμα τοῦτο δέον νὰ ὁρίζωνται αἱ γενικαὶ γραμμαὶ τῶν κατ' ἰδίαν κεφαλαίων καὶ θεσμῶν, ὡς καὶ πηγαί, ἐξ ὧν ἐνδεχομένως θέλουν παραληφθῇ.

Ἄρθρον 7

Τὸ κατὰ τ' ἀνωτέρω Διάγραμμα τίθεται ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Ἀναθεωρητικῆς Ἐπιτροπῆς, συγκαλουμένης εἰδικῶς πρὸς τοῦτο κατὰ τὰς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁριζομένας συνεδριάσεις αὐτῆς. Ἡ γνώμη τῆς Ἀναθεωρητικῆς Ἐπιτροπῆς δεσμεύει τὴν Συντακτικὴν Ἐπιτροπὴν μόνον ἐφ' ὅσον συνετάχθη μὲ αὐτὴν καὶ ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργός.

Ἄρθρον 8

Ἕκαστον Κεφάλαιον ἢ Τμῆμα τοῦ Σχεδίου, μετὰ τὴν ὁριστικήν του διατύπωσιν ὑπὸ τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς, ὑποβάλλεται μετὰ τοῦ ὑπομνήματος ἐπὶ εἰσηγητοῦ τοῦ περατωθέντος κεφαλαίου ἢ τμήματος καὶ τῆς αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργόν, ὅστις διαβιβάζει τοῦτο πρὸς τὴν Ἀναθεωρητικὴν Ἐπιτροπήν.

Ἄρθρον 9

Ἡ Ἀναθεωρητικὴ Ἐπιτροπὴ προβαίνει ἐντὸς τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 2 προθεσμίας εἰς ἔγκρισιν ἢ τροποποίησιν τῶν ὑποβληθέντων κεφαλαίων ἢ τμημάτων.

Ἄρθρον 10

Διὰ Κανονισμοῦ, συνταασσομένου ὑπὸ τῶν Προέδρων τῶν Ἐπιτροπῶν καὶ ἐγκρινομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, καθορίζονται τὰ τῶν συνεδριάσεων τῶν ἐν λόγῳ Ἐπιτροπῶν, ὡς καὶ ἄλλαι σχετικαὶ λεπτομέρειαι.

Ἄρθρον 11

Διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἀποσπᾶται ὡς Γραμματεὺς τῆς Συντακτικῆς καὶ Ἀναθεωρητικῆς Ἐπιτροπῆς εἷς τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας. Ἔργον τούτου εἶναι ἡ συναρμολόγησις, ὑπὸ τὴν ἀνωτέραν ἐποπτείαν τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως, τῶν κατ' ἰδίαν πρακτικῶν τῶν συνεδριάσεων, ἅτινα συντάσσονται ὑπὸ τῶν κατὰ τ' ἀνωτέρω συνεργατῶν, ἡ μέριμνα διὰ τὴν προμήθειαν τῶν ἀναγκαιούντων βιβλίων καὶ πᾶσα ἄλλη ἐργασία ἀνατιθεμένη αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως ἢ τοῦ Προέδρου τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς, ὡς καὶ τοῦ Προέδρου τῆς Ἀναθεωρητικῆς, παρ' ἧ οὗτος ἐκτελεῖ ἀνάλογα καθήκοντα.

Ἄρθρον 12

Διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ὁρίζεται ἡ συνολικὴ ἀμοιβὴ τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὴν ἐκπόνησιν τοῦ Σχεδίου Κώδικος Ἐργασίας καὶ τοῦ εἰσαγωγικοῦ Νόμου, κατανέμεται δὲ αὕτη μεταξὺ τῶν μελῶν της διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἡ ἀμοιβὴ αὕτη καταβάλλεται τμηματικῶς, καθ' ὃν τρόπον ἤθελεν ὁρίσει ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Οἱ συνεργάται τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀμείβονται ὑπὸ τῶν μελῶν αὐτῆς, παρ' ὧν προσελήφθησαν ἐκ τῆς παρεχομένης εἰς αὐτὰ ἀμοιβῆς, μὴ δικαιουμένα ἄλλης ἀμοιβῆς ἢ ἀποζημιώσεως.

Ἄρθρον 13

Εἰς τὰ μέλη τῆς Ἀναθεωρητικῆς Ἐπιτροπῆς παρέχεται ἀποζημίωσις ἐκ 50 χιλιάδων δραχμῶν κατὰ συνεδρίασιν, δι' ἕκαστον, ἐφ' ὅσον συμμετέσχε καὶ μέχρι δέκα συνεδριάσεων μηνιαίως.

Ἄρθρον 14

Ὁ Γραμματεὺς τῆς Ἐπιτροπῆς δικαιοῦται τῶν εἰς ἃ ὑποβάλλεται ἐξόδων κινήσεως διὰ τὴν συμμετοχήν του εἰς τὰς συνεδριάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς, ἅτινα δύνανται νὰ ὁρίζωνται καὶ κατ' ἀποκοπὴν διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Ἄρθρον 15

Διὰ τὴν ἀγορὰν τῶν χρησίμων διὰ τὸ ἔργον ἐπιστημονικῶν συγγραμμάτων καὶ βοηθητικῶν ἐν γένει βιβλίων, ὡς καὶ τῆς γραφικῆς ὕλης ὁρίζεται ἐφ' ἅπαξ τὸ ποσὸν τῶν 10 ἑκατομμυρίων, καταβαλλόμενον τμηματικῶς εἰς τὸν κατὰ τὸ ἄρθρον 11 Γραμματέα, ἐντολῇ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἄρθρον 16

Οἱ ἐκ τῶν μελῶν τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς δικηγόροι διατηροῦν τὴν ἰδιότητά των με-

τά των συμπαροικούντων πρός αύτην δικαιωμάτων ή άλλων πλεονεκτημάτων.

"Αρθρον 17

Διά την έξυπηρέτησιν των κατά τ' άνωτέρω διατάξεων άναγράφονται εις τον προϋπολογισμόν του Υπουργείου Έργασίας διά το έτος 1950—1951 αί άπαιτούμενοι πιστώσεις.

"Αρθρον 18

Διά Β. Δ/τος, εκδιδομένου προτάσει του Υπουργού Έργασίας, ή ισχύς του παρόντος δύναται να επεκταθή και εις την άσφάλισιν και παρόχειαν των μισθωτών προς κατάρτισιν σχεδίου Κώδικος Κοινωνικής Ασφαλίσεως και Προνοίας.

"Αρθρον 19

Η ισχύς του παρόντος άρχεται άπό της δημοσιεύσεως εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, θέλει δε καταστεθή εις την Βουλήν προς ψήφισιν άμα τη έπαναλήψει των εργασιών αύτης.

Έν Άθήναις τη 26 Μαΐου 1951

1836|1951 ΑΝΑΓΚ. ΝΟΜΟΣ

Περί τροποποιήσεως και κωδικοποιήσεως εις συμβασεις περί προστασίας απολυομένων έκ των τάξεων του Στρατού και λαβόντων μέρος εις τον άγώνα έναντίον των συμμοριτών

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 164 της 5 Ιουνίου 1951)

Λαβόντες έπ' όψιν την κατά την συνεδρίασιν της 1ης Ιουνίου 1951 του Ανωτέρου Υπουργικού Συμβουλίου ληφθείσαν απόφασιν περί εκδόσεως, λόγω κατεπειγούσης και αναποφεύκτου ανάγκης, Αναγκαστικού Νόμου «περί τροποποιήσεως και κωδικοποιήσεως της νομοθεσίας περί προστασίας απολυομένων έκ των τάξεων του στρατού και λαβόντων μέρος εις τον άγώνα έναντίον των συμμοριτών», άκηκοάσαμεν και διατάσσομεν:

"Αρθρον 1

1. Από της ισχύος του παρόντος Νόμου προστατεύονται, δυναγόμενοι εις τας διατάξεις αυτού, οι από του Οκτωβρίου 1940 και μέχρι λήξεως των γενομένων επιστρατεύσεων, λόγω της κατά του Έθνους συμμοριακής δράσεως, οπωσδήποτε υπηρετήσαντες ή υπηρετούντες εις τας τάξεις των ένόπλων δυνάμεων της χώρας (ξηράς, θαλάσσης, άέρος και χωροφυλακής) και μη προερχόμενοι έκ των μονίμων στελεχών αύτων, υπ' όσον υπήκουν εις τινα των κάτωθι κατηγοριών:

α) Οι άνήκοντες και οι κρατούντες άνίκανα έκ των κακουχιών της στρατιάσεως των, άσχέτως χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας.

β) Οι τραυματίαι ή οι πάσχοντες έπ' άνδραγαθία, άσχέτως χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας.

γ) Οι τιμηθέντες δι' ορισμένου άγδαίας ή πολεμικού σταυρού, έφ' όσον έχουν 10μηνον τουλάχιστον στρατιωτικήν υπηρεσίαν.

Εις τας άνωτέρω υπό εδαφ. α, β, γ περιπτώσεις υπάγονται και οι υπηρετήσαντες ή υπηρετούντες εις τας οργανώσεις Μ.Α.Υ., Μ.Ε.Α., Μ.Α.Α., Κ.Ν.Ε.Α. και Τ.Ε.Α. και συνεπεία της δράσεως των κατοχικών συμμοριών, τραυματίαι ή τιμηθέντες δι' άριστείου ανδρείας.

δ) Το τέκνον, ή χήρα σύζυγος, ή χήρα μήτηρ, ή όρφανή πατρός άδελφή των αποθανόντων ή αποθησκόντων έκ των τραυμάτων ή των κακουχιών του πολέμου έναντίον των συμμοριτών, έν οις συμπεριλαμβάνονται και οι υπηρετήσαντες ή οι υπηρετούντες εις τας κατά το προηγούμενον εδάφιον οργανώσεις. Η παρ' ενός εκάστου εκ των άνω προσώπων άσκησις του δικαιώματος αποκλείει τους λοιπούς.

Ως όρφανή πατρός θεωρείται και ή έχουσα κατέρα συμπληρώσαντα τα 65ον έτος της ηλικίας του ή όντα άνίκανον διά πάσαν εργασίαν.

Η άνικανότης του πατρός προς εργασίαν διαπιστούται εκ βεβαιώσεως του Ειρηνοδικείου της περιφερείας ένθα κατοικεί ή ενδιαφερομένη ή εν ελλείψει τοιούτου υπό της αρμοδίας Αστυνομικής ή Δημοτικής ή Κοινοτικής Αρχής.

ε) Οι έχοντες τεσσαράκοντα δύο (42) μηνών συνολικήν πραγματικήν στρατιωτικήν υπηρεσίαν, εξ ών απαραιτήτως πέντε (5) μηνών τοιαύτην εις μάχιμον μονάδα κατά τον πόλεμον 1940—41 ή εν Μέση Ανατολή ή από της απελευθερώσεως της χώρας και εντεύθεν και λαβόντες μέρος εις μάχας ή συγκρούσεις μετά του εξωτερικού ή εσωτερικού εχθρού της χώρας.

στ) Οι έχοντες είκοσι οκτώ (28) μηνών από της απελευθερώσεως της χώρας συνολικήν στρατιωτικήν υπηρεσίαν και απαραιτήτως δωδεκάμηνον τοιαύτην εις μάχιμον μονάδα, λαβόντες δε μέρος εις συγκρούσεις μετά των συμμοριτών.

ζ) Οι έχοντες δέκα οκτώ (18) μηνών από της απελευθερώσεως της χώρας συνολικήν στρατιωτικήν υπηρεσίαν και απαραιτήτως δέκα μηνών τοιαύτην εις μάχιμον μονάδα, λαβόντες δε μέρος εις συγκρούσεις μετά των συμμοριτών.

η) Οι παθόντες εξ ανοικτής φυματιώσεως, οφειλομένης εις την στρατιωτικήν αυτών υπηρεσίαν, ών η πάθησις έχει ιαθή, της ιάσεως διαπιστουμένης παρά της Ανωτάτης Υγειονομικής του Στρατού Επιτροπής ή των Επιτροπών Απαλλαγών Σωμάτων Στρατού.

2. Η ανωτέρω σειρά τηρείται και ως σειρά προτιμήσεως διά την υπό του παρόντος Νόμου παρεχομένην προστασίαν.

3. Αποκλείονται της υπό του παρόντος Νόμου προβλεπομένης προστασίας, μη υπαγόμενοι εις τας διατάξεις αυτού:

α) Τα πρόσωπα τα οριζόμενα εις τα εδάφια α, β, δ, και η της παραγρ. 1 του παρόντος άρθρου, εφ' όσον λαμβάνουσι σύνταξιν ανωτέραν των 600.000 δραχμών μηνιαίως.

β) Οι πάσχοντες εξ ανοικτής φυματιώσεως, μη ιαθείσης.

γ) Οι καταδικασθέντες επί άδικήματι συνεπαγομένω τας εκπτώσεις των άρθρων 59, 60, 61 και 62 του Ποινικού Κώδικος.

4. Δι' αποφάσεως του Υπουργείου Εθνικής Αμύνης καθορισθήσεται το χρονικόν διάστημα, καθ' ό εκάστη στρατιωτική μονάς χαρακτηρίζεται ως μάχιμος τοιαύτη.

"Αρθρον 2

1. Παρά τω Υπουργείω Εργασίας συνιστώνται Κεντρικόν Συμβούλιον Προστασίας απολυομένων έκ των τάξεων του Στρατού, απαρτιζόμενον:

α) Έκ του Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου Εργασίας, ως Προέδρου.

β) Έκ τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ὡς Ἀντιπροέδρου.

γ) Ἐξ ἑνὸς ἀξιωματικοῦ τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου Στρατοῦ, ὁριζομένου μετὰ τοῦ ἀναπληρωτοῦ του, ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Γ.Ε.Σ.

δ) Ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῶν Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς, ὁριζομένου μετὰ τοῦ ἀναπληρωτοῦ του ἀπὸ κοινοῦ ὑπὸ τῶν Ἐπιμελητηρίων τούτων.

ε) Ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῶν Ἐπαγγελματικῶν καὶ Βιοτεχνικῶν Ἐπιμελητηρίων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς, ὁριζομένου μετὰ τοῦ ἀναπληρωτοῦ του ἀπὸ κοινοῦ ὑπὸ τῶν Ἐπιμελητηρίων τούτων.

στ) Ἐκ δύο ἀντιπροσώπων τῶν μισθωτῶν ὁριζομένων μετὰ τῶν ἀναπληρωτῶν των ὑπὸ τῆς Γεν. Συν)δίας τῶν Ἐργατῶν τῆς Ἑλλάδος.

ζ) Ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ Ἐθνικοῦ Ὀργανισμοῦ Πολεμιστῶν τοῦ Ν. 751, ὑποδεικνυομένου ὑπὸ τοῦ συμβουλίου τῆς κεντρικῆς διοικήσεως αὐτοῦ.

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας δικαιοῦται νὰ μετέχῃ τοῦ Συμβουλίου μετὰ ψήφου καὶ ὁσάκις μετέχει προεδρεύει αὐτοῦ.

Χρέη εἰσηγητοῦ παρὰ τῷ συμβουλίῳ ἐκτελεῖ ὁ προϊστάμενος τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ παρόντος εἰδικοῦ γραφείου ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, χρέη δὲ γραμματέως εἷς ἐκ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

Ὁ Πρόεδρος, ὁ Ἀντιπρόεδρος, τὰ μέλη, ὁ εἰσηγητὴς καὶ ὁ γραμματεὺς τοῦ κεντρικοῦ συμβουλίου μετὰ τῶν ἀναπληρωτῶν αὐτῶν διορίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δημοσιευομένης διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

2. Ὡσαύτως ἐν Θεσσαλονίκῃ συνιστᾶται συμβούλιον προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, ἀπαρτιζόμενον :

α) Ἐκ τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν Θεσσαλονίκης ἢ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ του, ὡς Προέδρου.

β) Ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας Θεσ)νίκης ἢ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ του, ὡς Ἀντιπροέδρου.

γ) Ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Νομαρχίας ἢ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ του,

δ) Ἐξ ἑνὸς ἀνωτέρου ἀξιωματικοῦ τῶν ἑνόπλων δυνάμεων, ὁριζομένου μετὰ τοῦ ἀναπληρωτοῦ του ὑπὸ τῆς διοικήσεως τῆς ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ Νομοῦ Θεσ)νίκης ἑδρευούσης μεγάλης στρατιωτικῆς μονάδος.

ε) Ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Θεσ)νίκης, ὁριζομένου μετὰ τοῦ ἀναπληρωτοῦ του ὑπ' αὐτοῦ.

στ) Ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ Ἐπαγγελματικοῦ καὶ Βιοτεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου Θεσ)νίκης, ὁριζομένου ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ ἀναπληρωτοῦ του ὑπὸ τοῦ Ἐπιμελητηρίου τούτου.

ζ) Ἐκ δύο ἀντιπροσώπων τῶν μισθωτῶν ὁριζομένων μετὰ τῶν ἀναπληρωτῶν των ὑπὸ τοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου Θεσ)νίκης.

η) Ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ Ἐθνικοῦ Ὀργανισμοῦ τοῦ Ν. 751, ὑποδεικνυομένου ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς τοπικῆς διοικήσεως αὐτοῦ.

Χρέη εἰσηγητοῦ παρὰ τῷ συμβουλίῳ τούτῳ ἐκτελεῖ εἷς ἐκ τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας Θεσ)νίκης. Χρέη δὲ γραμματέως εἷς ἐκ τῶν ὑπαλλήλων τῆς αὐτῆς Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας.

Ὁ Πρόεδρος, τὰ μέλη, ὁ εἰσηγητὴς καὶ ὁ γραμματεὺς τοῦ συμβουλίου Θεσ)νίκης μετὰ τῶν ἀναπληρωτῶν αὐτῶν διορίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Βορείου Ἑλλάδος

3. Εἰς τὴν ἕδραν ἑκάστης Νομαρχίας, πλὴν τῶν Νομαρχιῶν Ἀττικῆς καὶ Θεσσαλονίκης, συνιστᾶται τοπικὸν συμβούλιον προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀποτελούμενον :

α) Ἐκ τοῦ προέδρου Πρωτοδικῶν ἢ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ του, ὅπου δὲ δὲν ὑπάρχει Πρωτοδικεῖον ἐκ τοῦ Εἰρηνοδίκου, ὡς Προέδρου.

β) Ἐκ τοῦ διευθυντοῦ τῆς Νομαρχίας ἢ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ του.

γ) Ἐκ τοῦ προϊσταμένου τῆς οἰκείας Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας, ἐφ' ὅσον ὑφίσταται εἰς τὴν ἕδραν τῆς Νομαρχίας τοιαύτη.

δ) Ἐξ ἑνὸς ἀνωτέρου ἀξιωματικοῦ τῶν ἑνόπλων δυνάμεων, ὁριζομένου μετὰ τοῦ ἀναπληρωτοῦ του ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ τῆς ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ Νομοῦ ἑδρευούσης μεγάλης στρατιωτικῆς μονάδος καὶ ἐλλείψει τοιαύτης παρὰ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ οἰκείου στρατολογικοῦ γραφείου.

Εἰς ἃς περιπτώσεις τοῦ συμβουλίου προεδρεύει Εἰρηνοδίκης ὑποδεικνύεται κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀξιωματικὸς μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ λοχαγοῦ.

ε) Ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῶν ἐργοδοτῶν, ὁριζομένου μετὰ τοῦ ἀναπληρωτοῦ του ὑπὸ τῆς ἀντιπροσωπευτικωτέρας ἐργοδοτικῆς ὀργανώσεως.

στ) Ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῶν μισθωτῶν, ὁριζομένου μετὰ τοῦ ἀναπληρωτοῦ του ὑπὸ τοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου καὶ ἐν ἐλλείψει τούτου ὑπὸ τῆς ἀντιπροσωπευτικωτέρας ἐργατικῆς ὀργανώσεως.

ζ) Ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ Ἐθνικοῦ Ὀργανισμοῦ Πολεμιστῶν τοῦ Ν. 751, ὑποδεικνυομένου ὑπὸ τοῦ συμβουλίου τῆς τοπικῆς διοικήσεως αὐτοῦ.

Ἕκαστον συμβούλιον κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν ἐκλέγει ἐν τῶν μελῶν αὐτοῦ ὡς ἀντιπρόεδρον διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας.

Χρέη εἰσηγητοῦ παρ' ἑκάστῳ συμβουλίῳ ἐκτελεῖ εἷς τῶν ὑπαλλήλων τῆς οἰκείας Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας ἐπὶ βαθμῷ τοὐλάχιστον εἰσηγητοῦ καὶ ἐν ἐλλείψει τοιούτου ὁ παρὰ τῷ συμβουλίῳ ἀξιωματικὸς τῶν ἑνόπλων δυνάμεων, χρέη δὲ γραμματέως εἷς τῶν ὑπαλλήλων τῆς Νομαρχίας.

Ὁ Πρόεδρος, τὰ μέλη, ὁ εἰσηγητὴς καὶ ὁ γραμματεύς, ὡς καὶ οἱ ἀναπληρωταὶ αὐτῶν, διορίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Νομάρχου.

ἰ) Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν αἱ κατὰ τὰς προηγουμένας παραγράφους ὁριζόμεναι ὀργανώσεις δὲν ἤθελον ὑποδείξει ἐντὸς δεκαπενθημέρου ἀπὸ τῆς προσκλήσεως ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ ἢ Νομάρχου τοὺς ἀντιπροσώπους των, τούτους ὁρίζει κατὰ τὴν κρίσιν του ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς ἢ Νομάρχης.

ια) Ἐν ἰσοψηφίᾳ ἐν περιπτώσει ψηφοφορίας ὑπερισχύει ἡ ψῆφος τοῦ Προέδρου.

β) Διά Β. Διατάγματος, εκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, καθορισθήσεται λεπτομερῶς ὁ τρόπος λειτουργίας τοῦ κεντρικοῦ καὶ τῶν τοπικῶν συμβουλίων (ἁπαρτία, τρόπος λήψεως καὶ κοινοποιήσεως ἀποφάσεων κλπ).

7) Ἡ ἁμοιβὴ τῶν ἐξ ἰδιωτῶν μελῶν τῶν συμβουλίων, ὡς καὶ τὰ ὁδοιπορικὰ ἔξοδα τῶν μετεχόντων εἰς αὐτὰ δημοσίων ὑπαλλήλων, καθορισθήσονται διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Ἄρθρον 3

1. Πᾶσα ἐπιχείρησις ἢ ἐκμετάλλευσις ἡμεδαπὴ ἢ ἀλλοδαπὴ οἱασδήποτε μορφῆς ἢ τύπου, ὡς καὶ αἱ ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις κοινῆς ὠφελείας, μὴ ἐπιχορηγούμεναι ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, κἂν καὶ ἂν αὗται ἔχουν τὴν μορφὴν Νομ. Προσώπου Δημ. Δικαίου, ἐφ' ὅσων ἀπασχολοῦν προσωπικὸν πλέον τῶν 15, ὑποχρεοῦνται, ὅπως προσλαμβάνωσι δυνάμει τοῦ παρόντος Νόμου πολεμιστὰς ἐκ τῶν τοῦ ἄρθρου 1 παράγρ. 1 αὐτοῦ κατὰ ποσοστὸν 7ο/ο (ἑπτὰ ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν) τοῦ παρ' ἑκάστης τούτων ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ, ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ κενῶν θέσεων. Τὸ ἐν λόγῳ ποσοστὸν δύναται νὰ αὐξάνηται διὰ Β. Διαταγμάτων, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ μετὰ προηγουμένην ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου μέχρις 9ο/ο.

Κλάσμα τοῦ ἀριθμοῦ τῶν προσληφθησομένων ὑπερβαίνον τὸ ἥμισυ τῆς μονάδος εἶναι ὑπὲρ τῶν τοποθετουμένων ἐφέδρων.

Ὡς προσωπικὸν νοοῦνται οἱ ὑπηρετοῦντες παρὰ τοῖς ὡς ἄνω ὑποχρέοις ὑπάλληλοι, ἐργατοτεχνῖται καὶ ὑπηρέται, ἀνεξαρτήτως τοῦ τύπου καὶ τῆς μορφῆς τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἥτις συνδέει τούτους μετ' αὐτῶν.

2. Ὁ ἀριθμὸς τῶν τοποθετουμένων ὡς ὑπαλλήλων, ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν εἰς τοὺς ὑποχρέους τῆς προηγουμένης παραγράφου, δέον νὰ εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑπηρετούντων παρ' αὐτοῖς ὑπαλλήλων, ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν. Ἐὰν ὅμως εἰς ἑκάστην ἐκ τῶν κατηγοριῶν τούτων ἀπασχολῆται ἀριθμὸς προσωπικοῦ μικρότερος τῶν 15, ἀλλὰ τὸ ἄθροισμα τοῦ συνόλου τοῦ προσωπικοῦ τῶν ὡς ἄνω κατηγοριῶν εἶναι ἀνώτερον τοῦ 15, τότε ὁ ὑπολογισμὸς ἐνεργεῖται ἐπὶ τοῦ ἀθροίσματος αὐτῶν καὶ τοποθετεῖται ὁ ἀνάλογος ἀριθμὸς ἐκ τῶν προσώπων τῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην οἱ τοποθετούμενοι δέον νὰ ἀνήκουν εἰς τὴν κατηγορίαν μισθωτῶν (ὑπαλλήλων, ἐργατοτεχνιτῶν, ὑπηρετῶν), ἧς παρίστανται μὲ τὸν μεγαλύτερον συντελεστὴν ἐν τῇ ἐξαγωγῇ τοῦ περὶ οὗ ἀνωτέρω ἀθροίσματος.

Προκειμένου περὶ ἐπιχειρήσεων ἐντεχνευασῶν ἐπισκευῆς πλοίων δὲν ἀκολογίζεται τὸ ἐπ' ἐσχάτοις τῶν τοιούτων ἐπισκευῶν προσλαμβανόμενον ἐκτακτον προσωπικόν.

3. Τὰ κοινωφελῆ ἱδρύματα, αἱ Τράπεζαι καὶ τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου ὑποχρεοῦνται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου εἰς τὴν πρόσληψιν ἑνὸς πολεμιστοῦ ἐκ τῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ παρόντος Νόμου.

Ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας δι' ἀποφάσεώς του, ἐφ' ἅπαξ ἐκδοθησομένης, θέλει καθορίσει τὰ ἐκ τῶν ὡς ἄνω νομικὰ πρόσωπα καὶ κοινωφελῆ ἱδρύματα, ἅτινα θὰ ὑποχρεωθῶσιν εἰς τὴν πρόσληψιν ἑνὸς δικηγόρου.

4. Πᾶσα ἀμφισβήτησις περὶ τῆς ἰδιότητος, ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἐτοποθετήθη ὑπὸ τοῦ κεντρικοῦ ἢ τῶν τοπικῶν συμβουλίων τὸ προστατευόμενον πρόσωπον, λύεται τῇ αἰτήσει τοῦ τοποθετηθέντος ἢ τῆς ἀντιστοίχως ἐνδιαφερομένης ἐπιχειρήσεως διὰ ἀποφάσεως τοῦ ἐνεργήσαντος τὴν τοποθέτησιν συμβουλίου.

5. Οἱ τοποθετούμενοι ὑπὸ τοῦ κεντρικοῦ ἢ τῶν τοπικῶν συμβουλίων χρησιμοποιοῦνται ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν, ἀναλόγως τῶν σωματικῶν αὐτῶν ἱκανοτήτων, γραμματικῶν ἢ τεχνικῶν γνώσεων καὶ λοιπῶν προσόντων αὐτῶν, εἰς τὸ κεντρικὸν κατάστημα τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ τὰ ὑποκαταστήματα αὐτῆς, τὰ κείμενα εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ κεντρικοῦ ἢ τοπικοῦ συμβουλίου παρ' οὗ τοποθετοῦνται, ἡ δὲ μισθοδοσία, τὰ ἐπιδόματα, ἡ προαγωγὴ καὶ πειθαρχία αὐτῶν διέπεται ὑπὸ τῶν διατάξεων τῶν νόμων, διαταγμάτων, εἰδικῶν κανονισμῶν καὶ συλλογικῶν συμβάσεων, αἵτινες ἰσχύουν διὰ τὸ λοιπὸν προσωπικὸν τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως.

6. Ὁ τοποθετούμενος εἰς τινα τῶν ὑποχρέων τῆς παραγράφου 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου διὰ χρόνον ἐλάσσονα τῆς ἐν ἄρθρῳ 7 ὁριζομένης διαρκείας μετὰ τὴν λῆξιν ταύτης δικαιοῦται ἐπανατοποθετήσεως εἰς ἑτέραν ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν.

7. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐφέδρων πολεμιστῶν, οἵτινες προσελήφθησαν ὑπὸ τῶν ὑποχρέων τῆς παραγράφου 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου, βάσει τοῦ Ν. 751/48, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 1196/49, συμψηφίζεται πρὸς τὸ ποσοστόν, ὅπερ ὑποχρεοῦνται νὰ προσλάβωσι οὗτοι, βάσει τοῦ παρόντος ἄρθρου.

Ἐπίσης συμψηφίζεται καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν προσληφθέντων, κατόπιν διαγωνισμοῦ πολεμιστῶν, ἐφ' ὅσον ὁ διαγωνισμὸς διενεργήθη ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον μεταξὺ αὐτῶν καὶ ἀνεξαρτήτως ἂν οὗτοι δὲν ἐτοποθετήθησαν ὑπὸ τοῦ κεντρικοῦ ἢ τοπικοῦ συμβουλίου τοῦ νόμου 751/48, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως.

Ἄρθρον 4

1. Πλὴν τῶν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον περιπτώσεων αἱ δημόσιαι ὑπηρεσίαι, ὡς καὶ τὰ Ν.Π.Δ.Δ., οἱ δῆμοι καὶ αἱ κοινότητες, τὰ κοινωφελῆ ἱδρύματα, αἱ δημόσιαι ἐπιχειρήσεις καὶ ἐπιχειρήσεις ἐν γένει κοινωφελοῦς σκοποῦ ἢ δημοσίας χρήσεως, ἔστω καὶ ἂν ἀσκῶνται ὑπὸ μορφὴν Ἀνων. Ἑταιρίας, καθὼς καὶ αἱ Τράπεζαι, ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐπὶ μίαν τριετίαν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου πληρώσι τὰς κενὰς ἢ κενωθησομένας θέσεις ἐκ πολεμιστῶν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος νόμου κατ' ἀναλογίαν δύο πολεμισταὶ πρὸς ἕνα μὴ τοιοῦτον.

2. Ἐὰν οἱ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον ὑπόχρεοι πρόκειται νὰ πληρώσωσι τὰς κενὰς ἢ κενωθησομένας θέσεις ἄνευ διαγωνισμοῦ, ὀφείλουν, ὅπως γνωρίσωσιν ἐγγράφως εἰς τὸ οἰκεῖον συμβούλιον προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ τὸν ἀριθμὸν τῶν πρὸς πλήρωσιν κενῶν θέσεων, ὡς καὶ τὰ προσόντα, ἅτινα ἀπαιτοῦνται δι' ἑκάστην τούτων.

3. Τὸ κεντρικὸν ἢ τὰ τοπικὰ συμβούλια προστασίας ἀπολυομένων ὑποχρεοῦνται, ὅπως,

έντὸς 30 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήψεως τοῦ σχετικοῦ ἐγγράφου, τοποθετήσωσιν εἰς τοὺς κατὰ τὴν προηγουμένην παραγραφον ἀναφερομένους ὑποχρέους πρόσωπα, ἅτινα συγκεντρώσουν τὰ πρὸς πλήρωσιν τῶν θέσεων ταύτων προσόντα.

Παρελθούσης ἀπράκτου τῆς προθεσμίας ταύτης οἱ ἐν λόγῳ ὑπόχρεοι δικαιοῦνται νὰ συμπληρώσωσι τὰς ἐν τῷ ἐγγράφῳ των ἀναφερομένας πρὸς συμπλήρωσιν κεναὶ θέσεις διὰ προσώπων μὴ προστατευομένων ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου.

4. Ὁ διορισμὸς τῶν προσώπων τοῦ ἄρθρου 1 μετὰ τὴν τοποθέτησίν των ὑπὸ τοῦ κεντρικοῦ ἢ τῶν τοπικῶν συμβουλίων διενεργεῖται παρὰ τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ κατὰ τὴν παράγρ. 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου ὑποχρέου, τηρουμένων τῶν σχετικῶν περὶ διορισμοῦ διατάξεων.

5. Ἐὰν οἱ κατὰ τὴν παράγραφον 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου ὑπόχρεοι πρόκειται νὰ συμπληρώσωσι τὰς θέσεις διὰ διαγωνισμοῦ ὀφείλουν 30 τοὐλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῆς προκηρύξεως αὐτοῦ νὰ γνωρίσωσι ταῦτα ἐγγράφως εἰς τὸ οἰκεῖον συμβούλιον προσιασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, ἀναφέροντες ἅμα τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑπὸ συμπλήρωσιν θέσεων, ὡς καὶ τὰ προσόντα, ἅτινα ἀπαιτοῦνται δι' ἑκάστην τούτων.

Ὡσαύτως οἱ αὐτοὶ ὑπόχρεοι ὀφείλουν 25 τοὐλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῆς διεξαγωγῆς τοῦ διαγωνισμοῦ νὰ δημοσιεύουν εἰς δύο κατὰ προτίμησιν ἡμερησίας ἐφημερίδας τῆς πόλεως, ἔνθα πρόκειται νὰ διεξαχθῇ ὁ διαγωνισμὸς καὶ ἐν ἐλλείψει τούτων εἰς δύο ἐφημερίδας τῆς ἕδρας τοῦ Νομοῦ προκήρυξιν ταύτην.

6. Τὸ κεντρικὸν καὶ τὰ τοπικὰ συμβούλια ὑποχρεοῦνται, ὅπως, ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς προκηρύξεως τοῦ διαγωνισμοῦ παρὰ τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας τῶν κατὰ τὰ ὡς ἄνω ὑποχρέων, ὑποδείξωσι πάντα τὰ πρόσωπα, ἅτινα συγκεντροῦν τ' ἀπαιτούμενα προσόντα πρὸς συμμετοχὴν εἰς τὸν διαγωνισμὸν καὶ ζητοῦν νὰ συμμετάσχωσιν εἰς αὐτόν.

Ἐὰν ὁ ἀριθμὸς τῶν ζητούντων νὰ συμμετάσχωσιν εἰς τὸν διαγωνισμὸν εἶναι κατώτερος τῶν προσληπτέων, δύναται τὸ κεντρικὸν συμβούλιον νὰ ὑποδείξῃ πρόσωπα ἐκ τῶν εἰς τὴν ἁρμοδιότητά του ὑπαγομένων καὶ ζητούντων νὰ μετάσχωσι τοῦ διεξαγομένου εἰς τὴν περιφέρειαν τοπικῶν συμβουλίων διαγωνισμοῦ μέχρι τοῦ διπλασίου τῶν προσληπτέων.

7. Κατὰ τὴν διενέργειαν τοῦ διαγωνισμοῦ οἱ ὑποψήφιοι χωρίζονται εἰς δύο ὁμάδας, ἐξ ὧν ἡ μὲν πρώτη περιλαμβάνει ὑποψηφίους συγκεντροῦντας τὰ προσόντα τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος Νόμου, ἡ δὲ δευτέρα πάντας τοὺς λοιπούς.

Οἱ τῆς πρώτης ὁμάδος κατατάσσονται εἰς εἰδικὸν πίνακα κατὰ σειρὰν ἐπιτυχίας, ὁ δὲ πίναξ ἰσχύει διὰ τὴν πρόσληψιν τοῦ διὰ τοῦ παρόντος ἄρθρου προβλεπομένου κοσοστοῦ τῶν ἐφεδρων καὶ μέχρι ἐξαντλήσεώς του.

8. Ἐὰν δὲν κατασταῖ ἐφικτὴ ἡ πλήρωσις τῶν 2/3 ἐκ τῶν θέσεων τῶν ὑποψηφίων τῆς πρώτης ὁμάδος, λόγῳ μὴ προσελεύσεως εἰς τὸν διαγωνισμὸν ἱκανοῦ ἀριθμοῦ ἐκ τούτων, ὁ διαγωνισμὸς ἐπαναλαμβάνεται, δυνομένων νὰ μετάσχωσιν εἰς αὐτὸν καὶ ἄλλων ἐχόντων τὰ προσόντα τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος.

9. Ἐὰν καὶ μετὰ τὸν δεύτερον διαγωνισμὸν δὲν ἐπιτευχθῇ ἡ πλήρωσις τῶν 2/3 τῶν θέσεων, καλοῦνται οἱ ὑπόλοιποι ἐπιτυγχάνοντες ἐκ τῆς δευτέρας ὁμάδος.

10. Οἱ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Νόμου εἴτε διὰ τοποθετήσεως παρὰ τοῦ ἁρμοδίου Συμβουλίου, εἴτε διὰ διαγωνισμοῦ προσλαμβανόμενοι, ἀρχεῖ νὰ κέκτηνται τὰ ὑπὸ τῆς κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ Νόμου 751/48 κειμένης νομοθεσίας καὶ τῶν οἰκείων καταστατικῶν καὶ κανονισμῶν προβλεπόμενα προσόντα διὰ τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως, πάσης μεταγενεστέρας τροποποιήσεως τούτων ἐκλυομένης ἢ ἀλλοιούσης τυχὸν ἐπὶ τὸ δυσμενέστερον τὰ προσόντα, οὐσης ἀνισχύρου ὡς πρὸς αὐτούς.

11. Προκειμένου περὶ Ἀναπήρων καὶ Τραυματιῶν ἡ ἔλλειψις ἀρτιμελείας ἢ καὶ ἡ πάθησις δὲν ἀποκλείουν τὸν τοποθετουμένων τῆς κατὰ τὸν παρόντα Νόμον προστασίας, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν κατ' ὅτι οὗτος θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἀναιτεθησομένην αὐτῷ ἐργασίαν κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ ἁρμοδίου συμβουλίου.

12. Προκειμένου περὶ πληρώσεως κενῶν θέσεων Εἰρηνοδικῶν, Παρέδρων παρὰ Πρωτοδικαῖς καὶ ἄνω, Ἀντεισαγγελέων παρὰ Πρωτοδικαῖς καὶ ἄνω, Εἰσηγητῶν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας καὶ τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου καὶ ἄνω, Δικαστικῶν Ἀντιπροσώπων Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους καὶ ἄνω, Καθηγητῶν, Υφηγητῶν καὶ Ἐπιμελητῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν, Διπλωματικῶν Ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, Ἐμπορικῶν Ἀκολούθων καὶ Ἀκολούθων Τύπου, ὡς καὶ μετακλητῶν ὑπαλλήλων (Γεν. Γραμματέων, Νομαρχῶν, Ἐπάρχων, Ἰδιαιτέρων Γραμματέων Ὑπουργείων κλπ.) αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος Νόμου δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογήν. Ἐπίσης δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Νόμου ἡ πλήρωσις τῶν θέσεων τῶν ἐγγυοδοτούντων ὑπολόγων διαχειρίσεως δημοσίων εἰδῶν καὶ προσόδων. Ἐπὶ Νοσηλευτικῶν Ἱδρυμάτων αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος Νόμου δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν προκειμένου περὶ πληρώσεως θέσεως Διευθυντοῦ καὶ Ἐπιμελητοῦ ἑκάστης κλινικῆς.

Ὁ χρόνος ὅμως τῆς ἐν τῷ Στρατῷ ὑπηρεσίας ἀπὸ τοῦ 1946 καὶ ἐντεῦθεν τῶν Ἰατρῶν (ἐσωτερικῶν), βοηθῶν Νοσηλευτικῶν Ἱδρυμάτων ἐν γένει, κεκτημένων εἰδικότητα καὶ ἀπὸ τῆς λήψεως τοῦ πτυχίου των διανυόντων μέχρι σήμερον χρονικὸν διάστημα πλέον τῶν δέκα ἐτῶν, ὑπαγομένων δὲ εἰς μίαν τῶν α, β, στ καὶ ζ κατηγοριῶν τοῦ ἄρθρου 1 § 1 τοῦ παρόντος Νόμου, προσμετρεῖται διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν ἐτῶν τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν κατάληψιν τῆς θέσεως τοῦ ἐπιμελητοῦ κλινικῆς ἢ ἐργαστηρίου ἐν τοῖς ἐν γένει Νοσηλευτικοῖς Ἱδρύμασι.

13. Ὁ βάσει τοῦ παρόντος Νόμου διοριζόμενος ὑπάλληλος ἢ ὑπηρέτης εἰς ὑπηρεσίαν τοῦ Δημοσίου, τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων, τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου καὶ τῶν Νομικῶν Προσώπων Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, ἐντάσσεται ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ καὶ προάγεται ὡς καὶ τὸ λοιπὸν προσωπικόν, συμφώνως πρὸς τοὺς κειμένους νόμους ἢ τοὺς ὀργανισμοὺς τοὺς διέποντας τὸ προσωπικὸν αὐτῶν.

18. Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου ἐ-

χουσιν έφαρμογήν έπί τοῦ πάσης φύσεως προσλαμβανομένου ὑπό τῶν ὑποχρέων τῆς § 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου προσωπικοῦ (μονίμων, ἐκτάκτων, ἡμερομισθίων, ἐπί συμβάσει δι' ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον).

Ἄρθρον 5

1. Ὁ κεκτημένος τὰ ὑπό τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος νόμου ὁριζόμενα προσόντα, προκειμένου νά τύχῃ τῆς ὑπ' αὐτοῦ παρεχομένης προστασίας, δέον, ὅπως, ἐντός προθεσμίας τριῶν μηνῶν ἀπό τῆς ἀπολύσεώς του ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ, ὑποβάλῃ πρός τό Κεντρικόν ἢ τό οἰκεῖον Νομαρχιακόν Συμβούλιον Προστασίας ἀπολυομένων πολεμιστῶν αἴτησιν καί νά προσκομίσῃ ἐντός εὐλόγου χρόνου τά κάτωθι, ἀποδεικτικά:

α) Βεβαίωσιν ἐπιτροπῆς ἐδρευούσης παρά τῷ Ὑπουργείῳ Ἐθνικῆς Ἀμύνης, τῆς ὁποίας ἡ σύνθεσις καί λειτουργία κανονισθήσεται καί διά ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Ἀμύνης, ἐξ ἧς νά ἐμφαίνηται, ὅτι ὁ αἰτῶν ὑπάγεται εἰς μίαν τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 τοῦ παρόντος κατηγοριῶν. Μέχρι νεωτέρας ἀποφάσεως ἰσχύει ἡ ἐκδοθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 336)48 σχετική ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν.

β) Πιστοποιητικόν τῆς πρό τῆς στρατεύσεώς του μονίμου κατοικίας του. Τό πιστοποιητικόν τοῦτο ἐκδίδεται ὑπό τῆς οἰκείας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς.

γ) Πιστοποιητικόν ποινικῆς καταστάσεως ἐξηγμένον ἐκ τοῦ οἰκείου Ποινικοῦ Μητρώου τοῦ τόπου τῆς γεννήσεώς του.

δ) Ὑπεύθυνον δήλωσιν περί τῆς εἰδικότητός του καί τῶν λοιπῶν τυπικῶν προσόντων, ὡς καί τοῦ χρόνου τῆς προτέρας τυχόν προϋπηρεσίας του.

ε) Ἀντίγραφον πιστοποιητικοῦ σπουδῶν, ἐμφαίνοντος τάς γραμματικάς αὐτοῦ γνώσεις.

στ) Προκειμένου περί ἀναπήρων, τραυματιῶν, ὡς καί τῶν προσώπων τῆς § 1 ἐδάφια δ' καί η' τοῦ ἄρθρου 1, βεβαίωσιν τῆς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας τῆς Γενικῆς Ἀξίας Δημοσίου Λογιστικοῦ, ὅτι οὗτοι δέν λαμβάνουν μηνιαίαν σύνταξιν ἀνωτέρων τῶν πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) δραχμῶν.

Ὡσαύτως βεβαίωσιν τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς τοῦ Νόμου 1387)50, ἐμφαίνουσαν, ὅτι ὁ ἀνάπηρος ἢ τό θῦμα δέν ἀποκατεστάθη ἐπαγγελματικῶς.

2. Ἐν περιπτώσει ἀσθενείας ἢ ἀνωτέρας βίας, δεόντως βεβαιωμένης, ἡ κατά τήν προηγουμένην παράγραφον προθεσμία παρατείνεται ἐπί ἕνα ἑξάμηνον μετά τήν ἄρσιν τῆς ἀνωτέρας βίας ἢ ἀποθεραπείας.

Διά τούς ἀπολυθέντας ἤδη καί μή ὑποβάλοντας ἐμπροθέσμους αἰτήσεις ἡ τριμηνος προθεσμία ἄρχεται ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου. Ἀπόντων καί τραυματιῶν τοῦ πολέμου 1940—41 δικαιοῦνται τῶν εὐεργετημάτων τοῦ παρόντος Νόμου, ἐφ' ὅσον ὑποβάλουν αἴτησιν μετά τῶν λοιπῶν ὡς ἄνω πιστοποιητικῶν ἐντός τριμήνου προθεσμίας ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου.

3. Αἰτήσεις καθώς καί πάντα τά πιστοποιητικά τά ἀπαιτούμενα διά τήν ἐφαρμογήν τοῦ παρόντος Νόμου εἰς οὐδέν τέλος ὑπόκεινται.

4. Αἰτήσεις ὑποβληθεῖσαι μετά τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος θεωροῦνται ἐμπρόθεσμοι, ἐάν καί ἀν ὑπερβῇ ἤδη εἰς ἀναρμόδιον συμβούλιον προστασίας ἀπολυομένων, ὑποχρεωμένου τούτου, ὅπως παραπέμψῃ αὐτάς εἰς τό ἁρμόδιον συμβούλιον.

Ἄρθρον 6

Ἁρμοδιότητες Ἐπιτροπῶν

1. Τά νομαρχιακά συμβούλια, ἐν οἷς καί τό τῆς Θεσσαλονίκης ἔχουν ἁρμοδιότητα τοποθετήσεως πολεμιστῶν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος, ἐφ' ὅσον οὗτοι πρό τῆς στρατεύσεως των ἐτύγχανον κάτοικοι τῆς περιοχῆς αὐτῶν.

Ἡ τοποθέτησις γίνεται εἰς ἐπιχειρήσεις ἢ ὑπηρεσίας ἐχούσας τόν τόπον λειτουργίας των ἐν τῇ περιοχῇ ἑκάστου συμβουλίου.

2. Τό κεντρικόν συμβούλιον προστασίας ἀπολυομένων μισθωτῶν ἔχει ἁρμοδιότητα τοποθετήσεως ἐφέδρων ἐγκατεστημένων πρό τῆς στρατεύσεως των ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ νομοῦ Ἀττικῆς καί εἰς ὑπηρεσίας ἢ ἐπιχειρήσεις λειτουργούσας ἐν τῇ αὐτῇ περιοχῇ.

3. Τό κεντρικόν συμβούλιον ὑποχρεοῦται νά τοποθετῇ εἰς τούς ὑποχρέους τῶν ἄρθρων 3 καί 4 τοῦ παρόντος νόμου πρόσωπα ὑπαγόμενα εἰς τάς διατάξεις αὐτοῦ εἰς ποσοστόν 90 ο)ο ἐπί τοῦ συνόλου τῶν θέσεων εἰς τήν περιφέρειαν τῆς δικαιοδοσίας του, ἀτινα διέμενον κατά τόν χρόνον τῆς στρατεύσεως των ἐκτός τῆς περιφερείας τοῦ νομοῦ Ἀττικῆς.

4. Κατ' ἐξαίρεσιν ἐάν ὁ ἔφεδρος ἐνυμφεύθη καί ἐγκατεστάθη εἰς τόπον διάφορον ἐκείνου εἰς τόν ὁποῖον ἦτο πρότερον ἐγκατεστημένος, δικαιοῦται νά τύχῃ τῆς προστασίας κατά τόν παρόντα νόμον παρά τοῦ τοπικοῦ συμβουλίου τοῦ τόπου τῆς νέας του ἐγκαταστάσεως.

5. Προκειμένου περί τῶν ἐν ἄρθροις 3 καί 4 ὑποχρέων, ἀτινα ἔχουσιν ὑποκαταστήματα ἢ ὑπηρεσίας εἰς πλείονας τῆς μιᾶς περιφερείας τό συμβούλιον τῆς ἕδρας αὐτῶν καθορίζει τό σύνολον τῶν προσληπτέων, ὡς καί τό ἀναλογοῦν εἰς ἕκαστον ὑποκατάστημα ἢ περιφερειακήν ὑπηρεσίαν ποσοστόν, διά τήν τοποθέτησιν τοῦ ὁποίου ἁρμόδια εἶναι περαιτέρω τά οἰκεῖα τοπικά συμβούλια.

Ἄρθρον 7

1. Ἡ σχέσις ἐργασίας τοῦ κατά τό ἄρθρον 5 τοῦ παρόντος τοποθετουμένου εἰς ἰδιωτικάς ἐπιχειρήσεις κλπ. προσωπικοῦ διατηρεῖται ἐν ἰσχύϊ ὑποχρεωτικῶς ἐπί τριετίαν τοὐλάχιστον ἀπό τῆς προσλήψεώς του. Μετά τήν πάροδον τῆς τριετίας οἱ ὡς ἄνω προσληφθέντες παραμένουσιν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, τῆς συμβάσεως ἐργασίας των μετατρεπομένης εἰς τοιαύτην ἀορίστου χρόνου, ἐξομοιούμενοι πλήρως πρός τούς ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ἢ ἐκμεταλλεύσει συναδέλφους των, ἡ δέ μισθωτική αὐτῶν σχέσις διέπεται ὑπό τῶν κειμένων ἐργατικῶν νόμων καί τοῦ εἰδικοῦ κανονισμοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ τῆς ἐκμεταλλεύσεως, ἐφ' ὅσον ὑφίσταται τοιοῦτος.

Ἡ ἀγγαρεία ἐργασίας τῶν τοποθετηθέντων μέχρι σήμερον βάσει τῶν προγενεστέρων Νόμων, λήγουσα μέχρι 31 Ὀκτωβρίου 1951, παρατείνεται μέχρι 31 Ὀκτωβρίου 1952.

2. Ἡ ἀπόλυσις τῶν τοποθετηθέντων δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου κατά τήν διάρκειαν τῆς τριετίας ἐπιτρέπεται εἰς τάς ἑξῆς περιπτώσεις καί ὑπό τάς κάτωθι προϋποθέσεις:

α) Αὐτοδικαίως μὲν ἐφ' ὅσον ἤθελε καταδικασθῆ ἐπὶ ἀξιοποίνῳ πράξει, προβλεπομένῃ ὑπὸ τῶν ἄρθρων 59, 60, 61 καὶ 62 τοῦ ποινικοῦ κώδικος.

β) Κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α.Ν. 344/1936 καὶ 771/1937.

α) Διὰ παραβάσεις προβλεπομένας ὑπὸ τοῦ νομίμως ἀνεγνωρισμένου ὀργανισμοῦ ἢ κανονισμοῦ τῆς ὑπηρεσίας ἢ ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως, δι' ἃς ὁρίζεται ὡς ποινὴ ἡ ἀπόλυσις.

β) Δι' ἀποδεδειγμένην ἀνεπάρκειαν ἢ ἀκαταλληλότητα, μὴ ὀφειλομένην πάντως εἰς τὰ τραύματά του, καὶ ἀνάρμοστον συμπεριφοράν.

γ) Δι' ἀποδεδειγμένην οἰκονομικὴν ἀνεπάρκειαν τῆς ἐπιχειρήσεως, ὅπως διατηρήσῃ τοῦτον ἐν ὑπηρεσίᾳ, καὶ

δ) Προκειμένου περὶ τεχνικοῦ ἢ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ, προσλαμβανομένου εἰς δημόσια ἔργα ἢ ἔργα ἀνασυγκροτήσεως περιωρισμένης διαρκείας, ἡ ἀπόλυσις τῶν ἀκαταλλήλων γίνεται ἄνευ μεσολαβήσεως τῶν ἁρμοδίων ἐπιτροπῶν, ἀλλ' ἐπὶ αἰτιολογημένῃ προτάσει τοῦ ἐπιβλέποντος μηχανικοῦ. Ὁ ἀπολυθεὶς δύναται νὰ προσφύγῃ εἰς τὴν οἰκείαν ἐπιτροπὴν προστασίας ἀπολυομένων ἐφέδρων δι' ἐπανατοποθέτησιν.

Ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει προτάσσονται ἐν τῇ σειρᾷ ἀπολύσεως οἱ μὴ προστατευόμενοι ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου μισθωτοί.

4. Προκειμένου περὶ Δημοσίου καὶ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ἡ ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α.Ν. 344/36 ἀντικαθίσταται δι' ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου πρὸς ἐπιβολὴν πειθαρχικῶν ποινῶν συμβουλίου, καταβαλλομένης ἀποζημιώσεως μόνον εἰς ἣν περίπτωσιν προβλέπεται τοιαύτη ὑπὸ τοῦ οἰκείου κανονισμοῦ.

5. Οἱ ἀπολυόμενοι συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου οὐδὲν δικαίωμα ἐπανατοποθετήσεως ἔχουν, ἐκτὸς τῶν περιπτώσεων γ καὶ δ.

Ἄρθρον 8

Ὁ βάσει τοῦ παρόντος νόμου προστατευόμενος ὑποχρεοῦται, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως αὐτῷ τῆς περὶ τοποθετήσεως του ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου Συμβουλίου παρουσιασθῇ εἰς τὸν παρ' ᾧ τοποθετεῖται ἐργοδότην, ἵνα ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν.

Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ὁ τοποθετηθεὶς δὲν ἤθελε παρουσιασθῇ ἐντὸς τῆς ἀνωτέρω προθεσμίας πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας ἢ δὲν ἤθελεν ἀποδεχθῇ τὴν θέσιν, εἰς ἣν ἐτοποθετήθη ὑπὸ τοῦ συμβουλίου τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ παρόντος νόμου, στερεῖται τῆς διὰ τούτου παρεχομένης προστασίας, ἐκτὸς ἐὰν ἀπολύτως δικαιολογημένοι λόγοι, κριθέντες παρὰ τοῦ ἁρμοδίου συμβουλίου τοποθετήσεως τούτου, αἰτιολογοῦν τὴν μὴ ἀνάληψιν ὑπηρεσίας.

Ἄρθρον 9

1. Πᾶς διορισμὸς εἰς δημοσίαν ὑπηρεσίαν, Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, Δήμους καὶ Κοινότητας εἶναι ἄκυρος, ἐὰν εἰς τὴν περὶ διορισμοῦ ἀπόφασιν τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ δὲν ἀναγράφηται ὅτι ἐτηρήθησαν αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου. Διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ πρώτου μισθοῦ εἰς οἱονδήποτε διοριζόμενον ἀπαιτεῖται ἀπαραιτήτως καὶ ἔγγραφον τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας, εἰς ἣν διορίζεται ὁ ὑπάλληλος, ὑπηρέτης κλπ., βεβαιοῦντος ὅτι ἐτηρήθησαν αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου. Δημόσιος ὑπόλογος ἢ διατάκτης πληρωμῆς Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου καταβάλλων τὸν πρῶτον μισθὸν εἰς διοριζόμενον ὑπάλληλον ἢ ὑπηρέτην ἄνευ τῆς ἄνω βεβαιώσεως διώκεται πειθαρχικῶς.

2. Πᾶς κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 3 καὶ 4 τοῦ παρόντος Νόμου ὑπόχρεως διὰ τὴν πρόσληψιν πολεμιστῶν, ἐξαιρουμένων τῶν ἀναφερομένων ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ, μὴ συμμορφούμενος πρὸς τὰς ἀποφάσεις τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 2 συμβουλίων, ἢ παρέχων πρὸς αὐτὰ ψευδεῖς πληροφορίας καὶ στοιχεῖα, τιμωρεῖται διὰ φυλακίσεως ἕνὸς μέχρι τριῶν μηνῶν καὶ χρηματικῆς ποινῆς μέχρις ἑνὸς ἑκατομμυρίου δραχμῶν, ἐν ὑποτροπῇ δὲ μέχρι τοῦ πενταπλασίου τῆς ἀνωτέρω χρηματικῆς ποινῆς καὶ διὰ φυλακίσεως τριῶν μηνῶν μέχρις ἑνὸς ἔτους.

Αἱ κατὰ τ' ἀνωτέρω ποιναὶ φυλακίσεως εἰς τὰς περιπτώσεις ὑποτροπῆς δὲν ὑπόκεινται εἰς χρηματικὴν μετατροπήν.

Ἡ ποινικὴ δίωξις ἀσκεῖται ὑπὸ τοῦ παρὰ Πλημμελειοδίκαις Εἰσαγγελέως κατόπιν μηνύσεως, προκειμένου περὶ παραβατῶν ὑποχρέων τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παρόντος νόμου, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἢ τῶν κατ' ἐντολὴν αὐτοῦ ἐνεργούντων ὀργάνων ἢ παντὸς ἔχοντος ἔννομον συμφέρον, προκειμένου δὲ περὶ παραβατῶν τοῦ ἄρθρου 4 ἐπὶ τῇ μηνύσει μόνον τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἢ τῶν κατ' ἐντολὴν αὐτοῦ ἐνεργούντων ὀργάνων.

Αἱ κατὰ τὸν παρόντα νόμον ἐπιβαλλόμεναι χρηματικαὶ ποιναὶ περιέρχονται ὡς ἔσοδα εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας.

3. Παράβασις τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου συνεπάγεται πλὴν τῶν ποινῶν τῆς προηγουμένης παραγράφου καὶ τὴν ἀστικὴν τοῦ ὑποχρέου εὐθύνην διὰ τὴν καταβολὴν τῆς μισθοδοσίας τοῦ μὴ προσλαμβανομένου τοποθετηθέντος παρὰ τῶν ἁρμοδίων συμβουλίων, ἀφ' ἧς χρονολογίας οὗτος προσέλθει παρὰ τῷ ἐργοδότῃ πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας.

Ἡ ἐκδίκασις τῶν οὕτω προκυπτουσῶν διαφορῶν ἐνεργεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου ΓΨΟΔ', ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, ἀναλόγως ἐφαρμοζομένων.

Ἄρθρον 10

1. Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος νόμου συνιστᾶται παρὰ τῇ Διευθύνσει Ἀπασχολήσεως καὶ Μαθητείας τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας εἰδικὸν Γραφεῖον ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, παρ' ᾧ ὑπάγεται καὶ ἡ Γραμματεία τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου.

2. Διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Γραφείου τούτου ἀποσπᾶται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἀνάλογος ἀριθμὸς ὑπαλλήλων ἐκ τῆς κεντρικῆς ἢ τῶν περιφερειακῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου ἢ τῶν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τούτου Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.

3. Τοῦ ἐν λόγῳ Γραφείου προΐσταται κεντρικὸς ἐπιθεωρητὴς ἐπὶ βαθμῷ Διευθυντοῦ β' ἢ α' τάξεως, μετατρεπομένης μιᾶς θέσεως ὀργανικοῦ Τμηματάρχου τοῦ Ὑπουργείου εἰς θέσιν κεντρικοῦ ἐπιθεωρητοῦ, ἐπὶ τῇ ἀνωτέρω βαθμολογικῇ ἀντιστοιχίᾳ.

Ἡ θέσις αὕτη πληροῦται δι' ἐντάξεως ἑνὸς ἐκ τῶν παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας ὑπηρε-

ούντων Τμηματαρχών α' τάξεως κεκτημένων πτυχίον Νομικής Σχολής τοῦ Πανεπιστημίου ἢ ἄλλης ἰσοτίμου ἀνωτάτης σχολῆς καὶ 30ετῆ τουλάχιστον δημοσίαν ὑπηρεσίαν.

Παρὰ τῇ Γραμματείᾳ τούτῳ συνιστᾶται θέσις ἐπόπτου παρακολουθήσεως ἐφαρμογῆς τῆς περὶ κολεμιατῶν κειμένης νομοθεσίας ἐπὶ βαθμῷ Τμηματάρχου β' ἢ α' τάξεως. Εἰς ταύτην τοποθετεῖται μετατασσόμενος εἰς τὴν Κεντρικὴν Ὑπηρεσίαν ἐπόπτης ἐργασίας ἐκ τῶν ἐχόντων ὑπερτετραετῆ ὑπηρεσίαν παρὰ τοῖς γραφείοις τοῦ νόμου περὶ προστασίας παλαιῶν πολεμιστῶν καὶ τοῦ νόμου 751.

4. Παρὰ ταῖς Νομαρχίαις συνιστᾶται γραφεῖον προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, εἰς ὃ διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τούτου ἀποσπάσεται ὑπάλληλος τῆς Νομαρχίας.

5. Διὰ ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Ἐσωτερικῶν θέλουσι καθορισθῆ λεπτομερέστερον τὰ τῆς λειτουργίας, δικαιοδοσίας καὶ ἀριθμοῦ τῶν συνιστωμένων ὡς ἄνω ἐπαρχιακῶν γραφείων.

"Αρθρον 11

Οἱ ὑπόχρεοι τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ παρόντος τόμου δύνανται νὰ ζητήσωσι τὴν ἀντικατάστασιν τῶν τοποθετηθέντων ὑπ' ἄλλων προσώπων προστατευομένων ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου.

Τὰ αἰτήματα συμβούλια ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐντὸς 20 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς σχετικῆς περὶ ἀντικαταστάσεως αἰτήσεως ἀναλέξωσι τὸν τοποθετηθέντα καὶ νὰ τοποθετήσωσιν ἕτερον πρόσωπον τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος νόμου.

"Αρθρον 12

1. Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου καταργοῦνται ὁ νόμος 751|48 περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν ὑπηρετούντων ἢ ὑπηρετησάντων εἰς τὰς τάξεις τοῦ Στρατοῦ κατὰ τὴν παρούσαν κατὰ τοὺς "Ἕλληνας πολεμικὴν ἀρδαντ καὶ τὸ Ν.Δ. 1196|1949 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἑνίων διατάξεων τοῦ Ν. 751|48».

Οἱ μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν.Δ. 1196|1949 τοποθετηθέντες παρὰ τῶν εἰκείων συμβουλίων διαιτηταὶ ὡς τοιοῦτοι χρησιμοποιοῦνται ἀποκλειστικῶς ὡς διαιτηταί, ἀσχέτως ἂν ἦσαν ἐκ τοῦ ὑποχρέου, παρ' οἷς ἐτοποθετήθησαν, ἀφισταμένων ὀργανωμένα δικαστικὰ τμήματα ἢ μή, κατὰ τὴν ἀλλαγὴν ἐννοιαν τοῦ ἄρθρου 4 § β' τοῦ Ν.Δ. 1196|49.

Ἡ πρόσληψις τῶν μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος τοποθετηθέντων κολεμιατῶν τοῦ Ν. 751|48 εἶναι ὑποχρεωτικὴ πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ διὰ τοῦ νόμου τούτου ὁριζομένου ποσοστοῦ.

"Αρθρον 13

Οἱαδήποτε ἀπαγόρευσις ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως προσώπων ἢ ἐξαίρεσις ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν νόμων 751|48 καὶ 1196|49, θεσπισθεῖσα διὰ προγενεστέρου τοῦ παρόντος Νόμου ἢ Διατάγματος, δὲν ἰσχύει προκειμένου περὶ τοποθετήσεως προσώπων τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος Νόμου.

Ὁ παρὼν νόμος χαρακτηρίζεται ὡς εἰδικὸς ἔναντι παντὸς ἄλλου νομοθετήματος.

"Αρθρον 14

Τῶν ἐφαρμοστέων τοῦ παρόντος νόμου ἀπολαμβάνουν καὶ οἱ μετέχοντες καὶ εἰς ἐκστρατευτικὰ σώματα τῆς Ἑλλάδος, τὰ ἐξερχόμενα ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς Ἐπικρατείας.

"Αρθρον 15

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ὑποβληθήσεται δὲ πρὸς κύρωσιν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Ἰουνίου 1951 (*)

(*) Ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις τοῦ Νόμου ἔχει ὡς ἑξῆς :

Πρὸς
τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

I. Διὰ τοῦ Νόμου 751|48 καὶ τοῦ Νομ. Δ|τος 1196|49 ἐπεδιώχθη ἡ ἐπαγγελματικὴ ἀποκατάστασις τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ. Κατὰ τὴν διαρκειαν τοῦ ἀγῶνος ἐναντίον τῶν συμμοριτῶν ἡ ἀποστράτευσις τῶν παλαιοτέρων κλάσεων συνελαμβάνετο μὲ ἀργοὺς ρυθμοὺς καὶ μάλιστα κατὰ τρόπον τοιοῦτον, ὥστε ἡ τοποθέτησις εἰς ἐργασίαν τῶν ἀποστρατευομένων νὰ μὴ ἐμφανίζῃ διαφυγὰς.

Μόλις μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ ἀγῶνος τούτου ἡ ἀποστράτευσις τῶν ἐκλίκων δυνάμεων πραγματοποιεῖται μὲ γοργὸν ρυθμόν. Γεννᾶται ὅθεν τὸ πρόβλημα τῆς παραγωγικῆς ἀπασχολήσεως τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ. Μὲ τὴν ἰσχύουσαν Νομοθεσίαν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ ἐξαίρεσις ἐργασίας εἰς τοὺς πολεμιστάς, διότι ἔπρεπε σκόπιμον, ὅπως διὰ καταλλήλου τροποποιήσεως τῶν Νόμων 751|48 καὶ 1196|49 δημιουργηθῇ συνεπὲς σύστημα ἀπασχολήσεως τῶν ἀπολυομένων τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ καὶ συγκεντρούντων ἀριθμητικὰς προϋποθέσεις.

II. Διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ σχεδίου Α. Ν. καθορίζονται αἱ ὑπόχρεοι ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις διὰ τὴν πρόσληψιν τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος προστατευομένων προσώπων, ὡς καὶ τὸ ποσοστόν, ὅπερ ὑποχρεοῦνται νὰ προσλαμβάνωσι δυνάμει τοῦ παρόντος. Τὸ ποσοστὸν τοῦτο καθορίζεται εἰς 7ο|ο ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ πάσης φύσεως ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ, δυναμένου νὰ αὐξηθῇ μέχρι 9 ο|ο διὰ Βασ. Διατάγματος, ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, μετὰ προηγουμένην ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

III. Διὰ τοῦ ἄρθρου 4 αἱ δημόσιαι ὑπηρεσίαι, ὡς καὶ τὸ Ν.Π.Δ.Δ., οἱ Δῆμοι καὶ αἱ Κοινότητες, τὰ Κοινωφελῆ Ἱδρύματα αἱ Δημόσιαι Ἐπιχειρήσεις καὶ ἐπιχειρήσεις ἐν γένει κοινωφελοῦς σκοποῦ ἢ δημοσίας χρήσεως, ὡς καὶ αἱ Τράπεζαι, ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐπὶ μίαν τριετίαν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος πληροῦν τὰς κενὰς ἢ κενωθησομένας θέσεις ἐκ τῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ Νόμου προσώπων κατ' ἀναλογίαν ἓνὸς πολεμιστοῦ πρὸς ἕνα μὴ τοιοῦτον.

IV. Διὰ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ παρόντος σχεδίου Α. Ν. καθορίζονται τὰ ὑπὸ τῶν δικαιουμένων προσκομιστέα προσόντα ὑποβλητέα δικαιολογητικὰ καὶ ὁ χρόνος ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως εἰς τὰ ἁρμόδια Συμβούλια, ἵνα νὰ τύχωσι τῆς παρεχομένης προστασίας.

V. Διὰ τοῦ ἄρθρου 6 καθορίζεται ἡ ἁρμοδιότης τῶν Συμβουλίων.

VI. Διὰ τοῦ ἄρθρου 7 καθορίζεται ἡ σχέσις ἐργασίας τῶν τοποθετουμένων εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παρόντος, ὡς καὶ ὁ τρόπος ἀπολύσεως αὐτῶν.

VII. Διά τοῦ ἄρθρου 8 καθορίζεται ὁ χρόνος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὑποχρεοῦται ὁ τοποθετηθεὶς νὰ παρουσιασθῇ καὶ ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν.

VIII. Διὰ τοῦ ἄρθρου 9 διασφαλίζεται ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου ὑπὸ τῶν δημ. ὑπηρεσιῶν διὰ τῆς θεσπίσεως κυρώσεων κατὰ τῶν παραβατῶν δημ. ὑπαλλήλων, ὡς καὶ τῶν ὑπευθύνων προσώπων Ν.Π.Δ.Δ. Πέραν τούτου προβλέπεται ἡ ἐπιβολὴ ποινῶν ἐπὶ τῶν ἐργοδοτῶν τῶν μὴ συμμορφουμένων πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος.

Τέλος δι' εἰδικῆς διατάξεως ὁρίζεται, ὅτι ὁ τοποθετηθεὶς πολεμιστὴς δικαιοῦται τῶν ἀποζημιώσεων ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως τοῦ ἐργοδότου ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐμφανίσεώς του πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας.

IX. Διὰ τοῦ ἄρθρου 10 συνιστᾶται εἰδικὸν γραφεῖον προστασίας ἀπολυομένων διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ὑπὸ τοῦ Νόμου προστατευομένων προσώπων καὶ διὰ τὴν ἀρτιωτέραν παρακολούθησιν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος δημιουργοῦνται θέσεις ἀντίστοιχοι ἀναλόγου μὲ τὴν σοβαρότητα καὶ τὴν σημασίαν, τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ τοποθέτησις τῶν ἀγωνιστῶν τοῦ συμμοριακοῦ ἀγῶνος.

X. Διὰ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ παρόντος καθορίζεται ὁ τρόπος τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν τοποθετουμένων.

XI. Διὰ τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ παρόντος καταργεῖται ὁ Ν. 751|48 καὶ τὸ Ν.Δ. 1196|49.

XII. Διὰ τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ παρόντος καταργοῦνται αἱ τυχὸν θεσπισθεῖσαι διὰ προγενεστέρου τοῦ παρόντος Νόμου ἢ Δ|τος ἀπαγορεύσεις ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως προσωπικοῦ ἢ ἐξαίρεσις ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου.

XIII. Διὰ τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ παρόντος καθορίζεται, ὅτι τῶν εὐεργετημάτων τοῦ παρόντος Νόμου ἀπολαύουν καὶ οἱ μετέχοντες εἰς τὰ ἐκστρατευτικὰ Σώματα τῆς Ἑλλάδος τὰ ἐξερχόμενα ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς Ἐπικρατείας.

XIV. Διὰ τοῦ ἄρθρου 15 καθορίζεται, ὅτι ἡ ἰσχὺς τοῦ Νόμου ἀρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Διὰ τῶν προτεινομένων ὑπὸ τοῦ παρόντος Νόμου ρυθμίσεων ἀντιμετωπίζεται ἐπιτυχῶς τὸ ὅλον κοινωνικὸν πρόβλημα, τὸ ὁποῖον δημιουργεῖται ἐκ τῆς ἀνεργίας τῶν πολεμιστῶν. Εἶναι κοινωνικῶς καὶ ἠθικῶς ἀπαράδεκτον, ἀλλὰ καὶ οἰκονομικῶς ἀσύμφορον, τὰ πρόσωπα, ἅτινα ὑπεβλήθησαν εἰς ἀφάνταστους θυσίας διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ ἀντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος, νὰ παραμένουν ἄνευ ἐργασίας καὶ νὰ ὑπάκεινται εἰς τὴν φθοροποιὸν ἐπίδρασιν τῆς ἀνεργίας μὲ ὅλας τὰς κοινωνικὰς αὐτῆς συνεπείας. Ἡ ἄμεσος ἐπαγγελματικὴ αὐτῶν ἀποκατάστασις δὲν ἐμφανίζεται μόνον ὡς ἐκπλήρωσις στοιχειώδους ἠθικῆς ὑποχρεώσεως τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη διασφαλίσεως τῆς κοινωνικῆς εἰρήνης.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4ῃ Ἰουνίου 1951

Ὁ ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργός

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ καταργήσεως τοῦ Π. Διατάγματος τῆς 19.11.1928 «περὶ κλεισίματος ἐκ περιτροπῆς τῶν μαγειρείων καὶ οἰνομαγειρείων Ἀθηνῶν κατὰ τὴν χειμερινὴν περίοδον» καὶ καθιερώσεως ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας κατὰ τοὺς μῆνας Ἰούνιον, Ἰούλιον, Αὔγουστον καὶ Σεπτέμβριον.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 154 τῆς 30 Μαΐου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ Π. Δ|τος τῆς 8|14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτικῶν καὶ ὑπαλληλικῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 289|1951 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον.

Καταργοῦμεν τὸ Π. Διάταγμα τῆς 19 Νοεμβρίου 1928 «περὶ κλεισίματος ἐκ περιτροπῆς τῶν μαγειρείων καὶ οἰνομαγειρείων Ἀθηνῶν κατὰ τὴν χειμερινὴν περίοδον» καὶ καθιερούμεν ἐκ περιτροπῆς Κυριακὴν ἀργίαν εἰς τὰ μαγειρεῖα καὶ οἰνομαγειρεῖα Ἀθηνῶν, κατὰ τοὺς μῆνας Ἰούνιον, Ἰούλιον, Αὔγουστον καὶ Σεπτέμβριον, τῆς σειρᾶς κανονιζομένης ὑπὸ τῆς οἰκείας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Μαΐου 1951

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ ἐπεκτάσεως τῆς κατὰ τὸν Α.Ν. 2116|39 περὶ ἀσφαλίσεως τῶν πληρωμάτων τῶν ἑλληνικῶν ἐμπορικῶν ἀτμοπλοίων κατὰ κινδύνων πολέμου, ἀσφαλίσεως πληρωμάτων τῶν ἑλληνικῶν ἐμπορικῶν ἀτμοπλοίων καὶ ἐπὶ ἄλλων κινδύνων τοῦ κατὰ θάλασσαν πολέμου.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 130 τῆς 4 Μαΐου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 12 παράγρ. 2 τοῦ Α.Ν. 2116|39 «περὶ ἀσφαλίσεως τῶν πληρωμάτων τῶν ἑλληνικῶν ἐμπορικῶν ἀτμοπλοίων κατὰ κινδύνων πολέμου», γνώμην τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου Α.Ο.Κ.Π. καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 917|1951 γνώμην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Εἰς τοὺς πολεμικοὺς κινδύνους, κατὰ τῶν ὁποίων εἶναι αὐτοδικαίως ἠσφαλισμένα τὰ πληρώματα τῶν ἑλληνικῶν ἐμπορικῶν ἀτμοπλοίων, συμφώνως ταῖς διατάξεσι τῶν ἄρθρων 12 καὶ 13 τοῦ Α.Ν. 2116|39, ὡς ἐτροποποιήθησαν καὶ συνεπληρώθησαν, προστίθεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος Διατάγματος καὶ ὁ κίνδυνος αἰχμαλωσίας, δι' ὃν καταβάλλεται ὑπὸ τοῦ Α.Ο.Κ.Π. εἰς τοὺς αἰχμαλωτισθέντας ἐργάτας θαλάσσης ἐπὶ τῇ ἀπελευθερώσει των, ἡ διαρκούσης τῆς αἰχμαλωσίας των εἰς τὰς οἰκογενείας των, τὸ ἥμισυ τοῦ βασικοῦ μισθοῦ, τὸν ὁποῖον ἐλάμβανον κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς συλλήψεως των ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ καὶ ἐφ' ὅσον χρόνον παρέμειναν ἐν αἰχμαλωσίᾳ, ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει οὐχὶ πέραν τῶν δύο ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς συλλήψεως.

Εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ἀπριλίου 1951

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί εβδομαδιαίας αναπαύσεως του προσωπικού των επιχειρήσεων Δημοσίων Θεαμάτων, Κέντρων Ψυχαγωγίας, Μουσικών Συναυλιών κλπ.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 138 της 12 Μαΐου 1951)

"Εχοντες υπ' όψιν τας διατάξεις του άρθρου 12 παρ. 4 και 7 του Ν. Δ]τος της 8|14.8.30 περί κωδικοποιήσεως των νόμων περί Κυριακής αναπαύσεως», προτάσει του Ημετέρου επί της Εργασίας Υπουργού, μετά γνωμοδότησιν του Συμβουλίου Εργασίας και την υπ' αριθ. 290|1951 ταυτην του Συμβουλίου Επικρατείας, αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Άρθρον 1

Αι διατάξεις του παρόντος Διατάγματος εφαρμόζονται εις τας επιχειρήσεις Δημοσίων Θεαμάτων, Κέντρων Ψυχαγωγίας, Μουσικών Συναυλιών, ως και τας μετ' αυτών συνθεωμένας εργασίας.

Άρθρον 2

Οι μουσικοί των εν άρθρω 1 επιχειρήσεων, ως και το τεχνικόν, υπαλληλικόν και υπηρετικόν προσωπικόν των επιχειρήσεων Δημοσίων Θεαμάτων, δικαιούνται ανά περίοδον επτά ημερών αναπαύσεως είκοσι τεσσάρων συνεχών ωρών.

Άρθρον 3

Πας διευθυντής ή διαχειριστής των εν τω άρθρω 1 επιχειρήσεων υποχρεούται να έχη αναρτημένον εις καταφανή μέρη του καταστήματος πίνακα, αναγράφοντα: 1) Τα ονοματεπώνυμον των απασχολουμένων εις την επιχείρησιν αυτού προσώπων μετά της ηλικίας αυτών, 2) Την ημέραν της εβδομάδος, καθ' ην χορηγείται εις έκαστον εργάτην ή υπάλληλον ή εβδομαδιαία εικοσιτετράωρος ανάπαυσις. Αι εργάσιμοι ώραι του προσωπικού δέον να κανονίζωνται κατά τρόπον ώστε κατά χρονικόν διάστημα δύο ή περισσοτέρων εβδομάδων ή εικοσιτετράωρος ανάπαυσις να συμπίπτη εκ περιτροπής και καθ' ημέραν Κυριακήν. Ο εν τη παραγράφω α' πίναξ δέον να θεωρήται κατά μήνα υπό του αρμοδίου Επιθεωρητού ή Επόπτου Εργασίας, ελλείψει δε τοιούτου, υπό της οικείας Αστυνομικής Αρχής, ως τοιαύτης θεωρουμένης και του Αστυνομικού Τμήματος εις την περιφέρειαν του οποίου κείται το Κατάστημα. Κατά την πρώτην εφαρμογήν του παρόντος ο πίναξ ούτος υποβάλλεται προς θεώρησιν εντός μηνός από της δημοσιεύσεως του παρόντος.

Εις τον αυτόν επί της Εργασίας Υπουργόν ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος.

Εν Αθήναις τη 10 Μαΐου 1951

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί επεκτάσεως της κατά τον Α.Ν. 2116|1939 ασφαλίσεως των πληρωμάτων των ελληνικών εμπορικών ατμοπλοίων και επί άλλων κινδύνων του κατά θάλασσαν πολέμου.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 135 της 9 Μαΐου 1951)

"Εχοντες υπ' όψιν το άρθρον 12 § 2 του Α. Νόμου 2116|1939 περί ασφαλίσεως των πληρωμάτων των ελληνικών εμπορικών ατμοπλοίων κατά κινδύνων πολέμου», γνώμην του Διοικητικού Συμβουλίου του Ασφαλιστικού Οργανισμού Κινδύνων Πολέμου (Α.Ο.Κ.Π.) και την υπ' αριθ. 265 της 4 Απριλίου 1951 γνωμοδότησιν του Συμβουλίου Επικρατείας, προτάσει του Ημετέρου επί της Εμπορικής Ναυτιλίας Υπουργού, αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Η ασφάλισις των πληρωμάτων των ελληνικών εμπορικών ατμοπλοίων, των αυτοδικαίως ησφαλισμένων εις τον Α.Ο.Κ.Π. κατ' εφαρμογήν των § § 1 και 2 του άρθρου 12 του Α.Ν. 2116|1939 επεκτείνεται από της δημοσιεύσεως του παρόντος Διατάγματος και εις τους επομένους κινδύνους:

Αλώσεως, εχθρικής κατασχέσεως ή κατακρατήσεως και των εκ των τοιούτων πράξεων συνεπειών, ως και πάσης σχετικής αποπείρας, επίσης των συνεπειών εχθροπραξιών ή πολεμικών ενεργειών, είτε είχε προηγηθή κήρυξις πολέμου είτε μή, εμφυλίου πολέμου ή επαναστάσεων, στάσεων, ανταρσιών, πειρατείας, απεργιών, ομαδικής απολύσεως εργατών (Lock outs) πολιτικών ή εργατικών ταραχών και δολιοφθοράς οπωσδήποτε προξενουμένης.

Εις το αυτόν επί της Εμπορικής Ναυτιλίας Υπουργόν ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος Β. Διατάγματος.

Εν Αθήναις τη 26 Απριλίου 1951

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί καθιερώσεως όλοκληρωτικής Κυριακής αργίας εις τα κουρεία - κομμωτήρια της πόλεως Άρτης.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 135 της 9 Μαΐου 1951)

"Εχοντες υπ' όψιν τας διατάξεις του άρθρ. 18 § 3 του Π. Δ]τος της 8|14 Μαρτίου 1930 περί κωδικοποιήσεως των Νόμων περί Κυριακής αναπαύσεως», προτάσει του Ημετέρου επί της Εργασίας Υπουργού, τη αιτήσει των ενδιαφερομένων εργοδοτικών και υπαλληλικών οργανώσεων, μετά γνωμοδότησιν του Συμβουλίου Εργασίας και την υπ' αριθ. 68|1951 ταυτην του Συμβουλίου Επικρατείας, αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Άρθρον μόνον

Καθιερούμεν όλοκληρωτικήν Κυριακήν αργίαν εις τα κουρεία και κομμωτήρια της πόλεως Άρτης.

Εις τον αυτόν επί της Εργασίας Υπουργόν ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος.

Εν Αθήναις τη 28 Απριλίου 1951

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του Β. Διατάγματος της 14.8.47|15.9.47 «περί κανονισμού των χρονικών ορίων εργασίας εν τοις φαρμακείοις».

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 142 της 16 Μαΐου 1951)

"Εχοντες υπ' όψιν: τας διατάξεις του άρθρ. 7 παρ. 4 του Ν. Διατάγματος της 28|29 Οκτωβρίου 1925 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των Νόμων περί Κυριακής αναπαύσεως», προτάσει του Ημετέρου επί της Εργασίας Υπουργού, μετά σύμφωνον γνωμοδότησιν του Συμβουλίου Εργασίας και την υπ' αριθ.

288|51 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον μόνον

Ἡ παράγρ. 2 τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ Β. Δ/τος τῆς 14 Αὐγούστου|15 Σεπτεμβρίου 1947 «περὶ κανονισμοῦ τῶν χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας ἐν τοῖς φαρμακείοις» τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως :

Τὰ παραμένοντα ἀνοικτὰ φαρμακεῖα καθ' ὅλον τὸ εἰκοσιτετράωρον τῶν πόλεων τῶν ἐχουσῶν πληθυσμὸν ἄνω τῶν πεντήκοντα χιλιάδων κατοίκων ὁρίζονται διὰ πράξεως τῆς οἰκείας Ἀστυνομικῆς Διευθύνσεως, μετὰ γνωμοδότησιν Ἐπιτροπῆς ἐξ ἑνὸς ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῆς οἰκείας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς, ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ οἰκείου Φαρμακευτικοῦ Συλλόγου καὶ ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῶν οἰκείων Συλλόγων τῶν ὑπαλλήλων Φαρμακείων.

Διὰ τὰς λοιπὰς πόλεις ὁρίζονται ὑπὸ τῆς οἰκείας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς.

Εἰς τὰς πόλεις τὰς ἐχούσας πληθυσμὸν ἄνω τῶν πεντήκοντα χιλιάδων κατοίκων, ἐπὶ πλέον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν φαρμακείων, ἅτινα παραμένουσιν ἀνοικτὰ καθ' ὅλον τὸ εἰκοσιτετράωρον, ἡ ἀνωτέρω Ἐπιτροπὴ ὁρίζει μέχρι τρία φαρμακεῖα, ἅτινα καὶ ταῦτα δύνανται νὰ παραμένωσιν ἀνοικτὰ καθ' ὅλον τὸ εἰκοσιτετράωρον, ἐφ' ὅσον ὁ ἐξοπλισμὸς αὐτῶν εἰς φάρμακα καὶ ὄργανα ἐν γένει δύναται νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰς ἀνάγκας τοῦ κοινοῦ.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Μαΐου 1951

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ ἀνασυνθέσεως τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας Διοικητικοῦ Συμβουλίου

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 143 τῆς 18 Μαΐου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ Ἀν. Νόμου 1671|1951 «περὶ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ Ὑπουργείων», προτάσει τῶν Ἡμετέρων Ὑπουργῶν ἐπὶ τοῦ Συντονισμοῦ, Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, μετὰ γνώμην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον μόνον

Τὸ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας Διοικητικὸν Συμβούλιον ἀνασυνιστάμενον ἀποτελεῖται ἐφεξῆς ὡς ἀκολούθως :

α) Ἐκ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ Ὑπουργείου, ὡς Προέδρου.

β) Ἐξ ἑνὸς Ἀρεοπαγίτου, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Ἀρείου Πάγου, μεθ' ἑνὸς ἀναπληρωτοῦ Ἀρεοπαγίτου.

γ) Ἐκ τοῦ Καθηγητοῦ τοῦ Διοικητικοῦ Δικαίου τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν μεθ' ἑνὸς ἀναπληρωτοῦ Καθηγητοῦ, ὑποδεικνυομένου ὑπὸ τοῦ Πρυτάνεως.

δ) Ἐξ ἑνὸς Συμβούλου τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους μεθ' ἑνὸς ἀναπληρωτοῦ συμβούλου, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου αὐτοῦ.

ε) Ἐκ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

στ) Ἐκ τεσσάρων ἀνωτάτων ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐργασίας, κεκτημένων τοὐλάχιστον βαθμὸν Διευθυντοῦ α' τάξεως, ὁριζομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐξ ὧν ὁ εἷς ὁ προϊστάμενος τῆς Διευθύνσεως Διοικητικοῦ, ὅστις ἐκτελεῖ καὶ χρέη Εἰσηγητοῦ.

Χρέη Γραμματέως ἐκτελεῖ εἷς τῶν Τμηματαρχῶν ἢ Εἰσηγητῶν τοῦ Ὑπουργείου.

Τὸ Συμβούλιον εὑρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ, παρισταμένων ἓξ ἐκ τῶν μελῶν του, ἐν οἷς ὁ Πρόεδρος ἢ ὁ Ἀντιπρόεδρος καὶ λαμβάνει ἀποφάσεις διὰ τῆς πλειοψηφίας τῶν παόντων καὶ διὰ ψήφων οὐχὶ ὀλιγωτέρων τῶν τεσσάρων, ἐν ἰσοψηφίᾳ νικώσης τῆς ψήφου τοῦ Προέδρου ἢ τοῦ προεδρεύοντος Ἀντιπροέδρου.

Τῶν ὑπὸ στοιχεῖα ε—στ τακτικῶν μελῶν διορίζονται ἰσάριθμα ἀναπληρωματικὰ τοιαῦτα ἐκ τῶν κεκτημένων τοὐλάχιστον βαθμὸν Διευθυντοῦ Α' τάξεως ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐργασίας.

Τὸν Εἰσηγητὴν ἀναπληροῖ ὁ εἷς τὰ κύρια καθήκοντά του ἀναπληρῶν αὐτόν, τὸν δὲ γραμματέα ἕτερος ὑπάλληλος, ὁριζόμενος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ.

Διὰ τῆς περὶ διορισμοῦ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ, ἐκδιδομένης κατ' Ἰανουάριον ἑκάστου ἔτους, ὁρίζεται ὁ Ἀντιπρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ ἡ σειρὰ προτεραιότητος τῶν ἀναπληρωματικῶν μελῶν ἐν τῇ ἀναπληρώσει.

Τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου διορίζονται διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δημοσιευομένης διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ ἐνιαυσίῳ θητείᾳ, πλὴν τῶν κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παόντος διορισθησομένων, ἡ θητεία τῶν ὁποίων λήγει τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1951.

Εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Μαΐου 1951

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

22263|Ε.609|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ χορηγήσεως δώρου ἡμισείας συντάξεως λόγῳ ἑορτῶν Πάσχα εἰς συνταξιούχους καὶ βοηθηματούχους τῶν Ὀργανισμῶν κυρίας καὶ ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 78 τῆς 25 Ἀπριλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1944 Νόμου 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 5245|25.11.1950 ἀπόφασιν τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς, 3) τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν :

Ι. Ἐγκρίνομεν τὴν χορήγησιν ἐφ' ἐφάπαξ ἐκ τοῦ ἐκκαθαριστικοῦ τῶν ἐπικειμένων ἑορτῶν τοῦ Πάσχα.

Α). 1. Εἰς ἕκαστον τῶν συνταξιούχων καὶ βοηθηματούχων (τύπου συντάξεως) τῶν Ὀργανισμῶν κυρίας καὶ ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας δώρου ἴσου πρὸς τὸ ἥμισυ (1|2) μιᾶς μηνιαίας συντάξεως ἢ ἑνὸς μηνιαίου βοηθήματος μετὰ τῶν ἀναλογούντων πάσης φύσεως ἐπιδομάτων.

2. Τοῦ κατὰ τ' ἀνωτέρου δώρου δικαιοῦνται οἱ συνταξιοῦχοι ἢ βοηθηματοῦχοι (τύπου συντάξεως), ἐφ' ὅσον ἔχει διαταχθῇ ἢ θέλει διαταχθῇ ἡ ἐναρξις τῆς συνταξιοδοτήσεώς των ἀπὸ τῆς 1ης τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου 1951. Εἰς περίπτωσιν ἐνάρξεως τῆς συνταξιοδοτήσεως ἀπὸ 20

—30 Απριλίου 1951 οι ανωτέρω θά λάβωσι τόσα τριακοστά τοῦ ὡς ἄνω δώρου, ὅσαι αἱ ἡμέραι τοῦ μηνός Απριλίου ἐ. ἔ., καθ' ἃς συνταξιοδοτοῦνται.

3. Τό διά τῆς παρούσης παρεχόμενον δῶρον καταβάλλεται μόναν ἐκ μιᾶς πηγῆς, ὁριζομένης ὡς ταυτότης τῆς ἐξ ἧς καταβάλλεται ἡ μεγαλυτέρα σύνταξις ἢ βοήθημα, συνυπολογιζομένων καί τῶν καταβαλλομένων πάσης φύσεως ἐπιδομάτων.

Ἐν περιπτώσει συρροῆς ἰσοπόσων συντάξεων ἢ βοηθημάτων (τύπου συντάξεως) ἐκ πλειόνων τοῦ ἑνός Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν τό δῶρον βαρύνει κατ' ἰσομοιρίαν ἕκαστον τούτων.

4. Ἐν περιπτώσει συρροῆς συντάξεως ἢ βοηθήματος (τύπου συντάξεως) καί μισθοῦ τοῦ ὡς ἄνω δώρου θέλει τύχει ὁ δικαιοῦχος ἐκ τοῦ παρ' οὗ συνταξιοδοτεῖται Ὀργανισμοῦ μόνον ἐφ' ὅσον δέν δικαιοῦται τοιούτου κατά τάς κειμένας διατάξεις παρά τοῦ ἐργοδότου του. Ἐν περιπτώσει δέ καθ' ἣν τό δικαιούμενον παρά τοῦ ἐργοδότου του ποσόν δώρου εἶναι μικρότερον τοῦ διά τῆς παρούσης ὁριζομένου, ἡ διαφορά καταβάλλεται παρά τοῦ οἰκείου Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ.

5. Ἐν περιπτώσει συρροῆς συντάξεων ἢ βοηθημάτων (τύπου συντάξεως) ἐξ Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ καί τοῦ Δημοσίου, τό δῶρον θά καταβληθῇ ὑπό τοῦ συνταξιοδοτοῦντος Ὀργανισμοῦ. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, ἂν τό ὑπό τοῦ Ὀργανισμοῦ καταβληθέν δῶρον εἶναι κατώτερον ἐκείνου, ὅπερ θά ἐλάμβανεν ὁ δικαιοῦχος ἐκ τοῦ Δημοσίου, τήν ἐπί πλέον διαφοράν θέλει λάβει ὁ ἐνδιαφερόμενος παρά τοῦ Δημοσίου Ταμείου, ἐξ οὗ λαμβάνει τήν σύνταξίν του, ἐπί τῇ προσαγωγῇ βεβαιώσεως τοῦ οἰκείου Ὀργανισμοῦ, ἐμφαινούσης τό καταβληθέν αὐτῷ παρά τούτου ποσόν δώρου.

Β) 1. Εἰς ἕκαστον τῶν ὑπό τῶν Ὀργανισμῶν Κυιν. Ἀσφαλίσεως ἀρμοδιότητος τοῦ Υπουργείου Ἐργασίας ἐπιδοταυμένων λόγῳ ἀσθενείας ἠσφαλισμένων δώρου ἴσου πρός αἱ τό ἐπίδομα δέκα πέντε (15) ἡμερῶν, προκειμένου περί τῶν ἠσφαλισμένων τῶν συμπληρούντων δίμηνον συνεχῆ ἐπιδότησιν κατά τήν διήν Απριλίου 1951 καί β) τό ἐπίδομα δέκα (10) ἡμερῶν, προκειμένου περί τῶν λοιπῶν ἐπιδοτουμένων λόγῳ ἀσθενείας ἠσφαλισμένων.

2. Τό κατά τό προηγούμενον ἐδάφιον δῶρον θά λάβουν οἱ ἀνωτέρω ἠσφαλισμένοι, ἐφ' ὅσον μία τοὐλάχιστον ἡμέρα ἐπιδοτήσεως των ἐμπίπτει εἰς τό ἀπό 14—30 Απριλίου 1951 χρονικόν διάστημα καί ἐφ' ὅσον δέν δικαιοῦνται λαμβάνειν παρά τοῦ ἐργοδότου των. Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ ἐπιδοτούμενος δικαιοῦται λαμβάνειν παρά τοῦ ἐργοδότου του μέρος μόνον τοῦ ὡς ἄνω δώρου, τήν διαφοράν μέχρι συμπληρώσεως τοῦ ὃ δικαιοῦται οὗτος θέλει λάβει παρά τοῦ ἐξ οὗ ἐπιδοτεῖται Ὀργανισμοῦ.

3. Ὡς ἐπίδομα διά τόν ὑπολογισμόν τοῦ κατά τά ἀνωτέρω δώρου νοεῖται τό παρ' ἑκάστου ἐπιδοματούχου λαμβανόμενον ἐπίδομα ἀσθενείας μετά τῶν τυχόν ἐπί τούτου προσαυξήσεων (λόγῳ ἁνηκοτέκνου κλπ.).

4. Ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἐπιδοματοῦχος δικαιοῦται τυχόν καί ἑτέρου δώρου λόγῳ ὑπάρξεως παρ' αὐτῷ καί τῆς ἰδιότητος τοῦ συνταξιούχου ἢ βοηθηματούχου (τύπου συντάξεως) ἑτέρου Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ ἁρμοδιότητος τοῦ Υπουργείου Ἐργασίας, τό χορηγούμενον ἐπίδομα ὡς δῶρον μειοῦται εἰς τό ἥμισυ.

ΙΙ. Τό εἰς τούς συνταξιούχους βοηθηματούχους καί ἐπιδοματούχους παρεχόμενον κατά τά ἀνωτέρω δῶρον ἀπαλλάσσεται πάσης κρατήσεως ὑπέρ τοῦ Δημοσίου καί τῶν ὑπέρ τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ παντός ἑτέρου Ὀργανισμοῦ ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν.

ΙΙΙ. Ἡ καταβολή τοῦ περί οὗ ἡ παροῦσα δώρου θέλει ἀρχίσει τήν 21 Απριλίου 1951.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Απριλίου 1951.

12086|Ε. 286|1951 Ἀποφ. Υπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας

Περί αὐξήσεως τῶν ὑπό τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἐφημεριδοπωλῶν καί Υπαλλήλων Πρακτορείων παρεχομένων συντάξεων ἀπό 1.2.1951.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 54 τῆς 28 Μαρτίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1944 Νόμου, 2) τήν ὑπ' ἀριθ. Σ. 897|21.2.51 ἀναφοράν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἐφημεριδοπωλῶν καί Υπαλλήλων Πρακτορείων, 3) τάς κρατούσας οἰκονομικάς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Ι. Καθορίζομεν τάς ὑπό τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἐφημεριδοπωλῶν καί Υπαλλήλων Πρακτορείων καταβαλλομένας συντάξεις ὡς ἀκολούθως ἀπό 1ης Φεβρουαρίου 1951:

Κλιμάκιον βασικῆς συντάξεως	Ποσόν αὐξημένης συντάξεως
1 — 500	380.000
501 — 750	395.000
751 — 1.000	410.000
1.001 — 1.500	425.000
1.501 — 2.000	440.000
2.001 — 2.500	455.000
2.501 — 3.000	470.000
3.001 — 3.500	485.000
3.501 — 4.000	500.000
4.001 — 4.500	515.000
4.501 — 5.000	530.000
5.001 — 5.500	545.000
5.501 — 6.000	560.000
6.001 — 6.500	575.000
6.501 — 7.000	590.000
7.001 — 7.500	605.000
7.501 — 8.000	620.000
8.001 — 8.500	635.000
8.501 — 9.000	650.000
9.001 — 9.500	665.000
9.501 — 10.000	680.000
10.001 — 10.500	695.000
10.501 — 11.000	710.000
11.001 — 11.500	725.000
11.501 καί ἄνω	740.000

ΙΙ. Ἐπί πλέον τῶν ἀνωτέρω συντάξεων δύνανται νά καταβάλλωνται εἰς τούς συνταξιούχους τοῦ Ταμείου δραχ. 25.000 κατά μῆνα δι' ἕκαστον προστατευόμενον μέλος τῆς οἰκογενείας των ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Μαρτίου 1951

3496|Η. 9|1951 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας

Περί αυξήσεως του παρεχομένου επιδόματος οικογενειακών βαρών εις συνταξιούχους του Ταμείου Συντάξεων Ηθοποιών εις 25.000 από 1.10.50 δι' έκαστον προστατευόμενον μέλος.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 59 της 3 Απριλίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν: 1) Τας διατάξεις του άρθρου 2 του υπ' αριθ. 19|1944 Νόμου, 2) την υπ' αριθ. 38|15.1.51 αναφοράν του Ταμείου Συντάξεων Ηθοποιών—Συγγραφέων—Μουσικών και Τεχνιτών Θεάτρου, 3) τας κρατούσας οικονομικάς συνθήκας, αποφασίζομεν:

Αυξάνομεν από 1ης Μαρτίου 1951 το υπό του Ταμείου Συντάξεων Ηθοποιών—Συγγραφέων—Μουσικών και Τεχνιτών Θεάτρου παρεχόμενον εις τους συνταξιούχους του επίδομα οικογενειακών βαρών εις δραχ. 25.000 δι' έκαστον προστατευόμενον μέλος.

Εν Αθήναις τη 21 Μαρτίου 1951

10217|Η. 29|1951 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας

Περί αυξήσεως των συντάξεων κατά 30 ο|ο του Ταμείου Συντάξεων Ηθοποιών—Συγγραφέων—Μουσικών και Τεχνιτών Θεάτρου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 59 της 3 Απριλίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν: 1) Τας διατάξεις του άρθρου 2 του υπ' αριθ. 19|44 Νόμου, 2) την υπ' αριθ. 140|15.2.51 αναφοράν του Ταμείου Συντάξεων Ηθοποιών — Συγγραφέων — Μουσικών και Τεχνιτών Θεάτρου, 3) τας κρατούσας οικονομικάς συνθήκας, αποφασίζομεν:

Αυξάνομεν από 1ης Μαρτίου 1951 τας υπό του Ταμείου Συντάξεων Ηθοποιών—Συγγραφέων—Μουσικών και Τεχνιτών Θεάτρου καταβαλλομένας συντάξεις κατά 30 ο|ο.

Εν Αθήναις τη 30 Μαρτίου 1951

20684|2093|1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί παρατάσεως της από 12-9-50 συλλογικής συμβάσεως εργασίας σταφιδεργατών Ηρακλείου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 59 της 3 Απριλίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν: 1) την § 3 του άρθρου 1 του Α.Ν. 866|37, 2) την § 1 του άρθρου 9 του Α.Ν. 1368|37 και 3) την υπ' αριθ. 1223 Δ.Σ. αναφοράν της Γ.Σ.Ε.Ε., αποφασίζομεν:

Παρατείνομεν επί εν τριμηνον από της λήξεώς της την από 12-9-50 συλλογικήν σύμβασιν εργασίας σταφιδεργατών και σταφιδεργατριών Ηρακλείου, καταρτισθείσαν παρά τω Γραμματεί του Ειρηνοδικείου Ηρακλείου διά της υπ' αριθ. 1839|15-9-1950 πράξεως καταθέσεως, διά τους καταγγείλαντας ταύτην εργοδότας.

Εν Αθήναις τη 2 Απριλίου 1951

7745|Σ. 140|1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως του Καταστατικού του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Τραπέζης Αθηνών.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 33 της 23 Φεβρουαρίου 1951)

Αποφασίζομεν:

Όπως εις το Καταστατικόν του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Τραπέζης Αθηνών επέλθωσιν αι κάτωθι τροποποιήσεις και προσθήκαι:

I. Η παράγραφος 3 του άρθρου 13 του ως άνω Καταστατικού τροποποιείται ως εξής:

Πάσα πληρωμή ενεργείται μέσω της Τραπέζης.

Κατ' εξαίρεσιν αι εν τη βάρει του Ταμείου γιγνόμεναι πληρωμαί δύνανται να ενεργούνται κατόπιν αποφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου δι' υπολόγου διαχειριστού, οριζομένου διά της αυτής αποφάσεως.

II. Η παράγραφος γ' του άρθρου 14 του αυτού ως άνω Καταστατικού τροποποιείται ως εξής:

Οι έκτακτοι ή προσωρινοί έμμισθοι υπάλληλοι και κλητήρες της Τραπέζης Αθηνών, ως και οι επί συμβάσει τοιούτοι, εφ' όσον εντός το πολύ διετίας από της προσλήψεώς των εμονιμοποιήθησαν ή θέλουσι μονιμοποιηθή ως τακτικοί υπάλληλοι ή κλητήρες της Τραπέζης και εφ' όσον κατά την ημέραν της αρχικής προσλήψεώς των δεν είχον υπερβή το 40ον έτος της ηλικίας των. Εν τοιαύτη περιπτώσει υπάγονται αναδρομικώς από της αρχικής προσλήψεώς των εις την ασφάλισιν του Ταμείου, υποχρεούμενοι εις την καταβολήν των κεκανονισμένων εισφορών διά το χρονικόν ταύτο διάστημα.

III. Η παράγραφος 2 εδάφ. 4 του άρθρου 15 του αυτού ως άνω Καταστατικού τροποποιείται ως εξής:

Εις χορήγησιν δανείων προς ησφαλισμένους και συνταξιούχους του Ταμείου προς κάλυψιν εξαιρετικών και απροβλέπτων αναγκών, επί τόκω 6 ο|ο και ασφαλίστρω 1 ο|ο ετησίως και συμφώνως προς τας εκάστοτε διαταγάς και εγκυκλίους του Υπουργείου Εργασίας.

Τα δάνεια ταύτα βαρύνονται με τα έξοδα λόγω χαρτοσήμου.

Το ποσόν του δανείου εκάστου μεν ησφαλισμένου δεν δύναται να είναι ανώτερον των εις το Ταμείον ωφισταμένων άτεμκτων εισφορών αυτού, ούχι δε πάντως μείζον του ποσού των αποδοχών τριών μηνών, εκάστου δε συνταξιούχου του ποσού τριών μηνιαίων συντάξεών του.

Η εξόφλησις του δανείου των ησφαλισμένων ενεργείται διά μηνιαίων τοκοχρεολυτικών δόσεων, οριζομένων υπό του Δ. Συμβουλίου κατ' ανώτατον όριον εις 72, μεριμνή και ρυθμίσει της Τραπέζης Αθηνών κατά τας διατάξεις του Νόμου 5931|1933 «περί εισπράξεως δανείων των Ταμείων Συντάξεων», των δε συνταξιούχων επίσης διά μηνιαίων τοκοχρεολυτικών δόσεων, οριζομένων υπό του Δ. Συμβουλίου κατ' ανώτατον όριον εις 48 και παρακρατουμένων εκ της συντάξεως εκάστου μηνός.

IV. Η § 2 του άρθρου 16 του αυτού ως άνω Καταστατικού τροποποιείται ως εξής:

Αι εισφοραί και συνεισφοραί αποδιδόμεναι μετά την πάροδον της ως άνω προθεσμίας επιβαρύνονται μέ τέλος καθυστερήσεως 10 ο|ο επί του ποσού των καθυστερουμένων μέχρι τέλους της οικονομικής χρήσεως, από της λήξεως δε ταύτης διά του νομίμου τόκου υπερημερίας.

V. Η § 1 του άρθρου 23 του αυτού ως άνω Καταστατικού τροποποιείται ως εξής:

Διά τον προσδιορισμόν του ποσού της συντάξεως λαμβάνεται δι' έκαστον έτος συνταξίμου υπηρεσίας το 1/40ον των 0,80 (ογδοήκοντα εκατοστών) του μέσου μηνιαίου μισθού των είκοσι τεσσάρων τελευταίων μηνών πρό της αποχωρήσεως εκ της υπηρεσίας. Η ούτω υπολογιζομένη σύνταξις δεν δύναται να είναι ανωτέρα των 0,80 (ογδοήκοντα εκατοστών) του μέσου μηνιαίου μισθού των 24 τελευταίων μηνών πρό της αποχωρήσεως.

VI. Τά εδάφια α', β' και γ' της § 1 του άρθρου 25 του αυτού ως άνω Καταστατικού τροποποιούνται ως έξης:

1. Το ποσόν της μηνιαίας συντάξεως των δικαιουμένων ταύτης μελών οικογενείας θανόντος ησφαλισμένου ή συνταξιούχου ορίζεται εις ποσοστόν της κατά το άρθρον 23 του παρόντος συντάξεως, την οποίαν έλάμβανεν ο θανών συνταξιούχος, ή έδικαιούτο λαμβάνειν εν ζωή λόγω αναπηρίας ο θανών ησφαλισμένος κατά την ημέραν του θανάτου του. Το ποσόν τούτο κατανέμεται ως κατωτέρω:

α) Εις την χήραν ή τον χήρον σύζυγον άνευ τέκνων τά 60 ο/ο.

β) Εις την χήραν ή τον χήρον σύζυγον μεθ' ενός τέκνου τά 70 ο/ο, μετά δύο τέκνων τά 80 ο/ο και μετά πλειόνων των δύο τέκνων τά 90 ο/ο, του επί πλέον της συντάξεως της χήρας ή του χήρου ποσού κατανεμομένου μεταξύ των τέκνων κατ' ισομοιρίαν.

Εν περιπτώσει, καθ' ην μεταξύ των τέκνων συντρέχουσι και τέκνα εξ έτέρου γάμου του αποβιώσαντος ησφαλισμένου τά τέκνα ταύτα θά δικαιωθώσι εν τη κατωτέρω περιπτώσει γ' καθοριζομένων ποσοστών, οπότε τά ποσά της χήρας μετά των τέκνων της και τά των τέκνων εξ έτέρου γάμου μειούνται κατ' αναλογίαν, ώστε το συνολικόν ποσοστόν της συντάξεως αυτών να μή υπερβαίνη το ποσοστόν της συντάξεως, την οποίαν θά έλάμβανεν ο θανών ησφαλισμένος ή συνταξιούχος.

γ) Εις έν τέκνον ορφανόν εξ αμφοτέρων των γονέων τά 60 ο/ο, εις δύο εξ αμφοτέρων των γονέων ορφανά τέκνα τά 80 ο/ο, και επί πλειόνων των δύο τά 90 ο/ο, του ποσού της συντάξεως κατανεμομένου εν τη περιπτώσει ταύτη μεταξύ των τέκνων κατ' ισομοιρίαν. Των αυτών ποσοστών δικαιούνται και τά ορφανά τέκνα εξ ενός γονέως, εφ' όσον ο επιζών γονεύς δεν δικαιούται συντάξεως.

VII. Εις το άρθρον 27 του αυτού ως άνω Καταστατικού προστίθεται διάταξις έχουσα ούτω:

Τά παρά του εν Λονδίνω Υποκαταστήματος της Τραπέζης Αθηνών καταβληθέντα από των αρχών του έτους 1941 μέχρι 31-1-1945 λόγω συντάξεως ποσά εις τους εν Αγγλία διαμένοντας συνταξιούχους του Ταμείου συμψηφίζονται μέ τάς κατά το χρονικόν τούτο διάστημα εισπραχθείσας παρά του Υποκαταστήματος τούτου εισφοράς των παρ' αυτώ υπηρετούντων ησφαλισμένων του Ταμείου, ως και μέ τάς αντιστοίχους συνεισφοράς του Εργοδότου.

VIII. Εις το άρθρον 26 του αυτού ως άνω Καταστατικού προστίθεται § 11, έχουσα ούτω:

Ούδεμία σύνταξις δύναται να είναι κατά ποσόν μικρότερα του 1/3 του συνόλου των μηνιαίων αποδοχών βαθμού δοκίμου, συνισταμένων εκ του βασικού μισθού και των εξ' αυτού προσαυξήσεων.

IX. Το άρθρον 27 του αυτού ως άνω Καταστατικού τροποποιείται ως έξης:

1. Εκτός της περιπτώσεως θανάτου του συνταξιούχου ή του προστατευομένου μέλους, ως επίσης και της εκλείψεως των προϋποθέσεων απονομής συντάξεως ή επιδόματος, ή σύνταξις διακόπτεται καθ' όλον το χρονικόν διάστημα, καθ' ο ο συνταξιούχος ή το προστατευόμενον μέλος θά υπηρετή επί μηνιαίω αντιμισθία παρ' οιαδήποτε επιχειρήσει, τω Δημοσίω ή Νομικώ Προσώπω Δημοσίου Δικαίου ή Ιδιωτικού Δικαίου.

2. Της συνεπεία αναλήψεως υπηρεσίας διακοπής της συντάξεως εξαιρούνται, τηρουμένων πασών των διατάξεων του άρθρου 28 § 6, οι συνταξιοδοτηθέντες:

α) Λόγω συμπληρώσεως ετών ηλικίας και συνταξίμου υπηρεσίας.

β) Οι απολυθέντες της υπηρεσίας της Τραπέζης Αθηνών μετά την συμπλήρωσιν 20ετούς συνταξίμου υπηρεσίας.

γ) Αι χήραι, ως και τά άγαμα τέκνα, τά μή συμπληρώσαντα το 18ον έτος της ηλικίας των.

X. Η παράγραφος 6 του άρθρου 28 του αυτού ως άνω Καταστατικού τροποποιείται ως έξης:

«Άμεσος συνταξιούχος επανερχόμενος εις την υπηρεσίαν της Τραπέζης Αθηνών παύει συνταξιοδοτούμενος και συνεχίζει την από της συνταξιοδοτήσεώς του συμμετοχήν εν τω Ταμείω, αποκλειομένης οπωσδήποτε αναγνωρίσεως ή εξαγοράς του χρόνου, καθ' ον ούτος έτύγχανε συντάξεως εκ του Ταμείου».

XI. Η παράγραφος 3 του άρθρου 30 τροποποιείται ως ακολούθως:

«Οί έχοντες προϋπηρεσίαν παρά τη Τραπέζη Αθηνών και μή εμπίπτοντες εις τας δύο πρώτας παραγράφους του παρόντος άρθρου ή παρ' άλλη Τραπέζη ή Ανωνύμω Εταιρία ή τω Δημοσίω ή Νομικώ Προσώπω Δημοσίου Δικαίου δύνανται ν' αναγνωρίσωσι το 1/2 της ταυτης προϋπηρεσίας των, επί τη καταβολή δι' έκαστον προσμετρούμενον μήνα ποσού ίσου προς την κατά την ημέραν της καταβολής του προς εξαγοράν ποσού μηνιαίαν εισφοράν του ησφαλισμένου, συν τη συνεισφορά του εργοδότου, συν τω νομίμω τόκω».

XII. Η παράγραφος 1 και το εδάφιον α' της παραγράφου δ του άρθρου 34 τροποποιείται ως έξης:

«1. Εξαιρετικώς η θέσις των κατά την έναρξιν της ισχύος του παρόντος Καταστατικού εν ενεργεία ησφαλισμένων και συνταξιούχων του Ταμείου των εν Αιγύπτω και Κύπρω καταστημάτων της Τραπέζης Αθηνών εξακολουθεί διεπομένη υπό των διατάξεων του προηγουμένου Καταστατικού, της συντάξεως των καθοριζομένης εις χαρτίνας δραχμάς, κατά τας διατάξεις του άρθρου 11 του προηγουμένου Καταστατικού, μή αναπροσαρμοζομένας οπωσδήποτε».

«δ. α) Οί κατά την έναρξιν της ισχύος του παρόντος Καταστατικού ευρισκόμενοι εν τη υπηρεσία της Τραπέζης Αθηνών τακτικοί υ-

πάλληλοι καὶ κλητῆρες δύνανται αἰτήσει των, ὑποβληθησομένη ἐντὸς ἑξαμήνου τὸ πολὺ ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ, νὰ μεταφέρωσι τοῦ Ταμείου ὡς ἠσφαλισμένοι αὐτοῦ, ἐφόσον προϋπῆρξαν τοιοῦτοι, λόγῳ δὲ ἡλικίας ἀνωτέρας τῶν 40 ἐτῶν ἀπεκλείσθησαν κατὰ τὴν τελευταίαν παρὰ τῇ Τραπέζῃ Ἀθηνῶν πρόσληψίν των της συμμετοχῆς ἐν τῷ Ταμείῳ».

XIII. Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 34 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Καταστατικοῦ προστίθεται § 7, ἔχουσα ὡς ἀκολούθως:

«7. Εἰς τοὺς κληρονόμους ἀποβιώσαντος ἀμέσου ἐν ἐνεργείᾳ ἠσφαλισμένου τοῦ Ταμείου παρέχονται ὡς ἔξοδα κηδείας του τὰ 80ο/ο τοῦ συνόλου τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τοῦ ἀποβιώσαντος, εἰς δὲ τοὺς κληρονόμους τοῦ ἐν συνταξιοδοτήσει ἀμέσου ἠσφαλισμένου τοῦ Ταμείου τὸ συνολικὸν ποσὸν δύο μηνιαίων συντάξεων του μεθ' ὅλων τῶν πασης φύσεως ἐπὶ ταύτης ἐπιδομάτων. Ἐκ τῆς παροχῆς ταύτης θὰ ἐκπίπτηται ποσὸν ἴσον πρὸς τὸ καταβληθησόμενον ποσὸν εἰς τοὺς κληρονόμους παρ' οἱασδήποτε ἑτέρας τῆς τοῦ Ταμείου πηγῆς ὑπὸ τύπον ἐξόδων κηδείας τοῦ ἀποβιώσαντος ἠσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου».

Κατ' ἐξαίρεσιν ἡ ἰσχὺς τῆς διατάξεως τῆς περιπτ. γ' τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 27 ἀνατρέχει ἀπὸ 1.1.1950.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Φεβρουαρίου 1951

29620|3036|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ ἐπεκτάσεως τῶν διατάξεων τῆς ὑπ' ἀριθ. 59319|50 ἀποφάσεως ἐπὶ τῶν χημικῶν βιομηχανιῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 92 τῆς 21 Μαΐου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 28|44, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως καὶ

2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 59319|50 ἀπόφασιν ἡμῶν καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας, ἀποφασίζομεν:

Ἐπεκτείνομεν τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 59319|50 ἀποφάσεως ἡμῶν καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ καθορισμοῦ ἡμερομισθίων ἐργατῶν Χημικῆς Βιομηχανίας τῆς Α.Ε.Χ.Η. καὶ Λιπασμάτων, ὡς αὕτη ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750|51 ἀποφάσεως ἡμῶν καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν ἐργοστασίων φαρμάκων, χρωμάτων, ὑδροχρωμάτων, βερνικίων, κατεργασίας ὀστῶν, ἀρωματοποιίας καὶ συναφῶν ἁπάσης τῆς χώρας.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρ. V τῆς ὑπ' ἀριθ. 29689|51 ἡμετέρας ἀποφάσεως ἐπεκτείνεται ἐπὶ τῆς παρούσης καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 59319|50 ὁμοίας.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ 1.4.51.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Μαΐου 1951

29910|3047|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

***Περὶ τροποποιήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 25100|51 ἀποφάσεως περὶ χορηγήσεως ἐφ' ἅπαξ χρηματικῆς παροχῆς εἰς μισθωτοὺς τῆς χώρας ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς Πάσχα 1951.* (*)**

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 92 τῆς 21 Μαΐου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 28|44, ὡς οὗτος αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως.

2) Τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 25100|51 ἀποφάσεως ἡμῶν, καὶ

3) Τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἐπεξεργασία σταφίδος κατὰ τὸ μάλλον καὶ ἧττον ἐλήξεν εἰς τὰς ταφιδικὰς περιφερείας τῆς χώρας ἐντὸς τοῦ Μαρτίου ἐ.ἔ., ἀποφασίζομεν:

1. Εἰς τὸ ἄρθρον 6 τῆς ὑπ' ἀριθ. 25100|51 ἀποφάσεως ἡμῶν «περὶ χορηγήσεως ἐφ' ἅπαξ χρηματικῆς παροχῆς εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῆς χώρας ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα 1951» προστίθενται μετὰ τὰς λέξεις «κατὰ τὸ ἀπὸ 15.1.51» αἱ λέξεις «ἢ καὶ ἐνωρίτερον ἀπὸ 16.12.50 τοὐλάχιστον».

2. Τὸ ἄρθρον 13ον τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως ἡμῶν ἀντικαθίσταται διὰ τῶν ἑπομένων: «Ἡ παροῦσα δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως».

Ἡ παροῦσα ἰσχύουσα, ἀφ' ἧς ἡ ὑπ' ἀριθ. 25100|51 ἡμετέρα θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Μαΐου 1951

29683|3085|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνιτῶν σαπωνοποιείων

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 92 τῆς 21 Μαΐου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 28|44, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, καὶ

2) Τὰς διατάξεις τῆς ἀπὸ 28.11.49 Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἐργασίας ἐργατοτεχνιτῶν σαπωνοποιείων Ἀθηνῶν — Πειραιῶς, ἀποφασίζομεν:

1. Καθορίζομεν τὰς ἀποδοχὰς τῶν ἐργατοτεχνιτῶν σαπωνοποιείων ἁπάσης τῆς χώρας ὡς ἀκολούθως:

α) Δι' ἐργάτας κάτω τῶν 18 ἐτῶν ἡμερομίσθιον δραχ. 18.900.

β) Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ 18ου ἔτους τῆς ἡλικίας των, ἡμερομίσθιον δραχ. 22.850.

γ) Διὰ τοὺς τεχνίτας ψήστας ἡμερομίσθιον δραχ. 30.000.

δ) Διὰ τοὺς κόπτας α' ἡμερομίσθιον δραχ. 26.100.

ε) Διὰ τοὺς κόπτας β' ἡμερομίσθιον δραχ. 24.510.

στ) Διὰ τὰς γυναῖκας ἡμερομίσθιον δραχ. 18.000.

11. Εἰς τοὺς ἀνωτέρω χορηγεῖται ἐπὶ πλέον δωρεὰν ἑβδομαδιαίως μία καὶ ἡμίσεια ὀκὰ σάπωνος ἢ τὸ ἀντίτιμον αὐτοῦ εἰς τὴν ἑκάστοτε ἰσχύουσαν ἀγορανομικὴν τιμὴν λιανικῆς πωλήσεως κατ' ἐπιλογὴν τοῦ ἐργοδότου.

111. Εἰς περίπτωσιν ἀπολύσεως ἐργατοτεχνιτῶν σαπωνοποιείων καὶ μὴ ἐπιδοτήσεως τούτων ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, τὰ παρ' αὐτῶν πραγματοποιηθέντα ἐν τῷ σαπωνοποιείῳ, παρ' οὗ ἀπολύονται, ἡμερομίσθια, ὡς ταῦτα καθορίζονται ἐν § 1 τῆς παρούσης, προσαυξάνονται κατὰ ποσοστὸν 15 ο/ο.

(*) ΕΕΔ 10, σελ. 434.

IV. Άμα τῇ προσλήψει ἐργατοτεχνίτου εἰς σαπωνοποιεῖον δέον, ὅπως παρέχηται δωρεὰν ἓν ζεῦγος ἀρβυλῶν καὶ μία φόρμα εἰς τοὺς ἄνδρας ἢ μία μπλούζα καὶ ἓν ζεῦγος καταλλήλων ὑποδημάτων εἰς τὰς γυναῖκας, ἀντικαθιστάμενα εἰς περίπτωσιν φθορᾶς.

Τὰ ἀνωτέρω εἴδη παραμένουν εἰς τὴν κυριότητα τῆς ἐπιχειρήσεως, τῶν μισθωτῶν δικαιουμένων εἰς χρῆσιν μόνον κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐργασίας των.

V. Ἐκ τῶν ἐν παρ. 1 καθοριζομένων ἡμερομισθίων δέον, ὅπως ἐνεργῆται περίμηνη τῶν ἐργοδοτῶν κράτησις ἑκατὸν (100) δραχ. ἐφ' ἑκάστου πραγματοποιουμένου ὑπὲρ τῆς Ὁμοσπονδίας Ἐργατοτεχνιτῶν καὶ Ὑπαλλήλων Χημικῆς Βιομηχανίας καὶ Ὑγιεινῆς (Ο.Χ.Β.Υ.), συμφώνως πρὸς τὴν εἰς τὸ κατὰ τὴν 21.8.1949 Συνέδριον τῶν Ἀντιπροσώπων τῆς ἀνωτέρω Ὁμοσπονδίας ληφθεῖσαν ἀπόφασιν.

VI. Τυχὸν καταβαλλόμενα σήμερον ὑψηλότερα ἡμερομίσθια τῶν διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένων δὲν μειοῦνται.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως της διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Μαΐου 1951

26512|2691|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ ἰδιωτικῶν κλινικῶν Θεσσαλονίκης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 93 τῆς 21 Μαΐου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

α) Τὰ διατάξεις τοῦ Α.Ν. 28|1944, ὡς αὗται συνεπληρώθησαν καὶ ἐτροποποιήθησαν μεταγενεστέρως.

β) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 2750|1951 ἀπόφασιν ἡμῶν (Φ.Ε.Κ. 9|15.1.1951, τεῦχος Β') καὶ

γ) Τὴν ἀπὸ 27.12.1949 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας «νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ Ἰδιωτικῶν κλινικῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς», ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν ὡς ἀκολούθως τὰς ἀποδοχὰς τοῦ κάτωθι προσωπικοῦ τῶν ἰδιωτικῶν κλινικῶν Θεσσαλονίκης:

Α' Μαθητευομένων γυναικῶν πρακτικῶν νοσοκόμων.

1ον ἔτος μαθητείας	δραχ.	285.000
2ον καὶ 3ον ἔτος Μαθητείας	»	310.000

Β' Μὴ μαθητευομένων γυναικῶν πρακτικῶν νοσοκόμων.

Μέχρι 2 ἐτῶν ὑπηρεσίαν	δραχ.	330.000
Ἀπὸ 2— 5 ἐτῶν ὑπηρεσίαν	»	360.000
Ἀπὸ 5— 8 ἐτῶν ὑπηρεσίαν	»	400.000
Ἀπὸ 8—11 ἐτῶν ὑπηρεσίαν	»	430.000
Ἀπὸ 11—14 ἐτῶν ὑπηρεσίαν	»	470.000
Ἀπὸ 14—17 ἐτῶν ὑπηρεσίαν	»	500.000
Ἀπὸ 17—20 ἐτῶν ὑπηρεσίαν	»	540.000

Γ' Μαθητευομένων ἀνδρῶν πρακτικῶν νοσοκόμων.

1ον ἔτος μαθητείας	δραχ.	305.000
2ον καὶ 3ον ἔτος μαθητείας	»	335.000

Δ' Μὴ μαθητευομένων ἀνδρῶν πρακτικῶν νοσοκόμων.

Μέχρι 2 ἐτῶν ὑπηρεσίαν	δραχ.	345.000
Ἀπὸ 2— 5 ἐτῶν ὑπηρεσίαν	»	385.000
Ἀπὸ 5— 8 ἐτῶν ὑπηρεσίαν	»	420.000
Ἀπὸ 8—11 ἐτῶν ὑπηρεσίαν	»	450.000
Ἀπὸ 11—14 ἐτῶν ὑπηρεσίαν	»	485.000
Ἀπὸ 14—17 ἐτῶν ὑπηρεσίαν	»	525.000
Ἀπὸ 17 ἕως καὶ 20 ἐτῶν ὑπηρεσίαν	»	560.000

Ι. Διὰ πᾶν ἔτος πέραν τῆς εἰκοσαετοῦς ἐν συνόλῳ ὑπηρεσίας, καὶ μέχρι συμπληρώσεως μισθοῦ δραχμῶν 800.000, προστίθενται δραχμαὶ 25.000 μηνιαίως.

Ὡς προϋπηρεσία, διὰ τὴν προσμέτρησιν τῆς ἐν συνόλῳ ὑπηρεσίας πρὸς καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀνωτέρω, λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν καὶ ἡ τοιαύτη παρ' οἱαδήποτε ἰδιωτικῇ κλινικῇ.

ΙΙ. Εἰς ἅπαν τὸ ἀνωτέρω προσωπικόν, ἐκτὸς τοῦ μισθοῦ, χορηγεῖται τροφή, κατοικία καὶ στολὴ ὑπηρεσίας.

α) Ἐν περιπτώσει μὴ χορηγήσεως κατοικίας, καταβάλλεται ἐπίδομα κατοικίας ἐξ 80.000 δραχ. μηνιαίως.

β) Ἐν περιπτώσει μὴ χορηγήσεως τροφῆς εἰς τοὺς ἀνωτέρω, χορηγεῖται ἐπίδομα τροφῆς ἐξ 8.000 δραχ. ἡμερησίως.

Αἱ τυχὸν πέραν τῶν ἀνωτέρω καθοριζομένων ἀποδοχῶν καταβαλλόμεναι τοιαῦται δὲν δύνανται νὰ μειωθοῦν διὰ τῆς παρούσης.

Ἡ παροῦσα, ἧς ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ 1ης Μαΐου 1951, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Μαΐου 1951

9391|732|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ βάρους ἐργασίας τῶν πλυντῶν καὶ γρασσαδόρων αὐτοκινητοστασίων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 99 τῆς 31 Μαΐου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 16 καὶ 17 τοῦ Π. Δ|τος τῆς 8|15 Ἀπριλίου 1932 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν Νόμων περὶ χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας εἰς τὰ καταστήματα κλπ.»,

2) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Α. Ν. 41|1944 καὶ 3) Γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας, ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν τὰς ὥρας ἐργασίας τῶν εἰς τὰ αὐτοκινητοστάσια (γκαράζ) ἐργαζομένων πλυντῶν καὶ γρασσαδόρων εἰς ὀκτὼ (8) ἡμερησίως καὶ τεσσαράκοντα ὀκτὼ (48) ἑβδομαδιαίως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Μαΐου 1951

15865|1768|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ παρατάσεως συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἐργατοκαρπαγωγέων Γυθείου

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 53 τῆς 26 Μαρτίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 § 3 τοῦ Α.Ν. 866|1937 καὶ τοῦ ἄρθρου 9 § 1 τοῦ Α.Ν. 1367|1938, 2) προηγουμένης ὁμοίας ἀποφάσεως ἡμῶν καὶ 3) σχετικὴν ἔκθεσιν τοῦ προϊσταμένου τῆς Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας Καλαμῶν, ἀποφασίζομεν:

Παρατείνομεν ἐπὶ ἓν εἴσετι ἑξάμηνον ἀπὸ τῆς λήξεώς της (27.3.51) τὰς διατάξεις τῆς ἀπὸ 10 Ἰανουαρίου 1946 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας «καρπαγωγέων Γυθείου» ὡς καὶ τὰς διατάξεις τῶν ἀπὸ 4.3.46 καὶ 5.4.46 συμπληρωματικῶν καὶ τροποποιητικῶν ταύτης, ὁμοίως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Μαρτίου 1951

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ - ΕΙΔΗΣΕΙΣ - ΣΥΝΤΟΜΑ ΣΧΟΛΙΑ

Σύνθεσις Ἐπιτροπῶν πρὸς ἐκπόνησιν Σχεδίου Κώδικος Ἐργασίας.

Διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 33944 τῆς 5 Ἰουνίου 1951 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Α.Ν. 1834|1951 (ἀνωτέρω σελ. 582) διωρίσθησαν μέλη τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Κώδικος Ἐργασίας οἱ κάτωθι: 1) Ἀλέξανδρος Λιτζερόπουλος, Καθηγητὴς Ἀστικοῦ Δικαίου Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, 2) Παναγιώτης Ζέπος, Καθηγητὴς Ἀστικοῦ Δικαίου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, 3) Γεώργιος Μιχαηλίδης—Νουάρος, Καθηγητὴς Ἀστικοῦ Δικαίου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, 4) Γεώργιος Σιμωνέτος, Καθηγητὴς Ἀστικοῦ Δικαίου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, 5) Ἰωάννης Καποδίστριας, Ὑφηγητὴς Ἐργατικοῦ Δικαίου Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν, Δικηγόρος.

Παρὰ τῇ Ἐπιτροπῇ ἀποσπᾶται ὡς Γραμματεὺς αὐτῆς ὁ Νικόλαος Θεοδώρου, Τμηματάρχης Ὑπουργείου Ἐργασίας.

Ἐν περιπτώσει κωλύματος τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς ὁρίζεται ὁ κ. Ἀλ. Λιτζερόπουλος.

Διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 33945 τῆς 5 Ἰουνίου 1951 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας διωρίσθησαν μέλη τῆς Ἀναθεωρητικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Κώδικος Ἐργασίας καὶ τοῦ εἰσαγωγικοῦ του Νόμου: α) Τὰ μέλη τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἅτινα διωρίσθησαν διὰ τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 33944 ἐ.ἐ. ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ β) οἱ κ.κ. 1) Κ. Γκολφινόπουλος, Ἀρεοπαγίτης, 2) Ἀριστοτέλης Σίδερης, Καθηγητὴς τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν, 3) Τρ. Κοντοσακόπουλος, Νομικὸς Σύμβουλος, 4) Δημ. Σταύρου, Καθηγητὴς Πανεπιστημίου Σχολῆς, 5) Κίμων Σούρλας, Δικηγόρος παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ, 6) Κωνστ. Σούρλας, Ἐφέτης, 7) Ἀσώνιος Χατζηαποστόλου, Δικηγόρος παρὰ τῷ Ἐφετείῳ Θεσσαλονίκης, Πρόεδρος Δικηγορικοῦ Συλλόγου Θεσσαλονίκης, 8) Παν. Παπασταύρου, Σύμβουλος Ὑπουργείου Ἐργασίας, 9) Ἀπόστολος Βογιατζῆς, Δικηγόρος τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν Ἑλλάδος, 10) Ἀλέκος Μπάρδας, Δικηγόρος Συνδέσμου Ἑλλήνων Βιομηχάνων, 11) Κωνστ. Ράλλης, Δικηγόρος παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ.

Ἐν περιπτώσει κωλύματος τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁρίζεται Πρόεδρος τῆς Ἀναθεωρητικῆς Ἐπιτροπῆς ὁ Καθηγητὴς τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Παν. Ζέπος.

Χρέη Γραμματέως τῆς Ἀναθεωρητικῆς Ἐπιτροπῆς θὰ ἐκτελῇ ὁ ὁριοθεὶς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 33944 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως Γραμματεὺς τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Σύνθεσις Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

Διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 31251 ἀπὸ 26 Μαΐου 1951 πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δημοσιευθείσης εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 117, Γ' τεῦχος, τῆς 26 Μαΐου 1951, Φ.Ε.Κ., διωρίσθησαν μέλη τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας Διοικητικοῦ Συμβουλίου οἱ κάτωθι: 1) Ὁ ἑκάστοτε Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου, 2) Ἰωάννης Νίκολας, Ἀρεοπαγίτης, ὡς ἀντιπρόεδρος, μὲ ἀναπληρωτὴν τὸν Ἀρεοπαγίτην Δ. Ἀργυράκην, ὑποδειχθέντας ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 65 ἐ.ἐ. ἐγγράφου του, 3) Μιχαὴλ Δένδιας, Καθηγητὴς τοῦ Διοικητικοῦ Δικαίου τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, μὲ ἀναπληρωτὴν τὸν Καθηγητὴν τοῦ αὐτοῦ Πανεπιστημίου Χρῆστον Σγουρίτσαν, ὑποδειχθέντας ὑπὸ τοῦ Πρυτάνεως διὰ τοῦ ὑπ' ἀρ. 7277 ἐ.ἐ. ἐγγράφου του, 4) Τριαντάφυλλος Κοντοσακόπουλος, Νομικὸς Σύμβουλος τοῦ Κράτους, μὲ ἀναπληρωτὴν του τὸν Δ. Μαγγίνην, Νομικὸν Σύμβουλον τοῦ Κράτους, ὑποδειχθέντας ὑπὸ τοῦ Προέδρου αὐτοῦ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 70 ἐ.ἐ. πράξεώς του, 5) Π. Παυλάκης, Γενικὸς Διευθυντής, 6) Σωκράτης Κλαδᾶς, Διευθυντὴς Διοικητικοῦ, ἐκτελῶν καὶ χρέη εἰσηγητοῦ τοῦ Συμβουλίου, 7) Π. Μακρῆς, Εἰδικὸς Σύμβουλος, 8) Χ. Σταμπέλος, Εἰδικὸς Σύμβουλος, 9) Κ. Χρυσανθόπουλος, Διευθυντὴς Α'. Ἀναπληρωταὶ τῶν ὑπὸ στοιχεῖα 5, 6, 7, 8 καὶ 9 τακτικῶν μελῶν ὡρίσθησαν κατὰ σειρὰν προτεραιότητος οἱ κάτωθι: 1) Α. Πολυχρόνης, Διευθυντὴς Α', 2) Γ. Τρίμης, Διευθυντὴς Α', 3) Π. Παπασταύρου, Εἰδικὸς Σύμβουλος, 4) Κ. Μαλατέστας, Διευθυντὴς Α', 5) Δ. Δαμιανός, Διευθυντὴς Α'.

Χρέη Γραμματέως θὰ ἐκτελῇ ὁ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας Εἰσηγητὴς Α. Καραλῆς, μὲ ἀναπληρωτὴν τὸν Τμηματάρχην Σ. Πρωτονοτάριον. Ἡ θητεία τῶν μελῶν καὶ τοῦ Γραμματέως τοῦ Συμβουλίου τούτου λήγει τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1951.

Σύνθεσις Διοικητικῶν Συμβουλίων Ἀσφαλιστικῶν Ταμείων ἁρμοδιότητος Ὑπουργείου Ἐργασίας

Δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δημοσιευθεισῶν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 165 τῆς 2 Ἰουνίου 1951, τεύχος τρίτον, φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, μετὰ τὸν Α.Ν. 1778|1951, συνεκροτήθησαν τὰ Διοικητικὰ Συμβούλια διαφόρων Ἀσφαλιστικῶν Ταμείων διὰ τῶν ἀναφερομένων εἰς αὐτὰς προσώπων.

Ἐνδιαφέρουσα προσφυγὴ εἰς τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας

Τὴν 19ην τρέχοντος συζητεῖται ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας αἴτησις ἀκυρώσεως περὶ ἀκυρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825|254|1951 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας «περὶ ἑρμηνείας τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως», δημοσιευθείσης εἰς τὸ προηγούμενον τεῦχος.

Λόγος ἀκυρώσεως προβάλλεται παράβασις τοῦ Ν. 28|1944, συναμει τοῦ ὁποίου ἐξεδόθη ἡ ἐν λόγῳ ὑπουργικὴ ἀπόφασις.

Αἱ ἀγωγαὶ ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ καὶ ἡ ἐργατικὴ διαδικασία

Συνεζητήθη ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου σχετικὴ ἀναίρεσις καὶ ἀναμένεται μετ' ἐνδιαφέροντος ἡ σχετικὴ ἀπόφασις του ἐπὶ τοῦ θέματος ἂν αἱ ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἀγωγαὶ (ἀποζημιώσεως διὰ παρανόμους ὑπερωρίας κλπ.) ἐκδικάζονται νομίμως κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ'3δ4' μετὰ τὴν ἀρνητικὴν γνώμην τῶν δικαστηρίων, στηριζομένην εἰς τὴν Α. Π. 101|1951.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Επί ενός προσφάτου Νόμου

Ο δημοσιευόμενος εις το παρόν τεύχος Α.Ν. 1836|1951 «περί τροποποιήσεως και κωδικοποιήσεως της νομοθεσίας αποκομιζόμενων εκ των τάξεων του στρατού κλπ.» είναι ο τέταρτος κατά σειράν σχετικός Νόμος.

Πρώτος υπήρξεν ο Ν. 751|1948 (ΕΕΔ 7, 658), ηκολούθησε το Ν.Δ. 1196|1949 (ΕΕΔ 8, 918) και τούτο ο Α.Ν. 1644|1950 (ΕΕΔ 9, 1057), ορίσας, ότι ή σχέσις εργασίας των υπό του Ν. 751|1948 προστατευομένων προσώπων διατηρείται υποχρεωτικώς επί μίαν τριετίαν από του χρόνου της προσλήψεως των.

Είναι εκ της προχείρου μελέτης του νέου Νόμου εκτός αμέσου προοπτικής ποία ερμηνευτικά προβλήματα θα αφανισθούν κατά την εφαρμογήν του.

Κινεί όμως την προσοχήν αμέσως ή διατύπωσις του άρθρου 7 του Νόμου.

Τούτο ορίζει τα εξής: «Η σχέσις εργασίας ... διατηρείται εν ισχύϊ υποχρεωτικώς επί τριετίαν τουλάχιστον από της προσλήψεως των. Μετά την πάροδον της τριετίας οι ως άνω προσληφθέντες παραμένουσιν εν τη υπηρεσία, της συμβάσεως εργασίας των μετατρεπομένης εις τοιαύτην αορίστου χρόνου, εξομοιουμένοις πλήρως προς τους εν τη επιχειρήσει ή εκμεταλλεύσει συναδέλφους των, ή δε μισθωτική αυτών σχέσις διέπεται υπό των κειμένων εργατικών νόμων κανονισμού της επιχειρήσεως ή της εκμεταλλεύσεως, εφ' όσον ορίσεται τοιούτος.

Αλλά διατί ο Νομοθέτης εξέλαβε την τοιαύτην σχέσιν ως ορισμένου χρόνου και την θεωρεί μετατρεπομένην εις αορίστου μετά την παρέλευσιν της τριετίας;

Δεν προκύπτει ούτε εκ του όλου νομοθετικού κειμένου, ούτε εκ του σκοπού του, ότι ηνοήθη να συνταθή αναγκαστικώς σύμβασις ορισμένου χρόνου, υπό την θεμελιώδη του άρθρου 669 Α.Κ. έννοιαν.

Απλώς ωρίσθη μέγιστον όριον εργασίας (τριετία), πέραν του οποίου ή μέχρι του οποίου (διά τους λόγους του άρθρου 7) ή καταγγελία της συμβάσεως εργασίας είναι δυνατή. (Υπό τοιαύτην έννοιαν και το άρθρ. 4 του Ν. 5014|1928, το οποίον εμποδίζει την ελευθέραν απόλυσιν πρό της παρελεύσεως δύο χρόνων να θεμελιωθή ποτέ, ότι ή σύμβασις είναι αορίστου χρόνου και ότι οι μισθωτοί αυτής δικαιούνται της αποζημιώσεως του Ν. 2112. Υπό τοιαύτην προϋπόθεσιν έννοιαν και ή σύμβασις με καθορισμόν όρου ηλικίας μισθωτού, κατά την νεωτέραν νομολογιακήν ερμηνείαν).

Αν επρόκειτο περί συμβάσεως ωρισμένου χρόνου, θα έπεσε, κατά την βασικήν αρχήν του άρθρου 669 Α.Κ., να παύση αυτοδικαίως, λήξαντος του χρόνου αυτής. Αλλά, λύσις δεν πρόκειται περί τοιούτου τινός και δεν ήτο εις την πρόθεσιν του Νομοθέτου να δεχθή τούτο, αλλά να συνεχισθή ή σύμβασις και μετά την τριετίαν, το πράγμα εξοικονομείται διά της γρήσεως «μετατρεπομένης» της συμβάσεως εις αορίστου χρόνου».

Αν γίνεται λόγος περί της νομικής αυτής κατασκευής είναι, διότι θα προκαλέσουν ζήτημα εφαρμογής του Ν. 2112|1920, ο οποίος ως γνωστόν, άφορά εις συμβάσεις αορίστου χρόνου, υπό τας εξής μορφάς:

α) «Επί απολύσεως μετ' απόφασιν της Επιτροπής του άρθρου 7 του Α.Ν. 244|1936) κατά την διάρκειαν της τριετίας.

β) «Επί απολύσεως μετά την παρέλευσιν της τριετίας. Και ναι μεν ορίζει το άρθρ. 7 του Νόμου, ότι μετά την πάροδον της τριετίας, ... ή μισθωτική σχέσις διέπεται υπό των κειμένων εργατικών νόμων, ..., αλλ' αναγκαίως, υπό την κατασκευήν ότι ή σύμβασις ήτο πρότερον ωρισμένου χρόνου (τριετίας), θα προκύψη ζήτημα μή συνυπολογισμού του διαδραμόντος χρόνου εις εκείνον της «μετατρεπομένης» εις αορίστου χρόνου συμβάσεως, ως περί αυτού κρατεί ή ορθή άποψις. Το πράγμα όμως και άδικον και έκτος του συστήματος του δικαίου είναι.

Περαιτέρω, ενώ ή διατύπωσις του άρθρου 7 άφηνε την εντύπωσιν, ότι οι απολυόμενοι υπό της Επιτροπής κατά την διάρκειαν της τριετίας δεν δικαιούνται της αποζημιώσεως του Ν. 2112, εις την § 4 του αυτού άρθρου αναγράφεται, ότι, προκειμένου περί Δημοσίου και των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, καταβάλλεται αποζημίωσις μόνον εις ην περίπτωσιν προβλέπεται τοιαύτη υπό του ειδικού κανονισμού.

Αλλ' έκτος του ότι τούτο απομακρύνεται άνευ λόγου της αρχής του άρθρ. 9 Ν. 2112|1920, ως ηρμηνεύθη διά του άρθρου 6 Ν. 4558|1930, περιορίζεται εις μόνον το Δημόσιον και τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, ενώ δεν φαίνεται να ισχύη το αυτό και διά τας λοιπάς ιδιωτικάς επιχειρήσεις του άρθρου 7.

Ταύτα σημειούνται προχείρως, ενώ το τεύχος είναι σχεδόν «επί του πιεστηρίου».

Ο Κώδιξ Εργασίας

Καλή αρχή! Ο σχετικός προς τον Κώδικα Εργασίας Νόμος εδημοσιεύθη και, ως βλέπει ο αναγνώστης εις την προηγουμένην σελίδα, αι Επιτροπαί διά την σύνταξίν του κατηρτίσθησαν.

Η σύνθεσις της Συντακτικής Επιτροπής, ή οποία επωμίζεται και το βαρύτερον έργον, είναι πράγματι ιδιαιτέρως επιτυχής. Τα ονόματα των μελών της εγγυώνται, ότι θα επιτύχη το μεγάλον πράγματι δια την ιστορίαν της Χώρας έργον.

Αποτελεί όμως βαρυτάτην ανωμαλίαν ή μη συμμετοχή ιδιαιτέρως του Καθηγητού κ. Κ. Τριανταφυλλοπούλου. Πολλά οφείλει εις αυτόν το κοινωνικόν δίκαιον.

Καλή αρχή! Η «Επιθεώρησις Εργατικού Δικαίου», ή οποία αναλίσκει την ζωήν της εις τον κοινωνικόν χώρον του εργατικού δικαίου, δικαιούται να εκφράση την ιδιαιτέραν χαράν της.

Προαγωγαί

Οι Πάρεδροι του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους κ.κ. Κ. Ρουμπάνης, Ν. Κοντογιάννης, Ε. Σαμαλίας προήχθησαν εις Νομικούς Συμβούλους.

Η προαγωγή των αποτελεί την δικαίαν επιβράβευσιν ενός πολυαχιδούς εις τον τομέα της δράσεώς των έργου και τιμά αναμφισβητήτως και το Νομικόν Συμβούλιον του Κράτους, εις το οποίον αναλίσκουν τας επιστημονικάς δυνάμεις των.

Η «Επιθεώρησις Εργατικού Δικαίου», ή οποία πολλά έχει δημοσιεύσει δείγματα της επιστημονικής συμβολής των εις την εξυπηρέτησιν του δικαίου, συγχαίρει θερμώς τους τιμηθέντας.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 10ος — Τεῦχος 13 (235)

Ἀθῆναι, 1 Ἰουλίου 1951

ΑΙ ΝΕΩΤΕΡΑΙ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ἐξ ἀφορμῆς τοῦ βιβλίου τοῦ *Wilhelm Maus*, Das Deutsche Arbeits- und Sozialrecht, I. Band, Das Arbeitsverhältnis (Grundfragen und Grundlagen), 1948 S. 574.

ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΥΤΩΝ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΒΑΣ. ΠΑΝΤ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, Δικηγόρου

I. Τὸ βιβλίον τοῦ Wilhelm Maus ἀποτελεῖ τὸ πρῶτον μεταπολεμικὸν ἐγχειρίδιον ἐργατικοῦ δικαίου ἐν Γερμανίᾳ, ἀπηχοῦν τὰς μεταπολεμικὰς ἀντιλήψεις τῆς γερμανικῆς ἐπιστήμης τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου μετὰ τὴν ἐπελθοῦσαν μεταβολὴν τῶν πολιτικῶν συνθηκῶν, ἡ ὁποία συμπαρέσυρε καὶ τὰς ἀναπτυχθείσας ὑπὸ τὴν σκέπην τοῦ καταλυθέντος καθεστῶτος νομικοπολιτικὰς περὶ ἐργατικοῦ δικαίου θεωρίας. Ὡς ἐκ τούτου δὲν εἶναι ἄμοιρος ἐνδιαφέροντος ἡ ἐπισκόπησις τῆς ὑποστηριζομένης ὑπὸ τοῦ συγγραφέως τούτου θεωρίας περὶ ἐργατικοῦ δικαίου, ἡ ὁποία, καίτοι βεβαίως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθῇ ὡς κρατοῦσα, ἐν τούτοις ἀποκαθαίρουσα τὰς ὑπὸ τὸ ἐθνικοσοσιαλιστικὸν καθεστὼς ἀναπτυχθείσας νομικὰς ἐννοίας τῶν ἐν αὐταῖς πολιτικῶν στοιχείων παρουσιάζει ταύτας ὑπὸ νέαν μορφήν, προσαρμοζομένην πρὸς τὴν νέαν πολιτικοκοινωνικὴν ὀργάνωσιν τοῦ γερμανικοῦ Κράτους μὲ ὅλην τὴν ἀπαράμιλλον ἱκανότητα ἀναπροσαρμογῆς, ἡ ὁποία διακρίνει τὴν γερμανικὴν νομικὴν ἐπιστήμην.

Κατωτέρω θὰ ἐπιχειρηθῇ νὰ ἐκτεθοῦν ἐν συντομίᾳ αἱ κυριώτεραι ἀπόψεις τοῦ συγγραφέως ἐπὶ τῶν ἐπιμάχων τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ζητημάτων, αἱ ὁποῖαι, ἐμφανίζουσαι τὰς τελευταίας τῆς ἐπιστήμης τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ἐξελίξεις, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθοῦν, ὅτι εἶναι ἀδιάφοροι εἰς τὴν παρ' ἡμῖν ἐπιστήμην τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου.

II. Ἐν πρώτοις εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἀναγνώσεως τῶν πρώτων κεφαλαίων τοῦ ἔργου γίνεται ἀντιληπτὴ ἡ χρησιμοποίησις παρὰ τοῦ σ. ἐν τῇ ἐρεύνῃ τῶν θεσμῶν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου τῆς λεγομένης κοινωνιολογικῆς μεθόδου, ἡ ὁποία συνίσταται εἰς τὴν μετάβασιν εἰς τὰς νομικὰς ἐννοίας καὶ νομικὰς θεωρίας ἐκ τῆς προηγουμένης ἐξετάσεως τῶν κοινωνικοοικονομικῶν φαινομένων τῆς κοινωνικῆς ζωῆς.

Κατὰ τὰς ἀπόψεις τοῦ σ., ὁ οἰκονομικὸς καταμερισμὸς τῆς ἐργασίας ἐμφανίζεται ὑπὸ τὴν μορφὴν ὄχι μόνον τῶν ἐλευθέρων ἐπαγγελμάτων, ἀλλὰ κυρίως ὑπὸ τὴν μορφὴν τῆς χρησιμοποιήσεως ξένης ἐργατικῆς δυναμεως πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν ἀνθρωπίνων ἀναγκῶν. Ὅταν ἡ παροχὴ τῆς ἐργασίας γίνεται διὰ τῆς ἐντάξεως τοῦ ἐργαζομένου εἰς ὀργανισμὸν ἐπιχειρήσεως, ὁ ὁποῖος ζῇ καὶ δρᾷ ὑπὸ ἴδιον νομικὸν καθεστώς, ἡ χρησιμοποιουμένη ξένη ἐργατικὴ δύναμις ἐμφανίζεται ὡς φορεὺς λειτουργήματος ἐν τῇ ἐπιδιώξει τοῦ κοινοῦ σκοποῦ τῆς ἐπιχειρήσεως. Ὁ οὕτω ἐνταξόμενος εἰς τὴν ἐπιχείρησιν μισθωτὸς δὲν εἶναι πλέον ἀνεξάρτητος, ἀλλ' εὑρίσκεται ἐν ἐξαρτήσει ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου. Ἡ ἐξάρτησις αὕτη ἀπορρέει ἀπὸ τὴν ἐκουσίαν ἐνσωμάτωσιν τοῦ ἐργαζομένου εἰς τὴν κοινότητα τῆς ἐπιχειρήσεως.

Ἀντικείμενον τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου εἶναι ἡ ρύθμισις ὅλων τῶν ἐννόμων σχέσεων, αἵτινες γεννῶνται ἐκ τῆς ἐντάξεως τοῦ ἐργαζομένου ὡς μέλους τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως (σ. 25). Ὡς τοιοῦτο τὸ ἐργατικὸν δίκαιον ἀποτελεῖ σύμπλεγμα τόσον ἀτομικοῦ καὶ κοινωνικοῦ δικαίου, ὅσον καὶ ἰδιωτικοῦ καὶ δημοσίου δικαίου, καθ' ὅσον εἰς τὴν σύστασιν καὶ τὴν λειτουργίαν τῶν σχέσεων ἐργασίας δὲν ἐπιδροῦν μόνον αἱ ἀτομικαὶ δυνάμεις τοῦ ἐργοδότου καὶ τοῦ μισθωτοῦ, ἀλλὰ καὶ αἱ συλλογικαὶ δυνάμεις τῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων διὰ τῆς ἀσκήσεως πραγματικῆς δυνάμεως τῇ ἀνοχῇ καὶ τῇ ὑποστηρίξει τοῦ Κράτους (σ. 38). Τὸ ἐργατικὸν δίκαιον δὲν ἐκλαμβάνεται μόνον ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ἑνὸς προστατευτικοῦ δικαίου ὑπὲρ τοῦ ἐργαζομένου, ἀλλ' ἔχει καὶ τὸ καθῆκον νὰ ἐξυπηρετήσῃ καὶ τὸν ἐργοδότην διὰ τῆς ἐξισώσεως τῶν ἀντιτιθεμένων συμφερόντων. Αἱ ἀτομικαὶ ἀξιώσεις δὲν δύνανται νὰ ἐνασκηθοῦν ἐπιτυχῶς, ὅταν ἡ πραγματοποίησις αὐτῶν καταλήγῃ εἰς ζημίαν τῆς ἐν τῇ ἐπιχειρήσει κοινότητος ἐργασίας (σ. 73).

Ὡς πρὸς τὰς πηγὰς τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ὁ σ. ἀκολουθεῖ τὴν ὑπὸ τοῦ *Gierke* κυρίως ὑποστηριχθεῖσαν γνώμην, ὅτι, ἐκτὸς τοῦ κρατικοῦ δικαίου, κανὼν δικαίου εἶναι καὶ πᾶν

ὅ,τι τά μέλη μιᾶς κοινότητος ἀναγνωρίζουν ὡς κανόνα ρυθμίζοντα τόν κοινόν της βίον. Εἰς τήν κατηγορίαν αὐτήν τῶν κανόνων τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου κατατάσσει τάς συλλογικάς συμβάσεις καί τούς ἐσωτερικούς κανονισμούς, οἱ ὁποῖοι πηγάζουν ἀπό τήν αὐτόνομον κανονιστικήν ἐξουσίαν ἑκάστης κοινότητος ἐργασίας (σελ. 88).

Ἐν τῇ ἐρεύνῃ τῶν βασικῶν ἐννοιῶν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ἀναλύων τήν ἔννοιαν τοῦ «μισθωτοῦ» κατακρίνει τήν ἄρχουσαν γνώμην, καθ' ἣν ἡ ἰδιότης τοῦ μισθωτοῦ προκύπτει διά τῆς καταρτίσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, συντασσόμενος πρός τήν καί ὑπό τῶν *Stier - Somlo, Jacobi* καί *Nikisch* ὑποστηριχθεῖσαν γνώμην, ὅτι ἡ ἰδιότης τοῦ μισθωτοῦ ἐξαρτᾶται ἐκ μόνου τοῦ πραγματικοῦ γεγονότος τῆς παροχῆς ἐργασίας εἰς τόν ὀργανισμόν ἐργασίας, ἤτις ἀποψις δίδει ἐπιτυχῆ λύσιν εἰς τό πρόβλημα τῶν ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας. Μισθωτός κατά ταῦτα εἶναι πᾶν πρόσωπον, τό ὁποῖον παρέχει τήν ἰδίαν του ἐργασίαν διά τῆς ἐντάξεώς του εἰς ὠργανωμένην εἰς κοινότητα ἐργασίας ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν (σελ. 92).

Εἰς τήν ἔννοιαν τοῦ μισθωτοῦ ἀντιστοιχεῖ ἡ τοῦ ἐργοδότου (Arbeitgeber), δστις εἶναι τό πρόσωπον ἐκεῖνο, τό ὁποῖον ἄνευ ἐξαρτήσεώς τινος ἐν τῇ κοινότητι τῆς ἐπιχειρήσεως ἔχει τήν ἐξουσίαν νά διευθύνῃ τήν ἐργατικήν δύναμιν τοῦ μισθωτοῦ. Ὡς τοιοῦτος δύναται νά εἶναι μόνον φυσικόν πρόσωπον, τό ὁποῖον δέν εἶναι ἀπαραίτητον νά εἶναι καί ὁ κύριος τῆς ἐπιχειρήσεως. Οὕτω ἐργοδότης δέν δύναται νά εἶναι νομικόν πρόσωπον ἢ ἐκεῖνος ὅστις λόγῳ ἐλλείψεως δικαιοπρακτικῆς ἱκανότητος δέν δύναται νά διευθύνῃ τήν ἐπιχείρησιν, ἀλλά μόνον οἱ νόμιμοι ἀντιπρόσωποι τῶν προσώπων τούτων. Τῆς ἐννοίας τοῦ ἐργοδότου δέον νά διακριθῇ ὁ ἐπιχειρηματίας (Unternehmer), πρός τό οἰκονομικόν συμφέρον τοῦ ὁποίου ἐργάζεται ἡ ἐργατική κοινότης καί ὁ ὁποῖος, καίτοι συνήθως ἔχει τήν ἰδιότητα τοῦ ἐργοδότου, δέν ἀποκλείεται ὅμως νά εἶναι, ὡς ἐλέχθη, ἕτερον πρόσωπον (σελ. 115).

Ὡς πρός τάς ἐπιμάχους ἐν τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ ὁρολογίας τῆς ἐκμεταλλεύσεως καί τῆς ἐπιχειρήσεως, ὁ σ. ὡς ἐκμετάλλευσιν (Betrieb) θεωρεῖ τήν ὑπό ἑνιαίαν διεύθυνσιν λειτουργοῦσαν βεβαίας διαρκείας ὠργανωμένην ἕνωσιν ἐργατικῶν δυνάμεων καί παραγωγικῶν μέσων πρός παραγωγήν ὡρισμένου ἀποτελέσματος ἐργασίας. Ἡ ἐκμετάλλευσις ὡς ταιαύτη λήγει διά τῆς μεταβολῆς τοῦ σκοποῦ αὐτῆς, οὐχί δέ καί διά τῆς μεταβολῆς τοῦ προσώπου τοῦ ἐπιχειρηματίου. Ὡς ἐπιχείρησιν θεωρεῖ τήν ὀργάνωσιν, ἡ ὁποία ἔχει σκοπόν τήν ἱκανοποίησιν ἀνθρωπίνων ἀναγκῶν. Ἡ ἐπιχείρησις κατά ταῦτα ὡς οἰκονομική ἔννοια ἐξέρχεται τῆς σφαίρας τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ἀποτελοῦσα κυρίως ἀντικείμενον ἐρεύνης τῆς οἰκονομικῆς ἐπιστήμης. Καίτοι ἡ ἐκμετάλλευσις καί ἡ ἐπιχείρησις συμπίπτουν συνήθως, ἐν τούτοις εἶναι δυνατόν μία ἐπιχείρησις νά περιλαμβάνῃ περισσοτέρας ἐκμεταλλεύσεις λ.χ. ἡ παρ' ἡμῖν ἐπιχείρησις τῆς Α. Ε. Χημικῶν Λιπασμάτων, περιλομβάνουσα κλάδους χημικῶν λιπασμάτων, ὑελουργίας κ. ὅ. (σελ. 123).

Εἰς τήν ἔρευναν τοῦ δικαίου τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως ὁ σ. ἐμφανίζεται πολέμιος τῆς κρατούσης ἀντιλήψεως, καθ' ἣν σχέσις ἐργασίας εἶναι μόνον ἡ ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἱδρυομένη ἐνοχική σχέσις, ἀποκλειομένης ἐκ τῆς σφαίρας τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου πάσης ἄλλης σχέσεως ἀπασχολήσεως, μή ἐρειδομένης ἐπί ἐγκύρου συμβάσεως ἐργασίας.

Ἡ ἔννοια τῆς σχέσεως ἐργασίας περιλαμβάνει τό σύνολον τῶν νομικῶν κανόνων, οἱ ὁποῖοι ρυθμίζουν τήν νομικήν κατάστασιν, τήν δημιουργουμένην ἐκ τῆς κατ' ἄσκησιν κοινωνικῆς λειτουργίας παροχῆς ἐργασίας ὑπό τοῦ μισθωτοῦ εἰς ξένην ἐπιχείρησιν (σελ. 133). Ἐν τῇ σχέσει ἐργασίας δημιουργοῦνται τριῶν εἰδῶν ἔννομοι σχέσεις: α') μεταξύ ἐργοδότου καί μισθωτοῦ, β') μεταξύ τοῦ μισθωτοῦ καί τῶν λοιπῶν συναδέλφων του, ἀντιπροσωπευομένων ὑπό τῶν λεγομένων συμβουλίων τῆς ἐπιχειρήσεως (ὅπου ἔχει εἰσαχθῇ ὁ θεσμός οὗτος) καί γ') μεταξύ μισθωτοῦ καί ἐργοδότου ἀφ' ἑνός καί τῶν ἐπαγγελματικῶν τῶν ὀργανώσεων ἀφ' ἑτέρου, αἵτινες καί αὗται προσδιορίζουν τούς ὅρους ἐργασίας, λ.χ. διά τῶν συλλογικῶν συμβάσεων. Ἡ σχέσις ἐργασίας κατά ταῦτα δέν εἶναι δυνατόν νά θεωρηθῇ ὡς ἐνοχική σχέσις μεταξύ δανειστοῦ καί ὀφειλέτου, ἐφ' ὅσον ἐμφανίζεται ὑπό τό ἀνωτέρω τριπτυχον ἐννόμων σχέσεων, ὡς ἐκ τῆς συμμετοχῆς εἰς ταύτην καί ἑτέρων προσώπων. Διά τῆς ἐντάξεως τοῦ μισθωτοῦ ὡς μέλους εἰς τήν ἐπιχειρηματικήν σφαῖραν τοῦ ἐργοδότου ἀφ' ἑνός καί εἰς τήν ἐργατικήν κοινότητα τῆς ἐπιχειρήσεως ἀφ' ἑτέρου δέν δημιουργεῖται ἀτομική σχέσις περιουσιακοῦ δικαίου, ἀλλά σύνθετος ὁμαδική (συλλογική) σχέσις (Gemeinschaftsverhältnis) προσωπικοῦ δικαίου, ὡς συμβαίνει ἐπί ἀποδοχῆς μέλους παρά σωματείου ἢ ἄλλης ἑνώσεως (σελ. 137).

Πρωτότυπον θεωρίαν ὑποστηρίζει ὁ σ. ὡς πρός τήν ἱδρυσιν τῆς σχέσεως ἐργασίας. Κατ' αὐτόν ἡ σύστασις τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως δέν συντελεῖται διά μιᾶς πράξεως ἢ ἑνός γεγονότος, ὡς ὑποστηρίζουν οἱ ἀνάλογον θεωρίαν ἀκολουθοῦντες *Siebert* καί *Nikisch*, ἀλλά διά δύο διαδοχικῶν δικαιοπραξιῶν, ἀφ' ἑνός μέν διά τῆς πράξεως ὑποχρεώσεως (Verpflichtungsgeschäft), ἀφ' ἑτέρου δέ διά τῆς πράξεως ἐκπληρώσεως (Erfüllungsgeschäft). Ἡ πρώτη εἶναι ἡ ἄλλως καλουμένη σύμβασις ἐργασίας, ἥτις εἴτε ἐνοχικῆς φύσεως ἤθελε θεωρηθῇ, εἴτε ὄχι, ἐπιβάλλει εἰς μέν τόν ἐργοδότην τήν ὑποχρέωσιν, ὅπως τοποθετήσῃ τόν μισθωτόν εἰς τήν ἐπιχείρησιν, εἰς δέ τόν μισθωτόν τήν ὑποχρέωσιν, ἵνα ἀναλάβῃ ἐργασίαν. Ἡ σύμβασις αὕτη καθορίζει ἅμα καί τούς ὅρους τῆς παροχῆς ἐργασίας, ἐν ᾧ μέτρῳ δέν περιορίζεται ἡ συμβατική ἐλευθερία τῶν μερῶν ὑπό τῶν νόμων, τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἢ τῶν κανονισμῶν ἐργασίας. Ἡ πραγματοποίησις τῆς τοποθετήσεως (Einstellung) τοῦ μισθωτοῦ εἰς τήν κοινότητα τῆς ἐπιχειρήσεως καί ἡ παρ' αὐτοῦ ἀνάληψις τῆς ἐργασίας συνιστᾶ τήν πρᾶξιν ἐκπληρώσεως, ἡ ὁποία δημιουργεῖ τήν

σχέσιν έργασίας. Ως ἀνάλογον συμβαίνει μέ τήν υἱοθεσίαν, μέ τήν εἴσοδον μέλους εἰς σωματεῖον κ.ἄ. (σελ. 140).

Ἡ σχέσις ἐργασίας βασιζομένη ἐπί τῆς συνεργασίας τῶν ἐν τῇ κοινότητι τῆς ἐπιχειρήσεως μετεχόντων προσώπων - φορέων λειτουργημάτων, ἀνατεθειμένων αὐτοῖς ὑπό τοῦ ἐν τῇ οἰκονομίᾳ καταμερισμοῦ τῆς ἐργασίας, περικλείει ἐν ἑαυτῇ μίαν αὐθόπαρκτον τάξιν (immanente Ordnung), ἐξ ἧς ἀπορρέουν αἱ ἑκατέρωθεν ἀξιώσεις. Οὕτω ὁ σ. θεωρεῖ, ὅτι εἰς τήν αὐθόπαρκτον ταύτην τάξιν τῆς ἐπιχειρήσεως ἐδράζεται τό διευθυντικόν δικαίωμα τοῦ ἐργοδότου, ὡς αὐτονόητον καθῆκον τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως νά ὀργανώσῃ καί νά διευθύνῃ τήν ἐπιχείρησιν (σελ. 150), τό καθῆκον πίστεως (Treuepflicht) τοῦ μισθωτοῦ (σελ. 175-192) καί τό ἀντίστοιχον καθῆκον προνοίας (Fürsorgepflicht) τοῦ ἐργοδότου (σελ. 192-198), τά ὁποῖα ὀφίστανται ἀνεξαρτήτως τοῦ κύρους τῆς συμβάσεως.

Ἐπίσης ὑπό τό πνεῦμα τοῦτο ἀναλύει τήν ὑποχρέωσιν τοῦ μισθωτοῦ πρός προσωπικήν ἐργασίαν (σελ. 198-227) καί τήν ἀντίστοιχον ὑποχρέωσιν τοῦ ἐργοδότου πρός ἀπασχόλησιν (Beschäftigungspflicht), αἵτινες ἀμφότεραι ὑποχρεώσεις εἶναι ἀπότοκοι τῆς διά τῆς τοποθετήσεως εἰς τήν ἐπιχείρησιν δημιουργουμένης νομικῆς καταστάσεως τοῦ μισθωτοῦ.

Ὡς πρός τήν κυρίαν ὑποχρέωσιν τοῦ ἐργοδότου πρός πληρωμήν τοῦ μισθοῦ εἰς τόν μισθωτόν διά τήν παρεχομένην παρ' αὐτοῦ ἐργασίαν (σελ. 226-259), ἐνδιαφέρουσα εἶναι ἡ ἄποψις τοῦ σ. ἐπί τοῦ ἐπιμάχου ἐν Γερμανίᾳ ζητήματος τῆς ὑποχρεώσεως ἤ μή τοῦ ἐργοδότου πρός καταβολήν τοῦ μισθοῦ ἐν περιπτώσει παρακωλύσεως τῆς λειτουργίας τῆς ἐπιχειρήσεως ἐκ λόγων μή ὀφειλομένων εἰς αὐτόν. Καίτοι κατ' ἀρχήν δέχεται, ὅτι ἐφ' ὅσον ὀφίσταται ἡ σχέσις ἐργασίας κατά τήν διάρκειαν τῆς διακοπῆς τῆς λειτουργίας τῆς ἐπιχειρήσεως (ὡς μή καταγγελθεῖσα παρά τοῦ ἐργοδότου διά σπουδαῖον λόγον), ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται πρός καταβολήν τοῦ μισθοῦ, ἐν τούτοις τήν ἀρχήν ταύτην δέν θεωρεῖ ἀπεριόριστον, ἀλλ' ὑποκειμένην εἰς περιορισμούς χάριν τοῦ συμφέροντος τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, τό ὁποῖον ἀπαιτεῖ τήν διατήρησιν τῆς ἐπιχειρήσεως μέ ἀναγκαίαν συνέπειαν νά ἐπιβάλληται ἡ συμμετοχή τοῦ μισθωτοῦ εἰς τόν κίνδυνον τῆς ἐπιχειρήσεως δι' ἀναλόγου μειώσεως τοῦ μισθοῦ του (σελ. 244).

Ὅσαν ἀφορᾷ εἰς τήν ἀξίωσιν τοῦ μισθωτοῦ ἐπί τήν ἄδειαν, αὕτη ἀπορρέει, ἀνεξαρτήτως τῆς νομοθετικῆς της ἀναγνωρίσεως, ἐκ τοῦ καθήκοντος πίστεως καί προνοίας τοῦ ἐργοδότου, τό ὁποῖον ἐπιβάλλει εἰς αὐτόν τήν παροχήν εἰς τόν μισθωτόν ἐλευθέρου χρόνου ἀναπαύσεως (σελ. 260—269).

Εἰς τό κεφάλαιον τῆς λύσεως τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως (σελ. 260—350), ἐκτός τῶν γενικῶν λόγων λύσεως τῆς σχέσεως, γίνεται εὐρεῖα ἀνάπτυξις τῆς καταγγελίας τῆς σχέσεως ἐργασίας, τήν ὁποίαν μόνην, ἐν ἀντιθέσει πρός τήν κρατοῦσαν γνώμην (*Molitor*), δέν θεωρεῖ ἱκανήν νά ἐπιφέρῃ τήν λύσιν τῆς σχέσεως, ἐάν δέν ἐπακολουθήσῃ καί πραγματική ἔξοδος τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς κοινότητος τῆς ἐπιχειρήσεως, ἤτοι ἐάν δέν λάβῃ χώραν «ἀπόλυσις» (Entlassung), μέχρι τῆς ὁποίας ἐξακολουθοῦν νά ὀφίστανται αἱ ἑκατέρωθεν ὑποχρεώσεις μετά τῶν ἀντιστοίχων δικαιωμάτων, αἱ συνιστῶσαι τό περιεχόμενον τῆς σχέσεως ἐργασίας.

Περαιτέρω (σελ. 328—348) ὁ σ. ἐξετάζει ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦ ἰσχύοντος ἐν Γερμανίᾳ δικαίου τούς περιορισμούς τοῦ δικαιώματος καταγγελίας, μεταξύ τῶν ὁποίων προέχουσαν θέσιν κατέχει ἡ καταχρηστική ἄσκησις τοῦ δικαιώματος καταγγελίας, ἡ ὁποία ἐμφανίζει μεταχείρισιν τοῦ μισθωτοῦ ἐκ μέρους τοῦ οἰκονομικῶς ἰσχυροτέρου ἐργοδότου, μή δικαιολογουμένην οὔτε ἐκ τῆς διαγωγῆς τοῦ μισθωτοῦ, οὔτε ἐκ τῶν εἰδικῶν συνθηκῶν τῆς ἐπιχειρήσεως καί ἡ ὁποία ἀντιβαίνει πρός τήν εἰς τάς ἐργασιακάς σχέσεις εὐρύτερον ἐδαφος ἐφαρμογῆς εὑρίσκουσαν ἀρχήν τῆς καλῆς πίστεως. Καίτοι τό κῦρος τῆς καταγγελίας, ὡς ἀναιτιώδους δικαιοπραξίας, δέν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ὑπάρξεως αἰτίας (Kündigungsgrund), ἐν τούτοις τά παραγωγικά αἴτια τῆς καταγγελίας (Kündigungsmotive) τίθενται ὑπό τόν ἔλεγχον τῶν δικαστηρίων. Ἀπό τῆς σκοπιᾶς ταύτης θεωρεῖ ὡς καταχρηστικήν τήν καταγγελίαν, ἡ ὁποία γίνεται πρός βλάβην τοῦ ὑπό τοῦ Συντάγματος καί τῶν νόμων ἀναγνωρισμένων δικαιωμάτων τοῦ μισθωτοῦ, οἷον τοῦ ἀτομικοῦ δικαιώματος τοῦ συνεταιρίζεσθαι, τοῦ ἐκλέγειν κ.ἄ., ὡς ἐπίσης καί τήν καταγγελίαν, ὁποία γίνεται κατά τρόπον ἀντιβαίνοντα καταφώρως πρός τό καθῆκον προνοίας τοῦ ἐργοδότου, ὁπότε ἡ καταγγελία τυγχάνει ἀντικοινωνική (sozialwidrige Kündigung) ἤ τήν καταγγελίαν τήν ἀντικειμένην πρός τά χρηστά ἤθη (sittenwidrige Kündigung).

Τέλος ἐν κατακλείδι (σελ. 351—362) ὁ σ. ἐκθέτει ἐν συντομίᾳ τάς γενικάς ἀρχάς τοῦ προστατευτικοῦ ἐργατικοῦ δικαίου (Arbeitsschutzrecht), θεωρῶν ὡς τοιοῦτον τό σύνολον τῶν νομίμων διατάξεων, τῶν ἀποβλεπουσῶν εἰς τήν προστασίαν τοῦ μισθωτοῦ, ἡ ἐφαρμογή τῶν ὁποίων ἐξασφαλίζεται διά δημοσίου δικαίου ἐξαναγκασμοῦ.

III. Τοιαῦται εἶναι αἱ παρά τοῦ σ. ὑποστηριζόμεναι ἀπόψεις ἐν τῷ πρώτῳ μεταπολεμικῷ περί ἐργατικοῦ δικαίου βιβλίῳ ἐν Γερμανίᾳ. Ὡς γίνεται ἀντιληπτόν, αὗται δέν ἀφίστανται πολύ τῶν ὑποστηριχθεισῶν ὑπό τό κράτος τοῦ Arbeitsordnungsgesetz θεωριῶν, ἀφοῦ καί πάλιν ὡς βασική ἔννοια τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου λαμβάνεται ἡ ὀργάνωσις τῆς ἐπιχειρήσεως εἰς κοινότητα ἐργασίας, ἀσκοῦσαν αὐτόνομον κανονιστικήν ἐξουσίαν, πρός ἣν θεωρίαν δέν εἶναι ἄσχετος καί ἡ ἐν Γαλλίᾳ πολύ προηγουμένως ἐμφανισθεῖσα θεωρία τοῦ θεσμοῦ (institution), μεταφυτευθεῖσα καί εἰς τήν σχέσιν ἐργασίας (πρβλ. λ.χ. *Legal—Brèthe de la Gressaye*, Le pouvoir disciplinaire dans les institutions privées 1938 σελ. 36, 65 καί *Durand—Jaussaud*, Traité de droit de Travail, τόμ. Ιος, 1947 σελ. 151, 425, 436, ὧν τό ἔργον φέρει ἀδρά ἴχνη ἐπηρεασμοῦ ἐκ τῆς γερμανικῆς ἐπιστήμης).

Παρά ταῦτα δέν εἶναι δυνατόν νά παραγνωρισθῇ, ὅτι αἱ ρίζαι τῆς θεωρίας ταύτης ἐκτείνονται εἰς πεδίον ἐξωνομικόν καί ὅτι εἰς τήν βάσιν τοῦ φαινομένου τῆς κοινότητος τῆς ἐπιχειρήσεως ὑπάρχει στοιχεῖον κοινωνιολογικοῦ χαρακτῆρος, ὡς ὀρθῶς παρατηρεῖ καί ὁ *Bonnard* (Le droit et l' État dans la doctrine nationale-socialiste, 2α ἔκδ. 1939 σελ. 60).

Καί εἶναι μέν ἀληθές, ὅτι ἡ κοινότης τῆς ἐπιχειρήσεως ἀνήχθη εἰς νομικήν ἔννοιαν διά ρητῶν διατάξεων τοῦ ΑΟG (§ 1), πλήν μετά τήν κατάργησίν του μεταπολεμικῶς δέν παρίσταται πρόσφορον ἔδαφος διά τήν νομικήν θεμελίωσιν τῆς θεωρίας ταύτης εἰς ὅσην ἔκτασιν δίδει εἰς αὐτήν ὁ σ. Πάντως χαρακτηριστικόν τοῦ ἐπικρατοῦντος νέου πνεύματος ἐν τῇ μεταπολεμικῇ γερμανικῇ ἐπιστήμῃ τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, τό ὁποῖον ὁ σ. ἐπανειλημμένως ἐκφράζει εἰς τό ἔργον του, εἶναι ὅτι ἀποκαθαίρονται αἱ νομικαί θεωρίαι τῶν πολιτικῶν στοιχείων τοῦ ἐθνικοσοσιαλιστικοῦ καθεστῶτος, ἰδίως ἐκ τῆς ἀρχῆς τοῦ 'Αρχηγοῦ (Führerprinzip) μέ τάσιν ἐπανόδου εἰς τάς νομικάς θεωρίας, τάς ὑποστηριχθείσας κατά τήν περίοδον τοῦ μετά τό Σύνταγμα τῆς Βαϊμάρης ἀναπτυχθέντος συλλογικοῦ ἐργατικοῦ δικαίου. Οὕτω καί ἂν ἀναγνωρίζηται εἰς τήν κοινότητα τῆς ἐπιχειρήσεως ἡ ὑπαρξις αὐτονόμου κανονιστικῆς ἐξουσίας ὡς πρός τήν ρύθμισιν τῶν ὅρων ἐργασίας, γίνεται δεκτόν ὅτι αὕτη ἀσκεῖται οὐχί ἀποκλειστικῶς ὑπό τοῦ ἐργοδότου, ὡς μόνου ὑπευθύνου προσώπου, ἀλλ' ἐν συνεργασίᾳ μετά τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ προσωπικοῦ, ὅστις θεσμός ἀναβιώσας μεταπολεμικῶς ἀποβλέπει εἰς τήν δημοκρατικοποίησιν τῶν ἐπιχειρήσεων.

Ὡς πρός τήν ἔννοιαν τῆς σχέσεως ἐργασίας ὁ σ. ἐπιτυχῶς ἀναλύει τό σύμπλεγμα τῶν ἐννόμων σχέσεων τῶν ἐν αὐτῇ συλλογικῶς μετεχόντων προσώπων, παρ' ὅλας τάς ἐπιφυλάξεις, τάς ὁποίας δύναται νά ἔχῃ τις διά τήν γενομένην παρά τοῦ σ. διάκρισιν μεταξύ συμβάσεως ἐργασίας, ὡς συμβάσεως ὑποχρεώσεως καί τοποθετήσεως τοῦ μισθωτοῦ εἰς τήν ἐπιχείρησιν, ὡς συμβάσεως ἐκπληρώσεως, ἥτις διάκρισις, μή προκύπτουσα ἐκ τοῦ θετικοῦ δικαίου, θέλει περιπλέξῃ τό ζήτημα τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου περί τήν ἀποδοχήν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ.

Καθ' ἡμᾶς, ὡς καί ἄλλοτε ὑπεστηρίξαμεν (ΕΕΔ 1, 744 ἑπ., ΕΕΔ 7, 625 ἑπ.), ἡ σύμβασις ἐργασίας ἐξειλίχθη ἐν τῷ συγχρόνῳ δικαίῳ εἰς πρᾶξιν-ὅρον (acte - condition), ἐν τῇ ὁποίᾳ ἡ συμφωνία τῶν βουλήσεων τῶν μερῶν συνεπιφέρει αὐτομάτως τήν ἀπονομήν μιᾶς γενικῆς (νομοθετικῆς ἢ κανονιστικῆς) καταστάσεως εἰς τά εἰς σχέσιν ἐργασίας ἐρχόμενα πρόσωπα, μέ συνέπειαν τήν δημιουργίαν ἑκατέρωθεν ἐνοχῶν ἐκ ἰσχ. Ἀπό τῆς ἀπόψεως ταύτης λαμβάνει χώραν «ἔνταξις» τοῦ μισθωτοῦ, οὐχί ὅμως εἰς ὠργανωμένην κοινότητα ἐργασίας καινωνιολογικοῦ χαρακτῆρος, ἀλλ' εἰς νομικόν καθεστώς, τό ὁποῖον ἂν καί προσδιορίζηται, ὡς ἐν γένει πᾶς κανών δικαίου, ἐκ τῆς συναρτήσεως τῶν καινωνικοοικονομικῶν καί πολιτικῶν παραγόντων, ἐν τούτοις κινεῖται καί ὄρῃ εἰς τά καθαρῶς νομικά πλαίσια τοῦ θετοῦ δικαίου.

Ἀπό ἀπόψεως ἑλληνικοῦ δικαίου, διαπνεομένου ὑπό τῆς ἐννοίας τῆς συμβάσεως, ἀπό τήν κλασικήν μορφήν τῆς ὁποίας δέν ἀπέστη ὁ 'Αστ. Κώδιξ, δυσκόλως δύναται νά εὕρῃ ἔδαφος ἐφαρμογῆς ἡ ἔννοια τῆς σχέσεως ἐργασίας ὑπό τό περιεχόμενον, τό ὁποῖον προσδίδει εἰς ταύτην ὁ σ. Δέν πρέπει ὅμως νά μείνῃ ἀπαρατήρητον, ὅτι καί εἰς τό παρ' ἡμῖν ἐργατικόν δίκαιον συναντῶ τάς ἰκανάς διατάξεις, αἵτινες δικαιολογοῦν ἀπόκλισίν τινα ἐκ τῆς ὀρθοδόξου συμβατικῆς θεωρίας περί μισθώσεως ἐργασίας. Οὕτω τό ἄρθρ. 1 Ν. Γ'ΨΟΔ', ὡς ἐτροποποιήθη ὑπό τοῦ Ν. 1968| 1944, διαλαμβάνει περί ἀξιώσεων τοῦ μισθωτοῦ, πηγαζουσῶν ἐκ *σχέσεως ἐργασίας*, τά ἄρθρ. 6 Ν. 2112 καί 8 Ν. 3514 περί αὐτοδικαίας μεταβιβάσεως τῶν ἐκ τῶν νόμων τούτων ὑποχρεώσεων ἐν περιπτώσει μεταβολῆς τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου καί τό ἄρθρ. 1 Ν. 551 περί εὐθύνης τοῦ ἐργοδότου καί ἄνευ ὑπαιτιότητός του δι' ἀτύχημα τοῦ μισθωτοῦ ἐκ βιαίου συμβάντος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας του ἢ ἐξ ἀφορμῆς ταύτης. Ἐκ τῶν διατάξεων ταύτων, αἵτινες εἶναι ἐπικρατέστεραι τῶν τοῦ Α.Κ. κατά τό ἄρθρ. 38 Εἰσ. Ν.Α.Κ., προκύπτει, ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας δέν εἶναι καθαρῶς ἐνοχική σχέσις μεταξύ δανειστοῦ καί ὀφειλέτου, ἐφ' ὅσον αὕτη ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη καί ἐν ἀλλαγῇ τοῦ φορέως τῆς ἐπιχειρήσεως, ἐνῷ ἐξ ἄλλου θεσπίζεται εὐθύνη τοῦ ἐργοδότου καί ἄνευ ὑπαιτιότητος αὐτοῦ, αἵτινες ἀρχαί δέν συμβιβάζονται μέ τήν ἔννοιαν τῆς συμβάσεως καί τῆς ἐκ ταύτης εὐθύνης.

'Αλλ' ἐάν ἡ θεωρία τῆς ὀργανώσεως τῆς ἐπιχειρήσεως εἰς κοινότητα ἐργασίας δέν δύναται νά εὕρῃ εἰς τό παρ' ἡμῖν θετικόν δίκαιον στερεάν νομικήν θεμελίωσιν (λαμβανομένου μάλιστα ὑπ' ὄψιν, ὅτι δέν ἔχει εἰσαχθῇ παρ' ἡμῖν ὁ θεσμός τῶν συμβουλίων τῶν ἐπιχειρήσεων), ἐν τούτοις αὕτη, ἀναλύουσα τό σύμπλεγμα τῶν ἐν τῇ κοινότητι τῆς ἐπιχειρήσεως γεννωμένων σχέσεων μεταξύ τῶν συλλογικῶς ἐν αὐτῇ συμμετεχόντων προσώπων καί διδοῦσα ἀπό τῆς σκοπιᾶς της τάς προσηκούσας λύσεις εἰς τά ἐπίμοχθα προβλήματα τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, οὐχί μικράν ὑπηρεσίαν δύναται νά προσφέρῃ καί εἰς τήν ἑρμηνείαν τοῦ παρ' ἡμῖν ἰσχύοντος ἐργατικοῦ δικαίου, ἰδίᾳ ὡς πρός τόν προσδιορισμόν τοῦ περιεχομένου τῶν εἰς τάς ἐργασιακάς σχέσεις εὐρέως ἐφαρμοζομένων λίαν ἐλαστικῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως (ἄρθρ. 288, 200 Α.Κ.) καί τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς καταχρηστικῆς ἀσκήσεως τῶν δικαιωμάτων (ἄρθρ. 281 Α.Κ.).

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΑΞΙΩΣΕΙΣ ΕΞ ΑΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΟΥ ΠΛΟΥΤΙΣΜΟΥ

Είδος διαφορών μεταξύ έργατών και έργοδοτών κατά διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ'

Ὑπαγωγή εἰς διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ' πάσης ἰδιωτικῆς ἀξιώσεως ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας.— Νοητέα οὐχὶ πᾶσα ἀξίωσις ἐκ παροχῆς ἐργασίας ὑπὸ οἱασδήποτε συνδήκας ἢ διατελοῦσα εἰς οἱανδήποτε σχέσιν πρὸς παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν, ἀλλὰ μόνον ἡ νομικὴν βάσιν ἔχουσα σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας ἐπὶ ἀμοιβῇ, ἀδιαφόρως τρόπου καθορισμοῦ αὐτῆς.— Ἀπαράδεκτον ἐκδικάσεως ἀγωγῆς περὶ ἀξιώσεως ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἐργοδότου διὰ παροχῆς ἐργασίας πέραν νομίμων χρονικῶν ὁρίων ἢ κατὰ νομίμους ἡμέρας ἀναπαύσεως.

Τὸ γνωστὸν καὶ ἐμφανιζόμενον ἐν τῇ καθημερινῇ δικαστηριακῇ πράξει ζήτημα, ἂν ἡ δι' ἀπαιτήσεων ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἀγωγὴ τοῦ μισθωτοῦ (τοιαύτη ἡ ἐξ ἄκυρων συμβάσεως, πρβλ. Α.Π. 345|1949, εἰσηγητὴς Δ. Μίχος, ΕΕΔ 8, 542) εἰσαγεται πρὸς ἐκδίκασιν κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΨΟΔ', ἐλύθη πάλιν καὶ ὑπὸ τῆς δευτέρας αὐτῆς ἐπὶ τοῦ θέματος ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, καθ' ὃν τρόπον ἐλύθη καὶ ὑπὸ τῆς προηγουμένης Α.Π. 194|1950 (εἰσηγητὴς Ν. Πλατῆς, ΕΕΔ 9, 296).

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

Ἐνῷ ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἐδέχθη, ὅτι ὑφίστατο μεταξὺ τοῦ ἀναιρεσείοντος μισθωτοῦ καὶ ἀναιρεσιβλήτου ἐργοδότιδος σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἐν τούτοις ἔκρινεν, ὅτι ἡ ἐργασία του, ἡ ἐκτελουμένη πέραν τοῦ ὀκταώρου ἢ κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς ἐκειτο ἐκτὸς συμβάσεως καὶ συνεπῶς ἡ διὰ τὴν ἐργασίαν του ἀπαίτησίς του, οὖσα ἐξωσυμβατική (ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ), ἀναρμοδίως εἰσήχθη εἰς τὴν εἰδικὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΨΟΔ', εἰς ἣν, κατὰ τὴν προσβαλλομένην, εἰσάγονται μόνον αἱ ἀξιώσεις ἐξ (ἐγκύρου) συμβάσεως ἐργασίας.

Οὗτος ὅμως σκεφθεῖσα ἐσφαλμένως ἐκήρυξεν ἀναρμόδιον τὸ δικάσαν αὐτὴν δικαστήριον, καθ' ὅσον ἐκ τοῦ Ν. 1968|1944 (ἄρθρ. 1), κυρωθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 321 τῆς 30.5.1946 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ὁρίζοντος ὅτι εἰς τὴν εἰδικὴν διαδικασίαν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν ὑπάγεται πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου αὐτοῦ τῶν κατὰ νόμον δικαιουμένων προσώπων κατὰ τοῦ ἐργοδότου... πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας», σαφῶς προκύπτει, ὅτι εἰς τὴν ταχεῖαν καὶ ὀλιγώτερον δαπανηρὰν ταύτην διαδικασίαν ὑπάγεται πᾶσα ἀπαίτησις μισθωτοῦ, ἥτις προκύπτει ὑπὲρ τοῦτου καθ' ὃν χρόνον ἡ διότι ἀναλίσκει ἐπὶ ἀμοιβῇ ὑπὲρ ἄλλου τὰς σωματικὰς ἢ πνευματικὰς δυνάμεις του καὶ χωρὶς νὰ ἐρευνᾶται, ἂν ἡ ἐκ τοῦ περιστατικοῦ τούτου δημιουργουμένη σχέσις καλύπτεται ἢ μὴ ὑπὸ συμβάσεως (καὶ δὴ ἐγκύρου) ἐργασίας.

Ἡ ἄποψις αὕτη ἐπιδοκιμάζεται: α) ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ὑπὸ τῆς ρηθείσης διατάξεως καὶ τῆς παλαιοτέρας ὁμοίας τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. 765|1943 ἐχρησιμοποιήθη, κατ' ἀντίθεσιν τοῦ ὑπὸ τῶν παλαιοτέρων σχετικῶν νόμων χρησιμοποιηθέντος ὅρου «σύμβασις ἐργασίας», ὁ εὐρύτερος αὐτὸς ὅρος «σχέσις ἐργασίας», ἀκριβῶς ἵνα περιλάβῃ καὶ τὰς ἀπαιτήσεις, αἵτινες ἀπέρρεον μὲν ἐκ τῆς ἐργασίας, οὐχὶ ὅμως ἐξ ἐγκύρου συμβάσεως, β) ἐκ τοῦ ὅτι ὁ Ν. 1111|1944, δι' οὗ ἐτροποποιήθη τὸ ἄρθρον 490, 2 τῆς Πολ. Δικονομίας, ἐκδοθεὶς τὸν αὐτὸν χρόνον, καθ' ὃν καὶ ὁ νόμος 1968|1944, ἐχρήσατο οὐχὶ τοῦ ὅρου «σχέσεις ἐργασίας», ἀλλὰ τοῦ ὅρου «σύμβασις ἐργασίας», ἐντεῦθεν δὲ προκύπτει, ὅτι ὁ Νομοθέτης ἀποδίδει διάφορον περιεχόμενον εἰς τοὺς ὅρους «σχέσις» καὶ «σύμβασις ἐργασίας». γ) ἐκ τοῦ ὅτι ἡ ἀποβολὴ τῶν ἐκτὸς συμβάσεως κειμένων ἀξιώσεων, παρ' ὅλον ὅτι αὗται ἔχουν ἀφορμὴν τὸ πραγματικὸν γεγονὸς τῆς παροχῆς ὑπηρεσιῶν, ἐκ τῆς εἰδικῆς ἐργατικῆς διαδικασίας στηρίζεται εἰς διάκρισιν, μὴ σαφῶς προκύπτουσαν ἐκ τοῦ νόμου καὶ οὐδαμοῦ δυναμένην νὰ εὕρῃ ἔρεισμα εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου, ἐπιδιώξαντος τὴν ἐκδίκασιν κατὰ τρόπον ταχὺν καὶ ὀλιγοδάπανον πάσης ἀξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ. Καὶ ἐπὶ τῇ ἐκδοχῇ ταύτῃ ὅτι ἡ ἀπαίτησίς του, ἐφ' ἧς ἔκρινεν ἡ προσβαλλομένη, ἔκειτο ἐκτὸς ἐγκύρου συμβάσεως, ἅτε ἀπαγορευομένης τῆς ἐργασίας ὑπὲρ τὸ ὀκτάωρον καὶ κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ μὴ ἐργασίμους ἡμέρας, ἐσφαλτο τὸ ὡς ἔφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, κηρύξαν ἑαυτὸ ἀναρμόδιον.

***

Καὶ ἡ νεωτέρα αὕτη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις δὲν φαίνεται νὰ διαχωρίζῃ σαφῶς τὰς ἐννοίας τῶν ὅρων «σύμβασις ἐργασίας» καὶ «σχέσις ἐργασίας».

Ὑπὸ τὸν πρῶτον ὅρον πρέπει νὰ ἐννοηθῇ ἡ σύμβασις τοῦ ἐνοχικοῦ δικαίου, ἡ ὁποία καταρτίζεται κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ νόμου, ἐνῷ ὑπὸ τὸν δεύτερον «σχέσις ἐργασίας» ἡ πραγματικὴ ἀπασχόλησις τοῦ ἐργαζομένου, ἡ

ντὶ φάκτο παροχὴ τῶν ὑπηρεσιῶν, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐγκύρου τῆς συμβάσεως (βλέπε περὶ τῶν σαφῶν διακρίσεων *Ι. Καποδίστρια*, Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας καὶ τὸ δίκαιον τῶν σωματείων, σελ. 220, ἔνθα ἀνασκόπησις τῶν γνωμῶν τῆς γερμανικῆς ἐπιστήμης, τὸν αὐτόν, Ἡ σχέσις ἐργασίας, ΕΕΔ 3, 71, σημ. 13, ἔνθα λεπτομερὴς ἀνάλυσις τῆς ἐννοίας τῆς «ἐργασιακῆς σχέσεως». *Π. Ζέπος*, Ἔνοχ. Β' Μέρος, Εἰδικόν, Τεῦχος 3ον, σελ. 339 καὶ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ ἀναφερομένους, *Χ. Ἀραλλόπουλον*, Αἱ Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις, σελ. 36, ὑποστηρίζοντα ὅτι καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 6298|1934 περὶ «Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» ἀρκεῖ ἁπλῆ σχέσις ἐργασίας).

Ὑπὸ τὴν τοιαύτην ἔννοιαν τῆς ἁπλῆς σχέσεως ἐργασίας, ἀπασχολήσεως ἁπλῶς τοῦ μισθωτοῦ ἐν τῇ ἐργασίᾳ, ἔχει τεθῇ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 1 Ν. 1968|1941, παρὰ τὴν ὑπὸ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως δεκτὴν γενομένην ἀντίθετον ἄποψιν (βλέπε καὶ *Κ. Καπαῆ*, Ἔνοχ. Δίκ. Εἰδικόν, σελ. 362, *Π. Ζέπου*, Ἔνοχ. Β' Μέρος, Εἰδικόν, Τεῦχος 3ον, σελ. 339, καθ' ὃν ἡ ἔννοια τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως (οὐχὶ συμβάσεως) καθιερώνεται νῦν καὶ παρ' ἡμῖν ἐν Ν. 765|1943, *Ι. Ρίζου*, ΕΕΔ 3, 388, *Α. Χατζηδάκη*, ΕΕΔ 1, 812, σημ. 32, ἀναφέροντα, διὰ παραπομπῆς εἰς Staudinger - Nipperdey, ἐκδ. 9η, σημ. IV, 3 § 611, ἐκδ. 10η, σημ. 10α ἐπὶ § 611, Dersch - Volkmar, Arb. Ger - Ges σημ. 12 ἐπὶ § 2, ὅτι ἐν Γερμανίᾳ ἀνέκαθεν αἱ ἐκ τῆς σχέσεως τῆς πραγματικῆς ἀπασχολήσεως διαφοραὶ ὑπάγονται εἰς τὰ ἐργατικὰ δικαστήρια).

Πρὸ' ἡμῖν καὶ ἡ παλαιοτέρα Α.Π. 100|1928, Θέμ. ΛΔ 403, ἔχουσα νὰ κρίνῃ περὶ τῆς ἐκ τοῦ Ν. 551 περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων εὐθύνης τοῦ ἐργοδότου, ἐδέχθη, ὅτι ἡ ὑποχρέωσις ἐξ αὐτοῦ πρὸς ἀποζημίωσιν ἱδρύεται ἐκ μόνου τοῦ λόγου τῆς παθήσεως κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν προσφερομένης καὶ μὴ ἀποκρουομένης ἐργασίας ἢ ταύτης ἕνεκεν, ἀσχέτως πρὸς τὰς ὑπαρχούσας ἐλλείψεις, τὰς ἀφορώσας εἰς τὸ κῦρος τοῦ διορισμοῦ τοῦ παθόντος.

Ἡ ἐν λόγῳ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις θεμελιοῖ τὴν ἄποψιν αὐτῆς καὶ ἐπὶ τῆς συμπαραβολῆς τοῦ κειμένου πρὸς τὸ κρατοῦν κατὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν νομοθετημάτων (765|1943 καὶ 1968|1944) νομικὸν καθεστώς.

Ἀλλὰ θὰ μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ σημειώσωμεν, ὅτι ἡ συμπαραβολὴ τοῦ κειμένου τῶν νόμων τούτων πρὸς τὸ προηγούμενον νομικὸν καθεστὼς δὲν ἐνισχύει τὴν ἀρεοπαγιτικὴν ἄποψιν.

Τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Ν. Γ'ΘΟΔ' (κωδικοποιηθέντος διατάγμ. 1 Αὐγούστου 1920) διετυπούτο ὡς ἑξῆς: «Αἱ διαφοραί, αἱ ἀντικείμενον ἔχουσαι ἀξιώσεις *ἐκ συμβάσεως* περὶ παροχῆς ἐργασίας...».

Ἀλλ' ὁ Ν. 4032|1929 ἀπέλιψε τὸν ὅρον «ἐκ συμβάσεως» καὶ ἡ διάταξις εἶχεν ὡς ἑξῆς: «Αἱ διαφοραὶ... ἐκ παροχῆς ἐργασίας...».

Αὐτὴν τὴν διατύπωσιν εὗρεν ὁ Ν. 765|1943, σκοπήσας διὰ τοῦ ὅρου «σχέσις ἐργασίας», ἐπαναληφθέντος καὶ ὑπὸ τοῦ Ν. 1968|1941, νὰ ἐκδικάζωνται κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην διαφοραὶ ἐκ παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας καὶ ἐξ ἀκύρου συμβάσεως (*Ι. Ρίζου*, ΕΕΔ 8, 889).

Εἶναι στενόχωρον, ὅτι καὶ ἡ νεωτέρα αὕτη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ἠρμήνευσε τόσον στενῶς τὴν ἔννοιαν τοῦ Ν. 1968|1944, ὥστε νὰ δημιουργῆται ἀξιόλογον πρόβλημα οἰκονομικῆς προστασίας τοῦ μισθωτοῦ, διὰ τὸν ὁποῖον εἰσήχθη ἡ ἁπλῆ τοῦ Ν. Γ'ΘΟΔ' διαδικασία διὰ πλῆθος διαφορῶν αὐτοῦ καὶ τὴν ὁποίαν ἐν τούτοις ὁ Νομοθέτης διὰ σειρᾶς διατάξεων αὐτοῦ, χάριν εὐνοίας, ἔχει παραχωρήσει καὶ εἰς ἄλλα, ἐκτὸς τῶν μισθωτῶν, νομικὰ καὶ φυσικὰ πρόσωπα πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν δικαίων των, χωρὶς νὰ εἶναι ἐργάται (διαφοραὶ σωματείων πρὸς τὰ μέλη των δι' εἰσφορὰς Συνεταιρισμῶν πρὸς τοὺς συνεταίρους, ἐπαγγελματιῶν ἀκόμη καὶ βιοτεχνῶν διὰ τὰ εἴδη τοῦ καταστήματός των, Α.Ν. 547|1937).

Ἀλλὰ μετὰ δύο ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος ἀρεοπαγιτικὰς ἀποφάσεις τὸ ζήτημα ὑπὸ δικαστηριακὴς ἀπόψεως πρέπει νὰ θεωρῆται λελυμένον.

Δὲν ἀπομένει, ἀφοῦ τὸ πρᾶγμα εἶναι, ἀπὸ νομοθετικῆς ἀπόψεως, ὁπωσδήποτε ἀφορήτως ἀνώμαλον, νὰ γίνῃ τὸ ταχύτερον νόμος τοῦ Κράτους τὸ δημοσιευθὲν ἀνωτέρω, σελ. 496, σχέδιον νόμου ἐπὶ τοῦ σημαντικοῦ αὐτοῦ διὰ τὴν προστασίαν τοῦ μισθωτοῦ θέματος.

Ἀρείου Πάγου 231|1951 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. **Η. Παπαηλιοῦ**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Δ. Ἀργυράκης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Δημάκης, Δ. Ζάπος

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1920 Β. Διατάγματος, τοῦ κωδικοποιήσαντος τὰς διατάξεις τοῦ νόμου Γ'ΘΟΔ' «περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν», ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Νόμου 765 τῆς 7|13 Ὀκτωβρίου 1943 καὶ διὰ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Νόμου 1968 τῆς 5|10 Ὀκτωβρίου 1944, δικάζεται κατὰ τὴν εἰδικὴν διαδικασίαν, τὴν προβλεπομένην ὑπὸ τοῦ νόμου Γ'ΘΟΔ', πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις, ἀνεξαρτήτως ποσοῦ, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας. Κατὰ τὴν ἔννοιαν δὲ τῆς διατάξεως ταύτης, συναγομένην τόσον ἐκ τῆς γραμματικῆς τοῦ κειμένου διατυπώσεως, ὑπὸ τὴν συνήθη καὶ εὔχρηστον τῶν λέξεων ἔκδοχήν, ὅσον καὶ ἐκ τῆς συμπαραβολῆς τοῦ κειμένου πρὸς τὸ κρατοῦν κατὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν ὡς ἄνω νομοθετημάτων νομικὸν καθεστώς, εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου Γ'ΘΟΔ' προβλεπομένην ἁπλῆν καὶ ταχεῖαν διαδικασίαν ὑπάγεται οὐχὶ πᾶσα ἀξίωσις, θεμελιουμένη ἐπὶ τοῦ γεγονότος τῆς ὑπὸ οἱασδήποτε συνθήκας παροχῆς ἐργασίας ἢ διατελούσης εἰς οἱανδήποτε σχέσιν πρὸς παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν, ἀλλὰ μόνον πᾶσα ἀξίωσις, ἔχουσα ὡς νομικὴν βάσιν αὐτῆς σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας ἐπὶ ἀμοιβῇ, ἀδιαφόρως πρὸς τὸν τρόπον καθορισμοῦ τῆς ἀμοιβῆς, ἂν δηλονότι αὕτη καθωρίσθη ῥητῶς ἢ ἀφέθη ὁ καθορισμὸς εἰς τὴν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐδέξατο διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὡς ἐξ αὐτῆς δείκνυται, καὶ κατ' ἀνέλεγ-

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΩΝ

Έννοια ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 Υ.Α. περὶ προσαυξήσεως ἀποδοχῶν

Συνυπολογισμὸς εἰς τὴν ὑποχρεωτικὴν κατὰ 30 ο|ο προσαύξησιν ἀποδοχῶν μισθωτῶν δι ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 Υ.Α. τοῦ ὑπερβαίνοντος τὰ ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καθορισθέντα κατώτατα βασικὰ ὅρια ποσοῦ τοῦ δι' ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας συμφωνηθέντος μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου.—Ἔννοια διατάξεως ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ συμψηφισμοῦ αὐξήσεως ἀποδοχῶν. — Καταλογισμὸς αὐξήσεως δι' ἀτομικῆς συμβάσεως ὑπὲρ τὰ ὅρια συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ ὄχι ἀξίωσις ἐργοδότου πρὸς ἐπιστροφὴν εἰς αὐτὸν ὑπερβάλλοντος ποσοῦ.

Λόγος ἀναιρέσεως κατὰ τῆς ἐπικυρουμένης ὑπ' ἀριθ. 9724|1950 ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείων Ἀθηνῶν ὑπῆρξεν ὁ ἑξῆς:

Ἐνῷ ἡ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις ἐδέχθη, ὅτι οὐδεμιᾶς ἔτυχεν αὐξήσεως μισθοῦ ἀπὸ τῆς προσλήψεώς του, ἐν τούτοις ἀπέρριψε τὴν ἀγωγὴν του κατὰ τὸ αἴτημα περὶ καταβολῆς τῆς αὐξήσεως 30 ο|ο τοῦ ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ὁριζομένου μισθοῦ τοῦ ἀναιρεσείοντος, ἥτις αὔξησις ὡρίσθη ὑπὸ τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως 29488|2592|1949, ἐπὶ τῇ κυρίᾳ αἰτιολογίᾳ, καθ' ἣν, ἐφ' ὅσον ὁ κατὰ Ἰούνιον 1948 συνομολογηθεὶς μισθός του ἦτο ὑπέρτερος τοῦ κατωτάτου ὁρίου τοῦ ὁριζομένου ὑπὸ τῆς ἐθνικῆς συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 12.8.1936, ὡς ἀναπροσηρμόσθη ὑπὸ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 4.11.1947 καὶ εἰς ἣν ἐθνικὴν συλλογικὴν σύμβασιν ὑπάγεται ὁ ἀναιρεσείων, ἐλλείψει κλαδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως, δὲν ἐδικαιοῦτο τῆς ὡς ἄνω αὐξήσεως καὶ ἐπὶ τῇ ἐπαλλήλῳ αἰτιολογίᾳ, καθ' ἣν, καὶ ἂν ἐδικαιοῦτο τῆς αὐξήσεως ταύτης, αὕτη (ἡ ὀφειλομένη αὔξησις κατὰ 30 ο|ο) συνεψηφίσθη αὐτοδικαίως πρὸς τὰ ὅσα διὰ τῆς ἀτομικῆς του συμβάσεως ἐλάμβανεν ἐπὶ πλέον τοῦ κατωτάτου ὁρίου τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ τῆς ἐθνικῆς συλλ. συμβάσεως.

Οὗτος ὅμως κρίνασα ἐσφαλε: α) Κατὰ τὴν κυρίαν μὲν αἰτιολογίαν της, διότι, ὡς σαφῶς προκύπτει ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 ὑπ. ἀποφάσεως, τῆς αὐξήσεως τοῦ 30 ο|ο, ὑπολογιζομένης ἐπὶ τῶν κατωτάτων ὁρίων μισθῶν τῶν ὁριζομένων ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἢ τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, δικαιοῦνται ἅπαντες οἱ μισθωτοί. Ἐὰν εἶχε δοθῇ ἐν τῷ μεταξὺ (δηλονότι ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς ἰσχύος τῆς συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 4.11.1947, δι' ἧς εἶχε γίνει πρόβλεψις τῆς τοιαύτης αὐξήσεως κατὰ 30 ο|ο) αὔξησις καὶ δὴ αὔξησις ἐναντίον τῆς ὑπὸ τῆς ὡς ἄνω ὑπουργ. ἀποφάσεως ὁρισθείσης, καταβάλλεται τὸ ὑπόλοιπον πρὸς συμπλήρωσιν τῆς αὐξήσεως 30 ο|ο. Ἐὰν ἐπίσης εἶχε καταβληθῇ «αὔξησις» μείζων τοῦ 30 ο|ο, αὕτη διατηρεῖται. Ἐφ' ὅσον, ὅθεν, ἡ προσβαλλομένη ἐδέχθη, ὅτι ἀπὸ τῆς προσλήψεως (1.6.1948) οὐδεμιᾶς ἔτυχεν αὐξήσεως (οὔτε βεβαίως ἐναντι τῆς αὐξήσεως τοῦ 30 ο|ο), ἐδικαιοῦτο τῆς αὐξήσεως τῆς χορηγηθείσης ὑπὸ τῆς ὡς ἄνω ὑπουργ. ἀποφάσεως, τὸ γεγονὸς δὲ ὅτι κατὰ τὴν πρόσληψίν του ὁ μισθός του εἶχεν ὁρισθῇ διὰ τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἀνώτερος τῶν κατωτάτων ὁρίων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, οὐδεμίαν ἀσκεῖ ἐπιρροὴν κατὰ τ' ἀνωτέρω, τοσούτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον ἡ ἀπονεμηθεῖσα αὔξησις διὰ τῆς ὑπουργ. ἀποφάσεως 29488|1949 κατ' οὐσίαν ἀπετέλει μερικὴν ἀναπροσαρμογὴν τῶν μισθῶν, λόγῳ τῆς ἐν τῷ μεταξὺ ἐπελθούσης ὑποτιμήσεως τῆς δραχμῆς, ἧς ἀναπροσαρμογῆς εἶχον ἀνάγκην οἱ ὑπέρτεροι τῶν συλλογικῶν συμβάσεων μισθοί, ἂν μὴ διὰ τὸ ὅλον, τοὐλάχιστον διὰ τὸ μέχρι τῶν κατωτάτων ὁρίων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἢ ὑπουργ. ἀποφάσεων ποσὸν τούτων. Δέον συνεπῶς νὰ ἀναιρεθῇ ἡ προσβαλλομένη κατὰ τὸ ἄρθρον 807 § 17 διὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν τῆς ὡς ἄνω 29488|2592|1949 ὑπ. ἀποφάσεως, ἐκδοθεῖσης συμφώνως τῷ νόμῳ 28|14 καὶ ἰσχύν κανόνος οὐσιαστικοῦ δικαίου ἐπεχούσης, β) κατὰ τὴν ἐπάλληλον αἰτιολογίαν της, διότι, ἐφ' ὅσον ὁ διὰ τῆς ἀτομικῆς του συμβάσεως ὁρισθεὶς μισθὸς ὑπερέβαινε τὸ κατώτατον ὅριον τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ τῆς ἐθνικῆς συλλ. συμβάσεως, ἐδικαιοῦτο μὲν τῆς ὡς ἄνω αὐξήσεως, ἀλλ' αὕτη συνεψηφίσθη αὐτοδικαίως πρὸς τὰ ὅσα διὰ τῆς ἀτομικῆς του συμβάσεως ἐλάμβανεν ἐπὶ πλέον τοῦ κατωτάτου ὁρίου τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ τῆς ἐθνικῆς συλλ. συμβάσεως, ἐνῷ ἐκ τῆς ἐκτιμήσεως τῶν ἀποδείξεων προκύπτει, ὅτι ὁ μισθός του ἦτο ἀνώτερος τοῦ κατωτάτου ὁρίου τοῦ ὁριζομένου ὑπὸ τῆς ἐθνικῆς συλλ. συμβάσεως κατὰ ποσὸν μικρότερον τοῦ 30 ο|ο τοῦ ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ὁριζομένου μισθοῦ τοῦ ἀναιρεσείοντος, ἥτις αὔξησις ὡρίσθη ὑπὸ τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως 29488|2592|1949, ἐπὶ τῇ κυρίᾳ αἰτιολογίᾳ, καθ' ἣν, ἐφ' ὅσον ὁ κατὰ Ἰούνιον 1948 συνομολογηθεὶς μισθός του ἦτο ὑπέρτερος τοῦ κατωτάτου ὁρίου τοῦ ὁριζομένου ὑπὸ τῆς ἐθνικῆς συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 12.8.1936, ὡς ἀναπροσηρμόσθη ὑπὸ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 4.11.1947 καὶ εἰς ἣν ἐθνικὴν συλλογικὴν σύμβασιν ὑπάγεται ὁ ἀναιρεσείων, ἐλλείψει κλαδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως, δὲν ἐδικαιοῦτο τῆς ὡς ἄνω αὐξήσεως καὶ ἐπὶ τῇ ἐπαλλήλῳ αἰτιολογίᾳ, καθ' ἣν, καὶ ἂν ἐδικαιοῦτο τῆς αὐξήσεως ταύτης, αὕτη (ἡ ὀφειλομένη αὔξησις κατὰ 30 ο|ο) συνεψηφίσθη αὐτοδικαίως πρὸς τὰ ὅσα διὰ τῆς ἀτομικῆς του συμβάσεως ἐλάμβανεν ἐπὶ πλέον τοῦ κατωτάτου ὁρίου τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ τῆς ἐθνικῆς συλλ. συμβάσεως.

Οὗτος ὅμως κρίνασα ἐσφαλε: α) Κατὰ τὴν κυρίαν μὲν αἰτιολογίαν της, διότι, ὡς σαφῶς προκύπτει ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 ὑπ. ἀποφάσεως, τῆς αὐξήσεως τοῦ 30 ο|ο, ὑπολογιζομένης ἐπὶ τῶν κατωτάτων ὁρίων μισθῶν τῶν ὁριζομένων ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἢ τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, δικαιοῦνται ἅπαντες οἱ μισθωτοί. Ἐὰν εἶχε δοθῇ ἐν τῷ μεταξὺ (δηλονότι ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς ἰσχύος τῆς συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 4.11.1947, δι' ἧς εἶχε γίνει πρόβλεψις τῆς τοιαύτης αὐξήσεως κατὰ 30 ο|ο) αὔξησις καὶ δὴ αὔξησις ἐναντίον τῆς ὑπὸ τῆς ὡς ἄνω ὑπουργ. ἀποφάσεως ὁρισθείσης, καταβάλλεται τὸ ὑπόλοιπον πρὸς συμπλήρωσιν τῆς αὐξήσεως 30 ο|ο. Ἐὰν ἐπίσης εἶχε καταβληθῇ «αὔξησις» μείζων τοῦ 30 ο|ο, αὕτη διατηρεῖται. Ἐφ' ὅσον, ὅθεν, ἡ προσβαλλομένη ἐδέχθη, ὅτι ἀπὸ τῆς προσλήψεως (1.6.1948) οὐδεμιᾶς ἔτυχεν αὐξήσεως (οὔτε βεβαίως ἐναντι τῆς αὐξήσεως τοῦ 30 ο|ο), ἐδικαιοῦτο τῆς αὐξήσεως τῆς χορηγηθείσης ὑπὸ τῆς ὡς ἄνω ὑπουργ. ἀποφάσεως, τὸ γεγονὸς δὲ ὅτι κατὰ τὴν πρόσληψίν του ὁ μισθός του εἶχεν ὁρισθῇ διὰ τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἀνώτερος τῶν κατωτάτων ὁρίων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, οὐδεμίαν ἀσκεῖ ἐπιρροὴν κατὰ τ' ἀνωτέρω, τοσούτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον ἡ ἀπονεμηθεῖσα αὔξησις διὰ τῆς ὑπουργ. ἀποφάσεως 29488|1949 κατ' οὐσίαν ἀπετέλει μερικὴν ἀναπροσαρμογὴν τῶν μισθῶν, λόγῳ τῆς ἐν τῷ μεταξὺ ἐπελθούσης ὑποτιμήσεως τῆς δραχμῆς, ἧς ἀναπροσαρμογῆς εἶχον ἀνάγκην οἱ ὑπέρτεροι τῶν συλλογικῶν συμβάσεων μισθοί, ἂν μὴ διὰ τὸ ὅλον, τοὐλάχιστον διὰ τὸ μέχρι τῶν κατωτάτων ὁρίων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἢ ὑπουργ. ἀποφάσεων ποσὸν τούτων. Δέον συνεπῶς νὰ ἀναιρεθῇ ἡ προσβαλλομένη κατὰ τὸ ἄρθρον 807 § 17 διὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν τῆς ὡς ἄνω 29488|2592|1949 ὑπ. ἀποφάσεως, ἐκδοθεῖσης συμφώνως τῷ νόμῳ 28|14 καὶ ἰσχύν κανόνος οὐσιαστικοῦ δικαίου ἐπεχούσης, β) κατὰ τὴν ἐπάλληλον αἰτιολογίαν της, διότι, ἐφ' ὅσον ὁ διὰ τῆς ἀτομικῆς του συμ-

κτον περὶ πραγματικῶν γεγονότων κρίσιν αὐτοῦ, ὅτι ἡ ἑτέρα τῶν ἐν τῷ αὐτῷ δικογράφῳ σωρευομένων ἀγωγῶν, δι' ἧς ὁ ἤδη ἀναιρεσείων ἠτεῖτο ἀμοιβὴν δι' ἀντικειμένην εἰς ἀπαγορευτικὰς διατάξεις τοῦ νόμου παροχὴν ἐργασίας πέραν τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου καθοριζομένων ὡρῶν ἢ κατὰ τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου καθοριζομένας ἡμέρας ἀναπαύσεως, ἐστηρίζετο οὐχὶ εἰς σύμβασιν μητὴν ἢ σιωπηρὰν ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἀλλ' εἰς τὸν ἀδικαιολόγητον ἄνευ νομίμου αἰτίας πλουτισμὸν τὸν προσαγενόμενον ἐν τῇ ἀναιρεσιβλήτῳ ἐκ τῆς παρὰ τὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ νόμου παρασχεθείσης αὐτῇ ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐργασίας. Οὕτω δὲ κρίναν ὀρθῶς μετὰ ταῦτα ἀπεφήνατο ὡς ἀναρμοδίως εἰσαχθείσαν τὴν ἀγωγὴν ταύτην τοῦ ἀναιρεσείοντος κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' προβλεπομένην εἰδικὴν διαδικασίαν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, ἀτε ἐλλειπούσης τῆς ἀναγκαίας κατὰ νόμον δικονομικῆς προϋποθέσεως πρὸς ὑπαγωγὴν τῆς διαφορᾶς εἰς τὴν διαδικασίαν ταύτην, δηλονότι τῆς νομικῆς θεμελιώσεως τῆς ἀγωγῆς εἰς σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας. Ἀπορριπτέος ὅθεν ὡς ἀβάσιμος ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου πρῶτος λόγος ἀναιρέσεως.

βάσεως καθορισθείς ὑπὲρ τὰ κατώτατα ὅρια τῶν συλλογικῶν συμβάσεων μισθός του ἦτο νόμιμος, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 680 Α.Κ. (τοῦθ' ὅπερ δέχεται ἡ προσβαλλομένη εἰς τὴν τρίτην σκέψιν της), οὔτε ὑφίστατο στάδιον συμψηφισμοῦ τῆς ἐκ τῆς ἄνω ὑπ. ἀποφάσεως ὀφειλομένης αὐτῷ αὐξήσεως τοῦ 30 ο|ο (ἄτε μὴ ὑφισταμένης ὑπὲρ τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἀπαιτήσεως λόγῳ καταβολῆς ἀχρεωστήτως τῶν ὑπὲρ τὰ κατώτατα ὅρια τῶν συλλογικῶν συμβάσεων μισθῶν), οὔτε προεβλήθη ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἢ αὐτοῦ ἢ ἄλλως πως πρόεκυψεν ἐκ τῆς δίκης, ἐφ' ἧς ἡ προσβαλλομένη, τοιαύτη πρὸς συμψηφισμὸν ἀπαίτησις τῆς ἀναιρεσιβλήτου.

***

Ὡς καὶ ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις δέχεται, αὐτη πράγματι εἶναι ἡ ἔννοια τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 (ΕΕΔ 8, 610) ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, διὰ τῆς ὁποίας προσηυξήθησαν κατὰ 30 ο|ο οἱ μισθοὶ καὶ τὰ ἡμερομίσθια τῶν μισθωτῶν ἀπὸ 16 Μαΐου 1949.

Προσαυξάνει τὰς βασικὰς κατωτάτας ἀποδοχὰς τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, αἱ ὁποῖαι οὕτω ἀπατελοῦν νέα ὑποχρεωτικὰ ὅρια καὶ ἀφοῦ δὲν ἦτο εἰς τὴν πρόθεσιν τῶν Ὑπουργῶν νὰ θίξουν τὰς ἀτομικὰς συμβάσεις περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια, ἀντὶ νὰ περιορισθοῦν μόνον εἰς τὴν διατύπωσιν «ἐπὶ τῶν κατωτάτων ὁρίων μισθῶν...» καθώρισαν συγχρόνως καὶ ὅτι ἡ ἐχέχυρ χορηγηθεῖσα αὔξησις συμψηφίζεται πρὸς τὴν προσαύξησιν, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν νεωτέραν ὑπ' ἀριθ. 2750|1951 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν (ΕΕΔ 10, 141), διὰ τῆς ὁποίας προσηυξήθησαν καὶ τὰ ἀνώτερα τῶν νομίμων ἡμερομίσθια καὶ μισθοί.

Ἡ κατὰ 30 ο|ο προσαύξησις τῶν ἀποδοχῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως δὲν εἶναι εἰμὴ καθορισμὸς μετὰ τῶν βασικῶν νέου κατωτάτου ὁρίου ἀποδοχῶν καὶ ἐφ' ὅσον τοῦτο καλύπτεται διὰ τοῦ συμβατικοῦ μισθοῦ δὲν ἐγεννᾶτο ζήτημα ὑπάρξεως δικαιώματος ἐξ αὐτῆς.

Ἡ συλλογιστικὴ ὅμως τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ὁρθὴ ἐν τῷ συνόλῳ της, ἀφήνει ἐκθετον τὴν ἰσχὺ τῆς τελευταίας κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν ἐπὶ τοῦ θέματος τοῦ διοικητικοῦ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν Α.Π. 60|1951 (εἰσηγητὴς *Ν. Πλατάκος*, ΕΕΔ 19, 203), ἀποφαν. ἡ ὁποία ἐκίνησε ζωηρὸν τὸ ἐπιστημονικὸν ἐνδιαφέρον (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 390, *Κ. Χειράκη*, ΕΕΔ 10, 398, *Ι. Καποδίστρια*, Θέμ. ΞΒ' 179, *Μ. Κεφαλᾶ*, ΕΕΔ 10, 518).

Δέχεται ἡ νεωτέρα αὐτη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ὅτι κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς ἐφαρμοζομένης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὀφείλεται γεννᾶται αὔξησις τοῦ ἐργοδότου περὶ ἐπιστροφῆς τοῦ ὑπερβάλλοντος τὸ ὀφειλόμενον κατὰ τὰς συλλογικὰς συμβάσεις κατώτατον βασικὸν ὅριον ποσοῦ τοῦ συμβατικοῦ μισθοῦ, ἵνα τὸ προταθῇ εἰς συμψηφισμὸν πρὸς τὴν αὔξησιν τοῦ μισθωτοῦ περὶ προσαυξήσεως κατὰ 30ο|ο, ἀλλὰ χωρεῖ ἁπλῶς καταλογισμὸς τοῦ ὡς ἄνω ὑπερβάλλοντος τὸν βασικὸν μισθὸν ποσοῦ εἰς τὴν χορηγητέαν προσαύξησιν.

Ἀντιθέτως πρὸς τὴν Α.Π. 60|1951 (ἐνθ' ἀνωτ.) ἡ ἀπόφασις αὕτη ἀναγνωρίζει: α) ὅτι νομίμως συνομολογεῖται μισθὸς δι' ἀτομικῆς συμβάσεως ὑπὲρ τὰ ὅρια τῶν συλλογικῶν συμβάσεων (ἀπορρ. καὶ τῆς Α.Π. 306) 1950, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 9, 516) β) ὅτι, κατὰ συνέπειαν, δὲν ὑπάρχει ἀξίωσις τοῦ ἐργοδότου περὶ ἐπιστροφῆς τοῦ ὑπερβάλλοντος, ἡ ὁποία, σημειωτέον, θὰ ὑπῆρχε, ἂν ἡ σύμβασις, ἀντιβαίνουσα εἰς τὰς δημοσίας τάξεως διατάξεις τοῦ Ν. 28|1944, ὡς ἡρμηνεύθη οὕτος ὑπὸ τῆς Α.Π. 60|1951, ἦτο ἀκυρος καὶ ἐπομένως θὰ ἀνεζητεῖτο ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ὡς παροχὴ διὰ παράνομον αἰτίαν δαπάνη ἀχρεωστήτως (ἄρθρ. 904 Α.Κ., πρβλ. Α.Π. 586|1950, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, Θέμ. ΞΒ' σελ. 20).

Τὸ τελευταῖον ὅμως τοῦτο οὔτε ἐκ τῆς ἐννοίας τοῦ Ν. 28|1944 συνάγεται, οὔτε καὶ ἐκ τῆς κινουμένης ἐντὸς τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας του καὶ ἐφαρμοζομένης ὑπὸ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ὑπουργικῆς τοιαύτης.

Ἂς σημειωθῇ τέλος ἡ διαπίστωσις ὅτι πολλαὶ ὑπῆρξαν αἱ ἀντιθέσεις γνωμῶν ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ διοικητικοῦ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν καὶ τὸ περὶ αὐτοῦ δίκαιον εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀποκτήσῃ σταθερότητα ὡς πρὸς τὴν ἀληθῆ ἔννοιάν του.

Ἡ νεωτέρα αὐτη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, χάριν αὐτῆς τῆς σταθερότητος τοῦ δικαίου καὶ διότι ἐκφράζει πράγματι τὴν ἀληθῆ τοῦ νόμου ἔννοιαν, ἂς κλείσῃ τὸν κύκλον τῶν διενέξεων.

Ἀρείου Πάγου 231|1951 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. **Η. Παπαηλιοῦ**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Δ. Ἀργυράκης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Δημάκης, Δ. Ζέπος

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν §§ Ι, ΙΙ καὶ VII τῆς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, ἐκδοθείσης ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀπὸ 16|21 Νοεμβρίου 1935 Ἀναγκαστικοῦ Νόμου «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», ἐν συναρτήσει καὶ πρὸς τὰς συναφεῖς διατάξεις τῶν Ἀναγκαστικῶν Νόμων 99 τοῦ 1936 καὶ 1367 τοῦ 1938 καὶ ἰσχύοντων νόμου ἐχούσης, πρὸς τὰς διατάξεις τῶν §§ 3 καὶ 4 τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|2592 τῆς 8|9 Ἰουλίου 1949 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν περὶ προσαυξήσεως κατὰ 30 ο|ο τῶν ὑπὸ τῶν γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων καθορισθέντων κατωτάτων ὁρίων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων συνυπολογίζεται καὶ τὸ ὑπερβαῖνον τὰ καθορισθέντα κατώτατα βασικὰ ὅρια ποσὸν τοῦ διὰ τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας συμφωνηθέντος μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου, εἰς τρόπον ὥστε, ἐὰν τὸ ὑπερβάλλον τὰ βασικὰ κατώτατα ὅρια ποσὸν τοῦτο καλύπτῃ ὁλοσχερῶς τὴν χορηγητέαν προσ-

ΑΡΧΗ ΙΣΗΣ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Μισθοδοσία προσωπικοῦ Ἀγροτικῆς Τραπέζης διά τὴν ὑπηρεσίαν ἐφοδίων ἐξωτερικοῦ

Διάταξις ἄρθρου 39α ὀργανισμοῦ Ἀγροτικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος. — Ρύθμισις δι' αὐτῆς συμβάσεως ἐργατοϋπαλλήλικοῦ προσωπικοῦ δι' ἐκτέλεσιν τῶν ὑπό τῆς Τραπέζης ἀναλαμβανομένων δυνάμει συμβάσεως ὑπέρ τοῦ Δημοσίου πάσης φύσεως ὑπηρεσιῶν, ἑπομένως καί προσωπικοῦ ΕΦ – ΕΞ. — Ἀνεφάρμοστον τῶν περί τοῦ ἄλλου προσωπικοῦ τῆς Τραπέζης διατάξεων νόμων, ὑπουργικῶν ἀποφάσεων περί καθορισμοῦ ἀποδοχῶν. — Ἀνεπηρέαστον κύρους διατάξεως ἄρθρ. 39α ἐκ τῶν διατάξεων Ν. 28|1944. — Ἔλλειψις δικαιώματος διά παροχήν ἐπιδόματος εἰς ὑπηρετοῦντας ἐν Βορείῳ Ἑλλάδι. — Συμμόρφωσις Ἀγροτικῆς Τραπέζης πρός διατάξεις νόμου διά καθορισμόν ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ΕΦ – ΕΞ δέν ἀποτελεῖ κατάχρησιν δικαιώματος ἢ παραβίασιν ἀρχῆς ἴσης μεταχειρίσεως μισθωτῶν.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 330|1950 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Καβάλας, ὡς ἐφετεῖον. Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Τό δικαστήριον ἐν τῇ ἐκτιμήσει τῶν διεξαχθεισῶν ἀποδείξεων δέν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τάς καταθέσεις τῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων καί δή τήν τοιαύτην μάρτυρος τοῦ καθ' οὗ ἡ ἀναίρεσις Ὑποκαταστήματος τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, ὁμολογήσαντος ὅτι εἰς ἅπαν τό προσωπικόν τῆς Τραπέζης, ὑπαλληλικόν καί ὑπηρετικόν καί δόκιμον, πλήν τῶν τῆς κατηγορίας ΕΦ - ΕΞ, χορηγεῖται τό ἐπίδομα Βορείου Ἑλλάδος, ἐνῷ συμφώνως τῷ νόμῳ τό ἐν γένει ἔκτακτον προσωπικόν τῆς Τραπέζης ἀπό ἀπόψεως ἀποδοχῶν ἐξομοιοῦται πρός τό δόκιμον τοιοῦτον.

β) Ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τόν Νόμον, δεχθέν ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 39α τοῦ ὀργανισμοῦ, τεθεῖσα εἰς ἐφαρμογήν τήν 15 Ἰουνίου 1947, ἀπέκλεισεν ἅπαντας τούς ὑπαλλήλους τῆς κατηγορίας ΕΦ - ΕΞ, ἆρα καί αὐτῶν τῶν ἐν γένει διατάξεων τῶν ἀφορωσῶν εἰς τό λοιπόν προσωπικόν καί ὡς ἐκ τούτου οὐχί νομίμως ζητεῖται ὑπ' αὐτοῦ ἡ καταβολή ἐπιδόματος 15 ο|ο Βορείου Ἑλλάδος, τοῦ καταβαλλομένου δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 3603|1946 ἀποφάσεως, κατ' ἔτος παρατεινομένης τῆς ἰσχύος ταύτης, εἰς ἅπαντας τούς ὑπαλλήλους καί ὑπηρέτας τῶν Τραπεζῶν ἀδιακρίτως, καθότι τό ἐπίδομα τοῦτο εἶναι εἰδικόν.

γ) Ὁ ἀναιρεσείων, ἀνήκων εἰς τήν κατηγορίαν τῶν ἐκτάκτων ὑπαλλήλων τῆς Τραπέζης κατηγορίας ΕΦ - ΕΞ καί προσληφθείς ὑπό τοῦ καθ' οὗ Ὑποκαταστήματος, θεωρεῖται ὅτι ἀνήκει εἰς τό προσωπικόν ταύτης καί ὡς ἐκ τούτου δικαιοῦται τοῦ ἐπιδόματος τούτου, δεδομένου ὅτι τοῦτο εἶναι ἐντελῶς εἰδικόν ἐπίδομα καί καταβάλλεται εἰς τό προσωπικόν (ὑπαλληλικόν καί ὑπηρετικόν) τῶν Τραπεζῶν ἐν τῇ ὁλότητι του, ἀνεξαρτήτως προελεύσεως καί ἀδιακρίτως, ἀφοῦ μόνον νά ἐργάζεται εἰς Βόρειον Ἑλλάδα καί διά ταῦτο πλέως τε καί ὑπό τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀ-

---

σεως 30 ο|ο, αὐδεμία ἄλλη αὔξησις ὀφείλεται ὑπό τοῦ ἐργοδότου. Ἐφ' ὅσον δέ τό ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐδέχετο διά τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὡς ἐξ αὐτῆς δείκνυται, καί κατ' ἀνέλεγκτον περί πραγματικῶν γεγονότων κρίσιν αὐτοῦ, ὅτι ὁ συμφωνηθείς διά τῆς καταρτισθείσης μεταξύ τῶν διαδίκων τήν 19ην Ἰουνίου 1948 ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας μηνιαῖος μισθός τοῦ ἀναιρεσιοντος Ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ἐκ δραχμῶν 700.000 ὑπερέβαινε κατά 360.000 δραχμῶν τό ὑπό τῶν ὡς ἄνω γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων καθοριζόμενον διά τόν ἀναιρεσείοντα κατώτατον βασικόν ὅριον μηνιαίου μισθοῦ τῶν 340.000 καί ὅτι ἐκαλόπιετο ὁλοσχερῶς διά τοῦ συνυπολογισμοῦ τῆς ἐπί πλέον ταύτης διαφορᾶς τῶν 360.000 δραχμῶν ἡ χορηγηθεῖσα ἐπί τοῦ βασικοῦ μισθοῦ τῶν 340.000 δραχμῶν προσαύξησις 30 ο|ο, ἀνερχομένη εἰς 102.000 δραχμάς, ὀρθῶς μετά ταῦτα ἀπεφήνατο, ὅτι αὐδεμία αὔξησις ὠφείλετο ὑπό τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἐργοδότιδος πρός τόν ἀναιρεσείοντα ὑπάλληλόν της, ἀπέρριψε δέ ὡς ἄβάσιμον τήν δευτέραν τῶν ἐν τῷ αὐτῷ δικογράφῳ σωρευομένων ἀγωγῶν, δι' ἧς ὁ ἀναιρεσείων ἠτεῖτο τήν καταβολήν προσαυξήσεως 30 ο|ο ἐπί πλέον τοῦ συμπεφωνημένου μισθοῦ τῶν 700.000 δραχμῶν. Οὕτω δέ κρίναν τό Ἐφετεῖον, ἀφ' ἑνός μέν ὀρθῶς ἠρμήνευσε καί ἐφήρμοσε τάς προμνησθείσας διατάξεις τοῦ οὐσιαστικοῦ νόμου, ἀφ' ἑτέρου δέ οὐδόλως ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἐνστασιν συμψηφισμοῦ, μή προταθεῖσαν ὑπό τῆς ἀναιρεσιβλήτου, καθ' ὅσον, κατά τήν ὀρθήν ἔννοιαν τῆς § 4 τῆς προμνησθείσης ὑπ' ἀριθ. 29488|2592 τῆς 8|9 Ἰουλίου 1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, οὐδόλως γεννᾶται ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης ἀξίωσις τοῦ ἐργοδότου περί ἐπιστροφῆς τοῦ ὑπερβάλλοντος τό ὀφειλόμενον κατά τάς συλλογικάς συμβάσεις κατώτατον βασικόν ὅριον ποσοῦ τοῦ συμβατικοῦ μισθοῦ, ἥτις νά δύναται νά προταθῇ εἰς συμψηφισμόν πρός τήν ἀξίωσιν τοῦ μισθωταῦ περί προσαυξήσεως κατά 30 ο|ο, ἀλλά χωρεῖ ἁπλῶς καταλογισμός τοῦ ὡς ἄνω ὑπερβάλλοντος τόν βασικόν μισθόν ποσοῦ εἰς τήν χορηγηθεῖσαν προσαύξησιν, ὃν καταλογισμόν ἠτήσατο ἐν τῇ ἐκκλήτῳ δίκῃ ἡ ἀναιρεσίβλητος, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ὑπ' αὐτῆς ἐπικαλουμένων καί προσαγομένων ἐγγράφων προτάσεων τῆς ἐν δευτέρῳ βαθμῷ συζητήσεως. Ἀπορριπτέαι ὅθεν ὡς ἀβάσιμοι οἱ τά ἀντίθετα ὑποστηρίζοντες λόγοι ἀναιρέσεως.

ρείου Πάγου έγένετο δεκτόν, ὅτι, καίτοι ἡ ὑπ' ἀριθ. 3602|1946 ἀπόφασις ἠτόνησε κατόπιν τῶν γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων, τὸ ἐπίδομα τοῦτο διετηρήθη ὡς εἰδικόν,

δ) Ἄλλως μετὰ τὴν ἀπὸ Ὀκτωβρίου 1918 σύμβασιν, τὴν ὑπογραφεῖσαν μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, διὰ τῆς ὁποίας ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα ἐναντι ὡρισμένου κατ' ἀποκοπὴν πλέον ποσοῦ δραχ. 2.230.000.000 καὶ αὐχὶ ἀπολογιστικῶς διαχειρίζεται τὰ ἐφόδια τοῦ ἐξωτερικοῦ, διαθέτουσα τὸ προσωπικόν της, ἤτοι τὸ πρώην κατηγορίας ΕΦ - ΕΞ καὶ λοιπὸν μόνιμον ἢ ἔκτακτον ταύτης, ὑπάρχει πλήρης ὁμολογία τῆς Τραπέζης ὅτι ἐξωμοίωσε καὶ τυπικῶς πλέον τὸ πρώην προσωπικὸν κατηγορίας ΕΦ - ΕΞ πρὸς τὸ τοιοῦτον τοῦ ἐκ τοῦ ὀργανισμοῦ προβλεπομένου καὶ δὲν δύναται πλέον νὰ ἔχῃ ἐφαρμογήν, τοὐλάχιστον διὰ τὸ ἀπὸ Ὀκτωβρίου 1948 καὶ ἐφεξῆς διάστημα, τὸ ἄρθρον 39α τοῦ ὀργανισμοῦ, καθότι θὰ ἐφηρμόζοντο δύο μέτρα καὶ δύο σταθμά, δηλ. νὰ ἀνήκῃ εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς Τραπέζης, ἀλλὰ μόνον διὰ τὰς ὑποχρεώσεις καὶ οὐχὶ διὰ τὰ δικαιώματα.

ε) Πλὴν τῶν ἀνωτέρω ἡ ὑπ' ἀριθ. 6|1947 ἀποφάσεως τοῦ τότε Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, κυρώσασα διὰ τῆς ὑπογραφῆς προσκομισθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης ἀπόφασιν, ὑπεγράφη ὑπὸ ὅρον, δηλ. ὅτι θὰ ἰσχύῃ, ἐφ' ὅσον διὰ τὸ προσλαμβανόμενον προσωπικὸν γνωμοδοτοῦν εἰδικὰ Συμβούλια. Ὅθεν, ἐφ' ὅσον πλὴν τοῦ γεγονότος ὅτι οὐδεμία γνωμοδότησις διὰ τὴν πρόσληψίν του Συμβουλίου τινὸς ὡρίσταται ἤδη μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς ἀνωτέρω συμβάσεως, καθ' ἣν ἡ Τράπεζα διατίθετει ἁπλῶς τὸ προσωπικόν της, εἰς ὃ συμπεριλαμβάνεται καὶ τὸ τῆς κατηγορίας ΕΦ ΕΞ, ἄρα καὶ αὐτός, καὶ μὴ προβλεπούσης τῆς συμβάσεως, ὡς συμβαίνει εἰς ἄλλας συμβάσεις τῆς Τραπέζης, ὕπαρξιν συμβουλίων, ἡ ὑπ' ἀριθ. 6|1947 ἀποφάσεως ἠτόνησε διὰ τὸ προσωπικὸν τῆς κατηγορίας ΕΦ - ΕΞ.

στ') Ἄλλως μετὰ τοὺς Νόμους 28|44 καὶ 866|46, μεταγενεστέρους τοῦ Α.Ν. 2584|1940 τοῦ κυρώσαντος τὸν ὀργανισμὸν τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, τὸ δικαίωμα τοῦ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ καθορισθῇ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Τραπέζης, ἡ δὲ δημοσιευθεῖσα εἰς τὸ παράρτ. 115 ΦΕΚ 1947 ἀπόφασις τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Τραπέζης, ἐγκριθεῖσα ὑφ' ὅρους ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, εἶναι, πλὴν τῶν ἀνωτέρω ἀναπτυχθέντων, ἄκυρος.

ζ') Ἄλλως ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα, κερδοσκοποῦσα διὰ τῆς ἐργασίας αὐτοῦ καὶ καταβάλλουσα εἰς μὲν τὸ μόνιμον ἢ ἔκτακτον λοιπὸν προσωπικόν της τὸ ἐπίδομα Βορείου Ἑλλάδος, στεροῦσα δὲ αὐτοὺς τούτου, κατοχεῖται τοῦ ὅπερ ἔχει δικαιώματος, παραβιάζουσα τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 200 καὶ 281 Α.Κ.

***

Κατὰ τὴν διάταξιν τῆς § 4 τοῦ ἀκροτελευταίου ἄρθρου 70 τοῦ ἰσχύν νόμου ἔχοντος ὀργανισμοῦ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ὡς κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 2584|1940, κατὰ λοιπὸν πᾶσα τροποποίησις ἢ συμπλήρωσις τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ὀργανισμοῦ γίνεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Τραπέζης, ἥτις ἐγκρινομένη παρὰ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύεται εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως». Κατ' ἐξουσιοδότησιν τῆς διατάξεως ταύτης ἐξεδόθησαν ἀποφάσεις τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τῆς Τραπέζης, δι' ὧν ἐγένετο τροποποίησις τοῦ ὀργανισμοῦ τούτου διὰ προσθήκης τοῦ ἄρθρου 39α, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ὁποίου τὸ πᾶσης φύσεως ἐργατοϋπαλληλικὸν προσωπικὸν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑπὸ τῆς Τραπέζης ἀναλαμβανομένων, δυνάμει συμβάσεως ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου, πάσης φύσεως ὑπηρεσιῶν διέπεται εἰδικῶς καὶ ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου τούτου, καθ' ἃς αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ προσωπικοῦ τούτου καθορίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἀποκλειομένης τῆς ἐφαρμογῆς τῶν περὶ τοῦ ἄλλου προσωπικοῦ τῆς Α.Τ.Ε. διατάξεων νόμων, ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καὶ πάσης ἄλλης ἐν γένει διατάξεως, ρυθμιζούσης τὰς ἀποδοχὰς καὶ τὴν ἐν γένει κατάστασιν τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ τῆς Τραπέζης.

Πλὴν εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως (ΦΕΚ α' 115|15.6.47, 138|9.7.47 καὶ 180|21.8.47) δὲν ἐδημοσιεύθησαν αὐτούσιοι αἱ ληφθεῖσαι ἀποφάσεις τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τῆς Τραπέζης, ἐγκριθεῖσαι παρὰ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ὡς ἐπιτάσσει ἡ § 4 τοῦ ἄρθρου 70 τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Α.Τ.Ε., ἀλλ' ἐδημοσιεύθησαν ἀποφάσεις τοῦ Διοικητοῦ αὐτῆς. Τοῦτο τῷ λόγῳ ὑπὸ τῶν κατωτέρων δικαστηρίων (πρβλ. Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 10608|48, εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης *Α. Παπαχρήστου*, ΕΕΔ 8, 70) ἐκρίθη ἡ γενομένη τροποποίησις τοῦ ὀργανισμοῦ διὰ τῆς προσθήκης τοῦ ἄρθρ. 39α ἄκυρος, ὡς γενομένη κατὰ παράβασιν τοῦ προμνησθέντος ἄρθρ. 70 § 1 τοῦ ἰσχύν νόμου ἔχοντος ὀργανισμοῦ τῆς Α.Τ.Ε. Τὸ ζήτημα ὅμως τοῦτο δὲν ἀντιμετωπίσθη ὑπὸ τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, καθ' ὅσον δὲν ὑπῆρχε σχετικὸς λόγος ἀναιρέσεως.

Ὡς πρὸς τὴν αἰτιολογίαν τῆς ἀποφάσεως, ὅτι ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 28|1944 καὶ τοῦ ἑρμηνεύσαντος τοῦτον Ν. 866|1946, οὐδαμῶς ἐπηρεάζεται τὸ κῦρος τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 39α τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Α.Τ.Ε., δύναταί τις νὰ ἔχῃ πολλὰς ἀντιρρήσεις, καθ' ὅσον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι ἐν τῇ παρεχομένῃ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 70 τοῦ Ὀργανισμοῦ τῆς Α.Τ.Ε. ἐξουσιοδοτήσει περὶ τροποποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ ὀργανισμοῦ δι' ἀποφάσεων τοῦ Δ. Σ. αὐτῆς ἐμπεριείχετο καὶ ἐξουσιοδότησις τροποποιήσεως τῶν μεταγενεστέρων νόμων 28|1944 καὶ 866|1946, δι' ὧν ἐξουσιοδοτήθησαν οἱ Ὑπουργοὶ Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, ὅπως διὰ κοινῶν ἀποφάσεων των καθορίζουν τὰς ἐν γένει ἀποδοχὰς τοῦ ἐργατοϋπαλληλικοῦ προσωπικοῦ παντὸς προσώπου, ἐργαζομένου ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας, ἀλλ' ὀρθότερον εἶναι νὰ

δεχθώμεν, ὅτι ἡ χορηγηθεῖσα εἰς τὸ Δ. Σ. τῆς Α.Τ.Ε. ἐξουσιοδότησις πρὸς τροποποίησιν τοῦ ὀργανισμοῦ αὐτῆς περιορίζεται ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων τούτων νόμων, ὡς πρὸς τὸν καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν.

Θὰ ἠδύνατο νὰ διερευνηθῇ τις μήπως, προκειμένου περὶ εἰδικῆς διατάξεως, ἐξακολουθῇ αὕτη ἰσχύουσα καὶ μετὰ τοὺς Νόμους τούτους, ἀλλ' ὑποµιμνήσκεται ἡ Α.Π. 231|1948 (εἰσηγητὴς *Κ. Βοϊατζῆς*, ΕΕΔ 7, 410), καθ' ἣν καὶ ἡ εἰδικὴ ἐξουσιοδότησις τοῦ Ν. 19|1944, καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸν καθορισμὸν ἀποδοχῶν τῶν τραπεζιτικῶν ἐν γένει ὑπαλλήλων, ὑπεχώρησε πρὸ τῆς νεωτέρας γενικῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ν. 29|1944.

Τέλος ἰδιαιτέρως ἀξιοσημείωτος εἶναι ἡ ἐν τέλει αἰτιολογία τῆς ἀποφάσεως, ἐξ ἧς προκύπτει, ὅτι ἀναγνωρίζεται ἐν ἰσχύϊ ἡ ἀρχὴ τῆς ἴσης μεταχειρίσεως τῶν ἐν τῇ αὐτῇ ὑπηρεσίᾳ ἐργαζομένων, ἀφοῦ ἐρευνᾶται κατὰ πόσον ἡ συμπεριφορὰ τῆς ἀναιρεσιβλήτου Τραπέζης ἀντιβαίνει εἰς τὴν ἀρχὴν ταύτην, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν Α.Π. 186|48 εἰσηγητὴς *Δ. Θεοφίλου*, (ΕΕΔ 7, 330), ἥτις εἶχε ἀρνηθῇ, ὅτι αὕτη ἔχει καθιερωθῇ ὡς κανὼν δικαίου. Ἐμμέσως τὴν ὕπαρξιν τῆς ἀρχῆς ταύτης ἀνεγνώρισε καὶ ἡ Α. Π. 259|1949 (εἰσηγητὴς ὁμοίως *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 8, 533, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Ἀρείου Πάγου 187|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Β. Κυριακόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Κ. Κοντοδίνας, Γ. Καταπόδης

Ἐκ τῶν διατάξεων τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 39α, τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Ν. 2584|1940 κυρωθέντος καὶ κατ' ἄρθρον 2 αὐτοῦ ἰσχύοντος νόμου ἐπέχοντος ὀργανισμοῦ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἐγκύρως πρὸς συμπλήρωσιν αὐτοῦ προστεθέντος, κατὰ τὰς διατάξεις τῆς § 4 τοῦ ἄρθρου 70 αὐτοῦ, μετ' ἀπόφασιν τῆς Διοικήσεως τῆς Τραπέζης, ἐγκρισιν τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ δημοσίευσιν αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως (Φ.Ε.Κ. 115|15-6-47), σαφῶς προκύπτει, ὅτι τὸ πάσης φύσεως ἐργατοϋπαλληλικὸν προσωπικὸν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑπὸ τῆς Τραπέζης ἀναλαμβανομένων δυνάμει συμβάσεως ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου πάσης φύσεως ὑπηρεσιῶν, εἰς ὃ εἰδικώτερον ἐν § 5 περιλαμβάνεται καὶ τὸ πάσης φύσεως προσωπικὸν τὸ προσληφθὲν ὑπὸ τῆς Τραπέζης ταύτης διὰ τὰς ὑπηρεσίας ἐφοδίων ἐξωτερικοῦ (ΕΦ-ΕΞ), διέπεται εἰδικῶς καὶ ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ εἰρημένου ἄρθρου, καθ' ἃς ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τούτου ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ περὶ τοῦ ἄλλου προσωπικοῦ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης διατάξεις νόμων, ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καὶ πάσης ἄλλης ἐν γένει διατάξεως ρυθμιζούσης τὰς ἀποδοχὰς καὶ τὴν ἐν γένει κατάστασιν τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ τῆς Τραπέζης.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δεξάμενον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, κατὰ τὴν ἀνέλεγκτον περὶ πραγμάτων κρίσιν του, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων προσελήφθη ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου Ἀγροτικῆς Τραπέζης ὡς νυκτοφύλαξ διὰ τὴν ὑπηρεσίαν διαχειρίσεως τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐφοδίων τοῦ ἐν Καβάλᾳ Ὑποκαταστήματός της καὶ κρίναν, ὅτι δὲν δικαιοῦται τοῦ διὰ τοὺς ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρέτας τῶν Τραπεζῶν ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον καθορισθέντος διὰ τῆς § 6 τῆς ὑπ' ἀριθ. 3602|1946 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν «περὶ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν τῶν Τραπεζῶν», ἐκδοθείσης κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 28|1944 καὶ τοῦ ἑρμηνεύσαντος αὐθεντικῶς τοῦτον ἀναγκαστικοῦ νόμου 866|1945, εἰδικοῦ ἐπιδόματος 15 ο|ο ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν εἰς ὡρισμένας περιφερείας τῆς Χώρας ὑπηρετούντων, ἐφ' ὅσον παρείχετο τοῦτο καὶ εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους καὶ ἐπὶ τούτοις ἀπορρίψαν τὴν περὶ καταβολῆς τοῦ ἐπιδόματος τούτου, ἐπὶ τῆς ὑπουργικῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως ἐρειδομένην ἐν τῇ ἀγωγῇ αἰτίαν του, ὀρθῶς τὰς διαληφθείσας, οὐσιαστικοῦ περιεχομένου, διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου δεύτερος καὶ τρίτος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγοι ἀναιρέσεως εἶναι ἀβάσιμοι καὶ ἀπορριπτέοι.

Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 28|1944 καὶ τοῦ ἑρμηνεύσαντος τοῦτον 866|1946 ἀναγκαστικοῦ τοιούτου, καθ' ἃς ἐξουσιοδοτήθησαν οἱ Ὑπουργοὶ Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, ὅπως διὰ κοινῶν ἀποφάσεων των καθορίζωσι τὰς ἐν γένει ἀποδοχὰς τοῦ ἐργατοϋπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ παντὸς προσώπου ἐργαζομένου ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας εἰς ἰδιώτην, οὐδαμῶς ἐπηρεάζεται τὸ κῦρος τῶν διαληφθεισῶν διατάξεων τῶν §§ 1 καὶ 5 τοῦ ἰσχύοντος νόμου ἐπέχοντος ἄρθρου 39α τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς ἀναιρεσιβλήτου Τραπέζης, ἐφ' ὧν ἐρείδεται, ὡς εἴρηται, τὸ διατακτικὸν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου ἕκτος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως εἶναι, ἐλλείψει νομίμου προϋποθέσεως, ἀπορριπτέος.

Μὴ κυρωθείσης διὰ νόμου τῆς μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς ἀναιρεσιβλήτου Ἀγροτικῆς Τραπέζης κατὰ τὴν 19ην Ὀκτωβρίου 1948 συναφθείσης συμβάσεως περὶ διαχειρίσεως παρὰ ταύτης τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐφοδίων, δὲν ἔπαυσεν, ἐκ τυχὸν ὅρων αὐτῆς, ἡ ἰσχὺς τῶν προρρηθεισῶν διατάξεων τῶν §§ 1 καὶ 5 τοῦ ἄρθρου 39α τοῦ θεσιν νόμου, ὡς εἴρηται, ἐπεχόντος ὀργανισμοῦ τῆς ἀναιρεσιβλήτου, καθ' ἃς τὸ διὰ τὴν διαχείρισιν τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐφοδίων προσληφθὲν προσωπικὸν αὐτῆς, διεπόμενον εἰδικῶς καὶ ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ εἰρημένου ἄρθρου, δὲν ἐξομοιοῦται πρὸς τὸ λοιπὸν προσωπικὸν αὐτῆς, οὐδ' ἐξηρτήθη ἐξ ὅρου τινός, ὡς πρὸς ταῦτα, ἡ ἰσχὺς τῶν διατάξεων τούτων. Ὅθεν οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου τέταρτος καὶ πέμπτος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγοι ἀναιρέσεως, ὅτι ἐσφαλμένως ἐφηρμόσθησαν, ὡς μὴ ἰσχύουσαι, αἱ ἀνωτέρω διατάξεις, εἶναι ἀβάσιμοι καὶ ἀπορριπτέοι. Ἡ δὲ ἐν τῷ τετάρτῳ λόγῳ ἀναιρέσεως αἰτίασις, ὅτι δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τοῦ δικάσαντος

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΜΙΣΘΟΥ ΚΑΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΝ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ

Δικαστικός Έλεγχος κρίσεως ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου περὶ εὐδοκίμου ὑπηρεσίας

Κανονισμός προσωπικοῦ Ἀνωνύμου Ἑταιρίας Ὑδάτων.— Κρίσις τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 46 ἰσχύν νόμου ἐπέχοντος Κανονισμοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου περὶ εὐδοκίμου ἢ μὴ ὑπηρεσίας τοῦ προσωπικοῦ της ἐκφεύγει τοῦ ἐλέγχου τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, ὡς ἀναγομένη εἰς τὴν οὐσιαστικὴν ἐκτίμησιν τῆς ὑπηρεσιακῆς ἐπιδόσεως τοῦ μισθωτοῦ.— Μισθοδοσία ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν κατ' Α.Ν. 244|1936.

Ἐπιχειρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 8712|1949 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς :

α) Ἐνῷ διὰ τῶν ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, δικάσαντος ὡς ἐφετείου κατὰ τὸν ν. Γ'3ΟΔ' καὶ τοῦ πρωτοβαθμίου δικαστηρίου πρωτίστων του ἰσχυρίσθη, ὅτι ἡ ἐν τῇ ἀγωγῇ του ἀναφερομένη σύμβασις ἐργασίας κατηγγυήθη ἀφ' ἑνὸς διὰ τῶν ἀπὸ 4.11.1947 καὶ 1.12.1947 συλλογικῶν συμβάσεων τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν μὲ ἔναρξιν ἰσχύος αὐτῶν ἀπὸ 8 Μαΐου 1948 καὶ ἀφ' ἑτέρου διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 22037|938, 58855|938, 37677|48 καὶ 38148|38 ἐγγράφων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ὡς καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 36531|3193 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ πάσης φύσεως προσωπικοῦ τῶν ἐχουσῶν ἐσωτερικοὺς κανονισμοὺς ἑταιριῶν, ὡς ἐν προκειμένῳ ἡ ἀνέδικος Ἑταιρία Ὑδάτων, ἐκδοθείσης βάσει τοῦ Νόμου 28|44, τροποποιηθέντος καὶ συμπληρωθέντος μεταγενεστέρως, ἐν τούτοις τὸ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν παρῆλθεν ἀναιτιολογήτως τὸν οὐσιῶδη τοῦτον ἰσχυρισμόν του κατὰ παράβασιν τῶν ἄρθρων 182 §§ 4 καὶ 5 καὶ 183 Πολ. Δικονομίας, ὑπὸ ἐπαγωγὴν τὴν ἀναίρεσιν τῆς ἀποφάσεως, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 807 § 6 Πολ. Δικονομίας.

β) Ἡ ἀναιρεσίβλητος, ἑτεροβουλίως προσφανῶς σκεπτομένη, ἐνῷ ὤφειλε νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 26531|3193 ἐκδοθεῖσαν ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ὑπ' ἀριθ. 37647|20.11.48, ὡς ἐπίσης καὶ τὴν συναφῆ ὑπ' ἀριθ. 36703|3948 ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Μεταφορῶν, Δημοσίων Ἔργων, Τ.Τ.Τ. καὶ Ἐργασίας, καθ' ἣ ἀφορώσας ἀμφοτέρας εἰς τὰς ὑπὸ ἐσωτερικοῦ μισθολογικοῦ Κανονισμοῦ διεπομένας ἐπιχειρήσεις καὶ ἐργασίας κοινῆς ὠφελείας καὶ δι' ὧν καθορίζονται αἱ ὑποχρεώσεις αὐτῶν διὰ τὰς ἀναπροσαρμοζομένας ἀποδοχὰς τοῦ πάσης φύσεως προσωπικοῦ των γενικῶς καὶ ὑποχρεωτικῶς ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀπολύτως διακρίσεως, παρέλειψε τοῦτο, ἐν συνεχείᾳ δὲ παρελθὸν καὶ τὸ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν ἀνεξετάστως ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ταύτας κατέστησεν ἀναιρετέαν τὴν προσβαλλομένην ὡς ἐν ἀρχῇ ἀπόφασίν του.

γ) Ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις ἐπὶ τῆς ἐλευθέρας ἐκτιμήσεως τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου τῆς ἀναιρεσιβλήτου περὶ τοῦ εὐδοκίμου ἢ οὐ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ οἱουδήποτε ὑπαλλήλου της, κρίνουσα ὅτι διαφεύγει ἡ περίπτωσις ἄνευ τοῦ ἐλέγχου τοῦ Δικαστηρίου, παρεβίασε ἐνδοδιαστόλως τὰς ρητὰς διατάξεις τῶν Α.Ν. 244|36 καὶ 771|37, αἵτινες θεσπίζουσιν, ὅτι, ἀσχέτως τῆς οἱασδήποτε καὶ ἡ κατ' ἐφαρμογὴν τούτων μὴ καταβολὴ εἰς τὸν ἀναιρεσείοντα μισθωτόν της, ἀνήκουτα, κατὰ τὰ εἰρημένα, εἰς τὸ διὸ τὴν διαχείρησιν τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐφοδίων προσωπικὸν αὐτῆς, τοῦ διὰ τῆς § 6 τῆς προμνησθείσης 2602|1946 κοινῆς τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν ἀποφάσεως διὰ τοὺς ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρέτας τῶν Τραπεζῶν ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον καθορισθέντος ἐπιδόματος 150|ο ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν αὐτῶν, πρὸς οὓς κατὰ νόμον δὲν ἐξομοιοῦται, ὡς εἴρηται, τὸ διὰ τὴν διαχείρισιν τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐφοδίων προσωπικὸν αὐτῆς, οὔτε κατάχρησιν δικαιώματος, κατ' ἄρθρον 281 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἀποτελεῖ, οὔτε εἰς τὴν καλὴν πίστιν, ὑφ' ἣν, κατ' ἄρθρον 200 τοῦ αὐτοῦ Κώδικος, δέον νὰ ἑρμηνεύωνται αἱ συμβάσεις, ἀντίκειται, ἀλλ' οὔτε καὶ παραβίασιν τῆς ἀρχῆς περὶ ἴσης μεταχειρίσεως τῶν ἐν τῇ αὐτῇ ὑπηρεσίᾳ ἐργαζομένων συνιστᾷ καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου ἔβδομος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

Πρωτοδικείου ὁμολογία τῆς ἀναιρεσιβλήτου Τραπέζης περὶ πλήρους ἐξομοιώσεως τοῦ διὰ τὴν διαχείρισιν τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐφοδίων προσωπικοῦ πρὸς τὸ λοιπὸν αὐτῆς ταιοῦτον, εἶναι ἀπορριπτέα, πρὸ παντὸς ὡς ἀπαράδεκτος, κατ' ἄρθρον 811 § 2 τῆς Πολ. Δικονομίας, ἐφ' ὅσον ὁ ἀναιρεσείων δὲν ἰσχυρίζεται ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ ὅτι ἐπεκαλέσθη τὴν περὶ τούτου ὁμολογίαν εἰς τὸ ἀνεκκλήτως δικάσαν δικαστήριον.

Ὁ πρῶτος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, συνιστάμενος εἰς τὸ ὅτι τὸ δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐν τῇ ἐκτιμήσει τῶν διεξαχθεισῶν ἀποδείξεων δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὰς καταθέσεις ἐξετασθέντων μαρτύρων, ἄνευ ὅμως εἰδικωτέρας μνείας τῶν ὀνοματεπωνύμων τῶν μαρτύρων, αἱ καταθέσεις τῶν ὁποίων δὲν συνεξετιμήθησαν, εἶναι ἀπορριπτέος καὶ ἀνεπίδεκτος ἐκτιμήσεως λόγῳ ἀορίστου.

Ἡ συμμόρφωσις τῆς ἐργοδότιδος ἀναιρεσιβλήτου Τραπέζης πρὸς τὰς ἰσχυρισθείσας διατάξεις τῶν §§ 1 καὶ 5 τοῦ ἰσχύον νόμου ἐπέχοντος ἄρθρου 39α τοῦ ὀργανισμοῦ αὐτῆς

ποτε παρομοίας περιπτώσεως, τό μισθολόγιον, έκκλησίες, έπιδόματα κλπ. κανονίζονται βάσει τοῦ βαθμοῦ ἑνός ἑκάστου τῶν ὑπαλλήλων καί οἱοσδήποτε ἐσωτερικός Κανονισμός δέν δύναται νά ἔχῃ ἐπικρατεστέραν αὐτῶν ἰσχύν, τοῦ τοιούτου ἐνισχυομένου ἐπί πλέον καί διά τῶν μεταγενεστέρων ἀπό 15.5.1938 ἀποφάσεων καί 86703|3345 τῶν Υ. Ἐργασίας.

***

Τό ἄρθρ. 4 τοῦ Α.Ν. 244|1936 περί προστασίας τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν ὁρίζει, ὅτι οἱ κατά τόν παρόντα νόμον προσλαμβανόμενοι ἔφεδροι παλαιοί πολεμισταί διέπονται, ὅσον ἀφορᾷ τήν προαγωγήν, αὐξήσεις μισθοῦ, ἐπιδόματα κλπ. παρά τῶν ἐν ἑκάστῳ Ὀργανισμῷ, Νομικῷ Προσώπῳ κλπ. ἐφαρμοζομένων ἑκάστοτε γενικῶν κανονιστικῶν διατάξεων, ἀλλά προκειμένου περί καταβολῆς ἐπιδόματος λόγῳ εὐδοκίμου ὑπηρεσίας, ἐξαρτωμένου τούτου ἐκ τῆς κρίσεως ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου, συντιθεμένου διά νόμου, βεβαίως, ὡς καί ἡ ἀρεοπαγιτική ἀπόφασις δέχεται, εἶναι ἀνεπίτρεπτος ὑπό τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων ὁ ἔλεγχος τῆς οὐσιαστικῆς κρίσεως αὐτῶν (πρβλ. καί Α.Π. 103|1948, εἰσηγητής *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 7, 491, ἔνθα καί λοιπαί παραπομπαί, *Β. Βασιλείου*, ΕΕΔ 8, 1 ἑπ., Πρωτοδικῶν Πειραιῶς 977|1949, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 8, 852).

Ἀρείου Πάγου 194|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**
Εἰσηγητής ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ε. Κολοκούρης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Ἀλεξανδρόπουλος, Ε. Κατσιγιάννης

Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου, αὐτη ἀπέρριψε, δι' ἐπικυρώσεως τῆς πρωτοδίκου τοιαύτης, τήν ἔνδικον ἀγωγήν τοῦ ἀναιρεσείοντος παλαιοῦ πολεμιστοῦ, ὑπηρετοῦντος παρά τῇ ἀναιρεσιβλήτῳ ἑταιρίᾳ, ἐπί τῇ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 244|36, διώκουσαν, ὡς ἐξ αὐτῆς προκύπτει, δέχεται δέ καί ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, τήν εἰς αὐτόν καταβολήν τῶν ἐν τῇ ἀγωγῇ ποσῶν λόγῳ εὐδοκίμου ὑπηρεσίας του παρά τῇ ἀναιρεσιβλήτῳ, ἐπί τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι ἡ ρηθεῖσα ἀξιωσίς του, ὡς ἀφορῶσα προσαύξησιν τοῦ βασικοῦ μισθοῦ του, διέπεται κατά τό ἄρθρον 4 τοῦ ρηθέντος Νόμου 244|1936 ὑπό τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἀναιρεσιβλήτου. Ἔλαβε συνεπῶς ὑπ' ὄψιν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τόν ἰσχυρισμόν τοῦ ἀναιρεσείοντος ὅτι ἡ ὡς ἄνω ἀξίωσίς του ρυθμίζεται ὑπό τῶν διατάξεων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων τῆς 4ης Νοεμβρίου 1947, ὡς καί τῆς 1ης Δεκεμβρίου 1947 καί τῶν ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ τοῦ ἀναιρετηρίου μνημονευομένων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἀπορρίψασα ταύτην ἐμμέσως, πλήν σαφῶς, ὅθεν οἱ πρῶτος καί δεύτερος λόγοι τοῦ ἀναιρετηρίου, πλήττοντες τήν προσβαλλομένην ἀπόφασιν ἀποκλειστικῶς διά τήν μή λῆψιν ὑπ' ὄψιν πραγμάτων προταθέντων καί ἀσκούντων οὐσιώδη ἐπιρροήν εἰς τήν ἔκβασιν τῆς δίκης, ἤτοι τοῦ ρηθέντος ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἀναιρεσείοντος, εἶναι ἀπορριπτέοι ὡς ἀβάσιμοι.

Ἡ κρίσις τοῦ διά τοῦ ἄρθρου 46 τοῦ ἰσχύοντος νόμου ἐπέχοντος Κανονισμοῦ ταῦ προσωπικοῦ τῆς ἀναιρεσιβλήτου συσταθέντος ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου αὐτῆς, ἀποτελοῦντος, ὡς ἐκ τῆς ρηθείσης διατάξεως σαφῶς συνάγεται, ἰδιον συλλογικόν ὄργανον περί τῆς εὐδοκίμου ἢ μή ὑπηρεσίας τοῦ προσωπικοῦ της, ἐκφεύγει τόν ἔλεγχον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, ὡς ἀναγομένη εἰς τήν οὐσιαστικήν ἐκτίμησιν τῆς ὑπηρεσιακῆς ἐπιδόσεως τοῦ κρινομένου. Ὅθεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἀπορρίψασα τήν ρηθεῖσαν ἀγωγήν ἐπί τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι δι' ἀποφάσεως τοῦ εἰρημένου ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου τῆς ἀναιρεσιβλήτου, ἐκφευγούσης τόν ἔλεγχον τοῦ δικάσαντος Πρωτοδικείου, ἡ ὑπηρεσία τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐκρίθη μή εὐδόκιμος, ὀρθῶς τήν διαληφθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 46 τοῦ Κανονισμοῦ ταῦ προσωπικοῦ τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἡρμήνευσε καί ἐφήρμοσεν, ἀπορριπτέος δ' ὡς ἀβάσιμος ὁ δι' ἐσφαλμένην ἐφαρμογήν καί ψευδῆ ἑρμηνείαν τῆς διατάξεως ταύτης, ὡς καί τῶν νόμων 244|1936 καί 771|1937, πλήττων ταύτην τρίτος κατά τό δεύτερον σκέλος αὐτοῦ λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου. Μετά ταῦτα ἡ παράλειψις τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὅπως ἐκτιμήσῃ τάς ἐν τῷ πρώτῳ σκέλει τοῦ αὐτοῦ τρίτου λόγου ἀναφερομένας μαρτυρικάς καταθέσεις, ἐπικληθείσας, ὡς ἐν αὐτῷ ἀναγράφεται, εἰς ἀπόδειξιν τοῦ, κατόπιν τῶν ἐκτεθέντων, μή ἀσκούντος οὐσιώδη ἐπιρροήν εἰς τήν ἔκβασιν τῆς δίκης ἰσχυρισμοῦ ταῦ ἀναιρεσείοντος, ὅτι ἡ ὑπηρεσία του παρά τῇ ἀναιρεσιβλήτῳ ὑπῆρξεν εὐδόκιμος, δέν ἱδρύει τόν ἐκ τοῦ ἄρθρου 807 § 9 Πολ. Δικονομίας λόγον ἀναιρέσεως, ἀπορριπτέος δ' ὡς ἀπαράδεκτος ὁ λόγος οὗτος τοῦ ἀναιρετηρίου κατά τό ρηθέν σκέλος του.

Λόγοι ἀναιρέσεως, μή περιεχόμενοι ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ ἀλλά μόνον εἰς τάς ἐγγράφους προτάσεις, οἵτινες δέν ἀποδεικνύεται ὅτι ἐκοινοποιήθησαν, ὡς ὁρίζει τό ἄρθρον 821 § 3 Πολ. Δικονομίας, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπό τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Ν. 195|1936, εἶναι ἀπαράδεκτοι.

ΕΚΤΑΚΤΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΔΙ' ΕΟΡΤΑΣ

Ακύρωσις σχετικής υπουργικής αποφάσεως και επιστροφή ληφθέντων.

Παροχή έκτάκτου οικονομικής παροχής (δώρου Χριστουγέννων 1947) εις καπνεργάτας — Ακύρωσις υπουργικής αποφάσεως υπό του Συμβουλίου της Επικρατείας.— Έρεισμα όμως εις συλλογικήν σύμβασιν εργασίας 4 Νοεμβρίου 1947. — Θεώρησις εξ αυτού ως νομίμως γενομένης της παροχής.— Ανυπόχρεον εν πάση περιπτώσει επιστροφής προς εργοδότας ληφθέντων υπό μισθωτών, κατ' άρθρ. 906 Α.Κ., εξ ιδιαιτέρου ηθικού καθήκοντος και εκ λόγων εύπρεπείας προς την εργατικήν τάξιν.— Μη καταβολή επομένως άχρεωστήτως και των προς το Ταμείον Ασφαλίσεως Καπνεργατών εισφορών επί των παροχών και ανυπόχρεον επιστροφής αυτών εις εργοδότας.

Διά της υπ' αριθ. 517|1948 αποφάσεως της Ολομελείας του Συμβουλίου της Επικρατείας (εισηγητής Χ. *Μητρέλιας*, ΕΕΔ 7, 304), της οποίας ή άποψις, σχετικώς προς το δικαίωμα των διά τας εορτάς Χριστουγέννων και Πάσχα παροχών, υφιστάμενον μόνον άν ή σύμβασις εργασίας ήτο ενεργός κατά τον χρόνον της εκδόσεως των σχετικών υπουργικών αποφάσεων (άλλως ήδη μετά τον Α.Ν. 1777|1951, ΕΕΔ 10, 132), παγίως εκρίτησε μετά την εν λόγω απόφασιν, ηκυρώθη ή υπ' αριθ. 49890|1947 υπουργική απόφασις (ΕΕΔ 7, 30) περί καταβολής «δώρου» εορτών Χριστουγέννων εις καπνεργάτας, καθ' ό μέρος καθωρίζετο τοιούτον και δι' εκείνους, των οποίων ή σύμβασις εργασίας είχε λυθή πρό αυτής.

Ως φαίνεται εκ της κατωτέρω εφετειακής αποφάσεως, αντικείμενον της δίκης υπήρξεν ή εκ μέρους του Ταμείου Ασφαλίσεως Καπνεργατών επιστροφή των καταβληθεισών και επί της παροχής της ακυρωθείσης υπουργικής αποφάσεως εισφορών.

Η εφετειακή απόφασις, πλην των άλλων σκέψεων αυτής, βασιζομένη εις την διάταξιν του άρθρου 906 Α.Κ., καθ' ην ή απαίτησις αχρεωστήτων αποκλείεται διά το καταβληθέν εξ ιδιαιτέρου ηθικού καθήκοντος ή εκ λόγων εύπρεπείας, δέν αναγνωρίζει υφισταμένην υποχρέωσιν των μισθωτών εις επιστροφήν και επομένως και του Ταμείου Ασφαλίσεως Καπνεργατών εις επιστροφήν των επί της παροχής αυτής εισφορών.

Άξιο, κατ' αρχήν, ιδιαιτέρας σημειώσεως είναι ή αντίληψις ότι ή παροχή αύτη έγένετο εξ ιδιαιτέρου ηθικού καθήκοντος και εκ λόγων έτι εύπρεπείας προς την εργατικήν τάξιν, ως σκέπτεται ή εφετειακή απόφασις και το οποίον σημαίνει, ότι το Έφετείον αντιλαμβάνεται δι' εντόνου κοινωνιστικού πνεύματος την εφαρμογήν της διατάξεως του άρθρ. 906 Α.Κ. (πρβλ. και Α. Κονδή, Ένοχ. Δίκαιον. Ειδικόν Μέρος, Τεύχος Γ', σελ. 412, καθ' ον, όταν ή παροχή έγένετο προς εκπλήρωσιν ηθικού καθήκοντος του καταβαλόντος προς τον λήπτην ή όταν έγένετο εκ λόγων εύπρεπείας, θά ήτο αληθώς απαράδεκτον διά το δίκαιον, άφ' ενός μέν ο ίδιος ο καταβαλών να συμπεριφέρεται διά της καταβολής προς τας επιταγάς της ηθικής, άφ' ετέρου δέ να ορίστατο ή νόμιμος διάταξις, διά της οποίας θά ηδύνατο να υπαναχωρήση της εκπληρώσεως του ηθικού του καθήκοντος. Τούτο δέν θά εσήμαινεν άλλο τι παρά αποδοκίμασιν της ηθικής υπό του νόμου, αναφέρει δέ ο συγγραφεύς ως παράδειγμα εκείνον, ο οποίος δίδει δώρα εις τους υπηρέτας του κατά τας εορτάς, νομίζων ότι έχει εκ του νόμου υποχρέωσιν).

Αλλ' έαν οι συλλογισμοί ούτοι βασίζουν την έλλειψιν υποχρεώσεως των λαβόντων μισθωτών εις επιστροφήν, δέν νομίζομεν ότι καταλύεται ή υποχρέωσις του Ταμείου Ασφαλίσεως Καπνεργατών εις επιστροφήν άχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών, διότι, άν αί παροχαί αύται δέν έδόθησαν εις εκπλήρωσιν νομικής υποχρεώσεως, δέν αποτελούν ημερομίσθιον, υπό την έννοιαν ύφ' ην επιβάλλονται κρατήσεις υπέρ του Ασφαλιστικού τούτου Ταμείου και επομένως διά τον λόγον τούτον κατεβλήθησαν άχρεωστήτως, εφ' όσον βεβαίως συντρέχουν και αί προϋποθέσεις του άρθρου 906 Α.Κ. (νά μή διετέλει ο καταβαλών εν γνώσει της μη υπάρξεως του χρέους).

Η εφετειακή απόφασις εις την πρώτην σκέψιν της αναφέρεται, παρά την άκύρωσιν της εν λόγω υπουργικής αποφάσεως, εις τας διατάξεις της από 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικής συμβάσεως εργασίας, ή οποία (ανεξαρτήτως της εκδόσεως υπουργικής αποφάσεως) καθορίζει τοιαύτην εις τους μισθωτούς παροχήν.

Η σκέψις της εφετειακής αποφάσεως είναι ορθή, αλλά δέν άφορᾷ και εις τους μή εν ενεργῷ συμβάσει κατά τον χρόνον, καθ' ον είναι καταβλητέα ή παροχή αύτη μισθωτούς.

Έφετείου Θράκης 75|1950

Πρόεδρος ο κ. Ε. Μανωλεδάκης
Εισηγητής ο Έφέτης κ. Β. Χατζής
Δικηγόροι οι κ.κ. Γ. Αναστασιάδης, Ι. Γραμματικάκης

Ναί μέν ηκυρώθη υπό του Συμβουλίου Επικρατείας ή κατ' εξουσιοδότησιν εκ του νόμου 28|1944, ως αυθεντικώς ηρμηνεύθη υπό του Α.Ν. 868|1946, εκδοθείσα υπ' αριθ. 49890 της 17-12-1947 κοινή απόφασις των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, δι' ής υπεχρεώθησαν οι διάφοροι καπνεμπορικαί επιχειρήσεις, όπως κατά τας εορτάς των Χριστουγέννων του 1947 χορηγήσωσιν εις τους παρ' αυταίς εργαζομένους καπνεργάτας έκτακτον οικονομικήν παροχήν (δώρον), ανάλογον προς τα παρ' αυτών πραγματοποιηθέντα ημερομίσθια, εκ της υπάρξεως δέ μόνης της αποφά-

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΟΥ ΜΑΘΗΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Ρυθμιστικαί διατάξεις ὑπ' ἀριθ. 33700|1950 Υ.Α. καὶ ἐξουσιοδότησις Ν. 28|1944

Καθορισμὸς ἀμοιβῆς μαθητευομένων δι' ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας ὑπὲρ τὰ ὅρια τῆς ὑπ' ἀριθ. 33700|1950 Υ.Α.—Ἀξίωσις πρὸς πληρωμὴν ἡμερομισθίου ἀνειδικεύτου ἐργάτου, μετὰ συμπλήρωσιν ἔτους ἡλικίας ὑπ' ἀριθ. 33700|1950 Υ.Α. μὴ νόμιμος.—Ὑπέρβασις ἐξουσιοδοτήσεως Ν. 28|1944 διὰ καθορισμοῦ ἐννοίας μαθητευομένου ἀναλόγως ἡλικίας αὐτοῦ.

Μεγάλου πρακτικοῦ ἐνδιαφέροντος εἶναι ἡ δημοσιευομένη κατωτέρω προσοδικὴ ἀπόφασις.

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 33700|2890|1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΚΔ 9, 623) καθωρίσθησαν τὰ κατώτατα ὅρια μαθητευομένων καὶ ἀνειδικεύτων ἐργατῶν ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1950 (ἡ συμπληρωματικὴ αὐτῆς 2250|1951, ΕΕΔ 10, 142, ἠκυρώθη ὑπὸ τῆς Σ.Ε. 706|1951, ΕΕΔ 10, 526).

Ἡ ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 33700|2890|1950 ὑπουργικὴ ἀπόφασις καθώρισεν, ὅτι εἰς πάντα προσαλαμβανόμενον ὡς μαθητευόμενον παρ' οἱαδήποτε βιομηχανικῆ, βιοτεχνικῆ, ἐμπορικῆ ἢ ἄλλης μορφῆς ἐπιχειρήσει ἢ ἐκμεταλλεύσει, ἀνεξαρτήτως φύλου, καταβάλλεται ὡς κατώτατον ἡμερομίσθιον ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1950 τοὐλάχιστον δραχ. 6.000, ἐφ' ὅσον ὁ μαθητευόμενος ἀπασχολεῖται κατὰ πλήρες ὡράριον. Μαθητευόμενος, κατὰ τὴν ἔν-

σεως αὐτῆς θὰ ἠδύνατο, ἐφ' ὅσον ἠκυρώθη, νὰ θεωρηθῇ ἡ ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω καπνεμπορικῶν ἐπιχειρήσεων γενομένη καταβολὴ δώρου ὡς ἀχρεωστήτως καταβληθεῖσα, πλὴν ὅμως, ἐφ' ὅσον ἴσχυε κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταβολῆς ἡ ἀπὸ 4-11-1947 συλλογικὴ σύμβασις περὶ τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων, κατὰ τὴν παρ. IV τῆς ὁποίας ὑποχρεωτικῶς παρέχεται ὑπὸ τῶν (πάσης φύσεως) ἐπιχειρήσεων αὐτῶν εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς ἐργασθέντας ἐργάτας δῶρον ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων τοῦ 1947, ἀνάλογον πρὸς τὸν χρόνον ὑπηρεσίας αὐτῶν, δύναται ἐκ ταύτης καὶ μόνης, ἐφ' ὅσον ἀφορᾷ ἐργατοτεχνίτας τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων, νὰ θεωρηθῇ ὡς νομίμως γενομένη. Ἀλλά, καὶ ἐν τῇ ἀπιθάνῳ ἐκδοχῇ, ἐὰν ἤθελε θεωρηθῇ ὅτι δὲν ἴσχυεν ἡ ἀνωτέρω συλλογικὴ σύμβασις διὰ τὸν κλάδον τῶν καπνεργατῶν, ἤ, ἐν ἰσχύϊ αὐτῆς καὶ διὰ τὸν κλάδον αὐτόν, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν πραγματοποιηθέντων ὑπὸ τῶν καπνεργατῶν παρὰ τῇ καπνεμπορικῇ ἐπιχειρήσει ἡμερομισθίων, ἤθελε θεωρηθῇ (διὰ μίαν ἑκάστην περίπτωσιν καπνεργάτου) ὅτι τὰ καταβληθέντα αὐτοῖς ὡς δῶρον ἡμερομίσθια εἶναι πλείονα τῶν ὅσων ἐδικαιοῦντο (ἀφοῦ ἀναλόγως πρὸς τὸν χρόνον ὑπηρεσίας ἑκάστου ἐργατοτεχνίτου κανονίζεται ὑπὸ τῆς ἀνωτέρω συλλογικῆς συμβάσεως τὸ εἰς ἡμερομίσθια δῶρον καὶ ὁ ἔχων ὀλιγώτερον χρόνον λαμβάνει ὀλιγώτερα, ἡ δὲ ἀκυρωθεῖσα ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ὡς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 49890 κοινὴ ἀπόφασις, περισσότερον εὐνοϊκὴ διὰ τοὺς καπνεργάτας, ὡς καθορίζουσα δι' αὐτοὺς μικρότερον ἀριθμὸν πραγματοποιηθέντων ἡμερομισθίων ὑπηρεσίας πρὸς καθορισμὸν τοῦ δώρου), πάλιν ἡ ὑπὸ τῶν καπνεμπορικῶν ἐπιχειρήσεων γενομένη καταβολὴ εἰς τοὺς καπνεργάτας δώρου ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων τοῦ 1947 (εἴτε δι' ὅλον τὸ δῶρον διὰ τὴν α' περίπτωσιν τῆς μὴ ἰσχύος τῆς ἀνωτέρω συλλογικῆς συμβάσεως, εἴτε διὰ τὸ ἐπὶ πλέον τυχὸν μέρος διὰ τὴν β' περίπτωσιν τῆς ἰσχύος αὐτῆς) δὲν δύναται νὰ ἀναζητηθῇ ὑπ' αὐτῶν, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 906 τοῦ Α.Κ. ἀφοῦ αὐτὴ θεωρεῖται ὡς γενομένη ἐξ ἰδιαιτέρου ἠθικοῦ καθήκοντος καὶ ἐκ λόγων ἔτι εὐπρεπείας πρὸς τὴν ἐργατικὴν αὐτὴν τάξιν κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου. Καὶ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι κατὰ τοὺς περὶ ἐπεξεργασίας καπνοῦ καὶ ἀσφαλίσεως καπνεργατῶν (ΤΑΚ) ἰσχύοντας τότε καὶ νῦν νόμους (ἄρθρ. 2 παρ. 4 στοιχ. α' τοῦ Ν. Δ. τῆς 11 Ἰουλίου 1925, κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. 29 τῆς 31-10-1927 καὶ τοῦ Ν. 3460|1929, ἄρθρ. 7 τοῦ διατάγματος τῆς 26|30 Ἀπριλίου 1926 περὶ τρόπου λειτουργίας τοῦ ΤΑΚ» ὡς συνεπληρώθη δι' ἄρθρου μόνου τοῦ Β. Δ|τος τῆς 19-8-1936, ἐκδοθέντος κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Ν. 3460), καθιεροῦται ὑποχρεωτικὴ εἰσφορὰ ὑπὸ τῶν καπνεμπόρων ἐκ ποσοστοῦ τοῦ ἡμερομισθίου καὶ ἰσόποσος τοιαύτη τῶν καπνεργατῶν, κατακρατουμένη ἐκ τῶν ἡμερομισθίων αὐτῶν ὑπὸ τῶν πρώτων, καταβαλλομένων ἀμφοτέρων εἰς τὸ ΤΑΚ, ἵνα χρησιμεύσωσιν ὡς πόροι αὐτοῦ πρὸς ἀντιμετώπισιν ἀναγκῶν τῆς ἐργατικῆς τάξεως αὐτῆς, ἐξ αὐτῶν δὲ (τῶν διατάξεων) συνάγεται ὅτι πᾶσα παροχὴ τῶν καπνεμπόρων πρὸς τοὺς καπνεργάτας ὡς ἐκ τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως αὐτῶν συνεπάγεται ὑποχρέωσιν τούτων πρὸς κατα βολὴν τῶν ἐν λόγῳ εἰσφορῶν εἰς τὸ ΤΑΚ, εἶναι δ' ἀδιάφορον ἐὰν αὐτὴ (ἡ παροχὴ) ἐγένετο πέραν τοῦ ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὀφειλομένου μισθοῦ, ἐκτὸς ἐὰν ρητῶς τῆς εἰσφορᾶς ἐξῃρέθη ἡ ἐκτακτος παροχὴ αὐτη. Καὶ βοθέντος ὅτι κατ' ἀκολουθίαν ἁπάντων τῶν ἀνωτέρω οὐχὶ ἀχρεωστήτως κατέβαλεν ὁ ἐφεσίβλητος (ἐνάγων) εἰς τοὺς παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει του ἐργασθέντας καπνεργάτας τὸ κατὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων τοῦ 1947 καταβληθὲν δῶρον, ἀλλ' ἐκ λόγων εὐπρεπείας καὶ ἐξ ἠθικοῦ πρὸς τοὺς παρ' αὐτῷ ἐργασθέντας καπνεργάτας καθήκοντος, καθ' ἃ εἴρηται, ἀναγκαίως παρέπεται ὅτι οὐχὶ ἀχρεωστήτως οὗτος καὶ εἰς τὸ ἐκκαλοῦν (ἐναγόμενον ΤΑΚ) τὰς εἰς αὐτὸ (τὸ δῶρον) ἀναλογούσας εἰσφορὰς κατέβαλε. Ἀντιθέτως κρίναντα ἐπὶ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, δεχθεῖσα τὴν ἀγωγήν, προδήλως ἐσφάλη, κατὰ τὸν βάσιμον τῆς ἐφέσεως λόγον καὶ εἶναι μεταρρυθμιστέα, δεκτῆς καθισταμένης τῆς ἐφέσεως καὶ ἀπορριπτομένης τῆς ἀγωγῆς.

γοιαν τῆς παρούσης, νοείται ὁ ἀπασχολούμενος παρ' ἐργοδότῃ κυρίως πρὸς ἐκμάθησιν τέχνης καὶ μὴ ὑπερβὰς τὴν ἡλικίαν τῶν 18 ἐτῶν διὰ τοὺς ἄρρενας καὶ 16 ἐτῶν διὰ τὰς θήλεις.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τοὺς ἀνειδικεύτους ἐργάτας, ἡ αὐτὴ ὑπουργικὴ ἀπόφασις καθώρισεν ὡς κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίου διὰ τὸν ἀνειδίκευτον ἄρρενα ἐργάτην, ἡλικίας 18 ἐτῶν μὲ ἓν ἢ περισσότερα ἔτη ἀπασχολήσεως ἐν τῷ κλάδῳ ἢ ἡλικίας ἄνω τῶν 19 ἐτῶν, ἀνεξαρτήτως χρόνου ἀπασχολήσεως, δραχ. 18.000 ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1950.

Ὁμοίως τὸ κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίου διὰ τὴν ἀνειδίκευτον ἐργάτριαν, ἡλικίας 16 ἐτῶν μὲ ἓν ἢ περισσότερα ἔτη ἀπασχολήσεως ἐν τῷ κλάδῳ ἢ ἡλικίας ἄνω τῶν 17 ἐτῶν, ἀνεξαρτήτως χρόνου ἀπασχολήσεως, ὁρίζεται εἰς δραχ. 14.000 ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1950.

Τὰ τυχὸν καταβαλλόμενα χαμηλότερα ἡμερομίσθια βάσει εἰδικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἢ τῆς γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 1 Νοεμβρίου 1947 ἢ ἀποφάσεων διαιτησίας ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων τοῦ Ν. 23|1944 ἀναπροσαρμόζονται ὑποχρεωτικῶς εἰς τὰ ὡς ἄνω καθοριζόμενα ἡμερομίσθια ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1950.

Περαιτέρω διὰ τὴν πληρότητα τοῦ πληροφοριακοῦ τούτου σημειώματος μας ὑπομνήσκεται καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 2750|1951 ὑπουργικὴ ἀπόφασις (ΕΕΔ 10, 141) διὰ τῆς ὁποίας προσηυξήθησαν κατὰ 1.000 δρχ. τὰ μέχρι δρχ. 35.000 ἡμερομίσθια.

Ἡ ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 33700|1950 ὑπουργικὴ ἀπόφασις, καθοριζουσα διὰ τὸ ὕψος τῆς νομίμου μισθοδοσίας τὴν ἔννοιαν τοῦ μαθητευομένου, ἀναλόγως τῆς ἡλικίας καὶ προϋπηρεσίας αὐτοῦ, δὲν εἰσάγει τι τὸ νέον.

Ἀναμένεται εἰς τοὺς ἀπιστέλλοντας αὐσταστικὸν νόμον, ὡς κυρωθέντας διὰ τοῦ Α. Ν. 99|1939, προσθέτους ὅρους τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργατῶν ἀπὸ 12 Αὐγούστου 1939 (ἀποκατάστατος ἡ ἀπὸ 19 Αὐγούστου 1938, βλέπε Γ. Ζαμπούνη, Κώδιξ Συλλογικῶν Συμβάσεων, ἐκδ. 1947, ἀνλ. 7) (ὡς πρὸς τὴν ἰσχὺν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ὡς νόμων πρβλ., νομολογίαν Α.Π. ἐν ΕΕΔ 8, 363), ἀκριβῶς δὲ τὰ αὐτὰ ἀναφέρουν διὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ μαθητευομένου καὶ τοῦ ἀνειδικεύτου ἐργάτου, ὑπὸ μισθολογικὴν ἔποψιν οἱ κανόνες δικαίου ἀποτελοῦντες ὅρους τῶν ἀνωτέρω συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Τοὺς ἐπαναλαμβάνομεν: Πρὸς ἀποφυγὴν ἐκφυλισθήσεων γίνονται αἱ κάτωθι διακρίσεις: 1) Οἱ προσλαμβανόμενοι ἐργάται καὶ ἐργάτριαι, ἐφ' ὅσον μὲν εἶναι κάτω τῶν 18 καὶ 16 ἐτῶν, ἀνεξαρτήτως χρόνου ὑπηρεσίας, θεωροῦνται ὡς μαθητευόμενοι. Ἄπο τῆς ἡλικίας τῶν 18 καὶ 16 ἐτῶν, ἐφ' ὅσον ἔχουν ἑνὸς ἔτους προϋπηρεσίαν, ἀπὸ δὲ τῆς ἡλικίας τῶν 19 ἐτῶν, ἀνεξαρτήτως χρόνου ὑπηρεσίας, ὑπάγονται εἰς τὰς περὶ ἐργατῶν καὶ ἐργατριῶν διατάξεις.

Ἐπιμένως δὲν τίθεται ζήτημα, ὡς περὶ αὐτοῦ ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, ἂν ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς κατὰ Ν. 25|1944 ἐξουσιοδοτήσεως εἶναι, ὅτι πέραν τῶν 18 ἐτῶν ἀπαγορεύεται ἡ πρόσληψίς των ὡς μαθητευομένων ἢ νὰ θέτουν οἱ Ὑπουργοὶ κριτήρια διακρίσεως τῶν κατηγοριῶν τῶν μισθωτῶν, κριθὲν διότι σημασίαν ἀπὸ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν μόνον κατὰ Ν. 28|1944 ἔχει ἡ διάκρισις αὕτη εἰς μαθητευομένους καὶ ἐργάτας καὶ δεύτερον, κυρίως, διότι, ὡς ἐσημειώθη, οἱ Ὑπουργοὶ ἀνεφέρθησαν εἰς προϋφισταμένην σχετικὴν διὰ τὴν μισθοδοσίαν καὶ αὐτὴν νομοθετικὴν διάταξιν.

Πρέπει, ἐπομένως, νὰ εἶναι λάθος τὸ ὑπὸ τῆς ἐν λόγῳ πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως γενόμενον δεκτὸν περὶ τῆς ἐννοίας τῆς ὑπ' ἀριθ. 33700|1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (πρβλ. περὶ τῆς ἐννοίας αὐτῆς καὶ γνωμοδότησιν Νομικοῦ Συμβουλίου 42|1950, εἰσηγητὴς Γρ. Κωνσταντόπουλος, ΕΕΔ 10, 332).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1056|1951

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μ. Κυριλλόπουλος**
Δικηγόροι κ. κ. Γ. Τσίχλης, Γ. Χαλέπας

Ἐκτίθεται ἐν τῇ κρινομένῃ ἀγωγῇ, ὅτι ὁ ἐνάγων, ἡλικίας ἤδη 18 ἐτῶν, προσελήφθη παρὰ τῆς ἐναγομένης τὴν 1 Ἰουνίου 1948, ὡς ἐργάτης δι' ἀόριστον χρόνον ἀντὶ ἡμερομισθίου δραχμῶν 3.000, αὐξηθέντος κατὰ τὸ ἔτος 1950 εἰς δρχ. 7.000, ὅπερ καὶ καταβάλλεται μέχρι σήμερον, ἀντὶ ταῦ καταβλητέου βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 33700|1950 κοινῆς ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Ἐργασίας, Οἰκονομικῶν καὶ Συντονισμοῦ, ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1950 δραχ. 18.000, καὶ διωκεται, ὅπως ὑποχρεωθῇ ἡ ἐναγομένη καταβάλῃ τῷ ἐνάγοντι τὴν διαφορὰν τῶν ἡμερομισθίων ἐκ δρχ. 1.485.000, Νόμῳ βασίμως ὅθεν καὶ ἐξεταστέα τυγχάνει ἡ ἀγωγὴ αὕτη.

Ἐβεβαιώθησαν τὰ ἀκόλουθα: Ὁ ἐνάγων ἔχων ἤδη συμπληρωμένον τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας του, προσελήφθη τὴν 22 Ἰουνίου 1949 παρὰ τῆς ἐναγομένης διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ὡς μαθητευόμενος τεχνίτης, καὶ ὑπὸ τὴν ἰδιότητα ταύτην ὑπηρετεῖ εἰσέτι εἰς τὰ μηχανουργεῖα αὐτῆς, ἐκμανθάνων τὴν τέχνην ταῦ τεχνίτου σιδηροβιομηχανίας, προσφέρων ἅμα καὶ ἐργασίαν εἰς τὴν ἐναγομένην, δι' ἣν αὕτη καταβάλλει αὐτῷ ἡμερομίσθιον δραχ. 7.000, βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 9|1949 ἀποφάσεως τῆς πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πειραιῶς περὶ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργατοτεχνιτῶν σιδηροβιομηχανίας ἁπάσης τῆς χώρας, ἥτις ἐκηρύχθη ἐκτελεστὴ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 57872|6085|1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 9, 132), δι' ἧς καθορίζεται, ὅτι αἱ ἀποδοχαὶ τῶν τεχνιτῶν σιδηρουργίας τῶν ἐχόντων ὑπηρεσίαν 1—2 ἐτῶν ἀνέρχονται εἰς δραχμὰς 7.000, ἤτοι εἰς ποσὸν ἀνωτέρον τοῦ ὁριζομένου ὑπὸ τῆς ἄνω ἀποφάσεως ὡς κατωτέρου ἡμερομισθίου τοῦ μαθητευομένου. Τὰς ἀποδοχὰς ταύτας ἐλάμβανεν ὁ ἐνάγων, ὡς συνομολογεῖται. Δὲν ἀπεδείχθη ἐπομένως ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς ταῦ ἐνάγοντος, ὅτι τυγχάνει οὗτος ἀνειδίκευτος ἐργάτης καὶ ἐπομένως δικαιοῦται ἀποδοχῶν 18.000 ἡμερησίως

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΙΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ

Έκτασις έφαρμογῆς ἐπὶ δικαιωμάτων ἄρθρ. 281 Ἀστικοῦ Κώδικος

Θέσις δι' ἄρθρ. 281 Α.Κ. γενικῆς ἀρχῆς, ἰσχυούσης ὡς κανόνος εἰς ἅπαντα τὰ εἴδη τῶν δικαιωμάτων, εἴτε ἐκ συμβάσεως, εἴτε ὑπὸ τοῦ ἐξ ἀντικειμένου δικαίου.—Ἐφαρμογὴ γενικῆς αὐτῆς ἀρχῆς καὶ ἐπὶ τοῦ δι' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 δοθέντος εἰς ἐπιχειρήσεις δικαιώματος λύσεως τῆς συμβάσεως δι' ἀναιτιώδους καταγγελίας.—Ἀναίρεσις ἀποφάσεως διὰ μὴ λῆψιν ὑπ' ὄψιν προσαχθεισῶν ἀποδείξεων.

Μετὰ παρεμβολὴν τῆς μόνης ἀντιθέτου ἀποφάνθείσης ὑπ' ἀριθ. 564|1950 (εἰσηγητὴς Σ. *Βλαχογιάννης*, ΕΕΔ 9, 1119), ὅτι δηλαδὴ μετὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945 δὲν ἔχει ἔδαφος ἐφαρμογῆς ἐπὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ., ἄποψις, τὴν ὁποίαν ἠκολούθησε καὶ ἡ ἐν σελ. 552 παρόντος τόμου δημοσιευθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 8395|1950 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς (εἰσηγητὴς *Π. Μακρυγιάννης*, ἐφ' ἧς βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 551 ἑξ.), ὁ Ἄρειος Πάγος ἐπανέρχεται διὰ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀποφάσεώς του εἰς τὸ σταθερῶς ἐν τῇ νομολογίᾳ του γενόμενον δεκτόν, ὅτι τὸ ἄρθρ. 281 Α.Κ. ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας.

Ὑπενθυμίσαμεν εἰς τὸ προηγούμενον τεῦχος (σελ. 552) καὶ τὴν σαφῆ ὡς πρὸς τοῦτο διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Α.Ν. 1806|1951 περὶ προστασίας τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν (ΕΕΔ 10, 532), ἡ ὁποία βασίζει ἰσχυρότερον τὴν ὀρθῶς γενομένην δεκτὴν ἀρεοπαγιτικὴν ἄποψιν, ἂν καὶ θὰ ἦτο ἀκατανόητον πῶς δύναται εἰς τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἡ ὁποία δὲν εἶναι, εἰμὴ ἄσκησις δικαιώματος, νὰ μὴ ἔχῃ ἐφαρμογὴν ἡ γενικὴ διάταξις τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. περὶ τοῦ τρόπου ἀσκήσεως τῶν δικαιωμάτων ἐν γένει.

Ἀξία ἰδιαιτέρας ἀρυσοχῆς εἶναι ἡ ἐν λόγῳ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις καὶ κατὰ τοῦτο: Ἐγκαταλείπουσα καὶ ἡ νεωτέρα αὐτὴ ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὡς καὶ ἡ προηγουμένη 495|1950 (εἰσηγητὴς *Δ. Μεγρᾶκης*, ΕΕΔ 9, 1087), τὴν ζωηρῶς ὑπὸ τῆς θεωρίας (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 1087) ἐπικριθεῖσαν ἄποψιν τῆς παλαιοτέρας Α.Π. 234|1949 (εἰσηγητὴς *Δ. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 8, 470), δέχεται, ὅτι κατάχρησις δικαιώματος, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 281 Α. Κ., δύναται νὰ ὑπάρξῃ καὶ ἐπὶ τοιούτου ἐκ συμβάσεως καὶ ὄχι μόνον ἐκ τοῦ νόμου.

Παρὰ τὸ ὅτι ἐν προκειμένῳ τὸ δικαίωμα καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας παρέχεται ὑπὸ τοῦ νόμου, ὠφέλιμον εἶναι, ὅτι ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ἐπεξέτεινε τὴν ἰσχύν της διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρ. 281 Α. Κ. καὶ ἐπὶ δικαιωμάτων ἐκ συμβάσεως.

Λόγοι ἀναιρέσεως κατὰ τῆς ἀναιρουμένης ὑπ' ἀριθ. 88|1951 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς: Κατὰ ψευδῆ τοῦ ἄρθρ. 281 Α. Κ. ἑρμηνείαν ἐγένετο ὑπ' αὐτῆς δεκτόν, ὅτι ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου δὲν ὑπόκειται εἰς τοὺς περιορισμοὺς τοῦ ἄρθρ. 281 Α. Κ., περαιτέρω δὲ ἡ αὐτὴ ἀπόφασις ἐκ τῆς τοιαύτης

κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 33700|2890|50 κοινῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις ἐν ἄρθρ. 1 § 4 ὁρίζει, ὅτι μαθητευόμενος, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ παρόντος, νοεῖται ὁ ἀπασχολούμενος παρ' ἐργοδότῃ κυρίως πρὸς ἐκμάθησιν τέχνης καὶ μὴ ὑπερβὰς τὸ 15ον ἔτος διὰ τοὺς ἄρρενας καὶ 16ον διὰ τὰς θήλεις. Περαιτέρω ὅμως δὲν ὁρίζει ποῖαι αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ ὑπερβάντος τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας μαθητευομένου. Οὔτε εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ παραδεκτόν, ὅτι ἡ ἔννοια τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως εἶναι, ὅτι πέραν τῆς ἡλικίας τῶν 18 ἐτῶν ἀπαγορεύεται ἡ πρόσληψις τινος ὡς μαθητευομένου, διότι τοῦτο ἀφ' ἑνὸς μὲν κεῖται ἐκτὸς τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τῆς χορηγηθείσης ὑπὸ τοῦ ν. 28|1944 εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἵνα καθορίζουν τὰς ἀποδοχὰς τῶν ὑπαλλήλων, τεχνιτῶν, ἐργατῶν κλπ., ὡς αἱ κατηγορίαι αὗται τῶν μισθωτῶν ὑφίστανται διαμορφωμέναι, βάσει τῶν ἰσχυόντων νόμων καὶ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, οὐχὶ δὲ καὶ νὰ θέτουν κριτήρια διακρίσεως τῶν κατηγοριῶν τῶν μισθωτῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι τοῦτο ἀντίκειται εἰς τὴν πολλαπλῶς παρὰ τῆς πολιτείας ἐνισχυομένην προσπάθειαν πρὸς δημιουργίαν εἰδικευμένων τεχνιτῶν. Οὔτε ἀκολούθως εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ παραδεκτόν, ὅτι ὁ μαθητευόμενος, ὁ ὑπερβὰς τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας, θὰ ὑπαχθῇ εἰς τὴν κατηγορίαν τοῦ ἄρθρου 2 τῆς ὡς ἄνω πράξεως καὶ θὰ ἀμείβεται διὰ κατωτάτου ἡμερομισθίου δραχ. 18.000, διότι τὸ ἄρθρον τοῦτο ἀφορᾷ εἰς τοὺς ἀνειδικεύτους ἐργάτας, ἐξ οὗ δὲ προκύπτει, ὅτι ἠθελήθη διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἡ ἐξομοίωσις τῶν μαθητευομένων τῶν ὑπερβάντων τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας πρὸς ἀνειδικεύτους ἐργάτας, ἐξομοίωσις ἡ ὁποία, ἂν καὶ ἐμφανίζῃ τὸ πλεονέκτημα τῶν μεγαλυτέρων ἀποδοχῶν δι' ὡρισμένον χρόνον, κατ' οὐσίαν τυγχάνει δυσμενής, διότι ὁ μαθητευόμενος, ἐκμανθάνων ὡρισμένων τεχνικῶν κλάδων, ἐξελίσσεται ἐν αὐτῷ μισθολογικῶς ἀναλόγως τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας του, συγχρόνως δὲ ἀπασχολεῖται εἰς τεχνικὰς ἐργασίας, πλεονεκτήματα, ἅτινα δὲν κέκτηται ὁ ἀνειδίκευτος ἐργάτης.

ἐσφαλμένης ἀντιλήψεως ἀναχωρούσα κατὰ τὸν σχηματισμὸν τῆς κρίσεώς της παρεβίασε τὸν εἰρημένον κανόνα δικαίου, ἔχοντα γενικὴν ἐφαρμογήν, ἐνῷ δὲν ἔλαβεν, ἐξ ἄλλου, ὑπ' ὄψιν προσαχθείσας ἀποδείξεις.

Ἀρείου Πάγου 199|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Κ. Δημητριάδης, Β. Βασιλείου, Φ. Ἀγγελῆς

Διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὡς ἐκ ταύτης δείκνυται, ἀπερρίφθη ἡ διώκουσα μισθούς, λόγῳ ἀκυρότητος τῆς κατ' ἄρθρ. 9 τοῦ νόμου 118|1945 γενομένης κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος ἀπολύσεώς του ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τῆς ἀναιρεσιβλήτου, ἀγωγὴ τοῦ ἀναιρεσείοντος, τὸ μὲν ὡς νόμῳ ἀβάσιμος, διότι δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῆς ἐν τῇ ἀγωγῇ περιπτώσεως ἡ περὶ καταχρήσεως δικαιώματος διάταξις τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, τὸ δὲ καὶ ὡς οὐσιαστικῶς ἀβάσιμος, διότι, καὶ ἐπὶ τῇ ἐκδοχῇ ὅτι ἔχει τὸ ἄρθρον ταῦτα τοῦ Κώδικος ἐφαρμογήν, δὲν ἐβεβαιώθη, ἐκ τῶν ἐν τῇ ἀποφάσει μνημονευομένων ἀποδεικτικῶν μέσων, ὅτι ἡ ἀπόλυσις ἐγένετο κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 281 Ἀστ. Κώδικος, διαλαμβανούσης ὅτι «ἡ ἄσκησις δικαιώματος ἀπαγορεύεται, ἐὰν αὕτη ὑπερβαίνῃ τὰ ὅρια τὰ ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῆς καλῆς πίστεως ἢ τῶν χρηστῶν ἠθῶν ἢ ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος», σαφῶς συνάγεται, ὅτι τίθεται διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου γενικὴ ἀρχή, ἰσχύουσα, ὡς κανών, εἰς ἅπαντα τὰ εἴδη τῶν δικαιωμάτων, εἴτε ἐκ συμβάσεως ἀπορρέουσι ταῦτα, εἴτε ἀπὸ τοῦ ἐξ ἀντικειμένου δικαίου ἀμέσως παρέχονται τοῖς δικαιούχοις. Ἡ γενικὴ αὕτη ἀρχὴ τῆς ἰσχύος τοῦ ἄρθρ. 281 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἐπὶ πάντων τῶν δικαιωμάτων ἐφαρμογὴν ἔχει καὶ ἐπὶ τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945 δοθέντος εἰς τὰς ἐν αὐτῷ καὶ τῷ Ν.Δ. τῆς 8|11.5.1946 ἀναφερομένας ἐπιχειρήσεις δικαιώματος, ὅπως δι' ἀναπιῶδους καταγγελίας τῶν λόωσι τὴν μετὰ τῶν μισθωτῶν αὐτῶν συναφθεῖσαν σύμβασιν καὶ ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τούτου ὑπόκειται εἰς τὴν ἔρευναν, ἂν ἐγένετο συμφώνως πρὸς τοὺς κανόνας τῆς καλῆς πίστεως, τῶν χρηστῶν ἠθῶν καὶ τοῦ ἐν τῷ δικαιώματι ἐγκειμένου οἰκονομικοῦ καὶ κοινωνικοῦ σκοποῦ. Ἀντιθέτως κρίνασα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καὶ ἀπορρίψασα, ὡς νόμῳ ἀβάσιμον, τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι ἡ ἄσκησις τοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 § 1 τοῦ νόμου 118|1945 δικαιώματος τῆς ἀναιρεσιβλήτου, ὅπως καταγγείλῃ τὴν ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀναφερομένην σύμβασιν ἐργασίας μετὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνάγοντος, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὅτι ἀποτελεῖ κατάχρησιν δικαιώματος, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 281 Ἀστ. Κώδικος, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς ὡς ἄνω διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 281 τοῦ Ἀστ. Κώδικος καὶ τοῦ νόμου 118|1945 καὶ ἀναιρετέα, ὡς ἐκ τούτου, κατέστη, συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 807 § 17 τῆς Πολ. Δικονομίας καὶ τὸν βάσιμον περὶ τούτου πρῶτον λόγον ἀναιρέσεως.

Ὁ ἀναιρεσείων, ὡς δείκνυται ἐκ τῶν ἐγγράφων πρωτάσεών του, τῶν ὑποβληθεισῶν κατὰ τὴν συζήτησιν, ἐφ' ἧς ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Πειραιῶς, πρὸς ἀπόδειξιν τῶν διὰ τῆς ἀγωγῆς του προτεινομένων πραγματικῶν περιστατικῶν, ἀπαρτιζόντων τὰς κατὰ τὸ ἄρθρ. 281 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἀπαιτουμένας οὐσιαστικὰς προϋποθέσεις πρὸς στοιχειοθέτησιν τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου τούτου ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐπεκαλέσθη καὶ ἐδήλωσεν, ὅτι προσάγει, ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἀποδεικτικῶν στοιχείων, καὶ τὰ κάτωθι ἔγγραφα: 1) τὴν ὑπ' ἀριθ. 2131 τῆς 29 Αὐγούστου 1950 βεβαίωσιν τῆς Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας Πειραιῶς 2) τὸ ἀπὸ 22 Ἰουνίου 1950 ἔγγραφον τῆς Γεν. Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν Ἑλλάδος πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας 3) τὴν ἀπὸ 30.8.1950 βεβαίωσιν τῆς Ἑνώσεως Κλωστοϋφαντουργῶν 4) τὸ ἀπὸ 30 Λογούστου 1950 ἔγγραφον τῆς Γ.Σ.Ε.Ε., ἵνα συνεκτιμηθῶσι μετὰ τῶν λοιπῶν ἀποδείξεων. Τὸ ὡς ἐφετεῖον ὅμως δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ὡς ἐκ τῆς μνηθείσης ἀποφάσεώς του δείκνυται, ἵνα καταλήξῃ εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι (καὶ ἐπὶ τῇ ἐκδοχῇ ὅτι δύναται νὰ χωρήσῃ ἐν τῇ περὶ ἧς ἡ ἀγωγὴ περιπτώσει κατάχρησις δικαιώματος), δὲν ἐβεβαιώθη ὅτι ὄντως ἐχώρησε κατάχρησις δικαιώματος κατὰ τὴν γενομένην ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἀπόλυσιν τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐκ τῆς ὑπηρεσίας αὐτῆς κατὰ τὸν ἐν τῇ ἀγωγῇ χρόνον καὶ ἐπὶ τούτοις ἀπορρίψῃ, ὡς ἔπραξε, μετ' ἐξαφάνισιν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, τὴν ἐνδικον ἀγωγὴν διὰ μισθοὺς τοῦ ἀναιρεσείοντος, λόγῳ ἀκυρότητος τῆς κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος γενομένης ἀπολύσεώς του ἐκ τῆς ὑπηρεσίας της, ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καὶ ἐξετίμησε τὰς καταθέσεις τῶν ὑπὸ τῶν διαδίκων ἐξετασθέντων μαρτύρων, τῶν ἀναφερομένων ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς πρωτοδίκου δίκης καὶ ἐν ταῖς ἐκθέσεσι τοῦ συμβολαιογράφου Μ.Μ., ἀλλ' οὐδαμῶς καὶ τὰ ἀνωτέρω ἔγγραφα, ἔστω καὶ διὰ γενικῆς ἐπικλήσεως αὐτῶν. Οὕτως ὅμως πράξαν τὸ ὡς ἄνω Πρωτοδικεῖον καὶ μὴ λαβὸν ὑπ' ὄψιν ἐν τῇ ἐκτιμήσει τῶν ἀποδείξεων τὰ ὡς ἄνω ἐπικληθέντα καὶ προσαχθέντα ἔγγραφα, οὐδὲ πρὸς συναγωγὴν τεκμηρίων, συγχωρουμένων διὰ τὸ ἐπιτρεπτὸν τῆς διὰ μαρτύρων ἀποδείξεως, παρέβη τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 256 τῆς Πολ. Δικονομίας, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ δικαστὴς ὀφείλει νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ ἐκτιμήσῃ πάντα τὰ ὑπὸ τῶν διαδίκων ἐπικαλούμενα καὶ προσαγόμενα ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα καὶ ἀναιρετέαν καὶ κατὰ τοῦτο κατέστησε τὴν ἀπόφασίν του καὶ κατὰ τὸ ἐπάλληλον αὐτῆς ὡς ἀνωτέρω ἔρεισμα, συμφώνως τῷ ἄρθρ. 807 § 9 τῆς Πολ. Δικονομίας καὶ τοὺς περὶ τούτων λόγους πρῶτον καὶ δέκατον τοῦ ἀναιρετηρίου. Συντρεχούσης δὲ παραβάσεως δικονομικῆς μετὰ τοιαύτης τοῦ οὐσιαστικοῦ νόμου, παραπεμπτέα ἡ ὑπόθεσις εἰς ἕτερον Πρωτοδικεῖον πρὸς νέαν συζήτησιν.

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΩΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Διατήρησις έν ισχύϊ Νόμων καταγγελίας συμβάσεως έργασίας μετά τον 'Αστικόν Κώδικα

'Ανυπόχρεον δικαστηρίου ούσίας πρός μνημόνευσιν είδικώς τών προσκομισθέντων είς αύτό έγγράφων.— 'Υποχρέωσις μόνον πρός λήψιν αύτών ύπ' όψιν.— Μή ύπαγωγή είς Ν. 2112|1920 καί Β.Δ. 16|18 'Ιουλίου 1920, διατηρηθέντος έν ισχύϊ, δι' άρθρ. 38 Είσαγωγικού Νόμου 'Αστικού Κώδικος, συμβάσεων έργασίας μέ ώρισμένην διάρκειαν χρόνου ή προκύπτουσαν τοιαύτην έκ τού δηλωθέντος σκοπού τής έργασίας.— "Εννοια συμβάσεως ώρισμένου χρόνου.— Καί έκείνη, καθ' ήν καθίσταται ώρισμένη ή διάρκεια έκ τού είδους καί τού σκοπού τών παρεχομένων ύπηρεσιών.— Μή λήψις ύπ' όψιν ύπό τού δικαστηρίου ούσίας πραγμάτων προταθέντων.— "Εννοια άρθρ. 807 § 7 Πολ. Δικ.

'Επικυροθεισαι ή ύπ' άριθ. 1945|1947 άπόφασις τού Πρωτοδικείου Πειραιώς.

Λόγοι άναιρέσεως ύπήρξαν οί έξής:

α) Τό Πρωτοδικείον Πειραιώς κατά τήν έκτίμησιν τών διεξαχθεισών άποδείξεων δέν έλαβεν ύπ' όψιν τόν άπαντα τά ύποβληθέντα αύτώ έγγραφα καί δή τό άντίγραφον τής άπό 14|2|1947 δηλώσεως τής άναιρεσιβλήτου έργοδοτρίας πρός τό Ταμείον 'Ανεργίας καί τό Γραφείον Εύρέσεως 'Εργασίας.

β) Κατ' έσφαλμένην έφαρμογήν καί ψευδή έρμηνείαν ούσιαστικών νόμων καί δή τών περί συμβάσεως έργασίας ώρισμένου καί άορίστου χρόνου κειμένων διατάξεων καί τών σχετικών έρμηνευτικών κανόνων ή άναιρεσιβαλλομένη άπόφασις τά παρ' αύτής γενόμενα δεκτά ώς άληθή πραγματικά περιστατικά έχαρακτήρισεν ώς συγκροτούντα τήν έννοιαν τής έργασιακής συμβάσεως ώρισμένου χρόνου, ένώ ταύτα τούναντίον άναρτίζουν τήν έννοιαν τής συμβάσεως έργασίας άορίστου χρόνου καί τή λόγω τούτω έδέχθη τήν έφεσιν τής άντιδίκου του, άπορρίψασα ούσίαν τήν ένδικον άγωγήν του, ένώ άντιθέτως έδει ν' άπορρίψη τήν ώς άνω έφεσιν ώς μή νόμιμον καί άβάσιμον. "Ητοι ή άναιρεσιβαλλομένη έδέχθη, ότι προσελήφθη παρά τής άντιδίκου τήν 20|11|1946 ώς έκτακτος μυλεργάτης διά τήν πρόσμιξιν (χαρμάνισμα) έτοίμων λευκών άλεύρων μετά τών έν τώ μύλω τής άντιδίκου του άλεθομένων κριθής καί σόγιας, ήν πρόσμιξιν έπέβαλεν ό άπό τού Νοεμβρίου 1946 καθορισθείς ύπό τού 'Ελληνικού Δημοσίου, διά λογαριασμόν τού όποίου είργάζετο ό κυλινδρόμυλος, νέος τύπος άλεύρου τού διά τό κοινόν όρτον τού δελτίου, ότι κατά τήν πρόσληψίν του ρητώς τώ έδηλώθη, ότι ή πρόσληψίς του γίνεται διά τήν ώς άνω έργασίαν (χαρμάνισμα) καί ότι ή έργασία του θά διήρκει «έφ' όσον ήθελε τηρηθή ό ώς άνω ύπό τού 'Ελληνικού Δημοσίου καθορισθείς τύπος άλεύρων», ταύτην τήν σύμβασιν έργασίας έχαρακτήρισεν ώς ώρισμένου χρόνου, ότε τής διαρκείας ταύτης συναγομένης έμμέσως έκ τού δηλωθέντος σκοπού αύτής, ήτοι ή πρόσμιξις τών κριθαλεύρων μετά λευκών άλεύρων καί σόγιας, διά τήν όποίαν έγένετο ή πρόσληψις τού ένάγοντος, θά διήρκει μέχρι τού ύπό τού 'Ελληνικού Δημοσίου καθορισμού νέου τύπου άλεύρου, όστις καί καθωρίσθη άπό 12|2|1947 διά τής συναλέσεως σίτου, σικάλεως καί κουάκερ, παυσάσης έκτοτε τής κατά τά άνω γενομένης προσμίξεως. 'Αλλ', ώς δήλον έκ πάντων τών άνωτέρω καθίσταται, ή άναιρεσιβαλλομένη έσφαλεν έν τή ύπαγωγή τού ύπ' αύτής ώς άληθούς δεκτού γενομένου πραγματικού ύλικού ύπό τόν κατάλληλον τού νόμου όρισμόν, διότι ούτε έκ τού είδους, ούτε έκ τού σκοπού τής έργασίας, δι' ήν προσελήφθη (χαρμάνισμα) άμέσως ή έμμέσως συνάγεται ώρισμένη χρονική διάρκεια τής συμβάσεως έργασίας, άφού τό τερμα ταύτης ήρτηται έκ τής βουλήσεως τρίτου ('Ελληνικόν Δημόσιον), είς τρόπον ώστε κατά τήν κατάρτισιν τής συμβάσεως νά είναι άδηλον ού μόνον τό πότε, άλλά καί τό έάν τό 'Ελληνικόν Δημόσιον θά καθώριζε νέον τύπον άλεύρου παρασκευαζόμενον άνευ προσμίξεως (χαρμάνισμα).

γ) Μόνον έάν κατά τήν σύναψιν τής προκειμένης συμβάσεως έργασίας έδηλούτο, ότι αύτη θά διήρκει έως ότου γίνη ή πρόσμιξις τών έν τώ κυλινδρομύλω ή άλλαχού ύπαρχόντων άποθεμάτων κριθής ή σόγιας ή λευκών άλεύρων καί έν γένει συγκεκριμένης ποσότητος δημητριακών, ήτο δυνατόν νά ύποστηριχθή ότι πρόκειται, ώς έκ τού δηλωθέντος σκοπού, περί συμβάσεως έργασίας ώρισμένης χρονικής διαρκείας, προκυπτούσης έκ τής έκ τών προτέρων δεδηλωμένης ποσότητος ύλικού. Πλήν όμως τοιούτόν τι ούτε ή άντίδικος έπεκαλέσθη είς άμφότερα τά στάδια τής δίκης, ούτε καί ή άναιρεσιβαλλομένη δέχεται ώς άποδεικθέν άληθές, έάν δέ τοιούτόν τι ή άναιρεσιβαλλομένη ένόησε διά τής φράσεως «... είργάσθη ό ένάγων μέχρι καί τής 12 Φεβρουαρίου 1947, δπότε άπελύθη λόγω περατώσεως τής άλέσεως τών παρά τή έναγομένη ύπαρχόντων άποθεμάτων κριθής καί τής άναμίξεως λευκών άλεύρων μετά κριθαλεύρων κλπ.» άναιρετέαν έαυτήν κατέστησε καί διά τόν λόγον, ότι παρά τόν νόμον έλαβε ύπ' όψιν πράγματα μή προταθέντα κατά τό άρθρ. 807 έδ. 7 Πολ. Δικονομίας.

***

Είναι, ώς γνωστόν, διά τήν έφαρμογήν τών έργατικών νόμων, έκεί ένθα αύτη έξαρτάται έκ τής φύσεως τής συμβάσεως έργασίας, άναγκαίον νά διαγνωσθή, άν μία σύμβασις έργασίας είναι ώρισμένου ή άορίστου χρόνου.

Σύμβασις ἐργασίας, τῆς ὁποίας ἡ χρονικὴ διάρκεια δὲν καθορίζεται οὐδὲ ἐκ τοῦ εἴδους καὶ τοῦ σκοποῦ αὐτῆς καὶ τοῦ ἐκτελεστέου ὡρισμένου ἔργου συνάγεται, συνιστᾷ σύμβασιν διὰ χρόνον μὴ ὡρισμένον (ἄρθρον 669 Α.Κ., Α.Π. 400|1947, εἰσηγητὴς *Η. Παπαηλιού*, ΕΕΔ 7, 68, πρβλ. καὶ *Κ. Καυκά*, Ἐνοχ. σελ. 291 ἑπ., *Π. Ζέπον*, Ἐνοχ. σελ. 825, *Ι. Καποδίστριαν*, ΕΕΝ α' 202, *ἐν αὐτόθι*, Ἐρμ. Ἐργ. Δικ. § 72).

Ἡ περίπτωσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐν τῇ ὁποίᾳ συνομολογεῖται ὁ ὡρισμένος χρόνος αὐτῆς (καὶ τοῦτο ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 8 Ν. 2112|1920) εἶναι σαφής.

Δυσχερείας φαίνεται νὰ ἐμφανίζῃ ἡ διάγνωσις πότε ὁ ὡρισμένος χρόνος τῆς συμβάσεως συνάγεται ἐκ τοῦ εἴδους καὶ τοῦ σκοποῦ αὐτῆς (ἄρθρ. 669 Α.Κ.).

Τὸ προσχέδιον συμβάσεως ἐργασίας 1913 (ἄρθρ. 28) (βλέπε ΕΕΔ 1, 873), εἰλημμένον ἐκ τοῦ Ἑλβ. 345, Γερμ. 620, ὡς καὶ τὸ ἄρθρ. 669 Α.Κ., εἶχε διατυπωθῇ ὡς ἑξῆς: Συμφωνηθέντος διὰ τὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρονικοῦ διαστήματος ἢ προκύπτοντος τοιούτου ἐκ τοῦ δηλωθέντος σκοποῦ τῆς ἐργασίας, ἡ σύμβασις λήγει, ἐκτὸς ἐναντίας συμφωνίας, διὰ τῆς παρελεύσεως τοῦ χρόνου τούτου ἄνευ καταγγελίας.

Ἐπεξηγοῦσα ἡ εἰσηγητικὴ ἐπὶ τοῦ προσχεδίου νόμου ἔκθεσις (*Κ. Τριανταφυλλοπούλου*, ΕΕΔ 1, 906) τὴν τοιαύτην διατύπωσιν ὡρίζεν, ὅτι ἡ διὰ τῆς παρελεύσεως τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως λῆξις ὁρίζεται ἐν ἄρθρῳ 26, ὡς καὶ κατὰ τὸ κρατοῦν δίκαιον. Ὁ «δηλωθεὶς σκοπὸς» δὲν ἀπαιτεῖ φυσικὰ ρητὴν δήλωσιν, ἐφ' ὅσον ὁ σκοπὸς εἶναι εἰς τὸν ἐργάτην κατὰ τὴν κοινὴν πεῖραν προφανής. Δύνανται ὅμως πρὸς ἀποφυγὴν ζητημάτων ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ νὰ ἀντικατασταθῇ ἐν τῷ ἄρθρῳ 26 τὸ «δηλωθέντος» διὰ τοῦ «σκοποῦ, δι' ὃν ἐγένετο ἡ ὑπόσχεσις τῆς ἐργασίας».

Τὸ ἄρθρον 328 τοῦ προσχεδίου συμβάσεως ἐργασίας καὶ τοῦ Σχεδίου Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (βλέπε ἐπίσημον ἔκδ. Ὑπουργείου Δικαιοσύνης, 1936, σελ. 321) εἶχε διατυπωθῇ ὡς ἑξῆς: Συμφωνηθέντος ἢ προκύπτοντος, διὰ τὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεως, ὡρισμένου χρόνου, ἡ σύμβασις λήγει ἅμα τῇ παρελεύσει τοῦ χρόνου τούτου ἄνευ ἄλλου τινός.

Ἐκ τῶν προκαταρκτικῶν αὐτῶν ἐργασιῶν προκύπτει, ὅτι τὸ ἄρθρ. 669 Α. Κ., ὁρίζον ὅτι δύναται νὰ συνάγεται σύμβασις ὡρισμένου χρόνου ἐκ τοῦ εἴδους καὶ τοῦ σκοποῦ τῆς συμβάσεως, ἔννοεῖ νὰ εἶναι κατὰ κοινὴν πεῖραν γνωστόν, ὅτι τὸ εἶδος τῆς ἐργασίας καὶ ὁ σκοπὸς τῆς συμβάσεως προϋποθέτει ὡρισμένον χρόνον αὐτῆς.

Ὑπάρχει τοῦτο εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ὡρομαγικῆς ἐποχάσεως; Νομίζομεν, ὅτι ἐπιτρέπονται διατυπώσεις. Ἐνεφανίζετο ἐν προκειμένῳ ὡρέβαιον καὶ τὸ ἂν καὶ τὸ πότε, ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ἐξηρτήθη ἀπὸ γεγονὸς μέλλον καὶ ἀβέβαιον (ἐκ τῆς συνθέσεως νέον τύπου ἀλεύρων), συνωμολογήθη δηλαδὴ διαλυτικὴ αἴρεσις καὶ ὄχι προθεσμία (*Καποδίστρια*, Ἐρμ. Ἐργ. Δικ. § 74, Α.Π. 358|1935, Θέμ. ΜΖ' 130).

Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι πρέπει νὰ εἶναι βέβαιον τὸ πότε καὶ ἡ Α.Π. 655|1950 (Τμ. ἐξώσεων, εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανῆς*, Θέμ. 2Β' 91) ἑρμηνεύουσα τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 608 § 1 Α.Κ. ἐδέχθη, ὅτι κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς διατάξεως ταύτης ἡ μίσθωσις θεωρεῖται ὡρισμένου χρόνου οὐσα οὐ μόνον ὅταν ἡ διάρκεια αὐτῆς ὁρίσθη εἰς ὡρισμένην μονάδα χρόνου, ἀλλὰ καὶ ὅταν ὁ χρόνος τῆς λήξεως της ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐπελεύσεως ὡρισμένου γεγονότος, ἀρκεῖ νὰ εἶναι βέβαιον, ὅτι τοῦτο θὰ ἐπέλθῃ ὁπωσδήποτε εἰς τὸ μέλλον. Ἐν τῇ περιπτώσει δὲ ταύτῃ μόνον ὅταν ἐπέλθῃ τὸ γεγονὸς τοῦτο παύει αὐτοδικαίως ἡ ἐνέργεια τῆς δικαιοπραξίας.

Χαρακτηριστικὴ πάντως διὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῶν ἐργατικῶν νόμων, οἱ ὁποῖοι ὑπάγουν ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν των καὶ τὰς συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου, εἶναι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 765|1943 (κατηργημένου ἤδη διὰ τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 Ν.Δ. περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 118|1945 κλπ.), κατὰ τὴν ὁποίαν «συμβάσεις ἐργασίας, αἱ ὁποῖαι, λόγῳ τῆς φύσεώς των εὑρίσκονται ἀναποσπάστως συνδεδεμέναι πρὸς ὡρισμένον χρόνον ἢ ἡ συνομολογήσεως τοῦ ὡρισμένου χρόνου δικαιολογεῖται ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας, δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 421....» (πρβλ. σχετικῶς *Κ. Δημάκην*, ΕΕΔ 9, 203 ἑπ. περὶ τῆς ἐννοίας τῆς διατάξεως).

Ἀρείου Πάγου 183|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανῆς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Λεβαντῆς, Γ. Σακελλαράκης.

Ὡς δείκνυται ἐκ τῆς ἐν τῶν σκέψεων τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον κατὰ τὴν, μετ' ἐκτίμησιν τοῦ ὑπ' ὄψιν αὐτοῦ τεθέντος ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ, ἐξενεχθεῖσαν ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀναιρεσείοντος κρίσιν του, ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καὶ ἐξετίμησεν, ὡς βεβαιοῖ, ἅπαντα τὰ ὑπὸ τῶν διαδίκων προσαγόμενα ἔγγραφα. Συνεπῶς οὐδεμία ἀφίεται ἀμφιβολία, ὅτι τοῦτο ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καὶ ἅπαντα τὰ ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος προσκομισθέντα ἔγγραφα, ἐν οἷς καὶ τὰ ἐν τῷ πρώτῳ τοῦ ἀναιρετηρίου λόγῳ εἰδικῶς μνημονευόμενα ὡς παρ' αὐτοῦ ὑποβληθέντα, ἅτινα κατ' οὐδεμίαν διάταξιν νόμου ἦτο ὑπόχρεον, ὅπως καὶ κατ' ἰδίαν μνημονεύσῃ. Ὅθεν ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου 1ος τοῦ ἀναιρετηρίου λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

Ἐκ τῆς ἐν § 2 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρ. 12 § 2 τοῦ Ν. 2112 (1920) ἐκδοθέντος ἀπὸ 16|18 Ἰουλίου 1920 Β. Δ|τος περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν», αἱ διατάξεις τῶν ὁποίων διετηρήθησαν ἐν ἰσχύϊ διὰ τοῦ ἄρθρου 38 τοῦ εἰσαγωγικοῦ νόμου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, διαλαμβανομένης διατάξεως, ὁριζούσης ὅ' ὅτι «δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις αὐ-

ΑΚΥΡΟΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ ΕΙΣ Ν. 2112

Έννοια άρθρ. 8 Ν. 2112|1920, ὡς ἠρμηνεύθη δι' άρθρ. 11 Α.Ν. 547|1937

Ακυρότης επιβλαβών διά τά έκ τοῦ Ν 2112|1920 δικαιώματα τῶν μισθωτῶν συμβάσεων. — Κατ' έξαίρεσιν έγκυρος ἡ μᾶλλον εὐνοϊκὴ σχετικῶς πρὸς τὰς ὑπὸ τοῦ Ν. 2112 προνοουμένας δι' αὐτοῦ περιπτώσεις. — Ἀνεφάρμοστον Ν. 2112 εἰς περίπτωσιν λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἀμοιβαίαν συναίνεσιν τῶν μερῶν, ὑπὸ τὸν ἀναγκαῖον ὅμως ὅρον τοῦ κύρους τῆς συμφωνίας περὶ λύσεως τῆς συμβάσεως. — Προσχώρησις μισθωτοῦ εἰς ὀργανισμὸν προσωπικοῦ ἐργοδότου, μειοῦντος τὰ ἐκ τοῦ Ν. 2112|1920 δικαιώματα τοῦ μισθωτοῦ. — Ἀκυρότης συμβάσεως.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 234|1951 ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (εἰσηγητὴς Δ. Καλαμβοκίδης, ΕΕΔ 10, 108).

Λόγος ἀναιρέσεως ὑπῆρξεν ὁ ἑξῆς: Κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Ν. 2112|1920, ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἠρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Α.Ν. 547|1937, καθ' ὃ κεῖται ἄκυρος οἱαδήποτε σύμβασις, ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα νόμον, πλὴν ἂν εἶναι μᾶλλον εὐνοϊκὴ διὰ τὸν ὑπάλληλον καὶ οἱαδήποτε σύμβασις, συναπτομένη πρὸ ἢ μετὰ τὴν λύσιν τῆς μισθώσεως ἐργασίας, εἶναι αὐτοδικαίως ἄκυρος, πλὴν ἂν προέχῃ ἀναγνώρισιν ἢ ἐξόφλησιν εἰδικῶς τῶν ἐκ τοῦ Νόμου τούτου ἀξιώσεων τοῦ ὑπαλλήλου ἢ εἶναι μᾶλλον εὐνοϊκὴ διὰ τὸν ὑπάλληλον», ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἀπέρριψε διὰ τῆς δι' ἀκύρωσεως της τὴν ἔφεσιν τῆς ἀναιρεσειούσης ἐργαζομένης, σκεφθεῖσα ὅτι: α) ἐν προκειμένῳ δὲν συντρέχουν αἱ προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 1 Ν. 2112, διότι δὲν ἐχωρήσεν ἀπόλυσις αὐτῆς παρὰ τῆς ἀντιδίκου τοῦ ἐργοδοτρίας, ἀλλ' ἐχώρησε λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῆς ἀμοιβαίᾳ συναινέσει καὶ β) ὅτι διὰ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς ἐργοδοτρίας ὄχι μόνον δὲν ἐσκοπήθη δυσμενεστέρα τῆς προϋπαρχούσης ρυθμίσεως τῶν δικαιωμάτων ἐν γένει τῶν ὑπαλλήλων τῆς ἐναγομένης, ἀλλὰ ταὐναντίον διὰ τῆς καθιερώσεως πρυσόντων κ.λ.π. ἐβελτιώθη κατὰ πολὺ τὸ ὀφειλόμενον μέχρι ὥτου ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας καθεστώς.

Οὕτως ὅμως ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ψευδῶς ἠρμήνευσε τὰς ἀνωτέρω διατάξεις, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν ὁποίων:

α) Αὗται ἔχουν ἐφαρμογὴν οὐχὶ ἐπὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ἀλλ' ἀκριβῶς ἐπὶ συμ-

---

τοῦ συμβάσεις ἐργασίας, ἐφ' ὧν συνεφωνήθη ὡρισμένη διάρκεια χρόνου ἢ προκύπτει τοιαύτη ἐκ τοῦ δηλωθέντος σκοποῦ τῆς ἐργασίας, σαφῶς προκύπτει, ὅτι δὲν διέπονται ὑπὸ τῶν διατάξεων τούτων οὐ μόνον αἱ συμβάσεις μισθώσεως ἐργασίας, ἐφ' ὧν ἡ διάρκεια εἶναι κατὰ χρόνον ἡμερολογιακῶς καθωρισμένη, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖναι, καθ' ἃς, κατὰ τὴν σύμβασιν, ὡρισμένη καθίσταται ἡ διάρκεια τοῦ χρόνου αὐτῶν, ὡς ἐκ τοῦ εἴδους καὶ τοῦ σκοποῦ τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν, διὰ τοῦ πέρατος τῶν ὁποίων ἀφ' ἑαυτῆς ἐπέρχεται ἡ παῦσις τῆς συμβάσεως. Ἐν προκειμένῳ, ὡς δῆλον καθίσταται ἐκ τοῦ συνόλου τῶν τῆς 3ης σκέψεως τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως αἰτιολογιῶν, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐν τῇ κρίσει του περὶ τοῦ εἴδους τῆς συναδουσῆς τοὺς διαδίκους συμβάσεως ἐργασίας ἐβλέξατο ἀνελέγκτως, μετ' ἐκτίμησιν τοῦ ὑπ' ὄψιν αὐτῷ τεθέντος ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ, ὡς βεβαιωθέντα, ὅτι ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἑταιρία ἀλευροβιομηχανίας κατόπιν τοῦ ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καθορισθέντος νέου τύπου ἀλεύρων διὰ προσμίξεως ἀλεύρων λευκῶν, κριθαλεύρων καὶ σόγιας, λόγῳ τοῦ μὴ δυνατοῦ τεχνικῶς τῆς συναλέσεως τοῦ σίτου καὶ τῆς κριθῆς, διὰ τὴν μετὰ τὴν κεχωρισμένως ἄλεσιν τούτων ἀναγκαιοῦσαν πρόσμιξιν αὐτῶν (χαρμάνιομα), προσέλαβεν ἕκτακτον προσωπικόν, ἐν οἷς καὶ τὸν ἀναιρεσείοντα, εἰς ὃν καὶ ἐδηλώθη ρητῶς, ὅτι ἡ πρόσληψίς του γίνεται διὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην καὶ θέλει διαρκέσει, ἐφ' ὅσον ἤθελε διατηρηθῇ ὁ ὡς ἀνωτέρω τύπος ἀλεύρων, μετὰ τὴν περάτωσιν δὲ τῆς ἀλέσεως τῶν ἀποθεμάτων κριθῆς καὶ σίτου καὶ τῆς ἀναμίξεως τῶν ἐκ τῆς ἀλέσεως λευκῶν ἀλεύρων καὶ κριβαλεύρων ἀπέλυσεν αὐτόν. Ὅθεν ἀποφηνάμενον μετὰ ταῦτα τὴν οὐτωσὶ δεκτὴν γενομένην σύμβασιν μισθώσεως ἐργασίας ὡς ὡρισμένου χρόνου οὖσαν, ὀρθῶς τὰς προπαρατεθείσας διατάξεις ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ὁ τ' ἀντίθετα ὑποστηρίζων 2ος τοῦ ἀναιρετηρίου λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 807 § 7 Πολ. Δικονομίας, ὁριζούσης ὅτι ἰδρύεται πρὸς ἀναίρεσιν λόγος, ἂν τὸ Δικαστήριον τῆς οὐσίας δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν πράγματα μὴ προταθέντα καὶ ἔχοντα κατὰ νόμον οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης, πρόδηλον καθίσταται, ὅτι ὡς πράγματα, ἅτινα δὲν δύνανται νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν, ἄνευ παραστάσεως τῶν ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, νοοῦνται οἱ ἔχοντες αὐτοτελῆ ὑπόστασιν ἰσχυρισμοὶ αὐτοῦ καὶ ἀγόντες εἰς κατάλυσιν τοῦ διὰ τῆς ἀγωγῆς ἀξιουμένου δικαιώματος, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ συνεχόμενα μὲ τὴν ἱστορικὴν αἰτίαν τῆς ἀγωγῆς πραγματικὰ γεγονότα, οἷά εἰσι καὶ τὰ ὡς ἀνωτέρω δεκτὰ ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως γενόμενα, διότι ταῦτα τὸ Δικαστήριον διὰ τὴν ἐπὶ τῆς οὐσιαστικῆς βασιμότητος τῆς ἀγωγῆς κρίσιν του οἰκοθεν θὰ ἐρευνήσῃ ὡς συνεχόμενα πρὸς ταύτην. Συνεπῶς ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου 3ος τοῦ ἀναιρετηρίου λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος.

βάσεως, συναπτομένης είτε πρό, είτε μετά την λύσιν της μισθώσεως έργασίας και δι' ής συμβάσεως σκοπείται άκριβώς να λυθή ή μίσθωσις, χωρίς να λάβη ο υπάλληλος την εκ του Ν. 2112 αποζημίωσιν.

β) Προκειμένου να κρίνη το Δικαστήριον, άν ή σύμβασις είναι μάλλον εύνοϊκή διά τον υπάλληλον, δεν δικαιούται να λάβη υπ' όψιν, άν αύτη είναι εύνοϊκή διά τους υπαλλήλους του εργοδότου εν γένει, άλλ' υποχρεούται να εξετάση, άν εν τη συγκεκριμένη περιπτώσει ή συγκεκριμένη σύμβασις, δι' ής τροποποιούνται οι όροι της ωρισμένης συμβάσεως έργασίας είναι μάλλον εύνοϊκή διά τον συγκεκριμένον υπάλληλον, εις ον αφορά ή δίκη και ούχι διά τους συναδέλφους του (πρβλ. και άρθρ. 680 § 3 Α.Κ. «εφ' όσον δεν είναι εύνοϊκώτερος διά τον εκμισθωτήν»).

γ) Ίνα θεωρηθή ως εύνοϊκώτερα του Ν. 2112 ή σύμβασις, δέον διά ταύτης είτε να συνομολογήται προθεσμία καταγγελίας μείζων της του Νόμου ταύτου, είτε να συνομολογήται μείζων αποζημίωσις, δεν αρκεί δε να καθίσταται γενικώς και αορίστως εύνοϊκώτερον «το εκ της συμβάσεως έργασίας καθεστώς», δηλαδή οι όροι της εκτελέσεως της συμβάσεως έργασίας προ της λύσεως αύτης.

***

Πολύ προ της ερμηνευτικής του άρθρ. 8 Ν. 2112|1920 διατάξεως του άρθρ. 11 Α.Ν. 547|1937 ή αρεοπαγιτική νομολογία, ως έσημειώσαμεν έπι της αναιρεθείσης (ΕΕΔ 10, 407), έδέχετο, ότι είναι άκυρος πάσα συμφωνία, διά της οποίας περιορίζονται τα εκ του Ν. 2112 δικαιώματα του μισθωτού (βλέπε νομλγ. εν ΕΕΔ 10, 407).

Ο Α. Ν. 547|1937 (άρθρ. 11) κατέστησεν έντόνως σαφή την έλλειψη του νόμου έννοιαν (πρβλ. Α. Π. 119|1948, εισηγητής Δ. Θεοφίλου, ΕΕΔ 7, 896, καθ' ήν τα άρθρ. 8 του Ν. 2112, ως ηρμηνεύθη διά του Α. Ν 547|1937, κηρύσσει άκύρους τας συμφωνίας εκείνας, δι' ων μειούνται αι υπό του νόμου ταύτου παρεχόμεναι υπέρ του υπαλλήλου εγγυήσεις της παροθέσμου καταγγελίας της συμβάσεως έργασίας εκ μέρους του εργοδότου και του ποσού της εν παραβάσει της διατάξεως ταύτης καταβλητέας αύτω αποζημιώσεως).

Σαφής εν τη συλλογιστική αύτης ή δημοσιευομένη κατωτέρω αρεοπαγιτική απόφασις καθορίζει και πάλιν την έννοιαν του άρθρ. 8 Ν. 2112|1920.

Άρειου Πάγου 221|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ο Αντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εισηγητής ο Άρεοπαγίτης κ. **Β. Κυριακόπουλος**

Δικηγόροι οι κ.κ. Γ. Κυπουζάτρας, Σ. Κρεμεζής

Εκ των διατάξεων του άρθρου 8 του ν. 2112|20 περί υποχρεωτικής καταγγελίας της συμβάσεως έργασίας (διωτικών υπαλλήλων», ως αύθεντικώς ηρμηνεύθησαν αύται υπό της § 1 του άρθρ. 11 του Α. ν. 547|1937, διαλαμβανούσης ότι οιαδήποτε σύμβασις, πρό ή μετά την λύσιν της μισθώσεως έργασίας, είναι αυτοδικαίως άκυρος, πλήν άν αύτη περιέχη αναγνώρισιν ή εξόφλησιν ειδικώς των εκ του νόμου τούτου αξιώσεων του υπαλλήλου ή είναι μάλλον ευνοϊκή διά τον υπάλληλον, σαφώς προκύπτει, ότι ή σύμβασις δεν είναι κατ' εξαίρεσιν άκυρος, εφ' όσον είναι μάλλον ευνοϊκή, εν σχέσει προς τας υπό του ν. 2112|1920 προνοουμένας δι' αυτού περιπτώσεις και δή την αποζημίωσιν διά την άνευ νομίμου καταγγελίας της συμβάσεως έργασίας αορίστου χρόνου απόλυσιν και ότι είναι τοιαύτη διά τον εν τη συγκεκριμένη περιπτώσει συμβληθέντα μετ' άλλων υπάλληλον και ούχι διά τους εν γένει του εργοδότου τοιούτους. Εξ ετέρου, εκ των εν συνδυασμώ διατάξεων των άρθρ. 1, 3 και 8 του ως είρηται Ν. 2112|1920 σαφώς ωσαύτως προκύπτει, ότι εν λύσει της συμβάσεως έργασίας, αμοιβαία των μερών συναινέσει, δεν έχουσιν εφαρμογήν αι την μονομερή λύσιν αύτης διά καταγγελίας ως προϋποθέσιν έχουσαι διατάξεις του διαληφθέντος νόμου, υπό τον αναγκαίον όμως όρον, ότι ή περί λύσεως της έργασιακής συμβάσεως συμφωνία των μερών είναι καθ' όλα έγκυρος.

Τον υπό της αναιρεσειούσης προβληθέντα διά του έκτου λόγου του εφετηρίου και παραδεκτώς διά των εγγράφων προτάσεων αναπτυχθέντα και ούσιώδη, κατά νόμον, εις την έκβασιν της δίκης ασκούντα επιρροήν ισχυρισμόν περί του ότι κατά το θέρος του έτους 1947, ότε προσεχώρησεν αύτη εις τας διατάξεις του εγκριθέντος τότε παρά της αναιρεσιβλήτου εργοδότιδος εταιρίας οργανισμού (μή κυρωθέντος διά νόμου και μή έπεχοντος ισχύν νόμου), ήγε αύτη τα 48ον έτος της ηλικίας της, ότι είχε τότε συμπεπληρωμένον χρόνον υπηρεσίας παρά τη αναιρεσιβλήτω, κατόπιν της κατά το έτος 1918 συναφθείσης μεταξύ των αορίστου χρόνου συμβάσεως έργασίας ως υπαλλήλου, είκοσι έννέα έν όλω έτών και ότι δικαιούτο, κατά τας διατάξεις των άρθρ. 1 και 3 του Ν. 2112|1920, εν απολύσει, αποζημιώσεως ίσης με τας αποδοχάς της 24 μηνών και ότι, αποδεχθείσα, διά της προσχωρήσεως εις τον οργανισμόν, ν' απολυθή μετά δεκαετίαν, ότε θα συνεπλήρου το 50ον έτος της ηλικίας της, επί μικροτέρα κατά πολύ αποζημιώσει της κατά τον Ν. 2112|1920 δικαιουμένης, συνήφθη συμβασιν επιβλαβή και ασυμφορον, αντικειμένην εις τον δημοσίας τάξεως ανωτέρω νόμον και άκυρον κατά τας προμνησθείσας διατάξεις του άρθρ. 8 αύτου, άφου δι' αύτης επέτρεπεν εις την εργοδότιδα να λύση την σύμβασιν έργασίας άνευ καταβολής της κατά νόμον αποζημιώσεως, απέρριψε τα ως εφετείον δικάσαν Πρωτοδικείον, ακολούθως δέ, δι' επικυρώσεως της εκκληθείσης ενώπιον του αποφάσεως του επί των εργατικών διαφορών δικαστού, και την περί καταβολής, επί τη απολύσει, της κατά τον Ν. 2112|1920 αποζημιώσεως υπό κρίσιν αγωγήν, με την αιτιολογίαν, ότι δεν έχώρησεν, ως δέχεται, απόλυσις της αναιρεσειούσης, συνεπεία μονομερούς παρά της εργοδότιδος καταγγελίας της συμβάσεως έργασίας, άλλ' αποχώρησις αύτης εκ της υπηρεσίας,

ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Παράλειψις στοιχείων ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ κῦρος καταγγελίας συμβάσεως

Ὑποχρέωσις ἐπιχειρήσεων εἰς ἐμπρόθεσμον ἀναγγελίαν καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος καταγγελίας. — Ὑποχρέωσις συγχρόνως καὶ συμπληρώσεως ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ στοιχείων ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 Υ.Α.— Συνέπεια παραλείψεως στοιχείων ἡ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 651|1951 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Λόγος ἀναιρέσεως ὑπῆρξεν ὁ ἑξῆς: Ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε καὶ ψευδῶς ἡρμήνευσε τὰς οὐσιαστικοῦ περιεχομένου διατάξεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945 καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, δεχθεῖσα, ὅτι ἐκ τῆς μὴ ἀναγραφῆς εἰς τὴν γενομένην ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας Ν. Ἰωνίας Ἀθηνῶν ἀπὸ 9.3.1950 ἀναγγελίαν τῆς καταγγελίας τῆς μετ' αὐτοῦ ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἀφ' ἑτέρου συναφθείσης συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου τοῦ ὀνοματεπωνύμου, πατρωνύμου καὶ διευθύνσεως τῶν ἐκπροσωπούντων τὴν ἀναιρεσιβλήτων ἐναγομένην δὲν ἐπέρχεται ἀκυρότης τῆς ἐν λόγῳ καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως καὶ ὅτι δηθὲν ἐκ τῆς ἐλλείψεως ταύτης οὐδεμία ἀμφιβολία προκύπτει περὶ τῆς ταυτότητος τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἐναγομένης ἑταιρίας ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς καταγγελλομένης ὡς ἄνω συμβάσεως ἐργασίας, ἐνῷ, κατ' ὀρθὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 καὶ τῆς εἰς ἐκτέλεσιν τούτου ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, ἀξιούντων, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας, τὴν ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ ταύτης ἀναγραφὴν καὶ τοῦ περὶ οὗ πρόκειται στοιχείου, τοῦτέστι τοῦ ὀνοματεπωνύμου, πατρωνύμου καὶ διευθύνσεως τῶν ἐκπροσωπούντων τὴν ἐργοδότιδα ἑταιρίαν προσώπων, ἔδει ἡ προσβαλλομένη νὰ δεχθῇ ὡς νομίμως κηρυχθεῖσαν ὑπὸ τῆς πρωτοδικείου ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν (2831|1950) ἄκυρον τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

***

Σταθερῶς διὰ τῆς νομολογίας του ὁ Ἄρειος Πάγος δέχεται, ὅτι ἡ παράλειψις ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ τῆς καταγγελίας συμβάσεως οἱονδήποτε ἐκ τῶν νομίμων στοιχείων τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 8, 122) ἄγει εἰς ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας (βλέπε καὶ λοιπὴν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 10, 568).

Ἀρείου Πάγου 193|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Β. Κυριακόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Π. Ραπτάρχης, Σ. Ἀργυρὸς

Κατὰ τὴν § 3 τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945, ὡς ὑπὸ τοῦ ν. δ. 1255|1949 ἐτροποποιήθη αὐτός, αἱ εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ ὑπαγόμεναι ἐπιχειρήσεις ὑποχρεοῦνται, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας, ὅπως ἀναγγέλλουν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας ὁριζομένης προθεσμίας, ἡ ὁποία δὲν δύναται νὰ εἶναι μικροτέρα τῶν δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς καταγγελίας. Ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ ταύτῃ πρέπει νὰ ἀναγράφωνται τὰ ὀνόματα καὶ τὰ πατρώνυμα τῶν συμβαλλομένων μερῶν, ἡ ἐπάγγελμα καὶ ἡ διεύθυνσις αὐτῶν, ἡ ἡμερομηνία τῆς συνάψεως τῆς συμβάσεως, ἡ ἡμερομηνία τῆς καταγγελίας καὶ ἡ ἡμερομηνία τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως, ἐὰν αὕτη εἶναι ὡρισμένου χρόνου, ὡς καὶ ἡ αἰτία τῆς καταγγελίας. Ἡ ἀναγγελία τῆς καταγγελίας ἐνεργεῖται ἐγγράφως ἐπὶ εἰδικοῦ ἐντύπου, τὸ ὁποῖον χορηγεῖται δωρεὰν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας καὶ τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας. Ἡ ἀναγγελία ὑποβάλλεται εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας ὁριζομένης προθεσμίας, ἡ ὁποία δὲν δύναται νὰ εἶναι μικροτέρα τῶν δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς καταγγελίας. Ἡ ἐπιχείρησις ὑποχρεοῦται συγχρόνως νὰ συμπληρώσῃ τὴν ἀναγγελίαν μὲ τὰ ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας ὁριζόμενα στοιχεῖα, ἐὰν δὲν ἔχουν ἀναγραφῆ ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ τῆς καταγγελίας. Ἡ ἀναγγελία τῆς καταγγελίας ἐπιφέρει τὰ ἀποτελέσματα τῆς καταγγελίας μετὰ παρέλευσιν τῆς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας ὁριζομένης προθεσμίας, ἡ ὁποία δὲν δύναται νὰ εἶναι μικροτέρα τῶν δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀναγγελίας. Ἐὰν ἡ ἐπιχείρησις δὲν ἀναγγείλῃ τὴν καταγγελίαν ἢ δὲν συμπληρώσῃ τὴν ἀναγγελίαν μὲ τὰ ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας ὁριζόμενα στοιχεῖα, ἐὰν δὲν ἔχουν ἀναγραφῆ ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ τῆς καταγγελίας, ἡ καταγγελία εἶναι ἄκυρος καὶ ἡ σύμβασις ἐξακολουθεῖ ἰσχύουσα μέχρι τῆς ἐκπνοῆς τῆς προθεσμίας, ἡ ὁποία ἐτέθη ἐν τῇ συμβάσει ἢ ἐν τῇ ἐκ τοῦ νόμου ἢ τῆς συνηθείας ὁριζομένης προθεσμ

ΑΠΟΛΥΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΚΑΤΟΧΗΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

Ἐξουσιοδότησις ΞΖ' Ψηφίσματος περὶ κυρώσεως νομοθετικῶν πράξεων

Περιορισμὸς ἐξουσιοδοτήσεως Ψηφίσματος εἰς μόνον τὸ δικαίωμα κυρώσεως, τροποποιήσεως ἢ καταργήσεως τῶν ὑπ' αὐτοῦ διεπομένων νομοθετικῶν πράξεων. — Ἀκυρότης ἄρθρ. 3 § 7 Ν.Δ. 1104|1949 περὶ παρατάσεως προθεσμίας προσβολῆς ἀπολύσεως μισθωτῶν μελῶν Ἐθνικῶν Ὀργανώσεων ἐσωτερικῆς ἀντιστάσεως κατὰ κατοχὴν χώρας καὶ περὶ τοῦ τρόπου ἐξοφλήσεως ἀποδοχῶν αὐτῶν.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 8152|1950 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Λόγος ἀναιρέσεως ὑπῆρξεν ὁ ἑξῆς:

Τὸ Ν.Δ. 1104|1949 φέρει τὸν τίτλον «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 971|1949 Α. Ν. «περὶ ἀπονομῆς ἠθικῶν ἀμοιβῶν εἰς τὰς ἐθνικὰς ἀνταρτικὰς ὁμάδας καὶ ἐθνικὰς ὀργανώσεις ἐσωτερικῆς ἀντιστάσεως» καὶ ἐξεδόθη, ὡς ἐν τῷ προοιμίῳ του σημειοῦται, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ψηφίσματος ΞΖ' τῆς 19 Ἰουλίου 1949 τῆς Δ' Ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς καὶ μετὰ σχετικὴν ἀπόφασιν τῆς κατὰ τὸ προρρηθὲν Ψήφισμα ἐξουσιοδοτήσεως τῆς Βουλῆς, ληφθεῖσαν κατὰ τὴν συνεδρίασιν ΙΑ' τῆς 6 Σεπτεμβρίου 1949.

Τὸ Ψήφισμα ΞΖ' ὁρίζει ἐν ἄρθρῳ μόνῳ 1, ὅτι νομοθετικαὶ πράξεις, ἐκδοθεῖσαι ἀπὸ 1 Ἀπριλίου 1946 μέχρι τῆς δημοσιεύσεως του καὶ μήπω κυρωθεῖσαι, ὁποίαν νομοθετικὴν πρᾶξιν ἀποτελεῖ καὶ ὁ Α. Ν. 971|1949, διατηροῦσι τὴν ἰσχύν των μέχρι τῆς ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἢ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 2

γόμεναι ἐπιχειρήσεις ὑποχρεοῦνται ν' ἀναγγέλλωσιν ἐγγράφως ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν εἰς τὰ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ εἰς τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τῆς περιφερείας των πᾶσαν ὑπ' αὐτῶν γενομένην καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας ταύτης, κατὰ τὰ λεπτομερέστερον δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁριζόμενα. Κατὰ δὲ τὰς διατάξεις τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ὡς εἴρηται νόμου καὶ ἐντὸς τῶν ὁρίων αὐτῆς ἐκδοθείσης καὶ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως δημοσιευθείσης καὶ ἰσχύν νόμου οὕτω ἐπεχούσης ὑπ' ἀριθ. 51560 τῆς 23|31 Δεκεμβρίου 1948 ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ ἡ πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἀναγγελία τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας δέον νὰ περιλαμβάνῃ, ἐκτὸς ἄλλων ἐν αὐτῇ εἰδικῶς ἀναφερομένων στοιχείων, ἀπαραιτήτων διὰ τὸν ἀκριβῆ καθορισμὸν τῶν συνεπειῶν τῆς γενομένης καταγγελίας καὶ 1ον) τὴν ἐπωνυμίαν τῆς ἐπιχειρήσεως, τὸ ἀντικείμενον καὶ τὴν διεύθυνσιν αὐτῆς καὶ 2ον) τὸ ὀνοματεπώνυμον, τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ διεύθυνσιν τῶν ἐκπροσωπούντων, κατὰ νόμον, τὴν ἐπιχείρησιν, φορέως τῆς ὁποίας δύναται νὰ εἶναι φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον, τοῦ νόμου ἀπαιτήσαντος τὴν ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ ἀναγραφὴν τῆς ταυτότητος καὶ διευθύνσεως καὶ τῶν ἐκπροσωπούντων τὴν ὑπὸ νομικῶν προσώπων ἀσκουμένην ἐπιχείρησιν φυσικῶν προσώπων διὰ τὴν ἐπιβολὴν ἐνδεχομένης κατ' αὐτῶν τῶν κατ' ἄρθρ. 19 τοῦ διαληφθέντος Ν. 118|1945 ποινικῶν κυρώσεων, ἐν τυχὸν παραβάσει παρ' αὐτῶν τῶν ἐν τῷ μνησθέντι ἄρθρῳ καθοριζομένων ὑποχρεώσεών των. Ἐκ τῶν ἀνω διατάξεων σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ ἔλλειψις ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ τινὸς τῶν ὑπὸ τῆς ἀπαυγικῆς ταύτης ἀποφάσεως καθοριζομένων στοιχείων ἐπάγεται, κατ' ἄρθρ. 174 καὶ 180 τοῦ Ἀστ. Κώδικος, τὴν ἀκυρότητα αὐτῆς, λογιζομένης ὡς μὴ γενομένης, ἀναγκαία δὲ τούτου συνέπεια, κατὰ τὴν προρρηθεῖσαν τοῦ ἄρθρ. 9 § 3 τοῦ Ν. 118|45 διάταξιν, εἶναι ἡ ἀκυρότης τῆς γενομένης ὑπὸ τῆς ἐργοδοτικῆς ἐπιχειρήσεως καταγγελίας τῆς μετὰ τοῦ μισθωτοῦ συναφθείσης συμβάσεως ἐργασίας, δι' ἔλλειψιν ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ἐνῷ διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, κατὰ τὴν ἀνέλεγκτον περὶ πραγμάτων κρίσιν του, ἐδέξατο, ὅτι ἐν τῇ γενομένῃ ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου ὁμορρύθμου ἐμπορικῆς ἑταιρίας πρὸς τὰ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἀναγγελίᾳ τῆς καταγγελίας τῆς μετὰ τοῦ ἀναιρεσείοντος συμβάσεως ἐργασίας δὲν περιελομβάνοντο τὰ ἐν τῷ ὑπὸ στοιχ. Α' § 2 τῆς προρρηθείσης 51560|48 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐπιτακτικῶς ἀπαιτούμενα στοιχεῖα τοῦ ὀνοματεπωνύμου, πατρωνύμου καὶ διευθύνσεως τῶν ἐκπροσωπούντων, κατὰ νόμον, τὴν ἐπιχείρησιν αὐτῆς φυσικῶν προσώπων, ἐν τούτοις, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι οὐδεμία περὶ τῆς ταυτότητος τοῦ ἐργοδότου γεννᾶται ἀμφιβολία, ἔκρινεν ὡς ἔγκυρον τὴν γενομένην παρ' αὐτῆς πρὸς τὰ εἰρημένα Ταμεῖον καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἀναγγελίαν καὶ ἀκολούθως ὡς ἔγκυρον καὶ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἐπὶ τούτοις ἀπέρριψε τὴν κατ' αὐτῆς περὶ ἀποζημιώσεως ὑπὸ κρίσιν τοῦ ἀναιρεσείοντος μισθωτοῦ σχετικὴν ἀγωγήν. Οὕτως ὅμως ἀποφηνάμενον, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς διαληφθείσας οὐσιαστικοῦ περιεχομένου ἀνωτέρω διατάξεις καὶ ἀναιρετέαν τὴν ἀπόφασίν του κατέστησε κατ' ἄρθρ. 807 ἐδ. 7 τῆς Πολ. Δικονομίας καὶ τὸν βάσιμον περὶ τούτου πρῶτον ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγον ἀναιρέσεως.

αὐτοῦ ἐπικυρώσεώς των, ἐν ἄρθρῳ δὲ 2 δι' αἱ ρηθεῖσαι νομοθετικαὶ πράξεις δύνανται νὰ κυρωθῶσι, τροποποιηθῶσι ἢ καταργηθῶσι μέχρι πέρατος τῆς βουλευτικῆς περιόδου καὶ διὰ νομοθετικῶν διαταγμάτων, ἐκδιδομένων κατὰ τὴν περαιτέρω ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ διαγραφομένην διαδικασίαν.

Σαφὴς καὶ πρόδηλος ἔννοια τοῦ Ψηφίσματος τούτου εἶναι: α) ὅτι ἡ κατ' ἐξουσιοδότησιν ἐπιτραπεῖσα τυχὸν τροποποίησις τῶν ὑπὸ κύρωσιν νομοθετικῶν πράξεων δὲν ἠδύνατο νὰ ἔλθῃ καὶ μέχρι προσθήκης νέων καὶ μηδαμῶς ἐν τῇ ὑπὸ κύρωσιν πράξει περιεχομένων κανόνων δικαίου, ἀφοῦ περὶ τοῦ τρόπου τῆς θέσεως εἰς ἰσχὺν νέων κανόνων δικαίου ἡ Βουλὴ ἔλαβε μέριμναν δι' ἄλλου Ψηφίσματός της, ἤτοι τοῦ ΞΗ' τῆς 25|29 Ἰουλίου 1949 καὶ ἐξουσιοδότησε πρὸς τοῦτο ἄλλην διαφόρου συνθέσεως 'Επιτροπὴν καὶ β) ὅτι ἐν πάσῃ περιπτώσει καὶ ἂν ἡ κατ' ἐξουσιοδότησιν ἐπιτραπεῖσα τροποποίησις ἐξικνεῖτο μέχρι δυνατότητος προσθήκης νέων κανόνων δικαίου οὐδεμία παρασχεθεῖσα ἐξουσιοδότησις, ὅπως ὁ νέος κανὼν τοῦ δικαίου τεθῇ εἰς ἰσχὺν μετ' ἀναδρομικῆς δυνάμεως. Ἡ ἐφαρμοσθεῖσα ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ἀποφάσεως διάταξις τῆς παραγρ. 7 τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Ν. Δ. 1101|1949 εἶναι, τοιαύτη οἵα νέα, ἅτε οὐδαμοῦ περιεχομένη, οὐδ' ἐμμέσως, ἐν τῷ κυρωθέντι Α.Ν. 971|1949 καὶ δὲν ἀποτελεῖ τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου 15, ἀλλὰ προσθήκην εἰς ἐκεῖνο. Συνεπῶς αὕτη ἦ εἶναι ὁλοκληρωτικῶς ἄκυρος καὶ ἀνίσχυρος, ὡς τεθεῖσα καθ' ὑπέρβασιν τῆς παρασχεθείσης διὰ τοῦ Ψηφίσματος ΞΖ' ἐξουσιοδοτήσεως ἢ τοὐλάχιστον εἶναι ἄκυρος καὶ ἀνίσχυρος ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς ἀναδρομῆς τῆς ἰσχύος της (21 Σεπτεμβρίου 1949), διότι μὲ τοιαύτην ἔννοιαν εἶναι ὁπωσδήποτε ἐκτὸς πάσης ἐξουσιοδοτήσεως. Τὰ ἐναντία κρίνασα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καὶ ἐφαρμόσασα τὴν περὶ ἧς πρόκειται διάταξιν τοῦ ἄρθρου 8 παρ. 7 τοῦ Ν. Δ. 1101|49 καὶ μάλιστα ὡς κεκτημένην ἀναδρομικὴν ἰσχύν, ἅτε δηθεν ἐφαρμοζομένην καὶ ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀναγομένων εἰς χρόνον πολὺ προγενεστέρων τῆς θέσεώς της εἰς ἰσχύν, ψευδῶς ἑρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ Ψηφίσματος ΞΖ' τῆς Δ' Ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς.

Ὁ Ἄρειος Πάγος καὶ διὰ τῆς γνωτίρας αὐτῆς ἀποφάσεώς του ἐπανέρχεται εἰς τὴν καὶ ὑπὸ τῶν προηγουμένων ἀποφάσεων αὐτοῦ (Α. Π. 516|1950, Α' Τμήματος, εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανῆς*, ΕΕΔ 9, 1070, Α. Π. 75|1951, Β' Τμήματος, εἰσηγητὴς *Σ. Βλαχογιάννης*, (ΕΕΔ 10, 401) γενομένην δεκτὴν ἄποψιν ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ νομικοῦ ζητήματος.

Ἀρείου Πάγου 188|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ε. Κολοκούρης**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Δ. Τρίμης, Θ. Γιαννόπουλος

Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ΞΖ' Ψηφίσματος τῆς 19|19 Ἰουλίου «περὶ κυρώσεως Ψηφισμάτων, Νομοθ. Διαταγμάτων καὶ Ἀναγκ. Νόμων ὁριζουσῶν, πλὴν ἄλλων, ὅτι νομοθετικαὶ πράξεις, ἐκδοθεῖσαι ἀπὸ 1 Ἀπριλίου 1946 μέχρι τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ ὑπὸ τύπον Ἀναγκ. Νόμων καὶ μήπω κυρωθεῖσαι, διατηροῦσι τὴν ἰσχύν των μέχρι τῆς ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἢ τῆς κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρ. 2 αὐτοῦ ἐπικυρώσεώς των καὶ ἐξακολουθοῦσι νὰ κέκτηνται τὴν ἣν εἶχον κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως των τοπικὴν δύναμιν νόμου καὶ τῶν τοῦ ἄρθρ. 2 αὐτοῦ ὁριζουσῶν ὅτι αἱ ταιαῦται νομοθετικαὶ πράξεις δύνανται νὰ κυρωθῶσι, τροποποιηθῶσι ἢ καταργηθῶσι μέχρι πέρατος τῆς βουλευτικῆς περιόδου καὶ διὰ Νομοθ. Διαταγμάτων, κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου διαγραφομένην διαδικασίαν, σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἡ δι' αὐτῶν παραοχεθεῖσα νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις εἶναι εἰδικὴ καὶ περιωρισμένη εἰς μόνον τὸ δικαίωμα τῆς κατὰ τὸ ρηθὲν Ψήφισμα διαδικασίας κυρώσεως, τροποποιήσεως ἢ καταργήσεως τῶν ὑπ' αὐτοῦ διεπομένων νομοθετικῶν πράξεων καὶ ὅτι ἡ λέξις «τροποποιηθῶσι» δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν τῆς προσθήκης νέων διατάξεων, ἀλλ' ἑτέθη, διὰ νὰ δηλωθῇ, ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ ρηθέντος ἄρθρ. 2 προβλεπομένη 'Επιτροπὴ δὲν ἦτο ὑπόχρεως ἢ νὰ κυρώσῃ οἱανδήποτε τῶν ὡς ἄνω Ἀναγκ. Νόμων ἐν τῷ συνόλῳ του ἢ νὰ κυρώσῃ τοῦτον ἐν τῷ συνόλῳ του καὶ πάλιν, ἀλλ' ἠδύνατο νὰ ἀκυρώσῃ τοῦτον καὶ ἐν μέρει, τροποποιοῦσα τοῦτον εἴτε δι' ἀπαλείψεως τῶν κατὰ τὴν κρίσιν της ἀδικαιολογήτων διατάξεων, εἴτε καὶ διὰ μεταβολῆς τοιούτων περιεχομένων ὅμως πάντων ἐν τῷ νόμῳ.

Διὰ τοῦ ἄρθρ. 3 § 7 τοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὡς ἄνω διατάξεων ἐκδοθέντος Ν.Δ. 1104|49 «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 971|49 Ἀναγκ. Νόμου περὶ ἀπονομῆς ἠθικῶν ἀμοιβῶν εἰς τὰς ἐθνικὰς ἀνταρτικὰς ὁμάδας καὶ ἐθνικὰς ὀργανώσεις ἐσωτερικῆς ἀντιστάσεως» προσετέθη εἰς τὴν § 3 τοῦ ἄρθρ. 15 τοῦ ρηθέντος Α.Ν. 971|49, ὁρίζουσαν ὅτι «διὰ τὰς ἐπὶ κατοχῆς γενομένας ἀπολύσεις ἐργατῶν καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων συμμετασχόντων εἰς τὰς κατὰ τὸ Ζ' Ψήφισμα ἐθνικὰς ἀνταρτικὰς ὁμάδας ἢ ἐθνικὰς ὀργανώσεις πληροφοριῶν καὶ δολιοφθορᾶς ἢ καταφυγόντων εἰς Μέσην Ἀνατολὴν καὶ ὑπηρετησάντων εἰς τὸν 'Εθνικὸν Στρατόν, τῆς εἰς ταύτας συμμετοχῆς των ἢ ὑπηρεσίας των ἀποδεικνυομένης δι' ἐγγράφου βεβαιώσεως τῶν Γενικῶν Ἀρχηγῶν ἢ Ἀρχηγείων ἢ ἐκτελεστικῶν ἐπιτροπῶν τῶν ὡς ἄνω ἀνταρτικῶν ὁμάδων καὶ ὀργανώσεων ἢ ἐξ ἐπισήμων ἐγγράφων τῶν ἁρμοδίων Στρατ. Ἀρχῶν, ἡ προθεσμία τῆς § 7 τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 765|43 νόμου καὶ τοῦ ἄρθρ. 3 τοιούτου ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 Ν.Δ. παρατείνεται, ἀφ' ἧς ἔληξε καὶ ἐπὶ ἕνα μῆνα ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος», ἑτέρα § 4 ὁρίζουσα, ὅτι, «διατηρουμένης τῆς διατάξεως τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ παρόντος, ἡ ἐξόφλησις τῶν τακτικῶν ἢ ἐκτάκτων ἀπολαυῶν τῶν ἐργατῶν καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, συμμετασχόντων εἰς τὰς ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ ἀναφερομένας ὁμάδας καὶ ὀργανώσεις ἢ ὑπηρετησάντων εἰς τὸν 'Εθνικὸν Στρατὸν ἐν Μ. Ἀνατολῇ, ὧν ἡ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ Ν. 2112

Περιπτώσεις ανεφαρμόστου Ν. 2112 επί απολύσεως μισθωτών διεπομένων υπό Κανονισμού

Διάταξις άρθρ. 9 Ν. 2112|1920, ώς ήρμηνεύθη δι' άρθρ. 6 Ν. 4558|1930.—Αναγκαία πρός αποκλεισμόν αποζημιώσεως Ν. 2112 ή λήψις υπό Κανονισμού προστασίας ίσης τουλάχιστον προς την του Ν. 2112.—Έννοια ίσης προστασίας.—Ρύθμισις ειδικώς του θέματος αποζημιώσεως δι' αυθαίρετον απόλυσιν και όχι πρόνοια λήψεως συντάξεως κλπ. μετά την λύσιν της συμβάσεως.—Οργανισμός προσωπικού Αγροτικής Τραπέζης της Ελλάδος.—Αποχή του μισθωτού έκ της εργασίας.—Ισχύς και δι' υπαλλήλους Αγροτικής Τραπέζης διατάξεως άρθρ. 5 § 3 Ν. 2112.—Παράνομος μεταθεσις δεν υποχρεοί εις συμμόρφωσιν.—Δικαίωμα αποζημιώσεως Ν. 2112.—Απαλλαγή Αγροτικής Τραπέζης παραβόλου έφέσεως.

Πρόκειται περί μισθωτού της Αγροτικής Τραπέζης της Ελλάδος, απολυθέντος κατά παράβασιν του Ν. 2112|1920 περί υποχρεωτικής καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας, ως τροποποιηθη υπό του Ν. 4558|1930.

Το ως έφετείον δικάσαν Πρωτοδικείον Αθηνών, ακολουθούν την κρατήσασαν εν τη νεωτέρω νομολογία άποψιν ότι και η σύμβασις εργασίας, ή οποία διέπεται υπό κανονισμού καθορίζοντος όριον ηλικίας του μισθωτού λογίζεται ως αορίστου χρόνου (βλέπε παραπομπάς εις τας εν ΕΕΔ 10.408, σημειώσεις μας) και δεχθέντος ότι ο Νόμος 2112|1920 εφαρμόζεται, ως γνωστόν, επί συμβάσεων αορίστου χρόνου προβαίνει εις την συγκεκριμένην περίπτωσιν της εις εφαρμογήν αυτού.

Εν προκειμένω ο μισθωτός, καθ' ά δέχεται το Πρωτοδικείον, μετετέθη μεν παραβάσει του οργανισμού εκ της μιάς υπηρεσίας εις την άλλην, ηρνήθη να μεταβή εις την θέσιν του και αφού η μετάθεσίς του υπήρξε παράνομος, το Πρωτοδικείον δέχεται, ότι η άρνησίς του δεν σημαίνει παραίτησιν εκ της θέσεως αυτού.

Ως εσημειώσαμεν (ΕΕΔ 10, 309), η περίπτωσις της άρνήσεως του μισθωτού να μεταβή εις την θέσιν του προβλέπεται και ρυθμίζεται κατά τας συνεπείας της υπό του άρθρου 63 του υπό του Α.Ν. 9351[1940 κυρωθέντος οργανισμού της Αγροτικής Τραπέζης και έμμενόντως, άνευ άλλου τινός, δεν δύναται να κριθή ή άρνησις του μισθωτού να συμμορφωθή εις διαταγήν μεταθέσεως, ανεξαρτήτως αν είναι δεδικαιολογημένη ή όχι, ως παραίτησις του μισθωτού, (πρβλ. και Α.Π. 413|1950, εισηγητής Κ. Χωκάς, ΕΕΔ 9, 703, υπό άλλας σκέψεις ή Πρωτοδίκου Αθηνών 1482|1950, Πρωτοδικης Δ. Σκούμης, ΕΕΔ 10, 309).

Πρωτοδικείου Αθηνών 2782|1951

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' έφεσιν
Πρόεδρος ο κ. **Κ. Ψιλόπουλος**
Εισηγητής ο Πρωτοδίκης κ. **Ε. Πεταμίτης**
Δικηγόροι οι κ.κ. Β. Σωτηρόπουλος, Χ. Μπένος

Η υπό κρίσιν έφεσις, στρεφομένη κατά της υπ' αριθ. 3615|1950 αποφάσεως του κατά την διαδικασίαν του νόμου ΓΘΟΔ' δικάσαντος Πρωτοδίκου Αθηνών, νομοτάπως και εμπροθέσμως ασκηθείσα, τύποις δεκτή καθίσταται και εξεταστέα τυγχάνει, της εκκαλούσης Τραπέζης απαλλασσομένης της καταβολής παραβόλου κατά το άρθρον 34 § 1 του νόμου 4332|1929, ως ηρμηνεύθη διά του άρθρου 6 του νόμου 5277|1931 και του Α.Ν. της 18|19 Μ|βρίου 1935.

Εκ του άρθρου 9 του νόμου 2112|1920, ως ηρμηνεύθη διά του άρθρου 6 του νόμου 4558|

κατά την περίοδον της κατοχής απόλυσις εκρίθη ή κρίθήσεται τελεσιδίκως δικαστικώς άκυρος, γίνεται υποχρεωτικώς βάσει των κατά την ημέραν της εξοφλήσεως καταβαλλομένων αποδοχών εις τους ομοιοβάθμους αυτού απαλλήλους».

Η διάταξις αύτη δεν αποτελεί απλήν υπό την εκτεθείσαν έννοιαν τροποποίησιν της § 3 του άρθρ. 15 του Α.Ν. 971|49, αλλά προσθήκην όλως νέας τοιαύτης αυτοτελούς και μη περιεχομένης ούδ' εμμέσως εις ταύτην, δεδομένου ότι ή μεν § 3 του άρθρ. 15 Α.Ν. 971|49 παρατείνει απλώς την υπό των Ν. 765|43 και Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1945 προθεσμίαν προς έγερσιν αγωγής, μηδόλως ασχολουμένη με το περιεχόμενον του κατά του εργοδότου αυτών δικαιώματος των περί ων διαλαμβάνει εργατών και υπαλλήλων, ρυθμιζόμενον και μετά τον Α.Ν. 971|49 υπό των διεπόντων την σύμβασιν εργασίας κανόνων του δικαίου, ενώ ή ρηθείσα § 7 του άρθρ. 3 Ν.Δ. 1104|49 ρυθμίζει αυτά ταύτα το περιεχόμενον του δικαιώματος των αυτών ως άνω προσώπων και συνεπώς είναι άκυρος, ως καθ' υπέρβασιν της χορηγηθείσης νομοθετικής εξουσιοδοτήσεως θεσπισθείσα. Όθεν το ως έφετείον δικάσαν Πρωτοδικείον, δεχθέν διά της προσβαλλομένης αποφάσεώς του ως νόμιμο βάσιμον την ένδικον αγωγήν του αναιρεσιβλήτου, έρεισμα έχουσαν την ως άνω διάταξιν της § 7 του άρθρ. 3 του Ν.Δ. 1104|49, ψευδώς ήρμήνευσε και εσφαλμένως εφήρμοσε ταύτην, ως και τα άρθρα 1 και 2 του ΞΖ' Ψηφίσματος της Δ' Αναθεωρητικής Βουλής και αναιρετέαν κατέστησε την ρηθείσαν απόφασίν του κατά το άρθρ. 807 Πολ. Δικονομίας και τον βάσιμον περί τούτου πρώτον λόγον του αναιρετηρίου.

Δέον να παραπεμφθή ή υπόθεσις ενώπιον του Β' Τμήματος του Αρείου Πάγου διά την κατάλληλον εφαρμογήν του Νόμου κατ' άρθρον 3 Ν. ΧΜΖ|1877.

1930, σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἡ προστασία τοῦ κανονισμοῦ νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου ἢ καὶ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, ὡς πρὸς τὰ ἐκ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως δικαιώματα ἀποζημιώσεως, διὰ νὰ ἀποκλείσῃ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου 2112|1920, πρέπει νὰ εἶναι τοιαύτην ἴση πρὸς τὴν τοῦ νόμου 2112|1920, καθ' ὅσον ὁ νόμος ἐννοεῖ κανονισμοὺς ρυθμίζοντας εἰδικῶς τὸ θέμα τῆς ἀποζημιώσεως, ἥτις ἐξασφαλίζει τοὺς ὑπαλλήλους ἀπὸ τῆς αὐθαιρέτου ἀπολύσεως καὶ οὐχὶ παρέχοντας μετὰ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως εἰς τὸν ἀπολυόμενον μισθωτὸν ἕτερα πρανόμια, οἷον σύνταξιν, ἐπίδομα ἀνεργίας ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας, ἐφ' ἅπαξ ἐπίδομα κλπ., διότι οἱ τοιοῦτοι κανονισμοί, ἀφορῶντες εἰς τὸν μετὰ τὴν κανονικὴν παῦσιν τῶν ἐργαζομένων χρόνον, δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς λαμβάνοντες πρόνοιαν κατὰ τῆς αὐθαιρέτου ἀπολύσεως τοῦ ἐργαζομένου (πρβλ. Α.Π. 306|1934, Θέμ. ΜΕ' 817, 194|1937 ΕΕΝ 5' 630, καὶ *Ι. Καποδίστρια*, Ἐργατικὸν Δίκαιον § 416, σελ. 405, σημ. 1). Ὅθεν ἐν προκειμένῳ, ἐφ' ὅσον ἀπὸ τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς ἐκκαλούσης καὶ ἐναγομένης Τραπέζης δὲν ἔχει ληφθῇ τυλάχιστον ἴση προστασία πρὸς τὴν τοῦ νόμου 2112|1920 ἀναφερομένην, ὀρθῶς καὶ νομίμως ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐδέχθη, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος—ἐνάγων δικαιοῦται τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112|1920, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ νόμου 4558|1930, διὰ τὴν ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης Τραπέζης ἄτακτον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας του καὶ οἱ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζοντες πρῶτος καὶ δεύτερος λόγοι τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως μὴ βάσιμοι εἶναι καὶ ἀπορριπτέοι.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 47 τοῦ διὰ τοῦ Α.Ν. 2584|1940 κυρωθέντος ὀργανισμοῦ τῆς ἐκκλούσης Τραπέζης, ἔχοντος ἰσχὺν νόμου κατὰ τὸ ἄρθρον 2 αὐτοῦ, ὅπερ καταήγγειλε καὶ πᾶσαν ἄλλην ἀντιτιθεμένην εἰς τὸν κυρωθέντα ὀργανισμὸν διάταξιν, δι' ἧς ὡρίσθησαν οἱ λόγοι, ὧν ἕνεκα λύεται ἡ ὑπαλληλικὴ σχέσις τῶν ὑπαλλήλων τῆς ἐκκαλούσης, οὐδαμῶς ἀπέκλεισε τὴν παράλληλον ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 5 § 3 τοῦ νόμου 2112|1930, ὡς αὕτη συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 4558|1930, δι' ἧς ὁρίζεται, ὅτι ἀποχὴ τοῦ ὑπαλλήλου ἀπὸ ἐργασίας, ὀφειλομένη εἰς βραχείας σχετικῶς διαρκείας ἀσθένειαν κατὰ τὰ ἐν ταύτῃ καθοριζόμενα χρονικὰ ὅρια ἢ προκειμένου περὶ γυναικὸς εἰς λοχείαν, δὲν θεωρεῖται ὡς λύσις τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους αὐτοῦ καὶ συνάγεται ὅτι ἡ δι' ἄλλον λόγον καὶ πέραν τῶν δι' αὐτῆς ὁριζομένων χρονικῶν ὁρίων ἀποχὴ τοῦ ὑπαλλήλου ἐκ τῆς ἐργασίας, ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐξακολουθοῦσα ἀδικαιολογήτως, ἐπιφέρει λύσιν τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως τῇ βουλήσει τοῦ ὑπαλλήλου, τῆς τοιαύτης ἀποχῆς θεωρουμένης ὡς σιωπηρᾶς ἐκ μέρους αὐτοῦ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀφοῦ ἡ διάταξις αὕτη, γενικὴν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ πάντων τῶν ὑπαλλήλων καὶ σκοπεῖ προφανῶς τὴν προστασίαν τοῦ ἐργοδότου διὰ τῆς ἀποτροπῆς τῶν δυναμένων νὰ προκύψωσιν ἐκ τῆς ἀποχῆς τῶν ὑπαλλήλων δυσχερειῶν ἐν τῇ οἰκονομικῇ λειτουργίᾳ τῆς ἐπιχειρήσεώς του, ἀφ' ἧς προστασίας οὐδεὶς λόγος συντρέχει, ὅπως ἀποκλεισθῇ ἡ ἐκκαλοῦσα Τράπεζα.

Ἀληθῶς ὁ ἐργαζόμενος ὀφείλει νὰ συμμορφοῦται πρὸς τὰς ἐντὸς τοῦ κύκλου τῆς ἁρμοδιότητός του ἀπευθυνομένας πρὸς αὐτὸν διαταγὰς τοῦ ἐργοδότου, διὰ τῶν ὁποίων ἐπιδιώκεται ἡ ἐκτέλεσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας, καθ' ὅσον οὗτος, μὴ ὑπακούων εἰς τὰς διαταγὰς ταύτας, τοιοῦτος μὴ συμμορφούμενος πρὸς τοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως, δηλοῖ σιωπηρῶς παραίτησιν ἀπὸ τῆς ἐργασίας του. Ἐν προκειμένῳ ὅμως ἐκ τῶν κατὰ τὴν πρωτόδικον δίκην προσαχθεισῶν ἀποδείξεων, ἁπάντων τῶν προσαγομένων καὶ ἐπικαλουμένων ὑπὸ τῶν διαδίκων ἐγγράφων καὶ τῆς διαδικασίας ἐν γένει, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ἀρκούντως ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος (ἐνάγων) νομίμως ἠναγκάσθη νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὴν ὑπ' ὁριθ. 61788|21.7.1948 ἀπόφασιν τῆς Διοικήσεως τῆς ἐκκαλούσης Τραπέζης, δι' ἧς οὗτος μετετέθη ἐκ τῆς δικαστικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κεντρικοῦ Καταστήματος τῆς εἰς τραπεζιτικὴν τοιαύτην τοῦ ἐν Γυθείῳ ὑποκαταστήματός της, διότι ἡ τοιαύτη μετάταξις αὐτοῦ ἀπὸ ὑπηρεσίας εἰς ὑπηρεσίαν, ἀντικειμένη εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 62 τοῦ διὰ τοῦ Α.Ν. 2584|1940 κυρωθέντος ὀργανισμοῦ τῆς ἐκκαλούσης ἦτο παράνομος καὶ συνεπῶς ὁ ἐφεσίβλητος δὲν ὑπεχρεοῦτο, ὅπως συμμορφωθῇ, ἀφοῦ ἡ ἐκκαλοῦσα Τράπεζα, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, δὲν ἐδικαιοῦτο μονομερῶς νὰ ἐπαναγάγῃ αὐτὸν ἐκ τῆς δικαστικῆς αὐτῆς ὑπηρεσίας εἰς τὴν λογιστικὴν τοιαύτην καὶ νὰ ἀναθέσῃ εἰς αὐτὸν καθήκοντα λογιστοῦ καὶ ὅσον νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι αὐτὴ καταήγγειλε μονομερῶς τὴν μεταξὺ τῶν διαδίκων ὑφισταμένην συμβασιν ἐργασίας καὶ οὐχὶ ὁ ἐφεσίβλητος (ἐνάγων), ὅστις δεδικαιολογημένως ἠρνήθη νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὴν προμνησθεῖσαν παράνομον ἀπόφασιν τῆς Διοικήσεως αὐτῆς. Κατὰ ταῦτα ὀρθῶς καὶ νομίμως ὑπεχρεώθη αὕτη διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, ὅπως καταβάλῃ εἰς τὸν ἐφεσίβλητον (ἐνάγοντα) τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ νόμου 2112|1920, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 4558|1930, τοῦ ἐν τῷ ὀργανισμῷ τῆς ἐκκλούσης Τραπέζης (ἄρθρον 47 αὐτοῦ) ἀναφερομένου ὁρίου ἡλικίας μὴ καθιστῶντος τὴν σύμβασιν ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ἀλλ' ἁπλῶς ἀποτελοῦντος λόγον λύσεως τῆς συμβάσεως. Ἀκολούθως ταῦτοις καὶ ὁ τρίτος λόγος τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως, μὴ βάσιμος ἐστι καὶ ἀπορριπτέος.

ΑΣΚΗΣΙΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΑΠΕΡΓΙΑΣ

Μέριμνα Κανονισμών έργοδότου διά την άπόλυσιν και άποζημίωσις Ν. 2112

Άπαλλαγή άποζημιώσεως Ν. 2112|1920 εις περίπτωσιν ύπάρξεως Κανονισμού έργοδότου περί προσωπικού αύτού μόνον έφ' όσον έχει ληφθή μέριμνα διά την περίπτωσιν άτάκτου καταγγελίας της συμβάσεως έργασίας ίσης τουλάχιστον προστασίας της τού Ν. 2112|1920. — Έφαρμογή Ν. 2112|1920 και εις περίπτωσιν παροχής συντάξεως. — Όμοίως και έπι άπολύσεως μετά τήρησιν προϋποθέσεων Κανονισμού. — Δικαίωμα άποζημιώσεως Ν. 2112|1920 εις περίπτωσιν άπαλλαγής μισθωτού άπό κατηγορίας δι' άδίκημα. — Θεώρησις ύπό όργανισμού Άγροτικής Τραπέζης της άπεργίας ώς πειθαρχικού παραπτώματος. — Μή ισχύς ήδη διατάξεως. — Άναγνώρισις άπεργίας ώς δικαιώματος. — Μή συνυπολογισμός έκτάκτων παροχών δι' έορτάς εις άποζημίωσιν Ν. 2112. — Ζυμψηφισμός άποζημιώσεως Ν. 2112.

Κατ' άκολουθίαν της γνωστής όρχης τού άρθρου 3 τού Ν. 2112|1920 περί υποχρεωτικής καταγγελίας της συμβάσεως έργασίας ιδιωτικών υπαλλήλων και άρθρ. 6 τού τροποποιητικού αύτού Ν. 4558|1930, κατά την όποίαν, έφ' όσον ισχύουσιν έν ισχύι κανονισμοί νομικών προσώπων ή ιδιωτικών επιχειρήσεων, τότε μόνον δέν έφαρμόζεται ό Νόμος ούτος, όταν ή ρύθμισις διά των κανονισμών μέριμνα είναι μεγαλυτέρα ή ίση τουλάχιστον πρός την τού Ν. 2112 (βλέπε Α.Π. 557|1950, εισηγητής *Ι. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 10, 23, ένθα και λοιπαί παραπομπαί), ή δημοσευομένη κατωτέρω πρωτοδικειακή άπόφασις έφαρμόζει τόν Ν. 2112 έπι μισθωτού της Άγροτικής Τραπέζης της Έλλάδος (βλέπε και Πρωτοδικείου Άθηνών, ώς έφετείου, 2782|1951, άνωτέρω σελ. 626).

Ένδιαφέρουσα είναι ή σκέψις της άποφάσεως περί της έν αύτή ειδικής διατάξεως τού όργανισμού της Άγροτικής Τραπέζης περί άπεργίας (πρβλ. περί αύτής *Ι. Καποδίστριαν*, ΕΕΔ 8, 223, *Θ. Βλαχόπουλον*, ΕΕΔ 10, 49 έπ., *Κ. Περιφανάκην*, ΕΕΔ 10, 527, νμλγ. έν ΕΕΔ 10, 409 έπ.).

Εις την άποζημίωσιν τού Ν. 2112|1920 δέν ύπολογίζει ή έν λόγω πρωτοδικειακή άπόφασις και τάς έπιδότους, ώς όνομάζει, παροχάς τών έορτών Χριστουγέννων και Πάσχα, (ούτω και ή Πρωτοδίκου Άθηνών 1058|1951, Πρωτοδίκης *Μ. Κυριλλόπουλος*, ΕΕΔ 10, 515), άκολουθούσα κατά τούτο την γνωστήν άποψιν της Α.Π. 564|1950 (εισηγητής *Σ. Βλαχογιάννης*, ΕΕΔ 9, 1121).

Ή άρεσπαγιτική άπόφασις, εις ήν άναφέρεται ή πρωτοδικειακή, έσκέφθη, ότι εις την άποζημίωσιν τού Ν. 2112 δέν περιλαμβάνονται αί παροχαί «έκ δώρων οιωνδήποτε δοθέντων κατά τάς έορτάς τών Χριστουγέννων και τού Πάσχα, διότι δέν συνιστώσι τακτικάς άποδοχάς, άλλ' έκτακτον παροχήν, διδομένην ώς βοήθημα και ούχί ώς άντάλλαγμα μισθού».

Έσημειώσαμεν (ΕΕΔ 10, 1120), ότι ή γνώμη αύτη έλέγχεται πεπλανημένη έξ αύτών τών άπό 4 Νοεμβρίου 1947 και 1 Δεκεμβρίου 1947 συλλογικών συμβάσεων έργασίας, αί όποίαι προδήλως ώς μισθόν καθορίζουν και τάς έν λόγω παροχάς (και όχι ώς βοήθημα), ύπό την έννοιαν τών Α.Π. 268|1937, Θέμ. ΜΗ' 906, Α.Π. 357|1947 (εισηγητής *Α. Ζήλος*, ΕΕΔ 7, 77), Α.Π. 80|1949 (εισηγητής *Α. Χαμώτης*, ΕΕΔ 8, 326), κατά τάς όποίας τότε μόνον δύναται νά χαρακτηρισθή παροχή τις μεταξύ τών κατά τό άρθρ. 3 τού Ν. 2112 τακτικών άποδοχών τού μισθωτού, όταν προϋπήρξε μεταξύ έργοδότου και μισθωτού είδική συμφωνία, ότι θά άποτελή και ή παροχή αύτη τακτικόν συμβατικόν άνταλλαγμα της προσφερομένης έργασίας.

Και ύπό την έκδοχήν ταύτην πώς άλλως, είμή τοιαύτη συμφωνία δύναται νά χαρακτηρισθή ή άναφερομένη εις τάς άνωτέρω συλλογικάς συμβάσεις έργασίας, ότι καθ' έκάστην έορτήν Χριστουγέννων και Πάσχα θά καταβάλλωνται εις τούς μισθωτούς αί παροχαί αύται;

Ό σαφής μάλιστα όρος ούτος τών συλλογικών συμβάσεων έργασίας έβάσισε την σταθεράν νομολογίαν τών δικαστηρίων της ούσίας (βλέπε άντι πάσης άλλης Πρωτοδικείου Άθηνών 5239|1949, εισηγητής *Α. Καλλέργης*, ΕΕΔ 8, 885 και αύτόθι παραπομπάς) περί άκυρότητος της κατά τό άρθρ. 9 Ν. 118|1945 καταγγελίας συμβάσεως έργασίας έκ της μή «έξ όλοκλήρου» (μετά τού συνυπολογισμού και τών παροχών τούτων) καταβολής της άποζημιώσεως τού Ν. 2112.

Περί τού ότι τέλος και αί παροχαί αύται άποτελούν μισθόν συνάγεται και έκ τού προσφάτου Α.Ν. 1777|1951 «περί συμπληρώσεως τών διατάξεων τού Α.Ν. 28|1944».

Παρά την έν τώ νόμω ταύτω όνομασίαν τών παροχών αύτών ώς «έκτάκτων οικονομικών ενισχύσεων» και «δώρου», δέν μεταβάλλεται έξ έφάπτης άναλύσει ό χαρακτήρ αύτών ώς μισθού, άφού και κατά τόν Ν. 28|1944, τού όποίου συμπλήρωσιν άποτελεί ό Α. Ν. 1777|1951, άναφέρεται εις καθορισμόν μισθών και ήμερομισθίων και προσαυξήσεων αύτών, ένώ, έξ άλλου, ό χαρακτηρισμός αύτών ώς έκτάκτων δέν γίνεται έν τώ νόμω προφανώς νά όποδηλώση ότι αύται δέν θεωρούνται τακτικαί άποδοχαί κατά την έννοιαν τού άρθρ. 3 Ν. 2112, άφού κέρας της όνομασίας αύτών είναι πάντοτε ζήτημα άποδείξεως ή συμπεράσματος έκ τού νόμου, άν χορηγώνται τακτικώς καθ' έκαστον έτος.

Τό τελευταίον τούτο και έλλειπούσης ύπουργικής άποφάσεως έκ τού Ν. 28|1944 προκύπτει έκ τών άπό 4 Νοεμβρίου 1947 και 1

Δεκεμβρίου 1947 συλλογικών συμβάσεων έργασίας, αί όποίαι καθορίζουν τακτικώς κατ' έτος τοιαύτας παροχάς τοὐλάχιστον διά τούς έχοντας ὑπέρ τὸ ἔτος ὑπηρεσίαν μισθωτούς, ἀπό οἰκονομικής δέ ἀπόψεως ἡ ἐπιχείρησις ὑπολογίζει καί ταύτας εἰς τό κόστος τῆς παραγωγῆς.

Πρωτοδικείον Ἀθηνῶν 1764|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μ. Κυριλλόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Μίχας, Α. Καλαμπαλίκης

Ἐν τῇ κρινομένῃ ἀγωγῇ ὁ ἐνάγων ἐκθέτει, ὅτι προσελήφθη παρά τῆς ἐναγομένης διά συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ὡς ὑπάλληλος αὐτῆς τήν 7ην Ἰουνίου 1935 καί ὑπηρέτησε συνεχῶς παρ' αὐτῇ μέχρι τῆς 25 Ὀκτωβρίου 1945, ὅτε καί ἀπελύθη δι' ἀτάκτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, αἰτεῖται δέ ὅπως ὑποχρεωθῇ ἡ ἐναγομένη καί καταβάλῃ αὐτῷ δραχ. 7.085.500 δι' ἀποζημίωσιν βάσει τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 2112. Οὕτως ἔχουσα ἡ κρινομένη ἀγωγή ἐρευνητέα τυγχάνει, ὡς πρός τό νόμῳ καί οὐσίᾳ βάσιμον αὐτῆς, ἐν ὄψει καί τῶν ἐνστάσεων καί τῶν ἰσχυρισμῶν τῆς ἐναγομένης.

Ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 2112, ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη ὑπό τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ Ν. 4558|1930, σαφῶς συνάγεται ὅτι ὁ Ν. 2112 δέν ἔχει ἐφαρμογήν, ὁσάκις δι' ἐγκεκριμένου ὑπό τοῦ Κράτους κανονισμοῦ ἔχει ληφθῇ ὑπέρ τῶν ὑπαλλήλων τῆς ἐπιχειρήσεως εἰδική μέριμνα διά τήν περίπτωσιν τῆς ἀτάκτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως καί παρέχουσα εἰς τόν ἀπολυόμενον ὑπάλληλον τοὐλάχιστον ἴσην ἢ ἀνωτέραν προστασίαν τῆς παρεχομένης ὑπό τοῦ Ν. 2112. Ὁσάκις ἡ παρεχομένη προστασία εἶναι κατωτέρα ἢ δέν παρέχεται παντελῶς τοιαύτη, ἐφαρμόζεται ὁ Ν. 2112. Ἐκ τούτου ἕπεται, ὅτι ὅταν ἡ διά τοῦ κανονισμοῦ ληφθεῖσα πρόνοια ἀφορᾷ μόνον εἰς τήν περίπτωσιν τῆς συνταξιοδοτήσεως, ἐφαρμόζεται ὁ Ν. 2112, διότι ἡ παροχή συντάξεως δέν ἀποτελεῖ ἀποζημίωσιν διά τήν ἄτακτον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, ἀλλά κανονικήν παροχήν, χορηγουμένην εἰς τόν ὑπάλληλον διά τήν μετά συμπλήρωσιν ὡρισμένου χρόνου ἀποχώρησίν του ἐκ τῆς ὑπηρεσίας. Ὁ ὑπό τοῦ Ν. 2584|1940 ἐγκριθείς κανονισμός τῆς ἐναγομένης δέν παρέχει εἰδικήν προστασίαν διά τήν περίπτωσιν τῆς ἀτάκτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ἐφαρμόζεται δθεν ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὁ Ν. 2112 (βλ. Α.Π. 1|1937 ΕΕΝ Δ' σ. 13, Α.Π. 557|1950, ΕΕΔ τόμ. 10, σελ. 23). Ἀβάσιμα δθεν τά ἐναντία ὑπό τῆς ἐναγομένης ὑποστηριζόμενα.

Ὁ Ν. 2112 ἔχει ἐφαρμογήν καί ὁ μισθωτής ἐργασίας εἶναι ὑπόχρεως εἰς καταβολήν ἀποζημιώσεως εἰς περίπτωσιν ἀτάκτου καταγγελίας συμβάσεως, ἧς τήν ἔννοιαν ταύτης καθορίζει ὁ νόμος οὗτος, ἔστω καί ἂν ἡ ἀπόλυσις ἐγένετο μετά τήρησιν τῶν τροπαιτουμένων ὑπό τῶν οἰκείων κανονισμῶν (βλ. ἰδίως Α.Π. 557|1950, ΕΕΔ τόμ. 10, σελ. 23). Ἀβασίμως δθεν ἡ ἐναγομένη ὑποστηρίζει, ὅτι δέν δύναται νά ἐφαρμοσθῇ ἐν προκειμένῳ ὁ Ν. 2112, διότι ὁ ἐνάγων ἀπελύθη μετά τήν τήρησιν τῆς ὑπό τοῦ κανονισμοῦ αὐτῆς προβλεπομένης διαδικασίας. Ἐξ ἁπάντων τῶν ἀνωτέρω ἕπεται, ὅτι ἡ κρινομένη ἀγωγή νόμῳ βάσιμος καί ἐρευνητέα κατ' οὐσίαν τυγχάνει.

Ἐκ τῶν παρά τῶν διαδίκων προσαγομένων ἐγγράφων, τῶν ἰσχυρισμῶν τῶν διαδίκων καί τῆς ἐν γένει ἀποδεικτικῆς διαδικασίας ἐβεβαιώθησαν τά ἀκόλουθα: Ὁ ἐνάγων προσελήφθη παρά τῆς ἐναγομένης διά συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου τήν 7 Ἰουνίου 1935 καί ὑπηρέτησε παρ' αὐτῇ συνεχῶς ὡς μόνιμος ὑπάλληλος αὐτῆς μέχρι τῆς 25 Ὀκτωβρίου 1945, ὅτε ἀπελύθη παρά τῆς ἐναγομένης, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου αὐτῆς, ὡς συμμετασχών εἰς ἀπεργίαν. Ἐβεβαιώθη ὡσαύτως, ὅτι ἡ σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας κατηγγέλθη ἀτάκτως, ἄνευ τηρήσεως τῶν ὑπό τοῦ Ν. 2112 τασσομένων προθεσμιῶν, ὡς καί ὅτι αἱ μηνιαῖαι τακτικαί ἀποδοχαί τοῦ ἐνάγοντος κατά τόν χρόνον τῆς καταγγελίας ἦσαν δρχ. 900.000. Ἡ ἐναγομένη περαιτέρω ἰσχυρίζεται, ὅτι δέν εἶχεν ὑποχρέωσιν τηρήσεως τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 2112, διότι κατά τοῦ ἐνάγοντος εἶχεν ὑποβληθῇ μήνυσις δι' ἀδίκημα σχετιζόμενον πρός τήν ὑπηρεσίαν του. Εἶναι ἀληθές ὅτι κατά τοῦ ἐνάγοντος ὑπεβλήθη μήνυσις ἐπί παραβάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 57|1945 Σ. Π., ἤτοι ὅτι, διευθυντής τυγχάνων τμήματος οἰκονομικῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ ἐπιλιμενίου Κέντρου Χίου, διαχειριζομένου τήν μεταφοράν καί διάθεσιν οἰκονομικῶν ἀγαθῶν, καί ἀσκῶν ὡς ἐκ τούτου κοινωνικήν λειτουργίαν, ἠρνήθη νά ἐκτελέσῃ τήν λειτουργίαν ταύτην, ἀποσχών τῆς ὑπηρεσίας του, πλήν ὅμως οὗτος ἀπηλλάγη τῆς ἀποδοθείσης αὐτῷ κατηγορίας πάσης ποινῆς διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 448|1946 ἀποφάσεως τῶν ἐν Χίῳ Πλημμελειοδικῶν.

Κατά τό ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. 2112 δύναται μέν ὁ ἐργοδότης νά καταγγέλλῃ τήν σύμβασιν ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας τινός, ἐάν κατά τοῦ ὑπαλλήλου ὑπεβλήθη μήνυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἀνασκήσει τῆς ὑπηρεσίας του ἡ ἀπηγγέλθη κατ' αὐτοῦ κατηγορία δι' ἀδίκημα ἐν γένει φέρον χαρακτῆρα τοὐλάχιστον πλημμελήματος. Ἐάν ὅμως ὁ ὑπάλληλος ἀπαλλαγῇ τῶν ὡς ἄνω κατηγοριῶν διά βουλεύματος ἢ δι' ἀποφάσεως, δικαιοῦται νά ζητήσῃ τήν κατά τό ἄρθρ. 3 τοῦ Ν. 2112 ἀποζημίωσιν. Ἀπορριπτέος δθεν ὁ σχετικός ἰσχυρισμός τῆς ἐναγομένης.

Ἀκολούθως ἡ ἐναγομένη ἰσχυρίζεται, ὅτι ἡ ὑπαλληλική σχέσις ἐλύθη ἐκ μέρους τοῦ ἐνάγοντος, διότι οὗτος μετέσχε κατά τόν Ἰούνιον 1946 εἰς ἀπεργίαν καί διότι, κατά τό ἄρθρ. 69 § 2 τοῦ ὀργανισμοῦ αὐτῆς, ἡ ἀπεργία θεωρεῖται βαρύτατον πειθαρχικόν παράπτωμα, ὁ δέ ἀπεργός θεωρεῖται ὅτι παρητήθη αὐτοβούλως καί αἰωπηρῶς ἐκ τῆς ἐν τῇ Τραπέζῃ θέσεως του. Ἡ διάταξις αὕτη τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς ἐναγομένης ἐτέθη νομίμως διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 272|8-9-42 ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου αὐτῆς, ἥτις ἀπόφα-

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΔΙΑ ΣΠΟΥΔΑΙΟΝ ΛΟΓΟΝ

Ἰσχὺς δεδικασμένου ἐκ τελεσιδίκου ἀποφάσεως ἐπὶ προηγουμένης ἀγωγῆς

Πότε ἰσχύει δεδικασμένον ἄρθρ. 273, 274 Πολιτ. Δικονομίας. — Συνέπεια καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ἄνευ σπουδαίου λόγου, κατ' ἄρθρ. 672 Α.Κ., ἡ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας καὶ περιέλευσις τοῦ μισθωτοῦ εἰς ὑπερημερίαν, μὲ δικαίωμα μισθοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 656 Α.Κ. — Συμψηφισμὸς κερδηθέντων ἀλλαχοῦ — Ἐπιτρεπτόν, παρὰ τὸ δεδικασμένον, ἀναζητήσεως διὰ νέας ἀγωγῆς ὑπολοίπου μέρους τῆς μέχρι πρώτης ἀγωγῆς ἀπαιτήσεως.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 672 Α.Κ. ἑκάτερον τῶν μερῶν δικαιοῦται κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν διὰ σπουδαῖον λόγον ἀποτελοῦντα ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας.

Ἡ διάταξις αὕτη, ὡς ἐκτενεστέρων ἐσημειώθη (ΕΕΔ 10, 413), δὲν ἐφαρμόζεται ἤδη διὰ τὰς συμβάσεις ἀορίστου χρόνου, κατὰ τὸ ἄρθρ. 38 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος Ν. 2783|1941, διατηρουμένου ἐν ἰσχύϊ τοῦ Ν. 2112|1920 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ τοῦ κατ' ἐπέκτασιν αὐτοῦ β. δ. 18|18 Ἰουλίου 1920, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ὁποίων μόνον εἰς περίπτωσιν μηνύσεως κατὰ τοῦ μισθωτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας του ἢ ἀπαγγελίας κατ' αὐτοῦ κατηγορίας δι' ἀδίκημα ταὐτόχρονον εἰς βαθυμὸν πλημμελήματος δικαιοῦται ὁ ἐργοδότης νὰ λύῃ ἀζημίως καὶ ἀπροθέσμως τὴν συμβασιν (βλέπε σχετικῶς καὶ *Ι. Καποδίστρ.* Θέμ. ΞΒ' 42).

Ἡ ἔλλειψις σπουδαίου λόγου πρὸς διάρρηξιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου ἔχει ὡς συνέπειαν νὰ περιέρχεται εἰς ὑπερημερίαν ὁ ἐργοδότης καὶ νὰ ὀφείλῃ τὸν μισθὸν (*Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, Αἰτιολογικὴ ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ Προσχεδίου Συμβάσεως Ἐργασίας, ΕΕΔ 9, 468, *Κ. Δημάκης*, ΕΕΔ 9, 97 ἑπ.).

Ἐπέρωθεν κατὰ τὸ ἄρθρον 655 Ἀστικοῦ Κώδικος ὁ μισθός, ἐκτὸς ἐναντίας συμφωνίας ἢ συνηθείας, καταβάλλεται μετὰ τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας, ἐὰν δὲ ὁπολογίζεται καθ' ὡρισμένα διαστήματα τῆς συμβάσεως διατή-

---

σεις, ὑπογραφείσα παρὰ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ὡς ὁρίζει τὸ ἄρθρ. 70 § 4 τοῦ ὀργανισμοῦ, τὸ προβλέπαν τὸν τρόπον τῆς τροποποιήσεως αὐτοῦ, ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως. Πλὴν ὅμως ἡ διάταξις αὕτη δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἰσχύουσα μετὰ τὸν μεταγενέστερον καὶ ἤδη ἐν ἰσχύϊ Α.Ν. 3127 τῆς ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως «περὶ ἀποκαταστάσεως τῶν συνδικαλιστικῶν ἐλευθεριῶν», ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ ὁποίου συνάγεται πρόθεσις τοῦ νομοθέτου προστασίας καὶ ἀποκαταστάσεως μεταξὺ ἄλλων καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπεργίας (Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς 333|1946, ΕΕΔ 5, 176). Τὸ ζήτημα ὅθεν ἂν ἡ ἀπεργία τῶν μισθωτῶν λύῃ τὴν σύμβασιν θὰ κριθῇ βάσει τῶν γενικῶν διατάξεων. Κατ' ἀρχὴν δέον νὰ παρατηρηθῇ, ὅτι ἐκ τῆς προσαγομένης ἀπαλλακτικῆς ὑπ' ἀριθ. 448|1946 ἀποφάσεως Πλημμελειοδικείου Χίου πλήρως πιστοῦται, ὅτι ὁ ἐνάγων δὲν ἀπέσχε τῆς ἐργασίας του κατὰ τὴν 18 Ἰουνίου 1946. Ἀλλὰ καὶ ἂν θεωρηθῇ ἀληθὴς ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἐναγομένης ὅτι ἀπέσχε, ἡ ἀπεργία ἀποτελεῖ δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ εὑρίσκον ἔμμεσον ἀναγνώρισιν καὶ ὑποστήριξιν εἰς πλείστα νομοθετικὰ κείμενα (Ν. 2112, 2151, 3453, 5458, Α.Ν. 16|11|1935 ἄρθρ. 10 περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν, Ν. 539|1945, Ψήφισμα Γ', Ψήφισμα ΛΘ' περὶ ἀναστολῆς τοῦ δικαιώματος ἀπεργίας, *Καυκᾶς*, Ἐνοχικὸν Τόμ. Α', σελ. 348, ἀπόφασις ἡμῶν ὑπ' ἀριθ. 3088|1950, ΕΕΔ 10, 72). Ἡ ἄσκησις ὅθεν τοῦ δικαιώματος τούτου ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς σοβαρὰ καταγγελία ἐκ μέρους τούτου τῆς συμβάσεως ἐργασίας (*Καυκᾶς*, ἔ.ἀ.). Μόνον ἐὰν ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τούτου ἐγένετο κατὰ τρόπον καταχρηστικὸν καὶ ἀντικείμενον εἰς τὴν καλὴν πίστιν (ἄρθρ. 281 Α.Κ.) δύναται ἐξ αὐτοῦ νὰ προκύψῃ βούλησις τοῦ μισθωτοῦ περὶ διασπάσεως τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως.

Ἐν προκειμένῳ ἡ ἐναγομένη ἰσχυρίζεται, ὅτι ὁ ἐνάγων ἀπέσχε τῆς ὑπηρεσίας του ἐπὶ μίαν μόνον ἡμέραν (18.6.1946), ἡ ἀποχὴ ὅμως αὕτη, ἐν οἱαδήποτε ἐκδοχῇ, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς συνιστῶσα καταχρηστικὴν ἄσκησιν δικαιώματος, πολλῷ μᾶλλον ἐκδήλωσιν βουλήσεως τοῦ ἐνάγοντος περὶ λύσεως τῆς συμβάσεως. Ἀπορριπτέος ὅθεν καὶ ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος τῆς ἐναγομένης.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἔπεται, ὅτι ἡ ἐναγομένη, καταγγείλασα ἀπροειδοποιήτως τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ὀφείλει εἰς τὸν ἐνάγοντα, ἔχοντα παρ' αὐτῇ ὑπηρεσίαν ἄνω τῶν 11 ἐτῶν, τὸ σύνολον τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν 7 μηνῶν. Εἰς τὰς τακτικὰς ἀποδοχὰς δὲν περιλαμβάνονται αἱ ἀποδοχαὶ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Πάσχα, διότι αὗται ἀποτελοῦν ἐκτάκτους παροχὰς (Α.Π. 564|1950, ΕΕΔ 9, 1121). Ἡ ὀφειλομένη ὅθεν ἀποζημίωσις ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς 900.000Χ7= 6.300.000.

Νομίμως ἡ ἐναγομένη προβάλλει πρὸς συμψηφισμὸν ἀνταπαίτησιν, ἣν ἔχει κατὰ τοῦ ἐνάγοντος, προερχομένην ἐκ δανείων καὶ ἀναρχομένην συμφώνως πρὸς προσαγομένην βεβαίωσιν τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας της ἐκ δραχμῶν 884.042. Τὸ ποσὸν τοῦτο συμψηφιστέον τυγχάνει εἰς τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ἐνάγοντος, μὴ ἀπαγορευομένου τοῦ συμψηφισμοῦ τούτου ὑπὸ τοῦ νόμου (Ε.Α. 409|1934 ΕΕΝ α 399, Ε.Α. 266|1945 Θ. ΜΣΤ' 880).

ματα, καταβάλλεται εἰς τὸ τέλος ἑκάστου αὐτῶν. Κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν ἅμα τῇ λήξει τῆς συμβάσεως καθίσταται ἀπαιτητὴς ὁ μέχρι τῆς λήξεως μισθός (πρβλ. καὶ Α.Π. 565|1949, εἰσηγητὴς *Δ. Κωτούλας*, ΕΕΔ 9, 101).

Ἀντιθέτως πρὸς ταῦτα κατὰ τὸ προϊσχύσαν δικαίωμα (ν. 38 καὶ 19 § 9 Π. (19.2), ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸν ν. 55 § 2 Π. (19.2), ἐφ' ὅσον διὰ τὴν νόμιμον διάρρηξιν τῆς συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου δὲν ὑπῆρχε δεδικαιολογημένη αἰτία ἐκ τοῦ πρόσωπου τοῦ ἐργαζομένου, οὗτος ἐδικαιοῦτο νὰ ἐναγάγῃ ἀμέσως τὸν ἐργοδότην, ζητῶν τὴν πληρωμὴν τῶν ἀποδοχῶν ὅλου τοῦ χρόνου κατ' ἀναλογον ἐφαρμογὴν τῶν ἐπὶ τῆς ἐγκαταλείψεως μισθίου πραγματος παρὰ τοῦ μισθωτοῦ τῆς συμβάσεως ν. 24 § 2 καὶ 55 § 2 Πανδ. 19. 2, Βασ. 50. 1, 24 § 2 καὶ 51 § 2, βλέπε καὶ *Καλλιγᾶ*, Ἔνοχ. § 292, *Ι. Καποδίστριαν*, Ἑρμην. Ἐργ. Δικ. σ. 391).

Ἑπομένως κατὰ τὸ ἰσχύον ἤδη δίκαιον ἐπὶ ἀκύρου καταγγελίας συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου δικαίωμα ἔχει ὁ ἀκύρως ἀπολυθεὶς νὰ ζητῇ ὁι' ἀγωγῆς τὰς δεδουλευμένας ἤδη ἀποδοχάς, δυναμένου πάντως τοῦ ἐργοδότου ν' ἀντιτάσσῃ κατὰ τῆς αἰτήσεως τοῦ μισθωτοῦ τὴν ἔνστασιν τοῦ συμψηφισμοῦ τῶν ἀλλαχοῦ τυχὸν κερδηθέντων, κατ' ἄρθρ. 656 Α. Κ.

Ἡ τελεσίδικος ἐπὶ τῆς πρώτης ἀγωγῆς ἀπόφασις δημιουργεῖ δεδικασμένον (βλέπε Α.Π. 201 καὶ 202|1948, εἰσηγητὴς *Ε. Καλοκούρης*, ΕΕΔ 7, 894, 895, *Γ. Μητσόπουλον*, ἐπὶ τῆς Α.Π. 309|1947, εἰσηγητὴς *Ν. Πλατύκας*, ΕΕΔ 6, 724).

Παραίτησις ἀπὸ τῶν δικαιωμάτων τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 656 Α.Κ. ἡ περιορισμὸς αὐτῶν εἶναι ἄκυρος κατὰ τὸ ἄρθρ. 679 Α.Κ.

Ἐπὶ τῶν ζητημάτων τούτων ἀσχολεῖται ἡ παρατιθεμένη ἀπόφασις.

Πρωτοδίκου Καβάλας 20|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΘΛ'.
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Γ. Κώνστας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Παπακωνσταντίνου, Θ. Βελλής

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ὁ ἐνάγων, δικαιωθεὶς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 31|1950 ἀποφάσεως ἡμῶν ἐπὶ τῇ ἀπολήψει τῶν ὡς νομίμων κριθεισῶν ἀπαιτήσεών του, συνισταμένων εἰς τὴν καταβολὴν αὐτῷ τῶν μέχρι τῆς 25.9.50 ἀποδοχῶν του, συνεπείᾳ τῆς ἀκύρου καταγγελίας τῆς συνδεούσης τοὺς διαδίκους συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, γενομένης παρὰ τοῦ ἐναγομένου τὴν 8.9.50 ἄνευ ὑπάρξεως σπουδαίου λόγου καὶ πρὸ τῆς λήξεως τοῦ συμπεφωνημένου ὡρισμένου χρόνου διαρκείας τῆς συμβάσεως, αἰτεῖται ἤδη τὴν καταψήφισιν τοῦ ἐναγομένου εἰς τὴν πληρωμὴν αὐτῷ τῶν ἐφεξῆς ἀποδοχῶν του μέχρι τῆς 20.1.1951, ὅτε καὶ ἐπῆλθεν ἡ λῆξις τῆς ἀνωτέρω συμβάσεως.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἄρθρων 273 παρ. 3, 274, 225, 226 καὶ 234 παρ. 3 τῆς Πολ. Δικονομίας, δὲν συγχωρεῖται ν' ἀμφισβητηθῇ καὶ καταστῇ ἀντικείμενον νέας δίκης τὸ διὰ τελεσιδίκου ὁριστικῆς ἀποφάσεως κεκυρωμένον δίκαιον. Ἀπαιτεῖται δὲ εἰδικώτερον διὰ τὴν ὕπαρξιν τοιούτου δεδικασμένου ταυτότης διαφορᾶς, ἤτοι ταυτότης καὶ τῶν τριῶν στοιχείων, ἐξ ὧν ἀπαρτίζεται αὐτή, τοῦ δικαιώματος, τοῦ γεγονότος, ἐξ οὗ τὸ δικαίωμα ἠγάζει καὶ τοῦ ἀντικειμένου, εἰς ὃ ἀναφέρεται. Ταυτότης δμως ἀντικειμένου νοεῖται ἡ νομική, ἤτοι ἀρκεῖ, ὅτι περιέχεται τὸ ζητούμενον ἀντικείμενον ἐν τῇ νέᾳ δίκῃ δυνάμει εἰς τὸ ἤδη ζητηθέν, μὴ δυναμένου νομικῶς νὰ ὑπάρξῃ ἄνευ αὐτοῦ, ὥστε νὰ πρόκειται περὶ τῆς αὐτῆς δικαιολογικῆς σχέσεως καὶ τοῦ αὐτοῦ ζητήματος, ἄλλως ἕνεκα μόνης τῆς διαφορᾶς τοῦ ζητουμένου ἀντικειμένου δὲν εἶναι ὀρθὸν ν' ἀποκρουσθῇ τὸ δεδικασμένον, ἐνῷ ἡ δικαιολογικὴ σχέσις εἶναι ἡ αὐτή (Α.Π. 135|1950, ΕΕΔ 9, 349, Α.Π. 83|40 καὶ 384|40, ΕΕΝ ζ' 213, 548, *Εὐκλείδου*, Π.Δ. § 130, σημ. 6, *Ράμμος*, ἐν Classon Δ' § 774). Συνεπῶς, ὅταν τὸ ἐν τῇ νέᾳ δίκῃ ἐπιδιωκόμενον δικαίωμα προϋπόθεσιν ἔχῃ ἕτερον δικαίωμα, ὅπερ ἦτο ἀντικείμενον προηγουμένης δίκης καὶ ἐκρίθη ἐν αὐτῇ, ὑπάρχει καὶ περὶ τούτου δεδικασμένον (*Εὐκλείδου*, § 130, σημ. 6, περ. Σ').

Ἀκολούθως τούτοις νομίμως ὁ ἐνάγων ἐπικαλεῖται τὸ δεδικασμένον ἐκ τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 31|50 ἀποφάσεως μας καταστάσης, ὡς συνομολογεῖται, τελεσιδίκου (μὴ ἀσκηθείσης κατ' αὐτῆς ἐφέσεως), κωλύον τὴν ἐκ νέου ἐξέτασιν τῶν ἐν αὐτῇ ἀναφερέντων καὶ ἐξετασθέντων ζητημάτων, ἐφ' ὧν ἐστηρίχθη τὸ διατακτικὸν τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ἤτοι ὅτι συνήφθη κατὰ μῆνα Ἰούνιον 1950 μεταξὺ τῶν διαδίκων σύμβασις ἐργασίας, καθ' ἣν ὁ ἐνάγων θὰ προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του ὡς ἀρχιεργάτης καθ' ὅλην τὴν τελευταίαν περίοδον ἐπεξεργασίας καπνῶν τοῦ ἐναγομένου, καπνεμπόρου, ἤτοι ἐπὶ χρόνῳ ὡρισμένῳ (Α.Π. 400|47, ΕΕΝ ιε' 91, *Καποδίστρια*, Ἑρμ. Ἐργατ. Δικ. § 72) καὶ ὁ τελευταῖος κατήγγειλε τὴν σύμβασιν ταύτην πρὸ τῆς λήξεως τοῦ συμπεφωνημένου χρόνου διαρκείας ταύτης (τὴν 8.9.1950), χωρὶς νὰ συντρέχῃ σπουδαῖος πρὸς τοῦτο λόγος ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἄρθρ. 672 τοῦ Α.Κ., (αὐτίνος δηλονότι ὑφισταμένου ἐπέρχεται, διὰ τῆς τοιαύτης καταγγελίας, ἡ λύσις τῆς συμβάσεως πρὸ τοῦ συντεθέντος χρόνου διαρκείας αὐτῆς) καὶ συνεπῶς ἡ γενομένη τὴν 8.9.1950 καταγγελία τῆς συμβάσεως παρὰ τοῦ ἐναγομένου θεωρεῖται ἄκυρος, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 174, ὡς δικαιοπραξία ἀντιβαίνουσα εἰς τὸν νόμον (*Κανελλ.* Ἔνοχ. τ. α', 360, *Βάλληνδα*, Ἔνοχ. ἑρμην. ἄρθρ. 174 καὶ 656 Α.Κ., *Κ. Δημάκης* ἐν ΕΕΔ 9, 93 ἑπ.) καὶ ὁ ἐναγόμενος περιῆλθεν εἰς mora accipiendi, ὀφείλων ἐντεῦθεν τὸν μισθόν, ὡς μισθόν, κατὰ τὴν σαφῆ περὶ τούτου διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 656 Α.Κ. (οὐχὶ ὡς ἀποζημίωσιν, ὡς ἀβασίμως ἰσχυρίζεται ὁ ἐναγόμενος) μέχρι τῆς λήξεως τῆς μισθωτικῆς σχέσεως (*Τριανταφυλλοπούλου*, Αἰτιολ. Ἐκθ. Προσχεδίου Α.Κ. ἐν ΕΕΔ 9, 472, *Καποδίστριος*, Ἑρμ. Α.Κ. εἰσαγ. ἄρθρ. 416-454 ἀριθ. 49, *Κανελλῆς* ὑπὸ τὰ ἄρθρ. 656 καὶ 669). Ἄλλως τε περὶ πάντων τῶν ἀνωτέρω ἐβεβαιώθημεν αὐθις ἐκ τῆς σημερινῆς ἀποδεικτικῆς διαδικασίας. Ἀπορριπτέα ὅθεν ὡς ἀβάσιμα

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ

Δικαίωμα αποζημιώσεως μισθωτού μετά λύσιν συμβάσεως κατ' άρθρ. 674 Α.Κ.

Αύτοδικαία λήξις συμβάσεως εργασίας ωρισμένου χρόνου μετά πάροδον χρόνου αύτής.— Δικαίωμα καταγγελίας συμβάσεως και πρό παρόδου χρόνου αύτής διά σπουδαίον λόγον, μή οφειλόμενον όμως εις πταίσμα καταγγέλλοντος.— Δικαίωμα αποζημιώσεως μισθωτού εις περίπτωσιν σπουδαίου λόγου, οφειλομένου εις μεταβολήν των προσωπικών ή περιουσιακών σχέσεων του εργοδότου, κατ' άρθρ. 674 Α.Κ.— Τί ληπτέον υπ' όψιν υπό δικαστού.

Σχετική προς το άρθρ. 672 Α.Κ. είναι και ή παρατιθεμένη κατωτέρω δικαστική απόφασις, ή οποία, ύφισταμένου σπουδαίου λόγου προς καταγγελίαν της συμβάσεως εις το πρόσωπον του εργοδότου, εφαρμόζει το άρθρ. 674 Α.Κ., κατά το οποίον, εάν ο σπουδαίος λόγος, δι' ον έχωρησεν εκ μέρους του μισθωτού καταγγελία, οφείλεται εις επελθούσαν μεταβολήν των προσωπικών ή περιουσιακών σχέσεων, δύναται ο δικαστήριον κατά την κρίσιν του να επιδικάση εις τον εκμισθωτήν εύλογον αποζημίωσιν.

Το αντίστοιχον 635 άρθρον της Συντακτικής Επιτροπής του Α.Κ. είχε διατυπωθή ως εξής: 'Εάν ο σπουδαίος λόγος της υπό του μισθωτού καταγγελίας οφείλεται εις επελθούσαν μεταβολήν των προσωπικών ή περιουσιακών σχέσεων, δύναται ούτος να υποχρεωθή εις εύλογον αποζημίωσιν, εάν τούτο επιβάλλεται εκ λόγων επιεικείας, το δε σχετικόν πάλιν 635 άρθρον του Προσχεδίου του Εισηγητού όριζεν «... υποχρεούται εις αποζημίωσιν, οριζομένην ελευθέρως υπό του δικαστού κατά το υπό της επιεικείας επιβαλλόμενον μέτρον».

'Η ύπαρξις εύλογου αιτίας του άρθρου 672 Α.Κ. είναι ζήτημα πραγματικόν, εξαρτώμενον εκ των δεδομένων της συμβάσεως και των συναλλακτικών ηθών, δύναται δε ή αιτία αύτη να αφορά είτε εις το πρόσωπον του καταγγέλλοντος, είτε εις το πρόσωπον, προς ο απευθύνεται ή καταγγελία, ότε, ως επί το πλείστον, ο λόγος ούτος αποτελεί παράβασιν των όρων της συμβάσεως, αδιαφόρως άν ούτοι περιελήφθησαν ειδικώς εις την σύμβασιν ή απορρέουν εκ του νόμου περιεχόμενον αύτης (βλέπε *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, Εισηγητική έκθεσις προσχεδίου συμβάσεως εργασίας, έτους 1913, ΕΕΔ 1, 301 και περί των γεγονότων, τα οποία δύνανται να χαρακτηρισθώσιν ως σπουδαίος λόγος *Κ. Κανελ*, Ένοχ. υπ' άρθρ. 672, σελ. 362).

Εις την τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν κατ' άρθρ. 673 Α.Κ., εφ' όσον δηλαδή ο σπουδαίος λόγος, δι' ον έχωρησεν ή καταγγελία, συνίσταται ή οφείλεται εις αθέτησιν της συμβάσεως, υποχρεούται ο αθετήσας εις αποζημίωσιν.

'Η υποχρέωσις αύτη υφίσταται μόνον όταν ή εύλογος αιτία συνίσταται εις την εκ μέρους

ελέγχονται πάντα τα περί του εναντίου υποστηριζόμενα παρά του εναγομένου, εν οις και ή περί αναρμοδιότητος ένστασις αύτου.

Διά της ανωτέρω αποφάσεώς μας επεδικάσθησαν τω ενάγοντι αι μέχρι της 25.9.50 αποδοχαί του, δι' ο δέν κωλύεται ούτος, συνεπώς ταίς μνησθείσαις διατάξεσι της Πολ. Δικονομίας, εκ του εντεύθεν δεδικασμένου να ζητήση διά νέας αγωγής το υπόλοιπον μέρος της μέχρι της πρώτης (από 2.10.1950) αγωγής απαιτήσεώς του (δι' εκείνης, εφ' ης ή ανωτέρω απόφασις, ητήσατο μόνον τας μέχρι της 25.9.50 αποδοχάς του), καθ' ο μή περιληφθέν εν τη πρώτη δίκη και συνεπώς μή κατατοτόν επίσκον (Α.Π. 390|1948, Θεμ. Ξ' σελ. 73), ως και τας ταιαύτας μέχρι της λήξεως της συμβάσεως, όπερ αντικείμενον έχει ή κρινομένη αγωγή, του ενάγοντος ισχυριζομένου ότι έληξεν ή επεξεργασία των καπνών την 20ην Ιανουαρίου ε.έ. και επομένως τότε επήλθε και ή λύσις της συμβάσεως άνευ ετέρου τινός. Εφ' όσον όθεν παραλείψεις του ενάγοντος προς λήψιν των μελλοντικών αυτού αποδοχών, κατά τον συμπεφωνημένον ή είθισμένον χρόνον καταβολής αυτών (άρθρ. 655 Α.Κ.), δέν συνάγεται εκ του περιεχομένου του πρώτου δικογράφου του, ούδε εκ του γεγονότος ότι ητήσατο τότε την πολλαπλασίαν αποζημίωσιν του νόμου 2112, λόγω μή συμμορφώσεως του εναγομένου προς τας διατάξεις της οικείας συλλογικής συμβάσεως, ως αβασίμως επίσης ισχυρίζεται ο εναγόμενος, προσέτι δέ, εφ' όσον προέκυψε, κατά την κρίσιν μας, ότι ή λειτουργία της ανωτέρω επιχειρήσεως του εναγομένου διήρκεσε μέχρι της 17 Ιανουαρίου ε.έ. (ότε έληξεν ή εφετεινή επεξεργασία καπνών και συνεπώς και ή διάρκεια της συμβάσεως), δικαιούται ο ενάγων διά το ανωτέρω χρονικόν διάστημα αποδοχών εν συνόλω δραχμών 6.042.000, ήτοι ημερομίσθια 114 προς 53.000 δραχμάς εκαστον, ως έκρίθη και διά της πρώτης αποφάσεώς μας, αλλά και καθορίζεται υπό της από 17.8.1950 συλλογικής συμβάσεως καπνεργατών. Ισχυρίζεται δημος περαιτέρω ο εναγόμενος, ότι ο ενάγων κατά το ανωτέρω χρονικόν διάστημα είργάσθη αλλαχού (παρά τη επιχειρήσει του καπνεμπόρου Ι. Κ.) και απεκόμισεν ημερομίσθια «εξφυλλιστού καπνών» εκ δραχμών 30.800 εκαστον και ότι δικαιούται να συμψηφίση τα ούτω κερδηθέντα προς την ανωτέρω αξιωσιν του ενάγοντος. Νόμω βάσιμος έστιν ο ισχυρισμός του ούτος, κατά το άρθρ. 656 Α.Κ., καθ' ο ο μισθωτής δικαιούται να εκπέση του μισθού πάν ό,τι ο εκμισθωτής ωφελήθη εκ της αλλαχού παροχής της εργασίας του (*Κανελλή*, σελ. 316 - 317).

τοῦ ἑτέρου ἐπαίτιων παράβασιν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, εἰς «ἀντισυμβατικὴν διαγωγήν», ὡς λέγει τὸ Γερμανικὸν κείμενον, τὸ Ἑλβετικὸν καὶ ὁ Γερμανικὸς Κῶδιξ, 628 ἐδ. 2 (ἐξ οὗ ἐλήφθη τὸ ἄρθρ. 673). Τὸ στοιχεῖον τοῦ πταίσματος ἐνυπάρχει ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς παραβάσεως καὶ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξαρθῇ (*Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, ἔνθ' ἀνωτ.).

Ἡ διάταξις εἶναι σύμφωνος καὶ πρὸς τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ Α.Κ. (ἄρθρ. 330 ἐπ.) περὶ ὑποκειμενικῆς εὐθύνης τοῦ ὀφειλέτου (*Η. Ζέπος*, Ἐνοχ. Δίκαιον. Β' Μέρος. Εἰδικόν. Τεῦχος 3ον, σελ. 382).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 674 Α.Κ. ἤδη ἐάν ὁ σπουδαῖος λόγος, δι' ὃν ἐχώρησεν ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ ἡ καταγγελία, ὀφείλεται εἰς ἐπελθοῦσαν μεταβολὴν τῶν προσωπικῶν ἢ περιουσιακῶν αὐτοῦ σχέσεων, δύναται τὸ δικαστήριον, κατὰ τὴν κρίσιν του, νὰ ἐπιδικάσῃ εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν εὔλογον ἀποζημίωσιν.

Ἡ τελευταία αὕτη διάταξις δὲν ἔχει ὡς προϋπόθεσιν τὴν ὕπαρξιν ὑπαιτιότητος τοῦ ἐργοδότου (βλέπε *Η. Ζέπον*, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 382, *Κ. Καυκᾶ*, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 371), ἀλλ' ἐτέθη προδήλως, κατὰ παρέκκλισιν τῆς ἀρχῆς τοῦ ἄρθρ. 672 Α.Κ., χάριν τοῦ ἐργαζομένου, ὁ ὁποῖος δὲν πρέπει νὰ ὑφίσταται τὰς ἀδικήτους δι' αὐτὸν συνεπείας ἐκ τῆς μεταβολῆς τῶν περιουσιακῶν σχέσεων τοῦ ἐργοδότου, λαμβανομένων πάντοτε ὑπὸ τοῦ Δικαστοῦ ὑπ' ὄψιν τῶν ἐπασχόντων εἰδικῶν συνθηκῶν (*Κ. Καυκᾶς*, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 370).

Σχετικὸν πρὸς ταῦτα εἶναι τὸ θέμα τῆς δημοσιευομένης κατωτέρω πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως.

Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 397|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'
Πρωτοδίκης: ὁ κ. **Σ. Σταματιάδης**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Ἐλαίας, Ἰ. Τσελόπουλος

Προκειμένης συμβάσεως ἐργασίας συναφθείσης διὰ χρόνον ὡρισμένον, ἡ λῆξις αὐτῆς ἐπέρχεται αὐτοδικαίως, ἅμα τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου, δι' ὃν συνωμολογήθη, ἐκτὸς ἐὰν ὀφείλεται σπουδαῖος λόγος, ὁπότε δύναται καὶ πρὸ τῆς λήξεως αὐτοῦ νὰ λυθῇ. Ποῖος ὁ σπουδαῖος λόγος δὲν ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ νόμου (Α.Κ. 672), πλὴν ὅμως οἱοσδήποτε καὶ ἂν ᾖ οὗτος, οἷον παραβίασις τῶν οὐσιωδῶν τῆς συμβάσεως ὅρων, τῶν ἀναφερομένων τόσον εἰς τὰ πρόσωπα τῶν συμβληθέντων, ὅσον καὶ εἰς τὰς λοιπὰς προϋποθέσεις αὐτῆς, ἢ ξένος πρὸς τὸ πρόσωπον καὶ τὰς λοιπὰς περιουσιακὰς σχέσεις τινὸς τῶν συμβαλλομένων, δὲν πρέπει νὰ ὀφείληται εἰς πταῖσμα ἐκείνου, ὅστις τὸν ἐπικαλεῖται, διότι ἄλλως ἑκάτερος τῶν συμβαλλομένων θὰ δύναται νὰ δημιουργῇ ὁ ἴδιος τὸν σπουδαῖον λόγον καὶ εἶτα νὰ καταγγέλλῃ τὴν σύμβασιν, ἵνα ἀπαλλάσσηται τῶν συμβατικῶν του ὑποχρεώσεων. Ἑτέρωθεν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 674 Α.Κ. προκύπτει, ὅτι, ἂν ὁ σπουδαῖος λόγος ὀφείλεται εἰς ἐπελθοῦσαν μεταβολὴν τῶν προσωπικῶν ἢ περιουσιακῶν σχέσεων τοῦ μισθωτοῦ, μὴ ὀφειλομένην πάντως ὡς ἄνω, τότε ὁ ἐκμισθωτὴς δὲν θὰ δύναται νὰ ζητήσῃ πλήρη ἀποζημίωσιν, ἤτοι ὅλους τοὺς μισθοὺς τοῦ ὑπολειπομένου χρόνου, ἀλλὰ εὔλογον τοιαύτην, συνισταμένην εἰς τοὺς μισθοὺς τοῦ μικροτέρου χρόνου, τοῦ δικαστοῦ λαμβάνοντος ὑπ' ὄψιν ἐν τῷ καθορισμῷ τοῦ κατὰ τὴν ἀποζημίωσιν καὶ τὰς οἰκονομικὰς σχέσεις τοῦ μισθωτοῦ, ὡς αὗται ἐξελίχθησαν μετὰ τὸ προσωπικόν του ἀτύχημα (*Κ. Καυκᾶς*, Ἐνοχ. 669 § 2, 672, 674 § 2).

Ἀπεδείχθησαν κατὰ τὴν ἐξ αὐτῶν καὶ τῶν ἐνόντων κρίσιν μας τὰ ἑξῆς: Ὁ ἐναγόμενος, νέος τὴν ἡλικίαν καὶ ἄπειρος τῆς ζωῆς ἐμφανίζεται ἐκμεταλλευόμενος τὸ ἐνταῦθα κέντρον, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «....» ἰδίῳ πλέον ὀνόματι, μετὰ τὸν πρὸ ἔτους ἐπισυμβάντα θάνατον τοῦ πατρός του. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον καὶ, πλὴν τῶν ἀνακαινίσεων, εἰς ἃς, ὡς πιθανολογεῖται, προέβη, ἐν ὄψει τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων 1950, ἐμισθώσε καὶ τὰς ὑπηρεσίας εὐαρίθμων μουσικῶν, ἐν οἷς καὶ τοῦ ἐνάγοντος, ὡς σαξοφωνίστα, συμφωνήσας μετ' αὐτοῦ, ὡς καὶ ἄλλων 4 τὸν ἀριθμόν, ἐγγράφως διὰ τοῦ ἀπὸ 10.10.1950 ἰδιωτικοῦ συμφωνητικοῦ, ὅπως ἅπαντες ἐκμισθώσωσι τὰς ὑπηρεσίας των μέχρι τῆς πρώτης Κυριακῆς τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου 1951, ἀμειβόμενοι δὲ ἅπαντες διὰ δραχ. 200.000 ἀνὰ ἑκάστην ἑσπέραν, ἐξ ὧν ἀνελόγουν εἰς τὸν ἐνάγοντα δρχ. 40.000. Τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1951 καὶ ἀφοῦ, ὡς πιθανολογεῖται, τὸ διάστημα τῶν ἑορτῶν παρῆλθε, λόγῳ τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως, ἄνευ κινήσεως διὰ τὸ κέντρον, οὗτος πιεζόμενος ὑπὸ τῆς ἀνάγκης, ἀφοῦ ἐναντίον του εἶχον κινηθῇ πλείονες δανεισταί του καὶ αὐτὸ τὸ Ι.Κ.Α., διὰ καθυστερουμένας εἰσφορὰς τῶν μουσικῶν (πρβλ. 303|1951 Πλημ. Θεσ|νίκης), κύρεθη προ ἀδυναμίας, ὅπως καταβάλῃ εἰς τοὺς μουσικούς, ἐν οἷς καὶ τὸν ἐνάγοντα, τὴν συμφωνηθεῖσαν ἀντιμισθίαν, δεχθεὶς ὅπως κλείσῃ τὸ κατάστημα, ἐργάζηται τοῦτο μόνον τὰς Κυριακάς, ἀμειβομένων τῶν μουσικῶν οὐχὶ δι' 7 ἡμερομισθίων καθ' ἑβδομάδα, κατὰ τὰ συμφωνηθέντα, ἀλλὰ δι' ἑνὸς μόνου, ταῦτα δὲ πάντα μέχρι τῆς 25.2.51, ὁπότε, ὡς πιθανολογεῖται, ἐκεῖνο, παρὰ τὰς ὑποχωρήσεις ὁλοκλήρου τοῦ προσωπικοῦ, ὁριστικῶς πλέον ἔκλεισε, καταστραφέντος πλήρως οἰκονομικῶς τοῦ ἐνάγοντος.

Κατὰ τὴν κρίσιν μας τὰ ὡς ἄνω ἐκ τῆς διαδικασίας προκύψαντα πραγματικὰ περιστατικὰ ἀφετηρίαν κυρίως εἶχον τὴν ἐνσκήψασαν οἰκονομικὴν κρίσιν δι' ἅπαντα τὰ ἐπαγγέλματα, πολὺ δὲ περισσότερον τὰ κέντρα διασκεδάσεως, ἤτοι μεταβολὴν τῶν περιουσιακῶν σχέσεων τοῦ ἐναγομένου, μὴ ὀφειλομένην κατὰ μέγα μέρος εἰς οἱανδήποτε ὑπαιτιότητά του. Τούτῳ ὅθεν τῷ λόγῳ κρίνομεν, ὅτι συντρέχει περίπτωσις ἐφαρμογῆς τοῦ προμνημονευθέντος ἄρθρου 674 τοῦ Α.Κ. καὶ δέον, ὅπως ἐπιδικασθῇ εἰς τὸν ἐνάγοντα ἐκμισθωτὴν εὔλογος ἀποζημίωσις δραχ. 2.500.000 ἀντὶ τῶν δοων διὰ τῆς ἀγωγῆς οὗτος νομίμως ζητεῖ δραχμῶν 3.520.000.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΕΝΝΟΙΑ ΚΥΡΙΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ ΔΙ' ΑΣΦΑΛΙΣΙΝ

Διάκρισις παροχῆς ἐργασίας κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἀπὸ ἐργασίας ἐπ' εὐκαιρίᾳ

Διατάξεις Ν. 2868|1922 «περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως ἐργατῶν καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων». — Ἐξαίρεσις ἀπὸ ἀσφαλίσεως τῶν παροδικῶς καὶ ἀκανονίστως ἐργαζομένων, ὡς καὶ προσλαμβανομένων δι' ἐργασίαν παροδικῆς φύσεως. — Διατάξεις Κανονισμοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Κτηματικῆς καὶ Ἑλλάδος. — Ἀσφαλιστέα πρόσωπα. — Ὡς κύριον ἐπάγγελμα νοητέον ἢ ἐπὶ προδήλῳ διοπορισμοῦ συνήθους ἀπασχολήσεως τοῦ προσώπου, δι' ἣν εἴτε δίδεται ἡ μεγαλυτέρα ἀντιμισθία, εἴτε ἀπαιτεῖται ὁ μείζων χρόνος.

Ἀπὸ ἀσφαλιστικῆς ἀπόψεως σαφεῖς νομοθετικαὶ διατάξεις συνδέουν τὴν ἀσφάλισιν πρὸς τὴν ἄσκησιν ὑπὸ τοῦ ἀσφαλιστέου κυρίου ἐπαγγέλματος.

Τοιαύτη ἡ περίπτωσις τῆς κατωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως (βλέπε καὶ ἄρθρ. 2 Ν. 6298|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», κατὰ τὸ ὁποῖον εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Νόμου τούτου ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς τὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα... παρέχουν κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ἐναντι ἀμοιβῆς).

Ἡ ἰδιότης ἐξ ἄλλου καὶ τοῦ μισθωτοῦ ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου προσδιορίζεται ἐκ τῆς ἀσκήσεως κυρίου ἐπαγγέλματος ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 10 Ν. 1234|1918 καὶ ἄρθρ. 11 Ν. 2112|1920 διὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Πρόδηλον, ἑπομένως, εἶναι τὸ ἐνδιαφέρον τῆς κατωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ἡ ὁποία, σαφεστέρα τῆς σχετικῆς πρὸς ταύτην Α.Π. 550|1949 (εἰσηγητὴς *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 9, 220), παρέχει τὸν ὁρισμὸν «τοῦ κυρίου ἐπαγγέλματος». Ἡ ἀπόφασις δίδει ὁρισμὸν συγκλίνοντα πρὸς τὸν ὑπὸ τοῦ *Χ. Οἰκονόμου*, Δίκαιον Ἐργατικῶν Ἀτυχημάτων καὶ Ἐπαγγελματικῶν Νόσων, σελ. 279, διδόμενον.

Ὑπομιμνήσκεται καὶ ἡ τῆς Σ.Ε. 171|1941 (εἰσηγητὴς *Κ. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 1, 180) γνώμη, καθ' ἣν τὸ «κύριον ἐπάγγελμα» πρέπει νὰ ἀποτελῇ τὴν βασικὴν ἐπαγγελματικὴν ἀπασχόλησιν τοῦ προσώπου, νὰ κυριαρχῇ τοῦτέστιν εἰς τὴν ἐπαγγελματικὴν ζωὴν αὐτοῦ καὶ συνεπῶς ἡ ἐπαγγελματικὴ συνείδησις καὶ δρᾶσις τοῦ ἀσκοῦντος τὸ ἐπάγγελμα αὐτό, ἐξηρτῶμεναι ἐκ τοῦ ὅλου τρόπου τῆς ἀσκήσεώς του, καθορίζουν πρωτίστως καὶ κυρίως, ἂν εἶναι τοῦτο κύριον ἢ ὄχι καὶ οὐχὶ μόνον τὰ οἰκονομικὰ ἀποτελέσματα αὐτοῦ, ἐν σχέσει πρὸς ἄλλα ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ προσώπου τυχὸν ἀσκούμενα ἐπαγγέλματα, διότι τὰ οἰκονομικὰ ἀποτελέσματα τῶν τυχὸν πλειόνων ἐπαγγελμάτων δύνανται μέν, λαμβανόμενα ὑπ' ὄψιν μετὰ τῶν ὑπαρχόντων ἄλλων στοιχείων, νὰ συντελέσουν εἰς τὴν διευκρίνισιν τοῦ κυρίου ἐπαγγέλματος, ἐκ τῶν πλειόνων, δὲν δύνανται ὅμως μόνα των νὰ τὸ προσδιορίσωσι.

Περαιτέρω ἡ αὐτὴ ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἠκύρωσε σχετικὴν πρᾶξιν διοικητικοῦ συμβουλίου ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου, διότι αὕτη διέλαβεν, ὅτι διαπιστώθη, ὅτι ὁ προσφεύγων ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ἑτέρων ἐπαγγελμάτων του ἀποκομίζει προσόδους μεγαλυτέρας τῶν προσόδων ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος, ἕνεκα τοῦ ὁποίου ἐζητήθη ἡ ἀσφάλισις, ἐνῷ ἡ πρόσοδος ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος τούτου, συγκρινομένη πρὸς ἓν ἕκαστον τῶν ἑτέρων ἐπαγγελμάτων του, εἶναι μεγαλυτέρα καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν ἦτο ἀσφαλιστέος, χωρὶς νὰ ἐρευνήσῃ, ἂν ἀποτελῇ ἢ ὄχι τὸ ἐπάγγελμά του τοῦτο τὴν βασικὴν ἐπαγγελματικὴν ἀπασχόλησίν του (πρβλ. καὶ *Χ. Ἀγαλλόπουλον*, ΕΕΔ 2, 324), *τὸν αὐτόν*, Αἱ Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις, σελ. 26).

Εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, προκειμένου περὶ στρατιωτικοῦ συνταξιούχου, αὕτη προσδιορίζει τὴν ἔννοιαν τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἀσκουμένου κυρίου ἐπαγγέλματος καὶ ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ ποσὸν τῆς συντάξεώς του ἐκ τοῦ δημοσίου Ταμείου.

Ἀλλά, νομίζομεν, ὅτι τοῦτο δὲν ἦτο ἐρευνητέον, ἵνα καθορισθῇ ποῖον τὸ κύριον ἐπάγγελμα, δοθέντος ὅτι ἡ σύνταξις δὲν ἀποτελεῖ βιοποριστικὸν μέσον ἐκ τῆς ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος, ἀφοῦ οὕτω δὲν θὰ εἶχεν ἔννοιαν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 3 Ν. 6298|1934 «περὶ Κοινων. Ἀσφαλίσεων», ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α.Ν. 694|1937, καθ' ἣν δὲν ἐξαιροῦνται τῆς ἀσφαλίσεως οἱ συνταξιοῦχοι, οἱ παρέχοντες ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν, ὑπαγομένην εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 ἐδ. 1, περίπτ. α' τοῦ Ν. 6298|1934.

Τοῦτο σημαίνει, ὅτι ὁ Νομοθέτης δὲν ἐννοεῖ, ὅτι ἀσκεῖ ἐπάγγελμα καὶ δὴ κύριον (ἄρθρ. 2 Ν. 6298|1934) ὁ συνταξιοῦχος δημόσιος ὑπάλληλος, ἐξεταζομένου μόνον ἂν ἀσκῇ, σὺν τῇ πρὸς ἀσφάλισιν ἐπαγγελματικῇ δράσει του, ἄλλο κύριον ἐπάγγελμα κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀσφαλιστικῆς σχέσεως.

Ὑπομιμνήσκεται καὶ ἡ Α.Π. 173|1951 (εἰσηγητὴς *Ι. Ἠλιόπουλος*, ΕΕΔ 10, 568), ἡ ὁποία ἐδέχθη διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 118|1945 ὀρθῶς ἀσφαλιστέους εἰς τὸν Ν. 6298|1934, ἀξιοῦντα ἐν τούτοις παροχὴν ἐξηρτημένης ἐργασίας κατὰ κύριον ἐπάγγελμα (ἄρθρ. 2 Ν. 6298|1934), στρατιωτικὸν συνταξι-

οὐχον, ἐνῷ κατὰ τὴν συλλογιστικὴν τῆς κατωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, θὰ ἔπρεπε νὰ τοποθετηθῇ τὸ ζήτημα ἐπὶ τῆς βάσεως, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἡ τελευταία τὸ τοποθετεῖ.

Ἀλλὰ τόση θὰ παρεβιάζετο ἡ σαφὴς καὶ ρητὴ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 3 Ν. 6298|1934, ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 2 Α.Ν. 694|1934, ὡς ἄνω ἐσημειώθη.

Ἀναφέρεται (Χ. *Οἰκονόμου*, Δίκαιον Ἐργατικῶν Ἀτυχημάτων κλπ., σελ. 280) τὸ παράδειγμα ἀντιπροσώπου, ἀπασχολουμένου εἰς ἀντιγραφικὴν ὑπηρεσίαν δικηγορικοῦ τινος γραφείου, ὡς μὴ κατὰ Ν. 6298|1934 ἀσφαλιστέου.

Ἀλλ' ἡ περίπτωσις αὕτη ρυθμίζεται ἀντιθέτως ὑπὸ τῶν ἄνω διατάξεων.

Ἀρείου Πάγου 163|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Β. Κυριακόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Παπαγιάννης, Γ. Ἀλεξιάδης, Ι. Καποδίστριας

Κατὰ μὲν τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 τοῦ Νόμου 2868|1922 «περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως ἐργατῶν καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» ἀσφαλίζεται ὑποχρεωτικῶς διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἐν γένει ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν πᾶν πρόσωπον, ἐπ' ἀντιμισθίᾳ παρέχον τὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ παρ' ἐμπορικῇ ἐπιχειρήσει καὶ ἔχον ὑπηρεσιακὴν ἀπ' αὐτῆς ἐξάρτησιν, ἐξαιρουμένων τῆς ἀσφαλίσεως τῶν παροδικῶς καὶ ἀκανονίστως ἐργαζομένων, ὡς καὶ τῶν προσλαμβανομένων δι' ἐργασίαν παροδικῆς φύσεως, κατὰ δὲ τὰς τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ κατὰ τὸν διαληφθέντα ἀνωτέρω νόμον (ἄρθρον 5) ἐκδοθέντος καὶ νομίμως δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἐγκριθέντος Κανονισμοῦ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ τῶν Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Κτηματικῆς καὶ Ἑλλάδος ἀσφαλίζονται ὑποχρεωτικῶς παρ' αὐτῷ πάντες οἱ ἀνήκοντες εἰς τὸ ὑπαλληλικόν, κύριον καὶ βοηθητικόν, ὡς καὶ τὸ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ διορισμοῦ των, ἀποκλειομένων ὅμως τῆς ἀσφαλίσεως, κατὰ τὰς διατάξεις τῆς § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου τῶν παρεχόντων εἰς τινα τῶν ὡς εἴρηται Τραπεζῶν ὑπηρεσίαν ἢ ἐργασίαν ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἢ οὐχὶ κατὰ κύριον ἐπάγγελμα. Καὶ ὡς κύριον μὲν ἐπάγγελμα, μὴ καθοριζομένων ἐν τῷ νόμῳ τῶν διακριτικῶν γνωρισμάτων, νοεῖται ἡ ἐπὶ προθέσει βιοπαρισμοῦ συνήθης ἀπασχόλησις τοῦ προσώπου, δι' ἣν εἴτε δίδεται ἡ μεγαλυτέρα ἀντιμισθία, εἴτε ἀπαιτεῖται ὁ μείζων χρόνος, λαμβανομένης ὅμως πρωτίστως ὑπ' ὄψιν τῆς σημασίας, ἣν κέκτηται αὐτη ἐν τῇ οἰκονομικῇ καὶ κοινωνικῇ θέσει τοῦ ἐργαζομένου, θεωρουμένου ὡς κυρίου ἐπαγγέλματος ἐκείνου, εἰς ὃ ἡ ἤδη ἢ προτέρα συνήθης ἀπασχόλησις προσδιορίζει τὴν ἐν τῇ κοινωνίᾳ θέσιν αὐτοῦ, ὡς ἐργασίας δὲ ἐπ' εὐκαιρίᾳ, ὡς καὶ ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ προρρηθέντος Ν. 2868|1922 σαφῶς προκύπτει, αἱ μεμονωμέναι τυχαῖαι ἐνέργειαι τοῦ ἐργαζομένου, ἐν σχέσει πρὸς τὴν συνήθη ἀπασχόλησιν αὐτοῦ, αἱ παροδικῶς καὶ ἀκανονίστως παρεχόμεναι καὶ μὴ ἀποτελοῦσαι συνήθη βιοπορισμὸν αὐτοῦ πόρον.

Τὸ δικάσαν Ἐφετεῖον, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του καὶ τῆς εἰς ἣν ρητῶς ἀναφέρεται ὑπ' ἀριθ. 3562|1948 τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν τοιαύτης, ἐδέξατο, κατὰ τὴν ἀνέλεγκτον περὶ πραγμάτων κρίσιν του, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων, ἀπόστρατος ἀντισυνταγματάρχης τυγχάνων, παρέσχεν ἀρχικῶς μὲν ἐργασίαν ἐκτιμητοῦ παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ, ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς κτηματικῆς αὐτῆς πίστεως, ἀμειβόμενος κατὰ παρουσιαζομένην εὐκαιρίαν ἐκτιμήσεως τῶν εἰς ὑποθήκην προσφερομένων ἀκινήτων, ἀκολούθως δὲ παρὰ τῇ Κτηματικῇ Τραπέζῃ, εἰς ἣν μετετάγη ἀπὸ τῆς εἰς αὐτὴν ἐνσωματώσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς κτηματικῆς πίστεως τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, τεχνικοῦ Συμβούλου, ἀμειβόμενος μὲ τὸν κατώτατον, εὐτελῆ ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν κοινωνικὴν αὐτοῦ θέσιν ὡς ἀνωτάτου ἀξιωματικοῦ, μισθὸν τοῦ βοηθοῦ τραπεζιτικοῦ ὑπαλλήλου καὶ λαμβάνων ἰδιαιτέρας ἀποζημιώσεις ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἐκτιμήσεων ἢ θεωρήσεων γενομένων τοιούτων, περαιτέρω δὲ ὅτι ὑπῆχθη μὲν οὗτος ὑπὸ τὸν ἰδιαίτερον κανονισμὸν τοῦ τεχνικοῦ τμήματος τῆς Τραπέζης ταύτης, οὐχὶ ὅμως καὶ εἰς τὴν ὑπαλληλικὴν αὐτῆς ἱεραρχίαν, παρευρισκόμενος ἐπ' ἐλάχιστον χρόνον, ἤτοι ἐπὶ βίωρον μόνον καθ' ἑκάστην εἰς τὴν Τράπεζαν, πρὸς διεκπεραίωσιν τῶν διδομένων ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ τεχνικοῦ τμήματος ἐργασιῶν καὶ παρέχων τὰς ὑπηρεσίας του ταύτας ἀκανονίστως καὶ παροδικῶς κατὰ τὰς παρουσιαζομένας ἑκάστοτε εὐκαιρίας ἐκτιμήσεων ἢ θεωρήσεων τῶν εἰς ὑποθήκην προσφερομένων ἀκινήτων. Τὰ οὕτως ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἀνελέγκτως δεκτὰ γενόμενα πραγματικὰ περιστατικὰ καὶ ἰδίᾳ ὅτι ὁ ἀναιρεσείων, ἐν ἀποστρατείᾳ ἀντιστράτηγος, προσελήφθη ἀρχικῶς μὲν ἄνευ παγίου μισθοῦ ὡς ἐκτιμητὴς παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ, ἀκολούθως δὲ ἐπὶ μικρᾷ ἀποζημιώσει παρὰ τῇ Κτηματικῇ ταυτοτῇ, ἐν συγκρίσει προφανῶς πρὸς τὸ ποσὸν τῆς συντάξεώς του, ὡς ἐν ἀποστρατείᾳ ἀνωτάτου ἀξιωματικοῦ, ἐξ ὧν καὶ ὁ καθορισμὸς τῆς κοινωνικῆς αὐτοῦ θέσεως, ὅτι οὗτος δὲν εἶχεν ὑπαχθῇ εἰς τὴν ὑπαλληλικὴν τῶν Τραπεζῶν ἱεραρχίαν καὶ ὅτι ἐπ' ἐλάχιστον ἀπησχολεῖτο εἰς τὰ γραφεῖα αὐτῶν, παροδικῶς καὶ ἀκανονίστως ἐργαζόμενος κατὰ τὰς ἑκάστοτε παρουσιαζομένας εὐκαιρίας ἐκτιμήσεων ἢ θεωρήσεων τῶν εἰς ὑποθήκην προσφερομένων ἀκινήτων, συνιστῶσι, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἠηθείσῃ αἰτιολογίᾳ ἐκτεθέντα, ὑπηρεσίας οὐχὶ κατὰ κύριον ἐπάγγελμα, ἀλλ' ἐπ' εὐκαιρίᾳ, καταλεγομένας εἰς τὰς τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Ταμείου τοιαύτας, δι' ἃς ἀποκλείεται, κατ' αὐτὸ καὶ τὸν διαληφθέντα 2868|1922 νόμον, ἡ ἀσφάλισις τῶν ταύτας παρεχόντων προσώπων. Οὕτω δὲ κρίναν καὶ τὸ δικάσαν Ἐφετεῖον καὶ ἀποφηνάμενον ἀπορριπτέαν τὴν ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἀσκηθεῖσαν ἔφεσιν κατὰ τῆς 3562|1948 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδι-

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΑΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΟΣ ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

Αξιώσεις αποζημιώσεως έκ τοῦ Ν. 2112|1920 καὶ ἄρθρ. 4 Ν. 3514

Συρροὴ ἀξιώσεων ἐκ τοῦ Ν. 3514 καὶ Ν. 2112, εἰς περίπτωσιν ἀπολύσεως μισθωτοῦ, προστατευομένου ὑπὸ Ν. 3514.—Διὰ πληρωμῆς ὅμως τῆς μιᾶς ἐξ αὐτῶν καὶ μεγαλυτέρας καθίσταται ἀδύναμος ἡ ἑτέρα.—Κατεύθυνσις ἀμφοτέρων τῶν ἀξιώσεων ἐπὶ τὸν αὐτὸν σκοπόν.

Τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Νόμου 3514|1928 (ἀρχικὸν ἄρθρ. 4 Ν. 1234|1918) ὁρίζει, ὅτι ὑπάλληλος (καὶ ἐργάτης, τεχνίτης, ὑπηρέτης, κατὰ τὸν Α.Ν. 547|1937), ἐπαναλαβὼν κατὰ τὸν νόμον τὴν ἐργασίαν του, δὲν δύναται πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους νὰ ἀπολυθῇ τῆς θέσεώς του, εἰ μὴ διὰ κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν διδικαιολογημένην αἰτίαν, ἄλλως δικαιοῦται εἰς ἀποζημίωσιν ἴσην πρὸς τοὺς μισθοὺς ἓξ μηνῶν, ὑπολογιζομένην ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεως ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ καθεστὼς πλήρους ἀπασχολήσεως (ἄρθρ. 5 Ν. 765|1943).

Ὁ Νόμος, ἀντὶ νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν ἀκυρότητα τῆς ἀπολύσεως, προετίμησε νὰ θεσπίσῃ διὰ παραβασιν τὴν ἐλάσσονα κύρωσιν (lex minus quam perfecta) τῆς ἀποζημιώσεως ἓξ ἀποδοχῶν ἓξ μηνῶν, τοῦτο δὲ εἰς ἐποχήν, καθ' ἣν δὲν ἰσχυεν εἰσέτι ὁ Ν. 2112|1920 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας (ἀρχικὸν ἄρθρον 4 Ν. 1234|1918).

Ἐτέρωθεν ὁ Ν. 2112|1920 ὑπὸ τὴν ἀρχικὴν μορφήν του δὲν ἐπεβαλλε κατὰ κύριον λόγον ἀποζημίωσιν, ἀλλὰ προεἰδοποίησιν περὶ τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ μόνον ὡς συνέπειαν τῆς παραμελήσεως τῆς προθεσμίας καθώρισε τὴν ἐν αὐτῷ ἀποζημίωσιν.

Ὡς ὀρθῶς παρετηρήθη (βλέπε *Π. Μητσόπουλον*, Ἡ πολλαπλὴ ἐκ συμβάσεως ἀποζημίωσις εἰς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον, ΕΕΔ 1, 36 ἑπ.), καὶ οὗτω ἐφαρμόζεται ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει (βλέπε Προέδρου Πρωτ. Καβάλας 305|1950, προεδρευόντων *Γ. Κώνστα*, ΕΕΔ 9, 843 καὶ λοιπὴν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 6, 96, ΕΕΔ 7, 613), αἱ ἐκ τῶν Ν. 3514 καὶ 2112 ἀξιώσεις δὲν κατευθύνονται ἐπὶ τὸν αὐτὸν σκοπὸν καὶ δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἡ διάταξις τοῦ δικαίου περὶ ἐυμηχρησμοῦ τῆς μιᾶς ἀξιώσεως πρὸς τὴν ἄλλην (ἀρβλ. καὶ *Ι. Παναγοπούλου*, Ἄσκησις τῶν ἀξιώσεων ἐκ τῶν Ν. 3514 καὶ 2112, Ἐργ. Δίκαιον, Τεῦχος Α—Β, σελ. 107).

Οὕτω ἀντιλαμβάνεται παγίως ἤδη τὸ ζήτημα καὶ ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις, ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὴν θεωρίαν (βλέπε καὶ *Ι. Ἀποστολόπουλον*, Ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, ἔκδ. τρίτη, σελ. 209), ἀπόκλισιν δὲ ἐκ τῆς σταθερῶς ἐφαρμοζομένης παρ' αὐτῇ γνώμης ἀποτελεῖ ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, ἡ ὁποία περιορίζει τὸ δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὴν λῆψιν τῆς διαφορᾶς ἀποζημιώσεων.

Τὴν γνώμην ταύτην τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως ἠκολούθησε παλαιότερον καὶ ἡ Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς 761|1942 (εἰσηγητὴς *Α. Δέκος*, ΕΕΔ 1, 629), ἀλλὰ δὲν εὗρεν αὐτὴ γενικωτέραν ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει ἀπήχησιν.

Εἶναι, ἐκτὸς ἄλλων, πράγματι, ἀπίθανον νὰ ὑποτεθῇ καὶ ὅτι τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945, ἐπιβάλλον τὴν κατ' αὐτὸ ἔγκυρον ἀπόλυσιν τῶν μισθωτῶν, ἐπὶ καταβολῇ ἐξ ὁλοκλήρου τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 καὶ διαφυλάσσων τὴν προστασίαν τοῦ Ν. 3514 (Α.Π. 228|1947, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 6, 440, *Δ. Καυκᾶς*, Ἐνοχ. Δίκαιον, ὑπ' ἄρθρ. 657 - 658, σελ. 331, *Ι. Ἀποστολόπουλος*, Ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, ἔκδ. τρίτη, σελ. 208, σημ. 14), δύναται νὰ ἔχῃ τὴν ἔννοιαν, ὅτι διὰ καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 3514, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ εἶχεν ὑπ' ὄψιν του ὁ Νομοθέτης αὐτοῦ, ἐκλείπει πλέον τὸ δικαίωμα τῆς ἴσσονος αὐτῆς ἀποζημιώσεως

καίου Ἀθηνῶν, δι' ἧς, ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς λόγοις, εἶχε κριθῇ ἀπορριπτέα ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ τοῦ, ὀρθῶς τὰς διαληφθείσας οὐσιαστικοῦ περιεχομένου διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ οὐδεμίαν ἑτέρου σχετικοῦ νόμου παρεβίασε καὶ οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου 1ος καὶ 3ος ὑπὸ τὰ στοιχεῖα α', γ' καὶ δ' ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγοι ἀναιρέσεως εἶναι ἀβάσιμοι καὶ ἀπορριπτέοι.

Ἐξ ἃ προκύπτει ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως καὶ τῆς εἰς ἣν ἀναφέρεται πρωτοβιθμικοῦ ἀνωτέρω ταιαύτης, τὸ δικάσαν Ἐφετεῖον, μετ' ἐκτίμησιν τοῦ συνόλου τῶν ἐκατέρωθεν ἐπικληθεισῶν καὶ προσαχθεισῶν ἀποδείξεων, προῆλθεν εἰς τὴν κρίσιν, ὅτι οὐ μόνον αἱ πρὸς τὴν Κτηματικὴν Τράπεζαν ὑπηρεσίαι τοῦ ἀναιρεσείοντος, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν Ἐθνικὴν ταιαύτην προγενέστεραι αὐτοῦ ὡς ἐκτιμητοῦ ταιαῦται παρεσχέθησαν οὐχὶ κατὰ κύριον ἐπάγγελμα, ἀλλ' ἐπ' εὐκαιρίᾳ καὶ δὲν ἐτύγχανον ἐκ τούτου, κατὰ νόμον, ἀσφαλιστέαι παρὰ τῷ ἀναιρεσιβλήτῳ Ταμείῳ καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου, μετὰ ταῦτα, 2ος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος. Μετὰ ταιαύτην δὲ κρίσιν, ἄνευ ἐννόμου ἀποβαίνει σημασίας ὁ καθορισμὸς τοῦ χρόνου τῆς ὑπηρεσίας αὐτοῦ παρ' ἑκατέρᾳ τῶν ὡς εἴρηται Τραπεζῶν καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου 3ος ὑπὸ στοιχεῖον β' ἐν τῷ Ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀπορριπτέος.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΙ

1846|1951 ΑΝΑΓΚ. ΝΟΜΟΣ

Περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων

(Β.Κ. τ. Α' φ. 179 της 21 Ιουνίου 1951)

Λαβόντες υπ' όψιν την κατά την συνεδρίασιν της 13 Ιουνίου 1951 του Ημετέρου Υπουργικού Συμβουλίου ληφθείσαν απόφασιν περί εκδόσεως, λόγω κατεπειγούσης και αναποφεύκτου ανάγκης, αναγκαστικού νόμου «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων», αποφασίσαμεν και διατάσσομεν :

Εισαγωγική διάταξις

Άρθρον 1

1. Ο παρών νόμος έχει ως σκοπόν την ασφάλισιν των εν τοις επομένοις άρθροις 2 - 4 αναφερομένων προσώπων εις περίπτωσιν ασθενείας, μητρότητος, αναπηρίας, ατυχήματος, γήρατος και ανεργίας, ως και των μελών της οικογενείας αυτών, εν περιπτώσει ασθενείας τούτων ή θανάτου του προστάτου αυτών ηφαλισμένου.

2. Η διά του παρόντος θεσπιζομένη ασφάλισις περιλαμβάνει ειδικώτερον τους ακολούθους κλάδους :

α') Τον κλάδον παροχών ασθενείας και μητρότητος εις χρήμα.

β') Τον κλάδον παροχών ασθενείας και μητρότητος εις είδος.

γ') Τον κλάδον αναπηρίας, γήρατος και θανάτου.

δ') Τον κλάδον ανεργίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Πρόσωπα υπαγόμενα εις την ασφάλισιν

Άρθρον 2

1. Εις την ασφάλισιν του παρόντος νόμου υπάγονται υποχρεωτικώς και αυτοδικαίως, υπό

του Ν. 2112 και ότι ούτω απομένει νεκρόν γράμμα ή διάταξις του άρθρ. 9 Ν. 118|1945 περί «εξ ολοκλήρου» καταβολής της αποζημιώσεως του Ν. 2112.

Άλλα και εκ του ότι ο Ν. 765|1943 (ΕΚΑ 2, 630), όνπ καθώριζεν εν άρθρω 2 αυτού την καταβολήν της νομίμου αποζημιώσεως εις τους εγκύρως απολυομένους (τοιαύτην ήννόει την του Ν. 2112) και εις το άρθρ. 5 αυτού ερρύθμιζε τον υπολογισμόν της αποζημιώσεως του άρθρ. 4 Ν. 3514, δεν ήθελησε να περιορίση τας αυτοτελείς ταύτας αξιώσεις, συνάγεται ή ανείθετος της σχολιαζομένης άποψις ως όρθή.

Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 328|1951

Διαδικασία Ν. Γ?ΘΔ'

Πρωτοδίκης ο κ. **Ι. Δέσπης**

Δικηγόροι οι κ.κ. Ε. Παπουτσίδης, Κ. Τζιώρκας

Εν τη αγωγή ο ενάγων ιστορεί, ότι απολυθείς παρανόμως υπό του εργοδότου εναγομένου, παρ' ω εργάζετο δυνάμει συμβάσεως εργασίας, ής την διάρκειαν παρέτειναν αναγκαστικώς ο νόμος 3514 περί προστασίας στρατευομένων μισθωτών, έλαβεν ίσην προς τας αποδοχάς εξ μηνών αποζημίωσιν του Ν. 3514. Ήδη διά της κοινομένης αγωγής ζητείται η καταβολή της υπό του νόμου 2112|1920 και Β.Δ. της 16|18 Ιουλίου 1920 προβλεπομένης αποζημιώσεως, ισχυριζομένου του ενάγοντος ότι η αποζημίωσις αύτη συντρέχει μετά της ληφθείσης τοιαύτης εκ του Ν. 3514.

Ερευνώντες την ουσιαστικήν θεμελίωσιν των δύο νόμων παρατηρούμεν, ότι διά του Ν. 3514 εθεσπίσθη βασικώς μείζων προστασία εκείνης του Ν. 2112 εις περίπτωσιν απολύσεως των μισθωτών εκ της εργασίας των. Τούτο εξηγείται εκ της ιδιαιτέρας προνοίας, ής έκρίθη άξιος ο απόστρατευόμενος μισθωτός. Η προστασία όμως αύτη εις εξαιρετικάς περιπτώσεις είναι μικροτέρα της παρεχομένης υπό του Νόμου 2112, εις περίπτωσιν καθ' ην ο απολυόμενος έχει πολλά έτη υπηρεσίας. Τούτο όμως το γεγονός είναι ούχι τυχαίον, διότι ο νομοθέτης έκρινεν έπαρκή δι' αυτού την προστασίαν του νόμου 2112. Ως εκ τούτου εκ των υποκειμένων εκάστοτε περιπτώσεων ο ζημιούμενος διά της απολύσεως μισθωτός, ότε μεν θά προσφύγη εις την προστασίαν του νόμου 3514, όπερ είναι το σύνηθες εν τη πράξει, ότε δε εις την προστασίαν του Ν. 2112. Άλλ' εκ του ότι προείλετο την μίαν των δύο περιπτώσεων δεν συνάγεται, ότι επελέξατο και δεν δύναται πλέον να ζητήση την προκύπτουσαν διαφοράν εκ της ετέρας προστασίας, διότι αι κατά του αυτού προσώπου απευθυνόμεναι αξιώσεις δεν τείνουσιν εις διάφορον εκάστη σκοπόν. Αν πλείονες αξιώσεις κατευθύνωνται επί τον αυτόν σκοπόν, υπόκειται πράγματι συρροή αξιώσεων. Άλλ' η δευτέρα αξίωσις, κατευθυνομένη επί τον αυτόν, ως η πρώτη, σκοπόν, τότε μόνον δύναται να έχη πραγματικήν ενέργειαν, όταν κατευθύνεται επί τι διάφορον ή πλέον από το επιτευχθέν με την ήδη άσκηθείσαν αξίωσιν. Εάν διά της άσκησεως μιάς αξιώσεως επέλθη ή επίτευξις του επιδιωκομένου σκοπού, αι λοιπαί αξιώσεις καθίστανται άδύναμοι. Το δίκαιον, ως ανθρωπίνη «θέλησις» είναι επιδίωξις ωρισμένων σκοπών. Η τελολογική μέθοδος ερεύνης της τοιαύτης θελήσεως είναι απολύτως επιβεβλημένη έναντι της αιτιοκρατικής, ήτις ισχύει διά την ερμηνείαν των φυσικών φαινομένων διεπομένων από την αρχήν της αναγκαιότητος (*Γ. Μπαλή*, Γεν. Άρχαί § 139, *Η. Ζέπος*, Περί πολλαπλών ενεργειών εις το Αστικόν Δίκαιον σ. 23,103). Η αιτουμένη αποζημίωσις διά της ερευνωμένης αγωγής είναι έλάσσων της ληφθείσης και ούχι τι πλέον ή διάφορον αύτης. Ως εκ τούτου η περιέχουσα το αίτημα τούτο αγωγή δέον όπως απορριφθή, ως νόμω άβάσιμος.

τούς ἐν ἄρθρῳ 7 ὁριζομένους ὅρους καὶ προϋποθέσεις:

α) Τὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς χώρας παρέχουν ἐξηρτημένην ἐργασίαν, ἐναντι ἀμοιβῆς, ὡς τοιαύτης νοουμένης καὶ τῆς παρεχομένης διὰ λογαριασμῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, ἀδιαφόρως νομικῆς φύσεως (δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου) τῆς σχέσεως.

Ἐπὶ δυσχεροῦς διακρίσεως ἐξηρτημένης ἢ μὴ ἐργασίας προσώπου τινός, ταῦτο θεωρεῖται ὑπαγόμενον εἰς τὴν ἀσφάλισιν.

Διὰ Κανονισμοῦ θέλουν καθορισθῆ οἱ ὅροι καὶ προϋποθέσεις, ὑφ' ἃς πρόσωπα παρέχοντα ἐργασίαν διὰ λογαριασμὸν πλειόνων τῆς μιᾶς ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων, ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ παρόντος νόμου.

β') Οἱ μετέχοντες εἰς τὴν διοίκησιν ἐπαγγελματικῶν σωματείων, τῶν περὶ ὧν τὸ ἔδαφ. α' προσώπων ἢ ἑνώσεων τοιούτων σωματείων, ἐφ' ὅσον λαμβάνουν ἀποζημίωσιν ἐκ τῶν σωματείων ἢ τῶν ἑνώσεων αὐτῶν.

γ') Οἱ μαθητευόμενοι.

δ') Οἱ συνταξιοῦχοι τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν πάσης φύσεως Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, οἱ παρέχοντες ἐργασίαν ὑπαγομένην εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἐδαφίου α', ὡς καὶ τὸ πάσης φύσεως ἔκτακτον, ἡμερομίσθιον καὶ ἐπὶ συμβάσει προσωπικὸν τοῦ Δημοσίου, ἐφ' ὅσον ὁ χρόνος ὑπηρεσίας τούτου δὲν ὑπολογίζεται διὰ τὴν ἀπονομὴν συντάξεως παρὰ τοῦ Δημοσίου.

2. Τὰ περὶ ὧν αἱ διατάξεις τῆς προηγουμένης παραγράφου πρόσωπα συνεχίζουν τὴν ὑπαγωγήν των εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ παρόντος καὶ διαρκοῦντος τοῦ χρόνου, καθ' ὃν δικαιωματικῶς ἢ ἐκ λόγων ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεως των δὲν προσφέρουν ἐξηρτημένην ἐργασίαν, πλὴν ὅμως τυγχάνουν ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τῶν ἀποδοχῶν των παρὰ τοῦ ἐργοδότου (ἄδειαι, ἀτρέπτους).

3. Δι' ἀποφάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α., ἐγκρινομένων παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ δημοσιευομένων διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, δύνανται νὰ ὑπάγωνται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ παρόντος, εἴτε δι' ἅπαντας τοὺς κλάδους, εἴτε δι' ὡρισμένους μόνον ἐξ αὐτῶν, οἰκονομικῶς ἀσθενεῖς κατηγορίαι αὐτοτελῶς ἐργαζομένων προσώπων, στερουμένων ἐπαγγελματικῆς στέγης.

Κατὰ τὴν ὑπαγωγὴν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοιούτων κατηγοριῶν ἠσφαλισμένων δύναται νὰ ἐπιβάλλεται διὰ Β. Διαταγμάτων, προκαλουμένων προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Ἐργασίας, ἡ ὑποχρέωσις ἐφοδιασμοῦ τούτων δι' ἀστυνομικῶν ἀδειῶν ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος, ἐφ' ὅσον δὲν ἀπαιτοῦνται τοιαῦται βάσει ἰσχυουσῶν ἑτέρων διατάξεων καὶ περιοδικῆς ἀνανεώσεως αὐτῶν, ὡς καὶ ἡ ἀπαγόρευσις τῆς ἐκδόσεως ἢ ἀνανεώσεως τῶν ἐν λόγῳ ἀδειῶν, ἐφ' ὅσον δὲν προσάγεται βεβαίωσις τοῦ Ι.Κ.Α. περὶ ἐκπληρώσεως τῶν ἐναντι τούτου ἀσφαλιστικῶν των ὑποχρεώσεων.

Δημόσιοι ὑπάλληλοι

Ἄρθρον 3

1. Δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ παρόντος νόμοι τὰ πρόσωπα τὰ παρέχοντα εἴτε ἀποκλειστικῶς, εἴτε ὄχι, ἐργασίαν, ὁ χρόνος τῆς ὁποίας ὑπολογίζεται ὡς συνταξίμος κατὰ τὰς διατάξεις τῆς ἑκάστοτε ἰσχυούσης διὰ τὸ Δημόσιον συνταξιοδοτικῆς νομοθεσίας.

2. Τὰ ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ παρόντος ἀναφερομένων προσώπων παρέχοντα ἐργασίαν διὰ λογαριασμὸν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου καὶ συνδεόμενα μετὰ τούτων διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου ἐξαιροῦνται ἐκ τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφαλίσεως διὰ τὸν κλάδον ἀνεργίας.

Πρόσωπα ἐξαιρούμενα τῆς ἀσφαλίσεως

Ἄρθρον 4

Ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 2 ἀναφερομένων προσώπων δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ παρόντος:

1. Οἱ ἀλλοδαποί, οἱ προσκαίρως ἐν Ἑλλάδι ἀσχολούμενοι. Ὡς προσκαίρως ἀπασχόλησις θεωρεῖται ἡ μὴ μέλλουσα νὰ διαρκέσῃ ἐν Ἑλλάδι τοιαύτη ἐπὶ ἓν ἔτος. Δύναται τὸ ἁρμόδιον κατὰ τὸν κανονισμὸν ὄργανον, ἐπὶ ἐξαιρετικῶν περιπτώσεων, νὰ παρατείνῃ τὸν χρόνον τῆς μὴ ἀσφαλισίμου ἀπασχολήσεως μέχρι 3 ἐτῶν ἐν συνόλῳ.

2. Οἱ ἱερωμένοι, οἱ ἀσχολούμενοι εἰς Ἱδρύματα, ἐν οἷς τελοῦνται τὰ τῆς λατρείας τῶν διαφόρων θρησκειῶν.

3. Οἱ ἀλλοδαποί, οἱ ἀσχολούμενοι εἰς τὰς ἐν Ἑλλάδι εὑρισκομένας διπλωματικὰς ἀντιπροσωπείας ξένων Κρατῶν καὶ τὰς ἐκτάκτους Διεθνεῖς Ἐπιτροπάς, ὡς καὶ τὰ φυσικὰ πρόσωπα τ' ἀπολαύοντα τοῦ δικαιώματος τῆς ἑτεροδικίας. Τὰ ὡς ἄνω πρόσωπα δύνανται τῇ αἰτήσει των νὰ ἀσφαλισθοῦν εἰς τὸ Ι.Κ.Α. καταβάλλοντα καὶ τὴν ἐργοδοτικὴν εἰσφοράν, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ.

Εἰδικὰ Ταμεῖα

Ἄρθρον 5

1. Πάντα τὰ ὑφιστάμενα μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος Νόμου, εἰσαθήπυτε μορφῆς Ταμεῖα, τὰ συγκεστημένα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Ν. 2868 ἢ εἰδικῶν νόμων ἢ τοῦ διατάγματος τῆς 15ης Μαΐου 1920 «περὶ ἐπαγγελματικῶν Σωματείων» καὶ ἀσφαλίζοντα, εἴτε ἀποκλειστικῶς, εἴτε ἐν μέρει, πρόσωπα ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ παρόντος ἀναφερομένων, ἐξακολουθοῦν λειτουργοῦντα καὶ δικαιοῦνται ὑπὸ τῶν ἰσχυουσῶν δι' ἕκαστον τούτων διατάξεων. Πάντα τὰ εἰς τοιαῦτα Ταμεῖα κυρίως ἀσφαλίσεως ἀσφαλιζόμενα πρόσωπα ἀπαλλάσσονται, καθ' οὓς κλάδους εἶναι ἠσφαλισμένα παρ' αὐτοῖς, τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. διὰ τὸν ἀντίστοιχον κλάδον ἀσφαλίσεως, ἀδιαφόρως ἂν τὸ οἰκεῖον Ταμεῖον χορηγῇ ἅπασαν ἢ μέρος μόνον τῶν ὑπὸ τοῦ ἀντιστοίχου κλάδου τοῦ Ι.Κ.Α. πραγματοποιουμένων κατηγοριῶν παροχῶν καὶ τοῦ ὕψους τούτων.

Ἐὰν πρόσωπόν τι ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀναφερομένων παρέχῃ, ἐκτὸς τῆς ἐργασίας δι' ἣν ἀσφαλίζεται εἰς εἰδικὸν Ταμεῖον καὶ δι' ἣν ὡς ἐκ τούτου ἐξαιρεῖται ἐκ τοῦ οἰκείου κλάδου ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α., καὶ ἑτέραν ἐργασίαν ἐμπίπτουσαν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ παρόντος, μὴ θεμελιοῦσαν ὅμως ὑποχρέωσιν ἀσφαλίσεως παρ' ἑτέρῳ Ταμείῳ, ὑπάγεται ὡς πρὸς ταύτην εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α.

Τὰ κατὰ τὰ ἀνωτέρω διατηρούμενα καὶ συ-

νεχίζοντα τὴν λειτουργίαν των εἰδικὰ Ταμεῖα κυρίας ἀσφαλίσεως, ἐὰν ὑπάγωνται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ὑποχρεοῦνται πάντως, ἀνεξαρτήτως πρὸς τὰ ἐν παρ. 2 τοῦ παρόντος ἄρθρου ὁριζόμενα:

Τὰ μὲν ἀσκοῦντα ἀσφάλισιν ἀσθενείας, ὅπως χορηγοῦν ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1953 τὰς αὐτὰς τουλάχιστον καθ' ὅρος, κατηγορίας καὶ ἔκτασιν παροχῆς, πρὸς ἐκείνας τὰς ὁποίας θὰ χορηγῇ ἑκάστοτε τὸ Ι.Κ.Α. διὰ τῶν κλάδων του ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς χρῆμα καὶ εἰς εἶδος.

Τὰ δὲ ἀσκοῦντα ἀσφάλισιν συντάξεων, ὅπως χορηγοῦν ἀπὸ τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω ἡμερομηνίας ὡς κατώτατα ποσὰ συντάξεων τὰ ὑπὸ τοῦ παρόντος προβλεπόμενα κατώτατα ὅρια συντάξεων δι' ἑκάστην κατηγορίαν δικαιουμένων (συνταξιοῦχοι λόγῳ γήρατος, ἀνυχήματος, ἀναπηρίας καὶ θανάτου), ὑπολογιζομένα βάσει τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς 1ης ἀσφαλιστικῆς κλάσεως καὶ τοῦ ἐλαχίστου ὁρίου ἡμερῶν ἐργασίας τοῦ ἀπαιτουμένου διὰ τὴν χορήγησιν τῆς συντάξεως, προσαυξανόμενα δὲ κατὰ τὰς τυχὸν προσαυξήσεις λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν, τὰς καθοριζομένας ὑπὸ τοῦ παρόντος.

Αἱ διατάξεις τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου δὲν ἐφαρμόζονται διὰ τοὺς ὑπὸ τῶν εἰδικῶν ὡς ἄνω Ταμείων συνταξιοδοτουμένους αὐτοτελῶς ἐργαζομένους, οὐδὲ διὰ τοὺς μισθωτοὺς τοὺς συνταξιοδοτουμένους ὑπὸ τούτων ἐὰν οἱ τελευταῖοι ρυθοῦν:

α) Δὲν εἶχον κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπονομῆς τῆς συντάξεως συμπληρώσει προκειμένου περὶ ἀρρένων τὸ 60ὸν καὶ προκειμένου περὶ θηλέων τὸ 55ον ἔτος τῆς ἡλικίας των ἢ

β) Δὲν πληροῦν τὰς προϋποθέσεις συνταξιοδοτήσεως λόγῳ ἀναπηρίας τοῦ ἄρθρου 28 § 1 ἐδ. πρῶτον ἢ

γ) Δὲν πληροῦν προκειμένου περὶ συνταξιούχων λόγῳ θανάτου τὰς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 28 § 6 ὁριζομένας προϋποθέσεις χαρακτηρισμοῦ των, ὡς μελῶν οἰκογενείας δικαιουμένων συντάξεως καὶ τὰς τοιαύτας τῆς § 6 τοῦ ἄρθρου 29.

Ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1952 πάντα τὰ κατὰ τὰ ἀνωτέρω πρόσωπα (ἠσφαλισμένοι καὶ συνταξιοῦχοι διατηρουμένων εἰδικῶν Ταμείων, κυρίας ἀσφαλίσεως ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας) δικαιοῦνται, ὅπως ἀξιοῦν παρὰ τῶν εἰδικῶν Ταμείων των, ἐφ' ὅσον πληροῦν τὰς ἀνωτέρω ὁριζομένας προϋποθέσεις, τὰς ὡς ἄνω παροχάς, αἵτινες θεωροῦνται ὡς τὸ ἐλάχιστον ὅριον τῆς ἐν τῇ χώρᾳ ἐξασφαλιστίας προστασίας παρὰ τῶν ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἐξαρτωμένων Ὀργανισμῶν κυρίας ἀσφαλίσεως (συντάξεων καὶ ἀσθενείας). Αἱ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀξιώσεις θεμελιοῦνται ἐπὶ τῶν οἰκείων διατάξεων τοῦ παρόντος καὶ τῶν Κανονισμῶν τοῦ Ι.Κ.Α., θεωρουμένων αὐτοδικαίως καὶ ὡς διατάξεων τῆς διεπούσης τὰ οἰκεῖα εἰδικὰ Ταμεῖα νομοθεσίας.

Ἄρνησις χορηγήσεως τῶν ἀνωτέρω παροχῶν ἀποτελεῖ λόγον ὑποχρεωτικῆς παραπομπῆς τοῦ οἰκείου εἰδικοῦ Ταμείου εἰς τὴν ὑπὸ τῆς § 6 τοῦ παρόντος προβλεπομένην Ἐπιτροπήν. Ἀπαγορεύεται ἡ δημιουργία ἐπαρκείας τῶν Εἰδικῶν Ταμείων διὰ τὴν χορήγησιν τῶν ὡς ἄνω παροχῶν δι' ἀναπροσαρμογῆς ἢ αὐξήσεως τῶν ὑπὲρ αὐτῶν νενομοθετημένων κοινωνικῶν πόρων ἢ αὐξήσεως τῶν εἰσφορῶν τῶν ἠσφαλισμένων καὶ ἐργοδοτῶν πέραν τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου ὁριζομένων.

2. Ἐκ τῶν κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον διατηρουμένων Ταμείων κυρίας ἀσφαλίσεως, ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, συγχωνεύονται εἰς τὸ Ι.Κ.Α., κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ παρόντος ἄρθρου, τὰ Ταμεῖα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τοῦ ὕψους τῶν εἰσφορῶν τῶν ἠσφαλισμένων καὶ ἐργοδοτῶν, τῶν ἐκ τῆς περιουσίας προσόδων, τοῦ χρόνου λειτουργίας, τῶν προϋποθέσεων ἀπονομῆς παροχῶν, τοῦ ὕψους καὶ τῆς ἐκτάσεως τούτων καὶ τῶν ἐξόδων διοικήσεως τοῦ ὑπὸ κρίσιν Ταμείου ἀφ' ἑνὸς καὶ τοῦ Ι.Κ.Α. ἀφ' ἑτέρου, δὲν δύνανται νὰ παράσχουν κατὰ τὴν κρίσιν τῆς περὶ ἧς ἡ § 6 τοῦ παρόντος Ἐπιτροπῆς, ἰσοδύναμον τουλάχιστον πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. παρεχομένην ἀσφαλιστικὴν προστασίαν.

3. Τὸ Ταμεῖον Ἀνενεργείας, τὸ συσταθὲν διὰ τοῦ Α.Ν. 113/45, διαλύεται, συγχωνευόμενον, δυνάμει τοῦ παρόντος, εἰς τὸ Ι.Κ.Α., ὅπερ ὑπεισέρχεται διὰ τοῦ κλάδου ἀνεργίας εἰς τὸ σύνολον τῶν ἐνεργητικῶν καὶ παθητικῶν του περιουσιακῶν στοιχείων καὶ ἀπαιτήσεων καὶ τῶν πάσης φύσεως ὑποχρεώσεων καὶ δικαιωμάτων του ὡς καθολικὸς αὐτοῦ διάδοχος.

Ἡ ἀσφάλισις τῶν παρ' αὐτῷ ἠσφαλισμένων προσώπων διὰ τὸν κίνδυνον τῆς ἀνεργίας συνεχίζεται ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Ἡ κινητὴ καὶ ἀκίνητος περιουσία τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας περιέρχεται ἅπασα, δυνάμει τοῦ παρόντος, εἰς τὸν κλάδον Ἀνεργίας τοῦ Ι.Κ.Α., αἱ δὲ ὑπάρχουσαι ὑπὲρ τούτου μισθώσεις διατηροῦνται ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α.

4. Ἡ ὀργάνωσις ἀντιφυματικῆς ἀσφαλίσεως (Ο.Α.Φ.Α.) ἡ συσταθεῖσα διὰ τοῦ Α.Ν. 19.11.45 διαλύεται, συγχωνευομένη δυνάμει τοῦ παρόντος εἰς τὸ Ι.Κ.Α., ὅπερ ὑπεισέρχεται διὰ τοῦ κλάδου παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς εἶδος, εἰς τὸ σύνολον τῶν ἐνεργητικῶν καὶ παθητικῶν της περιουσιακῶν στοιχείων καὶ ἀπαιτήσεων καὶ τῶν πάσης φύσεως δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεών της ὡς καθολικὸς αὐτῆς διάδοχος.

Ἡ ἀσφάλισις τοῦ κινδύνου τῆς φυματιώσεως ἀναλαμβάνεται ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος.

Ἅπασα ἡ κινητὴ καὶ ἀκίνητος περιουσία τῆς Ο.Α.Φ.Α. περιέρχεται δυνάμει τοῦ παρόντος εἰς τὸν κλάδον παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς εἶδος, αἱ δὲ ὑπάρχουσαι μισθώσεις διατηροῦνται ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α.

5. Ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος Νόμου ἀπαγορεύεται ἡ σύστασις νέων Ταμείων κυρίας ἀσφαλίσεως, ἐκτὸς μόνον τοιούτων προερχομένων ἐκ συγχωνεύσεως δύο ἢ πλειόνων δημοσίων λειτουργούντων ἤδη Ταμείων. Ἐπιτρέπεται ὅμως ἡ ἵδρυσις Ἐπικουρικῶν Ταμείων διὰ τὴν πραγματοποίησιν ἐπὶ πλέον τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος Νόμου προβλεπομένων παροχῶν, ἐφ' ὅσον ὁ ἀριθμὸς τῶν ἠσφαλισμένων των ὑπερβαίνει τοὺς χιλίους καὶ δὲν θίγονται αἱ ὑποχρεώσεις καὶ τὰ δικαιώματα τῶν παρ' αὐτοῖς ἀσφαλιζομένων προσώπων ἔναντι τοῦ Ι.Κ.Α.

Ὡς ἐπὶ πλέον παροχαὶ θεωροῦνται αἱ εἴτε κατ' εἶδος, εἴτε κατὰ ποσὸν ἢ κατ' ἀμφότερα ἐπὶ πλέον τῶν ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. παρεχόμεναι τοιαῦται.

Διὰ Β. Διατάγματος, ἐφ' ἅπαξ ἐκδοθησομένου, προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ὁρισθήσεται ἡ διαδικασία τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω συγχωνεύσεως δύο ἢ πλειόνων ὁμοειδῶν Ταμείων Ἀσφαλίσεως εἰς ἕνα ἐξ αὐτῶν ἀσφαλιστικὸν φορέα. Ἡ κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ εἰρημένου Β. Διατάγματος ὁρισθησομένην διαδικασίαν πραγμάτωσις τῆς συγχωνεύσεως ἐνεργεῖται διὰ εἰδικῶν Β.Δ., ἐκδιδομένων, κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν συγχωνεύσεως, προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκτὸς ἂν μεταξὺ τῶν ὑπὸ συγχώνευσιν Ταμείων συγκαταλέγωνται καὶ Ταμεῖα ὑπαγόμενα ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν ἑτέρων Ὑπουργείων, ὁπότε τὸ εἰδικὸν Διάταγμα ἐκδίδεται ἐπὶ προτάσει καὶ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ.

Διὰ τῶν ἀνωτέρω εἰδικῶν Β. Δ)των καθορίζονται καὶ οἱ πόροι τοῦ ἐνιαίου Ὀργανισμοῦ, ἡ τύχη τῶν μὴ περιεχομένων ἐν αὐτῷ πόρων τῶν συγχωνευομένων Ταμείων, αἱ προϋποθέσεις ἀπονομῆς τῶν παροχῶν ἢ ἐκταμίας, ὡς καὶ τὸ ὕψος τούτων, τὰ τῆς διοικήσεως αὐτοῦ, συνθέσεως τῶν ὑπηρεσιῶν του, τὰ τοῦ προσωπικοῦ του ἐν γένει, ὡς καὶ πᾶσα ἑτέρα συναφὴς λεπτομέρεια.

6. Περὶ τῆς ἐν § 3 συγχωνεύσεως Ταμείου τινὸς κυρίας ἀσφαλίσεως εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἀποφασίζει Ἐπιτροπὴ διοριζομένη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ ἀποτελουμένη ἐξ ἑνὸς Συμβούλου τῆς Ἐπικρατείας, ὁριζομένου μεθ' ἑνὸς ἀναπληρωτοῦ του ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ὡς Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς, ἐκ τοῦ καθηγητοῦ τῆς Μαθηματικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, μέλους τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας Συμβουλίου Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἀναπληρουμένου ὑπὸ τοῦ ἐν τῷ Συμβουλίῳ τούτῳ ἀναπληρωτοῦ του, ἐκ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἀναπληρουμένου ὑπὸ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ του, ἐκ τοῦ Προέδρου τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἀναπληρουμένου ὑπὸ μέλους ταῦ Δ. Σ. ἐκ τῆς τάξεως τῶν εἰδικῶν ἐκ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ι.Κ.Α., ἀναπληρουμένου ὡς' ἑνὸς Διευθυντοῦ τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ ἐκ δύο ἀντιπροσώπων τῶν ἠσφαλισμένων τοῦ ὑπὸ συγχώνευσιν Ταμείου, ἐξ ὧν ὁ εἷς μὲν ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ἐν λόγῳ Ταμείου, ὁ δὲ ἕτερος ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν Ἑλλάδος μετὰ τῶν ἀναπληρωτῶν των. Χρέη Εἰσηγητοῦ παρὰ τῇ Ἐπιτροπῇ ἐκτελεῖ ἐν ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ὁριζόμενον ὑπὸ τοῦ Προέδρου αὐτῆς. Τὴν γραμματέα τῆς Ἐπιτροπῆς ὁρίζει ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας ἐξ ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἢ Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ. Τὰ καταβλητέα εἰς τὰ μετέχοντα τῆς Ἐπιτροπῆς πρόσωπα πραγματικὰ ἔξοδα κινήσεως, δυνάμενα νὰ ὁρίζωνται καὶ κατ' ἀποκοπήν, ὁρίζονται κατὰ τὰς διατάξεις τῆς § 8 τοῦ ἄρθρου 18. Ἐν περιπτώσει ἀδικαιολογήτου μὴ προσελεύσεως μέλους τινὸς τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς δύο συνεδριάσεις, διὰ μὲν τὰ ἐξ ὑπαλλήλων μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς ἡ μὴ προσέλευσις θεωρεῖται ὡς πειθαρχικὸν παράπτωμα, διὰ δὲ τὰ λοιπὰ ἀποτελεῖ λόγον ἀντικαταστάσεως των.

Ἐν περιπτώσει μὴ ὁρισμοῦ τῶν ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ ἀντιπροσώπων τῶν ἠσφαλισμένων παρὰ τοῦ Δ. Σ. τοῦ οἰκείου Ταμείου καὶ παρὰ τῆς Γ.Σ.Ε.Ε. ἐντὸς 15ημέρου, ἀφ' ἧς ζητηθῇ τοῦτο, διορίζει τούτους ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας κατ' οἰκείαν κρίσιν.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἀποφαίνεται ἐπὶ συγκεκριμένων ἐρωτημάτων περὶ συγχωνεύσεως ὁρισμένου Ταμείου κυρίας ἀσφαλίσεως εἰς τὸ Ι. Κ. Α., ἀνευθυνομένων εἰς τὸν Πρόεδρον αὐτῆς παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, εἴτε αὐτεπαγγέλτως, εἴτε τῇ αἰτήσει τοῦ Δ. Σ. ὁρισμένου Ταμείου ἢ τῆς Γ.Σ.Ε.Ε. ἢ τῆς οἰκείας ἐπαγγελματικῆς ὀργανώσεως. Ἡ Ἐπιτροπὴ προσκαλεῖται εἰς συνεδρίασιν παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἢ τοῦ Προέδρου αὐτῆς, εὑρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων ἐ τοὐλάχιστον μελῶν καὶ ἐκδίδει ἠιτολογημένας ἀποφάσεις διὰ πλειοψηφίας τεσσάρων τοὐλάχιστον ψήφων.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ὑποχρεοῦται, ὅπως ἐπιβάλῃ τὴν ἐπὶ ἑκάστου ἐρωτήματος ἀπόφασίν της εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας ἐντὸς ἑξαμήνου τὸ πολὺ μηνῶν ἀπὸ τῆς λήψεως τοῦ σχετικοῦ ἐρωτήματος. Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς δύναται νὰ ζητῇ τὴν ὑποβολὴν αὐτῷ κατὰ στοιχεῖον, ὅπερ ἤθελε κρίνει ἀναγκαῖον διὰ τὴν μόρφωσιν γνώμης, τόσον παρὰ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ὅσον καὶ παρὰ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ὑπὸ κρίσιν Ταμείου καὶ τοῦ Ι.Κ.Α., ὡς καὶ τὴν ἐκτέλεσιν πάσης σχετιζομένης μὲ τὸ ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς μελέτης ἢ ἑτέρας ἐργασίας.

Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἡ Ἐπιτροπὴ ἤθελεν ἀποφανθῇ ὑπὲρ τῆς συγχωνεύσεως τοῦ οἰκείου Ταμείου εἰς τὸ Ι.Κ.Α., ἐκδίδεται βάσει τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς, εἰσηγήσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ὑποβαλλομένῃ εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἀναποινώσεως τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς, Β. Διάταγμα, προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, περὶ συγχωνεύσεως τοῦ οἰκείου Ταμείου εἰς τὸ Ι.Κ.Α.

Ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Διατάγματος τούτου τὸ ὑπὸ κρίσιν Ταμεῖον διαλύεται συγχωνευόμενον εἰς τὸ Ι.Κ.Α., ὅπερ ὑπεισέρχεται διὰ τοῦ οἰκείου ἢ τῶν οἰκείων του κλάδων εἰς τὸ σύνολον τῶν ἐνεργητικῶν καὶ παθητικῶν του περιουσιακῶν στοιχείων καὶ ἀπαιτήσεων, ὡς καὶ τῶν πάσης φύσεως δικαιωμάτων του καὶ ὑποχρεώσεων. Τὰ παρ' αὐτῷ ἠσφαλισμένα πρόσωπα συνεχίζουν τὴν ἀσφάλισιν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α., ἐφαρμοζομένων ἐφεξῆς τῶν διατάξεων τῆς διεπούσης τὸ Ι.Κ.Α. νομοθεσίας, ὑπὸ τοὺς ἐν τῷ παρόντι νόμῳ ὁριζομένους εἰδικοὺς ὅρους.

Αἱ ἐν τῇ ἀσφαλίσει τοῦ συγχωνευομένου Ταμείου πραγματοποιηθεῖσαι ἡμέραι ἐργασίας λογίζονται πάντως ὡς πραγματοποιηθεῖσαι εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι. Κ. Α. διὰ τὴν ἀπόκτησιν τῶν ὑπὸ τούτου προβλεπομένων δικαιωμάτων πρὸς παροχὰς καὶ εἰς κλίσεις ὁριοθησομένας δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α.

Ὁ χρόνος τῆς πλασματικῆς παρὰ τῷ συγχωνευομένῳ Ταμείῳ συνταξίμου ὑπηρεσίας τῶν ἠσφαλισμένων του, ἐφ' ὅσον ἀνεγνωρίσθη καὶ ἐξηγοράσθη κατὰ τὰς διατάξεις τῆς διεπούσης αὐτὸ νομοθεσίας, ὑπολογίζεται ὡς χρόνος πρα-

γματικῆς ἀσφαλίσεως καὶ παρὰ τῷ Ι.Κ.Α., ὑπὸ τὸν ὅρον πάντως ὅτι δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν διὰ τὴν ἀπονομὴν ἑτέρας συντάξεως παρ' Ὀργανισμοῦ τινος κυρίας ἀσφαλίσεως ἢ παρὰ τοῦ Δημοσίου. Δι' εἰδικοῦ Κανονισμοῦ καθορισθήσονται τὰ τῆς ἐξαγορᾶς ἀναγνωρισθείσης, ἀλλὰ μήπω ἐξαγορασθείσης ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει παρὰ τῷ συγχωνευομένῳ Ταμείῳ συνταξίμου ὑπηρεσίας.

7. Καθ' ἁπάσας τὰς περιπτώσεις συγχωνεύσεως ἀσφαλιστικοῦ τινος Ὀργανισμοῦ εἰς τὸ Ι.Κ.Α., κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ἄρθρου, δύναται κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ι. Κ. Α. καὶ κατὰ τὰ διὰ ταύτης εἰδικώτερον ἑκάστοτε ὁριζόμενα νὰ διατηροῦνται ἐν λειτουργίᾳ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ συγχωνευθέντος Ταμείου ἢ Ὀργανισμοῦ, ὑπαγόμεναι πάντως ὑπὸ τὴν Διοίκησιν τοῦ Ι.Κ.Α. Διαρκούσης τῆς μεταβατικῆς ταύτης περιόδου, ἡτις δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ ἑξάμηνον, τὸ προσωπικὸν τοῦ συγχωνευθέντος Ταμείου ἢ Ὀργανισμοῦ ἐξακολουθεῖ λαμβάνον παρὰ τοῦ Ι. Κ. Α. τὰς ἃς ἐλάμβανε κατὰ τὸν χρόνον τῆς συγχωνεύσεως ἀποδοχὰς μέχρις ἐκκαθαρίσεως τῆς θέσεώς του κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 55 ὁριζόμενα.

8. Προκειμένου περὶ ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν περιλαμβανόντων καὶ κλάδον προνοίας (ἐφ' ἅπαξ παροχαί), ἡ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου συγχώνευσις αὐτῶν εἰς τὸ Ι.Κ.Α. δύναται νὰ περιορίζεται εἰς τοὺς λοιποὺς, πλὴν ταύτου, κλάδους ἀσφαλίσεως. Ἐπὶ μερικῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω συγχωνεύσεως τὸ περὶ ταύτης Β. Δ/γμα καθορίζει, ἐφ' ὅσον δὲν τηροῦνται χωριστοὶ λ/σμοί, τὴν περιουσιοκομένην εἰς τὸ Ι.Κ.Α. περιουσίαν καὶ τὸν ἀριθμὸν καὶ τὴν κατὰ βαθμοὺς σύνθεσιν τῶν διατηρουμένων θέσεων. Τὸ Δ. Σ. τοῦ οὕτω μερικῶς συγχωνευομένου Ὀργανισμοῦ ἐντάσσει εἰς τὰς διατηρουμένας ὀργανικὰς θέσεις ἀνάλογον ἐκ τοῦ συνολικοῦ προσωπικοῦ των ἀριθμὸν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν ἐντὸς διμήνου προθεσμίας ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ περὶ συγχωνεύσεως Β. Δ/τος, τοῦ ὑπολοίπου προσωπικοῦ του διπομένου ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Νόμου τῶν ἀφορωσῶν τὰ τοῦ προσωπικοῦ τῶν συγχωνευομένων εἰς τὸ Ι.Κ.Α. Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως.

9. Ὁσάκις εἷς τὸ συγχωνευόμενον κατὰ τὰ ἀνωτέρω εἰς τὸ Ι.Κ.Α. Ταμεῖον ἀσφαλίζονται ἐν μέρει καὶ πρόσωπα μὴ ὑπαγόμενα εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος, ταῦτα συνεχίζουν τὴν ἀσφάλισιν των εἷς τινα ἢ πλείονας ἐκ τῶν ἐν τῇ χώρᾳ λειτουργούντων Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν, ὁριζομένων διὰ τοῦ περὶ συγχωνεύσεως Διατάγματος μεταξὺ τῶν ὀργανισμῶν τῶν καλυπτόντων ἀναλόγους ἢ τὰς μᾶλλον ὁμοειδεῖς κατηγορίας ἐργαζομένων. Εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας διὰ τοῦ Διατάγματος ὁρίζεται καὶ ἡ κατανομὴ τῆς περιουσίας τοῦ συγχωνευομένου Ταμείου εἰς τὸ Ι.Κ.Α. καὶ τοὺς ἀνωτέρω Ὀργανισμούς, ὡς καὶ αἱ ἀναλογίαι τοῦ προσωπικοῦ τοῦ συγχωνευομένου Ταμείου, τὸ ὁποῖον θὰ δύναται νὰ ἐνταχθῇ εἰς τοὺτερους ἢ νὰ μεταταχθῇ εἰς τὸ Ι.Κ.Α. κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 55 τοῦ παρόντος. Τὰ κατὰ τ' ἀνωτέρω πρόσωπα δύνανται ἀνεὶ τῆς ὑπαγωγῆς των εἰς ἕτερον Ταμεῖον νὰ συνεχίσωσι προαιρετικῶς τὴν ἀσφάλισίν των παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. κατὰ τὰς διατάξεις εἰδικοῦ Κανονισμοῦ.

10. Διατάξεις τῆς διεπούσης τὰ συγχωνευόμενα εἰς τὸ Ι.Κ.Α. Ταμεῖα Νομοθεσίας, ἄσχετοι πρὸς τὴν ὑπὸ τούτων ἀσκουμένην ἀσφάλισιν (ἐπαγγελματικὴ κατοχύρωσις κλπ.), ἐξακολουθοῦν ἰσχύουσαι καὶ μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ εἰδικοῦ περὶ συγχωνεύσεως διατάγματος, τοῦ Ι.Κ.Α. ὑπεισερχομένου εἰς τὰς ἀρμοδιότητας τοῦ συγχωνευομένου Ταμείου, ἐκτὸς ἂν ἄλλως ὁρίζεται ἐν τῷ παρόντι νόμῳ.

Συνέχισις ἀσφαλίσεως συνταξιούχων κατὰ τῆς ἀσθενείας

Ἄρθρον 6

Τὰ παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφαλιζόμενα πρόσωπα διὰ τοὺς κλάδους ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς χρῆμα καὶ εἰς εἶδος, συνεχίζουσι δικαιούμενα τῶν παροχῶν τῶν ἀνωτέρω κλάδων καὶ μετὰ τὴν διακοπὴν τῆς ἀσφαλίσεως των παρ' αὐτῷ λόγῳ τῆς συνταξιοδοτήσεώς των παρ' εἰδικοῦ Ταμείου, ὑφ' οὓς ὅρους καὶ προϋποθέσεις δικαιοῦνται τούτων καὶ οἱ συνταξιοῦχοι τοῦ Ι.Κ.Α., ἐφ' ὅσον πάντως πρόκειται περὶ συνταξιούχων λόγῳ θανάτου ἢ λόγῳ ἀναπηρίας ἢ συμπληρωσάντων τὸ 60ὸν προκειμένου περὶ ἀρρένων καὶ τὸ 55ὸν προκειμένου περὶ θηλέων ἔτος ἡλικίας των. Τῶν αὐτῶν δικαιωμάτων ἀπολαύουν καὶ τὰ μέλη οἰκογενείας ἀποβιούντων ὡς ἄνω ἠσφαλισμένων τοῦ Ι.Κ.Α., ἐφ' ὅσον χρόνον συνταξιοδοτοῦνται παρ' εἰδικῶν Ταμείων.

Αἱ ἀνωτέρω διατάξεις ἰσχύουν καὶ διὰ τοὺς μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος συνταξιοδοτηθέντας παρ' εἰδικῶν Ταμείων ὡς ἄνω ἠσφαλισμένους τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ τὰ μέλη οἰκογενείας τούτων, ἐφ' ὅσον συνταξιοδοτοῦνται κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὑπὸ τοῦ εἰδικοῦ Ταμείου.

Ἐπέκτασις τῆς ἀσφαλίσεως

Ἄρθρον 7

Διὰ κανονισμῶν θέλει προσδιορισθῇ ὁ χρόνος καὶ ἡ ἐν γένει διαδικασία περαιτέρω ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς τὰ κατὰ τὰ ἄρθρα 2 καὶ 3 τοῦ παρόντος πρόσωπα, ὡς καὶ αἱ ὑποχρεώσεις αὐτῶν καὶ τῶν τυχὸν ἐργοδοτῶν. Ἡ τοιαύτη ἐπέκτασις δύναται νὰ γίνῃ εἴτε συνολικῶς καὶ κατὰ ἐπαγγελματικὰς κατηγορίας ἢ κατὰ πόλεις καὶ οἰκισμούς, εἴτε κατὰ συνδυασμὸν ἀμφοτέρων τῶν κριτηρίων τούτων καὶ δή, εἴτε δι' ἅπαντας τοὺς κλάδους τῆς ἀσφαλίσεως, εἴτε διὰ τινας ἢ διὰ τινα μόνον ἐξ αὐτῶν ἢ καὶ δι' ὡρισμένας μόνον κατηγορίας παροχῶν ὡρισμένου κλάδου. Ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει, μερικῆς ἐφαρμογῆς ὡρισμένου κλάδου τῆς ἀσφαλίσεως, διὰ τοῦ Κανονισμοῦ ὁρίζονται καὶ τὰ καταβλητέα ταμήματα εἰσφορῶν παρὰ τῶν ἠσφαλισμένων καὶ τῶν τυχὸν ἐργοδοτῶν των.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

Γενικοὶ κανονισμοὶ καὶ ὅροι

Ἐννοιολογικοὶ προσδιορισμοί

Ἄρθρον 8

Οἱ κάτωθι ἐν τῷ παρόντι χρησιμοποιούμενοι ὅροι σημαίνουσιν ἀντιστοίχως :

1. Ἠσφαλισμένος καὶ ἠσφαλισμένοι: Τὰ πρόσωπα ἐκ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 ἀναφερομένων τὰ μὴ ἐμπίπτοντα εἰς τὰς ἐξαιρέσεις τοῦ ἄρθρου 3 καὶ 4 καὶ ὑπαχθέντα εἰς τὴν ἀσφάλισιν.

2. Ἡμέραι ἐργασίας: Τὰς ἡμέρας καθ' ἃς οἱ ἠσφαλισμένοι ἀπὸ τῆς ὑπαγωγῆς των εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. δικαιοῦνται ἀμοιβῆς εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος δι' ἐργασίαν παρεχομένην κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ παρόντος ἢ καθ' ἃς δικαιοῦνται ἀμοιβῆς κατὰ τὴν κειμένην νομοθεσίαν ἄνευ πραγματικῆς παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν των (στράτευσις, ἄδειαι), ἢ προκειμένου περὶ αὐτοτελῶς ἐργαζομένων αἱ ἡμέραι δι' ἃς καταβάλλονται αἱ κεκανονισμέναι εἰσφοραί.

3. Συνταξιοῦχοι: Τοὺς λόγῳ ἀναπηρίας ἢ γήρατος ἢ θανάτου συνταξιοῦχους καὶ τοὺς ἐπιδοματοῦχους λόγῳ ἀναπροσαρμογῆς.

4. Ἀτύχημα: Τὸ ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἢ ἐξ ἀφορμῆς ταύτης βίαιον συμβὰν καὶ τὴν ἐπαγγελματικὴν ἀσθένειαν.

5. Ἐργοδότης:

α') Τὰ φυσικὰ ἢ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, διὰ λογαριασμὸν τῶν ὁποίων τὰ ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἀσφάλισιν πρόσωπα προσφέρουν τὴν ἐργασίαν των.

β) Θεωροῦνται ὡς ἐργοδόται προκειμένου περὶ φορτώσεων καὶ ἐκφορτώσεων:

αα) Πλοίων, οἱ οἰκεῖοι ἐφοπλισταὶ καὶ πράκτορες ἀλληλεγγύως, ἐκτὸς ἐὰν αἱ τοιαῦται ἐργασίαι ἐκτελοῦνται παρ' Ὀργανισμῶν Δημοσίου Δικαίου, ὁπότε ὡς ἐργοδότης θεωρεῖται ὁ οἰκεῖος Ὀργανισμός.

ββ) Χερσαίων καὶ ἐναερίων μεταφορῶν, αἱ οἰκεῖαι ἐπιχειρήσεις κατὰ τὰς διατάξεις κανονισμοῦ.

γ) Διὰ τὰς οἰκοδομικὰς ἐργασίας ὡς ἐργοδόται θεωροῦνται, ἀλληλεγγύως ὁ κύριος τοῦ ἀνεγειρομένου, συμπληρουμένου, μεταρρυθμιζομένου, ἐπισκευαζομένου ἢ κατεδαφιζομένου κτίσματος καὶ οἱ οἰκεῖοι ἐργολάβοι.

δ) Προκειμένου περὶ ἠσφαλισμένων αὐτοτελῶς ἐργαζομένων ἢ τοιούτων μὴ ἐχόντων σταθερὸν ἐργοδότην ἢ ἀπασχολουμένων διὰ λογαριασμοὺς πολλῶν ἐργοδοτῶν, ἐὰν οὗτοι συνέστησαν ἀσφαλιστικὸν συνεταιρισμὸν κατὰ τὸ ἄρθρον 26 § 2 ὡς ἐργοδότης θεωρεῖται ὁ συνεταιρισμὸς οὗτος.

ε) Δι' ἐργασίας, ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις διεξαγομένας διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου, δυνάμει παραχωρήσεως ἢ ἐργολαβίας, ὡς ἐργοδόται θεωροῦνται οἱ ἀνάδοχοι ἢ οἱ ἐργολάβοι. Εἰς τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις ἡ ἀρμοδία δημοσία ἀρχὴ ὑποχρεοῦται, ὅπως πρὸ τῆς ὁλοκληρωτικῆς ἐξοφλήσεως αἰτεῖ τὴν προσαγωγὴν αὐτῇ βεβαιώσεως τῆς οἰκείας ὑπηρεσίας τοῦ Ι. Κ. Α. περὶ ἐξοφλήσεως τῶν πρὸς τοῦτο ὀφειλομένων εἰσφορῶν, παρακρατοῦσα ἐν ἐναντίῳ περιπτώσει τὸ ἀντίστοιχον ποσὸν καὶ καταβάλλουσα τοῦτο ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸ Ι.Κ.Α.

στ) Ἐπὶ ἐργασιῶν, αἵτινες ἐπιχειροῦνται ὑπὸ τοῦ κυρίου αὐτῶν διὰ μεσολαβούντων προσώπων, ἅτινα ἀναλαμβάνουσι τὴν ἐκτέλεσιν τμήματος τῆς ἐργασίας, ἐφ' ὅσον τὰ μεσολαβοῦντα πρόσωπα προσλαμβάνουσι καὶ ἀμείβουσι τοὺς ἐκτελεστὰς αὐτῶν, ἐργοδότης εἶναι ἀλληλεγγύως ὁ τε κύριος τῆς ἐργασίας καὶ πάντα τὰ μεσολαβοῦντα πρόσωπα.

Ἀφάνεια

Ἄρθρον 9

1. Πάντα τὰ κατὰ τὸν παρόντα νόμον δικαιώματα, τὰ ὁποῖα ἔχουσι προσδοθεῖσαν τὸν θάνατον, γεννῶνται καὶ ἐπὶ ἀφανείας.

2. Θεωρεῖται τελοῦν ἐν καταστάσει ἀφανείας τὸ πρόσωπον, περὶ τῆς ἐν τῇ ζωῇ ὑπάρξεως τοῦ ὁποίου οὐδεμία ἀξιόπιστος εἴδησις ἐλήφθη κατὰ τὴν διάρκειαν ἑνὸς τοὐλάχιστον ἔτους καὶ ὁ θάνατος αὐτοῦ καθίσταται σφόδρα πιθανός.

Περὶ ταύτης ἀποφαίνεται ἡ αἰτήσει τοῦ Ι. Κ. Α. τὸ Πρωτοβάθμιον Ἀσφαλιστικὸν Δικαστήριον τοῦ τόπου τῆς τελευταίας ἀπασχολήσεως τοῦ ἀφάντου, ἀδιαφόρως ἐὰν ἐκκρεμῇ ἢ μὴ ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 40 καὶ ἑπόμενα τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος διαδικασία.

3. Ἐὰν μεταγενεστέρως βεβαιωθῇ δι' ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ Πρωτοβαθμίου Ἀσφαλιστικοῦ Δικαστηρίου, ἐκδιδομένης τῇ αἰτήσει τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ παντὸς ἔχοντος ἔννομον συμφέρον, ὅτι ὁ κηρυχθεὶς ὡς ἄφαντος εὑρίσκεται ἐν τῇ ζωῇ, διακόπτονται διὰ τὸ μέλλον πᾶσαι αἱ ἐπελθοῦσαι συνέπειαι.

Διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Ἀσφαλιστικοῦ Δικαστηρίου καθορίζεται καὶ ἡ ἡμερομηνία διακοπῆς τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω συνεπειῶν.

Ἡλικία

Ἄρθρον 10

1. Κατὰ τὸν παρόντα νόμον ὡς ἔτη ἡλικίας λογίζονται τὰ συμπεπληρωμένα τοιαῦτα.

2. Ἡ ἡλικία ἀποδεικνύεται μόνον διὰ ληξιαρχικῆς πράξεως ἢ ἐλλείψει τοιαύτης διὰ τῆς ἐγγραφῆς εἰς τὰ μητρῶα ἀρρένων ἢ τὰ δημοτολόγια.

Ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει δύναται τὸ Ι.Κ.Α. ἢ ὁ ἐνδιαφερόμενος ν' ἀμφισβητήσῃ τὴν ἀκρίβειαν τῆς ἐγγραφῆς ἐνώπιον τοῦ Πρωτοβαθμίου Ἀσφαλιστικοῦ Δικαστηρίου τοῦ τόπου τῆς κατοικίας τοῦ ἐνδιαφερομένου, ὅπερ καθορίζει τὸ ἔτος γεννήσεως τοῦ ὑπὸ κρίσιν προσώπου, τῆς κατ' ἄλλην οἱανδήποτε διαδικασίαν διορθώσεως τῆς ἐγγραφῆς μὴ ὑποχρεούσης τὸ Ι.Κ.Α. ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως λειτουργίας τῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων.

3. Ἐφ' ὅσον δὲν προσάγεται ληξιαρχικὴ πρᾶξις, ἐξ ὑπαρχῆς συντεταγμένη, ὡς ἡμέρα γεννήσεως λογίζεται ἡ 1η Ἰουλίου τοῦ ἔτους τῆς γεννήσεως.

4. Τὰ τῆς ἀποδείξεως τῆς ἡλικίας τῶν ἀλλοδαπῶν ἠσφαλισμένων καθορισθήσονται διὰ Κανονισμοῦ.

(*) . . . . . .

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

Ἔσοδα τῆς ἀσφαλίσεως

Ἄρθρον 24

Τὸ Ι.Κ.Α. ἔχει ὡς πόρους:

α') Εἰσφορὰς τῶν παρ' αὐτῷ ἠσφαλισμένων.

β') Εἰσφορὰς τῶν ἐργοδοτῶν.

γ') Τὰ ποσὰ τὰ προερχόμενα ἐκ τῆς διὰ κα-

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Τὰ ἄρθρα 11 - 23 (Κεφάλαιον Γ') ἀφορῶσιν εἰς τὴν διοικητικὴν καὶ οἰκονομικὴν ὀργάνωσιν τοῦ Ι.Κ.Α. Λόγῳ στενότητος χώρου τοῦ παρόντος τεύχους θὰ καταχωρισθῶσιν εἰς τὸ ἑπόμενον τεῦχος.

κανισμοῦ ὁρισθησομένης τυχὸν συμμετοχῆς τῶν ἠσφαλισμένων ἢ τῶν συνταξιούχων εἰς τὰς δαπάνας διὰ τὴν χορήγησιν εἰς αὐτοὺς καὶ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας των ἀσφαλιστικῶν παροχῶν.

δ') Τὰς πάσης φύσεως προσόδους ἐκ τῆς περιουσίας αὐτοῦ.

ε') Τὰ πρόστιμα καὶ τὰς χρηματικὰς ποινὰς τὰς ἐπιβαλλομένας διὰ παραβάσεις τοῦ παρόντος νόμου, ὧν ὁ τρόπος τῆς εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἀποδόσεως θέλει ὁρισθῆ διὰ διατάγματος, προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, αἰτήσει τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α.

στ) Πᾶν ἔσοδον πραγματοποιούμενον παρ' αὐτοῦ ἐκ δωρεᾶς, κληρονομίας, κληροδοσίας ἢ ἄλλης αἰτίας καὶ

ζ) Τὰ ἐκ τῆς παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. διαθέσεως τῶν χρησίμων διὰ τὴν λειτουργίαν τῆς ἀσφαλίσεως ἐντύπων καὶ ἄλλων ἐκδόσεων, ἅτινα θέλουσιν ὁρίσει Κανονισμοί.

η) Εἰσφορὰς τοῦ Κράτους, καταβληθείας, ἀπὸ τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1953-1954, καθοριζομένης δὲ καὶ' ἔτος δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν διὰ τῆς ἀναγραφῆς της σχετικῆς πιστώσεως εἰς τὸν εἰδικὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας. Αἱ ἐν λόγῳ κρατικαὶ εἰσφοραὶ κατανέμονται πρατάσει τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α. δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας εἰς ἕνα ἢ πλείονας τῶν ἀσφαλιστικῶν κλάδων καὶ ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν ἑκάστου.

Ἄρθρον 25

1. Αἱ δι' ἑκάστην ἡμέραν ἐργασίας εἰσφοραὶ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. ὑπὲρ ἑκάστου κλάδου ἀσφαλίσεως, ἦτοι:

α) Διὰ τὸν κλάδον παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς χρῆμα.

β) Διὰ τὸν κλάδον παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς εἶδος.

γ) Διὰ τὸν κλάδον ἀναπηρίας, γήρατος, θανάτου καὶ

δ) Διὰ τὸν κλάδον ἀνεργίας,

ὁρίζονται δι' ἕκαστον καὶ κατανέμονται κατὰ τὰ ἐν τῷ κατωτέρω πίνακι ἀναφερόμενα ποσοστὰ ἐπὶ τοῦ ἡμερησίου τεκμαρτοῦ μισθοῦ τῶν ἠσφαλισμένων.

	α) κλάδ.	β) κλάδ.	γ) κλάδ.	δ) κλ.	Σύνολ.
Εἰς βάρος ἠσφαλισμένου	0,75	2,5	1,75	0	5
Εἰς βάρος ἐργοδότου	1,25	5	5,75	2	14
	2	7,50	7,50	2	19

Ἐπὶ αὐτοτελῶς ἐργαζομένων ἠσφαλισμένων οὗτοι βαρύνονται καὶ μὲ τὸ ποσοστὸν τῆς ἐργοδοτικῆς εἰσφορᾶς.

Ἡ κατὰ ε' ἀνωτέρω εἰσφορὰ ἐκ 2 ο/ο διὰ τὸν κλάδον ἀνεργίας δύναται νὰ μειοῦται μέχρις 1 ο/ο, δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου λαμβανομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ δημοσιευομένων διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως. Κατὰ τὴν αὐτὴν ὡς ἄνω διαδικασίαν δύναται ὅμως αὖθις μειωθεῖσα νὰ αὐξάνεται ἐκ νέου μέχρι τοῦ 2 ο/ο.

2. Διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον εἰσφορῶν καὶ τῶν κατὰ τὸν παρόντα νόμον παροχῶν, τὰ ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ παρόντος πρόσωπα, τὰ παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν, κατατάσσονται εἰς μίαν τῶν ἀκολούθων δώδεκα ἀσφαλιστικῶν κλάσεων, δι' ἃς προσδιορίζονται τὰ ἑνιαῖα ἑκάστης τούτων ἀναφερόμενα τεκμαρτὰ ἡμερομίσθια, ἐφ' ὧν καὶ ὑπολογίζονται αἱ εἰσφοραί.

Ἡμερήσιος μισθὸς ἀπὸ	μέχρι	Ἀσφ. κλάσις	Τεκμαρτὸν ἡμερομίσθιον
—	12.500	I	10.000
12.501	17.500	II	15.000
17.501	22.500	III	20.000
22.501	27.500	IV	25.000
27.501	32.500	V	30.000
32.501	37.500	VI	35.000
37.501	45.000	VII	40.000
45.001	55.000	VIII	50.000
55.001	65.000	IX	60.000
65.001	75.000	X	70.000
75.001	85.000	XI	80.000
85.001	καὶ ἄνω	XII	100.000

Δι' ἀποφάσεων τοῦ Δ.Σ. προσγγυλεύονται εἰς ἀκεραίας ἑκατοντάδας ἡ πεντάδας ἑκατοντάδων ἢ χιλιάδας ὁρίων αἱ δι' ἑκάστην ἀσφαλιστικὴν κλάσιν καταβλητέαι κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου εἰσφοραί.

3. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α., ἐγκρινομένων παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δύναται, ἐν περιπτώσει οὐσιωδῶν μεταβολῶν τοῦ τιμαρίθμου κόστους τῆς ζωῆς, νὰ αὐξομειοῦνται τὰ ἀνώτατα καὶ κατώτατα ὅρια ἡμερησίων μισθῶν ἑκάστης κλάσεως καὶ ἀναλόγως τὰ τεκμαρτὰ ἡμερομίσθια ὡς καὶ νὰ προστίθενται νέαι κλάσεις.

4. Ὡς ἡμερήσιος μισθὸς διὰ τὴν κατάταξιν τῶν ἠσφαλισμένων εἰς ἀσφαλιστικὰς κλάσεις νοοῦνται αἱ πάσης φύσεως ἀποδοχαὶ τούτων εἰς χρῆμα καὶ εἰς εἶδος, τῶν τελευταίων τούτων ἀποτιμωμένων εἰς χρῆμα δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α.

5. Κανονισμὸς θέλει ὁρίσει τὸ τοῦ τρόπου ἐξευρέσεως τοῦ ἡμερησίου μισθοῦ. Διὰ τοῦ αὐτοῦ Κανονισμοῦ δύναται νὰ προβλεφθῇ ἡ κατάταξις ὡρισμένων κατηγοριῶν ἠσφαλισμένων παρεχόντων ἐξηρτημένην ἐργασίαν εἰς κλάσεις, δι' ἀποφάσεων τοῦ Δ.Σ., βάσει τοῦ μέσου ὅρου τῶν τεκμαιρομένων ἀποδοχῶν τούτων.

Προκειμένου περὶ αὐτοτελῶς ἐργαζομένων ἠσφαλισμένων οὗτοι κατατάσσονται εἰς ἀσφαλιστικὰς κλάσεις κατὰ κατηγορίας βάσει τοῦ τεκμαιρομένου εἰσοδήματος ἑκάστης κατηγορίας τούτων, δι' ἀποφάσεων τοῦ Δ.Σ.

6. Αἱ μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ συστήματος τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω κατατάξεως τῶν ἠσφαλισμένων εἰς ἀσφαλιστικὰς κλάσεις πραγματοποιηθεῖσαι ἐν τῇ ἀσφαλίσει τοῦ Ι.Κ.Α. ἡμέραι ἐργασίας λογίζονται ὡς πραγματοποιηθεῖσαι εἰς τὴν ἀμέσως κατωτέραν ἀσφαλιστικὴν κλάσιν ἐκείνην εἰς ἣν θέλει τὸ πρῶτον καταχθῇ ἡ κατηγορία εἰς ἣν ἀνήκει κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἕκαστος ἠσφαλισμένος.

7. Τὰ τῆς κατατάξεως εἰς ἀσφαλιστικὰς κλάσεις τῶν ἠσφαλισμένων τῶν ἀπασχολουμένων διὰ λογαριασμὸν πλειόνων ἐργοδοτῶν, ὡς καὶ τὰ τοῦ ὑπολογισμοῦ τῶν εἰς τούτους χορηγητέων παροχῶν, ὁρισθήσεται διὰ κανονισμοῦ.

8. Ὁ ἠσφαλισμένος, ὅστις ἐργάσθη παρὰ τῷ ἐργοδότῃ τιμῆμα μόνον ἡμέρας, ὑποχρεοῦται μετὰ

τοῦ ἐργοδότου εἰς τὴν καταβολὴν τῆς εἰσφορᾶς ὁλοκλήρου ἡμέρας.

9. Ὡς βάσις ὑπολογισμοῦ τῆς εἰσφορᾶς ὁρίζεται ἡ ἡμέρα ἐργασίας.

Δύναται διὰ κανονισμοῦ νὰ καθορισθῇ ὡς χρονικὴ βάσις ὑπολογισμοῦ τῶν εἰσφορῶν ἡ ἑβδομὰς ἢ ὁ μήν, εἴτε γενικῶς, εἴτε δι' ὡρισμένας κατηγορίας ἠσφαλισμένων. Διὰ τοῦ οἰκείου κανονισμοῦ θέλουσι καθορισθῇ καὶ πᾶσαι αἱ σχετικαὶ μὲ τὴν προαποίησιν ταύτην τῆς χρονικῆς βάσεως ὑπολογισμοῦ τῶν εἰσφορῶν ἀναγκαῖαι λεπτομέρειαι.

10. Ὁ ἐργοδότης βαρύνεται μὲ ὁλόκληρον τὴν εἰσφορὰν ἠσφαλισμένου καὶ ἐργοδότου, ἐφ' ὅσον οὐδεμίαν ἀμοιβὴν εἰς χρῆμα εἰσπράττει ὁ ἠσφαλισμένος παρὰ τούτου ἢ παρὰ τρίτων, καθὼς καὶ διὰ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ ἀπασχολουμένους συνταξιούχους τοῦ Ι.Κ.Α.

11. Εἶναι ἄκυρος πᾶσα συμφωνία περὶ μεταθέσεως τοῦ ἀσφαλιστικοῦ βάρους ἢ περὶ μεταβολῆς τοῦ τρόπου κατανομῆς αὐτοῦ.

Ὑπόχρεως πρὸς εἰσφορὰν καὶ τρόπος καταβολῆς

Ἄρθρον 26

1. Διὰ τὴν καταβολὴν τῶν εἰσφορῶν τῶν ἠσφαλισμένων εὐθύνεται ἐπὶ παρεχόντων ἐξηρτημένην ἐργασίαν ὁ ἐργοδότης καὶ ἐπὶ αὐτοτελῶς ἐργαζομένων οἱ ἴδιοι ἢ ὁ κατὰ τὸ ἄρθρ. 8 § 5 ἐδ. δ' ἀσφαλιστικὸς συνεταιρισμός.

Ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται διὰ τὴν καταβολὴν τῶν εἰσφορῶν καὶ τῶν ἠσφαλισμένων τῶν μὴ ἀμειβομένων ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ὑπ' αὐτοῦ. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει οὗτος καταβάλλων τὰς εἰσφορὰς δικαιοῦται νὰ εἰσπράττῃ, κατὰ τὸν διὰ κανονισμοῦ ὁριζομένων τρόπον, τὸ βαρῦνον τὸν ἠσφαλισμένον τμῆμα. Ἄρνησις τοῦ ἠσφαλισμένου πρὸς καταβολὴν τῆς βαρυνούσης αὐτὸν εἰσφορᾶς ἀποτελεῖ λόγον καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ἄνευ οἱασδήποτε ἀποζημιώσεως.

Πλείονες ἐργοδόται ἐκμεταλλευόμενοι τὴν αὐτὴν ἐπιχείρησιν, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἐν ἄρθρῳ 8 § 5 περιπτώσεων, εὐθύνονται εἰς ὁλόκληρον.

2. Δι' ἠσφαλισμένους μὴ ἔχοντας σταθερὸν ἐργοδότην, ὡς καὶ ἐπὶ αὐτοτελῶς ἐργαζομένων ἠσφαλισμένων, δύνανται κατὰ τὰς διατάξεις κανονισμοῦ, ὁσάκις συντρέχουν εἰδικοὶ πρὸς τοῦτο συνθῆκαι, νὰ θεσπισθῇ ἴδιον σύστημα καταβολῆς τῶν εἰσφορῶν, μὴ ἀποκλειομένης τῆς ἐπιβολῆς εἰς τοιούτους τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς σύστασιν ἀσφαλιστικοῦ συνεταιρισμοῦ, ὅστις θὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ Ι.Κ.Α. τὴν εὐθύνην ἐργοδότου διὰ τὴν καταβολὴν τῶν εἰσφορῶν.

3. Διὰ τοῦ κανονισμοῦ καθορισθήσεται ὁ χρόνος τῆς καταβολῆς τῶν εἰσφορῶν. Ὁ ὑπόχρεως εἰς καταβολὴν εἰσφορῶν δέον ἐντὸς τριάκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τοῦ ὁρισθησομένου χρόνου νὰ καταβάλῃ εἰς τὸ Ι. Κ. Α. τὰς εἰσφοράς. Ἡ ἀνωτέρω προθεσμία δύναται νὰ παρατείνεται δι' ἀποφάσεως τῆς οἱασῆς Τ.Α.Ε., προκειμένου περὶ Ν.Π.Δ.Δ. μέχρι 60 ἡμερῶν, ἐφ' ὅσον συντρέχουν σοβαροὶ πρὸς τοῦτο λόγοι.

4. Τὸ Ι. Κ. Α. δύναται πρὸς εἰσπραξιν τῶν εἰσφορῶν του νὰ ἐκδίδῃ καὶ χρησιμοποιῇ ἔνσημα, ἅτινα ἀπολαύουσι τῆς νομικῆς προστασίας τῆς θεσπιζομένης διὰ τὰ ὑπὸ τοῦ Κράτους ἐκδιδόμενα χαρτόσημα, ἐξομοιούμενα ἀπολύτως πρὸς αὐτά.

Δύναται διὰ κανονισμοῦ νὰ ὁρισθῇ εἴτε γενικῶς, εἴτε διὰ κατηγορίας τινὰς ἠσφαλισμένων, ἕτερος τρόπος εἰσπράξεως τῶν εἰσφορῶν, ἐφ' ὅσον οὗτος κρίνεται ὡς προσφορώτερος.

5. Κατὰ τὴν πληρωμὴν τῶν μισθῶν, ἐπὶ παρεχόντων ἐξηρτημένην ἐργασίαν ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται νὰ παρακρατῇ τὰ τμήματα τῶν εἰσφορῶν τὰ βαρύνοντα τοὺς ἠσφαλισμένους.

Ἐὰν ὁ ἐργοδότης δὲν ἐκπληρώσῃ τὴν ὑποχρέωσιν του ταύτην ἐντὸς δεκαήμερου ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς πληρωμῆς τῶν μισθῶν ἡ καταβολὴ τῆς τε ἐργοδοτικῆς καὶ τῆς εἰσφορᾶς τοῦ ἠσφαλισμένου βαρύνει τὸν ἐργοδότην.

6. Ἐὰν ὁ ἐργοδότης δὲν καταβάλῃ εἰς τὸ Ι.Κ.Α. τὰ ἐκ τῶν μισθῶν τῶν ἠσφαλισμένων παρακρατηθέντα κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον ποσά, ἐντὸς τῶν περὶ ὧν ἡ παρ. 3 προθεσμιῶν καταβολῆς εἰσφορῶν, διαπράττει τὸ ἀδίκημα ὑπεξαιρέσεως εἰς βαθμὸν πλημμελήματος, ἀσχέτως ποσοῦ.

Διὰ τὰς βαρυνούσας αὐτὸν εἰσφορὰς ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Νόμου 1373|1944.

7. Ἡ παρὰ τοῦ ἐργοδότου μὴ καταβολὴ τῶν εἰσφορῶν δὲν συνεπάγεται διὰ τὸν ἠσφαλισμένον στέρησιν ἢ μείωσιν τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ ἐπὶ τῶν παροχῶν, ἐπιφυλασσομένης πάντως τῆς ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως τῆς παραγράφου 8 τοῦ παρόντος.

Ἡ παρ' αὐτοτελῶς ἐργαζομένων ἠσφαλισμένων καθυστερήσεις τῆς καταβολῆς τῶν εἰσφορῶν πέραν τοῦ ὑπὸ Κανονισμοῦ ὁρισθησομένου χρόνου συνεπάγεται στέρησιν τῶν παροχῶν.

8. Ὁ ἠσφαλισμένος δύναται νὰ λάβῃ γνῶσιν ἀποτελεσμάτων στοιχείων τῶν ἀφορώντων τὴν ἀσφαλιστικήν του σχέσιν.

Ὁ ἠσφαλισμένος δικαιοῦται ἐντὸς ἑξαμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς ἀνακοινώσεως αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. τῶν στοιχείων τῶν συνιστώντων τὴν ἀσφαλιστικήν του σχέσιν (χρόνος ἀσφαλίσεως κατάταξις εἰς ἀσφαλιστικὴν κλάσιν) νὰ ὑποβάλῃ ἀντιρρήσεις κατ' αὐτῶν. Παρελθούσης ἀπράκτου τῆς προθεσμίας ταύτης ἡ ἐκ τῶν στοιχείων τοῦ Ι.Κ.Α. προκύπτουσα ἀσφαλιστικὴ σχέσις θεωρεῖται ἀκριβὴς ὡς πρὸς τὸν διαδραμόντα χρόνον, ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν.

Διὰ τὴν μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἀσφαλιστικὴν σχέσιν, τυχὸν ἀντιρρήσεις δύνανται νὰ ὑποβληθοῦν ἐντὸς ἔτους τὸ πολὺ ἀπὸ τῆς ἀνακοινώσεως εἰς τὸν ἠσφαλισμένον τῶν σχετικῶν στοιχείων. Παρελθούσης ἀπράκτου τῆς προθεσμίας ταύτης ἡ ἐκ τῶν στοιχείων τοῦ Ι.Κ.Α. προκύπτουσα ἀσφαλιστικὴ σχέσις, λογίζεται ἀκριβὴς ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν.

Διὰ κανονισμοῦ ὁρισθήσονται πᾶσαι αἱ σχετικαὶ μὲ τὰ ἀνωτέρω λεπτομέρειαι καὶ ὁ τρόπος τῆς διορθώσεως τῶν διαφόρων στοιχείων.

9. Πρὸς ἐξακρίβωσιν τῶν ἑκάστοτε ὑπαγομένων εἰς τὴν ἀσφάλισιν προσώπων, τοῦ ἀριθμοῦ τούτων καὶ τῶν καταβλητέων εἰσφορῶν, οἱ ἐργοδόται ὑποχρεοῦνται :

α) Νὰ μεριμνοῦν διὰ τὸν ἐφοδιασμὸν τῶν ἀπασχολουμένων παρ' αὐτοῖς προσώπων διὰ ἀσφαλιστικῆς ταυτότητος.

β) Νὰ τηρῶσι κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς κανονι-

σμού καταστάσεις προσωπικού καὶ νὰ διαφυλάττωσι ταύτας ἐπὶ πενταετίαν.

γ) Νὰ ἐπιτρέπωσιν εἰς τὰ διὰ κανονισμοῦ ὁριζόμενα ὄργανα τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ τοῦ Κράτους τὴν ἔξέτασιν τῶν ὡς ἄνω καταστάσεων, τῶν ἐμπορικῶν των βιβλίων καὶ παντὸς ἑτέρου στοιχείου ὡς καὶ τὴν ἐπιτόπιαν ἔρευναν πρὸς διαπίστωσιν τῆς ἀκριβείας τῶν ἐν αὐτοῖς ἐγγραφῶν.

Οἱ ἐργοδόται ὑποχρεοῦνται νὰ παρέχουν ὡσαύτως εἰς τὰ ἐν λόγῳ ὄργανα πᾶσαν πληροφορίαν δυναμένην νὰ καταστήσῃ εὐχερῆ καὶ ἀποτελεσματικὴν τὴν ἐνάσκησιν τοῦ ἐλέγχου, πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς καλῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος νόμου καὶ τῶν εἰς ἐκτέλεσιν τούτου ἐκδοθησομένων Κανονισμῶν. Τῆς ὑποχρεώσεως, περὶ ἧς τὸ ἐδάφιον β' τῆς παρούσης παραγράφου, δύνανται νὰ ἀπαλλαγῶσιν ἐργοδόται μὴ ἀπασχολοῦντες συνήθως πλέον τῶν τριῶν ἠσφαλισμένων, κατὰ τὰ εἰδικώτερον διὰ κανονισμοῦ ὁριζόμενα.

δ) Νὰ ὑποβάλλουν εἰς τὰς ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α., κατὰ τὰ εἰδικώτερον ἐν τῷ κανονισμῷ ὁριζόμενα, ἀντίγραφα τῶν περὶ ὧν τὸ ἐδάφιον α' καταστάσεων.

10. Τὰ περὶ ὧν ἡ προηγουμένη παράγραφος ὄργανα ὑποχρεοῦνται νὰ τηρῶσιν ἀπόλυτον ἐχεμύθειαν διὰ πᾶν ὅ,τι κατὰ τὴν ἐνάσκησιν τῶν καθηκόντων των ὑποπίπτει εἰς τὴν ἀντίληψιν αὐτῶν καὶ δὲν ἀφορᾷ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος νόμου καὶ τὴν λειτουργίαν τῆς ἀσφαλίσεως.

11. Ἐὰν ὁ ἐργαδότης παραβαίνῃ τὴν ὑποχρέωσιν πρὸς τήρησιν καὶ διαφύλαξιν τῶν περὶ ὧν ἀνωτέρω στοιχείων, ἢ δὲν τηρῇ ταῦτα προσηκόντως, ἢ ἀρνῆται νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τοὺς ὁρισμοὺς τῆς παραγράφου 9, ἐκ τούτου δὲ δυσχεραίνεται ἢ ἐξακριβώσις τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν ἀσφάλισιν προσώπων, ἢ τῶν καταβλητέων εἰσφορῶν, αὗται καθορίζονται κατὰ τὴν ἀνεξέλεγκτον κρίσιν τοῦ Ι.Κ.Α.

12. Ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας δύναται νὰ ζητῇ, ὁποτεδήποτε κρίνει τοῦτο ἀναγκαῖον, τὴν ὑποβολὴν αὐτῷ παντὸς στατιστικοῦ στοιχείου σχετιζομένου πρὸς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α., ὡς καὶ νὰ παραγγέλλῃ τὴν περιοδικὴν ὑποβολὴν αὐτῷ συναφῶν στοιχείων, ἐντὸς ὡρισμένων προθεσμιῶν. Ἡ μὴ ἐμπροθέσμος ὑποβολὴ τῶν ἀνωτέρω στοιχείων συνιστᾷ βαρὺ πειθαρχικὸν παράπτωμα διὰ τοὺς ὑπαίτιους τῆς μὴ ἐμπροθέσμου ὑποβολῆς τούτων.

13. Τὸ Ι.Κ.Α. ὑποχρεοῦται, ὅπως ὑποβάλλῃ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας καὶ εἰς τὴν Γεν. Δ/νσιν Δημοσίου Λογιστικοῦ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, εἰς τὴν ἀρχὴν μὲν ἑκάστου ἡμερολογιακοῦ τριμήνου λογιστικὴν κατάστασιν ἐσόδων καὶ ἐξόδων διὰ τὸ προηγούμενον ἡμερολογιακὸν τρίμηνον, εἰς τὴν ἀρχὴν δὲ ἑκάστου ἡμερολογιακοῦ ἔτους ἀντίγραφον τοῦ ἰσολογισμοῦ καὶ ἀπολογισμοῦ του διὰ τὸ παρελθὸν ἡμερολογιακὸν ἔτος.

Ἄρθρον 27

1. Εἰσφοραὶ μὴ καταβληθεῖσαι ἐντὸς τῆς προθεσμίας τοῦ ἄρθρου 26 § 3 ἐπιβαρύνονται διὰ προσθέτου τέλους ἴσου πρὸς 20 ο/ο τούτων, ἐκτὸς ἐὰν ὁ ὑπόχρεως διὰ τὴν καταβολὴν ἐργοδότης προβῇ εἰς ἐξόφλησιν τῶν καθυστερουμένων εἰσφορῶν πρὸ πάσης καταλογιστικῆς πράξεως ἢ καὶ τὸ βραδύτερον ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς εἰς αὐτὸν κοινοποιήσεως τῆς σχετικῆς καταλογιστικῆς πράξεως, ὅτε τὸ πρόσθετον τέλος περιορίζεται εἰς 10 ο/ο.

2. Ἐπιφυλασσομένης τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀνωτέρω παραγράφου ἡ καθυστερήσεως τῆς καταβολῆς τῶν εἰσφορῶν δι' ἕκαστον συμπληρούμενον τρίμηνον ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ ἑπομένου μηνὸς ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐβεβαιώθησαν εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον, ἵνα εἰσπραχθῶν ἀναγκαστικῶς κατὰ τὰς διατάξεις ταύτης παρόντος, συνεπάγεται ἐπιβάρυνσιν τοῦ ἐργοδότου δι' ἑτέρου προσθέτου τέλους 10 ο/ο. Ἡ τοιαύτη κατὰ τρίμηνον ἐπιβάρυνσις τοῦ ἐργοδότου διὰ προσθέτων τελῶν δὲν δύναται παντὸς νὰ ὑπερβῇ τὸ ποσοστὸν 100 ο/ο τῆς ἀρχικῶς βεβαιωθείσης ὀφειλῆς.

3. Αἱ κατὰ τὸν παρόντα νόμον ἀπαιτήσεις τοῦ Ι.Κ.Α. ἐπὶ καθυστερουμένων εἰσφορῶν, προσθέτων τελῶν ἢ ἐκκαθαρίσεων τῶν εἰσφορῶν, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 54 § 3, εἰσπράττονται διὰ τοῦ ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 1868/1942 συσταθέντος «Δημοσίου Ταμείου Ἐσόδων Ι.Κ.Α.» ἢ τῶν ἁρμοδίων Δημοσίων Ταμείων ἢ τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιῶν τοῦ Ι.Κ.Α., κατὰ τὰς διατάξεις κανονισμοῦ, ἐφαρμοζομένων τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου «περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων». Τὴν κατὰ τὸν Νόμον 5940/33 «περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων» παρεχομένην τυχέρειαν ἀναστολῆς καταβολῆς ὀφειλομένων ἢ τμηματικῆς καταβολῆς ἔχει τὸ κατὰ τοὺς κανονισμοὺς τοῦ Ι.Κ.Α. ἁρμόδιον ὄργανον.

Ὡς τακτοποίησις τῶν περὶ ὧν τὸ ἄρθρον αὐτὸ § 1 καθυστερουμένων εἰσφορῶν νοεῖται καὶ ἡ παρὰ τοῦ ὀφειλέτου δήλωσις περὶ ἐξοφλήσεως αὐτῶν διὰ 12 μηνιαίων δόσεων. Ἡ μὴ καταβολὴ δόσεώς τινος ἐντὸς 15ημέρου ἀφ' ἧς καθίσταται ἀπαιτητή, καθιστᾷ ἀπαιτητὸν ὁλόκληρον τὸ ποσὸν τῶν καθυστερουμένων εἰσφορῶν, προσαυξημένον κατὰ 50 ο/ο.

4. Ὡς τίτλοι διὰ τὴν βεβαίωσιν καὶ εἰσπραξιν τῶν περὶ ὧν ἀνωτέρω ἀπαιτήσεων χρησιμεύουσι καταστάσεις ὀφειλετῶν.

5. Κατὰ τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτιμήσεως ἐπιτρέπονται προσφυγαὶ ἐνώπιον τοῦ Πρωτοβαθμίου Διοικητικοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Δικαστηρίου. Κατὰ τῶν ἀποφάσεων τούτου ἐπιτρέπεται ἔφεσις ἐνώπιον τοῦ Δευτεροβαθμίου Ἀσφαλιστικοῦ Δικαστηρίου, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ποσῶν ὑπερβαινόντων τὸ 50πλάσιον τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς ἀνωτάτης ἀσφαλιστικῆς κλάσεως.

6. Ἐν περιπτώσει εἰσπράξεως τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ Ι.Κ.Α. διὰ πλειστηριασμοῦ ἢ ἀναγγελίας εἰς τὴν πτώχευσιν, ἡ κατάταξις αὐτῶν γίνεται προνομιακῶς μετὰ τῶν ἀπαιτήσεων τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 940 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, ἐπὶ ἐνδεχομένης δὲ ἀνεπαρκείας τοῦ ἀπομένοντος ὑπολοίπου πρὸς ἐντελῆ ἐξόφλησιν αἱ οὕτω συντρέχουσαι προνομιακαὶ ἀπαιτήσεις κατατάσσονται συμμέτρως.

7. Τὸ δικαίωμα πρὸς εἰσπραξιν τῶν εἰσφορῶν παραγράφεται μετὰ πενταετίαν ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους, καθ' ὃ αὗται κατέστησαν ἀπαιτηταί.

Ἐπὶ τῆς τοιαύτης παραγραφῆς ἐφαρμόζον-

ται κατ' ἀναλογίαν αἱ διατάξεις περὶ βραχυπροθέσμων παραγραφῶν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος.

8. Εἰσφοραὶ ἀχρεωστήτως εἰσπραχθεῖσαι ἐπιστρέφονται, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἐνδιαφερομένου, ἐντόκως πρὸς 6 ὁλ. Ἡ διάταξις αὕτη δὲν ἰσχύει διὰ τὰς ὑπὲρ τῶν κλάδων ἀσφαλίσεως παροχὰς ἀσθενείας εἰς χρῆμα καὶ εἰς εἶδος εἰσπραχθείσας ἀχρεωστήτως εἰσφοράς.

Ὁ ἡσφαλισμένος δικαιοῦται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἀπ' εὐθείας εἰς αὐτὸν πληρωμὴν τοῦ ἀναλογοῦντος αὐτῷ ἐξ εἰσφορῶν του ποσοῦ ἐκ τῶν ἀχρεωστήτως εἰσπραχθεισῶν εἰσφορῶν μετὰ τοῦ ἐκ 6 ὁλ. τόκου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'

Παροχαὶ Ἀσφαλίσεως

Συντάξεις ἀναπηρίας, γήρατος καὶ θανάτου

Ἄρθρον 28

1. Ὁ παρὰ τῷ Ἱδρύματι ἡσφαλισμένος δικαιοῦται συντάξεως λόγῳ γήρατος ἢ ἀναπηρίας ἐάν:

α) Ἐπραγματοποίησε δύο χιλιάδας πεντακοσίας (2.500) τοὐλάχιστον ἡμέρας ἐργασίας καὶ δὲν συντρέχει περίπτωσις ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 51 τοῦ παρόντος, συνεπλήρωσε δὲ καὶ τὰ κατὰ τὸ ἑπόμενον ἐδάφιον β' ὅρια ἡλικίας ἢ κατέστη ἀνάπηρος κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς ἑπομένης παραγράφου, ἢ

β) Ἐπραγματοποίησεν ἀνὰ ἑκατὸν (100) τοὐλάχιστον ἡμέρας ἐργασίας καθ' ἑκαστον τῶν πέντε ἡμερολογιακῶν ἐτῶν, τῶν ἀμέσως προηγουμένων τοῦ ἔτους, καθ' ὃ συνεπλήρωσε τὸ 65ον, προκειμένου περὶ ἀρρένων, καὶ τὸ 60ὸν προκειμένου περὶ θηλέων, ἔτος τῆς ἡλικίας ἢ καθ' ὃ ὑπέβαλε τὴν περὶ ἀπονομῆς αὐτῷ συντάξεως λόγῳ γήρατος αἴτησίν του μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἀνωτέρω ὁρίων ἡλικίας ἢ καθ' ὃ κατέστη ἀνάπηρος κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς ἑπομένης παραγράφου.

Προκειμένου εἰδικῶς περὶ ἡσφαλισμένων, συνταξιοδοτουμένων παρὰ τοῦ Δημοσίου ἢ παρ' ἑτέρου Ὀργανισμοῦ κυρίας ἀσφαλίσεως, κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως περὶ συνταξιοδοτήσεώς των, διὰ τὴν ἀπονομὴν συντάξεως λόγῳ ἀναπηρίας ἢ γήρατος παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α., δέον ὅπως ὁ ἡσφαλισμένος κατέστη ἀνάπηρος ἢ συνεπλήρωσε τὰ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὅρια ἡλικίας καὶ ἐπραγματοποίησε ἐκτὸς τῶν ἐν τῷ ἐδαφίῳ β' προϋποθέσεων καὶ 1500 τοὐλάχιστον ἡμέρας ἐργασίας, συνυπολογιζομένων εἰς ταύτας καὶ τῶν κατὰ τὸ ἐδ. β', ἡμερῶν, μὴ ἐφαρμοζομένης δὲ ὡς πρὸς τούτους τῆς διατάξεως τοῦ ἐδαφίου α'.

2. Ὁ ἡσφαλισμένος θεωρεῖται ἀνάπηρος, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς διατάξεως τῆς προηγουμένης παραγράφου, ἐὰν λόγῳ παθήσεως ἢ βλάβης ἢ ἐξασθενήσεως σωματικῆς ἢ πνευματικῆς, ἐξαμήνου τοὐλάχιστον κατ' ἰατρικὴν πρόβλεψιν διαρκείας, δὲν δύναται νὰ κερδίζῃ δι' ἐργασίας ἀνταποκρινομένης εἰς τὰς δυνάμεις, τὰς δεξιότητας, τὴν μόρφωσιν καὶ τὴν συνήθη αὐτοῦ ἐπαγγελματικὴν ἀπασχόλησιν πλέον τοῦ τρίτου ἐκείνου, ὅπερ συνήθως κερδίζει ἐν τῇ αὐτῇ περιφερείᾳ καὶ ἐπαγγελματικῇ κατηγορίᾳ σωματικῶς καὶ πνευματικῶς ὑγιὴς ἄνθρωπος τῆς αὐτῆς μορφώσεως.

Ἐὰν ὁ ἡσφαλισμένος δύναται νὰ κερδίζῃ ὑπὸ τὰς ἐν τῷ προηγουμένῳ ἐδαφίῳ ὁριζομένας προϋποθέσεις καὶ ὅρους, πλέον μὲν τοῦ τρίτου οὐχὶ ὅμως καὶ τῶν 2/3 ἐκείνου, ὅπερ κερδίζει σωματικῶς καὶ πνευματικῶς ὑγιὴς ἄνθρωπος, δικαιοῦται, ἐφ' ὅσον εἶχε συμπληρώσει καὶ τὸν ὑπὸ τῆς § 1 ἀπαιτούμενον ἀριθμὸν ἡμερῶν ἐργασίας, εἰδικοῦ ἐπιδόματος ἀναπροσαρμογῆς ἴσου πρὸς τὸ ποσὸν τῆς ἧς θὰ ἐδικαιοῦτο συντάξεως λόγῳ ἀναπηρίας. Τὸ ἀνωτέρω ἐπίδομα καταβάλλεται ἀδιαφόρως ἀσκήσεως παρὰ τοῦ ἐπιδοματοῦχου οἱασδήποτε ἐξηρτημένης ἢ αὐτοτελοῦς ἀπασχολήσεως καὶ ἐπὶ μίαν διετίαν τὸ πολύ. Ἡ καταβολὴ ὅμως τοῦ ἐπιδόματος τούτου δύναται νὰ ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἀποδοχῆς ἐκ μέρους τοῦ ἐπιδοτουμένου τῆς ὑποδεικνυομένης αὐτῷ παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. ἐπαγγελματικῆς ἀναπροσαρμογῆς.

3. Ἐὰν ἡσφαλισμένος κατέστη ἀνάπηρος ἐκ προθέσεως ἢ συνεπείᾳ πλημμελήματος ἢ κακουργήματος παρ' αὐτοῦ διαπραχθέντος, ἀποδεικνύεται δὲ ἡ ἕνοχή του διὰ τελεσιδίκου δικαστικῆς ἀποφάσεως, δὲν δικαιοῦται συντάξεως ἀναπηρίας ἢ ἐπιδόματος ἀναπροσαρμογῆς. Ἐὰν ὅμως ὑπάρχωσι πρόσωπα ἐκ τῶν εἰς τὴν § 6 ἀναφερομένων, ταῦτα δικαιοῦνται τῆς συντάξεως, ἧς θὰ ἐδικαιοῦντο εἰς περίπτωσιν θανάτου τοῦ ἡσφαλισμένου.

4. Ἡμέραι ἐργασίας πραγματοποιούμεναι κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν κατὰ τὴν § 1 ὁρίων ἡλικίας, συνυπολογίζονται ἅπασαι εἰς τὰς ὑπὸ τῆς αὐτῆς § 1 ἀπαιτουμένας ἡμέρας ἐργασίας, αἱ κατὰ τὰ ἑπόμενα ὅμως ἔτη πραγματοποιούμεναι συνυπολογίζονται μετ' ἀφαίρεσιν 50 ἡμερῶν ἐκ τῶν πραγματοποιηθεισῶν καθ' ἕκαστον ἡμερολογιακὸν ἔτος.

5. Ἐὰν ὁ παρὰ τῷ Ἱδρύματι ἡσφαλισμένος συνεπλήρωσε 2.500 τοὐλάχιστον ἡμέρας ἐργασίας, ἐξ ὧν ἀνὰ 100 τοὐλάχιστον καθ' ἕκαστον τῶν πέντε ἡμερολογιακῶν ἐτῶν, τῶν ἀμέσως προηγουμένων τοῦ ἔτους καθ' ὃ ὑποβάλλεται ἡ αἴτησις περὶ ἀπονομῆς συντάξεως, δικαιοῦται συντάξεως γήρατος ἠλαττωμένης κατὰ τὸ 1/300 τῆς πλήρους μηνιαίας συντάξεως, δι' ἕκαστον μῆνα ἐλλείποντα ἐκ τῶν ὑπὸ τῆς § 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου ὁριζομένων ὁρίων ἡλικίας, ἐφ' ὅσον συνεπλήρωσε τὸ 60ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του, προκειμένου περὶ ἡσφαλισμένου, καὶ τὸ 55ον ἔτος τῆς ἡλικίας, προκειμένου περὶ ἡσφαλισμένης.

Ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως τῶν αὐτῶν ὁρίων ἡλικίας, ἤτοι τοῦ 60οῦ, προκειμένου περὶ ἀρρένων, καὶ τοῦ 55ου προκειμένου περὶ θηλέων, δικαιοῦνται συντάξεως, συντρεχουσῶν τῶν προϋποθέσεων τῆς § 1 ἐδ. α' καὶ μὴ ἄνευ τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω μειώσεων, οἱ ἡσφαλισμένοι οἱ ἐπὶ μακρὸν ἀπασχολούμενοι εἰς ἰδιαζόντως βαρέα καὶ ἀνθυγιεινὰ ἐπαγγέλματα καθοριζόμενα διὰ Κανονισμοῦ, δστις θέλει καθορίσει πλήν τοῦ χρόνου ἀπασχολήσεως εἰς τὰ ἐν λόγῳ ἐπαγγέλματα καὶ πᾶν σχετικὸν μὲ τὴν συνταξιοδότησιν τούτων ζήτημα.

Ὁ διὰ τῆς παρούσης διατάξεως προβλεπόμενος διὰ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῆς Κανονισμὸς δὲν δύναται νὰ τεθῇ ἐν ἰσχύι πρὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1953.

6. Ἐν περιπτώσει θανάτου συνταξιούχου

τοῦ Ι.Κ.Α. λόγῳ ἀναπηρίας ἢ γήρατος ἢ ἡσφαλισμένου τυγχάνοντος ἐπιδόματος ἀναπροσαρμογῆς κατὰ τὰ ἐν παρ. 2 ἐδ. δεύτερον ὁριζόμενα, ἀδιαφόρως ὁρίου ἡλικίας, ὡς καὶ ἐν περιπτώσει θανάτου ἡσφαλισμένου, ἐὰν ὁ θανὼν εἶχε πραγματοποιήσει τὸν ἐν παρ. 1 ἐδ. α' ὁριζόμενον ἀριθμὸν ἡμερῶν ἐργασίας ἢ ἀνὰ 100 τοὐλάχιστον καθ' ἕκαστον τῶν πέντε ἡμερολογιακῶν ἐτῶν τῶν ἀμέσως προηγουμένων τοῦ ἔτους, καθ' ὃ ἔλαβε χώραν ὁ θάνατος, δικαιοῦνται συντάξεως κατὰ τὰς ἑπομένας παραγράφους :

α) Ἡ χήρα ἢ ὁ ἄπορος καὶ ἀνάπηρος χήρος, οὗ ἡ συντήρησις ἐβάρυνε κυρίως τὴν θανοῦσαν.

β) Τὰ νόμιμα τέκνα, τὰ νομιμοποιηθέντα, ἀναγνωρισθέντα καὶ υἱοθετηθέντα, ὧν ἡ υἱοθεσία ἔλαβε χώραν ἐν τοὐλάχιστον ἔτος πρὸ τοῦ θανάτου του ἢ τῆς χορηγήσεως συντάξεως ἢ ἐπιδόματος ἀναπροσαρμογῆς εἰς τὸν θετὸν πατέρα καὶ τὰ ὁποῖα δὲν λαμβάνουσιν ὁπωσδήποτε σύνταξιν ἐκ τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ ἐπὶ θανάτου ἡσφαλισμένης ἢ συνταξιούχου ἢ ἐπιδοματούχου λόγῳ ἀναπροσαρμογῆς καὶ τὰ νόθα αὐτῆς τέκνα.

γ) Οἱ κατὰ τὸν χρόνον τοῦ θανάτου ἡσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου ἢ ἐπιδοματούχου λόγῳ ἀναπροσαρμογῆς ὀρφανοὶ πατρὸς καὶ μητρὸς ἔγγονοι καὶ πρόγονοι, ἐφ' ὅσον πάντες οὗτοι συνετηροῦντο κυρίως ὑπὸ τοῦ θανόντος (τῆς θανούσης).

δ) Οἱ γονεῖς, ἐὰν ἡ συντήρησις τῶν ἐβάρυνε κυρίως τὸν θανόντα (ἢ τὴν θανοῦσαν).

7. Ἡ χήρα (χῆρος) δὲν δικαιοῦται συντάξεως :

Α'. Ἐὰν ὁ θάνατος τοῦ συζύγου (τῆς συζύγου) ἐπῆλθε πρὸ τῆς παρόδου ἓξ μηνῶν ἀπὸ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου, ἐκτός :

α) Ἐὰν ὁ θάνατος ὀφείλεται εἰς ἀτύχημα ἐργατικὸν ἢ μή.

β) Ἐὰν, ὑφισταμένου τοῦ γάμου, ἐγεννήθη ἢ διὰ τοῦ γάμου ἐνομιμοποιήθη τέκνον.

γ) Ἐὰν ἡ χήρα κατὰ τὸν χρόνον τοῦ θανάτου τελῇ εἰς κατάστασιν ἐγκυμοσύνης, καὶ

Β'. Ἐὰν ὁ θανὼν (ἡ θανοῦσα) ἐλάμβανε κατὰ τὴν τέλεσιν τοῦ γάμου σύνταξιν ἀναπηρίας ἢ γήρατος ἢ ἐπίδομα ἀναπροσαρμογῆς, ὁ δὲ θάνατος ἐπῆλθε πρὸ τῆς παρόδου 24 μηνῶν ἀπὸ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου, ἐκτὸς ἂν καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ συντρέχῃ λόγος τις ἐκ τῶν ἀνωτέρω ὑπὸ στοιχ. α', β' καὶ γ' ἀναφερομένων.

8. Τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως εἰς ἣν δικαιοῦται ἡ χήρα (χῆρος), ἰσοῦται πρὸς τὰ ὀγδοήκοντα ἑκατοστὰ τοῦ ποσοῦ τῆς συντάξεως τοῦ θανόντος (θανούσης).

9. Τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως, εἰς ἣν δικαιοῦται ἕκαστον τέκνον, ἰσοῦται πρὸς τὰ εἴκοσιν ἑκατοστὰ τοῦ ποσοῦ τῆς συντάξεως τοῦ θανόντος (θανούσης).

Προκειμένου ὅμως περὶ τέκνου ὀρφανοῦ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν γονέων, ἡ κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδάφιον σύνταξις αὐτοῦ τριπλασιάζεται.

Τὸ σύνολον πάντως τῶν συντάξεων τῆς χήρας (χήρου) καὶ τῶν τέκνων δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως τοῦ θανόντος (θανούσης) καὶ μὴ ὑπαρχούσης χήρας (χήρου) δικαιουμένης συντάξεως, τὰ ὀγδοήκοντα ἑκατοστὰ τοῦ ἐν λόγῳ ποσοῦ.

Ἐὰν τὸ σύνολον τῶν συντάξεων ὑπερβαίνῃ τὰ ὅρια τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου, ἡ σύνταξις ἑκάστου δικαιουμένου μειοῦται ἀναλόγως.

10. Οἱ περὶ ὧν ἡ § 6 ἔγγονοι, πρόγονοι καὶ γονεῖς δικαιοῦνται συντάξεως, ἐὰν δὲν ὑπάρχουν χήρα (χῆρος) ἢ τέκνα δικαιούμενα συντάξεως ἢ ἐπὶ ὑπαρχόντων τοιούτων διὰ τῆς ἱκανοποιήσεως τῶν εἰς σύνταξιν δικαιωμάτων αὐτῶν δὲν ἐξαντλεῖται τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως τοῦ θανόντος (θανούσης).

11. Τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως ἑκάστου ἐγγόνου, προγονοῦ, τοῦ πατρὸς ἢ τῆς μὴ χήρας μητρὸς ἰσοῦται πρὸς τὰ εἴκοσιν ἑκατοστὰ τῆς συντάξεως τοῦ θανόντος (τῆς θανούσης), τῆς δὲ χήρας μητρὸς εἰς τὰ 40 ο/ο τῆς αὐτῆς συντάξεως, χωρὶς ὅμως τὸ σύνολον τῶν συντάξεων τῶν ἐγγόνων, προγόνων καὶ γονέων νὰ δύναται νὰ ὑπερβῇ, ἐν μὲν τῇ πρώτῃ περιπτώσει τῆς προηγουμένης παραγράφου, τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως τοῦ θανόντος (θανούσης), ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ περιπτώσει τῆς αὐτῆς παραγράφου τὸ ποσὸν τὸ ἀπομένον ἐκ τῆς ἐν λόγῳ συντάξεως μετὰ τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ εἰς σύνταξιν δικαιώματος τῆς χήρας (χήρου) ἢ τῶν τέκνων.

Αἱ διατάξεις τοῦ τελευταίου ἐδαφίου τῆς παραγράφου 9 ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ ἐν προκειμένῳ.

12. Ὡς σύνταξις τοῦ θανόντος (θανούσης) διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν ποσοστῶν τῶν συντάξεων, τῶν περὶ ὧν τὸ παρὸν ἄρθρον μελῶν οἰκογενείας, λογίζεται τὸ ποσὸν τῆς βασικῆς συντάξεως (ἄρθρον 29 παρ. 1 ἐδάφ. α' καὶ β'), τὸ ὁποῖον ἐλάμβανον ὁ θανὼν (θανοῦσα) συνταξιοῦχος λόγῳ ἀναπηρίας ἢ γήρατος ἢ ὁ (ἡ) ἐπιδοματοῦχος λόγῳ ἀναπροσαρμογῆς ἢ εἰς ὃ θὰ ἐδικαιοῦτο ὁ θανὼν ἂν κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου του καθίστατο ἀνάπηρος, μὴ συνυπολογιζομένων ὡν τυχὸν προσαυξήσεων λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν καὶ ἀπολύτου ἀναπηρίας.

13. Πρόσωπα, ἐκ τῶν κατὰ τὸ παρὸν ἄρθρον δικαιουμένων συντάξεως, στεροῦνται παντὸς ἐπ' αὐτῆς δικαιώματος, ἐὰν δι' ἀποφάσεως ποινικοῦ δικαστηρίου, ἤθελον καταδικασθῇ διὰ κρᾶξιν, ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας ὑπῆρξεν ὁ θάνατος τοῦ ἡσφαλισμένου ἢ τοῦ συνταξιούχου (τῆς ἡσφαλισμένης ἢ τῆς συνταξιούχου).

Ποσὸν συντάξεως — Ἔναρξις — Λῆξις

Ἄρθρον 29

1. Τὸ ποσὸν τῆς ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. χορηγουμένης βασικῆς συντάξεως λόγῳ ἀναπηρίας καὶ γήρατος ἀποτελεῖται :

α) Ἐκ ποσοῦ ἴσου πρὸς 80 ο/ο τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς περὶ ἧς ἡ παρ. 2 τοῦ ἄρθρου 25 1ης ἀσφαλιστικῆς κλάσεως, συν 10 ο/ο ἐπὶ τῆς τυχὸν διαφορᾶς τῆς ὑπαρχούσης μεταξὺ τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς κλάσεως 1 καὶ τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς κλάσεως εἰς ἣν ἀνήκει ὁ ἡσφαλισμένος κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 37 ὁριζόμενα. Ἡ

μηνιαία βασική σύνταξις ὑπολογίζεται πολλαπλασιαζομένου τοῦ ὡς ἄνω ἀναφερθέντος ποσοῦ ἐπὶ 25.

β) Ἐκ προσαυξήσεων τοῦ κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδάφιον ἐξευρισκομένου ποσοῦ ἴσων:

αα) Πρὸς 4 ο/ο ἀνὰ πεντακοσίας ἡμέρας ἐργασίας, μετὰ τὰς πρώτας ἐννεακοσίας ἐνενήκοντα ἐννέα τοιαύτας, δι' ἃς δὲν χορηγεῖται προσαύξησις καὶ μέχρι συμπληρώσεως 3000 ἡμερῶν ἐργασίας.

ββ) πρὸς 3 ο/ο ἀνὰ πεντακοσίας ἡμέρας ἐργασίας, μετὰ τὴν συμπλήρωσιν 3000 τοιούτων καὶ μέχρις 6000 ἡμερῶν ἐργασίας.

γγ) πρὸς 2 ο/ο ἀνὰ πεντακοσίας ἡμέρας ἐργασίας μετὰ τὴν συμπλήρωσιν 6000 τοιούτων καὶ ἄνω.

2. Προκειμένου περὶ ἀναπηρίας ὀφειλομένης εἰς ἀτύχημα, τὸ ποσὸν τῆς ἀπονεμητέας κατὰ τὰς ἀνωτέρω διατάξεις βασικῆς συντάξεως μετὰ τῶν προσαυξήσεων λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν, δὲν δύναται νὰ εἶναι κατώτερον τοῦ 60 ο/ο τοῦ γινομένου τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς ἀσφαλιστικῆς κλάσεως, εἰς ἣν ἀνήκει ὁ ἡσφαλισμένος κατὰ τὸ ἄρθρον 37 τοῦ παρόντος, ἐπὶ 25.

3. Αἱ κατὰ τὴν § 1 τοῦ παρόντος βασικαὶ συντάξεις προσαυξάνονται:

α. Κατὰ 20 ο/ο, ἐφ' ὅσον ὁ συνταξιοῦχος εἶναι ἔγγαμος, ἡ δὲ σύζυγός του δὲν ἀσκεῖ ἐπάγγελμά τι ἢ δὲν εἶναι συνταξιοῦχος Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ ἢ τοῦ Δημοσίου καὶ

β. Κατὰ 20 ο/ο τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ποσοῦ διὰ τὸ πρῶτον τέκνον, 15 ο/ο διὰ τὸ δεύτερον τέκνον καὶ 10 ο/ο διὰ τὸ τρίτον τέκνον, νοουμένων ὑπὸ τὴν ἐν ἄρθρῳ 28 § 6 καθοριζομένην ἔννοιαν, καὶ μέχρι συμπληρώσεως τοῦ κατὰ τὴν § 6 τοῦ παρόντος ἄρθρου ὁρίου ἡλικίας, ἐφ' ὅσον δὲ εἶναι ἄγαμα καὶ δὲν ἀσκοῦν ἐπάγγελμά τι ἢ δὲν λαμβάνει τι ἐξ αὐτὰ προσαύξησιν ὁ ἕτερος τῶν συζύγων, ἐὰν εἶναι συνταξιοῦχος Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ ἢ τοῦ Δημοσίου ἢ δὲν λαμβάνουν τὰ ἴδια σύνταξιν ἐξ Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ ἢ τοῦ Δημοσίου.

4. Οὐδεὶς δικαιοῦται παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. περισσοτέρων τῆς μιᾶς συντάξεων. Ἐὰν πρόσωπόν τι δικαιοῦται πλειόνων συντάξεων λαμβάνει τὴν μεγαλυτέραν τοιαύτην.

5. Ἡ καταβολὴ τῶν συντάξεων καὶ τοῦ ἐπιδόματος ἀναπροσαρμογῆς ἄρχεται ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς τοῦ ἑπομένου ἐκείνου, καθ' ὃν ἔλαβον χώραν τὰ θεμελιοῦντα τὸ δικαίωμα γεγονότα. Ἐν τούτοις ὅμως περιπτώσει αὐτὴ δὲν δύναται νὰ ἀνατρέξῃ εἰς χρόνον ἀπώτερον τοῦ ἔτους ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως περὶ ἀπονομῆς συντάξεως ἢ ἐπιδόματος ἀναπροσαρμογῆς.

Ἐν περιπτώσει ἀπονομῆς συντάξεως λόγῳ ἀναπηρίας, ὀφειλομένης εἰς ἀσθένειαν, τὸ εἰς σύνταξιν ἢ εἰς ἐπίδομα ἀναπροσαρμογῆς δικαίωμα ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἔπαυσε καταβαλλόμενον ἐπίδομα ἀσθενείας, ἐφ' ὅσον κατεβάλλετο τοιοῦτον οὐχὶ ὅμως καὶ πέραν τοῦ ἔτους ἀναδρομικῶς ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως.

6. Τὸ δικαίωμα εἰς σύνταξιν ἢ εἰς ἐπίδομα ἀναπροσαρμογῆς λήγει εἰς τὸ τέλος τοῦ μηνός, καθ' ὃν ἔλαβε χώραν ὁ θάνατος τοῦ συνταξιούχου ἢ τοῦ ἐπιδοματούχου λόγῳ ἀναπροσαρμογῆς ἢ ὁ ἀνάπηρος ἔπαυσε νὰ πληροῖ τὰς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 28, παράγραφος 2, ἢ ἐπὶ χήρας εἰς τὸ τέλος τοῦ μηνός, καθ' ὃν συνῆψε νέον γάμον καὶ ἐπὶ τέκνων, ἐγγόνων καὶ προγόνων, εἰς τὸ τέλος τοῦ μηνός, καθ' ὃν συνεπλήρωσαν τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας των ἢ πρὸ τούτου συνῆψαν γάμον.

Τὸ ἀνωτέρω ὅριον ἡλικίας δὲν ἰσχύει, προκειμένου περὶ τέκνου, ἐγγόνου ἢ προγόνου ἀνικάνου πρὸς πᾶσαν βιοποριστικὴν ἐργασίαν.

7. Ἡ καταβολὴ τῆς συντάξεως ἀναστέλλεται εἰς τὰς ἀκολούθους περιπτώσεις:

α) Ἐὰν ὁ συνταξιοῦχος ἐκτίῃ ποινὴν στερητικὴν τῆς ἐλευθερίας μεγαλυτέραν τῶν ἓξ μηνῶν, ἐφ' ὅσον χρόνον ἐκτίει ταύτην. Ἐφ' ὅσον ὅμως ὑπάρχωσι πρόσωπα, ἅτινα ἐν περιπτώσει θανάτου τούτου θὰ ἐλάμβανον σύνταξιν, ταῦτα δικαιοῦνται εἰς τὴν ἀπολῆψιν τῆς συντάξεως, ἥτις θὰ κατεβάλλετο εἰς ταῦτα ἐν περιπτώσει θανάτου τοῦ συνταξιούχου.

β) Ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον χρόνον ὁ συνταξιοῦχος λόγῳ ἀναπηρίας δὲν προσέρχεται κατὰ τὰ διὰ Κανονισμοῦ ὁριζόμενα πρὸς ἐξέτασιν τῆς καταστάσεώς του.

γ) Ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον ὁ συνταξιοῦχος ἀσκῇ αὐτοτελὲς ἐπάγγελμα ἢ παρέχῃ ἐξηρτημένην ἐργασίαν, ἐξ ἧς ἀποκερδαίνει, προκειμένου μὲν περὶ συνταξιούχου λόγῳ ἀναπηρίας καὶ γήρατος, ποσὸν ἀνώτερον τοῦ 25 πλασίου τοῦ ἡμίσεος τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς ἀσφαλιστικῆς κλάσεως βάσει τῆς ὁποίας ὑπελογίσθη ἡ σύνταξις καὶ προκειμένου περὶ μελῶν οἰκογενείας ποσὸν διπλάσιον τῆς συντάξεώς των.

8. Πρόσωπα λαμβάνοντα σύνταξιν παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου, θέλουν ἐξακολουθήσει δικαιούμενα ταύτης, ἔστω καὶ ἐὰν δὲν πληρῶσι τὰς προϋποθέσεις τοῦ παρόντος μέχρι λήξεως τοῦ δικαιώματος αὐτῶν εἰς σύνταξιν, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος.

Τὸ ποσὸν ὅμως τῆς συντάξεως τῶν ὡς ἄνω συνταξιούχων ἀναπροσαρμόζεται συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος. Διὰ τὴν τοιαύτην ἀναπροσαρμογὴν αἱ παρὰ τῶν συνταξιούχων πραγματοποιηθεῖσαι ἡμέραι ἐργασίας, βάσει τῶν ὁποίων ὑπελογίσθη ἡ σύνταξις αὐτῶν, λογίζονται ἁπασαι ὡς πραγματοποιηθεῖσαι: α) εἰς τὴν Ἰην κλάσιν, προκειμένου περὶ συνταξιούχων ἀμφοτέρων τῶν φύλων μὴ συμπληρωσάντων τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας των, β) εἰς τὴν IIIην κλάσιν, προκειμένου περὶ γυναικῶν ἡλικίας ἄνω τῶν 18 ἐτῶν καὶ γ) εἰς τὴν Vην κλάσιν προκειμένου περὶ ἀνδρῶν ἡλικίας ἄνω τῶν 18 ἐτῶν. Ἐὰν ὅμως τὸ οὕτω προκύπτον ἐκ τῆς ἀναπροσαρμογῆς ποσὸν εἶναι κατώτερον τῆς συντάξεως, τὴν ὁποίαν ἐλάμβανον κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος, ἐξακολουθεῖ καταβαλλόμενον τὸ ἀνώτερον τοῦτο ποσόν.

9. Ἐν περιπτώσει οὐσιωδῶν αὐξομειώσεων τοῦ γενικοῦ τιμαρίθμου κόστους τῆς ζωῆς

αι δαὸ τοῦ Ἱδρύματος καταβαλλόμεναι συντάξεις δύνανται νὰ αὐξομειῶνται κατὰ ποσοστὸν ὁριζόμενον δι' ἀποφάσεων τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α. ἐγκρινομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

10. Τὸ ποσὸν τῶν ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. καταβαλλομένων βασικῶν συντάξεων λόγῳ ἀναπηρίας προσαυξάνεται κατὰ 50ο/ο, ἐφ' ὅσον ὁ ἀνάπηρος εὑρίσκεται διαρκῶς εἰς κατάστασιν ἀπαιτοῦσαν συνεχῆ ἐπίβλεψιν, περιποίησιν καὶ συμπαράστασιν ἑτέρου προσώπου (ἀπόλυτος ἀναπηρία).

Ὑπὸ τὰς αὐτὰς ὡς ἄνω προϋποθέσεις προσαυξάνεται κατὰ 50ο/ο καὶ τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως τῶν μελῶν οἰκογενείας ἀποβιώσαντος ἠσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου ἢ ἐπιδοματούχου λόγῳ ἀναπροσαρμογῆς καὶ δὴ ἄνευ μειώσεως τινος τῶν ποσῶν τῶν συντάξεων τῶν δικαιουμένων συντάξεως ἑτέρων μελῶν οἰκογενείας.

11. Τὸ συνολικὸν ποσὸν τῆς ἀπονεμητέας εἰς τὸν δικαιοῦχον βασικῆς συντάξεως λόγῳ ἀναπηρίας ἢ γήρατος μετὰ τῶν προσαυξήσεων λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύναται νὰ εἶναι ἀνώτερον τοῦ 25πλασίου τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς ἀσφαλιστικῆς κλάσεως, βάσει τοῦ ὁποίου ὑπελογίσθη ἡ σύνταξις.

Ἰδιαίτερα πρόνοια ὑπὲρ τῶν συνταξιούχων

"Αρθρον 30

1. Τὸ Ι.Κ.Α. δύναται νὰ παρέχῃ εἰς τοὺς συνταξιούχους περίθαλψιν εἴτε εἰς κατάστημα περιθάλψεως ἀναπήρων ἢ γερόντων, εἴτε εἰς ὀρφανοτροφεῖα ἢ ἕτερα εὐαγῆ Ἱδρύματα:

α) Τῇ αἰτήσει τῶν ἰδίων συνταξιούχων ἢ τοῦ ἐπιτρόπου, τοῦ κηδεμόνος ἢ τοῦ ἀντιλήπτορος αὐτῶν, εἴτε

β) Τῇ αἰτήσει τῆς Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς τοῦ τόπου διαμονῆς τῶν συνταξιούχων, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ τοξικομανῶν ἢ μεθυσκομένων καθ' ἕξιν ἢ περὶ πασχόντων ἐξ ἐπικινδύνων ψυχικῶν ἢ λοιμωδῶν παθήσεων.

2. Ἡ σύνταξις τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω περιθαλπομένων ἢ θεραπευομένων συνταξιούχων μειοῦται εἰς τὸ τέταρτον μέν ἐὰν οὗτοι δὲν βαρύνωνται διὰ τῆς συντηρήσεως μελῶν οἰκογενείας ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 33 ἀναφερομένων, εἰς τὸ ἥμισυ δὲ ἐν ἀντιθέτῳ περιπτώσει.

3. Ἐὰν ὑπαιτιότητι τοῦ συνταξιούχου ἢ τοῦ ἐπιτρόπου ἢ τοῦ κηδεμόνος ἢ τοῦ ἀντιλήπτορος αὐτοῦ δὲν καθίσταται δυνατὴ ἡ χορήγησις ἢ ἡ συνέχισις τῆς περιθάλψεως, ἐξ ἧς θὰ ἦρετο πιθανῶς ἡ ἀναπηρία, δύναται τὸ Ι.Κ.Α. νὰ στερῇ αὐτὸν τοῦ ὅλου ἢ μέρους τῆς συντάξεώς του ἐπὶ χρόνον οὐχὶ μακρότερον τοῦ ἔτους.

4. Διὰ κανονισμοῦ θὰ ὁρισθῇ τὰ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ παρόντος ἄρθρου.

Ἰατρικὴ περίθαλψις

"Αρθρον 31

1. Εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους καὶ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας αὐτῶν, τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὸ ἄρθρον 33, παρέχεται ἰατρικὴ περίθαλψις, ἐφ' ὅσον ὁ ἠσφαλισμένος ἔχει πραγματοποιήσει 50 τοὐλάχιστον ἡμέρας ἐργασίας εἴτε κατὰ τὸ προηγούμενον τῆς ἡμέρας τῆς ἀναγκαίως τῆς ἀσθενείας ἢ τῆς πιθανῆς ἡμέρας τοκετοῦ ἡμερολογιακὸν ἔτος, εἴτε κατὰ τὸ τελευταῖον πρὸ τῆς τοιαύτης ἀναγγελίας 15μηνιαν, μὴ συνυπολογιζομένων πάντως εἰς τὰς ἄνω 50 ἡμέρας ἐργασίας τῶν κατὰ τὸ τελευταῖον ἡμερολογιακὸν τρίμηνον τοῦ 15μήνου πραγματοποιηθεισῶν ἡμερῶν ἐργασίας.

Διὰ κανονισμοῦ ὁρισθήσεται ὁ τρόπος παροχῆς τῆς ἰατρικῆς περιθάλψεως καὶ ἡ ἔκτασις τῶν παροχῶν. Ἡμέραι, καθ' ἃς ὁ ἠσφαλισμένος ἐλάμβανεν ἐπίδομα ἀνεργίας ἢ ἀσθενείας, θεωροῦνται ὡς ἡμέραι ἐργασίας ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς παρούσης παραγράφου.

2. Οἱ συνταξιοῦχοι καὶ οἱ ἐπιδοματοῦχοι λόγῳ ἀναπροσαρμογῆς καὶ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας αὐτῶν, τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὸ ἄρθρον 33, δικαιοῦνται ἰατρικῆς περιθάλψεως κατὰ τὰ διὰ κανονισμοῦ ὁρισθησόμενα, ἐφ' ὅσον χρόνον τυγχάνουν συντάξεως ἢ ἐπιδόματος ἀναπροσαρμογῆς καὶ ἐπὶ ἓξ μῆνας μετὰ τὴν λῆξιν αὐτῶν.

3. Ἰατρικὴ περίθαλψις παρέχεται ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ἀσθένεια, ἔστω καὶ ἂν ἐν τῷ μεταξὺ ἔπαυσε πληροῦν τὸ ἠσφαλισμένον πρόσωπον τὰς προϋποθέσεις τῆς § 1.

Περίθαλψις ὅμως διὰ νέαν περίπτωσιν ἀσθενείας παρέχεται μόνον ἐφ' ὅσον πληροῦνται αἱ προϋποθέσεις τῆς § 1.

4. Ἡ ἰατρικὴ περίθαλψις περιλαμβάνει ἰατρικὰς φροντίδας, παρακλινικὰς ἐξετάσεις πάσης φύσεως, εἰδικὰς θεραπείας, φάρμακα, συνήθη καὶ εἰδικὰ θεραπευτικὰ μέσα καὶ προθέσεις, λουτροθεραπείαν, καθὼς καὶ περίθαλψιν εἰς πᾶσης φύσεως θεραπευτήρια, ὡς τοιούτων νοουμένων τῶν ἀσύλων καὶ τῶν σανατορίων, ἐφ' ὅσον παρίσταται ἀνάγκη καὶ εἰς ἣν ἔκτασιν ἐπιβάλλει ἡ κατάστασις τοῦ ἀσθενοῦς. Αἱ ἰατρικαὶ φροντίδες παρέχονται δωρεάν. Ὡς πρὸς τὰς λοιπὰς παροχὰς τὸ Ι.Κ.Α. δύναται νὰ καθορίσῃ διὰ κανονισμοῦ ποσοστὸν συμμετοχῆς τοῦ ἠσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου ἢ τῶν ἐν ἄρθρῳ 33 ἀναφερομένων μελῶν οἰκογενείας τούτων εἰς τὴν σχετικὴν δαπάνην, μὴ δυναμένην νὰ ὑπερβῇ τὸ 1/4 ταύτης.

Ἡ χρονολογία ἐνάρξεως χορηγήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου προβλεπομένων ἐπὶ πλέον τῶν τοῦ Ν. 6238/1934 κατηγοριῶν παροχῶν ἰατρικῆς περιθάλψεως θέλει καθορισθῇ διὰ κανονισμοῦ, εἴτε ἐνιαίως διὰ τὸ σύνολον αὐτῶν, εἴτε κατὰ κατηγορίας, ὁπουχρεουμένου πάντως τοῦ Ι.Κ.Α. ὅπως ὁλοκληρώσῃ τὴν ἰατρικὴν περίθαλψιν μέχρι 31.12.52.

5. Ἐὰν, ἐλλείψει κλινικῆς ἢ ἄλλων θεραπευτικῶν ἐγκαταστάσεων, δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ νοσηλεία ἀσθενοῦς φυματικοῦ εἰς σανατόριον εἴτε γενικῶς, εἴτε δι' ὅλον τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον συμφώνως πρὸς τὰ δεδομένα τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης, δύναται νὰ ἀναλαμβάνεται ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. ἡ κατ' οἶκον νοσηλεία αὐτοῦ, μέχρις ὅτου διαπιστωθῇ ἰατρικῶς ὅτι δὲν χρήζει σανατοριακῆς περιθάλψεως ἢ μέχρις ὅτου ἐξευρεθοῦν τὰ μέσα πρὸς παροχὴν τοιαύτης. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ὁ ἀσθενής, ἐκτὸς τῆς πλήρους ἰατρικῆς περιθάλψεως, ἡ ὁποία παρέχεται πρὸς αὐτὸν κατ' οἶκον, λαμβάνει

ἐπὶ πλέον τὰ βασικὰ εἴδη τοῦ καθημερινοῦ διαιτολογίου τῶν φυματικῶν, τοῦ προβλεπομένου διὰ τοὺς νοσηλευομένους εἰς σανατόρια τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ διὰ λογαριασμὸν τούτου εἰς ἕτερα τοιαῦτα ἢ τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν εἰς χρῆμα συμφώνως πρὸς τὰ διὰ κανονισμοῦ ὁριοθησόμενα.

Ἡ παροχὴ τῶν τροφίμων ἢ τοῦ ἀντιτίμου τούτων ἐξακολουθεῖ καὶ ἐπὶ 6 μῆνας μετὰ τὴν ἔξοδον τοῦ ἀσθενοῦς ἐκ τοῦ σανατορίου ἢ τὴν διακοπὴν τῆς ἐκλείψεως τῆς ἀνάγκης σανατοριακῆς περιθάλψεως, προκειμένου περὶ νοσηλευομένου κατὰ τὰ ἀνωτέρω κατ' οἶκον ἀσχέτως πρὸς τὸ προβλεπόμενον ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 38 χρηματικὸν ἐπίδομα ἀσθενείας.

6. Ἐὰν ἐν τῷ τόπῳ διαμονῆς τοῦ ἀσθενοῦς δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ νοσηλεία ἐν θεραπευτηρίῳ ἢ ἡ παροχὴ τῶν δεουσῶν εἰδικῶν ἰατρικῶν φροντίδων καὶ γενικῶς τῆς δεούσης ἰατρικῆς περιθάλψεως ἣν ἀπαιτεῖ ἡ ἀσθένειά του, τὸ Ι.Κ.Α. συμμετέχει, καθ' ὅ μέτρον καὶ ὑφ' οὓς ὅρους καὶ προϋποθέσεις θέλει ὁρίζει Κανονισμός, εἰς τὰς δαπάνας πρὸς μετάβασιν καὶ ἐπιστροφὴν τοῦ ἀσθενοῦς, ἐν ἀνάγκῃ δὲ καὶ ἑνὸς συνοδοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ τόπου τῆς διαμονῆς του εἰς τὸ πλησιέστερον κέντρον, ἔνθα εἶναι δυνατὸν νὰ παρασχεθῇ εἰς αὐτὸν ἡ δέουσα ἰατρικὴ περίθαλψις.

7. Εἰς περίπτωσιν τοκετοῦ ἠσφαλισμένης ἢ συνταξιούχου ἢ συζύγου ἠσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου ἡ ἰατρικὴ περίθαλψις περιλαμβάνει τὴν δεουσαν μαιευτικὴν περίθαλψιν κατ' οἶκον, ἐν μαιευτηρίῳ ἢ θεραπευτηρίῳ, τὴν παροχὴν φαρμάκων κλπ. κατὰ τοὺς διαγραφομένους παρὰ τῶν Κανονισμῶν ὅρους.

Εἰς περίπτωσιν ἀδυναμίας παροχῆς μαιευτικῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω περιθάλψεως, χορηγεῖται ἐφ' ἅπαξ βοήθημα ὁριζόμενον δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α., εἰς ποσὸν οὐχὶ πάντως κατώτερον τοῦ 5πλασίου τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς ἀνωτάτης ἀσφαλιστικῆς κλάσεως.

8. Ὁ τρόπος τῆς παροχῆς τῶν ἰατρικῶν φροντίδων, αἱ σχέσεις Ι.Κ.Α. καὶ ἰατρῶν, φαρμακοποιῶν καὶ θεραπευτηρίων γενικῶς, τὰ τοῦ καταλογισμοῦ αὐτῶν δι' ἀδικαιολογήτως πραγματοποιηθείσας παροχάς, καὶ πᾶν ἕτερον σχετικὸν θέμα, θέλουσι καθορισθῇ διὰ Κανονισμοῦ. Διὰ Κανονισμοῦ θέλει ἐπίσης ρυθμισθῇ ὁ τρόπος χορηγήσεως φαρμάκων, δυναμένου τοῦ Ι.Κ.Α. νὰ εἰσάγῃ, παρασκευάζῃ, ἀποθηκεύῃ καὶ νὰ χορηγῇ φάρμακα, φαρμακευτικὸν καὶ ὑγειονομικὸν ὑλικόν, καὶ παντὸς εἴδους προθέσεις εἰς τὰ δικαιούμενα πρόσωπα. Τὸ Ι.Κ.Α. ἀσκεῖ ἔλεγχον τῶν παρεχομένων φαρμάκων διὰ δειγματοληψιῶν, ὧν τὰς καθ' ἕκαστον λεπτομερείας θέλει ρυθμίζει κανονισμός.

9. Ἅπασαι αἱ περὶ ὧν τὸ παρὸν ἄρθρον χρηματικαὶ παροχαὶ ἀντικαταστάσεως εἰς εἴδος τοιούτων βαρύνουσι τὸν κλάδον παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς εἶδος.

10. Εἰδικῶς διὰ τὴν παροχὴν σανατοριακῆς περιθάλψεως ἢ τῶν ἀντὶ ταύτης ἀναφερομένων ἐν παρ. 5 τοῦ παρόντος παροχῶν ἀπαιτεῖται ἐκτὸς τῶν ἐν § 1 ὁριζομένων προϋποθέσεων καὶ ἡ πραγματοποίησις ἐκ μέρους τοῦ ἠσφαλισμένου τριακοσίων πεντήκοντα (350) τοὐλάχιστον ἡμερῶν ἐργασίας κατὰ τὰ τεσσαρα προηγούμενα τῆς ἡμέρας τῆς ἀναγγελίας ἡμερολογιακὰ ἔτη.

Ὡσαύτως ἡ ἡμερομηνία ἐνάρξεως τῆς παροχῆς σανατοριακῆς περιθάλψεως εἰς μέλη οἰκογενείας ἠσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου λόγῳ ἀναπηρίας ἢ γήρατος ἢ ἐπιδοματούχου λόγῳ ἀναπροσαρμογῆς δὲν δύναται νὰ ὁριοθῇ διὰ τοῦ Κανονισμοῦ εἰς χρόνον προγενέστερον τῆς 1 Ἰανουαρίου 1954, μὴ ἐφαρμοζομένης διὰ τὴν παροχὴν ταύτης τῆς διατάξεως τῆς παρ. 4 ἐδ. δευτέρων τοῦ παρόντος ἄρθρου. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, λαμβανομένης πρότασει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἡ ὡς ἄνω ἡμερομηνία δύναται, ἐὰν συντρέχουν σοβαροὶ πρὸς τοῦτο λόγοι, νὰ μετατεθῇ μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1954.

Ἔξοδα κηδείας

Ἄρθρον 32

1. Εἰς περίπτωσιν θανάτου ἠσφαλισμένου πληροῦντος τὰς κατὰ τὸ ἄρθρον 35 ἐδ. β' προϋποθέσεις ἢ συνταξιούχου λόγῳ ἀναπηρίας ἢ γήρατος, καταβάλλεται ἐφ' ἅπαξ βοήθημα δι' ἔξοδα κηδείας ὁριζόμενον δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. καὶ μὴ δυνάμενον νὰ ὁρίζηται κατώτερον τοῦ 8πλασίου τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς ἀνωτάτης ἀσφαλιστικῆς κλάσεως. Τὸ ἀνωτέρω βοήθημα καταβάλλεται καὶ ὅταν ὁ θάνατος τοῦ ἠσφαλισμένου ἐπῆλθε μετὰ μὲν τὴν ἔκλειψιν τῶν ἀνωτέρω προϋποθέσεων, διαρκοῦντος ὅμως τοῦ χρόνου περιθάλψεώς του παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 31 παράγρ. 3 τοῦ παρόντος.

2. Τὰ ἔξοδα κηδείας καταβάλλονται εἰς τὴν χήραν ἢ ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ χήρα εἰς τὸν κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ι.Κ.Α. ἐπιμεληθέντα τῆς κηδείας, βαρύνουν δὲ τὸν κλάδον παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς χρῆμα.

3. Ἐπὶ περιπτώσεων θανάτου ἠσφαλισμένων ἢ συνταξιούχων ἢ μελῶν οἰκογενείας τούτων νοσηλευομένων εἰς θεραπευτήρια διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ι.Κ.Α. ἐφ' ὅσον οὐδεὶς ἐμφανίζεται ὅπως ἐπιμεληθῇ τῆς κηδείας, τὰ Ι.Κ.Α. ἀναλαμβάνει ἀπ' εὐθείας τὴν ἐπιμέλειαν ταύτης.

Μέλη οἰκογενείας

Ἄρθρον 33

1. Πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 31 τὰ κάτωθι πρόσωπα θεωροῦνται μέλη τῆς οἰκογενείας τοῦ ἠσφαλισμένου ἢ τοῦ συνταξιούχου λόγῳ ἀναπηρίας ἢ γήρατος ἢ τοῦ ἐπιδοματούχου λόγῳ ἀναπροσαρμογῆς.

α) Ἡ σύζυγος ἢ ὁ ἀνάπηρος καὶ ἄπορος σύζυγος.

β) Τὰ ἄγαμα τέκνα (νόμιμα, νομιμοποιηθέντα, ἀναγνωρισθέντα, υἱοθετηθέντα, πρόγονοι) καὶ ἐπὶ ἠσφαλισμένης ἢ θήλεος συνταξιούχου λόγῳ ἀναπηρίας ἢ γήρατος ἢ ἐπιδοματούχου λόγῳ ἀναπροσαρμογῆς καὶ τὰ νόθα μέχρι τῆς συμπληρώσεως τοῦ 18ου ἔτους τῆς ἡλικίας των.

γ) Ἡ μήτηρ καὶ ὁ ἀνάπηρος καὶ ἄπορος πατήρ.

δ) Οἱ ὀρφανοὶ πατρὸς καὶ μητρὸς ἔγγονοι

καὶ ἀδελφοί, ὡς καὶ οἱ ὀρφανοὶ μόνον πατρὸς ἢ μητρὸς ἀδελφοὶ ἢ ἔγγονοι, ἐφ' ὅσον ὁ ἐπιζῶν γονεὺς λογίζεται κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὡς μέλος οἰκογενείας τοῦ ἡσφαλισμένου, μέχρι συμπληρώσεως τοῦ 18ου ἔτους τῆς ἡλικίας των καὶ ἐφ' ὅσον εἶναι ἄγαμοι.

2. Τὰ πρόσωπα τ' ἀναφερόμενα ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ θεωροῦνται ὡς ὑλὴ τῆς οἰκογενείας τοῦ ἡσφαλισμένου ἢ τοῦ συντοξιούχου ἢ τοῦ ἐπιδοματούχου λόγῳ ἀναπροσαρμογῆς, ἐφ' ὅσον συμβιοῦσι μετ' αὐτοῦ καὶ ἡ συντήρησις των, προκειμένου περὶ τῶν ὑπὸ στοιχεῖα β, γ καὶ δ κατηγοριῶν, βαρύνει κυρίως αὐτόν.

Θεωρεῖται ὅτι ὑπάρχει συμβίωσις καὶ ἐὰν διὰ σοβαροὺς λόγους, ὁριζομένους διὰ κανονισμοῦ, ὁ σύζυγος ἢ ἡ σύζυγος ἢ τὰ ἔκνα δὲν διαμένουσι προσωρινῶς ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην.

3. Δύναται κατὰ τὰς διατάξεις Κανονισμοῦ ἡ ἰατρικὴ περίθαλψις νὰ παρέχηται ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει εἰς τὰ τέκνα καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ κατὰ τὴν παράγραφον 1 ὁρίου ἡλικίας, ἐφ' ὅσον εἶναι ἀνίκανα πρὸς πᾶσαν ἐργασίαν.

Ἐργατικὸν ἀτύχημα καὶ ἐπαγγελματικὴ νόσος

Ἄρθρον 34

1. Διὰ τὴν χορήγησιν τῶν παροχῶν τῆς ἀσφαλίσεως δὲν ἀπαιτεῖται ἡ συμπλήρωσις τῶν καθοριζομένων ἐν ἄρθροις 28, 31, 32 καὶ 35 ἡμερῶν ἐργασίας, ἐὰν τὸ γεγονὸς τὸ θεμελιοῦν τὸ εἰς παροχὰς δικαίωμα ὀφείλεται εἰς βίαιον συμβάν, ἐπελθὸν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς ἢ εἰς ἐπαγγελματικὴν ἀσθένειαν. Ἐὰν τὸ γεγονὸς τὸ θεμελιοῦν τὸ εἰς παροχὰς δικαίωμα ὀφείλεται εἰς βίαιον συμβάν, μὴ ἐπελθὸν ὅμως ἐν τῇ ἐκτελέσει ἢ ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐργασίας, διὰ τὴν χορήγησιν τῶν ἀνωτέρω παροχῶν ἀρκεῖ ἡ συμπλήρωσις τοῦ ἡμίσεως μόνον ἀριθμοῦ ἡμερῶν ἐργασίας τῶν ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω ἄρθρων ὁριζομένων.

Διὰ κανονισμοῦ ὁρισθήσεται ὁ τρόπος, ὁ χρόνος καὶ ἡ διαδικασία τῆς βεβαιώσεως τῶν ἀτυχημάτων καὶ ἐπὶ ἐπαγγελματικῶν ἀσθενειῶν τὸ εἶδος αὐτῶν.

Διὰ κανονισμοῦ θέλουσιν ὁρισθῇ ὡσαύτως αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ τὰ ἐλάχιστα ὅρια χρόνου διαρκείας τῆς ἐργασίας εἰς αὐτὰς διὰ τὴν ἀπόκτησιν δικαιώματος ἐπὶ τῶν ἀσφαλιστικῶν παροχῶν λόγῳ ἐπαγγελματικῆς ἀσθενείας κατὰ τὰ ἀνωτέρω.

2. Ἐὰν διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως βεβαιοῦται, ὅτι τὸ ἀτύχημα ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς ὀφείλεται εἰς δόλον τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ προστηθέντος προσώπου ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται, ὅπως καταβάλῃ:

α) Εἰς τὸ Ι.Κ.Α. πᾶσαν τὴν δαπάνην τούτου, τὴν προκληθεῖσαν ἐκ τῆς λόγῳ τοῦ ἀτυχήματος χορηγήσεως παροχῶν καὶ

β) Εἰς τὸν παθόντα ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου τούτου εἰς τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 28 πρόσωπα, τὴν διαφορὰν μεταξὺ τοῦ ποσοῦ τῆς κατὰ τὸν Ἀστικὸν Κῶδικα ἀνηκούσης αὐτοῖς ἀποζημιώσεως καὶ τοῦ ὁλικοῦ ποσοῦ τῶν κατὰ τὸν παρόντα νόμον χορηγητέων αὐτοῖς παροχῶν.

Διὰ κανονισμοῦ ὁρισθήσεται ὁ τρόπος ὑπολογισμοῦ τῶν ἐν εδαφίῳ α' τῆς παραγράφου ταύτης δαπανῶν.

Ἐπίδομα ἀσθενείας καὶ ἀνεργίας

Ἄρθρον 35

Ὁ ἡσφαλισμένος δικαιοῦται ἐπιδόματος ἀσθενείας, ἐὰν δὲ παρέχῃ ἐξηρτημένην ἐργασίαν καὶ ἐπιδόματος ἀνεργίας, ἐφ' ὅσον συντρέχουσι αἱ κάτωθι προϋποθέσεις:

α) Δὲν λαμβάνει συντάξιν ἐκ τοῦ Ι.Κ.Α.

β) Ἐπραγματοποίησε 100 τοὐλάχιστον ἡμέρας ἐργασίας προκειμένου περὶ παροχῆς ἐπιδόματος ἀσθενείας καὶ 150 τοὐλάχιστον, προκειμένου περὶ παροχῆς ἐπιδόματος ἀνεργίας, κατὰ τὸ ἡμερολογιακὸν ἔτος, τὸ ἄμεσως προηγούμενον τῆς ἀναγγελίας τῆς ἀσθενείας ἢ τῆς ἀνεργίας ἢ κατὰ τὸ προηγούμενον τῆς τοιαύτης ἀναγγελίας τρίμηνον, μὴ συνυπολογιζομένων ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει εἰς τὰς ἄνω 100 ἢ 150 ἡμέρας ἐργασίας τῶν πραγματοποιηθεισῶν κατὰ τὸ τελευταῖον ἡμερολογιακὸν τρίμηνον τοῦ 15μήνου.

Προκειμένου περὶ ἐποχιακῶς ἐργαζομένων μισθωτῶν, δύναται διὰ Κανονισμοῦ ὁ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀπαιτούμενος διὰ τὴν χορήγησιν ἐπιδόματος ἀνεργίας ἀριθμὸς ἡμερῶν ἐργασίας νὰ μειοῦται μέχρις 75 κατ' κατωτάτον ὅριον. Διὰ τοῦ αὐτοῦ Κανονισμοῦ ὁρισθήσονται καὶ αἱ κατηγορίαι τῶν μισθωτῶν, οἵτινες χαρακτηρίζονται ὡς ἐποχιακῶς ἐργαζόμενοι.

γ) Συνέπεια ἀσθενείας, μὴ ὀφειλομένης εἰς πταῖσμα αὐτοῦ, ἀπέχει τῆς ἐργασίας αὐτοῦ ἢ τυγχάνει ἄνεργος.

δ) Ἡ ἀπουσία λόγῳ ἀσθενείας ἢ τῆς ἐργασίας διήρκεσε πλέον τῶν τριῶν τοὐλάχιστον ἡμερῶν ἢ ἡ ἀνεργία διήρκεσε πλέον τοῦ 15θημέρου ἀπὸ τῆς ἀναγγελίας των εἰς τὸ Ι.Κ.Α. καὶ ἐπὶ αὐτοτελῶς ἐργαζομένου ἢ προαιρετικῶς συνεχίζοντος τὴν ἀσφάλισιν συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 41, ἡ ἀσθένεια διήρκεσε πλέον τοῦ ὑπὸ Κανονισμοῦ ὁριζομένου χρόνου, ἐκτὸς ἐὰν ὁ ἡσφαλισμένος εἰσήχθη εἰς θεραπευτήριον, ὁπότε ἀπὸ τῆς εἰσαγωγῆς του ἐφαρμόζονται αἱ ἐπὶ τῶν παρεχόντων ἐξηρτημένην ἐργασίαν διατάξεις.

Ἄρθρον 36

1. Τὸ Ι.Κ.Α. ὑποχρεοῦται νὰ ἐξευρίσκῃ κατάλληλον ἐργασίαν διὰ τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας εἰς τοὺς ἡσφαλισμένους.

Μέχρις ἐξευρέσεως καταλλήλου ἐργασίας καταβάλλεται ἐπίδομα ἀνεργίας, ὑπὸ τὰς ἀκολούθους προϋποθέσεις:

α) Ἐὰν εἶναι ἱκανὸς πρὸς ἐργασίαν καὶ ἐλεύθερος νὰ παράσχῃ ταύτην.

Ὁ ἡσφαλισμένος θεωρεῖται πλήρων τὴν προϋπόθεσιν ταύτην κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπαγγελματικῆς μετεκπαιδεύσεως, κατὰ τοὺς ὑπὸ τῶν σχετικῶν κανονισμῶν τιθεμένους περιορισμούς.

β) Ἐὰν ἐγγραφῇ ὡς ἄνεργος εἰς τὸ ἀρμόδιον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τοῦ Ι.Κ.Α., ὡς διὰ κανονισμοῦ ὁρισθήσεται, καὶ παρουσιάζεται ἀνελλιπῶς εἰς τοῦτο, ἐκτὸς ἐὰν διὰ τοῦ κανονισμοῦ προβλεφθῇ ἀπαλλαγή

ἀπό τῆς τελευταίας ταύτης ὑποχρεώσεως, εἰς τάς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἤθελε κριθῆ ὅτι ἡ ἐφαρμογή της εἶναι καταπιεστική διά τόν ἄνεργον ἤ δέν ἐξυπηρετεῖ τόν ὑπό ταύτης ἐπιδιωκόμενον σκοπόν.

γ) Ἡσφαλισμένος ἀδικαιολογήτως μή συμμορφούμενος πρός τήν ὑποχρέωσιν εἴτε περί ὑποβολῆς αἰτήσεως πρός εὕρεσιν ἐργασίας καί τακτικῆς ἐμφανίσεως εἰς τό Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, εἴτε περί ἀποδοχῆς καταλλήλου ἐργασίας προσφερομένης αὐτῷ δέν δικαιοῦται ἐπιδόματος διά τήν ἑβδομάδα καθ' ἥν δέν συνεμορφώθη πρός τάς ὑποχρεώσεις ταύτης, ἡ ἀνάλογως τῶν ἑκάστοτε περιπτώσεων κατά τήν κρίσιν τοῦ ἁρμοδίου ἀσφαλιστικοῦ ὀργάνου καί διά περίοδον μακροτέραν, μή ὑπερβαίνουσαν ὅμως τάς τέσσαρας ἑβδομάδας τάς ἑπομένας ταύτης.

2. Πρός καθορισμόν τῆς καταλληλότητος τῆς προσφερομένης ἐργασίας καί διαπίστωσιν τῆς δεδικαιολογημένης ἤ μή ἀρνήσεως ἀποδοχῆς ταύτης, κατά τάς ὡς ἄνω διατάξεις, λαμβάνεται ὑπ' ὄψει καί ἡ ἔκτασις τῶν ἐκ ταύτης κινδύνων ὑγείας, ἀσφαλείας καί ἠθικῆς τοῦ ἡσφαλισμένου, αἱ σωματικαί καί πνευματικαί του ἱκανότητες καί ἡ προηγουμένη ἐπαγγελματική του προπαίδευσις, ἡ πεῖρα τούτου καί αἱ προηγούμεναι ἀποδοχαί του, ἡ διάρκεια τῆς ἀνεργίας του, αἱ πιθανότητες εὑρέσεως ἐργασίας τῆς εἰδικότητός του, ἡ ἀπόστασις ἀπό τῆς κατοικίας του ἐνθα προσφέρεται αὐτῷ ἐργασία καί αἱ πιθανότητες ἐξευρέσεως ἐργασίας εἰς τόν τόπον τῆς κατοικίας του.

Κανονισμός θέλει προβλέψει τήν δυνατότητα μετακινήσεως δαπάναις τοῦ Ι.Κ.Α. τοῦ ἀνέργου εἰς ἄλλας περιφερείας, ὅπου ὑπάρχει κατάλληλος πρός ἀνάληψιν ἐργασία.

3. Τηρουμένων τῶν λοιπῶν προϋποθέσεων τοῦ παρόντος δέν θεωρεῖται ἀδικαιολόγητος ἄρνησις ἀποδοχῆς προσφερομένης ἐργασίας, συνεπαγομένη στέρησιν διά τοῦ παρόντος προβλεπομένου ἐπιδόματος.

α) Ἐάν ἡ προσφερομένη θέσις εἶναι κενή λόγῳ ἀπεργίας, λόκ δουτ ἤ ἄλλης συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας.

β) Ἐάν αἱ ἀποδοχαί, αἱ ὧραι, ἤ ἕτεραι συνθῆκαι τῆς προσφερομένης ἐργασίας εἶναι οὐσιωδῶς μειονεκτικώτεραι εἰς ὁμοίας ἐργασίας ἐν τῇ περιοχῇ.

γ) Ἐάν διά τήν πρόσληψίν του εἰς τήν προσφερομένην ἐργασίαν τίθενται περιοριστικοί ὅροι τῆς συνδικαλιστικῆς του ἐλευθερίας.

4. Αἱ ἡμέραι ἀπεργίας δέν ἐπιδοτοῦνται.

5. Τό ἐπίδομα διακόπτεται πέντε ἡμέρας μετά τήν ἀδικαιολόγητον ἄρνησιν τῆς προσφερθείσης ἐργασίας.

6. Ἡσφαλισμένος, αὐτοβούλως ἐγκαταλείπων τήν ἐργασίαν ἄνευ ἀποχρώσης αἰτίας, στερεῖται τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας.

7. Ἀναστέλλεται ἡ παροχή τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας εἰς τόν ὁστις ἀνέλαβεν οἱανδήποτε αὐτοτελῆ ἤ ἐξηρτημένην ἐργασίαν. Μετά τήν λῆξιν τῆς ὡς ἄνω ἀπασχολήσεως τοῦ ἡσφαλισμένου συνεχίζεται ἡ παροχή τοῦ ἐπιδόματος, ἐφ' ὅσον ἡ λῆξις λάβῃ χώραν ἐντός τοῦ ἔτους τῆς ἐπιδοτήσεως, ὡς καθορίζεται ὑπό τοῦ ἄρθρου 38. Ὁ ἡσφαλισμένος ὑποχρεοῦται, ὅπως ἀναγγείλῃ ἐντός δύο ἡμερῶν εἰς τό Ι.Κ.Α. τήν κατά τ' ἀνωτέρω ἀπασχόλησιν του, ὑποκείμενος ἄλλως εἰς τήν ποινήν τοῦ ἄρθρου 54 παράγρ. Ι, α.

8. Ἀναστέλλεται ἡ καταβολή τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας διά χρόνον ἀπό πέντε μέχρι τριάκοντα ἡμερῶν, ἐπιτρεπομένης καί τῆς ὁριστικῆς διακοπῆς αὐτοῦ, ἐν περιπτώσει καθ' ἥν ὁ ἐπιδοτούμενος ἄνεργος ἄνευ ἀποχρώντος λόγου δέν συμμορφοῦται πρός τάς ὑποδείξεις τοῦ Ι.Κ.Α.

Ἡ λῆψις συντάξεως ἤ ἐπιδόματος, ἐξαιρουμένων τῶν ἐπιδομάτων λοχείας, κυοφορίας καί θηλάσεως τῶν χορηγουμένων παρ' οἱουδήποτε Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ, συνεπάγεται ἀναστολήν τῆς καταβολῆς τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας.

Ἐάν τό ἐπίδομα ἀνεργίας εἶναι ἀνώτερον τῆς συντάξεως ἤ τοῦ ἐπιδόματος, ὁ ἡσφαλισμένος λαμβάνει τήν ἐπί πλέον διαφοράν.

Βάσις ὑπολογισμοῦ χρηματικῶν παροχῶν

Ἄρθρον 37

Διά τόν ὑπολογισμόν τῶν ὑπό τοῦ παρόντος νόμου προβλεπομένων παροχῶν, τό ὕψος τῶν ὁποίων ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς ἀσφαλιστικῆς κλάσεως, εἰς ἣν ἀνήκει ὁ ἡσφαλισμένος, ὡς βάσις λαμβάνεται:

α) Διά τόν ὑπολογισμόν τῶν ἐπιδομάτων ἀσθενείας ἤ ἀνεργίας, τό τεκμαρτόν ἡμερομίσθιον τῆς ἀσφαλιστικῆς κλάσεως εἰς ἣν ἀνῆκεν ὁ ἡσφαλισμένος κατά τάς περισσοτέρας ἡμέρας ἐργασίας ἐκ τῶν 30 τελευταίων ἡμερῶν ἀπασχολήσεώς του, διαρκοῦντος τοῦ ἡμερολογιακοῦ ἔτους τοῦ ἀμέσως προηγουμένου ἐκείνου καθ' ὃν ἔλαβε χώραν ἡ ἀναγγελία τῆς ἀνικανότητος ἤ τῆς ἀνεργίας.

β) Διά τόν ὑπολογισμόν τῶν συντάξεων λόγῳ ἀναπηρίας καί γήρατος καί τοῦ ἐπιδόματος ἀναπροσαρμογῆς τό τεκμαρτόν ἡμερομίσθιον τῆς ἀσφαλιστικῆς κλάσεως εἰς ἣν ἀνῆκεν ὁ ἡσφαλισμένος κατά τάς περισσοτέρας ἡμέρας ἐργασίας τῶν τελευταίων δύο ἡμερολογιακῶν ἐτῶν, τῶν ἀμέσως προηγουμένων τοῦ ἔτους, καθ' ὃ ὑπεβλήθη ἡ αἴτησις περί συνταξιοδοτήσεως ἤ περί ἀπονομῆς τοῦ ἐπιδόματος ἀναπροσαρμογῆς.

γ) Διά τόν ὑπολογισμόν τοῦ ἐπιδόματος ἀσθενείας, δσάκις ἡ ἀνικανότης ὀφείλεται εἰς ἐργατικόν ἀτύχημα ἤ εἰς ἐπαγγελματικήν ἀσθένειαν, ἐν μέν τῇ πρώτῃ περιπτώσει τό τεκμαρτόν ἡμερομίσθιον τῆς ἀσφαλιστικῆς κλάσεως, εἰς ἣν ἀνῆκεν ὁ ἡσφαλισμένος κατά τήν ἡμέραν τοῦ ἀτυχήματος, ἐν δέ τῇ δευτέρᾳ περιπτώσει κατά τήν τελευταίαν ἡμέραν ἐργασίας.

Ποσόν ἐπιδόματος ἀσθενείας

Ἄρθρον 38

1. Τό ποσόν τοῦ ἐπιδόματος ἀσθενείας καί ἀνεργίας ἰσοῦται πρός τά 50 ο/ο τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς ἀσφαλιστικῆς κλάσεως, εἰς ἣν ἀνήκει ὁ ἡσφαλισμένος κατά τό ἄρθρον 37 τοῦ παρόντος.

2. Τό κατά τήν προηγουμένην παράγραφον ποσόν ἐπιδόματος ἀσθενείας καί ἀνεργίας προσαυξάνεται κατά 10 ο/ο δι' ἕκαστον

προστατευόμενων παρά τοῦ ἐπιδοματούχου μέλος οἰκογενείας του ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 33 ἀναφερομένων.

Ἐν οὐδεμιᾷ ὅμως περιπτώσει τὸ ποσὸν τοῦ ἡμερησίου ἐπιδόματος μετὰ τῶν προσαυξήσεων λόγῳ οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων δύναται νὰ εἶναι ἀνώτερον τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς VIης μισθολογικῆς κλάσεως, οὐδὲ τοῦ 70 ο/ο τοῦ ἡμερομισθίου τῆς ἀσφαλιστικῆς κλάσεως, βάσει τῆς ὁποίας ὑπολογίζεται τὸ ἐπίδομα.

3. Τὸ ἐπίδομα ἀσθενείας καταβάλλεται προκειμένου περὶ ἡσφαλισμένων παρεχόντων ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἀπὸ τῆς 4ης ἡμέρας καὶ προκειμένου περὶ προαιρετικῶς συνεχιζόντων τὴν ἀσφάλισιν ἢ αὐτοτελῶς ἐργαζομένων ἡσφαλισμένων καὶ ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῆς τελευταίας διατάξεως τοῦ ἑδαφίου β' τοῦ ἄρθρου 35 (εἰσαγωγὴ ἐν θεραπευτηρίῳ) ἀπὸ τῆς ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ ὁριοθησομένης ἡμέρας ἐργασίας μετὰ τὴν ἀναγγελίαν τῆς ἀνικανότητος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ι. Κ. Α. Τὸ ἐπίδομα δὲν καταβάλλεται διὰ πλείονας τῶν 180 ἡμερῶν, εἴτε συνεχῶς, εἴτε διακεκομμένως, ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἡμερολογιακοῦ ἔτους, ἐκτὸς ἐὰν ἡ ἀνικανότης ὀφείλεται εἰς φυματίωσιν, ὅτε τὸ ἐπίδομα παρατείνεται μέχρι 360 ἡμερῶν.

Τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας καταβάλλεται, ἀπὸ τῆς 16ης ἡμέρας, ἀφ' ἧς ἀνηγγέλθη εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἡ περιέλευσις τοῦ ἡσφαλισμένου εἰς ἀνεργίαν καὶ ἐπὶ 180 τὸ πολὺ ἡμέρας εἴτε συνεχῶς, εἴτε διακεκομμένως ἐντὸς ἑκάστου ἡμερολογιακοῦ ἔτους.

Ὁ κατὰ τὰς ἀνωτέρω διατάξεις χρόνος ἀναμονῆς, ὁ μεσολαβῶν μεταξὺ τῆς ἀναγγελίας τῆς ἀνικανότητος ἢ τῆς ἀνεργίας καὶ τῆς πραγματικῆς ἐνάρξεως καταβολῆς τοῦ ἐπιδόματος, δὲν τηρεῖται εἰμὴ κατὰ τὴν διὰ πρώτην φορὰν ἐντὸς ἑκάστου ἡμερολογιακοῦ ἔτους ἐπιδότησιν λόγῳ ἀσθενείας καὶ λόγῳ ἀνεργίας.

Ἐπὶ συνεχιζομένης ἀνικανότητος λόγῳ ἀσθενείας ἢ ἀνεργίας μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ ἡμερολογιακοῦ ἔτους, καθ' ὃ ὁ ἡσφαλισμένος ἤρχισε νὰ ἐπιδοτῆται, χωρὶς οὗτος νὰ ἔχῃ συμπληρώσει τὸν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀνώτατον χρόνον ἐπιδοτήσεως (τῶν 180 ἢ 360 ἡμερῶν), ὁ ἡσφαλισμένος ἀκολουθεῖ δικαιούμενος τοῦ ἐπιδόματος μέχρι συμπληρώσεως τοῦ ὁρίου τούτου, ἀδιαφόρως ἂν πληροῖ ἢ μὴ τὰς κατὰ τὸ ἄρθρον 35 ἑδάφιον Β' χρονικὰς προϋποθέσεις καὶ κατὰ τὸ ἡμερολογιακὸν ἔτος καθ' ὃ ἤρξατο ἡ ἐπιδότησις.

4. Τὸ Ι.Κ.Α. δικαιοῦται νὰ ἀναστείλῃ, κατὰ τὸν ἐκδοθησόμενον σχετικὸν κανονισμόν, τὴν πληρωμὴν τοῦ ἐπιδόματος ἀσθενείας, ἐφ' ὅσον διαπιστωθῇ προσηκόντως ὅτι ὁ δικαιοῦχος ἐπεδείνωσε τὴν κατάστασίν του συνεπείᾳ μὴ τηρήσεως τῶν ὑποχρεώσεών του περὶ τῆς ὀφειλομένης συμπεριφορᾶς τῶν ἀσθενῶν ἢ δὲν συνεμορφώθη πρὸς τὰ ὑποδειχθέντα μέτρα πρὸς βελτίωσιν τῆς καταστάσεώς του.

5. Τὸ ἐπίδομα ἀσθενείας καὶ ἀνεργίας καταβάλλεται καὶ διὰ τὰς μὴ ἐργασίμους ἡμέρας.

Ἐπίδομα μητρότητος

Ἄρθρον 39

Ἡ ἡσφαλισμένη δικαιοῦται παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. ἐπὶ 42 ἡμέρας πρὸ τῆς πιθανῆς ἡμέρας τοκετοῦ καὶ ἐπὶ ἴσον χρόνον μετ' αὐτὸν ἐπιδόματος κυοφορίας καὶ λοχείας ἴσου πρὸς τὸ βασικὸν ἐπίδομα ἀσθενείας, μετὰ τῶν τυχὸν προσαυξήσεων λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν, ἐφ' ὅσον ἀπέχει τῆς ἐργασίας της. Τὸ ὡς ἄνω ἐπίδομα καταβάλλεται καὶ διὰ τὰς μὴ ἐργασίμους ἡμέρας.

Διὰ τὰ ἐπιδόματα κυοφορίας καὶ λοχείας δὲν ἰσχύουν οἱ ἐν ἄρθρῳ 38 προβλεπόμενοι περιορισμοί, ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἀνώτατον ὅριον κατὰ ποσὸν τοῦ ἐπιδόματος ἀσθενείας.

Τὰ ἐπιδόματα κυοφορίας καὶ λοχείας ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύνανται νὰ εἶναι κατώτερα τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς Ιης ἀσφαλιστικῆς κλάσεως.

Διὰ τὴν παροχὴν τῶν ἀνωτέρω ἐπιδομάτων δέον ὅπως ἡ ἡσφαλισμένη ἐπραγματοποίησε 200 τοὐλάχιστον ἡμέρας ἐργασίας κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη τὰ προηγούμενα τῆς πιθανῆς ἡμέρας τοκετοῦ.

Ἐξόφλησις εἰδικὴ. προστασία καὶ παραγραφὴ παροχῶν

Ἄρθρον 40

1. Αἱ παροχαὶ τοῦ Ι.Κ.Α., ἐκτὸς ἂν ἄλλως ὁ Νόμος ρητῶς ὁρίζῃ, καταβάλλονται εἰς χρόνον καὶ κατὰ τρόπον καθοριζόμενον διὰ Κανονισμοῦ, ὅστις θέλει προβλέφει καὶ περὶ τῆς στρογγυλεύσεως τῶν ποσῶν εἰς χρῆμα παροχῶν ὡς καὶ τῶν εἰσφορῶν.

2. Αἰτήσεις πρὸς ἀπονομὴν παροχῶν ἢ ἐξόφλησις τῶν εἰς χρῆμα τοιούτων δὲν ὑπόκεινται εἰς τέλος χαρτοσήμου, οὐδ' εἰς πληρωμὴν οἱουδήποτε φόρου.

Πᾶσαι αἱ πράξεις, δικαστικαί, διοικητικαὶ καὶ ἐξωδίκοι πρὸς ἀναγνώρισιν, δικαστικὴν ἐπιβίωσιν ἢ πραγματοποίησιν τῶν ἐν λόγῳ παροχῶν ἀπαλλάσσονται παντὸς τέλους, τῶν διὰ πληρεξουσίου καταβλητέων συμβολαιογραφικῶν δικαιωμάτων, μὴ δυναμένων νὰ ὑπερβῶσι τὸ 1/3 τῶν νομίμων. Δύναται διὰ Κανονισμοῦ νὰ ἐπιτραπῇ, ὑφ' ὁρισμένας προϋποθέσεις, ἡ προσαγωγὴ ἰδιωτικῶν πληρεξουσίων.

3. Ἀπαγορεύεται ἡ ὁμαρὰ ἐν ζωῇ ἢ ἡ κατάσχεσις ἢ ἡ ἐκχώρησις τῶν παροχῶν τῶν χορηγουμένων παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. Ἐξαιρετικῶς ἐπιτρέπεται ἡ κατάσχεσις μέχρι τῶν δύο πέμπτων τοῦ ποσοῦ τῶν συντάξεων λόγῳ διατροφῆς συζύγου, κατιόντων ἢ ἀνιόντων.

4. Πᾶσα παροχὴ εἰς χρῆμα ἀχρεωστήτως καταβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α., ὡς καὶ ἡ ἀξία τῶν εἰς εἶδος τοιούτων, τὰ τῆς ἀποτιμήσεως τῶν ὁποίων θέλει προσδιορίσει Κανονισμός, ἐπιστρέφονται ἐντόκως πρὸς 5 ο/ο, ἀναζητοῦνται δὲ κατὰ τὰς διατάξεις περὶ ἀναγκαστικῆς εἰσπράξεως τῶν καθυστερουμένων εἰσφορῶν τοῦ Ἱδρύματος.

Συμψηφισμὸς κατὰ δόσεις μὲ τὰς κατὰ τὸν παρόντα νόμον χορηγουμένας παροχὰς ἐπιτρέπεται μόνον πρὸς ἀπόσβεσιν ὀφειλῆς τῶν δικαιούχων πρὸς τὸ Ι.Κ.Α.

Ὁ διὰ τὸν ἀνωτέρω λόγον συμψηφισμὸς ἐνεργεῖται ἀπ' εὐθείας παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α.

5. Ἐὰν ὁ δικαιοῦχος οἱασδήποτε ἐκ τῶν

παροχῶν εἰς χρῆμα δηλώσῃ ἀγνοιαν γραμμάτων, ἡ πρὸς αὐτὸν καταβολὴ ἐνεργεῖται ἐγκύρως, ἐπὶ ὑπογραφῇ ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως παρὰ δύο ἀξιοπίστων, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ ἐνεργοῦντος τὴν πληρωμὴν ὀργάνων, μαρτύρων, προτεινομένων παρὰ τοῦ δικαιούχου καὶ τῇ ἐπιθέσει τοῦ δακτυλικοῦ του ἀποτυπώματος.

6. Πᾶσαι αἱ εἰς χρῆμα παροχαὶ τοῦ Ι.Κ.Α., πλὴν τῆς συντάξεως, παραγράφονται μετὰ 6 μῆνας, ἀφ' ἧς κατέστησαν ἀπαιτηταί.

Τὸ δικαίωμα εἰς σύνταξιν λόγῳ θανάτου, παραγράφεται μετὰ παρελευσιν δύο ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς γενέσεώς του.

Ἀπαιτηταὶ δόσεις συντάξεων, μὴ εἰσπραχθεῖσαι ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν κατέστησαν ἀπαιτηταί, παραγράφονται.

Αἱ διατάξεις τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος περὶ βραχυπροθέσμων παραγραφῶν καὶ προθεσμιῶν ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ ἐπὶ τῶν ἀξιώσεων ἐπὶ τῶν παροχῶν τοῦ παρόντος νόμου.

Πᾶσα ἄλλη διαδικασία κατὰ τοῦ Ι. Κ. Α. ἀπαιτήσεις παραγράφεται μετὰ πενταετίαν.

7. Κανονισμὸς θέλει ὁρίσει τὸν τρόπον αἰτήσεως τῶν παροχῶν, τὰ τῆς διαπιστώσεως τῶν ἀπαιτουμένων προυποθέσεων διὰ τὴν χορήγησιν των, τὸν χρόνον πραγματοποιήσεως αὐτῶν, τὰ τῆς μειώσεως καὶ ἀναστολῆς αὐτῶν, τὰ τῶν ἀρμοδίων ὀργάνων καὶ πᾶσαν ἑτέραν σχετικὴν λεπτομέρειαν ἐντὸς τῶν πλαισίων καὶ τῶν γενικῶν κανόνων τῶν διαγραφομένων ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου.

Οἱ ἐνδιαφερόμενοι δικαιοῦνται ν' ἀξιώσι παρὰ τῶν ἀρμοδίων ὀργάνων τῆς ἀσφαλίσεως τὴν ἔκδοσιν ἐγγράφων εἰδικῶς ἡιτιολογημένων ἀποφάσεων ἐπὶ τῶν αἰτήσεών των πρὸς ἀσφαλιστικὴν παροχήν.

8. Καθυστερούμεναι ἀσφαλιστικαὶ παροχαὶ ἀφιλλόμεναι εἰς ἀποβιώσαντα δικαιοῦχον ὀφείλονται νὰ καταβληθῶσι κατὰ σειρὰν ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς τὴν ἢ τὸν σύζυγον, τὰ τέκνα, ἢ τοὺς γονεῖς τοῦ θανόντος ἄνευ ἐθθύνης τοῦ Ι.Κ.Α. ἐναντι τυχὸν ἑτέρων δικαιούχων συνυμένων νὰ ἀπαιτήσωσι μόνην κατὰ τοῦ λαβόντος.

Προαιρετικὴ συνέχισις τῆς ἀσφαλίσεως

Ἄρθρον 41

1. Πρόσωπον διατελέσαν ἠσφαλισμένον παρὰ τῷ Ι.Κ.Α., ὃν ἐντὸς τῶν ἀμέσως πρὸ τῆς τελευταίας ἡμέρας ἐργασίας πέντε ἐτῶν ἔχῃ πραγματοποιήσει τοὐλάχιστον πεντακοσίας ἡμέρας ἐργασίας, δικαιοῦται διὰ δηλώσεώς του, ὑποβαλλομένης πρὸ τῆς παρόδου ἓξ μηνῶν ἀπὸ τῆς τελευταίας ἡμέρας ἐργασίας, νὰ συνεχίσῃ προαιρετικῶς τὴν ἀσφάλισιν εἰς ἕνα ἢ πλείονας κλάδους, πλὴν τοῦ τῆς ἀνεργίας.

2. Ὁ οὕτω συνεχίζων τὴν ἀσφάλισιν ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ κατὰ μῆνα ὁλόκληρον τὸ ποσὸν τῆς εἰσφορᾶς ἠσφαλισμένου καὶ ἐργοδότου εἰς ἀσφαλιστικὴν κλάσεως, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπήγετο κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς διακοπῆς τῆς ἐργασίας του ἢ εἰς μίαν τῶν δύο ἀμέσως κατωτέρων πάσης ἀσφαλιστικῶν κλάσεων. Ὁ συνεχίζων προαιρετικῶς τὴν ἀσφάλισίν του δὲν ὑποχρεοῦται εἰς καταβολὴν εἰσφορῶν κατὰ τὸν χρόνον λήψεως ἐπιδόματος ἀσθενείας.

Καθυστέρησις καταβολῆς εἰσφορᾶς τινος πέραν τῶν τριῶν μηνῶν, ἀφ' ἧς αὕτη κατέστη ἀπαιτητή, συνεπάγεται ἀπώλειαν τοῦ δικαιώματος περαιτέρω προαιρετικῆς συνεχίσεως τῆς ἀσφαλίσεως.

3. Προαιρετικὴ συνέχισις τῆς ἀσφαλίσεως δὲν χωρεῖ, ἐὰν ὁ ἠσφαλισμένος κατὰ τὴν ὑποβολὴν τῆς περὶ συνεχίσεως τῆς ἀσφαλίσεως δηλώσεως, εἶναι ἀνάπηρος κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ παρόντος Νόμου ἢ συνεπλήρωσε τὸ ἐν ἄρθρῳ 28 § 5 ὅριον ἡλικίας.

4. Οἱ κατὰ τὴν δημιουργίαν τοῦ παρόντος συνεχίζοντες προαιρετικῶς τὴν ἀσφάλισιν εἰς τὸ Ι.Κ.Α. κατατάσσονται οἱ μὲν ἄνδρες εἰς τὴν ΙΙΙ κλάσιν, αἱ δὲ γυναῖκες εἰς τὴν ΙΙ.

Προληπτικὴ ἰατρικὴ

Ἄρθρον 42

1. Τὸ Ι.Κ.Α. δύναται νὰ λαμβάνῃ πᾶν μέτρον γενικῆς ἢ εἰδικῆς φύσεως συντελοῦν εἰς τὴν πρόληψιν ἀσθενειῶν καὶ ἰδίᾳ τῶν κοινωνικῶν τοιούτων, ὡς καὶ τῆς ἀναπηρίας καὶ νὰ ἐνισχύῃ προσπαθείας τοῦ Κράτους, τῶν Δήμων ἢ Ὀργανώσεων, τεινουσῶν εἰς τὴν ἀνύψωσιν τοῦ ἐπιπέδου ὑγιεινῆς, ἰδιαιτέρως δὲ τῶν ἠσφαλισμένων, τῶν συνταξιούχων καὶ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας αὐτῶν.

Τὸ Ι.Κ.Α. δύναται νὰ ἐνισχύσῃ τὴν δρᾶσιν τοῦ σώματος Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας πρὸς διαφύλαξιν τῆς ὑγείας καὶ σωματικῆς ἀκεραιότητος τῶν ἠσφαλισμένων.

3. Τὸ Ι.Κ.Α. δύναται νὰ ὀργανώνῃ ἐκθέσεις ὑγιεινῆς, νὰ συνιστᾷ καὶ συντηρῇ μουσεῖα τῶν ὀργάνων καὶ σκευῶν προλήψεως τῶν ἀτυχημάτων ἐν τῇ ἐργασίᾳ καὶ ἐπαγγελματικῶν νόσων καὶ νὰ καταβάλῃ συστηματικὴν προσπάθειαν πρὸς ἐκλαΐκευσιν τῶν γνώσεων ὑγιεινῆς καὶ ἀνάπτυξιν τῆς προσοχῆς τῶν ἠσφαλισμένων πρὸς προφύλαξιν ἀπὸ τῶν κινδύνων τῶν ἀπειλούντων τὴν ζωὴν των, τὴν ἀκεραιότητά των, καὶ τὴν ὑγείαν των.

4. Κανονισμὸς θέλει ὁρίσει τὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἀνωτέρω διατάξεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'

Ἀσφαλιστικὰ Δικαστήρια

Ἔνδικα Μέσα—Προσφυγή

Ἄρθρον 43

1. Ἐπιτρέπεται προσφυγὴ ἐναντίον τῶν ἀποφάσεων τῶν ὀργάνων τῆς ἀσφαλίσεως, αἱ ὁποῖαι ἔχουν ὡς ἀντικείμενον:

α) Τὴν ὑπαγωγὴν εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἢ τὸν ἀπ' αὐτῆς ἀποκλεισμὸν προσώπων ἢ τὴν διάκρισιν τῆς ἀσφαλιστικῆς σχέσεως ἢ τὴν κατάταξιν τοῦ ἠσφαλισμένου εἰς ἐπάγγελμα διαφόρου ἐκείνου εἰς ὃ ἔδει νὰ ὑπαχθῇ.

β) Τὸν καθορισμὸν τῶν ὀφειλομένων κατὰ τὸ ἄρθρον 23 τοῦ παρόντος εἰσφορῶν ἢ τὴν ἐπιβολὴν προσθέτων τελῶν διὰ καθυστερουμένας εἰσφορὰς ἢ τὴν κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 54 ἐπιβολὴν τῶν βαρυνόντων τοὺς ἐργοδότας ἐμμέσων εἰσφορῶν ἢ τὴν καταβολὴν δαπανῶν κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 34 παρ. 2.

γ) Τὴν μείωσιν ἢ πρόσκαιρον στέρησιν ἢ τὴν πρόσκαιρον ἢ ὁριστικὴν διακοπὴν τῶν

παροχών της ασφαλίσεως ασθενείας ή της ανεργίας ή την άρνησιν χορηγήσεως αυτών είτε απολύτως, είτε υφ' ην μορφήν ή εις εκτασιν ή υφ' ας προϋποθέσεις αιτούνται ταύτας οι ενδιαφερόμενοι.

β) Την μείωσιν ή την πρόσκαιρον ή την οριστικήν διακοπήν ή την στέρησιν των παροχών της ασφαλίσεως αναπηρίας, γήρατος και θανάτου ή την αναστολήν ή την άρνησιν χορηγήσεως τοιούτων παροχών είτε απολύτως, είτε υφ' ην μορφήν ή εις ην έκτασιν ή υφ' ας προϋποθέσεις αιτούνται τοιαύτας οι ενδιαφερόμενοι ή συμπφισμούς περί ων το άρθρον 40 παράγρυφος 4.

2. Προκειμένου περί αποφάσεων, περί ων τα στοιχεία α' έως και γ' της προηγουμένης παραγράφου, η προσφυγή ασκείται παρά των έχοντων έννομον συμφέρον ένώπιον του πρωτοβαθμίου Ασφαλιστικού Δικαστηρίου, εις την περιφέρειαν του οποίου κατοικεί ο προσφεύγων.

3. Αι προσφυγαι κατ' αποφάσεων, περί ων τα υπό εδάφιον δ' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, ασκούνται παρά των έχόντων έννομον συμφέρον ένώπιον του Δευτεροβαθμίου Διοικητικού Ασφαλιστικού Δικαστηρίου, εις την περιφέρειαν την οποίαν κατοικεί ο προσφεύγων.

4. Η περί προσφυγής αίτησις συντάσσεται εφ' απλού χάρτου, επιδίδεται δε εντός ανατρεπτικής προθεσμίας.

5. Η άσκησις προσφυγής αναστέλλει την εκτέλεσιν της προσβαλλομένης αποφάσεως.

6. Διά Διατάγματος, εκδιδομένου προτάσει των Υπουργών Δικαιοσύνης και Εργασίας, ορισθήσονται:

α) Ο τρόπος επιδόσεως και καταχωρήσεως της περί προσφυγής αιτήσεως.

β) Αι αναλόγως της φύσεως των εκκαλουμένων αποφάσεων προθεσμίαι ενάσκησεως των προσφυγών, αίτινες δεν δύνανται να είναι βραχύτεραι των 30 ημερών, ουδέ μακρότεραι των τριών μηνών από της κοινοποιήσεως των εκκαλουμένων αποφάσεων.

γ) Τα της προσωρινής κλήσεως, κυρίας ή προσθέτου παρεμβάσεως, τριτανακοπής και ανακοπής.

Έφεσις

Άρθρον 44

1. Έναντίον των κατά προσφυγήν εκδιδομένων αποφάσεων των πρωτοβαθμίων διοικητικών ασφαλιστικών δικαστηρίων, ως και των αποφάσεων, περί ων το άρθρον 9, χωρεί έφεσις ενώπιον του Δευτεροβαθμίου Διοικητικού Ασφαλιστικού Δικαστηρίου, ασκουμένη είτε παρά του Ι.Κ.Α., είτε παρά τινος των εν τη πρωτοβαθμίω δίκη μετασχόντων.

2. Αι διατάξεις των παρ. 4 και 5 του προηγουμένου άρθρου ισχύουσιν αναλόγως και επί των προσφυγών.

3. Διά Διατάγματος εκδιδομένου προτάσει των Υπουργών Δικαιοσύνης και Εργασίας ορισθήσονται:

α) Ο τρόπος επιδόσεως της περί της έφεσεως αιτήσεως.

β) Αι αναλόγως της φύσεως των καθ' ων η έφεσις αποφάσεων προθεσμίαι προς ενάσκησιν αυτής, αίτινες δεν δύνανται να είναι βραχύτεραι των τριάκοντα ημερών, ουδέ μακρότεραι των τριών μηνών από της κοινοποιήσεως των σχετικών αποφάσεων.

Αίτησις αναιρέσεως και αναθεωρήσεως

Άρθρον 45

1. Κατ' αποφάσεως του Δευτεροβαθμίου Διοικητικού Ασφαλιστικού Δικαστηρίου επιτρέπεται, εντός εξήκοντα ημερών από της κοινοποιήσεως της, αίτησις αναιρέσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, διά ψευδή ερμηνείαν ή εσφαλμένην εφαρμογήν του Νόμου ή των εις εκτέλεσιν τούτου εκδιδομένων κανονισμών.

2. Η περί αναιρέσεως αίτησις υποβάλλεται και εκδικάζεται κατά τας ισχυούσας περί Συμβουλίου Επικρατείας διατάξεις.

3. Κατ' εκθεσιακών οριστικών αποφάσεων επιτρέπεται αναθεώρησις ασκουμένη ενώπιον του εκδόντος την απόφασιν δικαστηρίου κατά τας περιπτώσεις του άρθρου 785 Πολ. Δικ. Την αναθεώρησιν δύνανται να ζητήσωσι των μετασχόν εις την δίκην πρόσωπαν.

4. Διά Διατάγματος, εκδιδομένου προτάσει των Υπουργών Εργασίας και Δικαιοσύνης, θέλουσι καθορισθή:

α) Ο τρόπος επιδόσεως και καταχωρήσεως της περί αναθεωρήσεως αιτήσεως, απηλλαγμένης παντός τέλους, και

β) Αι προθεσμίαι ενασκήσεως, αναλόγως των διαφόρων λόγων αναθεωρήσεως.

Πρωτοβάθμια Διοικητικά Ασφαλιστικά Δικαστήρια

Άρθρον 46

1. Διά την εκδίκασιν των εν τη παραγράφω 2 του άρθρου 43 αναφερομένων προσφυγών συνιστώνται εις τας έδρας των μεγαλυτέρων Υποκαταστημάτων του Ι.Κ.Α. Πρωτοβάθμια Διοικητικά Ασφαλιστικά Δικαστήρια διά Διατάγματος, προκαλουμένου παρά των Υπουργών Δικαιοσύνης και Εργασίας, όπερ ορίζει την κατά τόπον αρμοδιότητα αυτών.

2. Έκαστον Πρωτοβάθμιον Διοικητικόν Ασφαλιστικόν Δικαστήριον απαρτίζεται εκ του Προέδρου, εξ δύο μελών και του Γραμματέως.

3. Ο Πρόεδρος εκάστου Πρωτοβαθμίου Διοικητικού Ασφαλιστικού Δικαστηρίου και ο διά την περίπτωσιν απουσίας ή κωλύματος αναπληρωτής τούτου διορίζονται εκ των εν τη έδρα τούτου υπηρετούντων Προέδρων Πρωτοδικών ή Πρωτοδικών.

4. Τα δύο μέλη και δύο αναπληρωταί του διορίζονται τα εν εκ των ησφαλισμένων και το έτερον εκ των εργοδοτών δι' αποφάσεως του Προέδρου των Πρωτοδικών, εις την περιφέρειαν του οποίου υπάγεται η έδρα του Πρωτοβαθμίου Διοικητικού Ασφαλιστικού Δικαστηρίου, και υποδεικνύονται ο μεν ησφαλισμένος και ο αναπληρωτής αυτού υπό της Γ.Σ.Ε.Ε., ο δε εργοδότης και ο αναπληρωτής αυτού υπό των οικείων επαγγελματικών Οργανώσεων, καθ' α θέλει ορισθή το κατά την § 7 του επομένου άρθρου προβλεπόμενον διάταγμα.

5. Πρὸς ταχυτέραν ἐκδίκασιν τῶν ὑποθέσεων δύνανται παρὰ τοῖς Πρωτοβαθμίοις Ἀσφαλιστικοῖς Δικαστηρίοις Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Θεσσαλονίκης νὰ λειτουργῶσι δύο ἢ πλείονα τμήματα συντιθέμενα κατὰ τὰ διὰ τοῦ παρόντος ἄρθρου ὁριζόμενα.

Δευτεροβάθμια Διοικητικὰ Ἀσφαλιστικὰ Δικαστήρια

Ἄρθρον 47

1. Συνιστῶνται εἰς τὰς ἕδρας τῶν ἐφετείων, διὰ διαταγμάτων, ἐκδιδομένων ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν Δικαιοσύνης καὶ Ἐργασίας, Δευτεροβάθμια Διοικητικὰ Ἀσφαλιστικὰ Δικαστήρια πρὸς ἐκδίκασιν τῶν περὶ ὧν ἡ παράγραφος 3 τοῦ ἄρθρου 43 προσφυγῶν καὶ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 44 ἀσκουμένων ἐφέσεων.

2. Τὰ Δευτεροβάθμια Διοικητικὰ Ἀσφαλιστικὰ Δικαστήρια ἀποτελοῦνται ἐκ τοῦ Προέδρου, τεσσάρων μελῶν καὶ τοῦ Γραμματέως.

3. Ὡς Πρόεδροι τῶν Δευτεροβαθμίων Διοικητικῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων διορίζονται Ἀρεοπαγίται ἢ Πρόεδροι Ἐφετῶν ἢ Ἐφεταὶ, δι' ἀναπλήρωσιν τῶν ὁποίων, εἰς περιπτωσιν ἀπουσίας ἢ κωλύματος, διορίζονται ἀνὰ τρεῖς Ἀρεοπαγίται ἢ Πρόεδροι Ἐφετῶν ἢ Ἐφεταί.

4. Τὰ δύο ἐκ τῶν μελῶν ἑκάστου Δευτεροβαθμίου Διοικητικοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Δικαστηρίου μετὰ τῶν ἀναπληρωτῶν των διορίζονται ἐξ εἰδικῶν προσώπων ἐχόντων πεῖραν καὶ γνώσεις περὶ τὰ ἀσφαλιστικὰ ζητήματα καὶ κεκτημένων πτυχίον Νομικῆς Σχολῆς, λαμβανομένων ἐκ πίνακος περιλαμβάνοντος διπλάσιον ἀριθμὸν τῶν ἀπαιτουμένων τακτικῶν καὶ ἀναπληρωματικῶν μελῶν καὶ καταρτιζομένου ὑπὸ Εἰδικοῦ Συμβουλίου ἀπαρτιζομένου:

α) Ἐκ δύο Συμβούλων τῆς Ἐπικρατείας, ὑποδεικνυομένων μετὰ τῶν ἀναπληρωτῶν των ὑπὸ τοῦ Προέδρου αὐτοῦ.

β) Ἐξ ἑνὸς Ἀρεοπαγίτου, ὑποδεικνυομένου μεθ' ἑνὸς ἀναπληρωτοῦ του ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ

γ) Ἐκ δύο καθηγητῶν τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ὑποδεικνυομένων μετὰ τῶν ἀναπληρωτῶν των ὑπὸ τῆς Σχολῆς.

Ἅπαντα τὰ μέλη, τακτικὰ καὶ ἀναπληρωματικά, τοῦ εἰδικοῦ ὡς ἄνω Συμβουλίου διορίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δημοσιευομένων διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως. Διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως ὁρίζεται ὁ Πρόεδρος Συμβουλίου καὶ αἱ καταβλητέαι εἰς τοὺς μετέχοντας αὐτοῦ ἀποζημιώσεις.

Τὰ τῆς προσελεύσεως εἰς συνεδρίασιν, ἀπαρτίας, λήψεως ἀποφάσεων καὶ γενικῶς τὰ τοῦ τρόπου λειτουργίας τοῦ Συμβουλίου ὁρισθήσονται διὰ τοῦ περὶ οὗ ἡ § 7 τοῦ παρόντος ἄρθρου Β. Δ/τος.

Ἐκ τῶν λοιπῶν δύο μελῶν τὸ ἓν δέον νὰ εἶναι ἠσφαλισμένος, ὑποδεικνυόμενος μετὰ τοῦ ἀναπληρωτοῦ ὑπὸ τῆς Γ.Σ.Ε.Ε., καὶ τὸ ἕτερον ἐργοδότης, ὑποδεικνυόμενος μετὰ τοῦ ἀναπληρωτοῦ του ὑπὸ τῶν ρικείων ἐπαγγελματικῶν Ὀργανώσεων, καθ' ἃ θέλει ὁρίσει τὸ κατὰ τὴν § 7 τοῦ παρόντος ἄρθρου προβλεπόμενον Διάταγμα.

Τῶν μελῶν διορίζονται διὰ τὴν περίπτωσιν ἀπουσίας ἢ κωλύματος ἀνὰ τέσσαρα ἀναπληρωματικὰ μέλη ἐκ τῶν πληρούντων τὰς αὐτὰς προϋποθέσεις.

5. Διὰ Διατάγματος, προκαλουμένου παρὰ τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Δικαιοσύνης, θέλουσι διορισθῆ κατὰ τὰ ἀνωτέρω, οἱ Πρόεδροι καὶ τὰ μέλη τῶν Δευτεροβαθμίων Δικαστηρίων.

6. Πρὸς ταχυτέραν ἐκδίκασιν τῶν ὑποθέσεων δύνανται νὰ χωρισθοῦν τὰ Δευτεροβάθμια Διοικητικὰ Ἀσφαλιστικὰ Δικαστήρια εἰς δύο τμήματα, ἕκαστον τῶν ὁποίων συντίθεται κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὁρισθέντα.

7. Διὰ Β.Διατάγματος, προκαλουμένου παρὰ τῶν Ὑπουργῶν Δικαιοσύνης καὶ Ἐργασίας, θέλουσιν ὁρισθῆ ὁ τρόπος ὑποδείξεως, οἱ λόγοι καὶ ὁ τρόπος ἀντικαταστάσεως, μεταθέσεως ἢ παύσεως τῶν μελῶν τῶν Διοικητικῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων.

8. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ὀργανικῶν θέσεων τῶν δικαστῶν αὐξάνεται κατὰ δύο (2) Προέδρους Ἐφετῶν, πέντε (5) Ἐφέτας, ἑπτὰ (7) Προέδρους Πρωτοδικῶν καὶ δεκαπέντε (15) Πρωτοδίκας.

Κοιναὶ διατάξεις

Ἄρθρον 48

1. Τὰ Διοικητικὰ Ἀσφαλιστικὰ Δικαστήρια ἢ ἕκαστον τῶν Τμημάτων τούτων ἀποτελοῦσιν ἰδίας ἀνεξαρτήτους Ἀρχάς.

2. Οἱ Πρόεδροι, τὰ μέλη καὶ οἱ ἀναπληρωταὶ τῶν Διοικητικῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων διορίζονται ἐπὶ πενταετεῖ θητείᾳ.

3. Οὐδεὶς διορίζεται, οὐδὲ δύναται νὰ εἶναι μέλος Διοικητικοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Δικαστηρίου:

α) Ἐὰν ὑπάρχῃ τις ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 12 παρ. 4 ἀναφερομένων λόγων.

β) Ἐὰν δὲν καταστῇ (*) ἐν τῇ ἕδρᾳ τοῦ οὗ μετέχει Ἀσφαλιστικοῦ Δικαστηρίου.

4. Ἡ ἰδιότης τοῦ Προέδρου ἢ τοῦ μέλους ἢ τοῦ ἀναπληρωτοῦ Διοικητικοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Δικαστηρίου εἶναι ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν ἰδιότητα τοῦ μέλους τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ ἄλλων μονίμων ἐπιτροπῶν ἢ συμβουλίων τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ ἄλλων Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν.

5. Παρ' ἑκάστῳ Ἀσφαλιστικῷ Δικαστηρίῳ λειτουργεῖ γραμματεία, ἀποτελουμένη ἐξ ὑπαλλήλων τοῦ Ι.Κ.Α., κατὰ τὰ διὰ κανονισμοῦ ὁριοθησόμενα.

6. Διὰ τὴν ἐξαίρεσιν τοῦ Προέδρου ἢ τῶν μελῶν Ἀσφαλιστικοῦ Δικαστηρίου ἐφαρμόζονται ἀναλόγως αἱ σχετικαὶ διατάξεις τῆς Ποινικῆς Δικονομίας.

Ἐναντίον ἀποφάσεως ἀπορριπτούσης τὴν αἴτησιν ἐξαιρέσεως οὐδὲν ἔνδικον μέσον ἐπιτρέπεται.

Δὲν συγχωρεῖται ὑποβολὴ αἰτήσεως περὶ ἐξαιρέσεως τοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ ἐξαιρεθέντος.

7. Τὰ Διατάγματα περὶ τῆς συστάσεως τῶν ἐν ἄρθροις 46, 47 Διοικητικῶν Ἀσφαλι-

---

(*) *Σημ.* Ἐδῶ: Προφανῶς «κατοικῇ»

στικῶν Δικαστηρίων δέον νά ἐκδοθοῦν ἐντός 80 ἡμερῶν ἀπό τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος.

8. Αἱ δαπάναι τῆς ἐν γένει λειτουργίας τῶν Διοικητικῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων, τῆς κατά τό ἄρθρον 5 τοῦ παρόντος Νόμου Ἐπιτροπῆς, τοῦ κατά τό ἄρθρον 47 § 4 τοῦ παρόντος Συμβουλίου καί τοῦ παρά τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, βαρύνουσι τό Ι.Κ.Α. καί καταβάλλονται ὑπό τούτου, δυναμένου ἀντιστοίχως νά ἀπαλλάσσηται ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ἐκ τῆς πρός τόν Λογαριασμόν Βελτιώσεως Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, τόν συσταθέντα διά τοῦ Α. Ν. 591|37 καί συγχωνευθέντα εἰς τόν Κρατικόν Προϋπολογισμόν διά τοῦ Νόμου 1646|51, τοῦ κυρώσαντος τόν Α. Ν. 1500|50, καταβαλλομένης ὑπό τούτου εἰσφορᾶς. Τά ποσά τῶν ὡς ἄνω πάσης φύσεως δαπανῶν, συμπεριλαμβανομένων καί τῶν μέχρι τοῦδε καταβληθέντων τοιούτων, ὡς καί πᾶν ἕτερον θέμα σχετιζόμενον μέ τήν ἐφαρμογήν τῆς παρούσης, θέλει ρυθμίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἄρθρον 49

1. Οἱ διάδικοι δύνανται νά ἐμφανίζωνται ἐνώπιον τῶν Διοικητικῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων καί διά πληρεξουσίων.

Κανονισμός θέλει ὁρίσει τά ἀνώτατα ὅρια τῶν ἀμοιβῶν τῶν δικηγόρων καί δικολάβων πληρεξουσίων.

2. Ἡ ἐκδίκασις τῶν ὑποθέσεων διεξάγεται καί ἀπόντος τοῦ προσηκόντως κληθέντος διαδίκου.

3. Αἱ κλήσεις τῶν διαδίκων καί τῶν μαρτύρων ἐνεργοῦνται παρά τοῦ Προέδρου τοῦ Πρωτοβαθμίου ἢ τοῦ Γραμματέως τοῦ Δευτεροβαθμίου Διοικητικοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Δικαστηρίου ἢ τῶν Τμημάτων τούτων, κατά τά λοιπά ἐφαρμοζομένων ἀναλόγως τῶν ὁρισμῶν τῆς ποινικῆς δικονομίας.

4. Ἡ διαδικασία ἐνώπιον τῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων εἶναι προφορική καί δημοσία. Δι' ἀποφάσεων ὅμως τοῦ Δικαστηρίου δύναται ν' ἀποκλείηται ἡ δημοσιότης τῆς συζητήσεως, ὁσάκις κρίνεται αὕτη ἐπιβλαβής εἰς τά χρηστά ἤθη ἢ τήν δημοσίαν τάξιν ἢ προσβάλλει τό ἰατρικόν ἀπόρρητον.

5. Τά Ἀσφαλιστικά Δικαστήρια, ἐν τῇ ἐκδικάσει τῶν ὑποθέσεων, ἀναζητοῦσιν ἐξ ἐπαγγέλματος τήν οὐσιαστικήν ἀλήθειαν, χρησιμοποιοῦντα καί ἐλευθέρως ἐκτιμῶντα πάντα τά ἐν ταῖς ποιναῖς δίκαις ἐπιτρεπόμενα ἀποδεικτικά μέσα.

Κατά τῶν ψευδορκούντων ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος.

Ἐάν παρίσταται ἀνάγκη διεξαγωγῆς ἀποδείξεων ἐκτός τῆς ἕδρας των, τά ἀσφαλιστικά δικαστήρια δύνανται ν' ἀναθέτωσι τήν διεξαγωγήν εἰς ἕτερον δικαστήριον ἢ ἄλλην δημοσίαν Ἀρχήν τοῦ τόπου διεξαγωγῆς.

6. Αἱ ἀποφάσεις τῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων ἐκδίδονται εἰδικῶς ἡτιολογημέναι καί ἀπαγγέλλονται ἐν δημοσίᾳ αὐτῶν συνεδριάσει.

7. Διά Διατάγματος, προκαλουμένου προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Δικαιοσύνης καί Ἐργασίας, θέλουσιν ὁρισθῇ τά καθήκοντα καί δικαιώματα τῶν Προέδρων Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων, ὁ χρόνος καί ὁ τόπος τῶν συνεδριάσεων αὐτῶν, ὁ τρόπος καί ἡ σειρά εἰσαγωγῆς τῶν ὑποθέσεων πρός ἐκδίκασιν, ὡς καί ὁ τρόπος λήψεως, κοινοποιήσεως καί ἐκτελέσεως τῶν ἀποφάσεων τούτων.

Διαφοραί ἐκ συμβάσεων μετά τοῦ Ι.Κ.Α.

Ἄρθρον 50

1. Διά τῶν συμβάσεων τῶν συναπτομένων μεταξύ τοῦ Ι.Κ.Α. καί τῶν μετ' αὐτοῦ ὁπωσδήποτε συναλλασσομένων διά παροχήν εἰς αὐτό ὑπηρεσιῶν ἢ πραγμάτων δύναται νά ὁρίζηται, ὅτι αἱ μεταξύ αὐτῶν ἐκ τῶν συμβάσεων ἀναφυόμεναι διαφοραί λύονται παρά Πρωτοβαθμίων Διοικητικῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων ἢ τοῦ Δευτεροβαθμίου τοιούτου, κατά τήν διά τοῦ παρόντος νόμου προβλεπομένην διαδικασίαν, ἀποκλειομένης τῆς τακτικῆς τοιαύτης.

2. Αἱ ἀποφάσεις τῶν Διοικητικῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων ἐπί τῶν περί ὧν ἡ προηγουμένη παράγραφος διαφορῶν, ἵνα καταστῶσιν ἐκτελεσταί δέον νά περιαφθῶσι τόν τύπον τῆς ἐκτελέσεως ὑπό τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν τοῦ Πρωτοδικείου, εἰς τήν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου ὑπάγεται ἡ ἕδρα τοῦ οἰκείου Ἀσφαλιστικοῦ Δικαστηρίου.

Κατά τῆς ὑπό τοῦ Προέδρου ἐνεργουμένης περιαφῆς τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως οὐδέν ἔνδικον μέσον ἐπιτρέπεται.

Εἰς τήν ἁρμοδιότητα τῶν Διοικητικῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων ὑπάγεται καί ἡ ἐκδίκασις προσφυγῶν κατ' ἀποφάσεων ὀργάνων τῶν εἰς τήν ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ὑπαγομένων πάσης φύσεως εἰδικῶν Ἀσφαλιστικῶν Ταμείων, ἐχουσῶν ὡς ἀντικείμενον τά περί ὧν τά ἐδάφια α', β', γ' καί δ' τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 43 τοῦ παρόντος ὁριζόμενα θέματα, ἐφαρμοζομένων ἀναλόγως τῶν περί Διοικητικῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου.

Μεταβολή ἀσφαλιστικοῦ φορέως

Ἄρθρον 51

1. Προκειμένου περί ἠσφαλισμένων, οἵτινες διετέλεσαν διαδοχικῶς ἠσφαλισμένοι εἰς πλείονας τοῦ ἑνός Ἀσφαλιστικούς Ὀργανισμούς κυρίας ἀσφαλίσεως, οὗτοι δικαιοῦνται συντάξεως ἢ βοηθήματος τόπου συντάξεως παρά τοῦ τελευταίου Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ, παρ' ᾧ ἐτύγχανον ἠσφαλισμένοι κατά τόν χρόνον τῆς ἐπαληθεύσεως τοῦ κινδύνου, συμφώνως πρός τάς διατάξεις τῆς διεπούσης αὐτόν νομοθεσίας, ἐφ' ὅσον ὅμως ἐπραγματοποίησαν 300 τοὐλάχιστον ἡμέρας ἐργασίας ἐν τῇ ἀσφαλίσει τοῦ Ὀργανισμοῦ τούτου καί παρῆλθε διετία τοὐλάχιστον ἀπό εἰς ὑπαγωγῆς των εἰς αὐτήν.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ὁ τελευταῖος Ὀργανισμός ὑποχρεοῦται, ὅπως συνυπολογίσῃ ἅπασας τάς ἡμέρας ἐργασίας, τάς πραγματοποιηθείσας ἐν τῇ ἀσφαλίσει ἑτέρων Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν κυρίας ἀσφαλίσεως πρό τῆς ὑπαγωγῆς τοῦ ἠσφαλισμένου εἰς τήν ἀσφάλισιν αὐτοῦ τόσον διά τόν καθορισμόν τοῦ ποσοῦ τῆς συντάξεως, ἐάν τοῦτο ποικίλλῃ ἀναλόγως τοῦ χρόνου ὑπαγωγῆς

εἰς τὴν ἀσφάλισιν, ὅσον καὶ διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν ἀπονομὴν τῆς συντάξεως χρονικῶν προϋποθέσεων, βάσει τῆς διατυπούσης αὐτὸν νομοθεσίας.

Ἐὰν κατὰ τὴν ἐπαλήθευσιν τοῦ κινδύνου, ὁ ἠσφαλισμένος δὲν συνεπλήρωσε διετῆ ὑπαγωγήν του εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ τελευταίου Ὀργανισμοῦ καὶ 300 τοὐλάχιστον ἡμέρας ἐργασίας ἐν τῇ ἀσφαλίσει ταύτου, δικαιοῦται συντάξεως κατὰ τὰς ὑπὸ τῆς νομοθεσίας τοῦ τελευταίου Ὀργανισμοῦ προβλεπομένας προϋποθέσεις καὶ ὅρους, τηρουμένης καὶ τῆς διατάξεως τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου, αὕτη ὅμως καταβάλλεται ὑπὸ τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ, εἰς ὃν ὁ ἠσφαλισμένος ὑπῆχθη, τὸν μεγαλύτερον ἀριθμὸν ἡμερῶν ἐργασίας ἐν ἀσφαλίσει.

Ὁ συνυπολογισμὸς τῆς παρ' ἑτέρου Ὀργανισμοῦ κυρίας ἀσφαλίσεως πραγματοποιηθεισῶν ἡμερῶν ἐργασίας κατὰ τὰ ἐν τῷ δευτέρῳ ἐδαφίῳ τοῦ παρόντος ἄρθρου ὁριζόμενα, τύνει διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τοῦ ποσοῦ τῆς συντάξεως, ὅσον καὶ διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν ἀπαιτουμένων χρονικῶν προϋποθέσεων συνταξιοδοτήσεως, πραγματοποιεῖται ἄνευ μεταφορᾶς ἀτομικοῦ λογαριασμοῦ, ἐπεργομένων αὐτομάτων συμψηφισμῶν.

2. Αἱ ἀνωτέρω διατάξεις δὲν ἐφαρμόζονται δσάκις κατὰ τὴν διακοπὴν τῆς ἀσφαλίσεως παρὰ τινι Ὀργανισμῷ, εἰς ὃν ὑπῆχθη ὁ ἠσφαλισμένος πρὸ τῆς ὑπαγωγῆς του εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ τελευταίου Ὀργανισμοῦ τοῦ ἀπονεμοντος τὴν σύνταξιν, ἔτυχε ἐφ' ἅπαξ παροχῆς ἢ ἐπιστροφῆς εἰσφορῶν ἢ συντάξεως παρὰ τούτου καὶ ἐφ' ὅσον ἐξακολουθεῖ λαμβάνων ταύτην.

3. Αἱ ἀνωτέρω διατάξεις ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις διαδοχικῆς ὑπαγωγῆς εἰς πλείονας τοῦ ἑνὸς φορεῖς ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως, ὡς καὶ εἰς τὰς μεταβολὰς φορέως ἀσκοῦντος ἀσφάλισιν κατὰ τῆς ἀσθενείας.

4. Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου ἐκκρεμουσῶν ὑποθέσεων μεταφορᾶς ἀτομικῶν λογαριασμῶν ἀπὸ ἑνὸς Ὀργανισμοῦ εἰς ἕτερον κατὰ τὰς διατάξεις τῶν παραγρ. 1 καὶ 2 τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Ν. 694) 1937, αἵτινες καταργοῦνται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος, τῶν ἐκκρεμουσῶν ὡς ἄνω ὑποθέσεων ὡς καὶ πάσης οἱασδήποτε συναφοῦς τοιαύτης, ἥτις ἠθέλε προκύψει εἰς τὸ μέλλον, ρυθμιζομένων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου.

5. Τυχὸν ἀμφισβητήσεις κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ἄρθρου ἐπιλύονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας μετὰ γνώμην τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως.

6. Κατ' ἐξαίρεσιν, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν Ἐκτακτος ἡμερομισθίου καὶ ἐπὶ συμβάσει ὑπάλληλος τοῦ Δημοσίου, ὑποχρεωθέντος ἐπὶ ὡρισμένῳ χρόνῳ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ κλάδου ἀναπηρίας, γήρατος καὶ θανάτου τοῦ Ι.Κ.Α. ἤθελον δικαιωθῇ συντάξεως παρὰ τοῦ Δημοσίου, ἐὰν διὰ τὴν ἀπονομὴν καὶ τὸν ὑπολογισμὸν ταύτης λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν καὶ ὁ χρόνος τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω ἀσφαλίσεως αὐτῶν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α., τὸ τελευταῖον τοῦτο ὑποχρεοῦται, ὅπως καταβάλῃ εἰς Δημόσιον τὰς διὰ λογαριασμῶν τῶν οὕτω συνταξιοδοτουμένων καταβληθείσας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. εἰσφορὰς αὐτῶν καὶ τοῦ Δημοσίου διὰ τὸν κλάδον ἀναπηρίας, γήρατος, θανάτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'

Κυρώσεις καὶ τελικαὶ μεταβατικαὶ διατάξεις

Εἰδικὴ Προστασία Προσωπικοῦ Ι.Κ.Α.

Ἄρθρον 52

1. Τὰ μέλη τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ι. Κ. Α., τῶν τακτικῶν καὶ εἰδικῶν Ἐπιτροπῶν αὐτοῦ καὶ τῶν πάσης φύσεως λοιπῶν συλλογικῶν ὀργάνων τοῦ Ἱδρύματος, τὰ μέλη τῶν Διοικητικῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων, τὰ ὑπαλληλικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν αὐτοῦ καὶ πᾶν πρόσωπον παρέχον οἱασδήποτε ὑπηρεσίας πρὸς αὐτὰ ἢ τοὺς παρ' αὐτῷ ἠσφαλισμένους, εἰς οἱανδήποτε νομικὴν σχέσιν καὶ ἂν τελῇ πρὸς αὐτό, ὑπέχουσιν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν καθηκόντων των τὰς ποινικὰς εὐθύνας τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.

2. Ὡς πρὸς τὴν κατάσχεσιν καὶ ἐκχώρησιν τοῦ μισθοῦ καὶ ἀποζημιώσεων ἐν γένει τοῦ κάθε φύσεως προσωπικοῦ τοῦ Ι.Κ.Α. ἐφαρμόζονται αἱ ἑκάστοτε ἰσχύουσαι περὶ κατασχέσεως καὶ ἐκχωρήσεως τῶν μισθῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων διατάξεις.

Στερήσεις καὶ ἐκπτώσεις ἐκ τῶν παροχῶν

Ἄρθρον 53

1. Ὁ ἠσφαλισμένος ἢ ὁ συνταξιοῦχος, ἐὰν διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως τιμωρηθῇ δι' ἀδίκημα σχέσιν ἔχον πρὸς τὴν ἀσφάλισιν, διαπραχθὲν εἰς βάρος τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ τοῦ πάσης φύσεως προσωπικοῦ αὐτοῦ δύναται νὰ στερῆται δι' ἀποφάσεων τῶν διὰ Κανονισμοῦ ὁριοθησομένων ὀργάνων τῶν εἰς χρῆμα παροχῶν τῆς ἀσφαλίσεως ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, ἐπὶ χρόνον οὐχὶ μακρότερον τῶν τριῶν μηνῶν. Ὁ οὕτω στερηθεὶς τῶν παροχῶν ἠσφαλισμένος δὲν ἀπαλλάσσεται, κατὰ τὸν χρόνον τῆς στερήσεως, τοῦ βαρύνοντος αὐτόν, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 25, τμήματος τῶν εἰσφορῶν.

2. Ὁ ἠσφαλισμένος ἢ ὁ συνταξιοῦχος, ἐὰν ποιῆται, αὐτὸς ἢ μέλος τῆς οἰκογενείας του, κατάχρησιν τῶν παροχῶν τῶν κλάδων ἀνεργίας καὶ ἀσθενείας εἰς χρῆμα καὶ εἰς εἶδος, δύναται νὰ στερηθῇ τῶν ἐν αὐτῶν δικαιωμάτων του ἐπὶ χρόνον οὐχὶ μακρότερον τῶν 3 μηνῶν, κατὰ τὰς διατάξεις κανονισμοῦ. Διὰ τὸν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης στερούμενον τῶν παροχῶν τῆς ἀσφαλίσεως ἠσφαλισμένον ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τοῦ τελευταίου ἐδαφίου τῆς προηγουμένης παραγράφου.

Ποινικαὶ κυρώσεις

Ἄρθρον 54

Ἐὰν δὲν συντρέχῃ περίπτωσις ἐφαρμογῆς αὐστηροτέρων ποινικῶν διατάξεων, τιμωρεῖται:

1. Διὰ κρατήσεως ἢ διὰ προστίμου ἢ δι' ἀμφοτέρων τῶν ποινῶν τούτων πᾶς ὅστις δ' ἀπρεποῦς συμπεριφορᾶς εἰς τὰ γραφεῖα καὶ

ἰατρεῖα τοῦ Ι.Κ.Α. συσχετίζεται τὸ ἐν αὐτοῖς ἐπιτελούμενον ἔργον.

2. Διὰ τῶν ποινῶν ταῦ ἄρθρου 458 τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος αἱ πρὸς δοτὶς παραβαίνει τοὺς ἀριθμοὺς τῶν ἄρθρων 25 καὶ 26 τοῦ παρόντος καὶ τῶν βάσει τούτων ἐκδιδομένων Κανονισμῶν.

β) Τὰ περὶ ὧν ἡ § 10 τοῦ ἄρθρου 26 ὄργανα ἐν περιπτώσει παραβάσεως τῶν ὁρισμῶν αὐτῆς.

3. Εἰς ἐργοδότας, μὴ συμμορφουμένους πρὸς τὰς ἐκ τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας ἐπιβαλλομένας αὐτοῖς ὑποχρεώσεις περὶ μέτρων ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας τῶν ἠσφαλισμένων εἰς τοὺς τόπους ἐργασίας, δύνανται κατὰ τὰ διὰ κανονισμοῦ ὁριζόμενα οἱ Τ.Δ.Ε. τῶν οἰκείων Ὑπαγωγὴν νὰ ἐπιβεβαιώσῃ τὸ πολὺ μέχρι τὸ ὕψος τὰ βαρύνοντα τοὺς ἐν λόγῳ ἐργοδότας τμήματα τῶν εἰσφορῶν.

Προσωπικὸν συγχωνευομένων Ταμείων εἰς τὸ Ι.Κ.Α.

Ἄρθρον 55

1. Τὸ κάτοχον φύσεως διοικητικὸν προσωπικὸν τοῦ συγχωνευομένου Ταμείου μετατάσσεται ἀπὸ τῆς συγχωνεύσεως ταύτου εἰς τὸ Ι.Κ.Α., διατηρούμενον ὡς ὑπεράριθμον προσωπικὸν αὐτοῦ μέχρι τῆς κατὰ τὰς ἑπομένας παραγράφους ἐντάξεως αὐτοῦ.

2. Τὸ οὕτω διατηρούμενον διοικητικὸν προσωπικὸν ἐντάσσεται βάσει τῶν τυπικῶν καὶ οὐσιαστικῶν αὐτοῦ προσόντων, θ' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α., λαμβανομένης ἐντὸς ἑξαμήνου τὸ πολὺ ἀπὸ τῆς συγχωνεύσεως εἰς θέσεις καὶ βαθμοὺς τοῦ Ι.Κ.Α., ἀναλόγους πρὸς τὰ τυπικὰ καὶ οὐσιαστικὰ αὐτοῦ προσόντα καὶ τὰ προβλεπόμενα ταιαῦτα διὰ τὴν κατάληψιν τῶν εἰς ἃς κατατάσσεται θέσεων τοῦ Ι.Κ.Α. Ἀπὸ τῆς πράξεως τοῦ μέρους τοῦ μεθισταμένου τῆς τοιαύτης κατατάξεως οἱ ἀνωτέρω δικαιοῦνται τῶν ἀποδοχῶν τῆς θέσεως εἰς ἣν κατετάγησαν.

Οἱ ἐκ τοῦ ἀνωτέρω προσωπικοῦ μὴ δυνάμενοι ἀλλεῖθει τυπικῶν καὶ οὐσιαστικῶν προσόντων νὰ ἐνταχθῶσιν εἰς θέσιν τινὰ τοῦ Ι.Κ.Α. διατηροῦνται παρ' αὐτῷ ὡς ὑπεράριθμοι.

Οἱ ἐκ τούτων παραιτούμενοι ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς συγχωνεύσεως, ὡς καὶ οἱ μὴ ἀποδεχόμενοι τὴν μετάταξιν ἢ τὴν ἔνταξιν δικαιοῦνται ἐκ τοῦ Ι.Κ.Α. ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τὸ διπλάσιον τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 2112 προβλεπομένης, μὴ δυναμένης ὅμως νὰ ὑπερβῇ τοὺς 30 μισθούς.

Οἱ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀποχωροῦντες διὰ τὴν τυχὸν συνταξιοδότησίν των παρὰ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως θεωροῦνται ὡς ἀπολυθέντες λόγῳ καταργήσεως θέσεως.

Κατὰ τῶν ἀνωτέρω ἀποφάσεων περὶ ἐντάξεως ἐπιτρέπεται ἡ ὑποβολὴ αἰτήσεως ἀναθεωρήσεως ἐνώπιον τοῦ κατὰ τὸ τελευταῖον ἐδάφιον τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 23 Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου, τῆς σχετικῆς αἰτήσεως ὑποβαλλομένης ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς περὶ κατατάξεως ἢ μὴ ἀποφάσεως τοῦ Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου.

Αἱ ἀποφάσεις ἐπὶ αἰτήσεων ἀναθεωρήσεως δέον ὅπως ἐκδίδωνται ἐντὸς μηνὸς τὸ βραδύτερον ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς σχετικῆς αἰτήσεως ἀναθεωρήσεως.

3. Οἱ ἐκ τοῦ τακτικοῦ κυρίου ὑγειονομικοῦ προσωπικοῦ (ἰατροὶ γενικῆς ἰατρικῆς καὶ εἰδικοτήτων καὶ ὀδοντίατροι) κατέχοντες ὀργανικὰς θέσεις παρὰ τῷ συγχωνευομένῳ Ταμείῳ καὶ ἀμειβόμενοι διὰ μισθοῦ ἢ παγίας ἀποζημιώσεως μετατάσσονται εἰς θέσεις ἰατρῶν θεραπευτῶν τοῦ Ι.Κ.Α. ἐπὶ παγίᾳ ἀποζημιώσει, προσλαμβάνοντες ἅμα τὴν νομικὴν θέσιν τῶν ἰατρῶν τοῦ Ι.Κ.Α. τῆς κατηγορίας ταύτης, ἐφ' ὅσον συνεπληρώσαν κατὰ τὸν χρόνον τῆς συγχωνεύσεως διετῆ τοὐλάχιστον ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ συγχωνευομένῳ Ταμείῳ καὶ ἔχουν τὰ διὰ τὰς ἀνωτέρω θέσεις τοῦ Ι.Κ.Α. προβλεπόμενα προσόντα. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἀπολύονται λαμβάνοντες παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. ἀποζημίωσιν ἴσην πρὸς τὸ διπλάσιον τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν των.

Οἱ ἐκ τούτων ἔχοντες τὰ προσόντα διὰ τὴν κατάληψιν θέσεων ἰατρῶν ἐλεγκτῶν εἰς τὸ Ι.Κ.Α., ὄντες δὲ μόνιμοι ὑπάλληλοι τοῦ συγχωνευομένου Ταμείου, κατὰ τὸν χρόνον τῆς συγχωνεύσεως δύνανται μετ' ἀπόφασιν ταῦ κατὰ τὴν § 2 τοῦ παρόντος ἄρθρου Συμβουλίου νὰ καταταγοῦν καὶ εἰς θέσεις ἰατρῶν ἐλεγκτῶν τοῦ Ι.Κ.Α.

Ὁ μισθὸς ἢ ἡ παγία ἀποζημίωσις τῶν κατὰ τὴν παροῦσαν παράγραφον μετατασσομένων εἰς τὸ Ι.Κ.Α. καὶ ἐχόντων δεκαετῆ παρὰ τῷ συγχωνευομένῳ Ταμείῳ ὑπηρεσίαν δὲν δύνανται ἐν πάσῃ περιπτώσει νὰ εἶναι κατωτέρα ταῦ μισθοῦ ἢ τῆς παγίας ἀποζημιώσεως, ἣν ἐλάμβανον παρὰ τοῦ συγχωνευομένου Ταμείου κατὰ τὸν χρόνον τῆς συγχωνεύσεως.

4. Τὸ κάτοχον φύσεως δευτερευόντων ὑγειονομικῶν προσωπικῶν (μαῖαι, νοσοκόμοι κλπ.) τοῦ συγχωνευομένου εἰς τὸ Ι.Κ.Α. Ταμείου μετατάσσεται εἰς τὸ Ι.Κ.Α., ἐφ' ὅσον ἔχει συμπληρώσει κατὰ τὸν χρόνον τῆς συγχωνεύσεως διετῆ τοὐλάχιστον ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ συγχωνευομένῳ Ταμείῳ, ἄλλως ἀπολύεται, δικαιούμενον ὡς ἀποζημιώσεως παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. ποσοῦ ἴσου πρὸς τὰς κατὰ τὸν χρόνον τῆς συγχωνεύσεως ἀποδοχάς του δύο μηνῶν.

Οἱ κατὰ τ' ἀνωτέρω μετατασσόμενοι εἰς τὸ Ι.Κ.Α. κατατάσσονται εἰς θέσεις καὶ βαθμοὺς κατὰ τὴν διαδικασίαν τῆς § 2 τοῦ παρόντος ἄρθρου, ἐφαρμοζομένων κατ' ἀναλογίαν καὶ τῶν διατάξεων τῆς παραγράφου ταύτης καὶ τῆς § 3.

6. Ἀπὸ τῆς πραγματοποιήσεως τῆς ὁριστικῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω μετατάξεως ὁ ἀριθμὸς τῶν ὀργανικῶν θέσεων ταῦ Ἱδρύματος αὐξάνεται ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ κατὰ τὰς προηγουμένας παραγράφους ἑκάστοτε κατατασσομένου εἰς τὸ Ι.Κ.Α. διοικητικοῦ καὶ κυρίου καὶ δευτερεύοντος ὑγειονομικοῦ προσωπικοῦ, εἰς ἃς ἐντάσσεται ταῦτα ἄνευ ἑτέρας διατυπώσεως, τῆς σχετικῆς περὶ ἐντάξεως ἀποφάσεως δημοσιευομένης διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Αἱ δυνάμει τῆς ἀνωτέρω διατάξεως δημιουργούμεναι ὀργανικαὶ θέσεις εἰς τὸ Ι.Κ.Α. δύνανται νὰ καταργῶνται δι' ἀποφάσεων τοῦ

Δ. Σ. δημοσιευομένων έντολῶν τοῦ Προέδρου τοῦ Δ. Σ. εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ἅμα τῇ καθ' οἱονδήποτε τρόπον ἀποχωρήσει ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α. τῶν ἐνταχθέντων εἰς ταύτας.

7. Τὸ ὁπωσδήποτε ὑπηρετοῦν ἔκτακτον καὶ ἐπὶ συμβάσει ἢ ἡμερομισθίῳ προσωπικὸν εἰς συγχωνευόμενον Ταμεῖον μετατάσσεται εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ὡς ὑπεράριθμον αὐτοῦ προσωπικὸν μὲ τὰς ἐξ ἐλάμβανε ἀποδοχὰς κατὰ τὸν χρόνον τῆς συγχωνεύσεως, διατηρούμενον ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ἐφ' ὅσον χρόνον καθορίζει ἡ περὶ προσλήψεώς του ἀπόφασις τοῦ συγχωνευομένου Ταμείου, ἀπολυόμενον μετὰ τὴν πάροδον αὐτοῦ ἐπὶ τῇ καταβολῇ αὐτῷ ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τὸ διπλάσιον τῆς ὑπὸ τοῦ Ν. 2112 προβλεπομένης διὰ τοὺς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους. Ἐὰν ἡ πρόσληψις τοῦ ὡς ἄνω προσωπικοῦ παρὰ τῷ συγχωνευομένῳ Ταμείῳ ἐγένετο διὰ χρόνον ἀόριστον, τοῦτο δύναται ν' ἀπολύεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου, παραφυλασσομένης τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 5 παρ. 7, ὁπωσδήποτε μετὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς συγχωνεύσεως ἐπὶ τῇ καταβολῇ αὐτῷ τῆς ὡς ἄνω ἀποζημιώσεως.

8. Διὰ Κανονισμοῦ θέλουν ὁρισθῇ τὰ τῆς ἀναγνωρίσεως προϋπηρεσίας ὡς τοιαύτης παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. εἰς τὸ ἐνταξόμενον κατὰ τὰς διατάξεις τῶν προηγουμένων παραγράφων τοῦ παρόντος προσωπικὸν τῶν συγχωνευομένων Ταμείων ὡς καὶ τὰ τῆς ἀρχαιότητος αὐτοῦ.

Διὰ τοῦ αὐτοῦ Κανονισμοῦ θέλει ρυθμισθῇ καὶ πᾶν ζήτημα γεννώμενον ἐκ τῆς τυχὸν λειτουργίας παρὰ ταῖς συγχωνευομένοις Ταμείοις Εἰδικῶν Λογαριασμῶν Προνοίας ὑπὲρ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν.

Ὑπολογισμὸς ἐπιδομάτων καὶ συντάξεων συγχωνευομένων Ταμείων

Ἄρθρον 56

1. Πρόσωπα, λαμβάνοντα ἐπίδομα ἀνεργίας παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου, ἐξακολουθοῦν λαμβάνοντα τοῦτο παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. ὑπὸ τοὺς ὅρους τοὺς προβλεπομένους παρὰ τῶν ἐν ἰσχύι κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς χορηγήσεως τοῦ ἐπιδόματος διατάξεων καὶ διὰ τὴν ὑπὸ τούτων προβλεπομένην διάρκειαν καὶ ποσόν.

2. Πρόσωπα λαμβάνοντα ἐπιδόματα ἀσθενείας καὶ μητρότητος παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου, ἐξακολουθοῦν δικαιούμενα ταύτων ὑπὸ τοὺς ὅρους τοὺς προβλεπομένους παρὰ τῶν ἐν ἰσχύι κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς χορηγήσεως τοῦ ἐπιδόματος διατάξεων καὶ διὰ τὴν ὑπὸ ταύτων προβλεπομένην διάρκειαν, ἔστω καὶ ἂν δὲν πληροῦν τὰς προϋποθέσεις τοῦ παρόντος Νόμου. Ἐὰν ὅμως ταῦτα εἶναι κατώτερα κατὰ ποσὸν τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου προβλεπομένων, καταβάλλονται αὐτοῖς τὰ ὑπὸ τοῦ παρόντος ὁριζόμενα.

Εἰδικῶς, οἱ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος τυγχάνοντες ἀπὸ διετίας τοὐλάχιστον ἐπιδόματος ἀσθενείας λόγῳ φυματιώσεως παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α., συνεχίζουσι τὴν ἐπιδότησιν των βάσει τῆς ἀνωτέρω διατάξεως ἐπὶ 360 ἡμέρας ἀπὸ ταύτης, δικαιούμενοι μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν ὡς ἄνω 360 ἡμερῶν εἰδικοῦ ἐπιδόματος ἴσου πρὸς τὸ ὑπὸ τοῦ παρόντος προβλεπόμενον εἰδικὸν ἐπίδομα ἀναπροσαρμογῆς ἔστω καὶ ἂν δὲν πληροῦν τὰς διὰ τὴν χορήγησιν αὐτοῦ προβλεπομένας χρονικὰς προϋποθέσεις, ἐφ' ὅσον δὲ πάντως πληροῦν τοὺς ὅρους τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 28 τοῦ παρόντος καὶ δι' ὅσον χρόνον προβλέπεται ἡ καταβολὴ τούτου.

3. Αἱ διατάξεις τοῦ πρώτου ἐδαφίου τῆς προηγουμένης παραγράφου ἐφαρμόζονται κατ' ἀναλογίαν καὶ διὰ τοὺς ἐπιδοτουμένους λόγῳ ἀσθενείας ἢ μητρότητος τῶν συγχωνευομένων εἰς τὸ Ι.Κ.Α. Ταμείων, ἐφ' ὅσον κατὰ τὸν χρόνον τῆς συγχωνεύσεως ἐλάμβαναν ἐπίδομα ἀσθενείας ἢ μητρότητος.

4. Οἱ συνταξιοῦχοι Εἰδικῶν Ταμείων, συγχωνευομένων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ παρόντος εἰς τὸ Ι.Κ.Α., ἐξακολουθοῦν συνταξιοδοτούμενοι παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α.

Ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ ἑπομένου τῆς συγχωνεύσεως μηνὸς οἱ ἀνωτέρω δικαιοῦνται τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος προβλεπομένων συντάξεων, ὑπολογιζομένων, βάσει τῶν οἰκείων διατάξεων τούτου, ἐφαρμοζομένης καὶ τῆς διατάξεως τῆς παραγράφου 6 τοῦ ἄρθρου 26, ἐφ' ὅσον πληροῦν τὰς κάτωθι προϋποθέσεις:

α) Ὑπερέβησαν προκειμένου περὶ ἀρρένων τὸ 60ὸν καὶ προκειμένου περὶ θηλέων τὸ 55ον τῆς ἡλικίας ἢ

β) πληροῦν τὰς προϋποθέσεις συνταξιοδοτήσεως λόγῳ ἀνικανότητος τοῦ ἄρθρου 28 παρ. 2 ἢ

γ) συνταξιοδοτοῦνται ὡς μέλη οἰκογενείας θανόντος ἀσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου καὶ πληροῦν τὰς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 28 παρ. 6 ὁριζομένας προϋποθέσεις χαρακτηρισμοῦ των ὡς μελῶν οἰκογενείας δικαιουμένων συντάξεως.

Ἐὰν ὅμως οἱ ἀνωτέρω ἐλάμβανον κατὰ τὸν χρόνον τῆς συγχωνεύσεως μεγαλύτερον ποσὸν τῆς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἀπονεμητέας αὐτοῖς συντάξεως, συνεχίζουν λαμβάνοντες τὴν ἀνωτέραν τοιαύτην.

Μὴ συντρεχουσῶν τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω προϋποθέσεων, οἱ συνταξιοῦχοι τοῦ συγχωνευομένου Ταμείου ἐξακολουθοῦν λαμβάνοντες παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. τὴν ἣν ἐλάμβανον κατὰ τὸν χρόνον τῆς συγχωνεύσεως σύνταξιν παρὰ τοῦ συγχωνευομένου Ταμείου.

Καθυστερούμεναι εἰσφοραί

Ἄρθρον 57

1. Ἐργοδόται, ὀφείλοντες καθυστερουμένας εἰσφορὰς εἰς τὸ Ι. Κ. Α. καὶ τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου, ἀπαλλάσσονται παντὸς προσθέτου τέλους καὶ τόκου, ἐφ' ὅσον ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος ἤθελον τακτοποιήσει ταύτας. Μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς ἄνω προθεσμίας αἱ ὡς ἄνω καθυστερούμεναι εἰσφοραὶ ἐπιβαρύνονται δι' ἑφ' ἅπαξ τέλους 50 οἷα. Ὀφειλέται ἐκ προσθέτων τελῶν ἀπαλλάσσονται τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς πληρωμὴν αὐτῶν, ἐφ' ὅσον ἤδη κατέβαλον τὰς εἰσφορὰς, εἰς ἃς ἀφοροῦν

ταῦτα. Ἡ ὑποχρέωσις πρὸς καταβολὴν τόκων ἐπὶ τῶν καθυστερουμένων εἰσφορῶν καταργεῖται, ἀφ' ἧς ἰσχυσεν. Τυχὸν ὅμως καταβληθέντες τοιοῦτοι δὲν ἐπιστρέφονται.

Δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ι.Κ.Α., δημοσιευθησομένης ἐπιμελείᾳ τοῦ Προέδρου τούτου εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ ληφθησομένης ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς περὶ κατατάξεως τῶν ἠσφαλισμένων εἰς ἀσφαλιστικὰς κλάσεις ἀποφάσεώς του, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 24 § 4 τοῦ παρόντος, δύναται νὰ ὁρισθῇ ὅτι οἱ μήπω βεβαιωθεῖσαι παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. καθυστεροῦμεναι εἰσφοραὶ μέχρι τῆς ἡμερομηνίας ταύτης, ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, θὰ ὑπολογίζωνται βάσει τῶν τεκμαρτῶν ἡμερομισθίων τῆς κλάσεως εἰς ἣν θὰ καταταχθῶσιν οἱ ἠσφαλισμένοι, δι' οὓς ὀφείλονται αἱ εἰσφοραί.

2. Καθυστεροῦμεναι ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ παρ' ἠσφαλισμένων προαιρετικῶς συνεχιζόντων τὴν ἀσφάλισίν των παρὰ τῷ Ι.Κ.Α., κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος, διὰ χρόνον μεταγενέστερον τῆς 1ης Μαΐου 1949 ὑπολογίζονται βάσει τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 41 § 4 τοῦ παρόντος γενησομένης κατατάξεως των εἰς ἀσφαλιστικὰς κλάσεις, ἐξοφλοῦνται δὲ ὑποχρεωτικῶς ἐντὸς τριμήνου τὸ πολὺ προθεσμίας ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἐπὶ ποινῇ ἐκπτώσεως ἐκ τοῦ δικαιώματος πρὸς περαιτέρω προαιρετικὴν συνέχισιν τῆς ἀσφαλίσεως.

3. Αἱ διατάξεις τῆς § 5 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Α.Ν. 1022|46 «περὶ κανονισμοῦ τοῦ τρόπου διοικήσεως καὶ λειτουργίας τῶν ὀργανισμῶν κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως κλπ.» δὲν ἐφαρμόζονται διὰ τὸ Ι.Κ.Α., ἀφ' ἧς ἰσχυσαν.

4. Τὸ Δημόσιον ἀπαλλάσσεται ἐκ τῶν μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ὀφειλομένων ὑπὸ τούτου πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας εἰσφορῶν, τυχὸν ὅμως καταβληθεῖσαι τοιαῦται δὲν ἀναζητοῦνται.

Ἀναστηκρότησις συλλογικῶν ὀργάνων τοῦ Ι.Κ.Α.

Ἄρθρον 58

Τὰ ὀφιστάμενα κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου συλλογικὰ ὄργανα τοῦ Ι.Κ.Α., δι' ἃ προβλέπεται διάφορος σύνθεσις ὑπὸ τοῦ παρόντος, θέλουσιν ἀνασυγκροτηθῇ ἐντὸς διμήνου ἀπὸ ταύτης, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος, τῆς θητείας τῶν ὀφισταμένων τοιούτων θεωρουμένης ὡς λῆξάσης ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ τῶν νέων μελῶν.

Προκειμένου περὶ Ὑποκαταστημάτων, εἰς ἃ δὲν ἤθελε κριθῇ σκόπιμος ἡ σύστασις Τ.Ε.Ε. καὶ Τ.Δ.Ε. συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 13 § 9 καὶ 17 § 9 τοῦ παρόντος, τὰ ἤδη λειτουργοῦντα τοιαῦτα ἀπαλλάσσονται τῶν καθηκόντων των μετὰ πάροδον διμήνου ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος.

Ὑποχρεωτικὴ συνέχισις τῆς ἀσφαλίσεως παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α.

Ἄρθρον 59

Κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν συγχωνεύσεως εἰδικοῦ Ταμείου εἰς τὸ Ι.Κ.Α., τὸ τελευταῖον τοῦτο ὑποχρεοῦται, ὅπως συνεχίζῃ τὴν ἀσφάλισιν τῶν εἰς τὸ συγχωνευόμενον Ταμεῖον ἀσφαλιζομένων προσώπων ἔστω καὶ ἂν δὲν ἔχῃ εἰσέτι ἐπεκταθῇ εἰς τὴν περιοχὴν ἀπασχολήσεως τούτων, ἐπεκτεινομένης αὐτομάτως τῆς ἀσφαλίσεώς του καὶ εἰς τὴν περιοχὴν ταύτην τοὐλάχιστον ὡς πρὸς τὰ πρόσωπα ταῦτα.

Καταργούμεναι διατάξεις. — Ἰδιωτικαὶ ἀσφάλειαι κλπ.

Ἄρθρον 60

1. Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος καταργεῖται ὁ Νόμος 6298|34 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» πλὴν τῶν ἄρθρων 19 §§ 9α καὶ 9β, 61, 62 καὶ 63, ὡς ἐτροποποιήθησαν καὶ συνεπληρώθησαν μεταγενεστέρως καὶ ὁ Α.Ν. 118|45 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, πλὴν τοῦ ἄρθρου 9 καὶ τῶν μὴ ἀσφαλιστικοῦ περιεχομένου διατάξεων τούτου, καταργουμένης συγχρόνως καὶ πάσης διατάξεως τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας ἀντιτιθεμένης εἰς τὸν παρόντα νόμον.

Μέχρις ἐκδόσεως τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου προβλεπομένων κανονισμῶν ἰσχύουσιν εὐθέως ἢ ἀναλογικῶς αἱ διατάξεις τῶν ἤδη ἰσχυόντων κανονισμῶν τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἐφ' ὅσον δὲν ἀντίκεινται εἰς τὸν παρόντα νόμον.

Προκειμένου εἰδικῶς περὶ κανονισμῶν ρυθμιζόντων τὰ τῆς καταστάσεως ἐν γένει τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἱδρύματος, αἱ τυχὸν ὑπὸ τούτων ἢ παρ' ἑτέρων διατάξεων προβλεπόμεναι ἐγκρίσεις ἀποφάσεων ὀργάνων τοῦ Ι.Κ.Α. παρὰ τοῦ ἁποπτεύοντος Ὑπουργείου δὲν ἀπαιτοῦνται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος, τῶν σχετικῶν ἀποφάσεων παραγουσῶν πάντα τὰ ἔννομα ἀποτελέσματα αὐτῶν καὶ ἄνευ τῆς ἐγκρίσεως τούτων, δημοσιευομένων δὲ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ἐὰν ἀπαιτῆται τοιαύτη δημοσίευσις, ἐντολῇ τοῦ Προέδρου τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ τοῦ ὑπὸ τοῦ Δ. Σ. ἐξουσιοδοτηθησομένου πρὸς τοῦτο Γενικοῦ Διευθυντοῦ.

Αἱ ἁρμοδιότητες τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας περιέρχονται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ι.Κ.Α., καταργουμένης πάσης ἄλλης σχετικῆς διατάξεως καὶ ἀπαγορευομένης τῆς συστάσεως ἰδιωτικῶν ἢ ἄλλων τοιούτων. Τὰ τῆς συστάσεως καὶ τὰ τοῦ τρόπου λειτουργίας αὐτῶν θέλουσι ρυθμισθῇ δι' εἰδικῶν κανονισμῶν.

Μέχρις ἐκδόσεως τῶν κανονισμῶν τούτων διέπονται ὑπὸ τῶν ἰσχουσῶν κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος διατάξεων.

2. Αἱ τυχὸν ἑκάστοτε ἰσχύουσαι διατάξεις περὶ ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως μισθωτῶν, συνδεομένων διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου μέσῳ τῶν Γραφ. Εὑρέσεως Ἐργασίας, καὶ αἱ τυχὸν τοιαῦται περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀναγγελίας ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῶν ὡς ἄνω συμβάσεων δὲν ἐφαρμόζονται διὰ τὸ Δημόσιον. Αἱ ἐνεργοῦσαι ὅμως τὰς προσλήψεις ἢ καταγγελίας τοιούτων συμβάσεων διοικητικαὶ Ἀρχαὶ ἢ ἄλλα δημόσια ὄργανα ὑποχρεοῦνται ὅπως ἀναγγέλλουν εἰς τὰ οἰκεῖα Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας πᾶσαν τυχὸν τοιαύτην πρόσληψιν ἢ καταγγελίαν, χωρὶς ὅμως ἡ παράλειψις τῆς

τοιαύτης ἀναγγελίας νὰ συνεπάγεται εἰσαγωγὴν ἀστικὴν ἢ ποινικὴν κύρωσιν ἢ ὑποχρέωσιν ἀποζημιώσεως ἔναντι τοῦ μισθωτοῦ ἢ τρίτων ἔναντι τοῦ Δημοσίου.

3) Εἰς περίπτωσιν ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν ἢ θανάτου, ὀφειλομένου εἰς ἀτύχημα ἐκ βιαίου συμβάντος, ἐπελθόντος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς, ἐὰν ὁ παθὼν περιλαμβάνεται μεταξὺ τῶν ἀσφαλιστέων κατὰ τὸν παρόντα νόμον προσώπων ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου του τὸ ἐν ἄρθρῳ 28 παράγρ. 6 ἀναφερόμενα πρόσωπα δικαιοῦνται τῶν παροχῶν τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ παρόντος νόμου, ὁ οἰκεῖος ἐργοδότης ἀπαλλάσσεται τῆς ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ Β. Δ/τος τῆς 24ης Ἰουλίου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων, ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν μεταγενεστέρως, ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν τῆς παρὰ τούτων προβλεπομένης ἀποζημιώσεως, ἐξόδων νοσηλείας καὶ κηδείας.

4) Αἱ παρὰ τῶν κατὰ τὸ Β. Διάταγμα, περὶ οὗ ἡ προηγουμένη παράγραφος ὑποχρέων εἰς ἀποζημίωσιν, ἐν περιπτώσει ἀτυχήματος, συναφθεῖσαι πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος Νόμου συμβάσεις, περὶ μεταθέσεως τῶν διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην ὑποχρεώσεων των εἰς ἰδιωτικὰς ἀσφαλιστικὰς ἐπιχειρήσεις, διατηροῦνται ἐν ἰσχύι μέχρι τῆς λήξεως των, οὐχὶ ὅμως πέραν τοῦ ἔτους ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος. Αἱ μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος συναπτόμεναι ὡς ἄνω συμβάσεις παύουσιν ἰσχύουσαι, ἅμα τῇ ὑπαγωγῇ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τῶν εἰς οὓς ἀναφέρονται μισθωτῶν.

5. Ἐὰν τὰ πρόσωπα τὰ παρέχοντα ἐργασίαν ἔναντι ἀμοιβῆς εἰς ἐργοδότην, συμβεβλημένον κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον, ὑπαχθῶσιν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ παρόντος Νόμου ἐντὸς τοῦ ἔτους ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου, τὸ μὲν τμῆμα τῶν εἰσφορῶν τῶν βαρυνουσῶν τὸν ἐν λόγῳ ἐργοδότην μειοῦται διὰ τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ἰσχύος τῆς συμβάσεως κατὰ 25 ο/ο, ἡ δὲ ἐκ τῆς συμβάσεως δεσμευομένη ἰδιωτικὴ ἀσφαλιστικὴ ἐπιχείρησις, ἐὰν ἐν τῷ μεταξὺ ἐπέλθῃ ἀτύχημα εἰς τι τῶν ἐν λόγῳ προσώπων, ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ εἰς τὸ Ι.Κ.Α. τὸ ποσόν, ὅπερ ἐκ τῆς συμβάσεως ὤφειλε νὰ καταβάλῃ πρὸς θεραπείαν τοῦ παθόντος καὶ ἀποζημίωσιν αὐτοῦ ἢ τῶν κληρονόμων του.

Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, ἐὰν αἱ παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. χορηγηθεῖσαι ἢ χορηγητέαι κατὰ τὸν παρόντα Νόμον εἰς τὸν παθόντα ἢ τὰ πρόσωπα τοῦ ἄρθρου 28 παραγράφος 6 παροχαὶ ὑστεροῦσι κατὰ τὸ ποσὸν τοῦ παρὰ τῆς ἰδιωτικῆς ἀσφαλιστικῆς ἐπιχειρήσεως, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, καταβληθέντος εἰς τὸ Ι.Κ.Α., ὑποχρεοῦται ὁ ἐργοδότης νὰ καταβάλῃ τὴν διαφορὰν εἰς τὸν παθόντα καὶ ταύτου θανόντος ἐκ τοῦ ἀτυχήματος εἰς τὰ πρόσωπα τοῦ ἄρθρου 28 παράγραφος 6.

6. Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος, ὁ διορισμὸς τοῦ Ἀναπληρωτοῦ Γεν. Δ/τοῦ θέλει ἐνεργηθῆ δι' ἀποφάσεως τοῦ Υ. πουργοῦ Ἐργασίας, ληφθησομένης μετὰ γνώμην τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ δημοσιευθησομένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ἄνευ τηρήσεως ἑτέρας τινὸς διατυπώσεως. Ἐὰν τὸ Δ. Σ. δὲν ὑποβάλῃ τὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου γνώμην του ἐντὸς 10ημέρου, ἀφ' ἧς ζητηθῇ αὕτη παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, οὗτος δύναται νὰ προβῇ εἰς τὸν διορισμὸν τοῦ Ἀναπληρωτοῦ Γεν. Δ/τοῦ καὶ ἄνευ ταύτης.

7. Παρὰ τῇ Διευθύνσει Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας συνιστᾶται τμῆμα Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας, οὗ ἐξαναμένων τῶν ὀργανικῶν θέσεων Τμηματαρχῶν β' ἢ α' τάξεως τῆς Κεντρικῆς αὐτοῦ Ὑπηρεσίας κατὰ μίαν. Εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ὡς ἄνω τμήματος ὑπάγεται ἡ μελέτη καὶ εἰσήγησις ἐπὶ τῶν λητέων μέτρων διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς διοικήσεως τοὺς Ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμούς, τοὺς ὑπαγομένους ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, νομοθεσίας καὶ γενικῶς τῶν ὑποβαλλομένων ὑπὸ τούτων προτάσεων τροποποιήσεων ἢ συμπληρώσεων τῆς νομοθεσίας των.

Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης εἰς τὴν ἀνωτέρω θέσιν μετατάσσεται ἐπὶ τῷ βαθμῷ τοῦ Τμηματάρχου α' τάξεως, δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ληφθησομένης μετὰ γνώμην τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ὡς ἄνω Ὑπουργείου, ὁ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας πλέον τῆς πενταετίας ὑπηρετήσας κατ' ἀπόσπασιν καὶ κεκτημένος κατὰ τὸ δημοσίευσιν τοῦ παρόντος τὸν βαθμὸν Τμηματάρχου α' τάξεως ὑπάλληλος τοῦ Ι.Κ.Α., τοῦ εἰς τὸν βαθμὸν τοῦτον χρόνου ὑπηρεσίας του λογιζομένου διὰ τὴν ἀρχαιότητα αὐτοῦ καὶ τὴν περαιτέρω προαγωγὴν ὡς χρόνου ὑπηρεσίας του παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας.

Μείωσις εἰσφορῶν

Ἄρθρον 61

Δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου λαμβανομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ δημοσιευομένων εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως δύναται νὰ μειοῦνται τὸ πολὺ μέχρι 10 ο/ο καὶ διὰ χρονικὴν περίοδον μιᾶς πενταετίας κατ' ἀνώτατον ὅριον, ὑπολογιζομένης ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος, αἱ ὑπὸ τοῦ παρόντος καθοριζόμεναι εἰσφοραὶ ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. διὰ τὰ πρόσωπα τὰ ἀπασχολούμενα εἰς ἑτέρας πλὴν τῆς περιοχῆς τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης περιφερείας.

Ἐπέκτασις τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς Δωδεκάνησον

Ἄρθρον 62

Δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α., ἐγκριναμένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ δημοσιευομένης διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, δύναται νὰ ἐπεκτείνεται ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς τὴν Δωδεκάνησον, ἄνευ τῆς τηρήσεως ἑτέρας τινὸς διατυπώσεως.

Ἡ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐπέκτασις τῆς ἀσφαλίσεως δέον ὅπως, ὡς πρὸς τὴν Ρόδον, πραγματοποιηθῇ τὸ βραδύτερον μέχρι τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1952.

Κατὰ τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τὴν Δωδεκάνησον αἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 25 εἰσφοραὶ ὑπολογίζονται μειωμέναι κατὰ τὴν

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Ἡ νέα κατά τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισις καὶ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας.

(Περὶ τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων»).

Ὁ δημοσιευόμενος εἰς τὸ παρὸν τεῦχος προσφάτως Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» εἶναι ἀναμφισβητήτως ἓν ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα νομοθετήματα τῶν τελευταίων ἐτῶν.

Εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ Νόμου αὐτοῦ μακρὰν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, τὴν ὁποίαν θὰ δημοσιεύσωμεν εἰς τὸ ἑπόμενον τεῦχος, ἐπεξηγοῦνται λεπτομερῶς αἱ σκοπιαὶ τοῦ νέου νομοθετήματος καὶ αἱ γενόμεναι εἰς τὴν ἰσχύσασαν νομοθεσίαν μεταβολαί.

Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ προσελκύσῃ τὸ ἄμεσον ἐνδιαφέρον εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, εἶναι, ὅτι διὰ τοῦ νέου Νόμου ὑπάγθη εἰς τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ὁ κίνδυνος τῆς ἀνεργίας, ὁ ὁποῖος ἠσφαλίζετο μέχρι τοῦδε, ὡς γνωστόν, εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, συγχωνευομένου ἤδη εἰς τὸ Ι.Κ.Α.

Λύεται οὕτω ζήτημα, ἀποτελέσαν καὶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἀντικείμενον πολλῶν θυελλωδῶν ἐρευνῶν, μὲ συνέπειαν νὰ κατωτοῦν ἀσυθαρώτερα ἀκόμη ἡ κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισις, συνεστημένη πρὸς τὸν διαρκῆ θεσμὸν τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως.

Κατὰ τὴν εἰσηγητικὴν ἐπὶ τοῦ Νόμου ἔκθεσιν, αἱ ἐπερχόμεναι εἰς τὴν ἀσφάλισιν τῆς ἀνεργίας τροποποιήσεις θὰ χρεζοῦν ἰδιαιτέρων αἰτιολογιῶν. Ἁπλῆ ἀντιπαραβολὴ τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ Νόμου πρὸς τὰς τοῦ προγγουμένου ἐπιτρέπει τὴν ἄμεσον διαπίστωσιν τοῦ.

Ὡς πρὸς τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἡ ὁποία ἐνδιαφέρει ἤδη περισσότερον τὴν παροῦσαν στήλην, σχετικὴ εἶναι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Νόμου. Δι' αὐτῆς καταργεῖται ὁ Α.Ν. 118|1945 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων», ὡς ἐπεκταθεὶς καὶ συμπληρωθεὶς μεταγενεστέρως (τελευταία κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν τροποποίησις ἡ ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 (ΦΕΚ Α, 91)), *πλὴν τοῦ ἄρθρου 9 καὶ τῶν μὴ ἀσφαλιστικοῦ περιεχομένου διατάξεων τούτου, αἵτινες συνεπάγονται συγχρόνως καὶ πάσης διατάξεως τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας, ἀντικειμένης εἰς τὸν Νόμον τοῦτον.*

Ταῦτα σημαίνουν, ὅτι αἱ μέχρι τοῦδε ἰσχύουσαι ουσιακαὶ καὶ οὐσιαστικαὶ προϋποθέσεις τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|45, *διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὸν νέον Νόμον*, ἐπειδὴ μόνον τὸ ἓν τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 κριτήριον ὑπαγωγῆς εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν τῶν μισθωτῶν (ἐκ τοῦ ἂν ἀσφαλίζωνται κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς τὸ Ι.Κ.Α.), ἀφοῦ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ νέου Νόμου καθορίζει ἤδη ποῖα πρόσωπα ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Νόμου τούτου καὶ ἐπομένως καὶ κατὰ τῆς ἀνεργίας.

Τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ Νόμου διευρύνει τὸν κύκλον τῶν ἀσφαλιζομένων. Διατηροῦν κατὰ βάσιν τὴν ἀρχὴν ὅτι ἡ ἀσφάλισις τοῦ ἀφορᾷ κατὰ κύριον λόγον εἰς τοὺς παρέχοντας ἐξηρτημένην ἐργασίαν, χωρὶς νὰ εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ἀσκῆται «κατὰ κύριον ἐπάγγελμα», ὡς καθώριζεν ὁ προϊσχύων Ν. 6298|1934, πράγμα, τὸ ὁποῖον, κατὰ τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν, ἐγέννα πολλὰς ἐρμηνευτικὰς δυσχερείας ἐν τῇ πράξει, ἐπεκτείνει τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Νόμου καὶ εἰς κατηγορίας μισθωτῶν, αἱ ὁποῖαι ὑπὸ τὰ καθεστῶτος τοῦ Ν. 6298|1934, ἐξηροῦντο.

Οὕτω ἀπήλειψε τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 2 ἀδ. δ' Ν. 6298 περὶ ἐξαιρέσεως ἀπὸ τῆς ἀσφαλίσεως τῶν μισθωτῶν τῶν ἀπασχολουμένων εἰς γεωργικὰς, βασιλικὰς καὶ κτηνοτροφικὰς ἐργασίας.

Ὡς γνωστόν, κατ' ἄρθρ. 3 τοῦ Α.Ν. 694|1937 ὑπήγοντο εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ν. 6298|1934 μόνον τὰ πρόσωπα, τὰ ἀσχολούμενα εἰς γεωργικὰς,

---

πρώτην 2ετίαν κατὰ 50 ο|ο, κατὰ τὴν δευτέραν 2ετίαν κατὰ 30 ο|ο, κατὰ τὴν τρίτην 2ετίαν κατὰ 15 ο|ο καὶ ἀπὸ τοῦ ἑβδόμου ἔτους εἰς ὁλόκληρον.

Ἄρθρον 63

1. Διὰ τοῦ παρόντος κυροῦνται, ἀφ' ἧς ἐξεδόθησαν, καὶ ἐξακολουθοῦν ἰσχύουσαι ἁπάσαι αἱ διοικητικαὶ πράξεις καὶ ἀποφάσεις, δι' ὧν ἱδρύθησαν Ὑποκαταστήματα ἢ Τοπικὰ Παραρτήματα τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ ἐπεξετάθη ἡ ἀσφαλιστικὴ περιοχὴ τοιούτων Ὑποκαταστημάτων ἢ Παραρτημάτων.

2. Τὰ κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος ὀφιστάμενα πάσης φύσεως συλλογικὰ ὄργανα διοικήσεως καὶ ἐλέγχου τοῦ Ι.Κ.Α., ὧν ἡ θητεία τυχὸν ἔληξε, θεωροῦνται ὡς νομίμως ὀφιστάμενα καὶ λειτουργοῦντα μέχρι τῆς συγκροτήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου προβλεπομένων συλλογικῶν ὀργάνων τηρουμένων πάντως τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 58.

3. Κυροῦται ἀφ' ἧς ἴσχυσεν ἡ ὑπ' ἀριθ. 32610|47 κοινὴ ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἡ δημοσιευθεῖσα εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 150 Φ.Ε.Κ. τῆς 10.10.47, τεῦχος δεύτερον.

Ἄρθρον 64

1. Τὰ ἔξοδα διοικήσεως τοῦ Ι. Κ. Α. δὲν δύνανται νὰ ὑπερβαίνουν ποσοστὸν 10 ο|ο ἐπὶ τῶν ἐτησίων ἐσόδων του. Κατὰ τὴν πρώτην πενταετίαν ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος τὸ ἀνωτέρω ποσοστὸν δύναται νὰ αὐξάνεται προτάσει τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ι.Κ.Α., δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, λαμβανομένης εἰσηγήσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, μέχρι 15 ο|ο.

Ἄρθρον 65

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Νόμου ἀρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του ἐξαιρέσει τῶν περὶ πόρων καὶ παροχῶν διατάξεων αὐτοῦ, ὧν ἡ ἰσχὺς ἀρχεται ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς τοῦ μεθεπομένου ἐκείνου τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκείνων, δι' ἃς προβλέπεται διάφορος χρόνος ἰσχύος των, ὑποβληθήσεται δὲ εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς κύρωσιν ἅμα τῇ συνόδῳ ταύτης.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Ἰουνίου 1951

δαπικής ή κτηνοτροφικής έργασίας, ἐφ' ὅσον ἡ ἀπασχόλησις ἐλάμβανε χώραν εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰ ἐγγὺς περίχωρα Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Θεσσαλονίκης, Πατρῶν (καὶ Βόλου διὰ μεταγενεστέρας ὑπουργικῆς ἀποφάσεως).

Ὅσοι τοῦ λοιποῦ ὑπάγονται γενικῶς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Α.Ν. 1846|1951, οἱ ἀπασχολούμενοι εἰς τὰς ἀνω ἐργασίας καὶ παρέχοντες ἐξηρτημένην ἐργασίαν, ὅταν ἡ ἀσφάλισις ἀπαιτεῖται εἰς τὰς περιοχὰς ἀσφαλίσεως των.

Ὑπάγονται ἐπίσης εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Νόμου οἱ ἐξαιρούμενοι προτέρων οἰκότροποι ὑπηρέται, οἱ ἀπασχολούμενοι εἰς ἐπιχειρήσεις ἐδρευούσας ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ἐργαζόμενοι προσκαίρως ἐν τῇ ἡμεδαπῇ, ἀνευ μονίμου τινὸς ἐγκαταστάσεως, οἱ ἡμεδαποί, οἱ ἀσχολούμενοι εἰς τὰς ἐν Ἑλλάδι διπλωματικὰς ἀντιπροσωπείας ξένων Κρατῶν.

Χαρακτηριστικὸν τῆς νομοθετικῆς μεταβολῆς εἶναι καὶ ὅτι ἡ εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισις καθορίζεται *ὡς αὐτοδίκαιος* καὶ ὄχι μόνον ὑποχρεωτική, ἄνευ δηλαδὴ προσθέτου τινὸς διατυπώσεως ἐγγραφῆς εἰς τὰ μητρῶα ἢ ἐφοδιασμοῦ τοῦ ἠσφαλισμένου δι' ἀσφαλιστικοῦ δελτίαρίου κ.λ.π. καὶ οὕτω ἀποσαφηνίζεται ἡ ἀσφαλιστικὴ σχέσις, μετὰ τὰς γνωστὰς ἀμφισβητήσεις ἐν τῇ νομολογίᾳ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 118|1945 καὶ τοῦ Ν. 551 περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων, ἐκεῖ ὅπου κυρίως ἀνεφάνησαν (ἴδε π.χ. σχετικῶς ΕΚΔ. 10, 568, ΕΕΔ 10, 416).

Ἐπισημαίνεται ἀνωτέρω ὅτι τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 διατηρεῖται ἐν ἰσχύι.

Ἐκομένως διὰ τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νέου Νόμου ἀσφαλιζόμενα πρόσωπα τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐξαρτᾶται καὶ πάλιν ἐκ τῆς τηρήσεως τῶν γνωστῶν τυπικῶν καὶ οὐσιαστικῶν προϋποθέσεων τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1940, μὲ τὴν παραλλαγὴν ὅτι τοῦ λοιποῦ ἡ ἀναγγελία τῆς καταγγελίας πρέπει νὰ ἀπευθύνεται πρὸς τὸ Ι.Κ.Α., τὸ ὁποῖον ἔχει τὴν ἀσφαλιστικὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἁρμοδιότητα καὶ εἰς τὸ ὁποῖον περιέρχονται ἤδη καὶ αἱ ἁρμοδιότητες τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας.

Ἀλλὰ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ι.Κ.Α. δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ, ληφθείσης κατὰ τὴν 40ὴν συνεδρίασιν τῆς 22|6|1951, ἔχων ὑπ' ὄψιν τὰς οἰκείας διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Α. Ν. 1846|14.6.1951 περὶ συγχωνεύσεως εἰς τὸ Ι.Κ.Α. τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας καὶ τοῦ Ο. Α. Φ. Α., εἰσηγήσει τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 3354|1951 εἰσηγητικὸν σημείωμα τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Κλάδου (Δ|σεις Ἐσόδων) ἀπεφάσισεν ὁμοφώνως τὴν διατήρησιν ἐν λειτουργίᾳ τῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ὡς αὗται ἐλειτούργουν μέχρι τοῦδε καὶ ἐπὶ χρονικὸν εἴκοσι διάστημα μέχρι ὀδὸ (2) μηνῶν, ἀνεκυσῶν, διὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα, τὴν κατ' αὐτὸ ἀσφάλισιν διὰ λογαριασμῶν τοῦ Ι.Κ.Α. ὡς ὑπηρεσίαι αὐτοῦ.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ἐπὶ τῶν δι' ἑορτὰς παροχῶν τῶν μισθωτῶν

Ἀθῆναι 8.6.1951

Ἀξιότιμε Κύριε Διευθυντά

Ἡ ἀπόψις τῆς ὑπ' ἀριθ. 2270|1951 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 10,523), δι' ἧς ἐκρίθη ὅτι ἁρμόδιος πρὸς ἐκδίκασιν τῆς ἀγωγῆς περὶ καταβολῆς εἰς τὸν στρατευθέντα μισθωτὸν τῶν ἐκτάκτων παροχῶν τῶν χορηγουμένων ὑπ' εὐκαιρίαν τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Πάσχα εἶναι ὁ Πρωτοδίκης τοῦ Γ΄Ϟ03' καὶ οὐχὶ ὁ Εἰρηνοδίκης, δικάζων κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. 3514, εἶναι νομικῶς ὀρθή.

Αὕτη ἐξυπηρετεῖ ἐν ταὐτῷ καὶ μίαν σοβαρὰν σκοπιμότητα, διότι παρέχει τὴν δυνατότητα νὰ ἀποφανθῇ ἐπὶ τῶν πολυπλόκων καὶ λίαν στασιαζομένων ζητημάτων τοῦ ν. 3514 καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος, ὅστις δικάζων κατόπιν ἀναιρέσεως κατὰ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Πρωτοδίκου ἢ τοῦ Πρωτοδικείου θὰ κρίνῃ παρεμπιπτόντως καὶ τὰ ἀμφισβητούμενα ζητήματα τοῦ ν. 3514 (δικαίωμα συνυπολογισμοῦ προϋπηρεσίας τῶν ἐχόντων ὀλίγων ὑπηρεσίαν δι' ἀπιδότησιν, κῦρος ὑπουργικῶν ἀποφάσεων περὶ ἐκτάκτων παροχῶν ἐν σχέσει πρὸς ν. 2844 καὶ 1777|1951 κλπ.) καὶ θὰ παγιωθῇ οὕτω ἡ λίαν ἀσαφὴς καὶ κυμαινομένη νομολογία τῶν κατωτέρων δικαστηρίων ἐπὶ τοῦ νόμου τούτου.

Μετὰ τιμῆς
Κ.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Τὸ χαρτόσημον τῶν ἐξοφλητικῶν τοῦ μισθοῦ ἀποδείξεων.

Τὸ γνωστὸν νομικὸν ζήτημα περὶ τοῦ ἂν ὑποχρεοῦνται οἱ μισθωτοὶ ἢ οἱ ἐργοδόται διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ τέλους τῶν ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων φέρεται πρὸς συζήτησιν πάλιν ἐνώπιον τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου τὴν 3ὴν Νοεμβρίου ἐ.ἔ. μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 137|1951 Α' Τμήματος, διὰ τῆς ὁποίας, ὡς γνωστόν, ἐγένετο δεκτόν, ὅτι τὸ σχετικὸν βάρος ἐπιπίπτει ἐπὶ τῶν μισθωτῶν.

Ἡ σχέσις τῶν ὁδηγῶν αὐτοκινήτων πρὸς ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Διὰ τὴν 26 Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. ἔχει προσδιορισθῇ πρὸς συζήτησιν ἐνώπιον τοῦ Σημβουλίου τῆς Ἐπικρατείας προσφυγὴ πρὸς ἀκύρωσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 25142|1951 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας περὶ καταβολῆς χρηματικῆς παροχῆς ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα 1951 εἰς τοὺς ὁδηγοὺς ταξὶ καὶ τῆς ὁποίας ἡ ἰσχὺς ἀνεστάλη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25946|1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΚΔ 10, 540), μέχρις ἐκδόσεως ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, μὲ λόγον ἀκυρώσεως ὅτι οἱ ἀνωτέρω δὲν συνδέονται μετὰ τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν αὐτοκινήτων διὰ σχέσεως ἐργασίας, ἀλλὰ μισθώσεως πράγματος.

Ἐν τῷ μεταξὺ τὸ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν, ὡς ἐφείλετο, ἐξέδωκε καὶ νεωτέραν ἀπόφασίν του, τὴν ὁποίαν θὰ δημοσιεύσωμεν εἰς τὸ ἑπόμενον τεῦχος, δεχόμενον πάλιν ὅτι ἡ συνδέουσα τοὺς ὁδηγοὺς ταξὶ μετὰ τῶν ἰδιοκτητῶν σχέσις εἶναι ἡ τῆς μισθώσεως πράγματος.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 10ος — Τεύχος 14 (236)

Ἀθῆναι, 15 Ἰουλίου 1951

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΕΚΤΕΛΕΣΕΩΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΡΓΑΤΙΚΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΝ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α. ΜΠΛΑΤΣΙΟΥ, Δικηγόρου ἐν Ἀθήναις

Ι. Προσωρινὴ ἐκτέλεσις ἀποφάσεων ἐπὶ ἀκύρου ἀπολύσεως

1. Ὡς γνωστόν, ὁ Α. Ν. 2407|1940 (ΦΕΚ 192, τ. Α΄) «περὶ τροποποιήσεως καὶ ἀντικαταστάσεως διατάξεων τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, τῶν ἀναφερομένων εἰς τὰς προσωρινῶς ἐκτελεστὰς ἀποφάσεις καὶ εἰς τὴν ἐγγυοδοσίαν» κατήργησε τὰς ἐκ διατάξεως νόμου προσωρινῶς ἐκτελεστὰς ἀποφάσεις καὶ εἰσήγαγε τὸ ὑπὸ τῶν νεωτέρων Δικονομιῶν καὶ σχεδίων ἀκολουθούμενον σύστημα τῆς ἀπαγγελίας τῆς προσωρινῆς ἐκτελέσεως διὰ διατάξεως τοῦ Δικαστηρίου, κατόπιν σχετικῆς αἰτήσεως τῶν διαδίκων. Περαιτέρω κατὰ τὸ εἰσαχθὲν ὑπὸ τοῦ Νόμου τούτου σύστημα αἱ ἀποφάσεις κηρύσσονται προσωρινῶς ἐκτέλεσταί, εἴτε δυνητικῶς (ἄρθρ. 186 Πολ. Δικ., ὡς ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 2407|1940, ἔνθα ἀναφέρονται *ἐνδεικτικῶς* περιπτώσεις τοιαύτης δυνητικῆς κηρύξεως προσωρινῆς ἐκτελέσεως), εἴτε καὶ ὑποχρεωτικῶς (ἄρθρ. 186α Πολ. Δικ., προστεθὲν ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 2407|1940, ἔνθα ἀναφέρονται *περιοριστικῶς* αἱ περιπτώσεις ὑποχρεωτικῆς κηρύξεως τῆς ἀποφάσεως ὡς προσωρινῶς ἐκτελεστῆς, ὑπὸ τὴν αὐτονόητον προϋπόθεσιν ὅτι εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας ὁ νικήσας διάδικος ἐζήτησεν εἰδικῶς παρὰ τοῦ δικαστηρίου τὴν προσωρινὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐκδοθησομένης ἀποφάσεώς του).

Κατὰ τὴν περίπτωσιν στ΄ τοῦ ἄρθρ. 186α Πολ. Δικ., ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν δευτέραν περίοδον τούτου, ἐπὶ ἀπαιτήσεων ἐκ καθυστερουμένων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τοῦ τελευταίου πρὸ τῆς ἀγωγῆς τριμήνου ἢ τοῦ μετ' αὐτὴν χρόνου, τὸ δικαστήριον *ὑποχρεοῦται*, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ νικῶντος διαδίκου, νὰ κηρύξῃ τὴν ἀπόφασίν του προσωρινῶς ἐκτελεστήν. Ὅταν ὅμως ἡ ἀπαίτησις περὶ μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων ἀνάγεται εἰς χρόνον πέραν τοῦ τελευταίου πρὸ τῆς ἀγωγῆς τριμήνου, τότε, κατὰ τὴν τρίτην περίοδον τοῦ ἄρθρ. 186α Πολ. Δικ. καὶ τὴν δ΄ περίπτωσιν τοῦ ἄρθρ. 186 Πολ. Δικ., τὸ Δικαστήριον *δύναται ἐπιπλέον* νὰ χορηγήσῃ διὰ σχετικῆς διατάξεως τοῦ τὸ εὐεργέτημα τῆς προσωρινῆς ἐκτελέσεως, μὴ ὑποχρεούμενον πρὸς τοῦτο. Κατὰ τὴν αὐτὴν περίπτωσιν δ΄ τοῦ ἰδίου ἄρθρου δυνητικὴ εἶναι ἐπίσης ἡ κήρυξις τῆς προσωρινῆς ἐκτελέσεως καὶ ἐπὶ ἀπαιτήσεων «στηριζομένων εἰς παράβασιν τῶν περὶ καταγγελίας συμβάσεων διατάξεων».

2. Ἐπὶ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, λόγῳ μὴ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ Νόμου 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 8|11.5.1946 Νομοθετικοῦ Διατάγματος καὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1255|49 τοιούτου ἢ καὶ ἐξ ἄλλων λόγων (ὡς ἐπὶ καταχρηστικῆς καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ.) ὁ ἀκύρως ἀπολυθεὶς μισθωτὸς δικαιοῦται νὰ ἐγείρῃ ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἐργοδότου του, φερομένην ἐνώπιον τοῦ κατὰ τὸν Νόμον ΓΨΟΔ΄ ἁρμοδίου Πρωτοδικείου (ἢ Εἰρηνοδικείου), δι' ἧς ζητεῖ, λόγῳ τῆς ὑπερημερίας ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του, εἰς ἣν περιῆλθεν ὁ ἐργοδότης (ἄρθρ. 656 Α. Κ.), τὰς ἀποδοχὰς ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς ἀκύρου ἀπολύσεώς του καὶ ἐντεῦθεν, μέχρις οὗ οὗτος (ὁ ἐργοδότης) ἢ ἀποδεχθῇ τὴν ἐργασίαν τοῦ μισθωτοῦ ἢ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν νομίμως (ὅρα ἀντ' ἄλλου Α. Καυκᾶ, Ἐνοχικόν, σελ. 356). Εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας, αἵτινες εἶναι καθημερινῆς ἐφαρμογῆς ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ, ἐγεννήθη τὸ ζήτημα, ἐὰν αἱ ἐκδιδόμεναι ἐπὶ τοιούτων ἀγωγῶν ἀποφάσεις, ἐφ' ὅσον τὸ διὰ τούτων ἀξιούμενον ποσὸν ἀνάγεται εἰς τὸ τελευταῖον πρὸ τῆς ἀγωγῆς τρίμηνον ἢ εἰς τὸν μετ' αὐτὴν καὶ μέχρι τῆς συζητήσεως χρόνον, δέον νὰ κηρύσσωνται προσωρινῶς ἐκτελεσταὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 186 ἢ κατὰ τὸ ἄρθρον 186α Πολ. Δικονομίας.

3. Συνήθως αἱ ἐκδιδόμεναι ἐπὶ τῶν ἀγωγῶν τούτων ἀποφάσεις τῶν Πρωτοδικῶν, ἄνευ ἰδιαιτέρας αἰτιολογίας ἐν τῷ σκεπτικῷ, ἀρκοῦνται εἰς τὸ ν' ἀπαγγέλλουν, εἰς τὸ διατακτικόν, τὴν προσωρινὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν δι' ὁλόκληρον τὸ ἐπιδικαζόμενον ποσὸν ἢ νὰ ἀπορρίπτουν τὸ σχετικὸν αἴτημα τοῦ ἐνάγον-

τος ή να κηρύσσουν ταύτας προσωρινῶς ἐκτελεστάς «ἐν μέρει», ἤτοι διὰ μέρος μόνον τοῦ ἐπιδικαζομένου ποσοῦ, ὅπερ συμβαίνει ἰδίᾳ, ὅταν τοῦτο εἶναι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον μεγάλο. Εἰς τὰς τελευταίας δύο περιπτώσεις εἶναι προφανές, ὅτι ὁ δικάσας Πρωτοδίκης ἔχει τὴν γνώμην, ὅτι ὑπόκειται περίπτωσις δυνητικῆς κηρύξεως τῆς προσωρινῆς ἐκτελέσεως κατὰ τὸ ἄρθρ. 185 Πολ. Δικ. καὶ οὐχὶ ὑποχρεωτικῆς τοιαύτης κατὰ τὸ ἄρθρον 185α (οὕτω Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 14|51, Πρωτοδίκης κ. Σ. Παγώνης, ἀδημοσίευτος, ἄνευ ὁδηγίας αἰτιολογίας, 253ό|51, Πρωτοδίκης κ. Ε. Μαλλιάρας, ἀδημοσίευτος, μὲ τὴν αἰτιολογίαν ὅτι αἱ περὶ ὧν πρόκειται ἀξιώσεις ὑπάγονται εἰς τὴν περίπτωσιν δ' ἄρθρ. 186 Πολ. Δικ., ἤτοι περαιτέρω ἀναλόγως τοῦ ζητήματος κ. ἄ.). Εὐκταῖον θὰ ἦτο, ὅπως οἱ δικάζοντες κ. κ. Πρωτοδίκαι, ὅταν κηρύσσουν ἀπόφασίν τινα προσωρινῶς ἐκτελεστήν, προσδιορίζωσιν, ἂν τὴν τοιαύτην διάταξιν στηρίζωσιν εἰς τὸ ἄρθρ. 186 ἢ 186α Πολ. Δικ., μετ' ἐπαρκοῦς αἰτιολογίας, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς σπουδαιότητος καὶ τῆς σημασίας, τὴν ὁποίαν ἔχει διὰ τὸν ἐνάγοντα μισθωτὸν ἡ περὶ προσωρινῆς ἐκτελέσεως διάταξις τῆς ἀποφάσεως, ἐν ὄψει τῆς δυνατότητος ἀναστολῆς τῆς κηρυχθείσης προσωρινῶς ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως, κατὰ τὸ ἄρθρον 764 Πολ. Δικ., ἐφαρμοζομένου μόνον εἰς τὰς δυνητικὰς περιπτώσεις τοῦ ἄρθρ. 186 καὶ οὐχὶ εἰς τὰς ὑποχρεωτικὰς τοιαύτας τοῦ ἄρθρ. 186α τῆς Πολ. Δικ. (ὅρα καὶ *Ὀ. Σκουτερόπουλον*, ΕΕΔ. 3, 173, περὶ οὗ κατωτέρω, ὑπὸ II).

4. Κατὰ τὴν ὀρθοτέραν γνώμην, δικαστικὴ ἀπόφασις ἐπιδικάζουσα τὰς ἀπὸ τῆς (ἀκύρου) ἀπολύσεως καὶ ἐντεῦθεν ἀποδοχὰς μισθωτοῦ, ἀπολυθέντος ἀκύρως ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρ. 9 §§ 1 καὶ 3 Νόμου 118|1945, ὡς ἰσχύει νῦν, ἢ τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ., ἢ δι' ἄλλον τινὰ λόγον, ἀναγομένας εἰς τὸ τελευταῖον τριμηνον πρὸ τῆς ἀγωγῆς ἢ εἰς τὸν μετ' αὐτὸν χρόνον (ὅπερ συνηθέστερον, λόγῳ τῆς τριμήνου ἀποκλειστικῆς προθεσμίας τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Ν. Δ. 8|11.5.1946) δέον νὰ κηρύσσωνται προσωρινῶς ἐκτελεσταὶ ὑποχρεωτικῶς κατὰ τὸ ἄρθρ. 186α Πολ. Δικ. δι' ὁλόκληρον τὸ ἐπιδικαζόμενον ποσὸν καὶ οὐχὶ διὰ μέρος τούτου. Ἡ τοιαύτη ἀξίωσις τοῦ ἀκύρως ἀπολυθέντος μισθωτοῦ δὲν εἶναι τοιαύτη περὶ διαφέροντος, ἀλλὰ περὶ μισθοῦ, ὀφειλομένου ὡς ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου (ἄρθρ. 656 Α.Κ., *Κ. Καυκᾶς* σ. 314 κ.ἑ., ἰδίᾳ σ. 356) ἐκ τῆς μὴ ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, τὸν ὁποῖον ἀπέλυσεν ἀκύρως, ἐφ' ὅσον ἡ ἐργασιακὴ σύμβασις ἐξακολουθεῖ νὰ ὑφίσταται λόγῳ τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας ταύτης. Οὕτω ἡ ἐνοχὴ πρὸς συμβατικὴν παροχὴν (μισθόν) τοῦ ἐργοδότου δὲν ὑφίσταται ἀλλοίωσιν ἕνεκα τῆς ὑπερημερίας του εἰς ἐνοχὴν διαφέροντος (*Γ. Μπαλῆς*, ἐν Θέμιδι ΙΖ' 190 κ. ἑ. κατὰ τὸ προϊσχύσαν δίκαιον, ἐν συναρτήσει πρὸς τὰ ἐπὶ μισθώσεως πράγματος κρατοῦντα, *Ὀ. Σκουτερόπουλος*, ἐν ὄψει ἀκυρότητος καταγγελίας ἐκ τοῦ Ν.Δ. 424|41 καὶ Α.Ν. 244|36, ἔνθ' ἀν. 3, σ. 137, Πρωτ|κου Ἀθηνῶν 5317|47 (Πρωτ|κης Α. Κοντολάτος) ΕΕΔ 6, 726 καὶ 3210|49 (Πρωτ|κης Η. Τριανταφύλλου), ΕΕΔ 8, 997, ἀμφότεραι ἀπορριψασαι αἰτησιν ἀναστολῆς. Ὑποβληθείσης κατὰ τὸ ἄρθρ. 764 Πολ. Δικ. ἐπὶ τῇ ὡς ἄνω αἰτιολογίᾳ). Ὁ συνάδελφος κ. *Ν. Κριθαρᾶς*, εἰς σχετικὴν μελέτην του (ΕΕΔ 6,510), στηριζόμενος εἰς τὴν διαφορὰν διατύπωσιν τῆς περιπτώσεως στ' ἄρθρ. 186 α («καθυστερουμένων μισθῶν ἢ ἡμερομισθίων») ἀπὸ τὴν τοῦ ἄρθρ. 186 περίπτ. δ' («... ἐργατικῶν ἢ ὑπαλληλικῶν μισθῶν ἢ στηριζομένων εἰς παράβασιν τῶν περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας διατάξεων») καὶ ἐπιχειρῶν διορθωτικὴν ἑρμηνείαν τῆς τελευταίας ταύτης διατάξεως, ὑποστηρίζει, ὅτι καὶ αἱ περὶ ὧν πρόκειται ἐνταῦθα περιπτώσεις ὑπάγονται εἰς τὸ ἄρθρον 186 Πολ. Δικ. καὶ οὐχὶ εἰς τὸ 186α τοιοῦτον, ἤτοι ἐπ' αὐτῶν κηρύσσεται ἡ προσωρινὴ ἐκτέλεσις δυνητικῶς καὶ οὐχὶ ὑποχρεωτικῶς. Εἰς ταῦτα παρατηροῦμεν κατὰ πρῶτον, ὅτι ἡ διάταξις τῆς περιπτώσεως δ' ἄρθρ. 186 εἶναι σαφής, ὥστε νὰ περιττεύῃ πᾶσα προσπάθεια ἑρμηνείας καὶ δὴ διορθωτικῆς τοιαύτης. Ἡ διάταξις αὕτη περιλαμβάνει ἀξιώσεις τοῦ μισθωτοῦ ἀφ' ἑνὸς μὲν περὶ καταβολῆς τῶν ἀποδοχῶν του (δεδουλευμένων ἢ οἱονεὶ δεδουλευμένων, ὡς ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου, περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, συμπληρωματικῶν τοιούτων, ἕνεκα καταβολῆς κατωτέρων τῶν συμπεφωνημένων ἀποδοχῶν ἢ τῶν κατωτέρων ὁρίων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ ἀποφάσεων Διαιτησίας ἢ ὑπουργικῶν τοιούτων τοῦ Ν. 28|44 κλπ.), ἀφ' ἑτέρου δὲ τοιαύτας στηριζομένας εἰς παράβασιν τῶν περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας διατάξεων τοῦ Ν. 2112 ἢ τοῦ Β. Δ. τῆς 16|18.7.1920, πιθανῶς δὲ καὶ τοῦ ἄρθρ. 669 Α.Κ., διὰ τὰς συμβάσεις ἐργασίας, αἵτινες ρυθμίζονται ὑπ' αὐτοῦ. Καὶ ναὶ μὲν αἱ περὶ μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων ἀξιώσεις τοῦ μισθωτοῦ ἐπαναλαμβάνονται καὶ εἰς τὸ ἄρθρ. 186 α, περίπτ. στ', πλὴν ὅμως τοῦτο γίνεται ὑπὸ τὸν χρονικὸν περιορισμὸν τῆς δευτέρας περιόδου, οὕτως ὥστε αἱ ἀναγόμεναι εἰς χρόνον πέραν τοῦ τελευταίου τριμήνου πρὸ τῆς ἀγωγῆς νὰ ρυθμίζωνται ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 186 Πολ. Δικ.

Αὕτη εἶναι ἡ ἀβίαστος καὶ ἁπλῆ ἑρμηνεία τῶν διατάξεων τούτων (186 περίπτ. δ' καὶ 186 α περίπτ. στ' Πολ. Δικ., Οὕτω καὶ *Κιτσοπούλος*, Πολ. Δικ. σελ. 661β §§ 886, 887, *Ἀποστολόπουλος*, Ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, ἔκδ. Β' σ. 613, *Ρέμμος*, ἐν Gluesen Στ. § 898α σελ. 928). Ἀξίωσις δὲ περὶ μισθῶν ἢ ἡμερομισθίων εἶναι καὶ ἡ τοιαύτη τοῦ μισθωτοῦ, ὅστις ἀπολυθεὶς ἀκύρως κατὰ παράβασιν τοῦ Ν. 118|1945, ὡς ἰσχύει νῦν, ἢ τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. ἢ δι' ἄλλον τινὰ λόγον, ζητεῖ διὰ τῆς ἀγωγῆς του τὰς ἀποδοχάς του ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως καὶ ἐντεῦθεν, ἕνεκα τῆς ὑπερημερίας, εἰς ἣν περιῆλθεν ὁ ἐργοδότης μὴ δεχόμενος τὰς ὑπηρεσίας του (Α.Κ. 656).

5. Μετὰ τ' ἀνωτέρω οὐδεμία καταλείπεται ἀμφιβολία, ὅτι ἡ ἀπαγγελία τῆς προσωρινῆς ἐκτελέσεως ἐκ ἀποφάσεων ἐπιδικαζουσῶν τὰς ἀπὸ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως καὶ ἐντεῦθεν ἀποδοχάς, λόγῳ τῆς ὑπερημερίας τοῦ

ἐργοδότου, τοῦ τελευταίου τριμήνου πρὸ τῆς ἀγωγῆς ἢ καὶ μετ' αὐτὴν δέον νὰ γίνεται ὑποχρεωτικῶς κατὰ τὸ ἄρθρ. 186α Πολ. Δικ. δι' ὁλοκλήρου τὴν ἐπιδικαζομένην ἀπαίτησιν καὶ οὐχὶ διὰ μέρος μόνον ταύτης, τοῦθ' ὅπερ θὰ ἐπετρέπετο, ἂν ὑπῆκειτο περιπτωσις δυνητικῆς κηρύξεως τῆς προσωρινῆς ἐκτελέσεως κατὰ τὸ ἄρθρ. 186 Πολ. Δικ.

II. Ἀναστολὴ ἐκτελέσεως τῶν προσωρινῶς ἐκτελεστῶν ἀποφάσεων

1. Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 764 Π.Δ. (ὡς ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 2407|1940), δοκησίσης ἐμπροθέσμως ἀνακοπῆς ἢ ἐφέσεως *κατὰ τῆς κηρυχθείσης κατὰ τὸ ἄρθρον 186* τῆς αὐτῆς Δικονομίας προσωρινῶς ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως, δύναται μέχρι τῆς πρώτης συζητήσεως τῶν ἐνδίκων ταύτων μέσων νὰ διαταχθῇ ἡ ἀναστολὴ ἐκτελέσεως ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, μέχρις ἐκδόσεως τῆς ὁριστικῆς ἀποφάσεως ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς παροχῆς ἐγγυήσεως ἢ καὶ ἄνευ παροχῆς ἐγγυήσεως.

Ἡ ἀναστολὴ αὕτη διατάσσεται ὑπὸ τοῦ ἐκδόντος τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν (τὴν κηρυχθεῖσαν προσωρινῶς ἐκτελεστὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 186 Π.Δ.) Δικαστηρίου, ἤτοι, προκειμένου περὶ ἐργατικῆς διαδικασίας, ὑπὸ τοῦ Πρωτοδίκου (ἢ Εἰρηνοδίκου, ὅπου εἶναι οὗτος ἁρμόδιος). Κατ' ἐξαίρεσιν δὲ μόνον ἐπὶ ἐφέσεως, οὐχὶ καὶ ἀνακοπῆς, κατὰ εἰρηνοδικειακῆς ἀποφάσεως ἡ ἀναστολὴ διατάσσεται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Πρωτοδικείου, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου (Πρωτοδικείου) ἀπευθύνεται ἡ ἔφεσις.

Εἰς τὴν ὡς ἄνω ἀναστολὴν ὑπόκεινται πᾶσαι αἱ διατάσσουσαι, κατὰ τὸ ἄρθρον 186 Πολ. Δικ., προσωρινὴν ἐκτέλεσιν ἀποφάσεις, καθ' οἱανδήποτε διαδικασίαν καὶ ἂν ἐξεδόθησαν, καὶ εἰδικὴν εἰσέτι, ἐφ' ὅσον ὑπόκεινται εἰς τὸ ἔνδικον μέσον τῆς ἀνακοπῆς ἢ τῆς ἐφέσεως (*Ν. Ἀποστολόπουλος*, Ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, Β' ἔκδ. σελ. 615, *Κιτσικόπουλος*, Πολ. Δικ. σ. 6620). Ἐπομένως εἶναι ἐπιδεκτικαὶ τοιαύτης ἀναστολῆς καὶ αἱ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τοῦ Νόμου ΓΦΟΔ' ἐκδικαζόμεναι ἀποφάσεις, ἐφ' ὅσον ὑπόκεινται αὗται εἰς τὸ ἔνδικον μέσον τῆς ἐφέσεως καὶ τῆς περιωρισμένης ἀνακοπῆς, ἐν περιπτώσει ἀκύρου ἐρημοδικίας (ἄρθρα 15 καὶ 16 ν. ΓΦΟΔ', ὡς ἰσχύει νῦν).

2. Εἰς τὰς περιπτώσεις ὅμως τῆς ὑποχρεωτικῆς κηρύξεως τῆς προσωρινῆς ἐκτελέσεως, κατὰ τὸ ἄρθρον 186α τῆς Πολ. Δικ. (προστεθὲν ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 2407|1940), εἶναι ἀπαράδεκτος πᾶσα τυχὸν αἴτησις περὶ ἀναστολῆς, ὑποβαλλομένη, κατὰ τὸ ὡς ἄνω ἀναλυθὲν ἄρθρ. 764 Πολ. Δικ., εἰς τὸ ἐκδὸν τὴν προσωρινῶς ἐκτελεστὴν ἀπόφασιν Δικαστήριον. Σαφῶς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ γράμματος τῆς διατάξεως ταύτης, περιλαμβανούσης μόνον, ὡς προεξετέθη, τὰς κηρυχθείσας προσωρινῶς ἐκτελεστὰς ἀποφάσεις κατὰ τὸ ἄρθρον 186 Π.Δ., ἤτοι τὰς περιπτώσεις τῆς δυνητικῆς κηρύξεως τῆς προσωρινῆς ἐκτελέσεως καὶ οὐχὶ τῆς ὑποχρεωτικῆς τοιαύτης (ὁρα *Κιτσικόπουλον*, ἔνθ. ἀν. σελ. 6618, § 893, *Ν. Ἀποστολόπουλον*, ἔνθ. ἀν. σελ. 614, *Ὀ. Σκουτερόπουλον*, ἔνθ. ἀν. σελ. 141, 172). Οὕτω ἐφαρμόζει παγίως καὶ ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις τὴν ὡς ἄνω διάταξιν τοῦ ἄρθρου 764 Πολ. Δικ. (ὁρα Προέδρ. Πρωτ. Ἀθηνῶν 17297|46, ΕΕΔ 6, 84, 5632|47, ΕΕΔ 6, 277, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5317|47, ΕΕΔ 6, 726, 1487|47, ΕΕΔ 6, 568, 3694|50, ΕΕΔ 9, 1155 καὶ ἕτεραι).

3. Ὁ συνάδελφος κ. *Ν. Κρίθαρᾶς* ἐν τῇ προμνησθείσῃ μελέτῃ του (ΕΕΔ, 6, 613) ὑποστηρίζει, ὅτι διὰ τῆς διατάξεως ταύ ἄνω ἄρθρου 764 Π.Δ. δίδεται τὸ δικαίωμα τῆς ἀναστολῆς τῶν κηρυχθεισῶν προσωρινῶς ἐκτελεστῶν ἀποφάσεων εἰς ἀμφοτέρας τὰς κατηγορίας ταύτων, ἤτοι καὶ εἰς τὰς δυνητικὰς περιπτώσεις τοῦ ἄρθρου 186 καὶ εἰς ὑποχρεωτικὰς τοιαύτας τοῦ ἄρθρου 186α τῆς Πολ. Δικ. Ἐπικαλεῖται δὲ ὡς κυριώτερον ἐπιχείρημα τὴν σχετικὴν παράγραφον τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως τοῦ ἀν. ν. 2407|1940 (ΚΩΣ. Νόμ. 1940, σελ. 344), ἥτις πράγματι ἐν τῇ συντομίᾳ της δὲν διακρίνει τὰς δύο περιπτώσεις. Ἐφ' ὅσον ὅμως ρητῶς αὐτὸς οὗτος ὁ Νόμος, ἤτοι τὸ ἄρθρον 764 Πολ. Δικ., ὡς ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 2407|1940, διακρίνει ταύτας καὶ παραπέμπει μόναν εἰς τὸ ἄρθρον 186 καὶ οὐχὶ εἰς τὸ 186α τοιοῦτον, ἡ ὡς ἄνω ἑρμηνεία ἀνεπιτρέπτως παραβλέπει τὸ σαφὲς καὶ κατηγορηματικὸν γράμμα τοῦ Νόμου καὶ προσέχει ὑπὲρ τὸ δέον εἰς ἐκτὸς τοῦ Νόμου στοιχεῖα, ὡς εἶναι ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις αὐτοῦ, ἥτις ἄλλως τε δὲν διατυποῖ σαφῶς τὴν ἀντίθετον ἑρμηνείαν. Οὔτε εἶναι λογικὴ ἡ ἀντίθετος ἑρμηνεία, ὡς ὑποστηρίζεται, ἐφ' ὅσον θὰ ἦτο ἀνακόλουθον διὰ τὸν Νομοθέτην εἰς μὲν τὸ ἄρθρ. 186α Πολ. Δικ. νὰ ἱδρύῃ ὑποχρεωτικὴν διὰ τὸ Δικαστήριον κήρυξιν τῆς προσωρινῆς ἐκτελέσεως, εἰς δὲ τὸ ἄρθρ. 764 τῆς αὐτῆς Δικονομίας (κατὰ τὴν ἀντίθετον ἑρμηνείαν) νὰ χορηγῇ εἰς τὸ αὐτὸ δικαστήριον τὸ δικαίωμα ἀναστολῆς καὶ τῶν ἀποφάσεων ταύτων, ἤτοι νὰ καταργῇ τὸ ὡς ἄνω ἄρθρον 186α Πολ. Δικονομίας.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Έξαιρέσεις ύπαγωγής κατηγοριών μισθωτών εις Ν. 118|1945

Μισθωτοί λιγνιτωρυχείων.— Έξαίρεσις δι' ειδικών Νόμων της ύπαγωγής εις την άσφάλισιν του Ταμείου Ανεργίας κατ' Α. Ν. 118|1945.— Περίπτωσις μισθωτού μη ανήκοντος εις το προσωπικόν άσκουμένης υπό εργοδότου επιχειρήσεως λιγνιτωρυχείου, άλλ' εις προσωπικήν αύτου υπηρεσίαν.— Υποχρέωσις εφαρμογής άρθρ. 9 Ν. 118|1945 διά καταγγελίαν συμβάσεως εργασίας.

Κατά τας προ του Ν.Δ. 1255|1949 περί τροποποιήσεως του Ν. 118|1945 διατάξεις (βλέπε σχετικώς εκτενέστερον σημείωμά μας εν ΕΕΔ 9, 998, ένθα αναφορά εις τας σχετικάς νομοθετικάς διατάξεις και νομολογίαν) ή εις τον Ν. 118|1945 άσφάλισις των μισθωτών μεταλλείων και λιγνιτωρυχείων εξηρτάτο εκ της προηγουμένης προς το Υπουργείον Εργασίας και το Ταμείον Μεταλλευτών υποβολής έγγράφου σχετικής δηλώσεως της επιχειρήσεως.

Άλλα μετά το Ν.Δ. 1255|1949 περί τροποποιήσεως του Ν. 118|1945, διά του οποίου έτέθη νέον κριτήριον περί της υπαγωγής ή μη μισθωτών εις την υπό του Ταμείου Ανεργίας ασκουμένην ασφάλισιν, και όχι μόνον τούτο, άλλα και διά του άρθρου 11 αύτου κατηργήθη ρητώς πάσα προϋφισταμένη διάταξις, αντικειμένη εις το Ν.Δ. 1255|1949, προέκυψεν εν τη δικαστηριακή πράξει το ζήτημα ποία ή τύχη των κατά τα άνω προϋφισταμένων διά τους μισθωτούς μεταλλείων και λιγνιτωρυχείων νομοθετικών διατάξεων.

Το ζήτημα τούτο ετοποθετήθη ως μέρος του όλου ερμηνευτικού προβλήματος περί της ισχύος, μετά το Ν.Δ. 1255|1949 των προϋφισταμένων διατάξεων, αίτινες εξήρουν ωρισμένας κατηγορίας μισθωτών της υπαγωγής εις τον Ν. 118|1945.

Κατά την Πρωτοδίκου Αθηνών 2946|1950 (Πρωτοδίκης *Η. Τρωιανταφύλλου*, ΕΕΔ 9, 998), έχουσαν περίπτωσιν εφαρμογής του Ν.Δ. 1255|1949 επί μισθωτού λιγνιτωρυχείου, αί προϋφισταμέναι του Ν.Δ. 1255|1949 διατάξεις περί μισθωτών λιγνιτωρυχείων δέον να θεωρηθώσι καταργηθείσαι μετά την διάταξιν του άρθρου 11 αύτου (βλέπε σχετικώς γενικώτερον περί του άρθρου 11 και συμφώνους Πρωτοδικείου Πατρών 1197|1950, εισηγητής *Ν. Παπαγιαννόπουλος*, ΕΕΔ 10, 175, Πρωτοδικείου Αθηνών 2388|1951, εισηγητής *Γ. Καραμάνος*, ΕΕΔ 10, 446, Πρωτοδικείου Αθηνών 448|1951, εισηγητής *Ε. Ποταμίτης*, ΕΕΔ 10, 367, αντίθετος ή Πρωτοδικείου Αθηνών 8855|1950, εισηγητής *Γ. Κορίδης*, ΕΕΔ 9, 928).

Επί αναιρέσεως ήδη κατά της υπ' αριθ. 2050|1951 αποφάσεως του Πρωτοδικείου Αθηνών προεβλήθησαν οι ακόλουθοι λόγοι αναιρέσεως:

Κατά τας διατάξεις των §§ 1 και 2 του άρθρ. 2 του Α.Ν. 817|1946, ως ούτος επεξετάθη διά του άρθρ. 6 του Α.Ν. 947|1946 και δια το προσωπικόν απάντων των λιγνιτωρυχείων και μεταλλείων της Ελλάδος, αί μεταλλευτικαί και λιγνιτωρυχικαί επιχειρήσεις δεν υπάγονται εις τας διατάξεις του Ν. 118|1945, είμη μόνον κατόπιν εγγράφου δηλώσεως των ιδίων επιχειρήσεων, υποβαλλομένης εις το Υπουργείον Εργασίας και το Ταμείον Μεταλλευτών, τας διατάξεις δε ταύτας ουδόλως κατήργησε το μεταγενεστέρως εκδοθέν υπ' αριθ. 1255|1949 Ν.Δ. «περί τροποποιήσεως ενίων διατάξεων του Ν. 118|1945 κλπ.», καθ' όσον δια του νομοθετήματος τούτου εσκοπήθη ή υπαγωγή εις την ασφάλισιν του Ταμείου Ανεργίας των μισθωτών εκείνων, οί οποίοι δεν είχον υπαχθή μέχρι τούδε εις αύτήν, ως μη αναφερόμενοι εις τας του άρθρ. 1 του Ν. 118|1945 ωρισμένας κατηγορίας, ούχι δε και ή υπαγωγή των μισθωτών των επιχειρήσεων εκείνων, αί οποίαι εξηρέθησαν εκ της εφαρμογής του Ν. 118|1945 δι' ειδικών νόμων, θεσπισθέντων εκ λόγων αναγομένων εις την ιδιάζουσαν φύσιν της εργασίας ή τον σκοπόν, τον οποίον εκπληρούσιν. Επομένως αί προμνησθείσαι διατάξεις των Α.Ν. 817 και 947 του 1946 ακολουθούσαι ισχύουσι και μετά το Ν.Δ. 1255|1949.

Παρά ταύτα το ως έφετείον δικάσαν Πρωτοδικείον Αθηνών έκρινεν, ότι αί ως άνω διατάξεις των Α.Ν. 817 και 947 του 1946 έπαυσαν ισχύουσαι από της ισχύος του Ν.Δ. 1255|1949, αφ' ής και αί μεταλλευτικαί και λιγνιτωρυχικαί επιχειρήσεις υπάγονται εις τας διατάξεις του Ν. 118|1945, ας οφείλουν να τηρούν, προκειμένου να προβούν εις την απόλυσιν των παρ' αύταις εργαζομένων μισθωτών, επί τη βάσει δε της τοιαύτης σκέψεως του έκρινεν άκυρον την απόλυσιν του αναιρεσιβλήτου, εργαζομένου εις τας λιγνιτωρυχικάς επιχειρήσεις του αναιρεσείοντος, ως γενομένην άνευ της τηρήσεως των δια-

τυπώσεων τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945 καὶ ἐδέχθη τὴν κατ' αὐτοῦ ἀγωγήν, μολονότι ἰσχυρίσθη, ὅτι δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν ἐπ' αὐτοῦ αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 118|1945, διότι δὲν ὑπέβαλε τὴν πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας καὶ τὸ Ταμεῖον Μεταλλευτῶν προβλεπομένην ὑπὸ τῶν ὡς ἄνω νόμων δήλωσιν ὑπαγωγῆς εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας.

∴

Δὲν ἐλήφθη ἀμέσως ὑπὸ τῆς κατωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, διὰ τὴν ἐν αὐτῇ σκέψιν, τὸ ζήτημα περὶ τῆς ἰσχύος τῶν προϋφισταμένων τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 ἐξαιρέσεων ὑπαγωγῆς μισθωτῶν εἰς τὸν Ν. 118|1945, πράγμα, τὸ ὁποῖον, ὡς σημειοῦται ἀνωτέρω, ἀπετέλεσε ἐπανειλημμένως ἀντικείμενον ἐρεύνης ὑπὸ τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας καὶ τὸ ὁποῖον ζήτημα ἀπησχόλησε καὶ τὴν Α.Π. 137|1951 (εἰσηγητὴς Γ. Βουμβουλάκης, ΕΕΔ 10, 578), μὴ ἐκαθείσαν ὅμως εἰς τὴν ἔρευναν ποία ἡ ἔννοια τῆς ρητῆς καὶ σαφοῦς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 περὶ καταργήσεως τῶν προϋφισταμένων τοῦ τελευταίου τούτου ἐναντίων νομοθετικῶν διατάξεων.

Ἀφοῦ ὁ Νομοθέτης τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945 καθώρισεν νέον κριτήριον διὰ τὴν εἰς τὸν Νόμον τοῦτον ὑπαγωγὴν τῶν μισθωτῶν, ἂν οὗτοι εἶναι ἀσφαλιστέοι (καὶ ὄχι καὶ ἐγγεγραμμένοι εἰς τὸ μητρῶο τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐπιβεβαιοῦται ὡς ὀρθὸν καὶ ἐκ τοῦ νεωτέρου Α.Ν. 1816|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ἄρθρ. 2, ΕΕΔ 10, 637) κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς τὸ Γ.Κ.Α. ἢ ἄλλον ἀσφαλιστικὸν Ὀργανισμόν, ἐγκαταλείψας τὸ προηγούμενον κριτήριον τοῦ εἴδους τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ὄχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καθώρισεν εἰς τὸ ἄρθρον 1 αὐτοῦ τὰς νέας ἐξαιρέσεις εἶναι συνεπὴς πρὸς τὴν τοιαύτην νομοθετικὴν θέλησιν ἡ θέσπισις τῆς ρητῆς καὶ σαφοῦς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, κατὰ τὴν ὁποίαν καταργεῖται πᾶσα διάταξις, ἀντικειμένη εἰς τὸν Νόμον τοῦτον.

Ἀπὸ τοιαύτης ἐννοίας τοῦ νόμου ἐκκινοῦσα καὶ ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 8, 964) ἀναγράφει (ΕΕΔ 8, 965): Ὡσαύτως καταργεῖται ἡ ἰσχύουσα ἐξαίρεσις ἐκ τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ προσωπικοῦ Τραπεζῶν, τὴν ὁποίαν, ὡς γνωστόν, ἐπέβαλλε τὸ προϋφισταμένον τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 118|1945» καὶ μολονότι ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις ἀναφέρεται εἰς μόνους τοὺς τραπεζιτικούς, δὲν σημαίνει βεβαίως, ὅτι ἐξαντλεῖται ἡ κατάργησις τῶν προϋφισταμένων ἐξαιρέσεων εἰς μόνους αὐτούς (σχετικὴ πρὸς τὸ θέμα τοῦτο καὶ ἡ ἀδημοσίευτος ἀκόμη (θὰ δημοσιευθῇ εἰς τὸ ἑπόμενον) Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 6598|1951, εἰσηγητὴς Γ. Καραμάνος).

Ὁπωσδήποτε τὸ ζήτημα ἐνδιαφέρει τὰς προ τοῦ τελευταίου Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» (ΕΕΔ 10, 637) καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, διότι ἤδη, ὁρίζοντος τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου τούτου ποῖα πρόσωπα ὑπάγονται εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ καταργηθέντος διὰ τοῦ ἄρθρου 60 αὐτοῦ τοῦ Α.Ν. 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, πλὴν τοῦ ἄρθρου 9 καὶ τῶν μὴ ἀσφαλιστικοῦ περιεχομένου διατάξεων αὐτοῦ, καταργουμένης συγχρόνως καὶ πάσης διατάξεως τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας, ἀντιτιθεμένης εἰς τὸν Νόμον τοῦτον, δὲν προκύπτει ζήτημα διατηρήσεως ἐν ἰσχύϊ ἄλλων διατάξεων, αἱ ὁποῖαι ἐξαιροῦν τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὸν Ν. 118|1945 κατηγορίας τινὰς μισθωτῶν.

Ἀρείου Πάγου 250|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ε. Κολεκούρης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Βούλγαρης, Ν. Σταματόπουλος

Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου, αὐτὴ δέχεται, μετ' ἀνέλεγκτον ἐκτίμησιν τοῦ ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος ὡς ὁδηγὸς ἐπιβατικοῦ αὐτοκινήτου (διωτικῆς χρήσεως, ἡ δ' ἐργασία του συνίστατο εἰς τὴν δι' αὐτοῦ μεταφορὰν τοῦ ἀναιρεσείοντος εἰς τοὺς τόπους τῶν ἐπιχειρήσεών του καὶ ἀλλαχοῦ, ὡς καὶ εἰς μεταφορὰν τῶν ὑπαλλήλων του, ἐνίοτε δὲ καὶ εἰς ἐργασίας φορτώσεως μεταλλευμάτων τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐπὶ πλοίων, δέχεται ταὐτόσημον, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος δὲν ἀνῆκεν εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἀσκουμένης ἐπιχειρήσεως λιγνιτωρυχείου, ἀλλὰ κυρίως εἰς προσωπικὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐργασίαν, δι' ἀπόλυσιν ἐκ τῆς ὁποίας καὶ ἠγέρθη ἡ κατ' αὐτοῦ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή. Τούτου δοθέντος δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ὡς πρὸς τοῦτον αἱ τοὺς εἰς ἐπιχειρήσεις λιγνιτωρυχείων ἐργαζομένους μισθωτοὺς ἀφορῶσαι διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ἀν. Νόμου 947|46 ἐπεκταθέντος Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 817|46, ὁριζούσαι ὅτι οἱ ρηθέντες μισθωτοὶ ὑπάγονται εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Ν. 118|45 ἀσφάλισιν ἀνεργίας μόνον κατόπιν ἐγγράφου δηλώσεως τῆς οἰκείας ἐπιχειρήσεως. Ὀρθοῦ δ' ὄντος ἐκ τοῦ λόγου τούτου τοῦ διατακτικοῦ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, δεχθείσης δι' ἐπικυρώσεως τῆς πρωτοδίκου τοιαύτης τὴν ἔνδικον ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, καθ' ὃ μέρος δι' αὐτῆς διώκεται ἀποζημίωσις δι' ἄτακτον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς μὴ τηρηθεισῶν τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 118|1945, τὸ τυχὸν ἡμαρτημένον τῆς σχετικῆς αἰτιολογίας της, κρινάσης ὅτι αἱ ρηθεῖσαι διατάξεις τοῦ Ἀν. Νόμου 817|1946 κατηργήθησαν διὰ τῶν ἄρθρ. 1 καὶ 11 τοῦ Ἀν. Νόμου 1255|49, δὲν ἰσχύει πρὸς ἀναίρεσίν της κατὰ τὸ ἄρθρ. 809 Πολ. Δικονομίας καὶ ἀπορριπτέος ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου μοναδικὸς λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΝΕΟΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΕΠΙ ΜΙΣΘΟΥ

Έννοια σχετικής διατάξεως άρθρου 7 Ν.Δ. 1799|1942

Προαγωγή ή άλλως επίδομα 15 ο|ο επί του μισθού των υπό του Ν.Δ. 1799|1942 προστατευομένων προσώπων — Περιορισμός εφαρμογής διατάξεως εις μόνους τους κατά την έννοιαν του άρθρου 10 του Ν. 1234|1918 υπαλλήλους ή τους χαρακτηριζομένους υπό ειδικών νόμων ως υπαλλήλους. — Ανεφάρμοστον επί εργατών.

Κατά τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ Ν. Δ. 1799|1942 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1040|1942 Ν. Δ. περὶ προστασίας τῶν ἀναπήρων πολέμου ὁπλιτῶν ἐν γένει καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων» (ΕΕΔ 1, 860) παρέχεται εἰδικὸν ἐπίδομα 15 ο|ο ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ μισθοῦ τῶν ἐφέδρων πολεμιστῶν τοῦ πολέμου 1940—1941, ἐφ' ὅσον δὲν δύνανται νὰ προαχθοῦν ἐλλείψει προσόντων ἐν τῇ κατεχομένῃ ὑπηρεσίᾳ (βλέπε σχετικῶς Α.Π. 90|1951, εἰσηγητὴς *Ι. Πικούλης*, ΕΕΔ 10, 378).

Προϋπόθεσις τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως εἶναι νὰ ὑφίστανται παρὰ τοῖς ὑποχρέοις ἐργοδόταις ἐσωτερικοὶ κανονισμοί, οἱ ὁποῖοι νὰ προβλέπουν περὶ τῆς ἱεραρχικῆς καὶ μισθολογικῆς διαβαθμίσεως καὶ κατατάξεως εἰς διαφόρους βαθμοὺς τῶν παρ' αὐτοῖς ὑπηρετούντων ὑπαλλήλων (Α.Π. 588|1948, εἰσηγητὴς *Κ. Κανκάς*, ΕΕΔ 8, 113).

Κατ' ἐφαρμογὴν τῆς αὐτῆς διατάξεως ἡ ἀναιρεθεῖσα ὑπὸ τῆς κατωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ὑπ' ἀριθ. 3422|1951 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετεῖον, (βλέπε καὶ σύμφωνον καὶ πρώτην ἐπὶ τοῦ θέματος Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2170|1950, εἰσηγητὴς *Χ. Κονταξόπουλος*, ΕΕΔ 9, 802) εἶχε δεχθῇ, ὅτι τὸ ἐν λόγῳ ἐπίδομα παρέχεται ὄχι μόνον εἰς τοὺς ὑπὸ τὴν στενὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. 1234|1918 ὑπαλλήλους τῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς τεχνίτας καὶ ἐργάτας, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν βεβαίως ὅτι ὑπάρχουν καὶ δι' αὐτοὺς κανονισμοί, οἱ ὁποῖοι προβλέπουν περὶ τῆς βαθμολογικῆς καὶ μισθολογικῆς ἐξελίξεως αὐτῶν.

Ἡ ἄποψις αὕτη εὖν διαστήμασι τῆς οὐσίας, σχετικῶς πρὸς τὴν τοιαύτην ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν.Δ. 1799|1942, ἦτο συνεπὴς πρὸς ἐκείνην, ὅτι καὶ τὸ ὅλον Ν. Δ. 1799|1942, τὸ ὁποῖον προβλέπει περὶ τῆς ἀναγκαστικῆς σχέσεως μισθωτῶν τῆς ἐν λόγῳ κατηγορίας καὶ περιορισμοῦ τῶν ἐργοδοτῶν ἀπὸ τῆς ἐλευθέρας ἀπολύσεως τῶν ἀναγκαστικῶς οὕτω διοριζομένων (ἄρθρ. 8 Ν. Δ. 1799|1942, ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 5 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 118|1945 κλπ.), ἀφεύρα ὄχι μόνον εἰς ὑπαλλήλους, ἀλλὰ καὶ εἰς ἐργάτας (βλέπε σχετικῶς νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9, 801).

Διάφορος ὅμως εἶναι ἡ ἄποψις τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ἡ ὁποία ἐξεδόθη ἐπὶ τῶν ἑξῆς λόγων ἀναιρέσεως τῆς ὑποχρεωθείσης πρὸς πληρωμὴν ἐπιδόματος εἰς ἐργάτην αὐτῆς ἐπιχειρήσεως:

α) Λεχθεῖσα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ὅτι τὸ ἄρθρον 7 τοῦ Ν. Δ. 1799|1942, ἀντικατασταθὲν τὸ ἄρθρον 11 τοῦ Ν. Δ. 1040|1942, ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν πρὸ τοῦ πολέμου 1940—41 ὑπηρετούντων ἐργατῶν καὶ ὑπηρετῶν, ὡς ὁ ἀναιρεσίβλητος, ὑπηρετῶν παρ' αὐτῇ πρὸ τοῦ πολέμου τούτου ὡς ἠλεκτροτεχνίτης, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὸ ἄρθρον τοῦτο τοῦ Ν. Δ. 1799|1942, κατὰ τὸ ὁποῖον μόνον οἱ τυγχάνοντες πρὸ τοῦ πολέμου 1940—41 ὑπάλληλοι δικαιοῦνται τῶν κυρωτικῶν τοῦ νόμου τούτου, ἀφοῦ μόνον ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων ὑπάρχουσι βαθμοὶ καὶ προσόντα προαγωγῆς, ἅτινα ἔχουν ὡς προυποθέσει τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου.

β) Δεχθεῖσα ἡ αὐτὴ ἀπόφασις ὅτι τὸ ἐπίδομα 15 ο|ο πρέπει νὰ ὑπολογισθῇ ἐπὶ τοῦ ἀπὸ 20 Ὀκτωβρίου 1947 μισθοῦ τῶν δραχμῶν 500.000 κατὰ μῆνα καὶ δὴ ἀναδρομικῶς ἀπὸ τῆς χρονολογίας ταύτης, ἐνῷ ἔπρεπε, ἐφ' ὅσον τυχὸν ὁ νόμος οὗτος ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατοτεχνιτῶν, νὰ ὑπολογισθῇ ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ μισθοῦ, ὃν ἐλάμβανε ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῆς ἐργασίας του μετὰ τὴν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπόλυσίν του, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τοῦ πρακτικοῦ τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς καὶ οὐχὶ ἀπὸ τῆς χρονολογίας ἐκδόσεως τοῦ πρακτικοῦ, ὅπερ ἠγνόει αὐτὴ μέχρι τῆς ὑποβολῆς του, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὸ ἐδάφιον δεύτερον τοῦ ἀριθμοῦ 2 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν.Δ. 1799|1942.

* * *

Ἀφοῦ ἡ προγενεστέρα τῆς κατωτέρω δημοσιευμένης ὑπ' ἀριθ. 146|1951 ποιν. ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου (εἰσηγητὴς *Γ. Βενιζελάκης*, ΕΕΔ 10, 560) ἐδέχθη ὅτι καὶ ἡ κατὰ τὸ Ν.Δ. 1799|1942 ἀναγκαστικὴ σχέσις ἐργασίας περιορίζεται μόνον εἰς ὑπαλλήλους, ὑπὸ τὴν στενὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ Ν. 1234|1918 (βλέπε ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 560 ἑπ.), εἶναι ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὴν τοιαύτην ἄποψιν καὶ ἐκείνη, τὴν ὁποίαν εἰσθέτει ἤδη ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, σχετικῶς πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν.Δ. 1799|1942.

Ταῦτα καθ' ὅσον ἀφορῶσιν εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων.

Προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων τοῦ Δημοσίου ἢ Ὀργανισμῶν Δημοσίου Δικαίου, ὑπομνήσκεται ἡ Α.Π. 53|1951 (εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 10, 530), ἡ ὁποία ἐδέχθη, ὅτι ἡ διάταξις αὕτη (ἄρθρ. 7 Ν. Δ. 1799|1942) κα-

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑΙ ΔΗΜΩΝ ΥΠΕΡ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ

Ἀσφάλισις εἰς Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Φοροτεχνικῶν Ὑπαλλήλων

Ἀπαλλαγὴ Δήμων καὶ Κοινοτήτων, κατ' ἄρθρ. 48 § 4 τοῦ Κώδικος Δήμων καὶ Κοινοτήτων, τῶν κατ' εἰδικοὺς Νόμους ἀμέσων ἢ ἐμμέσων εἰσφορῶν ὑπὲρ Ταμείων Συντάξεων καὶ ἀσφαλιστικῶν ἐν γένει Ταμείων.— Διατήρησις ἐν ἰσχύϊ διατάξεως καὶ μετὰ σύστασιν Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Φοροτεχνικῶν Ὑπαλλήλων.—Ὑποχρέωσις ὅμως Δήμων καὶ Κοινοτήτων εἰς παρακράτησιν ἐκ τοῦ μισθοῦ φοροτεχνικῶν ὑπαλλήλων βαρυνούσης αὐτοὺς εἰσφορᾶς.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 154|1950 ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου Κρήτης.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Διότι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 48 § 4 τοῦ Κώδ. περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων (ἄρθρ. 9 Ν. 6439|1934), καθ' ἣν δὲν ἰσχύουσιν, οὐτε ἐφαρμόζονται, ὡς πρὸς τοὺς Δήμους καὶ τὰς Κοινότητας, αἱ κατὰ εἰδικοὺς νόμους ἄμεσοι ἢ ἐμμεσοι εἰσφοραὶ ὑπὲρ Ταμείων Συντάξεων καὶ ἀσφαλιστικῶν ἐν γένει τοιούτων καὶ ἂν ἔτι συνίστανται εἰς ποσοστὰ ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων τῶν δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν προσό-

---

τηρχήθη μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 60|1945 Συντακτικὴν Πρᾶξιν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 336|1946 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου (περὶ τῆς ἰσχύος ὅμως αὐτῆς βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 329 ἑξ.).

Ἀρείου Πάγου 248|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Ζαρκάδης, Φ. Κωνσταντινίδης

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1040|1942 Ν. Διατάγματος, ὡς αὕτη ἀντικατέστη διὰ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 333|1946 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κυρωθέντος ὑπ' ἀριθ. 1799|1942 ἔτους Νομ. Διατάγματος, καθ' ἣν «οἱ ἀνάπηροι πολέμου, τραυματίαι καὶ ἐφεδροι ἀξιωματικοὶ ἢ ὁπλῖται πολεμισταὶ τοῦ πολέμου 1940-1941, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ παρόντος, τυγχάνοντες πρὸ τοῦ πολέμου ὑπάλληλοι εἰς δημοσίας, δημοτικὰς ἢ κοινοτικὰς ὑπηρεσίας ἢ ὑπάλληλοι εἰς Ὀργανισμοὺς δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἐν γένει, ὑφισταμένους κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος, προάγονται κατ' ἀπόλυτον προτίμησιν εἰς τὸν ἀμέσως ἀνώτερον βαθμὸν πρὸς πλήρωσιν ὀργανικῶν θέσεων καὶ ἂν δὲν ἔχωσι συμπληρώσει τὸν πρὸς προαγωγὴν ἀπαιτούμενον χρόνον ἢ χορηγεῖται αὐτοῖς ὁ μισθὸς τοῦ ἀμέσως νεωτέρου βαθμοῦ τῆς διαβαθμίσεως αὐτῶν ἐν τῇ διοικητικῇ ἱεραρχίᾳ, ἐφ' ὅσον δὲν προβλέπεται, κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις, ὀργανικὴ θέσις ἀνωτέρου βαθμοῦ, εἰς τοὺς ὁπωσδήποτε δὲ μὴ προαγομένους ἐλλείψει προσόντων ἐν τῇ κατεχομένῃ ὑπηρεσίᾳ χορηγεῖται ἐπίδομα 15 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ μισθοῦ», σαφῆ ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι τῆς προαγωγῆς ταύτης εἰς τὸν ἀνώτερον βαθμὸν ἢ τὸν μισθὸν τοῦ ἀνωτέρου βαθμοῦ ἢ τὸ ἐπίδομα 15ο|ο ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ μισθοῦ δικαιοῦνται μόνον οἱ ὑπάλληλοι τῶν ὡς ἄνω Ὀργανισμῶν καὶ ἐπιχειρήσεων, οὐχὶ δὲ καὶ οἱ ἐργάται τούτων, διότι ὁ νόμος, διαλαμβάνων περὶ ὑπαλλήλων, νοεῖ τὰ πρόσωπα, τὰ παρέχοντα ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα ἐργασίαν μὴ σωματικήν (ἄρθρων 10 Ν. 1234|1918), ὡς καὶ ἐκεῖνα, ἅτινα ὡς ὑπάλληλοι χαρακτηρίζονται διὰ διατάξεων εἰδικῶν νόμων, μόνον δὲ τὰ πρόσωπα ταῦτα ἐκ τῶν ἀναπήρων καὶ πολεμιστῶν τοῦ πολέμου 1940-1941 ἔχουσι τὰ μνηθέντα δικαιώματα προαγωγῆς εἰς τὸν ἀνώτερον βαθμόν, μισθοῦ τοῦ ἀνωτέρου βαθμοῦ καὶ ἐπιδόματος 15ο|ο ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ μισθοῦ. Ἡ σαφὴς αὕτη ἔννοια ἐπιρρωνύεται καὶ ἐκ τῆς διατυπώσεως τῶν διατάξεων τοῦ νόμου, ἐν αἷς πάσαις καὶ τῇ διαληφθείσῃ γίνεται χρῆσις τῶν φράσεων «ἀναπήρων ὁπλιτῶν κεκτημένων τὰ κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις ἀπαιτούμενα προσόντα», «προάγονται εἰς τὸν ἀμέσως ἀνώτερον βαθμόν», «μετὰ σύμφωνον γνώμην τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιακῶν συμβουλίων», «ὑπαλλήλων», «ἀσχέτως ὑπάρξεως ἢ μὴ ὀργανικῶν θέσεων», αἵτινες φράσεις ἁρμόζουσι καὶ προσιδιάζουσιν εἰς ὑπαλλήλους καὶ οὐχὶ εἰς ἐργάτας.

Τὰ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δεχθὲν διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως του, ὡς ἐκ ταύτης δείκνυται, ὅτι τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1799|1942 Ν. Διατάγματος ἔχει ἐφαρμογὴν οὐ μόνον ἐπὶ τῶν ὑπὸ τὴν στενὴν ἔννοιαν τῆς λέξεως ὑπαλλήλων, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν πολεμιστῶν καὶ κατ' ἀκολουθίαν τῆς σκέψεως ταύτης δεχθὲν τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, μὴ ὄντος, καθ' ἃ βέχεται, ὑπαλλήλου, ἀλλ' ἐργάτου, διώκουσαν τὴν καταβολὴν αὐτῷ, ὡς πολεμιστῇ, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Νομ. Διατάγματος 1799|1942, τοῦ ἐπιδόματος 15ο|ο ἐπὶ τοῦ μισθοῦ του, ψευδῶς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1799|1942 Νομ. Διατάγματος ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἀναιρετέαν τὴν ἀπόφασίν του κατέστησε, κατὰ τὸ ἄρθρον 807 § 17 τῆς Πολ. Δικονομίας καὶ τὸν βάσιμον περὶ τούτου πρῶτον λόγον ἀναιρέσεως.

δων, είτε εις κρατήσεις επί των ενεργουμένων από τα Δημοτικά και Κοινοτικά Ταμεία πληρωμών, δεν έχει την έννοιαν, ότι οι Δήμοι και αι Κοινότητες, εν τη ιδιότητί των ως εργοδοτών, απαλλάσσονται της υποχρεώσεως καταβολής των ασφαλίστρων διά τους παρ' αυτοίς υπηρετούντας, τούθ' όπερ, αποτελούν εξαίρεσιν παγίων και δημοσίας τάξεως κανόνων δικαίου, καθ' ους οι εργοδόται, υποχρεοί να συνεισφέρωσιν εις την πληρωμήν των ασφαλίστρων των παρ' αυτοίς υπηρετούντων και υπαγομένων εις κυρίαν ή επικουρικήν ασφάλισιν εργατοϋπαλλήλων των, άν ήθελε να θεσπίση ο νομοθέτης, σαφώς θά διετύπου και ώριζε, άλλ' έχει τήν έννοιαν, ότι οι Δήμοι και αί Κοινότητες δέν υποχρεούνται εις πληρωμήν των λοιπών, πλην της επί των αποδοχών εισφοράς, πολυποικίλων και δι' εκατοντάδων Νόμων και Διαταγμάτων επιβεβλημένων εισφορών υπέρ Ταμείων Συντάξεων και ασφαλιστικών Οργανισμών, ως λόγου χάριν ποσοστά υπέρ Ταμείου Συντάξεων επί των κάσης φύσεως συμβολαιογραφικώς καταρτιζομένων συμβάσεων, Μετ. Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων, επί προμηθειών κάσης φύσεως Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου κ.λ.π. Αντιθέτως δθεν κρίναν το δικάσαν Έφετείον ψευδώς ήρμήνευσε και εσφαλμένως εφήρμοσε την διάταξιν ταύτην, ούσιαστικού νόμου τοιαύτην ούσαν, και άναιρετέα ή απόφασις του κατά το άρθρον 807 § 17 Πολ. Δικονομίας.

β) Διότι και άν ή έννοια της διατάξεως ταύτης (άρθρ. 48 § 4) ήτο εκείνη, οίαν αύτη αποδίδει το δικάσαν Έφετείον και πάλιν ψευδώς ήρμήνευσε και εσφαλμένως εφήρμοσε ταύτην το δικαστήριον τούτο, κρίναν ότι ή υπέρ των Δήμων και Κοινοτήτων θεσπιζομένη απαλλαγή αφορά και εις την εισφοράν επί των μισθών των φοροτεχνικών υπαλλήλων, την θεσπιζομένην υπό του κατ' εξουσιοδότησιν του υπ' αριθ. 912|1941 Ν. Δ. εκδοθέντος Κ. Δ. της 24-1-1944 περί ιδρύσεως του Αναιρεσείοντος Ταμείου (Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Φοροτεχνικών Υπαλλήλων), διότι, κατά την προφανή έννοιαν της διατάξεως ταύτης, η δι' αύτης θεσπιζομένη απαλλαγή αφορά εις τας μέχρι της έναρξεως της ισχύος της (χρόνος ισχύος Νόμου 6429|1934) επιβεβλημένας νομίμως εισφοράς υπέρ τρίτων ιδρυσθέντων τότε Ταμείων Συντάξεων ή ασφαλιστικών Οργανισμών, ούχί δέ και εισφοράς διά μεταγενεστέρων Νόμων επιβληθησομένας, τούθ' όπερ, αποτελούν ασυνήθη εις τά νομοθετικά χρονικά δέσμευσιν διά τον μελλοντικόν Νομοθέτην, εάν ήθελε να θεσπίση ο Νομοθέτης, θά διετύπου ρητώς και κατηγορηματικώς, εφ' όσον δέ αί θεσπίσασαι την υπέρ ταύ άνω Ταμείου εισφοράν διατάξεις είναι μεταγενέστεραι τού Νόμου 6429|1934, κακώς έκρινε το δικάσαν Έφετείον, ότι και ταύτης απαλλάσσεται ο αναιρεσίβλητος Δήμος και αναιρετέα ή απόφασις του κατά το άρθρ. 807 § 17 Πολ. Δικονομίας.

γ) Διότι και υπό την εσφαλμένην ως άνω προϋπόθεσιν ότι ή διάταξις τού άρθρ. 48 § 4 τού Κώδ. Δήμων και Κοινοτήτων άφορά και εις την πρός πληρωμήν ασφαλίστρων υπό των εργοδοτών Δήμων υποχρέωσιν και δή δι' ασφαλίσεις καταστατείσας διά μεταγενεστέρου τούτου Νόμων, αύτη και καθ' όσον άφορά εις τάς υπέρ τού άνωτέρω Ταμείου εισφοράς δέν ισχύει, καταργηθείσα υπό τού κατά την διά τού Ν. Δ. 912|1941 «περί κωδικοποιήσεως και συμπληρώσεως διατάξεων τινων της ασφαλιστικής νομοθεσίας» δοθείσαν νομοθετικήν εξουσιοδότησιν εκδοθέντος Κανονιστικού Διατάγματος της 24-1-1944 «περί ιδρύσεως Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Φοροτεχνικών Υπαλλήλων», δι' ού ορίζεται, ότι εις την δι' αύτού θεσπιζομένην ασφάλιαν υπάγονται άπαντες οι εις το "Ιδρυμα των Κοινών. Ασφαλίσεων φοροτεχνικοί υπάλληλοι, οί εφοδιασμένοι δι' επαγγελματικού βιβλιαρίου (προσόντα συντρέχοντα άπαξ τοίς υπό τού αναιρεσιβλήτου απασχοληθείσιν υπαλλήλοις) και ότι πόροι τού Ταμείου είναι εισφορά των ησφαλισμένων ίση προς 3 ο|ο τών πάσης φύσεως αποδοχών αύτών και ισόποσος προς την εισφοράν ταύτην συνεισφορά των εργοδοτών αύτών. Αντιθέτως κρίναν το δικάσαν Έφετείον, ότι δέν κατηργήθη το άρθρ. 48 § 4 υπό των προαναφερθεισών διατάξεων, ότι αύται, ως διατάξεις μεταγενεστέρου γενικού νόμου, δέν καταργούν τάς διατάξεις τού άρθρ. 48 § 4, ως ειδικού τοιούτου, ψευδώς ήρμήνευσε και εφήρμοσε τάς ουσιαστικού Νόμου διατάξεις ταύτας: α) διότι το Ν. Δ. 912|1941 και το Κ. Δ. της 24-1-1944 είναι ειδικοί και ούχί γενικοί Νόμοι και β) διότι, και άν άληθής ή αντίθετος έκδοχή του, πάλιν το συμπέρασμα, εις ό καταλήγει περί μή υπ' αύτών καταργήσεως διά την ειδικήν περίπτωσιν της υπέρ τού άνω Ταμείου εισφοράς, είναι εσφαλμένον, διότι, καθ' ά παγίως ενομολογήθη και εδιδάχθη, όταν εκ της έννοίας τού περιεχομένου τού νεωτέρου γενικού Νόμου προκύπτη, ότι αύτος σκοπεί την κατάργησιν τού προηγουμένου ειδικού, ο ερμηνευτικός κανών, καθ' ον μεταγενέστερος γενικός νόμος δέν καταργεί προγενεστέρων ειδικών τοιούτων, δέν ισχύει. Εν προκειμένω δέ πράγματι εκ της έννοίας και τού περιεχομένου ιδίω τού Δ|τος της 24.1.1944 προκύπτει αναμφισβήτητος ή πρόθεσις τού Νομοθέτου περί μή ισχύος εν τη περιπτώσει τη υπ' αύτού προβλεπομένη τού άρθρ. 48 § 4, εάν ληφθή υπ' όψιν, ότι, άν μή το σύνολον, πάντως το μέγιστον μέρος των φοροτεχνικών υπαλλήλων, είναι υπάλληλοι τών Δήμων και Κοινοτήτων, εις τρόπον ώστε να δύναται βασίμως να υποστηρίζεται, ότι θ' απετέλει φενάκην δι' αύτούς ή ίδρυσις Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεώς των, εάν αί περί τούτου διατάξεις δέν άφεώρων και εις τούς Δήμους και Κοινότητας, ήτοι τούς μοναδικούς σχεδόν εργοδότας των. Αναιρετέα άθεν και διά τον λόγον τούτον, υποστηριζομένου εις το αύτό άρθρ. 807 § 17 Πολ. Δικονομίας, ή προσβαλλομένη απόφασις.

δ) Διότι έτι πλέον, και άν, παρά τα ανωτέρω, ήθελε θεωρηθή ισχύουσα και εφαρμοζομένη ή διάταξις τού άρθρ. 48 § 4 τού Κώδικος Δήμων και Κοινοτήτων, και εν προκειμένω,

πάλιν οὐδαμῶς ἐξ αὐτῆς προκύπτει, ὅτι οἱ Δῆμοι καὶ αἱ Κοινότητες ἀπηλλάγησαν τῆς ὑποχρεώσεως νὰ παρακρατοῦν τὸ ὑπὸ τῶν ἠσφαλισμένων πληρωτέον ποσοστὸν 8 ὅλο ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν των. Τοῦτο οὐδ' εἰδικῶς ὁρίζεται ἐν τῷ Νόμῳ (ἄρθρ. 48 § 4), ἀλλ' οὐδ' εἶναι δυνατὸν νὰ ἀπεικάσῃ τις πρόθεσιν τοῦ Νομοθέτου, διότι, ἂν ἐσκοπεῖτο ἀπαλλαγὴ ἐῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων, ἐσκοπεῖτο τοιαύτη ἀπὸ ὑποχρεώσεων, βαρυνουσῶν τὰ οἰκονομικά των, διὰ νὰ δύνανται νὰ ἐκπληρώσωσι μὲ μείζονα οἰκονομικὴν ἄνεσιν τὰς λοιπὰς ἐκ τοῦ Νόμου ὑποχρεώσεις των, οὐχὶ δὲ καὶ ἀπὸ τῆς κατ' οὐδὲν οἰκονομικῶς βαρυνούσης αὐτοὺς ὑποχρεώσεως νὰ παρακρατῶσιν ἀπὸ τοὺς μισθοὺς τῶν ἠσφαλισμένων ὡρισμένον ποσοστόν, τὸ ὁποῖον ν' ἀποδίδουν αὐτῇ. Ἐφ' ὅσον ὅθεν καὶ τῆς τοιαύτης ὑποχρεώσεως δέχεται τὸ δικάσαν Ἐφετεῖον ὅτι κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Νόμου (ἄρθρ. 48 § 4) ἀπηλλάγησαν οἱ Δῆμοι καὶ ἐπεκαίρωσε τὴν πρωτόδικον, ἀπορρίψασα τὴν ἀγωγὴν του καὶ κατὰ τὸ κεφάλαιον της τοῦτο, ὑπέπεσεν εἰς ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως ταύτης καὶ ἀναιρετέα ἡ ἀπόφασίς του κατ' ἄρθρ. 807 § 17 Πολ. Δικονομίας.

Ἀρείου Πάγου 227|1951 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. **Ἠλ. Παπαηλιού**
Εἰσηγητὴς ὁ **Ἀρεοπαγίτης** κ. **Ι. Ἀποστολόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Φ. Τόλιας, Δ. Παπαγιαννάκης

Κατὰ τὸ ἄρθρον 48 § 4 τοῦ Κώδικος Δήμων καὶ Κοινοτήτων δὲν ἰσχύουσιν, οὔτε ἐφαρμόζονται ὡς πρὸς τοὺς Δήμους καὶ Κοινότητας, αἱ κατὰ τοὺς εἰδικοὺς νόμους ἄμεσοι ἢ ἔμμεσοι εἰσφοραὶ ὑπὲρ Ταμείων Συντάξεων καὶ ἀσφαλιστικῶν ἐνγένει τοιούτων καὶ ἂν ἔτι συνίστανται εἰς ποσοστὰ ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων τῶν δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν προσόδων, εἴτε εἰς κρατήσεις ἐπὶ τῶν ἐνεργουμένων ἀπὸ τὰ δημοτικὰ καὶ κοινοτικὰ Ταμεῖα πληρωμῶν. Διὰ δὲ τοῦ καταστατικοῦ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου, ἐγκριθέντος δυνάμει τοῦ ἄρθρου 59 § 1 τοῦ Α. Ν. 19 Νοεμβρίου 1935 διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 17334|1786 τῆς 2 Μαΐου 1947 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ ἐκ τούτου ἰσχύοντος νόμου ἔχοντος, ὡρίσθη ἐν ἄρθρῳ 33, ὅτι ἐπιβάλλεται συνεισφορὰ τῶν ἐργοδοτῶν 3 ὅλο ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων μηνιαίων ἀποδοχῶν τῶν ὑποκειμένων εἰς ἀσφάλισιν ὑπαλλήλων αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ἀναιρεσείοντος Ταμείου.

Ἐξ ἀντιβολῆς τῶν ὡς ἄνω διατάξεων σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἡ ρηθεῖσα διάταξις τοῦ Κώδικος Δήμων καὶ Κοινοτήτων, σκοποῦσα εἰδικῶς τὴν ἀπαλλαγὴν τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων ἀπὸ τῶν ἐπιβαλλομένων ἑκάστοτε συνεισφορῶν ὑπὲρ ἀσφαλιστικῶν Ταμείων καὶ συντάξεων ἀμέσως ἢ ἐμμέσως, πρὸς εὐχερεστέραν ἐπιτέλεσιν τοῦ κοινωνικοῦ σκοποῦ αὐτῶν διὰ τῆς ἐξοικονομήσεως τῶν ἀπαιτουμένων χρηματικῶν μέσων, εἶναι εἰδικὴ καὶ ὡς τοιαύτη δὲν κατηργήθη ὑπὸ τῆς ὡς ἄνω ἰσχύσης νόμου ἐπεχούσης γενικῆς διατάξεως τοῦ καταστατικοῦ τοῦ ἀναιρεσείοντος Ταμείου, δι' οὗ ἐπιβάλλεται συνεισφορὰ ὑπὲρ αὐτοῦ ἐπὶ παντὸς γενικῶς ἐργοδότου, κατὰ τὸν κανόνα νόμος μεταγενέστερος γενικὸς δὲν καταργεῖ προγενέστερον εἰδικόν. Ὅθεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου, ἐπικυρώσασα τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν, ἥτις εἶχεν ἀπορρίψει τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος ὡς μὴ νόμιμον, δι' ἧς ἐζητεῖτο ἡ καταδίκη τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Δήμου, ἐκτὸς τῆς ἐν τῇ ἑπομένῃ σκέψει ἀναφερομένης εἰσφορᾶς, καὶ ἰσοπόσου συνεισφορᾶς, ὡς ὀφειλομένης ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ ἀναιρεσεῖον κατὰ τὴν ὡς ἄνω διάταξιν τοῦ καταστατικοῦ του, ὀρθῶς τὰς ὡς ἄνω διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ οὐδεμίαν ἑτέραν διάταξιν παρέβιασεν, ἀπορριπτέων κρινομένων τῶν περὶ τοῦ ἐναντίου πρώτου, δευτέρου καὶ τρίτου λόγων ἀναιρέσεως.

Διὰ τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου 33 τοῦ ἰσχύν νόμου ἐπέχοντος καταστατικοῦ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου ἐπιβάλλεται εἰσφορὰ καταβλητέα ὑπὸ τῶν ἠσφαλισμένων εἰς αὐτὸ ἴση πρὸς τὰ 3 ὅλο ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων αὐτοῖς πάσης φύσεως μηνιαίων ἀποδοχῶν. Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 34 τοῦ αὐτοῦ καταστατικοῦ ἡ ὡς ἄνω εἰσφορὰ τῶν ἠσφαλισμένων κρατεῖται μερίμνῃ καὶ εὐθύνῃ τῶν ὑποχρέων ἐργοδοτῶν κατὰ τὴν πληρωμὴν ὑπ' αὐτῶν πρὸς τοὺς ἠσφαλισμένους τῶν ἐφ' ὧν αἱ σχετικαὶ κρατήσεις μισθῶν, δώρων καὶ ἀποζημιώσεων καὶ κατατίθεται ὑπ' αὐτῶν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἀναιρεσείοντος Ταμείου, ὅπερ εὐθύνεται ἐν περιπτώσει μὴ καταβολῆς. Ἡ τοιαύτη εἰσφορὰ τῶν ἠσφαλισμένων προδήλως δὲν βαρύνει ἀμέσως ἢ ἐμμέσως τοὺς ἐργοδότας καὶ δὴ τοὺς Δήμους καὶ Κοινότητας, ὅταν οὗτοι εἶναι ἐργοδόται ἠσφαλισμένων εἰς τὸ ἀναιρεσεῖον ἀσφαλιστικὸν Ταμεῖον καὶ ἑπομένως ἡ τὴν εἰσφορὰν ταύτην ἐπιβάλλουσα διάταξις δὲν ἀντίκειται πρὸς τὴν προαναφερθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 48 § 4 τοῦ Κώδικος Δήμων καὶ Κοινοτήτων. Κατ' ἀκολουθίαν κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην τῶν ὡς ἄνω διατάξεων ἐφαρμογὴν ἐκρίθη ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τοῦ Ἐφετείου δι' ἐπικυρώσεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου μὴ νόμιμος ἡ ἀγωγὴ καὶ κατὰ τὸ αἴτημα περὶ πληρωμῆς τῆς εἰσφορᾶς τῶν ἠσφαλισμένων, ἣν ἔδει νὰ παρακρατήσῃ ὁ ἀναιρεσιβλητος Δῆμος ἐκ τῶν ἀποδοχῶν των καὶ κατὰ τοῦτο μόνον εἶναι ἀναιρετέα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 § 17 Πολ. Δικονομίας καὶ τὸν περὶ τοῦτου τέταρτον λόγον τῆς ἀναιρέσεως, ὡς καὶ κατὰ τὴν περὶ δικαστικῆς δαπάνης διάταξίν της, καθὸ ἐρειδομένη ἐπὶ τῆς ἐξ ὁλοκλήρου ἀπορρίψεως τῆς ἀγωγῆς καὶ τῆς ἐφέσεως.

ΘΕΜΑΤΑ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΕΩΣ 59|1945

ΑΥΤΟΔΙΚΑΙΑ ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

Σχέσις δικηγόρων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου

Απόλυσις αυτοδικαίως κατά Συντ. Πράξιν 59|1945 πάντων των κατά κατοχήν διορισθέντων εις Οργανισμούς, Νομικά Πρόσωπα κλπ. υπαλλήλων, υπηρετών.—Υπαγωγή εις αυτήν όχι μόνον των υπαλλήλων των παρεχόντων προς τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου κλπ. εξηρτημένην εργασίαν, αλλά και των παρεχόντων ελευθερίας υπηρεσίας, εις ούς και οι νομικοί σύμβουλοι.

Αναιρείται ἡ ὑπ' ἀριθ. 1362|1950 ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς :

α) Ἐνῷ ὁ διορισμὸς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὡς νομικοῦ συμβούλου παρὰ τῷ Ὀργανισμῷ Διοικήσεως Ἐκκλησιαστικῆς Περιουσίας (ΟΔΕΠ), γενόμενος διὰ τοῦ ἀπὸ 29 Ἰουλίου Διατάγματος τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Θρησκευμάτων καὶ Παιδείας, βάσει τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1 Ν.Δ. τῆς 2 Μαΐου 1941 «περὶ τῶν ἁρμοδιοτήτων τῆς Κυβερνήσεως, τῶν Ὑπουργῶν καὶ ἄλλων διατάξεων», ἀκύρως καὶ παρὰ τὴν δι' αὐτοῦ ἐξουσιοδότησιν εἰς ἕκαστον τῶν Ὑπουργῶν ἐγένετο, περιοριζομένης μόνον εἰς ὑπαλλήλους τῶν κρατικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ μὴ ἐχούσης ἐφαρμογὴν εἰς τοιούτους τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ἄλλως εἰς πληρεξουσίους δικηγόρους αὐτῶν, ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἔδεχθη, ὅτι νομίμως διορίσθη ὁ ἀναιρεσίβλητος

β) Ἄλλως δεχθεῖσα ἡ ἀπόφασις αὕτη ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος, καίτοι διορισθεὶς ὑπὸ τῆς πρώτης κατοχικῆς Κυβερνήσεως διὰ τοῦ ἀνω Διατάγματος, κακῶς ἀπελύθη ἅμα τῇ ἐκδόσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 59|1945 Συντακτικῆς Πράξεως, ἐνῷ κατὰ τὰς ἐν γένει διατάξεις αὐτῆς θελήσεως τοῦ ἐκδόσαντος ταύτην Νομοθέτου ἦτο πάντες οἱ ἀπὸ 29 Ἀπριλίου 1941 μέχρι τῆς 17 Ὀκτωβρίου 1944 διορισθέντες ἢ καθ' οἱονδήποτε ἄλλον τρόπον προσληφθέντες εἰς οἱανδήποτε τῶν ἐν τῷ πρώτῳ ἄρθρῳ τῆς αὐτῆς Συντακτικῆς Πράξεως Ὑπηρεσιῶν νὰ ἀπολυθῶσι αὐτοδικαίως ἅμα τῇ ἐκδόσει αὐτῆς καὶ ἐνῷ ὁ ἀναιρεσίβλητος οὔτε εἰς τὰς περιπτώσεις τῆς 3ης παραγράφου τοῦ ἄρθρου 2 ὑπάγεται, οὔτε εἰς τὰς ἐξαιρέσεις τῆς παραγράφου 4 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου καὶ τὰς τοῦ ἄρθρου 14 τῆς αὐτῆς Συντακτικῆς Πράξεως, ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε καὶ ψευδῶς ἡρμήνευσε τὴν ἀνω Συντακτικὴν Πράξιν.

γ) Ἄλλως ἀπορρίψασα ὡς ἀπαράδεκτον, ἐπὶ τῇ ψευδῇ προϋποθέσει ὅτι δὲν προετάθη πρωτοδίκως, τὴν ἔνστασίν του ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος οὐδεμίας δικαιοῦται ἀντιμισθίας, ἐνόσῳ, κατὰ τὸν χρόνον, δι' ὃν ἐζήτει δι' αὐτῆς ἀγωγῆς του τοιαύτην, διετήρει δικηγορικὸν γραφεῖον καὶ προσέφερε τὰς δικηγορικὰς ὑπηρεσίας του εἰς ἄλλους πελάτας, ἐπὶ παραβάσει τοῦ ἐδαφ. 5 τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Α.Ν. 388|1936, ὡς ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἐδάφ. 2 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Α.Ν. 1868|1938 καὶ ἣν ὑποχρεώων ἀνέλαβε καὶ διὰ τῆς παρ' αὐτοῦ ὑπογραφείσης συμβάσεως, ἐνῷ ἡ ἔνστασις του αὕτη προετάθη σαφῶς καὶ ὡρισμένως κατὰ τὴν δευτέραν ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν συζήτησιν, μὴ ἀποκρουσθεῖσα τότε ὡς ἀπαράδεκτος, παρὰ τὸν νόμιμον ἐκήρυξεν ἀπαράδεκτον τὴν ἀνω ἔνστασίν του.

Ἀρείου Πάγου 185|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Διαμαντόπουλος, Δ. Κούγιας

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 59|1945 ἔτους συντακτικῆς πράξεως «περὶ καθορισμοῦ τῆς ὀργανικῆς συνθέσεως τῶν δημοσίων ἢ δημοσίου χαρακτῆρος ὑπηρεσιῶν», διαλαμβανούσης ὅτι «πάντες οἱ ἀπὸ 28 Ἀπριλίου 1941 μέχρι καὶ τῆς 17 Ὀκτωβρίου 1944 διορισθέντες, ἀναδιορισθέντες ἢ καθ' οἱονδήποτε ἄλλον τρόπον προσληφθέντες εἰς τὰς Ὑπηρεσίας, Ὀργανισμούς, Νομικὰ Πρόσωπα κ.λ.π., περὶ ὧν προνοεῖ τὸ προηγούμενον ἄρθρον 1, ὑπάλληλοι ἢ ὑπηρέται, ἀδιαφόρως ἂν οὗτοι τυγχάνωσιν ἐπίβλητοι ἢ μόνιμοι, τακτικοὶ ἢ ἔκτακτοι, ἐπὶ μηνιαίᾳ ἢ ἡμερησίᾳ ἀποζημιώσει ἢ ἐπὶ συμβάσει ὡρισμένης χρονικῆς ἰσχύος καὶ ἀδιαφόρως τοῦ ἂν συνδέωνται διὰ σχέσεως δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀπολύονται τῆς ὑπηρεσίας ἀπὸ τῆς 15 Ἰουλίου 1945, ἡ ἀπόλυσις δὲ αὕτη συντελεῖται δυνάμει τῆς παρούσης καὶ ἄνευ ἄλλης διοικητικῆς πράξεως, συνδυαζομένης πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 καὶ 14 τῆς αὐτῆς συντακτικῆς πράξεως, ὁρίζοντος τοὺς ἐξαιρουμένους τῶν διατάξεων αὐτῆς, σαφῶς προκύπτει, ὅτι εἰς τὴν διάταξιν ταύτην ὑπάγονται ἀπολυόμενοι ἀπὸ τῆς ἐν αὐτῇ ὁριζομένης χρονολογίας αὐτοδικαίως οὐ μόνον οἱ ὑπάλληλοι, οἱ παρέχοντες πρὸς τὰ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου ἐξηρτημένην ἐργασίαν, οἱ διατελοῦντες ἐν τῇ ἐκτελέσει ταύτης εἰς προσωπικὴν ἐκ τούτων ἐξάρτησιν, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ καθ' οἱονδήποτε τρόπον προσληφθέντες ὑπὸ τούτων, ἐπὶ ἀποζημιώσει ἢ ἐπὶ συμβάσει ὡρισμένης χρονικῆς διαρκείας, οἱ παρέχοντες, οὐχὶ ἐξηρτημένας ἐργασίας, ἀλλ' ἐλευθερίας τοιαύτας ἐπὶ ὡρισμένῃ ἀμοιβῇ, ἤτοι καὶ οἱ νομικοὶ σύμβουλοι τῶν νομικῶν προσώπων

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΤΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Μὴ καλυπτόμεναι ὑπὸ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 περιπτώσεις καὶ ἐφαρμογὴ ἄρθρου 669 Ἀστικοῦ Κώδικος.

Μισθωτοὶ ἀμειβόμενοι δι' ἡμερομισθίου.— Χαρακτηρισμὸς ὡς ὑπαλλήλων, ἐφ' ὅσον ἡ δι' ἡμερομισθίου ἀμοιβὴ ἐγίνετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ Νόμου.—Ἀνεφάρμοστον τὸ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 ἐπὶ ἐργατῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Δήμων).—Ἀνεφάρμοστον ἐπίσης καὶ ἄρθρ. 669 Ἀστικοῦ Κώδικος.

Περίπτωσις τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείων Ἀθηνῶν εἶναι καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μισθωτοῦ (ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου) Δήμου, ἄνευ προειδοποιήσεως.

Ἐφ' ὅσον οὗτος ἠμείβετο δι' ἡμερομισθίου καὶ δὲν ἀπεδείχθη, ὅτι ἡ δι' ἡμερομισθίου ἀμοιβή του ἐγίνετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου, τὸ Πρωτοδικεῖον, ἀκολουθοῦν τὴν κρατήσασαν ἤδη ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ ἄποψιν (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 10, 201 ἑπ.), δέχεται, ὅτι δὲν ἐφαρμόζεται ἐν προκειμένῳ ὁ Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 4558|1930).

Πέραν τούτου ὅμως τὸ Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀποφάσεώς του δέχεται, ὅτι δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐν προκειμένῳ τὸ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν κλπ.», ἐφ' ὅσον ταῦτο δὲν καλύπτει ἐργάτας νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου (γνωστὴ ἑρμηνευτικὴ ἄποψις, βλέπε Α.Π. 85|1949, εἰσηγητὴς *Κ. Κανιάς*, ΕΕΔ 8, 273, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί), ἀλλὰ (τὸ ἄξιον ἰδιαιτέρας προσοχῆς) καὶ ὅτι δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν οὔτε τὸ ἄρθρ. 669 Α.Κ., διὰ τὰς ἐν αὐτῇ σκέψεις.

Τὴν γνώμην ταύτην τῆς ἀποφάσεως καὶ διὰ τοῦ αὐτοῦ συλλογισμοῦ εἶχεν υἱοθετήσει ἡ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 2719|1949 (Πρωτοδίκης *Δ. Μητράκος*, ΕΕΔ 8, 802), ἡ ὁποία ὅμως ἐξηφανίσθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1708|1950 (εἰσηγητὴς *Π. Ψυχάρης*, ΕΕΔ 9, 852) ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, δεχθέντος ἀντιθέτως ὅτι, προκειμένου περὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν ἢ ὑπηρετῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου (ἐπρόκειτο περὶ Δήμου), ἅτινα δὲν ὑπάγονται εἰς τὸν Ν. 2112, ὡς ἐπεξετάθη διὰ τοῦ β.δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 καὶ ὅταν ἡ σχέσις, δι' ἧς συνδέονται τὰ μέρη, ἀνήκῃ εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, εἶναι ἀναγκαίως ἐφαρμοστέον τὸ ἄρθρ. 669 Α.Κ (οὕτω καὶ ἡ παλαιοτέρα Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 1484|1949, εἰσηγητὴς *Γ. Κουτσόπουλος*, ΕΕΔ 8, 498, μὲ τὴν ὀρθὴν σκέψιν ὅτι τὸ ἄρθρ. 669 Α.Κ. ἐφαρμόζεται διὰ τὰς μετὰ τὸν Α.Κ. συναφθείσας συμβάσεις ἐργασίας (βλέπε καὶ λοιπὰς παραπομπὰς εἰς νομολογίαν Πρωτοδικῶν ἐν ΕΕΔ 9, 852, μόνη δὲ ἐξαίρεσις ἡ τῆς Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2719|1949, ἐνθ' ἀνωτ., ἐξαφανισθείσης, καὶ ἡ τῆς Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3315|1949 (Πρωτοδίκης *Κ. Τροπάκης*, ΕΕΔ 8, 847).

Ἐνῷ τὸ ζήτημα, ἀπὸ νομολογιακῆς ἀπόψεως, καὶ μετὰ δύο σχετικὰς ἀποφάσεις τοῦ Πρωτοδικείου, ὡς ἐφετείου, θὰ ἔπρεπε νὰ θεωρῆται λελυμένον, παρεμβάλλεται ἤδη ἡ νεω-

---

δημοσίου δικαίου, αἱ παρέχοντες ἐπὶ μηνιαίᾳ ἀντιμισθίᾳ δυνάμει συμβάσεως ὡρισμένης χρονικῆς διαρκείας, τὰς νομικὰς καὶ δικηγορικὰς αὐτῶν ὑπηρεσίας, τὰς ἀναγομένας εἰς τὴν ἐπαγγελματικὴν αὐτῶν ἰδιότητα ὡς δικηγόρων, εἴτε ἐπιτρέπεται αὐτοῖς διὰ τῆς συμβάσεως ἡ διατήρησις δικηγορικοῦ γραφείου, εἴτε ἀπαγορεύεται τοῦτο. Οὐδὲ συνάγεται τὸ ἐναντίον ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 6 παρ. 1 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 1368|1938 ἔτους, διότι δι' αὐτοῦ ἐσκοπεῖτο ἡ ἀναγνώρισις τῆς μὴ ἐφαρμογῆς ἐπὶ τούτων τῶν περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῆς ἐργασίας διατάξεων νόμων περὶ προστασίας τῶν πολεμιστῶν καὶ τῶν περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐξ ἧς δὲν ἀποκλείεται ἡ ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων τῆς συντακτικῆς πράξεως. Ὅθεν τὸ δικάσαν Ἐφετεῖον, ἀντιθέτως πρὸς ταῦτα ἀποφηνάμενον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὡς ἐκ ταύτης δείκνυται, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος, προσληφθεὶς κατὰ τὸ ἀπὸ 28 Ἀπριλίου 1941 μέχρι τῆς 17 Ὀκτωβρίου 1944 χρονικὸν διάστημα καὶ εἰδικῶς τὴν 14 Αὐγούστου 1941, ὡς νομικὸς σύμβουλος τοῦ ἀναιρεσείοντος νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου διὰ συμβάσεως ὡρισμένης διαρκείας, ἐπὶ μηνιαίᾳ ἀντιμισθίᾳ, δὲν ἀπελύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 59|1945 συντακτικῆς πράξεως, ὡς μὴ ἔχοντος τούτου ἐφαρμογὴν ἐπ' αὐτοῦ, ὄντος νομικοῦ συμβούλου καὶ οὐχὶ ὑπαλλήλου ταύτης, μετὰ ταῦτα δὲ δεχθέν, δι' ἀπορρίψεως τῆς ἐφέσεως καὶ ἐπικυρώσεως τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, ὡς βάσιμον τὴν διώκουσαν τὴν καταβολὴν τῶν μὴ καταβληθεισῶν ἀποδοχῶν του διὰ τὸ ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου 1945 μέχρι τῆς λήξεως τῆς μετ' αὐτοῦ συμβάσεως παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του χρονικὸν διάστημα ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὴν ὡς ἄνω οὐσιαστικοῦ περιεχομένου διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 59|1945 συντακτικῆς πράξεως καὶ ἀναιρετέαν κατέστησε τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασίν του, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 807 ἐδάφ. 17 τῆς Πολ. Δικονομίας καὶ τὸν βάσιμον περὶ τούτου δεύτερον λόγον ἀναιρέσεως.

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΚΑΤΑ ΔΙΑΤΑΓΗΝ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Όροι θεωρήσεως τῆς διαταγῆς τῆς Ἀρχῆς ὡς ἀνωτέρας βίας

Διαταγὴ τῆς Ἀρχῆς ἀποτελεῖ γεγονὸς ἀνωτέρας βίας, ὅταν αὕτη ἐξεδόθη ὑπὸ δημοσίου ὑπαλλήλου ἐντὸς τῆς σφαίρας τῆς δικαιοδοσίας καὶ ἀρμοδιότητος αὐτοῦ ἐνεργοῦντος.— Νομοθεσία περὶ ἐργοστασίων ἐκρηκτικῶν ὑλῶν.— Μὴ παροχὴ εἰς Ἀστυνομικὴν Ἀρχὴν δικαιώματος διαταγῆς ἀπολύσεως ἐργατῶν.— Συνέπεια αὐτῆς ἡ κατ' ἄρθρ. 656 Α.Κ. ὑπερημερία ἐργοδότου καὶ ὑποχρέωσις καταβολῆς μισθοῦ.—Ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 672 Α.Κ. ἐπὶ συμβάσεων ὁρίστου χρόνου. — Κῦρος ὅρων ἀτομικῶν συμβάσεων εὐνοϊκωτέρων τῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ὡς φαίνεται ἐκ τῆς δημοσιευομένης κατωτέρω δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἡ ἐργοδότις ἀπέλυσε τὸν μισθωτόν, κατόπιν διαταγῆς τῆς Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς, ἡ ὁποία ὅμως κρίνεται ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως ὡς παράνομος.

Ἡ ἀπόλυσις φαίνεται νὰ ἐγένετο ἄνευ τηρήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945 ἀπαιτουμένων διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας προϋποθέσεων καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον προσεβλήθη ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ὡς ἄκυρος.

Ἡ ἀπόφασις κρίνει τὴν ἀπόλυσιν ταύτην ὡς ἄκυρον καὶ ἀφοῦ οὕτω ὁ ἐργοδότης ἐτέλει ἐν ὑπερημερίᾳ κατὰ τὸ ἄρθρ. 656 Α.Κ. καὶ δὲν ὑπῆρξεν ἐν προκειμένῳ ἀνωτέρα βία, δικαιολογοῦσα τὴν μὴ καταβολὴν μισθοῦ, ἐπιδικάζει τοιοῦτον εἰς τὸν μισθωτόν.

Κατ' οὐδεμίαν πράγματι διάταξιν ἀπηλλάσσετο ἡ ἐργοδότις νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἐργασίας ἐν προκειμένῳ νομοτύπως, κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, διότι καὶ ἂν ἤθελε θεωρηθῇ ὅτι νομίμως τῇ ἐπιβλήθη ἡ ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ, ὁπότε θὰ ἐτίθετο ζήτημα ὑπάρξεως ἀνωτέρας βίας διὰ τὴν μὴ ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἡ ὕπαρξις ἀνωτέρας βίας δὲν λύει τὴν συμβασιν ἄνευ καταγγελίας (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 10, 551 ἐπ., ἔνθα παραπομπαὶ εἰς συγγραφεῖς καὶ νομολογίαν), ἡ ὁποία πρέπει νὰ γίνεται νομοτύπως κατὰ τὸ

τέρα αὕτη ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, μὲ τὴν διάφορον ἐκείνης τῶν προηγουμένων ἀποφάσεων αὐτοῦ γνώμην.

Οὕτω ἐπὶ βασικωτάτου διὰ τὴν προστασίαν τῶν μισθωτῶν θέματος τίθεται πάλιν ζήτημα ὑπάρξεως διχογνωμιῶν ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει, μὲ τὴν ἐντεῦθεν ἀβεβαιότητα τοῦ δικαίου.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐν προκειμένῳ ἡ σύμβασις ἐργασίας συνωμολογήθη πολὺ πρὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ συνεπῶς αὕτη διείπετο ὑπὸ τοῦ δικαίου, ὑπὸ τὸ ὁποῖον συνήφθη ἡ σύμβασις (Α. Λιτζερόπουλος, ΕΕΔ 6, 296) καὶ κατὰ περαιτέρω συνέπειαν δὲν εἶχεν ἐφαρμογὴν οὔτε τὸ ἄρθρ. 669 Α.Κ., οὔτε τὸ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112|1920 διὰ τὸν ἀνωτέρω ἀναπτυχθέντα λόγον.

Ἀλλ' ἡ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, ἐπαναλαμβάνουσα τὴν ἀποψιν τῆς Πρωτοδικου Ἀθηνῶν 2713|1949, ἔνθ' ἀνωτ. (Πρωτοδίκης ὁ εἰσηγητὴς τῆς καταχωριζομένης κατωτέρω), τῆς ὁποίας περίπτωσις ἦτο καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, συνομολογηθείσης μετὰ τὸν Α. Κ. δὲν ἀπορρίπτει τὴν ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 669 Α. Κ. στηριχθεῖσαν ἀξίωσιν τοῦ μισθωτοῦ διὰ τὸν λόγον τοῦτον, ἀλλὰ φαίνεται δεχομένη τὸ ἀνεφάρμοστον τοῦ ἄρθρ. 669 Α.Κ. γενικῶς, ἐκεῖ ἔνθα δὲν ἐφαρμόζεται τὸ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 καθ' ἑρμηνείαν τῆς βουλήσεως τοῦ Νομοθέτου νὰ ἰσχύσῃ τὸ ἀνεφάρμοστον γενικῶς τῶν περὶ καταγγελίας διατάξεων εἰς τὰς περιπτώσεις, εἰς τὰς ὁποίας δὲν ἠθέλησε κατὰ τὸν Ν. 2112|1920 νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 (βλέπε ὅμως περὶ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 802, 8, 816, 9, 790, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαὶ εἰς συγγραφεῖς ΕΕΔ 9, 832).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5873|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΦΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Ψιλόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Δ. Μητράκος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Μακρῆς, Χ. Κωνσταντινόπουλος

Ἐφ' ὅσον καὶ ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου συνομολογεῖται καὶ ἐν αὐτῇ ἔτι τῇ ἀγωγῇ, ὅτι προσελήφθη ἐπὶ ἡμερομισθίῳ, δὲν ἰσχυρίζεται δ' ὅτι τοῦτο ἐγένετο πρὸς καταστρατήγησιν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 2112|1920, ὁ ἐφεσιβλητος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἔχων τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου, ὥστε νὰ τύχῃ τῆς κατὰ νόμον 2112|1920 ἀποζημιώσεως καὶ ὡς ἐκ τούτου εἶναι ἀπαρρίπτεα ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἡ ἀγωγή. Πλὴν οὔτε καὶ λόγῳ τῆς μὴ κατ' ἄρθρον 669 τοῦ Α. Κ. ἀπροειδοποιήτου λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας δικαιοῦται ἀποζημιώσεώς τινος, ἀφοῦ οὗτος, ὑπαγόμενος εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἐργατῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ἀποκλείεται νὰ ζητήσῃ ἀποζημίωσιν ἐκ τοῦ Β. Διατάγματος 16|18 Ἰουλίου 1920, ὡς μὴ ἐπεκταθεισῶν διὰ τοῦ Διατάγματος τούτου τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 2112, ἡ δὲ διατάξις τοῦ ἄρθρου 669 τοῦ Α.Κ. εἶναι ἀνεφάρμοστος ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει, ὅπου διὰ τὴν γενομένην καταγγελίαν ἰσχύει τὸ πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Α. Κ. νομοθετικὸν σύστημα, τὸ προβλέπον ταύτην καὶ τὰς συνεπείας της (ἄρθρ. 38 Εἰσαγ. νόμου) καὶ συνεπῶς ἐσφαλεν ἡ ἐκκαλουμένη δεχθεῖσα τὴν ἀγωγήν, λόγῳ μὴ ἐμπροθέσμου καταγγελίας τῆς συμβάσεως, καὶ ἔδει νὰ ἀπορρίψῃ ταύτην ἐξ ὁλοκλήρου ὡς μὴ νόμιμον καὶ δέον νὰ μεταρρυθμισθῇ αὕτη, ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ἀπορρίψεως τῆς ἀγωγῆς ὡς πρὸς τὸ κεφάλαιον τοῦτο.

άρθρον 9 Ν. 118|1945, ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς ὑπάγεται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ν. 118|1945 κατὰ τὸ Ν.Δ. 1256|1949 (ἤδη τὸν Α. Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων»), τὴν ἐν προκειμένῳ δὲ καταγγελίαν ὤφειλε νὰ ἐνεργήσῃ ἡ ἐργοδότις.

Καθ' ὅσον ὅμως εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 672 Α.Κ., τὰ ὁποῖα ἐπικαλεῖται ἡ ἐργοδότις, ἡ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις ἀκολουθεῖ τὴν ὀρθὴν ἄποψιν ὅτι ταῦτα δὲν ἔχει ἤδη ἐφαρμογὴν ἐπὶ συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου, κατ' ἄρθρ. 38 Εἰσαγωγικοῦ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος Ν. 2783|1941 (βλέπε καὶ ἀνωτέρω σελ. 413).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2819|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΦΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μ. Κυριλλόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κκ. Κ. Κουγάκης, Α. Ἀθανασίου

Διὰ τῆς κοινομένης ἀγωγῆς ἡ ἐνάγουσα ἐκθέτει, ὅτι ἡ ἐναγομένη τὴν 9 Ὀκτωβρίου 1950 ἔκαυσε ἀδικαιολογήτως ἀποδεχομένη τὴν νομίμως προσφερομένην ἐργασίαν αὐτῆς, καταγγείλασα ἀπροειδοποιήτως καὶ ἄνευ τηρήσεως τῶν νομίμων διατυπώσεων τὴν αὐμβασιν μισθώσεως ἐργασίας, ὡς καὶ ὅτι τοῦτο ἐκρίθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 24|1951 ἀποφάσεως ἡμῶν, δι' ἧς ὑπεχρεώθη ἡ ἐνάγουσα, ἵνα καταβάλῃ αὐτῇ τὰς ἀποδοχὰς ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως μέχρι τῆς 30 Νοεμβρίου 1950. Νῦν διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, αἰτεῖται τὰς ἀποδοχὰς αὐτῆς ἀπὸ 1 Δεκεμβρίου 1950 μέχρι τῆς 15 Μαρτίου 1951. Νόμῳ βασίμως ὅθεν καὶ ἐξεταστέα τυγχάνει ἡ ἀγωγὴ αὕτη, οὕτως ἔχουσα.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 24|1951 ἀπόφασις ἡμῶν δὲν κατέστη τελεσίδικος, ἀσκηθείσης κατ' αὐτῆς ὑπὸ τῆς ἐναγομένης τῆς ἀπὸ 20|2|51 ἐφέσεως, ἀντίγραφον τῆς ὁποίας προσάγεται καὶ συνεπῶς ἐκ ταύτης δὲν δημιουργεῖται δεδικασμένον. Ἐξεταστέαι ὅθεν καὶ κατὰ τὴν παροῦσαν δίκην ἅπαντες οἱ ἰσχυρισμοὶ τῆς ἐναγομένης, οἱ σχετικοὶ πρὸς τὸ κῦρος τῆς κατὰ τὴν 9 Ὀκτωβρίου 1950 γενομένης καταγγελίας τῆς συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας. Διατείνεται ἡ ἐναγομένη ὅτι προέβη τὴν 9 Ὀκτωβρίου 1950 εἰς τὴν ἀπρόθεσμον καὶ ἄνευ τηρήσεως τῶν νομίμων διατυπώσεων καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ δὲν ἀποδέχεται τὴν προσφερομένην ἐργασίαν τῆς ἐναγούσης, διότι ἡ τοπικὴ ἀστυνομικὴ Ἀρχὴ (Σταθμὸς Χωροφυλακῆς Ν. Κηφισίας) δι' ἐγγράφου της διέταξε τὴν ἀπόλυσιν τῆς ἐναγούσης καὶ τὸ γεγονὸς τοῦτο, ἀποτελοῦν δι' αὐτὴν ἀνωτέραν βίαν, συνιστᾷ ἅμα καὶ ἀπαλλακτικὴν αἰτίαν διὰ τὴν ὑποχρέωσιν αὐτῆς πρὸς καταβολὴν μισθοῦ ὑπερημερίας κατὰ τὸ ἄρθρ. 656 Α. Κ.

Ἡ διαταγὴ τῆς Ἀρχῆς εἶναι γεγονὸς δυνάμενον νὰ ἀποτελέσῃ ἀνωτέραν βίαν, ὅταν αὕτη ἐξεδόθη ὑπὸ δημοσίου ὑπαλλήλου ἐντὸς τῆς σφαίρας τῆς δικαιοδοσίας καὶ ἁρμοδιότητος αὐτοῦ ἐνεργοῦντος, ἤτοι ὅταν αὕτη τυγχάνῃ τύποις καὶ οὐσίᾳ νόμιμος (Dalloz Ripert Τόμ. 24 § 6, Demolombe, Traité de contrats, Τόμ. 24 § 555).

Ἡ κειμένη περὶ ἐργοστασίων ἐκρηκτικῶν ὅλων νομοθεσία ἀποτελεῖται ἐκ τῆς Υ.Α. (Στρατιωτικῶν, Δικαιοσύνης, Δημοσίας Τάξεως) τῆς 20|30 Δεκεμβρίου 1947, ἐκδοθείσης κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 τῆς Σ. Π. 19|1945, τὸν Α. Ν. 769|1948 καὶ τὸ εἰς ἐκτέλεσιν τούτου ἐκδοθὲν Β. Δ. 19|24.12.1950 περὶ καθορισμοῦ τῶν ὅρων καὶ τοῦ τρόπου τοῦ ἐλέγχου τῆς εἰσαγωγῆς, κατασκευῆς κλπ. ἐκρηκτικῶν ὅλων. Διὰ τῶν διατάξεων τούτων ἐπιβάλλεται μὲν ὡρισμένος περιορισμὸς εἰς τὴν παραγωγὴν τῶν ἐκρηκτικῶν ὅλων καὶ διατάσσεται ἡ παρακολούθησις τῆς διαθέσεως καὶ καταναλώσεως τούτων, δὲν παρέχεται ὅμως τὸ δικαίωμα εἰς τὴν ἀστυνομικὴν Ἀρχήν, ἵνα δι' οἱανδήποτε ἀφορμὴν διατάσσῃ τὴν ἀπόλυσιν ἐργατῶν, ἐργαζομένων εἰς τὰ ἐργοστάσια ἐκρηκτικῶν ὅλων. Ἐκ τούτων συνάγεται ὅτι ἡ ὑπ' ἀριθ. 7|14|5 τῆς 3.9.1950 διαταγὴ τοῦ Ἀστυνομικοῦ Σταθμάρχου Ν. Κηφισίας, δι' ἧς διετάχθη ἡ ἐναγομένη, ἵνα προβῇ εἰς τὴν ἀπόλυσιν τῆς ἐναγούσης, ἐξεδόθη καθ' ὑπέρβασιν τῆς δικαιοδοσίας καὶ ἁρμοδιότητος αὐτοῦ καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς γεγονὸς συνιστῶν ἀνωτέραν βίαν, ἐξ ἧς ἡ ἐναγομένη ἠμποδίσθη νὰ ἀποδεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας τῆς ἐναγούσης. Ἀπορριπτέοι ὅθεν οἱ περὶ τοῦ ἀντιθέτου ἰσχυρισμοὶ τῆς ἐναγούσης.

Περαιτέρω ἡ ἐναγομένη ἰσχυρίζεται, ὅτι εἰς τὴν ἀπρόθεσμον, ἄνευ τηρήσεως τῶν νομίμων διατυπώσεων, ἄνευ καταβολῆς ἀποζημιώσεως, καταγγελίαν τῆς ἀορίστου χρόνου συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας προέβη κατὰ τὸ ἄρθρ. 672 Α. Κ., ὑπάρχοντος ἐν προκειμένῳ σπουδαίου λόγου, συνισταμένου εἰς τὸ ὅτι ἡ ἐνάγουσα ἐκρίθη ὑπὸ τῆς ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς ὡς ἐπικίνδυνος, λόγῳ τῶν φρονημάτων της, νὰ ἐργάζηται εἰς ἐργοστάσιον κατασκευῆς ἐκρηκτικῶν ὅλων καὶ ὡς ἐκ τούτου διετάχθη ἡ ἀπόλυσις της.

Διὰ τοῦ ἄρθρ. 38 τοῦ Εἰσαγ.Ν. Α.Κ. διετηρήθησαν ἐν ἰσχύι οἱ νόμοι καὶ τὰ διατάγματα περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ἐργατῶν κλπ., ἐπομένως καὶ ὁ Ν. 2112, τὸ Β. Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, ὁ Ν. 118|1945, ὡς οὗτος συνεπληρώθη καὶ ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ν. δ. 1255|1949. Τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ Β.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 (ἄρθρ. 5 ν. 2112) ὁρίζει περιοριστικῶς καὶ ἀποκλειστικῶς τοὺς λόγους, δι' οὓς ὁ ἐργοδότης δύναται νὰ προβῇ εἰς ἀπρόθεσμον καὶ ἄνευ καταβολῆς ἀποζημιώσεως καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, τυγχάνουν δ' οὗτοι: α) Ἀπόλυτος ἀδυναμία ἐξακολουθήσεως τῆς ἐπιχειρήσεως ἐξ ἀνωτέρας βίας β) ὑποβολὴ μηνύσεως κατὰ τοῦ ὑπαλλήλου δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας ἢ ἀπαγγελία κατ' αὐτοῦ κατηγορίας δι' ἀδίκημα φέρον χαρακτῆρα τοὐλάχιστον πλημμελήματος. Ἐκ τούτου ἕπεται, ὅτι εἰς τὰς συμβάσεις ἐργασίας, εἰς ἃς ἔχουν ἐφαρμογὴν οἱ ἀνωτέρω νόμοι, δὲν ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρ. 672 τοῦ Α.Κ. ἢ ἐφαρμόζεται τοῦτο ὑπὸ τὸν περιορισμὸν ὅτι σπουδαῖοι λόγοι ἐπιτρέποντες τὴν ἕνεκα σπουδαίου λόγου καταγγελίαν τυγχάνουν μόνον οἱ ὑπὸ τῶν νόμων τούτων ὁριζόμενοι (**Κ. Κουκάς**, Εἰσαγ. νόμος Ἀστικοῦ Κώδικος ὑπ' ἄρθρ. 1 καὶ ὑπ' ἄρθρ. 38, **Ι. Καποδίστριας**, Τινὰ περὶ καταγγελίας συμβάσεως

ΣΧΕΣΙΣ ΟΔΗΓΩΝ ΑΓΟΡΑΙΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΠΡΟΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΑΣ

Στοιχεῖα συμβάσεως μισθώσεως ὑπηρεσιῶν καὶ μισθώσεως πράγματος

Ὅροι, ὑφ' οὓς ἐργάζονται οἱ ὁδηγοὶ ἀγοραίων αὐτοκινήτων (ταξί).— Χαρακτηρισμὸς τῆς σχέσεως ὡς μισθώσεως πράγματος (αὐτοκινήτου) καὶ ὄχι συμβάσεως ἐργασίας — Ἀνεφαρμοστον ἐργατικῶν Νόμων.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν, ἐπιλαμβανόμενον πάλιν τῆς ἐρεύνης περὶ τῆς φύσεως τῆς σχέσεως ὁδηγῶν ἀγοραίων αὐτοκινήτων (ταξί) πρὸς ἰδιοκτήτας, κατέληξεν εἰς διάφορον γνώμην ἐκείνης τῆς καθ' ἧς ἡ ἔφεσις πρωτοδίκου ἀποφάσεως ὑπ' ἀριθ. 4000|1950 Πρωτοδικῶν Ἀθηνῶν (Πρωτοδίκης Δ. Σκούμπης, ΕΕΔ 10, 90).

Θεωρεῖ τὴν σχέσιν ταύτην ὡς μίσθωσιν πράγματος καὶ οὐχὶ ὡς σύμβασιν ἐργασίας, ἐφ' ἧς νὰ εἶναι ἐφαρμοστέαι αἱ διατάξεις τῶν ἐργατικῶν νόμων, εἰς ἃς καὶ αἱ περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (βλέπε σχετικῶς καὶ λοιπὴν νομολογίαν μὲ ἀντιμαχομένας γνώμας ἐν ΕΕΔ 10, 365 καὶ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3008|1951, Πρωτοδίκης *Μ. Κυριλλόπουλος*, κατωτέρω σελ. 681, πρβλ. καὶ *Χ. Οἰκονόμου*, Σύμβασις ἔργου ἐπ' ἀμοιβῇ κατ' ἀποκοπὴν ἐκ τῶν ὑπ' αὐτοῦ εἰσπραττομένων, ΕΕΔ 10, 515 ἐπ.).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4699|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΒΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Ψιλόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ν. Οἰκονόμου**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Παπαστάθοπ. Γ. Μολωνᾶς

Προέκυψεν ὅτι ὁ ἐκκαλῶν ἐναγόμενος, ἰδιοκτήτης ἐπιβατικοῦ αὐτοκινήτου, φέροντος καὶ ταξίμετρον, συνεφώνησε μετὰ τοῦ ἀντιδίκου του, ἐπαγγελματίου ὁδηγοῦ, καὶ ἀνέλαβεν αὐτός, ἐν ἔτει 1947, τὴν ἐκμετάλλευσιν τούτου ὑπὸ τοὺς κάτωθι συνομολογουμένους ἄλλωστε ὅρους: α') τὸ αὐτοκίνητον ἕτοιμον πρὸς λειτουργίαν καὶ ἐφωδιασμένον διὰ βενζίνης, λιπαντικῶν ἐλαίων κλπ. θὰ παρεδίδετο καθ' ἑκάστην εἰς τὸν ὁδηγόν, ἐφεσίβλητον—ἐνάγοντα, ὑποχρεούμενον, ἵνα ἔχῃ τοῦτο εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ κοινοῦ ἐπὶ δεκάωρον περίπου ἡμερησίως καὶ δὴ ἐκ περιτροπῆς, μὲ ἕτερον ὁδηγόν, ἡμέραν ἢ νύκτα β') ὁ ὁδηγὸς ὑπεχρεοῦτο νὰ καταβάλλῃ εἰς τὸν ἰδιοκτήτην δραχ. 1200 κατὰ διανυόμενον χιλιόμετρον ὑπὸ τοῦ αὐτοκινήτου, βάσει τοῦ ἐπ' αὐτοῦ ὑπάρχοντος εἰδικοῦ μετρητοῦ (compteur) τῶν διανυομένων χιλιομέτρων γ') αἱ δαπάναι συντηρήσεως καὶ ἐπισκευῶν θὰ ἐβάρυνον τὸν ἰδιοκτήτην δ') ὁ ὁδηγὸς ὤφειλε νὰ καταβάλλῃ εἰς τὸν ἰδιοκτήτην τὸ ἀνωτέρω ποσὸν καθ' ἑκάστην μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας του καὶ ε') ὁ χρόνος διαρκείας τῆς συμβάσεως παρέμεινεν ἀόριστος. Παρεκτὸς τῶν ὅρων τούτων, ὑποστηρίζει ὁ ἐνάγων, θεωρεῖ δὲ τὸ Δικαστήριον, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν του, πιθανόν (καίτοι δὲν συνομολογεῖται ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, οὐδ' ἐβεβαιώθη ἐκ τῆς ἀποδεικτικῆς διαδικασίας, μὴ ἐξαιρουμένης, ὡς εἰκός, μέχρι λεπτομερειῶν) ὅτι συνεφωνήθησαν πρὸσέτι καὶ οἱ ἑξῆς: στ') ὑπεχρεοῦτο ὁ ὁδηγὸς νὰ σταθμεύῃ πάντοτε εἰς ὡρισμένον μέρος ἐπιάτσας» ζ') δὲν ἐδικαιοῦτο νὰ ὁδηγήσῃ τὸ αὐτοκίνητον ἐκτὸς τῶν Ἀθηνῶν, ἄνευ εἰδικῆς ἀδείας τοῦ ἰδιοκτήτου καὶ η') θὰ ὑφίστατο καθημερινῶς ἔλεγχον ἐκ μέρους τοῦ ἰδιοκτήτου, εἰς ὃν θὰ κατέβαλλε καὶ τὸ συμπεφωνημένον ποσὸν τῶν δραχ. 1200 κατὰ χιλιόμετρον. Ἐκ τῶν ἐν λόγῳ ὅρων εἰδικωτέρας χρήζει ἐρεύνης ὁ ὑπὸ στοιχ. β', καθ' ὃ ἀποτελῶν, κυρίως, τὸ θεμέλιον, ἐφ' οὗ στηρίζεται ὁλόκληρος ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων σύμβασις. Χιλιομετρικὸς μετρητὴς (compteur) καὶ ταξίμετρον εἶναι, ὡς γνωστόν, μηχανήματα ὅλως διάφορα. Ὁ πρῶτος λειτουργεῖ αὐτομάτως, ὅταν τὸ αὐτοκίνητον κινῆται, καταγράφων τὰς διανυομένας ἀποστάσεις, βάσει δὲ τῶν ἐνδείξεων αὐτοῦ καὶ μόνον καθορίζεται, ἐν τῇ κρινομένῃ περιπτώσει, τὸ καταβλητέον ὑπὸ τοῦ ὁδηγοῦ πρὸς τὸν ἰδιοκτήτην ποσόν. Τὸ δεύτερον ἄρχεται λειτουργοῦν τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ ὁδηγοῦ, καταβιβάζοντος τὴν «σημαίαν», ὅταν τὸ αὐτοκίνητον παραλαμβάνῃ πρὸς μεταφορὰν ἐπιβάτας, συνεχίζῃ τὴν λειτουργίαν του καὶ ἐν σταθμεύσει (ἀναμονῆς), σημειοῖ δὲ μόνον τὸ ὑπὸ τοῦ ἐπιβάτου καταβλητέον εἰς

ἐργασίας ἕνεκα σπουδαίου λόγου, ἐν Θέμιδι ΞΒ' σελ. 42).

Ἡ ὑπὸ κρίσιν σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας ὑπάγεται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄνω νόμου, ἀπορριπτέαι δὲ ἦσαν οἱ ἰσχυρισμοὶ τῆς ἐναγομένης ὅτι εἰς τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως προέβη ἀπροθέσμως, ἕνεκα σπουδαίου λόγου, ἐφ' ὅσον ὁ σπουδαῖος λόγος, ὃν ἐπικαλεῖται, δὲν εἶναι ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ Β. Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 ἀναφερομένων.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἔπεται ὅτι ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας, μὴ καταγγελθεῖσα νομίμως, ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη, τῆς ἐναγούσης δ' ἐξακολουθούσης νὰ προσφέρῃ τὴν ἐργασίαν της καὶ τῆς ἐναγομένης μὴ ἀποδεχομένης ταύτην ὑποχρεως τυγχάνει αὕτη κατὰ τὸ ἄρθρ. 656 Α. Κ., ἵνα καταβάλῃ τὰς ἀποδοχὰς αὐτῆς. Τὸ ἡμερομίσθιον τῆς ἐναγούσης ἦτο ἀπὸ 1|12|1950 μέχρι 14|1|1951 δρχ. 20.000 καὶ ἀπὸ 15|1|51 μέχρι 15|3|1951 δρχ. 24.000 (Υ. Α. 2750|1951). Ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἐναγομένης ὅτι δέον αἱ ἀπαιτοῦσαι αὐτῆς νὰ καθορισθοῦν βάσει τῶν μικροτέρων ἀποδοχῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἀπορριπτέος κρίνεται, διότι κατὰ τὸ ἄρθρ. 680 Α. Κ. οἱ εὐνοϊκώτεροι διὰ τὸν μισθωτὸν ὅροι τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ὑπερισχύουν τῶν ὅρων τῆς συλλογικῆς συμβάσεως (Α.Π. 306|1950, ΕΕΔ 9, 516).

τόν δδηγόν άντίτιμον, είς δραχμάς, τής διαδρομής, χωρίς νά άναγράφη ποσῶς χιλιόμετρα. Ἐντεῦθεν ἕπεται, ὅτι αἱ εἰσπράξεις τοῦ ὁδηγοῦ δέν ἐξαρτῶνται πάντοτε, κατά σταθερόν τινα ἀναλογίαν, ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν διανυομένων χιλιομέτρων. Ἀλλά ποικίλλουν ἑκάστοτε. Πρός μείζονα ἀνάλυσιν ὑποθέσωμεν, ὅτι τό αὐτοκίνητον διανύει ἡμέραν τινά πεντήκοντα ἐν ὅλῳ χιλιόμετρα. Ὁ ἰδιοκτήτης θά λάβῃ ὁπωσδήποτε παρά τοῦ ὁδηγοῦ 60.000 δραχμάς. Αἱ εἰσπράξεις τοῦ ὁδηγοῦ θά εἶναι διάφοροι κατά τάς πολυποικίλους περιπτώσεις. Οὕτω θά εἶναι αὗται περί τάς 113.000 δραχ., ἐάν ἡ εἰρημένη ἀπόστασις ἀπετέλεσε μίαν ἐναίσιον διαδρομήν μέ τόν αὐτόν ἐπιβάτην, δραχ. 138.000, ἐάν κατενεμήθη εἰς δέκα ἴσας διαδρομάς, δραχμοί 250.000, ἐάν κατενεμήθη εἰς πεντήκοντα ἴσους τοιαύτας, δραχ. 274.000, ἐάν εἰς τάς πεντήκοντα ταύτας παρενεβλήθησαν καί δύο ὧραι ἀναμονῆς, καί τέλος, ὅπερ σημαντικώτατον καί δέον νά τονισθῇ ἰδιαιτέρως, ὁ ὁδηγός θά εἰσπράξῃ δραχ. 47.000, ἐάν ἐκ τῆς συνολικῆς ἀποστάσεως τῶν 50 χλμ. τά εἴκοσι διήνυσε συνεχῶς μέ τόν αὐτόν ἐπιβάτην, τά δέ λοιπά ἄνευ ἐπιβάτου, οὐδέν δέ θά εἰσπράξῃ, ἐάν, καίτοι ἀσύνηθες, ἀπασαν τήν ἀπόστασιν διέτρεξε μέ τό αὐτοκίνητον κενόν, εἴτε πρός ἀνεύρεσιν ἐπιβάτου, εἴτε δι' οἱονδήποτε ἄλλον λόγον. Ἐκ τῶν προεκτεθειμένων πλέον ἢ σαφές καθίσταται, ὅτι δέν ὑφίσταται σχέσις τις μεταξύ τῶν εἰσπράξεων τοῦ ὁδηγοῦ καί τοῦ καταβαλλομένου ὑπ' αὐτοῦ πρός τόν ἰδιοκτήτην ποσοῦ, ὅπερ κατ' οὐδένα τρόπον δύναται νά ἐκληφθῇ ὡς ἀποτελοῦν ποσοστόν ἐπί τῶν εἰσπράξεων τοῦ ὁδηγοῦ.

Βεβαιωθέντων ἤδη ὡς ἄνω, κατά τό μᾶλλον ἢ ἧττον ἐπακριβῶς, τῶν συγκροτούντων τήν σύμβασιν τῶν διαδίκων στοιχείων, ἐξεταστέον, βάσει αὐτῶν, ποίαν νομικήν μορφήν φέρει αὕτη. Ἐν συμβάσει μισθώσεως ἐργασίας ἀπαιτεῖται κατά τό ἄρθρον 648 Α. Κ.: α) παροχή ὑπό τοῦ ἐκμισθωτοῦ (ἐργαζομένου) τῆς ἐργασίας του ἐφ' ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον εἰς τόν μισθωτήν (ἐργοδότην) καί β) καταβολή ὑπό τοῦ δευτέρου πρός τόν πρῶτον τοῦ συμφωνηθέντος μισθοῦ, δστις μισθός, ἀμοιβή, εἶναι ἀναγκαῖον καί οὐσιῶδες στοιχεῖον (ἀπαγόμενον τήν διάκρισιν αὐτῆς ἀπό ἄλλων παραπλησίων σχέσεων ἑταιρίας, ἐντολῆς κλπ.), ἄνευ τοῦ ὁποίου δέν ὑπάρχει σύμβασις ἐργασίας. Ἐν τῇ κρινομένῃ ὅμως σχέσει δέν συντρέχει πάντοτε τό στοιχεῖον τοῦτο, καθ' ὅσον, ὡς ἐλέχθη, ὁ ὁδηγός ἐνδέχεται κατά τάς περιστάσεις εἴτε οὐδέν νά λάβῃ, εἴτε ἀκόμη καί νά καταβάλῃ ἐξ ἰδίων του, ἐν μέρει ἢ καί ἐν ὅλῳ, τό συμφωνηθέν ποσόν τῶν 1200 δραχ. κατά χιλιόμετρον. Ἑπομένως ἐκ τούτου καί μόνον τοῦ λόγου ἀποκλείεται ἡ ὕπαρξις, ἐν προκειμένῳ, συμβάσεως ἐργασίας. Περαιτέρω, κατά μέν τό ἄρθρ. 657 Α.Κ. ὁ μισθωτής ὑποχρεοῦται νά καταβάλλῃ (ἐφ' ὡρισμένον χρόνον, ἄρθρ. 658) τόν μισθόν εἰς τόν ἐκμισθωτήν, ἐάν οὗτος μετά δεκαήμερον τοὐλάχιστον παροχήν ἐργασίας ἐμποδίζεται νά ἐργασθῇ, ἕνεκα σπουδαίου λόγου μή ὀφειλομένου εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ, κατά δέ τό ἄρθρον 656 ὁ μισθωτής ἐργασίας ὑποχρεοῦται νά χορηγῇ κατ' ἔτος εἰς τόν ἐκμισθωτήν ἄδειαν, διαρκούσης τῆς ὁποίας ὁ ἐκμισθωτής δικαιοῦται εἰς τόν μισθόν. Αἱ ὑποχρεώσεις αὗται, ἀφ' ὧν δέν χωρεῖ ἀπαλλαγή τοῦ μισθωτοῦ δι' ἐναντίας συμφωνίας (ἄρθρ. 679 Α.Κ.), δέν δύναται νά θεωρηθῇ, ὅτι, κατά τήν βούλησιν τῶν συμβληθέντων, ἰδιοκτήτου καί ὁδηγοῦ, συναγομένην ἐκ τῶν καθ' ἕκαστον ὅρων τῆς συμβάσεως, ἐβάρυνον τόν πρῶτον ἐκ τούτων, οὐδαμῶς δηλ. ἠθέλησαν αὐτοί, ὅπως ὑποχρεοῦται ὁ ἰδιοκτήτης ἐν ἀδυναμίᾳ τοῦ ὁδηγοῦ νά ἐργασθῇ, ἕνεκα νόσου κλπ., νά καταβολῇ αὐτῷ τόν «μισθόν», πρός δέ καί νά χορηγῇ αὐτῷ ἄδειαν, καταβάλλων αὐτῷ ἅμα καί τόν μισθόν του. Ὥστε, μή ὑπαρχούσης περιπτώσεως ἐφαρμογῆς ἐπί τῆς προκειμένης σχέσεως τῶν ἀνωτέρω ἐπισης ἀναγκαίων στοιχείων πάσης συμβάσεως ἐργασίας, κωλύεται καί ἐντεῦθεν ὁ χαρακτηρισμός αὐτῆς ὡς συμβάσεως ἐργασίας. Τέλος ἂς σημειωθῇ, ὅτι ὁ προσωπικός χαρακτήρ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐξ οὗ (κατά Durand-Jaussaud, Traité du droit de travail 1947 π. 177 σελ. 227), διακρίνεται αὕτη τῶν συμβάσεων τῶν ἐχουσῶν ἀντικείμενον ὑλικά ἀγαθά, ὡς λ.χ. μισθώσεως πράγματος, πωλήσεως κλπ., συντρέχει ἐν προκειμένῳ, καθ' ὅσον οἱ συμβληθέντες καί δή ὁ ἰδιοκτήτης, συνάπτων τήν σχετικήν συμφωνίαν μετά τοῦ ὁδηγοῦ, ἀπέβλεψε κυρίως εἰς ἱκανοποιητικήν δι' αὐτόν κίνησιν τοῦ αὐτοκινήτου, μή ἐνδιαφερόμενος ἂν ἡ κίνησις αὕτη θά ἐπετυγχάνετο τῇ αὐτοπροσώπῳ τοῦ ὁδηγοῦ ἐνεργείᾳ. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν ἦτο ἀδιάφορον διά τόν ἰδιοκτήτην, ἂν τυχόν ὁ ὁδηγός, ἀντί νά ἐργασθῇ ὁ ἴδιος διά τοῦ αὐτοκινήτου, ἐξεμισθοῦτο δι' ὁλόκληρον τό θερέπωρον—ἐπί ὡριαίῳ, ἡμερησίῳ, ἑβδομαδιαίῳ ἢ μηνιαίῳ μισθώματι—καί παρέδιδεν αὐτό εἰς τρίτον πρόσωπον, ἀρκετοῦ ὄντος διά τόν ἰδιοκτήτην, ὅπως ταῦτο, τηρουμένων βεβαίως καί τῶν λοιπῶν προϋποθέσεων καλῆς χρήσεως κλπ., διανύῃ ἡμερησίως ἀριθμόν χιλιομέτρων ὅσον ἐνεστι μεγαλύτερον.

Ἀλλ' ἐκτός ὅμως τῶν ἀνωτέρω νομικῶν λόγων, ἐξ ὧν ἀποκλείεται ὁ χαρακτηρισμός τῆς σχέσεως ὡς συμβάσεως ἐργασίας, ῥητέον προσέτι ὅτι ἀποδοχή τοιαύτης ἀπόψεως θά ἐνεῖχε τι τό παράδοξον, καθ' ὅσον, ἐνῷ εἰς πᾶσαν σύμβασιν ἐργασίας τά κέρδη καί αἱ ζημίαι, ἂν ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς συμβάσεως ἀπορρέουν τοιαῦται, ἀφοροῦν ἀποκλειστικῶς καί μόνον τόν ἐργοδότην, τοῦ μισθωτοῦ περιοριζομένου εἰς μόνον τόν συμπεφωνημένον μισθόν, ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει συμβαίνει ἀκριβῶς τό ἀντίθετον, ἤτοι ὁ μέν ὁποτιθέμενος ὡς ἐργοδότης ἰδιοκτήτης περιορίζεται εἰς τήν λῆψιν τοῦ ὡρισμένου σταθεροῦ ποσοῦ, δηλ., ὡς προεῤῥήθη, 1200 δρχ. κατά διανυόμενον χιλιόμετρον, ὁ δέ μισθωτής, ὁδηγός, ἀπολαμβάνει τῶν ποικιλλόντων, κατά τά ἀναπτυχθέντα, κερδῶν ἢ οὐδέν κερδίζει ἢ ὑφίσταται καί ζημίαν, ἐμφανιζόμενος αὐτῷ ὡς ἐργαζόμενος δι' ἴδιον λογαριασμόν καί οὐχί ὡς ὑπάλληλος.

Ἐξ ἄλλου οἱ ὅροι τῆς συμφωνίας κατά

τούς όποίους ὁ ὁδηγός: α) θά εἰργάζετο ὑποχρεωτικῶς ἐπί δεκάωρον περίπου καθ' ἑκάστην, ἐναλλάξ δέ μέ ἕτερον ὁδηγόν, ἡμέραν ἡ νύκτα· β) ὑπεχρεοῦτο νά σταθμεύῃ εἰς ὡρισμένην «πιάτσαν» γ) δέν ἐδικαιοῦτο νά ὁδηγήσῃ τό αὐτοκίνητον ἐκτός τῶν Ἀθηνῶν ἄνευ εἰδικῆς ἀδείας τοῦ ἰδιοκτήτου δ) ὡρίσθη καθημερινῶς ἔλεγχον ἐκ μέρους τοῦ ἰδιοκτήτου, εἰς ὃν θά κατέβαλλε καί τό συμπεφωνημένον ποσόν τῶν δραχ. 1200 κατά χιλιόμετραν, πρός δέ καί ἡ τυχόν ὑποχρέωσις τοῦ ὁδηγοῦ, ὅπως παραλαμβάνῃ πάντα παρουσιαζόμενον ἐπιβάτην (περί ἧς βλ. καί ὑπ' ἀριθ. 8|1950 γνωμοδ. Νομ. Συμβουλίου, ἐν ΕΕΔ 9, 522), χωρίς νά δικαιοῦται ν' ἀρνηθῇ (ἥτις ὑποχρέωσις δέν προβάλλεται εἰς τήν παροῦσαν δίκην, ἀλλ' εἰς ἑτέρας τῆς αὐτῆς ἀκριβῶς φύσεως), δέν εἶναι ἱκανοί νά στηρίξουν τήν γνώμην, ὅτι ὑπόκειται σύμβασις ἐργασίας. Ὑποδηλουμένη ἐκ τῶν ὅρων τούτων, οἵτινες ἀποτελοῦν ἐφαρμογήν τῆς ἐπί ταύτης κρατούσης ἀρχῆς, καθ' ἣν ὁ μισθωτός ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας του ὀφείλει νά ὑπακούῃ καί νά συμμορφοῦται πρός τάς ὁδηγίας καί διαταγάς τοῦ ἐργοδότου. Ἐγγυτέρα ἐξέτασις αὐτῶν ἄγει εἰς τό συμπέρασμα, ὅτι δέν συνιστοῦν ἐφαρμογήν τῆς εἰρημένης ἀρχῆς, ἀλλ' ἅπαντες συνεφωνήθησαν πρός ἐξασφάλισιν τοῦ ἰδιοκτήτου καί ἐξυπηρέτησιν τοῦ συμφέροντος αὐτοῦ, ὅπως ἐπιτυγχάνεται ἡ κατά τό δυνατόν μεγαλυτέρα, ἄνευ ἐκτάκτων φθορῶν, κίνησις τοῦ αὐτοκινήτου, ἵνα οὕτω προσπορίζεται ὁ ἰδιοκτήτης μείζονα ἔσοδα. Εἰδικώτερον εἰς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τούτου τείνει ἡ τυχόν ὑποχρέωσις τοῦ ὁδηγοῦ, ὅπως παραλαμβάνῃ πάντα ἐμφανιζόμενον ἐπιβάτην, μή δικαιούμενος ν' ἀρνηθῇ, ὡς ἐπίσης καί οἱ ὑπό στοιχ. α' καί β' ὅροι. Ὁ ὑπό στοιχ. γ' σκοπεῖ προδήλως τήν ἀποτροπήν ἐκτάκτων φθορῶν τοῦ αὐτοκινήτου, ὡς ἐκ τῆς ἐνδεχομένης ὁδηγήσεως αὐτοῦ εἰς τόπους, ὧν αἱ ὁδοί δέν εὑρίσκονται εἰς καλήν κατάστασιν ἢ πυρουσιάζουν ἄλλους κινδύνους. Ὁ καθημερινός ἔλεγχος εἶναι ἀπόρροια τοῦ δικαιώματος παντός συμβαλλομένου, ὅπως βιαιστοῖ ἂν ὁ ἀντισυμβαλλόμενος ἐκπληροῖ τά συντεθειμένα, ἡ δέ καθ' ἑκάστην πρός τόν ἰδιοκτήτην καταβολή τοῦ συμφωνηθέντος ποσοῦ δέν εἶναι λογοδοσία τοῦ διά λογαριασμόν ἄλλου ἐργαζομένου, ἀλλ' ἄμεσος ἐξόφλησις τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ ὁδηγοῦ, ὀφειλομένη ἢ εἰς καθημερινάς ἐπίσης ἀνάγκας τοῦ ἰδιοκτήτου ἢ ἐάν καί ἀποτροπήν τῶν γνωστῶν ἐκ τῶν ἀναβολῶν περιπλοκῶν. Ὅτι σκοπός τῶν ὅρων τούτων, οἵτινες ἀμφίβολον τυγχάνει, ἐάν καί κατά ποίαν ἔκτασιν ἐφηρμόσθησαν ὑπό τῶν διαδίκων, εἶναι ὁ ἀνωτέρω ἐκτεθείς, προκύπτει καί ἐκ τῆς σκέψεως ὅτι, ἐάν ὁ ὁδηγός παρουσίαζεν εἰς τόν ἰδιοκτήτην ἱκανοποιητικήν, δι' αὐτόν, κίνησιν τοῦ αὐτοκινήτου εἰς ἀριθμόν διανυομένων χιλιομέτρων, ἀναμφιβητήτως ὁ τελευταῖος οὗτος οὐδαμῶς θά ἐνδιεφέρετο, ὑπό τήν προϋπόθεσιν βεβαίως τῆς οὐχί ἀσυνήθους φθορᾶς τοῦ αὐτοκινήτου, ἂν ὁ ὁδηγός παραλαμβάνῃ ἢ μή πάντα ἐπιβάτην, οὔτε ἂν ἐργάζεται ἐπί δεκάωρον, οὐδέ καί ἂν σταθμεύῃ εἰς τήν καθωρισθεῖσαν «πιάτσαν» (πρβλ. σχετικῶς ΕΕΔ 10, σελ. 207-212).

Περαιτέρω, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τό ἐπιχείρημα (ΕΕΔ 9, 522), ὅτι ἡ μεταξύ ἰδιοκτήτου ταξί καί τῶν ὁδηγῶν των σχέσις χαρακτηρίζεται ὡς σύμβασις ἐργασίας ἐμμέσως, ὑπό τοῦ νόμου (ἄρθρ. 2 ἀ.ν. 1991|36. Δ|γμα τῆς 14.8.1950 περί κανονισμοῦ ὅρων ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ ἀγοραίων, ταξί καί ἰδιωτικῆς χρήσεως αὐτοκινήτων) καί τῶν συλλογικῶν συμβάσεων (ἀπό 27.2.1939, τοιαύτη), ρητέον ὅτι τοῦτο δέν εἶναι ἀσφαλές, καθ' ὅσον ὅ τε νόμος καί ἡ συλλογική σύμβασις φαίνονται ἔχοντες ὑπ' ὄψιν ὁδηγούς ἀμειβομένους ἐπί μισθῷ κατ' ἀποκοπήν καί ἐκ τῶν προτέρων καθωρισμένου ἢ ποσοστοῦ ἐπί τῶν «εἰσπράξεων» ὅμως, οὐχί δέ καί τήν κρινομένην σχέσιν, βασιζομένην ἐπί τῆς ἀνωτέρω ἀναλυθείσης συμφωνίας. Δέν προέκυψεν ἐκ τῆς διαδικασίας, ἂν ὁ ὁδηγός ἦτο ἠσφαλισμένος εἰς τό Ι.Κ.Α., τοῦθ' ὅπερ συμβαίνει εἰς ὁμοίας σχέσεις ἄλλων ἰδιοκτητῶν καί ὁδηγῶν. Καί ἐν καταφατικῇ τυχόν περιπτώσει τό περιστατικόν τοῦτο στερεῖται καί τῆς ἐλαχίστης ἀξίας, διότι ἡ κρίσις τοῦ Ι.Κ.Α. περί ὑπάρξεως ἐν προκειμένῳ συμβάσεως ἐργασίας (ἀσχέτως τῆς ἐνδεχομένης δολίας ἢ καί ἀβούλου προκλήσεως της ὑπό τῶν ἐνδιαφερομένων) εἶναι ἄνευ σημασίας διά τό Δικαστήριον, ὅν μόνον ἁρμόδιον νά κρίνῃ, βάσει τῶν ὡς ἄνω βεβαιωθέντων, κατά τό μᾶλλον ἢ ἧττον ἐπακριβῶς, στοιχείων, ἅτινα συγκροτοῦν τήν ὑποκειμένην σχέσιν, περί τῆς νομικῆς μορφῆς, ἣν φέρει αὐτή. Ἐπί πᾶσι δέον νά λεχθῇ, ὅτι εἶναι λίαν πιθανόν ὅτι οἱ διάδικοι, καταρτίζοντες τήν κρινομένην σχέσιν, ἐθεώρουν αὐτήν ὡς σύμβασιν ἐργασίας, πλήν ἡ ἀντίληψις αὕτη τῶν συμβαλλομένων οὐδόλως ἐπιδρᾷ ἐπί τόν ὀρθόν χαρακτηρισμόν τῆς σχέσεως, γενησομένου ὑπό τοῦ Δικαστηρίου, βάσει μόνον, ὡς πρό μικροῦ ἐξετέθη, τῶν στοιχείων τῆς συμφωνίας καί οὐχί τῆς προθέσεως τῶν συμβαλλομένων, ἥτις πρόθεσις λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἐπί ἄλλων ἐννόμων σχέσεων, ὡς π.χ. ἑταιρίας, ἐν ᾗ ἀπαιτεῖται ἡ ὕπαρξις animi societatis (ἄρθρ. 741 Α.Κ.). Προσθετέον εἰς ταῦτα ὅτι ἡ συνδέουσα τούς διαδίκους σχέσις θά ἦτο ἀναμφισβητήτως σύμβασις ἐργασίας ἢ κατά τάς περιστάσεις καί ἑταιρία, ἂν, ἀντί τῆς προεκτεθείσης συμφωνίας περί καταβολῆς ἐν πάσῃ περιπτώσει εἰς τόν ἰδιοκτήτην ὑπό τοῦ ὁδηγοῦ ὡρισμένου ποσοῦ κατά χιλιόμετρον, συνεφωνεῖτο, ὅτι ὁ ὁδηγός θά ἠμείβετο διά ποσοστοῦ ἐπί τῶν πραγματοποιουμένων ὑπ' αὐτοῦ εἰσπράξεων, ὧν τό δυσχερές τῆς ἐξακριβώσεως εἶναι ζήτημα ἀσχέτων πρός τό ἐξεταζόμενον καί συνεπῶς ἐκφεύγον τῶν ὁρίων τῆς παρούσης δίκης.

Κατ' ἀκολουθίαν πάντων τῶν προεκτεθεμένων ἡ σύμβασις τῶν διαδίκων φέρει τήν μορφήν μισθώσεως πράγματος, εἰς, μίσθωσις πράγματος, εἶναι καί ἡ γνωστή, κατ' οὐδέν δέ οὐσιώδες στοιχεῖον διαφέρουσα τῆς κρινομένης, συμφωνία, καθ' ἣν ἰδιοκτῆται αὐτοκινήτων, ἄνευ ταξιμέτρου, παραχωροῦν αὐτά, διά ποικίλον ἑκάστοτε χρόνον, ἀντί ὡρισμένου ποσοῦ κατά διανυόμενον χιλιόμετρον,

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΠΙ ΠΟΣΟΣΤΟΙΣ ΔΙ' ΑΠΟΛΥΣΙΝ

Σχέσις όδηγών άγοραίων αύτοκινήτων (ταξί) πρός ίδιοκτήτας

Θεώρησις σχέσεως όδηγών αύτοκινήτων ταξί ώς συμβάσεως έργασίας καί όχι μισθώσεως πράγματος (αύτοκινήτου). — Έφαρμογή διά τήν άπόλυσιν άρθρου 9 Ν. 118|1945. — Καθορισμός άποζημιώσεως άμειβομένου έπί ποσοστοίς, ένεκα άπολύσεως, έκείνης τού τεχνίτου, άδιαφόρως ύπαλληλικής ίδιότητος. — Βάσις τό πραγματικώς λαμβανόμενον ημερομίσθιον. — Άνεπηρέαστον κύρους καταγγελίας συμβάσεως έργασίας έκ τής ύπάρξεως εύλόγων άμφιβολιών έργοδότου περί τόν καθορισμόν τής νομίμου άποζημιώσεως.

Ένώ τό ώς έφετείον δικάζον Πρωτοδικείον Άθηνών, ώς έκτίθεται άνωτέρω, σ. 678, χαρακτηρίζον τήν σχέσιν τού όδηγού αύτοκινήτου ταξί πρός τόν ίδιοκτήτην ώς τοιαύτην μισθώσεως πράγματος, δέν θεωρεί έφαρμοστέους δι' αύτήν τούς νόμους περί καταγγελίας συμβάσεως έργασίας, ή νομολογία τού α' βαθμού τής έργατικής διαδικασίας χαρακτηρίζει τήν σχέσιν ώς σύμβασιν έργασίας (αύτη ή παρατεθυμένη δικαστική άπόφασις).

Ένδιαφέρουσα είναι ή σκέψις τής έν λόγω άποφάσεως περί ύπολογισμού τής άποζημιώσεως, λόγω άπολύσεως, τού άμειβομένου έπί ποσοστοίς όδηγού αύτοκινήτου, κατ' έφαρμογήν τής (άντισυνταγματικής, ώς έσημειώσαμεν, ΕΕΔ 10, 276) διατάξεως τού άρθρου 2 § δ τού Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 περί έπεκτάσεως τού Ν. 118|1945, ώς έτροποποιήθη διά τής § 3 τού άρθρου 6 τού Ν. Δ. 1255|1949, (ΕΕΔ 8, 962), ή οποία, άπομακρυνομένη τών γενικών διά τήν ύπαλληλικήν ίδιότητα κριτηρίων τού άρθρου 10 τού Ν 1231|1918, καθορίζει έξαιρετικώς διά τούς έπί ποσοστοίς άποκλειστικώς ή κατά κύριον λόγον άμειβομένους μισθωτούς τήν άποζημίωσιν τού τεχνίτου «τής γενικής συλλογικής συμβάσεως έργασίας», άδιαφόρως άν ό μισθωτός θεωρήται, κατά τά γενικά κριτήρια τού άρθρου 10 τού Ν. 1231|1918, ίδιωτικός ύπάλληλος (καί τοιούτος κατά παγίαν νομολογίαν ό όδηγός αύτοκινήτου).

Κατ' άσυγχώρητον άβλεψίαν τού Νομοθέτου τού άρθρου 6 § 3 τού Ν. Δ. 1255|1949 καθορίσθη ή άποζημίωσις τών έπί ποσοστοίς άμειβομένων βάσει τού ημερομισθίου τού τεχνίτου τής «γενικής συλλογικής συμβάσεως έργασίας», ή οποία, ώς έσημειώσαμεν (ΕΕΔ 10, 276), δέν προβλέπει περί τοιούτου ημερομισθίου.

Ή Πρωτοδικείου Άθηνών 460|1951 (Πρωτοδίκης Ε. Μαλλιάρας, ΕΕΔ 10, 277), ύποχρεουμένη νά καθορίση άποζημίωσιν, έφήρμοσε τήν άπό 19|3|1938 συλλογικήν σύμβασιν έργατών έν γένει, άναπροσαρμοζομένην διά τής άπό 1 Νοεμβρίου 1947 γενικής.

Ούτως όμως έπαντήλθεν είς την προ τής ύπό τής § 3 τού άρθρου 6 τού Ν. Δ. 1255|1949 τροποποιηθείσαν διάταξιν τής § 2 τού άρθρου 5 τού Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946, ή οποία καθώριζεν ώς βάσιν ύπολογισμού τό ημερομίσθιον τού άνειδικεύτου έργάτου (περί αύτού ή έφαρμοσθείσα ύπό τής Πρωτοδικείου Άθηνών 460|1951 γενική συλλογική σύμβασις έργασίας), ένώ ή διάταξις τής § 3 τού άρθρου 6 τού Ν. Δ. 1255|1949 ήθέλησε νά ... προαγάγη τούς έπί ποσοστοίς άμειβομένους διά καθορισμού άποζημιώσεως τεχνίτου, άντί έκείνης τού άνειδικεύτου έργάτου.

Ή κατωτέρω νεωτέρα πρωτοδικειακή άπόφασις, διαπιστούσα καί αύτη τόν «έπί ψευδούς προϋποθέσεως» δρισμόν τής άνω διατάξεως, περί ημερομισθίου δηλαδή τεχνίτου τής γενικής συλλογικής συμβάσεως έργασίας, ύπολογίζει τό ημερομίσθιον βάσει τών πραγματι ύπό τού μισθωτού, κατά μέσον όρον, λαμβανομένων.

Τούτο, έν άπορίᾳ περί τού πρακτέου, είναι μία λύσις, άλλ' άν είναι ταύτο κατώτερον τού ημερομισθίου τεχνίτου τής «γενικής συλλογικής συμβάσεως»;

Πρωτοδικείου Άθηνών 3003|1951

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'
Πρωτοδίκης ό κ. Μ. Κυριλλόπουλος
Διαιτηταί οί κ.κ. Σ. Σκεύης, Λ. Παπαστάθης

Έκ τής έν γένει άποδεικτικής διαδικασίας έβεβαιώθησαν τά άκόλουθα: Τήν 1 Μαΐου 1950 κατηρτίσθη μεταξύ τών διαδίκων σύμβασις, δυνάμει καί είς έκτέλεσιν τής οποίας ό ένάγων, ώς έπαγγέλματος όδηγός αύτοκινήτου τυγχάνων, άνέλαβε τήν ύποχρέωσιν, όπως έκμεταλλεύεται τό είς τόν έναγόμενον άνήκον άγοραίον αύτοκίνητον μετά μετρητού (ταξί), ύπό τόν όρον νά καταβάλλη είς τόν έναγόμενον δρχ. 1400 (αύξηθείσας βραδύτερον είς 1800) κατά διανυόμενον χιλιόμετρον, έξ-

---

ών χιλιομέτρων συνήθως προσδιορίζεται καί έλάχιστον ύποχρεωτικόν διά τόν λαμβάνοντα άριον, χωρίς έντεύθεν νά ύπάρχη τις ό ύποστηρίζων ότι ό λαμβάνων τήν χρήσιν τού αύτοκινήτου, άδιάφορον άν διά περαιτέρω έκμετάλλευσιν ή διασκέδασιν κλπ, καθίσταται ύπάλληλος τού ίδιοκτήτου. Όθεν ή προσβαλλομένη άπόφασις, χαρακτηρίσασα αύτήν, τήν ένδικον σχέσιν, ώς σύμβασιν έργασίας καί δεξαμένη, έπί τῃ αίτιολογίᾳ ταύτῃ, τήν άγωγήν, δεδομένου καί δέον, κατά τόν σχετικόν βασίμον τής έφέσεως λόγον, νά μεταρρυθμισθῇ, άπορριπτομένης τής άγωγής. Ή διά τών προτάσεων άσκουμένη άντέφεσις τού έφεσιβλήτου ένάγοντος, παραπονουμένου ότι έσφαλμένως καθωρίσθησαν αί μηνιαίαι άποδοχαί του είς δραχ. 1.200.000, ένώ αύται άνέρχονται είς δραχ. 2.500.000 είναι άπορριπτέα, άτε έρειδομένη έπί τής έσφαλμένης προϋποθέσεως ότι ύπόκειται σύμβασις έργασίας.

εὑρισκομένων τῶν διανυθέντων χιλιομέτρων ἐκ τῆς ἀριθμήσεως ὑπὸ τοῦ εἰδικοῦ πρὸς τοῦτο ὀργάνου (ἀριθμητοῦ-compteur), καρποῦται δὲ οὗτος πᾶσαν ἑτέραν ἐκ τῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ αὐτοκινήτου πρόσοδον. Ἐν ὄψει τῶν πραγματικῶν τούτων περιστατικῶν κρίνομεν, ὅτι ὁ νομικὸς χαρακτηρισμός, ὁ προσιδιάζων εἰς τὴν σύμβασιν ταύτην, εἶναι ὁ τῆς συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας καὶ οὐχὶ ὁ τῆς μισθώσεως πράγματος. Τοῦτο δέ, διότι ὁ ἐνάγων δυνάμει τῆς συμβάσεως ταύτης εὑρίσκετο ἔναντι τοῦ ἐναγομένου εἰς σχέσιν ἐξαρτήσεως, εἰς ἣν δὲν εὑρίσκεται ὁ μισθωτὴς πράγματος, καθ' ὅσον οὗτος ἦτο ὑπόχρεως νὰ ἐργάζηται καθ' ὡρισμένας ὥρας τοῦ εἰκοσιτετραώρου, ν' ἀκολουθῇ τὰς ὑποδείξεις τοῦ ἐναγομένου σχετικῶς πρὸς τὴν καλυτέραν ἐκμετάλλευσιν τοῦ αὐτοκινήτου καὶ γενικῶς ὡς πρὸς τὴν αὔξησιν τῶν ἡμερησίων εἰσπράξεων, ἐξ ἃς ἐξηρτᾶτο ἡ παρὰ τοῦ ἐναγομένου ἀπόληψις μεγαλυτέρου ποσοστοῦ εἰσπράξεων. Ἐκ τούτων ἕπεται, ὅτι τὸ προέχον ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ εἶναι ἡ μίσθωσις τῆς ἐργασίας τοῦ ἐνάγοντος, τοῦ πράγματος (αὐτοκινήτου) ἀποτελοῦντος μέσον πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας (δρα καὶ τὰς ὑπ' ἀριθ. 3947|1950 καὶ 4000|1950 ἀποφάσεις ἡμῶν ἐν ΕΕΔ 9, 1130 καὶ 10, 20, ὡς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 3|1950 ἀπόφασιν τῆς πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας ἐν ΕΕΔ 10, 213). Ἔτι πλέον ἐκ τῆς ἀπὸ 27 Φεβρουαρίου 1939 συλλογικῆς συμβάσεως ὁδηγῶν ταξὶ (*Τσιμπούνη*, Κῶδιξ Συλλογικῶν Συμβάσεων, σελ. 267) σαφῶς συνάγεται, ὅτι οἱ ἰδιοκτῆται καὶ ὁδηγοὶ ταξὶ ἐδέχθησαν, ὅτι αἱ ὁμοίου περιεχομένου πρὸς τὴν ὑπὸ κρίσιν συμβάσεις τυγχάνουν συμβάσεις μισθώσεως ἐργασίας καὶ διὰ τοῦτο ἐρρύθμισαν διὰ τῆς συλλογικῆς ταύτης συμβάσεως θέματα σχετικὰ πρὸς τὰς ἀναπαύσεις, πρὸς τὴν ἡμερησίαν ἀποζημίωσιν διὰ τὰς ἡμέρας ταύτας, ἦτοι θέματα, ἅτινα μόνον πρὸς τὴν ὕπαρξιν συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας δύνανται νὰ συμβιβασθῶσι. Καὶ ναὶ μὲν ἐνταῦθα, ὀφισταμένης συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας, καθ' ἣν ὁ μισθωτὸς ἀμείβεται ἐν ὅλῳ ἐπὶ ποσοστοῖς, δὲν ἐφαρμόζεται ἡ συλλογικὴ αὕτη σύμβασις (ἄρθρον 6 τῆς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως), πλὴν ὅμως αὕτη σοβαρώτατον στοιχεῖον ἀποτελεῖ διὰ τὴν διαπίστωσιν τῆς δικαιολογικῆς ἀντιλήψεως, ἥτις ὑφίσταται μεταξὺ τῶν ἀμέσως ἐνδιαφερομένων διὰ τὴν σύμβασιν ταύτην ἰδιοκτητῶν καὶ ὁδηγῶν καὶ ἑπομένως διὰ τὴν ἑρμηνείαν τῆς βουλήσεως τῶν συμβαλλομένων εἰς τὰς καθ' ἕκαστον ἀτομικὰς συμβάσεις.

Πρὸς τούτοις καὶ ἐκ τῶν: α) ἄρθρου 2 § 3 τοῦ Α.Ν. 199|36 «περὶ τροποποιήσεως ἐργατικῶν τινων νόμων, καθ' ὃ εἰς τοὺς ὁδηγοὺς ταξὶ τοὺς ἐργαζομένους ἐπὶ μισθῷ ἢ ποσοστοῖς χορηγεῖται ὑποχρεωτικῶς μία ἡμέρα ἀναπαύσεως καθ' ἑβδομάδα β) τοῦ Β.Δ. ἀπὸ 14 Αὐγούστου 1950 «περὶ κανονισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας προσωπικοῦ τῶν ἀγοραίων (ταξὶ) καὶ ἰδιωτικῆς χρήσεως αὐτοκινήτων» γ) τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ν. 28|44 ὑπ' ἀριθ. 25142|51 ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν—Ἐργασίας «περὶ χορηγήσεως δώρου Πάσχα εἰς τοὺς ὁδηγοὺς αὐτοκινήτων (ταξὶ), δι' ἧς καθωρίσθη, ὅτι οὗτοι δικαιοῦνται δώρου, καθορισθέντος εἰς δραχ. 100.000. πιστοῦται, ὅτι καὶ ὁ σύγχρονος νομοθέτης ἀντιμετωπίζει τὴν σύμβασιν ταύτην ὡς σύμβασιν μισθώσεως ἐργασίας. Ἐν προκειμένῳ μάλιστα αὐτὸς οὗτος ὁ ἐναγόμενος σαφῶς ἐξεδήλωσε τὴν βούλησιν αὐτοῦ καὶ ἀνεγνώρισε τὴν καταρτισθεῖσαν σύμβασιν ὡς σύμβασιν μισθώσεως ἐργασίας διὰ τῆς εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἀσφαλίσεως τοῦ ἐνάγοντος καὶ τῆς καταβολῆς τῆς βαρυνούσης αὐτὸν ἀσφαλιστικῆς εἰσφορᾶς. Γνωστὸν δὲ τυγχάνει ὅτι εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. ὑπάγονται οἱ παρέχοντες ἐξηρτημένην ἐργασίαν.

Ὁ ἐναγόμενος, ἐπικουρικῶς καὶ δι' ἣν περίπτωσιν ἡ σύμβασις ἤθελε θεωρηθῇ ὡς σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας, κατήγγειλε τὴν σύμβασιν ταύτην ἐγγράφως καὶ ἀνήγγειλε τὴν καταγγελίαν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, ἐμπροθέσμως δι' ἀναγγελιῶν, περιεχουσῶν ἅπαντα τὰ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560|1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἀπαιτούμενα στοιχεῖα, ἀρνηθέντος δὲ τοῦ ἐνάγοντος νὰ παραλάβῃ τὴν ἀποζημίωσίν του κατέθεσεν ὑπὲρ αὐτοῦ εἰς τὸ Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων δραχ. 150.000. Κατὰ τὸ ἄρθρον 6 § 4 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 ἢ κατὰ τὸ ἄρθρον 9 § 1 τοῦ Ν. 118 προβλεπομένη ἀποζημίωσις τῶν μισθωτῶν τῶν ἀμειβομένων ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον λόγον ἐπὶ ποσοστοῖς ἰσοῦται πρὸς ἀποζημίωσιν τεχνίτου τῆς γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἐκ τούτου ἕπεται ὅτι διὰ τὴν κατηγορίαν ταύτην τῶν μισθωτῶν ἐγκαταλείπεται ὑπὸ τοῦ νομοθέτου τὸ κριτήριον τῆς διακρίσεως ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν (τεχνιτῶν), τὸ τιθέμενον ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. 1234 (πνευματικὴ καὶ σωματικὴ ἐργασία) καὶ θεωροῦνται οὗτοι ὡς πρὸς τὴν ἀποζημίωσιν ὡς τεχνῖται, ὑπαγόμενοι οὕτω εἰς τὸ Β.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 καὶ οὐχὶ εἰς τὸν Ν. 2112. Ἡμερομίσθιον τεχνίτου καθοριζόμενον ὑπὸ γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως, περὶ οὗ ὁμιλεῖ τὸ ὡς ἄνω ἄρθρον, δὲν ὑφίσταται ἐν τῇ κειμένῃ νομοθεσίᾳ, διότι ἡ γενικὴ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας τῆς 19.8.1938 καθορίζει τὸ ἡμερομίσθιον ἐργατῶν ἐν γένει, ἡ δὲ τῆς 12|8|1935 τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν γένει. Ἑπομένως διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ἐπὶ ποσοστοῖς ἀμειβομένου θὰ ληφθῇ τὸ πράγματι παρ' αὐτοῦ λαμβανόμενον ἡμερομίσθιον κατὰ μέσον ὅρον. Ὁ ἐναγόμενος ὑπελόγισε τὸ ἡμερομίσθιον τοῦ ἐνάγοντος, ἀμειβομένου ἐπὶ ποσοστοῖς, καθ' ἃ ἐξετέθη, εἰς 30.000 δραχμάς, ἐνῷ ἐκ τῆς ἀποδεικτικῆς διαδικασίας προέκυψε, ὅτι τοῦτο ἦτο 40.000 καὶ ὡς ἐκ τούτου κατέβαλε αὐτῷ ἀποζημίωσιν 150.000, ἀντὶ 200.000. Ἡ καταβολὴ ὅμως μειωμένης ἀποζημιώσεως, προελθοῦσα ἐξ ὀλλόγου ἀμφιβολίας τοῦ ἐναγομένου περὶ τὸ ποσὸν τοῦ ἡμερομισθίου, ἔτι δὲ μᾶλλον καὶ ἐκ τῆς ἀσαφείας τῆς ὡς ἄνω διατάξεως, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἀκυρότητα τῆς γενομένης καταγγελίας, ἀλλ' ἀξίωσιν τοῦ μισθωτοῦ πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἀποζημιώσεως.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

Ι. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.— ΙΙ. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ.— ΙΙΙ. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ.— ΙΥ. ΠΕΙΘΑΡΧΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.

Εἰσαγωγικαὶ σημειώσεις Συντάξεως

1.—Ἡ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 2146|1951, κατωτέρω σελ. 683, δέχεται τὴν εὐθυνουσαν νὰ παγιοποιηθῇ ἐν τῇ νομολογίᾳ ἄποψιν, ὅτι ἡ ἔννοια τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945 (ΕΕΔ 8, 861) περὶ ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας τῶν ἠσφαλισμένων κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. μισθωτῶν εἶναι, ὅτι ὡς ἠσφαλισμένοι θεωροῦνται οἱ ἀσφαλισθέντες, ἐφ' ὅσον ἡ ἀσφάλισις εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἐπέρχεται αὐτομάτως καὶ αὐτοδικαίως (βλέπε σχετικῶς καὶ Πρωτοδίκου Πειραιῶς 409|1951, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχελόπουλος*, ἀνωτέρω σελ. 514, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

2.—Ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2385|1951, κατωτέρω σελ. 684, ἀκολουθεῖ τὴν καὶ διὰ προηγουμένων ἀποφάσεων δεκτὴν γενομένην ἄποψιν, ὅτι, ἵνα ἔχῃ χώρον ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945 καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας πρέπει αὕτη νὰ γίνεται ἐγγράφως καὶ νὰ περιέρχεται συγχρόνως τὸ ἔγγραφον εἰς χεῖρας τοῦ μισθωτοῦ (βλέπε καὶ συμφώνους Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφεξῆς, 1600|1949, εἰσηγητὴς *Χ. Καθιμέρεως*, ΕΕΔ 9, 540. ἀξιοσημείωτον τὴν ἀντίθετως ἀποφανθεῖσαν Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3237|1949, ΕΕΔ 8, 627).

3.—Ἡ Πρωτοδίκου Πειραιῶς 397|1951, κατωτέρω σελ. 684, σχετικῶς πρὸς τὴν ἰδιότητα τοῦ λιγοστίκου δέχεται ὅτι οὗτος λογίζεται ὡς ἐργάτης (βλέπε καὶ σύμφωνον Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 7382|1950, ὡς ἐφεξῆς, εἰσηγητὴς *Κ. Παπαζήσης*, ΕΕΔ 10, 75, ἀλλὰ καὶ ἀντιθέτους, ΕΕΔ 10, 73).

Ἀναζητοῦντες δὲ τῆς τοιαύτης ἐκτιμήσεως τῆς ἐργασίας τοῦ λιγοστίκου, σχετικῶς πρὸς τὴν δι' ἡμερομισθίου ἀμοιβήν, ἀκολουθεῖ τὴν παγίως πλέον κρατήσασαν ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει ἄποψιν περὶ τοῦ ὅτι τότε μόνον λογίζεται ὁ ἡμερησίως ἀμειβόμενος ὡς ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, ὅταν ἀποδειχθῇ, ὅτι ἡ δι' ἡμερομισθίου ἀμοιβή του ἦτο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου ἢ δὲν ἀνταπεκρίνετο πρὸς τὴν ἀλήθειαν (βλέπε Α.Π. 17|1951, εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 10. 201, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

4.— Αἱ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2186|1951, κατωτέρω σελ. 685, 2144|1951, κατωτέρω σελ. 686, ἐπαναλαμβάνουν τὴν γνωστὴν καὶ κρατοῦσαν ἐν τῇ νομολογίᾳ ἄποψιν, ὅτι προκειμένου περὶ μισθωτῶν, στερουμένων διελείμματος ἀγελίας, τὰ ὁποῖα ἐπιτάσσουν σχετικοὶ διὰ αὐτοὺς νόμοι, ὅπόταν λογίζεται ἡ σύμβασις ἄκυρος, διὰ λόγους δημοσίου συμφέροντος, δὲν ἐφαρμόζονται οἱ νόμοι περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

5.—Ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2272|1951, κατωτέρω σελ. 686, ἀσχολεῖται περὶ τοῦ χώρους τῆς μετὰ τοῦ Δημοσίου συμβάσεως ἐργασίας ἄνευ διατυπώσεως τῆς κατὰ Ν. 516|1948 νομιμοφρονούσης τῶν μισθωτῶν καὶ καταλήγει εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ τοιαύτη σύμβασις εἶναι ἄκυρος (βλέπε καὶ Α.Π. 45|1951, εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 10, 362, γνωμοδοτ. Νομικοῦ Συμβουλίου (εἰσηγητὴς *Β. Σάββας*, ΕΕΔ 10, 478).

6.—Ἡ Πρωτοδικείου Βόλου 13|1951, ὡς ἐφεξῆς, κατωτέρω σελ. 687, συμφωνεῖ πρὸς τὴν ἄποψιν τῆς Πρωτοδικείου Καρδίτσης 975|1950 (εἰσηγητὴς *Ν. Μελᾶς*, ΕΕΔ 10, 124) σχετικῶς πρὸς τὸ ἀνυπόχρεων ἐργολάβων ἐργολαβικῶν μετὰ τοῦ Δημοσίου συμβάσεων πρὸς παροχὴν εἰς τοὺς μισθωτοὺς των τῶν κατὰ τὰς ὑπουργικὰς ἀποφάσεις οἰκονομικῶν ἐνισχύσεων διὰ τὰς ἑορτὰς (βλέπε καὶ σύμφωνον *Π. Ἀντιτσάν* ΕΕΔ 10, 125).

Ἐν τοιούτοις ἡ ὑπ' ἀριθ. 25100|2466|1951 ὑπουργικὴ ἀπόφασις (ΕΕΔ 10, 434) καθορίζει τοιοῦτον δικαίωμα (ἄρθρ. 1) καὶ διὰ τοὺς ἐργατοτεχνίτας δημοσίων ἔργων.

7.—Ἡ Πρωτοδίκου Βεροίας 18|1951, κατωτέρω σελ. 687, ἐρμηνεύουσα τὴν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς, δέχεται τὴν αὐτὴν ἄποψιν τῆς μειοψηφίας τῆς ὑπ' ἀριθ. 547|1951 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς (εἰσηγητὴς *Κ. Κουτουρίσης*, ἀνωτέρω σελ. 505), τὴν αὐτὴν δὲ ῥύθμισιν ἐπιβάλλει ἤδη ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ὑπ' ἀριθ. 25825|2541|1951 ἐρμηνευτικὴ ὑπουργικὴ ἀπόφασις.

8.—Ἡ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 2634|1951, κατωτέρω σελ. 688, δέχεται τὴν παγίως κρατοῦσαν εἰς τὰ δικαστήρια τῆς οὐσίας ἄποψιν ὅτι ἡ παρὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ Α.Ν. 244|1936 Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς (ἄρθρ. 11 Α.Ν. 547|1937) ἀκόλουσις τοῦ ὑπὸ τοῦ Ν. 3514|1928 προστατευομένου μισθωτοῦ δὲν ἐπάγεται ἀκυρότητα αὐτῆς, ἀλλὰ μόνον ἀποζημίωσιν ἐξ μηνῶν (βλέπε καὶ *Γ. Ἀποστολοπούλου*, Ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, ἔκδ. τρίτη, σελ. 208), οὗτω στοιχεῖον τοῦ δικαιώματος τούτου ἀποτελεῖ ἡ προηγουμένη ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 68, ἔνθα ἀνάπτυξις τοῦ ζητήματος καὶ παραπομπαί, Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 821|1950, Πρωτοδίκης *Σ. Σταματιάδης*, ΕΕΔ 10, 68).

9.—Ἡ Πρωτοδίκου Πειραιῶς 164|1951, κατωτέρω σελ. 688, ἀσχολεῖται ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος, τὸ ὁποῖον ἀπησχόλησε καὶ τὴν Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 219|1950 (Πρωτοδίκης *Σ. Σταματιάδης*, ΕΕΔ 9, 504), καὶ δίδει τὴν αὐτήν, ὡς καὶ ἐκείνη, λύσιν (βλέπε καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 504).

Ι. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Ἀσφάλισις μισθωτῶν εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας

Προϋπόθεσις ὑπαγωγῆς μισθωτῶν εἰς ἀσφάλισιν Ταμείου Ἀνεργίας ἡ ἀσφάλισις αὐτῶν κατὰ τῆς ἀσθενείας παρὰ τῷ Ι.Κ.Α.— Μὴ ἀναγκαία ἐγγραφὴ εἰς μητρῶα Ι.Κ.Α.— Αὐτοδικαία καὶ αὐτόματος ἡ ἀσφάλισις

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2146|1951
Διαδικασία Ν. Γ²ΘΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. *Σ. Παφώνης*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Μουσάς, Ε. Δημητρακόπουλος

Κατὰ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ

Ν. Δ. 1253|1949 περί τροποποιήσεως ένίων διατάξεων τοῦ Νόμου 118|45 ὁ μισθωτὸς δὲν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ εἶναι καὶ πράγματι ἠσφαλισμένος εἰς τὸ Ι.Κ.Α., δηλ., νὰ ἔχῃ ἐκδοθῇ ἐπ' ὀνόματί του βιβλιάριον ἀσφαλίσεως κατ' ἀσθενείας, ἀλλ' ἀρκεῖ νὰ περιλαμβάνεται μεταξὺ τῶν δικαιούχων, τοιαύτης δὲ ἀσφαλίσεως δικαιοῦται κατὰ τὸ ἄρθρον 2 § 1 τοῦ Ν. 6298 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» ὁ παρέχων κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἐναντι ἀποδοχῆς, χωρὶς νὰ περιλαμβάνηται εἰς τὰς ἐξαιρέσεις τῶν ἄρθρων 3 καὶ 13 τοῦ ἰδίου ὡς ἄνω νόμου, ἐκ τοῦ ἄρθρου δὲ 1 § 3, ὁριζοντος ὅτι ὁ ὅρος ἠσφαλισμένος σημαίνει πρόσωπον ἐκ τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸ ἄρθρον 2, τοῦτέστι τῶν παρεχόντων ἐξηρτημένην ἐργασίαν, παρέπεται ἀνενδοιάστως, ὅτι ἡ ἀσφάλισις τοῦ μισθωτοῦ, εὐθὺς ὡς ἄρξηται παρέχων τοιαύτην ἐργασίαν ἐπέρχεται αὐτομάτως καὶ αὐτοδικαίως, ἀνεξαρτήτως τῆς θελήσεώς του. Οὕτω καὶ ὁ ἐν προκειμένῳ ὁ ἐνάγων, παρέχων ἐξηρτημένην ἐργασίαν καὶ μὴ ὑποκείμενος εἰς ἐξαιρέσεις, θεωρεῖται ἀσφαλιστέος καὶ προστατεύεται ὑπὸ τοῦ Ν. 118|45. Ἀβάσιμα συνεπῶς νόμῳ τὰ ἀντιθέτως ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου προτεινόμενα, ἀρνουμένου προστασίαν τοῦ ἐνάγοντος ἐκ τοῦ Ν. 118|45, διότι οὗτος δὲν εἶναι ἠσφαλισμένος εἰς τὸ Ι.Κ.Α. κατ' ἀσθενείας, ἀφοῦ ἡ τυπικὴ ἰσχὺς τῆς ἀσφαλιστικῆς σχέσεως ἄρχεται εὐθὺς ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ.

---

2. Τύπος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατὰ Ν. 118|1945

Ὑποχρεωτικὸς ἔγγραφος τύπος.— Ἀναγκαία καὶ ἡ περιέλευσις τοῦ ἐγγράφου εἰς χεῖρας τοῦ μισθωτοῦ.— Ἀκυρότης ἄλλως καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2335|1951

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Ι. Μαρινάκος*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Σαράφης, Γ. Κορρὲς

Κατὰ τὸ ἄρθρον 9 ἐδάφ. 8 τοῦ Ν. 118|45, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 2 § 3 τοῦ Ν. Δ|τος τῆς 8|11 Μαΐου 1946, ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας θεωρεῖται ἔγκυρος, ἐφ' ὅσον γίνεται ἐγγράφως. Τοῦτο σημαίνει, κατὰ τὴν σαφῆ ἔννοιαν τῆς διατάξεως ταύτης, ὅτι διὰ τὴν ἐγκυρότητα τῆς ἀπολύσεως δὲν ἀρκεῖ ἡ σύνταξις τοῦ περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐγγράφου, ἀλλ' ἀπαιτεῖται ἐπὶ πλέον καὶ περιέλευσις αὐτοῦ εἰς χεῖρας τοῦ ἀπολυομένου. Ἡ βεβαίωσις ὕδην τῆς πρὸς τὸν ἀπολυόμενον ἐπιδόσεως τοῦ ἐγγράφου τῆς καταγγελίας εἶναι στοιχεῖον τοῦ κύρους αὐτῆς (Πρωτ. Ἀθηνῶν 6814|49 καὶ 1600|1950, ΕΕΔ 9, 540). Ἐν προκειμένῳ, διὰ τὸ ἔγκυρον τῆς ἀπολύσεως τῆς ἐναγούσης προαλγεῖ καὶ ἐπικαλεῖται ἡ ἐναγομένη τὸ ἀπὸ 27 Δεκεμβρίου 1950 ἔγγραφον αὐτῆς περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, κατὰθεσι τοῦ ὁποίου ὑπάρχει βεβαίωσις, ὑπογραφομένη ὑπὸ δύο μαρτύρων, ὅτι ἡ ἐνάγουσα ἠρνήθη νὰ παραλάβῃ ταῦτο. Ἐκ τοῦ οὕτως ἔχοντος ἐγγράφου τούτου οὐδὲν ἕτερον βεβαιοῦται, εἰμὴ ὅτι συνετάχθη καὶ ἔλαβεν ἡ ἐνάγουσα γνῶσιν τοῦ περιεχομένου του, οὐχὶ ὅμως καὶ ὅτι περιῆλθε πραγματικῶς τοῦτο εἰς χεῖρας της. Ἐντεῦθεν ἕπεται, ὅτι δὲν ἐπληρώθη ὁ ὑπὸ τῆς ἠγηθείσης διατάξεως ἐπιβαλλόμενος τύπος τῆς ἀπολύσεως καὶ κατὰ συνέπειαν, ἀνεξαρτήτως τῆς τηρήσεως τῶν λοιπῶν, ἐπίσης ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας ἐπιβαλλομένων διατυπώσεων, ἡ ἀπόλυσις τῆς ἐναγούσης εἶναι ἄκυρος, δικαιουμένης οὕτω εἰς ἀπόληψιν τῶν ἐφεξῆς ἀποδοχῶν της.

---

3. Στοιχεῖα ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος μισθωτῶν διὰ δικαίωμα ἀναλόγου ἀποζημιώσεως ἕνεκεν ἀπολύσεως.

Προέχον στοιχεῖον ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος ἡ παροχὴ κατὰ κύριον χαρακτῆρα ἐργασίας μὴ σωματικῆς.— Προϋπόθεσις ἐγγράφως ἢ μὴ δι' ἡμερομισθίου ἀμοιβή.— Εἰδικαὶ γνώσεις μισθωτοῦ ὡς στοιχεῖον ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος.— Ἐργασία λινοτύπου σωματικὴ καὶ χαρακτηρισμὸς ὡς ἐργάτου δι' ἀποζημίωσιν ἕνεκεν ἀπολύσεως.

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 337|1951

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Σταματιάδης, Χ. Ἀντωνιάδης

Διὰ νὰ κριθῇ ἡ νομιμότης τοῦ πρώτου κονδυλίου τῆς ἀγωγῆς, θὰ πρέπει προηγουμένως νὰ ἐρευνηθῇ τὸ ἂν ὁ ἐνάγων, ὡς λινοτύπης, εἶναι ὑπάλληλος ἢ τεχνίτης. Δυνάμει ρητῆς διατάξεως, ἤτοι τοῦ ν. 6071|54, οἱ λινοτύπαι θεωροῦνται ὡς τεχνῖται (ὁρα *Καποδίστρια*, Ἑρμ. Ἐργατικοῦ δικαίου § 302). Ἐκτὸς ὅμως τούτου ἐκ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ νόμου 2112|20, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου 4508|30, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 10 τοῦ νόμου 1234|18 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει ἐπιστρατεύσεως», ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. Δ. τῆς 10|18 Ὀκτωβρίου 1925, κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ Ν. Δ|τος τῆς 18|14 Σ|βρίου 1927, κυρωθέντος καὶ τούτου ὑπὸ τοῦ νόμου 3514|28, τοῦ ἄρθρου 1 § 2 τοῦ Β. Δ|τος τῆς 16ης Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 2112 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν» καὶ τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 § 1 τοῦ Α. Ν. 866|37, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος εἶναι ἐκεῖνος, ὅστις ἀπασχολεῖται ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὲ ἐργασίαν μὴ σωματικήν, ἤτοι μὲ ἐργασίαν ἀνωτέρα, ἥτις εἶναι ἐκείνη, ἧς τὸ προέχον εἶναι τὸ πνευματικὸν καὶ οὐχὶ σωματικὸν στοιχεῖον (ὁρα Α.Π. 861|47, ΕΕΔ, 7, 21 Ἐφ. Κρ. 50|36 ΜΖ 987, *Καποδίστρια*, Ἑρμηνεία Ἐργατικοῦ Δικαίου § 300, ὁρα καὶ Α.Π. 53|18, ΕΕΔ 7, 236, Α.Π. 466|49, ΞΑ' 201, Α.Π. 288|50, ΞΑ' 708, Α.Π. 17|51, ΞΒ' 147) καὶ δὲν ἔχει ἀμείβεται δι' ἡμερομισθίου, ἐκεῖς ἐὰν τοῦτο γίνεται πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου ἢ δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν (Α.Π. 166|36, ΕΕΝ ιβ' 922, Α.Π. 427|39 ΝΑ' 21, Α.Π. 466|49, ΕΕΔ 8, 810, Α.Π. 17|51 ΞΕ' 147). Βάσει τῆς ἐννοίας ταύτης ἐκρίθη, ὅτι ὁ κάτοχος τέχνης τινός, ἧς γνωρίζει τὴν πρακτικὴν μόνον ἐκτέλεσιν, χωρὶς νὰ ἔχῃ καὶ χωρὶς ν' ἀπαιτῆται νὰ ἔχῃ σχετικὰς θεωρητικὰς γνώσεις, δὲν

θεωρείται ὡς ὑπάλληλος, ἀλλ' ὡς τεχνίτης, ἐξομοιούμενος μὲ ἐργάτην (Α.Π. 361|47, ΕΕΔ 7, 21, Α.Π. 50|45, ΕΕΔ 7, 246), διότι εἶδικαὶ μόνον γνώσεις, ἀποκτώμεναι διὰ μακροχρονίου ἀπασχολήσεως, ἄνευ θεωρητικῶν γνώσεων, ἀπαιτοῦνται πρὸς ἄσκησιν οἱουδήποτε ἐπαγγέλματος ('Εφ. Κρ. 50|36, *Καποδίστρια*, ἔνθ' ἀνωτ. § 300). Τὸ ὅτι ἡ κρίσις αὕτη εἶναι ὀρθὴ προκύπτει καὶ ἐκ τῶν ἑξῆς: α) ἐκ τῆς ἀπὸ 12|8|36 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ἥτις ἔχει κυρωθῆ διὰ τοῦ νόμου 99|36 καὶ συνεπῶς ἀποτελεῖ νόμον καὶ ἥτις, καθορίζουσα τὴν ἔννοιαν τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου πρὸς ἐφαρμογὴν αὐτῆς βεβαίως καὶ οὐχὶ τοῦ ν. 2112, ὁρίζει, ὅτι ὑπάλληλοι θεωροῦνται καὶ οἱ διπλωματοῦχοι πρακτικοὶ μηχανικοί, ἐφ' ὅσον ἐπιβλέπουν καὶ συντηροῦν μηχανολογικὰς ἐγκαταστάσεις, ἤτοι οὐχὶ ἁπλῶς οἱ πρακτικοὶ μηχανικοί, ἀλλ' οἱ διπλωματοῦχοι πρακτικοὶ μηχανικοὶ κλπ., οἵ ἔχοντες δηλαδὴ καὶ θεωρητικήν τινα μόρφωσιν (ὅρα ὅπως *Καποδ.*, ἔνθ' ἀνωτέρω § 300 σημ. 4 καὶ ΕΕΔ 720), καὶ β) ἐκ τοῦ ν.δ. 381|47 «περὶ χαρακτηρισμοῦ τῶν ἠλεκτροτεχνιτῶν» Α, Γ, Δ καὶ ΣΤ εἰδικότητος, ἤτοι τοὺς ἔχοντας καὶ θεωρητικὴν μόρφωσιν (Α.Π. 594|49, ΕΕΔ 8, 99, Α.Π. 240|49, ΕΕΔ 8, 942) ὁ ἐνάγων στερεῖται θεωρητικῶν γνώσεων, οὔτε ἀπαιτεῖται νὰ ἔχῃ τοιαύτας, διὰ τῆς μακροχρονίου ὅμως ἀπασχολήσεώς του ἐπὶ τῶν λινοτυπικῶν μηχανῶν ἔχει ἀποκτήσει τὴν τεχνικὴν ἱκανότητα νὰ πλήττῃ τὰ πλήκτρα, ὧν ἕκαστον ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν «μήτρα» ἑνὸς γράμματος, οὕτω δὲ νὰ συναρμολογῇ ἐπὶ τῶν «μητρῶν» ὁλόκληρον στίχον, ἐφ' οὗ, ἐκχυνομένου αὐτομάτως ρευστοῦ μολυβδοκράματος, σχηματίζεται συμπαγὴς στίχος, ἐκτύπα τ' ἀποτελοῦντα αὐτὸν στοιχεῖα. Τοὺς κανόνας τῆς ὀρθῆς γραφῆς δὲν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ γνωρίζῃ, καίτοι ἡ μακρὰ πεῖρα τὸν καθιστᾷ ἔμπειρον καὶ ἐπ' αὐτοῦ, διότι βλέπει τὰς λέξεις ἐκ τοῦ κειμένου, δι' ὃν λόγον καὶ χωρὶς νὰ γνωρίζῃ ξένας γλώσσας δύναται ν' ἀποδώσῃ καὶ ξενόγλωσσα κείμενα. Εἶναι συνεπῶς τεχνίτης ὁ ἐνάγων ὡς λινοτύπης, ἐξομοιούμενος μὲ ἐργάτας, ὄχι μόνον διότι ἐκ τοῦ νόμου (ν. 6071|54) θεωρεῖται ὡς τοιοῦτος, ἀλλὰ καὶ διότι ἐν προκειμένῳ ἠμείβετο δι' ἡμερομισθίου οὐχὶ πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου, προσέτι δὲ καὶ διότι ἐν τῇ ἐργασίᾳ του προέχει τὸ σωματικὸν καὶ οὐχὶ τὸ πνευματικὸν στοιχεῖον (ὅρα σχετικῶς Πρωτ. Ἀθηνῶν 7382|50, ΕΕΔ 10, 75, Πρ. Ἀθηνῶν 4615|47, ΕΕΔ 6, 594, Π. Π. Ἀθην. 1663|48, ΕΕΔ 7, 359, ΕΕΔ 9, 660 καὶ 833). Δικαιοῦται δὲν οὗτος ὄχι τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112|20, ἀλλὰ τῆς τοῦ Β. Δ|τος τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920, ἣν ἐπικουρικῶς αἰτεῖται τὴν ἐπιδίκασιν ὁ ἐνάγων.

---

4. Καταγγελία ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας δι' ἔλλειψιν βιβλιαρίων ὑγείας

1. Μισθωτοὶ ἐστιατορίων.— Ἀναγκαῖος ἐφοδιασμὸς αὐτῶν διὰ βιβλιαρίων ὑγείας.— Ἄκυρος ἄλλως συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀνεφάρμοστον Νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2186|1951

Διαδικασία Ν ΓΨΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. *Ι. Μαρινάκος*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Φραγκῆς, Γ. Γιαννακουρέας

Διὰ τῆς ἐπὶ κρίσιν ἀγωγῆς του ὁ ἐνάγων, ἐκθέτων ὅτι εἰργάσθη παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ὡς ταμίας ἐπὶ συμβάσει ἀορίστου χρόνου μέχρι τῆς 7ης Νοεμβρίου 1950, ὅτε ἀπελύθη ἀκύρως, ὡς μὴ τηρηθεισῶν τῶν διατυπώσεων τοῦ Α. Ν. 118|1945, διώκει τὰς ἀποδοχάς του ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως αὐτοῦ μέχρι τῆς 6ης Ἰανουαρίου 1951. Ἡ ἐναγομένη, ἀμφισβητοῦσα τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς, ὑποστηρίζει ἐν κατακλείδι, ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας εἶναι ἄκυρος, λόγῳ τοῦ ὅτι ὁ ἐνάγων στερεῖται βιβλιαρίου ὑγείας, δι' οὗ ἔδει νὰ ἔχῃ ἐφοδιασθῆ, ὡς ἐργαζόμενος εἰς ξενοδοχεῖον φαγητοῦ. Ὁ ὡς ἄνω ἰσχυρισμὸς τῆς ἐναγομένης εἶναι οὐσιαστῶς, καθ' ὅσον προϋπόθεσις τῆς τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἠγηθέντος νόμου εἶναι ἡ ὕπαρξις ἐγκύρου συμβάσεως ἐργασίας. Στηρίζεται δὲ ἐξ ἑτέρου οὗτος εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 4|16 Αὐγούστου 1925 Νομοθ. Δ|τος, ὅπερ ἐτέθη ἐν ἐφαρμογῇ διὰ τοῦ Δ|τος τῆς 18|30 Ἰανουαρίου 1930. Πράγματι κατὰ τὸ ἄρθρον 1 § 1 τοῦ πρώτου τῶν νομοθετημάτων τούτων οὐδεὶς δύναται νὰ ἀσκῇ ἐντὸς τοῦ Κράτους ἓν ἐκ τῶν ἐν αὐτῷ ἀναφερομένων ἐπαγγελμάτων, μεταξὺ τῶν ὁποίων περιλαμβάνεται καὶ τὸ τοῦ ὑπαλλήλου ξενοδοχείου ὕπνου ἢ φαγητοῦ ἢ ζυθοπωλείου ἢ μαγειρείου ἢ οἰνοπωλείου κλπ., ἂν δὲν τυγχάνῃ ἐφωδιασμένος ἐκ μέρους τῆς ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ὑγιεινῆς καὶ Προνοίας καὶ Ἀντιλήψεως διὰ βιβλιαρίου ὑγείας ἐκδιδομένου, κατὰ τὰ περαιτέρω ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ εἰδικώτερον ὁριζόμενα. Τέλος, κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ αὐτοῦ Νομοθ. Δ|τος, τιμωροῦνται οἱ διευθύνται τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 ἐπαγγελμάτων, οἵτινες δέχονται καὶ διατηροῦσιν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν των ἄνευ βιβλιαρίου ὑγείας τοὺς ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους καὶ ἐργάτας.... Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων, διὰ τῶν ὁποίων ἀποσκοπεῖται ἡ προστασία τῆς δημοσίας ὑγείας καὶ αἵτινες οὕτω εἶναι δημοσίας τάξεως, ἐναργῶς προκύπτει, ὅτι σύμβασις ἐργασίας, καταρτισθεῖσα μεταξὺ ἐργοδότου, ἀσκοῦντος ἐπιχείρησιν ἐκ τῶν ἐν ταῖς ἄνω διατάξεσι ἀναφερομένων καὶ μισθωτοῦ, στερουμένου βιβλιαρίου ὑγείας, εἶναι ἄκυρος, ὡς ἀντικειμένη εἰς τὴν ὡς ἄνω ἀπαγορευτικὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀπὸ 4|18 Αὐγούστου 1923 Νομοθ. Δ|τος καὶ λογίζεται ὡς μὴ γενομένη (ἄρθρον 174 καὶ 180 τοῦ Α.Κ.), τῆς ἀκύρου ὅμως συμβάσεως ἐργασίας ἑκάτερος τῶν συμβαλλομένων δύναται ὁποτεδήποτε ν' ἀποστῇ ἀζημίως, ἄνευ ἀσκήσεως καταγγελίας, οὕτω δὲ ὁ ἐργοδότης δὲν ὑποχρεοῦται εἰς τήρησιν τῶν ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας ἐπιβαλλομένων διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Α. Ν. 118|1945 (Α.Π. 63 1948, ΕΕΔ 7, σελ. 199, Πρωτ. Ἀθηνῶν 1138|1950, ΕΕΔ 9, σελ. 932). Προκύπτοντος ὄθεν ὅτι ὁ ἐνάγων δὲν ἔχει ἐφοδιασθῆ διὰ βιβλιαρίου ὑγείας ἡ μετὰ τοῦ ἐναγομένου σχέσις ἐργασίας ἦτο πράγματι ἄκυρος. Κατὰ συνέπειαν, ἀποστάσα τῆς συμβάσεως ταύτης ἡ ἐναγομένη, οὐδεμίαν ὑποχρεωσιν ὑπέχει πρὸς καταβολὴν τῶν ἀξιουμένων ἀποδοχῶν του καὶ

δέον όπως απορριφθή ή υπό κρίσιν αγωγή, ως αβάσιμος και ουσία.

---

2. *Μισθωτοί αρτοποιείων.— Αναγκαίος εφοδιασμός αυτών διά βιβλιαρίων υγείας.— Άκυρότης άλλως συμβάσεως εργασίας και ανεφάρμοστον Νόμων περί καταγγελίας συμβάσεως εργασίας.*

Πρωτοδίκου Αθηνών 2144/1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'
Πρωτοδίκης ο κ. *Σ. Παγώνης*
Δικηγόροι οι κ.κ. Ν. Αγγελόπουλος, Ν. Κριθαράς

Κατά το άρθρον 1 § 1 του Ν. Δ. της 4/16 Αυγούστου 1923 «περί απαγορεύσεως της εξασκήσεως έντος του Κράτους του επαγγέλματος του αρτοποιού, αρτεργάτου κλπ.», τεθέντος εν ισχύϊ διά του από 18/30 Ιανουαρίου 1930 διατάγματος «περί ιατρικής επιθεωρήσεως και εφοδιασμού δι' ατομικών βιβλιαρίων υγείας των ασκούντων ωρισμένα επαγγέλματα ατόμων», ουδείς δύναται ν' ασκή το επάγγελμα του αρτεργάτου κλπ., εάν, εκτός του επαγγελματικού βιβλιαρίου, δεν τυγχάνη εφοδιασμένος εκ μέρους της υγειονομικής υπηρεσίας του Υπουργείου Υγιεινής και διά βιβλιαρίου υγείας, εκδιδομένου και τηρουμένου καθ' ωρισμένας διατυπώσεις και εμφαίνοντες ότι ούτος δεν πάσχει από μεταδοτικήν τινα νόσον (φθίσιν, σύφιλιν, λέπραν, τραχώματα κλπ.), τιμωρουμένων ποινικώς τόσον των διευθυντών των οικείων επιχειρήσεων, των ανεχομένων εν τη υπηρεσία αυτών τοιούτους μισθωτούς άνευ βιβλιαρίου υγείας, όσον και τούτων. Εκ της δημοσίας τάξεως διατάξεων τούτων, ως εκ του ότι σκοπείται δι' αυτών η προστασία της δημοσίας υγείας, σαφώς συνάγεται, ότι σύμβασις εργασίας μεταξύ εργοδότου, ασκούντος επιχείρησίν τινα εκ των ως άνω αναφερομένων και μισθωτού, μη εφοδιασμένου δια βιβλιαρίου υγείας, είναι άκυρος, ως αντικειμένη εις τας ως άνω απαγορευτικάς διατάξεις (Α.Κ. 174) και λογίζεται ως μη γενομένη (Α.Κ. 180), από τοιαύτης δε συμβάσεως εκάτερος των συμβαλλομένων δύναται ν' αποστή αζημίως άνευ ασκήσεως καταγγελίας και ούτω ο εργοδότης δεν υποχρεούται εις τήρησιν των επί ποινή ακυρότητος της καταγγελίας απαιτουμένων διατυπώσεων του άρθρου 9 του Ν. 118/35, ως ετροποποιήθη, του οποίου η εφαρμογή προϋποθέσει έχει την ύπαρξιν εγκύρου συμβάσεως εργασίας. Εβεβαιώθημεν ότι ο ενάγων, αρτεργάτης ών, δεν κέκτηται βιβλιάριον υγείας, άφου δεν προσάγει τούτο, ούδε και επικαλείται κάν τοιούτον ως εκδοθέν και συνεπώς, ανεξαρτήτως των λοιπών αιτιάσεων του εναγομένου, η ένδικος αξίωσις τούτου περί καταβολής αυτώ αποδοχών από της άκυρου καταγγελίας της εργασιακής συμβάσεως (του εναγομένου) και εφεξής, ερειδομένη εις άκυρον ως αντίτερον σύμβασιν, απαραδέκτως εισάγεται ενώπιον ημών, άφου κατά την ορθήν έννοιαν του άρθρου 1 του Ν. ΓΨΟΔ', ως ισχύει νύν, προϋπόθεσις της αρμοδιότητος ημών είναι η έγκυρος σύμβασις. Απορριπτέα όθεν η υπό κρίσιν αγωγή.

5. *Συμβάσεις μετά Δημοσίου άνευ διαπιστώσεως νομιμοφροσύνης εργαζομένων*

Υπαγωγή εις Ν. 516/1948 περί νομιμοφροσύνης και εργατών, συνδεομένων μετά του Δημοσίου διά συμβάσεως εργασίας ιδιωτικού δικαίου.— Ακυρότης συμβάσεως άνευ διαπιστώσεως νομιμοφροσύνης.— Ανεφάρμοστον Νόμων περί καταγγελίας συμβάσεως εργασίας.

Πρωτοδίκου Αθηνών 2272/1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'
Πρωτοδίκης ο κ. *Μ. Κυριλλόπουλος*
Δικηγόροι οι κ.κ. Χ. Φωτιάδης, Σ. Σταυρόπουλος, δικαστικός αντιπρόσωπος Δημοσίου.

Διά του άρθρου 1 του Α.Ν. 516/1948, όστις εκυρώθη διά του ψηφίσματος ΜΘ', κηρύσσεται άκυρος και μηδέν αποτέλεσμα συνεπαγόμενος ο διορισμός των πάσης φύσεως υπαλλήλων και υπηρετών, ως και η πρόσληψις εργατών, ή γενομένη παρά του Δημοσίου ή των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, εάν δεν υφίσταται γνωμάτευσις περί της νομιμοφροσύνης του διοριζομένου ή προσλαμβανομένου, εκδιδομένη υπό των υπό του άρθρου 3 του Α.Ν. 516/1948 οριζομένων Συμβουλίων. Εκ της γενικότητος της διατυπώσεως του άρθρου τούτου σαφώς προκύπτει, ότι τούτο καταλαμβάνει τόσον τους συνδεομένους μετά του Δημοσίου διά σχέσεως δημοσίου δικαίου (δημόσιοι υπάλληλοι), όσον και τους συνδεομένους μετ' αυτού διά σχέσεως ιδιωτικού δικαίου (σύμβασις μισθώσεως εργασίας). Η χρησιμοποίησις υπό του νόμου της φράσεως «πρόσληψις εργάτου» σύδεμίαν δύναται να καταλείπη επί του σημείου τούτου αμφιβολίαν, η κατά παράβασιν δε της δημοσίας τάξεως διατάξεως ταύτης συναπτομένη σύμβασις είναι άκυρος, κατά ρητήν του νόμου επιταγήν, αλλά και βάσει των γενικών αρχών, καθ' ας δικαιοπραξία, αντικειμένη εις απαγορευτικήν διάταξιν νόμου, είναι άκυρος, ή άκυρος δε δικαιοπραξία θεωρείται ως μη γενομένη (άρθρ. 180, 174 Α.Κ.), εκάτερον δε των μερών δύναται να αποστή αζημίως αυτής (Α.Π. 63/1948, Θέμ. ΝΘ' 378, Α.Π. 315/1919, Θέμ. Ξ' 448, Πρωτοδίκου Αθηνών 3681/1950, Θέμ. ΞΒ' 29, Πρωτ. Ιωαννίνων 297/1948, Θέμ. ΞΑ' 209).

Εν τη κρινομένη αγωγή ο ενάγων εκθέτει, ότι προσελήφθη την 1 Ιανουαρίου παρά του εναγομένου, δυνάμει σχέσεως ιδιωτικού δικαίου (συμβάσεως μισθώσεως εργασίας), ως ημερομίσθιος εργάτης. Εκ της παρ' αυτού όμως τούτου του ενάγοντος προσαγομένης από 9 Νοεμβρίου 1950 βεβαιώσεως της Υπηρεσίας Εφοδίων γενικής εξυγιάνσεως (Υπουργείου Υγιεινής), παρ' ή υπηρέτει, προκύπτει, ότι δεν ετηρήθησαν κατά την πρόσληψιν αυτού αι διατυπώσεις του ως άνω Α.Ν. 516/1948 περί διαπιστώσεως και βεβαιώσεως της νομιμοφροσύνης αυτού. Εκ τούτων έπεται, ότι η καταρτισθείσα σύμβασις μισθώσεως εργασίας άκυρος τυγχάνει και η κρινομένη αγωγή, δι' ής πίτουνται αποδοχαί του ενάγοντος διά τον μετά την καταγγελίαν της συμβάσεως χρόνον, απορριπτέα κρίνεται, κατά την βάσιμον περί τούτου ένστασιν του εναγομένου.

II ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

1. Παροχή έργασίας είς έργοδότας έργολαβικών συμβάσεων δημοσίων έργων και χρηματικαί πρός μισθωτούς ένισχύσεις δι' έορτάς

Σκοπός έργολαβικών διά δημόσια έργα συμβάσεων.—Άνεφαρμοστον ύπουργικών αποφάσεων περί παροχής χρηματικών ενισχύσεων δι' έορτάς επί μισθωτών τοιούτων συμβάσεων.

Πρωτοδικείου Βόλου 13|1951

Διαδικασία Ν. ΓΦΟΔ' κατ' έφεσιν

Πρόεδρος και εισηγητής ο Πρωτοδίκης κ. *Κ. Δάρας*

Δικηγόροι οι κ. κ. Α. Ζογκλάκος, Π. Άντζας

Και κατά την γνώμην του Δικαστηρίου τούτου εκ του περιεχομένου της από 4.11.1947 συλλογικής συμβάσεως των εργατοτεχνιτών και των υπ' αριθ. 4240|47, 10202|48, 50416|48 και 18531|49 κοινών αποφάσεων των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας περί χορηγήσεως εκτάκτων χρηματικών παροχών (δώρων) επί ταις εορταίς Χριστουγέννων και Πάσχα, ως εδέχθη και η εκκαλουμένη απόφασις δι' επικουρικής σκέψεως, προκύπτει, ότι αύται έχουν εφαρμογήν επί των βιομηχανικών επιχειρήσεων και των συναφών τοιούτων, ενώ δεν δύνανται να τύχουν εφαρμογής ως πρός τον καθορισμόν των τακτικών ημερομισθίων, ούτε ως πρός την χορήγησιν εκτάκτων παροχών, λόγω των άνω εορτών, επί εργατών και τεχνιτών των εργολαβικών συμβάσεων δημοσίων έργων, καθόσον, μεταξύ των άλλων, σκοπός των τοιούτων εργολαβικών συμβάσεων είναι και όπως καταβάλλωνται εις τον εργολάβον τα παρ' αύτου δαπανηθέντα, όσον αφορά τους μισθούς των επί τούτω προσληφθέντων εργατοτεχνιτών, διά πραγματοποιηθέντα ημερομίσθια λόγω παροχής των υπηρεσιών των. Υπέρ της απόψεως ταύτης εξάγεται επιχείρημα και εκ του γεγονότος ότι εις τας μνησθείσας υπουργικάς αποφάσεις δεν επανελήφθη ή περιληφθείσα διάταξις εν τω άρθρω 11 της υπ' αριθ. 13443|47 κοινής αποφάσεως των αυτών Υπουργών περί καταβολής δώρου επ' ευκαιρία των εορτών του Πάσχα 1947, καθ' ην εχορηγείτο ή παροχή αύτη και εις τους εργατοτεχνίτας των δημοσίων έργων. Εξ ού συμπεραίνεται, ότι, εάν το αυτό ήθελείτο και διά των μεταγενεστέρων αποφάσεων θά επανελαμβάνετο ή διάταξις αύτη (Έφ. Α. 2042|1949, ΕΕΔ. τόμ. 9ος, σελ. 120). Βεβαιούται ότι ο ένάγων-εκκαλών προσελήφθη και προσέφερε τάς υπηρεσίας του εις τάς παρά της εναγομένης εταιρίας αναληφθείσας εργολαβικώς εργασίας προς εκτέλεσιν έργων ανοικοδομήσεως εν οικισμώ Μηλεών διά λογαριασμόν του Υπουργείου Ανοικοδομήσεως, κατόπιν μειοδοτικής δημοπρασίας με έκπτωσιν 10 ο|ο του καθωρισμένου τιμολογίου βασικών τιμών και βάσει όρων, οίτινες προβλέπουν και αναθεώρησιν των τιμών των ημερομισθίων, λόγω της διά την εκτέλεσιν δημοσίων έργων χορηγήσεως ηυξημένων ημερομισθίων, δέον δε νά γίνη δεκτόν ότι εις την αύξησιν ταύτην περιλαμβάνεται ή χορηγουμένη έκτακτος παροχή επί ταις εορταίς των Χριστουγέννων και του Πάσχα εις τους εργατοτεχνίτας των βιομηχανικών επιχειρήσεων και των συναφών τοιούτων. Κατ' ακολουθίαν και εάν ή συνδέουσα τον ένάγοντα μετά της εναγομένης σχέσις είναι ή της συμβάσεως εργασίας και ούχι έργου, ορθώς απερρίφθη ή υπό κρίσιν αγωγή υπό της εκκαλουμένης αποφάσεως και ό τά εναντία υποστηρίζων μόνος λόγος έφέσεως, ως διά των προτάσεων αναπτύσσεται, τυγχάνει απορριπτέος και έπομένως και αύτη.

2. Παροχή έργασίας κατά Κυριακάς και πρόσθετος άμοιβή μισθωτών

Έφαρμογή υπ' αριθ. 8900|1946 υπουργικής αποφάσεως.— Υπολογισμός προσθέτου άμοιβής επί νομίμου μισθού.— Ασυμψήφιστον πρός επί πλέον συμβατικών μισθών.

Πρωτοδίκου Βεροίας 18|1951

Διαδικασία Ν. ΓΦΟΔ'.

Πρωτοδίκης ο κ. *Κ. Σφακιανάκης*

Δικηγόροι οι κ.κ. Ν. Τσιπηνιάς, Ι. Γιαμάς, Α. Ζαρόκας.

Δυνάμει της υπ' αριθ. 8900|46 κοινής αποφάσεως των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας (Ε.Κ. τ. Β' φ. 54), εδόθησαν δυνάμει της διά του ν. 28|44, ως ισχύει τροποποιηθείς διά του ν. 630|45, δοθείσης εξουσιοδοτήσεως, εις τους μισθωτούς ιδιωτικών επιχειρήσεων, ασχέτως εάν είναι ημερομίσθιοι ή αμείβονται κατά μήνα, εχορηγήθη προσαύξησις του κεκανονισμένου ημερομισθίου κατά 75ο|ο δι' εργασίαν κατά τας Κυριακάς και εξαιρεσίμους εορτάς του έτους. Κατά δε την υπ' αριθ. 24870|10 απόφασιν του Υπουργού Εργασίας (Ε.Κ. τ. Β' φ. 81), δι' ης εκηρύχθη εκτελεστή ή υπ' αριθ. 1|49 απόφασις πρωτοβαθμίου επιτροπής διαιτησίας συλλογικών διαφορών Αθηνών, εις τους οδηγούς φορτηγών αυτοκινήτων των βιομηχανιών, ανωνύμων εταιριών και εμπορικών επιχειρήσεων χορηγείται αποζημίωσις ίση προς το 1|25 των μηνιαίων αποδοχών αυτών δι' εκάστην εκτός της έδρας της επιχειρήσεως διανυκτέρευσιν. Αι ανωτέρω προσαυξήσεις παρέχονται επί τοῦ νομίμου μισθοῦ και ούχι του καθοριζομένου συμβατικώς, ως τούτο προκύπτει εκ της σαφούς διατυπώσεως των σχετικών μέ τάς προσθέτους άμοιβάς ως άνω αποφάσεων. Συμψηφισμός των επί πλέον του νομίμου καταβληθεισών δυνάμει της συμβάσεως αποδοχών προς τάς ανωτέρω παροχάς, ως αιτείται ο εναγόμενος, δεν χωρεί εν προκειμένω, αφού ούτος δεν ισχυρίζεται, ότι συνεφωνήθη ανώτερος του νομίμου μισθός εν όψει της παροχής εργασίας κατά Κυριακάς και εξαιρεσίμους και διανυκτερεύσεων εκτός έδρας.

III. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

Αδικαιολόγητος απόλυσις αποστρατευομένων Ν. 3514 και δικαίωμα αποζημιώσεως

Συνέπεια αδικαιολογήτου απολύσεως καταβολή αποζημιώσεως εξ αποδοχών εξ μηνών.—Άρ-

μοδιότης Ἐπιτροπῆς ἄρθρ. 7 Α. Ν. 547] 1937.— Ἐνστασις ἐργοδότου περὶ τοῦ δεδικαιολογημένου ἀπολύσεως καὶ οὐχὶ στοιχείων ἀγωγῆς.

Πρόεδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 2634|1951

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν
Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. *Ν. Χριστούλας*
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Δ. Γκλαντζ, Ν. Κοτίνης

Κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ κωδικοποιημένου νόμου 3514 ὑπάλληλος, ἐπαναλαβὼν τὴν ἐργασίαν του μετὰ τὴν ἀποστράτευσιν δὲν δύναται νὰ ἀπολυθῇ τῆς ὑπηρεσίας του πρὸ τῆς παρελεύσεως ἐτους, εἰμὴ διὰ κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένην αἰτίαν, ἄλλως δικαιοῦται ἀποζημιώσεως, ἴσης πρὸς τοὺς μισθοὺς ἓξ μηνῶν, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ Α. Ν. 547|37 διὰ τὰς ὡς ἄνω περιπτώσεις, ἐφαρμοζόνται ἀναλόγως αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α.Ν. 244|36, προστιθεμένου εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ταύτην ἑνὸς μισθωτοῦ ἐργάτου ἢ ὑπαλλήλου, ὁριζομένου δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὁ ἀποστρατευθεὶς ὑπάλληλος, ἀπολυθεὶς πρὸ τῆς παρελεύσεως ἐτους, δικαιοῦται ἀποζημιώσεως, ἴσης πρὸς τοὺς μισθοὺς ἓξ μηνῶν, ἐκτὸς ἂν ἡ ἀπόλυσις του ὀφείλεται εἰς κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένην αἰτίαν κατὰ τὴν κρίσιν τῆς ὡς ἄνω ἐπιτροπῆς, τοῦ περιστατικοῦ τούτου μὴ ἀποτελοῦντος στοιχείου τῆς ἀγωγῆς, ἀλλ' ἔνστασιν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου προβλητέαν καὶ ἀποδεικτέαν. Ἐναντία ἔκδοχὴ δὲν δικαιολογεῖται ἐκ τοῦ ὅτι καὶ ὁ ἀπολυόμενος ἔχει δικαίωμα προσφυγῆς εἰς τὴν Ἐπιτροπήν, ἀλλ' οὔτε καὶ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Ν. 1143|1944 προκύπτει τὸ ἀντίθετον, καθ' ὅσον αὕτη περιορίζει ἁπλῶς τὸ δικαίωμα τοῦ ἀπολυομένου, ὅπως προσφύγῃ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἐντὸς ὡρισμένης προθεσμίας. Οὐδαμῶς κατὰ ταῦτα ἐσφαλε ἡ ἐκκαλουμένη, ταῦτα δεξαμένη καὶ ἀπορρίψασα τοὺς περὶ τούτου ἰσχυρισμοὺς τοῦ ἐκκαλοῦντος, δι' ὃ ἀπορριπτέος τυγχάνει καὶ ὁ τῆς ἐφέσεως λόγος.

IV. ΠΕΙΘΑΡΧΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Πειθαρχικαὶ ποιναὶ καὶ δικαστικὸς ἔλεγχος

Ἐπιβολὴ πειθαρχικῆς ποινῆς εἰς εἰσπράκτορα λεωφορείου ὑπὸ διαχειριστοῦ Κοινοῦ Ταμείου.— Ἀνεπίτρεπτον οὐσιαστικοῦ ἐλέγχου ὑπὸ δικαστηρίων.

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 164|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. *Κ. Κοντογρίσης*
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Π. Ἠλιόπουλος, Κ. Οἰκονόμου

Καθ' ἃ ἱστορεῖται ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ, ὁ διαχειριστὴς τοῦ Κοινοῦ Ταμείου, εἰς ὃ ὑπάγεται τὸ λεωφορεῖον οὐτοκινήτου, οὗτινος ἐνάγων τυγχάνει ὁ ἐνάγων ὁδηγός, μετέτρεψε τὰς ὥρας ἐργασίας του τὴν 12|11|50, κατὰ παράβασιν τῆς σχετικῆς ἑβδομαδιαίας κατανομῆς τῆς Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας Πειραιῶς, δι' ἧς εἶχεν ὁρισθῇ, ὅπως ἐργασθῇ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἀπὸ τῆς 6 π.μ.—1 μ.μ. καὶ τὸν ὑπεχρέωσε νὰ ἐργασθῇ ἀπὸ τῆς 1 μ.μ.—6 μ.μ. καὶ ἐπειδὴ δὲν συνεμορφώθη εἰς τὴν τοιαύτην παράνομον ἐνέργειαν τοῦ ὡς ἄνω Διαχειριστοῦ ἐπεβλήθη ἐπ' αὐτοῦ πειθαρχικὴ ποινὴ 10 ἡμερῶν ἀργίας ἀπὸ τῆς 20|11|50 μέχρι τῆς 30|11|50, καθ' ἃς ὁ ἐνάγων προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τοὺς ἐναγομένους, οἵτινες ἠρνήθησαν νὰ δεχθοῦν ταύτας καὶ ἔνεκεν τούτου ὁ ἐνάγων ἐστερήθη κατὰ τὸ ὡς εἴρηται χρονικὸν διάστημα τὰς ἀποδοχὰς του ἐκ δραχμῶν 320.000 καὶ αἰτεῖται, ὅπως ὑποχρεωθῶσιν οὗτοι νὰ καταβάλωσιν αὐτῷ ταύτας δικαστικῶς. Οὕτως ἔχουσα ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ ἐξετασθεῖσα ἐστὶ κατὰ τὸ νόμιμον καὶ οὐσίᾳ βάσιμον αὐτῆς.

Ἐν τῇ ἐρεύνῃ τῆς νομιμότητος τῶν διοικητικῶν πράξεων κρατοῦσα παρίσταται ἡ ἀρχή, καθ' ἣν τὰ δικαστήρια, ἐπιλαμβανόμενα ἰδιωτικῶν ἀπαιτήσεων περὶ προσβληθέντων δικαίων, δύνανται νὰ ἐξετάσωσι παρεμπιπτόντως τὸ νόμιμον τῶν πράξεων τῶν διοικητικῶν Ἀρχῶν ἢ τῶν διοικητικῶν ὀργάνων, ὁσάκις ὁ νόμος διαγράφει ὡρισμένους τύπους τούτων ὡς στοιχείων τῆς πράξεως, διαδικασίαν ἐκδόσεως ἢ τὰς προϋποθέσεις τῆς διοικητικῆς ἐνεργείας πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς διακριβώσεως ἂν αὗται, φέρουσαι τὸν χαρακτῆρα κανόνων ἀναγκαστικοῦ δικαίου, ἐτηρήθησαν, οὐδέποτε ὅμως καθίστανται ὁρμόδια εἰς τὸν ἔλεγχον τῆς οὐσιαστικῆς ἐκτιμήσεως καὶ τῆς ὑποστάσεως τοῦ παραπτώματος, ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἐλευθέραν ἐκτίμησιν τῆς διοικητικῆς Ἀρχῆς, ὁσάκις ἀφέθη αὕτη ἐλευθέρα ἐκ τοῦ νόμου νὰ ἐνεργήσῃ κατὰ τὴν κρίσιν της (Α.Π. 108|1948, ΕΕΔ Ζ' σελ. 194, Α.Π. 282|1939 Ὀλ. Θέμ. Ν' σελ. 749, Πρωτοδικείου Βόλου 90|1948, ΕΕΔ Ζ' σελ. 630). Τούτων δεδομένων καὶ ἐφ' ὅσον ἐκ τῆς παρὰ τῶν ἐναγομένων προσαγομένης καὶ ἐπικαλουμένης βεβαιώσεως διαχειριστοῦ Κοινοῦ Ταμείου λεωφορειακῶν γραμμῶν προκύπτει, ὅτι οὗτος, ἔχων ἁρμοδιότητα ἐκ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ἀπὸ 8|5|1948 Β. Δ|τος περὶ Κοινῶν Ταμείων εἰσπράξεων τῶν ἀστικῶν διὰ λεωφορείων συγκοινωνιῶν, καθ' ἃ νομίμως διωρισμένος, ὡς ὁμολογεῖται παρὰ τοῦ ἐνάγοντος, διαχειριστὴς αὐτοῦ καὶ ἐνεργῶν ἐντὸς τοῦ κύκλου τῆς ἀνατεθειμένης αὐτῷ ἐξουσίας, νομίμως ἐπέβαλε τῷ ἐνάγοντι ποινὴν ἀργίας 10 ἡμερῶν καὶ νομίμως οἱ ἐναγόμενοι, ἰδιοκτῆται τοῦ οὗτινος ὁ ἐνάγων τυγχάνει ὁδηγὸς λεωφορείου αὐτοκινήτου, ἀνήκοντος εἰς τὸ προρρηθὲν κοινὸν Ταμεῖον, ἠρνήθησαν τὴν προσφερθεῖσαν αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ἐργασίαν κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς ποινῆς τῆς ἀργίας του, ἡμῶν ὄντων ἀναρμοδίων, συνοδὰ τοῖς ἄνω καὶ τῷ ἄρθρῳ 8 τῆς Πολ. Δικ., νὰ ἐξετάσωμεν, ἐὰν ὀρθῶς ἢ μὴ ἀπὸ οὐσιαστικῆς πλευρᾶς ὁ ὡς εἴρηται διαχειριστὴς ἐπέβαλε τῷ ἐνάγοντι τὴν προδιαληφθεῖσαν πειθαρχικὴν ποινὴν καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἀπορριπτέα κρίνεται ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ ὡς νόμῳ ἀβάσιμος (Πρωτ]κου Θεσ]νίκης 219|1950, ΕΕΔ Θ' σελ. 504).

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΑΙ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΝΟΜΩΝ

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ Α.Ν. 1846)1951 "ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ„

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» ἐν συνεχείᾳ τοῦ δημοσιευθέντος εἰς τὸ προηγούμενον τεῦχος Α.Ν. 1846)1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», δημοσιεύει ἤδη καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ Νόμου τούτου εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, ἐνδιαφέρουσαν διὰ τὴν ἑρμηνείαν τοῦ Νόμου.

I. Ἡ διεθνὴς ἀναγνώρισις τοῦ θεσμοῦ.— Αἱ σημειωθεῖσαι πρόοδοι.

Ἡ ἱστορικὴ ἐξέλιξις τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως ἀπέδειξεν, ὅτι πρόκειται περὶ θεσμοῦ, ὅστις ἀνταποκρίνεται εἰς βαθυτέραν ἀνάγκην καὶ εἶναι ἀναποσπάστως συνδεδεμένος μὲ τὴν ἐξέλιξιν τῆς συγχρόνου κοινωνίας. Οἱ δύο παγκόσμιοι πόλεμοι ὄχι μόνον δὲν ἀνέκοψαν τὴν πρόοδον τοῦ θεσμοῦ, ἀλλὰ τοὐναντίον συνέβαλον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ ἐνίσχυσιν τούτου.

Ἐνῷ πράγματι ἐμαίνετο εἰς ὅλην της τὴν ἀφοδρότητα ἡ τελευταία πολεμικὴ θύελλα, ὁ Πρόεδρος Ρούσβελτ μὲ τὸ ἱστορικὸν διάγγελμά του τῆς 6ης Ἰανουαρίου 1941 καὶ ὀλίγον ἀργότερον ὁ «Χάρτης τοῦ Ἀτλαντικοῦ» διακηρύττουν τὴν ἀπόφασιν τῶν ἐλευθέρων ἐθνῶν περὶ τῆς ἀπαλλαγῆς τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὴν ἀνάγκην καὶ τὴν ἔνδειαν καὶ θέτουν τὰ θεμέλια τοῦ νέου θεσμοῦ, «τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλείας», ποὺ θὰ καταυγάσῃ μετ' οὐ πολὺ μὲ τὴν φωτεινήν του ἀνταύγειαν ὁλόκληρον τὸν πολιτισμένον κόσμον. Ὀλίγον βραδύτερον αἱ πρωτότυποι ἐργασίαι τοῦ νῦν Λόρδου Μπλέβριτζ ρίπτουν νέαν φῶς εἰς τὸν θεσμὸν καὶ τοῦ προσδίδουν μᾶλλον συγκεκριμένον περιεχόμενον. Περὶ δὲ τὰ τέλη τοῦ πολέμου ἡ Διεθνὴς Ὀργάνωσις Ἐργασίας διατυπώνει τὴν γνωστὴν «Διακήρυξιν τῆς Φιλαδελφείας» τῆς 10ης Μαΐου 1944, ἥτις μετὰ τῶν ἐπίσης ἐξ ἴσου γνωστῶν δύο ἀποφάσεων τῆς Διεθνοῦς Συνδιασκέψεως τῆς Φιλαδελφείας «περὶ ἐξασφαλίσεως τῶν μέσων συντηρήσεως» καὶ «περὶ ἰατρικῶν φροντίδων» διαγράφουν τοὺς νέους του ἀρίζαντας καὶ καθορίζουν τὰ minima τῶν ἐπιδιώξεων τοῦ θεσμοῦ. Τοὺς βασικοὺς του τέλος σκοποὺς υἱοθετεῖ ὀλίγον μετὰ τὴν νίκην τὸ ἄρθρον 55 τοῦ Καταστατικοῦ χάρτου τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν καὶ ἐν συνεχείᾳ ἡ ἱστορικὴ Παγκόσμιος Διακήρυξις τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου τοῦ 1948, ἥτις διακηρύσσει ὡς ἀναφαίρετον δικαίωμα κάθε ἀνθρώπου τὴν ἀσφάλισίν του κατὰ τῶν κινδύνων ἀνεργίας, ἀσθενείας, ἀνικανότητος, χηρείας, γήρατος καὶ κατὰ παντὸς ἄλλου περιστατικοῦ συνεπαγομένου ἀπώλειαν τῶν μέσων συντηρήσεως ἐκ λόγων ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεώς του.

Ἡ τοιαύτη διεθνὴς ἀναγνώρισις τοῦ θεσμοῦ δὲν ἦτο δυνατὸν παρὰ νὰ ἔχῃ ἄμεσον ἀντίκτυπον καὶ εἰς τὰς ἐπὶ μέρους νομοθεσίας τῶν διαφόρων κρατῶν. Οὕτω, ὅλα σχεδὸν τὰ μεταπολεμικὰ Συντάγματα περιέλαβον ἄλλα περισσότερον καὶ ἄλλα ὀλιγώτερον λεπτομερεῖς διατάξεις περὶ κοινωνικῆς ἀσφαλείας. Σημειοῦμεν χαρακτηριστικῶς τὰ Γαλλικὸν Σύνταγμα τοῦ 1946, τὸ Ἰταλικὸν τοῦ 1947, τὸ Τσεχοσλοβακικὸν τοῦ 1948, τὸ Γιουγκοσλαβικὸν τοῦ 1946, τὸ Βραζιλιανὸν τοῦ 1946, τὸ Σύνταγμα τοῦ Ἰσημερινοῦ τοῦ 1945 κ. ἄ.

Ἐξ ἄλλου, τὰ διάφορα κράτη ἐπεδόθησαν συντόνως, ἤδη ἀπὸ τὴν ἐπαύριον τῆς νίκης τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν, ἄλλα μὲν εἰς τὴν ἀναχώνευσιν τῶν ἀσφαλιστικῶν των συστημάτων πρὸς τὸν σκοπὸν ἀναπροσαρμογῆς των πρὸς τὰς νέας ἰδέας, αἱ ὁποῖαι ἀνέκυψαν ἀπὸ τὸν τελευταῖον παγκόσμιον πόλεμον, καὶ ἄλλα, τὰ ὀλιγώτερον προωδευμένα ἀπὸ πλευρᾶς κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων, εἰς τὴν καθιέρωσιν, εἰς ποικίλλουσαν ἕκαστον ἔκτασιν, τοῦ προπολεμικῶς ἀγνώστου εἰς ταῦτα ἢ ἀτελέστατα ἐφαρμοζομένου θεσμοῦ.

Ἰδιάζον χαρακτηριστικὸν τῶν σχετικῶν προσπαθειῶν ἀποτελεῖ τὸ γεγονός, ὅτι ὁ ρυθμὸς ἀναπτύξεως τοῦ θεσμοῦ δὲν βαίνει πάντοτε παραλλήλως πρὸς τὸν δείκτην τῆς βιομηχανικῆς προόδου, ὅπως θὰ ἀνέμενε κανεὶς ἐκ πρώτης ὄψεως.

Οὕτω, βλέπομεν χώρας, ὅπως ἡ Γουατεμάλα καὶ ἡ Κεϋλάνη, εἰς τὰς ὁποίας ἡ βιομηχανία διανύει ἀκόμη τὴν παιδικήν της ἡλικίαν, νὰ καταρτίζουν συγχρονισμένα σχέδια κοινωνικῆς ἀσφαλείας, εὐρυτάτης ἐκτάσεως, τὰ ὁποῖα θὰ ἐζήλευον καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ πρωτοπόρα εἰς τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλισιν κράτη τῆς ἠπειρωτικῆς Εὐρώπης.

Ἀξιόλογοι εἶναι ἐπίσης αἱ προσπάθειαι αἱ ὁποῖαι καταβάλλονται καὶ αἱ ἐπιτεύξεις, αἱ ὁποῖαι μέχρι τοῦδε ἐπραγματοποιήθησαν ἀπὸ ὡρισμένων κρατῶν διανυόντων εἰσέτι τὰ πρῶτα στάδια τῆς ἐκβιομηχανίσεως, ὅπως εἶναι αἱ Ἰνδίαι, τὸ Ἰράν, ἡ Βιρμανία, ἡ Τουρκία, ἡ Αἴγυπτος, τὸ Ἰσραήλ, ἡ Συρία, αἱ Φιλιππῖναι κ. ἄ.

Ἐκ τῶν ἐπιτευχθεισῶν προόδων πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλείας κατὰ τὴν μεταπολεμικὴν περίοδον ἰδιαιτέρας ἐξάρσεως χρήζουν αἱ πραγματοποιηθεῖσαι εἰς τὴν Μεγ. Βρεταννίαν, τὴν Νέαν Ζηλανδίαν, ἡ ὁποία καὶ προπολεμικῶς ἐκράτει τὰ σκῆπτρα

τῆς πρωτοπορίας, τὴν Τσεχοσλοβακίαν, τὴν Γαλλίαν καὶ τὸ Βέλγιον.

Ἀξιόλογοι ὅμως εἶναι καὶ αἱ βελτιώσεις, αἱ ὁποῖαι ἐπῆλθον εἰς τὰ ἀσφαλιστικὰ συστήματα καὶ πολλῶν ἄλλων χωρῶν, αἱ ὁποῖαι ἤδη ἀπὸ τοῦ μεσοπολέμου ἐγνώριζον εἰς ἱκανὴν ἔκτασιν τὸν θεσμόν. Μεταξὺ τῶν χωρῶν τούτων συγκαταλέγονται κυρίως ἡ Αὐστραλία, ἡ Αὐστρία, αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι, ὁ Καναδᾶς, ἡ Οὐγγαρία, ἡ Ἰταλία, ἡ Νορβηγία, αἱ Κάτω Χῶραι, ἡ Πολωνία, ἡ Φινλανδία, ἡ Ἰρλανδία, ἡ Ἰαπωνία, τὸ Λουξεμβοῦργον, ἡ Πορτογαλία, ἡ Βουλγαρία, ἡ Σουηδία, ἡ Ρουμανία, ἡ Ἑλβετία καὶ αἱ πλεῖσται τῶν χωρῶν τῆς Κεντρικῆς καὶ Νοτίου Ἀμερικῆς.

II. Αἱ νεώτεραι ἀντιλήψεις περὶ κοινωνικῆς ἀσφαλείας

1. Διὰ νὰ κατανοηθῶν καλύτερον αἱ εἰς τὸν τομέα τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων πραγματοποιηθεῖσαι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη πρόοδοι, δὲν θὰ ἦτο ἴσως ἄσκοπος ἡ δι' ὀλίγων ἀνάπτυξις τῶν νέων ἀρχῶν, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἐκκινεῖ καὶ τῶν σκοπῶν πρὸς τοὺς ὁποίους ἀποβλέπει ὁ ὑποκαταστήσας τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλισιν θεσμὸς τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλείας.

Πρὸ τούτου ὅμως εἶναι ἀνάγκη νὰ τονισθῇ, ὅτι μέχρι σήμερον δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ προσδιορισθῇ ἐπακριβῶς τὸ περιεχόμενον τοῦ θεσμοῦ καὶ νὰ δοθῇ εἰς τοῦτον ὁρισμὸς διεθνῶς ἀναγνωρισμένος.

Ὁ ὅρος πάντως πιστεύεται ὅτι ἐχρησιμοποιήθη διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τὸ 1935, ὡς τίτλος νόμου, ψηφισθέντος ἐπὶ Προεδρίας τοῦ Φραγκλίνου Ρούσβελτ, δι' οὗ καθιεροῦτο ἓν εἶδος συστήματος ἀσφαλίσεως τῶν ἀνέργων καὶ τῶν ὑπερηλίκων. Ἐν τούτοις παρὰ τὴν κόρυτητα τοῦ τίτλου «Social Security Act» ὁ νόμος οὗτος δὲν ἐκάλυπτε ἢ ἐλάχιστον μόνον τμῆμα τῆς ἐννοίας, ὑπὸ τὴν ὁποίαν χρησιμοποιεῖται σήμερον ὁ ὅρος τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλείας. Διὰ τὸν λόγον ἴσως τοῦτον ὁ ὅρος ἀγνοεῖται τελείως ὑπὸ τῆς θεωρίας καὶ τῆς νομοθετικῆς πρακτικῆς τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἀπὸ τῆς ψηφίσεως τοῦ ἀνωτέρω νόμου. Ὁ ὅρος ἐχρησιμοποιήθη ἐκ νέου τὸ 1941 εἰς τὴν Μεγάλην Βρεταννίαν, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς συστάσεως τῆς γνωστῆς Ἐπιτροπῆς, τῆς συνήθως καλουμένης Beveridge καὶ τῆς ὁποίας αἱ ἐργασίαι κατέληξαν εἰς τὴν γνωστὴν περίφημον ἔκθεσιν, ποὺ ὑπέβαλεν ὁ Beveridge.

Συμφώνως πρὸς τὸν ὁρισμὸν τοῦ λόρδου Beveridge ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλεια, ὑπὸ τὴν εὐρεῖαν ἔννοιαν τοῦ ὅρου, δὲν σημαίνει ἄλλο τι ἢ ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τὴν ἀνάγκην. Ὁ ὁρισμὸς οὗτος ἀποκλείει πρῶτα κάθε τι, τὸ ὁποῖον σχετίζεται μὲ τὴν διεθνῆ ἀσφάλειαν (μέτρα ἀποβλέποντα εἰς τὴν ἐξασφάλισιν κατὰ ἐξωτερικῶν κινδύνων κλπ.), ὅπως ἐπίσης καὶ μὲ τὴν πολιτικὴν τοιαύτην (δημοσία τάξις, προστασία τῶν ἀτομικῶν ἐλευθεριῶν κλπ.). Ὁ ὁρισμὸς οὗτος χαρακτηρίζει ἐπίσης καὶ τὸν Beveridge ὡς διεθνοῦς κύρους οἰκονομολόγον, διότι ἀναφέρεται περισσότερον εἰς τὴν «οἰκονομικὴν ἐξασφάλισιν».

Κατὰ τὴν διακήρυξιν τῆς Διεθνοῦς Συνδιασκέψεως Κοινωνικῆς Ἀσφαλείας, τῆς συνελθούσης εἰς τὸ Σαντιάγο τῆς Χιλῆς κατὰ τὸ 1942, εἰς τὸν ὅρον δίδεται ὁ εὐρύτερος ὁρισμὸς τῆς «ὀρθολογισμένης οἰκονομίας τῶν πλουτοπαραγωγικῶν πηγῶν καὶ ἀνθρωπίνων ἀξιῶν, ἥτις ἀναπτύσσει τὴν εἰδικὴν καὶ φυσικὴν ὑγείαν τῶν ἐργαζομένων, προπαρασκευάζει τοὺς δρόμους διὰ τὰς μελλούσας γενεὰς καὶ προστατεύει τὴν ἐξελθοῦσαν ἐκ τῆς παραγωγῆς ζωήν».

Κατὰ τὸν ὁρισμὸν ποὺ ἀπεδέχθη ἡ γαλλικὴ κυβέρνησις, ὅταν κατὰ τὸ 1946 ἐζήτει τὴν γνώμην τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως ἐπὶ τῶν μεγάλων γραμμῶν τοῦ σχεδίου της περὶ κοιν. ἀσφαλείας, αὕτη ἀπατελεῖ τὴν ἐγγύησιν ποὺ παρέχεται εἰς κάθε πολίτην περὶ τοῦ ὅτι θὰ δύναται ὑπὸ οἱασδήποτε συνθήκας νὰ ἐξασφαλίζῃ τὴν διαβίωσιν αὐτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του.

Τέλος κατὰ τὸν ρεαλιστικὸν ὁρισμὸν τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως Ἐργασίας ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλεια ὁρίζεται ὡς ὁ θεσμός, δι' οὗ ἐξασφαλίζονται εἰς πάντα τὰ ἄτομα ἀφ' ἑνὸς μὲν τὰ μέσα συντηρήσεως των ἐν περιπτώσει ἀπωλείας τοῦ εἰσοδήματός των καὶ ἀφ' ἑτέρου αἱ ἀναγκαῖαι ἰατρικαὶ φροντίδες.

2. Ἀνεξαρτήτως ὅμως τῶν διαφωνιῶν ὡς πρὸς τὸ ἀκριβὲς περιεχόμενον τοῦ θεσμοῦ γενικῶς ἀναγνωρίζονται ὡς διέπουσαι τοῦτον κεντρικαὶ ἰδέαι αἱ ἀκόλουθοι ἀρχαί, τὰς ὁποίας διὰ πρώτην φορὰν ἐξήγγειλε μὲ τὴν χαρακτηριζουσαν αὐτὸν ἁπλότητα ὁ λόρδος Beveridge εἰς τὴν γνωστὴν ἔκθεσίν του:

α) *Ἡ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τὴν ἀνάγκην.* Κατὰ τὸν Beveridge ὁλόκληρος ὁ θεσμὸς δὲν ἀποβλέπει εἰς ἄλλο τι εἰμὴ εἰς τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὴν ἀνάγκην. Εἰς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀπέβλεπον πάντοτε αἱ κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις κατὰ τῶν κινδύνων τῆς ἀσθενείας, ἀναπηρίας, γήρατος, θανάτου καὶ ἀνεργίας. Ἀλλά, ὡς παρατηρεῖ οὗτος, τὸ πρόβλημα δὲν ἀντιμετωπίζετο πάντοτε κατὰ τὸν προσήκοντα τρόπον. Ὅταν κανεὶς ἐμβαθύνει κάπως περισσότερον διαπιστώνει ὅτι εἰς τὴν σημερινὴν κοινωνίαν ὑπάρχει πάντοτε ὡρισμένος ἀριθμὸς μελῶν τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου, ὁ ὁποῖος στερεῖται τοῦ ἀναγκαίου εἰσοδήματος, διὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὸ κατώτατον ὅριον ἀξιοπρεποῦς διαβιώσεως. Εἰς τὸν ἀνατολικὸν τομέα λ.χ. τοῦ Λονδίνου ἐπὶ δέκα οἰκογενειῶν ἡ μία εἶχεν εἰσόδημα μικρότερον τῶν 40 στερλινῶν, τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν ἐποχὴν ποὺ συνετάσσετο ἡ ἔκθεσίς του ἐκρίνετο ὡς ἀπαραίτητον διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ existenz minimum. Ἀντιθέτως εἰς τὸ Bristol, ὁ μέσος ὅρος εἰσοδήματος τῶν ἐργαζομένων τάξεων ἀνήρχετο εἰς ποσὸν διπλάσιον τοῦ ἀνωτέρω. Ἐπὶ ἐννέα ὅμως οἰκογενειῶν καὶ εἰς τὸ Bristol ἡ μία δὲν ἠδύνατο νὰ καλύψῃ καὶ τὰς στοιχειώδεις ἀνάγκας της, ἐνῶ ἐπὶ πέντε αἱ δύο ὑπερέβαινον τοὐλάχιστον κατὰ τὸ ἥμισυ τὸ κατώτατον ὅριον συντηρήσεως. Οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι ἀποδεικνύουν ὅτι ἡ διανομὴ τοῦ πλούτου γίνεται κακῶς καὶ ὅτι θὰ ἦρκει ὅπως ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἔχουν ηὐξημένα εἰσοδήματα διαθέτουν μικρὸν μέρος τούτων ὑπὲρ τῶν

λοιπῶν, ἵνα πάντες διαβιοῦν ἐν ἱκανοποιητικῇ ἐπαρκείᾳ. Θὰ ἦρκει πράγματι πρὸς τοῦτο ἡ ἀφαίρεσις ἐλαχίστου ποσοστοῦ ἐκ τῶν ηὐξημένων εἰσοδημάτων τῶν ἀκτῶ οἰκογενειῶν, διὰ νὰ ἐξασφαλισθῇ ἐπάρκεια εἰσοδήματος καὶ εἰς τὴν ἑνάτην. Μὲ ἀφετηρίαν τὴν διαπίστωσιν αὐτὴν φθάναμεν ἀβιάστως εἰς τὴν δευτέραν ἐκ τῶν κεντρικῶν ἰδεῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων βασίζεται ὁ θεσμὸς τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλείας.

β) *Τὴν ἀναδιανομὴν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος.* Ἡ πρώτη ἰδέα, ἡ ὁποία ὡς ἤδη ἐλέχθη συνίσταται εἰς τὴν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τὴν ἀνάγκην, ἀποτελεῖ τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπόν. Ἡ δευτέρα μᾶς παρέχει τὸ μέσον διὰ τὴν πραγματοποίησίν του. Κατὰ τὴν ἔκθεσιν πάντοτε τοῦ λόρδου Beveridge αἱ γενόμεναι σχετικαὶ ἔρευναι κατέδειξαν, ὅτι ἀναλόγως τῶν περιοχῶν τὰ 3/4 μέχρι τῶν 5/6 τῶν οἰκογενειῶν μὲ χαμηλότερον τοῦ κατωτάτου ὁρίου διαβιώσεως εἰσόδημα εὑρίσκονται εἰς τὴν θέσιν ταύτην λόγῳ ἀπωλείας τοῦ εἰσοδήματος τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς οἰκογενείας, τὸ δὲ 1/4 μέχρι τοῦ 1/6, λόγῳ ἀνεπαρκείας τοῦ ἀποκερδαινομένου ὑπὸ τούτου εἰσοδήματος. Ἐκ τῆς διαπιστώσεως ταύτης προκύπτει, ὅτι ἡ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τὴν ἀνάγκην ἐπιβάλλει διπλῆν ἀναδιανομὴν τῶν εἰσοδημάτων. Πρῶτον διὰ τοῦ κλασσικοῦ μηχανισμοῦ τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων καὶ δεύτερον διὰ τοῦ θεσμοῦ τῶν οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων.

Διὰ νὰ εἶναι ὅμως δικαία ἡ τοιαύτη ἀναδιανομὴ τῶν εἰσοδημάτων εἶναι κατὰ πρῶτον λόγον ἀναγκαία ἡ ἐπέκτασις τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων πρὸς πολλὰς κατευθύνσεις. Πρῶτον πρὸς τὴν κατεύθυνσιν καλύψεως ὁλοκλήρου τοῦ πληθυσμοῦ. Δεύτερον πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς καλύψεως παντὸς κινδύνου δυναμένου νὰ προκαλέσῃ ἀπώλειαν ἢ μείωσιν εἰσοδήματος. Τρίτον πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς ἀνυψώσεως τῶν παροχῶν εἰς τὸ προσῆκον ἐπίπεδον. Ἐκτὸς ὅμως τούτων, διὰ νὰ εἶναι δικαία ἡ ἀναδιανομή, ἐπιβάλλεται, ὅπως, κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν, ἦτοι τόσον κατὰ τὴν περίοδον ὑπάρξεως εἰσοδήματος, ὅσον καὶ κατὰ τὰς περιόδους ἀπωλείας τούτου λόγῳ ἀσθενείας ἢ ἀνεργίας, ὁ ἀρχηγὸς τῆς οἰκογενείας ἀπολαμβάνῃ εἰσοδήματος ἀνάλογου πρὸς τὰ οἰκογενειακά του βάρη. Ἐξ οὗ ἡ ἀνάγκη τῶν οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων.

Γεννᾶται ὅμως περαιτέρω τὸ ἐρώτημα πῶς καὶ διὰ ποίου μηχανισμοῦ δύναται νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ τοιαύτη δικαία ἀναδιανομὴ τῶν εἰσοδημάτων. Ἡ ἀπάντησις εἶναι ἁπλῆ. Αἱ κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις καὶ τὸ σύστημα οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων χρηματοδοτοῦνται, ὡς γνωστόν, δι' εἰσφορῶν τῶν ἐνδιαφερομένων, ἐργαζομένων καὶ τυχὸν ἐργοδοτῶν, ἐνίοτε δὲ καὶ δι' ἐπιχορηγήσεως τοῦ Κράτους, ἦτοι δι' εἰσφορῶν ἁπάντων τῶν φορολογουμένων. Αἱ εἰσφοραὶ αὗται, περιερχόμεναι εἰς τοὺς οἰκείους φορεῖς, διατίθενται ὑπὸ τύπον παροχῶν πάσης φύσεως ὑπὲρ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἢ ἀδυνατοῦν νὰ ἐργασθοῦν ἢ ἔχουν ηὐξημένας ἀνάγκας λόγῳ τῶν προσθέτων δαπανῶν ποὺ προκαλεῖ τυχὸν ἀσθένεια ἢ δυσανάλογα οἰκογενειακὰ βάρη. Αἱ κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις καὶ τὸ σύστημα οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων ἔχουν κατὰ συνέπειαν ὡς σκοπὸν ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν συγκέντρωσιν εἰσφορῶν παρὰ τῶν δυναμένων νὰ καταβάλλουν τοιαύτας καὶ τὴν ἀναδιανομὴν τούτων ὑπὲρ τῶν δεομένων προστασίας.

γ) *Ἐλάχιστον ὅριον διαβιώσεως.* Μία τρίτη βασικὴ ἰδέα εἶναι ὅτι ἡ τοιαύτη ἀναδιανομὴ τῶν εἰσοδημάτων δὲν πρέπει νὰ ὠθῆται πέραν ὡρισμένων ὁρίων καὶ συγκεκριμένως πέραν τῶν ὁρίων ἐκείνων, ποὺ εἶναι ἀπαραίτητα διὰ τὴν ἐξασφάλισιν εἰς ἕκαστον τοῦ κατωτάτου ὁρίου διαβιώσεως. Οἱ κοινωνικοὶ θεσμοὶ δὲν πρέπει, κατὰ τὰς ἀντιλήψεις πάντοτε τοῦ Beveridge, νὰ ἐπιδιώκουν τὴν ἐξίσωσιν ὅλων γενικῶς τῶν εἰσοδημάτων, ἀλλὰ τὴν ἀνύψωσιν εἰς τὸ existenz minimum τῶν κάτω τούτου εἰσοδημάτων. Ἡ ἐξασφάλισις μείζονος τούτου εἰσοδήματος δὲν πρέπει νὰ ἐνδιαφέρῃ τὸ Κράτος. Ἐάν τις ἐπιθυμῇ τὴν ἐξασφάλισιν μείζονος εἰσοδήματος δύναται νὰ προσφύγῃ εἰς ἄλλα μέσα, τὴν ἰδιωτικὴν ἀποταμίευσιν λ. χ., τὰς ἰδιωτικὰς ἀσφαλείας κλπ.

3. Ἐξ ὅσων ἐξετέθησαν ἀνωτέρω, ἀλλὰ καὶ γενικώτερον ἐξ ὅσων σήμερον ἔχουν γίνει δεκτὰ διὰ τὸν θεσμὸν τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλείας, συνάγεται ὅτι οὗτος ἀποτελεῖ τὴν συνισταμένην ποικιλομόρφων μέτρων ἀναγομένων εἰς διαφόρους τομεῖς τῆς κρατικῆς δράσεως καὶ συγκεκριμένως:

Εἰς τὸν τομέα τῆς καθαρῶς οἰκονομικῆς πολιτικῆς, ἐπὶ τῷ τέλει ἐπιδιώξεως τῆς ἐξασφαλίσεως ἐπιπέδου πλήρους ἀπασχολήσεως.

Εἰς τὸν τομέα τῆς κοινωνικοοικονομικῆς πολιτικῆς, ἐπὶ τῷ τέλει τροποποιήσεως ἐπὶ τὸ δικαιότερον τῆς κατανομῆς τῶν εἰσοδημάτων, τῆς πρακυπτούσης ἀπὸ τὸ τυφλὸν παιχνίδι τοῦ οἰκονομικοῦ μηχανισμοῦ καὶ τοῦ ἐλευθέρου ἀνταγωνισμοῦ.

Εἰς τὸν τομέα τῆς ὀργανώσεως τῶν ἰατρικῶν φροντίδων καὶ τοῦ ὑγειονομικοῦ ἐξοπλισμοῦ τῆς χώρας, ἐπὶ τῷ τέλει τελεσφόρου καταπολεμήσεως τῶν ἀσθενειῶν καὶ τῶν ἐργατικῶν ἀτυχημάτων διὰ τῆς προλήψεως των κατὰ πρῶτον λόγον καὶ ἐν ἀδυναμίᾳ ταύτης διὰ τῆς προσηκούσης περιθάλψεως κατὰ τῶν δυσμενῶν συνεπειῶν αὐτῶν.

4. Εἶναι φανερόν, ὅτι ὁ θεσμὸς τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλείας, ὡς ἐξετέθη ἀνωτέρω, ὑπερφαλαγγίζει κατὰ πολὺ τὰ παραδεδομένα πλαίσια τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως. Οἱ ὅροι διαφέρουν μεταξὺ των βασικῶς. Ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλεια ἀποτελεῖ σκοπόν. Αἱ κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις ἀποτελοῦν ἐν μέσον, μεταξὺ πολλῶν ἄλλων, διὰ τὴν ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τούτου.

Διὰ τοῦτο καὶ τὰ σχέδια περὶ κοινωνικῆς ἀσφαλείας ἐμφανίζουν βασικὰς διαφορὰς ἀπὸ τὰ σχέδια κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων.

Κατὰ πρῶτον λόγον δὲν δύνανται νὰ ἔχουν μερικὴν ἐφαρμογήν. Πρέπει νὰ ἐφαρμόζωνται κατ' ἀνάγκην ἐφ' ὁλοκλήρου τοῦ πληθυσμοῦ.

Κατὰ δεύτερον λόγον ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλεια προϋποθέτει ἑνότητα ἢ τουλάχιστον στενὸν συντονισμὸν ὅλων τῶν μεθόδων καὶ συστημάτων ποὺ ἀποβλέπουν εἰς τὴν πρα-

γματοποίησίν της. Ἡ παράλληλος ἐφαρμογὴ διαφόρων μηχανισμῶν, ἀνεξαρτήτων ἀπ' ἀλλήλων, δὲν συμβιβάζεται μὲ τὴν ἰδέαν τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλείας.

Αἱ ἀνωτέρω βασικαὶ ἀρχαὶ περὶ τοῦ θεσμοῦ τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλείας, ἤτοι ἡ καθολικότης καὶ ἡ ἑνότης δράσεως, ἐπιβάλλουν ἀναγκαίως βασικὰς καινοτομίας καὶ ἐπὶ τοῦ τεχνικοῦ πεδίου, ἡ σπουδαιοτέρα τῶν ὁποίων ἔγκειται εἰς τὴν ἐγκατάλειψιν τῶν κλασσικῶν μεθόδων ὀργανώσεως τῆς ἰδιωτικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς πράγματι, ἀφ' ἧς ὁ θεσμὸς ἤθελε ἐπεκταθῇ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ πληθυσμοῦ μιᾶς χώρας, οὐδεὶς πλέον λόγος συντρέχει ἀκριβοῦς ὑπολογισμοῦ τῶν συνεπειῶν καὶ τῆς σημασίας ἑκάστου κινδύνου δι' ἕκαστον ἄτομον ἢ λεπτολόγου συσχετισμοῦ εἰσφορῶν καὶ παροχῶν ἢ δημιουργίας ἀσφαλιστικῶν ἀποθεματικῶν. Ἡ ἐθνικὴ ἀλληλεγγύη, ἐπὶ τῆς ὁποίας βασίζεται ἡ θέσις εἰς ἐφαρμογὴν ἑνὸς γενικοῦ συστήματος κοινωνικῆς ἀσφαλείας, καθιστᾷ πάντα τὰ ἀνωτέρω περιττά.

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐπίσης, ἀφ' ἧς τὸ πρόβλημα τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλείας ἀντιμετωπισθῇ ἀπὸ τὸ πλαίσιον τῆς καθολικότητος, ὁ τρόπος τῆς χρηματοδοτήσεως τοῦ συστήματος ἀπομβάλλει μέγα μέρος τῆς σημασίας, τὴν ὁποίαν ἐνέχει εἰς τὰ συστήματα τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως. Διότι τὸ σύνολον τῶν βαρῶν ἀναλαμβάνει ὁλόκληρος ἡ ἐθνικὴ οἰκονομία τοῦ τόπου καὶ καταντᾷ ἁπλοῦν ζήτημα οἰκονομικῆς ἢ ψυχολογικῆς σκοπιμότητος ὁ τρόπος χρηματοδοτήσεώς της δι' εἰσφορῶν τῶν ἐργαζομένων καὶ ἐργοδοτῶν ἢ δι' εἰδικῆς φορολογίας ἢ δι' ἀπ' εὐθείας ἀναλήψεως τῶν βαρῶν της παρὰ τοῦ Κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ ἢ τέλος διὰ τοῦ συγκερασμοῦ δύο ἢ πλειόνων τῶν ἀνωτέρω μεθόδων. Εἰς ἁπάσας τὰς περιπτώσεις τὸ τελικὸν ἀποτέλεσμα εἶναι τὸ αὐτό: ἀποχωρισμὸς καὶ συγκέντρωσις ἑνὸς τμήματος τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος καὶ ἀναδιανομὴ τούτου ἐπὶ τῇ βάσει ἀρχῶν δικαιοσύνης καὶ ἰσότητος εἰς τοὺς οἰκονομικῶς ἀσθενεστέρους τοὺς δεομένους προστασίας.

III. Ἱστορικὴ ἐξέλιξις τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἐν Ἑλλάδι.

Ἐν Ἑλλάδι ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλισις ὡς θεσμὸς προστασίας τῶν ἐργαζομένων ἐπολιτογραφήθη λίαν ἐνωρίς. Ὡς ἦτο φυσικὸν ἡ ἀσφάλισις ἤρχισεν ἀπὸ τοὺς ἀσκοῦντας τὰ μᾶλλον ἐπίπονα ἐπαγγέλματα, τοὺς ναυτικοὺς καὶ τοὺς μεταλλωρύχους, καὶ βαθμηδὸν ἐπεξετάθη εἰς διαφόρους ἄλλας κατηγορίας μισθωτῶν. Οὕτω ἀπὸ τὸ 1857 ἤρχισε λειτουργοῦν τὸ Μετοχικὸν Ταμεῖον Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ καὶ ἀπὸ τὸ 1861 τὸ Ναυτικὸν Ἀπομαχικὸν Ταμεῖον καὶ τὸ Μετοχικὸν Ταμεῖον Στρατοῦ. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος λαμβάνεται πρόνοια διὰ τὴν περίθαλψιν τῶν μεταλλωρύχων ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου μέριμνα περὶ παροχῆς συντάξεως εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους. Ἀκολουθεῖ ἡ σύστασις τοῦ Ταμείου Συντάξεων τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὸ 1867 καὶ ἀπὸ τοῦ 1900 ἡ ἵδρυσις Ταμείων Συντάξεων διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν σοβαρωτέρων ἐπιχειρήσεων (Τραπεζῶν, Σιδηροδρόμων κ.λ.π.).

Ὁ Νόμος 281 τοῦ 1914 «περὶ σωματείων», ὅστις περιέλαβε διατάξεις περὶ ἀλληλοβοηθητικῶν ταμείων, ὡς καὶ ὁ νόμος 602 τοῦ 1914 «περὶ συνεταιρισμῶν» ἀσήμαντον ἐπίδρασιν ἔσχον ἐπὶ τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλιστικῆς κινήσεως. Ἀντιθέτως σημαντικὸν σταθμὸν εἰς τὴν ἐξέλιξιν τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως εἰς τὴν χώραν μας ἀπετέλεσεν ὁ νόμος 2868 τοῦ 1922 «περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἐργατῶν καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὅστις ἔδωκεν ἰσχυροτάτην ὠθησιν εἰς τὴν σύστασιν νέων Ταμείων κατ' ἐπιχείρησιν, χωρὶς ὅμως νὰ ἐπιτύχῃ τὴν γενίκευσιν τοῦ θεσμοῦ καὶ ἰδίᾳ νὰ προαγάγῃ τὴν ἀσφάλισιν κατὰ τῆς ἀσθενείας.

Νέα περίοδος σημειοῦται διὰ τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλισιν ἀπὸ τοῦ 1926 διὰ τῆς συστάσεως δι' εἰδικῶν νόμων νέων Ταμείων ἀφορώντων πλέον ὁλοκλήρους ἐπαγγελματικοὺς κλάδους καὶ καλυπτόντων ἅπαντας τοὺς κλασσικῶς παραδεδεγμένους ἀσφαλιστικοὺς κινδύνους (Ταμεῖα ἀσφαλίσεων καπνεργατῶν, μυλεργατῶν, ἀρτεργατῶν καὶ τυπογράφων).

Ὁ νόμος 6298|1934 «περὶ κοιν. ἀσφαλίσεων» ἐγκαινιάζει νέαν φάσιν εἰς τὴν ζωὴν τοῦ θεσμοῦ.

Ἤδη ἀπὸ τοῦ 1929 ἤρχισε νὰ συζητῆται σοβαρῶς ἡ ἀνάγκη γενικεύσεως τοῦ θεσμοῦ. Λόγῳ τῆς σοβαρότητος τοῦ θέματος, ἡ τότε Κυβέρνησις Ἐλευθερίου Βενιζέλου μετεκάλεσε ξένους εἰδικοὺς πρὸς μελέτην τῶν συνθηκῶν τῆς χώρας καὶ ὑπόδειξιν τῶν νομοθετικῶν κατευθύνσεων, αἵτινες θὰ ἔδει ν' ἀκολουθηθοῦν. Βάσει τῶν πορισμάτων τούτων καὶ τῶν δεδομένων τῆς ἐνεργηθείσης κατὰ τὸ 1930 ἀπογραφῆς τῶν μισθωτῶν κατηρτίσθη νομοσχέδιον, ὅπερ ψηφισθὲν ἐγένετο ὁ νόμος 5733 τῆς 11 Ὀκτωβρίου 1932, οὗτινος ἡ ἐφαρμογὴ θὰ ἤρχιζε μετὰ 5 μῆνας.

Ἡ παρεμπεσοῦσα ὅμως τότε Κυβερνητικὴ ἀλλαγὴ ἐματαίωσε τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου τούτου, ὅστις ὑπεβλήθη εἰς νέαν ἐπεξεργασίαν. Τὸ νέον νομοσχέδιον, διαφέρον εἰς ἀρκετὰ σημεῖα τοῦ νόμου 5733, κυρίως ὅμως εἰς τὸ ἀκολουθούμενον ὑπ' αὐτοῦ οἰκονομικὸν σύστημα καὶ τὴν ἐναντι τῶν λειτουργούντων ἀσφαλ. ὀργανισμῶν ἀκολουθητέαν πολιτικήν, ἐγένετο ὁ νόμος 6298 τῆς 10 Ὀκτωβρίου 1934 «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων», οὗτινος ἡ οὐσιαστικὴ ἐφαρμογὴ ἤρχισε τὴν 1 Δεκεμβρίου 1937.

Διὰ τοῦ νόμου τούτου ἐπεξετάθη ἡ ὑποχρεωτικὴ ἀσφάλισις κατὰ τῶν κινδύνων ἀσθενείας, ἀναπηρίας, γήρατος καὶ θανάτου εἰς ἅπαντας τοὺς μισθωτοὺς τῶν ἀστικῶν κέντρων. Πρὸς τοῦτο συνεστήθη ὡς γενικὸς φορεὺς τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως τὸ Ἵδρυμα τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, μὲ πτωχὴν μὲν οἰκονομικὴν διάρθρωσιν, ἀλλὰ στερεὰν θεμελίωσιν.

Ὁ Νόμος οὗτος ἀπέβλεψεν ἐπίσης εἰς τὴν τακτοποίησιν ἐν τινι μέτρῳ τῆς καταστάσεως, ἥτις εἶχεν ἤδη ἀπὸ τοῦ 1930 δημιουργηθῇ ἐκ τῆς πληθύος τῶν ἀσφαλιστικῶν φορέων. Πρὸς τοῦτο ἐθέσπιζε ἀπαγόρευσιν συστάσεως νέων

Ταμείων, επιτρέκων μόνον τήν αύστασιν επικουρικών τοιούτων. Ήλπίζετο τότε ότι βαθμηδόν θά ολοκληροῦτο ή ασφαλιστική προστασία τοῦ Ι.Κ.Α. καί θ' ανυψοῦτο τό επίπεδον τῶν χαμηλῶν του παροχῶν. Άντι όμως τούτου αφέθη ό γενικός φορεύς σχεδόν αβοήθητος καί τό Κράτος συνέχισε τήν αύστασιν πάσης φύσεως νέων κλαδικῶν Ασφαλιστικῶν Οργανισμῶν. Υπέρ τά τριάκοντα κύρια Ταμεία συνεστήθησαν έκτοτε. Ιδιαιτέρως γόνιμος, εις τήν αύστασιν ίδίων επικουρικῶν Ταμείων, υπῆρξεν ή κατοχική περίοδος, χάρις εις τήν προχειρότητα μεθ' ής ελειτούργησεν ή νομοθετική μηχανή, άλλά καί εις τήν ανάγκην εξασφαλίσεως προσθέτου προστασίας έπι πλέον τῆς ανεπαρκοῦς τοιαύτης τῆς κυρίας ασφαλίσεως. Κατά τήν περίοδον ταύτην συνεστήθησαν 21 έν συνόλῳ ταμεῖα, έκ τῶν οποίων τά 17 επικουρικά.

Άλλά καί μετά τήν απελευθέρωσιν τῆς χώρας ή κίνησις ίδρύσεως νέων Ταμείων, καίτοι ανακοπεῖσα, δέν έσταμάτησε παντελῶς. Οὕτω συνεστήθησαν ένια Ταμεῖα, κύρια καί επικουρικά, έκτός τῶν διαφόρων Κεφαλαίων Αποζημιώσεως Φορτοεκφορτωτῶν, τά οποῖα ουσιαστικῶς αποτελοῦν Ασφαλιστικούς Οργανισμούς.

Ιστορικῶς ή κοινωνική ασφάλισις συνεδέθη μέ τήν εργατικήν τάξιν, τῆς οποίας απέβλεψε νά θεραπεύση βασικάς ανάγκας, διά τήν ικανοποίησιν τῶν οποίων τό πενιχρόν εργατικόν εισόδημα ήτο παντελῶς ανεπαρκές. Ή επικρατήσασα όμως κατά τόν μεσοπόλεμον αστάθεια τῶν οικονομικῶν συνθηκῶν κατέστησε έξ ίσου επιτακτικήν τήν επέκτασιν τοῦ θεσμοῦ καί εις κατηγορίας αὐτοτελῶς εργαζομένων. Οὕτω από τοῦ 1925 αρχίζει παραλλήλως πρός τήν ασφάλισιν τῶν μισθωτῶν νά οργανοῦται καί ή ασφάλισις τῶν αὐτοτελῶς εργαζομένων. Κατά τό ως άνω έτος συνιστάται τό Ταμεῖον Συντάξεως καί Αὐτασφαλίσεως Υγειονομικῶν, ακολουθεῖ ή σύστασις τοῦ Ταμείου Συντάξεων Νομικῶν τό 1929, τοῦ Ταμείου Ασφαλίσεως Επαγγελματιῶν καί Βιοτεχνῶν Ελλάδος τό 1934, τοῦ Ταμείου Εμπόρων τό 1939 κ.λ.π.

Βασικόν τέλος σταθμόν εις τήν κοινωνικήν μας ασφάλισιν απετέλεσε καί ή ίδρυσις τοῦ Ταμείου Ανεργίας, εὐθύς μετά τήν απελευθέρωσιν τῆς χώρας. Περί τούτου όμως γίνεται λόγος κατωτέρω.

IV. Ή ὑφισταμένη ἔκρυθμος κατάστασις.

Λόγῳ τῆς τοιαύτης τμηματικῆς εισαγωγῆς τοῦ θεσμοῦ τό σήμερον ὑφιστάμενον ἐν τῇ χώρᾳ γενικόν σύστημα κοινωνικῶν ασφαλίσεων (Ι.Κ.Α. καί Ειδικά Ταμεῖα) εμφανίζει ἔλλειψιν συνοχῆς καί πολλαπλᾶς ανομοιομορφίας, ὡς πρός τήν εξασφαλιζομένην καθ' ὕψος καί έκτασιν προστασίαν, μέ μοναδικήν εξαίρεσιν τήν ασφάλισιν ανεργίας.

Ή τελευταία αὕτη, ὡς γνωστόν, διά τῆς ἱδρύσεως τοῦ Ταμείου Ανεργίας διά τοῦ Ν. 1181/1945 κατέστη οὕτω τῷ χρόνῳ δυνατόν νά συγκεντρωθῇ καθ' ὅλην σχεδόν αὐτῆς τήν έκτασιν εις τόν ανωτέρω γενικόν φορέα, ὅστις απερρόφησεν εις εαυτόν καί τούς πλείστους τῶν παρ' ειδικοῖς Ταμείοις λειτουργούντων κλάδων ανεργίας.

Τά κύρια χαρακτηριστικά τῆς τοιαύτης ἐκρύθμου καταστάσεως τοῦ γενικοῦ συστήματος τῆς ἑλληνικῆς κοινωνικῆς ασφαλίσεως δύνανται νά συνοψισθοῦν εις τά ἑξῆς:

α) Εις τόν κατακερματισμόν τῆς ασφαλίσεως εις μέγαν αριθμόν ασφαλιστικῶν Φορέων, πολλοί τῶν οποίων ὄχι μόνον αντιοικονομικοί εἶναι, ἀλλά καί στεροῦνται ὑγιῶν αναλογιστικῶν βάσεων. Ολαδήποτε πράγματι εφαρμογή τῆς ἀρχῆς τοῦ αναλογισμοῦ τῶν κινδύνων εἶναι ἀδύνατος εις Ταμεῖα μέ μικρόν σχετικῶς αριθμόν ησφαλισμένων. Τά τοιαῦτα Ταμεῖα εἶναι κατ' ανάγκην καταδικασμένα—πλήν ελαχίστων ἐξαιρέσεων κατ' επιχείρησιν Ταμείων—νά ἔχουν ἀτελῆ ὀργάνωσιν, ὑψηλά ασφάλιστρα καί ὑψηλά ἔξοδα διοικήσεως, δεδομένου ὅτι ταῦτα κατά λογικήν συνέπειαν ποικίλλουν κατά λόγον αντίστροφον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ησφαλισμένων. Ειδικῶς ὅσον ἀφορᾷ τήν ασφάλισιν ασθενείας ὁ περιωρισμένος ἀριθμός ησφαλισμένων αποκλείει καί τήν ἄσκησιν οἱασδήποτε προληπτικῆς δράσεως, εις τήν οποίαν ὡς γνωστόν τόσον μεγάλη σημασία αποδίδεται σήμερον εις ἄλλα κράτη.

β) Εις τάς ὑφισταμένας ἀδικαιολογήτους ανομοιομορφίας τόσον εις τό ὕψος τῶν εισφορῶν, ὅσον καί εις τό ὕψος καί τάς προϋποθέσεις απονομῆς τῶν παροχῶν καί τόν κύκλον τῶν δικαιουμένων προσώπων καί εις τάς περιπτώσεις ἀκόμη ὅπου αἱ πραγματικαί συνθῆκαι εἶναι αἱ αὐταί.

γ) Οὐσιώδη ἀνωμαλίαν εις τήν ἑλληνικήν κοινωνικήν ασφάλισιν αποτελοῦν ἐπίσης καί οἱ λεγόμενοι κοινωνικοί πόροι τῶν ειδικῶν Ταμείων.

Οὗτοι αποτελοῦν, ὡς γνωστόν, εις τήν πραγματικότητα ειδικάς φορολογίας διά τήν ἐξυπηρέτησιν τῆς ασφαλίσεως. Ή θέσπισις βεβαίως τοιούτων φορολογιῶν, αἵτινες δέν σημαίνουν τίποτε ἄλλο, εἰμή συμμετοχήν τοῦ συνόλου τῶν φορολογουμένων εις τήν χρηματοδότησιν τῆς ασφαλίσεως, δέν εἶναι δυνατόν νά καταδικασθῇ αὐτή καθ' ἑαυτήν. Τοὐναντίον αποτελεῖ ἐμμέσον συμμετοχήν τοῦ Κράτους εις τήν κάλυψιν τῶν δαπανῶν τῆς ασφαλίσεως, ἥτις συνιστᾶται καί ὑπό τῶν Διεθνῶν Συμβάσεων Εργασίας τοῦ Δ.Γ.Ε. καί ὑπό τῆς γνωστῆς Διακηρύξεως τῆς Φιλαδελφείας τοῦ 1944. Ή ἀνωμαλία ἐγκειται εις τό γεγονός τῆς αντιοικονομικότητος πολλῶν ἐκ τῶν θεσπισμένων κοινωνικῶν πόρων καί εις τήν ἀντικοινωνικήν διάθεσιν αὐτῶν ὑπέρ μικρῶν ὁμάδων ησφαλισμένων, ἥτις καταλήγει εις τήν δημιουργίαν εὐνοουμένων καί προνομιακῶν μεταχειρίσεων.

Ή θέσπισις τῶν κοινωνικῶν πόρων ἔχει γίνει πράγματι μέ μέτρον οὐχί τήν ἀνάγκην ασφαλιστικῆς προστασίας ἑκάστης κατηγορίας ησφαλισμένων, ἀλλά τήν πίεσιν, τήν οποίαν δύνανται ν' ἀσκήσουν οὗτοι πρός επίτευξιν τῶν επιδιώξεών των. Άμεσος συνέπεια τούτου ὑπῆρξε τό γεγονός, ὅτι ή τοιαύτη ἀντικοινωνική κατανομή τῶν ματαιώνει αὐτόν τοῦτον τόν σκοπόν τῆς κοινωνικῆς ασφαλίσεως. Ὅν-

των άπό γενικωτέρας οικονομικής πλευράς έξεταζομένη ή κοινωνική άσφάλισις άποβλέπει είς την άναδιανομήν μέρους τοῦ έθνικοῦ εισοδήματος ὑπέρ τῶν οικονομικῶς άσθενεστέρων. Εἰς την χώραν μας ὅμως, ὅπου οἱ κοινωνικοί πόροι λαμβάνουν κατὰ κανόνα την μορφήν φόρων ἐπί τῶν εἰδῶν εὐρείας καταναλώσεως καὶ δή ὑπέρ τῶν κλαδικῶν Ταμείων, ἅτινα ἀντιπροσωπεύουν συνήθως ἰσχυρὰς οἰκονομικῶς κατηγορίας ἠσφαλισμένων, ἡ ἀναδιανομή αὕτη γίνεται κατ' ἀντίστροφον λόγον, δηλαδή ὑπέρ τῶν οικονομικῶς ἰσχυροτέρων. Ἔτι πλέον εἰς την ἀσφάλισιν τῶν σχετικῶς ἰσχυρῶν οἰκονομικῶς συνεισφέρουν ὄχι μόνον οἱ ὀλιγώτερον ἀμειβόμενοι ἠσφαλισμένοι, ἀλλὰ καὶ εὐρέα στρώματα τοῦ πληθυσμοῦ, τὰ ὁποῖα οὐδεμιᾶς ἀσφαλιστικῆς προστασίας τυγχάνουν, ὡς οἱ ἀγρόται, οἵτινες καλοῦνται νὰ συνεισφέρουν ὑπὲρ τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ ἀστικοῦ πληθυσμοῦ, ἐνῶ θὰ ἔδει νὰ συμβαίνῃ ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετον.

V. Ἡ γενομένη προεργασία διὰ την ἀναδιοργάνωσιν τοῦ θεσμοῦ.

Ἡ ἀνωτέρω διὰ βραχέων σκιαγραφηθεῖσα κατάστασις τῆς ἑλληνικῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως καὶ αἱ πρόοδοι, τὰς ὁποίας ἐσημείωσεν ὁ θεσμός, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀφήσουν ἀσυγκίνητον την Κυβέρνησιν τῆς χώρας μας, παρὰ τὰ πολλαπλᾶ προβλήματα, τὰ ὁποῖα εἶχε καὶ ἔχει αὕτη νὰ ἀντιμετωπίσῃ διὰ την ἐπούλωσιν τῶν πληγῶν καὶ την ἀνόρθωσιν τῶν ἄνευ προηγουμένου εἰς ἔκτασιν καταστροφῶν καὶ ἐρειπίων, τοὺ ἐπεσώρευσεν εἰς αὐτὴν ὁ πόλεμος ἀρχικῶς, ὁ συμμοριτισμὸς βραδύτερον καὶ αἱ ἐπακολουθήσασαι τούτους τραγικαὶ διὰ τὸ Ἔθνος συμφοραί.

Μὲ τὸ πρόβλημα τῆς ἀναδιοργανώσεως τῆς ἑλληνικῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως ἠσχολήθησαν ἐντατικῶς Ἕλληνες καὶ ξένοι ἐμπειρογνώμονες τῆς Ἀμερικανικῆς Ἀποστολῆς καὶ τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας, ὡς ἐπίσης καὶ τὰ ἀνώτερα συνδικαλιστικὰ ὄργανα τῶν ἐργαζομένων καὶ τῶν ἐργοδοτῶν, αἱ ἐργασίαι δὲ τούτων ἐφώτισαν ἐπαρκῶς τὸ πρόβλημα ὑπὸ ὅλας του τὰς πτυχάς. Ἰδιαιτέρως ἀξιόλογος ὑπῆρξεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου καὶ ἡ κατ' ἐντολήν τοῦ τότε Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ νῦν Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως κ. Σοφοκλῆ Βενιζέλου ἐκπονηθεῖσα κατὰ τὸ 1949 ὑπὸ ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἔκθεσις διὰ την βελτίωσιν τῆς Ἑλληνικῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως.

Θὰ ἀπετέλει ὅμως πραγματικὴν παράλειψιν, ἂν δὲν ἐξήρετο ὅλως ἰδιαιτέρως διὰ τῆς παρούσης ἡ δημιουργικὴ συμβολή, ἡ πρωτοβουλία καὶ τὸ ζωηρὸν ἐνδιαφέρον, μὲ τὸ ὁποῖον ἐπεδίωξαν την ἀναδιοργάνωσιν καὶ ἐξυγίανσιν τοῦ θεσμοῦ ἡ Ἀμερικανικὴ Ἀποστολὴ καὶ οἱ ὑπ' αὐτῆς μετακληθέντες εἰδικοὶ ἐμπειρογνώμονες διὰ την διοίκησιν καὶ διοργάνωσιν τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ διὰ την παροχὴν συμβουλῶν πρὸς την ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν.

Τὸ παρὸν σχέδιον νόμου ἀποτελεῖ ἤδη τὸ πρῶτον θετικὸν βῆμα πρὸς πραγμάτωσιν τῶν σχετικῶν προσπαθειῶν καὶ ἐξαγγελιῶν ὅλων τῶν ὑπὸ την προεδρίαν τοῦ νῦν Πρωθυπουργοῦ μεταπολεμικῶν Κυβερνήσεων, αἰσθάνομαι δὲ ἐμαυτὸν ὅλως ἰδιαιτέρως ὑπερήφανον, διότι κατ' εὐτυχῆ συγκυρίαν εἰς ἐμὲ ἔλαχεν ὁ κλῆρος νὰ εἰσηγηθῶ τοῦτο ὡς μέλος Κυβερνήσεως, προεδρευομένης ἀπὸ τὸν υἱὸν τοῦ ἀειμνήστου Ἐλευθερίου Βενιζέλου, εἰς την μεγαλόπνοον τοῦ ὁποίου ἡγεσίαν εἶδε τὸ φῶς καὶ ὁ πρῶτος γενικὸς νόμος περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων ἐν Ἑλλάδι, ὁ Νόμος 5733|1932, ὅστις ἀργότερον ἀντικατεστάθη ἀπὸ τὸν μέχρι σήμερον ἐν ἰσχύι Νόμον 6298|1934.

VI. Βασικαὶ ἐπιδιώξεις καὶ γενικαὶ ἀρχαὶ τοῦ σχεδίου.

Τὸ ὑποβαλλόμενον ὑπὸ την ὑμετέραν ἔγκρισιν σχέδιον νόμου ἀποβλέπει εἰς δύο κυρίως βασικοὺς σκοπούς:

Πρῶτον, εἰς την ἐπὶ νέων βάσεων ἀναδιοργάνωσιν τοῦ Ἱδρύματος τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ὅπερ, διαχειριζόμενον τὰς τόκας τῶν 3|4 τῶν μισθωτῶν τῆς χώρας καὶ ἀποτελοῦν τὸν κυριώτερον φορέα ἐνασκήσεως τῆς κοινωνικῆς μας πολιτικῆς, προσελκύει ἀμέριστον τὸ κρατικὸν ἐνδιαφέρον. Ἡ ἀναδιοργάνωσις αὕτη ἀποβλέπει κυρίως εἰς την διόρθωσιν ἀφ' ἑνὸς μὲν τῶν ἀτελειῶν τοῦ μέχρι τοῦδε ἰσχύοντος νόμου, τὰς ὁποίας κατέδειξε ἡ ἐπὶ 13ετίαν ἐφαρμογή του καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς τὸν προσανατολισμὸν τοῦ θεσμοῦ πρὸς τὰς νεωτέρας διεθνεῖς τάσεις καὶ κατευθύνσεις, ἐπὶ τῷ τέλει ἐξασφαλίσεως δραστικωτέρας ὑπὲρ τῶν μισθωτῶν τῆς χώρας προστασίας.

Δεύτερον, εἰς την λῆψιν γενικωτέρων τινῶν μέτρων, ἀποβλεπόντων εἰς την ὀρθολογιστικωτέραν ὀργάνωσιν τοῦ ὅλου θεσμοῦ τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως τῆς χώρας καὶ την προλείανσιν τοῦ ἐδάφους διὰ την ἐν εὐθέτῳ χρόνῳ καθολικὴν του ἐξυγίανσιν καὶ διατύπωσιν τοῦ τελικοῦ του σχήματος, ὑπὸ τὸ ὁποῖον θὰ δύναται οὗτος νὰ ἐνταχθῇ, ὡς ὀργανικὸν τμῆμα, εἰς ἓν γενικώτερον σύστημα «κοινωνικῆς ἀσφαλείας».

Την κεντρικὴν ἐξ ἄλλου γραμμὴν τοῦ ὅλου σχεδίου χαρακτηρίζει ἡ ἀρχὴ τῆς ἀλληλεγγύης, ἡ ὁποία, ὡς γνωστόν, ἀποτελεῖ τὸ κυριώτερον γνώρισμα τῶν προσφάτων παγκοσμίων ἐξελίξεων τοῦ θεσμοῦ. ***Ἡ βασικὴ ἰδέα εἶναι σήμερον ὅτι ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλισις ἐπιτελεῖ τὴν ἐμπράκτον ἐκδήλωσιν τῆς ἀλληλεγγύης τοῦ ἔθνους.***

Ἐκ τῆς ἰδέας ταύτης ἀπορρέουν αἱ νεώτεραι τάσεις ἐν τῇ κοινωνικῇ ἀσφαλίσει, αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ συνοψισθοῦν εἰς τὰ ἑξῆς:

α) Ἀπὸ ἀπόψεως ἐκτάσεως ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλισις τείνει νὰ καλύψῃ ὁλόκληρον τὸν πληθυσμὸν ἢ τοὐλάχιστον τὸν ἐργαζόμενον πληθυσμὸν ἀσχέτως ἐπαγγέλματος.

β) Ἀπὸ ἀπόψεως κινδύνων ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλισις τείνει νὰ καλύψῃ τὴν ἀσθένειαν, ἀναπηρίαν, γῆρας, θάνατον, μητρότητα καὶ τὴν ἀνεργίαν.

γ) Ἀποτέλεσμα τῆς γενικεύσεως τῆς ἀσφαλίσεως εἶναι ὅτι αὕτη ἐπιδιώκει νὰ ἐξασφαλίσῃ ἐν κατωτέρον ὅριον διαβιώσεως. Ἡ συσχέτισις τοῦ μεγέθους τῶν παροχῶν πρὸς τὸ

μέγεθος τῶν εἰσφορῶν, ὁπόλειμμα τῆς ἰδιωτικῆς ἀσφαλίσεως, τείνει νὰ περιορισθῇ.

δ) Ἀπὸ ἀπόψεως ὀργανώσεως ὁ ἐνιαῖος φορεὺς ἀποτελεῖ τὸ ἰδεῶδες, πρὸς τὸ ὁποῖον προσανατολίζεται σαφῶς ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλισις.

ε) Ἡ παροχὴ ἰατρικῶν φροντίδων τονοῦται ἰδιαιτέρως. Εἰς τινα συστήματα γενικῆς ἀσφαλίσεως, ὡς τῆς Μεγάλης Βρεταννίας καὶ τῆς Αὐστραλίας, ἡ ἰατρικὴ περίθαλψις ἀποχωρίζεται ἀπὸ τὴν ἀσφάλισιν καὶ ἀποτελεῖ δωρεὰν κρατικὴν παροχήν.

Εἰς τὴν ἐπὶ μέρους διαμόρφωσιν τῶν διατάξεων τοῦ σχεδίου προσεπαθήσαμεν νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὰς ἑλληνικὰς παραδόσεις, τὴν ἰδιαιτέραν ψυχολογίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ καὶ τὴν κοινωνικὴν καὶ οἰκονομικὴν σύνθεσιν τῆς Χώρας.

Ἡ ἀρχὴ ὅμως τῆς ὁλοκληρωτικῆς ἀπαλλαγῆς τοῦ ἀτόμου ἀπὸ τὴν ἀνάγκην καὶ τὸν φόβον, τὴν ὁποίαν διεκήρυξεν ὁ Πρόεδρος Ρούσβελτ εἰς τὸ ἱστορικόν του διάγγελμα τοῦ 1941, θὰ πραγματοποιηθῇ καὶ ἡ ἑλληνικὴ κοινωνικὴ ἀσφάλεια θὰ ἀποκτήσῃ ὁλόκληρον τὸ κοινωνικόν αὐτῆς πλάτος, μόνον ὅταν σὺν τῷ χρόνῳ πλαισιωθῇ καὶ ὑπὸ ἑνὸς συστήματος κοινωνικῆς προνοίας, ἥτις θὰ συμπληρώνῃ τὰ ἀναπόφευκτα κενά, τὰ ὁποῖα, ὡς ἐκ τῆς φύσεώς της καὶ τῆς διαρθρώσεώς της, ἀφήνει ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλισις. Ἡ ἀναδιοργάνωσις ὅθεν καὶ τοῦ συστήματος τῆς κοινωνικῆς προνοίας ἐν Ἑλλάδι ἀποτελεῖ μίαν ἄμεσον καὶ ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην τῆς χώρας, ἡ ὁποία ἐπιβάλλεται νὰ γίνῃ τὸ ταχύτερον, ἐναρμονιζομένη πρὸς τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλισιν.

Ἀπὸ νομοτεχνικῆς τέλος ἀπόψεως ἰδιαίτερον χαρακτηριστικὸν τοῦ σχεδίου ἀποτελεῖ ἡ ἀποφυγὴ λεπτομερειακῶν ρυθμίσεων διὰ τὴν ἐξασφάλισιν μείζονος ἐλαστικότητος εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τῆς ἀσφαλίσεως, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ δίκαιον τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως ἀποτελεῖ δίκαιον ραγδαίων ἐξελίξεων, ὡς ἐκ τοῦ ὁποίου δέον νὰ ὑφίσταται εὐχέρεια προσαρμογῆς του πρὸς τὰς κρατούσας ἑκάστοτε νεωτέρας τάσεις, κατευθύνσεις καὶ συνθήκας. Ὁ νόμος θέτει κατὰ κανόνα μόνον γενικὰ πλαίσια καὶ κατευθυντήριους γραμμάς. Ἡ ρύθμισις τῶν λεπτομερειῶν, ἐντὸς τῶν πλαισίων τούτων, ἐπαφίεται εἰς τοὺς Κανονισμούς, διὰ τὴν θέσπισιν τῶν ὁποίων προβλέπεται ἁπλουστέρα διαδικασία.

Ἐνταῦθα ἐπιβάλλεται ἡ διευκρίνισις ὅτι τὸ σχέδιον δὲν χωρεῖ εἰς τὴν υἱοθέτησιν ὅλων τῶν νεωτέρων ἀρχῶν περὶ κοινωνικῆς ἀσφαλείας. Ἐν τοιούτῳ ἄλμα ὑπὸ τὰς παρούσας οἰκονομικὰς συνθήκας θὰ ἀπετέλει πήδημα εἰς τὸ κενόν. Διορθώνεται ἁπλῶς ὅ,τι ἠμπορεῖ νὰ διορθωθῇ, γίνεται ἕνα μεγάλο βῆμα πρὸς τὰ ἐμπρὸς καὶ προπαρασκευάζεται, ὡς ἐλέχθη ἀνωτέρω, τὸ ἔδαφος διὰ τὴν ἐν καιρῷ ἔνταξιν τοῦ ὅλου συστήματος εἰς τὰ πλαίσια ἑνὸς ὁλοκληρωμένου σχεδίου κοινωνικῆς ἀσφαλείας.

VII. Αἱ ἐπὶ μέρους διατάξεις τοῦ σχεδίου.

Α'. Οἱ ἀσφαλιζόμενοι κίνδυνοι γενικῶς.

Κατὰ τὸ νομοσχέδιον ἡ ἀσφάλισις θὰ καλύπτῃ τὰς αὐτὰς ἀσφαλιστικὰς περιπτώσεις, αἵτινες ἐκαλύπτοντο καὶ μέχρι τοῦδε ὑπὸ τὸν Ν. 6298|1934, ἤτοι τὴν ἀσθένειαν, τὴν μητρότητα, τὴν ἀναπηρίαν, τὸ γῆρας καὶ τὸν θάνατον.

Εἰς τούτους ὅμως προστίθεται ἤδη καὶ ὁ κίνδυνος τῆς ἀνεργίας, λόγῳ τῆς συγχωνεύσεως εἰς τὸ Ι.Κ.Α. τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, περὶ ἧς γίνεται λόγος κατωτέρω.

Ὡσαύτως διευρύνεται οὐσιωδῶς ἡ προστασία κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀσθενείας διὰ τῆς ἐπεκτάσεως ὅλων τῶν παροχῶν τῆς ἀσφαλίσεως καὶ εἰς τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας καὶ διὰ τῆς καλύψεως τῆς φυματιώσεως εἰς ὅλην αὐτῆς τὴν ἔκτασιν, ἐνῷ, ὡς γνωστόν, μέχρι σήμερον αὕτη ἐκαλύπτετο διὰ τῆς παροχῆς σανατοριακῆς περιθάλψεως, ὑπὸ τύπον νοσοκομειακῆς τοιαύτης, μόνον εἰς τὰς ἀξείας αὐτῆς μορφὰς καὶ ἐκδηλώσεις. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον συγχωνεύεται εἰς τὸ Ι.Κ.Α. καὶ ἡ Ὀργάνωσις Ἀντιφυματικῆς Ἀσφαλίσεως. Καὶ περὶ τούτου ὅμως γίνεται λόγος εἰδικώτερον κατωτέρω.

Τὸ ἐργατικὸν ἀτύχημα καὶ ἡ ἐπαγγελματικὴ ἀσθένεια δὲν ἀποτελοῦν, ὡς καὶ ἐν τῷ ἰσχύοντι νόμῳ, ἰδίαν ἀσφαλιστικὴν περίπτωσιν, ἀλλ' ἀναλύονται ἀναλόγως τῶν συνεπειῶν, τὰς ὁποίας ἔχουν. Ἐὰν δηλαδὴ προκαλοῦν νοσηρὰν κατάστασιν, χρήζουσαν ἰατρικῆς περιθάλψεως, ἡ ἀνικανότητα πρόσκαιρον πρὸς ἐργασίαν καλύπτονται ἀπὸ τὸν οἰκεῖον κλάδον παροχῶν ἀσθενείας εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα, ἐνῷ ἂν προκαλοῦν ἀναπηρίαν ἢ θάνατον καλύπτονται ἀπὸ τὸν κλάδον συντάξεων ὡς πρὸς τὴν συνταξιοδότησιν τοῦ ἀναπήρου ἢ τῶν μελῶν οἰκογενείας τοῦ ἡσφαλισμένου καὶ ὡς πρὸς τὰ ἔξοδα κηδείας ἀπὸ τὸν κλάδον παροχῶν ἀσθενείας εἰς χρῆμα. Ἔχει ἐπαρκῶς ἤδη θεωρητικῶς ἐρευνηθῇ τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ ἔχει διαπιστωθῇ, ὅτι οὐδεὶς λόγος πλέον ὑφίσταται, ὥστε νὰ ὑπάρχῃ (διαίτερος κλάδος ἀτυχημάτων. Μόνον λόγοι ἱστορικοὶ ἐδικαιολόγουν τὴν κατὰ τὸ παρελθὸν ἰδιαιτέραν μεταχείρισιν τοῦ ἀτυχήματος, οἱ λόγοι ὅμως οὗτοι δὲν ἰσχύουν πλέον, ἐφ' ὅσον ἐπεξετάθη ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλισις ἐφ' ὅλων τῶν ἀπειλούντων τὸν ἐργαζόμενον κινδύνων. Ἡ μόνη ἀπόκλισις, ἥτις ἐπιβάλλεται καὶ θεσπίζεται ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου ἀπὸ τὴν γενικὴν ταύτην ρύθμισιν, εἶναι ἡ τῆς μὴ ἀπαιτήσεως οἱωνδήποτε χρονικῶν προϋποθέσεων διὰ τὴν ἀπόκτησιν δικαιώματος ἐπὶ τῶν παροχῶν, ὁσάκις ἡ ἐπαλήθευσις τοῦ κινδύνου ὀφείλεται εἰς ἐργατικὸν ἀτύχημα ἢ ἐπαγγελματικὴν ἀσθένειαν. Τὴν ρύθμισιν ταύτην υἱοθέτησεν ὁ Γαλλικὸς μεταπολεμικὸς νόμος περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων καὶ ὁ Τσεχοσλοβακικὸς μὲ ἰδιαιτέρως εὐχάριστα ἀποτελέσματα. Εἶναι δὲ καὶ ἡ λύσις τοῦ ἰσχύοντος ἤδη νόμου 6298, ἐπιτυχῶς δοκιμασθεῖσα.

Διὰ τὸν ὁρισμὸν τοῦ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος ἀκολουθεῖται ὁ κλασσικὸς ὁρισμὸς τοῦ βιαίου γεγονότος, τοῦ ἐπισυμβαίνοντος ἐν τῇ

έργασία ή έξ άφορμής αύτής όστις διά της έρμηνείας έχει προσλάβει τό προσήκον είς έκτασιν περιεχόμενον.

Διάταξις περί χαρακτηρισμού ώς έργατικών άτυχημάτων των καθ' όδόν καλουμένων άτυχημάτων, ήτοι των έπισυμβαινόντων κατά την διαδρομήν πρός τόν τόπον ή έκ τού τόπου έργασίας ή πρός έκτέλεσιν διατεταγμένης ύπηρεσίας, δέν περιελήφθη είς τό νομοσχέδιον, διότι ό χαρακτηρισμός των άτυχημάτων τούτων ώς έργατικών έκαλύφθη πάντοτε όβιάστως, άνευ θετικής διατάξεως, ύπό της μέχρι ταύδε διοικητικής πράξεως τού Ι.Κ.Α. καί της νομολογίας. Ή διά θετικών διατάξεων κάλυψις τών έν λόγω άτυχημάτων ύπό νεωτέρων ξένων νομοθεσιών δέν δύναται νά θεωρηθή λόγος πολιτογραφήσεως των καί παρ' ήμίν. Όμοίως δέν περιελήφθη είς τό νομοσχέδιον, θεωρηθείσα ώς περιττεύουσα καί αύτονόητος, καί ή διάταξις τού ίσχύοντος νόμου, καθ' ήν «πρός άτύχημα έν τή έργασία έξομοιούνται διά την έφαρμογήν τών διατάξεων τού παρόντος νόμου καί τά κατά την διάρκειαν δημοσίων έργατοϋπαλλήλικων συγκεντρώσεων ή πράξεων διασώσεως άνθρωπίνων ύπάρξεων έπερχόμενα άτυχήματα».

Διά τάς έπαγγελματικάς άσθενείας, αί τινες την γένεσίν των άφείλουν είς τάς συνθήκας τού έπαγγέλματος, δέν δίδεται ούτε όρισμός, ούτε γίνεται άπαρίθμησις τούτων. Άφίνεται είς κανονισμόν νά καθορίζη ταύτας, έπί τή βάσει καί τών έκάστοτε ίσχυουσών περί αύτών διεθνών συμβάσεων έργασίας. Έκτός δέ τούτου είναι γνωστόν, ότι καθημερινώς προστίθενται, λόγω των βιομηχανικών καί έπιστημονικών προόδων, νέαι κατηγορίαι έπαγγελματικών άσθενειών, μή δυνάμεναι νά προβλεφθώσιν. Είς τό σημείον τούτο καινοτομεί τό νομοσχέδιον. Γίνεται πολύ περισσότερον έλαστικόν.

Β'. Κύκλος ἀσφαλισμένων.

Συμφώνως πρός τας νεωτέρας άντιλήψεις τό νομοσχέδιον διευρύνει ικανώς τόν κύκλον τών προσώπων, τά όποία θά ύπάγωνται είς την άσφάλισιν τού Ίδρύματος, έπεκτεινομένης της άσφαλίσεως καί είς πολλάς κατηγορίας μισθωτών, αίτινες δέν ήσφαλίζοντο κατά τό ίσχύον καθεστώς είς τό Ι.Κ.Α. Διατηρείται πάντως κατά βάσιν ή άρχή ότι ή άσφάλισις του άφορά κατά κύριον λόγον είς τούς παρέχοντας έξηρτημένην έργασίαν. Παρέχεται όμως ή δυνατότης έπεκτάσεως αύτής καί είς οίκονομικώς άσθενείς κατηγορίας αύτοτελώς έργαζομένων.

Έν σχέσει μέ τάς διατάξεις τάς άφορώσας είς τά ύπαγόμενα είς την άσφάλισιν πρόσωπα, σημειούμεν την άπάλειψιν της γενικής προϋποθέσεως περί «κυρίου έπαγγέλματος» διά την ύπαγωγήν είς την άσφάλισιν, την όποίαν άπήτει ό ίσχύων νόμος, ήτις έγέννα πολλάς έρμηνευτικάς δυσχερείας έν τή πράξει, καί της διατάξεως περί έξαιρέσεως των μισθωτών, των άπασχολουμένων είς γεωργικάς, βοσκικάς καί κτηνοτροφικάς έργασίας (άρθρ. 2 έδ. δ' Ν. 6298). Περί της άσφαλίσεως των αύτοτελώς έργαζομένων άγροτικών πληθυσμών ή Κυβέρνησις θέλει μεριμνήσει δι' είδικού σχεδίου νόμου. Οί έκ τούτων όμως παρέχοντες έξηρτημένην έργασίαν θά ύπάγωνται είς την άσφάλισιν, όταν αύτη έπεκτείνεται είς τάς περιοχάς άπασχολήσεως των.

Δέν κρίνομεν άσκοπον έπίσης νά σημειώσωμεν την διά τού νομοσχεδίου τιθεμένην ήδη ρητώς άρχήν (άρθρ. 2 παρ. 1), καθ' ήν, ύπό την έπιφύλαξιν βεβαίως τού άρθρου 7 τού νομοσχεδίου, τά είς την άσφάλισιν ύπαγόμενα πρόσωπα ύπάγονται όχι μόνον ύποχρεωτικώς, άλλά καί «αύτοδικαίως», ήτοι άνευ της τηρήσεως προσθέτου τινός διατυπώσεως, οία είναι ή έγγραφή είς τά μητρώα ή ό έφοδιασμός τού ήσφαλισμένου δι' άσφαλιστικής ταυτότητος κλπ., έπιλυομένων ούτω νομοθετικώς των άμφισβητήσεων, τάς όποίας έγέννησε τό ζήτημα έν τή έρμηνεία καί τή νομολογία των δικαστηρίων.

Έκ τών λοιπών κατηγοριών προσώπων, τά όποία θά ύπόκεινται ήδη είς την άσφάλισιν, άξιαι μνείας κρίνονται αί έξής:

α) Οί οίκόσιτοι ύπηρέται. Ούτοι, ώς γνωστόν, δέν ύπήγοντο ύπό τόν Ν. 6298 (άρθρ. 3 έδ. η') είς την άσφάλισιν, διότι κατά την ψήφισίν του έθεωρήθη ότι έτύγχανον έπαρκούς προστασίας παρά τών παρ' αίς ύπηρέτουν οίκογενειών, λογιζόμενοι ώς μέλη οίκογενείας τούτων κατ' έφαρμογήν τών έλληνικών παραδόσεων καί έθίμων. Ό άνωτέρω όμως λόγος έξαιρέσεως των έκ της άσφαλίσεως δέν κρίνεται έπαρκής σήμερον λόγω μεταβολής τών κρατουσών συνθηκών, ώς έκ της όποίας οί οίκόσιτοι ύπηρέται τάς αύτάς άντιμετωπίζουν άνάγκας προστασίας, οίας καί οί λοιποί μισθωτοί.

β) Οί άπασχολούμενοι είς έπιχειρήσεις έδρευούσας έν τή άλλοδαπή, έργαζόμενοι προσκαίρως έν τή ήμεδαπή, άνευ μονίμου τινός έν αύτή έγκαταστάσεως. Καί τά πρόσωπα ταύτα δέν ύπήγοντο, ώς γνωστόν, είς την άσφάλισιν τού Ι.Κ.Α. κατά τόν ίσχύοντα σήμερον Νόμον 6298 (άρθρ. 3 έδ. ε'). Ή διάταξις αύτη δέν περιελήφθη είς τόν νέον νόμον, διευρυνθείσης συμφώνως πρός τάς νεωτέρας άντιλήψεις της άρχής της έδαφικότητος της άσφαλίσεως, συμφώνως πρός την όποίαν πάντα τά πρόσωπα, τά άπασχολούμενα είς τό έδαφος της έπικρατείας, άδιαφόρως τού ποῦ έδρεύει ή άπασχολούσα αύτά έπιχείρησις, δέον νά τυγχάνουν πλήρους άσφαλιστικής προστασίας.

γ) Οί ήμεδαποί οί άσχολούμενοι είς τάς έν Ἑλλάδι διπλωματικάς άντιπροσωπείας ξένων Κρατών (πρβλ. Ν. 6298, άρθρ. 3 έδάφ. δ' καί άρθρ. 4 § 3 τού νομοσχεδίου). Ή έγκατάλειψις άνευ άσφαλιστικής προστασίας τοὐλάχιστον τών Ἑλλήνων ύπηκόων, οί όποιοι έργάζονται είς ξένας διπλωματικάς άντιπροσωπείας, έμφανίζεται σήμερον τελείως άδικαιολόγητος καί άνεδαφική. Ό δικαιολογητικός λόγος της έξαιρέσεως των έκ της άσφαλίσεως τού Ν. 6298, ήτοι αί τεχνικαί δυσχέρειαι ένεργείας έλέγχου παρά τών όργάνων τού Ι.Κ.Α. είς τάς ξένας διπλωματικάς άντιπροσωπείας καί ή άδυναμία έξαναγκασμού των πρός καταβολήν τών είσφορών έπί ένδεχομένης δυστροπίας των, δέν δύνανται

πλέον νά προβληθῆ σήμερον πειστικῶς, μετά τήν διάδοσιν καί τήν γενικήν ἀναγνώρισιν πού περιβάλλει διεθνῶς τόν θεσμόν. Αἱ διπλωματικαί ἀντιπροσωπεῖαι ἀσφαλῶς θά εἶναι μεταξύ τῶν πρώτων πού θά μεριμνοῦν διά τήν ἐκπλήρωσιν τῶν ἀσφαλιστικῶν των ὑποχρεώσεων ἔναντι τοῦ προσωπικοῦ των. Τούτων δοθέντων, ἡ ἐξαίρεσις ἐκρίθη σκόπιμον, ὅπως περιορισθῆ εἰς μόνον τούς ἀλλοδαπούς, τούς ἀπασχολουμένους εἰς τάς ξένας διπλωματικάς ἀντιπροσωπείας καί αὐτινες διατηροῦν πάντως τό δικαίωμα προαιρετικῆς ὑπαγωγῆς των εἰς τήν ἀσφάλισιν.

Ἀξιοσημείωτος εἶναι καί ἡ § 3 τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ νομοσχεδίου, δι' ἧς παρέχεται ἡ δυνατότης ὑπαγωγῆς εἰς τήν ἀσφάλισιν ὡρισμένων κατηγοριῶν αὐτοτελῶς ἐργαζομένων, λίαν ἀσθενῶν οἰκονομικῶς (ὑπαίθριοι μικροπωληταί, πλανόδιοι στιλβωτά ὑποδημάτων κλπ.), ἐπί τῷ τέλει βαθμιαίας ἐπεκτάσεως τοῦ θεσμοῦ ἐφ' ὅλοκλήρου τοῦ ἀστικοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας, τοῦ δεομένου προστασίας. Δέν παραγνωρίζομεν βεβαίως τάς δυσχερείας, πού θά ἀντιμετωπίσῃ ἡ τοιαύτη ἐπέκτασις τῆς ἀσφαλίσεως, εἶναι ὅμως λογικῶς ἀκατανόητος καί κτυπητά ἀσυνεπής ἡ ὑπαρξις ἀσφαλιστικῆς προνοίας διά πρόσωπα σχετικῶς εὔρωστα οἰκονομικῶς, ὅπως εἶναι μεγάλη κατηγορία ἐμπόρων καί ἐπαγγελματιῶν, ἠσφαλισμένων εἰς τά οἰκεῖα Ταμεῖα των, καί ἡ παραμονή ἐκτός ἀσφαλίσεως κατηγοριῶν τινων αὐτοτελῶς ἐργαζομένων, ἐχόντων πολύ μεγαλυτέραν ἀνάγκην ἀσφαλιστικῆς προστασίας, ἀκόμη καί ἀπό μεγάλον ἀριθμόν μισθωτῶν.

Ἡ ἀσφάλισις τῶν εἰρημένων προσώπων εἰς τά Ταμεῖα Ἀσφαλίσεως Ἐμπόρων καί Ἐπαγγελματιῶν καί Βιοτεχνῶν δέν θά ἔλυε τό πρόβλημα, διότι ταῦτα θά παρέμενον ἀκάλυπτα κατά τῆς ἀσθενείας, ἐνῷ, ὡς εἶναι προφανές, ἡ κατ' αὐτῆς προστασία των εἶναι καί ἡ πρέχουσα. Τό ἐπιχείρημα, ὅτι ἡ ὡς ἄνω διάταξις θά ἔλθῃ τήν θέσιν της εἰς τόν νόμον, ἂν ἐπρόκειτο περί γενικωτέρου νόμου «Κοινωνικῆς Ἀσφαλείας», καλύπτοντος ὁλόκληρον τόν πληθυσμόν τῆς χώρας, δέν νομίζομεν ὅτι εἶναι πειστικόν. Φορμαλιστικά ἐπιχειρήματα πρέπει νά ἔρχωνται εἰς δευτέραν μοῖραν, προκειμένου περί ἐξυπηρετήσεως ἐπειγουσῶν κοινωνικῶν ἀναγκῶν. Ἡ διάταξις πάντως διατυποῦται ὡς ἀρνητική, ἐπαφιεμένης τῆς λήψεως σχετικῶν ἀποφάσεων εἰς τό Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α., ἵνα τοῦτο σταθμίζῃ τάς ὑφισταμένας ἑκάστοτε τεχνικάς δυνατότητας πρός πραγμάτωσιν τῆς ἐπεκτάσεως. Σημειωτέον ὅτι τάς σχετικάς δυσχερείας περιορίζει εἰς τό ἐλάχιστον ἡ ὑφ' ἑτέρων διατάξεων τοῦ νόμου προβλεπομένη δυνατότης ἐπιβολῆς εἰς τούς μισθωτούς, τούς ἀπασχολουμένους διά λογαριασμόν μεγάλου ἀριθμοῦ ἢ ἐναλλασσομένων ἐργοδοτῶν τῆς ὑποχρεώσεως πρός σύμπηξιν Ἀσφαλιστικοῦ Συνεταιρισμοῦ, ὅστις θά εὐθύνεται διά τήν καταβολήν τῶν εἰσφορῶν. Τό μέτρον δύναται κάλλιστα νά ἐφαρμοσθῆ καί διά τάς περί ὧν πρόκειται κατηγορίας αὐτοτοτελῶς ἐργαζομένων. Ἡ ἐφαρμογή τῆς ἀσφαλίσεως διά τά πρόσωπα ταῦτα διευκολύνεται ἐπίσης διά τῆς διατάξεως περί ἀστυνομικῶν ἀδειῶν τοῦ δευτέρου ἐδαφίου τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ σχεδίου.

Σημειοῦμεν τέλος ὅτι καί τό παρόν νομοσχέδιον, ὡς ἄλλωστε καί ὁ Ν. 6298, οὐδεμίαν ἐξαίρεσιν προβλέπει ὡς πρός τήν ὑποχρέωσιν ὑπαγωγῆς εἰς τήν ἀσφάλισιν, λόγῳ φύλου, ἰθαγενείας (βλ. πάντως ἄρθρον 4 § 3), ἡλικίας ἢ ἀπολαμβανομένου εἰσοδήματος. Ἡ ἐξαίρεσις ἐκ τῆς ἀσφαλίσεως τῶν μισθωτῶν, τῶν ἀπολαμβανόντων ὑψηλάς ἀποδοχάς, ἔχει πλέον σήμερον ἐγκαταλειφθῆ σχεδόν γενικῶς, λόγῳ τῆς οἰκονομικῆς ἀσταθείας πού χαρακτηρίζει τήν ἐποχήν μας, ὡς ἐκ τῆς ὁποίας πρόσωπα ἔχοντα ὑψηλόν ἐκ τῆς ἐργασίας εἰσόδημα σήμερον εἶναι δυνατόν νά ἀτερηθοῦν τούτου ἀκόμη καί ὁλοκληρωτικῶς τήν αὔριον.

Γ'. *Τά εἰδικά Ταμεῖα*

Μία τῶν σπουδαιοτέρων καινοτομιῶν τοῦ νομοσχεδίου εἶναι ἡ ὑπό τούτου χαρασσομένη πολιτική ἔναντι τῶν Εἰδικῶν Ταμείων. Ὡς ἐσημειώθη ἤδη ἀνωτέρω (Κεφάλαιον IV) ἕνα ἀπό τά σοβαρώτερα μειονεκτήματα τοῦ σήμερον κρατοῦντος ἐν τῇ χώρᾳ γενικοῦ συστήματος κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων εἶναι ἡ ὕπαρξις οὐχί μικροῦ ἀριθμοῦ Εἰδικῶν Ταμείων, στερουμένων ὑγιῶν βάσεων καί ἀδυνατούντων ὡς ἐκ τούτου νά ἐξασφαλίσουν ἀσθεμάν καί ἱκανοποιητικήν προστασίαν εἰς τούς ἠσφαλισμένους των, ὡς καί ἱκανῶν ἄλλων ἐκτόπως ἀντιοικονομικῶν, ἐπιβαρυνάντων ὑπερμέτρως τήν ἐθνικήν οἰκονομίαν τῆς χώρας καί δημιουργούντων προνόμια καί εὐνοουμένους.

Ἐπί τοῦ θέματος τούτου τό νομοσχέδιον χαράσσει ἤδη νέαν ὑγιᾶ γραμμήν.

Διατηροῦνται κατ' ἀρχήν πάντα τά ἤδη λειτουργοῦντα ἐν τῇ χώρᾳ εἰδικά Ταμεῖα, τά δέ ἀσφαλιζόμενα εἰς ταῦτα πρόσωπα ἐξαιροῦνται τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α. καθ' ἣν ἔκτασιν εἶναι ἠσφαλισμένα εἰς αὐτά. Διά τά ἐκ τούτων ὅμως ἀδυνατοῦντα νά ἐξασφαλισουν εἰς τούς ἠσφαλισμένους των ἰσοδύναμον τοὐλάχιστον πρός τήν ὑπό τοῦ Ι.Κ.Α. παρεχομένην προστασίαν καθιεροῦται διά τοῦ νομοσχεδίου ἡ ἀρχή τῆς συγχωνεύσεως των εἰς τό Ι.Κ.Α., χάριν αὐτῶν τούτων τῶν συμφερόντων τῶν ἠσφαλισμένων των. Ἡ διατήρησις ἐν τῇ ζωῇ τοιούτων Ταμείων ἀντίκειται εἰς τό κοινόν αἴσθημα καί δέν δύναται νά γίνῃ πλέον ἀνεκτή.

Εἶναι ἀνάγκη νά τεθῇ κάποτε κάποια τάξις. Προκειμένου ὅμως περί συγχωνεύσεως εἰδικοῦ Ταμείου εἰς τό Ι.Κ.Α. τό νομοσχέδιον καταβάλλει κάθε δυνατήν προσπάθειαν διά νά ἐξασφαλισθῇ ὅσον τό δυνατόν ἀμερόληπτος κρισις, περί τοῦ ἂν ἐν συγκεκριμένον Ταμεῖον δύναται νά παράσχῃ ἢ μή ἰσοδύναμον πρός τήν ὑπό τοῦ Ι.Κ.Α. παρεχομένην προστασίαν. Πρός ταῦτα θέτει ὡριομένα κριτήρια διά τήν ἐνέργειαν τῆς συγκρισεως, ἀφήνει ὅμως τήν περί τούτου κρίσιν εἰς ἀμερολήπτου συνθέσεως Ἐπιτροπήν, εἰς τήν ὁποίαν δίδεται εὐρεῖα ἐλευθερία ἀξιολογήσεως κάθε περιπτώσεως. Ἡ συμμετοχή εἰς τήν

Ἐπιτροπὴν μέλους τοῦ Ἀνωτάτου Διοικητικοῦ Δικαστηρίου τῆς Χώρας, εἰδικῶν ἐπιστημόνων, τεχνικῶν καὶ ὑπηρεσιακῶν παραγόντων, ὡς καὶ ἀντιπροσώπων τῶν ἰδίων τῶν ἠσφαλισμένων, ἐγγυᾶται τὸ ἀμερόληπτον τῆς κρίσεως τῆς Ἐπιτροπῆς.

Τὴν ἔναντι τοῦ προσωπικοῦ τῶν συγχωνευομένων Ταμείων πολιτικὴν τοῦ νομοσχεδίου διακρίνει ἰδιάζον ἐνδιαφέρον. Τὸ Ι.Κ.Α. θὰ ἀναλάβῃ σχεδὸν ὅλον τὸ προσωπικὸν των, πλὴν ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων (ἄρθρον 55). Αἱ οἰκονομίαι προσωπικοῦ καὶ ἐξόδων διοικήσεως, αἵτινες ἀποτελοῦν ἕνα ἐκ τῶν οὐσιωδῶν σκοπῶν τῶν συγχωνεύσεων, θὰ πραγματοποιηθοῦν, ὅταν σὺν τῷ χρόνῳ ἐξέλθουν φυσιολογικῶς τῆς ὑπηρεσίας αἱ ὑπεράριθμαι ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τῶν συγχωνευομένων Ταμείων, ποὺ θὰ ἀναλάβῃ τὸ Ι.Κ.Α. Ἐκ παραλλήλου, δι' ἐκείνους ἐκ τῶν ὑπαλλήλων τῶν Ταμείων, οἱ ὁποῖοι ἤθελον θεωρήσει ἑαυτοὺς μειουμένους διὰ τῆς ἐντάξεως, προβλέπεται, συντρεχουσῶν ὡρισμένων προϋποθέσεων, ἡ ἱκανοποιητικὴ ἀποζημίωσις των καὶ ἡ συνταξιοδότησις των παρὰ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικῶν Ὀργανισμῶν Κοιν. Ἀσφαλίσεων, ὅπερ θὰ ἀνταποκριθῇ οὕτω καὶ εἰς ἕνα ἐκ τῶν κυρίων λόγων, δι' οὓς ἱδρύθη, ἤτοι τὴν ἀποσυμφόρησιν τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν ἐκ τοῦ πλεονάζοντος καὶ ἀκαταλλήλου προσωπικοῦ των. Διότι μόνον οἱ πράγματι ἀνεπαρκεῖς δὲν θὰ εὕρουν ἱκανοποιητικὴν τακτοποίησιν ἐντὸς τῶν κόλπων τοῦ Ι.Κ.Α., δοθέντος ὅτι ἡ σύνθεσις τοῦ Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου, ὅπερ θὰ προβῇ εἰς τὴν ἀξιολογικὴν ἔνταξίν των εἰς τὸ Ι.Κ.Α. παρέχει ὅλα τὰ ἐχέγγυα ἀμεροληψίας καὶ ἀντικειμενικῆς κρίσεως.

Ἡ ὑπὸ τὸ ἀνωτέρω πνεῦμα διατύπωσις τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 55 τοῦ νομοσχεδίου, ὅπερ προβλέπει ἀκόμη καὶ διὰ τὴν ἀρχαιότητα τῶν εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἐνταχθησομένων ὑπαλλήλων τῶν συγχωνευομένων Ταμείων καὶ διὰ τὴν τύχην τῶν τυχὸν παρ' αὐτοῖς λειτουργούντων εἰδικῶν λογαριασμῶν προνοίας κλπ. (§ 8), ἐγγυᾶται ὅτι οὐδεμία θὰ γίνῃ κατάχρησις ἢ ἀδικία πρὸς οἱανδήποτε πλευράν.

Ἕτερον σημαντικὸν πρόβλημα ἀνακύπτον ἐκ τῆς συγχωνεύσεως εἰδικοῦ τινος Ταμείου εἰς τὸ Ι.Κ.Α. εἶναι τὸ ἀφορῶν τοὺς ἤδη συνταξιούχους καὶ ἠσφαλισμένους του.

Ὡς πρὸς τοὺς ἠσφαλισμένους, τὸ νομοσχέδιον (§ 6, ἄρθρον 5) προβλέπει, ὅτι ἅπασαι αἱ ὑπὸ τούτων πραγματοποιηθεῖσαι ἡμέραι ἐργασίας ἐν τῇ ἀσφαλίσει τοῦ συγχωνευομένου Ταμείου θὰ θεωρηθοῦν καὶ ὡς ἡμέραι ἀσφαλίσεως διὰ τὸ Ι.Κ.Α., συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ἀναγνωρισθέντος καὶ ἐξαγορασθέντος χρόνου πλασματικῆς συνταξίμου ὑπηρεσίας. Τὰ τῆς ἐξαγορᾶς ἀναγνωρισθείσης, ἀλλὰ μὴ ἐξαγορασθείσης συνταξίμου ὑπηρεσίας, ἐπαφίενται ὅπως ρυθμισθοῦν διὰ Κανονισμοῦ.

Ὡς πρὸς τοὺς συνταξιούχους τῶν συγχωνευομένων Ταμείων τίθεται ἡ ἀρχὴ (ἄρθρ. 56 § 4) ὅτι θὰ ἐξακολουθήσουν ὁπωσδήποτε συνταξιοδοτούμενοι ὑπὸ τοῦ Ι. Κ. Α. Ἐὰν δὲ εἶναι πρόσωπα, ὅτινα θὰ ἐδικαιοῦντο συντάξεως καὶ κατὰ τὴν νομοθεσίαν τοῦ Ι.Κ.Α. (ἀνάπηροι ἄνω τοῦ 66 ο/ο, ὑπερήλικες συμπληρώσαντες τὸ 60ὸν ἐπὶ ἀρρένων ἢ τὸ 55ον ἐπὶ θηλέων ἔτος ἡλικίας ἢ μέλη οἰκογενείας χαρακτηριζόμενα ὡς τοιαῦτα ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου, ταῦτα θὰ δικαιωθοῦν τῶν ἠδη μένων συντάξεων, τὰς ὁποίας προβλέπει τὸ νομοσχέδιον, ἐφ' ὅσον δὲν ἐλάμβανον ἤδη μεγαλυτέραν σύνταξιν, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ἐξακολουθήσουν λαμβάνοντα τοιαύτην. Προκειμένου περὶ συνταξιούχων, οἵτινες δὲν θὰ ἐδικαιοῦντο συντάξεως κατὰ τὰς διατάξεις τῆς νομοθεσίας τοῦ Ι. Κ. Α. (ἀνίκανοι μὲ κάτω τοῦ 66 ο/ο ποσοστὸν ἀνικανότητος ἢ συνταξιοῦχοι λόγῳ ἀπολύσεως ἢ παραιτήσεως εἰς νεαρὰν ἡλικίαν κλπ.) προβλέπεται ὅτι οὗτοι θὰ ἐξακολουθήσουν λαμβάνοντες τὴν ἣν ἐλάμβανον σύνταξιν καὶ οὐχὶ τὴν ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου τυχὸν προβλεπομένην ἀνωτέραν τοιαύτην κατὰ ποσόν, κριθέντος ὅτι διὰ πρόσωπα τῶν κατηγοριῶν τούτων δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θεμελιωθῇ ἀξιωσις περὶ ἐξασφαλίσεως τῶν Ἱκανοποιητικοῦ ὁρίου συντηρήσεως διὰ θυσιῶν τῶν λοιπῶν ἐργαζομένων καὶ τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου, ἀφοῦ ἔχουν τὴν δυνατότητα νὰ ἐργασθοῦν παραγωγικῶς. Ἐκ τοῦ πνεύματος καὶ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων τοῦ νομοσχεδίου προκύπτει ὅτι καὶ εἰς τὸν τομέα τοῦτον ἐπελέγησαν αἱ καλύτεραι δυναταὶ ἐπιεικεῖς λύσεις, μὲ θυσίας τοῦ Ι.Κ.Α., διὰ τὴν ἀποφυγὴν γενικωτέρων κοινωνικῶν ζητημάτων, τὰ ὁποῖα θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἀνακύψουν ἐκ τῆς ἀποτόμου ἐπιβιώσεως τῶν ἀπολύτως ἐνδεικνυομένων θεωρητικῶς λύσεων.

Αἱ κοινωνικοῦ περιεχομένου μεταρρυθμίσεις δὲν δύνανται νὰ εἰσαγωνται μὲ ἀποτόμους στροφάς. Τὰ ἀγαθὰ των ἀποτελέσματα δέον νὰ ἐπιδιώκωνται μετὰ τὴν πάροδον εὐλόγου χρόνου, ἡ πάροδος τοῦ ὁποίου ἀμβλύνει ἐν τῷ μεταξὺ τὰς ὀξύτητας καὶ τὰ θιγόμενα συμφέροντα.

Ὡς ἰδιαιτέρως ἀξιόλογον καινοτομίαν τοῦ νομοσχεδίου, καινοτομίαν ἀφορῶσαν τὸ σύνολον τῶν μισθωτῶν ἠσφαλισμένων καὶ συνταξιούχων τῆς χώρας, τῶν ὑπαγομένων εἰς Ταμεῖα τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἀναφέρομεν τὰς τελευταίας διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 § 1 τοῦ σχεδίου. Κατ' αὐτὰς ἅπαντα τὰ ἀνωτέρω Ταμεῖα ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἀπὸ 1.1.52 παρέχουν τὴν αὐτὴν εἰς ἔκτασιν προστασίαν πρὸς ἐκείνην ποὺ θὰ παρέχῃ τὸ Ι.Κ.Α. Διὰ τῆς εἰρημένης διατάξεως αὐτομάτως ἀνυψοῦται ἀπὸ 1.1.52 τὸ ἐπίπεδον τῆς ὅλης ἀσφαλιστικῆς μας προστασίας εἰς τὸ ἐλάχιστον ὅριον τῆς ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. παρεχομένης τοιαύτης, ἥτις ἀνακηρύσσεται ὡς τὸ ἐλάχιστον ὅριον τῆς ἐξασφαλιστέας ἐν τῇ χώρᾳ προστασίας. Σημειωτέον ὅτι ἡ τοιαύτη ἀνύψωσις τοῦ γενικοῦ ἐπιπέδου τῆς ἀσφαλιστικῆς προστασίας τῆς χώρας θὰ εἶναι αὐτόματος καὶ δὲν θὰ ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς θελήσεως τῶν διοικήσεων τῶν Κλαδικῶν Ὀργανισμῶν πρὸς ἀναπροσαρμογὴν τῶν παροχῶν των πρὸς τὰς τοῦ Ι.Κ.Α., δοθέντος ὅτι ἡ ἀντίστοιχος διάταξις τοῦ Νόμου 6298 (ἄρθρον 13 § 2, ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 4

τοῦ Ν.Δ. 1121|1942, Φ.Ε.Κ. 54|16.3.42, τεῦχος Α' καὶ τῆς § 4 τῆς 68024|Σ524|8.11.42 Ὑπ. Ἀποφάσεως Φ.Ε.Κ. 265|22.11.40) δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐν τῇ πράξει παραμείνασα γράμμα κενὸν περιεχομένου.

Ἡ ἔννοια τῶν ἀνωτέρω διατάξεων εἶναι ὅτι ἀπὸ 1.1.52 οἱ ἡσφαλισμένοι τῶν Εἰδικῶν Ταμείων θὰ δύνανται νὰ ἀξιοῦν παρ' αὐτῶν ἴσας τοὐλάχιστον πρὸς τὰς παροχὰς τοῦ νομοσχεδίου (ἰατρικὴν περίθαλψιν καὶ χρηματικὰς παροχάς, ὑπὸ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 5 § 1), βάσει τῶν οἰκείων διατάξεων τούτου, αἱτίνες θεωροῦνται αὐτοδικαίως καὶ ὡς διατάξεις τῆς διεπούσης ἕκαστον Εἰδικὸν Ταμεῖον νομοθεσίας. Ἄρνησις χορηγήσεως τούτων ἀποτελεῖ λόγον ὑποχρεωτικῆς παραπομπῆς τοῦ οἰκείου Ταμείου πρὸς συγχώνευσιν εἰς τὸ Ι.Κ.Α.

Συμφώνως πρὸς τὰς §§ 3 καὶ 4 τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ νομοσχεδίου ἡ Ὀργάνωσις Ἀντιφυματικῆς Ἀσφαλίσεως (Ο.Α.Φ.Α.) καὶ τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας συγχωνεύονται ἀπὸ τῆς ἰσχύος του εἰς τὸ Ι.Κ.Α.

Σχετικῶς κρίνομεν σκόπιμον νὰ σημειώσωμεν τὰ ἑξῆς :

α) *Ὡς πρὸς τὴν Ο.Α.Φ.Α.*—Κατὰ μίαν ἄποψιν, εὐρέως ὑποστηριχθεῖσαν, ἡ πρόληψις καὶ περίθαλψις τῆς φυματιώσεως θὰ ἔδει, λόγῳ τῆς γενικωτέρας καὶ ἐθνικοῦ πλάτους σημασίας τοῦ θέματος, νὰ ἀναληφθῇ εἰς ὅλην αὐτῆς τὴν ἔκτασιν ὑπὸ τοῦ Κράτους. Πλὴν ὅμως εἶναι γνωστὸν ὅτι τὸ Κράτος τοὐλάχιστον ὑπὸ τὰς παρούσας συνθήκας δὲν δύναται νὰ διαθέσῃ τὰ ἀπαιτούμενα οἰκονομικὰ μέσα διὰ τὴν θέσιν εἰς ἐφαρμογὴν ἑνὸς γενικοῦ προγράμματος ἀντιφυματικῆς δράσεως (ἱδρυσις καὶ συντήρησις συγχρονισμένων σανατορίων, ἀναρρωτηρίων, ἀντιφυματικῶν ἰατρείων, ἱδρυμάτων ἐπαγγελματικῆς ἀναπροσαρμογῆς ἰαθέντων φυματικῶν κλπ.). Τούτου δοθέντος ἐκρίθη σκόπιμος ὁ ἀποχωρισμὸς τοῦ προβλήματος τῆς φυματιώσεως τῶν μισθωτῶν καὶ ἡ ἄμεσος ἀντιμετώπισις τοῦ διὰ τούτους ὑπὸ τῆς διὰ τοῦ Α.Ν. τῆς 19.11.35 συσταθείσης Ο.Α.Φ.Α., ἥτις ἐτέθη ἐν λειτουργίᾳ πρὸ διετίας περίπου. Ἡ Ὀργάνωσις ὅμως αὕτη λόγῳ τοῦ βραχέως χρόνου λειτουργίας της, ἠτις δὲν ἐπέτρεψεν εἰς ταύτην νὰ ἐπιβληθῇ διὰ τοῦ ἔργου της εἰς τὴν κοινὴν συνείδησιν καὶ ἐξ ἄλλων αἰτίων, δὲν ἠδυνήθη μέχρι τοῦδε, ὡς ἦτο ἄλλωστε φυσικόν, νὰ ἱκανοποιήσῃ τὰς προσδοκίας ποὺ ἀνεμένοντο ἀπὸ τὴν οὐσίαν της. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον εἰς τὴν ἐπιχειρουμένην ἤδη διὰ τοῦ νομοσχεδίου ἀπαρχὴν ἀναδιοργανώσεως τοῦ ἀσφαλιστικοῦ μας συστήματος περιελήφθη καὶ ἡ ἄμεσος συγχώνευσις τῆς Ο.Α.Φ.Α. εἰς τὸ Ι. Κ. Α., ἐν τῇ βεβαιότητι ὅτι :

Πρῶτον, θὰ προκύψῃ σημαντικὴ οἰκονομία δαπανῶν διοικήσεως τόσον διὰ τὴν ἀσφάλισιν, ὅσον καὶ διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις, αἱτίνες θὰ ἀπαλλαγοῦν τῆς τηρήσεως διπλῶν μισθολογίων, διπλῶν καταβολῶν εἰσφορῶν, διπλῶν ἐλέγχων κλπ., ἐφ' ὅσον δὲν ἐπετεύχθη μέχρι τοῦδε ἡ συνείσπραξις τῶν πόρων της διὰ τὸ Ι.Κ.Α.

Δεύτερον, θὰ διευκολυνθῇ διὰ τῆς ἐντάξεως τῆς εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἡ εἴσπραξις τῶν πόρων τῆς Ο.Α.Φ.Α. εἰς τὸ ἀκέραιον, ἐνῷ μέχρι τοῦδε αἱ διαφυγαὶ ἀνέρχονται εἰς ἰδιαιτέρως ὑψηλὰ ποσοστά.

Τρίτον, ἡ λύσις τῆς ἐντάξεως της εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἐνδείκνυται ἀπὸ ἀπόψεως ὀρθολογιστικῆς ὀργανώσεως τοῦ ὅλου συστήματος τῶν ἑλληνικῶν ἀσφαλίσεων, βασικὸν τοῦ ὁποίου, ὡς γνωστόν, μειονέκτημα ἀποτελεῖ ὁ κατακερματισμός του εἰς μέγαν ἀριθμὸν φορέων.

β) *Ὡς πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὰ Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας.* Κατὰ τῆς συγχωνεύσεως τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. προτείνονται τὰ ἀκόλουθα κύρια ἐπιχειρήματα :

αα) ὅτι ὁ κίνδυνος τῆς ἀνεργίας διαφέρει τοῦ τῆς ἀνικανότητος λόγῳ ἀσθενείας, κατὰ τὸ ὅτι εἶναι ἀστάθμητος, ἤτοι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προσδιορισθῇ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἀκριβὲς ἀσφάλιστρον διὰ τὴν ἐφ' ὡρισμένην χρονικὴν περίοδον ἀντιμετώπισίν του.

ββ) ὅτι ἔνταξις τοῦ κλάδου ἀνεργίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. θὰ ἐδημιούργει τὸν κίνδυνον τῆς ἐν καιρῷ αὐξήσεως τῆς ἀνεργίας καὶ ἐξαντλήσεως τῶν ἀποθεματικῶν ἀσφαλείας τοῦ κλάδου ἀνεργίας, χρησιμοποιήσεως τῶν ἀποθεματικῶν τοῦ κλάδου συντάξεων πρὸς κάλυψιν τῶν ἐλλειμμάτων τῆς ἀνεργίας, διότι τοῦτο εἶναι εὐκολώτερον, ὅταν καὶ οἱ δύο κλάδοι ὑπάγωνται ὑπὸ κοινὸν φορέα, ὡς ἀπεδείχθη κατὰ τὸ παρελθὸν εἰς τὸ Ταμεῖον Καπνεργατῶν.

γγ) ὅτι τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας ἀσκεῖ καὶ πολιτικὴν ἀπασχολήσεως, ἔχει δηλ. καὶ εἰδικὴν ἀποστολήν.

Τὰ ἐπιχειρήματα ὅμως ταῦτα δὲν εὐσταθοῦν. Οὕτω ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἀστάθμητον τοῦ κινδύνου ἀνεργίας καὶ τὴν ἀδυναμίαν προσδιορισμοῦ ἀσφαλίστρου, δυναμένου νὰ καλύψῃ ὡρισμένην περίοδον, σημειοῦμεν ὅτι τοῦτο δὲν παύει νὰ ὑφίσταται ὑπὸ οἱονδήποτε ὀργανωτικὸν σύστημα τῆς ἀσφαλίσεως ἀνεργίας, εἴτε δηλ. αὕτη ἀσκεῖται ὑπὸ ἰδίου ὀργανισμοῦ, εἴτε ὑπὸ εἰδικοῦ κλάδου τοῦ Ι.Κ.Α.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἐπιχείρημα τοῦ κινδύνου χρησιμοποιήσεως τῶν ἀποθεματικῶν τοῦ κλάδου συντάξεων ὑπὸ τοῦ κλάδου ἀνεργίας εἰς περίπτωσιν οἰκονομικῆς κρίσεως παρατηροῦμεν, ὅτι ὁ κίνδυνος οὗτος ἐξουδετερώνεται διὰ τῶν χωριστῶν λογαριασμῶν ἑκάστου κλάδου τῆς ἀσφαλίσεως καὶ τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς μεταφορᾶς ποσῶν ἢ πιστώσεων ἀπὸ τοῦ ἑνὸς κλάδου εἰς τὸν ἕτερον (ἄρθρ. 17 § 3).

Ἐκτὸς τούτου ὁ κίνδυνος οὗτος καθίσταται σκιώδης μετὰ τὴν θέσπισιν τοῦ διανεμητικοῦ συστήματος καὶ εἰς τὸν κλάδον συντάξεων, ὅπερ ἀποστερεῖ τοῦτον μεγάλων ἀποθεματικῶν κεφαλαίων. Τὰ εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν γενόμενα κατὰ τὸ ἀπώτερον παρελθὸν δὲν εἶναι δυνατὸν κατὰ συνέπειαν νὰ συμβοῦν ἐκ νέου καὶ εἰς τὸ Ι.Κ.Α.

Ὡς πρὸς τὸ τρίτον τέλος ἐπιχείρημα φρονοῦμεν, ὅτι κατ' οὐδὲν θὰ κωλύεται τὸ Ι.Κ.Α., ὅπως ἀσκῇ καὶ πολιτικὴν ἀπασχολήσεως διὰ τοῦ κλάδου του Ἀνεργίας, καθ' ὃν ἀκριβῶς τρόπον καὶ εἰς τὴν αὐτὴν ἔκτασιν, καθ' ἣν

θὰ ἠδύνατο ν' ἀσκῇ τοιαύτην καὶ τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, ὡς χωριστὸς Ὀργανισμός.

Ἐξεταζομένου ἐξ ἄλλου τοῦ προβλήματος ἀπὸ γενικωτέρας θεωρητικῆς σκοπιᾶς καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ὀρθολογιστικῆς ὀργανώσεως εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι ὑπὲρ τῆς συγχωνεύσεως συνηγοροῦν καὶ τὰ ἀκόλουθα ἐπιχειρήματα:

αα) Ἐφ' ὅσον ἡ ἀνεργία συνεπάγεται τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα διὰ τὸν ἠσφαλισμένον, ἤτοι ἀπώλειαν εἰσοδήματος, οἷον καὶ ἡ ἀνικανότης λόγῳ ἀσθενείας καὶ ἀμφότεροι οἱ κίνδυνοι ἀνεργίας καὶ ἀνικανότητος καλύπτονται διὰ ὁμοειδῶν παροχῶν (χρηματικῶν ἐπιδομάτων), σκόπιμον εἶναι νὰ τοὺς διαχειρίζεται καὶ κοινὸς φορεύς.

ββ) Ἡ συγχώνευσις θὰ συνεπαχθῇ ἀσφαλῶς οὐσιώδεις οἰκονομίας ἐξόδων διοικήσεως, καὶ

γγ) Ἐφ' ὅσον οὕτως ἢ ἄλλως γενικῶς γίνεται δεκτὴ ἡ ἀνάγκη συνεισπράξεως τῶν πόρων τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ἡ διατήρησις τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας θὰ εἶχεν ὡς ἀποκλειστικὸν σκοπὸν τὴν χορήγησιν τῶν ἐπιδομάτων ἀνεργίας. Μὲ τοιαύτην ὅμως περιωρισμένην ἀποστολὴν θὰ ἦτο παράλογον νὰ διατηρηθῇ ἴδιος Ὀργανισμός, ἀφοῦ κάλλιστα τὸ μικρὸν τοῦτο διαχειριστικὸν ἔργον θὰ ἠδύνατο νὰ ἀνατεθῇ εἰς τὸν φορέα Συντάξεων καὶ Ἀσθενείας, ἐπιτυγχανομένης καὶ ὀρθολογιστικωτέρας ὀργανώσεως τῆς ἐργασίας.

Ἡ ἔνταξις τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἐπιβάλλει ἀναγκαίως καὶ τὴν ἀνάθεσιν εἰς αὐτὸ τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας, ὡς στενῶς συνδεδεμένων μὲ τὴν ἀσφάλισιν καὶ τὴν πολιτικὴν τῆς ἀπασχολήσεως.

Ἐν σχέσει μὲ τὸν τομέα τῶν Εἰδικῶν Ταμείων κρίνομεν σκόπιμον τὴν ἐξαίρεσιν καὶ τῶν ἀκολούθων διατάξεων τοῦ νομοσχεδίου:

Πρῶτον, τῆς προγραμματικῆς διατάξεως περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς συστάσεως εἰδικῶν Ταμείων, ἐξαιρέσει ἐπικουρικῶν τοιούτων διὰ τὴν χορήγησιν ἐπὶ πλέον τῶν ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. χορηγουμένων παροχῶν (ἄρθρον 5 παρ. 5). Σημειοῦμεν ὅτι ἡ διάταξις αὕτη περιλαμβάνεται καὶ εἰς τὸν ἰσχύοντα νόμον 6298 (ἄρθρον 13 παρ. 3), ἥτις ὅμως ἀτυχῶς δὲν ἐτηρήθη (βλ. Κεφάλαιον ΙΙ τῆς παρούσης ἐκθέσεως). Ἤδη ἡ διάταξις συμπληροῦται, ὁριζομένου ὅτι τυχὸν συνιστώμενα νέα ἐπικουρικὰ Ταμεῖα δέον νὰ ἔχουν τοὐλάχιστον 1000 ἠσφαλισμένους, διὰ νὰ ἐξασφαλισθῇ τὸ βιώσιμον αὐτῶν καὶ νὰ ἀποφευχθῇ ἡ ἵδρυσις ἀντιοικονομικῶν Ταμείων.

Δεύτερον, τῆς διατάξεως περὶ δυνατότητος συγχωνεύσεως πλειόνων ὁμοειδῶν φορέων εἰς ἕνα ἴδιον Ὀργανισμόν (ἄρθρον 5 παρ. 5).

Τρίτον, τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ σχεδίου, καθ' ἣν ὅταν πρόσωπόν τι ἠσφαλισμένον διὰ τὸν κλάδον συντάξεων εἰς εἰδικὸν Ταμεῖον καὶ διὰ τὴν ἀσθένειαν εἰς τὸ Ι.Κ.Α. καθίσταται συνταξιοῦχος τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου ἐξακολουθεῖ δικαιοῦμενον τῶν παροχῶν ἀσθενείας παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α., ὑφ' οὓς ὅρους καὶ οἱ ἴδιοι αὐτοῦ συνταξιοῦχοι.

Τὸ σήμερον γινόμενον, τῆς διακοπῆς δηλονότι τῆς ἀσφαλίσεως ἀσθενείας, μόλις τὰ πρόσωπα ταῦτα συνταξιοδοτηθοῦν ἀπὸ τὸ Εἰδικὸν Ταμεῖον, εἶναι λογικῶς ἀπαράδεκτον, δοθέντος ὅτι εἰς τὴν περίοδον ταύτην, ἡ μετὰ τὴν συνταξιοδότησίν του, ἔχει μείζονα ἀνάγκην περιθάλψεως ὁ ἠσφαλισμένος.

Δ'. Διοικητικὴ Ὀργάνωσις τοῦ Ι.Κ.Α. Κανονισμοί.

1. Φορεὺς τῆς Ἀσφαλίσεως. Ἔκτασις αὐτοτελείας του. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν διοικητικὴν ὀργάνωσιν τῆς ἀσφαλίσεως, ἥτις ἐμπλέκεται ἀμέσως καὶ πρὸς τὴν θέσιν τοῦ Ἱδρύματος ἔναντι τοῦ Κράτους, τὸ σχέδιον διατηρεῖ κατ' ἀρχὴν τὸν καθιερωμένον παρ' ἡμῖν τύπον ἀσφαλιστικοῦ φορέως, ἤτοι τὸν τύπον τοῦ Ν.Π.Δ.Δ. τοῦ ἀπολαύοντος εὐρείας οἰκονομικῆς καὶ διοικητικῆς αὐτοτελείας, ὑπαγομένου ὅμως ὑπὸ τὴν ἀνωτέραν ἐποπτείαν τοῦ Κράτους.

Ἡ κρατικοποίησις τῆς ἀσφαλίσεως, μολονότι καθαρῶς κρατικῆς ὑποθέσεως, ἐκρίθη ἐπὶ τοῦ παρόντος ὡς παρακεκινδυνευμένη, διότι ἐλλείπουν ἀκόμη παρ' ἡμῖν αἱ ἀναγκαῖαι πρὸς τοῦτο ἀντικειμενικαὶ προϋποθέσεις καὶ ὡρίμοι συνθῆκαι.

Εἰς τὴν χάραξιν εἰδικωτέρων τῶν ὁρίων αὐτοτελείας τοῦ Ἱδρύματος καὶ τῶν ἀντιστοίχων ὁρίων τῆς κρατικῆς ἐποπτείας ἐπρυτάνευσεν ἡ ἀρχὴ ὅτι ἡ τελευταία αὕτη δέον νὰ εἶναι τοιαύτη, ὥστε νὰ μὴ παρεμβάλῃ μὲν προσκόμματα εἰς τὴν λειτουργίαν του, νὰ ἀποκλείῃ ὅμως οἱανδήποτε ἀνεξέλεγκτον κίνησιν του ἐκτὸς τῶν πλαισίων τῆς κρατικῆς ἐξουσίας καὶ τῆς γενικωτέρας κυβερνητικῆς πολιτικῆς. Οὕτω, ὁ νόμος διαγράφει τὰς κεντρικὰς κατευθυντηρίους γραμμὰς τῆς ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας τῆς ἀσφαλίσεως εἰς ὅλους τοὺς συναφεῖς τομεῖς (κύκλος ἠσφαλισμένων, ὕψος εἰσφορῶν, κατανομὴ ταύτων μεταξὺ ἠσφαλισμένων καὶ ἐργοδοτῶν, προϋποθέσεις, ἔκτασις καὶ ὕψος παροχῶν, τοποθέτησις κεφαλαίων κλπ.), ἀφήνει δὲ τὴν ἐπιλογὴν τῶν μέσων πραγματώσεως τῶν σκοπῶν τῆς ἀσφαλίσεως (ἐκτέλεσις) εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ Ὀργανισμοῦ καὶ εἰς Κανονισμούς.

2. Κανονισμοί. Δεδομένου ὅμως ὅτι τὰ ἐπαφιέμενα πρὸς ρύθμισιν ὑπὸ τῶν Κανονισμῶν θέματα δὲν ἀφοροῦν μόνον λεπτομερείας τῆς ὀργανώσεως καὶ διεξαγωγῆς τῆς ἀσφαλίσεως, ἀλλὰ καὶ θέματα οὐσιαστικοῦ περιεχομένου, θὰ ἐλέγομεν θέματα «πολιτικῆς» καὶ οὐχὶ ἁπλῶς «ἐκτελέσεως», τὸ σχέδιον προβλέπει ὅτι οἱ Κανονισμοὶ θὰ θεσπίζωνται καὶ διὰ συμμετοχῆς τῆς Πολιτείας, ἥτις μάλιστα θὰ ἔχῃ νὰ λέγῃ καὶ τὴν τελευταίαν λέξιν ἐπ' αὐτῶν. Ἡ καθιερουμένη ἐν τῷ σχεδίῳ διαδικασία θεσπίσεως τῶν Κανονισμῶν φρονοῦμεν ὅτι ἀποτελεῖ τὸν καλύτερον δυνατὸν συγκερασμὸν τῶν ἀρχῶν τῆς αὐτοτελείας καὶ τῆς κρατικῆς ἐποφελοῦς παρακολουθήσεως.

Δεδομένης ὅμως τῆς ἀπουσιαστότητος τοῦ θέματος τῆς διαδικασίας θεσπίσεως τῶν Κανονισμῶν τοῦ Ἱδρύματος, δὲν κρίνομεν σκόπιμον, ὅπως αἰτιολογήσωμεν κάπως λεπτομερέστερον τὴν διὰ τοῦ νομοσχεδίου (ἄρθρ. 16) υἱοθετουμένην λύσιν.

Ἐκκινοῦντες ἐκ τῆς ἀρχῆς, ὅτι ἡ Πολιτεία δὲν δύναται νὰ ἀποξενωθῇ πάσης συμμετο-

χῆς εἰς τὴν θέσπισιν αὐτῶν, διὰ τοὺς ἀνωτέρω ἐκτεθέντας λόγους, γεννᾶται περαιτέρω τὸ ἐρώτημα ποῖον θὰ ἦτο τὸ προσφορώτερον σύστημα θεσπίσεως τῶν Κανονισμῶν τοῦ Ι.Κ.Α., βάσει τῆς ἀρχῆς τῆς συμμετοχῆς τοῦ Δ.Σ. καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας εἰς τὴν θέσπισίν των.

Σχετικῶς θὰ ἠδύναντο νὰ ὑποστηριχθῶσιν αἱ ἑξῆς λύσεις :

Κατὰ τὴν μίαν τὸ Δ. Σ. τοῦ Ι.Κ.Α. θὰ προτείνῃ τοὺς Κανονισμοὺς εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας, ὅστις καὶ τελικῶς θὰ ἀποφασίζῃ σχετικῶς, δυνάμενος νὰ τροποποιῇ κατ' οἰκείαν κρίσιν τὰς σχετικὰς ἀποφάσεις τοῦ Δ.Σ. καὶ ἀποστέλλῃ ταύτας πρὸς δημοσίευσιν εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ἄνευ παρεμβολῆς ἑτέρου τινὸς ὀργάνου. Ἡ διαδικασία αὕτη, μολονότι ἔχει τὰ πλεονεκτήματα ὅτι εἶναι ἁπλῆ καὶ σύντομος, ἐμφανίζει οὐχ' ἧττον τὸ μειονέκτημα ὅτι παρέχει λίαν εὐρείαν ἐξουσίαν εἰς τὸν Ὑπουργόν, ἐνῷ ἐπιβάλλεται ὅπως τεθοῦν εἰς ταύτην ὡρισμένοι φραγμοί.

Πρὸς τοῦτο θὰ ἠδύνατο νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ παρεμβολή, μεταξὺ τῆς προτάσεως τοῦ Δ.Σ. καὶ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, γνωμοδοτήσεως, μὴ δεσμευούσης τὸν Ὑπουργόν, τοῦ γνωστοῦ Συμβουλίου Κοινων. Ἀσφαλίσεως. Ἡ παρεμβολὴ ὅμως τοῦ Σ.Κ.Α., ὡς ἀπέδειξεν ἡ μέχρι τοῦδε πρᾶξις, ὁσονδήποτε καὶ ἂν ὑπῆρξεν ἐπωφελὴς καὶ ὀρκούντως ἰσχυρὸς ἀνασταλτικὸς φραγμός, δὲν θὰ κατέστη πάντοτε δυνατὸν νὰ ἀποτρέπῃ, λόγῳ τῆς ἁπλῆς γνωμοδοτικῆς του ἀρμοδιότητος, τὴν θέσπισιν μὴ ἐνδεικνυομένων ἐνίοτε λύσεων. Θὰ ἠδύνατο βεβαίως νὰ καταστῇ ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν Ὑπουργὸν ἡ γνωμη τοῦ Σ.Κ.Α., ἐν τοιαύτῃ ὅμως περιπτώσει θὰ περιῆρχετο εἰς τοῦτο ἡ ἀποφασιστικὴ ἁρμοδιότης, ἡ δὲ ἐξουσία τοῦ Ὑπουργοῦ θὰ καθίστατο σκιώδης.

Τούτων δοθέντων ὡς προσφορώτερα λύσις ἐκρίθη νὰ μὴ παρεμβάλλεται μὲν τὸ Σ.Κ.Α. εἰς τὴν ψῆφισιν τῶν Κανονισμῶν, νὰ ὑποχρεωθῇ ὅμως ὁ Ὑπουργός, ὅταν διαφωνῇ εἰς τὰς προτάσεις τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α., νὰ διατυπώνῃ τὰς διαφωνίας του μὲ πλήρεις αἰτιολογικὸν καὶ νὰ ἀποστέλλῃ ταύτας ἐκ νέου εἰς τὸ Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α., ἵνα ἐπανεξετάσῃ τὰ ἐπίμαχα θέματα. Ἐὰν τὸ Δ.Σ. συμφωνήσῃ πρὸς τὰς ἀπόψεις τοῦ Ὑπουργοῦ, τότε ὁ Κανονισμὸς θὰ ἐκδίδεται ὁμοφώνως Δ.Σ. καὶ Ὑπουργοῦ. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, ἂν δηλ. τὸ Δ.Σ. ἐμμένῃ εἰς τὰς ἀπόψεις του ἢ προτείνῃ νέας ἐνδιαμέσους λύσεις, τότε ἡ τελικὴ κρίσις ἐπαφίεται εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον.

Τέλος ἐκρίθη ἀναγκαῖον νὰ ὁρισθῇ ὅτι διὰ τῶν Κανονισμῶν δὲν θὰ δύνανται νὰ τροποποιῶνται διατάξεις τοῦ Νόμου. Ἡ τροποποίησις τούτων θὰ γίνεται μόνον διὰ νόμου.

3. Διοικητικὸν Συμβούλιον καὶ Τοπικαὶ Διοικητικαὶ Ἐπιτροπαί. Α'. Ὡς ἀνώτατον διοικητικὸν ὄργανον τοῦ Ὀργανισμοῦ ὁρίζεται τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον.

Περὶ τούτου παρατηροῦμεν τὰ ἑξῆς :

α) Τοῦτο ὁρίζεται ὀλιγομελές (11 μέλη), διὰ νὰ ἔχῃ μεγαλυτέραν σχετικῶς εὐκινησίαν (ἄρθρον 12 § 1).

β) Διατηρεῖται ἡ ἀρχὴ τῆς τριμεροῦς συνθέσεως, ἤτοι ἐξ ἰσαρίθμων ἀντιπροσώπων τῶν ἠσφαλισμένων καὶ τῶν ἐργοδοτῶν καὶ ἐξ εἰδικῶν προσώπων. Διὰ τὰς δύο πρώτας κατηγορίας μελῶν τὸ διορίζον ὄργανον, δηλαδὴ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, δεσμεύεται, ὅπως διορίζῃ ταῦτα συμφώνως πρὸς τὰς ὑποδείξεις τῆς Γ.Σ.Ε.Ε. διὰ τὰ ἐξ ἠσφαλισμένων μέλη καὶ τῶν οἰκείων ἐργοδοτικῶν Ὀργανώσεων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Θεσσαλονίκης διὰ τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν ἐργοδοτῶν.

Τὰ ἐξ εἰδικῶν μέλη τοῦ Δ.Σ. ἐπιλέγονται ἐλευθέρως ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, δοθέντος ὅτι αἱ εὐθῦναι λειτουργίας τοῦ Ὀργανισμοῦ βαρύνουν ὁπωσδήποτε καὶ τὴν Κυβέρνησιν, εἶναι δὲ συνεπῶς ἐπιβεβλημένον, ὅπως αὕτη διαθέτῃ ἐν τῇ διοικήσει τοῦ Ι.Κ.Α. ἀριθμόν τινα προσώπων, ἅτινα νὰ εἶναι φορεῖς τῆς γενικωτέρας Κυβερνητικῆς Πολιτικῆς.

Τὸ ἓν τῶν ἓν τῷ Δ.Σ. ἐπιστημονικῶν μελῶν προβλέπεται ὅτι δέον νὰ εἶναι ἰατρός, διότι, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς σημασίας, τὴν ὁποίαν κέκτηται διὰ τὸν Ὀργανισμὸν ἡ ἰατρικὴ περίθαλψις, ἐπιβάλλεται, ὅπως τῆς διοικήσεως τούτου συμμετέχῃ καὶ εἷς ἐκπρόσωπος τοῦ ἰατρικοῦ κόσμου (ἄρθρον 12 § 3).

γ) Ἐπιτηκύνεται ἡ θητεία τῶν μελῶν εἰς δετῆ καὶ καθιεροῦται ἡ τμηματικὴ ἀνανέωσις τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ. ἀνὰ διετίαν, ἐπὶ τῷ εἴλει ἐξασφαλίσεως ἀφ' ἑνὸς μὲν μείζονος συνοχῆς καὶ συνεχείας εἰς τὴν ἑκάστοτε διαγραφομένην ὑπὸ τοῦ Δ.Σ. πολιτικὴν καὶ τῆς παροχῆς ἀφ' ἑτέρου τῶν ἀναγκαίων χρονικῶν περιθωρίων διὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ ἑκάστοτε χαρασσομένου ὑπὸ τούτου προγράμματος, ἀσφαλιστικοῦ, οἰκονομικοῦ καὶ διοικητικῆς ὀργανώσεως.

δ) Οἱ Ἀντιπρόεδροι προβλέπεται ὅτι θὰ ἐκλέγωνται κατὰ τρόπον δημοκρατικόν, ὑπὸ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου, ὁ εἷς ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἠσφαλισμένων, ὅστις θὰ ἔχῃ καὶ τὸ προβάδισμα καὶ ὁ δεύτερος ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἐργοδοτῶν. Ὁ πρόεδρος θὰ ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, μεταξὺ τῶν δύο εἰδικῶν εἰς τὰ κοινωνικὰ καὶ οἰκονομικὰ θέματα.

ε) Παρέχεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας ἡ δυνατότης, ὅπως ζητήσῃ παρὰ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας τὴν διάλυσιν τοῦ Δ.Σ. εἰς περιπτώσεις σοβαρῶν παραβάσεων τοῦ νόμου καὶ τῶν Κανονισμῶν τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ ἑτέρων γενικωτέρας σημασίας νόμων τοῦ Κράτους.

στ) Αἱ ἁρμοδιότητες τοῦ Δ.Σ. (ἄρθρον 13) διαγράφονται κατὰ τρόπον ὥστε τοῦτο νὰ ἀπασχολῆται μὲ τὰ σοβαρώτερα μόνον ἐκ τῶν ἀπασχολούντων τὸ Ι.Κ.Α. θέματα. Λεπτομερειακὰ καὶ ἐπουσιώδη ζητήματα δὲν πρέπει νὰ φθάνουν μέχρι τοῦ Συμβουλίου. Ἡ ἀπασχόλησίς του μὲ τοιαῦτα θέματα ὄχι μόνον φθείρει τὸ Συμβούλιον, ἀλλὰ ἐκτρέπει τοῦτο καὶ τῆς κυρίας του ἀποστολῆς καὶ τοῦ καταναλίσκει τόσον πολύτιμον χρόνον, ὥστε δὲν δύναται νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὰ κύρια αὐτοῦ καθήκοντα.

Καινοτομίαν ἀποτελεῖ καὶ ἡ δυνατότης

περαιτέρω αποσυμφορήσεως τοῦ Συμβουλίου, διά τῆς δυνατότητος συγκροτήσεως ὑπ' αὐτοῦ Ἐπιτροπῶν πρὸς προπαρασκευήν, γνωμοδότησιν, ἀλλὰ καὶ ἀπόφανσιν ἐπὶ ὡρισμένων θεμάτων (ἄρθρ. 13 § 5). Ὁμοίως ἀξιοσημείωτος εἶναι καὶ ἡ διάταξις τῆς § 7, καθ' ἣν τὸ Δ.Σ. δύναται νὰ ἀναθέτῃ εἰς εἰδικὰ πρόσωπα τῆς ἀπολύτου ἐμπιστοσύνης του καὶ ξένα πρὸς τὰς ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α. τὴν ἄσκησιν ἐλέγχου κατὰ τὰ ἐν σχεδίῳ ὁριζόμενα. Ἡ διάταξις ἐκείνη, ὅπως παράσχῃ εἰς τὸ Συμβούλιον τὴν εὐχέρειαν ἐξονυχιστικῆς διερευνήσεως ὡρισμένων θεμάτων, ὁσάκις εἴτε τῷ καταγγέλλονται, εἴτε ὑποπτεύεται ὅτι ὡρισμέναι ἐνέργειαι τῆς διοικήσεως καὶ γενικῶς ὀργάνων τοῦ Ι.Κ.Α., ἐχόντων ἀποφασιστικὴν ἁρμοδιότητα, δὲν εἶναι σύννομοι.

Β') Εἰς τὸν τομέα τῆς διοικήσεως τῶν περιφερειακῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ι.Κ.Α. (Ὑπ|ματα) διατηρεῖται ἡ ἀρχὴ (ἄρθρ. 13 § 10) τῆς διοικήσεως τῶν σοβαρωτέρων ἐξ αὐτῶν ὑπὸ ὀλιγομελῶν Τοπικῶν Διοικητικῶν Ἐπιτροπῶν, μὲ τριμερῆ σύνθεσιν (ἠσφαλισμένοι, ἐργοδόται, εἰδικὰ πρόσωπα ἢ δικαστικοὶ ἢ δημόσιοι ὑπάλληλοι, δοθέντος ὅτι δὲν εἶναι εὔκολον νὰ εὑρίσκωνται εἰδικευμέναι ἐπιστήμονες εἰς ὅλα τὰ περιφερειακὰ κέντρα). Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ὑποδείξεις τῶν ἐξ ἠσφαλισμένων καὶ ἐργοδοτῶν μελῶν τῶν Τ.Δ.Ε., τηρεῖται καὶ ἐνταῦθα ἡ ἀρχὴ τῆς ὑποδείξεως των ἀπὸ τὰς μᾶλλον ἀντιπροσωπευτικὰς ὀργανώσεις. Εἰς τὴν διαγραφὴν τῶν ἁρμοδιοτήτων τῶν Τ.Δ.Ε. γνώμονα ἀπετέλεσαν αἱ καὶ διὰ τὸ Δ.Σ. ἀνωτέρω ἀναπτυχθεῖσαι ἀπόψεις.

4. ***Ὑπηρεσίαι—Γενικὸς Διευθυντής.*** — Ὡς πρὸς τὴν σύνθεσιν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ἱδρύματος ὡς κατευθυντήριος γραμμὴ διατηρεῖται ἐν τῷ σχεδίῳ ἡ ἀρχὴ (ἄρθρον 14) τῆς διακρίσεως αὐτοῦ εἰς Γενικὴν Διεύθυνσιν καὶ Ὑποκαταστήματα, ἥτις ἰσχύει καὶ ὑπὸ τὸν Νόμον 6298. Ὁμοίως διατηρεῖται καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς διοικητικῆς καὶ ἀσφαλιστικῆς ἀποσυγκεντρώσεως τοῦ κλάδου ἀσθενείας, συμφώνως πρὸς τὰς νεωτέρας τάσεις, ἀλλὰ καὶ λόγῳ τῶν ἀγαθῶν ἀποτελεσμάτων, ἅτινα ἀπέδωκεν ἡ ἰσχὺς ἐν τῇ πράξει ἐφαρμογή της. Ἐπίσης τὸ νομοσχέδιον διατηρεῖ τὴν ἀρχὴν τῆς δυνατότητος θεσπίσεως ἰδίου ὀργανωτικοῦ συστήματος διὰ τὰς περιοχὰς Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς. Αἱ περιοχαὶ αὗται συγκεντρώνουν, ὡς γνωστόν, τὸν μέγιστον ἀριθμὸν ἠσφαλισμένων τοῦ Ι.Κ.Α., τὰ δὲ ἐν αὐταῖς ὑποκαταστήματα, ἰδίᾳ τὸ τῶν Ἀθηνῶν, ἔχουν ἐξελιχθῆ εἰς δυσκολοδιοίκητον ὑδροκέφαλον, δυσκόλως χειραγωγούμενον ὑπὸ τοῦ ἑκάστοτε Προϊσταμένου τοῦ Ὑποκαταστήματος. Διὰ τῆς διατάξεως παρέχεται ἡ εὐχέρεια ἑνὸς πειράματος κατατμήσεως τοῦ Ὑποκαταστήματος εἰς τοπικὰ παραρτήματα καὶ μὲ ποιάν τινα αὐτοτέλειαν καὶ ἀποφασιστικὴν ἁρμοδιότητα τοπικῆς μονάδας κατὰ τὰ καὶ ἐν Γαλλίᾳ ὑπὸ ἀναλόγους συνθήκας καὶ διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους διὰ τὴν περιοχὴν τῶν Παρισίων ἐπιτυχῶς ἐφαρμοζόμενα. Τὸ ζήτημα τοῦτο μελετᾶται ἄλλωστε ἀπὸ μακροῦ ὑπὸ τῆς διοικήσεως τοῦ Ι.Κ.Α., ὡς μία διέξοδος ὀρθολογιστικωτέρας ὀργανώσεως τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τὰς ἀνωτέρω περιοχάς. Ἐκτὸς ὅμως τῶν ἀνωτέρω, ἡ εἰδικὴ μεταχείρισις ἀπὸ ὀργανωτικῆς καὶ ἀσφαλιστικῆς ἀπόψεως τῶν περιοχῶν Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς ἐπιβάλλεται καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι αὗται ἐμφανίζουν πολὺ μικρὰν αὐτοτέλειαν, διότι οἱ εἰς ταύτας κατοικοῦντες ἠσφαλισμένοι μετακινοῦνται συχνάκις καὶ εὐκόλως καὶ ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἄλλην ἢ ἐργάζονται εἰς τὴν μίαν καὶ κατοικοῦν εἰς τὴν ἄλλην κ.λ.π., γεγονότα, ἅτινα δυσχεραίνουν τὸν εἰς στεγανὰ διαμερίσματα διαχωρισμὸν τῶν δύο περιοχῶν εἰς αὐτοτελεῖς μονάδας.

Ἕτερα συναφῆς πρὸς τὰ ἀνωτέρω καινοτομία τοῦ νομοσχεδίου εἶναι κατάργησις τῆς οἰκονομικῆς αὐτοτελείας τῶν περιφερειακῶν Ὑπ|των, ἥτις ἐφαρμόζεται σήμερον εἰς τὸν κλάδον ἀσθενείας. Ἡ ὡς ἄνω ρύθμισις κρίνεται ὅτι ἀντίκειται εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἀλληλεγγύης ὅλων τῶν ἠσφαλισμένων τοῦ Ι.Κ.Α., ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐκκινεῖ τὸ νομοσχέδιον. Ἡ διατήρησις τῆς παλαιᾶς ἀρχῆς θὰ ἐσήμαινεν ὅτι τὰ πλουσιώτερα Ὑπ|τα, εἴτε λόγῳ ἠὐξημένης ἐν αὐτοῖς οἰκονομικῆς δραστηριότητος, εἴτε ἐξ ἄλλων λόγων θὰ ἠδύναντο νὰ χορηγοῦν καλυτέρας τῶν λοιπῶν Ὑπ|των παροχάς. Τοῦτο ὅμως εἶναι ἀπαράδεκτον. Ἡ ἀρχὴ τῆς ἴσης μεταχειρίσεως ὅλων τῶν ἠσφαλισμένων ἀποτελεῖ ἀρχήν, ἡ ὁποία σήμερον, μὲ τὴν ἐπιβαλλομένην τονωμένην ἀλληλεγγύην ὁλοκλήρου τοῦ ἔθνους, δὲν ἐπιδέχεται παρεκκλίσεις.

Αἱ λεπτομέρειαι τῆς ὀργανώσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ι.Κ.Α. ἐπαφίενται εἰς Κανονισμούς, διὰ νὰ ὑπάρχῃ μείζων εὐχέρεια προσαρμογῆς πρὸς τὰς ἑκάστοτε ἀνάγκας τοῦ Ὀργανισμοῦ, τὰς δημιουργουμένας ἑκάστοτε νέας συνθήκας καὶ τῆς ἑκάστοτε ἐπινοουμένης νέας ὀρθολογιστικῆς ὀργανώσεως τῶν ὑπηρεσιῶν. Διὰ τοὺς λόγους τούτους ἐγκαταλείπεται καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς διὰ τοῦ Νόμου διακρίσεως τῶν Ὑπ|των εἰς περιφερειακὰ καὶ Τοπικά, χωρὶς νὰ ἀποκλείεται ἡ θέσπισίς της διὰ τῶν κανονισμῶν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν τοῦ Ἱδρύματος, ὅστις ἀποτελεῖ τὸν κύριον μοχλὸν διοικήσεως τοῦ ὅλου Ὀργανισμοῦ, λαμβάνεται μέριμνα, ὅπως οὗτος ἀφ' ἑνὸς ἀπολαύσῃ ἱκανῶν ἐγγυήσεων ἀνεξαρτησίας καὶ ἀφ' ἑτέρου ἐκλέγεται καὶ διορίζεται ἐκ προσώπων κεκτημένων τὰ διὰ τὴν θέσιν ταύτου ἀπαραίτητα ἐπιστημονικὰ καὶ διοικητικὰ προσόντα.

Τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν διορίζει τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, ἤτοι ἡ ἑκάστοτε Κυβέρνησις τῆς χώρας, ἡ ὁποία εἶναι ἐξ ἴσου πρὸς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ὑπεύθυνος διὰ τὴν καλὴν λειτουργίαν τοῦ Ὀργανισμοῦ, εἰς ὃν ἀνατίθεται ἡ ἄσκησις μεγάλου τομέως τῆς ὅλης κοινωνικῆς νομοθεσίας (ἄρθρον 14 § 2 καὶ ἑξῆς).

Ἡ θέσις τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ι.Κ.Α. εἶναι πράγματι τόσον σημαντική, ὥστε δὲν δύναται νὰ ἀγνοῆται τὸ κράτος κατὰ τὴν πλήρωσίν της. Ἡ προτεινομένη λύσις, ἥτις ἀποκλείει πάντα κίνδυνον ἐπιλογῆς τοῦ διοριστέ-

ου, βάσει πολιτικών και μόνον κριτηρίων, νομίζομεν ότι αποτελεί τον καλύτερον δυνατόν συγκερασμόν καλώς εννοουμένης αυτονομίας του Οργανισμού και επωφελούς κρατικής εποπτείας.

Έτεραν αξιοσημείωτον καινοτομίαν του νομοσχεδίου αποτελεί η καθιέρωσις της θέσεως του αναπληρωτού Γενικού Διευθυντού, επί τω τέλει ελαφρύνσεως του Γενικού Διευθυντού εκ του φόρτου των προσωπικών και διαχειριστικών ζητημάτων, διά να δυνηθή να αφοσιωθή ούτος εις κύρια προβλήματα του Ι.Κ.Α. Τα ζητήματα προσωπικού και της παρακολουθήσεως των οικονομικών υπηρεσιών, τα οποία βαρύνουν τον διοικούντα τον Οργανισμόν, της εκτάσεως και σοβαρότητος του Ι. Κ. Α. είναι τόσον πολλά, ποικίλα και καταθλιπτικά, ώστε αποβαίνει αδύνατος η ενάσκησις των παρά του αυτού προσώπου. Η ουσιαστική αύτη θέσεως του αναπληρωτού του Γενικού Διευθυντού, είμεθα βέβαιοι, θα ωφελήση όλως ιδιαιτέρως το Ι.Κ.Α.

5. *Κυβερνητικός Επίτροπος.*— Μία των σοβαρωτέρων εκδηλώσεων της Κρατικής Εποπτείας επί του Ι.Κ.Α. ενσωματούται εις τον θεσμόν του Κυβερνητικού Επιτρόπου, ισχύοντα ήδη και υπό τον Ν. 5298. Η διατύπωσις του σχετικού άρθρου του νομοσχεδίου (άρθρ. 15) διέπεται από τας άλλαχού εκτεθείσας βασικάς αρχάς, όσον αφορά την θέσιν του Ι.Κ.Α. έναντι του Κράτους (λελογισμένη αυτονομία).

Εις τον Κυβερνητικόν Επίτροπον παρέχεται το δικαίωμα αναστολής των κατά την κρίσιν του παρανόμων αποφάσεων του Δ.Σ. κατά τον ισχύοντα εις τας πλείστας, διά να μη επωμώμεν όλας, αλλοδαπάς νομοθεσίας.

Η αρνησικυρία του τίθεται υπ' όψιν του Υπουργού Εργασίας. Αν ούτος συμφωνήση με το Δ.Σ. αίρεται η αναστολή. Αν συμφωνήση με τον Κ. Ε. αποφαίνεται το Υπουργικόν Συμβούλιον.

Η ρύθμισις αύτη αποτελεί το maximum της υποχωρητικότητος, την οποίαν θα ήδύνατο να επιδείξη η Πολιτεία, χάριν της αρχής της αυτοτελείας του Οργανισμού. Διά την πληρότητα του θέματος σημειούμεν τας εν τη αλλοδαπή κρατούσας νεωτέρας τάσεις (Γαλλία, Βέλγιον κλπ.), καθ' ας ο Κ. Ε. δύναται να αναστέλλη όχι μόνον τας παρανόμους αποφάσεις του Δ.Σ., αλλά και τας δυναμένας να διακυβεύσωσιν ουσιώδη οικονομικά συμφέροντα του Οργανισμού ή της εθνικής οικονομίας της χώρας, δεδομένου ότι η δύναμις των ασφαλιστικών φορέων, με την καθολίκευσιν της ασφαλίσεως διευρύνεται τόσον πολύ, ώστε ωρισμέναι αποφάσεις του Δ.Σ. τούτου δύνανται και όταν ακόμη είναι σύννομοι, να διακυβεύουν γενικώτερα συμφέροντα της οικονομίας του τόπου. Διά να μη όμως παρεμβάλλωνται προσκόμματα εις την λειτουργίαν του Οργανισμού εξ ενδεχομένης καταχρηστικής άσκήσεως των δικαιωμάτων του παρά του Κυβερνητικού Επιτρόπου, αν εδίδετο εις τούτον και η εξουσία ελέγχου της σκοπιμότητος, έστω και των σοβαρωτέρων αποφάσεων του Δ.Σ., εκρίθη σκόπιμον, όπως όχι μόνον μη επεκταθούν μέχρι τοιούτου σημείου αι δυνατότητες κυβερνητικών επεμβάσεων, "άλλ' όπως τούναντίον οριοθή, εν αντιθέσει προς τα μέχρι τούδε ισχύοντα διά το Ι.Κ.Α. και προς τα θεσπισθέντα ισχάτως διά τους λοιπούς Ασφαλιστικούς Οργανισμούς (Α.Ν. 1778|1951), ότι η τελική κρίσις περί του παρανόμου ή μη αποφάσεως τινος του Δ.Σ. δεν ανήκει εις τον Υπουργόν Εργασίας, αλλά εις το Υπουργικόν Συμβούλιον, λόγω της σοβαρότητος του Οργανισμού.

6. *Διοικήσεις.* Ως προς την διαχείρισιν του Ι.Κ.Α. (άρθρον 17) το νομοσχέδιον επαφίεται εις Κανονισμούς. Διαγράφει μόνον την αρχήν της απολύτου οικονομικής αυτοτελείας εκάστου κλάδου διά την αποφυγήν των αλλαχού εκτεθεμένων κινδύνων χρησιμοποιήσεως, ίδία υπό του κλάδου ανεργίας, των κεφαλαίων των άλλων κλάδων. Μεταφοραί πιστώσεων και δάνεια από του ενός κλάδου εις τον έτερον αποκλείονται.

Ειδικώς ως προς τας προμηθείας, προς διευκόλυνσιν του Ιδρύματος εις την ταχείαν ικανοποίησιν επειγουσών αναγκών του, διευρύνεται η εξέρεια του Ι.Κ.Α. προς διενέργειαν προμηθειών μέχρις 20 εκατομμυρίων άνευ μειοδοτικών διαγωνισμών, αν τούτο κρίνεται απαραίτητον υπό του Δ. Σ., όπερ είναι το κατά πρώτον λόγον υπεύθυνον όργανον διά την καλήν λειτουργίαν του Οργανισμού. Αξιοσημείωτος είναι και η διάταξις του εδαφίου 2 της παρ. 7 του άρθρου 17, διαδηλούσα την εμπιστοσύνην του Κράτους εις το Δ. Σ. και την πρόθεσιν τονώσεως της αυτοτελείας του Οργανισμού διά της εις τούτο αναθέσεως της εύχερείας εκτιμήσεως των περιστάσεων, με συγχρονον όμως εξασφάλισιν των συμφερόντων του Ι.Κ.Α. διά της απαιτήσεως ιδιαιτέρως ηυξημένης πλειοψηφίας, προκειμένου περί λήψεως αποφάσεως περί διενεργείας πολυδαπάνων προμηθειών άνευ διαγωνισμών.

7. *Έλεγχος.*— Ως προς τον έλεγχον, η σοβαρωτέρα καινοτομία του νομοσχεδίου έγκειται εις την ανάθεσιν του προληπτικού ελέγχου εις μονομελή όργανα (παρέδρους του Ελεγκτικού Συνεδρίου κ.λ.π.) με σαφώς καθωρισμένον περιεχόμενον, διο να δύναται ο οικονομικός μηχανισμός του Οργανισμού να κινήται ταχέως και άνευ παρεμβολής λίαν επιζημίων πολλάκις καθυστερήσεων, αίτινες είναι μοιραίαι, όταν ο έλεγχος άσκήται υπό συλλογικών οργάνων.

Εις τον κατασταλτικόν έλεγχον το νομοσχέδιον διατηρεί την αρχήν της άσκήσεως αυτού υπό ιδίου Κεντρικού Εποπτικού Συμβουλίου, με συμμετοχήν ειδικευμένων ελεγκτών και αντιπροσώπων των ασφαλισμένων και εργοδοτών. Διά του συστήματος τούτου εξασφαλίζεται η συμμετοχή αντιπροσώπων των άμέσως ενδιαφερομένων εις την άσκησιν του ελέγχου, γεγονός, όπερ κέκτηται και μεγάλην ψυχολογικήν σημασίαν. Η ύπαρξις ιδιαιτέρου μονίμου εποπτικού οργάνου, ανεξαρτήτου των υπηρεσιών του Ι.Κ.Α., είναι αναγκαία, λόγω της ευρύτητος της οικονομικής του διαχειρίσεως. Ανάθεσις του ελέγχου διαχειρίσεως εις τας αρμοδίας υπηρεσίας

τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας δέν θά ἦτο οὔτε εὐχερής, οὔτε ἀποτελεσματική, ὑπό τήν σημερινήν των σύνθεσιν, δι' Ὀργανισμόν τῆς σημασίας τοῦ Ι.Κ.Α. Ὁμοίως ἐκρίθη ὡς μή ἐνδεδειγμένη καί ἡ ἀνάθεσις τοῦ κατασταλτικοῦ ἐλέγχου, κατά ὑποστηριχθεῖσαν ἀποψιν, εἰς τό Ἐλεγκτικόν Συνέδριον, διά τούς κάτωθι λόγους:

α) Διότι θά παρέμενον ἀνεξέλεγκτοι ἐπί μακρόν χρόνον οὐσιώδεις διαχειριστικῆς φύσεως ἐνέργειαι τοῦ Ι.Κ.Α., λόγω τοῦ φόρτου ἐργασίας τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου.

β) Δέν θά ἦσαν πλέον πράσφατα κατά τόν χρόνον τοῦ ἐλέγχου τά διά τήν ἄσκησιν αὐτοῦ ἀναγκαῖα ἐκεῖνα περιστατικά καί αἱ εἰδικαί συνθῆκαι, αἵτινες ὑπαγορεύουν πολλάκις ὡρισμένας πράξεις τῆς διοικήσεως.

Ἐπειδή εἶναι ἐνδεχόμενον τό Κ.Ε.Σ. νά μή ἐπαρκῇ διά τόν ἔλεγχον τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως ὅλων τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ι.Κ.Α., ἰδία τῶν μεμακρυσμένων καί σοβαρωτέρων Ὑποκαταστημάτων του, προβλέπεται διά τοῦ νομοσχεδίου ἡ δυνατότης συστάσεως καί Τοπικῶν Ἐποπτικῶν Συμβουλίων, δι' ἀποφάσεων τοῦ Κ.Ε.Σ., ὅπου τό τελευταῖον τοῦτο, μόνον ὁρμώμενον νά ἐκτιμήσῃ τάς σχετικάς συνθήκας, κρίνει τήν σύστασιν τοιούτων ἀπαραιτήτων.

Καί εἰς τό σημεῖον τοῦτο καινοτομεῖ τό νομοσχέδιον, δοθέντος ὅτι μέχρι τοῦδε προεβλέπετο ἐν Ἐποπτικόν Τοπικόν Συμβούλιον δι' ἕκαστον περιφερειακόν Ὑποκατάστημα, ἡ ὕπαρξις δέ τοιούτων εἰς πολλά μικρά Ὑποκαταστήματα ἀπεδείχθη ὡς τελείως περιττή καί ἀλυσιτελής, ἐπαυξάνουσα ἁπλῶς ἄνευ λόγου καί ἄνευ ἐπιτελέσεως οἱουδήποτε ἀξιολόγου ἔργου τά ἔξοδα διοικήσεως.

Περί ἀναθέσεως εἰς τά ἐλεγκτικά ὄργανα, πλήν τοῦ ἐλέγχου νομιμότητος τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως καί ἐλέγχου σκοπιμότητος δέν δύναται προφανῶς νά γίνῃ λόγος, διότι θά παρέλυον αἱ Ὑπηρεσίαι καί θά ἐξηφανίζετο κάθε ἴχνος αὐτονομίας τοῦ Ὀργανισμοῦ.

8. *Φορολογικαί ἀπαλλαγαί.* — Αἱ διά τοῦ ἄρθρου 19 καθιερούμεναι φορολογικαί καί λοιπαί ἀπαλλαγαί τοῦ Ι.Κ.Α., αἵτινες προεβλέποντο καί παρά τοῦ ἀρχικοῦ κειμένου τοῦ ἰσχύοντος ἀκόμη Νόμου 6298|1934 «περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ἀποτελοῦν τήν μόνην κρατικήν συμμετοχήν εἰς τάς δαπάνας τῆς ἀσφαλίσεως.

Καινοτομίαν ἀποτελεῖ ἡ δυνατότης ἀπαλλοτριώσεως ὑπέρ τοῦ Ι.Κ.Α., τήν ὁποίαν καθιεροῖ ἡ παρ. 6 τοῦ ἄρθρου 19, δι' ἧς οἰσθετεῖται νομοθετικῶς ἡ ἀρχή ὅτι καί ἡ ἀσφάλισις τῶν ἐργαζομένων ἐξυπηρετεῖ κοινήν ὠφέλειαν τοῦ συνόλου, οἵαν καί αἱ ἀπαλλοτριώσεις ὑπέρ τοῦ Κράτους, ὅταν ἀποβλέπουν, ὅπως ρητῶς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ὁρίζεται, εἰς τήν ἀνέγερσιν καί ἵδρυσιν Ἰατρείων, κλινικῶν, νοσοκομείων, σανατορίων καί ἀναρρωτηρίων.

Ε'. *Οἰκονομική Ὀργάνωσις*

1. *Γενικά.* — Ἐν σχέσει μέ τήν οἰκονομικήν ὀργάνωσιν τῆς ἀσφαλίσεως, ἡ διαγραφομένη ὑπό τοῦ νομοσχεδίου οἰκονομική πολιτική βασίζεται ἐπί τῆς ἀρχῆς τῆς ἐξυπηρετήσεως τῆς ἀσφαλίσεως, ἄνευ παραγνωρίσεως τῶν γενικωτέρων συμφερόντων τῆς καθόλου ἐθνικῆς οἰκονομίας τῆς χώρας. Αἱ ἐπί τοῦ θέματος τούτου κατευθυντήριαι γραμμαί τοῦ νομοσχεδίου δύνανται νά συνοφισθοῦν εἰς τά ἑξῆς:

α) Ἀποφυγή ὑπερμέτρου ἐπιβαρύνσεως τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας τῆς χώρας ὑπό τάς παρούσας συνθήκας. Ἐπί τῆς ἀρχῆς ταύτης στηρίζεται ἡ καθιέρωσις τοῦ διανεμητικοῦ συστήματος καί εἰς τόν κλάδον συντάξεων τοῦ Ι.Κ.Α., ἡ ἀπαγόρευσις τῆς συστάσεως ἀντιοικονομικῶν Ταμείων μέ ὀλιγωτέρους τῶν 1000 ἡσφαλισμένους (ἄρθρον 5 παρ. 5), ἡ ἀπαγόρευσις ἀνυψώσεως τῶν ποσοστῶν εἰσφορῶν τῶν Κλαδικῶν Ταμείων πέραν τῶν διά τό Ι.Κ.Α. κατά κλάδον προβλεπομένων (ἄρθρον 5, παρ. 1, ἑδάφιον τελευταῖον κλπ.).

β) Μείωσις κατά τό δυνατόν τῆς σήμερον κρατούσης συνολικῆς ἐπιβαρύνσεως τῆς οἰκονομίας. Συγχώνευσις εἰς τό Ι.Κ.Α. τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, τῆς Ο.Α.Φ.Α. καί τῶν ἀντιοικονομικῶν Ταμείων, δυνατότης συγχωνεύσεως ὁμοειδῶν Ταμείων ὑπό κοινόν φορέα (ἄρθρον 5), αἵτινες σημαίνουν οἰκονομίας ἐξόδων διοικήσεως διά τήν ἀσφάλισιν καί τάς ἐπιχειρήσεις.

γ) Ἀποφυγή ἀλινητοποιήσεως καί ἀφαιρέσεως σημαντικῶν κεφαλαίων ἐκ τῆς παραγωγῆς. Προσδιορισμός τῶν ἀναγκαίων ἀσφαλίστρων μέ μικράς σχετικῶς χρονικάς προοπτικάς, δυνατότης μειώσεως ἀσφαλίστρων (ἄρθρον 25, παρ. 1, ἑδάφ. τελευταῖον).

δ) Ὑποβοήθησις τῶν ἐπαρχιακῶν βιομηχανιῶν καί σεβασμός τῆς εὐπαθείας καί πενίας ὡρισμένων τμημάτων τῆς Ἐπικρατείας (ἄρθρον 61, καί ἄρθρον 62 ἀφορῶν τήν Δωδεκάνησον).

ε) Δικαία κατανομή τῶν βαρῶν τῆς ἀσφαλίσεως καί ἐφαρμογή εἰς εὐρείαν κλίμακα τῆς ἀρχῆς τῆς ἀλληλεγγύης μεταξύ τῶν καλύτερον καί χειρότερον ἀμειβομένων. Τρόπος ὑπολογισμοῦ τῶν παροχῶν ἐν γένει τῆς ἀσφαλίσεως καί εἰδικώτερον θέσπισις κατωτάτων ὁρίων διαβιώσεως καί ἀνωτάτων ποσῶν παροχῶν.

2. *Χρηματοδότησις τῆς ἀσφαλίσεως.* — Εἰς τήν χρηματοδότησιν τῆς ἀσφαλίσεως τό σχέδιον καινοτομεῖ καθιεροῦν τήν ἀρχήν τῆς τριμεροῦς χρηματοδοτήσεως τῆς ἀσφαλίσεως, ἤτοι δι' εἰσφορῶν τῶν ἡσφαλισμένων, τῶν ἐργοδοτῶν των καί τοῦ Κράτους. Ἡ καθιέρωσις τῆς κρατικῆς συμμετοχῆς ἀπό τοῦ 1953, ἥτις συνιστᾶται, ὡς γνωστόν, καί διά τῆς διακηρύξεως τῆς Φιλαδελφείας, βασίζεται ἐπί τῆς ἀρχῆς ὅτι αἱ εὐρωστότεραι οἰκονομικῶς τάξεις, αἵτινες ἐπί ὑγιῶς ὠργανωμένων φορολογικῶν συστημάτων φέρουν καί τά μεγαλύτερα κατ' ἀναλογίαν βάρη τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ, δέον νά συμμετέχουν εἰς τήν χρηματοδότησιν τῆς ἀσφαλίσεως τῶν οἰκονομικῶς ἀσθενεστέρων τάξεων.

3. *Ὕψος εἰσφορῶν.* — Ἀποφυγή προσθέτων ἐπιβαρύνσεων τῆς οἰκονομίας τῆς χώρας. Ὡς ἐσημειώθη καί ἀνωτέρω, διά τοῦ νομοσχεδίου οὐδεμία πρόσθετος ἐπιβάρυνσις τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας τῆς χώρας ἐπιβάλλεται,

Αντιθέτως μόνον ελαφρύνσεις θά προκληθοῦν διά τῶν ὑπό τούτου προβλεπομένων ρυθμίσεων.

Πράγματι οἱ ἐργοδόται, οἱ ὁποῖοι καταβάλλουν σήμερον εἰς τάς Ἀθήνας καί τόν Πειραιά 14 ο/ο ἐπί τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν των (11 ο/ο διά τό Ι.Κ.Α., 2 ο/ο διά τό Ταμεῖον Ἀνεργίας καί 1 ο/ο διά τήν Ο.Α.Φ.Α.) θά ἐξακολουθήσουν νά ἐπιβαρύνωνται μέ 14 ο/ο καί μετά τήν ἰσχύν τοῦ νόμου. Ὁμοίως οἱ ἠσφαλισμένοι οὐδεμίαν ὑφίστανται πρόσθετον κράτησιν πλέον τῶν σήμερον ἰσχυουσῶν (4 ο/ο Ι.Κ.Α., 1 ο/ο Ο.Α.Φ.Α.).

Ἡ ἐπαύξησις εἰς τά ἀνωτέρω ὅρια τῶν ποσοστῶν εἰσφορῶν τῶν ἐπαρχιῶν κατά 3 ο/ο (2,5 ο/ο διά τό Ι.Κ.Α. καί 0,5 ο/ο διά τό Ταμεῖον Ἀνεργίας) θά ἐξουδετερωθῇ ἐν τῷ συνόλῳ της διά τῆς ἁπλουστεύσεως τοῦ τρόπου ὑπολογισμοῦ τῶν εἰσφορῶν, τῆς ἐνοποιήσεως αὐτῶν εἰς ἐνιαίαν εἰσφοράν, ἀπαλλάσσουσαν τάς ἐπιχειρήσεις ἀπό τάς πολλαπλᾶς καί πολυπλόκους διατυπώσεις καί ὑπολογισμούς τοῦ ἰσχύοντος καθεστῶτος καί διά τῆς ἐλαφρύνσεως τῶν ἐξόδων διοικήσεως τῆς ἀσφαλίσεως καί τῶν ἐπιχειρήσεων γενικῶς. Ἀνεξαρτήτως ὅμως τῶν ἀνωτέρω, ὑφίσταται ἐν τῷ νομοσχεδίῳ διάταξις ἐπιτρέπουσα τήν μείωσιν τῶν εἰσφορῶν εἰς τάς ἐπαρχίας μέχρι 10 ο/ο (ἄρθρον 61).

Οὐσιώδη οἰκονομικήν ἐλάφρυνσιν τῶν ἐργοδοτῶν ἀποτελεῖ καί τό γεγονός ὅτι τίθεται ἓν ἀνώτατον ὅριον ἀποδοχῶν ὑποκειμένων εἰς εἰσφοράς (100.000 δρχ. ἡμερησίως), ὡς καί ἡ ἀλλαχοῦ μνημονευομένη κατάργησις διά τήν ἀνικανότητα ἐξ ἀτυχήματος τοῦ χρόνου ἀναμονῆς διά τήν καταβολήν τοῦ ἐπιδόματος ἀσθενείας καί ἡ μείωσις τούτου ἀπό 5 εἰς 3 ἡμέρας εἰς τάς λοιπάς περιπτώσεις, δεδομένου ὅτι οἱ ἐργοδόται ὑποχρεοῦνται, συμφώνως πρός τόν Ἀστικόν Κῶδικα, νά καταβάλλουν κατά τάς πρώτας 15 ἢ 30 ἡμέρας ἀσθενείας πλήρεις τάς ἀποδοχάς εἰς τούς μισθωτούς των ἢ τήν ἐπί πλέον διαφοράν, ἂν οὗτοι λαμβάνουν ἐπίδομα ἀσθενείας. Ὠφέλεια προκύπτει διά τούς ἐργοδότας καί λόγῳ τῆς αὐξήσεως τῶν ἐπιδομάτων ὑπό τοῦ νομοσχεδίου, διότι κατά τήν περίοδον τῶν ἡμερῶν τούτων θά καταβάλλουν μειωμένην διαφοράν.

Δέον ἀκόμη νά σημειωθῇ, ὅτι ἡ οὐσιώδης βελτίωσις τῶν παροχῶν τοῦ κλάδου συντάξεων θά μειώσῃ οὐσιωδῶς τήν ἀνάγκην προσθέτου ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως, ὡς ἐκ τοῦ ὁποίου τά λειτουργοῦντα ἐπικουρικά Ταμεῖα θά ἔχουν νά διαδραματίσουν πολύ μικρότερον ρόλον καί συνεπῶς θά εἶναι δυνατόν νά μειωθοῦν προσεχῶς οἱ ὑπέρ τούτων πόροι.

4. *Κατανομή εἰσφορῶν.* —Ὡς πρός τήν κατανομήν τῶν εἰσφορῶν μεταξύ ἐργοδότου καί ἠσφαλισμένου τό σχέδιον καθιεροῖ τά ἀκόλουθα:

α) Εἰς τόν κλάδον ἀνεργίας, ὡς μέχρι τοῦδε, ὁλόκληρος ἡ εἰσφορά βαρύνει τόν ἐργοδότην.

β) Εἰς τούς κλάδους ἀσθενείας καί συντάξεων ἐπί συνολικῆς εἰσφορᾶς 17 ο/ο ἐπί τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἠσφαλισμένων, ποσοστόν 5 ο/ο, ἤτοι τά 29,4 ο/ο, βαρύνει τόν ἠσφαλισμένον καί 12 ο/ο, ἤτοι 70,6 ο/ο, τόν ἐργοδότην. Αἱ ἀναλογίαι αὗται κατανεμερισμοῦ τῶν εἰσφορῶν εἶναι καί αἱ σήμερον ἰσχύουσαι. Ὁ ἐργοδότης πράγματι καταβάλλει σήμερον 11 ο/ο εἰς τό Ι.Κ.Α. καί 1 ο/ο εἰς τήν Ο.Α.Φ.Α. καί ὁ ἠσφαλισμένος 4 ο/ο εἰς τό Ι.Κ.Α. καί 1 ο/ο εἰς τήν Ο.Α.Φ.Α.

Κατά τό ἀρχικόν κείμενον τοῦ Ν. 6298/1934 ὁ ἐπιμερισμός τῆς εἰσφορᾶς μεταξύ ἐργοδότου καί ἠσφαλισμένου ἦτο 40 ο/ο εἰς βάρος τοῦ ἠσφαλισμένου καί 60 ο/ο εἰς βάρος τοῦ ἐργοδότου. Ἡ εἰς ὄφελος τοῦ ἐργαζομένου μεταβολή τοῦ βάρους τῆς ἀσφαλίσεως κατά 10 ο/ο εἰσέτι, ἤτοι ἀπό 40 ο/ο εἰς 30 ο/ο, δικαιολογεῖται ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι οἱ μισθοί ὑστεροῦν σήμερον ἀπό ἀπόψεως ἀγοραστικῆς δυνάμεως ἔναντι τῶν προπολεμικῶν. Ἐκτός τούτου ἡ τοιαύτη ρύθμισις ἀνταποκρίνεται εἰς τάς συγχρόνους τάσεις καί ἀντιλήψεις, ἀποτελεῖ δέ καί συνέχειαν τοῦ ἤδη ἰσχύοντος ἀπό ἐτῶν καθεστῶτος, ὅπερ ἐκρίθη ὅτι δέν θά ἦτο οὔτε σκόπιμον, οὔτε δίκαιον νά ἀνατραπῇ εἰς ὄφελος τῶν ἐργοδοτῶν, διότι τοῦτο θά ἀσήμαινε τρόπον τινά ἀπεμπόλησιν κεκτημένου ἤδη δικαιώματος τῶν ἐργαζομένων.

Ἄλλωστε τό ζήτημα στερεῖται ἰδιαιτέρας σημασίας, δεδομένου ὅτι σήμερον πλέον γίνεται γενικῶς δεκτόν, ὅτι ἡ εἰσφορά τοῦ ἐργοδότου, ἀποτελοῦσα προέκτασιν τοῦ μισθοῦ ἢ μέρος τοῦ κοινωνικοῦ καλουμένου μισθοῦ, συνυπολογίζεται ὑπό τούτου μετά τῶν λοιπῶν δαπανῶν προσωπικοῦ του.

5. *Τρόπος ὑπολογισμοῦ καί εἰσπράξεως τῶν εἰσφορῶν.* —Τό σχέδιον καινοτομεῖ καί εἰς τόν τρόπον εἰσπράξεως τῶν εἰσφορῶν. Αἱ εἰσφοραί θά ὑπολογίζωνται κατά ἀσφαλιστικάς κλάσεις, δι' ἑκάστην τῶν ὁποίων προσδιορίζεται ἓν τεταρτόν ἡμερομισθίου, ἀποδίδον κατά κανόνα τόν μέσον ὅρον τοῦ ἀνωτάτου καί κατωτάτου ὁρίου ἀποδοχῶν τῆς κλάσεως. Ἤτοι τό σχέδιον ἐπανέρχεται εἰς τήν ἀρχικήν λύσιν τοῦ ἰσχύοντος νόμου, ἥτις ἁπλοποιεῖ ἱκανῶς τούς ὑπολογισμούς εἰσφορᾶς διά τε τούς ἐργοδότας, τούς ἠσφαλισμένους καί τό Ἵδρυμα.

Τό σχέδιον ὅμως προβλέπει καί τήν δυνατότητα θεσπίσεως συστήματος κατατάξεως τῶν ἠσφαλισμένων εἰς κλάσεις, ἐπί τῇ βάσει ἀντικειμενικῶν κριτηρίων, οἷα θά ἦσαν τό εἶδος τῆς ἀπασχολήσεως κλπ., διά νά ἀποφευχθοῦν αἱ προστριβαί, αἱ ὁποῖαι δημιουργοῦνται σήμερον εἰς τήν πρᾶξιν μεταξύ ἐργοδοτῶν καί Ἱδρύματος, λόγῳ τῆς ἀσταθείας τῶν μισθῶν καί τῶν διαφορῶν μεταξύ νομίμων καί πράγματι καταβαλλομένων ἀποδοχῶν. Ἡ τοιαύτη ὅλως τε κατάταξις ἰσχύει καί σήμερον διά τούς μέ κυμαινομένας ἀποδοχάς ἠσφαλισμένους. Ἡ καινοτομία τοῦ σχεδίου ἐγκειται εἰς τήν δυνατότητα ἐπεκτάσεως τοῦ τρόπου τούτου ὑπολογισμοῦ τῶν εἰσφορῶν καί εἰς ἄλλας κατηγορίας ἠσφαλισμένων. Ἐλπίζεται ὅμως ὅτι δέν θά παραστῇ ἀνάγκη ἐπεκτάσεως τοῦ συστήματος καί εἰς ἄλλας, πλήν τῶν μέ κυμαινομένας ἀποδοχάς, κατηγορίας ἠσφαλισμένων, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι διά τῆς γενικεύσεως τοῦ θεσμοῦ τῶν ἐμπορικῶν βιβλίων ὄχι μόνον δέν εἶναι εὔκολος, ἀλλά οὔτε καί συμφέρει εἰς τούς ἐργοδότας, ἡ ἀποκρυφίς τῶν πράγματι καταβαλλομένων εἰς τούς μισθωτούς των ἀποδοχῶν.

(Συνέχεια καί τέλος εἰς τε προσεχῆ τεῦχος)

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΝΑΥΤΙΚΩΝ

Πολεμικὸν ἐπίδομα προσωπικοῦ φορτηγῶν πλοίων

Ἰσχὺς χρονικοῦ περιορισμοῦ καταβολῆς εἰδικοῦ πολεμικοῦ ἐπιδόματος προσωπικοῦ φορτηγῶν πλοίων ἐπὶ ὡρισμένας μόνον ἡμέρας διὰ τὴν παραμονὴν τοῦ πλοίου εἰς τοὺς λιμένας τῆς ἐπικινδύνου ζώνης τοῦ Ἀτλαντικοῦ καὶ τῆς Βορείου Θαλάσσης καὶ διὰ τὴν παραμονὴν τοῦ πλοίου εἰς τοὺς λιμένας ἐμπολέμων Κρατῶν.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 6333|1950 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

Ἐγένετο δεκτὸν ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, καὶ' ἀναφορὰν καὶ εἰς τὰς σκέψεις τῆς πρωτοδίκου ταυτὴς ὑπ' ἀριθ. 4724|1949, ὅτι εἰς τὸν ἐκτὸς τῆς ἐπικινδύνου ζώνης τοῦ Ἀτλαντικοῦ καὶ Βορείου Θαλάσσης λιμένα τοῦ Νιακάρ, ἔνθα ἀπὸ τῶν ἀρχῶν Ἰουλίου 1940 εὑρίσκετο τὸ ἀτμόπλοιον τῆς ἀναιρεσιουσης, ἐσημειώθη κατὰ τὰς 8 καὶ 9 Ἰουλίου 1940 καὶ 25—26 Σεπτεμβρίου 1940 πολεμικὴ δρᾶσις διὰ πολεμικῶν μέσων ἢ ὅπλων κατὰ τῶν ἐκεῖσε ναυλοχούντων Γαλλικῶν πολεμικῶν καὶ ὡς ἐκ τούτου βάσει τῶν ἀπὸ 28.12.1939 καὶ 12.7.1940 συλλογικῶν συμβάσεων περὶ πολεμικῶν ἐπιδομάτων ἐπιδικάζει εἰς τὸν ἐπιβαίνοντα τοῦ πλοίου ἀνθυποπλοίαρχον εἰδικὸν πολεμικὸν ἔπίδομα ἐκ μιᾶς καὶ ἡμισείας Λίρας Ἀγγλίας ἡμερησίως ἀπὸ τῆς 8 Ἰουλίου 1940 μεχρι τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1940, ἤτοι Λίρας Ἀγγλίας 169.10.0 ὡς καὶ τὴν δικαστικὴν δαπάνην. Οὕτως ὅμως κρίναν τὸ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὴν θέσιν οὐσιαστικοῦ νόμου ἐπέχουσαν συλλογικὴν σύμβασιν περὶ πολεμικῶν ἐπιδομάτων τῆς 12 Ἰουλίου 1940, ἰσχύουσαν ἀπὸ 21 Ἰουλίου 1940, καθόσον, κατὰ τὸ σαφὲς πνεῦμα τῶν διατάξεων αὐτῆς, ἐν συνόλῳ καὶ ἀλληλουχίᾳ λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν καὶ συμφώνως πρὸς τὴν ἀληθῆ τῶν συμβαλλομένων θέλησιν τὸ μέγιστον τοῦ εἰδικοῦ πολεμικοῦ ἐπιδόματος διὰ τὴν παραμονὴν τοῦ πλοίου εἰς οἱονδήποτε ἄλλον λιμένα, πλὴν τοῦ τῆς ἐπικινδύνου ζώνης τοιούτου, καθ' οὗ ἤθελεν ἐκδηλωθῇ πολεμικὴ δρᾶσις, δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ ἐν πάσῃ περιπτώσει τὰς 25 ἡμέρας. Ἀφοῦ διὰ τὴν παραμονὴν τῶν πλοίων εἰς λιμένας τῆς ἐπικινδύνου ζώνης τοῦ Ἀτλαντικοῦ καὶ Βορείου Θαλάσσης, ὡς αὕτη ἔχει καθορισθῇ ὑπὸ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 28.12.1939, ἔνθα κατὰ τὴν ρητὴν καὶ σαφῆ διαπίστωσιν τῆς ἄνω συμβάσεως τῆς 12.7.1940 οἱ κίνδυνοι εἶναι σοβαρώτεροι, συμφωνεῖται ὡς ἀνώτατον εἰδικὸν πολεμικὸν ἐπίδομα μόνον 25 ἡμερῶν, ἀνεξαρτήτως τοῦ περαιτέρω ἐν συνεχείᾳ χρόνου τῆς παραμονῆς τοῦ πλοίου ἐν τῷ λιμένι τούτῳ, εἶναι λογικῶς ἀπαράδεκτον καὶ ἔξω τῆς θελήσεως τῶν συμβαλλομένων, τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ σκοποῦ τῆς ἀνωτέρω συμβάσεως, τὸ εἰδικὸν πολεμικὸν ἐπίδομα διὰ τὴν παραμονὴν τοῦ πλοίου εἰς ἄλλον λιμένα, ἐκτὸς τῆς ἐπικινδύνου ζώνης, ὡς τὸ Νιακάρ, ὅπου οἱ κίνδυνοι ἐκδήλως καὶ ἀσυγκρίτως ὀλιγώτεροι τῶν τῆς ἐπικινδύνου ζώνης, νὰ εἶναι ἀπεριόριστον ἀπὸ τῆς ἐκδηλώσεως κατὰ τοῦ λιμένος τούτου πολεμικῆς δράσεως. Ἐν ἀντιθέτῳ ἐκδοχῇ ὁ δεύτερος οὗτος λιμήν, ὁ ἔξω τῆς ἐπικινδύνου ζώνης, καθίσταται πλεονεκτικώτερος τῆς ἐπικινδύνου, παρὰ τὸ ἠλαττωμένον τῶν κινδύνων, παρὰ τὴν ἀληθῆ θέλησιν τῶν συμβαλλομένων καὶ τὸν σκοπὸν τῆς συμβάσεώς των. Οἱ συμβαλλόμενοι διὰ τῆς διατάξεως τῆς § β' τοῦ ἄρθρου τῆς ἀνωτέρω συμβάσεως ἠθέλησαν κυρίως νὰ καθορίσουν τὸν χρόνον τῆς ἐνάρξεως τῆς καταβολῆς τοῦ εἰδικοῦ πολεμικοῦ ἐπιδόματος ἀπὸ τῆς ἐκδηλώσεως τῆς πολεμικῆς ἐνεργείας πρὸς ἄρσιν ἐμφανιζομένων ἀμφισβητήσεων, ἡ δὲ μνεία «μέχρι τοῦ ἀπόπλου» ἐγένετο προφανῶς πρὸς ἀποκλεισμὸν τῆς ἐκδοχῆς ὅτι τοῦτο θὰ καταβάλληται μόνον κατὰ τὰς ἡμέρας, καθ' ἃς ἐσημειώθη ἡ πολεμικὴ δρᾶσις καὶ οὐχὶ ἐν συνεχείᾳ κατὰ τὴν περαιτέρω ἀπὸ τῆς δράσεως παραμονὴν τοῦ πλοίου καὶ διότι εἶχον ὑπ' ὄψιν ὅτι εἰς τοὺς ἔξω τῆς ἐπικινδύνου ζώνης λιμένας αἱ πολεμικαὶ ἐνέργειαι δὲν εἶχον τὴν αὐχνότητα τῶν ἐπὶ τῶν λιμένων τῆς ἐπικινδύνου ζώνης τοιούτων καὶ ὁ ἀπόπλους ἐξ ἐκείνων ἐγένετο ἀμέσως μετὰ τὴν παῦσιν τῆς πολεμικῆς δράσεως ἢ μετά τινας ἡμέρας, αἵτινες δὲν ἠδύναντο νὰ φθάσωσι τὸ ὅριον τῶν 25 ἡμερῶν τῆς ἐπικινδύνου ζώνης. Πάντως ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ἠθελήθη ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων τὸ εἰδικὸν πολεμικὸν ἐπίδομα διὰ τὴν παραμονὴν τοῦ πλοίου εἰς τοὺς ἔξω τῆς ἐπικινδύνου ζώνης λιμένας νὰ εἶναι ἀνώτερον τούτων κατ' ἐπικὴ ἐξίσωσιν ἀμφοτέρων τῶν κατηγοριῶν τῶν λιμένων (τῆς ἐπικινδύνου ζώνης καὶ τῆς μὴ ἐπικινδύνου τοιαύτης), παρὰ τὴν δεδηλωμένην ἀντίθετον διαπίστωσιν τῆς ὑπάρξεως σοβαρωτέρων κινδύνων εἰς τοὺς λιμένας τῆς ἐπικινδύνου ζώνης, προϋπόθεσις καὶ ὅρος μὴ

ώριστάμενος διά τούς άλλους λιμένας, οίος καί ό τού Ντακάρ.

Βάσει δέ τών συλλογικών συμβάσεων της άπό 23.12.1939, ήτις ίσχυε μέχρι της 20 Ίουλίου 1940 καί της άπό 12 Ίουλίου 1940, ήτις ίσχυσε άπό της 21 Ίουλίου 1940, τό είδικόν πολεμικόν έπίδομα, ότε έδικαιούτο ό άνειδίκος άπό της 8 Ίουλίου 1940, ότε έξεδηλώθη ή κατά τού λιμένος τού Ντακάρ πολεμική δράσις, διά τήν έν τώ λιμένι τούτω παραμονήν τού πλοίου, δέν δύναται νά ύπερβή τάς 38 ήμερας (18 άπό 8-20 Ίουλίου 1940 καί 25 άπό 21 Ίουλίου 1940 καί έπεξής), ήτοι τάς λίρας Άγγλίας 38Χ1.10 = 57 καί μετ' άφαίρεσιν τών ληφθεισών 12.10.0 τάς λίρας Άγγλίας 57.10.0. Άντιθέτως πρίναντα ή προσβαλλομένη άπόφασις είναι άναιρετέα διά ψευδή έρμηνείαν καί έσφαλμένην έφαρμογήν τών άνωτέρω συλλογικών συμβάσεων έργασίας.

Άρείου Πάγου 184|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ό Άντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητής ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Βίκουλας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Σπορόπουλος, Χ. Τσόντας

Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς § 2 τῆς ἰσχυούσης οὐσιαστικοῦ νόμου ἐπεχούσης ἀπό 23.12.1939 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας μεταξύ τῆς Ἑνώσεως Ἑλλήνων ἐφοπλιστῶν ἀφ' ἑνός καί τῆς πανελληνίου ἐπαγγελματικῆς ἑνώσεως πλοιάρχων ἀφ' ἑτέρου, συνεφωνήθη, ὅπως εἰς ἅπαν τό προσωπικόν τῶν φορτηγῶν πλοίων, ἐκτός τοῦ κατά τήν § 1 τῆς συμβάσεως ταύτης πολεμικοῦ ἐπιδόματος, καταβάλληται καί εἰδικόν πολεμικόν ἐπίδομα δι' ἑκάστην ἡμέραν πλοῦ τῶν πλοίων αὐτῶν ἐν τῇ ἐπικινδύνῳ ζώνῃ, ὡς αὕτη λεπτομερῶς καθορίζεται ἐν παραγράφῳ 3 τῆς αὐτῆς συμβάσεως, συμφωνηθέντος ἅμα περαιτέρω διά μέν τῆς § 4 ὅτι εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἤθελε σημειωθῇ πολεμική δράσις καί εἰς ἄλλας θαλάσσας ἤ τμήματα αὐτῶν δύνανται νά καθορισθῶσι καί ταῦτα ὡς ἐπικίνδυνος ζώνη δι' εἰδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως, αἰτήσει ἑνός τῶν συμβαλλομένων, διά δέ τῆς § 16, ὅτι τό ἡμισυ τοῦ διά τάς ἡμέρας πλοῦ εἰδικοῦ τούτου ἐπιδόματος θά καταβάλλεται καί διά τάς ἡμέρας παραμονῆς τοῦ πλοίου εἰς λιμένας τῆς ἐπικινδύνου ζώνης, καθ' ἃν ἤθελεν ἐκδηλωθῇ πολεμική δράσις διά πολεμικῶν ὅπλων ἤ μέσων ἐν γένει. Ἐπίσης διά τῆς μεταξύ τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω συμβληθέντων νεωτέρας ἀπό 12.7.40 συλλογικῆς συμβάσεως (εἰς ἣν συμμετέσχον καί ὁ σύνδεσμος ραδιοτηλεγραφητῶν τοῦ Ἑλλ. Ναυτικοῦ καί ἡ πανελλήνιος ναυτική ὁμοσπονδία) οἱ συμβαλλόμενοι «διαπιστοῦντες ὅτι τελευταίως κατέστησαν σοβαρότεροι οἱ κίνδυνοι διά τά πλοῖα τά παραμένοντα εἰς ὡρισμένους λιμένας τῶν ἐμπολέμων κρατῶν, κειμένους ἐντός τῆς ἀνεγνωρισμένης ἐπικινδύνου ζώνης τοῦ Ἀτλαντικοῦ καί τῆς Βορείου θαλάσσης καί ἀποβλέποντες εἰς τήν ἐξασφάλισιν διά τήν ἐθνικήν φορτηγόν ναυτιλίαν, ναυτεργάτας καί πλοῖα, οἰκονομικῶν ὅρων ἐργασίας ἐναρμονιζομένων ὅσον τό δυνατόν περισσότερον πρός τούς σημειουμένας σήμερον δι' αὐτήν συνθήκας», ἀφ' ἑνός μέν παρατείνουσι μέχρι 31 Αὐγούστου 1940 τήν ὡς ἄνω ἀρχικήν σύμβασιν, ἀφ' ἑτέρου δέ συμφωνοῦσι διά μέν τῆς ὑπό στοιχείον α' παραγράφου, ὅπως τό διά τάς ἡμέρας πλοῦ ἐν τῇ ἐπικινδύνῳ ζώνῃ εἰδικόν πολεμικόν ἐπίδομα καταβάλληται καί δι' ἑκάστην ἡμέραν ἐκ τῶν πέντε πρώτων ἡμερῶν ἀπό τοῦ κατάπλου τῶν πλοίων τούτων εἰς λιμένας τῶν ἐμπολέμων κρατῶν, κειμένους ἐντός τῆς ἐπικινδύνου ζώνης τοῦ Ἀτλαντικοῦ καί τῆς Βορείου Θαλάσσης, συμπεριλαμβανομένων καί τῶν ὑπό Γερμανικήν κατοχήν λιμένων ξένων κρατῶν, τό ἡμισυ δέ τοῦ ἐπιδόματος αὐτοῦ δι' ἑκάστην ἡμέραν παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ λιμένι πέραν τῶν πέντε ἡμερῶν, «οὐχί ὅμως διά περισσοτέρας τῶν εἴκοσι, μετά τήν παρέλευσιν τῶν ὁποίων δέν καταβάλλεται πολεμικόν ἐπίδομα, ἀνεξαρτήτως τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἐν συνεχείᾳ ἤθελε διαρκέσει ἡ παραμονή τοῦ πλοίου εἰς ἕνα ἐκ τῶν ὡς ἄνω λιμένων», διά δέ τῆς ὑπό στοιχείον β' παραγράφου, ὅπως καταβάλληται τό ἡμισυ τοῦ καθωρισμένου διά τάς ἡμέρας πλοῦ ἐν τῇ ἐπικινδύνῳ ζώνῃ τοιούτου ἐπιδόματος δι' ἑκάστην ἡμέραν παραμονῆς τῶν πλοίων εἰς οἱονδήποτε ἄλλον, πλήν τῶν ἀνωτέρω, λιμένα, ἐναντίον τοῦ ὁποίου κατά τήν ἐν αὐτῷ παραμονήν τοῦ πλοίου ἤθελε σημειωθῇ πολεμική δράσις διά πολεμικῶν ὅπλων ἤ μέσων, ὁρισθέντος ἐν τέλει ὅτι τό ἐπίδομα τοῦτο «ὑπολογίζεται καί καταβάλλεται ἀπό τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἐσημειώθη ἡ ὡς ἄνω πολεμική δράσις μέχρι τοῦ ἀπόπλου τοῦ πλοίου». Ἐκ τῶν διατάξεων ταύτων τῶν ὡς εἴρηται συλλογικῶν συμβάσεων, συνδυαζομένων πρός ἀλλήλας, ὡς καί πρός τήν ρητῶς ὡς ἄνω ἐκδηλωθεῖσαν αἰτίαν καί τόν σκοπόν αὐτῶν, προκύπτει σαφῶς, ὅτι ὁ ἐν τῇ παραγράφῳ α' τῆς ἀπό 12.7.1940 συλλογικῆς συμβάσεως τεθείς χρονικός περιορισμός καταβολῆς ἐπί ὡρισμένας μόνον ἡμέρας τοῦ περί οὗ πρόκειται εἰδικοῦ πολεμικοῦ ἐπιδόματος διά τήν παραμονήν τοῦ πλοίου εἰς τούς λιμένας τῆς ἐπικινδύνου ζώνης τοῦ Ἀτλαντικοῦ καί τῆς Βορείου Θαλάσσης ἰσχύει, κατά τήν ἀληθῆ τῆς συμβάσεως ταύτης ἔννοιαν, καί διά τήν παραμονήν τοῦ πλοίου εἰς τούς κατά τήν παράγραφον β' λιμένας, καθ' ὧν ἐσημειώθη πολεμική δράσις, ἐξ ἧς καί μόνης, μή καθισταμένου τοῦ κινδύνου διαρκοῦς, δέν δικαιολογεῖται, ἀλλ' οὔτε καί ἐκ τοῦ συνόλου τῆς συμβάσεως δύναται νά συναχθῇ, ὅτι ἐσκοπήθη ὑπό τῶν συμβληθέντων ἡ καταβολή τοῦ εἰδικοῦ τούτου πολεμικοῦ ἐπιδόματος ἐπί χρόνον μείζονα τοῦ ἐν παραγράφῳ α ὁριζομένου διά τούς λιμένας τῆς ἐπικινδύνου ζώνης, δι' οὓς, τελοῦντας, κατά τήν ἔννοιαν τῆς συμβάσεως, ὑπό συνεχῆ πολεμικήν ἀπειλήν, ὡς ἐκ τῆς περιοχῆς, εἰς ἣν κεῖνται, οἱ κίνδυνοι εἶναι διαρκεῖς. Δέν δύναται δέ νά συναχθῇ ἐναντία ἐκδοχή ἐκ μόνης τῆς ἐν τέλει τῆς παραγράφου ταύτης φράσεως «... μέχρι τοῦ ἀπόπλου», τεθείσης ὑπό τήν ἔννοιαν τοῦ ἀπόπλου τοῦ πλοίου πρό τῆς παρόδου τῶν ὑπό τῆς προηγουμένης παραγράφου α' ὁριζομένων κατ' ἀνώτατον ὅριον ἡμερῶν καί μή σκοπούσης τήν ἀνατροπήν τῆς ὑπό ταύτης καθιερωθείσης ἀρχῆς τῆς μή κα-

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΙ—ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

1792|1951 ΑΝΑΓΚ. ΝΟΜΟΣ

Περί μισθολογικής διαβαθμίσεως κατηγοριών τινων του Ιδιωτικού προσωπικού της Β. Α. και υπερωριακής εργασίας του υπαλληλικού τοιούτου του Κ. Ε. Α. (*)

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 121 της 25 Απριλίου 1951)

Λαβόντες υπ' όψιν την κατά την συνεδρίασιν της 19 Απριλίου 1951 του Ημετέρου Υπουργικού Συμβουλίου ληφθείσαν απόφασιν περί εκδόσεως, λόγω κατεπειγούσης και αναποφεύκτου ανάγκης, Αναγκ. Νόμον «περί μισθολογικής διαβαθμίσεως κατηγοριών τινων του ιδιωτικού προσωπικού της Β. Α. και υπερωριακής εργασίας του υπαλληλικού τοιούτου του Κ. Ε. Α.», αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Άρθρον 1ον

Εις τα άρθρα 3 του Α. Ν. 1846|1939 «περί ιδιωτικού προσωπικού εν γένει του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων» επιφέρονται αι κατωθι προσκοπούμενοι:

(*) **Διόρθωσις ήμαρτημένων** (Ε.Κ. τ. Α' φ. 147 της 22 Μαΐου 1951).

Εν τω τετάρτω στίχω του άρθρου 1 του Α.Ν. 1792|51 «περί μισθολογικής διαβαθμίσεως κατηγοριών τινων του ιδιωτικού προσωπικού της Β. Α. και υπερωριακής εργασίας του υπαλληλικού τοιούτου του Κ.Ε.Α.» δημοσιευθέντος εις το υπ' αριθ. 121|51 Φ.Ε.Κ., διορθούται εκ του εσφαλμένου ο μετά την λέξιν «στοιχείου» αριθμός «1» εις το ορθόν λατινικόν στοιχείον «Ι».

Κείμενον εν τη πρώτη στίχω της § 3 του αυτού ως άνω άρθρου 1, μετά την λέξιν «παραγράφω», διορθούται εκ του εσφαλμένου ο αριθμός «11» εις το ορθόν λατινικόν στοιχείον «ΙΙ», αμφοτέρων των ως άνω σφαλμάτων προελθόντων εκ τυπογραφικής αβλαβείας.

('Εκ του Υπουργείου Δικαιοσύνης)

ταβολής του επιδόματος τούτου πέραν των ρητώς καθοριαθεισών ημερών. Όθεν το ως έφετείον δικάσαν Πρωτοδικείον, κρίναν διά της προσβαλλομένης αποφάσεώς του αντιθέτως ότι τό ως είρηται ειδικόν πολεμικόν επίδομα καταβάλλεται άνευ χρονικού περιορισμού και πέραν των εν τη παραγράφω α' της από 17.2.1940 συλλογικής συμβάσεως ορίζομένων ημερών, εφ' όσον το πλοίον εξακολουθεί παραμένον εις λιμένα, καθ' ού εσημειώθη πολεμική δράσις και επί τη εκδοχή ταύτη εσφαλμένως ήρμήνευσε την έφεσιν της αναιρεσειούσης κατά της επιδικασάσης τοιούτον επίδομα υπ' αριθ. 4724|1949 αποφάσεως του κατά την διαδικασίαν του νόμου ΓΩΟΔ' δικάσαντος Πρωτοδίκου Αθηνών, εσφαλμένως ήρμήνευσε και εφήρμοσε τας ως άνω μνημονευθείσας διατάξεις των συλλογικών συμβάσεων και αναιρετέαν κατέστησε την απόφασιν του ταύτην, συμφώνως τω άρθρω 807 § 17 Πολ. Δικονομίας και κατά τον περί τούτου βασιμον μοναδικόν της υπό κρίσιν αναιρέσεως λόγον.

Αί δύο πρώται παράγραφοι, ως και το υπό στοιχείον Ι κεφάλαιον του άρθρου τούτου, αντικαθίστανται ως ακολούθως:

Βαθμολογική και μισθολογική κλίμαξ

1. Βαθμολογική και μισθολογική κλίμαξ του υπαλληλικού προσωπικού του Κ.Ε.Α. ορίζεται ή τοιαύτη της ιεραρχίας της Δημοσίας πολιτικής υπηκοίας. Και διά μεν το τεχνικόν προσωπικόν ή των τεχνικών του Υπουργείου Δημοσίων Έργων, διά δε το διοικητικόν τοιούτον ή των διοικητικών υπαλλήλων.

2. Η αντιστοιχία των θέσεων ορίζεται εντός της κατά το προηγούμενον εδάφιον κλίμακος, κατά την κατωτέρω τάξιν, ως εξής:

Ι. Τεχνικόν προσωπικόν

Το τεχνικόν προσωπικόν (μόνιμον και επί συμβάσει) του Κρατικού Εργοστασίου Αεροπλάνων από 1ης Απριλίου 1951 εξισούται βαθμολογικώς και μισθολογικώς προς το τεχνικόν προσωπικόν του Υπουργείου Δημοσίων Έργων.

Α) Ανώτερον τεχνικόν προσωπικόν

Αρχιμηχανικός εξισούται προς νομομηχανικόν Α' τάξεως.

Επιμηχανικος Α' εξισούται προς νομομηχανικόν Β' τάξεως.

Επιμηχανικός Β' εξισούται προς μηχανικόν Α' τάξεως.

Μηχανικός εξισούται προς μηχανικόν Β' τάξεως.

Β) Κατώτερον τεχνικόν προσωπικόν

Τεχνικός υπάλληλος Α' εξισούται προς υπομηχανικόν Α' τάξεως.

Τεχνικός υπάλληλος Β' εξισούται προς υπομηχανικόν Β' τάξεως.

Τεχνικός υπάλληλος Γ' εξισούται προς υπομηχανικόν Γ' τάξεως.

Τεχνικός υπάλληλος Δ' εξισούται προς υπομηχανικόν Δ' τάξεως.

Τεχνικός υπάλληλος Ε' εξισούται προς δόκιμον υπομηχανικόν.

Γ) Επιθεωρηταί

Επιθεωρητής Α' εξισούται προς υπομηχανικόν Β' τάξεως.

Επιθεωρητής Β' εξισούται προς υπομηχανικόν Γ' τάξεως.

Επιθεωρητής Γ' εξισούται προς υπομηχανικόν Δ' τάξεως.

Επιθεωρητής Δ' εξισούται προς δόκιμον υπομηχανικόν.

Δ) Σχεδιασταί

Αρχισχεδιαστής εξισούται προς σχεδιαστήν Α' τάξεως.

Σχεδιαστής Α' εξισούται προς σχεδιαστήν Β' τάξεως.

Σχεδιαστής Β' εξισούται προς σχεδιαστήν Γ' τάξεως.

Σχεδιαστής Γ' εξισούται προς σχεδιαστήν Δ' τάξεως.

Σχεδιαστής Α' και αντιγραφείς σχεδίων εξισούται πρός δόκιμον σχεδιαστήν.

Η ως άνω εξίσωσις τοῦ κατωτέρου τεχνικοῦ προσωπικοῦ ἐπιθεωρητῶν και σχεδιαστῶν τοῦ Κ.Ε.Α. ὁρίσαται, ἐφ' ὅσον οὗτοι εἶναι πτυχιοῦχοι Μέσης Τεχνικῆς Σχολῆς τῆς ἰδιαιτέρας ἢ ἰσοτίμων τοιαύτης τῆς ἀλλοδαπῆς.

Ἐξαιρετικῶς κατά τήν πρώτην ἐφαρμογήν τοῦ παρόντος Νόμου δικαιοῦνται τῆς ἀνωτέρω ἀντιστοιχίας ὑπηρετοῦντες ὑπάλληλοι τῶν κατηγοριῶν τούτων, στερούμενοι μέν τῶν ὡς ἄνω τυπικῶν προσόντων, πλήν κεκτημένοι τῶν οὐσιαστικῶν τοιούτων ὡς ἐν § 1 ἐδ. α' τοῦ ἄρθρου 30 τοῦ Ἀν. Νόμου 1846|1939 ὁρίζεται.

3. Τά ἐν παραγράφῳ 11 ἐπιδόματα τοῦ διοικητικοῦ προσωπικοῦ καταργοῦνται.

4. Ἡ τελευταία παράγραφος τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Νόμου 1846|1939 καταργεῖται.

Ἄρθρον 2ον

Ἡ παράγραφος 6 τοῦ ἄρθρου 34 τοῦ Α. Ν. 601|1937 «περί Σχολῶν Ἀεροπορίας» ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

«Καθηγηταί βοηθοί τῆς Σχολῆς Ἀεροπορίας, διοριζόμενοι συμφώνως πρός τό ἄρθρον 33 § 6 τοῦ παρόντος, ἐξισοῦνται ἀπό 1ης Ἀπριλίου 1951 βαθμολογικῶς και μισθολογικῶς πρός Τμηματάρχην Β'.

Ἄρθρον 3ον

Ἰδιωτικῶν προσωπικῶν τῆς Β. Ἀεροπορίας, προσληφθέν και ὑπηρετοῦν κατά την ἰσχύν τοῦ παρόντος, δυναμει τοῦ παρόντος ἄρθρου 126 τοῦ Ν. 5121|1931 «περί ὀργανισμοῦ τῆς Βασ. Ἀεροπορίας», λαμβάνει ἀπό 1ης Ἀπριλίου 1951 κατ' εἰδικότητας τάς ἀκολούθους μηνιαίας ἀποδοχάς:

1. Τυπογράφος προϊστάμενος τοῦ Τυπογραφείου τῆς Β. Ἀεροπορίας, ἔχων τοὐλάχιστον δεκαπενταετῆ συνολικήν ὑπηρεσίαν, λαμβάνει βασικόν μισθόν Τμηματάρχου Α'.

2. Ράπται, ἀποδηματοποιοί, κουρεῖς, μάγειροι, ἔχοντες:

α) Δεκαπενταετῆ τοὐλάχιστον συνολικήν ὑπηρεσίαν λαμβάνουσιν ὡς βασικόν μισθόν δραχμάς 1.000.000.

β) Δεκαετῆ τοὐλάχιστον συνολικήν ὑπηρεσίαν λαμβάνουσιν ὡς βασικόν μισθόν δραχμάς 875.000.

γ. Ἀδελφαί νοσοκόμοι ἀνεξαρτήτως χρόνου ὑπηρεσίας λαμβάνουσιν ὡς βασικόν μισθόν δραχμάς 600.000.

Ἄρθρον 4ον

Ἐπιτρέπεται, ὅπως, διά κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν και Ἐθνικῆς Ἀμύνης, συγκροτῶνται ὑπηρεσιακά συνεργεῖα ἐκ μονίμων και ἐπί συμβάσει ὑπαλλήλων τοῦ Κρατικοῦ Ἐργοστασίου Ἀεροπλάνων (Κ.Ε.Α.), ἐργαζομένων πέριξ τῶν κεκανονισμένων ὡρῶν ἐργασίας, ἐφ' ὅσον εἰδικαί ὑπηρεσιακαί ἀνάγκαι τό ἐπιβάλλουσιν.

Διά τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ ἀναφερομένων ἀποφάσεων, βεβαιουσῶν τήν ὕπαρξιν τῶν εἰδικῶν ὑπηρεσιακῶν ἀναγκῶν, ὁρίζεται ὁ ἀριθμός τῶν κατ' ἀνώτατον ὅριον συμμετεχόντων εἰς τά συνεργεῖα ὑπαλλήλων, ὁ χρόνος ἀφ' ἧς ἀρχεται ἡ ὑπερωριακή ἐργασία, τό ἀνώτατον ὅριον τῆς ἡμερησίας ἢ μηνιαίας ὑπερωριακῆς τοιαύτης και ἡ παρεχομένη ἀπόζημίωσις.

Ἄρθρον 5ον

Ἡ ἰσχύς τοῦ παρόντος ἀρχεται ἀπό τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ὑποβληθήσεται δέ εἰς τήν Βουλήν πρός κύρωσιν ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ἀπριλίου 1951

ΑΝΑΓΚ. ΝΟΜΟΣ 1839|1951

Περί μεταρρυθμίσεων εἰς τήν φορολογίαν τῶν καθαρῶν προσόδων.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 174 τῆς 13 Ἰουνίου 1951)

Λαμβάντες ὑπ' ὄψιν τήν κατά την συνεδρίασιν τῆς 6 Ἰουνίου 1951 τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ληφθεῖσαν ἀπόφασιν περί ἐκδόσεως, λόγῳ κατεπειγούσης και ἀναποφεύκτου ἀνάγκης, ἀναγκαστικοῦ νόμου «περί μεταρρυθμίσεων εἰς τήν φορολογίαν τῶν καθαρῶν προσόδων», ἀποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

. . . . . .

Ἄρθρον 14

1. Ὁ κατά τούς Κώδικα φορολογίας καθαρῶν προσόδων ἐπιβαλλόμενος φόρος τῆς ΣΤ' Κατηγορίας (ἀμοιβῶν ἐκ μισθοῦ ὑπηρεσιῶν) ὑπολογίζεται ἐπί τῶν ἀπό 1 Ἰουλίου 1951 και ἐφεξῆς κτωμένων καθ' ἕκαστον τοιμηνον μισθῶν, ἀποζημιώσεων, ἡμερομισθίων, συντάξεων κλπ. κατά την ἀκόλουθον κλίμακα:

Κλιμακίον τριμηνιαίων ἀποδοχῶν	Συντελεστής ἐπί τοῦ κλιμακίου %	Φόρος κλιμακίου	Σώρευσις τριμηνιαίων προσόδων	Σύνολον φόρου
1.500.000		—	1.500.000	—
1.500.000	1	15.000	3.000.000	15.000
1.500.000	3	45.000	4.500.000	60.000
1.500.000	5	75.000	6.000.000	135.000
1.500.000	7	105.000	7.500.000	240.000
1.500.000	10	150.000	9.000.000	390.000
1.500.000	13	195.000	10.500.000	585.000
1.500.000	16	240.000	12.000.000	825.000
1.500.000	20	300.000	13.500.000	1.125.000
1.500.000	25	375.000	15.000.000	1.500.000

Διά τό ὑπέρ τά 60.000.000 δραχμῶν τμῆμα τῶν ἐτησίων ἀποδοχῶν ἐφαρμόζονται οἱ συντελεστές τῆς περιπτώσεως β' τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ παρόντος νόμου (*), τοῦ φόρου ὑπολογιζομένου ἀναλόγως ἐπί τῶν ἀποδοχῶν ἑκάστου τριμήνου.

2. Δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν δύναται νά μεταβάλληται ἡ βάσις προσδιορισμοῦ τῆς φορολογητέας προσόδου ὡρισμένων κατηγοριῶν μισθωτῶν.

. . . . . .

Ἄρθρον 20

1. Ἡ μή καταβολή ὑπό τῶν ὑπολόγων τοῦ δασους τῶν παρακρατουμένων φόρων ἀπασῶν τῶν κλάσεων τῆς Γ' Κατηγορίας και τῆς ΣΤ' Κατηγορίας τοῦ Κώδικος φορολογίας καθαρῶν προσόδων, ὡς και τοῦ φόρου ἐπί τοῦ κύκλου

(*) *Σημ.* 20 ο|ο ἀπό 60.000.001 μέχρις 120.000.000 δραχ. και 30 ο|ο ἐπί τοῦ ὑπερβαίνοντος τά 120.000.000 δραχ. ποσοῦ.

έργασιών, ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς καθ' ἑκάστην περίπτωσιν καθωρισμένης προθεσμίας δηλώσεως καὶ καταβολῆς αὐτῶν, ἐκτὸς τῆς ἐπιβολῆς τῶν νομίμων προσαυξήσεων τοῦ φόρου, συνεπάγεται καὶ τὴν ποινικὴν δίωξιν τοῦ παραλείποντος τὴν δήλωσιν καὶ καταβολὴν ὑποχρέου, τιμωρουμένου ὑπὸ τοῦ Πλημμελειοδικείου, κατ' ἐγκλησιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, διὰ ποινῆς φυλακίσεως τοὐλάχιστον τριῶν μηνῶν ἢ διὰ χρηματικῆς ποινῆς οὐχὶ κατωτέρας τῶν πεντήκοντα χιλιάδων μεταλλικῶν δραχμῶν ἢ καὶ δι' ἀμφοτέρων τῶν ποινῶν τούτων, ἐκτὸς ἂν ἡ πρᾶξις τιμωρῆται βαρύτερον κατ' ἄλλας τοῦ Ποινικοῦ Νόμου διατάξεις, ὁπότε ἐπιβάλλεται ἡ ὑπὸ τούτων ὁριζομένη ποινή.

2. Αἱ ποιναὶ τῆς προηγουμένης παραγράφου καταγινώσκονται καὶ ἐπιβάλλονται ἐπὶ τῇ διαπιστώσει καὶ μόνον τῆς μὴ δηλώσεως καὶ καταβολῆς εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον μέχρι τῆς ἀνωτέρω προθεσμίας τοῦ ποσοῦ, τὸ ὁποῖον ὤφειλεν ὁ ὑπόχρεος καὶ ἀσχέτως τοῦ ἂν αὕτη ἐγένετο ἐκ προθέσεως ἢ μὴ τοῦ ὑπόχρεου ὅπως περιποιήσῃ ὄφελος εἰς ἑαυτὸν ἢ εἰς ἄλλον.

3. Ἐπὶ καταδίκης κατὰ τὸν παρόντα νόμον δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ περὶ ἀναστολῆς ἢ μετατροπῆς τῆς ποινῆς διατάξεις.

4. Προκειμένου περὶ ὁμορρύθμων καὶ ἑτερορρύθμων ἑταιριῶν, τὰς ἀνωτέρω ποινικὰς εὐθύνας ὑπέχουσι οἱ διαχειρισταὶ τῆς ἑταιρίας, προκειμένου δὲ περὶ ἀνωνύμων ἑταιριῶν, περιλαμβανομένων καὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐργαζομένων ἀλλοδαπῶν τοιούτων, πιστωτικῶν ἢ ἄλλης φύσεως ἱδρυμάτων, ὀργανισμῶν καὶ ἐν γένει νομικῶν προσώπων πάσης φύσεως, τὰς ἐκ τῆς μὴ ἐμπροθέσμου καταβολῆς τῶν ὀφειλομένων ὑπὸ τούτων ὡς ἀνωτέρω φόρων ποινικὰς εὐθύνας τῆς § 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου ὑπέχουσιν οἱ διευθύνοντες, διευθύνοντες σύμβουλοι ἢ ἐντεταλμένοι σύμβουλοι καὶ ἐν γένει τὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα κατὰ τὸ καταστατικὸν τῆς ἑταιρίας ἢ τὸν ἰδρυτικὸν νόμον ἢ κατ' ἄλλας διατάξεις, ὑπὸ τῶν ὁποίων διέπεται τὸ νομικὸν πρόσωπον, ἵδρυμα κλπ., ἐκπροσωποῦσι τοῦτο εἰς τὰς μετὰ τῶν τρίτων σχέσεις αὐτοῦ.

5. Τὸ παρὸν ἄρθρον ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῶν περιπτώσεων, κατὰ τὰς ὁποίας ἡ πρὸς δήλωσιν καὶ καταβολὴν τοῦ φόρου προθεσμία ἄρχεται μετὰ τὴν 1 Ἰουλίου 1951.

Ἄρθρον 21

Τὸ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ Ν. Διατάγματος 1388|1942 περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1915|35 Ἀναγκ. Νόμου περὶ ὀργανισμοῦ τῶν Δημοσίων Ταμείων προβλεπόμενον πάγιον τέλος καταργεῖται ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1951.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ὑποβληθήσεται δὲ εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς κύρωσιν ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Ἰουνίου 1951

1956|1951 ΑΝΑΓΚ. ΝΟΜΟΣ

Περὶ συστάσεως Ἑλληνικῆς Ἐθνικῆς Ἀεροπορικῆς Ἀνωνύμου Ἑταιρίας

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 182 τῆς 24 Ἰουνίου 1951)

Λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 22 Ἰουνίου 1951 τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ληφθεῖσαν ἀπόφασιν περὶ ἐκδόσεως, λόγῳ κατεπειγούσης καὶ ἀναπορρεύκτου ἀνάγκης, Ἀν. Νόμου «περὶ συστάσεως Ἑλληνικῆς Ἐθνικῆς Ἀεροπορικῆς Ἀνωνύμου Ἑταιρίας», ἀποφασίσομεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

Συνιστᾶται Ἑλληνικὴ Ἐθνικὴ Ἀεροπορικὴ Ἀνώνυμος Ἑταιρία, εἰς ἣν συγχωνεύονται αἱ Ἀνώνυμοι Ἀεροπορικαὶ Ἑταιρίαι «ΤΑΕ», «ΕΛΛΑΣ» καὶ «ΑΜΕ», αἵτινες καὶ διαλύονται αὐτοδικαίως ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρον 2

Ἕδρα τῆς Ἑταιρίας ὁρίζονται αἱ Ἀθῆναι, ἐπιτρεπομένης τῆς ἐν αὐτῇ ἱδρύσεως ὑποκαταστημάτων, πρακτορείων, ὑπηρεσιῶν καὶ ὑποπρακτορείων καὶ εἰς ἄλλας πόλεις ἐν τῇ ἡμεδαπῇ καὶ ἀλλοδαπῇ.

Ἄρθρον 3

1. Σκοπὸς τῆς Ἑταιρίας θὰ εἶναι ἡ ἐκμετάλλευσις τῶν Ἑλληνικῶν ἐναερίων γραμμῶν ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ καὶ πᾶσα συναφὴς ἀεροπορικὴ τεχνικὴ καὶ ἐμπορικὴ ἐκμετάλλευσις, ὡς λεπτομερῶς θὰ καθορίζηται εἰς τὸ καταστατικὸν τῆς Ἑταιρίας.

2. Ἡ Ἑταιρία θὰ ἔχῃ τὸ προνόμιον τῆς ἐπὶ εἰκοσαετίαν (20ετίαν) ἀπὸ τῆς συστάσεως της ἀποκλειστικῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν Ἑλληνικῶν ἐναερίων γραμμῶν ἐσωτερικοῦ, ἐξωτερικοῦ δὲ ἐπὶ τῶν γραμμῶν, διὰ τὰς ὁποίας ἔχουν ἤδη παραχωρηθῇ ἄδειαι ἐκμεταλλεύσεως εἰς τὰς συγχωνευομένας Ἑταιρίας. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκμετάλλευσιν νέων γραμμῶν ἐξωτερικοῦ ἡ Ἐθνικὴ Ἑταιρία θὰ τυγχάνῃ προτιμήσεως ἄλλων Ἑταιριῶν ὑπὸ ἴσους ὅρους.

Ἄρθρον 4

Ἡ Ἑταιρία θὰ εἶναι καθολικὸς διάδοχος ἁπάντων ἐν γένει τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν ὑποχρεώσεων τῶν συγχωνευομένων Ἑταιριῶν ΤΑΕ, ΕΛΛΑΣ καὶ ΑΜΕ, τῶν ὁποίων αἱ ἐταιρικαὶ περιουσίαι, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος Νόμου, ἐν τῷ συνόλῳ των (ἐνεργητικῶν καὶ παθητικῶν), μεταβιβάζονται εἰς ταύτην.

. . . . . .

Ἄρθρον 18

Συνιστωμένης τῆς νέας Ἑταιρίας διαγράφονται τὰ . . . καὶ αἱ ὀφειλαὶ τῶν διαλυομένων ἑταιριῶν ΤΑΕ, ΕΛΛΑΣ καὶ ΑΜΕ πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Ι.Κ.Α.

. . . . . .

Ἄρθρον 18

1. Διὰ Β. Διατάγματος, ἐφ' ἅπαξ ἐκδοθησομένου, προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Ἀμύνης, θὰ εἶναι κωδωθῇ ὁ καταρτισθησόμενος ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑταιρίας διοικητικός, τεχνικὸς καὶ πειθαρχικὸς Κανονισμὸς τῆς Ἐθνικῆς Ἑταιρίας. Ὁ Κανονισμὸς οὗτος θὰ περιλαμβάνῃ καὶ τὸν τρόπον τῆς ρυθμίσεως τῶν σχέσεων Ἑταιρίας καὶ προσωπικοῦ κατισχόντα τῶν γενικῶν καὶ εἰδικῶν περὶ τούτων διατάξεων.

. . . . . .

Ἄρθρον 21

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δη-

μοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ὑποβληθήσεται δὲ εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς κύρωσιν ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28ῃ Ἰουνίου 1951

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ συνθέσεως πληρώματος τῶν ἑλληνικῶν φορτηγῶν πλοίων ἀπὸ 4501 τόννων D.W. καὶ ἄνω.

(Ε.Κ.τ. Α' φ. 111 τῆς 16 Ἀπριλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν α) τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Α. Ν. 1637/1939 «περὶ συνθέσεως τῶν πληρωμάτων τῶν ἑλληνικῶν πλοίων», β) τὴν ἀπὸ 7 Μαρτίου 1951 γνωμοδότησιν τοῦ Γ'νομοδοτικοῦ Συμβουλίου Ε. Ν. καὶ γ) τὴν ὑπ' ἀριθ. 260/14.3.51 γνώμην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Ἡ ὀργανικὴ σύνθεσις πληρώματος ἑλληνικῶν φορτηγῶν πλοίων χωρητικότητος ἀπὸ 4501 τόννων D. W. καὶ ἄνω ὁρίζεται ὡς ἀκολούθως:

Α'. Ναυτικοὶ ξιωματικοί.

Χωρητ. D.W.	Πλοίαρχος	Ὑπ)χος	Ἀν)χος	Δόκιμος Πλοίαρχος
4501— 6500	1	1	2 (α)	—
6501— 9000	1	1	2	—
9001—13000	1	1	2	1
13001—17000	1	1	2	1

(α) Ἐφ' ὅσον εἰς τὸν τόπον τῆς ναυτολογίας δὲν προσφέρεται πρὸς ἐργασίαν κατὰ τοὺς συνήθεις καὶ νομίμους ὅρους διπλωματοῦχος ἀνθυποπλοίαρχος, ἡ σύνθεσις λογίζεται κανονική, ἐὰν προσληφθῇ δόκιμος πλοίαρχος, ὅστις θὰ ναυτολογῆται καὶ θὰ μισθοδοτῆται ὑπὸ τὴν ἰδιότητα ταύτην (τοῦ δοκίμου) καὶ θὰ παραμένῃ ἐπὶ τοῦ πλοίου καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεώς του, πλὴν ἐὰν τὸ πλοῖον καταπλεύσῃ εἰς λιμένα, ὅπου, προσφερομένου διπλωματούχου ἀνθυποπλοιάρχου, λύεται ἡ σύμβασις ναυτολογήσεως τοῦ δοκίμου πλοιάρχου, ἄνευ πληρωμῆς οὐδεμιᾶς ἀποζημιώσεως.

Ἡ διάταξις αὕτη ἰσχύει μόνον διὰ τὸν ἕνα ἐκ τῶν δύο ἀνθυποπλοιάρχων.

Β'. Κατωτέρων προσωπικῶν καταστρώματος

Χωρητ. D.W.	Ναύκληρος	Ξυλουργός	Ναῦται	Ναυτόπαιδες
4501— 6500	1	—	7	—
6501 - 8000	1	1 (β)	7	1
8001—11000	1	1 (β)	8	—
11001—13000	1	1 (β)	8	1
13001—17000	1	1 (β)	9	1

(β) Ἐφ' ὅσον εἰς τὸν τόπον τῆς ναυτολογίας δὲν προσφέρεται πρὸς ἐργασίαν κατὰ τοὺς συνήθεις καὶ νομίμους ὅρους ξυλουργός, ἡ σύνθεσις λογίζεται κανονική, ἐὰν προσληφθῇ ναύτης ἀδειοῦχος, ὅστις θὰ ναυτολογῆται καὶ θὰ μισθοδοτῆται ὑπὸ τὴν ἰδιότητα ταύτην (τοῦ ναύτου), ἐκτελῶν καὶ χρέη ξυλουργοῦ καὶ θὰ παραμένῃ ἐπὶ τοῦ πλοίου καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεώς του, πλὴν ἐὰν τὸ πλοῖον καταπλεύσῃ εἰς ἑλληνικὸν λιμένα, ὅπου, προσφερομένου ξυλουργοῦ, λύεται ἡ σύμβασις ναυτολογήσεως τοῦ ναύτου.

(γ) Εἰς τὰ δεξαμενόπλοια ἡ πρόσληψις ξυλουργοῦ δὲν εἶναι ὑποχρεωτική.

(γ) Εἰς τὴν κατηγορίαν 4501—6500 ἡ πρόσληψις ξυλουργοῦ εἶναι προαιρετική.

Γ'. Ἀξιωματικοὶ μηχανῆς

Χωρητ. D.W.	Μηχαν. Α'	Μηχαν. Β'	Μηχαν. Γ'	Δόκιμ. Μηχαν.
4501— 6500	1	1	2 (δ)	—
6501— 9000	1	1	2	—
9001—13000	1	1	2	1
13001—17000	1	1	1 (ε)	1

(δ), (ε) Ἐφ' ὅσον εἰς τὸν τόπον τῆς ναυτολογίας δὲν προσφέρεται πρὸς ἐργασίαν κατὰ τοὺς συνήθεις καὶ νομίμους ὅρους διπλωματοῦχος μηχανικὸς Γ', ἡ σύνθεσις λογίζεται κανονική, ἐὰν προσληφθῇ δόκιμος μηχανικός, ὅστις θὰ ναυτολογῆται καὶ θὰ μισθοδοτῆται ὑπὸ τὴν ἰδιότητα ταύτην (τοῦ δοκίμου) καὶ θὰ παραμένῃ ἐπὶ τοῦ πλοίου καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεώς του, πλὴν ἐὰν τὸ πλοῖον καταπλεύσῃ εἰς λιμένα, ὅπου, προσφερομένου διπλωματούχου Γ' μηχανικοῦ, λύεται ἡ σύμβασις ναυτολογήσεως τοῦ δοκίμου μηχανικοῦ, ἄνευ πληρωμῆς οὐδεμιᾶς ἀποζημιώσεως.

Ἡ διάταξις αὕτη ἰσχύει μόνον διὰ τὸν ἕνα ἐκ τῶν δύο μηχανικῶν Γ' εἰς τὴν περίπτωσιν (δ) καὶ δι' ἕνα ἐκ τῶν τριῶν εἰς τὴν περίπτωσιν (ε).

Δ'. Κατωτέρων προσωπικῶν μηχανῆς καὶ λεβητοστασίου.

Χωρητ. D.W.	Ἀρχιθερμαυταὶ	Λιπαυταὶ
4501— 7000	1	1
7001—13000	1	2
13001—17000	1	3

Εἰς τὰ δεξαμενόπλοια ὁ εἷς ἐκ τῶν λιπαυτῶν ἐκτελεῖ καὶ χρέη ἀντλιωροῦ (Pumpman).

Θερμαυταὶ: 1) Καύσιμος ὕλη.—Γαιάνθρακες.

Μὲ κατώτατον ὅριον τρεῖς θερμαστάς καὶ ἀνώτατον ὅριον ἐννέα ὁρίζεται εἷς θερμαστὴς δι' ἑκάστην ἑστίαν. Εἰς πλοῖα καταναλίσκοντα γαιάνθρακας τύπου Best Welsh, ἄνω τῶν 20 τόννων καὶ μέχρις 25 κατὰ 24ωρον, προστίθεται εἷς ἀνθρακεύς, ἐπὶ καταναλώσεως ἄνω τῶν 25 καὶ μέχρι 30 τόννων δύο ἀνθρακεῖς καὶ ἐπὶ καταναλώσεως ἄνω τῶν 30 τόννων γαιανθράκων κατὰ 24ωρον τρεῖς ἀνθρακεῖς.

Παρατηρήσεις: Εἰς τὰ καταναλίσκοντα κάτω τῶν 20 τόννων γαιανθράκων κατὰ 24ωρον πλοῖα καὶ ἐχοντα ἀνάγκην ἀνθρακέων θὰ προσλαμβάνεται ὁ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ πλοιάρχου καὶ Α' μηχανικοῦ ἀπαραίτητος ἀριθμὸς τοιούτων.

2) Καύσιμος ὕλη.—Πετρέλαιον

Ἀριθμὸς ἑστιῶν	Θερμαυταὶ	Καθαριυταὶ
Μέχρι 6	3	1
Ἄνω τῶν 6	3	2

Εἰς πλοῖα μὲ διπλοῦν λεβητοστάσιον διπλασιάζεται ὁ ἀριθμὸς τῶν θερμαστῶν, οὐχὶ ὅμως καὶ τῶν καθαριστῶν.

Παρατήρησις: Διευκρινίζεται ὅτι οἱ καθαριυταὶ δὲν νὰ εἶναι ἀδειοῦχοι θερμαυταί.

Ε'. Προσωπικών Γενικών Υπηρεσιών

Χωρητ. D. W.	Θαλαμηπόλος	Βοηθοί θαλαμηπόλου
4501—6500	1	1
6501—9000	1	(στ) 1 (Πτυχ. ή μέ 12μηνον θαλασ. ὑπηρ. θαλαμηπ.).
9001—13000	1	(στ) 2 (Ἐξ ὧν ὁ εἷς πτυχ. ἢ μέ 12μηνον θαλασ. ὑπηρ. θαλαμ).
13001—17000	1	(στ) 2 » »
4501—17000	Μάγειρος 1	(στ) Βοηθὸς μαγείρου 1 (ἀδιοῦχος μάγειρος Γ').

(στ) Ἐφ' ὅσον εἰς τὸν τόπον τῆς ναυτολογίας δὲν προσφέρονται πρὸς ἐργασίαν κατὰ τοὺς συνήθεις καὶ νομίμους ὅρους βοηθοὶ θαλαμηπόλου καὶ μαγείρου κεκτημένοι τὰ ἀναφερόμενα προσόντα, ἡ σύνθεσις λογίζεται κανονική, ἐὰν προσληφθῶσιν ὡς τοιοῦτοι μὴ κεκτημένοι τὰ ἀνωτέρω προσόντα, οἵτινες καὶ θὰ παραμένωσιν ἐπὶ τοῦ πλοίου καθ' ἅπασαν τὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεως των, πλὴν ἐὰν τὸ πλοῖον καταπλεύσῃ εἰς ἑλληνικὸν λιμένα, ὁπότε, προσφερομένων βοηθῶν θαλαμηπόλου καὶ μαγείρου κεκτημένων τὰ ἀνωτέρω προσόντα, λύεται ἡ σύμβασις ναυτολογήσεως τῶν ἄνευ προσόντων τοιούτων.

(ζ) Ἐφ' ὅσον ὁ ἀριθμὸς τοῦ πληρώματος ὑπερβαίνῃ τοὺς 40 καὶ μέχρις 60 προστίθεται εἷς ἐπὶ πλέον βοηθὸς μαγείρου (ἄνευ πτυχίου μὲ ἑξάμηνον θαλασσίαν ὑπηρεσίαν), ὑπὸ τοὺς ἀνωτέρω ὑπὸ ψηφίον (στ) περιορισμούς.

Γενικὴ παρατήρησις:

Ὅπου ἡ παροῦσα σύνθεσις ἀπαιτεῖ προσόντα μείζονα τῶν ἤδη προβλεπομένων ἐκ τῶν κειμένων διατάξεων, θὰ τεθῇ αὕτη ἐν ἰσχύϊ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς συμβάσεως ναυτολογίας καὶ τὴν ἀπόλυσιν τῶν ἤδη ὑπηρετούντων.

Ραδιοτηλεγραφηταί:

	Ραδ)ται Α'.	Ραδ)ται Β'.
Ἐπὶ πλοίων ὁλικῆς χωρητικότητος κόρων 850 μέχρις 1800	—	1
Ἐπὶ πλοίων ὁλικῆς χωρητικότητος κόρων 1801 μέχρις 11000	1	—
Ἐπὶ πλοίων ὁλικῆς χωρητικότητος 11001 καὶ ἄνω	2	—

Οἱ ὑπηρετοῦντες ἐπὶ φορτηγῶν πλοίων ραδιοτηλεγραφηταὶ πλέον τῆς ἄνω καθοριζομένης ὀργανικῆς συνθέσεως παραμένουσιν εἰς τὰς θέσεις των, ἐφ' ὅσον δὲν προσφέρεται εἰς αὐτοὺς ἀνάλογος θέσις ἐπὶ ἑτέρου πλοίου (ἀσχέτως σημαίας), μὲ τὸν αὐτὸν τοὐλάχιστον μισθόν, πάντως ὅμως οὐχὶ πέραν τοῦ ἔτους ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Μαρτίου 1951

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ καθιερώσεως ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς ἅπαντα τὰ καταστήματα τῆς πόλεως Κομοτινῆς.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 151 τῆς 30 Μαΐου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Π.Δ. τῆς 8|14 Μαρτίου 1939 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτικῶν καὶ ὑπαλληλικῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων καὶ κατόπιν συμφώνου γνώμης τῆς Διοικήσεως Χωροφυλακῆς Ροδόπης, τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 280|1951 τοιαύτης τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Καθιεροῦμεν ὁλοκληρωτικὴν Κυριακὴν ἀργίαν εἰς ἅπαντα τὰ καταστήματα τῆς πόλεως Κομοτινῆς, πλὴν τῶν καφενείων, ζαχαροπλαστείων, ἑστιατορίων, ζυθοπωλείων, οἰνοπωλείων, ποτοπωλείων, ἀρτοποιείων καὶ πρατηρίων σιγαρέττων.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Μαΐου 1951

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ ἐπεκτάσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ Α.Ν. 1057|1946 εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ Κρατικῆς Ἐκμεταλλεύσεως Τροχιοδρόμων καὶ Ἠλεκτρισμοῦ Θεσσαλονίκης.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 167 τῆς 7 Ἰουνίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ Α.Ν. 1057|46, τὴν ἀρύτασαν τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ Κρατικῆς Ἐκμεταλλεύσεως Τροχιοδρόμων καὶ Ἠλεκτρισμοῦ Θεσσαλονίκης, διαλαμβανομένην εἰς τὴν ὑπ' ἀρ. 432|11.11.50 ἀναφορὰν τῆς Διοικήσεως τοῦ Ταμείου τούτου, τὴν ἐπ' αὐτῆς γνώμην τοῦ Συμβουλίου Διοικητῶν, περιλαμβανομένην ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 32 πράξει αὐτοῦ τῆς 23ης συνεδριάσεως τῆς 10ης Ἀπριλίου 1951, ὡς καὶ τὴν γνώμην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας διατυπωθεῖσαν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 363 πρακτικῷ αὐτοῦ τῆς 17 Μαΐου 1951, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Συγκοινωνιῶν Ὑφυπουργοῦ, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

Αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Α.Ν. 1057|46, αἵτινες ἀντικατέστησαν τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ἀπὸ 19|26 Ἀπριλίου 1937 Βασ. Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας τῶν Σ.Ε.Κ.» ἐπεκτείνονται καὶ εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ Κ.Ε.Τ.Η.Θ.

Ἄρθρον 2

Αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Α.Ν. 1057|46 ἐπεκτείνονται εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ Κ.Ε.Τ.Η.Θ.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῶν Συγκοινωνιῶν Ὑφυπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31ῃ Μαΐου 1951

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

59447|Σ. 1301|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ

Ταμείου Συντάξεως Προσωπικού Γεωργικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 37 της 28 Φεβρουαρίου 1951)

Αποφασίζομεν:

1. Εις το Καταστατικόν του Ταμείου Συντάξεως Προσωπικού Γεωργικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων, ισχύοντα αι κάτωθι τροποποιήσεις και προσθήκαι:

1. Το κατά το άρθρον 1 του Καταστατικού ισχύοντος Νομικόν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου υπό τον τίτλον «Ταμείον Συντάξεως του Προσωπικού των Γεωργικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων» μετονομάζεται εις «Ταμείον Συντάξεως και Προνοίας του Προσωπικού των Γεωργικών και Συνεταιριστικών Οργανώσεων».

Όπου εν τοις επομένοις άρθροις αναφέρεται χάριν συντομίας απλώς «Ταμείον» νοείται το Ταμείον Συντάξεως και Προνοίας του Προσωπικού των Γεωργικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων.

2. Σκοπός του Ταμείου είναι:

α) Η χορήγησις συντάξεως εις τα εν άρθρω 18 αναφερόμενα πρόσωπα εις περίπτωσιν αναπηρίας, γήρατος ή θανάτου, ως και τα μέλη της οικογενείας αυτών εν περιπτώσει θανάτου του προστάτου αυτών ησφαλισμένου.

β) Η παροχή εφ' άπαξ βοηθημάτων εις τους εξερχομένους ησφαλισμένους του Ταμείου, ως και εις τους δικαιούχους αυτών κατά τα εν άρθροις 36 και 37 οριζόμενα.

ΙΙ. Εις το τέλος του ως άνω Καταστατικού προστίθενται τα άρθρ. υπ' αριθ. 34, 35, 36, 37, και 38 έχοντα ως ακολούθως:

Πόροι

Άρθρον 34

Πόροι του Κλάδου Προνοίας είναι οι ακόλουθοι:

α) Εισφορά ίση προς 1 ο/ο επί του συνόλου των αποδοχών έκαστου των ησφαλισμένων. Εις τον απολογισμόν της κρατήσεως ταύτης ως αποδοχαί του ησφαλισμένου νοούνται ο οργανικός αυτού μισθός και τα τυχόν καταβαλλόμενα εις τον ιδίων πάσης φύσεως τακτικά επιδόματα, πλην των εκτός έδρας αποζημιώσεων και των εξόδων κινήσεως.

β) Συνεισφορά ίση προς 2 ο/ο επί του συνόλου των ανωτέρω αποδοχών των ησφαλισμένων, καταβαλλομένη παρά των εργοδοτικών Γεωργικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων.

γ) Αι προς τον Κλάδον Προνοίας επιχορηγήσεις και προικοδοτήσεις Οργανισμών Δημοσίου Δικαίου ή Ιδιωτικού Δικαίου ή Κοινωφελούς χαρακτήρος, εν οις και η Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος, ως και αι τυχόν κληροδοτήσεις.

δ) Αι εκ της περιουσίας του Κλάδου Προνοίας πρόσοδοι.

ε) Τα ποσά των μη καταβαλλομένων ατομικών λογαριασμών Κλάδου Προνοίας εις τους εκ των ησφαλισμένων αποχωρούντας της υπηρεσίας και μη δικαιουμένους εις ανάληψιν τούτων κατά τας διατάξεις του παρόντος.

στ) Πάν έτερον έσοδον, συμπεριλαμβανομένων και δωρεών.

Πιστωσις λογαριασμού

Άρθρον 35

Δι' έκαστον ησφαλισμένον του Κλάδου Προνοίας τηρείται χωριστός ατομικός Λογαριασμός έχων τρεις στήλας. Εις την πρώτην των καταχωρούνται αι παρά του ησφαλισμένου καταβαλλόμεναι εισφοραί, εις την 2αν αι παρά του εργοδότου καταβαλλόμεναι συνεισφοραί και εις την τρίτην η αναλογούσα εις τον ησφαλισμένον μερίς εκ των λοιπών πόρων του Κλάδου Προνοίας.

Εις το τέλος έκάστου έτους κατά την σύνταξιν του ισολογισμού τα έσοδα του Κλάδου Προνοίας τα προβλεπόμενα εις τα εδάφια γ', δ', ε' και στ' του προηγουμένου άρθρου διατίθενται ως κατωτέρω:

Τα 50 % αυτών περιέρχονται εις το Αποθεματικόν Κεφάλαιον, τα δε υπόλοιπα 50 % φέρονται εις πίστωσιν άπάντων των ησφαλισμένων κατ' ισομοιρίαν.

Δικαίωμα πρός απόληψιν βοηθήματος

Άρθρον 36

1. Δικαίωμα προς απόληψιν εφ' άπαξ βοηθήματος εκ του Κλάδου Προνοίας του Ταμείου, συνισταμένου εκ του πιστωτικού υπολοίπου του ατομικού του λογ)σμού, έχει πάς εξερχόμενος της υπηρεσίας κατά τας ακολούθους διακρίσεις:

Α'. Δικαίωμα προς απόληψιν ολοκλήρου του ατομικού λογ)σμού έχει πάς μέτοχος:

α) Αποχωρών μετά δεκαπενταετή υπηρεσίαν από του διορισμού του παρά Γεωργικαίς Συνεταιρικαίς Οργανώσεσιν.

β) Απολυόμενος μετά πενταετή υπηρεσίαν από του διορισμού του παρά Γεωργικαίς Συνεταιρικαίς Οργανώσεσιν.

γ) Καθιστάμενος πλήρως ανίκανος προς πάσαν εργασίαν ένεκα νόσου σωματικής ή πνευματικής, πιστοποιουμένης καθ' ον τρόπον και κατά τας περιπτώσεις άπονομής συντάξεως.

Β'. Δικαίωμα προς απόληψιν των ατομικών του μόνον καταβολών έχει πάς μέτοχος:

α) Παραιτούμενος της υπηρεσίας πρό της παρόδου δεκαπενταετίας από της ημέρας του διορισμού του.

β) Απολυόμενος της υπηρεσίας πρό της παρόδου πενταετίας. Η απόδοσις των ατομικών καταβολών των μετόχων ενεργείται εντόκως μέ το έκαστοτε επιτυγχανόμενον διά τας καταθέσεις του Ταμείου επιτόκιον.

2. Εις τους εξερχομένους κατά τας διατάξεις των εδαφίων α', β' και γ' της § 1 του παρόντος άρθρου θά καταβάλληται το επόμενον της εξόδου των έτους εις βάρος του Αποθεματικού Κεφαλαίου του Κλάδου Προνοίας και έτερον πρόσθετον ποσόν εξαρτισκόμενον διά του πολλαπλασιασμού των ετών προϋπηρεσίας και υπηρεσίας αυτών παρά Γεωργικαίς Συνεταιρικαίς Οργανώσεσιν επί το ήν τρίτον του μέσου μηνιαίου μισθού του τελευταίου έτους.

Εάν το υπόλοιπον του Αποθεματικού Κεφαλαίου εις το τέλος έκάστης χρήσεως δεν εξαρκή διά την καταβολήν του προσθέτου τούτου βοηθήματος κατά το άνω ποσοστόν, το εις ένα έκαστον των εξερχομένων καταβλητέον ποσόν μειούται αναλόγως. Το πρόσθετον τούτο ποσόν καταβάλλεται μειωμένον κατά το ποσόν των οφειλομένων εισφορών και συνεισφορών.

Δικαίωμα μελῶν τῆς οἰκογενείας τοῦ ἠσφαλισμένου

Ἄρθρον 37

Θανόντος ἠσφαλισμένου τινος κατά τὴν διάρκειαν τῆς ὑπηρεσίας του ὁλόκληρον τὸ παθητικὸν ὑπόλοιπον τοῦ ἀτομικοῦ αὐτοῦ λογαριασμοῦ καταβάλλεται εἰς τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 16 τοῦ Καταστατικοῦ προστατευόμενα μέλη οἰκογενείας τοῦ θανόντος, ὑπὸ τοὺς ἐν αὐτῷ ὅρους καὶ προϋποθέσεις, κατανεμόμενον μεταξὺ αὐτῶν κατ' ἰσομοιρίαν.

Δικαίωμα συνυπηφισμοῦ βοηθημάτων

Ἄρθρον 38

Τὰ χορηγούμενα παρὰ τοῦ Ταμείου εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους ἢ τὰ προστατευόμενα μέλη τῆς οἰκογενείας αὐτῶν βοηθήματα, καθὼς καὶ οἱ ἀτομικοὶ λογαριασμοὶ αὐτῶν, δὲν δύνανται νὰ κατασχεθῶσιν, οὔτε νὰ ἐκχωρηθῶσιν, ἐκτὸς πρὸς ἐξασφάλισιν τυχὸν ὀφειλῆς τῶν ἠσφαλισμένων πρὸς τὸ Ταμεῖον εἴτε διὰ τὸν Κλάδον Συντάξεως, εἴτε διὰ τὸν Κλάδον Προνοίας.

Ἡ παροῦσα, ἧς ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1951, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Φεβρουαρίου 1951

10547]Σ.200]1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης διατάξεως εἰς τὸ τέλος τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Διπασμάτων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 52 τῆς 24 Μαρτίου 1951)

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως ἐν τέλει τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Διπασμάτων προστεθῇ διάταξις, ἔχουσα ὡς ἀκολούθως:

Ἡ ἰσχὺς τῆς διατάξεως τῆς § 1 καὶ 2 τοῦ ἄρθρου 46, ὡς ἐτροποποιήθησαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 28952]29.8.1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἀνατρέχει ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1941.

Ἡ καταβολὴ τῆς ἀναδρομικῆς συντάξεως εἰς τοὺς ἐμπίπτοντας εἰς τὴν ἀνωτέρω διάταξιν δὲν δύναται νὰ εἶναι ἀνωτέρα τῶν 12 μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Μαρτίου 1951

3621]Σ.145]1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ παροχῶν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Α.Ε. Οἰνοποιίας, Ζυθοποιίας καὶ Οἰνοπνευματοποιίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 53 τῆς 26 Μαρτίου 1951)

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως τὸ ἄρθρον 11 τοῦ Κανονισμοῦ παροχῶν τοῦ Ταμείου Ἐπικ. Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Α.Ε. Οἰνοποιίας, Ζυθοποιίας, Οἰνοπνευματοποιίας τροποποιηθῇ ὡς ἀκολούθως:

Ἐφ' ἅπαξ παροχὴ χορηγεῖται εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους, οἵτινες δὲν δικαιοῦνται συντάξεως καὶ μερισματος κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ καὶ κανονίζεται αὕτη ὡς ἑξῆς:

α) Διὰ τοὺς οἰκειοθελῶς ἀποχωροῦντας τῆς ὑπηρεσίας των, ἐφ' ὅσον συνεπλήρωσαν δεκαετῆ πραγματικὴν ἐν ἀσφαλίσει ὑπηρεσίαν, ἐπιστρέφονται αἱ ἀτομικαὶ αὐτῶν εἰσφοραὶ ἐντόκως πρὸς 3 0]ο.

β) Ἀποχωροῦντες ἢ ἀπολυόμενοι διὰ λόγους προβλεπομένους ὑπὸ τοῦ ἐδαφ. γ' τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, ἐφ' ὅσον ἔχουσι πραγματικὴν ἐν ἀσφαλίσει ὑπηρεσίαν τουλάχιστον 5 ἐτῶν, λαμβάνουσιν ἐφ' ἅπαξ παροχὴν ἴσην πρὸς τόσους συνταξίμους μισθοὺς ὅσα τὰ ἔτη τῆς πραγματικῆς ἐν ἀσφαλίσει ὑπηρεσίας των ὑπολογιζόμενα τὸ πολὺ εἰς 15.

Ὡς συντάξιμος μισθὸς λαμβάνεται τὸ ἥμισυ τοῦ ἐκ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων προκύπτοντος μέσου μηνιαίου μισθοῦ τῆς τελευταίας διετίας.

γ) Ἐν περιπτώσει θανάτου ἠσφαλισμένου οἱ δικαιοδόχοι δικαιοῦνται τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω ἐφ' ἅπαξ παροχῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Μαρτίου 1951

7749]Σ.136]1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης παραγράφου εἰς Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Ἐξόδου Γερόντων καὶ Ἀνικάνων Ἐργατῶν Μετάλλου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 53 τῆς 26 Μαρτίου 1951)

Ἀποφασίζομεν:

Εἰς τὸ ἄρθρον 20 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐξόδου Γερόντων καὶ Ἀνικάνων Ἐργατῶν Μετάλλου προστίθεται § 9, ἔχουσα ὡς ἀκολούθως:

«9. Αἱ παρὰ τοῦ Ταμείου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διατάξεων τῆς § 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 67724]1940 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας χορηγηθεῖσαι εἰς ἀναπήρους ἐκ πολεμικοῦ ἀτυχήματος ἢ εἰς δικαιοδόχους θανόντων ἐν καιρῷ πολέμου ἠσφαλισμένων ἐργατῶν μετάλλου συντάξεις διὰ τὴν διαρκειαν τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως, αἵτινες ἐξηκολούθησαν χορηγούμεναι καὶ μετὰ τὴν λῆξιν αὐτῆς δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 580]45, τοῦ Ν.Δ. 229]1947, τοῦ Ν. 520]1948, τοῦ Α.Ν. 901]1949, τοῦ Ν.Δ. 1237]1949 καὶ τοῦ Ν.Δ. 1238]1949, μετατρέπονται εἰς ὁριστικὰς τοιαύτας ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς διὰ τοῦ Ν.Δ. 1236]1949 ὁρισθείσης προθεσμίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Μαρτίου 1951

9141]Σ.169]1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς εἰδικὸν κανονισμὸν παροχῶν περιθάλψεως φυματικῶν ἠσφαλισμένων καὶ συνταξιούχων τοῦ Ι.Κ.Α.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 54 τῆς 28 Μαρτίου 1951)

Ἀποφασίζομεν:

1. Εἰς τὸν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1955]Σ.25]29.1.1951 ἀποφάσεως ἡμῶν ἐγκριθέντα εἰδικὸν κανονισμὸν προσθέτου περιθάλψεως φυματικῶν ἠσφαλισμένων καὶ συνταξιούχων τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων προστίθεται ὡς ἄρθρον 7ον μεταβατικὴ διάταξις, ἔχουσα οὕτω:

Ἄρθρον 7

«Νοσηλεία φυματικῶν ἠσφαλισμένων ἢ συνταξιούχων εἰς πάσης φύσεως θεραπευτήρια,

παραιτηθείσα πέραν του εν τῷ ἄρθρῳ 22 § 4 του Κανονισμού Ἀσθενείας ὁριζομένου ἀνωτάτου ὁρίου, δυνάμει των ὑπ' ἀριθ. 413|συνεδρ. 12|22.9.50 και 938|συνεδρ. 57|24.11.1950 ἀποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου του Ἱδρύματος, θεωρείται ὡς νομίμως γενομένη και δύναται νὰ συνεχισθῇ μέχρις ἑνὸς (1) μηνὸς ἀπὸ της δημοσιεύσεως της παρούσης».

ΙΙ. Το ἐδάφιον 1 της παραγρ. ΙΙ της αὐτης ὡς ἄνω ἀποφάσεως ἁμα ἀντικαθίσταται ἀφ' ἧς ἰσχυσεν ὡς ἀκολούθως:

«1. Ἡ διά της ὑπ' ἀριθ. 29387|1948 ἀποφάσεως Ὑπουργού Ἐργασίας προστεθεῖσα εἰς τὴν παραγρ. 4 του ἄρθρου 22 του Κανονισμού Ἀσθενείας του Ι.Κ.Α. διάταξις καταργεῖται ἀπὸ της δημοσιεύσεως της παρούσης».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Μαρτίου 1951

10549|Σ. 199|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργού Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως του Καταστατικού του Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Κουρείων και Κομμωτηρίων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 54 της 28 Μαρτίου 1951)

Ἀποφασίζομεν: Ὅπως τα ἄρθρα 17 και 18 του Καταστατικού του Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Κουρείων και Κομμωτηρίων τροποποιηθῶσιν ὡς ἀκολούθως:

Ἄρθρον 17

Πόροι του Ταμείου

Πόροι του Ταμείου εἶναι:

1) Τακτική μηνιαία εἰσφορα των ἠσφαλισμένων ἴση πρὸς 8 τοῖς ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν αὐτῶν πλὴν τῶν φιλοδωρημάτων (πουρμπουάρ).

2) Ἰσόποσος συνεισφορὰ των ἐργοδοτων αὐτῶν.

3) Οἱ τόκοι τῶν κεφαλαίων και αἱ πάσης φύσεως πρόσοδοι ἐκ της περιουσίας του Ταμείου.

4) Πᾶσα πρόσοδος προερχομένη ἐκ χαριστικῆς αἰτίας.

Ἄρθρον 18

Ὑπολογισμὸς τῶν εἰσφορῶν. Εἴσπραξις τῶν πόρων.

1) Ὡς ἀποδοχαί, βάσει τῶν ὁποίων ὑπολογίζονται αἱ πρὸς το Ταμεῖον εἰσφοραὶ τῶν ἠσφαλισμένων και συνεισφοραι των ἐργοδοτων αὐτῶν, λογίζονται τὰ ὑπὸ τῶν ἑκάστοτε ἰσχουσῶν Συλλογικῶν Συμβάσεων ἢ σχετικῶν ἀποφάσεων της Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας ὁριζόμενα κατωτατα ὅρια ἡμερομισθίου.

Εἰς ἃς περιπτώσεις ὅμως ἠθελε διαπιστωθῇ ἀποδεδειγμένος, ὅτι τὰ καταβαλλόμενα παρὰ των ἐργοδοτῶν ἡμερομίσθια εἰς τὸ προσωπικὸν αὐτῶν εἶναι ἀνώτερα των ὑπὸ τῶν ὡς εἴρηται Συλλογικῶν Συμβάσεων ἢ ἀποφάσεων της Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας καθοριζομένων κατωτάτων ταοιούτων, αἱ ὑπὲρ του Ταμείου ἐν παραγρ. 1 και 2 του προηγουμένου ἄρθρου εἰσφοραὶ ὑπολογίζονται ἐπὶ τῶν πράγματι καταβαλλομένων ἀνωτέρων τοιούτων ἡμερομισθίων. Οἱ ἐργοδόται ὑποχρεοῦνται, ὅπως εἰς τὸ τέλος ἑκάστου μηνὸς παρακρατῶσι ἐκ των ἀποδοχῶν του ἠσφαλισμένου τὰς βαρυνούσας τοῦτον εἰσφορὰς ὑπὲρ του Ταμείου και ἀποδίδωσι ταύτας μετὰ των συνεισφορῶν αὐτῶν εἰς τὸ Ταμεῖον διὰ τῶν ὑπὸ τούτου ἐντεταλμένων ὀργάνων κατὰ τ' ἀνωτέρω ὁριζόμενα.

2) Ἡ εἰσπραξις των εἰσφορῶν ἠσφαλισμένων και ἐργοδοτῶν θὰ ἐνεργῆται δυνάμει διπλοτύπων ἀποδείξεων παρ' εἰσπρακτόρων του Ταμείου κατὰ τὰ εἰδικώτερον δι' ἀποφάσεων του Δ.Σ. του Ταμείου καθοριζόμενα.

Ἑκάστη χορηγουμένη ἀπόδειξις δέον νὰ ἦ ἠριθμημένη και ἐνσφραγισμένη διὰ της σφραγίδος του Ταμείου και νὰ φέρῃ ἀπαραιτήτως τὴν ὑπογραφὴν του καταβαλλόντος την εἰσφορὰν και την ὑπογραφὴν του εἰσπράκτορος.

3) Ἡ καταβολὴ των εἰσφορῶν ἐνεργεῖται ἐντὸς του πρώτου 15θημέρου του ἑπομένου μηνὸς ἐκείνου δι' ὃν κατεβλήθησαν αἱ ἀποδοχαί.

4) Πλείονες ἐργοδόται κὐθύνονται ἀλληλεγγύως και ἰδιαιτέρως.

5) Ἐὰν ἐργοδότης δὲν προβῇ εἰς τὰς ἐν τῷ παρόντι εἰς βάρος του ἠσφαλισμένου κρατήσεις ἐντὸς διμήνου ἀπὸ της ἡμέρας της καταβολῆς του μισθοῦ, ὁ ἠσφαλισμένος ἀπαλλάσσεται της τοιαύτης καταβολῆς βαρυνούσης ἐξ ὁλοκλήρου τον αὐτὸν ἐργοδότην.

6) Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον, κρῖνον κατὰ τὰς περιστάσεις, δύναται νὰ μεταρρυθμίσῃ τὸν τρόπον της εἰσπράξεως των εἰσφορῶν, καθιερούν σύστημα ἐπικολλήσεως εἰδικῶν ἐνσήμων, τὰς λεπτομερείας του ὁποίου ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκτύπωσιν αὐτῶν, τὴν ἔκδοσιν και προμήθειαν των οἰκείων ἀσφαλιστικῶν βιβλιαρίων και τὴν ἀφορῶσαν τὸ σύστημα τοῦτο ἐν γένει διαδικασίαν θέλουσι ὁρίσει εἰδικαὶ ἐπὶ τῶν θεμάτων τούτων ἀποφάσεις του Δ. Συμβουλίου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Μαρτίου 1951

15274|Σ. 240|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργού Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης παραγράφων εἰς καταστατικὸν του Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Ἀλλαντοποιῶν

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 57 της 31 Μαρτίου 1951)

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τὸ Καταστατικὸν του Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Ἀλλαντοποιῶν ἐπέλθωσιν αἱ κάτωθι προσθῆκαι:

1. Ἐν τέλει της παραγράφου 4 του ἄρθρου 37 προστίθεται § δ, ἔχουσα οὕτω:

«δ. Ἠσφαλισμένοι ἢ ἠσφαλισμένοι ἀποχωροῦντες του ἐπαγγέλματος και μὴ δικαιούμενοι συντάξεως, ὡς μὴ πληροῦντες τὰς διατάξεις του παρόντος ἄρθρου, δικαιοῦνται, ἐφ' ὅσον ἔχουσι πραγματοποιήσει ἐν τῇ ἀσφαλίσει του Ταμείου 350 ἡμερομίσθια και ἄνω, ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος ἐκ δραχ. 300.000.

ΙΙ. Ἐν τέλει της § 7 του ἄρθρου 38 προστίθεται § 8, ἔχουσα οὕτω:

«8. Ἐν περιπτώσει θανάτου ἠσφαλισμένου ἢ ἠσφαλισμένης, μὴ συμπληρωσάντων τὰ ὑπὸ του ἄρθρου 37 προβλεπόμενα ἡμερομίσθια ἐν τῇ ἀσφαλίσει του Ταμείου, οἱ δικαιοῦχοι των δικαιοῦνται ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος ἐκ δρχ. 300.000, ἐφ' ὅσον οἱ ἀποβιώσαντες ἔχουσι πραγματοποιήσει ἄνω των 350 ἡμερομισθίων ἐν ἀσφαλίσει.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Μαρτίου 1951

14428|Σ.235|1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί προσθήκης παράγρ. εἰς ἄρθρον 15 τοῦ Κανονισμοῦ «περί τρόπου ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν καὶ εἰσπράξεως εἰσφορῶν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐπαγγελματιῶν καὶ Βιοτεχνῶν Ἑλλάδος».

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 62 τῆς 9 Ἀπριλίου 1951)

Ἀποφασίζομεν:

Εἰς τὸ ἄρθρον 15 τοῦ Κανονισμοῦ «περί τρόπου ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν καὶ εἰσπράξεως εἰσφορῶν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐπαγγελματιῶν καὶ Βιοτεχνῶν Ἑλλάδος», ὡς ταῦτο ἀντικατεστάθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 66|103|Σ. 1509|1950 ἀποφάσεως ἡμῶν ἰσχύει σήμερον, προστίθεται παράγραφος 8, ἔχουσα ὡς ἀκολούθως:

«8. Μηνιαῖαι ἀτομικαὶ εἰσφοραί, ὀφειλόμεναι διὰ τὴν χρονικὴν περίοδον μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1950, ἐξοφλοῦνται βάσει τῶν κατὰ τὸν μῆνα αὐτὸν ἰσχυουσῶν μηνιαίων ἀτομικῶν εἰσφορῶν, ἐφ' ὅσον ἤθελον ἐξοφληθῆ μέχρι τῆς 30ῆς Ἰουνίου 1951.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Μαρτίου 1951

14427|Σ.236|1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί προσθήκης ἑδαφίου εἰς καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Τραπέζης Ἀθηνῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 62 τῆς 9 Ἀπριλίου 1951)

Ἀποφασίζομεν:

Ι. Εἰς τὴν παράγραφον 1 τοῦ ἄρθρου 28 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Τραπέζης Ἀθηνῶν προστίθεται ἑδάφιον δεύτερον, ἔχον ὡς ἀκολούθως:

«Προκειμένου ὅμως περὶ καθυστερουμένων εἰσφορῶν λόγῳ γάμου ἠσφαλισμένων, ἐλθόντων εἰς γάμων κοινωνίαν πρὸ τῆς 31.12.1949, δύνανται αὗται νὰ καταβληθῶσιν εἰς περισσοτέρας τῶν 12 δόσεων, τοῦ ἀριθμοῦ τούτων καθοριζομένου ἑκάστοτε ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ κατ' ἀνώτατον ὅριον εἰς 72».

ΙΙ. Ἡ παράγραφος 4 τοῦ ἄρθρου 31 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Καταστατικοῦ τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως:

«4. Εἰς τοὺς κατὰ τὰ ἔτη 1941, 1942, 1943 καὶ 1944 λόγῳ ὑγείας διατελέσαντας ἐπ' ἀδείᾳ ἄνευ ἀποδοχῶν ἠσφαλισμένους καὶ μὴ καταβάλλοντας τὰ πρὸς ἐξαγορὰν τοῦ χρόνου τῆς ἀδείας των ἀντιστοιχοῦντα εἰσφοράς, παρέχεται τὸ δικαίωμα, ὅπως ἐντὸς ἑξαμήνου ζητήσωσιν αὐτοὶ δι' ἐγγράφου αἰτήσεώς των τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ εἰρημένου χρόνου καὶ τὴν ἐξαγορὰν αὐτοῦ διὰ τῆς καταβολῆς πρὸς τὸ Ταμεῖον τῶν ἀναλογουσῶν εἰς τὰ ἔτη ταῦτα καθυστερουμένων εἰσφορῶν, κατὰ τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 30 τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ ὁριζόμενα».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Μαρτίου 1951

17148|Δ.43|1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περὶ ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Προνοίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων διευθυντριῶν καὶ Νηπιοκόμων τῶν Ἐθνικῶν Ἀγροτικῶν Νηπιοτροφείων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 63 τῆς 10 Ἀπριλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1518|1942 Ν. Δ|τος.

2) Τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1720|1944 Νόμου.

3) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 8.7.1946 Β. Δ|τος.

4) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 1613|15|8|51 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Προνοίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων, δι' ἧς ἐπεβλήθη ἡμῖν ἡ ἀπὸ 6|8|51 ἀπόφασις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου αὐτοῦ, ἀποφασίζομεν:

Ὅπως ἀπὸ 1 Μαΐου 1951 ὑπαχθῶσιν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Προνοίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων ἅπασαι αἱ κατὰ τὴν χρονολογίαν ταύτην ὑπηρετοῦσαι ὡς καὶ αἱ ἐφεξῆς διορισθησόμεναι διευθύντριαι καὶ νηπιοκόμοι τῶν Ἐθνικῶν Ἀγροτικῶν Νηπιοτροφείων.

Αἱ οὕτως ὑπαγόμεναι εἰς τὴν ἀσφάλισιν ὑποχρεοῦνται νὰ καταβάλλωσιν εἰς τὸ Ταμεῖον καὶ τὰς ὑπὲρ αὐτοῦ εἰσφορὰς τὰς ἀντιστοιχούσας διὰ τὸν πρὸ τῆς ὑπαγωγῆς των ταύτης διαδραμόντα χρόνον πραγματικῆς των ὑπηρεσίας.

Ἑκάστη τῶν ὀφειλομένων ταύτων εἰσφορῶν δέον νὰ εἶναι ἰσόποσος πρὸς τὴν εἰσφορὰν τὴν ἀντιστοιχοῦσαν εἰς τὸν μισθὸν των κατὰ τὴν 1 Μαΐου 1951 ἀσχέτως τοῦ βαθμοῦ ἢ μισθοῦ ὃν ἐκέκτηντο αὗται προγενεστέρως.

Πρὸς ἀποπληρωμὴν τῶν οὕτως ὀφειλομένων εἰσφορῶν ἡ κεκανονισμένη μηνιαία εἰσφορὰ τοῦ τρέχοντος μηνὸς δέον ὑπ' εὐθύνην τοῦ ἐνταταλμένου διὰ τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν ἀποδοχῶν των νὰ ἐνεργῆται εἰς τὸ ταμεῖον τοσοῦτον μέχρι παντελοῦς ἐξοφλήσεως τῶν ὀφειλομένων. Τὰ παρακρατούμενα ποσὰ δέον νὰ κατατίθενται κατὰ τὰ κεκανονισμένα εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος καὶ εἰς πίστωσιν τοῦ Ταμείου Προνοίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων, πρὸς τὸ ὁποῖον δέον διὰ τὴν παρακολούθησιν τῆς ἀποδόσεως καὶ ἐξοφλήσεως τῶν ὀφειλομένων νὰ διαβιβάζηται κατὰ μῆνα ὑπὸ τῆς ἐκκαθαριζούσης τὰς ἀποδοχὰς τῶν ἀνωτέρω ὑπηρεσίας κατάστασις ἐμφαίνουσα τὸ ὀνοματεπώνυμον τούτων, τὸν βασικὸν μισθὸν των μετὰ τοῦ ἰσχύοντος ἐπιδόματος παραμονῆς εἰς τὸν αὐτῶν βαθμὸν καὶ τὸ καταβληθὲν παρ' ἑκάστου ποσὸν εἰσφορῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Μαρτίου 1951

33635|1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 10743|24.2.51 ἀποφάσεως τοῦ Υπουργοῦ Εργασίας (*).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 110 τῆς 22 Ἰουνίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Νόμου 118|1915 περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων κλπ., 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 6911|553|15.2.1951 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 10743|24.2.51 ἡμετέραν ἀπόφασιν, ἀποφασίζομεν:

Τροποποιοῦντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 10743|24.2.51 ἡμετέραν ἀπόφασιν, καθορίζομεν τὴν εἰσφορὰν ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν ἐργοδοτῶν τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, ὧν τὸ προσωπικὸν ἀσφαλίζεται εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας εἰς 2ο|ο ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως τακτικῶν καὶ ἐκτάκτων ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν.

Ἡ εἰσφορὰ διὰ τὴν λοιπὴν περιφέρειαν δι'

(*) ΕΕΔ 10, σελ. 391

όλους ανεξαιρέτως τους εργοδότας ορίζεται εις 1,5ο/ο

Η παρούσα, ης η ισχύς αρχεται από της 1 Ιουλίου 1951, δημοσιευθήτω διά της Εφημερίδος της Κυβερνησεως.

Εν Αθήναις τη 4 Ιουνιου 1951

14502|Σ.250|1951 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας

Περί τροποποιήσεως της υπ' αριθ. 28179|Σ. 580 ε. ε. κοινής αποφάνεως και περί αυξήσεως των συντάξεων κατά 30ο/ο επί των πραγματι καταβαλλομένων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 95 της 25 Μαΐου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν:

1) Τας διατάξεις του άρθρου 2 του υπ' αριθ. 19|1944 Νόμου.

2) Την υπ' αριθ. 1145|24.2.51 αναφοράν του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Σ.Ε.Κ. (Δικτυων Λαρισαίκου).

3) Τας κρατούσας οικονομικάς συνθήκας, αποφασίζομεν:

Τροποποιούμεν την υπ' αριθ. 28179|Σ. 580| 10.1.1951 κοινήν απόφασιν ημών και ορίζομεν, όπως ή διά ταυτης αρυβλεπομένη αύξησις κατά 30ο/ο από 1.1.1951 των υπό του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Σ.Ε.Κ. (Δικτ. Λαρισαίκου) παρεχομένων συντάξεων υπολογισθή επί των πραγματι καταβαλλομένων τοιούτων παρά τω Ταμείου βάσει της υπ' αριθ. 50855|47 κοινης ημών αποφάσεως και των υπ' αριθ. 48627|Σ. 1134|48 και 28571|Σ.668|49 αποφάσεων του Υπουργού Εργασίας, υπό την προυπόθεσιν της υπαρξεως οικονομικής πρός τούτο ευχερείας του κρημνίου Ταμείου διά των ήδη ψηφισμένων πόρων.

Εν Αθήναις τη 24 Μαΐου 1951

14302|Σ.241|1951 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας

Περί αυξήσεως των παρά τω Ταμείω Συντάξεων Προσωπικού Σ.Ε.Κ. παρεχομένων συντάξεων κατά 30 ο/ο από 1.1.1951.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 95 της 25 Μαΐου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν:

α) Τας διατάξεις του άρθρου 2 του υπ' αριθ. 19|1944 Νόμου.

β) Την υπ' αριθ. 337|27.2.51 αναφοράν του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Σ.Ε.Κ. (Μακεδ.—Θρακης).

γ) Τας κρατούσας οικονομικάς συνθήκας, αποφασίζομεν:

Από 1.1.1951 αι παρά του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Σιδηροδρόμων Ελληνικού Κράτους (Σ.Ε.Κ. Μακεδ.—Θράκης) παρεχόμεναι συντάξεις αυξάνονται κατά τριακοντα τοις εκατον (30 ο/ο).

Τα απασης φύσεως επιδόματα ακολουθούσι καταβαλλόμενα ως μέχρι σήμερον βάσει της υπ' αριθ. 50855|47 κοινής αποφάσεως ημών.

Εν Αθήναις τη 24 Μαΐου 1951

13499|Σ.225|1951 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας

Περι αυξήσεως των συντάξεων του Ταμείου Συντάξεων και Προνοίας Προσωπικού Γαλλοελληνικής Εταιρίας Σιδηροδρόμων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 95 της 25 Μαΐου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν:

1) Τας διατάξεις του άρθρου 2 του υπ' αριθ. 19|1944 Νόμου.

2) Την υπ' αριθ. 67|23.2.51 αναφοράν του Ταμείου Συντάξεων και Προνοίας Προσωπικού Γαλλοελληνικής Εταιρίας.

3) Τας κρατούσας οικονομικάς συνθήκας, αποφαιζομεν:

Αυξάνομεν από της Μαρτίου ε.έ. τας υπό του Ταμείου Συντάξεων και Προνοίας Προσωπικού Γαλλοελληνικής Εταιρίας Σιδηροδρόμων καταβαλλομένας συντάξεις κατά 30 ο/ο.

Εν Αθήναις τη 24 Μαΐου 1951

26210|1.414|1951 Αποφ. Υπουργού Εργασίας

Περί καθορισμού ημερομηνίας ενάρξεως είσφορών εις χωρίον Κεφαλάριον και τοπικόν παράρτημα Ναυπλίου της 1.7.51

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 95 της 25 Μαΐου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν: 1) Τας διατάξεις του άρθρου 41 παράγραφος 1 του Κανονισμού υπαγωγης εις την ασφάλισιν του Ι.Κ.Α. 2) Την υπ' αριθ. 10925|1893|8.5.51 αναφοράν της Γεν. Διευθύνσεως του Ι.Κ.Α., αποφασίζομεν:

Εγκρίνομεν την κατά την 21ην συνεδρίασιν αυτου της 13.4.51 ληφθείσαν απόφασιν του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων περί καθορισμού της 1ης Ιουλίου 1951 ως ημέρομηνίας ενάρξεως καταβολής ασφαλιστικών εισφορών εις την περιοχήν του χωρίου Κεφαλάριον Αργους, ως και εις εκείνας εκ των περιοχών του Τοπικού Παραρτήματος Ναυπλίου, εις ας διά ταυταριθμου πράξεως ημών επεκτάθη η ασφάλισις του Ιδρύματος και ως προς πάντας τους εν αυταις εργοδότας και ασφαλισμένους.

Εν Αθήναις τη 22 Μαΐου 1951

35350|3654|1951 Αποφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας

Περί καθορισμού αποδοχών προσωπικού νοσηλευτικών ιδρυμάτων και καθορισμού ειδικών γενικοτήτων

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 111 της 15 Ιουνιου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν τας διατάξεις του Α. Ν. 28|1944, ως ούτος τροποποιήθη και συνεπληρώθη μεταγενεστερως, αποφασίζομεν:

Άρθρον 1

Καθορίζομεν τας αποδοχάς του υπαλληλικού και υπηρετικού προσωπικού, πλην του νοσηλευτικού τοιούτου, των νοσηλευτικών και ευαγών ιδρυμάτων, ως αυτοι καθορίζονται εν τη από 16.9.1937 συλλογικη συμβάσει εργασίας του προσωπικού Ξενων, Εταιρειών, Επιχειρήσεων και Γραφείων εν γένει.

Άρθρον 2

1. Αι παρ' οιωδήποτε εργοδότη υπηρετούσαι, επί συμβάσει εργασίας ιδιωτικού δικαίου, καθαρίστριαι, αι αμειβόμεναι μέχρι της ενάρξεως της ισχύος της υπ' αριθ. 38700|50 αποφάσεως ημών και του Υπουργού Συντονισμού διά μηνιαίου μισθού, εξακολουθούν αμειβόμεναι κατά το σύ-

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ - ΕΙΔΗΣΕΙΣ - ΣΥΝΤΟΜΑ ΣΧΟΛΙΑ

Τά Κέντρα Ἀσφαλίσεως τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

Ἀπό τό πρῶτον τεῦχος τοῦ Δελτίου Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων τῶν μηνῶν Ἀπριλίου—Μαΐου 1951 παραλαμβάνομεν τόν κατωτέρω πίνακα, ἐμφαίνοντα τά κέντρα ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α. μετά τῆς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν εἰς τήν περιοχήν ἑκάστου τούτων.

Ὁ πίναξ οὗτος ἐνδιαφέρει ὡς σχετικός καί πρός τήν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἠσφαλισμένων εἰς τό Ι.Κ.Α. μισθωτῶν.

Α'. Περιφερειακόν Ὑποκατάστημα Ἀθηνῶν. Ἔναρξις καταβολῆς εἰσφορῶν 1.12.1937.

1. Τοπικά Ὑποκαταστήματα, ὑπαγόμενα εἰς Περιφερειακόν Ὑποκατάστημα Ἀθηνῶν: α) Χαλκίδος, ἐναρξις καταβολῆς εἰσφορῶν 16.5.1947. β) Λαυρίου, 1.7.1946 (περιλαμβάνει καί τήν Κερατέαν ἀπό 1.8.1950). γ) Μυτιλήνης, 1.1.1949. δ) Τριπόλεως, 1.11.1948. ε) Λαμίας, 1.11.1947 (περιλαμβάνει καί τήν Στυλίδα ἀπό 1.8.1950). στ) Χίου, 1.1.1949. ζ) Κορίνθου, 1.8.1949 (περιλαμβάνει καί τάς πόλεις Κιάτου καί Λουτρακίου). η) Σύρου, 1.1.1951 (περιλαμβάνει καί τό Τηγάνιον). θ) Λεβαδείας, 1.8.1950.

2. Τοπικά Παραρτήματα: α) Κίμης, ὑπαγομένου εἰς Τοπικόν Ὑποκατάστημα Λαυρίου, 1.6.1950. β) Καρλοβασίου, ὑπαγομένου εἰς Τοπικόν Ὑποκατάστημα Σάμου, 1.1.1951.

Β'. Περιφερειακόν Ὑποκατάστημα Πειραιῶς. Ἔναρξις καταβολῆς εἰσφορῶν 1.12.1937.

1. Τοπικά Ὑποκαταστήματα, ὑπαγόμενα εἰς Περιφερειακόν Ὑποκατάστημα Πειραιῶς: α) Ἄργους, ἐναρξις καταβολῆς εἰσφορῶν 1.3.1949 (περιλαμβάνει καί τό Ναύπλιον ἀπό 1.8.1949). β) Ἑρμουπόλεως (Σύρου), 16.5.1947. γ) Κλεισσόνος, 1.12.1937.

2. Τοπικά Παραρτήματα: α) Με-

στήμα τοῦτο, καθοριζομένου ὡς ἐλαχίστου ὁρίου μηνιαίου αὐτῶν μισθοῦ ἀπό 1ης Ἰουλίου 1950 ποσοῦ ἴσου πρός τό ἑκάστοτε καθοριζόμενον ἡμερομίσθιον τῆς ἀνειδικεύτου ἐργατείας, ἐπί 25.

ΙΙ. Τά ἐνταῦθα ὑπό ἐσωτερικῶν κανονισμῶν κλπ. προβλεπόμενα πάσης φύσεως ἐπιδόματα καί χορηγίαι διά τό ὑπηρετικόν προσωπικόν προσαυξάνεται εἰς τό ὡς ἄνω καθοριζόμενον ἐλάχιστον ὅριον μηνιαίου μισθοῦ αὐτῶν.

ΙΙΙ. Αἱ ὡς ἄνω καθοριζόμεναι ἀποδοχαί καταβάλλονται εἰς τάς καθαριστρίας τάς ἀπασχολουμένας ἐπί 3 1|2 ὥρας ἡμερησίως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Ἰουνίου 1951

31403|3196|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας

Περί μή ἐφαρμογῆς τῆς 33700|50 ἀποφάσεως εἰς στρατιωτικά συνεργεῖα.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 102 τῆς 2 Ἰουνίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τάς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 28|44, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καί συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, 2) τάς ὑπ' ἀριθ. 33700|50 καί 2250|51 ἀποφάσεις ἡμῶν, 3) τό ὑπ' ἀριθ. 74903|5.1|3 ἐ.ἐ. ἔγγραφον τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου Στρατοῦ, 4) τάς εἰδικάς συνθήκας ἐργασίας τῶν στρατιωτικῶν τεχνικῶν συνεργείων καί τό γεγονός ὅτι οἱ ἐν αὐτοῖς μαθητευόμενοι ἐργατοτεχνῖται τυγχάνουν ἰδιαιτέρας περιθάλψεως, ἀποφασίζομεν:

Αἱ διατάξεις τῶν ὑπ' ἀριθ. 33700|50 καί 2250|51 ἀποφάσεων ἡμῶν(*) δέν ἔχουν ἐφαρμογήν καθ' ὅσον ἀφορᾷ τό μαθητευόμενον ἐργατοτεχνικόν προσωπικόν τῶν τεχνικῶν συνεργείων τῶν στρατιωτικῶν μονάδων Συνταγμάτων, Ταξιαρχιῶν, Μεραρχιῶν, Σωμάτων Στρατοῦ, Περιοχῆς καί Συνεργείων Βάσεων.

Ἡ παροῦσα, ἰσχύουσα ἀπό 1.7.50, δημοσιευθήτω διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Μαΐου 1951

(*) ΕΕΔ 9, 623, ΕΕΔ 10, 142.

32507|3244|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας

Περί ἐγκρίσεως καταβολῆς εἰς διαχειριστάς Μονοπωλίων Ε.Δ.Υ.Π. τοῦ μέχρι τοῦδε καταβαλλομένου μισθοῦ ἄνευ μειώσεώς τινος.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 102 τῆς 2 Ἰουνίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τάς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 28|1944, ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν καί συνεπληρώθησαν μεταγενεστέρως, 2) τήν ὑπ' ἀριθ. 18778|23.5.1951 ἀπόφασιν ἡμῶν (Φ.Ε.Κ. 50 τῆς 23 Μαρτίου 1951, τεῦχος Β') «περί καθορισμοῦ ἀποδοχῶν διαχειριστῶν Μονοπωλίων Ε.Δ.Υ.Π.» καί 3) τό ὑπ' ἀριθ. 114|25.4.1951 ἔγγραφον τῆς Ἑταιρίας Διαχειρίσεως Ὑπαγγύων Προσόδων, ἐξ οὗ προκύπτει ὅτι ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως ἡμῶν ἐπέρχεται συμπτωματική μείωσις τῶν μέχρι τοῦδε συνολικῶν ἀποδοχῶν ἑνίων διαχειριστῶν Μονοπωλίων, ὀφειλομένη ἀποκλειστικῶς εἰς τήν διά τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως ἐπελθοῦσαν μεταβολήν εἰς τόν τρόπον ὑπολογισμοῦ τῶν ἐπιδομάτων οἰκογενειακῶν βαρῶν, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν, ὅπως συνεχισθῇ ἡ καταβολή εἰς τούς ἐν λόγῳ διαχειριστάς τοῦ μέχρι σήμερον καταβαλλομένου μισθοῦ ἄνευ μειώσεώς τινος, ὡς ἐκ τῆς κατά τ' ἀνωτέρω μεταβολῆς τῶν ἐπιδομάτων οἰκογενειακῶν βαρῶν.

Εἰς ἣν περίπτωσιν ἐπέλθῃ εἰς τό μέλλον αὔξησις τῶν ἀποδοχῶν τῶν διαχειριστῶν τούτων, εἴτε διά τῆς καθ' οἱονδήποτε τρόπον αὐξήσεως τοῦ βασικοῦ αὐτῶν μισθοῦ, εἴτε διά τῆς εἰς αὐτούς παροχῆς ἐπιδόματος πολυετοῦς ὑπηρεσίας, εἰς τήν αὔξησιν ταύτην θά συμψηφισθῇ ἡ κατά τ' ἀνωτέρω διαφορά τῶν οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων.

Ἡ παροῦσα, ἧς ἡ ἰσχύς ἄρχεται ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1951, δημοσιευθήτω διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23ῃ Μαΐου 1951

γάρων, υπαγόμενον εις Τοπικόν Υποκατάστημα Κλεινών, έναρξις καταβολής εισφορών 1.8.1951.

Γ'. Περιφερειακόν Υποκατάστημα Θεσσαλονίκης. Έναρξις καταβολής εισφορών 1.1.1938.

1. Τοπικά Υποκαταστήματα, υπαγόμενα εις Περιφερειακόν Υποκατάστημα Θεσσαλονίκης: α) Κιλκίς, έναρξις καταβολής εισφορών 1.7.1940, β) Σερρών, 1.9.1947, γ) Βεροίας, 1.7.1940, δ) Νάουσης, 1.7.1940, ε) Καστορίας, 1.8.1950, στ) Κιλκίς, 1.8.1950, ζ) Κατερίνης, 1.8.1950, η) Φλωρίνης, 1.8.1950, θ) Καζάνης, 1.10.1950.

2. Τοπικά Παραρτήματα: α) Λαγκαδά, υπαγόμενον εις Περιφερειακόν Υποκατάστημα Θεσσαλονίκης, έναρξις καταβολής εισφορών 1.8.1951.

Δ'. Περιφερειακόν Υποκατάστημα Χανίων. Έναρξις καταβολής εισφορών 1.1.1940.

Ε'. Περιφερειακόν Υποκατάστημα Πατρών. Έναρξις καταβολής εισφορών 1.6.1939.

1. Τοπικά Υποκαταστήματα, υπαγόμενα εις Περιφερειακόν Υποκατάστημα Πατρών: α) Αίγιου, έναρξις καταβολής εισφορών 1.7.1940, β) Κερκύρας, 16.5.1947, γ) Πύργου, 1.11.1948 (περιλαμβάνει και το Κατάκωλον από 1.6.1950), δ) Μεσολογγίου, 1.1.1949 (περιλαμβάνει τό Αιτωλικόν και τό Κρυονέριον από 15.10.1949), ε) Άγρινίου, 16.2.1948, στ) Ζακύνθου, 1.8.1950.

2. Τοπικά Παραρτήματα: α) Ναυπάκτου, υπαγόμενον εις Περιφερειακόν Υποκατάστημα Πατρών, έναρξις καταβολής εισφορών 1.6.1950.

ΣΤ'. Περιφερειακόν Υποκατάστημα Βόλου. Έναρξις καταβολής εισφορών 1.6.1939.

1. Τοπικά Υποκαταστήματα υπαγόμενα εις Περιφερειακόν Υποκατάστημα Βόλου: α) Λαρίσης, έναρξις καταβολής εισφορών 1.9.1948, β) Τρικάλων, 1.8.1949.

Ζ'. Περιφερειακόν Υποκατάστημα Καλαμών. (Περιλαμβάνει και την πόλιν της Μεσσήνης). Έναρξις καταβολής εισφορών 1.6.1939.

Η'. Περιφερειακόν Υποκατάστημα Καβάλας. Έναρξις καταβολής εισφορών 1.1.1940.

1. Τοπικά Υποκαταστήματα υπαγόμενα εις Περιφερειακόν Υποκατάστημα Καβάλας: α) Δράμας, έναρξις καταβολής εισφορών 16.5.1947, β) Αλεξανδρουπόλεως, 1.1.1949, γ) Κομοτηνής, 1.1.1949, δ) Ξάνθης, 1.1.1949 (περιλαμβάνει και το Πόρτο-Λάγο από 1.6.1950).

2. Τοπικά Παραρτήματα: α) Χρυσουπόλεως, β) Ελευθερουπόλεως, υπαγόμενα εις Περιφερειακόν Υποκατάστημα Καβάλας. έναρξις καταβολής εισφορών 1.8.1950.

Θ'. Περιφερειακόν Υποκατάστημα Ιωαννίνων. Έναρξις καταβολής εισφορών 1.1.1940.

Ι'. Περιφερειακόν Υποκατάστημα Ηρακλείου. Έναρξις καταβολής εισφορών 1.10.1940.

1. Τοπικά Υποκαταστήματα, υπαγόμενα εις Περιφερειακόν Υποκατάστημα Ηρακλείου: α) Ρεθύμνου, έναρξις καταβολής εισφορών 1.10.1940.

2. Τοπικά Παραρτήματα: α) Ιεράπετρας, υπαγόμενον εις Περιφερειακόν Υποκατάστημα Ηρακλείου, έναρξις καταβολής εισφορών 1.8.1948.

Αί ἀνωτέρω ἀναγραφόμεναι ἡμερομηνίαι ἀνάρξεως καταβολῆς ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν εἰς τὰ διάφορα Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α ἀποτελοῦν τὰς ἀρχικὰς ἡμερομηνίας, καθ' ἃς τὸ πρῶτον ἤρξατο ἡ λειτουργία τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τὰ Ὑποκαταστήματα καὶ ὄχι τὰς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν, εἰς τὰς περιοχὰς εἰς τὰς ὁποίας ἐνδεχομένως ἐπεξετάθησαν μεταγενεστέρως αἱ ἀσφαλιστικαὶ περιοχαὶ τῶν Ὑποκαταστημάτων τούτων.

Ἡμέραι νομίμου ἐτησίας ἀδείας μισθωτῶν, μετ' ἀποδοχῶν

Παραθέτομεν κατωτέρω πίνακα τῶν ἡμερῶν ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν, τῶν ὁποίων δικαιοῦνται οἱ μισθωτοὶ κατὰ τὸν Α.Ν. 539|1945 (ΚΕΔ 4, 474), καὶ ὁ ὁποῖος καθίσταται ἰσχύ, εἰς ἐποχὴν λήψεως τῶν ἀδειῶν, ἐπικαιρος:

Ἔτη ὑπηρεσίας εἰς τὴν ἐπιχείρησιν	Ἐπιχειρήσεις δημοσίου χαρακτῆρος, κοινῆς ὠφελείας ἢ λειτουργοῦσαι ὑπὸ μορφὴν ἀνωνύμου ἑταιρείας ἢ Ἱδρύματος ἢ Ὀργανισμοῦ		Ἐπιχειρήσεις λειτουργοῦσαι ὑπὸ μορφὴν ὁμορρύθμου ἑταιρείας, ἑτερορρύθμου, ἀτομικαὶ κλπ.	
	Ἐργαλληλικόν προσωπικόν	Ἐργατοτεχνικόν, μηχανουργικόν ἢ ἡλεκτρολογικόν προσωπικόν	Ἐργαλληλικόν προσωπικόν	Ἐργατοτεχνικόν, μηχανουργικόν ἢ ἡλεκτρολογικόν προσωπικόν
1	12	8	8	6
1 1	2	13	9	9	7
2	14	10	10	8
2 1	2	15	11	11	9
3	16	12	12	10
3 1	2	17	13	13	11
4	18	14	14	12
4 1	2	19	15	15	12
5	20	16	16	12
5 1	2	21	16	17	12
6	22	16	18	12
6 1	2	23	16	18	12
7	24	16	18	12
7 1	2	25	16	18	12
8	26	16	18	12

Εἰς πάσαν περίπτωσιν μισθωτοὶ ἡλικίας κατωτέρας τῶν 18 ἐτῶν ἢ ἐκτελοῦντες κατὰ κανόνα ἔργα ἐπιβλαβῆ διὰ τὴν ὑγείαν των ἢ ἰδιαιτέρως κοπιώδη (στοιχειοθεσίας ἢ ἀνάτυξις μετάλλων εἰς τὴν τυπογραφίαν, κυρίᾳ ἀπασχόλησις εἰς πλυντήρια ἢ βαφεῖα, εἰς τὴν ὑαλουργίαν ἢ εἰς τὴν διεκπεραίωσιν φορτοεκφορτώσεων) δικαιοῦνται κατ' ἔτος ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν, περιλαμβανούσας οὐχὶ ὀλιγωτέρας τῶν 12 ἀλληπαλλήλων ἐργασίμων ἡμερῶν.

Εἰς τὴν ἐτησίαν ἄδειαν δὲν περιλαμβάνονται αἱ ἐπίσημοι ἢ ἑορτάσιμοι ἡμέραι καὶ αἱ διακοπαὶ ἐργασίας αἱ ὀφειλόμεναι εἰς ἀσθένειαν.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 2 § 7 τοῦ αὐτοῦ Νόμου ταχὺν εὐμενέστεροι ὅροι χορηγήσεως ἀδειῶν εἰς τοὺς μισθωτούς, περιεχόμενοι εἰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας, κανονισμοὺς ἢ ἄλλας διατάξεις, δὲν θίγονται ὑπὸ τοῦ Νόμου τούτου.

Σχετικῶς πρὸς τὴν ἐπὶ τοῦ Α.Ν. 539|1945 νομολογίαν παραπέμπομεν τὸν ἀναγνώστην εἰς τὴν σελ. 859 ἐπ. τοῦ δευτέρου τόμου (1949) τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου», ἔνθα ἀνασκόπησις τῆς νομολογίας τῶν ἐτῶν 1946-1950.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Περί Κώδικος Εργασίας

Κατά το διαρρεύσαν δεκαπενθήμερον (ἐν τρέχοντος) ἐγένετο εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας εἰς ἐπίσημον τελετήν, ἡ ἐγκαθίδρυσις τῆς Συντακτικῆς καὶ Ἀναθεωρητικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ὑπὸ σύνταξιν Κώδικος Ἐργασίας.

Αἱ πληροφορίαι μας εἶναι, ὅτι ἡ τελετὴ ἤρχισε μὲ προσφώνησιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας πρὸς τὰ μέλη τῶν δύο Ἐπιτροπῶν, ὅτι εἰς τὴν προσφώνησιν ἀπήντησεν ὁ Πρόεδρος τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Ἀλιξ. Διτζεόπουλος, ἀντηλλάγησαν σκέψεις περὶ τῶν ἐργασιῶν τῶν δύο Ἐπιτροπῶν καὶ ἀπεφασίσθη, ὅπως ἡ Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ μὴ περιορισθῇ εἰς ἁπλῆν κωδικοποίησιν τῆς ἰσχυούσης ἐργατικῆς νομοθεσίας, ἀλλὰ προβῇ εἰς ἀναγνώρισιν τοῦ ἰσχύοντος δικαίου, καταρτίζουσα Κώδικα Ἐργασίας, μὴ ἀποκλειομένου ὅμως τῶν βασικῶν ἀρχῶν τοῦ ἰσχύοντος ἐργατικοῦ δικαίου.

Εἴχομεν τὴν περιέργειαν νὰ προστρέξωμεν εἰς τὸν σχετικὸν Α.Ν. 1834|1951, ΕΚΑ 10, 583, ὁ Ἀ. πολίτης συνέστησε τὰς ἐν λόγῳ Ἐπιτροπὰς καὶ καθώρισε καὶ τὸ ἔργον των.

Ἐκεῖ, εἰς τὸ ἄρθρον 1, γίνεται λόγος «περὶ κωδικοποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῆς ἰσχυούσης ἐργατικῆς νομοθεσίας», πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον, νομίζομεν, εἶναι διάφορον τῆς καταρτίσεως νέου Κώδικος Ἐργασίας.

Μὲ αὐτὸ δὲν θέλομεν νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἡ λῆψις ἢ ὅτι τὸ ἔργον τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀπόφασις, ἡ ὁποία δὲν εἶναι ἐν ἁρμονίᾳ καὶ πρὸς τὸ διάγραμμα τοῦ συστήσαντος αὐτὴν Νόμου, δὲν εἶναι ὀρθή.

Ἂν ἐπρόκειτο νὰ ἀποφασισθῇ καὶ κωδικοποιηθῇ ἁπλῶς ἡ ἐργατικὴ νομοθεσία, δὲν θὰ ἐχρειάζετο νὰ ἀνατεθῇ ἐνταῦθα τὸν ἔργον (θεώρας ποιότητος) εἰς τέσσαρας καθηγητὰς τοῦ Πανεπιστημίου, ἕνα ἐφέτην, ἕνα ἀρεοπαγίτην, ἕνα ἐφέτην (θὰ νὰ μνημονεύσωμεν τοὺς ἐκ τῶν μελῶν ἀνωτάτους δημοσίους λειτουργούς).

Ἀλλὰ δὲν ἠμποροῦμεν καὶ νὰ ἀποκρύψωμεν μίαν λογικὴν ἀπορίαν, τὴν ὁποίαν προξενεῖ τὸ πρᾶγμα: Ἦτο τόσον δύσκολον εἰς τὸν Νομοθέτην τοῦ Νόμου 1834|1951 «περὶ κωδικοποιήσεως τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας» (ἀναγκαστικοῦ, καὶ ἂς λέγῃ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, ὅτι εἶναι συνταγματικὴ ἡ ἔκδοσις ἀναγκαστικῶν νόμων μόνον ὅταν παρίστανται ἐμφανῆς, κατεπείγουσα καὶ ἀναπότρεπτος ἀνάγκη) νὰ ἔχῃ ἀποκρυσταλλωμένην τὴν θέλησίν του, περὶ τοῦ τί διὰ τοῦ νόμου αὐτοῦ ἐπιδιώκει, ὥστε νὰ μὴ ἐμφανισθῇ ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς των συνεδριάσεων των Ἐπιτροπῶν τοῦ Κώδικος Ἐργασίας τὸ χάσμα μεταξὺ τοῦ νομοθετικοῦ κειμένου καὶ ἐκείνου, τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ συνταχθῇ;

Βεβαίως, ἀφοῦ ὅτι πρόκειται νὰ γίνῃ (καὶ εὐχόμεθα ὅλοι διὰ τὸ καλύτερον) δὲν θὰ εἶναι... διοικητικαὶ πρᾶξεις, ὥστε νὰ ἐξαντληθῇ ἡ ἔκτασις τῆς ὑπὸ τοῦ Νόμου ἐξουσιοδοτήσεως, ἀλλὰ σχέδιον Νόμου, τὸ ὁποῖον θὰ ἀποκτήσῃ ἰσχὺν Νόμου μὲ νομοθετικὴν πρᾶξιν, δὲν ἔχει καὶ πολλὴν σημασίαν, ἂν ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ ἐκφύγῃ ἀπὸ τὸ πλαίσιον τοῦ ἰσχύοντος Νόμου.

Ἀλλ' ἂν σημειοῦνται ταῦτα, εἶναι, διὰ νὰ φθάσωμεν καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς περιπτώσεως εἰς τὸ κοινὸν διὰ πάντα παρακολουθοῦντα τὰ νομοθετικὰ κείμενα ἐνδιαφέρουσα, περὶ τῆς μειραίας ἀνικανότητος μας νὰ ἐκφραζώμεθα σαφῶς πρὸς τοὺς λογισμούς μας ἢ—ὅπερ χειρότερον—νὰ μὴ ἔχωμεν ἀποκρυσταλλωμένους διὰ τὰ νομικὰ ἐπιτεύγματα λογισμούς.

Αἱ πρῶται σκέψεις τῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ ὑπὸ καταρτισιν Κώδικος Ἐργασίας εἶναι βεβαίως ὀρθαί. Νὰ «ἀναγνωσθῇ» τὸ ἰσχὺν δίκαιον, καταρτιζομένου ἰδίου Κώδικος Ἐργασίας, μὴ ἀποκλεομένου ὅμως τῶν βασικῶν ἀρχῶν τοῦ ἰσχύοντος ἐργατικοῦ δικαίου.

Ἀπόκειται ἤδη εἰς τὰ μέλη τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία ἐπωμίζεται τὸ κυριώτερον ἔργον, νὰ κάμουν τὸ καλύτερον.

Ἀλλὰ δὲν ἠμπορεῖ νὰ παρέλθῃ ἀπαρατήρητον τὸ συμπέρασμα, ὡς στερητικὸν τῶν πολυτίμων ὑπηρεσιῶν, τὰς ὁποίας θὰ ἠδύναντο νὰ προσφέρουν εἰς τὸ ἔργον τῆς συντάξεως τοῦ Ἐργατικοῦ Κώδικος, ὅτι ἀπὸ τὰς Ἐπιτροπὰς ἀπουσιάζουν οἱ ἐφαρμόσται τοῦ ἰσχύοντος δικαίου, ἀπουσιάζει ἡ πολύτιμος διὰ τὴν πεῖραν της δικαστηριακὴ πρᾶξις.

Βεβαίως ἡ συμμετοχὴ εἰς τὴν Ἀναθεωρητικὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ ἐκ τῶν Ἀρεοπαγιτῶν κ. Κ. Γκολφινοπούλου (ὁ ὡς ἀφέτης διορισθεὶς κ. Κ. Σούρλος ὑποκατεστάθη δι' ἄλλου, μὴ δικαστικοῦ) ἀμβλύνει τὴν ἔκ τοῦ κενοῦ αὐτοῦ ὀξύτητα.

Ἀλλὰ λέγοντες δικαστηριακὴν πρᾶξιν ἐννοοῦμεν κυρίως τὴν ἐν τῇ ἐργατικῇ διαδικασίᾳ τοῦ ν. ΓΩΟΔ', εἰς τὴν ὁποίαν (μαρτυρεῖ ὅλοι οἱ περὶ τὸ ἐργατικὸν δίκαιον ἀσχολούμενοι) ἐμφανίζονται καθημερινῶς δυσπερίληπτα προβλήματα δικαίου καὶ περὶ τῶν ὁποίων, ἄμεσοι αὐτοὶ γνῶσται (καὶ μαρτυρεῖ οἱ ἐργατικοὶ δικασταί, θὰ ἠδύναντο νὰ κατατοπίσουν τοὺς ἐν τῇ θεωρίᾳ ἐγκρατεστάτους κ.κ. καθηγητάς, ὥστε ἡ ἀποφασιστέα ἀναχώρησις τοῦ δικαίου νὰ περιλάβῃ πάντα ταῦτα εἰς τὸν κύκλον τῶν ζητημάτων, τὰ ὁποῖα πρέπει ἐπὶ τέλους νὰ εὑρουν τὴν λύσιν των.

Μεταξὺ τῶν διδασκόντων τῆς ἐργατικῆς διαδικασίας τοῦ ν. ΓΩΟΔ', ἦτο (πρὸς τιμήν των) πρόλαβε ἐγκαίρως νὰ ἐκλεγῶσι πλεῖστοι ὅσοι, οἱ ὁποῖοι γενικῶς καὶ εἰς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον πλήρως ἐνήμεροι θὰ ἠδύναντο νὰ προσφέρουν πολυτίμους ὑπηρεσίας εἰς τὸ σχεδιαζόμενον ἔργον.

Ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις τοῦ Νόμου περὶ Κώδικος Ἐργασίας ὁμιλεῖ περὶ ἀρεσκειότητος τοῦ ἰσχύοντος ἐργατικοῦ δικαίου, περὶ μεγάλης ἀσταθείας τῆς νομολογίας κλπ.

Ἀλλ' ἂν τοῦτο εἶναι μέχρις ὡρισμένου σημείου ἀληθές, πῶς διὰ τὴν δρᾶσιν τῶν αὐξαρῶν αὐτῶν ἀνωμαλιῶν ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει ἐλογοφονήθησαν ἐκεῖνοι ἀκριβῶς, οἱ ὁποῖοι ἐξ ἐπαγγέλματος ἀντιμετωπίζουν καθημερινῶς τὰς ἀνωμαλίας αὐτὰς καὶ θὰ ἠδύναντο νὰ βοηθήσουν διὰ τὴν δρᾶσιν των;

Ὁπωσδήποτε κοινὴ εἶναι ἡ εὐχὴ νὰ προχωρήσουν γοργῶς αἱ ἐργασίαι τῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ Ἐργατικοῦ Κώδικος καὶ νὰ γίνῃ πρὸς ἐπιτυχίαν αὐτοῦ τὸ καλύτερον.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 10ος — Τεύχος 15 (237)

Ἀθῆναι, 1 Αὐγούστου 1951

Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΙΤΙΩΔΟΥΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΕΝ ΤΩι Ν. 2112

('Εξ ἀφορμῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 1012|1950 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Μυτιλήνης, ΕΕΔ 10, 742)

'Υπὸ τοῦ κ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ Γ. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΥ, Δικηγόρου

I. 'Υποστηρίζεται γενικῶς ὅτι ἡ καταγγελία τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς τοὐλάχιστον συστηματοποιεῖται αὕτη ἐν τῷ Ν. 2112|1920 (καὶ ἐν τῷ Β. Δ. 16|18 'Ιουλίου 1920), ἀποτελεῖ **ἀναιτιώδη** νομικὴν πρᾶξιν. 'Εν τούτοις, ἐν μὲν τῇ θεωρίᾳ δυσκόλως δύναται τις νὰ δεχθῇ πάντοτε, ὅτι συγκεκριμέναι τινὲς περιπτώσεις καταγγελίας τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἐν τῇ οὐσίᾳ των πράγματι ἀναιτιῶδεις, ἐν δὲ τῇ πρακτικῇ παρουσιάζονται περιπτώσεις, καθ' ἃς τὸ νὰ δεχθῇ τις τὸ ἀναιτιῶδες τῆς καταγγελίας καὶ τὸ νὰ συνδέσῃ τοῦτο πρὸς τὸ σύστημα τοῦ Ν. 2112|1920 ἀποτελεῖ πρᾶξιν ἀντίθετον πρὸς τὸ περὶ δικαίου συναίσθημα καὶ ἄγει εἰς λύσεις ἀντικοινωνικὰς καὶ ἀντιοικονομικάς. 'Η παροῦσα ἐργασία σκοπὸν ἔχει νὰ ἐμβαθύνῃ, ὅσον δύναται, εἰς τὴν πραγματικὴν ἔννοιαν τῆς ἀναιτιώδους καταγγελίας τοῦ Ν. 2112|1920 καὶ νὰ δώσῃ λύσεις θεωρητικῶς ὀρθοτέρας καὶ πρακτικῶς δικαιοτέρας. Βεβαίως, αἱ λύσεις αὗται θὰ εἶναι ἀντίθετοι πρὸς τὰς ἀπὸ τριακονταετίας σταθερῶς ἐπικρατούσας ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῆς ὡς εἴρηται διατάξεως. 'Αλλ' ὁ χρόνος δὲν εἶναι πάντοτε καὶ ὁ ἀσφαλέστερος κριτὴς τοῦ ὀρθοῦ καὶ τοῦ δικαίου. Καὶ τὸ νὰ πολεμήσῃ τις τὸ παρελθὸν ἀποτελεῖ τὴν καλυτέραν ἐξυπηρέτησιν τοῦ μέλλοντος.

II. 'Εν πρώτοις πρέπει νὰ ὁρισθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν νομικὴ ἔννοια. 'Ως καταγγελία τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας νοεῖται ἡ δήλωσις τῆς βουλήσεως ἑκατέρου τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ συμβληθέντων μερῶν (ἐργοδότου ἢ ἐργαζομένου) περὶ λύσεως τοῦ ὀφισταμένου συμβατικοῦ δεσμοῦ. Αὕτη εἶναι ἀναγκαία, ὁσάκις ἰδία πρόκειται περὶ ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας **ἀορίστου χρόνου** καὶ τοῦτο διότι τὸ δίκαιον δὲν ἀνέχεται τὴν διαιώνισιν τῆς χρονικῶς ἀορίστου συμβατικῆς δεσμεύσεως. Θὰ περιορισθῶμεν εἰς τὴν καταγγελίαν τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, δεδομένου ὅτι περὶ ταύτης καὶ μόνον πρόκειται εἰς τὸν Ν. 2112|1920 καὶ εἰς τὸ Β.Δ. 16|18 'Ιουλίου 1920.

III. 'Ως ὀρθῶς ὑποστηρίχθη, ἡ καταγγελία τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ἀποτελεῖ ἐνάσκησιν τοῦ ἐκ τῆς διαρκοῦς ταύτης συμβάσεως πηγάζοντος δικαιώματος ἑκατέρου τῶν μερῶν περὶ τοῦ τερματισμοῦ ταύτης (1). Περαιτέρω, ὀρθῶς ἐπίσης ὑποστηρίχθη, ὅτι ἐντὸς τοῦ ρωμαϊκοῦ συστήματος τῶν αἰτιωδῶν καὶ ἀναιτιωδῶν νομικῶν πράξεων ἡ ὡς εἴρηται καταγγελία πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς **αἰτιώδης**. 'Εφ' ὅσον αἰτιώδης νομικὴ πρᾶξις εἶναι ἐκείνη, ἐν τῇ ὁποίᾳ προκύπτει ἀμέσως καὶ ἀναμφιβόλως ὁ σκοπὸς τοῦ δικαιοπρακτοῦντος (π.χ. ἀγοραπωλησία) καὶ ἀναιτιώδης εἶναι ἐκείνη, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁ τοιοῦτος σκοπὸς δύναται νὰ ποικίλλῃ κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ δικαιοπρακτοῦντος (π.χ. ἐκχώρησις, ἄφεσις χρέους), εἶναι ὀρθὴ ἡ ἄποψις, ἥτις, ὑπὸ τὸ πρίσμα τῶν ρωμαϊκῶν ἀντιλήψεων, θεωρεῖ τὴν καταγγελίαν τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ὡς αἰτιώδη νομικὴν πρᾶξιν, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ συλλογισμοῦ, καθ' ὃν ὁ καταγγέλλων (ἐργοδότης ἢ ἐργαζόμενος) ἔχει σκοπὸν σαφῆ καὶ ἀναμφίβολον, διὰ τῆς τοιαύτης δηλώσεως τῆς βουλήσεώς του, νὰ τερματίσῃ τὸν συμβατικὸν δεσμόν (2).

IV. 'Αλλ' ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ Ν. 2112|1920 ἡ παρ' αὐτοῦ συστηματοποιηθεῖσα καταγγελία τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου θεωρεῖται ὡς ἀναιτιώδης νομικὴ πρᾶξις. 'Εν τούτοις, αἱ ἄνω διατάξεις δὲν φαίνεται νὰ ἠλλαξαν τὴν νομικὴν φύσιν τῆς καταγγελίας, ἀλλὰ τὰς προϋποθέσεις, βάσει τῶν ὁποίων πρέπει νὰ ἀσκηθῇ καὶ τὰς ἐννόμους συνεπείας ταύτης. Τὸ εἰσαχθὲν νέον σύστημα εἶναι τὸ ἑξῆς: 'Ο ἐργοδότης ἢ ὁ ἐργαζόμενος δύνανται νὰ καταγγείλουν ἐλευθέρως τὴν ἀτομικὴν σύμβασιν ἐργασίας ἀο-

1) *Κ. Δημάκη*, 'Η καταγγελία τοῦ νόμου 2112 ΕΕΔ 1, 935 καὶ 2, 486.

2) *Κ. Δημάκη*, Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6595|1946 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδίκου 'Αθηνῶν, ΕΕΔ 5, 526.

ρίστου χρόνου, άλλ' όφείλουν νά ύπαγαγουν ταύτην εις ώρισμένην *προειδοποίησιν*, της όποίας τά χρονικά όρια καθορίζονται σαφώς εις τάς άνω διατάξεις, άλλως ύπόκεινται εις την ύποχρέωσιν πληρωμής *άποζημιώσεως*, της όποίας ή έκτασις καθορίζεται έπίσης σαφώς. Δέν δύναται τις συνεπώς νά ύποστηρίξη, ότι, ύπό τό κράτος τοῦ Ν. 2112|1920, ὁ καταγγέλλων την άτομικήν σύμβασιν έργασίας άορίστου χρόνου δέν έχει ώς σκοπόν νά τερματίση, έστω καί μετά την πάροδον τοῦ χρόνου της προειδοποιήσεως, τόν συμβατικόν τοῦτον δεσμόν. Έφ' όσον ή σκέψις αύτη είναι σαφής, ή καταγγελία τοῦ Ν. 2112|1920 πρέπει νά θεωρηθῆ ώς αίτιώδης νομική πράξις.

V. Έν τούτοις, ή άπό τριακονταετίας έπιβληθείσα έρμηνεία τοῦ ώς εἴρηται νόμου θεωρεί ταύτην ώς άναιτιώδη. Τό σπουδαιότερον έρεισμα της έκδοχής ταύτης έγκειται εις την παρεχομένην ύπό τοῦ Ν. 2112|1920 άμφιμερῆ *έλευθερίαν* λύσεως τοῦ συμβατικοῦ έργασιακοῦ δεσμοῦ, χωρίς νά ύποχρεούται ὁ καταγγέλλων (έργοδότης ἤ έργαζόμενος) εις *νομικήν δικαιολόγησιν* της τοιαύτης ένεργείας του (1). Άλλ' ούτω έξηγούντες τό άναιτιώδες της καταγγελίας τοῦ Ν. 2112|1920 έκφεύγομεν προφανώς *έκ της αἰτίας* της καταγγελίας, ἤτις είναι αύτάπόδεικτος, διά νά έλθωμεν εις την *έξήγησιν τῶν παραγωγικῶν αἰτίων*, άτινα έπέδρασαν έπί της βουλήσεως τοῦ καταγγέλλοντος καί ὡδήγησαν τοῦτον εις την άπόφασιν νά τερματίση, καθ' ἃ είχε δικαίωμα, τόν συμβατικόν έργασιακόν δεσμόν. Όταν συνεπώς λέγωμεν, ότι ή καταγγελία τοῦ Ν. 2112|1920 είναι άναιτιώδης, έννοοῦμεν προδήλως, ότι ὁ καταγγέλλων, ἔχων άνά πᾶσαν στιγμήν δικαίωμα εις καταγγελίαν της άτομικῆς συμβάσεως έργασίας άορίστου χρόνου, δέν ύποχρεούται νά έξηγήση εις τό άντίπαλον μέρος καί εις τό δικαστήριον έκ ποίων παραγωγικῶν αἰτίων έξεπορεύθη ἤ κατά τά άλλα νομίμως έκδηλωθείσα πρός τόν σκοπόν τοῦτον βούλησίς του.

VI. Δύναται τις όμως νά διερωτηθῆ άμέσως έπί της *λογικῆς έξηγήσεως* τοῦ νομοθετικοῦ τούτου συστήματος. Τό έρώτημα τίθεται ώς έξῆς : Διατί ὁ νομοθέτης τοῦ Ν. 2112|1920 έδωκεν εις τόν καταγγέλλοντα (έργοδότην ἤ έργαζόμενον) τοιαύτης έκτάσεως νομικήν έλευθερίαν ; Έκ ποίας άρχῆς έκινήθη πρός τοῦτο καί ποίους σκοπούς ἠθέλησε νά έξυπηρετήση ; Νομίζομεν ότι ἡ άπάντησις έπί τοῦ έρωτήματος τούτου θά δώση τό πρῶτον βοήθημα εις την έρευναν της πραγματικῆς σημασίας τοῦ άναιτιώδους της καταγγελίας καί της σχέσεως ταύτης πρός τάς συνεπείας τοῦ Ν. 2112|1920. Άλλά, διά νά δώση τις τήν λογικήν έξήγησιν εις τό σύστημα τοῦ Ν. 2112|1920, πρέπει έν πρώτοις νά τοποθετήση τοῦτον εις τό *οἰκονομικόν κλίμα* της έποχῆς του. Ἄς μή νομισθῆ ότι διά της μεθόδου ταύτης έκφεύγομεν έκ τοῦ αύστηροῦ καί σταθεροῦ *νομικοῦ πλαισίου*, διά νά εἰσέλθωμεν εις τό ὑπό τῶν νομικῶν μόνον θεωρούμενον ὡς άσταθές καί εὐκαμπτον *οἰκονομικόν πλαίσιον*. Ὑπάρχουν οἰκονομικοί νόμοι ἔχοντες αὐστηρότητα καί άκαμψίαν μείζονα τῶν νομικῶν διατάξεων. Ἐπί τῶν νόμων τούτων ὁ νομικός δύναται άφόβως νά στηριχθῆ, χωρίς νά διατρέχη τόν κίνδυνον νά ἴδη κλονιζομένας τάς βάσεις, άπό τάς όποίας έξεκίνησεν. Ἐξ άλλου, ἡ *οἰκονομική θεωρία τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου* διδάσκει, ότι οἱ έργατικοί καί οἱ οἰκονομικοί νόμοι άλληλοεπηρεάζονται καί ότι ἡ έρμηνεία τῶν πρώτων *ὀφείλει* νά στηριχθῆ έπί τῶν έξελίξεων τῶν δευτέρων έν τῇ οἰκονομίᾳ. Ὑπό τό πρίσμα τῶν ἰδεῶν τούτων ἡ λογική έξήγησις τοῦ Ν. 2112|1920 είναι ἡ έξῆς : Ὁ νόμος οὗτος άπηχεῖ τάς άντιλήψεις τῆς *λιμπεραλιστικῆς οἰκονομίας*. Ἐφ' όσον, κατά τάς άντιλήψεις ταύτας, ἡ άγορά έργασίας διέπεται ύπό τῶν άρχῶν τοῦ *ἐλευθέρου συναγωνισμοῦ* τόσον ὁ έργοδότης, όσον καί ὁ έργαζόμενος είναι έλεύθεροι οὐ μόνον νά *συνάψουν* την άτομικήν σύμβασιν έργασίας άορίστου χρόνου, άλλά καί νά *λύσουν* ταύτην *μονομερῶς*, ἤτοι έκαστος αὐτοτελῶς διά δηλώσεως της ἰδίας αὐτοῦ βουλήσεως καί *ἀναιτιωδῶς*, ἤτοι χωρίς νά ύποχρεούται ὁ έκ τούτων καταγγέλλων εις έξήγησιν τῶν παραγωγικῶν της τοιαύτης βουλήσεώς του αἰτίων.

VII. Ἐάν θέλωμεν νά εἴμεθα συνεπεῖς πρός τάς άνωτέρω έκτεθείσας οἰκονομικάς έξηγήσεις, πρέπει νά καταλήξωμεν εις τό συμπέρασμα, ότι τό *ἀναιτιῶδες* της καταγγελίας της συμβάσεως έργασίας άορίστου χρόνου τοῦ Ν. 2112|1920 *συνδέεται* άναποσπάστως πρός την κρατοῦσαν λιμπεραλιστικήν άρχήν της *ἐλευθερίας* της συνάψεως καί της λύσεως της συμβάσεως έργασίας. Άλλ' ὡς εἶναι προφανές, ἡ έλευθερία αὐτη άνάγεται εις την παρασιώπησιν παραγωγικῶν αἰτίων *οἰκονομικῆς φύσεως*. Καθ' ὃν τρόπον, ὅταν συνάπτεται ἡ σύμβασις έργασίας, οὔτε ὁ έργοδότης ύποχρεούται νά έξηγήση τούς οἰκονομικούς λόγους, δι' οὓς ὡθεῖται εις τοῦτο, οὔτε καί ὁ έργαζόμενος ύποχρεούται νά έξηγήση διά ποίους οἰκονομικούς λόγους άναλαμβάνει νά έργασθῆ, κατά τόν αὐτόν τρόπον, ὅταν λύεται ἡ σύμβασις έργασίας, οὔτε ὁ έργοδότης, άν είναι οὗτος ὁ καταγγέλλων, ύποχρεούται νά έξηγήση τούς οἰκονομικούς λόγους της καταγγελίας, οὔτε καί ὁ έργαζόμενος έχει άναλόγους ύποχρεώσεις, άν είναι οὗτος ὁ καταγγέλλων. Συνεπῶς, άν ἡ καταγγελία τοῦ Ν. 2112|1920 είναι άναιτιώδης, τοῦτο συμβαίνει, διότι είναι έλευθέρα. Ἀξίζει δέ, άντιθέτως, νά παρατηρηθῆ, ότι εἰς ἃς περιπτώσεις ὁ σύγχρονος έργατικός νομοθέτης άνήρεσε την έλευθερίαν της καταγγελίας καθίστησε ταύτην, έμμέσως ἤ άμέσως, αἰτιώδη. Ἐπομένως, τό άναιτιῶδες της καταγγελίας τοῦ Ν. 2112|1920 σημαίνει, κατά την ἡμετέραν γνώμην, ότι ὁ καταγγέλλων (έργοδότης ἤ έργαζόμενος) δέν ύποχρεούται νά έξηγήση τά *οἰκονομικά αἴτια* της τοιαύτης στάσεώς του.

VIII. Ἡ άποψις αὐτη ἐνισχύεται καί έκ τοῦ λοιποῦ συστήματος τοῦ Ν. 2112|1920. Πράγματι, κατά τό σύστημα τοῦτο, άφ' ἑνός μέν ἡ καταγγελία της άτομικῆς συμβάσεως έργασίας άορίστου χρόνου, εἴτε γίνεται ὑπό

1) *Γ. Μιχαλῆ*, Γενικαί Άρχαί κατά τόν Ἀστικόν Κῶδικα, 1944, § 24, σελ. 86.

τοῦ ἐργοδότου, εἴτε ὑπὸ τοῦ ἐργαζομένου, ὑπάκειται εἰς αὐστηρὸν καὶ συγκεκριμένον σύστημα *προειδοποιήσεως*, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ μὴ τήρησις τούτου γεννᾷ ἔννομον ὑποχρέωσιν τοῦ καταγγέλλοντος πρὸς *ἀποζημίωσιν* τοῦ ἀντιπάλου μέρους. Ἡ δικαστηριακὴ πρακτικὴ ἔδωσε τεραστίαν σημασίαν εἰς τὴν πρὸς ἀποζημίωσιν ὑποχρέωσιν καὶ τοῦτο ἦτο φυσικόν, δεδομένου ὅτι αἱ σχετικαὶ ἀγωγαὶ ἦσαν ἀναγκαίως καταφηριτικαί. Παρεγνωρίσθη ὅμως ὅτι ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 2112|1920 εἶναι *ἁπλῆ συνέπεια* τῆς μὴ τηρήσεως τοῦ χρόνου τῆς προειδοποιήσεως καὶ ὅτι τὸ προέχον ἐν τῷ νόμῳ εἶναι ἡ προειδοποίησις, ἤτοι ἡ *ἐμπρόθεσμος καταγγελία*. Ἡ σπουδαιοτέρα συνέπεια τῆς παραγνωρίσεως ταύτης εἶναι ὅτι ἡ δικαστηριακὴ πρακτικὴ οὐδέποτε προσεπάθησε νὰ συνδέσῃ τὸ ἀναιτιῶδες τῆς καταγγελίας, ὑφ' ἣν ἔννοιαν ἐδόθη ἀνωτέρω, πρὸς τὸ ἐμπρόθεσμον τῆς ἐνασκήσεως ταύτης. Ἐν τούτοις, ὁ σύνδεσμος οὗτος δύναται νὰ διαπιστωθῇ ὑπὸ τὸ πρίσμα οἰκονομικῶν καὶ πάλιν ἐξηγήσεων. Ἐὰν ὁ ἐργοδότης, καταγγέλλων τὴν ἀτομικὴν σύμβασιν ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ὑποχρεοῦται νὰ τηρήσῃ ὡρισμένον χρόνον προειδοποιήσεως, ἄλλως νὰ καταβάλῃ εἰς τὸν ἐργαζόμενον ὡρισμένην ἀποζημίωσιν, τοῦτο συμβαίνει, διότι τόσον ὁ χρόνος τῆς προειδοποιήσεως, ὅσον καὶ ἡ ἀποζημίωσις, ἀποτελοῦν διὰ τὸν ἀπολυθέντα *ἰδιωτικὸν ἀσφάλιστρον* τῆς τυχόν, λόγῳ τῆς ἀποτόμου καταγγελίας, περιελεύσεως τούτου εἰς *ἀνεργίαν*. Ἐὰν δὲ καὶ ὁ ἐργαζόμενος ὑπόκειται εἰς τὰς αὐτὰς ὑποχρεώσεις, ἐν περιπτώσει ἀποτόμου ἐκ μέρους του καταγγελίας τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, τοῦτο συμβαίνει, διότι καὶ ἐν προκειμένῳ ὁ χρόνος τῆς προειδοποιήσεως καὶ ἡ προβλεπομένη ἀποζημίωσις ἀποτελοῦν ἰδιωτικὸν ἀσφάλιστρον ὑπὲρ τοῦ ἐργοδότου ἔναντι τοῦ *συναγωνισμοῦ* τῶν λοιπῶν ἐργοδοτῶν, προϋποτιθεμένου ὅτι ὁ ἐργαζόμενος δὲν ἐγκαταλείπει αὐτοβούλως τὴν ἐργασίαν του, ἂν δὲν εἶναι βέβαιος περὶ τῆς ἐξευρέσεως ἄλλης ἀπὸ εὐνοϊκωτέρους ὅρους. Αἱ παρεμβολαὶ αὗται τοῦ νομοθέτου ὑπὲρ τῶν ἀνέργων ἢ ἐναντίον τῶν ὑπερβολῶν τοῦ ἐλευθέρου συναγωνισμοῦ δὲν ἔτειναν εἰς ἀναίρεσιν τοῦ οἰκονομικοῦ τούτου συστήματος, ἀλλ' εἰς βελτίωσιν καὶ ἀποκάθαρσιν τούτου ἐκ τῶν ἐπικινδύνων οἰκονομικῶς ὑπερβολῶν του. Ἐν πάσῃ περιπτώσει τὸ ἀναιτιῶδες τῆς καταγγελίας, ἤτοι ἡ μὴ ὑποχρέωσις τοῦ καταγγέλλοντος νὰ διευκρινίσῃ τοὺς οἰκονομικοὺς λόγους, ἐξ ὧν ὡρμήθη πρὸς ταύτην, ἐξηγεῖ καὶ τὸ ἐμπρόθεσμον αὐτῆς καὶ τὴν πρὸς ἀποζημίωσιν ὑποχρέωσιν εἰς περίπτωσιν μὴ τηρήσεως τῆς προθεσμίας προειδοποιήσεως.

IX. Ὑπὸ τὸ πρίσμα τῶν ἀνωτέρω σκέψεων πρέπει νὰ δεχθῶμεν ἀντιθέτως, ὅτι ἂν ἡ καταγγελία γίνεται διὰ λόγον *ἐξωοικονομικὸν καθίσταται ἀπιτιῶδης*, ἐφ' ὅσον τὸ αἴτιον, ὅπερ παρήγαγεν εἰς τὸν καταγγέλλοντα τὴν βούλησιν τῆς λύσεως τοῦ συμβατικοῦ ἐργασιακοῦ δεσμοῦ, ἀποτελεῖ τὴν *ἀποκλειστικὴν βάσιν* τῆς τοιαύτης ἀποφάσεώς του. Δύο τινὰ ἀπαιτοῦνται, καθ' ἡμᾶς, ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει: α) "Η καταγγελία νὰ ὀφείλεται εἰς ἐξωοικονομικὸν λόγον. β) Νὰ ἀποτελῇ ὁ λόγος οὗτος τὴν ἀποκλειστικὴν βάσιν τῆς περὶ καταγγελίας ἀποφάσεως. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τὸ δικαστήριον πρέπει νὰ ἐξετάσῃ τὴν αἰτίαν τῆς καταγγελίας καὶ νὰ κρίνῃ, μετὰ ταῦτα, ἐπὶ τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ καταγγέλλοντος πρὸς ἀποζημίωσιν. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ πρέπει νὰ τεθῇ ἐν ὄρασει τὸ σύστημα τῆς *ἀναιτιότητος*. Ἂν ὁ δικαστὴς κρίνῃ, ὅτι ὁ λόγος, δι' ὃν ἐγένετο ἡ καταγγελία, ὀφείλεται εἰς ἀπαιτιότητα τοῦ καθ' οὗ αὕτη στρέφεται, θὰ θεωρήσῃ τὴν καταγγελίαν ὡς νομίμως γενομένην καὶ δὲν θὰ ἐφαρμόσῃ τὸ σύστημα τοῦ Ν. 2112|1920, τὸ ὁποῖον οὔτε τὴν ἀπαιτιότητα προβλέπει, οὔτε καὶ εἰς τὴν αἰτιώδη καταγγελίαν ἀναφέρεται, ἐφ' ὅσον, κατὰ τὸν νόμον τοῦτον, ἡ καταγγελία θεωρεῖται ὡς ἀναιτιώδης καὶ ἐφ' ὅσον, καθ' ἡμᾶς, τὸ ἀναιτιῶδες ταῦτο καλύπτει τὴν οἰκονομικὴν αἰτίαν τῆς καταγγελίας. Ἂν ἀντιθέτως ὁ δικαστὴς διαπιστώσῃ, ὅτι ἡ αἰτία τῆς καταγγελίας δὲν ἀνάγεται εἰς ἀπαιτιότητα τοῦ καθ' οὗ αὕτη στρέφεται, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ θεωρήσῃ τὴν καταγγελίαν ὡς ἀνευ ἐξωοικονομικῆς αἰτίας γενομένην, ὡς οὐσιαστικῶς ἀναιτιώδη (ὑφ' ἣν ἔννοιαν ἡ ἀναιτιώδης καταγγελία ἐδόθη ἀνωτέρω) καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἔχει ὅλην τὴν εὐχέρειαν νὰ ἐφαρμόσῃ τὸ σύστημα τοῦ Ν. 2112|1920.

X. Αἱ σκέψεις αὗται σκοποῦν νὰ συμβιβάσουν τὸ σύστημα τῆς καταγγελίας τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου τοῦ Ν. 2112|1920 πρὸς τὸ γενικώτερον καὶ εὐρύτερον σύστημα καταγγελίας τῶν ἐν γένει διαρκῶν συμβάσεων. Καὶ εἰς τὴν μίαν καὶ εἰς τὴν ἄλλην περίπτωσιν πρόκειται περὶ τῆς λύσεως μιᾶς διαρκοῦς συμβάσεως διὰ μονομεροῦς δηλώσεως τῆς βουλήσεως τοῦ ἑνὸς τῶν μερῶν. Προκειμένου νὰ δοθῇ ἀποζημίωσις εἰς τὸν ἐντεῦθεν βλαπτόμενον, ἡ ἔρευνα τῆς ἀπαιτιότητος εἶναι ἀναγκαία. Ἐν τῇ καταγγελίᾳ ὅμως τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ἡ ἔρευνα τῆς ἀπαιτιότητος ἐτέθη ὑπὸ τῆς ἑρμηνείας κατὰ μέρος διὰ δύο λόγους: α) Διότι, ἐφ' ὅσον ἡ καταγγελία τοῦ Ν. 2112|1920 εἶναι ἀναιτιώδης, ὁ δικαστὴς δὲν δύναται νὰ ἐρευνήσῃ τὴν αἰτίαν ταύτης καὶ ἄρα δὲν δύναται νὰ εἴπῃ ἀπαιτιότητι τίνος ἐγένετο ἡ καταγγελία. β) Διότι ἐν ἄρθρ. 5 ἐδ. 1 τοῦ Ν. 2112|1920 ὁρίζονται, κατὰ τὴν μέχρι τοῦδε ἑρμηνείαν, ἀποκλειστικῶς οἱ λόγοι, δι' οὓς χωρεῖ καταγγελία ἄνευ προθεσμίας καὶ ἄνευ ἀποζημιώσεως.

XI. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπανέλθῃ τις ἐπὶ τοῦ πρώτου ἐπιχειρήματος. Ἤδη ἀνωτέρω κατεδείξαμεν διὰ μακρῶν εἰς ποιαν περίπτωσιν ἡ καταγγελία τοῦ Ν. 2112|1920 πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀναιτιώδης νομικὴ πρᾶξις. Ἐφ' ὅσον ἡ αἰτία τῆς καταγγελίας τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου εἶναι οἰκονομικῆς μορφῆς, ὁ καταγγέλλων (ἐργοδότης ἢ ἐργαζόμενος) δὲν δύναται νὰ προτείνῃ ταύτην εἰς τὸ δικαστήριον, διότι, ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, τὸ σύστημα τοῦ Ν. 2112|1920 θεωρεῖ τὴν τοιαύτην καταγγελίαν ὡς ἀναιτιώδη. Ἂν δὲ ὁ καταγγέλλων δὲν ἐτήρησε τὴν

ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω νόμου προβλεπομένην προθεσμίαν προειδοποιήσεως, ὀφείλει νὰ καταβάλῃ τὴν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ νόμου προβλεπομένην ἀποζημίωσιν.

XII. Τὸ δεύτερον ὅμως ἐπιχείρημα ἔχει ἀνάγκην ἰδιαιτέρας μελέτης. Τὸ ἄρθρ. 5 ἐδ. 1 τοῦ Ν. 2112|1920 ἀναφέρει πράγματι περιπτώσεις τινάς, καθ' ἃς ἡ καταγγελία δύναται νὰ γίνῃ παρὰ τοῦ *ἐργοδότου* ἀπροθέσμως καὶ ἄνευ καταβολῆς τῆς ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ νόμου προβλεπομένης ἀποζημιώσεως. Ἡ μέχρι τοῦδε ἑρμηνεία διδάσκει, ὅτι αἱ περιπτώσεις τοῦ ἄρθρου τούτου εἶναι *ἀποκλειστικαί* καὶ ὅτι εἰς οὐδεμίαν ἄλλην περίπτωσιν ἐπιτρέπεται καταγγελία τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ἄνευ προθεσμίας καὶ ἄνευ καταβολῆς τῆς οἰκείας ἀποζημιώσεως. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου παρατηρητέα τὰ ἑξῆς:

α) Ἡ φραστικὴ διατύπωσις τοῦ ἄρθρου τούτου εἶναι τοιαύτη, ὥστε μετὰ μεγάλης δυσκολίας νὰ δύναται νὰ πεισῃ τὸν μελετητήν, ὅτι πρόκειται περὶ ἀποκλειστικῆς διατάξεως. Δὲν ἔχει τὴν λεκτικὴν αὐστηρότητα ἑνὸς τοιούτου νομικοῦ ἀποκλεισμοῦ. Ὄχι μόνον διότι δὲν ἀναφέρει τὴν λέξιν «*μόνον*», ὡς ὑπεστηρίχθη (1), ἀλλὰ καὶ διότι, ὡς εἶναι διατυπωμένη, φαίνεται ὅτι ἀναφέρεται προδήλως εἰς τὴν *πλέον καταφανῆ* περίπτωσιν ὑπαιτιότητος τοῦ καθ' οὗ ἡ καταγγελία ἐργαζομένου.

β) Ἂν ἡ διάταξις αὕτη συνδυασθῇ πρὸς τὸ ὅλον σύστημα τῆς καταγγελίας τοῦ Ν. 2112|1920, εἶναι φανερόν, ὅτι αὕτη δὲν ἀναφέρεται εἰς τὰ ἀναιτιῶδες τῆς καταγγελίας τούτου, ἀλλὰ εἰς τὰς συνεπείας τῆς μὴ τηρήσεως τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου προβλεπομένης προθεσμίας προειδοποιήσεως. Ἂν δηλονότι γίνῃ δεκτὸν τὸ καὶ ἀνωτέρω ὑποστηριχθὲν ὅτι τόσον ἡ προθεσμία, πρὸ τῆς ὁποίας πρέπει νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία, ὅσον καὶ ἡ ἐκ τῆς μὴ τηρήσεως ταύτης καταβαλλομένη ἀποζημίωσις, ἐπέχουν θέσιν *ἰδιωτικοῦ ἀσφαλίστρου* κατὰ τῆς ἀνεργίας, εἰς ἣν περιέρχεται ὁ ἀπροθέσμως ἀπολυόμενος ἐργαζόμενος, καθίσταται πρόδηλον, ὅτι ὁ νομοθέτης τοῦ ἄρθρ. 5 ἐδ. 1 τοῦ Ν. 2112|1920 δὲν ἠθέλησε νὰ δώσῃ τὸ ἰδιωτικὸν τοῦτο ἀσφάλιστρον εἰς τὸν πλέον ἐμφανῶς καταστάντα ἄνεργον ἐξ ἰδίας αὐτοῦ ὑπαιτιότητος. Οὐδαμῶς ὅμως πρέπει νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ καθορίσῃ τὰς μοναδικὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ καταγγελία τοῦ Ν. 2112|1920 μεταβάλλει νομικὸν χαρακτῆρα καὶ ἀπὸ ἀναιτιώδης καθίσταται αἰτιώδης.

γ) Τὸ γεγονὸς ὅτι οὕτως ἔχει τὸ ζήτημα φαίνεται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι τὸ ἄρθρ. 5 ἐδ. 1 τοῦ Ν. 2112 ἀναφέρεται εἰς περιπτώσεις καταγγελίας γενομένης μόνον ἐκ μέρους τοῦ *ἐργοδότου*. Ἐν ἄλλοις λόγοις, ἂν ὁ ἐργοδότης καταγγείλῃ τὴν ἀτομικὴν σύμβασιν ἐργασίας διὰ λόγον ἀναφερόμενον εἰς τὸ ἄρθρ. 5 ἐδ. 1 τοῦ Ν. 2112|1920, δὲν ὑποχρεοῦται εἰς καταβολὴν τοῦ εἰς βάρος τοῦ τιθεμένου ἰδιωτικοῦ ἀσφαλίστρου κατὰ τῆς ἀνεργίας τοῦ οὕτως ἀπολυομένου. Ἀντιθέτως τὸ ἄρθρον τοῦτο δὲν ἔχει ἐφαρμογήν, ἂν ὁ ἐργαζόμενος, δι' αἰτίαν ἀνάλογον, κειμένην εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐργοδότου, καταγγείλῃ τὴν μετ' αὐτοῦ ἀτομικὴν σύμβασιν ἐργασίας ἀορίστου χρόνου. Καὶ τοῦτο εἶναι λογικόν. Διότι ἡ ὑπὸ τοῦ Ν. 2112|1920 προβλεπομένη ὑποχρέωσις τοῦ ἐργαζομένου νὰ καταβάλῃ εἰς τὸν ἐργοδότην του ἀποζημίωσιν διὰ τὴν παρ' αὐτοῦ (ἐργαζομένου) ἀπροθέσμου καταγγελίαν δὲν ἀποτελεῖ ἰδιωτικὸν ἀσφάλιστρον κατὰ τῆς ἀνεργίας, ὡς καὶ ἀνωτέρω ὑπεστηρίχθη, ἀλλὰ κάλυψιν τῆς τυχὸν ζημίας τούτου ἐκ τῆς ἀσκήσεως ἀθεμίτου εἰς βάρος του συναγωνισμοῦ.

δ) Θὰ ἦτο τέλος λίαν ἀντικοινωνικὸν νὰ δεχθῇ τις, ὅτι τὸ ἄρθρ. 5 ἐδ. 1 τοῦ Ν. 2112|1920 εἰσάγει—καὶ δὴ κατὰ νομοθετικὴν ἐπιταγήν—*τὴν ῥήτραν τοῦ ἐνευθόνου*. Εἰς στιγμήν, καθ' ἣν ὁ νομοθέτης ἀρνεῖται νὰ δώσῃ κῦρος εἰς ἀναλόγους συμβατικὰς ῥήτρας, εἶναι ἐπικίνδυνον νὰ δεχθῇ τις, ὅτι ἐν προκειμένῳ ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ ἀπαλλάξῃ τοὺς ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου συμβληθέντας ἀπὸ τὰς συνεπείας τῆς ὑπαιτιότητός των, εἴτε αὕτη ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως, εἴτε εἰς τὴν λύσιν ταύτης. Τοιαύτη γενικὴ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ πάσης μορφῆς ὑπαιτιότητα οὐδαμοῦ ἐν τῷ Δικαίῳ ὑφίσταται. Οὔτε ἡ ἱστορία τοῦ Δικαίου ἀναφέρει τοιαῦτα παραδείγματα. Οὔτε ὑπάρχουν ἀλλοδαπὰ ὑποδείγματα τοιαύτης ἐκτάσεως. Δὲν εἶναι δὲ δυνατὸν νὰ εἴπωμεν, ὅτι καὶ ἂν πάντα ταῦτα δὲν ὑπάρχουν, τοῦτο δὲν ἔχει σημασίαν, διότι ἐν προκειμένῳ ὁ Ἕλλην νομοθέτης καινοτομεῖ. Θὰ ἦτο πράγματι παράδοξος τοιαύτη καινοτομία, εἰσάγουσα τὸ ἀνεύθυνον ἀπὸ πάσης ὑπαιτιότητος, οἱασδήποτε μορφῆς καὶ οἱασδήποτε βαρύτητος, εἰς ἀτιμήν, καθ' ἣν εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ κοινωνία, ἡ ὁποία εἶναι ὁ δημιουργὸς ἄλλα καὶ ὁ ὑποτελὴς τοῦ δικαίου, ἀνθίσταται καὶ ἀντιδρᾷ εἰς πᾶσαν περίπτωσιν ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τῆς εὐθύνης.

ε) Ὑποστηρίζεται, ἐν τούτοις, ὅτι ἡ περίπτωσις τοῦ ἄρθρ. 5 ἐδ. 1 τοῦ Ν. 2112|1920 εἶναι ἀποκλειστικὴ καὶ ἐκ τοῦ ὅτι εἰς τὸ ἀρχικὸν σχέδιον τούτου περιείχετο διάταξις (ληφθεῖσα ἐκ τοῦ ἄρθρ. 13 τοῦ Ἰταλικοῦ Ν. Δ. τῆς 2.9.1917), καθ' ἣν ἡ ἀτομικὴ σύμβασις ἐργασίας ἠδύνατο νὰ λυθῇ ἀπροθέσμως καὶ ἀζημίως «... λόγῳ εὐλόγου καὶ δεδικαιολογημένης αἰτίας, καθιστώσης ἀδύνατον τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως, οἷον ἀξιοπείνου πράξεως, σκοπίμου παραμελήσεως καθηκόντων...» καὶ ὅτι ἐκ τῆς ἀνωτέρω φράσεως περιελήφθη τελικῶς ἐν τῷ νόμῳ μόνον ἡ περίπτωσις τῆς ἀξιοπείνου πράξεως (1). Ἀλλὰ καὶ τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο δὲν ἔχει τὴν ἐλπιζομένην πειστικότητα. Εἶναι δύσκολον νὰ πιστεύσῃ τις, ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ Ἕλληνος νομοθέ-

1) *Κανκᾶ*, Ἐνοχικόν Ι, 1948, 368, *Ζέπου*, Ἐνοχικόν ΙΙ, 1949, 882, Πρωτ. Θεσσαλ. 2289|1949, ΕΕΔ 9, 19, Πρωτ|κου Θηβῶν 18|1950, ΕΕΔ 9, 791, Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 39|1950, ΕΕΔ 9, 1125.

1) *Ι. Κακοδίστρια*, Τινὰ περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἕνεκα σπουδαίου λόγου, Θέμ. ΞΒ' 42.

του ενουνειδήτως παράλειψις τοῦ ἰταλικοῦ ὅρου **εὐδικαιολογημένη αἰτίαν** σημαίνει καὶ παράλειψιν τοῦ ὅρου **επιτρεπτὴ αἰτία**». Καὶ εἶναι ἀκόμη δυσκολώτερον νὰ πιστεύσῃ τις, ὅτι διὰ τοῦ τρόπου τούτου ὁ Ἕλλην νομοθέτης ἠθέλησε νὰ δώσῃ νομιμοφάνειαν εἰς πάσης μορφῆς καὶ οἱουδήποτε εἴδους ἀνηθικότητα. Νομίζομεν, ὅτι ἡ περιωρισμένη ἑρμηνεία τοῦ ἄρθρου 5 ἐδ. 1 τοῦ Ν. 2112|1920, ὡς ἐξετάθη ἀνωτέρω, παραγνωρίζει ἀσυγχωρήτως τὸν **ἠθικὸν κανόνα**, ὁ ὁποῖος διέπει τὸ δίκαιον τῶν ἀστικῶν ἐνοχῶν καὶ ὅστις κατ' οὐδεμίαν περίπτωσιν πρέπει νὰ παραμείνῃ ἀνεφάρμοστος ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῶν ἐργατικῶν ἐνοχῶν. Ἐξ ἄλλου, καὶ ἂν ὑποστηριχθῇ ὅτι ἡ ἑρμηνεία αὕτη εἶναι πλέον φιλεργατικὴ τῆς ἠθῆ ὑποστηριζομένης, θὰ πρέπει τότε νὰ ἀντιπαρατηρηθῇ, ὅτι οὕτω σκεπτόμενοι καὶ οὕτω ἑρμηνεύοντες τὰς ἐργατικὰς διατάξεις δὲν εἴμεθα πραγματικοὶ φίλοι τῆς ἐργατικῆς τάξεως, ὡς τείνοντες εἰς τὴν ἀνηθικοποίησίν της.

XIII. Ἡ ἑρμηνεία αὕτη καθίσταται πλέον εὐλογοφανὴς μετὰ τὸ ἄρθρ. 672 Α. Κ., κατὰ τὸ ὁποῖον ἑκάτερον τῶν μερῶν δικαιοῦται κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἐργασίας διὰ **σπουδαῖον λόγον** ὁποτεδήποτε ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας. Ὑπεστηρίχθη ἐν τούτοις, ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦτο δὲν ἀποκλείει τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 5 ἐδ. 1 τοῦ Ν. 2112|1920 διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους: α) Διότι τὸ ἄρθρ. 38 τοῦ εἰσαγωγικοῦ Νόμου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος διετήρησεν ἐν ἰσχύϊ τὸν Ν. 2112|1920 β) Διότι, ἐν πάσῃ περιπτώσει, εἰς τὸ διατηρούμενον ἐν ἰσχύϊ ἄρθρ. 5 ἐδ. 1 τοῦ Ν. 2112|1920 δὲν ὑπάρχει νομοθετικὸν κενόν, δυνάμενον νὰ συμπληρωθῇ διὰ τοῦ ἄρθρ. 672 Α.Κ. (1). Ἀμφότερα τὰ ἐπιχειρήματα ταῦτα ἔχουν ὀρθότητα, στηριζομένην μόνον εἰς τὴν ἀποκλειστικότητα τοῦ ἄρθρ. 5 ἐδ. 1 τοῦ Ν. 2112|1920. Ἐφ' ὅσον, ὡς ἐλέχθη, δεχθῇ τις ὅτι αἱ ἐξαιρέσεις τοῦ ἄρθρου τούτου εἶναι ἀποκλειστικαὶ καὶ περιωρισμέναι, εἶναι μοιραῖον νὰ καταλήξῃ εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος δὲν ὑπάρχει ἔδαφος ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρ. 672 Α.Κ. εἰμὴ εἰς ἐλαχίστας πλέον περιπτώσεις καταγγελίας ἀτομικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἀορίστου χρόνου. Ἀντιθέτως, ἂν δεχθῇ τις τὴν παρ' ἡμῶν ὑποστηριζομένην ἄποψιν, ὅτι αἱ ἐξαιρέσεις τοῦ ἄρθρ. 5 ἐδ. 1 τοῦ Ν. 2112|1920 δὲν εἶναι ἀποκλειστικαί, δι' οὓς λόγους ἀνεπτύξαμεν ἤδη, τὸ ἄρθρ. 672 Α.Κ. ἀποκτᾷ τὸ πραγματικὸν ἔδαφος ἐφαρμογῆς του καὶ τὴν ἀληθῆ του ἀξίαν. Ἄλλως θὰ πρέπει νὰ διερωτηθῇ τις, ἂν ὁ νομοθέτης τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος δὲν ἔκαμε μάταιον καὶ ἀσκοπον ἔργον διὰ τῆς νομοθετήσεως ἑνὸς ἄρθρου, τοῦ ὁποίου ἡ πρακτικὴ ἐφαρμογὴ εἶναι σπανία καὶ κατ' οὐσίαν ἀνύπαρκτος. Ἐν τούτοις ἡ ἀξία τοῦ ἄρθρου 672 Α.Κ. εἶναι πράγματι ἀνυπολόγιστος. Ὡς ὀρθῶς δέχονται οἱ ἑρμηνευταί, τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον ἐλήφθη ἐκ τοῦ ἄρθρ. 352 τοῦ Ἑλβετικοῦ Κώδικος τῶν Ἐνοχῶν, κατὰ τὸ ὁποῖον «ὁ ἐργοδότης καὶ ὁ ὑπάλληλος δύνανται, ἄνευ προειδοποιήσεως, νὰ ἀπομακρυνθοῦν τῆς συμβάσεως δι' εὐλόγους αἰτίας. Θεωροῦνται ἰδίᾳ, ὡς εὔλογοι αἰτίαι ὅλαι αἱ περιστάσεις, αἱ ὁποῖαι διὰ λόγους ἠθικότητος ἢ δυνάμει τῶν κανόνων τῆς καλῆς πίστεως ἐπιτρέπουν εἰς τὸ ἓν τῶν μερῶν νὰ μὴ ἐκτελέσῃ πλέον τὴν σύμβασιν. Ὁ δικαστὴς θὰ κρίνῃ, ἐὰν ὑπάρχουν παρόμοιοι λόγοι, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ θεωρήσῃ ὡς τοιοῦτον οὔτε τὴν ἀσθένειαν, ἐξ ἧς προσεβλήθη ὁ ὑπάλληλος ἄνευ πταίσματός του, οὔτε τὴν ὑποχρεωτικὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν τῆς ὁμοσπονδιακῆς νομοθεσίας». Ἡ ἁπλῆ ἀνάγνωσις τοῦ ἄρθρου τούτου πείθει ὅτι βάσις τῆς ἀπροθέσμου καὶ ἄνευ ἀποζημιώσεως καταγγελίας τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας δι' εὔλογον αἰτίαν εἶναι τὸ **πταῖσμα** ἐκείνου, καθ' οὗ στρέφεται ἡ καταγγελία. Ὡς τοιαῦται πταισματικαὶ κατ' οὐσίαν αἰτίαι ἐθεωρήθησαν ὑπὸ τῶν ἑλβετῶν ἑρμηνευτῶν ἡ μέθη, ἡ ἀνηθικότης, πᾶν ἀδίκημα κατὰ τῶν ἠθῶν, ἡ ἀπουσία ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας, ἡ ἀπρεπὴς συμπεριφορὰ κλπ. (1). Εἶναι συνεπῶς προφανὲς ὅτι ὁ νομοθέτης τοῦ ἄρθρ. 672 Α.Κ. ἐπίστευεν, ὅτι αἱ ἐξαιρέσεις τοῦ ἄρθρ. 5 ἐδ. 1 τοῦ Ν. 2112|1920 δὲν ἦσαν ἀποκλειστικαὶ καὶ ὅτι ὑπῆρχεν ἐντεῦθεν πράγματι **νομοθετικὸν κενόν**, ἤτοι ἡ μὴ ρύθμισις ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω νόμου τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν ἡ καταγγελία γίνεται ἕνεκα λόγου ἀναγομένου εἰς τὴν ὑπαιτιότητα τοῦ καθ' οὗ αὕτη στρέφεται. Τὸ κενὸν ἀκριβῶς τοῦτο συμπληρώνει τὸ ἄρθρ. 672 Α.Κ. καὶ θὰ ἦτο, διὰ τοῦ οἱουδήποτε παραμερισμοῦ του, χειριστὴ ἡ ἐξυπηρέτησις τοῦ ἠθικοῦ κανόνος τῶν ἐργατικῶν ἐνοχῶν. Τὸ ὅτι δὲ ὑπῆρχε κενὸν συνάγεται καὶ ἐκ τῆς ἑξῆς περιπτώσεως τῆς πρακτικῆς τῶν ἑλληνικῶν δικαστηρίων. Ὑποθετέον ὅτι ὁ ἐργοδότης ἔβλαψε κατὰ τοῦ ὑπαλλήλου μήνυσιν ἐπὶ κλοπῇ καὶ ὅτι κατόπιν προέβη εἰς τὴν ἀπροειδοποίητον καταγγελίαν. Δικαιοῦται, κατὰ τὴν ἀποκλειστικὴν θεωρίαν, νὰ μὴ καταβάλῃ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112|1920. Ἐὰν μετὰ ταῦτα ὁ ὑπάλληλος οὗτος κατεδικάσθη διὰ τὴν ὡς ἄνω ἀξιόποινον πρᾶξιν, ἡ μὴ καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως ὁριστικοποιεῖται. Ἐὰν ἠθῴωθη, ὁ ἐργοδότης ὀφείλει νὰ καταβάλῃ τὴν ἀποζημίωσιν ἐκ τῶν ὑστέρων. Τί εἶπεν ὅμως ἡ ἑλληνικὴ νομολογία εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ ὑπάλληλος ἀπηλλάγη ποινικῶς, διότι τὸ ἀδίκημα τῆς κλοπῆς παρεγράφη ἢ διότι ἐχώρησεν ἐμπράκτως μετάνοια; Παρ' ὅλον ὅτι τὸ ἄρθρ. 5 ἐδ. 1 τοῦ Ν. 2112|1920 εἶναι ἐν προκειμένῳ σαφὲς καὶ ἀπαιτεῖ—ἵνα μὴ καταβάλῃ ὁ ἐργοδότης τὴν ἀποζημίωσιν—καταδίκην τοῦ ὑπαλλήλου, ἡ ἑλληνικὴ νομολογία ἐδέχθη εἰς πλείστας περιπτώσεις, ὅτι, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι εἰς τὰ ἀνωτέρω θέματα δὲν ὑπάρχει ποινικὴ καταδικαστικὴ ἀπόφασις, ὁ ἐργοδότης δὲν ὀφείλει τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112|1920, διότι τὸ ἀδίκημα ὑφίσταται κατ' οὐσίαν, ἐν ἄλλοις λόγοις διότι ὑφίσταται τὸ **πταῖσμα** τοῦ καθ' οὗ στρέφεται ἡ καταγγελία. Τὸ γεγονὸς τοῦτο καὶ μόνον καταδεικνύει, ὅτι πράγματι ὑπάρχει νομοθετικὸν κενὸν ἐν τῷ ἄρθρῳ 5 ἐδ.

1) **Γ. Καποδίστριας**, op. cit., σελ. 40.

1) Rossel, Code civil et code des obligations, 1937, ἄρθρ. 352, σημ. 3.

1 τοῦ Ν. 2112|1920. Ἀλλὰ καταδεικνύει ἐπὶ πλέον ὅτι ἡ ἑλληνικὴ νομολογία, παρὰ τὴν κρατοῦσαν ἀποκλειστικὴν ἑρμηνείαν τοῦ ἄρθρ. 5 ἐδ. 1 τοῦ Ν. 2112|1920, δὲν ἠδύνατο νὰ ἀποστερηθῇ τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς θεωρίας τοῦ πταίσματος, ἣν ἡμεῖς ὅσακις ἔκρινεν, ὅτι ἡ περιωρισμένη καὶ ἀποκλειστικὴ ἐφαρμογή τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου ἀντετίθετο σαφῶς καὶ ἀπερίφραστος πρὸς τὸ κοινὸν περὶ δικαίου συναίσθημα, τὸ ὁποῖον ἄλλωστε καὶ ἀποτελεῖ τὸ ἠθικὸν θεμέλιον τῆς πταισματικῆς θεωρίας.

XIV. Ἀλλὰ καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι τὰ μέχρι τοῦδε ἐκτεθέντα δύνανται νὰ παραμερισθοῦν ὑπὸ τῆς αὐστηρῶς καὶ στενῶς εἰς τὰ νομοθετικὰ κείμενα προσκεκολλημένης ἑρμηνείας, ἡ παρ' ἡμῖν ὑποστηριζομένη ἄποψις εὑρίσκει —μέχρι σημείου τινός—σταθερὰ ἐρείσματα ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. Ἐν πρώτοις δὲν δύναται νὰ παρατηρηθῇ ἐνταῦθα, ὅτι πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος δὲν ὑπῆρχε νομοθετικὸν κενὸν ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς θεωρίας περὶ καταχρήσεως δικαιώματος γενικῶς μὲν ἐπὶ τῆς ἐνασκήσεως τῶν δικαιωμάτων, εἰδικῶς δὲ ὡς πρὸς ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὴν καταχρηστικὴν ἐνάσκησιν τοῦ δικαιώματος, τῆς καταγγελίας τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου. Ἐπομένως τὸ ἄρθρον τοῦτο ἰσχύει ἐπὶ πάσης περιπτώσεως ἐνασκήσεως τοιαύτης καταγγελίας. Περαιτέρω πρέπει νὰ παρατηρηθῇ —καὶ τοῦτο ἔχει μεγίστην σημασίαν—ὅτι ἡ ἑλληνικὴ νομολογία ἐδέχθη, ὀρθῶς, ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν ἡ καταγγελία τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου θεωρεῖται ὡς ἀναιτιώδης νομικὴ πρᾶξις. Ἐν ἄλλοις λόγοις, τοῦτο σημαίνει, ὅτι παρὰ τὰ ἀναιτιῶδες τῆς καταγγελίας ὁ δικαστής, προκειμένου νὰ ἐφαρμόσῃ τὸ ἄρθρον 281 Α.Κ., ὀφείλει νὰ ἐρευνήσῃ, ἂν τὰ περιστατικά, ἅτινα συνοδεύουν τὴν ἐν λόγῳ καταγγελίαν, συμφωνοῦν ἢ ἀντιτίθενται πρὸς τοὺς κανόνας τῆς καλῆς πίστεως, τῶν χρηστῶν ἠθῶν ἢ τὸν οἰκονομικὸν καὶ κοινωνικὸν σκοπὸν τοῦ πρὸς καταγγελίαν δικαιώματος (Α.Π. 199|1951, ΕΕΔ 10, 618). Ἡ ἔρευνα δμως αὕτη ὀφείλει νὰ φθάσῃ ἀναγκαίως εἰς ὅλα τὰ παραγωγικὰ αἴτια τῆς βουλήσεως τοῦ καταγγέλλοντος τὴν ἀτομικὴν σύμβασιν ἐργασίας ἀορίστου χρόνου. Ἂν ὑποτεθῇ ὅτι καταγγέλλων εἶναι ὁ ἐργοδότης, ὁ δικαστὴς θὰ ἐρευνήσῃ τὰ παραγωγικὰ αἴτια τῆς βουλήσεως του καὶ ἂν διαπιστώσῃ, ὅτι ἡ παρ' αὐτοῦ ἀσκηθεῖσα καταγγελία ἔχει καταχρηστικὴν μορφήν, θὰ ἀκυρώσῃ ταύτην, εἰς τὴν ἀντίθετον δὲ περίπτωσιν θὰ δεχθῇ, ὅτι αὕτη ἐγένετο ἐγκύρως. Ἐπιθυμοῦμεν νὰ σταθῶμεν εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην καὶ νὰ κάμωμεν τὴν ἑξῆς ὑπόθεσιν: Ἐὰν τὰ παραγωγικὰ αἴτια τῆς βουλήσεως τοῦ καταγγέλλοντος ἐργοδότου ἀνάγωνται εἰς περιστατικὰ ὀφειλόμενα εἰς ὑπαιτιότητα τοῦ ἐργαζομένου (ἀπρεπὴς συμπεριφορὰ τούτου ἔναντι τοῦ ἐργοδότου, σκόπιμος πλημμελὴς ἐκτέλεσις τῆς ἐργασίας πρὸς ἐξαναγκασμὸν τοῦ ἐργοδότου νὰ προβῇ εἰς ἀπόλυσιν, ἵνα καταβάλῃ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112|1920, κρυφὴ παροχὴ ἐργασίας παρ' ἄλλῳ ἐργοδότῃ ἢ ἄσκησις πατοτελοῦς ἐργασίας ἐπ' ὀνόματι ἄλλου), ὁ δικαστὴς θὰ δεχθῇ ἀναμφιβόλως, ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου γενομένη καταγγελία δὲν ἔχει καταχρηστικὴν μορφήν. Ποία θὰ εἶναι ἡ κρίσις; Ὅτι ἡ καταγγελία θὰ θεωρηθῇ ἔγκυρος. Ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ ἐργοδότης—ἂν δεχθῶμεν τὰ συμπεράσματα τῆς στενῆς καὶ ἀποκλειστικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 5 ἐδ. 1 τοῦ Ν. 2112|1920—θὰ ὑποχρεωθῇ καὶ πάλιν νὰ πληρώσῃ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112|1920, ἐφ' ὅσον τὰ περιστατικά, ἅτινα ἱδρύουν τὴν ἀστικὴν ὑπαιτιότητα τοῦ ἐργαζομένου δὲν συνιστοῦν καὶ ἐκείνην ποινικὴν ὑπαιτιότητα τούτου. Ἀλλ' ἡ τοιαύτη λύσις ἀντιφάσκει προφανῶς πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος. Διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου εἰσάγεται εἰς τὸ πλαίσιον τοῦ Δικαίου εἰς **ἠθικὸς κανών**, τοῦ ὁποίου ἡ τήρησις ἔχει ἐφεξῆς νομικὰς συνεπείας (1). Κατ' ἄλλους νομικὴ συνέπεια τῆς καταχρηστικῆς ἐνασκήσεως τοῦ δικαιώματος εἶναι ἡ ἀκυρότης καὶ κατ' ἄλλους ἡ ἀποζημίωσις. Ἀλλ' ὑπάρχει ὁπωσδήποτε μία συνέπεια. Ἡ Ἑλληνικὴ νομολογία ἐδέχθη ἐν προκειμένῳ, ὅτι ἡ καταχρηστικὴ καταγγελία τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου εἶναι ἄκυρος. Ἄρα ὁ ἐργοδότης θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ καταβάλλῃ τοὺς μισθοὺς τοῦ ἀπολυθέντος, διότι, ἐφ' ὅσον ἡ καταγγελία εἶναι ἄκυρος, ἡ σύμβασις ἐργασίας ἐξακολουθεῖ νὰ ὑφίσταται. Ἂν ἀντιθέτως ἡ καταγγελία δὲν εἶναι καταχρηστική, εἶναι ἔγκυρος. Ἄρα ὁ ἐργοδότης οὐδὲν ὀφείλει νὰ καταβάλῃ λόγῳ μισθοῦ, διότι ἡ σύμβασις ἐλύθη. Ἀλλ' ἐάν ἡ αἰτία, δι' ἣν ἡ καταγγελία ἐθεωρήθη ὡς ἔγκυρος, ἀνάγεται εἰς ὑπαιτιότητα τοῦ ἀπολυθέντος, ἐκφεύγει πράγματι αὕτη πᾶσης κυρώσεως ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρ. 281 Α. Κ.; Μήπως ὁ δικαστής, διὰ νὰ ἐφαρμόσῃ ὀρθῶς τὸ ἄρθρ. 281 Α. Κ., δὲν ἔφθασεν, εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην, εἰς τὴν ἔρευναν τῆς ὑπαιτιότητος τοῦ ἐργαζομένου; Μήπως, κατὰ μείζονα λόγον, ὁ νομοθέτης τοῦ ἄρθρου τούτου δὲν εἶχεν ὑπ' ὄψιν του καὶ τὴν περίπτωσιν ταύτην τῆς ὑπαιτιότητος τοῦ ἀπολυθέντος διὰ τὴν μὴ ἐφαρμογὴν τῶν συνεπειῶν τῆς καταχρηστικῆς καταγγελίας; Καὶ ἀφοῦ, ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, ἡ ἔρευνα περὶ τοῦ ἂν ἡ καταγγελία ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου εἶναι ἢ μὴ καταχρηστικὴ ἐμπλέκεται ἀναγκαίως μὲ τὴν ἔρευναν τῆς ὑπαιτιότητος τοῦ ἀπολυθέντος, κατὰ ποίαν λογικήν, ὅταν φθάσωμεν εἰς τὰς συνεπείας, θὰ πρέπει νὰ χωρίσωμεν τὰς ἐκ τοῦ ἄρθρ. 281 Α. Κ. πρὸς τὰς ἐκ τῆς ὑπαιτιότητος τοιαύτας; Διὰ τοὺς λόγους συνεπῶς αὐτοὺς νομίζομεν, ὅτι τὸ ἄρθρ. 281 Α. Κ. συμπληροῖ—λόγῳ τῆς γενικότητος τοῦ ἐν αὐτῷ περιεχομένου ἠθικοῦ καὶ νομικοῦ κανόνος—τὸ νομοθετικὸν κενόν, τὸ ὁποῖον ὑπάρχει ἐν ἄρθρ. 5 ἐδ. 1 τοῦ Ν. 2112|1920 καὶ τὸ ὁποῖον ἀναμφιβόλως ὑπάρχει, ἂν δεχθῶμεν ὅτι αἱ ἐν αὐτῷ ἐξαιρέσεις εἶναι ἀποκλειστικαί.

XV. Τὰ συμπεράσματα τῆς μακρᾶς ταύτης ἐργασίας εἶναι ἐν συνόψει τὰ ἑξῆς: Ἡ καταγγελία τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργα-

1) G. Ripert. La régle morale dans les obligations civiles, Paris 1927. No 90.

σίας ἀορίστου χρόνου εἶναι **αἰτιώδης** νομικὴ πρᾶξις, διότι ἔχει σαφῆ καὶ ὡρισμένον σκοπόν: τὴν λύσιν τοῦ συμβατικοῦ δεσμοῦ. Ἀλλ' ὅταν ὑποστηρίζωμεν, ὅτι ἡ καταγγελία τοῦ Ν. 2112|1920 εἶναι **ἀναιτιώδης**, ἐννοοῦμεν ὅτι ὁ καταγγέλλων, εἴτε εἶναι ὁ ἐργοδότης, εἴτε εἶναι ὁ ἐργαζόμενος, δὲν ὑποχρεοῦται νὰ ἀναφέρῃ τὰ **παραγωγικὰ αἴτια** τῆς πρὸς καταγγελίαν βουλήσεώς του. Ἀναλύοντες τὰ πιθανὰ παραγωγικὰ αἴτια τῆς τοιαύτης βουλήσεως διακρίνομεν ταῦτα εἰς **οἰκονομικὰ** καὶ εἰς **ἐξωοικονομικά**. Ἐκ τῆς οἰκονομικῆς τοποθετήσεως τοῦ Ν. 2112|1920 καταλήγομεν εἰς τὴν σκέψιν, ὅτι ἡ βάσει τρόπου ἀσκουμένη καταγγελία εἶναι ἀναιτιώδης, καθ' ὅσον ὁ ἀσκῶν ταύτην δὲν ὑποχρεοῦται νὰ ἐκθέσῃ τὰ **οἰκονομικὰ παραγωγικὰ αἴτια** τῆς πρὸς καταγγελίαν βουλήσεώς του. Ἀντιθέτως ὁ Ν. 2112|1920 δὲν ρυθμίζει τὴν καταγγελίαν τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ὁσάκις αὕτη ὀφείλεται εἰς **ἐξωοικονομικὰ παραγωγικὰ αἴτια** τῆς βουλήσεως τοῦ καταγγέλλοντος, ἀναγόμενα εἰς **ὑπαιτιότητα** τοῦ καθ' οὗ στρέφεται ἡ καταγγελία. Ἡ ἄποψις αὕτη πρέπει νὰ κρατήσῃ καὶ διὰ τὸ πρὸ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἐφαρμοζόμενον δίκαιον, κατὰ μείζονα δὲ λόγον μετὰ τὰ ἄρθρα 281 καὶ 672 τούτου. Ἐφ' ὅσον συνεπῶς ἡ καταγγελία τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ἐγένετο ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, λόγῳ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐργαζομένου, πρέπει νὰ ἀποκλεισθῇ ἡ καταφυγὴ εἰς βάρος τοῦ πρώτου τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112|1920, τοῦ νόμου τούτου μὴ ρυθμίζοντος τὸ θέμα τοῦτο. Ἀντιστρόφως, ἂν ὁ ἐργαζόμενος προβῇ εἰς τοιαύτην καταγγελίαν λόγῳ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐργοδότου, θὰ ἀποκλεισθῇ καὶ πάλιν ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Ν. 2112|1920 καὶ δὲν θὰ καταδικασθῇ ὁ ἐργαζόμενος εἰς πληρωμὴν τῆς ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ ὁριζομένης ἀποζημιώσεως. Πέραν τούτου εἶναι εἰς ἀμφοτέρους ἀνοικτὴ ἡ θύρα εἰς ἀγωγὰς ἀποζημιώσεως στηριζομένας εἰς τὰς γενικὰς ἀρχὰς τῆς ὑπαιτιότητος.

XVI. Ἡ λύσις αὕτη πιθανὸν νὰ θεωρηθῇ ὡς τολμηρά. Δὲν εἶναι ὅμως χωρὶς σταθερὰ ἐρείσματα. Καὶ οὔτε πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀντεργατική. Ἐὰν εἶναι τολμηρά, τοῦτο συμβαίνει, διότι ἔχει πράγματι τὸ θάρρος νὰ βάλλῃ κατὰ τοῦ ἐπὶ τριακονταετίαν κρατήσαντος ἑρμηνευτικοῦ συστήματος τοῦ Ν. 2112|1920, τὸ ὁποῖον ὁ συγγραφεὺς τῆς παρούσης ἐργασίας οὐδέποτε ἐπίστευσεν ὡς θεωρητικῶς ἄφογον. Ἀντὶ λοιπὸν εἰς πᾶσαν περίπτωσιν καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, προερχομένης ἐκ τῆς ἐργοδοτικῆς πλευρᾶς, ἀλλ' ὀφειλομένης εἰς ἀποκλειστικὴν ὑπαιτιότητα τοῦ ἐργαζομένου νὰ καταφεύγωμεν εἰς λανθασμένα νομικὰ κατασκευάσματα καὶ νὰ δεχώμεθα ὅτι ἡ ὑπαίτιος συμπεριφορὰ τοῦ ἐργαζομένου καταδεικνύει τὴν βούλησιν τούτου πρὸς οἰκειοθελῆ ἀποχώρησιν ἢ πρὸς ἄσκησιν καταγγελίας ἐκ μέρους του καὶ ἀντὶ νὰ κατασκευάζωμεν ἐκ τοῦ προχείρου τὰ πραγματικὰ ταῦτα τεκμήρια, διὰ νὰ μὴ δώσωμεν τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112|1920—τῆς ὁποίας ἡ δόσις ἀντιτίθεται εἰς τὸ κοινὸν περὶ δικαίου συναίσθημα—εἶναι καλύτερον νὰ βαδίσωμεν εὐθέως εἰς τὸν αὐτὸν σκοπόν, ἔχοντες ὡς βοηθὸν τὴν ἐπιστημονικὴν τόλμην καὶ μόνον. Ἐξ ἄλλου ἡ λύσις αὕτη ἔχει σταθερὰ νομικὰ ἐρείσματα, εἰς τὴν δύναμιν τῶν ὁποίων πιστεύομεν ἀδιστάκτως καὶ τὰ ὁποῖα ἐξεθέσαμεν ἀναλυτικῶς ἀνωτέρω. Τέλος ἡ λύσις αὕτη δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀντεργατική, ἐκ μόνου τοῦ λόγου ὅτι στερεῖ τὸν ἀπολυθέντα ἐργαζόμενον τῆς τόσον ὑπερτροφικῶς χορηγουμένης ἐνίοτε ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112|1920. Ἐὰν τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον προστατεύῃ τοὺς ἐργαζομένους διὰ τῆς δημιουργίας νομικῶν διατάξεων ἀπονεμουσῶν εἰς τούτους ἀληθῆ δικαιώματα, δηλαδὴ ἐννόμως προστατευόμενα συμφέροντα, διαπλάσασι ἐξ ἴσου εἰς βάρος τούτων καὶ ἀντιστοίχους ὑποχρεώσεις καὶ τὸ νὰ ὑπενθυμίζῃ τὶς εἰς τοὺς ἐργαζομένους τὰς ὑποχρεώσεις των ταύτας καὶ τὸ καθῆκον των πρὸς σεβασμόν των ἀποτελεῖ τὸν βασικὸν ἠθικοπλαστικὸν σκοπὸν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου.

XVII. Τὰ δοθέντα ἀνωτέρω συμπεράσματα ἐνισχύονται καὶ ἀπὸ τὰ ἐν Γαλλίᾳ κρατοῦντα, ἔνθα γίνεται σαφὴς διάκρισις μεταξὺ licenciement καὶ congédiement. Εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις πρόκειται περὶ τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐργαζομένου, ἀλλ' αἱ προϋποθέσεις ἑκάστης τούτων εἶναι διάφοροι. Ἡ ἔννοια τοῦ licenciement ἀνταποκρίνεται πρὸς τὸ δικαίωμα τοῦ ἐργοδότου νὰ καταγγείλῃ τὴν ἀτομικὴν σύμβασιν ἐργασίας βάσει τοῦ ἄρθρ. 23, βιβλ. Ιον, τοῦ Γαλλικοῦ Ἐργατικοῦ Κώδικος, ἤτοι διὰ λόγους οἰκονομικῆς ἰδίᾳ φύσεως. Ἡ ἔννοια τοῦ congédiement ἀνταποκρίνεται πρὸς τὸ δικαίωμα τοῦ ἐργοδότου νὰ ἀπολύσῃ τὸν παρ' αὐτῷ ἐργαζόμενον λόγῳ τῶν βαρέων πταισμάτων τούτου (1). Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν πρόκειται περὶ τῆς **μονομεροῦς λύσεως** (résiliation unilatérale) τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, ἥτις ἀποτελεῖ δικαίωμα τούτου καὶ διὰ τὴν ἄσκησιν τοῦ ὁποίου οὐδεμίαν νόμιμον ἀποζημίωσιν ὀφείλει οὗτος ἐν τῷ Γαλλικῷ Δικαίῳ. Εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν πρόκειται περὶ **δικαστικῆς λύσεως** τῆς συμβάσεως (résiliation judiciaire), ἀνήκει δὲ εἰς τὸ δικαστήριον νὰ ἐκτιμήσῃ, ἂν ὁ ἐργοδότης ὀφείλῃ ἀποζημίωσιν εἰς τὸν ἐργαζόμενον διὰ τὴν τοιαύτην ἀπόλυσιν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἂν ὁ τελευταῖος οὗτος εἶναι ἢ μὴ ὑπαίτιος τῆς ἀπολύσεως του. Ὡς παρατηρεῖ ὁ Ronast, ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ «...ὁ ἐνοχος ὑπάλληλος τίθεται ἀμέσως ἐκτὸς ὑπηρεσίας, ἄνευ δικαστικῆς ἀποφάσεως. Ὁ ἐργοδότης, ἀπὸ τὸν ὁποῖον θὰ ἀπαιτηθῇ ἀποζημίωσις ἐκ τοῦ ὅτι ἔλυσε τὴν σύμβασιν ἐξ ἰδίας του πρωτοβουλίας, ἔχει πρὸς κάλυψίν του τὰ ἑξῆς μέσον ἀμύνης: Ἀντιπαρατηρεῖ ὅτι τὸ ἀντίδικον μέρος διέπραξε πταίσμα, καταστήσαν ἀναγκαίαν τὴν ἄμεσον ἀπόλυσίν του. Τὸ δικαστήριον εἶναι ἁρμόδιον νὰ κρίνῃ ἐπὶ τῆς βασιμότητος τοῦ ἰσχυρισμοῦ τούτου» (2).

---

1) Durand. Σημείωσις ἐν τῇ περιοδικῇ Droit social, 1939, 340.

2) A. Ronast εἰς Planiol-Ripert, Traité pratique du droit civil, t. XI, No 858, p. 90.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΔΙΑΚΟΠΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΔΙ' ΕΘΝΙΚΟΝ ΕΟΡΤΑΣΜΟΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΜΙΣΘΟΥ

Κῦρος σχετικῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας

Ἐθνικὸς ἑορτασμὸς τῆς 28ης Ὀκτωβρίου.— Κλείσιμον καταστημάτων δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.— Θεώρησις δι' αὐτῆς τοῦ χρόνου διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν ὡς ἐργασίμου καὶ διαταγὴ περὶ καταβολῆς μισθοδοσίας μισθωτῶν.— Ἀκυρότης ὡς πρὸς τοῦτο τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 58676 τῆς 24 Ὀκτωβρίου 1950 ἀποφάσεως αὐτοῦ ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας, ἔχων ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Διατάγματος τῆς 24ης Ὀκτωβρίου 1944 «περὶ ἑορτασμοῦ τῆς 28ης Ὀκτωβρίου» 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α.Ν. 447|1937 καὶ 6) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. Δ. τῆς 8|14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», καθώρισεν, ὅπως τὴν 28ην Ὀκτωβρίου 1950 τὰ καθ' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν βιομηχανικά, βιοτεχνικὰ καὶ ἐμπορικὰ καταστήματα, ὡς καὶ οἱ ἐν γένει τόποι ἐργασίας, ἐν οἷς ἐργάζονται μισθωτοί, συνδεόμενοι μετὰ τοῦ ἐργοδότου των διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, παραμείνωσι κλειστοὶ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ἀπὸ τῆς 6ης ὥρας μέχρι τῆς 20ης τοιαύτης. Ἐξαιροῦνται οἱ ἐργαζόμενοι, οἱ ὁποῖοι ἐκ τῶν κειμένων διατάξεων ἐργάζονται κατὰ τὰς Κυριακάς, ὡς καὶ οἱ ἀπασχολούμενοι εἰς ἐργασίας, εἰς τὰς ὁποίας ὑφίσταται ἄμεσος κίνδυνος καταστροφῆς τῶν προϊόντων ἐκ τῶν καιρικῶν μεταβολῶν.

Περαιτέρω διὰ τῆς αὐτῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὡρίσθη, ὅτι ὁ ὡς ἄνω χρόνος θέλει θεωρηθῇ ἐργάσιμος διὰ τὴν καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν.

Αἱ διατάξεις, ἐφ' ὧν ἐστηρίχθη ἡ ἀνωτέρω ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ὁρίζουν τὰ ἑξῆς: Ἡ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Διατάγματος τῆς 21ης Ὀκτωβρίου 1944 ὅτι ἡ 28 Ὀκτωβρίου ὁρίζεται ὡς ἡμέρα ἐθνικοῦ ἑορτασμοῦ, ἡ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α.Ν. 447|1937 περὶ τοῦ τρόπου ἀπονομῆς σεβασμοῦ εἰς τὴν ἐθνικὴν σημαίαν καὶ γενικῶς εἰς τὰ ἐθνικὰ σύμβολα» ὅτι ἡ διοικητικὴ Ἀρχὴ ἢ, ἐν ἀπουσίᾳ αὐτῆς, ἡ Ἀστυνομικὴ δύναται νὰ διατάσσῃ τὸ κλείσιμον τῶν καταστημάτων κατὰ τὰς ὥρας ἐπισήμου ὑποδοχῆς ὑψηλῶν προσώπων, ἐπισήμου ἑορτασμοῦ ἢ πένθους ἢ καὶ στρατιωτικῆς τελετῆς, ὡς καὶ ἑτέρου ἐξαιρετικοῦ καὶ ἐκτάκτου γεγονότος. Αἱ αὐταὶ Ἀρχαὶ εἰς τὰς ἄνω περιπτώσεις δύνανται νὰ διατάσσωσι τὴν παράτασιν τῶν ἐργασιῶν τῶν καταστημάτων κατὰ τὴν ἰδίαν ἢ ἄλλην ἡμέραν πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐργασίας τῶν ὡρῶν, καθ' ἃς ἔμειναν κλειστά.

Τέλος κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Ν. Δ. 14|3|1930 περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», ὁρίζον ἐν ἀρχῇ ὡς ἑορτασίμους ἡμέρας μόνον τὰς α) τὴν τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ, β) τὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, γ) τὴν Δευτέραν τοῦ Πάσχα, διὰ διαταγμάτων, προκαλουμένων παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας (νῦν Ἐργασίας), ἢ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτικῶν ἢ ὑπαλληλικῶν ἐπαγγελματικῶν Ὀργανώσεων καὶ κατόπιν συμφώνου γνώμης τῆς ἀρμοδίας δημοτικῆς, κοινοτικῆς, διοικητικῆς ἢ ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς, δύνανται νὰ ὁρίζωνται εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ ἄλλαι ἑορτάσιμοι ἡμέραι ὡς ἡμέραι ὁλοκληρωτικῆς ἢ μερικῆς ἀναπαύσεως.

Μετὰ τὰ ἄνω νομοθετικὰ κείμενα ἐξ οὐδεμιᾶς ἐξ αὐτῶν ἢ ἄλλης διατάξεως, ὡς καὶ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας δέχεται διὰ τῆς δημοσιευομένης κατωτέρω ἀποφάσεως αὐτοῦ, προκύπτει, ὅτι ἡ διοικητικὴ Ἀρχὴ (ἐν προκειμένῳ ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας) δύναται νομίμως νὰ καθορίζῃ, ὅτι ὁ χρόνος, καθ' ὃν τὸ κατάστημα παρέμεινε κλειστόν, θὰ θεωρηθῇ ἐργάσιμος διὰ τὴν καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν.

Κατ' ἄρθρ. 618 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος διὰ τῆς συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ὁ μὲν ἐκμισθωτὴς ὑποχρεοῦται νὰ παρέχῃ τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ εἰς τὸν μισθωτήν, οὗτος δὲ νὰ καταβάλλῃ τὸν συμφωνηθέντα μισθόν.

Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὸ ἄρθρ. 656 Ἀστικοῦ Κώδικος ἐὰν ὁ μισθωτὴς κατέστη ὑπερήμερος περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας ἢ ἂν ἕνεκα λόγων ἀφορώντων αὐτὸν καὶ μὴ ὀφειλομένων εἰς ἀνωτέραν βίαν εἶναι ἀδύνατος ἡ ἀποδοχὴ τῆς ἐργασίας, ὁ ἐκμισθωτὴς δικαιοῦται νὰ ἀπαιτήσῃ τὸν μισθόν.

Ἐν προκειμένῳ, ἡ διαταγὴ τῆς Ἀρχῆς, ἐκδοθεῖσα ἐντὸς τῆς παρεχομένης ἰδίᾳ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α.Ν. 447|1937 ἐξουσίας, ἀποτελεῖ διὰ τὸν ἐργοδότην περίπτωσιν ἀνωτέρας βίας (βλέπε Κ. Καυκᾶ, Ἐνοχ. Δίκαιον, Εἰδικὸν Μέρος, Τόμος Α',

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΩΝ

Πρόσθετος άμοιβὴ δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ σχέσεις δημοσίου δικαίου

Φοροτεχνικοὶ ὑπάλληλοι προσλαμβανόμενοι ὑπὸ Δήμων ἢ Κοινοτήτων. — Χαρακτηρισμὸς ὑπὸ ἄρθρου 23 Ν.Δ. 1465|1942 ὡς ἐκτάκτων δημοτικῶν ὑπαλλήλων. — Κατάργησις ὡς πρὸς αὐτοὺς Α.Ν. 759|1937, θεωρουμένους φοροτεχνικοὺς ὑπαλλήλους ὡς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους. — Χαρακτηρισμὸς σχέσεως ὡς δημοσίου δικαίου. — Ἀνεφάρμοστον ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἐκδιδομένων κατὰ Ν. 28|1944, καὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 101|1950 ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου Πατρῶν (εἰσηγητὴς *Κ. Καλαμπονιᾶς*, ΕΕΔ 9, 737).

Ἐπρόκειτο περὶ ἐφαρμογῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς μισθωτῶν διὰ παροχὴν ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς καὶ λοιπὰς μὴ ἐργασίμους ἡμέρας (ΕΕΔ 5, 233) ἐπὶ φοροτεχνικοῦ ὑπαλλήλου.

Τὸ Ἐφετεῖον ἐδέχθη, ὅτι ναὶ μὲν κατὰ τὰ ἄρθρ. 1 § 2 τοῦ Νόμου 759|1937 «περὶ προστασίας ἐπαγγελμάτων τινῶν κ.λ.π.» οἱ φοροτεχνικοὶ ὑπάλληλοι θεωροῦνται ὡς πρὸς τὴν σχέσιν ἐργασίας ὡς ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ ὡς τοιοῦτοι ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 2112 περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, πλὴν ὅμως διὰ τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ Ν. 1465|1942, ὁρίζοντος, ὅτι φοροτεχνικοὶ ὑπάλληλοι τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων, προσλαμβανόμενοι δυνάμει εἰδικῶν ὀργανισμῶν διὰ τὴν βεβαίωσιν καὶ εἴσπραξιν ἐσόδων αὐτῶν, εἶναι ἔκτακτοι δημοτικοὶ καὶ κοινοτικοὶ ὑπάλληλοι, ὑπαγόμενοι εἰς τὰς περὶ τούτων ἰσχυούσας ἑκάστοτε διατάξεις τοῦ Κώδικος τῆς δημοτικῆς καὶ κοινοτικῆς νομοθεσίας, κατηργήθη σωπηρῶς ὑπὸ τούτου.

Ἀφοῦ δὲ περαιτέρω ἐσκέφθη τὸ Ἐφετεῖον, ὑπόκειται σχέσις δημοσίου δικαίου, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν ἡ ἀφορῶσα εἰς σχέσεις ἰδιωτικοῦ δικαίου ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικὴ ἀπόφασις.

Λόγος ἀναιρέσεως κατὰ τῆς ἐφετειακῆς ἀποφάσεως ὑπῆρξεν ὁ ἑξῆς:

Ψευδῶς ἠρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς διατάξεις τῶν §§ 1 καὶ 2 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 759|1937 καὶ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 23 τοῦ Ν.Δ. 1465|1942, δεχθεῖσα ὅτι ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ Ν.Δ. 1465|1942 ἐπῆλθε σωπηρὰ κατάργησις τοῦ ἄρθρου 1 § 2 τοῦ Ν. 759|1937 καὶ ὅτι ὁ ἀναιρεσείων, καίτοι διωρισμένος παρὰ τῷ ἀναιρεσιβλήτῳ Δήμῳ Πατρέων κατὰ τὸ ἔτος 1934 ὡς φοροτεχνικὸς ὑπάλληλος, κεκτημένος τὰ ὑπὸ τοῦ Ν. 759|1937 προσόντα καὶ κάτοχος τοῦ ὑπὸ τούτου προβλεπομένου ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου, δὲν φέρει τὴν ἰδιότητα τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ἀλλὰ συνδέεται διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου καὶ δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπ' αὐτοῦ ἡ ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικὴ ἀπόφασις, καθόσον ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν §§ 1 καὶ 2 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 759|1937 σαφῶς συνάγεται, ὅτι οἱ ἀσκοῦντες τὸ ἐπάγγελμα τοῦ φοροτεχνι-

---

σελ. 315, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2819|1951, Πρωτοδίκης ***Μ. Κυριλλόπουλος***, ΕΕΔ 10, 677), ἡ ὁποία ἠμπόδισε τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ καὶ συνεπῶς δὲν περιέστη εἰς ὑπερημερίαν ὁ ἐργοδότης, ἵνα ἐκ τούτου ὀφείλῃ κατ' ἄρθρ. 656 Α.Κ. τὸν μισθόν.

Τὸ αὐτὸ θὰ συνέβαινε καὶ ἂν ἐπεχειρεῖτο παρομοία ρύθμισις τοῦ θέματος, δι' ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, βάσει τῆς ἐκ τοῦ Ν. 28|1944 ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς καθορισμὸν ἀποδοχῶν, δοθέντος ὅτι καὶ διὰ τοῦ Νόμου αὐτοῦ, ἐκτὸς τῶν περιπτώσεων τοῦ ἐμνημενευκοῦ αὐτοῦ Α.Ν. 866|1946, δὲν παρεσχέθη εἰς τὴν Διοικητικὴν Ἀρχὴν ἐξουσία νὰ ἀναιρῇ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ἢ νὰ διευρύνῃ τὰς ἐκ τοῦ νόμου ἢ τῆς συμβάσεως ὑποχρεώσεις τοῦ ἐργοδότου, εἴτε τὰ δικαιώματα τοῦ μισθωτοῦ πρὸς πληρωμὴν ἢ λῆψιν τῆς μισθοδοσίας του (βλέπε προχείρως τὴν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 5630|1945, εἰσηγητὴς *Δ. Μαργέλος*, ΕΕΔ 4, 653 καὶ τὰς αὐτόθι παραπομπὰς εἰς τὴν ἐπιστήμην καὶ πρᾶξιν).

Ταῦτα πρέπει νὰ εἶναι ἀναμφισβητήτως ὀρθά, προκαλεῖ δὲ ἐντύπωσιν ἡ προχειρότης, μεθ' ἧς ἡ διοικητικὴ πρακτικὴ θεσπίζει τοιαύτας παρανόμους διατάξεις.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 810|1951 Ὁλομελείας

Προεδρεύων ὁ Σύμβουλος κ. **Π. Μερτικόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Γ. Ἀγγελίδης**

Δικηγόρος ὁ κ. Η. Παρασκευᾶς

Ἀδιαφόρως ἂν ἡ προσβαλλομένη πρᾶξις εὑρίσκῃ ἢ μὴ ἔρεισμα κατὰ τὸ μὴ ἀποτελοῦν ἀντικείμενον τῆς παρούσης δίκης πρῶτον αὐτῆς κεφάλαιον, δι' οὗ διατάσσεται τὸ κλεῖσιμον τῶν παντὸς εἴδους καταστημάτων κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1950 εἰς τὰς ἂς ἐπικαλεῖται διατάξεις τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 24ης Ὀκτωβρίου 1944, τοῦ Α. Ν. 441|1937, ἄρθρ. 7, καὶ τοῦ κωδικοποιημένου διατάγματος τῆς 8|14 Μαρτίου 1930 «περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», ἄρθρ. 2, πάντως καθ' ὑπέρβασιν πάσης ἀρμοδιότητος ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας ὡρίσατο διὰ τοῦ ἤδη προσβαλλομένου δευτέρου κεφαλαίου ταύτης καὶ τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὰς σχέσεις ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν ἀποτελέσματα τῆς διατάξεως του ταύτης, δι' ἃ καὶ δέον, δεκτῆς γενομένης τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως, νὰ ἀπαγγελθῇ ἡ ἀκυρότης τῆς προσβαλλομένης πράξεως κατὰ τὸ κεφάλαιον τοῦτο.

κοῦ ὑπαλλήλου παρ' ἑταιρίᾳ ἢ νομικῷ προσώπῳ δημοσίου δικαίου, Δήμῳ ἢ Κοινότητι, θεωροῦνται ὡς Ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι, ὡς πρὸς τὴν σχέσιν τῆς μετὰ τούτων συνδεούσης αὐτοὺς ἐργασίας, ἐφαρμοζομένων τῶν περὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων διατάξεων, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ αἱ διατάξεις τῆς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, μὴ καταργηθείσης τῆς διατάξεως τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 759|1937 διὰ μεταγενεστέρας τινὸς διατάξεως, οὐδὲ διὰ τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ Ν. 1465|1942, εἰς οὐδεμίαν ἀντίθεσιν τελοῦντος τούτου κατὰ τὸ περιεχόμενόν του πρὸς τὴν § 2 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 759|1937.

***

Ἡ ἄποψις τοῦ Ἐφετείου ἐπικυροῦται ὡς ὀρθὴ ὑπὸ τῆς κατωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως (πρβλ. καὶ σύμφωνον ὑπ' ἀριθ. 565|1946 Πρωτοδίκου Πειραιῶς, Πρωτοδίκης **Γ. Κρεκίδας**, ΕΕΔ 6, 18).

Πράγματι, ἂν διὰ τοὺς λοιποὺς φορτεχνικοὺς ὑπαλλήλους, τοὺς ἐργαζομένους εἰς Ἑταιρίας ἢ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου ἰσχύουν αἱ διατάξεις τοῦ Α.Ν. 759|1937 (βλέπε σχετικῶς Α.Π. 311|1950, εἰσηγητὴς **Κ. Καυκᾶς**, ΕΕΔ 9, 645), εἰδικῶς διὰ τοὺς ὑπηρετοῦντας εἰς Δήμους καὶ Κοινότητας καὶ προσληφθέντας δυνάμει εἰδικῶν ὀργανισμῶν διὰ τὴν βεβαίωσιν καὶ εἰσπραξιν αὐτῶν ἰσχύει ἡ νεωτέρα διάταξις τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ Ν. 1465|1942, καθ' ἣν θεωροῦνται οὗτοι ἔκτακτοι δημοτικοὶ καὶ κοινοτικοὶ ὑπάλληλοι.

Περαιτέρω, κατὰ τὴν νεωτέραν νομολογίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου (βλέπε Α.Π. 646|1950, εἰσηγητὴς **Β. Κυριακόπουλος**, ΕΕΔ 10, 155 καὶ λοιπὴν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 10, 278) ἡ τοιαύτη σχέσις δὲν εἶναι ἡ τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀλλ' ἀνάγεται εἰς τὸ δημόσιον δίκαιον καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ ἄποψις καὶ τῆς κατωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ἀφοῦ δὲ τοιαύτη εἶναι ἡ σχέσις δέχεται ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ὅτι δὲν ἐφαρμόζεται ἡ περὶ ἧς ἐπρόκειτο εἰς τὴν περίπτωσιν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικὴ ἀπόφασις.

Ἄξιον ἰδιαιτέρας προσοχῆς, ὡς γενικοῦ ἐνδιαφέροντος, εἶναι τὸ δεκτὸν ὑπὸ τῆς ἐν λόγῳ ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως γενόμενον ὅτι αἱ δυνάμει τοῦ Ν. 28|1944 ἐκδιδόμεναι ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις (τοιαύτη καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 8900|1946) ἀφορῶσιν εἰς σχέσεις ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ σταθεροποιεῖται οὕτω ἡ ἐπὶ τοῦ θέματος νομολογία τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ ὁποία ἐσημείωσε πολλὰς διακυμάνσεις γνωμῶν (οὕτω καὶ ἡ Α.Π. 91-93|1951, εἰσηγητὴς **Ι. Πίκουλας**, ΕΕΔ 10, 862, ἔνθα λεπτομερέστερα ἐπὶ τοῦ θέματος σημειώσεις μας καὶ λοιπὴ νομολογία).

Ἀρείου Πάγου 196|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Πίκουλας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Καλοκαιρινός, Δ. Δασκαλόπουλος

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 23 τοῦ Ν. Δ. 1465 τοῦ 1942 «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τῆς Δημοτικῆς καὶ Κοινοτικῆς Νομοθεσίας», ὅπερ ἐκυρώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 157 τῆς 18.3.1946 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, διαλαμβανούσης ὅτι «φορατεχνικοὶ ὑπάλληλοι, προσλαμβανόμενοι ὑπὸ Δήμων ἢ Κοινοτήτων δυνάμει εἰδικῶν ὀργανισμῶν διὰ τὴν βεβαίωσιν καὶ εἰσπραξιν ἐσόδων αὐτῶν, εἶναι ἔκτακτοι δημοτικοὶ ὑπάλληλοι, ὑπαγόμενοι εἰς τὰς περὶ τούτων ἰσχυούσας διατάξεις τοῦ Κώδικος περὶ δημοτικῆς καὶ κοινοτικῆς νομοθεσίας», προκύπτει σαφῶς, ὅτι ἡ περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου προϊσχοῦσα διάταξις τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 2 τοῦ Α.Ν. 759 τοῦ 1937 «περὶ προστασίας ἐπαγγελμάτων τινῶν κλπ.», δι' ἧς καθορίζεται γενικῶς ἡ φύσις τῆς σχέσεως ἐργασίας μεταξὺ ἑταιρίας ἢ νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου Δήμου ἢ Κοινότητος καὶ τῶν ὑπ' αὐτῶν προσλαμβανομένων κατ' ἐπάγγελμα φορτεχνικῶν ὑπαλλήλων καὶ καθ' ἣν «οἱ φορτεχνικοὶ ὑπάλληλοι θεωροῦνται ὡς πρὸς τὴν σχέσιν ἐργασίας ὡς ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 2112 περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας», κατηργήθη ἐμμέσως, ὅσον ἀφορᾷ εἰδικῶς τοὺς ὑπὸ Δήμων ἢ Κοινοτήτων δυνάμει εἰδικῶν ὀργανισμῶν προσλαμβανομένους διὰ τὴν βεβαίωσιν καὶ εἰσπραξιν τῶν φόρων τοιούτους φορτεχνικοὺς ὑπαλλήλους, οἵτινες, ἐφ' ὅσον ρητῶς χαρακτηρίζονται ὑπὸ τῆς ὡς εἴρηται νεωτέρας διατάξεως νόμου ὡς ἔκτακτοι δημοτικοὶ ἢ κοινοτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ ὑπήχθησαν εἰς τὰς διατάξεις τῆς δημοτικῆς καὶ κοινοτικῆς νομοθεσίας, δὲν διατελοῦσιν εἰς σχέσιν παροχῆς ἐπ' ἀνταλλάγματι ὑπηρεσίας πρὸς τὰ κατὰ παραχώρησιν τοῦ Κράτους ἀσκοῦντα πολιτικὴν ἐξουσίαν διαληφθέντα νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου δυνάμει συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, καθ' ἣν ἀμφότερα τὰ συμβαλλόμενα μέρη προέρχονται πρὸς κατάρτισιν αὐτῆς μετὰ θελήσεως, ἐχούσης κατὰ νόμον ἴσην δύναμιν καὶ ἀξίαν, ἀλλὰ συνδέονται πρὸς αὐτὰ διὰ μοναμεροῦς δημοσίου δικαίου πράξεως δικαιοπρακτικῆς φύσεως, ἐπιχειρουμένης κυριαρχικῶς ὑπὸ τοῦ ἐκπροσωποῦντος ταῦτα ὀργάνου ὡς Ἀρχῆς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου καὶ πάντοτε κατὰ τὰς διατάξεις αὐτοῦ, οὐδεμίας ἕνεκα λόγων δημοσίου συμφέροντος ὑπερτέρας τῆς θελήσεως τοῦ νομικοῦ προσώπου ἐναντι τοῦ προσλαμβανομένου ὑπαλλήλου, οὗτινος ἡ συγκατάθεσις διδομένη πρὸ ἢ μετὰ τὴν πρόσληψιν εἶναι ἁπλῶς νομικὴ προϋπόθεσις διὰ τὸ ἔγκυρον αὐτῆς, λόγῳ δὲ τῆς τοιαύτης σχέσεως των πρὸς τοὺς Δήμους δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν δι' αὐτοὺς οὔτε αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις, οὔτε αἱ βάσει τοῦ Νόμου 28 τοῦ 1944 ἐκδιδόμεναι ἀποφάσεις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, αἵτινες ἰσχύουσι μόνον διὰ τοὺς ὑπαλλήλους, οἵτινες συνδέονται διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου. Τὸ ὅτι οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι δὲν συνδέονται διὰ συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀνεγνωρίσθη ἐμμέσως, πλὴν σαφῶς, καὶ ὑπὸ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Νόμου 843 τοῦ 1948 «περὶ καταργήσεως τῶν φόρων ἐπὶ τῆς κυκλοφορίας

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ ΥΠΗΡΕΤΡΙΩΝ

Έλλειψις ἀτομικοῦ βιβλιαρίου ἐργασίας καὶ νόμιμοι συνέπειαι

Πρόσληψις ὑπηρετρίας ἐπὶ μὴ ὡρισμένῳ μισθῷ, ἀλλὰ διὰ καθορισμοῦ κατὰ κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός. — Ὑποχρέωσις ἐφοδιασμοῦ ὑπηρετρίας δι' ἀτομικοῦ βιβλιαρίου ἐργασίας κατ' ἀστυνομικὴν διαταξιν. — Σκοπὸς διατάξεως. — Ἔλλειψις βιβλιαρίου δὲν ἄγει εἰς ἀκυρότητα τῆς συμβάσεως. — Ἀκυρότης ἄλλως ἀστυνομικῆς διατάξεως, ἐφ' ὅσον, ἄνευ ἐξουσιοδοτήσεως νόμου, ἐπιβάλλει περιορισμοὺς καὶ ἀπαγορεύσεις εἰς τὴν ἄσκησιν ἐπαγγέλματος. — Ἔξόλεθρος ἀμοιβὴ ὑπηρετρίας.

Διὰ τῆς 0α' ἀριθ. 43|19.1.1937 (ΦΕΚ 147, τεῦχος Β') ἀστυνομικῆς διατάξεως «περὶ ὑποχρεώσεων ὑπηρετῶν, ὑπηρετουμένων καὶ ὑπηρετησασῶν» ὁρίζονται τὰ ἑξῆς:

Ἄρθρον 1. Οὐδεὶς δύναται νὰ ἐξασκήσῃ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ὑπηρέτου ἢ ὑπηρετρίας εἰς οἰκίας ἄνευ ἀτομικοῦ βιβλιαρίου ἐργασίας χορηγουμένου ὑπὸ τοῦ Τμήματος Γενικῆς Ἀσφαλείας, μετὰ προηγουμένην ἐξακρίβωσιν τῶν στοιχείων ταυτότητος τοῦ αἰτοῦντος.

Εἰς τοὺς κατὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀστυνομικῆς διατάξεως ἐξασκοῦντας ἤδη τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ὑπηρέτου ἢ ὑπηρετρίας ἐτάχθη δίμηνος προθεσμία, ἀρχομένη ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτῆς, ὅπως ἐφοδιασθῶσι διὰ τοῦ ἄνω ἀτομικοῦ βιβλιαρίου. Μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς προθεσμίας ταύτης ἀπαγορεύεται ἡ ἐξάσκησις τοῦ ἐπαγγέλματος ὑπηρέτου ἢ ὑπηρετρίας εἰς πρόσωπα στερούμενα ἀτομικοῦ βιβλιαρίου, οἱ δὲ προσλαμβάνοντες ἢ διατηροῦντες ταῦτα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν των θεωροῦνται ὡς παραβαίνοντες τῆς ἀστυνομικῆς διατάξεως.

Πᾶς οἰκοδεσπότης, προσλαμβάνων ὑπηρέτην ἢ ὑπηρέτριαν, ὑποχρεοῦται νὰ παραλαμβάνῃ τὸ ἀτομικὸν βιβλιάριον, τὸ ὁποῖον φυλάσσει ἐπιμελῶς καὶ ἀποδίδει κατὰ τὴν ἀποχώρησιν, ἀναγράφων καὶ χρόνον, καθ' ὃν διετέλεσεν ὁ ὑπηρέτης ἢ ὑπηρέτρια εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του.

Εἰς περίπτωσιν ἐξαφανίσεως τοῦ ὑπηρέτου ἢ τῆς ὑπηρετρίας οἱ οἰκοδεσποῦναι ὑποχρεοῦνται νὰ παραδώσουν τὸ ἀτομικὸν βιβλιάριον ἐντὸς 48 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐξαφανίσεως εἰς τὸ Τμῆμα Γενικῆς Ἀσφαλείας.

Οἱ ὑπηρέται καὶ ὑπηρέτριαι ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἅμα τῇ προσλήψει των εἰς οἰκίαν τινὰ ἢ τῇ ἐκ ταύτης ἀποχωρήσει αὐτῶν ὑποβάλλωσιν εἰς τὸ Τμῆμα Γενικῆς Ἀσφαλείας αὐτοπροσώπως δήλωσιν ἐφ' ἁπλοῦ χάρτου, ἐν ᾗ νὰ ἐμφαίνηται ἡ χρονολογία προσλήψεως ἢ ἀποχωρήσεως, ὡς καὶ τὸ ὀνοματεπώνυμον καὶ ἡ διεύθυνσις κατοικίας τοῦ οἰκοδεσπότου. Ὡσαύτως ὑποχρεοῦνται νὰ προσκομίζουν ταὐτοχρόνως καὶ τὸ ἀτομικὸν βιβλιάριον αὐτῶν διὰ τὴν δεουσαν θεώρησιν.

Κυρώσεις διὰ τὴν παράβασιν ὁρίζονται αἱ τοῦ ἄρθρου 697 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου.

Ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, κρίνασα ἐπὶ ἰσχυρισμοῦ ὅτι ἡ ἔλλειψις τοῦ ἀτομικοῦ βιβλιαρίου ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς συμβάσεως, ἀποφαίνεται διὰ τοὺς ἐν αὐτῇ λόγους ὀρθῶς.

Πράγματι, ἀνεξαρτήτως τοῦ κύρους τῆς διατάξεως, καὶ ἂν ἀκόμη ἤθελε θεωρηθῇ αὐτὴ ὡς δημοσίας τάξεως, ὑφ' ἣν ἔννοιαν ἔχει τεθῇ τὸ ἄρθρ. 174 Α.Κ. (Α.Π. 70|1948, εἰσηγητὴς **Ε. Κολοκούρης**, ΕΕΔ 7, 274), θὰ ἔπρεπε νὰ συναχθῇ ἀκυρότης τῆς συμβάσεως, ἐφ' ὅσον ὅμως δὲν συνάγεται ἄλλο τι.

Ἐν προκειμένῳ ὅμως συνάγεται, ὅτι ὁ Νομοθέτης (ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου ἐχουν καὶ αἱ ἀστυνομικαὶ διατάξεις) ἠρκέσθη εἰς τὴν ἐπιβολὴν μόνον ποινικῶν κυρώσεων (lex minus quam perfecta).

Ἐνῷ ὅμως ἔχει οὕτω τὸ πρᾶγμα ἀπὸ ἀπόψεως βιβλιαρίου ἐργασίας, κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Α.Ν. 759|1937 «περὶ προστασίας ἐπαγγελμάτων τινῶν κλπ.» ἀπαγορεύεται ἡ χρησιμοποίησις κατ' οἶκον ὡς ὑπηρετῶν προσώπων μὴ συμπληρωσάντων τὸ 14ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ μὴ ἐφωδιασμένων διὰ βιβλιαρίων ὑγείας. Ἡ χορήγησις τῶν βιβλιαρίων τούτων ἐνεργεῖται παρὰ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ ἢ Ἐπόπτου Ἐργασίας, ἀπαρεγκλίτως θεωρουμένων ὑπὸ τῆς Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς καὶ ἐν ἐλλείψει τούτων παρὰ τῶν κατὰ τόπους Ἀστυνομικῶν Ἀρχῶν, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α.Ν. 190|1936.

Ἡ ἔλλειψις βιβλιαρίου ὑγείας, ἐφ' ὅσον συνιστᾷ παράβασιν νόμου δημοσίας τάξεως, ἀποσκοποῦντος εἰς τὴν διαφύλαξιν τῆς ὑγείας τῶν πολιτῶν, ἔχει νομολογηθῇ παγίως, ὅτι ἄγει εἰς ἀκυρότητα τῆς συμβάσεως (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 10, 685 ἐπ.).

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει γεννᾶται ζήτημα μόνον ἀποζημιώσεως κατ' ἄρθρ. 901 Α.Κ. ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ τοῦ ἐργοδότου (Α.Π. 345|1949, εἰσηγητὴς **Δ. Μιχος**, ΕΕΔ 8, 542) καὶ μετὰ τοῦτο προκύπτει τὸ γνωστὸν καὶ ὄχι ζήτημα ἀπαραδέκτου τοιαύτης ἀγωγῆς κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν (Α.Π. 231|1951, εἰσηγητὴς **Δ. Ἀργυράκης**, ΕΕΔ 10, 606, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

τῶν ἀγαθῶν», δι' ἧς ἐλήφθη εἰδικὴ πρόνοια (ἧτις ἄλλως θὰ ἐπερίττευεν), ὅπως οἱ ἐκ τῆς καταργήσεως τῆς ὑπηρεσίας βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν φόρων αὐτῶν ἀπολυόμενοι τοιοῦτοι ὑπάλληλοι λαμβάνωσι τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου 2112 ὁριζομένην ἀποζημίωσιν, μὴ δυναμένην δὲ ἐν πάσῃ περιπτώσει νὰ ὑπερβῇ τοὺς ἓξ μηνιαίους μισθούς. Ὅθεν οὕτως ἀποφανθὲν καὶ τὸ δικάσαν Ἐφετεῖον καὶ ἀπορρίψαν τὴν ἔφεσιν τοῦ ἀναιρεσείοντος κατὰ τῆς ἐπὶ τοιαύτῃ αἰτιολογίᾳ ἀπορριψάσης τὴν ἀγωγὴν αὐτοῦ ὑπ' ἀριθ. 599 τοῦ 1948 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Πατρῶν, ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς ὡς ἄνω διατάξεις καὶ ὁ περὶ τοῦ ἀντιθέτου μοναδικὸς λόγος τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀναιρέσεως ἀπορριπτέος τυγχάνει ὡς ἀβάσιμος.

Περίπτωσις τῆς κατωτέρω πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως εἶναι παροχὴ ὑπὸ ὑπηρετρίας ὑπηρεσιῶν ἄνευ ἐκ τῶν προτέρων προκαθορισμένου μισθοῦ.

Ὑπόκειται ἄρα, ὡς καὶ ἡ ἀπόφασις δέχεται, ἐφαρμογῇ τοῦ ἄρθρου 649 Ἀστικοῦ Κώδικος, κατὰ τὸ ὁποῖον «μισθὸς λογίζεται σιωπηρῶς συμφωνηθείς, ἐὰν ἡ ἐργασία κατὰ τὰς συνήθεις περιστάσεις παρέχηται μόνον ἐπὶ μισθῷ» (βλέπε σχετικῶς *Γ. Σ. Σιμωνέτου*, Τὸ τεκμήριον ἀμοιβῆς τοῦ ἐργαζομένου, ΕΕΔ 6, 97 ἑπ.).

Κατὰ τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ Εἰσηγητοῦ Σχεδίου Μισθώσεως Ἐργασίας (*Κ. Τριανταφυλλοπούλου*, ΕΕΔ 9, 470) ἀξιοσημείωτον εἶναι τὸ εἰσαχθὲν διὰ τοῦ ἄρθρου 618 Α.Κ. (Σχεδίου ἄρθρον 308) μαχητὸν τεκμήριον.

Δυνάμει τοῦ τεκμηρίου τούτου, ἐὰν πρόκειται ὑπηρεσίαι ἐκ τῶν κατὰ τὴν κρατοῦσαν συναλλακτικὴν ἀντίληψιν ἐπ' ἀμοιβῇ παρεχομένων, δὲν ἔχει τις νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι παρέσχεν (ἢ ἐδέχθη) ὑπηρεσίας μὲ πρόθεσιν ἀμοιβῆς αὐτῶν.

Ἔργον τοῦ ἀντιδίκου τοῦ ἐπικαλουμένου τὸ τεκμήριον εἶναι νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει βουλήσεις ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ὑπῆρξε νὰ μὴ ὀφείλεται μισθὸς διὰ τὰς παρασχεθείσας ὑπηρεσίας (πρβλ. καὶ *Κ. Καννάβ*, Ἔνοχ., Εἰδικὸν Μέρος, Τόμος Α', σ. 298, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2581|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μ. Κυριλλόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Παπανικολάου, Σ. Ἀμερικάνος

Διὰ τῆς κρινομένης ἀγωγῆς ἡ ἐνάγουσα αἰτεῖται, ὅπως ὑποχρεωθῶσιν οἱ ἐναγόμενοι καὶ καταβάλωσι τοὺς ὑπηρετικοὺς αὐτῆς μισθοὺς ἐκ δρχ. 4.050.000 διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1947 μέχρι 10 Φεβρουαρίου 1949, καθ' ὃ διάστημα προσέφερε αὐτοῖς τὴν ἐργασίαν της ὡς ὑπηρέτρια. Νόμῳ βάσιμος ὅθεν καὶ ἐρευνητέα τυγχάνει ἡ ἀγωγὴ αὕτη, ἐρειδομένη ἐπὶ τῶν ἄρθρων 649, 653 τοῦ Α.Κ. καὶ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. ΓΨΟΔ', ὡς οὗτος τροποποιηθεὶς ἰσχύει.

Ἐβεβαιώθησαν, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, τὰ ἀκόλουθα: Κατὰ μῆνα Νοέμβριον 1947 οἱ ἐναγόμενοι προσέλαβον τὴν ἐνάγουσαν, ἀγουσαν τότε τὸ 15ον ἔτος τῆς ἡλικίας της, δυνάμει συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ὡς ὑπηρέτριαν. Μισθὸς ὡρισμένος δὲν καθωρίσθη διὰ τῆς συμβάσεως, ἀλλά, ὡς συνήθως συμβαίνει εἰς τὰς τοιούτου εἴδους συμβάσεις, οἱ ἐναγόμενοι ἀνέλαβον τὴν ὑποχρέωσιν, ὅπως παρέχουν εἰς τὴν ἐνάγουσαν διατροφήν, οἴκησιν, ἔνδυμασίαν, ὡς καὶ μισθόν, καθοριζόμενον ἀναλόγως πρὸς τὴν ἡλικίαν τῆς ἐναγούσης, τὰς παρ' αὐτῆς προσφερομένας ὑπηρεσίας, κατὰ κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός (ἄρθρ. 649, 653 Α.Κ.).

Οἱ ἐναγόμενοι ἰσχυρίζονται, ὅτι ἡ καταρτισθεῖσα σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας ἄκυρος τυγχάνει, διότι ἡ ἐνάγουσα δὲν εἶχε ἐφοδιασθῇ κατὰ τὴν κατάστασιν τῆς συμβάσεως διὰ τοῦ ἀτομικοῦ βιβλιαρίου ἐργασίας τοῦ ἐπιβαλλομένου ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 43|1937 ἀστυνομικῆς διατάξεως «περὶ ὑποχρεώσεων ὑπηρετῶν, ὑπηρετουμένων καὶ ὑπηρετομένων». Ἡ ἔνστασις αὕτη τῶν ἐναγομένων ἀπορριπτέα κρίνεται, διότι διὰ τῆς ἄνω ἀστυνομικῆς διατάξεως ἐσκοπήθη κυρίως ἡ προστασία τῶν προσλαμβανόντων ὑπηρέτας καὶ ὑπηρετρίας, ἵνα μὴ ὑπὸ τὸ πρόσχημα τοῦ ὑπηρέτου εἰσχωροῦν παρ' οἰκογενείαις ἄτομα ὕποπτα. Διὰ τοῦτο διὰ τῆς ἀστυνομικῆς ταύτης διατάξεως ὑπεχρεώθησαν οἱ προσλαμβάνοντες ὑπηρετρίας νὰ ζητοῦν τὰ ἀτομικὰ αὐτῶν βιβλιάρια καὶ νὰ μεριμνῶσι διὰ τὸν ἐφοδιασμὸν δι' αὐτῶν τῶν προσώπων, ἅτινα στεροῦνται τούτων, ὑποκείμενοι ἄλλως καὶ εἰς ποινικὰς κυρώσεις διὰ τὴν παράβασιν ταύτην κατὰ τὸ ἄρθρον 459 τοῦ Ποιν. Νόμου. Ἀντίκειται ὅθεν εἰς τὴν καλὴν πίστιν καὶ εἰς τὸ χρηστὰ ἤθη, ὡς καὶ εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ δικαίου «ὅτι οὐδεὶς ἐκ τοῦ ἰδίου δόλου κρείττονα ποιεῖ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ αἵρεσιν» προβολὴ ἐνστάσεως περὶ ἀκυρότητος τῆς συμβάσεως λόγῳ ἐλλείψεως προϋποθέσεως, τὴν τήρησιν τῆς ὁποίας, ἐπὶ ἀπειλῇ μάλιστα ποινικῆς κυρώσεως, ἐπέβαλεν ἡ ὡς ἄνω ἀστυνομικὴ διάταξις εἰς τὸν ἐνιστάμενον.

Ἄλλως ἡ ὡς ἄνω ἀστυνομικὴ διάταξις ἄκυρος τυγχάνει, ὡς ἐκδοθεῖσα κατὰ παρέκβασιν τῶν ὁρίων τῆς χορηγηθείσης διὰ τοῦ νόμου ἐξουσίας εἰς τὴν ἀστυνομικὴν Ἀρχὴν πρὸς ρύθμισιν δι' ἀστυνομικῶν διατάξεων ὡρισμένων θεμάτων. Ἡ διάταξις αὕτη ἐξεδόθη βάσει τῶν ἄρθρ. 2 καὶ 123 τοῦ Ν. 4071 «περὶ ὀργανισμοῦ Σώματος ἀστυνομίας πόλεων» καὶ εἰδικώτερον βάσει τῆς § β τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. 4071, καθ' ἣν ἐν τῷ ἔργῳ καὶ τῇ ἀποστολῇ τῆς ἀστυνομίας ἔγκειται καὶ ἡ λῆψις τῶν προσηκόντων μέτρων πρὸς πρόληψιν τελέσεως ἀδικημάτων, πρὸς ἐκτέλεσιν δὲ τῆς ἀποστολῆς της ταύτης δύναται ἡ ἀστυνομία κατὰ τὸ ἄρθρον 123 ταῦ αὐτοῦ νόμου νὰ ἐκδίδῃ σχετικὰς διατάξεις. Δὲν δύναται ὅμως νὰ θεωρηθῇ ὡς εὑρισκομένη ἐντὸς τῶν ὁρίων καὶ τοῦ πλαισίου τῆς παρασχεθείσης τῇ ἀστυνομίᾳ ἐξουσιοδοτήσεως ἡ ἔκδοσις διατάξεως, δι' ἧς τίθενται ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας περιορισμοὶ καὶ ἀπαγορεύσεις εἰς τὴν ἄσκησιν ἑνὸς ἐπαγγέλματος νομίμως ἀναγνωριζομένου καὶ κατωχυρωμένου, ὡς τὸ ἐπάγγελμα τῶν ὑπηρετῶν. Ἐὰν ὁ νομοθέτης κρίνῃ ἐπιβαλλομένους ὡρισμένους περιορισμοὺς εἰς τοῦτον ἐναπόκειται νὰ θέσῃ τοὺς ἐξ ἀντικειμένου κανόνας δικαίου, δι' ὧν θὰ ρυθμισθῶσιν οἱ περιορισμοὶ οὗτοι. Ἡ ἀστυνομία, θέτουσα τοιούτους κανόνας εἰς ἔργα ἀλλοτρίας ἐξουσίας, ἐπεμβαίνει εἰς ἔργα τῆς νομοθετικῆς καὶ ὡς ἐκ τούτου αἱ διατάξεις αὐτῆς ἄκυροι καὶ μὴ δεσμευτικαὶ τυγχάνουν (βλ. Α.Π. 601|1950, Θέμ. ΞΒ', σελ. 23 καὶ ἀγόρευσιν Εἰσ. Α.Π.).

Λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τὴν ἡλικίαν τῆς ἐναγούσης, τὸ εἶδος τῶν παρ' αὐτῆς προσφερομένων ἐργασιῶν, τὸν ἀριθμὸν τῶν μελῶν ἅτινα ὑπηρέτει, κρίνομεν ὅτι ἡ εὔλογος ἀμοιβή, ἥτις δέον νὰ χορηγηθῇ αὐτῇ διὰ τὰς παρ' αὐτῆς προσφερθείσας ὑπηρεσίας, εἶναι δρχ. 80.000 μηνιαίως καὶ διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τῶν 15 μηνῶν δρχ. 15Χ80.000=1.200.000 καὶ διὰ τὸ ποσὸν τοῦτο δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ ἐν μέρει ἡ κρινομένη ἀγωγή.

ΜΙΣΘΟΣ ΘΥΡΩΡΩΝ ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΡΩΝ

Συμμετοχή είς πληρωμήν μισθού καί ένοικιαστών καί άγωγή κατ' αύτών θυρωροῦ

Έξουσιοδότησις Α.Ν. 1001|1946 πρός κατανομήν μεταξύ ίδιοκτήτου πολυκατοικίας καί ένοικιαστών μισθού θυρωρών. — Έκδοσις σχετικών ύπουργικών άποφάσεων — Έπιβάρυνσις ίδιοκτητών καί ένοικιαστών έξυπηρετουμένων ή μή ύπό θυρωροῦ — Ποινικαί κυρώσεις καί κατά ένοικιαστών διά καθυστέρησιν μισθού θυρωροῦ. — Νομιμοποίησις θυρωροῦ έπιζητοῦντος δι' άγωγῆς κατά ένοικιαστού καταβολήν άναλογίας μισθού.

Τό νέον τῆς κατωτέρω πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως εἶναι εἰς τὸ ὅτι, ἀντιθέτως πρὸς τὴν λοιπὴν νομολογίαν (βλέπε Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4771|1949, Πρωτοδίκης *Η. Τριανταφύλλου*, ΕΕΔ 9, 65 ἐπ., Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1658|1950, Πρωτοδίκης *Β. Φαρμακίδης*, ΕΕΔ 9, 658, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 13|1951, Πρωτοδίκης *Σ. Παγώνης*, ΕΕΔ 10, 426), δέχεται, ὅτι ὁ θυρωρὸς πολυκατοικίας, περὶ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ὁποίου αἱ σχετικαί, κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Α. Ν. 1001|1946, ἐκδοθεῖσαι ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις (βλ. ΕΕΔ 9, 65), νομιμοποιεῖται ἀξιῶν δι' ἀγωγῆς παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ τῆς πολυκατοικίας ἀπ' εὐθείας τὸ βαρῦνον αὐτόν, κατὰ τὰς ἄνω ὑπουργικὰς ἀποφάσεις, μέρος τῶν ἀποδοχῶν τοῦ θυρωροῦ.

Προέδρου Πρωτ. Θεσσαλονίκης 587|1951

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ι. Δέσπης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Κοσμόπουλος, Δ. Νούσιας

Διὰ τοῦ ἀ. ν. 1001|1946 ἐξουσιοδοτήθησαν ὁρισμένοι Ὑπουργοί, ὅπως δι' ἀποφάσεών των, δημοσιευομένων εἰς τὴν Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως, κατανείμουν μεταξὺ τοῦ ἰδιοκτήτου καὶ τῶν μισθωτῶν (ἐνοικιαστῶν) τὸν κεκανονισμένον μισθὸν τῶν θυρωρῶν μεγάρων καὶ πολυκατοικιῶν, καθορίσουν δὲ καὶ τὴν διαδικασίαν, καθ' ἣν δέον νὰ ἐνεργῆται ἡ ἐπιδίωξις τῆς ἐξοφλήσεως τῶν ἐκ τῆς ἀνωτέρω κατανομῆς γενομένων ἀπαιτήσεων. Ὡρίσθη δ' ἔτι ὅτι μισθωταὶ καὶ ἰδιοκτῆται, μὴ συμμορφούμενοι πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις τὰς ἐπιβαλλομένας αὐτοῖς διὰ τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως, ὑπόκεινται εἰς τὰς ποινικὰς κυρώσεις τῶν μὴ καταβαλλόντων τὰς ἀποδοχὰς τῶν μισθωτῶν ἐργοδοτῶν, τὰς προβλεπομένας ὑπὸ τοῦ ν. 690|45. Εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου τούτου ἐξεδόθησαν αἱ ὑπ' ἀριθ. 10096|46 καὶ 20433|48 ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, αἵτινες ὥρισαν, μεταξὺ ἄλλων, ὅτι αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ θυρωροῦ βαρύνουσι τοὺς ἰδιοκτήτας καὶ μισθωτὰς τούτων, ἐξυπηρετουμένους ἢ μὴ ὑπὸ τοῦ θυρωροῦ, ὅτι μισθωτὴς θεωρεῖται καὶ ὁ μισθωτὴς κατοικίας, γραφείου, καταστήματος, ἀποθήκης κλπ., ὅτι ἡ ἐπιβάρυνσις αὕτη κατανέμεται μεταξὺ τῶν ὑποχρέων ἰδιοκτητῶν καὶ μισθωτῶν, ἀναλόγως τοῦ παρ' ἑνὸς ἑκάστου ταύτων καταβαλλομένου κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον 1940 μισθώματος καὶ τοῦ ἀναλογοῦντος εἰς τὸν ἰδιοκτήτην τοιούτου, ὡς καὶ ὅτι ἡ μὴ ἐμπρόθεσμος καταβολὴ τῶν ἀποδοχῶν παρὰ τῶν ἄνω ἐργοδοτῶν ἀποτελεῖ παράβασιν ὑποκειμένην εἰς τὰς ποινὰς τοῦ ν. 690|1945 καὶ προσέτι ὅτι διὰ τὸν καθορισμὸν καὶ τὴν ἐξόφλησιν τῶν ἀπαιτήσεων ἐκ τοῦ νόμου τούτου καθίσταται ἁρμόδιος ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 634 ἐπ. Πολ. Δικ. Σαφῶς ἐκ τῶν ἐκτεθέντων συνάγεται, ὅτι ὁ νόμος 1001|46 διὰ τῆς κατανομῆς τῶν ἀποδοχῶν εἰς τοὺς μισθωτὰς καὶ τῆς διώξεως τούτων ὡς ἐργοδοτῶν εἰς περίπτωσιν παραβάσεως τῆς ὑποχρεώσεως αὐτῶν πρὸς καταβολὴν τῆς μερίδος των ἐδημιούργησεν ἰδιόρρυθμον ἐνοχικὴν ὑποχρέωσιν τῶν μισθωτῶν ἔναντι τῶν θυρωρῶν διὰ τὴν καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν των, διαφόρως πρὸς τὴν ἔως τότε καθιερωθεῖσαν τακτικὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2|1940 ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Θεσσαλονίκης. Ἐὰν κατ' ἀντίθετον ἐκδοχὴν ἡ κατανομὴ ἀφορᾷ τὰς σχέσεις ἰδιοκτήτου καὶ ἐνοικιαστῶν, ὡς ὑποστηρίζει ὁ ἐναγόμενος, ἐπικαλούμενος τὸ σχετικὸν ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, δὲν θὰ εἶναι νοητὴ ἡ τιμωρία τῶν παραβατῶν βάσει τοῦ ν. 690|45, διότι θὰ εἶναι τι τὸ ἄηθες ἡ τοιαύτη κατοχύρωσις τῆς θέσεως τοῦ ἰδιοκτήτου ἔναντι τῶν μισθωτῶν. Νομιμοποιεῖται ἄθεν ὁ ἐνάγων κατευθύνων τὴν ἀγωγήν του κατὰ τοῦ ἐναγομένου ὡς μισθωτοῦ τοῦ μεγάρου, παρ' οὗ αἰτεῖται τὴν ἐξόφλησιν τῆς ἐκ τοῦ νόμου δημιουργηθείσης ὑποχρεώσεως του πρὸς καταβολὴν τοῦ ἀναλογοῦντος εἰς αὐτὸν μέρους τῶν ἀποδοχῶν του. Τὰ ἐναντία κρίνονται ἀπορριπτέα ὡς ἀβάσιμα (Ε. Α. 3234|48, ΕΕΔ 1948, 624). Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου ὅτι ὁ ἐνάγων δὲν νομιμοποιεῖται ἐνεργητικῶς, ἀφοῦ δὲν κέκτηται τὸ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2|1949 ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Θεσ|νίκης προβλεπόμενον ἐπαγγελματικὸν βιβλιάριον κρίνεται ἀβάσιμος καὶ ὡς τοιοῦτος ἀπορριπτέος, διότι ὁ ἐνάγων ἦτο θυρωρός, πρὶν ἐκδοθῇ ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις, ἡ δὲ ὑπ' αὐτῆς προβλεπομένη ἐπιτροπὴ πρὸς ἔκδοσιν τοῦ ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου δὲν συνεστήθη, ὡς προεβλέφθη, ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας διοικητικῆς Ἀρχῆς. Ὁ ἕτερος ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου, ὅτι ὁ ἐνάγων δὲν νομιμοποιεῖται παθητικῶς, διότι τὸ μίσθιον κατάστημά του δὲν ἐξυπηρετεῖται ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ἐκ τοῦ λόγου ὅτι εὑρίσκεται ἔξω τῆς κεντρικῆς πύλης τοῦ μεγάρου καὶ ἐπὶ τῆς προσόψεως τῆς οἰκοδομῆς, καὶ ἀληθὲς ὑποτιθέμενος δὲν ἔχει, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, νομικήν τινα σημασίαν, διότι ἡ ἐπίπτωσις τοῦ μισθοῦ τοῦ θυρωροῦ εἰς τοὺς ἐνοικιαστάς, ἀνεξαρτήτως ἂν ἐξυπηρετοῦνται οὗτοι ἢ μὴ ὑπὸ τοῦ θυρωροῦ, ἐγένετο διὰ νόμου πρὸς ἀνακούφισιν τοῦ ἰδιοκτήτου τοῦ μεγάρου, καταβλιβομένου ὑπὸ τοῦ ἐν ἰσχύι ἐνοικιοστασίου.

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Έγχείρισις είς Άστυνομικήν Άρχήν τόπου έργασίας τής σχετικής άναγγελίας

Διατήρησις έν ίσχύϊ καί μετά είσαγωγήν Άστικού Κώδικος τών διατάξεων άρθρου 9 Ν. 118(1945.— Συστατικόν κύρους καταγγελίας συμβάσεως έργασίας ή έμπρόθεσμος άναγγελία τής καταγγελίας συμβάσεως.— Διαταγή Ύπουργού Έργασίας πρός Άστυνομικήν Άρχήν περί άποδοχής ύπ' αύτής άναγγελιών καταγγελίας συμβάσεως έργασίας καί διαβιβάσεως πρός άρμόδιον Ύποκατάστημα Άνεργίας καί γραφείον Εύρέσεως Έργασίας.— Κύρος μετά ταύτα καταγγελίας έκ τής έγχειρίσεως άναγγελίας πρός Άστυνομικήν Άρχήν.

Έπικυροϋται ή ύπ' άριθ. 12016|1950 άπόφασις τού ὡς έφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Άθηνών.

Ή ύπόθεσις έχει ὡς έξής :

Διά τής άπό 15 Δεκεμβρίου 1949 άγωγής του ένώπιον τού κατά τήν διαδικασίαν τού νόμου Γ'ΒΟΔ' δικάσαντος Πρωτοδίκου Άθηνών ὁ άναιρεσείων ἠξίωσε τήν καταβολήν τών έν αύτῃ άποδοχών του, ὰς ἡ άναιρεσίβλητος, παρ' ἡ είργάζετο έπί συμβάσει έργασίας ὡρίστου χρόνου, ἠρνεῖτο νά τῷ καταβάλῃ, καίτοι είχεν είς τήν διάθεσίν της κατά τόν έν τῇ άγωγῇ χρόνον τάς ύπηρεσίας του. Καθ' ὑποφοράν έν τῇ άγωγῇ του ἰσχυρίσθη, ὅτι ἡ παρά τής άναιρεσιβλήτου προβληθησομένη καταγγελία ὑπό ταύτης τής μεταξύ των συμβάσεως ἦτο ἄκυρος, διότι, έκτός άλλων, ἡ περί ταύτης άναγγελία πρός τό Ταμεῖον Άνεργίας (έν Σύρῳ) καί τό οἰκεῖον (έν Σύρῳ) Γραφεῖον Εύρέσεως Έργασίας έγένετο πολύ μετά τήν πάροδον τής τριημέρου προθεσμίας, ἣν ὁρίζει ὁ ν. 118| 1945. Ἡ άναιρεσίβλητος κατά τήν ἐφ' ἧς ἡ προσβαλλομένη δίκην άντέταξεν ὄντως είς τήν ὡς ἄνω άγωγήν του καταγγελίαν τής μεταξύ των συμβάσεως έργασίας καί ὑπεστήριξε τό ἔγκυρον ταύτης (κατ' ἄλλον ὅτι ἡ άναγγελία ταύτης είς τά έν Σύρῳ Γραφεῖα Ταμείου Άνεργίας καί Εύρέσεως Έργασίας έγένετο έκπροθέσμως) έκ τού ὅτι ἐπέδωσε τάς άναγγελίας έμπροθέσμως είς τήν έν Μήλῳ Άστυνομικήν Άρχήν, είχε δέ διά τήν τοιαύτην πρός τήν έν λόγῳ Άρχήν έπίδοσιν σύμφωνον γνώμην τού Ύπουργείου Έργασίας.

Ἡ προσβαλλομένη, ἂν καί έδέξατο, ὅτι ἡ άναγγελία τής άπολύσεως πρός τό οἰκεῖον Γραφεῖον Εύρέσεως Έργασίας καί Ταμεῖον Άνεργίας δέον έπί ποινῇ άκυρότητος νά γίνῃ έντός άποκλειστικής προθεσμίας τριῶν ἡμερῶν άπό τής καταγγελίας καί περαιτέρω, ἂν καί άνελέγκτως έδέξατο, ὅτι ἡ άναγγελία τής άπολύσεώς του περιῆλθεν είς τά οἰκεῖα (έν Σύρῳ) Γραφεῖον Εύρέσεως Έργασίας καί Ταμεῖον Άνεργίας πολύ μετά τήν πάροδον τής τριημέρου προθεσμίας, έν ταύταις ἔκρινεν ἔγκυρον τήν καταγγελίαν τής συμβάσεως καί άκολούθως άπέρριψε τήν άγωγήν του, έπί ταις έξής δύο αἰτιολογίαις : α) Διότι καί μέν τό ἄρθρον 9 § 3 τού ν. 118|1945 ὁρίζει, ὅτι έπί ποινῇ άκυρότητος τής άπολύσεως δέον ἡ περί άπολύσεως άναγγελία είς τά οἰκεῖα Γραφεῖα νά γίνεται κατά νόμιμον τρόπον, έντεῦθεν ὅμως δέν ὁρίζεται, ὅτι έντός τής προθεσμίας ταύτης δέον νά περιέλθῃ τό ἔγγραφον τής άναγγελίας είς τά Γραφεῖα, ἀλλ' ἁπλῶς νά γίνῃ αὕτη, δηλ. ἡ έπίδοσις, έντός τής τριημέρου προθεσμίας πρός οἱανδήποτε Άρχήν (κατά μείζονα λόγον είς τήν Άστυνομικήν), χωρίς καί νά ἀπαιτῆται, ὅπως ἡ άναγγελία περιέλθῃ έντός τριημέρου προθεσμίας είς τά οἰκεῖα Γραφεῖα καί β) διότι (ἄλλως) ἡ άναιρεσίβλητος έτέλει έν πλάνῃ περί τής Άρχής, είς ἣν ὤφειλε νά έπιδώσῃ τήν άναγγελίαν τής άπολύσεως του, ἧτο δέ ἡ πλάνη συγγνωστή, καθ' ὅσον είς ταύτην περιῆχθη ἐξ έγγράφου γνώμης τού Ύπουργείου Έργασίας.

Λόγοι ἤδη άναιρέσεως κατά τής ταύτα δεχθείσης πρωτοδικειακῆς άποφάσεως ὑπῆρξαν οἱ έξής :

Α) Διότι κατά τό ἄρθρον 9 § 3 τού ν. 118|45, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπό τού Ν.Δ. τής 8|11 Μαΐου 1946, ἰσχύοντος δέ έν Μήλῳ, ἔνθα ἡ έπιχείρησις τής άναιρεσιβλήτου, δυνάμει τής ὑπ' ἀριθ. 39408|47 ὑπουργικής άποφάσεως, ἐκδοθείσης κατά τό ἄρθρον 2 § 7 τού ὡς ἄνω νόμου καί κυρωθείσης ὑπό τού Ν.Δ. 1255|49, ἄρθρου 11, αἱ έπιχειρήσεις, αἵτινες προβαίνουν είς άπολύσεις συμφώνως πρός τάς διατάξεις τού νόμου τούτου, ὑποχρεοῦνται νά άναγγέλλουν έγγράφως έντός τριῶν ἡμερῶν είς τό Ταμεῖον Άνεργίας καί τό οἰκεῖον Γραφεῖον Εύρέσεως Έργασίας τής περιφερείας των πᾶσαν ὑπ' αὐτῶν γενομένην καταγγελίαν τής συμβάσεως έργασίας, έπί ποινῇ άκυρότητος τής καταγγελίας ταύτης. Έκ τού σαφούς γράμματος τής διατάξεως ταύτης καί δή τής φράσεως «ὑποχρεοῦνται ν' άναγγέλλουν έγγράφως» σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὁ νόμος ἠθέλησεν, ὅπως ἡ άναγγελία περιέρχηται ἤ, ὅπερ τό αὐτό, γνωστοποιῆται είς τά οἰκεῖα ὡς ἄνω Γραφεῖα έντός τής άποκλειστικῆς προθεσμίας τῶν τριῶν ἡμερῶν, εἶναι δέ ὅλως ἀδιάφορον, ἂν ἡ έπίδοσις τής άναγγελίας γίνεται ἀπ' εὐθείας είς τό ἐν λόγῳ Γραφεῖα ἤ τῇ μεσολαβήσει ἄλλης Άρχής, ἀρκεῖ νά περιέρχεται ἡ άναγγελία έντός τριῶν ἡμερῶν άπό τής καταγγελίας είς τά Γραφεῖα ταῦτα. Ἡ άποψις αὕτη, καθ' ἣν έντός τής τριημέρου προθεσμίας δέον νά περιέρχεται ἡ άναγγελία είς τά οἰκεῖα Γραφεῖα, ἐνισχύεται καί έκ τού σκοποῦ τού νόμου, ἐπιδιώξαντος τήν

άμεσον καὶ ταχείαν ἐπιδότησιν τοῦ ἀπολυομένου μισθωτοῦ (διὰ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας) καὶ τὴν τοποθέτησιν τούτου εἰς νέαν ἐργασίαν (διὰ τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας), ὅσαις ὅμως σκοπός, διὰ νὰ πραγματοποιηθῇ, πρέπει τὰ οἰκεῖα Γραφεῖα νὰ λαμβάνουν ταχείαν γνῶσιν τῆς γενομένης ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ, τὴν τοιαύτην δὲ γνῶσιν δὲν ἀσφαλίζει ἡ ἁπλὴ καὶ μόνη ὑποβολὴ τῆς ἀναγγελίας πρὸς οἱανδήποτε ἄλλην Ἀρχήν, ἤτις, μὴ ὑπαρχούσης σχετικῆς διατάξεως νόμου, εἶναι ἄδηλον πότε θὰ διαβιβάσῃ τὴν ἀναγγελίαν πρὸς τὰ οἰκεῖα Γραφεῖα. Ἀντιθέτως πρὸς ταῦτα δεξαμένη ἡ προσβαλλομένη ὅτι πληροῦται ἡ προσταγὴ τοῦ νόμου διὰ μόνης τῆς ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς καταγγελίας ὑποβολῆς της ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου ἀναγγελίας εἰς ἄλλην Ἀρχὴν καὶ ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται καὶ νὰ περιέλθῃ τὸ ἔγγραφον τῆς ἀναγγελίας εἰς τὰ ὡς ἄνω Γραφεῖα ἐντὸς τῆς αὐτῆς τριημέρου προθεσμίας ἀπὸ τῆς καταγγελίας, ψευδῶς ἡρμήνευσε τὴν ρηθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 9 § 3 τοῦ νόμου 118|45 καὶ δέον νὰ ἀναιρεθῇ συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 807 § 17 τῆς Πολ. Δικονομίας.

Β) Διότι, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς προμνησθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118|45 διὰ τὴν τελείωσιν ἢ ὁλοκλήρωσιν τῆς δικαιοπραξίας τῆς κατὰ τὸν νόμον 118|45 ἀπολύσεως μισθωτοῦ ἀπαιτεῖται ἡ συνύπαρξις τριῶν νομικῶν γεγονότων ἤτοι: ἡ ἔγγραφος δήλωσις τοῦ ἐργοδότου περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ἡ καταβολὴ ἐξ ὁλοκλήρου τῆς κατὰ τὸν νόμον 2112|1920 ἀποζημιώσεως καὶ τέλος ἡ ἔγγραφος ἀναγγελία τῆς γενομένης ἀπολύσεως εἰς τὰ ἄνω Γραφεῖα, ἐν ἐλλείψει δὲ ἢ ἀκυρότητι ἑνὸς τῶν στοιχείων τούτων ἡ πρᾶξις τῆς ἀπολύσεως εἶναι ἄκυρος ἢ, κάλλιον εἰπεῖν, ἀτελής. Ἐπερρώθην κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 110—115 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος παρέχεται ἐξαιρετικὴ προστασία εἰς τὸν ἐνεργήσαντα δικαιοπραξίαν τινὰ ἐπὶ τῷ κράτος οὐσιώδους πλάνης νὰ ζητήσῃ τὴν ἀκύρωσιν τῆς κατὰ πλάνην τελεσθείσης πράξεως, ὑποχρεούμενον μάλιστα εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ ἀρνητικοῦ τῆς πράξεως διαφέροντος. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος προκύπτει, ὅτι ὁ κλαπόμενος πλάνην οὐσιώδη ἐν τῇ τελέσει δικαιοπραξίας ἔχει μίαν μεγίστην προστασίαν, ἤτοι νὰ ζητήσῃ τὴν ἀκύρωσιν τῆς κατὰ πλάνην τελεσθείσης πράξεως, οὐδέποτε δέ, προβάλλων τὴν ἑαυτοῦ πλάνην, νὰ ζητήσῃ τὴν ἰσχυροποίησιν ἀκύρου, λόγῳ παραβάσεως ἀπαγορευτικοῦ τινὸς νόμου, πράξεως. Ἡ προσβαλλομένη δὲν δεξαμένη διὰ τῆς ἐπαλλήλου αἰτιολογίας της, ὅτι ἡ κατὰ βάσιν ἄκυρος δικαιοπραξία τῆς ἀπολύσεως, λόγῳ τῆς μὴ κοινοποιήσεως περὶ ταύτης ἀναγγελίας εἰς τὰ οἰκεῖα Γραφεῖα, ὡς ἐπέβαλεν ἡ δημοσίας τάξεως διάταξις τοῦ ἄρθρου 9 § 3 τ. 118|45 ἐθεραπεύθη μ' ὅλον τοῦτο συνεπείᾳ τῆς πλάνης, εἰς ἣν συγγνωστῶς εἶχε περιαχθῇ ἡ ἀναιρεσίβλητος, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ κακῶς ἐφήρμοσε τὰς προδιαληφθείσας διατάξεις τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ τοῦ νόμου 118|45 καὶ δέον τούτῳ τῷ λόγῳ νὰ ἀναιρεθῇ αὕτη κατὰ τὸ ἄρθρον 807 § 17 τῆς Πολ. Δικονομίας.

* * *

Ἡ ἀσφάλισις τῶν ἐργατῶν μεταλλείων Μήλου εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας ἐγένετο διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 30425|1947 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δημοσιευθείσης εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ 156 τῆς 18 Ὀκτωβρίου 1947, τεῦχος Β', φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως (ΕΕΔ 5, 735).

Διὰ τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς ἐπεξετάθη ἡ ἀσφαλιστικὴ περιφέρεια τοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας Σύρου καὶ εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς νήσου Μήλου, τὸ ἁπλοῦν Ὑποκατάστημα καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10143|1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΦΕΚ 115, τεῦχ. Β', τῆς 25|7|1948) καθωρίσθη ἔχον ὡς ἀσφαλιστικὴν περιφέρειαν ἐκείνην τοῦ Δήμου Ἑρμουπόλεως, τῆς Κοινότητος Ἄνω Σύρου, τῆς νήσου Μήλου διὰ τοὺς μισθωτούς, περὶ ὧν ἡ ὑπ' ἀριθ. 39128|1947 ὑπουργικὴ ἀνωτέρω ἀπόφασις.

Συνέπεια τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 118|1945 καὶ ἐπὶ τῶν μισθωτῶν τούτων ὑπῆρξεν ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945 καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας αὐτῶν.

Ἐν προκειμένῳ ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας συμβάσεως, ἀναγγελία δὲν ἐγένετο ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ ἐν Σύρῳ Ὑποκατάστημα Ἀνεργίας καὶ τὸ ἐκεῖ ἔδρεῦον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, ἀλλ' εἰς τὴν Ἀστυνομικὴν Ἀρχὴν Μήλου, πρὸς διαβίβασιν αὐτῆς εἰς Σύρον, ἔνθα καὶ ἐφθασεν ἐκπροθέσμως.

Ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις θεωρεῖ ταῦτα, λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν καὶ σχετικὸν ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας περὶ ἀποδοχῆς ὑπὸ τῆς Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς ἀναγγελιῶν ἀπολύσεως μισθωτῶν ἐν Μήλῳ, ὡς ἐγκύρως γενόμενα.

Νομίζομεν ὅτι ἐπιτρέπονται διαταγμοὶ περὶ τῆς ὀρθότητος τῆς γνώμης τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως.

Ἐξ οὐδεμιᾶς διατάξεως προκύπτει, ὅτι ὁ ἀσκῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Ν. 118|1945 ἐποπτείαν ἐπὶ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας ἠδύνατο ἐγκύρως νὰ μεταβάλῃ τὴν σαφῆ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945 ὑποχρέωσιν τῶν ἐπιχειρήσεων εἰς ὑποβολὴν τῆς ἀναγγελίας εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας (ἐν προκειμένῳ εἰς τὸ Ὑποκατάστημα Σύρου) καὶ εἰς τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας.

Ἂν ὑπῆρξεν ἐν προκειμένῳ σχετικὸν ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἄλλην ἔννοιαν, εἰμὴ τῆς ἐκ μέρους τῆς Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς ἁπλῆς διαβιβάσεως τῆς ἀναγγελίας ἐμπροθέσμως ὅμως, πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας.

Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν καταργηθεῖσαν ἤδη παλαιοτέραν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. 765|1948 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν.Δ. 124|1941, καθ' ἣν ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀνηγγέλλετο ἐμπροθέσμως εἰς τὴν οἰκείαν Ἐπιθεώρησιν Ἐργασίας ἢ ἐλλείψει ταύτης εἰς τὴν οἰκείαν Ἀστυνομικὴν Ἀρχήν, τὸ ἐκ τοῦ Ν. 118|1945, ὡς ἐπεξετάθη, σύστημα καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργα-

σίας άγνοεῖ πᾶσαν ἄλλην Ἀρχήν ὡς ἁρμοδίαν, ἐκτὸς τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 9 Ν. 118|1945 ἀναφερομένων.

Τὰ Δικαστήρια τῆς οὐσίας, αὐστηρῶς ἐφαρμόζοντα τὸν νόμον, ἐδέχθησαν, ὅτι ἀναγγελία, γενομένη εἰς ἄλλο κατὰ τόπον ἀναρμόδιον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ οὐχὶ εἰς ἐκεῖνο τῆς περιφερείας, τὸ οἰκεῖον, κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ νόμου, εἶναι ἄκυρος (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3697|1948, ΕΕΔ 7, 102, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4648|1948, ΕΕΔ 7, 689, ἀντίθετος *Γ. Τρίμης*, Ἡ ἀνεργία, σελ. 166, μὲ τὴν ἄποψιν ὅμως ὅτι ἄφοῦ ὁ Ν. 118|1945 ὁρίζει ρητῶς τὰς διοικητικὰς Ἀρχάς, πρὸς τὰς ὁποίας δέον νὰ ἀναγγέλλεται ἐγγράφως ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ εἶναι αὗται τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ τὰ Ταμεῖον Ἀνεργίας, ἀναγγελία, γενομένη πρὸς ἄλλην διοικητικὴν Ἀρχὴν εἶναι ἄκυρος)

Ἡ περὶ ἀναγγελίας εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας διάταξις ἐκπληροῖ καὶ ἕνα οὐσιαστικὸν σκοπόν: Ὁρίζει τὸ ἄρθρον 18 τοῦ Ν. 118|1945 ὅτι τὸ δικαίωμα ἀπολήψεως ἐπιδόματος ἄρχεται μετὰ πενθήμερον, προκειμένου περὶ ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν καὶ μετὰ δεκαήμερον, προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν, ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀναγγελίας τοῦ ἀνέργου εἰς τὸ Ταμεῖον καὶ βεβαίως ὁ σκοπὸς αὐτὸς, ἐντὸς τῶν βραχυτάτων προθεσμιῶν τοῦ Νόμου, ἐκπληροῦται διὰ τῆς ἐμπροθέσμου εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας ἀναγγελίας.

Ὁ Ἄρειος Πάγος, ἐνῷ αὐστηρῶς ἐφαρμόζει τὰς ἐκ τοῦ Νόμου συνεπείας (ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας) ἐκ τῆς ἐλλείψεως καὶ ἑνὸς στοιχείου ἐκ τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν περὶ τῶν στοιχείων τῆς ἀναγγελίας, εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν προσέδωσε τόσον εὐρεῖαν ἑρμηνείαν εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ Νόμου.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν πρώτην σκέψιν τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 9 § 3 τοῦ Ν. 118|1945 διετηρήθησαν ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 38 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου, λεκτέα ταῦτα:

Ὁ Α.Ν. 118|1945 εἶναι νεώτερος τοῦ Εἰσαγωγικοῦ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος Νόμου 2783|1941, ἐκτὸς ἂν ἐννοῆται διατήρησις ἐν ἰσχύϊ μετὰ τὸ ἀπὸ 7|10 Μαΐου 1946 Ν.Δ. περὶ ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ τοῦ Εἰσαγωγικοῦ αὐτοῦ Νόμου, τοῦ ὁποίου ὅμως ἡ ἔννοια δὲν εἶναι, νομίζομεν, ὅτι δι' αὐτοῦ διετηρήθησαν ἐν ἰσχύϊ αἱ πρὸ τοῦ Ν. Δ. 7|10 Μαΐου 1946 διατάξεις ἐργατικῶν νόμων, ἀλλ' ὅτι ἀποκατεστάθη ὁ Ἀστικὸς Κώδιξ καὶ ὁ Εἰσαγωγικὸς αὐτοῦ Νόμος, μὲ ὅλας τὰς περὶ διατηρήσεως τῶν πρὸ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἐργατικῶν Νόμων διατάξεις.

Ἀρείου Πάγου 245|1951 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. **Ἠλ. Παπαηλιού**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Δ. Ἀργυράκης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Δημάκης, Γ. Ἀντωνιάδης

Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 9 § 3 τοῦ Νόμου 118 τῆς 13 Φεβρουαρίου 1945, διατηρηθείσας ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 38 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ αὐτοῦ Νόμου, ἀπαραίτητον στοιχεῖον διὰ τὸ κῦρος τῆς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ πλεονάζοντος προσωπικοῦ του, περὶ ἧς προβλέπει ἡ παράγραφος 1 τοῦ ἰδίου ἄρθρου 9 τοῦ ὡς ἄνω νόμου 118, εἶναι ἡ ἔγγραφος ἀναγγελία τῆς καταγγελίας, ἐντὸς προθεσμίας τριῶν ἡμερῶν, ἀφ' ἧς αὕτη ἔλαβε χώραν, εἰς τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, καθὼς καὶ εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας ἢ τὸ οἰκεῖον ὑποκατάστημα αὐτοῦ, τὸ συγκεκροτημένον κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 8 § 2 τοῦ Νόμου 118, τῆς τοιαύτης ἐμπροθέσμου ἀναγγελίας διατασσομένης ρητῶς ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐδέξατο, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως του, καὶ κατ' ἀνέλεγκτον περὶ πραγματικῶν γεγονότων κρίσιν αὐτοῦ, ὅτι ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς ἁρμοδιότητος αὐτοῦ εἶχε διατάξει διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 12617 ἀπὸ 14 Μαρτίου 1949 ἐγγράφου του τὴν ἐν Μήλῳ Ἀστυνομικὴν Ἀρχὴν Χωροφυλακῆς, ἔχουσαν κατὰ νόμον τὴν αὐτὴν ὑποχρέωσιν, ὅπως δέχηται τὴν πρὸς αὐτὴν ἐγχείρισιν παντὸς ἐγγράφου ὑποβαλλομένου ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἀνωνύμου ἑταιρίας, ἐδρευούσης ἐν Μήλῳ, περιέχοντος ἀναγγελίαν τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας πλεονάζοντος προσωπικοῦ της, ἀποστέλλῃ δὲ ἀμελλητὶ τὰ τοιαῦτα ἔγγραφα πρὸς τὸ ἐν Σύρῳ ἐδρεῦον ἁρμόδιον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ Ὑποκατάστημα Ταμείου Ἀνεργίας, μὴ ἐδρευόντων ἐν Μήλῳ τοιούτου Γραφείου καὶ Ὑποκαταστήματος καὶ ὅτι πρὸς τοῦτοις ἡ ἀναιρεσίβλητος, καταγγείλασα ἐγγράφως τὴν μετὰ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐργάτου αὐτῆς σύμβασιν ἐργασίας τὴν 30 Σεπτεμβρίου 1949, ἐνεχείρισε πρὸς τὴν ἐν Μήλῳ Ἀστυνομικὴν Ἀρχὴν τὴν 3ην Ὀκτωβρίου 1949, ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου τεταγμένης τριημέρου προθεσμίας, ἔγγραφον ἀναγγελίαν τῆς ὡς ἄνω καταγγελίας μετ' αἰτήσεως ὅπως διαβιβασθῇ αὕτη εἰς τὰ προμνησθέντα ἁρμόδια Γραφεῖον καὶ Ὑποκατάστημα. Ἀποφηνάμενον δὲ μετὰ ταῦτα ὅτι ἡ τοιαύτη ἐμπρόθεσμος ἐγχείρισις τῆς ἀναγγελίας συνεπήγαγεν ἅπαντα τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 9 § 3 τοῦ Νόμου 118 τοῦ 1945 ἔννομα ἀποτελέσματα ἐγκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, μολονότι ἡ ἀναγγελία περιῆλθεν εἰς τὸ ἐν λόγῳ Γραφεῖον καὶ Ὑποκατάστημα μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς τριημέρου προθεσμίας, ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὴν προμνησθεῖσαν διάταξιν, ἀπορριπτέος δὲ ὡς ἀβάσιμος ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου πρῶτος λόγος ἀναιρέσεως.

Ἀρκούσης τῆς προμνησθείσης κυρίας αἰτιολογίας πρὸς στήριξιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ματαία ἀποβαίνει ἡ ἔρευνα περὶ τῆς ὀρθότητος τοῦ δευτέρου λόγου ἀναιρέσεως, πλήττοντος μόνον τὴν δευτέραν ἐπάλληλον αἰτιολογίαν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, καθ' ἣν ἡ ἀναγ-

ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΑΓΩΓΗΣ ΕΞ ΑΚΥΡΟΥ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ

Ἀνάλογος ἐφαρμογή τῶν περί παραγραφῆς διατάξεων Ἀστικοῦ Κώδικος

Ἀποκλειστική προθεσμία ἐπιδόσεως ἀγωγῆς περί προσβολῆς ἀπολύσεως μισθωτοῦ ὡς ἀκύρου κατ' ἄρθρον 3 Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946.— Πλήρωσις σκοποῦ διατάξεως διά τῆς ἐφ' ἅπαξ ἐγέρσεως καί ἐπιδόσεως ἀγωγῆς — Ἀνεφάρμοστον τῶν περί παραγραφῆς διατάξεων Ἀστικοῦ Κώδικος ἐν ἐπιδικίᾳ.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 6539|1949 ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

Καίτοι ἡ ἄνω ἀπόφασις δέχεται, ὅτι ὁ ἀναιρεσίων, ἀπολυθείς ὑπό τῆς ἀναιρεσιβλήτου, μεθ' ἧς ἐτέλει εἰς σχέσιν συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀορίστου χρόνου, τήν 24 Ἀπριλίου 1948, ἤγειρε κατ' αὐτῆς τήν ἀπό 14 Ἰουλίου 1948 ἀγωγήν του, ἣν καί ἐπέδωκε εἰς αὐτήν τήν 20ήν τοῦ ἰδίου μηνός καί δι' ἧς προσέβαλλεν ὡς ἄκυρον τήν ἀπόλυσίν του, ἠτήσατο τούς μισθούς του ἀπό τῆς τοιαύτης ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας μέχρι 30 Ἰουλίου 1948, ὡς ἐπίσης ἤγειρε κατά τῆς ἰδίας καί διά τήν αὐτήν αἰτίαν καί τήν ἀπό 29 Μαρτίου 1949 ἀγωγήν του, αἰτούμενος τάς ἀποδοχάς του ἀπό 1 Αὐγούστου 1948 μέχρι τῆς 31 Μαρτίου 1949, ἐξ ἄλλου δέ ὑπέβαλε τήν διαφοράν καί εἰς τήν ἁρμοδίαν Ἐπιτροπήν τοῦ Α.Ν 244|1936, ὡς ὢν παλαιός κολεμιστής, διά τῆς καταθέσεως τήν 24 Μαΐου 1948 σχετικῆς αἰτήσεώς του, ἐν τούτοις ἀπέρριψε ἀμφοτέρας τάς ἀγωγάς του, ἐπί τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι ἠγέρθησαν μετά τήν παρέλευσιν τῆς ἀποκλειστικῆς προθεσμίας τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946.

Ταῦτα ὅμως δεχθεῖσα ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις ἠμαρτε, ψευδῶς ἑρμηνεύσασα καί κακῶς ἐφαρμόσασα τάς οὐσιαστικοῦ περιεχομένου διατάξεις τοῦ ἄνω ἄρθρου τοῦ Ν. Δ. καί τοῦ ἄρθρου 269 τοῦ Α. Κ. καθ' ὅσον ἄφορᾷ τοὐλάχιστον εἰς τήν πρώτην ἀγωγήν του, δοθέντος ὅτι ἐκ τῶν ἄνω δεκτῶν περιστατικῶν προκύπτει, ὅτι ἡ τρίμηνος προθεσμία τοῦ Ν.Δ., ἀρξαμένη τήν 24.4.1948, δέν συνεπληρώθη μέχρι τῆς 20|7|1948, διακόπη δέ διά τῆς ἐγέρσεως καί ἐπιδόσεως τῆς ἀπό 15 Ἰουλίου 1948 ἀγωγῆς του καί τῆς καταθέσεως πρός τήν Ἐπιτροπήν τοῦ Λ. Ν. τήν 24 Μαΐου 1948 τῆς προμνησθείσης αἰτήσεως.

Διακοπείσης τῆς ἀποσβεστικῆς προθεσμίας τοῦ ρηθέντος ἄρθρου 3 τοῦ Ν. Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946 πρό τῆς παρόδου της ἐξ ὁλοκλήρου διά τά ἀμέσως ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, δέν ἄρχεται νέα τοιαύτη ἐν ἐπιδικίᾳ, κατά τήν ὀρθήν ἑρμηνείαν τῶν ἄρθρων 261 καί 279 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καί συνεπῶς ἡ ἀπό 29 Μαρτίου 1949 ἀγωγή του δέν ὑπέκυψεν εἰς παραγραφήν καί παραδεκτῶς ἠγέρθη πρό τῆς συμπληρώσεως τῆς ἀποκλειστικῆς προθεσμίας τοῦ ἄνω ἄρθρου. Τά ἐναντία ὅμως δεχθεῖσα ἡ προσβαλλομένη καί διά τήν δευτέραν ταύτην ἀγωγήν του ἐσφάλη, ψευδῶς ἑρμηνεύσασα καί κακῶς ἐφαρμόσασα τάς αὐτάς οὐσιαστικάς διατάξεις.

Διότι καί ἐπί τῇ ἐκδοχῇ, τῇ ἀνελέγκτως γενομένῃ δεκτῇ ὑπό τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης, ὅτι ἀπό τῆς χρονολογίας τῆς τελευταίας διαδικαστικῆς πράξεως, ἤτοι τῆς 22.7.1948, ἡμέρας δημοσιεύσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 22|48 ἀποφάσεως τῆς κατά τόν Νόμον 244|1936 Ἐπιτροπῆς, μέχρι τῆς 25|10|1948, ἡμέρας καταθέσεως τῆς κατά τῆς ἀποφάσεως ἐκείνης αἰτήσεώς του ἀκυρώσεώς της, παρῆλθεν ἀρκετός τρίμηνος προθεσμία, δι' ἣν αἰτίαν καί σκέψιν καί ἀπέρριψε τάς ἀγωγάς του τόσον ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις, ὅσον καί κυρίως καί ἡ προσβαλλομένη διά τῆς σαφοῦς περί τούτου σκέψεώς της καί τῆς ἀποδοχῆς ὅτι καλῶς ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις ἀπέρριψεν ἐκείνας, ἀναφερομένη οὕτως εἰς τάς σκέψεις τῆς ὑπ' αὐτῆς ἐπικυρωθείσης καί πάλιν ἐσφάλη ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη, δεχομένη παραγραφήν τῆς ἀξιώσεώς του ἐν ἐπιδικίᾳ, κατά ψευδῆ ἑρμηνείαν καί κακήν ἐφαρμογήν τῶν αὐτῶν διατάξεων τοῦ Ἀστ. Κώδικος, καθ' ἃς, κατ' ὀρθήν ἑρμηνείαν των, δέν ἄρχεται νέα, οὐδέ χωρεῖ παραγραφή ἐν ἐπιδικίᾳ.

***

Ὡς συνάγεται καί ἐκ τῆς παρατεθεμένης κατωτέρω νεωτέρας ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου, σταθερῶς δέχεται ὁ Ἄρειος Πάγος, ὅτι κατά τήν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 περί ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 118|1945, διατηρηθέντος ἐν ἰσχύι καί μετά τήν διά τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» (ΕΕΔ 10, 661) καταργησιν τοῦ Ν. 118|1945, ἐφ' ὅσον εἶναι διάταξις μή ἀσφαλιστικοῦ περιεχομένου, ἀρκεῖ, ἵνα πληρωθῇ ὁ σκοπός τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως περί τῆς ἐντός τριῶν μηνῶν ἀπό τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως ἐπιδόσεως τῆς σχετικῆς ἀγωγῆς ἡ ἔγερσις καί ἐπίδοσις τῆς πρώτης ἀγωγῆς ἐντός τῆς ἄνω προθεσμίας. (Οὕτω καί ἡ Α.Π. 137|1950, Α' Τμήματος, εἰσηγητής *Κ. Βοϊατζῆς*, ΕΕΔ 9, 171, Α.Π. 450|1950, Β' Τμήματος, εἰσηγητής *Ε. Καραστάθης*, ΕΕΔ 9, 701, πρβλ. καί Α.Π. 638|1950,

---

γελία κρίνεται ἔγκυρος, λόγῳ συγγνωστῆς πλάνης περί τό δίκαιον, καθόσον καί ἐπιτυγχάνοντος τοῦ λόγου τούτου ἀναιρέσεως δέν ἐπηρεάζεται ἡ ὀρθότης τοῦ διατακτικοῦ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως.

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΙΣ ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Ἰσχὺς ἐξαιρέσεων ὑπαγωγῆς μισθωτῶν εἰς Ν. 118|1945 μετὰ Ν. Δ. 1255|1949

Διάταξις ἄρθρου 2 Ν. 291|1943 περὶ μὴ ἰσχύος ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ δημοσίων, δημοτικῶν Νοσοκομείων καὶ Κοινωφελῶν Ἱδρυμάτων τῶν διατάξεων ἐργατικῶν Νόμων περιοριζουσῶν ἀπόλυσιν προσωπικοῦ.— Κατάργησις δι' ὑπ' ἀριθ. 303|1946 Πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.— Κατάργησις ἄλλως δι' ὑπ' ἀριθ. 20516|1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ ἐπεκτάσεως Ν. 118|1945 ἐπὶ προσωπικοῦ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων σανατορίων, νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων, κλινικῶν, πολυϊατρείων κλπ.—Ἔννοια ἐκμεταλλεύσεως.— Κατάργησις διὰ Ν.Δ. 1255|1949 προϋφισταμένων ἐξαιρέσεων ὑπαγωγῆς μισθωτῶν εἰς Ν. 118|1945.— Προσωπικὸν Σισμανογλείου κοινωφελοῦς ἱδρύματος.

Τὸ ζήτημα ἔχει ὡς ἑξῆς: Κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Ν. 291|1943 «περὶ διατάξεών τινων ἀφορωσῶν εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν δημοσίων καὶ δημοτικῶν νοσοκομείων καὶ τῶν κοινωφελῶν νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων» ἐπὶ τῶν δημοσίων, δημοτικῶν νοσοκομείων καὶ κοινωφελῶν νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων δὲν ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τῶν νόμων περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν ἢ οἱασδήποτε κατηγορίας ἄλλων προσώπων τῶν ἐργατικῶν καὶ οἱωνδήποτε ἄλλων νόμων, δι' ὧν ἐπιβάλλεται ἡ ὑποχρεωτικὴ πρόσληψις εἰς τὸ προσωπικὸν αὐτοῦ προσώπων ὡρισμένων κατηγοριῶν ἢ τάσσονται περιορισμοὶ εἰς τὴν ἀπόλυσιν αὐτῶν.

Τὸ προσωπικὸν τῶν νοσοκομείων καὶ τῶν νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων τούτων παντὸς κλάδου, πάσης κατηγορίας καὶ τάξεως καὶ παντὸς βαθμοῦ ἀπολύεται τῆς ὑπηρεσίας δι' ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου διοικητικοῦ συμβουλίου, καταβαλλομένης τῆς κατὰ τοὺς νόμους περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως.

Ἀνεξαρτήτως τοῦ ζητήματος ἂν ὁ ἐν λόγῳ Νόμος ἰσχύῃ ἤδη μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 303|1946 Πρᾶξιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου (ἀρνητικῶς ἀποφαίνεται ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς καὶ ἡ δι' αὐτῆς ἐπικυρουμένη ὑπ' ἀριθ. 803|1951 Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, Πρωτοδίκης *Δ. Σκούμπης*, ΕΕΔ 10, 314. οὕτω καὶ ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1848|1951, Πρωτοδίκης *Μ. Κνριλλόπουλος*, ΕΕΔ 10, 316), ὅ,τι νομίζομεν, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 10, 175), καὶ δέχεται τοῦτο καὶ ἡ Πρωτοδικείου Πατρῶν 1197|1950 (εἰσηγητὴς *Ν. Παπανικολάου*, ΕΕΔ 10, 175) εἶναι ἀποφασιστικὸν διὰ τὴν ὀρθὴν λύσιν

Α' Τμήματος, εἰσηγητὴς *Ι. Πίκουλας*, ΕΕΔ 10, 210).

Ἄρειου Πάγου 223|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανῆς**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Κ. Μπαλντᾶς, Ε. Κατσογιάννης

Ἐκ τῆς ἐν ἄρθρῳ 3 τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 Ν.Δ. «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 118|1945 εἰς βιοτεχνικὰς καὶ ἐπαγγελματικὰς ἐπιχειρήσεις κλπ.» διατάξεως, ὁριζούσης ὅτι «πᾶσα ἀξίωσις μισθωτοῦ, πηγάζουσα ἐξ ἀκύρου καταγγελίας, τυγχάνει ἀπαράδεκτος, ἐφ' ὅσον ἡ σχετικὴ ἀγωγὴ δὲν ἐκοινοποιήθη ἐντὸς τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ δι' αὐτῆς τασσομένη ἀποσβεστικὴ τοῦ δικαιώματος προθεσμία ἀφορᾷ ἀποκλειστικῶς τὴν ἔγερσιν τῆς προσηκούσης ἀγωγῆς, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν κατ' ἀναλογίαν ἐφαρμογὴν τῶν περὶ παραγραφῆς ἐν ἐπιδικίᾳ ὁρισμῶν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, εἰς οὓς τὸ ἄρθρ. 279 αὐτοῦ παραπέμπει.

Διὰ ταύτης οὐδὲν ἄλλο σκοπεῖται, εἰμὴ ἡ ἄρσις τῆς ἀβεβαιότητος περὶ τοῦ κύρους τῆς ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ, ὡς ἐκ τοῦ ἀντιθέτου συμφέροντος τοῦ ὑποχρέου ἐργοδότου, ὅπως μὴ ἡ ἐκ ταύτης δημιουργουμένη κατάστασις παραμένῃ ἐπὶ μακρὸν ἀμφίβολος, ἥτις καὶ συντελεῖται διὰ μόνης τῆς ἐντὸς τοῦ ταχθέντος χρόνου ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος ἐγέρσεως τῆς οἰκείας ἀγωγῆς. Συνεπῶς, ἀσκηθείσης ἐφ' ἅπαξ κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου τεταγμένην προθεσμίαν τῆς σχετικῆς ἀγωγῆς, ὁ σκοπὸς τῆς διατάξεως ταύτης ἐκλείπει, ἡ προθεσμία παύει ἔχουσα ἰσχύν, ἡ δὲ ἀπαίτησις ὑπόκειται εἰς τὴν ἐκ τοῦ νόμου δι' αὐτὴν ὁριζομένην παραγραφήν.

Ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως καὶ δὴ τῆς τρίτης τῶν σκέψεων αὐτῆς, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ἐνῷ, μετ' ἀνέλεγκτον ἐκτίμησιν τοῦ ὑπ' ὄψιν αὐτοῦ τεθέντος ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ, ἐδέξατο ὅτι ἡ ὡς ἄκυρος διὰ τῆς ὑπ' αὐτοῦ κριθείσης τοῦ ἀναιρεσείοντος ἀγωγῆς προσβληθεῖσα ἀπόλυσις αὐτοῦ ἐκ τῆς παρὰ τῇ ἀναιρεσιβλήτῳ ὑπηρεσίας ἐγένετο τὴν 24 Ἀπριλίου 1948, ἡ δὲ ἀγωγὴ ἐπεδόθη τῇ ἀναιρεσιβλήτῳ ἐναγομένῃ τὴν 20ὴν Ἰουλίου 1948, ἐντὸς τουτέστι τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζομένης προθεσμίας τῶν τριῶν μηνῶν, ἐν τούτοις ἔκρινε ταύτην, καθὼς καὶ τὴν μετ' αὐτῆς συνεκδικασθεῖσαν ἑτέραν σχετικὴν τοῦ ἐνάγοντος ἀγωγὴν (ἀφορῶσαν καταβολὴν μισθῶν εἰς μεταγενέστερον χρόνον), ἀπορριπτέας, ὡς ὑποκυψάσας εἰς παραγραφήν, λόγῳ παρελεύσεως ἐν ἐπιδικίᾳ τῆς ὡς ἄνω τριμήνου προθεσμίας, κατ' ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 279 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς περὶ παραγραφῆς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 261, 269 καὶ 270 τοῦ αὐτοῦ Κώδικος. Οὕτως ὅμως ἀποφηνάμενον ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς προπαρατεθείσας διατάξεις καὶ ἀναιρετέαν κατέστησε τὴν ἀπόφασίν του, συμφώνως τῷ ἄρθρ. 807 § 17 Πολ. Δικονομίας καὶ τοὺς βασίμους ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ περὶ τούτου λόγους ἀναιρέσεως.

τοῦ ζητήματος, ἂν μετὰ τὸν Ν. 291|1943 ἐφαρμόζεται ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν λόγῳ νοσοκομείων τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, εἶναι αὐτὴ αὐτὴ ἡ ἔννοια τοῦ Ν. 291|1943.

Ὁ Νόμος οὗτος, εἰσαχθεὶς ἐν ᾧ χρόνῳ ἴσχυον πράγματι περιορισμοὶ διὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἐν γένει προσωπικοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων ἐκ τοῦ Ν.Δ. 424|1941, ἐσκόπησε, λόγῳ τῆς ἀποστολῆς τῶν ἐν λόγῳ ἱδρυμάτων, νὰ ἀπαλλάξῃ ταῦτα τῶν περιορισμῶν τῆς ἀπολύσεως.

Οἱ περιορισμοὶ κατὰ ταῦτα ἀπολύσεως πρέπει νὰ ἐννοηθῶσι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἠμπόδιζον τὴν ἐλευθέραν καὶ κατὰ τὸ δοκοῦν εἰς τὸν ἐργοδότην καὶ ἄνευ ὑπάρξεως δεδικαιολογημένης αἰτίας ἀπόλυσιν (τοιαύτη τότε ἡ τοῦ ἄρθρου 10 Ν.Δ. 424|1941).

Ἀφ' ἧς ὅμως κατηργήθησαν διὰ τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945, ὡς ἐπεξετάθη, οἱ περιορισμοὶ ἀπολύσεως δι' ἅπαντας τοὺς μισθωτούς (ἐπιφυλάσσεται ἡ λόγῳ εἰδικῶν προνομίων ἀπαγορεύσεως τῆς ἐλευθέρας ἀπολύσεως), δὲν τίθεται ζήτημα διατηρήσεως ἀκόμη περιορισμῶν εἰς τὴν ἀπόλυσιν, ὥστε νὰ ἐρευνηθῇ, ἂν τὰ νοσοκομεῖα ἀπαλλάσσωνται ἀνυπάρκτων ἤδη περιορισμῶν καὶ ἑπομένως δὲν τίθεται καὶ ζήτημα, ἂν θὰ πρέπει νὰ ἐφαρμόζεται καὶ ἐπ' αὐτῶν τὸ ἄρθρον 9 Ν. 118|1945, τὸ ὁποῖον δὲν τάσσει περιορισμοὺς εἰς τὴν ἀπόλυσιν, ἀλλ' ἁπλῶς τὴν ἀπεριόριστον καὶ ἐλευθέραν ἐνάσκησιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπολύσεως ὑποβάλλει εἰς ὡρισμένας οὐσιαστικὰς (καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112|1920, τὴν ὁποίαν, σημειωτέον, παραφυλάσσει καὶ αὐτὸ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Ν. 291|1943) καὶ τυπικὰς προϋποθέσεις, αἱ ὁποῖαι δὲν δύνανται νὰ ἔχουν τὴν ἔννοιαν περιορισμῶν εἰς τὴν ἀπόλυσιν, κλητέον αὐτὸ τοῦτο μόνον τὸ δικαίωμα τῆς ἀπολύσεως καὶ μὴ ἀφορώντων εἰς τὸν τρόπον ἁπλῶς τῆς ἀπολύσεως.

Οἱονδήποτε ἡ ἄποψις καὶ τῆς νεωτέρας αὐτῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως (βλέπε σχετικῶς καὶ Πρωτοδικείου Πατρῶν 1197|1950, εἰσηγητὴς *Ν. Παπανικολάου*, ΕΕΔ 10, 175, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 448|1951, εἰσηγητὴς *Β. Ποταμίτης*, ΕΕΔ 10, 367, ἐπὶ περιπτώσεων, ὡς τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης) εἶναι, ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 κατηργήθησαν ἅπασαι αἱ προϋφιστάμεναι αὐτοῦ ἐξαιρέσεις ὑπαγωγῆς εἰς τὸν Ν. 118|1945 (διὰ τὸ ἤδη νομοθετικῶν καθεστὼς μετὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951 περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 669).

Διὰ τὴν πληρότητα τοῦ σημειώματός μας σημειοῦμεν ὅτι, προκειμένου περὶ τοῦ Φυματιολογικοῦ Ἱνστιτούτου Ἰω. Σισμάνογλου, περὶ οὗ καὶ ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, παλαιοτέρα ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, ἡ ὑπ' ἀριθ. 8854|1949 (εἰσηγητὴς *Ε. Χατζηδούρος*), εἶχε δεχθῇ τὸ ἀνεφάρμοστον τοῦ Ν. 118|1945 ἐπ' αὐτοῦ μὲ τὰς ἑξῆς σκέψεις: Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. 291|1943, κυρωθέντος δυνάμει τῶν ὑπ' ἀριθ. 304 καὶ 324 τῆς 30.5.1946 Πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 1 τοῦ Ψηφίσματος ΣΤ'|1946, ἐπὶ κοινωφελῶν νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων δὲν ἰσχύουσιν... (ἀντιγράφονται τὰ ἐν τῷ Ν. 291|1943). Ἐξ ἄλλου κατὰ τὸν Α.Ν. 836|1948 περὶ τοῦ Φυματιολογικοῦ Ἱνστιτούτου Ἰ.Α. Σισμάνογλου καὶ τοῦ Οἴκου αὐτοῦ, τὸ Ἵδρυμα τοῦτο εἶναι ἀναμφισβητήτως νοσηλευτικὸν Ἵδρυμα Κοινωφελές, ὀρθῶς δὲ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἀπεφάνθη, ὅτι ὁ Ν. 118|1945 δὲν ἐπεξετάθη καὶ εἰς τοῦτο διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20516|1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας.

Ἡ προηγουμένη αὕτη ἄποψις τοῦ Πρωτοδικείου ἀναχωρεῖ ἐκ τῆς ἐσφαλμένης ἀντιλήψεως ὅτι ὁ Ν. 118|1945 τάσσει περιορισμοὺς εἰς τὴν ἀπόλυσιν, τῶν ὁποίων ἀπηλλάγησαν τὰ κοινωφελῆ ἱδρύματα διὰ τοῦ Ν. 291|1943.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6598|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Ψιλόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Καραμάνος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Εὐαγγελινός, Στ. Σαρλᾶς

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. 291|1943, καθ' ἣν δὲν ἰσχύουσιν ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν Δημοσίων, Δημοτικῶν Νοσοκομείων καὶ τῶν Κοινωφελῶν Ἱδρυμάτων αἱ διατάξεις τῶν ἐργατικῶν νόμων, αἱ περιορίζουσαι τὴν ἀπόλυσιν τοῦ προσωπικοῦ κλπ., κατηργήθη ρητῶς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 303|1946 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐκδοθείσης δυνάμει τῆς Συντακτικῆς Πράξεως 58 περὶ ἐκκαθαρίσεως τῶν νομοθετημάτων τῆς κατοχῆς. Ἀκολούθως διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 304 καὶ 324 Πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐκυρώθη γενικῶς ὁ νόμος 291|1943. Ἅπασαι αἱ ἐν λόγῳ Πράξεις ἐδημοσιεύθησαν κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν (30.5.1946). Κατ' ἄρθρον 1 τῆς ὡς ἄνω Συντακτικῆς Πράξεως ἡ ἀκυρότης τῶν νομοθετημάτων κατοχῆς ἠδύνατο ν' ἀπαγγελθῇ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐφ' ἅπαξ ἐκδιδομένης καὶ δημοσιευομένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως. Κατ' ἄρθρον 36 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος καὶ κατὰ τροποποίησιν τοῦ προγενεστέρου ἰσχύοντος διὰ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου ἐκδηλοῦται ἡ κύρωσις αὐτοῦ, ἀποτελοῦσα συστατικὸν στοιχεῖον τούτου, τὸ χρονικὸν δὲ σημεῖον τῆς κυρώσεώς του δὲν ἀσκεῖ ἐπιρροήν τινα, προκειμένου νὰ κριθῇ ὁ χρόνος τῆς γενέσεώς του, ὅστις ταυτίζεται πρὸς τὴν ἡμερομηνίαν τῆς ἐν Ἐφ. Κυβερνήσεως δημοσιεύσεώς του (Συνταγμ. *Σαριπόλου*, ἔκδοσις 1912 Β' σελ. 55, 59—61 καὶ 64). Συνεπῶς αἱ ἄνω Πράξεις, ταυτοχρόνως δημοσιευθεῖσαι, ἐνιαίως δέον νὰ ἐκτιμηθῶσι καὶ νὰ κριθῇ ὅτι ἐφ' ἅπαξ δι' αὐτῶν ὁ νομοθέτης ἐνήσκησε τὸ ἐκ τῆς Συντακτικῆς Πράξεως 58 δικαίωμά του (ὅρα παρεμφερῶς Α.Π. 33|51, ΕΕΔ τόμος 10, σελ. 330). Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν τριῶν τούτων Πράξεων τὸ Δικαστήριον κρίνει, ὅτι τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ν. 291 τυγχάνει κατηργημένον, ἐφ' ὅσον περὶ τούτου εἰδικῶς ἐγένετο πρόβλεψις ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 303 Πράξει, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν γενικότητα τῶν λοιπῶν Πράξεων. Διὰ τῆς τοιαύτης ἑρμηνείας ἐμφανίζεται ὁ νομοθέτης

σπουδαίως ἐνεργήσας καὶ ἄνευ ἀνακολουθιῶν, εἶναι προσὸν δὲ τῆς ἑρμηνείας νὰ ἐμφανίζῃ τὸν νομοθέτην οὕτω δρῶντα. Ἀσχέτως ὅμως τούτων ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 ν. 291 δέον νὰ κριθῇ καταργηθεῖσα 1) διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20516|1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης κατ' ἄρθρον 2 § 7 ν. 118 καὶ κυρωθείσης διὰ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 καὶ ἐκ τούτου ἐπεχούσης ἰσχὺν νόμου, ὅσον ἀφορᾷ τὸ προσωπικὸν τῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων σανατορίων, νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων, κλινικῶν, πολυϊατρείων κλπ., ὡς πρὸς τὸ ὁποῖον ἐκτείνεται διὰ ταύτης ἡ ἰσχὺς τοῦ ν. 118. Ἡ ἀδιάστικτος ἐπέκτασις τούτου ἐπὶ παντὸς νοσηλευτικοῦ ἱδρύματος ἰδιωτικοῦ δικαίου περιλαμβάνει καὶ τὰ κοινωφελῆ, ἐφ' ὅσον ταῦτα φέρουν τὸν χαρακτῆρα τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως. Ἡ ἔννοια τῆς ἐκμεταλλεύσεως δὲν ἀντιτίθεται εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ κοινωφελοῦς, διότι ἐκμετάλλευσις νοεῖται πᾶσα ὀργανωμένη διάθεσις ἀναγκαίων ὑλικῶν καὶ ἀνθρωπίνης ἐνεργείας πρὸς δημιουργίαν ἀλλων ἀγαθῶν ἀναγκαίων πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν ἀνθρωπίνων ἀναγκῶν (**Ἀνδρ. Χατζηδάκης**, ΕΕΔ τ. β', σελ. 692, Γν. Εἰσ. Ἀρ. Π., ΕΕΔ τ. β', σελ. 924). Τὸ γεγονὸς ὅτι ἐν μέν τῷ νόμῳ 291 ρητῶς ἀνεφέροντο καὶ τὰ κοινωφελῆ, ἐνῷ εἰς τὴν ἄνω ὑπουργικὴν ἀπόφασιν δὲν ὑφίσταται εἰδικὴ περὶ τούτων μνεία, ἀλλὰ γενικῶς ἀναφέρονται τὰ νοσηλευτικὰ ἱδρύματα, δὲν κέκτηται βαρύνουσάν τινα σημασίαν, δοθείσης τῆς εὐρύτητος τῆς ἄνω διατάξεως, δι' ἧς ρυθμίζεται ἡ κατάστασις τοῦ προσωπικοῦ τῶν πάσης φύσεως ἰατροθεραπευτηρίων τῶν λειτουργούντων ὑπὸ μορφὴν ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου. Οὐδεὶς δὲ ὑφίσταται λόγος διακρίσεως μεταξὺ τῶν ἰδιωτικοῦ δικαίου ἐκμεταλλεύσεων ἢ ἐπιχειρήσεων κοινωφελῶν ἢ μὴ σκοπῶν, 2) διὰ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949. Διὰ τοῦ Νομοθετικοῦ τούτου Διατάγματος κατὰ τροποποίησιν τῶν μέχρι τότε κρατούντων, ἐρρυθμίσθη ἄλλως τὸ ζήτημα τῶν ὑπαγομένων μισθωτῶν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας καὶ ἐνῷ πρότερον ταῦτα ἐκρίνετο ἐκ τοῦ εἴδους τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως τοῦ ἀπασχολοῦντος τὸν μισθωτὸν ἐργοδότου, ἤδη ταῦτα ρυθμίζεται ἐκ τῆς ἰδιότητος τοῦ ἐργαζομένου μισθωτοῦ ἠσφαλισμένου κατὰ τῆς ἀσθενείας καὶ τῆς ἀπασχολήσεως αὐτοῦ εἰς κέντρον ἀσφαλίσεως (ὅρα τὴν ὑπ' ἀριθ. 56300|1949 ἐγκύκλιον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ΕΕΔ τόμ. 9, σελ. 34), τοῦ ὁλου ζητήματος τεθέντος ἐπὶ νέας βάσεως καὶ καθορισθέντων σαφῶς ἐν ἄρθρ. 1 § 2 τῶν ἐξαιρέσεων ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. 118 (εἰς ἃς δὲν περιλαμβάνονται οἱ ὑπηρετοῦντες εἰς κοινωφελῆ νοσηλευτικὰ ἱδρύματα). Ἐξ ἄλλου ἡ ὡς ἄνω διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν. 291|43 δέον νὰ κριθῇ καταργηθεῖσα καὶ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 11 § 7 τοῦ Ν.Δ. 1255, καθ' ἣν καταργεῖται πᾶσα προγενεστέρα διάταξις τῆς νομοθεσίας, ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἐν λόγῳ Ν.Δ. Καὶ εἶναι μέν ἀληθές, ὅτι τὸ Ν.Δ. 1255 εἶναι νόμος γενικός, ἐνῷ ὁ ν. 291 εἶναι εἰδικὸς καὶ κατὰ κρατοῦσαν ἀρχὴν νόμος γενικὸς δὲν καταργ προγενεστέρου εἰδικόν. πλὴν ὅμως ἡ ἀρ αὐτὴ δὲν εἶναι ἀδιάσπαστος, τελεῖ δὲ ὑ τὴν ἀναγκαίαν προϋπόθεσιν ὅτι ἐκ τ νεωτέρου γενικοῦ νόμου δὲν συνάγεται περὶ καταργήσεως τοῦ ἀρχαιοτέρου εἰ καὶ θέλησις τοῦ νομοθέτου (Ὁλομ. Α ὑπ' ἀριθ. 120|1940 ΕΕΝ τ. Ζ', σελ. 2 Α.Π. 221|48, ΕΕΝ ΙΕ' 596). Ἐν προκειμέν καθ' ἃ προελέχθη, ἐκ τοῦ σκοποῦ καὶ τοῦ περιεχομένου τοῦ Ν.Δ. 1255 καὶ ἰδίᾳ ἐκ τῆς δι τάξεως 1 § 1, ἐν ᾗ ἐξ ὑπαρχῆς ἐρρυθμίσθη ἐκτασις τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ταμείου Ἀνε γίας, ὑπαχθέντων εἰς ταύτην τῶν εἰς τὸ Δ μόσιον ἢ Ν.Π.Δ. Δικαίου καὶ ἀγαθοεργῶν δρυμάτων καὶ Ὀργανισμῶν ὑπηρετούντων μ αθωτῶν, συνδεομένων διὰ σχέσεως ἰδιωτικ δικαίου, ὡς καὶ τῶν ὑπηρετούντων εἰς ἐργ δότας μὴ διατηροῦντας ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμ τάλλευσιν (ὅρα εἰσ ἔκθεσιν Ν.Δ., ΕΕΔ τόμ 8, σελ. 965), ὡς καὶ ἐκ τῆς διατάξεως 1 § δι' ἧς περιοριστικῶς καθωρίσθησαν αἱ τῆς ἀσφαλίσεως ἐξαιρέσεις, σαφῶς προκύπ ἡ θέλησις τοῦ νομοθέτου περὶ καταργήσε πάσης προγενεστέρας διατάξεως, ἔστω κ εἰδικῆς. Ἐκ τῶν προσαγομένων βεβαιώσε καὶ καταθέσεων τῶν πρωτοδίκως ἐξετασθέ των μαρτύρων ἐβεβαιώθη, ὅτι τὸ ἐγκαλο εἶναι νοσηλευτικὸν ἵδρυμα, κατ' ἄρθρον 1 Ν. 836|1948 τοῦτο ἀποτελεῖ νομικὸν πρόσ πον ἰδιωτικοῦ δικαίου, συνεπῶς διέπεται ὑ τῶν διατάξεων τοῦ ν. 118 κατὰ τὰ ἄνω ἐκ θέντα (ὅρα καὶ προσαγομένην ὑπ' ἀριθ. 303 1950 ἐγκύκλιον τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας) κ ὀρθῶς οὕτως ἔκρινεν ἐπὶ τούτου ἡ ἐγκαλουμ νη καὶ ἀπορριπτέοι τυγχάνουσιν, ὡς ἀβάσιμ οἱ πρῶτος, δεύτερος καὶ τρίτος λόγοι ἐφέσεω οἱ ἐπὶ ἀντιθέτων προϋποθέσεων ἐρειδόμεν

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Α.Ν. 8 1948, δι' ἧς ἀνεγνωρίσθη πλήρης ἀνεξαρτησ καὶ αὐτοτέλεια ἐν τῇ διοικήσει καὶ διαχειρί τῆς περιουσίας τοῦ ἐγκαλοῦντος καὶ ἐν ᾗ ρίσθη, ὅτι αἱ ἀποφάσεις τοῦ Διοικητικοῦ Συ βουλίου δὲν ὑπόκεινται εἰς ἔγκρισιν Ἀρχ τινος ἢ ἄλλην τινὰ διατύπωσιν, δὲν καθιέρ σεν ἐξαίρεσιν τοῦ ἐγκαλοῦντος ἀπὸ τῶν δ τάξεων τοῦ Νόμου 118, ὡς ἀβασίμως διὰ τ τετάρτου λόγου ἐφέσεως του τὸ ἐγκαλοῦν ποστηρίζει. Διὰ ταύτης ἐπεδιώχθη νὰ δ σφαλισθῇ ἡ δράσις τοῦ ἐγκαλοῦντος ἀπὸ π σης πολιτικῆς ἐπιδράσεως ἐν τῇ διαχειρί τῶν καθ' ἑαυτό. Ἡ τοιαύτη ὅμως ἐλευθε ἐνεργείας του δὲν ἐκτείνεται καὶ εἰς παρ βίασιν δικαίων τρίτων διασφαλιζομένων ὑ νομοθετημάτων γενικωτέρας κοινωνικῆς ὀφ Ἀσχέτως ὅμως τούτων, καὶ ἐὰν ἔτι ἦθε γίνῃ δεκτόν, ὅτι διὰ τῆς ἐν λόγῳ διατάξε μετερρυθμίσθη ὁ ν. 118, αὕτη ἔπαυσεν ἰσ ουσα, καίτοι εἰδική, μετὰ τὸ Ν.Δ. 1255, κα τὰ ἐν τῇ προηγουμένῃ σκέψει ἐκτεθέντα. ' παρριπτέος ὅθεν τυγχάνει καὶ ὁ λόγος οὗ ἐφέσεως.

ΑΚΥΡΟΣ ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Πρόσκλησις ὑπὸ ἐργοδότου δι' ἐπανάληψιν ἐργασίας

Χορήγησις προθεσμίας 24 ὡρῶν πρὸς ἐμφάνισιν μισθωτοῦ δι' ἐπανάληψιν ἐργασίας, μετ' ἄκυρον ἀπόλυσιν, ἀντίκειται πρὸς τὴν καλὴν πίστιν (ἄρθρα 200 καὶ 288 Α.Κ.). — Μὴ ἀποδοχὴ ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ ὀψιγενεστέρως ἐμφανισθέντος δὲν αἴρει ὑπερημερίαν ἐργοδότου.

Ἐπὶ ἀκύρου ἀπολύσεως μισθωτοῦ ὁ ἐργοδότης περιέρχεται εἰς mora accipiendi καὶ ὀφείλει, κατ' ἄρθρ. 656 Α.Κ. τὸν μισθόν, συμφωνίᾳ μάλιστα, δι' ἧς περιορίζονται τὰ δικαιώματα τοῦ μισθωτοῦ (κ' τοῦ ἄρθρου τούτου εἶναι ἄκυρος κατ' ἄρθρ. 679 Ἐσπικοῦ Κώδικος.

Ἐξ ἄλλου ὅμως ὁ ὑπερήμερος ἐργοδότης δύναται, ἀνὰ πᾶσαν στιγμήν, νὰ προσκαλέσῃ τὸν μισθωτὸν εἰς παροχὴν ὑπηρεσίας, ἵνα ἀναστείλῃ τὴν ὑποχρέωσιν του περὶ πληρωμῆς μελλοντικῶν μισθῶν (βλέπε *Ἀλ. Δεληζερόπουλον*, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ Ν. Δ. 424/1941, σελ. 59 καὶ τὰς αὐτόθι παραπομπάς).

Περίπτωσιν τοιαύτης προσκλήσεως ἀκύρως ἀπολυθέντος μισθωτοῦ ἔχει ὑπ' ὄψιν της ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἀλλὰ τὸ χαρακτηριστικὸν εἶναι, ὅτι αὐτὴ κρίνει αὐτὴν (ἐντὸς 24 ὡρῶν προσδιορίζουσαν τὴν ἐμφάνισιν τοῦ μισθωτοῦ δι' ἐργασίαν) ὡς ἐξερχομένην τῶν ὁρίων τῆς καλῆς πίστεως, περὶ ἧς τὰ ἄρθρα 200 καὶ 288 Α.Κ. (βλέπε ἱστορικὴν ἐξέλιξιν τῆς ἀρχῆς τῆς καλῆς πίστεως εἰς ἀνάπτυξιν *Τριανταφυλλοπούλου*, Ἐνοχ. Δίκαιον. 3η ἔκδ. σελ. 44 ἑπ., πρβλ. *Γ. Σιμωνίτου*. Δώδεκα Μελέται Ἐσπικοῦ καὶ Ἐργατικοῦ Δικαίου, ἔκδ. 1950, σελ. 240, *Φραγκίσταν*, ἐν Ἐρμ. Α.Κ. Γεν. Εἰσαγ. Ἐνοχ. ἀριθ. 72, *Α. Σακελλαροπούλου*, ΕΕΔ 6, 516 ἑπ.).

Συνέπεια τῆς παρὰ τὴν ἀρχὴν τῆς καλῆς πίστεως ἡ ὁποία ἀποτελεῖ νομικὴν ἔννοιαν (*Κ. Καυκᾶς*, Ἐνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 653-654), ἐνεργείας τοῦ ἐργοδότου, μὴ ἀποδεχομένου ἄλλως τὰς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ, εἶναι, ὡς δέχεται τὸ Πρωτοδικεῖον, ἡ ἐξακολούθησις τῆς ὑπερημερίας αὐτοῦ καὶ ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 656 Α.Κ. ὑποχρέωσις εἰς πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ.

Θὰ διέφερε τὸ πρᾶγμα, ἂν ἡ πρὸς ἐξακολούθησιν τῆς ἐργασίας πρόσκλησις τοῦ ἐργοδότου ἔκειτο ἐντὸς τῶν ὑπὸ τῆς καλῆς πίστεως διαγραφεμένων χρονικῶν ὁρίων, ὁπότε ἡ μὴ ἐμφάνισις τοῦ μισθωτοῦ θὰ ἦρε τὴν ὑπερημερίαν τοῦ ἐργοδότου καὶ θὰ ἠδύνατο, κατὰ τὰς περιστάσεις, νὰ ἐκληφθῇ καὶ ὡς παραίτησις αὐτοῦ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του (βλέπε *Ἀλ. Δεληζερόπουλον*, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ Ν.Δ. 424/1941, σελ. 127, *Τὸν αὐτόν*, Θέμ. ΝΒ' 360, *Ι. Κασπόδισταν*, Ἀναστολὴ ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ΕΕΔ 2, 103, α' στήλη).

Ἄξια ἀληθῶς ἐπαίνου εἶναι ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, ἡ ὁποία κυριαρχεῖ ἰδίᾳ εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας, τόσον διὰ τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ ἐργαζομένου, ὅσον καὶ τοῦ ἐργοδότου.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2780/1951

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Ψιλόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ν. Οἰκονόμου**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Παπαμιχόπουλος, Φ. Μερεμέλλης

Τὸ Δικαστήριον εἰς τὸ αὐτὸ ἄγεται συμπέρασμα πρὸς τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν, εἰς τῆς ὁποίας τὰς σκέψεις, ὡς ὀρθάς, ἀναφέρεται. Ἐβεβαιώθη δηλονότι ἀποχρώντως, ὅτι τὴν νύκτα τῆς 18.7.1950 ὁ ἐνάγων ἐφεσίβλητος ἀπῴθυνε πρὸς τὸν ἐπὶ θυγατρὶ γαμβρὸν τοῦ ἀντιδίκου του ὡρισμένας φράσεις θιγούσας ὁπωσοῦν τὴν ἀξιοπρέπειάν του, ὁ δὲ ἐναγόμενος — ἐκκαλῶν ἐξοργισθεὶς τὸν ἀπέπεμψε πάραυτα τῆς ὑπηρεσίας του. Περαιτέρω ἡ ἀπὸ 21.7.50 ἐξώδικος πρόσκλησις τοῦ ἐναγομένου πρὸς τὸν ἐνάγοντα, ἐκθεσθεῖσα αὐθημερὸν διὰ θυροκολλήσεως ἐν τῇ κατοικίᾳ του, ὅπως προσέλθῃ καὶ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν του ἐντὸς 24 ὡρῶν, δὲν κρίνεται ἱκανή, ὅπως περιαγάγῃ τὸν τελευταῖον ταύτην εἰς κατάστασιν ὑπερημερίας, ἐπαγομένην στέρησιν τοῦ διὰ τῆς ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἱδρυθέντος δικαιώματος του πρὸς λῆψιν τῶν ἐφεξῆς ἀποδοχῶν του, διότι ἡ ταχθεῖσα 24ωρος προθεσμία ἦτο μικρά, καθ' ὅσον ὁ ἐναγόμενος ἔδει νὰ εἶχε ὑπ' ὄψιν του (ἄρθρον 200 καὶ 288 Α.Κ.) ὅτι ὁ ἀντίδικός του, εἴτε λόγῳ τῶν συνηθειῶν του (σερβιτόρος ζαχαροπλαστείου), εἴτε ἀπασχολήσεώς του πρὸς ἀνεύρεσιν ἄλλης ἐργασίας ἐντὸς ἢ καὶ ἐκτὸς τῶν Ἀθηνῶν, εἴτε δι' οἱονδήποτε ἕτερον λόγον, ἦτο λίαν πιθανὸν νὰ διενυκτέρευεν ἐπὶ μίαν ἢ καὶ περισσοτέρας νύκτας ἐκτὸς τῆς οἰκίας του καὶ ἑπομένως νὰ ἐβράδυνε νὰ λάβῃ γνῶσιν τῆς θυροκολληθείσης προσκλήσεως πρὸς ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας του. Κατὰ συνέπειαν ἡ καλὴ πίστις ἐπεβάλλεν αὐτῷ (βλ. καὶ αὐθις ἄρθρ. 200 καὶ 288 Α.Κ.), ὅπως τάξῃ μεγαλυτέραν προθεσμίαν ἢ ἀναμείνῃ καὶ πέραν τοῦ 24ώρου ἐπὶ εὔλογον, κατὰ τὰς περιστάσεις, χρόνον τὴν προσελεύσεων τοῦ ἀντιδίκου του, ὅστις καὶ πράγματι ἐνεφανίσθη πρὸς ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας τὴν 24.7.50 (ἤτοι μετὰ 48 περίπου ὥρας ἀπὸ τῆς ταχθείσης προθεσμίας), πλὴν ὅμως δὲν ἐγένετο δεκτός, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι εἶχεν ἀντ' αὐτοῦ προσληφθῇ ἕτερος σερβιτόρος. Ἐν παρόδῳ εἰρήσθω ὅτι ἀρκούντως πιθανολογεῖται ἐκ τῆς διαδικασίας τὸ μὲν ὅτι ἡ τοιαύτη περὶ τὴν ἐμφάνισιν καθυστέρησις, ἐπὶ 48ώρου, τοῦ ἐνάγοντος ὀφείλεται εἰς ἀσθένειάν του, τὸ δὲ ὅτι κατὰ τὴν 24.7.50 ὁ ἐναγόμενος δὲν

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΔΟΛΙΑ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΔΙ' ΕΞΑΝΑΓΚΑΣΜΟΝ ΠΡΟΣ ΑΠΟΛΥΣΙΝ

Καταχρηστική άσκησις δικαιώματος καί συνέπειαι δι' άποζημίωσιν Ν. 2112

Ύποχρεώσεις έργαζομένου.—Μή συμμόρφωσις πρός έντολάς έργοδότου διά την έκτέλεσιν τής συμβάσεως.— Σιωπηρά παραίτησις έκ τής έργασίας του. Δολία άλλως συμπεριφορά τοῦ έργαζομένου τείνουσα εἰς πρόκλησιν ἀπολύσεως διά κάρπωσιν τών ἐκ τοῦ Ν. 2112 καί 3514 ἀποζημιώσεων ἀντίκειται εἰς τὸ ἄρθρ. 281 Ἀστικοῦ Κώδικος.

Ζωηρόν εἶναι τὸ θεωρητικόν καὶ πρακτικόν ἐνδιαφέρον τῆς δημοσιευομένης κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Μυτιλήνης.

Αὕτη παρέσχε τὴν ἀφορμὴν νὰ ἐρευνηθῇ ἀνωτέρω (βλέπε *Θ. Γ. Βλαχόπουλον*, σελ. 721) τὸ θέμα τῆς ἐννοίας τῆς ἀναιτιωδούς καταγγελίας ἐν τῷ Ν. 2112|1920.

Ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν ἡ ὑπαιτιότης τοῦ μισθωτοῦ δύναται νὰ καταλύσῃ τὴν ἐκ τῆς ἑνεκα αὐτῆς προκαλουμένης ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112|1920 (οὕτω *Θ. Γ. Βλαχόπουλος*, ἔνθ' ἀνωτ.), ἐφ' ὅσον ὁ Ν. 2112|1920 (ἄρθρ. 5) περιώρισε τὴν ἀζήμιον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἰς μόνην τὴν περίπτωσιν τῆς ποινικῆς καταδίκης τοῦ μισθωτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ἀναιρεσιβλήτου, χωρὶς νὰ ἀποδίδῃ σημασίαν εἰς τὴν τυχὸν βαρύνουσαν τὸν μισθωτὸν ἄλλην ὑπαιτιότητα (βλέπε προχείρως καὶ ἄρθρον 13 Ν.Δ. 424|1941, κατὰ τὸ ὁποῖον ἐξηρέθησαν τῆς ἀκυρότητος τῶν καταγγελιῶν αἱ τοιαῦται συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 2112|1920), ἀντιθέτως δὲ βαρύνεται ὁ ἐργοδότης διὰ καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112 καὶ ὅταν λόγῳ ἀνωτέρας βίας ἠναγκάσθη νὰ διαρρήξῃ τὸν ἐργασιακὸν δεσμόν (ἄρθρ. 6 Ν. 2112|1920, ὡς συνεπληρώθη δι' ἄρθρ. 4 Ν. 4558|1930), εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν, ὡς δέχεται τὸ Πρωτοδικεῖον Μυτιλήνης, ὑπῆρξε δολία συμπεριφορὰ τοῦ μισθωτοῦ, ὅπως ἐξαναγκάσῃ τὸν ἐργοδότην εἰς ἀπόλυσιν καὶ ἐπιτύχῃ οὕτω τὴν ἐκ τῶν σχετικῶν περὶ ἀπολύσεως νόμων ἀποζημίωσιν.

Συγκλίνει ἡ λύσις τῆς ἀποφάσεως πρὸς ἐκείνην τῆς Πρωτοδικείου Πειραιῶς 881|1943 (εἰσηγητὴς *Ι. Παπαγεωργοπούλου*, ΕΕΔ 2, 503), καθ' ἣν ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐναγοντος νὰ θεωρήσῃ τὴν σύμβασιν ἐργασίας ὑφισταμένην καὶ νὰ ἀξιοῖ τοὺς μισθούς του μετὰ τὴν ἀπόλυσιν ὑπερβαίνει προφανῶς τὰ ὅρια τὰ ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῆς καλῆς πίστεως καὶ τοῦ κοινωνικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος, ὅταν παρεβίαζεν ἐκ προθέσεως τὰς ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ τῶν χρηστῶν ἠθῶν ὑποχρεώσεις καὶ συμπεριεφέρετο κατὰ τρόπον ἀπάδοντα πρὸς τὴν φύσιν τῆς συμβάσεως. Τὸ δίκαιον δὲν δύναται νὰ θεσῃ ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς μονιμότητος (ἐπρόκειτο περὶ τοῦ Ν. Δ. 424|1941) τοιαύτην ἐγωϊστικὴν ἀντίληψιν τοῦ ἐργαζομένου, διότι ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ μονιμότης θὰ ἀπετέλει καταδυνάστευσιν τοῦ ἐργοδότου καὶ κατάχρησιν τοῦ ἐκ ταύτης ἀπορρέοντος δικαιώματος τοῦ ἐργαζομένου. Ἡ ἀπόλυσις λοιπὸν τοῦ ἐργαζομένου, τοῦ παραβιάζοντος κατὰ τοιοῦτον τρόπον τὰς συμβατικὰς καὶ ἠθικὰς ὑποχρεώσεις του, ἔναντι τοῦ ἐργοδότου του εἶναι νόμιμος (καὶ ἂν δὲν συνέτρεχαν αἱ προϋποθέσεις τοῦ Ν. Δ. 424), διότι ἡ κακόβουλος καὶ ἀπάδουσα πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως ἀντισυμβατικὴ διαγωγὴ τοῦ ἐργαζομένου ἐνέχει τὴν σιωπηρὰν παραίτησιν αὐτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας (*Καποδίστρια*, Ἐρμ. Ἐργ. Δικ. §§ 118, 119, *Ἀλ. Διετζερόπουλος*, Θέμ. ΝΒ' 360, ὁ αὐτός, Ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ Ν. Δ. 424 § 29).

Ὁ ἐργοδότης, συνεχίζει ἡ αὐτὴ ἀπόφασις, θὰ ἀποδείξῃ τὰ ὡρισμένα γεγονότα καὶ περιστατικά, ἐξ ὧν νὰ φαίνεται ὁ σκοπὸς τοῦ μισθωτοῦ πρὸς ἐξαναγκασμὸν τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἀπόλυσιν, τὰ ὁποῖα θέλουσιν ὑποστῇ ἀξιολογικὴν κρίσιν ἐκ μέρους τοῦ δικαστοῦ, διὰ νὰ ἀποφανθῇ, ἂν ταῦτα ἀποτελοῦν κακόβουλον πρόθεσιν ἢ ἀντίκεινται εἰς τὴν καλὴν πίστιν (βλέπε σχετικῶς καὶ παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς ἄνω ἀποφάσεως *Α. Ι. Μπουρνιᾶ*, ΕΕΔ 2, 503).

Πρωτοδικείου Μυτιλήνης 1012|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΦΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Κονιαβίτης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Α. Κυριακέγγονας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Χιωτέλης, Α. Παρασκευαΐδης, Α. Καμπουρόπουλος

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 652 Α.Κ., ἀ-

εἶχε πράγματι προσλάβῃ ἕτερον σερβιτόρον, ἀλλ' ἐχρησιμοποίει ἀντὶ τοῦ ἐνάγοντος τὸν ἐπικουρικὸν τοῦ καταστήματος σερβιτόρον, «ρεπαντζῆν» ὀνόματι, ὃν, ἐν πάσῃ περιπτώσει, ὤφειλε νὰ χρησιμοποιήσῃ ἐπὶ τι χρονικὸν διάστημα ὡς ἐπικουρικὸν πάντοτε, μέχρις ἀποσαφηνίσεως, καθ' οἱονδήποτε τρόπον, τῶν μετὰ τοῦ ἐνάγοντος νομικῶν σχέσεων. Κατ' ἀκολουθίαν ὁ τ' ἀντίθετα πρὸς τὰ προεκτεθέμενα ὑποστηρίζων πρῶτος τῆς ἐφέσεως λόγος εἶναι ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος, ὡς ἐπίσης ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος τυγχάνει καὶ ὁ ὑπολειπόμενος δεύτερος περὶ ἀκυρότητος τῆς συμβάσεως ἐργασίας (καὶ ἑπομένως ἐλευθέρως ἄνευ διατυπώσεων, καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας) ὡς στερουμένου τοῦ ἐνάγοντος τοῦ κατὰ νόμον βιβλιαρίου ὑγείας, ὅπερ οὗτος κέκτηται, νομίμως ἐκδοθὲν τὴν 17.8.1949 καὶ προσάγει κατὰ τὴν παροῦσαν συζήτησιν, ὅτε τὸ πρῶτον προβάλλεται ὁ σχετικὸς περὶ ἐλλείψεως του ἰσχυρισμός.

ποδίδουσαν προϊσχύον δίκαιον (δρα *Καυκάν*, Ένοχ. Ειδικ. Μέρος, σελ. 366 και *Ζέπον*, Ένοχ. Τεύχ. 3, σελ. 344), ὁ ἐκμισθωτὴς (ἐργαζόμενος) ὀφείλει νὰ ἐκτελῇ μετ' ἐπιμελείας τὴν ἀναληφθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ ἐργασίαν, εὐθυνόμενος διὰ τὴν ἐκ δόλου ἢ ἀμελείας προξενηθεῖσαν εἰς τὸν μισθωτὴν (ἐργοδότην) ζημίαν. Πρὸς ἐκπλήρωσιν ὅθεν τῆς ὑποχρεώσεως του ταύτης ὁ ἐργαζόμενος καθίσταται ἐπάναγκες νὰ συμμορφοῦται πρὸς τὰς ἐντὸς τοῦ κύκλου τῆς ἁρμοδιότητός του ἀπευθυνομένας πρὸς αὐτὸν ἐντολὰς τοῦ ἐργοδότου, δι' ὧν ἐπιδιώκεται ἡ ἐκτέλεσις τῆς συμβάσεως, καθόσον, μὴ ὑπακούων εἰς ταύτας, μὴ συμμορφούμενος δηλονότι πρὸς τοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως, δηλοῖ σιωπηρῶς παραίτησιν ἐκ τῆς ἐργασίας του, ὅτε οὐδεὶς λόγος ὑπάρχει καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου (*Καποδ.* Ἐρμ. Ἐργ. Δικ. § 418). Ἡ παραίτησις δὲ τοῦ ἐργαζομένου ἐκ τῆς ἐργασίας δὲν εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ἐκδηλωθῇ διὰ πανηγυρικῶν ἐκφράσεων, ἀλλὰ δύναται νὰ γίνῃ καὶ σιωπηρῶς διὰ τῆς ἀρνήσεως ἢ τῆς ἀδικαιολογήτου δυστροπίας του ὅπως παράσχῃ τὴν συμφωνηθεῖσαν ἐργασίαν, τοιαύτη δὲ δύναται νὰ συναχθῇ ἐπίσης καὶ ἐκ τῆς ἀδικαιολογήτου ἀπουσίας του (*Καποδ.* ἔνθ' ἀνωτέρω 419 καὶ *Κ. Δημάκης*, ΕΕΔ τόμ. 7, σελὶς 136). Δὲν ἀποκλείεται ὅμως, ἐφ' ὅσον ὁ ἐργαζόμενος δολίως παραμελεῖ τὴν ἐργασίαν του ἢ προσφέρει ταύτην παρὰ τοὺς ὅρους τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως ἢ ἐπιδιώκει μονομερῆ μεταβολὴν ταύτης, νὰ ἐρμηνευθῇ ἡ τοιαύτη συμπεριφορὰ τοῦ ἐργαζομένου καὶ ὡς μονομερὴς λύσις τῆς συμβάσεως, ὁπότε τὸ αὐτό, ὡς ἐπὶ σιωπηρᾶς παραιτήσεως, ἐπάγεται ἀποτέλεσμα, καθόσον εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις πρόκειται περὶ ἀτάκτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως (*Καποδ.* Περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ὡρισμένου καὶ ἀορίστου χρόνου, 57).

Ἐν τῇ κρινομένῃ ὑποθέσει, καθ' ἃ ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν ἐνόρκως κατὰ τὴν πρωτόδικον δίκην ἐξετασθέντων μαρτύρων, τῶν προσαχθέντων ἐγγράφων καὶ τῆς ὅλης διαδικασίας, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ἀμφοτέρωθεν προσβαλλομένη ὑπ' ἀριθ. 18|1950 ἀπόφασις, προέκυψε, κατὰ τὴν κρισιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ὁ ἐνάγων, τυγχάνων ἰατρός, μαιευτὴρ χειρουργός, προσελήφθη ὡς ἐσωτερικὸς ἰατρὸς ἀπὸ τῆς 27 Ὀκτωβρίου 1945, δυνάμει ἀποφάσεως τῆς Διοικούσης τὸ Βοστάνειον Ἱερὸν Νοσοκομεῖον (Β.Ι.Ν.) Ἐφορείας, εἰργάσθη δὲ ὡς τοιοῦτος εἰς τὸ μαιευτικὸν - γυναικολογικὸν Τμῆμα τοῦ ρηθέντος Νοσοκομείου μέχρι τῆς 1ης Λὐγούστου 1948, ὅτε ἐπεστρατεύθη, ὑπηρετήσας εἰς τὸ Στράτευμα ὡς ἔφεδρος ἀνθυπίατρος. Ἅμα δὲ τῇ ἀπολύσει του ἐπανέλαβε τὴν ἐργασίαν του τὴν 30 Λὐγούστου 1949 ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους ἐργασίας, ὡς ὁμολογεῖται καὶ ἐν αὐτῇ τῇ κρινομένῃ ἀγωγῇ. Οἱ ὅροι οὗτοι, οἱ ἀναφερόμενοι εἰς τὸ ὡράριον ἐργασίας, προφανῶς ἦσαν οἱ συμφωνηθέντες κατὰ τὴν πρόσληψιν τοῦ ἐνάγοντος, καθοριζόμενοι δὲ εἰς τὸν ἐφηφισμένον ἐσωτερικὸν Κανονισμὸν ὑπὸ τῆς Διοικούσης τὸ Β.Ι.Ν. Ἐφορείας, συμφώνως καὶ πρὸς τὰ ἄρθρ. 13 καὶ 14 τοῦ ἀπὸ 29|2|1928 Πρ. Δ|τος «Περὶ Κανονισμοῦ Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων Μυτιλήνης» (Φ.Κ.Μ.). Οὕτω εἰς τὸ ἄρθρον 32 τοῦ ὡς εἴρηται ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ καθορίζεται, ὅτι οἱ ἐσωτερικοὶ ἰατροὶ προσλαμβάνονται ἀποφάσει τῆς Διοικούσης τὸ Β.Ι.Ν. Ἐφορείας τῶν Φ.Κ.Μ. ἐπὶ συμβάσει ὡς ἐμμίσθοι ὀπάλληλοι, ὡς τοιοῦτοι δὲ ὑποχρεοῦνται νὰ παρέχωσι τὰς ὑπηρεσίας των ἀνελλιπῶς δι' ὅλης τῆς ἡμέρας, συμφώνως πρὸς τὸ ἐκάστοτε ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως ἐκδιδόμενον πρόγραμμα ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ, κατὰ δὲ τὰς ἐφημερίας των καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νυκτός. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον μάλιστα παρεῖχετο εἰς ἅπαντας τοὺς ἐσωτερικοὺς ἰατροὺς τοῦ Β.Ι.Ν. καὶ συνεπῶς καὶ εἰς τὸν ἐνάγοντα, ἐκτὸς τοῦ συμφωνηθέντος μισθοῦ τῶν 780.000 δρχ. μηνιαίως, κατοικία καὶ τροφὴ ἐντὸς τοῦ Νοσοκομείου, ὥστε νὰ καθίσταται ἐφικτὴ ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἡ ἐξυπηρέτησις τῶν ἀσθενῶν. Ἀλλὰ καὶ ἂν ὑποτεθῇ ἀκόμη, καθ' ἃ ἰσχυρίζεται ὁ ἐκκαλῶν ἐνάγων, ὅτι ὁ ἐσωτερικὸς οὗτος κανονισμὸς τοῦ Νοσοκομείου δὲν ἔχει εἰσέτι ἐγκριθῇ παρὰ τῶν Ὑπουργείων Ὑγιεινῆς καὶ Ἐργασίας, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 1 § 6 τοῦ ἀν. νόμου 1991|1936, ὅστις καὶ ὑπεχρέωσε τὰ Νοσοκομεῖα, Νοσηλευτικὰ Ἱδρύματα κλπ. ν' ἀποκτήσωσιν ἐσωτερικοὺς Κανονισμοὺς ἐγκεκριμένους ὑπὸ τῶν ὡς ἄνω Ὑπουργείων, οὐχ' ἧττον ἡ διάταξις αὕτη ἀφορᾷ τὸ κατώτερον προσωπικόν, ὡς πρὸς δὲ τὸ ἀνώτερον καὶ ἐν προκειμένῳ τοὺς ἐσωτερικοὺς ἰατροὺς διείποντο ἀπὸ τοῦ Κανονισμοῦ τούτου, συμφώνως δὲ καὶ πρὸς τὸ ἐκάστοτε ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως ἐκδιδόμενον πρόγραμμα ὡρῶν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Β.Ι.Ν. δι' ὃν λόγον, ἀποδεχθέντος καὶ τοῦ ἐνάγοντος, ἀφοῦ ἔλαβε γνῶσιν τούτων, ἀπετέλεσεν ὅρον τῆς συναφθείσης ἐκτοτε ἐργασιακῆς συμβάσεως (πρβλ. καὶ *Καποδ.* Ἐρμ. Ἐργ. Δικ. § 102). Οὕτω τὸ ὡράριον ἐργασίας διὰ τοὺς ἐσωτερικοὺς ἰατροὺς τοῦ Β.Ι.Ν. καὶ συνεπῶς καὶ διὰ τὸν ἐνάγοντα καθωρίζετο ὑπὸ τῆς ἐκάστοτε Διευθύνσεως ἀπὸ τῆς 7 πρωϊνῆς μέχρι τῆς 12 μεσημβρινῆς, εἴτε ἀπὸ τῆς 8 πρωϊνῆς μέχρι τῆς 1 μ.μ., ἀναλόγως τῆς ἐποχῆς τοῦ ἔτους, κατὰ δὲ τὸ ἀπόγευμα ἀπὸ τῆς 4—7 μ.μ. καθ' ἑκάστην, ὁπότε ἔδει ὁπωσδήποτε νὰ παρευρίσκεται ὁ ἐνάγων εἰς τὴν θέσιν του, προσφέρων τὰς ἰατρικάς του ὑπηρεσίας, κατὰ δὲ τὰς ἐφημερίας του καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νυκτός. Πλὴν ὅμως ὁ ἐνάγων, καίτοι ἀπὸ τῆς προσλήψεώς του παρὰ τῷ ἐναγομένῳ νοσοκομείῳ προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του κατὰ τὰς καθωρισμένας ἑκάστοτε ὥρας, ἤτοι πλήρες ὡράριον ἐργασίας, οὐχ' ἧττον κατὰ τὴν 26 Φεβρουαρίου 1950 ἐδημοσίευσεν οὗτος εἰς τὰς ἐφημερίδας Μυτιλήνης τὴν ἐξῆς ἀγγελίαν: «Σ.Σ. Μαιευτὴρ-γυναικολόγος δέχεται καθ' ἑκάστην, πλὴν τῶν Κυριακῶν, 10-1 καὶ 4-7 ἐν τῷ ἰατρείῳ του, πρώην Τραπεζα τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τῆς προκυμαίας». Ἐκ τῆς ἀγγελίας ταύτης, δημοσιευθείσης ἄνευ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ ἐναγομένου, καθ' ἃ ἐβεβαιώθη, προέκυπτεν, ὅτι ἅπασαι αἱ ὧραι, καθ' ἃς ἐδέχετο ὁ ἐνάγων ἐν τῷ ἰατρείῳ του, συν-

έπιπτον πρός τάς ώρας έργασίας έν τῷ Γυναικολογικῷ Τμήματι τοῦ Β.Ι.Ν. ἔτι δέ κἄλεον ἀπάκις ὡρίζετο καί ἐφημερεύων, διότι ὤφειλε νά παρευρίσκηται εἰς τοῦτο ὅλ' ὅλης τῆς ἡμέρας καί νυκτός. Εἶναι δέ ἀνεπίδεκτον πάσης ἀμφισβητήσεως, καθ' ἃ ἐδέχθη καί ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ὡς πρός τοῦτο, ὅτι, ἀφ' ὅτου ἦνοιξεν ἴδιον ἰατρεῖον ὁ ἐνάγων, ἔπαυσε προσφέρων τάς ὑπηρεσίας του, ὡς πρότερον, εἰς τό Β.Ι.Ν., προσήρχετο δέ κατά τό δοκοῦν εἰς τοῦτο, ἐνῶ ἐγνώριζεν ὅτι ἐκτός τοῦ διευθύνοντος τό Γυναικολογικόν Τμῆμα ἰατροῦ, ὅστις ὅμως δέν ὑπεχρεοῦτο νά παραμένῃ, οὐδείς ἕτερος ἀναπληρωτής του ὑπῆρχε καί συνεπῶς ἠθελημένως ὁ ἐνάγων καί συστηματικῶς ἀπουσίαζε τάς ὥρας, καθ' ἃς ἦτο ἀπαραίτητος ἡ παρουσία του. Κατόπιν τούτου καί ἐφ' ὅσον παρά τάς γενομένας συστάσεις ἐξηκολούθησεν ἡ αὐτή ἀνώμαλος κατάστασις, προκληθεῖσα προφανῶς ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐνάγοντος, ἐκοινοποιήθη εἰς αὐτόν τό ὑπ' ἀριθ. 206 καί ἀπό 16 Μαρτίου 1950 ἔγγραφον, δι' οὗ, ἀφοῦ ἐξιστορεῖτο ἡ ἀπό μέρους τοῦ ἐνάγοντος καί διά τούς ἄνω λόγους κατάφωρος παραβίασις τῆς μετά τοῦ ἐναγομένου ἐργασιακῆς συμβάσεως, ἐθεώρει αὐτόν ὡς οἰκειοθελῶς καταγγείλαντα τήν σύμβασιν καί ἦν καταγγελίαν ἀπεδέχετο τό ἐναγόμενον. Ὅτι δέ τοιαύτην ἔννοιαν καί πρόθεσιν ἠδύνατο ἐγκύρως νά προσδώσῃ τό ἐναγόμενον εἰς τήν ἀντισυμβατικήν διαγωγήν τοῦ ἐνάγοντος προκύπτει ἀριδήλως ἐκ τοῦ ὅτι οὗτος ἐπεδίωκε, βουλιμωδῶς προφανῶς φερόμενος καί κατά τρόπον ἀπάδοντα εἰς τήν φύσιν τῆς κρινομένης ἐργασιακῆς συμβάσεως, νά τροποποιήσῃ μονομερῶς καί κατ' οἰκείαν βούλησιν τούς ὅρους ταύτης, ὥστε νά δύναται νά ἐργάζηται ταὐτοχρόνως καί εἰς τό ἰατρεῖον του, ἄλλως τουλάχιστον νά θεωρηθῇ ὡς ἀπολυθείς παρά τοῦ ἐναγομένου, ἵνα τύχῃ τῆς ἀναλόγου ἀποζημιώσεως τῶν νόμων 2112 καί 3514, ἐφ' ὅσον δέν εἶχε παρέλθει πλήρες ἔτος ἀπό τῆς ἐπαναπροσλήψεώς του μετά τήν ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπόλυσίν του, δι' ὃν λόγον καί ἐζήτει ἐπιμόνως ἔγγραφον ἀπολύσεώς του, ἀλλά τοιαύτην περίπτωσιν κακοβουλίας ὑπαλλήλου, κακήν ποιουμένου χρῆσιν (ἄρθρ. 281 Α.Κ.) καί κατά παράβασιν τῶν συναλλακτικῶν ἠθῶν (ἄρθρον 201 Ἀστ. Κώδικος καί Κανκά, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμ. 8, σελ. 613) τῶν εἰς τούς ἐργαζομένους ἀπονεμηθέντων δικαιωμάτων ἐκ τε τοῦ ν. 2112 καί τοῦ νόμου 118, οἵτινες καί διαγράφουσι τούς ὅρους καί τάς προϋποθέσεις, ὑφ' οὓς χωρεῖ ἀπόλυσις ὑπαλλήλου καί εἰς οὓς ὑπήγετο καί ὁ ἐνάγων ἰατρός, καθόσον καί οὗτος ἔφερε τήν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου κατά τήν σχετικήν συμφωνίαν (*Καποδίστρια* Ἐρμ. Ἐργατ. Δικ. § 49), ἐπιπροσθέτως δέ ὡς ἠφαλισμένος εἰς τό Ι.Κ.Α., δέν δύναται νά θάλψῃ τό δίκαιον τοῦ ἐργαζομένου (*Καποδίστρια*, Ἐρμ. Ἐργ. Δικ. § 418). Διά τόν λόγον τοῦτον καί εἰς οὐδεμίαν ἐμπρόθεσμον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ὑπεχρεοῦτο νά προβῇ τό ἐναγόμενον Β. Ι. Νοσοκομεῖον ἢ ἄλλως νά τηρήσῃ τάς εἰς τό ἄρθρον 9 τοῦ νόμου [18]1945, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, διατυπώσεις, καθόσον ἐκ τῆς ἰατορηθείσης συμπεριφορᾶς τοῦ ἐνάγοντος ἀρκούντως ἐπιθανολογήθη, ὅτι ἐξεδήλωσεν οὗτος σιωπηρῶς, πλήν κατά τρόπον ἀναμφιβολον (*Οἶκον*. Γεν. Ἀρχ. σελ. 55, Kegelsberger—*Μαριδάκη*, Γεν. Ἀρχ. τόμ. 2 σελ. 190) τήν πρόθεσίν του ὅπως παραιτηθῇ, ἐφ' ὅσον δέν θά ἐπετύγχανε τάς ὡς ἄνω ἐπιδιώξεις του, ἄλλως καταγγείλῃ τήν σχετικήν σύμβασιν, ὅπερ τό αὐτό κατά τάς προπαρατεθείσας σκέψεις (βλ. καί *Καποδ.* Ἐρμ. Ἐργατ. Δικ. § 418 καί 419, καί *τοῦ αὐτοῦ*, Καταγγελία τῆς συμβάσεως ὡρισμένου καί ἀορίστου χρόνου § 57). Τοῦτ' αὐτό δύναται νά ἐξαχθῇ κατ' ἀντιδιαστολήν καί ἐκ τοῦ ἄρθρου 5 Ν. 2112 (βλ. παρεμφερῶς καί Α. Π. 356]1949, ΕΕΔ τόμ. 8, σελ. 547). Ἔσφαλεν ἐπομένως καί κατά τόν βάσιμον περί τούτου λόγον ἐφέσεως τοῦ ἐναγομένου ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις, δεχθεῖσα ἄκυρον τήν ἀπόλυσιν τοῦ ἐναγομένου ὡς ἐκ τῆς μή τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ νόμου 118]1945, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, ἐνῶ ἐδέχθη συνάμα, εἰ καί ἐπί ἄλλῃ δικαιολογίᾳ, ὅτι ὁ αὐτός ἐνάγων δέν προσέφερεν ἀπό τῆς ἱδρύσεως τοῦ ἰατρείου του (26.2.1950) τάς συμφωνηθείσας ὑπηρεσίας του εἰς τό Β.Ι.Ν. καί δι' ὃν λόγον ἀπέρριψεν ἐν μέρει καί τήν ἀγωγήν τοῦ ἐνάγοντος, ὡς πρός τούς αἰτουμένους μισθούς του, δέον δέ ὡς πρός τήν διάταξιν ταύτην, τήν δεχομένην ἄκυρον τήν ἀπόλυσιν τοῦ ἐνάγοντος τούτου καί διά τούς ὡς ἄνω λόγους, ὅπως ἐξαφανισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἀπορριφθῇ δέ συνάμα καί ἡ ἔφεσις τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐνάγοντος περί μεταρρυθμίσεως τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἀπορριψάσης, κατά τά προλεχθέντα, τό αἴτημα τῆς ἀγωγῆς ὡς πρός τούς αἰτουμένους μισθούς τριῶν μηνῶν ἀπό 16 Μαρτίου μέχρι 16 Ἰουνίου 1950 ἐκ δραχ. 4.617.525.

ΑΠΟΧΗ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΕΚ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Έννοια άρθρου 5 Ν. 2112|1920 περί καταγγελίας συμβάσεως έργασίας

Λόγοι λύσεως συμβάσεως ύπαλλήλων Άγροτικής Τραπέζης τής Ελλάδος.— Έφαρμογή καί τής γενικής ισχύος διατάξεως τού άρθρου 5 Ν. 2112|1920.— Έννοια άρθρου 5 Ν. 2112|1920.— Άποχή έκ τής έργασίας δι' άλλον λόγον, πλήν άσθενείας, έστω καί είς άνωτέραν βίαν ώφειλόμενον.— Θεώρησις ώς σιωπηράς καταγγελίας τής συμβάσεως έργασίας έκ τής μακράς άποχής έκ τής έργασίας.

Ὁ Ἄρειος Πάγος διά τής κατωτέρω δημοσιευομένης άποφάσεως αὐτοῦ (Β' Τμήματος) έπανέρχεται πάλιν έπί τού τόσον άπασχολήσαντος τήν θεωρίαν καί πρᾶξιν ζητήματος περί τής έννοίας τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 2112|1920, ὡς συνεπληρώθη ὑπό τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 4558|1930.

Τό Β' Τμῆμα τοῦ Ἀρείου Πάγου συμφωνεῖ πρός τήν γνώμην τοῦ Α' Τμήματος (Α.Π. 615|1950, εἰσηγητής *Β. Μακρῆς*. ΕΕΔ 10, 106), ὅτι ἐκ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 2112|1920 συνάγεται, ὅτι δι' ἄλλον λόγον (πλήν ἀσθενείας, λοχείας) καί πέραν τῶν διά τοῦ ἄρθρ. 3 Ν. 4558|1930 ὁριζομένων χρονικῶν ὁρίων ἀποχή τοῦ ὑπαλλήλου ἐκ τῆς ἐργασίας, ἐπί μακρόν χρόνον ἐξακολουθοῦσα ἀδικαιολογήτως, ἐπιφέρει λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῆ βουλήσει τοῦ ὑπαλλήλου (βλέπε περί τῶν διαφόρων ἐξελίξεων τῆς νομολογίας ἐπί τοῦ ζητήματος σημείωσιν μας ἐν ΕΕΔ 10, 106, ἔνθα παραπομπαί).

Περαιτέρω ἡ ἐν λόγῳ ἀρεοπαγιτική ἀπόφασις, ἐχουσα ὑπ' ὄψιν της περιπτώσεις ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας του δι' ἐπικληθείσαν ὑπ' αὐτοῦ ἀνωτέραν βίαν, δέν δέχεται, ὡς προηγούμενοι ἀρεοπαγιτικαί ἀποφάσεις (βλέπε ΕΕΔ 10, 106), ὅτι ἐκ ἄλλης, ἐκτός ἐξ ἀσθενείας, ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας του λύεται ἡ σύμβασις ἐργασίας ἀνεξαρτήτως χρόνου ἀποχῆς, ἀλλά, σκεπτομένη περί ἀποχῆς ἐπί τοσοῦτον μακρόν χρόνον (ἐν προκειμένῳ ἐπί τετραετίαν), θεωρεῖ λυθεῖσαν τήν σύμβασιν κατά τό ἐκ τοῦ ἄρθρου 5 Ν. 2112 τεκμήριον.

Ὥστε, καί κατά τήν ἄποψιν τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ἄν μέν ἡ ἀποχή τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας ὀφείλεται εἰς ἀσθένειαν αὐτοῦ, λύεται ἡ σύμβασις ἐργασίας, ἐφ' ὅσον παρατείνεται ὑπέρ τά ἐν ἄρθρῳ 3 Ν. 4558|1930 καθοριζόμενα χρονικά ὅρια, ἄν δέ αὕτη ὀφείλεται εἰς ἄλλο γεγονός, ἔστω καί ἀνωτέρας βίας, ἐρεννᾶται ὁ χρόνος τῆς ἀποχῆς, οὗτινος, μακροῦ ὄντος, λύεται ἡ σύμβασις ἐργασίας.

Ἡ παρεμβολή ὅμως τῆς σκέψεως «... καθ' ὃ ἄλλως εἶχε (ὁ μισθωτός) δικαίωμα ἐκ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. 2112|1920...» δέν νομίζομεν ὅτι προσθέτει ἐρεισμα εἰς τήν συλλογιστικήν τῆς ἀποφάσεως, διότι τό ἄρθρον 4 τοῦ Ν. 2112 καθορίζει ἁπλῶς τήν ὑποχρέωσιν ρητῆς προειδοποιήσεως ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ περί λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπ' αὐτοῦ, ἐνῷ ἐν προκειμένῳ τό ἐρευνητέον εἶναι, βάσει τῶν ὑποκειμένων περιστατικῶν, ἂν ἐπῆλθε σιωπηρά ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἐννοεῖται ὅτι ὁ χρόνος τῆς ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας εἴτε λόγῳ ἀσθενείας, εἴτε δι' ἄλλον λόγον, ἀναιτίως ἢ ὑπαιτίως (*Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 8, 613. *Σχολιαστής*, ΕΕΔ 8, 529), θά ληφθῇ ὑπ' ὄψιν διά τήν κρίσιν, ἂν ἐλήφθη σιωπηρά λύσις τῆς συμβάσεως κατά τάς ἀρχάς τῆς καλῆς πίστεως (Α. Π. 356|1949, εἰσηγητής *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 8, 547), ἂν δέν ὑπάρξουν ἄλλα σαφῆ στοιχεῖα, ὑποδηλοῦντα τήν ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Διότι δέν ἀποκλείεται, ἀφοῦ ἡ βούλησις δύναται νά ἐκδηλωθῇ καί σιωπηρῶς διά τῶν λεγομένων concludentia (*Οἰκονομίδου*, Στοιχεῖα Ἀστ. Δικ. § 33, σημ. 16, *Regelsberger*, Γεν. Διδ. § 128, σημ. 2), νά ὑπάρξουν ἄλλαι πράξεις τοῦ μισθωτοῦ, αἱ ὁποῖαι νά ἐναρκώνουν τήν βούλησίν του περί λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἡ ἄποψις ὅτι δέν λύεται ἡ σύμβασις ἐργασίας ἐκ μόνης τῆς ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας του, ἄνευ ἄλλου τινός (ἡ παλαιοτέρα ἀρεοπαγιτική νομολογία περιώριζε τήν ἀποχήν εἰς μόνην τήν ἐκ τῆς ἀσθενείας ἢ λοχείας, βλέπε σημείωσιν μας ἐν ΕΕΔ 10, 106), ἐπιμαρτυρεῖται ὡς ὀρθή καί ἐκ προσφάτου νομοθετικοῦ κειμένου.

Εἶναι τοῦτο τό ἄρθρον 2 τοῦ Α. Ν. 1803|1951 «περί προστασίας τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν» (ΕΕΔ 10, 632).

Κατά τόν νόμον τοῦτον ***δέν ἀπολύονται*** τά ἐν αὐτῷ ἀναφερόμενα πρόσωπα, εἰμή μόνον διά σπουδαῖον λόγον, καί ἐν ἄρθρῳ 2 § α' ὁρίζεται, ὅτι σπουδαῖος λόγος εἶναι καί ὅταν ὁ μισθωτός ἀπέσχε τῆς ἐργασίας του ἐπί μακρόν σχετικῶς χρονικόν διάστημα ἄνευ ἀδείας. Μακρόν χρονικόν διάστημα θεωρεῖται, κατά τάς περιστάσεις, ἰδία ὅταν ὑπερβαίνῃ τό δεκαπενθήμερον ἐπί ὑπαλλήλων καί τό δεκαήμερον ἐπί τεχνιτῶν, ἐργατῶν ἢ ὑπηρετῶν.

Ἂν ἡ ἔννοια τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 2112 ἦτο, ὅτι μόνον ἐν περιπτώσει ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας δέν λύεται ἡ σύμβασις ἐργασίας, λυομένη ἀντιθέτως, ἀνεξαρτήτως χρόνου ἀποχῆς, διά πᾶσαν ἄλλην, ἐξ ἄλλου λόγου, ἀποχήν, ***διατί θά ἐνομοθετεῖτο ἡ ἐν λόγῳ ἀποφασιστική περί τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 2112, διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α.Ν. 1803|1951, ἀφοῦ ἤδη θά ἐπρε-***

πε νά θεωρηθῆ λελυμένη ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ ἡ σύμβασις ;

Ἀρείου Πάγου 305|1951 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Λινάρδος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Σ. Βλαχογιάννης**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Θ. Κωστόπουλος, Ἰ. Καποδίστριας

Καὶ τὸ Τμῆμα τοῦτο σύμφωνον ἔχει γνώμην πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ Α' Τμήματος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 615|1950 ἀναιρετικῆς ἀποφάσεως του ἐξενεχθεῖσαν κρίσιν, δσον ἀφορᾷ εἰς τὴν λύσιν τοῦ νομικοῦ ζητήματος, δι' ὃ ἀνῃρέθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 3554 (1950 ἔτους) τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος δικαστηρίου τῶν Πρωτοδικῶν Ἀθηνῶν ἀπόφασις, ὅτι τοὐτέστιν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 47 τοῦ διὰ τοῦ Α. Ν. 2581|1940 κυρωθέντος ὀργανισμοῦ τῆς ἀναιρεσειούσης Τραπέζης, ἔχοντος ἰσχὺν νόμου, κατὰ τὸ ἄρθρον 2, ὅπερ καὶ κατήργησε καὶ πᾶσαν ἄλλην ἀντικειμένην εἰς τὸν κυρωθέντα ὀργανισμὸν διάταξιν, δι' ἧς διατάξεως ὡρίσθησαν οἱ λόγοι, ὧν ἕνεκα λύεται ἡ ὑπαλληλικὴ σχέσις τῶν ὑπαλλήλων τῆς ἀναιρεσειούσης, ἐν οἷς καὶ ἡ ἀποδοχὴ τῆς ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου ἐγγράφως ὑποβαλλομένης παραιτήσεως ἢ ἡ παρέλευσις μηνὸς ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς ταύτης, οὐδαμῶς ἀπέκλεισε τὴν ἐκ παραλλήλου ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 2112 (1920), ὡς αὕτη συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 4558 (1930), ἐξ ἧς, ὁριζούσης ὅτι ἀποχὴ τοῦ ὑπαλλήλου ἀπὸ τῆς ἐργασίας, ὀφειλομένη εἰς βραχείας σχετικῶς διαρκείας ἀσθένειαν, κατὰ τὰ ἐν ταύτῃ καθοριζόμενα χρονικὰ ὅρια ἢ προκειμένου περὶ γυναικὸς εἰς λοχείαν, δὲν θεωρεῖται ὡς λύσις τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους αὐτοῦ, συνάγεται, ὅτι ἡ δι' ἄλλον λόγον καὶ πέραν τῶν δι' αὐτῆς ὁριζομένων χρονικῶν ὁρίων ἀποχὴ τοῦ ὑπαλλήλου ἐκ τῆς ἐργασίας, ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐξακολουθοῦσα ἀδικαιολογήτως, ἐπιφέρει λύσιν τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως τῇ βουλήσει τοῦ ὑπαλλήλου, τῆς τοιαύτης ἀποχῆς θεωρουμένης ὡς σιωπηρᾶς ἐκ μέρους αὐτοῦ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀφοῦ ἡ διάταξις αὕτη, γενικὴν ἔχουσα ἐφαρμογὴν ἐπὶ πάντων τῶν ὑπαλλήλων καὶ σκοποῦσα προφανῶς τὴν προστασίαν τοῦ ἐργοδότου διὰ τῆς ἀποτροπῆς τῶν δυναμένων νὰ προκύψωσιν ἐκ τῆς ἀποχῆς τῶν ὑπαλλήλων δυσχερειῶν ἐκ τῇ κανονικῇ λειτουργίᾳ τῆς ἐπιχειρήσεώς του, ἀφ' ἧς προστασίας οὐδεὶς συντρέχει λόγος, ὅπως ἀποκλεισθῇ ἡ ἀναιρεσείουσα ἐργοδότις, οὐδαμῶς ἀντιτίθεται εἰς τὴν ὡς ἄνω διάταξιν τοῦ ὀργανισμοῦ αὐτῆς. Διότι ἐκ τῆς ῥηθείσης διατάξεως τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Νόμου 2112 (1920), καθ' ἣν, ἕνεκεν τῶν ἐν αὐτῇ περιοριστικῶς ἀναφερομένων αἰτιῶν, ἐπιτρέπη εἰς τὸν ὑπάλληλον ἀποχὴ ἐκ τῆς ἐργασίας ἐφ' ὡρισμένον χρονικὸν διάστημα, χωρὶς αὐτὴ καὶ ν' ἀποτελῇ λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους αὐτοῦ, σαφῶς, κατ' ἀντιδιαστολήν, συνάγεται, ὅτι πᾶσα ἐξ οἱασδήποτε ἄλλης αἰτίας ἀποχὴ αὐτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας, ὀφειλομένη ἔστω καὶ εἰς ἀνωτέραν βίαν, ὡς καὶ ἡ τοιαύτη λόγῳ ἀσθενείας, ἐφ' ὅσον παρατείνεται ὑπὲρ τὰ καθοριζόμενα διὰ τῆς αὐτῆς διατάξεως χρονικὰ ὅρια, δημιουργεῖ ἐκμήριον ἐκ τοῦ νόμου περὶ λύσεως τῆς συμβάσεως, ἐπερχομένης τῇ βουλήσει τοῦ ἀπέχοντος ὑπαλλήλου, θεωρουμένου διὰ τῆς ἀποχῆς του ἐκ τῆς ἐργασίας ὡς σιωπηρῶς καταγγείλαντος τὴν σύμβασιν, καθ' ὃ ἔχει οὗτος ἐκ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ αὐτοῦ Νόμου δικαίωμα, μὴ ἐρευνωμένης ποσῶς τῆς πρὸς λύσιν ἢ μὴ τῆς συμβάσεως πραγματικῆς προθέσεώς του διὰ τῆς τοιαύτης ἐγκαταλείψεως τῆς ἐργασίας, διότι σκοπὸς τοῦ Νόμου τούτου εἶναι ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ προστατεύσῃ τοὺς ὑπαλλήλους ἀπὸ ἀκαίρων ἀπολύσεων, ἀφ' ἑτέρου δὲ ν' ἀποτρέψῃ τὰς δυναμένας νὰ προκύψωσιν εἰς τὸν ἐργοδότην δυσχερείας περὶ τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τῆς ἐπιχειρήσεώς του ἐκ τῆς παρατεινομένης ἐπὶ μακρὸν ἀποχῆς τοῦ ὑπαλλήλου ἐκ τῆς ἐργασίας του.

Μετὰ τὴν διὰ τῆς ὡς προείρηται ὑπ' ἀριθ. 615 (1950 ἔτους) ἀποφάσεως τοῦ Α' Τμήματος ἀναίρεσιν τῆς μνησθείσης τῶν Πρωτοδικῶν ἀποφάσεως, δι' ἧς παρεπέμφθη συνάμα ἡ διαφορὰ εἰς τὸ Τμῆμα τοῦτο διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν, φέρεται πρὸς συζήτησιν, μετὰ τήρησιν τῆς νομίμου προδικασίας, ἡ ἀπὸ 20 Δεκεμβρίου 1949 ἔφεσις τῆς ἐναγομένης Τραπέζης κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 4602 (1949 ἔτους) ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Νόμου Γ'ΨΟΔ' (1920) δικάσαντος Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, ἐκδοθείσης ἐπὶ τῆς ἀπὸ 30 Ἰουνίου 1949 ἀγωγῆς τοῦ ἐνάγοντος, δι' ἧς αἰτεῖται οὗτος τὴν καταβολὴν τῆς ἐν αὐτῇ καθοριζομένης χρηματικῆς ἀποζημιώσεως, βάσει τοῦ Νόμου 2112 (1920), ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Νόμου 4558 (1930), ὡς ἀπολυθεὶς ἀπροειδοποιήτως παρὰ τῆς ἐναγομένης καὶ ἐκκαλούσης, παρ' ἧς εἶχε προσληφθῆ ὡς ὑπάλληλος ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ἀπὸ τοῦ ἔτους 1934.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἐπικαλουμένων καὶ προσαγομένων ὑπὸ τῶν διαδίκων ἐγγράφων, ἐν συνδυασμῷ ἐκτιμωμένων καὶ πρὸς τοὺς προβληθέντας ὑπ' αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ πρωτοδίκως κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Νόμου Γ'ΨΟΔ' (1920) δικάσαντος Πρωτοδίκου ἰσχυρισμούς, ὁ ἐφεσίβλητος (ἐνάγων) προσελήφθη παρὰ τῆς ἐκκαλούσης καὶ ἐναγομένης Τραπέζης ὡς ὑπάλληλος αὐτῆς ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ἐν ἔτει 1934 καὶ ὅτι τὴν 18 Φεβρουαρίου 1943 ἀπέσχεν οὗτος αὐτοβούλως τῆς ἐργασίας του, ἥτις ἀποχὴ του ἐκ τῆς ὑπηρεσίας διήρκεσεν ἐπὶ τέσσαρα συνεχῆ ἔτη, μέχρι τῆς 12 Φεβρουαρίου 1947, ὁπότε οὗτος τὸ πρῶτον ἠτήσατο νὰ ἀναλάβῃ καὶ ἐξακολουθήσῃ παρέχων τὰς ὑπηρεσίας του τῇ ἐναγομένῃ, ἀλλ' αὕτη ἐγνώρισεν αὐτῷ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 10035 (τῆς 18 Ἀπριλίου 1947) ἐγγράφου της τὴν ἀπόλυσίν του ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι οὗτος, ἐγκαταλείψας αὐθαιρέτως ἀπὸ τῆς 18 Φεβρουαρίου 1943 τὴν θέσιν του ἐπὶ τόσον μακρὸν χρονικὸν διάστημα, κατήγγειλε τὴν μετὰ τῆς ἐναγομένης ὑπαλληλικὴν σύμβασιν. Τὴν τοιαύτην δὲ ἐπὶ τετραετίαν ἀποχὴν τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ὁμολογεῖ σαφῶς καὶ αὐτὸς οὗτος διὰ τῶν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου προτάσεών του, ἐπικαλούμενος μόνον πρὸς δικαιολογίαν τῆς ἀποχῆς του ταύτης ἀνωτέ-

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΙΣ ΟΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Προσδιορισμὸς ἡλικίας κατὰ διατάξεις Ἀστικοῦ Κώδικος

Λῆψις ὑπ' ὄψιν διὰ τὸν προσδιορισμὸν ὑπὸ διατάξεως νόμου προβλεπομένης ἡλικίας ὡς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν συνέβη τὸ γεγονὸς τῆς γεννήσεως καὶ λήξεως τῆς παρελεύσεως τῆς κατ' ἀριθμὸν ἀντιστοίχου πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐνάρξεως ἡμερομηνίας τοῦ τελευταίου ἔτους.— Ὅριον ἡλικίας σιδηροδρομικῶν ὑπαλλήλων κατὰ Ν. Δ. 672|1948.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 511|1950 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Μεσολογγίου.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν τοῦ Νόμου καὶ ἐσφαλμένην τούτου ἐφαρμογὴν ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις ἀπέρριψε τὴν ἔφεσίν του κατὰ τῆς πρωτοδίκου ὑπ' ἀριθ. 23|1950 ἀποφάσεως τοῦ παρὰ τῷ Πρωτοδικείῳ Μεσολογγίου ἀρμοδίου ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν Πρωτοδίκου.

β) Ψευδῶς ἑρμηνεύσασα καὶ λελαθδασμένως ἐφαρμόσασα τὰ ἄρθρα 241 ἕως 243 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ ἰδίᾳ τὰς διατάξεις τοῦ τελευταίου ἐκ τούτων ἄρθρου ἐδέχθη, ὅτι ὁ γεννηθεὶς τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1893 ἀναιρεσίβλητος συνεπλήρωσε τὸ ὄδον ἔτος τῆς ἡλικίας του μετὰ τὴν παρέλευσιν καὶ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1951, ἐνῷ, κατὰ τὴν ἀληθῆ καὶ ὀρθὴν τῶν διατάξεων τῶν ἀνωτέρω ἄρθρων ἔννοιαν καὶ τὸν δι' αὐτῶν θεσπιζόμενον ἡμερολογιακὸν τοῦ χρόνου ὑπολογισμόν, ὁ ἀναιρεσίβλητος συνεπλήρωσε ἤδη τὸ ὄδον ἔτος τῆς ἡλικίας του ἅμα τῇ παρελεύσει τῆς 31 Δεκεμβρίου 1950 καὶ, ὡς εἰκός, ὀρθῶς καὶ νομίμως ἀπελύθη ὑπ' αὐτῆς τὴν 30 Ἰουνίου 1950, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 § 5 τοῦ Ν.Δ. 672|1948 καὶ τῶν ἀνωτέρω τοῦ Α.Κ., τὰς ὁποίας ἐν γένει ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις.

Ἀρείου Πάγου 198|1951 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανῆς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Φ. Τόλιας, Α. Σκλήρος

Ὁ πρῶτος τοῦ ἀναιρετηρίου λόγος, τὴν διατύπωσιν ἔχων ὅτι κατὰ ψευδῆ τοῦ νόμου ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τούτου ἀπερρίφθη ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἡ δι' αὐτῆς κριθεῖσα τοῦ ἀναιρεσείοντος ἔφεσις, εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀόριστος καὶ ἀνεπίδεκτος δικαστικῆς ἐκτιμήσεως.

Ὡς ἐκ τοῦ ἄρθρου 240 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος προκύπτει, διὰ τῶν ἑπομένων αὐτοῦ ἄρθρων 241—246 εἰδικαὶ θεσπίζονται ἑρμηνευτικαὶ διατάξεις ἀναφορικῶς πρὸς τὸν προσδιορισμὸν τοῦ χρόνου ἐν δικαιοπραξίᾳ, ἐν δικαστικῇ ἀποφάσει καὶ ἐν νόμῳ, εἴτε ἐν τῷ ἰδιωτικῷ, εἴτε ἐν τῷ δημοσίῳ δικαίῳ. Οὕτως ἐν § 1 τοῦ ἄρθρου 241 ὁρίζεται ὅτι «ἡ προθεσμία ἄρχεται τὴν ἐπιοῦσαν τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν συνέβη τὸ ἀποτελοῦν τὴν ἀφετηρίαν αὐτῆς γεγονός», ἐν § δὲ 2 αὐτοῦ ὅτι «διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἐνηλικότητος ὑπολογίζεται καὶ ἡ ἡμέρα τῆς γεννήσεως». Τέλος διὰ τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 243 ὅτι «προθεσμία προσδιοριζομένη κατὰ ἔτη λήγει ἅμα ὡς παρελθὴ ἡ ἀντιστοιχος ἡμερομηνία τοῦ τελευταίου ἔτους». Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς συνάγεται, ὅτι διὰ τὸν προσδιορισμὸν ὑπὸ διατάξεως νόμου προβλεπομένης ἡλικίας, τούτου μηδὲν ἀναφέροντος, ὡς ἡμερομηνία ραν βίαν, ἤτοι διωξὶν τοῦ παρὰ τῶν κατεχόντων τὴν Χώραν ἐχθρικῶν (γερμανικῶν) στρατευμάτων καὶ ἕνεκεν ταύτης μετάβασίν του εἰς Μέσην Ἀνατολὴν καὶ ἐν συνεχείᾳ τὴν στράτευσίν του καὶ τὴν ἀπόλυσίν του ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ τὴν 2αν Φεβρουαρίου 1947.

Ἡ κατὰ τὰ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει ἀποδεικνυομένη ἀποχὴ τοῦ ἐνάγοντος ἐπὶ τοσοῦτον μακρὸν χρόνον, περὶ ἧς σαφὴ ἰσχυρισμὸν πρὸς κατάλυσιν τοῦ διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς του ἐπιδιωκομένου δικαιώματός του πρὸς ἀποζημίωσιν προέτεινε, κατ' ἔνστασιν, ἡ ἐναγομένη κατὰ τὴν ἐνώπιον τοῦ πρώτου βαθμοῦ συζήτησιν, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν προσαγομένων ἐν κεκυρωμένῳ ἀντιγράφῳ προτάσεών της ταύτης συζητήσεως, δημιουργεῖ, κατὰ τὰ ἐν τῇ πρώτῃ σκέψει ἐκτεθέντα, τεκμήριον ἐκ τοῦ νόμου περὶ λύσεως τῆς συμβάσεως, ἐπελθούσης τῇ βουλήσει τοῦ ἐνάγοντος, ὅστις διὰ τῆς ἀποχῆς του ταύτης ἐκ τῆς ἐργασίας, ἔστω καὶ εἰς ἀνωτέραν βίαν ἀφειλομένης, θεωρεῖται ὡς σιωπηρῶς καταγγείλας τὴν σύμβασιν, καθ' ὃ εἶχεν ἄλλως δικαίωμα ἐκ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ρηθέντος νόμου 2112 (1920) καὶ χωρὶς κἂν νὰ ἐρευνᾶται, ἐὰν διὰ τῆς τοιαύτης ἐγκαταλείψεως τῆς θέσεώς του εἶχεν ὁ ἐνάγων πραγματικὴν πρόθεσιν, ὅπως λύσῃ ἢ μὴ τὴν σύμβασιν. Συνεπῶς δὲν δικαιοῦται οὗτος εἰς ἀπόληψιν τῆς κατὰ τὸν νόμον 2112 (1920), ἐφ' οὗ καὶ στηρίζεται ἡ ἀγωγή του, ἐπιδιωκομένης ἀποζημιώσεως καὶ ἐδεῖ, ὅπως ἡ ἀγωγὴ του ἀπορριφθῇ ὡς ἀβάσιμος. Παρὰ ταῦτα δὲ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, δεχθεῖσα ταύτην, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι ἡ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀποχὴ τοῦ ὑπαλλήλου δὲν δύναται, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 5 § 3 τοῦ Νόμου 2112 (1920), νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐκ μέρους αὐτοῦ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐσφάλη καὶ ἀφανιστέα καθίσταται κατὰ τὸν βάσιμον νόμῳ καὶ οὐσίᾳ κρινόμενον καὶ δεκτὸν γενόμενον δεύτερον λόγον τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως, τῶν ἐναντίων ἰσχυρισμῶν τοῦ ἐφεσιβλήτου ἀπορριπτομένων ὡς ἀβασίμων.

μὲν ἐνάρξεως θέλει λογισθῇ, κατ' ἐφαρμογὴν τῆς προρρηθείσης τοῦ ἄρθρ. 241 § 2 διατάξεως, ἕνεκα τῆς ταυτότητος τοῦ λόγου, ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν συνέβη τὸ ἀφετήριον γεγονὸς τῆς γεννήσεως, ὡς λῆξις δὲ ἡ παρέλευσις τῆς κατ' ἀριθμὸν ἀντιστοίχου πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐνάρξεως ἡμερομηνίας τοῦ τελευταίου ἔτους, συνωδὰ τῷ διὰ τοῦ ἀπὸ 18|25 Ἰανουαρίου 1923 Ν.Δ|τος τεθέντι ἐν ἰσχύϊ πολιτικῷ ἡμερολογίῳ.

Ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 672|1948 «περὶ καθορισμοῦ ὑποχρεωτικῶν ὁρίων τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀτμηλάτων Σιδηροδρόμων» ὁρίζεται ἐν μὲν τῇ § 3 τοῦ ἄρθρ. 1 αὐτοῦ «ὅτι ἡ ἡλικία καθορίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1946 ἐγγραφῶν εἰς τὸ ἐπίσημον μητρῷον τῶν δικτύων. Ἀπαραδέκτου οὔσης πάσης μεταγενεστέρας καθ' οἱονδήποτε τρόπον διορθώσεως αὐτῆς, ἐλλὴν τῆς διὰ προσαγωγῆς ἐπισήμου ἀντιγράφου ληξιαρχικῆς πράξεως, συνταχθείσης κατὰ τὴν γέννησιν», ἐν δὲ τῇ § 5 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, ὅτι «ἡμερομηνία συμπληρώσεως τῶν ὁρίων ἡλικίας ὁρίζεται ἡ 30 Ἰουνίου τοῦ ἔτους, καθ' ὃ συμπληροῦται τὸ καθοριζόμενον ὑπ' αὐτοῦ ὅριον». Ἐντεῦθεν, ἐφ' ὅσον, ὡς ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δείκνυται, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐδέξατο, κατὰ κρίσιν ἀνέλεγκτον, τὸν ἀναιρεσίβλητον ὡς γεννηθέντα τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1893, ἀποφηναμένων δὲ μετὰ ταῦτα τοῦτον συμπληρώσαντα τὸ 58ον ἔτος τῆς ἡλικίας του μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς εἰς τὴν ἀντιστοιχοῦσαν ἡμερομηνίαν τοῦ τελευταίου ἔτους ἡμέρας, ἤτοι τῆς 1 Ἰανουαρίου 1951, ταύτης λογιζομένης ἀπὸ μεσονυκτίου εἰς μεσόνυκτιον, κατὰ τὸ ἀπὸ 28|31 Ἰουλίου 1917 Β.Δ|γμα, ὀρθῶς τὰς προπαρατεθείσας διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ὁ τ' ἀντίθετα ὑποστηρίζων 2ος τοῦ ἀναιρετηρίου λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος. (*)

(*) *Ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις, Πρωτοδίκων Μεσολογγίου 23|1951 (Πρωτοδίκης **Κ. Ἀτσάλης**), ἀκυρωθεῖσα ὑπὸ τῆς Πρωτοδικείου Μεσολογγίου 511|1951, ἡ ὁποία ἐπικυροῦται ἤδη ὑπὸ τῆς ἀναιρέσεως ἀποφάσεως, ἔχει ὡς ἑξῆς :*

Διὰ τοῦ ἄρθρου 24 παρ. 2 τοῦ Α.Κ. ὁρίζεται ῥητῶς, ὅτι διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἐνηλικιότητος τοῦ φυσικοῦ προσώπου ὑπολογίζεται καὶ ἡ ἡμέρα γεννήσεως αὐτοῦ. Εἰς οἱανδήποτε ἄρα ἀπὸ τῆς 1ης μέχρι τῆς 24ης ὥραν τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος, πρὸς ὑπολογισμὸν τοῦ χρόνου, καθ' ὃν καθίσταται ἐνήλικος, ὑπολογίζεται καὶ ἡ ἡμέρα αὐτὴ τῆς γεννήσεώς του. Καὶ δὲν ὁρίζεται μὲν ῥητῶς τοῦτο, σαφῶς ὅμως συνάγεται καὶ μάλιστα ἐκ τῆς παραβολῆς τούτου πρὸς τὴν τοῦ ἄρθρου 187 παρ. 2 τοῦ Γερμανικοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἐξ οὗ ἐλήφθη ἡ ἄνω διάταξις τοῦ Α.Κ. ὅτι ἡ ἡμέρα τῆς γεννήσεως τοῦ ἀνθρώπου οὐ μόνον διὰ τὴν ἐνηλικότητα ὑπολογίζεται, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν προσδιορισμὸν ἐν γένει τῆς ἡλικίας τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τὰ διάφορα αὐτῆς στάδια, ἅτινα, ὡς καὶ ἡ ἐνηλικότης, ἔχουσι νομικὴν σημασίαν, ὡς ἐν προκειμένῳ, διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ὁρίου ἡλικίας τοῦ ἀνάγοντος. Ταῦτα ὅμως ἰσχύουσιν ὡς πρὸς τὴν ἔναρξιν τοῦ χρόνου γεννήσεως (**Γιαννοπούλου**, Γεν. Ἀρχαί, σελ. 881). Ὡς πρὸς τὴν λῆξιν ὅμως τοῦ χρόνου τούτου δὲν νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ γενικὴ ἑρμηνευτικὴ διάταξις τῶν ἄρθρων 242 καὶ 243 παρ. 3 τοῦ Ἀστ. Κώδικος, ἐφ' ὅσον ὁ χρόνος προσδιορίζεται εἰς ἔτη καὶ δὲν προκύπτει ἄλλο τι ἐκ τῆς συμβάσεως ἢ τοῦ εἰδικοῦ Νόμου 672|48 ἅτινες μόνον ἐν ἄρθρῳ 1 παρ. 5 αὐτοῦ ὁρίζει, ὅτι «ἡ ἡμερομηνία συμπληρώσεως τοῦ ὁρίου ἡλικίας ὁρίζεται ἡ 30ὴ Ἰουνίου τοῦ ἔτους, καθ' ὃ συμπληροῦται τὸ κατὰ τὰ ἄνω ὅριον». Κατὰ τὸ ἄρθρον 243 παρ. 3 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ὅπερ εἶναι διάφορον τοῦ ἄρθρου 188 παρ. 2 τοῦ Γερμανικοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἐξ οὗ τοῦτο ἐλήφθη (**Μπαλῆς**, Γεν. Ἀρχ., ἔκδοσις α', § 131, 4), ἐπὶ προθεσμίας προσδιοριζομένης κατὰ ἔτη αὕτη λήγει, ἅμα ὡς παρέλθῃ ἡ ἀντίστοιχος ἡμερομηνία τοῦ τελευταίου ἔτους. Συνεπῶς κατ' αὐτὸ ὁ γεννηθεὶς τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1893, τῆς προθεσμίας ἀρχομένης τὴν αὐτὴν ἡμέραν (ἄρθρ. 241 παρ. 2 Α.Κ.), θὰ συμπληρώσῃ τὸ 58ον ἔτος τῆς ἡλικίας του, ἅμα παρέλθῃ καὶ ἡ 1η Ἰανουαρίου 1951 (**Μπαλῆς**, Γεν. Ἀρχαί, ἔνθ' ἀνωτ., **Γιαννοπούλου**, Γεν. Ἀρχαί σελ. 842).

Ἐν προκειμένῳ ῥητῶς συνομολογεῖται καὶ ἀναγράφεται τοῦτο ἐν τοῖς μητρώοις τῶν Δικτύων τῆς ἀναγομένης, ὅτι ὁ ἀνάγων ἐγεννήθη ἐν Σμύρνῃ κατ' ἔτος 1893, χωρὶς ν' ἀποδεικνύεται συμφώνως τῷ Ν. 672|48 διὰ ληξιαρχικῆς πράξεως ὁ ἀκριβὴς κατὰ μῆνα καὶ ἡμέραν χρόνος γεννήσεως του. Συνεπῶς δὲν νὰ θεωρηθῇ ὡς τοιαύτη ἡ 1η Ἰανουαρίου 1893, ἐν συνειρμῷ δὲ ταῖς ἀνωτέρω σκέψεσιν οὗτος συμπληροῖ τὸ 58ον ἔτος τῆς ἡλικίας του, ἅμα ὡς παρέλθῃ ἡ 1η Ἰανουαρίου 1951. Κατ' ἀκολουθίαν δὲ τοῦ ἄρθρ. 1 παρ. 5 τοῦ Ν. 672|48, ἐφ' ὅσον ἡ συμπλήρωσις τοῦ ὁρίου τῆς ἡλικίας του ἐμπίπτει ἐντὸς τοῦ ἔτους 1951 ἔδει ν' ἀπολυθῇ τῆς ὑπηρεσίας του τὴν 30ὴν Ἰουνίου 1950. Ἐφ' ὅσον δὲ ἡ ἀναγομένη, ὡς ῥητῶς συνομολογεῖται, κατὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἀνάγοντος δὲν ἐστηρίχθη εἰς νόμιμόν τινα ἕτερον λόγον ἀπολύσεως τοῦ ἀνάγοντος, οὐδὲ ἐτήρησε κατὰ τὴν ἀπόλυσιν τὰς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 1181|15, ὡς νῦν οὗτος ἰσχύει, μετὰ τὸ Ν. Δ. 1235|1949, ἐφαρμοσθὲν ἔγκυρος καὶ ἐνταῦθα, ἅτε τοῦ ἀνάγοντος τυγχάνοντος ἐργοδηγοῦ τῶν Σ.Β.Δ.Ε. καὶ ἠσφαλισμένου εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀλληλοβοηθείας τῶν Σιδηροδρομικῶν (Ὀργανισμὸν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας) καὶ ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς δὲν προέβλήθη ἰσχυρισμὸς τῆς ἀναγομένης ἀντιθέτως ἢ καὶ ὅτι ὁ ἀνάγων τυγχάνει ἠσφαλισμένος κατὰ τοῦ κινδύνου ἀνεργίας εἰς ἕτερους Ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμούς, ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἀνάγοντος ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τῆς ἀναγομένης εἶναι ἄκυρος καὶ δέον ὅπως αὐτὴ καταδεχθῇ εἰς τὸν ἀνάγοντα τοὺς ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως του (1ης Ἰουλίου 1950) καὶ μέχρι τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς, ἤτοι μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου 1950, μισθοὺς του, οἵτινες ἀρκούντως ἐβεβαιώθησαν ἐκ τῶν ἐπικαλουμένων καὶ προσαγομένων ἐγγράφων, ἄλλως ῥητῶς συνομολογεῖται ὑπὸ τῶν διαδίκων, ἀνέρχονται εἰς δραχμὰς 982.500 καθ' ἑκάστου μῆνα καὶ δὲν ἐβεβαιώθησαν, ὅτι κατὰ τὸ ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως του καὶ μέχρι τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς διάστημα ὁ ἀνάγων εἰργάσθη παρ' ἄλλῳ ἐπιχειρήσει, ἵνα ἐκπεσθῶσι αἱ ἐξ αὐτῆς ληφθεῖσαι ἀπολαβαὶ αὐτοῦ. Συνεπῶς, δέον ὅπως γίνῃ δεκτὴ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ κατὰ τὸ ἐπικουρικὸν αὐτῆς αἴτημα, ὡς κατ' οὐσίαν βάσιμος.

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

ΕΥΘΥΝΗ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ ΕΠΙ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

Παράβασις κανονισμών ἀσφαλείας ἐργαζομένων καὶ συνέπειαι

Περιορισμὸς εὐθύνης ἐργοδότου εἰς ἀποζημίωσιν παθόντος ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος διὰ παράβασιν κανονισμῶν ἀσφαλείας εἰς μόνην περίπτωσιν ὑπάρξεως δόλου τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ προστηθέντος.—Ὑποχρέωσις ὅμως τοῦ προστηθέντος εἰς ἀποζημίωσιν παθόντος κατὰ τὸ κοινὸν ἀστικὸν δίκαιον, εἰς περίπτωσιν ἀτυχήματος ἐξ ἀμελείας του.

Ἔχει ἤδη νομολογηθῆ, μετὰ διαφωνίαν τῶν δύο Τμημάτων τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὑπὸ τῆς Ὁλομελείας αὐτοῦ (435]1948, εἰσηγητὴς *Ν. Κάτελος*, ΕΕΔ 7, 863), ὅτι ἐν περιπτώσει ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, τὸ ὁποῖον ἐπῆλθε, ἕνεκα τῆς μὴ τηρήσεως τῶν διατάξεων τῶν ἰσχυόντων νόμων, διαταγμάτων ἢ κανονισμῶν περὶ τῶν ὅρων ἀσφαλείας τῶν ἐργαζομένων, ἐὰν ὁ παθὼν ἔχει ὑπαχθῆ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ν. 6298]1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» καὶ ὡς ἐκ τούτου δικαιοῦται αὐτὸς ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου του τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 35 τοῦ νόμου τούτου ἀναφερόμενα πρόσωπα τῶν περιοχῶν τῶν ἀσφαλίσεων τοῦ νόμου τούτου, δὲν ὑφίσταται κατὰ νόμον ὑποχρέωσις τοῦ εἰκείου ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν τῆς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἀποζημιώσεως (βλέπε καὶ Α.Π. 61]1951, εἰσηγητὴς *Ν. Πλατῆνας*, ΕΕΔ 10, 370).

Μετὰ τὴν τοιαύτην ἀπόφασιν ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις ἐπὶ ἀγωγῆς περὶ ἀποζημιώσεως ἕνεκα ἀτυχήματος, ἐπισυμβάντος ἐξ ἀμελείας (ὄχι ἐκ δόλου) τῆς ἐργοδότιδος, ὡς καὶ ἀτομικῶς τοῦ προστηθέντος ὑπ' αὐτῆς καὶ δευτέρου τῶν ἐναγομένων (ὑπαλλήλου αὐτῆς) περὶ τὴν τήρησιν κανονισμῶν ἀσφαλείας, ἀποφαίνεται, ὅτι αὕτη δὲν εἶναι, ὡς πρὸς τὴν ἐργοδότιδα, νόμιμος.

Ἀναθέτως θεωρεῖ νόμιμον τὴν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ὑπὸ τῆς ἐργοδότιδος προστηθέντος ὑπαλλήλου της διὰ τὰς ἐν αὐτῇ σκέψεις.

Θὰ μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ διατυπώσωμεν ἀντιρρήσεις τινάς, βασίμους, νομίζομεν, ὡς πρὸς τὴν ὀρθότητα τῆς δοθείσης λύσεως.

Παρὰ τὴν ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως ἐπικαλουμένην γνώμην τῆς Α.Π. 31]1930, Θέμ. ΜΑ' 500, ὅτι ὡς κἂν ἄλλο πρόσωπον, διάφορον τοῦ κατὰ τὸν Ν. 551 (ἄρθρ. 16) ὑποχρέου πρὸς ἀποζημίωσιν, ὡς ὑπαιτίου τοῦ ἀτυχήματος, νοεῖται καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου προστηθὲν (οὕτω καὶ *Γ. Ροζίδ*, Περὶ ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου § 45), ὀρθότερον εἶναι, ὅτι ὡς τοιοῦτο πρόσωπον δὲν νοεῖται τοῦτο (βλέπε *Χ. Οἰκονόμου*, Δίκαιον Ἐργ. Ἀτυχημάτων καὶ Ἐπαγγελματικῶν Νόσων, σελ. 814, ὅπου ἀναφέρεται, ὅτι καὶ τὸ πρότυπον ἄρθρ. 7 τοῦ Γαλλικοῦ Νόμου τοῦ 1898, ἐξ οὗ ἐλήφθη ἡ ἀνωτέρω διάταξις τοῦ ἡμετέρου νόμου, ρητῶς ἐξαιρεῖ τὴν περίπτωσιν τοῦ προστηθέντος, πρβλ. καὶ γνωμ. *Στ. Παπαφράγκου - Δ. Κονμανταράκη*, Θέμ. ΚΣΤ' 631—632).

Ἀλλ' ὁπωσδήποτε, ἀφοῦ ἐν προκειμένῳ τὸ ἀτύχημα ἀπεδόθη εἰς ἐξ ἀμελείας παράβασιν κανονισμῶν ἀσφαλείας, ὁπότε κατὰ τὴν ὑπὸ τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου δοθεῖσαν ἑρμηνείαν δὲν ἔχει ἔδαφος ἀναπτύξεως ἡ κατὰ τὸ κοινὸν ἀστικὸν δίκαιον εὐθύνη τοῦ ἐργοδότου εἰς ἀποζημίωσιν, μετὰ τὸν Νόμον περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (ἄρθρ. 69 Ν. 6298 καὶ ἄρθρ. 60 τοῦ νέου Νόμου 1846]1951), ἀποκλειομένης τῆς κατὰ τὸ κοινὸν ἀστικὸν δίκαιον ἀποζημιώσεως καὶ μὴ ὑφισταμένης αὐτοῦ εὐθύνης τοῦ προστήσαντος, δὲν δύναται νὰ ἐννοηθῇ, ὅτι ὑφίσταται ἡ πρόσθετος ἐν ὁλοκληρωσίᾳ εὐθύνη τοῦ προστηθέντος, ἡ ὁποία ἐν αὐταῖς βαίνει παραλλήλως πρὸς τὴν εὐθύνην τοῦ προστήσαντος (ἄρθρ. 922 Α.Κ.).

Ἡ ἐξ ὑπαιτίου πράξεως ἢ παραλείψεως τοῦ προστηθέντος πρόκλησις ἐργατικοῦ ἀτυχήματος προεβλέφθη ὡς πρὸς τὰς κατὰ τὸ κοινὸν ἀστικὸν δίκαιον συνεπείας ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 46 τοῦ παλαιοῦ Νόμου 6298]1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» καὶ ἤδη τοῦ ἄρθρου 34 τοῦ Α. Ν. 1846]1951, κατὰ τὸ ὁποῖον, ἐὰν διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως βεβαιωθῇ, ὅτι τὸ ἀτύχημα ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς ὀφείλεται εἰς δόλον τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ παρ' αὐτοῦ προστηθέντος προσώπου, ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται, ὅπως καταβάλῃ:

α) Εἰς τὸ Ι.Κ.Α. πᾶσαν τὴν δαπάνην τούτου τὴν προκληθεῖσαν ἐκ τῆς λόγῳ τοῦ ἀτυχήματος χορηγήσεως παροχῶν καὶ

β) Εἰς τὸν παθόντα ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου τούτου εἰς τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 35 (28 τοῦ Ν. 6298) πρόσωπα τὴν διαφορὰν μεταξὺ τοῦ ποσοῦ τῆς κατὰ τὸν Ἀστικὸν Κώδικα ἀνηκούσης ἀποζημιώσεως καὶ τοῦ ὁλικοῦ ποσοῦ τῶν κατὰ τὸν παρόντα νόμον χορηγητέων αὐτοῖς παροχῶν.

Ὥστε τόσον ἡ εὐθύνη τοῦ ἐργοδότου, ὅσον καὶ ἡ πρόσθετος τοιαύτη τοῦ προστηθέντος, περιορίζεται ὑπὸ τοῦ νόμου εἰς μόνην τὴν περίπτωσιν τῆς ἐκ δόλου προκλήσεως τοῦ ἀτυχήματος, περιπτώσεις, ἡ ὁποία δὲν ὑπόκειται ἐνώπιον τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 7621]1951

Πρόεδρος ὁ κ. **Δ. Κοκόρης**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Δ. Θεοτικος**

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 16 Ν. 551 οἱ παθόντες ἐξ ἀτυχήματος τοῦ ἄρθρου 1, δυναμένου ν' ἀποβαθῇ εἰς τὸν δόλον τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ προστηθέντος προσώπου, ὡς καὶ τὰ ἀντ' αὐτῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 δικαιοῦμενα πρόσωπα, ἔχουσι τὸ ἔκλε-

κικόν δικαίωμα ν' άσκῶσιν εἴτε τὴν ἐκ τοῦ παρόντος Νόμου, εἴτε τὴν ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου, προσήκουσαν αὐτοῖς πρὸς ἀποζημίωσιν ἀξίωσιν. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει διὰ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν τὸ ἀτύχημα ἐπῆλθεν ἐν ἐργασίᾳ ἢ ἐπιχειρήσει, ἐν τῇ ὁποίᾳ δὲν ἐτηρήθησαν αἱ διατάξεις ἰσχυόντων νόμων, διαταγμάτων ἢ κανονισμῶν περὶ τῶν ὅρων ἀσφαλείας καὶ ἕνεκα τῆς μὴ τηρήσεως τούτων. Ἡ ὡς ἀνωτέρω ὅμως κατὰ τὸ κοινὸν ἀστικὸν δίκαιον εὐθύνη τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἀποζημίωσιν ἐπὶ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος ἔναντι τοῦ παθόντος ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου αὐτοῦ ἔναντι τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 35 ἀναφερομένων προσώπων, ὡς συνάγεται ἐκ τοῦ ἄρθρου 69 § 4, 45 § 2 τοῦ Ν. 6298|34 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», περιωρίσθη ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου εἰς μόνην τὴν περίπτωσιν τῆς ἐπελεύσεως τοῦ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, συνεπείᾳ δόλου τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ προστηθέντος προσώπου (βλ. Α.Π. 435|48 Ὁλομελ. Θέμ. Ξ' 10). Ὅθεν, διώκουσα ἡ κρινομένη ἀγωγὴ τὴν κατὰ τὸ κοινὸν ἀστικὸν δίκαιον ἀποζημίωσιν τῆς ἐναγούσης συζύγου, ἀτομικῶς καὶ ὡς ἐπιτρόπου τῆς ἀνηλίκου θυγατρὸς τοῦ παθόντος ἐργάτου ἐν τῷ καπνεργοστασίῳ τῆς πρώτης τῶν ἐναγομένων Ἀνωνύμου Ἑταιρίας, ὡς θανατωθέντος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας του, οὐχὶ ἐκ δόλου ταύτης ἢ τοῦ ὑπ' αὐτῆς προστηθέντος δευτέρου τῶν ἐναγομένων (ὑπαλλήλου αὐτῆς), ἀλλ' ἐξ ἀμελείας αὐτῆς τε, ὡς καὶ ἀτομικῶς τοῦ προστηθέντος ὑπ' αὐτῆς δευτέρου τῶν ἐναγομένων (ὑπαλλήλου αὐτῆς), περὶ τὴν τήρησιν τῶν κανονισμῶν τῶν θεσπισθέντων ὑπὸ τῶν ἄρθρων 6 καὶ 48 τοῦ Δ|τος τῆς 17 Νοεμβρίου — 7 Δεκεμβρίου 1931 περὶ κατασκευῆς καὶ λειτουργίας ἐν Ἑλλάδι ἡλεκτροκινήτων ἀνελκυστήρων, συνομολογουμένου ἅμα ὅτι ἡ ἐνάγουσα δι' ἑαυτὴν καὶ διὰ λογαριασμὸν τῆς θυγατρός της, λόγῳ τοῦ ὡς εἴρηται ἀδικήματος, συνταξιοδοτεῖται παρὰ τοῦ Ἱδρύματος τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, εἰς ὃ ἦτο ἠσφαλισμένος ὁ θανὼν ἐργάτης, τυγχάνει ὡς πρὸς τὴν πρώτην τῶν ἐναγομένων ἐργοδότριαν νόμῳ ἀβάσιμος ἡ κρινομένη ἀγωγὴ καὶ δέον ὅπως, ἀνακαλουμένης τῆς ὑπ' ἀριθ. 6153|45 προδικαστικῆς ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ἀπορριφθῇ αὕτη ὡς πρὸς ταύτην.

Ἐν τῷ ἐδαφ. β τοῦ αὐτοῦ ἄρθρ. Ν. 551 ὁρίζεται, ὅτι «ἐν τῇ περιπτώσει ἐπιλογῆς τῆς κατὰ τὸν παρόντα νόμον ἀποζημιώσεως τὰ αὐτὰ πρόσωπα διατηροῦσι τὴν κατὰ τὸ κοινὸν ἀστικὸν δίκαιον προσήκουσαν αὐτοῖς ἀξίωσιν ἐναντίον τοῦ ὑπαιτίου τοῦ ἀτυχήματος προσώπου, ἐφ' ὅσον αὐτὸ εἶναι διάφορον τοῦ κατὰ τὸν παρόντα νόμον πρὸς ἀποζημίωσιν ὑποχρέου».

Τοῦτέστιν ὅτι, ἂν ἤθελε πρατιμήσει τὴν πρώτην ἀξίωσιν, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει διατηρεῖται ἡ κατὰ τὸ κοινὸν ἀστικὸν δίκαιον προσήκουσα ἀπαίτησις ἐναντίον παντὸς ἄλλου προσώπου, ὅπερ θὰ ἦτο τυχὸν ὑπαίτιον τοῦ ἀτυχήματος, εἴτε ἐκ δόλου, εἴτε ἐξ ἀμελείας, διάφορον ὅμως τοῦ κατὰ τὸν ἐξαιρετικὸν τοῦτον νόμον ὑποχρέου, τοιοῦτον δὲ (ἤτοι πρόσωπον διάφορον) καὶ τὸ ὑπὸ τούτου προστηθὲν (βλ. Α.Π. 31|1930 Τμ. Α', Θέμ. ΜΑ' 500, Τμ. Β' 217|1930, Δ|κὴ Γ' 2ος 1 137, *Γ. Ροΐλός*, Περὶ Ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου § 45, *Σ. Μανούσος*, ἐν Δικαιοσύνῃ ΙΒ' 310). Ὅθεν ἡ κρινομένη ἀγωγή, βάσιν ἔχουσα καὶ τὴν ἀμέλειαν ἀτομικῶς τοῦ δευτέρου τῶν ἐναγομένων, διευθυντοῦ τῆς πρώτης ἐναγομένης, ὡς προστηθέντος ὑπαλλήλου αὐτῆς (βλ. *Χρ. Οἰκονόμου*, Ἐργατ. Ἀτυχήματα § 888), ἡ διώκουσα παρ' αὐτοῦ τὴν ἐκ τοῦ ὡς εἴρηται ἐργατικοῦ ἀτυχήματος προελθοῦσαν ζημίαν τῶν ἐναγουσῶν, τυγχάνει νόμῳ βάσιμος, ὡς πρὸς τὸν δεύτερον τῶν ἐναγομένων.

Μὴ ὑπαρχούσης ἐν τῷ Κώδικι ἀναλόγου διατάξεως πρὸς τὴν τοῦ Ν. 68 Πανδ. (35.2), Βασιλ. 41.1.67 τοῦ προϊσχύσαντος δικαίου περὶ πιθανῆς διαρκείας τῆς ζωῆς, διατάσσεται ἀπόδειξις περὶ τοῦ χρόνου τῆς πιθανῆς διαρκείας τῆς ζωῆς τοῦ θανατωθέντος, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῆς ἡλικίας, τῶν ἐπαγγελματικῶν ἀσχολιῶν καὶ τῆς καταστάσεως τῆς ὑγείας του (βλ. *Μπαλῆν*, Γεν. Ἀρχ. § 12 καὶ Ἐφ. Ἀθ. 64|1949 Θέμ. Ξ' 468). Ἐξ ἄλλου κατὰ τὸ ἐδάφ. β τοῦ ἄρθρου 928 Α.Κ. ἐπὶ θανατώσεως προσώπου ὁ ὑπαίτιος ὑποχρεοῦται εἰς ἀποζημίωσιν πρὸς τὸν ἐκ τοῦ νόμου δικαιούμενον ἔναντι τοῦ θύματος εἰς διατροφήν. Καὶ κατὰ μὲν τὸ ἄρθρ. 1391 Α.Κ. ὁ ἀνὴρ ὑποχρεοῦται τὰ παρέχῃ εἰς τὴν σύζυγον διατροφὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν κοινωνικὴν θέσιν, τὴν περιουσίαν καὶ τοὺς πόρους αὐτοῦ, κατὰ δὲ τὰ ἄρθρα 1476, 1477 καὶ 1484 Α.Κ. εἰς διατροφὴν δικαιοῦται ὁ μὴ δυνάμενος νὰ διαθρέψῃ ἑαυτόν, τὸ δὲ ἀνήλικον ἄγαμον τέκνον καὶ ἂν ἔχῃ περιουσίαν δικαιοῦται εἰς διατροφὴν ἔναντι τῶν γονέων του, ἐφ' ὅσον τὰ ἐκ ταύτης εἰσοδήματα ἢ τὸ προϊὸν τῆς ἐργασίας του δὲν ἐπαρκοῦσι πρὸς διατροφήν του, ἥτις προσδιορίζεται ἐκ τῆς κοινωνικῆς θέσεως τοῦ δικαιουμένου. Πλὴν ἡ ὑπ' ἀριθ. 6153|48 ἀπόφασις τοῦ Δικαστηρίου τούτου παρέλειψε νὰ τάξῃ σχετικὰς ἀποδείξεις περὶ τῆς πιθανῆς διαρκείας τῆς ζωῆς τοῦ θανόντος ἐργάτου, ὡς καὶ περὶ τοῦ ποσοῦ τῆς διατροφῆς, συμφώνως ταῖς ἄνω διατάξεσι ρυθμιζομένης κατὰ διάφορον τρόπον δι' ἑκάστην δικαιοῦχον, καὶ ἦν οὕτος θὰ παρεῖχε κεχωρισμένως εἰς τὴν ἐνάγουσαν σύζυγόν του καὶ τὴν ἀνήλικον θυγατέρα του καὶ δέον ὅπως ὑποχρεωθῇ συμπληρωματικῶς ἡ ἐνάγουσα εἰς ἀπόδειξιν αὐτῶν διὰ παντὸς νομίμου ἀποδεικτικοῦ μέσου καὶ μαρτύρων, λόγῳ τοῦ ἀνεφίκτου τῆς κτήσεως ἐγγράφου ἀποδείξεως, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῶν ἀποδεικτέων, κατὰ τὰ ἐν τῷ διατακτικῷ ὁριζόμενα.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΩΝ

Προσαύξησις μισθών καὶ ἡμερομισθίων δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ νύκτας

Αἴτησις ἀκυρώσεως κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825|1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.— Ἐξουσιοδότησις Ν. 28|1944 πρὸς καθορισμὸν ἀποδοχῶν.— Κῦρος ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.— Ἀναδρομικὴ ρύθμισις ἀποδοχῶν κατὰ Ν. 566|1946.— Ἐξουσία αὐθεντικῆς ἑρμηνείας προγενεστέρων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.— Κῦρος ἀναδρομικῆς ρυθμίσεως ἀποδοχῶν ἐκ τῶν Ν. 28|1944 καὶ 566|1946.— Κῦρος διατάξεως περὶ μὴ συμψηφισμοῦ προσαυξήσεων πρὸς τυχὸν καταβαλλομένας ὑπὸ ἐργοδοτῶν ἀνωτέρας ἐλαχίστων ὁρίων ἀποδοχὰς

Διὰ τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἀπορρίπτεται αἴτησις ἀκυρώσεως κατὰ τῆς προσφύτου ὑπ' ἀριθ. 25825|1951 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας περὶ ἑρμηνείας τῶν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων (ΕΕΔ 10, 588).

Δημοσιεύομεν κατωτέρω καὶ τὴν σχετικὴν ἔκθεσιν τοῦ ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως εἰσηγητοῦ Παρέδρου τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας κ. *Ἡλία Καμπίτση*, ἀναλύουσαν τὸ ὅλον ζήτημα.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1321|1951 Ὁλομελείας

Προεδρεύων ὁ Σύμβουλος κ. **Π. Μερτικόπουλες**
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Ἡλίας Καμπίτσης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Τρίμης, Κ. Δημάκης

Ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις, ὡς αὐτὴ περιωρίσθη διὰ τοῦ κατατεθέντος ἀπὸ 12 Ἰουνίου 1951 ὑπομνήματος τῆς αἰτούσης, διώκει τὴν ἀκύρωσιν τῶν διατάξεων τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825|254 τῆς 20 Ἀπριλίου 1951 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας (Φ.Ε.Κ. β' 86|9.5.51), δι' ὧν, κατ' αὐθεντικὴν ἑρμηνείαν προγενεστέρων ὁμοίων ἀποφάσεων καθοριζουσῶν προσαυξήσεις τῶν ἀποδοχῶν τῶν κατὰ τὰς Κυριακὰς ἢ κατὰ τὴν νύκτα ἐργαζομένων ἐργατοϋπαλλήλων, ὁρίζει: 1) ὅτι βάσει τοῦ ὑπολογισμοῦ τῶν προσαυξήσεων διὰ τοὺς ἀμειβομένους ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ εἶναι τὸ 1|25 τούτου, καὶ 2) ὅτι αἱ προσαυξήσεις ὑπολογίζονται ἐπὶ τῶν ὑποχρεωτικῶς τεθεσπισμένων ἐλαχίστων ὁρίων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, χωρὶς νὰ συμψηφίζωνται πρὸς τυχὸν καταβαλλομένας ἀνωτέρας τούτων ἀποδοχάς. Νομοτύπως καὶ ἐμπροθέσμως ἀσκηθεῖσα ἡ αἴτησις αὕτη, καταβληθέντων δὲ καὶ τῶν νομίμων τελῶν, τυγχάνει τύποις δεκτὴ καὶ ἐξεταστέα κατ' οὐσίαν.

Ἡ ἐκ τοῦ νόμου 28|1944 παρασχεθεῖσα ἐξουσιοδότησις πρὸς καθορισμόν, μεταξὺ τῶν ἄλλων, καὶ τῶν προσαυξήσεων τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργατοϋπαλλήλων δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς περιλαμβάνουσα καὶ τὸν καθορισμὸν τῆς βάσεως, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὑπολογίζεται ἡ καθιερουμένη προσαύξησις, διότι ἡ βάσις αὕτη ἀποτελεῖ τὸ ἕτερον τῶν στοιχείων, δι' οὗ, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ καθιερούμενον ποσοστὸν ἢ συντελεστήν, ἐκφράζεται τελικῶς τὸ ποσὸν τῆς προσαυξήσεως, περὶ οὗ ἔχει παρασχεθῇ ἡ ἐξουσιοδότησις.

Ἀμφότεραι αἱ διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως προσβαλλόμεναι ὡς ἄνω διατάξεις τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περιέχουσιν ἀκριβῶς τὸν καθορισμὸν τῆς βάσεως, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὑπολογίζονται αἱ διὰ προγενεστέρων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων κατὰ ποσοστὰ θεσπισθεῖσαι προσαυξήσεις, εἰδικώτερον δὲ ἡ πρώτη τῶν προσβαλλομένων διατάξεων ὁρίζει, ὅτι διὰ τοὺς ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ ἀμειβομένους βάσις τῆς προσαυξήσεως διὰ τὴν ἐργασίαν τῶν ἐξαιρεσίμων ἡμερῶν ἢ τῆς νυκτερινῆς αὐτῶν ἐργασίας εἶναι τὸ 1|25 τοῦ μηνιαίου αὐτῶν μισθοῦ, ἡ δὲ δευτέρα τῶν προσβαλλομένων διατάξεων ὁρίζει, ὅτι βάσις ὑπολογισμοῦ τῶν ἐν λόγῳ προσαυξήσεων εἶναι τὰ τεθεσπισμένα ἐλάχιστα ὅρια ἀποδοχῶν, οὐχὶ δὲ αἱ τυχὸν συμπεφωνημέναι καὶ καταβαλλόμεναι πέραν τῶν ὁρίων τούτων ἀποδοχαί, αἵτινες δὲν συνυπολογίζονται μὲν εἰς τὴν βάσιν ὑπολογισμοῦ τῆς προσαυξήσεως, ἀλλὰ δὲν δύνανται καὶ νὰ καλύψωσι ταύτην, ἡ, κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ κειμένου, νὰ συμψηφισθῶσι πρὸς αὐτήν.

Εἰδικώτερον, ὁ ὁρισμὸς τῆς προσβαλλομένης διατάξεως, καθ' ὃν αἱ συμπεφωνημέναι καὶ καταβαλλόμεναι πέραν τῶν ἐλαχίστων τεθεσπισμένων ὁρίων ἀποδοχαὶ δὲν καλύπτουσι τὴν ἐκ τῆς προσαυξήσεως ἀξίωσιν τοῦ ἐργαζομένου, δὲν δύναται ν' ἀποσπασθῇ τοῦ ἑτέρου, καθ' ὃν ἡ προσαύξησις ὑπολογίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐλαχίστων τεθεσπισμένων ὁρίων καὶ, οὕτω ἀποσπώμενος, νὰ θεωρηθῇ ὅτι δὲν ἀνάγεται εἰς τὸν καθορισμὸν τῆς βάσεως, ἐφ' ἧς ὑπολογίζεται ἡ προσαύξησις, ἀλλ' ἀφορᾷ ἕτερον, παράλληλον καὶ ἀνεξάρτητον θέμα, κείμενον ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ νόμου. Διότι ἐν ὄψει τῆς πραγματικότητος, ὡς αὐτὴ προκύπτει ἐκ τῆς νομολογίας τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων, καθ' ἣν ἐν ταῖς συναλλαγαῖς εἰς εὐρεῖαν ἔκτασιν ἔχουσι συμφωνηθῇ καὶ καταβάλλονται ἀποδοχαὶ ὑπερβαίνουσαι τὰ τεθεσπισμένα ἐλάχιστα ὅρια, ἡ διοίκησις εἶχε τὴν ἐξουσίαν ἐν τῷ καθορισμῷ τῆς προσαυξήσεως νὰ ὁρίσῃ

ώς βάσιν ὑπολογισμοῦ ταύτης τὰς συμπεφωνημένας καὶ καταβαλλομένας ἀποδοχάς, ὁπότε καὶ αὗται θὰ κατεβάλλοντο ἀκέραιαι καὶ ἡ ἐπ' αὐτῶν προσαύξησις ἐπιπροσθέτως. Προκρίνασα ὅμως δυσμενεστέραν διὰ τοὺς ἐργαζομένους λύσιν ἡ διοίκησις, ὥρισεν ὡς βάσιν ὑπολογισμοῦ τῆς προσαυξήσεως τὰ τεθεσπισμένα ἐλάχιστα ὅρια ἀποδοχῶν, διευκρινίσασα ὅτι πάντως ἡ προσαύξησις αὕτη θὰ ὀφείληται καὶ θὰ καταβάλληται καὶ ἂν ἔτι αἱ βασικαὶ ἀποδοχαὶ τοῦ ἐργαζομένου, ἦτοι αἱ κατὰ τὰς ἐργασίμους ἡμέρας καὶ ὥρας, εἶναι μεγαλύτεραι τῶν τεθεσπισμένων ἐλαχίστων ὁρίων. Τοιαύτην ἔννοιαν ἔχουσα ἡ ἀνωτέρω διάταξις καὶ ἀδιαίρετον ὅλον ἀποτελοῦσα, ἀφορᾷ εἰς τὸν καθορισμὸν τῆς βάσεως, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὑπολογίζεται ἡ προσαύξησις καὶ τούτου ἕνεκα κεῖται ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ νόμου, κατὰ τὰ προειρημένα, ὁ δὲ περὶ τοῦ ἀντιθέτου προβαλλόμενος λόγος ἀκυρώσεως τυγχάνει ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

Ναὶ μὲν διὰ τοῦ νόμου 866|1945 παρεσχέθη εἰς τὴν διοίκησιν ἡ ἐξουσιοδότησις, ὅπως καθορίζῃ τὰς ἀποδοχὰς τῶν ἐργατοϋπαλλήλων καὶ ἀναδρομικῶς ἔτι, πλὴν ἐκ τῆς τοιαύτης ἐξουσιοδοτήσεως δὲν ἔχει αὕτη τὴν ἐξουσίαν καὶ τῆς αὐθεντικῆς ἑρμηνείας προγενεστέρων ἀποφάσεων, διότι διάφοροι εἶναι ἐν πολλοῖς αἱ συνέπειαι τῆς ἁπλῆς ἀναδρομῆς ἀπὸ τὰς ἐκ τῆς αὐθεντικῆς ἑρμηνείας ἀπορρεούσας. Κατ' ἀκολουθίαν, τὸ κῦρος τῶν προσβαλλομένων διατάξεων, ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῶν καὶ διὰ τὸ παρελθόν, δέον νὰ κριθῇ οὐχὶ κατὰ τὰ ἰσχύοντα καὶ παραδεδεγμένα περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, ἀλλ' ἐπὶ τῇ βάσει τῶν περὶ ἀναδρομικῆς ἰσχύος τῶν κατ' ἐξουσιοδότησιν τῶν νόμων 28|1944 καὶ 866|1946 ἐκδιδομένων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.

Ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ἔννοιαν τῶν νόμων 28|1944 καὶ 866|1946 ἐγένετο δεκτὸν ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τούτου, ὅτι δι' αὐτῶν ἐσκοπήθη ἡ ἐγκαίρως προσαρμογὴ τοῦ ἐργατικοῦ εἰσοδήματος πρὸς τὰ ἐκ τῶν ἀνωμάλων μεταπολεμικῶν συνθηκῶν δημιουργούμενα ἐπίπεδα τιμῶν καὶ τούτου ἕνεκα δέον κατὰ κανόνα νὰ συγχρονίζεται πρὸς τὰ οἰκονομικὰ δεδομένα καὶ τοὺς λοιποὺς παράγοντας, ἐξ ὧν ἡ προσαρμογὴ αὕτη καθίσταται ἐπιβεβλημένη ἐν δεδομένῳ χρόνῳ, ἐξ οὗ παρέπεται ὅτι ὁ ἀναδρομικὸς καθορισμὸς τῶν ἀποδοχῶν δὲν δύναται κατὰ κανόνα νὰ ἐκτείνηται πέραν χρονικῶν τινων ὁρίων, κατ' εὔλογον μέτρον καθοριζομένων, ἐφ' ὅσον δὲν συντρέχει ἀποχρῶσα τις πρὸς τοῦτο αἰτία.

Ἐν προκειμένῳ ἐκ τῶν ἐν τῷ φακέλλῳ καὶ τῶν ὑπὸ τῶν διαδίκων ἐπικαλουμένων στοιχείων προκύπτει, ὅτι τὰ διὰ τῶν προσβαλλομένων ὡς ἄνω διατάξεων ρυθμισθέντα μετ' ἀναδρομικῆς δυνάμεως ἦσο θέματα εἶχον καταστῆ ἀντικείμενον ἀμφισβητήσεως ἐν τῇ νομολογίᾳ τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων ἀπὸ τοῦ ἔτους 1946, ὅτε ἐθεσπίσθησαν αἱ προσαυξήσεις, περὶ ὧν νῦν πρόκειται, εἰδικώτερον δὲ τὸ πρῶτον τούτων ἐκρίθη ὑπό τε τῶν κατωτέρων δικαστηρίων καὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἄλλοτε μὲν συμφώνως πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ρηθεῖσαν ἀποφίν, ἄλλοτε δὲ ἀντιθέτως, ἐνῶ τὸ δεύτερον εἶχε λυθῇ ὑπὸ τῶν κατωτέρων δικαστηρίων, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲν ἀντιθέτως πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ὑιοθετηθεῖσαν ἀποφιν, διὰ τινων ὅμως ἀποφάσεων συμφώνως πρὸς αὐτήν, χωρὶς νὰ ἔχῃ δοθῇ εὐκαιρία εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον νὰ ἐπιληφθῇ τοῦ θέματος καὶ νὰ δημιουργηθῇ οὕτω ἕκτοτε ἐν ταῖς συναλλαγαῖς παγία ἀντίληψις περὶ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τοῦ νόμου καὶ τῶν ἐξ αὐτοῦ ἀμοιβαίων δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων.

Ἡ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει ἀστάθεια τῆς νομολογίας καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς ἀνισότης μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ἐργαζομένων, τῶν ὁποίων αἱ ἀμοιβαῖαι ὑποχρεώσεις ἐρρυθμίζοντο οὐχὶ ὁμοιομόρφως, ἀλλὰ κατὰ διάφορον ἑκάστοτε κρίσιν, ἀναλόγως πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ ἑκάστοτε δικάζοντος προκρινομένην ἐκ τῶν ἀμφιβαλλομένων ἀπόψεων, ἀποτελεῖ, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, ἀποχρῶσαν αἰτίαν, δικαιολογοῦσαν τὴν ἐν προκειμένῳ ἀναδρομικὴν ἰσχὺν τῶν προσβαλλομένων διατάξεων καὶ δὴ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1946, ἀφ' ἧς ἀνέκυψε ἡ προμνησθεῖσα ἀστάθεια καὶ ἀνισότης. Νόμιμος ὅθεν τυγχάνει ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καὶ κατὰ τὸ περὶ ἀναδρομικῆς ἰσχύος κεφάλαιον αὐτῆς, ὁ δὲ περὶ τοῦ ἀντιθέτου λόγος ἀκυρώσεως τυγχάνει ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

Ναὶ μὲν εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Συντάγματος καθιερουμένην διάκρισιν τῶν ἐξουσιῶν ἀντικειται, ὑπὸ ὡρισμένας προϋποθέσεις, ἡ δι' ἑρμηνευτικῆς ἢ ἀναδρομικῆς διατάξεως ἀνατροπὴ τῶν τελεσιδίκως κριθέντων, πλὴν ὅμως ἡ ἑρμηνευτικὴ ἢ ἀναδρομικὴ διάταξις ἀφορᾷ καὶ τὰς μήπω ἀχθείσας ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων περιπτώσεις, ὡς καὶ τὰς ἀχθείσας μὲν ἐνώπιον αὐτῶν, ἀλλὰ μὴ προωθηθείσας εἰσέτι διαδικαστικῶς εἰς βαθμὸν ἀποκλείοντα τὴν ἐφαρμογὴν καὶ ἐπ' αὐτῶν τοῦ ἀναδρομικοῦ κανόνος, οὗτινος τὸ κατ' ἐξαίρεσιν μὴ ἐφαρμόσιμον δὲν δύναται ν' ἀποτελέσῃ λόγον ἀκυρώσεως αὐτοῦ, ὡς προβάλλεται ἀβασίμως διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως.

Κατὰ ταῦτα αἱ προσβαλλόμεναι διατάξεις τυγχάνουσι νόμιμοι καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐν τῷ μέλλοντι καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐν τῷ παρελθόντι ἀναδρομικὴν ἰσχὺν αὐτῶν (*).

(*) *Ἡ ἐκθεσις τοῦ ἐπὶ τῆς εἰσηγητοῦ παρέδρου τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας κ. Ἠλία Καμπίτση ἔχει ὡς ἑξῆς:*

1. *Ἱστορικόν:* Διὰ νόμων (28|1944 καὶ 866|1946) παρεσχέθη ἐξουσιοδότησις εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς τῆς Ἐργασίας καὶ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως δι' ἀποφάσεων των προσδιορίζουσι καὶ ἀναδρομικῶς ἔτι τὰς ἀποδοχὰς καὶ τὰς ἐπ' αὐτῶν προσαυξήσεις τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν. Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐξουσιοδοτήσεως ταύτης ἐξεδόθησαν ἐν ἔτει 1946 δύο ἀποφάσεις (ἀριθ. 8900, Β' 51, καὶ 13310, Β' 93), ὁρίσασαι, ὅτι οἱ ἀπασχολούμενοι κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ λοιπὰς ἀργίας δικαιοῦνται τοῦ ἑκάστοτε κανονισμένου ἡμερομισθίου, ηὐξημένου κατὰ 75 ο|ο, ὡς καὶ ὅτι εἰς τοὺς

απασχολουμένους από τῆς 10ης νυκτερινῆς μέχρι τῆς 6ης πρωϊνῆς καταβάλλονται αἱ ἐκάστοτε κανονιζόμεναι ἀποδοχαί, ηὐξημένοι κατὰ 25 ο|ο. Τὰς διατάξεις ταύτας ἠρμήνευσαν αὐθεντικῶς προσφάτως ὑπουργικὴ ἀπόφασις (ἀριθ. 26825|51 Β΄ 86), ὁρίσασα μεταξὺ ἄλλων: 1) ὅτι βάσις ὑπολογισμοῦ τῶν προσαυξήσεων διὰ τοὺς ἀμειβομένους ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ εἶναι τὸ $^1/_{25}$ τούτου καὶ 2) ὅτι αἱ προσαυξήσεις ὑπολογίζονται πάντοτε ἐπὶ τῶν ὑποχρεωτικῶς τεθησπισμένων ἐλαχίστων ὁρίων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, χωρὶς νὰ συμψηφίζονται πρὸς τυχὸν καταβαλλομένας ἀνωτέρας τούτων ἀποδοχάς. Τὰς δύο ταύτας διατάξεις τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως προσβάλλει ἐπὶ ἀκυρώσει ἡ αἰτοῦσα διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως, ὡς αὕτη περιωρίσθη διὰ τοῦ καταθέντος ἀπὸ 1ῆ Ἰουνίου 1951 ὑπομνήματος. Κἰς τὴν δίκην παρεμβαίνουσι τὰ σωματεῖα «Σύνδεσμος προσωπικοῦ λεωφορείων Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας Μεταφορῶν» καὶ «Ἕνωσις προσωπικοῦ Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας Μεταφορῶν», ὡς καὶ ὁ παρὰ τῇ αἰτούσῃ ἐργαζόμενος κ. Σ. ὑπερμαχοῦντες τοῦ κύρους τῆς προσβαλλομένης πράξεως. Τὰ ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως προκύπτοντα ζητήματα εἶναι ἀντίστοιχα πρὸς τοὺς προβαλλομένους λόγους ἀκυρώσεως.

II. *Οἱ λόγοι ἀκυρώσεως*: 1) Προβάλλεται, ὅτι ἀμφότερα τὰ διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ρυθμιζόμενα, ὡς ἔνω, θέματα κεῖνται ἐκτὸς τῆς παρασχεθείσης ἐξουσιοδοτήσεως. Ἐφ' ὅσον ὅμως ἡ ἐξουσιοδότησις περιλαμβάνει τὸν καθορισμὸν προσαυξήσεων, δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς περιλαμβάνουσα καὶ τὸν καθορισμὸν τῆς βάσεως, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὑπολογίζεται ἡ προσαύξησις. Κἰς ταῦτα δὲ ἀκριβῶς συνίστανται ἀμφότεραι αἱ προσβαλλόμεναι διατάξεις. Ἡ πρώτη ὁρίζει, ὅτι διὰ τοὺς ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ ἀμειβομένους βάσις τῆς προσαυξήσεως εἶναι τὸ $^1/_{25}$ τοῦ μηνιαίου αὐτῶν μισθοῦ. Ἡ δευτέρα ὁρίζει, ὅτι βάσις τῆς προσαυξήσεως εἶναι τὰ τεθησπισμένα ἐλάχιστα ὅρια ἀποδοχῶν, οὐχὶ δὲ αἱ τυχὸν συμπεφωνημέναι καὶ καταβαλλόμεναι πέραν τῶν ὁρίων τούτων ἀποδοχαί, αἵτινες δὲν συνυπολογίζονται μὲν εἰς τὴν βάσιν ὑπολογισμοῦ τῆς προσαυξήσεως, ἀλλὰ δὲν δύνανται καὶ νὰ καλύφωσι ταύτην, ἤ, κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ κειμένου, νὰ συμψηφισθῶσι πρὸς αὐτήν. Εἰδικώτερον, ὁ τελευταῖος ὁρισμός, καθ' ὃν αἱ συμπεφωνημέναι καὶ καταβαλλόμεναι πέραν τῶν ἐλαχίστων ὁρίων ἀποδοχαὶ δὲν καλύπτουσι τὴν ἐκ τῆς προσαυξήσεως ἀξίωσιν, δὲν δύναται νὰ ἀποσπασθῇ τοῦ ἑτέρου, καθ' ὃν ἡ προσαύξησις ὑπολογίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν τεθησπισμένων ἐλαχίστων ὁρίων, καί, οὕτω ἀποσπώμενος, νὰ θεωρηθῇ ὅτι δὲν ἀνάγεται εἰς τὸν καθορισμὸν τῆς βάσεως, ἐφ' ἧς ὑπολογίζεται ἡ προσαύξησις, ἀλλ' ἀφορᾷ ἕτερον, παράλληλον καὶ ἀνεξάρτητον, θέμα, κείμενον ἐκτὸς τῆς ἐξουσιοδοτήσεως. Διότι, ἐν ὄψει τῆς πραγματικότητος, ὡς αὕτη προκύπτει ἐκ τῆς νομολογίας τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων, καθ' ἣν ἐν ταῖς συναλλαγαῖς εἰς εὐρεῖαν ἔκτασιν ἔχουσι συμφωνηθῇ καὶ καταβάλλονται ἀποδοχαὶ ἀνώτεραι τῶν τεθησπισμένων ἐλαχίστων ὁρίων, ἡ διοίκησις εἶχεν ἀναμφιβόλως τὴν ἐξουσίαν ἐν τῇ καθορισμῷ προσαυξήσεως νὰ ὁρίσῃ ὡς βάσιν ὑπολογισμοῦ ταύτης τὰς συμπεφωνημένας καὶ καταβαλλομένας ἀποδοχάς, ὁπότε καὶ αὗται θὰ κατεβάλλοντο ἀκέραιαι, ἐπιπροσθέτως καὶ ἡ ἐπ' αὐτῶν προσαύξησις. Προκρίνασα ὅμως ἄλλην λύσιν ἡ διοίκησις, δυσμενεστέραν διὰ τοὺς μισθωτούς, ὥρισεν ὡς βάσιν τῆς προσαυξήσεως τὰ τεθησπισμένα ἐλάχιστα ὅρια ἀποδοχῶν, ἀσυγκρίτως, ἴσως ὡς ἐκ περισσοῦ, ὅτι πάντως ἡ οὕτω ὑπολογιζομένη προσαύξησις θὰ καταβάλλεται καὶ ἂν ἔτι αἱ βασικαὶ ἀποδοχαί, ἃς λαμβάνει ὁ μισθωτός, εἶναι μεγαλύτεραι τῶν ἐλαχίστων ὁρίων. Τοιαύτην ἔννοιαν ἔχουσα ἡ ἀνωτέρω διάταξις ἀφορᾷ, ὡς πιστεύομεν, εἰς τὸν καθορισμὸν τῆς βάσεως, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὑπολογίζεται ἡ προσαύξησις καὶ τοῦτο ἕνεκα κεῖται ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ νόμου, ὁ δὲ περὶ τοῦ ἀντιθέτου προβαλλόμενος λόγος ἀκυρώσεως τυγχάνει ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

2) Προβάλλεται περαιτέρω, ὅτι τὸ περιεχόμενον τῶν ἐρμηνευομένων ἀποφάσεων ἦτο σαφὲς ἐν τῇ διατυπώσει του καὶ οὐδεμία ἐγκρύπτει περὶ αὐτοῦ ἀμφιβολία, ἔτυχε δὲ καὶ ἀναγνωρίσεως ὑπὸ τῶν δικαστηρίων ἐπὶ ὁλόκληρον πενταετίαν. Οὕτω δὲ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἀποτελεῖ οὐχὶ ἑρμηνείαν αὐτῶν, ἀλλ' οὐσιαστικὴν ἀλλοίωσιν τοῦ περιεχομένου των δι' ἀναδρομικῆς ἐν ἔτει 1951 αὐξήσεως μισθῶν καθορισθέντων ἀπὸ τοῦ ἔτους 1946. Δεδέντος ὅμως ὅτι ὁ νόμος (866|46) παρέχει στὴν ἐξουσιοδότησιν πρὸς καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν καὶ ἀναδρομικῶς ἔτι, οὐδεμίαν νομικὴν ἀξίαν ἔχει τὸ τυχὸν σαφὲς ἢ ἄσαφὲς τῶν ἑρμηνευομένων ἀποφάσεων, ὡς καὶ ἡ τυχὸν ὁμοιόμορφος ἢ ἀνομοιόμορφος ἐφαρμογὴ αὐτῶν ὑπὸ τῶν δικαστηρίων. Καὶ ἂν ἤθελε θεωρηθῇ ὅτι ὑπὸ τὸ πρόσχημα αὐθεντικῆς ἑρμηνείας ἐκκοπὴν ρητῆ ἀναδρομή, αὕτη οὐ μόνον δὲν ἀπαγορεύεται, ἀλλὰ ρητῶς ἐπιτρέπεται ὑπὸ τοῦ νόμου. Ὁ ἀντίθετος σθεν λόγος ἀκυρώσεως τυγχάνει ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

3) Προβάλλεται ἐν συνεχείᾳ, ὅτι ἡ προσβαλλομένη πρᾶξις ἐξεδόθη κατὰ παράβασιν τῶν ἀρχῶν τῆς εὐρύθμου καὶ χρηστῆς διοικήσεως. Προκειμένου περὶ κανονιστικῶν πράξεων, οἷα καὶ ἡ προσβαλλομένη, δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ διακριτικῆς ἐξουσίας τῆς διοικήσεως, ἀλλ' ἡ κανονιστικὴ ἐξουσία ταυτίζεται πρὸς τὴν νομοθετικὴν ἀπὸ ἀπόψεως ἐλευθερίας περὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν θετέων κανόνων δικαίου (*Σταυρινόπουλος*, Δίκαιον Διοικ. Πράξεων § 25|11, σελ. 259) ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς παρασχεθείσης ἐξουσιοδοτήσεως. Συνεπῶς ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν εἰς τὸ μέλλον ἰσχὺν καὶ ἐφαρμογὴν αὐτῆς, δὲν ὑπόκειται εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ δικαστηρίου τούτου ἀπὸ τῆς ὡς ἄνω ἀπόψεως. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῆς καὶ διὰ τὸ παρελθόν, πρόσφατος ἀπόφασις τοῦ Σ. τ. Ε. (706|51) ἔκρινεν, ὅτι ὁ ἀναδρομικὸς καθορισμὸς τῶν ἀποδοχῶν καὶ συγχωρούμενος ἔτι κατ' ἀρχὴν δὲν δύναται νὰ ἐκτείνεται πέραν χρονικῶν τινων ὁρίων κατ' εὔλογον μέτρον καθοριζομένων, ἂν δὲν συντρέχῃ πρὸς τοῦτο σοβαρά τις καὶ ἀποχρώσα αἰτία. Πλὴν εἰς τὴν περίπτωσιν ἐκείνην ἐπρόκειτο περὶ ρητῆς ἀναδρομῆς, ἐνῷ ἐν προκειμένῳ ἔχομεν αὐθεντικὴν ἑρμηνείαν. Ἂν ὅμως ἤθελε τυχὸν θεωρηθῇ, ὅτι καὶ εἰς τὴν τελευταίαν περίπτωσιν ἀπαιτεῖται ἡ ὕπαρξις σοβαρᾶς τινος καὶ ἀποχρώσης αἰτίας πρὸς αὐθεντικὴν ἑρμηνείαν, ὡς τοιαύτη δύναται, νομίζομεν, νὰ θεωρηθῇ τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ μὲν πρῶτον τῶν αὐθεντικῶς ἑρμηνευθέντων ζητημάτων ἄλλοτε μὲν ἐκρίθη ὑπὸ τε τῶν κατωτέρων δικαστηρίων καὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου, συναφῶνως πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης πράξεως υἱοθετηθεῖσαν ἀποψιν (Α.Π. Ὀλομ. 217|51, Πρωτ. Καβάλ. 553|50, ΕΕΔ. 10ος, 120), ἄλλοτε δὲ ἀντιθέτως (Α.Π. 633|50, Πρ. Ἀθ. 2646|51, ΕΕΔ, 10ος, 508), ἐνῷ τὸ ἕτερον τῶν αὐθεντικῶς ἑρμηνευθέντων ζητημάτων εἶχε λυθῇ ὑπό

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΝΑΥΤΙΚΩΝ

I

Εφαρμογή άρθρου 354 § 3 Έμπορ. Νόμου.— Δικαίωμα κληρονόμων ναυτικού έπί τών μέχρι της ήμέρας της τελευταίας περί του άπολεσθέντος πλοίου είδήσεως δεδουλευμένων μισθών και ένός μηνός μισθού.— Έννοια διατάξεως άρθρου 354 Έμπορ. Νόμου.— Μή συνυπολογισμός είς μισθόν ένός μηνός άξίας τροφής.— Έξόφλησις όφειλών είς τρέχουσαν τιμήν συναλλάγματος.— Έλευθερία δικαστού κατά τήν έργατικήν διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ'.

Πρωτοδικείου Πειραιώς 123|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' έφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. *Δ. Κανελλάκος*

Εἰσηγητής ὁ Πάρεδρος κ. *Π. Μακρυγιάννης*

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Θ. Βαλσαμάκης, Δ. Καφαλόπουλος

Ἐν τῇ κοινομένῃ ἀγωγῇ οἱ ἐνάγοντες (ἤδη ἐφεσίβλητοι), διατεινόμενοι ὅτι τὸ πλοῖον τῆς ἐναγομένης «Ὄρος Λυκαβητός», ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὑπηρέτει ὁ ὑπ' αὐτῶν κληρονομηθείς ἐξ ἀδιαθέτου, ἀπολέσθη αὐτανδρον, ἄνευ εἰδήσεων, ἐκ πολεμικοῦ κινδύνου, αἰτοῦνται τοὺς δεδουλευμένους μισθοὺς αὐτοῦ μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς τελευταίας περὶ τοῦ πλοίου εἰδήσεως, ὡς καὶ τὸν μισθὸν ἑνὸς εἰσέτι μηνὸς ἀπὸ ταύτης.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 354 § 3 τοῦ Ἐμπ. Νόμου «ἐν περιπτώσει ἀπωλείας πλοίου ἄνευ εἰδήσεων, οἱ κληρονόμοι τῶν κατὰ μῆνα μισθωμένων ναυτῶν ἔχουσι δικαίωμα εἰς τοὺς μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς τελευταίας περὶ τοῦ πλοίου εἰδήσεως δεδουλευμένους μισθοὺς καὶ πρόσθετι εἰς μισθὸν ἑνὸς μηνός». Εἶναι προφανές, ὅτι διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ὁ νομοθέτης ἀναγνωρίζων εἰς τοὺς κληρονόμους τῶν ναυτῶν τοῦ ἄνευ εἰδήσεων ἀπολεσθέντος πλοίου δικαίωμα ἐπὶ τῶν δεδουλευμένων μισθῶν αὐτῶν (περὶ οὗ μέτεσθι ἐν *Lyon - Caen - Renault* - (Σούρλαυ). Τόμ. Ε' § 439), καθορίζει ταυτοχρόνως καὶ τὸν χρόνον,

---

τῶν κατωτέρων δικαστηρίων, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲν ἀντιθέτως πρὸς τὴν δοθεῖσαν αὐθεντικὴν ἑρμηνείαν (Πρ. Ἀθ. 6322|48, ΕΕΔ 8ος, 74. Πρ. Ἀθ. 998|50. ΕΕΔ 9ος, 399. Πρ. Ἰωαν. 48|50. ΕΕΔ. 9ος, 741. Πρ. Ἀθ. 1953|48. ΕΕΔ. 7ος, 323. Πρ. Ἀθ. 2616|48. ΕΕΔ, 7ος, 444. Πρ. Ἀθ. 8952|48. ΕΕΔ, 8ος, 66. Πρ. Ἀθ. 339|49. ΕΕΔ. 8ος, 156, Πρ. Ἀθ. 1950|50, ΕΕΔ. 9ος, 755). διὰ τινων ὅμως ἀποφάσεων (Πρ. Ἀθ. 2731|51, ΕΕΔ. 10ος, 363. Πρ. Ἀθ. 11338|50. ΕΕΔ. 10ος. 221) συμφώνως πρὸς αὐτὴν, χωρὶς δὲ νὰ δοθῇ ἐξ ὅσων ἠκούνησα, εὐκαιρία εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον νὰ ἐπιληφθῇ τοῦ θέματος. Νόμιμος ὅθεν τυγχάνει ἀπὸ τῆς ἀνωτέρω ἀποψεως ἡ προσβαλλομένη πρᾶξις καὶ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀναδρομικὴν ἐφαρμογὴν αὐτῆς εἰς τὸ παρελθόν.

4) Προσβάλλεται περαιτέρω, ὅτι ὁ νόμος δὲν ἔχει παράσχει ἐν προκειμένῳ εἰς τὴν διοίκησιν ἐξουσιοδότησιν πρὸς αὐθεντικὴν ἑρμηνείαν τῶν ἰδίων αὐτῆς πράξεων. Ἐφ' ὅσον ὅμως ἔχει παρασχεθῇ ἐξουσιοδότησις πρὸς ἔκδοσιν πράξεων ἀναδρομικῆς ἰσχύος, δέον νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι κατὰ τὸν αὐτόν, ἂν μὴ κατὰ μείζονα λόγον, ἔχει παρασχεθῇ καὶ ἡ πρὸς αὐθεντικὴν ἑρμηνείαν ἐξουσιοδότησις.

5) Σαναφῶς προσβάλλεται, ὅτι ἐκ τοῦ Συντάγματος εἶναι ἀπηγορευμένη εἰς τὴν διοίκησιν ἡ αὐθεντικὴ ἑρμηνεία τῶν ἰδίων αὐτῆς κανονιστικῶν πράξεων, αἵτινες, ὡς κανόνες τοῦ ἐξ ἀντικειμένου δικαίου, μόνον ὑπὸ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας δύνανται νὰ ἑρμηνευθῶσιν αὐθεντικῶς. Τὸ Σύνταγμα ὅμως, ὁρίζον (ἄρθρ. 26) ὅτι ἡ αὐθεντικὴ ἑρμηνεία τῶν νόμων ἀνήκει εἰς τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν ἀναφέρεται εἰς τοὺς τοπικοὺς νόμους. Κατὰ τοῦτο ἡ ἐπὶ συνταγματικοῦ ἐδάφους βασιζομένη νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις (Σ.Ε. Ὀλ. 197|45) δέον νὰ θεωρηθῇ, ὅτι δύναται νὰ περιλάβῃ καὶ τὴν ἐξουσιοδότησιν πρὸς αὐθεντικὴν ἑρμηνείαν, ἀρκεῖ τοῦτο νὰ ὁρίζεται ἐν τῇ ἐξουσιοδοτικῇ διατάξει ἢ νὰ προκύπτῃ ἐξ αὐτῆς, ὡς συμβαίνει, ὅταν παρέχεται ἐξουσιοδότησις πρὸς ἔκδοσιν πράξεων ἀναδρομικῆς ἰσχύος. Οἱ ἀντίθετοι ὅθεν ἰσχυρισμοὶ τῆς αἰτοῦσης τυγχάνουσι ἀβάσιμοι καὶ ἀπορριπτέοι.

6) Τέλος προσβάλλεται, ὅτι ἡ διὰ τῆς προσβαλλομένης πράξεως αὐθεντικὴ ἑρμηνεία, ἆρα δὲ καὶ ἡ ἀναδρομικὴ ἐφαρμογὴ αὐτῆς ἐπὶ ὑκοθέσεων ἐκκρεμῶν ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων, ἀποτελεῖ ἀνεπίτρεπον ἐκ τοῦ Συντάγματος ἐπέμβασιν εἰς τὰ ἔργα τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας. Ἐπὶ τούτου σημειοῦμεν, ὅτι ὁ Ἄρειος Πάγος (485|50) δέχεται τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἑρμηνευτικοῦ νόμου καὶ ἐπὶ τῶν ὑποθέσεων, αἵτινες, κριθεῖσαι τελεσιδίκως, εἶναι ἐκκρεμεῖς ἐνώπιον αὐτοῦ. Ἀλλὰ καὶ ἀντίθετος τυχὸν ἄποψις μόνην συνέπειαν θὰ εἶχε, ὅτι τὸ δικαστήριον, τὸ δικάζον συγκεκριμένην ὑπόθεσιν προωθηθεῖσαν διαδικαστικῶς εἰς βαθμὸν ἀποκλείοντα τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἑρμηνευτικοῦ νόμου, δὲν θὰ λάβῃ τοῦτον ὑπ' ὄψιν. Δὲν δύναται ὅμως περαιτέρω, ἐπὶ τῇ βάσει τοιαύτης τινὸς ἀπόψεως νὰ θεμελιωθῇ λόγος πρὸς ἀπαγγελίαν ἀκυρώσεως τῆς ἑρμηνευτικῆς διατάξεως διοικητικῆς τινος πράξεως, διότι αὕτη ἀφορᾷ καὶ εἰς τὰς μὴπω ἐκκρεμεῖς ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων περιπτώσεις, ὡς καὶ τὰς ἐκκρεμεῖς μὲν ἐνώπιον αὐτῶν, ἀλλὰ μὴ προωθηθείσας διαδικαστικῶς εἰς βαθμὸν ἀποκλείοντα τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἑρμηνευτικοῦ κανόνος. Τὸ κατ' ἐξαίρεσιν μὴ ἐφαρμόσιμον τούτου ἐπὶ ὡρισμένων περιπτώσεων δὲν δύναται νὰ ἀποτελέσῃ λόγον ἀκυρώσεως αὐτοῦ. Ὁ ἀντίθετος ὅθεν λόγος ἀκυρώσεως τυγχάνει ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

III. Διὰ τοὺς ἐκτεθέντας λόγους εἰσηγοῦμαι τὴν ἀπόρριψιν τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως.

καθ' ὃν θεωρεῖται ὡς λυθεῖσα ἡ σύμβασις των, τεκμαιρομένου ὅτι ἡ ἀπώλεια τοῦ πλοίου ἐπῆλθεν ἕνα μῆνα ἀπὸ τῆς τελευταίας περὶ αὐτοῦ εἰδήσεως (Vahl: Précis de droit maritime §§ 254, 265, 286). Συνεπῶς ἡ ἐν ἄρθρῳ 354 Ε. Ν. παροχὴ τοῦ μισθοῦ τοῦ μηνὸς τούτου, τελοῦσα ἐν λογικῇ ἀκολουθίᾳ πρὸς τὴν εἰκαζομένην διάρκειαν τῆς μετὰ τοῦ ναύτου συμβάσεως ἐργασίας (Annuaire de législation Française Lois 12 Août 1885, σημ. 1 ἐν σελ. 107) δὲν φέρει χαρακτῆρα ἀποζημιώσεως διὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, ἀλλ' ἀνταλλάγματος διὰ παρασχεθείσας ὑπηρεσίας καὶ ὡς τοιαύτη δὲν περιλαμβάνεται ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ νόμου 2116|1939, ὅστις, ὡς δείκνυται ἐκ τοῦ σκοποῦ καὶ τῆς ἱστορίας αὐτοῦ, ἰδίᾳ δ' ἐκ τῶν ἄρθρων 12 καὶ 21 § 2, ἀπαλλάσσει τοὺς πλοιοκτήτας ἀπὸ εὐθύνης ὅλως διαφόρου ἐχούσης ἔννομον βάσιν, ἤτοι αὐτὸ τοῦτο τὸ γεγονὸς τοῦ θανάτου ἢ ἀνικανότητος τοῦ ναυτικοῦ (συνεπείᾳ πολεμικοῦ κινδύνου), ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου ἐρειδομένας διατάξεις τοῦ β. δ. τῆς 24 Ἰουλίου|25 Αὐγούστου 1920 «περὶ τῆς εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ πασχόντων ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων, μόνης ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου ἀντικαθιστωμένης (ἄρθρ. 21 § 2), (κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς § 1), τοῦ νόμου 2116). Ὀρθῶς ὅθεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἀπεφήνατο, ὅτι ἡ ὡς εἴρηται παροχὴ τοῦ ἄρθρου 354 Ε.Ν. βαρύνει καὶ μετὰ τὸν νόμον 2116 τὸν πλοιοκτήτην. Οὕτως ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ἐρειδομένη ἐπὶ τῆς διαληφθείσης διατάξεως καὶ ἐπὶ τῶν ἄρθρων 311 § 2, 316 Ε.Ν. καὶ 648, 653 τοῦ Α. Κώδικος, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸν νόμον 2310|1920 (ἰσχύοντα ὡς πρὸς τὸ κληρονομικὸν δικαίωμα τῶν ἐναγόντων δυνάμει τοῦ ἄρθρου 92 τοῦ Εἰσαγ. Νόμου τοῦ Α. Κ.), ἐστὶ βάσιμος κατὰ νόμον, ἀπορριπτέα δὲ τὰ περὶ τοῦ ἐναντίου ἐν τῷ πρώτῳ σκέλει τοῦ τρίτου καὶ πέμπτου λόγου τῆς ἐφέσεως προβαλλόμενα.

Ἐφ' ὅσον, ἐν τῇ εἰδικῇ διαδικασίᾳ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, τὸ δικαστήριον δὲν δεσμεύεται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 12 τοῦ νόμου ΓΨΟΔ', ὑπὸ διαδικαστικῶν τύπων, ἀλλ' ἀρκεῖται εἰς βεβαίωσιν μόνον τῆς ὑπάρξεως τῶν κατὰ νόμον στοιχείων τοῦ ἐπιδίκου δικαιώματος (Εὐκλείδου, Πολ. Δικον. Β' § 180 σημ. 1, 2, Α.Π. 67|1949, ΕΕΔ 8, 301, Α.Π. 232|1950, Θέμ. ΞΑ' 579), ἡ αὐτὴ δ' ἀρχὴ κρατεῖ κατὰ τὸ ἄρθρον 16 τοῦ νόμου Γ'ΨΟΔ' καὶ ἐν τῇ κατ' ἔφεσιν δίκῃ (Α.Π. 443|48, Θέμ. Ξ' 12), ἀβάσιμοι ἐλέγχονται καὶ ὡς τοιοῦτοι ἀπορριπτέοι ὡσαύτως οἱ πρῶτος καὶ δεύτερος τῆς ἐφέσεως λόγοι ὡς καὶ τὸ δεύτερον σκέλος τοῦ πέμπτου λόγου, ὅτι ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἀποδεικτικὰ μέσα μὴ ἐπιτρεπόμενα κατὰ νόμον, ἄλλως δ' ὅτι αὕτη πλημμελῶς ἐξετίμησε τὰς ἀποδείξεις κατὰ τὰ προδιαληφθέντα στοιχεῖα τῆς ἐπιδίκου ἀγωγῆς.

Ἡ ἐν συγκεκριμένῃ περιπτώσει γνῶσις τῆς αἰτίας τῆς ἀπωλείας τοῦ πλοίου, ἐξαρτωμένη ἐν πολλοῖς καὶ ἐκ τῶν συνθηκῶν τῆς ναυσιπλοΐας ἐν δεδομένῳ τόπῳ καὶ ἐποχῇ, οὐδόλως προϋκοτίθηται, κατ' ἀνάγκην λογικήν, καὶ γνῶσιν τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἐπῆλθεν αὕτη. Ἐν προκειμένῳ, προκύπτοντος μετὰ βεβαιότητος, ὅτι τὸ πλοῖον τῆς ἐναγομένης ἀπωλέσθη ἐκ πολεμικοῦ κινδύνου, συνηθεστάτου τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τῆς ἐντάσεως τοῦ κατὰ θάλασσαν πολέμου, ὀρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἐδέχατο τοῦτο καὶ, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Α.Ν. 2171|40, ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη τοῦτο διὰ τοῦ ἄρθρου 7 § 1 τοῦ νόμου 2350|40, συνεπελόγισεν εἰς τὰς ἀποδοχὰς τοῦ συναπολεσθέντος ναυτικοῦ καὶ τὰ συμφωνηθέντα πολεμικὰ αὐτοῦ ἐπιδόματα, χωρὶς οὕτω ν' ἀντιφάσκῃ πρὸς ἑαυτήν, ὡς ἀβασίμως ὑποστηρίζει προσθέτως ἡ ἐκκαλοῦσα διὰ τῶν προτάσεών της. Ἄλλως τε δὲ τοιαύτη περίπτωσις ἀπωλείας πλοίου ἄνευ εἰδήσεων ἐκ πολεμικοῦ κινδύνου προβλέπεται καὶ ἐν ρητῇ διατάξει νόμου (ἐν ἄρθρῳ 3 τοῦ νόμου 2350).

Τεκμαιρομένου κατὰ νόμον, ὅτι ἡ λύσις τῆς μετὰ τοῦ πληρώματος συμβάσεως ἐπῆλθεν ἕνα μῆνα ἀπὸ τῆς τελευταίας εἰδήσεως περὶ τοῦ πλοίου τῆς ἐναγομένης, θεωρεῖται ὁ ὡς ἄνω ναυτικὸς ὡς ὑπηρετήσας καὶ διατραφεὶς δαπάναις αὐτῆς μέχρι τοῦ χρόνου τούτου. Δὲν συνυπολογίζεται συνεπῶς κατ' ἄρθρον 354 § 3 τοῦ Ε.Ν. οὐδ' εἰς τὸν μισθὸν τοῦ μηνὸς τούτου ἡ ἐκ 3 λιρῶν Ἀγγλίας ἀξία τῆς τροφῆς τοῦ ὡς ἄνω καὶ δέον ὅπως ἀφαιρεθῇ ἐκ τῶν πρωτοδίκως ἐπιδικασθέντων εἰς τοὺς ἐνάγοντας κληρονόμους αὐτοῦ ἀνάλογον ποσόν, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ πέμπτου λόγου τῆς ἐφέσεως, ὄντος κατὰ τοῦτο μόνον βασίμου, δεδομένου ὅτι οὗτοι ἐδικαιοῦντο, κατὰ τὸ ἄρθρον 354 § 3 τοῦ Ε.Ν., λαμβάνειν, βάσει τοῦ βασικοῦ μισθοῦ ὡς α' μηχανικοῦ τοῦ ὡς ἄνω, τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας αὐτοῦ καὶ τῆς ἀπὸ 5 Αὐγούστου 1941 συλλογικῆς συμβάσεως μετὰ τῆς προσηρτημένης ταύτῃ δηλώσεως τῶν πλοιοκτητῶν, ἐν συνόλῳ λίρας Ἀγγλίας 315.0.0.

Ὁριζόντως τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ νόμου 5122|1933 ὅτι ἡ ἐν ἑκάστῃ ἡμέρᾳ τρέχουσα τιμὴ συναλλάγματος, εἰς ἣν, κατ' ἄρθρον 6 αὐτοῦ, ἐξοφλοῦνται ἐν Ἑλλάδι αἱ πάσης φύσεως εἰς συνάλλαγμα ὀφειλαί, εἶναι ἡ τιμή, εἰς ἣν ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἀγοράζει καὶ πωλεῖ συνάλλαγμα, δέον ὡς τοιαύτη ἐρέχουσα τιμὴ νὰ νοηθῇ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 879|46 ὁριζομένη τιμὴ σταθεροποιήσεως τῆς δραχμῆς, ἐπηυξημένη κατὰ τὴν ἐν τῷ χρόνῳ τῆς ἐξοφλήσεως (ἄρθρον 291, 292 § 1 τοῦ Α.Κ.), ἀξίαν ὧν ἀποδεικτικῶν συναλλάγματος, ἐφ' ὅσον ἤδη κατὰ τὸ Ν.Δ. 481 τῆς 30|31 Ὀκτωβρίου 1947 (ἄρθρα 1 καὶ 2 § 1) ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ὑποχρεοῦται, ὅπως εἰς πάντα πωλοῦντα συνάλλαγμα χαράξῃ, σὺν τῇ καταβολῇ τοῦ εἰς δραχμὰς ἐπὶ τῇ ἐπισήμῳ τιμῇ ἀντιτίμου αὐτοῦ, καὶ ἀποδεικτικὰ συναλλάγματος (ὧν ἡ ὧν ἀξία καθορίζεται ἐν τῷ Ν.Δ. 1159 τῆς 5|11.10.1949), ἡ αὐτὴ δ' ὑποχρέωσις ἐπιβάλλεται ἐν ἄρθρῳ 4 αὐτοῦ καὶ εἰς τοὺς ἀγοράζοντας συνάλλαγμα, πραγματοποιηθείσης διὰ τοῦ τρόπου τούτου τῆς διεθνοῦς ἀναπροσαρμογῆς τῆς δραχμῆς διὰ τῆς κατ' οὐσίαν ὑποτιμήσεώς της. Οὐδόλως ὅθεν ἐσφαλεν ἡ ἐκκαλουμένη, οὐδ' εἶναι ἐπιδεὴς μεταρρυθμίσεως, ἐπιβαλοῦσα τὴν εἰς δραχμὰς ἐξόφλησιν τοῦ ἐκ Λιρῶν Ἀγγλίας χρέους τῆς ἐναγομένης, χωρὶς νὰ καθορίσῃ, ὅτι δὲν θὰ συνυπολογισθῇ,

εἰς τὴν τιμὴν τῆς λίρας, καὶ ἡ ἀξία τῶν ἀποδεικτικῶν συναλλάγματος, καθόσον, ὡς εἴρηται, συνυπολογίζεται νῦν ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ νόμου καὶ αὐτή. Τοῦτο δὲ δέον κατὰ μείζονα λόγον νὰ γίνῃ δεκτὸν ἐπὶ ἐξοφλήσεως τῶν εἰς συνάλλαγμα μισθωτικῶν ἀπαιτήσεων τῶν ναυτικῶν, ἔναντι τῶν ὁποίων ὁ νομοθέτης ἐγκαταλείπει ἐξ εἰδικῶν λόγων τὴν νομιναλιστικὴν ἀρχήν, ὡς τοῦτο προκύπτει ἐκ τῶν νόμων 475|47 καὶ 731|48, οἵτινες, καίπερ ἀφορῶντες εἰς εἰδικὰς τούτων ἀπαιτήσεις, καταδηλοῦσιν οὐχ ἧττον γενικὸν παρὰ τῷ νομοθέτῃ πνεῦμα καὶ δέον νὰ τύχωσιν ἐν προκειμένῳ ἀναλόγου ἐφαρμογῆς διὰ τὴν ταυτότητα τῆς νομικῆς αἰτίας.

II

Ἐφαρμογὴ ἄρθρου 361 Ἐμπορ. Νόμου.— Ἑρμηνεία αὐτοῦ.— Ἀναστολὴ παραγραφῆς ἄρθρ. 612 Ἐμπορ. Νόμου ἐκ τοῦ δικαιοστασίου.— Ἀναφορὰ Ν. Δ. 625|1948 εἰς ἀναστολὴν νομίμων καὶ δικαστικῶν προθεσμιῶν καὶ ὄχι παραγραφῶν.— Ἔννοια κυκλικοῦ ταξειδίου.

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 498|1951

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. ***Κ. Παπαμιχαλόπουλος***
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Εὐθυμίου, Γ. Ὀλομπίδης

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς του ὁ ἐνάγων διατείνεται τὰ ἑξῆς: ὅτι ἐν Πόρτ Σάϊδ ἐναυτολογήθη ἐπὶ τοῦ ὑπὸ ἑλληνικὴν σημαίαν φορτηγοῦ πετρελαιοφόρου ἀ/π «Θεοδώρα», οὗτινος πλοιοκτήτης, ἄλλως συμπλοιοκτήτης καὶ διαχειριστής, ἄλλως ἐφοπλιστής, τυγχάνει ὁ ἐναγόμενος, ὑπὸ τοὺς ὅρους τῆς ἀπὸ 2|9|1943 συλλογικῆς συμβάσεως τοῦ Λονδίνου, ὅτι ἐπὶ τοῦ ἀ/π τούτου εἰργάσθη ἔκτοτε συνεχῶς μέχρι τῆς 20|8|1947, ὅτε ὅλως ἀδικαιολογήτως καὶ κατὰ παράβασιν τῶν ὅρων περὶ διαρκείας τῆς ναυτολογήσεως ἀπελύθη ἐν Ἡρακλείῳ, ἐπιφυλαχθεὶς τῶν δικαιωμάτων του, ὅτι συμφώνως τῷ ὅρῳ Γ' τῆς ἀπὸ 2|9|1943 συλλογικῆς συμβάσεως καὶ τῷ ἄρθρῳ 361 τοῦ Ε.Ν. δικαιοῦται διὰ τὴν τοιαύτην ἀπόλυσίν του ἀποζημίωσιν ἴσην πρὸς μισθοτροφοδοσίαν δύο μηνῶν.

Τὸ ἄρθρον 8 τοῦ Κ. Δ. τῆς 15|27 Ἰουνίου 1944 περὶ κωδικοποιήσεως εἰς ἕνα ἐν κειμένων τῶν ἰσχυουσῶν περὶ δικαιοστασίου διατάξεων ὁρίζει, ὅτι «ἀναστέλλεται ἡ λῆξις πάσης παραγραφῆς, ἐὰν ἡ λῆξις αὐτῆς ἐμπίπτῃ ἐντὸς τοῦ παρόντος δικαιοστασίου. Ἐξαιροῦνται τῆς ἀναστολῆς αἱ παραγραφαὶ ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου». Τὸ δὲ ἄρθρον 6 αὐτοῦ ὅτι «ἡ ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου ἀναστελλομένη παραγραφὴ τρέχει μετὰ τὴν ἄρσιν τοῦ δικαιοστασίου, ἀλλὰ δὲν συμπληροῦται πρὸ τῆς παρόδου ἓξ μηνῶν ἀπὸ τῆς ἄρσεως αὐτοῦ» καὶ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ἀ. ν. 1696|51 ὅτι «ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ δικαιοστασίου ὁριζομένη ἑξάμηνος προθεσμία, πρὸ τῆς παρόδου τῆς ὁποίας δὲν συμπληροῦται ἡ ὑπὸ τοῦ δικαιοστασίου ἀναστᾶλεῖσα παραγραφή, παρατείνεται ἀπὸ τῆς λήξεώς της μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου 1951». Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς προκύπτει ὅτι καὶ ἡ παραγραφὴ τοῦ ἄρθρου 612 τοῦ Ε.Ν. ἔχει ἀνασταλῆ μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου 1951. Τὸ Ν. Δ. 625|48 ἀναφέρεται εἰς τὴν ἀναστολὴν τῶν νομίμων καὶ δικαστικῶν προθεσμιῶν, περὶ ὧν τὰ ἄρθρα 9 καὶ ἑπόμενα τοῦ δικαιοστασίου καὶ ὄχι ἐπὶ τῶν παραγραφῶν. Συνεπῶς τὰ περὶ παραγραφῆς τῆς ἐπιδίκου ἀξιώσεως ὑποστηριζόμενα εἶναι ἀπορριπτέα ὡς μὴ τύποτε. (Ὡς πρὸς τὰς ἀγωγὰς τὰς ὑπαγομένας εἰς τὸ ἄρθρον 612 ἐδάφ. δ' Ε.Ν. ὅρα *Lyon - Caen et Renault - **Κ. Σούρλος*** No 400 σημ. α καὶ ἑπόμενα καὶ αὐτόθι παραπομπάς).

Ἐβεβαιώθησαν τὰ ἑξῆς πραγματικὰ περιστατικά: Τὸ ἀ/π «Θεοδώρα» ἀνήκει πράγματι κατὰ κυριότητα καὶ ἐφοπλισμὸν εἰς τὸν ἐναγόμενον. Τοῦτο, νεοαγορασθέν, κρίσιμον κατὰ Μάϊον τοῦ ἔτους 1947 εἰς Πόρτ Σαΐδ. Ὁ ἐναγόμενος, προτιθέμενος νὰ ἐπανδρώσῃ τοῦτο, κατήρτισεν ἐνταῦθα τὸ πλήρωμα καὶ μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν πλοίαρχον τὸ ἀπέστειλεν εἰς Πόρτ - Σαΐδ, ὅπου ἐγένετο ἡ τυπικὴ πρᾶξις τῆς ναυτολογήσεως. Ἡ ναυτολόγησις ἐγένετο ὑπὸ τοὺς ὅρους τῆς συλλογικῆς συμβάσεως τοῦ Λονδίνου τῆς 2|9|43, ἤτοι δι' ἐν κυκλικὸν ταξείδιον. Ἐκ Πόρτ - Σαΐδ τὸ ἀ/π ἄνευ φορτίου ἀνεχώρησε διὰ τὸ Ἀμπατάν, ὅπου ἐφόρτωσε πετρέλαιον διὰ τὴν Ἰταλίαν. Τὸ φορτίον τοῦτο μετέφερεν εἰς Ἰταλίαν, κατὰ τὴν ἐπιστροφήν του δὲ διῆλθεν ἐξ Ἡρακλείου Κρήτης, ἔνθα τὴν 20|8|47 ἀπέλυσε τὸ ἀνεπιθύμητον μέρος τοῦ πληρώματος, μεταξὺ τοῦ ὁποίου καὶ τὸν ἐνάγοντα, ἀντικαταστήσας τοῦτο δι' ἑτέρου πληρώματος, σταλέντος ἐκ Πειραιῶς. Τὰ πραγματικὰ ταῦτα περιστατικὰ ἐγέννησαν ἔριδα μεταξὺ τῶν διαδίκων, τοῦ ἐνάγοντος ἰσχυριζομένου ὅτι ὀφείλεται αὐτῷ ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 361 Ε.Ν. προβλεπομένη ἀποζημίωσις, τοῦ ἐναγομένου ἀρνουμένου τοῦτο.

Τὸ κεφάλαιον Γ' τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ὁρίζει, ὅτι ἡ ναυτολόγησις θὰ ἐνεργῆται δι' ἐν πλῆρες κυκλικὸν ταξείδιον (ἐπὶ παραδείγματι ἀπὸ Ἀγγλίας μὲ ἐπιστροφὴν εἰς Ἀγγλίαν). Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης προκύπτει σαφῶς, ὅτι τὸ κυκλικὸν τοῦ ταξειδίου ἀναφέρεται εἰς τὸ πλοῖον καὶ συνεπῶς ἐν προκειμένῳ, ἐφ' ὅσον ἡ ἐναρξις τοῦ κυκλικοῦ ταξειδίου ἐγένετο ἐκ λιμένος τῆς Αἰγύπτου, ἡ λῆξις τούτου θὰ συνετελεῖτο ἅμα τῇ ἐπιστροφῇ τούτου εἰς λιμένα καὶ πάλιν τῆς Αἰγύπτου. Τοῦτο ἔχει σημασίαν, διότι τὸ κυκλικὸν τοῦτο ταξείδιον προσδιορίζει τὸν χρόνον τῆς ναυτολογήσεως, ὅστις εἶναι ἴσος μὲ τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον ἑνὸς κυκλικοῦ ταξειδίου. Ἐπομένως, ἀφοῦ ὁ ἐνάγων ἀπελύθη εἰς τὸν λιμένα Ἡρακλείου Κρήτης, ἤτοι πρὸ τῆς ὁλοκληρώσεως τοῦ κυκλικοῦ ταξειδίου, δηλαδὴ πρὸ τῆς λήξεως τοῦ χρόνου τῆς ναυτολογήσεως, τυγχάνει ἐφαρμογῆς τὸ ἄρθρον 361 Ε. Ν., ὅπερ ἐπανῆλθεν ἐν ἰσχύϊ διὰ τῆς ἀπὸ 29.11.1947 συλλογικῆς συμβάσεως τῶν Ἀθηνῶν. Σημειωθήτω ὅτι καὶ ἡ πληρωμὴ τοῦ μισθοῦ τοῦ ναύτου ἀρχεται ἀπὸ τῆς ναυτολογήσεως, ἐὰν ἡ ἐν τῇ ναυτολογίῳ ἐγγραφὴ προηγῆται τῆς ἀναλήψεως ὑπηρεσίας, ὡς ἐν προκειμένῳ (ἄρθρον 311 Ε.Ν.). Καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ἡ ναυτολόγησις ἔλαβε χώραν εἰς τὸν λιμένα τοῦ Πειραιῶς, ὅπου προσελήφθη ὁ ἐνάγων, ἐφ' ὅσον οὗτος ἀπελύθη εἰς τὸν λιμένα τοῦ Ἡρακλείου Κρήτης, ἤτοι ἐλαβεν αὕτη χώραν μετὰ τὸν ἔκπλουν καὶ εἰς λιμένα τοῦ Κράτους διάφορον τοῦ τῆς ναυτολογίας καὶ πάλιν τυγχάνει ἐφαρμογῆς τὸ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

I. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΕΠΙ ΛΙΜΕΝΟΦΥΛΑΚΩΝ.

Περίληψις ἐρωτήματος: Ἂν οἱ ἐκπληρώσαντες τὴν θητείαν των λιμενοφύλακες ὑπάγωνται εἰς τὴν προστασίαν τοῦ Δ. Ν. 1836]1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ».

Νομικοῦ Συμβουλίου, ἀριθ. γνωμ. 464]1951
Προεδρεύων ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. *Χ. Βασιλακόπουλος*
Εἰσηγητὴς ὁ Νομ. Σύμβουλος κ. *Ν. Κοντογιάννης*

Τὸ ἄρθρον 1 § 1 τοῦ ἀ. ν. 1836]1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ καὶ λαβάντων μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῶν συμμοριτῶν» ὁρίζει ἐπὶ λέξει τὰ ἑξῆς: «Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου προστατεύονται, ὑπαγόμενοι εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ, οἱ ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου 1940 καὶ μέχρι λήξεως τῶν γενομένων ἐπιστρατεύσεων, λόγῳ τῆς κατὰ τοῦ Ἔθνους συμμοριακῆς δράσεως, ὁπωσδήποτε ὑπηρετήσαντες ἢ ὑπηρετοῦντες εἰς τὰς τάξεις τῶν ἐνόπλων δυνάμεων τῆς χώρας (ξηρᾶς, θαλάσσης, ἀέρος καὶ χωροφυλακῆς) καὶ μὴ προερχόμενοι ἐκ τῶν μονίμων στελεχῶν αὐτῶν...».

Ὅτι καὶ τὸ Λιμενικὸν Σῶμα κατ' ἀρχὴν ὑ-

ἄρθρον 361, τῆς ἀποζημιώσεως οὔσης τότε ἴσης πρὸς τὸν μισθὸν τεσσαράκοντα ἡμερῶν. Τὸ ἄρθρον 212 § 2 δὲν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι ἔχει ἐφαρμογὴν ἐν προκειμένῳ, διότι ὁ λιμὴν τοῦ Ἡρακλείου Κρήτης, ἔνθα ἀπελύθη ὁ ἐνάγων, δὲν ἦτο ὁ ἐν τῇ ἡμεδαπῇ τόπος προσρισμοῦ τοῦ πλοίου, δεδομένου ὅτι τὸ πλοῖον ἁπλῶς διῆλθεν ἐξ αὐτοῦ, ἁπλῶς καὶ μόνον διὰ νὰ ἀντικαταστήσῃ τὸ ἀνεπιθύμητον μέρος τοῦ πληρώματος, καθ' ἃ ἐκ τῆς διαδικασίας προέκυψε. Δὲν συνεπῶς ὅπως γίνῃ δεκτὴ ἡ ἀγωγὴ καὶ ὅπως ἐπιδικασθῇ εἰς τὸν ἐνάγοντα, λόγῳ ἀποζημιώσεως, τὸ εἰς δραχμὰς ἰσάξιον Λιρῶν Ἀγγλίας κατὰ τὰ εἰς τὸ διατακτικόν.

III

Πώλησις ἀτμοπλοίου ὑπὸ ἀρχικοῦ κυρίου του, ὀφειλόντος εἰς ἐργαζομένους μισθούς. — Εὐθύνη εἰς ὁλόκληρον τοῦ ἀγοραστοῦ κατ' ἄρθρ. 479 Ἐμπορικοῦ Κώδικος. — Ἔννοια διατάξεως.

Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς 424]1951
Διαδικασία Ν. Γ'ΗΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. *Κ. Κουτσουρίσης*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Τρίκκας, Κ. Ἀρδαγίτης

Κατὰ τὸ ἄρθρον 479 Α.Κ. ἐὰν διὰ συμβάσεως μεταβιβασθῇ περιουσία ἢ ἐπιχείρησις, ὁ ἀποκτῶν εὐθύνεται ἐναντίον τοῦ δανειστοῦ μέχρι τῆς ἀξίας τῶν μεταβιβαζομένων στοιχείων διὰ τὰ εἰς τὴν περιουσίαν ἢ τὴν ἐπιχείρησιν ἀνήκοντα χρέη. Ἡ εὐθύνη τοῦ μεταβιβάζοντος ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη, πᾶσα δὲ ἀντίθετος συμφωνία μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων εἰς βλάβην τῶν δανειστῶν εἶναι ἄκυρος ἐναντι τούτων. Ἐκ τῆς ἐννοίας τῆς γενικῆς ταύτης διατάξεως προκύπτει, ὅτι καθιεροῦται δι' αὐτῆς, περιληφθείσης εἰς τὸ περὶ διαδοχῆς χρέους κεφάλαιον τοῦ Α.Κ., ἀφορμητικὴ ἐκ τοῦ νόμου ἀναδοχὴ χρέους μέχρι τῆς ἀξίας τῶν μεταβιβαζομένων στοιχείων τῆς ἐπιχειρήσεως, εἴτε ὁ ἀποκτῶν ἐτέλει ἐν γνώσει, εἴτε ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ χρέους καὶ τοῦτο πρὸς ἀπατηλὴν περιγραφὴν διὰ τοιούτων μεταβιβάσεων τῶν δικαιωμάτων τῶν δανειστῶν, τοῦ νομοθέτου θεσπίσαντος τὰ χρέη τῆς ἐπιχειρήσεως ὡς βάρη συνακολουθοῦντα αὐτήν. Τοιοῦτο χρέος καὶ βάρος, προκειμένου περὶ ἐπιχειρήσεως, εἶναι, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου, καὶ ὁ μισθὸς τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπαλλήλων, διότι ἡ ἐργασία εἶναι μέσον παραγωγῆς καὶ παρέχεται πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τῆς ἐπιχειρήσεως, ὁ δὲ νομοθέτης ἐσκόπησε νὰ προστατεύσῃ διὰ τῆς ὡς εἴρηται διατάξεως πάντα δανειστήν, οὗτινος ἡ ἀπαίτησις πηγάζει ἐξ ἐνόμου σχέσεως, συναφθείσης ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ εὐόδωσιν αὐτῆς, ἡ δ' εὐθύνη τοῦ γενομένου διὰ συμβάσεως κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως πρὸς πληρωμὴν τῶν χρεῶν αὐτῆς δὲν εἶναι παρεκομένη, ἀλλ' αὐτοτελὴς εἰς ὁλόκληρον κυρία ἐνοχή, συντρέχουσα μετὰ τῆς τοιαύτης τοῦ παλαιοῦ ὀφειλέτου. Ὅθεν ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ στρεφομένη κατὰ μόνων τῶν Α. Γ. καὶ Τ. Μ., ὡς γενομένων κυρίων διὰ συμβάσεως τοῦ ἀ]π «Ἀναστάσιος», ὅπερ συνιστᾷ ἐπιχείρησιν, νόμῳ βάσιμος ἐστιν, ἐρειδομένη ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 479 Α.Κ., *Μιχαηλίδης Νουάρος*, Ἐμπ. ΑΚ, ὑπ' ἄρθρ. 479) καὶ ἐξεταστέα κατ' οὐσίαν τυγχάνει.

Ἐκ τοῦ προσαγομένου καὶ ἐπικαλουμένου ἐγγράφου πιστοποιητικοῦ τοῦ ὑπουργείου τὸ νηολόγιον Πειραιῶς βεβαιοῦται ὅτι τὸ ἀ]π «Ἀναστάσιος» ἠγοράσθη παρὰ τοῦ Α.Γ. κατὰ 85 οἷο καὶ τοῦ Τ.Μ. κατὰ ὃ οἷο ἀπὸ τὸν Γ.Α., δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2563]1 Νοεμβρίου 1950 συμβολαίου τοῦ συμ]φου Πειραιῶς Σ.Α., μετονομασθὲν εἰς «Ἄλκιμον» καὶ μεταγραφὲν νομίμως εἰς τὸ νηολόγιον Πειραιῶς. Ἐκ τῆς ἐν γένει λαβούσης χώραν συζητήσεως ἐβεβαιώθη, ὅτι οἱ ἀγοράσαντες - ἐναγόμενοι συνεχίσαν τὴν διὰ τοῦ ὡς ἄνω πλοίου ἐπιχείρησιν τῆς μεταφορᾶς δι' ὕδατος καὶ ἡ ἀξία τοῦ ἄνω πλοίου εἶναι μείζων τοῦ διὰ τῆς ἀγωγῆς ἀξιουμένου ποσοῦ καὶ ἐκ τοῦ προσαγομένης καὶ ἐπικαλουμένης ὑπ' ἀριθ. 1616]50 ἀποφάσεως μας βεβαιοῦται, ὅτι πράγματι ὀφείλεται εἰς τὸν ἐνάγοντα παρὰ τοῦ πωλητοῦ τοῦ ἄνω πλοίου καὶ τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐνεργουμένης ἐπιχειρήσεως Γ.Α. τὸ ἄνω ποσόν, συνεπείᾳ τῆς μετὰ ταῦτα ἐργασιακῆς σχέσεως, δημιουργηθείσης ἐν τῇ διὰ τοῦ ἄνω πλοίου ἐπιχειρήσει, δι' ὃ, καθ' ἃ εἴρηται, εὐθύνονται αὐτοτελῶς καὶ εἰς ὁλόκληρον μετὰ τοῦ Γ.Α. οἱ ἐναγόμενοι κατ' ἀναλογίαν τῆς ἐπὶ τοῦ πλοίου μερίδος των ἕκαστος καὶ κατ' ἀκολουθίαν δεκτὴ καθίσταται ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ καὶ ὡς οὐσίᾳ βάσιμος.

πάγεται εἰς τὴν ὡς ἄνω εὐεργετικὴν διάταξιν δὲν ὑπάρχει, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Συμβουλίου, ἀμφιβολία, ὡς συνάγεται ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῆς ὡς ἄνω περὶ προστασίας τῶν ὑπηρετησάντων καὶ ὑπηρετούντων εἰς τὰς τάξεις τῶν «ἐνόπλων δυνάμεων τῆς χώρας (ξηρᾶς, θαλάσσης κλπ.) διατάξεως πρὸς τὴν τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ν. 5181|1932 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 21 § 2 τοῦ ν. δ. 27 Μαΐου 1927 «περὶ διοικήσεως τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ» καὶ τὴν τοῦ ἄρθρου 7 ἀ. ν. 1431|1950 «περὶ συστάσεως Ὑπουργείων Ἐθνικῆς Ἀμύνης». Πλήν, προκειμένου περὶ προστασίας τῶν οὐχὶ ὡς ναυτῶν, ἀλλ' ὡς μονίμων λιμενοφυλάκων ὑπηρετησάντων, ἐλλείπει ἡ ὡς ἄνω ὑπογραμμιζομένη προϋπόθεσις τοῦ νόμου καὶ δὴ ἡ μὴ πρόσληψις ἐκ τῶν μονίμων στελεχῶν.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 § 1 τοῦ ν.δ. 385|1941 «περὶ λιμενοφυλάκων.», ἐπικυρωθέντος καὶ τροποποιηθέντος διὰ τῆς πράξεως Ὑπουργ. Συμβουλίου 152|1946 (ΦΕΚ 115) «αἱ λιμενοφύλακες ἀποτελοῦσι τὴν κατωτάτην βαθμίδα ἐν τῇ ἱεραρχίᾳ τοῦ Λιμενικοῦ Σώματος», κατὰ δὲ τὰ ἄρθρα 7 καὶ 8 τοῦ αὐτοῦ νόμου καὶ τὰς διατάξεις τῆς ρηθείσης πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου μεθ' ὡρισμένην δοκιμασίαν ἀνήκουσιν οὗτοι εἰς τὰ μόνιμα στελέχη τοῦ Λιμενικοῦ Σώματος. Κατὰ συνέπειαν ἀποκλείονται οὗτοι τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἐν τῷ ἐρωτήματι εὐεργετημάτων, ἐφ' ὅσον μετὰ τὴν δοκιμασίαν των εἶχον εἰσέλθει εἰς τὰ μόνιμα στελέχη τοῦ Σώματος.

Νοεῖται οἰκοθεν, ὅτι ἂν πρόκειται περὶ λιμενοφυλάκων ἀπομακρυνθέντων τῶν τάξεων τοῦ Λ.Σ. πρὸ τῆς συμπληρώσεως τριετίας ἀπὸ τῆς καταταξέως των ἢ ἐν πάσῃ περιπτώσει περὶ τοιούτων μὴ μονιμοποιηθέντων, τὰ εὐεργετήματα τοῦ εἰρημένου ἀ. ν. 1836|1951 ἔχουσι καὶ ἐπὶ τούτων ἐφαρμογήν.

II. ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ ΔΙ' ΑΠΟΛΥΣΙΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Περίληψις ἐρωτήματος: "Αν αἱ ἀποζημιώσεις δι' ἀπόλυσιν, κατὰ τὰς ὑπ' ἀριθ. 956 καὶ 976|1947 Πράξεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, χορηγῶνται εἰς τοὺς ἀπολυομένους ἢ καὶ εἰς τοὺς παραιτουμένους.

Νομικοῦ Συμβουλίου, ἀριθ. γνωμ. 478|1951

Προεδρεύων ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. *Χ. Βασιλακόπουλος*

Εἰσηγητὴς ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. *Ν. Κοντογιάννης*

Εἶναι τοσοῦτον σαφεῖς αἱ εἰρημέναι Πράξεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, αἱ ἐπικυρωθεῖσαι διὰ τοῦ Α. Ν. 913|1949, ὥστε οὐδεμία ἀμφιβολία χωρεῖ, ὅτι αἱ αὐτόθι προβλεπόμεναι ἀποζημιώσεις δίδονται ἀποκλειστικῶς μόνον πρὸς τοὺς ἐκτάκτους καὶ ἡμερομισθίους ὑπαλλήλους ταῦ Δημοσίου τοὺς ἀπολυομένους ἐκ τῆς ὑπηρεσίας καὶ δὴ ὡς ἀποζημίωσις καὶ ὡς βοήθημα διὰ τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου. Ἀναφέρεται μάλιστα ἐν τῇ ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 956 πράξει ἐπὶ λέξει, ὅτι: «Τὸ κατὰ τ' ἀνωτέρω προσωπικὸν δὲν δικαιοῦται διὰ τὴν ἀπόλυσίν του ταύτην οὐδεμιᾶς ἑτέρας ἀποζημιώσεως ἢ βοηθήματος εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου». Καὶ ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 976 Πράξει § δ': «Τὸ κατὰ τ' ἀνωτέρω προσωπικὸν οὐδεμιᾶς ἑτέρας ἀποζημιώσεως ἢ βοηθήματος δικαιοῦται εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου διὰ τὴν ἀπόλυσίν του». Εἶναι πρόδηλον δέ, ὅτι αἱ διατάξεις αὐταὶ ἐθεσπίσθησαν οὐχὶ ἐξ ἐλευθερωτέρας, ἀλλὰ κατ' ἐφαρμογὴν τῆς γενικῶς κρατούσης ἐν τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ ἀρχῆς τῆς ἀποζημιώσεως τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν, ὧν καταγγέλλεται ἡ ὡρίστου χρόνου διαρκείας σύμβασις ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου. Ἀκριβῶς δὲ ἵνα ἀποφευχθῇ οἱαδήποτε ἀμφισβήτησις περὶ τοῦ ἐφαρμοστέου κανόνος πρὸς προσδιορισμὸν τῆς ἀποζημιώσεως τῶν ἡμερομισθίων ἐργατῶν κλπ. τοῦ Δημοσίου, καθωρίσθησαν τὰ ἐν ταῖς ὡς ἄνω Πράξεσι τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει ἡ περίπτωσις αὕτη, ἡ ἀφορῶσα ἐκτακτον προσωπικὸν καὶ ἐργατοτεχνίτας συνδεομένους μετὰ τοῦ Δημοσίου διὰ σχέσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω ἐγγράφου τῆς Ὑπηρεσίας μνημονευομένην περίπτωσιν τῆς χορηγήσεως ἀποδοχῶν ἐνεργείας εἰς τοὺς ἐκ τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας ἀποχωροῦντας μονίμους δημοσίους ὑπαλλήλους καὶ στρατιωτικούς ἐξ ὧν ἐξαιρεῖ ὁ ἀ. ν. 1557|1950 «περὶ ἀπονομῆς πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν συντάξεων», ἄρθρ. 57 § 1, περίπτωσις β', τοὺς παραιτουμένους μονίμους ἢ ἰσοβίους δημοσίους ὑπαλλήλους καὶ μονίμους στρατιωτικοὺς καὶ οὐδὲν ἐπιχείρημα ἐξ ἀντιδιαστολῆς δύναται ν' ἀντληθῇ ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης (ὅτι δηθεν ὅπου ἤθελεν ὁ Νομοθέτης νὰ ἀποκλείσῃ τὸ βοήθημα ἀπὸ τοὺς παραιτουμένους, τὸ ὥρισε ρητῶς), ἐξ ἧς ἄλλωστε διατάξεως δύναται ν' ἀντληθῇ καὶ τὸ ἀντίθετον ἐπιχείρημα, ὅτι ἁπλούστατα τὴν αὐτὴν καὶ ἐνταῦθα ἀρχὴν καθιεροῖ ὁ νομοθέτης, συνεπῶς πρὸς ἑαυτόν, ἦτοι νὰ ἀποκλείσῃ τῶν ἐπὶ τῇ ἀπολύσει χορηγουμένων βοηθημάτων τοὺς οἰκειοθελῶς ἀπομακρυνομένους τῆς Ὑπηρεσίας.

III. ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ ΔΙ' ΑΠΟΛΥΣΙΝ ΕΡΓΑΤΩΝ ΚΑΤ' ΑΠΟΚΟΠΗΝ ΑΜΕΙΒΟΜΕΝΩΝ.— ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ ΗΜΕΡΩΝ ΑΔΕΙΑΣ

Περίληψις ἐρωτήματος (Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, Γεν. Δ/νσεως Δημοσίου Λογιστικοῦ): "Αν, προκειμένου νὰ καταβληθῶσιν ἀποζημιώσεις τοῦ Ν. 2112, λόγῳ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς καὶ τοῦ Α.Ν. 539|1945 «περὶ ἀδείων μισθωτῶν», εἰς ἐργάτας τῆς Α.Ε. Λιγνιτορυχείων Ἀλιβερίου, τελούσης ὑπὸ μεταγγείωσιν τοῦ Δημοσίου, ἀμειβομένους οὐχὶ ἐπὶ τῇ βάσει ὡρισμένου καὶ σταθεροῦ ἡμερομισθίου, ἀλλ' ἀναλόγως τῆς συντελουμένης ὑπ' αὐτῶν ἐργασίας, πρέπει ὡς τακτικαὶ ἀποδοχαὶ αὐτῶν νὰ θεωρηθῶσι τὰ ἡμερομίσθια ἐπὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ ὁ μέσος ὅρος ἐπὶ τῶν κατὰ τὸν τελευταῖον πρὸ τῆς ἀπολύσεως μῆνα καταβληθέντων εἰς αὐτοὺς ποσῶν.

Νομικοῦ Συμβουλίου, ἀριθ. γνωμ. 33|123|1951

Γνωμοδοτῶν ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. *Τρ. Κοντογιαννόπουλος*

Ἐφ' ὅσον τὸ Δημόσιον ἐν προκειμένῳ ἀπασχόλησε τοὺς ἐν τῷ ἐρωτήματι ἐργάτας οὐχὶ

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΑΙ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΝΟΜΩΝ

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ Α.Ν. 1846)1951 "ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ,,

«Ἡ Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» δημοσιεύει ἐν τῷ ἐκ τῆς σελ. 710 τοῦ παρόντος τόμου συνέχειαν τῆς ἀνωτέρω εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως τοῦ Α.Ν. 1846)1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», δημοσιευθείσης ἀνωτέρω ἐν σελ. 687 ἑπ.

Τὸ τέλος τῆς μακρᾶς αὐτῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως καὶ τὰ παραλειφθέντα ἐκ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Νόμου ἄρθρα 11-33, ἀφορῶντα εἰς τὴν διοικητικὴν καὶ οἰκονομικὴν ὀργάνωσιν τοῦ Ι.Κ.Α., θὰ δημοσιευθοῦν εἰς τὸ ἑπόμενον.

Εἰδικὴ πρόνοια ἐλήφθη διὰ τὴν διευκόλυνσιν τῆς εἰσπράξεως τῶν εἰσφορῶν τῶν αὐτοτελῶς ἐργαζομένων, τῶν ὁποίων ἡ εἴσπραξις παρουσιάζει πράγματι πολλὰς δυσχερείας. Οὕτως ἐπιβάλλονται ἀφ' ἑνὸς μὲν αὐστηρότεραι κυρώσεις, ἀφ' ἑτέρου δὲ θεσπίζεται ἡ δυνατότης ἐπιβολῆς τῆς ὀφειλομένης εἰσφορᾶς καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ὁ ἐργοδότης ἐπαγγέλματος ἢ ἀκόμη συστάσεως ἀσφαλιστικῶν συνεταιρισμῶν.

Ἰδιαιτέρας σημασίας εἶναι ἡ διάταξις, καθ' ἣν οἱ ἀσφαλισμένοι ὑποχρεοῦνται ἐντὸς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας νὰ ὑποβάλουν εἰς τὸν ὀργανισμὸν τὰς ἀντιρρήσεις των κατὰ τοῦ περιεχομένου τῆς ἀσφαλιστικῆς σχέσεως. Οὕτω θ' ἀποφεύγωνται αἱ μετὰ πολλὰ ἔτη, ὡς συμβαίνει σήμερον, ἀμφισβητήσεις περὶ τῆς διαρκείας καὶ τῶν λοιπῶν στοιχείων τῆς ἀσφαλιστικῆς σχέσεως.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς καθυστερουμένας εἰσφορὰς τὸ νομοσχέδιον ἐκκινεῖ ἐκ τῆς ἀρχῆς, ὅτι αἱ ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραί, ὡς ἐσημειώθη ἀνωτέρω, ἀποτελοῦν προέκτασιν τοῦ μισθοῦ, τοῦ κοινωνικοῦ καλουμένου μισθοῦ, ὡς ἐκ τοῦ ὁποίου αὗται δέον νὰ καταβάλλωνται μετὰ τοῦ μισθοῦ. Οἱ ἐργοδόται ἐπιβάλλεται νὰ κατανοήσουν, ὅτι, ὅπως ἀκριβῶς δὲν δύνανται νὰ καθυστεροῦν τὴν καταβολὴν τῶν κατὰ κυριολεξίαν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν των, κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον δὲν δύνανται νὰ ἀναβάλλουν κατὰ τὸ δοκοῦν καὶ τὴν καταβολὴν τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν, τοῦ καινωνικοῦ μισθοῦ.

Ἐκκινοῦν ἐκ τῆς ἀφετηρίας ταύτης τὸ νομοσχέδιον ἐπιβάλλει αὐστηρὰς κυρώσεις κατὰ τῶν καθυστερούντων ἐργοδοτῶν. Διὰ τοὺς κακοὺς ἐργοδότας δὲν εἶναι ἐπιτρεπτὸν νὰ ἐπιδεικνύεται ἐπιείκεια ζημιοῦσα καὶ τοὺς καλοὺς ἐργοδότας. Παρέχονται ὅμως πολλαπλῆς φύσεως διευκολύνσεις καὶ ἀπαλλάγαι ἀπὸ πρόσθετα τέλη κλπ. εἰς τοὺς καθυστεροῦντας τὰς εἰσφορὰς των κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ νόμου ἐργοδότας, διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ ἐκκαθάρισις τοῦ παρελθόντος. Ὁμοίως ἐπιμηκύνεται ἡ προθεσμία καταβολῆς τῶν εἰσφορῶν ἀπὸ 15 ἡμέρας εἰς ἕνα μῆνα καὶ καταργεῖται ἡ πρόσθετος ἐπιβάρυνσις τῶν καθυστερούντων ἐργοδοτῶν διὰ τόκων ὑπερημερίας. Τέλος ἐξοπλίζεται ὁ Ὀργανισμὸς δι'

δι' ἴδιον αὐτοῦ λογαριασμόν, ἀλλ' ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ μεσεγγυούχου, ἡ δὲ ἐπιχείρησις παρ' ἧ ἀπησχολήθησαν οὗτοι, οὖσα μεταλλευτική, ὑπάγεται μεταξὺ τῶν ἐν ἄρθρῳ 12 τοῦ Ν. 2112 ἀπαριθμουμένων ἐπιχειρήσεων, ἐπὶ τῶν τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν, τῶν ὁποίων δύναται κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ εἰρημένου ἄρθρου νὰ ἐπεκταθῇ διὰ Β.Δ. ἡ ὑποχρέωσις τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν ἐν λόγῳ τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν, προκειμένης καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας αὐτῶν, αἱ διατάξεις τοῦ κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ μνημονευθέντος ἄρθρου 12 τοῦ Ν. 2112 ἐκδοθέντος Β. Δ. τῆς 16 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 κλπ.», ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Β. Δ/τος τούτου ἡ καταβληθησομένη ἀποζημίωσις εἰς τοὺς τοιούτους τεχνίτας ἢ ἐργάτας διὰ τὴν ὡς ἄνω αἰτίαν εἶναι ἴση πρὸς τὸ σύνολον τῶν τακτικῶν αὐτῶν μισθῶν ἢ ἀποιβῶν, ὡς θὰ ἐλάμβανον οὗτοι, ἀνεῖ τῆς παρεχομένης ἐργασίας κατὰ τὰς ἐργασίμους ἡμέρας, πρὸ τῶν ὁποίων ἔδει νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως. Προκειμένου δὲ περὶ προσώπων, ὡς ἐν προκειμένῳ, ὧν ὁ μισθὸς καταβάλλεται κατὰ μονάδα ἐργασίας ἢ κατ' ἀποκοπήν, ὡς ἡμερήσιος μισθὸς θεωρεῖται τὸ εἰς μίαν ἡμέραν ἀντιστοιχοῦν κατὰ μέσον ὅρον ποσὸν ἀποιβῆς, ἣν ἔλαβε κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τριάκοντα ἡμερῶν πρὸ τῆς ἀπολύσεώς του. Συντρεχούσης δὲ περιπτώσεως ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 539)1945, κατ' ἀκολουθίαν τοῦ ὁποίου ὁ ἀπολυθεὶς ἐργάτης ἢ τεχνίτης δικαιοῦται τῆς ἐκ τοῦ νόμου τούτου ἀποζημιώσεως, διὰ τὸν καθορισμὸν ταύτης, ἐπειδὴ ὁ περὶ οὗ πρόκειται τεχνίτης ἢ ἐργάτης δὲν ἀμείβεται διὰ σταθεροῦ καὶ ὡρισμένου ἡμερομισθίου, ἀλλὰ κατὰ μονάδα ἐργασίας ἢ κατ' ἀποκοπήν, θὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ διάταξις τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ὡς ἄνω νόμου, καθ' ἣν διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τῶν ἀποδοχῶν, ὧν δικαιοῦται ὁ εἰρημένος τεχνίτης ἢ ἐργάτης κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀδείας του πολλαπλασιάζονται ἐπὶ ἓν τριμηνον πρὸ τῆς χορηγήσεως τῆς ἀδείας, αἱ κατὰ μέσον ὅρον ἡμερήσιαι ἀποδοχαί του ἐπὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐργασίμων ἡμερῶν, αἱ ὁποῖαι περιλαμβάνονται εἰς τὴν χορηγηθησομένην αὐτῷ ἄδειαν.

όλων των απαραιτήτων μέσων προς εξασφάλισιν της ταχείας και εις το άκεραιον εισπράξεως των εξ εισφορών απαιτήσεών του.

6. *Τά εν τη ξένη κρατούντα.*—Εν σχέσει μέ τό ύψος των εισφορών δέν κρίνομεν άσκοπον νά παραθέσωμεν δι' ολίγων τά εις Γαλλίαν, Αύστριαν, Ιταλίαν, Βέλγιον και Τσεχοσλοβακίαν σχετικώς κρατούντα, προς ενέργειαν σχετικών συγκρίσεων.

Γαλλία: Συμφώνως προς τό εν ισχύϊ σήμερον γενικόν σύστημα κοινωνικής ασφαλείας εν Γαλλία, αι υπέρ τούτου εισφοραί εργοδοτών και ησφαλισμένων ανέρχονται εις τά εν τώ επομένω πίνακι εμφαινόμενα ποσοστά επί των αποδοχών των ησφαλισμένων μισθωτών:

ΠΙΝΑΞ

Εις βάρος	Ασφάλιστρον ασθενείας και συνεδρίασις %	Οικογενειακά επιδόματα %	Ασφάλισις εργατικών ατυχημάτων: Μέσος όρος %	Ασφάλισις εργατικών ατυχημάτων: Μέγιστον %	Ασφάλισις εργατικών ατυχημάτων: Ελάχιστον %	Γενικόν Σύνολον: Μέσος όρος %	Γενικόν Σύνολον: Μέγιστον %	Γενικόν Σύνολον: Ελάχιστον %
Εργοδότου	10	16	3	12,8	0,5	29	38,8	26,5
Ησφαλισμένου	6	—	—	—	—	6	6,0	6,0
Μερικά σύνολα	16	16	3	12,8	0,5	35	44,8	32,5

Ως εξάγεται εκ τού ανωτέρω πίνακος αι εισφοραί εργοδότου και ησφαλισμένου διά την ασφάλισιν ασθενείας, αναπηρίας, γήρατος, θανάτου και ατυχήματος ανέρχονται εις Γαλλίαν εις 19 ο/ο επί των αποδοχών των εργαζομένων κατά μέσον όρον, έναντι 17 ο/ο πού προβλέπει το νομοσχέδιον. Επειδή όμως ή εισφορά διά τό ατύχημα κυμαίνεται από 0,5 ο/ο μέχρι 12,8 ο/ο, αναλόγως των κινδύνων έκαστης επιχειρήσεως, υπάρχουν εργοδόται καταβάλλοντες 28 ο/ο, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι ολόκληρος ή εισφορά διά τά οικογενειακά επιδόματα βαρύνει εξ ολοκλήρου τον εργοδότην, τά διά την κοινωνικήν ασφάλειαν βάρη των εργοδοτών εξικνούνται κατά μέσον όρον εις 35 ο/ο, φθάνουν δε εις ωρισμένας επιχειρήσεις τά 44,8 ο/ο, χωρίς μάλιστα ασφάλισιν ανεργίας και βάσει διανεμητικού συστήματος δι' όλους τους κλάδους ασφαλίσεως.

Βέλγιον: Εις την ασφάλισιν εργατών κατά τού γήρατος και θανάτου τό ασφάλιστρον ανέρχεται εις 7 ο/ο (3,5 ο/ο ησφαλισμένος και 3,5 ο/ο εργοδότης), καταβάλλει δε τό Κράτος οικονομικάς επιχορηγήσεις.

Εις την ασφάλισιν των υπαλλήλων κατά των αυτών κινδύνων (γήρας—θάνατος) τό ασφάλιστρον ανέρχεται εις τό 10,5 ο/ο. Εκ τούτου 7 ο/ο κεφαλαιοποιείται και τό υπόλοιπον 3,5 ο/ο προσαυξάνει τάς συντάξεις κατά τό διανεμητικόν σύστημα.

Εις την ασφάλισιν ασθενείας—αναπηρίας ή εισφορά ανέρχεται εις 6 ο/ο διά τους εργάτας και 9 ο/ο διά τούς υπαλλήλους. Ομοίως τό Κράτος συνεισφέρει 16 ο/ο επί των εσόδων της ασφαλίσεως.

Εις την ασφάλισιν ανεργίας τό ασφάλιστρον ανέρχεται εις 2 ο/ο, τό δέ Κράτος καλύπτει τά ελλείμματα.

Οι εργοδόται καταβάλλουν επί πλέον εις τό Βέλγιον 6 ο/ο δι' οικογενειακά επιδόματα, 5 ο/ο διά τάς έτησίας άδειας μετ' αποδοχών και 1,5 ο/ο διά τον εις εργαλεία εξοπλισμόν των εργαζομένων (Reequipement Menuyer). Ειδικώς δε οι εργοδόται οικοδομικών εργασιών καταβάλλουν πρόσθετον εισφοράν ανεργίας εκ 2 ο/ο διά την χορήγησιν προσθέτων επιδομάτων ανεργίας εις τούς ανέργους εργάτας δομικών εργασιών κατά τάς περιόδους ανεργίας λόγω αντιξόων καιρικών συνθηκών.

Αύστρία: Εις την Αύστριαν τό ασφάλιστρον διά τόν κλάδον ασθενείας ποικίλλει από 3,2 ο/ο μέχρι 6,25 ο/ο των αποδοχών των εργαζομένων, αναλόγως της ιδιότητος τού εργαζομένου, ως υπαλλήλου ή εργάτου, και τού Ταμείου εις ό ασφαλίζεται.

Εις τόν κλάδον ασθενείας τό ασφάλιστρον, υπό διανεμητικόν σύστημα, ανέρχεται εις 8,5 ο/ο διά τούς υπαλλήλους και εις 10 ο/ο διά τούς εργάτας.

Εις αμφότερα τά συστήματα τό ασφάλιστρον κατανέμεται εξ ημισείας εις βάρος τού εργοδότου και τού ησφαλισμένου.

Τό ασφάλιστρον ατυχημάτων ανέρχεται εις 2,5 ο/ο, βαρύνον εξ ολοκλήρου τον εργοδότην, τό δέ ασφάλιστρον ανεργίας εις 3 ο/ο (1,5 ο/ο ό εργοδότης και 1,5 ο/ο ό ησφαλισμένος).

Ιταλία: Εις την Ιταλίαν αι εισφοραί διά την κοινωνικήν ασφάλειαν ήδη κατά τό 1948 ανήρχοντο εις 23 ο/ο περίπου διά τούς υπαλλήλους και εις 36 ο/ο διά τούς εργάτας, μή συνυπολογιζομένων και των κρατικών επιχορηγήσεων.

Τσεχοσλοβακία: Εις την Τσεχοσλοβακίαν, βάσει τού κατά τό 1945 ψηφισθέντος νόμου περί εθνικής ασφαλίσεως, τά ασφάλιστρα ανήρχοντο εις 10 ο/ο διά τόν κλάδον αναπηρίας—γήρατος—θανάτου, εις 6,8 ο/ο διά τόν κλάδον ασθενείας, εις 1 ο/ο διά την ασφάλισιν ατυχήματος, εις 1 ο/ο διά την ασφάλισιν ανεργίας και εις 4 ο/ο διά τά οικογενειακά επιδόματα.

Εκτός όμως των ανωτέρω πόρων ό νόμος προβλέπει και λίαν σημαντικάς επιχορηγήσεις.

Ούτω τό Κράτος θά καταβάλλη έτησίως μέχρι τού 1956 τά απαιτούμενα ποσά επί τώ τέλει, όπως τά αποθεματικά ασφαλείας ανέλθουν κατά τό έτος τούτο εις τό τριπλάσιον των κατά τό έτος 1949 έξόδων της ασφαλίσεως διά παροχάς. Μετά τό 1956 τό Κράτος θά καταβάλλη έτησίως όσον ποσόν θά απαιτήται, διά να παραμένουν ακέραια τά ανωτέρω αποθεματικά ασφαλείας.

Επί πλέον τό Κράτος καταβάλλει τό ήμισυ τού κόστους ιατρικής και νοσοκομειακής περιθάλψεως.

Τέλος προβλέπεται, ότι τό Κράτος θά καλύπτη πάσαν πρόσθετον δαπάνην αναγκαίαν διά την πραγματοποίησιν των επιβαλλομένων εις τό Εθνικόν Ίδρυμα Ασφαλίσεων όπο-

χρεώσεων εἰς τὸν τομέα τῆς δημιουργικῆς καὶ προληπτικῆς του πολιτικῆς.

7. Οἰκονομικὸν σύστημα καλύψεως δαπανῶν.— Μία βασικὴ καινοτομία τῆς προτεινομένης διὰ τοῦ νομοσχεδίου οἰκονομικῆς ὀργανώσεως τῆς ἀσφαλίσεως ἔγκειται. Ὡς ἤδη ἐσημειώθη, εἰς τὴν προτίμησιν καὶ διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ κλάδου συντάξεων τοῦ διανεμητικοῦ συστήματος.

Εἰς τὴν ἐγκατάλειψιν τοῦ συστήματος τοῦ προοδευτικοῦ μέσου ἀσφαλίστρου, ὅπερ ἰσχύει σήμερον, μόνον θεωρητικῶς ἄλλως τε ἠχθημεν ἐκ τῶν ἀκολούθων κυρίως σκέψεων:

α') Τὰ συστήματα κεφαλαιοποιήσεως καὶ μέσου ἀσφαλίστρου προϋποθέτουν, ὡς γνωστόν, συνεχῆ περίοδον ὁμαλοῦ οἰκονομικοῦ καὶ νομισματικοῦ βίου. Ἡ προϋπόθεσις ὅμως αὕτη, ὡς γνωστόν, δὲν πληροῦται παρ' ἡμῖν. Αἱ διακυμάνσεις τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀξίας τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος κατὰ τὴν τελευταίαν τριακονταετίαν ἦσαν τόσον βαθεῖαι, ὥστε οἱοσδήποτε ὑπολογισμὸς ἀσφαλίστρου, διὰ τοῦ ὁποίου θὰ ἀντιμετωπίζοντο αἱ παροχαὶ οὐχὶ εἰς τὸ διηνεκές, ὡς ἀπαιτεῖ τὸ σύστημα κεφαλαιοποιήσεως, ἀλλὰ καὶ μιᾶς ἔστω γενεᾶς ἠσφαλισμένων, θὰ ἀπέβαινεν ἄνευ αὐθεμιτᾶς ἀξίας, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς διαπιστωθείσης ἀδυναμίας ἐξασφαλίσεως τῶν συγκεντρουμένων ἀσφαλιστικῶν ἀποθεματικῶν εἰς σταθερὰς ἀξίας.

Ἡ ἀπώλεια κεφαλαίων τοῦ Ι.Κ.Α., λόγῳ τῆς ὑποτιμήσεως τῆς δραχμῆς καὶ τῶν ἄλλων ἐκ τοῦ πολέμου διαταραχῶν τῆς οἰκονομίας, ὑπελογίσθη διὰ μόναν τὸ μέχρι τέλους τοῦ 1944 διάστημα εἰς 1.949.000 χρυσᾶς λίρας ἢ εἰς 350.000 ἑκατομμύρια περίπου σημερινῶν δραχμῶν.

β') Τὰ συστήματα κεφαλαιοποιήσεως καὶ μέσου ἀσφαλίστρου ἀπαιτοῦν τὴν συγκέντρωσιν κολοσσιαίων ἀποθεματικῶν, τῶν ὁποίων ἡ ἐπένδυσις δημιουργεῖ διοχερέστατα προβλήματα. Ἀνεξαρτήτως ὅμως τούτου, ἡ κατάστασις τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας, κατὰ τὴν παροῦσαν μάλιστα περίοδον, δὲν ἐπιτρέπει ἄνευ σοβαρῶν κινδύνων τὴν ἀφαίρεσιν ἀπὸ τὴν παραγωγὴν σημαντικῶν κεφαλαίων ἄνευ συγχρόνου ἐξασφαλίσεως παραγωγικῆς τοποθετήσεως των, καθ' ἣν στιγμὴν τὸ Κράτος ἐπιδιώκει δι' ὅλων τῶν μέσων τὴν ἄσκησιν πολιτικῆς ἀναπτύξεως τῶν πλουτοπαραγωγικῶν κλάδων τῆς χώρας, ἐπὶ σκοπῷ ὅπως ἡ οἰκονομία μας καταστῇ κατὰ τὸ δυνατὸν αὐτάρκης καὶ αὐξηθῇ βαθμιαίως τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα.

γ') Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ διανεμητικοῦ συστήματος καὶ εἰς τὸν κλάδον συντάξεων ἐπιτρέπει τὸν καθορισμὸν ἀρκετὰ χαμηλοῦ ἀσφαλίστρου, λόγῳ τοῦ μικροῦ σχετικῶς ἀριθμοῦ συνταξιούχων τῶν πρώτων ἐτῶν λειτουργίας τοῦ Ἱδρύματος, ἐνῷ συγχρόνως αἱ παροχαί, αἱ ὁποῖαι θὰ χορηγοῦνται, θὰ εἶναι γενικῶς ὑψηλότεραι τῶν ἤδη χορηγουμένων. Ἡ μείωσις αὕτη τῆς ἐπιβαρύνσεως θὰ ἔχῃ ἀναμφισβητήτως εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα κατὰ τὴν παροῦσαν περίοδον ἀνασυγκροτήσεως τῆς ἐθνικῆς μας οἰκονομίας.

δ') Αἱ σχετικῶς ἀσήμαντοι πρόσοδοι ἐκ τῶν σχηματισθέντων μέχρι σήμερον ἀποθεματικῶν δὲν ἀνταποκρίνονται εἰς τὰς θυσίας, τὰς ὁποίας ὑπέστησαν οἱ ἠσφαλισμένοι καὶ ἐργοδόται, καταβάλλοντες ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν ηὐξημένην εἰσφοράν, διὰ νὰ σχηματίζωνται ἀποθεματικά, ὑποκείμενα ἐν συνεχείᾳ εἰς σημαντικὰς ἀπωλείας, λόγῳ τῆς ὑποτιμήσεως τῆς δραχμῆς.

ε') Ἡ συνέχισις τοῦ συστήματος τοῦ προοδευτικοῦ μέσου ἀσφαλίστρου, ἐὰν, βεβαίως, τοῦτο ἐπρόκειτο νὰ ἐδραιωθῇ ἐπὶ ὑγιῶν ἀναλογιστικῶν βάσεων καὶ οὐχὶ νὰ ἀναφερθῇ ἁπλῶς ὡς πλατωνικὴ ἀρχή, θὰ ἀπῄτει ὄχι μόνον ἀβαστάκτως ὑψηλὸν ἀσφάλιστρον — ἰδίᾳ διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν ἀπολεσθέντων κεφαλαίων—ἀλλὰ θὰ ἐπέβαλλε συγχρόνως καὶ παροχὰς συντάξεων ἑστερημένας οἱασδήποτε σημασίας, οἷαι ἦσαν αἱ τοῦ Ν. 6298 (συντάξεως γήρατος καὶ ἀναπηρίας 300—500 προπολεμ. δραχμῶν κατὰ μέσον ὅρον καὶ μελῶν οἰκογενείας 50—200 δρχ.).

Σημειωτέον ὅτι τὰ προβλήματα τοῦ ἐφαρμοστέου οἰκονομικοῦ συστήματος ἀπησχόλησαν μεταπολεμικῶς πολλὰ τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν, τὴν Γαλλίαν, τὴν Αὐστρίαν, τὴν Τσεχοσλοβακίαν καὶ ἐν μέρει τὸ Βέλγιον, διὰ νὰ ἀναφέρωμεν τινὰ μόνον ἀπὸ τὰ νεώτερα συστήματα κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων, ἀπεμακρύνθησαν ἤδη σαφῶς ἀπὸ τὸ σύστημα κεφαλαιοποιήσεως.

Διὰ τοὺς λοιποὺς κλάδους τῆς ἀσφαλίσεως, ἤτοι τοὺς κλάδους ἀσφαλίσεως ἀσθενείας καὶ ἀνεργίας, δὲν τίθεται ζήτημα ἐπιλογῆς οἰκονομικοῦ συστήματος. Διὰ τοὺς κλάδους τούτους γίνεται γενικῶς δεκτὸν τὸ σύστημα κατανομῆς δαπανῶν, δοθέντος ὅτι καλύπτουν κινδύνους μὲ σχετικῶς βραχυπροθέσμους συνεπείας. Καὶ μέχρι τοῦδε ἄλλως τε οἱ κλάδοι οὗτοι βαοίζονται ἐπὶ τοῦ διανεμητικοῦ συστήματος, τοσοῦτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον δὲν νοεῖται τεχνικῶς ἢ ὡς πρὸς τοὺς ἐφαρμογὴ συστημάτων κεφαλαιοποιήσεως.

Ἐπιβάλλεται πάντως ἡ παρατήρησις, ὅτι ἡ καθιέρωσις τοῦ διανεμητικοῦ συστήματος δὲν σημαίνει καθορισμὸν ἀσφαλίστρου, ἐπιτρέποντος τὴν ἀκριβῆ κάλυψιν τῶν ἐτησίων δαπανῶν. Τὸ ἀσφάλιστρον προσδιορίζεται κατὰ τρόπον ἐπιτρέποντα τὴν ἐπὶ μίαν δεκαετίαν κάλυψιν τῶν συνεχῶς αὐξανομένων δαπανῶν τοῦ κλάδου συντάξεων. Περὶ τούτου ὅμως γίνεται ἀναλυτικώτερον λόγος κατωτέρω.

8. Ἐπενδύσεις Κεφαλαίων. Εἰς τὸν τομέα τῆς ἐπενδύσεως τῶν κεφαλαίων τοῦ Ὀργανισμοῦ (ἄρθρον 18) τὸ βάρος ριπτεται εἰς τὴν ἐφαρμογὴν εὐρέως οἰκοδομικοῦ προγράμματος, ἀποβλέποντος εἰς τὴν ἐξασφάλισιν συγχρονισμένων κτισμάτων διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν διοικητικῶν του καὶ ἰδίᾳ τῶν ὑγειονομικῶν του ὑπηρεσιῶν. Τοῦτο δέ διότι, ἔχει γενικῶς πλέον κατανοηθῇ ὅτι ἄνευ ἰδίων συγχρονισμένων ἐγκαταστάσεων οὔτε ἱκανοποιητικὴ περίθαλψις δύναται νὰ ἐξασφαλισθῇ, οὔτε νὰ μειωθῇ τὸ κόστος τῆς περιθάλψεως, οὔτε νὰ ὀργανωθοῦν ὀρθολογιστικῶς αἱ ὑπηρεσίαι του. Ἡ ὕπαρξις συγχρονισμένων ἰατρείων, νοσοκομείων, σανατορίων κλπ. ἀποτελεῖ ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν διὰ τὴν ἐπι-

τευξιν τῶν ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. βαοιζομένων προσδοκιῶν ἐκ τῆς ἐπιχειρουμένης διὰ τοῦ νομοσχεδίου ἀναδιοργανώσεώς του.

Σημειοῦμεν ἐπίσης τὴν διάταξιν περὶ δυνατότητος ἐπενδύσεως μέρους τῶν κεφαλαίων τοῦ Ἱδρύματος εἰς μετοχὰς ἑταιριῶν κοινῆς ὠφελείας, ὅπως εἶναι τὰ ἔργα ἐξηλεκτρισμοῦ τῆς χώρας, τὰ ὁποῖα γενικῶς σήμερον ἀναγνωρίζονται ἀπὸ τὰς προυφαστούσας μελέτας τοῦ Δ.Γ.Ε., ὅτι πρέπει νὰ ἐνισχύωνται ἀπὸ τὰ κεφάλαια τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν, ποὺ ἐκπροσωποῦν τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ἀποταμιεύσεως ὑπὸ τὰς συγχρόνους οἰκονομικὰς συνθήκας.

Μνημονεύομεν τέλος τὴν διάταξιν (παράγρ. 2 ἐδ. γ) περὶ τῆς δυνατότητος συστάσεως ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. ἐργοστασίων καὶ ἐργαστηρίων κατασκευῆς εἰδῶν ἀναγκαίων εἰς εὐρείαν κλίμακα διὰ τὴν ἀσφάλισιν, ὡς καὶ διὰ τὴν ἀγορὰν καὶ δημιουργίαν ἀποθεμάτων τοιούτων εἰδῶν, πρὸς ἀποφυγὴν τυχὸν ἐκμεταλλεύσεως τοῦ ὑπὸ τῶν οἰκείων βιομηχανιῶν ἢ ἀντιπροσώπων τῶν σχετικῶν οἴκων, ἂν ἤθελεν εὑρεθῇ ποτὲ πρὸ μιᾶς τοιαύτης καταστάσεως.

9. *Οἰκονομικαὶ προβλέψεις*: Α'. Κλάδος ἀναπηρίας—γήρατος—θανάτου. Κατὰ τοὺς γενομένους ὑπολογισμοὺς ὁ ἀριθμὸς τῶν συνταξιούχων τοῦ Ἱδρύματος θὰ ἀνέλθῃ, αὐξανόμενος προοδευτικῶς, εἰς τὸ τέλος τοῦ 1956, εἰς 52.700 περίπου, συμφώνως πρὸς τὸ ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου καθιερούμενον σύστημα συντάξεων, ἤτοι θὰ εἶναι κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο κατὰ 10.000 περίπου ἀνώτερος ἐκείνου τὸν ὁποῖον θὰ εἴχομεν ὑπὸ τὸ ἰσχὺον καθεστὼς (42.040). Σημειωτέον ὅτι ἡ ἐπὶ πλέον αὔξησις αὕτη δὲν ὀφείλεται εἰς τὴν μείωσιν τῶν προϋποθέσεων συνταξιοδοτήσεως ἀπὸ ἀπόψεως ἀριθμοῦ ἀπαιτουμένων ἡμερῶν ἐργασίας ἐν ἀσφαλίσει πρὸς ἀπόκτησιν δικαιώματος συντάξεως, κυρίως διότι αὕτη ἐξουδετερούται ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι θεσπίζονται αὐστηρότεραι διατάξεις διὰ τοὺς λαμβάνοντας ἑτέρωθεν σύνταξιν, εἶναι δὲ γνωστὸν ὅτι ἱκανὸς ἀριθμὸς τούτων ἠσφαλίζετο μετὰ τὴν συνταξιοδότησιν του εἰς τὸ Ι.Κ.Α. καὶ ἐλάμβανε καὶ πέραν τούτου μετὰ 2 καὶ ἥμισυ ἔτη δευτέραν σύνταξιν. Ἤδη διὰ τοῦ νομοσχεδίου κατοχυροῦται ἐπαρκῶς τὸ Ι.Κ.Α. ἀπὸ τὰς τοιαύτας καταχρήσεις, αἵτινες εἶχον προσλάβει ἱκανὴν ἔκτασιν. Σημειοῦμεν ἀκόμη ὅτι ἡ μείωσις τῶν χρονικῶν προϋποθέσεων δὲν θὰ ἀσκήσῃ ἐπιρροήν τινα ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν συνταξιούχων, διότι ὅλοι οἱ ἠσφαλισμένοι τοῦ Ι.Κ.Α. ἔχουν ἤδη πραγματοποιήσει ἱκανὸν ἀριθμὸν ἡμερομισθίων ἐν ἀσφαλίσει, εἰς τρόπον ὥστε στερεῖται ἰδιαιτέρας σημασίας ἂν θὰ ἀπαιτοῦνται 500 ἢ 750 ἡμερομίσθια πρὸς συνταξιοδότησιν. Ἡ αὔξησις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν συνταξιούχων ὀφείλεται εἰς τὴν μείωσιν τοῦ ὁρίου ἡλικίας διὰ τὰ βαρέα καὶ ἀνθυγιεινὰ ἐπαγγέλματα κατὰ 5 ἔτη (ἥτις προβλέπεται ὅτι δύναται νὰ θεσπισθῇ ἀπὸ 1.1.1953) καὶ εἰς τὴν δυνατότητα ἀπαιτήσεως μειωμένης συντάξεως ἀπὸ τὸ 55ον διὰ τὰς γυναῖκας καὶ τὸ 60ὸν διὰ τοὺς ἄνδρας.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους, ἐνῷ οἱ λόγῳ γήρατος συνταξιοῦχοι θὰ ἀνήρχοντο κατὰ τὸν ἰσχύοντα νόμον εἰς 17.990 κατὰ τὸ 1956, βάσει τοῦ σχεδίου θὰ ἀνέρχωνται εἰς 25.650 (ἤτοι ἐπὶ πλέον διαφορὰ 7.660).

Ὁμοίως οἱ συνταξιοῦχοι λόγῳ ἀναπηρίας ὑπολογίζονται κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος κατὰ 1.800 περισσοτέρους ἔναντι τῶν ὅσων θὰ ἦσαν ὑπὸ τὸν ἰσχύοντα νόμον, διότι προστίθενται καὶ οἱ δικαιοῦμενοι ἐπιδόματος ἀναπροσαρμογῆς, ὁ ἀριθμὸς τῶν ὁποίων θὰ σταθεροποιηθῇ ἐκτοτε λόγῳ τῆς ἐπὶ διετίαν μόνον καταβολῆς αὐτοῦ.

Τὴν κατὰ πρόβλεψιν ἐξέλιξιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν συνταξιούχων ὑπὸ τὸ ἰσχὺον καὶ τὸ νέον καθεστὼς μᾶς παρέχει ὁ κατωτέρω πίναξ συντεταγμένος μὲ διάκρισιν τῶν συνταξιούχων κατὰ κατηγορίας καὶ μὲ προοπτικὴν μιᾶς πενταετίας.

ΠΙΝΑΞ

Προβλεπόμεναι περιπτώσεις συντάξεων

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους	*Κατὰ τὸν ἰσχύοντα νόμον*					*Κατὰ τὸ σχέδιον*					
	Γήρατος	Ἀναπηρίας λόγῳ κοινῆς νόσου καὶ ἐπιβιούντες	Ἀναπηρίας λόγῳ ἐργατικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς ἀσθενείας	Θανάτου	Ὅλων τῶν κατηγοριῶν	Γήρατος	Ἀναπηρίας λόγῳ κοινῆς νόσου καὶ ἐπιβιούντες	Ἀναπηρίας λόγῳ ἐργατικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς ἀσθενείας	Θανάτου	Ἀναπροσαρμογῆς	Ὅλων τῶν κατηγοριῶν
1951	9.490	4.300	830	11.920	26.540	10.650	4.300	830	11.920	200	27.900
1952	11.100	4.700	930	12.820	29.640	13.650	5.700	930	12.820	1.600	34.700
1953	12.890	5.100	1.030	13.720	32.740	16.650	6.300	1.030	13.720	2.000	39.700
1954	14.590	5.500	1.130	14.620	35.840	19.650	6.900	1.130	14.620	2.200	44.500
1955	16.290	5.900	1.230	15.520	38.940	22.650	7.500	1.230	15.520	1.200	48.100
1956	17.990	6.300	1.330	16.420	42.040	25.650	8.100	1.330	16.420	1.200	52.700

Εἶναι προφανὲς ὅτι εἰς τὸν πίνακα δὲν περιλαμβάνονται οἱ συνταξιοῦχοι τῶν συγχωνευθησομένων εἰς τὸ Ἵδρυμα Ταμείων, διότι εἶναι ἄγνωστον ποῖα Ταμεῖα θὰ συγχωνευθοῦν εἰς αὐτὸ καὶ πότε.

Αί κατά προσέγγισιν δαπάναι τοῦ κλάδου συντάξεων, μόναν δια παροχάς, ἀπό τό νέον σχέδιον, ἐμφαίνονται εἰς τόν κατωτέρω πίνακα, πενταετεῖς ὡσαύτως προοπτικῆς:

ΠΙΝΑΞ

Προβλεπόμεναι παροχαί τοῦ κλάδου συντάξεων κατά τό σχέδιον

Χρονική περίοδος	Συντάξεις γήρατος	Συντάξεις ἀναπηρίας λόγῳ κοινῆς νόσου καί φυματιώσεως	Συντάξεις ἀναπηρίας λόγῳ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος	Συντάξεις ἀναπηρίας λόγῳ πολεμικοῦ ἀτυχήματος	Συντάξεις θανάτου	Ἐπιδόματα ἀναπηρίας ἀμοιβή	Σύνολον ἀγχάσεως
	Εἰς δισεκατομμύρια δραχμῶν						
1951 Β' ἑξάμηνον	21,4	9,7	1,4	0,7	21,4	0,3	54,9
1952	52,7	21,9	3,2	1,4	43,4	4,3	126,9
1953	66,6	26,8	3,8	1,4	46,2	8,0	152,8
1954	80,9	29,7	4,4	1,4	49,0	5,8	170,8
1955	94,4	32,6	5,9	1,4	51,8	3,8	189,9
Ἐτησία αὔξησις	13,9	2,9	0,6	0	2,8	0	20,2

Τήν κατά πρόβλεψιν ἐξ ἄλλου ἐξέλιξιν τῶν οἰκονομικῶν τοῦ κλάδου συντάξεων μᾶς παρέχει ὁ κάτωθι πίναξ:

Ἐξέλιξις τῶν οἰκονομικῶν τοῦ κλάδου συντάξεων τοῦ Ι.Κ.Α. ὑπό τό νέον σχέδιον νόμου

Ἔτος	Σύνολον δαπανῶν κλπ. συντάξεων (διαστ. δρχ.)	Ἀποθεματικόν κλάδου συντάξεων εἰς τό τέλος τοῦ ἔτους (διαστ. δρχ.)
1951 Β' ἑξαμ.	70	182
1952	142	264
1953	168	323
1954	186	367
1955	204	395
1956	224	404
1957	224	392
1958	264	359
1959	284	304
1960	304	226
1961	324	124
1962	344	4

Σημείωσις: Οἱ ἀνωτέρω ὑπολογισμοί βασίζονται ἐπί τῶν κάτωθι δεδομένων:

α) Ἀποθεματικόν κλάδου συντάξεων τήν 1.7.51: 150 δισεκατομμύρια δραχ.

β) Ἀσφάλιστρον κλάδου συντάξεων: 7,5 ο/ο ἐπί τῶν τεσσαράντα μισθῶν.

γ) Ἐτήσια ἔσοδα κλάδου συντάξεων ἐξ εἰσφορῶν: 213 δισεκατομμύρια.

δ) Ἀπόδοσις ἀποθεματικῶν 5 ο/ο.

ε) Ἐτήσιαι δαπάναι διοικήσεως καί λοιπά δευτερεύοντα ἔξοδα: 15 δισεκατομμύρια.

Εἶναι αὐτονόητον ὅτι καί ὁ πίναξ οὗτος μόναν κατά προσέγγισιν ἀποβλέπει τάς οἰκονομικάς ἐξελίξεις τοῦ κλάδου συντάξεων. Ὡς κυριωτέρους λόγους ἀδυναμίας ἀκριβῶν κατά τό μᾶλλον καί ἧττον ὑπολογισμῶν ἀναφέρομεν:

Πρῶτον, τό γεγονός ὅτι εἶναι ἄγνωστον πόσοι ἐκ τῶν ἠσφαλισμένων θά ἐξέρχωνται πρό τοῦ 65ου (ἐπί ἀρρένων) καί τοῦ 60οῦ (ἐπί θηλέων) ἔτους τῆς ἡλικίας των, βάσει τῆς παρεχομένης ὑπό τοῦ νομοσχεδίου εὐχερείας.

Δεύτερον, τήν ἀδυναμίαν προεξοφλήσεως τυχόν πτώσεως τῆς ἀγοραστικῆς ἀξίας τῆς δραχμῆς καί τῆς λόγῳ ταύτης ἀνάγκης ἀναπροσαρμογῆς τῶν συντάξεων, διά τήν περίπτωσιν καθ' ἣν δέν θά καταστῇ δυνατή ἡ ἐπένδυσις τῶν ἀποθεματικῶν εἰς ἀσφαλεῖς ἀξίας.

Τρίτον, τήν ἀδυναμίαν προεξοφλήσεως ὅτι ὁ ἀριθμός τῶν ἠσφαλισμένων θά παραμένῃ σταθερός, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι οἱ ὑπολογισμοί ἐγένοντο ἐπί τῇ βάσει τοῦ σημερινοῦ δείκτου ἀπασχολήσεως.

Ἂν, ὅπως γενικῶς προσδοκᾶται καί ἐλπίζεται μέ τήν ἀνασυγκρότησιν τῆς χώρας, αὐξηθῇ ὁ δείκτης ἀπασχολήσεως, τά οἰκονομικά ἀποτελέσματα θά εἶναι οὐσιωδῶς εὐνοϊκώτερα, διότι ἐνῷ θά αὐξηθοῦν μεγάλως τά ἔσοδα τῆς ἀσφαλίσεως ἐκ τῆς διευρύνσεως τοῦ κύκλου τῶν ἠσφαλισμένων, αἱ δαπάναι τοῦ κλάδου συντάξεων (ὅπως καί τῆς ἰατρικῆς περιθάλψεως) θά αὐξηθοῦν κατά ποσοστόν ἀσήμαντον.

Τέταρτον, τήν ἀδυναμίαν ὑπολογισμοῦ, ἔστω καί κατά προσέγγισιν, τῶν βαρῶν, τά ὁποῖα θά ἀναλάβῃ τό Ι.Κ.Α. ἐκ τῆς συγχωνεύσεως εἰς αὐτό ὡρισμένων Κλαδικῶν Ταμείων.

Παραμεριζομένων τοῦ τρίτου καί τετάρτου ἐκ τῶν ἀνωτέρω στοιχείων, ἅτινα καθ' ὅλας τάς ἐνδείξεις θά ἀλληλοεξουδετερωθοῦν, καί βασιζόμενοι ἐπί τῆς ἀρχῆς, ὅτι θά ἔχωμεν ποιάν τινα νομισματικήν σταθερότητα ἢ ἐξασφάλισιν τῆς ἀγοραστικῆς ἀξίας τῶν ἀποθεματικῶν, παρατηροῦμεν, ἐπί τῇ βάσει πάντοτε τοῦ ἀνωτέρω πίνακος, ὅτι τό ἀσφάλιστρον 7,5 ο/ο τό Ι.Κ.Α. θά δημιουργῇ προοδευτικῶς αὐξανόμενα ἀποθεματικά μέχρι τοῦ 1956 (264 δισ. τό 1952, καί 404 τό 1956), ἀπό τοῦ ἔτους δέ ταύτου θά ἀρχίσῃ ἡ μείωσις των. Οὕτω τό 1960 ταῦτα θά ἔχουν μειωθῇ εἰς 266 δισ., τό 1961 εἰς 124 καί τό 1962 θά ἐμφανίσῃ ἔλλειμμα 4 δισ., ὡς ἐκ τοῦ ὁποίου θά παραστῇ ἀνάγκη ἱκανῆς αὐξήσεως τοῦ ἀσφαλίστρου συντάξεων. Ἂν εὐνοϊκαί συνθῆκαι καί κυρίως ἡ προσδοκωμένη αὔξησις τοῦ δείκτου ἀπασχολήσεως δέν προκαλέσουν εὐνοϊκώτερας ἐξελίξεις.

Διά τήν ἀποφυγήν μιᾶς τοιαύτης ἀποτά-

μου αὐξήσεως τοῦ ἀσφαλίστρου θὰ ἦτο ἴσως σκόπιμον, ὅπως τὸ ἀσφάλιστρον αὐξηθῇ κατὰ μίαν μονάδα ἀπὸ τοῦ 1956, ὁπότε ἐλπίζεται ὅτι ἡ ἐθνικὴ οἰκονομία τῆς χώρας θὰ δύναται λόγῳ τῆς πλήρους ἀναρρώσεώς της νὰ φέρῃ εὐχερῶς τὸ μικρὸν τοῦτο πρόσθετον βάρος. Ἡ τοιαύτη αὔξησις παρατείνει τὸν χρόνον ἐπαρκείας τῶν ἀποθεματικῶν μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ 1969. Ἔτι ἀπώτεροι τῆς 15ετίας ὑπολογισμοὶ νομίζομεν ὅτι θὰ ἀπετέλουν ματαιοπονίαν, διότι εἶναι ἄγνωστον τί μέχρι τότε θὰ μεσολαβήσῃ. Ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει ἐλπίζεται βασίμως, ὅτι χάρις εἰς τὰς ἐπιχορηγήσεις τοῦ Κράτους, αἱ ὁποῖαι προβλέπονται ἀπὸ τοῦ 1953, θὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ οἰκονομικὴ ἐπάρκεια τοῦ Ὀργανισμοῦ εἰς τὸ διηνεκές.

Β'. Κλάδος Ἀσθενείας. Ὁ κλάδος ἀσθενείας (κλάδος παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς εἶδος καὶ κλάδος παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς χρῆμα) θὰ ἔχῃ ὡς ἀσφάλιστρον 9,5 ο/ο ἐπὶ τῶν τεκμαρτῶν ἀποδοχῶν τῶν ἠσφαλισμένων. Βάσει τοῦ ἀσφαλίστρου τούτου τὰ ἐτήσια ἔσοδά του, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ σημερινοῦ δείκτου ἀπασχολήσεως καὶ τοῦ σημερινοῦ ἐπιπέδου μισθῶν, ὑπολογίζονται εἰς ὀραχ. 270 δισεκατομμύρια, μὲ τὴν προσθήκην δὲ εἰς τὸ ποσὸν τοῦτο καὶ ἄλλων τινῶν δευτερευούσης σημασίας ἐσόδων τοῦ κλάδου (κυρίως ἐκ τῆς συμμετοχῆς τῶν ἠσφαλισμένων εἰς τὰς δαπάνας περιθάλψεως καὶ ἐκ τῶν προσόδων τῶν ἐξ 130 περίπου δισεκατομμυρίων ἀποθεματικῶν τοῦ κλάδου τούτου) εἰς 290 δισεκατομμύρια ἐτησίως.

Τὰ σημερινὰ ἐξ ἄλλου ἐτήσια ἔξοδα τοῦ κλάδου ἀσθενείας ἀνέρχονται εἰς 209 δισεκ. δραχμῶν, ἀναλυόμενα εἰς 141 δισεκατομμύρια διὰ τὰς παροχὰς εἰς εἶδος, εἰς 41 δισεκατομμύρια διὰ τὰς παροχὰς εἰς χρῆμα καὶ εἰς 27 δισεκατομμύρια δι' ἔξοδα διοικήσεως καὶ λοιπὰς δαπάνας.

Τούτων δοθέντων, ἂν αἱ παροχαὶ τῆς ἀσφαλίσεως ἀσθενείας παρέμενον αἱ σήμερον ἰσχύουσαι καὶ ὑπὸ τὸ νέον σχέδιον θὰ εἴχομεν ἓν ἐτήσιον περίσσευμα ἐξ 80 δισ. δραχμῶν περίπου. Διὰ τοῦ σχεδίου ὅμως ἐπέρχονται βασικαὶ βελτιώσεις εἰς τὴν περίθαλψιν καὶ εἰς τὰς χρηματικὰς παροχάς.

Βάσει τῶν γενομένων ὑπολογισμῶν αἱ βελτιώσεις τῶν εἰς χρῆμα παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος θὰ ἀπαιτήσουν περὶ τὰ 10 δισεκατομμύρια ἐτησίως, ἤτοι αἱ σχετικαὶ δαπάναι θ' αὐξηθοῦν κατὰ 1/4 περίπου τῶν σημερινῶν δαπανῶν. Τὸ ποσὸν τοῦτο ὑπελογίσθη, ληφθέντων ὑπ' ὄψιν: α) τῆς μειώσεως τοῦ χρόνου ἀναμονῆς ἀπὸ 5 εἰς 3 ἡμέρας ἐπὶ κοινῆς νόσου καὶ τῆς καταργήσεως τοῦ χρόνου ἀναμονῆς ἐπὶ ἀνικανότητος ὀφειλομένης εἰς ἐργατικὰ ἀτυχήματα, β) τῆς αὐξήσεως τῶν ἐπιδομάτων ἀσθενείας καὶ μητρότητος τῶν λοιπῶν εἰς χρῆμα παροχῶν εἰς τὰ ἀλλαχοῦ ἀναφερόμενα ὅρια, γ) τῆς αὐτηροποιήσεως τῶν χρονικῶν προϋποθέσεων (ἀπὸ 50 εἰς 100 ἡμέρας ἐργασίας) τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν χορήγησιν ἐπιδόματος ἀσθενείας ἐπὶ ἀνικανότητος ἐκ κοινῆς νόσου καὶ δ) τῆς καταργήσεως τοῦ ἐπιδόματος θηλάσεως, λόγῳ τῆς προσαρμογῆς τῶν παροχῶν μητρότητος πρὸς τὴν ἀπόφασιν τῆς Διεθνοῦς Συνδιασκέψεως τῆς Φιλαδελφείας «περὶ ἐξασφαλίσεως τῶν μέσων συντηρήσεως».

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν κλάδον παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς εἶδος (ἰατρικὴ περίθαλψις γενικῶς) ὑπελογίσθη ὅτι αἱ δαπάναι τούτου θὰ αὐξηθοῦν ὡς ἀκολούθως:

α) Ἐφ' ὅσον ὡς ἐκδοθοῦν οἱ νέοι Κανονισμοὶ περὶ βελτιώσεως καὶ ἐπεκτάσεως ὅλων τῶν παροχῶν τῆς ἀσφαλίσεως καὶ εἰς τὰ μέλη οἰκογενείας, πλὴν τῆς σανατοριακῆς περιθάλψεως, περὶ ἧς γίνεται λόγος κατωτέρω, θὰ ἔχωμεν πρῶτον αὐξησιν τῆς δαπάνης νοσοκομειακῆς περιθάλψεως κατὰ 25 δισεκ. περίπου, ἤτοι κατὰ 80 ο/ο. Ἐκ πρώτης ὄψεως θὰ ἔδει νὰ ὑπολογισθῇ τὴν αὐξησιν ταύτην εἰς 120 ο/ο, δοθέντος ὅτι εἰς ἕκαστον ἀμέσως ἠσφαλισμένον ἀναλογοῦν 1,2 μέλη οἰκογενείας. Τοῦτο ὅμως δὲν θὰ ἦτο ἀκριβές, διότι τὰ νεαρὰ ἡλικίας τέκνα, τὰ ὁποῖα ἀντιπροσωπεύουν λίαν ἱκανὸν ποσοστὸν τοῦ συνολικοῦ ἀριθμοῦ τῶν μελῶν οἰκογενείας, τυγχάνουν πολὺ ἀπανιωτέραν νοσοκομειακῆς περιθάλψεως. Ἡ ὑπολογισθεῖσα αὔξησις ἐξ 80 ο/ο ἀποτελεῖ τὸν δυσμενέστερον δυνατὸν ὑπολογισμὸν διὰ τὸ Ι.Κ.Α., λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ κίνησις τῶν μελῶν οἰκογενείας εἰς ἰατρικὰς ἐπισκέψεις ἐμφανίζεται εἰς πολὺ μικροτέραν ἀναλογίαν, ἤτοι εἰς 60 ο/ο περίπου ἐν σχέσει μὲ τοὺς ἀμέσους ἠσφαλισμένους, τὰ ποσοστὰ δὲ τοῦτο θὰ εἶναι ἀσφαλῶς ἔτι μικρότερον εἰς τὴν νοσοκομειακὴν περιθάλψιν διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους, καὶ δεύτερον ὅτι δὲν ὑπάρχει καὶ ἀντίστοιχος ἀριθμὸς διαθεσίμων νοσοκομειακῶν κλινῶν διὰ τὴν ἐν νοσοκομείῳ περίθαλψιν 80/100 εἰσέτι τῶν σημερον νοσηλευομένων. Παρ' ὅλα ταῦτα ἐδέχθημεν τὸ ποσοστὸν τοῦτο τῆς αὐξήσεως, ὑπολογίσαντες, διὰ λόγους ἀσφαλείας, ὅτι μετὰ τὴν ὁλοκλήρωσιν τοῦ ὑγειονομικοῦ οἰκοδομικοῦ προγράμματος τοῦ Ι.Κ.Α. θὰ δημιουργηθῇ ὁ ἀπαραίτητος ἀριθμὸς κλινῶν διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν πασῶν τῶν εἰς νοσοκομειακὴν περίθαλψιν ἀναγκῶν τῶν ἀμέσως καὶ ἐμμέσως ἠσφαλισμένων τοῦ Ἱδρύματος.

Τὰ ἀποθέματα, τὰ ὁποῖα θὰ δημιουργοῦνται ἐκ τῆς ἐλλείψεως κλινῶν κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη, θὰ δύνανται νὰ χρησιμοποιηθοῦν καὶ ταῦτα μετὰ τῶν ἐξ 130 περίπου δισεκατομμυρίων σημερινῶν ἀποθεματικῶν τοῦ κλάδου ἀσθενείας διὰ τὸ ὑγειονομικὸν οἰκοδομικὸν πρόγραμμα.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν σανατοριακὴν περίθαλψιν, θὰ ἠδύνατο ἐκ πρώτης ὄψεως ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ εἰδικοῦ Κανονισμοῦ περὶ σανατοριακῆς περιθάλψεως τῶν ἀμέσως ἠσφαλισμένων νὰ ἀντιμετωπισθῇ καὶ εἰς τὸν τομέα τοῦτον περαιτέρω αὔξησις τῶν δαπανῶν τοῦ Ι.Κ.Α. Πλὴν ὅμως δύναται νὰ προεξοφληθῇ μετὰ βεβαιότητος ὅτι δὲν θὰ ἐπέλθῃ ἐπὶ τοῦ παρόντος τοιαύτη σημαντικὴ διὰ τοὺς κάτωθι λόγους:

Πρῶτον, διότι διὰ νὰ τύχῃ τις σανατοριακῆς περιθάλψεως θὰ ἀπαιτῆται κατὰ τὸ σχέδιον ἡ πραγματοποίησις 350 ἡμερῶν ἐργασίας ἐν ἀσφαλίσει, ἐξ ὧν 50 κατὰ τὸ τελευταῖον

ημερολογιακόν έτος ζή 15μηνον, μή συνυπολογιζομένων έν τή περιπτώσει ταύτη τών ημερών εργασίας τού τελευταίου τριμήνου τού 15μήνου ένάντι τών 50 μόνον ημερών εργασίας, πού άπητούντο μέχρι πρό τινος κατά τό τελευταίον πρό τής αναγγελίας τής ασθενείας 12μηνον. Ή αύστηροποίησις αύτη τών προϋποθέσεων θά αποκλείση κατά τό δυνατόν τάς σημερινάς δυνατότητας καταχρήσεως καί καταδολιεύσεως τής ασφαλίσεως καί θά περιορίση τόν αριθμόν τών δικαιουμένων είς τούς πραγματι καί έξ επαγγέλματος μισθωτούς.

Δεύτερον, διότι ήδη τό Ίδρυμα παρέχει σανατοριακήν περίθαλψιν είς άνω τών 1200 άμέσως ησφαλισμένων καί επομένως ή πρόσθετος δαπάνη, άν υπάρξη, θά περιορισθή είς τούς δεομένους περιθάλψεως καί μή νοσηλευομένους σήμερον, είτε διότι πρόκειται περί ελαφροτέρων περιπτώσεων, είτε διότι δέν υπάρχει διαθέσιμος αριθμός σανατοριακών κλινών.

Διά την ακριβή εκτίμησιν τών δαπανών σανατοριακής περιθάλψεως παρέχομεν τά κάτωθι στοιχεία:

Συμφώνως πρός τα πορίσματα τών ειδικών, διά νά εξασφαλισθή μια σχετικώς άνετος περίθαλψις τών φυματικών έν σανατορίοις δέον νά διατίθενται τόσαι σανατοριακαί κλίναι όσοι καί οί επισυμβαίνοντες κατ' έτος θάνατοι έκ φυματιώσεως. Ό αριθμός τών έκ τής αιτίας ταύτης θανάτων υπολογίζεται, έλλείψει ακριβών στατιστικών, είς αριθμούς μεγάλως απέχοντας άπ' άλλήλων, ήτοι άπό 10—20.000. Έάν δεχθώμεν ώς εγγύτερον πρός την ελληνικήν πραγματικότητα τού μέσου όρου, ήτοι τάς 15.000 τάς όποιας υπολογίζει καί ή γνωστή έκθεσις τού I. M. VINE τού 1949, τής Παγκοσμίου Οργανώσεως Υγείας (καί τοι καί οί αριθμοί ούτοι κρίνονται ώς υπερβολικοί), απαιτούνται διά την χώραν μας 15.000 σανατοριακαί κλίναι (ένάντι τών διατιθεμένων 4.000 περίπου) διά την περίθαλψιν τών έκ τών 7.500.000 περίπου κατοίκων της φυματικών τοιούτων (κατ' έκτίμησιν Ελλήνων ειδικών απαιτούνται μόνον 9.400 κλίναι). Διά τάς 250.000 συνεπώς τών άμέσως ησφαλισμένων τού Ι.Κ.Α., άν αύται άντιπροσώπευον τόν μέσον όρον νοσηρότητος τού όλου πληθυσμού θά απητούντο μόνον 500 κλίναι. Τούτο όμως αποδεικνύεται άκρως αντίθετον πρός τήν πραγματικότητα, άφού ήδη νοσηλεύονται διά λογαριασμόν τού Ι.Κ.Α. έν σανατορίοις πλέον τών 1.200 άμέσως ησφαλισμένων.

Λαμβάνοντες υπ' όψιν τούς υπολογισμούς τών αρμοδίων υπηρεσιών τού Υπουργείου Εργασίας, τούς γενομένους διά την Οργάνωσιν τής Αντιφυματικής Ασφαλίσεως, ό αριθμός τών κλινών, αί όποίαι θά απητούντο διά τό Ι.Κ.Α. διά την περίθαλψιν έν σανατορίω όλων τών δεομένων τοιαύτης φυματικών ησφαλισμένων του, ανέρχεται είς 590. Καί τούτο όμως αντιστρατεύεται πρός την πραγματικότητα.

Ή έξήγησις τής παρατηρουμένης διαφοράς οφείλεται άσφαλώς πρώτον είς τάς εικονικάς υπαγωγάς είς την ασφάλισιν καί δεύτερον είς την ηύξημένην νοσηρότητα τών μισθωτών τών αστικών κέντρων.

Τό συμπέρασμα είναι, ότι μέ την αύστηροποίησιν τών προϋποθέσεων παροχής σανατοριακής περιθάλψεως, ήτις θά περιστείλη έν μεγάλω μέτρω τάς καταχρήσεις, όχι μόνον δέν θά αύξηθή ό αριθμός τών σήμερον νοσηλευομένων άμέσως ησφαλισμένων, άλλά θά μειωθή αισθητώς. Καί έάν όμως, παρά πάσαν πρόβλεψιν καί παρά την συνεχή πτώσιν τού δείκτου φυματιώσεως κατά τά τελευταία έτη, ό αριθμός τούτων αύξηθή περαιτέρω, θά υπάρχουν ικανά πρός τούτο περιθώρια (βλ. στοιχ. β).

β) Αύξησις τών λοιπών κατηγοριών δαπανών τών ιατρικών περιθάλψεων (περίθαλψις κατ' οίκον καί έν ιατρείοις, φάρμακα κλπ.) δέν θά προκύψη διά τού σχεδίου, διότι καί σήμερον αύται πραγματοποιούνται είς όλην των την έκτασιν. Ή βελτίωσις τής ποιότητος τής περιθάλψεως, ή όποία αναμφισβητήτως εύρίσκεται είς χαμηλόν σχετικώς επίπεδον, θά πραγματοποιηθή άνευ προσθέτου δαπάνης διά τής ολοκληρώσεως τού υγειονομικού οικοδομικού προγράμματος τού Ι.Κ.Α., είς τό όποίον τούτο έχει αφιερωθή σήμερον ολοσχερώς καί τού όποίου έτέθησαν ήδη αί βάσεις. Όταν πράγματι τό Ι.Κ.Α. αποκτήση συγχρονισμένα καί άνετα ιατρεία καί λοιπά υγειονομικά κέντρα, αύτομάτως θά ανέλθη ή στάθμη τής περιθάλψεως. Διά την βελτίωσιν ταύτης παρέχεται επίσης διά τού σχεδίου ή εύχέρεια άλλαγής τού κρατούντος σήμερον συστήματος παροχής τής περιθάλψεως είς τά ιατρεία τού Ίδρύματος, προκειμένου περί περιπατητικών ασθενών. Περί τούτου όμως γίνεται ειδικώτερον λόγος κατωτέρω.

Παρ' όλα ταύτα θά υπάρχουν ικανά περιθώρια διά τυχόν βελτιώσεις καί τών κατηγοριών τούτων παροχών ασθενείας, αφού ένάντι έσόδων 290 δισεκ. δρχ. ετησίως, τά έξοδα θά ανέρχωνται είς 244 δισεκ. (ήτοι 200 δισ. πού ανέρχεται σήμερον, σύν 10 δισ. έπαυξήσεις χρηματικών παροχών καί 25 δισ. διά νοσοκομειακήν περίθαλψιν μελών οικογενείας), θά υπάρχη δηλ. πλεόνασμα 46 δισ. ετησίως.

γ) Σημαντική αύξησις τών δαπανών τής περιθάλψεως θά προκύψη διά τό Ίδρυμα, όταν άπό τού 1954 ή τού 1955 άρχίση καί ή σανατοριακή περίθαλψις τών μελών οικογενείας. Καί υπό τούς χειροτέρους όμως οίωνούς καί τότε άκομη τό Ίδρυμα θά δύναται νά καλύπτη τάς δαπάνας του, όταν ληφθούν υπ' όψιν 1) τά ανώτερα περιθώρια, 2) ή περιστολή τών καταδολιεύσεων τής ασφαλίσεως, 3) τό γεγονός ότι έν έλλείψει σανατοριακών κλινών, (άσφαλώς δέ θά έχωμεν έλλειψιν καί κατά τό 1955), ή επιβάρυνσις διά τό Ι.Κ.Α. θά αντιστοιχή κυρίως είς την χορήγησιν τών βασικών ειδών διατροφής φυματικών, υπολογιζομένην είς 30.000 δρχ. ημερησίως, όπερ σημαίνει διά τό maximum 2.000 μελών οικογενείας 21 δισεκ. ετησίως καί 4) την πτώσιν τής νοσηρότητος, την όποίαν δικαιούμεθα νά προεξοφλήσωμεν μέχρι τού 1954 ή 1955.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

75049|3237|1951 Απόφ. Υπουργών Εμπορίου και Εργασίας

Περί απογραφής των υπηρετούντων αρτοϋπαλλήλων και πληρώσεως των κενών θέσεων υπό ανέργων τοιούτων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 198 της 13 Ιουνίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν:

1) Τάς διατάξεις του άπό 8|11.7.1914 Δ|τος «περί εφοδιασμού διά βιβλιαρίων υγείας των αρτοϋπαλλήλων».

2) Την υπ' αριθ. 95121|1010 από 20.7.1948 απόφασιν του Υπουργού Εφοδιασμού—Διανομών, δι' ής καθορίζεται ή αναλογία αρτοϋπαλλήλων πρός δελτία.

3) Την υπ' αριθ. 12089 από 8.6.1950 απόφασιν του Υπουργού Εργασίας «περί υποχρεωτικής πληρώσεως των κενών θέσεων των αρτοπαλλήλων δι' ανέργων τοιούτων».

4) Τό γεγονός ότι, ενώ εις τάς αρτοποιητικάς δακτάνας περιφερείας τέως Δ|σεως Πρωτευούσης και Αχαρνών περιλαμβάνεται κονδύλιον διά την αμοιβήν των αρτοϋπαλλήλων, όπερ και εισπράττουσιν οι αρτοποιοί μετά των λοιπών διά της διαθέσεως του άρτου εις το κοινόν κονδύλιον, αρτοποιοί τινες εξακολουθούν να τηρούν τοιαύτας θέσεις κενάς αρτοϋπαλλήλων, ωφελούμενοι ούτω τό προς τον σκοπόν τούτον ανάλογον κονδύλιον και πρός τον σκοπόν όπως απορροφηθή μεγαλύτερος αριθμός αρτοϋπαλλήλων, αποφασίζομεν:

1) Συνιστώμεν Επιτροπήν αποτελουμένην εξ ενός υπαλλήλου του Υπουργείου Εργασίας, ενός του Υπουργείου Εμπορίου, οριζομένων υπό των ιδίων, ενός εκπροσώπου της Πανελληνίου Ομοσπονδίας αρτεργατών και υπαλλήλων άρτου, οριζομένου υπ' αυτής και ενός εκπροσώπου του Σωματείου Αρτοϋπαλλήλων Αθηνών, διά την περιφέρειαν Αθηνών, ή του Σωματείου Αρτοϋπαλλήλων Πειραιώς, διά την περιφέρειαν Πειραιώς, οριζομένων υπό των ιδίων, ήτις θέλει προβή εντός μηνός από της συστάσεως αυτής εις απογραφήν των ήδη πράγματι υπηρετούντων αρτοϋπαλλήλων εν τοις αρτοποιείοις περιφερείας τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης και Αχαρνών.

Η απογραφή αύτη υπό της ως άνω συνιστωμένης Επιτροπής θέλει ενεργηθή κεχωρισμένως διά την περιφέρειαν Αθηνών—Προαστείων και διά την περιφέρειαν Πειραιώς—Περιχώρων, κατά Αστυνομικόν Τμήμα και αρτοποιείον.

Θά περιλαμβάνη δέ τά κατωθι στοιχεία:

α) Ονοματεπώνυμον αρτοϋπαλλήλου.

β) Αριθμός βιβλιαρίου υγείας αύτου (Δ|γμα 8|11.7.1914).

γ) Εάν διατελή υπό ασφάλισιν εις Ι.Κ.Α. ή όχι.

δ) Χρονολογίαν ενάρξεως ασκήσεως του επαγγέλματος του αρτοϋπαλλήλου.

ε) Χρονολογίαν, άφ' ής ήρξατο υπηρετών εις το αρτοποιείον, εν ώ απογράφεται και

στ) Πάν έτερον στοιχείον άκυραίτητον κατά την κρίσιν της Επιτροπής.

Οι αρτοποιοί της περιφερείας τέως Δ|σεως Πρωτευούσης και Αχαρνών υποχρεούνται, όπως χορηγήσωσι πάσαν πληροφορίαν εις την ως άνω συνιστωμένην Επιτροπήν υπευθύνως και ενυπογράφως, υπέχοντες την εκ του Νόμου ευθύνην περί ψευδούς δηλώσεως ενώπιον Δημοσίας Αρχής.

Διά την ενέργειαν της απογραφής ή κατά τά άνω συνιστωμένη Επιτροπή δέον να έχη υπ' όψιν, ότι ή αναλογία δελτίων πρός αρτοϋπαλλήλους, συμφώνως τη ειρημένη υπ' αριθ. 95121|20.7.1948 αποφάσει του Υπουργού Εφοδιασμού—Διανομών, είναι εις αρτοϋπάλληλος ανά 1120 δελτία και συμφώνως τη υπ' αριθ. 106817|16.8.1948 όμοίφ εις διά το κλάσμα εκ 500 δελτίων και άνω.

Η Επιτροπή αύτη δύναται να προβαίνη εις οιανδήποτε ενέργειαν σκοπούσαν την εξακρίβωσιν της ιδιότητός τινος ως αρτοϋπαλλήλου ή του γεγονότος ότι ή περί της προσφερομένης αύτη υπηρεσίας του αρτοϋπαλλήλου τινός δήλωσις του αρτοποιού ανταποκρίνεται προς την πραγματικότητα.

Μετά το πέρας της απογραφής, όπερ δέν θέλει υπερβή το δίμηνον, ή κατά το άνω Επιτροπή θέλει διαβιβάσει εν αντίγραφον ταύτης εις την αρμοδίαν Υπηρεσίαν του Υπουργείου Εργασίας. Το Γραφείον Εύρέσεως Εργασίας Αθηνών, διά τους αρτοϋπαλλήλους Αθηνών, και τό Γραφείον Εύρέσεως Εργασίας Πειραιώς, διά τους αρτοϋπαλλήλους Πειραιώς, έτερον δέ τοιούτον εις την Περιφερειακήν Υπηρεσίαν Εφοδιασμού—Διανομών Α' Διαμερίσματος του Υπουργείου Εμπορίου.

ΙΙ. Τά Γραφεία Εύρέσεως Εργασίας Αθηνών και Πειραιώς, μετά την εξακρίβωσιν εκ των στοιχείων της απογραφής των κενών θέσεων αρτοϋπαλλήλων, θέλουσι προβή εις την πλήρωσιν των κενών αυτών θέσεων των αρτοποιείων εκ των ανέργων αρτοϋπαλλήλων εφοδιασμένων διά βιβλιαρίου υγείας του προβλεπο-

---

Εκτός τούτου δέν πρέπει να λησμονήται και ή από του 1953—54 κρατική εισφορά, ήτις άν μή τι άλλο θά καλύπτη τουλάχιστον τά τυχόν—ενδεχόμενον πάντως άβέβαια—ελλείμματα.

Γ'. Κλάδος Ανεργίας. Διά τον κλάδον τούτον αύδεμία πρόβλεψις είναι δυνατή. Το μόνον τό οποίον δύναται να λεχθή είναι, ότι μέ τό προβλεπόμενον ασφάλιστρον, μέ την νέαν διαρρύθμισιν των επιδομάτων ανεργίας, τού χρόνου αναμονής και των προϋποθέσεων άπονομής τών παροχών, ό κλάδος ούτος θά είναι αύτάρκης, έφ' όσον τό ποσοστόν ανεργίας δέν αύξηθή. Εάν δέ, όπως βασίμως ελπίζεται, αύξηθή ό δείκτης απασχολήσεως, λόγω τών εύνοϊκών προοπτικών ανασυγκροτήσεως, και υποβιβασθή τό ποσοστόν ανέργων, τότε ό κλάδος θά δημιουργή και περισσεύματα.

μένου ὑπὸ τοῦ Διατάγματος τῆς 8]11.7.1911.

Ἡ περιφ. Ὑπηρεσία Ἐφοδιασμοῦ—Διανομῶν Λ' Διαμερίσματος δέον ὅπως εἰς τὸ ἑξῆς, μὲ βάσιν τὴν ἐνεργηθησομένην ἀπογραφήν, τηρῇ μητρῶον ἀρτοϋπαλλήλων, ὅπερ θὰ ἐνημερώνῃ διὰ πάσης γενομένης μεταβολῆς τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀρτοποιείων, ἐγγράφουσα εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦ ἀρτοποιείου τοὺς προσλαμβανομένους ὑπὸ τοῦ ἀρτοποιοῦ δυνάμει τοῦ σημειώματος τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ διαγράφουσα τοὺς τυχὸν ἀπολυομένους.

ΙΙΙ. Οἱ ἀρτοποιοὶ περιφερείας τέως Δ)σεως Πρωτευούσης καὶ Ἀχαρνῶν ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων τῶν ἀρτοϋπαλλήλων, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι πρὸς τοῦτο ἐπιβαρύνεται τὸ κόστος τοῦ ἄρτου διὰ κανδυλίου ἀποδοχῶν ἀρτοϋπαλλήλων, ὅπερ οὗτοι λαμβάνουσι κατὰ τὴν διάθεσιν τοῦ ἄρτου εἰς τὸ κοινόν.

Καθ' ἣν ὅμως περίπτωσιν, παρά τ' ἀνωτέρω, οἱ ἀρτοποιοὶ δὲν προβῶσιν εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων, ἡ ἁρμοδία Ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, μετὰ τὴν ὑπεύθυνον ἐξακρίβωσιν τούτου, θέλει γνωρίσει τοῦτο δι' ἐγγράφου της πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου, ὅπερ θὰ προβαίνῃ εἰς τὴν περικοπὴν τοῦ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον χορηγουμένου εἰς τοὺς ἀρτοποιοὺς ποσοῦ διὰ τῶν ἀρτοποιητικῶν δαπανῶν, ἐπιφερομένης τῆς σχετικῆς μεταβολῆς εἰς τὸν τηρούμενον ἀτομικὸν λογαριασμὸν τοῦ ἀρτοποιοῦ ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου (ΠΥΣΔΑΔ).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31ῃ Μαΐου 1951

26056]Α.235]1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1.6.1951 τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Α.Σ.Ο. καταβαλλομένων συντάξεων

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 115 τῆς 10 Ἰουνίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19]1944 Νόμου.

2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 1161]31.4.51 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Α.Σ.Ο.

3) Τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Ἀναπροσαρμόζομεν τὰς ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Α.Σ.Ο. καταβαλλομένας συντάξεις ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1951 ὡς ἀκολούθως:

Βασικὴ σύνταξις		Νέα ἀναπρο. μέχρι	
Δραχ.	500	Δραχ.	210.000
ἀπὸ	501 — 750	»	235.000
»	751 —1000	»	260.000
»	1001 —1500	»	295.000
»	1501 —2000	»	325.000
»	2001 —2500	»	370.000
»	2501 —3000	»	425.000
»	3001 —3500	»	455.000
»	3501 —4000	»	485.000
»	4001 —4500	»	530.000
»	4501 —5000	»	560.000
»	5001 —5500	»	600.000
»	5501 —6000	»	640.000
»	6001 —6500	»	680.000
»	6501 —7000	»	710.000

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ἰουνίου 1951

36990]Σ. 696]1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης ἑδαφίου εἰς τὴν Νομοθεσίαν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Φαρμακευτικῶν Ἐργασιῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 115 τῆς 10 Ἰουνίου 1951)

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τὴν Νομοθεσίαν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Φαρμακευτικῶν Ἐργασιῶν ἐπέλθωσιν αἱ κατωθι προσθῆκαι:

Ι. Εἰς τὴν παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Καταστατικοῦ προστίθεται ἑδάφιον δ', ἔχον οὕτω:

«δ' Ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῶν συνταξιούχων τοῦ Ταμείου».

ΙΙ. Ἡ παράγραφος 2 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ προσφάτου Κανονισμοῦ Παροχῶν τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως:

2. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. δύνανται νὰ πραγματοποιῶνται καθ' ἑκάστην θερινὴν περίοδον ἀποστολαὶ εἰς παιδικὰς κατασκηνώσεις τέκνων ἠσφαλισμένων καὶ συνταξιούχων τοῦ Ταμείου ἀρρένων τῶν φύλων ἀπὸ 8—16 ἐτῶν, ἅτινα κατὰ γνωμάτευσιν τῆς Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ι.Κ.Α. ἔχουσιν ἀνάγκην πρὸς βελτίωσιν τῆς καταστάσεως τῆς ὑγείας των καὶ ὧν ὁ ἀριθμὸς θέλει καθορίζεται καθ' ἑκάστην περίοδον ὑπὸ τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ταμείου.

Αἱ τοιαῦται ἀποστολαὶ εἰς παιδικὰς κατασκηνώσεις δύνανται νὰ πραγματοποιῶνται δι' ἀποστολῆς τοῦ προβλεπομένου ἀριθμοῦ τέκνων πρὸς συμμετοχὴν αὐτῶν εἰς κατασκηνώσεις νομίμως ὀργανουμένας κατὰ τόπους ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας ἢ ὑπὸ ἄλλων Ὀργανισμῶν. Τὸ Ταμεῖον θέλει συμμετέχει εἰς τὰς δαπάνας τῆς κατασκηνώσεως τούτων κατὰ ποσὸν καθοριζόμενον ἑκάστοτε ὑπὸ τοῦ Δ.Σ. τούτου δι' ἕκαστον ἄτομον καὶ μετ' ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ἰουνίου 1951

27747]Σ. 487]1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς Κανονισμὸν Ἀσθενείας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καλλιεργητῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 115 τῆς 10 Ἰουνίου 1951)

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Κανονισμοῦ Ἀσθενείας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καλλιεργητῶν προστεθῇ μεταβατικὴ διάταξις, ἔχουσα οὕτω:

«Ἐξαιρετικῶς παρατείνεται ἡ ἀσφαλιστικὴ ἱκανότης τοῦ ἔτους 1950 διὰ τοὺς ἠσφαλισμένους τῶν Κέντρων Κοπανίας, Καρδίτσης καὶ Νιγρίτης καὶ διὰ τὸ ἔτος 1951, ἄνευ πραγματοποιήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ προβλεπομένων εἰσφορῶν».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Ἰουνίου 1951

35642]Γ. 476]1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ τῆς 1.8.1951 ὡς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν Ι.Κ.Α. ἐν Ἀλιβερίῳ καὶ Κύμῃ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 115 τῆς 20 Ἰουνίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1. Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 41 παρ. 1 τοῦ

Κανονισμού Ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α.

2. Τὴν ὑπ' ἀριθ. 18315|2818|12.6.1951 ἀναφοράν τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α., ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν κατὰ τὴν 35ην|1.6.1951 συνεδρίασιν αὐτοῦ ληφθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων περὶ καθορισμοῦ τῆς 1ης Λὐγούστου 1951 ὡς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν εἰς τὰς περιοχὰς τῶν Τοπικῶν Παραρτημάτων Ι.Κ.Α. Ἀλιβερίου καὶ Κύμης Εὐβοίας, ὡς πρὸς πάντας τοὺς ἐν αὐταῖς μισθωτοὺς καὶ ἐργοδότας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ἰουνίου 1951

55207|Υ.265|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως συντάξεων τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 42 τῆς 7 Μαρτίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1. Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1944 Νόμου.

2. Τὴν ὑπ' ἀριθ. 163|23.11.1950 ἀναφοράν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων.

3. Τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Αὐξάνομεν ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1951 τὰς παρὰ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων χορηγουμένας συντάξεις κατὰ 30 ο|ο.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Φεβρουαρίου 1951

8705|Σ.142|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεως Προσωπικοῦ Γεωργικῶν Συνεταιριστικῶν Ὀργανώσεων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 42 τῆς 7 Μαρτίου 1951)

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τὸ Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Συντάξεως Προσωπικοῦ Γεωργικῶν Συνεταιριστικῶν Ὀργανώσεων ἐκελθώσιν αἱ κάτωθι τροποποιήσεις καὶ προσθῆκαι:

I. Εἰς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ὡς ἄνω Καταστατικοῦ προστίθεται παρ. 3, ἔχουσα οὕτω:

Ἅπαντα τὰ μέλη τοῦ Δ. Συμβουλίου μετ' ἰσαρίθμων ἀναπληρωματικῶν, ἀντιστοίχως λαμβανομένων, ὁρίζονται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δι' ἀποφάσεώς του, δημοσιευομένης διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως. Τὰ ἐκ τούτων ἐργοδοτικὰ καὶ ἐργατικὰ διορίζονται κατόπιν ὑποδείξεως διπλαδίου ἀριθμοῦ τακτικῶν καὶ ἀναπληρωματικῶν μελῶν ὑπὸ τῶν οἰκείων Ὀργανώσεων.

Οἰκεῖαι Ὀργανώσεις νοοῦνται διὰ μὲν τὰ ἐργοδοτικὰ μέλη ἡ Πανελλήνιος Συνομοσπονδία Ἑνώσεων Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν, διὰ δὲ τὰ ἐργατικὰ ἡ Ὁμοσπονδία Συνεταιριστικῶν Ὑπαλλήλων Γεωργικῶν Ὀργανώσεων Ἑλλάδος.

Ἡ καροῦσα διάταξις ἔχει ἐφαρμογὴν μετὰ τὴν λῆξιν τῆς θητείας τοῦ ἤδη ὑφισταμένου Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου.

II. Τὸ ἐδάφιον δ' τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Καταστατικοῦ τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως:

δ) Μετὰ δεκαπέντε (15) ἐτῶν συντάξιμον ὑπηρεσίαν, ἐξ ὧν δεκαετῆ πραγματικὴν τοιαύτην ἐν ἀσφαλίσει παρὰ Γεωργικῇ Συνεταιριστικῇ Ὀργανώσει ἀπὸ τῆς Ἱδρύσεως τοῦ Ταμείου, ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως λόγῳ ὁρίου ἡλικίας ἢ ἕνεκα καταργήσεως θέσεως καὶ γενικῶς διὰ λόγους μὴ ὀφειλομένους εἰς ὑπαιτιότητα τῶν ἠσφαλισμένων. Ὁ χρόνος, καθ' ὃν ὁ ὑπάλληλος ἢ ὁ ὑπηρέτης διατηρεῖται ἐν ὑπηρεσίᾳ, μετὰ τὴν κατάληψιν τοῦ ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας λογίζεται ὡς χρόνος ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως, δι' ὃν ὀφείλεται ὑποχρέωσις καταβολῆς τῶν κεκανονισμένων ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν.

III. Τὸ ἄρθρον 19 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Καταστατικοῦ, τροποποιούμενον καὶ συμπληρούμενον, διατυποῦται ὡς ἀκολούθως:

Ἄρθρον 19

1. Τὰ ποσὰ τῶν καταβολῶν ἠσφαλισμένων τοῦ ἐδαφίου α' τῆς § 2 τοῦ προηγουμένου ἄρθρου 18 καὶ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 31 μετὰ τῆς ἰσοποσοῦ πρὸς ταύτας εἰσφορᾶς τῆς ἐργοδότιδος συνεταιριστικῆς Ὀργανώσεως, καθὼς καὶ τῶν κρατήσεων τοῦ ἐδαφίου β' τῆς αὐτῆς παραγράφου τοῦ ἄρθρου 18 καὶ τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 31 μετὰ τοῦ τρίτου ἀντιστοίχου τῆς κατὰ τὴν § 4 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου καταστάσεως κατατίθενται ὑπὸ προσωπικὴν εὐθύνην τῆς ἐργοδότιδος Ὀργανώσεως εἰς τὸ ἐν τῇ περιφερείᾳ ταύτης Ὑποκατάστημα ἢ Πρακτορεῖον μιᾶς ἢ πλειόνων τῶν Τραπεζῶν, Ἐθνικῆς, Ἐμπορικῆς Ἡπείρου, Ἀγροτικῆς, Ἀθηνῶν, Λαϊκῆς, Ἰονικῆς καὶ Ἑλλάδος κατὰ τὰς περὶ τούτου ἀποφάσεις τοῦ Δ. Σ. διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ταμείου ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς καταβολῆς τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἠσφαλισμένων.

2. Οἱαδήποτε καθυστέρησις τῆς καταθέσεως τῶν εἰσφορῶν πέραν τῆς ὡς ἄνω 15θημέρου προθεσμίας συνεπάγεται διὰ τοὺς ὑποχρέους ἐργοδότας, πλὴν τῶν λοιπῶν κυρώσεων, καὶ τὴν ἐπαύξησιν αὐτῶν διὰ τοῦ νομίμου τόκου ὑπερημερίας, ὑπολογιζομένου ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς λήξεως τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω προθεσμίας μέχρι τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν θέλει γίνει ἡ κατάθεσις τοῦ οἰκείου ποσοῦ εἰς τὴν Τράπεζαν.

3. Αἱ καθυστερούμεναι εἰσφοραὶ καὶ συνεισφοραὶ ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τοῦ Ταμείου, ἤτοι ἀπὸ τῆς 22 Ἰανουαρίου 1940 μέχρι τῆς 11 Νοεμβρίου 1944, καταβάλλονται εἰς τὸ Ταμεῖον πρὸς 10 ο|ο ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἠσφαλισμένου κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταβολῆς. Εἰς τὴν καταβολὴν ταύτην ὑποχρεοῦται ἡ Γεωργικὴ Συνεταιριστικὴ Ὀργάνωσις, ἐὰν ἔχῃ ἐνεργήσει κρατήσεις κατὰ τὴν ἐν λόγῳ περίοδον, χωρὶς νὰ καταθέσῃ ταύτας εἰς τὸ Ταμεῖον, ἄλλως αἱ ὀφειλαὶ αὗται βαρύνουν κατὰ τὸ ἥμισυ τὸν ἠσφαλισμένον καὶ κατὰ τὸ ἕτερον ἥμισυ τοὺς ἐργοδότας, παρ' οἷς ὑπηρέτει κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον. Ἀπὸ τοὺς ἠσφαλισμένους, διὰ τοὺς ὁποίους ἐπῆλθεν ἐν τῷ μεταξὺ ἀσφαλιστικὴ περίπτωσις, ἡ εἰσπραξις τῶν καθυστερουμένων τοιούτων ὀφειλῶν ἐνεργεῖται ἀπὸ τὴν σύνταξίν των εἴτε λαμβάνουν ταύτην οἱ ἴδιοι ὡς ἀμέ-

ους συνταξιούχοι, είτε οι δικαιοδόχοι των και επί τη βάσει των αποδοχών, ας θα ελάμβανον οι πρώτοι, εάν κατά την ημέραν της ενάρξεως καταβολής του ποσού των οφειλών διετηρούντο εις την υπηρεσίαν.

4. Αι απαιτήσεις του Ταμείου εκ καθυστερουμένων εισφορών, εξαγοράς προϋπηρεσιών, προσθέτων τελών, τόκων κλπ. εισπράττονται διά των Δημοσίων Ταμείων κατά τας διατάξεις του Νόμου περί εισπράξεως δημοσίων εσόδων. Ως τέλος διά την παρά των Ταμείων τούτων βεβαίωσιν και είσπραξιν των απαιτήσεων του Ταμείου χρησιμεύουν καταστάσεις οφειλετών συντασσόμεναι και αποστελλόμεναι εις τα Δημόσια Ταμεία υπό του Ταμείου.

IV. Η διά της υπ' αριθ. 26378|2526 της 22. 7.50 υπουργικής αποφάσεως γενομένη τροποποίησις του άρθρου 29 του αυτού ως άνω Καταστατικού αφορά την 1ην παρ. του άρθρου 20, των λοιπών παραγράφων παραμενουσών εν ισχύι.

Η διά της υπ' αριθ. 52749|Σ. 119 της 9 Οκτωβρίου 1950 υπουργικής αποφάσεως γενομένη τροποποίησις του εδαφίου 7 της § 4 του άρθρου 20 του αυτού Καταστατικού προστίθεται ως τελευταίαν εδαφιον της § 4, των λοιπών εδαφίων παραμενόντων εν ισχύι.

V. Εις το άρθρον 21 του αυτού ως άνω Καταστατικού επέρχονται αι κάτωθι τροποποιήσεις και προσθήκαι:

1) Το εδάφιον α' της § 1 τροποποιείται ως ακολούθως:

α) Επί της περιπτώσεως των εδαφίων α, β, γ και δ και του άρθρου 15 εκ τόσων πεντηκοστών, όσα είναι τα έτη της συνταξίμου υπηρεσίας του ησφαλισμένου. Το ούτω όμως εξευρισκόμενον ποσόν προσαυξάνεται κατά εν πεντηκοστόν του συνταξίμου μισθού δι' έκαστον έτος υπηρεσίας πέραν του εικοστού πέμπτου.

2) Εις την πρώτην παράγραφον προστίθεται εδάφιον υπό στοιχείον δ', έχον ούτω:

δ) Επί ησφαλισμένων εχόντων συμπληρωμένον το 60ον έτος της ηλικίας των το ποσόν της κατά τ' ανωτέρω συντάξεως προσαυξάνεται κατά 1|50 δι' έκαστον πέραν των δέκα πέντε (15) ετών συντάξιμου υπηρεσίας και μέχρι δ πεντηκοστών το πολύ, εφ' όσον και καθ' όσον δεν συντρέχει η περίπτωσις της κατά το εδάφιον α' προσαυξήσεως.

VI. Εις το τέλος του άρθρου 27 του αυτού ως άνω Καταστατικού προστίθεται η ακόλουθος διάταξις, έχουσα ούτω:

«Διά την διεξαγωγήν των νομικής φύσεως υπηρεσιών και των δικαστικών υποθέσεων του Ταμείου το Δ. Σ. δύναται να διορίζη δικηγόρον εκ των εν Αθήναις διωρισμένων τοιούτων δι' έκάστην περίπτωσιν».

VII. Εις το άρθρον 31 του αυτού ως άνω Καταστατικού επέρχονται αι κάτωθι τροποποιήσεις και προσθήκαι:

1) Η τρίτη παράγραφος του άρθρου 31 τροποποιείται ως ακολούθως:

8. Δύναται επίσης ν' αναγνωρισθή συνταξιμος υπηρεσία και η παρά τω Δημοσίω ή παρ' Οργανισμοίς Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου ή παρ' αναγνωρισμέναις Τραπέζαις ή ιδιωτικαίς επιχειρήσεσιν, ως και η δικηγορική προϋπηρεσία ησφαλισμένου ή συνταξιούχου.

Ο χρόνος της ούτω αναγνωριζομένης προϋπηρεσίας δεν δύναται να υπερβή τα δέκα (10) έτη κατ' ανώτατον όριον.

Η αναγνώρισις ως συνταξίμου της ανωτέρω προϋπηρεσίας επιτρέπεται μόνον μετά την συμπλήρωσιν δεκαετούς πραγματικής εν ασφαλίσει υπηρεσίας παρά Γεωργική Συνεταιριστική Οργανώσει.

Η εξαγορά της κατά τ' ανωτέρω προϋπηρεσίας ενεργείται υπό τους όρους της προηγουμένης παραγράφου επί ασφαλίσεως ο οίο καταβλητέο εξ ολοκλήρου παρά του ησφαλισμένου.

Πάντως προϋπηρεσία, ή οποία ελήφθη υπ' όψιν και υπελογίσθη ως συνταξιμος διά την απονομήν συντάξεως παρά του Δημοσίου ή άλλου Οργανισμού κυρίας ασφαλίσεως, δεν προσμετρείται εις τον παρά τω Ταμείω συνταξιμον χρόνον.

2) Εις το τέλος του άρθρου 31 προστίθενται παράγραφοι ιστ' αριθ. 7 και 8, έχουσαι ούτω:

7. Διά την αναγνώρισιν της παρά ιδιωτικαίς επιχειρήσεσι προϋπηρεσίας απαιτείται εν εκ των κατωτέρω δικαιολογητικών:

α) Πιστοποιητικόν Δημοσίων Αρχών, ως Οικονομικών Εφοριών κλπ. ή Ι.Κ.Α., ότι η ανωτέρω προϋπηρεσία αποδεικνύεται εκ της φορολογίας μισθωτών υπηρεσιών ή καταβολής εισφορών κλπ.

β) Έγγραφον φέρον βεβαίαν χρονολογίαν.

γ) Απόφασις Πρωτοδικείου, εκδιδομένη κατόπιν αιτήσεως των ενδιαφερομένων μετά κλήτευσιν του Ταμείου.

Το Διοικητικόν Συμβούλιον δύναται να ζητήση τοιαύτην απόφασιν και κατά τας περιπτώσεις α' και β'.

8. Δύναται ωσαύτως να αναγνωρισθή ως συνταξιμος υπηρεσία και ο χρόνος σπουδών ησφαλισμένων διπλωματούχων Πανεπιστημίου, Ανωτάτων Σχολών ή Σχολών ομοτίμων προς αυτάς και μέχρι δύο ετών μετά την συμπλήρωσιν εικοσιπενταετούς εν συνόλω συντάξιμου υπηρεσίας και υπό τους όρους της § 3 του παρόντος άρθρου.

Εν Αθήναις τη 12 Φεβρουαρίου 1951

4095|Σ. 78|1951 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί προσθήκης άρθρων εις Κανονισμόν Κλάδου Ασθενείας του Ταμείου Ασφαλίσεως Λιμενεργατών Πειραιώς

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 42 της 7 Μαρτίου 1951)

Αποφασίζομεν

Όπως εις το τέλος του Κανονισμού Κλάδου Ασθενείας του Ταμείου Ασφαλίσεως Λιμενεργατών Πειραιώς προστεθή άρθρον υπ' αριθ. 26, έχον ούτω:

Άρθρον 26

1. Η έναρξις των υπό του παρόντος Κανονισμού προβλεπομένων παροχών προς τους το πρώτον εγγραφομένους εις το μητρώον ησφαλισμένων του Ταμείου, ως και τα μέλη των οικογενειών των, ρυθμίζεται ως ακολούθως:

α) Μετά παρέλευσιν εξαμήνου από της ανωτέρω εγγραφής άρχονται αι παροχαί 1) των άρθρων 4, 5, 6, 7, 12 και 18 (γενική ιατρική και φαρμακευτική περίθαλψις, παρακλινικαί εξετάσεις, ειδική ιατρική περίθαλψις, επίδομα

ἀσθενείας καὶ ἔξοδα κηδείας) πρὸς τοὺς ἀμέσως ἠσφαλισμένους μονίμους ἐργάτας Ο.Α.Π. καὶ τὰ μέλη τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν, 2) τοῦ ἄρθρου 9 (κλινικὴ καὶ σανατοριακὴ νοσηλεία) καὶ τοῦ ἄρθρου 10 (ὀμματουάλια, θεραπευτικαὶ ζῶναι κλπ.) πρὸς τοὺς ἀμέσως ἠσφαλισμένους μονίμους ἐργάτας Ο.Α.Π., 3) τοῦ ἄρθρου 11 (ἐπίδομα τοκετοῦ) πρὸς τὰς συζύγους τῶν ἠσφαλισμένων.

β) Μετὰ παρέλευσιν ἑνὸς εἴσετι ἑξαμήνου ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν παροχῶν τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου α' ἀρχονται αἱ παροχαὶ τοῦ ἄρθρου 9 §§ 1—2 (κλινικὴ νοσηλεία) καὶ τοῦ ἄρθρου 10 (ὀμματουάλια, θεραπευτικαὶ ζῶναι κλπ.) πρὸς τὰς οἰκογενείας τῶν ἠσφαλισμένων μονίμων ἐργατῶν Ο.Α.Π.

2. Φυματικοὶ ἠσφαλισμένοι, καθιστάμενοι συνταξιοῦχοι καὶ τελοῦντες ἐν σανατοριακῇ νοσηλείᾳ ἢ ἐπιδοτήσει κατὰ τὸν χρόνον τῆς διαγραφῆς των ἐκ τῶν μητρώων μονίμων ἐργατῶν τοῦ Ο.Α.Π., δικαιοῦνται εἰς συνέχισιν τῆς νοσηλείας ἢ τῆς ἐπιδοτήσεως μέχρις ἐξαντλήσεως τῶν ὑπὸ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 9 § 3 καὶ 12 § 5 προβλεπομένων ὁρίων. Οἱ οὕτω ἐξερχόμενοι τοῦ σανατορίου δικαιοῦνται ὡσαύτως τοῦ ὑπὸ τῶν διατάξεων τῆς δ΄ης παραγράφου τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ παρόντος προβλεπομένου ἐπιδόματος γάμου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Φεβρουαρίου 1951

8622|Σ. 144|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 55 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Γαλλοελληνικῆς Ἑταιρίας Ἀλεξανδρουπόλεως

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 42 τῆς 7 Μαρτίου 1951)

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως τὸ ἄρθρον 55 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Γαλλοελληνικῆς Ἑταιρίας Ἀλεξανδρουπόλεως τροποποιηθῇ ὡς ἀκολούθως:

Κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν ἐτῶν ἀσφαλίσεως διὰ τὴν χορήγησιν συντάξεως καὶ ἐφ' ἅπαξ βοηθημάτων προνοίας εἰς τοὺς ἀποχωροῦντας ἢ ἀποχωρήσαντας τῆς ὑπηρεσίας ἠσφαλισμένους καὶ εἰς τὰ μέλη οἰκογενείας ἀποβιούντων ἢ ἀποβιωσάντων ἠσφαλισμένων προσμετρεῖται εἰς τὰ ἔτη ἀσφαλίσεως καὶ ὁ χρόνος τῆς κατοχικῆς περιόδου ἀπὸ 6 Ἀπριλίου 1941, μέχρι τῆς 1ης Νοεμβρίου 1946 ἡμερομηνίας ἐπαναλήψεως τῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ δικτύου ὑπὸ τῶν Γαλλοελληνικῶν Σιδηροδρόμων, ὑπὸ τοὺς κάτωθι ὅρους καὶ προϋποθέσεις:

α) Οἱ ἠσφαλισμένοι οἱ ἀπορροιηθέντες κατὰ τὴν περιόδον τῆς ἐχθρικῆς κατοχῆς εἰς τὸ δίκτυον Σ.Ε.Κ., παρ' ὧν ἐνηργήθησαν μερίδιμνη αὐτοῦ κρατήσεις ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας τῶν Γαλλοελληνικῶν Σιδηροδρόμων θεωροῦνται οἰκονομικῶς ἐν τάξει ἔναντι τοῦ Ταμείου, συμπολογιζομένου τοῦ χρόνου τῆς ἀνωτέρω περιόδου κατὰ τὴν ἀπονομὴν συντάξεως καὶ ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος προνοίας.

β) Διὰ τοὺς ἠσφαλισμένους τοὺς ἀπομακρυνθέντας ἐκ τῆς ὑπηρεσίας των ὑπὸ τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς, οἵτινες, ἐπανελθόντες εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν Σ.Γ.Ε. μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Χώρας, ἐθεωρήθησαν ὑπὸ τοῦ διευθύνοντος τὴν παρ' αὐτῷ ὑπηρεσίαν τῶν ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ ἐδαφίου α) τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου, ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς καταβολῆς εἰς τὸ Ταμεῖον τῶν τε ἀτομικῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀντιστοίχων τοῦ δικτύου ὑπὲρ ἀμφοτέρων τῶν Ἀσφαλιστικῶν Κλάδων διὰ τὸ ἀπὸ 11 Νοεμβρίου 1944 καὶ μέχρι τῆς ἐπανόδου των ἐκ νέου εἰς τὸ δίκτυον χρονικὸν διάστημα, ὑπολογιζομένων ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μηνὸς τῆς δηλώσεως ἢ τῆς ἐξόδου των ἐκ τῆς ὑπηρεσίας.

γ) Αἱ διατάξεις τῶν προηγουμένων α καὶ β ἐδαφίων ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ διὰ τὰ μέλη τῶν οἰκογενειῶν τῶν ἀποβιωσάντων ἢ ἀποβιούντων εἰς τὸ μέλλον ἠσφαλισμένων τῶν δικαιουμένων συντάξεως καὶ ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος προνοίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Φεβρουαρίου 1951

8628|Σ. 152|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 43 τῆς 8 Μαρτίου 1951)

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν τροποποιηθῇ ὡς ἀκολούθως:

Ἠσφαλισμένοι τοῦ Ταμείου, ὑπαχθέντες εἰς τὴν ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν, δυνάμει τοῦ Νόμου 6071|54, ὡς καὶ συνταξιοῦχοι αὐτοῦ, δικαιοῦνται νὰ ἐξαγοράσωσιν ἐπὶ ἀμέσῳ καταβολῇ καθ' οἱανδήποτε ἡμέραν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, καθ' ἣν κρίνει σκόπιμον, πρὸς συμπλήρωσιν τῶν καταβολῶν των ἢ πρὸς ἐπαύξησιν τῆς συντάξεώς των, εἴτε ἐν ἀσφαλίσει εὑρίσκονται, εἴτε ἐν συνταξιοδοτήσει, εἴτε οἱ ἴδιοι ἐν ζωῇ, εἴτε οἱ δικαιοδόχοι αὐτῶν, πραγματοποιηθείσαν ἀποδεδειγμένως προϋπηρεσίαν αὐτῶν, παρ' ἐπιχειρήσει ἠσφαλισμένῃ τῷ Ταμείῳ ἀπὸ τῆς λειτουργίας αὐτοῦ μέχρι τῆς 3ης Σεπτεμβρίου 1935, ἐφ' ἧς ἐπεξετάθη ἡ ἀσφάλισις ὑποχρεωτικῶς καὶ εἰς αὐτάς, οὐχὶ δὲ μακροτέραν τῶν 500 ἡμερομισθίων καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς καταβολῆς ἰσχύοντος μισθολογίου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Φεβρουαρίου 1951

57954|Σ. 1558|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης παραγράφου εἰς ἄρθρον 20 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν, Τεχνιτῶν Μακαρονοποιῶν

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 43 τῆς 8 Μαρτίου 1951)

Ἀποφασίζομεν:

Ι. Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἐδαφ. 1 τῆς παρ. 4 τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μακαρονοποιῶν προστίθεται ἡ φράσις: «Ὑπολογιζομένου κατὰ τὰ ἐν ἄρθροις 21 καὶ 38 τοῦ παρόντος ὁριζόμενα».

ΙΙ. Ἡ παράγραφος 2 τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ αὐτοῦ Καταστατικοῦ ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολούθως: «Τὸ ἐπίδομα ἀσθενείας ὁρίζεται εἰς τὰ 50 ο|ο τοῦ πράγματι καταβαλλομένου ἡμερομισθίου εἰς τὸν ἠσφαλισμένον ἢ τὴν ἠσφαλισμένην, μὴ συμπεριλαμβανομένων εἰς αὐτὸ

τῶν ἐπιάκτων παροχῶν, αἵτινες ὑπόκεινται εἰς ἀσφαλιστικὴν εἰσφοράν (ὑπερωρίαι, ἔκτακτος οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις, ἐπιδόματα ἑορτῶν κλπ.), παρέχεται δὲ δι' ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος.

Τὸ ἐπίδομα τοῦτο προσαυξάνεται κατὰ δεῖγμα δι' ἑκάστην προστατευόμενον μέλος οἰκογενείας καὶ μέχρι 4 μελῶν.

Ἐὰν τὸ ὡς ἄνω ἡμερομίσθιον ὑπερβαίνῃ τὸ ἑκατὸν ἰσχῦον ἡμερομίσθιον μυλωνᾶ, προστίθεται εἰς τὸ ποσὸν τοῦ ἡμερομισθίου μυλωνᾶ τὸ ἥμισυ τῆς τοιαύτης ὑπερβάσεως, μὴ δυναμένου πάντως τοῦ οὕτω ὑπολογιζομένου ἡμερομισθίου νὰ ὑπερβαίνῃ τελικῶς τὸ ποσὸν τοῦ ἡμερομισθίου μυλωνᾶ, ηὐξημένου κατὰ τὸ 50 ο/ο αὐτοῦ.

ΙΙΙ. Εἰς τὸ τέλος τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 24 προστίθεται ἡ ἀκόλουθος διαταξις: «Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῆς ὡς ἄνω παραγράφου εἶναι, ὅτι ἰσχῦον ἡμερομίσθιον νοεῖται τὸ καθοριζόμενον ὑπὸ τῶν ἑκάστοτε ἐν ἰσχύϊ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ διαιτητικῶν ἀποφάσεων».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Φεβρουαρίου 1951

7747|Σ. 138|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης ἄρθρου εἰς Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Προνοίας Ἐμπορικῆς Τραπέζης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 43 τῆς 8 Μαρτίου 1951)

Ἀποφασίζομεν:

Εἰς τὴν παράγραφον 2 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Προνοίας Ἐμπορικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος προστίθεται ἐδάφιον β1 ἔχον ὡς ἀκολούθως:

«... β1. Ἔκτακτοι εἰσφοραὶ τῆς Ἐμπορικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Φεβρουαρίου 1951

37736|3856|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ παρατάσεως ἐθνικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 119 τῆς 25 Ἰουνίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 8 παρ. 2 τοῦ Α.Ν. 866|1937 καὶ τοῦ ἄρθρου 9 παρ. 1 τοῦ Α.Ν. 1368|1968, ἀποφασίζομεν:

Παρατείνομεν ἐπὶ ἓν ἔτος ἀπὸ τῆς λήξεως των (30.6.1951) τὰς κάτωθι ἐθνικὰς γενικὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας:

α) Τὴν ἀπὸ 4.11.1947 περὶ τῶν ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, κατατεθεῖσαν παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20189|10.11.1947 ἐκθέσεως καταθέσεως.

β) Τὴν ἀπὸ 4.11.1947 περὶ τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, κατατεθεῖσαν παρὰ τῷ γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20188|10.11.1947 ἐκθέσεως καταθέσεως.

γ) Τὰς ἀπὸ 1.12.1947 συμπληρωματικὰς τῆς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 περὶ τῶν ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν κατατεθείσας παρὰ τῷ γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 21790|5.12.1947 καὶ 21791|5.12.1947 ἐκθέσεων καταθέσεων.

δ) Τὴν ἀπὸ 1.12.1947 συμπληρωματικὴν τῆς ἀπὸ 4.11.1947 περὶ ἐργατοτεχνιτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, κατατεθεῖσαν παρὰ τῷ γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 21789|5.12.1947 ἐκθέσεως καταθέσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Ἰουνίου 1951

4094|Σ.77|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης διατάξεως εἰς ἄρθρον 24 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπ. Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Κουρείων καὶ Κομμωτηρίων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 44 τῆς 13 Μαρτίου 1951)

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπ. Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Κουρείων καὶ Κομμωτηρίων προστεθῇ διάταξις ὑπ' ἀριθ. 3, ἔχουσα οὕτω:

«3. α) Μέχρις ἐγκρίσεως Κανονισμοῦ Παροχῶν τοῦ Ταμείου τὸ Δ. Συμβούλιον δύναται νὰ χορηγῇ εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους τοῦ Ταμείου ἐν περιπτώσει γήρατος ἢ ἀναπηρίας ἢ εἰς τὰ μέλη οἰκογενείας τούτων ἐν περιπτώσει θανάτου τοῦ προστάτου ἠσφαλισμένου αὐτῶν προσωρινὰς ἐφ' ἅπαξ βοηθήματα ἴσων πρὸς ἓξ (6) μηνιαίας συντάξεις ἐκ δρχ. διακοσίων πεντήκοντα χιλιάδων (250.000) ἑκάστην.

β) Διὰ τὴν χορήγησιν τοῦ ὡς ἄνω προσωρινοῦ βοηθήματος ἀπαραίτητος προϋπόθεσις ὁπωσδήποτε εἰς πάσας τὰς περιπτώσεις εἶναι ἡ ἀπονομὴ συντάξεως ἢ ἡ χορήγησις ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. Εἰδικώτερον διὰ τὴν περίπτωσιν γήρατος ἢ κοινῆς ἀναπηρίας ἀπαιτεῖται καὶ ἡ πραγματοποίησις παρὰ τοῦ ἠσφαλισμένου τετρακοσίων (400) τοὐλάχιστον καταβολῶν εἰς τὸ Ταμεῖον, ἀπὸ τῆς λειτουργίας αὐτοῦ, μειωμένου τοῦ ἀριθμοῦ τούτων εἰς ἑκατὸν (100) ἐν περιπτώσει θανάτου ἢ ἀναπηρίας, προελθούσης ἐκ πολεμικῆς αἰτίας κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατὰ τοῦ Ἔθνους ἀνταρσίας, μὴ ὀφειλομένης δὲ πάντως εἰς συμμετοχὴν τοῦ παθόντος εἰς τὴν ἀνταρσίαν.

Προκειμένου περὶ ἀναπηρίας, ὀφειλομένης εἰς ἀτύχημα προελθὸν ἐκ βιαίου συμβάντος ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ ἀσφαλιζομένου ἐπαγγέλματος ἢ ἐξ ἀφορμῆς τούτου καὶ μὴ δυναμένου νὰ ἀποδοθῇ εἰς δόλον τοῦ παθόντος, διὰ τὴν χορήγησιν τοῦ ἐν λόγῳ βοηθήματος ἀρκεῖ μόνον ἡ προϋπόθεσις τῆς ἀπονομῆς συντάξεως ἢ τῆς χορηγήσεως ἐφ' ἅπαξ ἐπιδόματος παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α.

γ) Ὡς μέλη οἰκογενείας διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἐδαφ. α' νοοῦνται τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 32 τοῦ Νόμου 6298|1934 καθοριζόμενα τοιαῦτα.

δ) Διὰ τοῦ Κανονισμοῦ παροχῶν τοῦ Ταμείου θέλει ὁρισθῇ ὁ τρόπος συμψηφισμοῦ τοῦ ὡς ἄνω προσωρινοῦ ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος εἰς τὰς δυνάμει τούτου χορηγηθησομένας παροχάς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Μαρτίου 1951

69413|Σ.1589|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἐμπορικῆς Τραπέζης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 44 τῆς 13 Μαρτίου 1951)

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τὰ Καταστατικὰ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἐμπορικῆς Τραπέζης ἐπέλθωσιν αἱ κατωθι τροποποιήσεις: 1) Ἡ § 1 τοῦ ἄρθρου 12 τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως:

1. Εἰσφορά τῶν ἠσφαλισμένων ἐκ ποσοστοῦ 4 ο|ο (τέσσερα τοῖς ἑκατόν) ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν των.

2. Τὸ ἄρθρον 17 καταργεῖται.

3. Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 29 τοῦ αὐτοῦ Καταστατικοῦ προστίθεται παράγραφος ὑπ' ἀριθ. 4, ἔχουσα οὕτω:

4. Ἡ ὑποχρέωσις διὰ καταβολὴν τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 12 παραγράφων 1 καὶ 2 προβλεπομένων ἠξημένων ἀπὸ 3 ο|ο ἕως 4 ο|ο εἰσφορῶν καὶ συνεισφορῶν ἄρχεται ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1951. Διὰ τοὺς ἀπὸ 31 Δεκεμβρίου 1950 καὶ ἐφεξῆς ἠσφαλισμένους παύουν ἰσχύουσαι αἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 17 διατάξεις, αἱ καθοριζουσαι τὸν τρόπον ἐξαγορᾶς προϋπηρεσίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Μαρτίου 1951

14929|1477|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ κηρύξεως ἐκτελεστῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 1|19.4.1950 ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀμαλιάδος, ἀφορώσης ἀποδοχὰς καὶ λοιποὺς ὅρους ἐργασίας ἐργατοτεχνιτῶν ἐλαιοτριβείων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 44 τῆς 13 Μαρτίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 18|20 Νοεμβρίου 1935 Α. Ν. «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ὡς καὶ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 18|6|1936 Β. Διατάγματος «περὶ Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ ἐκτελέσεως τοῦ Α. Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐκτελεστὴν τὴν ὑπ' ἀριθ. 1|19.4.1950 ἀπόφασιν Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πρωτοδικείου Ἀμαλιάδος, δι' ἧς καθορίζονται τὰ ἡμερομίσθια καὶ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας τῶν εἰς τὰ ἐλαιοτριβεῖα τῆς περιφερείας τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀμαλιάδος ἐργαζομένων ἐργατοτεχνιτῶν, ἵνα ἰσχύσῃ ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Μαρτίου 1951

20435|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσάδων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 56 τῆς 31 Μαρτίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Ἀν. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ Ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἑρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 691|1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας», 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Νορ. Διατάγματος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», 3) πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσάδων, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 105 ἐ.ἐ. ἀναφορᾶς του, 4) γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 78|51, συνεδρίασις 93η τῆς Η' Περιόδου τῆς 19ης Μαρτίου 1951) ἀποφασίζομεν:

Ἡ ὑπὸ στοιχεῖον γ' διάταξις τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσάδων καὶ τὰ ἐν συνεχείᾳ ἐδάφια τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω παραγράφου τροποποιοῦνται ὡς ἑξῆς:

γ) Τὸ ἔτη τῆς πραγματικῆς ὑπηρεσίας ἐν μιᾷ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀναγνωρισμένων Τραπεζῶν ἢ Ἀναγνήμων Ἑταιριῶν.

Εἰδικῶς διὰ τὰς ὡς ἄνω περιπτώσεις τῆς γ' κατηγορίας τὰ προσοπολογιζόμενα ἔτη δὲν δύνανται νὰ ὑπερβῶσι τὰ πέντε (5) κατ' ἀνώτατον ὅριον.

1. Διὰ τὴν ἀναγνώρισιν καὶ προσμέτρησιν τῆς κατὰ ε' ἀνωτέρω προϋπηρεσίας ὡς συνταξίμου ταυτίστης παρὰ τῷ Ταμείῳ δέον οἱ ἐνδιαφερόμενοι:

α) Νὰ ὑποβάλωσι σχετικὴν αἴτησιν πρὸς τὸ Ταμεῖον, μεθ' ἁπάντων τῶν σχετικῶν δικαιολογητικῶν καθοριζομένων γιὰ γενικῆς ἀποφάσεως τοῦ Διοικ. Συμβουλίου ἐντὸς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἑνὸς ἔτους, ἀρχομένης προκειμένου μὲν περὶ τῶν κατὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς παρούσης ἠσφαλισμένων καὶ συνταξιούχων ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως ταύτης, προκειμένου δὲ περὶ τῶν ἐφεξῆς ὑπαχθησομένων εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου ἀπὸ τῆς ὑπαγωγῆς των εἰς ταύτην καὶ β) νὰ ἐξαγοράσωσι τὸν ἀναγνωριζόμενον χρόνον.

2. Ὁ κατὰ τὰς διατάξεις τῆς § 1 ἐδάφ. α', β' καὶ γ' τοῦ παρόντος ἄρθρου χρόνος, ἐξομοιούμενος πρὸς συνταξίμον ὑπηρεσίαν, ἀναγνωρίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ ἐφ' ὅσον δὲν ὑπελογίσθη διὰ τὴν ἀπονομὴν συντάξεως ἢ ἑτέρας περιοδικῆς παροχῆς παρ' οἱουδήποτε Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ κυρίας ἀσφαλίσεως ἢ τοῦ Δημοσίου καὶ δὲν συμπίπτει πρὸς ἑτέραν συνταξίμον παρὰ τῷ Ταμείῳ ὑπηρεσίαν.

Ἡ προσμέτρησις ὅμως καὶ ἐξαγορὰ δὲν δύναται νὰ συντελεσθῇ ἢ μὴ ἐφ' ὅσον ὁ ἠσφαλισμένος κέκτηται δεκαετῆ πραγματικὴν ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ Ε.Δ.Υ.Π. καὶ κατὰ τὴν προβλεπομένην ὑπὸ τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου διαδικασίαν.

3. Ἡ ἐξαγορὰ τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω ἀναγνωριστέας συνταξίμου ὑπηρεσίας γίνεται διὰ τῆς καταβολῆς πρὸς τὸ Ταμεῖον ἐκ μέρους τοῦ αἰτοῦντος τῶν εἰς τὸν ἀναγνωριζόμενον χρόνον ἀναλογουσῶν εἰσφορῶν ἠσφαλισμένου καὶ ἐργοδότου τῶν καθοριζομένων ὑπὸ τῶν περιπτώσεων α' καὶ β' τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Καταστατικοῦ, βάσει ταῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως ἰσχύοντος ποσοστοῦ, ἐξαιρέσει τῶν κατὰ τὴν ἡμερομηνίαν τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης τελούντων ἠσφαλισμένων ἢ συνταξιούχων ἢ δικαιοδόχων αὐτῶν, ὧν αἱ εἰσφοραὶ ὑπολογίζονται βάσει ταῦ νέου ἰσχύοντος ποσοστοῦ ἐργοδότου καὶ ἠσφαλισμένου μειωμένου κατὰ τὸ 1|3 καὶ ἐπὶ τοῦ ἀναπροσηρμοσμένου βασικοῦ μισθοῦ τοῦ χρόνου καταβολῆς τοῦ ποσοῦ τῆς ἐξαγορᾶς.

Ἐν περιπτώσει συνταξιοδοτήσεως ἢ θανάτου ἠσφαλισμένου πρὸ τῆς ἀναγνωρίσεως προϋπηρεσίας αἱ ὡς ἄνω εἰσφοραὶ ὑπολογίζονται ἐπὶ τοῦ ὃν ἐλάμβανε κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς

έξόδου ἢ θανάτου τοῦ ἀναπροσηρμοσμένων βασικοῦ μισθοῦ.

4. Ἡ καταβολὴ τοῦ ποσοῦ τῆς ἐξαγορᾶς ἐνεργεῖται εἴτε δι' ἐφ' ἅπαξ καταβολῆς αὐτοῦ, εἴτε καὶ' ἴσας μηνιαίας δόσεις, τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς καθορίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, μὴ δυνάμενος πάντως νὰ ὑπερβῇ τὰς ἑξήκοντα (60) δόσεις. Εἰς περίπτωσιν ἐφ' ἅπαξ καταβολῆς παρέχεται ἔκπτωσις 15 ο/ο.

5. Αἱ κατὰ τ' ἀνωτέρω δόσεις, προκειμένου μὲν περὶ ἐν ἐνεργείᾳ μισθωτοῦ τῆς Ε.Α.Υ.Π. παρακρατοῦνται ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τούτου καὶ ἀποδίδονται κατὰ μῆνα εἰς τὸ Ταμεῖον, προκειμένου δὲ περὶ συνταξιούχου ἐκ τῆς συντάξεως.

6. Τὸ σύνολον τῶν ἀναγνωριζομένων ἐτῶν προϋπηρεσίας δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὴν δεκαετίαν.

7. Διὰ τὰς ἤδη ὑποβεβλημένας τῷ Ταμείῳ αἰτήσεις μετὰ ἢ ἄνευ δικαιολογητικῶν περὶ ἀναγνωρίσεως προϋπηρεσίας ὡς συνταξίμου, ἐφ' ὅσον δὲν ἔχει συντελεσθῇ ἡ ἀναγνώρισις δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ ἐξαγορὰ ταύτης, ἐφαρμόζονται αἱ ἀνωτέρω διατάξεις.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Μαρτίου 1951

6787|14.18|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1.1.51 τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἐπικ. Ἀσφαλίσεως Ἠλεκτροτεχνιτῶν Ἑλλάδος καταβαλλομένων συντάξεων κατὰ 50 ο/ο.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 65 τῆς 12 Ἀπριλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1944 Νόμου, 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 121|31.1.51 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἠλεκτροτεχνιτῶν Ἑλλάδος, 3) τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Αὐξάνομεν ἀπὸ 1 Μαρτίου 1951 τὰς ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἠλεκτροτεχνιτῶν Ἑλλάδος καταβαλλομένας συντάξεις κατὰ 50 ο/ο.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Ἀπριλίου 1951

35193|Σ.797|1949|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας Μεταφορῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 65 τῆς 12 Ἀπριλίου 1951)

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τὸ Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας Μεταφορῶν ἐπέλθωσιν αἱ κατωθι τροποποιήσεις καὶ προσθῆκαι:

I. Αἱ παρ. 2 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ὡς ἄνω Καταστατικοῦ καταργοῦνται.

II. Τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Καταστατικοῦ τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

Ἄρθρον 11

Δικαιοῦνται συντάξεως:

1. Ὁ ἀποχωρῶν τῆς ὑπηρεσίας ἠσφαλισμένος τοῦ Ταμείου μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ 55ου ἔτους τῆς ἡλικίας του καὶ 25ους πραγματικῆς παρὰ τῇ Ἑταιρίᾳ ἢ παρὰ τῷ Ταμείῳ ὑπηρεσίας, ὡς καὶ ὁ ἀποχωρῶν μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ 50οῦ ἔτους τῆς ἡλικίας του καὶ 30ετοῦς πραγματικῆς παρὰ τῇ Ἑταιρίᾳ ἢ παρὰ τῷ Ταμείῳ ὑπηρεσίας.

2. Ὁ ἀπολυόμενος τῆς ὑπηρεσίας τῆς Ἑταιρίας ἢ τοῦ Ταμείου λόγῳ καταργήσεως θέσεως ἢ ἄλλως πως οὐχὶ πάντως κατόπιν ἀποχῆς ἐκ τῶν καθηκόντων του ἢ διὰ κατάχρησιν, κλοπήν, ἁπάτην ἢ πλαστογραφίαν στερουμένην κατὰ τῆς Ἑταιρίας ἢ τοῦ Ταμείου, ἐφ' ὅσον τὰ ἀδικήματα ταῦτα ἐβεβαιώθησαν διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως τιμωρούσης αὐτὸν μὲ δίμηνον τοὐλάχιστον φυλάκισιν, μετὰ τὴν συμπλήρωσιν 20ετοῦς πραγματικῆς ὑπηρεσίας παρὰ τῇ Ἑταιρίᾳ ἢ τῷ Ταμείῳ.

3. Ὁ ἀπολυόμενος τῆς ὑπηρεσίας τῆς Ἑταιρίας ἢ τοῦ Ταμείου λόγῳ νόσου καθιστώσης αὐτὸν ἀνίκανον σωματικῶς ἢ πνευματικῶς διὰ τὴν ἄσκησιν τῶν καθηκόντων τῆς ὑπηρεσίας του ἢ ἑτέρας ὁμοειδοῦς τοιαύτης εἰς βαθμὸν ἀνικανότητος 80 ο/ο καὶ ἄνω μετὰ τὴν συμπλήρωσιν 10ετοῦς πραγματικῆς ὑπηρεσίας ἐν τῇ Ἑταιρίᾳ ἢ τῷ Ταμείῳ ἢ ἀνεξαρτήτως χρόνου ὑπηρεσίας ἐὰν ἡ ἀνικανότης ὀφείλεται εἰς βίαιον συμβὰν ἐπελθὸν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας του ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς (ἐργατικὸν ἀτύχημα).

4. Διὰ τὰς περιπτώσεις τῆς § 3 τάσσεται ἐξάμηνος προθεσμία ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀπολύσεως εἰς τὸ Ταμεῖον πρὸς ὑποβολὴν τῆς αἰτήσεως διὰ τὴν ἀπονομὴν τῆς συντάξεως.

III. Τὸ ἄρθρον 14 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Καταστατικοῦ τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

Προσδιορισμὸς συντάξεως

Ἄρθρον 14

Τὸ ποσὸν τῆς ὑπὸ τοῦ Ταμείου χορηγητέας συντάξεως ἰσοῦται:

1) Εἰς τὰς περιπτώσεις ἀποχωρήσεως ἢ ἀπολύσεως ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τῆς Ἑταιρίας ἢ τοῦ Ταμείου μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἐν ἄρθρ. 11 § 1 ὁριζομένων ἐν συνδυασμῷ ὁρίων ἡλικίας καὶ ἐτῶν πραγματικῆς ὑπηρεσίας, ὡς καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ἀπολύσεως μετὰ τὴν συμπλήρωσιν 30ετοῦς πραγματικῆς ὑπηρεσίας πρὸς τὸ σὰ τεσσαρακοστὰ τοῦ μέσου ὅρου τῶν μηνιαίων συνταξίμων ἀποδοχῶν, ἃς ἐλάμβανεν ὁ ἠσφαλισμένος κατὰ τοὺς 12 τελευταίους μῆνας πρὸ τῆς ἀποχωρήσεως ἐπὶ ὅσα ἔτη ἔχει συνταξίμου ὑπηρεσίας.

2) Εἰς τὴν περίπτωσιν ἀπολύσεως οὐχὶ ἐκ λόγων σωματικῆς ἢ πνευματικῆς ἀνικανότητος μετὰ τὴν συμπλήρωσιν 20ετοῦς πραγματικῆς ὑπηρεσίας καὶ πρὸ συμπληρώσεως 30ετοῦς πραγματικῆς τοιαύτης πρὸς τόσα πεντηκοστὰ τοῦ μέσου ὅρου τῶν μηνιαίων συνταξίμων ἀποδοχῶν, ἃς ἐλάμβανεν ὁ ἠσφαλισμένος κατὰ τοὺς 12 τελευταίους μῆνας πρὸ τῆς ἀποχωρήσεως, ἐπὶ ὅσα ἔτη ἔχει συνταξίμου ὑπηρεσίας. Ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως μετὰ τὴν συμπλήρωσιν 30ετοῦς πραγματικῆς ὑπηρεσίας ἡ σύνταξις ὑπολογίζεται κατὰ τὰ ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ ὁριζόμενα.

3) Εἰς τὴν περίπτωσιν ἀπολύσεως λόγῳ σωματικῆς ἢ πνευματικῆς ἀνικανότητος πρὸς ἄσκησιν τῶν καθηκόντων τῆς ὑπηρεσίας του ἢ ἑτέρας ὁμοειδοῦς τοιαύτης πρὸς τόσα τεσσαρακοστὰ τοῦ μέσου ὅρου τῶν μηνιαίων συνταξίμων ἀποδοχῶν, ἃς ἐλάμβανεν ὁ ἠσφαλισμένος

κατά τούς 12 τελευταίους μήνας πρό της άποχωρήσεώς του, δσα τά έτη συντάξιμου ύπηρεσίας του, έάν τό ποσοστόν της άνικανότητος του είναι άνω τού 50 ο|ο, καί πρός τούτοις έξηκοστά δσα τά έτη συντάξιμου ύπηρεσίας του, έάν τό ποσοστόν άνικανότητός του κυμαίνεται μεταξύ 30 ο|ο καί 50 ο|ο.

Έάν ή άνικανότης όφείλεται είς έργατικόν άτύχημα, ή κατά τα άνωτέρω άπονεμηθέα σύνταξις δέν δύναται νά είναι κατωτέρα τού 60|ο τού μέσου όρου τών μηνιαίων συντάξιμων άποδοχών, άς έλάμβανεν ό ήσφαλισμένος κατά τούς 12 τελευταίους μήνας πρό της άποχωρήσεώς του έάν άνικανότητος άνωτέρας τού 50 ο|ο καί τού 40 ο|ο έάν άνικανότητος άπό 30—50 ο|ο.

4) Μηνιαίαι συντάξιμοι άποδοχαί, έφ' ών ύπολογίζεται ή σύνταξις, νοούνται πάν χρηματικόν ποσόν, τό όποίον λαμβάνουσιν οί ήσφαλισμένοι, έφ' δσον ύπόκειται είς τάς ύπό του άρθρου ό προβλεπομένας κρατήσεις, έξαιρουμένων τών προσθέτων άποδοχών, άς λαμβάνουσι κατά τάς Κυριακάς καί έξαιρεσίμους ήμέρας ή δι' άπασχόλησιν των κατά τάς νυκτερινάς ώρας ή δι' άναπλήρωσιν άλλου ύπαλλήλου έχοντος άνώτερον βαθμόν ή δια δώρα ή οίκονομικάς ένισχύσεις, τηρουμένων τών διατάξεων τού Ν.Δ. 1781|1942.

5) Ή έξ οίωνδήποτε λόγων χορηγουμένη σύνταξις δέν δύναται νά ύπερβή τα 9|10 τού μέσου όρου τών μηνιαίων συντάξιμων άποδοχών τών 12 τελευταίων μηνών.

IV. Ή πρώτη περίοδος τών §§ 1, 2 καί 3 τού άρθρ. 16 τού αύτού ώς άνω καταστατικού τροποποιείται ώς έξης :

1) Λαμβάνουν σύνταξιν ίσην πρός τό 1|2 τής συντάξεως, ήν έλάμβανεν ό θανών ή θά έδικαιούτο νά λάβη αύτος, καθιστάμενος άνάπηρος μέ ποσοστόν άνικανότητος άνω τών 50 ο|ο κατά τήν ήμέραν τού θανάτου του.

2) Λαμβάνουν σύνταξιν ίσην πρός τά 2|3 τής συντάξεως, ήν έλάμβανεν ό θανών ή θά έδικαιούτο νά λάβη οδτος καθιστάμενος άνάπηρος μέ ποσοστόν άνικανότητος άνω τών 50 ο|ο κατά τήν ήμέραν τού θανάτου του.

3) Λαμβάνουν σύνταξιν ίσην πρός τά 3|4 τής συντάξεως, ήν έλάμβανεν ό θανών ή θά έδικαιούτο νά λάβη οδτος καθιστάμενος άνάπηρος μέ ποσοστόν άνικανότητος άνω τών 50 ο|ο κατά τήν ήμέραν τού θανάτου του.

V. Είς τό τέλος τού άρθρου 16 τού αύτού ώς άνω καταστατικού προστίθεται § 5, έχουσα ώς άκολούθως :

5. Ώς βάσις διά τον κατά τ' άνωτέρω είς ποσοστά ύπολογισμόν της συντάξεως τών δικαιούχων ήσφαλισμένου θανόντος συνεπεία βιαίου συμβάντος κατά τήν έκτέλεσιν της ύπηρεσίας του λαμβάνεται ή σύνταξις άνικανότητος άνω τών 50 ο|ο της § 3 τού παρόντος.

Έν Άθήναις τή 2 Άπριλίου 1951

100535|4626|1951 Άπόφ. Ύπουργών Συντονισμού, Οίκον. Έργασίας καί Έμπορίου.

Περί προσαυξήσεως τών μισθών καί ήμερομισθίων τών μυλεργατοϋπαλλήλων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 121 της 2 Ίουλίου 1951)

Έχοντες ύπ' όψιν :

1) Τήν συλλογικήν σύμβασιν έργασίας «περί άναπροσαρμογής ήμερομισθίων μυλεργατών» τής 20 Ίανουαρίου 1948.

2) Τήν συλλογικήν σύμβασιν έργασίας τών ύπαλλήλων πάσης φύσεως έπιχειρήσεων καί έργασιών τής 4 Νοεμβρίου 1947, ώς καί τάς συμπληρωματικάς τοιαύτας τής 1 Δεκεμβρίου 1947, τάς καθοριζούσας τάς άποδοχάς των ύπαλλήλων τάς άντιστοιχούσας είς τάς προπολεμικάς τοιαύτας τών δρχ. 500 μέχρι δρχ. 14.999.

3) Τήν ύπ' άριθ. 29488|2592|8.7.49 κοινήν άπόφασιν τών Ύπουργών Οίκονομικών καί Έργασίας «περί αύξήσεως τών μισθών καί ήμερομισθίων κατά ποσοστόν τριάκοντα έπί τοίς έκατόν (30|ο) άπό 15 Μαΐου 1949».

4) Τήν ύπ' άριθ. 2750|17.1.51 κοινήν άπόφασιν τών Ύπουργών Συντονισμού, Οίκονομικών καί Έργασίας περί αύξήσεως τών μέχρι 35.000 δραχ. ήμερομισθίων κατά 4.000 δραχμάς, τών δέ μέχρις 1.000.000 δραχμών μισθών κατά 100.000 δραχμάς.

5) Τό άπό 7.5.51 ύπ' άριθ. 451 ύπόμνημα της Πανελληνίου Όμοσπονδίας Μυλεργατοϋπαλλήλων καί Μακαρονοτεχνιτών «περί αύξήσεως τών άποδοχών των μυλεργατοϋπαλλήλων».

6) Τήν ύπ' άριθ. 70991|23.4.51 κοινήν άπόφασιν των Ύπουργών Οίκονομικών, Έμπορίου καί Έργασίας, δι' ής τά ήμερομίσθια τών άρτεργατών καθωρίσθησαν είς δραχ. 38.760, καί λαμβανομένου ύπ' όψιν ότι οί άρτεργάται λαμβάνουσι ήμερομίσθιον καί μίαν όκάν άρτου.

7) Τήν δημιουργηθείσαν άνισότητα άμοιβής τών μυλεργατών έναντι της τοιαύτης τών άρτεργατών κατόπιν της διά της ώς άνωτέρω μνημονευθείσης άποφάσεως χορηγηθείσης αύξήσεως είς τούς άρτεργάτας, δοθέντος ότι οί μυλεργάται άνέκαθεν έλάμβανον άνώτερα τών άρτεργατών ήμερομίσθια,

8) Τήν ύπό δυσμενεστέρας συνθήκας παρεχομένην ύπό τών μυλεργατών έργασίαν, άποφασίζομεν :

1) Έγκρίνομεν τήν προσαύξησιν τών ήμερομισθίων τών μυλεργατών τών καταβαλλομένων βάσει : α) της συλλογικής συμβάσεως αύτών της 20 Ίανουαρίου 1948 β) της ύπ' άριθ. 29488|2592|8.7.49 κοινής άποφάσεως τών Ύπουργών Οίκονομικών καί Έργασίας καί γ) της ύπ' άριθ. 2750|17.1.1951 κοινής άποφάσεως τών Ύπουργών Συντονισμού, Οίκονομικών καί Έργασίας κατά δραχμάς δώδεκα χιλιάδας (δραχ. 12.000).

2) Όμοίως έγκρίνομεν τήν προσαύξησιν τών μισθών των μυλοϋπαλλήλων τών καταβαλλομένων βάσει τής συλλογικής συμβάσεως έργασίας τών ύπαλλήλων πάσης φύσεως έπιχειρήσεων καί έργασιών της 4 Νοεμβρίου 1947, ώς καί τών συμπληρωματικών τοιούτων τής 1 Δεκεμβρίου 1947 τών καθοριζουσών τάς άποδοχάς των ύπαλλήλων τάς άντιστοιχούσας είς τάς προπολεμικάς τοιαύτας τών δρχ. 500 μέχρι δρχ. 14.999 καί τών έν παραγράφω 1 τής παρούσης μνημονευομένων ύπ' άριθ. 29488|49 καί 2750|51 κοινών άποφάσεων, κατά ίσον ποσόν, ήτοι κατά δραχμάς τριακοσίας χιλιάδας (δραχ. 300.000).

3) Ήμερομηνίαν έναρξεως ίσχύος της παρούσης όρίζομεν τήν 1ην Ίουλίου ε.έ.

Έν Άθήναις τή 9 Ίουνίου 1951

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ - ΕΙΔΗΣΕΙΣ - ΣΥΝΤΟΜΑ ΣΧΟΛΙΑ

Η άρση της 29 Ιουνίου 1951.

Διά της 5ης αριθ. 36994 της 14 Ιουνίου 1951 αποφάσεως του Υπουργού της Εργασίας «περί καθορισμού ως εορτής της 29.6.1951», εκδοθείσης κατά της διατάξεις του Β.Δ. της 9 Μαΐου 1947 «περί ορισμού δημοσίων εορτών» και κατά τας διατάξεις του άρθρου 7 του Α.Ν. 447|1937, ωρίσθησαν τα έξης: Καθορίζομεν, όπως την 29ην Ιουνίου έ.έ., εορτήν της Α.Μ. του Βασιλέως, τα καθ' άπασαν την Επικράτειαν καταστήματα, εν οις εργάζονται μισθωτοί, συνδεδεμένοι μετά των εργοδοτών των διά συμβάσεως εργασίας ιδιωτικού δικαίου, παραμένοντα κλειστά καθ' όλην την ημέραν. Ο ως άνω χρόνος θέλει θεωρηθή εργάσιμος διά την καταβολήν των αποδοχών.

Περαιτέρω διά της 5ης αριθ. 38476 από 27 Ιουνίου 1951 τηλεγραφικής εγκυκλίου του Υπουργού Εργασίας καθωρίσθησαν τα έξης: «Αποφηνίζοντες την 5ης» αριθ. 36994|14.6.1951 υπουργικήν απόφασιν εις κλείσιμον 29ης Ιουνίου έ.έ. ὅλης της ημέρας υπαγόντων καταστήματα και Γραφεία. Συνεπώς παραμένουσιν ανοικτά πάντα τα καταστήματα, τα μη υπαγόμενα εις Κυριακήν αργίαν, ως π.χ. εστιατόρια, καφενεία, γαλακτοζαχαροπλαστεία κ.λ.π. Ομοίως θα εργασθώσι διομηχανικά και διοτεχνικά εργαστήρια. Ο ως άνω χρόνος θέλει θεωρηθή ως προς πάντας εργάσιμος και θα καταβληθή εις τους μισθωτούς είτε εργασθώσιν, είτε οχί, κατά τα ως άνω. Απλούν ημερομίσθιον.

Καθ' όσον όμως αφορά εις την διαταγήν περί πληρωμής αποδοχών εις τους μη εργασθέντας μισθωτούς, παραπέμπομεν τον αναγνώστην εις την 5ης αριθ. 810|1951 απόφασιν της Ολομελείας του Συμβουλίου της Επικρατείας (ανωτέρω, σελ. 239), ή οποία έκρινεν ανάλογον υπουργικήν απόφασιν κατά το σημείον τούτο ως άκυρον.

Καταργήσεις μιᾶς χρησίμου νομοθετικῆς διατάξεως.

Ο Ν. 751|1948 «περί προστασίας των απολυομένων εκ των υπηρετούντων ή υπηρετησάντων εις τας τάξεις του στρατού» (ΕΕΔ 7, 65ή) περιείχεν εις το άρθρον 12 αὐτοῦ την ακόλουθον διάταξιν: Το άρθρον 1 του Ν.Δ. 346|1941 έχει πλήρη εφαρμογήν και επί των από της απελευθερώσεως της χώρας και καθ' όλην την διάρκειαν της παρούσης κατά του Έθνους συμμοριακής δράσεως στρατολογηθέντων ή στρατευθησομένων ως εφέδρων, κλητευθέντων ή θελόντων μισθωτών των κλάδων φύσεως ιδιωτικών επιχειρήσεων ή εκμεταλλεύσεων, ως και των μισθωτών των συνδεομένων μετά του Δημοσίου και των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου διά σχέσεως εργασίας ιδιωτικού δικαίου.

Το άρθρον 1 του ανωτέρω Ν.Δ. 346|1941 ὁρίζει, ὅτι ὁ εν πολέμῳ χρόνος στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας των εφέδρων στρατιωτικών εν γένει ζώης, θαλάσσης, αέρος και χωροφυλακής, τυγχανόντων ιδιωτικών υπαλλήλων, λογίζεται ως χρόνος πραγματικῆς ὑπηρεσίας, διανυθείσης εν Ανωνύμῳ Εταιρίᾳ, Επιχειρήσει κ.λ.π., εφ' ἧ ὑπῆρχεν προ της στρατεύσεως, προς προσαύξησιν του μισθοῦ αὐτῶν, προαγωγήν, κανονισμόν συντάξεως και παντός ἑτέρου δικαιώματος τοιούτου.

Η διάταξις αὕτη του άρθρου 12 του Ν. 751|1948, μὲ την ἐξ ὁλοκλήρου διά του άρθρου 12 του Α.Ν. 1836|1951 «περί τροποποιήσεως και κωδικοποιήσεως της νομοθεσίας περί προστασίας απολυομένων εκ των τάξεων του στρατού» (ΕΕΔ 10, 584) κατήργησεν ὁ Ν. 751|1948 καταργηθείς και αὐτή.

Πρόδηλον εἶναι, ὅτι κατά παράδοξον κατάργησιν, διότι δὲν φαντάζομεθα, ὅτι ὁ Νομοθέτης του Α.Ν. 1836|1951 ἐθέλησε πράγματι να ἰσχύῃ ἐφεξῆς ἡ εἰς πολλά δικαιώματα του ἐργαζομένου ἀτρόπαια χρήσιμος διά την προστασίαν του στρατευόντος ἐν λόγῳ διάταξις, ἡ ὁποία οκοπόν εἶχε να μὴ παραβλάψῃ ἐκ της στρατεύσεως ὅσα δικαιώματα ἐκ του νόμου θά εἶχε, ἂν δὲν ἐμεσολάβει ἡ στράτευσις του.

Μία πρόχειρος και λογική συνέπεια της διατάξεως ἐκ των λοιπῶν, ἦτο να ὑπολογίζεται, δυνάμει της καταργηθείσης αὐτῆς διατάξεως, ὁ χρόνος της στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ὡς χρόνος πραγματικῆς ὑπηρεσίας και διά την ἐφαρμογήν των συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ὁσάκις αὐται ὑπολογίζουν τον μισθόν βάσει του χρόνου πραγματικῆς ὑπηρεσίας του μισθωτοῦ, ὡς τοιαύτης μὴ νοουμένης, κατά την πρό της καταργηθείσης διατάξεως ἐρμηνείαν, της στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας.

Ἂς ἐπανορθωθῇ λοιπόν τὸ κακῶς γενόμενον, κατά την (ἀγνώστου ποτε) κόρωσιν ὑπό της Βουλῆς του Α.Ν. 1836|1951, ἀν, ὡς πιστεύομεν, τὸ αἴτιον της καταργήσεως της διατάξεως εἶναι (πρέπει να τὸ εἴπωμεν) ἡ ἀδικαιολόγητος παραδρομή.

Τὰ βιβλιάρια ὑγείας και τὸ κῦρος τῶν συμβάσεων ἐργασίας

Πλείστας ὅσας νομοθετικαί διατάξεις ἐπιβάλλουν τον ἐφοδιασμόν των ἐργαζομένων διά διβλιαρίου ὑγείας.

Ἀνεξαρτήτως των ποινικῶν κυρώσεων, αἱ ὁποῖαι ἐπιβάλλονται διά την παράβασιν του νόμου, ὁμοφώνως σχεδόν, ἐξαιρέσει μιᾶς ἀποφάσεως του Πρωτοδίκου Μυτιλήνης, την ὁποίαν θα δημοσιεύσωμεν, ἡ νομολογία των δικαστηρίων καταλήγει εἰς την ἀποψιν, ὅτι ἡ ἔλλειψις των βιβλιαρίων αὐτῶν ἔχει ως ἀποτέλεσμα την ἀκυρότητα της συμβάσεως ἐργασίας.

Αἱ συνέπειαι ἐξ αὐτοῦ διά τον ἐργαζόμενον εἶναι καταπληκτικῶς καταστροφικαί.

Το μικρότερον δὲν εἶναι, ὅτι δὲν ἐφαρμοζονται οἱ νόμοι περί καταγγελίας της συμβάσεως ἐργασίας, δὲν ὑπάρχει κατ' ἀκολουθίαν και περίπτωσις να ἐπιδοθῇ ἀπολυόμενος, ὅτι δὲν δικαιοῦται να ζητήσῃ ἀκόμη τον μισθόν του, παραπεμπόμενος ἀπό τὸ θετικόν δίκαιον εἰς την ἐκ του ἀδικαιολογήτου πλουσιομοῦ του ἐργοδότου ἀγωγήν, μὲ τας γνωστάς ἐντελῶς, μετά την Α.Π. 231|1951, συνεπείας.

Πρέπει να ὁμολογηθῇ ὅτι πρόκειται περί ἀπαραδέκτου ἀπό τὸ κοινόν αἴσθημα σκληρότητος δικαίου.

Να προστατευθῇ ἐφεξῆς ἡ δημοσία ὑγεία, ἀλλά να μὴ φθάνῃ ἡ προστασία και μέχρις ἐξοντώσεως του ἐργαζομένου.

Ταῦτα ἀπό ἀπόψεως θετικοῦ δικαίου.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Αί ἐργατικαὶ δίκαι

Κατὰ κοινὴν διαπίστωσιν ἡ ἀπονομὴ τῆς δικαιοσύνης συντελεῖται βραδέως. Τὰ αἴτια εἶναι γνωστά. Ἐνῶ χιλιάδες διαφορῶν ἄγονται πρὸς ἐπίλυσιν εἰς τὰ δικαστήρια καὶ στενάζουν ταῦτα ὑπὸ τὸν ἀβάστακτον φόρτον των, ὁ ἀριθμὸς τῶν δικαστῶν καὶ τοῦ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ τῶν δικαστηρίων εἶναι δυσαναλόγως μικρός.

Συνέπεια τῆς γνωστῆς αὐτῆς καταστάσεως παρ' ὅλον τὸν σκληρὸν ἐπίπονον μόχθον των, ἡ ἀνυπέρβλητος ἀδυναμία τῶν δικαστῶν νὰ περιορίσουν τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως των εἰς λογικὰ σύντομα, χρονικὰ ὅρια.

Ἡ πρόσφατος, κατόπιν μέρμνης τῶν ἁρμοδίων παραγόντων, ἡ ὁποία ἐξεδηλώθη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης, χάρις εἰς τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ δραστηρίου καὶ γνωστοῦ τῶν δικαστικῶν πραγμάτων Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ Ὑπουργείου κ. Μάνη Παπαγεωργίου, νὰ διορθωθῇ ἡ ἀσύφαρατη αὐτὴ διὰ τὴν δικαιοσύνην μας ἀνωμαλία, πρέπει νὰ τύχῃ τῆς θερμοτέρας ἐπιδοκιμασίας.

Ὅ,τι ὅμως πρέπει νὰ ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον ἰδιαιτέρας μερίμνης εἶναι νὰ ληφθοῦν ἰδιαίτερα μέτρα διὰ τὴν ταχυτέραν ἀπονομὴν τῆς δικαιοσύνης εἰς τὰς ἐργατικὰς διαφοράς. Εἶναι, ἀτυχῶς, καινὴ καὶ ἀπ' αὐτοῦ δικαίωσις, ὅτι καὶ εἰς τὸν τομέα κυρίως τῆς δικαιοσύνης παρατηρεῖται μία δικαιολογημένη μὲν ἐκ τῶν δικαστικῶν πραγμάτων, ἀλλ' ἀντικοινωνικὴ βραδύτης.

Παρ' ὅλον ὅτι ὁ Νομοθέτης τῆς εἰδικῆς ἐργατικῆς διαδικασίας τοῦ Ν. ΓΦΟΔ' ἐσκόπησε, καὶ δικαίως, νὰ ὑπάρξῃ εἰδικὴ προνομιακὴ μεταχείρισις τῶν ὑποθέσεων τῆς δικαστικῆς προστασίας ἐργαζομένων, οἱ ὁποῖοι ἐκ τῶν προσβαλλομένων δικαιωμάτων των ἀναμένουν νὰ ζήσουν, ὁ φόρτος τῶν ἐκ τοῦ ἐξελισσομένου ἐργατικοῦ δικαίου ὑποθέσεων κατέστησε ἀδύνατον τὴν ταχίστην λύσιν τῶν ἐξ αὐτοῦ διαφορῶν.

Οὕτω ἀπὸ τοῦ πρώτου μέχρι τοῦ δευτέρου βαθμοῦ τῆς ἐργατικῆς διαδικασίας μεσολαβεῖ ἀφορήτως διὰ τὴν οἰκονομικὴν θέσιν τοῦ μισθωτοῦ μακρὸν χρονικὸν διάστημα, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι καὶ ὁ ἐνεργήσας μίαν ἄγκυρον, καὶ αὐτόν, ἀπόλυσιν ἐργοδότης ἀναμένει μοιραίως τὴν παρέλευσιν μακροῦ χρόνου, ἵνα πληροφορηθῇ τὴν περὶ τῆς δικαιοπραξίας του δικαστικὴν κρίσιν καὶ νὰ ρυθμίσῃ ἀναλόγως τὰ τῆς ὑπερχρεώσεώς του.

Θέλομεν νὰ πιστεύωμεν, ὅτι ἡ ἀναμενομένη ἐκ τῶν γενικῶν μέτρων, τὰ ὁποῖα λαμβάνονται, βελτίωσις τῶν δικαστικῶν πραγμάτων θὰ ἔχῃ τὴν πρώτην, καλήν, ἀπήχησιν εἰς τὸν τομέα ἐκδικάσεως τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, εἰς τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ ἀφιερωθῇ καὶ τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς κρατικῆς προσπαθείας διὰ τὴν διόρθωσιν τῶν κακῶς κειμένων.

Τὸ δικαίωμα τῶν ἐργαζομένων νὰ ἔχουν ταχίστην ἀπονομὴν δικαιοσύνης ὄχι μόνον συνδέεται πρὸς τὴν ἠθικὴν ὑποχρέωσιν τῆς Πολιτείας, ἀλλ' εἶναι εἶδος καὶ πολιτισμοῦ της.

Εἰς ὅλα αὐτά, ἂς προστεθῇ καὶ ἡ νομοθετικὴ λύσις τοῦ ὀξυτάτου δικονομικοῦ προβλήματος περὶ τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν, τὸ ὁποῖον πιέζει ἀφορήτως πᾶσαν κοινωνικὴν συνείδησιν.

Πρὸ 70 ἐτῶν

Ὁ φίλος τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου» πρόεδρος τοῦ Πταισματοδικείου Ἀθηνῶν κ. Ἀντ. Καναχάρης εἶχε τὴν καλωσύνην νὰ μᾶς γνωστοποιήσῃ τὸ κατωτέρω παράδοξον καὶ ὡραιότατον δεῖγμα ἐπιδόξως δικαστικοῦ ἐγγράφου πρὸ 70 ἤδη ἐτῶν. Καλὴ ἀληθεία, μακαρία, ἀμέριμνος ἐποχὴ μὲ τὰς ἐπί..... ταγμάτων ὄνων ... τοιχοκολλήσεις ἐγγράφων κλπ. καὶ μία παράνθους χαριτωμένου ἀσυλίου εἰς τὰ τόσα σοβαρὰ προβλήματα τῆς παρούσης καὶ ἀγωνιώδους ἐποχῆς μας.

Μᾶς γράφει λοιπὸν ὁ ἀξιότιμος ἐπιστέλλων ταῦτα:

«Ἀναδιφῶν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Βιβλιοθήκην ἱστορικὰς πηγάς, αἱ ὁποῖαι μοῦ ἦσαν χρήσιμοι διὰ τὴν δημοσίευσιν θέματος, ἐφωρθωνες εἰς τὸν Κυκλαδικὸν πολιτισμόν, ἀνεκάλυψα καὶ τὸ ἑξῆς δικαστικὸν παράδοξον δημοσιευόμενον εἰς τὴν ἐφημερίδα «Παρὶς» τῆς Σύρου τῇ 10 Μαΐου 1881, τὸ ὁποῖον ἔχει, κατὰ πιστὴν ἀντιγραφήν, ὡς ἑξῆς:

Ὁ δικαστικὸς κλητὴρ τῆς Πάρου Μ. Παπαδόπουλος, λαβὼν ἐντολὴν νὰ κοινοποιήσῃ δήλωσιν ἀποχῆς ὅρκου ἐπὶ θέματος ἀποφάσεως τοῦ Εἰρηνοδικείου Πάρου, μετέβαινεν εἰς θέσιν Καλάμι, ὅπου κατοικεῖ ὁ πρὸς ὃν ἡ ἐπίδοσις. Καθ' ὁδὸν ὅμως συνήντησε ἐπὶ τοῦ ὄνου του καθήμενον τὸν πρὸς ὃν ἡ ἐπίδοσις, ὁπότε ὁ δικαστικὸς κλητὴρ ἔσπευσε νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἐντολήν του, γενομένην κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον, περιγραφόμενον ἐν τῷ ἐπιδοτηρίῳ του ὡς ἑξῆς: Πρὶν ἢ φθάσω εἰς τὸν ὡς εἴρηται τόπον τῆς κατοικίας του, καθ' ὁδὸν εὑρον τὸν εἰρημένον, πρὸς τὸν ὁποῖον εἰδοποίησα τὸν σκοπὸν τῆς ἐκεῖ μεταβάσεώς μου, κατὰ παράκλησίν του οὗτος ἐτοιχοκόλλησε ἐν τῷ ἐπισυναπτῷ τοῦ ὄνου πρὸς ὃν ἐκάθητο τὴν εἰρημένην δήλωσιν ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν ἐπὶ τούτῳ προσελθόντων μαρτύρων πολιτῶν Ἑλλήνων καὶ μὴ ἐξαιρουμένων Ν. Ἀργυροπούλου καὶ Γεωργίου Καρκαβίνη, ἀφοῦ προηγουμένως ἐπροσκάλεσα αὐτὸν νὰ ὑπογράψῃ καὶ ὡμολόγησεν ἀγνοιαν γραμμάτων, καθ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν γειτονομάρτυρες κατὰ τὴν θέσιν ἐκείνην, οὔτε ἐγγράμματοι, οὔτε ἀγράμματοι. Ὁ κλητὴρ Μ. Παπαδόπουλος».

Ἡ δήλωσις, ὡς εἰκός, συνεχίζει ἡ ἐφημερίς, ἠκυρώθη καὶ ὁ δηλῶν κατέστη ἐκπρόθεσμος καὶ ἀπώλεσε τὴν δίκην, θυμωθεὶς δ' ἕνεκα τούτου ἔβαρε τὸν κλητῆρα, ὅστις κατηγγειλε αὐτὸν δικαζόμενον προχθὲς ἐνώπιον τοῦ Πλημμελειοδικείου καὶ προσαγαγόντα πρὸς ὑποπαράσημόν του τὸ ἐπιδοτήριον..... τοῦ σώματος τοῦ ὄνου, ὅπερ λαβὼν ὁ Εἰσαγγελεὺς ἐπρότεινε τὴν παῦσιν τοῦ κλητῆρος.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ | Σύνταξις ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 10ος — Τεύχος 16 (238) | Ἀθῆναι, 15 Αὐγούστου 1951

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΕΚΤΟΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΑΟΡΙΣΤΟΥ ΚΑΙ ΩΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

('Εξ ἀφορμῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 3985)1951 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου 'Αθηνῶν, ΕΕΔ 10, 786)

Ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Ι. ΔΗΜΑΚΗ, Δικηγόρου

§ 1

I. Τὸ πρῶτον ζήτημα, ὅπερ ἀπησχόλησε τὴν ὡς ἄνω ἀπόφασιν, εἶναι τὸ γνωστὸν καὶ ταλαίπωρον θέμα τῆς εἰσαγωγῆς τῶν ἐκ τῆς ἐργασίας πηγαζουσῶν, ἀλλ' ἐκτὸς συμβάσεως κειμένων, ἀξιώσεων τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὴν εἰδικὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ'. Ἡ ἀπόφασις ἠκολούθησε τὴν Α.Π. 101)50. Τὸ ζήτημα, ὡς παρετήρησε καὶ ἡ *Σύνταξις* τῆς ΕΕΔ ἐν τόμ. 10, 606, δέον νὰ θεωρηθῇ λῆξαν μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. Α.Π. 231)51, ἥτις κατέληξεν εἰς τὸ αὐτό, ἀπίστευτον, συμπέρασμα. Παρὰ ταῦτα καὶ ἐπειδὴ πιστεύομεν, ὅτι ὁ σεβασμὸς πρὸς τὴν γνώμην τῶν ἀνωτάτων δικαστηρίων οὐδέποτε πρέπει νὰ φθάνῃ μέχρις ἀμβλύνσεως τῆς πρὸς ἔρευναν ἐφέσεως, θὰ ἐπιχειρήσωμεν μίαν ἐπανεξέτασιν τοῦ ζητήματος.

II. Ἡ ὑπὸ μελέτην ἀπόφασις (καὶ αἱ ἀνωτέρω μνημονευθεῖσαι ἀρεοπαγιτικαὶ ἀποφάσεις) δέχονται, ὅτι ὑφίσταται ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ πρὸς ἱκανοποίησίν του δι' ἐργασίαν, ἣν παρεῖχε παρὰ τὸν Νόμον (ὑπερωριακὴ ἐργασία κ.λπ.), ἀλλ' ὅτι ἡ ἀξίωσις του αὕτη, οὐσα ἐξωσυμβατικὴ (ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, αὕτη καὶ Α.Π. 345)49, ΕΕΔ 5, 543, σχετικὴ καὶ ἡ 286)50 Ν.Δ. 7, 152) δὲν δύναται νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὴν εἰδικὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ'. Ἐὰν βεβαίως ὑπεστηρίζετο ἡ ἄποψις ὅτι ἐκ τῆς παρὰ τὸν νόμον ἐργασίας του ὁ μισθωτὸς οὐδεμίας ἀμοιβῆς (ἢ ἀποζημιώσεως ἔστω) δικαιοῦται, θὰ ὑπῆρχεν εὐρὺ στάδιον συζητήσεως, καίτοι σπεύδομεν νὰ εἴπωμεν, ἡμεῖς, ὡς καὶ ἡ κρατοῦσα γνώμη δέχεται, πιστεύομεν, ὅτι εὐστοχεῖ τοιαύτη ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ. "Οταν ὅμως δέχεται, καὶ ὀρθῶς, ὁ Α.Π. ὅτι τοιαῦται ἀξιώσεις τοῦ μισθωτοῦ εἶναι μὲν νόμιμοι, ἀλλ' ὅτι ἀποκλείονται τῆς εἰδικῆς διαδικασίας τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν (εἰς ἣν, ἂς λεχθῇ καὶ τοῦτο, εἰσάγονται ἀκόμη καὶ ἀπαιτήσεις τῶν ἐπαγγελματιῶν καὶ βιοτεχνῶν ἐκ πωλήσεως ἐμπορευμάτων, ν. 547)37) αἱ ἀξιώσεις αὗται, νομίζομεν ὅτι ἡ διδομένη λύσις δὲν δύναται νὰ εἶναι ἱκανοποιητική. Ἀλλ' ἂς ἴδωμεν καλλίτερον τὰ κείμενα.

III. Διὰ τοῦ ν. 1968)44 (κυρωθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 324 τῆς 30.5.1946 πράξεως τοῦ Ὑπουργ. Συμβουλίου) περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ν. 765)1943 κλπ. ὡρίσθη ὅτι:

» Πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ ἢ ἐν περι-
» πτώσει θανάτου αὐτοῦ τῶν κατὰ Νόμον
» δικαιουμένων προσώπων κατὰ τοῦ ἐργο-
» δότου ἢ διαδόχου αὐτοῦ, πηγαζουσα *ἐκ*
» *σχέσεως ἐργασίας*, δικάζεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Νόμου.

Τὸ κρίσιμον ἔνθεν ἐρώτημα εἶναι τοῦτο: Ὁ Νόμος διὰ τοῦ ὅρου «σχέσεις ἐργασίας» ἐννοεῖ «σύμβασιν ἐργασίας» ἢ τι διάφορον;

IV. Ἡ συστηματικὴ ἔρευνα τῶν κειμένων ἀποδεικνύει τρανῶς, ὅτι ὁ Νομοθέτης ἀποδίδει κύρτερον (ἀμέσως κατωτέρω V) περιεχόμενον εἰς τὸν ὅρον «σχέσεις ἐργασίας» ἀπὸ ὅ,τι εἰς τὴν «σύμβασιν ἐργασίας». Ταῦτα ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ἑξῆς:

Διὰ τοῦ ἄρθρου 490 ἐδάφ. 2 τῆς Πολ. Δικ. (ὡς ταῦτα εἶχε πρὸ τῆς τροποποιήσεως διὰ τοῦ ν. 1141)1944) καθωρίσθη ἡ *καθ' ὕλην ἁρμοδιότης* τῶν Εἰρηνοδικείων ἔναντι τῶν Πρωτοδικείων καὶ ὡρίσθη ἐπὶ τοῦ συγκεκριμένου θέματος, ὅτι τὰ Δικαστήρια ταῦτα (Εἰρηνοδικεῖα) ἦσαν ἁρμόδια, ὅπως δικάζουν ἀνεξαρτήτως ποσοῦ «διαφορὰς μεταξὺ τῶν πρωτεργατῶν καὶ τῶν συνεργατῶν καὶ μαθητῶν αὐτῶν, μεταξὺ ἐργολάβων βιομηχανικῆς τινος ἐπιχειρήσεως καὶ τῶν ἔργατῶν, μεταξὺ κυρίων καὶ ὑπηρετῶν, ὡς ἐκ τοῦ μεταξὺ τῶν εἰρημένων *ὑπάρχοντος* περὶ ἐργασίας, διδασκαλίας καὶ ὑπηρεσίας *συμβολαίου*». Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης βλέπεται ὅτι, ἀνεξαρτήτως ἄλλων περιορισμῶν, διὰ νὰ εἰσαχθῇ ἀπαίτησις ἐκ τῆς ἐργασίας πρὸς ἐκδίκασιν ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδικείου, δέει ἡ ἀπαίτησις νὰ πηγάζῃ

ἐκ συμβολαίου ἐργασίας. Ἐντεῦθεν ὁρμωμένη ἡ θεωρία εἶχε δεχθῆ ὅτι αἱ ἐξ ἀνωνύμου συναλλάγματος περὶ παροχῆς ὑπηρεσιῶν ἀπαιτήσεις δὲν ἠδύναντο νὰ ὑπαχθοῦν εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν Εἰρηνοδικείων (*Γεωργοπούλου*, περὶ ἁρμοδιότητος τῶν Εἰρηνοδικείων § 987 ἑπ.). Τοῦτ' αὐτὸ καὶ κατὰ μείζονα λόγον ὤφειλε νὰ δεχθῇ τις ἐπὶ ἀπαιτήσεως ἐκ παροχῆς ἐργασίας κειμένης ὅμως ἐκτὸς (ἐγκύρου) συμβάσεως ἐργασίας. Ἐνῷ λοιπὸν εἶχε καθορισθῇ τὸ ἁρμόδιον καθ' ὅλην Δικαστήριον διὰ τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας διαφορῶν, ἐδημιουργήθη δι' εἰδικοὺς λόγους ***εἰδικὴ διαδικασία*** βάσει τοῦ ν. Γ΄ΨΟΔ΄, εἰς ἣν (πρὸ τῆς τροποποιήσεως διὰ τοῦ ν. 765|43) εἰσήγοντο ἐπίσης ἀπαιτήσεις ***ἐκ συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ περιωρισμένου ποσοῦ***. Βραδύτερον διὰ τοῦ ν. 4032|1929 ἀπηλείφθη ἡ φράσις «ἐκ συμβάσεως» καὶ οὕτω διηυρύνθη ἡ ἁρμοδιότης τοῦ Δικαστοῦ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν καὶ ἐπὶ ἐκείνων, αἵτινες προέκυπτον ἐξ ἀνωνύμου συναλλάγματος (βλ. Α.Π. 33|32, Θέμ. ΜΓ΄, σελ. 226). Ὑπὸ τὸ κράτος τῶν δύο παραλλήλου ἰσχύος νομοθετημάτων (490 Π.Δ., δι' οὗ καθωρίζετο ἡ καθ' ὅλην ἁρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδικείου) καὶ τοῦ ν. Γ΄ΨΟΔ΄ (δι' οὗ καθωρίζετο ***εἰδικὴ διαδικασία***), δυσκόλως θὰ ὑπεστηρίζετο, μέχρι τοὐλάχιστον τοῦ ν. 4032|29, ἡ ἄποψις ὅτι ἦτο δυνατὸν νὰ εἰσαχθοῦν ὑπὸ τὴν διὰ τούτων θεσπιζομένην (γενικὴν καὶ εἰδικὴν) διαδικασίαν ἀπαιτήσεις ἐξ ἄκυρου συμβάσεως ἐργασίας. Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως ἐπῆλθον σοβαρώτεραι μεταβολαί.

β. Διὰ τοῦ ν. 765|43, ἄρθρον 4, ὡρίσθη, ὅτι «πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου αὐτοῦ τῶν κατὰ Νόμον δικαιουμένων προσώπων κατὰ τοῦ ἐργοδότου... πηγάζουσα ***ἐκ σχέσεως ἐργασίας***.... δικάζεται ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδικείου» κλπ. Ἡ διάταξις αὕτη ἐπανελήφθη ἐπὶ λέξει ὑπὸ τοῦ ν. 1968|44, ὅστις ὡρισεν ὅτι, ἀντὶ τοῦ Εἰρηνοδικείου, θὰ δικάζῃ Πρωτοδικεῖον. Πρέπει ἐνταῦθα νὰ σημειωθῇ, ὅτι ὁ νέος ὅρος «σχέσεις ἐργασίας» δὲν εἰσήχθη τυχαίως. Τρανῇ ἀπόδειξις περὶ τοῦ ὅτι ὁ νομοθέτης ἠθέλησε διὰ τοῦ νέου ὅρου μίαν διεύρυνσιν τῆς εἰδικῆς διαδικασίας τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν ἔστω τὸ ἑξῆς γεγονός: Τὴν ἰδίαν ἐποχήν, καθ' ἣν ἐδημοσιεύθη ὁ ν. 1968|44, ἐδημοσιεύθη καὶ εἷς ἄλλος συγγενὴς νόμος, ὁ ν. 1141|44, δι' οὗ ἐτροποποιήθη τὸ ἄρθρον 490, 2 τῆς Πολ. Δικονομίας. Ὁ νέος οὗτος νόμος ἐπέμεινεν εἰς τὴν ἀντίληψιν, ὅτι εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Εἰρηνοδικείου πρέπει νὰ ὑπάγωνται, ὡς καὶ μέχρι τότε, ἀξιώσεις ***μόνον ἐκ συμβάσεως ἐργασίας***. Ἐντεῦθεν δηλαδὴ προκύπτει ὅτι ὁ νομοθέτης ἐχρησιμοποίησε τὸν ὅρον «σχέσεις ἐργασίας» μόνον ἐπὶ ἐργατικῶν διαφορῶν, διότι ἠθέλησε μόνον τὴν ἐπὶ τούτου εἰδικὴν διαδικασίαν (βλέπε ***Ράμπον***, Ἡ καθ' ὅλην ἁρμοδιότης κλπ., ΕΕΔ 3, 388, 389).

γ. Τέλος, τὸ ὅτι διὰ τοῦ ὅρου «σχέσεις ἐργασίας» ἠθέλησέ τι διάφορον καὶ πρὸ παντὸς εὐρύτερον τῆς συμβάσεως ἐργασίας, προκύπτει καὶ ἐκ τῆς αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως τοῦ ν. 765|43 (ἐν ΕΕΔ τόμ. 1943, σελ. 661), ἐν ᾗ λέγεται:

» Διὰ τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου
» ὑπήχθη ἡ ἐπίλυσις οἱασδήποτε μέχρι τοῦ
» ποσοῦ τῶν 500 χιλ. δραχμῶν ἀξιώσεως
» μισθωτοῦ κατὰ ἐργοδότου (σημ. ἤτοι ἀνε-
» ξαρτήτως ποσοῦ μετὰ τὸν ν. 1968|44), ὡς
» καὶ τῶν λοιπῶν ἐν αὐτῷ ἀναφερομένων
» προσώπων, εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ ν.
» Γ΄ΨΟΔ΄. ***Ἡ ἐν λόγῳ ἀξίωσις δύναται νὰ***
» ***πηγάζῃ ἐξ ἁπλῆς σχέσεως ἐργασίας***».

Πιστεύομεν ὅτι ἡ ἀνωτέρω ἐξήγησις καὶ δὴ τὸ λεγόμενον ἐξ «ἁπλῆς» σχέσεως ἐργασίας ἀκριβῶς ἐννοεῖ, ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται ἡ σχέσις ἐργασίας νὰ στηρίζεται εἰς σύμβασιν ἐργασίας, ἀλλ' ἀρκεῖ διὰ τὴν ὑποστήριξιν τῆς σχέσεως ἐργασίας τὸ ἁπλοῦν, τὸ πραγματικὸν γεγονός, ὅτι πρόσωπόν τι ἐπ' ἀμοιβῇ ἀναλίσκει τὰς πνευματικὰς καὶ σωματικὰς δυνάμεις ὑπὲρ ἄλλου προσώπου (ἐργοδότου).

Ν. Θὰ ἐχρειάζετο ἴσως μία εὐρυτέρα ἀνάπτυξις τῶν λόγων, δι' οὓς ὁ Ἕλλην Νομοθέτης ἀπὸ τοῦ ἔτους 1943 καὶ ἐφεξῆς χρησιμοποιεῖ συχνότερον πλέον τὸν ὅρον «σχέσεις ἐργασίας», ἀντὶ τοῦ ὅρου «σύμβασις ἐργασίας». Ἐν πρώτοις ὑποστηρίζεται, ὅτι ἡ σύμβασις τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου εἶναι ἀπρόσφορος εἰς τὴν κάλυψιν ὅλων τῶν μεταξὺ τοῦ ἐργάτου καὶ ἐργοδότου ἀναπτυσσομένων σχέσεων, αἵτινες πηγὴν ἔχουν διατάξεις δημοσίας τάξεως, ἐνῷ ἡ ἰδιωτικὴ βούλησις περιορίζεται μόνον εἰς τὴν ἀρχικὴν γένεσιν τῆς σχέσεως, ἤτις μάλιστα ἰδιωτικὴ βούλησις ἐνίοτε ἐλλείπει καὶ κατ' αὐτὸ τὸ σημεῖον, ὡς συμβαίνει εἰς τὰς ἀναγκαστικὰς προσλήψεις π. χ. πολεμιστῶν (βλέπε ἐν ἐκτάσει μελέτην μας, Ἡ σύμβασις εἰς τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον, ΕΕΔ τόμ. Ιος, σελ. 195 ἑπ.).

Ἐτέρωθεν παρετηρήθη ὅτι ὑπὸ τοὺς πυκνουμένους ὁσημέραι περιορισμοὺς ἐν τῇ κατὰ βούλησιν τοῦ ἐργοδότου ἀπασχολήσει τῶν μισθωτῶν ἐγεννῶντο ἀκυρότητες τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὅτε ἐτίθετο τὸ ἐρώτημα ποία ἔδει νὰ εἶναι ἡ προστασία ἐκείνων, αἵτινες εἰργάσθησαν ὑπὸ ἄκυρον σύμβασιν. Οὕτω ἐτίθεντο τὰ ἑξῆς ἐρωτήματα: Ὁ ἀνήλικος ἢ γυνὴ ἐργασθέντες παρὰ τὸν Νόμον (ὑπὸ ἄκυρον σύμβασιν), ποίας τυγχάνουν προστασίας ἐν μὴ καταβολῇ μισθοῦ ἢ ἀκόμη ἐν περιπτώσει ἀτυχήματος κλπ.; Ἢ ὁ ἐργασθεὶς χ ρὶς νὰ ἔχῃ τὰ τυπικὰ προσόντα (π. χ. ἀστεργάτης χωρὶς βιβλιάριον ὑγείας ἢ μηχανοτεχνίτης χωρὶς πτυχίον κλπ.), ποίας δέον νὰ τύχῃ προστασίας; Ἐντεῦθεν καὶ ἐκ πλείστων ἄλλων ἀφορμῶν κατενοήθη ἡ ἀνεπάρκεια τῆς «συμβάσεως» καὶ ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ὅρου «σχέσις ἐργασίας» (βλέπε ἐν ἐκτάσει μετὰ πλήρους βιβλιογραφίας ***Χατζηδάκη***, ΕΕΔ 1, 805, ***Καποδίστριον***, Ἡ σχέσις ἐργασίας, ΕΕΔ τόμ. 3, σελ. 69, 72 ἑπ.). (Εἰδικώτερον βλέπε ***Κ. Καυκᾶ***, Ἐνοχ. Δικ. Εἰδ. 302, ***Ζέπον***, Ἐνοχ. Εἰδ. Τεῦχ. 3, 339, ***Ράμπον***, Ἐνθ. ἀνωτ.). Θὰ ἦτο ἄντικρυς ἄτοπον αἱ ἀπαγορευτικαὶ διατάξεις, κατ' ἀρχὴν τιθέμεναι ὑπὲρ τῶν μισθωτῶν, νὰ ἀπέληγον εἰς βάρος τούτου. Διότι, ἐφ' ὅσον αὐτὸς ἠνάλωσε (ὑπὸ ἄκυρον σύμβασιν) τὰς δυνάμεις του καὶ ὁ

έργοδότης κατέστη κύριος τοῦ ἐντεῦθεν προϊόντος, τό νά εἴπωμεν μετά ταῦτα, ὅτι οὐδεμίαν ἔχει ὑποχρέωσιν ὁ ἐργοδότης, θά ἦτο, ὡς ἐάν τό συνάλλαγμα ἦτο χωλόν καί δή ὑπέρ τοῦ ἐργοδότου. Ὡς ἐκ περισσοῦ σημειοῦμεν, ὅτι βεβαίως ἡ σύμβασις ἐργασίας ἱδρύει «σχέσιν» ἐργασίας. Ἡ χρησιμότης ὅμως τοῦ ὅρου «σχέσις» ἐργασίας ἀναφαίνεται ἐκεῖ, ὅπου δέν ὑπάρχει ἡ κατέστη ἄκυρος ἡ σύμβασις ἐργασίας.

VI. Ἐφ' ὅσον λοιπόν γίνεται δεκτόν, ὅτι προστατεύεται καί ἡ ἐκτός συμβάσεως παρεχομένη ἐργασία, τίθεται τό ἐρώτημα: διατί δέν πρέπει (παρά τήν ρητήν διάταξιν τοῦ νόμου: «πᾶσα» ἀξίωσις ἐκ σχέσεως ἐργασίας) νά εἰσαγεται καί ἡ προστασία αὐτή εἰς τήν εἰδικήν διαδικασίαν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, ὅπου, ὅπως θέτει, ὅτι ὑπάρχει μία ἐξειδίκευσις δικαστῶν;

Τά ἐπιχειρήματα τῆς ἀντιθέτου ἀπόψεως εἶναι τά ἑξῆς:

α. Ἡ τελευταία Α.Π. 231|51 λέγει ὅτι ἡ δοθεῖσα παρ' αὐτῆς λύσις συνάγεται «ἐκ τῆς γραμματικῆς τοῦ κειμένου διατυπώσεως ὑπό *τήν συνήθη καί εὔχρηστον* τῶν λέξεων ἐκδοχήν». Ἀλλά νομίζομεν ὅτι ἡ εὔχρηστος καί συνήθης ἐκδοχή τοῦ πρό ὀλίγων ἐτῶν εἰσαχθέντος εἰς τήν Ἑλληνικήν Νομοθεσίαν (συνεπεία ἐπιμόνων παρατηρήσεων τῆς ἐπιστήμης) ὅρου «σχέσις ἐργασίας», ἦτο ἀκριβῶς ἡ ἀντίθετος ἐκείνης, ἥν ὑπολαμβάνει ἡ ἀρεοπαγιτική ἀπόφασις (βλέπε ὅλους τούς συγγραφεῖς τούς ἀσχοληθέντας ἐπί τοῦ ζητήματος ἀνωτέρω καί ἐν ΕΕΔ, σχόλιον *Συντ.*, 10, 605).

β. Ἐπίσης λέγει ἡ αὐτή Α.Π. ἀπόφασις, ὅτι δέον νά ταὐτισθῇ ὁ ὅρος: «σχέσις ἐργασίας» πρός τήν σύμβασιν ἐργασίας, διότι τοῦτο προκύπτει «ἐκ τῆς συμπαραβολῆς τοῦ κειμένου πρός τά κρατοῦν κατά τήν ἔκδοσιν τῶν ὡς ἄνω νομοθετημάτων νομικόν καθεστώς». Ἀλλ' ὡς ὑπεστηρίξαμεν, ὁ ὅρος «σχέσις ἐργασίας» ἐχρησιμοποιήθη ὑπό τοῦ Ν. 765|43 καί βραδύτερον ὑπό τοῦ Ν. 1968|44 ἀκριβῶς, διά νά διευρύνῃ τά ὅρια τοῦ γνωστοῦ ὅρου «σύμβασις ἐργασίας», ὅν ὅρον ἀκριβῶς ἐχρησιμοποίουν τά μέχρι τότε νομοθετήματα. Ἡ ἀντιπαραβολή εἶναι ὠφέλιμος, ἄν γίνῃ ἰδίᾳ πρός τόν Ν. 1141|44 (τῆς ἰδίας περιόδου, καθ' ἥν ἐδημοσιεύθη καί ὁ Ν. 1908|44), εἰς ὃν ὁ νομοθέτης σκοπίμως ὁμιλεῖ «περί συμβάσεως» ἐργασίας.

γ. Τό ἀποφασιστικόν ὅμως ἐπιχείρημα, φαίνεται, ἀμφότεραι αἱ ἀρεοπαγιτικαί ἀποφάσεις 101|50 καί 231|51 ἀναζητοῦν εἰς τό στοιχεῖον τῆς «ἐξαρτήσεως». Ἐπί τούτου σκόπιμον νά λεχθοῦν ὀλίγα τινά.

Παλαιοτέρα ἀπόφασις τοῦ Α.Π. 353|48 ἐχρησιμοποίησε τό στοιχεῖον τῆς ἐξαρτήσεως, ἵνα ἀποκλείσῃ, ὀρθῶς δέ, τῆς εἰδικῆς διαδικασίας τοῦ ν. ΓΨΟΔ' ἀπαίτησιν πηγαζουσαν ἐξ ἐντολῆς. Τό ὀρθόν τοῦτο αἰτιολογικόν ἐχρησιμοποιήθη καί μάλιστα ἐπί λέξει ὑπό τῆς μεταγενεστέρας Α.Π. 101|50, ἐνῷ εἰς ταύτην ὑπέκειτο οὐχί ἐντολική, ἀλλ' ἐργασιακή (ἐξωσυμβατική) σχέσις. Τήν τελευταίαν ταύτην ἠκολούθησεν καί ἡ Α.Π. 231|51. Πιστεύομεν, ἐν τοσούτῳ, ὅτι τό στοιχεῖον τῆς «ἐξαρτήσεως» ἐχρησιμοποιήθη ἐν οὗ τῷ δέοντι.

Τό στοιχεῖον τῆς «ἐξαρτήσεως» δέν διαφοροποιεῖ, δέν διαχωρίζει τήν «σύμβασιν» ἀπό τήν «σχέσιν» ἐργασίας.. *Εἰς ἀμφοτέρους τούς καταστάσεις* (σύμβασιν ἢ σχέσιν ἐργασίας) *τό στοιχεῖον τῆς ἐξαρτήσεως ὑπάρχει.* Ὁ ἐργαζόμενος ὑπό ἄκυρον σύμβασιν (π.χ. ἀρτεργάτης χωρίς βιβλιάριον ὑγείας ἢ ὁ μισθωτός τάς ἡμέρας ἀναπαύσεως κ.λ.π. κ.λ.π.) τελεῖ οὐδέν ἧττον—ὅπως καί ὁ ὑπό ἔγκυρον σύμβασιν ἐργαζόμενος—ὑπό τήν ἐποπτείαν, καθοδήγησιν καί ἔλεγχον τοῦ ἐργοδότου. Δηλαδή τελεῖ ὑπό τήν ἐξάρτησιν τοῦ ἐργοδότου. *Τό στοιχεῖον τῆς ἐξαρτήσεως εἶναι χρήσιμον διά τήν διάκρισιν τῆς σχέσεως* (ἐξ ἐγκύρου ἢ μή συμβάσεως ἀδιαφόρου) *ἀπό ἄλλας ἐντόμους σχέσεις π.χ. τήν ἐντολήν, τήν ἐργολαβίαν κ.λ.π.*

VII. Ἐξ ὅλων λοιπόν τῶν ἀνωτέρω πρέπει νά καταλήξῃ τις εἰς τό συμπέρασμα, ὅτι «πᾶσα», δηλ. *οἱαδήποτε* ἀπαίτησις τοῦ μισθωτοῦ, ἐφ' ὅσον ἔχει πηγήν τό γεγονός τῆς ἐπ' ἀμοιβῇ παροχῆς πρός ἕτερον ἐξηρτημένης ἐργασίας, πρέπει νά εἰσάγεται εἰς τήν εἰδικήν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ'. Ὑπό τήν ἀντίθετον ἑρμηνείαν, οὐδαμοῦ στηριζομένην, θέτομεν ἐκτός πάσης προστασίας ἕνα τεράστιον ἀριθμόν ἐργατικῶν ἀπαιτήσεων.

Δέν θά ἦτο ἄσκοπον ἐν τέλει νά εἴπωμεν, ὅτι ἀπό τῆς Α.Π. 101|1950 ἐστείρευσεν ἡ διαδικασία τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν. Καί ἀκόμη ἐνισχύθη ἡ παραβίασις τῶν νόμων περί ὀκταώρου, ἀναπαύσεως κ.λ.π. ἀφοῦ αἱ ἐντεῦθεν ἀξιώσεις μένουν κατ' οὐσίαν ἀπροστάτευτοι. Διότι βεβαίως οὐδείς λόγος, ὅτι δύναται ἀξίωσις ἐργατική νά ἀνθέξῃ τήν δαπάνην καί τόν χρόνον τῆς τοκτικῆς διαδικασίας.

§ 2

I. Τό δεύτερον ζήτημα, ὅπερ ἀπησχόλησε τήν ὡς ἄνω ἀπόφασιν, ἀξίζει μιᾶς εὐρυτέρας διερευνήσεως, διότι ἀπαντᾶται καθημερινῶς. Ἐπρόκειτο, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἀποφάσεως, περί τοῦ ἑξῆς: Ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας ὡρίσθη ὅτι «ἡ πρόσληψις γίνεται μέχρις ἀπερατώσεως τῶν ἐργασιῶν τῶν ξυλοτύπων καί μπετόν-ἀρμέ μιᾶς οἰκοδομῆς, δηλαδή μέχρι περατώσεως ὡρισμένου ἔργου. Ἐν συνεχείᾳ ὅμως ὡρίσθη, ὅτι ἠδύνατο νά καταργηθῇ ἡ σύμβασις καί πρό τῆς ἀπερατώσεως τοῦ ἔργου διά καταγγελίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου. Ὑπό τάς ἀντιφατικάς, ἀλλά καί ἰσοδυνάμους ταύτας ρήτρας (τῆς μιᾶς ὁριζούσης ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας θά ἐλύετο διά περατώσεως τοῦ ἔργου, εἰς ὃ ἐπρόκειτο ἡ ἐργασία νά ἀναλωθῇ, καί τῆς ἑτέρας ὅτι ἡ σύμβασις θά ἐλύετο ἐλευθέρως διά καταγγελίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου) τίθεται τό ἐρώτημα: Ἡ σύμβασις ἦτο ὡρισμένης ἢ ἀορίστου διαρκείας;

II. Ἐδόθη καί παλαιότερον ἀφορμή νά παρατηρήσωμεν (ΕΕΔ 1, 653) ὅτι ἡ διαλυτική προθεσμία τιθεμένη εἰς τήν σύμβασιν ἐργασίας δέν καθορίζει μόνον, ὡς ἐπί τῶν ἄλλων περιουσιακῶν σχέσεων, τό χρονικόν σημεῖον, ἀφ' ὅτου θά παύσῃ ὑπάρχουσα μία κατάστασις ἢ ἐν δικαίωμα. Πέραν τούτου ἡ διαλυτική προθεσμία ἐπί τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐπιτελεῖ καί μίαν ἄλλην λειτουργίαν: Διαφο-

ροποιεῖ καὶ προσδιορίζει τὸ εἶδος τῆς συμβάσεως (ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου), ἐκ τοῦ ὁποίου ὁ νόμος ἐξήρτησε διάφορα, δι' ἕκαστον εἶδος, ἀποτελέσματα (ἀποζημιώσεις κλπ.). Ἔχει δὲ ἀξίαν νὰ ὑπομνησθῇ ἐνταῦθα, ὅτι οἱ τρεῖς τύποι, ὑφ' οὓς προσδιορίζεται ἡ διάρκεια τῆς συμβάσεως ἐργασίας (ὡρισμένου χρόνου, ἀορίστου χρόνου, μονιμότης), ἂν καὶ εἶναι ὅλοι ἀκόμη ἐν χρήσει, ἐν τούτοις, διὰ λόγους καθαρῶς ἱστορικούς, ἄλλοι ἐξ αὐτῶν εἶναι ὑπολείμματα τοῦ παρελθόντος ἢ ἐν πάσῃ περιπτώσει ὑπηρετοῦν περιωρισμένας ἢ συγκεκριμένας ἀνάγκας τῶν συναλλαγῶν, ἐνῷ ἄλλοι καλοῦνται νὰ ὑπηρετήσουν καὶ τὰς σημερινάς, ἀλλὰ καὶ τὰς μελλοντικὰς ἀνάγκας τῆς μισθουμένης ἐργασίας. Διὰ νὰ γίνωμεν σαφέστεροι: Ὁ τύπος συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου εἶναι κατάλοιπον τῆς προϊστορίας τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, χρησιμοποιεῖται εἰς ἐντελῶς περιωρισμένην ἔκτασιν καὶ τούτου ἕνεκα αἱ πάσης φύσεως προστατευτικαὶ παρυχαὶ τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου σπανίως ἢ ἐπ' ἐλάχιστον ἀναφέρονται εἰς τὴν σύμβασιν ὡρισμένου χρόνου. Ἀντιθέτως ὁ τύπος τῆς συμβάσεως ἀορίστου χρόνου καλύπτει ὁλόκληρον τὴν μακρὰν περίοδον ἀπὸ τῆς γενέσεως τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου μέχρι τοῦ τέλους τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, περίοδον γονίμων ἐπιστημονικῶν ἀναζητήσεων καὶ πρὸ παντὸς εὐρυτάτων κοινωνικῶν συγκρούσεων, αἵτινες συνέδεσαν πρὸς τὸν τύπον τοῦτον ἐργασίας (διὰ προστατευτικῶν ἢ ἀπαγορευτικῶν διατάξεων) τὰς πάσης φύσεως ἀσφαλείας ἢ παροχὰς πρὸς τὸν μισθωτόν, ὡς ἕνα εἶδος ἀντιρρόπου ἢ ἀντισταθμίσματος πρὸς τὴν διὰ τῆς συμβάσεως ἀορίστου χρόνου παρεχομένην ἀπεριόριστον ἐλευθερίαν τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ. Ἡ μονιμότης τέλος ἀπoτελεῖ σύνθεσιν τῶν ἀνωτέρω τύπων. Ἀσφαλίζει μίαν διάρκειαν ἐργασίας διὰ περιορισμοῦ τοῦ δικαιώματος τῆς καταγγελίας καὶ προοιωνίζει τὸν τύπον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον θὰ βιώσῃ εἰς τὸ μέλλον ἡ μισθουμένη ἐργασία.

Ὑπὸ τὰ ἀνωτέρω ἔχει ἰδιαιτέραν ἀξίαν νὰ ἴδωμεν τὰς σχετικὰς διατάξεις ἐν τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ, ὑπὸ τὰς ὁποίας διαχωρίζεται ἡ σύμβασις ἐργασίας ὡρισμένου ἀπὸ τὴν ἀορίστου διαρκείας.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν. 2112 ὁρίζει, ὅτι ἡ προστασία τοῦ νόμου τούτου (ὅστις κατὰ βάσιν ἰσχύει ἐπὶ συμβάσεων ἀορίστου διαρκείας, ἄρθρ. 1) ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου, ἐὰν ὁ ὁρισμὸς τῆς διαρκείας *δὲν δικαιολογῆται ἐκ τῆς φύσεως* τῆς συμβάσεως, ἀλλ' ἐτέθη σκοπίμως *πρὸς παρασιτρατήγησιν* τοῦ νόμου 2112. Ἡ διάταξις αὕτη, ὡς ἔχει, δυστυχῶς δὲν λύει τὸ ζήτημα. Ἐὰν βεβαίως περιωρίζετο ἡ διάταξις εἰς τὸ πρῶτον μέρος: «δὲν δικαιολογεῖται ἐκ τῆς φύσεως...», θὰ εἴχομεν μίαν ἀποφασιστικὴν καινοτομίαν, διότι θὰ ἐχαρακτηρίζετο ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ Ν. 2112 ὡς σύμβασις ἀορίστου διαρκείας καὶ ἐκείνη ἀκόμη ἡ σύμβασις, ἡ ὁποία εἶχε μὲν δεδηλωμένον χρόνον λήξεως, πλὴν ὅμως ὁ καθορισμὸς τοῦ χρόνου λήξεως δὲν ἐδικαιολογεῖτο ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας. Τὸ βαρῦνον ὅμως ἐν τῇ διατάξει ταύτῃ εἶναι ἡ «καταστρατήγησις», ἥτις βεβαίως δύναται νὰ ὑπάρξῃ καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν ἡ φύσις τῆς ἐργασίας δικαιολογῇ τὴν ὕπαρξιν ἢ μὴ προθεσμίας. Κατ' ἀκολουθίαν τὸ «δεδικαιολογημένον ἢ μὴ» τῆς ὑπάρξεως προθεσμίας ἀποτελεῖ ἔνδειξιν ἢ ὑποβοηθητικὸν στοιχεῖον διὰ τὴν ἀπόδειξιν ὑπάρξεως καταστρατηγήσεως.

β. Ἡ διάταξις, ἡ ὁποία ἔλυε κατὰ τρόπον ἀποφασιστικὸν καὶ ἐπιστημονικὸν τὸ πρόβλημα, ἦτο ἡ τοῦ ἄρθρου 3 § 1 τοῦ ν. 765|43 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ν. δ. 424|41 κλπ.» καὶ ἥτις, ἄνευ λόγου τινός, κατηργήθη ὑπὸ τοῦ ν. 1968|44. Διὰ τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως ὡρίζετο ὅτι συμβάσεις ὡρισμένης διαρκείας ἦσαν: α) ἐκεῖναι, αἱ ὁποῖαι λόγῳ τῆς φύσεως των εὑρίσκονται ἀναποσπάστως συνδεδεμέναι πρὸς ὡρισμένον χρόνον καὶ β) ἐκεῖναι, τῶν ὁποίων *ἡ συνομολόγησις* τοῦ ὡρισμένου χρόνου δικαιολογεῖται *ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας*. Ἡ πρώτη κατηγορία, ἐν ᾗ περιλαμβάνονται ὡς συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου καὶ ἐκεῖναι, ὅπου δὲν ὑφίσταται μὲν ρητὴ προθεσμία, ἀλλ' *ἐκ* τῆς φύσεως τῶν εἶναι συνδεδεμέναι πρὸς ὡρισμένον χρόνον, ἦτο γνώριμος καὶ κατὰ τὸ παλαιότερον δίκαιον. Ἡ δευτέρα ὅμως κατηγορία ἦτο προϊὸν μιᾶς ἐπιστημονικῶς ὀρθῆς καινοτομίας: Δὲν ἀρκεῖ ἡ ὕπαρξις προθεσμίας, διὰ νὰ ἀνακηρύξωμεν τὴν σύμβασιν εἰς ὡρισμένου χρόνου. Πρέπει ἡ συνομολόγησις τῆς προθεσμίας «νὰ δικαιολογῆται» (τοῦτο δὲ εἶναι ἐντελῶς διάφορον τῆς καταστρατηγήσεως) ἐκ τῶν γενικῶν καὶ εἰδικῶν συνθηκῶν τῆς ἐργασίας. Ὁ μισθωτός, ὁ ὁποῖος προσλαμβάνεται εἰς ἐπιχείρησιν διαρκοῦς λειτουργίας, π.χ. μίαν Τράπεζαν, προσλαμβάνεται κατ' ἀρχὴν δι' ἀόριστον χρόνον. Ἐὰν τεθῇ προθεσμία, πρέπει αὕτη νὰ δικαιολογῆται ἐκ τῶν συγκεκριμένων συνθηκῶν, ἄλλως καὶ ἀνεξαρτήτως ἀποδείξεως περιγραφῆς τοῦ νόμου, ἡ σύμβασις εἶναι ἀορίστου χρόνου. Ἠσχολήθημεν μὲ τὴν διάταξιν ταύτην, καίτοι κατηργημένην, διότι πιστεύομεν ὅτι κατηργήθη ἐκ παραδρομῆς καὶ νομίζομεν ὅτι θὰ πρέπει νὰ ἐπανατεθῇ εἰς ἰσχύν.

γ. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 661 § 2 τοῦ Α. Κ. Ἡ διάταξις αὕτη καθορίζει τὴν σύμβασιν ὡρισμένου χρόνου μὲ τὰ παλαιὰ γνώριμα κριτήρια. Εἶναι, λέγει, σύμβασις ὡρισμένου χρόνου ἐκείνη, εἰς ἣν ἐτέθη προθεσμία, ὡς καὶ ἐκείνη, εἰς ἣν ἐνυπάρχει προθεσμία ἐκ τοῦ εἴδους καὶ τοῦ σκοποῦ τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Τοῦτο κατ' ἀρχὴν εἶναι ὀρθόν. Ἀλλὰ τὸ πρόβλημα, τὸ ὁποῖον δὲν ἀντιμετωπίσθη ἀπὸ τὸν Α.Κ., εἶναι ἄλλο: Καὶ ἂν ὑπάρχῃ προθεσμία, ἡ ὁποία ὅμως δὲν δικαιολογεῖται ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας, θὰ ἐπιμείνωμεν ὅτι ἡ σύμβασις εἶναι ὡρισμένου χρόνου; Ἡ ἀπάντησις, ὡς εἴδομεν, εἶχε δοθῇ ὑπὸ τοῦ (*κατηργημένου πλέον*) ν. 765|43. Ὑπὸ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 669 τοῦ Α.Κ. δὲν ἐπιτρέπεται πλέον νὰ θέσωμεν τοιοῦτον ἐρώτημα: Ἡ σύμβασις, ἐν ᾗ ὑπάρχει προθεσμία, εἶναι ἄνευ ἄλλου τινὸς σύμβασις ὡρισμένου χρόνου, ἐκτὸς ἂν πρόκειται περὶ καταστρατηγήσεως τοῦ νόμου. Ἀλλὰ τὸ ζήτημα τῆς καταστρατηγή-

ΤΙΝΑ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΟΙΚΟΣΙΤΟΥ ΥΠΗΡΕΤΟΥ ΜΕΤΑ ΤΟΝ Α. Ν. 1846)1951

Ὑπὸ τοῦ κ. ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ ΒΙΚΕΛΙΔΗ, Δικηγόρου

I. Ἀφορμὴ εἰς τὴν παροῦσαν ἐργασίαν μοὶ δίδεται ἐκ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νέου Α.Ν. 1846)1951 περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», διὰ τοῦ ὁποίου ἡ μέχρι τοῦδε κοινωνικὴ ἀσφάλισις ἐπὶ τοῦ κλάδου ἀσθενείας καὶ συντάξεως ὁλοκληροῦται, ἐπεκτεινομένη συστηματικῶς καὶ εἰς τὴν ἀνεργίαν (ἄρθρ. 1 § 2 εδ. δ.), ἥτις ἀνέκαθεν ἀπετέλει κίνδυνον πλήττοντα τὸν μισθωτὸν καὶ ἐπηρεάζοντα τὸν μισθόν του, τὸ μόνον αὐτὸ εἰσόδημα, ἀπολύτως ἀναγκαῖον διὰ τὴν διατροφὴν αὐτοῦ τοῦ ἰδίου καὶ τῆς οἰκογενείας του.

Ὁ νομος οὗτος ἀντιμετωπίζει τὴν ἀνεργίαν ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ γενεσιουργοῦ αὐτῆς λόγου τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐνδιαφερούσης ἀμέσως καὶ τὸ ἐργατικὸν δίκαιον, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν ἡ ἀνεργία γεννᾶται ἢ πολλαπλασιάζηται ἐκ τῆς μὴ ἀπορροφήσεως τῆς ἑκάστοτε δημιουργουμένης νέας γενεᾶς μισθωτῶν λόγῳ οἰκονομικῶν κρίσεων ἢ ἐξ ἄλλων αἰτίων.

Ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ἀνωτέρω νόμου, μὴ διαλαβόντος ρητὴν ἐξαίρεσιν, ὡς διελάμβανεν ὁ καταργηθεὶς Ν. 6298)34, ἄρθρ. 3 ἐδ. η, ὑπάγονται πλέον εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. ὑποχρεωτικῶς καὶ αὐτοδικαίως καὶ οἱ οἰκοσιτοι ὑπηρέται (ἄρθρ. 2. 65. εἰσηγ. ἐκθ. Β΄. Κόκλος ἠσφαλισιένων).

Τοιουτοτρόπως, ἐκεῖ ὅπου ἐπεξετάθησαν αἱ κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις δὲν ὑφίσταται πλέον περίπτωσις οἱουδήποτε προσώπου, παρέχοντος ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἔναντι ἀμοιβῆς, τὸ ὁποῖον νὰ ἐξαιρῆται τῆς προστασίας τοῦ πλέγματος τῶν ἀσφαλιστικῶν καὶ ἐργατικῶν νόμων, ὡς συνέβαινε μέχρι τοῦδε μὲ τὸν οἰκόσιτον ὑπηρέτην.

II. Ὑπὸ τὸν χαρακτηρισμὸν οἰκόσιτοι ὑπηρέται ἐννοοῦμεν τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα, θήλεος ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ γένους, τὰ ὁποῖα συνδεόμενα διὰ συμβάσεως ἐργασίας παρέχουν ἐξηρτημένην ἐργασίαν παρ' οἰκογενείᾳ τινὶ ἔναντι ἀμοιβῆς κατὰ κανόνα μικτῆς (χρῆμα, οἴκησις, τροφὴ κ.λ.π.).

Ἡ ἐξηρτημένη ὅμως ἐργασία προϋποθέτει ἀναγκαίως ἓν πρόσωπον, ἀπὸ τοῦ ὁποίου αὐτὴ ἐξαρτᾶται, τοιοῦτον δὲ πρόσωπον εἶναι ὁ ἐργοδότης, εἰς τὸν ὁποῖον παρέχεται ἡ ἐργασία καὶ τὸ ὁποῖον ἐνδιαφέρει τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς. Εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν ἡ παρεχομένη ἐργασία παρὰ τοῦ οἰκοσίτου ὑπηρέτου ἐξαρτᾶται κυρίως ἐκ τοῦ ἀνδρὸς ὄντος ἀρχηγοῦ τῆς οἰκογενείας (Α.Κ. 1387), ὑπὲρ τῆς ὁποίας γενικῶς ἀποβαίνει αὐτη, διότι ναὶ μὲν ἡ γυνὴ ἔχει τὴν διεύθυνσιν τοῦ οἰκονομικοῦ οἴκου καὶ κατ' ἀκολουθίαν καὶ τῆς ἐν αὐτῷ προσφερομένης ἐργασίας τοῦ οἰκο-

---

σεως νόμου εἶναι ζήτημα γενικῶν ἀρχῶν, δυνάμενον νὰ ὑπάρξῃ ἐπὶ πάσης διατάξεως ἀναγκαστικοῦ περιεχομένου.

III. Εἰς τὴν ἀπασχολήσασαν τὴν ἀπόφασιν περίπτωσιν ἐπρόκειτο, ἁπλούστερον, περὶ τοῦ ἑξῆς: Ὁ ἐργοδότης εἶπεν (καὶ ὁ μισθωτὸς ἐδέξατο) τὰ ἑξῆς: Σὲ προσλαμβάνω δι' ἓν ἔτος, ἀλλὰ θὰ ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ σὲ ἀπολύω καὶ ἐνωρίτερον. Ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν ὁ δεύτερος ὅρος (τῆς ἐνωρίτερον ἀπολύσεως), τότε ἡ σύμβασις θὰ ἦτο ἀφεύκτως ὡρισμένου χρόνου, ὅπερ σημαίνει ὅτι ἀμφότεροι, δηλ. καὶ ὁ ἐργοδότης καὶ ὁ μισθωτός, θὰ εἶχον δεσμευθῆ ἐπὶ ἓν ἔτος, ἅμα τῇ λήξει τοῦ ὁποίου ἡ σύμβασις θὰ ἐλύετο ἀφ' ἑαυτῆς. Ἤδη δὲ ἡ τῆς παρεμβολῆς τοῦ ὅρου τούτου ἡ κατάστασις ἐμφανίζεται ὡς ἑξῆς: Ὁ μὲν μισθωτὸς ἐξακολουθεῖ νὰ ἔχῃ δεσμευθῆ ἐπὶ ἓν ἔτος. Ἀντιθέτως ὁ ἐργοδότης ἐξησφάλιζε ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν ἐλευθερίαν διὰ μιᾶς ἐξουσιαστικῆς αἱρέσεως, νὰ λύῃ ὁποτε θέλει τὴν σύμβασιν.

Ἔχει πλέον γίνει φανερόν, ὅτι δὲν εὑρισκόμεθα ἐνώπιον συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου. Διὰ νὰ ὑπάρχῃ τοιοῦτος τύπος συμβάσεως, δέον τὸ διαλυτικὸν γεγονὸς νὰ εἶναι μόνον ἡ προθεσμία καὶ μάλιστα αὕτη νὰ καθορίζῃ τὸ πέρας οὐχὶ τῆς μιᾶς, ἀλλ' ἀμφοτέρων τῶν διαμειβομένων διαρκῶν παροχῶν. Εἰς τὴν περίπτωσιν μας ὅμως ἡ παροχὴ τοῦ ἐργοδότου ἐτέθη ὑπὸ αἵρεσιν (καὶ δὴ ἐξουσιαστικὴν) ἐξ ἧς, καὶ οὐχὶ ἐκ μόνης τῆς προθεσμίας, ἐνδέχεται (ἐδῶ δὲ κεῖται ἡ ἀορίστια) νὰ ἐπέλθῃ ἡ λύσις τῆς συμβάσεως. Ἐὰν εἰς ὅλα ταῦτα προσθέσωμεν καὶ τὰ ὅσα ἀνωτέρω εἴπομεν, ὅτι δηλαδὴ κατ' ἀρχὴν δέον νὰ δυσπιστῶμεν πρὸς πᾶσαν σύμβασιν ὡρισμένου χρόνου (ἀπόδειξις ἐκ τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ ν. 2112), διότι τὰ ὠφελήματα καὶ οἱ προστασίαι τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου συνάπτονται πρὸς τὴν σύμβασιν ἀορίστου χρόνου, πρέπει ἄνευ διαταγμοῦ νὰ καταλήξωμεν εἰς ὃ καὶ ἡ ἀπόφασις συμπέρασμα (βλέπε ἐν ταύτοις Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 997)1944, ΕΕΔ 3, 202, ἔνθα καὶ ἀντίθετον σχόλιον μας).

§ 3

Ἡ ἀπόφασις ἐν τέλει παρεμβάλλει καὶ τὸ στοιχεῖον τῆς καταστρατηγήσεως καὶ δὴ κατὰ τρόπον δογματικόν. Νομίζομεν ὅμως, ὅτι δὲν ἐχρειάζετο ἐντεῦθεν βοήθειαν τὸ ἐπαρκῶς ἐστηριγμένον ἐπὶ τῶν ἄλλων σκέψεων διατακτικὸν τῆς ἀποφάσεως. Φαίνεται μᾶλλον ὅτι ἡ ἀπόφασις ἠθέλησε νὰ εἴπῃ τοῦτο: Ὅτι ὑπὸ τὴν ἀντίθετον ἔκδοχὴν θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπαποδίζεται ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου. Ἀλλὰ τοῦτο βεβαίως δὲν συνιστᾷ τὴν ἔννοιαν τῆς καταστρατηγήσεως, δι' ἣν ἀπαιτοῦνται ἐντελῶς διάφορα στοιχεῖα.

Ἀθῆναι, Ἰούλιος 1951

αίτου ὑπηρέτου (Α.Κ. 1389), ἀλλὰ τὴν εὐθύνην περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν συμβατικῶν ὑποχρεώσεων ὑπέχει ὁ ἀνὴρ ὡς ἀρχηγὸς τῆς οἰκογενείας, διότι ἄλλωστε καὶ φέρει τὰ βάρη τοῦ γάμου (Α.Κ. 1398). Λόγῳ ὅμως τοῦ συγγενικοῦ καὶ στενοῦ ἠθικοῦ δεσμοῦ μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας δέον νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ἡ παρ' αὐτῶν ἀντισυμβατικὴ ἢ μὴ νόμιμος μεταχείρισις τοῦ μισθωτοῦ καὶ ἐν γένει τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας τίκτει καὶ πάλιν προσωπικὴν εὐθύνην τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς οἰκογενείας ὡς ἐργοδότου. Ὁ βίος ὅμως τῆς οἰκογενείας δὲν διανύεται πάντοτε ὁμαλῶς καὶ εἰρηνικῶς, ἀλλὰ ἐπιουμβαίνουν τοιαῦτα γεγονότα, τὰ ὁποῖα διασπῶν τὴν συνοχὴν αὐτῆς, δυνάμενα νὰ ἐπηρεάσουν καὶ αὐτὴν τὴν σύμβασιν ἐργασίας τοῦ οἰκοσίτου ὑπηρέτου.

Κατὰ τὸν νόμον (2112 ἄρθρ. 6, Β.Δ. 16|18.7.20 ἄρθρ. 9) ἡ μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου ὁπωσδήποτε ἐπερχομένη οὐδαμῶς ἐπηρεάζει τὰ δικαιώματα τοῦ μισθωτοῦ.

Τοιαῦτα γεγονότα, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ θεωρηθοῦν ὡς συνιστῶντα μεταβολὴν τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου ἐν τῇ οἰκογενείᾳ κατέναντι τοῦ παρ' αὐτῇ ἐργαζομένου οἰκοσίτου ὑπηρέτου, εἶναι ἡ δι' ἀμετακλήτου ἀποφάσεως ἀκύρωσις τοῦ γάμου καὶ ἡ λύσις αὐτοῦ διαζυγίῳ δι' ἀμετακλήτου ἀποφάσεως ἢ διὰ θανάτου ἑνὸς τῶν συζύγων καὶ ἰδίᾳ τοῦ ἀνδρός, ἐπίσης δὲ ἡ ἀποχὴ ἐκ τῆς ἐγγάμου συμβιώσεως τῶν συζύγων.

Ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν ἐπέλευσιν τῶν γεγονότων τούτων ἡ σύμβασις ἐργασίας δὲν κατηγγέλθη νομίμως, ἵνα λήξῃ, ἀλλ' ὁ οἰκόσιτος ὑπηρέτης ἐξακολουθεῖ ἐργαζόμενος παρὰ τῷ ἑτέρῳ ἐν διαστάσει ἢ ἄλλοτε συζύγῳ, ἔχομεν μεταβολὴν τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, μὴ ἐπηρεαζούσαν τὰ ἐκ τοῦ νόμου δικαιώματα τοῦ ὑπηρέτου. Ἐπίσης μεταβολὴν μὴ ἐπηρεάζουσαν ἔχομεν π.χ., ὅταν ἡ πρώην ὑπανδρος γυνὴ, παρ' ἧ ἐργάζεται ὁ οἰκόσιτος ὑπηρέτρια, ἔρχεται εἰς δεύτερον γάμον, τοῦ δευτέρου ἀνδρὸς δεσμευομένου ἐκ τῆς προϋπαρχούσης συμβάσεως ἐργασίας (περὶ τῆς μεταβολῆς ἐν γένει τοῦ προσώπου ἐργοδότου βλέπ. μελέτην μου ἐν ΕΕΔ, τόμος 2, σελ. 132 ἑπ.).

III. Εἰς τὸν καταργηθέντα Α.Ν. 118|45, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη (Ν.Δ. 11.5.45, Ν.Δ. 1255|49), ὑπήγοντο ὑποχρεωτικῶς πάντα τὰ πρόσωπα, τὰ παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν καὶ ἐφ' ὅσον ἀπησχολοῦντο εἰς περιφέρειαν, εἰς ἃς εἶχεν ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ ἠσφαλίζοντο παρ' αὐτῷ ἢ παρ' ἑτέρῳ Ὀργανισμῷ κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας. Ἐκ τῆς ἀσφαλίσεως ὅμως τοῦ Ν. 6298|34 ἄρθρ. 3 ἐδ. η' ἐξηροῦντο ρητῶς οἱ οἰκόσιτοι ὑπηρέται καὶ συνεπῶς ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν μισθωτῶν τούτων δὲν ὑπήγετο ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος εἰς τὴν διαδικασίαν τῆς ἐγγράφου ἀπολύσεως καὶ ἀναγγελίας.

Διὰ τοῦ Α.Ν. 1846|21.6.51 ὅμως κατηργήθησαν οἱ νόμοι 6298|34 καὶ 1118|45, πλὴν τοῦ ἄρθρ. 9 αὐτοῦ, ἡ δὲ διασφάλισις τῆς ἀνεργίας παντὸς μισθωτοῦ ἀνελήφθη παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. (ἄρθρ. 1 § 2, 60 § 1), ἐφ' ὅσον διὰ τὸν κλάδον τοῦτον τὰ πρόσωπα ταῦτα δὲν εἶναι ἠσφαλισμένα εἰς Κλαδικὰ Ἀσφαλιστικὰ Ταμεῖα, λειτουργοῦντα ἐκεῖ ὅπου ἐπεξετάθη τὸ Ι.Κ.Α. (ἄρθρ. 5 § 1).

Τοιουτοτρόπως ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ν. 1846 ἡ διαδικασία τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Α.Ν. 1181|45 καὶ τῆς συναφοῦς ὑπ' ἀριθ. 31550|49 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἀκολουθεῖται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας δι' ἐκείνους τοὺς μισθωτούς, οἱ ὁποῖοι παρέχουν τὴν ἐργασίαν των εἰς περιφέρειαν, ὅπου ἐπεξετάθη τὸ Ι.Κ.Α. καὶ ἐφ' ὅσον ἀσφαλίζονται παρ' αὐτῷ κατὰ τῆς ἀνεργίας. Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου ταύτου ἡ ἀνωτέρω διαδικασία ἀκολουθεῖται πλέον ὑποχρεωτικῶς καὶ διὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ οἰκοσίτου ὑπηρέτου, ἥτις δέον νὰ πληροῖ τὰς νομίμους προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 9 ἀ.ν. 1181|45 καὶ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος νὰ ἀναγγέλληται εἰς τὸ Ι.Κ.Α. καὶ πρὸς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, οὗτινος μόνον οἱ ἁρμοδιότητες περιῆλθον εἰς τὸ Ι.Κ.Α. μέχρις ὅτου δι' εἰδικῶν κανονισμῶν θέλουσι ρυθμισθῇ καὶ τὰ τῆς συστάσεως καὶ λειτουργίας των.

IV. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 α. ν. 1181|45 ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἔγκυρος, ἀφ' ἧς καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ ἀποζημίωσις, ὑπολογιζομένη βάσει τῶν ἀποδοχῶν τοῦ τελευταίου μηνὸς ὑπὸ καθεστὼς πλήρους ἀπασχολήσεως. Προκειμένου ὅμως περὶ ἀποζημιώσεως οἰκοσίτου ὑπηρέτου (Β.Δ. 16|18.7.20 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 κλπ.» ἄρθρ. 3 ἐδ. α') ἐρωτᾶται ποῖοι εἶναι οἱ ἀποδοχαὶ αὐτοῦ καὶ πῶς ρυθμίζονται αὗται. Κατὰ τὸν Α. Ν. 866|37 ἄρθρ. 2 αἱ διὰ τοῦ Α. Ν. 9+|36 κυρωθεῖσαι δύο συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας ἰσχύουν ἐπὶ παντὸς ἐν γένει ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ὡς καὶ ἐπὶ ἐργατῶν πάσης ἐν γένει ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως, ὑφ' οἱανδήποτε μορφὴν καὶ ἐὰν ἀσκῆται αὕτη, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάγονται οὗτοι εἰς εἰδικὴν συλλ. σύμβασιν. Πωρ' ὅτι εἰδικὴ συλλ. σύμβασις περὶ τῶν οἰκοσίτων ὑπηρετῶν δὲν ὑφίσταται, νομίζω ἐν τούτοις, ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ ὑπαγάγωμεν αὐτοὺς εἰς τὰς ἄνω γενικὰς συλλ. συμβάσεις, διότι αὗται ὑπ' ὄψιν ἔχουν τὴν ἐξάρτησιν τοῦ μισθωτοῦ παρ' ἐπιχειρήσεως, ὡς ταύτην ἐννοεῖ ἡ οἰκονομικὴ ἐπιστήμη, ἐνῷ ἡ οἰκογένεια δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἐπιχείρησις ἀσκουμένη ἐν τῇ οἰκογενειακῇ ἑστίᾳ. Τοιαύτη τυχὸν ὑπαγωγὴ τῶν οἰκοσίτων ὑπηρετῶν θὰ ὑπερεκόντιζε τὸν ἐπιδιωκόμενον παρὰ τοῦ νομοθέτου σκοπόν, ἤτοι τὸ νὰ ἐπεκτείνῃ βαθμιαίως καὶ εἰς τὰ πρόσωπα ταῦτα τὴν ὁλοκληρωμένην προστασίαν τῶν λοιπῶν μισθωτῶν. Συνεπῶς ὁ διδόμενος μισθὸς εἰς τὸν οἰκόσιτον ὑπηρέτην δέον νὰ εἶναι δίκαιος (justum), ἤτοι ν' ἀντιποκρίνηται κατὰ τὸ δυνατὸν πρὸς τὸ εἶδος καὶ τὴν σημασίαν τῆς ἐκμισθωθείσης ἐργασίας. Τὸ πόσον ὀφείλεται δίκαιος μισθὸς ἐναπόκειται εἰς τὸν δικαστὴν νὰ κρίνῃ βάσει οἰκονομικο-κοινωνιολογικῶν κριτηρίων, ἐφ' ὅσον ἡ Πολιτεία διατάξει εἰσέτι νὰ ἐξομοιώσῃ τὸν οἰκόσιτον ὑπηρέτην ἐξ ἀπόψεως μισθοῦ πρὸς τὸν ὑπηρέτην

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΩΝ

Έγκρισις ὑπὸ Κυβερνητικοῦ Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου ὑπουργικῶν ἀποφάσεων

Ἁρμοδιότης Κυβερνητικοῦ Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου.— Μὴ ἐκ τοῦ Νόμου ἐπιβεβλημένη, διὰ τὸ κῦρος ὑπουργικῆς κατὰ Ν. 28|1944 ἀποφάσεως, προηγουμένη γνωμάτευσις αὐτοῦ.— Ἔννοια ἐξουσιοδοτήσεως Ν. 28|1944.— Ἀνεπίτρεπτος ἔλεγχος ὑπὸ Συμβουλίου Ἐπικρατείας τῆς οὐσιαστικῆς κρίσεως τῶν Ὑπουργῶν διὰ τὸν καθορισμὸν μισθῶν.— Ἔλεγχος κανονιστικῆς πράξεως δι' ὑπέρβασιν ἄκρων ὁρίων διακριτικῆς ἐξουσίας καὶ διὰ κατάχρησιν ἐξουσίας.— Παράβασις δεδικασμένου ἐξ ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως Σ.Ε.— Ἁρμοδιότης Ὑπουργῶν κατὰ Ν. 28|1944 καὶ ἁρμοδιότης Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας.— Ἀναπομπὴ ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ὑπὸ Α Ν. 1804|1951.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως ἔχει ὡς ἑξῆς: Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 24625|2837 τῆς 19 Ἀπριλίου 1951 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας (ΕΕΔ 10, 535) καθωρίσθησαν τὰ ἡμερομίσθια ἐργατοτεχνιτῶν κεραμοποιΐας, πλινθοποιΐας καὶ ἀγγειοπλαστικῆς βιομηχανικῶν καὶ βιοτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων ἁπάσης τῆς Χώρας, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 28|1944.

Ἀνώνυμος Ἑταιρία ἐνταῦθα δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἠτήσατο τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους:

α) Παράβασιν τοῦ Ν. 395|1945, προβλέποντος τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Κυβερνητικοῦ Οἰκονο-

---

τῶν ἐπιχειρήσεων. Κατὰ τὰ ἐθιζόμενα ὁ μισθὸς τῶν οἰκοσίτων ὑπηρετῶν εἶναι μικτὸς εἰς χρῆμα καὶ εἶδος, δι' ὃ δέον νὰ ὑπολογισθοῦν ἡ παρεχομένη αὐτῷ οἴκησις, ὕδρευσις, θέρμανσις, διατροφὴ καθὼς καὶ ἡ εἰς τὴν κυριότητα αὐτοῦ περιερχομένη καὶ παρεχομένη ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἀμφίεσις.

V. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 660 Α. Κ. ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται ἐν περιπτώσει ἀσθενείας τοῦ οἰκοσίτου ὑπηρέτου νὰ παρέχῃ αὐτῷ ἰατρικὴν καὶ νοσοκομειακὴν ἀντίληψιν. Ἡ ὑποχρέωσις αὕτη παύει, ἀφ' ἧς ὁ μισθωτὸς οὗτος περιθάλπεται δυνάμει ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως. Μετὰ τὴν διὰ τοῦ Α. Ν. 1846|51 ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν τοῦ οἰκοσίτου ὑπηρέτου καὶ κατὰ τῆς ἀσθενείας παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. ἡ ἀνωτέρω ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου παύει ὡφισταμένη, θὰ ἐξακολουθήσῃ ὅμως ὑπάρχουσα ἡ ἑτέρα τοιαύτη περὶ τὴν καταβολὴν τοῦ μισθοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀσθενείας (Α.Κ. 657, 658, βλ. μελέτην μου ἐν Ἁρμεν. 1949 σελ. 91 ἐπ.).

Κατὰ τὸν Α. Ν. 539|45, διατηρηθέντα ἐν ἰσχύϊ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 38 Εἰσαγ. Ν. Ἀστ. Κώδικος, παρέχεται εἰς τοὺς μισθωτοὺς κατ' ἔτος ἄδεια μετ' ἀποδοχῶν, διὰ δὲ τοῦ ἄρθρ. 1 § 2 αὐτοῦ ἐλήφθη πρόνοια, ὅπως διὰ διαταγμάτων, προκαλουμένων παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, ἰσχύουν αἱ διατάξεις τοῦ νόμου τούτου καὶ ὑπὲρ τῶν οἰκοσίτων ὑπηρετῶν. Τοιοῦτον διάταγμα, καθ' ὅσον γνωρίζω, δὲν ἐξεδόθη μέχρι σήμερον καὶ συνεπῶς ὁ οἰκόσιτος ὑπηρέτης δὲν δικαιοῦται τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 666 Α.Κ. προβλεπομένης ἀδείας, ἐφ' ὅσον δὲν ὁρίσταται ἕτερος τυχὸν εἰδικὸς νόμος, πλὴν τοῦ ἀνωτέρω.

VI. Διάφορος περίπτωσις τῆς τοῦ οἰκοσίτου ὑπηρέτου εἶναι ἡ τοῦ προσώπου ἐκείνου, τὸ ὁποῖον κοινῶς ἀποκαλοῦμεν «ψυχοκόρην». Τοῦτο προσλαμβάνεται ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας εἰς οἰκογένειάν τινα καὶ ἀνατρέφεται παρ' αὐτῆς ὡς ἴδιον τέκνον (ἄνευ υἱοθεσίας), παρέχει δὲ ὑπηρεσίας, χωρὶς νὰ πληρώνεται. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην δὲν δύνανται νὰ ἐφαρμοσθοῦν ὅσα περὶ οἰκοσίτου ὑπηρέτου προελέχθησαν, διότι ἡ ψυχοκόρη μετὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς οἰκογενείας δὲν συνδέεται διὰ συμβάσεως ἐργασίας, οὔτε δὲ καὶ προέθεντο τὴν κατάρτισιν ταύτης.

Τὸ σύνολον τῶν προσωπικῶν καὶ οἰκονομικῶν συνθηκῶν καὶ σχέσεων τῶν προσώπων τούτων, ἀντικειμενικῶς ἐξεταζομένων, δὲν προσδίδει τὸν βαθμὸν ἐκεῖνον τῆς ἐξαρτήσεως, ὅστις προοικεῖ εἰς τὸν οἰκόσιτον ὑπηρέτην. Συνεπῶς ἐν περιπτώσει ἀνωμάλου ἐξελίξεως τῶν ἀνωτέρω προσωπικῶν καὶ οἰκονομικῶν συνθηκῶν καὶ ἰδίᾳ ἐκ τῆς καταπλεονεκτικῆς στάσεως τῆς οἰκογενείας ἐναντι τῆς ψυχοκόρης, αὕτη θὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἀποζημίωσιν τῆς παρασχεθείσης ἐργασίας της ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διατάξεων περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ τοῦ Ἀστ. Κώδικος.

VII. Ἀναμφιοβητήτως ἀποτελεῖ βῆμα προόδου κοινωνικῆς πολιτικῆς ἡ ἐπέκτασις τῶν πλεονεκτημάτων τῆς ἀσφαλίσεως διὰ τοὺς κλάδους τῆς ἀσθενείας καὶ συντάξεως καὶ εἰς τὸν οἰκόσιτον ὑπηρέτην καὶ ἰδίᾳ κατὰ τῆς ἀνεργίας, ἐνδιαφερούσης ἀμέσως καὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἐργατικῶν νόμων. Εἰς τὴν πρᾶξιν ὅμως ἐναπόκειται νὰ τοποθετήσῃ τὰ ἑκάστοτε ζητήματα ὀρθῶς καὶ ἰδιαιτέρως νὰ χειρισθῇ τὸ λεπτὸν θέμα τοῦ ἄρθρου 281 Α. Κ. ἐν ὄψει τοῦ ὅτι ἡ οἰκογένεια δὲν εἶναι ἐπιχείρησις καὶ οἰκονομικὴ μονάς.

Θεσσαλονίκη, Ἰούλιος 1951

μικοῦ Συμβουλίου, ὡς καὶ τοῦ Α.Ν. 718|1945 περὶ ἱδρύσεως Ὑπουργείου Συντονισμοῦ, β) παράβασιν τῆς συνταγματικῆς ἀρχῆς τῆς ἰσότητος λόγῳ ἀνίσου μεταχειρίσεως τῆς αἰτούσης ἐναντι τῶν λοιπῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων τῆς αὐτῆς κατηγορίας, γ) παράβασιν τοῦ Α.Ν. 1801|1951 καὶ δ) ὑπέρβασιν τῆς ἐκ τοῦ Ν. 28|1944 παρεχομένης εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ἐξουσιοδοτήσεως.

Ἐπὶ τούτων τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἐξέδωκε τὴν κατωτέρω ἐνδιαφέρουσαν ἀπόφασίν του.

Σχετικῶς πρὸς τὴν ἐπικληθεῖσαν παράβασιν τῶν Ν. 395|1945 καὶ 718|1945 (δὲν προηγήθη δηλαδὴ τῆς ἐκδόσεως τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἔγκρισις τοῦ Κυβερνητικοῦ Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου) σημειωτέα τὰ ἑξῆς: Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας καὶ διὰ προηγουμένης ἀπ φάσεώς του (2033|1950, Ὁλομελ., εἰσηγητὴς *Γ. Ἀγγελίδης*, ΕΕΔ 10, 382) ἐδέχθη, ὅτι ὁ Ὑπουργὸς Συντονισμοῦ ἀσκεῖ, συμφώνως πρὸς τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τοῦ Α.Ν. 718|1945, ἄρθρ. 2 καὶ τοῦ Α.Ν. 395|1945, ἄρθρ. 1 § 1 ἐδ. ζ' καὶ η' καὶ § 2 ἁρμοδιότητα καθαρῶς συμβουλευτικήν.

Εἰς τὸ αὐτὸ συμπέρασμα καταλήγει καὶ ἡ κατωτέρω νεωτέρα ἀπόφασις τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Ἐν τούτοις ἡ Σ.Ε. 850|1949 (Ὁλομελ., εἰσηγητὴς *Χ. Μητρέλιας*, ΕΕΔ 8, 400), προκειμένου νὰ κρίνῃ περὶ τῶν πολλαπλῶν ἁρμοδιοτήτων περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν (Ν. 28|1944, Α.Ν. 16|31 Νοεμβρίου 1935 περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, Α.Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας), ἐσκέφθη ὅτι φραγμὸν εἰς ἐνδεχομένας συγκρούσεις ἐν τῇ ρυθμίσει τοῦ θέματος ἀποτελεῖ ἡ ἐκ τοῦ Α.Ν. 395|1945 ἁρμοδιότης τοῦ Κυβερνητικοῦ Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου, ὅπερ, ὡς ἀνώτατον καθ' ἱεραρχίαν διοικητικὸν ὄργανον, ἐποπτεύει διὰ τῆς παρεχομένης ἐγκρίσεώς του ἐπὶ τῶν κατ' ἔκπτωσιν περιπτώσεις εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς κυβερνητικῆς πολιτικῆς καὶ κατ' ἀκολουθίαν τῆς σκέψεως της ταύτης ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν της ὅτι εἰς τὴν ἐφ' ἧς ἀπευθύνθη τότε περίπτωσιν αἱ προσβαλλόμεναι ἀποφάσεις ἔτυχον τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Κυβερνητικοῦ Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου.

Σχετικῶς πρὸς τὸν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἔλεγχον διοικητικῆς περὶ μισθῶν πράξεως δι' ὑπέρβασιν τῶν ἄκρων ὁρίων τῆς διακριτικῆς ἐξουσίας τῶν Ὑπουργῶν, ἡ νεωτέρα αὕτη ἀπόφασις τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας δὲν λαμβάνει σαφῆ θέσιν περὶ τοῦ ἐπιτρεπτοῦ αὐτῆς, ἐλέγχουσα ἐν πάσῃ περιπτώσει ταύτην διοικητικὴν πρᾶξιν, ἐνῷ ἀντιθέτως ἡ Σ.Ε. 1882|1948 (εἰσηγητὴς *Χ. Μητρέλιας*, ΕΕΔ 7, 598), ἔχει ἀποφανθῇ, ὅτι ἡ ἐκείμενος τῶν οἰκονομικῶν κ.λ.π. ὅρων ἐν τῷ καθορισμῷ τῶν μισθῶν κατὰ Ν. 28|1944, κατὰ τὴν ἑκάστοτε χρῆσιν τῆς ἐξουσιοδοτικῆς τοῦ Ν. 28|1944 διατάξεως, ἀπόκειται, ἐλλείψει εἰδικωτέρων περὶ αὐτῶν ἐν τῷ νόμῳ ὁρισμῶν, εἰς τὴν διακριτικὴν ἐξουσίαν τῆς Διοικήσεως, ἥτις κατ' ἀρχὴν εἶναι ἀνέλεγκτος ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἐκτὸς ἂν προσάπτηται αὐτῇ κακὴ καὶ καθ' ὑπέρβασιν τῶν ἄκρων ὁρίων χρῆσις, ἄγουσα εἰς παράβασιν τῶν ἀρχῶν χρηστῆς διοικήσεως (πρβλ. ἀντιθέτως *Σταυροπούλου*, Δίκαιον Διοικ. Πράξεων § 25|II σελ. 339, *Η Καμπίτογλου*, εἰσήγησις ἐπὶ τῆς Σ.Ε. 1821|1951, ΕΕΔ 10, 753).

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1323|1951

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Σ. Σολιώτης**
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Δ. Μουρίκης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Ἀντωνιάδης, Κ. Τέγος, Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου, Ι. Καποδίστριας.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 28|1944 νόμου ἐξουσιοδοτοῦνται οἱ Ὑπουργοὶ ἐπὶ τῆς Ἐργασίας καὶ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως διὰ κοινῶν ἀποφάσεων αὐτῶν, δημοσιευομένων διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καθορίζουν τοὺς μισθοὺς καὶ τὰ ἡμερομίσθια, ὡς καὶ τὰς προσαυξήσεις καὶ τὰς κρατήσεις πάντων τῶν ὑπαλλήλων, ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ παντὸς ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, βιομηχανικῶν ἢ βιοτεχνικῶν, γραφείων, καταστημάτων κλπ., κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 395|1945 νόμου «περὶ διαχειρίσεως τῶν οἰκονομικῶν ὑποθέσεων τῆς Χώρας», συνιστᾶται κυβερνητικὸν οἰκονομικὸν συμβούλιον, ὅπερ συγκαλεῖται ὑπὸ τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ὁσάκις τοῦτο εἶναι ἀναγκαῖον διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν σκοπῶν αὐτοῦ (τοῦ προσδιορισμοῦ τῶν δημοσίων δαπανῶν, τῆς διαχειρίσεως τοῦ δημοσίου χρέους, τοῦ καθορισμοῦ τῆς νομισματικῆς πολιτικῆς... τοῦ ἐλέγχου καὶ προσδιορισμοῦ τῶν ἐγχωρίων δαπανῶν τῆς παραγωγῆς, ἰδίᾳ δὲ τῶν μισθῶν, ἡμερομισθίων, δαπανῶν μεταφορᾶς κλπ., καὶ τὸν συντονισμὸν τῶν ἐνεργειῶν τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιῶν. Ἀλλ' ἡ ἐπὶ τῆς τελευταίας ταύτης διατάξεως καθιερουμένη παρέμβασις καὶ κρίσις τοῦ κυβερνητικοῦ οἰκονομικοῦ συμβουλίου εἶναι καθαρῶς δυνητική, ἀναγομένη εἰς τὴν ἐλευθέραν κρίσιν τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Κυβερνήσεως, δικαιουμένου νὰ συγκαλῇ τὸ ἐν λόγῳ συμβούλιον, ὁσάκις κρίνει τοῦτο ἀναγκαῖον διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς κυβερνητικῆς πολιτικῆς ἐπὶ τῶν γενικωτέρας φύσεως οἰκονομικῶν καὶ λοιπῶν συναφῶν ζητημάτων τῆς Χώρας, μεταξὺ τῶν ὁποίων ρητῶς καταλέγεται καὶ ὁ ἔλεγχος ἐπὶ τῶν δαπανῶν τῆς παραγωγῆς, περιλαμβάνων ἐκ νομοθετικοῦ προσδιορισμοῦ τοὺς τε μισθοὺς καὶ τὰ ἡμερομίσθια. Κατ' ἀκολουθίαν τῆς ἐκδόσεως τῆς προσβαλλομένης πράξεως δὲν ἦτο νόμῳ ἐπιβεβλημένη προηγουμένη γνωμάτευσις τοῦ κυβερνητικοῦ οἰκονομικοῦ συμβουλίου, ὁ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζων λόγος τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως ἀβάσιμος τυγχάνει καὶ ἀπορριπτέος.

Διὰ τῆς ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει παρατεθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 28|1944 νόμου ἐπετράπη εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ὅπως διὰ κοινῶν αὐτῶν ἀποφάσεων καθορίζωσι τοὺς μισθοὺς καὶ τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν. Διὰ τῆς διατά-

ξεως ταύτης, σκοπούσης την προσαρμογήν τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων πρὸς τὰς ἑκάστοτε μεταβαλλομένας οἰκονομικὰς καὶ νομισματικὰς συνθήκας, παρεσχέθη πλήρης ἐξουσιοδότησις εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ὅπως ἐκτιμῶσι τὰς ἐν λόγῳ συνθήκας καὶ ἀναλόγως καθορίζωσι τοὺς μισθοὺς καὶ τὰ ἡμερομίσθια, τῆς τοιαύτης οὐσιαστικῆς κρίσεως αὐτῶν μὴ ὑποκειμένης εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ ἀκυρωτικοῦ δικαστοῦ. Ἐν προκειμένῳ καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν, προκειμένης κανονιστικῆς πράξεως, ἔστιν ἐφικτὸς ὁ ἔλεγχος τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας δι' ὑπέρβασιν τῶν ἄκρων ὁρίων τῆς διακριτικῆς ἐξουσίας καὶ διὰ κατάχρησιν ἐξουσίας, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐκτιμήσασα τὰς ἐν γένει οἰκονομικὰς συνθήκας, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τοὺς ὅρους ἐργασίας τῶν ἐν προκειμένῳ μισθωτῶν καὶ ὁρίσασα ἐν συνεχείᾳ τοὺς μισθοὺς καὶ τὰ ἡμερομίσθια αὐτῶν οὐδαμῶς ὑπερέβη τὴν παρασχεθεῖσαν αὐτῇ ἐκ τοῦ νόμου ἐξουσιοδότησιν. Κατάχρησις δὲ ἐξουσίας ἢ κακὴ χρῆσις διακριτικῆς ἐξουσίας οὐδαμόθεν προκύπτει, τοιαύτην δὲ δὲν ἀποδεικνύει τὸ γεγονός, ὅτι ἐν προσιμίῳ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως γίνεται μνεία τῶν ὑπ' ἀριθ. 6, 7 καὶ 8|1948 ἀποφάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, διότι ἡ μνεία αὕτη ἔχει τὴν ἔννοιαν αὐχὶ τῆς ἀποδοχῆς τῶν ἐν ταῖς ἀποφάσεσι ταύταις διαλαμβανομένων, ἀφοῦ ἄλλως τε διάφορος ὅλως ρύθμισις τῶν μισθῶν συνετελέσθη, ἀλλ' ὅτι ἡ δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ρύθμισις γίνεται ἐν ὄψει καὶ τῶν κατὰ τὸ παρελθὸν διὰ τῶν ἐν λόγῳ ἀποφάσεων συντελεσθέντων.

Ὁ περὶ παραβάσεως δεδικασμένου ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 859|1949 ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἰσχυρισμὸς τυγχάνει ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος. Διότι διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἠκυρώθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 31302|1948 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι διὰ ταύτης, κηρυξάσης ἐκτελεστὴν τὴν ὑπ' ἀριθ. 6|1948 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Διαιτητικῆς Ἐπιτροπῆς Ἀθηνῶν, ἐπεξετάθη ἡ ἰσχὺς τῆς διαιτητικῆς ταύτης ἀποφάσεως καθ' ἅπασαν τὴν Χώραν ἄνευ τηρήσεως τῆς νομίμου διαδικασίας, τῆς θεσπιζομένης διὰ τοῦ περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἀν. νόμου τῆς 16 Νοεμβρίου 1935, ἐνῷ ἐν προκειμένῳ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐξεδόθη ἐπὶ τῇ βάσει διαφόρου νομικῆς καὶ πραγματικῆς αἰτίας, ἤτοι κατ' ἐφαρμογὴν τῆς ἐκ τοῦ Ν. 28|1944, ὑπερκειμένης καὶ ἀνεξαρτήτου τῆς περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας ἁρμοδιότητος τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Ὡς παγίως ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου τούτου ἐκρίθη, ἡ ἐκ τοῦ ἀν. νόμου 28|1944 κοινὴ ἁρμοδιότης τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ὑπέρκειται τῆς κατὰ τὸν ἀν. νόμον τοῦ 1935 τοιαύτης τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας. Κατ' ἀκολουθίαν καὶ ἐν ὄψει τῆς παρεχομένης εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ἀδεσμεύτου καὶ ἐρευνήτου ἐξουσιοδοτήσεως ὑπὸ τοῦ ἀν. νόμου 28|1944, οἱ Ὑπουργοὶ οὗτοι δύνανται νὰ καθορίζωσι τοὺς μισθοὺς καὶ τὰ ἡμερομίσθια τόσον κατὰ κατηγορίας εἰδικοτήτων, ὅσον καὶ κατὰ τὸ κρατοῦν καὶ καθιερωμένον τυχὸν εἰς διαφόρους περιφερείας ἢ ἐπιχειρήσεις σύστημα ἀμοιβῆς. Κατ' ἀκολουθίαν ἡ διατήρησις τοῦ συστήματος τῆς ἀμοιβῆς ἐπὶ τῇ βάσει τῆς συμπεφωνημένης μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ἐργατῶν παραγωγῆς δι' ἕκαστον εἶδος προϊόντος, ὡς καὶ ὁ προσδιορισμὸς τῶν ἡμερομισθίων κατὰ κατηγορίας εἰδικοτήτων, εὑρίσκεται ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς παρασχεθείσης ἐξουσιοδοτήσεως ὑπὸ τοῦ ἀν. νόμου 28|1944, ὁ περὶ τοῦ ἀντιθέτου δὲ σχετικὸς λόγος τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως τυγχάνει ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

Αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 18|4|1951 νόμου, ἀφορῶσαι ἀναπομπὴν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει, τὸ μὲν διότι ὁ νόμος οὗτος εἶναι μεταγενέστερος τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ δὲ διότι ρυθμίζει διάφορον τῆς προκειμένης περίπτωσιν, ἤτοι τὸν καθορισμὸν τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἀν. νόμου τῆς 16.11.1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ἐνῷ ἡ προκειμένη ρύθμισις ἐνηργήθη κατὰ τὴν διάφορον καὶ ὑπερκειμένην τοῦ ἀναγκαστικοῦ τούτου νόμου κοινὴν ἁρμοδιότητα τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Ἡ ἐκτίμησις τῶν ἐν τῇ Χώρᾳ ἐπικρατουσῶν οἰκονομικῶν καὶ νομισματικῶν συνθηκῶν καὶ ὁ συνεπεία ταύτης προσδιορισμὸς τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων δὲν ὑπόκειται εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, δικάζοντος κατὰ τὴν ἀκυρωτικὴν διαδικασίαν. Κατ' ἀκολουθίαν ἡ ἐπὶ τῆς οὐσίας κρίσις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας περὶ τῆς ἀνάγκης αὐξήσεως τῶν ἡμερομισθίων καὶ δὴ ἐνιαίως καὶ διὰ πάντας τοὺς ἐν τῇ Χώρᾳ ἐργαζομένους μισθωτούς, ἀπαραδέκτως προβάλλεται διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως, τῶν σχετικῶν περὶ τοῦ ἀντιθέτου ἰσχυρισμῶν ἐλεγχομένων τῷ λόγῳ τούτῳ ἀπορριπτέων.

Κατὰ τὴν ἐν τέλει τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως διάταξιν κατὰ ὁριζόμενα ἡμερομίσθια θὰ καταβάλλωνται διὰ τὴν ἤδη συμπεφωνημένην μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ἐργατῶν βάσιν παραγωγῆς δι' ἕκαστον εἶδος προϊόντος. Πέραν τῆς βάσεως αὐτῆς θὰ καταβάλληται ἀνάλογος ἀμοιβή». Ἡ διάταξις ὅμως αὕτη, καθιεροῦσα, κατὰ τὴν ἀληθῆ αὐτῆς ἔννοιαν, εὐχέρειαν εἴς τε τοὺς ἐργοδότας καὶ τοὺς ἐργάτας, ὅπως, ἐφ' ὅσον ἐπιθυμοῦσι, ἀποδεχθῶσι πρόσθετον, πέραν τῆς συμπεφωνημένης παραγωγῆς, τοιαύτην, ὅτε καὶ μόνον θὰ ἀνακύψῃ περίπτωσις προσθέτου ἀμοιβῆς, στερεῖται ὑποχρεωτικῆς ἰσχύος. Ὡς ἐκ τούτου δὲ ὁ ἐπὶ ἀντιθέτου προϋποθέσεως ἐρειδόμενος ἰσχυρισμὸς τῆς αἰτούσης ἐλέγχεται ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΩΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Παροχὴ ἐργασίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια ἄνευ ἀδείας τῆς Ἀρχῆς

Καθορισμὸς ὡρῶν ἐργασίας διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ Ν. 2269|1920 κυρωθείσης διεθνοῦς συμβάσεως τῆς Διεθνοῦς Συνδιασκέψεως Ἐργασίας Οὐασιγκτώνος.— Ἰσχυρισμὸς περὶ ἀκυρότητος Π.Δ. 27 Ἰουνίου|4 Ἰουλίου 1932 περὶ ὀκταώρου.— Ἀπαράδεκτον ἀγωγῆς ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ κατ' ἐργατικὴν διαδικασίαν.— Συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου.— Ἐπιφύλαξις δικαιώματος ἐργοδότου πρὸς καταγγελίαν συμβάσεως κατ' ἰδίαν του κρίσιν καὶ πρὸ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου συμβάσεως.— Χαρακτηρισμὸς συμβάσεως ὡς ἀορίστου χρόνου.— Δικαίωμα ἀποζημιώσεως Ν. 2112.

Ὁ νομικὸς ἐλεγμὸς τοῦ ἐναγόντος μισθωτοῦ εἰς τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν ὑπῆρξε πρωτότυπος. Διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὰ ἀποκλείσματα ἐκ τῆς γνωστῆς πλέον καὶ μετὰ τὴν Α. Π. 281|1951 (εἰσηγητὴς *Δ. Ἀργυράκης*, ΕΕΔ 10, 605) κρατούσης ἀπόψεως τῆς δικαιοπρακτικῆς πράξεως ὅτι ἡ ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἀγωγὴ δὲν εἰσάγεται κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν, ὡς ἐδέχθη ἡ πρωτόδικος καὶ ἐπικυροῦ τοῦτο ὡς ὀρθὸν καὶ τὸ κατ' ἔφεσιν δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν (βλέπε σχετικῶς καὶ *Κ. Δημάκην*, ἀνωτέρω, σελ. 777), ἰσχυρίσθη αὐτὸς πλέον (ὁ μισθωτός), ὅτι τὸ Π.Δ. 27 Ἰουνίου|4 Ἰουλίου 1932 «περὶ κωδικοποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ ὀκταώρου ἐργασίας διατάξεων» εἶναι ἄκυρον (ἡ γνωστὴ ὑποστηριχθεῖσα ἄποψις, βλέπε *Ι. Καποδίστριαν*, ΕΕΔ 9, 969, πρβλ. ὅμως *Α. Σακελλαροπούλου*, ΕΕΔ 9, 226, σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 914, ἔνθα τομολογ.).

Τοῦτο, διὰ νὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς εἰς τὴν περίπτωσιν τὸ ἄρθρ. 659 Α. Κ. τὸ ὁποῖον ἄλλως δὲν θὰ ἐφηρμόζετο, ἐφ' ὅσον καθορίζονται δι' ἐργατικοῦ νόμου νόμιμα χρονικὰ ὅρια ἐργασίας (βλέπε καὶ Πρωτοδικεῖου Ἡρακλείου 823|1951, κατωτέρω σελ. 802).

Ἀλλὰ τὸ Πρωτοδικεῖον, παρακάμπτον τὸ ζήτημα, ἀποφαίνεται, ὅτι ὁπωσδήποτε ἰσχύει ἡ διὰ τοῦ Ν. 2269|1920 κυρωθεῖσα διεθνὴς σύμβασις τῆς Διεθνοῦς Διασκέψεως Ἐργασίας τῆς Οὐασιγκτώνος καὶ ἀπορρίπτει τὸν σχετικὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἐνάγοντος μισθωτοῦ.

Δὲν εἶναι ἄσκοπον νὰ σημειωθῇ, ὅτι καὶ ἂν ἠδοκίμει ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ μισθωτοῦ θὰ ἔπρεπε, διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 659 Α. Κ., νὰ ἀποδεικνύετο ὑπ' αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον θὰ ἐπρόκειτο περὶ ἐργασίας ὑπὲρ τὴν συνήθη, ποία εἶναι ἡ συνήθης ἐργασία εἰς ὁμοίας φύσεως ἐργασίας (*Κ. Καυκᾶ*, Ἐνοχ. Δίκαιον, Εἰδικὸν Μέρος, Τόμος Λ', σελ. 820).

Ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις ἀσχολεῖται καὶ ἐπὶ ἄλλου ἐνδιαφέροντος θέματος: Τοῦ διαχωρισμοῦ τῶν συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου ἀπὸ τῶν τοιούτων ἀορίστου χρόνου (βλέπε σχετικῶς καὶ *Κ. Δημάκην*, ἀνωτέρω σελ. 777).

Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 3985|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν.
Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Ψιλόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Β. Φαρμακίδης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Σπετσάκης, Δ. Χέλης

Ὁ ἐν τῷ ἐφετηρίῳ διατυπούμενος λόγος ἐφέσεως ὅτι ἐσφαλμένως ὁ πρωτόδικος δικαστὴς ἀπέρριψε διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴν τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὡς πρὸς τὰ κεφάλαια αὐτῆς, τὰ ἀφορῶντα τὴν ἀποζημίωσιν διὰ τὴν παροχὴν ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐργασίας εἰς τὴν ἐφεσιβλήτου Ἑλληνικὴν Πολεμικὴν Περίθαλψιν (Ε.Π.Π.Α.) ὑπὲρ τὸ ὀκτάωρον καὶ κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς λοιπὰς ἐκ τοῦ νόμου ὡς μὴ ἐργασίμους καθιερωμένας ἑορτάς, διότι δὲν ἦτο ἁρμόδιος, ὅπ.ς ἀποφανθῇ ἐπὶ τῶν ἐν λόγῳ ἀπαιτήσεων τοῦ ἐκκαλοῦντος, εἶναι ἀβάσιμος. Διότι καὶ ὑποτιθεμένου ὅτι τὸ Διάταγμα τῆς 27 Ἰουνίου|4 Ἰουλίου 1932 «περὶ κωδικοποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ ὀκταώρου ἐργασίας διατάξεων» εἶναι ἄκυρον, ὡς ὑποστηρίζει ὁ ἐκκαλῶν, ὑπάρχει ἡ διεθνὴς σύμβασις τῆς Διεθνοῦς Διασκέψεως Ἐργασίας τῆς Οὐασιγκτώνος, ἥτις κυρωθεῖσα ὑπὸ τοῦ Νόμου 2269 τῆς 1920 ἀποτελεῖ ἐσωτερικὸν δίκαιον καὶ κατὰ τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 § 1, ἐδ. γ καὶ 2 ἐδ. 1 τῆς ὁποίας ἐπὶ κατασκευῆς παντὸς οἰκοδομήματος ἡ διάρκεια ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ τὰς 8 ὥρας ἡμερησίως καὶ τὰς 48 τοιαύτας καθ' ἑβδομάδα, ἐξαιρέσει ὡρισμένων περιπτώσεων, περὶ ὧν δὲν πρόκειται, ὁ δὲ ἐκκαλῶν προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου κατὰ τὰ συνομολογούμενα ὡς ἐργοδηγὸς εἰς τὸ παρ' αὐτῆς κατασκευαζόμενον τότε ἐν Τριπόλει Πανἀρκαδικὸν Νοσοκομεῖον, ἤτοι διὰ παροχὴν ἐργασίας, σχετιζομένης πρὸς κατασκευὴν οἰκοδομήματος, ἐνῷ ἐξ ἄλλου κατὰ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ Διατάγματος τῆς 8|14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως ταῦ νόμου περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως» ἀπαγορεύεται κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ὡρισμένας ἑορτασίμους ἡμέρας πᾶσα βιομηχανική, βιοτεχνικὴ καὶ ἐμπορικὴ ἐργασία πλὴν ὡρισμένων ἐργασιῶν, καθοριζομένων εἰς τὰ ἄρθρα 7, 8 καὶ 9 τοῦ αὐτοῦ διατάγματος, εἰς ἃς ὅμως δὲν περιλαμβάνεται καὶ ἡ δι' ἣν κατὰ τὰ ἄνω προσελήφθη ὁ ἐκκαλῶν ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου. Ὀρθῶς ὅθεν ἔκρινεν ἡ ἐκκαλουμένη ὅτι αἱ περὶ ὧν πρόκειται ἀξιώσεις τοῦ ἐκκαλοῦντος δὲν πηγάζουν ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας του, ἀλλ' ἐρείδονται εἰς τὸ ἄρθρον 9 § 4 Ἀστ. Κώδ. καὶ ὅτι συνεπῶς αὗται δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν προκειμένην διαδικασίαν (ἴδε Α. Π. 101|1950, ΕΕΔ 9|29.) καὶ ὀρθῶς κατὰ ταῦτα ἀπέρριψε τὴν ἀγωγὴν ὡς πρὸς τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος κεφάλαιά της (Νόμος Γ'ΘΟΔ', ἄρθρ.

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΟΥ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Ἐλλιπὴς καταβολὴ καὶ συνέπειαι ἐπὶ τοῦ κύρους τῆς ἀπολύσεως

Ὑπαλληλικὴ ἰδιότης ἠλεκτροτεχνιτῶν.—Ἔννοια Ν Δ. 381|1947.—Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 9 Ν. 118) 1945 μετ' ἀπόλυσιν διὰ πειθαρχικὸν παράπτωμα κατὰ Κανονισμὸν ἐπιχειρήσεων Δ Η. 343) 1945.—Ἀκυρότης ἀπολύσεως ἐκ καταβολῆς ἀποζημιώσεως ὡς ἐργάτου καὶ οὐχὶ ὡς ὑπαλλήλου.

Τὸ Β' Τμῆμα τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως αὐτοῦ συμφωνεῖ πρὸς τὴν γνώμην τοῦ Α' Τμήματος ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ Ν.Δ. 381|1917 περὶ χαρακτηρισμοῦ τῶν ἠλεκτροτεχνιτῶν ὡς ὑπαλλήλων (ΕΕΔ 6, 473) (βλέπε Α.Π. 73|1951, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 10, 859).

Ἡ αὐτὴ ἐν λόγῳ ἀπόφασις ἐπανέρχεται πάλιν εἰς τὴν καὶ δι' ἄλλων ἀρεοπαγιτικῶν ἀποφάσεων δεκτὴν γενομένην ἄποψιν, ὅτι, ὑφισταμένης εὐλόγου ἀμφιβολίας τοῦ ἐργοδότου περὶ τῆς πλάνης αὐτοῦ περὶ τῆς κατιβλητέας κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἀποζημιώσεως τοῦ μισθωτοῦ, δὲν ἀπαγγέλλεται ἀκυρότης τῆς ἀπολύσεως (βλ. ημλγ. ἐν ΕΕΔ 10, 859).

Ἀρείου Πάγου 275|1951 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος **Χ. Αἰνάρδες**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Π. Τζαννετάκης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Τρίμης, Κ. Δημάκης

Ἡ ὑπόθεσις φέρεται πρὸς συζήτησιν μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 73|1951 ἀπόφασιν τοῦ Α' Τμήματος τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ἀνελοῦσαν τὴν ὑπ' ἀριθ. 7602|1949 ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, καθ' ὃ μέρος ἀπεφήνατο αὕτη ἀπορριπτέαν τὴν ἐπὶ ἀκυρότητι τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐρειδομένην κυρίαν βάσιν τῆς ἀπὸ 24 Φεβρουαρίου 1949 ἀγωγῆς τοῦ ἐφεσιβλήτου καὶ παραπέμψασαν τὴν δίκην, κατὰ τὸ ἀναιρούμενον μέρος, ἐνώπιον τοῦ Τμήματος τούτου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν.

Καὶ τὸ Τμῆμα τοῦτο σύμφωνον ἔχει τὴν γνώμην, κατὰ τὰ ἐφεξῆς ἐκτιθέμενα, πρὸς τὴν διὰ τῆς μνησθείσης ἀναιρετικῆς ἀποφάσεως ἐξενεχθεῖσαν κρίσιν ἐπὶ τοῦ νομικοῦ ζητήματος, δι' ὃ ἀνῃρέθη ἡ τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου ἀπόφασις.

Ἐπανερχομένων τῶν διαδίκων, μετ' ἀναίρεσιν, κατὰ τὸ ἄρθρον 834 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, εἰς ἣν κατάστασιν ἦσαν πρὸ τῆς ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως, ἐξεταστέα τυγχάνει ἡ ὑπόθεσις ἐπὶ τῶν ἐκ τῶν προτάσεων καὶ τῶν ἐγγράφων προσκομισθέντων ὑπὸ τῶν διαδίκων ἐν τῇ ἀναιρεθείσῃ ἀποφάσει ἀποδεικτικῶν μέσων.

Ἐκ τῶν ἐγγράφων τούτων καὶ τῶν προτάσεων τῶν διαδίκων ἀποδεικνύονται τὰ ἑξῆς πραγματικὰ περιστατικά:

Ἡ ἐφεσίβλητος ἐνάγουσα ἐπεκαλεῖτο ἐν τῇ ἀγωγῇ της ὅτι ἐκ τῆς ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1946 ἐγγράφου συμβάσεως ἐργασίας προσελήφθη ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου ὡς ὑπάλληλος ἐπὶ μηνιαίᾳ ἀποδοχῇ 2.000 δραχμῶν καὶ ὅτι ἡ ἐφεσίβλητος ἀπέλυσεν αὐτὴν ἀπὸ 24 Φεβρουαρίου 1949 ἄνευ νομίμου λόγου καὶ ἄνευ καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου ἐζήτει τὴν ἐπιδίκασιν τῆς ἀποζημιώσεως ταύτης. Ἡ ἐφεσίβλητος ἀπεδέχθη μὲν τὴν ὑπὸ τῆς ἐνάγουσης ἐπικαλουμένην σύμβασιν ἐργασίας, ἀρνηθεῖσα ὅμως τὴν ὑπὸ τῆς ἐνάγουσης ἐπικαλουμένην ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου, ἰσχυρίσθη δὲ ὅτι ἡ ἐνάγουσα ἀπελύθη ὑπ' αὐτῆς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Κανονισμοῦ ἐπιχειρήσεων Δ Η. 343) 1945 διὰ πειθαρχικὸν παράπτωμα, ἀποτελοῦν λόγον ἀπολύσεως ἐκ καταβολῆς ἀποζημιώσεως ὡς ἐργάτου καὶ οὐχὶ ὡς ὑπαλλήλου.

Τὸ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν ἀπέρριψε τὴν ἀγωγὴν ἡ ἐκκαλουμένη κατὰ τὴν βάσιν της ταύτην, δεχθεῖσα ὅτι ἡ ἔνδικος σύμβασις ἦτο ὡρισμένου χρόνου, τοσοῦτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον ἡ διάταξις αὕτη παρορᾷ τὴν καταστρατήγησιν τοῦ νόμου, ἣτις ἐπέρχεται, ἐὰν θεωρηθῇ ὅτι ὁ ἀνωτέρω ἐκτεθεὶς ὅρος τῆς συμβάσεως δὲν ἐπέφερε μεταβολὴν εἰς τὸν χαρακτῆρα αὐτῆς.

8), ἀπορριπτέος δὲ ἐστὶν ὁ περὶ οὗ πρόκειται λόγος ἐφέσεως.

Δι' ἕτερου λόγου ἐφέσεως, ὑποβαλλομένου διὰ τῶν προτάσεων, ὁ ἐκκαλῶν παραπονεῖται διὰ τὴν κρίσιν τῆς ἐκκαλουμένης, ὅτι ἡ ὡς ἄνω σύμβασις ἐργασίας του δὲν ἦτο διαρκὴς καὶ ὅτι οὗτος ἀπελύθη ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου κατὰ τὴν λῆξιν τοῦ συμπεφωνημένου χρόνου. Τὸ παράπονον τοῦτο τοῦ ἐκκαλοῦντος εἶναι βάσιμον. Διότι, ὡς πρακόπτει ἐκ τῆς προσαγομένης ὑπὸ χρονολογίαν 12ης Ἀπριλίου 1948 ἐπιστολῆς τῆς ἐφεσιβλήτου πρὸς τὸν ἐκκαλοῦντα, ἐν ᾗ καθορίζονται οἱ ὅροι τῆς προσλήψεως αὐτῆς, οἵτινες διὰ τῆς σιωπηρᾶς ἀποδοχῆς τῶν ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἀπετέλεσαν τοὺς ὅρους τῆς ἐνδίκου συμβάσεως ἐργασίας, ἀναφέρεται μὲν ὅτι ἡ πρόσληψις γίνεται διὰ τὸν χρόνον μέχρις ἀποπερατώσεως τῶν ἐργασιῶν τῶν ξυλοτόπων καὶ μπετὸν ἀρμέ, τοιουτοτρόπως δὲ ἐμφανίζεται κατ' ὀρχὴν ἡ σύμβασις αὕτη ὡς ὡρισμένου χρόνου (ἄρθρ. 669 § 2 ἐδ. 1 Ἀστ. Κώδ.), πλὴν κατὰ τὴν τελευταίαν παράγραφον τῆς ἐν λόγῳ ἐπιστολῆς αἱ μεταξὺ ἡμῶν καὶ τῆς Ὀργανώσεως (ἐφεσιβλήτου) ὑφισταμένη σχέσις δύναται νὰ καταργηθῇ ἀνεξαρτήτως τῶν ἄνω ἀναφερομένων λόγων (πληρωμὴ ἀπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος παροχὴ ἐργασίας του κλπ.) ἐλευθέρως ὑπὸ τῆς Ε.Π.Π.Α. εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν ἤθελε δοθῇ προεκβολοποίησις διὰ τὴν ἀκύρωσιν ἑνὸς μήνα ἐκ τῶν προτέρων καὶ πρὸ τῆς συμπληρώσεως τῆς ὡς ἄνω ἀναφερομένης ἐργασίας. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην οὐδεμίαν δύνασθε νὰ ἔχητε ἀξίωσιν καὶ δὴ πρὸς ἀποζημίωσιν σας διὰ τὸν ὑπόλοιπον μέχρι τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως χρόνον ἐξ οἱουδήποτε λόγου καὶ ἐξ οἱασδήποτε αἰτίας», ἕνεκα δὲ τῆς ἐπιφυλάξεως εἰς ἑαυτὴν ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου τοῦ δικαιώματος τῆς καταγγελίας κατ' ἰδίαν της κρίσιν τῆς ἐπιδίκου συμβάσεως, αὕτη δέον νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἀορίστου χρόνου, διότι σύμβασις ὡρισμένης διαρκείας ὑπάρχει μόνον, ὅταν συμφωνῆται νὰ περαιωθῇ καθ' ὡρισμένην ἡμερομηνίαν ἢ μεθ' ὡρισμένον χρονικὸν διάστημα (ἡμέραν, μῆνα, ἔτος ἢ πλείονα ἔτη) ἢ ὅταν ἡ λῆξις της προσδιορίζεται δι' ἀναφορᾶς εἰς γεγονὸς μέλλον ρέν, ἀλλὰ οὗτινος ἡ πραγμάτωσις δὲν ἐξαρτᾶται ἀποκλειστικῶς ἐκ τῆς θελήσεως τοῦ ἑτέρου τῶν μερῶν (βρ. Durand Vitu, Traité de droit du travail τόμος II No 171, 173), ἅτινα χαρακτηριστικὸ δὲν ὑφίστανται ἐν προκειμένῳ. Συνεπῶς νομίμως ἠτήσατο ὁ ἐκκαλῶν διὰ τοῦ ἐπικαιρικοῦ αἰτήματος τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, ὅπως ὑποχρεωθῇ ἡ ἐφεσίβλητος νὰ καταβάλῃ αὐτῷ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Νόμου 2112 τοῦ 1920, ὅστις ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῆς ἐφεσιβλήτου (ἄρθρον 4 Νόμου 141 τοῦ 1946), καὶ οὐχὶ ὀρθῶς ἀπέρριψε τὴν ἀγωγὴν ἡ ἐκκαλουμένη κατὰ τὴν βάσιν της ταύτην,

νει ή από 2 Μαΐου 1949 έφεσις της έναγομένης Έταιρίας κατά της ὑπ' ἀριθ. 1117|1949 ἀποφάσεως τοῦ ἐπί ἐργατικῶν διαφορῶν δικάζοντος Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, δι' ἧς ἐγένετο δεκτή ἡ ὑπό κρίσιν ἀπό 24 Φεβρουαρίου 1949 ἀγωγή τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἐρειδομένη ἐπί ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, λόγῳ μή πλήρους καταβολῆς ἐκ μέρους τῆς ἐκκαλούσης τῷ ἐφεσιβλήτῳ τῆς κατά νόμον ὁριζομένης ἀποζημιώσεως καί αἰτουμένη τήν ὑποχρέωσιν τῆς ἐκκαλούσης εἰς καταβολήν τῷ ἐφεσιβλήτῳ χρηματικοῦ ποσοῦ ἐκ δραχμῶν 1.546.000.

Κατά μέν τό ἄρθρον 3 τοῦ Νόμου 6422|1934 «περί ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ μηχανολόγου, ἠλεκτρολόγου κ.λ.π.», δι' ἁπλᾶς μηχανολογικάς ἤ ἠλεκτρολογικάς κ.λ.π. ἐγκαταστάσεις ἐπιτρέπεται ἡ ἄσκησις τοῦ ἐπαγγέλματος εἰς τά ἐν αὐτῷ μνημονευόμενα πρόσωπα, κατόπιν ἀδείας τοῦ ἐπί τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργοῦ καί κατά τήν διά Διαταγμάτων καθοριοθησομένην διαδικασίαν, τῆς παραλείψεως τῆς ὑπό τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ ἀπό 13|19 Φεβρουαρίου 1936 Διατάγματος ἐπιβαλλομένης θεωρήσεως τῆς ὡς εἴρηται ἀδείας μή συνεπαγομένης τήν στέρησιν τῆς ἀδείας ἀπό τοῦ κατόχου, κατά δέ τά ἄρθρα 1 καί 2 τοῦ πρός ἐκτέλεσιν τοῦ διαληφθέντος νόμου ἐκδοθέντος ἀπό 14|25 Ὀκτωβρίου 1937 Διατάγματος «περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως τοῦ ἀπό 12|24 Σεπτεμβρίου 1935 Διατάγματος «περί διαιρέσεως τῶν ἠλεκτρικῶν ἐγκαταστάσεων κατ' εἰδικότητας καί κατηγορίας», αἱ ἠλεκτρολογικαί ἐγκαταστάσεις περιλαμβάνουσι ἐξ (6) εἰδικότητας, ἑκάστη τῶν ὁποίων διαιρεῖται εἰς κατηγορίας, ἐξ ὧν ἡ Α' εἰδικότης περιλαμβάνει, ἐκτός ἄλλων, καί τάς ἐσωτερικάς ἠλεκτρικάς ἐγκαταστάσεις καί ἡ Ἰη κατηγορία τῆς εἰδικότητος ταύτης τάς μέχρις ἰσχύος 5 χιλιοβόλτ τοιαύτας. Πρός τούτοις κατά τήν διάταξιν τοῦ ἐδ. α τῆς § 1 τοῦ μόνου ἄρθρου τοῦ Νόμου 381|1947 «περί χαρακτηρισμοῦ τῶν ἠλεκτροτεχνιτῶν ὡς ὑπαλλήλων», οἱ ἔχοντες ἄδειαν ἠλεκτροτεχνίτου Α' εἰδικότητος συμφώνως πρός τόν διαληφθέντα Νόμον 64 2|1934 καί τά πρός ἐκτέλεσιν αὐτοῦ σχετικά Διατάγματα θεωροῦνται ὡς ὑπάλληλοι καί ὑπάγονται εἰς τάς περί ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων διατάξεις, ἐφ' ὅσον ἀσχολοῦνται εἰς ἠλεκτρολογικάς ἐργασίας.

Ἐκ τῆς προσαγομένης παρά τοῦ ἐφεσιβλήτου ὑπ' ἀριθ. 500|1945 ἀδείας ἐκτελέσεως ἐσωτερικῶν ἐγκαταστάσεων, ἐν συνδυασμῷ πρός τάς καταθέσεις τῶν ἐνώπιον τοῦ δικάσαντος Πρωτοδίκου ἐξετασθέντων μαρτύρων, ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐφεσιβλητος (ἐνάγων), ἔχων ἄδειαν Α' εἰδικότητος, περιλαμβανούσης καί τάς ἐσωτερικάς ἠλεκτρικάς ἐγκαταστάσεις καί ἰης κατηγορίας τῆς εἰδικότητος ταύτης, περιλαμβανούσης τάς μέχρις ἰσχύος 5 χιλιοβόλτ τοιαύτας, ἠσχολεῖτο παρά τῇ ἐκκαλούσῃ εἰς ἠλεκτρολογικάς τεχνικάς ἐργασίας. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων ὀρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐπί τῇ βάσει τῶν προεκτεθεισῶν διατάξεων ἐχαρακτήρισε τόν ἐφεσίβλητον ὡς ὑπάλληλον καί εἶναι ἀπορριπτέος ὁ περί τοῦ ἐναντίου πρόσθετος λόγος ἐφέσεως.

Κατά τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀπό 8|11 Μαΐου 1946 Διατάγματος «περί ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 118|1945 κλπ.» αἱ διατάξεις τοῦ νόμου τούτου ἐπεκτείνονται ἐπί τῶν πάσης φύσεως ἀνωνύμων ἑταιριῶν, συμπεριλαμβανομένων καί τῶν ἐπιχειρήσεων καί ἐκμεταλλεύσεων, αἵτινες ἀναφέρονται εἰς τόν Α. Ν. 343|1945, μεταξύ τῶν ὁποίων περιλαμβάνονται αἱ ἐπιχειρήσεις αἱ συνδεόμεναι μετά τοῦ Κράτους διά συμβάσεως παραχωρήσεως, οἷα τυγχάνει ἡ ἐκκαλοῦσα, ὧν τό προσωπικόν, καθώς ρητῶς ὁρίζει ἡ 2α παράγραφος τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ μνησθέντος Α. Ν. 343 (ἔτους 1945), διέπεται τοῦ λοιποῦ ὑπό τῶν κατά τήν δημοσίευσιν τοῦ νόμου 118|1945 ἰσχυόντων σχετικῶν κανονισμῶν. Πλήν κατά τό ἄρθρον μόνον τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 541|1945 αἱ διατάξεις τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Νόμου 343|1945 ἔχουσι τήν ἔννοιαν ὅτι ἀπό τῆς ἰσχύος τοῦ ὑπό τοῦτου αὐθεντικῶς ἑρμηνευθέντος Νόμου 118|1945 τά τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡς πρός τούς ἀπαρτίζοντας τό προσωπικόν τῶν ἐν τῇ παρ. 1 τοῦ μόνου ἄρθρου τοῦ Νόμου 343|1945 ἀναφερομένων βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων καί ἐκμεταλλεύσεων διέπονται ἀποκλειστικῶς καί μόνον ὑπό τῶν διατάξεων τῶν νόμων 2112|1920 καί 4538 (ἔτους 1930), ὡς καί τοῦ Β. Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 καί συμπληρωματικῶς ὑπό τῶν διατάξεων τῶν κανονισμῶν, αἱ ὁποῖαι διέπουσι τά τῆς ἀπολύσεως τοῦ προσωπικοῦ των, ἐφ' ὅσον αὗται εἶναι πλεονεκτικώτεραι δι' αὐτό τῶν διατάξεων τῶν προρρηθέντων νόμων. Κατά ταῦτα τά τῆς καταγγελίας τῆς προκειμένης συμβάσεως ἐργασίας διέπονται ἀποκλειστικῶς καί μόνον ὑπό τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 2112|1920, ὡς μή ὀφισταμένης περιπτώσεως ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ Γενικοῦ Κανονισμοῦ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπηρεσιῶν τῶν ἠλεκτροκινήτων σιδηροδρόμων καί τροχιοδρόμων, κατά τό ἄρθρον 99 παρ. 4 τοῦ ὁποίου ὁ ἐφεσίβλητος, ὑποπεσών εἰς πειθαρχικόν παράπτωμα, ἔτι μωρήθη διά τῆς ποινῆς τῆς ὁριστικῆς ἀπολύσεως ἄνευ ἀποζημιώσεώς τινος, ἐφ' ὅσον αὗται δέν εἶναι πλεονεκτικώτεραι τῶν ἐπιβαλλουσῶν ἀποζημίωσιν ἐπί τῇ καταγγελίᾳ τῆς συμβάσεως ἐργασίας διατάξεων τοῦ Νόμου 2112|1920. Εἶναι ὅθεν ἀπορριπτέος ὁ δεύτερος τῆς ἐφέσεως λόγος, καθ' ὃν, διά τό κῦρος τῆς ἀπολύσεως, γενομένης κατ' ἐφαρμογήν τοῦ μνησθέντος Γενικοῦ Κανονισμοῦ, οὐδαμῶς προσαπητεῖτο καί ἡ τήρησις τῶν διατάξεων ταῦ Νόμου 118|1945, ὡς ἀβάσιμος.

Κατά τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 9 παρ. 1 τοῦ Νόμου 118 ἔτους 1945 ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας θεωρεῖται ἔγκυρος, ἐφ' ὅσον γίνεται ἐγγράφως καί ἀφ' ἧς καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ διά τούς ἰδιωτικούς ὑπαλλήλους ὁριζομένη ἀποζημίωσις ὑπό τοῦ νόμου 2112|1920. Τούτου δοθέντος, ἐφ' ὅσον συνομολογεῖται, ὅτι ἡ προσενεχθεῖσα ὑπό τῆς ἐκκαλούσης ἀποζημίωσις ὑπελογίσθη ἐπί τῇ βάσει οὐχί τῆς ἰδιότητος τοῦ ἐφεσιβλήτου ὡς ὑπαλλήλου, ἀλλά τῆς ὡς ἐργάτου τοιαύτης, ὀρθῶς καί κατ' ἐφαρμογήν τῆς προεκτεθείσης διατάξεως ἀπεφήνατο ἡ ἐκκαλουμένη ἄκυρον τήν γενομένην καταγγελίαν συμβάσεως ἐργα-

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΣΧΕΣΙΣ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

Υποχρέωσις παροχῆς ἐργασίας καὶ συνέπειαι ἐξ ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς μισθωτοῦ

Ἀνάρμοστος συμπεριφορὰ μισθωτοῦ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας δικαιολογεῖ προσφυγὴν ἐργοδότου εἰς Ἐπιτροπὴν ἄρθρ. 7 Α.Ν. 244/1936 δι' ἀπόλυσιν. — Ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς προσφέρει τὰς ὑπηρεσίας του καὶ δὲν γίνονται αὗται ἀποδεκταί, καθίσταται ὁ ἐργοδότης ὑπερήμερος καὶ ὀφείλει τὸν μισθόν.

Ἡ ἀναγκαστικὴ κατὰ Ν. 751/1948 (ἤδη Α.Ν. 1836/1951, ΕΕΔ 11, 584) σύμβασις ἐργασίας, ἐξαιρέσει τοῦ θέματος τῆς ἀπολύσεως, περὶ τοῦ ὁποίου εἰδικῶς ὁ Νόμος προνοεῖ, διέπεται ἀπὸ τῶν αὐτῶν κανόνων, οἱ ὁποῖοι διέπουν ἐν γένει τὴν σύμβασιν ἐργασίας.

Μετὰ τὴν κατὰ δικαίαν τοῦ ἐργοδότου κρίσιν (ἄρθρ. 371 Α.Κ., βλέπε ἐμὴν εἰσήγησιν αὐτοῦ ὑπὸ *Σουρλᾶ*, εἰς Ἑρμ.ΑΚ, ἄρθρ. 671, *Π. Ζέπου*, Ἐνοχ. Δίκαιον, Α' Μέρος, Γενικόν, σελ. 161, *Κ. Καυκᾶ*, Ἐνοχ. Δίκαιον, τόμος Α', Εἰδικοτ. σελ. 377 ἐπ.), ἀνάθεσιν τῶν καταλλήλων ὑπηρεσιῶν εἰς τὸν ἀναγκαστικῶς διορισθέντα (βλέπε νομολ. ἐν ΕΕΔ 9, 71), ὁ ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας ὀφειλέτης τῆς ἐργασίας καὶ δανειστὴς ἐν τῇ περὶ μισθοῦ ἀξιώσει του μισθωτὸς (*Π. Ζέπου*, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 323) ὀφείλει νὰ ἐκτελέσῃ πρῶτος (μετ' ἐπιμελείας, ἄρθρ. 618, 652 Α.Κ) τὴν παροχὴν αὐτοῦ (ἐργασίας).

Ἄλλως καὶ ἐφ' ὅσον ὁ μισθὸς καταβάλλεται μετὰ τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας (post numerando) ἀποκρούεται διὰ τῆς ἐνστάσεως τοῦ μὴ ἐκπληρωθέντος συναλλάγματος, τὴν ὁποίαν δύναται νὰ προτείνῃ ὁ ἐναγόμενος ἐργοδότης (βλέπε *Μιχαηλίδην Νουάρον*, ἐν Ἑρμ.ΑΚ ὑπ' ἄρθρ. 374 Α.Κ.).

Κατὰ διάφορον πρὸς τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν ἐκτίμησιν τοῦ ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσίν του τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Θεσσαλονίκης δὲν θεωρεῖ τὸν μισθωτὸν περιελθόντα εἰς ὑπερημερίαν ὀφειλέτου, ὡς ἐδέχθη ἡ πρωτόδικος, ἀλλ' ἁπλῶς ἐπιδείξαντα ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν ἔναντι τοῦ ἐργοδότου του, ὡς κυρώσεως τῆς ὁποίας ἐπιβάλλεται ὑπὸ τοῦ νόμου (ἄρθρ. 10 προϊσχύσαντος Ν. 751/1948, ΕΕΔ 7, 660, ἄρθρ. 7 Α.Ν. 1836/1951, ΕΕΔ 11, 588) ἡ ἐκ τῆς θέσεως αὐτοῦ ἀπόλυσις καὶ αὕτη μόνον κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 7 Α.Ν. 244/1936.

Προβαίνων ὁ ἐργοδότης εἰς ἀπόλυσιν περιάγεται εἰς ὑπερημερίαν καὶ ὀφείλει ἐκ τοῦ ἄρθρ. 656 Α.Κ. τὸν μισθὸν τοῦ μισθωτοῦ.

Ἡ παλαιὰ διάταξις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν. 751/1948 ὥριζεν, ὅτι παραβάσεις τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου τούτου συνεπάγεται κατὰ τῶν ὑποχρέων εἰς τὴν τήρησιν αὐτῶν καὶ τὴν ἀστικὴν εὐθύνην διὰ τὴν καταβολὴν τῆς μισθοδοσίας τῶν μὴ προσλαμβανομένων ἢ τῶν κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου ἀπολυομένων.

Ἡ νέα διάταξις τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. 1836/1951 ὁρίζει, ὅτι παράβασις τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου συνεπάγεται καὶ τὴν ἀστικὴν τοῦ ὑποχρέου εὐθύνην διὰ τὴν καταβολὴν τῆς μισθοδοσίας τοῦ μὴ προσλαμβανομένου.

Δὲν ἐπαναλαμβάνεται δηλαδὴ ὑπὸ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Α.Ν. 1836/1951 ἡ διάταξις περὶ καταβολῆς τῆς μισθοδοσίας τοῦ κατὰ παράβασιν τοῦ νόμου ἀπολυομένου, ἀλλὰ τοῦτο, ὡς αὐτονόητον, ἐκ τῶν γενικῶν τοῦ δικαίου ἀρχῶν, ὅσον καὶ διὰ τοὺς κατὰ παράβασιν τοῦ νόμου μὴ προσλαμβανομένους, ἐφ' ὅσον ἡ σύμβασις ἐργασίας τελειοῦται διὰ τοῦ διορισμοῦ τοῦ μισθωτοῦ (πρβλ. Α.Π. 183/1942, ΕΕΔ 2, 49, Α.Π. 113/1943, ΕΕΔ 2, 506) καὶ διαλύεται κατόπιν τῆς τηρήσεως ὡρισμένων προϋποθέσεων, ἤτοι περιττὸν τοσοῦτο μᾶλλον, καθ' ὅσον δὲν πρόκειται περὶ ἀστικῶν ποινῶν, κατὰ κυριολεξίαν, ἀλλὰ περὶ τῶν ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ συνεπειῶν (πρβλ. Α. Π. 274/1950, εἰσηγητὴς *Χ. Δινάρδος*, ΕΕΔ 9, 510).

Πρωτοδικεῖον Θεσσαλονίκης 1719/1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Δαλιάνης**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Α. Βενιέρης**
Συνήγοροι οἱ κ. κ. Ταπεινὸς, Ι. Τσίκουλας

Ἐβεβαιώθησαν τὰ ἑξῆς περιστατικά: Ὁ

σίας. Εἶναι δὲν ἀπορριπτέος ὁ ἀντίθετος πρόσθετος λόγος ἐφέσεως.

Κατ' ὀρθὴν ἐκτίμησιν τῶν προσαγομένων ἐγγράφων καὶ καταθέσεων μαρτύρων καὶ ἰδίᾳ τῆς ἀδείας ἐκτελέσεως ἐσωτερικῶν ἠλεκτρικῶν ἐγκαταστάσεων ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου καὶ τῆς χρησιμοποιήσεως τούτου ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης ὡς τεχνίτου ἔκρινεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ὅτι ἡ ἐκκαλοῦσα, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν καὶ τὸν προεκτεθέντα Νόμον 381/1947, οὐδαμῶς ἀμφέβαλλε περὶ τῆς ἰδιότητος τοῦ ἐφεσιβλήτου ὡς ὑπαλλήλου καὶ ἀπέρριψε τὸν ἰσχυρισμὸν αὐτῆς, ὅτι ἐγκύρως ἐχώρησεν ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐφεσιβλήτου, διότι ἐτέλει ἐν συγγνωστῇ πλάνῃ, κατὰ τὸ ἄρθρον 141 Ἀστικοῦ Κώδικος, περὶ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ ἐφεσιβλήτου ὡς ἐργάτου καὶ τὴν καταβολὴν οὐχὶ τῆς εἰς ὑπάλληλον, ἀλλ' εἰς ἐργάτην προσηκούσης ἀποζημιώσεως, δι' ὅπερ εἶναι ἀπορριπτέαι αἱ περὶ τοῦ ἐναντίου πρῶτος καὶ τρίτος λόγοι τῆς ἐφέσεως, ὡς μὴ βάσιμοι.

έκκαλῶν (ἐνάγων), τοποθετηθείς τήν 13ην Μαρτίου 1950 ἀναγκαστικῶς παρά τῇ ἐφεσιβλήτῳ ἑταιρίᾳ (ἐναγομένῃ), συμφώνως πρός τάς διατάξεις τοῦ ν. 751|1948, εἰργάσθη εἰς τό ἐργοστάσιον εἰδῶν ζαχαροπλαστικῆς τῆς ἐφεσιβλήτου, κατ' ἀρχήν εἰς τήν συσκευασίαν καί μετέπειτα εἰς τήν πρέσσαν. Ἀληθές εἶναι ὅτι ἐκλήθη κάποτε παρά τοῦ ἐκτελοῦντος καθήκοντα φύλακος καί ἀπόπτου παρά τῇ ἐφεσιβλήτῳ, διά νά μεταφέρῃ τά ἀπορρίμματα εἰς τό αὐτοκίνητον τοῦ Δήμου καί ἠρνήθη νά ἐκτελέσῃ τήν πρόσθετον ταύτην ἐργασίαν, μολονότι ὅλοι οἱ ἐργάται ἐκ περιτροπῆς μεταφέρουσι τά ἀπορρίμματα εἰς τό αὐτοκίνητον τοῦ καθαριότητος. Ἐπίσης πιθανολογεῖται, ὅτι ὑπῆρξε προπετής πρός τούς ἱεραρχικῶς προϊσταμένους του, ἐκάπνιζε κατά τήν ὥραν τῆς ἐργασίας εἰς ἀπηγορευμένους χώρους, ἐκαυχᾶτο ὅτι ἦτο δυνατή ἡ ἀπόλυσις του, λόγῳ τοῦ ὅτι εἶναι πολεμιστής καί γενικῶς ἡ καθόλου συμπεριφορά του πᾶν ἄλλο ἤ προσήκουσα ὑπῆρξε. Ἐντεῦθεν ὅμως δέν δύναται νά θεωρηθῇ, ὅτι διετέλει ἐν ὑπερημερίᾳ περί τήν προσφοράν τῶν ὑπηρεσιῶν του, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ κυρία ἀπασχόλησίς του ἦτο, ὡς εἴρηται, ἀρχικῶς εἰς τό τμῆμα συσκευασίας καί μεταγενεστέρως εἰς τήν πρέσσαν, ὅπου εἰργάσθη, μέχρις οὗ οἱ ἁρμόδιοι ἐκπρόσωποι τῆς ἐφεσιβλήτου ἠρνήθησαν τήν 4ην Ἰανουαρίου 1951 ν' ἀποδεχθῶσι τάς ὑπηρεσίας του. Ἐπί τῆς ἐκτιθεμένης συμπεριφορᾶς τοῦ ἐκκαλοῦντος καί τῆς ἀρνήσεώς του νά ἐκτελέσῃ τήν ἀνατεθεῖσαν εἰς αὐτόν ἐκτάκτως ὑπηρεσίαν τῆς μεταφορᾶς ἀπορριμμάτων ἐδικαιολογεῖτο προσφυγή τῆς ἐφεσιβλήτου, συνιῤῥά πρός τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. 751, ὡς μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθη ὑπό τοῦ Ν.Δ. 1196|1949, εἰς τήν ἐπιτροπήν τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Α.Ν. 244|1936, δοθέντος ὅτι ὁ κατά τάς διατάξεις τοῦ ἰδίου νόμου 751 προσλαμβανόμενος πρό τῆς παρελεύσεως προθεσμίας δύο ἐτῶν ἀπό τῆς προσλήψεώς του δύναται ν' ἀπολυθῇ, κατόπιν ἀποφάσεως τῆς εἰρημένης ἐπιτροπῆς (τοῦ Ν. 244) δι' ἀνάρμοστον συμπεριφοράν, οἷα εἶναι ἡ τοῦ ἐκκαλοῦντος. Πράγματι δέ ἡ ἐφεσίβλητος ὑπέβαλε εἰς τήν ἐπιτροπήν ταύτην τήν ἀπό 11.1.1951 αἴτησιν, ἀντίγραφον τῆς ὁποίας προσάγει, δι' ἧς ἐκθέτει τούς λόγους, αἵτινες ἐπιβάλλουσι τήν ἀπόλυσιν τοῦ ἀντιδίκου της καί αἰτεῖται τήν πρός ταῦτα ἄδειαν, ἀλλ' ὡς ἐκτίθεται ὑπό τῆς ἰδίας τῆς ἐφεσιβλήτου μέχρι τοῦδε δέν ἐξεδόθη ἀπόφασις τῆς ἐπιτροπῆς. Παρά ταῦτα οἱ ἁρμόδιοι ἐκπρόσωποι τῆς ἐφεσιβλήτου ἀπό τῆς 4ης Ἰανουαρίου 1951, κατά τά ἱστορούμενα προηγούμενα, δέν ἀπεδέχθησαν τάς ὑπηρεσίας τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἐντείλαντες τόν φύλακα τοῦ ἐργοστασίου νά ἀπαγορεύσῃ εἰς τόν τελευταῖον τήν εἴσοδον καί ἔκτοτε δέν ἔγινε δεκτός νά ἐργασθῇ.

Τούτων οὕτως ἐχόντων ἡ ἐφεσίβλητος τελεῖ ἐν ὑπερημερίᾳ περί τήν ἀποδοχήν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὁ ὁποῖος δικαιοῦται συνεπῶς τῶν ἀξιουμένων διά τῶν ὑπό κρίσιν ἀγωγῶν ἀποδοχῶν του. Κατ' ἐσφαλμένην ὅθεν ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων καί ἐσφαλμένην ἐφαρμογήν τῶν διατάξεων τοῦ προμνηθέντος ἄρθρ. 10 τοῦ Ν. 751 ὁ δικάσας Πρωτοδικῆς ἀπέρριψε τάς συνεκδικαζομένας ἐνδίκους ἀγωγάς, δεχθείς ἐν συμπεράσματι ὅτι ὁ ἐκκαλῶν διατελεῖ ἐν ὑπερημερίᾳ περί τήν προσφοράν τῶν ὑπηρεσιῶν του πρός τήν ἐφεσίβλητον, ἀρνούμενος νά ἐργασθῇ προσηκόντως καί δέον νά μεταρρυθμισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις κατά τούς βασίμους περί τούτου λόγους τῆς ἐφέσεως (*).

(*) Ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις, ὑπ' ἀριθ. 2301 1951 Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης (Πρωτοδίκης Γ. Δέσπης), εἶχεν ὡς ἑξῆς:

Ἐκ τοῦ ἄρθρ. 10 Ν. 751|48, ὡς ἰσχύει τροποποιηθείς, προκύπτει, ὅτι ὁ διοριζόμενος ὑπό τοῦ Συμβουλίου τοῦ νόμου τούτου δέν ἀπολύεται πρό τῆς προθεσμίας τοῦ νόμου, εἰμή ὑπό ὡρισμένας προϋποθέσεις, περί ὧν κρίνει ἀποκλειστικῶς ἡ ἐπιτροπή τοῦ ἄρθρ. 7 Ν. 244|36. Ἐκ παραλλήλου ὅμως ἰσχύει καί τό γενικῆς ἐφαρμογῆς ἐφ' ὅλων τῶν ἐναχθέντων σχέσεων ἄρθρ. 649 Α.Κ., καθ' ὃ ὁ δανειστής καθίσταται ὑπερήμερος, ἂν δέν ἀποδέχεται τήν προσφερομένην αὐτῷ παροχήν. Ἡ προσφορά ἀπαιτεῖται νά εἶναι πραγματική καί προσήκουσα. Εἶναι δ' αὕτη τοιαύτη, ὅταν γίνεται ἐν καταλλήλῳ τόπῳ καί χρόνῳ καί εἰς τήν πρᾶγμα ὀφειλομένην ποσότητα καί ποιότητα. Τό περιεχόμενον τῆς παροχῆς καθορίζεται ἐν ἀμφιβολίᾳ κατά τήν καλήν πίστιν, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν συναλλακτικῶν ἠθῶν. Ἐν ἄρθρῳ 3 § 3 Ν. 751|48, ἐξ ἄλλου, προκύπτει, ὅτι τό δυνάμει τοῦ νόμου τούτου προσλαμβανόμενον προσωπικόν τοποθετεῖται καί χρησιμοποιεῖται ἀναλόγως τῶν σωματικῶν αὐτοῦ ἱκανοτήτων, γραμματικῶν ἢ τεχνικῶν γνώσεων ἢ λοιπῶν προσόντων αὐτοῦ κατά τάς ἀνάγκας καί τήν κρίσιν τοῦ προϊσταμένου τῆς ὑπηρεσίας καί ὑπάγεται, ὅσον ἀφορᾷ τήν μισθοδοσίαν, ἐπιδόματα καί προαγωγήν καί πειθαρχίαν ὑπό τό αὐτό καθεστώς, ὑπό τό ὁποῖον ὑπάγεται καί τό ὑπόλοιπον προσωπικόν τῆς αὐτῆς ὑπηρεσίας ἢ ἐπιχειρήσεως δυνάμει τῶν ἐκάστοτε ἰσχυουσῶν νομικῶν διατάξεων, ἐξαιρουμένης τῆς περιπτώσεως τῆς ἀπολύσεως, δι' ἣν ἔχει ἐφαρμογήν τό ἄρθρον 10 ἰδίου νόμου.

Ἐκ τοῦ κειμένου τούτου συνάγεται, ὅτι ὁ προσδιορισμός τῆς παροχῆς ἀνετέθη εἰς τόν ἀναγκαστικῶς συμβαλλόμενον ἐργοδότην, ὅστις καί δέον κατά τό ἄρθρον 871 Α.Κ. νά γίνῃ ἐν ἀμφιβολίᾳ κατά δικαίαν κρίσιν, ἐάν δέ δέν ἐγένετο κατά δικαίαν κρίσιν, γίνεται ὑπό τοῦ δικαστηρίου. Προσδιορισμόν (γνώμονα) τινα τοῦ περί δικαίας κρίσεως κανόνος παρείχε τό διαληφθέν ἄρθρ. 3 ἐν § 3 αὐτοῦ, ὅπου ὁμιλεῖ περί δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου νά χρησιμοποιήσῃ τόν μισθωτόν κατά τάς κατά τήν κρίσιν του ἀνάγκας τῆς ἐπιχειρήσεως. Ἐκ τοῦ ὑλικοῦ τῆς ἀποδείξεως ἐπιθανολογήθη βασίμως, ὅτι ὁ ἐνάγων, ἔχων ὡς ἀφορμήν τό γεγονός ὅτι ἀπώλεσε συνεπείᾳ κλοπῆς τό ὑποκάμισον του ἐργαζόμενος ἐν τῇ ἐπιχειρήσει τῆς ἐναγομένης, ἐξεδήλωσε αὐθέσπως τήν θέλησίν του, ὅπως μή ἰσχύουν δι' αὐτόν οἱ διά τοῦ κανονισμοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως τιθέμενοι περιορισμοί καί ὑποχρεώσεις, ἀρνηθείς οὕτω νά ὑποβληθῇ εἰς τήν πειθαρχίαν τῆς ἐναγομένης, ἣν διατηρεῖ ὁ κανονισμός λειτουργίας της διά τήν ἀπρόσκοπτον καί ὁμαλήν λειτουργίαν καί ἐπιτυχίαν τοῦ διωκομένου σκοποῦ τῆς ἐπιχειρήσεως. Διά τήν ἀπώλειαν τοῦ ὑποκαμίσου του ὁ-

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΙΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Νόμιμοι είς βάρος τοῦ δικαιοπρακτήσαντος ἐργοδότου συνέπειαι

Ἐφαρμογὴ ἄρθρου 281 Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ ἐπὶ τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τῶν μισθωτῶν.—Ἀπόλυσις ἐργατρίας δι' ἀπόκρουσιν ἀνηθίκων προτάσεων.—Ἀντίθεσις πρὸς ὅρια ἄρθρου 281 Α.Κ. καὶ συνέπεια ἡ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Εἰς τὴν σειρὰν τῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων, αἱ ὁποῖαι ἐφήρμοσαν τὸ ἄρθρ. 281 Α.Κ. καὶ ἐπὶ τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου πρὸς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ παρ' αὐτῷ ἐργαζομένου (περὶ τοῦ ὅτι ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρον τοῦτο εἰς ἅπαντα τὰ εἴδη τῶν δικαιωμάτων καὶ ἑπομένως καὶ τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας βλέπε καὶ τὴν πρόσφατον Α.Π. 199|1951, εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 10, 618) προστίθεται καὶ ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης.

Ἂν, ὡς εἶναι ἀληθές, ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 281 Ἀστικοῦ Κώδικος συνιστᾷ τὸ μέσον ἠθικὸν μέτρον, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ διέπῃ τὴν ἔννομον συναλλαγήν (*Γ. Μαριδάκης*, Αἰτιολογικὴ ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ προσχεδίου Γ' Γενικῶν Ἀρχῶν, ἐπίσημος ἔκδοσις τοῦ Ὑπουργείου Δικαιοσύνης, 1936, σελ. 120), ἡ περίπτωσις τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως ἀποτελεῖ κλασσικὴν τοιαύτην καταχρηστικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ὡς παράδειγμα καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἀντιτιθεμένης πρὸς τὰ χρηστὰ ἤθη, ἀναφέρει ὁ Nipperdey (βλέπε *Ι. Καποδίστριαν*, Ἡ καταχρηστικὴ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ΕΕΔ 5, 584) τὴν περίπτωσιν ἀπολύσεως ἐργατρίας, εἰς ἣν προβαίνει ὁ ἐργοδότης, διότι αὐτὴ δὲν ἐδέχθη τὰς ἀνηθίκους προτάσεις του.

Ἄλλως καὶ κατὰ τὴν Α.Π. 186|1950 (εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 9, 345) καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, γινομένη ἐκ λόγων ἐκδικήσεως, εὑρίσκεται εἰς ὀξεῖαν ἀντίθεσιν πρὸς τὴν καλὴν πίστιν καὶ τὰ χρηστὰ ἤθη.

Συνέπεια τῆς καταχρηστικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἡ ἀκυρότης αὐτῆς (βλέπε *Κ. Καυκᾶν*, Ἔννομ. Δίκαιον, Εἰδικὸν Μέρος, Τόμος Α' σελ. 349, *Ι. Καποδίστριαν*, ΕΕΔ 6, 557, *Α. Σακελλαρόπουλον*, ΕΕΔ 7,

---

θύνεται ἡ ἐπιχείρησις, ἥτις ἀναλαμβάνει τὴν φύλαξιν τῶν ἐνδυμάτων τῶν ἐργαζομένων, ὑποχρεώνουσα αὐτοὺς ν' ἀποθέσωσι ταῦτα εἰς ὡρισμένον χῶρον. Ἡ παράτερμ μὴ συμμορφώσεως τοῦ ἐνάγοντος εἰς τὸν κανονισμὸν τῆς ἐπιχειρήσεως, ἐξιχθεῖσα μέχρις ἐπιθέσεως του κατὰ τοῦ ἐνταλμένου τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ κανονισμοῦ ὑπαλλήλου τῆς ἐναγομένης, κρίνεται ἀδικαιολόγητος καὶ ἀσυμβίβαστος πρὸ τὸ πνεῦμα συνεργασίας, ὅπερ δέον νὰ διέπῃ τοὺς ἐργοδότας καὶ μισθωτοὺς καὶ τούτους μεταξύ των, ἐν τῇ προσπαθείᾳ των νὰ ἐξοικονομήσῃ ἡ ἐπιχείρησις, ἥτις ἐκπληροῖ κοινωνικὴν λειτουργίαν εἰς τὴν σύγχρονον ἐξέλιξιν καὶ διάρθρωσιν τῆς οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς ζωῆς, διότι ἡ λειτουργία τῆς ἐπιχειρήσεως ἐπιφέρει ὄφελος εἰς τε τοὺς ἐπιχειρηματίας καὶ μισθωτούς, μείζον ὅμως εἰς τὴν κοινωνίαν. Διεπιστώθη ὅμως ὅτι ὁ ἐνάγων ὡς μισθωτὸς δὲν ἔχει ἐπαρκῆ ἀντίληψιν τῆς ἀποστολῆς τῶν συγχρόνων ἐπιχειρήσεων, ἀφοῦ οὗτος δὲν ἐνδιαφέρεται διὰ τὸ καλὸν τῆς ἐπιχειρήσεως, εἰ μὴ μόνον διὰ τὸν μισθόν του. Εἰς ἐπαναλημμένας προτροπὰς τῶν προϊσταμένων του ὅτι ὀφείλει νὰ ἐργασθῇ εἰς τὴν παρεχομένην ἐκάστοτε καὶ κατὰ τὴν κρίσιν τῆς ἐπιχειρήσεως ἀναγκαίαν ἐργασίαν, οὗτος ἠρνήθη νὰ συμμορφωθῇ, ὑβρίσας μάλιστα τούτους, διότι «ἐνδιαφέρονται νὰ πλουτίσουν τὸν Φλάκαν», μολονότι, ὡς κρίνομεν, διότι ἐβεβαιώθη ἀπαρχῆς, ἐπρόκειτο περὶ ἐργασίας συμβιβαστικῆς πρὸς τὰ προσόντα, ἅτινα ἔχει ὁ ἐνάγων ὡς ἀνειδίκευτος ἐργάτης, ἢν ἐκτελοῦν ἐκ περιτροπῆς τῆς αὐτῆς κατηγορίας ἐργάται (ἐκφορὰ σκουπιδιῶν). Διὰ τῆς συμπεριφορᾶς του ὅμως ταύτης καὶ τῆς ἐπιμονῆς του νὰ ρυθμίσῃ αὐτὸς τὸ εἶδος τῆς παροχῆς του (ἐργασίας του) περιέστησεν ἑαυτὸν εἰς ὑπερημερίαν, ἀρνούμενος νὰ προσφέρῃ τὴν ἣν ὑποχρεοῦται ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίαν, ἥτις ὑπερημερία παρέχει εἰς τὴν ἐναγομένην τὸ δικαίωμα νὰ ἀρνηθῇ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἰδίας αὐτῆς ἀντιπαροχῆς, προτείνουσα τὴν ἀνάπαιαν τοῦ μὴ ἐκπληρωθέντος συναλλάγματος, ὄντος δεδομένου ὅτι (ἄρθρ. 655 Α.Κ.) ὁ μισθὸς καταβάλλεται μετὰ τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας (*Καποδίστριας* ἐν Ἑρμ.ΑΚ ὑπὸ ἄρθρ. 349). Εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ Ν. 211, ἥτις εἰδέτι δὲν συνεστήθη, δὲν προσφεύγει ταλκῶς, ὡς ἐδήλωσεν ἡ ἐναγομένη, διότι δὲν ἐπιθυμεῖ τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ ἐνάγοντος ἐκ τῆς ἐργασίας, ἀλλὰ τὸν ἐξαναγκασμὸν τούτου νὰ παράσχῃ προθύμως καὶ προσηκόντως τὴν ἐργασίαν του. Τοῦτοις συνεπῶς καὶ τῇ ἀντιλήψει ὅτι διὰ τοῦ νόμου 751|48 ἀπεζητήθη ἡ ἐξοικονόμησις ἐργασίας διὰ τοὺς ἀποστρατευθέντας διὰ τῆς ὑποχρεώσεως τῶν ἐπιχειρήσεων νὰ προσλάβουν τοιούτους μισθωτοὺς καὶ οὐχὶ ἡ κατάθλιψις τῶν ἐπιχειρήσεων νὰ μισθοδοτοῦν τούτους, μὴ παρέχοντας τὴν ὀφειλομένην ἐργασίαν, κρίνομεν ὅτι δὲν ἀφίσταται ὑποχρέωσις τῆς ἐναγομένης, ὅπως καταβάλῃ τῷ ἐνάγοντι τὰς ἐν τῇ ἀγωγῇ αἰτουμένας ἀποδοχάς, ἐφ' ὅσον οὗτος διατελεῖ ἐν ὑπερημερίᾳ, ἀρνούμενος νὰ ἐργασθῇ προσηκόντως καὶ δέον ὅπως ἡ κρινομένη ἀγωγὴ ἀπορριφθῇ.

305, Α.Π. 287-289|1948, εισηγητής **Β. Κυριακόπουλος**, ΕΕΔ 7, 552). Ο εργοδότης τελεί, ένεκα τούτου, εν υπερημερίᾳ και οφείλει τον μισθόν του εργαζομένου κατ' άρθρ. 656 Α.Κ.

Το άρθρον 7 του Προσχεδίου Εισηγητού Γενικών Αρχών (*Γ. Μαριδάκη*) είχε διατυπωθῆ ὡς ἑξῆς: «Ἡ ἄσκησις του δικαιώματος ἡ ὑπερβαίνουσα προφανῶς τὰ ὅρια τὰ ἐπιβαλλόμενα ὑπὸ της καλης πίστεως, τῶν χρηστῶν ἠθῶν ἢ του δι' ὃν ἀπενεμήθη σκοποῦ δὲν ἀπολαύει της προστασίας του δικαίου», σχετικῶς δὲ πρὸς τοῦτο ἀναφέρονται ἐν τῇ αἰτιολογικῇ ἐκθέσει του Εἰσηγητοῦ (σελ. 128), ὅτι περιορισμὸς της κυρώσεως εἰς μόνην τὴν ὑποχρέωσιν πρὸς ἀποζημίωσιν ἀποτελεῖ δῶρον ἄδωρον. Ὁ μὲν δικαιοῦχος θὰ ἐπραγματοποίει τὸ δικαίωμα του, ὁ δὲ ὑπόχρεως θὰ ἐταλαιπωρεῖτο εἰς δίκας, ἀναζητῶν τὴν ἐκ της καταχρήσεως ζημίαν.

Δὲν εἶναι ὀρθὴ ἡ ἀντίληψις—συνεχίζει ἡ αἰτιολογικὴ ἔκθεσις—ὅτι αἱ περὶ καταχρήσεως δικαιωμάτων διατάξεις ἀνήκουν εἰς τὴν ὕλην της ἐξ ὑπαιτιότητος εὐθύνης. Ἕνεκα τούτου τὸ ἄρθρ. 7 διετυπώθη ὡς γενικὴ ἀρχή. Ἡ διάταξις «δὲν ἀπολαύει της προστασίας του δικαίου», ἐν τῇ εὐρύτητι αὐτῆς περιέχει εἰς μὲν τὸν βλαπτόμενον τὸ δικαίωμα, ὅπως ζητήσῃ ὄχι μόνον ἀποζημίωσιν, ἀλλ' εἴτε κατ' ἔνστασιν, εἴτε δι' ἀγωγῆς καὶ ἀναστολὴν της ἀσκήσεως, εἰς δὲ τὸν δικαστὴν τὴν εὐχέρειαν, ὅπως κρίνῃ ἑκάστοτε κατὰ πόσον πρέπει νὰ ἐπιτραπῇ ἡ ἀναστολὴ ἢ νὰ παρασχεθῇ μόνον ἀποζημίωσις. Ἡ εὐχέρεια αὕτη ἐπιβάλλεται ἐκ τῶν πραγμάτων, ἅτινα ἐνεφάνισαν περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ ἀναστολὴ της ἀσκήσεως εἶναι ἀδύνατος ἢ ἀσκοπος, ὁπότε ἡ ἀποζημίωσις ἀπομένει τὸ μόνον μέσον ἀποκαταστάσεως της ἰσορροπίας.

Ὑπὸ τὴν διατύπωσιν τοῦ ἄρθρου 281 Α. Κ., ἔχει γίνει δεκτόν, ὅτι δικαιοῦται ὁ δικαστής, μετ' ἐκτίμησιν τῶν ἀντικειμενικῶν κριτηρίων τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. νὰ ἀπαγορεύσῃ ἐν προφανεῖ ὑπερβάσει τὴν καταχρηστικὴν τοῦ δικαιώματος ἄσκησιν (Α.Π. 287-289|1948, ἔνθ' ἀνωτ.), συνδυαζομένου δὲ τοῦ ἄρθρου 281 Α. Κ. πρὸς τὰ ἄρθρα 174 καὶ 180 Α. Κ. συνάγεται ἡ ἀκυρότης (βλέπε ἰδίως *Δ. Σακελλαράκουλον*, ἔνθ. ἀνωτ.), ἐφ' ὅσον δὲν συνάγεται ἄλλο τι.

Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 716|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Δκλιάνης**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Π. Δουμπέγιας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Στεφάνου, Ι. Τσικολας

Ναὶ μὲν καταργηθέντος τοῦ ν.δ. 4|4|1941 ἐδόθη εἰς τοὺς ἐργοδότας διὰ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|45, οὗτινος αἱ διατάξεις ἐπεξετάθησαν διὰ τοῦ ν.δ. 8|11 Μαΐου 1946 καὶ τοῦ ν.δ. 1295|49 ἐφ' ὅλων τῶν ἐπιχειρήσεων, τὸ δικαίωμα ὅπως δι' ἀναιτιώδους καταγγελίας των λύωσι τὴν μετὰ τῶν μισθωτῶν αὐτῶν ὑφισταμένην σύμβασιν ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἐν τοσούτῳ ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τούτου τῶν ἐργοδοτῶν δὲν εἶναι ἀνεξέλεγκτος καὶ ἀπεριόριστος, ἀλλ' ὑπόκειται εἰς ἔρευναν, ἂν ἐγένετο συμφώνως πρὸς τοὺς κανόνας τῆς καλῆς πίστεως, τῶν χρηστῶν ἠθῶν καὶ τοῦ ἐν τῷ δικαιώματι ἐγκειμένου οἰκονομικοῦ καὶ κοινωνικοῦ σκοποῦ, δυναμένου τοῦ δικαστοῦ, μετ' ἐκτίμησιν τῶν ἀντικειμενικῶν κριτηρίων, νὰ θεωρήσῃ ἄκυρον καὶ ὡς μὴ γενομένην (ἄρθρ. 174, 180 Α.Κ.) τὴν οὕτω γενομένην καταγγελίαν της συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὸ ἄρθρ. 281 τοῦ Α.Κ. (*Μπαλῆς*, Γεν. Ἀρχαὶ § 166, *Καποδίστριος*, Ἡ κατάχρησις δικαιώματος εἰς τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας § 17 καὶ ἑπ., Α.Π. 593|1950, ΕΕΝ ιη' 102). Οὕτω ἔχει κριθῆ ὅτι καταχρηστικὴ εἶναι ἡ καταγγελία της συμβάσεως ἐργασίας, ὅταν ὁ ἐργοδότης ἐνήργησεν οὐχὶ κατὰ τὴν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρὸς (Α.Π. 34|1947), ἀλλὰ κατὰ τρόπον ἀνεπιεικῆ καὶ ἀντικείμενον εἰς τὴν καλὴν πίστιν (*Καποδίστριας*, ἔνθ' ἀνωτ. § 16). Ἐν προκειμένῳ ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν ἐνόρκως ἐνώπιον τοῦ πρωτοβαθμίου δικαστοῦ ἐξετασθέντων μαρτύρων, τῶν προσαγομένων ἐγγράφων, τῶν ἰσχυρισμῶν τῶν διαδίκων, συνεκτιμωμένων παραδεκτῶς ἐν τῇ παρούσῃ ἐκ τῶν ἐνόντων διαδικασίᾳ καὶ τῶν καταθέσεων, ληφθεισῶν ἐνόρκως ἐξωδίκως ἐνώπιον τοῦ ἐνταῦθα Εἰρηνοδίκου παρουσίᾳ ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων (Α.Π. 292|49, Θέμ. Ξ' 432, 466|49, 67|49, 443, 461 401, 192|48) ἐβεβαιώθη κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ὅτι ἡ ἐνάγουσα ἐκκαλοῦσα προσελήφθη παρὰ τῆς ἐναγομένης ἐφεσιβλήτου ἑταιρίας ὡς ἐργάτρια τὴν 21.9.1949 καὶ εἰργάσθη εὐσυνειδήτως καὶ φιλοπόνως μέχρι τῆς 2.10.1950, χωρὶς ποτὲ νὰ δώσῃ ἀφορμὴν παραπόνων εἰς τὴν ἐργοδότριαν. Ἡ ἐργάτρια αὕτη, καθ' ἃ ἀναφέρει ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, εἶναι νεαρὰ καὶ εὐειδής. Ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν μαρτύρων τῆς ἐναγούσης ἐβεβαιώθη τὸ γεγονός, ὅτι ὁ διευθυντὴς τῆς ἐναγομένης καὶ συγγενὴς ἑνὸς ἐκ τῶν συνεταίρων Γ.Τ. παρηνώχλει ταύτην δι' ἀσέμνων χειρονομιῶν καὶ ἀνηθίκων προτάσεων, αὕτη ὅμως ἀπέκρουσε πάντοτε ταῦτον μὲ συγκεκραμένην ἀγανάκτησιν. Τὸ γεγονὸς τοῦτο καταθέτουσιν οἱ μάρτυρες ἀποδείξεως ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως καὶ μετὰ λόγου γνώσεως. Μένει πνεῦν ὁ προμνησθεὶς διευθυντὴς τῆς ἐναγομένης κατὰ τῆς ἐργατρίας ταύτης εἰσηγήθη τὴν ἀπόλυσιν ταύτης, λαβὼν ἀφορμὴν ἐκ τοῦ ἀσημάντου γεγονότος ὅτι αὕτη παρέμεινεν ἐν τῷ ἀποχωρητηρίῳ τοῦ ἐργοστασίου ἐπὶ 10-15 λεπτὰ τῆς ὥρας καθ' ὥραν ἐργάσιμον. Ἡ ἕνεκα τῶν ἀνωτέρω γεγονότων γενομένη ἀπόλυσις τῆς ἐναγούσης ὑπερβαίνει προφανῶς τὸν οἰκονομικὸν καὶ κοινωνικὸν σκοπὸν τοῦ δικαιώματος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀντίκειται εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη καὶ τὴν καλὴν πίστιν καὶ ὡς τοιαύτη θεωρεῖται ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ὡς καταχρηστικὴ (ἄρθρ. 281 Α.Κ.) καὶ ὡς τοιαύτη ἄκυρος καὶ μὴ γενομένη (ἄρθρ. 174, 180 Α.Κ.), ἐφ' ὅσον δὲ ἡ ἐναγομένη δὲν ἀπεδέχθη μετὰ τὴν 2.10.1950 τὴν νομίμως προσφερθεῖσαν αὐτῇ ἐργασίαν τῆς ἐναγούσης ἐκκαλούσης, κατέστη ὑπερήμερος περὶ τὴν ἀποδοχὴν αὐτῆς (ἄρθρ. 656 Α.Κ.).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΕΚΤΑΣΙΣ ΙΣΧΥΟΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗΣ ΣΧΕΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Έννοια Ν. 751|1948 περί υποχρεωτικής διατηρήσεως της σχέσεως

Οικειοθελής πρόσληψις αναπήρου εκ των προστατευομένων υπό του Ν. 751|1948.— Χαρακτηρισμός συμβάσεως Ν. 751|1948 ως ορισμένου χρόνου.—Υπαγωγή μετά την παρέλευσιν ενός έτους εις προστασίαν εργατικών νόμων.— Σπουδαίος λόγος καταγγελίας συμβάσεως εργασίας και εφαρμογή άρθρ. 672 Α.Κ.

Ἐνδιαφέρον εἶναι τὸ θέμα τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδίκου Πειραιῶς.

Ἐν πρώτοις θὰ μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ σημειώσωμεν, ὅτι εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως, προκειμένου περὶ ἀναπήρου μισθωτοῦ, προσληφθέντος, ὡς δέχεται αὕτη, οἰκειοθελῶς τὸν Νοέμβριον 1949, ὑπὸ τὸ κράτος δηλαδὴ τοῦ τροποποιητικοῦ τοῦ Ν. 751|1948 Ν. Δ. 1196|1949 (ΕΕΔ 8, 918), κατὰ τὸ ὁποῖον ἀνεστάλη ἡ κατὰ τὸν προϊσχύοντα Ν. 751|1948 ἐλευθερία τῶν ἐπιχειρήσεων νὰ προσλαμβάνωσιν οἰκειοθελῶς προστατευόμενα ὑπὸ τῶν νόμων αὐτῶν πρόσωπα καὶ παντοτὲ διὰ τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας (ἄρθρ. 1 Ν. Δ. 1196|1949, πρβλ. καὶ γνωμ. Νομ. Συμβ. 38|282|1950, *Τρ. Κωνσταντόπουλος*, ΕΕΔ 9, 1049), ἀλλὰ προσλαμβάνονται μόνον κατόπιν ἀποφάσεως τῶν Συμβουλίων τοῦ Ν. 751|1948, δὲν ἐπέκειτο νόμιμος ἐφαρμογὴ τῶν περὶ προστασίας τῶν ἐν λόγῳ προσώπων διατάξεων.

Ἀνεξαρτήτως ὅμως τούτου, κατὰ τὴν ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως ἑρμηνείαν τῶν σχετικῶν νόμων, γίνεται δεκτὸν ὑπ' αὐτῆς, ὅτι ἡ ἀναγκαστικὴ σύμβασις ἐργασίας τοῦ Ν. 751|1948, ὡς ἐτροποποιήθη, ἐφ' ὅσον ὁ νόμος ὁρίζει, ὅτι ὁ μισθωτὸς διατηρεῖται ὑποχρεωτικῶς ἐπὶ τὸν ἐν αὐτῷ χρόνον (μὴ δυνάμενος ν' ἀπολυθῇ ἀδικαιολογήτως καὶ ἄνευ ἀποφάσεως τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς πρὸ αὐτοῦ), εἶναι σύμβασις ὡρισμένου χρόνου.

Ἡ ἀντίληψις αὕτη ἐκφράζεται καὶ εἰς τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ τελευταίου καὶ ἰσχύοντος Α. Ν. 1836|1951, ΕΕΔ 10, 584), κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ σχέσις ἐργασίας διατηρεῖται ἐν ἰσχύϊ ὑποχρεωτικῶς ἐπὶ τριετίαν τοὐλάχιστον ἀπὸ τῆς προσλήψεως. Μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς τριετίας οἱ προσληφθέντες παραμένουσιν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, τῆς συμβάσεως ἐργασίας των μετατρεπομένης εἰς τοιαύτην ἀορίστου χρόνου.

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 10, 600), ὅτι ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς συμβάσεως ὡς τοιαύτης ὡρισμένου χρόνου ἀντίκειται εἰς τὰς περὶ αὐτῆς καθωρισμένας καὶ διὰ τοῦ ἄρθρου 669 Α.Κ. ἐννοίας (πρβλ. καὶ περὶ αὐτῶν Α.Π. 183|1951, εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανῆς*, ΕΕΔ 10, 619, ἔνθα σημειώσεις μας).

Τοῦτον οἱ προηγούμενοι τοῦ Α.Ν. 1836|1951 νόμοι, ὅπου καὶ ὁ τελευταῖος, δὲν ἔχουν τὴν ἔννοιαν, νομίζομεν, ὅτι καθορίζουν ὡρισμένον χρόνον διαρκείας τῆς συμβάσεως. Ἀπαγορεύουν ἁπλῶς τὴν ἐλευθέραν καὶ ἄνευ λόγου ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἀπόλυσιν ἐντὸς τοῦ δι' αὐτῶν ὁριζομένου χρονικοῦ διαστήματος, πρᾶγμα διάφορον τοῦ καθορισμοῦ ὡρισμένου χρόνου διαρκείας τῆς συμβάσεως (πρβλ. καὶ τὴν νεωτέραν ἄποψιν τῆς νομολογίας τοῦ Α.Π. περὶ τῆς μονιμότητος ἐξ ὁρίου ἡλικίας του μισθωτοῦ ἐν ΕΕΔ 10, 408).

Ἐπιβεβαίωσις τούτου παρέχεται ἐκ τῆς αὐτῆς διατάξεως τοῦ νόμου (ἤδη ἄρθρ. 7 Α.Ν. 1836|1951), ἡ ὁποία ὁρίζει, ὅτι μετὰ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου, κατὰ τὸν ὁποῖον διατηρεῖται ὑποχρεωτικῶς ἡ σύμβασις, οἱ προσληφθέντες δὲν παύουν αὐτοδικαίως (ἄρθρ. 669 Α.Κ.) ἐργαζόμενοι, ἀλλὰ παραμένουσιν ἐν τῇ ἐπιχειρήσει, διεπόμενοι, ὡς κοινοὶ μισθωτοί, ὑπὸ τῶν ἐργατικῶν νόμων.

Λίγεται δηλαδὴ μετὰ τὴν πάροδον τοῦ ἄνω χρόνου ἡ προστασία διὰ τὴν ἀπόλυσιν καὶ αὕτη δύναται νὰ γίνῃ, ὡς διὰ τοὺς λοιποὺς μισθωτούς (οὕτω καὶ ἡ προστασία τοῦ ἄρθρ. 4 Ν. 3514, μὲ διαφόρους ὅμως συνεπείας).

Ἀνεξαρτήτως ὅμως τούτων καὶ ἡ εἰδικωτέρα ἔννοια τῶν σχετικῶν διατάξεων περὶ ὑποχρεωτικῆς διατηρήσεως τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του δὲν εἶναι, νομίζομεν, ἡ ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως υἱοθετηθεῖσα.

Ὅτε ἀπελύθη ὁ μισθωτός, εἰς τὴν συγκεκριμένην αὐτὴν περίπτωσιν, τὴν 1 Φεβρουαρίου 1951, ἰσχυεν ὁ Α.Ν. 1514|1950 (ΕΕΔ 9, 1057), κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ὁποίου ἡ σχέσις ἐργασίας τῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 751|1948 προσληφθέντων καὶ προσληφθησομένων διατηρεῖται ὑποχρεωτικῶς ἐπὶ μίαν τριετίαν ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς προσλήψεώς των.

Τοῦτο σημαίνει, ὅτι ἡ προστασία τοῦ ἄρθρου 6 Ν.Δ. 1196|1949 (ΕΕΔ 8, 919) διὰ δύο ἔτη παρατάθη ἐπὶ ἓν ἀκόμη ἔτος, ἑπομένως κατὰ χρονικὸν διάστημα 3 ἐτῶν ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς προσλήψεως δὲν ἦτο δυνατὴ ἡ ἀπόλυσις ἄνευ ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ διὰ τοὺς λόγους τοῦ ἄρθρ. 10 Ν. 751|1948.

Ἄλλως δὲν θὰ εἶχεν ἔννοιαν ἡ διάταξις περὶ ὑποχρεωτικῆς διατηρήσεως ἐπὶ τρία ἔτη (πρβλ. σαφὲς ἤδη ἄρθρ. 7 Α.Ν. 1836|1951, ΕΕΔ 10, 588, κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ σχέσις ἐργασίας διατηρεῖται ὑποχρεωτικῶς ἐν ἰσχύϊ ἐπὶ τριετίαν τοὐλάχιστον ἀπὸ τῆς προσλήψεως των καὶ μετὰ τὴν πάροδον τῆς τριετίας παραμένουσιν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, ἐξομοιούμενοι κλπ., ἡ δὲ μισθωτικὴ σχέσις διέπεται ὑπὸ τῶν κειμένων ἐργατικῶν νόμων κλπ.).

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 459|1951

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Κ. Παπαμιχαλόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Σκορδίλης, Γ. Παραβάντης

Διὰ τῆς ἀγωγῆς του ὁ ἐνάγων διατείνεται τὰ ἑξῆς: Ὅτι ἐν Πειραιεῖ τὸν Νοέμβριον

1949, εἰς ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων τοῦ ν. 751|48, καθ' ὃ ἀνάπηρος, προσελήφθη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, ὡς ὑπάλληλος αὐτῆς, ἀντὶ μηνιαίου μισθοῦ δραχμῶν 830.000 καὶ εἰργάσθη παρ' αὐτῇ μέχρι τῆς 1.2.1951, ὅτε ἀπελύθη, παρ' ὅτι ἐκρατήθησαν ἕτεροι ὑπάλληλοι, μὴ συγκεντροῦντες τὰ προσόντα τοῦ Ν. 751 καὶ χωρὶς νὰ τηρηθῶσιν αἱ προϋποθέσεις τοῦ Ν. 118|45. Ὅτι ἕνεκα τούτου δικαιοῦται νὰ λάβῃ: α) τοὺς ὑπὸ τοῦ Ν. 751, ὡς ἐτροποποιήθη, μισθοὺς μέχρι συμπληρώσεως διετίας, ἄλλως β) τοὺς μισθοὺς τοῦ τῶν μηνῶν Φεβρουαρίου, Μαρτίου καὶ Ἀπριλίου 1951. Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγὴ εἶναι αὐτὴ ἐρευνητέα κατὰ τὸ νόμῳ καὶ οὐσίᾳ βάσιμον αὐτῆς.

Ἐβεβαιώθησαν, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν μας, τὰ ἑξῆς: Ἡ ἐναγομένη φορτοεκφορτωτικὴ ἑταιρία εἶναι μία ἐκ τῶν πολλῶν ἑταιριῶν, εἰς ἃς, ὡς καὶ εἰς ἄλλα φυσικὰ πρόσωπα, εἶχεν ἀνατεθῇ μέχρι πρό τινος ἡ ἐργολαβικὴ φορτοεκφόρτωσις τῶν εἰς τὸν λιμένα Πειραιῶς φορτοεκφορτωνομένων ἐμπορευμάτων. Διὰ νὰ εἶναι αὐτὴ ἱκανὴ νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὴν ἐργασίαν της ταύτην, εἶχεν ὀργανωθῇ καταλλήλως, διαθέτουσα πρὸς τοῦτο τὴν κατάλληλον ὀργάνωσιν εἰς μέσα καὶ προσωπικόν. Μεταξὺ ἄλλων κατὰ τὸ ἔτος 1947 προσέλαβεν ὡς ὑπάλληλον ἐργαζόμενον εἰς τὸν τόπον συγκεντρώσεως φορτηγίδων καὶ τὸν ἐνάγοντα. Τοῦτον κατὰ τὸ ἔτος 1948 ἀπέλυσε, λόγῳ διαχειριστικῶν ἀνωμαλιῶν. Μετὰ ἑξάμηνον ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως ἐστρατεύθη οὗτος, τραυματισθεὶς δὲ εἰς μάχην καὶ καταστὰς ἀνάπηρος ἀπελύθη ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1949. Τὸν Νοέμβριον τοῦ ἔτους 1949 ἡ ἐναγομένη οἰκειοθελῶς καὶ χωρὶς νὰ τηρηθῶσιν αἱ διατυπώσεις τοῦ Ν. 751 προσέλαβεν ἐκ νέου τοῦτον, τὸν ἐτοποθέτησεν εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν καὶ τὸν ἐπλήρωνε μὲ δραχμὰς 800.000 μηνιαίως. Τὴν 5.12.1950 ἡ ἐναγομένη, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἐργολάβοι τοῦ λιμένος, λόγῳ διενέξεως μετὰ τοῦ Ο.Λ.Π. διέκοψαν τὰς ἐργασίας των, ἤτοι τὴν φορτοεκφόρτωσιν τῶν ἐμπορευμάτων. Ὁ Ὀργανισμὸς Λιμένος Πειραιῶς τότε, καθ' ὃ ἐκ τῶν νόμων (Ν. 1559|50 καὶ 1630|51) εἶχε δικαίωμα καὶ ὑποχρέωσιν, ἀνέλαβεν ὁ ἴδιος διὰ τῶν ἰδίων του ὀργάνων τὴν ἐκτέλεσιν τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν τοῦ λιμένος Πειραιῶς καὶ οὕτω ὅλοι οἱ ἐργολάβοι τοῦ λιμένος τούτου, ἐν οἷς καὶ ἡ ἐναγομένη, εὑρέθησαν αὐτομάτως χωρὶς ἐργασίαν. Κατόπιν τούτου οὗτοι προσεφέρθησαν καὶ πάλιν νὰ ἐργασθοῦν, πλὴν ὅμως δὲν ἐπέτυχον τοῦτο, μόνον δὲ μέσα τινά, ἴδια φορτηγίδες, ἐπετάχθησαν ἀπὸ αὐτοὺς καὶ ἐτέθησαν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Ο.Λ.Π. Τούτου ἕνεκα ἡ ἐναγομένη, στερουμένη ἐργασίας, ἀφοῦ ἐκοινοποίησε πρὸς τὸ προσωπικόν της ἔγγραφόν της, δι' οὗ τῷ ἐγνώριζε τὴν κατάστασιν καὶ τοῦ ὑπεδείκνυε νὰ μεριμνήσῃ διὰ τὴν ἀνεύρεσιν ἄλλης ἐργασίας καὶ ἀφοῦ ἐκράτησε καὶ ἐπλήρωσε τοῦτο μέχρι τῆς 31.1.51, ἀπὸ τῆς ἑπομένης 1.2.51 τὸν ἀπέλυσε, χωρὶς νὰ τηρήσῃ τὰς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|45, τὸ αὐτὸ δὲ εἰδικῶς ἔπραξε καὶ διὰ τὸν ἐνάγοντα, ἐκράτησε δὲ μόνον τὸν λογιστὴν καὶ δύο ἑτέρους ὑπαλλήλους διὰ τὴν τακτοποίησιν καὶ τὸ κλείσιμον τῶν βιβλίων της. Ἐν ὄψει τῶν πραγματικῶν τούτων περιστατικῶν ἐρευνητέα περαιτέρω ἀποβαίνει ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή.

Τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ν. 751|48, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. Δ|τος 1196|49, ὁρίζει ὅτι «ἡ σύμβασις ἐργασίας τῶν οἰκειοθελῶς προσληφθέντων καὶ προσλαμβανομένων διέπεται ὑπὸ τῶν αὐτῶν διατάξεων, ὑφ' ἃς διέπεται καὶ ἡ σύμβασις τῶν ὑποχρεωτικῶς προσλαμβανομένων δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος». Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ἀ. ν. 1544|50 «ἡ σχέσις ἐργασίας τῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν. 751|48 ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ν. δ|τος 1196|49, προσληφθέντων καὶ προσληφθησομένων διατηρεῖται ὑποχρεωτικῶς ἐπὶ μίαν τριετίαν ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς προσλήψεώς των». Ἡ τελευταία αὕτη διάταξις ἀντικατέστησε τὸ πρῶτον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου 10 § 1 τοῦ ν. 751, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν. Δ|τος 1196|49, συνεπῶς παραμένει ἰσχύουσα ἡ συνέχεια τοῦ ἄρθρου 10 § 1 καθ' ἣν «μετὰ τὴν παρέλευσιν ἑνὸς ἔτους ὁ οὕτω προσληφθεὶς παραμένει ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, ἐξομοιούμενος πλήρως πρὸς τοὺς ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ὑπηρετοῦντας μονίμους συναδέλφους του, ἡ δὲ μισθωτικὴ αὐτοῦ σχέσις διέπεται ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τῶν ὀργανισμῶν καὶ τῶν ἐργατικῶν νόμων τῶν ρυθμιζόντων τὴν λειτουργίαν τοῦ Ὀργανισμοῦ ἢ ἐπιχειρήσεως, παρ' ᾗ ἐτοποθετήθη, μὴ χορηγουμένου οὐδενὸς προνομίου ἐκ τοῦ νόμου τούτου». Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου τούτου, ἤτοι τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν. 751|48, ὡς αὐτὴ ἔχει σήμερον, ἐγέννησε ζήτημα, ἐὰν ἡ σύμβασις τοῦ προσληφθέντος εἶναι ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου. Δὲν γεννᾶται ἀμφιβολία, ὅτι ἐν προκειμένῳ ἐχομεν περίπτωσιν, καθ' ἣν διὰ νόμου καθορίζεται ἐν κατώτατον χρονικὸν ὅριον, κατὰ τὸ ὁποῖον θέλει διαρκέσει ἡ σύμβασις ἐργασίας. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἡ σύμβασις θεωρεῖται ὡς ὡρισμένου χρόνου μόνον μέχρι τῆς ἐπελεύσεως τοῦ ταχθέντος χρονικοῦ ὁρίου (τριετία), ἀπὸ τῆς παρόδου τοῦ ὁποίου ἡ σχέσις μεταπίπτει εἰς σύμβασιν ἀορίστου χρόνου (ὅρα *Καποδίστρια*, Ἑρμηνεία Ἐργατικοῦ Δικαίου § 72 ἐδάφ. 3 καὶ αὐτόθι παραπομπὰς εἰς ξένους συγγραφεῖς καὶ νομλγ. καὶ § 73, ὅρα καὶ ὑπ' ἀριθ. 4867|47 ἐρμηνευτικὴν ἐγκύκλιον Ὑπουργείου Ἐργασίας ἐπὶ τοῦ ν. 751|48, ὅρα ὅμως *Ι. Καμπούρη*, «Ἡ Νομοθεσία περὶ προστασίας τῶν ἀποστρατευομένων πολεμιστῶν ἀναπήρων καὶ θυμάτων πολέμου» ὑπ' ἄρθρον 10 ν. 751|48). Ἀλλ' ἐντὸς τοῦ τασσομένου κατωτάτου ὁρίου (τριετίας) ὁ νόμος ποιεῖται καὶ μίαν ἑτέραν διάκρισιν, θέλει τὴν σύμβασιν κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος νὰ ρυθμίζηται ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ν. 751|56 καὶ περιφρουρῆται μὲ τὰ προνόμια τοῦ νόμου τούτου (ὡρισμένοι λόγοι ἀπολύσεως, ἀπόλυσις κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀν. νόμου 244|36, καταβολὴ ἀποζημιώσεως ν. 244|36), μετὰ ταῦτα δὲ θέλει τὴν αὐτὴν σύμβασιν νὰ μὴ περιφρουρῆται ὑπὸ τῶν προνομίων τούτων, ἀλλὰ νὰ διέπεται ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τῶν ὀργανισμῶν καὶ τῶν

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΚΛΗΡΩΤΩΝ ΔΙ' ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ ΜΙΣΘΟΥ

Βραδύτης άσκήσεως δικαιώματος καὶ ἄποψις πρὸς κατάχρησιν δικαιώματος

Περιορισμοὶ ἀσκήσεως δικαιώματος κατὰ τὸ προϊσχύσαν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος δίκαιον καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 281 Ἀστικοῦ Κώδικος.— Βραδύτης ἀσκήσεως δικαιώματος δὲν ἀποτελεῖ κατάχρησιν δικαιώματος.— Δικαίωμα ἐπιδομάτων μισθοῦ κληρωτῶν, ὑπὸ προϋποθέσεις Ν. 519|1948.— Ὡς συντήρησις οἰκογενείας δὲν νοεῖται συντήρησις συζύγου μετὰ τὴν στράτευσιν νυμφευθείσης μετὰ τοῦ στρατευδέντος.— Ὑπολογισμὸς καὶ δῶρων δι' ἑορτὰς εἰς ἐπιδόματα μισθοῦ.

Ὡς φαίνεται ἐκ τῆς δημοσιευομένης κατωτέρω πρωτοδικίας, κατ' ἔφεσιν ἀπηφάσισεν, ὁ δικαιοῦχος ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων μισθοῦ κατὰ Ν. 519|1948 ἐβράδυνε νὰ ἐνασκήσῃ τὰς σχετικὰς ἀξιώσεις του.

Ὁ πρωτοδίκος δικαστὴς (Εἰρηνοδίκης) ἔκρινεν, ὅτι ὑφίσταται ἐν προκειμένῳ κατοχυρωτικὴ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ, ἀφοῦ ἠσκήθη μετὰ πάροδον μακροῦ χρόνου.

Τὴν ἀποψιν ταύτην τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως δὲν ἐπιδοκιμάζει ὡς ὀρθὴν ἡ προεδρικὴ ἀπόφασις.

Πράγματι αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἡ βραδύτης τῆς ἀσκήσεως δικαιώματός τινος δὲν σημαίνει, ὅτι αὐτὴ εἶναι καταχρηστική (βλέπε τὰς ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως ἀναφερομένας ἀρεοπαγιτικὰς ἀποφάσεις καὶ Πρωτοδίκου Πειραιῶς 1073|1950, Πρωτοδίκης *Γ. Κροκίδας*, ΕΕΔ 9, 879, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1945|1949, εἰσηγητὴς *Α. Καλλέργης*, ΕΕΔ 8, 417).

Θὰ ἠδύνατο μόνον νὰ ἐρευνηθῇ μὴ ὑπῆρχε ἡ λεχθεῖσα ἀτονία (ἔκπτωσις, ἀποδυνάμωσις) τοῦ δικαιώματος (περὶ τῆς ὁποίας βλέπε *Β. Λάλον*, Venire contra factum proprium ἐν Ν. Δικ. σελ. 269, *Β. Βασιλείου*, ΕΕΔ 10, 200, *Τσιριντάνην*, ἐν ΕρμΑΚ, ἄρθρ. 281, ἀριθ. 4) ἀρχή, τὴν ὁποίαν ἐφήρμοσαν εἰς τὰς συγκεκριμένας περιπτώσεις των αἱ Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 2132|1948 (Πρόεδρος *Α. Φλῶρος*, ΕΕΔ 7, 874, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 2563|1949, προεδρευόντων *Κ. Τρουπάκης*, ΕΕΔ 8, 630).

Ὡς ὅμως ἐγένετο δεκτὸν καὶ ὑπὸ τῆς Πρωτοδικείου Τριπόλεως 1115|1950 (εἰσηγητὴς *Α. Παπαμητρόπουλος*, ΕΕΔ 10, 327), δὲν ἀρκεῖ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀρχῆς περὶ ἀτονίας δικαιώματος μόνον ἡ πάροδος τοῦ χρόνου, ἀλλ' ἀπαιτεῖται ἡ συνδρομὴ καὶ εἰδικῶν συνθηκῶν δικαιολογουσῶν τὴν προσφυγὴν εἰς τὴν ἀρχὴν ταύτην, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι, ὡς παρετηρήθη (*Β. Βασιλείου*, ΕΕΔ 10, 200), δὲν εὑρίσκει ἔδαφος ἐφαρμογῆς ἐν τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι αἱ ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας πηγάζουσαι ἀξιώσεις τοῦ μισθωτοῦ ἀφοροῦν κυρίως εἰς μισθούς, ὑποκείμενοι εἰς σύντομον παραγραφήν.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν σκέψιν τῆς προεδρικῆς ἀποφάσεως, ὅτι ὁ ἐν προκειμένῳ ἐνάγων μισθωτός, νυμφευθεὶς μετὰ τὴν στράτευσίν του καὶ μετὰ δωτίαν ἀπ' αὐτῆς δὲν ἐδικαιοῦτο τοῦ διὰ τὴν συντήρησιν οἰκογενείας (συζύγου του) ἐπιδόματος μισθοῦ τοῦ Ν. 519|1948, διότι ἡ διάταξις περὶ συντηρήσεως πρέπει νὰ ὑφίσταται κατὰ τὸν χρόνον τῆς στρατεύσεως, σημειοῦμεν ὅτι ἀντιθέτως ὑπῆρξαν αἱ γνῶμαι τῶν Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 4512|1948 (προεδρευόντων *Γ. Κορκάρης*, ΕΕΔ 7,

ἐργατικῶν νόμων τῶν ρυθμιζόντων τὴν λειτουργίαν τοῦ Ὀργανισμοῦ ἢ τῆς ἐπιχειρήσεως. Εἰς τὴν ἀπὸ κρίσιν περίπτωσιν ἔχομεν οἰκειοθελῶς προσληφθέντα ἀνάπηρον, ὅστις συνεπλήρωσεν ὑπηρεσίαν ἑνὸς ἔτους, ἔχομεν δηλαδὴ περίπτωσιν συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου ἀναπήρου, ὅστις συνεπλήρωσεν ἔτος ὑπηρεσίας. Ἆρα, ἐφ' ὅσον δὲν πρόκειται περὶ ἐπιχειρήσεως διεπομένης ὑπὸ ὀργανισμοῦ, ἐφαρμογὴν ἔχουσιν αἱ διατάξεις τοῦ ἀστικοῦ δικαίου καὶ ἐν γένει τῶν ἐργατικῶν νόμων, αἱ διέπουσαι τὴν σύμβασιν ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου. Τὸ ἄρθρον 672 Α.Κ. ὁρίζει ὅτι «ἑκάτερον τῶν μερῶν δικαιοῦται κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν διὰ ἀπουδαῖον λόγον ὁποτεδήποτε ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας. Διὰ συμφωνίας δὲν δύναται ν' ἀποκλεισθῇ τὸ δικαίωμα τοῦτο». Ἡ διὰ νόμου ἀφαίρεσις τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν ἀπὸ τῆς ἐναγομένης καὶ ἡ ἐκτέλεσις ταύτων ἐφ' ἑξῆς ὑπὸ τοῦ Ο.Λ.Π., ταύτης στερηθείσης πλέον τῆς ἐργασίας της, ἀποτελεῖ, κατὰ τὴν κρίσιν μας, τοιοῦτον ἀπουδαῖον λόγον καταγγελίας (ὅρα *Κ. Κακκᾶ*, Ἐνοχικὸν καὶ *Βάλληνδα*, Ἐνοχικὸν ὑπ' ἄρθρ. 672). Τὸ ἄρθρον 10 § 1 ἐδάφ. γ τοῦ νόμου 751|48 ὁρίζει βεβαίως, ὅτι ἐπὶ ἀποδεδειγμένης οἰκονομικῆς ἀνεπαρκείας τῆς ἐπιχειρήσεως προτάσσονται ἐν τῇ ἀπολύσει αἱ μὴ προστατευόμεναι ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου. Ἀλλ' ἡ διάταξις αὕτη δὲν ἐφαρμόζεται ἐν προκειμένῳ, κατὰ τ' ἀνωτέρω, ἀφοῦ ὁ ἐνάγων ἔχει συμπληρώσει ὑπηρεσίαν ἑνὸς ἔτους παρὰ τῇ ἐναγομένῃ. Ἄλλως, ὡς ἐβεβαιώθημεν, ὁλόκληρον τὸ προσωπικὸν της ἀπέλυσεν ἡ ἐναγομένη, ἐκράτησε δὲ μόνον τὸν λογιστήν της καὶ δύο ὑπαλλήλους εἰδικοὺς διὰ τὸ κλείσιμον τῶν βιβλίων, εἰδικότητα, ἣν δὲν ἔχει ὁ ἐνάγων, ὅστις ἐλαχίστας γραμματικὰς γνώσεις ἔχει. Ἀφοῦ συνεπῶς τὰ πραγματικὰ περιστατικὰ καὶ αἱ διατάξεις τῶν νόμων ἔχουν ὡς ἀνωτέρω καὶ ἀφοῦ ὁ ἐνάγων ζητεῖ ἀποδοχάς, ἡ ἀγωγὴ του δέον ν' ἀπορριφθῇ ὡς μὴ νόμιμος.

833) καὶ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 116|1950 (προεδρεύων Κ. *Μαλλιάρας*, ΕΕΔ 9, 815, ἔνθα σημειώσεις μας).

Τέλος ὡς πρὸς τὴν σκέψιν τῆς ἀποφάσεως περὶ τῆς ἀξιώσεως τοῦ ἐσφρατευμένου μισθωτοῦ καὶ ἐπὶ τῶν διὰ τὰς ἑορτὰς παροχῶν, ἡ ἀπόφασις ἀκολουθεῖ τὰ ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ κρατοῦντα (βλέπε Πρωτοδίκου Πειραιῶς 408|1951, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 10, 566, ἔνθα σημειώσεις μας καὶ Προέδρου Πρωτ. Πειρ. 805|1950, κατωτέρω, σελ. 797).

Προέδρου Πρωτ. Καρδίτσης 167|1951

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Μ. Ἀρσένης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Λ. Δελήπασχος, Δ. Χατζηγώγος

Διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, ὡς ἐξ αὐτῆς προκύπτει, ἐγένετο δεκτόν, ὅτι ἐκ τῆς διαδικασίας ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐνάγων καὶ ἤδη ἐκκαλῶν καὶ ἐφεσίβλητος δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου προσέφερε πρὸς τοὺς ὑπ' αὐτοῦ ἐνοχθέντος τὰς ὑπηρεσίας του ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦ 1946 μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 1947, ὅτε κληθεὶς εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ ὑπηρέτησεν εἰς αὐτὰς μέχρι τοῦ χρόνου τῆς ἀπολύσεώς του, γενομένης κατὰ τὴν 30|10|1950, ὅτε καὶ ἐπανέλαβε τὰς αὐτάς, ὡς καὶ πρὸ τῆς στρατεύσεώς του, ὑπηρεσίας, ἃς καὶ προσέφερε μέχρι τῆς 27|12|1950, καταγγελθείσης κατὰ τὸν τελευταῖον τοῦτον χρόνον τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν. Ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῶν ὡς ἄνω πραγματικῶν περιστατικῶν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐδέξατο ἐν μέρει τὴν τοῦ ἐνάγοντος ἀγωγήν, καθ' ὃ μέρος αὕτη διώκει τὴν πληρωμὴν τῆς ὀφειλομένης εἰς αὐτὸν ἀποζημιώσεως, ἕνεκεν τῆς ἄνευ δεδικαιολογημένης αἰτίας ἀπολύσεως καὶ ὑπερχρέωσε τοὺς ἐναγομένους πρὸς πληρωμὴν εἰς αὐτὸν ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς 6 μισθοὺς κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου 3514, ἐνῷ διὰ τὴν ἑτέραν ἐν τῷ αὐτῷ δικογραφήματι συναπτομένην ἀξίωσιν περὶ καταβολῆς τῶν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων ἡ ἄνω ἀπόφασις ἔκρινεν, ὅτι ἡ ἐν λόγῳ ἀξίωσις οὔτε ἔρρωται νόμῳ καὶ ὡς τοιαύτη ἐστὶν ἀπορριπτέα, ἐπὶ τῇ σκέψει ὅτι ἔδει ὅπως κατὰ τὸν χρόνον τῆς στρατεύσεώς του ὁ ἐνάγων, εἴτε ὁ ἴδιος, εἴτε διά τινος μέλους τῆς οἰκογενείας του διαμένοντος ἐνταῦθα, προέβαινε εἰς τὰς δεούσας ἐνεργείας πρὸς εἰσπραξιν τοῦ ὀφειλομένου ποσοῦ, ἡ δὲ μετὰ πάροδον τοσούτου χρόνου ἀσκησις τοῦ διὰ τῆς ἀγωγῆς ἀσκηθέντος δικαιώματος ἀντίκειται πρὸς τὴν καλὴν πίστιν κατὰ τὰ ἐν ἄρθροις 281 καὶ 288 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ὁριζόμενα.

Ἐκτιμῶντες τὰς μαρτυρίας, ὡς καὶ πάντα τὰ ὑπὸ τῶν διαδίκων προτεινόμενα καὶ κατὰ νόμον προσαγόμενα ἔγγραφα ἀγόμεθα εἰς δ καὶ ὁ ἐν πρώτῳ βαθμῷ δικάσας Εἰρηνοδίκης κατέληξε συμπέρασμα, ἤτοι ὅτι ὁ ἐνάγων κατὰ τὸν χρόνον τῆς στρατεύσεώς του εὑρίσκετο ἐν ἐργασιακῇ μετὰ τῶν ἐναγομένων σχέσει.

Ὁ ἐνάγων, ἀπολυθεὶς ἄνευ λόγου πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους ἀπὸ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἐπανέλαβε τὰς ἐργασίας του, δικαιοῦται ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τοὺς μισθοὺς 6 μηνῶν, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ κωδ. Νόμου 3514. Τοῦτο δὲ εἰποῦσα καὶ ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις εἰς οὐδὲν σφάλμα περιέπεσε καὶ ὁ μοναδικὸς λόγος ἐφέσεως τῶν ἐναγομένων, τ' ἀντίθετα ὑποστηρίζων, εἶναι ἀπορριπτέος, ἀπορριπτέα δὲ ἡ κατ' αὐτῆς ἀσκηθεῖσα ἔφεσις.

Κατὰ τὸ μέχρι τοῦδε ἰσχύσαν δίκαιον ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος εἰς οὐδένα σχεδὸν ὑπεβάλλετο περιορισμόν, εἰμὴ μόνον ὅτι ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος δὲν ἠδύνατο νὰ φθάσῃ καὶ μέχρι κακοβουλίας. Ὁ ἰσχύων ἤδη Ἀστικὸς Κώδιξ, εὑρὼν τὸν κατὰ τὰ ἀνωτέρω περιορισμόν, τάσσει συνάμα ἀντικειμενικὰ κριτήρια, καὶ δὴ τὴν καλὴν πίστιν, τὰ χρηστὰ ἤθη καὶ τὸν εἰς τὸ δικαίωμα ἐγκείμενον σκοπόν. Ἐπὶ τούτοις ἐν ἄρθρῳ μὲν 281 ὁρίζει, ὅτι ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος ἀπαγορεύεται, ἐὰν αὐτὸς ὑπερβαίνῃ προφανῶς τὰ ὅρια τὰ ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῆς καλῆς πίστεως, τῶν χρηστῶν ἠθῶν ἢ ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος, ἐν ἄρθρῳ δὲ 288 ὅτι ὁ ὀφειλέτης ὑποχρεοῦται νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν παροχήν, ὡς ἀπαιτεῖ ἡ καλὴ πίστις, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν συναλλακτικῶν ἠθῶν (*Μπαλῆ*, Γεν. καὶ Ἀρχαὶ § 166). Κατάχρησιν συνεπῶς δικαιώματος, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἄνω διατάξεων, δὲν δύναται νὰ ἀποτελέσῃ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ δικαιοῦχος ἐβράδυνε εἰς τὴν ἄσκησιν αὐτοῦ, ἀφοῦ δὲν τίθεται ὑπὸ τοῦ νόμου χρονικὸν ὅριον περιορίζον τὴν περὶ τούτου ἐνέργειαν (Α.Π. 408 τοῦ 1948, Θέμ. Ξ' 420, 526 τοῦ 1949, Θέμ. ΞΑ' 19, 112 τοῦ 1951, Θέμ. ΞΒ' σελ. 287). Ὅθεν ἡ ἐν πρώτῳ βαθμῷ ἐκδοθεῖσα ἀπόφασις, δεξαμένη, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ὅτι ὁ ἐνάγων δὲν δικαιοῦται τῶν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἐβράδυνεν εἰς τὴν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματός του τοιούτου, ὅπερ ὤφειλε νὰ ἀσκήσῃ ἐνωρίτερον καὶ δὴ καθ' ὃν χρόνον ὑπηρέτει οὗτος εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ, ψευδῶς τὰς ἀνωτέρω τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος διατάξεις ἡρμήνευσε, κατὰ τὸν περὶ τούτου βάσιμον τέταρτον λόγον τῆς ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ἀσκηθείσης ἐφέσεως καὶ δέον ὅπως ἤδη, ἀφανιζομένης τῆς ἀποφάσεως ταύτης κατὰ τὸ ἄρθρον 778 ἐδ. 1 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, ἐρευνηθῇ ὑφ' ἡμῶν καὶ περαιτέρω ἡ διαφορά.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ κωδ. Νόμου 3514 τοῦ 1928, ὡς τοῦτο ἰσχύει πρὸ τῆς διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 519 τοῦ 1948 νόμου ἀντικαταστάσεώς του, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὁ ἐργοδότης ὑπεχρεοῦτο εἰς τὴν πληρωμὴν τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ ὁριζομένης ἀποζημιώσεως, ἐφ' ὅσον κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος πρὸ τῆς εἰς τὰ ὅπλα κλήσεως τῶν ἐν ἐφεδρείᾳ ὁπλιτῶν διετήρει, ἐὰν μὲν πρόκειται περὶ ἐμπορικοῦ ἢ οἱουδήποτε ἄλλου καταστήματος, πλέον τῶν τριῶν ὑπαλλήλων, ἐὰν δὲ πρόκειται περὶ γραφείου οἱασδήποτε φύσεως, τούλάχιστον δύο ὑπαλλήλους. Μετὰ τὴν κατὰ τὰ ἀνωτέρω γενομένην ναμοθετικὴν μεταβολὴν ὁ ἐργοδότης, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν παρ' αὐτῷ ἀπασχολουμένων μισθωτῶν,

ΒΑΣΙΚΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΔΙ' ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ ΜΙΣΘΟΥ

Δικαίωμα στρατευθέντων έπὶ παροχῶν πρὸς μισθωτοὺς δι' ἑορτάς

Μείωσις δι' ἄρθρ. 6 Ν. 519)1948 χρόνου ὑπηρεσίας στρατευομένων ἀπὸ ἑξαμήνου εἰς δίμηνον.— Δυνατότης προσαυξήσεως προϋπηρεσίας μισθωτοῦ πρὸς συμπλήρωσιν ἑξαμήνου διὰ τὸ δικαίωμα ἐπιδοτήσεως κατὰ διάρκειαν στρατεύσεως.— Δικαίωμα καὶ ἀναλόγου ποσοστοῦ δώρων δι' ἑορτάς, κατ' ἀναλογίαν πρὸς ποσοστὸν ἐπιδομάτων μισθοῦ.

Εἰς τὴν ὁμάδα τῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων, αἱ ὁποῖαι, καθ' ἑρμηνείαν τῶν σχετικῶν περὶ προστασίας τῶν στρατευομένων μισθωτῶν διατάξεων (βλέπε κωδικοποίησιν ἐν ΕΕΔ 7, 581) δέχονται, ὅτι ναὶ μὲν διὰ τοῦ Ν. 519)1948 περιωρίσθη ὁ βασικὸς χρόνος ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ διὰ τὸ δικαίωμα ἐπιδομάτων μισθοῦ τοῦ στρατευθέντος μισθωτοῦ εἰς ἑξάμηνον, ἀλλ' ὁ ἔχων κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 6 Ν. 519)1948 δίμηνον παρὰ τῷ ἐργοδότῃ του ὑπηρεσίαν (ὁπότε καὶ δὲν λύεται ἡ σύμβασις ἐργασίας διὰ τῆς στρατεύσεως), δικαιοῦται νὰ προσαυξηθῇ αὐτῷ προϋπηρεσία του παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ ἄλλῳ ἐργοδότῃ, ἵνα συμπληρωθῇ τὸ ἑξάμηνον, προστίθεται καὶ ἡ κατωτέρω προεδρικὴ κατ' ἔφεσιν ἀπόφασις (οὕτω ἐκ τῶν νεωτέρων δικαστικῶν ἀποφάσεων καὶ ἡ Προέδρου Πρωτ. Θεσσαλονίκης δ)1951, προεδρευόντων *Σ. Σταματιάδης*, ΕΕΔ 10, 224, Προέδρου Πρωτ. Θεσσαλονίκης 89)1950, προεδρεύοντος *Ι. Δέσπης*, ΕΕΔ 10, 226, βλέπε ὅμως καὶ τὰς ἐν γένει ἀντιθέσεις γνωμῶν τῆς δικαστηριακῆς πράξεως ἐν ΕΕΔ 9, 413, 414, 905, 906, ΕΕΔ 10, 528, ἀντίθετος πρὸς τὴν λύσιν τῆς ἀποφάσεως *Ι. Ἀποστολόπουλος*, Ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, ἐκδ. τρίτη, σελ. 206).

Ἐκ τῶν συμπερασμάτων τῆς δικαστηριακῆς πράξεως συνάγεται, ὅτι αὕτη δὲν ἔχει καταλήξει εἰς σταθερὰς λύσεις ἐπὶ τοῦ τοσοῦτης σημασίας διὰ τὸν μισθωτὸν καὶ τὸν ἐργοδότην θέματος, ἀμφιταλαντευομένη μεταξὺ τῶν δύο ἀποτόμως ἀντιθέτων γνωμῶν καὶ δεδομένου ὅτι κατὰ τῶν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. 3514 ἐκδιδομένων ἀποφάσεων δὲν ἐπιτρέπεται ἀναίρεσις (Λ. Π. 568) 1949, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 9, 81), δὲν διαφαίνεται τὸ ἐνδεχόμενον νὰ παγιοποιηθῇ ὑποχρεοῦται εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, ὁριζομένου ὑπὸ τῶν ὡς ἄνω νομικῶν διατάξεων εἰς ποσοστὰ ἐπὶ τῆς μισθοδοσίας τοῦ στρατευομένου, ἀναλόγως τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας του καὶ ἂν οὗτος συντηρῇ ἢ οὐ οἰκογένειαν. Ἀφ' ἑτέρου, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω νόμου 519, ὁρίζεται ὅτι κληρωτοὶ τῆς κλάσεως 1944 ἢ καὶ προγενεστέρων ταύτης, ὑπηρετοῦντες κατὰ τὴν δημοσίευσιν αὐτοῦ, δικαιοῦνται ἀπὸ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ εἰδικοῦ ἐπιδόματος, καταβαλλομένου ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου των κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 3514.

Ἡ σαφὴς ἔννοια τῆς τελευταίας ὡς ἄνω διατάξεως εἶναι ὅτι τοῦ ἐπιδόματος δικαιοῦνται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου (15)!!48) οἱ κληρωτοὶ καθ' ὅλον τὸν χρόνον, καθ' ὃν οὗτοι ἐκπληροῦσι τὰς στρατιωτικὰς αὐτῶν ὑποχρεώσεις ὡς κληρωτοί. Τοῦτο προκύπτει καὶ ἐκ τῆς αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ, ἀναφέροντος, ὅτι ἡ καθυστερημένη κατά τινα ἔτη πρόσκλησις τῶν κλάσεων τούτων (1944 καὶ προγενεστέρων) δημιουργεῖ τὴν ὑποχρέωσιν τῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν. Ἐξ ἄλλου ἡ πρὸς πληρωμὴν τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐπιδομάτων ὑποχρέωσις βαρύνει ἀδιαστίκτως πάντας τοὺς ἐργοδότας, ἤτοι καὶ ἐκείνους, αἵτινες διατηροῦσι ἐν τῷ καταστήματι αὐτῶν καὶ ἔλασσον τῶν 3 ὑπαλλήλων, ἀφοῦ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ 3514, εἰς ὃ, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, παραπέμπει, ἀντικατεστάθη ἡ πρώτη παράγραφος διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ διαληφθέντος ὑπ' ἀριθ. 519 τοῦ 1948 νόμου, ὁρίζοντος ὅτι εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ἐπιδόματος εἶσιν ὑπόχρεοι οἱ ἐργοδόται, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν παρ' αὐτοῖς ἐργαζομένων.

Προέκυψεν ὅτι :1) ὁ ἐνάγων μέχρι τοῦ χρόνου τῆς στρατεύσεώς του (Σεπτέμβριος 1947) εἶχε συμπεπληρωμένην ἑξάμηνον ὑπηρεσίαν παρὰ τοῖς ἐναγομένοις 2) ὅτι πρόκειται περὶ καταστήματος διατηροῦντος ἔλασσον τῶν τριῶν ὑπαλλήλων καὶ 3) ὅτι ὁ ἐνάγων δὲν συντηρεῖ οἰκογένειαν.

Κατ' ἀκολουθίαν ὁ ἐνάγων δικαιοῦται τοῦ 1)3 τῆς μισθοδοσίας του καθ' ὅλον τὸν τῆς στρατεύσεώς του χρόνον καὶ οὐχὶ τοῦ ἡμίσεος, ὡς οὗτος ἀξιοῖ διὰ τῆς ἐνδίκου ἀγωγῆς του, διότι τοσούτου ποσοστοῦ δικαιοῦται ὁ ἐργάτης ἢ ὑπάλληλος, διατηρῶν ὅμως οἰκογένειαν, ἐνῷ τοιαύτην κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὁ ἐνάγων δὲν συντηρεῖ.

Ἐν τέλει δέον νὰ λεχθῇ, ὅτι τὸ περιστατικὸν ὅτι ὁ ἐνάγων μετὰ τὴν στράτευσιν (μετὰ διετίαν) ἐνυμφεύθη καὶ συντηρεῖ τὴν σύζυγόν του δὲν δύναται νὰ συνηγορήσῃ ὑπὲρ τῆς ἐκδοχῆς ὅτι ἀπὸ τοῦ χρόνου τοῦ τοιούτου γάμου ὁ ἐνάγων δικαιοῦται τοῦ ἡμίσεος τῆς μισθοδοσίας του, διότι ἡ διάταξις περὶ συντηρήσεως δέον νὰ ὑφίσταται κατὰ τὸν χρόνον τῆς στρατεύσεως.

Διὰ τῆς ἀγωγῆς ὁ ἐνάγων ζητεῖ τὴν πρὸς αὐτὸν ἐπιδίκασιν καὶ τῶν διὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ Πάσχα καὶ Χριστουγέννων 1948 καὶ 1949 καταβληθέντων δώρων. Κατ' ἀρχὴν δέον νὰ τονισθῇ, ὅτι ἡ περὶ τούτου ἀξίωσις εἶναι νόμιμος, τὰς αὐτὰς ὡς ἄνω νομικὰς διατάξεις ἔχουσα ἔρεισμα, ἀφοῦ, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ὡς βάσις πρὸς ὑπολογισμὸν τῶν ἐπιδομάτων λαμβάνεται ἡ μισθοδοσία, τὴν ὁποίαν θὰ ἐλάμβανεν ὁ στρατευθείς, ἐὰν δὲν ἐστρατεύετο.

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΠΡΟ ΕΠΙΚΕΙΜΕΝΗΣ ΣΤΡΑΤΕΥΣΕΩΣ

Καταχρηστική άσκησις δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως έργασίας

Απόλυσις μισθωτού όλίγας ήμέρας μετά την ύπό Συμβουλίου Επιλογής πρόσκλησιν αύτού πρός κατάταξιν διατάξεων προστασίας στρατευομένων.—Άκυρότης απολύσεως έκ του άρθρου 7 Ν. 519)1948.—Άλλως άκυρότης έκ καταχρηστικής άσκήσεως δικαιώματος απολύσεως.—Κριτήρια άρθρ. 281 Αστικού Κώδικος.

Θέμα της κατωτέρω πρωτοδικειακής αποφάσεως είναι, άν εις την συγκεκριμένην περίπτωσιν απόλυσις μισθωτού, επικειμένης της στρατεύσεως του, είναι άκυρος.

Εκτιμώσα τας συγκεκριμένας περιστάσεις, ύφ' άς έγένετο εν προκειμένω ή απόλυσις του μισθωτού (όλίγας ήμέρας μετά την πρόσκλησίν του και εξέτασιν του υπό στρατιωτικού συμβουλίου επιλογής, όμού μετ' άλλων υπό στράτευσιν), καταλήγει, βάσει των εν αυτή αναφερομένων διατάξεων, εις την κρίσιν ότι ή απόλυσις του μισθωτού εγένετο άκύρως (πρβλ. σχετικώς και Πρωτοδίκου Αθηνών 2718)1950, Πρωτοδίκης *Α. Παπαχρήστου*, ΕΕΔ 9, 905, ένθα σημειώσεις μας, Προέδρου Πρωτ. Αθηνών 2382)1950, προέδρευον *Η. Τριανταφύλλου*, ΕΕΔ 10, 29, ένθα σημειώσεις μας).

Πρωτοδίκου Πειραιώς 346)1951

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ο κ. **Κ. Παπαμιχαλόπουλος**

Δικηγόροι οι κ.κ. Χ. Ταρίδης, Γ. Ολυμπίδης

Διά της υπό κρίσιν αγωγής του ο ενάγων ήρνήθη την νομιμότητα των δικαστηρίων της ουσίας προς την μίαν ή την άλλην άποψιν.

Εν τω μεταξύ αποτελεί ζήτημα τύχης απλώς του μισθωτού ή του εργοδότου ή τελική δικαστική κρίσις και ο Νομοθέτης, ο οποίος επί 31)2 ήδη έτη, αφ' ής έτέθη εν ισχύι ο αμφισβητουμένης εννοίας Ν. 519)1948, ώς δέν εβαρύνθημεν να σημειούμεν, παραμένει θεατής των καταστρεπτικών αυτών διά την σταθερότητα του δικαίου διχογνωμιών, αφού απέτυχε να εκφρασθή περί της θελήσεώς του καλύτερον εις το νομοθέτημά του.

Δέν είναι άσκοπον να προστεθή, ότι, ενώ επανειλημμένως συνετάχθησαν υπό του Υπουργείου Εργασίας σχέδια νόμου περί επιπτώσεως του βάρους των επιδομάτων μισθού των στρατευμένων μισθωτών εις το Ταμείον Ανεργίας, τα οποία και αυτά έμειναν άπλά σχέδια, δέν επεχειρήθη να εισαχθή μία ολιγόλεξος διάταξις, ή οποία να αποσαφηνίζη την έννοιαν του ισχύοντος νόμου, διά να παύση ή επικρατούσα εις το δίκαιον καθεστώς αναρχία, ώστε να μή εμφανίζεται το φαινόμενον μισθωτών, οί οποίοι δικαιούνται και δέν δικαιούνται και εργοδοτών, οί οποίοι υποχρεούνται και δέν υποχρεούνται.

Καθ' όσον αφορά εις την σκέψιν της προεδρικής αποφάσεως περί των παροχών δι' εορτας, βλέπε και Προέδρου Πρωτ. Καρδίτσης 187)1951, άνωτέρω σελ. 795.

Προέδρου Πρωτ. Πατρών 895)1950

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' έφεσιν

Πρόεδρος ο κ. **Κ. Μαρμαράς**

Δικηγόροι οι κ.κ. Γ. Γεωργόπουλος, Π. Σφριδόπουλος.

Διά της προσωρινήν ισχύν εχούσης διατάξεως του άρθρ. 6 § 1 του ν. 519)48, λογικώς ερμηνευομένης, εν συνδυασμώ προς τας εν τη Βουλή συζητήσεις, εξ ών καταφαίνεται ή ratio legis αυτής, ήθέλησεν ο νομοθέτης, όπως μειωθή τό υπό του άρθρου 1 του κωδικοποιημένου νόμου 3514 ελάχιστον όριον υπηρεσίας των διακοσίων της κατά του εθνους συμμοριακής δράσεως στρατευθέντων ιδιωτικών απαλλήλων από εξαμήνου εις δίμηνον, ή δέ μείωσις αύτης αφορά και εις την περίπτωσιν της § 2 του άρθρου 5 του Ν. 3514)28, ώς ετροποποιήθη διά άρθρου 1 Α. Ν. 1843)39, ρητώς παραπέμπουσαν εις το άρθρον 1 § 1 και την εν αυτώ απαιτουμένην υπηρεσίαν διά την προσμέτρησιν της προϋπηρεσίας. Αντιθετος έκδοχή θά αντέκειτο εις το πνεύμα του νομοθέτου, σκοπήσαντος, όπως επιδειχθή εύμένεια έναντι των κατά την διάρκειαν της συμμοριακής δράσεως στρατευθέντων, ήτις δέν είναι νοητόν να περιορισθή μόνον εις το μή διαρρηκτόν της εργασιακής σχέσεως, άλλά και εις την κατά την διάρκειαν της στρατεύσεως των οικονομικήν ενίσχυσιν των οικογενειών των μαχομένων, ήτις άλλως δέν θά επετυγχάνετο. Υπό τ' ανωτέρω εκτεθέντα εσφαλεν ή εκκαλουμένη, δεχθείσα την εναντίαν άποψιν και μή προβάσα ούτω εις την εκ των προσαχθεισών αποδείξεων βεβαιωθείσαν δίμηνον υπηρεσίαν του εκκαλούντος προσμέτρησιν της παρά τη εταιρία Δ. Γ. δεκαμήνου περίπου προϋπηρεσίας, εφ' όσον δέν συντρέχουν παρ' αύτώ και αί λοιπαί προϋποθέσεις του νόμου, ήτοι ή ιδιότης αύτου ως κληρωτού της κλάσεως 1945 και ή κατά την δημοσίευσιν του ν. 519)48 υπηρεσία του εν τω στρατώ, δικαιούται αύτος των κατά νόμον επιδομάτων από 20)1)48, ήτοι του 1)2 των αποδοχών του.

Εκ των αύτων ως άνω βεβαιωτικών στοιχείων εβεβαιώθησαν ότι ο εκκαλών δικαιούται των εν τη άγωγή αιτουμένων δώρων των Χριστουγέννων και Πάσχα 1948 και 1949 (Πρ. Αθ. 561)1949 εν ΕΕΔ 8, 252 κλπ.) ούχι όμως εν τω συνόλω των, άλλά καθ' ο ποσοστόν δικαιούται κατά τά προειρημένα, των εφεδρικών επιδομάτων, ήτοι του 1)2 και δέκα, δεκατού γινομένου του τρίτου λόγου της εφέσεως και μεταρρυθμιζομένης της εκκαλουμένης αποφάσεως, να επιδικασθή τω εκκαλούντι διά την αιτίαν ταύτην τα ποσόν των δραχμών 600.000.

διατείνεται τά έξής: "Οτι τήν 25|5|1945 προσελήφθη δι' άόριστον χρόνον είς τό ένταῦθα έργοστάσιον τοῦ ἐναγομένου ἐπί ἡμερομισθίῳ δραχ. 22.000 καί εἰργάσθη μέχρι τῆς 25|11|1950, ὅτε, λαβών ὁ ἐναγόμενος γνῶσιν ὅτι τήν 10.11.50 προσῆλθεν οὗτος (ὁ ἐνάγων εἰς τό Συμβούλιον Ἐπιλογῆς Ὁπλιτῶν Πειραιῶς) (ΣΕΟ) καί ὅτι ἐπέκειτο ἡ ὑπό τά ὅπλα πρόσκλησίς του, προέβη εἰς τήν ἀπόλυσίν του κατά καταστρατήγησιν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 3514, 7 τοῦ ν. 519|48 καί ἄρθρου 281 Α.Κ., ὅτι ἕνεκα τούτου ἡ ἀπόλυσίς του εἶναι ἄκυρος, ἡ σύμβασίς του συνεχίζεται καί αἰτεῖται διά τοῦτο τάς ἀποδοχάς του ἀπό 25|1|50 μέχρι καί τῆς 6|3|51 ἐκ δραχμῶν 1.716.000. Οὗτως ἔχουσα ἡ ἀγωγή του εἶναι αὕτη νόμιμος, ὡς ἀρειδαμένη ἐπί τῶν περί μισθώσεως ὑπηρεσιῶν διατάξεων τοῦ Α.Κ., ἐν συνδυασμῷ καί πρός τάς ἄνω διατάξεις, ὡς νόμιμος δέ ἐξεταστέα ἀποβαίνει.

Κατά τό ἄρθρον 7 τοῦ Ν. 519|48 καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἡ ἀπόλυσις, γενομένη παρά τοῦ ἐργοδότου πρός περιγραφήν τῶν ἐκ τοῦ παρόντος νόμου ὑποχρεώσεων αὐτοῦ, εἶναι ἄκυρος. Ἐπί τοῦ προκειμένου ἐβεβαιώθημεν ἐκ τῆς διαδικασίας, ὅτι ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος ἐγένετο διά τόν ἄνω λόγον. Τήν 10|11|50 ἐκλήθη οὗτος καί ἐξητάσθη ὑπό τοῦ Συμβουλίου Ἐπιλογῆς Ὁπλιτῶν Πειραιῶς. Τοῦτο ἐπληροφορήθη ὁ ἐναγόμενος, σκεφθείς δέ ὅτι ἐντός ὀλίγου θά ἐπακολουθήσῃ στρατεύσις αὐτοῦ (ἐνάγοντος), ἤτις θά ἔχῃ ὡς συνέπειαν ὑποχρέωσίν του νά καταβάλλῃ εἰς τοῦτον, ἐφεδρον γινόμενον, ἐπιδόματα καί ὅπλα καί νά ἐπαναπροσλάβῃ τοῦτον, ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως, ὑπέχων ἄλλως τάς συνεπείας τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ν. 3514, τόν ἀπέλυσε, διά ν' ἀπαλλαγῇ ὅλων αὐτῶν τῶν ὑποχρεώσεών του. Τό ὅτι αὐτή εἶναι ἡ πραγματική αἰτία τῆς ἀπολύσεως προκύπτει ἐκ τοῦ ὅτι αἱ ὑ ἐνάγων ὑπηρέτει παρά τῷ ἐναγομένῳ ἀπό τοῦ ἔτους 1943, ἀπελύθη δέ ὀλίγας ἡμέρας μετά τήν πρόσκλησιν καί ἐξέτασίν του ὑπό τοῦ Συμβουλίου Ἐπιλογῆς Ὁπλιτῶν Πειραιῶς καί βί ὅμως μετά τοῦ ἐνάγοντος ἀπελύθησαν ἕτεροι ὑπό στράτευσιν ἐργάται. Εἶναι συνεπῶς ἄκυρος ἡ γενομένη καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἐνάγοντος.

Ἄλλως ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀποτελεῖ δικαίωμα διαπλαστικόν, διότι δι' αὐτῆς, οὐσιαστικῆς μονομεροῦς πράξεως, καταργεῖται ἀλλότριον δικαίωμα (***Μπαλῆ***, Γεν. Ἀρχαί § 28). Ἄρα ὡς δικαίωμα ὑπόκειται καί αὕτη ἐν τῇ ἐνασκήσει αὐτῆς εἰς τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ Α.Κ. (***Ι. Καποδίστριας***, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἔκδοσις 1947 καί ἐν ΕΕΔ 5,357 ἐπόμ. ***Δ. Σκιαλλαράπουλος*** ΕΕΔ 7,305 ἐπόμ. ***Ἡλιού*** ΕΕΔ 7,1 ἐπόμ., ***Ρωμανός*** ΕΕΔ 7,225 ἐπόμ., Α.Π. 287, Α.Π. 34|47, ΕΕΔ 6,246, Α.Π. 305, ΕΕΔ 7, 513, Α.Π. 48, ΕΕΔ 7,552, Α.Π. 588|50 Ξ.Β. 37, ὅρα λοιπήν νομολ. ἐν ΕΕΔ 8,93). Κατά τό ἄρθρον τοῦτο ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος δέν εἶναι ἀνεξέλεγκτος, ὡς σχεδόν ἦτο ὑπό τό κράτος τοῦ Ρωμαϊκοῦ δικαίου (***Μπαλῆς***, ἔνθ' ἀνωτέρω § 166), ἀλλ' ὑπόκειται εἰς ἀντικειμενικά κριτήρια. Ὡς τοιαῦτα κριτήρια λογίζονται ἐν αὐτῷ ἡ καλή πίστις, τά χρηστά ἤθη καί ὁ κοινωνικός καί οἰκονομικός σκοπός τοῦ δικαιώματος. Ὑπό τό κράτος ὅθεν τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. ἐπιτρέπεται μέν ἡ ἄσκησις παντός δικαιώματος καί συνεπῶς καί τοῦ διαπλαστικοῦ τοιούτου τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὑπό τόν ὅρον ὅπως ἡ ἄσκησις αὕτη μή ἐξέρχεται τῶν ὁρίων τῶν ἐπιβαλλομένων ὑπό τῶν ὡς ἄνω τεθειμένων ἀντικειμενικῶν κριτηρίων, διότι ἄλλως ἀπαγορεύεται αὕτη. Τό ἄν τά ἐκτιθέμενα πραγματικά περιστατικά ὑπερβαίνωσι τά ὅρια τά ἐπιβαλλόμενα ὑπό τῶν ἄνω τεθειμένων κριτηρίων, ἤτοι τό ἄν ταῦτα (τά πραγματικά περιστατικά), συνιστῶσιν ἀντικειμενικῶς τήν νομικήν ἔννοιαν τῆς καταχρήσεως δικαιώματος, τοῦτο ἔχει δικαίωμα νά κρίνῃ ὁ δικαστής καί αὐτεπαγγέλτως, διότι αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 281 εἶναι δημοσίας τάξεως (***Καποδίστριας*** ἐν ΕΕΔ 5,550), ἡ ὀρθή δέ ἡ μή ὑπαγωγή τοῦτων εἰς τήν ἄνω νομικήν ἔννοιαν δίδει λόγον ἀναιρέσεως (***Καποδίστριος***, ἔνθ' ἀνωτ. καί ΝΘ' 552, ***Τριανταφυλλόπουλος***, Ἑλλ. Ἐνοχ. Δίκαιον 1943, σελ. 5, ***Μπαλῆς***, Γεν. Ἀρχαί § § 92 καί 166 ἐν τέλει, Ἐφ. Ἀθηνῶν 1492|48 ΙΕ' 409 σημ., ὅρα ὅμως Α.Π. 92|48 ΙΕ' 318, ἀλλά καί σχόλια ὑπό Α.Π. 136|48 ΙΕ' 474). Ἐπί τοῦ προκειμένου ἐβεβαιώθη ἐκ τῆς διαδικασίας ὅτι ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος ἐγένετο διά τόν ἐν τῇ ἡγουμένῃ σκέψει λόγον. Ὁ λόγος οὗτος συνιστᾷ, κατά τήν κρίσιν μας, τήν νομικήν ἔννοιαν τῆς καταχρήσεως δικαιώματος, διότι ἀντιβαίνει καί προσκρούει εἰς τά τιθέμενα ὡς ἄνω ἀντικειμενικά κριτήρια. Εἶναι ὄντως ἀντικρυς ἀντίθετον πρός τήν καλήν πίστιν, τά χρηστά ἤθη καί τόν κοινωνικόν καί οἰκονομικόν σκοπόν τοῦ δικαιώματος τῆς καταγγελίας, διότι ἡ μέν καλή πίστις (ὅρα περί αὐτῆς ***Μπαλῆ***, Γεν. Ἀρχαί § 88 καί τά χρηστά ἤθη ***Μπαλῆς***, αὐτόθι § 64) δέν ἀνέχονται νά ἀπολύεται, ἤτοι νά κατατρέχηται ἐκεῖνος, ὅστις μετ' οὐ πολύ προκειται νά κληθῇ, διά νά ἐκτελέσῃ τό ὄφιστον πρός τήν πατρίδα καθῆκον καί νά διακινδυνεύσῃ ἐνδεχομένως καί τήν ζωήν του χάριν τῶν κοινῶν καί ὑψηλῶν ἰδανικῶν τῆς πατρίδος, τῆς θρησκείας, τῆς οἰκογενείας καί τῆς ἐλευθερίας, τό δέ κοινωνικόν συμφέρον (***Μπαλῆς***, ἔνθ' ἀνωτ. § 166, σημ. 3) ἐπιβάλλει νά θυσιάζεται τό εὐτελές ἀτομικόν συμφέρον χάριν αὐτοῦ, ἤτοι τοῦ κοινωνικοῦ. Εἶναι συνεπῶς καί ἕνεκα τοῦ λόγου τούτου ἄκυρος ἡ γενομένη καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἐνάγοντος (ὅρα Α.Π. 588|50 ΞΒ' σελ. 37).

Ἐκ τῆς ἐνώπιον μας διεξαχθείσης ἀποδεικτικῆς διαδικασίας ἐβεβαιώθημεν ὅτι ὁ ἐνάγων, ἐργαζόμενος ἄλλοῦ κατά τόν ἐπίδικον χρόνον, ἀπεκέρδιας τό ποσόν τῶν δραχμῶν 816.000, ὅπερ ἠδύνατο ἄλλως τε ν' ἀποκερδίσῃ, ἐάν ἐμερίμνα διά τήν ἀνεύρεσιν ἐργασίας καί δέον συνεπῶς, ὅπως ἐπιδικασθῇ εἰς τοῦτον τό ὑπόλοιπον ἐκ δραχμῶν ἐννεακοσίων χιλιάδων (900.000) ἐντόκως νομίμως.

ΒΑΣΙΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

Μεταβίβασις ὑποχρεώσεων ἐκ τοῦ Ν. 3514 εἰς διάδοχον ἐργοδότην

Ἔννοια ἄρθρ. 3 Ν. 519/1948.— Λῆψις ὑπ' ὄψιν δι' ὑπολογισμὸν ἐπιδομάτων μισθοῦ μισθοδοσίας συναδέλφων στρατευθέντος.— Πάντως μὴ λῆψις ὡς βάσεως μεγαλυτέρας τῶν συναδέλφων μισθοδοσίας.— Ἔννοια διατάξεως ἄρθρ. 8 Ν. 3514 περὶ μεταβιβάσεως ὑποχρεώσεων εἰς διάδοχον ἐργοδότην.— Ἀδιάφορος ὁ τρόπος διαδοχῆς.

Τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Ν. 519/1948 (ΕΕΔ 7, 61) ὁρίζει τά ἑξῆς: "Ἡ μισθοδοσία, ἐφ' ἧς ὑπολογίζεται τὸ κατὰ τὸν νόμον 3514/1928, ὡς ἐτροποποιήθη, συνεπληρώθη ἢ ἐπεξετάθη μεταγενεστέρως, ἐπίδομα εἶναι ἐκείνη, τὴν ὁποίαν ἑκάστοτε πράγματι λαμβάνουσι συνάδελφοι τοῦ στρατευθέντος, ἔχοντες τά αὐτά προσόντα καὶ ταυτοχρόνως μὲ αὐτὸν προσληφθέντες ἐν τῇ αὐτῇ ἐργασίᾳ ἢ ἐπιχειρήσει ἡ ἐκείνη, τὴν ὁποίαν ἑκάστοτε πράγματι θὰ ἐλάμβανεν οὗτος, ἐὰν δὲν ἐστρατεύετο.

Εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν ἡ μισθοδοσία αὕτη δύναται νὰ εἶναι κατωτέρα ἐκείνης, τὴν ὁποίαν ἐλάμβανεν ὁ μισθωτὸς πρὸ τῆς στρατεύσεως.

Δικαιολογητικὸς λόγος τῆς διατάξεως ὑπῆρξεν ὁ ἑξῆς: Βάσει τοῦ Ν. 3514 τὸ ἐπίδομα ὑπελογίζετο ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν, τὰς ὁποίας ἐλάμβανεν ὁ ὑπάλληλος κατὰ τὸν χρόνον τῆς στρατεύσεώς του. Ἐὰν ὅμως, συνεπείᾳ μεταβολῆς τῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν, ἐγίνετο ἀναπροσαρμογὴ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων, ὁ ἐπιστρατευθεὶς ἠκολούθει νὰ λαμβάνῃ τὰς ἀποδοχάς, τὰς ὁποίας ἐλάμβανε κατὰ τὸν τελευταῖον πρὸ τῆς στρατεύσεώς του μῆνα καὶ οὐχὶ ἐκείνας, τὰς ὁποίας ἐλάμβανον οἱ συνάδελφοί του.

Τὸ τοιοῦτον ὅμως ὑπὸ τὰς παρούσας ἀνωμάλους οἰκονομικὰς συνθήκας δὲν ἦτο ὀρθὸν καὶ ἐδημιούργει ἀδικίαν εἰς βάρος τῶν στρατευομένων (βλέπε ἔκθεσιν εἰσηγητοῦ βουλευτοῦ ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου 519/1948, Πρακτικὰ συνεδριάσεων τῆς Βουλῆς, συνεδρίασις ΚΗ' τῆς 11 Δεκεμβρίου 1947, πρβλ. καὶ ὑπ' ἀριθ. 8484/1948 ἐγκύκλιον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ΕΕΔ 7, 90 ἑξ.).

Ἡ ἔννοια, ἑπομένως, τῆς διατάξεως πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἀκόλουθος: "Εφ' ὅσον ἐν τῇ ἐπιχειρήσει οἱ μὲ τὰ αὐτὰ προσόντα καὶ ταυτοχρόνως μὲ τὸν στρατευθέντα προσληφθέντες ἐν τῇ αὐτῇ ἐργασίᾳ συνάδελφοί του λαμβάνουσιν ἑκάστοτε ἀποδοχὰς μεγαλυτέρας ἐκείνων, τὰς ὁποίας ἐλάμβανε, ὅταν ἐκλήθη ὑπὸ τὰ ὅπλα, ὁ ὑπολογισμὸς τῶν ἐπιδομάτων μισθοῦ γίνεται ἀναγκαίως ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τούτων.

Τοῦτο, προδήλως, διότι ἐσκοπήθη ὑπὸ τοῦ νόμου νὰ ὠφεληθῇ καὶ ὁ στρατευθεὶς μισθωτὸς τῶν τεκμαιρομένων πρὸς τὰ ἄνω, ἐκ τῆς μεταβολῆς τῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν, ἀναπροσαρμογῶν τῶν ἀποδοχῶν τῶν συναδέλφων του.

Περαιτέρω ἡ φράσις τῆς διατάξεως «...ἡ ἐκείνη, τὴν ὁποίαν ἑκάστοτε πράγματι θὰ ἐλάμβανεν οὗτος, ἐὰν δὲν ἐστρατεύετο» ἀφορᾷ εἰς τὴν περίπτωσιν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιχειρήσει ἢ ἐργασίᾳ δὲν ὑπάρχουν συνάδελφοι τοῦ στρατευθέντος μὲ τὰ αὐτὰ προσόντα (βλέπε καὶ ἀνωτέρω ἐγκύκλιον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας), ὁπότε εἶναι ζήτημα πραγματικὸν τί θὰ ἐλάμβανε πράγματι ἑκάστοτε, ἐὰν δὲν ἐστρατεύετο καὶ ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια (βλέπε καὶ εἰσηγητ. ἔκθεσιν νόμου 519/1948 ἐν *Σιφναίου*, Πανδ. Νόμων 1948, σελ. 15, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1296/1949, προεδρεύων *Β. Φορμακίδης*, ΕΕΔ 8, 428).

Πάντως, ὑπὸ τὸν διοικητικὸν καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, ἐλλείψει ἄλλου στοιχείου, θὰ λαμβάνεται ὡς βάσις ἡ ἑκάστοτε νόμιμος μισθοδοσία.

Ἐπέρωθεν ὅμως καὶ ἡ διάταξις τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. 519/1948 εἶναι σαφής: Εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν ἡ μισθοδοσία αὕτη δύναται νὰ εἶναι κατωτέρα ἐκείνης, τὴν ὁποίαν ἐλάμβανεν ὁ μισθωτὸς πρὸ τῆς στρατεύσεως.

Ἡ διάταξις ἔχει τὴν πρόδηλον ἔννοιαν, ὅτι εἰσάγει ἐλάχιστον ὅριον προστασίας τοῦ στρατευθέντος, λαμβανομένης ὡς βάσεως ὑπολογισμοῦ τῶν ἐπιδομάτων ὑποχρεωτικῶς ἐκείνης, τὴν ὁποίαν εἶχεν ὁ στρατευθεὶς κατὰ τὴν στράτευσίν του, ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν φυσικὰ νὰ μὴ εἶναι αὕτη κατωτέρα τῶν ὑποχρεωτικῶν ὁρίων τοῦ νομίμου μισθοῦ.

Ἀνεχώρησε δηλαδὴ ὁ Νομοθέτης ἀπὸ τῆς σκέψεως ὅτι, ἂν κατὰ τὸν χρόνον τῆς στρατεύσεως ἐπέλθουν διὰ τοῦ νόμου ἢ διὰ συμβάσεως μισθολογικαὶ μεταβολαὶ ἐπὶ τὰ χεῖρον, ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν λαμβανόμενον ὑπὸ τοῦ στρατευθέντος κατὰ τὸν χρόνον τῆς προσκλήσεως αὐτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα μισθόν, τότε παραμένει ἡ ὑποχρέωσις νὰ λαμβάνηται ὡς βάσις ἡ πράγματι κατὰ τὸν χρόνον τῆς στρατεύσεως λαμβανομένη μισθοδοσία του καὶ τοῦτο, ὡς ἐσημειώθη, ὡς ἐλάχιστον ὅριον νομοθετικῆς προστασίας του, δοθέντος ὅτι δὲν ὑπάρχει καὶ ἐκ τοῦ νόμου δυνατότης μεταβολῆς ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου τῶν ὅρων τῆς ἐν ἀναστολῇ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς στρατεύσεως τελούσης συμβάσεως ἐργασίας.

Εἶναι δέ, εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην, ἀδιάφορον ἂν οἱ μὴ στρατευθέντες συνάδελφοί του λαμβάνουν μικροτέρας ἐκείνου ἀποδοχάς, διότι ἡ σύγκρισις τῶν ἀποδοχῶν τῶν τελευταίων πρὸς τὰς ἀποδοχὰς ἐκείνου εἰς μίαν μόνον περίπτωσιν ἐπιβάλλεται ἐκ τοῦ νόμου, ἂν ἐξ αὐτῆς προκύπτῃ βελτίωσις τῶν ἀποδοχῶν τοῦ στρατευθέντος.

Δὲν φαίνεται συνεπῶς λειστικὴ ἡ συλλογιστικὴ τῆς κατωτέρω προεδρικῆς ἀποφάσεως ἡ ὁποία ἠθέλησεν ἀντιστρόφως νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν ἴσην μεταχείρισιν τῶν συναδέλφων τοῦ

στρατευθέντος πρός αὐτόν, παριδοῦσα ὅτι ἐν πάσῃ περιπτώσει ὁ στρατευθείς ποσοστῶν μόνον μισθοῦ δικαιοῦται καὶ εἰς μίαν περίπτωσιν μόνον (ἄρθρ. 1 Ν. 519|1948) ὁλοκλήρων ἀποδοχῶν, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἡ ἰδιοτυπία τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου πρὸς πληρωμὴν μισθῶν καὶ ἄνευ παροχῆς ἐργασίας, κατ' ἐκτροπὴν τῶν γενικῶν τοῦ δικαίου ἀρχῶν, εἶναι καὶ αὐτὴ κάτι τὸ ἐν τῷ δικαίῳ ἀνώμαλον.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἑρμηνείαν τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ Ν. 3514 περὶ μεταβολῆς τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, ἡ προεδρικὴ ἀπόφασις ἀκολουθεῖ τὴν μίαν ἐκ τῶν ἰσοδυνάμως ὑποστηριζομένων ἀπόψεων (βλέπε σχετικῶς ἐν ΕΕΔ 10, 576, ἔνθα νομολογία καὶ σημειώσεις μας).

Προέδρου Πρωτ. Σύρου 239|1951

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Χ. Δαμάσκος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Σαρζετάκης, Π. Καρπάνης, Β. Τόπακας

Κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐκτιθέμενα, κατ' Ὀκτώβριον 1949 ὁ ἐν πολέμῳ πεσὼν σύζυγος τῆς ἐκκαλούσης συνεδέετο διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀπὸ τοῦ 1945 μὲ τὸ Ὑποκατάστημα τῆς Α.Τ.Ε. ἐν Σύρῳ, προσληφθεὶς ὑπ' αὐτοῦ ὡς φορτοεκφορτωτὴς τῶν μεταφερομένων ὑπ' αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐφοδίων καὶ εἰργάσθη εἰς αὐτό, λαμβάνων τὰς νομίμους ἀποδοχάς του μέχρι τῆς στρατεύσεώς του, γενομένης τὸν Ἰούνιον 1947, ὡς ἀνήκων εἰς τὴν κλάσιν τοῦ ἔτους 1941. Ἅμα τῇ στρατεύσει του κατεβάλλετο τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου 3514, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, προβλεπόμενον ἐφεδρικὸν ἐπίδομα ἀπὸ τὸ ἄνω Ὑποκατάστημα τῆς Α.Τ.Ε. μέχρι τῆς 1 Μαρτίου 1949, ὅτε δυνάμει συμβάσεως μετὰ τοῦ Ἑλλ. Δημοσίου τὴν παραλαβήν, ἀποθήκευσιν καὶ πρωθησιν τοῦ σίτου ἀνέλαβεν ὁ ἐναγόμενος, ὅστις δὲν κατέβαλε τὸ ἀπὸ τῆς χρονολογίας ταύτης μέχρι τῆς ἀγωγῆς ὀφειλόμενον κατὰ τὸν νόμον 3514|1928 ἐφεδρικὸν ἐπίδομα. Διὰ τῆς ἐκκαλουμένης δὲ ἀποφάσεως καθωρίσθη τὸ ὀφειλόμενον ἐφεδρικὸν ἐπίδομα μὲ βάσιν τιμολογίου 15.000 δραχμῶν δι' ἕκαστον τόννον καὶ ὑπεχρεώθη εἰς τὴν καταβολὴν τούτου ὁ ἐκ τῶν ἐναγομένων Γ. Α., εἰς ὃν μετεβιβάσθησαν καὶ αἱ ὑποχρεώσεις τοῦ ὡς ἄνω Ὑποκαταστήματος τῆς Α.Τ.Ε.

Ὁρίζων τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Ν. 519|1948 ὅτι ἡ μισθοδοσία, ἐφ' ἧς ὑπολογίζεται τὸ κατὰ τὸν νόμον 3514|1928, ὡς ἐτροποποιήθη, συνεπληρώθη καὶ ἐπεξετάθη μεταγενεστέρως, ἐπίδομα, εἶναι ἐκείνη, τὴν ὁποίαν ἑκάστοτε πράγματι λαμβάνουσι συνάδελφοι τοῦ στρατευθέντος, ἔχοντες τὰ αὐτὰ προσόντα καὶ ταυτοχρόνως μὲ αὐτὸν προσληφθέντες ἐν τῇ αὐτῇ ἐργασίᾳ ἢ ἐπιχειρήσει ἢ ἐκείνη, τὴν ὁποίαν ἐκάστοτε πράγματι θὰ ἐλάμβανεν οὗτος, ἐὰν δὲν ἐστρατεύετο, εἰς οὐδεμίαν δὲ περίπτωσιν ἡ μισθοδοσία αὕτη δύναται νὰ εἶναι κατωτέρα ἐκείνης, τὴν ὁποίαν ἐλάμβανεν ὁ μισθωτὸς πρὸ τῆς στρατεύσεώς του, νοεῖ προδήλως καὶ ἀναμφισβητήτως, ὅτι τὸ ἐφεδρικὸν ἐπίδομα τοῦ στρατευθέντος μισθωτοῦ ἀφ' ἑνὸς μὲν θέλει ὑπολογίζεται ἐπὶ τῆς ἑκάστοτε μισθοδοσίας, ἣν πράγματι λαμβάνουσι οἱ συνάδελφοί του ἔχοντες μὲ αὐτὸν τὰ αὐτὰ προσόντα καὶ ταυτοχρόνως μὲ αὐτὸν προσληφθέντες ἡ ἐκείνη, τὴν ὁποίαν θὰ ἐλάμβανεν ἑκάστοτε, ἐὰν δὲν ἐστρατεύετο, ἀφ' ἑτέρου δὲ οὐδέποτε θέλει ὑπολογίζεται ἐπὶ μεγαλυτέρου ἢ μικροτέρου ποσοῦ, ἵνα μὴ παραβιάζηται ἡ ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου καθιερουμένη ἀρχή, ὅτι εἰς τὴν αὐτὴν μοῖραν πρέπει νὰ εὑρίσκωνται ὅ τε στρατευθεὶς καὶ οἱ μὴ στρατευθέντες συνάδελφοί του. Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου τούτου, καθ' ἣν εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν ἡ μισθοδοσία, ἐφ' ἧς ὑπολογίζεται τὸ ἐφεδρικὸν ἐπίδομα, δύναται νὰ εἶναι κατωτέρα ἐκείνης, τὴν ὁποίαν ἐλάμβανεν ὁ μισθωτὸς πρὸ τῆς στρατεύσεώς του, δὲν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι εἶναι δυνατὸν ὁ στρατευθεὶς μισθωτὸς νὰ λαμβάνῃ περισσότερα τῶν μὴ στρατευθέντων συναδέλφων του, καθ' ὅσον εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην οὗτοι τίθενται εἰς ἴσσονα τούτου μοῖραν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐφεδρικὸν ἐπίδομα θ' ἀποτελῇ ἀδικαιολόγητον αὔξησιν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ στρατευθέντος, ὅπερ δὲν ἠθέλησεν ὁ νομοθέτης, ἀλλὰ τὸν ὁπολογισμὸν αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ἑκάστοτε ἀποδοχῶν του καὶ ἃς θὰ ἐλάμβανεν, ἐὰν δὲν ἐστρατεύετο. Ἐν τῇ κρινομένῃ ὑποθέσει ἐκ τῶν παρὰ τῶν διαδίκων προσαγομένων καὶ ἐπικαλουμένων ἐγγράφων καὶ τῆς ἐν γένει διαδικασίας ἐβεβαιώθη ὅτι μέχρι τῆς 1ης Μαρτίου 1949 τὸ ἐφεδρικὸν ἐπίδομα τοῦ στρατευθέντος καὶ φονευθέντος συζύγου τῆς ἐκκαλούσης ὑπελογίσθη μὲ τιμολόγιον 28.700 δι' ἕκαστον τόννον αἴτου, ἀπὸ τῆς χρονολογίας δὲ ταύτης καὶ ἐντεῦθεν ἡ μισθοδοσία τῶν συναδέλφων του κανονίζεται μὲ τιμολόγιον 15.000 δραχμῶν κατὰ τόννον καὶ αὐτὴν τὴν μισθοδοσίαν θὰ ἐλάμβανε καὶ οὗτος, ἐὰν δὲν ἐστρατεύετο. Ἐφ' ὅσον δὲ ἡ ἐκκαλοῦσα δὲν ἰσχυρίζεται, ὅτι καθωρίσθη τιμολόγιον διάφορον συμφώνως τῇ ἀπὸ 31.1.1948 συλλογικῇ συμβάσει ἐργασίας «περὶ καθορισμοῦ ἀνωτάτου συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς τῶν τιμολογίων ἀμοιβῆς τῶν φορτοεκφορτωτῶν λιμένων καὶ ξηρᾶς τῆς Χώρας» μὲ βάσιν μεγαλυτέραν, ὀρθῶς ἔκρινεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ὅτι τὸ ἐφεδρικὸν ἐπίδομα εἶναι ὁπολογιστέον ἐπὶ τοῦ ἰσχύοντος τιμολογίου ἀμοιβῆς τῶν φορτοεκφορτωτῶν ξηρᾶς, ἤτοι 15.000 δρχ. κατὰ τόννον, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου ὑπολογίζεται ἡ μισθοδοσία τῶν συναδέλφων του καὶ θὰ ὑπελογίζετο καὶ ἡ τοῦ στρατευθέντος, ἐὰν προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου λόγος τῆς ἐφέσεως εἶναι ἀπορριπτέος.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ ῥηθέντος νόμου 3514 αἱ κατὰ τὸν νόμον τοῦτον ὑποχρεώσεις τοῦ ἐργοδότου μεταβιβάζονται αὐτοδικαίως ἐν περιπτώσει μεταβολῆς τοῦ προσώπου αὐτοῦ. Ἡ διάταξις αὕτη, ὡς ἐκ τῆς γενικότητος τῆς ἐκφράσεως αὐτῆς σαφῶς προκύπτει, οὐδὰ ἀπόρροια τῆς ἀντιλήψεως ὅτι ὁ μισθωτὸς συνδέεται μᾶλλον πρὸς τὴν ἐπιχείρησιν, ὡς οἰκονομικὴν ἑνότητα παρὰ πρὸς τὸν ἐπιχειρηματίαν, δὲν ἀπαιτεῖ, ὅπως ὀφίσταται συμβατικὸς δεσμὸς μεταξὺ τῶν ἑκάστοτε φορέων

ΧΡΟΝΙΚΑ ΟΡΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΑΡΟΧΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΥΠΕΡ ΤΑ ΝΟΜΙΜΑ ΧΡΟΝΙΚΑ ΟΡΙΑ

Δικαίωμα άποζημιώσεως έξ αδικαιολογήτου πλουτισμού και αρμόδιον δικαστήριον

Είδος διαφοράν πρός έκδίκασιν κατά διαδικασίαν Ν. ΓΞΟΔ'.—Ύπαρξις αξιώσεως έκ της σχέσεως έργασίας, εύρυτέρας της συμβάσεως έργασίας. Έκδίκασις επομένως κατά διαδικασίαν και αξιώσεων έξ αδικαιολογήτου πλουτισμού — Παροχή έργασίας ύπερ το όκτάωρον και κατά Κυριακάς, καθ' άς απαγορεύεται είς ωρισμένας επιχειρήσεις ή έργασία, άνευ αδείας της Αρχής — Συνέπεια ή άνυρότης της συμβάσεως και ή έκ τούτου αξίωσις αποζημιώσεως κατ' άρθρ. 904 Α.Κ. — Ανεφαρμοστον άρθρ. 659 Α.Κ. επί παροχής έργασίας ύπερ τα νόμιμα όρια.

Το ώς άνω Εφετείον δικάσαν Πρωτοδικείον Ηρακλείου έχει ύπ' όψιν του περίπτωσιν παροχής έργασίας ύπερ τα νόμιμα όρια (δεκαέωρον) και καθ' ημέρας, καθ' άς έκ του νόμου απαγορεύεται ή παροχή έργασίας (Κυριακάς). Ακολουθεί την δεκτήν εν τη θεωρία και νομολογία άποψιν (βλέπε *Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, Αίτιολογ. Έκθεσις Προσχεδίου Ενοχικού, ΕΕΔ 9, 618, *Ι. Κασδαγλής*, ΕΕΔ 9, 227 και γνώμ. εν ΕΕΔ 8, 278, ΕΕΔ 10, 117, 221), δτι ή κατά παράβασιν των απαγορευτικών διατάξεων παροχή έργασίας έχει εις άνυρότητα και επομένως εντεύθεν έχει δημοθοτος κατά του εργοδότου άξίωσιν κατά τας περί αδικαιολογήτου πλουτισμού διατάξεις του Α.Κ. (άρθρ. 901) (βλέπε και *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, ένθ' άνωτ., πρβλ. Α. Π. 318|1949, εισηγητής *Δ. Μίχος*, ΕΕΔ 8, 542), έφ' όσον, κατ' άρθρ. 201 Α.Κ. ο λήπτης εργοδότης είναι πλουσιώτερος κατά τον χρόνον επιδόσεως της αγωγής (*Κ. Καυκάς*, Ένοχ. Είδ. Μέρος, Τόμος Α', σελ. 302, *Π. Ζέπος*, Ένοχ. Α' Μέρος, Γνωμών, σελ. 439).

Σημειωτέον δτι, δπως στηρίζονται (βλέπε *Κ. Καυκάν*, Ένοχ. Δίκαιον. Ειδικόν Μέρος. Τόμος Β', Τεύχος Γ', σελ. 425) δτι οι υπέρ τας νομίμους ώρας παρέχοντες την εργασίαν των της επιχειρήσεως. Ίνα επέλθη ή μεταβίβασις των τοιούτων υποχρεώσεων του παλαιού κτήτορος προς τον νέον, αίτινες τούναντίον μεταβιβάζονται, ανεξαρτήτως του γεγονότος, εξ ού περιήλθεν εις έτερον ή επιχείρησις, εφ' όσον όμως αύτη διατηρεί την ταυτότητα αύτης (Α.Π. 563|1939, Θέμ. ΝΑ' σ. 172). Κατά συνέπειαν δρθώς έκρινεν ο δικάσας Ειρηνοδικης, δτι υπόχρεως εις καταβολήν του περί ού πρόκειται εφεδρικού επιδόματος είναι μόνον ο εκναλών, εφ' όσον, ώς εβεβαιώθη και κατά την κρίσιν μας εκ της εν γένει διαδικασίας, από της Μαρτίου 1949 την μεταφοράν των διαμετακομιζομένων εις τον λιμένα Σόρου εφοδίων αίτου και αλεύρων και εναποθήκευσιν αύτων εκ της παραλίας εις τας αποθήκας του κλυνδρομύλου αύτου είχε αναλάβει αύτος, κατόπιν συμβάσεως, μεταξύ αύτου και του Δημοσίου καταστατεύσεως, και τα περί του εναντίου υπ' αύτου δια της εφέσεως του υποστηριζόμενα απορριπτέα κρίνονται ώς άβάσιμα.

της άπόψεως, δτι ή άνω διάταξις δεν δύναται να ζητήσωσι να άμειφθώσι δι' αύτην, καθ' όσον ή παρ' αύτων παροχή εργασίας δεν είναι μόνον παράνομος, άλλα και άνήθικος, διότι είναι προφανές, δτι ο Νομοθέτης άπηγόρευσε την πέραν του ωρισμένου χρονικού όρίου εργασίαν, σκοπών να αποφευχθή ή εκ ταύτης υπερβολική καταπόνησις των εργαζομένων και ή επακολουθος εις αύτην βλάβη της υγείας των, επιδιώκων γενικώτερον, ίνα μή διά της υπερβολικής και παρατεταμένης εργασίας και της εκ ταύτης ασθενείας και ανικανότητος των εργατών καταναλωθώσι προώρως αι εργατικαί δυνάμεις της χώρας, επί προφανεί βλάβη της εθνικής οικονομίας.

Επομένως, κατά την αύτην άποψιν, δεν δύναται κατ' άρθρ. 907 § 2 Α.Κ. να αναζητηθή αμοιβή.

Καθ' όσον αφορά την παροχήν εργασίας κατά Κυριακάς, υπεστηρίχθη (βλέπε *Γαζής*, εν ΕρμΑΚ. επ' άρθρ. 365, αναφέροντα, μεταξύ των άλλων, την υπόσχεσιν εργασίας εις ημέραν απαγορευτικής εργίας), δτι εφαρμογήν έχει ή διάταξις του άρθρου 365 Α.Κ., κατά την οποίαν αι διατάξεις περί αποσχέσεως άδυνάτου παροχής εφαρμόζονται και όταν ή υπόσχεσις αφορά παροχήν προσκρούουσαν εις απαγορευτικήν διάταξιν του νόμου, εκτός αι συνέπειαι είναι διάφοροι εκείνων του άρθρ. 174 Α.Κ.

Αλλά το άρθρ. 365 Α.Κ. αφορά εις ενοχικήν δικαιοπραξίαν, της οποίας δεν απαγορεύεται ή σύστασις, απαγορεύεται μόνον ή παροχή, ένθ' κατ' άρθρ. 174 Α.Κ. απαγορεύεται ή δικαιοπραξία και τοιαύτη πρέπει, νομίζομεν, να είναι ή εις την προκειμένην περίπτωσιν.

Η κατωτέρω πρωτοδικειακή άπόφασις, ασχολουμένη και με το άρθρ. 659 Α.Κ. δρθώς δέχεται, δτι τούτο δεν εφαρμόζεται εις περιπτώσεις, καθ' άς εκ του νόμου τίθενται περιορισμοί ωρών εργασίας (βλέπε σημειώσεις μας εν ΕΕΔ 9, 785, ΕΕΔ 9, 980, ένθα και λεπτομέρειαι παραπομπαί. Πρωτοδικείου Καβάλας 601|1950, εισηγητής *Γ. Κώνστας*, ΕΕΔ 10, 117. *Κ. Καυκά*. Ένοχ. Δίκαιον. Ειδικόν Μέρος. Τόμος Β', Τεύχος Γ', σελ. 426).

Τέλος ώς ίδιαιτέρως προσοχής είναι ή δρθή, (καρά και την πρόσφατον Α.Π. 231|1951, εισηγητής *Δ. Αργυρόπουλος*, ΕΕΔ 10, 605, βλέπε σημειώσεις μας εν ΕΕΔ 10, 605) άποψις της

ἀποφάσεως ὅτι καὶ αἱ ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, ὡς ἡ προκειμένη, ἀγωγαὶ παραδεκτῶς εἰσάγονται κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν.

Πρωτοδικείου Ἡρακλείου 832|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΦΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Χ. Ζέρβας**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Κανελλόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Σκορδίλης, Ε. Χρυσός, Ι. Τσαντηράκης

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀπὸ 1 Αὐγούστου Β. Δ|τος κωδικοποιήσαντος τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Γ'ΦΟΔ'|1951 «περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν», ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. 765|1943 καὶ ἄρθρου μόνου τοῦ Ν. 1968|1944, «πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου αὐτοῦ τῶν κατὰ νόμον δικαιουμένων προσώπων κατὰ τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, δικάζεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, ἀνεξαρτήτως ποσοῦ, ὑπὸ Πρωτοδικείου κλπ.». Ἐκ τῆς γενικῆς καὶ σαφοῦς διατυπώσεως τῆς προπαρατεθείσης διατάξεως καὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου ἐπιδιωκομένου σκοποῦ τῆς ταχείας καὶ ἀδιπάνου ἐκδικάσεως τῶν ἀξιώσεων τῶν μισθωτῶν τῶν ἀπορρεουσῶν ἐκ τῆς παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας, συνάγεται σαφῶς, ὅτι εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Πρωτοδικείου ὑπάγεται καὶ πᾶσα ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ, ἔχουσα ὡς γενεσιουργὸν αἰτίαν τὴν παροχὴν ἐξηρτημένης προσωπικῆς του ἐργασίας, ἀνεξαρτήτως νομικῆς διατάξεως, ἐφ' ἧς αὕτη ἐρείδεται. Ἡ ἔννοια τοῦ ἐν τῇ ὡς ἄνω διατάξει ὅρου «σχέσεως ἐργασίας» εἶναι εὐρυτέρα τοῦ τῆς «συμβάσεως μισθώσεως ὑπηρεσιῶν», ὡς εἶχεν αὕτη πρὸ τῆς τροποποιήσεως, περιλαμβάνουσα καὶ τὴν ἀπαιτησιν λόγῳ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, ἐπελθόντος τῷ ἐργοδότῃ, συνεπείᾳ παροχῆς αὐτῷ ὑπηρεσιῶν ὑπὸ τοῦ ἐργάτου ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια. Ὅθεν οὐχὶ ὀρθῶς ὁ πρωτόβαθμιος δικαστὴς ἐκήρυξεν ἑαυτὸν ἀναρμόδιον καὶ ἀπέρριψε τὴν ὑπὸ χρονολογίαν 10 Ἰουλίου 1950 ἀγωγὴν τοῦ ἐκκαλοῦντος κατὰ τῆς ἐφεσιβλήτου, δι' ἧς ἐπεδίωκε τὴν καταδίκην ταύτης εἰς τὴν πρὸς αὐτὸν ἀπόδοσιν τῆς εἰς αὐτὴν προαγενομένης ὠφελείας ἐκ τῆς καθ' ὑπέρβασιν τῶν νομίμων ὁρίων παροχῆς ἐργασίας τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἐκ τῆς ἐργασίας ταύτου κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας καὶ κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ δέον ὅπως, γινομένου δεκτοῦ ὡς βασίμου τοῦ μοναδικοῦ λόγου τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως, γίνῃ καὶ αὕτη κατ' οὐσίαν δεκτὴ καὶ ἐξαφανισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, κρατήσῃ δὲ τὸ δικαστήριον ταῦτα παρ' αὐτῷ τὴν κρινομένην ὑπόθεσιν καὶ ἐρευνήσῃ περαιτέρω τὸ νόμῳ καὶ κατ' οὐσίαν βάσιμον αὐτῆς (ἄρθρ. 588 Κρ. Πολ. Δικ., Α.Π. 99|1935, ΕΕΝ β' σελ. 669).

Ὁ ἐκκαλῶν ἐν τῇ ὡς ἄνω ἀγωγῇ του ἰσχυρίσθη, ὅτι προσελήφθη ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου Ἀνωνύμου Ἑταιρίας τὴν 1 Σεπτεμβρίου 1946, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ὡς ἐργάτης φορτοεκφορτώσεως τῶν ἀεροπλάνων τῶν ἐκτελούντων τὴν συγκοινωνίαν Ἀθηνῶν—Ἡρακλείου, ἀντὶ ἡμερομισθίου ἀρχικῶς 12.000, αὐξηθέντος μεταγενεστέρως εἰς 30.000, εἰργάσθη δὲ μέχρι τῆς 23 Μαΐου 1950, ὅτε ἀπελύθη νομίμως, ὅτι καθ' ὅλον τὸ ἀνωτέρω χρονικὸν διάστημα (1 Σεπτεμβρίου 1946 ἕως 23 Μαΐου 1950) εἰργάσθη παρὰ τῇ ἐφεσιβλήτῳ ἐκτὸς τοῦ νομίμου ὀκταώρου καὶ ἐπὶ 164 νύκτας ἀπὸ 10 μ.μ. ἕως 6 π. μ. συνεχῶς ὡς νυκτοφύλαξ τῶν ἐν τῷ ἀεροδρομίῳ ἐγκαταστάσεών της, ὅτι εἰργάζετο ἐπὶ 11 ὥρας ἡμερησίως καὶ ἐπὶ 184 ἡμέρας. Ὅσαυτως εἰργάσθη κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἄλλας ὑπὸ τοῦ Νόμου καθιερωθείσας ὡς ἀργίας ἑορτάς, δι' ἃς ἐργασίας του δὲν ἐπληρώθη ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου, δικαιοῦται δὲ λαμβάνειν διὰ τὴν ἀνωτέρω πρόσθετον ἐργασίαν, καθ' ἃ λεπτομερῶς ἐν τῇ ἀγωγῇ του ἐκτίθεται, ἐν συνόλῳ δραχμὰς 22.033.252, καθ' ἃ ποσὰν ἡ ἐφεσιβλήτος ἐκ τῆς παρασχεθείσης ταύτης ἐργασίας κατέστη πλουσιωτέρα ἀδικαιολογήτως καὶ ἦτο τοιαύτη κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀγωγῆς, καθ' ὅσον τὸ ἀνωτέρω ποσὸν θὰ κατέβαλλεν εἰς ἄλλους ἐργάτας πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος παρασχεθεισῶν ἀναγκαίων αὐτῇ ἐργασιῶν. Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγὴ εἶναι νόμῳ βάσιμος, καθ' ὅσον ἡ παροχὴ ἐξηρτημένης ἐργασίας πέραν τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιτρεπομένων ὁρίων καὶ χωρὶς νὰ ἔχῃ εἰδικῶς ἐπιτραπῇ ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Ἀρχῆς (Προεδρ. Δ|γμα 27 Ἰουνίου|4 Ἰουλίου 1932 «περὶ κωδικοποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ ὀκταώρου διατάξεων» καὶ Προεδρ. Δ|γμα 8|14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», προσάπτει ἐν τούτῳ ἀκυρότητα εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ἀποκλείουσαν τὴν ἐκ τῆς συμβάσεως ἀγωγὴν πρὸς καταβολὴν ἀναλόγου ἀντιμισθίας, τοῦ ἄρθρου 659 Α. Κ. μὴ ἔχοντος ἐφαρμογὴν ἐν προκειμένῳ, ἐφ' ὅσον ἐξακολουθοῦσι νὰ ἰσχύωσι δυνάμει τοῦ ἄρθρου 38 τοῦ Εἰσαγ. Νόμου τοῦ Ἀστ. Κώδικος οἱ προαναφερθέντες νόμοι καὶ διότι τὸ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου τούτου (659 Α. Κ.) ἀναγνωριζόμενον δικαίωμα πρὸς λῆψιν συμπληρωματικῆς ἀμοιβῆς ἀναφέρεται εἰς ἐργασίαν παρασχεθεῖσαν πλέον τῆς συμφωνηθείσης ἢ συνήθους, οὐχὶ δὲ καὶ τῆς μὴ νομίμου τοιαύτης (*Καυκᾶ*, Ἐνοχ. Δίκ. ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 659 καὶ *Γ. Βάλληνδα*, Ἑρμην. Ἀστ. Κώδ. ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 659), πλὴν ὅμως ὁ ἐν τοιαύτῃ ἀκύρῳ συμβάσει παρασχὼν τὴν ἐργασίαν δικαιοῦται ν' ἀποζημιωθῇ κατὰ τοὺς περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διατάξεις (ἄρθρ. 904 Α.Κ.) καθ' ὅσαν ἡ καθ' ὑπέρβασιν τῶν νομίμων χρονικῶν ὁρίων παροχὴ ἐργασίας δὲν ἀποτελεῖ ὑπὸ τὰς κρατούσας κοινωνικὰς καὶ οἰκονομικὰς συνθήκας πρᾶξιν ἀνήθικον (Α.Π. 150|1940 Θέμ. ΝΑ' 419, Α.Π. 345|1949 Θέμ. Ξ' σελ. 443, *Καυκᾶ*, Ἐνοχ. Δίκ. Εἰδ. Μέρος ὑπὸ τὰ ἄρθρ. 648 649, *Γ. Βάλληνδα*, Ἑρμ. Ἀστ. Κώδ. ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 904, *Α. Σέρβου*, Ἐνοχ. Δίκ. Εἰδ. Μέρος Κεφ. γ' παράγρ. II, III 1 σελὶς 349 σημ. 1). Δέον ὅθεν ὅπως κατ' οὐσίαν ἐξετασθῇ αὕτη.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

Ι. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.— ΙΙ. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ.— ΙΙΙ. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ.— ΙΥ. ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ.

Εἰσαγωγικαὶ σημειώσεις Συντάξεως.

1.—Ἡ Πρωτοδίκου Ἰωαννίνων 125|1950, κατωτέρω σελ. 805, θέτει τὸν ὁρισμὸν συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ἐφ' ᾧ, ὡς γνωστόν, δὲν ἐφαρμόζεται ὁ Ν. 2112|1920 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ὑπομιμνήσκεται ἐπὶ τοῦ θέματος καὶ ἡ πρόσφατος Α.Π. 183|1951 (εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανῆς*, ΕΕΔ 10, 619, ἔνθα σημειώσεις μας.

2.—Ἡ Πρωτοδίκου Καρδίτσης 37|1951, κατωτέρω σελ. 806, ἔχει ὑπ' ὄψιν της περίπτωσιν ἀπαντήσεως τοῦ Ν. 118|1945 δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἐκδοθείσης κατὰ τὸ ἄρθρον 2 § 4 τοῦ ἄνω Νόμου, πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945 (ΕΕΔ 8, 961).

Πρόκειται συγκεκριμένως περὶ ἐφαρμογῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 11239|1946 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 118|1945 εἰς τὸν Δῆμον Καρδίτσης» (ΕΕΔ 6, 156).

Ἡ ἐν λόγῳ δικαστικὴ ἀπόφασις, παρ' ὅλον ὅτι ἐν τῇ περιφερείᾳ, τὴν ὁποίαν ἔχει ὑπ' ὄψιν της, δὲν λειτουργοῦν αἱ κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις, ὥστε νὰ ἴσχυ ἐφαρμογὴν τὸ κριτήριον τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 (ἀσφάλισις τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς τὸ Ι.Κ.Α.), τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας γενομένης ὑπὸ τὸ κράτος ἰσχύος τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, θεωρεῖ ἰσχύουσαν τὴν διὰ τῆς ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐπέκτασιν (βλέπε καὶ σύμφωνον 56300|49 ἐγκύκλιον Ὑπουργ. Ἐργασίας, ΕΕΔ 9, 35).

Παρατέρω ὅμως ἀκολουθοῦσα τὴν γνωστὴν καὶ κρατοῦσαν ἐν τῇ νομολογίᾳ ἄποψιν ὅτι, ἂν ἡ μὴ ἐξ ἀλληλήρου καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112, κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ὀφείλεται εἰς ἐσφαλμένον ὑπολογισμὸν αὐτῆς ἐκ συγγνωστῆς πλάνης τοῦ ἐργοδότου (βλέπε Α.Π. 78|1951, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 10, 359, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί), δὲν ἀπαγγέλλει ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Καὶ ταῦτα, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ἡμερησίως ἀριθμουμένου μισθωτοῦ, ὁ ὁποῖος, κατὰ τὴν κρατήσασαν πλέον ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ ἄποψιν (βλέπε Α.Π. 17|1951, εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 10, 201, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί. Πρωτοδίκου Πειραιῶς 337|1951. Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 10, 684), τότε μόνον θεωρεῖται ἰδιοτικὸς ὑπάλληλος, ὅταν, συντρέχοντος καὶ τοῦ στοιχείου τῆς παροχῆς ἐργασίας ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικῆς, ἀποδείξῃ, ὅτι ἡ δι' ἡμερομισθίου πληρωμὴ του ἦτο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου ἢ δὲν ἀνταπεκρίνετο πρὸς τὴν ἀλήθειαν.

Παρατέρω ἡ αὐτὴ δικαστικὴ ἀπόφασις δέχεται, κατ' ἀρχήν, ὅτι ἡ ἀπόλυσις μισθωτοῦ διὰ τὸν λόγον ὅτι ἐξηπατήθη οὗτος ὡς μάρτυς εἰς δίκην κατὰ τοῦ ἐργοδότου του (διὰ λόγους ἐκδικήσεως) συνιστᾷ καταχρηστικὴν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (οὕτω καὶ Α. Π. 186|1950, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 9, 343, ἔνθα καὶ λοιπαὶ εἰς σημειώσεις μας παραπομπαί).

Σχετικῶς πρὸς τὴν ἔκτασιν ἐφαρμογῆς τοῦ Δ.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112|1920 ἐπὶ ἐργατῶν κλπ. ἐπαναλαμβάνει τὴν γνωστὴν ἐκ τῆς νομολογίας ἄποψιν (βλέπε Α.Π. 85|1949, Α' Τμήματος, εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 8, 273, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί), πρὸς ἣν συνεφώνησε καὶ ἡ Α. Π. 486|1949, Β' Τμήματος, (εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 10, 56).

3.—Ἡ Πρωτοδίκου Καβάλας 1|1951, κατωτέρω σελ. 807, ἐπαναλαμβάνει τὴν κρατοῦσαν ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ ἄποψιν ὅτι ἐπὶ ἀκόρων συμβάσεων ἐργασίας δὲν ἐφαρμόζονται οἱ νόμοι περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 10, 685) καὶ ἀκόμη καὶ ὁ Α.Ν. 539|1945 περὶ χορηγήσεως εἰς τοὺς μισθωτοὺς κατ' ἔτος ἀδειῶν (βλέπε καὶ σύμφωνον Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 9501|1949, εἰσηγητὴς *Π. Παπακωνσταντίνου*, ΕΕΔ 9, 74, ἀντίθετος ὅμως ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 6209|1949, εἰσηγητὴς *Χ. Καραμανλῆς*, ΕΕΔ 8, 710).

3.—Ἡ Προέδρου Πρωτ. Θεσσαλονίκης 3|1951, κατωτέρω σελ. 808, ἔχει ὑπ' ὄψιν της περίπτωσιν στρατευθέντος μισθωτοῦ τοῦ Δημοσίου (παρὰ τῇ Ὑπηρεσίᾳ Υ.Ε.Κ.Α.), ὁ ὁποῖος κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς στρατεύσεως του ἀπελύθη κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ διὰ τοῦ Μθ' Ψηφίσματος τῆς 17|19 Ἀπριλίου 1948 κυρωθέντος ὑπ' ἀριθ. 516|1948 Α.Ν. περὶ ἐλέγχου τῆς νομιμοφροσύνης τῶν δημοσίων κλπ. ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν.

Ἀφοῦ, σκέπτεται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 § 2 τοῦ ἀνωτέρω Α.Ν., ἀναστέλλεται πᾶσα ἄλλη περὶ προστασίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας διάταξις, ἕπεται, ὅτι δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὴν περίπτωσιν καὶ ἡ προστασία τοῦ Ν. 3514|1928.

Ἐπαναλαμβάνεται διὰ τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως ἡ καὶ δι' ἄλλων δικαστικῶν ἀποφάσεων γενομένη δεκτὴ ἄποψις ὅτι διὰ τὴν προστασίαν τοῦ Ν. 3514 δὲν ἀρκεῖται τὸ κῦρος ἢ οὐ τῆς συμβάσεως ἐργασίας (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 557|1949, προέδρων *Β. Φαρμακίδης*, ΕΕΔ 8, 244, Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 1145|1950, προέδρων *Ι. Παπαγεωργίου*, ΕΕΔ 9, 761).

5.—Ἡ Προέδρου Πρωτ. Μεσολογγίου 51|1951 κατωτέρω σελ. 809, ἀσχολεῖται ἐπὶ τῆς προστασίας τοῦ ἀντικαταστάτου τοῦ στρατευθέντος μισθωτοῦ (βλέπε περὶ αὐτοῦ ΕΕΔ 9, 792, ἔνθα νομολογία καὶ σημειώσεις μας, ΕΕΔ 9, 1092).

6.—Ἡ Πρωτοδίκου Καλαμῶν 61|1950, κατωτέρω σελ. 810, ἀκολουθεῖ τὴν κρατοῦσαν ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ ἄποψιν ὅτι προϋπόθεσις τοῦ δικαιώματος ἀποζημιώσεως διὰ τὴν παράβασιν συλλογικῆς συμβάσεως εἶναι ἡ ὕπαρξις παρὰ τῷ ἐργοδότῃ πελατιάτου (βλέπε καὶ τὴν Α.Π. 610|1949, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 9, 103. ὁμιλοῦσαν περὶ προθέσεως τοῦ ἐργοδότου πρὸς παράβασιν συλλογικῆς συμβάσεως).

7.—Ἡ Πρωτοδίκου Βεροίας 4|1951, κατωτέρω σελ. 810, ἑρμηνεύει τὸ ἄρθρ. 649 Α.Κ (βλέπε περὶ αὐτοῦ *Γ. Σ. Σιμωνέτον*, ΕΕΔ 6, 97, Πρωτο-

δίκου Δράμας 8|1951 (Πρωτοδίκης *Ε. Κοντοφρύδης*, ΕΕΔ 10, 461).

Καθ' όσον άφορᾷ εἰς τὴν σύμβασιν μαθητείας βλέπε Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4149|1950, Πρωτοδίκης *Α. Σκούμπης*, ΕΕΔ 10, 83, *Θ. Βλαχόπουλος*, ΕΕΔ 10, 85.

8.—Ἡ Πρωτοδίκου Δράμας 8|1951, κατωτέρω σελ. 811, ἐπαναλαμβάνει τὴν δεκτὴν γενομένην ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ ἄποψιν ὅτι εἰσάγεται κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ⁋ΟΔ' ἀναγγελτικὴ ἀγωγὴ ἐργοδότου κατὰ μισθωτοῦ, διώκουσα τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἀνυπαρξίας ἀξιώσεως μισθωτοῦ (βλέπε καὶ Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 19|1950, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παρακομπαί, Πρωτοδίκης *Μ. Καλεύρας*, ΕΕΔ 9, 866).

9.—Ἡ Πρωτοδικείου Βόλου 359|1951, κατωτέρω σελ. 811, δέχεται καὶ αὐτή, ὡς καὶ ἡ λοιπὴ νομολογία (βλέπε ΕΕΔ 9, 81 ἐπ.), ὅτι κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν δὲν ἐπιτρέπεται αἴτησις ἀναψηλαφήσεως.

10.—Ἡ Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 439|1951, κατωτέρω σελ. 812, ἀσχολεῖται ἐπὶ διαφορᾶς Συνεταιρισμοῦ διὰ τὴν πληρωμὴν τῆς πρὸς αὐτὸν εἰσφορᾶς ἢ ὁλοσήμου ἄλλης ὀφειλῆς, αἱ ὁποῖαι κατὰ τὸν Ν. 602 περὶ συνεταιρισμῶν, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 28.11.1927 καὶ τοῦ νόμου 5280|1931, ἐκδικάζονται κατὰ τὴν εἰδικὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ⁋ΟΔ' ὑπὸ τοῦ Κιρκνοδίκου (πρβλ. καὶ Πρωτοδίκου Βόλου 126|1946, Πρωτοδίκης *Π. Βουγᾶς*, ΕΕΔ 6, 57).

Ἡ κατὰ κοσὸν ἁρμοδιότης τοῦ Κιρκνοδίκου εἶναι ἡ τῆς γενικῆς ἁρμοδιότητος αὐτοῦ (ἄρθρ. 490 Πολ. Δικ.).

Ι. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Συμβάσεις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου καὶ ἐφαρμογὴ Ν. 2112|1920.

Ἀνεφάρμοστον Ν. 2112|1920 ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου.— Τίνες συμβάσεις θεωροῦνται ὡς ὡρισμένου χρόνου.— Τοιαῦται διὰ καθορισμοῦ ὡρισμένου χρόνου καὶ δι' ἀναφορᾶς εἰς περιστατικόν, τοῦ ἀπολύου ἡ ἐπέλευσις εἶναι ἐκ τῶν προτέρων γνωστή.

Πρωτοδίκου Ἰωαννίνων 125|1950

Διαδικασία Ν. Γ⁋ΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Ο. Νικόπουλος*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Συγκούνας, Ι. Σπανός, Σ. Γκιόκας, Κ. Σιαφάκας

Τὸ κεφάλαιον τῆς ἀγωγῆς, δι' οὗ ὁ ἐνάγων μισθωτός, ἰσχυρίζόμενος ὅτι ἡ ἐναγομένη, μεθ' ἧς συνδέεται διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὡρίσατου χρόνου, κατήγγειλε τὴν σύμβασιν ταύτην ἄκύρως, μὴ τηρήσασα τὰς νομίμους διατυπώσεις, ἐπιδιώκει τὴν νόμιμον ἀποζημίωσίν του εἶναι, κατ' ἀρχήν, νόμιμον (Ν. 2112). Ὁ καθορισμὸς τοῦ χρόνου εἰς τὴν μίσθωσιν ἐργασίας ὡρισμένου τοιούτου δύναται νὰ γίνῃ εἴτε ρητῶς, εἴτε σιωπηρῶς (*Καννᾶ*, Ἐνοχ. ἄρθρ. 648 § 10 σ. 296, *Ζέπου* Ἐνοχ. Εἰδικῶν σ. 325). Ρητῶς δύναται νὰ γίνῃ καὶ δι' ἀναφορᾶς εἰς περιστατικόν, τοῦ ὁποίου ἡ ἐπέλευσις εἶναι ἐκ τῶν προτέρων γνωστή, σιωπηρῶς δὲ δύναται νὰ τεκμαρθῇ ἐκ τοῦ εἴδους καὶ τοῦ σκοποῦ, δι' ὃν παρέχονται αἱ ὑπηρεσίαι, ὡς καὶ δι' ὡρισμένον ὑπὸ ἐκτέλεσιν ἔργον (ἄρθρ. 669 Α.Κ., Α.Π. 400|1947, ΕΕΔ 7,98, *Κυπουσιώρια*, Ἑρμηνεία Ἐργατικοῦ Δικαίου § 72 καὶ Ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας § 1 σημ. 7). Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐβεβαιώθη ἀρκούντως, ὅτι ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων καταρτισθεῖσα σύμβασις ἐργασίας δὲν ἦτο ἀορίστου χρονικῆς διαρκείας, ἀλλ' ὡρισμένης τοιαύτης καὶ ἡ διάρκεια αὐτῆς, καίτοι δὲν ἦτο ἐκ προοιμίου σαφῶς καθωρισμένη χρονικῶς, ἐξηρτήθη ἐκ τῆς διαρκείας τῶν ἔργων, δι' ἃ προσελήφθη ὁ ἐναγων καὶ ἅτινα ἐπερατώθησαν παραδοθέντων καὶ τῶν μηχανημάτων καὶ αὐτοκινήτων εἰς τὸ Δημόσιον, παρ' οὗ, μὲ τιμὴν μονάδος, ἡ ἐναγομένη εἶχεν ἀναλάβει τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων. Ἄλλως τε ἡ ἐναγομένη περὶ τῆς λήξεως τῶν ἔργων εἰδοποίησεν ἐγγράφως καὶ ἐγκαίρως τὸν ἐνάγοντα, ἀναγγείλασα σχετικῶς διὰ μέσου τῆς Γενικῆς Διοικήσεως Ἠπείρου, καίτοι δὲν ἔχει ἐπεκταθῇ δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὁ Ν. 118 καὶ δὲν λειτουργεῖ Ταμεῖον Ἀνεργίας εἰς τὴν περιφέρειαν ἡμῶν, τὸ τοιοῦτον καὶ εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ Ταμεῖον Ἀνεργίας Ἀθηνῶν. Τούτων οὕτως ἐχόντων καὶ τοῦ ἐνάγοντος μὴ συμπεριλαμβανομένου εἰς τὸ μόνιμον προσωπικὸν τῆς ἐναγομένης δὲν ὑποχρεοῦται αὕτη εἰς τὴν καταβολὴν ἀποζημιώσεως καὶ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ὡς πρὸς τὸ κεφάλαιον τοῦτο, εἶναι ἀπορριπτέα. Ἡ παρὰ τοῦ ἐνάγοντος ἐπικαλουμένη ἐπιβοητικῶς διάταξις τοῦ ἄρθρου 1 ἐδ. 2 τοῦ Ν. 2112, ὡς τοῦτο συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. 4558|1930, καθ' ἣν ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 προειδοποίησις δὲν ἀπαλλάσσει τὸν ἐργοδότην τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς ἀποζημίωσιν τοῦ ὑπαλλήλου διὰ τοῦ 1)ῃ τῆς ἀποζημιώσεως, ἣν ἔχει νὰ καταβάλῃ ὁ ἐργοδότης κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδάφιον, ἐφαρμογὴν ἔχει, ὡς ἐκ τῶν διατάξεων τῶν εἰρημένων ἄρθρων προκύπτει, ἐπὶ ἀπολύσεως ὑπαλλήλου προσληφθέντος ἐπὶ χρόνον μὴ ὡρισμένον, ὅτε ἐπιβάλλεται ἡ προειδοποίησις, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν ἡ πρόσληψις τούτου ἐγένετο, καθ' ἃ ἐν τῇ προηγουμένῃ σκέψει ἐγένετο δεκτόν, δι' ὡρισμένον χρόνον, ὅτε δὲν συντρέχει περίπτωσις ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 1 καὶ ἡ ἐπιβοηθητικὴ ἐπομένως, ὡς ἄνω, αἴτησις τοῦ ἐνάγοντος εἶναι ἀπορριπτέα.

---

2. Ἀσφάλισις μισθωτῶν εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας.

Ἐπέκτασις Ν. 118|1945 δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως εἰς περιφέρειαν, ἔνθα δὲν λειτουργοῦσαι αἱ Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις.— Ἐπίλεσις Ν. Δ. 1365|1949, καθιερούντος ὡς κριτήριον ὑπαγωγῆς εἰς ἀσφάλισιν Ταμείου Ἀνεργίας τὴν ἀσφάλισιν τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς τὸ Ι.Κ.Α.— Ἐξακολούθησις ἰσχύος τῆς ἐπεκτάσεως Ν. 118|1945, ἀδιαφόρως κριτηρίου.— Τόπος ἀπασχολήσεως μισθωτοῦ.— Ὑπαλληλικὴ ἰδιότης ἡμερομισθίου.— Ἀμφιβολία ἐργοδότου περὶ τῆς ἐκτάσεως ὑποχρεώσεων αὐτοῦ, ἐσφαλμένος ὑπολογισμὸς ἀποζημιώσεως καὶ κῦρος καταγγε-

Λίαν συμβάσεως ἐργασίας.—Ἰσχυρισμὸς περὶ καταχρηστικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τοῦ γεγονότος τῆς ἐξετάσεως τοῦ μισθωτοῦ ὡς μάρτυρος κατὰ τοῦ ἐργοδότου. —Ἐπιχειρήσεις καλυπτόμεναι ὑπὸ τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920.

Πρωτοδίκου Καρδίτσης 37/1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. *Κ. Παρασκευόπουλος*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Χατζηγῆγος, Κ. Κουσαξῆς

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ὁ ἐνάγων ἰσχυρίζεται, ὅτι συνῆψε μετὰ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου, ἄλλως ἀορίστου, χρόνου προσελήφθη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, ὡς χειριστὴς μηχανημάτων ὁδοποιΐας καὶ εἰργάσθη ἀντὶ 80.000 ἡμερησίως ἀρχικῶς καὶ 88.000 μεταγενεστέρως εἰς τὴν παρ' αὐτῆς κατασκευαζομένην δημοσίαν ὁδὸν Καρδίτσης—Φαρσάλων ἀπὸ 16ης Ἰουνίου 1950 μέχρι τῆς 8ης Φεβρουαρίου 1951, ὅτε ἀπελύθη, χωρὶς νὰ ἔχῃ λήξει ἡ σύμβασις ἐργασίας καὶ ἐκ τοῦ λόγου τούτου αἰτεῖται τοὺς μισθούς του ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως μέχρι τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς, ἄλλως, ἐὰν θεωρηθῇ ἡ σύμβασις ὡς ἀορίστου χρόνου, νὰ κηρυχθῇ ἄκυρος ἡ καταγγελία, διότι δὲν ἐτηρήθησαν αἱ διατυπώσεις τοῦ ν. 118/1945. Ἔτι δὲ ὅτι ἡ ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ἄσκησις τοῦ δικαιώματος πρὸς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐγένετο καθ' ὑπέρβασιν τῶν ὁρίων τῆς καλῆς πίστεως καὶ ἀξιοῖ, ὅπως ὑποχρεωθῇ αὕτη εἰς καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν του μέχρι τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς, ἄλλως, ἐὰν θεωρηθῇ ὅτι ἐπῆλθεν ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας, νὰ ὑποχρεωθῇ εἰς τὴν καταβολὴν τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως ἐκ δραχμῶν 3.100.000 λόγῳ ἀτάκτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, καὶ ἐκ δραχ. 704.000, ἐφ' ὅσον ἀπελύθη, πρὶν συμπληρώσῃ τὸν βασικὸν χρόνον πρὸς λῆψιν ἀδείας, προσέτι δὲ αἰτεῖται, ὅπως ὑποχρεωθῇ ἡ ἐν λόγῳ ἑταιρία εἰς καταβολὴν 1) δρχ. 2.435.000 δι' ὑπερωριακὴν ἐργασίαν, 2) δραχ. 2.445.000 διὰ παρασχεθεῖσαν κατὰ τὰς Κυριακὰς ἐργασίαν, 3) δραχ. 937.500 διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν καὶ 4) δραχ. 88.000 διὰ τὸ ἡμερομίσθιον τῆς 28.10.1950. Οὕτως ἐχουσα ἡ ἐνδικος ἀγωγή, κατ' ἀρχὴν, νόμῳ βάσιμος εἶναι, ὡς ἐρειδομένη ἐπὶ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 648, 653 καὶ 656 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ ἐρευνητέα περαιτέρω ἀποβαίνει.

Δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 41239/1946 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐπεξετάθη εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ Δήμου Καρδίτσης ὁ Νόμος 118/1945, αἱ διατάξεις τοῦ ὁποίου ἐτέθησαν εἰς ἐφαρμογήν, ἀφ' ἧς ἤρξατο λειτουργοῦν τὸ ἐν Καρδίτσῃ παράρτημα τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ἤτοι ἀπὸ τῆς 1.11.1950. Τὸ γεγονὸς ὅτι ἐν Καρδίτσῃ δὲν λειτουργοῦσιν εἰσέτι Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις δὲν ἐμποδίζει τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ρηθέντος νόμου, διότι τὸ ν.δ. 1255/1949, ὅπερ ἐν ἄρθρῳ 2 § 1 ὁρίζει, ὅτι εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς πάντα τὰ πρόσωπα τὰ παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ἐναντι ἀμοιβῆς δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦνται εἰς περιφερείας, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ ἀσφαλίζονται παρ' αὐτῷ ἢ παρ' ἑτέρῳ Ὀργανισμῷ κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας, προφανῶς δὲν ἠθέλησε νὰ καταργήσῃ τὰς μέχρι τοῦ χρόνου τῆς ἰσχύος των (16.12.49) ἐκδοθείσας ὑπουργικὰς ἀποφάσεις, δι' ὧν νομίμως ἐπεξετάθησαν αἱ διατάξεις τοῦ ρηθέντος νόμου, ἔστω καὶ ἐὰν εἰς τὰς περιφερείας ταύτας δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α., ἀλλ' ἁπλῶς ἔθεσεν ὡς ἀρχήν, ὅτι ἀπὸ τῆς 16.12.1949 εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς ἅπαντες οἱ μισθωτοί, οἱ ἀπασχολούμενοι εἰς περιφέρειαν, εἰς ἣν ἔχει ἐπεκταθῇ τὸ Ι.Κ.Α. καὶ ἀσφαλίζονται παρ' αὐτῷ κατὰ τῆς ἀσθενείας καὶ περαιτέρω ἐν τῷ ἐδαφίῳ 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ὥρισεν, ὅτι δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδιδομένων μετὰ γνώμην τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, δύναται νὰ ἐπεκτείνεται ἡ ἀσφάλισις κατὰ τῆς ἀνεργίας καὶ εἰς περιφερείας, εἰς ἃς δὲν ἐφαρμόζεται ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α., ὁπότε εἰς τὴν ἀσφάλισιν ὑπάγονται πάντα τὰ πρόσωπα, ἅτινα θὰ ἠσφαλίζοντο κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. καὶ εἰς τὰ λοιπὰ κλαδικὰ Ταμεῖα, ἂν ταῦτα ἐλειτούργουν εἰς τὰς ἐν λόγῳ περιφερείας. Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ ἐρείδεται καὶ ἐπὶ τῶν διατάξεων τοῦ Ν.Δ. 118/1945, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. τῆς 8/11 Μαΐου 1946 καὶ τοῦ ὁμοίου ὑπ' ἀριθ. 1255/1949.

Ἐβεβαιώθημεν, ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ἑταιρίας, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου καὶ οὐχὶ ὡρισμένου χρόνου, ὡς χειριστὴς μηχανημάτων ὁδοποιΐας ἀντὶ ἡμερομισθίου 80.000 δραχμῶν ἀρχικῶς καὶ 88.000 μεταγενεστέρως καὶ προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὴν παρ' αὐτῆς κατασκευαζομένην δημοσίαν ὁδὸν Καρδίτσης - Φαρσάλων ἀπὸ τῆς 16 Ἰουνίου 1950 μέχρι τῆς 8 Φεβρουαρίου 1951, ὅτε ἡ ἐναγομένη ἀπροειδοποιήτως κατήγγειλε τὴν ὡς ἄνω σύμβασιν. Περαιτέρω προέκυψεν, ὅτι κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα ὁ ἐνάγων, ὡς καὶ ἅπαν τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν τῆς ἐναγομένης, ἀπησχολεῖτο εἰς τὸ τμῆμα τῆς ὁδοῦ Σοφάδων—Φαρσάλων, ἤτοι ἐκτὸς τῆς περιφερείας τοῦ Δήμου Καρδίτσης, ἡ δὲ ὑλικὴ ἐγκατάστασις τῆς ἐν Ἀθήναις ἐδρευούσης ἐναγομένης τεχνικῆς ἑταιρίας ἱδρύατο ἐν τῇ κωμοπόλει τῶν Σοφάδων, ἐν ᾗ δὲν ἔχει ἐπεκταθῇ ὁ Ν. 118. Τούτων οὕτως ἐχόντων ἡ ἐναγομένη δὲν εἶχεν ὑποχρέωσιν νὰ ὑποβληθῇ κατὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἰς τὰς διατυπώσεις τοῦ ρηθέντος νόμου 118 (πρβλ. *Σωκρ. Βεκρῆ*, Ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, σελ. 20—24) καὶ ἑπομένως ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος εἶναι ἰσχυρά. Ἀλλὰ καὶ ἐὰν ὑποτεθῇ ὅτι εἶχε τοιαύτην ὑποχρέωσιν, πάλιν ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως εἶναι ἔγκυρος, διότι ἡ ἐναγομένη ἐτήρησε τὰς διατυπώσεις τοῦ νόμου, ἤτοι 1) ἡ ἀπόλυσις ἐγένετο ἐγγράφως, 2) κατεβλήθη ἡ νόμιμος ἀποζημίωσις καὶ 3) ἐγένετο ἐμπροθέσμως ἡ ἀναγγελία εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας. Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐνάγοντος ὅτι ἔδει νὰ καταβληθῇ ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ὑπαλλήλου καὶ οὐχὶ τοῦ τεχνίτου δέον νὰ ἀπορριφθῇ, διότι δὲν ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ χαρακτηρισμός του ὡς ἡμερομισθίου ἐγένετο πρὸς περιγρα-

τὴν τοῦ νόμου (Α.Π. 406|49, ΕΕΔ 8, 1038, 288|50, ΕΕΔ 9, 513, 17|51, ΕΕΔ 10, 203) ἀλλὰ καὶ διότι προεκυψεν, ὅτι ἡ προέχουσα ροφὴ τῆς παρασχεθείσης ὑπ' αὐτοῦ ἐργασίας ἦτο χειρωνακτική καὶ οὐχὶ πνευματική. Ἄλλως τε ἐν προκειμένῳ ἡ ἐλλειπὴς καταβολὴ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ν. 118 ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως, ὀφείλεται εἰς ἐφαπαξ μένον προφανῶς ὑπολογισμὸν τοῦ ἐργοδότου καὶ ἀποβολίαν περὶ τῆς ἐκτάσεως τῶν ὑποχρεώσεών του καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν χωρεῖ ἀκύρωσις τῆς γενομένης καταγγελίας, ἀλλὰ παρέχεται εἰς τὸν ὑπάλληλον δικαίωμα πρὸς συμπληρωματικὴν καταβολὴν τῆς διαφορᾶς (Α.Π. 291|1949, Θεμ. Ξ' σελ. 423). Ἔτσι ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως εἶναι ἄκυρος καὶ ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ἡ ἀναγγελία τῆς ἀπολύσεως δὲν περιλαμβάνει τὸν ἀριθμὸν τοῦ ἀσφαλιστηρίου βιβλιαρίου Ι.Κ.Α. δὲν νὰ ἀπορριφθῇ, δύναται μὲν καὶ τὸ στοιχεῖον τοῦτο περιλαμβάνεται μεταξὺ τῶν ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁριζομένων τοιούτων (Α.Π. 658|1950, ΕΕΔ 10, 109), πλὴν ὅμως, ἐφ' ὅσον ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς Καρδίτσης δὲν ἐπεξετάθησαν αἱ ἀσφαλίσεις τοῦ Ι.Κ.Α. δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐκδοθῇ βιβλιάριον, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μνημονευθῇ ὁ ἀριθμὸς τούτου εἰς τὸ ἔγγραφον τῆς ἀναγγελίας. Τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ἐνάγων εἶχε κατὰ τὸ παρελθὸν ἀσφαλισθῇ εἰς τὸ ὑποκατάστημα Θεσσαλονίκης καὶ ἦτο κάτοχος τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1949|12.2.1949 βιβλιαρίου θὰ ἐδημιούργει ὑποχρέωσιν εἰς τὴν ἐναγομένην νὰ ἐπικαλεσθῇ ἐπ' αὐτοῦ τὰ εἰδικὰ ἔνσημα τοῦ Ν. 6298|1934 «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων» καὶ ἐν δεδομένῃ στιγμῇ νὰ ἀναγράψῃ τὸν ἀριθμὸν ἐν τῇ ἐγγράφῳ ἀναγγελίᾳ τῆς ἀπολύσεως, ἐὰν ἡ ἀπασχόλησις τοῦ ἠσφαλισμένου ἐκτὸς τῶν ἀσφαλιστικῶν περιοχῶν ἦτο προσωρινὴ καὶ οὐχὶ ὁριστική, ὡς ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει (πρβλ. ἄρθρ. 2 ὑπουργ. ἀποφ. 10703|1937 «περὶ ἐγκρίσεως κανονισμοῦ τρόπου ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν καὶ εἰσπράξεως τῶν εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α.).

Περαιτέρω ὁ ἐνάγων ἰσχυρίζεται, ὅτι ἡ ἐναγομένη προέβη εἰς τὴν ἀπόλυσιν τούτου, διότι ἐξητάσθη ὡς μάρτυς κατ' αὐτῆς εἰς δίκην μεταξὺ ταύτης καὶ τοῦ Σ. Κ. καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ ἀπόλυσις του εἶναι ἄκυρος, ὡς γενομένη καθ' ὑπέρβασιν τῶν ὁρίων τῆς καλῆς πίστεως καὶ αἰτεῖται τὴν καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν του ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως μέχρι τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς. Ἡ βάσις αὕτη τῆς κρινομένης ἀγωγῆς δέον νὰ ἀπορριφθῇ, ὡς κατ' οὐσίαν ἀβάσιμος, διότι ἐκ τῆς διαδικασίας ἐβεβαιώθη, ὅτι ἡ ἀπόλυσις τούτου δὲν ἐγένετο ἐκ τοῦ ἀναφερομένου ὡς ἄνω λόγου, ὅστις ἀναμφιβήτητος θὰ ἀπετέλει καταχρηστικὴν ἄσκησιν δικαιώματος, ἀλλὰ συνεπείᾳ μειώσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐναγομένης.

Τὸ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν. 2112 ἐκδοθὲν διάταγμα τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 περιέχει διατάξεις προστατευούσας μόνον τοὺς ἐργάτας τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 12 τοῦ ρηθέντος νόμου ἀναφερομένων ἐπιχειρήσεων καὶ οὐχὶ πάντα ἐν γένει ἐργάτην, ὁπότε θὰ ἐστερεῖτο κύρους, ὡς ἐκδοθὲν καθ' ὑπέρβασιν τῆς δοθείσης ὑπὸ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας ἀδείας (πρβλ. *Καποδίστρια*, Ἐργατ. § 146 καὶ αὐτόθι νομολογίαν. Ἐνεχ. Κανκὸ Τόμ. Α' σ. 851, Α.Π. 85|49, Θέμ. Ξ' 289). Τούτου δοθέντος καὶ ἐφ' ὅσον ἡ ἐναγομένη τεχνικὴ ἑταιρία ἀποτελεῖ χειροτεχνικὴν ἐπιχείρησιν, ὁ δὲ ἐνάγων, ὡς ἐξετάθη ἀνωτέρω, εἶναι τεχνίτης καὶ οὐχὶ ὑπάλληλος, νόμῳ βάσιμος εἶναι ἡ ἀγωγὴ ὡς πρὸς τὸ αἴτημα περὶ καταβολῆς ἀποζημιώσεως, ὡς ὁριζομένη ἐπὶ τῶν μνησθεισῶν διατάξεων. Συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ρηθέντος Β. Δ/τος ἔδει νὰ προηγηθῇ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας πρὸ 5 ἡμερῶν, ἥτις ὅμως ἐν προκειμένῳ δὲν ἔλαβε χώραν καὶ ὡς ἐκ τούτου ὑπόχρεως καθίσταται ἡ ἐναγομένη κατ' ἄρθρον 5 τοῦ ἰδίου Διατάγματος νὰ καταβάλῃ τῷ ἐνάγοντι ἀποζημίωσιν ἴσην πρὸς τὸ σύνολον τῶν τακτικῶν αὐτοῦ μισθῶν, οὓς θὰ ἐλάμβανε κατὰ τὸν χρόνον, πρὸ τοῦ ὁποίου ἔδει νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία, ἤτοι ὁκτὼ ἡμερῶν, ἀνερχομένας ἐν προκειμένῳ εἰς δραχμὰς 440.000.

---

3. Καταγγελία ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας

Παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ εἰσπράκτορος λεωφορείου αὐτοκινήτου στερουμένου νομίμου ἀδείας.— Ἀκυρότης συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀνεφάρμοστον νόμου περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας — Ἀνεφάρμοστον καὶ Δ.Ν. 539|1945 περὶ ἀδειῶν.— Ἀναζήτησις ἀποζημιώσεως κατὰ διατάξεις περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ.

Πρωτοδίκου Καβάλας 1|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. *Γ. Κώνστας*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Μάρτης, Π. Ἀνανιάδης

Ἐβεβαιώθη, κατὰ τὴν κρίσιν μας, ὅτι μεταξὺ τοῦ ἐνάγοντος καὶ ἐναγομένου κατηρτίσθη ἡ σύμβασις ἐργασίας, καθ' ἣν προσελήφθη ὁ πρῶτος, ἵνα προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του εἰσπράκτορος τῶν λεωφορείων αὐτοκινήτων αὐτοῦ, κινουμένων ἐν ὑπεραστικαῖς μόνον συγκοινωνιακαῖς γραμμαῖς καὶ οὐχὶ τοῦ βοηθοῦ τοῦ ὁδηγοῦ ἑκάστου τῶν λεωφορείων τούτων, ὡς ἀβασίμως ἰσχυρίζεται ὁ ἐναγόμενος, ὅπερ καὶ ἀποτελεῖ ἐν τῇ κρινομένῃ διαφορᾷ τὸ ζωηρῶς μεταξὺ των ἐριζόμενον σημεῖον τῆς συμβάσεως των, δοθέντος μάλιστα ὅτι ἡ ἰδιότης τοῦ βοηθοῦ ὑπεραστικοῦ λεωφορείου εἶναι ἄγνωστος εἰς τὴν κειμένην νομοθεσίαν (τῶν ὑπουργικῶν δηλονότι ἀποφάσεων, δι' ὧν καθορίζονται τοιαῦται ἀποδοχαί, τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ διαιτητικῶν ἀποφάσεων). Καὶ αἱ ἐπικαλούμεναι εἰδικώτερον παρὰ τοῦ ἐνάγοντος ὑπ' ἀριθ. 23398|48 καὶ 59151|50 Υ.Α., δι' ὧν ἐκηρύχθη ἐκτελεστὴ κ.λ.π. ἡ ὑπ' ἀριθ. 5|48 ἀπόφ. τῆς Προσ. Ἐπιτρ. Διαιτησίας Συλλ. Διαφορῶν Ἀθηνῶν, προβλέπουσι μόνον περὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὁδηγῶν καὶ εἰσπρακτόρων τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὰς ἀστικὰς καὶ ὑπεραστικὰς λεωφορειακὰς γραμμάς, διότι καὶ εἰς τὰς ὑπεραστικὰς γραμμὰς ὑπηρετοῦσιν εἰσπράκτορες, ὡς συνέβη δηλονότι καὶ μὲ τὸν ἐνάγοντα, ἀπασχολούμενον ἀποκλειστικῶς μὲ τὰ καθήκοντα τοιούτου εἰσπράκτορος, ἤτοι οὗτος ἐξέδιδεν εἰσιτήρια εἰς τοὺς ἐκ τῶν ἐνδιαμέσων σταθμῶν ἐπιβάτας, εἰσεπράττων τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν καὶ καταχωρῶν τοῦτο εἰς κατάστασιν, ἔδιδε τὸ σῆμα ἀναχω-

ρήσεως καὶ σταθμεύσεως τοῦ αὐτοκινήτου, ἐφρόντιζε διὰ τὴν τακτοποίησιν ἐντὸς τοῦ αὐτοκινήτου τῶν ἐπιβατῶν καὶ ἀποσκευῶν αὐτῶν, παρέχων τὰς ἀπαιτουμένας παρ' αὐτῶν πληροφορίας κ.λ.π. Θὰ ἐδικαιοῦτο συνεπῶς ὁ ἐνάγων νὰ λάβῃ τὰς ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καθοριζομένας ἀποδοχάς, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐὰν θέλῃ χαρακτηρισθῇ ὡς ὑπάλληλος ἢ οὔ, κατὰ τὸ κριτήριον τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. 1284|1918 (Α.Π. 389|50, ΕΕΔ τ. 9, 643), ἐὰν ὅμως ἡ ἐν λόγῳ σύμβασις ἐργασίας ἦτο ἐγκυρος, τοῦθ' ὅπερ δὲν συμβαίνει ἐν προκειμένῳ, διότι ἀπαγορεύεται ἡ πρόσληψις ἀτόμου, μὴ ἔχοντος ἄδειαν εἰσπράκτορος αὐτοκινήτου, χορηγουμένην παρὰ τῆς ἁρμοδίας ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς, ἐλεγχούσης τὴν ὕπαρξιν ὡρισμένων προϋποθέσεων, συντρεχουσῶν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ μέλλοντος νὰ ἐργασθῇ ὡς τοιοῦτον, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν Νόμων 5611|32 κ.λ.π., τεθεῖσας προδήλως χάριν τοῦ δημοσίου συμφέροντος, δι' ὃ καὶ ποιναὶ κυρώσεις ἀπαγγέλλονται, κατὰ τὸ ἄρθρον 42 τοῦ Νόμου 4841|30 (ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 58 τοῦ Ν. 6053|34), κατὰ τοῦ κατόχου αὐτοκινήτου λειτουργοῦντος καὶ χρησιμοποιοῦντος διὰ τὸ λειτούργημα τοῦ εἰσπράκτορα μὴ κεκτημένου ἄδειαν εἰσπράκτορος.

Ἐπομένως ἡ ἀντιβαίνουσα εἰς τὴν ἀνωτέρω διάταξιν σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας εἶναι ἄκυρος, συνεπῶς τῷ ἄρθρῳ 174 τοῦ Α.Κ., καθ' ὃ δικαιοπραξία ἀντικειμένη εἰς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν, ἐφ' ὅσον δὲν συνάγεται ἄλλο τι, καὶ ὡς τοιαύτη λογίζεται, κατὰ τὸ ἄρθρον 180 Α.Κ., μὴ γενομένη (Α.Π. 70|1918, ΕΕΔ τ. 7, 274, Α.Π. 545|19, 597|49, ἐν ΕΕΔ τ. 9, σελ. 3 καὶ 58). Ἀπορριπτέου ἄθεν, ὡς νομῳ ἀβάσιμος, τυγχάνει ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ ὡς πρὸς ἅπαντα αὐτῆς τὰ κεφάλαια, ἐν οἷς καὶ τὸ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Α.Ν. 539|45 περὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν» (βλ. ἀνωτέρω παραπομπὰς καὶ λοιπὴν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ τ. 9, σελ. 74). Ἐφ' ὅσον ἡ ἀγωγὴ αὕτη δὲν δύναται νὰ ἐρευνηθῇ ὡς τοιαύτη τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ τοῦ ἄρθρου 904 τοῦ Α.Κ., μὴ φέρουσα τὰ στοιχεῖα αὐτῆς, καθ' ἣν (ἀγωγὴν) δηλονότι ἠδύνατο νὰ ἀναζητηθῇ τὸ ποσόν, καθ' ὃ κατέστη ἀδικαιολογήτως πλουσιώτερος ὁ ἐναγόμενος, δοτις σημειωτέον, ἐν γνώσει τῆς ἀνωτέρω ἀπαγορεύσεως, ἀπασχολεῖ κατὰ κανόνα εἰσπράκτορας στερουμένους σχετικῆς ἀδείας καὶ ἐζημιώθη ἀντιστοίχως ὁ ἐναγων, διὰ τῆς ἀποφυγῆς τοιαύτης δαπάνης, ἣν ὁπωσδήποτε θὰ κατέβαλλεν (ἀνερχομένης μάλιστα εἰς τὰ ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω ἀποφάσεων καθοριζόμενα ποσὰ) ἐκμισθώνων τὰς ὑπηρεσίας, ἃς ἀκριβῶς προσέφερεν αὐτῷ ὁ ἐνάγων (Α.Π. 845|49, ΕΕΝ τ. ιστ' σ. 666, Α.Π. 638|39, Θέμ. Ν' 652, *Τριανταφυλλ.* ἐν Σχ. Ἐνοχ. σελ. 227 - 250, *Ἀποστολοπούλου*, Ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτ. σελ. 270, *Καποδίστριας*, ἐν ΕΕΔ τ. 9, σ. 227 καὶ Θέμ. ΜΘ' 745 καὶ 825).

---

4. Κριτήρια ἀσφαλίσεως μισθωτῶν εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας κατὰ Ν.Δ. 1255|1949.

Ἀσφάλισις μισθωτῶν εἰς τὸ Ι.Κ.Α. κατὰ τῆς ἀσθενείας.— Ἀδιάφορον διὰ τὴν ἀσφάλισιν καὶ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἡ μὴ καταβολὴ ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν.

Πρωτοδίκου Ζακύνθου 4|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Ι. Γουργέας*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Παπαδάτος, Τ. Κεφαλληνός

Διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν.Δ. 1255|49 ὑπήχθησαν ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας πάντες οἱ μισθωτοί, οἱ τελοῦντες ἐν σχέσει ἐξηρτημένης ἐργασίας, οἱ ἀπασχολούμενοι εἰς ἃς περιφερείας ἰσχύει ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ ἀσφαλίζονται κατὰ τῆς ἀσθενείας. Ἐν Ζακύνθῳ ἐπεξετάθη ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. ἀπὸ 1.8.50 καὶ ὁ ἐναγων, καθ' ἃ συνωμολογήθη, εἶναι ἠσφαλισμένος κατὰ τῆς ἀσθενείας. Ἡ ἀντίρρησις τοῦ ἐναγομένου συνίσταται εἰς τὸ ὅτι δὲν ἰσχύει ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἐν Ζακύνθῳ, διότι δὲν λειτουργεῖ εἰσέτι ἐνταῦθα Ὑποκατάστημα τούτου. Πλὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10500|50 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (Φ.Ε.Κ. τεῦχος Β' 65 τῆς 24.4.50) ἡ Ζάκυνθος ὑπήχθη εἰς τὸ ἐν Πάτραις λειτουργοῦν ἤδη Ὑποκατάστημα τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας καὶ οὕτω ἔχει καθορισθῇ ἀσφαλιστικὴ περιφέρεια καὶ λειτουργεῖ ἀσφαλιστικὴ ἁρμοδιότης, ὥστε νὰ καθίσταται δυνατὴ ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 9 § 5 τοῦ Ν. 118 ἀναγγελία τῆς καταγγελίας εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, τὰ ἐναντία δὲ ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ὑποστηριζόμενα εἶναι ἀπορριπτέα, ὡς ἄβάσιμα. Τὸ γεγονὸς ὅτι μέχρι σήμερον δὲν κατεβλήθησαν ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν αἱ παρ' αὐτῶν εἰς τὸ Ταμεῖον ὀφειλόμεναι εἰσφοραί, δὲν ἀίρει τὴν ὑπαγωγὴν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας τῶν ἐν Ζακύνθῳ ἀπασχολουμένων μισθωτῶν, διότι ἀποτελεῖ ζήτημα καθαρῶς τεχνικὸν ὁ καθορισμὸς τοῦ τρόπου τῆς εἰσπράξεως καὶ ἡ εἴσπραξις τῶν ὀφειλομένων εἰσφορῶν. Κατὰ συνέπειαν ἡ ἀπὸ 26.2.51 παρὰ τοῦ ἐναγομένου γενομένη καταγγελία ἔδει, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, ν' ἀναγγελθῇ εἰς τὸ ἐν Πάτραις Ὑποκατάστημα τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας καὶ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας. Τοιαύτη ἀναγγελία δὲν ἐγένετο, ἡ γενομένη καταγγελία εἶναι ἄκυρος καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἡ σύμβασις ἐργασίας ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη.

Β. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

1. Ἐφαρμογὴ Α.Ν. 516|1948 περὶ νομιμοφροσύνης καὶ προστασία Ν. 3514.

Ἔκτασις Ν. 3514|1928 ἐπὶ μισθωτῶν, ἀνεξαρτήτως τοῦ κύρους ἢ μὴ τῆς συμβάσεως ἐργασίας.— Ἀναστολὴ ὁμως πάσης προστασίας συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τοῦ Α.Ν. 516|1948 περὶ νομιμοφροσύνης — Μισθωτοὶ παρὰ τῇ Ὑπηρεσίᾳ Ἐκκαθαρίσεως Κρατικῶν Αὐτοκινήτων (Υ.Ε.Κ.Α.).

Προέδρου Πρωτ. Θεσσαλονίκης 3|1951

Διαδικασία Ν. 3514 καὶ' ἔφεσιν

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. *Στ. Σταματιάδης*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Πλατσαρᾶς, δικαστικὸς ἀντιπρόσωπος Δημοσίου, Δ. Κοντός

Καθ' ἃ δείκνυται ἐκ τῆς ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου Θεσσαλονίκης ἐγερθείσης ἀπὸ 18 Α-

ριλίου 1950 ἀγωγῆς τοῦ ἐνάγοντος, δι' αὐτῆς οὗτος, ἰσχυριζόμενος ὅτι καὶ κατ' ἀκολουθίαν σεμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἦν συνήψε μετὰ τῆς Υ.Ε.Κ.Α. ἐνεργοῦσα τῇ 9 Σεπτεμβρίου 1945, προσελήφθη παρ' αὐτῆς ὡς κλητὴρ καὶ ὅτι, ὑπηρετῶν παρ' αὐτῇ ἐκτοτε ὑπὸ τὴν τοιαύτην ἰδιότητά του, ἐστρατεύθη τῇ 6 Ἀπριλίου 1946, ἠτήσατο τὴν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 3514|1928, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὰς ὁμοίας τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Ν. 547|1937, ἐπιδότησίν του. Ἐπὶ ταύτης ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἥτις ἐδέχθη αὐτὴν ἐν μέρει, παραπονουμένου ἤδη κατ' αὐτῆς τοῦ ἐκκαλοῦντος διὰ τοὺς ἐν τῷ δικογράφῳ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως ἀναφερομένους δύο λόγους, ἀμφοτέρους στρεφομένους περὶ τὴν γενομένην παρ' ἐκείνης ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν καὶ ψευδῆ ἑρμηνείαν τοῦ Νόμου.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α. Ν. 515|κ|8.1.1948 περὶ ἐλέγχου νομιμοφροσύνης τῶν δημοσίων κλπ. ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν, ὡρίσθη, ὅτι οἱ κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος ὑπηρετοῦντες ὑπάλληλοι ἢ ὑπηρέται, περὶ ὧν ἡ § 1 τοῦ προηγουμένου ἄρθρου (ἤτοι δημόσιοι ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρέται, πάσης φύσεως ὑπάλληλοι, ὑπηρέται, ἔργατοι κλπ. τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, Ὑπηρεσιῶν παραχωρουμένων ὑπὸ τοῦ Κράτους), ἐφ' ὅσον ἤθελε διαπιστωθῇ, ὅτι δὲν εἶναι νομιμόφρονες, ἀπολύονται ὡρίστικως τῆς ὑπηρεσίας, ἀναστελλομένων εἰδικῶς τῶν περὶ ἰσοβιότητος καὶ μονιμότητος σχετικῶν διατάξεων τοῦ Συντάγματος, ὡς καὶ πάσης ἄλλης περὶ προστασίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας διατάξεως, ὁριζομένων ἐν συνεχείᾳ διὰ μὲν τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ αὐτοῦ Νόμου, ὅτι διαρκούσης τῆς παρούσης ἀνταρσίας ἡ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 § 1 ἀπόλυσις γίνεται ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ καὶ ἄνευ τῆς ὑπὸ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 2 προβλεπομένης γνώμης τῶν συμβουλίων νομιμοφροσύνης, διὰ δὲ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ἰδίου, ὅτι ἐπιτρέπεται ἄσκησις προσφυγῆς ἐνώπιον τοῦ συνεστημένου δευτεροβαθμίου συμβουλίου νομιμοφροσύνης παρὰ τῶν κατὰ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 ὑπαλλήλων, ἥτις ὅμως κατὰ τὴν § 1 τοῦ ἄρθρ. 6, διαρκούσης τῆς ἀνταρσίας, ἀναστέλλεται, μὴ ἀναστελλομένης ὅμως καὶ τῆς ἀπολύσεως. Ὁ νόμος οὗτος ἐκυρώθη διὰ τοῦ ψηφίσματος ΜΘ|17|19 Ἀπριλίου 1948, ὁρισθέντος διὰ τοῦ ἄρθρου 2 αὐτοῦ ὅτι κυροῦνται πᾶσαι αἱ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος ψηφίσματος ἐκδοθεῖσαι πράξεις κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ κυρουμένου ὑπ' ἀριθ. 516|1948 Α. Ν.

Τὸ ἐκκαλοῦν Ἑλληνικὸν Δημόσιον ἀρχῆθεν ἰσχυρίσθη, πλὴν τῶν ἄλλων, καὶ ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος ἐνάγων, ἀπελύθη κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἐν τῇ ἠγηθείσῃ σχέσει ἐκτεθέντων συνεπείᾳ τῆς ὑπ' ἀριθ. 741|1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Μεταφορῶν ἀπὸ 23 Ἀπριλίου 1948, ἰσχυρισμόν, ὃν ἐν τούτοις, ἀποδεικνυόμενον πλήρως διὰ τῆς ἐν κεκυρωμένῳ ἀντιγράφῳ προσαγωγῆς αὐτῆς καὶ ἀσκοῦντα οὐσιώδη ἐπιρροὴν ἐπὶ τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης, τοὐλάχιστον ἐπὶ μέρους τῆς διακομένης ἀπαιτήσεως, ἐσφαλμένως αἰτιῷ ἀντιπαρῆλθεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις. Ἀληθὲς μὲν ὁρίζεται ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ Ν. 3514|1928, ὅτι ἡ ὑπὸ τὰ ὅπλα ὁπωσδήποτε πρόσκλησις δὲν ἀποτελεῖ λόγον διαλύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὁπωσδήποτε καὶ ἂν συνήφθη αὕτη, πρᾶγμα, ὅπερ σημαίνει, ὅτι διὰ τὴν ἐπιδότησιν δὲν ἐρευνᾶται τὸ ἔγκυρον ἢ μὴ ἐκείνης (Π.Α. 557|1949, ΕΕΔ 8, 244). Λόγον, δι' ὃν καὶ ἀλυσιτελῶς προβάλλονται παρὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐλλείψεις περὶ τὸ ἔγκυρον τῆς μεταξὺ τοῦ ἐνάγοντος ἐργοδοτήσεως καὶ τῆς Υ.Ε.Κ.Α. συναφθείσης συμβάσεως, διότι αὕτη δὲν συνέστη ἐγκύρως ὡς Ὑπηρεσία ἡ διότι ὁ διευθύνων αὐτὴν δὲν ἦτο ἐξουσιοδοτημένος νὰ προβαίνῃ εἰς προσλήψεις προσωπικοῦ ἄλλοθεν, εἰμὴ μόνον ἐξ ἄλλων Ὑπηρεσιῶν, περίπτωσις ἥτις δὲν συνέτρεχε διὰ τὸν ἐνάγοντα, πλήν, ἀνεξαρτήτως τῆς ἐρεύνης αὐτῶν (πρβλ. Π.Α. 7066|50, Θέμ. ΞΑ' 963 ὡς πρὸς τὴν ἰσχὺν τῆς ὑπ' ἀριθ. 27461|15.11.1944 ὑπουργ. ἀποφάσεως συστατικῆς τῆς Υ.Ε.Κ.Α.), ἡ διάταξις αὕτη δέον νὰ θεωρηθῇ, ὡς καταργηθεῖσα, ἄλλως ἀναπαλαίοσα ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Α. Ν. 516|1948, κυρωθέντος διὰ τοῦ Ψηφ. ΜΘ'|1948, εἰς τρόπον ὥστε καὶ ἐφ' ὅσον ἀνεστάλη δι' αὐτοῦ πᾶσα προστασία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, οἵαν ἀποτελεῖ καὶ ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. 3514|1928, προκειμένου περὶ ἀπολυομένων ὡς μὴ νομιμοφρόνων ἀπὸ τῆς περὶ ἀπολύσεως πράξεως καὶ ἐντεῦθεν νὰ μὴ ὑφίσταται δικαίωμα ἐπιδοτήσεως.

Μετὰ ταῦτα καὶ ἐν ὄψει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ Ν. 986|1949 τὸ πρὸς ἐπιδότησιν δικαίωμα τοῦ ἐνάγοντος, ἔχοντος συμπεπληρωμένην κατὰ τὴν χρονολογίαν τῆς στρατεύσεως του ἑπτὰ μηνῶν τοὐλάχιστον πολιτικὴν ὑπηρεσίαν, ἀρχόμενον ἀπὸ 21.1.1948 καὶ ἐξικνούμενον μέχρι τὴν 23.4.1918, περιλαμβάνει τὸ 1|3 τοῦ μηνιαίου μισθοῦ του, ἀνερχομένου κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 8769|10.6.1950 βεβαίωσιν τῆς Υ.Ε.Κ.Α. εἰς δραχ. 345.000, ἢ δραχ. 500 600 ἐν συνόλῳ, ποσὸν δι' ὃ δέον ὅπως γίνῃ δεκτὴ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή.

---

2. Διάλυσις συμβάσεως ἐργασίας ἀντικαταστάτου στρατευθέντος μισθωτοῦ.

Διαφοραὶ στρατευομένων ἐκ τοῦ Ν. 3514.— Ἁρμοδιότης Εἰρηνοδίκου εἰς α' βαθμὸν καὶ Προέδρου Πρωτοδικῶν εἰς β'.— Μὴ ἀναγκαία καταβολὴ προσηίμου ἐφέσεως.— Ἀνεφάρμοστον ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἀγωγῆς ἄρθρ. 3 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 ἐπὶ ἀξιώσεων ἐκ τοῦ Ν. 3514.— Αὐτοδίκαιος διάλυσις συμβάσεως ἐργασίας ἀντικαταστάτου στρατευθέντος.

Προέδρου Πρωτ. Μεσολογγίου 51|1951

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν
Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. *Κ. Τσιμενίδης*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Νίδερ, Χ. Μπασαγιάννης

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἔφεσις κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 75|1950 ἀποφάσεως τοῦ Εἰρηνοδίκου Μεσολογγίου, δικάσαντος ἐπὶ διαφορᾶς προβλεπομένης ὑπὸ τοῦ ν. 3514|1928, ὡς οὗτος τροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη, νομοτύπως ἀσκηθεῖσα, νομίμως εἰσάγεται ἐνώπιον ἡμῶν καὶ δέον ὅπως γίνῃ δεκτὴ τύποις, μὴ ἀπαιτουμένου διὰ τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐνδίκου τούτου μέσου προσήμου, ἄτε τῆς διαδικασίας ἐπὶ τῶν ὑποθέσεων τούτων διεξαγομένης ἀτελῶς (ἄρθρ. 6 Ν. 3514|1928, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη), καὶ ἐρευνηθεῖσα κατ' οὐσίαν.

Ὡς ἐκ τοῦ δικογράφου τῆς ἀγωγῆς, ἐφ' ἧς

ή ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἐξάγεται, ὁ ἐνάγων ἐκτίθησιν, ὅτι προσελήφθη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ἑταιρίας ὡς ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος τὴν 12 Ἰουλίου 1948 καὶ παρέσχε τὰς ὑπηρεσίας του μέχρι τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1950, ὅτε ἐκλήθη εἰς τὰς τάξεις τοῦ Στρατοῦ, ἐξ ὧν ἀπελύθη τὴν 21 Ἰουλίου 1950, ὅτε καὶ προσῆλθεν ἐπανειλημμένως εἰς τὸ γραφεῖον τῆς ἐναγομένης ἑταιρίας καὶ ἠτήσατο, ὅπως ἐπαναλάβῃ τὴν διακοπεῖσαν ὑπηρεσίαν του, μὴ γενόμενος δεκτὸς ὑπὸ ταύτης καὶ ζητεῖ, ὅπως ὑποχρεωθῇ ἡ ἐναγομένη ἑταιρία καὶ καταβάλῃ αὐτῷ ἀποζημίωσιν ἴσην πρὸς τοὺς μισθούς του ἓξ μηνῶν. Οὕτω δὲ ἐκτιθεμένων τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν ὑπάκειται ἡ ἀφορά, προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ νόμου 3514|1928, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη, διὰ τὴν ἐκδίκασιν τῆς ὁποίας ἁρμόδιος ἀποκλειστικῶς εἶναι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ νόμου 3514, ὁ Εἰρηνοδίκης καὶ συνεπῶς ὁ περὶ ἀναρμοδιότητος τοῦ Εἰρηνοδικου πρὸς ἐκδίκασιν τῆς διαφορᾶς ταύτης λόγος τῆς ἐφέσεως εἶναι ἀπορριπτέος ὡς νόμῳ ἀβάσιμος (Ἀποστολόπουλος, Ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν § § 217 καὶ 218).

Ὁ δεύτερος λόγος τῆς ἐφέσεως ὅτι ἐσφαλμένως δὲν ἀπερρίφθη ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ ὡς παραγγραμμένη, καθ' ὅσον παρῆλθεν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος μέχρι τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς ταύτης χρόνος μείζων τοῦ τριμήνου, ἤτοι μείζων τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 3 Ν.Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946, ἀπορριπτέος κρίνεται διὰ τοὺς ὀρθοὺς λόγους τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, ἤτοι διότι ὁ Νόμος οὗτος ἀφορᾷ ἀπαιτήσεις διὰ μὴ ἐκτέλεσιν συμβάσεως ἐργασίας, ἐνῷ ἐν προκειμένῳ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ δὲν ἔχει τοιαύτην βάσιν, ἀλλὰ ζητεῖται διὰ αὐτῆς ἀποζημίωσις ἐπιβαλλομένη ὑπὸ τοῦ νόμου χάριν προστασίαν στρατευθέντος μισθωτοῦ (Ἀποστολόπουλος, Ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν § 220).

Κατόπιν τούτου εὐσταθεῖ, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, οὐσίᾳ ὁ προταθεὶς πρωτοδίκως παρὰ τῆς ἐναγομένης ἰσχυρισμὸς ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη εἰς ἀντικατάστασιν στρατευθέντος ὑπαλλήλου της, στηριζόμενος εἰς τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ ἄνω Ν. 3514|1928 καὶ ἀποτελῶν ἔνστασιν καταλυτικὴν τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς, διότι κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο ἡ σύμβασις ἐργασίας τοῦ πρὸς ἀντικατάστασιν στρατευθέντος ὑπαλλήλου προσληφθέντος διαλύεται αὐτοδικαίως ἅμα τῇ ἐπανελήψει τῆς ἐργασίας τοῦ ἀποστρατευθέντος, ἄνευ οὐδεμιᾶς ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἀποζημίωσιν καὶ δέον ὅπως γίνῃ δεκτὸς ὁ λόγος τῆς ἐφέσεως περὶ ἐσφαλμένης ἐκτιμήσεως τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν ὑπὸ τοῦ πρωτοδίκως δικάσαντος, ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως, ἐξαφανιζομένης τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως καθ' ὅλας αὐτῆς τὰς διατάξεις, ἀπορριφθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ ὡς οὐσίᾳ ἀβάσιμος.

III. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

1. Ποιναὶ διὰ τὴν παράβασιν συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Προϋπόθεσις τῆς πολλαπλασίας ἀποζημιώσεως Ν. 2112 διὰ τὴν παράβασιν συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐπεχούσης θέσιν ποινικῆς ρήτρας, τὸ πταῖσμα τοῦ ἐργοδότου.

Πρωτοδικου Καλαμῶν 61|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΔ'

Πρωτοδικης ὁ κ. *Ν. Ρουμελιώτης*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Παναγιωτακόπουλος, Η. Σπηλιώτης

Κατὰ τὴν § XI τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῆς 4 Νοεμβρίου 1917 ἁπὰς μὴ συμμορφούμενος ἢ παραβαίνων τὰς διατάξεις τῆς παρούσης, πλὴν τῆς κατ' αὐτοῦ δημιουργουμένης ἀστικῆς εὐθύνης, διώκεται καὶ ποινικῶς κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἀναγκαστικῶν νόμων 547|1937 καὶ 690|1945, ἐὰν δὲ ὑποχρεωθεῖ οὗτος ἔναντι τοῦ ζημιωθέντος εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ πενταπλασίου τῆς ὑπὸ τοῦ Ν. 2112... ὁριζομένης ἀποζημιώσεως».

Ἐν προκειμένῳ ὁ ἐνάγων αἰτεῖται, ὅπως καταδικασθῇ ὁ ἐναγόμενος εἰς τὴν πληρωτέαν δραχ. 7 416 000 ὡς ἀποζημιώσεως, λόγῳ παραβάσεως τῆς ρηθείσης συλλογικῆς συμβάσεως. Διὰ τὴν καταψήφισιν ὅμως αὐτῆς, ἐπεχούσης θέσιν ποινικῆς ρήτρας, ἀπαιτεῖται ἡ ὕπαρξις πταίσματος παρὰ τῷ μὴ συμμορφουμένῳ πρὸς τὰς διατάξεις τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἐργοδότῃ (Πρωτ. Ἀθηνῶν 1265|1948, ΕΕΔ 7, τεῦχος 6, σελ. 211, Πρωτ. Ἀθηνῶν 1601|1948, ΕΕΔ 7, τεῦχος 7, σελ. 245, *Κυπαδισιώτια*, Ἡ συλλογ. σύμβασις ἐργασίας § 168). Τοιοῦτον πταῖσμα ἐν τῇ κρινομένῃ περιπτώσει δὲν προέκυψεν, ἀλλὰς δὲ μόνον ὑπῆρξε παρὰ τῷ ἐναγομένῳ εὔλογος ἀμφιβολία περὶ τῆς ἐκτάσεως τῆς ἐφαρμογῆς τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐπὶ τῆς ἐργασιακῆς ταύτης σχέσεως καὶ ἀμφισβητήσεις ἐκ μέρους τούτου ὡς πρὸς τὸν χρόνον προϋπηρεσίας τοῦ ἐνάγοντος, τὰς ὥρας ἀπασχολήσεώς του κ.λ.π. Ἐλλειπούσης ὅθεν ὑπαιτιότητος παρὰ τῷ ἐναγομένῳ κρίνεται ἀπορριπτέον τὸ σχετικὸν αἴτημα τῆς ἀγωγῆς.

---

2. Ἔλλειψις ρητῆς περὶ μισθοῦ συμφωνίας καὶ δικαίωμα μισθοῦ.

Λογίζεται σιωπηρῶς συμφωνηθεὶς μισθὸς (ἄρθρον 649 Α.Κ.), ἐφ' ὅσον ἡ ἐργασία παρέχεται συνήθως μόνον ἐπὶ μισθῷ.— Ἔννοια συμβάσεως μαθητείας.

Πρωτοδικου Βεροίας 4|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΔ'

Πρωτοδικης ὁ κ. *Κ. Σφακιανάκης*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Δημητροσολόπουλος, Δ. Κυρόπουλος

Συμφωνία ἐν προκειμένῳ ρητὴ περὶ μισθοῦ δὲν ἐγένετο, ἀλλ' ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἐργασίας παρεχομένης συνήθως μόνον ἐπὶ μισθῷ λογίζεται ὡς σιωπηρῶς συμφωνηθεὶς (ἄρθρ. 649 Α.Κ.), ὁ εἰθισμένος δὲ μισθὸς τῶν βοηθῶν σωφὲρ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐργασίας τοῦ ἐνάγοντος ἐβεβαιώθη, ὅτι ἀνήρχετο εἰς τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 400 000 μηνιαίως.

Ἡ ἐπικαλουμένη παρὰ τοῦ ἐναγομένου σύμβασις μαθητείας, ἤτοι τοιαύτη, ἐν ᾗ προέχει ἐν αὐτῇ ἡ τεχνικὴ καὶ ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευσις τοῦ ἐργαζομένου καὶ οὐχὶ ἡ παροχὴ ἐργασίας, ἐναντιοῦται ἀμοιβῆς, οὐδαμῶς ἐπιθανολογηθείσης ἐκ τῶν ἀποδείξεων.

IV. ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

1. Ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ ἐργοδότου κατ' ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. Γ'ΔΟΑ'.

Διαφοραὶ ἐκδικαζόμεναι κατ' ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. Γ'ΔΟΑ'.— Ἀπαράδεκτον ἀγωγῆς περὶ ἀξιώσεων ἐργοδότου κατὰ μισθωτοῦ.— Εἰσαγωγὴ ὅμως ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς κατὰ μισθωτοῦ.

Πρωτοδικεῖον Δράμας 8|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΔΟΑ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Ε. Κοντοφρύδης*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Τ. Πελαγίδης, Γ. Δανίκας

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ν. Γ'ΔΟΑ', ὡς ἰσχύει ἤδη, πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου αὐτοῦ τῶν κατὰ νόμον δικαιουμένων προσώπων κατὰ τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, δικάζεται κατὰ τὰς διατάξεις αὐτοῦ ὑπὸ Πρωτοδικείου κ.λπ. Ἐκ τούτου προκύπτει, ὅτι εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν καὶ ὑποχρεωτικὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου τούτου ὑπάγονται μόνον αἱ ἀξιώσεις τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου, αἱ πηγάζουσαι ἐκ σχέσεως ἐργασίας, εἴτε εἰσάγονται αὗται πρὸς δικαστικὴν διάγνωσιν διὰ καταψηφιστικῆς ἀγωγῆς, εἴτε καὶ δι' ἀναγνωριστικῆς τοιαύτης (*Μητσόπουλος*, Ἡ ἀναγνωριστικὴ ἀγωγή, σ. 175, σημ. 21, *Ράμος*, ΕΕΔ 6ος, 289). Αἱ ἀξιώσεις ὅμως τοῦ ἐργοδότου καὶ αἱ πηγάζουσαι ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας δικάζονται ὑπὸ τοῦ κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον ἁρμοδίου Δικαστηρίου καὶ κατὰ τοὺς κανόνας τῆς γενικῆς διαδικασίας, εἴτε αὗται εἰσάγονται διὰ καταψηφιστικῆς ἀγωγῆς, εἴτε δι' ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς περὶ ὑπάρξεως ἔννόμου τινὸς σχέσεως τοῦ ἐργοδότου καὶ τοῦ ἐργαζομένου, ἐκτὸς ἐὰν ὑπάρχῃ ρητὴ διάταξις τοῦ νόμου περὶ τοῦ ἐναντίου, ὡς ὅταν πρόκειται περὶ ἀξιώσεως τοῦ ἐργοδότου ἐκ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ν. 2112, κατὰ τὸ ἄρθρ. 10 τοῦ νόμου τούτου. Ὅταν ὅμως πρόκειται περὶ ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς τοῦ ἐργοδότου περὶ ἀνυπαρξίας ὡρισμένου δικαιώματος τοῦ ἐργαζομένου, ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας, ὑπὸ τὴν ἀνεστραμμένην ὄψιν της, οἱ λόγοι δὲ οἱ ἐπιβάλλοντες ἢ δικαιολογοῦντες τὴν καθιέρωσιν τῆς εἰδικῆς διαδικασίας τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν συντρέχουν καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ καὶ δὲν δικαιολογεῖται ἡ διάσπασις τῆς ἑνότητος τῆς ἁρμοδιότητος καὶ τῆς διαδικασίας πρὸς ἐκδίκασιν τῆς αὐτῆς διαφορᾶς. Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς διώκεται κατὰ τοῦ ἐναγόντος, ἀσκοῦντος ἐπιχείρησιν ἐργολαβίας δημοσίων ἔργων, ἵνα ἀναγνωρισθῇ, ὅτι ὁ ἐναγόμενος δὲν δικαιοῦται νὰ λάβῃ παρ' αὐτοῦ δεδουλευμένας ἀποδοχὰς ἀπορρεούσας ἐκ συμβάσεως ἐργασίας, ἐπιβοηθητικῶς δὲ ὅτι οὐδὲν ἔχει νὰ λάβῃ παρ' αὐτοῦ ἐκ τῆς ἀνωτέρω αἰτίας, λόγῳ γενομένης ἐξοφλήσεως. Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγὴ νόμῳ βάσιμος τυγχάνει, ἐρειδομένη ἐπὶ τῶν περὶ μισθώσεως ἐργασίας διατάξεων τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (ἄρθρ. 648) καὶ ἐξεταστέα κρίνεται.

---

2. Ἀναψηλάφησις κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ'ΔΟΑ'

Καθορισμὸς περιοριστικῶς διὰ τῶν Ν. 765|1943 καὶ 1968|1944 ἐνδίκων μέσων ἐν τῇ ἐργατικῇ διαδικασίᾳ.— Ἀπαράδεκτον αἰτήσεως ἀναψηλαφήσεως.— Μεταβατικὴ διάταξις Ν. Δ. 331|1941

Πρωτοδικεῖου Βόλου 359|1951

Πρόεδρος ὁ κ. *Δ. Λογοθέτης*

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Η. Γαλάτης*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Δημητρίου, Π. Ἀντωνᾶς

Ἐν τῇ διαδικασίᾳ τοῦ Νόμου Γ'ΔΟΑ', ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῶν Νόμων 765|1943 καὶ 1968|1944, καθορισθῇ ρητῶς καὶ περιοριστικῶς διὰ τῶν ἄρθρων 15, 16 καὶ 17, ὡς ταῦτα νεωκατεστάθησαν διὰ τῶν ἄρθρων 4 §§ 6, 7 καὶ 8 τοῦ Ν. 765|1943 καὶ μόνον §§ 5 καὶ 6 τοῦ Νόμου 1968, ὅτι ἐπιτρέπονται τὰ ἔνδικα μέσα τῆς ἀνακοπῆς, ἐν περιπτώσει ἀκύρου ἐρημοδικίας, τῆς ἐφέσεως καὶ τῆς ἀναιρέσεως, ἐξ οὗ ἕπεται, ὅτι ἀπεκλείσθη πᾶν ἕτερον ἔνδικον μέσον καὶ δὴ ἡ αἴτησις ἀναψηλαφήσεως. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι διὰ τοῦ Ν.Δ. 331|1941 ἐπετράπη ἡ ἀναψηλάφησις τελεσιδίκων ἀποφάσεων ἐπὶ δικῶν μεταξὺ ἐργοδότου καὶ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου, αἵτινες ἀπέκτησαν ἢ ἐρημώσῃ συνδέονται πρὸς τὴν σύμβασιν ἐργασίας, αἱ διατάξεις ὅμως τούτου εἶναι μεταβατικαί, ὡς σαφῶς προκύπτει ἐκ τοῦ ἄρθρου 2, καθ' ὃ «προθεσμία τῆς ἀναψηλαφήσεως εἶναι ἑξάμηνος, ἀρχομένη ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως». Εἰς τοῦτο δὲν ἀντίκειται τὸ ἄρθρον 3 τοῦ αὐτοῦ Διατάγματος, ὅπερ ὁρίζει, ὅτι κατὰ τὰ λοιπὰ ἐφαρμόζονται τὰ ἄρθρα 785—801 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, διότι διὰ τῆς παραπομπῆς εἰς αὐτὰ ἀπαρτίζοντα τὸ περὶ ἀναψηλαφήσεως κεφάλαιον τῆς Πολ. Δικ., προφανῶς δὲν ἐπεκτείνεται ἡ ἐφαρμογὴ πασῶν ἀνεξαιρέτως τῶν ἐν αὐταῖς διατάξεων, ἀλλ' ἐκείνων μόνον, ὅσαι δὲν ἀνάγονται εἰς θέματα, εἰδικῶς καὶ περιοριστικῶς ρυθμιζόμενα ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω Διατάγματος, τοῦθ' ὅπερ σαφῶς προκύπτει ἐκ τῆς ἐν τῷ ἄνω ἄρθρῳ 3 αὐτοῦ χρήσεως τῶν λέξεων κατὰ τὰ λοιπά. Ἀντίθετος ἐκδοχή, καθ' ἣν τὸ Ν.Δ. δὲν ἔχει μεταβατικὸν χαρακτῆρα, ἀλλὰ δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς ἰσχὺον καὶ μετὰ τὴν πάροδον τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 αὐτοῦ τασσομένης ἑξαμήνου προθεσμίας, ὡς ἐκ τοῦ λόγου ὅτι μεταξὺ τῶν ἄρθρων 785 ἕως 814 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, περιλαμβάνονται καὶ τὰ ἄρθρα 751 ἕως 754, τὰ καθορίζοντα τὰ τῆς προθεσμίας, ἐντὸς τῆς ὁποίας συγχωρεῖται ἡ ἄσκησις τῆς ἀναψηλαφήσεως, δὲν εἶναι παραδεκτή, καθ' ὅσον ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει δὲν θὰ εἶχε λόγον τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Διατάγματος, ὀφ' ἑτέρου δὲ θὰ ἔδει νὰ ἐφαρμοσθοῦν οὐ μόνον τὰ ἄρθρα 751 ἕως 754, ἀλλὰ καὶ τὸ ἄρθρον 785 Πολ. Δικ., τὸ ὁρίζον τοὺς λόγους, δι' οὓς συγχωρεῖται ἀναψηλάφησις τῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων, ταῦθ' ὅπερ ὅμως θὰ ἦτο ὅλως ἀντίθετον πρὸς τὴν διάταξιν τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος 331|1941, ὡς συνεπληρώθη δι' ἄρθρου μόνου τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος 664|1941, ἥτις περιοριστικῶς καθορίζει τοὺς λόγους, δι' οὓς ἐπιτρέπεται ἡ ἀναψηλάφησις τῶν ἀποφάσεων τῶν ἐκδιδομένων ἐπὶ δικῶν μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν. Τὴν ἀνωτέρω ἐκδοχὴν ἐπιρρώνυει καὶ ἡ κατὰ τὰ ἔτη 1943 καὶ 1944 διὰ τῶν Νόμων 765 καὶ 1968 γενομένη ἀντικατάστασις τῶν σχετικῶν μὲ τὰ ἔνδικα μέσα κατ'

ἀποφάσεων τῆς διαδικασίας τοῦ Νόμου Γ'ΘΟΔ' ἐκδιδομένων ἀποφάσεων, ἣν κυρίως διαδικασίαν εἶχον ὑπ' ὄψιν των τά Ν. Δ. 531|1941 καὶ 661|1941 «περὶ ἀναψηλαφήσεως» καὶ καθ' ἣν ἀντικατάστασιν ρυθμίως ἐγένετο μνεία περὶ ταύτης. Ἀκολούθως τούτοις ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις, δι' ἧς διώκεται ἡ ἀναψηλάφησις τῆς ὑπ' ἀριθ. ...] 1950 ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ἐκδοθείσης κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Νόμου Γ'ΘΟΔ', εἶναι ἀπορριπτέα ὡς ἀπαράδεκτος, διὰ τοὺς ἀνωτέρω ἐκτιθέντας λόγους, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν περίπτωσιν καὶ διότι ὁ ἐν αὐτῇ διατυπούμενος λόγος, δι' ὃν διὰ τοῦ Ν.Δ. 661|1941 ἐπετρέπετο ἡ ἀσκησις ἀναψηλαφήσεως, ὅτι ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις παρέλειψε νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν προσαχθείσας ἀποδείξεις, ἀσκούσας οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης καὶ ὑφιστάμενος κατὰ τὸν χρόνον τῆς προσκοδοθείσης ἀποφάσεως, ἄβασιμος ἐστίν, καθ' ὅσον ἐκ τοῦ ἐλέγχου τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς κατὰ τὴν συζήτησιν ταύτης προσαχθείσας ὑπὸ τοῦ αἰτοῦντος προτάσεις καὶ τὰ λοιπὰ τῆς δικογραφίας ἔγγραφα, προκύπτει, ὅτι ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν πᾶσαι αἱ προσαχθεῖσαι καὶ ὑφιστάμεναι κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως αὐτῆς ἀποδείξεις.

---

3. Διαφοραὶ Συνεταιρισμῶν κατὰ τρίτων κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΟΔ'.

Παραπομπὴ ἐφέσεως εἰς Πρωτοδικεῖον ὑπὸ Προέδρου λόγῳ ἀναρμοδιότητός του.— Προδικασία εἰσαγωγῆς ὑποθέσεως ἐνώπιον Δικαστηρίου.— Ἀρκεῖ κατάθεσις κλήσεως.— Οὐκ ἀναγκαία καὶ ἐπίδοσις παραπεμπτικῆς ἀποφάσεως, πολλῷ δὲ μᾶλλον ὅταν οὐσιώδη στοιχεῖα ταύτης περιελήφθησαν εἰς τὴν κοινοποιηθεῖσαν κλῆσιν.— Ἐρημοδικία ἐκκαλοῦντος ἐν διαδικασίᾳ Ν. Γ'ΘΟΔ'.— Προηγουμένη καταβολὴ παρ' αὐτοῦ ἐν προεδρικῇ ἄνω δίκῃ παροβόλου ἐφέσεως.— Ὑποχρεωτικὴ οὐσιαστικὴ ἔρευνα ὑπὸ Ἐφετείου.— Διάγραφον ἐφέσεως ἀνυγράφου ἐσφαλμένως τὸ ἀρμόδιον δικαστήριον, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ἀπευθύνεται καὶ ὅπερ συνάγεται ἐκ τοῦ συνόλου αὐτοῦ.— Οὐκ ἀκυρότης.— Συνεταιρισμὸς Ν. 602 ὡς ἐνάγων.— Ἐκπροσώπησις νομίμως καὶ ὑπὸ μόνου τοῦ προέδρου αὐτοῦ, ὡσάκις διὰ καταστατικοῦ ὡρίσθη τοιοῦτος τρόπος.— Ἐκδίκασις ἀξιώσεων Συνεταιρισμοῦ κατὰ τρίτων κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΟΔ'.— Σύντοξις τῆς δευτούσης ἐργατικῆς ἐκθέσεως.

Πρωτοδικεῖον Μυτιλήνης 432|1951

Πρόεδρος καὶ εἰσηγητὴς ὁ κ. *Κ. Κονιοβίτης*
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Βαμβουλὴς, Δ. Ντιντόνης

Τῇ ἐπιπαύσει τοῦ ἐφεσιβλήτου ἀρμοδίως φέρεται ἤδη πρὸς συζήτησιν ἡ νομοτύπως καὶ ἐμπροθέσμως ἀσκηθεῖσα καὶ ἐν ἀντιγράφῳ προσκομιζομένη ἄνω ἔφεσις ἐναντίον ὁριστικῆς εἰρηνοδικειακῆς ἀποφάσεως (ἐκδοθείσης κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ', ὡς νῦν ἰσχύει), κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 12|1951 ἀποφάσεως τοῦ προέδρου τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου εἶχεν ἀρχικῶς εἰσαχθῇ ἡ τοιαύτη ἔφεσις καὶ ὅστις, κηρύξας τὴν ἑαυτοῦ ἀναρμοδιότητα, παρέπεμψε ταύτην εἰς τὸ ἁρμόδιον τοῦτο δικαστήριον κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 635 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἀναλογικῶς ἐφαρμοσθὲν ἄρθρον 25 § β' αὐτῆς, ἐτηρήθη δὲ ἡ νόμιμος ἐν προκειμένῳ προδικασία, συνισταμένη εἰς τὴν προσήκουσαν κατάθεσιν καὶ κοινοποίησιν σχετικῆς κλήσεως μετὰ τῆς κάτωθεν αὐτῆς πράξεως τοῦ ἁρμοδίου γραμματέως περὶ ὁρισμοῦ τῆς δικασίμου, χωρὶς κατὰ τὴν ὀρθοτέραν γνώμην (πρβλ. *Ἰω. Ἀποστολοπούλου* «Πρόεδρ. Πρωτοδ.» ἐκδ. β' § 200, Ε.Α. 186|1926, Θεμ. ΑΖ' 597, Ε.Α. 731|1927 Θεμ. ΑΘ' 211) νὰ ὑφίσταται ἀνάγκη ἐπιδόσεως καὶ τῆς ἐν ἀπουσίᾳ τῶν διαδίκων δημοσιευθείσης παραπεμπτικῆς ἄνω προεδρικῆς ἀποφάσεως, τοῦθ' ὅπερ ἐνισχύεται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι τὸ παρεμφερὲς ἄρθρ. 25 § β Πολ. Δικ. ἀρκεῖται εἰς μόνην τὴν κλῆσιν, ἐνῷ ἑτέρωθεν καὶ τὸ ἄρθρ. 635 αὐτῆς δὲν ἐπιτάσσει κοινοποίησιν τῆς ὡς εἴρηται παραπεμπτικῆς ἀποφάσεως, τὰ οὐσιώδη ἄλλως τε στοιχεῖα τῆς ὁποίας περιελήφθησαν ἐν τῇ κατατεθείσῃ καὶ κοινοποιηθείσῃ ὑπὸ κρίσιν κλήσει, εἰς τρόπον ὥστε ὁπωσδήποτε ἐξεπληρώθη ὧδε καὶ ὁ διὰ τὴν τήρησιν τῆς τυχὸν ἀπαιτουμένης τοιαύτης προσθέτου διατυπώσεως σκοπὸς τοῦ νομοθέτου, ὅστις προδήλως ἐγκειται εἰς τὴν ἄλλην γνωστοποίησιν τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως, τοσοῦτο μᾶλλον καθ' ὅσον αὕτη οὐδεμίαν εἰς τοὺς διαδίκους ἐπιβάλλει ὑποχρέωσιν, ἀλλ' οὔτε καὶ διατάσσει τι.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς προσαγωγῆς τοῦ ὑπ' ἀριθ... ἐπιδοτηρίου, ἐκλητεύθη δεόντως ὁ ἐκκαλῶν, ὅστις ἐμφανισθείς μέν, ἀλλὰ μὴ καταθέσας ἐγγράφους προτάσεις, λογίζεται κατὰ νόμον ὡς ἐρημην δικαζόμενος. Οὐχ ἧττον, καὶ δοθέντος ἐξ ἄλλου ὅτι κατετέθη ἤδη παρ' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς προεδρικῆς ἄνω συζητήσεως τὸ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 772 Πολ. Δικ. προβλεπόμενον πρόσπιμον (ὅρα τὸ ἐν τῇ δικογραφίᾳ ὑπάρχον σχετικὸν διπλότυπον), χωρὶς νὰ ἀπαιτῆται ἡ καταβολὴ νῦν νέου τοιούτου, δέον ὅπως τὸ δικαστήριον, *καθ'* ἣν ὑποχρέωσιν ἔχει ἐκ τοῦ ἄρθρ. 15 τοῦ Β.Δ. τῆς 1|14 Αὐγούστου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τοῦ Ν. Γ'ΘΟΔ'», ὡς ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 4 § 6 τοῦ Ν. 765|1943, προβῇ αὐτεπαγγέλτως εἰς τὴν οὐσιαστικὴν ἔρευναν τῆς προκειμένης διαφορᾶς παρὰ τὴν προμνησθεῖσαν ἐρημοδικίαν ἐκείνου (πρβλ. ἐμμέσως: Α.Π. 510|1950, ΕΕΝ ιζ' σελ. 762, σημ. 1).

Κατὰ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 126 Πολ. Δικ., ἐν ὄψει καὶ τοῦ διὰ μεταγενεστέρων διατάξεων τοῦ Ν. 194|1914 καθιερωθέντος τρόπου ἀσκήσεως καὶ εἰσαγωγῆς πρὸς συζήτησιν τῶν ἐνδίκων μέσων, δὲν δημιουργεῖται ἀκυρότης τοῦ κρινομένου ἐφετηρίου ἐκ τοῦ ὅτι ἐσφαλμένως—καὶ μᾶλλον ἐκ γραφικῆς παραδρομῆς—σημειοῦται ἐν αὐτῷ ὅτι ἀπευθύνεται ἐνώπιον τοῦ Προέδρου, ἀντὶ τοῦ πράγματι σκοπουμένου δικαστηρίου τούτου, εἰς ὅπερ καὶ καθ' ὕλην ὑπάγεται ἡ ἐνδικος ἔφεσις (ἄρθρ. 1 § 4 Ν. 765|1943), ἀφοῦ ἐκ τοῦ συνόλου τοῦ δικογραφήματός της καὶ κατ' ἐκτίμησίν του σαφῶς συνάγεται, ὅτι αὕτη ἀπευθύνεται ἐνώπιον ὁλοκλήρου τοῦ δικαστηρίου τούτου (πρβλ. *Ἐθνικ. Παπαδ.* § 121, σημ. δ, Α.Π. 133|1886, Ε.Α. 673|1898, Θέμ. Θ' 536), ἡ δὲ ἐναντία ἔνστασις

ΝΟΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

ΙΣΧΥΣ ΤΟΥ Ν. Δ. 1799|1942 ΕΝ ΣΧΕΣΕΙ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥΣ

Ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Φ. ΓΑΡΟΥΦΑΛΗ, Δικηγόρου ἐν Σάμῳ

Περὶ τοῦ κατοχικοῦ Ν. 1799|42 διέλαβον δύο πράξεις τοῦ Ὑπ. Συμβουλίου. Αἱ 333 καὶ 336, ἀμφότεραι ἐκδοθεῖσαι τὴν αὐτὴν ἡμέραν (30.5. 16) καὶ δημοσιευθεῖσαι ταυτοχρόνως εἰς τὸ Ἰδιον Φ.Ε.Κ. 185. Διὰ τῆς 333, ἐκδοθείσης τῇ εἰσηγήσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, ἐκυρώθη ἐξ ὁλοκλήρου αὐτὸς ἀπεριορίστως χρόνου, ἐνῷ διὰ τῆς 336, ἐκδοθείσης τῇ εἰσηγήσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἐκυρώθησαν μόνον τὰ ἄρθρα 4—9 αὐτοῦ, καθορισθείσης ἅμα τῆς ἰσχύος τούτων ἀμέχρις ἐνάρξεως ἰσχύος τῆς ὑπ' ἀριθ. 59|45 Συντ. Πράξεως».

Ἐντεῦθεν ἀνακύπτουν τὰ ἑρωτήματα: α) Ἐὰν ἀντιφάσκωσι πρὸς ἀλλήλας αἱ ἀνωτέρω Πράξεις 333 καὶ 336 καὶ β) ἐν καταφατικῇ περιπτώσει ἐὰν ἡ 336 εἶναι νεωτέρα καὶ ὑπερισχύει τῆς ἄλλης.

I. Ἐκ τῆς κατὰ λογικὴν ἑρμηνείαν τῶν ἐν λόγῳ πράξεων ὡς ἀναντιρρήτου πορίσματος ὀρθῆς καὶ λογικῆς σκέψεως, στηριζομένης εἰς τὸν ἱστορικὸν καὶ τελολογικὸν τούτων λόγον, ἀβιάστως συνάγεται, ὅτι αὗται δὲν ἀλληλοαναιροῦνται, οὐδ' ἀντιφάσκουσι πρὸς ἀλλήλας, ἀλλ' ὅτι ἰσχύουσι παραλλήλως, ἔχουσαι τὴν ἔννοιαν ὅτι διὰ μὲν τοὺς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους ὁ Ν. 1799 ἰσχύει ἐξ ὁλοκλήρου ἀπεριορίστως χρόνου, διὰ δὲ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους καὶ τοὺς τούτοις ἐξομοιουμένους τῶν Ν.Π.Δ.Δ. τὰ ἄρθρ. 4—9 τοῦ νόμου τούτου ἰσχύουν μέχρι τῆς ἐνάρξεως ἰσχύος τῆς 59 Σ.Π.

Οὕτω ὁ Ν. 1799 εἶχε καθολικὴν τὴν ἐφαρμογὴν ἐφ' ὅλων γενικῶς τῶν ὑπαλλήλων (ἄρθρ. 7), ἤτοι τόσον τῶν δημοσίων κλπ., ὅσον καὶ τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων. Ἐν ἔτει 1945 ἐξεδόθη ἡ 53 Σ.Π., ἤτις, ἀναφερομένη *μόνον εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους* καὶ τοὺς τοιούτους τῶν Ν.Π.Δ.Δ., κατήργησε «τὰς ἀπὸ 28.4.41 μέχρι 17.10.44 θεσπισθείσας διατάξεις περὶ προσόντων διορισμοῦ ἢ προαγωγῆς τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ μνημονευομένων ὑπηρεσιῶν κλπ. ἀπὸ 16ης Ἰουλίου 1915» (ἄρθρ. 1 § 2), τ.ἔ. κατήργησε τὰς διατάξεις περὶ προαγωγῆς τῶν δημοσίων κλπ. ὑπαλλήλων, οὐχὶ δὲ καὶ ἐκείνας, δι' ὧν προεβλέπετο ἡ προαγωγὴ τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, περὶ ὧν οὐδόλως αὕτη διελάμβανε. Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 1 § 2 ἐδ. 2 αὐτῆς «δύνανται ἐν τούτοις διὰ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Υ.Σ. νὰ διατηρηθῶσιν ἐν ἰσχύϊ, εἴτε ὡς αὗται ἔχουσιν, εἴτε καὶ τροποποιούμεναι διὰ τῶν αὐτῶν ἀποφάσεων, διατάξεις περὶ προσόντων διορισμοῦ ἢ προαγωγῆς, θεσπισθεῖσαι κλπ.». Κατ' ἀκολουθίαν, ὅταν ἐν ἔτει 1946 τὸ Ὑπ. Συμβούλιον ἀπησχολεῖτο μὲ τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν νομοθετημάτων τῆς κατοχῆς, τὰ ἄρθρα 4—9 τοῦ Ν. 1799 διὰ μὲν τοὺς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους ἴσχυον ἐξ ὁλοκλήρου, διὰ δὲ τοὺς δημοσίους κλπ. ὑπαλλήλους εἶχον καταργηθῇ διὰ τῆς 59 Σ.Π.

Τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν νομοθετημάτων τῆς Κατοχῆς ἐρρύθμισεν ἡ Συντ. Πρᾶξις 58|45. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 8 ἐδ. 1 αὐτῆς ἡ ἐκκαθάρισις αὕτη διὰ ἐγίνετο μετ' εἰσήγησιν ἑκάστου Ὑπουργοῦ, εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου, τοῦ ὁποίου ὑπῆγετο ἕκαστον νομοθέτημα. Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 5 ἐδ. 3 τῆς αὐτῆς Σ.Π. 58 «δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τῆς παρούσης Συντ. Πράξεως νομοθετήματα, ἅτινα... ἠκυρώθησαν ἀφ' ἧς ἴσχυσαν διὰ Συντ. Πράξεων ἢ νομοθετικῶν πράξεων ἐκδοθεισῶν μετὰ τὴν λῆξιν τῆς περιόδου τῆς ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν κατοχῆς τῆς Χώρας». Εἰδικῶς ὅμως διὰ τὰ ἄρθρα 4—9 τοῦ Ν. 1799, καθ' ὃ σημεῖον ταῦτα ἀφεώρων τοὺς δημοσίους κλπ. ὑπαλλήλους καὶ εἶχον καταργηθῇ διὰ τῆς 59 Σ.Π., τὸ Ὑπ. Συμβούλιον ἠδύνατο,

---

τοῦ ἐφεσιβλήτου ἀπορριπτέα ἐλέγχεται ὡς νόμῳ καὶ οὐσίᾳ ἀβάσιμος.

Ἀρμοδίως ἐπελήφθη ὁ δικάσας Εἰρηνοδίκης τῆς ἐπιμάχου διαφορᾶς, καὶ δὴ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ'ΨΟΔ', ὡς νῦν ἰσχύει, διότι ρητῶς τὸ ἄρθρ. 12 τοῦ Ν. 602|1914, ὡς μεταγενεστέρως συνεπληρώθη, εἰς ταύτην ὑπήγαγε τὰς ἀξιώσεις τῶν Συνεταιρισμῶν τοῦ ἰδίου νόμου, διορυμένων ὡς ἐπεχόντων θέσιν ἐργάτου (οἷος καὶ ὁ ἐκκαλῶν-ἐνάγων), περὶ πληρωμῆς τῆς εἰσφορᾶς, προσίμου ἢ οἱασδήποτε ἄλλης ὀφειλῆς, εἰς τρόπον ὥστε τρὸς ἐπιδίωξιν τῆς ἐπιδίκου ἀπαιτήσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος δὲν ἀπῃτεῖτο ἡ ἔγγραφος τακτικὴς ἀγωγῆς, ἀλλ' ἤρκει ἡ σύνταξις ἐργατικῆς ἐκθέσεως, ἥτις καὶ συνετάγη προσηκόντως. Ὅθεν δὲν εὐσταθεῖ καὶ ἀπορριπτέος ἀποβαίνει ὁ πρῶτος τῆς ἐφέσεως λόγος.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 28 τοῦ ἄνω ν. 602 ἕκαστος Συνεταιρισμὸς ἔχει διοίκησιν ἐκπροσωποῦσαν αὐτὸν εἰς τὰς δικαστικὰς καὶ ἐξωδίκους σχέσεις καθ' ὃν τρόπον ὁρίζει τὸ καταστατικόν, τὸ ὁποῖον μάλιστα κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 § 6 τοῦ αὐτοῦ νόμου πρέπει νὰ ἀναφέρῃ τὸν τοιοῦτον τρόπον. Ἄρα, καὶ ἐφ' ὅσον—ὡς ὀρθῶς ἐδέχθη ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις—ἐκ τῆς λογικῆς ἑρμηνείας τῶν ἄρθρων 20 καὶ 23 τοῦ ἐγκεκριμένου καταστατικοῦ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἀριδήλως προκύπτει ὅτι καὶ μόνος ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου αὐτοῦ δύναται νὰ τὸν ἐκπροσωπῇ ὑφ' οἱανδήποτε ἰδιότητα ἐπὶ δικαστηρίου, νομιμοποιεῖται ἐκεῖνος ἐκπροσωπηθεὶς τοιουτοτρόπως κατὰ τὴν πρωτόλικον δίκην, καθὼς καὶ κατὰ τὴν παροῦσαν ἔκκλητον τοιαύτην, ἀπορριπτέος δ' ὡς μὴ νόμιμος καὶ ὡς ἀβάσιμος ἐλέγχεται ὁ ἀντίθετος δεύτερος τῆς ἐφέσεως λόγος.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΙΣ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΕΙΣ ΚΑΤΑΒΟΛΗΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΙΣΦΟΡΩΝ

Περίληψις ἐρωτήματος (διατυπωθέντος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. Τ. 4252 τῆς 3 Ἰουλίου 1951 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, Γεν. Διευθ. Φορολογίας, Διεύθ. 12, Τμῆμα Β'): 1) Ἐὰν, συμφώνως τῷ Ν. 118]1945, Ν Δ. 8]11 Μαΐου 1946 καὶ Ν Δ. 1255]1949, ὑποχρεοῦται ἡ πλειοῦσα Τράπεζα εἰς τὴν καταβολὴν εἰσφορᾶς ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, καίτοι δὲν ὠφελεῖται ἐκ τῆς παρεχομένης ὑπὸ τούτου ἀσφαλίσεως. 2) Ἐὰν δύναται τὰ ἀπαλλοτρίωτα τῆς εἰσφορᾶς ταύτης διὰ διατάγματος, προκληθησομένου κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 1619]1951, ἐν ἡ περιπτώσει εἶναι ὑπόχρεως πρὸ καταβολῆς, χωρὶς νὰ ὠφελῆται.

Νομικοῦ Συμβουλίου, ἀριθ. γνωμ. 539]1951

Α' Τμῆμα Διακοπῶν

Πρωτεδρεύων ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. *Χ. Βασιλακόπουλος*

Εἰσηγητὴς ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. *Ἐμμ. Σαμαλέας*

Α) Διὰ τοῦ Ν.Δ. 1255]1949 ἐπεξετάθη τὸ ἐγκαινιασθὲν ὑπὸ τοῦ Ν. 118]1945 σύστημα τῆς ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως τῆς ἀνεργίας ἐπὶ παντὸς προσώπου, παρέχοντος ἐξηρτημένην ἐργασίαν κατὰ τὴν ἀνωτέρω διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 1 § 2 ἐδ. 2 αὐτῆς, νὰ τὰ διατηρήσῃ ἐν ἰσχύϊ «εἴτε ὡς εἶχον, εἴτε καὶ τροποποιημένα».

Τούτων ἕνεκα ὑπ' ὄψιν τοῦ Ὑπ. Συμβουλίου πρὸς ἐκκαθάρισιν ὑπῆρχον: α. Ὁλόκληρος καὶ ἐξ ὁλοκλήρου ἰσχύων διὰ τοὺς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους ὁ ν. 1799 καὶ β) τὰ ἀπὸ τῆς 15ης Ἰουλίου 1945 καταργηθέντα ἄρθρα 4—9 (διότι μόνον ταῦτα ἀνεφέροντο εἰς τοὺς δημοσίους κλπ. ὑπαλλήλους) τοῦ Ν. 1789, ἐν σχέσει πρὸς τὴν 59 Σ.Π., ἤτοι ἐν σχέσει πρὸς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους καὶ τοὺς τοιούτους τῶν Ν.Π.Δ.Δ.

Διὰ τὸν λόγον ταῦτον ἐξεδόθησαν δύο πράξεις ταυτοχρόνως, ἡ 333 μὲ εἰσηγητὴν τὸν Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν, δι' ἧς ἐκυρώθη ἐξ ὁλοκλήρου ὁλόκληρος ὁ Ν. 1799 ἀνεριορίστως χρόνου καὶ ἡ 336, μὲ εἰσηγητὴν τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, δι' ἧς οὐχὶ ὁλόκληρος ὁ Ν. 1799, ἀλλὰ μόνον τὰ ἄρθρα 4—9, δηλ. μόνον αἱ διατάξεις αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τοὺς δημοσίους κλπ. ὑπαλλήλους, κατὰ τροποποίησιν τῆς 59 Σ.Π., ἧτις διέταξε τὴν κατάργησίν των ἀπὸ τῆς 16ης Ἰουλίου 1945, κατηργήθησαν ἀπὸ τῆς 27ης Ἰουνίου 1945, ὅτε ἤρξατο ἰσχύουσα ἡ 59 Σ.Π.

Συνεπῶς λοιπὸν καθίσταται ὅτι ἡ 336 πρᾶξις τοῦ Υ.Σ καθορίζει τὴν ἰσχὺν τῶν ἄρθρων 4—9 τοῦ Ν. 1799 μόνον ἐν σχέσει πρὸς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους καὶ ἐκείνους τῶν Ν.Π.Δ.Δ., ἐφ' ὅσον:

α. Ἀναφέρεται μόνον εἰς τὰ ἄρθρ. 4—9, ἅπερ καὶ μόνα ἀφεώρων τοὺς ὑπαλλήλους τούτους,

β. Ἐξεδόθη τῇ εἰσηγήσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἔχοντος ἁρμοδιότητα μόνον ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν κλπ. τῶν ἐν λόγῳ δημοσίων ὑπαλλήλων, καὶ,

γ. Ἀναφέρεται ρητῶς εἰς τὴν 59 Σ.Π., ἣν καὶ τροποποιεῖ ἐν μέρει καὶ ἧτις μόνον περὶ τῶν δημοσίων κλπ. ὑπαλλήλων διαλαμβάνει.

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων αἱ 333 καὶ 336 Πράξεις τοῦ Υ.Σ. δὲν ἀντιφάσκουσι πρὸς ἀλλήλας, οὐδὲ ἀλληλοαναιροῦνται, ἀλλ' ἰσχύουσι παραλλήλως.

ΙΙ. Καὶ ἂν ὅμως ἤθελε γίνῃ δεκτὸν τὸ ἀντίθετον, πάλιν ἡ 336 πρᾶξις δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς *νεωτέρα* καὶ κατισχύουσα τῆς 333, ἐφ' ὅσον τοῦ νόμου μὴ ὑπάρχοντος πρὸ τῆς δημοσιεύσεώς του διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἀμφοτέρων τούτων δημοσιευθεισῶν εἰς τὸ ἴδιον φύλλον τῆς Ε.Κ., αὗται εἶναι σύγχρονοι καὶ ὡς τοιαῦται, κατὰ λογικὴν ἀνάγκην, ἀναιροῦν ἀλλήλας, καθ' ἃ σημεῖα ἀντιτίθενται μεταξύ των, δι' ὃ τὰ ἄρθρα 4—9 τοῦ Ν. 1799 ἐξακολουθοῦν ἰσχύοντα καὶ σήμερον ἕτι, παρατάσεως τῆς προθεσμίας τοῦ ΣΤ]16 Ψηφίσματος μέχρι τῆς 31.12.51 διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1170]1950 Πράξεως τοῦ Υ.Σ. Ἡ ὑπ' ἀριθ. 33]51 ἀπόφασις τοῦ Α.Π. (ΕΕΔ 10, 330), ἀναφερομένη εἰς ὑπαλλήλους τοῦ Δημοσίου καὶ Ν.Π.Δ.Δ. ὀρθῶς, κατὰ τὰ ἄνω ἐκτεθέντα, ἔκρινε τὰ ἄρθρ. 4—9 τοῦ Ν. 1799 καταργηθέντα ἐν σχέσει πρὸς τοὺς δημοσίους κλπ ὑπαλλήλους. Ἡ σκέψις ὅμως ὅτι ἡ 336 πρᾶξις εἶναι νεωτέρα τῆς 333—ἐκ μόνου προφανῶς τοῦ λόγου ὅτι ἔχει μεγαλύτερον ἀριθμὸν—δὲν ἔχεται βασιμότητος, ἐφ' ὅσον ἀμφότεραι αὗται ἐγένοντο (ἐξεδόθησαν) τὴν αὐτὴν ἡμέραν καὶ ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὸ αὐτὸ φύλλον τῆς Ε.Κ., διαθοῦσι οὕτω νομικὴν ὑπόστασιν τὴν ἰδίαν ἡμέραν, ἅτε τοῦ ἄρθρου 36 τοῦ ἐν ἔτει 1911 ἀναθεωρηθέντος καὶ ἰσχύοντος Συντάγματος δεχθέντος καὶ καθιερώσαντος τὴν θεωρίαν τῆς «κυρώσεως — ἐκδόσεως — δημοσιεύσεως», καθ' ἣν χρονικὸν σημεῖον τῆς γεννήσεως τοῦ νόμου εἶναι ἡ ἡμερομηνία τῆς ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως, ἧτις καὶ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν πρὸς ἐξεύρεσιν τοῦ τίς εἶναι νεώτερος νόμος (*Ν. Σαρηπόλου*, Ἑλλην. Συνταγμ. Δίκ. τόμ. Β § 36 σ. 73, 75 καὶ 76).

οίαν ή ὑπηρεσίαν, ἔναντι ἁμοιβῆς, ἀνεξαρτήτως τῆς ἰδιότητος τοῦ ἀπασχολοῦντος τοῦτο ἐργοδότου, πλὴν τῶν μισθωτῶν τῶν ἐν ἄρθρ. 1 § 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δίτος ἀναφερομένων τριῶν κατηγοριῶν, δι' οὓς καὶ μόνον ἠθέλησε ὁ Νομοθέτης νὰ ἰσχύσῃ ἐξαίρεσις. Ἡ ὑποχρεωτικὴ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τῆς ἀνεργίας ὑπαγωγὴ δίδει τὴν ἔννοιαν, ὅτι καταλαμβάνεται ὑπὸ ταύτης τὸ παρέχον τῇ ὡς ἄνω ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν πρόσωπον, ἀφ' οὗ χρονικοῦ σημείου ἄρχεται καὶ ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἀπασχολοῦντος τοῦτο ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν τῆς εἰσφορᾶς.

Ὑπὸ τοιαύτην ἔννοιαν καὶ κατόπιν τῆς καταργήσεως τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 § 2 τοῦ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 προβλεφθείσης ἐξαιρέσεως τῶν εἰς τὸν Ν. 681|1945 «περὶ ρυθμίσεως τοῦ προσωπικοῦ τῶν Τραπεζῶν» ἀναφερομένων ἐπιχειρήσεων [βλέπε ἄρθρ. 11 § 7 Ν.Δ. 1255|1949], ἐν ὄψει δὲ καὶ τῆς οἰκείας εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως, καθ' ἣν, χάριν τοῦ καθιερουμένου γενικοῦ συστήματος τῆς ἀσφαλίσεως τῶν μισθωτῶν κατὰ τῆς ἀνεργίας, καταργεῖται ἡ ἰσχύουσα ἐξαίρεσις ἐκ τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ προσωπικοῦ τῶν Τραπεζῶν, βασίμως δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι εἰς τὴν ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν τῆς ἀνεργίας ὑπήχθη ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 (ἄρθρ. 11 § 7) καὶ τὸ προσωπικὸν τῆς αἰτούσης Τραπέζης, ἧτις ἐκ τούτου ὑποχρεοῦται ἐκτοτε εἰς τὴν καταβολὴν τῆς ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἐργοδοτικῆς εἰσφορᾶς, δεδομένου ὅτι συντρέχει καὶ ἡ ἑτέρα, ὡς πρὸς τὴν κατὰ τῆς ἀσθενείας ἀσφάλισιν, ἀπαιτουμένη προϋπόθεσις.

Τὸ ὅτι ὑφίσταται συμβατικὴ δέσμευσις τῆς αἰτούσης Τραπέζης ἐξ ἰσχυόντος γενικοῦ κανονισμοῦ αὐτῆς, περιέχοντος μείζονος προστασίας διατάξεις, ἐν ταὐτῷ καὶ περιορισμοὺς ταύτης ὡς πρὸς τὴν διατήρησιν καὶ ἀπόλυσιν τοῦ προσωπικοῦ της, ὥστε νὰ μὴ ὑπόκειται τοῦτο εἰς κίνδυνον ἀνεργίας καὶ νὰ μὴ προσπορίζηται ἐντεῦθεν ἡ Τράπεζα περιουσιακήν τινα ὠφέλειαν ἐκ τῆς πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας ἀσφαλίσεως τοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς, δὲν δύναται ν' ἀποτελέσῃ τοῦτο λόγον ἀπαλλαγῆς της. Ἡ καθιστῶσα ὑποχρεωτικὴν τὴν ἀσφάλισιν τῶν μισθωτῶν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας διάταξις τοῦ ἄρθρου 1 § 1 τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 εἶναι γενικὴ καὶ οὐδεμίαν ποιεῖται διάκρισιν καὶ συνεπῶς ἐμπίπτει εἰς τὴν ὑποχρέωσιν πρὸς καταβολὴν τῆς ἐργοδοτικῆς εἰσφορᾶς πᾶς ἐργοδότης, συνδεόμενος μετὰ τοῦ παρ' αὐτῷ προσωπικοῦ διὰ σχέσεως ἐργασίας συμβατικῆς μορφῆς, ἀδιαφόρως ἂν ὑφίσταται καὶ ἑτέρα τοιοῦτον ὁμοία ὑποχρέωσις, ἀπορρέουσα ἐκ κανονισμοῦ καθιεροῦντος παρεμφερῆ κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν τοῦ προσωπικοῦ καὶ ἀδιαφόρως. Ἂν δὲν προκύπτουν ἐκ τῆς πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας ἀσφαλίσεως περιουσιακοῦ δικαίου ὠφελήματι διὰ τὸν ἐργοδότην τοῦτον. Πρόδηλος ὁ ἐν τῇ γενικότητι τοῦ μέτρου σκοπὸς τοῦ Νομοθέτου, ἀποβλέψαντος εἰς τὴν ἐκ λόγων κοινωνικοπολιτικῶν ὁλοκλήρωσιν τοῦ θεσμοῦ τῆς ἐνιαίας ἀσφαλίσεως τῆς ἀνεργίας, ὡς τοῦτο προκύπτει ἐκ τῶν ἐν γένει διατάξεων τῶν προρρηθέντων νομοθετημάτων καὶ τοῦ διήκοντος ταύτας πνεύματος, ὡς καὶ ἐκ τῶν οἰκείων εἰσηγητικῶν ἐκθέσεων.

Β) Διὰ τοῦ ἄρθρου 1 § 1 τοῦ Ν. 1619|1950 ὡρίσθη, ὅτι «διὰ διαταγμάτων, ἐκδιδομένων ἐπὶ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, μετὰ σύμφωνον γνώμην ἐπιτροπῆς, συγκειμένης ἐκ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ, δύνανται νὰ καταργῶνται, διαρρυθμίζωνται καὶ μειῶνται οἱ ὑφιστάμενοι πάσης φύσεως φόροι, τέλη, δικαιώματα, εἰσφοραὶ καὶ λοιποὶ κοινωνικοὶ πόροι ὑπὲρ Νομικῶν Προσώπων, Ὀργανισμῶν, Ἱδρυμάτων, Εἰδικῶν Ταμείων, Ὑπηρεσιῶν καὶ Λογαριασμῶν, ὁποιεδήποτε ἐπιβληθέντες».

Ἐκ τῆς ὡς ἄνω διατάξεως προκύπτει σαφῶς, ὅτι δι' αὐτῆς ἐθεσπίσθη ἡ διὰ διαταγμάτων, ἐκδιδομένων κατὰ τὴν ἐν ταύτῃ ὁριζομένην διατύπωσιν, κατάργησις, διαρρύθμισις καὶ μείωσις τῶν κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ εἰρημένου νόμου ὑφισταμένων, ὁποιεδήποτε δὲ ἐπιβληθέντων, πάσης φύσεως φόρων, τελῶν, δικαιωμάτων καὶ ἐν γένει κοινωνικῶν πόρων, κατὰ τὴν ἣν περὶ τούτων δίδει ἔννοιαν τὸ ἄρθρ. 2 § 2 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω νόμου, ὑπὲρ Νομικῶν Προσώπων, Ὀργανισμῶν κλπ.

Ἑπομένως ἀποκλείεται ἡ κατ' ἐφαρμογὴν τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως ἀπαλλαγὴ τῆς αἰτούσης Τραπέζης ἐκ τῆς ὑποχρεώσεως αὐτῆς πρὸς καταβολὴν τῆς διαληφθείσης εἰσφορᾶς, διότι ἡ αἰτουμένη ἐκ ταύτης ἀπαλλαγὴ δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν τῆς καταργήσεως, διαρρυθμίσεως ἢ μειώσεως τῆς εἰσφορᾶς, οἵαν ἀπαιτεῖ ὡς προϋπόθεσιν ἐφαρμογῆς ἡ ρηθεῖσα διάταξις.

Ἐπὶ πλέον διὰ τοῦ ἐπακολουθήσαντος Α.Ν. 1846|1951 «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων» ὑπήχθη ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος αὐτοῦ εἰς τὴν ὑπὸ τούτου θεσπιζομένην ἀσφάλισιν τῶν μισθωτῶν καὶ ὁ κλάδος ἀνεργίας, συνεχωνεύθη δὲ τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α., ὅπερ συνεχίζει τὴν ἀσφάλισιν τῶν εἰς τὸ συγχωνευθὲν τοῦτο Ταμεῖον ἠσφαλισμένων προσώπων, καταργηθέντος τοῦ ἱδρυτικοῦ αὐτοῦ Α.Ν. 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, πλὴν τοῦ ἄρθρου 9 καὶ τῶν μὴ ἀσφαλιστικοῦ περιεχομένου διατάξεων ταύτου, κατὰ τὰ ἐν ἄρθροις 1, 5 καὶ 60 τοῦ Α.Ν. 1846|1951 ὁριζόμενα.

Ἑπομένως ἐθεσπίσθη διὰ τοῦ Α.Ν. 1846|1951 νέα ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ κατὰ τοῦ κινδύνου ἀνεργίας ἐργοδοτικὴ εἰσφορά, μὴ ὑφισταμένη κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Νόμου 1619|1950, ὥστε καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς ταύτης ν' ἀποκλείηται ἡ ἐξ αὐτῆς ἀπαλλαγὴ τῆς αἰτούσης, ἐλλείψει τῆς διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ὡς ἄνω διατάξεως ἀπαιτουμένης ἑτέρας προϋποθέσεως.

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΑΙ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΝΟΜΩΝ

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ
Α.Ν. 1846)1951 "ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ,,*

ΣΤ'. Παροχαί τοῦ Κλάδου Συντάξεων.

1. Οἱ ἀσφαλιστέοι κίνδυνοι εἰδικώτερον

α) Τὸ γῆρας.

Ὡς ὅρια ἡλικίας διὰ τὴν συνταξιοδότησιν λόγῳ γήρατος ὁρίζονται συμφώνως πρὸς τὸν ἰσχύοντα Ν. 6298 ἡ συμπλήρωσις τοῦ 65ου ἔτους διὰ τοὺς ἄρρενας καὶ τοῦ 60οῦ διὰ τὰς θήλεις (ἄρθρ. 28 παρ. 1). Τὰ ἀνωτέρω ὅμως ὅρια ἡλικίας μειοῦνται κατὰ πέντε ἔτη καὶ ἄνευ μειώσεώς τινος τῆς συντάξεως, προκειμένου περὶ μισθωτῶν ἀπασχολουμένων εἰς ἰδιαζόντως ἐπίπονα καὶ ἀνθυγιεινὰ ἐπαγγέλματα (ἄρθρον 28, παρ. 5). Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἐγκειται μία ἐκ τῶν σοβαρωτέρων καινοτομιῶν τοῦ σχεδίου εἰς τὸν κλάδον συντάξεων.

Λαμβανομένου ἐπίσης ὑπ' ὄψιν:

α) Ὅτι ἡ δημογραφικὴ ἐξέλιξις τοῦ πληθυσμοῦ διὰ τὴν ἀμέσως προσεχῆ 15ετίαν ἐμφανίζεται πᾶν ἄλλο ἢ δυσμενής.

β) Ὅτι οἱ εἰς ἐργατικὰς χεῖρας ἀνάγκαι κατὰ τὴν αὐτὴν περίοδον προβλέπεται ὅτι καὶ ὑπὸ τὰς εὐμενεστέρας συνθήκας ἀπασχολήσεως θὰ δύνανται νὰ καλυφθοῦν μὲ ἀρκετὴν εὐχέρειαν, τὸ νομοσχέδιον (ἄρθρ. 28 παρ. 5) καθιερεῖ τὴν λύσιν τῆς προαιρετικῆς ἀποχωρήσεως μὲ δικαίωμα συντάξεως ἀπὸ τοῦ 60οῦ ἤδη ἔτους τῆς ἡλικίας διὰ τοὺς ἄρρενας καὶ τοῦ 55ου διὰ τὰς θήλεις. Ἐν τοιαύτῃ ὅμως περιπτώσει ὁρίζεται ὅτι μειοῦται τὸ ποσὸν τῆς ἀπονεμητέας συντάξεως κατὰ ὡρισμένον ποσοστόν, πρὸς κάλυψιν μέρους τῆς ἐπὶ πλέον διαφορᾶς τῆς προκυπτούσης ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης, ἤτοι ἐκ τῆς ἀναγνωρίσεως δικαιώματος εἰς σύνταξιν πρὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ 65ου (ἢ τοῦ 60οῦ) ἔτους τῆς ἡλικίας, ἐπιβαρύνσεως τῆς ἀσφαλίσεως, δοθέντος ὅτι ὁ πρωΐρως ἀποχωρῶν ὄχι μόνον θὰ συνταξιοδοτῆται ἐπὶ μείζονα χρόνον, ἀλλὰ καὶ θὰ καταβάλῃ ὀλιγωτέρας εἰσφορὰς ἀπὸ τὸν ἀποχωροῦντα εἰς τὸ 65ον (ἢ 60ὸν).

Ἡ μείωσις αὕτη, βάσει γενομένων προχείρων ὑπολογισμῶν, θὰ ἔδει νὰ ἦτο ἴση πρὸς τὰ κατωτέρω καθοριζόμενα ποσοστά:

Διὰ τὸν ἀποχωροῦντα εἰς ἡλικίαν	64 ἐτῶν	ἐκ	10	ο|ο
» » »	» »	63	»	»	17,5ο|ο
» » »	» »	62	»	»	23,8ο|ο
» » »	» »	61	»	»	29,7ο|ο
» » »	» »	60	»	»	33,8ο|ο

Οὕτω ὁ ἀποχωρῶν εἰς τὸ 64ον ἔτος θὰ ἔδει νὰ δικαιοῦται 0,90 τῆς συντάξεως, ἣν θὰ ἐδικαιοῦτο εἰς τὸ 65ον.

Ὁ ἀποχωρῶν εἰς τὸ 63ον ἔτος θὰ δικαιοῦται 0,825

Ὁ ἀποχωρῶν εἰς τὸ 62ον ἔτος θὰ δικαιοῦται 0,762.

Ὁ ἀποχωρῶν εἰς τὸ 61ον ἔτος θὰ δικαιοῦται 0,708.

Ὁ ἀποχωρῶν εἰς τὸ 60όν ἔτος θὰ δικαιοῦται 0,662.

Ἀνάλογοι μειώσεις τῆς κατὰ τὸ 60όν ἔτος ἀπονεμητέας συντάξεως θὰ ἔδει νὰ γίνωνται καὶ διὰ τὰς θήλεις ἡσφαλισμένας, τὰς ἀποχωρούσας ἀπὸ τοῦ 55ου μέχρι τοῦ 60οῦ ἐτους τῆς ἡλικίας των.

Διὰ λόγους ὅμως ἁπλότητος τὸ νομοσχέδιον προβλέπει μείωσιν τῆς πλήρους συντάξεως κατὰ 1|2 ο|ο δι' ἕκαστον μῆνα ἡλικίας πρὸ τοῦ 65ου ἢ τοῦ 60οῦ. Καὶ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο τὸ νομοσχέδιον καινοτομεῖ ἐν σχέσει πρὸς τὰ ἤδη ἰσχύοντα.

Ἡ εἰς νεωτέρας ἀσφαλιστικὰς νομοθεσίας (ὡς λ. χ. εἰς τὸν νεώτερον Τσεχοσλοβακικὸν νόμον) καθιερουμένη λύσις περὶ ἀναγνωρίσεως δικαιώματος συνταξιοδοτήσεως εἰς νεωτέραν ἡλικίαν (60όν διὰ τοὺς ἄνδρας καὶ 55ον διὰ τὰς θήλεις), ἄνευ μειώσεώς τινος τοῦ ποσοῦ τῆς συντάξεως, ὅσάκις ὁ ἡσφαλισμένος ἐπραγματοποίησε μίαν μακρὰν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον σταδιοδρομίαν ἐν ἀσφαλίσει (λ. χ. μίαν 35ετίαν ἢ 30ετίαν), δὲν ἐκρίθη σκόπιμον, ὅπως υἱοθετηθῇ ἀπὸ τοῦδε ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου διὰ λόγους μείζονος ἀσφαλείας τῶν οἰκονομικῶν, καίτοι ἡ ὀρθότης τῆς λύσεως ταύτης δὲν θὰ ἦτο εὐχερὲς νὰ ἀμφισβητηθῇ.

Μία ἄλλη καινοτομία εἰς τὸν τομέα τῆς συνταξιοδοτήσεως λόγῳ γήρατος ἐγκειται εἰς τὴν ἀπάλειψιν τῆς διατάξεως τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας (ἄρθρ. 34 Ν. 6298), καθ' ἣν διὰ τὴν ἀπονομὴν συντάξεως γήρατος δὲν ἀρκεῖ ἡ συμπλήρωσις τῶν ἀνωτέρω ὁρίων ἡλικίας καὶ τοῦ κεκανονισμένου ἀριθμοῦ ἡμερῶν ἐργασίας ἐν ἀσφαλίσει, ἀλλὰ δέον ἐπιπροσθέτως, ὅπως ὁ ἡσφαλισμένος μὴ κερδίζῃ ἐξ οἱασδήποτε ἐργασίας πλέον τοῦ 1|2 ἐκείνου, ὅπερ κερδίζει ἐν τῇ αὐτῇ περιφερείᾳ καὶ ἐπαγγελματικῇ κατηγορίᾳ σωματικῶς καὶ πνευματικῶς ὑγιὴς ἄνθρωπος. Συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ νομοσχεδίου ἡ σύνταξις γήρατος θὰ ἀπονέμεται, συντρεχουσῶν τῶν λοιπῶν προϋποθέσεων, ἀδιαφόρως τοῦ τί κερδίζει ὁ ἡσφαλισμένος. Ἡ καταβολὴ ὅμως ταύτης θὰ ἀναστέλλεται, ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον ὁ συνταξιοῦχος ἀσκῇ αὐτοτελὲς

*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 766 καὶ τέλος.

έπάγγελμα ή παρέχη έξηρτημένην έργασίαν, έξ ής άποκερδαίνει ποσόν άνώτερον τοῦ 25-πλασίου τοῦ ήμίσεος ήμερομισθίου τῆς άσφαλιστικῆς κλάσεως, βάσει τῆς ὁποίας άπενεμήθη ή σύνταξις, ήτοι τοῦ ήμίσεος τῶν τεκμαρτῶν άποδοχῶν του.

β') Ἡ ἀναπηρία

Ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς ἀναπηρίας τὸ νομοσχέδιον, βάσει τῶν δεδομένων τῆς ἐν Ἑλλάδι πρακτικῆς ἐφαρμογῆς τῶν διαφόρων μεθόδων προσδιορισμοῦ τῆς ἀναπηρίας (σύστημα ἀπολύτου ἀναπηρίας—γενικὴ ἀνικανότης πρὸς πᾶσαν ἐργασίαν, σύστημα ἐπαγγελματικῆς ἀναπηρίας—ἀνικανότης πρὸς συνέχισιν τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ παθόντος καὶ σύστημα σχετικῆς ἀναπηρίας, ποὺ ἐφαρμόζεται κατὰ τὸν ἰσχύοντα νόμον περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων) προετίμησε τὸ ἐπιτυχῶς ἐφαρμοσθὲν ἐν τῇ πράξει σύστημα τοῦ Ν. 62/8.

Ἡ πρόκρισις τοῦ συστήματος τῆς σχετικῆς ἀναπηρίας ἔναντι τοῦ συστήματος τῆς ἐπαγγελματικῆς ἀναπηρίας ἐβασίσθη ἐπὶ τοῦ γεγονότος ὅτι δὲν εἶναι σκόπιμον νὰ ἀκινητοποιοῦνται παραγωγικαὶ ἐργατικαὶ δυνάμεις, ὅταν δύνανται νὰ ἀπασχοληθοῦν εἰς ἕτερα ἐπαγγέλματα, συγγενῆ πρὸς τὸ ἐπάγγελμα τοῦ παθόντος καὶ ἔναντι τοῦ συστήματος τῆς γενικῆς ἀνικανότητος πρὸς πᾶσαν ἐργασίαν, διότι δὲν εἶναι λογικὸν νὰ ἀξιοῦται τις πλήρη ἀνατροπὴν τῶν συνηθῶν ἐργασίας, τῶν συνηθειῶν καὶ τῆς κοινωνικῆς θέσεως τοῦ ἀναπήρου διὰ τῆς ἀπαιτήσεως, ὅπως ἀπασχοληθῇ εἰς ἐπάγγελμα βασικῶς διάφορον τοῦ συνήθους τοιούτου.

Κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἀνωτέρω ἀρχῶν διὰ τὴν ἀπονομὴν συντάξεως λόγῳ ἀναπηρίας δέον ὅπως ὁ ἡσφαλισμένος κατέστη ἀνίκανος νὰ κερδίζῃ λόγῳ παθήσεως ἢ βλάβης ἢ ἐξασθενήσεως σωματικῆς ἢ πνευματικῆς δι' ἐργασίας ἀνταποκρινομένης εἰς τὰς δυνάμεις του, τὰς δεξιότητας, τὴν μόρφωσιν καὶ τὴν συνήθη αὐτοῦ ἐπαγγελματικὴν δραστηριότητα, πλέον τοῦ τρίτου ἐκείνου, ὅπερ συνήθως κερδίζει, ἐν τῇ αὐτῇ περιφερείᾳ καὶ ἐπαγγελματικῇ κατηγορίᾳ, ὑγιὴς ἄνθρωπος τῆς αὐτῆς μορφώσεως.

Ἡ κλασσικὴ ὅμως αὕτη ἀντίληψις περὶ σχετικῆς ἀναπηρίας, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀποδεχθῇ τὸ πρῶτον ἡ Γερμανικὴ ἀσφάλισις καὶ τὴν ὁποίαν ἠκολούθησαν αἱ πλεῖσται τῶν νομοθεσιῶν τοῦ μεσοπολέμου, ἐμφανίζει σήμερον τάσεις τινὰς ἀπαμβλύνσεως. Οὕτω λ. χ. κατὰ τὸν τελευταῖον Τσεχοσλοβακικὸν νόμον τὸ ποσοστὸν ἀνικανότητος μειοῦται ἀπὸ 66.1/3 ο/ο εἰς 50 ο/ο.

Ἐκτιμῶντες δεόντως τὰς τάσεις ταύτας, υἱοθετήσαμεν τὴν ἐν τῷ δευτέρῳ ἑδαφίῳ τοῦ ἄρθρου 28 § 2 καθιερουμένην λύσιν περὶ ἐπιδόματος ἀναπροσαρμογῆς. Τὸ ἐπίδομα τοῦτο θὰ παρέχεται ἐπὶ δύο ἔτη κατ' ἀνώτατον ὅριον εἰς τοὺς ἡσφαλισμένους, οἱ ὁποῖοι δὲν δικαιοῦνται συντάξεως, διότι ἡ ἀναπηρία των δὲν ἐξικνεῖται πέραν τῶν 2/3, πλὴν ὅμως εἶναι ἀνωτέρα τοῦ 1/3. Ἡ παροχὴ τοῦ ἐπιδόματος τούτου θὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τοὺς καθισταμένους μερικῶς ἀναπήρους νὰ ἀντιμετωπίσουν τὴν πρώτην μεταβατικὴν περίοδον τῆς ἀναπηρίας των καὶ νὰ προσαρμοσθοῦν πρὸς τὸ ἐπάγγελμά των ἢ νὰ προσανατολισθοῦν πρὸς ἕτερον τοιοῦτον. Διὰ τὴν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον διευκόλυνσιν τῶν προσπαθειῶν των προβλέπεται ὅτι τὸ ἐπίδομα θὰ καταβάλλεται ἀδιαφόρως ἀσκήσεως οἱασδήποτε ἐργασίας καὶ ἀποκερδαινομένου εἰσοδήματος.

Τονίζεται ὅμως ἰδιαιτέρως τὸ γεγονός, ὅτι οἱ ἐπιδοματοῦχοι λόγῳ ἀναπροσαρμογῆς θὰ ὑποχρεοῦνται ἐπὶ ποινῇ στερήσεως τοῦ ἐπιδόματός των, ὅπως ἀποδέχωνται τὴν προτεινομένην αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. ἐπαγγελματικὴν ἀναπροσαρμογήν, δοθέντος ὅτι ἡ βασικὴ προϋπόθεσις διὰ τὴν ἐπιτυχῆ ἐφαρμογὴν τοῦ συστήματος τῆς σχετικῆς ἀναπηρίας καὶ τῶν περὶ ἀναπροσαρμογῆς διατάξεων τοῦ σχεδίου εἶναι ἡ ὀργάνωσις Σχολῶν καὶ Συνεργείων ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ τῶν ἀναπήρων. Εἰς τὴν προϋπόθεσιν ταύτην ἀποδίδεται ὅλως ἰδιαιτέρα σημασία ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

Ἡ καθιέρωσις τοῦ ἐπιδόματος ἀναπροσαρμογῆς, ὅπερ δὲν ἀποτελεῖ ἄλλο τι ἢ ἕνα τροποποιημένον θεσμὸν καλύψεως τοῦ κινδύνου μακρᾶς ἀσθενείας (Longue maladie), ποὺ μὲ ἐπιτυχίαν ἐφαρμόζεται μεταπολεμικῶς ἐν Γαλλίᾳ, θεωρεῖται ὡς μία ἀπὸ τὰς οὐσιαστικωτέρας καὶ ἀξίας ἰδιαιτέρας ἐξάρσεως διατάξεις τοῦ νομοσχεδίου. Διὰ ταύτης ἐλπίζεται ὅτι θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ διευκόλυνσις τῆς ἐπαναφορᾶς ἐν τῇ παραγωγικῇ διαδικασίᾳ ἱκανοῦ ἀριθμοῦ ὡς τῶν ἐκ φυματιώσεως πρ^σβαλλομένων ἡσφαλισμένων, οἱ ὁποῖοι ὡς γνωστὸν καὶ ὅταν ἰῶνται κλινικῶς ἔχουν ἀνάγκην ὡρισμένου χρονικοῦ περιθωρίου διὰ τὴν ἐπάνοδον εἰς ἐργασίαν. Εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ Ἱδρύματος ἐναπόκειται νὰ ἀξιοποιήσῃ τὸν νέον τοῦτον θεσμόν, ἱδρύουσα τὰ ἀνωτέρω μνημονευόμενα κέντρα.

γ) Ὁ θανατος

Ἡ περίπτωσις τοῦ θανάτου, ὡς ἀσφαλιστικοῦ κινδύνου παρέχοντος δικαίωμα εἰς σύνταξιν τῶν μελῶν οἰκογενείας ἀποβιώσαντος ἡσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου, δὲν ἐμφανίζει δυσχερείας.

Πρὸς τὸν θάνατον ἐξομοιοῦται: πρῶτον ἡ περίπτωσις ἀφανείας καὶ δεύτερον ἡ καταδίκη τοῦ ἡσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου εἰς ποινὴν στερήσεως τῆς ἐλευθερίας του ἢ εἰς ἐκπτωσιν ἢ στέρησιν ἐκ τῶν παροχῶν τῆς ἀσφαλίσεως, διότι εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις αἱ συνέπειαι εἶναι αἱ αὐταὶ διὰ τὰ μέλη οἰκογενείας τοῦ ἡσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου (στέρησις τοῦ εἰσοδήματος τοῦ οἰκογενειάρχου).

δ) Τὸ ἐργατικὸν ἀτύχημα
καὶ ἡ ἐπαγγελματικὴ ἀσθένεια

Ἡ ὑπερδωδεκαετὴς πεῖρα ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ ἰσχύοντος νόμου περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων ἀπέδειξεν ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦτου καθιερωθεῖσα καθ' ἑλληνικὴν καινοτομίαν ἀρχὴ τῆς καλύψεως τῶν ἐργατικῶν ἀτυχημάτων καὶ ἐπαγγελματικῶν νόσων ὑπὸ τῶν βασικῶν κλάδων ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας καὶ τῆς ἀναπηρίας - γήρατος - θανάτου, ἀναλόγως τῶν προκαλουμένων ἐκ τούτων συνεπειῶν (ἀσθένεια ἢ ἀναπηρία καὶ θάνατος), ὑπῆρξε λίαν ἐπιτυχής. Τοῦτου δοθέντος δὲν ἐκρίθη σκόπιμον, ὅπως τὸ νομοσχέδιον ἀποστῇ τῆς ἐν

λόγω ρυθμίσεως. Άλλωστε τὰ ἐργατικὰ ἀτυχήματα καὶ οἱ ἐπαγγελματικαὶ ἀσθένειαι δὲν συνιστοῦν αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ ἀσφαλιστικοὺς κινδύνους, ἀλλὰ τὴν αἰτίαν τούτων, ἤτοι αἰτίαν νόσων, ἀναπηριῶν καὶ θανάτων, εἶναι δὲ φυσικὸν νὰ καλύπτωνται ἀναλόγως τῶν ἀποτελεσμάτων των ὑπὸ τοῦ οἰκείου ἀσφαλιστικοῦ κλάδου (βλ. πλείονα ἀνωτέρω VI Α').

ε') Τὸ πολεμικὸν ἀτύχημα

Λογικῶς οἱ ἐκ πολεμικῶν ἀτυχημάτων προκαλούμεναι ἀναπηρίαι καὶ θάνατοι δὲν θὰ ἔδει νὰ καλύπτωνται ὑπὸ τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, δοθέντος ὅτι ἡ ἐπανόρθωσις τῶν ἀποτελεῖ πρωταρχικὸν καθῆκον τῆς Πολιτείας. Λαμβανομένης οὐχ' ἧττον ὑπ' ὄψιν τῆς ἀνεπαρκείας τῶν εἰς τὰ θύματα πολεμικῶν ἀτυχημάτων χορηγουμένων δημοσίων συντάξεων καὶ τοῦ γεγονότος ὅτι πρόκειται περὶ προσώπων, δι' ἃ ἐπιβάλλεται ἡ ἐξάντλησις κάθε δυνατῆς μερίμνης, τὸ νομοσχέδιον υἱοθετεῖ τὴν λύσιν τῆς συνεχίσεως τῆς καταβολῆς τῶν συντάξεων τῶν ὑπὸ τοῦ Ι. Κ. Α. σήμερον συνταξιοδοτουμένων θυμάτων πολεμικῶν ἀτυχημάτων (ἄρθρ. 29 § 8). Τὰ ἐκ τῆς κλοπῆς ἄλλωστε τῶν κινδύνων τούτων βάρη τῆς ἀσφαλίσεως εἶναι σχετικῶς ἀσήμαντα.

2. *Χρονικαὶ προϋποθέσεις ἀπονομῆς συντάξεων*

Ὡς πρὸς τὰς χρονικὰς προϋποθέσεις ἀπονομῆς τῶν συντάξεων τὸ νομοσχέδιον ἐκκινεῖ ἀπὸ τὰς ἀκολούθους δύο βασικὰς ἀρχάς:

α) Ἐνότης χρονικῶν προϋποθέσεων δι' ὅλας τὰς περιπτώσεις ἀπονομῆς συντάξεων (ἀναπηρία-γῆρας-θάνατος) καὶ

β) καθιέρωσις ὅσον τὸ δυνατὸν εὐνοϊκωτέρων προϋποθέσεων, ἵνα πάντες οἱ ἠσφαλισμένοι οἱ στερούμενοι ἀπωλέσητε τοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας εἰσοδήματος τῶν λόγῳ ἐπαληθεύσεως κινδύνου τινὸς δικαιοῦνται συντάξεως.

Ἐν τῇ ἐφαρμογῇ ὅμως τῆς τελευταίας ταύτης ἀρχῆς ἐκρίθη ἀναγκαῖον, ὅπως ἐξασφαλισθῇ ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸ Ἵδρυμα ἔναντι τυχὸν καταχρήσεων καὶ καταβολιεύσεων καὶ ἀφ' ἑτέρου ὑπαρξῇ ἡ ἐγγύησις ὅτι ὁ αἰτούμενος τὴν ἀπονομὴν συντάξεως εἶναι πράγματι μισθωτὸς κατ' ἐπάγγελμα, ἐφ' ὅσον ἡ ἀσφάλισις περιορίζεται κατ' ἀρχὴν εἰς τοὺς μισθωτούς. Ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ καθολικῆς ἀσφαλίσεως τοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας, τότε δὲν θὰ ἦτο ἀναγκαία ἡ θέσπισις οἱωνδήποτε χρονικῶν προϋποθέσεων, διότι λογικῶς στερεῖται σημασίας ἂν ἡ ἀναπηρία ἢ ὁ θάνατος πραγματοποιῆται εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς σταδιοδρομίας τοῦ ἠσφαλισμένου ἢ εἰς προκεχωρημένον στάδιον αὐτῆς.

Αἱ σχετικαὶ διατάξεις (ἄρθρον 28) τοῦ νομοσχεδίου διατυποῦνται μὲ γνώμονα τὰς ἀνωτέρω δύο βασικὰς ἀρχάς. Διατηρεῖται ἐπίσης ἡ ἀρχὴ τῆς ἄνευ χρονικῶν προϋποθέσεων συντηρήσεως, προκειμένου περὶ ἀναπηριῶν ἢ θανάτων ὀφειλομένων εἰς ἐργατικὰ ἀτυχήματα ἢ εἰς ἐπαγγελματικὰς ἀσθενείας, δοθέντος ὅτι εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας οἱ κίνδυνοι καταχρήσεων εἶναι ἀνύπαρκτοι. Ὡσαύτως ὁρίζεται ὅτι ἐὰν οἱ κίνδυνοι οὗτοι ὀφείλονται εἰς ἔκτος ἐργασίας ἀτύχημα ἀρκεῖ ἡ πραγματοποίησις τοῦ ἡμίσεως μόνον ἀριθμοῦ ἡμερῶν ἐργασίας ἐκείνων, αἵτινες ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν γένεσιν τῆς ἀξιώσεως ἐπὶ τὰς παροχὰς εἰς τὰς συνήθεις περιπτώσεις, δοθέντος ὅτι καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας οἱ κίνδυνοι καταχρήσεων εἶναι ἀνύπαρκτοι, δὲν εἶναι ὅμως ὀρθὸν νὰ ἐξομοιωθοῦν τὰ ἀτυχήματα ταῦτα πρὸς τὰ ἀτυχήματα ἐργασίας.

Λύστηρωποιοῦνται τέλος οἱ προϋποθέσεις συνταξιοδοτήσεως παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. τῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς συνταξιοδοτήσεως λαμβανόντων ἑτέρωθεν σύνταξιν, διὰ νὰ ἐκλείψουν αἱ σήμερον σημειούμεναι ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς καταβολιεύσεις τῆς ἀσφαλίσεως ὑπὸ τῆς πραγματοποιήσεως ὑπὸ τούτων εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. τοῦ ἀπαιτουμένου μικροῦ ἀριθμοῦ ἡμερῶν ἐργασίας, οὐχὶ σπανίως εἰκονικῶς, ἐπὶ τῷ τέλει ἀπολήψεως καὶ δευτέρας συντάξεως παρὰ τοῦ Ἱδρύματος.

3. Ποσὸν συντάξεως

1. Ἐν τῷ καθορισμῷ τοῦ ποσοῦ τῶν συντάξεων ὡς βάσις ἐτέθη, ὅτι τὸ σύστημα ὑπολογισμοῦ των ἔδει νὰ βασισθῇ ἐπὶ τῶν ἀκολούθων τριῶν βασικῶν ἀρχῶν:

α) Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἀλληλεγγύης τῶν καλύτερον πρὸς τοὺς ὀλιγώτερον ἀμειβομένους ἠσφαλισμένους. Τὸ στοιχεῖον τοῦτο ἐξησφαλίσθη διὰ τοῦ καθορισμοῦ ἑνὸς παγίου ποσοῦ συντάξεως (80 ο/ο τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς Ιης κλάσεως), ἴσου δι' ἅπαντας τοὺς ἠσφαλισμένους, ἀνεξαρτήτως ἀποδοχῶν καὶ καταβληθεισῶν εἰς τὴν ἀσφάλισιν εἰσφορῶν ὑπὸ ἑκάστου ἠσφαλισμένου. Διὰ τῆς ρυθμίσεως ταύτης οἱ καλύτερον ἀμειβόμενοι ἠσφαλισμένοι συνεισφέρουν μέρος τῶν ὑπὸ τούτων καὶ διὰ λογαριασμὸν αὐτῶν ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου των καταβαλλομένων εἰσφορῶν πρὸς ὄφελος τῶν μὲ χαμηλὸν ἡμερομίσθιον ἀμειβομένων, πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς συντάξεως τῶν τελευταίων εἰς σημεῖον ἐπιτρέπον τὴν ἐξασφάλισιν ἑνὸς κατωτάτου ὁρίου συντηρήσεως (προνοιακὴ ἀρχή). Διότι ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλισις δὲν ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν ἐξασφάλισιν συντάξεων ἀπολύτως ἀναλόγων πρὸς τὸν μισθόν, ἀλλὰ κυρίως διὰ τὴν ἐξασφάλισιν ἑνὸς ἱκανοποιητικοῦ existenz minimum. Οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐξασφαλίσουν μείζον εἰσόδημα ἐν περιπτώσει ἐπαληθεύσεως τοῦ κινδύνου δύνανται νὰ προσφεύγουν εἰς ἰδιωτικὴν ἀσφάλισιν, τοσούτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον τὸ ἠὐξημένον εἰσόδημά των τοῖς παρέχει τὴν εὐχέρειαν νὰ τὸ πράξουν.

β) Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς κλιμακώσεως τῆς συντάξεως ἀναλόγως πρὸς τὴν διάρκειαν τῆς ἀσφαλίσεως. Διὰ τοῦ στοιχείου τούτου τονώνεται τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ἠσφαλισμένου διὰ τὴν διατήρησιν τοῦ εἰς τὴν ἀσφάλισιν καὶ ἐξασφαλίζεται ἡ κατὰ λογικὸν μέρος ἐξάρτησις τοῦ ὕψους τῆς συντάξεως ἐκ τῶν καταβληθεισῶν εἰς τὴν ἀσφάλισιν εἰσφορῶν (ἀσφαλιστικὴ ἀρχή).

γ) Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς κλιμακώσεως τῆς συντάξεως ἀναλόγως πρὸς τὸ ὕψος τοῦ μισθοῦ τῶν ἠσφαλισμένων. Διὰ τοῦ στοιχείου τούτου ἐξασφαλίζεται συγχρόνως ἡ κατὰ λογικὸν μέρος ἐξάρτησις τοῦ ὕψους τῆς συντάξεως ἐκ τῶν καταβληθεισῶν εἰς τὴν ἀσφάλισιν εἰσφορῶν (ἀσφαλιστικὴ ἀρχὴ) καὶ πρὸς τὸ βιωτικὸν ἐπίπεδον τοῦ ἠσφαλισμένου κατὰ τὸν

χρόνον συνταξιοδοτήσεώς του, ἐφ' ὅσον βεβαίως τοῦτο δὲν ἐγγίζει τὰ ὅρια τῆς πολυτελείας.

Σημειωτέον ὅτι πλήρης ἐφαρμογὴ τῆς ἀνωτέρω ἀρχῆς θὰ ἀπαιτεῖ, ὅπως ἡ ἐκ τοῦ λόγου τούτου προσαύξησις τῆς συντάξεως ὁρίζεται ἀνάλογος πρὸς τὰς δι' ἑκάστην ἡμέραν ἐργασίας καταβαλλομένας εἰσφοράς. Ἐπειδὴ ὅμως τοῦτο συνεπάγεται ἱκανὰς τεχνικὰς δυσχερείας, προεκρίθη ἡ ἀρχή, ὅπως ὁ ὑπολογισμὸς τῶν ἐν λόγῳ προσαυξήσεων γίνεται βάσει τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς κλάσεως τοῦ ἡσφαλισμένου κατὰ τὴν τελευταίαν διετίαν πρὸ τῆς ἐπαληθεύσεως τοῦ κινδύνου (συντάξιμοι ἀποδοχαί), γεγονός, ὅπερ ἀποβαίνει εἰς ὄφελος τῶν ἡσφαλισμένων, διότι αἱ ἀποδοχαὶ τῶν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς σταδιοδρομίας των εἶναι καὶ αἱ μεγαλύτεραι.

β) Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς προσαυξήσεως τῶν συντάξεων ἀναλόγως πρὸς τὰ οἰκογενειακὰ βάρη τοῦ συνταξιούχου (κοινωνικὴ ἄποψις καὶ προνοιακὴ ἀρχή).

2. Μὲ βάσιν τὰς ἀνωτέρω ἀρχὰς προτείνεται τὸ ἀκόλουθον σύστημα ὑπολογισμοῦ τῶν συντάξεων λόγῳ γήρατος καὶ ἀναπηρίας.

Ἡ σύνταξις θὰ ἀπατελῆται :

α) Ἐκ παγίου δι' ἅπαντας τοὺς ἡσφαλισμένους ποσοῦ, ἴσου πρὸς τὰ 80 ο/ο τοῦ ἑκάστοτε τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς κατωτάτης ἀσφαλιστικῆς κλάσεως καὶ

β) Ἐκ τῶν κάτωθι προσαυξήσεων,

αα) Ἐκ 10 ο/ο τῆς διαφορᾶς μεταξὺ τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς Ιης κλάσεως καὶ τῆς κλάσεως εἰς ἣν ἀνήκει ὁ ἡσφαλισμένος καὶ

ββ) ἐκ 4 ο/ο τοῦ ὡς ἄνω παγίου ποσοῦ μετὰ τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω προσαυξήσεως ἀνὰ 500 ἡμερομίσθια μετὰ τὰ πρῶτα 1000 μέχρι 2999 τοιαῦτα, ἐκ 3 ο/ο ἀνὰ 00 ἡμερομίσθια πέραν τῶν 300. καὶ μέχρι 5999 καὶ ἐκ 2 ο/ο ἀνὰ 500 ἡμερομίσθια πέραν τῶν 6000.

γγ) Ἐκ προσαυξήσεων λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν ἴσων πρὸς 50 ο/ο τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τῆς συντάξεως (παγίου ποσοῦ καὶ προσαυξήσεις) διὰ τὴν σύζυγον καὶ ἑτέρων προσαυξήσεων ἴσων πρὸς 20 ο/ο διὰ τὸ πρῶτον τέκνον, 15 ο/ο διὰ τὸ δεύτερον καὶ 10 ο/ο διὰ τὸ τρίτον.

Εἰς τὸν κατωτέρω πίνακα παρατίθενται τρία παραδείγματα συντάξεων. Τὸ πρῶτον μὲ τεκμαρτὸν ἡμερομίσθιον 20.000 ἢ μηνιαῖον μισθὸν 500.000, τὸ δεύτερον μὲ τεκμαρτὸν ἡμερομίσθιον 50.000 ἢ μηνιαῖον μισθὸν 1.250.000 καὶ τὸ τρίτον μὲ τεκμαρτὸν ἡμερομίσθιον 100.000 ἢ μηνιαῖον μισθὸν 2.500.000.

Ποσὰ συντάξεων λόγῳ ἀναπηρίας (οὐχὶ ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος) καὶ γήρατος

Ποσὸν ἡμερομισθίου καὶ μηνιαίου μισθοῦ	Ἀριθμὸς πραγματοποιηθέντων ἡμερομισθίων ἐν ἀσφαλίσει	Ποσὸν συντάξεων (ἄνευ οἰκογενειακῶν βαρῶν)	Ποσὸν συντάξεων τοῖς ο/ο ἐπὶ τοῦ μισθοῦ	Ποσὸν συντάξεων μετὰ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος συζύγου	Ποσὸν συντάξεων τοῖς ο/ο ἐπὶ τοῦ μισθοῦ	Ποσὸν συντάξεων μετὰ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος συζύγου καὶ τριῶν τέκνων	Ποσὸν συντάξεων τοῖς ο/ο ἐπὶ τοῦ μισθοῦ
Ἡμερομίσθιον : 20.000	1) 3.000	261.000	52,20	391.500	78,30	508.950	101,79
	2) 6.000	301.500	60,30	452.250	90,45	587.925	117,58
ἢ μηνιαῖος μισθὸς 500.000	3) 9.000	328.500	65,70	492.750	98,55	640.575	128,12
Ἡμερομίσθιον : 50.000	1) 3.000	348.000	27,84	522.000	47,76	678.600	54,29
	2) 6.000	402.000	32,16	603.000	48,24	783.900	62,71
ἢ μηνιαῖος μισθὸς 1.250.000	3) 9.000	438.000	35,04	657.000	52,56	854.100	68,33
Ἡμερομίσθιον : 100.000	1) 3.000	493.000	19,72	739.500	29,58	961.350	38,45
	2) 6.000	569.500	22,78	854.250	34,17	1.110.525	44,42
ἢ μηνιαῖος μισθὸς 2.500.000	3) 9.000	620.500	24,82	930.750	37,23	1.209.975	48,40

Εἰς ἕκαστον παράδειγμα ἐμφαίνεται κεχωρισμένως ἡ σύνταξις καὶ ἡ ἑκατοστιαία ἀναλογία ταύτης ἐπὶ τοῦ μισθοῦ τοῦ ἡσφαλισμένου : α) ὅταν ὁ ἡσφαλισμένος εἶναι μόνος, β) ὅταν ἔχῃ σύζυγον καὶ γ) ὅταν ἔχῃ τρία τέκνα εἰς τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς ὁ ἡσφαλισμένος εἶχε αα) 3000 ἡμέρας ἐργασίας ἐν ἀσφαλίσει, ββ) 6000 καὶ γγ) 9000.

Ὃ προκύπτει ἐκ τῶν ἀνωτέρω παραδειγμάτων, ὅσον περισσότερον χαμηλαὶ εἶναι αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ ἡσφαλισμένου τόσον ὑψηλοτέρα εἶναι ἡ σύνταξίς του ἐν σχέσει μὲ τὸν μισθόν. Οὕτω εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἡσφαλισμένου μὲ 3.000 ἡμέρας ἐργασίας καὶ μηνιαῖον μισθὸν 500.000 δραχ. ἡ σύνταξις ἀνέρχεται μετὰ συζύγου καὶ τριῶν τέκνων εἰς 101ο/ο, εἰς τὴν περίπτωσιν ἡσφαλισμένου ἔχοντος ὡσαύτως 3.000 ἡμερομίσθια ἐν ἀσφαλίσει καὶ μισθὸν 1.250.000 δραχ. ἡ ἑκατοστιαία ἀναλογία πίπτει εἰς 54 ο/ο καὶ εἰς τὴν τρίτην περίπτωσιν (3.000 ἡμέραι ἐργασίας καὶ 2.500.000 δραχ. μισθὸν) εἰς 38ο/ο. Δεδομένου ὅμως ὅτι ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ἡ σύνταξις δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ τὸν μισθόν, αὕτη ὅταν ὑπερβαίνῃ τοῦτον θὰ μειοῦται εἰς ποσὸν ἴσον πρὸς τὸν μισθόν.

Εἰς τὰς περιπτώσεις ἀπολύτου ἀναπηρίας (ἀπαιτούσης τὴν συνεχῆ συμπαράστασιν τρίτου προσώπου) προβλέπεται ὅτι αἱ ἀνωτέρω συντάξεις θὰ προσαυξάνωνται κατὰ 50 ο/ο. Ὁμοίως διὰ τὴν περίπτωσιν ἀναπηρίας ἀφειλομένης εἰς ἐργατικὸν ἀτύχημα καὶ ἐπαγγελματικὴν ἀσθένειαν προβλέπεται ὅτι τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως δὲν θὰ δύναται νὰ εἶναι κα-

τώτερον τῶν 60 ο/ο τῶν τεκμαρτῶν ἀποδοχῶν τοῦ παθόντος, ἀντὶ τοῦ 40 ο/ο ποὺ προέβλεπεν ὁ ἰσχύων νόμος.

Τὸ ποσὸν τῆς ἐν περιπτώσει θανάτου ἡσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου ἀπονεμητέας συντάξεως εἰς τὰ μέλη οἰκογενείας τοῦ θανόντος ὁρίζεται, ὡς καὶ κατὰ τὸν ἰσχύοντα νόμον, εἰς ποσοστὸν τῆς συντάξεως, ἣν ἐλάμβανε ἢ εἰς ἣν θὰ ἐδικαιοῦτο ὁ θανών, ἂν κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου του καθιστατο ἀνάπηρος κατὰ τὰ εἰδικώτερον ἐν τοῖς ἑπομένοις ὁριζόμενα.

Τὸ ποσοστὸν ὅμως τῆς συντάξεως τούτων αὐξάνεται οὐσιωδῶς ἐν σχέσει μὲ τὰ ἤδη ἰσχύοντα, ἤτοι διὰ τὴν χήραν εἰς 80 ο/ο τῆς ἀνωτέρω συντάξεως, διὰ τὰ ἀμφοτεροπλεύρως ὀρφανὰ τέκνα εἰς 60 ο/ο καὶ διὰ τὴν χήραν μητέρα εἰς 40 ο/ο.

Ἐὰν δικαιοῦχον μέλος οἰκογενείας διατελῇ εἰς κατάστασιν ἀπολύτου ἀναπηρίας, χρήζει δὲ ὡς ἐκ τούτου διαρκοῦς συμπαραστάσεως καὶ βοηθείας τρίτου προσώπου, ἡ σύνταξίς του προσαυξάνεται κατὰ 50 ο/ο (ἐπίδομα ἀπολύτου ἀναπηρίας).

Λαμβανομένου τέλος ὑπ' ὄψιν ὅτι, κατὰ τὰ ἀλλαχοῦ ἐκτιθέμενα, ἡ οἰκονομικὴ ὀργάνωσις τῆς ἀσφαλίσεως ἀναπηρίας γήρατος-θανάτου θὰ βασισθῇ ἐπὶ τοῦ διανεμητικοῦ συστήματος καὶ ὅτι αἱ εἰσφοραὶ θὰ ἀποτελοῦν ποσοστὸν τῶν ἑκάστοτε ἀποδοχῶν τῶν ἐργαζομένων, ὡς ἐκ τοῦ ὁποίου τὰ ἔσοδα τῆς ἀσφαλίσεως θὰ αὐξάνωνται κατ' ἀναλογίαν τῶν ἑκάστοτε αὐξήσεων τῶν μισθῶν, προβλέπεται ὅτι τὰ ποσὰ τῶν ἀπονεμομένων συντάξεων θὰ ἀναπροσαρμόζωνται κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰς ἑκάστοτε γινομένας αὐξήσεις τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α.

Ζ. Αἱ παροχαὶ τοῦ κλάδου ἀσθενείας

1. Ἔκτασις παροχῶν εἰς εἴδος. Ἡ κυριωτέρα καινοτομία τοῦ νομοσχεδίου εἰς τὸν κλάδον ἀσθενείας εἶναι ἡ ἐπέκτασις πασῶν τῶν παροχῶν τῆς ἀσφαλίσεως ἄνευ οἱασδήποτε ἐξαιρέσεως καὶ εἰς τὰ μέλη οἰκογενείας τῶν ἡσφαλισμένων καὶ συνταξιούχων.

Σήμερον, ὡς γνωστόν, βασικαὶ τινες κατηγορίαι παροχῶν δὲν χορηγοῦνται εἰς τὰ μέλη οἰκογενείας τοῦ ἡσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου. Σημειωτέον δὲ ὅτι αἱ παροχαὶ αὗται (σανατοριακή, πρόσθετος, νοσοκομειακὴ περίθαλψις κλπ.) εἶναι καὶ αἱ δαπανηρότεραι, ὡς ἐκ τοῦ ὁποίου ὁ ἡσφαλισμένος καὶ κατὰ μείζονα λόγον ὁ συνταξιοῦχος εὑρίσκεται κατὰ κανόνα εἰς ἀδυναμίαν πραγματοποιήσεώς των ἐξ ἰδίων, ἄνευ πλήρους ἀνατροπῆς τοῦ οἰκογενειακοῦ του προϋπολογισμοῦ. Ἄνευ τοῦ μέτρου τούτου ἡ ἀσφάλισις θὰ ἀπέχῃ οὐσιωδῶς ἀπὸ τοῦ νὰ ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς στηριζομένας ἐπ' αὐτῆς προσδοκίας καὶ εἰς τοὺς ἐπιδιωκομένους ὑπὸ ταύτης βασικοὺς σκοπούς.

Ἡ τοιαύτη ἐπέκτασις τῶν παροχῶν καὶ εἰς τὰ μέλη οἰκογενείας θὰ πραγματοποιηθῇ εὐθὺς ἅμα τῇ ἐκδόσει τῶν ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου προβλεπομένων Κανονισμῶν. Διὰ νὰ ἀποφευχθῇ δὲ ἐνδεχομένη παρεκκλισις, τὸ νομοσχέδιον ὁρίζει ὅτι τὸ Ι.Κ.Α. ὑποχρεοῦται νὰ ὁλοκληρώσῃ τὴν ἰατρικὴν περίθαλψιν μέχρι 31.12.52 τὸ βραδύτερον.

Κατ' ἐξαίρεσιν, διὰ λόγους συνέσεως, προβλέπεται ὅτι ἡ ἐπέκτασις τῆς σανατοριακῆς (οὐχὶ δὲ καὶ τῆς νοσοκομειακῆς) περιθάλψεως εἰς τὰ μέλη οἰκογενείας δὲν θὰ δύναται νὰ πραγματοποιηθῇ πρὸ τῆς 1.1.54, τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δυναμένου νὰ παρατείνῃ τὴν προθεσμίαν ταύτην μέχρι 31.12.54.

Ἕτερα οὐσιώδης διάταξις τοῦ νομοσχεδίου (ἄρθρον 31 § 5) εἶναι ἡ προβλέπουσα περὶ κατ' οἶκον νοσηλείας τῶν φυματικῶν ἀσθενῶν (ἀμέσως ἡσφαλισμένων καὶ μελῶν οἰκογενείας) τῶν δεομένων σανατοριακῆς περιθάλψεως καὶ μὴ δυναμένων νὰ τύχουν τοιαύτης, ἐλλείψει διαθεσίμων σανατοριακῶν κλινῶν. Ἡ διάταξις σκοπὸν ἔχει νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς τοὺς φυματικοὺς κάθε δυνατὴν προστασίαν, ἐν ὄψει τῆς ἀνεπαρκείας τῶν ὑπαρχόντων ἐν τῇ χώρᾳ σανατορίων. Διαρκούσης τῆς τοιαύτης κατ' οἶκον νοσηλείας του καὶ ἐπὶ ἓξ μῆνας μετ' αὐτήν, ἡ τὴν ἔξοδον ἐκ τοῦ σανατορίου ὁ ἀσθενὴς θὰ δικαιοῦται ἐπίσης ἐπὶ πλέον τοῦ τυχὸν καταβαλλομένου εἰς τοῦτον ἐπιδόματος ἀσθενείας καὶ τῶν βασικῶν εἰδῶν τοῦ καθημερινοῦ διαιτολογίου τῶν φυματικῶν τοῦ προβλεπομένου διὰ τοὺς νοσηλευομένους εἰς σανατόρια τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ συμβεβλημένα μετ' αὐτοῦ τοιαῦτα ἢ τοῦ ἀντιτίμου αὐτῶν εἰς χρῆμα.

Ὡς συνάγεται ἐκ τῶν ἀνωτέρω, τὸ "Ἵδρυμα ἀναλαμβάνει πλέον εἰς ὅλην της τὴν ἔκτασιν τὴν περίθαλψιν τῶν φυματικῶν ἡσφαλισμένων μελῶν οἰκογενείας των.

Ἄξιο ἰδιαιτέρας ἐξάρσεως εἶναι καὶ ἡ διάταξις, καθ' ἣν ἡ ἰατρικὴ περίθαλψις θὰ παρέχεται, ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ἀσθένεια, ἄνευ χρονικοῦ τινος περιορισμοῦ, ὡς καὶ ἡ δυνατότης παροχῆς περιθάλψεως τῶν ἡσφαλισμένων, τῶν πασχόντων ἐξ ἀνιάτων νοσημάτων εἰς ἄσυλα, ἐνῷ ὡς γνωστὸν οὗτοι δὲν ἠδύναντο νὰ εἰσαχθοῦν εἰς ταῦτα (ἄρθρον 31 § § 3 καὶ 4).

Ὁμοίως ὑποσημειούμεθα τὴν διάταξιν (ἄρθρον 31 § 7), καθ' ἣν τὸ "Ἵδρυμα ἐν περιπτώσει τακετοῦ ἡσφαλισμένης ἢ συνταξιούχου ἢ συζύγου ἡσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου θὰ ὑποχρεοῦται, ὅπως κατὰ πρῶτον λόγον παρέχῃ αὐτουσίαν περίθαλψιν (κατ' οἶκον, ἐν μαιευτηρίῳ κ.λ.π.) καὶ μόνον ἐν ἀδυναμίᾳ παροχῆς τοιαύτης θὰ χορηγῆται χρηματικὸν βοήθημα ἀντικαταστάσεως. Μέχρι σήμερον ὡς γνωστὸν τοιαύτη περίθαλψις δὲν παρείχετο ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. Ἀντὶ ταύτης ἐχορηγεῖτο χρηματικὸν βοήθημα τοκετοῦ.

2. Σύστημα παροχῆς τῆς περιθάλψεως. Τὸ σχέδιον νόμου δὲν δεσμεύει τὴν διοίκησιν τοῦ Ι.Κ.Α., ὡς ὁ ἰσχύων νόμος, ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἀκολουθητέον σύστημα ὀργανώσεως τῆς ἰατρικῆς περιθάλψεως (οὐσιαστικὸν σύστημα παροχῆς τῆς περιθάλψεως παρ' ἰατρῶν—ὑπαλλήλων τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ ἐλευθέρας ἐκλογῆς τοῦ ἰατροῦ, δεχομένου ἐν τῷ ἰδιωτικῷ του ἰατρείῳ ἢ ὡργανωμένης ἐλευθέρας ἐκλογῆς, κατὰ τὰ σήμερον κρατοῦντα κλπ.). Τούτου δοθέντος τὸ "Ἵδρυμα θὰ δύναται νὰ δοκιμάσῃ νέα συστή-

ματα, ὡς ἐνδεχομένως ἓν σύστημα «κοντότας» καὶ οἰκογενειακοῦ ἰατροῦ, ἐξασφαλίζοντος εὐρύτατον πεδίον ἐπιλογῆς τοῦ ἰατροῦ παρὰ τοῦ ἠσφαλισμένου, κατὰ τὰ ἐπιτυχῶς ἐν Μεγάλῃ Βρεταννίᾳ υἱοθετηθέντα. Εἰς τὴν διοίκησιν τούτου ἐναπόκειται μὲ τὴν συνεργασίαν τοῦ ἰατρικοῦ κόσμου καὶ τῶν εἰδικῶν νὰ πειραματισθῇ πρὸς νέους προσανατολισμοὺς ὀργανώσεως τῆς περιθάλψεως.

Ἐντεῦθεν δὲν κρίνομεν σκόπιμον νὰ σημειώσωμεν ὅτι ἡ ἐπικρατοῦσα ἀντίληψις, καθ' ἣν ἔκτασιν αὕτη ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν πραγματικότητα, περὶ ἀνεπαρκείας τῆς κατὰ τῆς ἀσθενείας ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α. δὲν ἀπατελεῖ συνέπειαν ἀτελειῶν τῆς διεπούσης αὐτὸ νομοθεσίας, ἀλλὰ τοῦ ἀνεπαρκοῦς κατὰ κύριον λόγον ὑγιεινομικοῦ του ἐξοπλισμοῦ, τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ὁποίου παρημπόδισε ἡ εἰς τὰ πρῶτα βρεφικά του βήματα ἐκραγεῖσα παγκόσμιος θύελλα καὶ οἱ ἀλλεπαλλήλοι κατοχικαὶ καὶ μεταπολεμικαὶ ὑποτιμήσεις τῆς δραχμῆς, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ πρόσθετα βάρη, τὰ ὁποῖα ἠναγκάσθη νὰ ἐπωμισθῇ κατὰ τὴν κρισιμον ταύτην περίοδον ὁ κλάδος ἀσθενείας (διαδοχικαὶ παρατάσεις τῆς ἐπιδοτήσεως τῶν φυματικῶν, μείωσις τῶν παρὰ τοῦ Δημοσίου καταβλητέων εἰσφορῶν διὰ τοὺς ὑπὸ τούτου ἀπασχολουμένους ἠσφαλισμένους μισθωτούς, ἀνάληψις τῆς περιθάλψεως τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἄνευ καταβολῆς εἰσφορῶν κλπ.).

Διὰ τοῦτο, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐσημειώθη, τὸ κέντρον τοῦ βάρους εἰς τὴν πολιτικὴν τοποθετήσεως τῶν κεφαλαίων τοῦ Ὀργανισμοῦ, ρίπτεται εἰς τὸ ὑγειονομικὸν οἰκοδομικὸν πρόγραμμα καὶ ἐξοπλισμόν του.

Ὅταν τοῦτο πραγματοποιηθῇ θὰ ἐχῃ λυθῇ κατὰ τὸ μεγαλύτερον αὐτοῦ μέρος τὸ πρόβλημα τῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας, τὸ ὁποῖον σημειωτέον ἐμφανίζει ὅλως ἰδιαιτέραν σημασίαν εἰς τὴν χώραν μας, μὲ τὴν ὑψηλὴν θνησιμότητα εἰς τὴν βρεφικὴν καὶ νεαρὰν ἡλικίαν, τὴν χαμηλὴν μέσην διάρκειαν ζωῆς καὶ τὴν ἠδξημένην νοσηρότητα.

Ἐπίσης εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ Ἱδρύματος ἐναπόκειται καὶ εἰς τοὺς ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐκδοθησομένους Κανονισμοὺς νὰ ἀξιοποιηθοῦν αἱ περὶ προληπτικῆς δράσεως διατάξεις τοῦ νομοσχεδίου.

Εἰς τὸν τομέα τοῦτον εἶναι γνωστόν, ὅτι, μολονότι γενικῶς ἀναγνωρίζεται σήμερον ἡ ἀνάγκη, ὅπως ἡ προληπτικὴ ὑγιεινὴ ὑποκαθιστᾷ βαθμηδὸν τὴν θεραπευτικὴν ἰατρικήν, οὐδὲν τὸ ἄξιον λόγου ἔχει μέχρι τοῦδε νὰ ἐπιδείξῃ τὸ Ι.Κ.Α.

Εἰς τὸν τομέα τοῦτον ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλισις δέον νὰ συνεργασθῇ στενῶς μετὰ τῶν οἰκείων κρατικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τῶν λοιπῶν διεθνῶν, ἐθνικῶν καὶ ἰδιωτικῶν Ὀργανισμῶν καὶ Ἱδρυμάτων διὰ τὴν καταστρωσιν κοινοῦ προγράμματος προληπτικῆς δράσεως, ἰδίᾳ δὲ τῆς σειρᾶς προτεραιότητος εἰς τὰ λῆπτέα μέτρα.

3. Παροχαὶ εἰς χρῆμα. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἐπίδομα ἀσθενείας, τοῦτο καθορίζεται εἰς 50 ο/ο τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς κλάσεως εἰς ἣν ἀνήκει ὁ ἠσφαλισμένος, ἐπαυξανόμενον κατὰ 10 ο/ο δι' ἕκαστον προστατευόμενον μέλος οἰκογενείας (σύζυγος, τέκνα, ἀδελφοί κλπ.), χωρὶς πάντως νὰ δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ 70 ο/ο τοῦ ἀνωτέρω ἡμερομισθίου, οὐδὲ τὰς 35.000 ἡμερησίως. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ ἐπίδομα καταβάλλεται δι' ὅλας τὰς ἡμέρας, ἤτοι καὶ διὰ τὰς μὴ ἐργασίμους, τοῦτο εἶναι κατ' οὐσίαν ἔτι ἀνώτερον τῶν ἀνωτέρω ποσοστῶν. Πράγματι ἠσφαλισμένος πραγματοποιῶν 25 ἡμερομίσθια μηνιαίως πρὸς 20.000 καὶ ἔχων ὡς ἐκ τούτου μηνιαῖον εἰσόδημα 500.000 δρχ. ἐὰν δικαιοῦται ἐπιδόματος ἐκ 50 ο/ο τοῦ μισθοῦ του, ἤτοι 10.000 ἡμερησίως δὲν θὰ λάβῃ 250.000 ἐπίδομα, ἀλλὰ 10.000Χ30 =300.000, ἤτοι 60 ο/ο. Ἂν δὲ δικαιοῦται ἐπιδόματος ἐξ 70 ο/ο τοῦ ἡμερησίου μισθοῦ του λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν θὰ λάβῃ 420.000 ἐπίδομα, ἤτοι 84 ο/ο.

Ἕτερα πραγματοποιουμένη διὰ τοῦ νομοσχεδίου πρόοδος εἶναι ἡ ὁλοσχερὴς κατάργησις τοῦ τριημέρου χρόνου ἀναμονῆς διὰ τὴν ἐπιδότησιν λόγῳ ἀνικανότητος ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος ἢ ἐπαγγελματικῆς ἀσθενείας, ἡ μείωσις τοῦ χρόνου ἀναμονῆς ἀπὸ 5 εἰς 3 ἡμέρας εἰς τὰς λοιπὰς περιπτώσεις καὶ ἡ ἐφ' ἅπαξ μόνον τοῦ ἔτους τήρησις τοῦ χρόνου ἀναμονῆς, ὅταν ὁ ἠσφαλισμένος καθίσταται ἀνίκανος πλείονας τῆς μιᾶς φορᾶς ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἡμερολογιακοῦ ἔτους. Αἱ νέαι αὗται διαρρυθμίσεις, δι' ὧν προσαρμόζεται ἡ νομοθεσία μας πρὸς τὰς τιθεμένας ὑπὸ τῶν οἰκείων διεθνῶν συμβάσεων καὶ ἀποφάσεων τῆς Δ.Ο.Ε. ἀρχὰς ἀνακουφίζουν μεγάλως, καθ' ἃ ἐσημειώθη ἀλλαχοῦ, καὶ τοὺς ἐργοδότας, λόγῳ περιορισμοῦ τῶν ἐκ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ὑποχρεώσεων των πρὸς καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν εἰς τοὺς μισθωτούς των ἐν περιπτώσει ἀσθενείας ἐπὶ 15 ἢ 30 ἡμέρας (βλ. Κεφ. Ε', 3).

Εἰδικαὶ διατάξεις προβλέπουν περὶ τοῦ χρόνου ἀναμονῆς τῶν αὐτοτελῶς ἐργαζομένων καὶ τῶν προαιρετικῶς συνεχιζόντων τὴν ἀσφάλισιν, λόγῳ τῶν κινδύνων καταχρήσεων ποὺ ἐμφανίζουν αἱ περιπτώσεις αὗται καὶ τῶν ἰδιομορφιῶν των.

Τὸ ἐπίδομα κυοφορίας καὶ λοχείας ὁρίζεται ἴσον πρὸς τὸ ἐπίδομα ἀσθενείας, χωρὶς μάλιστα νὰ τίθενται ἀνώτατα ὅρια. Συνεπῶς ἠσφαλισμένη, ἀνήκουσα εἰς τὴν ἀνωτάτην μισθολογικὴν κλάσιν, θὰ δικαιοῦται ἡμερησίως ἐπιδόματος ἐκ δραχ. 50.000, δυνάμενον νὰ ἐξιχθῇ μετὰ τυχὸν προσαυξήσεων λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν μέχρις 70.000 δραχ.

Ἐκτὸς τούτου ὁρίζεται ὡς κατώτατον ὅριον ἡμερησίου ἐπιδόματος τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 10.000.

Ὁ χρόνος καταβολῆς τῶν ἐπιδομάτων προσαρμόζεται πρὸς τὰ ὑπὸ τῆς οἰκείας διεθνοῦς συμβάσεως ὁριζόμενα χρονικὰ ὅρια.

4. Χρονικαὶ προϋποθέσεις ἀπονομῆς παροχῶν. Αὗται ὁρίζονται διὰ μὲν τὰς εἰς εἶδος παροχὰς εἰς τὸ ἐλάχιστον ὅριον τῶν 50 ἡμερῶν ἐργασίας, διὰ δὲ τὰς τοιαύτας εἰς 100. Διὰ λόγους διοικητικῆς ἁπλότητος ὁρίζεται ἐπίσης, ὅτι αἱ ἀνωτέρω ἡμέραι ἐργασίας δέον νὰ ἔχουν πραγματοποιηθῇ κατὰ τὸ τελευταῖον ἡμερολογιακὸν ἔτος, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅπως κα-

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΝΟΜΟΙ

ΝΟΜΟΣ 1870|1951

Περί κυρώσεως, συμπληρώσεως και τροποποιήσεως του Α.Ν. 1484|1950 «περί διατάξεών τινων αφορωσών την αρμοδιότητα λόγω ποσού των πολιτικών Δικαστηρίων και άλλων τινών δικονομικών διατάξεων».

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 207 της 30 Ἰουλίου 1951)

Ψηφισαμένοι δημοφώνως μετά της Βουλής, αποφασίζομεν και διατάσσομεν:

Ἄρθρον πρώτον

Κυροῦται ὁ ὑπ' ἀριθ. 1481 της 14 Αὐγούστου 1950 Ἀν. Νόμος «περί διατάξεών τινων αφορωσών την αρμοδιότητα λόγω ποσού των πολιτικών δικαστηρίων και άλλων τινών δικονομικών διατάξεων», δημοσιευθείς εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 177 της 17.8.1950 (Τεῦχος Α') Φ.Ε.Κ. καὶ οὗτινος τὸ κείμενον ἔχει οὕτω:

Ἀναγκαστικὸς Νόμος ὑπ' ἀριθ. 1484

Περί διατάξεών τινων αφορωσών την αρμοδιότητα λόγω ποσού των πολιτικών δικαστηρίων και άλλων τινών δικονομικών διατάξεων.

Λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν της 11ης Αὐγούστου 1950 τοῦ Ἡμετέρου

ταξιν συνάπτη ἡ ἀναγνώρισις της ἀσφαλιστικης ἱκανότητος εἰς τὸ τέλος ἑκάστου ἔτους, διὰ τὸ ἑπόμενον. Διὰ νὰ ἀποφευχθοῦν ὅμως ἀδικίαι, προβλέπεται ὅτι ἀρκεῖ ἡ πραγματοποίησις τοῦ ἀνωτέρω ἀριθμοῦ ἡμερῶν ἐργασίας καὶ κατὰ τὸ πρὸ της ἀναγγελίας της ἀσθενείας 15μηνον. Ἐν τῇ περιπτώσει ὅμως ταύτῃ, διὰ τὴν ἀποφυγὴν καταχρήσεων, προβλέπεται ὅτι δὲν ὑπολογίζονται αἱ κατὰ τὸ τελευταῖον τρίμηνον τοῦ 15μήνου πραγματοποιηθεῖσαι ἡμέραι ἐργασίας.

Διὰ τὴν παροχὴν τῶν ἐπιδομάτων μητρότητος προβλέπονται, ὡς καὶ σήμερον, ἠυξημέναι προϋποθέσεις, λόγῳ της εὐχερείας ποὺ ἐμφανίζει ἡ περίπτωσις τοῦ τοκετοῦ, ὡς γεγονότος γινομένου ἐνώρις ἀντιληπτοῦ καὶ βεβαίως ἐπερχομένου, πρὸς καταβολίευσιν της ἀσφαλίσεως.

Αὐστηρότεραι προϋποθέσεις προβλέπονται ἐπίσης καὶ διὰ τὴν σανατοριακὴν περίθαλψιν λόγῳ τοῦ ὑψηλοῦ της κόστους, ὅπερ πολλαπλασιάζει τὰς καταχρήσεις.

Η'. Ἡ ἀσφάλισις ἀνεργίας

Αἱ ἐπερχόμεναι εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἀνεργίας τροποποιήσεις δὲν χρήζουν ἰδιαιτέρων αἰτιολογιῶν. Ἁπλῆ ἀντιπαραβολὴ τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ νομοσχεδίου πρὸς τὰς τοῦ ἰσχύοντος νόμου ἐπιτρέπει τὴν ἄμεσον διαπίστωσίν των. Ἀρκούμεθα εἰς τὴν ὑποσημείωσιν τῶν ἐπερχομένων τροποποιήσεων εἰς τὸν χρόνον ἀναμονῆς καὶ τὴν μείωσιν τῶν προϋποθέσεων διὰ τὴν χορήγησιν τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας ἀπὸ 180 εἰς 150 ἡμέρας ἐργασίας κατὰ τὸ τελευταῖον ἡμερολογιακὸν ἔτος ἢ 15μηνον.

Ἡ ἰσχύουσα ἀλλωστε νομοθεσία εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἀνεργίας εἶναι τόσον πρόσφατος καὶ τόσον προοδευτική, ὥστε δὲν ὑπῆρχον περιθώρια βελτιώσεων. Ἡ κατὰ της ἀνεργίας πράγματι ἀσφάλισις της χώρας μας, μὲ ἐλαχίστας μόνον ξένας νομοθεσίας, μετρουμένας εἰς τὰ δάκτυλα της μιᾶς χειρός, δύναται νὰ συγκριθῇ. Αὕτη εἶναι τόσον ἀποτελεσματική, ὥστε νὰ ἀποτελῇ πραγματικὸν καύχημα διὰ χώραν τόσον πτωχὴν ὅσον ἡ ἰδική μας.

Θ'. Ἀσφαλιστικὰ δικαστήρια καὶ εἰδικά τινα Θέματα

Διὰ τὴν ἐπίλυσιν τῶν ἐκ της ἀσφαλιστικῆς σχέσεως γεννωμένων διαφορῶν προβλέπεται, κατὰ τὰ ἰσχύοντα καὶ εἰς τὸν Ν. 6298|1934, ἡ σύστασις εἰδικῶν Ἀσφαλιστικῶν Διοικητικῶν Δικαστηρίων. Αἱ κατ' αὐτὰ ρυθμίσεις δὲν διαφέρουν ἐν πολλοῖς τῶν ὑπὸ τοῦ ἰσχύοντος νόμου καθιερουμένων. Μεταβολαί τινες μόνον ἐπέρχονται εἰς τὸν τρόπον συνθέσεως αὐτῶν, διὰ νὰ δοθῇ μεγαλυτέρα ἔμφασις εἰς ταῦτα καὶ εἰς τὸν τρόπον διορισμοῦ τῶν μελῶν.

Αἱ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο βασικαὶ ἐπιτεύξεις τοῦ νομοσχεδίου συνίστανται κυρίως εἰς τὸ γεγονός, ὅτι ἀφ' ἑνὸς αὐξάνεται ὁ ἀριθμὸς τῶν τακτικῶν δικαστῶν, κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸν ἀριθμὸν τούτων, ὁ ὁποῖος θὰ ἀπαιτηθῇ διὰ τὴν πλαισίωσιν τῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων, καὶ ἀφ' ἑτέρου ὁρίζεται ὅτι ταῦτα δέον νὰ συσταθοῦν τὸ βραδύτερον ἐντὸς 80 ἡμερῶν ἀπὸ της ἰσχύος τοῦ νόμου. Διὰ τῶν διατάξεων τούτων ἐξασφαλίζεται ἡ ταχεῖα λειτουργία των, δοθέντος ὅτι παρὰ τὴν πάροδον 14ετίας περίπου ἀπὸ της ἐνάρξεως της λειτουργίας τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ παρὰ τὴν ἐγκαιρον ἔκδοσιν τοῦ οἰκείου ἐκτελεστικοῦ Δ|τος ταῦτα δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ συσταθοῦν, λόγῳ ἰδίᾳ της ἀνεπαρκείας τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τακτικῶν δικαστῶν.

Ἡ οὕτω ἐξασφαλιζομένη ταχεῖα λειτουργία τῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ χαιρετισθῇ μὲ ὅλην τὴν ἱκανοποίησιν, τὴν ὁποίαν εὐλόγως θὰ αἰσθανθοῦν πάντες οἱ σχέσιν ἔχοντες μὲ τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλισιν (Ι.Κ.Α., ἠσφαλισμένοι, ἐργοδόται), διότι πάντες οὗτοι θὰ εὕρουν εἰς ταῦτα τὸν ἀμερόληπτον, ὀλιγοδάπανον καὶ ταχὺν εἰς τὴν ἀπονομὴν δικαιοσύνης συμπαραστάτην.

Αἱ εἰς τὸ τελευταῖον κεφάλαιον τοῦ νομοσχεδίου περιλαμβανόμεναι διάφοροι διατάξεις, περιέχουσαι, ἀφ' ἑνὸς ποινικὰς καὶ αστικὰς κυρώσεις κατὰ τῶν παραβατῶν τοῦ νόμου καὶ ἀφ' ἑτέρου καὶ κυρίως τοὺς κανόνας, δι' ὧν σκοπεῖται ἡ ρύθμισις της μεταβάσεως ἐκ τοῦ σήμερον ἰσχύοντος καθεστῶτος εἰς τὸ εἰσαγόμενον νέον σύστημα.

Τοιαῦται εἶναι ἐν συντομίᾳ αἱ διὰ τοῦ ὑπὸ κρίσιν σχεδίου Ἀν. Νόμου «περί κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων» ἐπερχόμεναι διαρρυθμίσεις εἰς τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ τὸ καθόλου ἀσφαλιστικὸν μας σύστημα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Ἰουνίου 1951

Υπουργικού Συμβουλίου ληφθείσαν απόφασιν περί εκδόσεως, λόγω κατεπειγούσης και αναπομέκτου ανάγκης, Αναγκ. Νόμου «περί διατάξεων εις αφορμάς την αρμοδιότητα λόγω ποσού των πολιτικών δικαστηρίων και άλλων τινών δικονομικών διατάξεων», αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Άρθρον 1

Η εν άρθροις 300, 301 και 303 της Πολιτικής Δικονομίας, ως και εν άρθροις 294, 295 και 297 της Κρητικής Πολιτικής Δικονομίας, ως ταύτα ετροποποιήθησαν μεταγενεστέρως, αναφερομένη ποσότης δραχμών αντικαθίσταται διά του ποσού των δραχμών πεντακοσίων χιλιάδων (500.000).

Άρθρον 2

1. Τα εδάφ. 1 και 2 του άρθρου 490 της Πολιτικής Δικονομίας, ως ετροποποιήθησαν, αντικαθίστανται ως έπεται:

«Οι Ειρηνοδίκαι θέλουσι δικάζει επ' αμφισβητουμένων υποθέσεων περί όλων των προσωπικών και των εις κινητά κτήματα ή την εμπορίαν αφορισθέντων αγωγών, ων το αντικείμενον δεν υπερβαίνει το ποσόν των δραχμών δύο εκατομμυρίων πεντακοσίων χιλιάδων (2.500.000). Κατά των αποφάσεων τούτων του Ειρηνοδίκου συγχωρείται πάντοτε έφεσις, εφ' όσον το αντικείμενον, εφ' ου εξεδόθη απόφασις υπερβαίνει το ποσόν των δραχμών ενός εκατομμυρίου (1.000.000) εξαιρέσει μόνον των περιπτώσεων, καθ' ας δι' ειδικών ή εξαιρετικών νόμων ο Ειρηνοδίκης δικάζει ανεκκλήτως».

2. Το εδάφιον 1 του άρθρου 574 της Κρητικής Πολιτικής Δικονομίας, ως ετροποποιήθη δια μεταγενεστέρων νομοθετημάτων, αντικαθίσταται ως έξης:

«Τα Ειρηνοδικεία δικάζουσιν ανεκκλήτως πάσαν διαφοράν του ενοχικού, εμπορικού και εμπραγμάτου περί κινητών δικαίου, εάν η αξία του αντικειμένου της δίκης δεν υπερβαίνη τας δραχμάς εν εκατομμύριον (1.000.000), εκκλήτως δε τας αυτάς διαφοράς μέχρις επιδίκου αντικειμένου αξίας δραχμών δύο εκατομμυρίων πεντακοσίων χιλιάδων (2.500.000), προσέτι δε πραγματικάς αγωγάς περί ακινήτων μέχρις αξίας δραχμών ενός εκατομμυρίου πεντακοσίων χιλιάδων (1.500.000), αλλά πάντοτε εκκλήτως.

3. Καθ' ας περιπτώσεις δι' ειδικών νόμων θεσπίζονται ειδικαί διαδικασίαι ενώπιον του Ειρηνοδικείου ή λόγω της αξίας του αντικειμένου της δίκης αρμοδιότης καθορίζεται εν μεν τη λοιπή Ελλάδι κατά το άρθρον 490 της Πολιτικής Δικονομίας, ως τούτο ισχύει εκάστοτε, εν Κρήτη δε κατά το άρθρον 574 της Κρητικής Πολιτικής Δικονομίας, ως τούτο ισχύει εκάστοτε.

Καθ' ας περιπτώσεις δι' ειδικών νόμων θεσπίζονται ειδικαί διαδικασίαι ενώπιον του Προέδρου των Πρωτοδικών ή λόγω της αξίας του αντικειμένου αρμοδιότης καθορίζεται μέχρι του ποσού των δραχμών είκοσιν εκατομμυρίων (20.000.000).

4. Αι διατάξεις της παρ. 3 του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται, καθ' ας περιπτώσεις δι' ειδικών νόμων το Ειρηνοδικείον ή ο Πρόεδρος Πρωτοδικών είναι αρμόδιοι αδιαφόρως προς την αξίαν του αντικειμένου της δίκης.

Άρθρον 3

1. Το άρθρον 530 της Πολιτικής Δικονομίας, ως ετροποποιήθη, αντικαθίσταται ως έξης: «Εις πρώτον και τελευταίον βαθμόν αποφασίζει το Δικαστήριον των Πρωτοδικών: 1) Περί προσωπικών και εις κινητά κτήματα αναγομένων αγωγών, μηδέ των εμπορικών εξαιρουμένων, ων το αντικείμενον δεν υπερβαίνει τας δραχμάς τέσσαρα εκατομμύρια (4.000.000). Ως προς την ποσότητα ταύτην λαμβάνεται μεν υπ' όψει όλον το αντικείμενον της διαφοράς, άλλα μόνον η πρώτη αίτησις, άνευ των επιγενομένων τόκων, εξόδων και άλλων παρεπομένων αποδόσεων. 2) περί πραγματικών αγωγών επί ακινήτων, των οποίων το υπό του ενάγοντος αιτούμενον ετήσιον εισόδημα δεν υπερβαίνει τας δραχμάς εξήκοντα χιλιάδας (60.000) ή επί ελάσσονος εισοδήματος ή ελλείψεως τοιούτου ή αποδιδομένη εις το κτήμα αξία δεν υπερβαίνει τας δραχμάς τέσσαρα εκατομμύρια (4.000.000).

2. Το εδάφ. α' της παραγράφου Α' του άρθρου 17 του Νόμου 882 της Κρητικής Πολιτείας «περί οργανισμού των δικαστηρίων εν Κρήτη», ως τούτο, τροποποιηθέν διά μεταγενεστέρων νομοθετημάτων, ισχύει ήδη, αντικαθίσταται ως έξης:

«Εις πρώτον και τελευταίον βαθμόν αποφασίζει το Δικαστήριον των Πρωτοδικών: 1) Περί προσωπικών και εις κινητά κτήματα αναγομένων αγωγών, μηδέ των εμπορικών εξαιρουμένων, ων το αντικείμενον δεν υπερβαίνει τας δραχμάς τέσσαρα εκατομμύρια (4.000.000). Ως προς την ποσότητα ταύτην λαμβάνεται μεν υπ' όψει όλον το αντικείμενον της διαφοράς, άλλα μόνον η πρώτη αίτησις, άνευ των επιγενομένων τόκων, εξόδων και άλλων παρεπομένων αποδόσεων, 2) περί πραγματικών αγωγών επί ακινήτων, των οποίων το υπό του ενάγοντος αιτούμενον ετήσιον εισόδημα δεν υπερβαίνει τας δραχμάς εξήκοντα χιλιάδας (60.000) ή επί ελάσσονος εισοδήματος ή ελλείψεως τοιούτου ή αποδιδομένη εις το κτήμα αξία δεν υπερβαίνει τας δραχμάς τέσσαρα εκατομμύρια (4.000.000).

Άρθρον 4

Η αναφερομένη ποσότης δραχμών εν άρθροις 1 και 4 του Ν. Δ[τος 9]16 Νοεμβρίου 1925 «περί εκδικάσεως μικροδιαφορών κλπ.», κυρωθέντος διά του Νόμου 4204 του 1929, ως ετροποποιήθη, αντικαθίσταται διά του ποσού των δραχμών ενός εκατομμυρίου (1.000.000).

Άρθρον 5

Το κατά το άρθρον 1 § 2 του Ν. Δ[τος της 4]9 Σεπτεμβρίου 1925, ως τούτο ετροποποιήθη διά του Ν. Δ. της 20 Απριλίου]12 Μαΐου 1926, εκυρώθη διά των Νόμων 3887 και 4290 του 1929 και ετροποποιήθη και αύθις διά του άρθρου 6 του υπ' αριθ. 292]45 Α.Ν και του άρθρου 5 του Ν.Δ. 164]1946 οριζόμενον παράβολον δεν δύναται να είναι επί αποφάσεων των Ειρηνοδικείων κατώτερον των δραχμών είκοσι χιλιάδων (20.000), ούδε ανώτερον των δραχμών εκατόν χιλιάδων (100.000) και επί αποφάσεων των άλλων δικαστηρίων κατώτερον των δραχμών πεντήκοντα χιλιάδων, ούδε ανώτερον των δραχμών τριακοσίων χιλιάδων (300.000).

Άρθρον 6

Τα υπό των κατ' ιδίαν διατάξεων της Πο-

λιτικής Δικονομίας και της Κρητικής Πολιτικής Δικονομίας αναιρερόμενα ποσά προστίμων και χρηματικών ποινών αύξάνονται κατά το κατώτατον και ανώτατον όριον εις το διακοσιαπλάσιον. Επίσης αύξάνονται εις το διακοσιαπλάσιον τα κατά τα άρθρα 518, ως έτροποποιήθη διά του Ν.Δ]τος 484 του 1947, 783 και 795 της Πολιτικής Δικονομίας ποσά προσείμων και παραβόλων διά την άσκησιν έφέσεως και αναψηλαφήσεως.

Άρθρον 7

1. Το υπό του άρθρου 823 της Πολιτικής Δικονομίας, ως τούτο έτροποποιήθη υπό του άρθρου 6 του υπ' αριθ. 4993 του 1931 Νόμου «περί αύξήσεως των μελών του Αρείου Πάγου και περί παραβόλου» και του άρθρου 7 § 1 του Ν. Δ. 164]1946 προβλεπομένου παραβόλου (χρηματική ποινή) ορίζεται παγίως εις δραχμάς έβδομήκοντα πέντε χιλιάδας (75.000), εξαιρέσει των δικών διατροφής και της διαδικασίας του Νόμου ΒΧΗ', εφ' ών το παράβολον ορίζεται εις δραχμάς τεσσαράκοντα χιλιάδας (40.000).

2. Το εν άρθρω 3 του Νόμου ΓΤΠΖ]1909 ποσόν των δραχμών πεντήκοντα αύξάνεται εις δραχμάς δέκα χιλιάδας (10.000).

Άρθρον 8

Η παράγρ. 1 του άρθρου 1 του Νόμου ΒΧΗ' της 8 Ιουλίου 1949 «περί εξώσεως δυστροπούντων μισθωτών», ως έτροποποιήθη μεταγενεστέρως και αντικατεστάθη διά του άρθρου 9 του υπ' αριθ. 293 του 1945 Α. Ν. «περί τροποποιήσεως δικονομικών τινων διατάξεων» και διά του άρθρου 8 του Ν. Δ. 164]46, αντικαθίσταται ως έξης:

«Αγωγαί περί εξώσεως των μισθωτών από του μισθωθέντος κτήματος αστικού ή αγροτικού δύναται να εισαχθώσιν εις τον Ειρηνοδίκην κατά τας διατάξεις των άρθρων 634—637 της Πολ. Δικονομίας εις τας έξης περιπτώσεις:

Α'). Επί μισθώσεων παρατεινομένων αναγκαστικώς δυνάμει ισχύοντος ενοικιοστασίου, μόνον ένεκεν καθυστερήσεως του μισθώματος, εάν το καταβαλλόμενον μίσθωμα δεν είναι μείζον των δραχμών όγδοήκοντα χιλιάδων (80.000) κατά μήνα.

Β') Επί μισθώσεων συμβατικών: α) ένεκεν καθυστερήσεως του μισθώματος, εάν το συμφωνημένον μίσθωμα δεν είναι μείζον των δραχμών τριακοσίων χιλιάδων (300.000) μηνιαίως, β) ένεκεν λήξεως του χρόνου της μισθώσεως, εάν το συμπεφωνημένον μίσθωμα δεν είναι μείζον των δραχμών όγδοήκοντα χιλιάδων (80.000) μηνιαίως.

Εις τον Πρόεδρον των Πρωτοδικών δύναται να εισαχθή κατά τας αυτάς ως άνω διατάξεις πάσα έκτος των ανωτέρω αγωγή περί εξώσεως του μισθωτού από του μισθωθέντος κτήματος αστικού ή αγροτικού εις τας έξης περιπτώσεις: α) ένεκεν καθυστερήσεως του μισθώματος, β) ένεκεν λήξεως του χρόνου της μισθώσεως, γ) κατά πάσαν άλλην περίπτωσιν, καθ' ην διά της συμβάσεως της μισθώσεως εγγράφως αποδεικνυομένης συνεφωνήθη ή κατά την οριζομένην υπό του νόμου τοιούτον διαδικασίαν έξωσις.

Άρθρον 9

1. Η αρμοδιότης κρίνεται κατά τον νόμον τον ισχύοντα κατά τον χρόνον της επιδόσεως της αγωγής.

2. Το επιτρεπτόν της διά μαρτύρων αποδείξεως κρίνεται κατά τον Νόμον τον ισχύοντα κατά τον χρόνον της γενέσεως της εννόμου σχέσεως.

3. Το εκκλητόν κρίνεται κατά τον Νόμον τον ισχύοντα κατά τον χρόνον της εκδόσεως της αποφάσεως. Εξαιρετικώς επί αποφάσεων εκδιδομένων μετά την έναρξιν της ισχύος του παρόντος, άλλ' επί αγωγών ή παρεμβάσεων ή προσεπικλήσεων επιδοθεισών πρό της έναρξεως της ισχύος αυτού και επί ανταγωγών ασκηθεισών πρό του αυτού χρόνου, το εκκλητόν καθορίζεται κατά τον Νόμον τον ισχύοντα κατά τον χρόνον της επιδόσεως της αγωγής ή της παρεμβάσεως ή της προσεπικλήσεως.

Άρθρον 10

Το πρώτον εδάφιον του άρθρου 1011 της Πολιτικής Δικονομίας, ως έτροποποιήθη υπό του άρθρου μόνου του υπ' αριθ. 4875 του 1931 Νόμου, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Τα προς διατροφήν κατά Νόμον διδόμενα διά τους κρατουμένους διά χρέη προς ιδιώτας είναι δραχμαί εκατόν πεντήκοντα χιλιάδες (150.000) κατά μήνα».

Άρθρον 11

Πάντα τα διά των ανωτέρω άρθρων οριζόμενα ποσά δύνανται να αύξομειούνται διά Β. Διατάγματος, εκδιδομένου προτάσει του επί της Δικαιοσύνης Υπουργού.

Άρθρον 12

Η ισχύς του παρόντος άρχεται μετά τριάκοντα ημέρας από της δημοσιεύσεως του εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, επροβλήθησεται δε προς κύρωσιν εις την Βουλήν άμα τη επαναλήψει των εργασιών αυτής.

Εν Αθήναις τη 14 Αυγούστου 1950

. . . . . .

Άρθρον δεύτερον

Τα εν τω Α.Ν. 1484]50 (άρθρ. 2, 3 και 4) λόγω αρμοδιότητος οριζόμενα ποσά διπλασιάζονται.

Άρθρον τρίτον

Η ισχύς του παρόντος άρχεται από της δημοσιεύσεως αυτού εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο παρών Νόμος, ψηφισθείς υπό της Βουλής και παρ' Ημών σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως και εκτελεσθήτω ως νόμος του Κράτους.

Εν Αθήναις τη 11 Ιουλίου 1951

ΝΟΜΟΣ 1868]1951

Περί κυρώσεως, τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του Αν. Νόμου 1801]1951 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του Αν. Νόμου 862]37 «περί αναδιοργανώσεως Ταμείων Εφέδρων Πυλεμιστών Κρήτης».

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 199 της 19 Ιουλίου 1951)

ΝΟΜΟΣ 1872]1951

Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των

περὶ ἀσφαλίσεως Δημοσιογράφων καὶ Ἐργατῶν Τύπου διατάξεων.

(Ε. Κ. τ. Α' ἐφ. 202 τῆς 26 Ἰουλίου 1951)

Ψηφισμένοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

1. Τὸ ὑπὸ τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων Ἀθηνῶν καταβαλλόμενον σήμερον ποσοστὸν ἐφ' ἑκάστου πωλουμένου φύλλου: α) 1 ο|ο ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν, δυνάμει τοῦ Ν. Δ. 791|1941 (ἐκ τοῦ ποσοστοῦ τούτου ἐκπίπτεται τὸ ἤδη καταβαλλόμενον ποσοστὸν 0,25 ο|ο εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν), β) 0,65 ο|ο ὑπὲρ τοῦ Λογαριασμοῦ Ἀνεργίας τοῦ αὐτοῦ Ταμείου, δυνάμει τοῦ Δ. Ν. 320|1945 καὶ γ) 0,33 ο|ο ὑπὲρ τοῦ Λογαριασμοῦ Προνοίας τοῦ αὐτοῦ Ταμείου, δυνάμει τοῦ Ν. Δ. 406|1947, καταβάλλεται, ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος, καὶ ὑπὸ τῶν πάσης φύσεως μὴ ἡμερησίων ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν, ἐφ' ὅσον ταῦτα ἐκδίδονται ἐν Ἀθήναις κατὰ τακτὰ διαστήματα χρησιμοποιοῦντα ἡσφαλισμένους ἐργάτας Τύπου καὶ κυκλοφοροῦντα μέσῳ τῶν οἰκείων πρακτορείων.

2. Ἐφ' ὅσον τὰ ἐν λόγῳ περιοδικὰ καὶ μὴ ἡμερήσιαι ἐφημερίδες κυκλοφοροῦν διὰ Πρακτορείων, ὑπεύθυνα διὰ τὴν κατὰ τ' ἀνωτέρω κράτησιν καθίστανται τὰ οἰκεῖα Πρακτορεῖα, ἅτινα καὶ ὑποχρεοῦνται διὰ τὴν κανονικὴν ἀπόδοσιν εἰς τὸ ἄνω Ταμεῖον Ἐργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν.

3. Περιοδικὰ καὶ ἐφημερίδες, περὶ ὧν τὸ παρόν, μὴ κυκλοφοροῦντα διὰ Πρακτορείων, ὑποχρεοῦνται εἰς καταβολὴν πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν, ποσοστοῦ ἴσου πρὸς 6 ο|ο ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν διὰ τὴν ἔκδοσίν των ἀσχολουμένων ἐργατῶν των, ἡσφαλισμένων εἰς τὸ ἄνω Ταμεῖον. Ἐκ τοῦ οὕτω καταβαλλομένου ποσοστοῦ τὰ 3|6 περιέρχονται εἰς τὸν Γενικὸν Λογαριασμὸν τοῦ Ταμείου τούτου, τὰ 2|6 εἰς τὸν Λογαριασμὸν Ἀνεργίας καὶ τὸ ἕτερον 1|6 εἰς τὸν Λογαριασμὸν Προνοίας.

4. Εἰς τὸ τέλος ἑκάστης οἰκονομικῆς χρήσεως ἅπαντα τὰ περισσεύματα τῶν παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἐργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν Λογαριασμῶν Ἀνεργίας καὶ Προνοίας μεταφέρονται εἰς τὸν κατὰ τὰ κατωτέρω συνιστώμενον παρὰ τῷ Ταμείῳ τούτῳ Εἰδικὸν Λογ|σμὸν Στέγης καὶ Ἀποκαταστάσεως.

5. Δι' ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Τύπου καὶ Πληροφοριῶν συσταθήσεται παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν Εἰδικὸς Λογαριασμὸς Στέγης καὶ Ἀποκαταστάσεως, οὗ τὰ διαθέσιμα διατίθενται διὰ τὴν ἀπόκτησιν ἰδιοκτήτου στέγης τῶν μελῶν τοῦ Ταμείου τούτου, συγκροτουμένων εἰς Οἰκοδ. Συνεταιρισμόν. Διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως καθορισθήσεται πᾶσα λεπτομέρεια, ἀναφερομένη εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ Λογαριασμοῦ τούτου καὶ εἰς τὴν διάθεσιν τῶν κατὰ τ' ἀνωτέρω πόρων αὐτοῦ.

6. Τὸ ἀπὸ 13 εἰς 15 ο|ο (2 ο|ο) ποσοστὸν ἀγγελισήμου ἐπὶ τοῦ τιμήματος πάσης ἐπὶ πληρωμῇ δημοσιεύσεως ἢ διαφημίσεως καταχωριζομένης εἰς τὰς ἡμερησίας ἐφημερίδας Ἀθηνῶν καὶ εἰσπραττόμενον παρ' αὐτῶν κατατίθεται εἰς τὸν Γενικὸν Λογαριασμὸν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν, ἵνα ἀποτελέσῃ τὸν πόρον τοῦ ἱδρυθησομένου Ταμείου Ὑγείας.

7. Αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. Δ. 406|47 «περὶ ζητημάτων τινῶν τοῦ Τύπου», καθ' ἃ σημεῖα ἀναφέρονται εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν, καταργοῦνται.

Ἄρθρον 2

1. Παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν ἱδρύεται Κλάδος Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Θεσσαλονίκης (Κ.Α.Ε.Τ.Θ.), μὲ ἰδίους πόρους καὶ ἰδίαν οἰκονομικὴν διαχείρισιν, ὑπαγόμενος ὅμως εἰς τὸ ἀνωτέρω Ταμεῖον, ὡς ἐν τοῖς ἑπομένοις ὁρίζεται.

2. Τὸ παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν ἡσφαλισμένον τεχνικὸν προσωπικὸν τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων Θεσσαλονίκης, ἤτοι στοιχειοθέται, λινοτύπαι, μηχανικοὶ λινοτυπικῶν μηχανῶν, πιεσταὶ καὶ βοηθοὶ τῶν κυλινδρικῶν πιεστηρίων καὶ οἱ σελιδοποιοὶ καὶ οἱ βοηθοὶ αὐτῶν, ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον συνιστωμένου παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν «Κλάδου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Θεσσαλονίκης» δι' ἅπαντας τοὺς ὑπὸ τοῦ Ταμείου τούτου ἀσφαλιζομένους κινδύνους.

3. Ὁ διὰ τῆς 1 παραγράφου τοῦ παρόντος ἄρθρου ἱδρυόμενος Κλάδος Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Θεσσαλονίκης περιλαμβάνει:

α) Λογαριασμὸν κυρίας ἀσφαλίσεως ἐναντίον τῆς ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν λόγῳ σωματικῆς παθήσεως ἢ πνευματικῆς βλάβης, τοῦ γήρατος καὶ τοῦ θανάτου,

β) Λογαριασμὸν Ἀνεργίας, σκοπὸς τοῦ ὁποίου εἶναι ἡ παροχὴ ἐπιδομάτων εἰς τοὺς παραμένοντας ἀνέργους ἐργάτας τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων Θεσσαλονίκης, τοὺς ἀσφαλιζομένους κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον, παρὰ τῷ Κλάδῳ Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Θεσσαλονίκης καὶ

γ) Κλάδον Προνοίας, ἔχοντα σκοπὸν τὴν ἐφ' ἅπαξ παροχὴν ἐπιδόματος εἰς τοὺς ἡσφαλισμένους παρὰ τῷ Κλάδῳ Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Θεσσαλονίκης, τοὺς ἐξερχομένους ὡς συνταξιούχους ἢ τοὺς δικαιοδόχους αὐτῶν.

Ἄρθρον 3

1. Πόροι τοῦ Κλάδου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Θεσσαλονίκης εἶναι:

Α' Διὰ τὸν Λογαριασμὸν Κυρίας Ἀσφαλίσεως.

α) Τὸ δυνάμει τοῦ Ν.Δ. 791 τῆς 12.12.41 (ἄρθρον 2 § 2 ἐδάφ. η') εἰσπραττόμενον παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν 1 ο|ο ἐκ τοῦ ἀντιτίμου ἑκάστου πωλουμένου φύλλου τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐκδιδομένων ἐφημερίδων.

β) Ὑποχρεωτικὴ εἰσφορὰ τῶν ἡσφαλισμένων, ὁριζομένη εἰς 6 ο|ο ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν αὐτῶν.

Β') Διὰ τὸν Λογαριασμὸν Ἀνεργίας.

α) Εἰσφορὰ τῶν ἐπιχειρήσεων τῶν ἐφημερίδων Θεσσαλονίκης ἴση πρὸς 0,75 ο|ο ἐπὶ τῆς τιμῆς πωλήσεως ἑκάστου πωλουμένου φύλλου

έφημερίδος. Τὸ ποσοστὸν τοῦτο, ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος, θέλει ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τὸ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 3 § 2 τοῦ Α.Ν. 390|1945 καταβαλλόμενον πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν εἰς τὸ Ταμεῖον Συντάξεως Ὑπαλλήλικοῦ καὶ Συντακτικοῦ Προσωπικοῦ Ἐφημερίδων Θεσσαλονίκης, 1,50 ο|ο ἐπὶ τῆς τιμῆς πωλήσεως ἑκάστου πωλουμένου φύλλου τῶν ἐφημερίδων Θεσσαλονίκης.

β) Εἰσφορὰ τῶν ἡσφαλισμένων ἐργατῶν Τύπου Θεσσαλονίκης ἴση πρὸς 2 ο|ο ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν αὐτῶν. Ἡ εἰσφορὰ αὕτη ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος θέλει παύσει καταβαλλομένη εἰς τὸ Ταμεῖον Συντάξεως Ὑπαλλήλικοῦ καὶ Συντακτικοῦ Προσωπικοῦ τῶν ἐφημερίδων Θεσσαλονίκης, εἰς ὃ, δυνάμει τοῦ ὡς ἄνω Α.Ν. 390|1945, καταβάλλεται ἤδη αὕτη.

Γ') Διὰ τὸν Λογαριασμὸν Προνοίας.

α) Τὸ εἰσπραττόμενον ἀγγελιόσημον 2 ο|ο ἐπὶ τοῦ τιμήματος πάσης ἐπὶ πληρωμῇ δημοσιεύσεως ἢ διαφημίσεως, καταχωρουμένης εἰς τὰς ἐφημερίδας τῆς Θεσσαλονίκης. Τὸ ποσοστὸν τοῦτο, εἰσπραττόμενον παρὰ τοῦ διαχειριστοῦ ἑκάστης ἐφημερίδος, κατατίθεται ὑπὲρ τοῦ Λογαριασμοῦ Προνοίας τοῦ Κ.Α.Ε.Τ.Θ., συμφώνως πρὸς τὰ ὑπὸ τῶν σχετικῶν παραγράφων τοῦ ἄρθρου 36 τοῦ Ν.Δ. 158 τῆς 23.10.46 καθοριζόμενα.

2. α) Αἱ διὰ τῆς προηγουμένης παραγράφου καθοριζόμεναι εἰσφοραὶ τῶν ἐφημερίδων παρακρατοῦνται ὑπὸ τῶν Πρακτορείων πωλήσεως ἐφημερίδων Θεσσαλονίκης καὶ κατατίθενται μετὰ δεκαήμερον εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος ἐπ' ὀνόματι τῶν οἰκείων λογαριασμῶν τοῦ Κλάδου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Θεσσαλονίκης.

β) Αἱ εἰσφοραὶ τῶν μισθωτῶν κρατοῦνται ὑπὸ τῶν ἐπιχειρήσεων, εἰς τὰ ὁποῖα ἐργάζονται οὗτοι, καὶ κατατίθενται κατὰ μῆνα εἰς τοὺς παρὰ τῇ αὐτῇ Τραπέζῃ οἰκείους Λογαριασμοὺς Συντάξεως καὶ Ἀνεργίας.

3. Οἱ ὑπόχρεοι διὰ τὴν κράτησιν καὶ κατάθεσιν τῶν ὑπὸ τῶν προηγουμένων παραγράφων τοῦ παρόντος ἄρθρου καθοριζομένων ποσοστῶν, ἐν περιπτώσει καθυστερήσεως, τιμωροῦνται κατὰ τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 παράγρ. 7 τοῦ Νόμου 6071|1934 καὶ τοῦ ἄρθρου 4 παρ. 2 τοῦ Ν.Δ. 791|1941 «περὶ τῆς τιμῆς πωλήσεως τῆς ἐφημερίδος».

Ἄρθρον 4

1. Ἡ ἐγγραφὴ τῶν ἄχρι τοῦδε ἡσφαλισμένων παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν εἰς τὸν Κλάδον Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Θεσσαλονίκης ἐνεργεῖται, δυνάμει τοῦ παρόντος, δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Τ.Α.Ε.Τ.Α., βάσει τῶν στοιχείων ἐγγραφῆς αὐτῶν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν καὶ ἐφ' ὅσον οὗτοι, ἀνήκοντες εἰς τινα τῶν κατηγοριῶν τῆς παρ. 2 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ παρόντος, ἀσχολοῦνται εἰς ἡμερησίας ἐφημερίδας Θεσσαλονίκης κατὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ παρόντος.

2. Αἱ μέχρι τοῦδε παρὰ τῷ Τ.Α.Τ.Μ.Γ.Τ. τῶν ἀσφαλιζομένων εἰς τὸν Κλάδον Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Θεσσαλονίκης, μετὰ τῆς ἀντιστοίχου ἐργοδοτικῆς εἰσφορᾶς, μεταφερόνται ἀτόκως εἰς τὸν Κλάδον τοῦτον, διακοπτομένης τῆς εἰς τὸ πρῶτον καταβολῆς τῆς ἀτομικῆς εἰσφορᾶς των ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 5

1. Ἡ Διοίκησις καὶ ἡ Διαχείρισις τοῦ διὰ τοῦ παρόντος συνιστωμένου Κλάδου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Θεσσαλονίκης ἀσκεῖται ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν, καθ' ἃ διὰ τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Κλάδου τούτου θέλει ὁριοθῇ.

2. Διὰ τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Κ.Α.Ε.Τ.Θ. καὶ τῶν Κανονισμῶν τῶν εἰδικῶν Λογαριασμῶν Ἀνεργίας καὶ Προνοίας, ἐγκρινομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας μετὰ πρότασιν τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν καὶ δημοσιευομένων διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, θέλουσι καθορισθῇ τὰ τῆς Διοικήσεως καὶ Διαχειρίσεως τῶν τριῶν τούτων λογαριασμῶν, ὁ κύκλος τῶν ἡσφαλισμένων προσώπων, αἱ ὑπ' αὐτῶν χορηγηθησόμεναι παροχαὶ καὶ ἐπιδόματα, τὰ εἰς αὐτὰ δικαιούμενα πρόσωπα καὶ αἱ προϋποθέσεις τῆς ἀπονομῆς των, ὡς καὶ πᾶσα λεπτομέρεια, ἀναγκαία διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν σκοπῶν τοῦ Κλάδου.

Ἄρθρον 6

Ἡ παράγραφος 2 τοῦ ἄρθρου 36 τοῦ Ν.Δ. 158 τῆς 23ης Ὀκτωβρίου 1946 «περὶ κυρώσεως, τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Ν.Δ. 10 Μαΐου 1946 κλπ.» τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως:

1 Διὰ τὰς ἡμερησίας ἐφημερίδας Θεσσαλονίκης, τὸ ἀγγελιόσημον ὁρίζεται εἰς 10 ο|ο κατανεμόμενον ὡς ἑξῆς:

α) Πεντήκοντα πέντε τοῖς ἑκατὸν ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Προνοίας καὶ Προστασίας Συνταξιούχων δημοσιογράφων ἡμερησίων ἐφημερίδων Θεσσαλονίκης.

β) Δέκα πέντε τοῖς ἑκατὸν ὑπὲρ τῆς Ἑνώσεως Συντακτῶν Ἡμερησίων Ἐφημερίδων Θεσσαλονίκης.

γ) Τριάκοντα τοῖς ἑκατὸν ὑπὲρ τῆς Ἑνώσεως Ὑπαλλήλικοῦ Προσωπικοῦ Ἡμερησίων Ἐφημερίδων Θεσσαλονίκης.

2. Τὰ μέχρι τοῦδε εἰσπραχθέντα ποσὰ ἐκ τοῦ ἀγγελιοσήμου καὶ κατατεθειμένα παρὰ τῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος εἰς πίστωσιν τοῦ Ταμείου Συντάξεως Ὑπαλλήλικοῦ καὶ Συντακτικοῦ Προσωπικοῦ Ἐφημερίδων Θεσσαλονίκης—Κλάδος Προνοίας—ἀποδίδονται εἰς τὸ Ταμεῖον Προνοίας καὶ Προστασίας Συνταξιούχων Δημοσιογράφων Ἡμερησίων Ἐφημερίδων Θεσσαλονίκης, κατόπιν αἰτήσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου αὐτοῦ ἄνευ ἑτέρας διατυπώσεως.

3. Τὰ μέχρι τοῦδε εἰσπραχθέντα καὶ παρακρατούμενα ὑπὸ τῶν ὑποχρέων ποσὰ ἐκ τοῦ ἀγγελιοσήμου ἀποδίδονται εἰς τὸ Ταμεῖον Προνοίας καὶ Προστασίας Συνταξιούχων Δημοσιογράφων Ἡμερησίων Ἐφημερίδων Θεσσαλονίκης μετὰ τοῦ νομίμου τόκου ἐντὸς ἀναποτρέπτου τριμήνου προθεσμίας ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος.

4. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως του διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ παρὼν Νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βου-

λῆς καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Ἰουλίου 1951

ΝΟΜΟΣ 1873|1951

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 786|37 Α. Ν. περὶ ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ τῆς Στρατιωτικῆς Ὑπηρεσίας», ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 202 τῆς 26 Ἰουλίου 1951)

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

1. Ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1951 οἱ ἐν τῇ Στρατιωτικῇ Ὑπηρεσίᾳ ἐκτακτοι ὑπάλληλοι, ὧν ὁ ἀριθμὸς ὁρίζεται εἰς 2.725 (ἐξ ὧν 125 διὰ τὸ Νοσηλευτικὸν Ἵδρυμα Μ.Τ.Σ.), μισθοδοτοῦνται διὰ μηνιαίου μισθοῦ ὁριζομένου ὡς κατωθι:

Ὑπάλληλοι, τεχνῖται, κλητῆρες δραχ.	530.000
Κουρεῖς, ράπτριαι, ἐρεννήτριαι Στρ.	
Φυλακῶν, τραπεζοκόμοι καὶ καθαρίστριαι »	440.000

Ὁ κατὰ τὰ ἀνωτέρω μηνιαῖος μισθὸς δὲν προσαυξάνεται δι' ἐπιδόματος ἢ προσαυξήσεώς τινος.

2. Οἱ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος προσληφθέντες, λόγῳ ἐκτάκτων πολεμικῶν ἀναγκῶν, καὶ ἀπολυθέντες μέχρι σήμερον ἔκτακτοι ἡμερομίσθιοι ὑπάλληλοι τῆς Στρατιωτικῆς Ὑπηρεσίας θεωροῦνται ὡς νομίμως ὑπηρετήσαντες καὶ ἀπολυθέντες, μὴ δικαιούμενοι αὐξήσεως μισθοῦ ἢ ἀποζημιώσεως πέραν τῶν καταβληθέντων αὐτοῖς, βάσει τῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεώς των.

3. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ παρὼν Νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Ἰουλίου 1951

ΝΟΜΟΣ 1881|1951

Περὶ ἱδρύσεως παρὰ τῷ Πανεπιστημίῳ Θεσσαλονίκης Ταμείου Διοικήσεως καὶ Διαχειρίσεως τῶν Πανεπιστημιακῶν Δασῶν.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 210 τῆς 30 Ἰουλίου 1951)

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

1. Ἱδρύεται παρὰ τῷ Πανεπιστημίῳ Θεσσαλονίκης Ταμεῖον Διοικήσεως Πανεπιστημιακῶν Δασῶν, ἀποτελοῦν αὐτοτελὲς Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου, ὑπαγόμενον εἰς τὸν ἔλεγχον καὶ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

2. Σκοπὸς τοῦ Ταμείου εἶναι ἡ διοίκησις καὶ διαχείρισις τῶν διὰ τοῦ Ν. 6320|34 εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης κατὰ νομὴν παραχωρηθέντων δημοσίων δασῶν, πρὸς πρακτικὴν ἐκπαίδευσιν τῶν φοιτητῶν τῆς Δασολογίας πρὸς διεξαγωγὴν δασικῶν μελετῶν καὶ ἐρευνῶν, πρὸς δημιουργίαν προτύπων δασοκτημάτων καὶ ὑποδειγματικῆς δασικῆς διοικήσεως.

3. Τὰ πάσης φύσεως δικαιώματα τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ἐπὶ τῶν κτισμάτων, μηχανημάτων, ἐγκαταστάσεων εἰς τὰ Πανεπιστημιακὰ Δάση καὶ παντὸς ἄλλου περιουσιακοῦ στοιχείου, ὡς καὶ τὸ τυχὸν ἐνεργητικὸν ὑπόλοιπον ἐκ τῆς Διαχειρίσεως τῶν Πανεπιστημιακῶν Δασῶν καὶ πᾶσαι αἱ ἀναληφθεῖσαι παρὰ τοῦ Πανεπιστημίου ὑποχρεώσεις συνεπείᾳ τῆς ἐκμεταλλεύσεως, μεταβιβάζονται εἰς τὸ διὰ τοῦ παρόντος ἱδρυόμενον Ταμεῖον, δι' ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Παιδείας καὶ Γεωργίας.

. . . . . .

Ἄρθρον 8

Πλὴν τοῦ ἀνωτέρω προσωπικοῦ τὸ Συμβούλιον δικαιοῦται νὰ προσλαμβάνῃ τὸ ἀναγκαιοῦν διὰ τὰς δασικὰς καὶ τεχνικὰς ἐργασίας ἡμερομίσθιον ἐργατικὸν καὶ τεχνικὸν προσωπικόν, οὗ ὁ ἀριθμὸς δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τοὺς διακοσίους (200).

Ἅπαν τὸ προσωπικὸν τοῦτο συνδέεται μετὰ τοῦ Ταμείου διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀορίστου διαρκείας.

Τὰ εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦτο καταβαλλόμενα ἡμερομίσθια δὲν δύνανται νὰ ὑπερβοῦν τὰ ἐκάστοτε ὑπὸ τῆς Δημοσίας Δασικῆς Ὑπηρεσίας εἰς τὰ δι' ἀπ' εὐθείας ὑπ' αὐτῆς ἐκμεταλλευόμενα δημόσια δάση ἐφαρμοζόμενα.

. . . . . .

Ἄρθρον 11

Τὸ ἤδη ὑπηρετοῦν μόνιμον δασικὸν προσωπικὸν τῶν Πανεπιστημιακῶν Δασῶν μετατάσσεται διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος ἐκδιδομένου ἐφ' ἅπαξ, προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Παιδείας καὶ Γεωργίας, μετὰ γνώμην τῆς Συγκλήτου τοῦ Πανεπιστημίου εἰς τὰς διὰ τοῦ παρόντος νόμου δημιουργουμένας ὀργανικὰς θέσεις τοῦ Ταμείου.

Ἄρθρον 12

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ παρὼν Νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ἰουλίου 1951

ΝΟΜΟΣ 1902|1951

Περὶ κυρώσεως τοῦ Α.Ν. 1804|51 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων τοῦ Ἀν. Νόμου 16|20.11.1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας».

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 213 τῆς 1 Αὐγούστου 1951)

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον πρῶτον

Κυροῦται, ἀφ' ἧς ἰσχυσεν, ὁ ὑπ' ἀριθ. 1804) 1951 Α.Ν. «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων τοῦ Α. Ν. 16|20.11.1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», δημοσιευθεὶς διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 126 τῆς 28 Ἀπριλίου 1951 φύλλου τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἔχων οὕτω: (*)

(*) Βλέπε ΕΕΔ 10, σελ. 531

Άρθρον δεύτερον

Η ισχύς του παρόντος άρχεται από της δημοσιεύσεώς του διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Ο παρών Νόμος, ψηφισθείς υπό της Βουλής και παρ' Ημών σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως και εκτελεσθήτω ως νόμος του Κράτους.

Εν Αθήναις τη 28 Ιουλίου 1951

ΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

741|1951 Πράξις Υπουργικού Συμβουλίου

Περί εξουσιοδοτήσεως του Διοικητικού Συμβουλίου του Ε.Ο.Μ.Α. προς πρόσληψιν υεροσωπικού κ.λ.π.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 189 της 2 Ιουλίου 1951)

Λαβόν υπ' όψιν 1) Τας διατάξεις του Α.Ν 1768|1951 «περί συγκροτήσεως Επικουρικού Οργανισμού Μεταφορών δι' Αυτοκινήτων», 2) Τας διατάξεις του υπ' αριθ. 1671|51 Α. Νόμου «περί Υπουργικού Συμβουλίου», 3) Σχετικήν εισήγησιν των Υπουργών Οικονομικών και Εθνικής Αμύνης, αποφασίζει:

Άρθρον 1

Το Διοικητικόν Συμβούλιον του Ε.Ο.Μ.Α. εξουσιοδοτείται να προσλάβη τους αναγκαιούντας πυρήνας προσωπικού διά την άμεσον έναρξιν της λειτουργίας Οργανισμού, εντός των περιορισμών του Α.Ν. 1768|51, και επί μισθοδοσίας διά μεν το υπαλληλικόν και υπηρετικόν προσωπικόν αντιστοίχων της των δημοσίων υπαλλήλων και υπηρετών, διά δε το αδηγητικόν και τεχνικόν προσωπικόν ίσης τη εκάστοτε καθοριζομένη υπό του Υπουργείου Εργασίας.

Άρθρον 2

Η πρόσληψις του προσωπικού γίνεται σταδιακώς, αναλόγως των παρουσιαζομένων υπηρεσιακών αναγκών, διαπιστουμένων υπό του Διοικητικού Συμβουλίου του Ε.Ο.Μ.Α. Η διάρκεια της υπηρεσίας του ούτω προσληφθησομένου προσωπικού δεν δύναται να παραταθή πέραν του εξαμήνου, εντός του οποίου δέον να εγκριθώσι τα υπό του άρθρου 11 του Α.Ν. 1768|1951 προβλεπόμενα Β.Δ περί τρόπου διαρθρώσεως, οργανώσεως, ιδρύσεως γραφείων κ.λ.π. του Ε.Ο.Μ.Α. Ο αριθμός των θέσεων, άς θά καθέξωσιν υπάλληλοι βαθμού Διευθυντού Β' ή Α' τάξεως και Τμηματάρχου Β' ή Α' τάξεως, ορίζεται διά κοινής αποφάσεως των Υπουργών των Οικονομικών και Εθν. Αμύνης μετά την γνώμην του Διοικητικού Συμβουλίου του Ε.Ο.Μ.Α.

Άρθρον 3

Μετά την έκδοσιν των υπό του άρθρου 11 του Α.Ν. 1768|1951 προβλεπομένων Β.Δ. το ως άνωτέρω προσωπικόν εντάσσεται εις τας οργανικάς θέσεις του Ε.Ο.Μ.Α. μετ' απόφασιν του Διοικητικού Συμβουλίου αυτού.

Άρθρον 4

Διά την απρόσκοπτον λειτουργίαν του Ε.Ο.Μ.Α. το Διοικ. Συμβούλιον αυτού εξουσιοδοτείται, όπως εφαρμόση τας αντιστοίχους διατάξεις των Σ.Ε.Κ. επί των θεμάτων, άτινα δέν προβλέπονται υπό του Α.Ν. 1768|1951.

Άρθρον 5

Ο Γενικός Δ|ντής του Ε.Ο.Μ.Α. αναλαμβάνει διοικητικήν και οικονομικήν διαχείρισιν, οίαν και ο Γενικός Δ|ντής των Σ.Ε.Κ., παρεχομένων αυτώ δι' αποφάσεων του Δ.Σ. του Ε.Ο.Μ.Α.

Η παρούσα πράξις κυρωθήτω διά Νόμου, περίμενη των Υπουργών Οικονομικών και Εθνικής Αμύνης.

Εκδόσαν προς τούτο την υπ' αριθ. 741 παρούσαν πράξίν του.

Ο Πρόεδρος Ο Αντιπρόεδρος Τα Μέλη

Ακριβές αντίγραφον

Εν Αθήναις τη 23 Ιουνίου 1951

Ο Γραμματεύς του Υπουργικού Συμβουλίου

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

65614|1951 Απόφ. Υπουργού Δικαιοσύνης

Περί καθορισμού συντελεστού δικηγορικής αμοιβής.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 128 της 25 Ιουλίου 1951)

Έχοντες υπ' όψει την διάταξιν της § 3 του άρθρου 84 του Ν.Δ. της 20 Μαΐου 1926 «Περί Κώδικος Δικηγόρων», ως αντικατεστάθη υπό της § 3 του άρθρου 2 του υπ' αριθ. 878|1941 Ν.Δ.:

Καθορίζομεν τον κατά τας ανωτέρω διατάξεις συντελεστήν υπολογισμού δικηγορικής αμοιβής εις επτά χιλιάδας (7.000) δραχμάς.

Εν Αθήναις τη 16 Ιουλίου 1951

39386|4097|1951 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας

Περί εναποταμιεύσεως οικογενειακών επιδομάτων προσωπικού λεωφορείων άπάσης της χώρας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 128 της 25 Ιουλίου 1951)

Έχοντες υπ' όψιν:

1. Τας διατάξεις του Ν. 28|1944, ως ετροποποιήθη και συνεπληρώθη μεταγενεστέρως,

2. Την υπ' αριθ. 17752|4617|5.12.1949 απόφασιν Υπ. Εργασίας «περί κηρύξεως εκτελεστών των α) υπ' αριθ. 10|49 αποφάσεως Πρωτοβαθμίου Επιτροπής Διαιτησίας Αθηνών και β) υπ' αριθ. 16|49 αποφάσεως της Μονίμου Ανωτέρας Επιτροπής Διαιτησίας Συλλογικών Διαφορών Αθηνών, αφορωσών τον καθορισμόν των αποδοχών του προσωπικού των λεωφορείων αστικών και υπεραστικών γραμμών περιφερείας Αθηνών».

3. Την υπ' αριθ. 23398|2835|16.7.1948 απόφασιν Υπ. Εργασίας «περί κηρύξεως εκτελεστής της υπ' αριθ. 5|1948 αποφάσεως Πρωτοβαθμίου Επιτροπής Διαιτησίας Αθηνών, αφορώσης καθορισμόν μισθολογίου προσωπικού λεωφορείων αστικών και υπεραστικών γραμμών άπάσης της χώρας»,

4. Την ανάγκην εξισώσεως των επιδομάτων οικογενειακών βαρών διά πάσας τας ως άνω κατηγορίας εργαζομένων εις τα λεωφορεία αστικών και υπεραστικών γραμμών άπάσης της Χώρας και

5. Το υπ' αριθ. 89|13.2.1951 σχετικόν υπόμνημα των ενδιαφερομένων μισθωτών, αποφασίζομεν:

Καθορίζομεν, όπως το υπό της υπ' αριθ. 5|1948 διαιτητικής αποφάσεως προβλεπόμενον επίδομα οικογενειακών βαρών του προσωπικού

των λειτουργείων αὐτοκινήτων ἐν γένει ἁπάσης τῆς Χώρας ὑπολογίζεται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης εἰς ποσοστὸν ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῶν ἑκάστοτε ἰσχυόντων βασικῶν μισθῶν αὐτοῦ, ἤτοι 10ο/ο διὰ τὴν σύζυγον καὶ 5ο/ο δι' ἕκαστον καὶ μέχρι τριῶν τέκνων, ἐφ' ὅσον τὰ ἐκ τούτων ἄρρενα εἶναι ἡλικίας κάτω τῶν 18 ἐτῶν καὶ δὲν ἐργάζονται, τὰ δὲ θήλεα ὁμοίως κάτω τῶν 20 ἐτῶν καὶ δὲν ἐργάζονται, καταργουμένης πάσης ἀντιθέτου διατάξεως.

Ἡ παροῦσα, ἡς ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ τῆς 1ης Μαΐου 1951, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Ἰουλίου 1951

28587|Υ. 41|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1.6.51 τῶν συντάξεων τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 128 τῆς 25 Ἰουλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1. Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|1944 Νόμου,

2. Τὴν ὑπ' ἀριθ. 215β|5.51 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων,

3. Τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας,

4. Τὴν κατὰ τὴν 173 συνεδρίασιν ληφθεῖσαν ἀπόφασιν τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀποφασίζομεν:

Αὐξάνομεν ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1951 τὰς ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων καταβαλλομένας Συντάξεις κατὰ 25 ο/ο, ὁριζομένου ὡς κατωτάτου ὁρίου συντάξεως τοῦ ποσοῦ τῶν 250.000 δραχμῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Ἰουλίου 1951

40427|41|6|1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν, Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750|51 ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Ἐργασίας κλπ. (1).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 131 τῆς 28 Ἰουλίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ Α. Νόμου 28|1944, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, 2) τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750|51 ἀποφάσεως ἡμῶν καὶ 3) τὸ γεγονὸς ὅτι ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῶν διατάξεων τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως ἐπῆλθε διαταραχὴ τοῦ μισθολογίου τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων ἐν γένει τῶν διεπομένων ὑπὸ τῶν ἐσωτερικῶν κανονισμῶν, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν χορήγησιν ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750|51 ἀποφάσεως ἡμῶν καθορισθείσης αὐξήσεως τῶν 100.000 δραχμῶν καὶ ἐπὶ τῶν ἐπὶ πλέον τοῦ 1.000.000 δραχμῶν καταβαλλομένων μισθῶν εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ὀργανισμῶν ἐν γένει, παρ' οἷς ὑφίστανται ἐγκεκριμένοι ἐσωτερικοὶ κανονισμοί, ἐφ' ὅσον ἡ χορήγησις αὐτὴ ἠθέλεν ἀποφασισθῇ ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ τοῦ ὀργανισμοῦ πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς τυχὸν διαταραχθείσης ἐκ τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω αὐξήσεως καθιερωμένης μισθολογικῆς ἱεραρχίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Ἰουλίου 1951

1. ΕΕΔ 10, σελ. 141.

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας προσωπικοῦ γραφείων τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐπιχειρήσεων πετρελαιοειδῶν.

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν 17ην Νοεμβρίου 1950, παρουσίᾳ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κ. Ἡλία Λαγάκου καὶ τοῦ Διευθυντοῦ Συλλογικῶν Σχέσεων καὶ Διαφορῶν κ. Α. Πολυχρόνη, οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι: 1) Μαξιμιλιανὸς Μπαλτατζῆς, ὡς ἐκπρόσωπος ἐν προκειμένῳ τῆς ἐν Λονδίνῳ ἑδρευούσης Ἑταιρίας ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Shell Company (Hellas) Limited», 2) Λεωνίδας Ζαΐμης, ὡς ἐκπρόσωπος ἐν προκειμένῳ τῆς ἐν Ν. Ὑόρκῃ τῶν Η.Π.Α. ἑδρευούσης Ἑταιρίας ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Socony Vacuum Oil Company Inc.», 3) Ἀλέξανδρος Καλοβιδούρης, ὡς ἐκπρόσωπος ἐν προκειμένῳ τῆς ἐν Ἀθήναις ἑδρευούσης Ἀνωνύμου Ἑταιρίας ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Σοκομπὲλ» «Ἑλληνικὴ Ἑταιρία Πετρελαίων Α. Ε.», 4) Μανρίκιος Καζής, ὡς ἐκπρόσωπος ἐν προκειμένῳ τῆς ἐν Λονδίνῳ ἑδρευούσης Ἑταιρίας ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Steaua (Agencies) Limited» καὶ 5) Γεώργιος Παπαδακονόμου, ὡς ἐκπρόσωπος ἐν προκειμένῳ τῆς ἐν Ἀθήναις ἑδρευούσης Ἑταιρίας ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Σ. Ρέστης καὶ Σία», ἀφ' ἑνὸς, καὶ ἀφ' ἑτέρου οἱ 1) Ἀνδρ. Κυριακόπουλος, ἐκπρόσωπος τῆς Γεν. Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν Ἑλλάδος, 2) Νικ. Γραμματόπουλος καὶ Θεόδωρος Μουρκάκος, ὁ πρῶτος Πρόεδρος καὶ ὁ δεύτερος Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ ἐν Ἀθήναις ἑδρεύοντος ἐπαγγελματικοῦ Σωματείου ὑπὸ τὸν τίτλον «Σύλλογος Ὑπαλλήλων Ἑταιριῶν Πετρελαιοειδῶν», 3) Ἐμμανουὴλ Κρόκος καὶ Ἰάσων Κοκκαλᾶς, ὁ πρῶτος Πρόεδρος καὶ ὁ δεύτερος Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ ἐν Πειραιεῖ ἑδρεύοντος ἐπαγγελματικοῦ Σωματείου ὑπὸ τὸν τίτλον «Σύνδεσμος Ἐργατοτεχνιτῶν καὶ Ὑπαλλήλων Πετρελαίου, Βενζίνης καὶ Ὀρυκτελαίου «Προμηθεύς», 4) Σευλιανὸς Ἀποστολίδης, Πρόεδρος τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ ἑδρεύοντος ἐπαγγελματικοῦ Σωματείου ὑπὸ τὸν τίτλον «Σύνδεσμος Ὑπαλλήλων Ἑταιριῶν Πετρελαιοειδῶν Βορείου Ἑλλάδος» καὶ 5) Ἰωάννης Σπετσέρης, Πρόεδρος τοῦ ἐν Πάτραις ἐπαγγελματικοῦ Σωματείου ὑπὸ τὸν τίτλον «Σύλλογος Ἐργαζομένων Πετρελαίων Πατρῶν», ἅπαντες ὑπὸ τὴν προεκτεθεῖσαν ἰδιότητά των δεόντως καὶ νομίμως πληρεξουσιοδοτημένοι διὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ὀργάνων τῶν Ἑταιριῶν καὶ τῶν Ἐπαγγελματικῶν Ὀργανώσεων, τὰς ὁποίας ἐκπροσωποῦσιν, ἀπεφάσισαν τὴν συνομολόγησιν τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως, δι' ἧς ρυθμίζονται αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ τε ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῶν γραφείων τῶν ἐν Ἑλλάδι λειτουργουσῶν Ἐπιχειρήσεων Πετρελαιοειδῶν, ἀντικαθιστωμένου τοῦ ἰσχύσαντος συστήματος τοῦ καθορισμοῦ αὐτῶν διὰ κοινῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἐκδοθεισῶν κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Νόμου 28|1944 βάσει τῆς κατὰ μῆνα πραγματοποιουμένης ἐξαγωγῆς πετρελαιοειδῶν ἐκ τῶν ἐγκαταστάσεων τῶν Ἑταιριῶν Πετρελαίου.

1) Εἰς τὴν παροῦσαν συλλογικὴν σύμβασιν ὑπάγεται ἅπαν τὸ ὑπαλληλικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικόν, τὸ ὑπηρετοῦν ἐντὸς τῶν γραφείων τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἐπιχειρήσεων Πετρελαιοειδῶν,

δὲν ὑπάγεται ὅμως τὸ ἀνά τὰ Ἐπαρχιακὰ Κέντρα Ἐφοδιασμοῦ ὑπηρετοῦν προσωπικὸν τὸ συνδεόμενον διά συμβάσεως ἐργασίας μετά τῆς Κοινοπραξίας Ἑταιριῶν Πετρελαίου. Καὶ' ἐξαίρεσιν ὑπάγεται τὸ ἐν τῷ Ἐφοδιαστικῷ Κέντρῳ Πατρῶν ὑπηρετοῦν προσωπικόν. Ὡς Γραφεῖα νοοῦνται καὶ τὰ ἐντὸς τῶν Ἐγκαταστάσεων ἢ τῶν ἐντὸς τῶν Ἀερολιμένων Σταθμῶν Ἐφοδιασμοῦ Ἀεροπλάνων λειτουργοῦντα τοιαῦτα, ὡς Ἐπιχειρήσεις δὲ Πετρελαιοειδῶν νοοῦνται διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης πᾶσαι αἱ Ἐπιχειρήσεις αἱ αὐτοτελῶς ἢ ὡς παραρτήματα ἑτέρων ἐπιχειρήσεων ἀσχολούμεναι κατὰ κύριον λόγον μὲ τὴν εἰσαγωγὴν ἢ ἐμπορίαν ἢ βιομηχανικὴν κατεργασίαν πετρελαιοειδῶν προϊόντων ἐν Ἑλλάδι. Διευκρινίζεται ὅτι δὲν θεωροῦνται κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς παρούσης ὡς Ἐπιχειρήσεις Πετρελαιοειδῶν οἱ ἐν τῷ Ἐσωτερικῷ πράκτορες, ἐμπορικοὶ ἀντιπρόσωποι καὶ πρατηριοῦχοι τῶν ἐν λόγῳ Ἐπιχειρήσεων.

2) Εἰς τοὺς ἐν τῇ παρούσῃ ὑπαγομένους μισθωτούς, πλὴν καθαριστριῶν, τοὺς ὑπηρετοῦντας κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ὑπογραφῆς τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως καὶ προσληφθέντας ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ των πρὸ τῆς 1ης Ἰουλίου 1949, χορηγεῖται αὔξησις ὑπολογιζομένη ἐπὶ τῶν ὑφ' ἑκάστου λαμβανομένων κατὰ τὴν 30ὴν Ἰουνίου 1950 καὶ πρὸ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης συνολικῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν καὶ κατὰ τὴν κατωτέρω κλίμακα :

Συνολικαὶ καταβληθεῖσαι ἀποδοχαί			Χορηγουμένη αὔξησις	
Μέχρι δρχ.		1.099.000	Δρχ.	300.000
Ἀπὸ »	1.100.000 —	1.199.000	»	285.000
» »	1.200.000 —	1.299.000	»	270.000
» »	1.300.000 —	1.399.000	»	255.000
» »	1.400.000 —	1.499.000	»	240.000
» »	1.500.000 —	1.599.000	»	225.000
» »	1.600.000 —	1.699.000	»	210.000
» »	1.700.000 —	1.799.000	»	195.000
» »	1.800.000 —	1.899.000	»	180.000
» »	1.900.000 —	1.999.000	»	165.000
» »	2.000.000 —	2.099.000	»	150.000
» »	2.100.000 —	2.199.000	»	135.000
» »	2.200.000 —	2.299.000	»	120.000
» »	2.300.000 —	2.399.000	»	105.000
» »	2.400.000 —	2.499.000	»	90.000
» »	2.500.000 —	2.599.000	»	75.000
» »	2.600.000 —	2.699.000	»	60.000
» »	2.700.000 —	2.799.000	»	45.000
» »	2.800.000 —	2.899.000	»	30.000
» »	2.900.000 —	2.999.000	»	15.000

Εἰς τὰς καθαριστρίας ὑπὸ τὰς αὐτὰς προϋποθέσεις ὡς ἄνω χορηγεῖται αὔξησις ἐκ δραχμῶν 150.000. Πᾶσα τυχὸν αὔξησις χορηγηθεῖσα μετὰ τὴν 30ὴν Ἰουνίου 1950 καὶ μέχρι τῆς ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης ἀνωμηγρίζεται πρὸς τὴν διὰ τοῦ παρόντος ἄρθρου χορηγητέαν αὔξησιν.

3) Τὰ συμβαλλόμενα μέρη, ἔχοντα ὑπ' ὄψιν τὴν φύσιν, τὰς ἰδικὰς συνθήκας καὶ τὰ ἰδιαίτερα χαρακτηριστικὰ διεξαγωγῆς τῶν ἐργασιῶν τῶν Ἐπιχειρήσεων Πετρελαιοειδῶν, συμφωνοῦσιν, ὅπως οἱ μηνιαῖοι μισθοὶ τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ ἀπὸ τῆς πρώτης (1ης) Ἰουλίου 1950 καὶ ἐφεξῆς καθορίζωνται ὑπὸ τοῦ οἰκείου ἐργοδότου, ἐνεργοῦντος κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως καὶ κατὰ κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός, ἐντὸς τῶν κατωτέρω ὁριζομένων ὁρίων, συμφώνως πρὸς τὰ ἀπὸ μακροῦ κρατοῦντα ἐν ἑκάστῃ ἐπιχειρήσει, ἤτοι ἀναλόγως τῆς σημασίας τῶν προσφερομένων ὑφ' ἑκάστου μισθωτοῦ ὑπηρεσιῶν καὶ τῶν ἀνατιθεμένων αὐτῷ καθηκόντων κυρίως, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν προσθέτως τῶν ἐτῶν συνολικῆς ὑπηρεσίας, τῆς ἀξίας καὶ τῶν τυπικῶν ἢ οὐσιαστικῶν προσόντων, ὡς καὶ τοῦ μέχρι τοῦδε καταβαλλομένου μισθοῦ.

Ὡς κατώτατα ὅρια μηνιαίων μισθῶν ἰσχύοντα ἀπὸ πρώτης (1ης) Ἰουλίου 1950 καὶ ἐφεξῆς ὁρίζονται τὰ κάτωθι ποσά :

α) Διὰ τοὺς ὑπαλλήλους ἀνεξαρτήτως φύλου, ἐφ' ὅσον ἔχουσιν οὗτοι συμπληρώσει κατὰ τὴν 1ην Ἰουλίου 1950 ἢ ἀφ' ἧς μεταγενεστέρως συμπληρωθῶν τῶν συμπεφωνημένων ἢ συμφωνηθέντων χρόνων δοκιμῆς αὐτῶν, δραχμαὶ 1.000.000 μηνιαίως.

β) Διὰ τοὺς ὑπαλλήλους, ἀνεξαρτήτως φύλου, διαρκοῦντος τοῦ συμπεφωνημένου χρόνου δοκιμῆς αὐτῶν, ὅστις ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τοὺς ἓξ μῆνας, δραχμαὶ 700.000 μηνιαίως.

γ) Διὰ τὸ ὑπηρετικὸν προσωπικόν, ἤτοι κλητῆρας, φύλακας, θυρωροὺς, νυκτοφύλακας, ταχυδρόμους, ὁδηγοὺς ἀνελκυστῆρος, ὡς καὶ τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς συναφῆ ὑπηρετικὰ ἔργα, δραχμαὶ μὲν 800.000 μηνιαίως διὰ τοὺς ἐκ τούτων ἔχοντας συμπληρώσει ἢ συμπληροῦντας τὸ 18ον ἔτος ἡλικίας των, δραχμαὶ δὲ 600.000 μηνιαίως διὰ τοὺς μὴ ἔχοντας συμπληρώσει τοῦτο.

δ) Διὰ τὰς καθαριστρίας δραχμαὶ 400.000 μηνιαίως.

Τὰ ὡς ἄνω κατώτατα ὅρια μισθοῦ νοοῦνται μετὰ τὴν χορήγησιν τῆς ὑπὸ τοῦ προηγουμένου ἄρθρου 2 ὁριζομένης ἐφ' ἅπαξ αὐξήσεως.

Τὸ ἀνώτατον ὅριον τῶν χορηγητέων μηνιαίων μισθῶν δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ τὸ ἑκάστοτε ἀνώτατον νόμιμον ὅριον ἀποδοχῶν.

Ἐκ τῆς ἐννοίας τοῦ κατωτάτου ὁρίου μισθοῦ, ὡς ὁρίζεται ἀνωτέρω, ἐξυπακούεται ὅτι, ἐφ' ὅσον οἱ σήμερον παρεχόμενοι μισθοὶ μετὰ τῆς κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον χορηγητέας ἐφ' ἅπαξ αὐξήσεως εἶναι ἀνώτεροι τῶν διὰ τῆς παρούσης ὁριζομένων κατωτάτων ὁρίων, θὰ καταβάλλωνται οἱ ἀνώτεροι οὗτοι μισθοί.

4) Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως, ἤτοι ἀπὸ τῆς 1ης Ἰουλίου 1950, παύει ἡ χορήγησις οἱουδήποτε ἐπιδόματος ἢ προσαυξήσεως ἐπὶ τοῦ μισθοῦ λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν καὶ λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας, ἅτινα χορηγοῦνται ἄχρι τοῦδε ὑπὸ τῶν Ἐπιχειρήσεων Πετρελαιοειδῶν εἰς τὸ ὑπαλληλικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν των, συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 3601|1946 κοινὴν ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

5) Ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως αἱ συνολικαὶ καθ' ἑβδομάδα ὧραι ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ ὁρίζονται εἰς τριάκοντα ἐννέα (39), πλὴν τοῦ προσωπικοῦ Ταμείου, τοῦ προσωπικοῦ Τμήματος Γελωνειακοῦ, τῶν Τμημάτων Φορτώσεων καὶ Ναυλώσεων, τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐκτελοῦντος ὑπηρεσίαν ἐκτὸς γραφείου καὶ τῶν εἰσπρακτόρων, δι'

δ προσωπικόν, ἐφ' ὅσαν ὑφίσταται ἐργασία, ὁρίζεται ὅτι θὰ συμπληροῖ ἑβδομαδιαίαν ἐργασίαν μέχρι τεσσαράκοντα δύο (42) ὡρῶν. Ἑπίσης αἱ συνολικαὶ καθ' ἑβδομάδα ὧραι ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐντὸς τῶν ἐγκαταστάσεων τῶν Ἀποθηκῶν καὶ τῶν Ἐφοδιαστικῶν Κέντρων Ἀερολιμένων λειτουργούντων γραφείων, ὡς καὶ τοῦ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ ἐν γένει, ὁρίζονται συνολικῶς εἰς τεσσαράκοντα δύο (42) ἑβδομαδιαίως. Συμφωνεῖται ὅτι δι' ἑκάστην ὑπὲρ τὰς 39 ἢ 42 ὥρας ἑβδομαδιαίως, ἀναλόγως τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω κατὰ κατηγορίαν διακρίσεως, πρόσθετον ὥραν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ, θὰ καταβάλλεται ὁ ἀντίστοιχος μισθὸς τῆς κανονικῆς ὥρας ἐργασίας ηὐξημένος κατὰ 20 ο/ο.

Αἱ συνολικαὶ καθ' ἑβδομάδα ὧραι ἐργασίας ἐν νυκτοφυλάκων ὁρίζονται εἰς ἑξήκοντα (60).

Τυχὸν ἐφαρμογὴ ἡλαττωμένου ὡραρίου, ἐφ' ὁσονδήποτε καὶ ἂν ἤθελε διαρκέσει, δὲν συνιστᾷ συμβατικὴν μείωσιν τῶν διὰ τοῦ παρόντος ἄρθρου ὁριζομένων ὡρῶν ἐργασίας καθ' ἑβδομάδα, αἵτινες ἐξακολουθοῦν νὰ εἶναι ὑποχρεωτικαὶ καὶ διαρκοῦσης ἔτι τῆς προσκαίρου μειώσεως.

Τὰ ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ χρονικὰ ὅρια ἐργασίας δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ προσώπων κατεχόντων θέσιν ἐποπτείας ἢ διευθύνσεως ἢ θέσιν ἐμπιστευτικήν.

6) Οἱ ἐργαζόμενοι κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἐξαιρέσιμους ἑορτὰς δικαιοῦνται προσθέτου ἀμοιβῆς ἴσης πρὸς τὰ 75 ο/ο τοῦ ἡμερησίου των μισθοῦ. Ἑπίσης οἱ κατὰ τὰς ὥρας τὰς περιλαμβανομένας ἀπὸ τῆς 10ης νυκτερινῆς μέχρι τῆς 6ης πρωϊνῆς ἐργαζόμενοι, θὰ λαμβάνουν πρόσθετον ἀμοιβὴν ἴσην πρὸς τὰ 25 ο/ο ἐπὶ τοῦ τμήματος τοῦ ἡμερησίου μισθοῦ των, ὅπερ ἀντιστοιχεῖ εἰς τὰς ἐργασθείσας ὡς ἄνω νυκτερινὰς ὥρας.

Ὅσακις συντρέχουν πλείονες προϋποθέσεις, αἱ ὡς ἄνω προσαυξήσεις λόγῳ νυκτερινῆς ἐργασίας ἢ ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς καὶ ἐξαιρέτους ἑορτὰς ὑπολογίζονται καὶ χορηγοῦνται συνθέτως.

7) Ἅπαντες οἱ φύλακες, κλητῆρες καὶ ταχυδρόμοι δικαιοῦνται μιᾶς στολῆς ἐτησίως (μιᾶς χειμερινῆς καὶ μιᾶς θερινῆς ἐναλλάξ).

8) Τὸ ἐντὸς τῶν κυρίων ἐγκαταστάσεων καὶ εἰς τοὺς ἐν τῷ Κεντρικῷ Ἀερολιμένι Ἀθηνῶν (Ἑλληνικὸν) καὶ Ἀεροδρομίῳ Θεσσαλονίκης Σταθμοὺς Ἐφοδιασμοῦ Ἀεροπλάνων ἐργαζόμενον προσωπικόν, δικαιοῦται νὰ συμμετέχῃ εἰς τὸ παρασκευαζόμενον συσσίτιον πρὸς μεσημβρινὴν σίτισιν τῶν ἐντὸς τῆς περιοχῆς αὐτῶν ἐργαζομένων καὶ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους τοὺς περιεχομένους ἐν τῷ ἄρθρῳ 11ῳ τῆς ἀπὸ 19 Ὀκτωβρίου 1950 συλλογικῆς συμβάσεως τῆς ἀφορώσης τὸ προσωπικὸν τῶν Ἐγκαταστάσεων τῶν Ἐπιχειρήσεων Πετρελαιοειδῶν.

9) Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης συμβάσεως αἱ Ἑταιρίαι ἀποτελοῦσαι νῦν τὴν Κοινοπραξίαν Ἑταιριῶν Πετρελαίου, ἐφ' ὅσον ἡ ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. παρεχομένη ἰατρική, φαρμακευτικὴ καὶ νοσοκομειακὴ περίθαλψις τοῦ προσωπικοῦ των δὲν εἶναι ἐπαρκής, θὰ ἐξακολουθήσουν νὰ συμπληρώνουν ταύτην καθ' ὃ μέτρον αὗται κρίνουν ἐν ἑκάστῃ συγκεκριμένῃ περιπτώσει καὶ κατὰ τὸ μέχρι τοῦδε ἐφαρμοσθὲν σύστημα.

10) Εἰς τοὺς μισθωτούς, τοὺς ἔχοντας συμπληρώσει ἐτησίαν ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ, θὰ καταβάλλωνται, ἐπὶ πλέον τῶν διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένων ἀποδοχῶν, ἐπ' εὐκαιρίᾳ μὲν τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους εἰς μισθός, ἐπ' εὐκαιρίᾳ δὲ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα ἡμισυς μισθός. Αἱ παροχαὶ αὗται θὰ μειοῦνται κατ' ἀναλογίαν τῆς ἐπὶ ἔλαττον τοῦ ἔτους ὑπηρεσίας των. Ἀντίθετος τυχὸν εὐνοϊκωτέρα διάταξις τῶν ἑκάστοτε ἐκδιδομένων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων εἶναι ἐπικρατεστέρα τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ἄρθρου.

11) Ἡ παροῦσα συλλογικὴ σύμβασις θεωρεῖται ὡς μὴ ὑπογραφεῖσα, εἰς ἣν περίπτωσιν δὲν ἤθελε τύχῃ τῆς ἐγκρίσεως τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ καὶ Ἐφοδιασμοῦ καὶ Διανομῶν.

12) Ἡ παροῦσα συλλογικὴ σύμβασις ἰσχύει εἰς ὁλόκληρον τὴν Ἐπικράτειαν καὶ ἐφαρμόζεται ἐφ' ὅλων τῶν κατηγοριῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐργαζομένων Ἐπιχειρήσεων Πετρελαιοειδῶν, τοῦ ὑπαγομένου εἰς τὴν παροῦσαν συλλογικὴν σύμβασιν, ἀποκλειομένης τῆς ἐφαρμογῆς οἱασδήποτε ἑτέρας, εἴτε γενικῆς, εἴτε εἰδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως, περιεχούσης δυσμενεστέρους ἢ καὶ εὐμενεστέρους ὅρους.

13) Τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τῆς παρούσης κατώτατα καὶ ἀνώτατα ὅρια ἀποδοχῶν, ὡς καὶ ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 3 χορηγητέα αὔξησις, ἰσχύουν μειωμένα κατὰ 15 ο/ο διὰ τοὺς ὑπηρετοῦντας εἰς τὰς λοιπὰς, πλὴν τῶν περιφερειῶν τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, Ἐλευσῖνος, Θεσσαλονίκης, Βόλου καὶ Πατρῶν, πόλεις τῆς Ἑλλάδος καὶ ὑπαγομένους εἰς τὴν παροῦσαν συλλογικὴν σύμβασιν.

14) Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν τῆς ἐν ἄρθρῳ 11 ἐγκρίσεως, συμφωνεῖται ἐτησία, ἄρχεται δὲ ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1950 καὶ λήγει τὴν 30ὴν Ἰουνίου 1951.

Ἡ παροῦσα, ἀναγνωσθεῖσα παρουσίᾳ πάντων τῶν συμπραττόντων, ὑπεγράφη εἰς δύο πρωτότυπα, ἐξ ὧν τὸ μὲν κατατεθήσεται εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, τὸ δὲ ἕτερον εἰς τὸ Εἰρηνοδικεῖον Ἀθηνῶν πρὸς σύνταξιν τῆς οἰκείας ἐκθέσεως, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 16|21 Νοεμβρίου 1935 Ἀν. Νόμου «περὶ Συλλογικῶν Συμβάσεων Ἐργασίας». (*)

(*) Κατετέθη παρὰ τῇ Γραμματεΐ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν τὴν 25 Νοεμβρίου 1950, συνταχθείσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 15095 τῆς 25 Νοεμβρίου 1950 πράξεως καταθέσεως, μετ' ἔγκρισιν τὴν 23|11|1950 ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Ἐφοδιασμοῦ, Ἐργασίας.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

«Μικραί άγγελίαι»

Συνεχίζεται εἰς τόν καθημερινόν τύπον ἡ δημοσίευσις ἀγγελιῶν, ὡς αἱ ἀκόλουθοι: Ζητεῖται ὑπάλληλος... Ζητεῖται ἐργάτρια κλπ.

Τό φαινόμενον δεδαίως τῆς ζητήσεως ἐργασίας, ὅταν ἡ προσφορά αὐτῆς εἶναι, ὑπό τάς γνωστάς οἰκονομικάς συνθήκας, τόσον ἐκτεταμένη, ἐφ' ὅσον περιορίζει τά ἐκ τῆς ἀνεργίας δεινά, προκαλεῖ ἀναταράσσει παντός κοινωνικῶς σκεπτομένου.

Ἀλλά δέν πρόκειται ἤδη περί αὐτοῦ. Καλῶς ἔστω, ὅλαι αὐταί αἱ ζητήσεις ἐργασίας, ἀλλά πρέπει νά ὑπομνησθῆ εἰς τούς ἐνδιαφερομένους καί τί λέγουν δι' αὐτό τά νομοθετικά κείμενα.

Οὕτω τό ἄρθρον 6 τοῦ Ν. Δ. 1255|1949, ἰσχύον καί μετά τήν διά τοῦ Α. Ν. 1816|1951 «περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» κατάργησιν τοῦ Ν. 118|1945, ὁρίζει: «Ἅπασαι αἱ ἐπιχειρήσεις καί ἐκμεταλλεύσεις ὑποχρεοῦνται νά προσλαμβάνωσι τούς μισθωτούς αὐτῶν διά τοῦ οἰκείου Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας. Παρέχεται μόνον εἰς τούς ὑποχρέους πρός τοῦτο ἡ αὐχέρεια νά κάμνωσιν ἐπιλογήν ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι θά προσληφθοῦν, ἐκ τῶν ἐγγεγραμμένων ἐν γένει εἰς τούς καταλόγους ἀνέργων τοῦ οἰκείου Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας.

Ἡ ρύθμισις αὐτή—ἐξηγεῖται εἰς τήν εἰσηγητικήν ἔκθεσιν τοῦ νόμου—ἐκρίθη ἀπαραίτητος, ὅταν μετά τήν ἀπελευθέρωσιν τῆς Χώρας ἐθεσπίζετο ὁ Ν. 118|1945, διά νά δοθῆ εἰς τό Κράτος ἡ γενική ἀποστολή ἐπί τῆς ἀπασχολήσεως, καί ἐπί τῆς ἀγορᾶς ἐργασίας κατά τήν περίοδον τῆς ἀνασυγκροτήσεως τῆς οἰκονομίας καί τήν μετάβασιν ἀπό τήν πολεμικήν εἰς τήν εἰρηνικήν οἰκονομίαν.

Ὁ νόμος, ἑπομένως, εἶναι σαφής. Καί διά νά ἐξασφαλισθῆ ἡ πρός αὐτόν συμμόρφωσις, ἀπαγγέλλει ποινικάς κατά τῶν παραβατῶν κυρώσεις (χρηματικήν ποινήν ἤ φυλάκισιν, ἄρθρ. 19 Ν. 118|1945).

Αἱ ἀγγελίαι ὅμως εἰς τάς καθημερινάς ἐφημερίδας συνεχίζονται. Τοῦτο σημαίνει, ὅτι γίνεται εἰς αὐρεῖαν ἔκτασιν παράβασις τοῦ νόμου καί συνέπεια νά μένουν εἰς τούς καταλόγους τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας περισσότεροι ἄνεργοι ἐν ἀναμονῇ ἐργασίας.

Ἔχει δίκαιον λοιπόν ἐπιστολογράφος μας μισθωτός νά διαμαρτύρεται διά τήν διακηρυσσομένην δημοσίᾳ διά τῶν ἀγγελιῶν παράβασιν τοῦ νόμου καί νά μᾶς ἐρωτᾷ διατί, ἐκτός τῶν ἄλλων, μία ἀπίσημος Ἀρχή δέν ἀπαγείρησε μέ μίαν δημοσίαν ἀνακοίνωσίν της νά ὑπενθυμίσῃ, εἰς αὐρεῖαν ἔκτασιν, ὡς ἀρμόζει εἰς ἐν τόσης κοινωνικῆς σημασίας θέμα, ὅτι ὅλαι αὐταί αἱ ἀγγελίαι, ζητήσεις καί προσφοραί ἐργασίας, ὑποδηλοῦν παράβασιν νόμου, ὁ ὁποῖος πρέπει φυσικά, νόμος τοῦ Κράτους, νά ἐφαρμόζεται....

Δικαστικά πένθη

† Ἰωάννης Παπαγεωργοπίου

Μετά μίαν ὀδυνηράν καί ἀνίατον δυστυχῶς ἀσθένειαν—ἀδόκητον πλῆγμα τῆς Μοίρας κατά τοῦ ἐκλεκτοῦ αὐτοῦ ἀνθρώπου—ὁ Ἰωάννης Παπαγεωργοπίου ἀνεπαύθη ἀπό τήν ζωήν.

Εἶναι βαθυτάτη ἡ θλῖψις ὅλων ὅσοι ἐξετίμησαν τήν ἀρετήν τοῦ τόσον προφῶς, εἰς τήν ἀκμήν ἀκόμη τῆς ἡλικίας του, ἐκλιπόντος καί σκληρά διά τήν Δικαιοσύνην ἡ ἀπώλεια. Ἀφιέρωσεν εἰς αὐτήν, μέ βαθύτατον πρός τό ἰδεῶδες της σέβας, ὅλας τάς δυνάμεις του. Πολλά ἦσαν τά εἰς τάς δικαστικάς ἀποφάσεις του πλούσια δείγματα μιᾶς ἐντόνως ἐκφραζομένης δικαιοπλαστικῆς τοῦ δικαίου ἐφαρμογῆς καί δικαίας ἐκτιμήσεις τῆς ἐργασίας του καί ἡ ὀλίγον πρό τοῦ ἀδοκήτου θανάτου του εἰς Πρόεδρον Πρωτοδικῶν προαγωγή του.

Καρπός τῶν θεωρητικῶν ἐρευνῶν του, παράλληλα πρός τήν ἄσκησιν τοῦ δικαστικοῦ ἔργου του, καί ἡ πρό μηνῶν μόλις κυκλοφορήσασα καί εὐφήμως γενομένη δεκτή ἔκδοσις «Συνύπαρξις διαδοχῆς ἐκ διαθήκης καί ἐκ τοῦ νόμου», ἡ ὁποία ἐπέτρεπτο νά εἶναι καί ἡ τελευταία.

Ἀλλά τί σφάλματα ἐκλογῆς θέματος διά τάς ἐρεύνας του, ἐνῷ ἐπάλαιεν ἀτυχῶς νά ἀποθάνῃ!

Ἡ μοῖρα τῶν ἀνθρωπίνων ἤθελησε νά χάσῃ ἡ Δικαιοσύνη ἕνα ἐκλεκτόν μέλος της καί ἡ Κοινωνία ἕναν ἐκλεκτόν ἄνθρωπον. Εὐγενής, πρᾶος, μειλίχιος, ἄτεγκτος τῆς ἀδικίας ἐχθρός, φίλος τῶν πονούντων, κατέχων τό αἰσθημα τοῦ πρέποντος, ἐξέφραζε πᾶν ὅ,τι συνθέτει τόν χαρακτῆρα τοῦ ἀξιοπρεποῦς καί συναισθηματικοῦ ἀνθρώπου. Ἦτο τόσον χρήσιμος διά τό καλόν τῆς Κοινωνίας, ὅπου δέν ἀπαντῶνται, κατά πλημμονήν, οἱ καλοί...

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου», τῆς ὁποίας ὑπῆρξεν ἐκλεκτός συνεργάτης, ἔχει ἐν ἐντόνῳ ζάλγμα τοῦ συναισθηματισμοῦ του, τό ὁποῖον τήν εἶχε βαθέως συγκινήσει.

Εἰς τόν 8ον τόμον της, σελ. 896, εἶχε γράψει ἡ Σύνταξίς της ἐν νομικοφιλολογικόν σημείωμα ὑπό τόν τίτλον «Σκηναί τῆς ζωῆς ἤ νομικά δράματα». Ἐπρόκειτο περί τοῦ ἀσθενοῦς μισθωτοῦ, ὁ ὁποῖος—καί πτωχός οἰκογενειάρχης—ἀναγκάζεται ἀπό τό θετικόν δίκαιον νά χάνῃ τήν θέσιν του.

Μᾶς ὡμολόγησε ὅτι τό θέμα τόν εἶχε μέχρι δακρύων συγκινήσει. Τόσον ἐντονον ἦτο ἐν ταυτῷ τό συναίσθημα τοῦ ἀληθοῦς δικαίου.

Ἐνώπιον τῆς σκληρᾶς καί ἀναποφεύκτου τῶν ἀνθρωπίνων μοίρας ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου», συγκρατοῦσα τήν εἰλικρινῆ θλῖψίν της, ἀπευθύνει πρός τούς οἰκείους τοῦ ἐκλιπόντος φίλου της τά θερμά της συλλυπητήρια.

Παραρτήματα

Εἰς τήν ἐν σελ. 751 τοῦ παρόντος τόμου δημοσιευθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 1321|1951 ἀπόφασιν τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, σχετικῶς πρός τήν νομιμότητα τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825|1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, παρελείφθη, ἐκ τυπογραφικῆς ἀβλεφίας, νά σημειωθῇ ὅτι παρέστη κατά τήν συζήτησιν ὡς πληρεξούσιος δικηγόρος τῆς παρεμβάσης εἰς τήν δίκην Ἑνώσεως Προσωπικοῦ Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας Μεταφορῶν ὁ κ. Κωνστ. Γιομπρές.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 10ος — Τεῦχος 17 (239)

Ἀθῆναι, 1 Σεπτεμβρίου 1951

ΒΑΣΙΚΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΜΙΣΘΟΥ ΕΝ ΤΗ ΣΥΜΒΑΣΕΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΑΣΤΙΚΟΝ ΚΩΔΙΚΑ (*)

Ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Σ. ΣΙΜΩΝΕΤΟΥ, Τακτικοῦ Καθηγητοῦ τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Θεσσαλονίκης

"Οσον ἀφορᾷ εἰς τὸν τρόπον τοῦ ὑπολογισμοῦ τοῦ μισθοῦ δέον νὰ διακρίνωμεν κυρίως μεταξὺ τοῦ χρονικοῦ μισθοῦ ἀφ' ἑνὸς καὶ τοῦ κατ' ἀποκοπὴν ἢ κατὰ τεμάχιον μισθοῦ ἀφ' ἑτέρου (1). Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν ὁ μισθὸς ὑπολογίζεται ἀναλόγως τοῦ χρόνου τῆς διαρκείας τῆς παρεχομένης ἐργασίας. Τοὐναντίον εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν ὁ μισθὸς ὑπολογίζεται ἀναλόγως τοῦ ἐπιτυγχανομένου ἀποτελέσματος τῆς ἐργασίας. Ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι ὁ μισθὸς ὑπολογίζεται ἀναλόγως τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐργασίας δὲν παύει νὰ ὑφίσταται σύμβασις ἐργασίας, ἑπομένως δὲ δὲν ἐφαρμόζονται οἱ περὶ «μισθώσεως ἔργου» κανόνες, ἀλλ' οἱ κανόνες περὶ «μισθώσεως ἐργασίας». Ἡ ἀντίληψις αὐτὴ ἐκράτει ἤδη εἰς τὸ προϊσχῦσαν δίκαιον, ἰδίᾳ εἰς τὰς περιπτώσεις, κατὰ τὰς ὁποίας ὁ ἐργαζόμενος παρεῖχεν ἐξηρτημένην ἐργασίαν τιθέμενος ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ἐργοδότου, θυνάμει ἐνδείξεων ἐκ νεωτέρων νόμων (2). Σήμερον ρητῶς καθιεροῦται ἡ λύσις αὕτη ὑπὸ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ὅστις ἀρκεῖται ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἰς τὸ ὅτι ὁ μισθωτὸς «*προσλαμβάνεται ἢ ἀπασχολεῖται ἐφ' ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον*» (648, II ΑΚ).

Δὲν ἀποκλείεται ἡ ἀνάμιξις τῶν δύο βασικῶν τρόπων ὑπολογισμοῦ τοῦ μισθοῦ, εἰς τρόπον ὥστε, ἐνῷ ὁ ἐργαζόμενος λαμβάνει ὡρισμένον μισθὸν ἀναλόγως τοῦ χρόνου διαρκείας τῆς ἐργασίας, λαμβάνει ἐπὶ πλέον καὶ πρόσθετον μισθὸν ἀναλόγως τοῦ ἀποτελέσματος

(*) Ἡ ἀνωτέρω μελέτη, ὡς καὶ ἡ ἐν ΕΕΔ 9, 873 ἐπ. δημοσιευθεῖσα, ἀποτελεῖ τμῆμα τῆς ὑπὸ ἔκτύπωσιν μελέτης μου: «Ἡ σύμβασις (μισθώσεως) ἐργασίας τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον», τῆς ὁποίας μέρος ἐδημοσιεύθη ἤδη εἰς Δώδεκα Μελέτας Ἀστικοῦ καὶ Ἐργατικοῦ Δικαίου, τεῦχος δεύτερον (1950) σελ. 318 ἐπ.

1) Περὶ τῶν δύο τούτων βασικῶν τρόπων ὑπολογισμοῦ τοῦ μισθοῦ ἴδε Κ. Τριανταφυλλοπούλου, Αἰτιολογικὴ ἔκθεσις ΣΑΚ ἐν σελ. 226 ἐπ., Π. Ζέπου, Ἐνοχικὸν Δίκαιον II (1948) σελ. 326 ἐπ., Lotmar, Der Arbeitsvertrag nach dem Privatrecht des deutschen Reiches I (1902) σελ. 328 ἐπ. καὶ ἀλλαχοῦ (ἴδε Δώδεκα Μελέτας μου σελ. 114 ἐπ.). Oertmann, Deutsches Arbeitsvertragsrecht (1923) § 40 σελ. 151 ἐπ., Standinger-Nipperdey, Kommentar zum BGB II 3 (1949)[10], σημ. 200 ἐπ. ἐπὶ § 611 Γερμ. Κώδ. σελ. 1135 ἐπ., Hueck-Nipperdey, Lehrbuch des Arbeitsrechts I (1931) § 20, VIII σελ. 108 ἐπ. καὶ § 41 σελ. 214 ἐπ., Enneccerus-Lehmann, Lehrbuch des bürgerlichen Rechts II (1932) § 142, I σελ. 507, Esser, Lehrbuch des Schuldrechts (1949) § 206, 7 σελ. 289, Ehrenzweig, System des österreichischen allgem. Privatrechts II, 1 (1928)[2] § 373, I, 2 καὶ II, 1 σ. 476, 488 ἐπ., Oser-Schönenberger, Kommentar zum schweizerischen ZGB V 2, (1936) σημ. 20 ἐπ. ἐπὶ ἄρθρου 319 Ἑλλ. Κώδ., Ἐνοχ. σελ. 1143 ἐπ., Guhl, Schweizerisches Obligationenrecht (1944)[5] § 46, I καὶ III σ. 373 ἐπ., 281 ἐπ., Aubry et Rau-Esmein, Droit civil français V (1947)[6] σελ. 374, Ripert et Boulanger, Traité élémentaire de droit civil de Planiol II (1947)[2] Νο 2967 σελ. 897, Durand et Vitu, Traité de droit du travail II (1950) Νος 327 ἐπ. σελ. 604 ἐπ., Greco, Il contratto del lavoro ἐν Trattato di diritto civile italiano τοῦ F. Vassali VII, 3 (1939) Νος 169 ἐπ. σελ. 281 ἐπ., Barassi, Il diritto del lavoro III (1949) Νος 255 ἐπ. σελ. 71 ἐπ., Riva-Sanseverino, Diritto del lavoro (1949)[2] Νος 65 ἐπ. σελ. 67 ἐπ.

1) Ἴδε Δώδεκα Μελέτας μου σελ. 162 σημ. 3, σελ. 172, 177, 189, 344, ἔτι δὲ μελέτην μου, Ἐντολὴ καὶ μισθωσις, σελ. 26 σημ. 11 καὶ 12 ἔνθα καὶ παραιτέρω παραπομπαί, εἰς ἃς πρόσθες: Ι. Καποδίστριαν, Ἑρμηνεία ἐργατικοῦ δικαίου (1937) § 211 σελ. 219 ἐπ., Γ. Τριμμήν, Περὶ ἐργατικοῦ μισθοῦ (1938) σελ. 19 ἐπ., πρβλ. Κ. Ρόκαν, Τὸ προνόμιον τῶν ἐκ μισθῶν ἀπαιτήσεων ἐν τῇ πτωχεύσει τοῦ ἐργοδότου (ἀνατ. ἐκ τῆς Ἐφημ. Ἑλλην. καὶ Ἀλλοδ. Νομολ. 66, 1947) (1950) σελ. 25 σημ. 4.

τῆς ἐργασίας του (1). Οὕτω λ.χ. ὁ ἡθοποιὸς ἐνδέχεται νὰ λαμβάνῃ μηνιαῖον μισθὸν καὶ ἐπιπροσθέτως ὡρισμένον ποσὸν δι' ἑκάστην παράστασιν, εἰς τὴν ὁποίαν συμμετέχει, ἢ ὁ διδάσκαλος νὰ λαμβάνῃ μηνιαῖον μισθὸν καὶ ἐπὶ πλέον ὡρισμένον ποσὸν δι' ἕκαστον μάθημα, ἢ ὁ ὑποθηματεργάτης ν' ἀμείβεται δι' ἡμερομισθίου καὶ ἐπὶ πλέον μὲ ὡρισμένον ποσὸν ἀναλόγως τῶν ὑποθημάτων, ἅτινα κατασκευάζει κ.ο.κ. Συνδυασμὸς μεταξὺ τοῦ χρονικοῦ καὶ τοῦ κατ' ἀποκοπὴν μισθοῦ ὑφίσταται καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἐργοδότης ἐγγυᾶται ρητῶς εἰς τὸν ἐργαζόμενον, ὅστις ἀμείβεται μὲ τὸ τεμάχιον, ὡρισμένον κατώτατον ὅριον ἀμοιβῆς, ὅπερ θὰ καταβληθῇ ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐργασίας (2).

Οἱ συμβαλλόμενοι δύνανται μὲν νὰ ἐκλέξουν κατὰ τὴν σύναψιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας τὸν ἕνα ἐκ τῶν ἀνωτέρω δύο βασικῶν τρόπων ὑπολογισμοῦ τοῦ μισθοῦ ἢ νὰ συμφωνήσουν μικτὸν σύστημα ὑπολογισμοῦ τοῦ μισθοῦ, διαρκούσης ὅμως τῆς συμβάσεως ἐργασίας δὲν ἐπιτρέπεται κατ' ἀρχὴν ἡ μονομερὴς μεταβολὴ τοῦ συμφωνηθέντος τρόπου πληρωμῆς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἄνευ τῆς συμφωνίας τοῦ ἐργαζομένου (3). Ὁπόθεν νοεῖται, ὅτι δὲν ἀποκλείεται ἡ δι' ὡρισμένον χρόνον ἢ ὑπὸ ὡρισμένας προϋποθέσεις συνομολόγησις τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἑτέρου τρόπου ὑπολογισμοῦ τοῦ μισθοῦ (4).

Δεδομένου ὅτι τόσον ἡ οἰκονομικὴ ὅσον καὶ ἡ κοινωνικὴ θέσις τοῦ εἰς τὴν ἀλλοτρίαν ὑπηρεσίαν ἐργαζομένου δὲν μεταβάλλεται ἐκ τοῦ τρόπου ὑπολογισμοῦ τοῦ μισθοῦ, ἀναλόγως τοῦ χρόνου διαρκείας τῆς ἐργασίας ἢ ἀναλόγως τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐργασίας, λίαν ὀρθῶς ὁ ἡμέτερος Κώδιξ ἔλυσε διὰ ρητῆς διατάξεως τὸ ζήτημα, παραδεχθεὶς τὴν ὕπαρξιν συμβάσεως ἐργασίας καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ κατ' ἀποκοπὴν ἢ κατὰ τεμάχιον «ἐπὶ χρόνον» ἐργαζομένου μισθωτοῦ. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι παλαιότερον ὑπεστηρίχθη ὑπὸ τοῦ Lotmar (1), ὅτι ὁ τρόπος τοῦ ὑπολογισμοῦ τοῦ μισθοῦ θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποτελέσῃ τὸ κριτήριον τῆς διακρίσεως τῶν ἐργασιακῶν συμβάσεων εἰς δύο κατηγορίας, ἀλλ' ἡ ἀντίληψις αὕτη ὀρθῶς δὲν ἐπεκράτησεν εἰς τὴν ἐπιστήμην, ἀφ' οὗ καὶ αὐτὸς ὁ Lotmar ἠναγκάσθη νὰ προβῇ εἰς τροποποιήσεις τῆς θεωρίας του, παραδεχθεὶς τὴν δυνατότητα τῆς ὑπάρξεως «συμβάσεως ὑπηρεσιῶν» καὶ εἰς περιπτώσεις, κατὰ τὰς ὁποίας ὁ ἐργαζόμενος πληρώνεται κατ' ἀποκοπήν. Μολονότι ὅμως εἰς τὴν διάκρισιν μεταξὺ χρονικοῦ μισθοῦ καὶ μισθοῦ κατ' ἀποκοπὴν δὲν δύνανται νὰ ἀποδοθῇ ἡ ὑπερβολικὴ σημασία, τὴν ὁποίαν ἀπέδωσεν εἰς αὐτὴν ὁ Lotmar, ἐν τούτοις δὲν παύει ἡ διάκρισις αὕτη νὰ ἔχῃ ἱκανὴν σημασίαν (1). Ὁ χρονικὸς μισθὸς παρέχει εἰς τὸν ἐργαζόμενον τὴν ἐξασφάλισιν, ὅτι θὰ λάβῃ ὁπωσδήποτε τὴν ἀμοιβήν του ἀδιαφόρως τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐργασίας του. Ἐφόσον ὁ ἐργαζόμενος θέτει εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἐργοδότου τὴν ἐργασίαν του θὰ λάβῃ τὸν μισθόν του, κατ' ἀρχήν, ἀδιαφόρως τῆς ἐπιτεύξεως ἢ μὴ τοῦ διὰ τῆς ἐργασίας ἐπιδιωκομένου ἀποτελέσματος. Ἡ βεβαιότης αὕτη ἐπόμενον εἶναι, ὅτι δύναται νὰ ἐπιδράσῃ δυσμενῶς ἐπὶ τῆς ἀποδοτικότητος τοῦ μισθωτοῦ. Ἀντιθέτως ἐπὶ τοῦ κατ' ἀποκοπὴν ὑπολογιζομένου μισθοῦ τὸ εἰσόδημα τοῦ ἐργαζομένου τίθεται εἰς ἄμεσον σχέσιν πρὸς τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἐργασίας του. Ἐντεῦθεν δημιουργεῖται ἰσχυρὸν κίνητρον πρὸς αὔξησιν τῆς ἀποδόσεως τοῦ ἐργαζομένου, τοῦτο δὲ δύναται νὰ ἀποβῇ πρὸς ὄφελος οὐ μόνον τῶν συμβαλλομένων, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας γενικώτερον. Ἐξ ἄλλου ὅμως τὰ πλεονεκτήματα ταῦτα δημιουργοῦν ἀντιστοίχως μειονεκτήματα τοῦ συστήματος τούτου. Ἡ ἐξάρτησις τοῦ μεγέθους τοῦ εἰσοδήματος ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐργασίας δύναται νὰ προκαλέσῃ ὑπερέντασιν τῆς προσπαθείας τοῦ ἐργαζομένου ἐπὶ βλάβῃ τῆς ὑγείας αὐτοῦ, ἡ δὲ αὔξησις τῆς ποσότητος τῶν παραγομένων ἀγαθῶν δύναται νὰ ἀποβῇ ἐπὶ ζημίᾳ τῆς ποιότητος αὐτῶν. Ἀμφότερα δὲ τὰ ἐνδεχόμενα ταῦτα ἀποβαίνουν τελικῶς πρὸς ζημίαν οὐ μόνον τῶν συμβαλλομένων, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας. Ἐν ὄψει τῶν πλεονεκτημάτων καὶ ἰδίᾳ τῶν μειονεκτημάτων τοῦ συστήματος τοῦ κατ' ἀποκοπὴν ὑπολογισμοῦ τοῦ μισθοῦ, δὲν ἐνδείκνυται μὲν ἡ τελεία κατάργησις αὐτοῦ—ἥτις ἐνίοτε ἐπεζητήθη—ἀλλ' οὔτε καὶ ἡ ὑπερβολικὴ διάδοσις τοῦ προκειμένου συστήματος. Ἀντιθέτως χρήσιμος εἶναι ἡ λελογισμένη καὶ ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ Κράτους—ἰδίᾳ πρὸς ἀποφυγὴν καταστρατηγήσεων τῆς περὶ ὡρῶν ἐργασίας νομοθεσίας—χρησιμοποίησις παραλλήλως πρὸς τὸ σύστημα τοῦ

(1) Πρβλ. Oser-Schönenberger ἐνθ' ἀνωτ. σημ. 20 ἐπὶ ἄρθρου 319 Ἐλλ. Κώδ. Ἐνοχ. σελ. 1143, Oertmann ἐνθ' ἀνωτ. § 41 σελ. 153 ἑπ., Standinger-Nipperdey σημ. 203 ἐπὶ § 611 Γερμ. Κώδ. σελ. 1137, Hueck-Nipperdey ἐνθ' ἀνωτ. § 20, VIII σελ. 109.

(2) Oertmann loc. cit., Standinger-Nipperdey ἐνθ' ἀνωτ. σημ. 202 ἐπὶ § 611 Γερμ. Κώδ. σελ. 1136, Hueck-Nipperdey ἐνθ' ἀνωτ. § 41 II σελ. 215, Oser-Schönenberger loc. cit.

(3) Hueck-Nipperdey ἐνθ' ἀνωτέρω § 41, 1 σελ. 215 σημ. 1. Ἐξαίρεσις ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ταύτης δύναται νὰ γίνῃ δεκτή, ὅταν ὁ ἐργοδότης, ἀντὶ νὰ ὑπολογίζῃ τὸν μισθὸν συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀναλόγως τοῦ χρόνου, ἀκολουθεῖ τὸ σύστημα τῆς ἀποκοπῆς, θεωρῶν ὅμως τὸν συμφωνηθέντα χρονικὸν μισθὸν ὡς κατώτατον ὅριον ἀμοιβῆς τοῦ ἐργαζομένου. Ἴδε Oertmann ἐνθ' ἀνωτ. σ. 151, 2.

(4) Πρβλ. Oertmann ἐνθ' ἀνωτ. σ. 151.

1) Ἴδε σχετικῶς Δώδεκα Μελέτας μου σελ. 144 ἑπ., πρβλ. καὶ σελ. 332, 357.

2) Πρβλ. καὶ περὶ τῶν ἑπομένων: Oertmann ἐνθ' ἀνωτ. σελ. 152, Durand et Vitu ἐνθ' ἀνωτ. No 327 σελ. 604 ἑπ., Greco ἐνθ' ἀνωτ. No 169 σελ. 281 ἑπ., Barassi III Nos 261 ἑπ. σελ. 86 ἑπ.

χρονικοῦ μισθοῦ καὶ τοῦ συστήματος τῆς κατ' ἀποκοπὴν πληρωμῆς τοῦ μισθοῦ.

***

Εἰδικώτερον περὶ ἑκατέρου τῶν δύο βασικῶν συστημάτων ὑπολογισμοῦ τοῦ μισθοῦ δέον νὰ λεχθοῦν τὰ ἑπόμενα:

α) Χρονικὸς μισθὸς ὀφίσταται, ὡς ἐλέχθη ἤδη, εἰς πᾶσαν περίπτωσιν καθ' ἣν ὁ μισθὸς προσδιορίζεται ἐκ τοῦ χρόνου διαρκείας τῆς ἐργασίας, ἀδιαφόρως τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐργασίας (1). Ὡς βάσις ὑπολογισμοῦ τοῦ μισθοῦ δύναται νὰ τεθῇ ἡ ὥρα, ἡ ἡμέρα, ἡ ἑβδομάς, ὁ μὴν κ.ο.κ. Δεδομένου ὅτι ὁ ἐργαζόμενος δικαιοῦται εἰς τὸν μισθὸν τοῦ ἀντιστοίχου χρόνου, καθ' ὃν παρέσχεν εἰς τὸν ἐργοδότην τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ, κατ' ἀρχὴν δὲν ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῆς ἀξιώσεως τοῦ ἐργαζομένου πρὸς λῆψιν τοῦ μισθοῦ τὸ γεγονὸς ὅτι δὲν ἐπῆλθε τὸ ἐκ τῆς ἐργασίας ἀποτέλεσμα, ἢ ὅτι τὸ ἐπελθὸν ἀποτέλεσμα δὲν ὑπῆρξεν οἷον ἀνεμένετο κατὰ ποιότητα καὶ ποσότητα (2). Ἐν τοιούτοις ἡ ἐπέλευσις τοῦ ἀποτελέσματος, ὅπερ κανονικῶς θὰ ἔδει νὰ προσδοκᾶται ἐκ τῆς ἐργασίας, ἣν ὑπεχρεώθη νὰ ἐκτελέσῃ ὁ μισθωτός, δὲν στερεῖται σημασίας διὰ τὴν νομικὴν θέσιν τοῦ ὑποσχεθέντος τὴν ἐργασίαν, ὅστις πάντως *«ὀφείλει νὰ ἐκτελέσῃ μετ' ἐπιμελείας τὴν ἀναληφθεῖσαν ἐργασίαν εὐθυνόμενος διὰ τὴν ἐκ δόλου ἢ ἀμελείας προξενουμένην εἰς τὸν μισθωτὴν»* [δηλαδὴ εἰς τὸν ἐργοδότην] *ζημίαν»* (652, ΙΑΚ) (3). Ὅσον ἀφορᾷ δὲ περαιτέρω εἰς τὸν βαθμὸν τῆς ἐπιμελείας, διὰ τὴν ὁποίαν εὐθύνεται ὁ μισθωτός, ὁ Κῶδιξ ὁρίζει, ὅτι ὁ βαθμὸς οὗτος *«κρίνεται ἐκ τῆς συμβάσεως, λαμβανομένων ὑπ' ὄψει τῆς μορφώσεως ἢ τῶν διὰ τὴν ἐργασίαν ἀπαιτουμένων εἰδικῶν γνώσεων, ὡς καὶ τῶν ἱκανοτήτων καὶ ἰδιοτήτων τοῦ ἐκμισθωτοῦ, ἃς ἐγνώριζεν ἢ ὤφειλε νὰ γνωρίζῃ ὁ μισθωτὴς* [δηλ. ὁ ἐργοδότης]» (652, ΙΙ ΑΚ). Ἐξ ἄλλου ἡ μὴ παραγωγὴ τοῦ προσήκοντος ἀποτελέσματος τῆς ἐργασίας δύναται κατὰ τὰς περιστάσεις νὰ ἀποτελέσῃ «σπουδαῖον λόγον», συνεπείᾳ τοῦ ὁποίου νὰ δύναται ὁ ἐργοδότης νὰ προβῇ εἰς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ νὰ ζητήσῃ ἐνδεχομένως ἀποζημίωσιν ἀπὸ τὸν ἐργαζόμενον (672, 673 ΑΚ) (4). Δεδομένου ὅτι ἐν προκειμένῳ τὸ μέγεθος τοῦ μισθοῦ ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ χρόνου τῆς ἐργασίας, ἡ τυχὸν διὰ συμφωνίας τῶν συμβαλλομένων αὔξησις τοῦ χρόνου τῆς ἐργασίας, ἐφ' ὅσον δὲν ὁρίζεται ἄλλο τι ἐν τῷ νόμῳ, συνεπιφέρει καὶ τὴν ἀνάλογον μείωσιν ἢ αὔξησιν τοῦ μεγέθους τοῦ μισθοῦ (5).

Ὡς χρόνος διαρκείας τῆς ἐργασίας νοεῖται κατ' ἀρχὴν ὁ χρόνος, κατὰ τὸν ὁποῖον ὁ ἐργαζόμενος θέτει πράγματι εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἐργοδότου τὴν ἐργασίαν του. Ἑπομένως ὁ χρόνος τὸν ὁποῖον διαθέτει ὁ ἐργαζόμενος διὰ τὴν μετάβασιν ἐκ τῆς κατοικίας του εἰς τὸν τόπον τῆς ἐργασίας, ἐν ἀμφιβολίᾳ δὲν ὑπολογίζεται εἰς τὸν χρόνον τῆς ἐργασίας (6).

β) Ἐπὶ τοῦ κατ' ἀποκοπὴν ἢ κατὰ τεμάχιον συμφωνουμένου μισθοῦ τὸ μέγεθος τοῦ μισθοῦ ὑπολογίζεται οὐχὶ ἀναλόγως τοῦ χρόνου διαρκείας τῆς ἐργασίας, ἀλλ' ἀναλόγως πρὸς τὸ ἐκ τῆς ἐργασίας παραγόμενον ἀποτέλεσμα (7). Ἑπομένως ἐκ τῆς τυχὸν μείζονος ἢ ἐλάσσονος ἀποδόσεως τῆς ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ ἐξαρτᾶται τὸ ὕψος τῆς ἀμοιβῆς αὐτοῦ (8). Ἀλλ' ὁ κανὼν οὗτος δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ κατὰ τρόπον ἀπόλυτον. Εἰς περιπτώσεις, καθ' ἃς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐργασίας ἄνευ πταίσματος τοῦ μισθωτοῦ εἶναι κατώτερον τοῦ συνήθους καὶ ὁ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ προσδιοριζόμενος μισθὸς δὲν ἀρκεῖ πρὸς συντήρησιν τοῦ ἐργαζομένου, θὰ ἦτο σκληρὰ καὶ ἐξ ἀπόψεως κοινωνικῆς πολιτικῆς ἀπαράδεκτος ἡ λύσις, ὅτι ὁ ἐργαζόμενος δέον νὰ στερηθῇ τῶν μέσων τῆς ζωῆς, καίτοι προσέφερεν ἐργασίαν μὴ ἀποδώσασαν ἄνευ ὑπαιτιότητός του τὸ ἀναμενόμενον ἀποτέλεσμα. Ὅθεν γεννᾶται τὸ ζήτημα, ἐὰν εἰς τὰς τοιαύτας περιπτώσεις θὰ λάβῃ ἐπαρκῆ μισθὸν ὁ κατ' ἀποκοπὴν ἢ κατὰ τεμάχιον ἀμειβόμενος μισθωτός.

Ἐν πρώτοις δέον νὰ παρατηρηθῇ, ὅτι ἐὰν ἡ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει μὴ ἐπέλευσις τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐργασίας ὀφείλεται εἰς ἀρ-

---

1) Περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ χρονικοῦ μισθοῦ ἴδε τὰς ἀνωτέρω ἐν σελ. 833 σημ. 1 παραπομπάς.

2) Πρβλ. Oser-Schönenberger ἐνθ' ἀνωτ. σημ. 21 ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 319 Ἑλβ. Κώδ. Ἐνοχ. σελ. 1143, Durand et Vitu ἐνθ' ἀνωτ. No 827 σελ. 604 ἐπ., Barassi II No 163 σελ. 222 ἐπ. καὶ III Nos 255 ἐπ. σελ. 71 ἐπ.

3) Ἑπομένως, ἐὰν ἡ μὴ ἐπέλευσις τοῦ συνήθως παραγομένου ἀποτελέσματος ὀφείλεται εἰς ἀμέλειαν τοῦ ἐργαζομένου, ὑποχρεοῦται οὗτος εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ ἐργοδότου. Ἀπὸ τῆς πλευρᾶς ταύτης δύναται νὰ λεχθῇ, ὅτι καὶ ὁ ἐπὶ χρόνον ἐργαζόμενος ὑποχρεοῦται ἐμμέσως, ὅπως μεριμνᾷ, ἵνα ἡ ἐργασία αὐτοῦ ἀποδίδῃ τὸ ἀποτέλεσμα, ὅπερ συνήθως ἐπέρχεται διὰ τῆς ἐπιμελοῦς ἐκτελέσεως τῆς ἐργασίας. Ἴδε Oser-Schönenberger loc. cit. Πρβλ. Barassi III No 226 σελ. 106 ἐπ., πρβλ. καὶ II Nos 159 ἐπ. σελ. 206 ἐπ. Ἰδίᾳ δὲ No 163 σελ. 221 ἐπ.

1) Πρβλ. Oser-Schönenberger loc. cit.

2) Δέον νὰ σημειωθῇ μάλιστα, ὅτι κατ' ἄρθρον 659 ΑΚ ἐὰν παρασταθῇ ἀνάγκη παροχῆς ἐργασίας ἐπὶ πλέον τῆς συμφωνηθείσης, ὁ ἐργαζόμενος ὑποχρεοῦται μὲν νὰ πράξῃ τοῦτο καὶ ἡ ἄρνησις αὐτοῦ θὰ προσέκρουε εἰς τὴν καλὴν πίστιν, δικαιοῦται ὅμως εἰς συμπληρωματικὴν ἀμοιβήν, ἥτις καθορίζεται ἀναλόγως τοῦ συμφωνηθέντος μισθοῦ καὶ τῶν εἰδικῶν περιστάσεων.

3) Πρβλ. Oertmann ἐνθ' ἀνωτ. σελ. 152 σημ. 1.

4) Περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ κατ' ἀποκοπὴν ἢ κατὰ μονάδα ἐργασίας μισθοῦ ἴδε τὰς ἀνωτέρω σελ. 833 σημ. 1 παραπομπάς.

5) Πρβλ. Oser-Schönenberger ἐνθ' ἀνωτ. σημ. 22 ἐπὶ ἄρθρου 319 Ἑλβ. Κώδ. Ἐνοχ. σελ. 1144, Hueck-Nipperday ἐνθ' ἀνωτ. § 20, VIII σελ. 109, Durand et Vitu ἐνθ' ἀνωτ. No 827 σελ. 605 ἐπ., Barassi III No 256 σελ. 75 ἐπ.

νησιν τοῦ ἐργοδότου νὰ ἀποδεχθῇ τὴν προσφερθεῖσαν ἐργασίαν, εἴτε διότι οὗτος κατέστη ὑπερήμερος περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας, εἴτε διότι εὑρέθη εἰς πραγματικὴν ἀδυναμίαν —ἕνεκα λόγων ἀφορώντων αὐτὸν καὶ μὴ ὀφειλομένων εἰς ἀνωτέραν βίαν—νὰ ἀποδεχθῇ τὴν ἐργασίαν, οὐδεμία ἀμφιβολία δύναται νὰ γεννηθῇ περὶ τοῦ ὅτι καὶ ὁ κατ' ἀποκοπὴν ἢ κατὰ τεμάχιον ἀμειβόμενος μισθωτὸς δικαιοῦται νὰ ἀξιώσῃ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρου 656 ΑΚ τὸν μισθόν του, ἤτοι πᾶν ὅ,τι θὰ ἐκέρδιζεν οὗτος ἐκ τῆς κατὰ τὸν ἀντίστοιχον χρόνον κανονικῆς ἐκτελέσεως τῆς ἐργασίας του, μὴ ὑποχρεούμενος εἰς παροχὴν ἐργασίας ἐν ἄλλῳ χρόνῳ (1). Οἰκοθεν δὲ νοεῖται, ὅτι ὡς ἄρνησις τοῦ ἐργοδότου ν' ἀποδεχθῇ τὴν ἐργασίαν θεωρεῖται καὶ ἡ ἄρνησις αὐτοῦ, ὅπως παράσχῃ εἰς τὸν κατ' ἀποκοπὴν ἢ μανάδα ἀμειβόμενον μισθωτὸν ποσότητα ἐργασίας ἐπαρκῆ διὰ τὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας (2). Ἐν τοιαύτῃ ὅμως περιπτώσει ὁ ἐργοδότης δὲν περιέρχεται ἁπλῶς εἰς ὑπερημερίαν δανειστοῦ, ἥτις ἔχει τὰς ἐν ἄρθρῳ 656 ΑΚ συνεπείας, ἀλλ' ἐπὶ πλέον—κατὰ τὴν ὀρθοτέραν ἀντίληψιν—παραβαίνει καὶ τὴν ὑποχρέωσιν, ἣν κατ' ἀρχὴν ἐκ τῆς φύσεως τῆς σχέσεως ἔχει, ὅπως ἀποδεχθῇ τὴν ἐργασίαν τοῦ μισθωτοῦ, δι' ὃ καὶ ἐκ τοῦ λόγου τούτου ὀφείλει ἀποζημίωσιν (3).

Μεγαλύτεραι δυσχέρειαι παρουσιάζονται εἰς τὴν διάφορον περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ ἀμειβόμενος κατ' ἀποκοπὴν ἢ κατὰ τεμάχιον μισθωτός, μολονότι ἐξετέλεσε τὴν ἐργασίαν του μετὰ πάσης ἐπιμελείας, δὲν ἠδυνήθη, ἐκ λόγων ἀσχέτων πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐργοδότου, νὰ ἐπιτύχῃ τὴν παραγωγὴν ἀποτελέσματος ἐξασφαλίζοντος εἰς αὐτὸν ἐπαρκῆ μισθόν. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἐὰν μὲν ὁ ἐργαζόμενος εἶχεν ἀναλάβει σαφῶς καὶ ἀπερίφραστον τὸν σχετικὸν κίνδυνον, δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ βοηθήσωμεν αὐτόν. Ἐὰν ὅμως ὁ μισθωτὸς δὲν ἀνέλαβε κατὰ τοιοῦτον τρόπον τὸν κίνδυνον, δέον νὰ ἐξετάζεται μετὰ προσοχῆς εἰς ἑκάστην συγκεκριμένην περίπτωσιν μήπως ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἑρμηνευομένης ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν καὶ τῶν συναλλακτικῶν ἠθῶν, προκύπτει, ἔστω καὶ σιωπηρῶς, ὅτι οἱ συμβαλλόμενοι διὰ τῆς ῥήτρας περὶ ὑπολογισμοῦ τοῦ μισθοῦ κατ' ἀποκοπὴν ἢ κατὰ τεμάχιον ἠθέλησαν ἁπλῶς νὰ παράσχουν εἰς τὸν ἐργαζόμενον τὴν εὐχέρειαν, ὅπως διὰ τῆς ἐντάσεως τῶν προσπαθειῶν του ἐπιτύχῃ ἐνδεχομένως μισθὸν ἀνώτερον τοῦ συνήθους ἐν τῷ τόπῳ τῆς ἐργασίας χρονικοῦ μισθοῦ, ὅστις ὅμως θὰ ἔδει νὰ θεωρηθῇ ὡς τὸ κατώτατον ὅριον τῆς καταβληθησομένης εἰς τὸν μισθωτὸν ἀμοιβῆς (4). Ἀλλ' ἵνα γίνῃ

---

1) Πρβλ. Oertmann ἐνθ' ἀνωτ. σελ. 153, Staudinger-Nipperdey ἐνθ' ἀνωτ. σημ. 202 ἐπὶ § 611 Γερμ. Κώδ. σελ. 1186. Hueck-Nipperdey ἐνθ' ἀνωτ. § 41. III καὶ IV σελ. 215 καὶ § 44 σελ. 257. Oser-Schönenberger ἐνθ' ἀνωτ. σημ. 22 ἐπὶ ἄρθρου 319 Ἑλλ. Κώδ. Ἐνοχ. σελ. 1144, Barassi III No 257 σελ. 79.

2) Ἴδε τὰς ἐν τῇ προηγουμένῃ σημειώσει παραπομπάς.

3) Ἀληθὴς ὁ ἐργοδότης ἐὰν ἔχει κατ' ἀρχὴν ὑποχρέωσιν πρὸς ἀποδοχὴν τῆς προσφερομένης ἐργασίας. Τοιαύτη ὅμως ὑποχρέωσις δύναται νὰ συμφωνηθῇ ῥητῶς ἢ νὰ προκύπτῃ καὶ σιωπηρῶς διὰ τῆς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν καὶ τῶν συναλλακτικῶν ἠθῶν, ἑρμηνείας τῆς συμβάσεως. Σιωπηρὰ δὲ συμφωνία πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην δύναται ἰδίᾳ νὰ θεωρηθῇ ὡς ὑφισταμένη, ὁσάκις ὁ ἐργαζόμενος ἔχει ἰδιαίτερον συμφέρον, ἔστω καὶ ἁπλῶς ἠθικόν, εἰς τὴν πραγματικὴν ἀπασχόλησιν αὐτοῦ, τὸ δὲ συμφέρον τοῦτο ἐγνώριζεν ἢ ἠδύνατο νὰ διαγνώσῃ κατὰ τὴν κατάρτισιν τῆς συμβάσεως ὁ ἐργοδότης. Ἴδε Hueck-Nipperdey I § 41 σελ. 256 ἐπ. Ἀμφισβητεῖται ὅμως τὸ ζήτημα ἂν, εἰς τὰς περιπτώσεις τῆς κατ' ἀποκοπὴν ἢ κατὰ τεμάχιον πληρωμῆς τοῦ μισθοῦ, ἐκ τῆς φύσεως τῆς σχέσεως καὶ τῆς καλῆς πίστεως προκύπτῃ ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἀπασχόλησιν τοῦ μισθωτοῦ. Ἀρνητικῶς λύει τὸ ζήτημα ὁ Hueck—(ἴδε Hueck-Nipperdey I σελ. 257 κείμενον καὶ σημ. 7, ἔνθα ἀναφέρονται καὶ οἱ ὑπὲρ ἑκατέρας τῶν ἐναντίων γνωμῶν τασσόμενοι συγγραφεῖς) — ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ, ὅτι ἡ λύσις αὕτη ἐμφανίζεται ὡς πλέον σκόπιμος, διότι ἄλλως θὰ ἐξηναγκάζετο ὁ ἐργοδότης νὰ προβαίνῃ εἰς ἀντιοικονομικὴν κατασκευὴν ἀντικειμένων, ἅτινα δὲν παρουσιάζουν ζήτησιν. Δὲν νομίζω, ὅτι τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο εἶναι ἀπροσμάχητον. Διότι, ὅπως εἰς πᾶσαν ἑτέραν περίπτωσιν, καθ' ἣν θεωρεῖται ὡς ὑφισταμένη ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἀπασχόλησιν τοῦ μισθωτοῦ, δέον νὰ ἐξετάζεται ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει μήπως ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως δέον νὰ θεωρηθῇ, ὅτι αἴρεται ἡ τοιαύτη ὑποχρέωσις συνεπείᾳ ἀντιθέτου σπουδαίου συμφέροντος τοῦ ἐργοδότου (ὡς ὀρθῶς ὑποστηρίζει καὶ ὁ Hueck-Nipperdey ἐνθ' ἀνωτ. σελ. 257), οὕτω δὲν ἀποκλείεται νὰ θεωρηθῇ ἐκ τῶν αὐτῶν λόγων, ὅτι ἐπαύσαν ὑφισταμένη καὶ ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἀπασχόλησιν τοῦ κατὰ τεμάχιον ἢ κατ' ἀποκοπὴν ἀμειβομένου. Ὡς ἐκ τούτου ὀρθοτέραν θεωρῶ τὴν γνώμην, ὅτι καὶ ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει ἐκ τῆς φύσεως τῆς συμφωνίας προκύπτει κατ' ἀρχὴν ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἀπασχόλησιν τοῦ μισθωτοῦ, ἀφ' οὗ τὸ μέγεθος τῆς ἀμοιβῆς αὐτοῦ ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἐὰν θὰ δοθῇ ἐπαρκὴς ἐργασία εἰς τὸν μισθωτόν, πρβλ. Oertmann ἐνθ' ἀνωτ. § 35 σελ. 138, Ι. Καποδίστριαν ἐν ΕρμΑΚ 849 ἀριθ. 10. Δέον νὰ σημειωθῇ, ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο ἐλύθη ῥητῶς ἐν ΑΚ[42] ἄρθρ. 706: «Ὁ κατ' ἀποκοπὴν ἢ μονάδα ἐργαζόμενος δικαιοῦται ν' ἀπαιτήσῃ ποσὸν ἐργασίας ἐπαρκῆ διὰ τὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἐὰν ὁ μισθοδότης δὲν ἐκτελέσῃ τὴν ὑποχρέωσίν του ταύτην δικαιοῦται ὁ μισθωτὸς νὰ ἀπαιτήσῃ μισθὸν ἀνάλογον πρὸς τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἦτο ἕτοιμος πρὸς ἐργασίαν». Πρβλ. καὶ ἄρθρ. 331 Ἑλλ. Κώδ. Ἐνοχ., ἐφ' οὗ ἴδε Oser-Schönenberger ἐνθ' ἀνωτ. σελ. 1234 ἐπ.

1) Πρβλ. Hueck-Nipperdey ἐνθ' ἀνωτ. § 41. II σελ. 215 καὶ ἔτι εὐρύτερον Oser-Schönenberger ἐνθ' ἀνωτ. σημ. 20 ἐπὶ ἄρθρου 319 Ἑλλ. Κώδ. Ἐνοχ. σελ. 1143.

τοῦτο δεκτὸν πρέπει νὰ ἐξεφράσθη κατὰ τινα τρόπον διὰ τῆς συμβάσεως ἡ τοιαύτη βούλησις τῶν συμβαλλομένων (1). Διότι ἐκ τῆς φύσεως καὶ μόνον τῆς συμφωνίας περὶ τῆς κατ' ἀποκοπὴν πληρωμῆς τοῦ μισθοῦ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθῇ κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν ὡς προκύπτουσα ἐγγύησις τοῦ ἐργοδότου περὶ τῆς κατ' ἐλάχιστον ὅριον καταβολῆς τοῦ χρονικοῦ μισθοῦ εἰς τὸν ἐργαζόμενον (2). Ὅθεν πρὸς ἀποφυγὴν ἀμφισβητήσεων ὀρθὸν εἶναι, ὅπως τὸ ζήτημα τοῦτο ρυθμίζεται εἰδικῶς διὰ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας (3).

Δεδομένου ὅτι καὶ ὁ κατ' ἀποκοπὴν ἢ κατὰ τεμάχιον ἀμειβόμενος μισθωτὸς ὑποχρεοῦται εἰς τὴν παροχὴν ἐργασίας ὡς τοιαύτης καὶ δὲν ὑπόσχεται τὴν παροχὴν ἀποτελέσματος ἐργασίας, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ οὗτος ὡς ὑποχρεούμενος ὁπωσδήποτε εἰς τὴν παράδοσιν ὡρισμένου ἢ ἔστω καὶ τοῦ συνήθους ἀποτελέσματος ἐργασίας (4). Ἡ εὐθύνη τοῦ ἐργαζομένου, τόσον διὰ τὴν ποσότητα ὅσον καὶ διὰ τὴν ποιότητα τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐργασίας, προσδιορίζεται μόνον ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 652 ΑΚ, συνδυαζομένου πάντοτε πρὸς τὰς περὶ καλοπίστου ἑρμηνείας καὶ ἐκτελέσεως τῶν συμβάσεων διατάξεις (200, 288 ΑΚ). Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει ὁ ἐργαζόμενος, ὑποχρεούμενος νὰ ἐκτελέσῃ ἐπιμελῶς τὴν ἐργασίαν του, δὲν δύναται νὰ ἀπαλλαγῇ τῆς ὑποχρεώσεώς του ταύτης, ἰσχυριζόμενος ὅτι δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ λάβῃ τὸν μισθὸν ἢ ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ λάβῃ κατώτερον μισθὸν (5).

Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς κατ' ἀποκοπὴν ἢ κατὰ μονάδα ἐργασίας πληρωμῆς τοῦ ἐργαζομένου ἡ διάκρισις τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπὸ τὴν ἐργολαβίαν παρουσιάζει περισσοτέρας δυσχερείας (πρβλ. καὶ Δώδεκα Μελέτας

---

1) Ἴδε Hueck - Nipperdey loc. cit., πρβλ. καὶ Nikisch, Arbeitsrecht II (1938) § 87, III σελ. 84, Standinger - Nipperdey ἐνθ' ἀνωτ. σημ. 202 ἐπὶ § 611 Γερμ. Κώδ. σελ. 1136 ἑ. ἑ., ἔνθα καὶ ἡ γερμανικὴ νομολογία.

2) Ἐν τῇ γερμανικῇ ἐπιστήμῃ ὑποστηρίζεται καὶ ἡ ἀντίθετος ἄποψις (ἴδε σχετικῶς τὰς παραπομπὰς ἐν Standinger - Nipperdey loc. cit.), ἀλλ' αὕτη ἀντίκειται πρὸς τὴν οὐσίαν τῆς «ἀποκοπῆς». Ἴδε τὰς ἐν τῇ προηγουμένῃ σημειώσει παραπομπάς, πρβλ. πάντως καὶ Barassi ἐνθ' ἀνωτ. No 257 σελ. 79, No 276 σελ. 132, Riva - Sanseverino ἐνθ' ἀνωτ. No 68 σελ. 70. Καὶ ἡ γνώμη τοῦ Oertmann, ἐνθ' ἀνωτ. σελ. 153, ὅτι ἐν ἀμοιβολίᾳ ἡ ῥήτρα τῆς ἀποκοπῆς δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς ἰσχύουσα μόνον ἐφ' ὅσον προσπορίζει εἰς τὸν ἐργαζόμενον μισθὸν μεγαλύτερον τοῦ ἐν τῷ τόπῳ τῆς ἐργασίας του συνήθους χρονικοῦ μισθοῦ δὲν εὐσταθεῖ ἢ ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν δύναται νὰ προσθέσῃ τι πλέον τῶν ἐν τῷ κειμένῳ ἐκτιθεμένων συμφώνως πρὸς τὰς γενικὰς περὶ καλοπίστου ἑρμηνείας τῶν συμβάσεων διατάξεις (ἴδε σχετικῶς Δώδεκα Μελέτας μου σελ. 240 ἑπ.). Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι ἐν τῷ κειμένῳ ἐξετάζεται κυρίως ἡ περίπτωσις, κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐργασίας ὑπολείπεται τοῦ ἀναμενομένου ἢ τοῦ κανονικοῦ ἀποτελέσματος, ἄνευ πταίσματος τοῦ ἐργαζομένου, ἀλλὰ καὶ χωρὶς τοῦτο νὰ ὀφείλεται εἰς ὑπερημερίαν τοῦ ἐργοδότου ἢ ἀδυναμίαν αὐτοῦ, μὴ προερχομένην ἐξ ἀνωτέρας βίας, νὰ ἀποδεχθῇ τὴν ἐργασίαν, ὅτε ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ τὸν μισθόν, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 656 ΑΚ. Δεδομένης ὅμως τῆς ὁμοίας θέσεως τῶν συμφερόντων ἢ ἐν τῷ κειμένῳ λύσις ἐνδείκνυται καὶ εἰς τὴν ἀπίθανον περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν, ὑπὸ τὰς ἰδίας προϋποθέσεις, ματαιοῦται ὁλοσχερῶς ἡ ἐπέλευσις τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐργασίας. Διὰ τοῦτο νομίζω, ὅτι ἀνέχει ὑπερβολήν τινα ἡ ἀπολύτως ἐκφερομένη διαβεβαίωσις τῶν Standinger - Nipperdey, loc. cit., ὅτι εἰς περίπτωσιν ὁλοσχεροῦς ἀποτυχίας τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐργασίας, ἄνευ πταίσματος τοῦ ἐργαζομένου, ὀφείλεται ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου «ὁ πλήρης κατ' ἀποκοπὴν μισθός». Βεβαίως δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀμφισβητηθῇ, ὅτι ὁ κατ' ἀποκοπὴν ἐργαζόμενος δὲν μετέχει τοῦ κινδύνου τῆς ἀποτυχίας τοῦ γενικωτέρου σκοποῦ τῆς ἐπιχειρήσεως, οὔτε φέρει τὸν κίνδυνον τῆς τοιαύτης καταστροφῆς τοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας παραχθέντος ἀποτελέσματος, ὃν φέρει μόνον ὁ ἐργολάβος μέχρι τῆς παραδόσεως τοῦ ἔργου (638, I ΑΚ). Ἐὰν ὅμως ἠθέλετο ὑποτεθῇ, ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ ἐμφανισθῇ περίπτωσις, καθ' ἣν τὸ ἀποτέλεσμα ἐματαιώθη ἄνευ πταίσματος τοῦ ἐργαζομένου καὶ χωρὶς νὰ ὑφίσταται κἂν ἄδαφος ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 656 ΑΚ, δὲν βλέπω πῶς θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ δοθῇ καὶ ἐν προκειμένῳ λύσις διάφορος τῆς ἐν τῷ κειμένῳ. Ἄλλως θὰ ἔπρεπε νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἂν μὲν μόνον τὰ 10 ο|ο τοῦ ἀναμενομένου ἀποτελέσματος παρῆχθησαν, ὁ ἐργαζόμενος θὰ λάβῃ μόνον τὰ 10 ο|ο τῆς ἀμοιβῆς, ἣν θὰ ἐλάμβανεν εἰς περίπτωσιν πλήρους ἐπιτυχίας. Ἂν ὅμως οὔτε τὰ 10 ο|ο τοῦ ἀποτελέσματος παρῆχθησαν ὁ ἐργαζόμενος θὰ λάβῃ τὰ 100 ο|ο τῆς ἀμοιβῆς, ἣν θὰ ἐλάμβανεν εἰς περίπτωσιν ἐπιτυχίας. Πρβλ. πάντως ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου καὶ Barassi ἐνθ' ἀνωτ. No 257 σελ. 78 ἑπ. — Διάφορος εἶναι ὅμως ἡ περίπτωσις, καθ' ἣν τὸ ἀποτέλεσμα δὲν παρήχθη λόγῳ προφόρου διακοπῆς τῆς ἐργασίας. Ἴδε περὶ ταύτης Hueck - Nipperdey ἐνθ' ἀνωτ. § 41, V σελ. 216|7.

(1) Τοῦτο γίνεται πράγματι συνήθως διὰ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων. Τοιουτοτρόπως κατὰ τὸν ταυτόσημον ὅρον V τῶν ἀπὸ 4.11.1947 δύο ἐθνικῶν συλλογικῶν συμβάσεων: α) τῶν ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν καὶ β) τῶν ἐργατοϋπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν (ἴδε ἐν Τ. Τσιμπούκη, Κώδιξ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, 1947, σελὶς 325 ἑπ., 327 ἑπ.) ὁρίζεται, ὅτι εἰς ἣν περίπτωσιν ὑπάλληλοι ἢ ἐργάται «ἀμείβονται κατ' ἀποκοπὴν ἢ κατὰ τεμάχιον, ὁ καθορισμὸς τῆς ἀμοιβῆς των παρὰ τοῦ οἰκείου ἐργοδότου δέον νὰ ἐνεργῆται κατὰ τρόπον δυνάμενον νὰ ἀσφαλίζῃ εἰς αὐτοὺς τοὐλάχιστον τὰ ὡς ἄνω κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίου, ὁπουχρεουμένου ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει τοῦ ἐργοδότου νὰ συμπληρώσῃ ταῦτα». — Ἀνάλογος πρόνοια λαμβάνεται διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ ἐν Γαλλίᾳ. Ἴδε Durand et Vitu ἐνθ' ἀνωτ. No 327 σελ. 606 ἑπ.

2) Πρβλ. Oser - Schönenberger ἐνθ' ἀνωτ. σημ. 22 ἐπὶ ἄρθρου 319 Ἑλλ. Κώδ. Ἐνοχ. σελ. 1144.

3) Πρβλ. Oser - Schönenberger loc. cit.

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΔΕΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΠΙ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΩΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΣΩΚΡ. ΒΕΚΡΗ, Δικηγόρου

1.—Ὑπεστηρίχθη ὅτι ὁ Α.Ν. 539|1945 «περὶ ἀδειῶν» ἔχει ἐφαρμογὴν μόνον ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ἀορίστου χρόνου (Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2470|1951, ΕΕΔ 10, σελ. 560, Σύνταξις ΕΕΔ αὐτόθι καὶ ἐν τόμῳ 8, σελ. 709, 999). Ἡ ἀποψις αὕτη θεμελιοῦται:

α) Εἰς ἱστορικὸν ἐπιχείρημα ἐκ τοῦ Α. Ν. 539|1945. Περὶ ἀδειῶν κυρίως πρεσβλεπεν, ὡς γνωστόν, τὸ ἄρθρον 18 τοῦ Ν. 3502|1928 «περὶ χρονικῶν ὁρίων εἰς τὰ καταστήματα». Τὸ ἐν λόγῳ ἄρθρον, ἐφαρμοζόμενον ἐπὶ ὡρισμένης κατηγορίας μισθωτῶν καὶ μόνον ἐπὶ τῶν ἀορίστου χρόνου συμβάσεων ἐργασίας, διετηρήθη ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, δυνάμει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 38 τοῦ εἰσαγωγικοῦ νόμου 2783|1941. Οὕτω μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἐπὶ μὲν τῶν συμβάσεων ἀορίστου χρόνου εἶχεν ἐφαρμογὴν ὁ ν. 3502|1928, ἐπὶ τῶν λοιπῶν δὲ συμβάσεων ἐφαρμόζονται τὰ ἄρθρα 666 καὶ 667 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, προβλέποντα καὶ ταῦτα περὶ «ἀδείας ἀναψυχῆς».

Ὁ Α. Ν. 539|1945 κατήργησε τὸ ἄρθρον 18 τοῦ ν. 3502|1928. Ἐκ τούτου προκύπτει ὅτι ὁ Α. Ν. 539|945 ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ αὐτὸς μόνον ἐπὶ τῶν συμβάσεων ἀορίστου χρόνου, ὡς καὶ τὸ καταργηθὲν ἄρθρον 18 τοῦ Ν. 3502|1928, ἐνῷ ἐπὶ τῶν συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου ἐφαρμογὴν ἔχουν μόνον τὰ ρηθέντα ἄρθρα 666 καὶ 667 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (πρβλ. σχόλια ΕΕΔ, ἔνθ' ἀνωτέρω).

β) Εἰς ἐπιχείρημα ἐξ ἀντιδιαστολῆς ἐκ τῶν ἄρθρων 2 § 8 καὶ 5 §§ 4 καὶ 6 τοῦ Α.Ν. 539|1945. Κατὰ τὸ ἄρθρον 2 § 8 τοῦ ἐν λόγῳ νόμου ὁρίζεται, ὅτι «διὰ διατάγματος θέλουν ὁρισθῆ αἱ προϋποθέσεις χορηγήσεως ἀδειῶν εἰς μισθωτοὺς τῶν ἐποχιακῶς λειτουργουσῶν ἐπιχειρήσεων, ἐν δὲ τῷ ἄρθρῳ 5 § 4 ὁρίζεται ὅτι, εἰς περίπτωσιν καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἄνευ πταίσματος τοῦ μισθωτοῦ καὶ πρὶν οὗτος συμπληρώσῃ τὸν βασικὸν χρόνον ἀπασχολουμένων δὲν δύναται νὰ συναχθῇ, ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 648. Π ΑΚ ἐφαρμόζεται καὶ ὅταν δὲν ὑφίσταται σύμβασις ἐργασίας, ἀλλ' ἁπλῇ de facto ἀπασχόλησις τοῦ ἐργαζομένου. Τοιαύτη ἑρμηνεία θὰ κατέληγεν εἰς τὸ ἄτοπον καὶ παράλογον συμπέρασμα ὅτι ὁ νόμος ἐθεώρησεν ὡς ὑφισταμένην σύμβασιν ἐργασίας ἐκεῖ ὅπου δὲν ὑφίσταται κἂν σύμβασις. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 648, Π ΑΚ προϋποθέτει, ἐκ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων, τὴν ὕπαρξιν συμβατικῆς σχέσεως μεταξὺ τοῦ ἐργοδότου καὶ τοῦ ἐργαζομένου. Ἡ ρητὴ μνεία τῆς ἀπασχολήσεως παραλλήλως πρὸς τὴν πρόσληψιν ἔχει ταύτην μόνον τὴν ἔννοιαν, ὅτι δὲν εἶναι ἀπαραίτητος ἡ ἐκ τῶν προτέρων ὕπαρξις ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργαζομένου, ὅπως οὗτος θέσῃ εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἐργοδότου τὴν ἐργασίαν του καὶ μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πρώτης μονάδος ἐργασίας, ἡ ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου ὅπως δεχθῇ τὴν περαιτέρω ἐργασίαν. Τὸ ἄρθρον 648, Π ΑΚ ἀρκεῖται εἰς τὸ ὅτι ὁ ἐργαζόμενος παρέχει τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὸν ἐργοδότην, ἀπασχολούμενος «ἐπὶ χρόνον», ἔστω καὶ ἐὰν δὲν ἐγένετο ἀρχήθεν πρόσληψις τοῦ ἐργαζομένου «ἐπὶ χρόνον ὡρισμένον ἢ ἀόριστον». Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει προϋποτίθεται ὅτι ὑφίσταται, ἔστω καὶ σιωπηρά, συμφωνία τῶν συμβαλλομένων περὶ παροχῆς ἐργασίας «ἐφ' ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον» (1).

Γ. Σ. ΣΙΜΩΝΕΤΟΣ

μου σελ. 357|8). Ἀλλ' αἱ δυσχέρειαι αὗται εἶναι ὀλιγώτεραι, ὁσάκις ὁ κατ' ἀποκοπὴν ἢ κατὰ μονάδα ἐργασίας ἀμειβόμενος διατελεῖ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐργοδότου, εἶναι δηλαδὴ ἐξηρτημένος μισθωτός, διότι ἡ ἐξάρτησις ἀποτελεῖ σπουδαίαν ἔνδειξιν, ὅτι δὲν πρόκειται περὶ ἐργολαβίας, ἀλλὰ περὶ συμβάσεως ἐργασίας καὶ μάλιστα περὶ συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου (2). Δεδομένου δὲ ὅτι εἰς τὰς περισσοτέρας περιπτώσεις πρόκειται ἐνταῦθα περὶ προσώπων, ἅτινα παρέχουν ἐξηρτημένην ἐργασίαν, τὸ ζήτημα λύεται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἄνευ μεγάλων δυσχερειῶν. Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει δέον νὰ σημειωθῇ, ὅτι ὁ ἡμέτερος Κώδιξ, μολονότι ἐν ἄρθρῳ 648, Π ἔχει ὑπ' ὄψιν του κυρίως περιπτώσεις καθ' ἃς ὁ ἐργαζόμενος διατελεῖ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἐργοδότου, ἐν τούτοις δὲν ἀξιοῖ τὴν ὁπωσδήποτε ὕπαρξιν τοιαύτης ἐξαρτήσεως, ἀλλ' ἀρκεῖται εἰς τὸ γεγονός, ὅτι ὁ ἐργαζόμενος «προσλαμβάνεται ἢ ἀπασχολεῖται ἐφ' ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον» (πρβλ. ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον τοῦτο: Δώδεκα Μελέτας μου σελ. 357|8).

Ὡς ἐλέχθη ἤδη, ὁ νόμος ὑπάγει εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας τὰς περιπτώσεις τῶν κατ' ἀποκοπὴν ἢ κατὰ μονάδα ἐργασίας ἀμειβομένων, ἐφ' ὅσον οὗτοι προσλαμβάνονται ἢ ἀπασχολοῦνται ἐπὶ χρόνον ὡρισμένον ἢ ἀόριστον. Ἐκ τῆς ἰδιαιτέρας μνείας τῶν ἐφ' ὡρισμένον ἢ ἀόριστον

---

1) Πρβλ. συναφῶς καὶ Oser-Schönenberger ἔνθ' ἀνωτ. σημ. 23 ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 319 Ἑλλ. Κώδ. Ἐνοχ. σελ. 1145.

2) Πρβλ. Πρωτ. Θεσσ. 2712|1948 (ΕΕΔ 8,553). Πρωτ. Ἀθ. 3613|1949 (ΕΕΔ 8,997). Πρωτ. Ἀγρινίου 5|1949 (ΕΕΔ 8,553).

νον, οφείλεται ή ἐν αὐτῷ ἀποζημίωσις. Τέλος κατὰ τὴν § 6 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ἀπαγορεύεται ἡ ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ διαρκούσης τῆς χορηγηθείσης ἀδείας. Πάντα ὅμως ταῦτα ἀφοροῦν εἰς συμβάσεις ἀορίστου χρόνου. Οὕτω ἐξ ἀντιδιαστολῆς ὁ Α.Ν. 539|1945 εἶναι ἀνεφάρμοστος ἐπὶ τῶν συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου.

2.—Ἀμφότερα τὰ ἐπιχειρήματα ταῦτα δὲν εἶναι ἀπροσμάχητα. Κατὰ πρῶτον οὐδαμοῦ προκύπτει, ὅτι ἀναγκαίως καὶ ἐκ μόνου τοῦ γεγονότος τῆς ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 539|1945 καταργήσεως τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ ν. 3502|1928 ὁ νόμος οὗτος ἐφαρμόζεται μόνον ἐπὶ τῶν θεμάτων ἐκείνων, ἐφ' ὧν ἐφηρμόζετο καὶ τὸ καταργηθὲν ἄρθρον. Οὐδεὶς ἑρμηνευτικὸς κανὼν μᾶς ἐπιβάλλει νὰ δεχθῶμεν, ἄνευ ἄλλης αἰτιολογίας, τὴν τοιαύτην ἄποψιν. Ἡ δὲ ἐμμονὴ εἰς ταύτην δὲν εἶναι συμπέρασμα ἐπιβαλλόμενον ἀπὸ τὴν λογικήν. Ἡ νομοθεσία βρίθει παραδειγμάτων, καθ' ἃ νεώτερος νόμος, καταργήσας παλαιότερον, ἔχει μικρότερα ἢ μεγαλύτερα τοῦ καταργηθέντος πλαίσια ἐφαρμογῆς ἢ καὶ ἀκόμη ἀσχετα πρὸς τοῦτον. Κατ' ἀκολουθίαν, ἂν ὁ Α.Ν. 539|1945 ἐφαρμόζεται ἐπὶ πάσης συμβάσεως ἐργασίας ἢ δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῶν ὡρισμένου χρόνου συμβάσεων θὰ κριθῇ ἐξ αὐτοῦ ταύτου καὶ οὐχὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι κατήργησε τὸ ἄρθρον 18 τοῦ ν. 3502|1928, ὅπερ ἐφαρμογὴν εἶχε μόνον ἐπὶ τῶν συμβάσεων ἐργασίας ἀορίστου χρόνου. Οὕτω τὸ ἱστορικὸν τοῦ νόμου δὲν εἶναι κἂν ἐπιχείρημα ὑπὲρ τῆς ὑποστηριζομένης ἀπόψεως. Περαιτέρω μάλιστα, νομίζομεν, ὅτι εἶναι κατ' αὐτῆς, ἂν ἀνασκαπήσωμεν τὴν κατάστασιν κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Α.Ν. 539|45. Τότε ἰσχυεν ἁπλῶς ὁ ν. 3502|1928, ὅστις ὅλως παρεμπιπτόντως ἐν ἄρθρῳ 18 τούτου ἐρρύθμιζε τὸ θέμα τῶν ἀδειῶν τῶν μισθωτῶν. Παραλλήλως ὑπῆρχεν ὁ εἰσαχθεὶς Ἀστικὸς Κῶδιξ, τοῦ ὁποίου ὅμως ἡ ἰσχὺς εἶχεν ἀναστληθῇ καὶ ἦτο ἄδηλον, ὡς γνωστόν, τότε, ἂν θὰ ἰσχύσῃ ὁ Κῶδιξ ἢ θὰ ἰσχύσῃ ἄλλος τις. Ὁ Α.Ν. 539|45, νέος νόμος, ἐσκόπησε νὰ ρυθμίσῃ τὸ ζήτημα, ἔχων ὑπ' ὄψιν τὰς ἀτελείας τῆς κειμένης νομοθεσίας, γενικῶς, ἤτοι ἐπὶ ὅλων ἀνεξαρτήτως τῶν συμβάσεων ἐργασίας, ὡς ἐν αὐτῷ ἀλλωστε ὁρίζεται. Ἐφ' ὅσον λοιπὸν ἀφ' ἑνὸς μὲν εἶχε καταργηθῇ τὸ ἄρθρον 18 τοῦ Ν. 3502|1928, ἀφ' ἑτέρου δὲ δὲν ἴσχυον αἱ διατάξεις τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, εἶναι προφανές, ὅτι ὁ νόμος μὲ τὴν πρόθεσιν τῆς γενικῆς ρυθμίσεως τοῦ ζητήματος δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ διανοηθῇ, ὅτι θὰ ἐρρύθμιζε μόνον τὰ θέματα τοῦ ν. 3502|1928, τὸν ὁποῖον κατήργησε, καὶ ν' ἀφήσῃ ἐκτὸς ρυθμίσεως τὰ θέματα, ἐπὶ τῶν ὁποίων οὐδεμία νομοθετικὴ πρόβλεψις ἐγένετο.

Καίτοι τ' ἀνωτέρω καθιστοῦν σαφές, ὅτι τὸ ἱστορικὸν τῆς ἐπὶ τῶν ἀδειῶν νομοθεσίας οὐ μόνον δὲν ὁδηγεῖ εἰς τὸν περιορισμὸν τοῦ Α.Ν. 539|45 ἐπὶ τῶν συμβάσεων ἀορίστου χρόνου, ἀλλ' εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἐφαρμογῆς του καὶ ἐπὶ τῶν ὡρισμένου χρόνου συμβάσεων, οὐχ' ἧττον νομίζω ὅτι πρὸς ἀποφυγὴν καὶ ἄλλων παρεξηγήσεων δέον νὰ τονισθοῦν καὶ τ' ἀκόλουθα :

α) Κακῶς ἀναμιγνύεται τὸ θέμα τῆς ἰσχύος τοῦ Α.Ν. 539|1945 μὲ τὸν περιορισμὸν τῆς ἐφαρμογῆς του μόνον ἐπὶ τῶν συμβάσεων ἀορίστου χρόνου. Ὡς γνωστόν, ὑποστηρίχθη ὑπὸ μερίδος τῆς θεωρίας καὶ τῆς πρακτικῆς, ὅτι ὁ Α.Ν. 539|1945 δὲν ἰσχύει, καταργηθεὶς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἀπὸ 7|10 Μαΐου 1946 Ν. Διατάγματος «περὶ ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος», κατὰ τὸ ὁποῖον καταργοῦνται «ἅπασαι αἱ διατάξεις νόμων, αἱ ρυθμίζουσαι θέματα ἀναγόμενα εἰς τὸ περιεχόμενον τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος» (Πρωτοδίκου Δράμας 15|1949, ΕΕΔ τόμ. 8ος, σελ. 712, *Καυκᾶς*, Ἐνοχικὸν Δίκ. σελ. 341, *ὁ αὐτός*, ΕΕΔ τόμος 8ος, σελ. 264). Ἡ ἄποψις ὅμως αὕτη δὲν ἐκράτησε (πρβλ. τὴν νομολογίαν προχείρως ἐν ΕΕΔ 8, σελ. 711). Ὀρθῶς ἄλλωστε, ἀφοῦ τὸ ἄρθρον 38 τοῦ εἰσαγωγικοῦ νόμου 2783|1941 ρητῶς ἐπιτάσσει, ὅπως διατηρηθοῦν ἐν ἰσχύϊ πάντες οἱ νόμοι οἱ σχετικοὶ μὲ τὴν σύμβασιν ἐργασίας. Θὰ ἦτο ἀντίθετον δὲ πρὸς τὴν ἐκπεφρασμένην θέλησιν τοῦ νομοθέτου νὰ θεωρήσωμεν, ὅτι τοῦτο ἀφορᾷ μόνον εἰς τοὺς ἐργατικοὺς νόμους τοὺς ἰσχύοντας κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ εἰσαγωγικοῦ νόμου 2783|1941. Οὕτω ὁ Α.Ν. 539|1945 ἰσχύει σήμερον ἀκριβῶς λόγῳ τοῦ ἄρθρου 38 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου καὶ οὐχὶ διότι, ὅτε ἐδημοσιεύθη ἀρχικῶς ὁ Ἀστικὸς Νόμος, ἰσχυε τὸ ἄρθρον 18 τοῦ ν. 3502|1928. Ἄρα δὲν πρέπει νὰ ἀντλῶμεν συμπεράσματα ἐκ τῆς ἰσχύος τοῦ Α.Ν. 539|1945 καὶ συσχετίζοντες ταύτην πρὸς τὸ ἄρθρον 18 τοῦ ν. 3502|1928 νὰ περιορίζωμεν τὴν ἐφαρμογήν του ἐκεῖ ὅπου καὶ τὸ ἄρθρον τοῦτον ἰσχυεν.

β) Ὅτι ἡ ἰσχὺς τῶν ἄρθρων 666 καὶ 667 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος οὐδαμῶς ἐπιδρᾷ εἰς τὸν περιορισμὸν τοῦ Α.Ν. 539|1945 ἐπὶ μόνων τῶν συμβάσεων ἀορίστου χρόνου καὶ δὴ λόγῳ τοῦ ὅτι ἐφ' ὅσον, ὅτε ἐτίθετο εἰς ἐφαρμογὴν ὁ Ἀστικὸς Κῶδιξ, ἡ εἰδικὴ νομοθεσία περὶ ἀδειῶν ἐρρύθμιζε διὰ τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ ν. 3502|1928 μόνον τὰς συμβάσεις ἀορίστου χρόνου καὶ ὁ Α.Ν. 539|45 θὰ ἐφαρμοσθῇ ἐπὶ τῶν θεμάτων τῆς εἰδικῆς μόνον νομοθεσίας. Τοῦτο δὲ διότι ἡ θὰ δεχθῶμεν ὅτι ὁ Α.Ν. 539|45 ἰσχύει καὶ θὰ θεωρηθῇ ὡς νόμος ἀνεξάρτητος, ὁπότε τὰ ἄρθρα 666 καὶ 667 τοῦ Α.Κ. ἔχουν ἐπικουρικὴν ἐφαρμογὴν (βλ. γενικῶς *Τριανταφυλλόπουλον*, ΕΕΔ τόμ. 9, σελ. 468) ἢ ὁ Α.Ν. 539|45 δὲν ἰσχύει ποσῶς, ὁπότε ἐπὶ ἀδειῶν ἰσχύουν τὰ ὑπὸ τοῦ Κώδικος ὁριζόμενα ἐν τοῖς ἀνωτέρω ἄρθροις αὐτοῦ.

3. Μετὰ τὴν ἀπόκρουσιν τῶν ἀντιρρήσεων ἐκ τοῦ ἱστορικοῦ τοῦ Α.Ν. 539|45 ἀπομένει καὶ τὸ ἐπιχείρημα ἐξ ἀντιδιαστολῆς. Ἡ σημασία τούτου διὰ τὴν παροῦσαν περίπτωσιν θὰ προκύψῃ ἐκ τῆς ἑρμηνείας τοῦ Α.Ν. 539|45.

Ὡς γνωστόν, ὁ ἑρμηνευτὴς ἀναχωρεῖ βασικῶς ἐξ αὐτοῦ τούτου τοῦ ἑρμηνευομένου νομοθετήματος, ἐν συναρτήσει μὲ τὸν σκοπὸν αὐτοῦ. Ἐρευνᾶται τὸ γράμμα τοῦ νόμου καὶ ἂν τοῦτο δὲν εἶναι κατηγορηματικὸν προσφεύγομεν εἰς τὸν σκοπόν.

Ἐν ἄρθρῳ 1 § 1 τοῦ Α.Ν. 539|45 ὁρίζεται,

ότι καὶ διατάξεις τοῦ παρόντος ἐφαρμόζονται ὑπὲρ τῶν «ἀντὶ μισθοῦ» ἀπασχολουμένων εἰς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐργασίας, ἀσκουμένας ἐπὶ κέρδει, βιομηχανικῆς καὶ ἐμπορικῆς φύσεως, διενεργείας μεταφορῶν ἢ φορτοεκφορτώσεων, ἀσχέτως τῆς μορφῆς ἢ τοῦ χαρακτῆρος (δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ) τῆς ὀργανώσεως των, ὡς καὶ εἰς ἐπιχειρήσεις κοινῆς ὠφελείας ἢ οἱαδήποτε ἄλλα ἔργα, διεξαγόμενα διὰ λογαριασμὸν ἰδιωτῶν, νομικῶν προσώπων, ὀργανισμῶν δημοσίου δικαίου ἢ τοῦ δημοσίου, εἰς σωματεῖα, συνεταιρισμούς, θεάματα καὶ λέσχας.

Κατὰ τὸ σαφὲς γράμμα ἄρα τοῦ νόμου οὗτος ἐφαρμόζεται ἐπὶ παντὸς ἀσχολουμένου ***«ἀντὶ μισθοῦ»*** εἰς τὰς ἐν αὐτῷ ὁριζομένας ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, ἄνευ διακρίσεως ἂν ἡ ἀπασχόλησις ἀντὶ μισθοῦ γίνεται δι' ὡρισμένον ἢ δι' ἀόριστον χρόνον. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ἡ περιγραφή, ἣν ποιεῖται ὁ νόμος ἐν τῇ ρηθείσῃ διατάξει τοῦ ἄρθρου 1 § 1 αὐτοῦ, εἶναι ἡ περιγραφὴ τῆς ***«συμβάσεως ἐργασίας»***. Ὡς ὀρθῶς παρατηρεῖ ἡ Πρωτοδ. Ἀθηνῶν 6206|1949 (ΕΕΔ τόμ. 8ος, σελ. 740) «ὁ νόμος δὲν ποιεῖται χρῆσιν τοῦ ὅρου «σύμβασις ἐργασίας», ἀρκούμενος εἰς τὴν περιγραφὴν τῆς ἀντικειμενικῆς ὑποστάσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς αὕτη ἐμφανίζεται ἐν τῇ ἐκτελέσει της καὶ εἰς ταύτην τὴν περιγραφομένην σύμβασιν ἐργασίας ἀπαιτεῖ ὁ νόμος κατηγορηματικῶς καὶ ἄνευ διακρίσεως τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεών του (πρβλ. ***Καποδίστριαν***. ΕΕΔ τόμος 4ος, σελ. 517, δεχόμενον τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου καὶ ἐπὶ ἁπλῆς σχέσεως ἐργασίας).

Καίτοι, ἐφ' ὅσον τὸ ρητὸν γράμμα τοῦ νόμου οὐ μόνον δὲν διακρίνει, ἀλλὰ τοὐναντίον κατηγορηματικῶς ἐπιτάσσει τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Α.Ν. 539|1945 ἐπὶ τῆς ***συμβάσεως ἐργασίας*** καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἐξ αὐτοῦ νὰ μᾶς ἐπιβάλλεται, ὅπως δεχθῶμεν τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου καὶ ἐπὶ τῶν συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου, οὐχ ἧττον ἐρευνῶντες καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ Α.Ν. 539|1945 εἰς τὸ αὐτὸ ἀγόμεθα συμπέρασμα.

Ἀνατρέχοντες εἰς τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ Α.Ν. 539|45 (ΕΕΔ, τόμος 5ος, σελ. 334) βλέπομεν τονιζόμενα τὰ ἑξῆς : «Τὸ σχέδιον νόμου... ἀποβλέπει, ἐν ὄψει καὶ τῶν δυνατοτήτων καὶ τῆς πραγματικότητος τῶν παρ' ἡμῖν συνθηκῶν, εἰς τὸ νὰ γενικευθῇ κατὰ τὸ ἐνὸν εἰς τὴν χώραν μας ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ θεσμοῦ τῆς χορηγήσεως καθ' ἕκαστον ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν. Τὸν θεσμὸν τοῦτον, τὸν τόσον εὐεργετικὸν καὶ ἀναγκαῖον διὰ τὴν ὑγείαν, τὴν ἠθικήν, σωματικὴν καὶ πνευματικὴν τόνωσιν ἐκείνων, τῶν ὁποίων ὁ καθημερινὸς μόχθος συντελεῖ κατὰ κύριον λόγον εἰς τὴν παραγωγὴν τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν προϊόντων τοῦ πολιτισμοῦ δὲν ἀγνοεῖ ἡ Ἑλληνικὴ νομοθεσία». Ἐκ τούτου προκύπτει σαφῶς, ὅτι σκοπὸς τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Α.Ν. 539|45 εἶναι : α) ἡ παροχὴ δικαιώματος ἀναπαύσεως εἰς τοὺς ἐργαζομένους, ἵνα δυνηθοῦν ν' ἀνανεώσουν τὰς σωματικὰς των δυνάμεις, ἃς κατὰ τὸν ὑπόλοιπον χρόνον ἀναλίσκουν εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῆς συμφωνηθείσης ἐργασίας, β) ἡ γενίκευσις κατὰ τὸ δυνατὸν τοῦ δικαιώματος τούτου.

Πλὴν οἱ σκοποὶ οὗτοι πραγματοποιοῦνται μόνον, ἐὰν ὁ Α.Ν. 539|45 ἐφαρμοσθῇ ἐπὶ πάσης ***«συμβάσεως ἐργασίας»***, ἀδιακρίτως ἂν αὕτη εἶναι ἀορίστου ἢ ὡρισμένου χρόνου διαρκείας. Καὶ ἀληθῶς, ἐφ' ὅσον ἡ ἀνάπαυσις τοῦ ἐργαζομένου εἶναι ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου δὲν βλέπομεν τὸν λόγον, ἀλλ' οὔτε τὴν διαφορὰν μεταξὺ συμβάσεως ἀορίστου χρόνου καὶ συμβάσεως ὡρισμένης χρονικῆς διαρκείας. Καὶ δὲν κατανοοῦμεν διατί ὁ ἐπὶ τριετεῖ συμβάσει μισθωτὸς νὰ μὴ ἀπολαύσῃ τῶν εὐεργετημάτων τῆς ἀδείας, ὡς ταῦτα διαγράφονται εἰς τὸν Α.Ν. 539|45 καὶ νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἐνῷ ὁ δι' ἀόριστον χρόνον συμπληρώσας ἔτος μόνον ἐργασίας νὰ δικαιωθῇ τῆς ἀδείας κατ' αὐτὸν τοῦτον τὸν νόμον. Ἀλλὰ καὶ περαιτέρω, ἐάν, ὡς τονίζεται ἐν τῇ εἰσηγητικῇ ἐκθέσει τοῦ νόμου, ἐσκοπήθη δι' αὐτοῦ ***«νὰ γενικευθῇ κατὰ τὸ ἐνὸν εἰς τὴν χώραν μας ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Θεσμοῦ τῆς χορηγήσεως καθ' ἕκαστον ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν»*** δὲν κανανοοῦμεν πῶς θὰ πραγματοποιηθῇ ἡ ἐκπεφρασμένη αὕτη βούλησις τοῦ νομοθέτου ἂν, ἀντὶ τῆς προσπαθείας νὰ ἐπεκταθῇ ἑρμηνευτικῶς ἡ ἰσχὺς τοῦ νόμου, τοὐναντίον περιορίζεται ἡ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ μόνον ἐπὶ τῶν συμβάσεων ἀορίστου χρόνου, παρ' ὅλον ὅτι ὁ νόμος δὲν ἐπιτάσσει τοῦτο.

4.—Εἶναι γνωστὸν ὅτι τὸ ἐξ ἀντιδιαστολῆς ἐπιχείρημα διὰ τὴν ἑρμηνείαν ἑνὸς νόμου τότε δέον νὰ χρησιμοποιῆται, ὅταν ὑπάρχῃ ἀσάφεια εἰς τὸ γράμμα αὐτοῦ ἢ τοὐλάχιστον αὐγκρουσις τούτου πρὸς τὸν ἐκπεφρασμένον νομοθετικὸν σκοπόν. Περαιτέρω δὲ ἡ χρησιμοποίησις τοῦ ἐπιχειρήματος ὀφείλει νὰ γίνεται μετὰ περισσῆς προσοχῆς, ἰδίως ὅταν πεισθῇ ὁ ἑρμηνευτὴς, ὅτι ἐξ ἀντιδιαστολῆς τῶν ἑρμηνευομένων διατάξεων οὐδὲν ἕτερον εἶναι δυνατὸν νὰ προκύψῃ.

Οὕτω ἐν προκειμένῳ, ἀφοῦ οὐδεὶς ἐνδοιασμὸς ἐκ τοῦ γράμματος τοῦ Α.Ν. 539|45 ὑπάρχει, ὥστε νὰ ἀποτρέπῃ τὴν ἐφαρμογὴν τούτου ἐπὶ συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου, περαιτέρω δὲ ἡ τοιαύτη ἑρμηνεία, εὑρισκομένη ἐν ἁρμονίᾳ μὲ τὸν ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιδιωκόμενον σκοπόν, ἐπιβάλλεται ὑπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ σκοποῦ, οὐδεὶς λόγος συντρέχει νὰ καταφύγωμεν εἰς τὸ ἐξ ἀντιδιαστολῆς ἐπιχείρημα. Τοιαύτη ἑρμηνεία παρέλκει. Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει, ὅτε ἐν ἄρθρῳ 2 § 8 τοῦ Α.Ν. 539|45 ὡρίσθη, ὅτι διὰ Διατάγματος, προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, θέλουσιν ὁρισθῇ αἱ προϋποθέσεις χορηγήσεως ἀδειῶν εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἐποχιακῶς λειτουργουσῶν ἐπιχειρήσεων, αἵτινες συνήθως συνδέονται διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ταῦτα ἐγένετο ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅπως ἐν τῷ μέλλοντι χορηγηθῇ ἡ δυνατότης καὶ εἰς τοὺς μισθωτοὺς τούτους νὰ ἀπολαύσουν τοῦ δικαιώματος τῆς ἀδείας, ὅπερ δὲν ἔχουν, οὐχὶ διότι, ὡς ἡ ἀντίθετος γνώμη νομίζει, συνδέονται διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ἀλλὰ διότι ἐργαζόμενοι ἐποχιακῶς δὲν συμπληροῦν τὴν ὁ-

πό τοῦ νόμου ἐν ἄρθρῳ 2 § 1 αὐτοῦ ἀπαιτουμένην προϋπόθεσιν **«συνεχοῦς ἀπασχολήσεως τοὐλάχιστον δώδεκα μηνῶν»**. Ὅτι αὕτη εἶναι ἡ πρόθεσις τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου καθίσταται σαφέστατον ἐκ τῆς διατυπώσεως τῆς § 8 τοῦ ἄρθρου 2, ὁμιλοῦντος περὶ καθορισμοῦ τῶν «προϋποθέσεων» χορηγήσεως ἀδείων, αἵτινες προϋποθέσεις θὰ εἶναι ἄλλαι ἢ μικρότεραι ἀπὸ τὴν μοναδικὴν προϋπόθεσιν, ἥτις ἐν τῷ Α.Ν. 539|45 τίθεται, δηλ. τὴν δωδεκάμηνον συνεχῆ ὑπηρεσίαν, ἣν ἀπαιτεῖ διὰ τὰς λοιπὰς μισθωτικὰς σχέσεις. Ἂν ὁ νομοθέτης ἐπρόκειτο διὰ τῆς διατάξεως ταύτης νὰ ὑποδηλώσῃ τὴν κατ' ἐξαίρεσιν ὑπαγωγὴν τῶν μισθώσεων ὡρισμένου χρόνου εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 539|45, οὔτε περὶ προϋποθέσεων θὰ διελάμβανε, οὔτε καὶ περὶ διατάγματος θὰ προύνόει.

Καὶ ταῦτα μὲν ὡς πρὸς τὴν § 8 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α.Ν. 539|45. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ αἱ §§ 4 καὶ 6 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, ἐπὶ τῶν ὁποίων περαιτέρω θεμελιοῦται τὸ ἐξ ἀντιδιαστολῆς ἐπιχείρημα. Πλὴν καὶ ἐνταῦθα τοῦτο δὲν εἶναι ἀσφαλές. Οὕτω, ἂν ἀκόμη παραδεχθῶμεν, ὅτι αἱ διατάξεις τῶν ἐν λόγῳ ἄρθρων ἔχουν ἐφαρμογὴν μόνον ἐπὶ συμβάσεων μισθώσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου (ἡ ἐφαρμογὴ τῆς § 6 τοῦ ἄρθρ. 2 καὶ ἐπὶ τῶν ὡρισμένης χρονικῆς διαρκείας μισθωτικῶν συμβάσεων δὲν φαίνεται ἀποκλειομένη, καθόσον τοῦτο ὁμιλεῖ περὶ ἀπαγορεύσεως «ἀπολύσεως», ἔχει δὲ ὁπ' ὄψιν του τὴν ἀπόλυσιν ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς καταγγελίας, ἥτις ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου θὰ γίνῃ συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 672 τοῦ Α.Κ.), καὶ τοῦτο οὐδεμίαν ἄλλην σημασίαν δύναται νὰ ἔχῃ ἀπὸ τὴν τῶν εἰδικῶν κυρώσεων ἐφαρμοζομένων μόνον ἐπὶ παρομοίων συμβατικῶν σχέσεων καὶ ἀπαιτουμένων πρὸς ἀποτροπὴν τῆς καταστρατηγήσεως τῶν διατάξεων τοῦ νόμου. Οὕτως ἐπὶ συμβάσεων ἀορίστου χρόνου ὁ ἐργοδότης δύναται, καταγγέλλων τὴν σύμβασιν, νὰ ἐπιδιώξῃ ἀποφυγὴν τῶν ἐκ τοῦ Α.Ν. 539|45 ὑποχρεώσεών του. Τοῦτο ἀδυνατεῖ νὰ πράξῃ ἐπὶ συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου, ὅπου ἡ τοιαύτη καταγγελία, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν σπουδαῖοι λόγοι, θὰ εἶναι ἄκυρος καὶ ὁ ἐργοδότης, περιερχόμενος εἰς ὑπερημερίαν, θὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸ σύνολον τῶν ἀξιώσεων τοῦ μισθωτοῦ. Ὁ νομοθέτης, ἐν γνώσει τῶν γεγονότων τούτων καὶ μὴ ὑπάρχοντος λόγου εἰδικῆς μερίμνης διὰ τὴν σύμβασιν ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ἐπέβαλε τὴν ἐν λόγῳ κύρωσιν μόνον διὰ τὴν σύμβασιν ἀορίστου χρόνου. Τοῦτο οὔτε καινοφανὲς εἶναι, οὔτε διὰ πρώτην φορὰν ὁ νόμος, ἔχων γενικὴν ἐφαρμογήν, ἐπιβάλλει κυρώσεις εἰς εἰδικὰ μόνον θέματα.

5.—Ἡ ἔκθεσις τῆς σημασίας τῶν ἄρθρων 2 § 8 καὶ 5 §§ 4 καὶ 6 τοῦ Α.Ν. 539|45 ἀποδεικνύει τὸ πόσον ἐπισφαλὲς εἶναι τὸ ἐξ ἀντιδιαστολῆς ἐπιχείρημα, ὅπερ ἐφαρμόζοντες ὁδηγοῦνται τινὲς εἰς τὸ νὰ περιορίσουν τὸν νόμον τοῦτον καὶ νὰ τὸν ἐφαρμόσουν μόνον ἐπὶ τῶν συμβάσεων ἐργασίας ἀορίστου χρόνου. Τοῦτο μάλιστα τὴν στιγμήν, καθ' ἣν δὲν ὑπάρχει οὐδεμία ἀσάφεια ἐκ τοῦ νόμου, ἐπιβάλλουσα νὰ καταφύγωμεν ἀλλαχοῦ, διὰ νὰ ἑρμηνεύσωμεν αὐτόν.

Θὰ ἠδυνάμεθα εἰς ἐπίρρωσιν τούτων νὰ τονίσωμεν καὶ τὰς ἑξῆς σκέψεις:

α) Ὁ ἀ.ν. 539|45 ἀπαριθμεῖ τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς οὐδόλως ἐφαρμόζεται ἢ ἔχει ἀναγκαστικῶς συμπληρωματικὸν χαρακτῆρα. Εἰς οὐδεμίαν τῶν ἐν λόγῳ ἐξαιρέσεων ἀναφέρεται καὶ ἡ σύμβασις ὡρισμένου χρόνου, ἣν ἔδει νὰ περιλαμβάνῃ ρητῶς ὁ νόμος, ἂν ἤθελε νὰ μὴ ἐφαρμόζεται ὁπ' αὐτῆς. Οὕτω χρησιμοποιοῦντες πλέον ἡμεῖς τὸ a contrario ἐπιχείρημα δέον νὰ δεχθῶμεν γενικὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου τούτου.

β) Πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Α. Ν. 539|45 ὑπῆρχον καὶ ἄλλαι, πλὴν τοῦ μνησθέντος ἄρθρου 18 τοῦ νόμου 3562|1928 «περὶ χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας εἰς καταστήματα», διατάξεις, αἵτινες προέβλεπον τὴν χορήγησιν ἀδείων εἰς ὡρισμένας κατηγορίας ἐργαζομένων. Οὕτω ὁ Α.Ν. 199|1936, δι' οὗ παρείχετο εἰς τὸ κατώτερον προσωπικὸν τῶν ὑγειονομικῶν ἱδρυμάτων καὶ καταστημάτων ἄδεια ἀναψυχῆς κατ' ἔτος, τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Π.Δ|τος τῆς 25|6-20|7|1928 «περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως τοῦ προσωπικοῦ ἑστιατορίων κλπ.», ἐπιβάλλον χορήγησιν 14 ἡμερῶν ἀδείας εἰς τὸ προσωπικὸν ἑστιατορίων κλπ., ὁ Α. Ν. 394|1936, διὰ τοῦ ἄρθρου 10 § 2 τοῦ ὁποίου ἐχορηγεῖτο ἄδεια ἀναψυχῆς εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ξενοδοχείων. Αἱ διατάξεις αὗται προφανῶς δὲν δύνανται νὰ θεωρηθοῦν, ὅτι ἴσχυον μόνον ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ἀορίστου χρόνου. Ποία ἡ ἀξία τῶν νόμων τούτων; Ἐάν, ὡς καὶ πράγματι ὁ Α. Ν. 539|45 ἰσχύῃ ἐπὶ τῶν «συμβάσεων ἐργασίας», τότε προφανῶς οἱ νόμοι οὗτοι κατηργήθησαν σιωπηρῶς ὑπ' αὐτοῦ (**Καποδίστριος**, ΕΕΔ τόμ. 4, σελ. 516). Ἐὰν δεχθῶμεν ἀντιθέτως, ὅτι ὁ νόμος 539|45 ἐφαρμόζεται μόνον ἐπὶ ἀορίστου χρόνου συμβάσεων, τότε θ' ἀντιμετωπίσωμεν τὸ παράδοξον νὰ ἔχωμεν ἀφ' ἑνὸς τὸν Α. Ν. 539|45, ἀφ' ἑτέρου τὸν Ἀστικὸν Κώδικα (ἄρθρα 666—667) καὶ τέλος τοὺς εἰδικοὺς ὡς ἄνω νόμους ἐπὶ τῶν συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου. Καὶ τοῦτο, παρ' ὅλην τὴν τονιζομένην ἐν τῇ εἰσηγητικῇ ἐκθέσει τοῦ Α.Ν. 539|45 ἐπιθυμίαν ἑνότητος τῆς νομοθεσίας, ἣν, καὶ ἂν δὲν ἐτόνιζεν αὐτή, ἔδει ὁ ἑρμηνευτὴς νὰ ἔχῃ ὡς σκοπὸν καὶ ὁδηγόν του, ἵνα ἁπλουστεύῃ τὴν βαιδαλώδη ἀλλωστε ἐργατικὴν νομοθεσίαν καὶ νὰ μὴ δημιουργῇ ἄνευ λόγου ζητήματα.

6.—Οὕτω ἐκ πάντων τῶν ἀνωτέρω εἶναι προφανές, ὅτι ἡ ἀβίαστος γραμματική, λογικὴ καὶ τελεολογικὴ ἑρμηνεία τοῦ Α.Ν. 539|45 ἐπιβάλλει τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου τούτου ἐπὶ πάσης συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἐν τῷ νόμῳ ὁριζομένων ἐπιχειρήσεων, ἀδιακρίτως ἂν αὕτη συνήφθη ἐπ' ἀόριστον ἢ ὡρισμένον χρόνον (οὕτω Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6205|1949, ΕΕΔ τόμ. 8, σελ. 710, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2673|1950, ΕΕΔ τόμ. 9, σελ. 1005, **Καποδίστριας**, αὐτόθι τόμος 4, σελ. 517).

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΒΕΚΡΗΣ

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΩΝ

Παροχὴ πρὸς μισθωτοὺς ἐκτάκτων ἀποδοχῶν δι' ἑορτάς

Ἀποδοχαὶ τεχνιτῶν καὶ βοηθῶν ἐργαζομένων εἰς τὰ κουρεῖα καὶ κομμωτήρια Ἀθηνῶν καὶ Προαστείων.— Σύστημα ἀμοιβῆς διὰ ποσοστῶν ἢ φιλοδωρημάτων.— Ἔννοια συστήματος μικτῆς ἀμοιβῆς — Παροχὴ διὰ κοτ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Ν. 28)1944 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐκτάκτου χρηματικῆς ἐνισχύσεως δι' ἑορτὰς Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους 1950.— Εὐρεῖα κατὰ Ν. 28)1944 ἐξουσιοδότησις Ὑπουργῶν.— Δικαίωμα καθορισμοῦ βάσει γενικῶν καὶ ἀντικειμενικῶν κριτηρίων δι' ἑκάστην κατηγορίαν ἐργαζομένων. — Δικαίωμα τροποποιήσεως καὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας. — Ἔννοια μισθωτοῦ. — Ἀρχὴ ἄρθρ. 3 Συντάγματος περὶ ἰσότητος.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἔχει ὡς ἑξῆς :

Διὰ τοῦ ἄρθρου 9 § 3 τῆς ὑπ' ἀριθ. 68506 τῆς 18 Δεκεμβρίου 1950 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας «περὶ χορηγήσεως εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῆς χώρας ἐκτάκτου χρηματικῆς παροχῆς ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων 1950 καὶ Νέου Ἔτους 1951» (ΕΕΔ 10, 46) καθωρίσθη ἡ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν καταβλητέα ἔκτακτος χρηματικὴ παροχὴ εἰς τοὺς κουρεῖς καὶ κομμωτάς, ἀναλόγως τῆς εἰδικότητος αὐτῶν καὶ τῆς κατηγορίας τῶν καταστημάτων, εἰς τὰ ὁποῖα οὗτοι ὑπηρετοῦσι.

Τὸ ἐν Ἀθήναις ἑδρεῦον Σωματεῖον Καταστηματαρχῶν Κουρέων καὶ Κομμωτῶν Ἀθηνῶν καὶ πέριξ ἢ «Ἀδελφότης» προσέβαλε τὴν ἀνωτέρω ἀπόφασιν, κατὰ τὸ μέρος, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ εἰς τοὺς κουρεῖς καὶ κομμωτάς, ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ὡς ἄκυρον.

***

Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας καὶ διὰ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀποφάσεώς του ἐπανέρχεται εἰς τὴν καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 81)1950 ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας του (εἰσηγητὴς *Χ. Μητρέλιας*, ΕΕΔ 9, 149) δεκτὴν γενομένην ἄποψιν ὅτι διὰ τῶν κατὰ Ν. 28)1944 καθορισμῶν τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας δὲν ἐνδιαφέρει, ἂν οἱ μισθωτοὶ τελοῦν, ὡς πρὸς τὸν μισθόν, ὑπὸ ἀτομικὴν ἢ συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας.

Περαιτέρω τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, ἀκολουθοῦν τὴν καὶ δι' ἄλλων ἀποφάσεών του δεκτὴν γενομένην ἄποψιν ὅτι ἡ ἐκ τοῦ Ν. 28)1944 κοινὴ ἁρμοδιότης τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ὑπέρκειται τοῦ δικαιώματος τῶν ἐνδιαφερομένων ὅπως ρυθμίσωσι τὰς ἀποδοχὰς τῶν μισθωτῶν διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας (βλέπε Σ. Ε. 850)1949, εἰσηγητὴς *Χ. Μητρέλιας*, ΕΕΔ 8, 400, Σ. Ε. 852)1949, εἰσηγητὴς *ὁ αὐτός*, ΕΕΔ 8, 402, Σ. Ε. 1035)1949, εἰσηγητὴς *ὁ αὐτός*, ΕΕΔ 8, 618, Σ.Ε. 1323)1951, εἰσηγητὴς *Δ. Μουρίκης*, ΕΕΔ 10, 784), ἀποφαίνεται, ὅτι αἱ κατὰ τὸν Ν. 28)1944 ἐκδιδόμεναι κανονιστικαὶ ἀποφάσεις τῶν Ὑπουργῶν δύνανται νὰ τροποποιήσωσι διατάξεις συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀφορώσας εἰς τὰς ἐν γένει ἀποδοχὰς τῶν ἐργαζομένων.

Ταῦτα ἐχρειάσθη ἐν προκειμένῳ νὰ ἀντιμετωπισθῇ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, διότι αἱ ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 γενικαὶ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας, αἱ ὁποῖαι καθώρισαν καὶ τὴν κατ' ἔτος χορηγουμένην πρὸς τοὺς μισθωτοὺς παροχὴν διὰ τὰς ἑορτάς, ἐξαιροῦν, ὡς καὶ τῆς δι' αὐτῶν ἐν γένει ἀναπροσαρμογῆς, ἐκείνους ἐκ τῶν μισθωτῶν, διὰ τοὺς ὁποίους ἡ ἀμοιβὴ των συνίσταται ἐν ὅλῳ ἢ κατὰ τὸ κύριον αὐτῆς μέρος ἐκ τοῦ προϊόντος ποσοστῶν ἢ φιλοδωρημάτων, σύστημα, τὸ ὁποῖον εἰσάγει ἡ διὰ τοὺς κουρεῖς καὶ κομμωτὰς τῆς περιφερείας Διοικήσεως Πρωτευούσης ὑπ' ἀριθ. 12] 1949 ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 8, 967).

Ἀλλ' ἡ ἄποψις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ὅτι αἱ κατὰ Ν. 28)1944 ἐκδιδόμεναι ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις δύνανται νὰ τροποποιῶσι διατάξεις συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἔχει ἀνάγκην μιᾶς εἰδικωτέρας θεωρήσεως.

Κατὰ τὴν παγίαν νομολογίαν τοῦ Συμβουλίου (βλέπε ΕΕΔ 8, 114), κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Ν. 28)1944 παρεσχέθη εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς ἁρμοδιότης νὰ ἀναπροσαρμόζουν τὰς ἀποδοχὰς τῶν μισθωτῶν εἰς τὸ βιωτικὸν ἐπίπεδον, τὸ σημειούμενον κατὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεώς των. Ἑπομένως ἡ τροποποίησις τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας δὲν δύναται νὰ ἐννοηθῇ καὶ ὡς μειοῦσα τὰ ἐκ συλλογικῶν συμβάσεων δικαιώματα τῶν μισθωτῶν (βλέπε σχετικῶς *Β. Βασιλείου*, ΕΕΔ 9, 1065, Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 24)1950, Πρωτοδίκης *Μ. Καλεύρας*, ΕΕΔ 9, 1083, ἔνθα καὶ λοιποὶ παραπομπαί).

Ἐν προκειμένῳ δὲν ἐγένετο τροποποίησις συλλογικῆς συμβάσεως ἐπὶ τὰ χείρω διὰ τὸν μισθωτόν, ἑπομένως κεῖται ἐν ἁρμονίᾳ καὶ πρὸς τὴν προηγουμένην νομολογίαν τοῦ Συμβουλίου ἡ ἄποψίς του περὶ δικαιώματος ἐν προκειμένῳ τῶν Ὑπουργῶν πρὸς τροποποίησιν συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὑπὸ τὸ προκληθὲν ἀποτέλεσμα καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ὑπὲρ τὰ διὰ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας συντεθέντα.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀπὸ συνταγματικῆς ἐπόψεως (ἄρθρ. 8 Συντάγματος) ἔρευναν τῆς προσβαλλομένης ἐν λόγῳ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, νομίζομεν ὅτι ἡ δικαιολόγησις αὐτῆς ὡς συνταγματικῆς ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ὡς γίνεται, δὲν φαίνεται νὰ εἶναι ἀρκούντως πειστική, ἂν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι δύναται μὲν ὁ Νομοθέτης δι' ὡρισμένας κατηγορίας νὰ θεσπίζῃ δεδικαιολογημένας διακρίσεις, ἐξυπηρετούσας, λόγῳ τῶν συντρεχουσῶν εἰδικῶν περιστάσεων, τὸ δίκαιον ἢ τὸ γενικὸν συμφέρον ἢ εἰδικὴν σκοπιμότητα, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ δημιουργῇ ἀνισότητας, ἀνεπιδέκτους οἱασδήποτε δικαιολογήσεως καὶ ἀντικειμένας εἰς τὸ περὶ δικαίου κοινὸν συναίσθημα (Σ.Ε. 125|1948, εἰσηγητὴς *Π. Μερτικόπουλος*, ΕΕΔ 7, 216, ἔνθα καὶ παρατηρήσεις *Α. Σακελλαροπούλου*).

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1107|1951 Ὁλομελείας

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Σ. Σολιώτης**
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Α. Σταυρόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Βάγιας, Γ. Τέγος, Ι. Καποδίστριας

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως διώκεται ἡ ἀκύρωσις τοῦ ἄρθρ. 9 § 3 τῆς ὑπ' ἀριθ. 68500|18.12.1950 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας «περὶ χορηγήσεως εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῆς Χώρας ἐκτάκτου χρηματικῆς παροχῆς ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων 1950 καὶ Νέου Ἔτους 1951» (Φ.Ε.Κ. 226 τεῦχος Β'), δι' οὗ καθωρίσθη ἡ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τούτων καταβλητέα ἔκτακτος χρηματικὴ παροχὴ εἰς τοὺς κουρεῖς καὶ κομμωτάς.

Ἡ αἴτησις αὕτη νομοτύπως καὶ ἐμπροθέσμως ἀσκηθεῖσα τυγχάνει τύποις δεκτὴ καὶ ἐξεταστέα κατ' οὐσίαν.

Παραδεκτῶς παρεμβαίνει εἰς τὴν προκειμένην δίκην πρὸς ἀπόρριψιν τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως ὁ Σύνδεσμος Ὑπαλλήλων Κουρείων, Κομμωτῶν Ἀθηνῶν καὶ Περιχώρων, ὡς ἔχων προδήλως ἔννομον πρὸς τοῦτο συμφέρον.

Αἱ ἀποδοχαὶ τῶν τεχνιτῶν, τῶν μανικιουριστριῶν καὶ τῶν βοηθῶν, τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰ κουρεῖα καὶ κομμωτήρια τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῶν Προαστείων, ἤτοι παρ' ἐργοδόταις, ὧν τὰ συμφέροντα ἐκπροσωπεῖ τὸ αἰτοῦν σωματεῖον, καθωρίσθησαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 12|1949 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, ὡς αὕτη μετερρυθμίσθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 12|1949 ὁμοίας τῆς Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἀθηνῶν, ἀμφοτέρων κηρυχθεισῶν ἐκτελεστῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 40865|3842|11.10.1949 ἀποφ. τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (Φ.Ε.Κ. 177|17.10.49 τεῦχος Β'). Συμφώνως πρὸς τὰς ἀποφάσεις ταύτας οἱ μὲν τεχνῖται καὶ μανικιουρίστριαι ἀμείβονται διὰ ποσοστοῦ 50 ο|ο ἐπὶ τοῦ παρὰ τοῦ καταστηματάρχου εἰσπραττομένου ποσοῦ διὰ τὰς ὑπὸ τούτων πρὸς τοὺς πελάτας προσφερομένας ὑπηρεσίας καὶ φιλοδωρημάτων, οἱ δὲ βοηθοὶ διὰ φιλοδωρημάτων μόνον. Ὑπὸ τῶν ἰδίων ὅμως ἀποφάσεων προβλέπεται καὶ κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίου, ὅπερ, ὁσάκις δὲν καλύπτεται ἐκ τῶν εἰσπραττομένων ποσοστῶν διὰ τοὺς τεχνίτας καὶ μανικιουριστρίας ἢ φιλοδωρημάτων διὰ τοὺς βοηθούς, συμπληροῦται ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου.

Οἱ ἀνωτέρω μισθωτοί, ἀμειβόμενοι κατὰ τὸν ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει ἐκτεθέντα τρόπον, ὑπάγονται εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν μισθωτῶν, τῶν ἀμειβομένων οὐχὶ διὰ μικτοῦ συστήματος, ἀλλὰ διὰ ποσοστῶν ἢ φιλοδωρημάτων ἢ καὶ ἀμφοτέρων τούτων μόνον, διότι τὸ μικτὸν σύστημα προϋποθέτει τὴν καταβολὴν αὐτοτελοῦς μισθοῦ ἐκ παραλλήλου πρὸς τὰ ποσοστὰ ἢ φιλοδωρήματα καὶ ἐπὶ πλέον αὐτῶν, ἐνῷ ὁ ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω ἀποφάσεων προβλεπόμενος μισθὸς δὲν καταβάλλεται αὐτοτελῶς καὶ ἐπὶ πλέον τῶν ὑπὸ τῶν ὡς ἄνω μισθωτῶν εἰσπραττομένων ποσοστικῶς φιλοδωρημάτων, ἀλλ' ὁρίζεται ἁπλῶς ὡς κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίου, ὅπερ, ὁσάκις δὲν καλύπτεται ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω ποσοστῶν ἢ φιλοδωρημάτων, συμπληροῦται παρὰ τοῦ ἐργοδότου.

Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐρείδεται ἐπὶ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 28|1944 «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τῶν Ὑπουργῶν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνουν εἰς τὸν καθορισμὸν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων», καθ' ἣν «ἐξουσιοδοτοῦνται οἱ Ὑπουργοὶ ἐπὶ τῆς Ἐργασίας καὶ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως διὰ κοινῶν ἀποφάσεων αὐτῶν, δημοσιευθησομένων διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καθορίζουν τοὺς μισθοὺς καὶ τὰ ἡμερομίσθια, ὡς καὶ τὰς προσαυξήσεις ἢ τὰς κρατήσεις πάντων τῶν ὑπαλλήλων, ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ παντὸς ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, βιομηχανικῶν ἢ βιοτεχνικῶν, γραφείων, καταστημάτων καὶ παντὸς προσώπου ἐργαζομένου ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας εἰς ἰδιώτην ἐργοδότην, φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον.

Ἡ ὑπὸ τῆς ἀνωτέρω διατάξεως παρεχομένη εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ἐξουσιοδότησις, ὅπως διὰ κοινῶν ἀποφάσεων αὐτῶν προβαίνωσιν εἰς τὸν καθορισμὸν τῶν ἐν εὐρείᾳ ἐννοίᾳ ἀποδοχῶν τῶν ἰδιωτικῶν ἐν γένει ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν, οἷαι λίαν εὐρεῖα, περιλαμβάνει εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τούτων, ὅπως διὰ κοινῶν κανονιστικῶν ἀποφάσεων καθορίζωσι, ἐπὶ τῇ βάσει γενικῶν καὶ ἀντικειμενικῶν κριτηρίων δι' ἑκάστην κατηγορίαν ἐργαζομένων καὶ τὰς ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν καταβλητέας ἐκτάκτους ἀποδοχὰς πρὸς τοὺς μισθωτοὺς τῆς χώρας. Ἡ τοιαύτη δὲ κοινὴ ἁρμοδιότης τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας πρὸς καθορισμὸν τῶν ἐν εὐρείᾳ ἐννοίᾳ ἀποδοχῶν

τῶν ἰδιωτικῶν ἐν γένει ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν, θεσπισθεῖσα ἐκ λόγων γενικωτέρας κοινωνικῆς σκοπιμότητος, ὑπέρκειται, ὡς ἐκ τῆς ἐξουσιαστικῆς της φύσεως, τοῦ δικαιώματος τῆς ρυθμίσεως τοῦ θέματος τούτου ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων ἰδιωτῶν καὶ συνεπῶς αἱ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐν τῇ ἡγουμένῃ σκέψει διατάξεως ἐκδιδόμεναι κοιναὶ κανονιστικαὶ ἀποφάσεις τῶν ὡς ἄνω Ὑπουργῶν δύνανται νὰ τροποποιήσωσι διατάξεις συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀφορώσας εἰς τὰς ἐν γένει ἀποδοχὰς τῶν ἐργαζομένων.

Εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι αἱ παράγρ. VI καὶ VII τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ τῶν ἐργατοτεχνιτῶν ὁρίζουσιν, ὅτι αἱ διατάξεις τῶν συλλογικῶν τούτων συμβάσεων, αἱ προβλέπουσαι, πλὴν ἄλλων, καὶ περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου χρηματικῆς παροχῆς ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν, δὲν ἰσχύουσι διὰ τοὺς μισθωτούς, τῶν ὁποίων ἡ ἀμοιβὴ συνίσταται ἐν ὅλῳ ἢ κατὰ κύριον μέρος αὐτῆς ἐκ τοῦ προϊόντος ποσοστῶν ἢ φιλοδωρημάτων. Ἀλλ' ἐκ τοῦ λόγου τούτου δὲν εἶναι ἄκυρος ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 9 § 3 τῆς ὑπ' ἀριθ. 68500|1950 κοινῆς ἀποφ. τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἡ ἐπιβάλλουσα τὴν ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν καταβολὴν δώρου εἰς ἅπαντας ἀδιακρίτως τοὺς ἐργαζομένους εἰς κουρεῖα καὶ κομμωτήρια, ἤτοι καὶ εἰς μισθωτοὺς ἀμειβομένους κατὰ τὰ ἐκτεθέντα διὰ ποσοστῶν ἢ φιλοδωρημάτων, τὸ μὲν διότι αἱ ἀνωτέρω διατάξεις τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ὁρίζουσαι ἁπλῶς ὅτι ἅπασαι αἱ διατάξεις τούτων καὶ συνεπῶς καὶ αἱ περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου χρηματικῆς παροχῆς ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοιαῦται δὲν ἰσχύουσι διὰ τοὺς μισθωτοὺς τῆς ἀνωτέρω κατηγορίας, δὲν ἀποκλείουσι προδήλως τὴν κατ' ἄλλον νόμιμον τρόπον ἐπιβολὴν εἰς βάρος τῶν ἐργοδοτῶν τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν δώρου εἰς τοὺς ἐν λόγῳ μισθωτούς, τὸ δὲ διότι ἡ ὡς ἄνω κανονιστικὴ ἀπόφασις, ἐκδοθεῖσα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 28|1944, ἠδύνατο, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἡγουμένῃ σκέψει ἐκτεθέντα, νὰ τροποποιήσῃ κατὰ τὸ σημεῖον τοῦτο τὰς διατάξεις τῶν εἰρημένων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας. Κατ' ἀκολουθίαν ὁ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζων πρῶτος λόγος τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως τυγχάνει ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

Κατὰ τὴν § 1 τοῦ ἄρθρ. 9 τῆς ὑπ' ἀριθ. 68500|1950 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας οἱ μισθωτοί, οἱ ἀμειβόμενοι διὰ ποσοστῶν ἢ φιλοδωρημάτων ἢ ἀμφοτέρων τούτων μόνον, δὲν δικαιοῦνται τῆς ὑπὸ τῆς ἰδίας ἀποφάσεως προβλεπομένης ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων 1950 καὶ νέου Ἔτους 1951 ἐκτάκτου χρηματικῆς παροχῆς, κατὰ δὲ τὴν § 3 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου εἰς ἅπαντας ἀδιακρίτως τοὺς ἐργαζομένους εἰς κουρεῖα καὶ κομμωτήρια καταβάλλεται ὡς δῶρον λόγῳ τῶν ἀνωτέρω ἑορτῶν τὸ ἐν τῇ διατάξει ταύτῃ καθοριζόμενον χρηματικὸν ποσόν.

Ὡς μισθωτός, κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Α.Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Ν. 765|1943 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν ἄρθρων 9 καὶ 10 τοῦ Ν.Δ. 424|1941 κλπ.» (341), διατηρηθὲν ἐν ἰσχύϊ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 324|1946 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου (183), καὶ κατὰ τὰ γενικῶς παραδεδεγμένα, λογίζεται πᾶν φυσικὸν πρόσωπον, ὅπερ παρέχει ἐξηρτημένην ἐργασίαν εἰς ἐργοδότην ἐπ' ἀμοιβῇ συνισταμένῃ ἢ εἰς φιλοδωρήματα ἢ εἰς ἀποδοχάς, καθοριζομένας εἴτε ἐπὶ τῇ βάσει τῆς χρονικῆς διαρκείας τῆς ἐργασίας (μισθός, ἡμερομίσθιον), εἴτε κατ' ἀναλογίαν τῆς παρεχομένης ἐργασίας κατὰ μονάδα, κατ' ἀποκοπὴν ἢ ἐπὶ ποσοστοῖς. Συνεπῶς ἡ ἐκ τοῦ νόμου 28|1944 κοινὴ ἁρμοδιότης τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας πρὸς καθορισμὸν τῶν ἐν εὐρείᾳ ἐννοίᾳ ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν τῆς χώρας ἐκτείνεται καὶ ἐπὶ μισθωτῶν ἀμειβομένων διὰ ποσοστῶν ἢ φιλοδωρημάτων, ὡς οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τὰ κουρεῖα καὶ κομμωτήρια τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῶν Προαστείων. Ὁ καθορισμὸς δὲ οὗτος ὑπὸ τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 9 τῆς ἐν τῇ ἡγουμένῃ σκέψει κανονιστικῆς ἀποφάσεως τοῦ εἰς τοὺς μισθωτοὺς τούτους καταβλητέου ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν δώρου εἰς ἑφ' ἅπαξ χρηματικὸν ποσόν, δὲν συνιστᾷ ἀνεπίτρεπτον μεταβολὴν τοῦ συστήματος τῆς ἀμοιβῆς αὐτῶν, διότι, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 28|1944, ἀποκλείεται ἡ ἐξ ὁλοκλήρου μεταβολὴ τοῦ συστήματος τούτου, οὐχὶ δὲ καὶ ἁπλῶς ἡ χορήγησις ὡρισμένου χρηματικοῦ ποσοῦ, ὡς ἐκτάκτου ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν χρηματικῆς παροχῆς, διατηρουμένου κατὰ τὰ λοιπὰ ἐν ἰσχύϊ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν οὗτοι ἀμείβονται. Κατ' ἀκολουθίαν ὁ δεύτερος λόγος τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως, καθ' ὃν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐξεδόθη καθ' ὑπέρβασιν τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 28|1944 παρεχομένης ἐξουσιοδοτήσεως, τυγχάνει ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

Ἡ ὑπὸ τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 9 τῆς ὑπ' ἀριθ. 68500|1950 κανονιστικῆς ἀποφάσεως ἐπιβολὴ εἰς βάρος τῶν καταστηματαρχῶν κουρέων καὶ κομμωτῶν τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν δώρου καὶ εἰς τὰ προσωπικὸν αὐτῶν, τὸ ἀμειβόμενον διὰ ποσοστῶν ἢ φιλοδωρημάτων, καίτοι κατὰ τὴν § 1 τοῦ ἰδίου ἄρθρου οἱ λοιποὶ ἐργοδόται, οἱ ἀπασχολοῦντες προσωπικὸν κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἀμειβόμενον, ἀπαλλάσσονται τῆς τοιαύτης ὑποχρεώσεως, δὲν ἀντίκειται εἰς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Συντάγματος τοῦ 1911, τὸ ὁρίζον ὅτι «οἱ Ἕλληνες εἶναι ἴσοι ἐνώπιον τοῦ νόμου», διότι οἱ εἰς τὰ κουρεῖα καὶ κομμωτήρια ἐργαζόμενοι, διαφέροντες τῶν λοιπῶν μισθωτῶν, τῶν ἀμειβομένων διὰ ποσοστῶν ἢ φιλοδωρημάτων, κατὰ τὸ εἶδος τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν, ἀποτελοῦσιν ἰδιαιτέραν κατηγορίαν μισθωτῶν καὶ συνεπῶς ἡ Διοίκησις δὲν ἐκωλύετο ἐκ τῆς ἀνωτέρω συνταγματικῆς διατάξεως, ὅπως κατὰ διάφορον τρόπον ρυθμίσῃ τὰ τῆς χορηγήσεως δώρου εἰς αὐτούς. Ὁ τὰ ἀντίθετα ὄθεν ὑποστηρίζων τρίτος λόγος τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως τυγχάνει ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

Κατ' ἀκολουθίαν δέον ν' ἀπορριφθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις καὶ γίνῃ δεκτὴ ἡ ὑπὸ κρίσιν παρέμβασις.

ΑΤΟΜΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΜΙΣΘΟΥ ΥΠΕΡ ΤΑ ΝΟΜΙΜΑ ΟΡΙΑ

Ὁρισμοί ἄρθρου 680 § 3 Α.Κ.— Ὑπερίσχυσις ἀτομικῶν συμβάσεων περὶ μισθοῦ ὑπὲρ τὰ ὅρια τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.— Διάταξις συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας 4 Νοεμβρίου 1947 περὶ μὴ ὑπερβάσεως ὁρίων αὐτῶν.— Ἀκυρότης αὐτῆς, ὡς ἀντικειμένης πρὸς τὸ ἄρθρ. 680 Α.Κ.— Προσαύξησις μισθοῦ καὶ ἡμερομισθίων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας δι' ὑπ' ἀριθ. 29488)2592)1949 Υ.Α.— Καθορισμὸς κατωτάτων καὶ οὐχὶ ἀνωτάτων ὁρίων ἀποδοχῶν.— Ἐξουσιοδότησις Ν. 28)1944 πρὸς καθορισμὸν ἀποδοχῶν.

Ἀντικειμένων καὶ πάλιν δικαστικῆς κρίσεως εἶναι, ἂν νομίμως ἐπιτρέπεται συνομολόγησις μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου ὑπὲρ τὰ ὅρια τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ τῶν κατὰ Ν. 28|1944 ἐκδιδομένων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.

Σαφῆς ἐν τῇ συλλογιστικῇ αὐτῆς ἡ καταχωριζομένη κατωτέρω ἀπόφασις καταλήγει εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι αἱ τοιαῦται συμφωνίαι εἶναι καθ' ὅλα ἔγκυροι.

Τὸ ζήτημα, ὡς γνωστόν, ἀπησχόλησεν ἐκανεἰλειμμένως τὴν θεωρίαν καὶ δικαστηριακὴν πρᾶξιν (βλέπε σχετικῶς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 607 ἐπ., ἔνθα παραπομπαὶ εἰς συγγραφεῖς καὶ νομολογίαν).

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 10, 427), ὅτι διὰ τὴν ἀσφαλῆ κρίσιν περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ Ν. 28|1944 ἀποφασιστικὰ εἶναι τὰ αὐτόθι σημειούμενα σχετικὰ νομοθετικὰ κείμενα.

Τὴν ἰδαιτέραν προσοχὴν τοῦ ἑρμηνευτοῦ πρέπει νὰ ἐπισύρῃ, μεταξὺ τῶν ἐν λόγῳ σχετικῶν νόμων, αὐτὸς οὗτος ὁ Α.Ν. 690|1945 «περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 28|1944 «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν ὅπως προβαίνουν εἰς καθορισμὸν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων» (ΕΕΔ 4, 665).

Ὁ Ἀναγκαστικὸς οὗτος Νόμος, εἰς τὸν ὁποῖον ἀναφέρεται ἡ ἐν λόγῳ δικαστικὴ ἀπόφασις —καὶ εἶναι, καθ' ὅσον γνωρίζομεν, ἡ μόνη ἡ ὁποία χρησιμοποιεῖ τὸν ἐν λόγῳ νόμον, ἵνα φθάσῃ εἰς τὸ ἑρμηνευτικὸν συμπέρασμά της (αἱ λοιπαὶ δικαστικαὶ ἀποφάσεις, αἱ ὁποῖαι ἠκολούθησαν τὴν ἄποψιν ὅτι ἀκύρως συνομολογοῦνται ἀτομικαὶ συμβάσεις περὶ καθορισμοῦ μισθοῦ ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια προσεκολλήθησαν ἐμμόνως εἰς τὴν κατασκευὴν ὅτι ὁ Νόμος 28|1944 ἀπέβλεψε πρωτίστως εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας),—παρέχει τὴν ἀσφαλῆ περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ Ν. 28|1944 κρίσιν.

Συμπληρῶν ὁ Νόμος οὗτος τὸν Ν. 28|1944 ὁρίζει: Πᾶς ἐργοδότης μὴ καταβάλλων ἐμπροθέσμως τὰς ὀφειλομένας ἀποδοχάς, τὰς καθωρισμένας εἴτε ὑπὸ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἴτε ὑπὸ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἴτε ὑπὸ διοικητικῶν πράξεων τιμωρεῖται...

Ταῦτα πρέπει νὰ σημαίνουν κατὰ πᾶσαν, νομίζομεν, γνώμην, ὅτι ὁ Νόμος 28|1944 (τοῦ ὁποίου τμῆμα ἀποτελεῖ ὁ Α.Ν. 690|1945) ἀναγνωρίζει ὡς νομίμους μεθόδους καθορισμοῦ μισθοῦ συγχρόνως τὴν διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, διὰ διοικητικῶν πράξεων (Ν. 28|1944) καὶ δι' ἀτομικῶν συμβάσεων, τῶν τελευταίων τούτων φυσικὰ ἐφ' ὅσον εἶναι εὐνοϊκώτεραι, διότι ἄλλως καθίστανται ἄκυροι.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3255|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μ. Κυριλλόπουλος**

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 680 § 3 Α.Κ. οἱ πρὸς τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἀντιτιθέμενοι ὅροι τῶν κατ' ἰδίαν συμβάσεων ἐργασίας, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι εὐνοϊκώτεροι διὰ τὸν ἐκμισθωτήν, εἶναι ἄκυροι, ἀντὶ τούτου δὲ ἰσχύουν οἱ ὅροι τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως. Ἐκ τούτου καὶ κατ' ἀντιδιαστολὴν ἕπεται, ὅτι οἱ εὐνοϊκώτεροι ὅροι τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ὑπερισχύουν τῶν ὅρων τῆς συλλογικῆς συμβάσεως. Ἡ διάταξις αὕτη, ρυθμίζουσα θεμελιώδες ζήτημα τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, δημοσίας τάξεως τυγχάνει καὶ δὲν δύναται νὰ καταργηθῇ δι' ἀντιθέτου διατάξεως συλλογικῆς συμβάσεως, ὡς δὲν δύναται δι' ἀντιθέτου διατάξεως συλλογικῆς συμβάσεως νὰ καταργηθῶσι καὶ τροποποιηθῶσι δυσμενῶς διὰ τὸν μισθωτὸν οἱ λοιποὶ δημοσίας τάξεως κανόνες τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, οἱ ρυθμίζοντες τὰ τοῦ χρόνου προειδοποιήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐν τῇ καταγγελίᾳ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, χρόνου ἀδείας, χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας κλπ. Αἱ ἀπὸ 4.11.47 συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατοτεχνιτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ὥρισαν, ὅτι τὰ ἐν ταῖς συμβάσεσι ταύταις καθωρισμένα κατώτερα ὅρια μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων δύνανται νὰ αὐξηθῶσι κατὰ 30 ο|ο, ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς βελτιώσεως τῆς ποσοτικῆς καὶ ποιοτικῆς ἀποδόσεως τοῦ μισθωτοῦ, ὡς καὶ ὅτι ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύναται νὰ γίνῃ ὑπέρβασις μεγαλυτέρα τοῦ ποσοστοῦ τούτου. Ἡ διάταξις ὅμως αὕτη, ἀντιτιθεμένη πρὸς τὸ ἄρθρ. 680 § 3 τοῦ Α.Κ., ἄκυρος τυγχάνει. Ἐπηκολούθησε ἡ κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ν. 28|1944 ἐκδοθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 29488|1949, δι' ἧς ἡ προαιρετικῶς χορηγουμένη κατὰ τὰς συλλογικὰς συμβάσεις αὔξησις τοῦ 30 ο|ο κατέστη ὑποχρεωτική. Ἡ ἀπόφασις αὕτη δὲν ἐπαναλαμβάνει τὴν διάταξιν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, καθ' ἣν ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύναται νὰ γίνῃ ὑπέρβασις τοῦ ποσοστοῦ τούτου. Τοὐναντίον ἐν ἄρθρ. 4 ὁρίζει, ὅτι, ἐὰν ἡ χορηγηθεῖσα αὔξησις εἶναι μεγαλυτέρα, διατηρεῖται. Διὰ τῆς ἀποφάσεως δὲν ταύτης καθωρίσθησαν κατώτατα καὶ οὐχὶ ἀνώτατα ὅρια μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων. Ὅτι τοιαύτη ἦτο ἡ πρόθεσις τῶν ἐκδοσάντων τὴν ἀπόφασιν ταύτην Ὑπουργῶν, ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τῶν μεταγενεστέρως ἐκδοθεισῶν κοινῶν ἀποφάσεων τῶν α) τῆς ὑπ' ἀριθ. 17590]

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Τύχη έξαιρέσεων ὑπαγωγῆς μισθωτῶν εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας μετὰ τὸ Ν.Δ. 1255|1949

Στοιχεῖα ἀγωγῆς περὶ καταβολῆς μισθοῦ ἐν ἀκύρῳ ἀπολύσει.—Ἀπόδειξις κύρους ἀπολύσεως βαρύνει τὸν ἐργοδότην.—Κύκλος ἀσφαλιζομένων κατὰ τῆς ἀνεργίας προσώπων μετὰ τὸ Ν.Δ. 1255|1949.—Κατάργησις προϋφισταμένων ἐξαιρέσεων ὑπαγωγῆς κατηγοριῶν μισθωτῶν εἰς ἀσφάλισιν Ταμείου Ἀνεργίας.—Σχέσις εἰδικοῦ νόμου πρὸς γενικόν.—Ὑπαγωγὴ εἰς ἀσφάλισιν καὶ προσωπικοῦ Τραπεζῶν.

Πρόκειται περὶ ἀπολύσεως μισθωτοῦ, ὑπηρετοῦντος παρὰ τῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος, χωρὶς νὰ τηρηθῇ ἡ συνδεομένη, ὡς γνωστόν, πρὸς τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας διαδικασία τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν, ἐν ἁρμονίᾳ καὶ πρὸς τὴν διὰ σειρᾶς προηγουμένων ἀποφάσεων αὐτοῦ δεκτὴν γενομένην ἄποψιν ὅτι μετὰ τὸ Ν.Δ. 1255|1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945 (ΕΕΔ 8, 961), ὑπὸ τὴν ἰσχὺν τοῦ ὁποίου ἐγένετο ἡ συγκεκριμένη ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ, κατηργήθησαν αἱ προϋφισταμέναι αὐτοῦ νομοθετικαὶ ἐξαιρέσεις ὑπαγωγῆς κατηγοριῶν τινων εἰς τὸν Ν. 118|1945, τεθείσης νέας βάσεως ὡς πρὸς τὰ ἀσφαλιζόμενα κατὰ τὸν Ν. 118|1945 πρόσωπα (βλέπε Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 2383|1951, εἰσηγητὴς *Γ. Καραμάνος*, ΕΕΔ 10, 446, Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 6598|1951, εἰσηγητὴς *ὁ αὐτός*, ΕΕΔ 10, 738 καὶ λοιπὰς αὐτόθι παραπομπάς) ἀποφαίνεται, ὅτι διὰ τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 κατηργήθη καὶ ἡ κατὰ τὸ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 118|1945 ὑφισταμένη πρότερον ἐξαίρεσις ὑπαγωγῆς τῶν τραπεζιτικῶν ὑπαλλήλων εἰς τὸν Ν. 118|1945 (οὕτω καὶ αἱ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 409|1951, εἰσηγητὴς *Γ. Κορκάρης*, ΕΕΔ 10, 310, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 710|1951, εἰσηγητὴς *Ν. Οἰκονόμου*, ΕΕΔ 10, 313, Γνωμ. Νομικοῦ Συμ.

1950 περὶ χορηγήσεως δώρου Πάσχα 1950 (ἄρθρ. 12§ 3), καθ' ἣν, ἂν ὁ ἐργοδότης καταβάλλῃ εἰς τοὺς παρ' αὐτῷ ἀπασχολουμένους μισθωτοὺς μισθὸν καὶ ἡμερομίσθιον ὑψηλότερον τοῦ καθοριζομένου ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων κλπ., τὸ ἐπὶ πλέον τοῦτο ποσὸν δὲν συμψηφίζεται εἰς τὴν παροχὴν τοῦ ἄρθρ. 1 τῆς παρούσης β) τῆς ὑπ' ἀριθ. 68500|1950 κοινῆς ἀποφάσεως, ὁριζούσης τὰ αὐτὰ γ) τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750|51 κοινῆς ἀποφάσεως, ἥτις προσαυξάνει μισθοὺς καὶ ἡμερομίσθια, καταβαλλόμενα καὶ πέραν τῶν κατωτάτων ὁρίων. Ἄλλως, καὶ ἐπὶ τῇ ἐκδοχῇ ὅτι διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|1949 κοινῆς ἀποφάσεως καθωρίσθησαν ἀνώτατα ὅρια μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, ὧν ἡ ὑπέρβασις δι' ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπαγορεύεται, ἡ ἀπόφασις αὕτη κατὰ τοῦτο εἶναι ἄκυρος, ὡς ἀντικειμένη εἰς τὸ ἄρθρ. 680 § 3 τοῦ Α.Κ., ἀλλὰ καὶ ὡς ἐκδοθεῖσα καθ' ὑπέρβασιν τῆς ὑπὸ τοῦ Ν. 28|1944 χορηγηθείσης ἐξουσιοδοτήσεως καὶ τοῦτο διότι ὁ νόμος 28|1944 παρέσχε ἐξουσιοδότησιν εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας νὰ ὁρίζουν κατώτατα ὅρια μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, ἡ ὑπέρβασις τῶν ὁποίων, γινομένη δι' ἀτομικῶν συμβάσεων, ἔγκυρος καὶ ἰσχυρὰ τυγχάνει. Τοῦτο σαφῶς συνάγεται καὶ ἐκ τοῦ συμπληρώσαντος τὸν Ν. 28|1944 Α.Ν. 690|1945, καθ' ὃν πᾶς ἐργοδότης, μὴ καταβάλλων ἐμπροθέσμως εἰς τοὺς παρ' αὐτῷ ἀντὶ μισθοῦ ἀπασχολουμένους τὰς εἰς τούτους ὡς ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας ὀφειλομένας ἀποδοχὰς ἢ πᾶσης φύσεως χορηγίας, τὰς καθωρισμένας ὑπὸ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ τῆς ὁπαλληλικῆς συμβάσεως, εἴτε ὑπὸ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἴτε ὑπὸ διοικητικῶν πράξεων, εἴτε ὑπὸ τοῦ νόμου ἢ ἐθίμου, τιμωρεῖται κλπ. Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ἀναγνωρίζεται ἀρκούντως σαφῶς ἡ μεταγενεστέρως καὶ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 680 § 3 τοῦ Α. Κ. κατοχυρωθεῖσα ἀρχή, ὅτι, ἐὰν συνεφωνήθη διὰ τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας μισθὸς ἀνώτερος τοῦ ὑπὸ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἢ τῆς διοικητικῆς ἀποφάσεως καθωρισμένος, ἐγκύρως ἀναζητεῖται οὗτος καὶ ἡ καθυστέρησις αὐτοῦ συνιστᾷ ποινικὸν ἀδίκημα. Δὲν δύνανται ἑπομένως αἱ Ὑπουργοὶ Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας διὰ τῶν κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Ν. 28|1944 ἐκδιδομένων ἀποφάσεών των νὰ καθορίζουν ἀνώτατα ὅρια ἀποδοχῶν, ὧν ἡ διὰ τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ὑπέρβασις ἀνεπίτρεπτος νὰ τυγχάνῃ, ἀπόφασις δὲ αὐτῶν, τοιοῦτον περιεχόμενον ἔχουσα, ἄκυρος τυγχάνει, ὡς ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ὡς ἄνω νόμου καὶ ἑπομένως ὡς καθ' ὑπέρβασιν αὐτοῦ ἐκδοθεῖσα (ὅρα Α.Π. 309|1950, ΕΕΔ 9, 517, *Καποδίστριαν*, ἐν Θέμ. ΞΒ' 180, Α.Π. 60|1951, ΕΕΔ 10, 290, *Κ. Σερράου*, ἐν ΕΕΔ 10, 293). Συμπέρασμα τῶν ἀνωτέρω εἶναι, ὅτι νομίμως διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας καθωρίσθησαν αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ ἐνάγοντος εἰς ποσὸν ἀνώτερον τῶν καθοριζομένων ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καὶ δέον ὅπως, δεκτῆς γινομένης τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς κατὰ τὸ κεφάλαιον τοῦτο, ὑποχρεωθῇ ὁ ἐναγόμενος καὶ καταβάλῃ τῷ ἐνάγοντι τὰς συμβατικῶς καθορισθείσας ἀποδοχὰς τοῦ ἐνδίκου χρόνου, ἤτοι 50 ἡμερομισθίων πρὸς 50.000=2.500.000.

βουλίου τοῦ Κράτους 539]1951. εἰσηγητὴς *Κ. Σαμαλέας*, ΕΕΔ 10, 814).

Περὶ τῆς διὰ τοῦ Ν.Δ. 1255]1949 καταργήσεως τῆς πρὸ αὐτοῦ ἐξαιρέσεως ἐκ τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ προσωπικοῦ τῶν Τραπεζῶν κάμνει λόγον καὶ ἡ εἰσηγητικὴ τοῦ Ν.Δ. 1255]1949 ἔκθεσις (ΕΕΔ 8, 905), καθ' ἣν : 'Ωσαύτως καταργεῖται ἡ ἰσχύουσα ἐξαίρεσις ἐκ τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ προσωπικοῦ τῶν Τραπεζῶν. Εἶναι ἀληθές, ὅτι τὸ τελευταῖον τοῦτο, λόγῳ τῆς μονιμότητος, τῆς ὁποίας ἐν μεγάλῳ μέτρῳ ἀπολαύει, δὲν ἀντιμετωπίζει ὀξὺν τὸν κίνδυνον τῆς ἀνεργίας. 'Ο λόγος ὅμως οὗτος ἀκριβῶς, ἤτοι ἡ ἀσφάλισις τῆς θέσεώς του, ἐπιβάλλει εἰς αὐτό, ἐφ' ὅσον ἤθελε καθιερωθῇ καὶ εἰσφορὰ ἐῶν ἠσφαλισμένων, καὶ τοὺς ἐργοδότας του τὴν ἠθικὴν ὑποχρέωσιν, ὅπως ἐκ λόγων ἀλληλεγγύης συνεισφέρουν ὑπὲρ τῶν μισθωτῶν, δι' οὓς ἄμεσος συνεχῶς ἐπικρέμαται ὁ κίνδυνος ἀπωλείας τῆς ἐργασίας των.

Ἐνδιαφέρουσα γενικώτερον εἶναι ἡ ὑπὸ τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου τοποθέτησις τοῦ βάρους ἀποδείξεως ἐν ἀγωγῇ περὶ ἀκύρου ἀπολύσεως.

Ἡ ἀπόφασις δέχεται, ὅτι στοιχεῖον τῆς ἀγωγῆς εἶναι μόνον ἡ σύμβασις ἐργασίας καὶ ἡ μὴ ἀποδοχὴ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ καὶ ταῦτα εἶναι ἀποδεικτέα ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος (οὕτω καὶ ἡ Α.Π. 407]1947, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 7, 172, βλέπε καὶ νομολογίαν τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας ἐν ΕΕΔ 6, 457 ἐπ.).

Τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἀποδεικτέον, κατ' ἔνστασιν, ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, κατ' ἀντένστασιν δὲ ὁ ἐνάγων μισθωτὸς δύναται νὰ προτείνῃ ἀκυρότητα (βλέπε καὶ Α.Π. 173]1951, Β' Τμήματος, εἰσηγητὴς *Γ. Ἠλιόπουλος*, ΕΕΔ 10, 568, καθ' ἣν ἡ ἀντένστασις τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνάγοντος ὅτι δὲν περιελήφθη ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ τῆς καταγγελίας ὁ ἀριθμὸς τοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου τοῦ Ι.Κ.Α. κατὰ τῆς κηρυκτικῆς τῆς ἀγωγῆς ἐνστάσεως τοῦ ἐκκαλουμένου ἐναγομένου παραδεκτῶς προτείνεται κατ' ἄρθρ. 747 § 2 Πολ. Δικ. τὸ πρῶτον παρὰ τῷ Ἐφετείῳ, καίτοι ὁ ταύτην συνιστῶν ἰσχυρισμὸς εἶναι νέος, ἀφοῦ οὗτος συντελεῖ πρὸς ἀπολογίαν κατὰ τῆς ἐφέσεως, χωρὶς νὰ μεταβάλληται ἡ βάσις καὶ τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγωγῆς).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 7943]1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Ψιλόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Καραμάνος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Δημακόπουλος, Ι. Καποδίστριας

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ἐξετίθετο, ὅτι ὁ ἐνάγων, συνδεόμενος μετὰ τῆς ἐναγομένης διὰ συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἀπελύθη ἄνευ τηρήσεως τῶν νομίμων διατυπώσεων καὶ τῶν ὑπὸ τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς ὁριζομένων καὶ ἐζήτει, λόγῳ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεώς του, τοὺς ἀπὸ ταύτης μισθούς του. Εἰς τὴν ἐναγομένην μετὰ ταῦτα προσήκει ὁ ἰσχυρισμὸς καὶ ἡ ἀπόδειξις ὅτι δὲν εἶναι ὑπερήμερος περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος, διότι ἡ ἀπόλυσις του εἶναι ἔγκυρος, ὡς τηρηθειῶν τῶν νομίμων καὶ τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς διατυπώσεων διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας. Στοιχεῖον τῆς ἀγωγῆς δὲν εἶναι ἡ ἐπίκλησις καὶ ἀπόδειξις τοῦ κύρους ἢ μὴ τῆς ἀπολύσεως, ἀλλὰ μόνον ἡ ἀπόδειξις τῆς συμβάσεως καὶ τῆς προσφορᾶς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος εἰς τὴν ἐναγομένην καὶ αὕτη ἀντιτάσσουσα τὸν καταλυτικὸν ἰσχυρισμὸν τῆς ἀπολύσεως δέον ν' ἀποδείξῃ ταῦτον (Α.Π. 407]1947, ΕΕΔ τ. 7, σελ. 172, *Κωνσ.* Ἐνοχ. Εἰδ. 316, Ἐκδ. 1948). Ἀληθὲς τυγχάνει ὅτι ἡ ἐκ τῆς παραβάσεως τοῦ Ν. 118 ἀκυρότης εἶναι σχετικὴ καὶ δέον νὰ προβάλλεται ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἀμέσως ἢ καὶ ἐμμέσως ἐντὸς ὁρισμένης προθεσμίας, ἐκ τούτου ὅμως δὲν ἕπεται, ὅτι βαρύνεται εἰς ἀπόδειξιν τοῦ ἀκύρου ταύτης κατ' ἀντιστροφὴν τῶν κρατουσῶν δικονομικῶν ἀρχῶν περὶ βάρους ἀποδείξεως, καθ' ἃς ὁ προτείνων τὸ ἀνίσχυρον δικαιοπραξίας ὑποβάλλει ἔνστασιν καὶ ὑποχρεοῦται εἰς ἀπόδειξιν αὐτῆς. Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ ἦτο ὡρισμένη, μνημονεύουσα ὅτι δὲν ἐτηρήθησαν αἱ νόμιμοι προϋποθέσεις διὰ τὴν ἀπόλυσίν του ἐκ τῆς θέσεως, ἣν εἶχε βάσει συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ἐν Ἀθήναις, ἔνθα κατὰ νόμον ὀφείλεται ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ ἦτο ὑποχρεωτικῶς ἀσφαλιστέος οὗτος εἰς ἀσφαλιστικὸν Ὀργανισμὸν κατὰ τῆς ἀσθενείας κτλ. (ὅρα Α.Π. 173]1951, ΕΕΔ τ. 10, σελ. 568, Α.Π. 650]1950, ΕΕΔ τ. 10, σελ. 109). Ὀρθῶς καὶ κατὰ ταῦτα ἡ ἐκκαλουμένη ἔκρινεν, ὅτι ἡ ἐναγομένη, μὴ ἀποδείξασα τὴν τήρησιν τῶν διατυπώσεων τοῦ Ν. 118, ἀναγκαίων κατὰ τ' ἀνωτέρω διὰ τὸ κῦρος τῆς προκειμένης ἀπολύσεως, τυγχάνει ὑπερήμερος περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος καὶ νομίμως ὑπεχρέωσε ταύτην νὰ καταβάλῃ αὐτῷ τοὺς ἀπὸ τῆς παρανόμου ἀπολύσεώς του καὶ ἐντεῦθεν μισθούς του. Ἀπορριπτέαι ὅθεν τυγχάνουν οἱ δεύτερος καὶ τρίτος λόγοι ἐφέσεως κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 966]51 ἄνω ἀποφάσεως, ὡς ἐπὶ ἐναντίων προϋποθέσεων ἐρειδόμενοι.

Διὰ τοῦ Ν. Δ. 1255]1949, κατὰ τροποποίησιν τῶν μέχρι τότε κρατούντων, ἐρρυθμίσθη ἄλλως τὸ ζήτημα τῶν ὑπαγομένων μισθωτῶν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας καὶ, ἐνῷ πρότερον τοῦτο ἐκρίνετο ἐκ τοῦ εἴδους τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως τοῦ ἀπασχολοῦντος τὸν μισθωτὸν ἐργοδότου, ἤδη ταῦτα ρυθμίζεται ἐκ τῆς ἰδιότητος τοῦ ἐργαζομένου ὡς μισθωτοῦ ἠσφαλισμένου κατὰ τῆς ἀσθενείας καὶ τῆς ἀπασχολήσεως αὐτοῦ εἰς κέντρον ἀσφαλίσεως (ὅρα τὴν ὑπ' ἀριθ. 56300]1949 Ἐγκλ. Ὑπ. Ἐργασίας, ΕΕΔ τόμ. 9, σελ. 34) τοῦ ὅλου ζητήματος τεθέντος ἐπὶ νέας βάσεως, καθορισθεισῶν σαφῶς ἐν ἄρθρῳ 1 § 2 ἐδάφ. 2 τῶν ἐξαιρέσεων ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. 118, εἰς ἃς δὲν περιελαμβάνοντο οἱ ὑπηρετοῦντες εἰς Τραπέζας τοῦ Ν. 683. Ἐντεῦθεν προκύπτει, ὅτι ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 § 2 Ν.Δ. 8]11.5.1946 ἐξαίρεσις ἀπὸ τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας τῶν ἐν νόμῳ 683]1946 τραπεζιτικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐν αἷς καὶ ἡ ἐναγομένη, δέον νὰ κριθῇ ἐκ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΜΟΝΟΜΕΡΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΟΡΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μείωσις νομίμου μισθοῦ εἰς κατώτερα ὅρια καὶ ἔννομοι συνέπειαι

Μισθὸς ὁδηγῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων — Μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ ὅρων συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ ἐργοδότου διὰ μειώσεως ἀποδοχῶν.— Συνέπεια ὑπὸ τὸν Ν. 2112|1920 καὶ ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.—Ἀκυρότης μειώσεως νομίμων ἀποδοχῶν εἰς κατώτερα ὅρια.—Ὑποχρέωσις ἐργοδότου εἰς καταβολὴν μισθοῦ μετὰ τὴν παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν.— Ὑποχρέωσις μισθωτοῦ εἰς προεκτέλεσιν συμβάσεως.—Ἔλλειψις ἄλλως δικαιώματος μισθοῦ.

Διὰ μακρῶν ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις ἐρευνᾷ τὸ ἐνδιαφέρον θέμα τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» (ἐφαρμοζόμενον ἀναλογικῶς καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, Α.Π. 309|1950, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 9, 516) μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων συμβάσεως ἐργασίας.

Ἐν πρώτοις δέχεται τὴν καὶ ὑπὸ τῆς Α.Π. 321|1949 (εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 8, 678) ἐπικρουομένην ὡς ὀρθὴν ἄποψιν, ὅτι δὲν ἀποτελεῖ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ Ν. 2112|1920 μονομερῆ «βλαπτικὴν» μεταβολὴν τῶν ὅρων συμβάσεως ἐργασίας ἡ ἀντιτιθεμένη εἰς κανόνα δημοσίας τάξεως ἐνέργεια τοῦ ἐργοδότου, ἡ ὁποία εἶναι, κατὰ τὸ ἄρθρον 174 Α.Κ., ἄκυρος, θεωρεῖται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 180 Α.Κ., ὡς μὴ γενομένη καὶ ἐπομένως δὲν ἐπιφέρει καὶ βλάβην εἰς τὸν μισθωτόν.

Οὕτω ἔχει ὀρθῶς καὶ παγίως νομολογηθῆ, ὅτι ἡ μείωσις τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ ἀποτελεῖ μὲν κατ' ἀρχὴν τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 Ν. 2112|1920 μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας (βλ. μνμγ. ἐν ΕΕΔ 8, 230), ἀλλ' ἡ διάταξις αὕτη, θεσπισθεῖσα καθ' ὃν χρόνον δὲν ἴσχυε τὸ σύστημα τοῦ νομικοῦ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἔδαφος ἐφαρμογῆς ὑπὸ τοῦτον, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ μειώσεως μισθοῦ καθωρισμένου ὑπὸ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, διαιτητικῆς ἢ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 7, 533, ΕΕΔ 8, 536, ΕΕΔ 8, 675, *Β. Βασιλείου*, ΕΕΔ 7,627).

Ἡ συνέπεια τῆς ἀπόψεως αὐτῆς εἶναι, ὅτι καὶ ἂν ὁ μισθωτὸς παραμείνῃ ἐργαζόμενος καὶ μετὰ τὴν δήλωσιν τοῦ ἐργοδότου ὅτι περικόπτει τὸν νόμιμον μισθὸν εἰς κατώτερα τοῦ νομίμου ὅρια, δὲν κινδυνεύει νὰ θεωρηθῇ ἀποδεχόμενος τὸν νέον αὐτὸν ὅρον τῆς συμβάσεως (πρβλ. Α.Π. 321|1949, ἔνθ' ἀνωτ.), ἀφοῦ κατ' ἄρθρ. 3 Α.Κ. διὰ τῆς ἰδιωτικῆς βουλήσεως δὲν δύναται νὰ ἀποκλεισθῇ ἡ ἐφαρμογὴ κανόνων δημοσίας τάξεως.

Ἂν ἡ ἀντίπαλος ἄποψις ἠδύνατο νὰ εἶναι ὀρθὴ ἐν τῷ ἰσχύοντι δικαίῳ, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν ἐκτεθεῖσαν ἀνωτέρω, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐστηρίχθη καὶ ἡ ἐφεσιβάλλουσα ἀπόφασις, ἐν τούτοις ἡ ἔφεσις ἔπρεπε νὰ ἀπορριφθῇ ὡς ἀβάσιμος, διότι ἡ ἐφεσίβλητος ἐξεδήλωσε μὲν τὴν ἀντίθεσίν της πρὸς τὴν μείωσιν τοῦ μισθοῦ της, ἀλλὰ δὲν ἐπῆλθε διακοπὴ τῆς ἐργασίας της, ἀλλ' ἐξηκολούθησε νὰ ἐργάζεται καὶ μετὰ τὴν δήλωσιν αὐτήν, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐστηρίχθη καὶ ἡ ἐφεσιβάλλουσα ἀπόφασις, ἐν τούτοις ἡ ἔφεσις ἔπρεπε νὰ ἀπορριφθῇ ὡς ἀβάσιμος, διότι ἡ ἐφεσίβλητος ἐξεδήλωσε μὲν τὴν ἀντίθεσίν της πρὸς τὴν μείωσιν τοῦ μισθοῦ της, ἀλλὰ δὲν ἐπῆλθε διακοπὴ τῆς ἐργασίας της, ἀλλ' ἐξηκολούθησε νὰ ἐργάζεται καὶ μετὰ τὴν δήλωσιν αὐτήν,

θη, τότε θά καθίστατο προβληματική ή όμαλή έφαρμογή των συλλογικών συμβάσεων έργασίας (διά νά άναφέρωμεν ένα έκ των τρόπων τοῦ νομικοῦ καθορισμοῦ τῶν άποδοχῶν), άφοῦ, ὁ ἐργοδότης, μή καταβάλλων τάς δι' αὐτοῦ καθορισμένας άποδοχάς, αἱ ὁποῖαι, ἐν τούτοις, κατ' ἄρθρ. 3 Α.Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περί συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» θεωροῦνται ἐκ τοῦ νόμου περιεχόμεναι εἰς τήν ἀτομικήν σύμβασιν ἐργασίας, θά ἐθεωρεῖτο ἁπλῶς ὡς μεταβάλλων μονομερῶς τούς ὅρους τῆς συμβάσεως ἐργασίας, μέ μόνας τάς ἐκ τοῦ ἄρθρ. 7 Ν. 2112 συνεπείας.

Ἐξ ἄλλου, εἶναι ἀληθές, ὡς προκύπτει καί ἐκ τοῦ ἄρθρου 656 Α.Κ., ὅτι ὁ μισθός καταβάλλεται μετά τήν παροχήν τῆς ἐργασίας, ὑποχρεοῦται δηλαδή ὁ ὀφειλέτης τῆς ἐργασίας μισθωτός εἰς προκαταβολήν τῆς ἐργασίας του, αἰτούμενος δέ προκαταβολικῶς τόν μισθόν ἀποκρούεται διά τῆς ἐνστάσεως τοῦ μή ἐκπληρωθέντος συναλλάγματος (*Ζέπος*, Ἐνοχ., Β' Μέρος, Εἰδικόν, Τεῦχος δον, σελ. 352), ἑπομένως θά ἔπρεπε εἰς τήν περίπτωσιν ταύτην, ὡς δέχεται ἡ κατωτέρω πρωτοδικιακή ἀπόφασις, νά προσφερθῇ ὁ μισθωτός εἰς παροχήν τῆς ἐργασίας του καί νά μή ἀποχωρήσῃ ἐξ αὐτῆς, ἵνα δικαιοῦται τοῦ μισθοῦ του.

Τότε θά ὑπῆκειτο ὑπερημερία τοῦ ἐργοδότου περί τήν καταβολήν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ καί ὡς ἔχει νομολογηθῇ (Α.Π. 870|1948, εἰσηγητής *Ν. Κάτελας*, ΕΕΔ 7, 23, Α. Π. 587|1950, εἰσηγητής *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 10, 15) κατ' οὐδεμίαν διάταξιν νόμου ἡ καθυστέρησις τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ ἀποτελεῖ καταγγελίαν συμβάσεως, ἐκτός ἄν γίνεται πρός ἐξαναγκασμόν εἰς παραίτησιν (Α.Π. 89|1951, εἰσηγητής *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 10, 358).

Ὁ μισθωτός ὅμως, συνεχίζων τήν ἐργασίαν του, ἐφ' ὅσον κατ' ἄρθρ. 656 § 1 ὁ μισθός (ἐκτός ἐναντίας συμφωνίας ἤ συνηθείας) καταβάλλεται εἰς τό τέλος ἑκάστου τῶν ὡρισμένων χρονικῶν διαστημάτων, ἔχει κατά τοῦ ἐργοδότου ληξιπρόθεσμον ἀξίωσιν καί δικαιοῦται, κατ' ἄρθρ. 325 Α.Κ., νά ἀρνηθῇ τήν ἐκπλήρωσιν τῆς παροχῆς του, μέχρις ὅτου ὁ δανιστής ἐργοδότης ἐκπληρώσῃ τήν βαρύνουσαν αὐτόν ὑποχρέωσιν (βλέπε *Π. Ζέπον*, Ἐνοχ., Β' Μέρος, Εἰδικόν, Τεῦχος Γ', σελ. 352, *τόν αὐτόν*, ἐν Ἑρμ.ΑΚ ὑπ' ἄρθρ. 325).

Εἰς τήν περίπτωσιν ὅμως τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως πρόκειται περί δηλώσεως τοῦ ἐργοδότου ὅτι ἐφεξῆς δέν θά καταβάλλῃ τόν συμφωνημένον (νόμιμον) μισθόν, ἀλλά μειωμένον καί ἑπομένως δέν εἶχεν ὁ μισθωτός καί ληξιπρόθεσμον ἀπαίτησιν, ἵνα ἀσκήσῃ τό δικαίωμα τῆς ἐπισχέσεως.

Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 459|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ι. Δέσπης**

Συνήγοροι οἱ κ.κ. Π. Τζόβας, Α. Καραμάνος

Συνομολογεῖται ἑκατέρωθεν, ὅτι ὁ ἐνάγων ἐργάσθη, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου διαρκείας, παρά τῇ ἐναγομένῃ ἑταιρίᾳ, ἀσκούσῃ ἐπιχείρησιν μεταφορᾶς πραγμάτων, ὡς ὁδηγός φορτηγοῦ αὐτοκινήτου κατά τόν ἐν τῇ ἀγωγῇ χρόνον μέ συμπεφωνημένον μισθόν 1.000.000 καί ὅτι τόν μισθόν του τοῦτον ἠλάττωσεν ἡ ἐναγομένη μονομερῶς εἰς 700.000. Συνεπῶς ἐνδιαφέρει ἡ διαπίστωσις, ἂν νομίμως ἐγένετο ὁ περιορισμός τῶν ἀποδοχῶν ἢ παρανόμως, ὅτε θά κριθοῦν καί αἱ συνέπειαι. Ἡ ἐναγομένη ἰσχυρίζεται, ὅτι ὁ μηνιαῖος μισθός ἐξ 1.000.000 ὑπερβαίνει τά τεθειμένα ἀνώτερα ὅρια ὑπό τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καί ὑπουργικῶν ἀποφάσεων διά λόγους γενικωτέρας κοινωνικῆς σκοπιμότητος καί συνεπῶς ἀποτελεῖ συμμόρφωσιν πρός τόν νόμον ἡ ἐλάττωσις τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐνάγοντος καί οὐχί παρανομίαν. Ὁ μισθός τῶν ὁδηγῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων διέπεται κατά τά κατώτερα ὅρια αὐτοῦ ὑπό τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῆς 18.9.1937 καί εἶναι ὅρχ. 3.250 μηνιαίως (ἐπιδόματα δέν προβλέπει αὕτη), μετ' ἀναπροσαρμογήν δέ καί προσαύξησιν (συλλογική σύμβασις ἐργασίας τῆς 4.11.47 καί 29488|49 Υ. Α.) δραχμαί 696.800.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 1|1949 διαιτητική ἀπόφασις, ἀνεξαρτήτως τῆς ἰσχύος ἢ μή ταύτης (ὅρα Σ. Ε. 30|51), ἀφορᾶ εἰς τούς ὁδηγούς φορτηγῶν αὐτοκινήτων (ἰδιωτικῆς χρήσεως (βιομηχανίας, ἑταιρίας, ἐμπορικάς ἐπιχειρήσεις, αἱτινες χρησιμοποιοῦν διά τήν ἐξυπηρέτησιν τῆς ἐπιχειρήσεώς των ἰδιωτικά φορτηγά αὐτοκίνητα). Συνεπῶς δέν ρυθμίζει τήν μισθοδοσίαν τοῦ ἐνάγοντος, ἐργαζομένου εἰς ἐπιχείρησιν μεταφορᾶς πραγμάτων, ὡς ἀβασίμως ἰσχυρίζεται ὁ ἐνάγων. Διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 21094|46 κοινῆς ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐργασίας, Μεταφορῶν ὡρίσθη καταβολή ἀποζημιώσεως ἴσης πρός τό ἑκάστοτε νόμιμον ἡμερομίσθιον ἢ πρός τά 1|25 τοῦ μηνιαίου μισθοῦ δι' ἑκάστην διανυκτέρευσιν ἐκτός ἕδρας. Ἐπιθανολογήθη ὅτι ὁ ἐνάγων ἐργαζόμενος ἐπραγματοποίει περί τάς 20 διανυκτερεύσεις ἐκτός ἕδρας. Ὡς ἐκ τούτου ἡ ἀποζημίωσίς του ἔδει νά ἀνέρχεται εἰς ποσόν πλέον τοῦ ἡμίσεος τοῦ κεκανονισμένου μισθοῦ του, ἤτοι πλέον τῶν 1.046.000. Πλήν οὗτος ἐλάμβανε ἐν συνόλῳ διά τε τήν ἐντός καί ἐκτός ἕδρας ἐργασίαν του μόνον 1.000.000. Ἐντεῦθεν ὁ ἰσχυρισμός τῆς ἐναγομένης ὅτι ὁ ἐνάγων ἐλάμβανε μηνιαίας ἀποδοχάς μείζονας τῶν κεκανονισμένων ἐλέγχεται ἀνακριβῆς, ἀνεξαρτήτως τοῦ ζητήματος ἂν ἐπιτρέπεται ἡ οὐ ὑπέρβασις τοῦ κεκανονισμένου μισθοῦ, μή ἀμφισβητηθέντος, ἄλλως πιθανολογηθέντος, ὅτι εἰς τό ποσόν τοῦ μισθοῦ ἐξ ἑνός ἑκατομμυρίου περιλαμβάνεται καί ἡ ἀποζημίωσις δι' ἐκτός ἕδρας ἐργασίαν.

Τοῦτοις συνεπῶς, εἴτε θεωρηθῇ ὅτι τό ποσόν 1.000.000 εἶναι μισθός μόνον ἢ μισθός καί ἀποζημίωσις, εἶναι ἀναμφισβήτητον, ὅτι ὑφίσταται μονομερής μεταβολή τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας βλαπτική διά τόν ἐνάγοντα, εἰς τήν πρώτην μέν περίπτωσιν ἐπερχομένη ἐγκύρως, ἀφοῦ μείωσις τοῦ ποσοῦ δέν θίγει τόν κεκανονισμένον διά διατάξεως δημοσίου συμφέροντος, οἷαι αἱ περί μισθοδοσίας διατάξεις, μισθόν ἐκ δραχμῶν 696.800,

εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἀκύρως, διότι ἡ μὴ καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως, ἐφ' ὅσον καὶ καθ' ὅσον αὕτη δὲν καλύπτεται ὑπὸ μισθοῦ μείζονος τοῦ κεκανονισμένου (ἔστω καὶ ἀνεπιτρέπτως) θίγει κανόνα δημοσίας τάξεως, οἷα ἡ εἰρημένη Υ.Α. 29094|46. Ἰστέον ὅμως ὅτι ὁσάκις ἡ μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ γίνεται κατ' ἐνάσκησιν δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου τίθεται εἰς τὸν μισθωτὸν τὸ δίλημμα ἢ νὰ συνεχίσῃ ὑπὸ τοὺς νέους ὅρους τὴν ἐργασίαν του, ὅπερ θὰ ἐσήμαινεν, ὅτι ἀποδέχεται τούτους, ἄνευ οὐδενὸς δικαιώματος ἀποζημιώσεως (νέα «σύμβασις» ἐργασίας), ἀφοῦ ἡ τυχὸν ἐπιφύλαξις δὲν θὰ ἔχῃ ἰσχὺν λόγῳ ἀντιθέσεώς της πρὸς τὴν ἐπιχειρουμένην πρᾶξιν (venire contra factum proprium) ἢ ν' ἀποχωρήσῃ, θεωρῶν τὴν μεταβολὴν ὡς καταγγελίαν, ὅτε θὰ δικαιωθῇ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 7 τούτου. Ἐγγύτερον ἐρευνῶντες τὴν σύμβασιν ἐργασίας ἀορίστου χρόνου παρατηροῦμεν, ὅτι ἐκ τῆς φύσεως τῆς συμβάσεως ταύτης ἔχει ὁ ἐργοδότης τὸ δικαίωμα, ἀντὶ νὰ διαρρήξῃ τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ὑποκείμενος εἰς ἀποζημιώσεις, νὰ μεταβάλῃ τοὺς ὅρους ταύτης, ὁπότε δυνατὸν νὰ εὑρῇ σύμφωνον τὸν μισθωτόν, ἀποδεχόμενον, ἔστω ὑπὸ τὴν πίεσιν ἰδιαιτέρων συνθηκῶν, τούτους. Ὡς ἀντίρροπον ὅμως τοῦ δικαιώματός του τούτου ὁ νομοθέτης παρέσχε τὴν εὐχέρειαν εἰς τὸν μισθωτὸν νὰ θεωρήσῃ τὴν μεταβολήν, ἂν αὕτη εἶναι βλαπτική, ἴσην πρὸς καταγγελίαν, δικαιούμενον, ἀφοῦ ἀποχωρήσῃ (Α. Π. 149|48), τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπομένης ἀποζημιώσεως. Ταῦτα πάντα ἰσχύουν κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἑρμηνευομένου ἄρθρου 7 Ν. 2112. Εἰς ἣν ὅμως περίπτωσιν ἡ μεταβολὴ θίγει νόμον δημοσίας τάξεως, ὡς εἶναι αἱ διατάξεις περὶ κατωτάτου ὁρίου ἀμοιβῆς τῶν ἐργαζομένων, αὕτη εἶναι ἄκυρος (ἄρθρ. 3, 174, 180 Α.Κ., Α.Π. 321|49), ὅπερ σημαίνει, ὅτι ὁ μισθωτός, μὴ θέλων ν' ἀποχωρήσῃ, δύναται νὰ συνεχίσῃ ἐργαζόμενος, δικαιούμενος ν' ἀξιώσῃ τὴν καταβολὴν τοῦ φαλκιδευθέντος μέρους τοῦ μισθοῦ του, διότι εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἡ μεταβολὴ θεωρεῖται μὴ γενομένη. Διὰ νὰ ἔχῃ ὅμως οὕτω τὸ πρᾶγμα, ἀπαραιτήτως δέον ὁ μισθωτὸς νὰ συνεχίσῃ προσφέρων τὰς ὑπηρεσίας του, δοθέντος ὅτι ὁ μισθὸς καταβάλλεται κατ' ἄρθρον 655 Α.Κ. μετὰ τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας, ἂν μὴ ἄλλως ἔχῃ προβλεφθῇ. Ἐν ὄψει δὲ τοῦ νόμου 118|45 παρατηροῦμεν, ὅτι ὁ ἐργοδότης δύναται ν' ἀπολύσῃ τὸν μισθωτόν, καταγγέλλων τὴν ὀφιστα μένην σύμβασιν ἐργασίας, ἀκολουθῶν ὁποχρεωτικῶς ὡρισμένον τρόπον ἐνεργείας. Ἂν μὴ συμμορφωθῇ πρὸς τὰς προϋποθέσεις καὶ τοὺς ὅρους τοῦ νόμου τούτου (ἄρθρ. 9), ἡ δήλωσίς του πρὸς τὸν μισθωτόν, ὅτι ἀρνεῖται ν' ἀποδεχθῇ τὴν ἐργασίαν του, καθιστᾷ αὐτὸν ὑπερήμερον, ἀφοῦ ἡ καταγγελία (λύσις τῆς συμβάσεως), πλημμελῶς γενομένη, εἶναι ἄκυρος, ἤτοι ἀνύπαρκτος. Μὴ ἐπερχομένης κατὰ ταῦτα λύσεως τῆς συμβάσεως παραμένει ἡ δήλωσις τοῦ ἐργοδότου ὅτι ἀρνεῖται τὴν παροχὴν τοῦ μισθωτοῦ, ἥτις δήλωσις καθιστᾷ αὐτὸν ὑπερήμερον. Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, πρὸς ἣν ἐξομοιοῦται, κατὰ τὰ προειρημένα, ἡ μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ τῶν ὅρων ἐργασίας, δι' ἣν δὲν ἐτηρήθησαν οἱ ἀναγκαῖοι ὅροι τοῦ νόμου διὰ τὸ ἔγκυρον αὐτῆς, εἶναι καὶ αὕτη ἄκυρος, ἀφοῦ ὁ νόμος (ἄρθρ. 9 § 3 Ν. 118) ὁρίζει «πᾶσα» καταγγελία δέον νὰ γίνεται ὑπὸ τοὺς ὅρους τοῦ νόμου τούτου. Ἄλλως θὰ ἐπήρχετο καταστρατήγησις τοῦ Ν. 118|45 ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, ὅστις, ἀντὶ τῆς εὐθείας ἀπολύσεως, θὰ ἐφήρμοζε τὴν ἔμμεσον, μεταβάλλων τοὺς ὅρους ἐργασίας ἐπὶ τὸ ἀφόρητον, ἀποκείμενος μόνον εἰς ἀποζημίωσιν (Α.Π. 22|50). Ἐκ τῆς τοιαύτης ὅμως ἀκυρότητος δὲν ἀπομένει δήλωσις τοῦ ἐργοδότου ὅτι ἀρνεῖται τὴν παροχὴν ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ, ἵνα ἢ οὗτος ὑπερήμερος καὶ ὑποχρεωθῇ εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ μισθοῦ.

Ἀκυρουμένης τῆς καταγγελίας ἀκυροῦται καὶ ἡ πρὸς αὐτὴν ἐξομοιουμένη «μεταβολή», ὅτε τὰ πράγματα ἰσχύουν, ὡς ἦσαν πρὶν αὐτῆς. Καὶ ἂν μὲν ὁ ἐργοδότης ἐμμένῃ εἰς τὴν μεταβολήν, αὕτη δ' ἀφορᾷ εἰς τοὺς ὅρους καὶ τὸν τρόπον ἐν γένει τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας, τότε, ἐφ' ὅσον δὲν δύναται ὁ μισθωτὸς νὰ παρέχῃ τὴν ἐργασίαν, ὀφ' οὗς ὅρους ἀρχικῶς συνεφωνήθη, θὰ δικαιοῦται ν' ἀπαιτήσῃ τὸν μισθόν του, διότι ὁ ἐργοδότης ἀρνεῖται ν' ἀποδεχθῇ τὴν προσηκόντως παρεχομένην συμπεφωνημένην ἐργασίαν (ἄρθρ. 656, **Κανκᾶς**, Εἰδ. Ἔνοχ. ὑπ' αὐτό). Ἂν δὲ αὕτη ἀφορᾷ εἰς τὴν «παροχὴν τοῦ ἐργοδότου», ἤτοι τὸν μισθόν, ὁ μισθωτὸς ὀφείλει πρῶτος αὐτὸς νὰ παρέχῃ τὴν ἐργασίαν του ἐκτὸς ἐναντίας συμφωνίας ἢ συνηθείας (656) διὰ νὰ δικαιοῦται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἀμοιβήν του, διότι ὁ ἐργοδότης, εἰκότως, δύναται ν' ἀσκήσῃ τὴν ἔνστασιν τοῦ μὴ ἐκπληρωθέντος συναλλάγματος. Εἰς τὴν ὑπὸ λύσιν περίπτωσιν συνομολογεῖται, ὅτι ὁ ἐναγόμενος ἐδήλωσεν εἰς τὸν ἐνάγοντα, ὅτι δὲν θὰ καταβάλῃ ἐφεξῆς τὸν συμπεφωνημένον μισθόν, καὶ οὐχὶ ὅτι δὲν ἀποδέχεται τὴν ἐργασίαν τοῦ ἐνάγοντος, ὅστις ἀπεχώρησεν, ἀρνηθεὶς νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἐκ τῆς συμβάσεως ὑποχρέωσιν, ὅπως παρέχῃ τὴν ἐργασίαν του. Δοθέντος δὲ ὅτι δὲν ἐπιθανολογήθη εἰδικὴ συμφωνία περὶ τοῦ χρόνου καταβολῆς τοῦ μισθοῦ ἢ συνήθεια τις περὶ αὐτοῦ, θὰ ἰσχύσῃ ἐν προκειμένῳ ἡ ἐνδοτικὴ διάταξις τοῦ ἄρθρου 655, καθ' ἣν ὁ μισθὸς καταβάλλεται μετὰ τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας. Ἐκ τούτων πάντων συνάγεται ὅτι ὁ ἐνάγων ὤφειλε νὰ παρέχῃ (προκατέβαλλε) τῷ ἐναγομένῳ τὴν συμπεφωνημένην ἐργασίαν, μετὰ τὴν καταβολὴν δὲ ν' ἀξιώσῃ τὴν ὑπὸ τῆς ἐναγομένης καταβολὴν τοῦ συμπεφωνημένου μισθοῦ. Μὴ πράξας ὅμως τοῦτο ἀλλὰ προελόμενος τὴν ἀποχώρησιν του, ὡς ἐκθέτει εἰς τὴν ἀγωγήν του, ἤτοι ἀρνηθεὶς αὐτὸς νὰ παρέχῃ τὴν ἐργασίαν του διὰ τῆς οἰκειοθελοῦς ἀποχωρήσεώς του, δὲν δικαιοῦτο νὰ ζητήσῃ, ὅπως κηρυχθῇ ἄκυρος ἡ καταγγελία, συνεπῶς καὶ ἡ πρὸς αὐτὴν ἐξομοιουμένη μεταβολὴ καὶ καταφηφισθῶσι αὐτῷ αἱ ἀποδοχαί του, ἀφοῦ ὅρος ἀπαραίτητος διὰ νὰ κηρυχθῇ ἄκυρος ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας καὶ αἰτηθῇ νομίμως ἡ καταφήφισις τῶν μετὰ τὴν ἀκυρότητα ἀποδοχῶν εἶναι

ΣΧΕΣΙΣ ΑΣΤΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΟΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΝ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΝ

Καταγγελία συμβάσεως έργατῶν μὴ ὑπαγομένων εἰς β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920

Ἔννοια διατηρήσεως ἐν ἰσχύϊ Νόμων περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸν Ἀστικὸν Κώδικα, κατ' ἄρθρ. 38 Εἰσαγ. Νόμου 2783)1941.— Περιορισμὸς ἐφαρμογῆς β.δ. 16)18 Ἰουλίου 1920 εἰς μόνους τοὺς μισθωτοὺς τῶν ἐν ἄρθρῳ 12 Ν. 2112) 1920 ἐπιχειρήσεων.— Μὴ ὑπαγωγὴ ἐργατῶν ἀγροτικῶν ἐπιχειρήσεων.—Ὁρισμοὶ ἄρθρ. 669 Α.Κ.—Ἀνεφάρμοστον, ἐφ' ὅσον δὲν συμπορεύονται πρὸς τὸ ἰσχῦον σύστημα καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τῶν εἰδικῶν ἐργατικῶν Νόμων.— Σύστημα καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118)1945 καὶ συνέπειαι.— Σύστημα καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 669 Α.Κ. καὶ συνέπειαι.

Περίπτωσις τῆς κατωτέρω πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως εἶναι καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἐργάτου ἀγροτικῆς ἐπιχειρήσεως.

Αἱ ἀγροτικαὶ ἐπιχειρήσεις κατὰ τὸ πρὸ τοῦ Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» ἰσχῦον δίκαιον (Ν. 118|1945, Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1916, Ν. Δ. 1255|1949) ἐξηροῦντο, ὡς γνωστόν, τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ προσωπικοῦ των εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, πλὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ Α. Ν. 694|1937 διὰ τὰ πρόσωπα, τὰ ἀσχολούμενα εἰς γεωργικάς, δασικὰς ἢ κτηνοτροφικὰς ἐργασίας, ἐφ' ὅσον ἡ ἀπασχόλησίς των ἐλάμβανε χώραν εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰ ἐγγὺς περίχωρα Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Θεσσαλονίκης, Πατρῶν (καὶ Βόλου διὰ μεταγενεστέρας ὑπουργικῆς ἀποφάσεως) καὶ διὰ τὰ πρόσωπα ταῦτα μόνον ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 (ΕΕΔ 8, 961).

Διάφορον εἶναι τὸ πρᾶγμα ἤδη μετὰ τὸν Α.Ν. 1846|1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 663 ἑπ.).

Ἀφοῦ, ἑπομένως, εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως δὲν εἶχεν ἐφαρμογὴν διὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ζήτημα ἐρεύνης καθίστατο ποία ἡ ἐφαρμοστέα νομικὴ διάταξις διὰ τὴν ἐν προκειμένῳ καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἔχει γίνει δεκτόν, ὡς δέχεται τοῦτο καὶ ἡ καταχωριζομένη κατωτέρω ἀπόφασις, ὅτι τὸ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112|1920 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἐπὶ ἐργατῶν κλπ.» περιορίζεται εἰς μόνους τοῦ ἐργάτας τῶν ἐν ἄρθρῳ 12 Ν. 2112|1920 ἐπιχειρήσεων (Α.Π. 490|1936, Θέμ. ΜΗ' 409, Α.Π. 512, 513|1936, Θέμ. ΜΗ' 423, Α.Π. 85|1949, εἰσηγητὴς *Κ. Κανκᾶς*, ΕΕΔ 8, 273, Α.Π. 486|1949, εἰσηγητὴς *Κ. Κανκᾶς*, Ἐνοχ. Δικ. Εἰδικὸν Μέρος σελ. 351, *Ι. Καποδίστριας*, Ἐργ. Ἐργ. Δικ. σελ. 449).

Εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ Ν. 2112 δὲν συμπεριλαμβάνονται καὶ αἱ γεωργικαί.

Ἐτέρωθεν ὅμως κατὰ τὸ ἄρθρ. 669 Α.Κ. σύμβασις ἐργασίας, ἧς ἡ διάρκεια δὲν ὡρίσθη, οὔτε ἐκ τοῦ εἴδους καὶ τοῦ σκοποῦ αὐτῆς συνάγεται, λύεται προηγουμένης ἐκατέρωθεν καταγγελίας. Ἡ καταγγελία δέον νὰ γίνῃ, ἐφ' ὅσον ἐν τῷ νόμῳ ἢ ἐν τῇ συμβάσει δὲν ὁρίζεται ἄλλως, πρὸ δεκαπέντε ἡμερῶν καὶ ἐπιφέρει τὴν λύσιν μετὰ τὴν παρέλευσιν ταύτης.

Προκειμένου περὶ μισθωτῶν ὑπαγομένων εἰς τὸν Ν. 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη, καὶ τὸ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112|1920 κλπ.», κατὰ τὴν σαφῆ διάταξιν τοῦ ἄρθρου 38 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος Α.Ν. 2783|1941, διατηρηθέντων ἐν ἰσχύϊ τῶν νόμων τούτων, δὲν προκύπτει περίπτωσις ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 669 Α.Κ. ἐπὶ τῶν μισθωτῶν τούτων.

Ἀλλὰ τὸ ζήτημα εἶναι, ἂν θὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ ἄρθρον τοῦτο ὡς συμπληρωματικὸν δίκαιον (*Τριανταφυλλόπουλος*, Εἰσηγητικὴ Ἔκθεσις Προσχεδίου Ἀστικοῦ Κώδικος, ΕΕΔ 9, 471) εἰς τὰ ὡρισταμένα ἐν τῇ ἐργατικῇ νομοθεσίᾳ κενά, τὰ ὁποῖα δὲν ρυθμίζονται ὑπὸ τῶν νόμων περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (καταφατικῶς ἡ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 1708|1951, εἰσηγητὴς *Π. Πεφάνης*, ΕΕΔ 9, 832, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί, *Β. Βασιλείου*, ΕΕΔ 8, 359, ἀντίθετος ἡ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 5873|1951, εἰσηγητὴς *Δ. Μητρᾶκος*, ΕΕΔ 10, 676).

Μίαν νέαν ἄποψιν εἰσάγει ἤδη ἡ καταχωριζομένη κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις.

Θεωροῦσα τὸ σύστημα τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (ἐργασίας) παρὰ τοῦ αἰτοῦντος τὴν ἀκύρωσιν. Ἡ μεταβολὴ ἐν προκειμένῳ δὲν ἀφορᾷ εἰς τὴν παροχὴν ἐργασίας, ἀλλὰ τὴν ἀντιπαροχὴν τῆς ἐναγομένης. Ὡς ἐκ τούτου δὲν κατέστη διὰ τῆς μεταβολῆς ἀνέφικτος ἡ παροχὴ τῆς διὰ τῆς συμβάσεως καθωρισμένης ἀρχικῶς ἐργασίας, ὡς θὰ συνέβαινε, ἂν ἡ μεταβολὴ ἀφεώρα εἰς τοὺς ὅρους τῆς παροχῆς ταύτης. Ἡ περίπτωσις τοῦ ἄρθρου 7 Ν. 244|45 περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν εἶναι διάφορος. Δι' αὐτοῦ κηρύσσεται ἄκυρος πᾶσα ἀπόλυσις (ἐκτὸς εἰδικῆς περιπτώσεως) παλαιοῦ πολεμιστοῦ ἄνευ ἀποφάσεως τῆς εἰδικῆς ἐπιτροπῆς. Πρὸς τὴν ἀπόλυσιν ἐξωμοιώθη καὶ πᾶσα μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας βλάπτουσα τὸν ὑπηρετοῦντα καὶ καθωρίσθη «ἀποζημίωσις» κατὰ παρέκκλισιν ἀπὸ τὸ σύστημα τοῦ Ν. 2112, τ. ση πρὸς τὴν μισθοδοσίαν των (ἄρθρ. 7, ἐν συνδυασμῷ μὲ ἄρθρον 10 Ν. 244|36). Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἔχομεν εἰδικὴν διάταξιν ὅτι συνέπεια τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως εἶναι ἡ καταβολὴ τῆς μισθοδοσίας, ἐνῷ εἰς τὴν μελετωμένην ἐλλείπει τοιαύτη διάταξις. Τούτοις πᾶσι συνεπῶς ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἐνάγοντος κρίνεται ἀπορριπτέα ὡς ἀβάσιμος (Α.Π. 22|50).

σεως έργασίας, ὡς ἰσχύει ἤδη, ἰδίᾳ μετὰ τὸν Ν. 118|1945, φθάνει εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρ. 669 Α.Κ. διαταράσσει τὸ ὅλον ἰσχῦον σύστημα τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, μὲ τὴν διάφορον ρύθμισιν τοῦ ἄρθρ. 669 Α.Κ. καὶ τὰς ἐξ αὐτῆς συνεπείας καὶ συνεπῶς, κατὰ τὴν ἀπόφασιν, ἀργεῖ ἤδη ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρ. 669 Α.Κ.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι τὸ σύστημα καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τοῦ Ν. 2112|1920 καὶ ἐκεῖνο τοῦ ἄρθρ. 669 Α.Κ. εἶναι ὡς πρὸς τὰς προθεσμίας προειδοποιήσεως τοῦ μισθωτοῦ διὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς πρὸς τὸν χρόνον ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ καὶ ὡς πρὸς τὰς συνεπείας ἐκ τῆς παραμελήσεως ἑκατέρου τῶν συστημάτων, ἰδίως μετὰ τὸν Ν. 118|1945, διαφορον.

Ἀλλὰ τοῦτο, ἀποτελοῦν τὴν μοιραίαν συνέπειαν συνυπάρξεως ἐν ἰσχύϊ δύο διαφορετικῶν συστημάτων καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἀναλόγως τῆς ἐκτάσεως ἐφαρμογῆς ἑκατέρου, δὲν νομίζομεν, ὅτι πρέπει, κατὰ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου, νὰ ὁδηγῇ εἰς τὸ ἀνεφάρμοστον τοῦ ἄρθρ. 669 Α.Κ., διατάξεως νόμου γενικοῦ, σκοπὸν ἔχοντος νὰ ρυθμίσῃ τὰ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ὑποχωροῦντος μόνον εἰς τὰς περιπτώσεις, εἰς ἃς προβλέπεται ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, κατὰ τὸ ἄρθρ. 38 τοῦ Εἰσαγ. Νόμου τοῦ Α.Κ.

Κατὰ τὴν ἐπὶ τοῦ Προσχεδίου Συμβάσεως Ἐργασίας αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ Εἰσηγητοῦ (*Κ. Τριανταφυλλοπούλου*, ΕΕΔ 9, 471 ἐπ.), προθεσμίαι καταγγελίας ἰσχύουν ἤδη δυνάμει εἰδικῶν ἐπαγγελματικῶν νόμων σχεδὸν εἰς ὅλας τὰς ἐξηρτημένας ἐργασίας (νόμος 2112, 4558, β.δ. 16 Ἰουλίου 1920, ἐπεκτείνον τὸν νόμον 2112). Ἐξαιροῦνται αἱ ἀγροτικαὶ ἐργασίαι καὶ ἴσως ἄλλαι τινές.

Προτείνει—συνεχίζει ὁ Εἰσηγητὴς—προσωρινῶς ὡς γενικὴν προθεσμίαν καταγγελίας τὸν χρόνον τῶν δεκαπέντε ἡμερῶν (ἤδη ἄρθρ. 669 Α.Κ.), ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ἐπικουρικοῦ δικαίου ἐν σχέσει πρὸς τοὺς εἰδικοὺς ἐπαγγελματικοὺς νόμους.

Ἀπὸ τῆς ἀντιλήψεως αὐτῆς, νὰ καλυφθοῦν δηλαδὴ διὰ τοῦ ἄρθρ. 669 Α.Κ. αἱ ἐξαιρούμεναι ὑπὸ τοῦ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 ἀγροτικαὶ ἐργασίαι καὶ ἄλλαι τινές, δὲν φαίνεται νὰ ἀπεμακρύνθη καὶ ὁ εἰσαγαγὼν τὸν Α.Κ. ἀναγκ. νόμος 2783|1941, ὁρίσας ὅτι διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ, μεταξὺ τῶν ἄλλων, καὶ οἱ νόμοι περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἐφ' ὅσον φυσικὰ ρυθμίζεται δι' αὐτῶν ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας (βλέπε σχετικῶς καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 802, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαὶ εἰς νομολογίαν καὶ συγγραφεῖς, ΕΕΔ 8, 847, ΕΕΔ 10, 675).

Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 65|1951

Διαδικασία ν. ΓΦΟΑ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μιχ. Καλεύρας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Τ. Χριστοδουλίδης, Π. Κομίλης

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 38 Εἰσ. ν. Α.Κ., διετηρήθησαν ἐν ἰσχύϊ, καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Α.Κ., πάντα τὰ εἰδικὰ νομοθετήματα, τ' ἀφορῶντα εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας, εἰδικώτερον δὲ καὶ τὰ περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ταύτης τοιαῦτα. Πλὴν, ἐὰν τὰ νομοθετήματα ταῦτα—πάντα γενικῶς, καὶ τὰ περὶ τῆς ἄνω καταγγελίας εἰδικῶς—δὲν ἐξαντλῶσιν ὁλοσχερῶς τὰ παρ' αὐτῶν ρυθμιζόμενα θέματα, ἀλλ' ἐμφανίζουσιν ἐν αὐτοῖς κενά, οὐχὶ ὅμως ἁπλῶς «κλεπτομερειακά», ἀλλ' «ὀργανικά» (πρβλ. *Α. Δεληγεωργοπούλου*: Ἡ νομολογία ὡς παράγων διαπλάσεως τοῦ δικαίου § 30), εἴτε ὡς πρὸς τὰ ὑποκείμενα τῶν σχέσεων, εἴτε ὡς πρὸς τοὺς ἐργατικοὺς θεσμοὺς ἀντικειμενικῶς, ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, αὐτομάτως ἀνακόπτει ἡ ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων τοῦ περὶ «μισθώσεως ἐργασίας» κεφαλαίου τοῦ Α.Κ., ὡς ἐπικουρικοῦ (συμπληρωματικοῦ) δικαίου, «παρέχοντος τὸ βασικὸν πλαίσιον τῶν σχέσεων, ἐντὸς τοῦ ὁποίου δύνανται νὰ ὀφίστανται καὶ ἐναλλάσσωνται ἑκάστοτε (οἱ) καθ' ἕκαστον νόμοι τῆς κοινωνικῆς νομοθεσίας» (ἴδε *Τριανταφυλλόπουλον* ἐν Σχεδίῳ Ἐνοχικοῦ Δικαίου σελ. 224 § 80). Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει, πρωταρχικὴ προυπόθεσις τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἀνωτέρω διατάξεων τοῦ Α.Κ. εἶναι ἡ ἀπόλυτος ἐναρμόνισίς των πρὸς τὰ περὶ ὧν πρόκειται ἐργατικὰ νομοθετήματα.

Διὰ μὲν τοῦ ἄρθρ. 12 § 2 ν. 2112|1920 ὡρίσθη, ὅτι διὰ β.δ. ἐπεκτεθήσεται ἡ ἐκ τοῦ νόμου τούτου ὑποχρέωσις καταγγελίας τῆς ἀορίστου χρόνου συμβάσεως καὶ ἐπὶ τεχνιτῶν, ὑπηρετῶν καὶ ἐργατῶν βιομηχανικῶν, βιοτεχνικῶν, μεταλλευτικῶν ἢ χειροτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων, ὡς καὶ ἐπὶ πάσης φύσεως ὑπηρετῶν ἢ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων κατ' οἶκον προσλαμβανομένων, ὑπὸ δὲ τοῦ ἄρθρ. 1 § 1 β.δ. τῆς 16|18.7.1920, ἐκδοθέντος κατόπιν τῆς ἄνω ἐξουσιοδοτήσεως, ἐθεσπίσθη, ὅτι ἡ ἐκ τοῦ ν. 2112 ὑποχρέωσις καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἰσχύει ἐφεξῆς καὶ ἐπὶ τῶν «πάσης κατηγορίας» ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν—εἰδικώτερον μάλιστα τὸ ἄρθρ. 3 ἐδ. β' ἰδίου β. δ. ὁμιλεῖ, πλὴν ἄλλων, καὶ περὶ «κηπουρῶν», πάντως ὅμως περὶ τῶν οἰκιακῶν κηπουρῶν. Προφανῶς διὰ τοῦ τελευταίου νομοθετήματος—παρὰ τὴν γενικότητά του—ἐτέθησαν κανόνες δικαίου, ρυθμίζοντες τὰ τῆς καταγγελίας τῆς ἀορίστου χρόνου ἐργασιακῆς συμβάσεως τῶν ἐργατοτεχνιτῶν μόνον τῶν ἐν ἄρθρῳ 12 § 2 ν. 2112|1920 μνημονευομένων κατηγοριῶν—εἰς ἃς συμπεριλαμβάνονται οἱ οἰκιακοὶ κηπουροί, ὄχι ὅμως καὶ οἱ ἐργατοτεχνῖται ἀγροτικῶν ἐπιχειρήσεων — ἀφοῦ ἡ ρύθμισις τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος θέματος καὶ ἐπὶ ἄλλων κατηγοριῶν ἐγένετο καθ' ὑπέρβασιν τῆς νομίμου ἐξουσιοδοτήσεως καὶ στερεῖται, τούτῳ τῷ λόγῳ, κύρους (ἴδε Α.Π. 85 καὶ 486|1949, ΕΕΔ 8, 272 καὶ 9, 56, ὡς ἐπίσης ad hoc Πλκου Ἀθ. 60|1949, ΕΕΔ 8, 192). Κατὰ συνέπειαν ὑπὸ τῆς εἰδικῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας δὲν προβλέπεται καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἀγροτικῶν ἐν γένει ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν (ὅρα *Καυκᾶ*: Ἐνοχικόν, ἄρθρ. 669 § 7 β), ὡς εἶναι ὁ κηπουρὸς

ὁ ἐργαζόμενος ἐν λαχανοκήπῳ. Σχετικῶς ὑπεστηρίχθη (ὅρα *Σύνταξιν* ΕΕΔ ἐν 9, 594 ἐπ.), ὅτι, ἀφ' ὅσον, κατὰ γενικὴν ἀρχὴν τοῦ δικαίου, μετὰ τὴν ἔκδοσιν διατάγματος ἄνευ νομοθετικῆς ἀδείας, ἐπέρχεται νόμος, ἀναφερόμενος εἰς αὐτὸ καὶ προϋποθέτων τὴν ἰσχύν του, ἀποκτᾷ τοῦτο ὑποχρεωτικὴν δύναμιν, καὶ δεδομένου ὅτι διὰ τῆς περὶ Ταμείου Ἀνεργίας (Τ. Α.) νομοθεσίας ἐθεσπίσθη ἀκυρότης ἀπολύσεως παντὸς ἀσφαλιστέου κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς τὸ Ι.Κ. Α. ἢ εἰς ἕτερον Ὀργανισμόν (πρβλ. Α.Π. 680|1950, ΕΕΔ 10, 109), παρέπεται, ὅτι ἐμμέσως ἐπεκυρώθη ἡ ἄνω διάταξις τοῦ β. δ. τῆς 16|18.7.1920 καὶ ὡς πρὸς τοὺς τοιούτους ἐργατοτεχνίτας. Ἡ ἀνωτέρω ὑποστηριζομένη ἀρχὴ θὰ ἦτο πειστική, ἐὰν, προκειμένου περὶ διατάγματος, ἐκδοθέντος ἄνευ παντελοῦς ἐξουσιοδοτήσεως καὶ ἑστερημένου, ἕνεκα τούτου, ἐν ὅλῃ του τῇ ἐκτάσει, κύρους, ἐξεδίδετο νόμος ἀναφερόμενος εἰς αὐτὸ καὶ προϋποθέτων τὴν ἰσχύν του. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ ἀποψις αὕτη δὲν ἀφορᾷ τοὺς ἐργατοτεχνίτας ἀγροτικῶν ἐπιχειρήσεων, περὶ ὧν ἐνταῦθα, διότι δὲν ὑπάγονται εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, ἀφοῦ δὲν εἶναι ἠσφαλισμένοι εἰς τὸ Ι.Κ.Α. (ἄρθρ. 2 ἐδ. δ' ν. 6298|1934). Ἐρευνητέον, ὅθεν, ἐὰν ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἄνω ἐργατοτεχνιτῶν ἐμπίπτῃ εἴς τινα διάταξιν ταῦ Α.Κ. Συναφὴς εἶναι ἡ τοιαύτη τοῦ ἄρθρ. 669 ἐδ. β', καθ' ἣν ἡ ἀορίστου χρόνου σύμβασις λύεται ἑκατέρωθεν προηγουμένης καταγγελίας, ἥτις, ἐφ' ὅσον ἐν τῷ νόμῳ ἢ τῇ συμβάσει δὲν ὁρίζεται ἄλλως, δέον νὰ γίνῃ πρὸ δέκα πέντε ἡμερῶν καὶ ἐπιφέρει τὴν λύσιν μετὰ παρέλευσιν τούτων. Ἡ διάταξις αὕτη, ναὶ μέν, κατά τε τὰ ἐν τῇ πρώτῃ σκέψει τῆς παρούσης ἐκτεθέντα, ἀλλὰ καὶ κατὰ ρητὴν ἐν αὐτῇ, ὡς ἄνω, ἐπιταγήν, ἀποτελεῖ συμπληρωματικὸν δίκαιον, ἐναντι τῶν εἰδικῶν ἐργατικῶν νομοθετημάτων, τῶν διεπόντων τὰ τῆς καταγγελίας τῶν ἀορίστου χρόνου συμβάσεων, ἐν τούτοις, καθ' ἡμᾶς ἡ διάταξις αὕτη δὲν συμπορεύεται πρὸς τὴν λοιπὴν ἐργατικὴν νομοθεσίαν καὶ δὴ πρὸς τὴν ζωτικωτάτου ἐνδιαφέροντος ταιαύτην περὶ Ταμείου Ἀνεργίας καὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας διά τοὺς κάτωθι λόγους: Α'. Ἡ ἄνω διάταξις προβλέπει μόνον τακτικὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, μὴ κινοῦσα τὴν παράλειψιν ταύτης δι' ὑποχρεώσεως καταβολῆς ἀποζημιώσεως, ὡς ἡ εἰδικὴ περὶ τοῦ θέματος τούτου νομοθεσία (ἄρθρ. 3 § 1 ν. 2112|1920, ὡς ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 2 ν. 4558|1930, ἄρθρ. 5 § 1 ν.δ. τῆς 16|18.7.1920), ἀλλὰ (διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς καταγγελίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου) δι' ὑποχρεώσεως ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἀπολυομένου μισθωτοῦ ἐπὶ 15 εἰσέτι ἡμέρας — μὴ λυομένης τῆς συμβάσεως πρὸ τῆς παρελεύσεως τούτων—καὶ τῆς κατὰ συνέπειαν ταύτης, ἐν μὴ ἀποδοχῇ τούτων, ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου. Τοὐναντίον ἡ περὶ Ταμείου Ἀνεργίας νομοθεσία, ἀποτελοῦσα νῦν τὸν πόλον, περὶ ὃν στρέφεται ἡ ὅλη κοινωνικὴ νομοθεσία μας, κατέστησεν — εἰς ἃς περιφερείας ἰσχύει καὶ περὶ ὧν ἐν τῇ παρούσῃ γίνεται λόγος — ἀνεφαρμόστους διά τινος, οὕτως εἰπεῖν, derogatoiais, τὰς περὶ τακτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας διατάξεις, εἴτε αὗται περιέχονται εἰς τὰ εἰδικὰ νομοθετήματα, εἴτε ἀναγράφονται εἰς τὸν Α.Κ. Τοῦτο συνάγομεν ἐκ τῶν κάτωθι: α) Τὸ ἐδ. 1 τῆς § 1 ἄρθρ. 9, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 § 3 ν.δ. τῆς 8|11.5.1946, ἐπιτρέπον τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὑποχρεοῖ τοὺς καταγγέλλοντας, ὅπως καταβάλωσιν εἰς τοὺς ἀπολυομένους—ἀδιακρίτως ἂν ἡ καταγγελία εἶναι τακτικὴ ἢ ἄτακτος—τὴν ὁριζομένην ἀποζημίωσιν διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς «ἀπροειδοποιήτου» καταγγελίας καὶ, τοῦ νόμου μὴ διακρίνοντος, δέον ὅπως καὶ ἡμεῖς μὴ διακρίνωμεν, β) τὸ ἐδ. 3 τῆς ἰδίας § τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου θεωρεῖ ἔγκυρον τὴν ἄνω καταγγελίαν, μόνον ἀφ' ἧς καταβληθῇ «ἐξ ὁλοκλήρου» ἡ ἀνωτέρω ἀποζημίωσις, ἤτοι ἡ τῆς ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας. γ) τὸ ἄνω ἄρθρον θὰ ἦτο γράμμα κενὸν διὰ τοὺς ἐργάτας, τεχνίτας καὶ ὑπηρέτας ἐπὶ τακτικῆς καταγγελίας, ἀφοῦ ἐπὶ τοιαύτης οὗτοι οὐδεμιᾶς ἀποζημιώσεως δικαιοῦνται (πρβλ. β. δ. τῆς 16|18.7.1920), δ) σκοπὸς τοῦ νομοθέτου εἶναι ἡ, ἐν ἀπολύσει, ἐπαρκὴς, ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἀποζημίωσις τοῦ ἀπολυομένου πρὸς εὐχερῆ ἀντιμετώπισιν τῶν ἀμέσως μετὰ τὴν ἀπόλυσίν του παρουσιαζομένων ἀναγκῶν του καὶ τοιαύτη εἶναι μόνον ἡ ἄνω «ἐξ ὁλοκλήρου» ἀποζημίωσις καὶ ε) τὸ ἄνω ἄρθρον ἀνεφέρετο, κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογήν του, εἰς τὸ «πλεονάζον» προσωπικὸν τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐσκοπήθη «πλεονάζον» προσωπικὸν κατόπιν προειδοποιήσεως, ὡς ἀπαιτεῖ ἡ τοιαύτη καταγγελία, ἤτις δυνατὸν νὰ προηγῆται ἀκόμη καὶ κατὰ δύο ἔτη τῆς ἀπολύσεως (πρβλ. ὡσαύτως ἄρθρ. 17 ν. 1|18|1945, ὡς καὶ Π|κου Θεσσ. 219|1950, ΕΕΔ 9, 504, Π|κου Βερ. 30|1948, ΕΕΔ 7, 855, Π|κου Ἀθ. 1166|1947, ΕΕΔ 6, 270 καὶ 5883|1946, ΕΕΔ 5, 462, *Βεκρῆ*: Ἡ καταγγελία § 43, *Τρίμη*: Ἡ ἀνεργία σελ. 159, *Τ. Τσιμπούκη*: Ἡ καταγγελία, ἐν ΕΕΔ 8, 248, *Ι. Κιμπούρη*: Ἡ διαδικασία ν. 118|1945 Δ.Ε.Ν. 1947|492, *Σύνταξιν* ΕΕΔ 8, 347, καὶ 9, 504, *Σύνταξιν* Δ.Ε.Ν. 1947|188). Β'. Ἐναντι τῆς ἐπιδιωχθείσης ἐννοίας τῶν εἰδικῶν νομοθετημάτων πρὸς τοὺς μισθωτούς, θεσπισάντων μεγαλυτέρας ποσοτικῶς, ἀλλὰ καὶ περισσοτέρας ὑποχρεώσεις εἰς βάρος τοῦ ἐργοδότου (ἀντιπρβλ. διατάξεις τόπον τῶν ἄρθρ. 1, 3, 6, 7, κλπ. ἀφ' ἑνὸς καὶ 4 ἀφ' ἑτέρου ν. 2112, ὅσον καὶ 3 καὶ 5 ἐξ ἑνὸς καὶ 7, 9 κλπ. ἐξ ἑτέρου β δ. τῆς 16|18.7.1920), τὸ ἄρθρ. 669 Α.Κ. εἰσάγει ἴσην μεταχείρισιν τοῦ τε ἐργοδότου καὶ τοῦ μισθωτοῦ, παρὰ τὴν ἐν τῷ μεταξὺ αὔξησιν τῆς ἀνάγκης, λόγῳ τῶν κοινωνικῶν ἐξελίξεων, ἐκτενεστέρας καὶ ἐπιτακτικωτέρας προστασίας τῶν μισθωτῶν. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι, παρὰ τοῦτο, ἐν τοῖς πράγμασι, διάφορον τροπὴν λαμβάνει, ἐν ἀθετήσει τῆς διατάξεως τοῦ ἄνω ἄρθρου, ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου (καταβολὴ μισθοῦ καὶ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν λόγῳ ὑπερημερίας του) ἀπὸ τὴν τοῦ μισθωτοῦ (ἀποζημίωσις ἐν

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΡΤΕΡΓΑΤΩΝ

I

Ἀσφάλισις κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας καὶ καταγγελία συμβάσεως

Ἐξαίρεσις ὑπαγωγῆς μισθωτῶν εἰς ἀσφάλισιν Ταμείου Ἀνεργίας, ἐφ' ὅσον ἀσφαλίζονται κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς ἄλλον ἀσφαλιστικὸν Ὀργανισμόν.— Ἀσφάλισις εἰς Ταμεῖον Ἀρτεργατῶν.— Ὑπαγωγὴ εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας, ἐφ' ὅσον δὲν λειτουργεῖ παρὰ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν ἡ κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισις.— Μὴ ἀναγκαῖος ὁ διὰ βιβλιαρίου ὑγείας ἐφοδιασμὸς ἀρτεργατῶν κεκτημένων ἐπαγγελματικὸν βιβλιάριον.

Ἡ ἐξαφανιζομένη ὑπὸ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν πρωτόδικος ὑπ' ἀριθ. 985|1951 ἀπόφασις (ΚΕΔ 10, 463) εἶχε δεχθῇ, ὅτι, ἀφοῦ κατὰ τὸν Ν. 118|1945 καὶ Ν.Δ. 1255|1949, ἀπὸ τὴν ἰσχύν τῶν ὁποίων ἐγένετο ἡ συγκεκριμένη ἀπόλυσις, ἐξαιροῦνται τῆς εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας ἀσφαλίσεως οἱ μισθωτοί, οἱ ἠσφαλισμένοι κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας εἰς ἑτέρους ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμοὺς καὶ προκύπτοντος ἐκ τῶν ἄρθρων 5 § 3 τοῦ Ν. 4431|1929 καὶ 7 § 1 καὶ 8 § 2 τοῦ Ν. 5891|1933 ὅτι οἱ ἀσκοῦντες τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἀρτεργάτου τυγχάνουσιν ἠσφαλισμένοι κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς τὸ διὰ τοῦ πρώτου τῶν νόμων τούτων ἱδρυθὲν Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, ἕπεται, ὅτι δὲν ἀπητεῖτο διὰ τὴν περὶ ἧς ἐπρόκειτο καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀρτεργάτου ἡ τήρησις τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 διὰ τὸ κῦρος αὐτῆς.

Ἀντίθετος καὶ διὰ τοὺς ἐν αὐτῇ λόγους εἶναι ἡ ἄποψις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 7455|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΞΟΔ'

Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Ψιλόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Δ. Καλαμβοκίδης**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ν. Ἀγγελόπουλος, Χ. Παπαρσταύρου

Κατὰ τε τὸ ἄρθρον 2 § 4 τοῦ Ν. 118|45 καὶ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Ν. Δ. 1255|49 τῆς διὰ τῶν νόμων τούτων παρεχομένης προστασίας ἐξαιροῦνται οἱ μισθωτοί, οἱ ἠσφαλισμένοι κατὰ τοῦ κινδύνου ἀνεργίας εἰς ἑτέρους ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμούς. Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῆς διατάξεως ταύτης εἶναι, ὅτι ἐξαιροῦνται οἱ μισθωτοὶ οἱ «πράγματι» ἠσφαλισμένοι, οὐχὶ δὲ καὶ ἐκεῖνοι, δι' οὓς προβλέπεται μὲν δυνάμει τοῦ Νόμου ἡ κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισις, ἥτις ὅμως, ἐξαρτωμένη ἐκ γεγονότος ἢ προϋποθέσεως μὴ ἐπελθόντων, δὲν ἐτέθη εἰς λειτουργίαν. Οὕτω οἱ ἀρτεργάται, ὡς ὁ ἐκκαλῶν ἐνάγων, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 3 § 3 τοῦ Ν. 4434|29 καὶ τῶν ἄρθρων 7 § 1 καὶ 8 § 2 τοῦ Νόμου 5891|33, θέλουσιν ἀσφαλισθῇ κατὰ τῆς Ἀνεργίας εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν ἀπὸ καὶ διὰ τῆς ὀργανώσεως παρ' αὐτῷ τοῦ κλάδου τῆς τοιαύτης ἀσφαλίσεως, ἧς μὴ γενομένης (βλέπε τὴν 7190|51 βεβαίωσιν τοῦ Ταμείου τούτου) δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ ὀφισταμένης ἀσφαλίσεως καὶ κατ' ἀκολουθίαν οἱ εἰρημένοι ἀρτεργάται ὡς ἀνασφάλιστοι εἰς ἕτερον Ὀργανισμὸν ὑπάγονται εἰς τὴν παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀνεργίας ἀσφάλισιν καὶ διέπονται ὑπὸ τῶν ἐν ἀρχῇ τῆς παρούσης ἀναφερομένων νόμων. Ἡ ἐκκαλουμένη, δι' ἧς ἀπερρίφθη ἡ ἀγωγή, διώκουσα τὴν καταβολὴν εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα τῶν ὑπὸ τῆς κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|45 καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἐφεξῆς ἀποδοχῶν, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι οὗτος, ὡς ἠσφαλισμένος κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, ἐξαιρεῖται τοῦ νόμου 118, ἐσφαλμένως ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς ἐν τῇ παρούσῃ σκέψει διατάξεις καὶ ἀφανιστέα, ὡς ἐκ τούτου ἀποβαίνει, κατὰ τὸν βάσιμον μοναδικὸν λόγον ἐφέσεως. Μετὰ ταῦτα δέον νὰ ἐρευνηθῇ τὸ κατ' οὐσίαν βάσιμον τῆς ἀγωγῆς.

Βεβαιοῦνται τὰ ἑξῆς: Ὁ ἐνάγων προσελήφθη τὴν 17 Ἰουλίου 1950 ὡς ἀρτεργάτης δι' ἀόριστον χρόνον καὶ παρέσχε τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὸ ἀρτοποιεῖον τῆς ἐναγομένης μέχρι τῆς 13 Σεπτεμβρίου 1950, ὅτε ἀπελύθη, χωρὶς ἡ σχετικὴ καταγγελία ν' ἀναγγελθῇ

ἀπροειδοποιήτως ἀποχωρήσει (βλ. *Ἀποστολίδου*: Ἐνοχικόν, ἄρθρ. 669 ἀριθ. 9), πλήν, ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἡ διάταξις αὕτη κυρίσκεται πολὺ μακρὰν τῆς ἀπαιτουμένης, κατὰ τὰς σημερινὰς περιστάσεις, ρυθμίσεως τοῦ ζητήματος καὶ Γ'. Ἀντιστρόφως διὰ τῆς ἰδίας διατάξεως δημιουργεῖται ἀνισότης μεταξὺ τῶν διαφόρων κατηγοριῶν μισθωτῶν καὶ μάλιστα μεγάλης ἐκτάσεως. Οὕτως ἄλλοι μισθωτοί, οἱ ὑπαγόμενοι εἰς τὰ εἰδικὰ νομοθετήματα, θὰ ἐδικαιοῦντο ἀποζημιώσεως, ἐνῷ ἄλλοι, οἱ ἐμπίπτοντες εἰς τὸ ἄνω ἄρθρον, δὲν θὰ ἐδικαιοῦντο· ἕτεροι μισθωτοί, οἱ ἀνωτέρω τῆς πρώτης κατηγορίας, θὰ ἔδει νὰ ἐργάζωνται δύο μῆνας, ἵνα προστατευθῶσιν (ἄρθρ. 1 ν. 2112|1920 καὶ 2 § 3 β.δ. τῆς 16|18.7.1920), ἐνῷ ἕτεροι, οἱ τῆς δευτέρας τοιαύτης, θὰ ἐπροστατεύοντο καὶ μὲ μίαν ἡμέραν ὑπηρεσίας—τὸ ἄρθρ. 669 δὲν ὁρίζει ἐλάχιστον ὅριον τοιαύτης. Κατόπιν πάντων τούτων ἡ ἀνωτέρω ἑρμηνευομένη διάταξις παράσσει καταφανῶς τὴν ἁρμονίαν τοῦ συστήματος, τόσον, γενικῶς, τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, ὅσον, εἰδικῶς, τοῦτο μὲν τῆς περὶ Ταμείου Ἀνεργίας νομοθεσίας, τοῦτο δὲ τῆς περὶ καταγγελίας τῆς ἀορίστου χρόνου ἐργασιακῆς συμβάσεως τοιαύτης. Ἑπομένως ἡ περὶ ἧς πρόκειται διάταξις τοῦ Α.Κ. ἀργεῖ ἐν τῷ παρόντι.

εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, τοῦθ' ὅπερ οὐδὲ ἡ ἐναγομένη ὑποστηρίζει. Τὸ ἡμερομίσθιον τοῦ ἐνάγοντος, συνυπολογιζομένης καὶ τῆς ἀξίας τοῦ παρεχαμένου ἡμερησίως ἄρτου, ἦτο δραχ. 30.000. Κατὰ ταῦτα δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ἀγωγὴ ὡς νόμιμος καὶ βάσιμος καὶ ἐπιδικασθῶσιν εἰς τὸν ἐνάγοντα τὰ αἰτούμενα παρ' αὐτοῦ ἡμερομίσθια.

Ὁ ἐνάγων εἶναι κάτοχος τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5921 ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου ἀρτεργατῶν, οὐχὶ δὲ καὶ βιβλιαρίου ὑγείας. Ἀλλὰ τὸ τελευταῖον τοῦτο, καθιερωθὲν δυνάμει τοῦ Ν. Δ. τῆς 4|18.8.23 καὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 4103|29 νόμου, συνεχωνεύθη εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ Ν. 5891|33 καὶ τῶν ἐκτελεστικῶν τούτων διαταγμάτων καθιερωθὲν ἐπαγγελματικὸν βιβλιάριον. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι δυνάμει τῶν τελευταίων τούτων διατάξεων τὰ ἐπαγγελματικὰ βιβλιάρια τῶν ἀρτεργατῶν ἀκυροῦνται αὐτοδικαίως καὶ ἀφαιροῦνται μετὰ παρέλευσιν ἔτους ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς των, ἐφ' ὅσον οἱ κάτοχοι αὐτῶν δὲν ἤθελον προσκομίσει ταῦτα πρὸς θεώρησιν παρὰ τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, ἥτις θεώρησις ἐπαναλαμβάνεται κατ' ἔτος, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τοῦ βιβλιαρίου, πλὴν αὕτη γενήσεται κατὰ τὰ δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου ὁρισθησόμενα. Ὅθεν, ἐφ' ὅσον τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν μόλις ἐσχάτως, ἤτοι μετὰ τὴν κρινομένην ἀγωγήν, ἔλαβε τὴν ὑπ' ἀριθ. 15 τῆς 2 Φεβρουαρίου 51 ἀπόφασίν του, δι' ἧς τὸ πρῶτον ἤδη ἐτέθησαν ἐν ἐφαρμογῇ αἱ περὶ ὑγειονομικῆς ἐξετάσεως τῶν ἀρτεργατῶν καὶ θεωρήσεως τῶν ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων των διατάξεις τοῦ ἀπὸ 10.12.36 Δ|τος (βλέπε ἰδίως τὴν 11445|51 βεβαίωσιν τοῦ Ταμείου), ἕπεται ὅτι ἡ ἐκ τοῦ ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου τοῦ ἐνάγοντος ἔλλειψις τῶν ἐτησίων θεωρήσεων, ὀφειλομένη εἰς τὸν μὴ καθορισμὸν ὑπὸ τοῦ Ταμείου δι' ἀποφάσεώς του τῶν τῆς ἐξετάσεως καὶ θεωρήσεως, δὲν καθιστᾷ ταῦτα καὶ τὴν σύμβασιν ἐργασίας τοῦ ἐνάγοντος ἄκυρον καὶ ἀπορριπτέαι, ὡς ἀβάσιμοι, οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου ἰσχυρισμοὶ τῆς ἐναγομένης.

II

Ἐφοδιασμὸς ἀρτεργατῶν δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων.—Ἀντικατάστασις βιβλιαρίων ὑγείας δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων.—Ἀκυρότης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τῆς μὴ ἀναγραφῆς ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ τῆς καταγγελίας νομίμων στοιχείων.

Ἡ νομολογία τοῦ α' βαθμοῦ τῆς ἐργατικῆς διαδικασίας, βασιζομένη εἰς τὸ ἄρθρ. 1 § 1 τοῦ Ν.Δ. τῆς 4|16 Αὐγούστου 1923 «περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς ἐξασκήσεως ἐντὸς τοῦ Κράτους τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ ἀρτοποιοῦ, ἀρτεργάτου κλπ.», τεθέντος ἐν ἐφαρμογῇ διὰ τοῦ ἀπὸ 18|30 Ἰανουαρίου 1930 διατάγματος «περὶ ἰατρικῆς ἐπιθεωρήσεως καὶ ἐφοδιασμοῦ δι' ἀτομικῶν βιβλιαρίων ὑγείας τῶν ἀσκούντων ὡρισμένα ἐπαγγέλματα ἀτόμων», ἐδέχετο, μέ τινας μόνον διασπάσεις γνωμῶν, ὅτι ἡ ἔλλειψις βιβλιαρίου ὑγείας διὰ τοὺς ἀρτεργάτας συνεπάγεται ἀκυρότητα τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ κατ' ἀκολουθίαν τῆς γνωστῆς δικαστηριακῆς ἀπόψεως, ὅτι ἐπὶ ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας δὲν ἐφαρμόζονται οἱ νόμοι περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, δὲν ἔκρινε ἐφαρμοστέον καὶ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ν. 118|1945 (βλέπε νμλγ. ἐν ΕΕΔ 10, 685, 686, ἔνθα περὶ ἀρτεργατῶν).

Αἱ παρατιθέμεναι ἀποφάσεις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, βάσει τῶν ἐν αὐταῖς σκέψεων, καταλήγουν εἰς διάφορον λύσιν, προκειμένου εἰδικῶς περὶ ἀρτεργατῶν (οὕτω καὶ ἡ ἀνωτέρω καταχωριζομένη ὑπ' ἀριθ. 7455|1951 τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 7944|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Ψιλόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Δ. Θεοτικὸς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. Παπαστάθου, Ν. Ἀγγελόπουλος

Κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ ἀπὸ 4|16 Δεκεμβρίου 1936 Β. Δ|τος περὶ συμπληρώσεως τῶν κειμένων διατάξεων περὶ ἐφοδιασμοῦ τῶν ἀρτεργατῶν διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ἱκανότητος, ἐκδοθέντος κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν. 5891, τὰ ἐπαγγελματικὰ βιβλιάρια τῶν ἐργατῶν ἀκυροῦνται αὐτοδικαίως καὶ ἀφαιροῦνται ἀρμοδίως μετὰ παρέλευσιν ἔτους ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς των, ἐφ' ὅσον οἱ κάτοχοι αὐτῶν δὲν ἤθελον προσκομίσει ταῦτα πρὸς θεώρησιν παρὰ τῇ ὑπηρεσίᾳ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, ἡ δὲ θεώρησις αὕτη πρέπει νὰ ἐπαναλαμβάνεται ἀνὰ πᾶν ἔτος ἐφεξῆς, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τοῦ ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου, ἀλλὰ περαιτέρω κατὰ τὸ αὐτὸ ἄρθρον ἡ θεώρησις θὰ γίνεται κατὰ τὰ δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου του Ταμείου ὁρισθησόμενα καὶ ἀφοῦ τηρηθῶσιν αἱ ἐν αὐτῇ προϋποθέσεις. Ἐφ' ὅσον δὲ τοιαύτη ἀπόφασις, καθ' ἣν πιστοῦται ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 11612|51 βεβαιώσεως τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, ἐξεδόθη τὸ πρῶτον τὴν 9|2|51, πρὸ ταύτης ἡ ρηθεῖσα διάταξις ἦτο ἀνεπίδεκτος ἐφαρμογῆς καὶ συνεπῶς ἡ ἔλλειψις θεωρήσεως τοῦ ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου τοῦ ἐφεσιβλήτου (ἐνάγοντος), κεκτημένου τοιοῦτο, καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τῆς αὐτῆς βεβαιώσεως, δὲν δύναται νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τοῦ κύρους τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, οὔτε ἡ ἔλλειψις βιβλιαρίου ὑγείας, ἐφ' ὅσον τοῦτο ἀντικατεστάθη κατὰ τὰ ὡς ἄνω διὰ τοῦ ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου (βλ. καὶ γνωμοδότησιν Νομ. Συμβουλίου τοῦ Κράτους, ΕΕΔ 10, σελ. 581) καὶ ἀπορριπτέοι οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου πρῶτος καὶ δεύτερος λόγοι τῆς ἐφέσεως.

Κατὰ τὴν διάταξιν τῆς συμφώνως πρὸς τὸν Ν. 118|45 ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 51560|48 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἡ ἐν αὐτῇ προβλεπομένη ἀναγγελία τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας δέον, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, νὰ περιέχῃ

έκτός τῶν ἄλλων, τὴν ἐπωνυμίαν τῆς ἐπιχειρήσεως, τὸ ὀνοματεπώνυμον, ὄνομα πατρὸς καὶ διεύθυνσιν τῶν ἐκπροσωπούντων κατὰ νόμον τὴν ἐπιχείρησιν, τὸν ἀριθμὸν ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου Ι.Κ.Α. ἢ ἄλλου Ὀργανισμοῦ κυρίας ἀσφαλίσεως, ὡς καὶ τὰ οἰκογενειακὰ βάρη τοῦ ἀπολυομένου, ἅτινα στοιχεῖα ἐν προκειμένῳ ἐν τῇ γενομένῃ ἀναγγελίᾳ τῆς ἀπολύσεως πρὸς τὸ ἐν λόγῳ Ταμεῖον καὶ Γραφεῖον παρέλειψε ν' ἀναφέρῃ ἡ ἐκκαλοῦσα. Διὸ ὁ τυγχάνει ὄκυρος ἐξ αὐτοῦ τοῦ λόγου ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἐφεσιβλήτου καὶ ἀπορριπτέος ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου 3ος λόγος τῆς ἐφέσεως, μὴ ἐχούσης ἄλλωστε ἐκ τούτου νομικὴν σημασίαν τῆς ἐλλικότητος τοῦ ἐφεσιβλήτου καὶ ἤτις ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν ἀναφέρεται ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ, ἐγὼ ἡ μνεία ταύτης ἀποτελεῖ καὶ στοιχεῖον ταύτης κατὰ τὴν ὡς ἄνω ὑπουργικὴν ἀπόφασιν.

III

Ἀντικατάστασις βιβλιαρίων ὑγείας ἀρτεργατῶν διὰ τῶν κατὰ νόμον ἐκδιδομένων ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων αὐτῶν. — Ἀκυρότης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τῆς μὴ ἀναγραφῆς ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ νομίμων στοιχείων.

Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 7452|1951

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Ψιλόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Π. Θεοδωρόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. Παπασταύρου, Ν. Ἀγγελόπουλος

Κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ἀπὸ 16|11|1933 Β. Δ|τος «περὶ συμπληρώσεως τῶν κειμένων διατάξεων περὶ ἐφοδιασμοῦ τῶν ἀρτεργατῶν διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος», ἐκδοθέντος κατ' ἐξουσιοδότησιν τῆς διατάξεως τοῦ νόμου 5891|1933 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ νόμου «περὶ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν», δι' ἧς διατάξεως ὡρίσθη, ὅτι ὑποχρεοῦνται τὰ ἀρτοποιεῖα, τὰ λειτουργοῦντα εἰς πόλεις, ἔνθα ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις περὶ ἀσφαλίσεως ἀρτεργατῶν, νὰ ἀπασχολῶσιν εἰς τὰς ἐργασίας των ἀποκλειστικῶς μόνον ἀρτεργάτας, ἐφωδιασμένους δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων, ὡς τὸ ἄρθρον τοῦτο, τροποποιηθὲν ἐν τῷ μεταξύ, ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ Δ|τος τῆς 4|21.11.1934 «περὶ ἐφοδιασμοῦ τῶν ἀρτεργατῶν διὰ βιβλιαρίων ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος», διὰ νὰ εἶναι κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἀρτεργάτης τις καὶ ἐφοδιασθῇ δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου, δέον, μεταξὺ τῶν ἄλλων, νὰ μὴ πάσχῃ ἀνικανότητα ἐργασίας καὶ νὰ μὴ πάσχῃ ἐκ μεταδοτικῶν νοσημάτων ἐπικινδύνων εἰς τὴν δημοσίαν ὑγείαν, τῆς τοιαύτης νομοθετικῆς ἀπαιτήσεως συνιστώσης οὕτω προϋπόθεσιν, ἄνευ τῆς ὁποίας ἀπαγορεύεται ἀπολύτως ἡ χορήγησις ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων ἀρτεργατῶν. Ἐξ ἑτέρου κατὰ τὸ ὡς ἄνω ἄρθρον τοῦ ἀπὸ 4|21.11.34 Δ|τος πᾶς ὁ αἰτῶν ἐπαγγελματικὸν βιβλιάριον ἀρτεργάτης ἐξετάζεται προηγουμένως ὑποχρεωτικῶς ἰατρικῶς, προκειμένου περὶ τῶν Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, παρὰ τριμελοῦς ὑγειονομικῆς ἐπιτροπῆς κλπ., κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ ἀπὸ 10|16.12.1936 Β. Δ|τος, ἐκδοθέντος κατ' ἐξουσιοδότησιν ὡσαύτως παρασχεθείσαν διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ ὡς ἄνω νόμου 5891, τὰ ἐπαγγελματικὰ βιβλιάρια τῶν ἀρτεργατῶν ἀκυροῦνται αὐτοδικαίως καὶ ἀφαιροῦται ἀρμοδίως μετὰ παρέλευσιν ἑνὸς ἔτους ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς των, ἐφ' ὅσον οἱ κάτοχοι αὐτῶν δὲν ἤθελον προσκομίσει ταῦτα πρὸς θεώρησιν τῶν παρὰ τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, ἥτις θεώρησις γενομένη, ἀφοῦ προηγουμένως κριθῇ μετὰ ὑγειονομικὴν ἐξέτασιν ἱκανὸς διὰ τὴν ἐξάσκησιν τοῦ ἀρτεργατικοῦ ἐπαγγέλματος, δέον νὰ ἐπαναλαμβάνεται ἐφεξῆς ἀνὰ πᾶν ἔτος, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τοῦ ἐπαγγελματικοῦ του βιβλιαρίου. Τέλος διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν. 509|1945 ἐπετράπη ἡ ἀπασχόλησις ἀρτεργατῶν ἐφωδιασμένων καὶ διὰ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ προβλεπομένου προσωρινοῦ σημειώματος μετὰ προηγουμένην ὑγειονομικὴν ἐξέτασιν.

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν διατάξεων τούτων προκύπτει, ὅτι τὸ κατ' ἄρθρον 1 τοῦ ἀπὸ 4|15.8.1923 Ν. Δ|τος, τεθέντος εἰς ἐφαρμογὴν διὰ τοῦ ἀπὸ 18|30.11.1930 Πρ. Δ|τος, ἀπαιτούμενον διὰ τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ ἀρτεργάτου βιβλιάριον ὑγείας, βεβαιοῦν ὅτι δὲν πάσχει ἀπὸ μεταδοτικήν τινα νόσον (φθίσιν, σύφιλιν, λέπραν κλπ.), ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ κατὰ τὰς ἐν τῇ ἡγουμένῃ σκέψει διατάξεις ἀπαιτουμένου ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου (βλ. καὶ γνωμοδότησιν Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους ***Κοντεσασοπούλου*** ἐν ΕΕΔ 10, σ. 580, 1590|1951 Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν), τῶν διατάξεων οὕτω τούτων ὡς νεωτέρων καὶ σιωπηρῶς καταργησάντων, προκειμένου περὶ ἀρτεργατῶν, τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 16.8.1923 Ν. Δ|τος. Ἡ τοιαύτη βούλησις τοῦ Νομοθέτου εἰδικώτερον προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Δ|τος τῆς 16.11.1933, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως. Κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο ὁρίζεται, ὅτι ἐξαιρετικῶς κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου ἀπαιτεῖται νὰ καταβληθῇ παρὰ τοῦ αἰτουμένου τὴν χορήγησιν ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου καὶ βιβλιαρίου ὑγείας, διαδηλουμένης οὕτω ἐμμέσως, πλὴν σαφῶς, τῆς ἀντιλήψεως τοῦ Νομοθέτου ὅτι διὰ τὸν μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ὡς ἄνω νόμου χρόνον ὁ διὰ τοῦ βιβλιαρίου ὑγείας διωκόμενος σκοπὸς ἐκπληροῦται διὰ τῆς ἐκδόσεως τῶν ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων.

Κατὰ τὸ ρηθὲν ἄρθρον 4 τοῦ ἀπὸ 14|16 Δεκεμβρίου 1936 Β. Δ|τος ὁρίζεται, ὅτι ἡ δι' αὐτοῦ θεσπιζομένη θεώρησις τῶν ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων τῶν ἀρτεργατῶν θέλει γίνεται «κατὰ τὰ δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου ὁριοθησόμενα» καὶ μετὰ τήρησιν τῶν ἐν αὐτῇ ὁριζομένων προϋποθέσεων. Ἡ τοιαύτη θεώρησις οὕτω ἐξηρτήθη ἐκ τῆς λήψεως εἰδικῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐν λόγῳ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ρυθμιζούσης τὰ τῆς θεωρήσεως τῶν βιβλιαρίων τούτων. Μὴ ἐκδιδομένης οὕτω τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως πρόδηλον εἶναι ὅτι αὐθεμία ἀκυρότης

ΑΔΕΙΑΙ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΤΗΣΙΑΣ ΑΔΕΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Έννοια δικαιουμένων κατ' Α.Ν. 539|1945 συνήθων αποδοχών

Ως συνήθεις αποδοχαί τοῦ μισθωτοῦ κατά τήν διάρκειαν τῆς ἐτησίας ἀδείας του, κατ' Α.Ν. 539|1945, νοηταί αἱ τακτικαί, καταβαλλόμεναι διά τακτικήν ἐργασίαν.— Μή συνυπολογισμός καί ἐκτάκτων ἀπολαυῶν, διδομένων εἰς ἀπασχολουμένους πέραν τῆς τακτικῆς ἐργασίας.—Ἐπομένως μή συνυπολογισμός καί τῆς προσαυξήσεως τοῦ μισθοῦ ἡ ἡμερομισθίου διά παροχήν ἐργασίας κατά Κυριακάς κατά τήν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικήν ἀπόφασιν.

Κατά τό ἄρθρ. 3 §§ 1, 3 τοῦ Α. Ν. 539|1945 «περί χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τούς μισθωτούς ἀδείων μετ' ἀποδοχῶν» (ΕΕΔ 4, 474) κατά τήν διάρκειαν τῆς ἀδείας ὁ μισθωτός δικαιοῦται τῶν συνήθων ἀποδοχῶν, ὧν θά ἐδικαιοῦτο, ἐάν ἀπησχολεῖτο παρά τῇ ὑποκειμένῃ ἐπιχειρήσει κατά τόν ἀντίστοιχον χρόνον ἡ τῶν ἀποδοχῶν τῶν τυχόν διά τήν περίπτωσιν ταύτην καθωρισμένων διά συλλογικῆς συμβάσεως. Ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν ἀποδοχῶν περιλαμβάνονται καί αἱ παντός εἴδους πρόσθετοι ἢ συμπληρωματικαί τακτικαί παροχαί (ἀντίτιμον τροφῆς, ἐπιδόματα κλπ.), πλήν τῆς τυχόν παρεχομένης κατοικίας.

Ὑπό τά νομοθετικά ταῦτα κείμενα ἀντικείμενον ἐρεύνης τῆς κατωτέρω πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως εἶναι, ἂν εἰς τάς ἀποδοχάς, τῶν ὁποίων δικαιοῦται ὁ μισθωτός κατά τήν διάρκειαν τῆς ἐτησίας ἀδείας του, συνυπολογίζεται καί ἡ κατά 75 ο|ο προσαύξησις τοῦ μισθοῦ ἢ τοῦ ἡμερομισθίου, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 5, 228), ὡς ἡρμηνεύθη ὑπό τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825|254|1951 (ΕΕΔ 10, 588), διά παροχήν ἐργασίας κατά Κυριακάς ἢ ἄλλας μή ἐργασίμους ἡμέρας.

Ἀνεξαρτήτως ἂν καί ἡ ἐν λόγῳ παροχή θεωρῆται τακτική, ὑπό τήν ἔννοιαν τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Α.Ν. 539|1945 (ἀρνητικῶς ἀποφαίνεται ἡ ἐν λόγῳ δικαστική ἀπόφασις),

---

τοῦ βιβλιαρίου καί συνεπῶς ἀφαίρεσις τούτου παρά τοῦ ὡς ἄνω Ταμείου ἐπέρχεται, ὡς ὀρθῶς δέχεται καί ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις.

Ἐκ τῆς ἐν γένει διαδικασίας ἐβεβαιώθη α) ὅτι ὁ ἐνάγων κατά τόν μῆνα Ὀκτώβριον τοῦ ἔτους 1945 προσελήφθη παρά τῆς ἐναγομένης ἑταιρίας εἰς τό ἐνταῦθα ἀρτοποιεῖον της ὡς ἀρτεργάτης, ὀφ' ἣν ἰδιότητα καί παρέσχε τάς ὑπηρεσίας του μέχρι τῆς 4.1.1951, καθ' ἣν ἀπελύθη παρά ταύτης, β) ὅτι ἡ οὕτω συναφθεῖσα σύμβασις ἐργασίας κατά τά ἐν ταῖς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 2 καί 3 σκέψεσιν ἐκτιθέμενα δέν παύει νά ἦ ἔγκυρος ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἐνάγων δέν εἶναι ἐφωδιασμένος διά βιβλιαρίου ὑγείας κατά τό Ν. Δ|γμα 4|15.8.1923, ἐφ' ὅσον οὗτος εἶναι ἐφωδιασμένος δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου ἀρτεργάτου, ὡς τοῦτο δείκνυται ἐκ τῆς ἀπό 26.2.51 βεβαιώσεως τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν καί τῆς προσαγωγῆς αὐτοῦ τούτου τοῦ βιβλιαρίου (Δ. μ. 7758). Ἡ ἔλλειψις θεωρήσεως τοῦ ἐν λόγῳ βιβλιαρίου παρά τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ ἐν λόγῳ Ταμείου πρό τῆς 18.4.51, καθ' ἣν χρονολογίαν φέρεται γενομένη ἡ ἐν λόγῳ θεώρησις, οὐδαμῶς ἐπιδρᾷ ἐπί τοῦ κύρους τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, κατά τά ἐν τῇ ἀμέσως ἡγουμένῃ σκέψει ἐκτιθέμενα, ἐφ' ὅσον ἡ ἀπαιτουμένη διά τήν θεώρησιν τοῦ βιβλιαρίου τούτου παρά τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ὡς ἄνω Ταμείου ἀπόφασις τοῦ Διοικητικοῦ αὐτοῦ Συμβουλίου ἐξεδόθη μόλις τήν 9.2.51 καί τοῦτο προκύπτει ἐκ τοῦ ὡς ἄνω πιστοποιητικοῦ.

Ἔγκυρου οὔσης κατά ταῦτα τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως ἐργασίας ἔδει ἡ ἐναγομένη, ὅπως κατά τήν ἀπόλυσιν τοῦ ἐνάγοντος, γενομένην τήν 4.1.1951, ἐτήρει τάς διατυπώσεις τοῦ νόμου 118|1945 διά τό κῦρος τῆς τοιαύτης ἀπολύσεως. Ἐκ τῶν ὡς ἀνωτέρω δμως στοιχείων τῆς διαδικασίας προκύπτει, ὅτι αὗται δέν ἐτηρήθησαν, ἐφ' ὅσον ἐν τῇ πρός τό Ταμεῖον Ἀνεργίας καί Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας γενομένῃ ἀναγγελίᾳ δέν περιέχεται τό στοιχεῖον τοῦ κατά νόμον ἐκπροσωποῦντος τήν ἐναγομένην ἑταιρίαν, οὐδέ τοῦτο προκύπτει ἄλλως ἐκ τῆς ἐπωνυμίας αὐτῆς, τῆς ἐν τῇ ἐπικεφαλίδι τῆς ἐν λόγῳ ἀναγγελίας ἀνσφερομένης, ἐντεῦθεν δέ ἄκυρος καί ἡ ἐν λόγῳ ἀπόλυσις κατά τό ἄρθρ. 9 § 3 τοῦ Α.Ν. 118|45, ἐν συνδυασμῷ πρός τήν κατ' ἐξουσιοδότησιν τούτου ἐκδοθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 51560|1949 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐάν ἐκ τῶν λοιπῶν στοιχείων δέν προκύπτῃ ἀμφιβολία ὡς πρός τήν ἀτομικότητα τῆς καταγγελθείσης συμβάσεως (Α.Π. 15|1951 ἐν ΕΕΔ 10, 205).

Κατ' ἀκολουθίαν τούτων ἡ ἐκκαλουμένη, θεωρήσασα ἔγκυρον τήν ὡς ἄνω σύμβασιν ἐργασίας, παρά τήν ἔλλειψιν παρά τῷ ἐνάγοντι βιβλιαρίου ὑγείας, ὡς καί θεωρήσεως τοῦ ἐπαγγελματικοῦ αὐτοῦ βιβλιαρίου, ἄκυρον δέ τήν ὡς ἄνω γενομένην καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐκ τῆς ἐλλείψεως τοῦ ὡς ἄνω στοιχείου καί τοῖς λόγοις τούτοις δεχθεῖσα ἐν μέρει τήν ἀγωγήν τοῦ ἐφεσιβλήτου ὡς πρός τό α' κονδύλιον (ἀποδοχάς ἀπό ἀκύρου ἀπολύσεως), ὀρθῶς ἔκρινε καί ἐξετίμησε τά πραγματικά περιστατικά, ἀπορριπτομένης οὕτω τῆς ὑπό κρίσιν ἐφέσεως κατά πάντας τούς λόγους αὐτῆς.

νομίζομεν, ὅτι τὸ ζήτημα πρέπει νὰ τοποθετηθῇ ἐπὶ ἄλλης βάσεως.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 2 § 3 τοῦ Α.Ν. 539|1945 δὲν περιλαμβάνονται εἰς τὴν ἐτησίαν ἄδειαν μετ' ἀποδοχῶν αἱ ἐπίσημοι ἢ αἱ κατ' ἔθιμον ἑορτάσιμοι ἡμέραι καὶ αἱ διακοπαὶ ἐργασίας αἱ ὀφειλόμεναι εἰς ἀσθένειαν.

Τοῦτο σημαίνει, ὅτι, ἂν εἰς τὸν χρόνον τῆς ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ λόγῳ ἀδείας παρεμπέσῃ Κυριακὴ ἢ κατ' ἔθιμον ἑορτάσιμος ἡμέρα, αὕτη δὲν θὰ ὑπολογισθῇ εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν ἀδείας, τῶν ὁποίων δικαιοῦται ὁ μισθωτὸς καὶ συνεπῶς δὲν προκύπτει καὶ ζήτημα ἐρεύνης ἂν, ἐργαζόμενος παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει, πρὸ τῆς ἀσκήσεως ὑπ' αὐτοῦ τοῦ δικαιώματος ἀδείας, θὰ ἐλάμβανε καὶ τὴν προσαύξησιν τῆς ἀμοιβῆς του διὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην.

Δὲν εἶναι ἀληθὴς ἔννοια τοῦ νόμου, ὅτι ἡ ἐτησία ἄδεια προσαυξάνεται κατὰ τὰς Κυριακάς, αἱ ὁποῖαι παρεμπίπτουν εἰς τὸν χρόνον τῆς ἀδείας, ἀλλ' ὁ Νομοθέτης ἀναχωρεῖ ἀπὸ τῆς λογικῆς σκέψεως ὅτι, ἀφοῦ κατὰ κανόνα ὁ μισθωτὸς δὲν ἐργάζεται κατὰ Κυριακάς, δὲν πρέπει αὗται νὰ συμψηφίζωνται, οὕτως εἰπεῖν, πρὸς τὰς ἡμέρας τῆς δικαιουμένης ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἀδείας.

Περαιτέρω προκύπτει ἡ λογικὴ συνέπεια νὰ μὴ δικαιοῦται ὁ μισθωτὸς τῶν διὰ τὴν Κυριακὴν βασικῶν ἀποδοχῶν του (τοῦτο διὰ τοὺς ἡμερομισθίους ἐργάτας, οἱ ὁποῖοι δὲν ἀπολαμβάνουν ἡμερομισθίου κατὰ τὰς Κυριακὰς) καὶ ἀφοῦ δὲν δικαιοῦται τῶν βασικῶν ἀποδοχῶν του δὲν τίθεται καὶ ζήτημα, ἂν δικαιοῦται τῆς προσαυξήσεως κατὰ 75 ο|ο, τῆς ὁποίας θὰ ἀπελάμβανε ὅμως τυχὸν ἐργαζόμενος.

Συμβαίνει βεβαίως οὕτω νὰ ἐμποδίζεται ὁ μισθωτὸς εἰς τὴν κάρπωσιν τῶν ἐκ τῆς τυχὸν κατὰ Κυριακὰς ἐργασίας του ὠφελημάτων, ἀλλ' εἰς τοῦτο ἔρχεται ἀντίροπον διὰ τῆς παροχῆς ἀδείας τὸ δικαίωμά του νὰ ἀμείβεται ἄνευ παροχῆς κἂν ἐργασίας διὰ τὰς ἡμέρας ἀδείας του.

Αὕτη, νομίζομεν, πρέπει νὰ εἶναι ἡ ὀρθὴ ἐπὶ τοῦ ζητήματος λύσις.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2898|1951

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ι. Μαρινάκος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Γιομπρές, Δ. Τρίμης

Κατὰ τὴν παράγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 539|45, διαρκούσης τῆς ἀδείας, ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται τῶν συνήθων ἀποδοχῶν, ὧν θὰ ἐδικαιοῦτο, ἐὰν ἀπησχολεῖτο παρὰ τῇ ὁποκειμένῃ ἐπιχειρήσει κατὰ τὸν ἀντίστοιχον χρόνον. Ἐξ ἑτέρου κατὰ τὴν παράγρ. 3 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν ἀποδοχῶν περιλαμβάνονται καὶ αἱ παντὸς εἴδους πρόσθετοι ἢ συμπληρωματικαὶ τακτικαὶ παροχαὶ (ἀντίτιμον τροφῆς, ἐπιδόματα κ.λ.π.), πλὴν τῆς τυχὸν παρεχομένης κατοικίας. Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ὁρισμῶν τούτων ἐναργῶς προκύπτει, ὅτι ὁ εἰς ἄδειαν ἀποστελλόμενος μισθωτὸς κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῆς δικαιοῦται εἰς ἀπόληψιν τῶν ἀποδοχῶν ἐκείνων, αἵτινες θεωροῦνται ὡς τακτικαί, καταβαλλόμεναι εἰδικώτερον εἰς αὐτὸν διὰ τακτικὴν ἀντιστοίχως ἐργασίαν. Ὁ ὅρος συνήθεις ἀποδοχαὶ δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὁπερακοντίζων τὴν ἔννοιαν τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν. Τοὐναντίον εἰς ἔκτασιν πλήρως ταυτίζεται πρὸς τὸν τελευταῖον τοῦτον ὅρον. Ὁ νομοθέτης ἐν τῷ νόμῳ 539|45, ὁρίζων ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀδείας του ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται τῶν συνήθων ἀποδοχῶν αὐτοῦ, προδήλως δὲν ἠθέλησε νὰ συμπεριλάβῃ εἰς ταύτας καὶ ἀμοιβάς, τὰς ὁποίας πιθανῶς θὰ εἶχεν οὗτος, ἀπασχολούμενος ὅμως πέραν τῆς τακτικῆς ἐργασίας του. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον, οἱονεὶ ἑρμηνευτικῶς, παρενέβαλε τὴν παράγρ. 3, θεσπίσας ὅτι εἰς τὰς ἀποδοχὰς τοῦ ἀδειοῦχου μισθωτοῦ περιλαμβάνονται καὶ αἱ παντὸς εἴδους πρόσθετοι ἢ συμπληρωματικαί, πλὴν τακτικαί, παροχαὶ αὐτοῦ. Ἄρα αἱ ἔκτακτοι ἀπολαυαί, αἵτινες δίδονται εἰς τοὺς ἀπασχολουμένους πέραν τῆς τακτικῆς ἐργασίας, ἀποκλεισθεῖσαι, δὲν θεωροῦνται περιλαμβανόμεναι εἰς τὰς συνήθεις ἀποδοχάς, ὡς νοοῦνται ὑπὸ τῆς ἡγηθείσης διατάξεως καὶ εἶναι αἱ τακτικαὶ τοιαῦται, ὡς προσδιορίσθησαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 564|1950 ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου (ΕΕΔ, τόμ. 9, σελ. 1121). Κατ' ἐφαρμογὴν ἑπομένως τούτων ἡ κατὰ 75 ο|ο προσαύξησις τοῦ κεκανονισμένου ἡμερομισθίου (ὑπ' ἀριθ. 8900|46 ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας), μὴ ἀποτελοῦσα τακτικὴν παροχὴν καὶ ἐνιαῖον οὕτω σύνολον μετὰ τῶν συνήθων ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ, δὲν ὀφείλεται εἰς τοῦτον διὰ τὰς εἰς τὸν χρόνον τῆς ἀδείας του περιλαμβανομένας Κυριακὰς καὶ ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτάς, καὶ ἂν ἀκόμη οὗτος, μὴ εὑρισκόμενος εἰς ἄδειαν, νομίμως ἀπησχολεῖτο κατ' αὐτάς. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, δι' ἧς ζητεῖται, ὅπως ὑποχρεωθῇ ἡ ἐναγομένη καὶ πληρώσῃ εἰς τὸν παρ' αὐτῇ ὡς ὁδηγὸν τροχιοδρόμων ὑπηρετοῦντα ἐνάγοντα πέραν τῶν καταβληθεισῶν εἰς αὐτὸν τακτικῶν ἀποδοχῶν του καὶ τὴν πρόσθετον, μὴ τακτικήν, ἀμοιβὴν διὰ τὴν ἐργασίαν, ἣν μετὰ βεβαιότητος θὰ παρεῖχεν οὗτος κατὰ τὰς εἰς τὸν χρόνον τῆς χορηγηθείσης αὐτῷ ἀδείας ἐμπιπτούσας τέσσαρας Κυριακὰς καὶ λοιπὰς ἑορτάς, δὲν εὑρίσκεται νόμῳ καὶ δέον ὅπως ἀπορριφθῇ.

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

ΜΟΝΟΠΩΛΙΑΚΗ ΑΣΚΗΣΙΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ

Σχετικὸς ὅρος συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ συνταγματικὴ ἐλευθερία

Ἀπαγόρευσις διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας προσλήψεως παρ' ἐργοδοτῶν ἐργατῶν μὴ ἐφωδιασμένων δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων.—Ἀντίθεσις σχετικοῦ ὅρου πρὸς τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ Συντάγματος περὶ ἀπαραβιάστου τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας καὶ πρὸς τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ Συντάγματος περὶ ἰσότητος.— Πότε εἶναι δυνατοὶ περιορισμοὶ ἐν τῇ ἐλευθερίᾳ τῆς ἐργασίας.— Παράβασις ἀντισυνταγματικοῦ ὅρου συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας δὲν ἀποτελεῖ ποινικὸν ἀδίκημα κατ' ἄρθρ. 16 Α.Ν. 547)1937.

Τὸ θέμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀπησχολήθη ἡ κατωτέρω ποινικὴ ἀπόφασις, εἶναι ἐκ τῶν μᾶλλον ἐνδιαφερόντων.

Κατὰ τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως τοῦ Μονομελοῦς Πλημμελειοδικείου Πατρῶν ἠσκήθη ἔφεσις ἐκ μέρους τοῦ ἐν Πάτραις Εἰσαγγελέως τῶν Πλημμελειοδικῶν, μὲ λόγον ὅτι ἡ περὶ ἧς πρόκειται συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας κατὰ τὸν ὅρον αὐτῆς περὶ ἀπασχολήσεως ἐργατῶν ἐφωδιασμένων δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων συνιστᾷ συνταγματικὸν περιορισμὸν τῆς ἐργασίας, εἰς ὃν αὐτοῦ ὑπεβλήθησαν οἱ συμβληθέντες καὶ δὲν ἐπεβλήθη εἰς αὐτοὺς ἐκ τρίτης βουλήσεως, ἀλλὰ διὰ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ἥτις συνετάγη συμφώνως πρὸς τὸν Α.Ν. 16)11)1935, κεῖται δὲ ὁ περιορισμὸς οὗτος ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ Συντάγματος καὶ τῆς περὶ ἰσότητος διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 τούτου ἐκ τοῦ ὅτι ἀπορρέει ἐκ λόγων ἀναγομένων εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τῆς κυρυθμίας τῆς ἐργασίας καὶ τῆς δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας (σχετικῶς ἄρθρ. 1 § 2 ἐν τέλει Ν.Δ. 1254)1949). Κατὰ ταῦτα, κατὰ τὴν ἔφεσιν, θεμελιοῦται ποινικὸν ἀδίκημα τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ Α.Ν. 547)1937.

Ἡ ἔφεσις ἀπερρίφθη ὑπὸ τοῦ τριμελοῦς Πλημμελειοδικείου Πατρῶν.

Σημειωτέον ὅτι καὶ ὁ παρ' Ἐφέταις Πατρῶν Εἰσαγγελεὺς (κ. *Ι. Τσαντήλος*) διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5443 ἀπὸ 18 Μαΐου 1951 γνωμοδοτήσεώς του πρὸς τὸν Εἰσαγγελέα Πλημμελειοδικῶν Πατρῶν ἐγνωμοδότησεν ὡς ἑξῆς :

«Ἡ ἐν Ἀθήναις ἐδρεύουσα Α.Ε. Σιδηρόδρομοι Πειραιῶς, Ἀθηνῶν, Πελοποννήσου (ΣΠΑΠ) δι' αἰτήσεώς της πρὸς ἡμᾶς παραπονεῖται, ὅτι τὰ κατὰ τόπους Σωματεῖα Φορτοεκφορτωτῶν ἀξιοῦσι τὴν ἐνέργειαν τῶν φορτοεκφορτώσεων ἐν τοῖς σιδηροδρομικοῖς σταθμοῖς διὰ τῶν ἐργατῶν τῶν πληρούντων τοὺς ὅρους τοῦ Ν. 5167)1931, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ Ν.Δ. 1254)1949 καὶ τοὺς Α.Ν. 381)1936, 2212)1940 καὶ 1949)1944 καὶ δὴ τῶν ἐφωδιασμένων δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων ταυτότητος, παρακωλύοντα τὸ πρὸς τοῦτο ἐργατικὸν προσωπικὸν τῆς Ἑταιρίας εἰς τὴν ἐκτέλεσιν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν, συνεπικουρούμενα ἐνίοτε τὰ σωματεῖα ταῦτα ἐν ταῖς ἀξιώσεσι καὶ ἐνεργείαις των ταύταις καὶ ὑπὸ ἀστυνομικῶν ὀργάνων.

Ἡ τοιαύτη τῶν εἰρημένων σωματείων ἀξίωσις καὶ ἐνέργεια καὶ ἡ ἐν ἀκολουθίᾳ τοιαύτη συνεπικουρία τῶν ὑπὸ τῶν διωκτικῶν Ἀρχῶν εἶναι μὴ νόμιμος, διότι παγίως ἐνομολογήθη, ὅτι ἡ ὑπὲρ ὡρισμένων προσώπων, οἷοι εἶναι οἱ φορτοεκφορτωταί, οἱ ὑπαγόμενοι εἰς τὰς εἰρημένας νομικὰς διατάξεις, μονοπώλησις καὶ ἀποκλειστικὴ παρ' αὐτῶν ἄσκησις τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν, ὑπαγορευομένη ἰδίᾳ ἐκ λόγων οἰκονομικοῦ συμφέροντος ὑπὲρ τῶν εἰρημένων ὡρισμένων προσώπων, ἀντίκειται εἰς τὰς περὶ ἐλευθερίας τῆς ἐργασίας καὶ ἰσότητος τῶν πολιτῶν διατάξεις τοῦ Συντάγματος (ἄρθρα 3 καὶ 4 τοῦ Συντάγματος). Αἱ εἰρημέναι ὅθεν νομικαὶ διατάξεις, καθόσον ἐπιβάλλουσιν ὑποχρέωσιν προσλήψεως διὰ φορτοεκφορτωτικὰς ἐργασίας τῶν εἰς αὐτὰ ὑπαγομένων προσώπων τῶν ἐφωδιασμένων δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων, ὡς ἀντισυνταγματικαί, εἶναι ἀνεφάρμοστοι καὶ οὐδεμίαν συνεπάγονται ποινικὴν κύρωσιν (Συμβ. Ἐπικρατείας 2175)1947 Ὁλομ., Θέμ. ΝΘ' σελ. 97, Γνωμ. Εἰσ. Α.Π. 39)949, Θέμ. Σ' σελ. 890, Α.Π. 235)1949, Θέμ. Ξ' σελ. 301, Συμβ. Ἐπικρ. 816)949 Θέμ. ΞΑ' σελ. 280 καὶ Συμβ. Ἐπικρατ. 353)1951, ἣν ἴδε ἐν Δελτίῳ Ἐργατικῆς Νομοθεσίας ὑπ' ἀριθ. 134 τοῦ 1951, σελὶς 141).

Παρακαλοῦμεν ὅθεν κατόπιν τῶν ἀνωτέρω, ὅπως ἐκδώσητε ὑπὸ τὸ πνεῦμα τούτου τὰς δεούσας ὁδηγίας εἰς τὰς Ἀσυνομικὰς Ἀρχάς, ὥστε τοῦτο μὲν νὰ προστατεύηται ἡ ἐλευθερία τῆς ἐργασίας γενικῶς καὶ ἰδίᾳ εἰς τὸ ἐργατικὸν προσωπικὸν τῆς Ἑταιρίας Σ.Π.Α.Π., ἑτέρωθεν δὲ νὰ ἀποφεύγωνται καὶ προλαμβάνωνται παράνομοι ἐνέργειαι τῶν Σωματείων Φορτοεκφορτωτῶν».

***

Τὸ ζήτημα τῆς συνταγματικότητος τῶν περὶ φορτοεκφορτωτῶν νομικῶν διατάξεων, ἀπὸ ἐπόψεως ἐφαρμογῆς τῶν ἄρθρων 3 καὶ 4 τοῦ Συντάγματος, ἐπανειλημμένως ἀπησχόλησε τὴν θεωρίαν καὶ πρᾶξιν (βλέπε σχετικῶς Σ. Ε. 2002)1950 Ὁλομελ. εἰσηγητὴς *Κ. Μηλιαρέσης*, ΕΕΔ 10, 281, ἔνθα σημειώσεις μας καὶ λοιπαὶ παραπομπαί, Σ. Ε. 383)1951 Ὁλομελ., εἰσηγητὴς *Χ. Μητρέλλος*, ΕΕΔ 10, 374, Πρωτοδικείου Βόλου 56)1951, εἰσηγητὴς *Κ. Δάρας*, ΕΕΔ 10, 375, *Φ. Δ. Ἀγγελῆν*, ΕΕΔ 10, 345 ἑπ.).

Ἐν προκειμένῳ φέρεται ὡς ποινικὸν ἀδίκημα

παράβασις σχετικής συλλογικής συμβάσεως έργασίας, κατ' άρθρ. 16 Α.Ν. 547|1937.

Ανεξαρτήτως τοῦ ἂν, ὡς ἀναπτύσσεται κατωτέρω (βλέπε *Γ. Α. Γιαννακόπουλον*, σελ. 861) εἶναι ἐντὸς τῆς ἐννοίας τῶν περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας νόμων ἡ συνομολόγησις τοιούτου ὅρου καὶ ἂν εἶναι δυνατὴ ἡ συμβατικὴ ὑπαγωγὴ εἰς ποινικὸν νόμον, ὡς ἡ εἰσαγγελικὴ ἔφεσις, νομίζομεν, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 8, 470), ὅτι προκύπτει ζήτημα, πέραν τῶν συμβληθέντων, ἂν δύνανται νὰ δεσμευθοῦν καὶ οἱ μὴ συμμετασχόντες εἰς τὴν κατάρτισιν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἡ ὁποία, παρὰ ταῦτα, ὡς γνωστόν, τοὺς δεσμεύει ἐκ τοῦ Α.Ν. 1367|1938 περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας αὐτομάτως.

Ἡ Σ. Ε. 816|1949 ὁλομελ., (εἰσηγητὴς *Χ. Μητρέλιας*, ΕΕΔ 8, 470), ἐρευνήσασα τὴν ἀντισυνταγματικότητα τῆς σχετικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἠρμήνευσεν αὐτὴν ὡς μὴ ἔχουσαν τὴν ἔννοιαν μονοπωλιακῆς ἀσκήσεως τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν ὑπὸ τῶν κατ' ἐπάγγελμα φορτοεκφορτωτῶν.

Σκόπιμον ὅμως εἶναι νὰ σημειωθῇ, ὅτι εἰς τὴν ἐργατικὴν νομοθεσίαν ἀπαντᾶται καὶ ἡ ἀκόλουθος διάταξις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ κωδικοποιημένου νόμου 5288|1932 «περὶ ρυθμίσεως ἀγορᾶς ἐργασίας»: «Ἐφ' ὅσον διὰ συλλογικῆς συμβάσεως μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ἐργαζομένων ἠθέλεν ἀναγνωρισθῇ, ὅτι οἱ δι' αὐτῆς δεσμευόμενοι ἐργοδόται ὑποχρεοῦνται νὰ προσλαμβάνουν τὸ ὅλον ἢ μέρος τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν ἐξ ὡρισμένων ἐργατικῶν Ὀργανώσεων, αἱ τοιαῦται διατάξεις τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐκτελοῦνται πάντοτε μεσολαβήσει τῶν οἰκείων Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας, ἅτινα ὑποχρεοῦνται εἰς ἀκριβῆ ἐφαρμογὴν τῆς τοιαύτης συμφωνίας τῶν ἐνδιαφερομένων.

Μονομελοῦς Πλημμελειοδικείου Πατρῶν 416|1951

Πλημμελειοδίκης ὁ κ. Ν. Παπανικολάου

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Ἀγγελόπουλος, Γ. Γεωργόπουλος, Γ. Γιαννακόπουλος, Δ. Σοφῆς

Ὁ ἐν τῇ συλλογικῇ συμβάσει κανονιστικὸς ὅρος, ἡ ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου παράβασις τοῦ ὁποίου ἀποτελεῖ τὴν κατηγορουμένην πρᾶξιν, συνίσταται εἰς τὸ ὅτι οἱ ἐργοδόται δὲν δύνανται νὰ προσλαμβάνωσιν εἰς τὰ ἐργοστάσιά των κατασκευῆς σταφιδοκιβωτίων ἐργάτας μὴ ἐφωδιασμένους δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων, χορηγουμένων ὑπὸ τῆς Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας. Διὰ τοῦ ὅρου τούτου δὲν σκοπεῖται ἄλλο τι, εἰμὴ ἡ κατὰ μονοπώλησιν ἐξασφάλισις τῆς ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος τούτου εἰς ὡρισμένα καθ' ὑποκείμενον πρόσωπα, τὰ τελοῦντα ἐν ὡρισμένῃ ἐπαγγελματικῇ ὀργανώσει, τῷ διὰ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως συμβληθέντι σωματείῳ τῶν ἐργατῶν σταφιδοκιβωτοποιῶν καὶ ἐφωδιασμένων δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων. Οὐδὲν ἀντικειμενικὸν κριτήριον τίθεται ἐν τῇ ἐπιλογῇ τῶν προσώπων, εἰς ἃ θὰ χορηγοῦνται τὰ ἐπαγγελματικὰ βιβλιάρια, οὐδ' ἄλλος τις λόγος δημοσίου ἢ κοινωνικοῦ συμφέροντος ἀναφέρεται ἐν τῷ τιθεμένῳ περιορισμῷ ἀσκήσεως τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ἐπαγγέλματος.

Ὁ οὕτω διατυπούμενος ὅρος τῆς συλλογικῆς συμβάσεως προσκρούει εἰς τὸ ἄρθρον 4 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος, δι' οὗ θεσπίζεται τὸ ἀπαραβίαστον τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας, εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς ὁποίας περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἐλευθερία τῆς ἐργασίας καὶ εἰς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ αὐτοῦ Συντάγματος, δι' οὗ καθιεροῦται ἡ ἀρχὴ τῆς ἰσότητος τῶν Ἑλλήνων ἐνώπιον τοῦ νόμου καὶ τῆς ὁμοιομόρφου μεταχειρίσεως αὐτῶν ὑπὸ τὰς αὐτὰς ἢ ὁμοίας περιστάσεις. Περιορισμοὶ ἐν τῇ ἐλευθερίᾳ τῆς ἐργασίας εἶναι δυνατοὶ διὰ τοῦ νόμου ἐν τῇ ρυθμίσει τῶν ὅρων, ὑφ' οὓς ἐξασφαλίζεται ἑκάστοτε τὸ δικαίωμα τοῦτο, οὗτοι ὅμως δέον νὰ ὁρίζωνται ἐξ ἀντικειμένου καὶ κατ' ἴσον μέτρον δι' ἅπαντας, ἐπιτρεπόμενοι ἐφ' ὅσον δικαιολογοῦνται ἐξ ἀποχρώντων λόγων δημοσίου ἢ κοινωνικοῦ συμφέροντος. Ἐν τῇ κρινομένῃ περιπτώσει ὁ περιορισμὸς ἐν τῇ ἐλευθερίᾳ τῆς ἐργασίας τίθεται, ὡς ἐλέχθη, καθ' ὑποκείμενον ὑπὲρ ὡρισμένων προσώπων, τῶν τελούντων ἐν ὡρισμένῃ ἐργατικῇ ὀργανώσει καὶ ἐφωδιασμένων δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων, εἰσαγομένης οὕτω διακρίσεως ὑπὲρ αὐτῶν, οὐδενὸς δὲ ἀναφερομένου ἢ ὁπωσδήποτε προκύπτοντος ἀποχρώντος λόγου δημοσίου ἢ κοινωνικοῦ συμφέροντος ἐν τῷ τιθεμένῳ περιορισμῷ τῆς ἐλευθερίας τῆς ἐργασίας, εἰμὴ τοῦ οἰκονομικοῦ τοιούτου ὡρισμένων προσώπων (Α.Π. 235|49, Θέμ. σελ. 301, Σ.Ε. 2173|47, Θέμ. ΝΘ' σελ. 97).

Ὁ ἐρευνώμενος ὅρος προσκρούει περαιτέρω καὶ εἰς τὸ ἄρθρον 11 τοῦ Συντάγματος, δι' οὗ ἐξασφαλίζεται τὸ δικαίωμα τοῦ συνεταιρίζεσθαι, καθ' ὅσον δι' αὐτοῦ προσβάλλεται ἡ ἐλευθερία αὕτη οὐ μόνον ὑπὸ τὴν ἀρνητικὴν αὐτῆς μορφήν, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν δηλαδὴ ὅτι ἀμέσως δι' αὐτοῦ ἀναγκάζονται οἱ ἐπιθυμοῦντες ν' ἀσκήσωσι τὸ ἐπάγγελμα νὰ προσχωρήσωσιν εἰς τὸ συμβληθὲν σωματεῖον τῶν σταφιδοκιβωτοποιῶν, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τὴν θετικὴν αὐτῆς μορφήν, καθ' ὅσον δι' αὐτοῦ περιορίζεται ἡ ἐλευθερία, τὴν ὁποίαν πᾶς τις κέκτηται νὰ προσχωρήσῃ εἰς τὸ οἰκεῖον ἐπαγγελματικὸν σωματεῖον, ἐφ' ὅσον διὰ τὴν προσχώρησιν ταύτην τίθεται ὡς προϋπόθεσις ὁ καθ' ὑποκείμενον περιορισμὸς τοῦ ἐφοδιασμοῦ τοῦ ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου, ἢ καὶ ἐν μὴ ἀναγωγῇ τούτου εἰς τοιαύτην προϋπόθεσιν ἡ προσχώρησις καὶ ἡ ἰδιότης τινὸς ὡς μέλους τοῦ σωματείου δὲν ἐξασφαλίζει τὰ εἰς τὰ λοιπὰ μέλη δικαιώματα καὶ δὴ τὸ τοιοῦτον τῆς ἐλευθερίας τῆς ἐργασίας ἄνευ τοῦ ὡς εἴρηται ὅρου, τοῦ ἐφοδιασμοῦ τοῦ ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου. Ἐπὶ πλέον προσβάλλεται ἡ θετικὴ ἐλευθερία τοῦ συνεταιρίζεσθαι, ἐφ' ὅσον οὕτως εὐρέως διατυπούμενος ὁ περὶ οὗ πρόκειται ὅρος ἐμποδίζει τὴν σύστασιν ἄλλης ἐργατικῆς ὀργανώσεως, πλὴν τῆς συμβληθείσης, ἐφ' ὅσον στρέφεται οὐ μόνον κατὰ τῶν μὴ ὠργανωμένων ἐν γένει ἐργατῶν ἀλλ' ἀποκλειστικῶς κατὰ τῶν μὴ ὠργανωμένων ἐν τῷ συμβληθέντι σωματείῳ (*Καποδίστρια*, Συλλ. Συμβ. § 104).

Μετὰ ταῦτα ὁ παραβιασθεὶς ὅρος τῆς

συλλογικής συμβάσεως, μη τελών εν αρμονία πρός τάς διαληφθείσας συνταγματικάς διατάξεις, δέν είναι εφαρμοστέος, ή δε εις τόν κατηγορούμενον αποδιδομένη πράξις δέν είναι κολάσιμος και δεον εκ τοῦ λόγου τούτου ν' αθωωθῆ ούτος.(*)

(*) Παρατηρήσεις

Ο συνήθως εν συλλογικαίς συμβάσεσι διατυπούμενος όρος περί υποχρεωτικής προσλήψεως εργατών εφωδιασμένων δι' απαγγελματικών βιβλιαρίων και τό προσφάτως ανακινηθέν εν τῇ νομολογίᾳ ζήτημα τῆς συνταγματικότητος συναφῶν διατάξεων εις νομοθετικά κείμενα καθιστώσιν επίκαιρον τήν άρσιν τοῦ θέματος από πλευράς συλλογικῶν συμβάσεων και ιδίᾳ εν σχέσει μέ τά ζητήματα, άτινα ανέκυψαν κατά τήν δίκην, εφ' ής ή μέ άκραν επιμέλειαν διατυπωθεῖσα ανωτέρω υπ' αριθ. 616|1951 απόφασις τοῦ Μονομελοῦς Πλημμελειοδικείου Πατρῶν.

Η απόφασις αύτη, δεχομένη ότι ό σχετικός όρος τῆς συλλογικῆς συμβάσεως εργασίας είναι κανονιστικός, καταλήγει εις τήν άποψιν, ότι ούτος δέν τελεῖ εν αρμονίᾳ πρός τάς περί ελευθερίας, ισότητος και ελευθερίας τοῦ συνεταιρίζεσθαι διατάξεις τοῦ Συντάγματος και συνεπῶς είναι ανίσχυρος. Είναι άναμφισβητήτως ορθή ή δοθεῖσα λύσις, πλήν τό κατ' αρχήν γεννώμενον ζήτημα έγκειται εις τό εάν ό νόμος, εφ' ού στηρίζονται αί συλλογικαί συμβάσεις εργασίας, αίτινες αποτελοῦσι δικαιοπραξίας τοῦ ιδιωτικοῦ δικαίου, επιτρέπῃ τήν θέσπισιν τοιούτων όρων. Διότι, εάν δέν επιτρέπῃ, δέν παρίσταται κάν ανάγκη προσφυγῆς εις τάς εκτεθείσας συνταγματικάς διατάξεις, ένῳ εάν επιτρέπῃ, άκυρος και αντισυνταγματική είναι ή ταύτους περιλαμβάνουσα νομοθετική διάταξις. Εις τήν προκειμένην περίπτωσιν, φρονοῦμεν, ότι άπαντες οί συναφεῖς όροι κεῖνται εκτός τῶν πλαισίων τοῦ ά. ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περί συλλογικῶν συμβάσεων εργασίας» διά τούς εξῆς λόγους :

I

Καθ' ὃν χρόνον εθεσπίσθησαν αί συλλογικαί συμβάσεις εργασίας εν Ἑλλάδι, υπό τήν ισχύουσαν μορφήν των, άπειτέλει βασικήν εν τῇ ενοχικῇ δικαίῳ άρχήν ή ελευθερία τῶν συμβάσεων, εξ ής άπορρέει και ή άρχή τῆς ελευθέρας συνομολογήσεως τῆς συμβάσεως εργασίας. Εις ταύτα ούδεμίαν μεταβολήν επέφερεν ό αναγκαστικός νόμος τῆς 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περί συλλογικῶν συμβάσεων εργασίας», διότι, ώς εκ τούτου σαφῶς προκύπτει (ὅρα και άρθρον 680 Α.Κ.), διά τῶν συλλογικῶν συμβάσεων εργασίας δύνανται νά καθορίζωνται οί όροι, τούς οποίους θά περιλαμβάνωσιν αί άτομικαί συμβάσεις εργασίας, αίτινες, αύτομάτως και αναγκαστικῶς υπεισερχόμενοι εις ταύτας, καθίστανται όροι των. Ούτοι, άναγόμενοι εις τό περιεχόμενον και τήν έκτασιν τῶν εκ τῶν άτομικῶν συμβάσεων εργασίας απορρεόντων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, προϋποθέτουσι ταύτας κατηρτισμένας και δέν δύνανται νά εκταίνωνται μέχρι σημείου, ώστε νά επιβάλλωσι περιορισμούς εν τῇ επιλογῇ τῶν προσώπων, νά απαγορεύωσι τήν ελευθέραν συνομολόγησιν τῶν άτομικῶν συμβάσεων εργασίας ή άντιστρόφως νά δημιουργῶσιν υποχρέωσιν συνομολογήσεως τοιούτων συμβάσεων μεθ' ωρισμένων προσώπων (*Durand - Jaussaud*: Traité de droit du travail T. 1 § 104, *A. Rouast - P. Durand*: Précis de legislation industrielle (1948) § 180). Κατά τάς τελευταίας ταύτας περιπτώσεις δέν πρόκειται περί όρων αύτομάτως και αναγκαστικῶς υπεισερχομένων εις τάς άτομικάς εργασιακάς συμβάσεις, άλλα περί περιορισμῶν κειμένων έκτος τῶν πλαισίων τῶν ισχουσῶν νομικῶν διατάξεων, υπερακοντιζόντων τήν κοινωνικοοικονομικήν σημασίαν και τόν τρόπον λειτουργίας τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, αίτινες, διά νά λειτουργήσωσι, προϋποθέτουσι κατηρτισμένην τήν άτομικήν εργασιακήν σχέσιν. Τοιούτου, ή λειτουργία τῶν συλλογικῶν συμβάσεων δέν εκτείνεται εις τά τῆς συνομολογήσεως τῶν άτομικῶν σχέσεων, άλλα συνίσταται εις τήν αύτόματον και αναγκαστικήν υπεισέλευσιν τῶν όρων των εις τάς άτομικάς εργασιακάς συμβάσεις, άς προϋποθέτουσι κατηρτισμένας, διότι άλλως δέν είναι δυνατή ή εἰρημένη λειτουργία των. Επομένως, οἱοσδήποτε όρος, τείνων, είτε άμέσως είτε εμμέσως, εις περιορισμόν τῆς ελευθέρας συνομολογήσεως τῆς συμβάσεως εργασίας, δέν δύναται νά αποτελέσῃ κανονιστικόν όρον, τυχόν δέ υφισταμένος δέν επάγεται άνόμους συνεπείας. Τοιοῦτον περιεχόμενον έχει και ό όρος τῆς υποχρεωτικῆς προσλήψεως εργατῶν εφωδιασμένων δι' απαγγελματικοῦ βιβλιαρίου και επομένως δέν δύναται νά έχῃ νόμιμον ισχύν, πολλῷ δε μᾶλλον δέν είναι κανονιστικός. Ενδεχόμενον νά έχῃ σημασίαν ώς ενοχικός όρος, πλήν ούτος περιορίζεται μόνον μεταξύ τῶν συμβληθέντων, ή δε παράβασις του δέν επάγεται τάς συνεπείας παραβάσεως τῶν συλλογικῶν συμβάσεων.

II

Περαιτέρω, ή υπό τῆς άνω αποφάσεως εκφωνουμένη άποψις τῆς άντισυνταγματικότητος τοῦ σχετικοῦ όρου θά είχε θέσιν μόνον, εάν εγίνετο δεκτόν, ότι ό αναγκαστικός νόμος τῆς 16|21 Νοεμβρίου 1935 επιτρέπει τήν θέσπισιν τοιούτων περιορισμῶν, όπότε και ό νόμος, κατά τό σημεῖον τοῦτο, θά ἦτο άντισυνταγματικός.

Διά τήν άλοκλήρωσιν τοῦ θέματος δέν φρονοῦμεν, ότι είναι άσχετος και ή υπό του **Καποδίστρια** υποστηριζομένη άποψις (Η Συλλογική Σύμβασις Εργασίας κλπ. § 104) ότι αί σχετικαί ρήτραι είναι άκυροι, διότι δέν είναι δυνατόν διά συλλογικῶν συμβάσεων, αίτινες δέν παύουν από τοῦ νά αποτελῶσι δικαιοπραξίας ιδιωτικοῦ δικαίου, νά εξουσιοδοτῶνται κρατικά όργανα, όπως προβαίνωσιν εις ενεργείας εκφευγούσας τῶν διά νόμου ανατεθειμένων αύτοῖς καθηκόντων, ώς είναι ή έκδοσις απαγγελματικῶν βιβλιαρίων υπό τοῦ Επιθεωρητοῦ Εργασίας, εξουσιοδοτουμένου πρός τοῦτο διά συλλογικῆς συμβάσεως.

Γεώργ. Α. Γιαννακόπουλος, Δικηγόρος εν Πάτραις

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΜΙΣΘΟΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Χρόνος ὑποβολῆς πιστοποιητικῶν προϋπηρεσίας καὶ δικαίωμα ἀναλόγου μισθοῦ

Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ἐπιστημόνων φαρμακοποιῶν.— Καθορισμὸς μισθοῦ ἀναλόγως προϋπηρεσίας καὶ οἰκογενειακῶν βαρῶν.— Διάταξις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 16.9.1937 περὶ χρόνου ὑποβολῆς πιστοποιητικῶν προϋπηρεσίας μισθωτοῦ.—Ἐφαρμογή, ὡς κανονιστικῆς διατάξεως, καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων.—Ἐξάρτησις τοῦ δικαιώματος ὑπαλλήλου πρὸς προσαύξησιν βασικοῦ μισθοῦ λόγῳ προϋπηρεσίας ἐκ τῆς προηγουμένης γνωστοποιήσεως αὐτῆς εἰς τὸν ἐργοδότην, ὡς καὶ τῆς οἰκογενειακῆς τοῦ μισθωτοῦ καταστάσεως.—Ὑπολογισμὸς προσαυξήσεως μισθοῦ ἀπὸ γνωστοποιήσεως καὶ οὐχὶ ἀναδρομικῶς.—Ἀποζημίωσις λόγῳ παραβάσεως συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.—Ὑποχρέωσις καταβολῆς μόνον εἰς παράβασιν ἐκ προθέσεως καὶ οὐχὶ ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ ἐργοδότου ὡς πρὸς τὴν ὕπαρξιν συλλογικῆς συμβάσεως.

Ὁ μισθός, ὡς γνωστόν, προσαυξάνεται δυνάμει ὡρισμένων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας (δὲν προβλέπουν ὅλαι καὶ ἰδίᾳ αἱ περὶ ἐργατῶν περὶ τοιαύτης προσαυξήσεως), ἀναλόγως τοῦ χρόνου προϋπηρεσίας τῶν μισθωτῶν.

Ἡ ἀπόδειξις τῆς προϋπηρεσίας γίνεται δι' ὑποβολῆς τῶν περὶ αὐτῆς πιστοποιητικῶν πρὸς τὸν ἐργοδότην.

Περαιτέρω θέμα ρυθμίσεως ὑφ' ἑκάστης συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἡ ὁποία προβλέπει περὶ προσαυξήσεως τοῦ μισθοῦ, ἀναλόγως τοῦ χρόνου προϋπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ, εἶναι ὁ χρόνος ὑποβολῆς τῶν πιστοποιητικῶν προϋπηρεσίας, διότι γενικὴ διάταξις νόμου ρυθμίζουσα τοῦτο δὲν ὑφίσταται, ἐνῷ ἄλλαι συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας—καὶ τοιαύτη ἡ ἀπὸ 22 Ἰανουαρίου 1940 τῶν ἐπιστημόνων φαρμακοποιῶν, τὴν ὁποίαν ἔχει ὑπ' ὄψιν του τὸ Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς—δὲν καθορίζουν χρόνον ὑποβολῆς τῶν πιστοποιητικῶν.

Ἀντιθέτως ἡ ἀπὸ 12 Αὐγούστου 1946 γενικὴ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, κυρωθεῖσα διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 29|1936 Α.Ν., μετὰ τῶν προσθέτων ὅρων αὐτῆς, ὁρίζει (πρόσθετοι ὅροι), ὅτι ἡ ἔγγραφος πιστοποίησις τῆς προϋπηρεσίας ὑποβάλλεται ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς προσλήψεως τοῦ ὑπαλλήλου, ἐνῷ ἡ ἀπὸ 16.9.1937 συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τῶν Γραφείων τῶν Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, ἐπιχειρήσεων κλπ. ἀξιοῖ τὴν ὑποβολὴν τῶν πιστοποιητικῶν προϋπηρεσίας κατὰ τὴν πρόσληψιν, συνοδευομένων μάλιστα καὶ δι' ὑπευθύνου δηλώσεως τοῦ ὑπαλλήλου (βλέπε Α.Π. 143|1939, Ἔφετ. Ἀθηνῶν 18|1948, ΕΕΔ 2, 249).

Ἑτέρωθεν αἱ ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 γενικαὶ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας, διὰ τῶν ὁποίων ἀναπροσηρμόσθησαν οἱ μισθοὶ οἱ καθοριζόμενοι ὑπὸ τῶν προπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, δὲν καθορίζουν χρόνον ὑποβολῆς τῶν πιστοποιητικῶν.

Αἱ γνῶμαι τῆς δικαστηριακῆς πράξεως ἐπὶ τοῦ θέματος συνοψίζονται ὡς ἑξῆς: Κατὰ τὴν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 10608|1948 (εἰσηγητὴς *Α. Παπαχρήστου*, ΕΕΔ 8, 70) ἡ μετὰ μακρὸν χρόνον γνωστοποίησις τῆς προϋπηρεσίας εἰς τὸν ἀνύποπτον ἐργοδότην καὶ ἡ ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ καταβολῆς ηὐξημένων ἀποδοχῶν ἀναδρομικῶς ἀντίκειται καὶ πρὸς τὰς συναλλακτικὰς ἀρχὰς καὶ τὴν καλὴν πίστιν, ἀφήνει ὅμως νὰ ἐννοηθῇ, ὅτι ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῶν πιστοποιητικῶν δικαιοῦται ὁ μισθωτὸς τῆς προσαυξήσεως τοῦ μισθοῦ του (πρβλ. καὶ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 1513|1950, Πρωτοδίκης *Ε. Μαλλιάρας*, ΕΕΔ 9, 557, διαφόρως ὅμως ἡ Πρωτοδικεῖον Δράμας 6|1949, Πρωτοδίκης *Ε. Κοντοφρύδης*, ΕΕΔ 8, 536).

Κατὰ τὴν Πρωτοδικείου Πειραιῶς 1421|1950 (εἰσηγητὴς *Ι. Παπαχρηγορίου*, ΕΕΔ 9, 734) ἡ προσαγωγὴ τῶν πιστοποιητικῶν προϋπηρεσίας ἀποτελεῖ πλήρωσιν ἀναβλητικῆς αἱρέσεως καὶ τ' ἀποτελέσματα ἀνατρέχουν ἀναδρομικῶς, δι' ἀναπροσαρμογῆς ἀναδρομικῶς τοῦ μισθοῦ.

Κατὰ τὴν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6579|1948 (εἰσηγητὴς *Γ. Καραμάνος*, ΕΕΔ 7, 632), ἀφοῦ αἱ γενικαὶ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας τῆς 4 Νοεμβρίου 1947 δὲν διέλαβον τὴν εἰς παλαιὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας διάταξιν περὶ χρόνου ὑποβολῆς πιστοποιητικῶν προϋπηρεσίας, δὲν ὑπάρχει προθεσμία ὑποβολῆς.

Ἄποψις ἤδη τῆς κατωτέρω καταχωριζομένης ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Πειραιῶς εἶναι, ὅτι ἡ προσαύξησις τοῦ μισθοῦ ὀφείλεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ὑποβολῆς τῶν πιστοποιητικῶν καὶ οὐχὶ ἀναδρομικῶς (ἀποκλίνει τῆς ἀπόψεως τῆς Πρωτοδικείου Πειραιῶς 1421|1950, ἐνθ' ἀνωτέρω).

Ἀφοῦ ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου δέχεται, ὅτι ἡ ὑποβολὴ τῶν πιστοποιητικῶν προϋπηρεσίας συνιστᾷ ἀναβλητικὴν αἵρεσιν, (βλέπε ὅμως σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 733) εἶναι ὁμαλὸν ὅτι τὰ ἀποτελέσματα τῆς πληρώσεως αὐτῆς δὲν ἐπέρχονται ἀναδρομικῶς (ἄρθρ. 201 Α. Κ.).

Ἡ ἀπόφασις ἔχει, ὡς ἐσημειώθη ἀνωτέρω, ὑπ'

ὅψιν της περίπτωσιν συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἡ ὁποία δέν καθορίζει χρόνον ὑποβολῆς πιστοποιητικῶν.

Ἐφαρμόζει, ὡς ἐκ τούτου, κατ' ἀναλογίαν τήν σχετικήν διάταξιν ἑτέρας συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, τῆς 16|9|1937 τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, ἐπιχειρήσεων κλπ.

Ἀλλά, νομίζομεν, ἡ ἀναλογική ἐφαρμογή θά ἐπιβάλλετο, ἄν ὁμοιομόρφως ἐρρυθμίζετο τό θέμα ὑπό συγγενῶν διατάξεων, πρᾶγμα τό ὁποῖον δέν συμβαίνει ἐν προκειμένῳ (βλέπε ἄλλον ὅρον τῆς ἀπό 12|8|1936 γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων περί ὑποβολῆς πιστοποιητικῶν προϋπηρεσίας ἐντός 15 ἡμερῶν ἀπό τῆς προσλήψεως τοῦ ὑπαλλήλου, ἀντιθέτως πρός τόν ὑπό τῆς ἀποφάσεως λαμβανόμενον ὑπ' ὄψιν ὅρον τῆς ἀπό 16|9|1937 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας).

Ὁμαλώτερον καθίσταται νά δεχθῶμεν, ὅτι, ἐφ' ὅσον ἡ συλλογική σύμβασις ἐργασίας δέν προβλέπει περί χρόνου ὑποβολῆς τῶν πιστοποιητικῶν προϋπηρεσίας, θά ἀναζητηθῇ ἡ λύσις εἰς τά σχετικά περί καλοπίστου ἑρμηνείας τῶν συμβάσεων καί ἐκπληρώσεως τῆς παροχῆς ἄρθρα 200 καί 288 Α. Κ., κατά τάς ἀρχάς τῶν ὁποίων ἐπιβάλλεται ἡ ἐντός εὐλόγου χρόνου ἀπό τῆς προσλήψεως τοῦ ὑπαλλήλου προσαγωγή τῶν πιστοποιητικῶν προϋπηρεσίας (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 783 ἑξ.).

Παρεμφερῆ λύσιν ἔχει δεχθῇ παγίως ἡ νομολογία τῶν δικαστηρίων καί διά τήν ἐφαρμογήν τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α. Ν. 214|1936 περί προστασίας τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν, ὡς πρός τήν ὑποχρέωσιν γνωστοποιήσεως τῆς ἰδιότητος αὐτῶν πρός τόν ἐργοδότην καί τήν λύσιν ταύτην ἐπεκύρωσε καί τό ἄρθρον 9 Ν. 118|1945, μέ συνέπειαν, ἄλλως, τήν ἔλλειψιν τῆς εἰδικῆς ἐκ τοῦ ἐν λόγῳ νόμου προστασίας.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τήν ἄποψιν τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως περί τοῦ δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ ἐπί τῆς πολλαπλασίας ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112|1920, εἰς περίπτωσιν παραβάσεως τῆς συλλογικῆς συμβάσεως καί τῶν ἀποτελεσμάτων ἐκ τῆς ἀγνοίας ὑπάρξεως συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἡ ἀπόφασις ἀκολουθεῖ τήν ἄποψιν τῶν Α.Π. 610|1949 (εἰσηγητής *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 9, 103), Α.Π. 345|1950, (εἰσηγητής *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 9, 458), ἐφ' ἧς ὅμως βλέπε *Κ. Δημάκην*, ΕΕΔ 9, 483 ἑπ.

Ὡς πρός τό τελευταῖον ὅμως τοῦτο νομίζομεν, ὅτι, ἀφοῦ ἡ ἀποζημίωσις ἐπέχει θέσιν ποινικῆς ρήτρας καί διά τήν κατάπτωσιν αὐτῆς εἰς βάρος τοῦ ἐργοδότου ἀπαιτεῖται ὑπαιτιότης, αὕτη εἶναι ἀποδοτέα εἰς τόν τελευταῖον ἐκ τοῦ ὅτι δέν κατέβαλε τήν ὀφειλομένην ἐπιμέλειαν, ἵνα πληροφορηθῇ περί τῆς ὑπάρξεως διά τήν περίπτωσιν συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, δοθέντος ὅτι κατά τό σαφές ἄρθρ. 3 τοῦ Α.Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 αἱ καταρτιζόμεναι ἀτομικαί συμβάσεις ἐργασίας περιέχουν ὑποχρεωτικῶς τούς ὅρους τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀκυρουμένων τῶν ἀντιθέτων συμφωνιῶν, ἡ δέ γνῶσις τῶν ἐπιταγῶν τοῦ δικαίου ἐπιβάλλεται ἐκ τῆς ἀπαιτουμένης ἐν ταῖς συναλλαγαῖς ἐπιμελείας (*Μπαλῆς*, Γεν. Ἀρχ. § 177. ἀριθ. 1, *Μιχαηλίδης - Νουάρος*, ΕρμΑΚ ὑπ' ἄρθρ. 330, σημ. 37).

Πρωτοδικείου Πειραιῶς 1426|1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Α. Κανελλάκης**
Εἰσηγητής ὁ Πάρεδρος κ. **Π. Μακρυγιάννης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Κάλλας, Θ. Ἀλιμράντης

Ὁ ἐνάγων (ἐκκαλῶν), ἱστορῶν ἐν τῇ ἐνδίκῳ ἀγωγῇ ὅτι προσελήφθη ὑπό τῆς ἐναγομένης ὡς ὑπεύθυνος διευθυντής τοῦ ἐν Πειραιεῖ φαρμακείου της ἀπό 1ης Φεβρουαρίου 1950 καί ὅτι ἐλάμβανεν ἐκτοτε μισθόν ἡσσονα τοῦ προβλεπομένου ὑπό τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων καί διατάξεων, βάσει τῆς ἰδιότητός του ὡς ἐπιστήμονος φαρμακοποιοῦ, τῶν ἐτῶν προϋπηρεσίας καί τῆς οἰκογενειακῆς αὐτοῦ καταστάσεως, ἠτείτο τήν καταβολήν τῆς τε διαφορᾶς τοῦ μισθοῦ, ἀναδρομικῶς ἀπό τοῦ διορισμοῦ του καί τοῦ πενταπλασίου τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112 διά τήν τοιαύτην ὑπό τῆς ἐναγομένης παράβασιν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων. Ἐκδοθείσης τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως, παραπονεῖται οὗτος διά της ὑπό κρίσιν ἐφέσεως, ὅτι κατά κακήν ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων καί ψευδῆ τοῦ νόμου ἐφαρμογήν ἀπέρριψεν αὐτῆ τήν ἐνδικον ἀγωγήν, καθ' ὅ μέρος διώκεται δι' αὐτῆς ἡ ἀναδρομική καταβολή τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς τήν λόγῳ προϋπηρεσίας καί οἰκογενειακῶν βαρῶν προσαύξησιν ποσοστοῦ ἐκ τῆς αἰτουμένης διαφορᾶς καί ἡ πληρωμή τοῦ πολλαπλασίου τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112.

Ὁμολογουμένης τῆς ἰδιότητος τοῦ ἐνάγοντος ὡς ἐπιστήμονος φαρμακοποιοῦ, ἡ ἐνδικος πρός τήν ἐναγομένην σχέσις αὐτοῦ διέπεται κατά βάσιν ὑπό τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἐπιστημόνων φαρμακοποιῶν τῆς 22 Ἰανουαρίου 1940, ἥτις ἐν ἄρθροις 2 καί 4 προνοεῖ περί τῆς λόγῳ προϋπηρεσίας καί οἰκογενειακῶν βαρῶν προσαυξήσεως τοῦ μισθοῦ, χωρίς περαιτέρω νά καθορίζῃ καί τούς ὅρους, ὑφ' οὓς παρέχεται αὕτη.

Κατά τό ἄρθρον 6 § 2 τῆς ἀπό 16 Σ|βρίου 1937, νόμου ἰσχύν ἐπεχούσης, ἐνεργοῦ δέ καί αὖθις καταστάσης, γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, Ἰδιωτικῶν γραφείων καί ἐπιχειρήσεων ἐν γένει «ἡ προϋπηρεσία τοῦ νεοπροσλαμβανομένου ὑπαλλήλου στηρίζεται ἀποκλειστικῶς εἰς τήν ὑπεύθυνον αὐτοῦ ἔγγραφον κατά τήν πρόσληψιν δήλωσιν, συνοδευομένην ὑπό τῶν ἀπαραιτήτων πιστοποιητικῶν». Διά τῆς ἀνωτέρω διατάξεως ἐσκοπήθη κυρίως ἡ ἀποφυγή τῆς ἀπροόπτου οἰκονομικῆς ἐπιβαρύνσεως τοῦ ἐργοδότου, συνεπείᾳ ἀναδρομικῆς προβολῆς ὑπό τοῦ μισθωτοῦ προσθέτων ἀξιώσεων ἐκ προϋπηρεσίας, μή δηλωθείσης κατά τήν πρόσληψιν. Πρός ἀποφυγήν δ' ἐνδεχομένων ἀμφιβολιῶν καί ἀμφισβητήσεων ἐν σχέσει πρός τήν προϋπηρεσίαν καθιερώθη ὁ ὡς ἄνω ἀποκλειστικός ἔγγραφος τύπος διά τήν βεβαίωσιν αὐτῆς, μή

άρκούσης τῆς κατ' ἄλλον τρόπον γνώσεως τοῦ ἐργοδότου (ἐγκύκλιος τοῦ Ὑπουργείου ὑπ' ἀριθ. 24675|22.5.1937, Ἐφ. Ἀθ. 18|43, ΕΕΔ 2, 249).

Ἡ αὐτὴ ὡς ἄνω διάταξις, κανονιστικὴ οὖσα τῶν ὅρων, ὑφ' οὓς δέον νὰ ἀσκῆται τὸ ἐκ τῆς προϋπηρεσίας δικαίωμα τῶν ἐν αὐτῇ μισθωτῶν (*Enneccerus-Kipp - Wolff*: Lehrbuch des Bürgerlichen Rechts (1950), II τόμος § 145 σ. 576, 578, *Planiol-Ripert-Boulanger*: Droit civil § 2944 καὶ 682, *P. Durand-R. Jaussand*: Traité de droit du Travail I § 107), τυγχάνει, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν ἄρθρων 1 καὶ 3 τοῦ «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» Α. Νόμου 1367|1938, ἐφαρμογῆς καὶ ἐπὶ τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, τῶν ἑκάστοτε προσλαμβανομένων βάσει εἰδικῶν κλαδικῶν συλλογικῶν συμβάσεων, αἵτινες ἤθελον ὡσαύτως προνοεῖ περὶ τῆς προϋπηρεσίας ταύτων, οἷα ἔστι καὶ ἡ ρηθεῖσα συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας τῶν ἐπιστημόνων φαρμακοποιῶν τῆς 22|1|1940.

Οὕτω τὸ δικαίωμα τοῦ παρὰ τινος ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως νεοπροσλαμβανομένου ὑπαλλήλου, πρὸς προσαύξησιν τοῦ βασικοῦ αὐτοῦ μισθοῦ λόγῳ προϋπηρεσίας, ἤρτηται ἐκ τῆς προηγουμένης ρητῆς γνωστοποιήσεως τῷ ἐργοδότῃ καὶ προσηκούσης βεβαιώσεως αὐτῆς. Ἐκτοτε συνεπῶς καὶ ὑπολογίζεται ἡ ἐν λόγῳ προσαύξησις, οὐχὶ δ' ἀναδρομικῶς ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ. Τοῦτο, συνάδον πρὸς τὸν χαρακτῆρα τῆς τοιαύτης γνωστοποιήσεως ὡς αἱρέσεως ἀναβλητικῆς (μὴ ἐνεργούσης ἀναδρομικῶς κατ' ἄρθρον 201 τοῦ Α. Κ.), σαφῶς προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α' κεφαλαίου τῆς ἀπὸ 19 Αὐγούστου 1938 ἐθνικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργατῶν, ἔνθα, τῆς αὐτῆς ἐννόμου αἰτίας ὑφισταμένης, ρητῶς ὁρίζεται, ὅτι ἐν μὴ ἐγκαίρῳ προσαγωγῇ ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ τῶν ἀποδεικνυόντων τὴν προϋπηρεσίαν αὐτοῦ πιστοποιητικῶν, ἡ προσαύξησις τοῦ ἡμερομισθίου θὰ ὑπολογίζηται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ὑποβολῆς αὐτῶν καὶ οὐχὶ ἀναδρομικῶς. Ἀντίθετος ἄλλως τε ἐκδοχὴ ἤθελεν ἄγει εἰς ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος κατὰ τρόπον ἀντιβαίνοντα εἰς τὰς συναλλακτικὰς ἀρχάς, τὴν καλὴν πίστιν καὶ τὴν ἀρχὴν τῶν ἄρθρων 200 καὶ 288 τοῦ Α. Κώδικος (Ἐφ. Ἀθ. 641|41, ΕΕΔ 1, 11, Πρωτ. Ἀθ. 10608|48, ΕΕΔ 8, 70).

Τοῦ αὐτοῦ συντρέχοντος λόγου, τὰ αὐτὰ ἰσχύουσι κατ' ἀναλογίαν καὶ διὰ τὸ ἐπίδομα λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν, ὁσάκις τίθεται ζήτημα καταβολῆς τοιούτου.

Ἐν προκειμένῳ, ὡς συνάγεται ἐξ αὐτῶν τούτων τῶν ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ἐκτιθεμένων, οὗτος, καίτοι ὑπηρετῶν παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ἀπὸ τῆς 1 Φεβρουαρίου 1950, οὐδέποτε μέχρι τοῦ χρόνου τῆς ἐνδίκου ἀγωγῆς, (20.10.1950), εἶχε γνωστοποιήσει εἰς ταύτην, κατὰ τὸν προσήκοντα τρόπον, τὴν προϋπηρεσίαν καὶ τὴν οἰκογενειακήν του κατάστασιν (ὡς ἐγγάμου). Μὴ προκύπτοντος ἄλλως τοῦ ἀντιθέτου ἐκ τῶν προσαγομένων ἐγγράφων, μηδ' ἀσκοῦντος νόμιμον ἐπιρροὴν τοῦ ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἐνάγοντος περὶ ἐμμέσου ὑπὸ τῆς ἐναγομένης γνώσεως τῶν ὅρων τούτων ἐξ ἀφορμῆς τῆς διαδικασίας διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀδείας προσλήψεώς του καὶ τῆς προγενεστέρας μετ' αὐτοῦ γνωριμίας, τοσοῦτῳ μᾶλλον καθόσον τὰ περιστατικὰ ταῦτα οὐδὲ κατὰ τεκμήριον δύνανται νὰ θεμελιώσωσιν ἀσφαλῆ γνῶσιν κατὰ τὴν προσήκουσαν πληρότητα καὶ ἀκρίβειαν, ὀρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἔκρινεν, ὅτι δὲν δικαιοῦται οὗτος τῆς ρηθείσης, ἐκ τῶν ἄρθρων 2 καὶ 4 τῆς Σ. Σ. Ἐργασίας τῶν ἐπιστημόνων φαρμακοποιῶν, προσαυξήσεως τοῦ μισθοῦ, ἀπὸ χρόνου προγενεστέρου τῆς ἀγωγῆς καὶ ἀπέρριψε τὸ περὶ ἀναδρομικῆς καταβολῆς αὐτῆς αἴτημα, τὰ δ' ἐναντία ἐν τοῖς δυσὶ πρώτοις λόγοις τῆς ἐφέσεως εἶναι ἀβάσιμα καὶ ἀπορριπτέα.

Ἐν ἄρθρῳ XII τῆς ἰσχυούσης νόμου ἐπεχούσης ἐθνικῆς συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 4.11.1947, δι' ἧς ἀναπροσηρμόσθησαν τὰ ἐν ταῖς προπολεμικαῖς συλλογικαῖς συμβάσεσι κατώτατα ὅρια τῶν μισθῶν τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ὁρίζεται ὅτι πᾶς μὴ συμμορφούμενος ἢ παραβαίνων τὰς διατάξεις τῆς συμβάσεως ταύτης, πλὴν τῆς κατ' αὐτοῦ δημιουργουμένης εὐθύνης, διώκεται καὶ ποινικῶς κατὰ τὰς διατάξεις τῶν Α. Ν. 547|1947 καὶ 690|1945. Ἐτι δὲ ὑποχρεοῦται οὗτος ἐναντίον τοῦ ζημιουμένου εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ πενταπλασίου τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 2112, ὡς οὗτος μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη, ὁριζομένης ἀποζημιώσεως. Ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ γράμματος τῆς ὡς ἄνω διατάξεως, ἡ ἐν αὐτῇ κύρωσις τῆς καταβολῆς τοῦ πολλαπλασίου τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112 ἐπέρχεται ὑφ' οὓς ὅρους καὶ ἡ ἐκ τῶν νόμων 547 καὶ 690 ποινικὴ τοιαύτη, πρὸς ἣν καὶ συμπαρατίθεται. Ἐφ' ὅσον ὅθεν οὐδαμοῦ ὁρίζεται τι περὶ ἀμελείας, μόνον ἡ ἐκ προθέσεως παράβασις τινος τῶν ὅρων τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ταύτης ἐπιφέρει τὰς ἐν αὐτῇ κυρώσεις, καθ' ὅσον μόνον τῆς κακοβουλίας ἐσκοπήθη ὁ κολασμός (Α.Π. 610|1949, ΕΕΔ 9, 101).

Ἐν προκειμένῳ ὁμολογεῖται μὲν ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ἡ καταβολὴ εἰς τὸν ἐνάγοντα μισθοῦ ἴσου τοῦ οὗ ἐδικαιοῦτο οὗτος λαμβάνειν κατὰ τὰ ἄρθρα 1, 2 καὶ 4 τῆς μνηθείσης συλλ. συμβάσεως τῶν ἐπιστημόνων φαρμακοποιῶν, ὡς τὰ ἐν αὐτῇ κατώτατα ὅρια μισθοῦ ἀναπροσηρμόσθησαν ὑπὸ τῆς ἀνωτέρω συλλ. συμβάσεως τῆς 4|11|1947 καὶ ἐπηυξήθησαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως. Καθ' ὃ ὅμως βεβαιοῦται ἐκ τῆς καταθέσεως τοῦ κατὰ πάντα ἀξιοπίστου μάρτυρος, Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ Φαρμακευτικοῦ Συλλόγου, ἡ ἐναγομένη οὐδόλως ἐγνώριζε, κατὰ τὴν πρόσληψιν τοῦ ἐνάγοντος καὶ μέχρι τοῦ χρόνου τῆς ἐνδίκου ἀγωγῆς τὴν ὕπαρξιν τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐπικαλουμένης ὡς ἄνω εἰδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ἧς ἄλλως τε τὴν ὑπογραφὴν οὐδεὶς ὡσαύτως τῶν ἐν Πειραιεῖ διατηρούντων φαρμακεῖα ἐγνώριζε, καθ' ὅσον ἅπαντες ἔλαβον γνῶσιν αὐτῆς τὸ πρῶτον ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐνδίκου ὑποθέσεως. Τοῦτο καθίσταται ἔτι μᾶλλον ἀληθοφανές, ὡς ἐκ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ὑπεγράφη ἡ ἐν λόγῳ σύμβασις, καὶ τῆς ἀμέσως ἐπακολουθησάσης ἀνωμάλου καταστάσεως καὶ ἐκ τοῦ ὅτι δὲν ὑφίσταται ἐπὶ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων τὸ ἰσχυρὸν ἐκ τῆς δη-

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Άρνησις έργοδότου είς έκδοσιν πιστοποιητικοῦ καὶ συνέπειαι

Διάταξις ἄρθρου 2 Ν. 2112|1920 περὶ ἐκδόσεως πιστοποιητικοῦ διὰ τὸν ἀπολυόμενον ὑπάλληλον περὶ τοῦ εἴδους καὶ τῆς διαρκείας τῆς ἐκτελεσθείσης ὑπηρεσίας του, ἐπὶ τῇ εἰδικῇ δὲ αἰτήσει τοῦ ὑπαλλήλου καὶ περὶ τοῦ ποιοῦ καὶ τῆς διαγωγῆς αὐτοῦ.— Δικαστικὴ ἐπέμβασις ἐν ἀρνήσει τοῦ ἐργοδότου πρὸς χορήγησιν πιστοποιητικοῦ καὶ πρὸς διόρθωσιν ἢ συμπλήρωσιν μὴ προσήκοντος πιστοποιητικοῦ.—Ἐκδίκασις σχετικῆς ἀγωγῆς κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ'.— Μὴ καταβολὴ δικαστικοῦ ἐνσήμου.—Ἀναγραφὴ ἐν τῷ πιστοποιητικῷ πραγματικῆς διαρκείας ἐργασιακῆς σχέσεως.—Νομίμως ἐνάγουν καὶ ἐνάγονται Ὑποκαταστήματα Τραπεζῶν.—Ἀπαγγελία προσωπικῆς κρατήσεως κατὰ διευθυντοῦ νομικοῦ προσώπου.— Κήρυξις ἀποφάσεως προσωρινὸς ἐκτελεστῆς.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ Νόμου 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» (καὶ ἄρθρ. 1 β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 κλπ. ἐπὶ ἐργατῶν κλπ.) καθιεροῦται ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου εἰς χορήγησιν πρὸς τὸν ἀπολυόμενον μισθωτὸν πιστοποιητικοῦ περὶ τοῦ εἴδους καὶ τῆς διαρκείας τῆς ἐκτελεσθείσης ὑπηρεσίας του, ἐπὶ τῇ εἰδικῇ δὲ αἰτήσει τοῦ ἐργαζομένου καὶ περὶ τοῦ ποσοῦ καὶ τῆς διαγωγῆς αὐτοῦ.

Ἀνάλογον εἶναι καὶ τὸ ἄρθρ. 678 Α.Κ. (βλέπε ἑρμηνείαν αὐτοῦ ὑπὸ *Κ. Κουκά*, Ἐνοχ., Εἰδικὸν Μέρος, τόμος Α', σελ. 377, *Π. Ζέπου*, Ἐνοχ., Β' Μέρος, Εἰδικόν, Τεῦχος δον, σελ. 366 ἑπ., *Κ. Ἀποσταλίδου*, Ἐνοχ., τόμος 3ος, Εἰδικὸν Μέρος, Τεῦχος 6ον, σ. 671 ἑπ.).

Σχετικὰ πρὸς τὰ ἐκ τῆς ἐνοχῆς αὐτῆς ἐπὶ τὸ ποιῆσαι ζητήματα πραγματεύεται διὰ μακρῶν ἡ κατωτέρω μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας συντεταγμένη δικαστικὴ ἀπόφασις (βλέπε σχετικῶς καὶ Ἐφετ. Ἀθηνῶν 507|1941, εἰσηγητὴς *Ι. Βασιλείου*, ΕΕΔ 1, 138 καὶ λοιπὰς εἰς αὐτὸ σημειώσεις μας παραπομπάς, *Φ. Δ. Ἀγγελῆν*, ΕΕΔ 8, 615, *Χ. Ἀγαλλόπουλον*, Α.Ι.Δ 8' 1937, σελ. 70 ἑπ.).

Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 67|1951

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μ. Καλεύρας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Δημητρίου, Γ. Καραμάνος

Συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 ν. 2112|1920 ὁ ἐργοδότης ὀφείλει νὰ ἐκδώσῃ διὰ τὸν ἀπολυόμενον ὑπάλληλον πιστοποιητικὸν περὶ τοῦ εἴδους καὶ τῆς διαρκείας τῆς ἐκτελεσθείσης ὑπηρεσίας του, ἐπὶ τῇ εἰδικῇ δ' αἰτήσει τοῦ ὑπαλλήλου καὶ περὶ τοῦ ποιοῦ καὶ τῆς διαγωγῆς αὐτοῦ. Κατ' ὀρθὴν ἑρμηνείαν τῆς διατάξεως ταύτης ἐγένετο ἀποδεκτόν, ὅτι ὄχι μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς μὴ χορηγήσεως παντελῶς πιστοποιητικοῦ δύναται νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ παραλείπων ἢ ἀρνούμενος τὴν χορήγησίν του ἐργοδότης νὰ ἐκδώσῃ τοιοῦτον, ἀλλὰ καὶ εἰς περίπτωσιν ἐκδόσεως πιστοποιητικοῦ, μὴ ἱκανοποιοῦντος ὅμως τὸν μισθωτόν, δύναται νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ ἐργοδότης εἰς διόρθωσιν ἢ συμπλήρωσιν του. Ἐν τοιούτοις καὶ τότε ἡ διόρθωσις ἢ συμπλήρωσις γίνεται οὐχὶ διὰ διαγραφῶν καὶ προσθηκῶν ἐν αὐτῷ τούτῳ τῷ χορηγηθέντι πιστοποιητικῷ, ἀλλὰ δι' ἐκδόσεως ἑτέρου, συμφώνου τοῖς νόμοις καὶ τοῖς πράγμασι περιεχομένου. (Πρβλ. *Χ. Ἀγαλλοπούλου*: Τὸ πιστοποιητικὸν ἐργασίας ἐν Α. Ι. Δ 5' 88). Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐν τῇ αἰτήσει περὶ ἐκδόσεως πιστοποιητικοῦ περιέχεται, προφανῶς, καὶ ἡ τοιαύτη διορθώσεως ἢ συμπληρώσεως τοῦ ἤδη ἐκδοθέντος, ἐφ' ὅσον ἐν τῷ μείζονι περιέχεται καὶ τὸ ἔλασσον.

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ (ἐκθέσει ἐργατικῆς διαφορᾶς), ὡς αὕτη παραδεκτῶς ἐβελτιώθη κατὰ τὴν συζήτησιν, ἱστορεῖται, κατὰ τὴν ἡμετέραν κρίσιν, ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη τὴν 1.12.1945 παρὰ τοῦ ἐναγομένου Ὑποκαταστήματος ἐν Μυτιλήνῃ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, Β' Γραφείου Ὑπηρεσίας Ἐφοδίων Ἐξωτερικοῦ (ΕΦ—ΕΞ), ὡς ἔκτακτος ὑπάλληλος καὶ δὴ λογιστής, ὅτι ἔκτοτε προσέφερε συνεχῶς καὶ εὐδοκίμως τὰς ὑπηρεσίας του ἐν Μυτιλήνῃ εἰς τὸ ἐναγόμενον, ἀπολυθεὶς τὴν 10.7.1950 ὅτι μετὰ τὴν ἀπόλυσίν του ἐζήτησε παρὰ τοῦ ἐναγομένου τὰ κατὰ νόμον πιστοποιητικὸν περὶ τοῦ εἴδους καὶ τῆς διαρκείας τῆς ἐκτελεσθείσης ὑπηρεσίας του, ὡς καὶ περὶ τοῦ ποιοῦ ταύτης, ἵνα δυνηθῇ νὰ ἐξεύρῃ ἀλλαχοῦ ἐργασίαν, ὅτι τὸ ἐναγόμενον ὅμως ἠρνήθη νὰ τῷ χορηγήσῃ πιστοποιητικὸν μὲ περιεχόμενον σύμφωνον τῷ νόμῳ καὶ, ἀντ' αὐτοῦ, τῷ παρέσχε μίαν βεβαίωσιν, ἐν τῇ ὁποίᾳ, ἐκτὸς τοῦ ὅτι δὲν ἀνέφερε τὸ εἶδος τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἐνάγοντος, ἀνεγράφετο ἐν αὐτῇ, ὅτι οὗτος προσέφυγεν εἰς τὸ Δικαστήριον κατὰ τοῦ ἐναγομένου καὶ ἐδικαιώθη τῶν μισθῶν του μέχρι 10.7.1950, ὅτι διὰ τῆς τοιαύτης βεβαιώσεως, περιεχού-

---

μοσιεύσεως εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως τεκμήριον γνώσεως, ὡς ἐπὶ τῶν λοιπῶν Νόμων. Ἐφ' ὅσον ὅθεν κατὰ τὰ ἄρθρα 140 - 145 τοῦ Α.Κ. ἡ τοῦ νόμου ἄγνοια, εἴτε συγγνωστὴ εἴτε ἀσύγγνωστος, ἀποκλείει ἐν προκειμένῳ τὴν βούλησιν (Α.Π. 245|1950 ΕΕΔ 9, 458, *Γ. Μπαλῆ*: Γεν. Ἀρχαὶ (1950) § 42, *Γιαννοπούλου*: Γεν. Ἀρχαὶ § 141 ἀρ. 1) δὲν ὑφίσταται παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ὑπαιτιότης, εἰς βαθμὸν δημιουργοῦντα εὐθύνην αὐτῆς καὶ ὑποχρέωσιν πρὸς καταβολὴν τοῦ πολλαπλασίου τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112, ἥτις ὀρθῶς δὲν ἐπεδικάσθη ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης, ὁ δὲ περὶ τοῦ ἐναντίου τρίτος καὶ τελευταῖος λόγος τῆς ἐφέσεως ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος.

σης έμμέσως δυσφήμησίν του, δέν ήδυνήθη νά έξεύρη άλλαχοῦ ἐργασίαν καί διά τοῦτο ὁ ἐνάγων ἠναγκάσθη νά τήν ἐπιστρέψη, αἰτούμενος τήν χορήγησιν πιστοποιητικοῦ συμφώνου τῷ νόμῳ. Τέλος ὅτι ἔκτοτε παρῆλθον 4 μῆνες, χωρίς νά τῷ χορηγηθῇ νέον πιστοποιητικόν, πλήν ἐπληροφορήθη ὅτι ἐξεδόθη ἕτερον τοιοῦτον, μή ἀφιστάμενον, ὡς πρός τό περιεχόμενον, τῆς ἄνω βεβαιώσεως. Αἰτεῖται δέ διά τῆς ἀγωγῆς ταύτης, κατά κύριον λόγον, νά τῷ χορηγηθῇ πιστοποιητικόν, ἐν ᾧ ν' ἀναγράφηται, ὅτι ὁ ἐνάγων, «προσληφθείς τήν 1.2.1945, ὑπηρέτησε παρά τῷ ἐναγομένῳ εὐδοκίμως ὡς λογιστικός ὑπάλληλος μέχρι 10.7.1950». Οὕτως ἔχουσα νόμιμος τυγχάνει, ἐρειδομένη εἰς τήν ἐν ἀρχῇ τῆς ἠγουμένης σκέψεως παρατεθεῖσαν διάταξιν ἰσχύουσαν ἐνταῦθα, λόγῳ τοῦ χρόνου τῆς συνάψεως τῆς ἐνδίκου σχέσεως κατ' ἐφαρμογήν τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 24 καί 38 Εἰσ. ν. Α. Κ. ("Ἰδε **Φ. Ἀγγελῆ:** Φύσις καί ἔκτασις δικαστικῆς προστασίας πρός χορήγησιν πιστοποιητικοῦ ὑπηρεσίας, ἐν ΕΕΔ 8, 614) καί νομίμως εἰσάγεται ἐνώπιον ἡμῶν κατά τήν παροῦσαν διαδικασίαν (ἄρθρ. 10 ν. 2112|1920, κωδικ. ν. ΓΨΟΔ', ὡς ἀντικατεστάθη ὑπ' ἄρθρ. 1 ν. 1968|44), μή ἀπαιτουμένης δέ καταβολῆς δικαστικοῦ ἐνσήμου, τό μέν λόγῳ τοῦ ἀνεπιδέκτου χρηματικῆς ἀποτιμήσεως τῆς διωκομένης «ἐπί τῷ ποιῆσαι» ἀξιώσεως (πρβλ. Α.Π. 151 καί 152|1935 ΕΕΝ β' 890), τό δ' ἕνεκα τοῦ ὀλιγοδαπάνου τῆς παρούσης διαδικασίας (πρβλ. Π|κου Ἀθ. 295|1950, ΕΕΔ 9, 1074 καί ἀνασκόπησιν νομολογίας αὐτόθι 1073), τόποις δεκτή καθίσταται καί ἐξεταστέα κατ' οὐσίαν ἀποβαίνει, ἀπορριπτομένων πάντων τῶν ἐναντίων ὡς μή νομίμων, συμπεριλαμβανομένου καί τοῦ ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἐναγομένου, ὅτι ἡ ἀγωγή δέν εἶναι νόμιμος, διότι ἔδει, χορηγηθέντος ἅπαξ πιστοποιητικοῦ, μή γενομένου ἀποδεκτοῦ ὑπό τοῦ ἐνάγοντος, νά ζητηθῇ ἡ διόρθωσις τούτου καί ὄχι ἡ ἔκδοσις νέου τοιούτου.

Ναί μέν τά Ὑποκαταστήματα Τραπεζῶν δέν ἀποτελοῦσιν αὐθύπαρκτα νομικά πρόσωπα, οὐχ ἧττον, κατά γενικήν γνώμην, θεωροῦνται πράκτορες τοῦ νομικοῦ προσώπου τῆς Τραπέζης καί συνῳδά ταῖς διατάξεσι τῶν ν. 12 Π. 2.14 καί 58 Π. 3.3 (Βασιλ. ΙΑ' α' 12 καί Η β' 58)—ἰσχυούσαις ἐν προκειμένῳ διά τόν ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει λόγον—νομίμως ἐνάγουσι καί ἐνάγονται δι' ὑποθέσεις ἀναγομένας εἰς τόν κύκλον τῶν ἐργασιῶν των καί ἐντός τοῦ πλαισίου τῆς δοθείσης αὐτοῖς ἐντολῆς (πρβλ. Α.Π. 437|1933, Θέμ. ΜΔ' 814, Ἐφ. Κρ. 162|1947 καί παρατηρήσεις Συντάξεως ἐν ΕΕΝ ιε' 277, Ἐφ. Κρ. 10|1948, ΕΕΝ ιε' 279, Ἐφ. Ν. 131|1947, ΕΕΝ ιε' 552, Πρ. Ἀγρ. 28|1949, ΕΕΔ 8, 730, Πρ. Ἠλείας 286|1947, ΕΕΔ 6,749, Π|κου Τρικ. 117|1946, ΕΕΔ 6,147, **Κιτσικοπούλου** Πολ. Δικ. ἄρθρ. 17 § 9, 68 § 19 καί 75 §§ 133 ἑπ. καί 160 ἑπ. **Κ. Σούρλου**, ἐν ΕΕΝ ιε' 665 ἑπ. καί δή 673—675 καί τάς ἐν αὐτοῖς παραπομπάς). Εἰδικώτερον ἡ Ἀγροτική Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος (Α.Τ.Ε.), καίτοι ἀνήκει, κατά τήν ἐπιστημονικήν ὁρολογίαν, εἰς τήν κατηγορίαν τῶν Δημοσίων Τραπεζῶν, δέν παύει νά εἶναι Τράπεζα μέ Ὑποκαταστήματα, τά ὁποῖα ἔχουσι τά δικαιώματα καί τάς ὑποχρεώσεις παντός πράκτορος καί μάλιστα, ἀφοῦ διά τοῦ ἄρθρου 19 § 1 ἀν. ν. 2584|1940 (ἀποτελοῦντες τόν ὀργανισμόν τῆς Α.Τ.Ε.), ἡ ἄσκησις τῶν λειτουργιῶν τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης ἐν ταῖς περιφερείαις εἶναι ἀνατεθειμένη εἰς τά καταστήματά της (Ὑποκαταστήματα κλπ.). Συνεπῶς καί τό ἐν Μυτιλήνῃ Ὑποκατάστημά της (ἐναγόμενον), ἐφ' ὅσον πρόκειται περί ὑποθέσεως, προκυπτούσης ἐκ τῆς ἀνατεθείσης αὐτῷ ἐντολῆς, νομίμως ἐνάγεται. Ὡς τοιαύτη δέ ὑπόθεσις λογίζεται καί πᾶσα γεννωμένη ἐκ σχέσεως ἐργασίας, συναφθείσης μεταξύ αὐτοῦ καί οἱουδήποτε ὑπαλλήλου του, διορισθέντος παρ' αὐτῷ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, παρέχοντος ἢ παρασχόντος τάς ὑπηρεσίας του τοιούτῳ (ὅρα Πρ. Ἀθ. 10608|1948, ΕΕΔ 8, 70, Πρ. Ἀγρ. 261|1949 ΕΕΔ 9, 12, Π|κου Μυτ. 6|1950, ΕΕΔ 9, 605). Κατ' ἀκολουθίαν ὁ ἰσχυρισμός τοῦ ἐναγομένου, ὅτι ἡ ἐνδικος ἀγωγή εἶναι παθητικῶς ἀνομιμοποίητος, δεδομένου ὅτι ἔδει νά στραφῇ κατά τοῦ Κεντρικοῦ Καταστήματος τῆς Α.Τ.Ε. καί ὄχι κατά τοῦ ἐναγομένου, εἶναι ἀπορριπτέος ὡς μή νόμιμος, καθόσον δέν ἰσχυρίζεται τό ἐναγόμενον, ὅτι τόν ἐνάγοντα δέν διώρισεν αὐτό, ἀλλ' ἡ Διοίκησις του, ἀσχέτως τοῦ ὅτι εἶναι ἀπορριπτέος καί ὡς ἀβάσιμος οὐσίᾳ, διότι, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ἐν σκέψει ΙΙΙ εἰδικώτερον ἀναφερομένου ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ καί ἰδιαιτέρως ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ ἀπό 3.3.1945 ἐγγράφου τοῦ τότε διευθυντοῦ τοῦ ἐναγομένου Ὑποκαταστήματος, τόν ἐνάγοντα διώρισεν αὐτό τοῦτο τό ἐναγόμενον, ἐνεργοῦν ἐντός τοῦ κύκλου τῆς δοθείσης αὐτῷ ἐντολῆς καί οὐχί ἡ Διοίκησις τῆς Α.Τ.Ε., τό δέ παρά τοῦ ἐναγομένου περαιτέρω λεγόμενον ὅτι, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 76|1949 Γεν. Δ|γῆς τοῦ Κεντρικοῦ τῆς Α.Τ.Ε. τά πιστοποιητικά ἐργασίας χορηγοῦνται μόνον ὑπό τῆς Διοικήσεως τῆς Τραπέζης, ἀποτελεῖ ἐσωτερικήν ὑπόθεσιν μεταξύ Διοικήσεως καί Ὑποκαταστημάτων τῆς Α.Τ.Ε., τῶν ὑπό τῶν τελευταίων διορισθέντων ὑπαλλήλων νομίμως αἰτουμένων τήν χορήγησιν αὐτοῖς τῶν κατά νόμον τοιούτων πιστοποιητικῶν παρά τῶν μεθ' ὧν συνῆψαν τάς ἐργασιακάς συμβάσεις τῶν Ὑποκαταστημάτων.

Περαιτέρω τό ἐναγόμενον ἰσχυρίζεται, ἐν συναρτήσει πρός τήν ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει μνημονευθεῖσαν ἐνστασίν του, ὅτι εἶμεθα τοπικῶς ἀναρμόδιοι νά δικάσωμεν τήν προκειμένην διαφοράν, καθόσον ἡ ἐνδικος ἀγωγή ἔδει νά ἀπευθυνθῇ ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, ἔνθα ἡ κατοικία τοῦ Κεντρικοῦ τῆς Α.Τ.Ε. Ὁ ἰσχυρισμός οὗτος, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἐπί ἐσφαλμένης νόμῳ προϋποθέσεως στηριζόμενος, ἐφ' ὅσον, ὡς ἀνωτέρω, νομίμως στρέφεται αὕτη κατά τοῦ ἐναγομένου καί αὐθαλῶς πάσχει ἀπό ἀπόψεως παθητικῆς νομιμοποιήσεως, ἀπορριπτέος παρίσταται, ὡς μή νόμιμος καί διότι ἡ ἀγωγή νομίμως θ' ἀπηυθύνετο ἐνώπιον ἡμῶν, καί ἄν ἀκόμη ἔπρεπε νά στραφῇ κατά τοῦ ἐν Ἀθήναις Κεντρικοῦ Καταστήματος τῆς περί ἧς ὁ λόγος Τραπέζης, λόγῳ τῆς

ειδικῆς τοπικῆς ἡμῶν ἁρμοδιότητος—ὡς ἐκ τῆς περιφερείας, εἰς ἣν παρεσχέθησαν αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ ἐναγομένου—τῆς θεσπισθείσης δι' ἄρθρ. 1 κωδ. ν. Γ ΔΟΔ' (ὡς τοῦτο ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 ν. 1968|1944).

Κατὰ τὴν ἑρμηνείαν τῆς περὶ πιστοποιητικοῦ ἐργασίας ἄνω διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 2 ν. 2112|1920 ἐγένετο ἐν τῇ ἡμεδαπῇ δεκτόν, ὡς ἐπίσης καὶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ ταυτοσήμων διατάξεων, ὅτι ἐν αὐτῷ ἀναγράφεται ἡ «πραγματικὴ» διάρκεια τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως, δηλ. ἡ ἀπὸ τοῦ χρονικοῦ σημείου, ἀφ' οὗ ἀναλαμβάνει ὑπηρεσίαν ὁ μισθωτός, μέχρι τοῦ τοιούτου, καθ' ὃ παύει ἐργαζόμενος, ἀφοῦ τὸ πιστοποιητικὸν τοῦτο ἀκοπὸν ἔχει νὰ ἐμφανίσῃ ὡρισμένα πραγματικὰ γεγονότα καὶ νὰ καταδείξῃ τὴν χρονικὴν περίοδον, καθ' ἣν «πράγματι» εἰργάσθη ὁ μισθωτός, καὶ ὄχι τὴν «νομικὴν» διάρκειαν τῆς σχέσεως, ἤτοι τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἐμισθοδοτήθη, θεωρούμενος, λόγῳ ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου, ὡς «πλάσματι» ἐργαζόμενος. Οὕτως, ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἡ σύμβασις ἐργασίας κατηγγέλθη ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἀκύρως καὶ ὁ τελευταῖος, καθ' ὅλον τὸ χρονικὸν διάστημα τὸ μεταξὺ τῆς καταγγελίας ταύτης καὶ τῆς ἐπακολουθησάσης ταύτην ἐγκύρου τοιαύτης δὲν ἀπεδέχετο τὰς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ καὶ ἐπομένως οὗτος δὲν εἰργάζετο, δὲν πρέπει ἐν τῷ πιστοποιητικῷ ν' ἀναγραφῇ, ὅτι ἡ ἐργασία διήρκεσε μέχρι τῆς δευτέρας καταγγελίας, ἀλλὰ μόνον μέχρι τῆς πρώτης. Σχετικῶς εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι τοιουτοτρόπως ὁ μισθωτὸς χάνει χρόνον προϋπηρεσίας παρ' ἄλλῳ ἐργοδότῃ. Πλὴν καὶ ἀδιαφόρως τοῦ ὅτι οὗτος εἶχε πάντοτε τὸ δικαίωμα νὰ ἀναλάβῃ ἀλλαχοῦ ἐργασίαν, οὐδεὶς δύναται ν' ἀρνηθῇ, ὅτι διὰ τῆς τοιαύτης ρυθμίσεως ὁ μετέπειτα ἐργοδότης δύναται νὰ κρίνῃ ἀσφαλέστερον περὶ τῆς κτηθείσης πείρας καὶ ἐπαγγελματικῆς ἱκανότητος τοῦ μισθωτοῦ, τὸ μέγεθος τῶν ὁποίων σκοπεῖ κυρίως νὰ ἐμφανίζῃ τὸ πιστοποιητικὸν ἐργασίας. Διὰ μόνης ὅμως τῆς μισθοδοτήσεως καὶ ἄνευ πραγματικῆς ἐργασίας δὲν αὐξάνει, βεβαίως, οὔτε ἡ πεῖρα, οὔτε ἡ ἐπαγγελματικὴ ἱκανότης. ("Ἰδε *Χρ. Ἀγαλλοπούλου*, ἔνθ' ἀνωτ. 80 καὶ τοὺς ἐν αὐτῷ).

Ἐβεβαιώθησαν τὰ ἑξῆς: Ὁ ἐνάγων προσελήφθη ἀπ' εὐθείας παρὰ τοῦ ἐναγομένου ὡς ἔκτακτος λογιστικὸς ὑπάλληλος τοῦ Β' Γραφείου Ἐφοδίων Ἐξωτερικοῦ (ΕΦ-ΕΞ) αὐτοῦ καὶ εἰργάσθη ὡς τοιοῦτος εὐδοκίμως ἀπὸ 1.2.1945, μέχρις ὅτου τὴν 4.2.1950 ἔπαυσεν ἐργαζόμενος, καθόσον τὸ ἐναγόμενον εἶχε καταγγείλει τακτικῶς τὴν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ ἐκείνου ὑπαλληλικὴν σχέσιν τὴν 4.11.1949, λυθεῖσαν οὕτω τὴν 4.2.1950 καὶ ἐργασθέντος τοιουτοτρόπως τοῦ ἐνάγοντος μέχρι 3.2.1950. Παρὰ ταῦτα ἡ ἄνω καταγγελία, κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 6|1950 ἡμετέρας ἀποφάσεως, ἐπικυρωθείσης ὑπὸ τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Μυτιλήνης καὶ ἡ συναφὴς ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος ἐθεωρήθη ὡς ἄκυρος καὶ μὴ γενομένη, ἅτε μὴ τηρηθεισῶν, κατὰ ταύτην, τῶν διατυπώσεων τῆς περὶ Ταμείου Ἀνεργίας νομοθεσίας. Ἐπηκολούθησε νέα καταγγελία, νόμιμος τὴν φορὰν ταύτην, γενομένη τὴν 10.7.1950. Κατὰ τὴν μεταξὺ πρώτης καὶ δευτέρας καταγγελίας χρονικὴν περίοδον τὸ ἐναγόμενον δὲν ἀπεδέχετο τὰς ὑπηρεσίας τοῦ ἐνάγοντος, ἔχον τὴν γνώμην ὅτι δὲν θὰ ἠκυροῦτο ἡ πρώτη τοιαύτη, ἠναγκάσθη ὅμως μετέπειτα, δυνάμει τῆς ἄνω ἀποφάσεως, νὰ τὸν μισθοδοτήσῃ μέχρι τῆς δευτέρας (10.7.1950. Ἐπὶ αἰτήσει τοῦ ἐνάγοντος, ὅπως τῷ παρασχεθῇ πιστοποιητικὸν διαρκείας καὶ ποιότητος τῆς ὑπηρεσίας του, ἐχορηγήθη αὐτῷ βεβαίωσις ἄνευ ἀριθμοῦ καὶ ἡμερομηνίας, ἐγχειρισθεῖσα αὐτῷ τὴν 13.2.1951 (ἴδε πρᾶξιν ὁπισθεν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 40513|8.2.1951 ἐγγράφου Κεντρικοῦ τῆς Α.Τ.Ε.), ἐν ᾗ ἀναγράφεται, ὅτι ὁ ἐνάγων ὑπηρέτησεν ὡς ἔκτακτος ὑπάλληλος ΕΦ-ΕΞ μέχρι 3.2.1950, ὅτε ἀπελύθη, χωρὶς ν' ἀναφέρηται τὸ εἶδος καὶ ἡ ποιότης τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἐνάγοντος, ἐνῷ ὅμως προστίθεται ἐν αὐτῇ ἡ φράσις «ὁ εἰρημένος, κατόπιν δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἐδικαιώθη ἀποδοχῶν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του μέχρι 10.7.1950». Ὁ ἐνάγων ἐπέστρεψε τὴν ἄνω βεβαίωσιν, θεωρήσας ταύτην ὡς μὴ ἱκανοποιοῦσαν αὐτόν. Ἀναμείνας ἐπὶ μῆνας μάτην νέον πιστοποιητικόν, ἤγειρε τὴν κρινομένην ἀγωγήν, κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ὁποίας τῷ ἐπεδείχθη τὸ ἐν τῷ μεταξὺ ἐκδοθὲν ἕτερον πιστοποιητικὸν ἀπὸ 7.6.1951, ἐν τῷ ὁποίῳ προστίθεται, ὅτι ὑπηρέτησεν ὡς «λογιστικὸς ὑπάλληλος», ὅτι ἀπελύθη καταγγελθείσης τῆς μετ' αὐτοῦ ὑπαλληλικῆς συμβάσεως καὶ ὅτι «ἀνταπεκρίθη ἐπαρκῶς πρὸς τὰ ἀνατεθέντα αὐτῷ καθήκοντα». Παραμένει ὅμως ἐν αὐτῷ ἡ φράσις «ἐδικαιώθη ἀποδοχῶν μέχρι 10.7.1950, δυνάμει δικαστικῆς ἀποφάσεως». Καὶ τὸ πιστοποιητικὸν τοῦτο δὲν ἱκανοποιεῖ τὸν ἐνάγοντα, συμφώνως τῇ πρὸς ἡμᾶς, κατὰ τὴν συζήτησιν, δηλώσει του. Τούτων δοθέντων, δικαίως καὶ κατὰ τὴν ἡμετέραν κρίσιν διαμαρτύρεται ὁ ἐνάγων διὰ τὴν ἀναγραφὴν τῆς τοιαύτης φράσεως (πρβλ. Ἐφ. Ἀθ. 507|1941 Θέμ. ΝΙ'', 160). δεδομένου ὅτι πᾶς μελλοντικὸς ἐργοδότης, ἀναγιγνώσκων ταύτην, θὰ σχηματίσῃ ἀμέσως καὶ ἀσφαλῶς τὴν γνώμην, ὅτι εἶναι δικομανὴς καί, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι οἱ ἐργοδόται ἀποφεύγουσι τοὺς τοιούτους, κινδυνεύει ὁ ἐνάγων νὰ μὴ ἐξεύρῃ ἐργασίαν, ὡς ἄλλωστε ἀπέκρουσε, τοῦτῳ τῷ λόγῳ, τὰς ὑπηρεσίας του ὁ μάρτυς Γ.Κ. Ἑτέρωθεν ἀντίκειται προφανῶς εἰς τὴν καλὴν πίστιν ἡ ἐμμονὴ τοῦ ἐναγομένου (τοῦ Κεντρικοῦ του) καὶ ἂν εἰσέτι ἦτο δικαίωμά του νὰ ἀναγράφῃ τὴν ἀνωτέρω φράσιν ἐν τῷ πιστοποιητικῷ, ἀφοῦ ἀκόμη ἐγένετο δεκτόν, ὅτι καὶ ὅταν τὸ πιστοποιητικὸν ἐκδίδῃ ὁ ἐργοδότης, συνεπείᾳ δικαστικῆς ἀποφάσεως, ὑποχρεωσάσης αὐτὸν πρὸς τοῦτο, δέον ὅπως μὴ μνημονεύῃ ἐν αὐτῷ, ὅτι τὸ ἐκδίδει δυνάμει τοιαύτης ἀποφάσεως (πρβλ. *Χρ. Ἀγαλλοπούλου*, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 89 σημ. 1). Ἐπίσης καὶ ἡ φράσις «ἀνταπεκρίθη ἐπαρκῶς» εἰς τὰ καθήκοντά του, δὲν κρίνεται καὶ καθ' ἡμᾶς σύμφωνος πρὸς τὸ ποιὸν τῆς παρασχεθείσης ὑπηρεσίας παρὰ τοῦ ἐνάγοντος καὶ πρέπει νὰ ἀντικατασταθῇ διὰ τῆς πλέον πρὸς τὰ πράγματα συμφώνου τοιαύτης «ὑπηρέτησεν εὐδο-

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΒΟΗΘΩΝ ΤΕΧΝΙΤΩΝ

Σύνδεσμος μετά τοῦ ἐπιχειρηματίου ὡς ἐργοδότου καὶ τήρησις ὑπ' αὐτοῦ ἐργατικῶν νόμων

Ἐφ' ὅσον ἡ ἐργασία τοῦ βοηθοῦ τεχνίτου παρέχεται ἐντὸς τῶν ἐγκαταστάσεων τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ὑπὸ τὴν γενικωτέραν διεύθυνσιν καὶ ἐποπτείαν τοῦ ἐπιχειρηματίου, ἀσκουμένην ἀμέσως παρ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, ὅσον καὶ ἐμμέσως παρὰ τοῦ τεχνίτου, ὡς ἀντιπροσώπου καὶ ἐντολοδόχου του ἐνεργοῦντος, ὑπόκειται σύμβασις ἐργασίας μετὰ τοῦ ἐπιχειρηματίου καὶ οὐχὶ τοῦ τεχνίτου. Ὑποχρεώσεις ἐκ τοῦ Ν. 3514|1928 βαρύνουν ἐπιχειρηματίαν ὡς ἐργοδότην.

Καθίσταται καὶ πάλιν ἀντικείμενον δικαστικῆς κρίσεως, ἂν ὁ βοηθὸς τοῦ τεχνίτου τοῦ ἐργαζομένου εἰς ἐπιχείρησιν καὶ κοινῶς γνωστοῦ ὑπὸ τὸ ὄνομα «καλφᾶς» συνδέεται διὰ σχέσεως ἐργασίας μετὰ τοῦ τεχνίτου ἢ τοῦ ἐπιχειρηματίου.

Ἡ καταχωριζομένη κατωτέρω προεδρικὴ, κατ' ἔφεσιν, ἀπόφασις ἔχει ὑπ' ὄψιν της περίπτωσιν στρατευθέντος βοηθοῦ τεχνίτου καὶ ἡ ἔρευνά της ἐνδιαφέρει ἐν προκειμένῳ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 3514|1928 περὶ νομοθετικῆς προστασίας τῶν στρατευομένων.

Θεωροῦσα τὴν προκειμένην σχέσιν ὑπὸ τὸ κριτήριον τῆς προσωπικῆς ἐξαρτήσεως καὶ ἀνευρίσκουσα ὅτι ὁ βοηθὸς ὑπέκειτο εἰς τὴν τοιαύτην ὑπὸ τοῦ ἐπιχειρηματίου ὡς ἐργοδότου, ἐκδηλουμένην καὶ διὰ τῶν ὁδηγιῶν καὶ ἐποπτείας τοῦ τεχνίτου, ὡς ἐντολοδόχου καὶ ἀντιπροσώπου τοῦ ἐργοδότου ἐνεργοῦντος, ἀποφαίνεται, ὅτι ὑπέκειτο σχέσει ἐργασίας μετὰ τοῦ ἐπιχειρηματίου καὶ ὅτι αὐτὸν ἐβάρυνον αἱ ἐκ τοῦ Ν. 3514 ὑποχρεώσεις (βλέπε καὶ συμφώνους Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 4389|1948, προεδρεύων *Δ. Μητρᾶκος*, ΕΕΔ 7, 741, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3884|1950, Πρωτοδίκης *Β. Φαρμακίδης*, ΕΕΔ 9, 1002, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 97|1950, προεδρεύων *Κ. Τρουπάκης*, ΕΕΔ 9, 1044, Προ-

---

κίμως». Ἐν τούτοις νομίμως τὸ ἐναγόμενον, ἐξ ἄλλου, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει ἐκτεθέντα, περιορίζει τὸν χρόνον τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἐνάγοντος τουτέστι τῆς πραγματικῆς ὑπηρεσίας του μέχρι 3.2.1950. Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω, δέον, δεκτῆς καθισταμένης ἐν μέρει καὶ ὡς κατ' οὐσίαν βασίμου τῆς κρισιολογουμένης ἀγωγῆς, νὰ ὑποχρεωθῇ τὸ ἐναγόμενον καὶ ἐκδώσῃ πιστοποιητικὸν ὑπηρεσίας διὰ τὸν ἐνάγοντα κατὰ τροποποίησιν τῶν ἤδη ἐκδοθέντων, ἐν ᾧ, ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ μὴ περιλαμβάνηται ἡ ἀνωτέρω ἀνεπιθύμητος καὶ δυσμενὴς φράσις καὶ ν' ἀναγράφηται, ὅτι ὁ ἐνάγων ὑπηρέτησεν εὐδοκίμως, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ ὁρίζηται χρόνος ὑπηρεσίας μέχρι 3.2.1950.

Προκειμένης ἀγωγῆς ἐπὶ τῷ «ποιῆσαι» καὶ δὴ περὶ πράξεως μὴ δυναμένης προφανῶς νὰ ἐπιχειρηθῇ παρὰ τρίτου, ἀλλ' ἠρτημένης ἐκ μόνης τῆς θελήσεως τοῦ ἐναγομένου, νόμιμον εἶναι καὶ τὸ παρὰ τοῦ ἐνάγοντος ὑποβαλλόμενον παρεπόμενον αἴτημα, ὅπως, ἐὰν τὸ ἐναγόμενον δὲν ἐκδώσῃ ἐντὸς εὐλόγου προθεσμίας τὸ αἰτούμενον πιστοποιητικόν, ὑποχρεωθῇ καὶ καταβάλῃ τῷ ἐνάγοντι χρηματικὴν ποινὴν (ἄρθρ. 882 § 2 Πολ. Δικ., ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1 ν. ΓΦΝΔ|1910 καὶ ἄρθρ. 1 ἀ.ν. 1484|1950), οὐχὶ ὅμως ποσοῦ 15.000.000 δρχ., ὡς μὴ νομίμως αἰτεῖται, τοῦ ἄνω ἄρθρου περιορίζοντος τὸ ποσὸν μεταξὺ δραχ. 20.000 καὶ 600.000. Τὸ αἴτημα τοῦτο κρίνεται νόμιμον, διότι, μολονότι δὲν ἀποκλείεται, ὅπως ἡ παροῦσα ἀπόφασις χρησιμοποιηθῇ αὐτὴ αὕτη ὡς πιστοποιητικόν (πρβλ. *Ράμμος*, ἐν Glasson-Tissier-Morel, Ε' 28, *Χρ. Ἀγαλλόπουλος* ἐνθ. ἀνωτ. 88-89 καὶ *Φ. Ἀγγελῆς*, ἔνθ' ἀνωτ. 615-616), ἐκ τῆς τοιαύτης χρήσεως θὰ ἐπροδίδετο ἡ προσφυγὴ τοῦ ἐνάγοντος εἰς τὰ Δικαστήρια, ἣν εὐλόγως ὁδηγεῖται, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει, θέλει ν' ἀποφύγῃ. Ἐπομένως δέον νὰ γίνῃ δεκτὸν ὡς τοιοῦτον, τασσομένης προθεσμίας εἰκοσαημέρου ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς παρούσης καὶ ὁριζομένης ποινῆς δρχ. 600.000).

Τὸ περὶ προσωποκρατήσεως τοῦ διευθυντοῦ τοῦ ἐναγομένου, ἐν περιπτώσει μὴ συμμορφώσεως τοῦ τελευταίου πρὸς τὴν παροῦσαν, συναφὲς αἴτημα τοῦ ἐνάγοντος, ἀπορριπτέον τυγχάνει ὡς μὴ νόμιμον, τῶν ἐκπροσώπων τῶν νομικῶν προτύπων μὴ προσωποκρατουμένων (ἄρθρ. 1003 Πολ. Δικ., ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 Νόμου ΒΧΟΣ'|1900).

Δέον ὅπως ἡ παροῦσα κηρυχθῇ προσωρινῶς ἐκτελεστή, ἅτε τῆς ἐπιβραδύνσεως τῆς ἐκτελέσεως ταύτης δυναμένης, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, νὰ ἐπιφέρῃ σημαντικὴν βλάβην εἰς τὸν ἐνάγοντα, προτιθεμένου, βάσει τοῦ μέλλοντος νὰ ἐκδοθῇ πιστοποιητικοῦ, νὰ ἐξεύρῃ ἄλλαχοῦ ἐργασίαν καὶ παραμένοντος ἐν τῷ παρόντι ἀνέργου (ἄρθρ. 185 Πολ. Δικ., ὡς ἀντικατεστάθη ὑπὸ ἀ.ν. 2407|1940).

Δέον ὅπως συμψηφισθῇ ἐν ὅλῳ μεταξὺ τῶν διαδίκων ἡ δικαστικὴ δαπάνη τῆς παρούσης, τοῦτο μὲν λόγῳ τῆς ἐν μέρει νίκης καὶ ἐν μέρει ἥττης ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων, τοῦτο δὲ ἕνεκα τῆς εὐλόγου ἀμφιβολίας, ἣν ἔσχον οὗτοι ὡς πρὸς τὴν ἔκβασιν τῆς παρούσης δίκης, διότι ἔναντι τῆς ἀντικειμενικότητος, μεθ' ἧς δέον νὰ συντάσσηται τὸ πιστοποιητικὸν ἐργασίας, ἡ ὑποκειμενικὴ κρίσις, κατὰ ψυχολογικὸν νόμον, κυριαρχεῖ τῶν σκέψεων καὶ τῶν ἔργων τῶν ἀντιδίκων (ἄρθρ. 211 §§ 2 καὶ 3 Πολ. Δικ.).

έδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 4198|1950, προεδρεύων *Δ. Παπαχρήστου*, ΕΕΔ 9, 1045, *Δ. Χατζηδάκης*, γνωμ. Νομ. Συμβουλίου, ΕΕΔ 6, 310, πρβλ. ὅμως Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4865|1946, ΕΕΔ 6, 303, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5986|1947, ΕΕΔ 6, 560, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 910|1950, προεδρεύων *Γ. Καραμάνος*, ΕΕΔ 9, 1044).

Τὸ ζήτημα ἔχει ζωτικὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν κατηγορίαν αὐτὴν τῶν ἐργαζομένων, ἀπὸ τῆς ἐπόψεως ἐφαρμογῆς τῶν ἐργατικῶν νόμων ἐν γένει, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ ὄχι μικρὸν ἐνδιαφέροντος νόμος 551 περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων, ὅπου οὗτος ἔχει ἔδαφος ἐφαρμογῆς (βλέπε καὶ *Χ. Οἰκονόμου*, Λίκαιον Ἐργατικῶν Ἀτυχημάτων καὶ Ἐπαγγελματικῶν Νόσων, σελ. 97, ἔνθα ἀναπτύσσεται, ὅτι καὶ ὁ χρησιμοποιῶν βοηθὸν ἐν τῇ ἐργασίᾳ τὸν ἐργάτης καὶ ὁ βοηθὸς παρέχουν ἐργασίαν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν καὶ ἐπίβλεψιν τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ, ἐπελθόντος ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, εἴτε εἰς τὸν ἐργάτην, εἴτε εἰς τοὺς βοηθούς του, ὑπεύθυνος πρὸς ἀποζημίωσιν εἶναι ὁ ἔχων τὴν ἐξουσίαν καὶ ἐπίβλεψιν κύριος, τῶν βοηθῶν θεωρουμένων ὡς προσληφθέντων κατ' ἐντολὴν καὶ διὰ λογαριασμὸν τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀφοῦ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν καὶ ὁδηγίαν τούτου καὶ ἐκεῖνοι ἐργάζονται ὡς συντελεσταὶ τῆς παραγωγῆς τῆς ἐπιχειρήσεως, πρβλ. καὶ *Δ. Κογιάννη*, Ἡ ἔννοια τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἡ ἀσφάλισις τοῦ ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου, Θεσσαλονίκη 1939, σελ. 192).

Ἀπὸ τῆς ἀντιλήψεως ὅτι ὁ βοηθὸς συνδέεται διὰ σχέσεως ἐργασίας μετὰ τοῦ ἐπιχειρηματίου ἀφορμᾶται καὶ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 κλπ. ἐπὶ ἐργατῶν, καθορίζον ὅτι μαθητευόμενοι ἢ βοηθοὶ ἐπιχειρήσεων θεωροῦνται ἐργάται.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 2073|1951

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν
Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Δ. Σκούμπης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Μεταξᾶς, Δ. Φιλιππίδης

Ἐβεβαιώθημεν, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων σχηματισθεῖσαν κρίσιν μας, ὅτι ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ 1946 μέχρι καὶ τῆς 21|10|1947, ὅτε ἐστρατεύθη, ὡς ἀκολουθῶν τὴν κλάσιν 1946, πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς θητείας του, ὁ ἐκκαλῶν ἐνάγων εἰργάσθη εἰς τὴν ἐνταῦθα ἐπιχείρησιν τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐναγομένου, ἀντικείμενον ἔχουσαν τὴν κατασκευὴν καὶ ἐμπορίαν ὑποδημάτων, κατ' ἀρχὰς μὲν καὶ δὴ ἐπὶ μῆνα περίπου ὡς μαθητευόμενος ὑποδηματεργάτης, εἶτα δὲ καὶ μέχρι τῆς κατατάξεώς του εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ, ὡς βοηθὸς τεχνίτου, προσκολληθεὶς ὡς τοιοῦτος παρὰ τῷ κάλφᾳ Κ... ἐργαζομένῳ καὶ τούτῳ ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιχειρήσει τοῦ ἐφεσιβλήτου. Ἀνεξαρτήτως τοῦ εἰδικοῦ τρόπου, καθ' ὃν ὑπελογίζετο ἡ ἀμοιβή του, ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ ὄγκου ἀποδόσεως εἰς ἕτοιμα ὑποδήματα τῆς κοινῆς αὐτοῦ καὶ τοῦ ὡς εἴρηται κάλφα ἐργασίας καὶ καθοριζομένη ἐκ τῆς σχετικῆς μεταξὺ ἀμφοτέρων τούτων συμφωνίας, ὡς γεγονὸς ἀδιαφιλονείκητον παραμένει, ὅτι ἡ παραγωγικὴ δραστηριότης τοῦ ἐκκαλοῦντος κατηναλίσκετο διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἐφεσιβλήτου καὶ εἰς ὄφελος τούτου τελικῶς κατέληγεν, αὐτοῦ καταβάλλοντος καὶ τὴν ἀντίστοιχον εἰς χρῆμα ἀντιπαροχήν, κατανεμομένην ἀκολούθως μεταξὺ ἐκκαλοῦντος καὶ ὡς ἄνω κάλφα, ἀναλόγως τῆς συμβολῆς ἑκατέρου εἰς τὸ παραγόμενον ἑκάστοτε ἔργον καὶ τῆς προρρηθείσης μεταξὺ αὐτῶν ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου συμφωνίας. Περαιτέρω, ἐξ ἄλλου, ἡ ἀπασχόλησις τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐλάμβανε χώραν ἐντὸς τῶν ἐγκαταστάσεων τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου καὶ ὑπὸ τὴν γενικωτέραν διεύθυνσιν καὶ ἐποπτείαν του, ἀσκουμένων τόσον ἀμέσως παρ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, ὅσον καὶ ἐμμέσως παρὰ τοῦ περὶ οὗ πρόκειται κάλφα, ὡς ἀντιπροσώπου καὶ ἐντολοδόχου του ἐνεργοῦντος καὶ οὐχὶ ὡς αὐτοτελοῦς καὶ ἀνεξαρτήτου ἐργοδότου. Εἰς ἐπίμετρον δὲ τέλος ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐναγομένου κατεβάλλοντο εἰς τὸ Ι. Κ. Α. καὶ οὐχὶ ὑπὸ τοῦ εἰρημένου κάλφα αἱ εἰς τὴν ἐργασίαν τοῦ ἐκκαλοῦντος ἀναλογοῦσαι ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραί. Πάντα τὰ περιστατικὰ ταῦτα, πιστούμενα ἐκ τῶν ὑπ' ὄψιν μας ἀποδείξεων, εὐθέως ἄγουσιν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἐργοδότης τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐτύγχανεν οὐχὶ ὁ ρηθεὶς κάλφας, ὅστις οὐδὲν ἄλλο εἶναι, εἰμὴ μισθωτὸς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἀλλ' ὁ τελευταῖος οὗτος, εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ὁποίου ἀπέβλεψεν ὁ ἐκκαλῶν, κατὰ τὴν εἴσοδον καὶ ἐνσωμάτωσιν αὐτοῦ εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου τοῦ ὁποίου ὀφίστατο τόσον ἡ νομικὴ, ὅσον καὶ ἡ οἰκονομικὴ ἐξάρτησις, εἰς ἣν ὡς μισθωτὸς ἐτέλει οὗτος. Ἐπίρριψις ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ προδιαληφθέντος κάλφα, ἁπλοῦ ὀργάνου ὄντος τοῦ ἐφεσιβλήτου, οὐχὶ δὲ ἀνεξαρτήτου ἐργολάβου ἢ ὑπεργολάβου μισθώσεως ὑπηρετῶν (locus - entrepreneur), τοῦ βάρους τῆς ἐργοδοτικῆς ἰδιότητος καὶ τῶν συνακολούθων οἰκονομικῶν εὐθυνῶν δὲν ἀνταποκρίνεται οὔτε πρὸς τὴν φύσιν τοῦ πράγματος, οὔτε πρὸς τὰς προθέσεις τόσον αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, μετατρεπομένου ἐν ἀγνοίᾳ του εἰς ἐπιχειρηματίαν, ὅσον καὶ τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὅστις λίαν ἀμφίβολον εἶναι, ἂν θὰ ἐδέχετο νὰ τελῇ ἐν σχέσει ἐργασίας μετὰ τούτου, τὸ πρόσωπον τοῦ ὁποίου ἀναμφιοβητήτως οὐδεμίαν τῶν ἐγγυήσεων παρέχει, ὅσαι ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ μισθωτοῦ (σύμφωνοι ὑπ' ἀριθ. 97|1950, 3334|50 καὶ 4198|50 ἀποφάσεις μας ἐν ΕΕΔ τόμ. 9 σελ. 1044, 1045 καὶ 1002). Κατὰ ταῦτα ἀμέσου σχέσεως ἐργασίας ὑφισταμένης μεταξὺ ἐκκαλοῦντος καὶ ἐφεσιβλήτου καὶ οὐχὶ μόνον ἐμμέσου τοιαύτης (relation de travail médiate - mittelbares Arbeitsverhältnis), συντρεχούσης εἰς ἄλλας περιπτώσεις, περὶ ὧν ἐνταῦθα δὲν πρόκειται (Durand - Jaussaud I § 345) καλῶς ὁ πρῶτος στρατευθεὶς κατὰ τ' ἄνω τὴν 21|10|1947 καὶ ἔχων συμπληρώσει κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς στρατεύσεώς του ὑπηρεσίαν συνεχῆ ἓξ μηνῶν παρὰ τῷ δευτέρῳ, ἐστράφη κατὰ τοῦ τελευταίου τούτου, ἀπασχολοῦντος πλείονας τῶν τριῶν μισθωτούς, ζητῶν τὰ ἀνήκοντα εἰς αὐτὸν κατὰ τὸ ἄρθρον 4 § 8 τοῦ ν. 519|1948 καὶ ἄρθρον 5 τοῦ ν. 3514|28 ἐπιδόματα, τὰ ἐναντία δὲ εἰποῦσα ἡ ἐκκαλουμένη ἀ-

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΝΑΥΤΙΚΩΝ

Παραγραφή ἀγωγῶν περί πληρωμῆς μισθοῦ ναυτικῶν κατ' ἄρθρ. 512 Ἐμπορ. Νόμου.— Μή ὑπαγωγή εἰς αὐτήν καί ἀξιώσεως ἐκ τοῦ ἄρθρ. 361 Ἐμπ. Νόμου περί ἀποζημίωσιν λόγῳ ἀκαίρου ἀπολύσεως.—Ἀναστολή ἄλλως παραγραφῆς ἐκ τοῦ Ν Δ. 372/1941 περί δικαιοστασίου, Ἔννοια Ν. 625/1948.— Περιλαμβάνει μόνον τάς νομίμους διεκδικητικάς καί συμβατικάς προθεσμίους καί ὄχι τάς παραγραφάς.—Ἔννοια κυκλικοῦ ταξειδίου κατά συλλογικήν σύμβασιν ἐργασίας.— Περάτωσις μισθώσεως δι' ἐπιστροφῆς πλοίου εἰς τήν χώραν τῆς ναυτολογήσεως καί ὄχι εἴτε εἰς τόν λιμένα, ἔνθα αὐτη ἐγένετο, εἴτε τοὐλάχιστον εἰς τόν τοῦ τελικοῦ προορισμοῦ τοιοῦτον.

Πρωτοδικείου Πειραιῶς 1611/1951

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. *Δ. Κανελλάκος*
Εἰσηγητής ὁ Πάρεδρος κ. *Π. Μακρυγιάννης*
Διαγγέλλουσι οἱ κ.κ. Γ. Ὀλυμπίτης, Γ. Εὐθυμίου

Ἡ διάταξις τοῦ ἐδαφ. δ' τοῦ ἄρθρου 512 τοῦ Ε. Ν., καθ' ἣν αἱ ἀγωγαί περί πληρωμῆς τοῦ μισθοῦ τοῦ πλοιάρχου καί τῶν ἄλλων προσώπων τοῦ πληρώματος παραγράφονται μετά ἓν ἔτος ἀπό τοῦ τέλους τοῦ ἔτους, ἐντός τοῦ ὁποίου ἔληξεν ἡ μίσθωσις αὐτῶν, δέν περιλαμβάνει, καθ' ἃ δείκνυται ἐκ τοῦ γράμματος αὐτῆς, καί τήν ἐκ τοῦ ἄρθρου 361 Ε. Ν. ἀξίωσιν πρός ἀποζημίωσιν, λόγῳ ἀκαίρου ἀπολύσεως, ἥτις, μηδέν τοῦ νόμου ὁρίζοντος εἰδικῶς, ὑπόκειται εἰς τήν γενικήν 10ετή παραγραφήν τοῦ ἄρθρου 510 ἐδ. β' τοῦ Ε. Νόμου (*Η. Ἀναστασιάδου* Ἐμπορ. Δίκ. Τόμ. Β' § 314 σημ. 81). Ἀνεξαρτήτως ὅμως τούτου, καί ἐάν, κατ' εὐρεῖαν ἑρμηνείαν, ἤθελε θεωρηθῇ, ὅτι ἡ τοιαύτη ἀποζημίωσις περιλαμβάνεται ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ μισθοῦ, ἡ παραγραφή τῆς ἐνδίκου περί αὐτῆς ἀγωγῆς εἶχε ἀνασταλῇ βάσει τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ περί δικαιοστασίου ν.δ. 392/41, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως καί ἰσχυε κατά τόν ἐν προκειμένῳ κρίσιμον χρόνον, καθ' ὅσον ἡ αἴρουσα τήν ἐξ αὐτοῦ ἀναστολήν διάταξις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 625/48, ὡς ἐκ τοῦ περιεχομένου αὐτῆς δείκνυται, ἀφορᾷ μόνον εἰς τάς νομίμους δικαστικάς καί συμβατικάς προθεσμίας, οὐδόλως δέ περιλαμβάνει καί τάς παραγραφάς, οἷα ἡ ὑπό τοῦ ἐγκαλοῦντος ἐπικαλουμένη ἐκ τοῦ ἄρθρου 512 ἐδ. δ' Ε. Ν., τοιαύτη (*G. Ripert*, Droit maritime §§ 655, 658), ὁ δέ περί τοῦ ἐναντίου πρῶτος τῆς ἐφέσεως λόγος ἀπορριπτέος.

Ἐν τῷ ἑτέρῳ τῆς ἐφέσεως λόγῳ ὁ ἐγκαλῶν παραπονεῖται, ὅτι κατά ψευδῆ ἑρμηνείαν τῆς ἀπό 2 Σεπτεμβρίου 1943 ναυτικῆς συλλογικῆς συμβάσεως τοῦ Λονδίνου ἐδέχθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὅτι ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐναγοντος (ἤδη ἐφεσιβλήτου) ἐγένετο πρό τῆς λήξεως τῆς μισθώσεως αὐτοῦ καί ἐπιδίκασε τήν ἐκ τοῦ ἄρθρου 361 τοῦ Ε.Ν. ἀποζημίωσιν.

Ἐν προκειμένῳ διά τοῦ περί διαρκείας τῆς ναυτολογήσεως Γ' κεφαλαίου τῆς ὡς εἴρηται συλλογικῆς συμβάσεως ὁρίζεται, ὅτι ἡ «ναυτολόγησις ἐνεργεῖται δι' ἓν πλῆρες κυκλικόν ταξείδιον (ἐπί παραδείγματι ἀπό Ἀγγλίας μέ ἐπιστροφήν εἰς Ἀγγλίαν»), ἐν δέ τῇ ἀμέσως ἑπομένῃ πρώτῃ παραγράφῳ, ὅτι «μετά τήν λῆξιν τοῦ κυκλικοῦ ταξειδίου οἱ ναυτεργάται θά δικαιοῦνται ἀπολύσεως τῶν κατά τήν ἐπιστροφήν, ἐάν ἐπιθυμοῦν τοῦτο, ὑπό τόν ὅρον ὅτι θά δηλοῦν τοῦτο εἰς τόν πλοίαρχον πρό τῆς ἀφίξεως τοῦ πλοίου εἰς τόν λιμένα ἐκφορτώσεως». Διά τῶν διατάξεων τούτων, ἐπεχουσῶν ἰσχύν κανόνων οὐσιαστικοῦ δικαίου (*Paland*: Komzum B.G.B. § 611.2 σελ. 584, *Enneccerus-Kipp-Wolff*: Lehrbuch des Bürgerlichen Rechts, Τόμ. II μέρος 2 § 145 σελ. 576, 578, ἄρθρ. 2 ν. 6209/34, ἄρθρ. 1, 5 ν. 3276/44, Α.Π. 411/1950 ΕΕΔ 9, 691) καθορίζεται ἐμμέσως, ἀπό ἀπόψεως ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 361 τοῦ Ε. Ν., ἡ χρονική διάρκεια τῆς μισθώσεως τῶν προαληφθέντων, ὡς ὁ ἐνάγων, βάσει τῆς ὡς εἴρηται συλλ. συμβάσεως τῆς 2/9/43, καθ' ὅσον αὐτη δέν δύναται νά θεωρηθῇ ὅτι λήγει, πρίν ἢ τό κυκλικόν ταξείδιον συμπληρωθῇ.

Ἀποτελούσης τῆς κατά κυκλικόν ταξείδιον μισθώσεως ἰδίαν μορφήν τῆς κατά πλοῦν τοιαύτης, σαφῶς ἐκ τῆς γραμματικῆς καί λογικῆς ἑρμηνείας τοῦ ὅρου, ἐν συνδυασμῷ πρός τό παρατεθέμενον παράδειγμα καί τό ὅλον περιεχόμενον τῶν προδιαληφθεισῶν διατάξεων, προκύπτει ὅτι ὡς ἡ κατά πλοῦν μίσθωσις, ἀρχομένη ἀπό τῆς ναυτολογήσεως τοῦ ναυτικοῦ, λήγει διά τῆς περαιώσεως τοῦ ἀναληφθέντος πλοῦ (*Lyon Caen-Renault (Σούρλον)*: Ἐμπ. Δικ. τ. Ε' § 422, ἄρθρ. 93 § 2 τοῦ Γαλλικοῦ Νόμου περί Κώδικος Ναυτικῆς Ἐργασίας, ἄρθρ. 13 § 2 τοῦ νόμου 1752/51 περί ναυτικῆς ἐργασίας), οὕτω καί ἡ κατά κυκλικόν ταξείδιον τοιαύτη περατοῦται διά τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ πλοίου εἰς τήν χώραν τῆς ναυτολογήσεως καί δή εἴτε εἰς τόν λιμένα, ἔνθα αὐτη ἐγένετο, εἴτε τοὐλάχιστον εἰς τόν τοῦ τελικοῦ προορισμοῦ τοιοῦτον.

Ὁ κανών οὗτος, νισθετηθείς ρητῶς ὑπό τῆς

πόφασις καί ἀπορρίψασα τήν τά ἐπιδόματα ταῦτα διώκουσαν ἀγωγήν τοῦ ἐγκαλοῦντος, ὡς παθητικῶς ἀνομιμοποίητον, ἐσφαλε καί δέον, δεκτῆς γινομένης τῆς ὑπό κρίσιν ἐφέσεως, ὡς νομίμου καί βασίμου, νά ἐξαφανισθῇ καθ' ὅλας αὐτῆς τάς διατάξεις ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις, ἐπί τῷ τέλει νά γίνῃ δεκτή ἡ ὡς εἴρηται ἀγωγή.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΝΑΥΤΟΛΟΓΗΣΙΣ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΜΗ ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΥ ΩΣ ΜΕΛΟΥΣ ΝΑΥΤΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ

Περίληψις ἐρωτήματος: "Ἂν μετὰ τὴν τελευταίαν συλλογικὴν σύμβασιν πληρωμάτων φορτηγῶν πλοίων ἄνω τῶν 500 κόρων, ἐκτελούντων πλόας ἐξωτερικοῦ (ὑ. ἀ. 23927/1861/9.4.1951), ὀφείλῃ τὸ Γραφεῖον Εὐρέσεως Ναυτικῆς Ἐργασίας νὰ ἀρνηθῇ εἰς πλοίαρχον ἢ ἐφοπλιστὴν τὴν ναυτολόγησιν ἐπὶ τοῦ πλοίου του ναυτικοῦ, ὅστις κέκτηται μὲν ἅπαντα τὰ νόμιμα προσόντα, πλὴν δὲν τυγχάνει ἐγγεγραμμένος ὡς μέλος ναυτικῆς τινος Ὀργανώσεως.

Νομικοῦ Συμβουλίου, ἀριθ. γνωμ. 472/1951

Προεδρεύων ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. *Χ. Βασιλακόπουλος*

Εἰσηγητὴς ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. *Ν. Κοντογιάννης*

Ἡ ὡς ἄνω συλλογικὴ σύμβασις ὁρίζει ἐν κεφ. ΙΣΤ' ἐπὶ λέξει τὰ ἑξῆς:

«Ι. Τὰ πληρώματα τῶν πλοίων, περὶ ὧν ἡ παροῦσα συλλογικὴ σύμβασις, καταρτίζονται ἐκ τῶν ταχτικῶν μελῶν τῶν συμβαλλομένων ναυτικῶν Ὀργανώσεων, τῶν ἀνηκουσῶν εἰς τὴν δύναμιν τῆς Πανελληνίου Ναυτικῆς Ὀργανώσεως, κατ' ἀπόλυτον ἐκλογὴν ὑπὸ τοῦ πλοιάρχου.

2. Προκειμένου περὶ προσώπων μὴ ἀνηκόντων εἰς τὰς ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ ἀναφερομένας Ὀργανώσεις, αὗται, τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων, ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν ἐγγραφὴν τούτων ὡς μελῶν των, ἐφ' ὅσον κέκτηνται τὰ ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ τῶν Ὀργανώσεων καθοριζόμενα προσόντα».

Ἡ διάταξις ὅμως αὕτη τῆς συλλογικῆς συμβάσεως καὶ ἐὰν θεωρηθῇ ὡς νόμιμος, συνταγματικὴ καὶ ὑποχρεωτικὴ διὰ τὰ συμβληθέντα μέρη, δὲν δύναται πάντως, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Συμβουλίου, νὰ θεωρηθῇ ὡς ὑπερισχύουσα τῶν δημοσίας τάξεως κανόνων, οἵτινες ἔχουσι θεσπισθῇ καὶ ἰσχύουσι σχετικῶς πρὸς τὰ προσόντα, ἅτινα δέον νὰ συγκεντροῖ ὁ ναυτικός, προκειμένου ὅπως οὗτος γίνῃ δεκτὸς ὑπὸ τῶν δημοσίων Ἀρχῶν πρὸς ναυτολόγησιν, καὶ δὴ ὑπὸ τοῦ Γ.Ε.Ν.Ε. Ἡ δημοσία Ὑπηρεσία εἶναι ὑπόχρεως, ὅπως ναυτολογήσῃ τὸν ναυτικόν, οὗ τὴν ναυτολόγησιν θὰ ζητήσῃ ὁ πλοίαρχος, ἐφ' ὅσον νεωτάτης περὶ ναυτικῆς ἐργασίας νομοθεσίας ἡμῶν, ἐν τῇ ἀναλόγῳ περιπτώσει τῆς κατὰ πλοῦν ναυτολογήσεως ἐπὶ πλοίου, ἀκολουθοῦντος ταχτικὴν μετ' ἐπιστροφὴν γραμμήν (ἄρθρ. 18 § 2 ἐδ. β' ν. 1762/51), σαφῶς προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ κειμένου τοῦ Β' κεφαλαίου τῆς ἀπὸ 6 Αὐγούστου 1941 συλλ. συμβάσεως τοῦ Λονδίνου, ἐξ οὗ ἐλήφθησαν αἱ ρηθεῖσαι διατάξεις τῆς συμβάσεως τῆς 2 Σεπτεμβρίου 1943. Καθ' ὅσον καὶ κατὰ τοῦτο σαφῶς τὸ πέρας τοῦ κυκλικοῦ ταξειδίου (full round voyage) ταυτίζεται πρὸς τὸ τέλος τοῦ ταξειδίου τῆς ἐπιστροφῆς (... at the end of the return voyage),

Βάσει ὅθεν τῆς τοιαύτης ἀληθοῦς ἐννοίας τῆς κατὰ κυκλικὸν ταξείδιον μισθώσεως, τυγχάνει ἀβάσιμος ἡ τε ἔκδοχή, καθ' ἣν τοῦτο περιλαμβάνει ἕνα πλοῦν ἄνευ φορτίου καὶ ἕνα ἔμφορτον ἢ δύο πλοῦς μετὰ φορτίου, ἀνεξαρτήτως ἐπιστροφῆς τοῦ πλοίου εἰς τὴν χώραν τῆς ναυτολογήσεως, ὡς καὶ ἡ ἄποψις, ὅτι τὸ κυκλικὸν ταξείδιον παρὰ ταῦτα ἅμα τῇ ἀφίξει τοῦ πλοίου εἰς οἱονδήποτε λιμένα τῆς χώρας ταύτης, ἔστω καὶ διάφορον ὄντα τοῦ τῆς ναυτολογήσεως ἢ τοῦ προορισμοῦ. Καθ' ὅσον ἡ μὲν πρώτη τῶν γνωμῶν τούτων, μὴ περιλαμβάνουσα καὶ τὴν ἐπιστροφὴν θὰ ἀντέκειτο εἰς τὸ γράμμα τῆς συλλογικῆς συμβάσεως καὶ θὰ μετέτρεπε τὴν ναυτολόγησιν εἰς κατὰ πλοῦν τοιαύτην, ἡ δ' ἑτέρα, καταλείπουσα ἀόριστον τὸν χρόνον τῆς λήξεως τῆς μισθώσεως, οὐ μόνον θὰ ἐματαίου ἐν πολλοῖς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 361 Ε. Ν. καὶ μετὰ τὴν λῆξιν ἔτι τῆς ἐμπολέμων καταστάσεως, παρὰ τὴν σαφῆ ἀντίθετον ἔννοιαν τοῦ α' ἐδαφ. τῆς 2ας παραγράφου τοῦ Γ' κεφαλαίου τῆς Σ. Συμβάσεως τῆς 2.9.43 καὶ τῆς § 4 τῆς Σ. Συμβάσεως τῆς 24 Νοεμβρίου 1947, ἀλλὰ καὶ τοὺς ναυτικοὺς θὰ ἠδύνατο, ἐφ' ὅσον θὰ ἠδύνατο ὁ πλοίαρχος νὰ ἀπολύῃ τούτους ἀζημίως εἰς οἱονδήποτε λιμένα, καὶ τὸν πλέον ἀπομεμακρυσμένον ἀπὸ τῆς ναυτολογήσεως.

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν περιπτώσει πρόκεινται τὰ ἑξῆς, μὴ ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἀμφισβητούμενα, πραγματικὰ περιστατικά: Ἡ πρόσληψις τοῦ ἐνάγοντος ἐγένετο βάσει τῆς Σ. Συμβάσεως τῆς 2.9.1947 τὴν 12 Ἰουνίου 1947 ἐπὶ τοῦ πλοίου τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἐκτελούντος μεταφορὰς πετρελαίου ἀπὸ Ἀμπαντὰν τῆς Περσίας εἰς Ἰταλίαν, μέχρι Πόρτ—Σάϊδ. Ἡ συμφωνία συνήφθη εἰς Πειραιᾶ, ἡ δὲ ναυτολόγησις ἐγένετο εἰς Πορτ—Σάϊδ, ἔνθα μετέβη ὁ ἐνάγων καὶ ἐπεβιβάσθη τοῦ πλοίου. Μετὰ τὴν παραλαβὴν τοῦ πρώτου φορτίου καὶ μεταφορὰν αὐτοῦ εἰς Ἰταλίαν, κατὰ τὸ ταξείδιον τῆς ἐπιστροφῆς εἰς Πορτ—Σάϊδ, τὸ πλοῖον προσήγγισεν εἰς Ἡράκλειον Κρήτης, ἔνθα καὶ ἀπεβίβασε τὸν ἐνάγοντα, ἀπολυθέντα. Ὑπὸ τὰ δεδομένα ταῦτα, συνεπεία ταῖς προδιαληφθείσαις σκέψεσι, καὶ ἂν ἔτι ὡς λιμὴν τῆς ναυτολογήσεως ἤθελε θεωρηθῇ ὁ Πειραιεὺς (παρὰ τὴν ἐκ τοῦ τελευταίου ἐδαφίου τοῦ ἄρθρου 361 Ε.Ν. συναγομένην ἀντίθετον ἔκδοχήν, ἐφ' ὅσον τὸ ναυτολόγιον συνετάγη εἰς Πορτ—Σάϊδ), ὀρθῶς κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς ὡς ἄνω Συλλ. Συμβάσεως ἐθεώρησεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ὅτι ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος ἔλαβε χώραν πρὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ κυκλικοῦ ταξειδίου, δι' ὃ προσελήφθη οὗτος. Ἐφ' ὅσον δέ, κατὰ τὴν μὴ προσβαλλομένην κρίσιν αὐτῆς, ἡ ἀπόλυσις ἐγένετο ἄνευ δεδικαιολογημένης αἰτίας, νομίμως ἐπεδικάσθη ὑπ' αὐτῆς ἀποζημίωσις τῷ ἐνάγοντι, (ἐκ μισθοῦ 10 ἡμερῶν), συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 361 §§ 1, 2 τοῦ Ε. Νόμου, ἀβάσιμος δὲ καὶ ὁ δεύτερος ὡς ἄνω λόγος τῆς ἐφέσεως, οὗσης ἐξ ὁλοκλήρου ἀπορριπτέας.

συντρέχουσιν αἱ προϋποθέσεις τοῦ Νόμου καὶ δὴ αἱ τοῦ Π.Δ. 10|12 Ὀκτωβρίου 1933 «περὶ ἱδρύσεως καὶ λειτουργίας Γραφείων Ναυτικῆς Ἐργασίας», Α.Ν. 192|1936 «περὶ εὑρέσεως ἐργασίας εἰς ἐργάτας θαλάσσης» (ἄρθρ. 3, 7, 10, 12 καὶ ἑπ., ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 721|1948 «περὶ ἀπογραφῆς τῶν μαθητευομένων ναυτικῶν καὶ ἐργατῶν θαλάσσης κλπ.». Οὐδαμοῦ τῶν διατάξεων τούτων, ἁπασῶν φύσεως ἀναγκαστικοῦ δικαίου, ἀναιρεῖται ὡς προσὸν τοῦ ναυτολογουμένου ἡ ἐγγραφὴ του εἰς Ὀργάνωσιν καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ δημοσία Ἀρχὴ δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ τι πλέον τῶν ὑπὸ τοῦ Νόμου ἐπιβαλλομένων. Ὡς εἶναι δ' ἄλλωστε διατετυπωμένος ὁ περὶ ἐγγραφῆς εἰς Ὀργάνωσιν ὡς ἄνω ὅρος τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, κἂν ἄλλο φαίνεται, παρὰ ὅτι ἀπευθύνεται πρὸς τὰς δημοσίας Ἀρχὰς καὶ ὅτι ὑποχρεοῖ αὐτάς.

ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΩΣ ΕΡΓΑΤΩΝ ΘΑΛΑΣΣΗΣ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΝΕΡΓΩΝ

Περίληψις ἐρωτήματος: *"Ἂν Δωδεκανήσιος ἀπογεγραμμένος ὡς ἐργάτης θαλάσσης ἀπολυθῇ τῆς προστασίας τῆς προβλεπομένης ἐν τῷ β.δ. τῆς 18 Ὀκτωβρίου|1ῃ Νοεμβρίου 1946, καίτοι ἔχει μὲν οὗτος διετῆ θαλασσίαν ὑπηρεσίαν ἐπὶ ἑλληνικοῦ πλοίου, πλὴν οὐχὶ ὡς ἀπογεγραμμένος Ἕλλην ἐργάτης θαλάσσης.*

Νομικοῦ Συμβουλίου, ἀριθ. γνωμ. 465|1951

Προεδρεύων ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. ***Χ. Βασιλακόπουλος***

Εἰσηγητὴς ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. ***Ν. Κοντογιάννης***

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀπὸ 18 Ὀκτ.|1ῃ Νοεμβρ. 1946 Β.Δ. «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων περὶ προστασίας τῶν ἀνέργων ἐργατῶν θαλάσσης καὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν», ἵνα ἀσθενὴς ἐργάτης θαλάσσης καὶ ἡ οἰκογένεια αὐτοῦ τύχῃ τῆς ὑπὸ τῶν διατάξεων τούτων προβλεπομένης προστασίας δέον νὰ συντρέχωσιν αἱ ἑξῆς προϋποθέσεις: 1) νὰ εἶναι ἀπογεγραμμένος ὡς ἐργάτης θαλάσσης, 2) νὰ εἶναι στρατολογικῶς ἐν τάξει, 3) νὰ εἶναι ἄνεργος, 4) νὰ κέκτηται διετῆ τοὐλάχιστον ναυτικὴν ὑπηρεσίαν ἐπὶ ἑλληνικῶν ἐμπορικῶν πλοίων ἢ πλοιαρίων καὶ 5) νὰ κέκτηται ἰδίμηνον ναυτικὴν ὑπηρεσίαν κατὰ τὴν τελευταίαν πενταετίαν ἀναδρομικῶς μετρουμένην ἀπὸ τῆς ἑκάστοτε πρὸς προστασίαν ἐμφανίσεώς του εἰς τὸν Οἶκον Ναύτου.

Ὁ περὶ οὗ τὸ ἐρώτημα τυγχάνει σήμερον ἀπογεγραμμένος, ἑπομένως συντρέχει ἡ πρώτη τῶν ὡς ἄνω νομίμων προϋποθέσεων. Ἐπίσης, κατὰ τὰ αὐτὰ ὑπὸ τῆς Ὑπηρεσίας διδόμενα, κέκτηται οὗτος διετῆ ναυτικὴν ὑπηρεσίαν ἐπὶ ἑλληνικῶν ἐμπορικῶν πλοίων, ὡς καὶ ἰδίμηνον ναυτικὴν ὑπηρεσίαν κατὰ τὴν τελευταίαν πενταετίαν ἀναδρομικῶς μετρουμένην ἀπὸ τῆς σημερινῆς ἐμφανίσεώς του εἰς τὸν Οἶκον τοῦ Ναύτου. Ἐὰν κατ' ἀκολουθίαν εἶναι καὶ στρατολογικῶς ἐν τάξει καὶ τυγχάνῃ ἄνεργος, δικαιοῦται τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος προστασίας, ἅτε τοῦ Νόμου τούτου μὴ ὁριζοντος ρητῶς, ὅτι ἡ ἐπὶ ἑλληνικῶν πλοίων διετὴς ὑπηρεσία πρέπει νὰ ὑφίσταται ἀπὸ τῆς ἀπογραφῆς τοῦ αἰτουμένου καὶ ἐφεξῆς. Δηλονότι ὁ Νόμος δὲν ὁρίζει, διὰ τὴν προϋπόθεσιν ταύτην τῆς διετοῦς ἐπὶ ἑλληνικῶν πλοίων ὑπηρεσίας χρονικόν τι ὅριον, ἀπὸ τοῦ ὁποίου νὰ τρέχῃ ἡ διετία.

Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι κατὰ τὰς ἰσχυούσας διατάξεις ἡ ἐπὶ ἑλληνικῶν πλοίων ὑπηρεσία τοῦ ναυτικοῦ δὲν δύναται νομίμως νὰ πραγματοποιηθῇ, ἂν μὴ ἔχῃ προηγηθῇ ἡ ἀπογραφή, πλήν, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Συμβουλίου, προκειμένου περὶ Δωδεκανησίων χωρεῖ ἡ ἐπιεικὴς τῶν σχετικῶν διατάξεων ἑρμηνεία, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι οἱ Ἕλληνες ἐφοπλισταὶ πρὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Δωδεκανήσου ὑπῆρξαν, διὰ λόγους ἐθνικῆς ἀλληλεγγύης, ἐνδοτικοὶ ἔναντι τῶν ὑποδούλων ὁμοεθνῶν των, δεχόμενοι τούτους ὅπως ὑπηρετήσωσιν ἐπὶ τῶν πλοίων των ἄνευ «ἀπογραφῆς», ἵνα περισώσωσιν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς διώξεως τῶν κατακτητῶν. Θὰ ἦτο δὲ σήμερον λίαν ἀνεπιεικὲς νὰ δεχθῶμεν, ὅτι δέον μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν Δωδεκανησίων αἱ ἑλληνικαὶ Ἀρχαὶ νὰ ἐπιβάλλωσι κυρώσεις ἐκ τῶν ὑστέρων διὰ τὴν κατὰ τὰ ἀνωτέρω παράτυπον μέν, ἀλλ' ἐκ τῶν πραγμάτων λίαν δεδικαιολογημένην, ναυτικὴν ἐργασίαν.

Οὕτως ἄλλωστε ἔχει ἤδη ἀποφανθῇ ἐπὶ παρεμφεροῦς ὑποθέσεως περὶ παροχῆς προστασίας τοῦ Α.Ν. 206|1936 τὸ Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. πρακτ. 514 ἀπὸ 3 Αὐγούστου 1950 πρὸς Υ. Ε. Ν., Διεύθυνσιν Π.Ε.Θ. Τμῆμα 2, γνωμοδοτήσεώς του ('Επιθ. Ἐργ. Δικ. 1950, σελ. 968).

ΜΙΣΘΟΣ ΕΠΙ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΚΑΤ' ΑΡΘΡ. 656, 657 ΑΣΤΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΟΣ

Περίληψις ἐρωτήματος: *"Ἂν δικαιοῦται ὁ ἐργοδότης νὰ ἐκπέσῃ ἐκ τοῦ μισθοῦ τοῦ ἀσθενήσαντος μισθωτοῦ ἀλλὰ κληρον τὸ ἐπίδομα ἀσθενείας, ὅπερ θὰ ἐλάμβανεν ὁ μισθωτός, ἂν δὲν ἐνοσηλεύετο, ἢ μόνον τὸ ποσόν, ὅπερ λαμβάνει εἰς χεῖράς του οὗτος.*

Νομικοῦ Συμβουλίου, ἀριθ. γνωμ. 18|55|1951

Νομικὸς Σύμβουλος ὁ κ. ***Τρ. Κοντονασόπουλος***

Ἡ νομοθετικὴ διάταξις, ἥτις καθορίζει τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος δικαίωμα τοῦ ἐργοδότου πρὸς συμψηφισμὸν τοῦ ἐπιδόματος ἀσθενείας τοῦ μισθωτοῦ πρὸς τὸν διδόμενον αὐτῷ μισθόν, εἶναι ἡ τοῦ ἄρθρ. 657 § 2 Α.Κ. Κατὰ τὴν διάταξιν ταύτην ρητῶς ὁρίζεται, ὅτι ποσὰ καταβληθέντα εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν ἐξ αἰτίας τοῦ κωλύματος (πρὸς παροχὴν τῆς ἐργασίας του, περὶ οὗ ὁμιλεῖ ἡ § 1 τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου Α.Κ.) δυνάμει ὑποχρεωτικῆς ἐκ τοῦ νόμου ἀσφαλίσεως δικαιοῦται ὁ μισθωτὴς νὰ ἐκπέσῃ ἐκ τοῦ μισθοῦ. Ἡ διάταξις εἶναι σαφὴς καὶ οὐδεμία ἀμφιβολία δύναται νὰ γεννηθῇ περὶ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας αὐτῆς. Ὅθεν κατ' αὐτὴν ὁ ἐργοδότης δικαιοῦται νὰ ἐκπέσῃ ἐκ τοῦ μισθοῦ τοῦ νοσηλευθέντος μισθωτοῦ τὸ ποσὸν μόνον, ὅπερ ὁ τελευταῖος οὗτος ἔλαβεν εἰς χεῖράς του ὡς ἐπίδομα ἀσθενείας, οὐχὶ δὲ καὶ τὸ ὑπόλοιπον μέρος αὐτοῦ, ὅπερ κατεβλήθη εἰς τὴν Κλινικὴν τοῦ Ι. Κ. Α. διὰ τὴν νοσηλείαν αὐτοῦ, διότι τὸ ποσὸν ἐκεῖνο μόνον πράγματι κατεβλήθη αὐτῷ, ὡς ἐπὶ λέξει ὁρίζει ὁ Α.Κ.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΙ

ΝΟΜΟΣ 1901)1951

Περί κυρώσεως τοῦ Α. Ν. 1777)1951 «περί συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 28)1944 καὶ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Δ. Νόμου 866)1946».

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 213 τῆς 1 Αὐγούστου 1951)

Ψηφίσαμεν οἱ ἀφεφώνες μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον.

1. Κυροῦται ὅσ' ἧς ἴσχυσεν ὁ Ἀναγκ. Νόμος 1777) 1951 «περὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ Α. Νόμου 28)1944 καὶ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Α' Νόμου 866)1946, δημοσιευθεὶς εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 118 τῆς 21.4.1951 Φ. Ε. Κ. (τεῦχος Α')», ἔχων οὕτω: (*)

2. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἔρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως του διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ἰουλίου 1951.

ΑΝΑΓΚ. ΝΟΜΟΣ 1912)1951

Περὶ συμπληρώσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ.1540 Α. Ν. «περὶ διατάξεων ἀφορωσῶν τ ὡς δυνάμει τοῦ Θ' Ψηφίσματος ἀπολυθέντας ὑπαλλήλους τοὺς ὑπηρετήσαντας μεταγενεστέρως εἰς τὰς τάξεις τοῦ Στρατοῦ».

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 227 τῆς 13 Αὐγούστου 1951)

Ἀκούοντες ὑπ' ὄψιν τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 9ης Αὐγούστου 1951 τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ληφθεῖσαν ἀπόφασιν περὶ ἐκδόσεως, λόγῳ κατεπειγούσης καὶ ἀναποφεύκτου ἀνάγκης, Ἀναγκαστικοῦ Νόμου «περὶ συμπληρώσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1540 Α. Ν. «περὶ διατάξεων ἀφορωσῶν τοὺς δυνάμει τοῦ Θ' Ψηφίσματος ἀπολυθέντας ὑπαλλήλους τοὺς ὑπηρετήσαντας μεταγενεστέρως εἰς τὰς τάξεις τοῦ Στρατοῦ», ἀποφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον.

1. Ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου αἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 2 παρ. 1 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 1540 «περὶ διατάξεων ἀφορωσῶν τοὺς δυνάμει τοῦ Θ' Ψηφίσματος ἀπολυθέντας ὑπαλλήλους τοὺς ὑπηρετήσαντας μεταγενεστέρως εἰς τὰς τάξεις τοῦ Στρατεύματος Ἐπιτροπαὶ καὶ τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 5 παρ. 1 συμβούλιο ὑποχρεοῦνται νὰ ἐκδόσουσι καὶ διαβιβάσωσιν εἰς τὸ οἰκεῖα Ὑπουργεῖα τὰς ἐπὶ τῶν παρ' αὐτοῖς ἐκκρεμῶν αἰτήσεων γνωμοδοτήσεις των.

2. Ὁ ἀρμόδιος Ὑπουργὸς ἐνεργεῖ τὰ περαιτέρω διὰ τὴν κατάργησιν ἢ μὴ τῶν πραξέων περὶ ἀπολύσεως ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἢ διὰ τὸν ἐπαναδιορισμὸν τῶν ἀπολυθέντων, ὡς ὁρίζουν αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 2 καὶ 5 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1540 Νόμου, ἐντὸς τριάκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος.

3. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ὑποβληθήσεται δὲ πρὸς κύρωσιν εἰς τὴν μέλλουσαν νὰ συνέλθῃ Βουλήν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Αὐγούστου 1951.

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ καθιερώσεως ὁλοκληρωτικῆς ἀργίας τῶν κουρείων καὶ κομμωτηρίων τῆς πόλεως Μυτιλήνης, κατὰ τὴν 29 Αὐγούστου, ἑορτὴν τῆς Ἀποτομῆς τῆς Τιμίας Κεφαλῆς τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 224 τῆς 12 Αὐγούστου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 παραγρ. 2 τοῦ Β.Δ. τῆς 8)14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», πρότασιν τοῦ Ἡμ τέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, τῇ ὑπ' ἀριθ. 11)30.11.50 αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτικῶν ὀργάνων ων καὶ τῇ ὑπ' ἀριθ. 28)15.1.51 γνωμοδοτήσει τοῦ Δήμου Μυτιλήνης, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 439)1951 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον.

Καθιερώνομεν ὁλοκληρωτικὴν ἀργίαν τῶν κουρείων καὶ κομμωτηρίων τῆς πόλεως Μυτιλήνης κατὰ τὴν 29 Αὐγούστου, ἑορτὴν τῆς ἀποτομῆς τῆς Τιμίας Κεφαλῆς τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ἰουλίου 1951.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ καθιερώσεως ὁλοκληρωτικῆς ἀργίας εἰς τὰ παντοπωλεῖα, ἐδωδιμοπωλεῖα, οἰνοπαντοπωλεῖα, οἰνοπνευματοπωλεῖα καὶ κηροπλαστεῖα τῆς πόλεως Τριπόλεως.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 224 τῆς 12 Αὐγούστου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Π. Δ/τος τῆς 8)14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», 2) τὰς ὑπ' ἀριθ. 341)20.6.50 καὶ 453)6.8.50 αἰτήσεις τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτικῶν καὶ ὑπαλληλικῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων, 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 59)63)25α)11.8.50 σύμφωνον γνώμην τῆς Διοικήσεως Χωροφυλακῆς Ἀρκαδίας, πρότασιν τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 437)1951 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον.

Καθιεροῦμεν ὁλοκληρωτικὴν Κυριακὴν ἀργίαν εἰς ὅλα τὰ παντοπωλεῖα, ἐδωδιμοπωλεῖα, οἰνοπαντοπωλεῖα, οἰνοπνευματοπωλεῖα καὶ κηροπλαστεῖα τῆς πόλεως Τριπόλεως.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ἰουλίου 1951.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ ἀναστολῆς τοῦ Β. Δ/τος τῆς 10)15 Μαΐου 1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Β.Δ/τος τῆς 14)8-15)9)1947 «περὶ κανονισμοῦ τῶν χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας ἐν τοῖς φαρμακείοις».

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 224 τῆς 12 Αὐγούστου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 παρ. 4 τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 28)29.10.1925 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν Νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», 2) αἴτησιν τοῦ Πανελληνίου Φαρμακευτικοῦ Συλλόγου περὶ ἀνακλήσεως τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 10)15 Μαΐου 1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 14)8—15.9.1947 «περὶ κανονισμοῦ τῶν χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας ἐν τοῖς φαρμακείοις», ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον.

Ἀνακαλοῦμεν τὸ Β. Διάταγμα τῆ 10)15 Μαΐου 1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 14 Αὐγούστου—15 Σεπτεμβρίου 1948 «περὶ κανονισμοῦ τῶν χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας ἐν τοῖς φαρμακείοις».

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ἰουλίου 1951.

(*) ΕΕΔ 10, σελ. 432.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί καθιερώσεως ολοκληρωτικής Κυριακής άργίας εἰ. τὰ καταστήματα Παλαιοῦ Φαλήρου, πλὴν τῶν κουρείων — κομμωτηρίων, κατὰ τὴν Θερινὴν περίοδον.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 224 τῆς 12 Αὐγούστου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Π. Διατάγματος τῆς 8)14 Μαρτίου 1930 περὶ ειδικοποιήσεως τῶν Νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως, προτάσει τοῦ Ημετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, τῆ ὑπ' ἀριθ. 96)6.5.1950 αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων ἱρτοδοτικῶν καὶ ἀπολληλικῶν ἀπὸ συμφώνου ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων καὶ τῆ ὑπ' ἀριθ. 14093 φ71)1)γ)27.5.1950 συμφώνῳ γνώμῃ τῆς Ἀστυνομικῆς Διευθύνσεως Ἀθηνῶν, μετὰ γνωμοδοτήσεων τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 426/51 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀποφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον μόνον.

Καθιερώσομεν ὁλοκληρωτικὴν Κυριακὴν ἀργίαν εἰς ἅπαντα τὰ καταστήματα τοῦ Παλαιοῦ Φαλήρου, πλὴν τῶν κουρείων - κομμωτηρίων, κατὰ τὴν θερινὴν περίοδον.

Εἰς τὸν σκοπὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ἰουλίου 1951.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

40416)1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν καταβαλλομένων συντάξεων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 138 τῆς 3 Αὐγούστου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19)1944 Νόμου, 2) τὴν κατὰ τὴν 4)3ην συνεδρίασιν τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς 22.5.51 ληφθεῖσαν σύφωνον ταύτης, 3) τὸν ὑπ' ἀριθ. 510)20.7.51 ἀνάφορον τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου, 4) τὰς παρούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν :

Αὐξάνομεν ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1951 τὰς ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν καταβαλλομένας συντάξεις κατὰ 100% ἐπὶ τῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 50855)6499)47 ἡμετέρας ἀποφάσεως καθορισθεισῶν τοιούτων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ἰουλίου 1951.

28394)Π. 250)1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Περὶ αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Ἐπικουρικοῦ Ταμείου Ἐξόδου Γερόντων καὶ Ἀνικάνων Ἐργατῶν Μετάλλου καταβαλλομένων οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 138 τῆς 3 Αὐγούστου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19)1944 Ἀν. Νόμου περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὅπως προβαίνῃ εἰς τροποποιήσεις προσλανισμῶν συντελεστῶν, 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 705)9.5.1941 ἀνάφορὰν τοῦ Ἐπικουρικοῦ Ταμείου Ἐξόδου Γερόντων καὶ Ἀνικάνων Ἐργατῶν Μετάλλου, ἀποφασίζομεν :

Ὅπως τὸ δυνάμει τῶν διατάξεων τῆς παρ. 2 τοῦ Κεφαλ. Ι τῆς ὑπ' ἀριθ. 50855)1947 κοινῆς ἡμῶν ἀποφάσεως καταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ Ἐπικουρικοῦ Ταμείου Ἐξόδου Γερόντων καὶ Ἀνικάνων Ἐργατῶν Μετάλλου εἰς τοὺς συνταξιούχους αὐτοῦ ἐπιδόματα οἰκογενειακῶν βαρῶν, καθορισθεῖσαν ὑπὸ 1ης Ἰουνίου 1951 ὡς ἀκολούθως :

α) Εἰς δρχ. 20.000 μηνιαίως διὰ τὸ πρῶτον προστατευόμενον μέλος.

β) Εἰς δρχ. 10.000 μηνιαίως διὰ τὸ δεύτερον προστατευόμενον μέλος.

γ) Εἰς δρχ. 10.000 μηνιαίως διὰ τὸ τρίτον προστατευόμενον μέλος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Ἰουλίου 1951.

43739)4395)1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ μηνιαίου μισθοῦ τῶν διπλωματούχων Ἀνωτάτων Σχολῶν Μηχανικῶν εἰδικοτήτων μηχανολόγου, ἠλεκτρολόγου κλπ.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 138 τῆς 3 Αὐγούστου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : 1) τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 28)44, ὡς οὗτος τροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, 2) τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 14)48 ἀποφάσεως τῆς Πολιτειοδικείου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, 3) τὸ γεγονὸς ὅτι αἱ διὰ τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως καθορισθεῖσαι ἀποδοχαὶ τῶν Διπλωματούχων Ἀνωτάτων Σχολῶν ἠρξαντο ἀπὸ Μαΐου καὶ ὅτε ἀφορᾷ ἐπὶ τὰ κατώτερα μισθολογικὰ κλιμάκια, ἀπολαμβάνονται τῶν καθορισθεισῶν διὰ τῆς ὑπὸ 21.11.39 Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἐργασίας Χημικῶν, μετὰ τὴν ἀναπροσαρμογὴν των εἰς τὰς μεταπολεμικὰς ἀνάγκας καὶ τὰς ἐν συνεχείᾳ δι' ἀποφάσεως ἡμῶν δοθείσας αὐξήσεις, ἀποφασίζομεν :

I. Καθορίζομεν τοὺς μηνιαίους μισθοὺς τῶν Διπλωματούχων Ἀνωτάτων Σχολῶν Μηχανικῶν εἰδικοτήτων Μηχανολόγου, Ἠλεκτρολόγου, Μεταλλειολόγου καὶ Ναυπηγοῦ, ὡς καὶ τῶν Διπλωματούχων Χημικῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν, τῶν ὑποστάντων ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐργοδότῃ ἐπὶ συμβάσει ἱρτασίας τοῦ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, πλὴν τῶν ὑπηρετούντων εἰς Ὀργανισμοὺς διεπομένους ὑπ' ἐγκεκριμένων ἐπιστρώσεων Κοινωνισμῶν, ὡς ὁ Α.Σ.Ο., Ο.Τ.Ε. κλπ. ἀνεξαρτήτως τῆς τακτικῆς φύσεως τῆς σχέσεως, μθ' ἧς συνδέονται οὗτοι μετὰ τοῦ Ὀργανισμοῦ ὑπ' ὃν ὑπηρετοῦσιν ὡς ἀκολούθως :

1) Μέχρι συμπληρώσεως ἑνὸς ἔτους ὑπηρεσίας δραχ. 900.000.

2) Ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως 1—3 ἐτῶν ὑπηρεσίας δραχ. 1.000.000.

3) Ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως 3—5 ἐτῶν ὑπηρεσίας δραχ. 1.100.000.

4) Ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως 5—7 ἐτῶν ὑπηρεσίας δραχ. 1.200.000.

5) Ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως 7—9 ἐτῶν ὑπηρεσίας δραχ. 1.300.000.

6) Ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως 9—11 ἐτῶν ὑπηρεσίας δραχ. 1.400.000.

7) Ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως 11—14 ἐτῶν ὑπηρεσίας δραχ. 1.500.00.

8) Ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως 14—15 ἐτῶν ὑπηρεσίας δραχ. 1.600.000.

9) Ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως 15—17 ἐτῶν ὑπηρεσίας δραχ. 1.800.000.

10) Ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως 17—20 ἐτῶν ὑπηρεσίας δραχ. 2.000.000.

11) Ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως 20—23 ἐτῶν ὑπηρεσίας δραχ. 2.200.000.

12) Ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως 23—27 ἐτῶν ὑπηρεσίας δραχ. 2.400.000.

13) Ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως 27—30 ἐτῶν ὑπηρεσίας δραχ. 2.500.000.

II. Ὡς ἔτη ὑπηρεσίας νοοῦνται ἅπαντα τὰ ἔτη καθ' ἃ ὁποδήποτε λόγῳ τὸ ἐπάγγελμα μιᾶς τῶν ἐν παραγράφῳ Ι εἰδικοτήτων.

III. Οἱ ἀνωτέρω βασικοὶ μισθοὶ προσαυξάνονται δι' οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος α) 10% διὰ τὴν σύζυγον ἐφ' ὅσον αὕτη δὲν λαμβάνει συντάξεως ἐκ κληρονομίας ἢ μηνιαίως προσόδου μέχρι τῶν 250.000 δραχμῶν καὶ β) 5% δι' ἕκαστον τέκνον καὶ μέχρι τριῶν, ἐφ' ὅσον τὰ ἐν τούτοις ὀρφανὰ εἶναι ἡλικίας μικροτέρας τῶν 18 ἐτῶν, καὶ δὲν ἐργάζονται, τὰ δὲ θήλεα εἶναι ἡλικίας μικροτέρας τῶν 20 ἐτῶν, ἄγαμα καὶ δὲν ἐργάζονται.

IV. Οἱ περὶ ὧν ἡ παροῦσα μισθωτοὶ ταξιδεύοντες ἐκτὸς ἕδρας δι' ὑπηρεσίαν, δικαιοῦνται πλὴν τῶν ἀδιαπορίκων καὶ λοιπῶν ἐξόδων διαμονῆς προσαυξήσεως ἴσης πρὸς τὸ ἐν εἰκοστὸν (1)20) τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν των δι' ἑκάστην ἐντὸς ἕξηκτς ἡμερῶν ἐπιστρέφουσιν.

V. Τυχὸν καταβαλλόμενοι ὑφιστάμενοι ἀποδοχαὶ τῶν διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένων δὲν μειοῦνται.

Ἡ παροῦσα ἰσχύει καθ' ἅπασαν τὴν ἐπικράτειαν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς της διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Αὐγούστου 1951.

67816)6788)1951 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας

Περὶ ἐπεκτάσεως τῶν διατάξεων τοῦ Κ. Ν.

5167)'932 και είς τον Λιμένα Κάστρου Λήμνου.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 67 της 13 'Απριλίου 1951)

"Εχοντες ὑπ' ὄψιν: α) Την ὑπ' ἀριθ. 3179)4.11.50 ἀναφοράν τοῦ Χ)Χ Λήμνου δι' ἧς προτείνεται ὅπως ἐπεκταθῇ ἡ ἐπέκτασις τῶν διατάξεων τοῦ Κ. Ν. 5167)1932 περὶ φορτ)κῶν κλπ.» εἰς τὸν Λιμένα Κάστρου Λήμνου καὶ β) τὰς διατάξεις τοῦ Κ. Ν. 5167)1932 ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 1473)1950, ἀποφασίζομεν:

1. 'Επεκτείνομεν τὴν ἰσχὺν τῶν διατάξεων τοῦ Κ. Ν. 5167)1932 ὡς ἐκάστοτε ἰσχύει καὶ εἰς τὸν Λιμένα Κάστρου Λήμνου περιφερείας 'Υπαλληλαρχείου Λήμνου.

2. Συγχαρτοῦμεν 'Επιτροπὴν ρυθμίσεως Φορτ)κῶν Λιμένος Κάστρου Λήμνου μὲ ἕδραν τὸν Λιμένα τοῦτον, ἀποτελουμένην α) ἐκ τοῦ Προϊσταμένου τῆς λιμενικῆς 'Αρχῆς Κάστρου Λήμνου ὡς Προέδρου, β) τοῦ Ἐπόπτου 'Εργασίας περιφερείας ἢ τούτου κωλυομένου ἢ μὴ ὑπάρχοντος τοῦ Προϊσταμένου τῆς ἐπιτοπίου ὑπηρεσίας Βασ. Χωροφυλακῆς, γ) ἑνὸς ναυτικοῦ πράκτορος, δ) ἑνὸς ἐκπροσώπου τοῦ 'Εμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ 'Επιμελητηρίου καὶ τοιούτου μὴ ὑπάρχοντος τοῦ 'Εμπορικοῦ Συλλόγου, ἄλλως ἐμπόρου ἐκ τῶν ἐν τῇ ἕδρᾳ τῆς Ε.Ρ.Φ.Α. ἐργαζομένων καὶ ε) ἑνὸς ἐκπροσώπου τῶν ἐργατῶν.

3. 'Ο Νομάρχης Λέσβ-υ ἀφ' ἑνὸς μὲν κοινοποιεῖται ἡ παροῦσα παρακαλεῖται ὅπως δι' ἀποφάσεώς του καθορίσῃ τοὺς ὅρους, παραγρ. 2 γ' δ' καὶ ε', ἐκπροσώπους μετὰ τῶν ἀναπληρωτῶν των.

4. 'Η παροῦσα δημοσιευθῆναι διὰ τῆς 'Εφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἀφ' ἧς καὶ ἀρχεται ἰσχύουσα.

'Εν 'Αθήναις τῇ 17 Μαρτίου 1951

---

515)42)1951 'Απόφ. Υπουργῶν 'Εργασίας καὶ 'Εμπορικῆς Ναυτιλίας

Περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ἰσχύος τῶν διατάξεων τοῦ Κ. Ν. 5167)32 καὶ εἰς τὸν Λιμένα Ληξουρίου περιφερείας Λιμεναρχείου Κεφαλληνίας.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 67 τῆς 13 'Απριλίου 1951)

"Εχοντες ὑπ' ὄψιν: α) Την ὑπ' ἀριθ. 3460)1938)28) 12)1950 ἀναφορὰν τοῦ Λιμενορχείου Κεφαλληνίας δι' ἧς προτείνεται ὅπως ἐπεκταθῇ ἡ ἐπέκτασις τῶν διατάξεων τοῦ Κ. Ν. 5167)1932 «περὶ φορτ)κῶν κλπ.» εἰς τὸν Λιμένα Ληξουρίου Κεφαλληνίας καὶ β) τὰς διατάξεις τοῦ Κ. Ν. 5167)1932 ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 1473)1950 ἀποφασίζομεν:

1. 'Επεκτείνομεν τὴν ἰσχὺν τῶν διατάξεων τοῦ Κ. Ν. 5167)1932 ὡς ἐκάστοτε ἰσχύει καὶ εἰς τὸν Λιμένα Ληξουρίου περιφερείας Λιμεναρχείου Κεφαλληνίας.

2. Συγχαρτοῦμεν 'Επιτροπὴν ρυθμίσεως Φορτ)κῶν Λιμένος Ληξουρίου μὲ ἕδραν τὸν Λιμένα τοῦτον, ἀπαρτιζομένην α) ἐκ τοῦ Προϊσταμένου τῆς Λιμενικῆς 'Αρχῆς Ληξουρίου ὡς Προέδρου, β) τοῦ Ἐπόπτου 'Εργασίας τῆς περιφερείας ἢ τούτου κωλυομένου ἢ μὴ ὑπάρχοντος τοῦ Προϊσταμένου τῆς ἐπιτοπίου ὑπηρεσίας Β. Χω)κης, γ) ἑνὸς ναυτικοῦ πράκτορος, δ) ἑνὸς ἐκπροσώπου τοῦ 'Εμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ 'Επιμελητηρίου καὶ τοιούτου μὴ ὑπάρχοντος τοῦ 'Εμπορικοῦ Συλλόγου, ἄλλως ἐμπόρου ἐκ τῶν ἐν τῇ ἕδρᾳ τῆς Ε. Ρ. Φ. Α. ἐργαζομένων καὶ ε) ἑνὸς ἐκπροσώπου τῶν ἐργατῶν.

3. 'Ο Νομάρχης Κεφαλληνίας πρὸς ὃν κοινοποιεῖται ἡ παροῦσα παρακαλεῖται ὅπως δι' ἀποφάσεώς του καθορίσῃ τοὺς ὅρους, παραγρ. 2 γ' δ' καὶ ε', ἐκπροσώπους μετὰ τῶν ἀναπληρωτῶν των.

4. 'Η παροῦσα δημοσιευθῆναι διὰ τῆς 'Εφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἀφ' ἧς καὶ ἀρχεται ἰσχύουσα.

'Εν 'Αθήναις τῇ 17 Μαρτίου 1951

14431)Σ.232)1951 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας.

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ 'Εμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν 'Επιμελητηρίων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 67 τῆς 13 'Απριλίου 1951)

'Αποφασίζομεν:

"Οπως εἰς τὸν Κανονισμὸν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ 'Εμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν 'Επιμελητηρίων, ἐπέλθωσιν αἱ κάτωθι τροποποιήσεις:

Α'. Τὸ ἄρθρον 15 τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως:

'Η σύνθεσις τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ταμείου καὶ τοῦ προσωπικοῦ αὐτοῦ καθορίζεται ὡς ἑξῆς:

α) Διεύθυνσις: Εἰς Διευθυντής, ὅστις ἐκτελεῖ τὰ ὡς κατωτέρω ἐν ἄρθρῳ 21 καθοριζόμενα καθήκοντα.

β) Γραμματεῖα: Εἷς Γραμματεύς, ὅστις ἐκτελεῖ καθήκοντα λογιστοῦ, ταμίου τὸ πρωτόκολλον καὶ 'Αρχεῖον καὶ διεξάγει πᾶσαν ἑτέραν ὑπηρεσίαν, ἀνατιθεμένην αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου.

Β'. 'Η παράγραφος 1 τοῦ ἄρθρου 38 τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως:

«1. Ὡς πραγματικὴ συντάξιμος ὑπηρεσία λογίζεται:

α) 'Η ὑπηρεσία παρ' 'Εμπορικῷ καὶ Βιομηχανικῷ 'Επιμελητηρίῳ, τῷ Ταμείῳ Συντάξεων ἢ ἑτέρῳ 'Οργανισμῷ, οὗτινος οἱ ὑπάλληλοι ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν ὑφιλλιστ)ν τοῦ Ταμείου.

1α. Ὡς χρόνος πλασματικῆς συντάξιμου ὑπηρεσίας λογίζεται ἐφ' ὅσον ἀνεγνωρίσθη καὶ ἐξηγορώσθη:

α) 'Ο χρόνος τῆς στρατιωτικῆς ἐφεδρικῆς ὑπηρεσίας.

β) 'Ο χρόνος τῆς διαθεσιμότητος, ἐφ' ὅσον αὕτη δὲν ὀφείλεται εἰς ποινικὸν κολάσιμον ἢ πειθαρχικὸν παράπτωμα.

γ) 'Ο χρόνος ἐκτελέσεως ὑπηρεσίας κατ' ἀπόσπασιν παρ' ἑτέρᾳ ὑπηρεσίᾳ, παρ' ἧς ἐμισθοδοτήθη.

δ) 'Ο χρόνος ἀδείας ἄνευ ἀποδοχῶν.

Γ'. 'Η παράγραφος 1 τοῦ ἄρθρου 40 τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως:

«1. Δικαιοῦνται συντάξεως:

α) 'Ο ἀσφαλισμένος ὁ ἀποχωρῶν ὅπως δήποτε τῆς ὑπηρεσίας του μετὰ τὴν συμπλήρωσιν ἑκατὸν πεντήκοντα τεσσάρων πραγματικῆς συντάξιμου ὑπηρεσίας.

'Η ἀσφαλισμένη, μετὰ συμπλήρωσιν ἑκατὸν τεσσάρων πραγματικῆς συντάξιμου ὑπηρεσίας.

β) 'Ο ἀποχωρῶν τῆς ὑπηρεσίας λόγῳ ὁρίου ἡλικίας μετὰ συμπλήρωσιν δεκαπενταετοῦς πραγματικῆς συντάξιμου, ἐφ' ὅσον ἀρέσῃ πρὸ τῆς ἀποχωρήσεως του ὁ ἀσφαλισμένος κύριος, ἐξαιρεθῇ συνεχῆ πραγματικὴ συντάξιμον ὑπηρεσίαν.

Δ'. Εἰς τὸ ἄρθρον 48 προστίθεται παράγραφος 3, ἔχουσα οὕτω:

«3. Αἱ εἰσπράξεις τοῦ Ταμείου ἐκ κοδυστερουμένων ἀσφαλιστικῶν καὶ ἐν γένει δικαιωμάτων αὐτοῦ ἐκ τῶν ὑπὲρ τούτου θεσπισθέντων πόρων εἰσπράττονται διὰ τῶν Δημοσίων Ταμείων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων.

Πρὸς τέλος διὰ τὰς παρὰ τῶν Δημοσίων Ταμείων εἰσπραξίν των ἀνωτέρω ἀπαιτήσεων χορηγεύονται ἀποφάσεις τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου λαμβανόμενοι ὡς ἑξῆς:

Τὸ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου ἐπὶ τῇ βάσει ἐκθέσεων τῆς οἰκονομικῆς ὑπηρεσίας αὐτοῦ καθορίζει δι' αἰτιολογημένης ἀποφάσεώς του τὸ ὀφειλόμενον ποσὸν καὶ κοινοποιεῖ ἐν ἀποδείξει τὴν ἀπόφασιν ταύτην, πρὸς τὸν ὀφείλοντα μετὰ προσκλήσεως πρὸς πληρωμὴν ἐντὸς ὡρισμένης προθεσμίας. Κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ὁ κοθ' οὗ ἡ ἀπόφασις ἐξωτεται ἐντὸς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τὰ ζητήματα ἀναθεωρήσιν παρὰ τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου.

Ὁ αἰτῶν δύναται νὰ παραστῇ κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς αἰτήσεως ἀναθεωρήσεως. Ἡ ἀριστικὴ ἀπόφασις τοῦ Δ. Σ. ἀποστέλλεται πρὸς τὴν ἀρμοδίαν ὑπηρεσίαν τοῦ Κράτους διὰ τὴν ἀναγκαστικὴν εἰσπραξίν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων, ἐνεργουμένην ἄνευ εἰδήσεως τοῦ Δημοσίου Ταμείου.

Τὰ Ταμεῖα καταβάλλει εἰς τὸ Δημόσιον τὰς κατὰ Νόμον δοπάνας, ἃς συνεπάγονται δι' αὐτὸ ἡ διὰ τῆς Ταμειακῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Κράτους ἀναγκαστικὴ εἰσπραξίς των ἀπαιτήσεων αὐτοῦ.

Ε'. 'Η παράγραφος 1 τοῦ ἄρθρου 55 τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως:

«1. Διὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρου 40, παρ. 1 ἡ σύνταξις ὑπολογίζεται ὡς ἑξῆς:

'Η μηνιαία σύνταξις ἠσφαλισμένου, ἔχοντος πραγματικὴν συντάξιμον ὑπηρεσίαν μέχρις εἴκοσι πέντε (25) ἐτῶν συνίσταται εἰς τόσα πεντηκοστὰ τοῦ ὡς κατωτέρω καθοριζομένου μισθοῦ του ὅσα τὰ ἔτη τῆς πραγματικῆς συντάξιμου ὑπηρεσίας του.

Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν εἰκοσιπενταετοῦς πραγματικῆς συντάξιμου ὑπηρεσίας ἡ σύνταξις αὕτη προσαυξάνεται κατὰ δύο πεντηκοστὰ (2)50) τοῦ ὡς κάτωθι συντάξιμου μηνιαίου μισθοῦ δι' ἑκαστον ἔτος πραγματικῆς συντάξιμου ὑπηρεσίας ἀπὸ τοῦ εἰκοστοῦ ἕκτου μέχρι τοῦ τριακοστοῦ συμπεριλαμβανομένου καὶ κατὰ τρία πεντηκοστὰ (3)50) τοῦ αὐτοῦ συντάξιμου μισθοῦ δι' ἑκαστον ἔτος πραγμα-